ΡΟΥΜΑΝΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

DICȚIONAR ROMÂN NEOGREC

EDITURA DEMIURG

ISBN: 978-973-88256-1-1

DICȚIONAR ROMÂN - NEOGREC

•

ΡΟΥΜΑΝΟ – ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Culegere computerizată:
Φωτοστοιχειοθεσία:
TEODORA AVRAMIDIS-TIUCĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BRAD-CHISACOF, LIA
Dicționar român-neogrec / Lia Brad-Chisacof (coord.), Ștefan Stupca, Hristiana Vassou. - București: Dionia, 2007
Bibliogr.
ISBN (13) 978-973-88256-1-1

I. Stupca, Ștefan
II. Vassou, Hristiana

81'374.8=135.1=14'06

DICȚIONAR ROMÂN - NEOGREC

ΡΟΥΜΑΝΟ – ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ

Coordonare finală:
Τελική αναμόρφωση:
LIA BRAD-CHISACOF

Autori:
Συντάκτες:
LIA BRAD-CHISACOF
ŞTEFAN STUPCA
HRISTIANA VASSOU

EDITURA
DEMIURG

Indicații de folosire

C u v i n t e l e - titlu, tipărite cu litere aldine ca şi formele lor flexionare (pluralul pentru substantive şi adjective, prezentul indicativ, pers. I pentru verbe) sunt aşezate în ordine alfabetică.

E x e m p l e l e, sintagmele, expresiile şi proverbele sunt date după bară dublă (//) şi sunt aşezate în ordine alfabetică.

T r a d u c e r i l e în greacă sunt tipărite cu caractere drepte.

E x p l i c a ț i i l e, indicațiile gramaticale, stilistice etc., adică tot ce nu reprezintă traduceri ci doar auxiliare ale acestora – sunt tipărite cu caractere cursive.

T r i m i t e r i l e la forma de bază sau la o formă mai curentă se fac prin prescurtarea ιδ.

S i n o n i m e l e sunt separate prin virgule. Am căutat ca primul din seria sinonimică să fie sinonimul cel mai apropiat ca sens de cuvântul-titlu. Sinonimele care se pot înlocui între ele într-un context dat de dicționar sunt separate printr-o bară oblică.

P r e s c u r t ă r i l e, date numai în greacă, sunt aşezate după cuvintele dar înaintea expresiilor.

În interiorul articolului de dicționar cuvintele ţitlu sunt înlocuite prin tildă.

Οδηγίες για την χρήση του λεξικού

Ο ι κ ε φ α λ έ ς λ ή μ μ α τ ο ς δίνονται σε αλφαβητική σειρά με υπογραμμισμένα γράμματα, το ίδιο και οι κλιτικοί τους τύποι (ο πληθυντικός για τα ονόματα και τα επίθετα, ο ενεστώτας της οριστικής για τα ρήματα).

Τ α π α ρ α δ ε ί γ μ α τ α, οι (παγιωμένες) εκφράσεις και οι παροιμίες δίνονται μετά από διπλές μπάρες και σε αλφαβητική σειρά.

Ο ι ε λ λ η ν ι κ έ ς μ ε τ α φ ρ ά σ ε ι ς δίνονται με απλά γράμματα.

Ο ι ε ξ η γ ή σ ε ι ς, οι γραμματικές πληροφορίες δηλ. οτιδήποτε δεν είναι μετάφραση αλλά βοηθήματα αυτής δίνονται με πλάγια γράμματα.

Ο ι π α ρ α π ο μ π έ ς στο βασικό τύπο η δε τύπο πιο συχνά χρησιμοποιημένο γίνονται με την βραχυγραφία ιδ.

Τ α σ υ ν ώ ν υ μ α χωρίζονται με κόμμα. Το πρώτο από την συνωνυμική σειρά είναι το πλησιέστερο στην έννοια της κεφαλής λήμματος. Τα συνώνυμα που εναλλάσσονται σε δεδομένο συγφραζόμενο χωρίζονται με μπάρα.

Ο ι β ρ α χ υ γ ρ α φ ί ε ς που δίνονται μόνο στα ελληνικά, τοποθετούνται μετά τις λέξεις αλλά πριν από τις εκφράσεις.

Στο εσωτερικό του λήμματος η κεφαλή αντικαθίσταται.

Lista de abrevieri
Κατάλογος βραχυγραφιών

adjectiv	επ.	επίθετο
adverb	επίρ.	επίρρημα
agricultură	γεωρ.	γεωργία
anatomie	ανατ.	ανατομία
argou	αργκ.	αργκό
arhitectură	αρχιτ.	αρχιτεκτονική
arheologie	αρχαιολ.	αρχαιολογία
articol	αρθ.	άρθρο
astronomie	αστρ.	αστρονομία
aviaţie	αερ.	αεροπορία
biologie	βιολ.	βιολογία
bisericesc	εκκλ.	εκκλησιαστικό
botanică	βοτ.	βοτανική
cardinal	απ.	απόλυτο αριθμητικό
chimie	χημ.	χημεία
chirurgie	χειρ.	χειρουργική
colectiv	συλλογ.	συλλογικό
comerţ	εμπορ.	εμπόριο
conjuncţie	συνδ.	σύνδεσμος
construcţii	οικοδ.	οικοδομές
contabilitate	λογιστ.	λογιστική
culinar	μαγ.	μαγειρική
demonstrativ	δεικτ.	δεικτικός
diminutiv	υποκορ.	υποκοριστικό
economie	οικον.	οικονομία
electricitate	ηλεκτρ.	ηλεκτρισμός
entomologie	εντομ.	εντομολογία
expresie	έκφρ.	έκφραση
familiar	οικ.	οικείος
farmaceutică	φαρμ.	φαρμακευτική
feminin	θηλ.	θηλυκό
figurat	μτφ.	μεταφορικά
filozofie	φιλος.	φιλοσοφία
fizică	φυς.	φυσική
fiziologie	φυσιολ.	φυσιολογία
fotografie	φωτ.	φωτογραφία
geografie	γεωγρ.	γεωγραφία
geologie	γεωλ.	γεωλογία
geometrie	γεωμ.	γεωμετρία
gramatică	γραμμ.	γραμματική
hotărât	ορ.	οριστικό
ihtiologie	ιχθ.	ιχθυολογία
impersonal	απρός.	απρόσωπος-η-ο
interjecţie	επιφ.	επιφώνημα
interogativ	ερωτ.	ερωτηματικός-ή-ό
ironic	ειρ.	ειρωνικά
istorie	ιστ.	ιστορία
invariabil	αμετάβλ.	αμετάβλητο
învechit	αρχ.	απηρχαιωμένος
juridic	νομ.	νομική
livresc	λογ.	λόγιος
lingvistică	γλωσσ.	γλωσσολογία
locuţiune adjectivală	επιθ. έκφρ.	επιθετική έκφραση
locuţiune adverbială	επιρ. έκφρ.	επιρρηματική έκφραση
locuţiune conjuncţională	συνδ. έκφρ.	συνδεσμική έκφραση
locuţiune prepoziţională	προθ. έκφρ.	προθετική έκφραση
locuţiune verbală	ρημ. έκφρ.	ρηματικά έκφραση
logică	λογικ.	λογική
masculin	αρς.	αρσενικό
marină	ναυτ.	ναυτικά
matematică	μαθ.	μαθηματικά
medicină	ιατρ.	ιατρική
militar	στρατ.	στρατιωτικό
mineralogie	ορυκτ.	ορυκτολογία
mitologie	μυθ.	μυθολογία
muzică	μους.	μουσική
neutru	ουδ.	ουδέτερο
negativ	αρν.	αρνητικό
nehotărât	αόρ.	αόριστο
numeral	αριθ.	αριθμητικό
ordinal	τακτ.	τακτικό
ornitologie	ορνιθ.	ορνιθολογία
pejorativ	χλευας.	χλευαστικά
personal	προς.	προσωπική
plural	πληθ.	πληθυντικός
politică	πολ.	πολιτική
popular	λαϊκ.	λαϊκά
posesiv	κτητ.	κτητικός-ή
prepoziţie	πρόθ.	πρόθεση
prezent	ενεστ.	ενεστώτας
pronume	αντ.	αντωνυμία
psihologie	ψυχ.	ψυχολογία
reflexiv	αυτ.	αυτοπαθής
regional	επαρχ.	επαρχιακός
relativ	ανάφ.	αναφορική
religie	θρ.	θρησκεία
substantiv	ουσ.	ουσιαστικό
singular	ενικ.	ενικός
sport	αθλ.	αθλητισμός
sufix	κατάλ.	κατάληξη
tehnică	τεχ.	τεχνική
tipografie	τυπ.	τυπογραφία
verb auxiliar	ρ. βοηθ.	ρήμα
verb deponent	ρ.απ.	βοηθητικό
verb intranzitiv	ρ.αμ.	ρήμα αποθετικό
verb reflexiv	ρ. μέσο	ρήμα
verb tranzitiv	ρ.μετ.	αμετάβατο
zoologie	ζωολ.	ρήμα μέσο

BIBLIOGRAFIE

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BREBAN, V., Dicţionar general al limbii române, Bucureşti, 1987.
ΓΕΩΡΓΟΠΑΠΑΔΑΚΟΥ, Α., Το μεγάλο λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας, Salonic, 1980.
GHINOIU, I., Comoara satelor. Calendar popular, Bucureşti, 2005.
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ, Δ., Νέον ορθογραφικόν, ερμηνευτικόν λεξικόν, Atena, 1970.
ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ, Α., ΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ, Βικ., Σύγχρονο Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας, Atena, 1995.
ΚΡΙΑΡΑΣ, Εμμ., Λεξικό της Συγχρονής Ελληνικής Δημοτικής Γλώσσας, Atena, 1967.
MANDENSON, A., Τέλειον Ελληνο-αγγλικόν Λεξικόν, s.a.
MACKRIDGE, P., The Modern Greek Language, Oxford, 1985.
ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΟΥ, Γ., ΚΟΝΤΟΥ, Π., Σύγχρονη Γραμματική της Κοινής Νέας Ελληνικής, Atena, 1967.
ILIESCU, M., COSTĂCHESCU, A., Vocabularul minimal al limbii române curente, Bucureşti, 19
PRING, J.T., The Oxford Dictionnary of Modern Greek (Greek-English), Oxford. 1968.
ROSGOVAS, T., Nouveau Dictionnaire Grec-Francais, Atena, 1989.
ΣΤΑΦΥΛΙΔΗ, Α., Νέο Λεξικό της Ελληνικής, Atena, 1992.
ΤΕΓΟΠΟΥΛΟ-ΦΥΤΡΑΚΗ, Ελληνικό Λεξικό, Atena, 1995.
TRIANDAFYLIDIS, M., Mică gramatică a limbii neogreceşti, Salonic, 1996.
ŞUTEU, F., ŞOŞA, E., Dicţionar ortografic al limbii române, Bucureşti, 1993.
* * * Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române, Bucureşti, 1982.
* * * Dicţionar explicativ al limbii române (DEX), ediţie nouă, Bucureşti, 1996.

A, a

A, a I. *ουσ. αρσ.* άκλιτ. το γράμμα a το πρώτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [a]. // **de la a la z** από την αρχή μέχρι και το τέλος. II. *επιφ.* **A! ce zi frumoasă!** A! τι ωραία μέρα! III. *προθ.* 1. *μόριο που προηγείται του απαρέμφατου (ανύπαρκτο στα ελληνικά)* **a lucra** δουλεύω, **a dormi** κοιμάμαι 2. *εκφράζει σχέση ομοιότητας ή κάποια σύγκριση ή περιγράφει ένα σημάδι:* **miroase a fum** μυρίζει καπνός // **fructul ăsta seamănă a caisă** ο καρπός αυτός μοιάζει με βερίκοκκο // **fluieră a pagubă** (για κάποιον που παθαίνει ζημιά) // **trage a sărăcie** προσελκύει την φτώχεια 3. *σχηματίζει διανεμητικά αριθμητικά:* **10 nasturi a 500 lei fiecare** 10 κουμπιά των 500 λέι το καθένα, **trei lăzi a 40 kilograme fiecare** τρία μπαούλα των σαράντα κιλών το καθένα 4. σχηματίζει τις δομές της γενικής, σε περίπτωση λέξεων με περιορισμό κλίσης: **cadavrele a trei soldați** τα πτώματα τριών στρατιωτών 5. μπαίνει στη σύνθεση μερικών επιρρημάτων // **de-a dreapta** δεξιά // **de-a lungul** κατά μήκος, στο μάκρος // **de-a binelea** στ'αλήθεια, εντελώς 6. τη σύνθετικό επιθέτων όταν συμπεριλαμβάνουν τη λέξη **tot**: **atoatevăzător** αυτός που βλέπει τα πάντα // **atotputernic** παντοδύναμος

aba, abale *ουσ. θηλ.* ο αμπάς, το άσπρο σαγιάκι

abac, abace *ουσ. ουδ.* ο άβακας, το αριθμητήριο

abacă, abace *ουσ. θηλ. αρχιτ.* ο άβακας

abajur, abajururi *ουσ. ουδ.* το αμπαζούρ, το καπέλο λάμπας

abandon, abandonuri *ουσ. ουδ.* η εγκατάλειψη, η παραίτηση, η παραχώρηση, η απεριποιησιά // ~ **familial** η εγκατάλειψη οικογενείας

abandona, abandonez I. *ρ. μετ.* εγκαταλείπω, παρατάω, παραχωρώ δωρεάν // **a ~ jocul, partida** εγκαταλείπω το παιχνίδι // a ~ **lupta** εγκαταλείπω τον αγώνα // **a ~ o navă** εγκαταλείπω πλοίο II. *ρ. αμ.* παραιτούμαι, παύω να δείχνω ενδιαφέρον για κάτι

abandonare, abandonări *ουσ. θηλ. βλ.* ιδ. **abandon**

abanos ουσ. αρσ. ο έβενος

abataj, abataje *ουσ.ουδ.* 1. η γαλαρία ορυχείου 2. η απόσπαση άνθρακα από κοίτασμα 3. η κατάρριψη δέντρων στο δάσος, η υλοτομία 4. το σφάξιμο, η σφαγή 5. *(ναυτ.)* πλάγιασμα πλοίου για επισκευή

abate, abați *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο αβάς

abate, abat I. *ρ. μετ.* 1. εκτρέπω, παρεκτρέπω 2. καταθλίβω, απογοητεύω, στενοχωρώ // **a (se) ~ cursul unui râu** παρεκτρέπω το ρεύμα ποταμού // **a (se) ~ o discuție de la subiect** σε μια συζήτηση φεύγω από το θέμα // **vestea l-a abătut** η είδηση τον κατέθλιψε II. ρ. μέσο **a se ~** εκτρέπομαι, παρεκτρέπομαι, παρεκβαίνω, απομακρύνομαι // **a se ~ de la drumul drept** παρεκτρέπομαι από το σωστό δρόμο, *(για συμφορά)* **o nenorocire s-a abătut asupra lor** τους έπληξε μια συμφορά

abatere, abateri *ουσ. θηλ.* 1. η εκτροπή, η παρεκτροπή, η παρατροπή, η παρέκβαση, η απόκλιση, η παρέκκλιση, η λοξοδρόμηση, η απομάκρυνση 2. η παράβαση του νόμου της ηθικής 3. η παραδεκτή ανεκτικότητα // **~ de la regulă** η εξαίρεση από τον κανόνα // **~ de la situația normală** η παρεκτροπή από την κανονική κατάσταση // **nu voi tolera nici o ~** δε θ'ανεχτώ καμιά εκτροπή / εξαίρεση

abator, abatoare *ουσ. ουδ.* το σφαγείο

abație, abații *ουσ. θηλ.* το αβαείο

abătut-ă, abătuți-te *επίθ.* καταβεβλημένος-η-ο, απογοητευμένος-η-ο, καταπτοημένος-η-ο

abces, abcese *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το απόστημα

abcisă, abcise *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η τετμημένη

abdica, abdic *ρ. αμ.* παραιτούμαι του θρόνου // *μτφ.* a **~ de la principiile sale** παραιτούμαι από τις αρχές μου, αποποιούμαι (από)

abdicare, abdicări *ουσ. θηλ.* η παραίτηση (από το θρόνο), η υποχώρηση

abdomen, abdomene *ουσ. ουδ.* η κοιλιά, το υπογάστριο

abdominal-ă, abdomnali-e *επίθ.* κοιλιακός-ή-ό

abecedar, abecedare *ουσ. ουδ.* το αλφαβητάριο

aberant-ă, aberanți-te *επίθ.* παράλογος-η-ο, εξωφρενικός-ή-ό, ασυνάρτητος-η-ο

aberație, aberații *ουσ. θηλ.* ο παραλογισμός, *(αστρον.)* αποπλάνηση, απόκλιση, *πληθ.* τα έκτροπα

abia *επίρ.* 1. μόλις, με δυσκολία 2. μόλις πριν από λίγο 3. πάρα πολύ λίγο // **~ atinge ambreiajul** πάρα πολύ λίγο αγγίζει το συμπλέκτη // **~ pot să merg** μόλις μπορώ και περπατάω

abil-ă, abili-e I. *επίθ.* 1. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α-ο, ικανός-ή-ό, πολύτροπος-η-ο 2. *μτφ.* διπλωματικός-ή-ό // **un muncitor ~** ένας επιδέξιος εργάτης II. *επίρ.* ικανά, επιδέξια

abilita, abilitez *ρ. μετ.* 1. κρίνω 2. *(νομ.)* εξουσιοδοτώ

abilitare, abilitări *ουσ. θηλ.* εξουσιοδότηση

abilitate, abilități *ουσ. θηλ.* επιδεξιότητα, η ικανότητα, η αρμοδιότητα // **s-a descurcat cu ~** ξέμπλεξε επιδέξια / επιτήδεια

abis, abisuri *ουσ. ουδ.* 1. η άβυσσος, το βάραθρο, το χάσμα, το χάος 2. *μτφ.* το βάθος

abisal-ă, abisali-e *επίθ.* αβυσσαλέος-α-ο, απύθμενος-η-ο // **fosă ~** μεγάλη τάφρος, μέγα υποθαλάσσιο βάθος

abitație *ουσ. θηλ. (νομ.)* η οίκηση, η κατοίκηση

abitir *επίρ. (οικ.) μόνο στο συγκριτικό* **mai ~** ακόμα περισσότερο

abject-ă, abjecți-te *επίθ.* αξιοκαταφρόνητος-η-ο, ελεεινός-ή-ό, αχρείος-α-ο

abjecție, abjecții *ουσ. θηλ.* η ελεεινότητα, η αχρειότητα

abjura, abjur *ρ.μετ.* 1. απαρνούμαι κάποια θρησκεία, αποποιούμαι, αποτάσσομαι

ablativ, ablative *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η αφαιρετική

ablațiune, ablațiuni *ουσ. θηλ.* 1. *(χειρ.)* η αφαίρεση, ο ακρωτηριασμός, η εκτομή 2. η απώλεια ουσίας στους δορυφόρους εξαιτίας της θέρμανσης

abnegaţie *ουσ. θηλ.* η αυταπάρνηση, η εθελοθυσία, η απάρνηση
aboli, abolesc *ρ. μετ.* καταλύω, καταργώ, ακυρώνω, αναιρώ
abolire, aboliri *ουσ. θηλ.* η κατάλυση, η κατάργηση, η ακύρωση, η αναίρεση
aboliţionism *ουσ. ουδ.* η κατάργηση
abonat-ă, abonaţi-te *ουσ. αρσ. και. θηλ.* 1. συνδρομητής-ήτρια (ο, η) 2. *(οικ.)*θαμώνας (ο,η) σε κάποιο μέρος, σε κάποια οικογένεια κ.λ.π
aborda, abordez I. *ρ.αμ.* 1. *(ναυτ.)* αράζω, πλευρίζω, προσορμίζομαι 2. επιτίθεμαι με πλοίο εναντίον άλλου πλοίου II. *ρ. μετ.* 1. θίγω / χειρίζομαι (σε συζήτηση) θέμα, πρόβλημα, κ.λ.π. 2. θίγω (ένα θέμα) 3. πλησιάζω κάποιον για να του μιλήσω
abordabil-ă, abordabili-e *επίθ.* προσιτός-ή-ό, προσπελάσιμος
abordaj, abordaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* 1. η έφοδος πλοίου κατά εχθρικού πλοίου 2. η σύγκρουση πλοίων
abordare, abordări *ουσ. θηλ.* 1. η προσόρμηση 2. η αντιμετώπιση ενός ζήτηματος
aborigen-ă, aborigeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ., επίθ.* γηγενής, ιθαγενής, αυτόχθων
abracadabra *ουσ.* αμπρακαντάμπρα *(λέξη που της δίνεται μαγική δύναμη με την οποία μπορεί κάποιος να πραγματοποιήσει υπερφυσικά πράγματα)*
abracadabrant-ă, abracadabranţi-te *επίθ.* ασυνάρτητος-η-ο, αλαμπουρνέζικος-η-ο, εκπληκτικός-ή-ό, απίθανος-η-ο, απίστευτος-η-ο
abraziv-ă, abrazivi-e I. *επίθ.* λειαντικός-ή-ό // **hârtie –ă** γυαλόχαρτο II. *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το λειαντικό (το σκληρό στερεό σώμα για ξύσιμο μετάλλων)
abraziune, abraziuni *ουσ. θηλ.* 1. *(γεωλ.)* η πρόσχωση 2. η λείανση, το ξύσιμο
abrevia, abreviez *ρ.μετ.* συντομεύω
abreviat-ă, abreviaţi-te *επίθ.* συντομευμένος-η-ο
abreviere, abrevieri *ουσ. θηλ.* η συντομογραφία, η συντόμευση, η σύντμηση
abroga, abrog *ρ. μετ.* καταλύω, αναιρώ, ακυρώνω, καταργώ // **a ~ o lege** καταλύω (καταργώ) το νόμο
abrogabil-ă, abrogabili-e *επίθ.* καταργήσιμος-η-ο, ακυρώσιμος-η-ο
abrogare, abrogări *ουσ. θηλ.* η ακύρωση, η κατάργηση, η κατάλυση
abrogat-ă, abrogaţi-te *επίθ.* ακυρώμειος-η-ο, καταργημένος-η-ο
abrupt-ă, abrupţi-te I. *επίθ.* απότομος-η-ο, απόκρημνος-η-ο // **mal ~** απότομη ακτή II. *επίρ.* απόκρημνα
abrutiza, abrutizez I. *ρ. μετ.* αποβλακώνω, αποκτηνώνω II. *ρ. μέσο.* χαζεύω, αποκτηνώνομαι
abrutizant-ă, abrutizanţi-te *επίθ.* αποβλακωτικός -ή-ό, χαυνωτικός-ή-ό
abrutizare, abrutizări *ουσ. θηλ.* το αποβλάκωμα
abrutizat-ă, abrutizaţi-te *επίθ.* αποκτηνωμένος-η-ο
abscisă, abscise *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η συντετμημένη
absciziune, absciziuni *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* αποτομή, αποκοπή, κόψιμο, ριζική αφαίρεση οργάνου σώματος με κόψιμο
abscons-ă, absconşi-se I. *επίθ. (λόγ.)* δυσνόητος-η -ο, σκοτεινός-ή-ό II. *επίρ.* δυσνόητα, σκοτεινά
absent-ă, absenţi-te *επίθ.* 1. απών-ούσα-ον 2. *μτφ.* απρόσεχτος-η-ο , αφηρημένος-η-ο // **a fi ~** απουσιάζω // **a fi trecut ~** παίρνω απουσία // **să notăm elevii absenţi** να σημειώσουμε τους απόντες μαθητές
absenta, absentez *ρ. αμ.* απουσιάζω, λείπω
absenteism *ουσ. ουδ.* η παρατεταμένη απουσία // **~ parlamentar** κοινοβουλευτικός αποσχισμός
absenteist-ă, absenteişti-ste I. *επίθ.* αυτός που απουσιάζει συστηματικά II. *μετοχή αρσ. και θηλ.* απών-ούσα (ο, η), απόδημος-η (ο, η)
absenţă, absenţe *ουσ. θηλ.* 1. απουσία, αφάνεια, έλλειψη 2. *μτφ.* η αφηρημάδα // **în ~ titularului** αφάνεια / έλλειψη του τιτλούχου
absidă, abside *ουσ. θηλ. (αρχιτ.)* η αψίδα, η κόγχη
absint, absinturi *ουσ. ουδ. (βοτ.)* 1. η αψινθιά, η αρτεμισία 2. το αψέντι
absolut-ă, absoluţi-te I. *επίθ.* απόλυτος-η-ο, απεριόριστος-η-ο, αυθύπαρκτος-η-ο, αυτοτελής -ής-ές, τέλειος-α-ο II. *επίρ.* απόλυτα, απολύτως, απεριόριστα, εντελώς, τελείως // **~ exact** απόλυτα σωστά // **n-am auzit ~ nimic** δεν άκουσα απολύτως τίποτα // **sunt ~ de acord cu aceasta** συμφωνώ απόλυτα μ'αυτό III. *ουσ. ουδ.* το απόλυτο,
absolutism *ουσ. ουδ.* η απολυταρχία, απολυταρχισμός
absolutist-ă, absolutişti-ste I. *επίθ.* απολυταρχικός -ή-ό, αυταρχικός-ή-ό // **regim ~** το απολυταρχικό καθεστώς II. *επίρ.* απολυταρχικά
absolutiza, absolutizez I. *ρ. μετ.* απολυτοποιώ II. *ρ. μέσο* απολυτοποιούμαι
absolutizare, absolutizări *ους. θηλ.* απολυτοποίηση
absolutizat *επίθ.* απολυτοποιημένος
absolutoriu-ie, absolutorii *επίθ. (νομ.)* αθωωτικός -ή-ό, απαλλακτικός-ή-ό // **hotărâre ~** απαλλακτική απόφαση
absolvent-ă, absolvenţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* απόφοιτος-η (ο, η), τελειόφοιτος-η // **~ de liceu** ο απόφοιτος γυμνασίου (λυκείου)
absolvi, absolv *ρ. μετ.* 1. αποφοιτώ, τελειώνω τις σπουδές 2. *(νομ.)* απαλλάσσω, απολυτρώνω, απολύω 3. συγχωρώ, αθωώνω // **a fost –t din lipsă de dovezi** απαλλάχθηκε εξαιτίας έλλειψης αποδεικτικών
absolvire, absolviri *ουσ. θηλ.* 1. η αποφοίτηση 2. *(νομ.)* η αθώωση καταδίκου, η απαλλαγή, η λύτρωση // **~ de păcate** η άφεση αμαρτιών η συγχώρηση // **certificat de ~** το απολυτήριο (το πιστοποιητικό αποφοίτησης σπουδών)
absorbant-ă, absorbanţi-te I. *επίθ.* 1. απορροφητικός -ή-ό 2. κάτι που απαιτεί χρόνο και προσοχή // **puţ ~** το απορροφητικό πηγάδι II. *ουσ. ουδ.* το απορροφητικό // **trompă –ă** απορροητήρας
absorbi, absorb *ρ. μετ.* 1. απορροφώ, καταπίνω 2. *μτφ.* απασχολώ // **buretele absoarbe apa** το σφουγγάρι απορροφά το νερό
absorbire, absorbiri *ουσ. θηλ.* η απορρόφηση, η αναρρόφηση
absorbit-ă, absorbiţi-te *επίθ.* 1. απορροφημένος-η-ο 2. *μτφ.* απασχολημένος-η-ο
absorbitor-oare, absorbitori-oare *επίθ.* αναρροφητικός -ή-ό // **pompă ~** η αναρροφητική αντλία
absorbţie, absorbţii *ουσ. θηλ.* η απορρόφηση // **~ de umiditate** η απορρόφηση υγρασίας
abstenţionism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η αποχή
abstenţionist-ă, abstenţionişti-ste I. *επίθ. (πολ.)* απέχων-ουσα-ον από τις εκλογές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οπαδός της αποχής από τις εκλογές

abstinent-ă, abstinenţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η εγκρατής, λιτοδίαιτος-η-ο, απέχων από πολυφαγία // ~ **de la băutură** ο εγκρατής στο ποτό

abstinenţă, abstinenţe *ουσ. θηλ.* η εγκράτεια, η αποχή, η συγκράτηση

abstract-ă, abstracţi-te I. *επίθ.* αφηρημένος-η-ο, αφαιρετικός-ή-ό // **artă -ă** η αφηρημένη τέχνη // **metodă -ă** η αφαιρετική μέθοδος // **noţiune -ă** η αφηρημένη έννοια // **număr** ~ αφηρημένος αριθμός // **substantive -e** τα αφηρημένα ουσιαστικά II. *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* το αφηρημένο, η αφαιρετική, το αφαιρετικό // *επιρ. έκφρ.* **în** ~ στο αφαιρετικό III. *επίρ.* αφηρημένα

abstractiza, abstractizez I. *ρ. μετ.* αφαιρώ II. *ρ. αμ.* αφαιρούμαι, παθαίνω αφηρημάδα, είμαι αφηρημένος

abstractizare, abstractizări *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση

abstracţie, abstracţii *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση // **a face ~ de faptul că** δε λαμβάνω υπόψη / παραμελώ ότι

abstracţionism *ουσ.ουδ. (φιλοσ.)* ο αμποτραξιονισμός, η νοητική διαδικασία κατά την οποία απομονώνονται τα κοινά στοιχεία συνόλου ομοειδών πραγμάτων, πράγμα που επιτρέπει τον καθορισμό της γενικής έννοιας στην οποία υπάγονται αυτά

abstracţiune *ουσ. θηλ.* αφαίρεση

abstrage, abstrag I. *ρ. μετ.* αφαιρώ II. *ρ. μέσο* αφαιρούμαι

abstragere, abstrageri *ουσ.θηλ.* η αφαιρετικότητα

abstras I. *επίθ.* αφαιρεμένος-η-ο, αφηρημένος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* η αφαίρεση

absurd-ă, absurzi-de I. *επίθ.* παράλογος-η-ο, ανόητος-η-ο, άτοπος-η-ο, II. *ουσ. ουδ.* **reducere la** ~ η εις άτοπον απαγωγή / απαγωγή στο άτοπο // *επιρ. έκφρ.* **prin absurd** δια του παραλόγου // **teatrul** ~ το θέατρο του παραλόγου

absurditate, absurdităţi *ουσ.θηλ.* 1. ο παραλογισμός, το παράλογο 2. *μτφ.* η ανοησία, η βλακεία, η άνοια, η χαζομάρα

abţibild, abţibilduri *ουσ. ουδ.* 1. η χαλκομανία 2. *μτφ. (πληθ.)* τα μπιχλιμπίδια, τα ασήμαντα πράγματα

abţine, abţin *ρ. μέσο* αποφεύγω, απέχω, συγκρατιέμαι // **a se ~ de la discuţii** αποφεύγω απέχω τις συζητήσεις // **a se ~ de la vot** απέχω από την ψηφοφορία

abţinere, abţineri *ουσ. θηλ.* η αποχή, η συγκράτηση // ~ **de la vot** η αποχή από ψηφοφορία

abulic-ă, abulici-ce *επίθ.* άβουλος-η-ο

abulie, abulii *ουσ. θηλ.* η αβουλία, η αναποφασιστικότητα

abunda pers. 3 abundă *ρ. αμ.* αφθονώ, περισσεύω // **-ă în greşeli** αφθονεί σε λάθη

abundent-ă, abundenţi-te *επίθ.* άφθονος-η-ο, περίσσιος-ια-ιο, μπόλικος-η-ο

abundenţă *ουσ. θηλ.* η αφθονία, η περίσσεια, η πληθώρα, η ευπορία, ο πλούτος // **cornul -ei** το κέρας αφθονίας // *επιρ. έκφρ.* **din** ~ άφθονα, πλουσιοπάροχα

abur, aburi *ουσ. αρσ.* ο ατμός, ο αχνός, η άχνη // **aburul supei** ο αχνός της σούπας // **baie de -i** το ατμόλουτρο // **locomotivă cu -i** η ατμομηχανή

abureală, abureli *ουσ. θηλ.* 1. η αχνάδα, η άχνα 2. η ελαφριά ομίχλη

aburi, aburesc I. *ρ. μετ.* βγάζω ατμό, αχνίζω, χνωτίζω // **geamul s-a aburit** το τζάμι έπιασε ατμό / έχει άχνη II. *ρ. αμ.* 1. αχνίζω, βγάζω αχνό 2. αναθυμιώ, φυσώ ελαφρά

aburire, aburiri *ουσ. θηλ.* το άχνισμα

aburit-ă, aburiţi-te *επίθ.* αχνιστός-ή-ό // **sticlă -ă** το αχνιστό μπουκάλι

abuz, abuzuri *ουσ. ουδ.* 1. η παρανομία, η παράβασή μου, η υπέρβαση 2. η υπέρμετρη χρήση, η κατάχρηση // ~ **de încredere** η κατάχρηση εμπιστοσύνης // ~ **de putere** η υπέρβαση εξουσίας // **a nu face ~ de cafea** να μην κάνει κανείς κατάχρηση στον καφέ // **prin** ~ καταχρηστικά

abuza, abuzez *ρ. αμ.* 1. καταχρώμαι, κάνω κατάχρηση (υπέρμετρη κατανάλωση, έλλειψη εγκράτειας στις σαρκικές ηδονές, υπέρβαση των καθηκόντων σε δημόσια υπηρεσία) 2. κάμνω αυθαιρεσίες, παρανομώ // **a ~ de încrederea cuiva** εκμεταλλεύομαι την εμπιστοσύνη κάποιου

abuziv-ă, abuzivi-e I. *επίθ.* καταχρηστικός-ή-ό, αυταρχικός-ή-ό II. *επίρ.* καταχρηστικά, αυταρχικά

ac, ace *ουσ. ουδ.* η βελόνα, το βελόνι // ~ **cu gămălie** η καρφίτσα // *(τεχ.)* ~ **de cale ferată** το κλειδί σιδηροτροχιών // ~ **de ceasornic, de busolă** ο δείκτης (του ρολογιού, της πυξίδας) // ~ **de cravată** η καρφίτσα για γραβάτα // ~ **de croşetat** η βελόνα για πλέξιμο, το κορσέ // ~ **de siguranţă** η παραμάνα // ~ **mare** η σακοράφα // **a avea ~ de cojocul cuiva** έχω ράμματα για τη γούνα κάποιου (μπορώ να τον τιμωρήσω) // **a căuta acul în carul cu fân** γυρεύω βελόνα στ' άχυρα // **a pune aţă în** ~ βελονιάζω // **a scăpa ca prin urechile acului** περνάω μέσα από την τρύπα της βελόνας (γλιτώνω με μεγάλη δυσκολία) // **a sta ca pe ace** κάθομαι πάνω στ'αγκάθια // **împunsătură de** ~ η βελονιά

acacia, acacii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ακακία (το δέντρο που εκκρίνει το αραβικό κόμμι)

acadea, acadele *ουσ. θηλ.* το σαχαρόπηκτο, το κουφέτο, το κάντιο

academic-ă, academici-ce *επίθ.* 1. ακαδημαϊκός-ή-ό 2. διακεκριμένος-η-ο, επίσημος-η-ο // **discuţie -ă** η ακαδημαϊκή συζήτηση // **stil** ~ το ακαδημαϊκό ύφος // **titlu** ~ ο ακαδημαϊκός τίτλος

academician-ă, academicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακαδημαϊκός (ο, η)

academie, academii *ουσ. θηλ.* η ακαδημία

academism *ουσ. ουδ.* ο ακαδημαϊσμός

acaju I. *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (βοτ.)* το ανακάρδιον, η ακαζού, το μαόνι II. *επίθ. αμετάβλ.* ακαζού

acalmie, acalmii *ουσ. θηλ.* η απραξία, η αδράνεια, η νηνεμία

acana *επίρ. (αρχ.)* κατά μέρος, παράμερα // **mai** ~ λίγο πιο παράμερα

acantă, acante *ουσ. θηλ.* 1. *(βοτ.)* η άκανθος 2. *(αρχιτ.)* το αρχιτεκτονικό κόσμημα, το αγκαθωτό, στο κορινθιακό κιονόκρανο

acapara, acaparez *ρ. μετ.* πιάνω συσσωρεύω // ~ **o discuţie** μονοπωλώ τη συζήτηση

acaparare, acaparări *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοποίηση, η οικειοποίηση, ο σφετερισμός, ο νοσφισμός, το άρπαγμα 2. μτφ. η μονοπώληση της συζήτησης

acaparator-oare, acaparatori-oare I. *επίθ.* αρπαχτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο άρπαγας, σφετεριστής-ίστρια (ο, η), ο νοσφιστής

acar, acari *ουσ. αρσ.* ο κλειδούχος σιδηροδρομικός

acaret, acareturi *ουσ. ουδ.* 1. το χαγιάτι, το προσάρτημα, ο προσκείμενος χώρος 2. *πληθ.* τα γεωργικά εργαλεία

acasă επίρ. 1. στο σπίτι, σπίτι 2. μτφ. στην πατρίδα // **aşa mai vii de ~** έτσι, ναι / το αποδέχομαι αυτό που μου λες // **cei de ~** 1) οι δικοί μας απ'το σπίτι, 2) η οικογένεια, οι συμπατριώτες // **mă duc ~** πηγαίνω (στο) σπίτι // **rămân ~** μένω στο σπίτι
acatalepsie, acatalepsii ουσ. θηλ. η ακαταληψία
acatist, acatiste ουσ. ουδ. (θρ.) 1. ο Ακάθιστος Ύμνος, οι Χαιρετισμοί της Παναγίας 2. το ψυχοχάρτι // **a da -e** παρακαλώ τον ιερέα να πει μια ορισμένη προσευχή (για να εκπληρωθεί κάποια επιθυμία μου)
acătării επίθ. αμετάβλ. (οίκ.) 1. (για πράγματα) πιο καλό, πιο όμορφο, πιο σημαντικό 2. (για ανθρώπους) θαρραλέος, άξιος, υπέροχος, της προκοπής // **n-ai găsit ceva mai ~** δε βρήκες κάτι πιο καλό
accede, acced ρ. αμετ. καταλαμβάνω (μια θέση), ανέρχομαι (σε), φτάνω (σε)
accelera, accelerez I. ρ. μετ. επιταχύνω, σπεύδω, επισπεύδω II. ρ. μέσο επιταχύνομαι
accelerare, accelerări ουσ. θηλ. η επιτάχυνση, η επίσπευση
accelerat-ă, acceleraţi-te I. επίθ. επιταχυνόμενος-η-ο, ταχύς-εία-ύ, γρήγορος-η-ο // **puls ~** ο γοργός σφυγμός // **ritm ~** ο γοργός ρυθμός // **tren ~** η ταχεία II. επίρ. επιταχυντικά
accelerator-oare, acceleratori-oare I. επίθ. επιταχυντικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. (χημ.) το επιταχυντικό 2. (τεχ.) ο αξελερατέρ ο επιταχυντής
acceleraţie, acceleraţii ουσ. θηλ. η επιτάχυνση, η επίσπευση
accent, accente ουσ. ουδ. 1. ο τόνος 2. η προφορά 3. μτφ. ο τόνος φωνής, ο τονισμός // **~ ascuţit** η οξεία // **~ circumflex** η περισπωμένη // **~ de durere** ο τονισμός λύπης // **~ grav** η βαρεία // **~ străin** η ξένη προφορά // **a pune -ul pe ceva** τονίζω κάτι με έμφαση, υπογραμμίζω
accentua, accentuez I. ρ. μετ. 1. τονίζω, βάζω τους τόνους 2. επιμένω 3. μτφ. υπογραμμίζω // **a ~ laturile negative** υπογραμμίζω τις αρνητικές πλευρές (τα ελαττώματα) // **a ~ liniile** τονίζω / ενδυναμώνω τις γραμμές, τις κάνω πιο έντονες II. ρ. μέσο (μτφ.) 1. τονίζομαι 2. γίνομαι εντονότερος
accentuare, accentuări ουσ. θηλ. 1. ο τονισμός 2. μτφ. η επιδείνωση
accentuat-ă, accentuaţi-te επίθ. 1. τονισμένος-η-ο, τονούμενος-η-ο, τονιζόμενος-η-ο 2. μτφ. υπογραμμισμένος-η-ο
accept, accepte ους. ουδ. (εμπόρ.) 1. το γραμμάτιο 2. η άδεια, η συγκατάνευση, η συγκατάθεση, η συναίνεση
accepta, accept I. ρ. μετ. αποδέχομαι, δέχομαι, παραδέχομαι, εγκρίνω // **accept condiţiile** αποδέχομαι τους όρους // **accept propunerea ta** αποδέχομαι την πρότασή σου II. ρ. αμ. επιτρέπεται
acceptabil-ă, acceptabili-le I. επίθ. ικανοποιητικός-ή-ό II. επίρ. ικανοποιητικά
acceptare, acceptări ουσ. θηλ. η αποδοχή, η παραδοχή, η συγκατάθεση, η έγκριση, η συναίνεση
acceptat-ă, acceptaţi-te επίθ. δεκτός-ή-ό, επιτρεπτός-ή-ό
accepţie, accepţii ουσ. θηλ. η έννοια
accepţiune, accepţiuni ουσ. θηλ. ιδ. accepţie
acces, accese ουσ. ουδ. 1. η είσοδος , η πρόσβαση 2. η προσβολή (από ασθένεια) // **~ de mânie** ξέσπασμα κρίσης (μανίας) // **a (nu) avea ~** δεν έχω πρόσβαση // **cale de ~** η πάροδος
accesibil-ă, accesibili-le επίθ. προσιτός-ή-ό, ευκολοπλησίαστος-η-ο, βατός-ή-ό // **~ privirilor** θεατός-ή-ό // **greu ~** δυσπρόσιτος-η-ο // **la preţuri -e** σε προσιτές τιμές
accesibilitate ουσ. θηλ. η προσιτότητα
accesiune ους. θηλ. η ανόδος, η αποκτήση
accesoriu-ie, accesorii I. επίθ. βοηθητικός-ή-ό, επουσιώδης-ης-ες, δευτερεύων-ουσα-ον II. ουσ. ουδ. το εξάρτημα, το αξεσουάρ
accident, accidente ουσ. ουδ. 1. το ατύχημα, το δυστύχημα, το απρόοπτο 2. (γεωγρ.) η ανωμαλία του εδάφους 3. (ιατρ.) επεισόδιο// **~ de circulaţie** το τροχαίο δυστύχημα // **~ de muncă** το εργατικό δυστύχημα // **într-un ~** σ'ένα ατύχημα
accidenta, accidentez I. ρ. μετ. πληγώνω σε ατύχημα II. ρ. μέσο παθαίνω ατύχημα // **s-a accidentat grav** έπαθε σοβαρό ατύχημα
accidental-ă, accidentali-e I. επίθ. τυχαίος-αία-αίο, απρόοπτος-η-ο, απροσχεδίαστος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο // **moarte ~** θάνατος σε δυστύχημα II. επίρ. κατά τύχη
accidentare, accidentări ουσ. θηλ. το πλήγωμα
accidentat-ă, accidentaţi-te I. επίθ. (για τα εδάφη) ανώμαλος-η-ο, δύσβατος-η-ο, αδιάβατος-η-ο // (για ανθρώπους) πληγωμένος-η-ο σε ατύχημα // (για αυτοκίνητα) τρακαρισμένος-η-ο, τραυματισμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. το θύμα ατυχήματος (άντρας η γυναίκα)
accize ουσ. ουδ. πληθ. 1. τα διόδια 2. ο φόρος ειδών
acefal-ă, acefali-e επίθ. (ζωολ.) ακέφαλος-η-ο
acel (acea, acei, acele) επίθ. δεικτ. (προσδιορίζουν μακρινά ουσιαστικά τοπικά ή χρονικά και μπαίνουν μπροστά απ'τα ουσιαστικά) εκείνος-η-ο, εκείνοι-ες-α
acel, acela (acea, aceea, aceia, acelea) I. αντ. δεικτ. (για κάποιον ή κάτι που είναι μακριά τοπικά ή χρονικά) εκείνος-η-ο, εκείνοι-ες-α // **~ ce uită de unde a plecat** εκείνος που ξεχνά από που έφυγε II. επιρ. έκφρ. **de aceea** γι'αυτό // **după aceea** κατόπιν, μετά, ύστερα // **în afară de aceea** εκτός απ'αυτό III. αντ. δεικτ. μόνον οι τύποι **acela, aceea, aceia, acelea** (για τα μακρινά ουσιαστικά τοπικά ή χρονικά και τοποθετούνται μετά από τα ουσιαστικά που τα προσδιορίζουν)
acelaşi (aceeaşi, aceiaşi, aceleaşi) I. επίθ. δεικτ. (η δεκτική αντωνυμία που βρίσκεται πάντοτε μπροστά απ'το ουσιαστικό) ίδιος-α-ο // **aceeaşi persoană** το ίδιο πρόσωπο // **de ~ fel** ομοιειδής-ής -ές // **de ~ neam** ομογενής-ής-ές // **de aceeaşi vârstă** της ίδιας ηλικίας, συνομήλικος // **e ~ lucru** είναι το ίδιο πράγμα // **ea este în clasa a V-a şi are aceiaşi colegi şi aceleaşi colege ca şi anul trecut** αυτή είναι στην Ε' τάξη και έχει τους ίδιους συμμαθητές και τις ίδιες συμμαθήτριες όπως και πέρσι // **învăţăm la aceeaşi şcoală** πηγαίνουμε / φοιτάμε στο ίδιο σχολείο II. αντ. δεικτ. // **e mereu aceeaşi** είναι πάντα η ίδια // **e tot ~** είναι ολόιδιος
acerb-ă, acerbi-e επίθ. στυφός-ή-ό, σκληρός-ή-ό, αυστηρός-ή-ό // **concurenţă -ă** ο σκληρός ανταγωνισμός

acest(a), aceasta, aceşti(a), aceste(a) I. *αντων. δεικτ.* αυτός-ή-ό, τούτος-η-ο // ~ **este fratele meu** αυτός είναι ο αδερφός μου // **aceştia sunt oamenii noştrii** αυτοί είναι οι δικοί μας άνθρωποι II. *επίθ. δεικτ. (για τα κοντινά ουσιαστικά ή χρονικά)* // ~ **om** αυτός ο άνθρωπος // **această ţară** αυτή η χώρα // **cu toate acestea** παρ' όλα αυτά // **din această cauză** για τον λόγο αυτό // **în afară de aceasta** εκτός τουτού // **pe lângă aceasta** εκτός απ' αυτό // **pentru aceasta** γι' αυτό // **şcoala aceasta** αυτό το σχολείο
acetat, acetaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το οξικό άλας
acetic-ă, acetici-ce *επίθ. (χημ.)* οξικός-ή-ό // **acid** ~ το οξικό οξύ
acetilenă *ουσ. θηλ.* η ασετυλίνη, το οξυλένιο, το ακετυλένιο
acetonă, acetone *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ακετόνη, το ασετόν
achiesa, achiesez *ρ. αμ. (νομ.)* συμφωνώ, συγκατατίθεμαι, εγκρίνω
achiesare, achiesări *ουσ. θηλ. (νομ.)* η συγκατάθεση, η έγκριση
achita, achit I. *ρ. μετ.* 1. πληρώνω, ξεχρεώνω, εξοφλώ, αποπληρώνω 2. *(νομ.)* αθωώνω, απαλλάσσω 3. *αργκ.* θανατώνω II. *ρ. μέσο* εκπληρώνω (τα καθήκοντά μου, τις υποχρεώσεις μου) // **a se achita de ceva** ξεχρεώνομαι από κάτι, φέρνω σε πέρας κάτι
achitare, achitări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεχρέωμα, η εξόφληση, η αποπληρωμή 2. *(νομ.) μτφ.* η αθώωση 3. *μτφ.* η εκπλήρωση (υποχρεώσεων) 4. *αργκ.* η θανάτωση // **sentinţă de** ~ αθωωτική απόφαση
achitat-ă, achitaţi-te *επίθ.* αθώος-α-ο, πληρωμένος-η-ο
achizitor-oare, achizitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγοραστής-άστρια (ο, η)
achiziţie, achiziţii *ουσ. θηλ.* η απόκτηση, το απόκτημα, η αγορά προϊόντων
achiziţiona, achiziţionez I. *ρ. μετ.* αγοράζω, αποκτώ, προμηθεύομαι II. *ρ. μέσο* αποκτεέμαι, αγοράζομαι
achiziţionare, achiziţionări *ουσ. θηλ.* η απόκτηση, η προμήθεια
achiziţionat-ă, achiziţionaţi-te *επίθ.* αποκτημένος -η-ο, αγοραστός-ή-ό
aci *επίρ.* εδώ
aciclic-ă, aciclici-ce *επίθ.* άκυκλος-η-ο
acid-ă, acizi-de I. *επίθ.* όξινος-η-ο, ξινός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (χημ.)* το οξύ // ~ **carbonic** το ανθρακικό οξύ
acidificare, acidificări *ουσ. θηλ.* η οξέωση, η μετατροπή σε οξύ
aciditate *ουσ. θηλ.* η οξύτητα, η ξινίλα
acidofil *επιθ. έκφρ.* **lapte** ~ το οξύφιλο γάλα
acidula, acidulez I. *ρ. μετ.* ξινίζω II. ρ. μέσο ξινίζομαι
acidulare, acidulări *ους. θηλ.* το ξίνισμα
acidulat-ă, acidulaţi-te *επίθ.* υπόξινος-η-ο
aciua, aciuez *ρ. μέσο* 1. βρίσκω καταφύγιο κάπου ή κοντά σε κάποιον 2. εγκαθίσταμαι // καταφεύγω 3. κουρνιάζω, αποκουμπώ
aciuare *ουσ. θηλ.* 1. το κούρνιασμα 2. η καταφυγή 3. η εγκατάσταση
aciui, aciuiesc *ρ. μέσο* ιδ. aciua
aclama, aclam *ρ. μετ.* επευφημώ, ζητωκραυγάζω
aclamare, aclamări *ουσ. θηλ.* η επευφημία, η ζητωκραυγή
aclamaţie, aclamaţii *ουσ. θηλ.* η επευφημία, η ζητωκραυγή
aclimatiza, aclimatizez I. *ρ. μετ.* εγκλιματίζω, προσαρμόζω II. *ρ. μέσο* 1. εγκλιματίζομαι, προσαρμόζομαι
aclimatizare, aclimatizări *ους. θηλ.* η προσαρμογή, ο εγκλιματισμός
aclimatizat-ă, aclimatizaţi-te *επίθ.* εγκλιματισμένος-η -ο, προσαρμοσμένος-η-ο
acnee *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ακμή, το εξάνθημα του δέρματος // ~ **juvenilă** τα σπυράκια της νεότητας
acoladă, acolade *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το άγκιστρο, η αγκύλη
acolea *επίρ. (λαϊκ.)* εδώ κοντά, πλησίον
acolit-ă, acoliţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακόλουθος (ο, η), το τσιράκι, συναυτουργός (ο, η)
acolo *επίρ.* εκεί (αυτού) // ~ **iarna este aspră** εκεί ο χειμώνας είναι δριμύς // ~ **sus** εκεί πάνω // **de** ~ από εκεί // **de aici până** ~ απ'εδώ μέχρι εκεί // **de pe** ~ απο'κεί // **dintr-** ~ από εκεί // **el nu e** ~ αυτός δεν είναι εκεί // **fugi de** ~ φύγε από εκεί // **într-** ~ προς τα εκεί // **l-am căutat la şcoală dar nu era** ~ τον αναζήτησα στο σχολείο αλλά δεν ήταν εκεί // **pe** ~ κάπου εκεί // **vin spre** ~ προς τα εκεί
acomoda, acomodez *ρ. μέσο* προσαρμόζομαι, εξοικειώνομαι
acomodabil-ă, acomodabili-e *επίθ.* 1. εύκολος-η-ο, συμβιβαστικός-ή-ό 2. ευκολομεταχείριστος-η-ο 3. προσαρμοστικός-ή-ό
acomodare, acomodări *ουσ. θηλ.* η προσαρμογή, το βόλεμα, η εξοικείωση // **-a cristalinului** η προσαρμογή του κρυσταλλοειδούς φακού
acomodat-ă, acomodaţi-te επίθ. διευθετημένος-η-ο, προσαρμοσμένος-η-ο
acompania, acompaniez I. *ρ. μετ.* 1. *(μουσ.)* ακομπανιάρω 2. συνοδεύω II. *ρ. μέσο* συνοδεύω τον εαυτό μου
acompaniament, acompaniamente *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η μουσική υπόκρουση, το ακομπανιαμέντο, το ακομπανιάρισμα 2. η συνοδεία, η συνόδευση // **ciudatul** ~ η αλλόκοτη υπόκρουση
acompaniator, acompaniatori *ουσ. αρσ. (μουσ.)* αυτό που ακομπανιάρει, συνοδεύει μουσικά
acont, aconturi *ουσ. ουδ.* η προκαταβολή, το καπάρο, η προπληρωμή
aconta, acontez *ρ. μετ.* προκαταβάλλω, καπαρώνω, προπληρώνω
acontare, acontări *ουσ. θηλ.* η προκαταβολή, το καπάρωμα, η προπληρωμή
acoperământ, acoperăminte *ουσ. ουδ.* 1. το σκέπασμα, η κάλυψη, το κάλυμμα 2. η στέγη, η σκεπή
acoperi, acopăr *ρ. μετ.* 1. καλύπτω, σκεπάζω, κουκουλώνω 2. *(στρατ.)* προστατεύω, προφυλάσσω 3. συγκαλύπτω, αποκρύπτω // **a ~ cheltuielile** καλύπτω τα έξοδα // **a ~ copilul** σκεπάζω το παιδί // **a ~ greşelile cuiva** συγκαλύπτω τα λάθη κάποιου // **a ~ retragerea** προστατεύω την υποχώρηση // **preţurile nu acoperă cheltuielile** οι τιμές δεν καλύπτουν τα έξοδα II. *ρ. μέσο* σκεπάζομαι, καλύπτομαι // **cerul se acoperă de nori** ο ουρανός σκεπάζεται από σύννεφα
acoperire, acoperiri *ουσ. θηλ.* 1. η κάλυψη, το κάλυμμα, το σκέπασμα 2. *(στρατ.)* η προφύλαξη,

η προστασία // (οικον.) ~ în aur η κάλυψη / το αντίκρυσμα του χρηματικού αποθέματος σε χρυσό // **sub acoperirea acestuia** υπό την κάλυψη αυτού, υπό την προστασία του

acoperiş, acoperişuri *ουσ. ουδ.* η στέγη, η σκεπή // **a pune** ~ στεγάζω // **pe** ~ πάνω στη σκεπή

acoperit-ă, acoperiţi-te *επίθ.* 1. σκεπαστός-ή-ό, σκεπασμένος-η-ο, καλυμμένος-η-ο 2. *μτφ.* κρυφός-ή-ό, μυστικός-ή-ό // ~ **de zăpadă** χιονισμένος-η-ο // **este** ~ **de...** καλύπτεται από...

acoperitoare, acoperitoare *ουσ. θηλ.* η κουβέρτα, το σκέπασμα

acoperitor, acoperitoare, acoperitori, acoperitoare *επίθ.* καλυπτήριος-ια-ιο // **preţul nu este** ~ η τιμή δεν καλύπτει τα έξοδα

acord, acorduri *ουσ. ουδ.* 1. η συμφωνία, η σύμβαση, το συμφωνητικό, η συνομολόγηση, η ταύτιση γνωμών, σκέψεων, ενεργειών, η συγκατάθεση 2. *(γραμμ.)* η συμφωνία του ρήματος με το υποκείμενο στην πρόταση 3. *(οικ.)* η ολική πληρωμή εργασίας, το σύνολο 4. *μουσ.* το ακόρντο, η συγχορδία // ~ **comercial** η εμπορική συμφωνία // ~ **neratificat** η ανεπικύρητη συμφωνία // ~ **pe termen lung** η μακροπρόθεσμη συμφωνία // **a cădea de** ~ φτάνω σε συμβιβασμό, συμβιβάζομαι // **a lucra în** ~ δουλεύω κατ'αποκοπήν // **a fi de** ~ συμφωνώ, συναινώ, συγκατατίθεμαι, αποδέχομαι // *έκφρ.* **a pune de** ~ θέτω σε συμφωνία // **de** ~ σύμφωνοι, εν τάξει // **de comun** ~ με από κοινού συμφωνία // **inducere a unui** ~ το κλείσιμο συμφωνίας // **nu sunt de** ~ διαφωνώ

acorda, acord *ρ. μετ.* 1. απονέμω, παραχωρώ, παρέχω, χορηγώ 2. *(μουσ.)* κουρδίζω όργανο 3. *(γραμμ.)* συμφωνώ (το ρήμα με το υποκείμενο)

acordaj, acordaje *ουσ. ουδ.* το κούρδισμα, το χόρδισμα

acordare, acordări *ουσ. θηλ.* 1. η απονομή, η παροχή 2. η χορήγηση 3. *(μουσ.)* το κούρδισμα // ~ **a dreptăţii** η απονομή της δικαιοσύνης // ~ **de note** η απονομή βαθμών, η βαθμολογία

acordat-ă, acordaţi-te *επίθ.* 1. απονεμημένος-η-ο, προσφερμένος-η-ο, δοσμένος-η-ο 2. συντονισμένος-η-ο 3. *(μους.)* κουρδισμένος-η-ο 4. *(γραμμ.)* η συμφωνία ρήματος και υποκειμένου

acordeon, acordeoane *ουσ. ουδ.* το ακορντεόν

acordeonist-ă, acordeonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακορντεονίστας-ίστρια (ο, η)

acordor, acordori 1. *ουσ. αρσ.* ο κουρδιστής, ο χορδιστής 2. *ουσ. ουδ.* το κουρδιστήρι

acosta, acostez I. *ρ. αμ. (ναυτ.)* πλευρίζω, ακοστάρω II. *ρ. μετ.* πλησιάζω, πλευρίζω

acostament, acostamente *ουσ. ουδ.* η πλάγια λωρίδα του δρόμου

acostare, acostări *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το πλεύρισμα, ο κατάπλους, άφιξη πλοίου στο λιμάνι

acostat *επίθ.* πλευρισμένος-η-ο

acreală, acreli *ουσ. θηλ.* η ξινίλα 2. *μτφ.* η οξύτητα

acredita, acreditez I. *ρ. μετ.* διαπιστεύομαι, εξουσιοδοτώ II. *ρ. μέσο* εξουσιοδοτούμαι, επιβεβαιώνομαι

acreditare, acreditări *ουσ. θηλ.* η πληρεξουσιότητα, το πληρεξούσιο // **scrisoare de** ~ το διαπιστευτήριο

acreditat-ă, acreditaţi-te *επίθ.* διαπιστευμένος-η-ο

acreditiv, acreditive *ουδ. (εμπόρ.)* 1. το χρηματικό ποσό στη διάθεση του προμηθευτή 2. το έγγραφο που βεβαιώνει την ύπαρξη αυτού του ποσού στη διάθεση του προμηθευτή, η διατακτική

acri, acresc I. *ρ. μετ.* ξινίζω II. *ρ. μέσο* ξινίζομαι // **a i se** ~ **cuiva de ceva** τον έχω βαρεθεί, τον σιχάθηκα // **laptele s-a acrit** το γάλα ξίνισε

acribie *ουσ. θηλ.* η ακρίβεια

acrilat, acrilaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το ακριλικό άλας

acrime *ουσ. θηλ.* 1. η ξινάδα, η οξύτητα 2. *μτφ.* η κακία, η έχθρα, η δυσαρέσκεια

acrire, acriri *ουσ. θηλ.* το ξίνισμα

acrişor-oară, acrişori-oare *επίθ.* ξινούτσικος-η-ο, στυφούτσικος-η-ο

acrit-ă, acriţi-te 1. *επίθ.* ξινισμένος-η-ο 2. *μτφ.* δύστροπος-η-ο, γρουσούζης-α-ικο

acritură, acrituri *ουσ. θηλ.* 1. το τουρσί 2. *μτφ.* ο δύστροπος άνθρωπος

acrobat-ă, acrobaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακροβάτης -ισσα (ο, η)

acrobatic-ă, acrobatici-ce *επίθ.* ακροβατικός-ή-ό

acrobaţie, acrobaţii *ουσ. θηλ.* η ακροβασία // **a face acrobaţii** ακροβατώ

acrocefal-ă, acrocefali-e *επίθ.* ακροκέφαλος-η-ο άχρωμος-η-ο

acromatopsie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αχρωματοψία

acronic-ă, acronici-ce *επίθ.* άχρονος-η-ο, εκτός χρόνου η-ο, αναρτημένος-η-ο II. *ουσ. ιδ.* **acroşare**

acru-ă, acri-e *επίθ.* 1. ξινός-ή-ό, στυφός-ή-ό, στρυφός-ή-ό 2. *μτφ.* δυσάρεστος-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **feţe** – **e** τα ξινισμένα μούτρα // **lapte** ~ το ξινόγαλα // ο **observaţie** –**ă** μια δυσάρεστη παρατήρηση // **un zâmbet** ~ ένα στρυφνό χαμόγελο

acru, acri *ουσ. αρσ.* το ακρ

act, acte *ουσ. ουδ.* 1. το έγγραφο, το χαρτί, η πράξη 2. η πράξη, η ενέργεια, τα καμώματα // ~ **de acuzare** το κατηγορητήριο, το εγκλητήριο // ~ **de căsătorie** η ληξιαρχική πράξη γάμου // ~ **de căinţă** το μετάνιωμα // ~ **de curaj** ανδραγαθήμα, γενναία πράξη, ηρωικό κατόρθωμα // ~ **de deces** το πιστοποιητικό θανάτου // ~ **de identitate** το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα // ~ **de injustiţie** η αδικοπραγία // ~ **de prezenţă** παρουσία κάπου είτε από υποχρέωση, είτε από ευγένεια // ~ **de violenţă** η βιαιοπραγία // ~ **ilicit** η παράνομη πράξη // ~ **justificativ** το δικαιολογητικό έγγραφο // ~ **oficial** το επίσημο έγγραφο // *(θεατρ.)* πράξη // –**ul final** η τελική πράξη // –**e scrise** τα χειρόγραφα έγγραφα // **a arăta actele** δείχνω τα χαρτιά // **a elibera un** ~ χορηγώ ένα έγγραφο // **actele dumneavoastră, vă rog! (actele la control!)** τα χαρτιά σας παρακαλώ! // **a lua** ~ παίρνω είδηση, μαθαίνω, πληροφορούμαι

actiniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ακτίνιον

actinoterapie *ουσ. θηλ.* η ακτινοθεραπεία

activ-ă, activi-e I. *επίθ.* 1. ενεργός-ός-ό, ενεργητικός-ή-ό, δραστήριος-ια-ιο 2. εργατικός-ή-ό 3. δραστικός-ή-ό, αποτελεσματικός-ή-ό // **ofiţer** ~ ο εν ενεργεία αξιωματικός // **spirit** ~ το ενεργητικό πνεύμα, η ενεργητικότητα // *(γραμμ.)* **verbe** ~ **e** τα ενεργητικά ρήματα II. *ουσ. ουδ.* το ενεργητικό // *(πολ.)* –**ul de partid** τα μισθωτά κομματικά στελέχη // *(εμπόρ.)* –**ul şi pasivul** το ενεργητικό και το παθητικό // **are multe la** –**ul său** έχει πολλά στο ενεργητικό του

activa, activez I. *ρ. αμ.* δρω, αναπτύσσω δράση, ενεργοποιώ II. *ρ. μέσο (στρατ.)* ενεργοποιούμαι

activare, activări ουσ. θηλ. η ενεργοποίηση
activat-ă, activați-te επίθ. ενεργοποιημένος-η-ο, δραστηριοποιημένος-η-ο, ζωντανεμένος-η-ο
activist-ă, activiști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.) το πολιτικό στέλεχος ενός οργανισμού ακτιβιστής // (ιστ.) ~ **de partid** στέλεχος του κόμματος
activitate, activități ουσ. θηλ. η δράση, η δραστηριότητα, η ενέργεια, η ενεργητικότητα // ~ **internațională** η διεθνής δράση // **în** ~ εν ενεργεία // **raport de** ~ ο απολογισμός δράσης // **sferă de** ~ η σφαίρα δραστηριότητας
activiza, activizez I. ρ. μετ. δραστηριοποιώ II. ρ. μέσο δραστηριοποιούμαι
activizare, activizări ουσ. θηλ. η δραστηριοποίηση
actor, actori ουσ. αρσ. ο ηθοποιός // ~ **de comedie** ο κωμικός // **trupă de -i** ο θίασος
actoraș, actorași ουσ. αρσ. μικρός, άσημος ηθοποιός
actorie, actorii ουσ. θηλ. η ηθοποιία
actriță, actrițe ουσ. θηλ. η ηθοποιός
actual-ă, actuali-e επίθ. 1. επίκαιρος-η-ο 2. υπάρχων -ουσα-ον, τωρινός-ή-ό 3. παρών-ούσα-όν 4. σημερινός-ή-ό // **aceasta este situația -ă** αυτή είναι η τωρινή κατάσταση // **la ora -ă acest articol nu există** στην παρούσα στιγμή αυτό το είδος δεν υπάρχει // **teme -e** επίκαιρα θέματα
actualitate, actualități I. ουσ. θηλ. η επικαιρότητα // **-a internațională** η διεθνής επικαιρότητα // **jurnal de actualități** οι ειδήσεις, τα επίκαιρα II. επίθ. έκφρ. **de** ~ επίκαιρος-η-ο
actualiza, actualizez ρ. μετ. καθιστώ επίκαιρο κάτι, εκσυγχρονίζω
actualizare, actualizări ουσ. θηλ. ο εκσυγχρονισμός
actualmente επίρ. τώρα, κατά το παρόν, επί του παρόντος
actuar, actuari ουσ. αρσ. ο υπάλληλος, ο ειδικευμένος στους ασφαλιστικούς και οικονομικούς λογαριασμούς
actuariat ουσ. ουδ. η εφαρμογή των πιθανοτήτων και της στατιστικής στις οικονομικές πράξεις
acționa, acționez I. ρ. αμ. 1. δρω, ενεργώ 2. επιδρώ, επενεργώ // **a** ~ **ilegal** ενεργώ παράνομα, παρανομώ // **cum acționați?** πώς ενεργείτε; // **este timpul să acționăm** καιρός για να ενεργήσουμε // **mecanismul acționează asupra roților** ο μηχανισμός επενεργεί πάνω στους τροχούς II. ρ. μετ. 1. κινητοποιώ, βάζω σε κίνηση ένα μηχάνημα 2. ενάγω, εγκαλώ κάποιον σε δικαστήριο, του κάνω αγωγή
acționar-ă, acționari-e ουσ. αρσ. και θηλ. μέτοχος (ο, η)
acționare, acționări ουσ. θηλ. η κινητοποίηση, το να τεθεί σε κίνηση ένα μηχάνημα
acțiune, acțiuni ουσ. θηλ. 1. η δράση, η ενέργεια, η πράξη, η κίνηση 2. η πλοκή // το εγχείρημα, το τόλμημα 3. (νομ.) η αγωγή, η μήνυση 4. η μετοχή, το χρεόγραφο // ~ **a piesei** η δράση, η πλοκή του έργου // ~ **a romanului** η πλοκή του μυθιστορήματος // ~ **de subminare** η υπονομευτική ενέργεια // ~ **temerară** η τολμηρή πράξη // **a pune în** ~ βάζω / θέτω σε κίνηση, σε ενέργεια // **a trece la** ~ προβαίνω σε ενέργεια, αρχίζω να εκτελώ κάτι // **câmp de** ~ το πεδίο δράσης // **om de** ~ ο δραστήριος άνθρωπος // (εμπόρ.) **societate pe -i** μετοχική εταιρεία
acu επίρ. (βλ.) ιδ. acum
acuarelă, acuarele ουσ. θηλ. 1. η ακουαρέλα, η υδατογραφία 2. η νερομπογιά
acuarelist-ă, acuareliști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ακουαρελίστας-ίστρια (ο, η), υδατογράφος (ο, η)
acuitate ουσ. θηλ. η οξύτητα, η οξυδέρκεια, η οξύνοια // ~ **vizuală** η οξύτητα όρασης // επιρ. έκφρ. **cu** ~ με οξύτητα
acum I. επίρ. 1. τώρα 2. αμέσως // ~ **doi ani** εδώ και δύο χρόνια // έκφρ. **acu-i acu** τώρα να δούμε // **a plecat chiar** ~ μόλις έφυγε // **de** ~ **înainte** απ'εδώ και εμπρός // **până** ~ μέχρι τώρα II. επίθ. // **de** ~ τωρινός-ή-ό // **generația de** ~ η τωρινή γενεά
acuma επίρ. ιδ. acum
acumula, acumulez ρ. μετ. 1. συσσωρεύω 2. αποταμιεύω
acumulare, acumulări ουσ. θηλ. 1. η συσσώρευση 2. η αποταμίευση 3. το απόθεμα, το αποταμίευμα // (οικ.) ~ **a capitalului** η συσσώρευση του κεφαλαίου // (οικ.) **fond de** ~ το συσσωρευτικό απόθεμα
acumulator, acumulatoare ουσ. ουδ. ο συσσωρευτής ενέργειας ή μπαταρία
acupunctură ουσ. θηλ. (ιατρ.) ο βελονισμός
acuratețe ουσ. θηλ. 1. η επιμέλεια 2. η εξαιρετική φροντίδα
acustic-ă, acustici-e I. επίθ. ακουστικός-ή-ό // (ιατρ.) **tub** ~ το ακουστικό κέρας II. ουσ. θηλ. 1, η ακουστική, η μετάδοση του ήχου σε ένα χώρο 2. η ακουστικότητα
acustician-ă, acusticieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. (φυσ.) ακουστικός (ο, η) (που είναι ειδικευμένοι στην ακουστική)
acut-ă, acuți-te επίθ. οξύς-εία-ύ // (ιατρ.) **enterocolită -ă** οξεία εντεροκολίτιδα // ο **problemă -ă** ένα οξύ πρόβλημα
acuza, acuz ρ. μετ. 1. κατηγορώ, ενοχοποιώ 2. (νομ.) εγκαλώ, ενάγω, μηνύω, καταγγέλλω // (ιατρ.) **a** ~ **o durere** εκφράζω πόνο, παραπονιέμαι // **a** ~ **pe cineva de furt** κατηγορώ κάποιον για κλοπή
acuzare, acuzări ουσ. θηλ. 1. η κατηγορία, η ενοχοποίηση // (νομ.) **act de** ~ το κατηγορητήριο
acuzat-ă, acuzați-te ουσ. αρσ. και θηλ. κατηγορούμενος-η (ο, η)
acuzativ ουσ. ουδ. (γραμμ.) η αιτιατική πτώση
acuzator-oare, acuzatori-oare I. επίθ. κατήγορος-η -ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. κατήγορος (ο, η) // (νομ.) ~ **public** ο δημόσιος κατήγορος
acuzație, acuzații ουσ. θηλ. η κατηγορία, η ενοχοποίηση, η καταγγελία // ~ **nejustificată** η αναιτιολόγητη κατηγορία
acvaforte ουσ. ουδ. (αμετάβλ.) το νιτρικό οξύ, το ακουαφόρτε
acvamarin ουσ. ουδ. ο βήρυλλος (πολύτιμος λίθος)
acvariu, acvarii ουσ. ουδ. το ενυδρείο, το ακουάριο
acvatic-ă, acvatici-ce επίθ. υδρόβιος-α-ο, ένυδρος-η-ο
acvifer-ă, acviferi-e επίθ. υδατώδης-ης-ες
acvilă, acvile ουσ. θηλ. ο αετός
acvilin-ă, acvilini-e επίθ. αετίσιος-ια-ιο, αετώδης-ης-ες // **nas** ~ η αετίσια μύτη // **privire -ă** η αετίσια ματιά
adagio I. επίρ. (μουσ.) αβίαστα, αργά, βραδέως II. ουσ. ουδ. το αντάτζιο, το μουσικό κομμάτι που εκτελείται στον ίδιο χρόνο
adagiu, adagii ουσ. ουδ. η παροιμία, το γνωμικό, το ρητό
adamantin-ă, adamantini-e επίθ. διαμαντένιος-ια-ιο

adaos, adaosuri *ουσ. ουδ.* 1. η προσθήκη, το συμπλήρωμα 2. το άρτυμα (στο φαγητό) 3. το παράρτημα (της εφημερίδας)
adapta, adaptez I. *ρ. μετ.* προσαρμόζω, ταιριάζω, εξοικειώνω II. *ρ. μέσο* 1. προσαρμόζομαι, εξοικειώνομαι // **a se ~ situaţiei** προσαρμόζομαι στην κατάσταση
adaptabil-ă, adaptabili-e *επίθ.* προσαρμοστικός-ή-ό
adaptabilitate *ουσ. θηλ.* η προσαρμοστικότητα
adaptare, adaptări *ουσ. θηλ.* 1. η προσαρμογή, η εξοικείωση 2. η διασκευή 3. *τεχ.* η εφαρμογή // **~ radiofonică** η ραδιοφωνική διασκευή
adaptiv-ă, adaptivi-e *επίθ.* προσαρμοστικός-ή-ό
adăpa, adăp I. *ρ. μετ.* ποτίζω // **a ~ vacile** ποτίζω τις αγελάδες II. *ρ. μέσο* ποτίζομαι, εμποτίζομαι // **a se ~ la izvoarele ştiinţei** ποτίζομαι στις πηγές της επιστήμης, μορφώνομαι
adăpare, adăpări *ουσ. θηλ.* το πότισμα
adăpat *ουσ. ουδ.* το πότισμα
adăpătoare, adăpători *ουσ. θηλ.* ποτίστρα
adăpost, adăposturi *ουσ. ουδ.* 1. το καταφύγιο, το υπόστεγο 2. το άσυλο 3. *μτφ.* η προστασία 4. η στέγη, η σκέπη // **~ antiaerian** το αντιαεροπορικό καταφύγιο // **a da cuiva ~** δίνω άσυλο σε κάποιον, τον περιμαζεύω // **a se pune la ~** παίρνω προφυλαχτικά μέτρα, εξασφαλίζομαι // **la ~ de...** υπό την προστασία...
adăposti, adăpostesc I. *ρ. μετ.* 1. στεγάζω 2. προφυλάσσω, προφυλάγω, προστατεύω // **acest hotel poate ~ o sută de persoane** αυτό το ξενοδοχείο μπορεί να στεγάσει εκατό άτομα II. *ρ. μέσο* 1. στεγάζομαι, προφυλάγομαι, καταφεύγω 2. *μτφ.* βρίσκομαι υπό την προστασία κάποιου // **m-am -t sub un pom** κατέφυγα κάτω από ένα δέντρο
adăpostire, adăpostiri *ουσ. θηλ.* 1. η στέγαση 2. η προφύλαξη, η προστασία, η ασυλία, η καταφυγή
adăuga, adaug I. *ρ. μετ.* προσθέτω, επιπροσθέτω, μεγαλώνω II. *ρ. μέσο* προστίθεμαι, επαυξάνομαι
adăugare, adăugări *ουσ. θηλ.* η πρόσθεση, η επαύξηση
adăugat-ă, adăugaţi-te *επίθ.* προστεθειμένος-η-ο / / (*οικ.*) **valoare adăugată** η προστιθέλεση αξία
adăugi, adăugesc I. ρ. μ. προσθέτω II. *ρ. μέσο* προστίθεμαι, επαυξάνομαι
adăugire, adăugiri *ουσ. θηλ.* η πρόσθεση
adăugită, adăugite *επίθ.* επαυξημένη // **ediţie ~** η επαυξημένη/βελτιωμένη έκδοση
adânc-ă, adânci I. *επίθ.* 1. βαθύς-ία-ύ 2. μύχιος-ια-ιο // **-i bătrâneţe** τα βαθιά γερατειά // **ape mai puţin -i** τα ρηχά νερά // **farfurie -ă** το βαθύ πιάτο // **linişte -ă** η βαθιά σιγή // **somn ~** ο βαθύς ύπνος II. *επίρ.* βαθιά // **a privi ~** κοιτάζω βαθιά III. **adânc, adâncuri** *ουσ. ουδ.* 1. το βάθος 2. *πληθ.* τα έγκατα // **~ ul mării** το βάθος της θάλασσας // **din -ul sufletului** εκ βάθους ψυχής // **în -urile mării** στα βάθη της θάλασσας // **în -urile pământului** στα έγκατα της γης
adânci, adâncesc I. *ρ. μετ.* βαθύνω, βαθαίνω, εμβαθύνω, βαθουλώνω, κάνω κάτι βαθύ // **a ~ un şanţ** κάνω ένα χαντάκι βαθύ II. *ρ. μέσο* 1. εμβαθύνω 2. *μτφ.* βυθίζομαι // **a se ~ în lucru** εμβαθύνω σε μια δουλειά // **a se ~ în pădure** προχωράω βαθιά στο δάσος // **controlul s-a adâncit** ο έλεγχος
adâncime, adâncimi *ουσ. θηλ.* 1. το βάθος 2. η βαθύτητα // **-a lacului** το βάθος της λίμνης // **sentiment de o mare ~** αίσθημα μεγάλης βαθύτητας
adâncire, adânciri *ουσ. θηλ.* 1. η βάθυνση, η εμβάθυνση 2. η βύθιση
adâncitură, adâncituri *ουσ. θηλ.* 1. το βάθεμα, εμβάθυνση 2. το βαθούλωμα, το κοίλωμα, η γούβα, η κοιλότητα
addenda, addende *ουσ. θηλ.* το παράρτημα // η προσθήκη // **~ corrige** το παρόραμα
adecvat-ă, adecvaţi-te *επίθ.* κατάλληλος-η-ο, ισοδύναμος-η-ο, ταιριαστός-ή-ό, αρμόζων-ουσα -ον, ανάλογος-η-ο // ο **cunoaştere -ă** η κατάλληλη γνώση
ademeneală, ademeneli *ουσ. θηλ.* (*βλ.*) ιδ. ademenire
ademeni, ademenesc *ρ. μετ.* μαυλίζω, αποπλανώ, παραπλανώ, ξεπλανεύω, απατώ, δελεάζω
ademenire, ademeniri *ουσ. θηλ.* το μαύλισμα, η αποπλάνηση, η παραπλάνηση, το ξεπλάνεμα, το δελέασμα, η εξαπάτηση
ademenit-ă, ademeniţi-te *επίθ.* μαυλισμένος-η-ο, αποπλανημένος-η-ο, παραπλανημένος-η-ο, ξεπλανεμένος-η-ο, δελεασμένος-η-ο, εξαπατημένος -η-ο
ademenitor-oare, ademenitori-oare I. *επίθ.* μαυλιστικός-ή-ό, αποπλανητικός-ή-ό, παραπλανητικός-ή-ό, δελεαστικός-ή-ό, απατηλός-ή-ό II. *επίρ.* αποπλανητικά, παραπλανητικά, ξεπλανευτηκά, δελεαστικά, απατηλά, μαυλιστικά
adenită, adenite *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η αδενίτις
adenofibrom *ουσ. ουδ.* (*ιατρ.*) το ινομύωμα του αδένα
adenom, adenoame *ουσ. ουδ.* το αδένωμα
adenopatie *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η αδενοπάθεια
adenotomie *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η αδενοειδεκτομή
adept-ă, adepţi-te I. *επίθ.* μυημένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οπαδός (ο, η), θιασώτης (ο)
adera, ader *ρ. αμ.* εντάσσομαι, προσκολλιέμαι, παίρνω μέρος σε μια συμφωνία, προσχωρώ
aderare, aderări *ουσ. θηλ.* η ένταξη, η προσκόλληση, η προσχώρηση
aderent-ă, aderenţi-te I. *επίθ.* προσκολλημένος-η-ο, προσχωρημένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οπαδός (ο, η)
aderenţă, aderenţe *ουσ. θηλ.* (*ιατρ.*) η προσκόλληση, η πρόσφυση
adesea *επίρ.* συχνά, επανειλημμένα, πολλές φορές
adeseori *επίρ.* (*βλ.*) ιδ. adesea
adevăr, adevăruri I. *ουσ. ουδ.* 1. η αλήθεια 2. η πραγματικότητα, η ορθότητα // **~ subiectiv** η υποκειμενική αλήθεια // **~ absolut** η απόλυτη αλήθεια // **acesta este -ul adevărat** αυτή είναι η πραγματική αλήθεια // **spune-mi -ul** πες μου την αλήθεια II. *επιρ. έκφρ.* **într-adevăr** πράγματι, στ'αλήθεια, αληθινά
adevărat-ă, adevăraţi-te I. *επίθ.* 1. αληθινός-ή-ό, αληθής-ής-ές, βέβαιος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο 2. πραγματικός-ή-ό, γνήσιος-α-ο, αυθεντικός-ή-ό 3. ορθός-ή-ό, σωστός-ή-ό // **asta e ~** αυτό είναι αληθινό // **aur ~** το γνήσιο χρυσάφι // **dragoste -ă** η πραγματική αγάπη // **prieten ~** ο αληθινός φίλος II. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~** στ' αλήθεια, αληθινά, αληθώς // **e ~ că...** είναι αλήθεια ότι...
adeveri, adeveresc I. *ρ. μετ.* αληθεύω, επαληθεύω, βεβαιώνω // **a ~ ceva** επαληθεύω κάτι II. *ρ. μέσο και απροσ.* 1. αληθεύει, επαληθεύει 2.

βεβαιώνομαι, επιβεβαιώνομαι // **vestea se adeverește** η είδηση επιβεβαιώνεται
adeverință, adeverințe *ουσ. θηλ.* η βεβαίωση, το πιστοποιητικό
adeverire, adeveriri *ουσ. θηλ.* η επαλήθευση, η επιβεβαίωση, η πιστοποίηση
adeveritor-oare, adeveritori-oare *επίθ.* βεβαιωτικός -ή-ό, επιβεβαιωτικός-ή-ό
adeziv-ă, adezivi-e I. *επίθ.* 1. προσκολλητικός-ή-ό, κολλητικός-ή-ό 2. συγκαταθετικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* η κολλητική ουσία
adezivitate *ουσ. θηλ.* η κολλητικότητα, η προσκόλληση
ad-hoc *επίρ.* ειδικά για ένα ορισμένο σκοπό ή προορισμό επί τούτο // *(ιστ.)* **divanul ~** η ειδική συνέλευση
adia, adii I. *ρ. αμ.* 1. αχνίζω, φυσά ελαφρός αέρας 2. κυματίζω ελαφρά, ευωδιάζω // **parfumul florilor ~ încă** η ευωδιά των λουλουδιών ήταν ακόμα στον αέρα II. *ρ. μετ.* αγγίζω επιπόλαια, ελαφρά
adiacent-ă, adiacenți-te *επίθ.* διπλανός-ή-ό, παράπλευρος-η-ο, πλαϊνός-ή-ό // *(γεωμ.)* **unghiuri -te** οι παράπλευρες γωνίες
adică δηλαδή, με άλλα λόγια // **la o ~** σε περίπτωση ανάγκης
adiere, adieri *ουσ. θηλ.* η αχνάδα, η πνοή, το ελαφρό αεράκι, το φύσημα, το ανεμοσάλεμα
adineauri *επίρ.* πριν από λίγο, προηγουμένως
ad-interim *επίθ. άκλιτο* προσωρινός-ή-ό
adio I. *επιφ.* αντίο *(συνήθως για οριστικό αποχαιρετισμό)* // **cuvântare de ~** ο αποχαιρετιστήριος λόγος II. *ουσ.* το αντίο, ο αποχαιρετισμός // **a-și lua ~ de la ceva** αποχωρίζομαι από κάτι για πάντα
adipos-oasă, adipoși-oase *επίθ.* παχύς-ιά-ύ, λιπαρός -ή-ό, λιπώδης-ης-ες // **țesut ~** ο λιπώδης ιστός
adipozitate *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το πάχος, η συσσώρευση λίπους σ'έναν ιστό
adipsie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αδιψία
aditiv-ă, aditivi-e I. *επίθ.* προσθετικός-ή-ό, προσθετέος-α-ο II. *ουσ. αρσ.* η προσθετική ουσία που την αναμειγνύουμε με άλλες ουσίες για να βελτιωθούν οι ιδιότητές τους, π.χ. στα ορυκτέλαια ή στο μπετόν, κ.λ.π.
aditivitate *ουσ. θηλ.* η ιδιότητα του **aditiv** (βλ. λέξη), το να μπορεί κάτι να προστεθεί σε κάτι άλλο
adiție *ουσ. θηλ.* η πρόσθεση
adiționa, adiționez *ρ. μετ.* προσθέτω
adițional-ă, adiționali-e *επίθ.* πρόσθετος-η-ο, επιπρόσθετος-η-ο // *(νομ.)* **act ~** το πρόσθετο έγγραφο // **convorbiri -e** προσθετικά τηλεφωνήματα
adjectiv, adjective *ουσ. ουδ.* το επίθετο
adjectival-ă, adjectivali-e *επίθ. (γραμμ.)* επιθετικός -ή-ό, που εκφράζεται με επίθετο // **atribut ~** ο επιθετικός προσδιορισμός
adjoncțiune *ουσ. θηλ.* η ένωση, η πρόσθεση
adjudeca, adjudec I. *ρ. μετ.* κατακυρώνω, απονέμω (σε δημοπρασία) II. *ρ. μέσο* κατακυρώνομαι // **s-a adjudecat!** κατακυρώθηκε!
adjudecare, adjudecări *ουσ. θηλ.* η κατακύρωση
adjudecatar-ă, adjudecatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλειοδότης-δότρια (ο, η)
adjudecație, adjudecații *ουσ. θηλ.* η κατακύρωση
adjunct-ă, adjuncți-te *επίθ.* βοηθός (ο, η), αναπληρωτής-ώτρια (ο, η) // **comandant ~** ο υποδιοικητής // **director ~** ο υποδιευθυντής // **ministru ~** ο υφυπουργός // **secretar general ~** ο βοηθός του γενικού γραμματέα
adjutant, adjutanți *ουσ. αρσ. (στρατ.)* 1. ο υπασπιστής 2. ο ανώτερος βαθμός υπαξιωματικού
ad libitum *επίρ.* κατά βούληση, εκούσια
ad litteram *επίρ.* κατά γράμμα, κατά λέξη
administra, administrez *ρ. μετ.* διοικώ, διευθύνω, διαχειρίζομαι, χειρίζομαι, κυβερνώ // **a ~ bunurile** διαχειρίζομαι τα αγαθά // *(ιατρ.)* **a ~ medicamente** χορηγώ φάρμακο // *(νομ.)* **a ~ probe** δίνω αποδείξεις, αποδεικνύω με αποδειχτικά στοιχεία
administrare, administrări *ουσ. θηλ.* 1. η διοίκηση, η διαχείριση, ο χειρισμός 2. *(ιατρ.)* η χορήγηση φαρμάκων σε άρρωστο
administrat-ă, administrați-te *επίθ.* διοικούμενος-η -ο, διαχειριζόμενος-η-ο
administrativ-ă, administrativi-e *επίθ.* διοικητικός-ή -ό, διαχειριστικός-ή-ό // **măsuri -e** τα ασφαλιστικά μέτρα // **pe cale -ă** δια διοικητικής οδού // **serviciu ~** η διοικητική υπηρεσία
administrator-oare, administratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διοικητής-ήτρια (ο, η), διαχειριστής-ίστρια (ο, η), επιμελητής-ήτρια (ο, η) // **~ delegat** ο πληρεξούσιος διαχειριστής, ο εξουσιοδοτημένος διοικητής
administrație, administrații *ουσ. θηλ.* 1. διοίκηση, η διακυβέρνηση, η διοικητική εξουσία, η διαχείριση 2. (στρατ.) η επιμελητεία του στρατού // **consiliu de ~** το διοικητικό συμβούλιο
admira, admir *ρ. μετ.* θαυμάζω
admirabil-ă, admirabili-e I. *επίθ.* θαυμάσιος-ια-ιο, αξιοθαύμαστος-η-ο, εξαίσιος-ια-ιο, υπέροχος-η-ο II. *επίρ.* θαυμάσια, αξιοθαύμαστα, εξαίσια, έξοχα, εξαίρετα
admirare, admirări *ουσ. θηλ.* ιδ. admirație
admirator-oare, admiratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* θαυμαστής-άστρια (ο, η)
admirație, admirații *ουσ. θηλ.* ο θαυμασμός // **~ profundă** ο βαθύς θαυμασμός
admisibil-ă, admisibili-e *επίθ.* αποδεκτός-ή-ό, παραδεκτός-ή-ό, δεκτός-ή-ό, ανεκτός-ή-ό
admisibilitate *ουσ. θηλ.* η αποδοχή, η παραδοχή, η ανεκτικότητα
admisie, admisii *ουσ. θηλ.* ιδ. admisiune
admisiune, admisiuni *ουσ. θηλ.* η αποδοχή, η παραδοχή, η παραλαβή // *(τεχ.)* **supapă de ~** η βαλβίδα εισόδου
admite, admit *ρ. μετ.* 1. δέχομαι, αποδέχομαι, παραδέχομαι, αναγνωρίζω, επιτρέπω, εγκρίνω, δέχομαι κάποιον υποψήφιο κατόπιν εισιτηρίων εξετάσων 2. εικάζω, υποθέτω // **a fost admis printre primii** πέρασε ανάμεσα στους πρώτους // **a nu ~** δεν αποδέχομαι, απορρίπτω, αποκρούω // **să admitem că...** ας υποθέσουμε ότι...
admitere, admiteri *ουσ. θηλ.* 1. η αποδοχή, η παραδοχή, η παραλαβή 2. η έγκριση // **examene de ~** οι εισαγωγικές εξετάσεις, η εισαγωγή
admonesta, admonestez *ρ. μετ.* επιτιμώ, επιπλήττω, μαλώνω φιλικά, νουθετώ, συμβουλεύω
admonestare, admonestări *ουσ. θηλ.* η επιτίμηση, η επίπληξη, η νουθέτηση, η νουθεσία, το μάλωμα, η κατσάδα
adnota, adnotez *ρ. μετ.* υποσημειώνω, επισημειώνω
adnotare, adnotări *ουσ. θηλ.* η υποσημείωση, η επισημείωση, το σχόλιο

adnotat-ă, adnotaţi-te *επίθ.* υποσημειωμένος-η-ο, με εξηγήσεις
adolescent-ă, adolescenţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* έφηβος (ο, η)
adolescenţă *ουσ. θηλ.* η εφηβεία, η εφηβική ηλικία
Adonis *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μυθ.)* ο Αδώνης // **frumos ca un ~** ωραίος σαν τον Αδώνη
adopta, adopt *ρ. μετ.* 1. υιοθετώ 2. *μτφ.* ασπάζομαι, δέχομαι τη γνώμη άλλου, ενστερνίζομαι, παραδέχομαι // **a ~ o hotărâre** υιοθετώ απόφαση // **a ~ o metodă** υιοθετώ μια μέθοδο // **a ~ ideile cuiva** ενστερνίζομαι τις ιδέες κάποιου // **a ~ un copil** υιοθετώ ένα παιδί
adoptare, adoptări *ουσ. θηλ.* 1. η υιοθεσία, η υιοθέτηση 2. η έγκριση 3. *μτφ.* η ψήφιση, η εγκόλπωση (μιας ιδέας)
adoptiv-ă, adoptivi-e *επίθ.* θετός-ή-ό // **fiică -ă** η ψυχοκόρη // **fiu ~** ο ψυχογιός // **mamă -ă** η θετή μητέρα, η ψυχομάνα // **părinţi -i** οι θετοί γονείς // **tată ~** ο θετός πατέρας, ο ψυχοπατέρας
adopţie *ουσ. θηλ.* η υιοθεσία, η υιοθέτηση
adora, ador *ρ. μετ.* λατρεύω, υπεραγαπώ, θαυμάζω
adorabil-ă, adorabili-e *επίθ.* αξιαγάπητος, αξιολάτρευτος-η-ο, θαυμάσιος
adorare, adorări *ουσ. θηλ.* η λατρεία, ο μεγάλος έρωτας
adorat-ă, adoraţi-te *επίθ.* λατρευτός-ή-ό, ποθητός-ή-ό, αγαπητός-ή-ό, πολυαγαπημένος-η-ο
adorator-oare, adoratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* λάτρης-ισσα (ο, η)
adoraţie, adoraţii *ουσ. θηλ.* ιδ. adorare
adormi, adorm I. *ρ. μετ.* 1. κοιμίζω, αποκοιμίζω 2. *μτφ.* καθησυχάζω, καταπραΰνω // **a-şi ~ foamea** ξεγελάω την πείνα μου II. *ρ. αμ.* κοιμάμαι, αποκοιμιέμαι
adormire *ουσ. θηλ.* 1. η κοίμηση, το αποκοίμισμα 2. *θρ.* ο θάνατος (άγιοι) // **Adormirea Maicii Domnului** η Κοίμηση της Θεοτόκου
adormit-ă, adormiţi-te *επίθ.* 1. κοιμισμένος-η-ο // νυσταγμένος-η-ο, νυσταλέος-α-ο 2. *μτφ.* αποχαυνωμένος-η-ο, αποκαρωμένος 3. *(θρ.)* πεθαμένος-η-ο
adormitor-oare, adormitori-oare *επίθ.* που αποκοιμίζει // *μτφ.* ανιαρός-ή-ό, πληκτικός-ή-ό
adrenalină, adrenaline *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η αδρεναλίνη
adresa, adresez I. *ρ. μετ.* απευθύνω, αποτείνω, ρητορεύω // **a ~ cuvântul** απευθύνω το λόγο // **a ~ o scrisoare** απευθύνω επιστολή // **el mi-a -t o întrebare** αυτός μου έκανε μια ερώτηση II. *ρ. μέσο.* 1. απευθύνομαι (με επιστολή), αποτείνομαι (κάνω ερωτήσεις) 2. προσφεύγω, καταφεύγω // **-ţi-vă justiţiei** καταφύγετε στη δικαιοσύνη // **m-am -t la mulţi dar nici unul nu mă asculta** αποτάθηκα σε πολλούς αλλά κανείς δε με πρόσεχε
adresant-ă, adresanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραλήπτης-ήπτρια (ο, η) // *έκφρ.* **-ul necunoscut** άγνωστος παραλήπτης
adresă, adrese *ουσ. θηλ.* 1. η διεύθυνση, η σύσταση, η κατεύθυνση 2. *έκφρ.* η επικοινωνία με επιστολές // **~ a locuinţei** η διεύθυνση κατοικίας // **la ~ mea** που απευθύνεται σε μένα, για μένα, σχετικά με εμένα
adsorbţie *ουσ. θηλ.* η απορρόφηση
aducător-oare, aducători-oare I. *επίθ.* που φέρνει, κομίζει, αποφέρει, παράγει κάτι II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κομιστής-ίστρια (ο, η) // **aducătorul acestei scrisori** ο κομιστής αυτού του γράμματος
aduce, aduc I. *ρ. μετ.* φέρω, φέρνω, σηκώνω, μεταφέρω κάτι, οδηγώ κάποιον κάπου, προσάγω, κομίζω, άγω, προσκομίζω, προμηθεύω, αποφέρω // **a ~ copilul de la şcoală** φέρνει το παιδί απ'το σχολείο // **a ~ dovezi** φέρνω αποδείξεις, αποδεικνύω // **a ~ într-o anumită situaţie** φέρνω σε ορισμένη κατάσταση // **a ~ la cunoştinţă** ανακοινώνω, γνωστοποιώ, πραγματοποιώ, εφαρμόζω (έργο, απόφαση, διαταγή, καθήκον) // **a ~ ponoase** φέρνω πόνους, μπελάδες, σκοτούρες // **a ~ un omagiu** αποτείνω φόρο τιμής // **a ~ vorba de (sau despre) ceva** φέρνω τη συζήτηση σε ορισμένο θέμα ή πρόβλημα // **acolo l-a adus nevoia** εκεί τον έφερε η ανάγκη // **am adus cărţile** έφερα τα βιβλία // **a o ~ bine din condei** μιλάει και γράφει με δεξιοτεχνία // **ce vânt te ~ ?** *(για κάποιον που ήρθε απρόοπτα)* τι σε φέρνει; // **societatea ~ mari câştiguri** η εταιρεία αποφέρει μεγάλα κέρδη II. *ρ. αμ.* μοιάζω κάπως με κάποιον ή κάτι // **copilul ~ cu mama lui** το παιδί φέρνει της μητέρας του III. *ρ. έκφρ.* **a-şi ~ aminte** ενθυμούμαι, μου έρχεται στη μνήμη, αναθυμούμαι, αναπολώ, μου έρχεται στο νου // **elevul şi-a adus aminte de regulă** ο μαθητής θυμήθηκε τον κανόνα // **îţi aduci aminte de mine?** με θυμάσαι; // **mi-l aduc aminte** τον θυμάμαι // **ne ~ aminte de victimele războiului** ενθυμούμαστε τα θύματα του πολέμου
aducere, aduceri *ουσ. θηλ.* 1. η προσκόμιση, το να φέρνει κάποιος κάτι 2. η αναγωγή, η προσαγωγή // **~ aminte** η ανάμνηση, η αναπόληση, η ενθύμηση, η θύμηση // **~ la cunoştinţă** η γνωστοποίηση, η ανακοίνωση, η ειδοποίηση, η κοινοποίηση // **~ la îndeplinire** η πραγματοποίηση, η εκπλήρωση (έργου, απόφασης, διαταγής, καθήκοντος) // **mandat de ~** ένταλμα προσαγωγής
aductor, aductori *επιθ. έκφρ.* // **muşchi ~** ο προσαγωγός μυς
aducţie, aducţii *ουσ. θηλ.* 1. το υδραγωγείο, ο σωλήνας διοχέτευσης νερού 2. η κίνηση που εκτελεί ο προσαγωγός μυς
adula, adulez *ρ. μετ.* κολακεύω
adulare, adulări *ουσ. θηλ.* η κολακεία με ταπεινωτικό τρόπο 2. ο υπερβολικός έπαινος, το παίνεμα
adulator-oare, adulatori-oare I. *επίθ.* κολακευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο κόλακας
adulaţie, adulaţii *ουσ. θηλ.* ιδ. adulare
adulmeca, adulmec *ρ. μετ. και αμ. (για ζώα)* 1. οσφραίνομαι, μυρίζω 2. *μτφ. (για ανθρώπους)* προαισθάνομαι, παίρνω μυρωδιά κάτι, αισθάνομαι την οσμή κάποιου
adulmecare, adulmecări *ουσ. θηλ.* 1. η οσφραντική ιδιότητα των ζώων 2. το προαίσθημα
adulmecător-oare, adulmecători-oare *επίθ.* οσφραντικός-ή-ό
adult-ă, adulţi-te I. *επίθ.* ενήλικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενήλικος-η (ο, η)
adulter-ă, adulteri-e I. *ουσ. ουδ.* η μοιχεία, η λαθρογαμία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο μοιχός, η μοιχαλίδα
adulterin-ă, adulterini-e *επίθ.* νόθος-α-ο
adumbri, adumbresc I. *ρ. μετ.* σκιάζω, επισκιάζω II. *ρ. μέσο* προφυλάγομαι στον ίσκιο, κάθομαι στον ίσκιο
aduna, adun I. *ρ. μετ.* 1. μαζεύω, συνενώνω 2. συγκεντρώνω 3. περιμαζώνω, συλλέγω 4. συσσωρεύω 5. *μαθ.* προσθέτω, κάνω πρόσθεση // **a ~ oile** μαζεύω τα πρόβατα // **a-şi ~ gândurile**

συγκεντρώνομαι // **l-a adunat de pe drumuri** τον περιμάζεψε από τους δρόμους // *(για ανθρώπους άσχετους μεταξύ τους)* **parcă a tunat şi i-a adunat** η σάρα, η μάρα και το κακό συναπάντημα II. *ρ. μέσο* 1. μαζεύομαι, συμμαζεύομαι, συγκεντρώνομαι 2. συνενώνομαι 3. *(μαθ.)* προστίθεμαι 4. συσσωρεύομαι // **ne-am adunat în acest loc** συγκεντρωθήκαμε σ'αυτόν τον τόπο
adunare, adunări *ουσ. θηλ.* 1. *(μαθ.)* η πρόσθεση, το άθροισμα, η άθροιση, η συνάθροιση 2. το μάζεμα, η μάζωξη // η συνένωση, η συνέλευση, η σύναξη, η συσσώρευση, η συγκέντρωση // **~ festivă** η εορταστική συγκέντρωση // **~ generală** η γενική συνέλευση // *(πολ.)* **~ populară** η λαϊκή συγκέντρωση // **Adunarea Constituantă** Εθνοσυνέλευση // **a deschide adunarea** κηρύσσω την έναρξη της συγκέντρωσης
adunător-oare, adunători-oare I. *επίθ.* αθροιστικός -ή-ό, προσθετικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οικονόμος-α (ο, η), συλλέκτης-τρια (ο, η)
adunătură, adunături *ουσ. θηλ.* 1. το μάζεμα, ο σωρός 2. ο συρφετός, ο όχλος, τα μαζέματα
adus-ă, aduşi-se *επίθ.* 1. φερμένος-η-ο 2. γερμένος -η-ο, καμπούρης-α-ικο // **~ de spate** καμπουριασμένος-η-ο, σκεβρωμένος-η-ο
ad valorem *επίρ. (εμπόρ.)* κατά την αξία, επί της αξίας
adventism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο χιλιασμός
adventist-ă, adventişti-ste I. *επίθ. (θρ.)* χιλιαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.)* χιλιαστής-άστρια (ο, η)
adverb, adverbe *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το επίρρημα
adverbial-ă, adverbiali-e *επίθ. (γραμμ.)* επιρρηματικός-ή-ό
advers-ă, adverşi-se *επίθ.* αντίπαλος-η-ο, αντίθετος -η-ο, ενάντιος-α-ο, αντιμέτωπος-η-ο // *(αθλ.)* **mingea se află pe terenul ~** η μπάλα βρίσκεται στο χώρο της αντίπαλης ομάδας
adversar-ă, adversari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αντίπαλος-η (ο, η), αντίμαχος-η (ο, η), ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η) 2. *(νομ.)* αντίδικος-η-ο
adversativ-ă, adversativi-e *επίθ.* αντιθετικός-ή-ό // εναντιωματικός-ή-ό // **conjuncţie -ă** *(γραμμ.)* ο αντιθετικός σύνδεσμος
adversitate, adversităţi *ουσ. θηλ.* η αντιξοότητα, η εναντιότητα, η δυσμένεια, η δύσκολη κατάσταση, η κακοτυχία
advocat-ă *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδ. avocat
aed, aezi *ουσ. αρσ.* ο αοιδός
aer *ουσ. ουδ.* 1. ο αέρας, ο άνεμος, η ατμόσφαιρα 2. ο ουρανός, ο αιθέρας 3. *μτφ.* το παρουσιαστικό // **~ curat** ο καθαρός αέρας // **~ de munte** ο αέρας του βουνού // **a arunca în ~** ρίχνω, πετάω στον αέρα // **a ieşi la ~** βγαίνω απ'το σπίτι να πάρω καθαρό αέρα // **a rămâne în ~** είμαι στον αέρα, στο κενό, μετέωρος // **a sări în ~** πηδώ, τινάζω στον αέρα // **a-şi da -e** κοκορεύομαι, φέρνομαι προκλητικά, κορδώνομαι, του έπιασε τα μάτια η μπαλούκα // **are -ul unui actor** έχει τον αέρα ενός ηθοποιού // **cameră cu ~ comprimat** η σαμπρέλα με πεπιεσμένο αέρα // **cinematograful este în ~ liber** ο κινηματογράφος είναι υπαίθριος // *αθλ.* **golul pluteşte în ~** από στιγμή σε στιγμή θα μπεί γκολ // **în ~ liber** στην ύπαιθρο, υπαίθριος -ια-ιο // **pe calea aerului** δια εναέριας οδού
aera, aerez *ρ. μετ.* αερίζω, εξαερίζω, ανανεώνω τον αέρα
aeraj *ουσ. ουδ.* το αέρισμα, η ανανέωση του αέρα σε κλειστό χώρο
aerare, aerări *ουσ. θηλ.* ο εξαερισμός, το αέρισμα, η αιθρίαση, η έκθεση στον αέρα
aerat-ă, aeraţi-te *επίθ.* αερισμένος-η-ο, με αέρισμα
aeraţie, aeraţii *ουσ. θηλ.* 1. η εισαγωγή αέρος σε κλειστό χώρο 2. το αλώνισμα σιτηρών (με τη βοήθεια ρεύματος αέρος)
aerian-ă, aerieni-e *επίθ.* 1. εναέριος-α-ο 2. αέρινος-η-ο 3. *μτφ.* διαφανής-ής-ές // **alarmă -ă** ο εναέριος συναγερμός // **făptură -ă** το αέρινο πλάσμα // **linie ~ă** αεροπορική γραμμή // **spaţiu ~** ο εναέριος χώρος
aeriseală, aeriseli *ουσ. θηλ.* το αέρισμα, ο εξαερισμός
aerisi, aerisesc I. *ρ. μετ.* αερίζω, εξαερίζω, εκθέτω ένα αντικείμενο στον αέρα II. *ρ. μέσο* 1. αερίζομαι, εξαερίζομαι, βγαίνω έξω να πάρω αέρα 2. *μτφ.* δροσίζομαι
aerisire, aerisiri *ουσ. θηλ.* το αέρισμα, ο εξαερισμός, το ανέμισμα, ο αερισμός
aerobuz, aerobuze *ουσ. ουδ.* το αερολεωφορείο
aeroclub, aerocluburi *ουσ. ουδ.* η αερολέσχη
aerodinamic-ă, aerodinamici-e I. *επίθ.* αεροδυναμικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η αεροδυναμική
aerodrom, aerodromuri *ουσ. ουδ.* το αεροδρόμιο
aerofagie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αεροφαγία
aerofobie *ουσ. θηλ.* η αεροφοβία
aerogară, aerogări *ουσ. θηλ.* το αεροδρόμιο με όλες τις εγκαταστάσεις του
aerolit *ουσ. ουδ.* ο αερόλιθος, ο μετεωρίτης
aeromecanică *ουσ. θηλ.* η μηχανική αερίων
aerometru, aerometre *ουσ. ουδ.* το αερόμετρο *(το όργανο μέτρησης πυκνότητας του αέρα)*
aeromodel, aeromodele *ουσ. ουδ. (αερ.)* συναρμολογούμενο μοντέλο αεροπλάνου, μικρογραφία αεροπλάνου
aeromodelism *ουσ. ουδ. (αερ.)* ο αερομοντελισμός
aeromotor, aeromotoare *ουσ. ουδ.* ο αεροκινητήρας
aeronaut-ă, aeronauţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αεροναύτης (ο, η)
aeronautic-ă, aeronautici-e I. *ουσ. θηλ. (αερ.)* η αεροναυτική, η αεροναυπηγική II. *επίθ.* που αναφέρεται στην αεροναυπηγική
aeronaval-ă, aeronavali-e *επίθ.* αεροναυτικός-ή-ό
aeronavă, aeronave *ουσ. θηλ. (αερ.)* το αεροσκάφος
aeroplan, aeroplane *ουσ. ουδ. (αερ.)* το αεροπλάνο // **~ de pasageri** το επιβατικό αεροπλάνο // **~ de vânătoare** το καταδιωκτικό αεροπλάνο
aeroport, aeroporturi *ουσ. ουδ.* ο αερολιμένας, το αεροδρόμιο
aeropurtat-ă, aeropurtaţi-te *επίθ.* που μεταφέρεται με αεροπλάνο // *(στρατ.)* **trupe -e** στρατεύματα που μεταφέρονται με αεροπλάνο, τα αεραποβατικά αγήματα
aeroscop, aeroscoape *ουσ. ουδ.* το ανεμοδείκτης
aerosol, aerosoli *ουσ. αρσ.* το αεροζόλ (κυρίως στον πληθυντικό, τα ιαματικά μόρια διασκορπισμένα στον αέρα, θεραπευτικό μέσο για τα νοσήματα των αναπνευστικών οδών)
aerostat, aerostate *ουσ. ουδ.* το αερόστατο
aerostatic-ă, aerostatici-e I. *ουσ. θηλ.* η αεροστατική II. *επίθ.* αεροστατικός-ή-ό
aeroterapie *ουσ. θηλ.* η αεροθεραπεία
aerotermă *ουσ. θηλ.* το αερόθερμο
afabil-ă, afabili-e *επίθ.* 1. αξιαγάπητος-η-ο, φιλοφρονητικός-ή-ό 2. ευπροσήγορος-η-ο

afabilitate *ουσ. θηλ.* η φιλοφροσύνη, η ευπροσηγορία
afabulație *ουσ. θηλ.* 1. ο μύθος, η πλοκή υπόθεσης έργου 2. το επιμύθιο
afacere, afaceri *ουσ. θηλ.* 1. η επιχείρηση 2. η συναλλαγή, το πάρε-δώσε, η δοσοληψία, το αλισβερίσι, το εμπόριο, η αγοραπωλησία, η εμπορική πράξη 3. η υπόθεση // **afaceri interne/ externe** οι εσωτερικές/εξωτερικές υποθέσεις // *εμπόρ.* **cercurile de afaceri** οι επιχειρηματικοί κύκλοι // **este -a mea** είναι δική μου υπόθεση // **neamestec în afacerile interne** η μη επέμβαση στα εσωτερικά // **oameni de afaceri** οι επιχειρηματίες
afacerism *ουσ. ουδ.* η κερδοσκοπία
afacerist-ă, afaceriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κερδοσκόπος
afagie *ουσ. θηλ.* η αφαγία
afară I. *επίρ.* έξω, εξόν, πλην, έξωθεν, απέξω, εκτός, χώρια // ~ **de aceasta** εκτός αυτού // ~ **numai dacă** εκτός κι αν // **a da** ~ διώχνω, αποδιώχνω, απολύω, πετάω έξω // **a fi ~ din cauză** είναι / μένει έξω από το χορό // **din** ~ απέξω // **din cale-** ~ υπέρ του δέοντος, πέρα για πέρα // **este în ~ de pericol** είναι εκτός κινδύνου // **în ~ de cazul dacă** εκτός κι αν // **în ~ de duminică** εκτός από την Κυριακή // **în ~ legii** εκτός νόμου // **temperatura aerului de** ~ η εξωτερική θερμοκρασία II. *επιφ.* έξω!, φύγε!, πήγαινε!
afazie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η αφασία (η έλλειψη ικανότητας για ομιλία)
afâna, afânez *ρ. μετ.* σβαρνίζω το χώμα, βωλοκοπώ, κάνω πολύ λεπτό το χώμα του χωραφιού
afânare, afânări *ουσ. θηλ.* το σβάρνισμα
afânat-ă, afânați-te *επίθ.* σβαρνισμένος-η-ο
afecta, afectez I. *ρ. μετ.* 1. προορίζω 2. θλίβω, λυπώ, στενοχωρώ // **acești bani sunt afectați pentru întreținerea imobilului** αυτά τα χρήματα είναι προορισμένα για τη συντήρηση του ακίνητου / του σπιτιού // **vestea proastă l-a afectat** η δυσάρεστη είδηση τον στενοχώρησε II. *ρ. αμ.* προσποιούμαι, υποκρίνομαι
afectare, afectări *ουσ. θηλ.* 1. η επιτήδευση, η υποκρισία, η προσποίηση 2. η στενοχώρια, η λύπη, η θλίψη
afectat-ă, afectați-te *επίθ.* 1. λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο 2. προσποιητός-ή-ό, επιτηδευμένος -η-ο 3. προορισμένος-η-ο
afectiv-ă, afectivi-e *επίθ.* στοργικός-ή-ό, φιλόστοργος-η-ο, αγαπητός-ή-ό, αισθαντικός-ή-ό, αισθηματικός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές
afectivitate *ουσ. θηλ.* η στοργή, η φιλοστοργία, η αισθηματικότητα, η περιπάθεια, η αισθαντικότητα
afectuos-oasă, afectuoși-oase *επίθ.* φιλόστοργος-η-ο, στοργικός-ή-ό. εγκάρδιος-α-ο, αγαπητός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές
afecțiune, afecțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η στοργή, η εγκαρδιότητα, η ζεστασιά, η θαλπωρή, η αφοσίωση, η φιλία 2. *(ιατρ.)* η πάθηση
afeliu *ουσ. ουδ.* *(αστρ.)* το αφήλιο
afemeiat, afemeiați I. *επίθ.* γυναικομανής, γυναικάς II. *ουσ. αρσ.* ο γυναικάς
aferat-ă, aferați-te *επίθ.* αφηρημένος-η-ο, πολυάσχολος-η-ο
aferent-ă, aferenți-te *επίθ.* 1. σύστοιχος-η-ο, ανάλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο 2. ανήκων-κουσα-κον // **parte -ă** το αναλογούν μέρος // *(ανατ.)* **vase aferente** τα ανήκοντα αγγεία
afereză *ουσ. ουδ.* *(γραμμ.)* η αφαίρεση
afet, afeturi *ουσ. ουδ.* *(στρατ.)* ~ **de tun** η βάση κανονιού, ο κιλλίβαντας
afgan-ă, afgani-e I. *επίθ.* αφγανικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αφγανός-ή (ο, η)
afilia, afiliez I. *ρ. μετ.* συνεταιρίζω, προσλαμβάνω στη διάθεσή μου υποτελή οικονομική μονάδα II. *ρ. μέσο* συνεταιρίζομαι, προσχωρώ σε άλλη οργάνωση σαν υποτελής μονάδα III. *ρ. αμ.* συνιστώ σχέσεις υποτέλειας μεταξύ ορισμένων μονάδων
afiliat-ă, afiliați-te *επίθ.* μέλος υποτελές άλλης οργάνωσης
afiliație, afiliații *ουσ. θηλ.* ο σχηματισμός μονάδων
afiliere, afilieri *ουσ. θηλ.* 1. η ένταξη 2. ο σχηματισμός εταιρείας μεταξύ περισσότερων μονάδων 3. η προσχώρηση σε άλλη οργάνωση, η συγχώνευση
afin, afini *ουσ. αρσ.* ο μύρτιλος, τα μύρτιλα
afin-ă *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συγγενής από αγχιστεία
afinare, afinări *ουσ. θηλ.* 1. η λέπτυνση 2. ο καθαρισμός της αργής ζάχαρης στα εργοστάσια επεξεργασίας ζαχαρότευτλων 3. η πλήρης εξάλειψη των αερίων από το λειωμένο γυαλί
afinată, afinate *ουσ. θηλ.* λικέρ από τον καρπό του μυρτίλου
afină, afine *ουσ. θηλ.* ο καρπός του μύρτιλου
afinitate, afinități *ουσ. θηλ.* 1. η συγγένεια από αγχιστεία 2. η ομοιότητα, η σχέση, η σύνδεση
afirma, afirm I. *ρ. μετ.* 1. δηλώνω καταφατικά, διαβεβαιώνω, επιβεβαιώνω, υποστηρίζω κάτι σαν σίγουρο και αναμφισβήτητο, τονίζω, ισχυρίζομαι II. *ρ. μέσο* αναδεικνύομαι, διακρίνομαι, εξελίσσομαι, διαπρέπω
afirmare, afirmări *ουσ. θηλ.* η κατάφαση, η ανάδειξη, η επιβεβαίωση, η διαβεβαίωση
afirmativ-ă, afirmativi-e *επίθ.* καταφατικός-ή-ό, επιβεβαιωτικός-ή-ό // **în caz** ~ σε καταφατική περίπτωση
afirmație, afirmații *ουσ. θηλ.* η κατάφαση, η επιβεβαίωση. ο ισχυρισμός
afiș, afișe *ουσ. ουδ.* η αφίσα
afișa, afișez I. *ρ. μετ.* 1. τοιχοκολλώ, αφισοκολλώ 2. *μτφ.* έχω επιδεικνύω II. *ρ. μέσο(οικ.)* επιδεικνύομαι
afișaj, afișaje *ουσ. ουδ.* το τοιχοκόλλημα, η τοιχοκόλληση, η αφισοκόλληση
afișare, afișări *ουσ. θηλ.* 1. η τοιχοκόλληση 2. *μτφ.* η επίδειξη, η φαντασμένη εμφάνιση
afișier, afișiere *ουσ. ουδ.* ο ειδικός πίνακας ή χώρος όπου κολλούνται οι διάφορες αγγελίες, αφίσες
afișor-oare, afișori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* τοιχοκολλητής-ήτρια (ο, η), αφισοκολλητής-ήτρια (ο, η)
afix, afixe *ουσ. ουδ.* *(γραμμ.)* η περιληπτική ονομασία για το πρόθεμα και την κατάληξη
afla, aflu I. *ρ. μετ.* μαθαίνω, πληροφορούμ... βρίσκω, αποκαλύπτω, ανακαλύπτω // **a aflat vestea cea mare** έμαθε τη μεγάλη είδηση // **am aflat totul** τα έμαθα όλα // **s-a aflat adevărul** ανακαλύφτηκε η αλήθεια II. *ρ. μέσο* είμαι, υπάρχω, βρίσκομαι, παρευρίσκομαι // **a se ~ de față** είμαι παρών // **a se ~ la inaugurare** παρευρίσκομαι στα εγκαίνια III. *ρ. αμ* βρίσκομαι / / **a se ~ în permisie** βρίσκομαι σε άδεια // **a se ~ în treabă** για να βρίσκομαι σε δουλειά // **el se află în**

camera de alături αυτός βρίσκεται στο διπλανό δωμάτιο
aflare, aflări ουσ. θηλ. η εύρεση, η ανεύρεση, το εύρημα, η πληροφόρηση
aflător-oare, aflători-oare I. επίθ. ευρισκόμενος-η -ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο εφευρέτης-τρια (ο,η)
afluent, afluenţi ουσ. αρσ. ο παραπόταμος
afluenţă ουσ. θηλ. η συρροή, η εισροή, η πληθώρα, το πλήθος, η αφθονία, η κοσμοσυρροή, η κοσμοπλημμύρα // ~ **masivă de public** η αθρόα προσέλευση κοινού
aflux, afluxuri ουσ. ουδ. 1. η συρροή, ο συνωστισμός 2. (ιατρ.) η συμφόρηση, το εγκεφαλικό
afon-ă, afoni-e I. επίθ. άφωνος-η-ο, μτφ. (μουσ.) άμουσος II. ουσ. αρσ. και θηλ. άφωνος-η (ο, η), βουβός-ή (ο, η)
afonie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η αφωνία, η βουβαμάρα
afonizare ουσ. θηλ. (γλωσ.) η παράλειψη φθόγγου (συναίρεση, έκθλιψη, αφαίρεση ύλης)
aforism, aforisme ουσ. ουδ. το απόφθεγμα, το γνωμικό, το ρητό, η ρήση
aforistic-ă, aforistici-e επίθ. αποφθεγματικός-ή-ό, που έχει ακριβή και σύντομο ορισμό
a fortiori επίθ. αναγκαίος-α-ο, που επιβάλλεται λόγω ανάγκης
afreta, afretez ρ. μετ. ναυλώνω, νοικιάζω πλοίο
african-ă, africani-e I. επίθ. αφρικανικός-ή-ό // **continentul** ~ η αφρικανική ήπειρος II. ουσ. αρσ. και θηλ. Αφρικανός-ή (ο, η), η Αφρικάνα, η Αφρικανίδα
afrodiziac-ă, afrodiziaci-e επίθ. αφροδισιακός-ή-ό
afront, afronturi ουσ. ουδ. 1. η προσβολή 2. η ύβρη
afruntare ουσ. θηλ. (ιατρ.) η προσέγγιση των άκρων της πληγής για καλύτερη επούλωση
aftă, afte ουσ. θηλ. (ιατρ.) η άφθα, η άφτα
aftoasă επιθ. έκφρ. **febră** ~ ο αφθώδης πυρετός
afuma, afum I. ρ. μετ. 1. καπνίζω (κρέας, ψάρι) 2. μαυρίζω 3. γεμίζω κάτι με καπνό (έναν κλειστό χώρο) για να εξοντώσω τα ζωύφια που υπάρχουν εκεί II. ρ. αμ. καπνίζω, βγάζω καπνό (φωτιά, τζάκι) III. ρ. μέσο 1. καπνίζομαι, μαυρίζομαι από καπνό 2. μτφ. (οικ.) μεθάω ελαφρά
afumare, afumări ουσ. θηλ. το κάπνισμα
afumat-ă, afumaţi-te επίθ. 1. καπνιστός-ή-ό 2. μαυρισμένος-η-ο από καπνό 3 μτφ. μεθυσμένος-η -ο // **alimente afumate (carne, peşte)** τα καπνιστά τρόφιμα (κρέας, ψάρι)
afumătoare, afumători ουσ. θηλ. το καπνιστήριο, ο χώρος για κάπνισμα κρεάτων ή ψαριών
afumătorie, afumătorii ουσ. θηλ. η ειδική εγκατάσταση για το κάπνισμα κρεάτων ή ψαριών, κ.λ.π.
afumătură, afumături ουσ. θηλ. τα καπνιστά τρόφιμα
afund-ă, afunzi-de I. επίθ. 1. βαθύς-ιά-ύ 2. βαθουλωτός-ή-ό II. επίρ. βαθιά, σε βάθος, με βαθύτητα // **a adormi afund** κοιμάμαι βαθιά
afunda, afund I. ρ. μετ. βυθίζω, βουλιάζω II. ρ. μέσο βυθίζομαι // καταδύομαι // **a se** ~ **în nisip** βυθίζομαι στην άμμο // **a se** ~ **în pădure** βυθίζομαι στο δάσος
afundare, afundări ουσ. θηλ. η βύθιση, το βύθισμα, το βούτηγμα // η κατάδυση
afurisenie, afurisenii ουσ. θηλ. (εκκλ.) ο αφορισμός, το ανάθεμα, ο αναθεματισμός
afurisi, afurisesc ρ. μετ. αναθεματίζω, αφορίζω
afurisit-ă, afurisiţi-te I. επίθ. 1. αναθεματισμένος-η-ο, αφορισμένος-η-ο, καταραμένος-η-ο 2. ελεεινός-ή -ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. τρισκατάρατος-η (ο, η) 2. μτφ. ο κακούργος, ο ταραξίας
agalactie ουσ. θηλ. η αγαλακτία
agale επίρ. αγάλια, όχι βιαστικά // ~ αγάλια-αγάλια
agapă, agape ουσ. θηλ. 1. το κοινό φαγητό στους πρώτους χριστιανούς, αι αγάπαι 2. το κοινό φιλικό γεύμα
agasa, agasez ρ. μετ. εκνευρίζω, ενοχλώ, ερεθίζω, εξοργίζω
agasant-ă, agasanţi-te επίθ. ενοχλητικός-ή-ό, εκνευριστικός-ή-ό
agat, agate ουσ. ουδ. (ορυκτ.) ο αχάτης (ημιπολύτιμος λίθος)
agavă, agave ουσ. θηλ. (βοτ.) η αγαύη, το φυτό αθάνατος, χρησιμοποιείται κυρίως ως φράκτης αγρών
agă, agi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο αγάς
agăţa, agăţ I. ρ. μετ. 1. γαντζώνω, αγκιστρώνω, κρεμώ, αναρτώ 2. ξεσκίζω άθελα ύφασμα 3. μτφ. κάνω καμάκι // **a** ~ **pardesiul în cuier** κρεμώ το πανωφόρι στην κρεμάστρα II. ρ. μέσο 1. κρέμομαι, κρεμιέμαι, πιάνομαι, γαντζώνομαι 2. αναρριχώμαι, σκαρφαλώνω // **a se agăţa de o speranţă** πιάνομαι από μία ελπίδα // **cel înecat şi de un pai se agaţă** ο πνιγμένος απ'τα μαλλιά του πιάνεται
agăţare, agăţări ουσ. θηλ. 1. το κρέμασμα // το γάντζωμα 2. το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση
agăţător-oare, agăţători-oare I. επίθ. 1. αναρριχητικός-ή-ό (για φυτά) II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. η κρεμάστρα (για ρούχα) 2. η θηλειά για ανάρτηση 3. ο γάντζος 4. (ορνιθ.) πληθ. τα αναρριχητικά πτηνά
ageamiu-ie, ageamii I. επίθ. ατζαμήδικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ατζαμής, αρχάριος, η ατζαμού
agendă, agende ουσ. θηλ. η ατζέντα // ~ **de lucru** η ημερήσιο διάταξη
agenezie ουσ. θηλ. η αγενεσία, η στειρότητα
agent-ă, agenţi-te ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο πράκτορας, ο αντιπρόσωπος 2. ο συντελεστής, ο παράγοντας // ~ **comercial** ο εμπορικός αντιπρόσωπος // ~ **consular** ο πρόξενος // (φυσ.) ~ **de oxidare** ο οξειδωτικός παράγοντας // ~ **de poliţie** ο αστυνομικός // ~ **diplomatic** ο διπλωματικός αντιπρόσωπος // ~ **patogen** ο παθογενής παράγοντας // ~ **sanitar** ο υγειονομικός // ~ **secret** ο μυστικός πράκτορας, ο κατάσκοπος, ο σπιούνος // ~ **termic** ο θερμαντικός παράγοντας
agentură, agenturi ουσ. θηλ. ο οίκος οικονομικών συναλλαγών
agenţie, agenţii ουσ. θηλ. 1. το πρακτορείο, το γραφείο του πράκτορα 2. η αντιπροσωπεία // ~ **de presă** το πρακτορείο ειδήσεων // ~ **de voiaj** το πρακτορείο ταξιδιών (εκδρομών)
ager-ă, ageri-e επίθ. 1. οξυδερκής-ής-ές // ευκίνητος-η -ο // εύστροφος-η-ο 2. ευφυής-ής-ές // έξυπνος-η-ο
agerime, agerimi ουσ. θηλ. 1. η οξυδέρκεια, η ευστροφία // η ευκινησία 2. η ευφυία, η εξυπνάδα
agheasmatar, agheasmatare ουσ. ουδ. (εκκλ.) το αγιασματάρι
agheasmă ουσ. θηλ. 1. το αγίασμα, το αγιασμένο νερό, ο αγιασμός 2. μτφ. το οινόπνευμα, το ρακί // **vrei nu vrei bea Grigore** ~ θες δεν θες καν' το

aghios, aghioase *ουσ. ουδ.* 1. η εκκλησιαστική ψαλμωδία «άγιος» 2. *μτφ.* // **a-i trage la aghioase** ροχαλίζω, κοιμούμαι

aghiotant, aghiotanți *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο υπασπιστής

Aghiuță *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο διάβολος

agie, agii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η περιοχή της δικαιοδοσίας του αγά 2. η έδρα του αγά

agil-ă, agili-e *επίθ.* ταχυκίνητος-η-ο, ταχύς-εία-ύ, γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό, ευκίνητος-η-ο

agilitate *ουσ. θηλ.* 1. η γρηγοράδα, η ευκινησία 2. η ελαφρότητα, η επιδεξιότητα

agita, agit I. *ρ. μετ.* 1. ανακινώ, ανακατώνω, ταράζω, αναταράζω, εξάπτω, εξεγείρω 2. *μτφ.* υποκινώ, υποδαυλίζω, ξεσηκώνω τα πλήθη// **a ~ o sticlă** ανακινώ μπουκάλι II. *ρ. μέσο* 1. ανησυχώ 2. αναστατώνομαι 3. εξοργίζομαι // **bolnavul se agită** ο άρρωστος ανησυχεί

agitare, agitări *ουσ. θηλ.* η ανακίνηση, το ανακάτωμα, η αναταραχή, η αναστάτωση, η ταραχή, η ανησυχία

agitat-ă, agitați-te *επίθ.* 1. ταραγμένος-η-ο, ανήσυχος-η-ο 2. ταραχώδης-ης-ες 3. φουρτουνιασμένος-η-ο // **marea este -ă** η θάλασσα είναι ταραγμένη

agitator-oare, agitatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προπαγανδιστής-ίστρια (ο, η), διαδηλωτής-ώτρια (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* ο ταραχοποιός, ο υποκινητής

agitatoric-ă, agitatorici-ce *επίθ. (πολ.)* προπαγανδιστικός-ή-ό

agitație, agitații *ουσ. θηλ.* 1. η ανακίνηση, η αναταραχή, η κίνηση, η διακύμανση 2. ο αναβρασμός, το τάραγμα, η διέγερση, η διατάραξη 3. η προπαγάνδα, η διάδοση ειδήσεων με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης // **~ populară** η λαϊκή αναταραχή // **pradă agitației** το θύμα της αναταραχής

aglomera, aglomerez I. *ρ. μέσο.* συναθροίζομαι, επισωρεύομαι, συσσωρεύομαι, συνωστίζομαι, συρρέω II. *ρ. μετ.* συναθροίζω, συσπειρώνω, συσσωρεύω, συσσωματώνω

aglomerare, aglomerări *ουσ. θηλ.* η συνάθροιση, η συσπείρωση, ο συνωστισμός, η επισωρεία, η συρροή

aglomerat-ă, aglomerați-te I. *επίθ.* συσσωρευμένος -η-ο, συσπειρωμένος-η-ο, συνωστισμένος-η-ο, επισωρευμένος-η-ο // *μτφ.* απασχολημένος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* τα ηφαιστειογενή πετρώματα

aglomerație, aglomerații *ουσ. θηλ.* 1. ο συνωστισμός, η συνάθροιση, η συσσώρευση 2. ο οικισμός

aglutina, aglutinez *ρ. μέσο* συγκολλώμαι, προσκολλώμαι, συσσωματούμαι

aglutinant-ă, aglutinanți-te *επίθ.* συγκολλητικός-ή-ό, σύσσωμος-η-ο // *(γλωσ.)* **limbă -ă** η συγκολλητική γλώσσα

aglutinare, aglutinări *ουσ. θηλ.* η συγκόλληση, η συσσωμάτωση

agnostic-ă, agnostici-ce I. *επίθ. (φιλοσ.)* αγνωστικιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγνωστικιστής-ίστρια (ο, η)

agnosticism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο αγνωστικισμός, η αγνωσιαρχία

agonie, agonii *ουσ. θηλ.* 1. η αγωνία, το ψυχορράγημα, η πάλη με το θάνατο 2. *μτφ.* η ανησυχία σε βαθμό αρρωστημένο, η αδημονία // **a fi în ~** ψυχομαχώ, ψυχορραγώ, πνέω τα λοίσθια

agoniseală, agoniseli *ουσ. θηλ.* οι οικονομίες, τα κέρδη

agonisi, agonisesc *ρ. μετ.* εξοικονομώ, κάνω οικονομίες

agoniza, agonizez *ρ. αμ.* αγωνιώ, κατέχομαι από αγωνία

agora *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η αγορά

agorafobie *ουσ. θηλ. (ψυχ.)* η αγοραφοβία

agrafă, agrafe *ουσ. θηλ.* η καρφίτσα, η πόρπη, η αγκράφα, η κόπιτσα

agrafie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγραφία

agramat-ă, agramați-te I. *επίθ.* αγράμματος-η-ο, αμαθής-ής-ές II. *ουσ. αρς. και θηλ.* το πρόσωπο που κάνει στοιχειώδη λάθη γλώσσας

agrar-ă, agrari-e *επίθ.* αγροτικός-ή-ό, γεωργικός-ή-ό // **economia -ă** η αγροτική οικονομία // **reforma -ă** η αγροτική μεταρρύθμιση

agrarian-ă, agrarieni-e I. *επίθ.* αγροτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) οπαδός του αγροτικού συστήματος της αγροτικής οικονομίας, (ο, η) αγροτικός-ή

agrarianism *ουσ. ουδ. (πολ.)* πολιτικό σύστημα που δίνει προτεραιότητα στην ανάπτυξη της γεωργίας

agrava, agravez I. *ρ. μετ.* 1. επιδεινώνω, επιβαρύνω 2. χειροτερεύω II. *ρ. αμ.* γίνομαι χειρότερος απ' ό,τι ήμουνα 2. επιδεινώνομαι, επιβαρύνομαι

agravant-ă, agravanți-te *επίθ.* 1. επιβαρυντικός-ή-ό // *(νομ.)* **circumstanțe -e** οι επιβαρυντικές περιστάσεις 2. επιδεινωτικός-ή-ό

agravare, agravări *ουσ. θηλ.* η επιδείνωση, η χειροτέρευση, η επιβάρυνση, η εκτράχυνση

agrea, agreez I. *ρ. μετ.* δέχομαι, αποδέχομαι II. *ρ. αμ.* αρέσω, συμπαθώ

agreabil-ă, agreabili-e *επίθ.* ευχάριστος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο, ευάρεστος-η-ο, τερπνός-ή-ό

agrega pers. 3 agregă *ρ. μέσο απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ενώνεται

agregare, agregări *ουσ. θηλ.* η υφή, η σύσταση, η συσσωμάτωσης // *(φυσ.)* **stare de ~ a corpurilor** η συγκρότηση των σωμάτων (σε στερεά, υγρά και αέρια) 2. η συγκρότηση

agregat, agregate I. *ουσ. ουδ.* 1. το συγκρότημα μηχανών που λειτουργούν σαν ενιαίο σύνολο 2. το σύγκριμα (τα ορυκτά με διαφορετική σύσταση που είναι κολλημένα και αποτελούν φυσικό σχηματισμό, πέτρωμα) // **~ de foraj** το γεωτρύπανο II. *ουσ. αρσ.* ο υφηγητής (μιας πανεπιστημιακής σχολής)

agregație, agregații *ουσ. θηλ.* ιδ. agregare

agrement, agremente *ουσ. ουδ.* 1. η τέρψη, η διασκέδαση, η ευχαρίστηση, η αναψυχή 2. *(νομ.)* η συναίνεση, η συγκατάθεση, η αποδοχή, η έγκριση // **călătorie de ~** το ταξίδι αναψυχής // **și-a dat -ul** έδωσε τη συγκατάθεσή του (στο διορισμό των διπλωματικών αντιπροσώπων των ξένων κρατών)

agresiune, agresiuni *ουσ. θηλ.* η επίθεση, η επιδρομή, η εχθρική στάση, η επιθετικότητα // **război de ~** επιθετικός πόλεμος

agresiv-ă, agresivi-e *επίθ.* επιθετικός-ή-ό, φιλοπόλεμος-η-ο // **a deveni ~** έχει κοιμηθεί με το λύκο

agresivitate, agresivități *ουσ. θηλ.* η επιθετικότητα

agresor-oare, agresori-oare I. *επίθ.* επιτιθέμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εισβολέας, ο επιδρομέας

agricol-ă, agricoli-e *επίθ.* αγροτικός-ή-ό, γεωργικός -ή-ό // **mașini -e** οι γεωργικές μηχανές // **producție -ă** η γεωργική παραγωγή

agricultor-oare, agricultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγρότης-ισσα (ο, η), γεωργός (ο, η)
agricultură, agriculturi *ουσ. θηλ.* η γεωργία // **~ intensivă** η εντατική καλλιέργεια της γης
agripnie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγρυπνία, η αϋπνία
agriş, agrişi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φραγκοσταφυλιά
agrişă, agrişe *ουσ. θηλ.* ο καρπός της φραγκοσταφυλιάς, το φραγκοστάφυλο
agroalimentar-ă, agroalimentari-e *επίθ.* γεωργικός // **produse -e** τα γεωργικά προϊόντα
agrobiolog-ogă, agrobiologi-oge *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγροβιολόγος (ο, η)
agrobiologic-ă, agrobiologici-ce *επίθ.* αγροβιολογικός -ή-ό
agrobiologie *ουσ. θηλ.* η αγροβιολογία
agrochimic-ă, agrochimici-ce *επίθ.* αγροχημικός-ή-ό
agrochimie *ουσ. θηλ.* η αγροχημεία
agrochimist-ă, agrochimişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγροχημικός (ο, η)
agrogeolog-ogă, agrogeologi-oge *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγρογεωλόγος (ο, η)
agrogeologie *ουσ. θηλ.* η αγρογεωλογία
agrologie *ουσ. θηλ.* η αγρολογία
agrometeorolog-ogă, agrometeorologi-oge *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγρομετεωρολόγος (ο, η)
agrometeorologie *ουσ. θηλ.* η αγρομετεωρολογία
agronom-ă, agronomi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγρονόμος (ο, η), γεωπόνος (ο, η) // **inginer ~** ο γεωπόνος
agronomic-ă, agronomici-ce *επίθ.* αγρονομικός-ή-ό, γεωπονικός-ή-ό
agronomie *ουσ. θηλ.* η αγρονομία, η γεωπονία // **facultatea de ~** η γεωπονική σχολή
agrosilvic-ă, agrosilvici-ce *επίθ.* αγροδασικός-ή-ό
agrotehnic-ă, agrotehnici-ce I. *ουσ. θηλ.* η αγροτεχνική II. *επίθ.* αγροτεχνικός-ή-ό
agrotehnician-ă, agrotehnicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγροτεχνίτης-τρα (ο, η)
agroterase *ουσ. θηλ. πληθ.* τα αγροεπιχώματα (για την καλλιέργεια δέντρων και αμπελιών)
agrozootehnic-ă, agrozootehnici-ce I. *ουσ. θηλ.* η αγροζωοτεχνική, η αγροζωοτεχνία II. *επίθ.* αγροζωοτεχνικός-ή-ό
agrozootehnician-ă, agrozootehnicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγροζωοτεχνίτης-τρά (ο, η)
aguridă, aguride *ουσ. θηλ.* η αγουρίδα, το άγουρο σταφύλι
ah *επιφ.* αχ!
aho *επιφ.* 1. *(για να σταματήσουν τα βόδια να περπατάνε)* αχό 2. ευχετήρια κραυγή για τα κάλαντα του νέου έτους
aht, ahturi *ουσ. ουδ.* ο αναστεναγμός, ο γογγυσμός, το βογγητό
ahtia, ahtiez *ρ. μέσο* επιθυμώ ακόρεστα, λαίμαργα, άπληστα κάτι, ορέγομαι
ahtiat-ă, ahtiaţi-te *επίθ.* άπληστος-η-ο
ai *επιφ.* αϊ! (απειλή, πόνος, φόβος, έκπληξη)
ai *επιφ. (οικ.)* άϊ, άντε
aici *επίρ.* 1. εδώ 2. σ' αυτή τη στιγμή, τώρα // **~ e buba** εδώ είναι το πρόβλημα // **~ i~!** τώρα να σε δω! // **~ jos** εδώ κάτω // **~ să te văd!** εδώ να σε δω! // **~ sus** εδώ επάνω // **cât pe~** παρά τρίχα, παρά λίγο // **de ~ înainte...** απ'εδώ και στο εξής... // **de ~ până ~!** απ'εδώ μέχρι εδώ! // **până ~!** ως εδώ! / / **pe ~** απ'εδώ // **pleacă de ~!** φύγε από εδώ! // **vino ~!** έλα εδώ!
aidoma *επίρ.* 1. το ίδιο, όμοια, παρόμοια, ίδια και απαράλλαχτα 2. πράγματι // **este ~ tatăl său** είναι ίδιος ο πατέρας του // **s-a întâmplat ~** έγινε πραγματικά
aievea *επίρ.* 1. πραγματικά, πράγματι 2. αληθινά
aisberg, aisberguri *ουσ. ουδ.* το παγόβουνο, ο παγετώνας
aiura, aiurez *ρ. αμ.* παραληρώ, παραλογίζομαι, παραμιλώ, λεω πράγματα χωρίς νόημα, λέω ανοησίες
aiurare, aiurări *ουσ. θηλ.* η ανοησία, το παραμιλητό, το παραλήρημα, η μωρία, ο παραλογισμός
aiurea I. *επίρ.* αλλού, κάπου αλλού // **a fi cu gândul ~** είμαι με τη σκέψη αλλού, είμαι παράλογος, παραλογίζομαι // **a vorbi ~** παραλαλώ, παραμιλώ, αερολογώ, μιλάω στον αέρα (στα κουτουρού, απερίσκεπτα) // **a merge într~** πηγαίνω στα κουτουρού // **într~** στην τύχη, στα κουτουρού, τυχαία, αλλού γι'αλλού II. *επιφ.* // **~!** αλλού γι'αλλού!, άλλ' αντ' άλλων, σ' οδούς κι αδιεξόδους, σε μέρη πεπατημένα κι' απάτητα
aiureală, aiureli *ουσ. θηλ.* 1. η ομιλία χωρίς νόημα, ο παραλογισμός, η ανοησία, η μπούρδα 2. το παραλήρημα, το χάσιμο του νου
aiurit-ă, aiuriţi-te I. *επίθ.* ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, άμυαλος-η-ο, ασυνάρτητος-η-ο // **sunt complet ~** είμαι εντελώς ασυνάρτητος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ασυλλόγιστος (ο, η), αστόχαστος-η (ο, η), ανόητος-η (ο, η) // **ce ~!** τί ασυλλόγιστος!
ajun, ajunuri *ουσ. ουδ.* η παραμονή // **în ~ de Crăciun** την παραμονή των Χριστουγέννων
ajuna, ajunez *ρ. αμ. (θρ.)* 1. νηστεύω, κρατώ νηστεία 2. *μτφ.* πεινώ, υποφέρω από την πείνα
ajunge, ajung I. *ρ. αμ.* 1, φτάνω, καταφτάνω, κοντεύω κάπου, πετυχαίνω, κατορθώνω, γίνομαι 2. αρκώ, επαρκώ 3. περιέρχομαι, καταντώ 4. εκτείνομαι // **~!** φτάνει πια!, αρκεί! // **~ aceasta** αρκεί αυτό // **~ şi întrece** φτάνει και περισσεύει / / *μτφ.* **a ajuns departe** ανέβηκε ψηλά // **a ajuns inginer** έγινε μηχανικός // *μτφ.* **a ajuns la mal** βγήκε απάνω στο νερό, πέτυχε το σκοπό του // **a ajuns prea târziu** έφτασε πολύ αργά // **a ajuns rău** κατάντησε σε άθλια κατάσταση // **a-i ~ cuţitul la os** του έχει μπει το μαχαίρι στο κόκκαλο / στο μυελό / στο μεδούλι // **a nu ~ nici la degetul cel mic al cuiva** δεν τον φτάνει ούτε στη φτέρνα // *μτφ.* **a nu-i ~ cu prăjina la nas** είναι ψηλομύτης / ψωνάρας // **apele au ajuns la cota maximă** τα νερά έφτασαν στο μεγαλύτερο ύψος // **îţi ajung aceşti bani?** σου φτάνουν αυτά τα χρήματα; // **preţurile au ajuns la anumite limite** οι τιμές έφτασαν σε ορισμένα όρια // **tratativele au ajuns în impas** οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε αδιέξοδο // **nu ~ cafeaua** δεν αρκεί ο καφές II. *ρ. μέσο* **s-a ajuns!** έγινε μέγας και τρανός! III. *ρ. μετ.* 1. προφθάνω, προλαβαίνω 2. τεντώνω το χέρι ή το σώμα μου και πιάνω κάτι // **l-a ajuns o nenorocire** τον έπληξε μια συμφορά // **te ajung imediat** σε προφθάνω αμέσως // *μτφ.* πλήττω
ajungere, ajungeri *ουσ. θηλ.* το φτάσιμο, η άφιξη, ο ερχομός, η έλευση
ajuns *ουσ. ουδ.* // *επιρ. έκφρ.* **de ~** αρκετά // **bun ~** καλώς όρισες
ajuns-ă, ajunşi-se *επίθ.* 1. φτασμένος 2. *(χλευασ.)* νεόπλουτος-η-ο, φτασμένος-η-ο// *(αθλ.)*

alergătorul ajuns la capăt ο δρομέας που έχει φτάσει στο τέρμα
ajur, ajururi *ουσ. ουδ.* 1. το αζούρ 2. ο φεγγίτης
ajusta, ajustez *ρ. μετ.* προσαρμόζω, ταιριάζω κάτι με κάτι άλλο, συναρμόζω, ισοπεδώνω, ισιάζω, ρυθμίζω
ajustaj *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η προσαρμογή, η συναρμογή, το ταίριασμα, η εφαρμογή με κάτι
ajustare, ajustări *ουσ. θηλ. (τεχν.)* 1. το ίσιασα 2. η προσαρμογή, η προσαρμοστικότητα, η συναρμογή, το ταίριασμα
ajustor-oare, ajustori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.)* 1. προσαρμοστής-όστρια (ο, η) 2. εφαρμοστής -όστρια (ο, η)
ajuta, ajut I. *ρ. μετ.* βοηθώ, βοηθάω, συμπαραστέκομαι, συντρέχω, προσφέρω συνδρομή, προστατεύω // **Doamne ajută!** ο Θεός βοηθός! (ευχή) // **m-a ajutat foarte mult** με βοήθησε πάρα πολύ II. *ρ. αμ.* ωφελώ, χρησιμεύω, υπηρετώ, κάνω ωφέλιμη εργασία // **la ce ajută?** σε τι χρησιμεύει; III. *ρ. μέσο* βοηθούμαι, βοηθιέμαι
ajutător-oare, ajutători-oare *επίθ.* 1. βοηθητικός-ή -ό 2. επικουρικός // **organ** ~ το βοηθητικό όργανο
ajutor-oare, ajutori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βοηθός (ο, η), συμπαραστάτης-ιδα (ο, η), προστάτης-ιδα (ο, η), αρωγός (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* 1. η βοήθεια 2. *μτφ.* η στήριξη, το στήριγμα, η υποστήριξη // ~ **bănesc** η χρηματική βοήθεια, το επίδομα // ~ **dezinteresat** η ανιδιοτελής βοήθεια // ~ **nepreţuit** η ανεκτίμητη βοήθεια // ~ **reciproc** η αμοιβαία βοήθεια, η αλληλοβοήθεια // **a chema în** ~ καλώ σε βοήθεια // **primul** ~ οι πρώτες βοήθειες // **a da o mână de** ~ δίνω ένα χέρι βοήθειας III. *επιφ.* βοήθεια! (κραυγή του ατόμου που βρίσκεται σε κίνδυνο)
ajutora, ajutorez I. *ρ. μετ.* βοηθώ(-άω) από υλική άποψη II. *ρ. μέσο* αλληλοβοηθιέμαι
ajutorare, ajutorări *ουσ. θηλ.* η υλική βοήθεια, η διευκόλυνση
al, a, ai, ale *κτητ. αρθ. ή το άρθρο της γενικής πτώσης* 1. του, της, των // **carte a elevului** βιβλίο του μαθητή // **forţele armate ale ţării** οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας // **nepot al mamei** ανεψιός της μητέρας // **plaiurile umbrite ale munţilor** οι σκιερές πλαγιές των βουνών // **prieteni ai fratelui meu** φίλοι του αδελφού μου 2. *μπαίνουν και μπροστά από τα τακτικά αριθμητικά*: **clasa a patra** η τετάρτη τάξη, **al treilea** ο τρίτος
alabastru *ουσ. ουδ.* το αλάβαστρο *(άσπρη μισοδιάφανη πέτρα, παραλλαγή του γύψου)*
alai, alaiuri *ουσ. ουδ.* 1. η ακολουθία, η συνοδεία, η πομπή 2. η λιτανεία 3. η εθιμοτυπία // ~ **de nuntă** η νυφική συνοδεία, το ψίκι // **cu mare** ~ μετά φανών και λαμπάδων
alaltăieri *επίρ.* προχθές // **de** ~ προχθεσινός-ή-ό // **doar nu sunt de ieri de** ~ μόνο που δεν είμαι από χθες ή προχθές // **mai** ~ τις περασμένες μέρες, τις προάλλες, πριν από λίγες μέρες
alaltăseară *επίρ.* προχθές το βράδυ, την προχθεσινή βραδιά // **mai** ~ (σε) μια από τις περασμένες βραδιές
alamă, alămuri *ουσ. θηλ.* ο χαλκός
alambic, alambicuri *ουσ. ουδ.* ο αποστακτήρας, ο λαμπίκος
alambica, alambichez *ρ. μετ.* 1. αποστάζω, λαμπικάρω 2. *μτφ.* περιπλέκω το λόγο
alambicare, alambicări *ουσ. θηλ.* 1. η απόσταξη, το λαμπικάρισμα, η διύλιση 2. *μτφ.* η περιπλοκή του λόγου
alambicat-ă, alambicaţi-te *επίθ.* 1. περίπλοκος-η-ο, περιπεπλεγμένος-η-ο 2. *μτφ.* πολύπλοκος-η-ο, δυσνόητος-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **în mod** ~ περίπλοκα
alandala *επίρ. (οικ.)* ανακατωτά, «φύρδην μίγδην», μπερδεμένα // **a vorbi** ~ λεω άλλ' αντ' άλλων
alarma, alarmez I. *ρ. μετ.* 1. προαναγγέλλω κίνδυνο που πλησιάζει, προμηνύω κίνδυνο 2. θέτω σε συναγερμό 3. εκφοβίζω, ταράσσω II. *ρ. μέσο* 1.τίθεμαι σε συναγερμό 2. ανησυχώ, φοβάμαι, είμαι ταραγμένος
alarmant-ă, alarmanţi-te I. *επίθ.* ανησυχητικός-ή-ό II. *επίρ.* ανησυχητικά
alarmare, alarmări *ουσ. θηλ.* 1. ο συναγερμός, η προειδοποίηση 2. η ταραχή, η θορύβηση
alarmă, alarme *ουσ. θηλ.* 1. ο συναγερμός 2. *μτφ.* η ανησυχία, η τρομάρα // ~ **aeriană** ο εναέριος συναγερμός // **a da** ~, **a suna** ~ σημαίνω συναγερμό // **a trage semnalul de** ~ κρούω τον κώδωνα του κινδύνου
alarmist-ă, alarmişti-ste I. *επίθ.* ανησυχητικός-ή-ό, εκφοβιστικός-ή-ό // **zvonuri alarmiste** οι ανησυχητικές διαδόσεις II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρόσωπο που διαδίδει ανησυχητικές ειδήσεις με σκοπό να προκαλέσει σύγχυση
alaun, alauni *ουσ. αρσ. (χημ.)* στύψη, στυπτηρία
alămar, alămari *ουσ. αρσ.* ο χαλκιάς
alămărie, alămării *ουσ. θηλ.* το εργαστήριο ορειχάλκου
alămi, alămesc *ρ. μετ.* ορειχαλκώνω
alămire, alămiri *ουσ. θηλ.* η ορειχάλκωση
alăpta, alăptez *ρ. μετ.* βυζαίνω, θηλάζω, γαλουχώ
alăptare, alăptări *ουσ. θηλ.* το γαλούχημα, ο θηλασμός, το βύζαγμα, η γαλούχηση
alătura, alătur I. *ρ. μετ.* 1. βάζω κάτι / δίπλα παράπλευρα / στην πλευρά / διπλανά / σε κάτι άλλο / εντάσσω 2. προσκολλώ, επισυνάπτω, προσθέτω, εσωκλείω 3. *μτφ.* παραθέτω II. *ρ. αμ.* προσχωρώ, ακολουθώ τις ιδέες κάποιου III. *ρ. μέσο* 1. βρίσκομαι, τάσσομαι στο πλευρό κάποιου 2. προσκολλιέμαι 3. προσηλώνομαι σε κάτι
alăturare, alăturări *ουσ. θηλ.* 1. η ένταξη, η προσκόλληση, η προσχώρηση 2. το πλησίασμα 3. η παράθεση
alăturat-ă, alăturaţi-te *επίθ.* 1. διπλανός-ή-ό, πλάγιος-ια-ιο, πλαϊνός-ή-ό, παράπλευρος-η-ο, παραπλήσιος-ια-ιο 2. εσώκλειστος-η-ο, συνημμένος-η-ο
alături *επίρ.* παράπλευρα, δίπλα, πλάϊ-πλάϊ, στο πλάι, πλάγια // **a fi** ~ **de cineva** βρίσκομαι στο πλευρό κάποιου, είμαι δίπλα του // *οικ.* **a nimeri** ~ **cu drumul** αστόχησε // **a pus cartea** ~ έβαλε το βιβλίο δίπλα του // **în camera de** ~ στο διπλανό δωμάτιο // **pe de** ~ από τα πλάγια // **unul** ~ **de altul** ο ένας δίπλα στον άλλο
alb-ă, albi-e I. *επίθ.* άσπρος-η-ο, λευκός-ή-ό, κατάσπρος-η-ο, ολόλευκος-η-ο, χιονάτος-η-ο // ~ **la faţă** χλωμός // **Albă ca zăpada şi cei şapte pitici** «η Χιονάτη και οι επτά νάνοι» // **a ieşi cu faţa** –**ă** βγαίνω ασπροπρόσωπος, τα καταφέρνω // **armă** –**ă** το κοφτερό όπλο, τα αγχέμαχα όπλα // **a scoate cuiva peri** –**i** στενοχωρώ κάποιον

υπερβολικά // **film ~negru** η ασπρόμαυρη ταινία // **hârtie -ă** το άσπρο χαρτί // **nici -ă nici neagră** ούτε έτσι ούτε αλλιώς, δε συμφωνώ // **rasă -ă** η λευκή φυλή // **noapte -ă** η λευκή νύχτα, η νύχτα αγρυπνίας // **steag ~** η λευκή σημαία // **strugure ~** το άσπρο σταφύλι // **versuri -e** οι ελεύθεροι στίχοι // **votul ~** η λευκή ψήφος II. *ουσ. ουδ.* το άσπρο, το λευκό χρώμα // **-ul ochiului** το ασπράδι των ματιών // **a semna în ~** υπογράφω εν λευκώ // **negru pe ~** *μτφ.* ξεκάθαρα III. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα πούλια ή οι πεσσοί με άσπρο χρώμα, π.χ. στο παιχνίδι του σκακιού: τα άσπρα και τα μαύρα πούλια (στο τάβλι επίσης)

albanez-ă, albanezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αλβανός-ίδα (ο, η), Αρβανίτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* αλβανικός-ή -ό **limba -ă** η αλβανική γλώσσα, τα αλβανικά

albanezeşte *επίρ.* αλβανικά

albastru-ă, albaştri-stre I. *επίθ.* γαλανός-ή-ό, γαλάζιος-ια-ιο, κυανός-ή-ό, λουλακής-ής-ές // **~ auriu** χρυσογάλαζος-η-ο // **~ deschis** ανοιχτογάλαζος-η-ο // **~ închis** βαθυγάλαζος-η-ο, μπλάβος-η-ο, μπλε // **cer ~** ο γαλανός ουρανός // **cu sânge ~** γαλαζοαίματος-η-ο // **inimă -ă** η πονεμένη καρδιά II. *ουσ. ουδ.* το γαλάζιο χρώμα, το γαλανό, το μπλε // *έκφρ. (οικ.)* **e cam ~** είναι κάπως σκούρα τα πράγματα

albatros, albatroşi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το άλμπατρος

albăstrea, albăstrele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο κύανος (λουλούδι)

albăstreală *ουσ. θηλ.* η κυάνωση, το λουλάκι

albăstri, albăstresc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι πιο γαλάζιο, πιο μπλε 2. ξεπλένω τα ρούχα μες στο νερό βαμμένο με λουλάκι II. *ρ. μέσο* αποκτώ και σκορπίζω γαλάζιο χρώμα

albăstrire, albăstriri *ουσ. θηλ.* 1. η κυάνωση, το λουλάκιασμα 2. η κάλυψη με κυανό στρώμα από οξείδιο σιδήρου στα διάφορα χαλύβδινα ανταλλακτικά για να αντέξουν στη διάβρωση

albăstriu-ie, albăstrii *επίθ.* υποκύανος, γαλαζωπός-ή -ό

albăstrui-uie, albăstrui *επίθ. ιδ.* ιδ. albăstriu

albeaţă *ουσ. θηλ.* 1. η ασπράδα, η ασπρίλα, η λευκότητα, η λευκάδα 2. *(ιατρ.)* το λεύκωμα

albi, albesc I. *ρ. μετ.* 1. ασπρίζω, λευκαίνω, ξασπρίζω, κάνω κάτι λευκό 2. ξεθωριάζω, ξεβάφω // **a ~ pereţii cu var** ασβεστώνω τους τοίχους // **zăpada a albit totul** το χιόνι άσπρισε τα πάντα II. *ρ. αμ.* γίνομαι άσπρος, φαίνομαι άσπρος, έχω χρώμα άσπρο, λευκάζω III. *ρ. μέσο* 1. ασπρίζομαι, λευκαίνομαι 2. αποχρωματίζομαι, ξεβάφομαι, ασπρίζω (ρούχα, μαλλιά) // **i s-a albit părul** άσπρισαν τα μαλλιά του

albicios-oasă, albicioşi-oase *επίθ.* ασπριδερός-ή-ό

albie, albii *ουσ. θηλ.* 1. η σκάφη 2. η κοίτη του ποταμού // **apa îşi întrece albia** το νερό ξεχειλίζει / πλημμυρίζει / ξεπερνά την κοίτη του

albină, albine *ουσ. θηλ.* η μέλισσα // **roi de albine** το μελίσσι

albinărel, albinărei *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο μελισσοφάγος

albinărie, albinării *ουσ. θηλ.* το μελισσοκομείο, το μελισσοτροφείο, ο μελισσώνας

albinărit *ουσ. ουδ.* 1. η μελισσοκομία, η μελισσοκομική 2. *(ιστ.)* ο φόρος επί της απασχόλησης με τη μελισσοτροφία

albire, albiri *ουσ. θηλ.* το άσπρισμα, η λεύκανση, το ξάσπρισμα, το ξεθώριασμα

albişoară, albişoare *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* το ασπρόψαρο, ο λευκίσκος

albit-ă, albiţi-te *επίθ.* 1. ασπρισμένος-η-ο, λευκασμένος-η-ο 2. ασπρουλιάρης-α-ικο 3. *μτφ.* φαιός-ά-ό, λαμπερός-ή-ό

albitor-oare, albitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* λευκαντής-άντρια (ο, η), εργάτης-τρια, που ασχολείται με τη λεύκανση νημάτων ή υφασμάτων

albitorie, albitorii *ουσ. θηλ.* τμήμα εργοστασίου όπου γίνεται η λεύκανση των νημάτων ή των υφαντουργικών προϊόντων

albitură, albituri *ουσ. θηλ.* 1. το ασπρόρουχο (τα ασπρόρουχα) 2. τα εσώρουχα και τα ρούχα οικιακής χρήσης όπως τα σεντόνια, μαντήλια, κ.λ.π από λευκό ύφασμα 3. *(ενικ.)* περιληπτική ονομασία για τα ριζοειδή φαγώσιμα λαχανικά που έχουν λευκή ρίζα 4. *(ιχθ.)* το ασπρόψαρο (ιδ. albişoară)

albiuţă, albiuţe *ουσ. θηλ.* η σκαφίδα

album, albume *ουσ. ουδ.* το άλμπουμ, το λεύκωμα

albumen *ουσ. ουδ.* το περισπέρμιο, η λευκωματίνη

albumină, albumine *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η αλβουμίνη, το λεύκωμα

albuminoid-ă, albuminoizi-de I. *επίθ.* αλβουμινοειδής-ής-ές, λευκωματοειδής-ής-ές II. *ουσ. αρσ.* πληθ. οι περίπλοκες πρωτεΐνες που αποτελούν μέρος της ζωντανής ύλης, τα αλβουμινοειδή

albuminurie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αλβουμινουρία, η υπερβολική απέκκριση λευκώματος

alburiu-ie, alburii *επίθ.* υπόλευκος-η-ο, ασπριδερός -ή-ό

albuş, albuşuri *ουσ. ουδ.* το ασπράδι των αυγών

alcalin-ă, alcalini-e *επίθ. (χημ.)* αλκαλικός-ή-ό

alcalinitate *ουσ. θηλ.* η αλκαλικότητα

alcaliniza, alcalinizez *ρ. μετ. (χημ.)* αλκαλικοποιώ, δίνω σε μια ουσία αλκαλικές ιδιότητες

alcalinizare, alcalinizări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η αλκαλικοποίηση

alcaliu, alcalii *ουσ. ουδ. (χημ.)* το αλκάλιο

alcaloid, alcaloizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αλκαλοειδές

alcătui, alcătuiesc I. *ρ. μετ.* 1. κατασκευάζω, φτιάχνω 2. αποτελώ, απαρτίζω, σχηματίζω, συγκροτώ // **a ~ un tot** συγκροτώ ένα σύνολο II. *ρ. μέσο* αποτελούμαι, απαρτίζομαι, συνίσταμαι

alcătuire, alcătuiri *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκευή 2. η συγκρότηση, η σύσταση, ο σχηματισμός, η σύνθεση, η διαμόρφωση, η σύνταξη, η διάπλαση, η διάρθρωση, η δομή // **~ socială** η κοινωνική δομή

alcătuitor-oare, alcătuitori-oare *επίθ.* συστατικός-ή-ό, συντακτικός-ή-ό, που αποτελεί μέρος από ένα σύνολο

alchimie *ουσ. θηλ.* η αλχημεία

alcion *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* η αλκυόνα

alcool, alcooluri *ουσ. ουδ.* το οινόπνευμα, το αλκοόλ, το σπίρτο

alcool, alcooli *ουσ. αρσ. (χημ.)* η αλκοόλη

alcoolic-ă, alcoolici-ce *επίθ.* αλκοολικός-ή-ό, οινοπνευματούχος-ος-ο, **băuturi alcoolice** τα οινοπνευματώδη ποτά II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλκοολικός-ή (ο, η), που πάσχει από αλκοολισμό

alcoolism *ουσ. ουδ.* ο αλκοολισμός, η οινοπνευμάτωση, η χρόνια δηλητηρίαση του οργανισμού από την κατάχρηση ποτών

alcooliza, alcoolizez *ρ. μετ.* οινοπνευματοποιώ II. *ρ. μέσο* γίνομαι αλκοολικός
alcoolizare, alcoolizări *ουσ. θηλ.* 1. η αλκοολικοποίηση, το να γίνει κάτι αλκοολικό 2. η χρήση της αλκοόλης για θεραπευτικούς σκοπούς (στις ενέσεις)
alcoolmetru, alcoolmetre *ουσ. ουδ.* το αλκοολόμετρο
alcov, alcovuri *ουσ. ουδ.* η παστάδα, ο σηκός, το κοίλωμα σε δωμάτιο όπου τοποθετείται το κρεβάτι
aldămaş, aldămaşuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το κέρασμα με την ευκαιρία μιας αγοραπωλησίας
alde *αρθ. αμετάβλ. (λαϊκ. και οικ.)* καθώς όπως // ~ **Ion** ο Γιάννης
aldehidă, aldehide *ουσ. θηλ. (χημ.)* η αλδεΰδη // ~ **formică** η φορμαλδεΰδη
aldin-ă, aldini-e *επίθ. (τυπ.)* μαύρα, έντονα (στοιχεία τυπογραφείου)
alean, aleanuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο πόθος, η επιθυμία, η νοσταλγία 2. η λύπη, η μελαγχολία, ο καημός 3. η έχθρα
aleatoriu-ie, aleatorii *επίθ.* τυχαίος-αία-αίο, πιθανός -ή-ό
alee, alei *ουσ. ουδ.* η αλέα, η δεντροστοιχία
alegaţie, alegaţii *ουσ. θηλ.* η πρόφαση, το πρόσχημα
alegător-oare, alegători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) εκλογέας, ψηφοφόρος (ο, η)
alege, aleg *μτχ.* **ales** I. *ρ.* μετ 1. εκλέγω, διαλέγω, προτιμώ, επιλέγω 2. ξεχωρίζω // **a ~ grâul de neghină** χωρίζω την ήρα από το σιτάρι // **a-i ~ pe cei mai buni** το να εκλέγουμε τους καλύτερους // **a ales până a cules** διάλεξε μέχρι που μάζεψε // **a nu se ~ câştigul de pagubă** χάθηκε η βαλανιδιά για τα κουκουνάρια της // *(πολ.)* **dreptul de a ~ şi de a fi ales** το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι II. *ρ. μέσο* 1. εκλέγομαι 2. έχω όφελος ύστερα από μιαν ενέργεια ή περίσταση // **a se ~ praf şi pulbere** καταστρέφομαι (γίνομαι σκόνη και θρύψαλα) // **ce s-a ales din el?** τι απόγινε αυτός; // **ce se va ~ de noi ?** τι θα γίνει με μας; // **cu ce te-ai ales?** τί σου απέμεινε; // **nu s-a ales cu nimic** δεν του άφησε τίποτα, δεν κέρδισε τίποτα, δεν έριξε (έχωσε) τίποτε στο σακί / στο σακούλι, δεν έχει τίποτα στο χέρι του 3. απογίνομαι III. *μτχ.* **merele se vând pe alese** τα μήλα πουλιούνται κατ'εκλογήν
alegere, alegeri *ουσ. θηλ.* 1. η εκλογή, το διάλεγμα, η διαλογή, η επιλογή 2. το ξεχώρισμα // **alegeri parlamentare** οι βουλευτικές εκλογές // **fără ~** χωρίς επιλογή // **la ~** κατ' εκλογήν, κατ' επιλογήν // **privitor la alegeri** σχετικά με τις εκλογές
alegoric-ă, alegorici-ce *επίθ.* αλληγορικός-ή-ό // **car ~** άρμα παρελάσεως στα καρναβάλια
alegorie, alegorii *ουσ. θηλ.* η αλληγορία
alelei *επιφ. (λαϊκ.)* έκφραση απειλής, θυμού, αγανάκτησης ή και ενθουσιασμού // ~ **fecior de lele, de te-aş prinde în mâna mea, zile tu n-ai mai avea!** αλίμονό σου κακή γυναίκα, αν σε πιάσω στα χέρια μου, μέρες δε θα'χεις πια!
aleluia *επιφ. (εκκλ.)* αλληλούϊα, *(οικ.)* για κάτι που επιτέλους τελείωσε
alene *επίρ.* νωθρά, νωχελικά, αργοκίνητα, βραδυκίνητα // **trece un car cu boi pe drum scârţâind din roţi** ~ περνά μια βοϊδάμαξα στο δρόμο και τρίζουν οι τροχοί νωθρά
alerga, alerg *(γ' ενικ.* **aleargă***)* I. *ρ. αμ.* 1. τρέχω // γυρίζω εδώ κι εκεί για δουλειές 2. αγωνίζομαι σε ιπποδρομία ή στο τρέξιμο // **a ~ după cineva** τρέχω πίσω από κάποιον // **a ~ într-un suflet** τρέχω ολοταχώς // **aleargă de dimineaţa până seara** τρέχει από το πρωί μέχρι το βράδυ II. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι να τρέξει, καταδιώκω κάποιον 2. περιφέρω κάποιον εδώ κι εκεί
alergare, alergări *ουσ. θηλ.* το τρέξιμο, η τρεχάλα, τα τρεχάματα, τα τρεξίματα
alergător-oare, alergători-oare I. *επίθ.* τρεχάτος-η-ο // **pas ~** τροχάδην II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* δρομέας (ο, η), αθλητής-ήτρια που αγωνίζεται στο τρέξιμο
alergătură, alergături *ουσ. θηλ.* το τρέξιμο, η πορεία, τα τρεχάματα, το πήγαινε-έλα // ~ **de cal** η ιπποδρομία // **a obţinut autorizaţia după multă ~** έβγαλε την άδεια ύστερα από πολλά τρεχάματα
alergic-ă, alergici-ce *επίθ.* αλλεργικός-ή-ό
alergie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αλλεργία
alert-ă, alerţi-te *επίθ.* 1. βιαστικός-ή-ό, γρήγορος-η-ο, ταχύς-εία-ύ 2. ζωηρός-ή-ό // **se lucrează într-un ritm ~** εργάζεται με ζωηρό ρυθμό
alertă, alerte I. *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσήκωμα, η αναστάτωση, η εξέγερση, η ταραχή 2. η βιασύνη 3. η επιφυλακή II. *επιφ.* συναγερμός, σηκωθείτε!
ales *επιρ.* εκφρ. 1. προπαντός 2. πριν απ'όλα, κυρίως, ιδίως, ιδιαιτέρως // **am venit mai ~ pentru a vă vedea** ήρθα ιδιαιτέρως για να σας δω // **mai ~ fii atent la sănătatea ta** προπαντός πρόσεχε την υγεία σου // **mai ~ la plural** κυρίως στον πληθυντικό // **şi mai ~** και προπαντός // **şi mai ~ a încercat să inducă în eroare** και μάλιστα έκανε την απόπειρα να εξαπατήσει να πει ψέματα
ales-easă, aleşi-se I. *επίθ.* 1. εκλεκτός-ή-ό, διαλεχτός -ή-ό, διαλεγμένος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο, επίλεκτος-η-ο 2. κληρωτός-ή-ό // ~ **prin tragere la sorţi** αυτός που επιλέχθηκε με κλήρωση, ο κληρωτός // **bucate -se** τα εκλεκτά φαγητά // **educaţie -easă** η διαλεχτή / λεπτή / εξαιρετική ανατροφή // **opere -se** ανθολογία από τα έργα κάποιου (αντ. άπαντα) // **personalitate -easă** η διακεκριμένη προσωπικότητα // **politeţe aleasă** ιδιαίτερη ευγένεια II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκλεκτός -ή, αγαπητός-ή (ο, η), σύζυγος (ο, η) // **-ul inimii mele** ο εκλεκτός της καρδιάς μου
alexandrin-ă, alexandrini-e *επίθ.* αλεξανδρινός-ή-ό // **vers ~** ο αλεξανδρινός στίχος
aleza, alezez *(γ' ενικ.* **alezează***)* *ρ. μετ.* 1. λειαίνω την εσωτερική επιφάνεια κυλίνδρου 2. κάνω λείο, γλιστερό στην αφή, γυαλιστερό
alezaj, alezaje *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. η λείανση 2. η εσωτερική διάμετρος του κυλίνδρου μιας μηχανής
alezare, alezări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η λείανση εσωτερικής επιφάνειας κυλίνδρου
alezor, alezoare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο που χρησιμοποιούμε στη λείανση αντικειμένου
alfa *ουσ. αρσ. άκλ.* 1. *(βοτ.)* το άλφα, φυτό 2. το πρώτο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου 3. *μτφ.* η αρχή
alfabet, alfabete *ουσ. ουδ.* το αλφάβητο // **-ul Morse** το αλφάβητο Μόρς

alfabetic-ă, alfabetici-ce *επίθ.* αλφαβητικός-ή-ό // **în ordine alfabetică** σε αλφαβητική σειρά
alfabetiza, alfabetizez *ρ. μετ.* μαθαίνω κάποιον τα γράμματα του αλφαβήτου, τον μαθαίνω να γράφει και να διαβάζει
alfabetizare *ουσ. θηλ.* η εκμάθηση της γραφής και της ανάγνωσης, εξάλειψη του αναλφαβητισμού
algă, alge *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το φύκι (φυτό υδρόβιο)
algebră *ουσ. θηλ.* η άλγεβρα
algebric-ă, algebrici-ce *επίθ.* αλγεβρικός-ή-ό // **ecuaţie -ă** η αλγεβρική εξίσωση // **sumă -ă** το αλγεβρικό άθροισμα
algebrist-ă, algebrişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο καθηγητής της άλγεβρας, αλγεβριστής
algerian-ă, algerieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αλγερινός -ή (ο, η), Αλγερίνος-α (ο, η) II. *επίθ.* αλγερικός-ή-ό
algoritm, algoritme *ουσ. αρσ. και ουδ.* // **algoritmi** *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο αλγόριθμος
alia, aliez I. *ρ. μέσο* συνασπίζομαι, συνδέομαι με συμμαχία με άλλους II. *ρ. μετ.* κάνω κράμα, κάνω ένωση δύο ή περισσότερων μετάλλων
aliaj, aliaje *ουσ. ουδ.* το κράμα, το μείγμα
alianţă, alianţe *ουσ. θηλ.* 1. η συμμαχία, ο συνασπισμός, το μπλοκ 2. η αγχιστεία, το συμπεθεριό // **înrudire prin ~** η συγγένεια με αγχιστεία (με συμπεθεριό)
alias *επίρ.* στο ρόλο του..., ως
aliat-ă, aliaţi-te I. *επίθ.* 1, συμμαχικός-ή-ό 2. *(για τα μέταλλα)* που είναι κράμα // **oţel ~** κράμα χάλυβα (εν. με κάτι άλλο) // **trupele -te** τα συμμαχικά στρατεύματα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σύμμαχος-η (ο, η)
alibi, alibiuri *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. το άλλοθι 2. *(κοιν.)* η δικαιολογία // **a nu avea ~** δεν έχει ούτε μια δικαιολογία
alică, alice *ουσ. θηλ.* το σκάγι *(κυρίως στον πληθ.)*, τα σκάγια (τα βλήματα από μικρές σφαίρες στα κυνηγετικά τουφέκια)
alicotă, alicote *επίθ. θηλ. (μαθ.)* **parte ~** το υποπολλαπλάσιο μέρος, που διαιρείται ακριβώς
alicuantă, alicuante *επίθ. θηλ. (μαθ.)* **parte ~** το μη υποπολλαπλάσιο μέρος, τμήμα που δεν διαιρείται ακριβώς
aliena, alienez I. *ρ. μετ. (νομ.)* απαλλοτριώνω // αποξενώνω, αλλοτριώνω II. *ρ. μέσο (φιλοσ.)* 1. αποξενώνομαι, αλλοτριώνομαι 2. τρελαίνομαι
alienabil-ă, alienabili-e *επίθ. (νομ.)* απαλλοτριώσιμος -η-ο
alienare, alienări *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η απαλλοτρίωση, η αποξένωση 2. *(φιλοσ.)* η αλλοτρίωση 3. *(ιατρ.)* διανοητική διατάραξη, ψυχοπάθεια
alienat-ă, alienaţi-te I. *επίθ.* 1. φρενοβλαβής-ής-ές 2. *(φιλοσ.)* αλλοτριωμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τρελός-ή (ο, η)
alienaţie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φρενοβλάβεια, η φρενοπάθεια
alienist-ă, alienişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* ο ψυχίατρος (ο, η) (γιατρός), ο νευρολόγος
alifie, alifii *ουσ. θηλ.* η αλοιφή
aligator, aligatori *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο αλιγάτορας
aliment, alimente *ουσ. ουδ.* το τρόφιμο, το φαγώσιμο, *(κυρίως στο πληθ.)* τα τρόφιμα, τα φαγώσιμα, η τροφή
alimenta, alimentez I. *ρ. μετ.* 1. τρέφω, σιτίζω 2. τροφοδοτώ, εφοδιάζω, ανεφοδιάζω II. *ρ. μέσο* 1. τρέφομαι, σιτίζομαι, επισιτίζομαι 2. τροφοδοτούμαι, εφοδιάζομαι
alimentar-ă, alimentari-e I. *επίθ.* θρεπτικός-ή-ό, τροφικός-ή-ό, εδώδιμος-η-ο // *(νομ.)* **pensie -ă** διατροφή (μετά από διαζύγιο) // **magazin ~** το κατάστημα τροφίμων // **oţet ~** το εδώδιμο ξίδι // **produse ~ e** τα είδη διατροφής II. *ουσ. θηλ.* το εμπορικό, το σούπερ μάρκετ, κατάστημα τροφίμων
alimentare, alimentări *ουσ. θηλ.* 1. η τροφοδότηση, η τροφοδοσία, η θρέψη 2. ο ανεφοδιασμός, ο εφοδιασμός // **~ cu apă** η ύδρευση, η παροχή ύδατος // **~ cu curent electric** η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος
alimentator, alimentatoare *ουσ. ουδ.* ο τροφοδότης (μηχάνημα)
alimentaţie, alimentaţii *ουσ. θηλ.* η θρέψη, το θρέψιμο, η διατροφή, η τροφή, η σίτιση
alina, alin I. *ρ. μετ.* 1. καταπραΰνω, κατευνάζω, ανακουφίζω 2. ξαλαφρώνω, καθησυχάζω, γαληνεύω // **a ~ durerea** ανακουφίζω τους πόνους III. *ρ. μέσο* καταπραΰνομαι, ανακουφίζομαι, αλαφρώνομαι
alinare, alinări *ουσ. θηλ.* η ανακούφιση, ο κατευνασμός, η καθησύχαση, το ξαλάφρωμα // **alinarea durerii** ο κατευνασμός του πόνου
alinător-oare, alinători-oare *επίθ.* καταπραϋντικός -ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό, ηρεμιστικός-ή-ό
alineat, alineate *ουσ. ουδ.* η παράγραφος
alinia, aliniez I. *ρ. μετ.* ευθυγραμμίζω, *(στρατ.)* βάζω στη γραμμή II. *ρ. μέσο* μπαίνω στην ευθεία γραμμή, *(στρατ.)* ζυγώνω, παρατάσσομαι
aliniament, aliniamente *ουσ. ουδ.* η τοποθέτηση σε ευθεία γραμμή, η ευθυγράμμιση
aliniere, alinieri *ουσ. θηλ.* 1, η ευθυγράμμιση 2. (για δρόμους) ρυμοτομία // *(στρατ.)* **alinierea!** παράγγελμα "συνταχθείτε!"
alinta, alint I. *ρ. μετ.* 1. χαϊδεύω, παραχαϊδεύω 2. θωπεύω // **a ~ un copil** χαϊδεύω ένα παιδί II. *ρ. μέσο* 1. χαϊδεύομαι, χαϊδολογιέμαι 2. ακκίζομαι, κάνω νάζια
alintare, alintări *ουσ. θηλ.* το χάδι, το χάιδεμα, το χαϊδολόγημα, η θωπεία
alintat-ă, alintaţi-te *επίθ.* χαϊδεμένος-η-ο, παραχαϊδεμένος-η-ο
alior, aliori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ευφόρβιο (φυτό)
alipi, alipesc I. *ρ. μετ.* 1. προσκολλώ, συγκολλώ 2. προσαρτώ II. *ρ. μέσο* προσκολλώμαι, συγκολλώμαι
alipire, alipiri *ουσ. θηλ.* 1, η συγκόλληση, η προσκόλληση 2. η προσάρτηση
alizeu, alizee *ουσ. ουδ.* το μελτέμι, ο άνεμος ετησίας
almanah, almanahuri *ουσ. ουδ.* το αλμανάκ, ο καζαμίας
alo *επιφ. (τηλεφωνική έκκληση)* εμπρός
aloca, aloc *ρ. μετ.* χορηγώ, παρέχω τα χρήματα για κάτι χρηματοδοτώ
alocare, alocări *ουσ. θηλ.* η οικονομική παροχή, η χορήγηση, το επίδομα 2. *οικον.* το κοντύλι
alocaţie, alocaţii *ουσ. θηλ.* το επίδομα, η χορηγία, χορήγημα // **~ de stat** το κρατικό επίδομα
alocuri (alocurea) *επίρ.* 1. κάπου-κάπου, πού και πού // **decât rar şi pe ~** παρά πολύ αραιά και πού και πού
alocuţiune, alocuţiuni *ουσ. θηλ.* η προσφώνηση, η αγόρευση, η προσαγόρευση

aloe ουσ. *θηλ. (βοτ.)* η αλόη
alogen-ă, alogeni-e *επίθ. (χημ.)* αλλογενής-ής-ές
alonjă, alonje ουσ. *θηλ. (εμπόρ.)* 1. το πρόσθημα (σε συναλλαγματική) 2. *(αθλ.)* η έκταση των βραχιόνων
alopatie ουσ. *θηλ. (ιατρ.)* η αλλοπαθητική
alotropic-ă, alotropici-ce *επίθ.* αλλοτροπικός-ή-ό
alotropie ουσ. *θηλ.* η αλλοτροπία, *(χημ.)* ο αλλοτροπισμός
alpaca ουσ. *θηλ.* 1. *(ζωολ.)* η προβατοκάμηλος, η αλπάκ 2. *(υφαν.)* ο αλπακάς // **această stofă este din păr de ~** αυτό το ύφασμα είναι αλπακάς
alpenştoc, alpenştocuri ουσ. *ουδ.* το μπαστούνι, η ράβδος για αλπινισμό, για ανέβασμα στο βουνό
alpestru-ă, alpeşti-stre *επίθ.* άλπειος-α-ο, αλπικός-ή-ό
alpin-ă, alpini-e *επίθ.* αλπικός-ή-ό, ορεινός-ή-ό, βουνίσιος-ια-ιο
alpinism ουσ. *ουδ. (αθλ.)* ο αλπινισμός, η ορειβασία
alpinist-ă, alpinişti-ste ουσ. *αρσ. και θηλ.* αλπινιστής-ίστρια (ο, η), ορειβάτης-άτις (ο, η)
alsacian-ă, alsacieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αλσατός -ή (ο, η) II. *επίθ.* αλσατικός-ή-ό
alt, altă, alţi, alte *επίθ. αόρ.* άλλος-η-ο // **~ mod nu există** άλλος τρόπος δεν υπάρχει // **-ă dată** άλλη φορά, στο εξής // **-ă gâscă în -ă traistă** έτερον εκάτερον // **aparţin -ei epoci** ανήκουν σε άλλη εποχή // *(λαϊκ.)* **câte -e** τόσα άλλα πράγματα // **cu -e cuvinte** με άλλα λόγια // **în -ă zi** σε άλλη μέρα // **până una alta** εν τω μεταξύ, στο μεταξύ // **pe de -ă parte** αφετέρου // **prin -e mijloace** με άλλα μέσα // **un -ul** ένας άλλος // **unul -ul** άλλος άλλος
altar, altare ουσ. *ουδ.* 1. ο βωμός 2. *(εκκλ.)* το Άγιο Βήμα // *μτφ.* (ιερός σκοπός) pe **-ul patriei** στο βωμό της πατρίδας
altădată I. *επίρ.* άλλοτε, παλιά, σε άλλη εποχή, σε άλλο χρόνο // **~ îl preţuiam** άλλοτε τον εκτιμούσα II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αλλοτινός-ή-ό // **timpuri de ~** οι αλλοτινοί καιροί
altcareva *αντων. αόρ.* κάποιος άλλος, κάποια άλλη, κάποιο άλλο
altcândva *επίρ.* άλλοτε, μια άλλη στιγμή
altceva *αντων. αόρ.* κάτι άλλο // **nimic ~** τίποτα άλλο // **A! atunci e ~** μα τότε το πράγμα αλλάζει
altcineva *αντων. αόρ.* κάποιος άλλος, κάποια άλλη, κάποιο άλλο
altcum *επίρ.* αλλιώς, διαφορετικά
altcumva *επίρ.* κάπως αλλιώς, με άλλον τρόπο
alteori *επίρ.* άλλες φορές, άλλοτε
altera, alterez I. *ρ. μετ.* 1. αλλοιώνω, διαστρέφω, νοθεύω, παραποιώ 2. χειροτερεύω, κάνω χειρότερο II. *ρ. μέσο* 1. διαστρέφομαι, νοθεύομαι, παραμορφώνομαι, αλλοιώνομαι, φθείρομαι 2. αποσυντίθεμαι
alterabil-ă, alterabili-e *επίθ.* 1. αλλοιώσιμος-η-ο, παραμορφώσιμος-η-ο 2. διαστρεβλώσιμος-η-ο, νοθεύσιμος-η-ο, παραποιήσιμος-η-ο, φθαρτός-ή-ό
alterabilitate ουσ. *θηλ.* το αλλοιώσιμο, το φθαρτό, το διαστρέψιμο
alterare, alterări ουσ. *θηλ.* 1. η αλλοίωση, η νόθευση, η παραποίηση 2. η αποσύνθεση, η διαστρέβλωση, η φθορά
alterat-ă, alteraţi-te ουσ. *θηλ.* 1. νοθευμένος-η-ο, αλλοιωμένος-η-ο 2. διαστρεβλωμένος-η-ο, σάπιος -ια-ιο, αποσυντεθειμένος-η-ο, φθαρμένος-η-ο
altercaţie, altercaţii ους. *θηλ.* η αψιμαχία, ο διαξιφισμός, ο διαπληκτισμός, η λογομαχία
alter ego ουσ. *αρσ.* 1. το δεύτερο εγώ, ο δεύτερος εαυτός // ο σωσίας 2. *μτφ.* το πρόσωπο εμπιστοσύνης, ο αχώριστος φίλος
altern-ă, alterni-e *επίθ.* εναλλάσσων-ουσα-ον // *(βοτ.)* **frunze sau flori -e** τα εναλλασσόμενα φύλλα ή λουλούδια // *(γεωργ.)* **sistem ~** το εναλλασσόμενο σύστημα (το σύστημα εναλλαγής καλλιεργειών), αγρανάπαυση // *(γεωμ.)* **unghiuri -e** οι εναλλάξ γωνίες
alterna, alternez *ρ. αμ. και μετ.* αλλάζω με άλλον διαδοχικά, εναλλάσσομαι, αλληλοδιαδέχομαι // *(γλωσ.)* υφίσταμαι ετεροίωση
alternant-ă, alternanţi-te *επίθ.* εναλλακτικός-ή-ό
alternanţă ουσ. *θηλ.* η εναλλαγή, η περιτροπή, η αλλεπαλληλία
alternare, alternări ουσ. *θηλ.* 1. η εναλλαγή, η αλληλοδιαδοχή, η αλλεπαλληλία, η περιτροπή, *(γλωσ.)* ετεροίωση 2. *(βιολ.)* **~ de generaţii** η αλληλοδιαδοχή γενεών
alternativ-ă, alternativi-e I. *επίθ.* εναλλασσόμενος -η-ο, αλλεπάλληλος-η-ο, αλληλοδιάδοχος-η-ο // ηλεκτρ. **curent ~** το εναλλασσόμενο ρεύμα II. *επίρ.* εναλλάξ, αλλεπάλληλα, εκ περιτροπής
alternativă, alternative ουσ. *θηλ.* εναλλακτική λύση, η διέξοδος // **nu există altă ~** δεν υπάρχει άλλη διέξοδος
alternator, alternatoare ουσ. *ουδ. (ηλεκτρ.)* η γεννήτρια, η δυναμοηλεκτρική μηχανή που παράγει εναλλασσόμενο ρεύμα
alteţă, alteţe ουσ. *θηλ.* η Υψηλότητα
altfel *επίρ.* αλλιώς, με άλλον τρόπο, διαφορετικά, αλλιώτικα // **~ ce mai e nou?** άλλωστε, τί το νέο έχουμε; // **~ gândeşte** αλλιώς σκέπτεται // **~ judec acum** με άλλον τρόπο σκέπτομαι τώρα // **ajută-mă, ~ nu termin** βοήθησέ με, αλλιώς δεν τελειώνω // **de ~** εξάλλου, άλλωστε // **nu pot proceda ~** δεν μπορώ να ενεργήσω αλλιώς // **pot să fac şi ~** μπορώ να κάνω κι αλλιώς // **te credeam ~** αλλιώς σε νόμιζα // **te vei supune căci ~ ...** θα υποταχτείς διότι αλλιώς ... // **trebuie să plec, ~ întârzii** πρέπει να φύγω, αλλιώς θ'αργήσω
altigraf, altigrafe ουσ. *ουδ.* υψομετρικό όργανο
altimetrie ουσ. *θηλ.* η υψιμετρία, η υψομετρία
altimetru, altimetre ουσ. *ουδ.* ο υψομετρητής
altist-ă, altişti-ste ουσ. *αρσ. και θηλ. (μουσ.)* αλτίστας-α (ο, η), μεσόφωνος (ο, η)
altitudine, altitudini ουσ. *θηλ.* το ύψος, το υψόμετρο
altminteri *επίρ.* 1. αλλιώς 2. εάν όχι... σε αντίθετη περίπτωση, ειδεμή... 3. εξάλλου
alto ουσ. *αρσ. (μουσ.)* το άλτο
altocumulus ουσ. *αρσ.* το λευκό σύννεφο σε ύψος περίπου 6000 μ.
altoi, altoaie ουσ. *ουδ. (βοτ.)* το μπόλι εγκεντρισμού
altoi, altoiesc *ρ. μετ. (βοτ.)* 1. μπολιάζω, εγκεντρίζω, φυλλιάζω, *(λαϊκ.)* φελιάζω 2. *(οικ.)* χτυπώ, χαστουκίζω, μπατσίζω, δέρνω κάποιον
altoire, altoiri ουσ. *θηλ.* 1. *(βοτ.)* το μπόλιασμα, η εγκέντριση, το φύλλιασμα, *(λαϊκ.)* το φέλιασμα 2. *(οικ.)* το ξυλοκόπημα
altoit ουσ. *ουδ.* το μπόλιασμα // **cuţit de ~** η εγκεντρίς, το μαχαίρι για κέντρισμα, για μπόλιασμα
altruism ουσ. *ουδ.* ο αλτρουισμός, η φιλαλληλία
altruist-ă, altruişti-ste I. *επίθ.* αλτρουιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλτρουιστής-ίστρια (ο, η)

altul, alta, alții, altele *αντ. αόρ.* άλλος-η-ο // ~ **răspunde** άλλος ευθύνεται // **-a acum!** άλλο και τούτο! // **cine ~?** ποιος άλλος; // **din una în -a** περνώ από το ένα θέμα στο άλλο // **nici una nici -a** ούτε η μια ούτε η άλλη // **nici unul nici ~** ούτε ο ένας ούτε ο άλλος // **nu de alta, dar...** όχι για άλλο λόγο, αλλά... // **până una -a** προς το παρόν, εν τω μεταξύ // **pe de altă parte** εξάλλου από την άλλη // **printre altele (între altele)** μεταξύ άλλων // **un ~ nu ar accepta** ένας άλλος δε θα δεχόταν // **unii și alții** πολλοί // **unuia și altuia** του ενός και του άλλου (σε οποιονδήποτε) // **unul ca ~** το ίδιο // **unul după ~** ένας μετά τον άλλο // **unul mai ... decât ~** ένας πιο ... από τον άλλο // **unul zice una ~ alta** ο καθένας λέει τα δικά του

altundeva *επίρ.* αλλαχού, αλλού, σε άλλο μέρος

aluat, aluaturi *ουσ. ουδ.* 1. το ζυμάρι 2. το προζύμι, η μαγιά 3. η πάστα (γλυκό) // **~ fraged** το τρυφερό ζυμάρι

alumină *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η λευκάργιλος, το οξείδιον του αλουμινίου, η αλουμίνα

aluminiu *ουσ. ουδ.* το αλουμίνιο

aluminizare *ουσ. θηλ.* η κάλυψη ανταλλακτικών με ένα στρώμα από αλουμίνιο

aluminotermie *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η αλουμινοθερμία

alun, aluni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η λεπτοκαρυά, η φουντουκιά

alună, alune *ουσ. θηλ.* το φουντούκι // **alună de pământ (americană)** το φιστίκι

aluneca, alunec *ρ. αμ.* 1. γλιστρώ, ολισθαίνω, κατολισθαίνω 2. *μτφ.* πέφτω σε σφάλμα, λαθεύω // **a alunecat și a căzut** γλίστρησε και έπεσε // **paharul mi-a alunecat din mână** το ποτήρι μου γλίστρησε μέσα από τα χέρια

alunecare, alunecări *ουσ. θηλ.* το γλίστρημα, το ολίσθημα, η ολίσθηση, η κατολίσθηση // **~ de teren** κατολίσθηση εδάφους

alunecător-oare, alunecători-oare *επίθ.* ολισθαίνων-ουσα-ον, που γλιστράει, που κυλάει προς τα κάτω

alunecătură, alunecături *ουσ. θηλ.* το γλίστρημα, το ολίσθημα, η κατολίσθηση

alunecos-oasă, alunecoși-oase *επίθ.* ολισθηρός-ή-ό // γλιστερός-ή-ό // **teren ~** το γλιστερό έδαφος

alunecuș, alunecușuri *ουσ. ουδ.* 1, ο γλιστερός δρόμος, η γλιστερή επιφάνεια 2. η γυαλάδα του πάγου στο δρόμο

alunel, alunei *ουσ. αρσ.* 1. η μικρή λεπτοκαρυά 2. «το αλουνέλου» η ονομασία ενός λαϊκού χορού και η μουσική αυτού του χορού

alunga, alung *ρ. μετ.* 1. διώχνω, αποδιώχνω, εκδιώκω 2. απομακρύνω, εξωθώ, δίνω τους δρόμους (κάποιου)

alungare, alungări *ουσ. θηλ.* το διώξιμο, η εκδίωξη 2. η απομάκρυνση, η εξώθηση // η αποπομπή // **~ de acasă** το διώξιμο από το σπίτι

alungi, alungesc I. *ρ. μετ.* 1. επιμηκύνω, μακραίνω 2. εκτείνω κατά μήκος, απλώνω, τεντώνω II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι μακρύς 2. εκτείνομαι // παρατείνομαι

alungire, alungiri *ουσ. θηλ.* 1. η επιμήκυνση, το μάκρεμα 2. η έκταση σε μήκος // η προέκταση

alungit-ă, alungiți-te *επίθ. μτχ.* 1. επιμήκης-ης-ες 2. μακρουλός-ή-ό

aluniș, alunișuri *ουσ. ουδ.* το μέρος του δάσους με λεπτοκαρυές (ο λεπτοκαρυώνας)

aluniță, alunițe *ουσ. θηλ.* το φουντουκάκι, η κρεατοελιά

aluniza, alunizez *ρ. αμ.* φτάνω στη σελήνη με διαστημόπλοιο, προσσεληνίζομαι

alunizare *ουσ. θηλ.* η προσσελήνωση

alură, aluri *ουσ. θηλ.* 1. το βάδισμα 2. το παράστημα // ο τρόπος συμπεριφοράς // το παρουσιαστικό 3. η εξέλιξη, η πορεία

aluvionar-ă, aluvionari-e *επίθ.* προσχωτικός-ή-ό, προσχωματικός-ή-ό

aluvionare *ουσ. θηλ.* το πρόσχωμα

aluzie, aluzii *ουσ. θηλ.* ο υπαινιγμός, η νύξη // **a face ~ la...** υπαινίσσομαι... // **el face ~ la mine** αυτός υπαινίσσεται εμένα

alveolar-ă, alveolari-e *επίθ.* 1. κυψελιδικός-ή-ό, κυψελώδης-ης-ες, κυψελοειδής-ής-ές 2. κοίλος-η-ο, βαθουλωτός-ή-ό 3. φατνιακός-ή-ό

alveolă, alveole *ουσ. θηλ.* 1. η κυψέλη 2. το κελί, η κοιλότητα, το κοίλωμα, το βαθούλωμα, το φατνίο // **~ dentară** το φατνίο του δοντιού // **~ pulmonară** η κυψελίδα του πνεύμονα

alviță *ουσ. θηλ.* είδος χαλβά

amabil-ă, amabili-e *επίθ.* 1. φιλοφρονητικός-ή-ό, προσηνής-ής-ές, ευγενικός-ή-ό, καταδεχτικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο, που έχει καλή θέληση 2. πρόθυμος-η-ο

amabilitate, amabilități *ουσ. θηλ.* 1. η φιλοφρόνηση, το φιλοφρόνημα, η καταδεκτικότητα, η ευγενική συμπεριφορά, η καλοσύνη, η ευπροσηγορία, η προσήνεια 2. η προθυμία

amalgam, amalgame *ουσ. ουδ.* 1. το αμάλγαμα 2. *μτφ.* το μείγμα, το σύμφυρμα ανόμοιων πραγμάτων, το ανακάτωμα (ιδεών, γνώσεων), το συνονθύλευμα

amalgama, amalgamez *ρ. μετ.* 1. κάνω αμάλγαμα 2. μαζεύω ετερογενή, ανάρμοστα στοιχεία στο ίδιο μέρος, συμφύρω

amalgamare, amalgamări *ουσ. θηλ.* 1. η αμαλγαμάτωση, η αμαλγάμωση 2. *μτφ.* ο συμφυρμός

aman *επιφ.* αμάν // **a fi (sau a ajunge) la ~** είμαι (ή φτάνω) στο αμάν

amandină, amandine *ουσ. θηλ.* 1. η κρέμα από αμύγδαλα 2. το γλύκισμα από αυτή την κρέμα

amanet, amanete *ουσ. ουδ.* το αμανάτι, το ενέχυρο // **a pune ~** βάζω κάτι σαν ενέχυρο

amaneta, amanetez *ρ. μετ.* βάζω ενέχυρο

amant-ă, amanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αγαπητικός-ιά (ο, η), εραστής-στρια (ο, η), ερωμένος-η (ο, η) 2. φίλος-η (ο, η)

amar-ă, amari-e I. *επίθ.* 1. πικρός-ή-ό 2. *μτφ.* θλιβερός, οδυνηρός, λυπηρός, οικτρός-ή-ό // **a face cuiva zile -e** του κάνω τη ζωή μαρτύριο // **gură -ă** το πικρό στόμα // *μτφ.* **pâine -ă** το πικρό ψωμί // **reproșuri -e** οι πικρές επιπλήξεις II. *επίρ.* πικρά

amar *ουσ. ουδ.* 1. η πίκρα, η λύπη, η οδύνη // **a-și înghiți -ul** καταπίνω τον πόνο μου // **a-și vărsa -ul** φαρμακώθηκα, τα νέα με λύπησαν πολύ // **după atâta ~ de vreme** ύστερα από τόσο πολύ καιρό

amara, amarez *ρ. μετ.* δένω κάτι πάνω σ' ένα πλοίο, προσδένω

amarnic-ă, amarnci-ce I. *επίθ.* τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό, απηνής-ής-ές, άσπλαχνος-η-ο, αβάσταχτος-η-ο, σκληρός-ή-ό, αμείλικτος-η-ο II. *επίρ.* 1. σκληρά 2. αμείλικτα, φοβερά, τρομερά // **te-ai înșelat ~** γελάστηκες οικτρά

amator-oare, amatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ερασιτέχνης-ιδα (ο, η) 2. πρόσωπο που αγαπά με πάθος κάτι // **~ de artă** φιλότεχνος // **pescar ~**

ερασιτέχνης ψαράς // ~ **de muzică** φιλόμουσος // **pictor** ~ ο ερασιτέχνης ζωγράφος II. *επίθ.* ερασιτεχνικός-ή-ό // **teatru de -i** το ερασιτεχνικό θέατρο

amatorism *ουσ. ουδ.* ο ερασιτεχνισμός

amazoană, amazoane *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η αμαζόνα, η γυναίκα που της αρέσει να κάνει ιππασία 2. *μτφ.* η φιλοπόλεμη, η αντρογυναίκα

amăgeală, amăgeli *ουσ. θηλ.* το πλάνεμα, η ψεύτικη υπόσχεση, η αβάσιμη ελπίδα, η παραπλάνηση

amăgi, amăgesc I. *ρ. μετ.* 1. πλανεύω, εξαπατώ, παραπλανώ, παρασύρω κάποιον με διάφορα μέσα II. *ρ. μέσο* απατώμαι, πλανιέμαι, ξεγελιέμαι, αυταπατώμαι

amăgire, amăgiri *ουσ. θηλ.* το πλάνεμα, η παραπλάνηση, η απάτη, η εξαπάτηση // **orice vers o** ~ κάθε στίχος και πλάνεμα

amăgitor-oare, amăgitori-oare *επίθ.* παραπλανητικός -ή-ό, απατηλός-ή-ό

amănunt, amănunte *ουσ. ουδ.* η λεπτομέρεια // **-le faptului** τα καθέκαστα // **a cerceta cu de-amănuntul** εξετάζω με λεπτομέρεια // **a intra în ~e** μπαίνω στις λεπτομέρειες // *(εμπόρ.)* **comerț cu -ul** το λιανικό εμπόριο // **vânzare cu -ul** η λιανική πώληση

amănunți, amănunțesc *ρ. μετ.* 1. λιανίζω κομματιάζω 2. δίνω λεπτομέρειες για κάτι

amănunțit-ă, amănunțiți-te I. *επίθ.* 1. λιανός-ή-ό 2. διεξοδικός-ή-ό // λεπτομερής-ής-ές, λιανικός-ή-ό, λεπτομερειακός-ή-ό // **doctorul a făcut o consultație -ă** ο γιατρός έκανε λεπτομερειακή εξέταση II. *επίρ.* 1. λιανικά, λεπτομερώς, λεπτομερειακά 2. διεξοδικά, αναλυτικά

amărăciune, amărăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η πίκρα, η πικράδα, η πικρία, η στενοχώρια, η θλίψη 2. *(σπν.)* η πικρίλα, η πικράδα

amărât-ă, amărâți-te I. *επίθ. μτχ.* πικραμένος-η-ο, κακόμοιρος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο, λυπημένος -η-ο, άτυχος-η-ο, καημένος-η-ο // **o femeie -ă** μια κακόμοιρη γυναίκα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κακομοίρης-α (ο, η), ο φτωχός, ο άθλιος, ο δυστυχισμένος άνθρωπος, ο φουκαράς

amăreală, amăreli *ουσ. θηλ.* 1. η πικρίλα, η πικράδα, το πίκρισμα 2. *(βοτ.)* το πολύγαλα, είδος φυτού // ~ **merelor şi perelor** η πικρίλα των μήλων και των αχλαδιών

amărî, amărăsc I. *ρ. μετ.* πικρίζω, πικραίνω, προξενώ λύπη, στενοχώρια, στενοχωρώ II. *ρ. μέσο* πικραίνομαι, στενοχωριέμαι, λυπάμαι

amărui-ie, amărui *επίθ.* πικρούτσικος-η-ο, πικρόγλυκος-η-ο // **ciocolată -ie** πικρή σοκολάτα

amâna, amân I. *ρ. μετ.* 1. αναβάλλω 2. παρατείνω την προθεσμία // **a ~ călătoria** αναβάλλω το ταξίδι II. *ρ. μέσο* αναβάλλομαι // **a se ~ de la o zi la alta** αναβάλλεται απ'τη μια μέρα στην άλλη // **excursia s-a -t** το ταξίδι αναβλήθηκε

amânare, amânări *ουσ. θηλ.* η αναβολή // ~ **a unui proces** η αναβολή μιας δίκης // **-a termenului** η αναβολή προθεσμίας // **cu** ~ με αναβολή // *επιρ. έκφρ.* **fără nici o** ~ χωρίς καμία αναβολή

amândoi-două *αριθ. συλλογ.* αμφότεροι-αι-α, και οι δύο

ambala, ambalez I. *ρ. μετ.* 1. συσκευάζω, αμπαλάρω, περιτυλίγω κάτι με χαρτί, χαρτόνι, ύφασμα, κ.λ.π., πακετάρω 2. μαρσάρω, πατάω γκάζι *(για μηχανές)* II. *ρ. μέσο* 1. παρασύρομαι, παραφέρομαι 2. *μτφ.* εξάπτομαι

ambalaj, ambalaje *ουσ. ουδ.* 1. η συσκευασία 2. το περιτύλιγμα // **hârtie de** ~ το χαρτί περιτυλίγματος, το στράτσο, το στρατσόχαρτο

ambalare, ambalări *ουσ. θηλ.* 1. το αμπαλάρισμα, η συσκευασία, ο εγκιβωτισμός, το πακετάρισμα, το περιτύλιγμα 2. *μτφ.* παραφορά, έξαψη (για άτομα)

ambalator-oare, ambalatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* συσκευαστής-άστρια (ο, η)

ambarcader, ambarcadere *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η αποβάθρα, η προκυμαία

ambarcație, ambarcații *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το πλοιάριο, η άκατος, το ακάτιο // ~ **pescărească** το ψαράδικο, το ψαροκάικο

ambarcațiune, ambarcațiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. **ambarcație**

ambasadă, ambasade *ουσ. θηλ.* η πρεσβεία // **-a României la Paris** η πρεσβεία της Ρουμανίας στο Παρίσι

ambasador, ambasadori *ουσ. αρσ.* ο πρέσβης, ο πρεσβευτής // **a fi** ~ πρεσβεύω, είμαι πρεσβευτής

ambiant-ă, ambianți-te *επίθ.* περιβάλλων-ουσα-ον // **mediul** ~ το περιβάλλον

ambianță, ambianțe *ουσ. θηλ.* 1. το περιβάλλον 2. το πλαίσιο 3. το κλίμα 4. *μτφ.* η ατμόσφαιρα // **într-o ~ plăcută** σ'ένα ευχάριστο περιβάλλον

ambidextru-ă, ambidextri-e I. *επίθ.* αμφιδέξιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αμφιδέξιος-α (ο, η)

ambielaj, ambielaje *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η κουζινέτα μπιέλας, το έδρανο του μοτέρ με την άτρακτο

ambigen-ă, ambigeni-e *επίθ. (γραμμ.)* ουδέτερος-η-ο

ambiguitate, ambiguități *ουσ. θηλ.* 1. η αμφιβολία 2. το διφορούμενο 3. η έννοια που ερμηνεύεται κατά δύο ή διάφορους τρόπους 4. η ασάφεια, η αμφιλογία, ο επαμφοτερισμός

ambiguu-ă, ambigui-ue *επίθ.* 1. επαμφοτερίζων-ουσα-ον, αμφίβολος-η-ο, αμφιλεγόμενος-η-ο, διφορούμενος-η-ο, συγκεχυμένος-η-ο

ambii-ele *αριθ. συλλογ.* και οι δύο, αμφότεροι-αι-α // **de ambele părți** κι από τις δύο πλευρές

ambiție, ambiții *ουσ. θηλ.* 1. η φιλοδοξία 2. η φιλοτιμία, ο ζήλος 3. το πείσμα // **a pune la** ~ το βάζω πείσμα // **plin de** ~ γεμάτος φιλοδοξία

ambiționa, ambiționez I. *ρ. μετ.* αναζητώ με ζήλο, φιλοδοξώ II. *ρ. μέσο* 1. φιλοδοξώ 2. έχω φιλοδοξία 3. πεισματώνω

ambițios-oasă, ambițioşi-oase *επίθ.* 1. φιλόδοξος-η-ο 2. ισχυρογνώμων-ων-ον, πεισματάρης-α(-ισσα)-ικο

ambliopie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αμβλυωπία

ambră, ambre *ουσ. θηλ.* η άμβρα, το κεχριμπάρι

ambreia, ambreiez *ρ. μετ.* συμπλέκω, συνδέω

ambreiaj, ambreiaje *ουσ. ουδ.* ο συμπλέκτης, το αμπραγιάζ

ambreiere, ambreieri *ουσ. θηλ.* το αμπραγιάρισμα, η σύνδεση του μοτέρ με τα όργανα της μηχανής

ambroziac-ă, ambroziaci-ce *επίθ.* 1. αμβρόσιος-ια -ιον 2. *μτφ.* θεϊκός-ή-ό, θεσπέσιος-α-ο

ambrozie *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η αμβροσία

ambulant-ă, ambulanți-te *επίθ.* 1. πλανόδιος-ια-ιο, γυρολόγος, περιοδεύων-ουσα-ον 2. κινούμενος-η-ο, περιφερόμενος-η-ο // **medicul** ~ ο περιοδεύων γιατρός // **negustor** ~ ο πλανόδιος έμπορος

ambulanță, ambulanțe *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. το ασθενοφόρο, το νοσοκομειακό όχημα 2. κινητό στρατιωτικό νοσοκομείο

ambulatoriu, ambulatorii I. *επίθ.* περιοδεύων-ουσα -ον II. *ουσ. ουδ.* το αναρρωτήριο, το λαϊκό ιατρείο

ambuscadă, ambuscade *ουσ. θηλ.* η ενέδρα, το καρτέρι
ameliora, ameliorez I. *ρ. μετ.* βελτιώνω, καλυτερεύω, κάνω κάποιον ή κάτι καλύτερο II. *ρ. μέσο* 1. βελτιώνομαι, γίνομαι καλύτερος 2. διορθώνομαι
ameliorabil-ă, ameliorabili-e *επίθ.* βελτιώσιμος-η-ο
ameliorant-ă, amelioranți-te *επίθ.* βελτιωτικός-ή-ό
ameliorare, ameliorări *ουσ. θηλ.* 1. η βελτίωση, η καλυτέρευση, η μεταβολή προς το καλύτερο 2. η διόρθωση
ameliorație, ameliorații *ουσ. θηλ.* 1. η βελτίωση 2. *πληθ. (γεωρ.)* οι βελτιώσεις, οι αγροτικές βελτιώσεις στο έδαφος για να έχει μεγαλύτερη γονιμότητα, οι εγγειοβελτιώδες
amenaja, amenajez *ρ. μετ.* διευθετώ, συγυρίζω, τακτοποιώ, διακανονίζω // **a ~ o expoziție** διευθετώ μια έκθεση, την οργανώνω
amenajabil-ă, amenajabili-e *επίθ.* διευθετήσιμος-η-ο, τακτοποιήσιμος-η-ο
amenajare, amenajări *ουσ. θηλ.* η διευθέτηση, το συγύρισμα, η τακτοποίηση, ο διακανονισμός // **lucrări de ~** τα έργα διευθετήσεως
amenda, amendez *ρ. μετ.* (γεωρ.) 1. βελτιώνω το έδαφος για να είναι πιο γόνιμο 2. *νομ.* βελτιώνω τροποποιώντας ένα νόμο, τροπολογώ 3. επιβάλλω πρόστιμο για παίσματα ή παραπτώματα
amendament, amendamente *ουσ. ουδ.* 1. η τροποποίηση του νόμου που επιφέρει βελτίωση στις διατυπώσεις και στις λεπτομέρειες, η τροπολογία 2. η ενσωμάτωση ορισμένων ουσιών στο έδαφος για να είναι πιο γόνιμο
amendare, amendări *ουσ. θηλ.* 1. η τροποποίηση του νόμου 2. η βελτίωση του εδάφους 3. η επιβολή προστίμου
amendă, amenzi το πρόστιμο // **amenzi și penalizări** τα πρόστιμα και οι ποινές
amenința, ameninț *ρ. μετ.* 1. απειλώ, φοβερίζω, εκφοβίζω, φοβίζω 2. αποτελώ κίνδυνο για κάποιον ή για κάτι // **amenință că pleacă** απειλεί ότι θα φύγει // **casa amenință să cadă** το σπίτι κινδυνεύει είναι ετοιμόρροπο / να πέσει
amenințare, amenințări *ουσ. θηλ.* η απειλή, η φοβέρα, το φοβέρισμα, ο εκφοβισμός // **-a cu forța** η απειλή με τη βία
amenințător-oare, amenințători-oare I. *επίθ.* απειλητικός-ή-ό, εκφοβιστικός-ή-ό // **a făcut o mișcare -oare** έκανε μια απειλητική κίνηση II. *επίρ.* απειλητικά
amenoree *ουσ. θηλ.* (ιατρ.) η αμηνόρροια
american-ă, americani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αμερικανός-ίδα (ο, η), Αμερικάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* αμερικανικός-ή-ό, αμερικάνικος-η-ο // **continentul ~** η αμερικανική ήπειρος
americanism, americanisme *ουσ. ουδ.* ο αμερικανισμός
americaniza, americanizez I. *ρ. μετ.* αμερικανίζω II. *ρ. μέσο* αμερικανίζομαι
americănesc-ească, americănești *επίθ. (οικ.)* αμερικάνικος-η-ο
americănește *επίρ. (οικ.)* αμερικανικά, αμερικάνικα
ameriza, amerizez *ρ. αμ.* προσθαλασσώνω
amerizare, amerizări *ουσ. θηλ.* η προσθαλάσσωση
amestec, amestecuri *ουσ. ουδ.* το ανακάτωμα, το ανακάτεμα, ο ανακατωμός, το μείγμα, η ανάμειξη // **~ în treburile interne** η ανάμειξη στις εσωτερικές υποθέσεις // **a nu avea vreun ~** δεν έχω κάμοια ανάμειξη
amesteca, amestec I. *ρ. μετ.* ανακατώνω, ανακατεύω, αναμειγνύω, μπερδεύω, εμπλέκω // **a ~ culorile** ανακατώνω τα χρώματα // **amestec mâncarea ca să nu se ardă** ανακατώνω το φαΐ για να μην καεί II. *ρ. μέσο* ανακατώνομαι, ανακατεύομαι, εμπλέκομαι, μπερδεύομαι, αναμειγνύομαι // **a se ~ în discuție** ανακατεύομαι στη συζήτηση // **a se ~ în treburile altuia** ανακατεύομαι σε ξένες δουλειές // **a se ~ în viața particulară a unui prieten** ανακατεύομαι στην ιδιωτική ζωή κάποιου φίλου // **a nu se ~ în treburile altuia** δεν μπαίνω σε ξένα χωράφια, δεν πέφτω (μπαίνω) σε τέτοια νερά // **nu te amesteca acolo unde nu-ți fierbe oala** μην ανακατεύεσαι εκεί που δε βράζει το τσουκάλι σου, μην ανακατεύεσαι εκεί που δε σε σπέρνουν
amestecare, amestecări *ουσ. θηλ.* το ανακάτεμα, η ανάμειξη, ο ανακατωμός
amestecat-ă, amestecați-te *επίθ.* 1. ανακατωμένος -η-ο, ανάμεικτος-η-ο, ανακατεμένος-η-ο 2. *μτφ.* μπερδεμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο
amestecător, amestecătoare *ουσ. ουδ.* ο αναμείκτης, το μίξερ, το δοχείο για ανάμειξη
amestecătură, amestecături *ουσ. θηλ.* η ανακατωσούρα, ο ανακατωμός, το μείγμα, το μπέρδεμα, το συνονθύλευμα // **este o ~ de diferite păreri** είναι ένα συνονθύλευμα διαφόρων απόψεων
ametist, ametiste *ουσ. ουδ.* (ορυκτ.) ο αμέθυστος
amețeală, amețeli *ουσ. θηλ.* 1. η ζάλη, το ζάλισμα, η ζαλάδα, ο ίλιγγος 2. η σκοτοδίνη, η σκοτούρα // **îmi vine ~** μου έρχεται ζάλη, με πιάνει ζάλη, ζαλίζομαι
ameți, amețesc I. *ρ. μετ.* 1. ζαλίζω 2. φέρνω ίλιγγο // **lovitura l-a -t** το χτύπημα / το πλήγμα, τον ζάλισε II. *ρ. αμ.* νιώθω ίλιγγο III. *ρ. μέσο* ζαλίζομαι, σκοτίζομαι, μου έρχεται ζάλη // **mă amețesc când urc scările cu multe trepte** ζαλίζομαι όταν ανεβαίνω τις σκάλες με πολλά σκαλιά // **s-a amețit de băutură** ζαλίστηκε από το ποτό
amețit-ă, amețiți-te *επίθ.* 1. ζαλισμένος-η-ο 2. *μτφ.* μεθυσμένος-η-ο
amețitor-oare, amețitori-oare *επίθ.* ιλιγγιώδης-ης-ες, που φέρνει ζάλη
amfibiu-ie, amfibii I. *επίθ.* 1. αμφίβιος-α-ο 2. *μτφ.* ό,τι έχει διπλή φύση και ανήκει σε διαφορετικές κατηγορίες II. *ουσ. ουδ.* 1 (*βιολ.*) τα αμφίβια *(ζώα ή φυτά)* 2. (στρατ.) τα αμφίβια μέσα (τα τανκ, τα αεροπλάνα, τα αυτοκίνητα που μπορούν να μετακινηθούν και στην ξηρά και στο νερό)
amfibrah, amfibrahi *ουσ. αρσ.* ο αμφίβραχυς πους
amfictionie *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η αμφικτιονία
amfiteatru, amfiteatre *ουσ. ουδ.* το αμφιθέατρο
amfitrion-oană, amfitrioni-oane *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο αμφιτρύων, φιλοξενών-ούσα (ο, η), ο οικοδεσπότης, η οικοδέσποινα
amforă, amfore *ουσ. θηλ.* ο αμφορέας
amiabil-ă, amiabili-e *επίθ.* 1. φιλικός-ή-ό 2. νοητικός -ή-ό
amiază, amiezi I. *ουσ. θηλ.* το μεσημέρι, η μεσημβρία // **ziua-n amiaza mare** μέρα μεσημέρι II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** μεσημβρινός-ή-ό, μεσημεριανός-ή-ό // **după ~** μετά το μεσημέρι // **înainte de ~** προ μεσημβρίας // **la ~** το μεσημέρι
amic-ă, amici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* φίλος-η (ο, η), η φιλενάδα

amical-ă, amicali-e I. *επίθ.* φιλικός-ή-ό // *(αθλ.)* **meci** ~ φιλικό ματς II. *επίρ.* φιλικά
amiciție, amiciții *ουσ. θηλ.* η φιλία
amidă, amide *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* το αμίδιο
amidon *ουσ. θηλ.* το άμυλο // **fabrică de** ~ η αλευροβιομηχανία
amigdală, amigdale *ουσ. θηλ.* *(ανατ.)* η αμυγδαλή *(πληθ.* οι αμυγδαλές)
amigdalită *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η αμυγδαλίτιδα
amigdaloid-ă, amigdaloizi-de *επίθ.* αμυγδαλοειδής -ής-ές, αμυγδαλωτός-ή-ό
amilaceu-cee, amilacei-cee *επίθ.* αμυλώδης-ης-ες
amilază, amilaze *ουσ. θηλ.* η αμυλάση
amilic-ă, amilici-ce *επίθ.* *(χημ.)* // **alcool** ~ η αμυλική αλκοόλη (που βγαίνει από το άμυλο της πατάτας) // **produse** **-e** τα αμυλικά προϊόντα
amin *επιφ.* *(εκκλ.)* αμήν
amină, amine *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η αμίνη
aminoacid, aminoacizi *ουσ. αρσ. πληθ.* *(χημ.)* **aminoacizii** τα αμινοξέα
aminte *επίρ.* στο νου, με το νου, στη θύμηση // **a-și aduce** ~ ενθυμούμαι, φέρνω στη μνήμη μου, θυμάμαι, επαναφέρω στη θύμηση // **a lua** ~ λαμβάνω υπόψη // **dacă mi-aduc bine** ~ αν θυμάμαι καλά
aminti, amintesc I. *ρ. μετ.* 1. θυμίζω, φέρνω στη μνήμη κάποιου κάτι, μνημονεύω, αναπολώ 2. υπομιμνήσκω // **vă rog să-i amintiți de această obligație** σας παρακαλώ να του θυμίσετε αυτήν την υποχρέωση II. *ρ. μέσο* θυμάμαι, ενθυμούμαι // **după câte îmi amintesc** απ' όσο θυμάμαι // **nu-mi amintesc să-l fi auzit** δε θυμάμαι να τον έχω ακουστά
amintire, amintiri *ουσ. θηλ.* 1. η ενθύμηση, το ενθύμημα, η ανάμνηση 2. η αναπόληση, η θύμηση 3. το ενθύμιο, το αναμνηστικό, το σουβενίρ 4. *(στο πληθ.)* τα απομνημονεύματα // **-i din copilărie** οι αναμνήσεις από τα παιδικά χρόνια // **în -a întâlnirii noastre** σε ανάμνηση της συναντήσεώς μας // **o ~ de neuitat** ανεξίτηλη μνήμη
amiral, amirali *ουσ. αρσ.* *(ναυτ.)* 1. ο ναύαρχος 2. είδος πεταλούδας // **navă** ~ η ναυαρχίδα
amiralitate, amiralități *ουσ. θηλ.* 1. το ναυαρχείο 2. το συμβούλιο από ναυάρχους που έχει τη διοίκηση του στόλου
amnar, amnare *ουσ. ουδ.* το τσακμάκι
amnezie, amnezii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η αμνησία, η λήθη, η λησμονιά, η απώλεια της μνήμης για διάφορους λόγους
amnistia, amnistiez *ρ. μετ.* *(νομ.)* αμνηστεύω
amnistie, amnistii *ουσ. θηλ.* η αμνηστία
amnistiere, amnistieri *ουσ. θηλ.* η αμνήστευση
amoc, amocuri *ουσ. ουδ.* το αμόκ
amoniac *ουσ. ουδ.* *(χημ.)* η αμμωνία // **de** ~ αμμωνιακός-ή-ό // **soluție de** ~ το αμμωνιακό διάλυμα
amoniacal-ă, amoniacali-e *επίθ.* *(χημ.)* αμμωνιούχος-ος-ο // **apele** **-e** τα αμμωνιούχα νερά
amoniu *ουσ. ουδ.* (χημ.) το αμμώνιο // **clorură de** ~ το χλωριούχο αμμώνιο
amonte *επίρ.* άνω ρους ποταμού, οι πηγές του ποταμού // **Dunărea în** ~ ο Δούναβης στον άνω ρου, στις πηγές του // **a naviga în** ~ αναπλέω ποταμό
amor, amoruri *ουσ. ουδ.* 1. η αγάπη 2. η στοργή, η αφοσίωση 3. *μτφ.* ο έρωτας, το σεξ // ~ **propriu** η φιλαυτία, η εγωπάθεια, η ευθιξία, το φιλότιμο, ο προσωπικός μικροεγωϊσμός // **a atinge în -ul propriu** θίγω το φιλότιμο κάποιου
amoral-ă, amorali-e *επίθ.* ανήθικος-η-ο
amoralism *ουσ. ουδ.* ο αμοραλισμός, η ανηθικότητα
amoralitate *ουσ. θηλ.* ιδ. amoralism
amorez-ă, amorezi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ερωτιάρης-α (ο, η) 2. ο εραστής // **principele** ~ ο ερωτιάρης πρίγκιπας
amoreza, amorezez *ρ. μέσο* ερωτεύομαι
amorf-ă, amorfi-e *επίθ.* *ορυκτ.* και *χημ.* 1. άμορφος -η-ο, στερούμενος κρυσταλλικής μορφής, ακαθόριστος-η-ο 2. *μτφ.* ασχημάτιστος-η-ο, ανοργάνωτος-η-ο, μη διαφοροποιημένος-η-ο // **masă -ă** η άμορφη μάζα
amoros-oasă, amoroși-oase *επίθ.* ερωτικός-ή-ό // **relații amoroase** ερωτικές σχέσεις
amorsa, amorsez *ρ. μετ.* εμπυρευματίζω, βάζω εμπύρευμα, το καψούλι με πυροκροτική ύλη
amorsare, amorsări *ουσ. θηλ.* η εμπυρευμάτιση, το θέσιμο του εναύσματος
amorsă, amorse *ουσ. θηλ.* 1. το εμπύρευμα, το έναυσμα 2. το δόλωμα
amortisment, amortismente *ουσ. ουδ.* το χρεωλύσιο, το ποσό που καταβάλλει κάποιος σε ίσα χρονικά διαστήματα για ν' αποσβέσει ένα χρέος, η τμηματική απόσβεση χρέους
amortiza, amortizez *ρ. μετ.* 1. εξοφλώ χρέος, αποσβήνω με βαθμιαία εξόφληση 2. εξασθενίζω, αδυνατίζω, μετριάζω ένα χτύπημα, ένα θόρυβο, κ.λ.π. 3. μειώνω βαθμιαία
amortizabil-ă, amortizabili-e *επίθ.* αποσβέσιμος-έα -έο, εξοφλητέος-έα-έο, χρεωλυτικός-ή-ό
amortizare, amortizări *ουσ. θηλ.* *(εμπόρ.)* 1. η απόσβεση χρέους 2. η χρεωλυσία // **-a mijloacelor fixe** η απόσβεση των ακινήτων // **cotă de** ~ το χρεωλύσιο
amortizor, amortizoare *ουσ. ουδ.* 1. ο αναστολέας, το αμορτισέρ 2. το μηχάνημα που μειώνει κάτι σε ποσό ή έκταση, κάνει κάτι μέτριο, το εξασθενητικό σύστημα // ~ **de sunet** ο αναστολέας ήχου, ο σιγαστήρας // ~ **de șoc** ο αναστολέας για το σοκ
amorțeală, amorțeli *ουσ. θηλ.* το μούδιασμα
amorți, amorțesc *ρ. αμ.* 1. μουδιάζω 2. πέφτω σε χειμερία νάρκη (αρκούδα) 3. *μτφ.* χάνω τη ζωτικότητα // **degetele începeau să-i amorțească de frig** τα δάχτυλα άρχιζαν να του μουδιάζουν από το κρύο
amorțire, amorțiri *ουσ. θηλ.* το μούδιασμα
amorțit-ă, amorțiți-te *επίθ. μτχ.* μουδιασμένος-η-ο, αναίσθητος-η-ο, αποχαυνωμένος-η-ο
ampenaj, ampenaje *ουσ. ουδ.* *(αερ.)* το πτερύγιο
amper, amperi *ουσ. αρσ.* *(ηλεκτρ.)* το αμπέρ
ampermetru, ampermetre *ουσ. ουδ.* το αμπερόμετρο
amplasa, amplasez *ρ. μετ.* τοποθετώ, εγκαθιστώ, στήνω
amplasament, amplasamente *ουσ. ουδ.* 1. η τοποθεσία 2. η θέση
amplasare, amplasări *ουσ. θηλ.* η τοποθέτηση, η εγκατάσταση, το στήσιμο
amplifica, amplific I. *ρ. μετ.* 1. επαυξάνω, μεγαλώνω 2. επεκτείνω, διευρύνω 3. *(φυσ.)* ενισχύω, μεγεθύνω II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι μεγαλύτερος ή

περισσότερος, επαυξάνομαι 2. επεκτείνομαι, διευρύνομαι
amplificare, amplificări *ουσ. θηλ.* 1. η επαύξηση 2. η επέκταση, το μεγάλωμα, η διεύρυνση 3. *(φυσ.)* η ενίσχυση // **stație de ~** εγκατάσταση ενίσχυσης (ήχου)
amplificator, amplificatoare I. *ουσ. ουδ. (φυσ.)* ο ενισχυτής II. *επίθ.* ενισχυτικός-ή-ό, επαυξάνων-ουσα -ον
amplitudine, amplitudini *ουσ. θηλ.* 1. η έκταση, η ευρύτητα, το πλάτος, η απλωσιά 2. *(μαθ.)* το μέγεθος τόξου
amploare *ουσ. θηλ.* η ευρύτητα, η επέκταση, το άπλωμα, η διεξοδικότητα, η έκταση, η επίταση // **-a muzicală** η μουσική επέκταση
amploiat-ă, amploiați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπάλληλος (ο, η)
amplu-ă, ampli-e *επίθ.* ευρύς-εία-ύ, εκτενής-ής-ές, διεξοδικός-ή-ό // **o amplă cuvântare** ένας εκτενής λόγος
amprentă, amprente *ουσ. θηλ.* 1. το αποτύπωμα 2. *μτφ.* το ίχνος, το γνώρισμα // **amprentele digitale** τα δακτυλικά αποτυπώματα
amprentologie *ουσ. θηλ.* η μελέτη των δακτυλικών αποτυπωμάτων
ampriză, amprize *ουσ. θηλ.* το πλάτος λωρίδας εδάφους για την κατασκευή δημόσιας συγκοινωνιακής οδού
amputa, amputez *ρ. μετ. (χειρ.)* 1. αποκόπτω, ακρωτηριάζω, εκτέμνω 2. *μτφ.* κομματιάζω, απομακρύνω με κόψιμο, αφαιρώ με κοπή
amputare, amputări *ουσ. θηλ. (χειρ.)* η αποκοπή, η αποτομή, ο ακρωτηριασμός, η εκτομή
amputație, amputații *ουσ. θηλ.* ιδ. amputare
amu *επίρ. (λαϊκ.)* τώρα
amuletă, amulete *ουσ. θηλ.* 1. το εγκόλπιο 2. το φυλαχτό
amurg, amurguri *ουσ. ουδ.* 1. το σούρουπο, το δειλινό, το σουρούπωμα, το λυκόφως, το μούχρωμα, το βράδιασμα 2. *μτφ.* τα γεράματα, το βασίλεμα της ζωής
amurgi, amurgește *ρ. αμ. απροσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* σουρουπώνει, βραδιάζει
amuți, amuțesc *ρ. αμ.* βουβαίνομαι, χάνω τη μιλιά μου, μένω άφωνος, άλαλος, άναυδος, βουβός
amuțire, amuțiri *ουσ. θηλ.* 1. ο βουβαμός, η αλαλία, η βουβαμάρα 2. *μτφ.* η σιωπή, η σιγή
amuza, amuz I. *ρ. μετ.* διασκεδάζω, ψυχαγωγώ, τέρπω II. *ρ. μέσο* γλεντώ, ευφραίνομαι, τέρπομαι, ευχαριστιέμαι // **a se ~ pe seama cuiva** διασκεδάζω εις βάρος κάποιου
amuzament, amuzamente *ουσ. ουδ.* η διασκέδαση, η τέρψη, το ξεφάντωμα, η ψυχαγωγία
amuzant-ă, amuzanți-te *επίθ.* διασκεδαστικός-ή-ό, τερπνός-ή-ό, ψυχαγωγικός-ή-ό
amvon, amvoane *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο άμβωνας
an *επίρ.* // **-ul acesta** φέτος // **-ul trecut** πέρσι // **la -ul** του χρόνου, τον άλλο χρόνο // **tot -ul** όλο το χρόνο
an, ani I. *ουσ. αρσ.* ο χρόνος, το έτος, η χρονιά // **~ de grație** το σωτήριο έτος // **-ul nou** το νέο έτος, ο καινούργιος χρόνος, η πρωτοχρονιά // **-ul curent** το τρέχον έτος // **-ul viitor** το προσεχές έτος // **-ii de muncă** τα χρόνια εργασίας, η προϋπηρεσία // **-ii de studii** τα χρόνια των σπουδών // **copilul are zece -i** το παιδί είναι δέκα χρονών // **student în -ul trei la medicină** φοιτητής στο τρίτο έτος της ιατρικής II. *επιρ. έκφρ.* // **~ bisect** δίσεκτο έτος // **~ de ~ (sau ~ cu ~)** χρόνο με το χρόνο (ή κάθε χρόνο) // **-ul bugetar** ετήσιος προϋπολογισμός // **-ul școlar** το σχολικό έτος // **-i de zile** χρόνια και ζαμάνια // **-i lumină** έτη φωτός // **acum un ~ (sau doi -i, etc.)** εδώ και ένα χρόνο (ή δύο χρόνια, κ.λ.π.) // **a împlini un ~** χρονιάζω // **cu -ii...** με το πέρασμα των χρόνων... // *επίθ.* **de -ul trecut** περσινός-ή-ό // **de -i și -i** από χρόνια και χρόνια (δηλ. εδώ και πολλά χρόνια) // **de un ~** χρονιάρικος-ρα-ικο // **în acest ~** τούτη τη χρονιά // **în -ul...** στο έτος... // **în cursul -ului** κατά τη διάρκεια του χρόνου // **în fiecare ~** κάθε χρόνο // **între -ii...** ανάμεσα στους χρόνους... // **la mulți -i** χρόνια πολλά // **la un ~ odată (într-un ~ odată)** μόνο μια φορά το χρόνο (σπάνια) // **un ~ bun** καλή χρονιά // **un An nou fericit** Ευτυχισμένος ο καινούργιος χρόνος
anabolism *ουσ. ουδ. (βιολ.)* ο αναβολισμός, πρώτη φάση του μεταβολισμού
anacronic-ă, anacronici-ce *επίθ.* αναχρονιστικός-ή-ό
anacronism, anacronisme *ουσ. ουδ.* ο αναχρονισμός (η διατήρηση εθίμων που ανήκουν σε άλλη εποχή)
anaerob-ă, anaerobi-e *επίθ.* αναερόβιος-ια-ιο (για μικροοργανισμούς που ζουν χωρίς αέρα)
anaforic-ă, anaforici-ce *επίθ.* αναφορικός-ή-ό
anafrodiziac-ă, anafrodiziaci-ce *επίθ. (ιατρ.)* αναφροδισιακός-ή-ό (δηλ. το αντίθετο του αφροδισιακού)
anafrodizie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αναφροσισία, η μείωση της γενετήσιας ορμής
anafură *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το αντίδωρο
anaglifă, anaglife *ουσ. θηλ.* το ανάγλυφο
anagramă, anagrame *ουσ. θηλ.* ο αναγραμματισμός, το ανάγραμμα
anahoret-ă, anahoreți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναχωρητής-ήτρια (ο, η), ασκητής-ήτρια (ο, η)
anal-ă, anali-e *επίθ.* πρωκτικός-ή-ό
anale *ουσ. θηλ. πληθ.* τα χρονικά // **-le de istorie** τα ιστορικά χρονικά
analeptic-ă, analeptici-ce *επίθ. (φαρμ.)* αναληπτικός -ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό
analfabet-ă, analfabeți-te I. *επίθ.* αγράμματος-η-ο, αναλφάβητος-η-ο, αμαθής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναλφάβητος-η (ο, η)
analfabetism *ουσ. ουδ.* 1. η αγραμματοσύνη, ο αναλφαβητισμός, η αμάθεια 2. η αμορφωσιά, η έλλειψη παιδείας
analgezic-ă, analgezici-ce *επίθ. (φαρμ.)* 1. αναλγητικός-ή-ό 2. *μτφ.* αναίσθητος-η-ο
analgezie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αναλγησία
analgezină, analgezine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η αντιπυρίνη, το αντιπυρετικό φάρμακο
analist-ă, analiști *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο χρονογράφος, ο συγγραφέας χρονικού ή χρονογραφίας
analist-ă, analiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναλυτής-ύτρια (ο, η), ειδικός στη μαθηματική ανάλυση ή στην ψυχολογία)
analitic-ă, analitici-ce *επίθ.* αναλυτικός-ή-ό // **chimie -ă** η αναλυτική χημεία // **limbă -ă** η αναλυτική γλώσσα
analiza, analizez *ρ. μετ.* 1. αναλύω, εξετάζω λεπτομερειακά, διερευνώ 2. αποσυνθέτω

analizabil-ă, analizabili-e *επίθ.* αναλύσιμος-ος-ο
analizator, analizatoare *ουσ. ουδ.* η αναλυτική συσκευή, ο αναλυτής // ~ **de gaze** η αναλυτική συσκευή για τα αέρια
analiză, analize *ουσ. θηλ.* 1. *(ιατρ.)* εξέταση 2. η ανάλυση, η συστηματική διερεύνηση, η λεπτομερής εξέταση // **a supune analizei** υποβάλλω σε ανάλυση // **în ultimă** ~ σε τελική ανάλυση
analizor, analizoare *ουσ. ουδ.* το μηχάνημα που δέχεται τις πληροφορίες και κάνει την ανάλυσή τους
analog, analoguri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το αναλόγιο
analog-ă, analogi-ge *επίθ.* ανάλογος-η-ο, αναλογικός-ή-ό 2. αντίστοιχος-η-ο
analogic-ă, analogici-ce *επίθ.* αναλογικός-ή-ό, ομοιωματικός-ή-ό
analogie, analogii *ουσ. θηλ.* η αναλογία, η παρομοίωση // **prin** ~ κατ' αναλογία
ananas, ananaşi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο ανανάς
ananghie *ουσ. θηλ.* **a se afla la** ~ βρίσκομαι σε ανάγκη, σε οικονομική δυσχέρεια
anapoda *επίρ.* ανάποδα // **toate merg** ~ όλα πάνε ανάποδα, αντίθετα
anarhic-ă, anarhici-ce *επίθ.* αναρχικός-ή-ό
anarhie *ουσ. θηλ.* η αναρχία
anarhism *ουσ. ουδ.* ο αναρχισμός
anarhist-ă, anarhişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναρχικός-ή (ο, η), (οπαδοί του αναρχισμού)
anason *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το άνισον, το γλυκάνισο
anastigmatism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο αναστιγματισμός
anatemă, anateme *ουσ. θηλ. (θρ.)* το ανάθεμα, ο αφορισμός
anatemiza, anatemizez *ρ. μετ. (θρ.)* αναθεματίζω, αφορίζω
anatemizare *ουσ. θηλ. (θρ.)* ο αναθεματισμός, το αναθεμάτισμα
anatomic-ă, anatomici-ce *επίθ.* ανατομικός-ή-ό
anatomie *ουσ. θηλ.* η ανατομία
anatomist-ă, anatomişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανατόμος (ο, η)
ancadrament, ancadramente *ουσ. ουδ.* το πλαισίωμα, η κορνίζα
ancestral-ă, ancestrali-e *επίθ.* προγονικός-ή-ό, προπατορικός-ή-ό
ancheta, anchetez *ρ. μετ. (νομ.)* 1. ανακρίνω 2. ερευνώ, εξετάζω, ζητώ ακριβείς πληροφορίες
anchetare, anchetări *ουσ. θηλ.* 1. η ανάκριση 2. η εξέταση, η έρευνα
anchetator-oare, anchetatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* 1. ανακριτής-ίτρια (ο, η) 2. ερευνητής -ήτρια (ο, η)
anchetă, anchete *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η ανάκριση 2. η έρευνα, η προσεκτική μελέτη // ~ **judiciară** η δικαστική ανάκριση // ~ **sociologică** η κοινωνιολογική έρευνα
anchiloza, anchilozez I. *ρ. μετ.* αγκυλώνω II. *ρ. μέσο (ιατρ.)* παθαίνω αγκύλωση
anchilozare, anchilozări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγκύλωση, η αδυναμία μιας άρθρωσης να λυγίσει
anchilozat-ă, anchilozaţi-te *επίθ. μτχ.* αγκυλωμένος -η-ο
anchiloză, anchiloze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγκύλωση
ancombrament, ancombramente *ουσ. ουδ.* 1. ο φραγμός 2. το εμπόδιο, ο σωρός εμποδίων
ancora, ancorez I. *ρ. μετ. (ναυτ.)* αράζω, ελλιμενίζω, στερεώνω, προσδένω II. *ρ. αμ.* αγκυροβολώ, ρίχνω άγκυρα, φουντάρω // **vasul a -t în port** το σκάφος αγκυροβόλησε στο λιμάνι
ancoraj, ancoraje *ουσ. ουδ.* το αγκυροβόλημα, το φουντάρισμα, το ρίξιμο της άγκυρας στη θάλασσα
ancorare, ancorări *ουσ. θηλ.* η αγκυροβόληση, το αγκυροβόλημα, η πρόσδεση, η στερέωση // **locul de** ~ το αγκυροβόλι, το αραξοβόλι (το μέρος)
ancoră, ancore *ουσ. θηλ.* η άγκυρα // **a ridica ancora** σηκώνω την άγκυρα
ancrasare, ancrasări *ουσ. θηλ. (μηχ.)* η ρύπανση, το λίγδωμα
anadaluzit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο ανδαλουσίτης
andante *επίρ. (μουσ.)* αντάντε, λίγο αργά, μέτρια
andezit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο ανδεσίτης
andin-ă, andini-e *επίθ.* ανδικός-ή-ό // **pactul** ~ το ανδικό σύμφωνο // **ţările -e** οι ανδικές χώρες
andivă, andive *ουσ. θηλ.* το αντίδι, είδος φαγώσιμου λαχανικού
andosa, andosez *ρ. μετ. (εμπόρ.)* οπισθογραφώ
andosant-ă, andosanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.)* οπισθόγραφος (ο, η)
andosat-ă, andosaţi-te *επίθ. μτχ. (εμπόρ.)* οπισθογραφημένος-η-ο
andrea, andrele *ουσ. θηλ.* 1. η πλεκτική βελόνα, το βελονάκι, κ.λ.π. 2. η σακοράφα, η σακοβελόνα
anecdotă, anecdote *ουσ. θηλ.* το ανέκδοτο // **culegere de -e** η συλλογή ανέκδοτων
anecdotic-ă, anecdotici-ce *επίθ.* ανεκδοτικός-ή-ό
anemia, anemiez I. *ρ. μετ.* προκαλώ αναιμία II. *ρ. αντων.* γίνομαι αναιμικός-ή-ό
anemiat-ă, anemiaţi-te *επίθ. μτχ.* αναιμικός-ή-ό
anemic-ă, anemici-ce I. *επίθ.* αναιμικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αναιμικός-ή (ο, η) 2. *μτφ.* μικρός -ή (ο, η), ισχνός-ή (ο, η)
anemie, anemii *ουσ. θηλ.* η αναιμία // ~ **trecătoare** η παροδική αναιμία
anemiere, anemieri *ουσ. θηλ.* η κατάσταση σε αναιμία
anemografie *ουσ. θηλ.* η ανεμογραφία
anemometrie *ουσ. θηλ.* η ανεμομετρία, η ανεμομέτρηση (η μέτρηση ταχύτητας ανέμων)
anemonă, anemone *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ανεμώνα, η ανεμώνη
anestezia, anesteziez *ρ. μετ. (ιατρ.)* 1. αναισθητοποιώ, προκαλώ αναισθησία 2. (απο)ναρκώνω
anesteziant-ă, anestezianţi-te I. *επίθ.* αναισθητικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το αναισθητικό
anestezic-ă, anestezici-ce I. *επίθ.* αναισθητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το αναισθητικό
anestezie, anestezii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η αναισθησία 2. (απο)νάρκωση // ~ **generală** η γενική αναισθησία // ~ **locală** η τοπική αναισθησία
anesteziere, anestezieri *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αναισθητοποίηση, η (απο)νάρκωση
anestezist-ă, anestezişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναισθησιολόγος (ο, η)
anevoie *επίρ.* δύσκολα, δυσχερώς, με πολύ κόπο
anevoios-oasă, anevoioşi-oase I. *επίθ.* δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής-ές // **drum** ~ ο δύσκολος δρόμος II. *επίρ.* δύσκολα, δυσχερώς
anevrism, anevrisme *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το ανεύρυσμα
anex-ă, anecşi-xe *επίθ.* 1. προσαρτημένος-η-ο 2. παραρτηματικός-ή-ό 3. συνημμένος-η-ο

anexa, anexez *ρ. μετ.* 1. προσαρτώ 2. προσκολλώ 3. επισυνάπτω
anexare, anexări *ουσ. θηλ.* η προσάρτηση, η σύναψη, η προσκόλληση
anexat-ă, anexați-te *επίθ.* 1. προσαρτημένος-η-ο, παραρτηματικός-ή-ό 2. συνημμένος-η-ο (έγγραφο)
anexă, anexe *ουσ. θηλ.* 1. το προσάρτημα 2. το εξάρτημα, η προσθήκη 3. το παράρτημα // **actul are anexe** το έγγραφο έχει παραρτήματα
anexionism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η πολιτική προσάρτησης ξένων εδαφών
anexionist-ă, anexioniști-ste *επίθ. (πολ.)* προσαρτών-ούσα-όν
anexită, anexite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωοθηκοσαλπιγγίτιδα
anexiune, anexiuni *ουσ. θηλ.* η προσάρτηση, η υπαγωγή τόπου με βίαια μέσα σ'έναν άλλο ύστερα από κατάκτηση
angaja, angajez I. *ρ. μετ.* 1. προσλαμβάνω 2. δεσμεύω 3. καπαρώνω, αγκαζάρω, αρχίζω, πιάνω // **a ~ lupta** αρχίζω τη μάχη // **a ~ o discuție** αρχίζω μια συζήτηση // **a ~ oameni la muncă** προσλαμβάνω ανθρώπους σε εργασία II. *ρ. μέσο* 1. προσλαμβάνομαι 2. αναλαμβάνω, δεσμεύομαι, υποχρεώνομαι, καταπιάνομαι, δέχομαι σαν υποχρέωση, αγκαζάρομαι 3. μπαίνω στην υπηρεσία κάποιου, πιάνω δουλειά // **a se ~ într-o treabă grea** καταπιάνομαι με δύσκολη δουλειά // **cu toții se angajează la construcții** όλοι τους προσλαμβάνονται στις οικοδομές // **m-am -t ca muncitor** έπιασα δουλειά σαν εργάτης // **m-am -t cu contract** προσλήφθηκα με σύμβαση (εργασίας) // **m-am -t să execut lucrarea** έχω αναλάβει την εκτέλεση του έργου // **nu vreau să mă angajez prea mult** δε θέλω να δεσμευτώ
angajament, angajamente *ουσ. ουδ.* 1. η υποχρέωση, η δέσμευση με υπόσχεση 2. ο δεσμός // **a nu-și respecta -ul** δε σέβομαι την ίδια μου την υποχρέωση // **îmi iau -ul** αναλαμβάνω τη δέσμευση
angajare, angajări *ουσ. θηλ.* 1. η δέσμευση 2. η πρόσληψη, η εκμίσθωση εργατών, κ.λ.π., το πιάσιμο δουλειάς 3. *(στρατ.)* η εμπλοκή, η πολεμική σύγκρουση
angajat-ă, angajați-te I. *επίθ.* 1. υποχρεωμένος-η-ο, πιασμένος-η-ο 2. δεσμευμένος-η-ο, προσληφθείς -είσα-εν II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μισθωτός-ή (ο, η) 2. *(στρατ.)* στρατευμένος-η-ο (ο, η)
angara, angarale *ουσ. θηλ.* 1. η αγγαρεία 2. *στον πληθ.* οι οικονομικές σκοτούρες, οι μπελάδες
angelic-ă, angelici-ce *επίθ.* αγγελικός-ή-ό // **suflet ~** η αγγελική ψυχή
angelică *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αγγελική
anghilă, anghile *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* ο γύλος
anghinare *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αγκινάρα
anghină *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγγίνα, η κυνάγχη // **~ pectorală** η στηθάγχη
angiocolită *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγγειοκολίτιδα
angiografie *ουσ. θηλ.* η αγγειογραφία, η αγγειογραφική
angiologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγγειολογία, κλάδος της ανατομίας που εξετάζει τα αγγεία του σώματος
angiom *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το αγγείωμα
angiopatie, angiopatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αγγειοπάθεια
angiospasm, angiospasme *ουσ. ουδ.* ο αγγειόσπασμος
angiosperm-ă, angiospermi-e *ουσ. θηλ. (βοτ.) στον πληθ.* τα αγγειόσπερμα (τα φυτά που έχουν το ωάριο στο φύλλο)
anglican-ă, anglicani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.)* αγγλικανός-ή (ο, η)
anglicanism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο αγγλικανισμός (η επίσημη κρατική θρησκεία της Αγγλίας)
anglo-saxon-ă, anglo-saxoni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αγγλοσάξονας, Αγγλοσάξωνες (ο, η), οι πρόγονοι των Άγγλων II. *επίθ.* αγγλοσαξονικός-ή-ό
angoasă, angoase *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η αγκούσα, η δύσπνοια 2. η ανησυχία, η αδημονία
angora *ουσ. θηλ.* η Άγκυρα (άλλη ονομασία Αγκόρα) // **capră / pisică / iepure de Angora** γίδα / γάτα / κουνέλι της Άγκυρας
angrena, angrenez I. *ρ. μετ.* 1. εμπλέκω τα δόντια τροχών (σε δύο οδοντωτούς τροχούς) 2. *μτφ.* προσελκύω, τραβώ // **a ~ în muncă** προσελκύω στη δουλειά II. *ρ. μέσο* εμπλέκομαι, ανακατεύομαι σε κάποια ενέργεια
angrenaj, angrenaje *ουσ. ουδ.* 1. η συναρμογή οδοντωτών τροχών (τα δόντια ενός τροχού μπλέκονται στα δόντια άλλου τροχού) 2. *μτφ.* η αλυσόδεση, η σύμπτωση περιστάσεων // **~ cu lanț** η συναρμογή (η σύνδεση) με αλυσίδα
angrenare, angrenări *ουσ. θηλ.* 1. η συναρμογή οδοντωτών τροχών 2. *μτφ.* η προσέλκυση σε κάποια ενέργεια
angrenat-ă, angrenați-te *επίθ.* (για οδοντωτούς τροχούς) που έχουν προσαρμοστεί με τα δόντια τους και μεταδίδουν την κίνησή τους ο ένας στον άλλο
angro *επίρ. (εμπόρ.)* χοντρικώς // **vinde ~** πουλάει χοντρικώς
angrosist-ă, angrosiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεγαλέμπορος (ο, η)
anhidridă, anhidride *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ανυδρίδη (το οξύ που του έγινε η αφαίρεση του νερού) // **~ carbonică** το διοξείδιο του άνθρακα
anhidru-ă, anhidri-e *επίθ.* άνυδρος-η-ο (ξερός, στεγνός)
anihila, anihilez *ρ. μετ.* 1. εκμηδενίζω, εξολοθρεύω 2. εξουδετερώνω, ακυρώνω
anihilare, anihilări *ουσ. θηλ.* 1. η εκμηδένιση, η εξολόθρευση 2. η εξουδετέρωση, η ακύρωση
anihilator-oare, anihilatori-oare *επίθ.* 1. εκμηδενίζων-ουσα-ον 2. εξολοθρευτικός-ή-ό
anilină, aniline *ουσ. ουδ. (χημ.)* η ανιλίνη
anima, anim I. *ρ. μετ.* εμψυχώνω, εγκαρδιώνω II. *ρ. μέσο* εμψυχώνομαι, εμφορούμαι, διέπομαι
animal-ă, animali-e I. *επίθ.* ζωικός-ή-ό // **căldură -ă** η ζωική θερμότητα // **cărbune ~** ο ζωικός άνθραξ // **grăsime -ă** το ζωικό λίπος // **regnul ~** το ζωικό βασίλειο II. *ουσ. ουδ.* 1. το ζώο, το κτήνος, το ζωντανό, το ζωντόβολο 2. *μτφ.* ο κτηνάνθρωπος // **~ de pradă** το κυνηγυτικό, σαρκοβόρο ζώο // **~ de povară** το υποζύγιο // **~ domestic** το κατοικίδιο ζώο // **~ mic** το ζωύφιο // **~ neîmblânzit** το αμέρωτο ζώο // **-e rumegătoare** τα μηρυκαστικά ζώα
animalic-ă, animalici-ce *επίθ.* ζωώδης-ης-ες, κτηνώδης-ης-ες // **comportare -ă** η ζωώδης συμπεριφορά

animalier-ă, animalieri-e *επίθ.* ζωικός -ή-ό
animalitate *ουσ. θηλ.* η κτηνωδία, η ζωικότητα
animaliza, animalizez I. *ρ. μετ.* αποκτηνώνω II. *ρ. μέσο* αποκτηνώνομαι, γίνομαι κτήνος
animare, animări *ουσ. θηλ.* η αναζωπύρωση, η ζωογόνηση, η εμψύχωση
animat-ă, animați-te *επίθ.* εμψυχωμένος-η-ο, έμψυχος-η-ο, εγκαρδιωμένος-η-ο, εμφορούμενος-η-ο // **desene -e** κινούμενα σχέδια, μίκι μάους // **este ~ de idei nobile** εμφορείται από ευγενικές ιδέες
animator-oare, animatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εμψυχωτής-ώτρια (ο, η) 2. *(μόνο ουσ. θηλ.)* η γυναίκα ελαφριών ηθών που συνοδεύει άντρα σε δημόσιο κέντρο II. *επίθ.* εμψυχωτικός-ή-ό
animație *ουσ. θηλ.* η εμψύχωση, η ζωηρότητα, η κίνηση
animism *ουσ. ουδ.* ο ανιμισμός
animozitate, animozități *ουσ. θηλ.* η εχθρότητα, η δυσμένεια, η απέχθεια
anin, anini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σκλήθρο, η σκλήθρα
anina, anin I. *ρ. μετ.* αναρτώ, κρεμώ II. *ρ. μέσο* κρεμιέμαι, κρέμομαι
anion, anioni *ουσ. ουδ.* το ανιόν
anișor, anișori *ουσ. αρσ.* το χρονάκι // **are cinci -i** είναι πέντε χρονών
aniversa, aniversez *ρ. μετ.* γιορτάζω, εορτάζω
aniversare, aniversări *ουσ. θηλ.* η επέτειος, η επετηρίδα // **-a zilei de naștere** τα γενέθλια
anod, anozi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το ανιόν
anodic-ă, anodici-ce *επίθ.* ανοδικός-ή-ό, ανηφορικός-ή-ό
anodin-ă, anodini-e *επίθ.* ανώδυνος-η-ο // **abdomen moale ~** η μαλακή, ανώδυνη κοιλία
anofel, anofeli *επίθ.* **țânțar ~** το ανώφελο κουνούπι (με τα μικρόβια της ελονοσίας), ο ανωφελής κώνωψ
anomalie, anomalii *ουσ. θηλ.* η ανωμαλία, η απόκλιση από το γενικό ή ομαλό κανόνα
anonim-ă, anonimi-e I. *επίθ.* 1. ανώνυμος-η-ο 2. ανυπόγραφος-η-ο // **corespondență -ă** η ανωνυμογραφία // **scrisoare -ă** η ανώνυμη επιστολή // **societatea -ă** η ανώνυμη εταιρεία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανώνυμος-η (ο, η), ασήμαντος-η (ο, η)
anonimat *ουσ. ουδ.* η ανωνυμία // **păstrând -ul** φυλάγοντας την ανωνυμία, ανωνύμως
anorexie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ανορεξία, η έλλειψη όρεξης
anorganic-ă, anorganici-ce *επίθ.* ανόργανος-η-ο // **chimie -ă** η ανόργανη χημεία
anormal-ă, anormali-e *επίθ.* ανώμαλος-η-ο
anormalitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανωμαλία, η έλλειψη ομαλότητας 2. η ακαταστασία
anosmie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ανοσμία
anost-ă, anoști-ste *επίθ.* άνοστος-η-ο, ανούσιος-α-ο, άγευτος-η-ο
anotimp, anotimpuri *ουσ. ουδ.* η εποχή // **~ secetos** η ανάβροχη εποχή, η αναβροχιά // **cele patru -uri** οι τέσσερις εποχές του χρόνου
anrocament *ουσ. ουδ.* το πρόχωμα, το ανάχωμα, η συσσώρευση χωμάτων
ansamblu, ansambluri *ουσ. ουδ.* 1. το σύνολο 2. το συγκρότημα // **pe ansamblu** σε γενικές γραμμές, γενικά // **în ansamblu** μαζί, ομάδι, παρέα, σε ολότητα
anșoa *ουσ. ουδ.* 1. η αντσούγια, ένα μικρό ψάρι 2. η πάστα απ'αυτό το ψάρι προσφέρεται σαν ορεκτικό
antablament, antablamente *ουσ. ουδ.* το επιστύλιο
antagonic-ă, antagonici-ce *επίθ.* ανταγωνιστικός-ή-ό
antagonism, antagonisme *ουσ. ουδ.* 1. ο ανταγωνισμός, ο συναγωνισμός 2. η άμιλλα
antagonist-ă, antagoniști-ste I. *επίθ.* ανταγωνιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η)
antanaclază *ουσ. θηλ.* η αντανάκλαση
antantă, antante *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η συνεννόηση , η συμφωνία 2. η συμμαχία
antarctic-ă, antarctici-ce I. *επίθ. (γεωγρ.)* ανταρκτικός-ή-ό, βρίσκεται απέναντι από την άρκτο (βοριάς), νότιος-α-ο // **oceanul Antarctic** ο Ανταρκτικός ωκεανός II. *ουσ. θηλ.* η Ανταρκτική
antebelic-ă, antebelici-ce *επίθ.* προπολεμικός-ή-ό
antebraț, antebrațe *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το αντιβράχιο
antecalculație, antecalculații *ουσ. θηλ. (οικον.)* ο προϋπολογισμός, η δαπάνη που προβλέπεται από πριν για ένα έργο
antecedent, antecedente *ουσ. ουδ.* 1. το προηγούμενο 2. *στο πληθ.* τα προηγούμενα, η πρότερη διαγωγή
antecedent-ă, antecedenți-te *επίθ.* προηγούμενος -η-ο, πρότερος-η-ο
antecesor-oare, antecesori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προκάτοχος (ο, η), πρόδρομος (ο, η)
antedata, antedatez *ρ. μετ.* προχρονολογώ
antedatare, antedatări *ουσ. θηλ.* η προχρονολόγηση
antedeviz, antedevize *ουσ. ουδ.* ο προσχεδιασμένος προϋπολογισμός έργου στο προκαταρκτικό στάδιο
antediluvian-ă, antediluvieni-e *επίθ.* 1. προκατακλυσμιαίος-αία-αίο 2. *μτφ.* παμπάλαιος -α-ο
antemăsurătoare, antemăsurători *ουσ. θηλ.* η προαναμέτρηση
antemeridian-ă, antemeridieni-e *επίθ.* προμεσημβρινός-ή-ό
antefix, antefixe *ουσ. ουδ. (οικοδ.)* η ακροκέραμος, το ακροκέραμο
antenă, antene *ουσ. θηλ.* η κεραία // **~ de radio** η κεραία ραδιοφώνου
antenupțial-ă, antenupțiali-e *επίθ.* προγαμιαίος-α-ο
antepenultim-ă, antepenultimi-e *επίθ.* προτελευταίος-αία-αίο
anteport, anteporturi *ουσ. ουδ.* ο προλιμένας
anteproiect, anteproiecte *ουσ. ουδ.* το προκαταρκτικό σχέδιο, το προσχέδιο // **a întocmi un ~** προσχεδιάζω, καταρτίζω προσχέδιο
anteră, antere *ουσ. θηλ.* ο ανθήρας
anterior-oară, anteriori-oare I. *επίθ.* 1. προηγούμενος-η-ο, προγενέστερος-η-ο, προκάτοχος-ος-ο, πρότερος-η-ο, πρωτύτερος-η -ο 2. πρόσθιος-ια-ιο // **partea anterioară a clădirii** το πρόσθιο μέρος του κτηρίου II. *επίρ.* προηγουμένως, προγενέστερα, πρωτύτερα, προτού
anterioritate *ουσ. θηλ.* η προτεραιότητα (σε τάξη, σειρά ή χρόνο)
anteriu, anterie *ουσ. ουδ.* το ράσο, το αντερί
antet, anteturi *ουσ. ουδ.* η επικεφαλίδα
antetrupiță, antetrupițe *ουσ. θηλ.* το υνί (εργαλείο στο άροτρο)

antevorbitor-oare, antevorbitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισηγητής-ήτρια (ο, η) σε μια ομιλία, προομιλών-ούσα (ο, η), εισηγούμενος, η σε μια ομιλία
antiacid-ă, antiacizi-de *επίθ. (χημ.)* αντιόξινος-η-ο, που παρουσιάζει αντίσταση στην ενέργεια των οξέων
antiaerian-ă, antiaerieni-e *επίθ.* αντιαεροπορικός -ή-ό // **apărare -ă** η αντιαεροπορική άμυνα, η αεράμυνα
antialcoolic-ă, antialcoolici-ce *επίθ.* αντιαλκοολικός -ή-ό
antialcoolism *ουσ. ουδ.* ο αντιαλκοολισμός
antiastmatic-ă, antiastmatici-ce *επίθ. (φαρμ.)* αντιασθματικός-ή-ό
antiatom *ουσ. αρσ.* το αντιάτομο (στην πυρηνική φυσική)
antiatomic-ă, antiatomici-ce *επίθ.* αντιατομικός-ή-ό, αντιπυρηνικός-ή-ό // **adăpost ~** το αντιατομικό/ αντιπυρηνικό καταφύγιο
antibiotic-ă, antibiotici-ce I. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αντιβιοτικό II. *επίθ.* αντιβιοτικός-ή-ό
antiburghez-ă, antiburghezi-e *επίθ. (πολ.)* αντιμπουρζουαζικός-ή-ό, εναντίον της μπουρζουαζίας
antic-ă, antici-ce I. *επίθ.* 1. αρχαίος-αία-αίο 2. παλαιός-ά-ό // **civilizație -ă** ο αρχαίος πολιτισμός // **Grecia -ă** η Αρχαία Ελλάδα // **grecii antici** οι παλαιοί Έλληνες / οι αρχαίοι II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αρχαίος-αία (ο, η)
anticameră, anticamere *ουσ. θηλ.* ο προθάλαμος // **~ a iadului** ο προθάλαμος της κόλασης // **a face ~** περιμένω στον προθάλαμο (κάθομαι στο δωμάτιο αναμονής στην είσοδο ενός γραφείου περιμένοντας να με δεχτεί ο αρμόδιος υπάλληλος)
anticanceros-oasă, anticanceroşi-oase *επίθ.* αντικαρκινικός-ή-ό
anticanonic-ă, anticanonici-ce *επίθ.* αντικανονικός -ή-ό, που παραβαίνει τους κανόνες
anticapitalist-ă, anticapitalişti-ste *επίθ.* αντικαπιταλιστικός-ή-ό, αντικεφαλαιοκρατικός-ή-ό
anticar *επίθ. αμετάβλ.* αντιαρματικός-ή-ό
anticar, anticari *ουσ. αρσ.* ο παλαιοβιβλιοπώλης
anticariat, anticariate *ουσ. ουδ.* το παλαιοβιβλιοπωλείο
anticataliză, anticatalize *ουσ. θηλ. (χημ.)* αντικατάλυση
anticatod, anticatozi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το αντικαθόδιο (η μεταλλική πλάκα σε ειδικό σωλήνα για ακτίνες X)
anticentru, anticentre *ουσ. ουδ.* το αντίκεντρο (τόπος της γης αντίθετος του επίκεντρου ενός σεισμού)
antichimic-ă, antichimici-ce *επίθ.* αντιχημικός-ή-ό, που προστατεύει εναντίον των χημικών όπλων
antichitate, antichități *ουσ. θηλ.* 1. η αρχαιότητα, η αρχαία εποχή 2. *στον πληθ.* τα αρχαία, οι αρχαιότητες, τα αντίκ // **colecționar de antichități** ο αρχαιοσυλλέκτης // **trafic de antichități** η αρχαιοκαπηλία // **traficant de antichități** ο αρχαιοκάπηλος
anticiclon, anticicloane *ουσ. ουδ.* ο αντικυκλώνας
anticiclonic-ă, anticiclonici-ce *επίθ.* αντικυκλωνικός-ή-ό
anticipa, anticipez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι εκ των προτέρων, προπράττω 2. λέγω κάτι εκ των προτέρων χωρίς να ξέρω την εξέλιξη των πραγμάτων 3. προενεργώ, προκρίνω, προεξοφλώ 4. προβαίνω εκ των προτέρων II. *ρ. αμ.* 1. γίνομαι, συμβαίνω εκ των προτέρων 2. προηγούμαι, προπορεύομαι
anticipare, anticipări *ουσ. θηλ.* η πρότερη ενέργεια // **plecare cu ~** η αναχώρηση εκ των προτέρων
anticipat-ă, anticipați-te I. *επίθ.* 1. πρότερος-η-ο 2. προκαταβολικός-ή-ό // **îngrijorare ~ă** η προκαταβολική ανησυχία II. *επίρ.* 1. εκ των προτέρων, από πριν 2. προκαταβολικά // **a plăti ~** προκαταβάλλω // a **studia ~** μελετώ από πριν / / **mulțumesc mult ~** ευχαριστώ πολύ εκ των προτέρων
anticipație, anticipații *ουσ. θηλ.* η προηγούμενη ενέργεια // **plată cu ~** η προκαταβολή, η προπληρωμή, η προκαταβολική πληρωμή // **vânzarea biletelor cu ~** η πώληση των εισιτηρίων από πριν // *επιρ. έκφρ.* **cu ~** εκ των προτέρων, από πριν, προτού
anticlerical-ă, anticlericali-e *επίθ.* αντικληρικός-ή-ό
anticoagulant-ă, anticoagulanți-te I. *επίθ.* αντιπηκτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το αντιπηκτικό
anticolonialism *ουσ. ουδ.* ο αντιαποικισμός
anticolonialist-ă, anticolonialiști-ste I. *επίθ.* αντιαποικιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιαποικιστής-ίστρια (ο, η)
anticomunism *ουσ. ουδ.* ο αντικομμουνισμός
anticomunist-ă, anticomuniști-ste I. *επίθ. (πολ.)* αντικομμουνιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντικομμουνιστής-ίστρια (ο, η)
anticoncepțional-ă, anticoncepționali-le I. *επίθ. (φαρμ.)* αντισυλληπτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αντισυλληπτικό
anticonstituțional-ă, anticonstituționali-e *επίθ. (πολ.)* αντισυνταγματικός-ή-ό
anticorosiv-ă, anticorosivi-e *επίθ.* αντιδιαβρωτικός-ή-ό
anticorp, anticorpi *ουσ. αρσ.* το αντίσωμα
anticreștin-ă, anticreștini-e *επίθ.* αντιχριστιανικός-ή-ό
antidemocratic-ă, antidemocratici-ce *επίθ. (πολ.)* αντιδημοκρατικός-ή-ό
antiderapant-ă, antiderapanți-te *επίθ.* αντιολισθητικός -ή-ό
antidetonant-ă, antidetonanți-te *επίθ.* αντιεκρηκτικός -ή-ό
antidiabetic-ă, antidiabetici-ce *επίθ.* αντιδιαβητικός -ή-ό
antidifteric-ă, antidifterici-ce *επίθ.* αντιδιφθεριτικός-ή-ό
antidinastic-ă, antidinastici-ce *επίθ.* αντιδυναστικός -ή-ό
antidot, antidoturi *ουσ. ουδ.* το αντίδοτο, το αντιφάρμακο
antidumping *ουσ. ουδ.* το αντιντάμπιγκ (εναντίον του ντάμπιγκ)
antiepidemic-ă, antiepidemici-ce *επίθ.* αντιεπιδημικός -ή-ό
antiestetic-ă, antiestetici-ce *επίθ.* αντιαισθητικός-ή-ό
antifascist-ă, antifasciști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιφασίστας-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* αντιφασιστικός-ή-ό // **mișcare -ă** το αντιφασιστικό κίνημα

antiferment, antifermenți *ουσ. αρσ.* το αντιζυμωτικό
antifeudal-ă, antifeudali-e *επίθ. (ιστ.)* αντιφεουδαρχικός-ή-ό, αντιφεουδαλικός-ή-ό
antifilozofic-ă, antifilozofici-ce *επίθ.* αντιφιλοσοφικός -ή-ό
antifricțiune *ουσ. θηλ.* η έλλειψη τριβής
antifurt *ουσ. ουδ.* το αντικλεπτικό μηχάνημα
antigel *ουσ. ουδ.* το αντιπηκτικό (η διάλυση που εμποδίζει το νερό του μοτέρ αυτοκινήτου να γίνη πάγος)
antiguvernamental-ă, antiguvernamentali-e *επίθ.* αντικυβερνητικός-ή-ό
antiholeric-ă, antiholerici-ce *επίθ.* αντιχολερικός-ή-ό
antihreză *ουσ. θηλ. (νομ.)* η αντιχρησία (ο πιστωτής εισπράττει το εισόδημα (τα ενοίκια) ενός ακινήτου που ανήκει στον οφειλέτη)
antihrist, antihriști *ουσ. αρσ.* 1. ο αντίχριστος 2. *μτφ.* ο ασεβής, κακός, απαίσιος άνθρωπος
antiimperialism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο αντιιμπεριαλισμός
antiinfecțios-oasă, antiinfecțioși-oase *επίθ.* αντιμολυσματικός-ή-ό
antiinflaționist-ă, antiinflaționiști-ste *επίθ. (οικον.)* αντιπληθωριστικός-ή-ό // **politică -ă** η αντιπληθωριστική πολιτική
antilogaritm, antilogaritmi *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο αντιλογάριθμος
antilogie, antilogii *ουσ. θηλ.* η αντιλογία, το αντιμίλημα
antilopă, antilope *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η αντιλόπη
antimalaric-ă, antimalarici-ce I. *επίθ.* αντελονοσιακός II. *ουσ. ουδ.* το αντελονοσιακό φάρμακο
antimeridian *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* ο αντιμεσημβρινός (ο μεσημβρινός εκ διαμέτρου αντίθετος σε σχέση με άλλον μεσημβρινό)
antimilitarism *ουσ. υδ.* ο αντιμιλιταρισμός
antimilitarist-ă, antimilitariști-ste *επίθ.* αντιμιλιταριστικός-ή-ό
antimonarhic-ă, antimonarhici-ce αντιμοναρχικός -ή-ό
antimonarhist-ă, antimonarhiști-ste *επίθ.* αντιμοναρχικός-ή-ό
antimonic-ă, antimonici-ce *επίθ. (χημ.)* αντιμονικός -ή-ό // **acid** ~ το αντιμονικό οξύ
antimoniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το αντιμόνιο
antimuncitoresc-ească, antimuncitorești *επίθ.* αντεργατικός-ή-ό // **legislație -ească** η αντεργατική νομοθεσία
antinațional-ă, antinaționali-e *επίθ.* αντεθνικός-ή-ό
antinevralgic-ă, antinevralgici-ce I. *επίθ.* αντινευραλγικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το παυσίπονο
antinomie, antinomii *ουσ. θηλ.* η αντινομία, η αντίφαση, η σύγκρουση ιδεών
antinucleu, antinuclee *ουσ. αρσ.* ο αντιπυρήνας
antioxidant, antioxidați *ουσ. αρσ.* το αντιοξειδωτικό (που εμποδίζει την οξείδωση)
antiparlamentar-ă, antiparlamentari-e *επίθ. (πολ.)* αντικοινοβουλευτικός-ή-ό
antiparlamentarism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο αντικοινοβουλευτισμός
antipartinic-ă, antipartinici-ce *επίθ.* αντικομματικός -ή-ό
antipatic-ă, antipatici-ce *επίθ.* 1. αντιπαθητικός-ή-ό 2. *μτφ.* αχώνευτος-η-ο, αποκρουστικός-ή-ό
antipatie, antipatii *ουσ. θηλ.* η αντιπάθεια, η αποστροφή, η απέχθεια
antipatiza, antipatizez *ρ. μετ.* αντιπαθώ
antipatriotic-ă, antipatriotici-ce *επίθ.* αντιπατριωτικός-ή-ό
antipiretic-ă, antipiretici-ce I. *επίθ. (φαρμ.)* αντιπυρετικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το αντιπυρετικό
antipirină, antipirine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η αντιπυρίνη
antipod, antipozi *ουσ. αρσ.* 1. *(στον πληθ.)* οι αντίποδες 2. *μτφ.* ο αντίθετος // **suntem la antipozi** είμαστε στους αντίποδες
antipodal-ă, antipodali-e *επίθ.* αντιδιαμετρικός-ή-ό, εκδιαμέτρου αντίθετος
antipoetic-ă, antipoetici-ce *επίθ.* αντιποιητικός-ή-ό
antipoliomielitic-ă, antipoliomielitici-ce *επίθ.* αντιπολιομυελιτικός-ή-ό
antipoluant-ă, antipoluanți-te I. *επίθ.* αντιρυπαντικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το μηχάνημα εναντίον της ρύπανσης
antipopular-ă, antipopulari-e *επίθ.* αντιδημοτικός -ή-ό, αντιλαϊκός-ή-ό
antiprogresist-ă, antiprogresiști-ste *επίθ.* αντιπροοδευτικός-ή-ό
antirabic-ă, antirabici-ce *επίθ.* αντιλυσσικός-ή-ό
antirăzboinic-ă, antirăzboinici-ce *επίθ.* αντιπολεμικός-ή-ό
antirealism *ουσ. ουδ.* ο αντιρεαλισμός
antirealist-ă, antirealiști-ste *επίθ.* αντιρεαλιστικός -ή-ό
antiregalist-ă, antiregaliști-ste *επίθ.* αντιβασιλικός -ή-ό
antireligios-oasă, antireligioși-oase *επίθ.* αντίθρησκος-η-ο, αντιθρησκευτικός-ή-ό
antirepublican-ă, antirepublicani-e *επίθ.* αντιδημοκρατικός-ή-ό
antireumatismal-ă, antireumatismali-e I. *επίθ.* αντιρρευματικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αντιρρευματικό
antirevoluționar-ă, antirevoluționari-e *επίθ.* αντεπαναστατικός-ή-ό
antisegregaționist-ă, antisegregaționiști-ste *επίθ.* αυτός που αντιτίθεται στη φυλετική διάκριση
antisemit-ă, antisemiți-te I. *επίθ.* αντισημιτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντισημίτης-ίτρια (ο, η)
antisemitism *ουσ. ουδ.* ο αντισημιτισμός
antisepsie *ουσ. θηλ.* η αντισηψία
antiseptic-ă, antiseptici-ce I. *επίθ.* αντισηπτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αντισηπτικό
antiser, antiseruri *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* ο αντιορός
antisocial-ă, antisociali-e *επίθ.* αντικοινωνικός-ή-ό
antispasmodic-ă, antispasmodici-ce *επίθ.* αντισπασμωδικός-ή-ό
antisportiv-ă, antisportivi-e *επίθ.* αντιαθλητικός-ή-ό (εναντίον της αθλητικής συμπεριφοράς)
antistatal-ă, antistatali-e *επίθ.* αντικρατικός-ή-ό
antistrofă *ουσ. θηλ.* η αντιστροφή
antișoc *επίθ. αμετάβλ.* αντισόκ (εναντίον του σφοδρού χτυπήματος)
antiștiințific-ă, antiștiințifici-ce *επίθ.* αντεπιστημονικός -ή-ό
antitanc *επίθ. αμετάβλ. (στρατ.)* αντιαρματικός-ή-ό
antitetanic-ă, antitetanici-ce *επίθ.* αντιτετανικός-ή-ό
antitetic-ă, antitetici-ce *επίθ.* αντιθετικός-ή-ό
antiteză, antiteze *ουσ. θηλ.* η αντίθεση, η εναντίωση
antitific-ă, antitifici-ce I. *επίθ.* αντιτυφικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αντιτυφικό

antitiroidian-ă, antitiroidieni-e *επίθ.* αντιθυρεοειδικός
antitoxic-ă, antitoxici-ce *επίθ.* αντιτοξικός-ή-ό
antitoxină, antitoxine *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η αντιτοξίνη
antituberculos-oasă, antituberculoşi-oase *επίθ.* αντιφυματικός-ή-ό
antiuman-ă, antiumani-e *επίθ.* απάνθρωπος-η-ο
antiumanitar-ă, antiumanitari-e *επίθ.* αντιανθρωπιστικός-ή-ό
antiveneric-ă, antivenerici-ce *επίθ.* αντιαφροδισιακός -ή-ό
antologic-ă, antologici-ce *επίθ.* ανθολογικός-ή-ό
antologie, antologii *ουσ. θηλ.* η ανθολογία, το απάνθισμα
antonim, antonime *ουσ. ουδ.* το αντώνυμο, η αντίθετη λέξη
antonimie *ουσ. θηλ.* η αντωνυμία
antracen, antraceni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το ανθρακένιον
antrachinonă, antrachinone *ουσ. θηλ. (χημ.)* ουσία από κίτρινα κρύσταλλα, χρησιμεύει στην παρασκευή χρωμάτων
antracit, antraciți *ουσ. αρσ.* ο ανθρακίτης
antracoză, antracoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ανθράκωση
antract, antracte *ουσ. ουδ.* το διάλειμμα, το ενδιάμεσο διάλειμμα μεταξύ δύο πράξεων θεατρικής παράστασης
antrax, antraxe *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο άνθρακας, ο άνθραξ, η ανθράκωση
antren *ουσ. ουδ.* η ευθυμία, η φαιδρότητα, η ευδιαθεσία
antrena, antrenez I. *ρ. μετ.* 1. ελκύω, τραβώ, προσελκύω, παρασέρνω 2. εκγυμνάζω, προπονώ II. *ρ. μέσο* 1. παρασύρομαι 2. ασκούμαι, γυμνάζομαι, προπονούμαι // **echipa se antrenează** η ομάδα προπονείται
antrenament, antrenamente *ουσ. ουδ.* 1. το γύμνασμα, η προπόνηση, η εκγύμναση 2. *αθλ.* η προγύμναση // **sală de** ~ το γυμναστήριο
antrenant-ă, antrenanți-te *επίθ.* ελκυστικός-ή-ό, φαιδρός-ή-ό, συμπαθής-ής-ές, συμπαθητικός-ή-ό
antrenare, antrenări *ουσ. θηλ.* η προπόνηση, η προγύμναση, η εξάσκηση, η προσέλκυση
antrenat-ă, antrenați-te *επίθ.* 1. εκγυμνασμένος-η-ο, προπονημένος-η-ο 2. αναμειγμένος-η-ο // **a fi ~ într-o faptă urâtă** είμαι αναμειγμένος σε κακή πράξη
antrenor-oare, antrenori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* προπονητής-ήτρια (ο, η)
antrepozit, antrepozite *ουσ. ουδ.* η αποθήκη
atreprenor-oare, antreprenori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εργολάβος (ο, η), εργολήπτης-ήπτρια (ο, η) ανάδοχος (ο, η)
antrepriză, antreprize *ουσ. θηλ.* 1. η εργολαβία, η αναδοχή // **a lua în** ~ παίρνω εργολαβία αναλαμβάνω την εκτέλεση έργου // **a da în** ~ δίνω εργολαβία
antreu, antreuri *ουσ. ουδ.* το χολ, το αντρέ
antricot, antricoate *ουσ. ουδ.* το παϊδι, το παϊδάκι
antropofag, antropofagi I. *επίθ.* ανθρωποφάγος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κανίβαλος (ο, η)
antropofagie *ουσ. θηλ.* η ανθρωποφαγία
antropogen, antropogene *επιθ. έκφρ.* **fenomen ~** το ανθρωπογενές φαινόμενο
antropogeneză *ουσ. θηλ.* η ανθρωπογένεση, η ανθρωπογονία
antropogeografie *ουσ. θηλ.* η ανθρωπογεωγραφία
antropoid-ă, antropoizi-de I. *επίθ.* ανθρωποειδής-ής-ές, ανθρωπόμορφος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* ανθρωποειδής (ο, η) (είδος πιθήκων ανθρωποειδών)
antropolog, antropologi *ουσ. αρσ.* ο ανθρωπολόγος
antropologic-ă, antropologici-ce *επίθ.* ανθρωπολογικός-ή-ό
antropologie *ουσ. θηλ.* η ανθρωπολογία
antropometrie *ουσ. θηλ.* η ανθρωπομετρία
antropomorf-ă, antropomorfi-e *επίθ.* ανθρωπόμορφος -η-ο
antropomorfism *ουσ. ουδ.* ο ανθρωπομορφισμός, η ανθρωπομορφία
antropopitec, antropopiteci *ουσ. αρσ.* ο πιθηκάνθρωπος
anturaj, anturaje *ουδ.* 1. η συναναστροφή, η παρέα, η συντροφιά 2. το περιβάλλον
anțărț *επίρ. (αρχ.)* πρόπερσι, προπέρυσι, πριν από δύο χρόνια
anual-ă, anuali-e *επίθ.* ετήσιος-α-ο // **abonament ~** η ετήσια συνδρομή // **bilanț ~** ο ετήσιος ισολογισμός
anuar, anuare *ουσ. ουδ.* η επετηρίδα (το βιβλίο που εκδίδεται κάθε χρόνο από ένα ίδρυμα με πληροφορίες για τα μέλη του)
anuitate, anuități *ουσ. θηλ. (οικον.)* το τοκοχρεωλύσιο (το ποσό που καταβάλλεται ετησίως για εξόφληση τόκου και μέρους κεφαλαίου ενός δανείου)
anula, anulez *ρ. μετ.* 1. ακυρώνω, καταργώ 2. αίρω 3. μηδενίζω // **s-a anulat sentința** ακυρώθηκε η δικαστική απόφαση // a ~ **sancțiunile** αίρω τις κυρώσεις
anulabil-ă, anulabili-e *επίθ. (νομ.)* ακυρώσιμος-η-ον
anulare, anulări *ουσ. θηλ.* 1. η ακύρωση, η κατάργηση, η άρση 2. η αθέτηση // **~ a stării excepționale** η άρση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης
anulat-ă, anulați-te *επίθ.* άκυρος-η-ο, καταργημένος-η-ο // **acord ~** η άκυρη συμφωνία
anume I. *επίρ.* 1. επίτηδες, εξεπίτηδες, ειδικά, γι' αυτόν το σκοπό, σκόπιμα, από πρόθεση 2. ήτοι 3. ακριβώς // **a făcut-o ~** επίτηδες το έκανε // **a venit ~ pentru mine** ήρθε ειδικά για μένα // **cât ~?** πόσο ακριβώς; // **sunt trei posibilități și ~:** υπάρχουν τρεις δυνατότητες, ήτοι: II. *επίθ. αμετάβλ.* ιδιαίτερος-η-ο, ειδικός-ή-ό // **avea un fel ~ de a vorbi** είχε έναν ιδιαίτερο τρόπο για να μιλήσει // **îți trebuie o unealtă ~** σου χρειάζεται ένα ειδικό εργαλείο // **un ~ om** ένας ιδιαίτερος άνθρωπος
anumit-ă, anumiți-te *επίθ.* ορισμένος-η-ο, καθορισμένος-η-ο, ιδιαίτερος-η-ο // **anumiți oameni** μερικοί άνθρωποι // **în -e condiții** με ορισμένους όρους // **într-o -ă vreme** σ'έναν καθορισμένον καιρό // **mă refer la o -ă persoană** αναφέρομαι σ'ένα ορισμένο πρόσωπο // **o -ă vârstă** μια ορισμένη ηλικία
anunț, anunțuri *ουσ. ουδ.* 1. η αγγελία, το άγγελμα, η γνωστοποίηση, η αναγγελία, η εξαγγελία, η ειδοποίηση, η κοινοποίηση 2. η ανακοίνωση, η κοινοποίηση
anunța, anunț I. *ρ. μετ.* 1. αγγέλλω, αναγγέλλω, εξαγγέλλω 2. γνωστοποιώ, ειδοποιώ 3. ανακοινώνω 4. δηλώνω 5. μηνάω, διαμηνύω // **a ~**

la poliție δηλώνω στην αστυνομία // **a ~ programul** εξαγγέλλω το πρόγραμμα // **a ~ un accident** ανακοινώνω ένα ατύχημα // **a ~ un concurs** ανακοινώνω ένα συναγωνισμό // **a ~ un oaspete** αναγγέλλω έναν επισκέπτη // **cu bucurie vă anunț că...** με χαρά σας αναγγέλλω ότι... // **pe cine să anunț?** ποιόν να ειδοποιήσω; II. *ρ. μέσο* ειδοποιούμαι, δηλώνομαι // **a se ~ din timp** ειδοποιούμαι εγκαίρως // **să mă anunț la poliție** να δηλωθώ στην αστυνομία

anunțare, anunțări *ουσ. θηλ.* 1. το άγγελμα, η αγγελία, η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση 2. η ανακοίνωση

anunțător-oare, anunțători-oare *επίθ.* αναγγελτήριος -α-ο, ειδοποιητικός-ή-ό

anurie *ουσ. θηλ.* η ανουρία

anus, anusuri *ουσ. ουδ.* ο πρωκτός

anvelopă, anvelope *ουσ. θηλ.* 1. το λάστιχο αυτοκινήτου, άμαξας ή ποδήλατου 2. το κάλυμμα, η κάλυψη ενός αντικειμένου για προφύλαξη

anvergură, anverguri *ουσ. θηλ.* 1. το πλάτος ιστίων πλοίου 2. η ευρυχωρία, η ευρύτητα 3. η έκταση // **de mare ~** μεγάλης ευρύτητας

anxietate *ουσ. θηλ.* η αγωνία, η αδημονία, η ανησυχία, το άγχος

anxios-oasă, anxioși-oase *επίθ.* αγωνιώδης-ης-ες, ανήσυχος-η-ο, εναγώνιος-α-ο

aoleu *επιφ.* οχ!, ποπό!, αλίμονο!

aorist, aoriste *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* ο αόριστος

aortă, aorte *ουσ. θηλ.* η αορτή

aortită *ουσ. θηλ.* η αορτίτις

apagogic-ă, apagogici-ce *επίθ. (λογικ.)* απαγωγικός -ή-ό // **raționament ~** ο απαγωγικός συλλογισμός, που αποδεικνύεται – για συλλογισμό – με την απαγωγή εις το άτοπον

apanaj, apanaje *ουσ. ουδ.* το αποκλειστικό προνόμιο που ανήκει μόνο σε κάποιον άνθρωπο ή σε κάποια ομάδα ανθρώπων, η αποκλειστική ιδιότητα κάποιου

aparat, aparate *ουσ. ουδ.* 1. η συσκευή, το μηχάνημα, η μηχανή 2. ο μηχανισμός 3. το σύστημα // **~ de filmat** η κινηματογραφική μηχανή // **~ de fotografiat** η φωτογραφική μηχανή // **~ de proiecție** το μηχάνημα προβολής, ο προβολέας // **~ de radio** η ραδιοφωνική συσκευή, το ραδιόφωνο, ο ραδιοφωνικός δέκτης // **~ electronic** η ηλεκτρονική συσκευή // **-ul circulator** το κυκλοφοριακό σύστημα // **-ul de bărbierit** η ξυριστική μηχανή // **-ul de stat** ο κρατικός μηχανισμός // **-ul digestiv** το πεπτικό σύστημα

aparataj, aparataje *ουσ. ουδ.* το μηχάνημα, τα συναρμολογημένα εξαρτήματα σ' ένα μηχάνημα

aparatură, aparaturi *ουσ. θηλ.* το σύνολο οργάνων μηχανών, οι μηχανικές εγκαταστάσεις, οι συσκευές

aparent-ă, aparenți-te I. *επίθ.* 1. φαινομενικός-ή-ό 2. επιφανειακός-ή-ό // **moarte ~ă** η νεκροφάνεια II. *επίρ.* 1. φαινομενικά, κατά τα φαινόμενα 2. επιφανειακά // **acolo unde cerul ~ se întâlnește cu pământul** εκεί όπου φαινομενικά ο ουρανός ανταμώνεται με τη γη

aparență, aparențe *ουσ. θηλ.* 1. η επίφαση 2. η φαινομενικότητα, η εξωτερική όψη // **a salva aparențele** σώζω τα προσχήματα // **după toate aparențele** κατά τα φαινόμενα // *επιρ. έκφρ.* **în ~** κατ'επίφαση, φαινομενικά

apariție, apariții *ουσ. θηλ.* 1. η εμφάνιση, η ανάκυψη, η παρουσίαση 2. το δημοσίευμα, η δημοσίευση, η έκδοση (βιβλίου) // **~ a unui meteorit** η εμφάνιση μετεωρίτου // **-a unei cărți** η έκδοση βιβλίου // **a-și face -a** έκανε την εμφάνισή του, την παρουσίασή του

apartament, apartamente *ουσ. ουδ.* 1. το διαμέρισμα 2. το δώμα (μέρος του σπιτιού) // **~ cu două/trei camere** το διάρι/τριάρι

aparte I. *επίθ. αμετάβλ.* ιδιαίτερος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό, ξέχωρος-η-ο, ιδιόρρυθμος-η-ο // **a considera fiecare fapt ca un caz ~** το να εξεταστεί κάθε γεγονός σαν ιδιαίτερη υπόθεση // **are un fel ~** έχει έναν ιδιαίτερο τρόπο (δικό του) // **este un om ~** είναι ένας ξεχωριστός άνθρωπος II. *επίρ.* χωριστά, χώρια, ξεχωριστά, ιδιαιτέρως // **acest caz va fi examinat ~** αυτή η υπόθεση θα εξεταστεί ξεχωριστά

apartenență, apartenențe *ουσ. θηλ.* 1. το εξάρτημα, το να ανήκει κάτι σαν μέρος ενός συνόλου 2. η τοποθέτηση 3. **~ politică** η πολιτική τοποθέτηση

apartheid *ουσ. ουδ. (πολ.)* το απαρτχάιντ, το ρατσιστικό καθεστώς των φυλετικών διακρίσεων (ήταν στη Νότια Αφρική)

aparține, aparțin *ρ. αμ.* 1. ανήκω 2. αποτελώ μέρος // **aparțin de aviație** ανήκω στην αεροπορία // **nu-mi ~** δεν ανήκει σε μένα

apaș, apași *ουσ. αρσ.* 1. ο απάχης 2. *μτφ.* ο ληστής

apatic-ă, apatici-ce *επίθ.* απαθής-ής-ές, αδιάφορος -η-ο, μαλακός-ή-ό // **a fi ~** αδιαφορώ

apatie *ουσ. θηλ.* η απάθεια, η αδιαφορία

apatrid-ă, apatrizi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* άπατρις (ο, η)

apă, ape *ουσ. θηλ.* το νερό, το ύδωρ // **~ clocotită** το βραστό νερό // **~ curentă** το κοινό νερό, το τρεχούμενο νερό // **~ curgătoare** το τρεχούμενο νερό // **~ de colonie** το ύδωρ της Κολωνίας, η κολώνια // **~ de izvor** το νερό της βρύσης // **~ de mare** το θαλασσόνερο // **~ de ploaie** το βροχόνερο και *μτφ.* τα πράγματα χωρίς σοβαρή σημασία // **~ dulce** το γλυκό νερό // **~ gazoasă** το αεριούχο νερό // **~ distilată** το αποσταγμένο νερό // **~ oxigenată** το οξυγονούχο ύδωρ, το οξυζενέ // **~ potabilă** το πόσιμο νερό // **~ stătătoare** το στάσιμο νερό // **~ tare** *(χημ.)* το άκουα-φόρτε, το νιτρικόν οξύ // **apele teritoriale** τα χωρικά ύδατα // **a aduce ~ la moară cuiva** κουβαλάει νερό στο μύλο (κάποιου) // **a intra la ~** μπαίνω στο νερό (μαζεύομαι, μικραίνω σε έκταση ή σε όγκο στο νερό, για υφάσματα) // **a-i lăsa gura ~** του έρχεται νερό στο στόμα (το να έχει κάποιος μεγάλη όρεξη για κάτι) // **a-i veni ~ la moară** του έχει έρθει το νερό στο μύλο // **alimentare cu ~** η ύδρευση // **a nu fi în apele lui** δεν είναι στα νερά του (έχασε τις συνήθειές του) // **a ști lecția ca pe ~** ξέρω το μάθημα νερό (πολύ καλά) // **castel de ~** το υδραγωγείο // **lipsă de ~** η λειψυδρία // **nivelul apei** η στάθμη του νερού // *(αθλ.)* **polo pe ~** το ουώτερ πόλο // **pompă de ~** η υδραντλία // **totul s-a dus pe apa sâmbetei** όλο πήγε ανεμοσκόρπιστο (στου Σαββάτου το νερό) // **un pahar cu ~** ένα ποτήρι νερό

apăra, apăr I. *ρ. μετ.* 1. προφυλάγω, προφυλάσσω, προασπίζω, υπερασπίζω, προστατεύω 2. αποκρούω επίθεση, προβάλλω αντίσταση σε

επίθεση από ξένο πρόσωπο ή ξένο κράτος, περιφρουρώ, φρουρώ 3. καλύπτω με στρατιωτική διάταξη, με κατάλληλη τοποθέτηση // **a ~ o cauză** υπερασπίζω μια υπόθεση, ένα ζήτημα II. *ρ. μέσο* 1. απολογιέμαι, απολογούμαι, αμύνομαι, προφυλάγομαι, προφυλάσσομαι, υπερασπίζομαι, βρίσκομαι σε άμυνα 2. αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι // **a-şi ~ patria** αμύνομαι υπέρ της πατρίδος // **a se ~ de duşmani** αμύνομαι εναντίον των εχθρών // **a se ~ de ploaie** προφυλάγομαι από τη βροχή // **se apărară cu disperare** αμύνθηκαν απελπισμένα

apăraie *ουσ. θηλ.* η μεγάλη ποσότητα νερών στους δρόμους μετά από βροχή ή λιώσιμο χιονιού

apărare, apărări *ουσ. θηλ.* 1. η άμυνα, η υπεράσπιση, η προάσπιση, η περιφρούρηση, το προφύλαγμα, η προστασία 2. η απολογία, η συνηγορία στο δικαστήριο // **~ pasivă** η παθητική άμυνα // **-a păcii** η υπεράσπιση της ειρήνης // **a lua -a cuiva** αναλαμβάνω την υπεράσπιση κάποιου // **arme de ~** τα αμυντικά όπλα // **capacitate de ~** η αμυντικότης // **colaborare de ~** η αμυντική συνεργασία // *επιθ.* **de ~** αμυντικός-ή -ό // **legitimă ~** η νόμιμος άμυνα // **martorul apărării** ο μάρτυρας υπερασπίσεως

apărător-oare, apărători-oare I. *επίθ.* υπέρμαχος-η-ο, πρόμαχος-ος-ον, προστατευτικός-ή-ό, αμυνόμενος -η-ο, απολογητικός-ή-ό, υπερασπιζόμενος-η-ο // **zid ~** ο προστατευτικός τοίχος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υπερασπιστής-ίστρια (ο, η), προασπιστής-ίστρια (ο, η), προστάτης-ισσα (ο, η) 2. συνήγορος (ο, η) 3. *μτφ.* ο φρουρός, ο φύλακας III. *ουσ. θηλ.* *(τεχ.)* το μέσο για προφύλαξη των εργαζομένων κατά την λειτουργία των μηχανημάτων, το προφυλακτικό αντικείμενο, ο προφυλακτήρας

apărea, apar *ρ. αμ.* 1. προβάλλω, εμφανίζομαι 2. εκδίδομαι (βιβλίο, περιοδικό, εφημερίδα) // **a ~ în somn** προβάλλω στον ύπνο // **a ~ pe scenă** εμφανίζομαι στη σκηνή // **a apărut cartea** εκδόθηκε το βιβλίο

apăsa, apăs I. *ρ. μετ.* 1. πιέζω, ζουλώ 2. ζουπώ (για να πιάσει μικρότερο τόπο) 3. πατώ (αγγίζω) πάνω σε κάτι 4. καταπιέζω, επιβαρύνω // **a ~ pe buton** πατώ το κουμπί // **a ~ pe trăgaci** πιέζω τη σκανδάλη (του όπλου) II. *ρ. αμ.* τονίζω, βαραίνω, βαρύνω // **ce te apasă?** τι σε πιέζει; τι σε βαραίνει;

apăsare, apăsări *ουσ. θηλ.* 1. η πίεση, η καταπίεση, η επιβάρυνση 2. *μτφ.* ο καταναγκασμός 3. *μτφ.* η κατάθλιψη

apăsat-ă, apăsați-te I. *επίθ.* 1. βαρύς-ιά-ύ 2. πιετός-ή-ό 3. βραδυκίνητος-η-ο // **mergea cu paşi apăsați** πήγαινε με βαριά βήματα II. *επίρ.* 1. βαριά 2. έντονα 3. με βαρύτητα // **vorbea ~** μιλούσε έντονα

apăsător-oare, apăsători-oare *επίθ.* 1. βαρύς-εία-ύ 2. επιβαρυντικός-ή-ό 3. καταπιεστικός-ή-ό, καταθλιπτικός-ή-ό // **atmosferă apăsătoare** πιεστική ατμόσφαιρα

apeduct, apeducte *ουσ. ουδ.* το υδραγωγείο

apel, apeluri *ουσ. ουδ.* 1. η έκκληση 2. το προσκλητήριο, η πρόσκληση 3. η επίκληση 4. *(νομ.)* η έφεση 5. το συνθηματικό σημείο, το σινιάλο (με φώτα ή ήχους) // **a face ~ la cineva** κάνω έκκληση σε κάποιον // **curte de ~** το εφετείον // **drept de ~** το δικαίωμα εφέσεως

apela, apelez *ρ. αμ.* 1. καλώ 2. *(νομ.)* εκκαλώ, κάνω έκκληση

apelativ-ă, apelativi-e I. *επίθ.* προσηγορικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η προσηγορία

apendice, apendice *ουσ. ουδ.* το παράρτημα, η προσθήκη, η απόφυση

apendicită, apendicite *ουσ. θηλ.* *(ανατ.)* η σκωληκοειδίτιδα

apepsie *ουσ. θηλ.* η απεψία

aperceptiv-ă, aperceptivi-e *επίθ.* αισθητήριος-ια-ιο, κατανοητός-ή-ό // **fond ~** αισθητήρια προσδοκία

apercepție *ουσ. θηλ.* *(ψυχ.)* η αντίληψη, η κατανόηση

aperitiv, aperitive *ουσ. ουδ.* το απεριτίφ, το ορεκτικό

apertură, aperturi *ουσ. θηλ.* *(φων.)* άνοιγμα (στόματος κατά τη διάρκεια προφοράς)

apetisant-ă, apetisanți-te *επίθ.* ορεκτικός-ή-ό, προκλητικός-ή-ό, ελκυστικός-ή-ό, μπάνικος-η-ο

apetit *ουσ. θηλ.* 1. η όρεξη 2. *μτφ.* η μεγάλη επιθυμία

apex, apexuri *ουσ. ουδ.* *(μαθ.)* η κορυφή

apicol-ă, apicoli-e *επίθ.* μελισσοκομικός-ή-ό

apicultori-oare, apicultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μελισσοκόμος (ο, η)

apicultură *ουσ. θηλ.* η μελισσοκομία, η μελισσοκομική, η μελισσοτροφία, η μελισσουργία

apirexie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η απυρεξία

aplana, aplanez *ρ. μετ.* αποσοβώ, εξομαλύνω, ισοπεδώνω // **a ~ o neînțelegere** αποσοβώ παρεξήγηση, ρίχνω νερό στη φωτιά

aplanare, aplanări *ουσ. θηλ.* η αποσόβηση, η εξομάλυνση, η ισοπέδωση // **~ a conflictului** η εξομάλυνση της διένεξης

aplatiza, aplatizez *ρ. μετ.* 1. πλαταίνω, αμβλύνω, κάνω κάτι φαρδύ 2. κάνω κάτι επίπεδο

aplatizare, aplatizări *ουσ. θηλ.* το πλάτεμα, η πλάτυνση, η άμβλυνση, η ισοπέδωση // **-a curbei de sarcină** η άμβλυνση της καμπύλης ηλεκτρικού φορτίου

aplatizat-ă, aplatizați-te *επίθ.* πεπλατυσμένος-η-ο, αμβλυμένος-η-ο

aplauda, aplaud I. *ρ. μετ.* επιδοκιμάζω με χειροκροτήματα II. *ρ. αμ.* χειροκροτώ, χτυπώ τις παλάμες, εγκρίνω

aplauze *ουσ. θηλ. πληθ.* τα χειροκροτήματα, τα παλαμάκια

aplazie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η απλασία

apleca, aplec I. *ρ. μετ. και μέσο* σκύβω, κύπτω, κλίνω, γέρνω, χαμηλώνω // **a ~ capul** σκύβω το κεφάλι // **soarele s-a aplecat spre apus** ο ήλιος έγειρε προς τη δύση II. *ρ. μέσο* 1. ρέπω, αισθάνομαι κλίση, προδιάθεση για κάτι 2. σιχαίνομαι, αισθάνομαι αηδία // **a i se ~ cuiva** αηδιάζω, αναγουλιάζω, βαρυστομαχιάζω // **nu vă aplecați în afară!** μή σκύβετε προς τα έξω!

aplecare, aplecări *ουσ. θηλ.* 1. το γέρσιμο, το σκύψιμο, το χαμήλωμα, η κλίση, το πλάγιασμα, το λύγισμα 2. η ροπή, η τάση σε κάτι, η κλίση, η προδιάθεση // **cu ~ spre fizică** με κλίση στη Φυσική

aplecat-ă, aplecați-te *επίθ.* 1. σκυφτός-ή-ό, γερμένος-η-ο, σκυμμένος-η-ο, χαμηλωμένος-η-ο, κεκλιμένος-η-ο 2. λοξός-ή-ό // *μτφ.* **~ asupra matematicii** προσηλωμένος στα μαθηματικά

aplica, aplic I. *ρ. μετ.* 1. εφαρμόζω 2. πραγματοποιώ ένα σχέδιο, μια ιδέα 3. βάζω μια σφραγίδα 4.

γίνομαι υποψήφιος // **a ~ directivele** εφαρμόζω τις οδηγίες // **a ~ o pedeapsă** επιβάλλω τιμωρία // **a ~ un tratament** εφαρμόζω μια θεραπεία

aplicabil-ă, aplicabili-e *επίθ.* εφαρμόσιμος-η-ο, πραγματοποιήσιμος-η-ο, κατορθωτός-ή-ό

aplicabilitate *ουσ. ουδ.* το να έχει καλή εφαρμογή

aplicare, aplicări *ουσ. θηλ.* 1. η εφαρμογή, η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση 2. η τοποθέτηση

aplicat-ă, aplicați-te *επίθ.* εφαρμοστός-ή-ό, εφαρμοσμένος-η-ο // **broderie -ă** τα εφαρμοστό κέντημα // **chimie - ă** η εφαρμοσμένη χημεία

aplicativ-ă, aplicativi-e *επίθ.* εφαρμόσιμος-η-ο // **cercetare -ă** η έρευνα με εφαρμογή

aplicație, aplicații *ουσ. θηλ.* 1. η εφαρμογή 2. η επιτηδειότητα 3. *(στρατ.) (στο πληθ.)* τα γυμνάσια, οι ασκήσεις

aplică, aplice *ουσ. θηλ.* το επίθημα

aplomb *ουσ. ουδ.* 1. η ευστάθεια, η τόλμη 2. *μτφ.* η υπεροψία

apnee *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η άπνοια

apocalipsa *ουσ. ουδ.* η αποκάλυψη // *(θρ.)* **Apocalipsa lui Ioan** η Αποκάλυψη του Ιωάννου

apocaliptic-ă, apocaliptici-ce *επίθ.* αποκαλυπτικός -ή-ό // *μτφ.* **stil ~** το αποκαλυπτικό ύφος

apocrif-ă, apocrifi-e I. *επίθ.* απόκρυφος-η-ο II. *ουσ. ουδ. πληθ.* τα απόκρυφα (τα βιβλία της Αγίας Γραφής που δε θεωρούνται γνήσια από την εκκλησία)

apod-ă, apozi-de *επίθ. (ζωολ.)* άπους-ους-ουν

apodictic-ă, apodictici-ce *επίθ.* αποδεικτικός-ή-ό

apofiză, apofize *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. η απόφυση 2. η διακλάδωση

apoftegmă *ουσ. θηλ.* το απόφθεγμα, το γνωμικό

apogeu, apogee *ουσ. ουδ.* το απόγειο, το ζενίθ, το ανώτατο σημείο, το μεσουράνημα, το άωτον, το αποκορύφωμα, το κατακόρυφο

apoi *επίρ.* έπειτα, ύστερα, μετά, τότε, κατόπιν // **și apoi?** κι έπειτα; κι ύστερα; // **viața de ~** η μετέπειτα ζωή

apolitic-ă, apolitici-ce *επίθ.* απολιτικός-ή-ό

apolitism *ουσ. ουδ.* η απολιτικοποίηση, η αποχή ή αδιαφορία για την πολιτική ζωή

apolog. apologuri *ουσ. ουδ.* ο απόλογος, η παραβολή

apologet, apologeți *ουσ. αρσ.* ο απολογητής

apologetic-ă, apologetici-ce I. *επίθ.* απολογητικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ. (θρ.)* η Απολογητική

apologie, apologii *ουσ. θηλ.* η απολογία

apometru, apometre *ουσ. ουδ.* ο υδρομετρητής

apoplexie, apoplexii *ουσ. θηλ.* η αποπληξία

aport *επιφ.* φέρε! (πρόσταγμα στο σκυλί να φέρει το κυνήγι)

aport, aporturi *ουσ. ουδ.* η εισφορά, η συνεισφορά, η συμβολή

apos-oasă, apoși-oase *επίθ.* νερουλός-ή-ό

apostat-ă, apostați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αποστάτης-άτρια (ο, η) και η αποστάτισσα II. *επίθ.* αποστατικός-ή-ό, στασιαστικός-ή-ό

apostazie, apostazii *ουσ. θηλ.* η αποστασία, η στασίαση, ο στασιασμός

aposteriori I. *επίρ.* αποστεριόρι II. *επίθ. αμετάβλ.* εκ των υστέρων

aposteriorism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* αποστεριοριςμός

apostilă, apostile *ουσ. θηλ.* η σημείωση, η υποσημείωση, η γραπτή παρατήρηση (σε βιβλίο, αίτηση, έγγραφα, κ.λ.π.)

apostol, apostoli *ουσ. αρσ.* 1. ο Απόστολος (οι δώδεκα Απόστολοι του Ιησού Χριστού) 2. το εκκλησιαστικό βιβλίο με τη ζωή και τα έργα των Αποστόλων

apostolat *ουσ. ουδ.* 1. το αποστολικό κήρυγμα, η αποστολή, η διακήρυξη νέων ιδεών 2. η πιστή και τίμια εκτέλεση του καθήκοντος, της αποστολής

apostolește *επίρ. (οικ.)* 1. αποστολικά, κατά τον τρόπο που ζούσαν οι Απόστολοι 2. *μτφ.* πεζή, περπατώντας με τα πόδια

apostolic-ă, apostolici-ce *επίθ.* αποστολικός-ή-ό

apostrof, apostrofuri *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η απόστροφος, το σημείο της έκθλιψης

apostrofa, apostrofez *ρ. μετ.* επιπλήττω, μαλώνω, μιλώ σκληρά σε κάποιον, απευθύνω βαριές παρατηρήσεις σε κάποιον

apostrofare, apostrofări *ουσ. θηλ.* η επίπληξη, το μάλωμα

apostrofă, apostrofe *ουσ. θηλ.* η αποστροφή (ρητορικό σχήμα)

apotemă, apoteme *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* το απόθεμα

apoteoza, apoteozez *ρ. μετ.* 1. αποθεώνω 2. επαινώ κάποιον υπερβολικά σα Θεό

apoteozare, apoteozări *ουσ. θηλ.* η αποθέωση, η θεοποίηση

apoteoză, apoteoze *ουσ. θηλ.* η αποθέωση

apoziție, apoziții *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* παράθεση

appassionato *επίρ. (μουσ.)* περιπαθώς, με πάθος

aprecia, apreciez *ρ. μετ.* 1. εκτιμώ, κάνω εκτίμηση, διατιμώ 2. αποτιμώ, αποδίδω σημασία, θεωρώ, νομίζω, φρονώ, αξιολογώ 3. κρίνω // **a ~ o faptă bună** εκτιμώ μια καλή πράξη // **apreciez meritele sale** εκτιμώ τις ικανότητες /τα προσόντα του // **îl apreciez mult** τον εκτιμώ πολύ

apreciabil-ă, apreciabili-e *επίθ.* αξιόλογος-η-ο, σημαντικός-ή-ό, υπολογίσιμος-η-ο, αρκετός-ή-ό

apreciat-ă, apreciați-te *επίθ.* εκτιμημένος-η-ο

apreciativ-ă, apreciativi-e *επίθ.* εκτιμητικός-ή-ό

apreciator-oare, apreciatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διατιμητής-ήτρια (ο, η), εκτιμητής-ήτρια (ο, η)

apreciere, aprecieri *ουσ. θηλ.* 1. η εκτίμηση, η τίμηση, η διατίμηση 2. η αποτίμηση 3. η κρίση // **a lăsa la -a cuiva** αφήνω στην κρίση κάποιου

aprehensiune, aprehensiuni *ουσ. θηλ.* ο φόβος, η δειλία

aprehensiv-ă, aprehensivi-e *επίθ.* δειλός-ή-ό, δύσπιστος-η-ο

apret, apreturi *ουσ. ουδ.* η κόλλα

apreta, apretez *ρ. μετ.* κολλαρίζω, κολλάρω

apretare, apretări *ουσ. θηλ.* το κολλάρισμα

apretat-ă, apretați-te *επίθ.* κολλαρισμένος-η-ο

aprig-ă, aprigi-ge I. *επίθ.* σφοδρός-ή-ό, δριμύς-εία -ύ, σκληρός-ή-ό, ανένδοτος-η-ο, άπληστος-η-ο, αδυσώπητος-η-ο // **~ la câștig** άπληστος στο κέρδος // **o luptă -ă** μια σκληρή μάχη II. *επίρ.* παράφορα, ανηλεώς, ανελέητα, αδυσώπητα, ανήμερα (άγρια), άπληστα, ανενδότως

aprilie *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Απρίλης, ο Απρίλιος // **păcăleală de întâi ~** το αστείο το ψέμα, το γέλασμα, η κοροϊδία για την πρώτη μέρα του Απρίλη // **ziua de întâi ~** η πρωταπριλιά

aprinde, aprind I. *ρ. μετ.* 1. ανάβω, βάζω φωτιά 2. αναφλέγω, πυροδοτώ 3. εξάπτω // **a ~ lumina** ανάβω το φως // **a ~ o căpiță de fân** ανάβω μια θημωνιά χορτάρι // **a ~ un chibrit** ανάβω ένα σπίρτο

II. *ρ. μέσο* 1. αναφλέγομαι 2. εξάπτομαι, ανάβω, φλογίζομαι 3. *σέπομαι, σαπίζω* (σιτηρά) // **a se ~, a se entuziasma** αναφλέγομαι, ενθουσιάζομαι // **a se ~ de mânie** ανάβω από οργή, οργίζομαι // **a se ~ la față** ανάβω στο πρόσωπο, εξάπτομαι // **discuția s-a aprins** η συζήτηση πήρε φωτιά

aprindere, aprinderi *ουσ. θηλ.* 1. το άναμμα, η ανάφλεξη, η έξαψη, η πυροδότηση, η φλόγωση 2. *μτφ.* η εξέγερση, ο ερεθισμός, το κοκκίνισμα προσώπου 3. το σάπισμα, η αλλοίωση *(για τα σιτηρά και χόρτα)* // **~ automată** η αυτόματη ανάφλεξη // *(αθλ.)* **-a flăcării olimpice** η αφή της ολυμπιακής φλόγας

aprins-ă, aprinși-se *επίθ.* 1. αναμμένος-η-ο, αναφτός-ή-ό, φλογερός-ή-ό, διάπυρος-η-ο, πυρακτωμένος-η-ο, πύρινος-η-ο 2. εξημμένος-η-ο 3. (για τα σιτηρά και χόρτα) αλλοιωμένος-η-ο, σαπισμένος // **~ la față** αναμμένος στο πρόσωπο // **discuție -ă** ζωηρή συζήτηση // **roșu ~** κόκκινο άλικο, ζωηρό

aprins *ουσ. ουδ.* το άναμμα // **-ul lumânărilor** το άναμμα κεριών

aprinzător, aprinzătoare *ουσ. ουδ.* ο αναφλεκτήρας, ο αναφλέκτης

apriori *επίρ. (φιλοσ.)* εκ των προτέρων, από πριν, προτού, απριόρι

aprioric-ă, apriorici-ce I. *επίθ. (φιλοσ.)* προγενέστερος-η-ο, πρωτύτερος-η-ο, με βάση το λογικό

apriorism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο απριορισμός

aproape *επίρ.* 1. κοντά, πλησίον 2. σχεδόν, περίπου, πάνω-κάτω, κατά προσέγγιση, με προσέγγιση 3. σιμά, εγγύς // **a cunoaște pe cineva de ~** γνωρίζω κάποιον από κοντά // **a fi ~** κοντεύω // **era ~ să cadă** κόντευε να πέσει, παρά λίγο να πέσει // **gara este ~** ο σταθμός είναι κοντά // **n-am mâncat ~ nimic** δεν έφαγα σχεδόν τίποτα

aproapele *ουσ. αρσ. αρθ. (εκκλ.)* ο πλησίον, ο συνάνθρωπος // **femeia aproapelui** η γυναίκα του πλησίο

aproba, aprob I. *ρ. μετ.* εγκρίνω, επιδοκιμάζω, υιοθετώ (ιδέα, γνώμη, πράξη, ενέργεια άλλου σαν δική μου), επικροτώ // **a ~ propunerea** εγκρίνω την πρόταση II. *ρ. μέσο* **se aprobă** εγκρίνεται

aprobare, aprobări *ουσ. θηλ.* η έγκριση, η επιδοκιμασία, η επικύρωση // **a venit -a de la minister** ήρθε η έγκριση από το υπουργείο

aprobativ-ă, aprobativi-e *επίθ.* εγκριτικός-ή-ό, επικυρωτικός-ή-ό

aprobator-oare, aprobatori-oare *επίθ.* εγκριτικός-ή-ό, καταφατικός-ή-ό

aprod, aprozi *ουσ. αρσ.* ο κλητήρας

aprofunda, aprofundez *ρ. μετ.* εμβαθύνω, βαθύνω

aprofundare, aprofundări *ουσ. θηλ.* η εμβάθυνση

aprofundat-ă, aprofundați-te *επίθ.* προχωρημένος-η-ο

apropia, apropii *ρ. μετ.* 1. πλησιάζω, φέρνω κάτι κοντά σε κάτι άλλο 2. προσεγγίζω // **apropie scaunul!** φέρε κοντά το κάθισμα! II. *ρ. μέσο* 1. πλησιάζω, κοντεύω, σιμώνω, ζυγώνω 2. μτφ. προσομοιάζω 3. *μτφ.* συναναστρέφομαι κάποιον // **a i se apropia sfârșitul** του τελείωσε το λάδι από το καντήλι του // **apropie-te!** έλα κοντά!

apropiat-ă, apropiați-te *επίθ.* 1. κοντινός-ή-ό, γειτονικός-ή-ό 2. προσεχής-ής-ές 3. *μτφ.* ενδόμυχος-η-ο, στενός-ή-ό // **foarte ~** έγγιστος-ιστη-ον // *(γεωγρ.)* **Orientul Apropiat** η Εγγύς Ανατολή // **o rudă -ă** ένας κοντινός συγγενής **mai ~** πλησιέστερος-η-ο // **stația cea mai -ă** ο πλησιέστερος σταθμός // **un prieten ~** ένας στενός φίλος // **un sat ~** ένα κοντινό χωριό

apropiere, apropieri *ουσ. θηλ.* το κόντεμα, το κόντημα, το πλησίασμα, το ζύγωμα, η προσέγγιση // **~ a morții** το ζύγωμα του χάρου // *επιρ. έκφρ.* **în ~** στα περίγυρα, στα περίχωρα // **prin ~** κοντά ολόγυρα, σ'όλα τα γύρω σημεία

apropo I. *επίρ.* επικαίρως, πάνω στο λόγο, εν καιρώ μια που το λέμε II. *ουσ. ουδ. πληθ.* τα υπονοούμενα // **vorbește în -uri** μιλάει με υπονοούμενα

apropia, apropii *ρ. μετ.* 1. οικειοποιούμαι 2. προσαρμόζω, ταιριάζω

apropiere, apropieri *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοποίηση, η οικειοποίηση 2. το ταίριασμα, η προσαρμογή

aprova, aprovă *ρ. απρόσ. (ναυτ.)* γέρνει η πλώρη

aproviziona, aprovizionez I. *ρ. μετ.* εφοδιάζω, προμηθεύω II. *ρ. μέσο* εφοδιάζομαι, επισιτίζομαι, τροφοδοτούμαι, προμηθεύομαι

aprovizionare, aprovizionări *ουσ. θηλ.* ο εφοδιασμός, ο ανεφοδιασμός, ο επισιτισμός, η τροφοδότηση, η προμήθεια

aproxima, aproximez *ρ. μετ.* καθορίζω με ελάχιστη διαφορά την αξία ενός μεγέθους, εκφράζω το μέγεθος ενός πράγματος «κατά προσέγγιση»

aproximare, aproximări *ουσ. θηλ.* η προσέγγιση

aproximativ-ă, aproximativi-e *επίθ.* με προσέγγιση, κατά προσέγγιση, στο περίπου // **o apreciere -ă** μια εκτίμηση κατά προσέγγιση II. *επίρ.* 1. κατά προσέγγιση 2. κοντά, περίπου, σχεδόν, πάνω-κάτω, περί // **~ zece** περί τους δέκα

aproximație, aproximații *ουσ. θηλ.* ο υπολογισμός κατά προσέγγιση // **cu ~** κατά προσέγγιση

apsidă, apside *ουσ. θηλ.* η αψίδα

apt-ă, apți-te *επίθ.* ικανός-ή-ό, άξιος-α-ο // **~ de muncă** ικανός για εργασία

aptitudine, aptitudini *ουσ. θηλ.* η ικανότητα, η επιδεξιότητα, η επιτηδειότητα, αξιότητα, η αξιοσύνη, η καπατσοσύνη // **aptitudini de cercetător** οι ερευνητικές ικανότητες

apuca, apuc I. *ρ. μετ.* 1. πιάνω // αδράχνω, αδράζω, αρπάζω, κρατώ 2. προφτάνω, προλαβαίνω 3. παίρνω // **a apucat la dreapta** το πήρε δεξιά // **a apucat pe Dumnezeu de un picior** νομίζει πως είναι σπουδαίος // **ce te-a apucat?** τι σ' έπιασε // **era să cadă, dar l-am apucat de braț** κόντευε να πέσει αλλά τον έπιασα απ'το μπράτσο // **îl apucă brusc de guler** τον άρπαξε απότομα απ' το γιακά // **l-a apucat ploaia** τον έπιασε η βροχή // **l-a apucat somnul** τον πήρε ο ύπνος // **nu a apucat trenul** δεν πρόφτασε το τραίνο // **n-am apucat să-ți spun** δεν πρόλαβα να σου πω II. *ρ. μέσο* 1. πιάνομαι 2. κρατιέμαι 3. αρπάζομαι, οργίζομαι απότομα 4. καταπιάνομαι με δουλειά, αρχίζω να δουλεύω // **a se ~ de o creangă** κρατιέμαι από ένα κλαρί // **s-au apucat de ceartă** πιάστηκαν σε καβγά // **te apucă jalea** σε παίρνει το κλάμμα (ο θρήνος, το μοιρολόι) III. *ρ. αμ.* 1. συνηθίζω 2. βαδίζω, πηγαίνω 3. κληρονομώ // **a apucat pe un drum greșit** έχει βαδίσει σ'ένα δρόμο λανθασμένο // **așa a apucat** έτσι έχει κληρονομήσει

apucare, apucări *ουσ. θηλ.* 1. το πιάσιμο 2. το άρπαγμα 3. το πάρσιμο 4. το βάσταγμα

apucat ουσ. ουδ. το πιάσιμο, το άρπαγμα, το άδραγμα // έκφρ. **pe -e** στ'αρπαχτά

apucat-ă, apucați-te επίθ. 1. πιασμένος-η-ο, αρπαγμένος-η-ο 2. μτφ. παρμένος-η-ο, ελαφρόμυαλος-η-ο, ευέξαπτος-η-ο

apucător-oare, apucători-oare I. επίθ. αρπακτικός -ή-ό II. ουσ. ουδ. το χερούλι, η λαβή, το χέρι των αγγείων, εργαλείων, κ.λ.π.

apucătură, apucături ουσ. θηλ. 1. το χούφτωμα, το χούφτιασμα, το φούχτωμα 2. το χούι, η κακή συνήθεια κάποιου, το κακό φέρσιμο

apune, apune ρ. αμ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. βασιλεύω (ήλιος) 2. μτφ. παρακμάζω, βρίσκομαι σε παρακμή, ξεπέφτω

apunere, apuneri ουσ. θηλ. η δύση

apunta pers. 3 apuntează ρ. αμ. (για τα αεροπλάνα ή ελικόπτερα) (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) έρχεται αεροπλάνο ή ελικόπτερο στο κατάστρωμα αεροπλανοφόρου

apupa, apupă ρ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) (ναυτ.) γέρνει η πρύμνη

apus, apusuri ουσ. ουδ. 1. το βασίλεμα 2. η δύση 3. μτφ. η παρακμή // **spre ~** προς δυσμάς, προς την δύση

apus-ă, apuşi-se επίθ. που έχει βασιλέψει, που έχει δύσει // **vremuri -e pentru totdeauna** καιροί που έχουν δύσει για πάντα, περασμένα μεγαλεία

apusean-ă, apuseni-e επίθ. δυτικός-ή-ό // **emisfera -ă** το δυτικό ημισφαίριο // **Europa -ă** η Δυτική Ευρώπη II. επίρ. δυτικά

ar, ari ουσ. αρσ. το άρι (μονάδα έκτασης ίση με 100 τετραγωνικά μέτρα)

ara, ar ρ. μετ. οργώνω, αλετρίζω

arab-ă, arabi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Άραβας, ή Αράβισσα (ο, η), ο Αράπης-ισσα (ο, η) II. επίθ. αραβικός-ή-ό, αράπικος-η-ο // **cifre -e** οι αραβικοί αριθμοί // **limba -ă** η αραβική (γλώσσα), τα αραβικά

arabesc, arabescuri ουσ. ουδ. το αραβούργημα

arabic-ă, arabici-ce επίθ. αραβικός-ή-ό // **gumă -ă** το αραβικό κόμι

arabil-ă, arabili-e επίθ. καλλιεργήσιμος-η-ο, αρόσιμος-η-ο // **teren ~** το καλλιεργήσιμο έδαφος

arac, araci ουσ. αρσ. το παλούκι

aragaz, aragazuri ουσ. ουδ. η συσκευή μαγειρείου με αέριο // **butelie de ~** η φιάλη υγραερίου

arahidă, arahide ουσ. θηλ. (βοτ.) η αραχίδα, το φιστίκι // **ulei de arahide** το αραχιδέλαιο

arahnidă, arahnide ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.) τα αραχνοειδή

aramă, arămuri ουσ. θηλ. ο χαλκός, το χάλκωμα // **a-şi da ~ pe față** δείχνει το πραγματικό του πρόσωπο // στο πληθ. **obiecte din ~, arămuri** τα χαλκώματα

aranja, aranjez I. ρ. μετ. 1. τακτοποιώ, συγυρίζω, σιάζω 2. κανονίζω 3. εξαγοράζω (κάποιον) 4. αναφέρω, καταγγέλλω // **a-şi ~ cărțile** τακτοποιώ τα βιβλία μου // **a-şi ~ părul** σιάζω τα μαλλιά μου // **lasă că te aranjez eu!** και να είσαι σίγουρος πως θα σε αναφέρω // **poți să aranjez să vii azi la mine** μπορείς να κανονίσεις να 'ρθείς σήμερα σε μένα II. ρ. μέσο 1. τακτοποιούμαι 2. σιάζω 3. βολεύομαι 4. διευθετούμαι // **a se ~ (a se găti)** συγυρίζομαι, καλλωπίζομαι // **lucrurile se vor aranja din nou** θα σιάξουν πάλι τα πράγματα // **problema s-a aranjat în favoarea sa** το πρόβλημα διευθετήθηκε υπέρ του εαυτού του // **s-a aranjat bine** καλά βολεύτηκε // **s-a aranjat la hotel** τακτοποιήθηκε στο ξενοδοχείο // **s-a aranjat şi a ieşit la plimbare** καλλωπίστηκε και βγήκε βόλτα

aranjabil-ă, aranjabili-e επίθ. κάτι που μπορεί να τακτοποιηθεί, που κανονίζεται, διευθετήσιμος, η, ο

aranjament, aranjamente ουσ. ουδ. 1. ο διακανονισμός, η διευθέτηση, η τακτοποίηση, η ευθέτηση 2. το συγύρισμα, το σιάξιμο 3. η συμφωνία, η συνεννόηση // **a ajunge la un ~** φθάνω σ'ένα διακανονισμό (σε μια συνεννόηση)

aranjare, aranjări ουσ. θηλ. 1. η τακτοποίηση, η διευθέτηση, το συγύρισμα 2. το σιάξιμο, το κανόνισμα // **-a vitrinei** το φτιάξιμο της βιτρίνας

aranjat-ă, aranjați-te επίθ. τακτοποιημένος-η-ο, διευθετημένος-η-ο, εύθετος-η-ο, συγυρισμένος -η-ο, κανονισμένος-η-ο, ευκατάστατος-η-ο

arap, arapi ουσ. αρσ. Αράπης-ισσα (ο, η)

arar επίρ. αραιά και που, σπάνια, σπανίως

arareori επίρ. σπάνια, αραιά

arat ουσ. ουδ. το όργωμα, το αλέτρισμα

arat-ă, arați-te επίθ. οργωμένος-η-ο

arăbeşte επίρ. αραβικά

arăci, arăcesc ρ. μετ. βάζω τα κλήματα πάνω σε παλούκια

arăcit ουσ. ουδ. η τοποθέτηση των κλημάτων πάνω σε παλούκια

arămar, arămari ουσ. αρσ. ο χαλκιάς, ο χαλκουργός, ο χαλκωματάς

arămărie, arămării ουσ. θηλ. το χαλκουργείο, το χαλκωματάδικο

arămi, arămesc I. ρ. μετ. επιχαλκώνω, επικαλύπτω με χαλκό II. ρ. μέσο γίνομαι χαλκόχρωμος

arămire, arămiri ουσ. θηλ. η επιχάλκωση

arămiu-ie, arămii επίθ. χαλκόχρωμος-η-ο, χαλκοειδής-ής-ές

arăpesc-ească, arăpeşti επίθ. (λαϊκ.) αράπικος-η-ο

arăpoaică, arăpoaice ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η Αράπισσα

arăta, arăt I. ρ. μετ. 1. δείχνω 2. υποδείχνω, υποδεικνύω 3. επιδεικνύω 4. αποδείχνω 5. φανερώνω // **a ~ cu degetul** δείχνω με το δάχτυλο // **(aparat) a ~ gradul / timpul / intensitatea / direcția** (όργανο) δείχνω (σημαίνω) βαθμό / χρόνο / ένταση / κατεύθυνση // **a ~ uşa cuiva** δείχνω την πόρτα σε κάποιον // **arată-mi-l!** δείξε-μου το! II. ρ. αμ. 1. δείχνω 2. προβάλλω // **arată obosită** δείχνει κουρασμένη // **soarele se arată** ο ήλιος προβάλλει III. ρ. μέσο 1. δείχνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι, προβάλλομαι 2. παρουσιάζομαι // **el nu s-a arătat** αυτός δεν εμφανίστηκε // **pe cât se arată** καθώς φαίνεται // **s-au arătat (a fi) la înălțimea împrejurărilor** φάνηκαν να είναι στο ύψος των περιστάσεων

arătare, arătări ουσ. θηλ. 1. το δείξιμο, η φανέρωση, το φανέρωμα, η ένδειξη 2. το φάντασμα, το τέρας

arătat-ă, arătați-te επίθ. δειγμένος-η-ο, αποδειγμένος -η-ο

arătător ουσ. ουδ. ο δείκτης και ο δείχτης, αυτός που δείχνει

arătător, arătătoare επίθ. δεικτικός-ή-ό, επιδεικτικός-ή-ό

arătură, arături ουσ. θηλ. το όργωμα, το αλέτρισμα

arătos-oasă, arătoşi-oase επίθ. εμφανίσιμος-η-ο, ευπαρουσίαστος-η-ο, (για πράγματα) επιβλητικός -ή-ό

arbaletă, arbalete *ουσ. θηλ.* η βαλλίστρα
arbaletier, arbaletieri *ουσ. αρσ.* ο βαλλιστροφόρος
arbitra, arbitrez *ρ. μετ.* διαιτώ, κάνω διαιτησία
arbitraj, arbitraje *ουσ. ουδ.* η διαιτησία // **de ~** διαιτητικός-ή-ό
arbitral-ă, arbitrali-e *επίθ.* διαιτητικός-ή-ό
arbitrar-ă, arbitrari-e I. *επίθ.* αυθαίρετος-η-ο II. *επίρ.* αυθαίρετα, αυθαιρέτως
arbitru, arbitri *ουσ. ουδ.* ο διαιτητής // *(αθλ.)* **~ de centru** ο κεντρικός διαιτητής, ο αγωνοδίκης // **~ de juriu** ο διαιτητής της διαιτητικής επιτροπής // **~ de tuşă** ο διαιτητής επόπτης γραμμών
arbora, arborez *ρ. μετ.* 1. ανυψώνω, αίρω, σηκώνω, ανεβάζω, εξυψώνω, υψώνω 2. φορώ επιδεικτικά 3. *μτφ.* επιδεικνύομαι, κάνω επίδειξη // **a ~ o vestă roşie** φορούσε επιδεικτικά ένα κόκκινο σακάκι // **a ~ steagul** υψώνω τη σημαία
arborare, arborări *ουσ. θηλ.* η ανύψωση, η ύψωση // **~ cu steaguri** ο σημαιοστολισμός
arborat-ă, arborați-te *επίθ.* υψωμένος-η-ο
arbore, arbori *ουσ. αρσ.* το δέντρο // *(τεχ.)* **-le cotit** η καμπυλωτή άτρακτος // *(ναυτ.)* **-le gabier** ο ιστός πλοίου, το άλμπουρο // **-le genealogic** το γενεαλογικό δέντρο
arborescent-ă, arborescenți-te *επίθ.* δεντροειδής -ής-ές
arborescență, arborescențe *ουσ. θηλ.* το δέντρωμα
arboret *ουσ. ουδ.* η δεντροφυτεία
arboricol-ă, arboricoli-e *επίθ.* δενδρόβιος-ια-ιο
arboricultor, arboricultori *ουσ. αρσ.* ο δενδροκόμος, ο δεντροκαλλιεργητής
arboricultură *ουσ. θηλ.* η δεντροκαλλιέργεια
arbust, arbuşti *ουσ. αρσ.* το δεντράκι, το δεντρούλι, ο θάμνος
arc, arcuri *ουσ. ουδ.* 1. το τόξο 2. το ελατήριο, η σούστα 3. η αψίδα, η καμάρα // **~ de automobil** το ελατήριο αυτοκινήτου // **~ de cerc** το τόξο κύκλου (μερίδα από την περιφέρεια του κύκλου) // **~ voltaic** το βολταϊκό τόξο // **Arcul de triumf** η αψίδα θριάμβου // **-urile unui pat** οι σούστες του κρεβατιού // **parca-r fi pe arcuri** σα να είναι πάνω σε ελατήρια
arcadă, arcade *ουσ. θηλ.* 1. η καμάρα 2. *ανατ.* το οφρυακό τόξο
arcan, arcane *ουσ. ουδ.* το βρόχι, η θηλειά // **a prinde cu ~ul** πιάνω με τη θηλειά / το βρόχι
arcaş, arcaşi *ουσ. αρσ.* 1. ο τοξότης, ο τοξευτής 2. *αστρ.* ο τοξότης *(ένας από τους δώδεκα αστερισμούς του ζωδιακού κύκλου)*
arcă *ουσ. θηλ.* η κιβωτός // **arca lui Noe** η κιβωτός του Νώε
archebuză, archebuze *ουσ. θηλ.* το αρκεβούζιο
arctic-ă, arctici-ce *επίθ.* αρκτικός
arcui, arcuiesc I. *ρ. μετ.* τοξοποιώ, κυρτώνω σαν αψίδα, καμπυλώνω II. *ρ. μέσο* κυρτώνω, κάμπτομαι, λυγίζω
arcuire, arcuiri *ουσ. θηλ.* η κύρτωση, η καμπύλωση
arcuit-ă, arcuiți-te I. *επίθ.* τοξωτός-ή-ό, αψιδωτός-ή-ό, κυρτωμένος-η-ο, καμπυλωτός-ή-ό, καμπυλοειδής-ής-ές II. *επίρ.* τοξωτά
arcuş, arcuşuri *ουσ. ουδ.* το δοξάρι
arde, ard I. *ρ. μετ.* καίω, καυτηριάζω, βάζω φωτιά, φλέγω, αποτεφρώνω // **a ~ cu fierul roşu** καίω με πυρακτωμένο σίδηρο, καυτηριάζω // **a ~ lemne** καίω ξύλα // **a ars multe lemne** έκαψε πολλά ξύλα // **am ars scrisoarea** έκαψα το γράμμα II. *ρ. αμ.* καίω, είμαι καυτός, ζεματώ // **a ~ de nerăbdare** καίγομαι από ανυπομονησία, είμαι ανυπόμονος-η-ο // **a-ți ~ de ceva** καίγομαι έντονα για κάτι (έχω μεγάλη επιθυμία για κάτι) // **copilul ~ / are febră** το παιδί καίει, ζεματάει / έχει πυρετό // **cafeaua ~** ο καφές είναι καυτός // **soarele ~** ο ήλιος καιει // **lumina mai ~ în camera lui** το φως καίει ακόμα στο δωμάτιο του III. *ρ. μέσο* καίγομαι, φλέγομαι, ζεματίζω // **a se ~ la deget** καίγομαι στο δάχτυλο // **m-am ars la limbă cu ceaiul** ζεμάτισα τη γλώσσα μου από το τσάι // **s-a ars!** γελάστηκε! // **s-a ars becul** έχει καεί ο ηλεκτρικός λαμπτήρας // **s-a ars cu mâncarea** κάηκε με το φαγητό
ardei, ardei *ουσ. αρσ.* η πιπεριά
ardeia, ardeiez *ρ. μετ.* πιπερώνω
ardeiat-ă, ardeiați-te *επίθ.* πιπερωμένος-η-ο
ardelean-ă, ardeleni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τρανσυλβανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* τρανσυλβανικός-ή-ό
ardeleancă, ardelence *ουσ. θηλ.* η Τρανσυλβανή
ardelenesc-ească, ardeleneşti I. *επίθ.* τρανσυλβανικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. αρθρ.* όνομα ενός λαϊκού χορού από την Τρανσυλβανία, «το αρντελενεάσκα»
ardeleneşte *επίρ.* τρανσυλβανικά, με τρανσυλβανικό ύφος
ardent-ă, ardenți-te *επίθ.* 1. καυτός-ή-ό, διάπυρος-η-ο, παθιασμένος-η-ο 2. *ναυτ.* ορθόπλωρος-η-ο
ardere, arderi *ουσ. θηλ.* η ανάφλεξη, το κάψιμο, η καύση, η κατάκαυση
ardezie, ardezii *ουσ. θηλ.* ο σχιστόλιθος // **plăci de ~** οι σχιστολιθικές πλάκες
ardoare *ουσ. θηλ.* η θερμότητα, η φλογερότητα, ο ζήλος, η προθυμία, η θέρμη // **a dori cu ~** επιθυμώ με θερμότητα, λαχταρώ
arenă, arene *ουσ. θηλ.* 1. ο στίβος, η κονίστρα, η αρένα, το γήπεδο, το στάδιο 2. *μτφ.* το πεδίο δράσης // **~ politică** η πολιτική κονίστρα
arenda, arendez *ρ. μετ.* εκμισθώνω ενοικιάζω, παραχωρώ ιδιόκτητο πράγμα με νοίκι (μίσθωμα) σε άλλον
arendare, arendări *ουσ. θηλ.* η εκμίσθωση, η ενοικίαση, το νοίκιασμα, η μίσθωση, η πάκτωση
arendaş, arendaşi *ουσ. αρσ.* ο ενοικιαστής, ο πακτωτής, ο μισθωτής
arendat-ă, arendați-te *επίθ.* ενοικιασμένος-η-ο, εκμισθωμένος-η-ο
arendă, arenzi *ουσ. θηλ.* το ενοίκιο, το μίσθωμα, το νοίκι, το πάκτωμα (το ποσό που δίνεται για το νοίκιασμα αγροκτήματος)
areometrie *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η αραιομετρία
areometru, aerometre *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το αραιόμετρο
areopag, areopaguri *ουσ. ουδ.* ο Άρειος Πάγος
arest, aresturi *ουσ. ουδ.* 1. η σύλληψη, η κράτηση 2. το κρατητήριο, η φυλακή // **sub ~** υπό κράτηση
aresta, arestez *ρ. μετ.* συλλαμβάνω, φυλακίζω
arestare, arestări *ουσ. θηλ.* η σύλληψη, η φυλάκιση
arestat-ă, arestați-te *επίθ.* κρατούμενος-η-ο, φυλακισμένος-η-ο, αυτός που έχει συλληφθεί
argat-ă, argați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αργάτης-άτρια
argăseală, argăseli *ουσ. θηλ.* το άργασμα, η βυρσοδεψία
argăsi, argăsesc *ρ. μετ.* αργάζω, βυρσοδεψώ
argăsire, argăsiri *ουσ. θηλ.* το άργασμα, το βύρσωμα

argea, argele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο αργαλειός 2. οι δύο σανίδες που ενώνουν τα άκρα του αργαλειού
argentifer-ă, argentiferi-e *επίθ.* αργυρός-ή-ό
argentinian-ă, argentinieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αργεντινός-ή (ο, η) II. *επίθ.* αργεντινός-ή-ό
argilă, argile *ουσ. θηλ.* 1. η άργιλλος, η άργιλος, το χωματώδες πέτρωμα 2. αργιλόχωμα // **de ~** πήλινος -η-ο, αργιλικός-ή-ό // **din ~** αργιλούχος-ος-ον
argilos-oasă, argiloşi-oase *επίθ.* αργιλώδης-ης-ες
argint, arginţi *ουσ. αρσ.* το αργύριο (νόμισμα, χρήματα), το άσπρο
argint *ουσ. ουδ.* ο άργυρος, το ασήμι // **~ viu** ο υδράργυρος και *μτφ.* ο δραστήριος άνθρωπος // **de ~** αργυρός-ή-ό, ασημένιος-α-ο // **medalie de ~** το αργυρό μετάλλιο // **mină de ~** το αργυρωρυχείο // **nuntă de ~** οι αργυροί γάμοι
arginta, argintez I. *ρ. μετ.* επαργυρώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι ασημένιος
argintar, argintari *ουσ. αρσ.* ο αργυροχόος
argintare, argintări *ουσ. θηλ.* η επαργύρωση, το ασήμωμα
argintat-ă, argintaţi-te *επίθ.* επάργυρος-η-ο
argintărie, argintării *ουσ. θηλ.* τα ασημικά
argintiu-ie, argintii *επίθ.* 1. αργυρόλευκος-η-ο ασημένιος-α-ο 2. αργυρόηχος-η-ο (για τους ήχους)
argon *ουσ. ουδ. (χημ.)* το αργόν *(ευγενές αέριο)*
argonaut, argonauţi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο αργοναύτης
argou, argouri *ουσ. ουδ.* η αργκό
argument, argumente *ουσ. ουδ.* το επιχείρημα // **~ temeinic** σταθερό επιχείρημα
argumenta, argumentez *ρ. μετ.* 1. φέρνω επιχειρήματα, επιχειρηματολογώ 2. αιτιολογώ
argumentare, argumentări *ουσ. θηλ.* η επιχειρηματολογία, η αιτιολόγηση
argumentat-ă, argumentaţi-te *επίθ.* στηριγμένος-η-ο, δικαιολογημένος-η-ο
argumentaţie, argumentaţii *ουσ. θηλ.* η επιχειρηματολογία
argus *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. το θρυλικό πρόσωπο με εκατό μάτια 2. *μτφ.* ο άγρυπνος φύλακας, ο οξυδερκής επόπτης
arhaic-ă, arhaici-ce I. *επίθ.* αρχαϊκός-ή-ό // **epoca -ă** η αρχαϊκή εποχή II. *επίρ.* αρχαϊκά
arhaism, arhaisme *ουσ. ουδ.* ο αρχαϊσμός
arhaiza, arhaizez *ρ. μετ.* αρχαΐζω
arhaizant-ă, arhaizanţi-te *επίθ.* αρχαΐζων-ουσα-ον
arhaizare *ουσ. θηλ.* αρχαϊσμός
arhanghel, arhangheli *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο Αρχάγγελος
arheolog, arheologi *ουσ. αρσ.* ο αρχαιολόγος
arheologic-ă, arheologici-ce *επίθ.* αρχαιολογικός-ή-ό
arheologie *ουσ. θηλ.* η αρχαιολογία
arhetip, arhetipuri *ουσ. ουδ.* το αρχέτυπο
arhicunoscut-ă, arhicunoscuţi-te *επίθ.* πασίγνωστος -η-ο, ξακουστός-ή-ό
arhidiacon, arhidiaconi *ουσ. αρσ.* ο αρχιδιάκονος, ο αρχιδιάκος
arhiduce, arhiduci *ουσ. αρσ.* ο αρχιδούκας
arhiducesă, arhiducese *ουσ. θηλ.* η αρχιδούκισσα
arhiepiscop, arhiepiscopi *ουσ. αρσ.* ο αρχιεπίσκοπος
arhiepiscopal-ă, arhiepiscopali-e *επίθ.* αρχιεπισκοπικός-ή-ό
arhiepiscopat, arhiepiscopate *ουσ. ουδ.* 1. το αρχιεπισκοπικό αξίωμα 2. η περιφέρεια στη δικαιοδοσία αρχιεπισκόπου, η αρχιεπισκοπή
arhiepiscopie, arhiepiscopii *ουσ. θηλ.* η αρχιεπισκοπή
arhiereu, arhierei *ουσ. αρσ.* ο αρχιερέας, ο πρώτος των ιερέων, ο ποιμενάρχης
arhimandrit, arhimandriţi *ουσ. αρσ.* ο αρχιμανδρίτης
arhimilionar-ă, arhimilionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πολυεκατομμυριούχος-α, πλουσιότατος-η (ο, η)
arhipelag, arhipelaguri *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* το αρχιπέλαγος
arhiplin-ă, arhiplini-e *επίθ.* κατάμεστος-η-ο, εντελώς γεμάτος-η-ο
arhitect-ă, arhitecţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αρχιτέκτονας (ο, η)
arhitectonic-ă, arhitectonici-ce I. *επίθ.* αρχιτεκτονικός-ή-ό // **stil ~** ο αρχιτεκτονικός ρυθμός II. *ουσ. θηλ.* η αρχιτεκτονική
arhitectural-ă, arhitecturali-e *επίθ.* αρχιτεκτονικός -ή-ό
arhitectură, arhitecturi *ουσ. θηλ.* η αρχιτεκτονική
arhitravă, arhitrave *ουσ. θηλ.* το επιστύλιο
arhiva, arhivez *ρ. μετ.* αρχειοθετώ
arhivar, arhivari *ουσ. αρσ.* ο αρχειοφύλακας, ο υπάλληλος στο αρχείο
arhivă, arhive *ουσ. θηλ.* το αρχείο // **arhivele statului** τα αρχεία του κράτους
arhivist, arhivişti *ουσ. αρσ.* ο αρχειοθέτης
arhivistic-ă, arhivistici-ce *επίθ.* αρχειακός-ή-ό
arhondaric, arhondarice *ουσ. ουδ.* 1. το αρχοντόσπιτο, το αρχοντικό 2. το σπίτι του άρχοντα ή του μοναστηριού προορισμένο, σε περιπτώσεις φιλοφροσύνης, για τους επισκέπτες
arhonte, arhonţi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο άρχοντας (βλέπε **boier**)
arian-ă, arieni-e I. *επίθ.* άριος-ια-ο // **rasă -ă** η άρια φυλή II. *ουσ. αρσ.* ο Άριος *(οι Άριοι δηλ. οι Ινδοευρωπαίοι)*
arici, arici *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο σκαντζόχοιρος, ο ακανθόχοιρος // **~ de mare** ο αχινός
arid-ă, arizi-de *επίθ.* άγονος-η-ο, ξερός-ή-ό, στείρος -α-ο, άφορος-η-ο
ariditate *ουσ. θηλ.* η αφορία, η ξηρασία, η ακαρπία
arie, arii *ουσ. θηλ.* 1. το αλώνι 2. *(γεωμ.)* το εμβαδόν, η έκταση, η επιφάνεια 3. *(μουσ.)* η άρια, η μονωδία
arierat-ă, arieraţi-te I. *επίθ.* καθυστερημένος-η-ο (διανοητικά) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καθυστερημένος-η (ο, η)
arierate *ουσ. θηλ. πληθ. (οικον.)* τα εναπομένοντα χρεωστούμενα ποσά, τα οφειλόμενα ποσά που μένουν σαν υπόλοιπο
ariergardă, ariergărzi *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η οπισθοφυλακή
arin, arini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η σκλήθρα, το σκλήθρο
aripă, aripi *ουσ. θηλ.* 1. το φτερό, το πτερό, η φτερούγα, η πτέρυγα 2. καθένα από τα πλάγια μέρη οικοδομήματος 3. καθένα από τα δύο άκρα μετωπικής παράταξης στρατού ή στόλου 4. *(πολ.)* η πολιτική παράταξη ορισμένου προσανατολισμού // **~ de avion** η πτέρυγα αεροπλάνου // **~ stângă, ~ dreaptă** η αριστερά, η δεξιά ενός κινήματος // **a căpăta aripi** αποχτώ φτερούγες (έχω ανεξαρτησία) // **a da din aripi** χτυπώ τις φτερούγες, φτερουγίζω
aripioară, aripioare *ουσ. θηλ.* 1. το πτερύγιο, η μικρή φτερούγα 2. το όργανο που χρησιμεύει στην κολύμβηση των ψαριών στο νερό 3. «το

πτερύγιο καμπυλότητας» στα αεροπλάνα, το πίσω μέρος της πτέρυγας αεροπλάνου

aristocrat-ă, aristocraţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αριστοκράτης-ισσα (ο, η)

aristocratic-ă, aristocratici-ce *επίθ.* αριστοκρατικός -ή-ό

aristocratism *ουσ. ουδ.* ο αριστοκρατισμός

aristocraţie, aristocraţii *ουσ. θηλ.* η αριστοκρατία

aristotelic-ă, aristotelici-ce *επίθ. (φιλοσ.)* αριστοτέλειος-α-ο

aritmetic-ă, aritmetici-ce *επίθ.* αριθμητικός-ή-ό // **progresie -ă** η αριθμητική πρόοδος

aritmetică, aritmetici *ουσ. θηλ.* η αριθμητική

aritmic-ă, aritmici-ce *επίθ.* άρρυθμος-η-ο

aritmie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η αρρυθμία 2. η ασυμφωνία των μερών ενός συνόλου μεταξύ τους

arivism *ουσ. ουδ.* ο αριβισμός

arivist-ă, arivişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αριβιστής-ίστρια (ο, η), ο αριβίστας II. *επίθ.* αριβιστικός-ή-ό

arlechin, arlechini *ουσ. αρσ.* ο αρλεκίνος, ο γελωτοποιός

arma, armez I. *ρ. μετ.* οπλίζω II. *ρ. μέσο* οπλίζομαι

armadă, armade *ουσ. θηλ.* η αρμάδα, ο πολεμικός στόλος

armament, armamente *ουσ. ουδ.* ο οπλισμός, ο εξοπλισμός

arman, armane *ουσ. ουδ.* το αλώνι

armare, armări *ουσ. θηλ.* 1. ο εξοπλισμός, η όπλιση 2. η εμπέδωση κτηρίου ή ορυχείου με μεταλλικά στοιχεία

armaş, armaşi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αρχηγός της Ρουμανικής αστυνομίας του στρατού κατά το Μεσαίωνα

armat-ă, armaţi-te *επίθ.* 1. ένοπλος-η-ο, οπλισμένος -η-ο 2. με μετάλλινους συνδέσμους // **beton ~** το οπλισμένο σκυρόδεμα, το μπετόν-αρμέ // **forţele -e** οι ένοπλες δυνάμεις // **geam ~** το τζάμι με μετάλλινους συνδέσμους // **insurecţie armată** η ένοπλη εξέγερση // **luptă -ă** η ένοπλη πάλη

armată, armate *ουσ. θηλ.* ο στρατός, το στράτευμα, η στρατιά // **a face ~** υπηρετώ τη θητεία στο στρατό // **corp de ~** το σώμα στρατού

armator, armatori *ουσ. αρσ.* ο εφοπλιστής

armă, arme *ουσ. θηλ.* 1. το όπλο, το τουφέκι, το ντουφέκι 2. το στρατιωτικό μάχιμο σώμα που οι άντρες του έχουν τον ίδιο οπλισμό ή προορισμό 3. *μτφ.* το μέσο που μεταχειρίζεται κάποιος σαν εφόδιο για να πετύχει κάτι // **~ albă** το αγχέμαχο όπλο // **~ atomică** το ατομικό όπλο // **~ automată** το αυτόματο όπλο // **~ de foc** το πυροβόλο όπλο // **~ nucleară** το πυρηνικό όπλο // **a depune armele** καταθέτω τα όπλα // **a fi chemat la arme** καλούμαι υπό τα όπλα // **a fi sub arme** τελώ υπό τα όπλα // **a recurge la arme** καταφεύγω στα όπλα // **a trage cu arma** πυροβολώ // **la arme!** στα όπλα! // **sala armelor** η αίθουσα των όπλων // **zăngănit de arme** η κλαγγή των όπλων

armăsar, armăsari *ουσ. αρσ.* το άτι, το βαρβάτο άλογο

armăşel, armăşei *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο βοηθός του αρχηγού της αστυνομίας στην υπηρεσία του Ρουμανικού στρατού στο Μεσαίωνα

armătură, armături *ουσ. θηλ.* η σιδηροσκευή, το σιδηρόφραγμα, η σιδεροδεσιά, ο οπλισμός των εγκαταστάσεων με μεταλλικά στοιχεία

armean-ă, armeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αρμένης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* αρμενικός-ή-ό // **limba -ă** η αρμενική γλώσσα, τα αρμενικά

armeancă, armence *ουσ. θηλ.* η Αρμένισσα

armeneşte *επίρ.* αρμενικά

arminden, armindeni *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* η Πρωτομαγιά

armistiţiu, armistiţii *ουσ. ουδ.* η ανακωχή, η εκεχειρία

armonic-ă, armonici-ce I. *επίθ.* αρμονικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. μουσ.* η αρμονική

armonică, armonici *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η αρμόνικα, το αρμόνιο

armonie, armonii *ουσ. θηλ.* η αρμονία

armonios-oasă, armonioşi-oase I. *επίθ.* αρμονικός -ή-ό, εναρμόνιος-α-ο, μελωδικός-ή-ό II. *επίρ.* αρμονικά

armonist-ă, armonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο αρμονίστας, η αρμονίστρια αυτός που παίζει την αρμόνικα

armoniza, armonizez I. *ρ. μετ.* αρμονίζω, εναρμονίζω II. *ρ. μέσο* εναρμονίζομαι, αρμονίζομαι, συσχετίζομαι

armonizare, armonizări *ουσ. θηλ.* η αρμόνιση, η εναρμόνιση, ο συνδυασμός

armură, armuri *ουσ. θηλ.* η πανοπλία

armurărie, armurării *ουσ. θηλ.* το οπλοπωλείο, το οπλοστάσιο, το οπλοποιείο

armurier, armurieri *ουσ. αρσ.* ο οπλοποιός, ο οπλοδιορθωτής, ο οπλοπώλης, ο οπλογνώμονας

arnăut, arnăuţi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Αρναούτης (ο μισθοφόρος στρατιώτης, αλβανικής καταγωγής, που υπηρετούσε στην ηγεμονική φρουρά στην Μολδοβλαχία)

arnici *ουσ. ουδ.* η στριμμένη σ'ένα μόνο νήμα κλωστή βαμβακιού, βαμμένη σε διάφορα χρώματα για κέντημα

aroga, arog *ρ. μέσο* 1. φέρνομαι υπεροπτικά, αλαζονικά, αυθαδιάζω 2. ιδιοποιούμαι, σφετερίζομαι // **a-şi ~ un drept** δίνω στον εαυτό μου ένα δικαίωμα με τη δική μου δύναμη χωρίς να το αξίζω

arogant-ă, aroganţi-te *επίθ.* αλαζονικός-ή-ό, αυθάδης-ης-ες

aroganţă, aroganţe *ουσ. θηλ.* η υπεροψία, η αλαζονεία, η οίηση, η αυθάδεια

aromat-ă, aromaţi-te *επίθ.* εύοσμος-η-ο, ευώδης-ης -ες, μυρωδάτος-η-ο, ευωδιαστός-ή-ό, αρωματικός -ή-ό

aromatic-ă, aromatici-ce *επίθ.* αρωματικός-ή-ό // **plantă -ă** το μυρωδικό

aromatiza, aromatizez *ρ. μετ.* αρωματίζω, ευωδιάζω

aromă, arome *ουσ. θηλ.* η ευωδιά, η ευοσμία, το άρωμα, το μυρωδικό

aromân-ă, aromâni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αρωμούνος-ισσα (ο, η), κουτσόβλαχος-α (ο, η), βλάχος-α (ο, η) II. *επίθ.* αρωμούνικος-η-ο, κουτσοβλάχικος-η-ο, βλάχικος-η-ο

aromâncă, aromânce *ουσ. θηλ.* η Αρωμούνισσα, η κουτσόβλαχα, η βλάχα

aromitor-oare, aromitori-oare *επίθ.* αρωματώδης -ης-ες

aronda, arondez *ρ. μετ.* χωρίζω μια έκταση που ανήκει κάπου σε μικρότερες τοπικές εκτάσεις, με τοπική δικαιοδοσία

arondisment, arondismente *ουσ. ουδ.* η τοπική διοικητική περιφέρεια στο Παρίσι

arpacaş, arpacaşuri *ουσ. ουδ.* οι ξεφλουδισμένοι σπόροι δημητριακών (σιτάρι, κριθάρι ή κεχρί)

arpagic *ουσ. ουδ. (βοτ.)* ο μικρός βολβός του κρεμμυδιού, που φυτεμένος δίνει το συνηθισμένο κρεμμύδι, το κρεμμυδάκι φρέσκο

arpegiu, arpegii *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το αρπέτζιο, το άρπισμα

arpentaj *ουσ. ουδ.* η καταμέτρηση χωραφιών

ars-ă, arşi-se *επίθ.* 1. καμένος-η-ο, καυτηριασμένος, ζεματισμένος-η-ο, κεκαυμένος-η-ο 2. *μτφ.* ψημένος-η-ο // ~ **de soare** ηλιοκαμένος-η-ο // **a sări ca ~** πετάγομαι σαν ζεματισμένος // **cărămidă -ă** το ψημένο τούβλο

arsen *ουσ. ουδ. (χημ.)* το αρσενικό (χημικό στοιχείο δηλητηριώδες)

arsenal, arsenale *ουσ. ουδ.* το οπλοστάσιο, το οπλοποιείο

arseniat *ουσ. ουδ.* το άλας του αρσενικού οξέος, το αρσενικό άλας

arsenic *ουσ. ουδ. (χημ.)* το αρσενικό // **acid ~** το αρσενικό οξύ

arsenical-ă, arsenicali-e *επίθ. (χημ.)* αρσενικούχος-ος-ον

arsenit, arseniţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο αρσενίτης, το αρσενιτώδες άλας

arsură, arsuri *ουσ. θηλ.* 1. το κάψιμο, η καΐλα, το έγκαυμα 2. η καψάλα (δασική έκταση καμένη από πυρκαϊά) // **am o ~ la stomac** έχω μια καΐλα στο στομάχι

arşic, arşice *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το κότσι // **joc de arşice** το παιχνίδι με κότσια, τα κότσια, οι αστράγαλοι

arşin, arşini *ουσ. αρσ.* η πήχη (μέτρο μήκους)

arşiţă, arşiţe *ουσ. θηλ.* ο καύσωνας, το κάμα, η καούρα, η κάψα, η μεγάλη ζέστη, η θέρμη, η θερμασιά // **arşiţa este insuportabilă** το κάμα είναι αφόρητο

artă, arte *ουσ. θηλ.* η τέχνη // ~ **culinară** η μαγειρική // ~ **pentru ~** το έργο τέχνης για την ζωγραφική (το φροντισμένο καλλιτεχνικό δημιούργημα) // ~ **poetică** η ποίηση, η τέχνη σύνθεσης ποιήματος // ~ **populară** η λαϊκή τέχνη // **arta decorării vaselor** η αγγειογραφία // **arta fotografică** η φωτογραφική // **arta prelucrării diamantelor** η αδαμαντουργία // **arte plastice** οι καλές τέχνες // **artele frumoase** οι καλές τέχνες (δηλ. η ζωγραφική, η γλυπτική, η αρχιτεκτονική, η διακοσμητική, η λογοτεχνία, η μουσική, το θέατρο και ο κινηματογράφος) // **critica de ~** η τεχνοκριτική // **critic de ~** ο τεχνοκρίτης // **opere de ~** καλλιτεχνικά έργα, έργα τέχνης // **om de ~** ο άνθρωπος της τέχνης // **revistă de ~** η επιθεώρηση τέχνης

arteră, artere *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. η αρτηρία 2. *μτφ.* η μεγάλη συγκοινωνιακή οδός

arterial-ă, arteriali-e *επίθ. (ανατ.)* αρτηριακός-ή-ό // **hipertensiune -ă** η αρτηριακή υπέρταση // **tensiune -ă** η αρτηριακή πίεση

arteriolă, arteriole *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η λεπτή διακλάδωση αρτηρίας

arterioscleroză *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αρτηριοσκλήρωση

arterită, arterite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αρτηρίτιδα

artezian-ă, artezieni-e *επίθ.* αρτεσιανός-ή-ό // **fântână -ă** το αρτεσιανό φρέαρ, το συντριβάνι

articol, articole *ουσ. ουδ.* 1. το άρθρο, το δημοσίευμα σε εφημερίδα ή περιοδικό, η ειδική διάταξη επίσημου έγγραφου, η διαίρεση νόμου, κ.λ.π. 2. *γραμμ.* το κλιτό μέρος του λόγου 3. *εμπόρ.* το είδος εμπορεύματος // ~ **de fond** το κύριο άρθρο // ~ **de lege** το άρθρο του νόμου // ~ **de galanterie** τα είδη νεωτερισμών (εσώρουχα, γάντια, καπέλα, κ.λ.π) // **-e electrice** τα ηλεκτρικά είδη // ~ **de mercerie** είδος ψιλικών // ~ **hotărât** το οριστικό άρθρο // ~ **nehotărât** το αόριστο άρθρο // **-e de larg consum** τα είδη μαζικής κατανάλωσης // **-e de uz casnic** είδη οικιακής χρήσεως // **nu avem acest ~** δεν έχουμε αυτό το είδος

articula, articulez I. *ρ. μετ.* 1. αρθρώνω, διαρθρώνω, εναρθρώνω, συνδέω, συναρμολογώ 2. *(γραμμ.)* εκφέρω με άρθρο // **nu poate să articuleze nici un cuvânt** δεν μπορεί να αρθρώσει ούτε λέξη II. *ρ. μέσο* αρθρώνομαι, συνδέομαι με διάρθρωση, διαρθρώνομαι

articular-ă, articulari-e *επίθ. (ανατ.)* αρθρικός-ή-ό

articulare, articulări *ουσ. θηλ.* 1. η άρθρωση, η ενάρθρωση, η σύνδεση με άρθρωση, η συναρμολόγηση, η συνάρθρωση 2. *(γραμμ.)* η διάρθρωση

articulat-ă, articulaţi-te *επίθ.* έναρθρος-η-ο, αρθρωτός-ή-ό, αρθρωμένος-η-ο, διαρθρωμένος -η-ο

articulaţie, articulaţii *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η άρθρωση, η διάρθρωση η κλείδωση, ο αρμός, οι αρμοί, οι αρθρώσεις

artificial-ă, artificiali-e I. *επίθ.* 1.τεχνητός-ή-ό 2. *μτφ.* πλαστός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό // **mătase -ă** το τεχνητό μετάξι II. *επίρ.* τεχνητά

artificialitate *ουσ. θηλ.* η πλαστότητα

artificier, artificieri *ουσ. αρσ.* ο πυροτέχνης, ο πυροτεχνουργός

artificiu, artificii *ουσ. ουδ.* 1. το τέχνασμα, το εφεύρημα 2. το πυροτέχνημα // *(μαθ.)* ~ **de calcul** το υπολογιστικό τέχνασμα // **focuri de artificii** τα πυροτεχνήματα

artilerie, artilerii *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το πυροβολικό // ~ **antiaeriană** το αντιαεροπορικό πυροβολικό // ~ **grea** το βαρύ πυροβολικό // **baraj de ~** το φράγμα πυρός πυροβολικού // **baterie de ~** η πυροβολαρχία

artilerist, artilerişti *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο πυροβολητής, ο κανονιέρης

artimon, artimonuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το κατάρτι της πρύμνης σε ιστιοφόρο

artist-ă, artişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλλιτέχνης-ιδα (ο, η), ηθοποιός (ο, η) // ~ **amator** ο ερασιτέχνης ηθοποιός // ~ **de cinema** ο ηθοποιός του κινηματογράφου // ~ **mare** αριστοτέχνης-ισσα (ο, η), δεξιοτέχνης-ισσα (ο, η)

artistic-ă, artistici-ce I. *επίθ.* καλλιτεχνικός-ή-ό, έντεχνος-η-ο, αριστοτεχνικός-ή-ό // **ansamblu ~** το καλλιτεχνικό συγκρότημα // **film ~** η καλλιτεχνική ταινία II. *επίρ.* καλλιτεχνικά, αριστοτεχνικά, με καλλιτεχνία // **a lucra ~** δουλεύω με καλλιτεχνία

artizan, artizani *ουσ. αρσ.* ο χειροτέχνης

artizanal-ă, artizanali-e *επίθ.* χειροτεχνικός-ή-ό

artizanat, artizanate *ουσ. ουδ.* 1. η χειροτεχνία 2. το χειροτέχνημα, το έργο χειροτεχνίας // **produs de ~** το χειροτέχνημα

artos, artose *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο άρτος, το αντίδωρο, το αντίδερο

artrită, artrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αρθρίτιδα, τα αρθριτικά

artritic-ă, artritici-ce *επίθ.* αρθριτικός-ή-ό
artritism *ουσ. ουδ.* ο αρθριτισμός
artroză, artroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αρθρική αρρώστεια
arțag, arțaguri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η δυστροπία, η τάση για καβγά
arțar, arțari *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σφεντάμι
arțăgos-oasă, arțăgoși-oase *επίθ. (λαϊκ.)* δύστροπος -η-ο, το στραβόξυλο, καβγατζίδικος-η-ο // **a fi ~** είμαι δύστροπος, δυστροπώ, φέρνω εμπόδια
arunca, arunc I. *ρ. μετ.* 1. ρίχνω, ρίπτω, πετώ, πετάω, ανατινάζω, ακοντίζω, εξακοντίζω 2. απορρίπτω, αποβάλλω, κάνω αποβολή ή έκτρωση // **a ~ banii** πετάω τα χρήματα // **a ~ la gunoi** πετάω στα σκουπίδια // **a ~ mingea** ρίχνω τη μπάλα / το τόπι // **a ~ o privire rapidă peste o carte** ρίχνω μια γρήγορη ματιά επάνω σ'ένα βιβλίο // **a ~ o vorbă** ρίχνω μια κουβέντα / γνώμη / ιδέα // *αθλ.* **a ~ sulița** ακοντίζω, ρίχνω το ακόντιο, εξακοντίζω // **a ~ un pod în aer** ανατινάζω ένα γεφύρι στον αέρα // **a -t copilul** έριξε το παιδί, έκανε αποβολή / έκτρωση // **a -t piatra** πέταξε την πέτρα // **l-a -t pe drumuri** τον πέταξε στους δρόμους // **și-a -t masca** απέρριψε το προσωπείον του // **nu ~ lucrurile pe pat** μη ρίχνεις τα πράγματα πάνω στο κρεβάτι II. *ρ. μέσο* 1. ρίχνομαι, ρίπτομαι 2. πετιέμαι // **a se ~ asupra cuiva** ρίχνομαι πάνω σε κάποιον // **a se ~ la picioarele cuiva** ρίχνομαι στα πόδια κάποιου
aruncare, aruncări *ουσ. θηλ.* 1. η ριξιά, η ρίψη, το ρίξιμο, το ρίψιμο, το πέταγμα, η πεταξιά 2. ο εξακοντισμός, η εκτόξευση, η εκσφενδόνιση, η βολή // *(αθλ.)* **-a ciocanului** η σφυροβολία // **-a discului** η δισκοβολία, η βολή δίσκου // **-a suliței** ο ακοντισμός // **-a greutății** η σφαιροβολία
aruncător-oare, aruncători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο αθλητής ή η αθλήτρια που ρίχνουν σφαίρες, δίσκους, κ.λ.π. // **~ de ciocan** ο σφυροβόλος // **~ de disc** ο δισκοβόλος // **~ de greutate** σφαιροβόλος (ο, η) // **~ de suliță** ο ακοντιστής II. *ουσ. ουδ.* // το μηχάνημα που ρίχνει βλήματα, βόλια, βολίδες εναντίον ορισμένων στόχων // **~ de flăcări** το φλογοβόλο // **~ de mine** το ολμοβόλο
aruncătură, aruncături *ουσ. θηλ.* 1. το πέταμα, η βολή 2. η απόσταση όπου φτάνει ένα πεταγμένο αντικείμενο // **o ~ de băț** πολύ κοντά / η ριξιά // **dintr-o ~ de ochi** με ένα βλέμμα, με μια ματιά, με ένα κοίταγμα, δια μιας
arvună, arvune *ουσ. θηλ.* το καπάρο, η προκαταβολή
arvuni, arvunesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* καπαρώνω, δίνω καπάρο II. *ρ. μέσο* είμαι παζαρεμένος, έχω πάρει καπάρο
arvunire, arvuniri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το καπάρωμα, το παζάρεμα
arzător-oare, arzători-oare I. *επίθ.* 1. καυτός-ή-ό, καυτερός-ή-ό, διακαής-ής-ές, διάπυρος-η-ο 2. πυρακτωμένος-η-ο, διακεκαυμένος-η-ο, φλογερός-ή-ό // **chestiune arzătoare** το καυτό ζήτημα // **dorință arzătoare** ο διακαής πόθος // **soare ~** ο φλογερός ήλιος // **ochi -i** φλογερά μάτια II. *ουσ. ουδ.* η καύση, ο καυστήρας
as, ași *ουσ. αρσ.* 1. ο άσσος 2. *μτφ.* ο πρώτος σε κάτι, ο άριστος // **este ~ în fizică** είναι άριστος στη φυσική // **este ~ în fotbal** είναι άσσος στο ποδόσφαιρο
asalt, asalturi *ουσ. ουδ.* η έφοδος, η εφόρμηση, η εξόρμηση // **a lua cu ~** παίρνω με έφοδο // **prin ~** εξ εφόδου
asalta, asaltez *ρ. μετ.* 1. εφορμώ, επιτίθεμαι, εξορμώ, κάνω έφοδο 2. *μτφ.* ενοχλώ, προσβάλλω // **a ~ cu întrebări** περιλαβαίνω στις ερωτήσεις
asambla, asamblez *ρ. μετ.* συναρμόζω, συναρμολογώ, ταιριάζω, εφαρμόζω, συναπαρτίζω, μοντάρω
asamblaj, asamblaje *ουσ. ουδ.* η συναρμολόγηση, η συναρμογή, το μοντάρισμα
asamblare, asamblări *ουσ. θηλ.* το συναρμολόγημα, η συναρμολόγηση, η συναρμογή
asana, asanez *ρ. μετ.* 1. εξυγιαίνω, κάνω υγιεινό τόπο ή χώρο 2. αποξηραίνω
asanare, asanări *ουσ. θηλ.* 1. η εξυγίανση 2. η αποξήρανση
asanator-oare, asanatori-oare *επίθ.* 1. εξυγιαντικός-ή-ό 2. αποξηραντικός-ή-ό
asasin-ă, asasini-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* δολοφόνος (ο, η), φονιάς-φόνισσα (ο, η)
asasina, asasinez *ρ. μετ.* δολοφονώ, φονεύω
asasinare, asasinări I. *ουσ. θηλ.* η δολοφονία II. *επίθ. έκφρ.* **de ~** δολοφονικός-ή-ό, φονικός-ή-ό
asasinat, asasinate *ουσ. ουδ.* η δολοφονία, ο φόνος, το φονικό, η ανθρωποκτονία
ascaridă, ascaride *ουσ. θηλ.* ζωολ. η ασκαρίς
ascendent-ă, ascendenți-te I. *επίθ.* ανοδικός-ή-ό, αναβαίνων-ουσα-ον, ανιών-ούσα-όν // **curs ~** η ανοδική πορεία // *μουσ.* **gamă -ă** ανιούσα κλίμακα // **rude -e** ανιόντες συγγενείς II. *ουσ. αρσ. και θηλ. πληθ.* η γενεαλογία III. *ουσ. ουδ.* 1. η προηγούμενη πράξη του παρελθόντος με ηθική επιρροή 2. η υπεροχή // **~ moral** ηθική υπεροχή // **are un ~** έχει ένα προηγούμενο
ascendență, ascendențe *ουσ. θηλ.* η γενεαλογία, η καταγωγή
ascensional-ă, ascensionali-e *επίθ.* ανυψωτικός-ή-ό
ascensiune, ascensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η ανάβαση, η ανύψωση, η ανεβασιά, η άνοδος 2. *μτφ.* η άνοδος 3. *(θεολ.)* η ανάληψη
ascensor, ascensoare *ουσ. ουδ.* ο αναβατήρας, ο ανελκυστήρας, το ασανσέρ
ascet-ă, asceți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ασκητής-ήτρια (ο, η)
ascetic-ă, ascetici-ce *επίθ.* ασκητικός-ή-ό
asceză *ουσ. θηλ.* η ασκητεία
ascetism *ουσ. ουδ.* ο ασκητισμός, *μτφ.* η ασκητική ζωή, το να ζει κάποιος σαν ασκητής
ascorbic *ουσ. αρσ.* αντισκορβουτικός-ή-ό // **acid ~** το αντισκορβουτικό οξύ (η βιταμίνη C)
asculta, ascult I. *ρ. μετ.* 1. ακούω 2. εισακούω 3. ακούω, εξετάζω 4. ακροάζομαι 5. αφουγκράζομαι 6. *(ιατρ.)* στηθοσκοπώ, ακούω με το αυτί ή με το στηθοσκόπιο έναν άρρωστο // **ascultă ce-ți spun!** άκου τι σου λέγω! // **-ți clopotele** αφουγκραστείτε τις καμπάνες // **a ~ pe la uși** ακούω στις πόρτες // **a ~ știrile la radio** ακούω τις ειδήσεις στο ραδιόφωνο // **a ~ un cântec** ακούω ένα τραγούδι // **a ~ un elev** ακούω / εξετάζω ένα μαθητή // **a ~ un martor** ακροάζομαι μάρτυρα // **am ascultat concertul** άκουσα τη συναυλία // **Dumnezeu a ascultat rugăciunea ei** ο Θεός εισάκουσε την προσευχή

της II. *ρ. αμ.* υπακούω, είμαι υπάκουος-η-ο // **a ~ orbeşte** υπακούω τυφλά // **copilul ascultă de părinţi** το παιδί υπακούει στους γονείς του // **nu ascult de superiorii mei** δεν υπακούω στους ανώτερούς μου, απειθώ // **nu l-am ascultat şi acum îmi pare rău** δεν τον υπάκουσα και τώρα στενοχωριέμαι (μου κακοφαίνεται) III. *ρ. μέσο* εισακούομαι, με υπακούουν

ascultare, ascultări *ουσ. θηλ.* 1. η υπακοή 2. η υποταγή 3. η ευπείθεια // **~ oarbă** η τυφλή υπακοή

ascultat-ă, ascultaţi-te *επίθ.* 1. εξετασμένος-η-ο 2. υπό παρακολούθηση

ascultător-oare, ascultători-oare *επίθ.* 1. υπάκουος-η -ο 2. υποταχτικός-ή-ό 3. ευπειθής-ής-ές, πειθήνιος -ια-ιο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακροατής-άτρια (ο, η)

ascunde, ascund I. *ρ. μετ.* 1. κρύβω, κρύπτω αποκρύβω, αποκρύπτω 2. σκεπάζω, συγκαλύπτω, εγκρύπτω, καλύπτω, υποκρύβω 3. αποσιωπώ, κρύβω κάτι με σιωπή // **a ~ faptul** εγκρύπτω το γεγονός // **a ~ sub faţadă** κρύβω κάτω από την πρόσοψη // **a ~ un obiect** κρύβω ένα αντικείμενο // **a ~ un sentiment** αποκρύπτω ένα αίσθημα (δεν το φανερώνω) II. *ρ. μέσο* 1. κρύβομαι 2. καλύπτομαι // **se ~ după deget** κρύβεται πίσω απ'το δάχτυλό του

ascuns *ουσ. ουδ.* το κρυφό, το κρυφτό // **de-ascunsul / de-a va-ţi ascunselea** το παιχνίδι «το κρυφτό» / / **pe ~** με κρυφό τρόπο, κρυφά

ascuns-ă, ascunşi-se *επίθ.* κρυφτός-ή-ό, κρυμμένος-η-ο, κρυφός-ή-ό, άφαντος-η-ο

ascunzătoare, ascunzători *ουσ. θηλ.* ο κρυψώνας, η κρυψώνα, η κρύπτη, το κρησφύγετο

ascunziş, ascunzişuri *ουσ. ουδ.* 1. το καταφύγιο, ο κρυψώνας, το κρησφύγετο, το κρύψιμο, το θαλάμι (για τα υδρόβια ζώα) 2. η κρυψίνοια, η προσποίηση // **cu -uri** με κρυψίνοια, με προσποίηση

ascuţi, ascut I. *ρ. μετ.* 1. ακονίζω, τροχίζω 2. οξύνω, ξύνω, αποξύνω // **a ~ cuţitul** ακονίζω το μαχαίρι // **a ~ un creion** ξύνω ένα μολύβι // *μτφ.* **a ~ urechile** τεντώνω τα αυτιά για να ακούσω κάτι II. *ρ. μέσο* 1. ακονίζομαι, οξύνομαι, ξύνομαι, γίνομαι, μυτερός-ή-ό // **a se ~ la minte** γίνομαι οξύνους // **criza se ascute** η κρίση οξύνεται

ascuţime, ascuţimi *ουσ. θηλ.* η οξύτητα, η αιχμηρότητα

ascuţire, ascuţiri *ουσ. θηλ.* το ακόνημα, το ακόνισμα, το τρόχισμα, η όξυνση // **-a luptei de clasă** η όξυνση της ταξικής πάλης

ascuţiş, ascuţişuri *ουσ. ουδ.* η αιχμή // **prin -ul săbiei** με την μύτη του σπαθιού

ascuţit-ă, ascuţiţi-te I. *επίθ.* 1. οξύς-εία-ύ, αιχμηρός -ή-ό, μυτερός-ή-ό, κοφτερός-ή-ό, σουβλερός-ή -ό 2. ακονισμένος-η-ο, τροχισμένος-η-ο, ξυσμένος-η-ο 3. οξύνους-ους-ουν // **limbă -ă** η αιχμηρή γλώσσα // **minte -ă** η οξύνοια // **unghi ~** η οξεία γωνία II. *ουσ. ουδ.* το ακόνισμα, το τρόχισμα

ascuţitoare, ascuţitori *ουσ. θηλ.* 1. η ξύστρα 2. η ακόνη, το ακονιστήρι, το τροχιστήριο

ascuţitor, ascuţitori *ουσ. αρσ.* ο ακονητής, ο τροχιστής

ascuţitor-oare, ascuţitori-oare *επίθ.* τροχιστικός-ή-ό, ακονιστικός-ή-ό

aseară *επίρ.* το περασμένο βράδι, ψες, εψές // **de ~** ψεσινός-ή-ό

asedia, asediez *ρ. μετ.* 1. πολιορκώ 2. περικυκλώνω

asediat-ă, asediaţi-te *επιθ.* πολιορκημένος-η-ο

asediator-oare, asediatori-oare I. *επίθ.* πολιορκητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο πολιορκητής

asediere, asedieri *ουσ. θηλ.* η πολιορκία, η περικύκλωση, ο αποκλεισμός

asediu, asedii *ουσ. ουδ.* η πολιορκία, η περικύκλωση // **stare de ~** η κατάσταση πολιορκίας

aseleniza, aselenizez *ρ. αμ.* φτάνω στη σελήνη με διαστημόπλοιο

aselenizare, aselenizări *ουσ. θηλ.* η προσσελήνωση

asemăna, asemăn I. *ρ. μετ.* 1. εξομοιώνω, εξομοιάζω 2. ταιριάζω, συγκρίνω II. *ρ. αμ.* μοιάζω, ομοιάζω // **asemăn cu tata** μοιάζω στον πατέρα μου III. *ρ. μέσο* φαίνομαι όμοιος με κάποιον, παρομοιάζω, μοιάζω // **ei se aseamănă între ei** αυτοί μοιάζουν μεταξύ τους

asemănare, asemănări *ουσ. θηλ.* 1. η ομοίωση, το μοιάσιμο, η ομοιότητα, η παρομοίωση, η εξομοίωση 2. το απαράλλακτο // **după chipul şi -a cuiva** κατ' εικόνα και ομοίωση κάποιου // *επίρ. και επιθ. έκφρ.* **fără ~** απαράμιλλος, χωρίς ομοιότητα

asemănat-ă, asemănaţi-te *επίθ.* εξομοιωμένος-η-ο

asemănător-oare, asemănători-oare I. *επίθ.* 1. όμοιος-α-ο, παρόμοιος-α-ο, ομοιωματικός-ή-ό II. *επίρ.* όμοια

asemenea I. *επίθ. αμετάβλ.* 1. όμοιος-α-ο, ομοιωματικός-ή-ό, παρόμοιος-α-ο 2. τέτοιος-α-ο, αυτού του είδους // *γεωμ.* **unghiuri ~** οι όμοιες γωνίες // **o ~ problemă** τέτοιο πρόβλημα, αυτού του είδους το πρόβλημα II. *επίρ.* όμοια, ομοιωματικά, κατά τον ίδιο τρόπο, εξίσου // **de ~** επίσης, παρόμοια

asemui, asemuiesc I. *ρ. μετ.* εξομοιώνω, εξομοιάζω, παρομοιάζω II. *ρ. μέσο* εξομοιώνομαι, γίνομαι όμοιος με κάποιους άλλους

asemuire, asemuiri *ουσ. θηλ.* η εξομοίωση, η παρομοίωση, η ομοίωση, η ομοιότητα

asentiment, asentimente *ουσ. ουδ.* 1. η συγκατάθεση, η συναίνεση, η συγκατάνευση 2. η επιδοκιμασία, η αποδοχή // **a-şi da -ul** δίνω τη συγκατάθεσή μου

asepsie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ασηψία, η έλλειψη μικροβιακής μόλυνσης

aseptic-ă, aseptici-ce *επίθ.* ασηπτικός-ή-ό

aserţiune, aserţiuni *ουσ. θηλ.* η διαβεβαίωση, η δήλωση, ο ισχυρισμός // **a face o ~** δηλώνω, ισχυρίζομαι

aservi, aservesc *ρ. μετ.* υποδουλώνω, υποτάσσω, σκλαβώνω, εξανδραποδίζω

aservire, aserviri *ουσ. θηλ.* η υποδούλωση, η υποταγή, η υπόταξη, η υποχειριότητα, ο εξανδραποδισμός

asesor-oare, asesori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πάρεδρος, βοηθός του δικαστή στις δικαστικές υποθέσεις (ο, η)

asezona, asezonez *ρ. μετ.* αρτύω, αρταίνω, καρυκεύω

asezonat-ă, asezonaţi-te *επίθ.* αρτυμένος-η-ο, καρυκευμένος-η-ο

asexuat-ă, asexuaţi-te *επίθ.* άφυλλος-η-ο

asfalt, asfalturi *ουσ. ουδ.* 1. η άσφαλτος 2. το ασφαλτόστρωμα

asfalta, asfaltez *ρ. μετ.* ασφαλτώνω, ασφαλτοστρώνω, καλύπτω με άσφαλτο

asfaltare, asfaltări *ουσ. θηλ.* το ασφαλτοστρώσιμο, η στρώση με άσφαλτο
asfaltat-ă, asfaltați-te *επίθ.* ασφαλτοστρωμένος-η-ο, ασφαλτόστρωτος-η-ο // **şosea -ă** η ασφαλτόστρωτη οδός
asfinți pers. 3 asfinţeşte *ρ. αμ. απρόσ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. δύω, βασιλεύω 2. *μτφ.* παρακμάζω, βρίσκομαι σε παρακμή, χάνω τη δύναμή μου // **soarele asfinţeşte** δύει / βασιλεύει ο ήλιος
asfințit *ουσ. ουδ.* 1. η δύση 2. *μτφ.* η παρακμή, το τέλος // ~ **de soare** το ηλιοβασίλεμα
asfixia, asfixiez I. *ρ. μετ.* προξενώ ασφυξία, θανατώνω κάποιον με ασφυξία, προκαλώ ασφυξία II. *ρ. μέσο* ασφυκτιώ, έχω ασφυξία, δυσκολεύομαι στην αναπνοή, πνίγομαι, έχω πνιγμό
asfixiant-ă, asfixianți-te *επίθ.* ασφυξιογόνος-ος-ο, ασφυκτικός-ή-ό // **gaze -e** τα ασφυξιογόνα αέρια
asfixie, asfixii *ουσ. θηλ.* η ασφυξία
asfixiere, asfixieri *ουσ. θηλ.* η ασφυξία, ο πνιγμός
asiatic-ă, asiatici-ce I. *επίθ.* ασιατικός-ή-ό // **continentul** ~ η ασιατική ήπειρος II. *ουσ. αρσ.* και. *θηλ.* Ασιάτης-ισσα (ο, η)
asiduitate *ουσ. θηλ.* 1. η εργατικότητα, η επιμέλεια, η αοκνία 2. η επιμονή
asiduu-uă, asidui-ue *επίθ.* 1. ακούραστος-η-ο, ακάματος-η-ο, άοκνος-η-ο, εργατικός-ή-ό, επιμελής-ής-ές 2. επίμονος-η-ο // **muncă -ă** η ακούραστη εργασία
asignat, asignate *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το χαρτονόμισμα σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης του 1789
asigura, asigur I. *ρ. μετ.* 1. ασφαλίζω, εξασφαλίζω, σιγουράρω 2. βεβαιώνω, διαβεβαιώνω // **a ~ maşina auto** ασφαλίζω το αυτοκίνητό μου // **m-a asigurat că totul este în regulă** με διαβεβαίωσε ότι όλα είναι εντάξει II. *ρ. μέσο* 1. ασφαλίζομαι, εξασφαλίζομαι 2. σιγουρεύομαι, βεβαιώνομαι // **mă asigur contra accidentelor** ασφαλίζομαι κατά των ατυχημάτων // **nu se asigurase complet** δεν είχε σιγουρευτεί ολότελα
asigurare, asigurări *ουσ. θηλ.* 1. η ασφάλιση, η εξασφάλιση 2. η σιγουριά, η ασφάλεια // **asigurările sociale** οι κοινωνικές ασφαλίσεις // **a încheia un contract de** ~ συνάπτω ασφαλιστική σύμβαση // **agent de** ~ ο πράκτορας ασφαλιστικής υπηρεσίας // **pentru -a păcii** για την εξασφάλιση της ειρήνης // *(εμπόρ.)* **poliță de** ~ το ασφαλιστικό (το έγγραφο, το έντυπο της ασφαλιστικής σύμβασης) // **primele de** ~ τα ασφάλιστρα (το χρηματικό ποσό που δίνεται στον ασφαλιστή σαν αντιπαροχή για τον κίνδυνο για ό,τι ασφαλίζεται) // **societate de** ~ η ασφαλιστική εταιρεία
asigurat-ă, asigurați-te *επίθ.* 1. ασφαλισμένος-η-ο 2. σιγουρεμένος-η-ο // **viitorul nostru este** ~ το μέλλον μας είναι εξασφαλισμένο
asigurător-oare, asgurători-oare I. *επίθ.* 1. ασφαλιστικός-ή-ό 2. εγγυητικός-ή-ό // **măsuri asigurătoare** τα ασφαλιστικά μέτρα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ασφαλιστής-ίστρια (ο, η), ο πράκτορας ασφαλιστικής εταιρείας
asimetric-ă, asimetrici-ce *επίθ.* ασύμμετρος-η-ο, ανισόμετρος-η-ο, δυσανάλογος-η-ο
asimetrie, asimetrii *ουσ. θηλ.* η ασυμμετρία
asimila, asimilez I. *ρ. μετ.* αφομοιώνω, εξομοιώνω II. *ρ. μέσο* αφομοιώνομαι, εξομοιώνομαι
asimilabil-ă, asimilabili-e *επίθ.* 1. εξομοιούμενος -η-ο 2. αφομοιώσιμος-η-ο
asimilare, asimilări *ουσ. θηλ.* 1. η αφομοίωση 2. η συγχώνευση // **asimilarea hranei** η αφομοίωση της τροφής
asimilat-ă, asimilați-te *επίθ.* 1. εξομοιωμένος-η-ο 2. αφομοιωμένος-η-ο
asimilație, asimilații *ουσ. θηλ.* η αφομοίωση // ~ **clorofiliană** η χλωροφυλλούχος αφομοίωση // *(γλωσ.)* ~ **consonantică** η αφομοίωση συμφώνηση
asimptotă, asimptote *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η ασύμπτωτος ευθεία, η ασυμπτ'ωτη γραμμή
asin, asini *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο όνος, ο γάιδαρος, το γαϊδούρι
asincron-ă, asincroni-e *επίθ.* ασύγχρονος-η-ο
asincronic-ă, asincronici-ce *επίθ.* ασυγχρόνιστος-η-ο
asincronism, asincronisme *ουσ. ουδ.* η έλλειψη συγχρονισμού μεταξύ δύο ή περισσότερων πράξεων της ίδιας δράσης, π.χ. στην κινηματογραφία μεταξύ ήχου και εικόνας
asirian-ă, asirieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Ασσύριος-ια (ο, η) II. *επίθ.* ασσυριακός-ή-ό // **civilizație -ă** ο ασσυριακός πολιτισμός
asista, asist I. *ρ. μετ.* 1. προστατεύω και βοηθάω κάποιον, περιθάλπω 2. υπερασπίζω, προσφέρω βοήθεια σε κάποιον II. *ρ. αμ.* 1. παρευρίσκομαι, παρίσταμαι, παραστέκομαι, βρίσκομαι κοντά σε κάποιον 2. είμαι παρών // **a ~ la un spectacol** παρευρίσκομαι σε μια παράσταση // **am asistat la o conferință** ήμουν παρών σε μια διάλεξη
asistent-ă, asistenți-te I. *επίθ.* παρευρισκόμενος-η -ο, παριστάμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. παραστάτης-ισσα (ο, η), συμπαραστάτης-ισσα (ο, η) 2. βοηθός (ο, η) // ~ **universitar** ο βοηθός πανεπιστημίου
asistență, asistențe *ουσ. θηλ.* 1. η περίθαλψη, η βοήθεια, η προστασία 2. το ακροατήριο, οι παριστάμενοι, οι παρόντες // ~ **medicală** η ιατρική περίθαλψη
asmuți, asmut *ρ. μετ.* 1. παρακινώ 2. *μτφ.* παρορμώ, εξερεθίζω // **a ~ câinii** παρακινώ τα σκυλιά
asmuțire, asmuțiri *ουσ. θηλ.* 1. η παρακίνηση, η παρόρμηση 2. η διέγερση, η εξερέθιση
asocia, asociez I. *ρ. μετ.* συνεταιρίζω, παίρνω συνέταιρο II. *ρ. μέσο* 1. συνεταιρίζομαι 2. συνδυάζομαι, συνενώνομαι // **a se ~ într-o asociație de construcții** συνεταιρίζομαι σε οικοδομικό συνεταιρισμό III. *ρ. αμ.* συνεταιρίζομαι, γίνομαι σύνέταιρος με κάποιον σε μια επιχείρηση
asociat-ă, asociați-te I. *επίθ.* συνεταιρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνέταιρος (ο, η), σύντροφος -ισσα (ο, η), μέτοχος (ο, η) εταιρείας
asociativ-ă, asociativi-e *επίθ.* συνενωτικός-ή-ό, συνδετικός-ή-ό, συνεταιρικός-ή-ό
asociație, asociații *ουσ. θηλ.* 1. ο σύλλογος, ο συνεταιρισμός 2. το σωματείο, ο όμιλος 3. ο σύνδεσμος, η συντροφιά, η ένωση // ~ **de idei** ο διαδοχικός συνειρμός // ~ **de locatari** ο σύλλογος ενοικιαστών
asociere, asocieri *ουσ. θηλ.* ο συνεταιρισμός, η συνένωση, η ένωση
asolament, asolamente *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η αμειψισπορά

asonanță, asonanțe *ουσ. θηλ.* η ατελής ομοιοκαταληξία, η ομοιοφωνία, η συνήχηση, η παρήχηση

asorta, asortez I. *ρ. μετ.* 1. συνδυάζω 2. συναρμόζω, ποικίλλω, κάνω κάτι ποικίλο, εφοδιάζω ένα κατάστημα με ποικίλα εμπορεύματα // **a-și ~ pantalonii cu cămașa** συνδυάζω το παντελόνι με το πουκάμισο II. *ρ. μέσο* ταιριάζω, συνδυάζομαι, εναρμονίζομαι // **cravata se asortează bine cu costumul** η γραβάτα ταιριάζει καλά με το κοστούμι / αρμόζει / πηγαίνει

asortabil-ă, asortabili-e *επίθ. (για τη γραβάτα κτλ.)* που μπορεί να ταιριάζει σε χρώμα κτλ.

asortare, asortări *ουσ. θηλ.* 1. το ταίριασμα, η εναρμόνιση, ο συνδυασμός, η συναρμογή 2. η ποικιλία ειδών

asortat-ă, asortați-te *επίθ.* ασορτί, ταιριαστός-ή-ό, ταιριασμένος-η-ο, ποικίλος-η-ο // **mărfuri asortate** τα ποικίλα εμπορεύματα, η ποικιλία ειδών

asortiment, asortimente *ουσ. ουδ.* η ποικιλία εμπορευμάτων της ίδιας κατηγορίας σε διάφορες ποιότητες και μορφές

asparagus, asparaguși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο ασπάραγγος, το σπαράγγι

aspect, aspecte *ουσ. ουδ.* 1. η άποψη, η έποψη 2. η θέα, το θέαμα, η θωριά, η μορφή // **sub acest ~** από αυτή την άποψη / υπ' αυτήν την άποψιν

aspectuos-oasă, aspectuoși-oase *επίθ.* εμφανίσιμος -η-ο, ευπαρουσίαστος-η-ο, παρουσιάσιμος-η-ο

asperitate, asperități *ουσ. θηλ.* η τραχύτητα, η ανωμαλία, η σκληρότητα

aspersiune, aspersiuni *ουσ. θηλ.* ο ψεκασμός, το ψέκασμα, ο ραντισμός, το ράντισμα // **irigație prin ~** η άρδευση με ψεκασμό

aspersor, aspersoare *ουσ. ουδ.* ο ψεκαστήρας, το ραντιστήρι

aspic *ουσ. ουδ.* η ζελατίνη, η πηχτή, ο πελτές

aspidă, aspide *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η ασπίδα (φίδι, είδος οχιάς)

aspira, aspir I. *ρ. μετ.* 1. εισπνέω, αναρροφώ 2. τραβώ προς τα πάνω II. *ρ. αμ.* 1. αποβλέπω, επιθυμώ, τείνω σε κάτι, επιδιώκω // **el aspiră la titlul de conferențiar** αυτός επιδιώκει τον τίτλο του υφηγητή

aspirant-ă, aspiranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. επιδιώκων-ουσα κάτι 2. προετοιμάζων-ουσα μεταπτυχιακή διατριβή 3. μαθητευόμενος-η, δόκιμος-η, σπουδαστής-άστρια του πολεμικού ναυτικού (ο, η)

aspirantură, aspiranturi *ουσ. θηλ.* οι σπουδές για απόκτηση του τίτλου του διδάκτορα

aspirare, aspirări *ουσ. θηλ.* 1. η εισπνοή 2. η εισρόφηση, η αναρρόφηση 3. *μτφ.* η επιδίωξη, η επιζήτηση

aspirator-oare, aspiratori-oare I. *επίθ.* 1. εισπνευτικός-ή-ό 2. απορροφητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. ο απορροφητήρας 2. **~ de praf** η ηλεκτρική σκούπα

aspirație, aspirații *ουσ. θηλ.* 1. η εισπνοή, η αναρρόφηση, η απορρόφηση 2. η επιθυμία, η επιδίωξη, η επιζήτηση

aspirină, aspirine *ουσ. θηλ.* η ασπιρίνη

aspri, asprese I. *ρ. μετ.* τραχύνω, σκληραίνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι σκληρός-ή-ό, γίνομαι δριμύς-εία-ύ, τραχύνομαι

asprime, asprimi *ουσ. θηλ.* 1. η τραχύτητα, η σκληρότητα, η δριμύτητα 2. η αυστηρότητα

aspru-ă, aspri-e I. *επίθ.* 1. τραχύς-εία-ύ, σκληρός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ 2. ανεπιεικής-ής-ές, αλύπητος-η-ο // **iarnă aspră** δριμύς χειμώνας // **piele aspră** τραχύ δέρμα // **viață aspră** σκληρή ζωή // **voce aspră** τραχεία φωνή II. *επίρ.* 1. τραχιά, σκληρά, δριμέως 2. ανεπιεικώς, αλύπητα

asta *επίθ. δεικτ.* // *(λαϊκ.)* **de data ~** αυτή / τούτη τη φορά

astăseară *επίρ.* απόψε // **de ~** αποψινός-ή-ό

astăzi *επίρ.* σήμερα, σήμερον // **~-mâine** αύριο-μεθαύριο // **de ~ în trei zile** σε τρεις μέρες από σήμερα // **de ~ pe mâine** από σήμερα στο αύριο // **ziua de ~** η σημερινή ημέρα

astâmpăr *ουσ. ουδ. (στον ενικ.)* η φρονιμάδα, ο καθησυχασμός, η ησυχία // **fără ~** χωρίς να ησυχάσει // **n-are ~** δεν έχει ησυχία

astâmpăra, astâmpăr I. *ρ. μετ.* 1. καθησυχάζω, ησυχάζω, γαληνεύω 2. κατευνάζω, καταπραΰνω // **a-și ~ foamea** ηρεμώ / ξεγελώ / ικανοποιώ την πείνα μου II. *ρ. μέσο* φρονιμεύω, ησυχάζω // **astâmpără-te!** κάθισε φρόνιμα, ησύχασε!

astâmpărare *ουσ. θηλ.* το καλμάρισμα, η εξημέρωση, η καταπράυνση, η χαλιναγώγηση // **fără ~** ακατάπαυστα, συνέχεια, συνεχώς

astâmpărat-ă, astâmpărați-te *επίθ.* ήσυχος-η-ο, φρόνιμος-η-ο

asteniat-ă, asteniați-te *επίθ.* ασθενής-ής-ές, αδυνατισμένος-η-ο

astenic-ă, astenici-ce *επίθ.* ασθενικός-ή-ό, αρρωστιάρης-α-ικο

astenie, astenii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ασθένεια, η αδυναμία,

astereală, astereli *ουσ. θηλ.* η επένδυση από σανίδες πάνω σε ξύλινο σκελετό οικοδομής

asterisc, asteriscuri *ουσ. ουδ.* ο αστερίσκος, το αστεράκι

asteroid, asteroizi *ουσ. αρσ., κυρίως στον πληθ. (αστρ.)* οι αστεροειδείς

astfel I. *επίρ.* έτσι, με αυτόν τον τρόπο, τοιουτοτρόπως // **~ că** έτσι που // **~ cum** έτσι όπως // **~ încât** έτσι ώστε // **tot ~** κατά τον ίδιο τρόπο // **și i-a vorbit ~:** και του μίλησε μ' αυτόν τον τρόπο: II. *επίθ.* τέτοιος-α-ο // **~ de vorbe** τέτοια λόγια // **pe o ~ de vreme** σ'έναν τέτοιο καιρό // **un ~ de om** ένας τέτοιος άνθρωπος

astigmatism *ουσ. ουδ.* ο αστιγματισμός (ελάττωμα όρασης)

astm, astme *ουσ. ουδ.* ιδ. astmă

astmatic-ă, astmatici-ce *επίθ.* ασθματικός-ή-ό

astmă, astme *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το άσθμα, η δύσπνοια

astragal, astragale *ουσ. ουδ.* ο αστράγαλος, το κότσι

astrahan *ουσ. ουδ.* το αστραχάν

astral-ă, astrali-e *επίθ.* αστρικός-ή-ό, αστερικός-ή-ό

astringent-ă, astringenți-te *επίθ.* στυπτικός-ή-ό

astringentă, astringențe *ουσ. θηλ.* η στυπτικότητα

astrofizică *ουσ. θηλ.* η αστροφυσική

astrofizician, astrofizicieni *ουσ. αρσ.* ο αστροφυσικός

astrolog, astrologi *ουσ. αρσ.* ο αστρολόγος

astrologic-ă, astrologici-ce *επίθ.* αστρολογικός-ή-ό

astrologie *ουσ. θηλ.* η αστρολογία

astrometrie *ουσ. θηλ.* η αστρομετρία
astronaut, astronauţi *ουσ. αρσ.* ο αστροναύτης
astronautică *ουσ. θηλ.* η αστροναυτική, η κοσμοναυτική
astronavă, astronave *ουσ. θηλ.* το διαστημόπλοιο
astronom, astronomi *ουσ. αρσ.* ο αστρονόμος
astronomic-ă, astronomici-ce *επίθ.* 1. αστρονομικός-ή-ό 2. *μτφ.* απέραντος-η-ο
astronomie *ουσ. θηλ.* η αστρονομία
astru, aştri *ουσ. αρσ.* ο αστέρας, το αστέρι, το άστρο, ο αστήρ
astupa, astup I. *ρ. μετ.* βουλώνω, στουπώνω, εμφράσσω, αποφράσσω // **a ~ cu pământ** βουλώνω με χώμα // **a ~ drumul** αποφράζω το δρόμο // **a ~ gura cuiva** βουλώνω το στόμα κάποιου, τον αποστομώνω II. *ρ. μέσο* βουλώνομαι, εμφράσσομαι // **s-au astupat ţevile** βουλώθηκαν οι σωλήνες
astupare, astupări *ουσ. θηλ.* 1. το βούλωμα, το στούπωμα, το μπούκωμα, η έμφραξη, η απόφραξη
astupătoare, astupători *ουσ. θηλ.* ό,τι χρησιμεύει για βούλωμα τρύπας, ανοίγματος, κ.λ.π.
asuda, asud *ρ. αμ.* ιδρώνω
asudare, asudări *ουσ. θηλ.* η εφίδρωση
asuma, asum *ρ. μετ.* αναλαμβάνω, αναλαμβάνω την ευθύνη για κάτι // **a-şi ~ un risc** ριψοκινδυνεύω
asumare, asumări *ουσ. θηλ.* η ανάληψη 2. η αποδοχή ευθύνης
asupra *πρόθ.* 1. επί, επάνω, πάνω // **~ acestei probleme** επί του προβλήματος τούτου // **a avea ~ mea** έχω επάνω μου // **a avea influenţă ~ cuiva** έχω επιρροή πάνω σε κάποιον // **a prinde pe cineva ~ faptului** πιάνω κάποιον επ'αυτοφώρω // **a se repezi ~ cuiva** ορμώ επάνω σε κάποιον // **discuţia se poartă ~ acestui lucru** η συζήτηση αναφέρεται πάνω σ'αυτό το πράγμα // **ramura era aplecată ~ acoperişului** το κλαδί ήταν χαμηλωμένο πάνω στη σκεπή // **tigrul se aruncă ~ prăzii** η τίγρη ρίχτηκε πάνω στη λεία 2. εναντίων // **a îndrepta o armă ~ lui** κατευθύνω το όπλο εναντίων του
asupri, asupresc *ρ. μετ.* σκλαβώνω
asuprire, asupriri *ουσ. θηλ.* το σκλάβωμα
asuprit-ă, asupriţi-te *επίθ.* σκλαβωμένος-η-ο, σκλαβωτικός-ή-ό
asupritor-oare, asupritori-oare I. *επίθ.* καταπιεστικός-ή-ό, βασανιστικός-ή-ό, τυραννικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταπιεστής-έστρια (ο, η), βασανιστής-ίστρια (ο, η), δυνάστης-ις (ο, η) III. *επίρ.* καταπιεστικά, βασανιστικά, τυραννικά
asurzi, asurzesc I. *ρ. μετ.* 1. κουφαίνω // **l-au asurzit** τον είχαν κουφάνει II. *ρ. αμ.* γίνομαι κουφός, κουφαίνομαι // **am asurzit** έχω κουφαθεί
asurzire, asurziri *ουσ. θηλ.* η κώφωση, η κουφαμάρα
asurzitor-oare, asurzitori-oare *επίθ.* εκκωφαντικός -ή-ό // **zgomot ~** εκκωφαντικός θόρυβος
aş *γραμμ. μόριο της υποθετικής έγκλισης π.χ.* **aş vrea să văd şi eu acest tablou** θα ήθελα να δω κι εγώ αυτόν τον πίνακα // **aş putea să vă ajut** θα μπορούσα να σας βοηθήσω
aş! *επιφ.* μωρέ! μα ούτε λόγος δε γίνεται! // **aş! dar nici vorbă de aşa ceva!** μωρέ! μα ούτε καν πρόκειται γι'αυτό το πράγμα!
aşa I. *επίρ.* έτσι, ούτως, τοιουτοτρόπως // **~, da!** έτσι, ναι! // **~ e bine** έτσι είναι καλά // **~-i trebuie** έτσι του αξίζει // **~ încât** έτσι ώστε // **~ o fi** ίσως έτσι να'ναι // **~ sau altfel** έτσι ή αλλιώς // **~ şi ~** έτσι και έτσι // **~ zis-ă** ο λεγόμενος-η-ο // **lucrurile nu stau ~** τα πράγματα δε έχουν έτσι // **şi ~ mai departe** και ούτω καθεξής // **~ să fie!** έτσι να'ναι! // **azi ~, mâine ~** σήμερα έτσι, αύριο έτσι // **cam ~** κάπως έτσι // **ca să spun ~** για να πω έτσι // **nici ~, nici ~** ούτε έτσι, ούτε αλλοιώς // **ori ~, ori ~** είτε έτσι, είτε αλλοιώς // **tot ~ de harnic ca tine** το ίδιο εργατικός σαν και σένα II. *επίθ. αμετάβλ.* τέτοιος -α-ο // **~ copil** ένα τέτοιο παιδί // **~ nunţi mai rar** σπάνια γίνονται τέτοιοι γάμοι // **să faci ~ o greşeală!** να κάνεις ένα τέτοιο λάθος!
aşadar *επίρ.* ώστε, επομένως, άρα, λοιπόν, συνεπώς // **~ nu pot veni** επομένως δεν μπορώ να 'ρθω, να έλθω // **~ nu vrei** ώστε δε θέλεις
aşchia, aşchiez *ρ. μετ.* πελεκίζω, πελεκώ, σχίζω
aşchiat-ă, aşchiaţi-te *επίθ.* σχισμένος-η-ο, πελεκημένος-η-ο
aşchie, aşchii *ουσ. θηλ.* το πελεκούδι, το απόσχισμα, η παρασχίδα, η σχίζα, η αγκίδα // **aşchia nu sare departe de trunchi** το πελεκούδι δεν πηδάει μακριά απ'τον κορμό // **mi-a intrat o ~ sub unghie** μου μπήκε στο νύχι μια αγκίδα
aşchiere, aşchieri *ουσ. θηλ.* 1. η πελέκηση, το πελέκημα 2. η απόσχιση // *(τεχ.)* **teoria aşchierii** η θεωρία της απόσχισης
aşchiuţă, aşchiuţe *ουσ. θηλ.* το πελεκουδάκι, το μικρό πελεκούδι
aşeza, aşez I. *ρ. μετ.* 1. καθίζω 2. βάλλω, θέτω, τοποθετώ, αραδιάζω, παρατάσσω 3. εγκαθιστώ κάποιον ή κάτι κάπου // **a ~ cărţile** τοποθετώ τα βιβλία // **aşează-l în fotoliu** κάθισέ τον στην πολυθρόνα II. *ρ. μέσο* 1. κάθομαι 2. κατακάθομαι (ουσία μέσα σε υγρό) 3. εγκαθίσταμαι 4. τοποθετούμαι, παρατάσσομαι 5. στρώνομαι // **a se ~ la masă** κάθομαι στο τραπέζι // **a se ~ într-un sat bogat** εγκαθίσταμαι σ' ένα πλούσιο χωριό // **a se ~ la lucru** στρώνομαι στη δουλειά // **soldaţii s-au aşezat în rând, unul după altul** οι στρατιώτες παρατάχθηκαν στη σειρά ο ένας πίσω απ' τον άλλο
aşezare, aşezări *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση, η τοποθεσία 2. ο οικισμός, ο συνοικισμός 3. η εγκατάσταση 4. η παράταξη // **~ geografică** η γεωγραφική τοποθεσία (θέση)
aşezat-ă, aşezaţi-te *επίθ.* 1. τοποθετημένος-η-ο 2. καθισμένος-η-ο 3. *μτφ.* συγκρατημένος-η-ο, σοβαρός-ή-ό, μετρημένος-η-ο, φρόνιμος-η-ο // **~ în raft** τοποθετημένος στο ράφι // **~ la birou** καθισμένος στο γραφείο
aşezământ, aşezăminte *ουσ. ουδ.* το ίδρυμα // **~ cultural** το πολιτιστικό ίδρυμα
aşijderea *επίρ. (λαϊκ.)* επίσης, όμοια
aştepta, aştept I. *ρ. μετ.* περιμένω, αναμένω, καρτερώ, προσμένω, απαντέχω // **a se lăsa aşteptat** μας κάνει να τον περιμένουμε // **aşteaptă să-i pice mură-n gură** φτιάχνει τ' αμπέλι μ' ευχές / ευλογίες // **aştept să se facă ziuă** περιμένω να ξημερώσει // **aştept un răspuns** περιμένω μια απάντηση // **îl aşteaptă ca pe cireşul copt** τον περιμένει σαν το κρύο νερό // **îl aştept pe el** τον περιμένω // **la sfântul aşteaptă!** το μήνα που δεν έχει Σάββατο! II. *ρ. μέσο* βρίσκομαι σε αναμονή, σκέφτομαι να περιμένω, είμαι σε προσδοκία // **el se aşteaptă la un ajutor de la**

rude αυτός περιμένει μια βοήθεια απ'τους συγγενείς // **nu mă aşteptam la aşa ceva** δεν περίμενα κάτι τέτοιο

aşteptare, aşteptări *ουσ. θηλ.* 1. η αναμονή, η προσμονή, η προσδοκία, η καρτερία 2. η απαντοχή // **contrar aşteptărilor** αντίθετα της προσδοκίας, παρά τις προσδοκίες // **sala de ~** η αίθουσα αναμονής // **suntem în -a răspunsului dumneavoastră** είμαστε σε αναμονή της απάντησής σας // **peste aşteptări** περισσότερο από κάθε προσμονή

aşteptat-ă, aşteptaţi-te *επίθ.* αναμενόμενος-η-ο, προσμενόμενος-η-ο // **răspunsul ~** η αναμενόμενη απάντηση

aşterne, aştern I. *ρ. μετ.* 1. στρώνω 2. απλώνω κάτι πάνω σε μια επιφάνεια // **a ~ faţa de masă** απλώνω το τραπεζομάντιλο // **a ~ patul** στρώνω το κρεβάτι // **a ~ pe hârtie** στρώνω πάνω σε χαρτί (γράφω) // **cum îţi vei ~ aşa vei dormi** όπως στρώσεις θα κοιμηθείς II. *ρ. μέσο* 1. στρώνομαι 2. απλώνομαι // **a se ~ la drum** στρώνομαι στο δρόμο // **a se ~ pe lucru** στρώνομαι στη δουλειά // **a se ~ tăcerea** απλώνεται η σιωπή // **o vopsea care se ~ bine** μια μπογιά που απλώνεται καλά

aşternere, aşterneri *ουσ. θηλ.* το στρώσιμο, το άπλωμα

aşternut, aşternuturi I. *ουσ. ουδ.* 1. η στρώση, το στρώσιμο 2. το στρώμα, το στρωσίδι 3. *(για τα ζώα)* η στρωματιά II. *επίθ.* **aşternut-ă, aşternuţi-te** στρωμένος-η-ο

atac, atacuri *ουσ. ουδ.* 1. η επίθεση, η έφοδος 2. η καταδρομή, η εφόρμηση 3. *(νομ.)* η έφεση σε ανώτερο δικαστήριο 4. *(ιατρ.)* η προσβολή 5. *μτφ.* η κατάκριση, η επίκριση // **~ cardiac** η καρδιακή προσβολή // **~ la baionetă** εφ'όπλου λόγχη // **~ prin surprindere** επίθεση εξ απροόπτου / απροσδόκητη // **a porni la ~** ξεκινώ για επίθεση // **bază de ~** το ορμητήριο, η βάση για εφόρμηση σε πολεμική επιχείρηση // *(νομ.)* **cale de ~** η οδός εφέσεως

ataca, atac I. *ρ. μετ.* 1. επιτίθεμαι, κάνω επίθεση 2. ορμώ, εφορμώ 3. προσβάλλω 4. *(νομ.)* κάνω έφεση σε ανώτερο δικαστήριο για νέα κρίση της υπόθεσης 5. *μτφ.* αμφισβητώ 6. θίγω, κάνω λόγο για κάτι ξαφνικά 7. *μτφ.* κατακρίνω, επικρίνω // *μτφ.* **a ~ o problemă** θίγω ένα πρόβλημα // **a ~ oraşul** επιτίθεμαι στην πόλη // *(νομ.)* **a ~ o sentinţă** κάνω έφεση σε δικαστική απόφαση // *(νομ.)* **a ~ un testament** αμφισβητώ μια διαθήκη II. *ρ. αμ.* ορμώ, εφορμώ // *(αθλ.)* παίζω επιθετικά (σε αγώνισμα)

atacabil-ă, atacabili-e *επίθ.* αμφισβητήσιμος-η-ο

atacant-ă, atacanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο επιτιθέμενος // *(αθλ.)* ο επιθετικός παίκτης που αγωνίζεται στην επιθετική γραμμή της ομάδας

atacare, atacări *ουσ. θηλ.* η επίθεση, η προσβολή, το χτύπημα

atacat-ă, atacaţi-te *επίθ.* 1. επιτεθειμένος-η-ο 2. προβεβλημένος-η-ο

atacator-oare, atacatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο που επιτίθεται

ataman, atamani *ουσ. αρσ.* 1. *(ιστ.)* ο αρχηγός των κοζάκων 2. ο αρχηγός ομάδας ψαράδων

ataraxie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ. και φιλοσ.)* η αταραξία, η απάθεια

atare I. *επίθ. αμετάβλ.* 1. τέτοιος-οια-οιο 2. έκαστος -η-ο, κάθε τέτοιος-οια-οιο // **o ~ problemă** ένα τέτοιο πρόβλημα II. *συνδ. έκφρ.* **ca ~** λοιπόν, ώστε III. *επιρ. έκφρ.* **ca ~** επομένως, συνεπώς, άρα

ataş, ataşe *ουσ. ουδ.* το αμαξάκι, το καλάθι

ataşa, ataşez I. *ρ. μετ.* 1. προσκολλώ 2. προσδένω, προσάπτω, συνδέω // **a ~ la tren încă două vagoane** συνδέω στο τραίνο ακόμα δύο βαγόνια II. *ρ. μέσο* 1. αφοσιώνομαι 2. προσκολλώμαι, προσκολλιέμαι // **copii s-au ataşat de profesorul lor** τα παιδιά προσκολλήθηκαν στον καθηγητή τους

ataşabil-ă, ataşabili-e *επίθ.* 1. προσκολλητικός-ή-ό 2. *μτφ.* κοινωνικός-ή-ό

ataşament, ataşamente *ουσ. ουδ.* η προσκόλληση, η αφοσίωση, η αγάπη

ataşare, ataşări *ουσ. θηλ.* 1. η προσκόλληση 2. η πρόσδεση, η σύνδεση 3. η προσήλωση

ataşat, ataşaţi I. *ουσ. αρσ.* ο ακόλουθος // **~ de presă** ο ακόλουθος τύπου II. *επίθ.* αφοσιωμένος -η-ο, προσκολλημένος-η-ο

atavic-ă, atavici-ce *επίθ.* αταβιστικός-ή-ό

atavism *ουσ. ουδ.* ο αταβισμός

atârna, atârn I. *ρ. μετ.* κρεμώ, αναρτώ // **a ~ haina în cuier** κρεμώ το ρούχο στο κρεμαστήρι II. *ρ. αμ.* 1. κρεμιέμαι, κρέμομαι (επικρέμαμαι) 2. αιωρούμαι 3. βαραίνω, βαρύνω 4. εξαρτώμαι // **a ~ într-o parte** κρεμιέται σε μια μεριά // **acest pachet atârnă greu** αυτό το πακέτο βαραίνει πολύ // **fructele atârnă de ramuri** τα φρούτα κρεμιούνται από τα κλαδιά // **soarta lui atârnă numai de hotărârea ta** η τύχη του εξαρτάται μόνο από την απόφασή σου III. *ρ. μέσο* 1. κρεμιέμαι (ή κρέμομαι) 2. αναρτώμαι

atârnare, atârnări *ουσ. θηλ.* το κρέμασμα, η ανάρτηση 2. η εξάρτηση

atârnat-ă, atârnaţi-te *επίθ.* 1. κρεμασμένος-η-ο, κρεμαστός-ή-ό, αναρτημένος-η-ο

atârnătoare, atârnători *ουσ. θηλ.* ο αναρτήρας, η κρεμάστρα

atât, atâta, atâţia, atâtea I. *επίρ.* τόσο // **~ cât** τόσο όσο // **~ de mult încât** τόσο πολύ ώστε // **~ i-a trebuit ca să...** τόσο το'χει // **~ îl aduce capul** τόσο φτάνει το μυαλό του // **citeşte ~ cât şi mine** διαβάζει τόσο, όσο κι εγώ // **cu ~ mai bine / mai rău** τόσο το καλύτερο / το χειρότερο // **cu ~ mai mult cu cât** τόσο περισσότερο όσο // **el este ~ inteligent cât şi talentat** αυτός είναι τόσο νοήμων όσο και ταλαντούχος // **el o iubea ~ de mult** αυτός την αγαπούσε τόσο πολύ // **este o femeie ~ de bună !** είναι μια τόσο καλή γυναίκα! // **încă pe ~** ακόμα τόσο, άλλο τόσο // **într-~** τόσο ώστε // **mănâncă ~ cât vrei** φάγε τόσο όσο θέλεις // **nu vrea să aştepte ~** δε θέλει να περιμένει τόσο // **tot ~** άλλο τόσο // **tot ~ aproape** άλλο τόσο σχεδόν II. *επίθ. αόρ.* τόσος-η-ο // **~ lucru pot să-i spun** τόσο μπορώ να του πω // **-a lume** τόσος κόσμος // **-a pagubă** *(ειρ.)* τόση ζημιά // **-a timp cât** τόσον καιρό όσο // **atâţia copii** τόσα παιδιά // **are -ea cărţi că nu ştie unde să le pună** έχει τόσα βιβλία ώστε δεν ξέρει πού να τα βάλει // **de -ea ori** τόσες φορές // **pentru -a lucru** για τόσο πράγμα III. *αντ. αόρ.* τόσος-η-ο // **-a mai lipsea** τόσο μόνο έλειπε // **am -ea de făcut** έχω τόσα να κάνω // **cât costă? atâta** πόσο

κοστίζει; τόσο // **nici -a** ούτε τόσο // **nu ~** όχι τόσο // **numai -a** μόνο τόσο

atâtica *επίθ. αόρ.* τοσούτσικος-η-ο, τοσουλάκι

ateism *ουσ. ουδ.* ο αθεϊσμός, η αθεΐα, η αθρησκία

ateist-ă, ateişti-ste I. *επίθ.* άθεος-η-ο, αθεϊστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αθεϊστής-ίστρια (ο, η)

atelaj, atelaje *ουσ. ουδ.* τα ζεμένα ζώα μαζί με το αμάξι, η καρότσα με το υποζύγιο // **transport cu -e** η μεταφορά με ζεμένα ζώα στο αμάξι

atelă, atele *ουσ. θηλ.* (*χειρ.*) ο νάρθηκας

atelier, ateliere *ουσ. ουδ.* το συνεργείο, το εργαστήριο, το ατελιέ // **~ de ceramică** το κεραμοποιείο // **~ de reparații** το συνεργείο επισκευών // **~ de sculptură** το αγαλματοποιείο // **~ mecanic** το μηχανικό συνεργείο // **~ de croitorie** το ραφείο

atemporal-ă, atemporali-e *επίθ.* άχρονος-η-ο

ateneu, atenee *ουσ. ουδ.* το Αθήναιο

atenian-ă, atenieni-e I. *επίθ.* αθηναϊκός-ή-ό // **civilizația -ă** ο αθηναϊκός πολιτισμός II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αθηναίος-αία (ο, η)

atent-ă, atenți-te I. *επίθ.* 1. προσεκτικός-ή-ό 2 φιλοφρονητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο 3. *μτφ.* άγρυπνος-η-ο, έτοιμος-η-ο για δράση II. *επίρ.* προσεκτικά, φρόνιμα, συνετά

atenta, atentez *ρ. αμ.* 1. αποπειρώμαι, κάνω αρχή για την εκτέλεση αξιόποινης πράξης (που δεν πέτυχε) 2. *μτφ.* επιβουλεύομαι δολοφονία

atentat, atentate *ουσ. ουδ.* η απόπειρα δολοφονίας // **a comite un ~ împotriva cuiva** πράττω απόπειρα εναντίον κάποιου

atentator-oare, atentatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αποπειρώμενος-η-ο (ο, η), εκείνος ή εκείνη που κάνει απόπειρα

atenție, atenții *ουσ. θηλ.* 1. η προσοχή, η προσήλωση του νου σε κάτι 2. η επιτήρηση, η φροντίδα, η επαγρύπνηση 3. *μτφ.* η περιποίηση, η επιμέλεια, η μέριμνα 4. *μτφ.* το δώρο // **a atrage atenția cuiva** εφιστώ την προσοχή κάποιου, προσελκύω την προσοχή, τον κάνω να προσέξει // **în centrul -i noastre** στο κέντρο της φροντίδας μας // **nu i-a dat ~** δεν του έδωσε προσοχή // **v-am adus o mică ~** σας έφερα ένα μικρό δώρο

atenționa, atenționez *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να προσέξει // **l-am -t de atâtea ori** τον έκανα να προσέξει τόσες φορές, να δώσει τη δέουσα προσοχή

atențiune, atențiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. atenție

atenua, atenuez *ρ. μετ.* ελαφρώνω, ελαττώνω, μικραίνω, σμικρύνω, μετριάζω, ανακουφίζω II. *ρ. μέσο* ελαφραίνω, ξαλαφρώνω, μετριάζομαι, ανακουφίζομαι

atenuant-ă, atenuanți-te *επίθ.* 1. ελαφρυντικός-ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό, μετριαστικός-ή-ό 2. *(νομ.)* **circumstanțe -e** τα ελαφρυντικά

atenuare, atenuări *ουσ. θηλ.* η μετρίαση, ο μετριασμός, η ελάφρυνση, το ξαλάφρωμα, η ανακούφιση

aterină, aterine *ουσ. θηλ.* *(ιχθ.)* η αθερίνα, μικρό ψάρι

ateriza, aterizez *ρ. αμ.* προσγειώνω, προσγειώνομαι, προσγειούμαι

aterizare, aterizări *ουσ. θηλ.* η προσγείωση

aterizat-ă, aterizați-te *επίθ.* προσγειωμένος-η-ο

aterom *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* το αθήρωμα

atesta, atest *ρ. μετ.* βεβαιώνω, επιβεβαιώνω, πιστοποιώ, επιμαρτυρώ

atestare, atestări *ουσ. θηλ.* η βεβαίωση, η επιβεβαίωση, η επιμαρτυρία, η πιστοποίηση

atestat, atestate *ουσ. ουδ.* το πιστοποιητικό, το επίσημο έγγραφο για επιβεβαίωση ή πιστοποίηση

ateu-ee, atei-ee *ουσ. αρσ. και θηλ.* άθεος-η (ο, η), άθρησκος-η (ο, η)

atic-ă, atici-ce *επίθ.* αττικός-ή-ό

atingător-oare, atingători-oare *επίθ.* 1. εγγίζων -ουσα-ον, θίγων -ουσα-ον 2. *μτφ.* προσβλητικός -ή-ό, ενοχλητικός-ή-ό

atinge, ating I. *ρ. μετ.* 1. αγγίζω, εγγίζω, προσεγγίζω, εγγίζω ελαφρά, εφάπτω, θίγω 2. *μτφ.* πειράζω // **a ~ cu mâna** αγγίζω με το χέρι // **a ~ la punctul slab** θίγω στο αδύνατο σημείο, (στις χορδές της καρδιάς) // **a ~ o problemă** αγγίζω ένα πρόβλημα // **a ~ vârful muntelui** προσεγγίζω την κορυφή του βουνού // **a-și ~ scopul** πετυχαίνω το σκοπό μου // **cuvintele lui m-au atins** τα λόγια του με πείραξαν // **rugăm să nu atingeți marfa** παρακαλούμε, μην αγγίζετε το εμπόρευμα II. *ρ. μέσο* 1. θίγομαι, εφάπτομαι 2. *μτφ.* πειράζομαι, στενοχωριέμαι, προσβάλλομαι // **două corpuri se ating între ele** δύο σώματα εφάπτονται μεταξύ τους // **să nu ne atingem de această chestiune** να μην αγγιζόμαστε απ'αυτό το ζήτημα

atingere, atingeri I. *ουσ. θηλ.* 1. το άγγιγμα 2. το ψηλάφισμα 3. η επαφή 4. *μτφ.* η προσβολή, τα πειράγματα, η ενόχληση // **~ ușoară a mâinii** ελαφρό άγγιγμα του χεριού // **-a scopului** η επίτευξη του σκοπού // **a face ~** κάνω επαφή II. *επιρ. έκφρ.* **prin ~ cu ~** ανέγγιχτα

atipic-ă, atipici-ce *επίθ.* άτυπος-η-ο

atitudine, atitudini *ουσ. θηλ.* 1. η στάση 2. το φέρσιμο, η διαγωγή, η συμπεριφορά, η εκδήλωση διαθέσεων // **~ bărbătească** η ανδρική στάση // **~ constructivă** η εποικοδομητική στάση // **~ imparțială** η αμερόληπτη συμπεριφορά // **a lua ~** παίρνω θέση

atlantic-ă, atlantici-ce *επίθ.* ατλαντικός-ή-ό // **Oceanul Atlantic** ο Ατλαντικός Ωκεανός

atlas, atlase *ουσ. ουδ.* 1. ο άτλαντας 2. ο πρώτος αυχενικός σπόνδυλος

atlaz, atlazuri *ουσ. ουδ.* το ατλάζι // **de ~** ατλαζένιος -α-ο

atlet-ă, atleți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αθλητής-ήτρια (ο, η), αγωνιστής-ίστρια (ο, η)

atletic-ă, atletici-ce *επίθ.* 1. αθλητικός-ή-ό 2. γεροδεμένος-η-ο // *(αθλ.)* **întreceri atletice** οι αθλητικοί αγώνες

atletism *ουσ. ουδ.* ο αθλητισμός // **întreceri de ~** οι αγώνες στίβου, οι αθλητικοί αγώνες

atmosferă, atmosfere *ουσ. θηλ.* 1. η ατμόσφαιρα 2. το περιβάλλον 3. *φυσ.* η μονάδα που μετράει την πίεση ατμών ή αερίων // **a face ~** δημιουργώ ατμόσφαιρα

atmosferic-ă, atmosferici-ce *επίθ.* ατμοσφαιρικός-ή-ό

atoatevăzător-oare, atoatevăzători-oare *επίθ.* ιδ. atotvăzător

atol, atoli *ουσ. αρσ.* *(γεωγρ.)* η ατόλλη (το νησί από κοράλλια)

atom, atomi *ουσ. αρσ.* το άτομο (αποτελείται από πυρήνα και ηλεκτρόνια)

atomic-ă, atomici-ce *επίθ.* ατομικός-ή-ό // **arme atomice** τα ατομικά όπλα // **energie -ă** η ατομική

ενέργεια // **fizică -ă** η ατομική φυσική // **război ~** ο ατομικός πόλεμος // **submarin ~** το ατομικό υποβρύχιο
atomism *ουσ. ουδ.* ο ατομισμός
atomist-ă, atomiști-ste I. *επίθ.* ατομιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ατομιστής-ίστρια (ο, η)
atomiza, atomizez *ρ. μετ.* ατομοποιώ (χωρίζω την ύλη σε άτομα)
atomoelectric-ă, atomoelectrici-ce *επίθ.* ατομοηλεκτρικός-ή-ό (ο ηλεκτρισμός με βάση την ατομική ενέργεια)
aton-ă, atoni-e *επίθ.* άτονος-η-ο, ατονικός-ή-ό
atonalitate, atonalități *ουσ. θηλ.* η ατονικότητα
atonic-ă, atonici-ce *επίθ.* ατονικός-ή-ό
atonalism *ουσ. ουδ. (μουσ.)* ο ατοναλισμός
atonie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ατονία // **a suferi de ~** υποφέρω από ατονία, ατονώ
atotbiruitor-oare, atotbiruitori-oare *επίθ.* θριαμβεύων-ουσα-ον, αήττητος-η-ο, ανίκητος-η-ο
atotcunoscător-oare, atotcunoscători-oare I. *επίθ.* πολύξερος-η-ο, πολυμαθής-ής-ές, πάνσοφος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παντογνώστης-στρια (ο, η)
atotcuprinzător-oare, atotcuprinzători-oare *επίθ.* περιεκτικότατος-η-ο
atotputernic-ă, atotputernici-ce I. *επίθ.* παντοδύναμος-η-ο, πανίσχυρος-η-ο // **a fi ~** ο ίδιος αφέντης και μαγκούρα II. *ουσ. αρσ.* **Atotputernicul** ο Παντοδύναμος (ο Θεός)
atotputernicie *ουσ. θηλ.* η παντοδυναμία
atotștiutor-oare, atotștiutori-oare I. *επίθ.* παντοδίδαχτος-η-ο, περισπούδαστος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παντογνώστης-στρια (ο, η)
atotvăzător-oare, atotvăzători-oare I. *επίθ.* παντεποπεύων-ούσα-όν II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παντεπόπτης-τρια (ο, η)
atractiv-ă, atractivi-e *επίθ.* ελκυστικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό, ελκτικός-ή-ό // **o carte -ă** ένα ελκυστικό βιβλίο
atractivitate *ουσ. θηλ.* η ελκυστικότητα
atracție, atracții I. *ουσ. θηλ.* 1. η έλξη, ο ελκυσμός 2. η κλίση // **~ magnetică** η μαγνητική έλξη // **punct de ~ turistică** πόλος τουριστικής έλξης II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ελκτικός-ή-ό // **putere de ~** η ελκτική δύμανη
atrage, atrag I. *ρ. μετ.* 1. έλκω, προσελκύω, επισύρω, σύρω, τραβώ 2. *μτφ.* γοητεύω, θέλγω / / **a ~ după sine** συνεπάγομαι, συνεπιφέρω // **a ~ privirea** προσελκύω το βλέμμα // **îți atrag atenția să nu mai fumezi** σου εφιστώ την προσοχή να μην καπνίζεις πια // **magnetul ~ fierul** ο μαγνήτης έλκει (τραβάει) το σίδηρο II. *ρ. μέσο* έλκομαι, σέρνομαι, τραβιέμαι // **nu** se **atrag ci** se **resping** δεν έλκονται παρά απωθούνται
atragere, atrageri *ουσ. θηλ.* η έλξη, το τράβηγμα, η προσέλκυση
atrăgător-oare, atrăgători-oare *επίθ.* ελκυστικός-ή-ό, ελκτικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό
atrepsie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αθρεψία
atribui, atribui *ρ. μετ.* 1. αποδίδω 2. απονέμω 3. καταλογίζω // **a ~ pe nedrept** αποδίδω άδικα (αδίκως) // **acestui acord îi atribuim o importanță deosebită** σ'αυτήν τη συμφωνία της αποδίδουμε ξεχωριστή σημασία // **lui i se atribuie victoria** σ'αυτόν αποδίδεται η νίκη // **mi** se **atribuie vorbe pe care nu le-am spus** μου αποδίδουν λόγια που δεν είπα
atribuire, atribuiri *ουσ. θηλ.* η απόδοση, η απονομή, ο καταλογισμός
atribut, atribute *ουσ. ουδ.* 1. η ιδιότητα, το ιδιαίτερο γνώρισμα, το χαρακτηριστικό, το προσόν 2. το σύμβολο 3. *γραμμ.* ο προσδιορισμός σχετικά με το υποκείμενο (ο επιθετικός προσδιορισμός ή το κατηγορούμενο)
atributiv-ă, atributivi-e *επίθ.* απονεμητικός-ή-ό
atribuție, atribuții *ουσ. θηλ.* 1. η αρμοδιότητα 2. το καθήκον, το χρέος στην υπηρεσία ή την εργασία κάποιου, η υποχρέωση 3. η δικαιοδοσία
atrium *ουσ. ουδ.* 1. το άτριον 2. το άνω μέρος της καρδιάς
atroce *επίθ. αμετάβλ.* άγριος-α-ο, τρομερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, φοβερός-ή-ό, φρικαλέος-α-ο, άσπλαχνος-η-ο, απάνθρωπος-η-ο, σκληρός-ή-ό, ωμός-ή-ό
atrocitate, atrocități *ουσ. θηλ.* η αγριότητα, η φρικαλεότητα, η ωμότητα, η σκληρότητα
atrofia, atrofiază *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ατροφώ, δεν τρέφεται ικανοποιητικά // **spiritul** se **atrofiază** το πνεύμα ατροφεί
atrofiat-ă, atrofiați-te I. *επίθ.* άθρεφτος-η-ο, ατροφικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* ο ατροφικός (που πάσχει από ατροφία)
atrofie *ουσ. θηλ.* η ατροφία, η αθρεψία // *(ιατρ.)* **~ a mușchilor** η μυατροφία
atrofiere, atrofieri *ουσ. θηλ.* ιδ. atrofie
atropină, atropine *ουσ. θηλ.* η ατροπίνη
atu, atuuri *ουσ. ουδ.* 1. το ατού, το χαρτί που κερδίζει 2. *μτφ.* το δυνατό επιχείρημα
atunci I. *επίρ.* 1. τότε, τότες, σ'εκείνη την περίπτωση 2. σ'εκείνο τον καιρό // **chiar ~** ιδίως τότε, μάλιστα τότε // **dacă nu știi, ~ de ce stărui?** αφού δεν ξέρεις, τότε γιατί επιμένεις; // **de ~** έκτοτε, από τότε // **până ~** μέχρι τότε // **pe ~** σ'εκείνο τον καιρό // **tot ~** όλο τότε II. *συνδ.* τότε // **dacă mergi în oraș, ~ treci pe la mine** αν πας στην πόλη, τότε πέρασε απ'εμένα
ață, ațe *ουσ. θηλ.* η κλωστή, το νήμα, το ράμμα // **~ de cusut** η κλωστή για ράψιμο // **a băga ~ în ac** περνώ την κλωστή από την τρύπα της βελόνας // **a lăsa ața prea lungă** απολύω το ράμμα / το κλωνί / την κλωστή // **a se ține într-un fir de ~** κρέμεται από μια κλωστή // **cusut cu ~ albă** ραμμένο με άσπρη κλωστή / άσπρο ράμμα // **nici un capăt de ~** ούτε μια άκρη από κλωστή
ațâța, ațâț I. *ρ. μετ.* 1. υποκινώ, υποδαυλίζω, συνδαυλίζω, ανασκαλεύω 2. προτρέπω, διεγείρω // **a ~ focul** ανασκαλεύω τη φωτιά II. *ρ. μέσο* υποκινούμαι, ερεθίζομαι
ațâțare, ațâțări *ουσ. θηλ.* η υποδαύλιση, η συνδαύλιση, η υποκίνηση, η αναμόχλευση, η προτροπή, η διέγερση
ațâțător-oare, ațâțători-oare I. *επίθ.* προτρεπτικός-ή-ό, υποκινητικός-ή-ό, προκλητικός-ή-ό, αναμοχλευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο υποκινητής-ήτρια (ο, η), ο κινηματίας
ațică, ațici *ουσ. θηλ.* είδος αραιού και λεπτού βαμβακερού υφάσματος
aține, ațin I. *ρ. μετ.* βαστώ, εμποδίζω το πέρασμα κάποιου, παραφυλάω // **i-a ațînut calea** του έκοψε το δρόμο *(στέκοντας μπροστά του)* II. *ρ. μέσο* κρατιέμαι πίσω από κάποιον παρακολουθώντας τον από κοντά

aţinti, aţintesc *ρ. μετ.* 1. ατενίζω, προσηλώνω την προσοχή σε κάτι, καρφώνω το βλέμμα μου κάπου 2. καθηλώνω // **a ~ privirea supra** ατενίζω, κοιτάζω με προσήλωση πάνω σε κάτι
aţintire, aţintiri *ουσ. θηλ.* 1. η προσήλωση, το κάρφωμα 2. η σκόπευση
aţipi, aţipesc *ρ. αμ.* 1. αλαφροκοιμάμαι 2. νυστάζω
aţipire, aţipiri *ουσ. θηλ.* 1. ο ελαφρός ύπνος 2. η νύστα
aţipit-ă, aţipiţi-te *επίθ.* 1. αλαφροκοιμισμένος-η-ο 2. νυσταγμένος-η-ο
aţos-oasă, aţoşi-oase *επίθ.* 1. ινώδης-ης-ες, νηματώδης-ης-ες, με κλωστές 2. *μτφ. οικ.* ισχυρογνώμων-ων-ον, πεισματάρικος-η-ο
au *επίρ. ερωτ.* άραγε // **~ o fi primit scrisoarea mea?** έλαβε το γράμμα μου άραγε;
au *επιφ.* α! αχ! *(εκφράζει πόνο, απορία)*
audia, audiez *ρ. μετ.* 1. ακούω με προσοχή, παρακολουθώ 2. ακροάζομαι *ομ.* // **a ~ martorii** εξετάζω, ανακρίνω τους μάρτυρες, τους ακροάζομαι
audibil-ă, audibili-e *επίθ.* ακουστός-ή-ό
audibilitate *ουσ. θηλ.* η ακουστικότητα
audient-ă, audienţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακροατής -άτρια (ο, η)
audienţă, audienţe *ουσ. θηλ.* η ακρόαση // **a acorda o ~** παρέχω ακρόαση, δίνω ακρόαση // **am fost primit în ~** έγινα δεκτός σε ακρόαση
audiere, audieri *ουσ. θηλ.* 1. η ακρόαση 2. η ανάκριση, η εξέταση // **-a martorilor** η εξέταση μαρτύρων
audiofon, audiofoane *ουσ. ουδ.* το ακουστικό (η συσκευή για ενίσχυση της ακοής των ήχων για τους ανθρώπους με αδύνατη ακοή)
audiovideo *επίθ. αμετάβλ.* με οπτικοακουστικό μέσο με ραδιοτηλεόραση στη διάδοση των πληροφοριών
audiovizual-ă, audiovizuali-e *επίθ.* οπτικοακουστικός -ή-ό // **Consiliul Naţional al Audiovizualului** η Εθνική Επιτροπή του Ραδιοδώνου και της Τηλεοράσεως
auditiv-ă, auditivi-e *επίθ.* ακουστικός-ή-ό
auditor-oare, auditori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακροατής-άτρια (ο, η)
auditoriu, auditorii *ουσ. ουδ.* 1. το ακροατήριο, το σύνολο των ακροατών κάποιας ομιλίας 2. η αίθουσα παραδόσεων
audiţie, audiţii *ουσ. θηλ.* η ακρόαση // *(μουσ.)* **în primă ~** σε πρώτη ακρόαση // **~ muzicală** μουσική ακρόαση // **~ plăcută** ευχάριστη ακρόαση
augment, augmente *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η αύξηση
augmenta, augmentez *ρ. μετ.* αυξάνω, επαυξάνω, μεγαλώνω, μεγεθύνω
augmentativ-ă, augmentativi-e I. *επίθ.* αυξητικός-ή -ό, μεγεθυντικός-ή-ό II. *γραμμ.* το μεγεθυντικό (το όνομα που δηλώνει μεγέθυνση της αρχικής έννοιας του ουσιαστικού ή το όνομα που έχει κάτι σε μεγάλο βαθμό)
augur, auguruRi *ουσ. ουδ.* ο οιωνός, το προμήνυμα // **de bun ~** ευοίωνος-η-ο // **de rău ~** δυσοίωνος-η-ο
august I. *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Αύγουστος *(ο όγδοος μήνας του χρόνου)* II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αυγουστιάτικος-η-ο
august-ă, auguşti-ste *επίθ.* 1. Αύγουστος, τίτλος ρωμαίων αυτοκρατόρων 2. *μτφ.* μεγαλοπρεπής-ής-ές, αξιοπρεπής-ής-ές, επιβλητικός-ή-ό, σεπτός-ή-ό
aulă, aule *ουσ. θηλ.* η αίθουσα τελετών // **Aula Academiei** η αίθουσα τελετών της Ρουμανικής Ακαδημίας
aulic-ă, aulici-ce *επίθ.* αυλικός-ή-ό
aur *ουσ. ουδ.* 1. το χρυσάφι, ο χρυσός, το μάλαμα 2. *μτφ.* ο πλούτος // **~ curat** ο καθαρός χρυσός / / **~ verde** το δάσος // **broderie de ~** το χρυσοκέντημα // **bulă de ~** το χρυσόβουλλο // **cu păr de ~** χρυσομάλλης-ούσα (ο, η) // *επιθ. έκφρ.* **de ~** χρυσός-ή-ό, μαλαματένιος-ια-ιο // *οικον.* **etalon ~** ο χρυσούς κανών // **epoca de ~** η χρυσή εποχή // **gură de ~** χρυσόστομος-η-ο // **lâna de ~** το χρυσόμαλλο δέρας // **mină de ~** το χρυσωρυχείο, το μεταλλείο χρυσού // **o inimă de ~** μια χρυσή καρδιά, χρυσόκαρδος-η-ο // **păr de ~** χρυσόμαλλος // **podoabă de ~** το χρυσαφικό, τα χρυσαφικά // **pulbere de ~** η χρυσόσκονη, η σκόνη από χρυσάφι // **tăcerea e de ~** η σιωπή είναι χρυσός // **un inel de ~** ένα χρυσαφένιο δαχτυλίδι
auramină, auramine *ουσ. θηλ.* η χρυσαμίνη, η κίτρινη χρωστική
aurar, aurari *ουσ. αρσ.* ο χρυσοχόος
aurărie, aurării *ουσ. θηλ.* 1. το χρυσωρυχείο, το μεταλλείο χρυσού, το ορυχείο χρυσού 2. τα χρυσαφικά
aureola, aureolez *ρ. μετ.* 1. χρυσοστεφανώνω, περιβάλλω με φωτοστέφανο 2. *μτφ.* δοξάζω, εξυμνώ
aureolă, aureole *ουσ. θηλ.* 1. το φωτοστέφανο, ο φωτοστέφανος 2. *μτφ.* η δόξα, η αίγλη
aureomicină *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η χρυσομυκίνη
auri, auresc *ρ. μετ.* χρυσώνω, μαλαματώνω, επιχρυσώνω
auricul, auricule *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο καρδιακός κόλπος
auricular-ă, auriculari-e *επίθ.* 1. ωτικός 2. καρδιοκολπικός-ή-ό
auriculă, auricule *ουσ. θηλ.* το έξω ους αυτί, το πτερύγιο του ωτός
aurifer-ă, auriferi-e *επίθ.* χρυσοφόρος-α-ο // **nisip ~** η χρυσή άμμος
aurire, auriri *ουσ. θηλ.* η χρύσωση, το χρύσωμα, το μαλάμωμα, η επιχρύσωση
aurit-ă, auriţi-te *επίθ.* επίχρυσος-η-ο, επιχρυσωμένος-η-ο, χρυσωμένος, μαλαματωμένος-η-ο // **fie-ţi gura -ă!** από το στόμα σου και στου θεού τ'αυτί
auriu-e, aurii *επίθ.* χρυσός-ή-ό, χρυσαφής-ιά-ί, χρυσαφένιος-ια-ιο // **cărăbuş ~** ο χρυσοκάνθαρος
auroră, aurore *ουσ. θηλ.* 1. η χαραυγή, η αυγή, το χάραμα, τα χαράματα, το ξημέρωμα, τα ξημερώματα, ο όρθρος // **~ boreală** το βόρειο σέλας 2. *μτφ.* η απαρχή, η πρώτη αρχή
ausculta, ausculT *ρ. μετ. (ιατρ.)* στηθοσκοπώ, ακροάζομαι, εξετάζω ακροαστικά κάποιον
auscultare, auscultări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στηθοσκόπηση, η ακρόαση με ακουστικό όργανο
auspiciu, auspicii *ουσ. ουδ.* 1. η αιγίδα, η προστασία 2. το προμήνυμα, ο οιωνός // **sub auspiciile** υπό την αιγίδα
auster-ă, austeri-e *επίθ.* λιτός-ή-ό, αυστηρός-ή-ό
austeritate *ουσ. θηλ.* η εγκράτεια, η λιτότητα, η αυστηρότητα, η σκληρότητα
austral-ă, australi-e *επίθ.* 1. νότιος-ια-ιο 2. τα μέρη της γης που βρίσκονται προς το νότο // **emisfera -ă** το νότιο ημισφαίριο
australian-ă, australieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αυστραλός, Αυστραλέζος, Αυστραλή, Αυστραλέζα (ο, η) II. *επίθ.* αυστραλιακός-ή-ό, αυστραλιανός-ή -ό, αυστραλέζικος-η-ο

austriac-ă, austriaci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αυστριακός-ή (ο, η) II. *επίθ.* αυστριακός-ή-ό
austru *ουσ. ουδ.* ο νοτιοδυτικός άνεμος, η όστρια, ο νότιος άνεμος, ο λεβάντες, ο οστριογαρμπής
aut, auturi *επίρ. (αθλ.)* άουτ, έξω
autarhic-ă, autarhici-ce *επίθ.* αυτάρκης-ης-ες
autarhie, autarhii *ουσ. θηλ.* η αυτάρκεια
autentic-ă, autentici-ce *επίθ.* αυθεντικός-ή-ό, γνήσιος-α-ο, έγκυρος-η-ο, αξιόπιστος-η-ο // *(νομ.)* **act ~** το αυθεντικό έγγραφο
autenticitate *ουσ. θηλ.* η αυθεντικότητα, η γνησιότητα, η αξιοπιστία, η επισημότητα
autentifica, autentific *ρ. μετ.* κάνω ένα έγγραφο αυθεντικό, επικυρώνω, επισημοποιώ
autentificare, autentificări *ουσ. θηλ.* η επικύρωση, η επισημοποίηση
autentificat-ă, autentificați-te *επίθ.* επικυρωμένος -η-ο
autist, autiști *ουσ. αρσ.* αυτιστής-τίστρια (ο, η)
auto *ουσ. ουδ.* το αυτοκίνητο
autoaccidenta, autoaccidentez *ρ. μέσο* παθαίνω ατύχημα, γίνομαι θύμα ατυχήματος από δική μου ενέργεια, αυτοτραυματίζομαι
autoaccidentare, autoaccidentări *ουσ. θηλ.* ο αυτοτραυματισμός, το να γίνη κάποιος θύμα ατυχήματος από δική του υπευθυνότητα
autoadministra, autoadministrez *ρ. μέσο* αυτοδιοικούμαι
autoadministrare, autoadministrări *ουσ. θηλ.* η αυτοδιοίκηση
autoadministrație *ουσ. θηλ.* η αυτοδιοίκηση
autoafirmare, autoafirmări *ουσ. θηλ.* η αυτοανάδειξη
autoamăgi, autoamăgesc *ρ. μέσο* αυταπατώμαι
autoamăgire, autoamăgiri *ουσ. θηλ.* η αυταπάτη
autoamfibiu, autoamfibii *ουσ. ουδ.* το αμφίβιο αυτοκίνητο *(που μπορεί να μετακινηθεί στην ξηρά και στο νερό)*
autoapărare *ουσ. θηλ.* η αυτοάμυνα, η αυτοϋπεράσπιση
autoapreciere *ουσ. θηλ.* η αυτοεκτίμηση
autoaprindere, autoaprinderi *ουσ. θηλ.* η αυτανάφλεξη
autobasculantă, autobasculante *ουσ. θηλ.* το αυτοκίνητο με πλάστιγγα όπου τοποθετούνται τα εμπορεύματα και που μπορεί αυτόματα να τα ξεφορτώσει σηκώνοντας την πλάστιγγα, φορτηγό ανατρεπόμενο
autobază, autobaze *ουσ. θηλ.* η βάση για διατήρηση των αυτοκινήτων μιας επιχείρησης
autobetonieră, autobetoniere *ουσ. θηλ.* η μπετονιέρα πάνω σε αυτοκίνητο
autobiografic-ă, autobiografici-ce *επίθ.* αυτοβιογραφικός-ή-ό
autobiografie, autobiografii *ουσ. θηλ.* η αυτοβιογραφία
autoblindat, autoblindate *ουσ. ουδ.* το θωρηκτό αυτοκίνητο, το τεθωρακισμένο
autobuz, autobuze *ουσ. ουδ.* το λεωφορείο
autocamion, autocamioane *ουσ. ουδ.* το φορτηγό αυτοκίνητο
autocar, autocare *ουσ. ουδ.* το πούλμαν
autocaracteriza, autocaracterizez *ρ. μετ.* αυτοχαρακτηρίζω
autocaracterizare, autocaracterizări *ουσ. θηλ.* ο αυτοχαρακτηρισμός
autocefal-ă, autocefali-e *επίθ.* αυτοκέφαλος-η-ο
autocenzură, autocenzuri *ουσ. θηλ.* η αυτολογοκρισία
autocisternă, autocisterne *ουσ. θηλ.* το αυτοκίνητο με δεξαμενή για τη μεταφορά των υγρών
autoclavă, autoclave *ουσ. θηλ.* το αυτόκλειστον, το αυτόκαυστον
autoconducere, autoconduceri *ουσ. θηλ.* η αυτοδιοίκηση
autoconserva, autoconserv *ρ. μέσο* αυτοσυντηρούμαι
autoconservare, autoconservări *ουσ. θηλ.* η αυτοσυντήρηση
autocontrol, autocontroale *ουσ. ουδ.* ο αυτοέλεγχος
autoconvingere, autoconvingeri *ουσ. θηλ.* η αυτοπεποίθηση
autocrat, autocrați *ουσ. αρσ.* ο αυτοκράτορας
autocratic-ă, autocratici-ce *επίθ.* αυταρχικός-ή-ό
autocratism *ουσ. ουδ.* η αυταρχικότητα
autocrație, autocrații *ουσ. θηλ.* η αυταρχία, η αυτοκρατορία, η απολυταρχία
autocritic-ă, autocritici-ce I. *ουσ. θηλ.* η αυτοκριτική II. *επίθ.* αυτοκριτικός-ή-ό
autodemasca, autodemasc *ρ. μέσο* βγάζω ο ίδιος το προσωπείο που φορώ, ξεσκεπάζομαι
autodepășire, autodepășiri *ουσ. θηλ.* η αυτοϋπέρβαση
autodeterminare, autodeterminări *ουσ. θηλ.* (πολ.) η αυτοδιάθεση
autodezvoltare, autodezvoltări *ουσ. θηλ.* η αυτανάπτυξη
autodistrugere, autodistrugeri *ουσ. θηλ.* η αυτοκαταστροφή (ορισμένα βλήματα αυτοκαταστρέφονται όταν δεν αγγίζουν το στόχο)
autodizolva pers. 3 autodizolvă *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* αυτοδιαλύεται
autodizolvare, autodizolvări *ουσ. θηλ.* η αυτοδιάλυση
autodotare, autodotări *ουσ. θηλ.* ο αυτοεξοπλισμός με σύνεργα και μηχανήματα, η αυτοπροίκιση, η αυτοπροικοδότηση
autoevaluare, autoevaluări *ουσ. θηλ.* η αυτοεκτίμηση
autoescavator, autoescavatoare *ουσ. ουδ.* ο εκσκαφέας, εκσκαπτικό όχημα
autoexcitație, autoexcitații *ουσ. θηλ.* ο αυτοερεθισμός
autoexigență *ουσ. θηλ.* η αυτοαπαίτηση
autofecundare, autofecundări *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η αυτογονιμοποίηση
autofinanțare, autofinanțări *ουσ. θηλ.* η αυτοχρηματοδότηση
autofurgon, autofurgoane *ουσ. ουδ.* μεγάλο φορτηγό αυτοκίνητο
autofurgonetă, autofurgonete *ουσ. θηλ.* το μικρό φορτηγό αυτοκίνητο
autogară, autogări *ουσ. θηλ.* ο σταθμός για αυτοκίνητα
autogenă, autogene *επίθ.* αυτογενής-ής-ές // **sudură ~** η αυτογενής συγκόλληση, η οξυγονοκόλληση
autogestionare, autogestionări *ουσ. θηλ.* η αυτοδιαχείριση
autogestiune, autogestiuni *ουσ. θηλ* η αυτοδιαχείριση
autoghidat-ă, autoghidați-te *επίθ.* αυτοκατευθυνόμενος-η-ο
autogol, autogoluri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το αυτογκόλ (το τέρμα που σημειώνεται από ένα παίκτη στην ίδια του την ομάδα)

autograf-ă, autografi-e I. *επίθ.* αυτόγραφος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το αυτόγραφο
autogreder, autogredere *ουσ. ουδ.* η αυτόματη μηχανή για ίσιασμα των οδών
autoguverna, autoguvernez *ρ. μέσο* αυτοκυβερνώμαι
autoguvernare, autoguvernări *ουσ. θηλ.* η αυτοκυβέρνηση
autohton-ă, autohtoni-e *επίθ.* αυτόχθονας-η-ο, εγχώριος-ια-ιο, ντόπιος-ια-ιο, ιθαγενής-ής-ές
autoignora, autoignorez *ρ. μέσο* αγνοώ τον εαυτό μου
autoimpunere, autoimpuneri *ουσ. θηλ.* προσωπική υποχρέωση
autointitula, autointitulez *ρ. μέσο* αυτοκαλούμαι, αυτοτιτλοφορούμαι
autoliniştire *ουσ. θηλ.* ο εφησυχασμός
autoliză, autolize *ουσ. θηλ.* *(βιολ.)* η αυτόλυση
automacara, automacarale *ουσ. θηλ.* γερανοφόρο όχημα
automat-ă, automaţi-te I. *επίθ.* αυτόματος-η-ο // **mişcare -ă** η αυτόματη κίνηση // **reţea telefonică interurbană -ă** το αυτόματο υπεραστικό τηλεφωνικό δίκτυο II. *επίρ.* αυτόματα III. *ουσ. ουδ.* το αυτόματο
automat, automate *ουσ. ουδ.* το αυτόματο // **~ de scară** το αυτόματο σύστημα φωτισμού (σε πολυκατοικίες)
automatic-ă, automatici-ce *επίθ.* αυτοματικός-ή-ό
automatică *ουσ. θηλ.* η αυτοματική
automatism *ουσ. ουδ.* ο αυτοματισμός
automatiza, automatizez I. *ρ. μετ.* αυτοματοποιώ II. *ρ. μέσο* (για ενέργειες, χειρονομίες, κινήσεις) αυτοματοποιούμαι
automatizare, automatizări *ουσ. θηλ.* η αυτοματοποίηση
automişcare, automişcări *ουσ. θηλ.* η αυτοκίνηση
automobil-ă, automobili-e *επίθ.* αυτοκίνητος-η-ο
automobil, automobile το αυτοκίνητο, το αμάξι, η άμαξα
automobilism *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* ο αυτοκινητισμός
automobilist-ă, automobilişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτοκινητιστής-ίστρια (ο, η)
automobilistic-ă, automobilistici-ce *επίθ.* αυτοκινητιστικός-ή-ό
automodelism *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το σπορ κατασκευής μοντέλων που κινούνται μόνα τους, μοντελισμός
automorfism *ουσ. ουδ.* *(μαθ.)* ο αυτομορφισμός
automotor, automotoare *ουσ. ουδ.* το τραίνο με μοτέρ, η αυτοκινητάμαξα
automulţumire *ουσ. θηλ.* η αυτοϊκανοποίηση
automutila, automutilez *ρ. μέσο* αυτοακρωτηριάζομαι
automutilat-ă, automutilaţi-te *επίθ.* αυτοακρωτηριασμένος-η-ο
autonom-ă, autonomi-e *επίθ.* αυτόνομος-η-ο
autonomie, autonomii *ουσ. θηλ.* η αυτονομία
autonumi, autonumesc *ρ. μέσο* αυτοκαλούμαι
autopilot, autopiloţi *ουσ. αρσ.* ο αυτόματος πιλότος
autoplastie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η αυτοπλαστική
autopompă, autopompe *ουσ. θηλ.* το αυτοκίνητο με δεξαμενή και αντλία
autoportret, autoportrete *ουσ. ουδ.* η αυτοπροσωπογραφία
autopropulsat-ă, autopropulsaţi-te *επίθ.* αυτοπροωθούμενος-η-ο
autopropulsie *ουσ. θηλ.* η αυτοπροώθηση
autopsie, autopsii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η νεκροψία, η αυτοψία
autor-oare, autori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συγγραφέας (ο, η) 2. αυτουργός (ο. η), δράστης-στρια (ο, η) // **~ de articole de ziar** ο αρθρογράφος // **~ de manuale** ο αναγνωσματογράφος // **~ de opere satirice** ο σατιρικός // **~ de tragedii** (ο, η) τραγωδός // **~ moral** ο ηθικός αυτουργός // **drepturi de ~** τα συγγραφικά δικαιώματα
autorapid, autorapide *ουσ. ουδ.* η ταχεία αυτοκινητάμαξα
autoraş, autoraşe *ουσ. αρσ.* ο ασήμαντος συγγραφέας
autoreferat, autoreferate *ουσ. ουδ.* η αυτοεισήγηση
autoregla, autoreglez I. *ρ. μετ.* αυτορυθμίζω, ρυθμίζω αυτόματα (ένα μηχάνημα) II. *ρ. μέσο* αυτορυθμίζομαι
autoreglare, autoreglări *ουσ. θηλ.* η αυτορύθμιση
autoritar-ă, autoritari-e *επίθ.* αυταρχικός-ή-ό, δεσποτικός-ή-ό
autoritarism *ουσ. ουδ.* το αυταρχικό σύστημα, ο ολοκληρωτισμός
autoritate, autorităţi *ουσ. θηλ.* 1. η αρχή, οι αρχές 2. η αυθεντία 3. η εξουσία, το γόητρο, η επιβολή λόγω προσωπικής αξίας // **~ în specialitatea sa** αυθεντία στην ειδικότητα του // **~ morală** η ηθική ισχύς // **-a statului** το κύρος του κράτους
autoriza, autorizez *ρ. μετ.* 1. δίνω άδεια, επιτρέπω 2. εξουσιοδοτώ, πληρεξουσιοδοτώ
autorizare, autorizări *ουσ. θηλ.* η παροχή άδειας, η εξουσιοδότηση, η συγκατάθεση, η άδεια
autorizat-ă, autorizaţi-te *επίθ.* αδειούχος-α-ο, εξουσιοδοτημένος-η-ο, πληρεξούσιος-ια-ιο
autorizaţie, autorizaţii *ουσ. θηλ.* η άδεια, η συγκατάθεση, το πληρεξούσιο, η πληρεξουσιότητα
autosanitară, autosanitare *ουσ. θηλ.* το ασθενοφόρο, το υγειονομικό αυτοκίνητο
autoservi, autoservesc *ρ. μέσο* αυτοσερβίρομαι
autoservire *ουσ. θηλ.* το αυτοσερβίρισμα, η αυτοεξυπηρέτηση
autosifon, autosifoane *ουσ. ουδ.* το αυτόματο σιφόνι
autostop, autostopuri *ουσ. ουδ.* το οτοστόπ
autostradă, autostrăzi *ουσ. θηλ.* ο αυτοκινητόδρομος
autosugestie, autosugestii *ουσ. θηλ.* η αυθυποβολή
autosugestiona, autosugestionez *ρ. μέσο* αυθυποβάλλομαι, παθαίνω μόνος μου υποβολή, προϊδεάζομαι
autotractor, autotractoare *ουσ. ουδ.* 1. το τρακτέρ μεγάλης ισχύος που κινείται με τροχούς ή αλυσίδες 2. το αυτοκίνητο που μπορεί να μετακινηθεί σε οποιονδήποτε τόπο του εδάφους
autotracţiune *ουσ. θηλ.* η κίνηση η πραγματοποιημένη με αυτοκινητικά μέσα
autotransformator, autotransformatoare *ουσ. ουδ.* *(ηλεκτρ.)* ο αυτομετασχηματιστής
autotransport, autotransporturi *ουσ. ουδ.* οι μεταφορές με αυτοκίνητα
autotransportor, autotransportori *ουσ. αρσ.* ο εργάτης που δουλεύει σε αυτοκίνητο μεταφοράς υλικών
autotransportor, autotransportoare *ουσ. ουδ.* το θωρηκτό άοπλο αυτοκίνητο για τη μεταφορά του πεζικού
autoturism, autoturisme *ουσ. ουδ.* (το μικρό επιβατικό) αυτοκίνητο, η λιμουζίνα

autoutilitară, autoutilitare *ουσ. θηλ.* το μικρό φορτηγό αυτοκίνητο
autovehicul, autovehicule *ουσ. ουδ.* το αυτοκίνητο, το όχημα
autumnal-ă, autumnali-e *επίθ.* φθινοπωρινός-ή-ό
auxiliar-ă, auxiliari-e I. *επίθ.* βοηθητικός-ή-ό // **mijloace -e** τα βοηθητικά μέσα // *(γραμμ.)* **verb ~** το βοηθητικό ρήμα II. *ουσ. ουδ.* 1. το στήριγμα 2. η βοήθεια
auz, auzuri *ουσ. ουδ.* 1. η ακοή 2. το άκουσμα // **~ fin** η λεπτή ακοή // **~ muzical** μουσικό άκουσμα // **la -ul acestor vorbe** στο άκουσμα αυτών των λέξεων // **simțul -ului** η αίσθηση της ακοής
auzi, aud I. *ρ. μετ.* ακούω // **ai auzit ce i s-a întâmplat?** άκουσες τι έπαθε; // **a se face că n-aude** κάνει πως δεν ακούει // **aud şi nu-mi vine să cred** ακούω και δεν το πιστεύω // **aud un zgomot** ακούω ένα θόρυβο // **n-am auzit de el** δεν έχω άκουσει γι'αυτόν II. *ρ. αμ.* 1. ακούω 2. καταλαβαίνω, νιώθω 3. υπακούω // *μτφ.* **am auzit de cineva / ceva** τον έχω ακουστά // **din auzite** εξ ακοής // **nu aude deloc** δεν υπακούει καθόλου // **să auzim de bine!** ν'ακούσουμε για καλό! III. *ρ. μέσο (στο γ΄πρόσωπο)* ακούγεται // **aici nu se aude** εδώ δεν ακούγεται // *μτφ.* **se aude că...** ακούγεται ότι...
aval *ουσ. ουδ.* 1. κάτω (σε), καταντικρύ (του/της...) 2. *(εμπόρ.)* η τριτεγγύηση // **Dunărea în ~** καταντικρύ του Δούναβη
avalanşă, avalanşe *ουσ. θηλ.* 1. η χιονοστιβάδα 2. *μτφ.* το πλήθος
avancronică, avancronici *ουσ. θηλ.* παρουσίαση προτού παρασταθεί το θεατρικό έργο
avangardă, avangărzi *ουσ. θηλ.* 1. η εμπροσθοφυλακή 2. η πρωτοπορία // *επιθ. έκφρ.* **de ~** πρωτοπόρος-ος-ο, πρωτοποριακός-ή-ό
avangardism *ουσ. ουδ.* ο αβανγκαρντισμός
avangardist-ă, avangardişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρωτοπόρος (ο, η) II. *επίθ.* πρωτοποριακός-ή-ό
avanport, avanporturi *ουσ. ουδ.* ο προλιμένας
avanpost, avanposturi *ουσ. ουδ.* η προφυλακή, το προχωρημένο φυλάκιο
avanpremieră, avanpremiere *ουσ. θηλ.* η προδημοσίευση (έργου / ταινίας)
avans, avansuri *ουσ. ουδ.* 1. η προκαταβολή 2. το καπάρο 3. η προπληρωμή 4. η προαγωγή // *πληθ.* **avansuri** τα πρώτα διαβήματα // **a avea avans față de cineva** υπερέχω στην εργασία, προηγούμαι // **a-i face cuiva avansuri** προσπαθώ να κερδίσω την εύνοια κάποιου, ρίχνομαι κάποιου // **a plăti în avans** πληρώνω προκαταβολικά μια διαταγή πληρωμής
avansa, avansez I. *ρ. μετ.* 1. προάγω 2. προπληρώνω 3. ωθώ, προωθώ (υπόθεση), μετακινώ // **~ bani** προπληρώνω // **~ rândurile** μετακινώ τις γραμμές // **~ un funcționar** προάγω έναν υπάλληλο II. *ρ. αμ.* 1. προχωρώ, ανέρχομαι, προάγομαι 2. βαίνω (προς το τέλος) 3. *στρατ.* προελαύνω // **apele avansează spre uscat** τα νερά ανέρχονται προς την ξηρά // **funcționarii buni avansează în grad** οι καλοί υπάλληλοι προβιβάζονται σε βαθμό // **lucrările avansează bine** τα έργα προχωρούν καλά
avansare, avansări *ουσ. θηλ.* 1. η προαγωγή, ο προβιβασμός 2. η πρόοδος 3. η προπληρωμή // **~ în grad** ο προβιβασμός σε βαθμό // **-a banilor** η προπληρωμή // **a obține o ~** κατορθώνω μια προαγωγή
avansat-ă, avansați-te *επίθ.* 1. προηγμένος-η-ο, προχωρημένος-η-ο 2. ανερχόμενος-η-ο 3. προπληρωμένος-η-ο // **fluxul ~** η ανερχόμενη παλίρροια // **o grupă de începători şi una de -ți** μια ομάδα αρχάριων και μια προχωρημένων // **suma de bani -ă** το προπληρωμένο χρηματικό ποσό // **țară -ă** η προηγμένη χώρα
avanscenă, avanscene *ουσ. θηλ.* το προσκήνιο
avantaj, avantaje *ουσ. ουδ.* 1. το πλεονέκτημα, η υπεροχή 2. το προνόμιο, το προτέρημα 3. το όφελος, η ωφέλεια // **~ reciproc** το αμοιβαίο όφελος // **are -ul locului pe care-l ocupă** έχει το πλεονέκτημα της θέσης που κατέχει // **s-a schimbat în -ul său** άλλαξε προς όφελός του
avantaja, avantajez *ρ. μετ.* 1. προικίζω, πλεονεκτώ, ευνοώ, συμφέρω 2. *απροσ.* ταιριάζει, αρμόζει, πάει // **coafura aceasta te avantajează** η κόμμωση αυτή σου πάει, σε κολακεύει
avantajare *ουσ. θηλ.* η προίκιση
avantajat-ă, avantajați-te *επίθ.* προικισμένος-η-ο
avantajos-oasă, avantajoşi-oase I. *επίθ.* συμφέρων-ούσα, πλεονεκτικός-ή-ό, ωφέλιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές // **este într-o situație -ă față de noi** είναι σε μια πλεονεκτική κατάσταση σε σχέση με μας II. *επίρ.* πλεονεκτικά
avantren, avantrenuri *ουσ. ουδ.* το μπροστινό μέρος μιας αγροτικής μηχανής με τροχούς
avar-ă, avari-e I. *επίθ.* φιλάργυρος-η-ο, τσιγγούνικος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιλάργυρος-η (ο, η), τσιγγούνης-α (ο, η)
Avar-ă, Avari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.) (στον πληθ.)* οι Άβαροι
avaria, avariez I. *ρ. μετ.* προξενώ αβαρία, βλάπτω, κάνω ζημία, χαλνώ II. *ρ. μέσο* βλάπτομαι, ζημιώνομαι, παθαίνω φθορά, χαλνώ, χαλιέμαι
avariat-ă, avariați-te *επίθ.* βλαμμένος-η-ο, ζημιωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο, που έχει πάθει αβαρία
avarie, avarii *ουσ. θηλ.* η αβαρία, η ζημιά (σε πλοίο, φορτίο, αεροπλάνο, οικοδόμημα, κ.λ.π.)
avariere, avarieri *ουσ. θηλ.* η αβαρία, η ζημιά, η βλάβη
avariție, avariții *ουσ. θηλ.* η φιλαργυρία, η τσιγγουνιά
avânt, avânturi *ουσ. ουδ.* 1. η ορμή, η φόρα, η εφόρμηση 2. η άνοδος, η ανάπτυξη 3. η ορμητικότητα 4. *μτφ.* ο ενθουσιασμός // **a lua avânt** παίρνω ορμή
avânta, avânt I. *ρ. μετ.* παρωθώ, προωθώ II. *ρ. μέσο* ορμώ, εφορμώ, χυμώ, ρίχνομαι
avântare, avântări *ουσ. θηλ.* η όρμηση, το όρμημα, η εξόρμηση, η ορμητική κίνηση
avântat-ă, avântați-te I. *επίθ.* 1. ορμητικός-ή-ό 2. σφριγηλός-ή-ό 3. *μτφ.* φλογερός-ή-ό. ενθουσιώδης-ης-ες II. *επίρ.* ορμητικά, σφοδρά
avea, am, ai, are, avem, aveți, au *μτχ.* **avut** I. *ρ. μετ.* έχω 1. κατέχω // **ce-am avut şi ce-am pierdut** δέν έχασα τίποτε, αδιαφορώ 2. δέχομαι, κληρονομώ // **casa o am de la părinți** το σπίτι το έχω από τους γονείς μου 3. αποτελούμαι // **casa are patru camere** το σπίτι έχει τέσσαρα δωμάτια 4. κρατώ, φορώ // **în mână are cartea** στο χέρι κρατάει ένα βιβλίο // **are un şal pe umeri** φοράει

ένα σάλι στους ώμους 5. είμαι μιας ηλικίας // **are cincisprezece ani** είναι δεκαπέντε χρονών 6. πρέπει // **are de făcut cumpărături** πρέπει να κάνει ψώνια // **n-are decât să spună şi se va face** δεν πρέπει παρά να μιλήσει και θα γίνει το πράγμα 7. *(γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* υπάρχει // **n-are cine săl mângâie** δεν υπάρχει κανείς να τον παρηγορήσει II. *ρ. βοηθ.* έχω (για τον αόριστο: **am, ai, a, am, aţi, au**· για τον υποστακτική: **aş, ai, ar, am, aţi, ar**) σχηματίζει τον αόριστο της οριστικής και την υποτικτική // **ar citi** θα διάβαζε III. σχηματίζει ένα λαϊκό μέλλον // **are să sosească** θα φτάσει IV. *ρ. μέσο* **a se avea bine sau rău cu cineva** τα έχω καλά ή άσχημα με κάποιον // **a se avea dragi** το να αγαπάει κανείς

avenă, avene *ουσ. θηλ.* η καταβόθρα

aventura, aventurez *ρ. μέσο* ριψοκινδυνεύω, παρατολμώ, κάνω επικίνδυνη επιχείρηση, ρίχνομαι, εκθέτομαι σε κίνδυνο // **s-a -t să ceară totul** ριψοκινδύνεψε να τα ζητήσει όλα

aventură, aventuri I. *ουσ. θηλ.* 1. η ριψοκίνδυνη επιχείρηση 2. η περιπέτεια, το τυχαίο περιστατικό 3. *μτφ.* η σύντομη ερωτική σχέση II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** περιπετειώδης-ης-ες // **roman de aventuri** το περιπετειώδες μυθιστόρημα

aventurier-ă, aventurieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυχοδιώκτης-ώτρια ή -ισσα (ο, η)

aventurism *ουσ. ουδ.* ο τυχοδιωκτισμός

aventurist-ă, aventurişti-ste *επίθ.* ριψοκίνδυνος-η -ο, παράτολμος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο

aventuros-oasă, aventuroşi-oase *επίθ.* τυχοδιωκτικός-ή-ό, περιπετειώδης-ης-ες

avere, averi *ουσ. θηλ.* η περιουσία, ο πλούτος // **~ în bani** η χρηματική περιουσία // **~ mobilă şi imobilă** η κινητή και ακίνητη περιουσία // **a face ~** κάνω περιουσία, πλουτίζω

avers, aversuri *ουσ. ουδ.* η όψη (του μετάλλιου / νομίσματος)

aversă, averse *ουσ. θηλ.* η ραγδαία βροχή (η ορμητική και σε μεγάλη ποσότητα βροχή)

aversiune, aversiuni *ουσ. θηλ.* η απέχθεια, η αποστροφή, η αντιπάθεια // **simt ~** απεχθάνομαι, αποστρέφομαι

avertisment, avertismente *ουσ. ουδ.* 1. η προειδοποίηση 2. η νουθεσία // **mustrare cu ~** μομφή με προειδοποίηση

avertiza, avertizez *ρ. μετ.* προειδοποιώ

avertizare, avertizări *επιθ. έκφρ.* **de ~** προειδοποιητικός-ή-ό // **instalaţie de ~** η προειδοποιητική εγκατάσταση

avertizor, avertizoare *ουσ. ουδ.* το προληπτικό, το μέσο με το οποίο απομακρύνεται κάτι, το προειδοποιητικό

aviatic-ă, aviatici-ce *επίθ.* αεροπορικός-ή-ό

aviator-oare, aviatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αεροπόρος (ο, η), πιλότος (ο, η), *(στρατ.)* ο σμηνίτης

aviaţie, aviaţii *ουσ. θηλ.* η αεροπορία // **aviaţia civilă** η πολιτική αεροπορία // **aviaţia militară** η στρατιωτική αεροπορία

avicol-ă, avicoli-e *επίθ.* ορνιθοκομικός-ή-ό // **fermă -ă** το ορνιθοτρόφειο

avicultor-oare, avicultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορνιθοκόμος (ο, η), ορνιθοτρόφος (ο, η)

avicultură *ουσ. θηλ.* η ορνιθοκομία, η ορνιθοτροφία

avid-ă, avizi-de *επίθ.* άπληστος-η-ο, ακόρεστος, αχόρταγος-η-ο // **~ de bani** άπληστος για χρήματα // **~ de învăţătură** ο διψασμένος για μάθηση

aviditate *ουσ. θηλ.* η απληστία, η πλεονεξία

avion, avioane *ουσ. ουδ.* το αεροπλάνο // **~ cu reacţie** το αεριωθούμενο αεροπλάνο // **~ de vânătoare** το καταδιωκτικό // **~-pilot** το αεροπλάνο που πιλοτάρεται αυτόματα (χωρίς αεροπόρο) μεταφέρει εκρηκτικό ή πυρηνικό φορτίο // **~ supersonic** το υπερηχητικό αεροπλάνο // *στρατ.* **formaţie de avioane** το σμήνος // **par ~** αεροπορικώς

avitaminoză, avitaminoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αβιταμίνωση

aviz, avize *ουσ. ουδ.* 1. το αγγελτήριο, το ειδοποιητήριο, η ειδοποίηση, η είδηση 2. η γνώμη, η γνωμάτευση, η γνωμοδότηση, το πόρισμα // **~ de expediţie** η αγγελία αποστολής // **~ telefonic** η τηλεφωνική αγγελία // **-ul unei persoane competente** η γνωμάτευση ενός αρμοδίου προσώπου

aviza, avizez I. *ρ. μετ.* αγγέλλω, ειδοποιώ, γνωστοποιώ II. *ρ. αμ.* γνωματεύω, γνωμοδοτώ

avizare, avizări *ουσ. θηλ.* η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση, η γνωμοδότηση // *επιθ. έκφρ.* **de avizare** ειδοποιητήριος-α-ο

avizat-ă, avizaţi-te *επίθ.* 1. ειδοποιημένος-η-ο 2. γνωμοδοτημένος-η-ο 3. *(για άνθρωπο)* που έχει έγκυρη γνώμη πάνω σε θέμα της αρμοδιότητάς του

avizier, aviziere *ουσ. ουδ.* το ειδοποιητήριο

avocat-ă, avocaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* δικηγόρος (ο, η) // **colegiul avocaţilor** ο δικηγορικός σύλλογος

avocatură *ουσ. θηλ.* η δικηγορία, το δικηγορικό επάγγελμα // **a exercita -a** εξασκώ το δικηγορικό επάγγελμα // **birou de ~** το δικηγορικό γραφείο

avocăţel, avocăţei *ουσ. αρσ.* ο δικηγοράκος, ο δικηγορίσκος (ο άσημος δικηγόρος)

avocăţesc-ească, avocăţeşti *επίθ.* δικηγορικός-ή-ό

avocăţeşte *επίρ.* δικηγορικώς // **a întors-o ~** το γύρισε δικηγορικώς

avort, avorturi *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η αποβολή (τεχνητή ή αυτόματη), η έκτρωση, η άμβλωση

avorta, avortez I. *ρ. αμ. (ιατρ.)* αποβάλλω, απορρίχνω, γεννώ πρόωρα, κάνω έκτρωση

avortare, avortări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η άμβλωση, η αποβολή, η έκτρωση

avorton, avortoni *ουσ. αρσ.* το άμβλωμα, το έκτρωμα, το εξάμβλωμα, το απόρριγμα

avuabil-ă, avuabili-e *επίθ.* ομολογήσιμος-η-ο

avut-ă, avuţi-te 1. *επίθ.* πλούσιος-ια-ιο, εύπορος-η-ο 2. *ουσ. ουδ.* η περιουσία // **-ul obştesc** η δημόσια περιουσία

avuţie, avuţii *ουσ. θηλ.* ο πλούτος, η περιουσία // **avuţia naţională** ο εθνικός πλούτος

ax, axe *ουσ. ουδ.* ο άξονας

axa, axez I. *ρ. μετ.* 1. κεντράρω II. *ρ. μέσο μτφ.* στηρίζομαι, βασίζομαι, προσανατολίζομαι, συγκεντρώνομαι

axare, axări *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση γύρω από τον άξονα 2. *μτφ.* η προσήλωση γύρω σε μια ιδέα, σκοπό, επάγγελμα, κ.λ.π

axă, axe *ουσ. θηλ.* ο άξονας // **axa Pământului** ο άξονας της γης

axial-ă, axiali-e *επίθ.* αξονικός-ή-ό // **mişcare -ă** η αξονική κίνηση

axilă, axile *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η μασχάλη
axiologie *ουσ. θηλ.* η αξιολογία // **axiologia artei** η αξιολογία της τέχνης
axiomatic-ă, axiomatici-ce *επίθ. (φιλοσ. μαθ.)* αξιωματικός-ή-ό
axiomă, axiome *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το αξίωμα (πρόταση γενικά αυταπόδεικτη)
axis *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο δεύτερος αυχενικός σπόνδυλος
azalee *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αζαλία, η αζαλέα
azbest *ουσ. ουδ.* ο αμίαντος, το αμίαντο (ορυκτό άκαυστο)
azbociment *ουσ. ουδ.* το αμιαντοτσιμέντο (υλικό για κατασκευή πλακών, σωλήνων, κ.λ.π.)
azerbaidjan-ă, azerbadjeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αζέρος, Αζέρα (ο, η) II. *επίθ.* αζερικός-ή-ό
azi *επίρ.* σήμερα, σήμερον // **~dimineață** σήμερα το πρωί // **~mâine** απ' τη μια μέρα στην άλλη // **~noapte** την περασμένη νύχτα // **a trăi de ~ pe mâine** ζω μεροδούλι-μεροφάι (ζω φτωχικά) // **de ~** σημερινός-ή-ό, τωρινός-ή-ό // **de ~ înainte** από σήμερα και στο εξής, εις το εξής // **de ~ în cinci zile** σε πέντε μέρες από σήμερα // **începând de ~** αρχίζοντας από σήμερα // **în ziua de ~** στη σημερινή μας εποχή, την σήμερον ημέρα // **tineretul de ~** η σημερινή νεολαία
azil, aziluri *ουσ. ουδ.* 1. το άσυλο 2. *μτφ.* το καταφύγιο // **~ de bătrâni** το γηροκομείο // **~ de nebuni** το τρελοκομείο // *(πολ.)* **~ politic** το πολιτικό άσυλο
azimă, azime *ουσ. θηλ.* το άζυμο ψωμί (το απροζύμωτο ψωμί)
azimut *ουσ. ουδ. (αστρ.)* το αζιμούθιον // **~ geografic** το γεωγραφικό αζιμούθιο
azoospermie *ουσ. θηλ.* η έλλειψη των σπερματοζωαρίων απ' το σπέρμα, η αζωοσπερμία
azot *ουσ. ουδ. (χημ.)* το άζωτο (χημικό στοιχείο, συστατικό σπουδαίο του ατμοσφαιρικού αέρα)
azotat, azotați *ουσ. αρσ.* τα νιτρικά άλατα (τα άλατα του νιτρικού οξέος, τα λιπάσματα)
azotic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** οξείδιον του αζώτου (το αζωτικόν οξύ) (το νιτρικό οξύ) // **oxid ~** το αζωτοξείδιον
azotos *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το αζωτούχο οξύ
Aztec-ă, Azteci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αζτέκος-α (ο, η) (αρχαίος λαός του Μεξικού) II. *επίθ.* αζτέκικος-η-ο (που ανήκει στους Αζτέκους)
azur *ουσ. ουδ.* το κυανό, το γαλανό, το ουράνιο (χρώμα), το γαλάζιο // **Coasta de Azur** η Κυανή Ακτή
azuriu-ie, azurii *επίθ.* γαλάζιος-ια-ιο, κυανός-ή-ό
azvârli, azvârl I. *ρ. μετ.* πετώ, ρίχνω // **a ~ ceva departe** πετώ (ρίχνω) κάτι μακριά // **a ~ cu pietre în cineva** ρίχνω πέτρες σε κάποιον // *μτφ.* **a-l ~ din sală** τον βγάζω έξω) II. *ρ. αμ.* (για τα ζεμένα ζώα) κλωτσάω, χτυπώ με τα πόδια III. *ρ. μέσο* πετιέμαι, ρίχνομαι, επιτίθεμαι εναντίον κάποιου, ορμώ
azvârlire, azvârliri *ουσ. θηλ.* το πέταμα, το πέταγμα, η ριξιά, το ρίξιμο
azvârlită, azvârlite *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το πέταγμα, το ρίξιμο // **a da de-a azvârlita** το να ρίχνω στ'άχρηστο
azvârlitură, azvârlituri *ουσ. θηλ.* η ριξιά, το ρίξιμο // **la o azvârlitură de băț** ίσια με την απόσταση μιας ριξιάς του ραβδιού

Ă, ă

Ă, ă *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα ă το δεύτερο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Το φωνήεν το οποίο σημειώνει αυτό το γράμμα, ανύπαρκτο στην Ελληνική γλώσσα αντιστοιχεί στο Αγγλικό [a] από την λέξη **girl**

ăl (a, ăi, ale) *επίθ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* (για αντικείμενα ή πρόσωπα που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση) εκείνος-η-ο // **~ om** εκείνος ο άνθρωπος // **ale femei** εκείνες οι γυναίκες

ăla (aia, ăia, alea) *αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* (για αντικείμενα ή πρόσωπα που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση) I. εκείνος-η-ο // **~ nu învață minte** εκείνος δε βάζει μυαλό // **alea n-au venit la muncă** εκείνες δεν έχουν έρθει στη δουλειά // **ăia s-au dus la plimbare** εκείνοι πήγαν περίπατο // **de aia că sunt numai două şi eu vreau trei** γιατί είναι μόνο δύο κι εγώ θέλω τρία // **de ce? - de aia** γιατί; - γι' αυτό ή γιατί // **tocmai de aia** ακριβώς γι' αυτό // **un ~** κάποιος II. *επίθ. δεικτ.* **lucrul ~** εκείνο το πράγμα // **toate alea** όλα εκείνα (τα χρειαζούμενα)

ălălalt (ailaltă, ăilalți, alelalte) I. *επίθ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* άλλος-η-ο, ο άλλος, η άλλη, το άλλο // **alelalte femei** οι άλλες γυναίκες // **ăilalți copii** τα άλλα παιδιά // **luna ailaltă** ο άλλος μήνας // **partea ailaltă** η άλλη μεριά II. *αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* ο άλλος, η άλλη, το άλλο // **ailaltă a refuzat să semneze** η άλλη αρνήθηκε να υπογράψει // **alelalte muncesc** οι άλλες δουλεύουν // **ăilalți au rămas pe loc** οι άλλοι έμειναν επί τόπου // **a vorbit ~** ο άλλος μίλησε

ăst (astă, ăştia, aste) *επίθ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* (για κάποιον ή κάτι που είναι κοντά τοπικά ή χρονικά) αυτός-ή-ό // **astă dată** αυτή τη φορά // **astă iarnă** περασμένο χειμώνα // **aste necazuri** αυτές οι στενοχώριες // **ăştia frumoşii** αυτοί οι όμορφοι

ăsta (asta, ăştia, astea) *αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* αυτός-ή-ό // **~ contrazice mereu** αυτός αντιμιλά πάντα (σε ό,τι προτείνουμε) // **asta a încurcat lucrurile** αυτή μπέρδεψε τα πράγματα // **asta e!** αυτό είναι! // **ăştia ştiu ce vor** αυτοί ξέρουν τι θέλουν // **cu asta am terminat** με αυτό τελειώνω // **cu toate astea** παρόλα αυτά, ή με όλα ταύτα // **pentru asta** γι' αυτό // **şi ce-i cu asta?** ε, και τι;

ăstălalt (astălaltă, ăştilalți, astelalte) *αντ. δεικτ. (λαϊκ. και οικ.)* ο άλλος, η άλλη, το άλλο // **astălaltă se opune** η άλλη αντιτίθεται // **astelalte acceptă** οι άλλες αποδέχονται // **ăştilalți protestează** οι άλλοι διαμαρτύρονται // **a venit ~** ήρθε ο άλλος

Â, â

Â, â *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **â**, το τρίτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Σημειώνει το μέσο φωνήεν [ɨ] τον *οποίο* αποδίδει και το γράμμα **î**. Το γράμμα **â** χρησιμοποιείται στη γραφή των λέξεων μόνο στο εσωτερικό των λέξεων, π.χ. **câştig** (κέρδος), **mână** (χέρι), **râmă** (σκουλήκι), **pâine** (ψωμί), **cântec** (τραγούδι), **câmp** (κάμπος), **câine** (σκυλί), κ.λ.π., όμως όχι και σε περίπτωση σύνθετων λέξεων που περιέχουν λέξη που αρχίζει με î π.χ. **neînceput, neînțelegere**

B, b

B, b *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **b**, το τέταρτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [μπ].

ba I. *επίρ.* όχι, μα, μα όχι // ~ **da** μα ναι // ~ **bine că nu** μα πως όχι (βέβαια, αναμφισβήτητα, εννοείται) // ~ **nu** μα όχι // *(ειρ.)* ~ **nu zău!** νάμαστε σοβαροί! // **n-am timp acum – ba ai!** δεν έχω καιρό τώρα – μα όχι, έχεις! // **nici da, nici** ~ καμία απάντηση // **nu mi-ai văzut ochelarii? – ~ i-am văzut pe birou** δεν είδες τα γυαλιά μου; – μα τα είδα πάνω στο γραφείο II. *σύνδ.* οτέ μεν, οτέ δε // ~ **aici, ba acolo** άλλοτε μεν εδώ, άλλοτε δε εκεί // ~ **într-un fel,** ~ **în altul** πότε μεν κατ'αυτόν τον τρόπο, πότε δε κατά τον άλλον // ~ **una,** ~ **alta** άλλοτε μεν το ένα, άλλοτε δε το άλλο

babalâc, babalâci *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* ο μπαμπαλής

babă, babe *ουσ. θηλ.* 1. η βάβω, η γιαγιά, η γριά 2. *(γεωγ.)* ο απομονωμένος βράχος με σχήμα μανιταριού // **a se juca de-a baba oarba** παίζω στο παιχνίδι της τυφλόμυγας // **Baba-cloanța** η κακή και χωρίς δόντια γριά // **zilele babelor** / **Babele** οι εννιά πρώτες μέρες του Μαρτίου όταν ο καιρός αλλάζει ξαφνικά και έρχεται κακοκαιρία με χιόνια και παγωνιά

babilonean-ă, babiloneni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* βαβυλώνιος -ια (ο, η)

babilonic-ă, babilonici-ce *επίθ.* βαβυλωνιακός-ή-ό // **robia -ă** η βαβυλωνιακή σκλαβιά

babilonie, babilonii *ουσ. θηλ.* η βαβυλωνία // *μτφ.* η αναστάτωση, το μπέρδεμα

babord, baborduri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η αριστερά πλευρά του πλοίου

babornița, babornițe *ουσ. θηλ.* η μπαμπόγρια, η ασκημογερόντισσα, η γερομάντισσα

babușcă, babuște *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* είδος ψαριού γλυκά νερού

bac, bacuri *ουσ. ουδ.* το πλεούμενο γεφύρι, η αβαθής λέμβος, η ρηχή βάρκα, το πορθμείο

bac, bacuri *ουσ. ουδ.* 1. το εργαλείο για σφίξιμο των ανταλλακτικών πάνω στο μάγγανο για να επεξεργαστούν 2. οι απολυτήριες εξετάσεις του λυκείου

bacalaureat-ă, bacalaureați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. οι απολυτήριες εξετάσεις του λυκείου 2. ο, η επιτυχών-ούσα στις απολυτήριες εξετάσεις του λύκειου

bacanală, bacanale *ουσ. θηλ.* 1. η βακχεία 2. *μτφ.* τα όργια

bacantă, bacante *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η Βάκχη (η μαινάδα , μυθολογικό πρόσωπο που εξυπηρετεί το Θεό Βάκχο)

bacara *ουσ. θηλ.* ο μπακαράς, είδος τυχερού παιχνιδιού

bacă, bace *ουσ. θηλ.* βακχίς *(ο καρπός με σαρκώδες περικάρπιο και φλούδα λεπτή, που έχει χυμώδη πολτό μέσα στον οποίο βρίσκονται οι σπόροι, π.χ. τα κεράσια, τα μήλα, κ.λ.π)*

bachelită, bachelite *ουσ. θηλ.* ο βακελίτης

baci, baci *ουσ. αρσ.* 1. ο βοσκός, ο τσέλιγκας (ο διευθύνων τη στάνη) 2. ο τυροκόμος

bacil, bacili *ουσ. αρσ.* ο βάκιλλος, το βακτηρίδιο

baciloză, baciloze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βακίλλωση

backhand *ουσ. ουδ.* το πίσω μέρος της ρακέτας στο τενίς

baclava, baclavale *ουσ. θηλ.* ο μπακλαβάς

bacșiș, bacșișuri *ουσ. ουδ.* το πουρμπουάρ, το φιλοδώρημα, το μπαξίσι

bacterian-ă, bacterieni-e *επίθ.* βακτηριδιακός-ή-ό

bactericid-ă, bactericizi-de *επίθ.* βακτηριοκτόνος-ος -ον, μικροβιοκτόνος-ος-ον

bacterie, bacterii *ουσ. θηλ.* το βακτήριο, το βακτηρίδιο

bacteriologic-ă, bacteriologici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* βακτηριολόγος (ο, η)

bacteriologic-ă, bacteriologici-ce *επίθ.* βακτηριολογικός-ή-ό

bacteriologie *ουσ. θηλ.* η βακτηριολογία

bade *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο μπάρμπας 2. ο αγαπημένος (για τις γυναίκες της υπαίθρου)

badijona, badijonez I. *ρ. μετ.* επιχρίω, επαλείφω II. *ρ. μέσο* επαλείφομαι

badijonaj *ουσ. ουδ.* ιδ. badijonare

badijonare, badijonări *ουσ. θηλ.* η επάλειψη, το άλειμμα

baftă *ουσ. θηλ. (οικ.)* καλή τύχη, καλή επιτυχία, το τυχερό

baga *ουσ. θηλ.* το επεξεργασμένο όστρακο της χελώνας *(για χτένια, βραχιόλια, κ.λ.π.)*, η ταρταρούγα

bagaj, bagaje *ουσ. ουδ.* η αποσκευή (στο *πληθ.* οι αποσκευές, τα μπαγκάζια) // ~ **de cunoștințe** η παρακαταθήκη (το απόθεμα) γνώσεων // ~ **de mână** η βαλίτσα, η αποσκευή του χεριού, η χειραποσκευή // **a expedia -ele** αποστέλλω τις αποσκευές // **a-și face -ele** κάνω τις αποσκευές μου, μαζεύω τα μπαγκάζια μου (αναχωρώ, φεύγω)

bagatelă, bagatele *ουσ. θηλ.* το τιποτένιο πράγμα, το ευτελές αντικείμενο, το φτηνό αντικείμενο

bagateliza, bagatelizez *ρ. μετ.* μειώνω, μικραίνω τη σημασία ενός πράγματος

bagatelizare, bagatelizări *ουσ. θηλ.* η μείωση, η ελάττωση της σημασίας ενός πράγματος

baghetă, baghete *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μπαγκέτα (το ραβδί με το οποίο ο διευθύνων μουσικός διευθύνει την ορχήστρα), η ρυθμική ράβδος // **bagheta magică** η μαγική ράβδος (το ραβδί του ταχυδακτυλουργού) // **sub bagheta...** υπό τη διεύθυνση του μουσικού...

bahic-ă, bahici-ce *επίθ.* βακχικός-ή-ό // **cântece bahice** τα βακχικά άσματα // *(ειρ.)* **preocupări bahice** οι βακχικές απασχολήσεις

bai, baiuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το μειονέκτημα, το κουσούρι, η έλλειψη, το ελάττωμα // **care-i -ul?** ποιό είναι το ελάττωμα; // **nu-i nici un** ~ τίποτε, δεν πειράζει

baiaderă, baiadere *ουσ. θηλ.* η μπαγιαντέρα (η Ινδή χορεύτρια)
baie, băi *ουσ. θηλ.* 1. το λουτρό, το μπάνιο, το λούσιμο, το μπανιάρισμα 2. το κολύμπι, η κολύμβηση 3. τα λουτρά, η λουτρόπολη // ~ **de aburi** το ατμόλουτρο // ~ **de sânge** λουτρό αίματος, η αιματοχυσία, το μακελειό // ~ **de soare** το ηλιόλουτρο // ~ **rece** το κρύο λουτρό, η ψυχρολουσία // **a face** ο ~ κάνω μπάνιο, λούζω, λούζομαι, λούω, λούομαι // **a pleca la băi** πηγαίνω στα λουτρά // **camera de** ~ το δωμάτιο του μπάνιου // **costum de** ~ το μαγιό, το μπανιερό // **cadă de** ~ η μπανιέρα
baieră, băieri *ουσ. θηλ.* το λουρί, το κορδόνι, το σιρίτι // **a strânge băierile pungii** σφίγγω τα σιρίτια του πουγκιού (του βαλαντίου, της σακούλας)
baionetă, baionete *ουσ. θηλ.* η λόγχη, η ξιφολόγχη, το ξίφος, η μπαγιονέτα // *(στρατ.)* **atac la** ~ η έφοδος με εφ'όπλου λόγχη
bairam, bairamuri *ουσ. ουδ.* το μπαϊράμι
baiț, baițuri *ουσ. ουδ.* το χρώμα, η μπογιά που χρησιμοποιείται στην ξυλουργία, υφαντουργία, βυρσοδεψία, κ.λ.π.
bal, baluri *ουσ. ουδ.* ο χορός, η χορευτική εσπερίδα, η χοροεσπερίδα // ~ **mascat** ο χορός μεταμφιεσμένων
balabustă, balabuste *ουσ. θηλ.* η σύζυγος Εβραίου
baladă, balade *ουσ. θηλ.* η μπαλάντα (ποίημα περιέχον κάποιο λαϊκό θρύλο ή κάποια ιστορική παράδοση· οργανική ή φωνητική μουσική σύνθεση με ρομαντικό θέμα)
balalaică, balalaici *ουσ. θηλ.* η μπαλαλάικα (έγχορδο μουσικό όργανο που χρησιμοποιούν οι Ρώσοι)
balama, balamale *ουσ. θηλ.* ο μεντεσές, η στρόφιγγα, ο στροφέας, ο ρεζές // **-lele ușii** οι ρεζέδες της πόρτας // **a-și ieși din -le** βγαίνω απ'τα ρούχα μου // **nu mă țin -lele** δεν με κρατούν οι μεντεσέδες (είμαι αδύνατος, δεν έχω σωματική δύναμη)
balamuc, balamucuri *ουσ. ουδ.* 1. το τρελοκομείο 2. *μτφ.* ο θόρυβος, η ταραχή
balang *επιφ.* μπαλάνγκ (ήχος του κώδωνα)
balans, balansuri *ουσ. ουδ.* η ταλάντευση, η αιώρηση, το λίκνισμα
balansa, balansez I. *ρ. μετ.* 1. ταλαντεύω, λικνίζω, παλαντζάρω, ισοσταθμίζω, ισοζυγιάζω 2. κουνώ ένα πράγμα για να βρίσκεται σε ισορροπία // **a** ~ **un cont** κάνω ισολογισμό λογαριασμού II. *ρ. μέσο* 1. λικνίζομαι, ταλαντεύομαι, αμφιταλαντεύομαι 2. ταλαντεύομαι ανάμεσα σε δύο αντίθετες κατευθύνσεις, πότε από δω και πότε από κει
balansare, balansări *ουσ. θηλ.* 1. η ταλάντευση, η αιώρηση, η ισοστάθμιση, το ισοζύγιασμα, το λίκνισμα 2. *μτφ.* ο δισταγμός, η αμφίρροπη στάση
balansier, balansiere *ουσ. ουδ.* 1. ο ταλαντευτής 2. το εκκρεμές // ~ **de ceasornic** το εκκρεμές ωρολογίου
balansoar, balansoare *ουσ. ουδ.* 1. η αιώρα, η κούνια, το κρεμαστό κρεβάτι 2. η κουνιστή πολυθρόνα
balanță, balanțe *ουσ. θηλ.* 1. η ζυγαριά, η μπαλάντζα, η παλάντζα, το καντάρι 2. η πλάστιγγα, η ζυγαριά για μεγάλα βάρη 3. *(αστρ.)* ο Ζυγός 4. *(οικον.)* το ισοζύγιο // ~ **comercială** το εμπορικό ισοζύγιο // ~ **de plăți** το ισοζύγιο πληρωμών // **a pune în** ~ βάζω στη ζυγαριά (κρίνω, υπολογίζω) // **a ține balanța dreaptă** κρατώ ισορροπία
balaoacheș-ă, balaoacheși-e 1. *επίθ.* , *ουσ. αρσ. και θηλ. (άνθρωπος)* μαυριδερός-ή-ό 2. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ειρ.)* γύφτος-ισσα (ο, η)
balast, balasturi *ουσ. ουδ.* 1. η σαβούρα, το πρόσθετο βάρος σε πλοίο για τη διατήρηση της σταθερότητάς του 2. το ανακάτεμα, το μείγμα από βότσαλα και άμμο, η χοντρή άμμος, το σκύρο 3. *μτφ.* τα άχρηστα και ασήμαντα πράγματα, τα απορρίμματα
balastieră, balastiere *ουσ. θηλ.* το λατομείο (τόπος απ'όπου βγαίνουν πέτρες, μάρμαρα, άμμος, χαλίκια, βότσαλα για οικοδομές)
balaur, balauri *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. το τέρας 2. ο δράκοντας // **-ul cu șapte capete** το τέρας με εφτά κεφάλια
balcaniadă, balcaniade *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η βαλκανιάδα (οι αθλητικοί αγώνες μεταξύ των βαλκανικών κρατών)
balcanic-ă, balcanici-ce *επίθ.* βαλκανικός-ή-ό // *(αθλ.)* **jocuri balcanice** οι βαλκανικοί αγώνες // **Peninsula -ă** η Βαλκανική Χερσόνησος
balcanism *ουσ. ουδ.* ο βαλκανισμός, ιδιωτισμός σχετικά με τις βαλκανικές γλώσσες
balcon, balcoane *ουσ. ουδ.* το μπαλκόνι, ο εξώστης
baldachin, baldachine *ουσ ουδ.* 1. το κουβούκλιο 2. ο μικρός θόλος που στηρίζεται σε λεπτές κολόνες
bale *ουσ. θηλ. πληθ.* το σάλιο
baleiaj, baleiaje *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η αποβολή με τη βία των καυσαερίων από το μοτέρ εσωτερικής καύσης
balenă, balene *ουσ. θηλ.* 1. το κήτος, η φάλαινα 2. το έλασμα, η λεπίδα για στηθόδεσμους, ζώνες, κ.λ.π., η μπαλένα
balenieră, baleniere *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το φαλαινονοθηρικό
balerin-ă, balerini-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* χορευτής-τρια (ο, η) σε θέατρο (μπαλέτου)
balet, balete *ουσ. ουδ.* το μπαλέτο, το χορόδραμα // **corpul de** ~ το συγκρότημα χορευτών μπαλέτου
baligă, baligi *ουσ. θηλ.* η κοπριά, η σβουνιά
balistic-ă, balistici-ce I. *επίθ.* 1. βληματομετρικός-ή -ό, βλητικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η βληματομετρία, η βλητική
balivernă, baliverne *ουσ. θηλ.* η παπαρδέλα, η φλυαρία, η πολυλογία
balizaj, balizaje *ουσ. ουδ.* η τοποθέτηση σημαντήρων
baliză, balize *ουσ. θηλ.* η σημαδούρα, ο σημαντήρας
balnear-ă, balneari-e *επίθ.* λουτρικός-ή-ό // **cură -ă** η λουτροθεραπεία // **stațiune -ă** η λουτρόπολη
balneoclimateric-ă, balneoclimaterici-ce *επίθ.* θεραπευτικά, ιαματικά λουτρά
balneoclimatic-ă, balneoclimatici-ce *επίθ.* θεραπευτικός, ιαματικός (για λουτρά), λουτροθεραπευτικός-ή-ό
balneolog, balneologi *ουσ. αρσ.* (ο, η) λουτροθεραπευτής
balneologic-ă, balneologici-ce *επίθ.* λουτρολογικός -ή-ό

balneologie *ουσ. θηλ.* η λουτρολογία
balneoterapie *ουσ. θηλ.* η λουτροθεραπεία
balon, baloane *ουσ. ουδ.* 1. το αερόστατο, το μπαλόνι 2. η φούσκα 3. το κοντό επανωφόρι από μεταξωτό αδιάβροχο ύφασμα// ~ **de oxigen** η φυσαλλίδα οξυγόνου // ~ **de săpun** η σαπουνόφουσκα // ~ **de spumă** η φυσαλλίδα // ~ **sondă** αερόστατο για μετεωρολογικές παρατηρήσεις // **a lua pe cineva în** ~ τον παίρνω στο ψιλό, λέγω λόγια του αέρα (περιπαίζω κάποιον, τον κοροϊδεύω)
balona, balonez *ρ. μετ. και μέσο* φουσκώνω-ομαι
balonare, balonări *ουσ. θηλ.* η φούσκωση, το φούσκωμα
balonat-ă, balonați-te *επίθ.* φουσκωμένος-η-ο, φουσκωτός-ή-ό
balonzaid, balonzaide *ουσ. ουδ.* 1. το μεταξωτό αδιάβροχο ύφασμα 2. το πανωφόρι (από αυτό το ύφασμα)
balot, baloturi *ουσ. ουδ.* 1. το δέμα 2. το τόπι (υφάσματος) 3. ο μπόγος (το ύφασμα στο οποίο τυλίγονται ρούχα και διάφορα άλλα πράγματα) // ~ **greu** το βαρύ φορτίο (το βαρύ τόπι) // **oțel** ~ η ταινία από χάλυβα (ατσάλι) για στεφάνια βαρελιών, κ.λ.π.
balotaj, balotaje *ουσ. ουδ.* η ισοψηφία (η ισότητα ψήφων σε μια ψηφοφορία)
balsam, balsamuri *ουσ. ουδ.* 1. το βάλσαμο 2. *μτφ.* η ανακούφιση, η παρηγοριά
balsamină, balsamine *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η βαλσαμίνη, καλλωπιστικό φυτό με άσπρα κοκκινωπά λουλούδια
baltag, baltage *ουσ. ουδ.* 1. ο μπαλτάς, το τσεκούρι, το πελέκι, ο πέλεκυς, ο πέλεκας 2. *μτφ.* η τσεκουριά
baltă, bălți *ουσ. θηλ.* ο βάλτος, το τέλμα // **a rămâne** ~ μένει κάτι σε αδράνεια, αφήνω κάτι στην τύχη του, εγκαταλείπω // **las-o** ~! να μη μιλήσουμε γι' αυτό! (άφησέ-το!)
baltic-ă, baltici-ce *επίθ.* βαλτικός-ή-ό (που ανήκει στη γειτονική περιοχή της Βαλτικής θάλασσας)
balustradă, balustrade *ουσ. θηλ.* 1. το κιγκλίδωμα, το κάγκελο 2. το πεζούλι, το στηθαίο
balustru, baluştri *ουσ. αρσ.* η κιγκλίδα, ο στύλος για υποστήριξη
bamă, bame *ουσ. θηλ.* η μπάμια
bambus, bambuşi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το μπαμπού (είδος φυτού, το ινδοκάλαμο)
ban, bani *ουσ. αρσ.* 1. το χρήμα, το εκατοστό του λέι *(στον πληθ.)* τα χρήματα, τα λεφτά, οι παράδες 2. το νόμισμα // **-i de buzunar** (de cheltuială) το χαρτζιλίκι // **-i gheață** χρήματα τοις μετρητοίς, το ρευστό χρήμα // **-i mărunți** τα ψιλά, τα κέρματα, τα νομίσματα με μικρή αξία // **a arunca -ii pe fereastră** ξοδεύω αλόγιστα τα χρήματα, σπαταλώ αλογάριαστα // **a face bani** βγάζω λεπτά, κερδίζω λεπτά // **a fi doldora de -i** είναι γεμάτος λεπτά // **a nu avea un** ~ δεν έχω ούτε λεπτό // **a nu face doi -i** δεν αξίζει ούτε δύο λεπτά, ούτε πεντάρα τσακιστή // **a strânge** ~ **cu** ~ μαζεύω λεπτό με λεπτό // **a strânge -ii la ciorap** κάνω οικονομίες, αποταμιεύω, βάζω τα χρήματα κατά μέρος / στην μπάντα // **averea în** ~ η χρηματική περιουσία, η περιουσία σε μετρητά // **casă de -i** το χρηματοκιβώτιο // **fără -i** άνευ χρημάτων // **fără nici un** ~ χωρίς κανένα νόμισμα, απένταρος-η -ο, αδέκαρος-η-ο // **lipsă de -i** η έλλειψη χρημάτων, η απενταρία, η αδεκαρία // **n-am -i la mine** δεν έχω λεφτά στην κατοχή μου, για μένα // **n-am cheltuit un** ~ δεν ξόδεψα ούτε λεπτό
ban, bani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο διοικητής συνοριακής επαρχίας
banal-ă, banali-e *επίθ.* κοινός-ή-ό, συνηθισμένος-η-ο, ασήμαντος-η-ο
banalitate, banalități *ουσ. θηλ.* η κοινοτοπία, το ασήμαντο πράγμα, ο συνηθισμένος λόγος
banaliza, banalizez I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι να γίνει συνήθειο ή συνηθισμένο πράγμα, εκχυδαΐζω II. *ρ. μέσο* γίνομαι ή γίνεται κάτι συνηθισμένο, συχνό, καταντά να είναι κοινό σε όλους
banan, banani *ουσ. αρσ.* η μπανανιά
banană, banane *ουσ. θηλ.* η μπανάνα
bananier, bananieri *ουσ. αρσ.* ιδ. banan
banc, bancuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. ο μπάγκος, ο πάγκος (το τραπέζι πάνω στο οποίο εργάζονται οι τεχνίτες, οι ξυλουργοί, κ.λ.π.) 2. ο πάγκος για πρακτική δοκιμασία των κινητήρων κ.λ.π. σε εργοστάσια κατασκευής μηχανημάτων // ~ **de nisip** ο σωρός άμμου κάτω από το νερό // ~ **de peşti** το πλήθος ψαριών (στη θάλασσα)
banc, bancuri *ουσ. ουδ.* το αστείο, το ανέκδοτο, το καλαμπούρι
bancar-ă, bancari-e *επίθ.* τραπεζικός-ή-ό, τραπεζιτικός-ή-ό // **sistem** ~ τραπεζικό σύστημα
bancă, bănci *ουσ. θηλ.* το θρανίο, ο πάγκος, το κάθισμα, το έδρανο, το σκαμνί, το εδώλιο // **banca acuzaților** το εδώλιο κατηγορουμένων // **a sta în banca** sa μην ανακατεύεσαι
bancă, bănci *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* 1. η τράπεζα 2. η μπάγκα (σε χαρτοπαιχτικό παιχνίδι στο οποίο κάνει ένας τα χαρτιά και αναλαμβάνει μόνος του τις ζημιές ή τα κέρδη) // ~ **de date** τράπεζα πληροφοριών // ~ **de informații** τράπεζα πληροφοριών // ~ **de organe** τράπεζα οργάνων // ~ **de transplantologie** τράπεζα μοσχευμάτων // **Banca Națională** η Εθνική Τράπεζα
bancher, bancheri *ουσ. αρσ.* ο τραπεζίτης, ο χρηματιστής
banchet, banchete *ουσ. ουδ.* 1. το συμπόσιο, η γιορταστική συνεστίαση 2. το γλέντι
banchetă, banchete *ουσ. θηλ.* το κάθισμα
banchiză, banchize *ουσ. θηλ.* ο σωρός επιπλεόντων πάγων κοντά και κατά μήκος της ακτής, ο ογκόπαγος, το παγόβουνο
bancnotă, bancnote *ουσ. θηλ.* το χαρτονόμισμα, το τραπεζογραμμάτιο (που κυκλοφορεί αντί για νόμισμα) // ~ **de o sută** το εκατοστάρικο
bancruta, bancrutez *ρ. αμ. (οικον.)* πτωχεύω (με άτακτες οικονομικές πράξεις σε βάρος των πιστωτών)
bancrută, bancrute *ουσ. θηλ. (οικον.)* η πτώχευση, η χρεωκοπία
bandaj, bandaje *ουσ. ουδ.* 1. ο επίδεσμος 2. ο σιδερένιος κύκλος που περιβάλλει τον τροχό αμάξης
bandaja, bandajez I. *ρ. μετ.* επιδένω, δένω, ξαναδένω // **a** ~ **o rană** δένω μια πληγή II. *ρ. μέσο* δένομαι εγώ ο ίδιος με τον επίδεσμο
bandajare, bandajări *ουσ. θηλ.* η επίδεση, το δέσιμο προς τα πάνω

bandă, bande *ουσ. θηλ.* 1. η συμμορία, η ομάδα από κακοποιούς 2. η σπείρα, η κλίκα // ~ **de hoţi** η κλεπτοσυμμορία // ~ **de tâlhari** η ληστοσυμμορία // **şef de** ~ λήσταρχος-ίνα (ο, η)
bandă, benzi *ουσ. θηλ.* 1. η ταινία 2. η λωρίδα // ~ **de circulaţie** η ταινία, η λωρίδα κυκλοφορίας της οδού // ~ **de magnetofon** η ταινία μαγνητοφώνου, η μαγνητοταινία // ~ **magnetică** η μαγνητική ταινία // ~ **rulantă** η κινούμενη ταινία // ~ **transportoare** η ταινία μεταφορών // **conferinţa a fost înregistrată pe** ~ η ομιλία ηχογραφήθηκε σε ταινία // **lucru pe** ~ η εργασία πάνω σε μεταφορική ταινία
banderolă, banderole *ουσ. θηλ.* 1. το περιβραχιόνιο 2. το πένθος στο χέρι
bandieră, bandiere *ουσ. θηλ.* η σημαία, η παντιέρα
bandit, bandiţi *ουσ. αρσ.* ο ληστής, ο συμμορίτης, ο κλέφτης, ο κακοποιός
banditesc-ească, banditeşti *επίθ.* ληστρικός-ή-ό
banditeşte *επίρ.* ληστρικώς
banditism, banditisme *ουσ. ουδ.* η ληστεία, η λήστευση, η ληστοκρατία // **act de** ~ η ληστοπραξία
bandotecă, bandoteci *ουσ. θηλ.* μαγνητοταινιοθήκη
banduliera, banduliere *ουσ. θηλ.* η λωρίδα, το λουρί, η δερμάτινη λουρίδα για κράτημα όπλου πάνω από τη μέση του σώματος
bang *επιφ.* μπάνγκ *(ο ήχος της καμπάνας)*
baniţă, baniţe *ουσ. θηλ.* το μόδι // **am obţinut anul acesta o sută de baniţe de grâu** έβγαλα φέτος εκατό μόδια σιτάρι
banjo, banjouri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* είδος μαντολίνου
bantu *επίθ. αμετάβλ.* «μπαντού» *(σχετικά με τις φυλές της Ισημερινής Αφρικής)*
baobab, baobabi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το μπαομπάμπ (δέντρο πολύ μεγάλο της Αφρικής)
baptism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο αναβαπτισμός
baptist-ă, baptişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναβαπτιστής-ίστρια (ο, η)
baptisteriu, baptisterii *ουσ. ουδ.* το βαπτιστήριο
bar, bari *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το μπαρ, η μονάδα μετρήσεως ατμοσφαιρικής πίεσης με το βαρόμετρο
bar, baruri *ουσ. ουδ.* 1. το μπαρ 2. το μέρος του ποτοπωλείου όπου οι πελάτες σερβίρονται και πίνουν το ποτό τους όρθιοι // ~**-cafenea** το μπαρ-καφενείο // ~**-discotecă** το μπαρ ντισκοτέκι (δισκοθήκη)
bara, barez *ρ. μετ.* 1. φράζω, εμποδίζω το πέρασμα, τη δίοδο 2. διαγράφω, τραβώ γραμμή σε γραμμένες λέξεις, σβήνω, ακυρώνω // **a** ~ **drumul cuiva** κλείνω το δρόμο
baraboi, baraboi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο μαϊντανός 2. ο χωριάτικος χορός με αυτό το όνομα
baracament, baracamente *ουσ. ουδ.* 1. η παράγκα, το παράπηγμα 2. το πρόχειρο σπίτι
baracă, barăci *ουσ. θηλ.* η παράγκα, η ξύλινη παράγκα // **baracă-dormitor** η παράγκα-κοιτώνας
baraj, baraje *ουσ. ουδ.* 1. το φράγμα 2. ο υδατοφράχτης 3. *αθλ.* ο συμπληρωματικός αγώνας μεταξύ δύο ομάδων ή αθλητών για τον καθορισμό της βαθμολογίας 4. το ανάχωμα // ~ **antropic** τεχνητό φράγμα // *(στρατ.)* ~ **de artilerie** το φράγμα πυρός πυροβολικού // ~ **natural** φυσικό φράγμα // **foc de** ~ φράγμα καταιγισμού πυρός
barat-ă, baraţi-te *επίθ.* 1. με κάθετη ή λοξή γραμμή, με μπάρα ή με μπάρες 2. αποκλεισμένος (στην κυκλοφορία)
bară, bare *ουσ. θηλ.* 1. η μπάρα 2. το μακρύ ραβδί (από ξύλο ή μέταλλο), ο λοστός (ο μοχλός για μετακίνηση βαρών) 3. το δοκάρι, ο δοκός // ~ **de aur** η ράβδος χρυσού // ~ **de la tribunal** ο χώρος του δικαστηρίου για το δικηγορικό βήμα // *(αθλ.)* ~ **fixă** το μονόζυγο // *(αθλ.)* **bare paralele** το δίζυγο
barbacană, barbacane *ουσ. θηλ.* το μικρό άνοιγμα από τόπο σε τόπο σ'έναν τοίχο, για να τρέχει το νερό που μαζεύεται πίσω από τον τοίχο
barbar-ă, barbari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βάρβαρος -η (ο, η) II. *επίθ.* βάρβαρος-η-ο, βαρβαρικός-ή-ό III. *επίρ.* βάρβαρα, βαρβαρικά
barbarie, barbarii *ουσ. θηλ.* η βαρβαρότητα, η βαναυσότητα
barbarism *ουσ. ουδ.* ο βαρβαρισμός
barbă, bărbi *ουσ. θηλ.* 1. τα γένια, τα γένεια, η γενειάδα 2. το πηγούνι, το μέρος της κάτω σιαγόνας που εξέχει // **a râde în** ~ γελάω κάτω απ' το μουστάκι // *(αργκ.)* **a pune (a trage) bărbi** λέω ψέματα // **cu** ~ γενάτος, γενειοφόρος
barbet, barbeţi *ουσ. αρσ.* είδος κυνηγετικού σκυλιού
barbetă, barbete *ουσ. θηλ.* 1, η φαβορίτα 2. *(ναυτ.)* το κοντό παλαμάρι που δένει το ακάτιο από ένα πλοίο ή από την προβλήτα
barbişon, barbişoane *ουσ. ουδ.* το γενάκι, το μικρό γένι
barbituric-ă, barbiturici-ce I. *επίθ. (χημ.)* **acid** ~ το βαρβιτουρικό οξύ II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* τα βαρβιτουρικά (υπνωτικά και κατευναστικά φάρμακα)
barbotaj, barbotaje *ουσ. ουδ. (φυσ.)* 1. η διέλευση ενός αερίου σ' ένα υγρό 2. η αυτόματη επάλειψη ανταλλακτικών κινητήρα με την βύθιση αυτών σε δοχείο που περιέχει ειδικό ορυκτό έλαιο
barbotare, barbotări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η διέλευση αερίου σε υγρό
barbun, barbuni *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το μπαρμπούνι
barbut *ουσ. ουδ.* το μπαρμπούτι (τυχερό παιχνίδι με ζάρια)
barcagiu, barcagii *ουσ. αρσ.* ο βαρκάρης, ο λεμβούχος
barcarolă, barcarole *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η βαρκαρόλα, η βαρκαρόλα (το τραγούδι σε λικνιστικό ρυθμό)
barcaz, barcazuri *ουσ. ουδ.* 1. το ψαράδικο, το αλιευτικό πλοίο 2. το μικρό πλοίο, το ακάτιο
barcă, bărci *ουσ. θηλ.* η βάρκα, η λέμβος // ~ **cu motor** η βάρκα με μοτέρ // ~ **cu vele** η λέμβος με πανιά (ιστία) // ~ **de pescuit** η αλιευτική λέμβος // ~ **de salvare** η ναυαγοσωστική βάρκα // ~ **pneumatică** η βάρκα με αεραντλία
bard, barzi *ουσ. αρσ.* 1. ο βάρδος, ο ραψωδός 2. *μτφ.* ο ποιητής
bardă, bărzi *ουσ. θηλ.* η αξίνη, το τσεκουράκι // **cioplit din** ~ χοντροκομμένος-η-ο, που είναι επεξεργασμένος χωρίς τέχνη
bárem *επίρ.* 1. τουλάχιστο 2. αν όχι περισσότερο // ~ **de-ar şti** τουλάχιστο αν θά' ξερε
barém, baremuri *ουσ. ουδ.* 1. *(εμπόρ.)* λογιστικό βιβλίο 2. σύστημα βαθμολογίας
baretă, barete *ουσ. θηλ.* 1. η στενή δερμάτινη λουρίδα στα παπούτσια 2. η στενή ταινία από ύφασμα ή άλλη ουσία για παράσημα, το κορδόνι

barhet, barhete *ουσ. ουδ.* ύφασμα από βαμπάκι με αυτή την ονομασία
baric-ă, barici-ce *επίθ.* βαρικός-ή-ό // **sistem ~** το βαρικό σύστημα, το σύστημα διανομής της ατμοσφαιρικής πίεσης στην ατμόσφαιρα
baricada, baricadez I. *ρ. μετ.* 1. σηκώνω οδόφραγμα 2. αμπαρώνω, εμποδίζω το πέρασμα, κλείνω με αμπάρα II. *ρ. μέσο* 1. οχυρώνομαι φτιάχνοντας οδόφραγμα 2. αμπαρώνομαι, κλείνομαι με αμπάρα, ταμπουρώνομαι
baricadare, baricadări *ουσ. θηλ.* 1. το φράξιμο με οδόφραγμα 2. το αμπάρωμα, το ταμπούρωμα
baricadă, baricade *ουσ. θηλ.* το οδόφραγμα // **a fi de cealaltă parte a baricadei** είμαι στην αντίθετη παράταξη (στην άλλη μεριά του οδοφράγματος) // **a fi pe ~** εκτελώ την υποχρέωσή μου // **a muri pe baricade** πεθαίνω πάνω στο οδόφραγμα (είμαι πιστός στις υποσχέσεις μου)
baricentru, baricentre *ουσ. ουδ.* 1. το κέντρο βάρους, το κέντρο βαρύτητας 2. ο τόπος συνάντησης των διάμεσων ενός τριγώνου, το βαρύκεντρο
barie, barii *ουσ. θηλ.* ο μπαρρ, η ατμόσφαιρα, η μονάδα μετρήσεως της πίεσης, που είναι ίση με την πίεση μιας δύνης που ενεργεί πάνω σ' ένα τετραγωνικό εκατοστόμετρο
barieră, bariere *ουσ. θηλ.* 1. το φράγμα, ο κινητός δοκός σε διάβαση (πέρασμα) δρόμου 2. το σημείο εισόδου στην πόλη 3. *μτφ.* το εμπόδιο // **~ socială** το κοινωνικό εμπόδιο
baril, barili *ουσ. αρσ.* το βαρύλλιο (μονάδα μετρήσεως χωρητικότητας, είναι ίσον με 160 λίτρα περίπου)
barimetrie *ουσ. θηλ.* ο κατά προσέγγιση καθορισμός του βάρους των ζώων
barisferă *ουσ. θηλ.* η κεντρόσφαιρα, η βαρύσφαιρα
bariton, baritoni *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο βαρύτονος
bariu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βάριον
barman, barmani *ουσ. αρσ.* ο μπάρμαν (αυτός που σερβίρει όσους τρώνε ή πίνουν σε μπαρ)
baroană, baroane *ουσ. θηλ.* η βαρώνη
baroc-ă, baroci-ce I. *επίθ.* σε ρυθμό μπαρόκ II. *ουσ. ουδ.* το μπαρόκ (ρυθμός στην αρχιτεκτονική που ζητεί να εντυπωσιάσει με τον όγκο του)
barometric-ă, barometrici-ce *επίθ.* βαρομετρικός-ή-ό
barometru, barometre *ουσ. ουδ.* το βαρόμετρο
baron, baroni *ουσ. αρσ.* ο βαρώνος
baroneasă, baronese *ουσ. θηλ.* ιδ. baroană
baronet, baroneţi *ουσ. αρσ.* 1. ο βαρονίσκος, ο τίτλος ευγένειας σε ένα από τα τάγματα ιπποτών στην Αγγλία 2. το πρόσωπο που έχει αυτόν τον τίτλο
baronie, baronii *ουσ. θηλ.* η βαρωνία
baros, baroase *ουσ. ουδ.* η βαριά το μεγάλο σιδερένιο και μονοκέφαλο σφυρί // **acul şi -ul** η βελόνα και η βαριά
barosan-ă, barosani-e I. *επίθ. (οικ.)* μεγάλος-η-ο, πελώριος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραλής-ού (ο, η)
baroscop, baroscoape *ουσ. ουδ.* το βαροσκόπιο
barou, barouri *ουσ. ουδ.* ο δικηγορικός σύλλογος
barză, berze *ουσ. ουδ.* ο πελαργός, το λελέκι, ο λέλεκας
bas, başi *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο μπάσος, ο βαθύφωνος
bas, basuri *ουσ. ουδ.* το βαθύφωνο μουσικό όργανο, το μπάσο

Basc-ă, Basci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βάσκος-η (ο, η) // **Ţara Bascilor** η Χώρα των Βάσκων II. *επίθ.* βασκικός-ή-ό
bască, băşti *ουσ. θηλ.* ο μπερές (είδος σκούφου)
baschet I. *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το μπάσκετ μπωλ, η καλαθόσφαιρα II. **bascheţi** *ουσ. αρσ.* τα αθλητικά παπούτσια για μπάσκετ μπωλ
baschetbal *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η καλαθόσφαιρα, η καλαθοσφαίριση, το μπάσκετ μπωλ
baschetbalist-ă, baschetbalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* καλαθοσφαιριστής-ίστρια (ο, η)
bascula, basculez *ρ. αμ.* αιωρούμαι, ταλαντεύομαι
basculant-ă, basculanţi-te *επίθ.* αιωρούμενος-η-ο // **autocamion ~** το ανατρεπόμενο φορτηγό αυτοκίνητο
basculare, basculări *ουσ. θηλ.* 1. η αιώρηση, η ταλάντευση 2. το αυτοεκφόρτωση *(σε αυτοκίνητα)*
basculă, bascule *ουσ. θηλ.* η πλάστιγγα, η ζυγαριά, ο ζυγός
base-ball *ουσ. ουδ. (αθλ.) προφ. αγγλ. beiz-bol* το μπέιζ-μπολ
basic-English *ουσ. θηλ. προφ. αγγλ.* βασικά αγγλικά (απλοποιημένος τύπος της αγγλικής γλώσσας περιέχων 850 λέξεις και το ελάχιστον όριον των γραμματικών κανόνων)
basist, basişti *ουσ. αρσ. μουσ.* ο μπασίστας
basm, basme *ουσ. ουδ.* 1. το παραμύθι 2. *μτφ. (ειρ.)* τα κουραφέξαλα, οι ανοησίες // **a se face de ~** παραμυθολογώ, λεω ψέματα, γίνομαι ρεζίλι // **de ~** παραμυθένιος-ια-ιο // **o lume de ~** ο παραμυθένιος κόσμος (όπως στα παραμύθια)
basma, basmale *ουσ. θηλ.* 1. το μαντίλι 2. ο μπασμάς // το τσεμπέρι, το φακιόλι // **a ieşi ~ curată** βγαίνω καθαρό φακιόλι (βγαίνω αγνός, τίμιος, σε κάποια μπερδεμένη υπόθεση που είχα μπλέξει)
basorelief, basoreliefuri *ουσ. ουδ.* το ανάγλυφο
basta *επίρ. (οικ.)* αρκετά, μη περισσότερα // **şi cu asta, ~!** και με αυτό, αρκετά! τέλος!, έκλεισα τη συζήτηση
bastard-ă, bastarzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπάσταρδος-αρδη (ο, η) II. *επίθ.* μπαστάρδικος-η -ο, νόθος-α-ο, νοθευμένος-η-ο
bastiment, bastimente *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το μεγάλο πολεμικό πλοίο
bastingaj, bastingaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το θωράκιο πλοίου
bastion, bastioane *ουσ. ουδ.* 1. το φρούριο, ο προμαχώνας, το προπύργιο 2. *μτφ.* η ακρόπολη, ο απρόσβλητος τόπος
baston, bastoane *ουσ. ουδ.* το μπαστούνι, το ραβδί, η ράβδος // **~ de cauciuc** το κλομπ // **~ de mareşal** η στρατάρχική ράβδος
bastonadă, bastonade *ουσ. θηλ.* 1. η μπαστουνιά, το ράβδισμα, η ραβδιά 2. το ξυλοκόπημα
bastonaş, bastonaşe *ουσ. ουδ.* το μπαστουνάκι, το μικρό ραβδί
başbuzuc, başbuzuci *ουσ. αρσ.* ο βασιβουζούκος (ο άταχτος στρατιώτης του παλιού τουρκικού στρατού)
başca *επίρ.* 1. ξέχωρα, ξεχωριστά, χωριστά, χώρια 2. ιδιαίτερα 3. εκτός, πλην // **~ cheltuielile** εκτός από τα έξοδα
Başkir-ă, Başkiri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βασκύριος-ία (ο, η) (τούρκικος λαός στη Ρωσική ομοσπονδία) II. *επίθ.* βασκυριακός-ή-ό

baştină *ουσ. θηλ.* ο εγχώριος τόπος, η καταγωγή, ο τόπος απ' όπου προέρχεται κάποιος // *επιθ. έκφρ.* **de ~** εγχώριος-α-ο, γηγενής-ής-ές, ιθαγενής-ής-ές, ντόπιος-ια-ιο // **locurile de ~** η πατρίδα

batal, batali *ουσ. αρσ.* το κριάρι

batal, batale *ουσ. ουδ.* 1. ο λάκκος, η λακκούβα, ο βόθρος 2. το βαθούλωμα

batalion, batalioane *ουσ. ουδ. (στρατ.)* το τάγμα

batant-ă, batanţi-te *επίθ.* // **uşă -ă** πόρτα που ανοίγει και κλείνει μόνη της

batardou, batardouri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το προσωρινό φράγμα νερού στο ψηλό σημείο του ποταμού για να ξεραθεί ο χαμηλότερος τόπος όπου γίνονται έργα οικοδομής

Batav-ă, Batavi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βάταβος-η (ο, η) (γερμανικός πληθυσμός που στα αρχαία χρόνια κατοικούσε στην Ολλανδία) II. *επίθ.* βατάβιος-ια-ιο

bate, bat *μτχ.* **bătut** I. *ρ. μετ.* 1. χτυπώ, βαράω, δέρνω, ξυλοκοπώ 2. νικώ (στον πόλεμο ή αγώνα) 3. αναταράσσω (αυγά, γάλα) // **a ~ covoare** χτυπώ τα χαλιά (τα ξεσκονίζω από τη σκόνη ξυλοκοπανίζοντάς τα) // **a ~ cuie** μπήγω καρφιά, καρφώνω // **a ~ drumurile** γυρίζω στους δρόμους // **a ~ fierul cât e cald** στη βράση κολλάει το σίδερο, χτυπώ το σίδηρο όσο είναι ζεστό // **a ~ la maşină** δακτυλογραφώ // **a ~ la spate** χτυπώ στη ράχη (στην πλάτη) // **a ~ măr** δέρνω άγρια // **a ~ monedă** εκτυπώ νομίσματα // **a ~ mult drum** κάνω μεγάλη πορεία, βαδίζω μακρύ δρόμο (λόγω μιας εργασίας ή φροντίδας) // **a ~ palma cu cineva** χτυπώ την παλάμη με κάποιον, δίνω το χέρι με κάποιον, συνάπτω συμφωνία // **a ~ pasul pe loc** βηματίζω επί τόπου // **a ~ pe cineva la cap** πονοκεφαλιάζω κάποιον, τον ενοχλώ υπερβολικά, τον ζαλίζω, τον σκοτίζω // **a ~ peste obraji** χτυπώ στο πρόσωπο (στα μούτρα) // **a ~ toba** διαλαλώ, διαδίδω μυστικό // **a ~ un record** χτυπώ ρεκόρ καταβάλλω ρεκόρ // **a ~ uşor cu palma umărul sau mâna pentru a-l reconforta sau a-i arăta bunăvoinţă** χτυπώ σιγά με την παλάμη το ώμο ή το βραχίονα για να τον ενδυναμώσω ή να του δείξω εύνοια // **a-şi ~ capul** χτυπώ το κεφάλι μου, έχω σκοτούρες, φροντίδες II. *ρ. αμ.* 1. χτυπώ, σημαίνω 2. πάλλομαι, σφύζω 3. ηχώ, κροτώ 4. υποχωρώ // **~ vântul** φυσάει ο άνεμος // **a ~ capul** χτυπώ το κεφάλι μου (μετανιώνω πικρά) // **a ~ clopotele** οι καμπάνες σημαίνουν // **a ~ din palme** χειροκροτώ // **a ~ în retragere** υποχωρώ // **a ~ la ochi** χτυπά στα μάτια // **a ~ urât, face impresie urâtă** χτυπάει άσκημα, προκαλεί κακή εντύπωση // **cât ai ~ din palme** ώσπου να πεις αμήν, στο άψε σβήσε // **inima îmi ~ de emoţie** η καρδιά μου πάλλεται από συγκίνηση // **un galben care ~ în portocaliu** ένα κίτρινο που χτυπά προς το πορτοκαλί III. *ρ. μέσο* 1. χτυπιέμαι, χτυπιούμαι 2. αγωνίζομαι, μάχομαι 3. δέρνομαι // **a se ~ cap în cap** χτυπιούνται κεφάλι με κεφάλι (εναντιώνονται σφοδρά) // **a se ~ cu pumnii în piept** στηθοκοπιέμαι, κορδώνομαι // **a se ~ în război** μάχομαι στον πόλεμο // **a se ~ pe burtă cu cineva** χτυπιέται στην κοιλιά με κάποιον (είναι πολύ στενός φίλος με κάποιον) // **a se ~ pe câmpul de luptă** αγωνίζομαι στο πεδίο της μάχης // **ei se bat fără milă** αυτοί δέρνονται ανελέητα // **mi se ~ ochiul drept** χτυπιέται το δεξί μου μάτι

batere, bateri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα, το βάρεμα, το δάρσιμο 2. η κρούση, ο χτύπος, ο κρότος 3. ο ήχος, ο ρυθμικός παλμός (καρδιάς ή ρολογιού) // **~ de monedă** η εκτύπωση νομίσματος // **~ din palme** το χειροκρότημα

baterie, baterii *ουσ. θηλ.* 1. η μπαταρία 2. η ηλεκτρική στήλη // **~ de acumulatori** ο συσσωρευτής // **~ de artilerie** η πυροβολαρχία // **~ de băutură** η μπαταρία ποτού *(ένα μπουκάλι κρασί και ένα μπουκάλι μεταλλικό νερό ή αεριούχο νερό βαλμένα σ'ένα δοχείο με πάγο)* // **~ de instrumente de percuţie la orchestră** τα κρουστά μουσικά όργανα σε ορχήστρα // **~ de tunuri** η κανονιοστοιχία

batic, baticuri *ουσ. ουδ.* το μαντίλι, η μαντίλα, το φακιόλι *(το μαντίλι που δένουν οι γυναίκες γύρω απ'το κεφάλι)*

batimetru, batimetre *ουσ. ουδ.* το βαθύμετρο

batiscaf, batiscafuri *ουσ. ουδ.* το βαθυσκάφος

batisferă, batisfere *ουσ. θηλ.* η βαθύσφαιρα

batist, batisturi *ουσ. ουδ.* η βατίστα

batistă, batiste *ουσ. θηλ.* το μαντίλι, το χειρομάντιλο

batjocori, batjocoresc *ρ. μετ.* 1. κοροϊδεύω, περιπαίζω, εμπαίζω, χλευάζω, περιγελώ 2. διακωμωδώ, σαρκάζω, ρεζιλεύω 3. *μτφ.* ατιμάζω μια γυναίκα

batjocorire, batjocoriri *ουσ. θηλ.* 1. η κοροϊδία, το περίγελο, ο χλευασμός, ο εμπαιγμός, το ντρόπιασμα 2. το ρεζίλεμα, η διακωμώδηση, ο σαρκασμός

batjocoritor-oare, batjocoritori-oare *επίθ.* κοροϊδευτικός-ή-ό, χλευαστικός-ή-ό, εμπαικτικός -ή-ό, ειρωνικός-ή-ό

batjocură, batjocuri *ουσ. θηλ.* 1. η κοροϊδία, ο χλευασμός, ο εμπαιγμός, το περιγέλασμα, το περίπαιγμα, το ρεζίλι 2. η διακωμώδηση, η γελοιοποίηση // **a se face de ~** γίνομαι ρεζίλι // **de ~** εμπαικτικός-ή-ό // **obiect de ~** το κορόιδο

batog, batoguri *ουσ. ουδ.* το αλίπαστο και καπνιστό κρέας ψαριού, κάθε αλίπαστο και καπνιστό κρέας από ψάρι

baton, batoane *ουσ. ουδ.* το μπαστουνάκι // **un ~ de ciocolată** ένα μπαστουνάκι σοκολάτας

batoză, batoze *ουσ. θηλ.* η αλωνιστική μηχανή

batracian, batracieni *ουσ. αρσ. (πληθ.) (ζωολ.)* τα βατραχοειδή

bau *επίφ.* μπαου *(η μίμηση του ουρλιαχτού του λύκου για να φοβηθούν τα παιδιά)*

baubau *ουσ. αρσ. (στη γλώσσα των παιδιών)* ο μπάμπουλας

bauxită *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* ο βωξίτης

Bavarez-ă, Bavarezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βαυαρός-ή (ο, η) II. *επίθ.* βαυαρικός-ή-ό

baza, bazez I. *ρ. μετ.* βασίζω, ακουμπώ, στηρίζω II. *ρ. μέσο* 1. βασίζομαι 2. στηρίζομαι 3. εμπιστεύομαι // **afirmaţia aceasta se bazează pe scrisorile ei** αυτή η κατάφαση βασίζεται πάνω στα γράμματά της // **el se bazează pe experienţa lui** αυτός στηρίζεται πάνω στην πείρα του // **mă bazez pe sentimentele tale prieteneşti** βασίζομαι στα φιλικά σου αισθήματα // **pe el te poţi ~** σ'αυτόν μπορείς να εμπιστευτείς

bazaconie, bazaconii *ουσ. θηλ.* 1. η σαχλαμάρα 2. η παραξενιά, η αλλοκοτιά

bazalt, bazalturi *ουσ. ουδ.* ο βασάλτης *(ο σκληρός μελανός λίθος με μεγάλη αντοχή)*

bazaltic-ă, bazaltici-ce *επίθ.* βασαλτικός-ή-ό
bazar, bazaruri *ουσ. ουδ.* 1. το υπαίθριο μαγαζί 2. το παζάρι, η αγορά
bază, baze I. *ουσ. θηλ.* 1. η βάση 2. το βάθρο, το στήριγμα, το θεμέλιο 3. η κρηπίδα, το υπόβαθρο 4. η υπόσταση 5. το σημείο απ' όπου αρχίζει κάτι // **~ aeriană** η αεροπορική βάση // **~ de aprovizionare** η βάση εφοδιασμού // **~ de atac** η βάση εφόρμησης // **~ de recepție** η βάση παραλαβής // **~ militară** η στρατιωτική βάση // **~ navală** η ναυτική βάση // **~ sportivă** η αθλητική βάση // **baza craniului** η βάση του κρανίου // *(πολ.)* **~ și suprastructură** η βάση και το εποικοδόμημα // **baza economică** η οικονομική βάση // **a avea (ceva) la ~** έχω κάτι στη βάση // **a pune bazele** θέτω τις βάσεις // **baza materială** η υλική βάση // **în baza legii** βάσει του νόμου // *έκφρ.* **nu pun ~** δεν δίνω βάση, δεν εμπιστεύομαι // **pe ~ de...** με βάση... (του, της) // **pe (ή în) baza** επί τη βάσει // **pe baza raportului** βάσει της αναλογίας // *επιθ. έκφρ.* **de ~** βασικός-ή-ό, κεφαλικός-ή-ό, θεμελιακός-ή-ό // **problemele de ~** τα βασικά προβλήματα II. *ουσ. θηλ. (χημ.)* η βάση, η χημική ένωση που όταν ενώνεται με οξέα δίνει άλας) // **baze și acizi** οι βάσεις και τα οξέα
bazic-ă, bazici-ce *επίθ. (χημ.)* βασικός-ή-ό
bazilică, bazilici *ουσ. θηλ.* η βασιλική *(το ορθογώνιο ρωμαϊκό οικοδόμημα που καταλήγει σε ημικυκλική αψίδα, τύπος της χριστιανικής εκκλησίας από την εποχή του Μ. Κωνσταντίνου μέχρι τον Ιουστινιανό)*
bazin, bazine *ουσ. ουδ.* 1. η δεξαμενή, η λεκάνη 2. το λεκανοπέδιο 3. η κοιλότητα του σκελετού του ανθρώπου και των σπονδυλωτών ζώων // **~ de înot** το κολυμβητήριο
bazinet, bazinete *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η πύελος του νεφρού
bazon, bazoane *ουσ. ουδ.* το κομμάτι από ύφασμα ή δέρμα ραμμένο στο πίσω μέρος του παντελονιού για περισσότερη ανθεκτικότητα, το καβάλο
bazona, bazonez *ρ. μετ.* βάζω, ράβω καβάλο
băbesc, băbească, băbești I. *επίθ.* 1. γεροντίστικος -η-ο, γεροντικός-ή-ό, γέρικος-η-ο 2. κομπογιαννίτικος -η-ο // **leacuri băbești** τα κομπογιαννίτικα φάρμακα, τα γιατροσόφια // **vorbe / fleacuri băbești** γεροντίστικες σαχλαμάρες II. *ουσ. θηλ. (γεωρ.)* η παραλλαγή αμπελιού με μαυρογάλαζα σταφύλια από τα οποία παράγονται κόκκινα κρασιά
băbește *επίρ.* όπως οι γριές, γεροντικά // **a socoti ~** κάνω τους λογαριασμούς απλά, όπως κάνουν οι γριές
băcan *ουσ. ουδ.* το αιματόξυλο, το ξύλο που έχει κόκκινο χρώμα, με το βράσιμο βγάζει χρώμα κόκκινο
băcan, băcani *ουσ. αρσ.* ο μπακάλης, ο παντοπώλης
băcănie, băcănii *ουσ. θηλ.* το μπακάλικο, το παντοπωλείο
băciță, băcițe *ουσ. θηλ.* 1. η βοσκοπούλα 2. η γυναίκα βοσκού που διοικεί τη στάνη
bădăran-ă, bădărani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* άξεστος -η (ο, η), αγροίκος-α (ο, η), απολίτιστος-η (ο, η)
bădărănie, bădărănii *ουσ. θηλ.* η χοντράδα, η χοντροκοπιά, η χοντροκομμένη συμπεριφορά, η βαναυσότητα
bădică, bădici *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο μπάρμπας
bădie, bădii *ουσ. αρσ.* ο μπάρμπας
bădiță *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο τυχερός
băga, bag I. *ρ. μετ.* 1. βάζω, μπάζω 2. χώνω 3. θέτω 4. εισάγω 5. τοποθετώ // **a ~ ceva în gură** τσιμπολογώ // **a ~ cheia în broască** βάζω το κλειδί στην κλειδαριά // **a ~ de seamă** προσέχω κάτι, επιτηρώ, παρακολουθώ με προσοχή // **a ~ în buzunar** βάζω στην τσέπη // **a ~ în sperieți** προξενώ φόβο, φοβερίζω // **a ~ la idei** βάζω σε ιδέες, δίνω κάποια ιδέα σε κάποιον // **a ~ pe cineva în pâine (în slujbă)** τοποθετώ κάποιον σε υπηρεσία (ιδιωτική ή δημόσια) // **ce ți-ai băgat în cap?** τι έβαλες στο κεφάλι σου; // **nu m-a –t în seamă** δεν μου έδωσε καμιά σημασία II. *ρ. μέσο* 1. μπαίνω 2. χώνομαι 3. εισέρχομαι 4. αναμειγνύομαι // **a se ~ de seamă (la ceva)** να υπάρχει παρακολούθηση (σε κάτι), να γίνεται επίβλεψη (σε κάτι) // **a se ~ în datorii** βυθίζομαι στα χρέη, δανείζομαι // **a se ~ în sufletul cuiva** μπαίνω στην ψυχή κάποιου (έχω την εύνοιά του) // **a se ~ în toate** χώνομαι παντού σε όλα // **a-și ~ mințile în cap** γίνομαι λογικός, βάζω μυαλό, σκέφτομαι σωστά, έρχομαι στα συγκαλά μου // **a-și ~ nasul unde nu-i fierbe oala** χώνει τη μύτη του όπου δεν πρέπει // **nu vreau să mă bag** δε θέλω να έχω να κάνω (δε θέλω ν' αναμειχθώ) // **s-a –t ucenic** τοποθετούμε ως μαθητευόμενος
băgare, băgări *ουσ. θηλ.* 1. το χώσιμο, το βάλσιμο, το μπάσιμο 2. η τοποθέτηση // **cu ~ de seamă** με μεγάλη προσοχή, με φροντίδα, με τρόπο
băgăcios-oasă, băgăcioși-oase *επίθ. (οικ.)* ανακατωσούρης-ούρα-ικο, που ανακατεύεται σε ξένα πράγματα, που χώνει τη μύτη του παντού
băgăreț-ață, băgăreți-e *επίθ. (οικ.)* που αναμειγνύεται σε όλα
băgător-oare, băgători-oare *επίθ.* που χώνεται σε όλα // **~, băgătoare de seamă** ο επιβλέπων, η επιβλέπουσα, ο παρακολουθών, η παρακολουθούσα
băiat, băieți *ουσ. αρσ.* το αγόρι, το παιδί // **~ de prăvălie** ο νεαρός πωλητής (σε κατάστημα) // **bun ~!** καλό παιδί!
băieș, băieși *ουσ. αρσ.* ο χρυσωρύχος
băiețandru, băiețandri *ουσ. αρσ.* το αγόρι, το μεγάλο παιδί
băiețaș, băiețași *ουσ. αρσ.* το αγοράκι, το μικρό παιδί
băiețel, băieței *ουσ. αρσ.* το παιδάκι
băiețesc-ească, băiețești *επίθ.* αγορίστικος-η-ο
băiețește *επίρ.* αγορίστικα
băiețoi, băiețoi *ουσ. αρσ.* η αγορίνα, το αγοροκόριτσο
băiță, băițe *ουσ. θηλ.* το λουτράκι
băjenar, băjenari *ουσ. αρσ.* ο προσωρινός πρόσφυγας
băjenări, băjenăresc *ρ. αμ.* φεύγω πρόσκαιρα από τον τόπο μου
băjeni, băjenesc *ρ. αμ.* φεύγω προσωρινά από το σπίτι λόγω πείνας, επιδρομών, κ.λ.π.
băjenie, băjenii *ουσ. θηλ.* η προσωρινή προσφυγιά από τον τόπο κατοικίας
bălai-aie, bălai-aie *επίθ.* ξανθός-ιά-ό, ρούσος-α-ο
bălaie, bălaie *ουσ. θηλ. (οικ.)* η αγελάδα με ξανθό χρώμα // **a înțărcat bălaia** αποθήλασε η ξανθιά

(έπαψε πια να δίνει γάλα) // **nici laie, nici ~** ούτε μαύρο, ούτε άσπρο
bălan-ă, bălani-e *επίθ.* άσπρος-η-ο, ασπριδερός-ή-ό, ψαρός-ή-ό // **cal ~** το ψαρό άλογο
bălăbăneală, bălăbăneli *ουσ. θηλ.* η ταλάντευση, το τρίκλισμα, ο κλονισμός
bălăbăni, bălăbănesc I. *ρ. μετ.* ταράζω, κλονίζω, κουνάω πέρα-δώθε II. *ρ. μέσο* ταλαντεύομαι, κλονίζομαι, κουνιέμαι πέρα-δώθε III. *ρ. αμ.* τρικλίζω
bălăcări, bălăcăresc I. *ρ. μέσο* 1. τσαλαβουτάω 2. αλληλοϋβρίζομαι II. *ρ. μετ.* μαλώνω, βρίζω κάποιον
bălăceală, bălăceli *ουσ. θηλ.* το βούτηγμα, το χοροπήδημα στο νερό
bălăci, bălăcesc I. *ρ. αμ.* χοροπηδώ στο νερό, λούζομαι με χοροπηδήματα II. *ρ. μέσο* λούζομαι παίζοντας στο νερό // **copiii se bălăcesc în apă** τα παιδιά λούζονται παίζοντας στο νερό
bălăcire, bălăciri *ουσ. θηλ.* το βούτημα στο νερό με χοροπηδήματα
bălăior-oară, bălăiori-oare *επίθ.* ξανθομάλλης-ούσα-άλικο, ξανθός-ιά-ό
bălăngăni, bălăngănesc I. *ρ. αμ.* 1. κουδουνίζω, παράγω ήχο κουδουνιού 2. τρικλίζω II. *ρ. μέσο* ταλαντεύομαι, κλονίζομαι
bălăngănit *ουσ. ουδ.* το κουδούνισμα, ο ήχος μεγάλου κουδουνιού
bălărie, bălării *ουσ. ουδ.* 1. η αγριάδα, το αγριόφυτο 2. ο τόπος με αγριάδα
bălegar *ουσ. ουδ.* ιδ. băligar
băliga pers. 3 baligă *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* κοπρίζει *(ζώο)*
băligar, băligare *ουσ. ουδ.* η βοδινή κοπριά
bălmăjeală, bălmăjeli *ουσ. θηλ.* 1. η ακαταστασία, η ανακατωσούρα 2. η αβεβαιότητα, η σύγχυση, το πελάγωμα, το ψέλλισμα
bălmăji, bălmăjesc *ρ. μετ.* 1. ανακατώνω, μπερδεύω 2. συγχύζω, καταζαλίζω κάποιον 3. μιλάω μουρμουριστά, ψελλίζω
bălos-oasă, băloşi-oase *επίθ.* σαλιάρης-άρα-ικο
băloşi, băloşesc *ρ. αμ.* σαλιάζω *(για το κρασί ή για το χυμό του λάχανου όταν σαλιάζουν)*
băloşit-ă, băloşiţi-te *επίθ.* σαλιάρης-α
băltăreţ-eaţă, băltăreţi-te *επίθ.* βαλτώδης-ης-ες
băltăreţ *ουσ. αρσ.* ο νότιος άνεμος (όνομα ανέμου που φυσάει από το Νότο)
bălti pers. 3. bălteşte *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* λιμνάζει (το νερό) // **apele băltind** τα λιμνάζοντα νερά
băltoacă, băltoace *ουσ. θηλ.* το βαλτόνερο, το τέλμα, η λακκούβα με λασπόνερο
băltos-oasă, băltoşi-oase *επίθ.* ελώδης-ης-ες (τόπος με βάλτους)
bălţat-ă, bălţaţi-te *επίθ.* 1. παρδαλός-ή-ό, ραβδωτός-ή-ό 2. ποικιλόχρωμος-η-ο 3. *μτφ.* ντυμένος-η-ο χωρίς γούστο
Bănăţean-ă, Bănăţeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) κάτοικος της επαρχίας Μπανάτ (το Μπανάτ βρίσκεται στα γιουγκοσλαβικά σύνορα)
bănesc-ească, băneşti *επίθ.* χρηματικός-ή-ό // **pedeapsă -ească** η χρηματική ποινή, το πρόστιμο
băneşte *επίρ.* χρηματικώς / **stă rău ~** δεν τα πάει καλά από χρήματα
bănet *ουσ. ουδ.* το μεγάλο ποσό χρημάτων, τα πολλά χρήματα, ο παράς
bănie, bănii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η συνοριακή περιοχή της Βλαχίας 2. η διοίκηση της παραμεθορίου περιοχής 3. το αξίωμα του διοικητή και η έδρα της διοικήσεως συνοριακής επαρχίας της Βλαχίας
bănişor, bănişori *ουσ. αρσ.* το παραδάκι
bănos-oasă, bănoşi-oase *επίθ.* επικερδής-ής-ές
bănui, bănuiesc *ρ. μετ.* 1. υποπτεύομαι, υποψιάζομαι 2. υποθέτω 3. προαισθάνομαι 4. διαβλέπω // **a ~ pe cineva de furt** υποψιάζομαι κάποιον για κλοπή // **bănuiesc că el e vinovatul** υποπτεύομαι πως αυτός είναι ο φταίχτης (ο ένοχος)
bănuială, bănuieli *ουσ. θηλ.* 1. η υποψία, η υπόνοια, η δυσπιστία 2. η έλλειψη εμπιστοσύνης, η καχυποψία, η φιλυποψία 3. η υπόθεση *(υποθέτουμε πως έτσι είναι)*
bănuit-ă, bănuiţi-te *επίθ.* ύποπτος-η-ο
bănuitor-oare, bănuitori-oare *επίθ.* καχύποπτος-η-ο, δύσπιστος-η-ο // **a fi ~** δυσπιστώ
bănuţ, bănuţi *ουσ. αρσ.* το παραδάκι, το λεφτό, η πενταροδεκάρα
bărăgan, bărăganuri *ουσ. ουδ.* ο μεγάλος κάμπος με αραιή και θαμνώδη βλάστηση· η απλωμένη πεδιάδα σε ευρύ χώρο, ο ξερόκαμπος // *(γεωγρ.)* **Câmpia Bărăganului** η Πεδιάδα Μπαραγκάν *(η μεγαλύτερη πεδιάδα της Ρουμανίας)*
bărbat, bărbaţi *ουσ. αρσ.* 1. ο άντρας 2. ο σύζυγος 3. *μτφ.* ο λεβέντης, ο θαρραλέος
bărbătesc-ească, bărbăteşti *επίθ.* 1. αντρικός-ή-ό 2. αρσενικός-ή-ό 3. αντρείος-α-ο 4. *μτφ.* γενναίος-α-ο, αντρίκειος-εια-ειο // **atitudine bărbătească** η αντρική στάση // **costum ~** το αντρικό κοστούμι // **dans ~** ο αντρικός χορός
bărbăteşte *επίρ.* αντρεία, αντρειωμένα, αντρίκεια
bărbăţie *ουσ. θηλ.* 1. η αντρεία, η παλικαριά, η ανδροπρέπεια, ο αντρισμος, η αντρειοσύνη, η αρρενωπότητα, η γενναιότητα 2. *μτφ.* η αφοβία, η αλκή, η σωματική δύναμη, η ευρωστία, το σφρίγος // **a insufla ~** αντρίζω, εμπνέω αντρεία, αντρειοσύνη // **lipsă de ~** η ανανδρία // **lipsit de ~** άνανδρος-η-ο // **plin de ~** γενναίος-αία-ο
bărbie, bărbii *ουσ. θηλ.* το πηγούνι, το πιγούνι
bărbier, bărbieri *ουσ. αρσ.* ο κουρέας, ο μπαρμπέρης, ο κομμωτής
bărbiereală, bărbiereli *ουσ. θηλ.* 1. το ξύρισμα 2. *μτφ.* η πολυλογία, η ψευτιά, τα ψέματα
bărbieri, bărbieresc I. *ρ. μετ.* ξυρίζω II. *ρ. μέσο* 1. ξυρίζομαι 2. *μτφ.* ψευδολογώ, λεω ψέματα
bărbierit *ουσ. ουδ.* το ξύρισμα
bărbiţă, bărbiţe *ουσ. θηλ.* η σαλιάρα, η σαλιαρίστρα
bărbos-oasă, bărboşi-oase *επίθ.* γενάτος-η-ο, γενειοφόρος-α-ο
bărzăun, bărzăuni *ουσ. αρσ. (εντομ.)* ο βόμβος, ο κηφήνας
bărzoi, bărzoi *ουσ. αρσ.* ο πελαργός (το αρσενικό πτηνό του πελαργού)
băsmăluţă, băsmăluţe *ουσ. θηλ.* το μικρό τσεμπέρι, το φακιολάκι
băşcălie, băşcălii *ουσ. θηλ. (οικ.)* η κοροϊδία, ο χλευασμός // **a lua în ~ pe cineva** περιπαίζω, κοροϊδεύω κάποιον
băşica, băşic I. *ρ. μετ.* φουσκαλιάζω, σχηματίζω φουσκάλες II. *ρ. μέσο* γεμίζω από φουσκάλες στο δέρμα
băşicare, băşicări *ουσ. θηλ.* το φουσκάλιασμα, η φλυκταίνωση

băşicat-ă, băşicaţi-te *επίθ.* φουσκαλιασμένος-η-ο, φλυκταινώδης-ης-ες
băşică, băşici *ουσ. θηλ.* 1. η φούσκα, η φουσκάλα, η φλύκταινα 2. η κύστη 3. η μπουρμπουλήθρα, η φυσαλίδα // **băşica fierei** η χοληδόχος κύστη // **băşica udului** η ουροδόχος κύστη
băşicos-oasă, băşicoşi-oase *επίθ.* φουσκαλιασμένος -η-ο, με φουσκάλες
băşicuţă, băşicuţe *ουσ. θηλ.* η φυσαλίδα
băştinaş-ă, băştinaşi-e *επίθ.* 1. ντόπιος-ια-ιο, γηγενής-ής-ές, αυτόχθων-ων-ον, ιθαγενής-ής-ές 2. από πάππου προς πάππου
bătaie, bătăi *ουσ. θηλ.* 1. ο χτύπος, το χτύπημα, το δάρσιμο, το βάρεμα, ο δαρμός, το ξύλο, το ξυλοκόπημα 2. η συμπλοκή, η ανακατωσούρα, η μάχη 3. *(στρατ.)* η βολή, ο πυροβολισμός, το βεληνεκές βλήματος // ~ **a inimii** ο χτύπος της καρδιάς, το καρδιοχτύπι, το χτυποκάρδι // ~ **a vântului** το ράπισμα του ανέμου // ~ **cu ciocanul pe obiect** το σφυροκόπημα, η σφυροκόπηση, η σφυρηλάτηση, η σφυρηλασία // ~ **cu zăpadă** ο χιονοπόλεμος // ~ **de aripă** το φτερούγισμα // ~ **de cap** η σκοτούρα, η φροντίδα, ο μπελάς // ~ **de joc** η κοροϊδία, το περιγέλασμα, ο εμπαιγμός, το αναγέλασμα // ~ **la uşă** το χτύπημα στην πόρτα // **a da** ~ επισπεύδω, κάνω κάτι γρήγορα // **a mânca** ~ τρώγω ξύλο // *έκφρ.* **a pune la** ~ διακινδυνεύω ορισμένο ποσό χρημάτων (ή) σε κάποιο γλέντι // **a se lua la** ~ διαπληκτίζομαι, δέρνομαι με κάποιον, χτυπιόμαστε // **a snopi în** ~ δέρνω άγρια κάποιον // **câmp de** ~ το πεδίο μάχης // *(στρατ.)* **cu** ~ **lungă** με μακρό βεληνεκές
bătăios-oasă, bătăioşi-oase *επίθ.* βίαιος-αία(-η)-ο, ορμητικός-ή-ό, επιθετικός-ή-ό, φιλόμαχος-η-ο, μαχητικός-ή-ό
bătălie, bătălii *ουσ. θηλ.* η μάχη, η πάλη, ο αγώνας // ~ **navală** η ναυμαχία// **bătălia popoarelor** η μάχη των λαών
bătător, bătătoare *ουσ. ουδ.* 1. το χτυπητήρι (με το οποίο χτυπάμε τα χαλιά) 2. ο δάρτης *(το ξύλο που χτυπούν το γάλα για να αποβουτυρωθεί)*
bătător-oare, bătători-oare *επίθ.* 1. χτυπητός-ή-ό 2. φανταχτερός-ή-ό (που χτυπάει στο μάτι) // **este** ~ **la ochi** είναι οφθαλμοφανής, καταφανής
bătătoare, bătători *ουσ. θηλ.* ο κόπανος (το ξύλο της πλύσης)
bătători, bătătoresc I. *ρ. μετ.* 1. πατάω τη γη και αφήνω τα ίχνη των βημάτων μου πάνω στο έδαφος 2. διανύω, περνώ από κάπου και ισοπεδώνω τον τόπο κάνοντάς το δρόμο, ισοπεδώνω με κόπανο II. *ρ. μέσο* ροζιάζω, αποκτώ ρόζους, κάλους στο δέρμα μου
bătătorit-ă, bătătoriţi-te *επίθ.* 1. πατημένος-η-ο 2. ροζιασμένος-η-ο // **drum** ~ ο πατημένος δρόμος // **mâinile** –**e** τα ροζιασμένα χέρια
bătătură, bătături *ουσ. θηλ.* 1. το ίσιωμα, το αλώνι, ο επίπεδος χώρος 2. ο κάλος, ο ρόζος // **a călca pe** ~ πατάω κάποιον πάνω στον κάλο (τον κάνω να θυμώσει) // **am făcut bătături** έκανα κάλους / ρόζους στο δέρμα μου // **am un pom în** ~ έχω ένα δέντρο στο αλώνι
bătăuş-ă, bătăuşi-şe I. *επίθ.* 1. σκανταλιάρης-άρα-άρικο 2. ροπαλοφόρος-ος-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καυγατζής-ού (ο, η), τραμπούκος-α (ο, η), ο δάρτης
băteală, băteli *ουσ. θηλ.* το υφάδι, το φάδι, η κρόκη
bătrâior-oară, bătrâiori-oare *επίθ.* γηραιός-ά-ό, γηραλέος-α-ο // **e cam** ~ είναι κάπως γηραλέος
bătrân-ă, bătrâni-e I. *επίθ.* 1. γέρικος-η-ο, γεροντικός-ή-ό, γηραλέος-α-ο 2. γερασμένος-η-ο // **fată** –**ă** η γεροντοκόρη II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γέροντας, η γερόντισσα, ο γέρος, η γριά // **azil de** –**i** το γηροκομείο, το γεροντοκομείο // *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **din** –**i** από τους προγόνους, από τους προπάτορες, προπατορικός-ή-ό
bătrânel-ică, bătrânei-ele *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γεροντάκος, η γριούλα
bătrânesc-ească, bătrâneşti *επίθ.* γέρικος-η-ο, γεροντικός-ή-ό, γηραιός-ά-ό, παλιός-ά-ό // **casa bătrânească** το γεροντικό σπίτι // **cântec** ~ το γέρικο τραγούδι // **vorbă bătrânească** η γέρικη λέξη
bătrâneşte *επίρ.* γεροντικά, γέρικα
bătrâneţe *ουσ. θηλ.* 1. τα γεράματα, τα γερατειά, το γήρας 2. το γέρασμα. η γεροντική ηλικία // **de la tinereţe până la** ~ από τη νεότητα έως τα γεράματα
bătrânicios-oasă, bătrânicioşi-oase *επίθ.* γερομπασμένος-η-ο
bătrânior-oară, bătrâniori-oare *επίθ.* ιδ. bătrâior
bătuci, bătucesc I. *ρ. μετ.* πατάω, πιέζω, στριμώχνω τη γη II. *ρ. μέσο* 1. ροζιάζω 2. (για φρούτα) ζουλιέμαι, συνθλίβομαι
bătucit-ă, bătuciţi-te *επίθ.* 1. πατημένος-η-ο (γη) 2. (για φρούτα) ζουληγμένος-η-ο, συνθλιμμένος-η-ο // **fructele pe care le-ai cumpărat sunt bătucite** τα φρούτα που αγόρασες έχουν ζουλήγματα
bătut *ουσ. ουδ.* 1. το χτύπημα, το βάρεμα, ο χτύπος, η κρούση, το δάρσιμο 2. ο ρυθμικός παλμός
bătut-ă, bătuţi-te *επίθ.* 1. χτυπημένος-η-ο, δαρμένος-η-ο, δαρτός-ή-ό, ξυλοκοπημένος-η-ο, βαρεμένος-η-ο, χτυπητός-ή-ό (που έγινε με χτύπημα) 2. *(για το δρόμο)* πεπατημένος-η-ο // ~ **de vânt** ανεμόδαρτος-η-ο // ~ **în cap** ασυλλόγιστος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, βλαμμένος -η-ο // ~ **măr** ξυλοκοπημένος-η-ο // **bani bătuţi** το ρευστό χρήμα, τα μετρητά, τοις μετρητοίς // **lapte** ~ το ξινόγαλο
bătuta, bătute *ουσ. θηλ.* «η μπατούτα» το όνομα ενός λαϊκού χορού και η μελωδία αυτού του χορού
băţ, beţe *ουσ. ουδ.* η βέργα, το ραβδί, η βίτσα // **a pune beţe în roate** βάζω βέργες στον τροχό (αντιτείνω εμπόδια σε κάποια ενέργεια) // **a sta** ~ στέκομαι κλαρίνο
băţos-oasă, băţoşi-oase *επίθ.* 1. άκαμπτος-η-ο, αλύγιστος-η-ο 2. *μτφ.* αλαζονικός-ή-ό, ξεροκέφαλος-η-ο, κορδωμένος-η-ο
băut *ουσ. ουδ.* η πόση // **a da de** ~ κερνώ ποτό
băut-ă, băuţi-te *επίθ.* πιωμένος-η-ο, μεθυσμένος-η-ο
băutor-oare, băutori-oare I. *επίθ.* μέθυσος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπεκρής-ού (ο, η), πότης-ισσα (ο, η), που πίνει συχνά οινοπνευματώδη ποτά, γερό ποτήρι
băutură, băuturi *ουσ. θηλ.* το πιοτό, το ποτό, το πιόμα // ~ **răcoritoare** το δροσιστικό ποτό // **băuturi spirtoase** / **alcoolice** τα οινοπνευματούχα ποτά // **a nu ţine la** ~ δεν αντέχω στο πιοτό / δε βαστώ στο πιοτό
bâigui, bâiguì *ρ. αμ.* 1. ανοηταίνω 2. ψελλίζω, τραυλίζω

bâiguială, bâiguieli *ουσ. θηλ.* 1. η ανοησία 2. το ψέλλισμα, το τραύλισμα
bâiguit-ă, bâiguiţi-te *επίθ.* 1. ψελλός-ή-ό, τραυλός -ή-ό 2. ανόητος-η-ο
bâjbâi, bâjbâi I. *ρ. αμ.* 1. ψαχουλεύω 2. πλανιέμαι στο σκοτάδι II. *ρ. μετ.* ψάχνω, προσπαθώ να βρω κάτι με την αφή, ψηλαφίζοντας // *επιρ. έκφρ.* pe **bâjbâite** ψαχουλευτά
bâjbâială, bâjbâieli *ουσ. θηλ.* 1. το ψαχούλεμα 2. η έρευνα με ψηλάφηση
bâlbâi, bâlbâi I. *ρ. αμ.* ψελλίζω, τραυλίζω, ψευδίζω, τσεβδίζω II. *ρ. μέσο* φέρνομαι ανόητα, τα χάνω
bâlbâială, bâlbâieli *ουσ. θηλ.* το ψέλλισμα, το τραύλισμα, το τσέβδισμα, ο τραυλισμός, η βραδυγλωσσία, το ψεύδισμα
bâlbâit-ă, bâlbâiţi-te *επίθ.* τραυλός-ή-ό, ψελλός-ή -ό, τσεβδός-ή-ό, βραδύγλωσσος-η-ο
bâlci, bâlciuri 1. *ουσ. ουδ.* το παζάρι, η εμποροπανήγυρη, η αγορά 2. *μτφ. (οικ.)* νταβατούρι
bâldâbâc *επιφ.* μπλούμ *(ενός σώματος όταν πέφτει στο νερό)*
bântui, bântui I. *ρ. μετ.* 1. μανιάζω, καταστρέφω 2. ερημώνω, κάνω ζημιά II. *ρ. αμ.* φυσομανώ, φέρνω κακό, μαίνομαι, λυσσομανώ
bântuitor-oare, bântuitori-oare *επίθ.* λυσσομανής -ής-ές
bârfă, bârfe *ουσ. θηλ.* το κουτσομπολιό, η κακολογία, η κακογλωσσιά
bârfeală, bârfeli *ουσ. θηλ.* ιδ. bârfă
bârfi, bârfesc I. *ρ. μετ.* κουτσομπολεύω, κακολογώ κάποιον // **te-au -t** σε κουτσομπόλεψαν // **bârfeau tare** κουτσομπόλευαν δυνατά II. *ρ. αμ.* κακολογιάζω, σκέφτομαι κάτι κακό
bârfit *ουσ. ουδ.* το κουτσομπολιό
bârfitor-oare, bârfitori-oare I. *επίθ.* κουτσομπόλικος -η-ο, κακολόγος-ος-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουτσομπόλης-α (ο, η)
bârâi, bârâi *ρ. μετ.* ενοχλώ κάποιον, γίνομαι ανυπόφορος γι' αυτόν, τον χτυπώ στα νεύρα, παρλάρω, φλυαρώ
bârliga pers. 3 **bârligă** *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* για τα ζώα: σηκώνει την ουρά με την κορυφή προς τα πάνω
bârligată, bârligate *επίθ.* (για την ουρά ζώων) με την κορυφή της ουράς προς τα πάνω
bârlog, bârloguri *ουσ. ουδ.* 1. η μονιά, η φωλιά άγριου ζώου 2. το καταφύγιο
bârnă, bârne *ουσ. θηλ.* 1. το δοκάρι, ο δοκός 2. το επίμηκες υποστήριγμα // **vede paiul din ochiul altuia şi nu vede bârna din ochiul său** βλέπει το άχυρο στο μάτι του άλλου και δε βλέπει το δοκάρι μες στο μάτι του
bârsan-ă, bârsani-e *επίθ.* καταγόμενος-η απ' την Τσάρα Μπίρσεϊ «μπιρσάνος-α-ο» *(κοντά στην πόλη Μπρασόβ)* // **oaie -ă** το «μπιρσανό» πρόβατο *(το πρόβατο με μακρύ και τραχύ μαλλί)*
bâtă, bâte *ουσ. θηλ.* το ρόπαλο, η μαγκούρα, η ματσούκα, το ραβδί, η βέργα, το ξύλο
bâtlan, bâtlani *ουσ. αρσ.* πτηνό του βάλτου με μακριά πόδια (μοιάζει με το λελέκι), ο ερωδιός
bâţâi, bâţâi I. *ρ. αμ.* σειέμαι, τρεμουλιάζω, τρέμω από κρύο ή από φόβο II. *ρ. μέσο* ταράζομαι, κουνιέμαι, υποφέρω από τρέμουλο των άκρων
bâţâială, bâţâieli *ουσ. θηλ.* 1. η τρεμούλα, το τρεμούλιασμα 2. το ρίγος
bâză, bâze *ουσ. θηλ.* το ράπισμα, το παιδικό παιχνίδι με χτύπημα πάνω στην παλάμη του αντίπαλου με παλαμιά // **a juca bâza** παίζω τις παλαμιές, παίζω «μπιζ»
bâzdâc *ουσ. ουδ. (οικ.)* το πείσμα, η ιδιοτροπία // **a-i sări -ul** θυμώνω, με πιάνει οργή, οργίζομαι
bâzdâganie, bâzdâganii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το άγριο ζώο, το στοιχειό, το τέρας
bâzâi, bâzâi I. *ρ. αμ.* 1. βομβώ, βουίζω 2. κλαψουρίζω, γκρινιάζω II. *ρ. μετ (οικ.)* ενοχλώ, σκοτίζω
bâzâială, bâzâieli *ουσ. θηλ.* ο βόμβος, το βουητό, το βούισμα
bâzâit *ουσ. ουδ.* ιδ. bâzâială
bâzâitor-oare, bâzâitori-oare *επίθ.* βομβών-ούσα-όν, που παράγει βόμβο
bea, beau I. *ρ. μετ.* πίνω // **a ~ paharul până la fund** πίνω το ποτήρι μέχρι τον πάτο // **a ~ tutun** καπνίζω II. *ρ. αμ.* πίνω // **a ~ băuturi alcoolice** πίνω οινοπνευματώδη ποτά // **a ~ în sănătatea cuiva** πίνω εις υγείαν κάποιου (στην υγειά κάποιου) // **a ~ peste măsură** πίνω υπερβολικά, πίνω υπέρ το μέτρο // **a-şi ~ şi cămaşa** ξοδεύω το παν για το ποτό // **le cam ~** τα κοπανάει
beat-ă, beţi-te *επίθ.* μεθυσμένος-η-ο // **~ de fericire** πανευτυχής // **~ mort / criţă / cuc / lulea / turtă / tun** τάπα στο μεθύσι, μεθυσμένος υπερβολικά
beatitudine *ουσ. θηλ.* η μακαριότητα, η ευδαιμονία, η ευτυχία
bebeluş, bebeluşi *ουσ. αρσ.* ο μπέμπης, ο μπεμπές
bec, becuri *ουσ. ουδ.* ο λαμπτήρας, η λάμπα, ο ηλεκτρικός λαμπτήρας
becar, becari *ουσ. αρσ. (μουσ.)* η αναίρεση (το μουσικό σημείο που ακυρώνει το προηγούμενο μπεμόλ ή την προηγούμενη δίεση)
becaţă, becaţe *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η μπεκάτσα
becher, becheri *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μπεκιάρης, ο ανύπαντρος, ο εργένης
bechie, bechii *ουσ. θηλ.* η ράβδος (το μηχάνημα) στην ουρά του αεροπλάνου για το στηρίζη στο έδαφος
beci, beciuri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόγειο, το κελάρι 2. το μπουντρούμι για τη φυλακή
becisnic-ă, becisnici-ce *επίθ.* καχεκτικός-ή-ό, αδύναμος-η-ο, πενιχρός-ή-ό
beduin-ă, beduini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βεδουίνος -ίνα (ο, η), κάτοικος των αραβικών ερήμων που ζει νομαδική ζωή (Αφρική, Ασία) II. *επίθ.* βεδουίνικος-η-ο
begonie, begonii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η βεγόνια, η μπιγκόνια
behaviorism *ουσ. ουδ. (ψυχ.)* ο μπεχαβιορισμός
behăi, behăi *ρ. αμ.* 1. βελάζω (γίδα, πρόβατο) 2. *μτφ. (μουσ.)* φαλτσάρω
behăit *ουσ. ουδ.* το βέλασμα
behăitor-oare, behăitori-oare *επίθ.* βελάζων-ουσα-ον
behăitură, behăituri *ουσ. θηλ.* ιδ. behăit
bei, bei *ουσ. αρσ.* 1. ο μπέης *(άρχοντας των Οθωμανών)*
beilic, beilicuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το μπεηλίκι *(ορισμένες υποχρεώσεις των κατοίκων σε όφελος των μπέηδων)*
beizadea, beizadele *ουσ. θηλ. (ιστ.)* ο πρίγκιπας, ο γιος του ηγεμόνα
bej I. *επίθ. αμετάβλ.* μπεζ, κοκκαλί II. *ουσ. αμετάβλ.* το μπεζ, κοκκαλί

beladonă, beladone *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η μπελαντόνα, η ευθάλεια 2. *φαρμ.* η μπελαντόνα (καταπραϋντικό φάρμακο)
belciug, belciuge *ουσ. ουδ.* ο κρίκος, η κρικέλα, το κρικέλι, ο χαλκάς, ο μεταλλικός δακτύλιος // **-ul de lanț** ο κρίκος αλυσίδας // **a duce (pe cineva) cu -ul de nas** φέρνω κάποιον με το κρικέλι στη μύτη // **a nu fi câștigat la belciuge** άνθρωπος που δεν είναι άξιος καταφρονύνη // **a pune -ul la nas** γίνομαι κύριος κάποιου
belea, belele *ουσ. θηλ.* ο μπελάς, η σκοτούρα, η ενόχληση // **a da de ~** βρήκα το μπελά μου (μπλέχτηκα σε άσχημη υπόθεση) // **mi-am luat o mare ~** μπήκα σε μπελάδες, πήρα την ευθύνη δύσκολου έργου
bele-arte *ουσ. θηλ. πληθ.* οι καλές τέχνες *(η κοινή ονομασία που έχουν η ζωγραφική, η γλυπτική, η αρχιτεκτονική, η διακοσμητική, η λογοτεχνία, η μουσική, το θέατρο, ο κινηματογράφος)*
beletristic-ă, beletristici-ce I. *επίθ.* καλλιτεχνικός-ή-ό, λογοτεχνικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η λογοτεχνία, η καλλιτεχνική λογοτεχνία
belfer, belferi *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο εύπορος, ο πλούσιος, ο άνθρωπος με μεγάλη οικονομική άνεση
Belgian-ă, Belgieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βέλγος-α(-ιδα) (ο, η) II. *επίθ.* βελγικός-ή-ό
beli, belesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. γδέρνω 2. αφαιρώ το φλοιό, ξεφλουδίζω // **a ~ ochii** ανοίγω μεγάλα τα μάτια II. *ρ. μέσο* γρατσουνίζομαι, τραυματίζομαι επιπόλαια στην επιδερμίδα μου
belicos-oasă, belicoși-oase *επίθ.* μαχητικός-ή-ό, πολεμικός-ή-ό, φιλοπόλεμος-η-ο
beligerant-ă, beliguranți-te *επίθ.* εμπόλεμος // **armate -e** τα εμπόλεμα στρατεύματα // **state -e** τα εμπόλεμα κράτη
beligeranță *ουσ. θηλ.* η εμπόλεμος κατάσταση
belit-ă, beliți-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. γδαρτός-ή-ό 2. ξεφλουδισμένος-η-ο 3. *μτφ.* ισχνός-ή-ό
belșug, belșuguri *ουσ. ουδ.* η αφθονία, η περίσσεια // *έκφρ.* **din ~** σε αφθονία, εκ του περισσού
belvedere *ουσ. θηλ.* 1. το οικοδόμημα το ευρισκόμενο σε ψηλό μέρος απ' όπου μπορούμε να κοιτάζουμε μακριά· η περίοπτη θέση 2. η ταράτσα
belzebut *ουσ. αρσ.* 1. ο βελζεβούλ, ο Βεελζεβούλ (μία από τις ονομασίες που δίνεται στο διάβολο) 2. ο αρχηγός των διαβόλων
bemberg *ουσ. ουδ.* «το μπέμπεργκ», το τεχνητό μεταξωτό ύφασμα
bemol, bemoli *ουσ. αρσ. (μουσ.)* το μπεμόλ, η ύφεση
benă, bene *ουσ. θηλ.* 1. η άμαξα του φορτηγού αυτοκινήτου 2. το μεταλλικό κοίλο όργανο στις μηχανές που σηκώνουν βάρη (τα βίντσια, οι ανυψωτήρες)
benchetui, benchetuiesc *ρ. αμ. (οικ.)* γλεντοκοπώ, γλεντώ, διασκεδάζω
bendix, bendixuri *ουσ. ουδ.* ο μηχανισμός που θέτει σε κίνηση τον κινητήρα αυτοκινήτου ή αεροπλάνου
benedictin-ă, benedictini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. βενεδικτίνος-ίνα (ο, η) (μοναχός-ή του τάγματος του Αγίου Βενεδίκτου) 2. *ουσ. θηλ.* η βενεδικτίνη (ποτό) II. *επίθ.* 1. βενεδικτίνιος-ια-ιο 2. *μτφ.* εργατικός-ή-ό, φιλόπονος-η-ο
benefic-ă, benefici-ce *επίθ.* 1. ευεργετικός-ή-ό 2. ευνοϊκός-ή-ό
beneficia, beneficiez *ρ. αμ.* απολαμβάνω, ωφελούμαι, επωφελούμαι, καρπούμαι, κερδίζω
beneficiar-ă, beneficiari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δικαιούχος (ο, η) 2. παραλήπτης-λήπτρια (ο, η)
beneficiu, beneficii *ουσ. ουδ.* το κέρδος, η ωφέλεια, το όφελος, η απολαβή // *(νομ.)* **sub ~ de inventar** υπό το όφελος της απογραφής (με την επιφυλακτικότητα κατοπινού ελέγχου)
benevol-ă, benevoli-e *επίθ.* θεληματικός-ή-ό, εκούσιος-ια-ιο, εθελοντικός-ή-ό, οικειοθελής-ής-ές
bengal, bengale *επίθ.* // **foc ~** τα βεγγαλικά, η φωτιά πυροτεχνημάτων
Bengalez-ă, Bengalezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βεγγαλέζος-α (ο, η) (λαός που κατοικεί στις όχθες του Γάγγη και του Βραχμαπούτρα) II. *επίθ.* βεγγαλικός-ή-ό
benchi, benghiuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η μικρή κρεατοελιά σε διάφορα μέρη του σώματος 2. *(σε δεισιδαιμονίες)* το σημάδι που έχει κάνει κάποιος στο μέτωπό του για να φυλάγεται από βάσκαμα
benign-ă, benigni-e *επίθ.* 1. μειλίχιος-α-ο, ήπιος-α-ο, πράος-εία-ο 2. *(ιατρ.)* καλοήθης-ης-ες
bentiță, bentițe *ουσ. θηλ.* η στενή κορδέλα, η μικρή ταινία, η μικρή λουρίδα
benzen, benzeni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το βενζένιο (υγρός υδρογονάνθρακας)
benzenic-ă, benzenici-ce *επίθ. (χημ.)* βενζενικός-ή-ό
benzină, benzine *ουσ. θηλ.* η βενζίνη, η μπενζίνα // **~ fără plumb** αμόλυβδη βενζίνη // **pompă de ~** η βενζιναντλία // **scot petele cu ~** βγάζω τις κηλίδες με βενζίνη
benzoic, benzoici *επίθ. (χημ.) έκφρ.* // **acid ~** το βενζοϊκό οξύ
benzol *ουσ. αρσ. (χημ.)* η βενζόλη, το βενζόλιο
berar, berari *ουσ. αρσ.* 1. ο ζυθοπώλης 2. ο ιδιοκτήτης μπιραρίας
berărie, berării *ουσ. θηλ.* η μπιραρία, το ζυθοπωλείο // **~-plăcintărie** το ζυθοπωλείο-ζαχαροπλαστείο
berbant, berbanți *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μπερμπάντης
berbec, berbeci *ουσ. αρσ.* 1. το κριάρι, ο κριός 2. η πολεμική μηχανή 3. *(αστρ.)* ο Κριός
berbecuț, berbecuți *ουσ. αρσ.* το κριαράκι
berbeleacul *ουσ. ουδ.* η κουτρουβάλα, η τούμπα // **de-a ~** με αναποδογύρισμα, με κουτρουβάλα // **mă duc de-a ~** κατρακυλώ με το κεφάλι κάτω, κουτρουβαλάω, κάνω τούμπες
Berber-ă, Berberi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μπαρμπερίνος-α (ο, η) (πληθυσμός της Βόρειας Αφρικής) II. *επίθ.* μπαρμπερίνικα
berc, bearcă, berci-ce *επίθ. (για τα ζώα)* κολοβός-ή-ό, με πολύ μικρή ουρά, ή χωρίς ουρά // **vulpea bearcă** η κολοβή αλεπού
bere, beri *ουσ. θηλ.* η μπίρα, ο ζύθος // **~ blondă** η ξανθή μπίρα // **~ neagră** η μαύρη μπίρα
bere *ουσ. θηλ.* το πιοτό, το ποτό
berechet, berecheturi I. *ουσ. ουδ.* η αφθονία, η περίσσεια, η υπερεπάρκεια, το μπερεκέτι II. *επίρ.* σε μεγάλες ποσότητες, σε μεγάλο αριθμό, μπόλικα
beregată, beregate *ουσ. θηλ.* 1. ο λάρυγγας 2. το καρύδι // **își scoteau beregatele** ξελαρυγγιάζονταν
beretă, berete *ουσ. θηλ.* ο μπερές, ο σκούφος
bergamotă, bergamote *ουσ. θηλ.* το περγαμόντο (είδος απιδιών)

beri-beri *ουσ. ουδ.* το μπέρι-μπέρι (αρρώστια που οφείλεται στην έλλειψη της βιταμίνης B_1 από τις τροφές)
beril, beriluri *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο βήρυλλος (πολύτιμος λίθος)
beriliu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βηρύλλιον
bernă, berne *ουσ. θηλ.* **pavilion în ~** η μεσίστια σημαία (υψωμένη μέχρι τη μέση του ιστού σε ένδειξη πένθους)
bestial-ă, bestiali-e *επίθ.* 1 κτηνώδης-ης-ες, ζωώδης -ης-ες, θηριώδης-ης-ες 2. απάνθρωπος-η-ο, άγριος-α-ο
bestialitate, bestialități *ουσ. θηλ.* 1. η κτηνωδία, η θηριωδία, η αγριότητα 2. η απανθρωπιά, η σκληρότητα
bestie, bestii *ουσ. θηλ.* 1. το κτήνος, το θηρίο, το τέρας 2. *μτφ.* ο σκληρόκαρδος, ο άσπλαχνος, ο κτηνάνθρωπος
beşliu, beşlii *ουσ. θηλ.* ο μπεσλής (ο στρατιώτης τουρκικού ιππικού που έκανε την υπηρεσία ταχυδρόμου)
beşteleală, beşteleli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η προσβολή, το θίξιμο στην αξιοπρέπεια, η επίπληξη, το κατσάδιασμα, η κατσάδα
beşteli, beştelesc *ρ. μετ. (οικ.)* επιπλήττω, μαλώνω, κατσαδιάζω απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις
beteag-ă, betegi-ge I. *επίθ. (λαϊκ.)* σακάτικος-η-ο, ασθενικός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό, αρρωστιάρης-α-ικο, που έχει αδύνατη κράση II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σακάτης-ισσα
beteală, beteli *ουσ. θηλ.* 1. οι χρυσαφένιες ή ασημένιες κλωστές 2. τα κοσμήματα, τα στολίδια φτιαγμένα από αυτές τις κλωστές για τις νύφες, τα πούλια
betejeală, betejeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το σακάτεμα
beteji, betejesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. σακατεύω κάποιον 2. βασανίζω, ταλαιπωρώ, κουράζω υπερβολικά κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. σακατεύομαι, εξαντλούμαι, κουράζομαι, αποσταίνω, χάνω δυνάμεις 2. αρρωσταίνω από κήλη
betelie, betelii *ουσ. θηλ.* 1. η λωρίδα ή η ταινία από ύφασμα η ραμμένη στο πάνω μέρος του παντελονιού ή της φούστας για να περάσει απ'αυτή ένα σιρίτι ή ένα κορδόνι κ.λ.π. 2. το στρίφωμα στην άκρη υφάσματος, πουκάμισου, μανικιού, κ.λ.π για να μην ξεφτίζουν, η μπιμπίλα
beteşug, beteşuguri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η ασθένεια, η αναπηρία, το σακατιλίκι 2. *μτφ.* το κουσούρι, η ελαττωματικότητα
beton, betoane *ουσ. ουδ.* 1. το μπετόν, το σκυρόδεμα // **~ armat** το μπετόν αρμέ (το σκυρόδεμα ενωμένο με σίδερο) 2. *(μτφ. οικ.)* κάτι τέλειο, χωρίς ελάττωμα // **~auto** μπετονιέρα // *(αθλ.)* **apărarea ~ (în fotbal)** η σκληρή άμυνα (στο ποδόσφαιρο) // **proiectul e ~** το σχέδιο είναι τέλειο
betona, betonez *ρ. αμ. και μετ.* χύνω το σκυρόδεμα (το μπετόν) σε τόπους για το χτίσιμο οικοδομής ή για την τοποθέτηση των θεμελίων ενός έργου ή μιας οικοδομής, σκυροδετώ
betonare, betonări *ουσ. θηλ.* το χτίσιμο με σκυρόδεμα, η σκυρόδεση
betonieră, betoniere *ουσ. θηλ.* η μπετονιέρα (το μηχάνημα με το οποίο παρασκευάζεται το σκυρόδεμα, το μπετόν)
betonist-ă, betonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπετατζής-ού (ο, η), ειδικευμένος εργάτης(-άτρια) σε οικοδομές με μπετόν
beție, beții *ουσ. θηλ.* 1. η μέθη, το μεθύσι, το μπεκρολόγημα, η οινοποσία 2. η ζάλη // **~ albă (toxicomanie)** η τοξικομανία // **~ de cuvinte** η πολυλογία, η φλυαρία
bețigaş, bețigaşe *ουσ. ουδ.* η βέργα, η βεργίτσα, η βεργούλα, το βεργί
bețişor, bețişoare *ουσ. ουδ.* η βεργίτσα, η βεργούλα
bețiv-ă, bețivi-e I. *επίθ.* μέθυσος-η-ο, μεθοκόπος-ος-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπεκρής-ού (ο, η), μεθύστακας, μεθύστρα (ο, η), μεθοκόπος (ο, η)
bețivan-ă, bețivani-e I. *επίθ.* μέθυσος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπεκρής-ού (ο, η)
bezea, bezele *ουσ. θηλ.* 1. η μαρέγκα 2. *οικ.* το φιλί σταλμένο σε κάποιον με την κορυφή των δαχτύλων, το αεροφίλημα
bezmetic-ă, bezmetici-ce *επίθ.* άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, αφρονίμευτος-η-ο, χαμένος-η-ο
bezna, bezne *ουσ. θηλ.* 1. το σκοτάδι, το βαθύ σκοτάδι, ο ζόφος 2. *μτφ.* ο σκοταδισμός // **întuneric ~** σκοτάδι πίσσα
bianual-ă, bianuali-e *επίθ.* (επιθεώρηση, πνευματικό δημιούργημα) που εκδίδεται δυο φορές το χρόνο
biatlon, biatloane *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το δίαθλο, αθλητικό αγώνισμα
biatlonist-ă, biatlonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* το πρόσωπο που αγωνίζεται σε δίαθλο
biatomic-ă, biatomici-ce *επίθ. (χημ.)* διατομικός-ή-ό (οι ουσίες που στο μόριό τους έχουν δύο άτομα)
biban, bibani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η πέρκα
bibazic, bibazici *επίθ. (χημ.)* διβασικός-ή-ό // **acid ~** το διβασικό οξύ
bibelou, bibelouri *ουσ. ουδ.* το μπιμπελό, το κομψοτέχνημα (για διακόσμηση)
biber, biberi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο κάστορας
biberon, biberoane *ουσ. ουδ.* το θήλαστρο, το μπιμπερό
bibic-ă, bibici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* «μπιμπίκος-α» (ο, η) θωπευτική ονομασία που δίνεται σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο
bibilică, bibilici *ουσ. θηλ.* η φραγκόκοτα
bibiloi, bibiloi *ουσ. αρσ.* 1. ο φραγκοκόκορας 2. *(οικ.)* θωπευτική ονομασία που δίνεται σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο
bibiluri *ουσ. ουδ. πληθ.* η πλεχτή δαντέλα στην άκρη εσώρουχου φτιαγμένη με βελόνα, η μπιμπίλα
biblic-ă, biblici-ce *επίθ.* βιβλικός-ή-ό, ό,τι αναφέρεται στη Βίβλο, την Αγία Γραφή
biblie, biblii *ουσ. θηλ.* η Βίβλος *(η Παλαιά και Καινή Διαθήκη, η Αγία Γραφή)*
bibliobuz, bibliobuze *ουσ. ουδ.* το αυτοκίνητο το εξοπλισμένο με κινητή βιβλιοθήκη
bibliofil-ă, bibliofili-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιβλιόφιλος (ο, η) // *(σαν επίθ.)* **ediție ~ă** έκδοση βιβλίου σε πολυτελές σχήμα (σπάνιο και πολύτιμο βιβλίο)
bibliofilie *ουσ. θηλ.* η βιβλιοφιλία
bibliograf-ă, bibliografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιβλιογράφος (ο, η)
bibliografic-ă, bibliografici-ce *επίθ.* βιβλιογραφικός -ή-ό
bibliografie, bibliografii *ουσ. θηλ.* η βιβλιογραφία
bibliologie *ουσ. θηλ.* η βιβλιολογία
biblioraft, biblioraftori *ουσ. ουδ.* το χαρτοφυλάκιο, το ντοσιέ, ο μεγάλος φάκελος όπου φυλάγονται τα έγγραφα, η αλληλογραφία, κ.λ.π.
bibliotecar-ă, bibliotecari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιβλιοθηκάριος (ο, η)

bibliotecă, biblioteci *ουσ. θηλ.* η βιβλιοθήκη
bicameral-ă, bicamerali-e *επίθ. (πολ.)* με δύο νομοθετικά σωματεία *(το κοινοβούλιο με Βουλή και Γερουσία)*
bicarbonat, bicarbonați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το διττανθρακικόν άλας // ~ **de sodiu** το διττανθρακικό νάτριο
bicefal-ă, bicefali-e *επίθ.* δικέφαλος-η-ο // **vultur** ~ ο δικέφαλος αετός
bicentenar-ă, bicentenari-e I. *επίθ.* δισεκατονταετής -ής-ές II. *ουσ. ουδ.* η δισεκατονταετηρίδα
biceps, bicepşi *ουσ. ουδ.* ο δικέφαλος βραχιόνιος μυς
bici, bice *ουσ. ουδ.* η μάστιγα, το μαστίγιο, η βίτσα, το καμουτσίκι, ο βούρδουλας, το κνούτο // **a pocni din** ~ ραπίζω με το μαστίγιο // **lovitură de** ~ το χτύπημα μαστιγίου, το μαστίγωμα, η βιτσιά
bicicletă, biciclete *ουσ. θηλ.* το ποδήλατο // ~ **tandem** το ποδήλατο για 2 ή 3 άτομα (με δύο ή τρεις θέσεις) // **a merge cu bicicleta** πηγαίνω με το ποδήλατο // **a se urca pe** ~ ανεβαίνω πάνω στο ποδήλατο
biciclist-ă, biciclişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποδηλάτης -ισσα (ο, η), ποδηλατιστής-ίστρια (ο, η)
biciclu, bicicle *ουσ. ουδ.* το δίκυκλο, το ποδήλατο
bicisnic-ă, bicisnici-ce *επίθ.* ιδ. becisnic
biciui, biciuiesc *ρ. μετ.* 1. μαστιγώνω, βουρδουλίζω 2. *μτφ.* προσβάλλω κάποιον με τα λόγια μου
biciuială, biciuieli *ουσ. θηλ.* ιδ. biciuire
biciuire, biciuiri το μαστίγωμα, η μαστίγωση, η καμουτσικιά, η βουρδουλιά
biciuitor-oare, biciuitori-oare *επίθ.* μαστιγωτής-τρια
biciuşcă, biciuşti *ουσ. θηλ.* το μαστίγιο, η μικρή μάστιγα, το μικρό καμουτσίκι
bicolor-ă, bicolori-e *επίθ.* δίχρωμος-η-ο
biconcav-ă, biconcavi-e *επίθ.* αμφίκοιλος-η-ο
biconvex-ă, biconvecşi-xe *επίθ.* αμφίκυρτος-η-ο
bicorn, bicornuri *ουσ. ουδ.* το δίκοχο
bicromat, bicromați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το διχρωμικόν άλας // ~ **de potasiu** το διχρωμικόν κάλιο
bideu, bideuri *ουσ. ουδ.* ο μπιντές
bidinea, bidinele *ουσ. θηλ.* ο χρωστήρας, η ψήκτρα, η βούρτσα, το πινέλο // **perii, pensule şi bidinele** βούρτσες, πινέλα και ψήκτρες
bidiviu, bidivii *ουσ. αρσ.* το νέο, γοργό και όμορφο άλογο
bidon, bidoane *ουσ. ουδ.* 1. ο τενεκές 2. το παγούρι 3. το μπιτόνι
bielă, biele *ουσ. θηλ. (τεχν.)* η μπιέλα, ο διωστήρ, το εξάρτημα σε σιδηροδρομική ατμομηχανή
Bielorus-ă, Bieloruşi-se I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λευκορωσίδα/Λευκορώσος-α (ο, η) II. *επίθ.* λευκορωσικός-ή-ό
bienal-ă, bienali-e *επίθ.* διετής-ής-ές
bienală, bienale *ουσ. θηλ.* η διετία (το χρονικό διάστημα δύο ετών)
biet, biată, bieți-te *επίθ.* 1. καημένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο, κακομοίρης-οίρα-ικο 2. δυστυχισμένος-η-ο // **un** ~ **om** ένας κακόμοιρος άνθρωπος, φουκαράς
bifa, bifez *ρ. μετ.* τσεκάρω, ελέγχω βάζοντας ένα μικρό σημάδι στα ελεγμένα ψηφία
biftec, biftecuri *ουσ. ουδ.* το μπιφτέκι
bifurca pers. 3 bifurcă *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* διακλαδίζομαι, διακλαδώνομαι, χωρίζομαι σε δύο ή περισσότερα μέρη σε διάφορες κατευθύνσεις // **aici strada se bifurcă** εδώ η οδός διακλαδίζεται
bifurcare, bifurcări *ουσ. θηλ.* ιδ. bifurcație
bifurcație, bifurcații *ουσ. θηλ.* η διακλάδωση
bigam-ă, bigami-e I. *επίθ.* δίγαμος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δίγαμος (ο, η)
bigamie, bigamii *ουσ. θηλ.* η διγαμία
bigi-bigi *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* η εδώδιμη, κόκκινη πάστα ζελατίνας, όμοια με το λουκούμι με ψίχα καρυδιού
bigot-ă, bigoți-te *επίθ.* θρησκομανής-ής-ές, θρησκόληπτος-η-ο
bigotism *ουσ. ουδ.* η θρησκομανία, η θρησκοληψία
bigudiu, bigudiuri *ουσ. ουδ.* το μπιγκουντί
bijuterie, bijuterii *ουσ. ουδ.* 1. το κόσμημα, το μπιζού, το στολίδι, τα χρυσαφικά 2. *μτφ.* το κομψοτέχνημα // **magazin de bijuterii** το κοσμηματοπωλείο, το χρυσοχοείο
bijutier, bijutieri *ουσ. αρσ.* ο κοσμηματοποιός, ο χρυσοχόος, ο κοσμηματοπώλης
bilanț, bilanțuri *ουσ. ουδ. (λογιστ.)* 1. ο ισολογισμός 2. *μτφ.* η λογοδοσία διαχείρισης σε ορισμένους τομείς δράσεως, ο απολογισμός
bilateral-ă, bilaterali-e *επίθ.* διμερής-ής-ές, αμφίπλευρος-η-ο // **colaborare** –**ă** η διμερής συνεργασία // **tratative** –**e** οι διμερείς διαπραγματεύσεις
bilateralism *ουσ. ουδ.* ο διπλής όψεως
bilă, bile *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. η χολή 2. η κύστη που περιέχει τη χολή
bilă, bile *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η σφαίρα, το σφαιρίδιο, ο βώλος, η μπίλια, το μπαλάκι 2. καθετί που έχει σχήμα σφαίρας // ~ **albă** το λευκό σφαιρίδιο (η εγκριτική ψήφος) // ~ **neagră** το μαύρο σφαιρίδιο (η αρνητική ψήφος) // ~ **roşie** το κόκκινο σφαιρίδιο (καλά και αρκετά)
bilă, bile *ουσ. θηλ.* ο λεπτός, στρογγυλός και μακρύς κορμός δέντρου (από έλατο) για τα ικριώματα, για τις σκαλωσιές
bilet, bilete *ουσ. ουδ.* το εισιτήριο, το μπιλιέτο, το πρόχειρο σημείωμα σε κομμάτι χαρτιού που στέλνεται με ή χωρίς φάκελο // ~ **de bancă** το τραπεζογραμμάτιο // ~ **de călătorie** το εισιτήριο // ~ **de ieşire din spital** το εξιτήριο από το νοσοκομείο // ~ **de intrare** το δελτίο εισόδου // ~ **de teatru** το εισιτήριο θέατρου **de peron** το εισιτήριο για αποβάθρα // *(εμπόρ.)* ~ **la ordin** το γραμμάτιο
bilețel, bilețele *ουσ. ουδ.* 1. το μπιλιετάκι 2. *μτφ.* το ραβασάκι
biliar-ă, biliari-e *επίθ.* χοληδόχος-ος-ο // **vezicula** –**ă** η χοληδόχος κύστη
biliard, biliarde *ουσ. ουδ.* το μπιλιάρδο, το σφαιριστήριο
bilingv-ă, bilingvi-e *επίθ.* δίγλωσσος-η-ο // **dicționar** ~ το δίγλωσσο λεξικό
bilingvism *ουσ. ουδ.* η διγλωσσία
bilion, bilioane *ουσ. ουδ.* το δισεκατομμύριο
bilunar-ă, bilunari-e *επίθ.* δεκαπενθήμερος-η-ο // **revistă** ~ το δεκαπενθήμερο περιοδικό
bimensual-ă, bimensuali-e *επίθ.* ιδ. bilunar
bimetal, bimetale *ουσ. ουδ.* το διπλό μέταλλο
bimetalic-ă, bimetalici-ce *επίθ.* διμεταλλικός-ή-ό
bimetalism *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο διμεταλλισμός (η οικονομική θεωρία σύμφωνα με την οποία το

χρήμα έχει σα βάση δύο πολύτιμα μέταλλα, τον χρυσό και τον άργυρο)
bimileniu, bimilenii *ουσ. ουδ.* διάστημα δύο χιλιάδων ετών, δισχιλιετία
bimolecular-ă, bimoleculari-e *επίθ. (χημ.)* ο συνιστάμενος από δύο χημικά μόρια
bimotor-oare, bimotori-oare *επίθ.* δικινητήριος-α-ο // **avion ~** το δικινητήριο αεροπλάνο
bina, binale *ουσ. θηλ.* το κτήριο σε ανέγερση ή σε επισκευή
binar-ă, binari-e *επίθ.* δυαδικός-ή-ό // *(μαθ.)* **relație -ă** η δυαδική σχέση
bine I. *επίρ.* 1. καλά, καλώς, σε καλό 2. πολύ // **~ ai făcut** καλά έκανες // **~ ați venit** καλώς ορίσατε // **~ gospodărit** καλά νοικοκυρεμένος-η-ο // **~ intenționat** καλοπροαίρετος-η-ο // **~ legat** αδρόςή-ό, γεροδεμένος-η-ο // **a-i prinde ~** του βγαίνει σε καλό (ωφελείται) // **a plouat ~** έβρεξε πολύ (καλά) // **a pune ceva ~** βάζω κάτι καλά (σε μέρος ασφαλές) // **ar fi fost ~ dacă...** καλά θα ήταν αν... // **a se simți ~** αισθάνομαι καλά // **a vorbi de ~ pe cineva** μιλώ καλά για κάποιον // **cu rochia asta îți vine ~** αυτό το φόρεμα σου έρχεται καλά (ταιριάζει) // **de-a -lea** για καλά, αληθινά // *έκφρ.* **ei ~...** καλά λοιπόν... όπως έλεγα // **foarte ~** πολύ καλά, κάλλιστα // **îmi pare ~** χαίρομαι πολύ // **încă nu e ~** ακόμα δεν είναι καλά // **nu te văd ~** δεν σε βλέπω καλά // **nu sfârșisem ~ de mâncat** δεν τελείωσα καλά το φαγητό // **nu sunt ~ dispus** δεν είμαι ευδιάθετος // **să-ți fie de ~!** να είσαι καλά! (να υγιαίνεις) // **să te porți ~ cu oricine** να φέρνεσαι καλά με οποιονδήποτε (με όποιον και αν) // **sunt ~ / sănătos** είμαι καλά / υγιαίνω // **uităte ~!** βλέπε καλά! // **vezi ~ că așa stau lucrurile** βλέπεις καλά πως έτσι στέκονται τα πράγματα II. *ουσ. ουδ. ενικ.* 1. το καλό 2. το αγαθό // **-le obștesc** το δημόσιο / κοινό καλό // **-le pe care ți-l doresc** το καλό που σου θέλω // **-le suprem** το άκρον αγαθό // **a lua cu -le** τον παίρνω με το καλό // **de ~ de rău** για καλό και για κακό, «καλού κακού» // **numai ~!** όλα καλά! // **om de ~** άνθρωπος καλόγνωμος // **rămâneți cu ~!** μένετε με το καλό! (σας αποχαιρετούμε) // **spre -le tău** για το καλό σου // **voia cică -le ei** ήθελε δήθεν το καλό της
binecrescut-ă, binecrescuți-te *επίθ.* καλοαναθρεμμένος-η-ο
binecunoscut-ă, binecunoscuți-te *επίθ.* διάσημοςη-ο, ονομαστός-ή-ό, περίφημος-η-ο
binecuvânta, binecuvântez *ρ. μετ.* 1. ευλογώ, εκφράζω ευχή, απευθύνω ευχή 2. κάνω συμβολική κίνηση του δεξιού χεριού για την ευχή (παπάς) 3. δοξάζω, υμνώ το Θεό 4. *μτφ.* λεω επαινετικά λόγια για κάποιον, υμνολογώ.
binecuvântare, binecuvântări *ουσ. θηλ.* η ευλογία, η ευχή // **a-și da -a** δίνω την ευλογία μου (είμαι σύμφωνος με άλλον)
binecuvântat-ă, binecuvântați-te *επίθ.* 1. ευλογητός-ή-ό, ευλογημένος-η-ο 2. *μτφ.* ωφέλιμος-η-ο, δικαιολογημένος-η-ο // **motive -e** οι δικαιολογημένοι λόγοι // **ploaie -ă** η ωφέλιμη βροχή
binefacere, binefaceri I. *ουσ. θηλ.* το ευεργέτημα, η ευεργεσία, η αγαθοεργία // **acțiune de ~** η αγαθοεργή ενέργεια II. *επιθ. έκφρ.* // **așezământ de ~** το αγαθοεργό ίδρυμα // **de ~** αγαθοεργός-ός-ό
binefăcător-oare, binefăcători-oare I. *επίθ.* ευεργετικός-ή-ό, αγαθοεργός-ός-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ευεργέτης-ισσα (ο, η)
bineînțeles *επίρ.* βέβαια, φυσικά, εννοείται, είναι αυτονόητο, ασφαλώς, ευνοήτως
binemerita, binemerit *ρ. αμ.* 1. δικαιούμαι με την αξία μου 2. είμαι άξιος-ια-ιο ευγνωμοσύνης κάποιου
binețe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το χαιρέτισμα, ο χαιρετισμός // **a-și da binețe** χαιρετίζονται *(όταν συναντιούνται)*
binevenit-ă, bineveniți-te *επίθ.* ευπρόσδεκτος-η-ο, καλόδεχτος-η-ο // **fiți bineveniți!** καλώς ορίσατε
binevoi, binevoiesc *ρ. μετ.* ευαρεστούμαι, έχω την καλοσύνη, παραδέχομαι, καταδέχομαι, δέχομαι, συμφωνώ // **cum veți ~** όπως θα ευαρεστηθείτε // **binevoiți să luați** ευαρεστείσθε να πάρετε // **dacă domnii binevoiesc** αν οι κύριοι ευαρεστούνται
binevoitor-oare, binevoitori-oare I. *επίθ.* ευμενής-ής-ές, καταδεχτικός-ή-ό, φιλοφρονητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλοθελητής-ήτρια (ο, η)
binișor *επίρ.* καλούτσικα // **a lua pe cineva cu -ul** παίρνω κάποιον με τρόπο, με το μαλακό, με το γλυκό
binoclu, binocluri *ουσ. ουδ.* 1. το κιάλι, τα κιάλια 2. η διόπτρα
binom, binoame *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το διώνυμο
biochimic-ă, biochimici-ce *επίθ.* βιοχημικός-ή-ό
biochimie *ουσ. θηλ.* η βιοχημεία
biochimist-ă, biochimiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιοχημικός (ο, η)
biofizică *ουσ. θηλ.* η βιοφυσική
biogen-ă, biogeni-e *επίθ.* βιογόνος-α-ο, βιογενετικός-ή-ό
biogeneză *ουσ. θηλ.* η βιογένεση
biogeografie *ουσ. θηλ.* η βιογεωγραφία
biograf-ă, biografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιογράφος (ο, η)
biografic-ă, biografici-ce *επίθ.* βιογραφικός-ή-ό
biografie, biografii *ουσ. θηλ.* η βιογραφία
biolog-ă, biologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιολόγος (ο, η)
biologic-ă, biologici-ce *επίθ.* βιολογικός-ή-ό // **chimie -ă** η βιοχημεία
biologie *ουσ. θηλ.* η βιολογία
biopsie, biopsii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βιοψία
biosferă *ουσ. θηλ.* η βιόσφαιρα
biospeologie *ουσ. θηλ.* η βιοσπηλαιολογία
biotic-ă, biotici-ce *επίθ.* βιοτικός-ή-ό, βιωτικός-ή-ό
bioxid, bioxizi *ουσ. ουδ. (χημ.)* το διοξείδιο // **~ de carbon** το διοξείδιο του άνθρακος
bipartid, bipartide *επίθ. (πολ.)* δικομματικός-ή-ό // **sistem ~** το δικομματικό σύστημα (το πολιτικό σύστημα όπου την εξουσία διαδέχονται αλλεπάλληλα δύο πολιτικά κόμματα)
bipartit-ă, bipartiți-te *επίθ.* διμερής-ής-ές // **convenție -ă** η διμερής συμφωνία (μεταξύ δύο κρατών)
biped-ă, bipezi-de I. *επίθ.* δίποδος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το δίποδο
biplan, biplane *ουσ. ουδ.* το διπλάνο
bipolar-ă, bipolari-e *επίθ.* διπολικός-ή-ό
bipolaritate *ουσ. θηλ.* η διπολικότητα
bir, biruri *ουσ. ουδ.* 1. ο φόρος, το χαράτσι 2. ο κεφαλικός φόρος // *(ιστ.)* **a da ~ cu fugiții** το στρίβω, εξαφανίζομαι

birjar, birjari *ουσ. αρσ.* ο αμαξάς, ο οδηγός αμαξιού
birjă, birje *ουσ. θηλ.* η άμαξα, το αμάξι
birjăresc-ească, birjăreşti *επίθ.* 1. όπως οι αμαξάδες 2. *μτφ.* υβριστικός-ή-ό
birjăreşte *επίρ.* υβριστικά // **l-a înjurat** ~ του έψαλε τα εξ αμάξης (βρίσιμο)
birman-ă, birmani-e I. *επίθ.* βιρμανικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βιρμανός-ή (ο, η)
birocrat-ă, birocrați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* γραφειοκράτης-ισσα (ο, η)
birocratic-ă, birocratici-ce *επίθ.* γραφειοκρατικός-ή-ό
birocratism *ουσ. ουδ.* η γραφειοκρατία
birocratizare *ουσ. θηλ.* η κατάσταση της γραφειοκρατίας
birocrație, birocrații *ουσ. θηλ.* η γραφειοκρατία
birou, birouri I. *ουσ. ουδ.* το γραφείο // ~ **de audiențe** το γραφείο ακροάσεων // ~ **politic** το πολιτικό γραφείο // ~ **de obiecte găsite** το γραφείο ευρεθέντων αντικειμένων // **a merge la** ~ πηγαίνω στο γραφείο II. *επιθ. έκφρ.* γραφειοκρατικός-ή-ό
birt, birturi *ουσ. ουδ.* 1. το μικρό εστιατόριο 2. το οινομαγειρείο, η ταβέρνα // ~ **economic** το μικρό εστιατόριο όπου σερβίρονται φαγητά σε χαμηλές τιμές
birtaş, birtaşi *ουσ. αρσ.* ο ιδιοκτήτης οινομαγειρείου, ο ταβερνιάρης
birui, biruiesc, birui *ρ. μετ.* 1. νικώ, νικάω 2. υπερνικώ, υπερισχύω, επικρατώ, δείχνω υπεροχή, υπερίσχυση // **a** ~ **dificultățile** υπερνικώ τις δυσκολίες
biruință, biruințe *ουσ. θηλ.* η νίκη, η υπερνίκηση, η υπερίσχυση, ο θρίαμβος
biruitor-oare, biruitori-oare I. *επίθ.* νικηφόρος-α-ο, νικητήριος-α-ο, τροπαιούχος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νικητής-ήτρια (ο, η), τροπαιοφόρος (ο, η)
bis *επίθ. αμετάβλ. και επιφ.* μπις, δις
bisa, bisez *ρ. μετ.* μπιζάρω, επαναλαμβάνω άλλη μία φορά
bisare, bisări *ουσ. θηλ.* το μπιζάρισμα, η επανάληψη εκ νέου
bisăptămânal-ă, bisăptămânali-e I. *επίθ.* δισεβδομαδιαίος-α-ο II. *ουσ. ουδ.* το δισεβδομαδιαίο, το δημοσίευμα
biscuit, biscuiți *ουσ. αρσ.* το μπισκότο
bisect, bisecți *επίθ.* δίσεκτος-η-ο // **an** ~ ο δίσεκτος χρόνος
bisectoare *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η διχοτόμος
bisector-oare, bisectori-oare *επίθ.* διχοτομικός-ή-ό, διχοτόμος-η-ο // **plan** ~ το διχοτομικό επίπεδο (διαιρεί σε δύο ίσα μέρη)
biserică, biserici *ουσ. θηλ.* η εκκλησία, ο ναός // **biserica-cetate** η εκκλησία-ιστορικό μνημείο // **biserica Ortodoxă** η Ορθόδοξη Εκκλησία // **biserica-necropolă** η εκκλησία-νεκρόπολη // **a (nu) fi uşă de** ~ το να (μην) είναι άμεμπτος-η // **dinăuntrul bisericii** μεσ'απ'την εκκλησία
bisericesc-ească, bisericeşti *επίθ.* εκκλησιαστικός-ή -ό // **carte bisericească** το εκκλησιαστικό βιβλίο
bisericos-oasă, bisericoşi-oase *επίθ.* ευσεβής-ής-ές, θρήσκος-α-ο
bisericuță, bisericuțe *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή εκκλησία, η εκκλησούλα 2. *μτφ.* η παρεούλα // **bisericuța din războare** η εκκλησούλα απ'το μονοπάτι
bisexual-ă, bisexuali-e *επίθ.* διγενής-ής-ές, αρσενικοθήλυκος-η-ο, ερμαφρόδιτος-ος-ον
bisilabic-ă, bisilabici-ce *επίθ.* δισύλλαβος-η-ο
bismut *ουσ. ουδ.* το βισμούθιο
bisturiu, bisturie *ουσ. ουδ.* το νυστέρι
bisulc-ă, bisulci-ce I. *επίθ. (για τα ζώα)* δίχηλος-η-ο II. *ουσ. ουδ. πληθ.* τα δίχηλα, με δύο χηλές, π.χ. το πρόβατο (αντιθ. τα μονόχηλα)
bisulfat, bisulfați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το διθεϊκόν άλας
bisulfit, bisulfiți *ουσ. αρσ. (χημ.)* το άλας του θειώδους οξέος
bişnițar, bişnițari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μικρολαθρέμπορος, ο μικρονταραβερτζής
bişniță, bişnițe *ουσ. θηλ. (οικ.)* το μικρολαθρεμπόριο
biter *ουσ. ουδ.* το «μπίτερ» ονομασία ενός απεριτίφ πικρού λικέρ
bitum, bitumuri *ουσ. ουδ.* η άσφαλτος, η πίσσα, η πισσάσφαλτος
bituma, bitumez *ρ. μετ.* ασφαλτώνω, ασφαλτοστρώνω
bitumare, bitumări *ουσ. θηλ.* η ασφάλτωση, το ασφαλτόστρωμα
bitumen *ουσ. ουδ.* το κατράμι (υλικό πλούσιο σε υδρογονάνθρακες)
bituminizare, bituminizări *ουσ. θηλ.* η ασφαλτοποίηση
bituminos-oasă, bituminoşi-oase *επίθ.* ασφαλτώδης -ης-ες, που περιέχει άσφαλτο
biuretă, biurete *ουσ. θηλ.* ο γυάλινος βαθμολογημένος σωλήνας που χρησιμοποιείται σε χημικές αναλύσεις
biunivoc-ă, biunivoci-ce *επίθ. (μαθ.)* αμφιμονοσήμαντος-η-ο // **corespondență** -**ă** η αμφιμονοσήμαντη αντιστοιχία
bivalent-ă, bivalenți-te *επίθ. (χημ.)* δισθενής-ής-ές (για στοιχείο ή χημική ρίζα με το σθένος δύο)
bivol, bivoli *ουσ. αρσ.* 1. το βουβάλι, ο βούβαλος 2. *μτφ.* μεγαλόσωμος άνθρωπος
bivolar, bivolari *ουσ. αρσ.* αυτός που βόσκει βουβάλια
bivoliță, bivolițe *ουσ. θηλ.* η βουβάλα // *μτφ.* η μεγαλόσωμη και δυσκίνητη γυναίκα
bivuac, bivuacuri *ουσ. ουδ.* 1. ο καταυλισμός 2. η στρατοπέδευση ή διανυκτέρευση κάτω από σκηνές
bizam *ουσ. αρσ.* το οποσσον, το οποσσούμ
bizantin-ă, bizantini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βυζαντινός-ή (ο, η) II. *επίθ.* βυζαντινός-ή-ό // **cultura** -**ă** ο βυζαντινός πολιτισμός // **Imperiul** ~ η Βυζαντινή Αυτοκρατορία
bizantinism, bizantinisme *ουσ. ουδ.* ο συμπεριφορά που διέπεται από ραδιουργίες
bizantinolog-ă, bizantinologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η βυζαντινολόγος
bizantinologie *ουσ. θηλ.* η βυζαντινολογία
bizar-ă, bizari-e I. *επίθ.* παράξενος-η-ο, περίεργος-η -ο, αλλόκοτος-η-ο, παράδοξος-η-ο, ασυνήθιστος -η-ο II. *επίρ.* ιδιόρρυθμα, αλλόκοτα, ιδιότροπα
bizarerie, bizarerii *ουσ. θηλ.* η αλλοκοτιά, η ιδιορρυθμία, η ιδιοτροπία, η παραξενιά
bizon, bizoni *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. ο βίσων, ο βόνασος 2. είδος χοντρού κατεργασμένου δέρματος από δαμάλι που μιμείται το δέρμα του βίσωνα
bizui, bizui *ρ. μέσο* εμπιστεύομαι, δείχνω εμπιστοσύνη σε κάποιον, βασίζομαι, στηρίζομαι σε κάποιον, επαναπαύομαι, μένω ήσυχος βασισμένος στη βοήθεια ή στις υποσχέσεις κάποιου // **afirmația lui nu se bizuieşte pe nimic**

η δήλωσή του δεν έχει βάση, δε στηρίζεται σε τίποτε // **a se ~ pe cineva** βασίζομαι σε κάποιον // **mă ~ pe tine** βασίζομαι σε σένα
bizuire, bizuiri *ουσ. θηλ.* η βασιμότητα, η στήριξη, η εμπιστοσύνη σε κάτι
blacheu, blacheuri *ουσ. ουδ.* το πεταλάκι της πούντας
blagoslovenie, blagoslovenii *ουσ. θηλ.* ιδ. blagoslovire
blagoslovi, blagoslovesc *ρ. μετ.* ευλογώ, δίνω ευχή
blagoslovire, blagosloviri *ουσ. θηλ.* η ευλογία, η ευλόγηση
blajin-ă, blajini-e *επίθ.* γαλήνιος-ια-ιο, προσηνής-ής-ές, ήρεμος-η-ο, πράος-α-ο, ήπιος-α-ο
blam, blamuri *ουσ. ουδ.* η μορφή, η επίπληξη, ο ψόγος, η κατηγορία, η αποδοκιμασία
blama, blamez *ρ. μετ.* μέμφομαι, ψέγω, κατηγορώ, κατακρίνω
blamabil-ă, blamabili-e *επίθ.* αξιόμεμπτος-η-ο, αξιοκατάκριτος-η-ο, επικριτικός-ή-ό, επαίσχυντος -η-ο
blamare, blamări *ουσ. θηλ.* η μομφή, ο ψόγος
blană, blăni *ουσ. θηλ.* 1. η γούνα 2. το κατεργασμένο δέρμα με πυκνό τρίχωμα 3. η γούνα (ρούχο), το γουναρικό 4. η χοντρή σανίδα
blanc, blancuri *ουσ. ουδ.* α΄ το κατεργασμένο δέρμα κατσίκας, το σεβρό β΄ ο λευκός χώρος ανάμεσα σε δύο τυπωμένες λέξεις
blanchetă, blanchete *ουσ. θηλ.* το έντυπο για τηλεγράφημα, συναλλαγματική, γραμμάτιο, τσεκ, επιταγή, κ.λ.π.
blasfemie, blasfemii *ουσ. θηλ.* η βλασφημία, η βλαστήμια, η βρισιά για τα ιερά, η κατάρα
blat, blaturi *ουσ. ουδ.* το παντεσπάνι για τούρτα
blaza, blazez I. *ρ. μετ.* προξενώ αηδία, αηδιάζω, απογοητεύω II. *ρ. αμ.* αισθάνομαι αηδία, σιχαίνομαι, είμαι μπλαζέ, απογοητεύομαι
blazare, blazări *ουσ. θηλ.* η αηδία, η σιχασιά, η αδιαφορία, η απογοήτευση
blazat-ă, blazați-te *επίθ.* αηδιασμένος-η-ο, αδιάφορος-η-ο, βαριεστημένος-η-ο, μπλαζέ
blază *ουσ. θηλ.* η δεξαμενή διυλιστηρίου στην οποία εισάγονται οι ουσίες για διύλιση
blazon, blazoane *ουσ. ουδ.* το οικόσημο, το διακριτικό έμβλημα, το σύμβολο μιας οικογένειας ευγενών, ο θυρεός
blănar, blănari *ουσ. αρσ.* ο γουναράς
blănăreasă, blănărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του γουναρά
blănărie, blănării *ουσ. θηλ.* 1. η γουναρική 2. το γουναράδικο
blăniță, blănițe *ουσ. θηλ.* η γουνίτσα
blând-ă, blânzi-de I. *επίθ.* 1. ήμερος-η-ο, ήπιος-α-ο, πράος-α-ο 2. απαλός-ή-ό, μαλακός-ιά-ό // **animal ~** το ήμερο ζώο // **iarnă -ă** ο ήπιος χειμώνας II. *επίρ.* ήμερα, ήπια, μαλακά III. *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ευλογιά
blândețe *ουσ. θηλ.* η ημερότητα, η ηπιότητα, η πραότητα, η απαλότητα
blefarită, blefarite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βλεφαρίτιδα
bleg, bleagă, blegi-ge *επίθ.* 1. χαύνος-η-ο, μαλθακός-ή-ό, νωθρός-ή-ό 2. με τα αυτιά κατεβασμένα ή μακριά από το κεφάλι, κρεμάμενος-η-ο 3. *μτφ.* ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, ελαφρόμυαλος-η-ο, κουτός-ή-ό
blegi, blegesc *ρ. μέσο* 1. χαυνώνω 2. είμαι με τα αυτιά κρεμαστά 3. *μτφ.* αποβλακώνομαι, ανοηταίνω
blegit-ă, blegiți-te *επίθ.* αποβλακωμένος, αποκαμωμένος-η-ο
blendă, blende *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* ο θειούχος τσίγκος
blenoragic-ă, blenoragici-ce *επίθ. (ιατρ.)* βλεννορροιακός-ή-ό
blenoragie, blenoragii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βλεννορραγία, η βλεννόρροια
blestem, blesteme *ουσ. ουδ.* 1. η κατάρα, ο αναθεματισμός, το αναθεμάτισμα 2. *θρ.* το ανάθεμα
blestema, blestem I. *ρ. μετ.* δίνω κατάρα, αναθεματίζω, εύχομαι να συμβεί σε κάποιον κάτι κακό // **am -t-o** την έχω καταραστεί // **te voi ~** θα σε καταραστώ II. *ρ. αμ.* βλασφημώ
blestemat-ă, blestemați-te *επίθ.* 1. καταραμένος-η-ο, τρισκατάρατος-η-ο, τρισκαταραμένος-η-ο, αναθεματισμένος-η-ο 2. *μτφ.* κακός-ή-ό, κακούργος-α-ο, κακοποιός-ός-ό
blestemăție, blestemății *ουσ. θηλ.* 1. η πράξη καταραμένου ανθρώπου, η ατιμία 2. η κακουργία, η παλιανθρωπιά
bleu *επίθ. αμετάβλ.* γαλάζιος-α-ο (*προφ.* μπλιό)
bleumarin *επίθ. αμετάβλ.* βαθυγάλαζος-η-ο, μαβής -ιά-ί, το βαθύ μπλε χρώμα
blid, blide *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το τσανάκι, η γαβάθα 2. *πληθ.* τα πιατικά // **a mânca dintr-un ~ (cu cineva)** τρώω με κάποιον ψωμί και αλάτι (στενοί φίλοι) // **linge-blide** ο τσανακο-γλύφτης, ο κόλακας
blinda, blindez *ρ. μετ.* θωρακίζω
blindaj, blindaje *ουσ. ουδ.* το θωράκιο, ο θώρακας, ο μεταλλικός θώρακας, η επένδυση με σιδερένιες πλάκες ή ελάσματα για να μην περάσουν τα βλήματα (πλοίο, αυτοκίνητο)
blindare, blindări *ουσ. θηλ.* η θωράκιση
blindat-ă, blindați-te I. *επίθ.* θωρακωτός-ή-ό, θωρηκτός-ή-ό, τεθωρακισμένος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (στρατ.)* 1. τα άρματα μάχης 2. τα τεθωρακισμένα μεταφοράς προσωπικού
bliț, blițuri *ουσ. ουδ.* το φλας *(στη φωτογραφική μηχανή για λήψη φωτογραφιών)*
bloc, blocuri I. ουσ. *ουδ.* 1. ο όγκος, το μπλοκ, ο σωρός 2. η πολυκατοικία, η πολυώροφη οικοδομή // **~, alianță între state, partide** το μπλοκ, η συμμαχία, ο συνασπισμός μεταξύ κρατών, κομμάτων // *(ιατρ.)* **~ cardiac** ο καρδιακός αποκλεισμός, η διατάραξη ρυθμού της καρδιάς // **~ de desen** το μπλοκ για σχέδια, ιχνογραφία, κ.λ.π. // **~ de gheață** ο ογκόπαγος // **~ de piatră** ο ογκόλιθος // **~ motor** το μπλοκ του κινητήρα όπου βρίσκονται οι κύλινδροι και τα έμβολα // **~ notes** το σημειωματάριο, το καρνέ // **~ turn** ο ουρανοξύστης II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** χοντρικώς, σωρηδόν, σωριαστά, συλλήβδην
bloca, blochez I. *ρ. μετ.* μπλοκάρω, αποκλείω, απομονώνω, αποφράζω (δίοδο δρόμο) II. *ρ. μέσο* αποκλείομαι, μπλοκάρομαι, παθαίνω εμπλοκή (όπλο)
blocadă, blocade *ουσ. θηλ.* το μπλόκο, ο αποκλεισμός // **~ economică** ο εμπορικός αποκλεισμός
blocaj, blocaje *ουσ. ουδ.* 1. το μπλοκάρισμα 2. ο φραγμός, το φράγμα // *ιατρ.* **~ renal** η ανουρία
blocare, blocări *ουσ. θηλ.* 1. το μπλοκάρισμα 2. η εμπλοκή // **-a armei** η εμπλοκή όπλου
blocnotes, blocnotesuri *ουσ. ουδ.* το καρνέ, το σημειωματάριο

blond-ă, blonzi-de *επίθ.* ξανθός-ιά-ό, ρούσος-α, ξανθομάλλης-α-ικο // **bere -ă** η ξανθιά μπίρα
blondă, blonde *ουσ. θηλ. (υφαν.)* η ελαφριά άσπρη μεταξωτή δαντέλα
blondin-ă, blondini-e *επίθ.* ξανθομάλλης-α-ικο
blues *ουσ. ουδ.* το μπλουζ, χορός σε αργό ρυθμό και η μουσική του
bluf, blufuri *ουσ. ουδ.* η μπλόφα, η απάτη, ο κενός εκφοβισμός
blugi (blue-jeans) *ουσ. αρσ. πληθ.* το μπλουτζίν
blum, blumuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* τεμάχιο ημικατεργασμένου χάλυβα σε σχήμα ραβδιού με τετραγωνική τομή
bluming, bluminguri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η μηχανή για ελασματοποίηση του χάλυβα
bluzat-ă, bluzați-te *επίθ.* σε σχήμα μπλούζας (το πάνω μέρος του γυναικείου ρούχου)
bluză, bluze *ουσ. θηλ.* η μπλούζα, η σεμιζέτα // **~ militară** ο χιτώνας
bluzon, bluzoane *ουσ. ουδ.* η ζακέτα
boa *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (ζωολ.)* ο βόας (μεγάλο τροπικό φίδι)
boabă, boabe *ουσ. θηλ.* 1. ο σπόρος, το σπόρι, το κουκούτσι, ο κόκκος 2. ο σφαιρικός σαρκώδης καρπός έχων στη μέση του κουκούτσι // **~ de strugure** η ρώγα σταφυλιού, η σταφυλόρωγα // **mazăre boabe** οι σπόροι μπιζελιού // **nu ştie nici** o ~ δε ξέρει ούτε τρίμμα (δεν ξέρει τίποτα)
boacăn-ă, boacăni-e *επίθ. (οικ.)* ανόητος-η-ο, κουτός-ή-ό // **a făcut una -ă** έκανε κάτι κουτό
boală, boli *ουσ. θηλ.* 1. η αρρώστια, η ασθένεια, η νόσος, το νόσημα, η πάθηση 2. το πάθος 3. *μτφ.* το άχτι, η επιθυμία, ο δυνατός πόθος // **~ contagioasă** η λοιμώδης αρρώστια (μολυσματική) // **~ incurabilă** η ανίατη ασθένεια // **boli venerice** τα αφροδίσια νοσήματα // **a băga pe cineva în ~** έχω κάποιον γινάτι // **a avea ~ să facă aşa** έχει επιθυμία να κάνει έτσι // **pe motiv de ~** για λόγους ασθένειας
boar, boari *ουσ. αρσ.* ο γελαδάρης, ο βουκόλος
boare *ουσ. θηλ.* 1. η αύρα, ο ελαφρός αέρας, το αεράκι, το αγέρι, η ευχάριστη πνοή ανέμου 2. *μτφ.* μοσχοβολιά
boarfă, boarfe *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το αποφόρι 2. *(στο πληθ.)* τα παλιά και μεταχειρισμένα πράγματα (ρούχα, παπούτσια, κ.λ.π.) 3. *μτφ.* η πουτάνα
bob, boabe *ουσ. ουδ.* ο σπόρος, το σπόρι, ο κόκκος, το κουκί // **~ cu ~** κόκκος με κόκκο *(για οι οικονομίες)* // **~ de nisip** ο κόκκος άμμου // **~ numărat** τα μετρημένα / υπολογισμένα καλά // **cafea boabe** ο κόκκος καφέ
bob, bobi *ουσ. αρσ.* 1. η φάβα 2. ο καρπός της φάβας, ο κόκκος // **a da în -i** μαντεύω με κόκκους
bob, boburi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* είδος ελκήθρου και το αγώνισμα που γίνεται με αυτό
bobârnac, bobârnace *ουσ. ουδ.* 1. το χτύπημα με το δάχτυλο στη μύτη ή στο αυτί κάποιου, το δαχτυλοχτύπημα, η σκορδομυτιά, η στράκα 2. *μτφ.* ο κακόβουλος υπαινιγμός σε βάρος κάποιου
bobina, bobinez *ρ. μετ.* σχηματίζω πηνίο περιτυλίγοντας σύρμα, νήμα ή καλώδιο πάνω σ' ένα πηνίο (καρούλι), μασουρίζω
bobinaj, bobinaje *ουσ. ουδ.* 1. το πήνισμα, η δημιουργία πηνίων 2. *(ηλεκτρ.)* οι τυλιγμένοι με αγωγούς κύλινδροι σε μια ηλεκτρική συσκευή
bobinare, bobinări *ουσ. θηλ.* το πήνισμα, το καρούλιασμα
bobinator-oare, bobinatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (ηλεκτρ.)* (ο, η) ειδικευμένος-η εργάτης-τρια στο φτιάξιμο πηνίων, πηνιστής-ίστρια (ο, η)
bobină, bobine *ουσ. θηλ.* το πηνίο, το καρούλι, η κουβαρίστρα, το μασούρι // *(ηλεκτρ.)* **~ de inducție** το επαγωγικό πηνίο (η επαγωγική μπομπίνα)
bobiță, bobițe *ουσ. θηλ.* ο μικρός κόκκος
boboc, boboci *ουσ. αρσ.* 1. το μπουμπούκι, το άνθος που δεν έχει ανοίξει ακόμα 2. το χηνάκι και το παπάκι (τα πουλιά της χήνας και της πάπιας) 3. *μτφ.* ο πρωτοετής φοιτητής σε μια πανεπιστημιακή σχολή // **a da la boboci** έχω εμετό, κάνω εμετό, ξερνώ // **toamna se numără bobocii** στο τέλος τον ξυρίζουν το γαμπρό
bobotează *ουσ. θηλ.* τα Θεοφάνεια // **gerul Bobotezei** ο παγετός, το δυνατό κρύο
boc *επιφ.* μποκ (για το θόρυβο όταν χτυπάει το σφυρί ή το τσεκούρι)
bocanc, bocanci *ουσ. αρσ.* η αρβύλα, το άρβυλο
bocaport, bocaporți *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* η μπουκαπόρτα, η καταπαχτή
bocăni, bocănesc *ρ. αμ.* 1. σφυροκοπώ 2. παράγω ήχο χτυπώντας κάτι με ένα αντικείμενο 3. χτυποβροντώ
bocănit *ουσ. ουδ.* ο χτύπος, ο κρότος από χτύπημα
bocănitură, bocănituri *ουσ. θηλ.* ιδ. **bocănit**
boccea, boccele *ουσ. θηλ.* ο μπόγος
bocceluță, bocceluțe *ουσ. θηλ.* ο μικρός μπόγος
bocciu-ie, boccii *επίθ. (λαϊκ.)* στραβός-ή-ό // **nas ~** ασχημομούρα, ασχημομύτα
boceală, boceli *ουσ. θηλ.* 1. το μοιρολόγι 2. το κλάψιμο
bocet, bocete *ουσ. θηλ.* το μοιρολόγι, ο θρήνος, η θρηνωδία, ο οδυρμός
boci, bocesc I. *ρ. αμ. και μέσο* θρηνούμαι II. *ρ. μετ.* μοιρολογώ, θρηνώ κάποιον που πέθανε
bocire, bociri *ουσ. θηλ.* η θρηνωδία, το μοιρολόι, το κλάμα
bocitor-oare, bocitori-oare I. *επίθ.* θρηνητικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η μοιρολογίστρα, η θρηνωδός
bocnă *ουσ. θηλ.(λαϊκ.)* // **a se face ~** παγώνω πολύ, γίνομαι πάγος
bodegă, bodegi *ουσ. θηλ.* το καπηλειό, η ταβέρνα, το κρασοπουλειό
bodogăneală, bodogăneli *ουσ. θηλ.* 1. η μεμψιμοιρία 2. η γκρίνια
bodogăni, bodogănesc *ρ. αμ.* μεμψιμοιρώ, γκρινιάζω
bodogănire, bodogăniri *ουσ. θηλ.* η γκρίνια, η μεμψιμοιρία, η μουρμούρα
Boem-ă, Boemi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βοημός-ή (ο, η) II. *επίθ.* βοημικός-ή-ό
boem-ă, boemi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μποέμ-μποέμισσα (ο, η) 2. *μτφ.* ο ξέγνοιαστος άνθρωπος II. *επίθ.* μποέμικος-η-ο
bogat-ă, bogați-te *επίθ.* 1. πλούσιος-ια-ο 2. ευκατάστατος-η-ο 3. άφθονος-η-ο 4. πολυτελής-ής-ές // **putred (extrem) de ~** ζάπλουτος-η-ο, πάμπλουτος-η-ο // **recoltă -ă** μία άφθονη σοδειά // **țara noastră este -ă în păduri** η χώρα μας είναι πλούσια σε δάση // **un om ~** ένας πλούσιος άνθρωπος
bogătan-ă, bogătani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλουτοκράτης-άτισσα (ο, η), εύπορος-η (ο, η), παραλής-ού (ο, η)

bogătaş-ă, bogătaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πάμπλουτος-η (ο, η), πάρα πολύ πλούσιος-α (ο, η)
bogăţie, bogăţii *ουσ. θηλ.* 1. ο πλούτος 2. η περιουσία 3. η ευπορία, η αφθονία αγαθών // ~ **de cuvinte** ο πλούτος λέξεων // -**ţii fabuloase** τα αμύθητα πλούτη // **cercetare asupra naturii şi cauzelor -i naţiunilor** έρευνα για την φύση και τις αιτίες του πλούτου των εθνών // **petrolul este o ~ naţională** το πετρέλαιο είναι εθνικός πλούτος
bogdaproste *επιφ.* ο Θεός να σε συγχωρεί, λέξη που απευθύνεται σε κείνον που δίνει ελεημοσύνη // **ca un pui de ~ (despre copii)** σαν ένα πουλί που ζει από ελεημοσύνη (για τα παιδιά), δηλαδή κακομοίρης-οίρα-ικο, δυστυχισμένος-η-ο // **de ~** για ελεημοσύνη, για βοήθεια στους φτωχούς
boghiu, boghiuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο τροχοφορέας σιδηροδρόμου, το αρθρωτό μηχάνημα στον άξονα των σιδηροδρομικών οχημάτων που βοηθάει στο πέρασμα των στροφών της σιδηροδρομικής γραμμής
bogomilism *ουσ. ουδ.* ο μπογομιλισμός, αίρεση στη Βουλγαρία το δέκατο αιώνα που αμφισβητούσε την ανθρώπινη φύση του Χριστού και δεν αποδεχόταν την εκκλησιαστική ιεραρχία, μονοφυσιτισμός
boi, boiesc I. *ρ. μετ.* μπογιατίζω, βάφω II. *ρ. μέσο* 1. μπογιατίζομαι, βάφομαι 2. φτιασιδώνομαι, μακιγιάρομαι
boia, boiele *ουσ. θηλ.* 1. η μπογιά, η βαφή 2. το βερνίκι, το χρώμα // ~ **de ardei** το κοκκινοπίπερο
boială, boieli *ουσ. θηλ.* 1. το μπογιάτισμα, το βάψιμο 2. το ψιμύθιο, το φτιασίδι
boiangerie, boiangerii *ουσ. θηλ.* το βαφείο, το μπογιατζήδικο
boiangiu, boiangii *ουσ. αρσ.* ο μπογιατζής, ο βαφέας, ο βαφιάς
boicot, boicoturi *ουσ. ουδ.* το μποϊκοτάζ, ο αποκλεισμός
boicota, boicotez *ρ. μετ.* μποϊκοτάρω
boicotare, boicotări *ουσ. θηλ.* το μποϊκοτάρισμα
boier, boieri *ουσ. αρσ.* ο βογιάρος, ο τσιφλικάς, ο μεγάλος γαιοκτήμονας, ο άρχοντας, ο ευγενής // **a face pe -ul** αρχοντοκρατιέμαι
boiereasă, boierese *ουσ. θηλ.* η βογιάρισσα, η αρχόντισσα, η ευγενής, η αφέντρα τσιφλικιού
boieresc-ească, boiereşti I. *επίθ.* 1. βογιάρικος-η-ο 2. αρχοντικός-ή-ό // **casă boierească** το αρχοντικό (σπίτι), το αρχοντόσπιτο, το τιμαριωτικό σπίτι II. *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το βογιαρικό, η υποχρεωτική εργασία των φτωχών αγροτών να εκτελέσουν αγροτικές δουλειές στα τσιφλίκια των βογιάρων
boiereşte *επίρ.* αρχοντικά, βογιάρικα // **a trăi ~** ζω αρχοντικά, πλούσια, βογιάρικα
boierie, boierii *ουσ. θηλ.* 1. η αρχοντιά, η ευγένεια 2. ο τίτλος του βογιάρου, η εξουσία του βογιάρου 3. το αξίωμα του βογιάρου
boierime *ουσ. θηλ.* το αρχοντολόγι, οι τιμαριούχοι, οι βογιάροι
boieroaică, boieroaice *ουσ. θηλ.* η αρχόντισσα, η αφέντρα τσιφλικιού, η βογιάρισσα, η τιμαριούχος
boieros-oasă, boieroşi-oase *επίθ.* αρχοντομαθημένος -η-ο
boiler, boilere *ουσ. ουδ.* ο λέβης, το καζάνι του καλοριφέρ, ο θερμοσίφωνας
boire, boiri *ουσ. θηλ.* 1. το μπογιάτισμα 2. το φτιασίδωμα
boişte, boişti *ουσ. θηλ.* 1. η εναπόθεση και γονιμοποίηση των αυγών των ψαριών 2. το μέρος όπου γίνεται αυτή η γονιμοποίηση
bojdeucă, bojdeuci *ουσ. θηλ.* το φτωχικό, το μικρό σπίτι
bojoc, bojoci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το πλεμόνι, το πνευμόνι, ο πνεύμονας // **e numai bojoci** είναι πολύ αδύνατος
bol, boluri *ουσ. ουδ.* 1. η μπουκιά τροφής στο στόμα, ο βλωμός 2. το μπολ, το μικρό ημισφαιρικό δοχείο από γυαλί, μέταλλο ή πηλό
bolard, bolarzi *ουσ. αρσ.* ο πάσσαλος, η δέστρα
bolând-ă, bolânzi-e *επίθ.* τρελός-ή-ό, παλαβός-ή-ό, ανόητος-η-ο
bolboroseală, bolboroseli *ουσ. θηλ.* το ψέλλισμα, η μεμψιμοιρία, το μουρμουρητό, ο παφλασμός (για τα υγρά)
bolborosi, bolborosesc I. *ρ. μετ.* 1. μπερδεύω τα λόγια μου, τα ανακατώνω 2. κάνω ταραχή, θόρυβο όπως το νερό που βράζει II. *ρ. αμ.* 1. ψελλίζω, μουρμουρίζω 2. αναβράζω, παφλάζω
bolborosire, bolborosiri *ουσ. θηλ.* 1. το ψέλλισμα, το μουρμουρητό 2. ο παφλασμός
bolborosit *ουσ. ουδ.* ιδ. bolborosire
bold, bolduri *ουσ. ουδ.* 1. η καρφίτσα 2. η βουκέντρα *(για τα ζώα)*
bolero, bolerouri *ουσ. ουδ.* 1. το μπολερό (γυναικείο ένδυμα που φτάνει μέχρι τη μέση) 2. το μπολερό (ισπανικός χορός)
boleşniţă, boleşniţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μεταδοτική ασθένεια, η επιδημία
boli, bolesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* ασθενώ, νοσώ, αρρωσταίνω, αδιαθετώ
bolid, bolizi *ουσ. αρσ.* 1. ο αερόλιθος, ο ουρανόλιθος, ο μετεωρίτης 2. *αστρ.* η βολίδα
bolivian-ă, bolivieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βολιβιανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* βολιβιακός-ή-ό
bolnav-ă, bolnavi-e I. *επίθ.* άρρωστος-η-ο, ασθενής -ής-ές, αδιάθετος-η-ο, ανήμπορος-η-ο // **om ~** ο άρρωστος άνθρωπος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άρρωστος-η (ο, η), ασθενής-ής (ο, η) // ~ **de moarte** άρρωστος του θανατά // **doctorul îngrijea -ii** ο γιατρός κοίταζε τους αρρώστους // **inima -ului** η καρδιά του αρρώστου
bolnăvicios-oasă, bolnăvicioşi-oase *επίθ.* αρρωστιάρης-άρα-ιάρικο, φιλάσθενος-η-ο, νοσηρός-ή-ό, ασθενικός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό // **gânduri bolnăvicioase** οι νοσηρές σκέψεις // **o înfăţişare bolnăvicioasă** το ασθενικό παρουσιαστικό // **un copil ~** ένα αρρωστιάρικο παιδί
bolnăvior-oară, bolnăviori-oare *επίθ. (οικ.)* αρρωστημένος-η-ο, αδιάθετος-η-ο, ανήμπορος-η-ο
bolniţă, bolniţe *ουσ. θηλ. (παλ.)* το νοσοκομείο
bolovan, bolovani *ουσ. αρσ.* 1. το λιθάρι, το κοτρόνι, ο λίθος 2. ο ογκόλιθος, το αγκωνάρι // **un ~ de sare** ο όγκος αλατιού, ο αλατόλιθος
bolovănos-oasă, bolovănoşi-oase *επίθ. (τόπος)* λιθώδης-ης-ες, πετρώδης-ης-ες // *μτφ.* **stil ~** σκληρόκαρδος
bolovăniş, bolovănişuri *ουσ. ουδ.* ο τόπος ο γεμάτος κοτρόνια
bolşevic-ă, bolşevici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπολσεβίκος-α (ο, η) II. *επίθ. (πολ.)* μπολσεβικικός -ή-ό

bolşevism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο μπολσεβικισμός, ο κομμουνισμός
boltă, bolţi *ουσ. θηλ.* 1. ο θόλος, ο τρούλος, η καμάρα, το θολωτό // ~ **cerească** ο ουράνιος θόλος, το ουράνιο δώμα // ~ **de viţă** η αναδενδράδα, η περγολιά, η κληματαριά // *(ιατρ.)* ~ **palatină** η υπερώα // **cheia de** ~ το κλειδοθόλιο, το ακροσφήνιο
bolti, boltesc I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι θολωτό, τουρλώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι θολωτός, ανοίγομαι σε σχήμα θόλου, αψιδούμαι
boltit-ă, boltiţi-te *επίθ.* θολωτός-ή-ό, τουρλωτός-ή-ό, αψιδωτός-ή-ό
bolţ, bolţuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το εξάρτημα μηχανής που εκτελεί ορισμένη λειτουργία
bomba, bombez I. *ρ. μετ.* κυρτώνω, φουσκώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι καμπυλωτός-ή-ό, φουσκωτός-ή-ό
bombaj, bombaje *ουσ. ουδ.* το φούσκωμα, η φούσκωση, το τούρλωμα
bombarda, bombardez *ρ. μετ.* βομβαρδίζω // **a ~ cu întrebări** βομβαρδίζω με ερωτήματα // **a ~ un oraş** βομβαρδίζω μια πόλη
bombardament, bombardamente *ουσ. ουδ.* ο βομβαρδισμός
bombardare, bombardări *ουσ. θηλ.* ο βομβαρδισμός
bombardier, bombardiere *ουσ. ουδ. (στρατ.)* το βομβαρδιστικό αεροπλάνο
bombare, bombări *ουσ. θηλ.* το φούσκωμα, η φούσκωση, η κυρτότητα, το τούρλωμα
bombastic-ă, bombastici-ce I. *επίθ.* 1. στομφώδης -ης-ες, εμφαντικός-ή-ό 2. πομπώδης-ης-ες // **stil bombastic** το εμφαντικό ύφος, ο στόμφος II. *επίρ.* εμφαντικά, με έμφαση, με στόμφο
bombat-ă, bombaţi-te *επίθ.* φουσκωτός-ή-ό, τουρλωτός-ή-ό
bombă, bombe *ουσ. θηλ.* 1. η βόμβα, η μπόμπα, το βλήμα 2. *μτφ. (αργκ.)* η ξαφνική είδηση // ~ **atomică** η ατομική βόμβα // ~ **de hidrogen** η βόμβα υδρογόνου, η υδρογονοβόμβα // ~ **incendiară** η εμπρηστική βόμβα // **a căzut ca o ~** έπεσε σα βόμβα // **a explodat o ~** έσκασε μια μπόμπα
bombăneală, bombăneli *ουσ. θηλ.* 1. η γρίνια, η κλαψούρα, η μουρμούρα 2. η δυσαρέσκεια
bombăni, bombănesc I. *ρ. μετ.* γκρινιάζω, προξενώ εκνευρισμό σε κάποιον, μουρμουρίζω II. *ρ. αμ.* 1. μιλάω με χαμηλή φωνή, παραπονιέμαι 2. δεν αρθρώνω ευκρινώς τις λέξεις
bombănire, bombăniri *ουσ. θηλ.* η γκρίνια, η μουρμούρα
bombeu, bombeuri *ουσ. ουδ.* το κύρτωμα, το μπροστινό πάνω μέρος του παπουτσιού, της μπότας, κ.λ.π. που είναι κυρτωμένο
bomboană, bomboane *ουσ. θηλ.* το κουφέτο, η καραμέλα, το ζαχαρωτό // ~ **de ciocolată** το σοκολατάκι
bombonerie, bombonerii *ουσ. θηλ.* το ζαχαροπλαστείο
bombonieră, bomboniere *ουσ. θηλ.* η μπομπονιέρα, η κουφετοθήκη
bomfaier, bomfaiere *ουσ. ουδ.* το σιδεροπρίονο
bompres, bomprese *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το μπομπρέσσο (το κατάρτι πλοίου που εξέχει από την πλώρη)
bon, bonuri *ουσ. ουδ.* 1. η κάρτα που δίνει το δικαίωμα λήψεως ενός υλικού, προϊόντος ή άλλου αγαθού από την αποθήκη μιας μονάδας 2. το κουπόνι, το δελτίο, η απόδειξη πληρωμής // ~ **de casă** η απόδειξη του ταμείου (για είσπραξη ποσού) // ~ **de materiale** το κουπόνι υλικού // ~ **de tezaur** το έντοκο γραμμάτιο του Δημοσίου
bonă, bone *ουσ. θηλ.* 1. η υπηρέτρια 2. η γκουβερνάντα, η νταντά
boncălui *ρ. μέσο και αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* βρυχιέται *(για τα ελάφια και άλλα ζώα φυτοφάγα μεγάλα)*
bondar, bondari *ουσ. αρσ.* ο βόμβος, ο μπούμπουρας (η άγρια μέλισσα)
bondoc-oacă, bondoci-oace *επίθ.* κοντόχοντρος-η-ο
bonetă, bonete *ουσ. θηλ.* το δίκοχο (ο σκούφος, το καπέλο χωρίς γείσο με δύο γωνίες // ~ **frigiană** ο φρυγικός σκούφος φτιαγμένος από μαλλί, με την κορυφή διπλωμένη μπροστά
bonier, boniere *ουσ. ουδ.* το βιβλιάριο, το μπλοκάκι με εκτυπωμένα έντυπα για τα κουπόνια
bonifica, bonific *ρ. μετ.* ελαττώνω την τιμή στα εμπορεύματα, κάνω σκόντο, κάνω έκπτωση
bonificare, bonificări *ουσ. θηλ.* η έκπτωση, το σκόντο, η ελάττωση τιμής
bonificaţie, bonificaţii *ουσ. θηλ.* ιδ. bonificare
bonitare, bonitări *ουσ. θηλ.* ο καθορισμός της ποιότητας ζώων για επιλογή
bonitate, bonităţi *ουσ. θηλ.* 1. η καπατσοσύνη 2. η ικανότητα πληρωμής και πιστώσεως
bonjur *επιφ.* καλημέρα
bonom, bonomi *ουσ. αρσ.* ο αγαθός, ο αγαθούλης, ο απλός, ο καλόψυχος
bont, boantă, bonţi, boante *επίθ.* 1. αμβλύς-εία-ύ, στομωμένος-η-ο 2. *(για τα χέρια ή τα πόδια)* κοντόχοντρος-η-ο
bonti, bontesc *ρ. μετ.* πλαταίνω, ευρύνω, κάνω κάτι λοξό
bonton *ουσ. ουδ.* η καλή, η ωραία συμπεριφορά
bonz, bonzi *ουσ. αρσ.* 1. ο βουδιστής ιερέας 2. ο συνδικαλιστής ηγέτης
boom *ουσ. αμετάβλ. (οικον.) (προφ. μπουμ)* η εξόρμηση, η ακμή, η περίοδος πλήρους οικονομικής ανάπτυξης, το κύμα ευημερίας
bor *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βόριον
bor, boruri *ουσ. ουδ.* το μπορ, ο γύρος του καπέλου
borangic, borangicuri *ουσ. ουδ.* 1. το μπρισίμι, το νήμα από μετάξι κουκουλιού 2. το ύφασμα φτιαγμένο από μπρισίμι
borax *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο βόρακας (η ένωση βορίου και νατρίου)
borât-ă, borâţi-te *επίθ.* αηδιαστικός-ή-ό, βδελυρός -ή-ό, ειδεχθής-ής-ές
borâtură, borâturi *ουσ. θηλ.* 1. το ξερατό, το ξέρασμα 2. *μτφ.* υβριστικό επίθετο για κάποιον
borcan, borcane *ουσ. ουδ.* το βάζο, η γυάλα // **un ~ de miere** ένα βάζο μέλι
borcănaş, borcănaşe *ουσ. ουδ.* το μικρό βάζο
borcănat-ă, borcănaţi-te *επίθ.* σε σχήμα βάζου
borceag, borceaguri *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το λαθούρι, το μοσχομπίζελο (κτηνοτροφικό φυτό)
bord, borduri *ουσ. ουδ.* η πλευρά του καταστρώματος πλοίου // **a arunca peste ~** πετάω, ρίχνω πέρα του καταστρώματος, πετώ στη θάλασσα (παραιτούμαι από κάτι μη όντας

ωφέλιμο) // **franco a ~** *(εμπόρ.)* πάνω στο πλοίο, εμπορικός όρος, στην τιμή περιλαμβάνονται το κόστος του εμπορεύματος, η μεταφορά του και η φόρτωσή του πάνω στο πλοίο // **jurnal de ~** το ημερολόγιο του καταστρώματος (βιβλίο όπου καταγράφονται όλα τα καθημερινά γεγονότα του ταξιδιού)

bordaj, bordaje *ουσ. ουδ.* το εξωτερικό περικάλυμμα πλοίου από ξύλο ή μέταλλο

bordei, bordeie *ουσ. ουδ.* το καλυβόσπιτο με ένα μόνο δωμάτιο, η τρώγλη, το χαμόσπιτο // **câte -e atâtea obiceie** ο καθένας με τις δικές του συνήθειες

bordeiaş, bordeiaşe *ουσ. ουδ.* το μικρό χαμόσπιτο

bordel, bordeluri *ουσ. ουδ.* ο οίκος ανοχής

borderou, borderouri *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας για ποσά, έγγραφα, υλικά, κ.λ.π. που αφορούν μια ορισμένη κατάσταση

bordo *επίθ. αμετάβλ.* το γκρενά, το βαθύ κόκκινο χρώμα

bordură, borduri *ουσ. θηλ.* 1. η μπορντούρα, ο γύρος 2. το κράσπεδο // **-a trotuarului** το κράσπεδο πεζοδρομίου

boreal-ă, boreali-e *επίθ.* βόρειος-εια-ο, βορινός-ή-ό, αρκτικός-ή-ό // **auroră ~** το βόρειο σέλας

borfaş, borfaşi *ουσ. αρσ.* 1. ο λωποδύτης 2. ο μικροκλέπτης

borhot, borhoturi *ουσ. ουδ.* το ίζημα, το στερεό υπόλειμμα της απόσταξης των υλών που περιέχουν οινοπνευματώδη ποτά ή ό,τι απομένει από το ζαχαρότευτλο, ύστερ'από την παραγωγή της ζάχαρης, τα στέμφυλα, τα τσίπουρα

boric *επίθ. (χημ.)* βορικός-ή-ό // **acid ~** το βορικό οξύ

borî, borăsc *ρ. αμ. και μετ. (λαϊκ.)* ξερνώ, έχω εμετό, κάνω εμετό

bormaşină, bormaşini *ουσ. θηλ.* 1. η διατρητική μηχανή, το τρυπάνι, το τριβέλι, η μηχανή που ανοίγει τρύπες σε μέταλλα με περιστροφικό τρυπάνι 2. *(οδοντ.)* το οδοντογλύφανο

bornă, borne *ουσ. θηλ.* 1. ο οδοδείχτης, το σήμα στους δρόμους που δείχνει κατευθύνσεις ή χιλιομετρικές αποστάσεις 2. το ορόσημο 3. *(ηλεκτρ.)* ο ακροδέκτης, αγωγός της ηλεκτρομηχανής, το ηλεκτρόδιο

boroboaţă, boroboaţe *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η άστοχη πράξη 2. η γκάφα, το σφάλμα, η απερισκεψία, η κουτουράδα // **a face o ~** κάνω μια γκάφα, μια απερισκεψία

borsetă, borsete *ουσ. ουδ.* η μικρή ανδρική τσάντα, το τσαντάκι

borş, borşuri *ουσ. ουδ.* το «μπορς», ο ξινός χυμός από πίτουρα του σιτάλευρου που έχουν ζυμώσει στο νερό, με αυτό το χυμό φτιάχνονται σούπες // **a-i sufla în ~** ανακατεύομαι στις δουλειές του άλλου // **a mânca ~** λέω ψέματα // **a se face ~** φουρκίζομαι, εξοργίζομαι // **ciorbă de ~** η ξινή σούπα

borşi pers. 3 borşeşte *ρ. αντων. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αποχτά ξινή γεύση, ξιδιάζει

borşit-ă, borşiţi-te *επίθ.* σαπισμένος-η-ο, ξινισμένος -η-ο

borţos-oasă, borţoşi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* 1. κοιλαράς -ού-άδικο 2. *ουσ. θηλ.* η γκαστρωμένη, η έγκυος (γυναίκα ή θηλαστικό ζώο)

borviz *ουσ. ουδ.* το μεταλλικό νερό

boschet, boschete *ουσ. ουδ.* 1. το άλσος 2. η συστάδα δέντρων στο πάρκο (δέντρα μικρά, θάμνοι), το δασύλλιο

boscorodeală, boscorodeli *ουσ. θηλ.* 1. το μουρμουρητό 2. το ορμήνεμα, η νουθεσία, το μάλωμα

boscorodi, boscorodesc I. *ρ. αμ.* μουρμουρίζω, λέω ακατανόητα λόγια II. *ρ. μετ.* μαλώνω, νουθετώ, δασκαλεύω, ορμηνεύω

Bosniac-ă, Bosniaci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βόσνιος -α (ο, η) II. *επίθ.* βοσνιακός-ή-ό

boss *ουσ. αρσ.* ο επόπτης, ο επιτηρητής (σε αμερικάνικες επιχειρήσεις), ο προϊστάμενος, ο εργοδότης

bostan, bostani *ουσ. αρσ.* 1. το κολοκύθι 2. το καρπούζι 3. *μτφ. (ειρ.)* το κεφάλι

bostănărie, bostănării *ουσ. θηλ.* το μποστάνι, η φυτεία με καρπούζια ή πεπόνια

boston *ουσ. ουδ.* το μπόστον, είδος χορού

bosumfla, bosumflu *ρ. μέσο (οικ.)* 1. συνοφρυώνομαι, μουτρώνω 2. γίνομαι σκυθρωπός, κατσουφιάζω, σκοτεινιάζω

bosumflat-ă, bosumflaţi-te *επίθ.* σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-ισσα-ικο, συνοφρυωμένος-η-ο, μουτρωμένος-η-ο

boş, boaşe *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το αρχίδι

boşar, boşari *ουσ. αρσ.* // **pepene ~** το καρπούζι με κίτρινο πολτό

boşorog-oagă, boşorogi-oage I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο πάσχων (η πάσχουσα) από κήλη 2. *μτφ.* ο ηλικιωμένος άνθρωπος, ο γεροξούρας, η μπαμπόγρια II. *επίθ.* γερομπασμένος-η-ο, ραμολί, που έχει ραμολιμέντο

boşorogeală, boşorogeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κήλη

boşorogi, boşorogesc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. υποφέρω από κήλη 2. ραμολίρω, παθαίνω ραμολιμέντο, υποφέρω από γερατειά, από γέρασμα

boştină, boştine *ουσ. θηλ.* το υπόλειμμα της κερήθρας ύστερ' από την αφαίρεση του μελιού και του κεριού

bot, boturi *ουσ. ουδ.* 1. το μουσούδι, το ρύγχος, η μούρη, το μούτρο, η μύτη 2. το αιχμηρό και μακρουλό μέρος ενός αντικειμένου // **-ul auto** η μούρη του αυτοκινήτου) // **-ul cizmei** η μύτη της μπότας// **a bea la -ul calului** στα γρήγορα, στα πεταχτά // **a face ~** κάνει μούτρα // **a-şi băga -ul acolo unde nu-i fierbe oala** χώνει τη μύτη του εκεί που δεν πρέπει // **a pune cu -ul pe labe** αποστομώνω, αναγκάζω κάποιον να σταματήσει να μιλά // **s-a şters pe ~** πάει, έχασε! (για κάποιο πλεονεκτημα που είχε) // **ţineţi -ul!** κράτα το στόμα σου!, κλειν'το!

botanic-ă, botanici-ce I. *επίθ.* βοτανικός-ή-ό // **Grădina Botanică** ο Βοτανικός Κήπος II. *ουσ. θηλ.* η βοτανική

botanist-ă, botanişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η βοτανολόγος, ο, η βοτανικός

botez, botezuri *ουσ. ουδ.* 1. το βάφτισμα, βάφτιση, τα βαφτίσια 2. το ράντισμα με αγιασμένο νερό // **~ focului** το βάφτισμα πυρός // **certificatul de ~** το πιστοποιητικό βάφτισης // **numele de ~** το βαφτιστικό (όνομα)

boteza, botez I. *ρ. μέσο* βαφτίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. βαφτίζω, τελώ το μυστήριο του βαφτίσματος,

απονέμω παρωνύμιο 2. αποδίδω σε κάποιον τίτλο ή ιδιότητα 3. δίνω όνομα σε πλοίο 4. αναμειγνύω κάτι με νερό, νοθεύω (γάλα, κρασί, κ.λ.π.) // **a ~ din nou** αναβαφτίζω // **a ~ laptele (sau vinul)** νοθεύω το γάλα (ή το κρασί) (βάζω νερό)
botezat-ă, botezați-te *επίθ.* 1. βαφτισμένος-η-ο 2. *μτφ.* νοθευμένος-η-ο 3. *μτφ.* νερωμένος-η-ο
botezător, botezători *ουσ. αρσ.* ο νονός, ο βαφτιστής
botfor, botfori *ουσ. αρσ.* η μπότα με πτυχές
botgros, botgroși *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο καρυοθραύστης, ο χοντρομύτης, είδος μικρού πουλιού με χοντρό ράμφος
botină, botine *ουσ. θηλ.* το μποτίνι
botișor, botișoare *ουσ. ουδ.* η μουτσούνα, το μούτσουνο
botniță, botnițe *ουσ. θηλ.* το φίμωτρο // **a pune ~** φιμώνω, *μτφ.* αφαιρώ την ελευθερία του λόγου
botos-oasă, botoși-oase *επίθ.* 1. μουτρωμένος-η-ο 2. *μτφ.* θυμωμένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό
boț, boțuri *ουσ. ουδ.* η μπουκιά τροφής, όσο χωράει στο στόμα
boț, boțuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το κομμάτι πρυμάτσας ή αλυσίδας που χρησιμοποιείται στο χειρισμό της άγκυρας
boți, boțesc I. *ρ. μετ.* σουφρώνω, τσαλακώνω, ζαρώνω I. *ρ. μέσο* σουφρώνομαι, ρυτιδώνομαι
boțit-ă, boțiți-te *επίθ.* τσαλακωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο, ζαρωμένος -η-ο
boțman, boțmani *ουσ. αρσ.* ο αρχηγός πληρώματος πλοίου
bou, boi *ουσ. αρσ.* 1. το βόδι, το βόιδι, ο βους // **~ sur** το ψαρό βόδι (το άγριο βόδι) 2. *μτφ.* ο βλάκας, ο κουτός // **a nu-i fi toți boii acasă** είμαι στις κακές μου // **a pune carul înaintea boilor** βάζω το κάρο (το αμάξι) μπροστά από τα βόδια (για κάτι αταίριαστο, ανάρμοστο)
boulean, bouleni *ουσ. αρσ.* το μικρό βόδι
bour, bouri *ουσ. αρσ.* ο βόνασος, ο άγριος ταύρος, το άγριο βόδι // *(ιστ.)* **cap de ~** το κεφάλι βόνασου (το έμβλημα της Μολδαβίας)
bouresc-ească, bourești *επίθ.* βονασώδης-ης-ες // **coarne -ești** τα βονασώδη κέρατα
boutique *ουσ. ουδ.* η μπουτίκ, το μικρό κατάστημα
bovarism *ουσ. ουδ.* ο μποβαρισμός
bovideu, bovidee *ουσ. ουδ. πληθ.* τα βοοειδή
bovin-ă, bovini-e I. *επίθ.* 1. βοδινός-ή-ό, βοϊδινός-ή -ό, βόειος-α-ο II. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα βοϊδινά ζώα, τα βοϊδίσια, τα βοώδη, τα βοοειδή
box *ουσ. ουδ. (αθλ.)* 1. το μποξ, η πυγμαχία 2. η μεταλλική γροθιά
box, boxuri *ουσ. ουδ.* το μοσχαρίσιο δέρμα, το δέρμα μποξ
boxa, boxez I. *ρ. αμ.* πυγμαχώ, παίρνω μέρος σε πυγμαχία, παίζω μποξ II. ρ.μετ. χτυπώ με τη γροθιά, όπως στην πυγμαχία γρονθοκοπώ, χτυπάω με τις γροθιές
boxă, boxe *ουσ. θηλ.* 1. το διαχωριστικό μικρών διαστάσεων στο δικαστήριο για τους κατηγορουμένους 2. το ξεχωριστό τραπέζι στο εστιατόριο 3. το διαχώρισμα στο στάβλο για ένα μόνο άλογο
boxer, boxeri *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο μποξέρ, ο πυγμάχος
bracona, braconez *ρ. αμ.* 1. λαθροκυνηγώ, λαθροθηρώ 2. λαθραλιεύω
braconaj, braconaje *ουσ. ουδ.* 1. η λαθροθηρία 2. η λαθραλιεία
braconier, braconieri *ουσ. αρσ.* 1. ο λαθροθήρας, ο λαθροκυνηγός 2. ο λαθραλιεύς
brad, brazi *ουσ. αρσ.* το έλατο // **de ~** ελάτινος-η-ο, ελατήσιος-ια-ιο, ελατένιος-ια-ιο
bradicardie *ουσ. θηλ.* η βραδυκαρδία
bradipepsie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βραδυπεψία
bragagerie, bragagerii *ουσ. θηλ.* το κατάστημα όπου πουλιέται το αναψυκτικό ποτό «μπράγκα», φτιαγμένο από αλεύρι κεχριού που έχει ζυμώσει στο νερό «το μπραγκάδικο»
bragă, brăgi *ουσ. θηλ.* το αναψυκτικό «μπράγα» // **ieftin ca braga** πάμφθηνο
brahial-ă, brahiali-e *επίθ.* βραχιόνιος-α-ο // **mușchi ~** ο βραχιόνιος μυς
brahicefal-ă, brahicefali-e I. *επίθ.* βραχυκέφαλος II. *ουσ. αρσ.* ο βραχυκέφαλος
brahman-ă, brahmani-e I. *επίθ.* βραχμανικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βραχμάνος-α (ο, η)
brahmanism *ουσ. ουδ.* ο βραχμανισμός
brambura *επίρ. (οικ.)* απερίσκεπτα, κουτουρού // **a umbla ~** σουλατσάρω // **a vorbi ~** αερολογώ
brancardă, brancarde *ουσ. θηλ.* το φορείο
brancardier-ă, brancardieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τραυματιοφορέας (ο, η)
brand, branduri *ουσ. ουδ. (στρατ.)* ο όλμος
brandenburg, brandenburguri *ουσ. ουδ.* «το βρανδεμβούργιο», το κορδόνι ή γαϊτάνι ραμμένο στο στήθος ρούχων σε παράλληλες σειρές, μπροστά στις κουμπότρυπες
branhie, branhii *ουσ. θηλ.* 1. το βράγχιο 2. *πληθ.* τα βράγχια
braniște, braniști *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το αραιό δάσος ή το δάσος με δέντρα μεγάλης ηλικίας όπου απαγορεύεται το κόψιμο των δέντρων
branșament, branșamente *ουσ. ουδ.* η σύνδεση μεταξύ κυρίας γραμμής ενός δικτύου (ηλεκτρισμού, νερού, αερίων, κ.λ.π.) και δευτερεύουσας γραμμής που εξυπηρετεί άμεσα τον καταναλωτή, ο σωλήνας διακλάδωσης
branșă, branșe *ουσ. θηλ.* 1. ο κλάδος, η ειδικότητα (σε μια τέχνη, επιστήμη, δραστηριότητα, κ.λ.π.) 2. η συντεχνία // **de ~** κλαδικός, του κλάδου, του επαγγέλματος
branț, branțuri *ουσ. ουδ.* ο πρόσθετος πάτος παπουτσιού, ο πάτος
bras *ουσ. ουδ.* η πρόσθια κολύμβηση
brasaj *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. η προσθήκη αέρα στο καύσιμο υγρό προτού εισαχθεί στον κύλινδρο του κινητήρα 2. το ανακάτεμα του κριθάλευρου με ζεστό νερό στο παρασκεύασμα της μπίρας
brasardă, brasarde *ουσ. θηλ.* 1. το περιβραχιόνιο 2. το μέρος της πανοπλίας που περιέβαλλε το χέρι (στους μεσαιωνικούς χρόνους)
braserie, braserii *ουσ. θηλ.* το ζυθοπωλείο, η μπιραρία
brasieră, brasiere *ουσ. θηλ.* το ζιπούνι
brasist-ă, brasiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κολυμβητής-ήτρια σε στυλ κολύμβησης «μπρας» (πρόσθια κολύμβηση)
brașoavă, brașoave *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το ψέμα 2. η φλυαρία, η μπαρούφα
braț, brațe *ουσ. ουδ.* 1. ο βραχίονας, το μπράτσο του χεριού 2. η αγκαλιά 3. το σκέλος 4. η διακλάδωση

ποταμού ιδιαίτερα στις εκβολές του // ~ **la ~** μπράτσο με μπράτσο, αγκαζέ (με μεγάλη οικειότητα) // **-e de muncă** εργατικά χέρια, οι εργάτες // **-ele compasului** τα άκρα του διαβήτη // **a primi cu -ele deschise** δέχομαι με ανοιχτή αγκαλιά (υποδέχομαι με χαρά) // **a rămâne cu -ele încrucişate** μένω με σταυρωμένα χέρια, μένω άεργος, σε απραξία, αδρανώ // a **strânge în -e** σφίγγω στην αγκαλιά ξύλα // **ridicarea -elor** η ανάταση των χεριών

brav-ă, bravi-e I. *επίθ.* 1. γενναίος-α-ο, αντρείος-α-ο, αντρειωμένος-η-ο 2. θαρραλέος-α-ο, τολμηρός -ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο μπράβος, ο παλικαράς

brava, bravez *ρ. μετ.* 1. αψηφώ, καταφρονώ, αντιμετωπίζω με αντρεία κάποιον κίνδυνο 2. *(μειωτ.)* κάνω τον νταή

bravadă, bravade *ουσ. θηλ.* η αψηφισιά, η θρασύτητα, η αυθάδεια // **act de ~** το νταηλίκι

bravo *επιφ.* 1. μπράβο 2. εύγε 3. πολύ καλά, έξοχα // **~ ţie!** μπράβο σου!

bravură, bravuri *ουσ. θηλ.* 1. η αντρεία, η γενναιότητα, η τόλμη 2. το ανδραγάθημα, η παλικαριά

brazdă, brazde *ουσ. θηλ.* 1. το αυλάκι, η αυλακιά, το αυλάκωμα 2. η αλετριά 3. η πρασιά, η βραγιά // **a se da pe ~** συνηθίζω σε κάτι, προσαρμόζομαι, διορθώνομαι, στρώνω

Brazilian-ă, Brazilieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βραζιλιάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* βραζιλιάνικος-η-ο

brăcinar, brăcinari *ουσ. ουδ.* η βρακοζώνα

brădet, brădeturi *ουσ. ουδ.* το ελατόδασος

brădiş *ουσ. ουδ.* ιδ. brădet

brădişor, brădişori *ουσ. αρσ.* το μικρό έλατο

brăduleţ, brăduleţi *ουσ. αρσ.* το ελατάκι

brăduţ, brăduţi *ουσ. αρσ.* ιδ. brăduleţ

brăhni pers. 3 brăhneşte *ρ. αμ. (για το ζαρκάδι) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βρυχιέται

brăţară, brăţări *ουσ. θηλ.* το βραχιόλι // **meseria este ~ de aur** το επάγγελμα είναι χρυσό βραχιόλι

brăzda, brăzdez I. *ρ. μετ.* 1. αυλακιάζω, αυλακώνω 2. αλετρίζω 3. *μτφ.* διασχίζω, αφήνω ίχνη, ξεσχίζω // **apa brăzdează câmpul** το νερό ποτίζει τον κάμπο σχηματίζοντας αυλάκια II. *ρ. μέσο* ρυτιδώνομαι, κάνω ζάρες

brăzdar, brăzdare *ουσ. ουδ.* το αλετροπόδι, η αλετροπόδα, το υνί, το υνίον

brăzdare, brăzdări *ουσ. θηλ.* το αυλάκιασμα, το αυλάκωμα

brăzdat-ă, brăzdaţi-te *επίθ.* 1. αυλακωμένος-η-ο, αυλακωτός-ή-ό 2. *μτφ.* ρυτιδωμένος-η-ο

brâglă, brâgle *ουσ. θηλ.* το κινητό μέρος του αργαλειού που υποβαστάζει το χτένι

brâncă *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. το ανεμοπύρωμα, το ερυσίπελας 2. *βοτ.* η αλμυρήθρα

brâncă, brânci *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το χέρι // **a munci pe brânci** εργάζομαι σκληρά, ξεθεώνομαι στη δουλειά // **pe brânci** σερνόμενοι τα χέρια και τα πόδια μαζί, μπουσουλώντας

brânci, brânciuri *ουσ. ουδ.* το σπρώξιμο, η σπρωξιά, το σκούντημα // **a-i da inima ~** το ζητάει η καρδιά του // **a-i da un ~** δίνω ένα σπρώξιμο

brânduşă, brânduşe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. ποώδες φυτό που έχει μενεξεδένια λουλούδια την άνοιξη 2. δηλητηριώδες φυτό που έχει κοκκινωπά λουλούδια το φθινόπωρο // **~ galbenă** ο κρόκος, το σαφρόν

brânzar, brânzari *ουσ. αρσ.* ο τυροκόμος

brânză, brânzeturi *ουσ. θηλ.* το τυρί // **~ bună în burduf de câine** καλό τυρί σε παλιό ασκί // **~ de burduf** το τουλουμοτύρι // **~ de oaie** το πρόβειο τυρί // **~ de vacă** το χλωροτύρι // **a nu face nici o ~** δεν είναι ικανός για τίποτε // **mare ~** σπουδαία τα λάχανα

brânzăreasă, brânzărese *ουσ. θηλ.* 1. η γυναίκα που φτιάχνει τυρί 2. η γυναίκα του τυροκόμου

brânzărie, brânzării *ουσ. θηλ.* 1. το τυροκομείο (το εργαστήριο του τυροκόμου) 2. η μεγάλη ποσότητα τυριού

brânzi pers. 3 brânzeşte *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* το γάλα πήζει και γίνεται τυρί

brânzit-ă, brânziţi-te *επίθ.* τυροποιημένος-η-ο

brânzoaică, brânzoaice *ουσ. θηλ.* η τυρόπιτα

brâu, brâie, brâuri *ουσ. ουδ.* 1. η ζώνη, ο ζωστήρας, το ζωνάρι 2. η μέση, η οσφύς 3. *(αρχιτ.)* διάζωμα // *μτφ.* **~ de munţi** η οροσειρά, η βουνοσειρά // **până la ~** ως τη μέση

brâuleţ, brâuleţe *ουσ. ουδ.* το μικρό ζωνάρι

bre *επιφ.* βρε

breakfast *ουσ. ουδ.* το πρόγευμα, το πρωινό

breaslă, bresle *ουσ. θηλ.* 1. καθεμιά από τις επαγγελματικές ενώσεις των μαστόρων στο Μεσαίωνα 2. η συντεχνία, το σινάφι

breaz-ă, breji-ze *επίθ.* 1. *(για ζώα)* αστεράτος-η-ο, ασπροκούτελος-η-ο 2. *μτφ. (ειρ.)* έξυπνος-η-ο, (ο, η) φωστήρας, ατσίδας-α

brec, brecuri *ουσ. ουδ.* 1. *(αθλ.)* το μπρεκ (αθλητικός όρος στο τένις και μποξ) 2. το στέισον

breloc, brelocuri *ουσ. ουδ.* μικρό κόσμημα κρεμασμένο στο ρολόι ή στο βραχιόλι

breslaş, breslaşi *ουσ. αρσ.* ο σύντεχνος, ο συντεχνίτης

breşă, breşe *ουσ. θηλ.* 1. η ρωγμή, το ρήγμα 2. το άνοιγμα σε τοίχο

bretea, bretele *ουσ. θηλ.* η τιράντα

breton, bretoane *ουσ. ουδ.* η φράντζα

breton-ă, bretoni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βρετανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* βρετανικός-ή-ό

brevet, brevete *ουσ. ουδ.* το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η πατέντα // **~ de invenţie** το δίπλωμα εφεύρεσης, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

breveta, brevetez *ρ. μετ.* χορηγώ το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, αναγνωρίζω την εφεύρεση

brevetare, brevetări *ουσ. θηλ.* δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

breviar, breviare *ουσ. ουδ.* 1. η σύνοψη, η επιτομή, η περίληψη 2. το μικρό προσευχητάριο

briant-ă, brianţi-te *επίθ.* λαμπρός-ή-ό, λαμπερός -ή-ό

briantină *ουσ. θηλ.* η μπριγιαντίνη, η μπριλαντίνη

bric, bricuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το βρίκιον, το μπρίκι, το μικρό πλοίο με πανιά

bricabrac, bricabracuri *ουσ. ουδ.* το παλιατζίδικο, το παλαιοπωλείο

briceag, bricege *ουσ. ουδ.* ο σουγιάς

bricheta, brichetez *ρ. μετ.* κατασκευάζω πλίνθους

brichetare, brichetări *ουσ. θηλ.* η πλινθοποιΐα, η κατασκευή πλίνθων

brichetă, brichete *ουσ. θηλ.* 1. ο αναπτήρας 2. το τσακμάκι

brichetă, brichete *ουσ. θηλ.* πλίνθος, ο πλίθος, η πλίθα, το πλιθί // **~ de cărbune** ο γαιανθρακόπλινθος, η μπρικέττα

brici, brice *ουσ. θηλ.* το ξυράφι
bridă, bride *ουσ. θηλ.* 1. η κουμπότρυπα με πλέγμα, η κομβιοδόχη 2. το μεταλλικό αντικείμενο σε σχήμα «U» για την εκτέλεση συνδέσεων σε διάφορες κατασκευές 3. *(ιατρ.)* η σύμφυση
bridge *ουσ. ουδ.* το μπριτζ, το μπριτς (χαρτοπαιχτικό παιχνίδι που παίζεται από τέσσερεις παίχτες και με 52 χαρτιά)
brigadă, brigăzi *ουσ. θηλ.* 1. *(στρατ.)* ταξιαρχία 2. η ομάδα εργατών στη βάρδια, το συνεργείο 3. το συγκρότημα // ~ **artistică** το καλλιτεχνικό συγκρότημα // **general de** ~ ο ταξίαρχος, ο διοικητής ταξιαρχίας (στρατιωτικός)
brigadier-ă, brigadieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο ταξίαρχος 2. ο ενωμοτάρχης 3. ο αρχηγός ομάδας 4. ο, η επικεφαλής του συγκροτήματος
brigand, briganzi *ουσ. αρσ.* ο ληστής, ο κακούργος
briliant, briliante *ουσ. ουδ.* το μπριλάντι, το μπριγιάν
brio *ουσ. ουδ.* 1. το μπρίο 2. ο ενθουσιασμός, η ζωηρότητα // **cu** ~ με ενθουσιασμό, εξαιρετικά, με μπρίο
brioşă, brioşe *ουσ. θηλ.* είδος γλυκίσματος σε μικρά και στρογγυλά σχήματα από ζύμη τσουρεκιού
bristol *ουσ. ουδ.* το ειδικό άσπρο χαρτί για εξώφυλλα
brişcă, brişti *ουσ. θηλ.* 1. το μικρό αμάξι, ο δίφρος, το καμπριολέ 2. *(λαϊκ.)* ο σουγιάς
Britanic-ă, Britanici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βρετανός-ίδα (ο, η), Άγγλος-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* βρετανικός-ή-ό
brizant-ă, brizanţi-te I. *επίθ.* εμπρηστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τα κύματα που σκάνε στο ακρογιάλι
briză, brize *ουσ. θηλ.* 1. ο μπάτης, ο δροσερός άνεμος που φυσάει απ' την πλευρά της θάλασσας 2. η αύρα
brizbiz, brizbize *ουσ. ουδ.* η μικρή κουρτίνα που σκεπάζει μόνο το κάτω μέρος του παραθυριού, το κοθρτινάκι
broască, broaşte *ουσ. θηλ.* 1. ο βάτραχος, ο βάθρακας 2. η κλειδαριά, η κλειδωνιά, η γυάλα // ~ **râioasă** ο ψωριάρης βάτραχος // ~ **ţestoasă** η χελώνα, το χελώνι // **când o face broasca păr** ποτέ // **ochi de** ~ η εξοφθάλμια
broatec, broateci *ουσ. ουδ.* το βατράχι
broboadă, broboade *ουσ. θηλ.* το κεφαλοπάνι, το μεγάλο μαντήλι από μαλλί που φοριέται από τις γυναίκες στο κεφάλι, το σάλι
broboană, broboane *ουσ. θηλ.* η σταγόνα (από ιδρώτα)
broboni, brobonesc I. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να ιδρώσει II. *ρ. μέσο* ιδρώνω
brocart, brocarturi *ουσ. ουδ. (υφαντ.)* το μπροκάρ
broda, brodez *ρ. μετ.* 1. κεντώ 2. διανθίζω, στολίζω (ιστορία) // *(λαϊκ.)* **cum s-a brodit** όπως συνέβη, κατά τύχη
brodat *ουσ. ουδ.* το κέντημα
brodat-ă, brodaţi-te *επίθ.* κεντημένος-η-ο, κεντητός-ή-ό
brodeală, brodeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η σύμπτωση // *επιρ. έκφρ.* **la** ~ κατά σύμπτωση, κατά τύχη
broderie, broderii *ουσ. θηλ.* το κέντημα, η κεντιά // ~ **cu fir de aur** το χρυσοκέντημα
brodeză, brodeze *ουσ. θηλ.* η κεντήτρια, η κεντήστρα
brodi, brodesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. πετυχαίνω 2. τυχαίνει να βρω 3. κάνω κάτι καλά // *επιρ. έκφρ.* **pe brodite** στην τύχη, όπως λάχει, όπως συμβαίνει, όπως είναι να συμβεί // **a o** ~ **rău** την πατώ άσχημα II. *ρ. μέσο* τυχαίνω, τυχαίνει, συμβαίνει, βρίσκομαι τυχαία
brom *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βρώμιο
bromat, bromaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το βρωμικόν άλας (τα άλατα που περιέχουν βρώμιο)
bromhidric *επίθ. (χημ.)* **acid** ~ το υδροβρωμικόν οξύ
bromoform *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το βρωμοφόρμιο
bromură, bromuri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το βρωμιούχο αλάτι (σώμα): η ένωση του υδροβρωμικού οξέος
bronhial-ă, bronhiali-e *επίθ. (ανατ.)* βρογχιακός-ή-ό
bronhic-ă, bronhici-ce *επίθ.* βρογχικός-ή-ό
bronhie, bronhii *ουσ. θηλ.* ο βρόγχος (καθένας από τους δύο αεροφόρους σωλήνες του αναπνευστικού συστήματος)
bronhiolă, bronhiole *ουσ. θηλ.* καθεμιά από τις διακλαδώσεις των βρόγχων που φθάνουν μέχρι το βάθος των πνευμόνων, το βρογχιόλιο
bronhopneumonie, bronhopneumonii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βρογχοπνευμονία
bronhoree *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βρογχόρροια, βρογχικός κατάρρους
bronhoscopie, bronhoscopii *ουσ. θηλ.* η βρογχοσκόπηση
bronşită, bronşite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η βρογχίτις, η βρογχίτιδα
brontozaur, brontozauri *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* ο βροντόσαυρος
bronz, bronzuri *ουσ. ουδ.* 1. ο ορείχαλκος, ο μπρούντζος 2. μπρούντζινο χρώμα, μελαψό 3. *(χρώμα)* η γάνα // **caracter de** ~ ο ατσάλινος χαρακτήρας *(άνθρωπος σταθερός, ακλόνητος στην απόφασή του)* // *(ιστ.)* **epoca de** ~ η χάλκινη εποχή // **medalie de** ~ το χάλκινο μετάλλιο
bronza, bronzez I. *ρ. μετ.* ορειχαλκώνω, σκεπάζω μια επιφάνεια με ορείχαλκο II. *ρ. μέσο* (στον ήλιο) μαυρίζω // **m-am -t repede** μαύρισα γρήγορα
bronzare, bronzări *ουσ. θηλ.* 1. η ορειχάλκωση 2. το μαύρισμα από τον ήλιο
bronzat-ă, bronzaţi-te *ουσ. θηλ.* 1. ορειχαλκωμένος -η-ο 2. *μτφ.* ηλιοκαμένος-η-ο, μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό (απ'τον ήλιο και άνεμο)
broscoi, broscoi *ουσ. αρσ.* 1. ο αρσενικός βάτραχος 2. ο φρύνος
broscuţă, broscuţe *ουσ. θηλ.* το βατραχάκι, ο μικρός βάτραχος
broşa, broşez *ρ. μετ.* βιβλιοδετώ, χαρτοδένω
broşare, broşări *ουσ. θηλ.* η βιβλιοδεσία, το χαρτοδέσιμο, η χαρτοδέτηση
broşat-ă, broşaţi-te I. *επίθ.* χαρτόδετος-η-ο, δεμένος-η-ο (σε βιβλίο) II. *ουσ. ουδ.* η χαρτοδεσία
broşă, broşe *ουσ. θηλ.* 1. η καρφίτσα (κόσμημα) 2. το κοφτερό εργαλείο για πελέκηση μετάλλων
broşură, broşuri *ουσ. θηλ.* η μπροσούρα, το φυλλάδιο
brr *επιφ.* μπρ (δηλώνει 1. κρύο, 2. αηδία· 3. κραυγή προς τα πρόβατα να ξεκινήσουν)
bruftui, bruftuiesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. σοβαντίζω τοίχο ή ταβάνι ρίχνοντας το ασβεστοκονίαμα με το μυστρί σχηματίζοντας το χτυπητό, την τραχιά επιφάνεια 2. *μτφ. (οικ.)* κατσαδιάζω, βάζω πόστα

bruftuială, bruftuieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το πεταχτό, το χτυπητό, η τραχιά επιφάνεια τοίχου ή ταβανιού με ασβεστοκονίαμα 2. *μτφ.* το κατσάδιασμα, το μάλωμα
bruftului, bruftuluiesc *ρ. μετ.* ιδ. bruftui
bruia, bruiez *ρ. μετ.* δημιουργώ παράσιτα, διαταράσσω με θόρυβο και βοή τα ραδιοηλεκτρικά κύματα για να φτάσουν στους δέκτες ακατάληπτα
bruiaj *ουσ. ουδ.* 1. τα παράσιτα στα ραδιοηλεκτρικά κύματα 2. η βοή, η διατάραξη, η ταραχή, ο θόρυβος
bruion, bruioane *ουσ. ουδ.* το πρώτο σχέδιο του γραπτού λόγου (έγγραφο, κείμενο, κ.λ.π.) το πρόχειρο, το σχέδιο
bruma pers. 3 brumează I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πέφτει πάχνη II. *ρ. μετ. και μέσο* σκεπάζεται με πάχνη
brumar *ουσ. αρσ.* 1. *(λαϊκ.)* Νοέμβριος 2. «το Μπρουμέρ», ο δεύτερος μήνας του ημερολογίου της Γαλλικής Επανάστασης, αντιστοιχεί με την περίοδο 22 Οκτ. - 21 Νοεμ.
brumat-ă, brumați-te *επίθ.* σκεπασμένος-η-ο με πάχνη
brumă, brume *ουσ. θηλ.* 1. η πάχνη 2. *μτφ.* η μικρή ποσότητα από ένα πράγμα
brumărel *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* Οκτώβριος
brumăriu-ie, brumării *επίθ.* λευκόφαιος-α-ο // **prune brumării** τα λευκόφαια δαμάσκηνα
brun-ă, bruni-e *επίθ.* 1. μελαχροινός-ή-ό, μελαχρινός -ή-ό 2. μαυριδερός-ή-ό, μελαψός-ή-ό
brunat-ă, brunați-te *επίθ. (τεχ.)* καλυμμένος-η-ο με ένα στρώμα οξειδίων σκούρου χρώματος (για ανταλλακτικά από χάλυβα ή χαλκό)
brunet-ă, bruneți-te *επίθ.* μελαχροινός-ή-ό
brusc-ă, bruști-e *επίθ.* 1. απότομος-η-ο 2. τραχύς-ιά -ύ 3. απροσδόκητος-η-ο, ξαφνικός-ή-ό, αιφνίδιος -ια-ιο 4. schimbarea -ă η απότομη αλλαγή II. *επίρ.* 1. απότομα 2. απροσδόκητα, έξαφνα, ξαφνικά, μονομιάς 3. τραχιά
brusca, bruschez *ρ. μετ.* 1. κακομεταχειρίζομαι, αποπαίρνω 2. μεταχειρίζομαι με κακό τρόπο κάποιον
bruscare, bruscări *ουσ. θηλ.* η κακομεταχείριση
bruschețe *ουσ. θηλ.* 1. η απότομη πράξη 2. η τραχύτητα, η χοντροκοπιά 3. η χοντροκομμένη συμπεριφορά
brusture, brusturi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αρκουδοβότανο, φυτό ποώδες μεγάλο με πορφυρένια άνθη
brut-ă, bruți-te *επίθ.* 1. αργός-ή-ό 2. ακαθάριστος-η-ο 3. ακατέργαστος-η-ο, αγροίκος-α-ο // **beneficiul** ~ το μεικτό κέρδος // **forța -ă** η βάναυση δύναμη // **greutatea -ă** το μεικτό βάρος // **petrol** ~ το αργό πετρέλαιο // *οικον.* **produsul național** ~ το ακαθάριστο εθνικό προϊόν // **salariu** ~ ο ακαθάριστος μισθός
brutal-ă, brutali-e I. *επίθ.* βάναυσος-η-ο, βίαιος-η-ο, σκαιός-ά-ό, τραχύς-ιά-ύ // **cu înfățișare -ă** με σκαιό ύφος // **o sinceritate -ă** ειλικρίνεια II. *επίρ.* βάναυσα, βίαια, σκαιώς, τραχιά
brutalitate, brutalități *ουσ. θηλ.* η βαναυσότητα, η σκαιότητα, η βιαιότητα
brutaliza, brutalizez *ρ. μετ.* 1. κακομεταχειρίζομαι 2. φέρνομαι βάναυσα 3. κακοποιώ
brutalizare, brutalizări *ουσ. θηλ.* 1. η κακομεταχείριση 2. η κακοποίηση 3. ο βασανισμός
brutar, brutari *ουσ. αρσ.* ο αρτεργάτης, ο φούρναρης, ο ψωμάς, ο αρτοπώλης, ο αρτοποιός
brută, brute *ουσ. θηλ.* 1. το κτήνος, το ζώο 2. *μτφ.* ο αγροίκος, άξεστος άνθρωπος, ο κτηνάνθρωπος
brutăreasă, brutărese *ουσ. θηλ.* η αρτεργάτρια, η φουρνάρισσα, η αρτοπώλισσα
brutărie, brutării *ουσ. θηλ.* το αρτοποιείο, το αρτοπωλείο, το ψωμάδικο, ο φούρνος
bruto *επίρ. (εμπόρ.)* ακαθάριστα, δηλαδή το μεικτό βάρος, το εμπόρευμα στο σύνολο, συνολικά, μαζί με το απόβαρο (για το κέρδος συνολικά, χωρίς να αφαιρεθούν τα έξοδα)
bubă, bube *ουσ. θηλ.* 1. το σπυρί, το εξάνθημα 2. *μτφ.* η δυσκολία, το εμπόδιο, το αδύνατο σημείο, το κουμπί // **aici e buba** εδώ είναι ο κόμπος // **s-a spart buba** έσπασε το απόστημα, κάτι έγινε φανερό)
bubiță, bubițe *ουσ. θηλ.* το σπυράκι, το σπιθούρι
buboi, buboaie *ουσ. ουδ.* το μεγάλο σπυρί, ο καλόγερος, το εξάνθημα
bubonic-ă, bubonici-ce *επίθ.* βουβωνικός-ή-ό // *(ιατρ.)* **ciuma -ă** η βουβωνική πανώλης
bubos-oasă, buboşi-oase *επίθ.* σπυριάρης-α-ικο
bubui pers. 3 bubuie *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βροντάει, μπουμπουνίζει, βροντοκοπάει
bubuire, bubuiri η βρονταριά, το μπουμπουνητό, το βροντοκόπημα
bubuit *ουσ. ουδ.* το μπουμπούνισμα, η βροντή
bubuitor-oare, bubuitori-oare *επίθ.* βροντώδης-ης -ες, βροντερός-ή-ό
bubuitură, bubuituri *ουσ. θηλ.* το βρόντημα, το μπουμπουνητό, το μπουμπούνισμα
buburuză, buburuze *ουσ. θηλ.* η παπαδίτσα, η πασχαλίτσα
bucal-ă, bucali-e *επίθ.* στοματικός-ή-ό // **pe cale -ă** (για τα φάρμακα) χάπια
bucată, (I) bucăți, (II) bucate I. *ουσ. θηλ.* 1. το κομμάτι, το τεμάχιο, το τμήμα, το μέρος, το απόσπασμα, το απόκομμα 2. η αποκοπή // **~ literară sau muzicală** το λογοτεχνικό ή μουσικό κομμάτι // **a-i face cuiva bucata** κάνω κακό σε κάποιον, του την φέρνω // **a plăti cu bucata** καθορίζω για μια εργασία συνολική τιμή, μειώνω τιμή, αποκοπή // **a se face bucăți pentru cineva** εξυπηρετώ με προθυμία κάποιον // **o ~ de carne** ένα κομμάτι κρέας // **o ~ de vreme** ένα χρονικό διάστημα, κάμποσο καιρό // **om dintr-o ~** άνθρωπος μονοκόμματος (ακέραιος, τίμιος, ντόμπρος, ευθύς, τέλειος, άδολος) II. *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. η σοδειά, τα σιτηρά, τα γεννήματα 2. τα είδη φαγητών // **~ alese** τα εκλεκτά φαγητά // **ca sarea în ~** σαν το αλάτι μες στα φαγητά // **lista de ~** το εδεσματολόγιο
bucă, buci *ουσ. θηλ.* 1. τα οπίσθια, τα πισινά, η παρειά 2. το μάγουλο
bucălai-aie, bucălai-aie *επίθ.* παχουλός-ή-ό, καλοθρεμμένος-η-ο, ευτραφής-ής-ές
bucălaie, bucălai I. *ουσ. θηλ.* το πρόβατο με άσπρο μαλλί II. *επίθ.* όμοιος-α-ο με το άσπρο πρόβατο, ασπρουλιάρης-α-ικο
bucălat-ă, bucălați-te *επίθ.* 1. παχουλός-ή-ό, ευτραφής-ής-ές 2. φουσκομάγουλος-η-ο, χοντρομπαλάς-ού-άδικο
bucătar, bucătari *ουσ. αρσ.* ο μάγειρος, ο μάγειρας // **~ şef** ο πρωτομάγειρας

bucătăreasă, bucătărese *ουσ. θηλ.* η μαγείρισσα, η μαγέρισσα
bucătărie, bucătării *ουσ. θηλ.* το μαγειρείο, η κουζίνα, το μαγέρικο // **bucătăria românească** η ρουμανική κουζίνα
bucătărioară, bucătărioare *ουσ. θηλ.* το μικρό μαγειρείο, η μικρή κουζίνα
bucățică, bucățele *ουσ. θηλ.* 1. το κομματάκι, το μικρό κομμάτι 2. η μικρή ποσότητα, η μπουκιά // ~ **de hârtie** το μικρό κομμάτι χαρτιού // ~ **ruptă** απαράλλακτος-η-ο, φτυστός-ή-ό, ολόιδιος-ια-ιο // **a-și da bucățica de la gură** δίνω απ'τη μικρή ποσότητα που έχω // **a rupt scrisoarea în bucățele** έσχιζε το γράμμα σε μικρά κομμάτια
buche, buchii *ουσ. θηλ.* 1. το γράμμα 2. το αλφάβητο // **a nu ști** ~ δεν ξέρω γρυ // **buchea cărții** κατά γράμμα
bucher, bucheri *ουσ. αρσ.* ο μαθητευόμενος, ο άπειρος, ο αρχάριος
buchet, buchete *ουσ. ουδ.* 1. το μπουκέτο, η ανθοδέσμη 2. δέσμη όμοιων πραγμάτων 3. το άρωμα του κρασιού
buchețel, buchețele *ουσ. ουδ.* το μικρό μπουκέτο, το μικρό μάτσο λουλούδια
buchisi, buchisesc I. *ρ. μετ.* 1. συλλαβίζω, καταβάλλω κόπο με τα γράμματα χωρίς μεγάλο αποτέλεσμα 2. *μτφ.* ξυλοκοπάω, ξυλοφορτώνω II. *ρ. αμ.* μαθαίνω με κόπο, κοπιάζω
buciardă, buciarde *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το ειδικό σφυρί για χάραξη ραβδώσεων πάνω στους τοίχους ή στις πέτρες για το χτίσιμο οικοδομών
bucium, buciume *ουσ. ουδ.* το βούκινο 2. ο ήχος του βούκινου
bucium, buciume *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο κορμός δέντρου, το κούτσουρο 2. το κληματόξυλο 3. ο κυκλικός δίσκος στο κέντρο του τροχού μέσα στον οποίο μπαίνουν οι αχτίνες του τροχού
buciuma, bucium I. *ρ. αμ.* παίζω, τραγουδώ απ'το βούκινο II. *ρ. μετ. μτφ.* διαδίδω ειδήσεις, κάνω κάποιον ή κάτι βούκινο
buciumare, buciumări *ουσ. θηλ.* το να τραγουδιέται κάτι από βούκινο
bucla, buclez I. *ρ. μετ.* 1. βοστρυχώνω 2. κάνω τα μαλλιά μου μπούκλες, σγουραίνω, κατσαρώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι βοστρυχωτός, γίνομαι κατσαρός, σγουρός // **a-și bucla părul** κάνω τα μαλλιά μου μπούκλες
buclat-ă, buclați-te *επίθ.* βοστρυχωτός-ή-ό, σγουρός -ή-ό, σγουρομάλλικος-η-ο, σγουρομάλλικος-η-ο, κατσαρός-ή-ό, κατσαρομάλλης-αλλα-άλλικο
buclă, bucle *ουσ. θηλ.* 1. η μπούκλα, η στριμμένη τούφα από μαλλιά 2. το τσουλούφι 3. η στροφή (ενός δρόμου) 4. το μεταλλικό ανταλλακτικό για τη στερέωση καλωδίου 5. ο μαίανδρος *(στους ποταμούς)*
bucluc, buclucuri *ουσ. ουδ.* 1. ο μπελάς 2. η σκοτούρα 3. η άσχημη υπόθεση 4. ο καυγάς, η διχόνοια 5. *πληθ.* τα μικροπράγματα, τα μπαγκάζια
buclucaș-ă, buclucași-șe I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπελαλής-ού, καβγατζής-ού (ο, η) II. *επίθ.* μπελαλίδικος, καβγατζίδικος-η-ο
bucoavnă, bucoavne *ουσ. θηλ. (ιστ.)* το αλφαβητάριο (με κυριλλικά γράμματα)
bucolic-ă, bucolici-ce I. *επίθ.* βουκολικός-ή-ό, ποιμενικός-ή-ό // **poezie** ~**ă** η βουκολική ποίηση II. *επίρ.* βουκολικά, ποιμενικά III. *ουσ. θηλ.* η βουκολική ποίηση, το μικρό ποίημα για την απλή και ειδυλλιακή ζωή των βοσκών
Bucovinean-ă, Bucovineni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μπουκοβίνος-α (ο, η) (ο, η κάτοικος της επαρχίας Μπουκοβίνα) II. *επίθ.* μπουκοβινέζικος-η-ο
Bucovineancă, Bucovinence *ουσ. θηλ.* η Μπουκοβίνα
bucșă, bucșe *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η πλήμνη 2. το μεταλλικό ανταλλακτικό σε σχήμα κυλινδρικού κυκλικού δίσκου
bucura, bucur I. *ρ. μετ.* 1. χαροποιώ, προξενώ χαρά σε κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. χαίρομαι 2. ευχαριστιέμαι, απολαμβάνω, απολαύω, ευφραίνομαι, αγαλλιάζω, είμαι χαρούμενος-η-ο // **a se** ~ **de încrederea cuiva** απολαμβάνει της εμπιστοσύνης κάποιου // **a se** ~ **de mare faimă** χαίρω μεγάλης φήμης (υπολήψεως) // **mă bucur de cunoștință** χαίρομαι για τη γνωριμία // **mă bucur de priveliștea frumoasă** χαίρομαι για την ωραία θέα, για την όμορφη άποψη // **mă bucur de tinerețea mea** χαίρομαι τα νιάτα μου // **tatăl lui se bucură de un mare prestigiu** ο πατέρας του χαίρει μεγάλης υπόληψης
bucurie, bucurii *ουσ. θηλ.* η χαρά, η ευφροσύνη, η αγαλλίαση // **a face** ~ προξενώ χαρά // **a nu mai putea de** ~ δε μπορούσε άλλο από χαρά // **cu** ~ μετά χαράς // **plin de** ~ γεμάτος χαρά
bucuros-oasă, bucuroși-oase I. *επίθ.* 1. χαρούμενος -η-ο, χαρωπός-ή-ό 2. χαρμόσυνος-η-ο, εύθυμος-η -ο // **bucuroși de oaspeți** πολύ φιλόξενοι, χαρούμενοι για την φιλοξενία // **sunt** ~ **de revederea noastră** χαίρομαι για τη νέα συνάντησή μας II. *επίρ.* 1. χαρούμενα, χαρωπά 2. ευχαρίστως, μετά χαράς, ευχάριστα
budincă, budinci *ουσ. θηλ.* η πουτίγκα
budism *ουσ. ουδ.* ο βουδισμός
budist-ă, budiști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βουδιστής -ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* βουδιστικός-ή-ό
budoar, budoare *ουσ. ουδ.* το μπουντουάρ
buf-ă, bufi-e *επίθ.* κωμικός-ή-ό // **opera** ~**ă** το κωμικό μελόδραμα
bufant-ă, bufanți-te *επίθ.* φουσκωτός-ή-ό // **pantaloni bufanți** το φουσκωτό παντελόνι
bufet, bufete *ουσ. ουδ.* 1. ο μπουφές, το κυλικείο 2. η σκευοθήκη, ο μπουφές
bufetier-ă, bufetieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η υπάλληλος που προσφέρει φαγητά ή ποτά στο μπουφέ
bufeu, bufeuri *ουσ. ουδ.* 1. η αιφνίδια πνοή 2. η έκρηξη, το ξέσπασμα
buflei, buflei *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο χοντρουλός, ο παχουλός
bufnet, bufnete *ουσ. ουδ.* ο γδούπος
bufni, bufnesc I. *ρ. αμ.* 1. παράγω υπόκωφο κρότο 2. ξεσπάω, μπήγω, μιλάω θυμωμένος-η-ο 3. χυμάω ξαφνικά, γκρινιάζω // **a** ~ **în plâns** ξεσπάω σε κλάματα II. *ρ. μετ.* χτυπάω με κρότο // **a trânti și a** ~ χτυπώ και κροτώ
bufnire, bufniri *ουσ. θηλ.* ο κρότος
bufnitură, bufnituri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα με κρότο, ο γδούπος 2. η έκρηξη και ο κρότος αυτής
bufniță, bufnițe *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* ο μπούφος (είδος νυχτερινού πουλιού)
bufon-ă, bufoni-e I. *ουσ. αρσ.* 1. ο γελωτοποιός, ο καραγκιόζης 2. ο έχων κωμικό ρόλο II. *επίθ.*

αστείος-α-ο, κωμικός-ή-ό (ηθοποιός), ευτράπελος -η-ο
bufonadă, bufonade *ουσ. θηλ.* το κωμικό, η κωμικότητα
buget, bugete *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο προϋπολογισμός // ~ **de stat** ο κρατικός προϋπολογισμός // ~ **militar** ο στρατιωτικός προϋπολογισμός // **proiect de** ~ η κατάρτιση σχεδίου του προϋπολογισμού
bugetar-ă, bugetari-e *επίθ.* προϋπολογιστικός-ή-ό // **alocații -e** τα προϋπολογιστικά επιδόματα (τα κονδύλια) // **an** ~ το οικονομικό έτος // **exercițiu** ~ ο προϋπολογισμός χρήσεως // **instituție -ă** το προϋπολογιστικό ίδρυμα
buhai, buhai *ουσ. αρσ.* ο ταύρος, το ταυρί
buhai, buhaiuri *ουσ. ουδ.* ρουμανικό λαϊκό μουσικό όργανο που παράγει τον ήχο του ταύρου. Με «το μπουχάϊ» πηγαίνουν τα παιδιά στα κάλαντα την παραμονή του Άη Βασίλη
buhă, buhe *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* ο μπούφος (νυχτερινό πουλί)
buhăi, buhăiesc *ρ. μέσο* πρήζομαι στο πρόσωπο από αρρώστια ή πιστό
buhăit-ă, buhăiți-te *επίθ.* πρησμένος-η-ο
buiandrug, buiandrugi *ουσ. αρσ.* το υπέρθυρο, το ανώφλι πόρτας ή παραθυριού
buiestru-iastră, buieștri-stre I. *ουσ. αρσ.* το χαρακτηριστικό βάδισμα στα υποζύγια (άλογα, κ.λ.π.), ο πλαγιοτροχασμός, ο πλαγιοδιποδισμός II. *επίθ. μτφ.* δυσχερής-ής-ές, δύστροπος-η-ο
buimac-ă, buimaci-ce *επίθ.* 1. άναυδος-η-ο 2. βουβός -ή-ό 3. ζαλισμένος-η-ο, άλαλος-η-ο, έκπληκτος-η-ο
buimăceală, buimăceli *ουσ. θηλ.* το ζάλισμα, η ζαλάδα, η ζάλη, η παραζάλη, η κατάπληξη, η ταραχή, η σύγχυση
buimăci, buimăcesc I. *ρ. μετ.* ζαλίζω, ταράσσω, αποβλακώνω, εκπλήσσω, αλαλιάζω II. *ρ. μέσο* ζαλίζομαι, συγχύζομαι
buimăcire, buimăciri *ουσ. θηλ.* ιδ. buimăceală
buimăcit-ă, buimăciți-te *επίθ.* 1. ζαλισμένος-η-ο, έκπληκτος-η-ο 2. χαμένος-η-ο
bujie, bujii *ουσ. θηλ.* το μπουζί, ο αναφλεκτήρας στις μηχανές εσωτερικής καύσης
bujor, bujori *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η παιωνία 2. *μτφ.* το ροδοκόκκινο μάγουλο // **a avea bujori în obraji** έχω ροδοκόκκινα μάγουλα
bulă, bule *ουσ. θηλ.* 1. η φούσκα, η φυσαλλίδα, η μπουρμπουλήθρα, η φυσαλλίδα νερού 2. η σφαίρα 3. *(ιστ.)* η βούλλα, η σφραγίδα // **bula de aur** η χρυσή βούλλα// ~ **oficială** το επίσημο σφράγισμα, η επίσημη σφραγίδα // ~ **papală** το επίσημο έγγραφο του πάπα
bulb, bulbi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. ο βολβός 2. το σφαιρικό όργανο του σώματος // ~ **rahidian** ο προμήκης μυελός // **-ul cepei** ο βολβός κρεμμυδιού // **-ii ochilor** οι βολβοί των οφθαλμών
bulboacă, bulboace *ουσ. θηλ.* το στροβίλισμα νερού, ο στρόβιλος, η περιστροφή νερού, η δίνη
bulboană, bulboane *ουσ. ουδ.* ο στρόβιλος, το στροβίλισμα νερού
bulbuc, bulbuci *ουσ. αρσ.* 1. φούσκα, η φουσκάλα, το μπαλόνι 2. το σφαιρικό σώμα φούσκας 3. *βοτ.* η καλανδίς, το νεκράνθεμον // ~ **de săpun** η σαπουνόφουσκα
bulbuca, bulbuc I.*ρ. μετ.* 1. γουρλώνω 2. ανοίγω πολύ τα μάτια II. *ρ. μέσο και απρόσ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* στροβιλίζεται, παφλάζει *(για το νερό)*
buldog, buldogi *ουσ. αρσ.* το μπουλντόγκ (είδος μεγαλόσωμου σκυλιού)
buldozer, buldozere *ουσ. ουδ.* η μπουλντόζα (μηχανή για εκσκαφή)
buldozerist-ă, buldozeriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οδηγός της μπουλντόζας
buleandră, bulendre *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* τα παλιά και μεταχειρισμένα πράγματα, τα απορρίματα
buletin, buletine *ουσ. ουδ.* το δελτίο // ~ **de analize medicale, chimice, etc.** το δελτίο ιατρικής ανάλυσης, χημικής, κ.λ.π. // ~ **de identitate** το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα // ~ **meteorologic** το μετεωρολογικό δελτίο // ~ **de știri** το δελτίο ειδήσεων // ~ **de vot** το ψηφοδέλτιο
bulevard, bulevarde *ουσ. ουδ.* η λεωφόρος, το βουλεβάρτο
bulevardier-ă, bulevardieri-e *επίθ.* λεωφορειακός-ή-ό, που έχει σχέση με τη λεωφόρο
bulevardist-ă, bulevardiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* ο, η περιπατητής, αυτό που κάνει βόλτα στα βουλεβάρζα, αυτός που κάνει περίπατο στα βουλεβάρζα
Bulgar-ă, Bulgari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βούλγαρος -α (ο, η) II. *επίθ.* βουλγαρικός-ή-ό // **limba -ă** η βουλγαρική γλώσσα, τα βουλγαρικά
bulgăre, bulgări *ουσ. αρσ.* ο βόλος, ο σβώλος, ο βόλακας, ο σφαιρικός όγκος από στερεά ύλη // ~ **de aur** ο χρυσός βόλος // ~ **de zahăr** ο βόλος ζάχαρης // ~ **de zăpadă** η χιονόσφαιρα, η χιονόμπαλα // ~ **de lut** ο πήλινος βόλος (από χώμα)
bulgăresc-ească, bulgărești *επίθ.* βουλγαρικός-ή-ό
bulgărește *επίρ.* βουλγαρικά
Bulgăroaică, Bulgăroaice *ουσ. θηλ.* η Βουλγάρα
bulibașă, bulibași *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο ηγέτης των γύφτων, ο αρχηγός ομάδας αθίγγανων
bulin, buline *ουσ. ουδ.* 1. το χάπι, η κάψουλα, το καταπότι (φάρμακο) 2. το στρογγυλό διακοσμητικό αποτυπωμένο πάνω σε ύφασμα (εμπριμέ), το ποα
bulion, bulionuri *ουσ. ουδ.* ο μπελτές, ο πολτός (ο πηχτός χυμός ντομάτας που διατηρείται με αλάτι), ο τοματοπολτός
bulon, buloane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το κοχλιωτό μεταλλικό ραβδί που χρησιμεύει στην ένωση δύο ανταλλακτικών με βίδες, το μπουλόνι
bulona, bulonez *ρ. μετ.* βιδώνω
buluc, bulucuri *ουσ. ουδ.* το μπουλούκι
buluceală, buluceli *ουσ. θηλ.* το στριμωγμένο πλήθος, το στρίμωγμα
buluci, bulucesc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* πηγαίνουμε, βαδίζουμε μπουλούκι, στριμώχνομαι
bulumac, bulumaci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο στύλος, το δοκάρι, το παλούκι
bulversa, bulversez *ρ. αμ.* ανατρέπω, αναστατώνω, συγκινώ, ταράζω
bum *επιφ.* μπουμ, δηλώνει εκπυρσοκρότηση, χτύπημα
bumb, bumbi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το κουμπί
bumbac, bumbacuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το βαμβάκι 2. η άσπρη κλωστική ύλη από τη βαμβακιά // ~ **mercerizat** το κατεργασμένο βαμβάκι // ~ **netors** το άκλωστο βαμπάκι (το άκλωθο, το άγνεστο) // **filatură de** ~ το κλωστήριο βαμπακιού, το

βαμβακοκλωστήριο // **industria -ului** η βαμβακουργία // **plantaţie de ~** η βαμβακοφυτεία // **sămânţa de ~** ο βαμβακόσπορος // **ţesătură de ~** το βαμβακερό ύφασμα // **ulei de ~** το βαμβακέλαιο II. *ουσ. αρσ.* η βαμβακιά, η βαμβακέα (το φυτό)

bumbăcar, bumbăcari *ουσ. αρσ.* ο βαμβακάς

bumbăcăriţă, bumbăcăriţe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος φυτού όμοιο με τη βαμβακιά

bumbăcărească, bumbăcărese *ουσ. θηλ.* η βαμβακουργός

bumbăcărie, bumbăcării *ουσ. θηλ.* 1. το βαμβακουργείο 2. (για υφάσματα) τα βαμβακερά

bumbăceală, bumbăceli *ουσ. θηλ.* 1. το φοδράρισμα, η επένδυση ενός ενδύματος με στρώμα βαμβακιού 2. *(οικ.)* το δυνατό ξύλο, το ξυλοκόπημα κάποιου

bumbăci, bumbăcesc *ρ. μετ.* 1. επενδύω από μέσα ένα ρούχο με βάτες 2. *(οικ.)* ξυλοκοπώ κάποιον

bumerang, bumeranguri *ουσ. ουδ.* το μπούμερανγκ

bun-ă, buni-e I. *επίθ.* 1. καλός-ή-ό, αγαθός-ή-ό // **~ conducător de căldură** καλός αγωγός θερμότητας // **~ la inimă** καλόκαρδος-η-ο // **-ă dimineaţa!** καλή μέρα! (το πρωί) // **-ă înţelegere** η καλή συνεννόηση (η σύμπνοια, η ομόνοια) // **-ă purtare** η καλή διαγωγή, η καλή συμπεριφορά // **-ă ziua!** καλημέρα! // **bunele oficii** οι καλές υπηρεσίες // **a duce la ~ sfârşit** φέρνω σε καλό πέρας, αποπερατώνω // **a fi în toane -e** βρίσκεται σε καλή διάθεση (είναι στα καλά του) // **a fi pe mâini -e** είμαι σε καλά χέρια (με βοηθάει κάποιος ικανός, επιτήδειος) // **a o ţine una şi -ă** λέω τα ίδια και πάλι τα ίδια // **asta-i bună!** (ειρωνικά) καλό είναι αυτό, δεν έχουμε τί να πούμε! // **cu buna** με το καλό // **cu -ă ştiinţă** εσκεμμένως // **de ~ augur** ευοίωνος-η-ο // **de ~ venit** για το καλωσόρισμα // **de -ă seamă** με καλή πρόθεση, με καλή γνώμη // **drum ~** καλό δρόμο // **fii ~!** σε παρακαλώ! (κάνε μου τη χάρη) // **frate ~** ο πρώτος αδελφός (από τους ίδιους γονείς) // **în bună parte** κατά μεγάλο μέρος // **într-o bună zi** κάποια μέρα // **la ce ~?** και τί το όφελος; // **na-ţi-o -ă!** να, αυτό μας έλειπε! (για πρόσωπο ή πράγμα ανεπιθύμητο) // **na-ţi-o -ă că ţi-am dres-o** άλλο πάλι και τούτο (για κάτι δυσάρεστο που έρχεται αναπάντεχα) // **noapte -ă!** καληνύχτα! // **o bună bucată de drum** ένα σημαντικό κομμάτι δρόμου // **poamă -ă** καλός καρπός (ανήθικος άνθρωπος) *(ειρωνικά)* // **un an ~** μια καλή χρονιά // **una şi bună** μια και καλή // **văr ~** ο πρώτος εξάδελφος // **vreme -ă** ο καλός καιρός II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο παππούς, η γιαγιά III. *επίρ.* καλά, καλώς, ωραία, εντάξει // **~, am înţeles** εντάξει, κατάλαβα

bun, bunuri *ουσ. ουδ.* 1. το αγαθό 2. ο πλούτος // **~ obştesc** το δημόσιο αγαθό, το δημόσιο κτήμα // **-ul altuia** τα αλλότρια, τα ξένα αγαθά // **-uri de consum** τα καταναλωτικά αγαθά // **-uri materiale** τα υλικά αγαθά

buna *ουσ. θηλ.* η παραλλαγή συνθετικού καουτσούκ

buna-cuviinţă *ουσ. θηλ.* η καλή συμπεριφορά, η ευπρέπεια

Buna-Vestire *ουσ. θηλ.* ο Ευαγγελισμός

bună-credinţă I. *ουσ. θηλ.* 1. η καλή πίστη 2. η ειλικρίνεια // **vă vorbesc cu toată buna-credinţă** σας μιλώ με κάθε καλή πίστη II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** καλόπιστος-η-ο

bună-dispoziţie *ουσ. θηλ.* 1. η καλή διάθεση, η ευδιαθεσία 2. το κέφι

bunăoară *επίρ.* παραδείγματος χάρη

bunăstare *ουσ. θηλ.* 1. η ευημερία, η ευδαιμονία 2. η άνεση, η καλοπέραση // **~ materială şi spirituală** η υλική και πνευματική ευημερία

bunătate, bunătăţi *ουσ. θηλ.* 1. η καλωσύνη, η καλοσύνη, η αγαθοσύνη, η αγαθότητα 2. η πραότητα, η ακακία 3. *πληθ.* τα τρόφιμα, τα φαγώσιμα και πιοτά σε μεγάλη ποσότητα και καλής ποιότητας, τα καλούδια, οι λιχουδιές 4. τα πλούτη // **un cuvânt de ~** μια καλή κουβέντα

bunăvoie *ουσ. θηλ.* η καλή θέληση // **de ~** εκούσια, θεληματικά, χωρίς εκβιασμό από κάποιον, από την ίδια μου τη θέληση, οικειοθελώς

bunăvoinţă *ουσ. θηλ.* 1. η καταδεκτικότητα, η ευμένεια, η εύνοια // **plin de ~** γεμάτος εύνοια, με ευχαρίστηση 2. ο ζήλος, το μεράκι

buncăr, buncăre *ουσ. ουδ.* 1. το οχυρό από χάλυβα και μπετόν 2. η η καρβουναποθήκη (σε πλοίο) 3. το καταφύγιο, το ισχυρό σκέπαστρο

bundă, bunde *ουσ. θηλ.* το μακρύ και φαρδύ επανωφόρι από χοντρό ύφασμα και με επενδύτη από γούνα για να προφυλάξει από το κρύο, η γούνα (βαρύ παλτό)

bundiţă, bundiţe *ουσ. θηλ.* το μικρό επανωφόρι με επενδύτη στο εσωτερικό από γούνα, το κοντογούνι, το κοντό γυναικείο παλτό

bungalou, bungalouri *ουσ. ουδ.* το μπανγκαλόου

bun-gust *ουσ. ουδ.* η καλαισθησία // **de ~** καλαίσθητος-η-ο // **lipsă de ~** η αφιλοκαλία // **lipsit de ~** αφιλόκαλος-η-ο

bunic, bunici *ουσ. αρσ.* ο παππούς, ο πάππος // **-ul meu** ο παππούς μου

bunică, bunici *ουσ. θηλ.* η γιαγιά

bunicel-cică, bunicei-cele *επίθ.* καλούτσικος-η-ο

bunicuţă, bunicuţe *ουσ. θηλ.* η γιαγιάκα (το υποκοριστικό της γιαγιάς)

bunişor-oară, bunişori-oare *επίθ.* καλούτσικος-η-ο

bun-simţ *ουσ. ουδ.* η ευθυκρισία, η ορθή κρίση, το κοινό αίσθημα

bura pers. 3. burează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* ψιχαλίζει, πέφτει ψιλή βροχή

bura, burez *ρ. μετ.* προσθέτω υλικό κάτω από τις τραβέρσες των σιδηροτροχιών

burare, burări *ουσ. θηλ.* το γέμισμα με υλικό κάτω από τις τραβέρσες των σιδηροτροχιών

bură *ουσ. θηλ.* η ψιχάλα

burduf, burdufuri *ουσ. ουδ.* 1. ο ασκός, το τουλούμι 2. η καπότα της αμάξης 3. ο φυσητήρας // **a fi ~ de carte** είναι πολύ μορφωμένος (είναι πολυμαθής, λόγιος, γνωρίζει πολλά) // **a lega ~** δένω σφικτά / / **brânză de ~** το τουλουμοτύρι (που διατηρείται μέσα σε τουλούμι)

burduhan, burduhane *ουσ. ουδ.* το στομάχι των μηρυκαστικών ζώων όπου αποθηκεύουν το χόρτο που έχουν βοσκήσει

burduhănos-oasă, burduhănoşi-oase *επίθ. (οικ.)* ιδ. burtos

burduşi, burduşesc I. *ρ. μετ.* 1. βάζω κάτι σε τουλούμι, τουλουμιάζω 2. πιέζω, πρήζω, φουσκώνω, καμπουριάζω 3. *μτφ.* δέρνω κάποιον αλύπητα II. *ρ. μέσο* πρήζομαι σαν τουλούμι 2. κυρτώνομαι, ξεφλουδίζομαι (για τοίχους λόγω υγρασίας)

burduşire, burduşiri *ουσ. θηλ.* 1. τουλούμιασμα 2. *(για τοίχους)* φούσκωμα του τοίχου, το καμπούριασμα, το πρήξιμο
burduşit-ă, burduşiţi-te *επίθ.* τουλουμιασμένος-η-ο, πρησμένος-η-ο, καμπουριασμένος-η-ο
buret *ουσ. ουδ.* 1. φυσικό, χοντρό και ακανόνιστο μεταξωτό νήμα 2. το ύφασμα απ'αυτό το νήμα
burete, bureţi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. ο μύκητας, το μανιτάρι 2. *(ζωολ.)* το σφουγγάρι, ο σπόγγος 3. το πλαστικό σφουγγάρι // **a şterge cu -ele** σφουγγαρίζω, καθαρίζω κάτι με σπόγγο, σφουγγίζω // **pescuitor de bureţi** ο σφουγγαράς, ο σπογγαλιεύς
buretos-oasă, buretoşi-oase *επίθ.* σπογγώδης-ης-ες
bureză, bureze *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το μηχάνημα για συσσώρευση της σαβούρας κάτω από τους διάμεσους δοκούς των σιδηροτροχιών
burg, burguri *ουσ. ουδ.* η παλαιά γερμανική πόλη
burghez-ă, burghezi-e I. *επίθ.* αστικός-ή-ό, μπουρζουάδικος-η-ο // *πολ.* **clasa -ă** η αστική τάξη // **regim burghezo-moşieresc** το αστικοϊδιοκτησιακό καθεστώς, μεσαία τάξη με ατομική ιδιοκτησία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αστός -ή (ο, η) 2. μπουρζουάς (ο) // **mic~, mică- -ă** μικροαστός-ή (ο, η)
burghezi, burghezesc *ρ. μέσο* γίνομαι μπουρζουάς, αφέντης, αφεντικό, πλούσιος
burghezie, burghezii *ουσ. θηλ.* η αστική τάξη, η μπουρζουαζία
burghiu, burghie *ουσ. ουδ.* το τριβέλι, το τρυπάνι // **~ de foraj** το γεωτρύπανο, το μηχάνημα για γεωτρήσεις
burgrav, burgravi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο δήμαρχος
Buri *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Μπούροι (ο ευρωπαϊκός λαός της Νότιας Αφρικής)
buric, burice *ουσ. ουδ.* 1. ο αφαλός, το αφάλι, ο ομφαλός 2. *μτφ.* το κέντρο κάθε πράγματος // **-ul pământului** ο αφαλός της γης (για κάποιον που θεωρείται σπουδαίος)
burlac, burlaci *ουσ. αρσ.* ο άγαμος, ο μπεκιάρης, ο εργένης, ο ανύπαντρος, το γεροντοπαλίκαρο
burlan, burlane 1. ο σωλήνας 2. το μπουρί της θερμάστρας, ο καπνοσωλήνας 3. η υδρορροή 4. ο υδροσωλήνας
burlăci, burlăcesc *ρ. αμ.* είμαι ανύπαντρος-η, μπεκιάρης-ισσα
burlăcie *ουσ. θηλ.* ο άγαμος βίος, η κατάσταση του ανύπαντρου
burlesc-ă, burleşti *επίθ.* κωμικός-ή-ό, γελοίος-α-ο
burlet, burleturi *ουσ. ουδ.* το σιρίτι γύρω στις πόρτες ή στα παράθυρα για να μην μπει το κρύο
burniţa pers. 3 burniţează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ψιχαλίζει
burniţă, burniţe *ουσ. θηλ.* η ψιχάλα
bursă, burse *ουσ. θηλ.* η υποτροφία // **~ de stat** κρατική υποτροφία // **~ studenţească** η φοιτητική υποτροφία
bursă, burse *ουσ. θηλ. (οικον.)* το χρηματιστήριο // **~ de valori** το χρηματιστήριο αξιών // **~ de mărfuri** το χρηματιστήριο εμπορευμάτων // **~ neagră** η μαύρη αγορά // **a juca la ~** κάνω χρηματιστηριακές πράξεις
bursier-ă, bursieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπότροφος (ο, η)
bursier-ă, bursieri-e *επίθ.* χρηματιστηριακός-ή-ό
bursuc, bursuci *ουσ. αρσ. (ζωολ.) μτφ.* ο μπουλούκος, ο χοντρομπαλάς
burtă, burţi *ουσ. θηλ.* η κοιλιά, το στομάχι // **a sta cu burta la soare** κάθομαι με την κοιλιά στον ήλιο (τεμπελιάζω, αποφεύγω την εργασία) // **ciorbă de ~** ο πατσάς
burtăverde *ουσ. αρσ. (οικ.) αμετάβλ.* ο ανέμελος πλούσιος (ειρ.), ο φιλισταίος
burtică, burtici *ουσ. θηλ.* η κοιλίτσα
burtieră, burtiere *ουσ. θηλ.* ο κορσές για την κοιλιά, ο κοιλιόδεσμος
burtos-oasă, burtoşi-oase *επίθ.* κοιλαράς-ού-άδικο
buruiană, buruieni *ουσ. θηλ.* η αγριάδα, το κακοβότανο, το τριβόλι // **~ de leac** τα βότανα
burzului, burzuluiesc *ρ. μέσο* εξοργίζομαι, φουρκίζομαι, τσαντίζομαι, θυμώνω, ανατριχιάζω 2. *(για τον καιρό)* χαλώ χειροτερεύω
burzuluială, burzuluieli *ουσ. θηλ.* η εξόργιση, το φούρκισμα, το τσάντισμα, το ανατρίχιασμα, ο θυμός, το θύμωμα
burzuluit-ă, burzuluiţi-te *επίθ.* εξοργισμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο, ερεθισμένος-η-ο, φουρκισμένος-η-ο, τσαντισμένος-η-ο
busculadă, busculade *ουσ. θηλ.* το στρίμωγμα, ο συνωστισμός
busolă, busole *ουσ. θηλ.* ο μπούσουλας, η πυξίδα // **a-şi pierde busola** χάνω τον μπούσουλά μου, μπερδεύομαι, σαστίζομαι
bust, busturi *ουσ. ουδ.* η προτομή, ο μπούστος
busuioc, busuioci *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο βασιλικός
buşeală, buşeli *ουσ. θηλ.* η μπουνιά, η γροθιά, το χτύπημα με γροθιά
buşeu, buşeuri *ουσ. ουδ.* είδος γλυκίσματος
buşi *ουσ. αρσ. πληθ.* τα πόδια, τα ποδάρια (των ζώων) // **de-a buşilea** μπουσουλώντας
buşi, buşesc I. *ρ. μετ.* γροθοκοπώ, χτυπάω με γροθιές II. *ρ. αμ.* σκοντάφτω, σπρώχνω
buşitură, buşituri *ουσ. θηλ.* το γρονθοκόπημα, το χτύπημα με γροθιά, η μπουνιά, η γροθιά
buşon, buşoane *ουσ. ουδ.* η τάπα, το πώμα, το βούλωμα
buştean, buşteni *ουσ. αρσ.* το κούτσουρο, ο κορμός δέντρου // **a dormi ~** κοιμάμαι του καλού καιρού / ξέγνοιαστα // **a se lămuri ~** μένω στο σκοτάδι / μένω αποβλακωμένος
buşuma, buşumez *ρ. μετ.* τρίβω το άλογο με δέσμη από άχυρα, καθαρίζω το άλογο με τρίψιμο
but, buturi *ουσ. ουδ.* 1. το μπούτι, ο μηρός 2. *(αθλ.) (στον πληθ.)* τα δοκάρια στα δίχτυα του παιχνιδιού του ράγκμπι
butadă, butade *ουσ. θηλ.* το ευφυολόγημα, ο έξυπνος λόγος, η σπινθηροβολία πνεύματος, το έξυπνο πείραγμα ή αστείο, ο ευφυής στοχασμός
butadienă, butadiene *ουσ. θηλ. (χημ.)* η βουταδιένη (ο ακόρεστος υδρογονάνθρακας από τις ενώσεις του άνθρακα με το υδρογόνο)
butalcă, butălci *ουσ. θηλ.* ο δάρτης, (το ξύλο που χτυπούν το γάλα για να χωριστεί το τυρόπηγμα από το τυρόγαλο)
butan *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βουτάνιο (υδρογονάνθρακας από τη σειρά του μεθανίου)
butanol, butanoli *ουσ. αρσ. (χημ.)* η βουτανόλη (διαλυτικό προϊόν για τα βερνίκια)
butaş, butaşi *ουσ. αρσ.* το φυντάνι
bute, buţi *ουσ. θηλ.* το βαρέλι, το βαγένι

butelcă, butelci *ουσ. θηλ.* 1. η νταμιντζάνα 2. το πήλινο δοχείο με στενό λαιμό για νερό, κρασί, κ.λ.π.
butelie, butelii *ουσ. θηλ.* η μποτίλια, η μπουκάλα, η φιάλη // ~ **de aragaz** η φιάλη υγραερίου
butic, buticuri *ουσ. ουδ.* η μπουτίκ
butie, butii *ουσ. θηλ.* ιδ. bute
butilic-ă, butilici-ce *επίθ. (χημ.)* για τα παράγωγα του βουτανίου // **alcool** ~ η αλκοόλη του βουτανίου
butirat, butirați *επίθ. (χημ.)* το άλας του βουτυρικού οξέος
butiric *επίθ. (χημ.)* βουτυρικός-ή-ό // **acid** ~ το βουτυρικό οξύ
butirometru, butirometre *ουσ. ουδ.* το βουτυρόμετρο
butoi, butoaie *ουσ. ουδ.* το βαρέλι, το βαγένι, το βυτίο // *(ιστ.)* ~ **cu pulbere** το πυριτιδοβαγένι, η πυριτιδαποθήκη *(για τα Βαλκάνια)* // ~ **fără fund** το απύθμενο βαρέλι (για αυτούς που πίνουν πολύ) // **cerc de** ~ το στεφάνι βαρελιού
butoiaş, butoiaşe *ουσ. ουδ.* το βαρελάκι
buton, butoni I. *ουσ. αρσ.* 1. το κουμπί 2. ο ηλεκτρικός διακόπτης II. *ουσ. ουδ. (στον πληθ.* **butoane**) το κουμπί του μηχανισμού που το πατάμε για να λειτουργήσει η μηχανή // **a apăsa pe** ~ πατώ το κουμπί
butona *ρ. αμ. (οικ.)* 1. ψάνω κανάλι 2. πατώ κουμπί
butonare *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκευή μπουτονιερών, κουμπότρυπων 2. το κολλάρισμα στα μάλλινα υφάσματα, όπου τα νήματα συσπειρώνονται στη μια από τις επιφάνειες σχηματίζοντας μικρούς κόκκους έτσι ώστε το ύφασμα να έχει ορισμένη όψη
butonieră, butoniere *ουσ. θηλ.* η κουμπότρυπα, η θηλειά, η μπουτονιέρα
butuc, butuci *ουσ. αρσ.* 1. το κούτσουρο 2. ο κομμένος κορμός δέντρου χωρίς κλαδιά 3. το κούρβουλο, το κληματόξυλο 4. *μτφ.* ο κουτός, ο αγράμματος άνθρωπος // **-ul roții** η πλήμνη // **a lega** ~ δένω σφιχτά κάποιον
butucănos-oasă, butucănoşi-oase *επίθ.* χοντροκομμένος-η-ο, χοντροκαμωμένος-η-ο, άξεστος-η-ο
buturā, buturi *ουσ. θηλ.* ο κορμός δέντρου με κοίλωμα, το κούτσουρο με κοίλωμα
buturugă, buturugi *ουσ. θηλ.* 1. ο ροζιάρικος ή κουφωτός κορμός δέντρου 2. το κούτσουρο // **buturuga mică răstoarnă carul mare** η μικρή η σπίθα μπορεί να κάψει και μια πόλη
buturuguță, buturuguțe *ουσ. θηλ.* το μικρό κούτσουρο
buzat-ă, buzați-te *επίθ.* 1. χειλάς-ού (ο, η), χειλαράς-ού (ο, η) 2. *μτφ.* ξεγελασμένος, στενοχωρημένος-η-ο
buză, buze *ουσ. θηλ.* 1. το χείλος, το χείλι 2. το άκρο ενός αντικειμένου: τα χείλη ποτηριού ή πιάτου 3. η ακμή κοφτερού οργάνου, η κόψη 4. η άκρη ενός χαντακιού, δάσους, κ.λ.π. // ~ **de bandaj** το χείλωμα του σιδερένιου κύκλου τροχού σιδηροδρομικού οχήματος για να κρατάει το όχημα πάνω στη σιδηροτροχιά // ~ **de iepure** η λαγωχειλία // **a-şi linge buzele** γλείφω τα χείλια μου // **a-şi muşca buzele** δαγκώνω τα χείλια μου (έχω ταραχή) // **a rămâne cu buzele umflate** το να μείνει κάποιος γελασμένος στις προσδοκίες του // **în vârful buzelor** στην κορφή των χειλιών
buzdugan, buzdugane *ουσ. ουδ.* 1. το σιδερένιο ρόπαλο (όπλο) 2. το σκήπτρο
buzişoară, buzişoare *ουσ. θηλ.* το χειλάκι
buzna *επίρ.* απρόοπτα και βιαστικά // **a da** ~ χυμάω, εισβάλλω ξαφνικά και βιαστικά
buzunar, buzunare I. *ουσ. ουδ.* η τσέπη // **a băga în** ~ τσεπώνω // **a avea în** ~ **pe cineva** τον έχω στο χέρι μου II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ της τσέπης // **carte de** ~ το βιβλίο τσέπης, το εγκόλπιο // **bani de** ~ το χαρτζιλίκι
buzunăraş, buzunăraşe *ουσ. ουδ.* η μικρή τσέπη
buzunăreală, buzunăreli *ουσ. θηλ.* το ψάξιμο στην τσέπη, η κλοπή, η κλοπή αντικειμένων από την τσέπη των άλλων
buzunărel, buzunărele *ουσ. ουδ.* ιδ. buzunăraş
buzunări, buzunăresc *ρ. μετ.* κλέβω κάτι απ' την τσέπη του άλλου· ψάχνω, γυρεύω στις τσέπες των άλλων για να κλέψω κάτι, ξετινάζω, κατακλέβω

C, c

C, c *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα c, το πέμπτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [κ].
ca I. *επίρ.* 1. σαν και σα 2. ως, όπως, καθώς, ακριβώς, μ ε τον ίδιο τρόπο 3. από // ~ **atare** επομένως, στ' αλήθεια // ~ **de altfel** όπως άλλωστε, καθώς, εξ άλλου // ~ **de exemplu** παραδείγματος χάρη // ~ **el** σαν κι αυτός // ~ **mâine-poimâine** γρήγορα θα γίνει // ~ **prieteni** ως φίλοι // ~ **prin minune** ως εκ θαύματος // ~ **şi când** σαν να // ~ **şi cum ar fi simţit ceva** σα να αισθάνθηκαν κάτι // ~ **şi cum n-ar fi prezent** σα να μην είναι παρών // ~ **şi tine** σαν και σένα // **alb ~ zăpada** άσπρο σαν το χιόνι // **copiii, ~ copiii, se joacă** τα παιδιά, σαν παιδιά, παίζουν // **e mai tânăr ~ mine** είναι νεώτερός μου // **e înalt ~ mine** είναι ψηλός σαν και μένα // **e mult mai frumos ~ acesta** είναι πολύ πιο όμορφο απ' αυτό // **ieri ~ şi astăzi** χθες σαν και σήμερα // **o carte ~ cea din raft** ένα βιβλίο σαν εκείνο απ' το ράφι // **ziua ~ ziua, trece vremea mai repede** κατά την ημέρα, ο καιρός περνάει γρηγορότερα II. *συνδ.* για να // **a venit ~ să te ajute** ήρθε για να σε πάω // **e prea târziu ~ să o pot face** είναι πάρα πολύ αργά για να μπορέσω να το κάνω // **ţi-am dat cartea ~ s-o citeşti** σου δώσα το βιβλίο για να το διαβάσεις
cabală, cabale *ουσ. θηλ.* 1. η καββάλα 2. *μτφ.* η ραδιουργία, η μηχανορραφία
cabalin-ă, cabalini-e I. *επίθ.* 1. αλογίσιος-α-ο 2. ιπποειδής-ής-ές II. *ουσ. θηλ.* τα ιπποειδή // **rasă –ă** η ράτσα ιπποειδών
cabalist-ă, cabalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η ερμηνευτής-εύτρια της Π. Διαθήκης, καββαλιστής-ίστρια 2. *μτφ.* οι ερμηνευτές των δυσερμηνεύτων κομματιών των αρχαίων κειμένων, οι μεταφραστές
cabalistic-ă, cabalistici-ce *επίθ.* 1. καββαλιστικός-ή -ό 2. μυστηριώδης-ης-ες
cabană, cabane *ουσ. θηλ.* 1. το παράπηγμα, η παράγκα 2. το καταφύγιο // ~ **de munte** το ορεινό καταφύγιο
cabanier-ă, cabanieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαχειριστής-ίστρια (ο, η) του παραπήγματος
cabanos, cabanoşi *ουσ. αρσ.* είδους ξερού λουκάνικου από βοδινό και χοιρινό κρέας
cabaret, cabarete *ουσ. ουδ.* το καμπαρέ
cabernet *ουσ. ουδ.* 1. ονομασία σε είδους αμπελιού με μαύρα υποκύανα σταφύλια 2. το κρασί που παράγεται απ' αυτά τα σταφύλια, το «καμπερνέτ»
cabestan, cabestane *ουσ. ουδ.* το βαρούλκο, το βίντσι
cabină, cabine *ουσ. θηλ.* 1. η καμπίνα, ο θαλαμίσκος, ο μικρός θάλαμος καραβιού, αεροπλάνου, κ.λ.π. // ~ **portarului** το θυρωρείο, το διαμέρισμα θυρωρού // ~ **spaţială** ο διαστημικός θάλαμος // ~ **telefonică** ο τηλεφωνικός θάλαμος // *(στο θέατρο)* το καμαρίνι // *(αθλ.)* το αποδυτήριο
cabinet, cabinete *ουσ. ουδ.* 1. το γραφείο 2. *(πολ.)* η κυβέρνηση, το Υπουργικό Συμβούλιο, το υπουργείο // ~ **de stomatologie** το οδοντιατρείο // ~ **medical** το ιατρείο // **şef de ~** ο προϊστάμενος γραφείου, ο επικεφαλής του γραφείου (σε υπουργείο, κ.λ.π.)
cabla, cablez *ρ. μετ.* 1. κατασκευάζω καλώδιο 2. τοποθετώ καλώδια για τηλεπικοινωνίες 3. κάνω σύνδεση οικήματος με ένα καλώδιο τηλεπικοινωνίας
cablaj, cablaje *ουσ. ουδ.* 1. η καλωδίωση 2. το σύνολο των καλωδίων και των συνδέσεων μιας εγκατάστασης τηλεπικοινωνίας
cablu, cabluri *ουσ. ουδ.* το καλώδιο, το συρματόσχοινο, το παλαμάρι // ~ **electric** το ηλεκτρικό καλώδιο // ~ **telefonic** το τηλεφωνικό καλώδιο // ~ **submarin** το υποθαλάσσιο καλώδιο
cabotaj, cabotaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η ακτοπλοΐα // **a face ~** εκτελώ ακτοπλοϊκή συγκοινωνία
cabotier, cabotiere *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το πλοίο της ακτογραμμής
cabotin-ă, cabotini-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. καμποτίνος-α (ο, η) 2. θεατρίνος-α (ο, η) 3. πλανόδιος ηθοποιός (ο, η) 4. ο κακός ηθοποιός
cabotinism *ουσ. ουδ.* ο καμποτινισμός, ο θεατρινισμός
cabra, cabrez *ρ. αμ.* 1. ανορθούμαι, σηκώνομαι στα πισινά πόδια *(για τα τετράποδα ζώα)* 2. *(για αεροπλάνο)* απογειώνομαι
cabraj, cabraje *ουσ. ουδ.* η απογείωση
cabrioletă, cabriolete *ουσ. θηλ.* το καμπριολέ, η δίτροχη άμαξα η σκεπασμένη με κάλυμμα και συρόμενη από άλογο
caca *ουσ. θηλ.* τα κακά *(στη νηπιακή γλώσσα)*
cacao *ουσ. θηλ.* το κακάο
cacaotier, cacaotieri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το κακαόδεντρο
cacealma, cacealmale *ουσ. θηλ.* 1. η φάρσα 2. το ξεγέλασμα 3. η παραπλάνηση 4. η μπλόφα 5. *μτφ.* η απάτη, η κατεργαριά
cacofonie, cacofonii *ουσ. θηλ.* 1. η κακοφωνία, η παραφωνία, η κακοηχία 2. η δυσαρμονία, η χασμωδία
cactus, cactuşi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κάκτος (είδος φυτού)
cadastra, cadastrez *ρ. μετ.* 1. καθορίζω τη θέση και τα χαρακτηριστικά των κτηματικών περιουσιών μιας περιοχής εν όψει εγγραφής τους στο κτηματολόγιο 2. εγγράφω στο κτηματολόγιο τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των ακινήτων κτημάτων μιας περιοχής
cadastral-ă, cadastrali-e *επίθ.* κτηματολογικός-ή-ό
cadastru, cadastre *ουσ. ουδ.* το κτηματολόγιο
cadaveric-ă, cadaverici-ce *επίθ.* 1. νεκρικός-ή-ό, πτωματικός-ή-ό 2. *μτφ.* Νεκροειδής-ής-ές, νεκρώδης-ης-ες, νεκρώσιμος-η-ο // **paloare ~** η νεκρική ωχρότητα // **rigiditate ~** η νεκρική ακαμψία

cadavru, cadavre *ουσ. ουδ.* 1 το πτώμα, το νεκρό σώμα ανθρώπου ή ζώου // ~ **viu** το ζωντανό πτώμα πεθαμένος κι άθαφτος // **a călca peste cadavre** βαδίζω επί πτωμάτων, ο μη έχων σεβασμό στις ηθικές αρχές

cadă, căzi *ουσ. θηλ.* 1. η μπανιέρα 2. ο κάδος, ο λουτήρας, η κοπάνα 3. *(στην βιομηχανία)* η χύτρα, η λεκάνη 4. *(για τα σταφύλια)* το πατητήρι

cadână, cadâne *ουσ. θηλ.* η οδαλίσκη

cadența, cadențez *ρ. μετ.* 1. ρυθμίζω, δίνω ρυθμό (στη μουσική, στην ποίηση, στη ρητορική, στην κίνηση, κ.λ.π.) 2. απαγγέλλω

cadențat-ă, cadențați-te I. *επίθ.* ρυθμικός-ή-ό II. *επίρ.* ρυθμικά, με ρυθμό, με κανονικότητα

cadență, cadențe *ουσ. θηλ.* 1. ο ρυθμός, η έμμετρη κίνηση // *επιρ. έκφρ.* **în** ~ ρυθμικά, με επαναληπτικές κινήσεις σε ίσα χρονικά διαστήματα

cadet, cadeți *ουσ. αρσ.* ο εύελπις, μαθητής στρατιωτικής σχολής

cadiu, cadii *ουσ. αρσ.* 1. ο καδής, ο κατής, ο τούρκος δικαστής 2. *μτφ.* ο ειρηνοδίκης

cadmiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το κάδμιο

cadou, cadouri *ουσ. ουδ.* 1. το δώρο, το χάρισμα // ~ **de Anul Nou** ο μποναμάς // ~ **de ziua nașterii** το δώρο για τα γενέθλια // ~ **inutil** το δώρο άδωρο // **a primi drept** ~ δέχομαι σα δώρο

cadra pers. 3 cadrează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. ταιριάζει, αρμόζει, πηγαίνει, είναι σύμφωνο // **nu cadrează cu poziția noastră** δεν ταιριάζει με τη θέση μας

cadraj, cadraje *ουσ. ουδ.* (στην κινηματογραφική τέχνη) η πλαισίωση, το πλαισίωμα

cadran, cadrane *ουσ. ουδ.* 1. το καντράν, ο βαθμολογημένος δίσκος ή βαθμολογημένη πλάκα που πάνω τους η μεταλλική βελόνα δείχνει ώρες, λεπτά, ένταση, ηλεκτρικά μεγέθη, κ.λ.π. 2. *μαθ.* το τεταρτημόριον // ~ **de ceas** η πλάκα ρολογιού // ~ **solar** το ηλιακό ωρολόγιο

cadril, cadriluri *ουσ. ουδ.* η καντρίλια (ο χορός και η μουσική γι' αυτό το χορό)

cadrilat-ă, cadrilați-te *επίθ. (για τα υφάσματα)* τετραγωνικός-ή-ό, ρομβωτός-ή-ό

cadru, cadre *ουσ. ουδ.* 1. το πλαίσιο 2. η κορνίζα, το κάδρο, το περβάζι 3. η έκταση, το σύνορο, το περιβάλλον, ο χώρος 4. το υποστήριγμα, ο σκελετός που υποβαστάζει ένα τεχνικό έργο, μια συσκευή, κ.λ.π. 5. το στέλεχος μιας επιχείρησης, ενός οργανισμού, κ.λ.π. // ~ **de referință** πλαίσιο αναφοράς // **cadre tinere** τα νεαρά στελέχη // **în** ~ **discuțiilor** στα πλαίσια των συζητήσεων

caduc-ă, caduci-ce *επίθ. (νομ.)* 1. άκυρος-η-ο 2. ανενεργός-ή-ό, ανίσχυρος-η-ο 3. ετοιμόρροπος -η-ο, πεπαλαιωμένος-η-ο, σαθρός-ή-ό // **testament** ~ η ανίσχυρη διαθήκη

caduceu, caducee *ουσ. ουδ.* το κηρύκειο, η ράβδος του Ερμού

caducitate *ουσ. θηλ.* 1. η ακύρωση 2. η ματαίωση 3. η σαθρότητα

cafea, cafele *ουσ. θηλ.* 1. ο καφές, οι σπόροι του καφεόδεντρου 2. το αφέψημα από καφέ // ~ **boabe** ο σπόρος καφέ // ~ **cu lapte** ο καφές με γάλα // ~ **fierbinte** ο ζεματιστός καφές // ~**filtru** ο καφές φίλτρου // **cafe-frappé** ο καφές φραπέ // ~ **prăjită** ο φρυγμένος καφές (καβουρδισμένος) // **arborele de** ~ το καφεόδεντρο // **ghicitoare în** ~ η καφεμάντισσα // **plantație de** ~ η καφεοφυτεία // **vânzător de** ~ ο καφεπώλης

cafegioaică, cafegioaice *ουσ. θηλ.* 1. η καφετζού, η καφεπότρια 2. η καφεπώλισσα 3. η ιδιοκτήτρια καφενείου

cafegiu, cafegii *ουσ. αρσ.* 1. ο καφετζής, ο καφεπότης 2. ο καφεπώλης 3. ο ιδιοκτήτης καφενείου

cafeină (cofeină) *ουσ. θηλ.* η καφεΐνη

cafeluță, cafeluțe *ουσ. θηλ. (οικ.)* το καφεδάκι

cafenea, cafenele *ουσ. θηλ.* το καφενείο, ο καφενές // **de** ~ χωρίς αξία // **stâlp de** ~ ο καφενόβιος

cafeniu-ie, cafenii *επίθ.* καφετής-ιά-ί

Cafri *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Κάφροι (πληθυσμός στη Νότια Αφρική)

caftan, caftane *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το καφτάνι, άσπρος ανατολίτικος επενδύτης μακρύς και φαρδύς, στολισμένος με νήματα αργυρά ή μεταξωτά, που το φορούσαν οι ηγεμόνες ή οι βογιάροι // *μτφ.* ~ **de domnie / de boierie** (το καφτάνι για ηγεμονία ή αρχοντιά) το σύμβολο αξιώματος του ηγεμόνα ή του βογιάρου

cafti, caftesc *ρ. μετ. (αργκ.)* χτυπάω, δέρνω, βαράω

cagulă, cagule *ουσ. θηλ.* 1. η κουκούλα 2. το τμήμα από καουτσούκ της μάσκας αερίων

cahlă, cahle *ουσ. θηλ.* η ψημένη πλάκα από άργιλο για σόμπα τερακότας ή για φαγιάντσα

caia, caile *ουσ. θηλ.* το καρφί για καλίγωμα

caiac, caiace *ουσ. ουδ.* το καγιάκ, το καΐκι, το ιστιοφόρο με μικρή χωρητικότητα

caiacist-ă, caiaciști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ιδιοκτήτης-ήτρια καϊκιού

caiafă, caiafe *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποκριτής-τρια, ο δόλιος φαρισαίος // **a trimite de la Ana la** ~ στέλνω από τον Άννα στον Καϊάφα

caic, caice *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το καΐκι

caier, caiere *ουσ. ουδ.* η τουλούπα // **-ul legat pe furcă pentru tors** η τουλούπα πάνω στη ρόκα δεμένη για γνέσιμο

caiet, caiete *ουσ. ουδ.* το τετράδιο // ~ **de aritmetică** το τετράδιο αριθμητικής

caiețel, caiețele *ουσ. ουδ.* το μικρό τετράδιο

caimac, caimacuri *ουσ. ουδ.* 1. το πυκνό στρώμα αφρού πάνω στον καφέ όταν βράζει 2. ο αφρός του γάλατος, η κρέμα 3. *μτφ.* το καλύτερο μέρος κάθε πράγματος, ο αφρός, το άνθος // **a lua -ul** παίρνω το καϊμάκι, την κρέμα

caimacam, caimacami *ουσ. αρσ.* ο καϊμακάμης, ο διοικητής μιας περιοχής επί τουρκοκρατίας

cais, caiși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η βερικοκιά, η καϊσιά

caisă, caise *ουσ. θηλ.* το βερίκοκο, το καΐσι

cal, cai I. *ουσ. αρσ.* 1. το άλογο, ο ίππος, το άτι 2. *(αθλ.)* το όργανο γυμναστικής, ο Ίππος, το άλογο στο σκάκι // ~ **bălan** το ψαρό (ασπριδερό) άλογο // ~ **de bătaie** 1) άνθρωπος που όλοι τον ορίζουν και τον αναγκάζουν να εκτελέσει διάφορες δουλειές ή αγγαρείες 2) ένα πρόβλημα με το οποίο πολύς κόσμος ασχολείται και πάντα μένει άλυτο // ~ **de călărie** το άλογο για ιππασία, για καβαλίκευμα // *ιχθ.* ~ **de mare** ο ιππόκαμπος // ~ **pur-sânge** το καθαρόαιμο άλογο // *φυσ.* ~**-putere** η ιπποδύναμη // **-ul de dar nu se caută la dinți** του χάριζαν ένα άλογο και το κοίταζε στα δόντια // **-ul dracului** για γριά και κακή γυναίκα // **a face din ~ măgar** ξεπέφτω,

φθάνω από πρόεδρος κλητήρας // **a fi ~ de poştă** είμαι για όλες τις δουλειές // **a se da jos de pe ~** ξεκαβαλικεύω // **a se urca pe ~** καβαλικεύω // **a visa cai verzi pe pereți** ονειρεύομαι για πράγματα απραγματοποίητα // **coadă de ~** η αλογοουρά // **crescătorie de cai** το ιπποτροφείο // **grajd de cai** το ιπποστάσιο, ο στάβλος αλόγων // **îngrijitor de cai** ο ιπποκόμος // **la Paştele cailor** ποτέ // **„pe cai"** «επί των ίππων» II. *επιθ. έκφρ.* **a umbla după potcoave de cai morți** γυρεύω κάτι που είναι αδύνατο να βρεθεί // **de ~** αλογίσιος-α-ο // **picior de ~** το αλογίσιο πόδι // **potcoavele de cai** τα πέταλα για άλογο // **şa de ~** η αλογίσια σέλλα

cala, calez *ρ. μετ.* κλειδώνω τη μηχανή με διάφορους τρόπους

calabalâc, calabalâcuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. τα μεταχειρισμένα πράγματα σε ακαταστασία 2. τα μπαγκάζια, οι αποσκευές για εκδρομή ή ταξίδι

calabrez-ă, calabrezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καλαβρός-ή (ο, η) II. *επίθ.* καλαβρικός-ή-ό

calambur, calamburuiri *ουσ. ουδ.* το καλαμπούρι, το λογοπαίγνιο

calamitate, calamități *ουσ. θηλ.* η συμφορά, η θεομηνία

calandra, calandrez *ρ. μετ.* μαγκανίζω, κυλινδρίζω, σατινάρω (χαρτί)

calandrare, calandrări *ουσ. θηλ.* το μαγγάνισμα, το κυλίνδρισμα

calandru, calandre *ουσ. ουδ.* 1. το μάγγανο, το πιεστήριο, ο κύλινδρος 2. το τυπογραφικό πιεστήριο *(αυτό με το οποίο τυπώνονται τυπογραφικά κείμενα ή εικόνες)*

calapod, calapoade *ουσ. ουδ.* 1. το καλαπόδι 2. *μτφ.* το πρότυπο, το καλούπι // **pe acelaşi ~** με τον ίδιο τρόπο, ομοιότροπα, τελείως όμοια με κάποιο άλλο

calá, cale *ουσ. θηλ.* 1. ο πυθμένας του πλοίου, το κύτος, το αμπάρι του πλοίου 2. η ναυπηγική κλίνη 3. το υποστήριγμα, η σφήνα, ο τάκος

calá, cale *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος διακοσμητικού φυτού τροπικής προέλευσης, η κάλα

calc, calcuri *ουσ. ουδ.* είδος διαφανούς χαρτιού, το ρυζόχαρτο // **hârtie de ~** το χαρτί για ξεσήκωμα (αντιγραφή)

calcan, calcani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το καλκάνι, το κριθαρόψαρο

calcan, calcane *ουσ. ουδ.* το καλκάνι, το τρίγωνο της στέγης οικοδομής

calcaneu, calcanee *ουσ. ουδ.* ένα από τα δύο οστά της πτέρνας

calcar, calcare *ουσ. ουδ.* ο ασβεστόλιθος, το ιζηματογενές πέτρωμα γνωστό ως ανθρακικό ασβέστιο

calcaros-oasă, calcaroşi-oase *επίθ.* ασβεστολιθικός -ή-ό, ασβεστούχος-ος-ο

calchia, calchiez *ρ. μετ.* αντιγράφω ιχνογραφήματα, αποτυπώνω με τη βοήθεια του διαφανούς χαρτιού

calcifica pers. 3. calcifică *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. *(για ιστούς, κόκαλα, κ.λ.π.)* η ασβεστοποίηση ιστών ή οστών 2. *(για ουσίες)* εμπλουτίζεται η περιεκτικότητα σε ανθρακικό ασβέστιο, ασβεστοποιείται

calcificare, calcificări *ουσ. θηλ.* η ασβεστοποίηση, η σκλήρυνση, η απολίθωση ύστερα από κατακάθισμα του ανθρακικού ασβεστίου

calcificat-ă, calcificați-te *επίθ.* ασβεστοποιημένος

calcifiere, calcifieri *ουσ. θηλ.* ιδ. calcificare

calcina, calcinez *ρ. μετ.* καίω, πυρακτώνω, θερμαίνω σε υψηλή θερμοκρασία ώστε να μεταβάλω μια χημική ουσία σε άλλη

calcinare, calcinări *ουσ. θηλ.* η πυράκτωση

calcinat-ă, calcinați-te *επίθ.* 1. πυρακτωμένος-η-ο 2. καμένος-η-ο

calcinator, calcinatoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η συσκευή για ασβεστοποίηση, αποτρέφρωση

calcinator-oare, calcinatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εργάτης-τρια (ο, η) καμινιού, καμινάρης-ισσα (ο, η)

calcinație, calcinații *ουσ. θηλ.* ιδ. calcinare

calcinoză *ουσ. θηλ.* υπερασβεστίωση, η αρρώστια από καθίζηση στους ιστούς των αλάτων ασβεστίου

calcio-vecchio *ουσ. ουδ.* είδος σοβαντίσματος με ασβεστοκονίαμα ώστε η επιφάνεια τοίχου να είναι τραχιά στην αφή

calciu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ασβέστιον (το κάλσιουμ)

calcul, (I), calcule, (II) calculi I. *ουσ. ουδ.* 1. ο λογαριασμός, ο υπολογισμός, ο λογισμός 2. το μέτρημα, η αρίθμηση // **~ diferențial** ο διαφορικός λογισμός // **~ grafic** ο γραφικός υπολογισμός // *μαθ.* **~ integral** ο ολοκληρωτικός λογισμός // **~ logic** ο λογικός υπολογισμός // **maşină de ~** η υπολογιστική μηχανή // *επιθ. έκφρ.* **de ~** υπολογιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* ο χολόλιθος, η λιθίαση // **~ renal** ο νεφρόλιθος

calcula, calculez ρ. μετ λογαριάζω, υπολογίζω, εκτελώ μαθηματικές πράξεις, απαριθμώ, αναμετρώ // **calculează perimetrul dreptunghiului** υπολογίζει την περίμετρο του ορθογώνιου

calculabil-ă, calculabili-e *επίθ.* υπολογίσιμος-η-ο

calculare, calculări *ουσ. θηλ.* το λογάριασμα, η απαρίθμηση, η αρίθμηση, η καταμέτρηση, το μέτρημα

calculat-ă, calculați-te *επίθ.* 1. λογαριασμένος-η-ο, υπολογισμένος-η-ο 2. μετρημένος-η-ο, συνετός -ή-ό

calculator-oare, calculatori-oare I. *ουσ. ουδ.* 1. η μηχανή που εκτελεί μαθηματικές πράξεις, ο υπολογιστής 2. ο πίνακας ή το βιβλίο που περιέχει τα αποτελέσματα ορισμένων λογισμών ή προβλημάτων, μαθηματικούς πίνακες με λογαριασμούς // **~ (electronic) de buzunar** ο (ηλεκτρονικός) υπολογιστής της τσέπης II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπολογιστής-στρια (ο, η), ο, η υπάλληλος που σε βαθμό βρίσκεται αμέσως ύστερα από τον λογιστή, ο βοηθός λογιστή

calculație, calculații *ουσ. θηλ.* 1. ο υπολογισμός, το λογάριασμα 2. η μέτρηση

cald-ă, calzi-de I. *επίθ.* 1. ζεστός-ή-ό, θερμός-ή-ό, εγκάρδιος-α-ο 2. *μτφ.* ξαναμμένος-η-ο, φλογερός-ή-ό, ένθερμος-η-ο // **a bate fierul cât e ~** πιάσε ζεστά το ζήτημα // **mi-e ~** ζεσταίνομαι // **nu-mi ține nici de ~, nici de rece** αδιαφορώ τελείως για κάτι // **o primire -ă** μια εγκάρδια υποδοχή // **una -ă şi alta rece** άλλοτε καλά και άλλοτε άσχημα

caldarâm, caldarâmuri *ουσ. ουδ.* το καλντερίμι, το λιθόστρωτο με ανώμαλη επιφάνεια

cale, căi *ουσ. θηλ.* ο δρόμος, η οδός // **~ aeriană** η εναέρια οδός // **~ bună!** καλό ταξίδι! // **~ de atac** η άσκηση εφέσεως (σε ανώτερο δικαστήριο για

νέα κρίση της υπόθεσης) // ~ **de mijloc** ο μέσος δρόμος // ~ **ferată** ο σιδηρόδρομος // ~ **juridică** η δικαστική οδός // ~ **maritimă** η θαλάσσια οδός // *αστρ.* **-a laptelui** ο Γαλαξίας // **căi şi mijloace** οι τρόποι ενέργειας και τα μέσα // **căile respiratorii** οι αναπνευστικές οδοί // **a aduce (pe cineva) pe calea cea bună** η καθοδήγηση, το να βάζεις κάποιον σε σωστό δρόμο // **a face ~ întoarsă** επιστρέφω απ' το δρόμο // **a găsi cu ~** θεωρώ βολικό, προτιμώ // **a ieşi în calea cuiva** βγαίνω σε προϋπάντηση κάποιου // **a pune la ~** σκαρώνω, σκέφτομαι να κάνω κάτι, στήνω, σχεδιάζω // **a se da la o parte din calea cuiva** του ανοίγω δρόμο // **a sta în calea cuiva** στέκομαι στο δρόμο κάποιου, κόβω το δρόμο κάποιου, τον εμποδίζω σε κάποια ενέργεια // **ce mai calea-valea** τί τόση συζήτηση, αρκούν λίγα λόγια για να γίνη κάτι // **din cale-afară** υπέρ το μέτρο, πέρα του μέτρου, περισσότερο απ' ό,τι πρέπει, πέρα για πέρα // **pe ~ administrativă** δια διοικητικής οδού // **pe ~ diplomatică** δια της διπλωματικής οδού // **pod de ~ ferată** η τροχιογέφυρα, η σιδηροδρομική γέφυρα // **staţie de ~ ferată** ο σιδηροδρομικός σταθμός // **sunt pe ~ de...** είμαι έτοιμος να...

caleaşcă, caleşti *ουσ. θηλ.* η ξεσκέπαστη άμαξα με τέσσερις τροχούς πάνω σε ευλύγιστα ελατήρια, το λαντό

caleidoscop, caleidoscoape *ουσ. ουδ.* το καλειδοσκόπιο

calendar, calendare *ουσ. ουδ.* 1. το ημερολόγιο 2. η συλλογή λογοτεχνημάτων, επιστημονικών ή άλλων άρθρων με πληροφορίες για τη δράση μίας ομάδας ανθρώπων που εκδίδεται στην αρχή του χρόνου // *έκφρ.* **a face capul ~** του κάνω το κεφάλι καζάνι // **a se uita ca mâţa în ~** σαν να διαβάζω κινέζικα

calendaristic-ă, calendaristici-ce *επίθ.* ημερολογιακός-ή-ό

calende *ουσ. θηλ. πληθ.* οι καλένδαι (η πρωτομηνιά στους Ρωμαίους) // **la -le greceşti** εις τις ελληνικές καλένδες (δηλ. ουδέποτε, οι Έλληνες μη έχοντας καλένδες)

calfă, calfe *ουσ. θηλ.* ο κάλφας, ο βοηθός εργάτης

calibra, calibrez *ρ. μετ.* 1. δίνω το διαμέτρημα, διαμετρώ (με τον διαμετρητήρα) 2. μετρώ τη διάμετρο όπλου ή κυλίνδρου ή άλλου υλικού 3. χωρίζω κατά μέγεθος τα σιτηρά, φρούτα ή τους βλαστούς δέντρων για μεταφύτευση

calibraj, calibraje *ουσ. ουδ.* το διαμέτρημα πυροβόλου

calibrare, calibrări *ουσ. θηλ.* η διαμέτρηση, η μέτρηση της εσωτερικής και εξωτερικής διαμέτρου ενός σώματος

calibror-oare, calibrori-oare I. *επίθ.* μετρητικός-ή-ό (της διαμέτρου) II. *ουσ. ουδ.* ο διαμετρητήρας

calibru, calibre *ουσ. ουδ.* 1. το διαμέτρημα, η ολκή 2. η διάμετρος (το πάχος) κυλίνδρου, σφαίρας, κ.λ.π 3. ο διαμετρητήρας 4. *μτφ.* η ευρύτητα, το μέγεθος, η σπουδαιότητα // **tunuri de mare ~** πυροβόλα μεγάλου διαμετρήματος

calic-ă, calici-ce *επίθ.* 1. φτωχός-ή-ό 2. κακόμοιρος -η-ο 3. σπαγγοραμμένος-η-ο, φιλάργυρος-η-ο, τσιγκούνης -α-ικο

caliceşte *επίρ.* φτωχικά, τσιγγούνικα, με τσιγγουνιά

calici, calicesc I. *ρ. αμ.* 1. γίνομαι φτωχός, φτωχαίνω 2. ζητιανεύω, διακονεύω II. *ρ. μέσο* τσιγκουνεύομαι, φειδωλεύομαι III. *ρ. μετ. και μέσο* σακατεύω-εύομαι

calicie *ουσ. θηλ.* 1. η φτώχεια, η μιζέρια 2. η τσιγγουνιά, η φιλαργυρία

calicime *ουσ. θηλ.* η φτωχολογιά, οι φτωχοί

caliciu, calicii *ουσ. ουδ.* ο κάλυκας *(λουλουδιού)*

calif, califi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο χαλίφης

califica, calific I. *ρ. μετ.* 1. ειδικεύω, κάνω κάποιον ειδικό σε κάτι 2. χαρακτηρίζω κάποιον με το χαρακτηριστικό του γνώρισμα II. *ρ. μέσο* 1. ειδικεύομαι, καταγίνομαι αποκλειστικά με έναν κλάδο επιστήμης ή τέχνης 2. *(αθλ.)* προκρίνομαι

calificare, calificări *ουσ. θηλ.* 1. η ειδίκευση 2. *(αθλ.)* η πρόκριση // **~ de medic** η ειδίκευση σαν γιατρός // **concurs de ~** ο διαγωνισμός για ειδίκευση

calificat-ă, calificaţi-te *επίθ.* 1. ειδικευμένος-η-ο 2. *(αθλ.)* προκριθείς-είσα-έν // **muncitor ~** ο ειδικευμένος εργάτης

calificativ-ă, calificativi-e I. *επίθ.* βαθμολογικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. ο βαθμός 2. ο χαρακτηρισμός, η κατάταξη κάποιου σε κατηγορία 3. το μέτρο ικανότητας ή επίδοσης ενός ατόμου που διαγωνίζεται μαζί με άλλα

caligraf-ă, caligrafi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλλιγράφος (ο, η)

caligrafia, caligrafiez *ρ. μετ.* καλλιγραφώ, γράφω ωραία και κομψά

caligrafic-ă, caligrafici-ce *επίθ.* καλλιγραφικός-ή-ό // **elemente caligrafice** τα καλλιγραφικά στοιχεία, τα τυπογραφικά στοιχεία που απομιμούνται το γράψιμο με το χέρι

caligrafie *ουσ. θηλ.* η καλλιγραφία

calimera *ουσ. θηλ.* με το άρθ. *(οικ.)* // **a întoarce ~** αλλάζω τη στάση μου έναντι κάποιου // **a se schimba ~** αλλάζουν τα πράγματα // **a se strica ~** χαλάμε τη φιλία

calin-ă, calini-e *επίθ.* 1. μειλίχιος-α-ο, χαϊδευτικός-ή -ό, θωπευτικός-ή-ό 2. κολακευτικός-ή-ό

calitate, calităţi *ουσ. θηλ.* η ποιότητα, η ιδιότητα, το προτέρημα, το χαρακτηριστικό, η αρετή, το προσόν // **de foarte bună ~** πάρα πολύ καλής ποιότητας // **în calitate de...** υπό την ιδιότητα...

calitativ-ă, calitativi-e I. *επίθ.* ποιοτικός-ή-ό // **analiză -ă** η ποιοτική ανάλυση // **salt ~** το ποιοτικό άλμα II. *επίρ.* ποιοτικά

calm-ă, calmi-e I. *επίθ.* 1. ήσυχος-η-ο, γαλήνιος-α-ο, ήρεμος-η-ο 2. ψύχραιμος-η-ο, φλεγματικός-ή-ό, ατάραχος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* η ησυχία, η ηρεμία, η γαλήνη, η κάλμα 2. η αταραξία, η ψυχραιμία // *(γεωγρ.)* **~ ecuatorial** ισημερινή ηρεμία // **~ tropical** τροπική ηρεμία // **a-şi păstra -ul** κρατώ την ηρεμία μου // **cu ~** ήσυχα, με την ησυχία του

calma, calmez I. *ρ. μετ.* ησυχάζω, γαληνεύω, καθησυχάζω, ηρεμίζω, κατευνάζω, καταπραΰνω, καλμάρω // **a ~ spiritele** ησυχάζω (ηρεμίζω) τα πνεύματα II. *ρ. μέσο* 1. γαληνεύω, γίνομαι γαλήνιος 2. καταπραΰνομαι, ησυχάζω 3. *μτφ.* ξεκουράζομαι, αναπαύομαι, ανακουφίζομαι

calmant-ă, calmanţi-te I. *επίθ.* 1. καταπραϋντικός-ή -ό, κατευναστικός-ή-ό 2. ησυχαστικός-ή-ό, καθησυχαστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το ηρεμιστικό, το καταπραϋντικό

calmare ουσ. θηλ. 1. η ανακούφιση, η καταπράυνση, ο κατευνασμός, το γαλήνεμα 2. το ξαλάφρωμα, η ελάφρυνση
Calmuc-ă, Calmuci-ce I. ουσ. αρσ. και θηλ. Καλμούκος-α (ο, η) κάτοικος της αυτόνομης περιοχής Καλμουκία της Σοβ. Ένωσης II. επίθ. καλμούκινος-η-ο
caloian ουσ. αρσ. (λαογρ.) 1. αντικείμενο με ανθρώπινο σχήμα που θαβόταν ή το ρίχναν σε νερό, επικαλούμενοι τη βροχή 2. τελετουργικό επίκλησης βροχής
calomel ουσ. ουδ. (χημ.) το καλομέλανον
calomfir, calomfiri ουσ. αρσ. (βοτ.) το χρυσάνθεμο
calomnia, calomniez ρ. μετ. συκοφαντώ, δυσφημώ, διαβάλλω, κακολογώ, ξομπλιάζω
calomniator-oare, calomniatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. συκοφάντης-άντρια (ο, η)
calomnie, calomnii ουσ. θηλ. η συκοφαντία, η διαβολή, η κακολογία, η δυσφήμηση, η κακογλωσσιά, το ξόμπλιασμα
calomniere, calomnieri ουσ. θηλ. η συκοφαντία, η δυσφήμηση, η διαβολή, η ψεύτικη κατηγορία
calomnios-oasă, calomnioşi-oase επίθ. συκοφαντικός-ή-ό, διαβλητικός-ή-ό
caloric-ă, calorici-ce επίθ. 1. θερμογόνος-ος-ο, θερμιδογόνος-ος-ο 2. θερμικός-ή-ό, θερμαντικός -ή-ό
calorie, calorii ουσ. θηλ. η θερμίδα (μονάδα μέτρησης θερμότητας) // ~ **mare, kilocalorie** η χιλιοθερμίδα
calorifer-ă, caloriferi-e I. επίθ. θερμαγωγός-ός-ό (που μεταφέρει τη θερμότητα) II. ουσ. ουδ. το καλοριφέρ, η κεντρική θέρμανση
calorific-ă, calorifici-ce επίθ. θερμαντικός-ή-ό // **putere –ă** η θερμαντική δύναμη, η θερμαντικότητα
calorifug-ă, calorifugi-ge I. επίθ. θερμομονωτικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. το θερμομονωτικό (το υλικό)
calorigen-ă, calorigeni-e επίθ. θερμογόνος-α-ο
calorimetrie ουσ. θηλ. η θερμομετρία
calorimetru, calorimetre ουσ. ουδ. το θερμόμετρο
calotă, calote ουσ. θηλ. 1. ο θόλος 2. το στρογγυλό μέρος του καπέλου // ανατ. **calota craniană** ο θόλος του κρανίου
calp-ă, calpi-e επίθ. κάλπικος-η-ο // **monedă –ă** ο κάλπικος παράς
calpac, calpace ουσ. ουδ. το καλπάκι, ο σκούφος, το χαμηλό πηλήκιο
caltaboş, caltaboşi ουσ. αρσ. (μαγειρ.) λουκάνικο από σπλάχνα γουρουνιού ανακατωμένα με ρύζι και μπαχαρικά
calup, calupuri ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το καλαπόδι, το καλούπι 2. η πλάκα (για πλακόστρωση) 3. πλάκα σαπουνιού
calus ουσ. αρσ. ο κάλος, οστεοειδής ιστός που συγκολλά τις άκρες ενός σπασμένου κοκκάλου
calvar, calvaruri ουσ. ουδ. η οδύνη, το μαρτύριο, ο γολγοθάς, η θλίψη, ο πόνος, η έντονη λύπη, η ταλαιπωρία
calvin-ă, calvini-e I. επίθ. (θρ.) καλβινικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. καλβινιστής-στρια (ο, η)
calvinism ουσ. ουδ. ο καλβινισμός
calviţie ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φαλάκρα, η αλωπεκία
cam επίρ. 1. κάπως 2. περίπου, σχεδόν, εν μέρει, αρκετά 3. με προσέγγιση // ~ **aşa ceva** κάπως έτσι // ~ **o oră** περίπου μια ώρα // ~ **târziu** κάπως αργά // ~ **pe atunci** τότε περίπου // ~ **strâmt** αρκετά στενά // **e ~ scump** είναι κάπως ακριβό // **era ~ de optsprezece ani** ήταν περίπου δεκαοχτώ χρονών // **sunt ~ doi ani de când a plecat** είναι σχεδόν δύο χρόνια που έφυγε
camambert ουσ. ουδ. είδος γαλλικού τυριού από αγελάδας γάλα
camarad-ă, camarazi-de ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η συνάδελφος 2. σύντροφος-ισσα (ο, η) 3. συναγωνιστής-ίστρια (ο, η)
camaraderesc-ească, camarødereşti επίθ. συναδελφικός-ή-ό, συντροφικός-ή-ό
camaradereşte επίρ. συναδελφικά, συντροφικά, φιλικά, τιμίως
camaraderie, camaraderii ουσ. θηλ. η συναδελφικότητα, η συντροφικότητα
camarilă, camarile ουσ. θηλ. η καμαρίλα
camă, came ουσ. θηλ. (τεχν.) 1. το δόντι μηχανής, το έκκεντρο 2. η προεξοχή ή η αυλακιά πάνω στην επιφάνεια δίσκου ή κυλίνδρου
camătă, camete ουσ. θηλ. η τοκογλυφία
cambial-ă, cambiali-e επίθ. συναλλαγματικός-ή-ό
cambie, cambii ουσ. θηλ. η συναλλαγματική
cambodgian-ă, cambodgieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. καμποτζιανός-ανή (ο, η) II. επίθ. καμποτζιανικός -ή-ό
cambra, cambrez I. ρ. μετ. 1. κάμπτω, κυρτώνω, λυγίζω 2. σκεβρώνω II. ρ. αντων. κυρτώνομαι, κάμπτομαι, λυγίζομαι
cambrare, cambrări ουσ. θηλ. 1. το κύρτωμα, η κύρτωση, η κάμψη, η καμπή, η καμπυλότητα, το λύγισμα 2. το σκέβρωμα
cambrat-ă, cambraţi-te επίθ. κυρτωμένος-η-ο, καμπυλωτός-ή-ό, αψιδωτός-ή-ό, σκεβρωμένος-η-ο
cambrură, cambruri ουσ. θηλ. το κύρτωμα, η κύρτωση, η καμπή, το λύγισμα
cambulă, cambule ουσ. θηλ. είδος θαλάσσιου ψαριού πλακουτσωτού που έχει και τα δυο του μάτια στην ίδια μεριά
cambuză, cambuze ουσ. θηλ. η αποθήκη τροφίμων σε πλοίο
cambuzier, cambuzieri ουσ. αρσ. 1. ο διαχειριστής αποθήκης τροφίμων σε πλοίο 2. ο σερβιτόρος (γκαρσόνι) σε πλοίο
camee, camee ουσ. θηλ. (ορυκτ.) η καμέα, ανάγλυφη πέτρα δαχτυλιδιού
cameleon, cameleoni ουσ. αρσ. ο χαμαιλέοντας
cameleonism ουσ. ουδ. ο χαμαιλεοντισμός, η αλλαγή γνώμης κάποιου που δεν είναι σταθερός στις ιδέες του, αποβλέποντας μόνο στο συμφέρον του
camelie, camelii ουσ. θηλ. (βοτ.) η καμέλια (το άνθος και το δέντρο)
cameral-ă, camerali-e επίθ. (οικον.) εμποροκρατικός -ή-ό, που ανήκει στο μερκαντιλισμό
cameraman, cameramani ουσ. αρσ. ο κάμεραμαν
cameră, camere ουσ. θηλ. η κάμαρα, το δωμάτιο, ο θάλαμος // **camera anvelopei** ο αεροθάλαμος τροχού αυτοκινήτου ή ποδηλάτου, η σαμπρέλα // **camera cartuşului** η θαλάμη, το κοίλωμα όπλου για την τοποθέτηση του βλήματος // **Camera deputaţilor** η βουλή // ~ **de aer comprimat** ο αεροθάλαμος // ~ **de arest** το κρατητήριο // νομ. ~ **de chibzuire** η αίθουσα διασκέψεων // ~ **de comandă** ο θάλαμος παραγγελίας όπου βρίσκεται ο πίνακας χειρισμού και ελέγχου μιας

βιομηχανικής εγκατάστασης // ~ **de combustie** ο θάλαμος καύσης (ανάφλεξης) όπου καίγονται τα καύσιμα // *εμπόρ.* ~ **de comerț** το επιμελητήριο, το εμπορικό επιμελητήριο // ~ **de dormit** η κρεβατοκάμαρα, το υπνοδωμάτιο // ~ **frigorifică** ο θάλαμος ψυγείου // ~ **de izolare** το απομονωτήριο // ~ **de luat vederi** η τηλεοπτική κάμερα // ~ **de lucru** το δωμάτιο εργασίας, το στούντιο, το εργαστήριο, το ατελιέ // ~ **mobilată** το επιπλωμένο δωμάτιο // ~ **obscură** ο σκοτεινός θάλαμος της φωτογραφικής μηχανής // *πολ.* ~ **superioară (a parlamentului)** η άνω βουλή // **muzică de** ~ η μουσική δωματίου // **o** ~ **cu două paturi** δίκλινο δωμάτιο

camerist, cameriști *ουσ. αρσ.* ο θαλαμηπόλος, ο καμαριέρης

cameristă, cameriste *ουσ. θηλ.* η θαλαμηπόλος, η καμαριέρα

camerunez-ă, camerunezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καμερουνέζος-έζα (ο, η) II. *επίθ.* καμερουνέζικος -η-ο

camfor *ουσ. ουδ. (χημ.)* η κάμφορα

camforat-ă, camforați-te *επίθ.* καμφορικός-ή-ό

camilafcă, camilafce *ουσ. θηλ.* το καμηλαύκι

camion, camioane *ουσ. ουδ.* το καμιόνι, το μεγάλο φορτηγό αυτοκίνητο

camionagiu, camionagii *ουσ. αρσ.* 1. ο οδηγός κάρου 2. ο οδηγός αμάξης 3. ο οδηγός φορτηγού αυτοκινήτου

camionar, camionari *ουσ. αρσ.* ιδ. camionagiu

camionetă, camionete *ουσ. θηλ.* το μικρό φορτηγό αυτοκίνητο

camizol, camizole *ουσ. ουδ.* η καμιζόλα, φαρδύ και ελαφρύ γυναικείο πουκάμισο που φτάνει μέχρι τα γόνατα

campament, campamente *ουσ. ουδ.* 1. η στρατοπέδευση 2. ο τόπος στρατεύσεως

campanie, campanii *ουσ. θηλ.* 1. η εκστρατεία 2. η καμπάνια 3. *μτφ.* η σύντομη προσπάθεια για την επιτυχία κάποιου σκοπού // ~ **de presă** η δημοσιογραφική καμπάνια // *(πολ.)* ~ **electorală** η προεκλογική εκστρατεία // **a porni o** ~ εκστρατεύω, αναλαμβάνω εκστρατεία // **pat de** ~ το φορητό κρεβάτι που διπλώνεται

campanilă, campanile *ουσ. θηλ.* το καμπαναριό

campanulă, campanule *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το φυτό με λουλούδι σε σχήμα κουδουνιού, η καμπανούλα

camping, campinguri *ουσ. ουδ.* το κάμπινγκ

campion, campioană, campioni-oane *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* πρωταθλητής-ήτρια (ο, η) // ~ **olimpic** ο ολυμπιονίκης // **campioană olimpică** η ολυμπιονίκης

campionat, campionate *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πρωτάθλημα

campos *ουσ. ουδ.* «ο κάμπος», ονομασία για τη βραζιλιανική σαβάνα

campus, campusuri *ουσ. ουδ.* // ~ **universitar** η πανεπιστημιούπολη

camufla, camuflez I. *ρ. μετ.* καμουφλάρω, κρύβω τεχνητά, παραμορφώνω II. *ρ. μέσο* 1. καμουφλάρομαι 2. μεταμφιέζομαι 3. μασκαρεύομαι 4. μεταβάλλομαι στην εμφάνιση για να μη αναγνωρίσουν

camuflaj, camuflaje *ουσ. ουδ.* το καμουφλάζ, το κάλυμμα

camuflare, camuflări *ουσ. θηλ.* η κάλυψη, το καμουφλάρισμα, το κρύψιμο, η προσποίηση

camuflat-ă, camuflați-te *επίθ.* καμουφλαρισμένος -η-ο, κρυμμένος-η-ο

canadian-ă, canadieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καναδός-ή (ο, η), ο, η κάτοικος του Καναδά II. *επίθ.* καναδικός-ή-ό, καναδέζικος-η-ο

canadiană, canadiene *ουσ. θηλ.* το μπουφάν .

canaf, canafuri *ουσ. ουδ.* το κρόσσι

canafas *ουσ. ουδ.* το καναβάτσο

canal, canaluri *ουσ. ουδ.* 1. το κανάλι, η διώρυγα 2. ο δίαυλος, ο οχετός, ο υπόνομος 3. το τεχνητό μακρύ και βαθύ αυλάκι για τη διοχέτευση νερού, την άρδευση ή αποχέτευση περιοχών, κ.λ.π. 4. *μτφ.* το μέσο // ~ **de irigație** το κανάλι άρδευσης // ~ **de scurgere** η αμάρα, ο αποστραγγιστήρας // **-ul Mânecii** το Κανάλι της Μάγχης // **-ul Suez** η Διώρυγα του Σουέζ

canal, canale *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο σωλήνας, ο πόρος, το κανάλι

canalie, canalii *ουσ. θηλ.* το κάθαρμα, ο αχρείος, η αχρεία, το αχρείο πρόσωπο, ο όχλος, ο συρφετός

canalicul, canalicule *ουσ. ουδ.* το μικρό αγγείο στους ιστούς των οργανισμών

canaliza, canalizez *ρ. μετ.* 1. διοχετεύω, παροχετεύω 2. διευθύνω μια ενέργεια προς ένα ορισμένο σκοπό 3. προικίζω έναν οικισμό, συνοικισμό ή μια πόλη με υδρευτικά και αποχετευτικά έργα

canalizabil-ă, canalizabili-e *επίθ.* διοχετεύσιμος-η-ο, αποχετεύσιμος-η-ο

canalizare, canalizări *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκευή καναλιών 2. η διοχέτευση, η παροχέτευση, η αποχέτευση 3. η κατασκευή δικτύου οχετών // **de** ~ αποχετευτικός-ή-ό

canalizat-ă, canalizați-te *επίθ.* διοχετευμένος-η-ο

canalizator-oare, canalizatori-oare *επίθ.* παροχετευτικός-ή-ό, διοχετευτικός-ή-ό

canalizație, canalizații *ουσ. θηλ. στην έκφρ.* ~ **electrică** το σύστημα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε εναέριο, υπόγειο ή υποβρύχιο χώρο

canapea, canapele *ουσ. θηλ.* ο καναπές, ο σοφάς

canar, canari *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το κανάρι, το καναρίνι

canarisi, canarisesc *ρ. μέσο (για πλοία)* κλίνω προς τη μία πλευρά II. *ρ. μετ.* γέρνω το πλοίο προς τα πλάγια

canat, canaturi *ουσ. ουδ.* το φύλλο της πόρτας ή του παραθυριού // ~ **de fereastră** το παντζούρι, το παραθυρόφυλλο // ~ **de ușă** το θυρόφυλλο // **ușă în două -uri** η πόρτα με δύο φύλλα

canava, canavale *ουσ. θηλ.* ο καμβάς

cană, căni *ουσ. θηλ.* η κανάτα, η κούπα, το κύπελλο

cancan, cancanuri *ουσ. ουδ.* η κακολογία, το κουτσομπολιό

cancan, cancanuri *ουσ. ουδ.* το κανκάν (ο χορός των χορευτριών των νυχτερινών κέντρων)

cancelar, cancelari *ουσ. αρσ.* ο καγκελάριος

cancelariat, cancelariate *ουσ. ουδ.* το καγκελαριάτο, η καγκελαρία, το αξίωμα του καγκελάριου

cancelarie, cancelarii *ουσ. θηλ.* 1. η καγκελαρία 2. το οίκημα όπου έχει γραφείο ο καγκελάριος 3. το

σύνολο των υπηρεσιών που βρίσκονται κάτω από την επίβλεψη του καγκελάριου

cancer, cancere *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* 1. ο καρκίνος 2. *αστρ.* το τέταρτο στη σειρά ζώδιο του ζωδιακού κύκλου, το ζώδιο του Καρκίνου 3. *(γεωγρ.)* ο τροπικός κύκλος του Καρκίνου

canceriform-ă, canceriformi-e *επίθ.* καρκινοειδής-ής -ές

cancerigen-ă, cancerigeni-e *επίθ. (ιατρ.)* καρκινογόνος-ος-ο (που προκαλεί την αρρώστια του καρκίνου)

canceriza pers. 3 cancerizează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γίνεται καρκίνος, εμφανίζεται η αρρώστια του καρκίνου

cancerolog, cancerologi *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* ο καρκινολόγος

cancerologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η καρκινολογία

canceros-oasă, canceroşi-oase I. *επίθ.* 1. καρκινώδης-ης-ες 2. καρκινοπαθής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η άρρωστος-η από καρκίνο

canci *επίρ.* (αργκό) καθόλου, τίποτα

cancioc, canciocuri *ουσ. ουδ.* το μυστρί

candel *ουσ. ουδ.* το κάντιο, το κανδιοσάκχαρο (η κρυσταλλική ζάχαρη)

candelabru, candelabre *ουσ. ουδ.* το πολύφωτο, ο πολυέλαιος, το κηροπήγιο, το πολύκηρο

candelă, candele *ουσ. θηλ.* η καντήλα, το καντήλι

candid-ă, candizi-de *επίθ.* άδολος-η-ο, αγνός-ή-ό, ανόθευτος-η-ο, αθώος-α-ο

candida *ουσ. θηλ.* μύκητας που προκαλεί την μηνιγγίτιδα

candida, candidez *ρ. αμ.* 1.υποβάλλω υποψηφιότητα 2. *μτφ.* εποφθαλμιώ, επιθυμώ κάτι με πόθο

candidat-ă, candidaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποψήφιος-ια (ο, η), *(οικ.)* ο αιτών, η αιτούσα

candidatură, candidaturi *ουσ. θηλ.* η υποψηφιότητα // **a-şi depune candidatura** υποβάλλω υποψηφιότητα

candoare *ουσ. θηλ.* η ειλικρίνεια, η αγνότητα, η αγαθότητα, αθωότητα

candriu-ie, candrii *επίθ.* αστόχαστος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο

canea, canele *ουσ. θηλ.* η κάνουλα, ο κρουνός

canela, canelez *ρ. μετ.* αυλακώνω, χαράζω ραβδώσεις

canelat-ă, canelaţi-te *επίθ.* ραβδωτός-ή-ό, αυλακωμένος-η-ο

canelură, caneluri *ουσ. θηλ.* η αυλάκωση, η ράβδωση

canevas, canevasuri *ουσ. ουδ.* 1. το σχέδιο πονήματος πνευματικού έργου 2. το δίκτυο παράλληλων και μεσημβρινών (γεωγραφικών κύκλων) για να κατασκευαστεί ο χάρτης 3. το κανναβόπανο

cange, căngi *ουσ. θηλ.* ο γάντζος, η αρπάγη

cangrena pers. 3. cangrenează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* γίνεται γάγγραινα, γαγγραινιάζει

cangrenat-ă, cangrenaţi-te *επίθ.* γαγγραινιασμένος -η-ο

cangrenă, cangrene *ουσ. θηλ.* η γάγγραινα

cangrenos-oasă, cangrenoşi-oase *επίθ.* γαγγραινώδης-ης-ες

cangur, canguri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το καγκουρό

canibal-ă, canibali-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κανίβαλος, ανθρωποφάγος-ος (ο, η)

canibalic-ă, canibalici-ce *επίθ.* κανιβαλικός-ή-ό

canibalism *ουσ. ουδ.* ο κανιβαλισμός

canicular-ă, caniculari-e *επίθ.* 1. καυτερός-ή-ό 2. που σχετίζεται με τον αστερισμό του κυνός // **călduri** ~e τα κυνικά καύματα

caniculă, canicule *ουσ. θηλ.* ο δυνατός καύσωνας, η λάβρα, η υπερβολική ζέστη, η κάψα, η καούρα, η περίοδος των κυνικών καυμάτων
II. *ουσ. αρσ.* το σκυλόδοντο, ο κυνόδοντας

canion, canioane *ουσ. ουδ.* η στενή και βαθιά κοιλάδα με ποτάμι που ρέει ορμητικά

caniotă, caniote *ουσ. θηλ.* ο κουμπαράς στο χαρτοπαίγνιο

canistră, canistre *ουσ. θηλ.* το μπιτόνι από τενεκέ ή πλαστική ύλη (για μεταφορά βενζίνης, γάλατος, κ.λ.π.)

canişă, canişe *ουσ. θηλ.* το κυνοκομείο

caniş *ουσ. αρσ.* είδος σκυλιού με σγουρές τρίχες, το κανίς

canoe, canoe *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το κανό, το μικρό πλεούμενο χωρίς κατάστρωμα

canoist-ă, canoişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* κωπηλάτης-ισσα (ο, η)

canon, canoane *ουσ. ουδ.* 1. ο κανόνας, η αρχή, το κριτήριο 2. η καθορισμένη ποινή από την εκκλησία για την παράβαση του κανόνα 3. *μουσ.* ο κανόνας, η μουσική σύνθεση κατά την οποία οι φωνές επαναλαμβάνουν την ίδια μελωδία 4. ο εκκλησιαστικός κανόνας 5. *μτφ.* το μαρτύριο, το βάσανο

canonadă, canonade *ουσ. θηλ.* η κανονιά, ο κανονιοβολισμός

canoneală, canoneli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το βάσανο, η ταλαιπωρία

canoni, canonesc *ρ. μέσο και μετ. (λαϊκ.)* βασανίζω (-ομαι)

canonic-ă, canonici-ce *επίθ. (εκκλ.)* κανονικός-ή-ό, σύμφωνα με τους κανόνες ή τα δόγματα της εκκλησίας // **drept** ~ το κανονικό δίκαιο

canonic, canonici *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο κανονικός (ο καθολικός ή αγγλικανικός ιερέας)

canonieră, canoniere *ουσ. θηλ.* η κανονιοφόρος (το μικρό πολεμικό πλοίο με ένα ή περισσότερα κανόνια, που χρησιμοποιείται στα ποτάμια ή κοντά στις ακτές)

canoniza, canonizez *ρ. μετ. (εκκλ.)* αγιοποιώ, κατατάσσω μεταξύ των αγίων

canonizare, canonizări *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η αγιοποίηση

canota, canotez *ρ. αμ. (αθλ.)* κωπηλατώ

canotaj *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η κωπηλασία // **a face** ~ κάνω κωπηλασία, κωπηλατώ

canotor-oare, canotori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* κωπηλάτης-ισσα (ο, η)

cant, canturi *ουσ. ουδ.* η αιχμή, η μικρότερη διάσταση της σανίδας

cantabil-ă, cantabili-e *επίθ.* τραγουδιστός-ή-ό

cantabile I. *επίρ. (μουσ.)* τραγουδιστά II. *ουσ. ουδ.* το μέρος μιας μουσικής σύνθεσης που εκτελείται κατ' αυτόν τον τρόπο

cantabilitate *ουσ. θηλ.* η μουσικότητα του τραγουδιού

cantalup, cantalupi *ουσ. αρσ.* το πεπόνι

cantaragiu, cantaragii *ουσ. αρσ.* ο ζυγιστής
cantaridă, cantaride *ουσ. θηλ. (εντομ.)* η χρυσόμυγα, η κανθαρίδα, το σκαθάρι
cantată, cantate *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η καντάδα, η καντάτα
cantilenă, cantilene *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η καντιλένα, είδος μελωδίας
cantină, cantine *ουσ. θηλ.* η καντίνα, το εστιατόριο // **~ studențească** η φοιτητική λέσχη
cantinier-ă, cantinieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο ιδιοκτήτης καντίνας
cantitate, cantități *ουσ. θηλ.* η ποσότητα // **~ neglijabilă** η αμελητέα ποσότητα // **în mare ~** σε μεγάλη ποσότητα
canto *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. το κάντο, η ωδική 2. το μάθημα της φωνητικής μουσικής // **profesoară de ~** η καθηγήτρια ωδικής
canton, cantoane *ουσ. ουδ.* 1. το οίκημα κοντά σε μια συγκοινωνιακή οδό για την επιτήρηση αυτής 2. η διοικητική ομάδα για την επιτήρηση και διοίκηση δασών 3. το καντόνιο, η περιοχή, η επαρχία
cantona, cantonez I. *ρ. αμ.* στρατοπεδεύω, κατασκηνώνω, καταλύω II. *ρ. μέσο* περιορίζομαι, απομονώνομαι
cantonal-ă, cantonali-e *επίθ.* καντονικός-ή-ό, επαρχιακός-ή-ό, τοπικός-ή-ό // **alegeri -e** οι τοπικές εκλογές
cantonament, cantonamente *ουσ. ουδ. (στρατ.)* 1. η στρατοπέδευση, ο καταυλισμός, η κατασκήνωση 2. το κατάλυμα όπου μένει οδοιπόρος ή αθλητική ομάδα για προπόνηση
cantonier-ă, cantonieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συντηρητής-τρια δρόμου
cantor, cantori *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο δάσκαλος σε καθολική εκκλησία στην Τρανσυλβανία
canțonetă, canțonete *ουσ. θηλ.* η καντσονέτα
canulă, canule *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. ο μικρός σωλήνας 2. *(χειρ.)* ο σωλήνας κλύσματος
canură, canuri *ουσ. θηλ.* τα μαλλιά που απομένουν ύστερα από το λανάρισμα
caolin *ουσ. ουδ.* η καολίνη, η λευκή άργιλος
cap, capete *ουσ. ουδ.* 1. το κεφάλι, η κεφαλή 2. *μτφ.* ο νους, το μυαλό // *(νομ.)* **~ de acuzare** το κατηγορητήριο // **~ de afiș** ο πρώτος στην αφίσα έντυπης διαφήμισης // **~ de pod** το προγεφύρωμα // **~ de țară** ευρισκόμενος στα σύνορα του κράτους // **~ la ~** το άκρο με άκρο, η άκρη με άκρη, το τέρμα με τέρμα, η άκρα με άκρα // **~ mare** η κεφάλα // **~ sec** κουφιοκέφαλος, πετεινόμυαλος, κοκορόμυαλος // **a da ceva peste ~** αναποδογυρίζω, ανατρέπω, τα κάνω άνω-κάτω // **a fi tare de ~** δεν έχει κουκούτσι, δεν τον κόβει το μυαλό, το να έχει κανείς αρβανίτικο κεφάλι // **a i se urca cuiva la ~** πήραν τα μυαλά του αέρα // **a-i da de ~** του βρήκε το χορτάρι, το βοτάνι // **a-i împuia -ul cuiva** του γέμισε το κεφάλι με κολλιτσίδες, του 'χωσε κολλιτσίδες στο κεφάλι // **a-și bate -ul** σπάζω το κεφάλι μου, βασανίζω τη σκέψη μου // **a-și face de ~** κάνει του κεφαλιού του // **a-și frământa -ul** σκέφτομαι, συλλογίζομαι, μελετώ, εξετάζω κάτι // **a-și lua lumea în ~** φεύγω μακριά απ' τον τόπο μου, γυρίζω στον κόσμο μακριά // **a-și pierde -ul** χάνω το κεφάλι μου, σαστίζω // **a nu-i intra în ~** δεν του μπαίνει στο μυαλό // **a nu-și bate capul cu nimic** δεν το κουράζει το μυαλό του // **a nu-și mai vedea capul** δε βλέπω άλλο το κεφάλι μου, είμαι πολυάσχολος -η-ο // **a o scoate la ~** τα βγάζω πέρα // **a se bate ~ la ~** αντιφάσκω // **a se da cu -ul de toți pereții** χτυπάω το κεφάλι μου στην πέτρα // **a se da peste ~** κάνω τα αδύνατα δυνατά // **a se lua cu mâinile de ~** τραβάω τα μαλλιά μου // **așa ~, așa căciulă** αυτή η λάσπη γι' αυτό τον τοίχο κάνει // **a umbla cu -ul în traistă** είμαι απερίσκεπτος-η-ο, απρόσεκτος-η-ο, δεν προσέχω τα λόγια και τις πράξεις μου // **bătut în ~** ανόητος, βλάκας, ασυλλόγιστος, χαζός, ανόητο κεφάλι // **cu ~** έξυπνα, φρόνιμα, λογικά // **cu noaptea-n ~** αξημέρωτα // **cu scaun la ~** ο συνετός, ο λογικός ο σώφρονας // **de ~** κεφαλικός-ή-ό, για κάθε κεφάλι // **de la un ~ la altul** από μια άκρη στην άλλη // **din ~ până în picioare** απ' το κεφάλι μέχρι τα πόδια, καθ' ολοκληρίαν // **din -ul locului** από την αρχή // **două kilograme de ~** δύο κιλά για κάθε άτομο // **fără ~** απερίσκεπτα // **la -ul patului** στο προσκεφάλι // *(αθλ.)* **lovitură cu -ul** η κεφαλιά // **nici în ruptul -ului** επ' ουδενί λόγω, ουδέποτε // **om greu de ~** χοντροκέφαλος // **pe ~ de locuitor** κατά κεφαλήν κατοίκου // **pe capete** σε μεγάλο αριθμό // **până peste ~** πολύ, πάρα πολύ, υπερβολικά, πέραν του δέοντος, υπέρ το δέον // **scoate-ți din ~!** βγάλ' το απ' το κεφάλι σου! // **nu e un ~ de țară** δεν είναι και μεγάλο πράγμα
cap, capi *ουσ. αρσ.* 1. ο αρχηγός, ο επικεφαλής, ο ηγέτης, ο ιθύνων, ο διοικητής, ο κυβερνήτης 2. ο προϊστάμενος 3. ο πρωτοστάτης, ο πρωτεργάτης // **~ de coloană** ο επικεφαλής φάλαγγας // **-ul familiei** ο οικογενειάρχης, ο φαμελίτης, η φαμελίτισσα // **-ul răscoalei** ο επικεφαλής της εξέγερσης
cap, capuri *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* το ακρωτήρι, ο κάβος, η άκρα // **-ul Bunei Speranțe** το Ακρωτήριο Καλής Ελπίδας
capabil-ă, capabili-e *επίθ.* άξιος-α-ο, ικανός-ή-ό, επιδέξιος-α-ο, επιτήδειος-α-ο, δεκτικός-ή-ό // *στρατ.* **~ de luptă** αξιόμαχος-η-ο (ικανός και γυμνασμένος) // **e ~ să o facă** είναι ικανός να το κάνει
capac, capace *ουσ. ουδ.* το καπάκι, το κάλυμμα σκεύους // **a pune -ul** βάζω το καπάκι, σκεπάζω με καπάκι, καπακώνω // **asta pune ~ la toate** αυτό ξεπερνάει τα όρια, βάζει καπάκι σ' όλα // **a pune ~ cuiva** κάνω κάποιον να δεχτεί τη γνώμη μου, αποστομώνω κάποιον, του λέγω μερικά ώστε να μη μπορεί να δώσει απάντηση // **friptură la ~** το ψητό κρέας φτιαγμένο σε σκεύος σκεπασμένο με καπάκι, στη γάστρα
capacitate, capacități *ουσ. θηλ.* 1. η χωρητικότητα 2. η ικανότητα, η επιτηδειότητα, η δεκτικότητα 3. η αξιοσύνη // **~ de apărare** η αμυντικότητα, η ικανότητα άμυνας, η ετοιμότητα αντίδρασης και αντίστασης σε επίθεση // **~ de înțelegere** η διάνοια, η ικανότητα για νόηση, η κατανόηση // **~ de producție** η παραγωγική δύναμη // **examen de ~** εξέταση που περνούν οι μαθητές των ρουμανικών σχολείων μετά από τις πρώτες οχτώ τάξεις // **măsură de ~** η μονάδα χωρητικότητας, το λίτρο που ισοδυναμεί με ένα κυβικό υποδεκάμετρο
capă, cape *ουσ. θηλ.* η κάπα, το επανωφόρι με κουκούλα // **de ~ și spadă** με κάπα και σπαθί (για

τα έργα κινηματογράφου με πρόσωπα που φοράνε κάπες και σπαθιά)
capăt, capete *ουσ. ουδ.* 1. η άκρα, η άκρη, το άκρο, το πέρας, το τέρμα 2. το κομμάτι 3. η κατάληξη, η παρυφή, η ούγια, το περιθώριο // **-ul pădurii** η παρυφή του δάσους // **-ul pământului** το άκρο της γης // **a da de ~** του βρίσκω την άκρη // **a o scoate la ~** τα βγάζω πέρα // **a pune ~** τερματίζω // **de la un ~ altul** από τη μια ως την άλλη άκρη, απ' άκρου εις άκρον // **fără capăt** ατέρμονας-η-ο // **la -ul lumii** στα πέρατα του κόσμου, στην άκρη του κόσμου, στις εσχατιές του κόσμου // **la -ul străzii** στο τέρμα του δρόμου // **nici un ~ de ață** ούτε μια άκρη κλωστής // **până la ~** μέχρι τέλος, μέχρις εσχάτων // **tocmai la ~** στην άκρη-άκρη
capcană, capcane *ουσ. θηλ.* 1. η παγίδα, η ενέδρα, το δόκανο, το δοκάνι, η φάκα 2. η ποντικοπαγίδα 3. η πλεκτάνη, η μηχανορραφία // **a prinde în ~** παγιδεύω
capelan, capelani *ουσ. αρσ.* ο παπάς σ' ένα καθολικό παρεκκλήσι
capelă, capele *ουσ. θηλ.* το παρεκκλήσι
capelă, capele *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. ο ωδικός όμιλος, η χορωδία, η μικρή ορχήστρα 2. η στρατιωτική μπάντα
capelmaistru, capelmaiștri *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο αρχιμουσικός, ο μαέστρος, ο διευθύνων τη μικρή ορχήστρα ή τη στρατιωτική μπάντα
capie *ουσ. θηλ.* η ζαλάδα, το σάστισμα του νου (στα πρόβατα, βόδια, άλογα και άλλα κατοικίδια ζώα κατόπιν εντόπισης της ταινίας στο μυαλό)
capilar-ă, capilari-e *επίθ.* τριχοειδής-ής-ές // **fenomene -e** τα τριχοειδή φαινόμενα // **tub ~** ο τριχοειδής σωλήνας // **vase -e** τα τριχοειδή αγγεία
capilaritate *ουσ. θηλ.* το τριχοειδές χαρακτηριστικό
capișon, capișoane *ουσ. ουδ.* η κουκούλα
capital, capitaluri *ουσ. ουδ. (οικον.)* 1. το κεφάλαιο 2. ο πλούτος, τα αγαθά, η περιουσία που αποφέρει εισοδήματα με επενδύσεις σε επιχειρήσεις // **~ bancar** τραπεζικό κεφάλαιο // **~ circulat** ενεργό κεφάλαιο // *μτφ.* **~ de cunoștințe** οι γνώσεις, η παιδεία, η μάθηση, η σοφία, η συσσώρευση γνώσεων // **~ fix** πάγιο κεφάλαιο // **~ industrial** βιομηχανικό κεφάλαιο // **~ particular** το ιδιωτικό κεφάλαιο // **~ social** το εταιρικό κεφάλαιο // *(μτφ.)* **a o lua de ~** το παίρνω για καπιτάλι, αποδίδω υπερβολική σημασία σ' ένα γεγονός // **a transforma un venit în ~** μετατρέπω ένα εισόδημα σε κεφάλαιο, κεφαλαιοποιώ
capital-ă, capitali-e *επίθ.* 1. κεφαλαιώδης-ης-ες, ουσιώδης-ης-ες 2. κύριος-ια-ιο, σπουδαίος-α-ο, σημαντικός-ή-ό // **de importanță -ă** η κεφαλαιώδους σημασίας // **pedeapsa -ă** η εσχάτη των ποινών (ο θάνατος) // **reparație -ă** η κεφαλαιώδης επισκευή
capitală, capitale *ουσ. θηλ.* η πρωτεύουσα
capitalism *ουσ. ουδ.* η κεφαλαιοκρατία, ο καπιταλισμός, ο κεφαλαιοκρατισμός, η ύπαρξη μεγάλων ιδιωτικών κεφαλαίων
capitalist-ă, capitaliști-ste I. *επίθ.* κεφαλαιοκρατικός -ή-ό, καπιταλιστικός-ή-ό // **sistemul ~** το κεφαλαιοκρατικό σύστημα // *(πολ.)* **societatea -ă** η καπιταλιστική κοινωνία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καπιταλιστής-ίστρια (ο, η), κεφαλαιοκράτης-ισσα (ο, η), κεφαλαιούχος-ος (ο, η)
capitaliza, capitalizez *ρ. μετ.* κεφαλαιοποιώ
capitalizare, capitalizări *ουσ. θηλ.* η κεφαλαιοποίηση
capitat-ă, capitați-te *επίθ. (βοτ.)* κεφαλωτός-ή-ό
capitel, capiteluri *ουσ. ουδ.* το κιονόκρανο, το κεφαλάρι
capitol, capitole *ουσ. ουδ.* το κεφάλαιο (τμήμα ενός βιβλίου, εγγράφου, κ.λ.π.)
capitona, capitonez *ρ. μετ.* κάνω ηχητική μόνωση γεμίζοντας με γνάφαλλα τους τοίχους ή τις θύρες, ταπετσάρω
capitonare, capitonări *ουσ. θηλ.* ειδική επένδυση τοίχου για φωνητική μόνωση, η ταπετσαρία
capitonat-ă, capitonați-te *επίθ.* ταπετσαρισμένος-η -ο // **în spatele ușilor -e** σε κελιστό χώρο, μυστικά
capitula, capitulez *ρ. αμ.* 1. συνθηκολογώ 2. παραδίνομαι με όρους στον εχθρό
capitulant-ă, capitulanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* με τάση για συνθηκολόγηση
capitulare, capitulări *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η συνθηκολόγηση // **~ fără condiții** η συνθηκολόγηση άνευ όρων
capitulație, capitulații *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η διομολόγηση 2. *πληθ.* οι διομολογήσεις (συμβάσεις) που ρύθμιζαν τα δικαιώματα των χριστιανών υπηκόων στην επικράτεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας // **a face o ~** κάνω διομολόγηση, σύμβαση, συνάπτω συμφωνία
capiu-ie, capii *επίθ.* ζαλισμένος-η-ο, αποβλακωμένος -η-ο
capodoperă, capodopere *ουσ. θηλ.* το αριστούργημα, το αριστοτέχνημα
caporal, caporali *ουσ. αρσ.* ο δεκανέας
capot, capoate *ουσ. ουδ.* η ρόμπα
capota, capotez *ρ. αμ.* 1. τουμπάρω, αναποδογυρίζω *(για τα αυτοκίνητα)*, πέφτω *(για τα αεροπλάνα)* 2. γκρεμίζομαι
capotaj, capotaje *ουσ. ουδ.* η πτώση, το πέσιμο
capotă, capote *ουσ. θηλ.* 1. το σκέπασμα ανοικτού αυτοκινήτου 2. το καπό
capră, capre I. *ουσ. θηλ.* 1. η γίδα, η κατσίκα, η αίγα 2. *μτφ.* η σάλπα, το σεντούκι του αμαξιού 3. *(αθλ.)* το εφαλτήριο, ο ίππος // **~ sălbatică** ο αίγαγρος // **a împăca și capra și varza** κι η πίττα σωστή και ο σκύλος χορτάτος // **păstor de capre** ο γιδάς, ο αιγοβοσκός, ο γιδάρης II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** γιδίσιος-ια-ιο (γάλα, τομάρι, κ.λ.π.)
capricios-oasă, capricioși-oase I. *επίθ.* 1. ιδιότροπος-η-ο, δύστροπος-η-ο, ναζιάρης-α-ικο, παράξενος-η-ο 2. *(για τον καιρό)* άστατος-η-ο II. *επίρ.* ιδιότροπα, αλλόκοτα
capriciu, capricii *ουσ. ουδ.* 1. η ιδιοτροπία, η παραξενιά, το νάζι, η λόξα, το καπρίτσιο, το σκέρτσο 2. *(μουσ.)* το μουσικό κομμάτι με φαντασία και εκπλήξεις
Capricorn *ουσ. ουδ. (αστρ.)* ο Αιγόκερως, αστερισμός του νότιου ημισφαιρίου // *(γεωγρ.)* **Tropicul -ului** Ο Τροπικός κύκλος του Αιγόκερω
caprifoi, caprifoi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αγιόκλημα
capsa, capsez *ρ. μετ.* κουμπώνω με σούστα τις άκρες των χαρτιών, καρφιτσώνω, ενώνω με μεταλλικές αγκράφες
capsat-ă, capsați-te *επίθ.* 1. καρφιτσωμένος-η-ο 2. *μτφ. (οικ.)* νευρικός-ή-ό
capsator, capsatoare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο για καρφίτσωμα των χαρτιών με μεταλλικές αγκράφες *(στα γραφεία)*, το συρραπτικό

capsă, capse *ουσ. θηλ.* 1. η σούστα, η κόπιτσα, η πόρπη 2. το καψούλι, η κάψουλα (στο φυσίγγι) 3. το έναυσμα, το εκρηκτικό καψύλλιο // *(μτφ.)* **a fi cu capsa pusă** είναι έτοιμος για φιλονικία, για μάλωμα
capsoman-ă, capsomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* πεισματάρης-α, ισχυρογνώμων (ο, η)
capsula, capsulez *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω, βουλώνω, ταπώνω με καπάκι ή με μεταλλικό πώμα 2. καλύπτω τα μέρη μηχανής ή εργαλείου που λειτουργεί με ηλεκτρικό ρεύμα για να ασφαλιστεί η προστασία του προσωπικού εξυπηρετήσεως
capsulare *ουσ. θηλ.* το σφάλισμα, το κλείσιμο με κάψουλα
capsulat-ă, capsulați-te *επίθ.* 1. καπακωμένος με μεταλλικό πώμα 2. σκεπασμένος-η με προστατευτικό κάλυμμα (κινητήρας, κ.λ.π.) // **mașină de ~** η σφαλιστική μηχανή καψουλών
capsulă, capsule *ουσ. θηλ.* 1. η κάψουλα, το καψούλι 2. ο κάλυκας 3. *(ιατρ.)* ινώδης θύλακος, θήκη 4. *(ιατρ.)* κάψα οργάνου 5. το μεταλλικό πώμα φιάλης // **~ bacteriană** κάψα βακτηριδίου
capta, captez *ρ. μετ.* 1. συνάζω, συναθροίζω, μαζεύω, συλλέγω 2. συλλέγω υγρά η αέρια 3. πιάνω, ακούω εκπομπή 4. *μτφ.* δελεάζω // **a ~ apa** συγκεντρώνω, μαζεύω το νερό // **a ~ bunăvoința** προσελκύω την ευμένεια
captabil-ă, captabili-e *επίθ.* συναθροίσιμος-η-ο, που μπορεί να συλλεγεί (αέρια, υγρά, κ.λ.π.)
captare, captări *ουσ. θηλ.* η σύναξη, η συνάθροιση, η συλλογή υγρών ή αερίων σε ειδικές εγκαταστάσεις
captator, captatoare *ουσ. ουδ.* ο συλλέκτης // **~ solar** ο ηλιοσυλλέκτης, ο ηλιοσυσσωρευτής
captiv-ă, captivi-e *επίθ.* αιχμάλωτος-η-ο, υπόδουλος-η-ο, δέσμιος-α-ο // **balon ~** αερόστατο συγκρατούμενο με καλώδιο
captiva, captivez *ρ. μετ.* 1. αιχμαλωτίζω, υποδουλώνω 2. *μτφ.* σαγηνεύω, σκλαβώνω, συναρπάζω
captivant-ă, captivanți-te *επίθ.* συναρπαστικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό, απορροφητικός-ή-ό
captivare, captivări *ουσ. θηλ.* 1. το σαγήνευμα, η γοητεία 2. ο δελεασμός, το δελέασμα
captivat-ă, captivați-te *επίθ.* 1. γοητευμένος-η-ο 2. απορροφημένος-η-ο
captivitate *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η αιχμαλωσία, η υποδούλωση
captura, capturez *ρ. μετ.* 1. συλλαμβάνω, καταλαμβάνω, κυριεύω 2. παίρνω κάτι στην κατοχή μου, λαφυραγωγώ
capturare, capturări *ουσ. θηλ.* 1. η αιχμαλώτιση 2. η λαφυραγωγία
captură, capturi *ουσ. θηλ.* 1. η σύλληψη 2. το λάφυρο
capuchehaie *ουσ. θηλ. (ιστ.)* ο καπουκεχαγιάς (ο διπλωματικός αντιπρόσωπος της Μολδοβλαχίας στην Οθωμανική Πύλη)
capucin-ă, capucini-e *επίθ.* καπουτσίνος-α (καλόγερος, καλόγρια του μοναχικού τάγματος των Φραγκισκανών)
car, cari *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το σαράκι, η τερηδόνα
car, care *ουσ. ουδ.* η άμαξα, το κάρο 2. το άρμα 3. η τετράτροχη άμαξα 4. *μτφ.* πλήθος, πληθώρα, αφθονία // **~ cu boi** ο αραμπάς που σύρεται από βόδια // *(στρατ.)* **~ de luptă** το άρμα μάχης // **~ mortuar** ο νεκροφόρος άμαξα // *(αστρ.)* **Carul mare și Carul mic** η Μεγάλη και Μικρή Άρκτος (ονομασία δύο αστερισμών κοντά στο Βόρειο Πόλο) // **ai avut noroc cu -ul** είχες τύχη με το κάρο, με τη σέσουλα // **nici în ~ nici în căruță** για κάποιον που είναι αναποφάσιστος, αμφιταλαντευόμενος, διστακτικός // **ultima roată a -ului** ο τελευταίος τροχός της αμάξης // **un ~ de ani** χρόνια και ζαμάνια
car, caruri *ουσ. ουδ.* ο περιστροφικός κύλινδρος της γραφομηχανής, το καρούλι
carabină, carabine *ουσ. θηλ.* η καραμπίνα, το τουφέκι
carabinier, carabinieri *ουσ. θηλ.* ο καραμπινιέρος
caracatiță, caracatițe *ουσ. θηλ.* 1. το χταπόδι 2. *μτφ.* πλεονέκτης-κτρα (ο, η), αχόρταγος-η (ο, η), αρπακτικός-ή (ο, η)
caracter, caractere *ουσ. ουδ.* 1. ο χαρακτήρας 2. το διακριτικό γνώρισμα 3. το γράμμα, το ψηφίον 4. η ιδιότητα, το χαρακτηριστικό 5. το ήθος, ο ατομικός χαρακτήρας, το σύνολο των ψυχικών ιδιοτήτων του ανθρώπου // **cu -e latine** με λατινικά ψηφία // **cu ~ oficial** με επισημότητα, με επίσημο χαρακτήρα // **lipsit de ~** αήθης-ης-ες
caracteristic-ă, caracteristici-ce I. *επίθ.* χαρακτηριστικός-ή-ό, τυπικός-ή-ό, διακριτικός-ή -ό II. *ουσ. θηλ.* 1. το χαρακτηριστικό 2. *(μαθ.)* το ακέραιο μέρος του λογάριθμου // **trăsătura -ă** το χαρακτηριστικό γνώρισμα
caracteriza, caracterizez *ρ. μετ.* χαρακτηρίζω
caracterizare, caracterizări *ουσ. θηλ.* ο χαρακτηρισμός, ο προσδιορισμός του διακριτικού γνωρίσματος ενός προσώπου ή πράγματος
caracterizator-oare, caracterizatori-oare *επίθ.* ο χαρακτηριστικός-ή-ό
caracudă, caracude *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* 1. είδος ψαριού της λίμνης, ο καράσιος, η μαρίδα 2. *μτφ.* ο άνθρωπος χωρίς αξία σε μια συγκέντρωση, σε ένα κόμα, ο τενεκές
caracul, caraculi *ουσ. αρσ.* η ονομασία ράτσας προβάτων
caragață, caragațe *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* 1. η καρακάξα 2. *μτφ.* η γλωσσού γυναίκα // **a face caragațe** κάνω αστεία, αστειεύομαι σε λογαριασμό κάποιου
caraghios-oasă, caraghioși-oase *επίθ.* 1. καραγκιοζιλίδικος-η-ο 2. γελοίος -α-ο, κωμικός-ή -ό, αστείος-α-ο
caraghioslâc, caraghioslâcuri *ουσ. ουδ.* το καραγκιοζιλίκι, η γελοία συμπεριφορά ή πράξη
carambol, caramboluri *ουσ. ουδ.* 1. η σύγκρουση 2. *μτφ.* ο ανακατωμός, το μπέρδεμα
carambolaj, carambolaje *ουσ. ουδ.* η διαδοχική σύγκρουση οχημάτων
caramel, carameluri *ουσ. ουδ.* η καμένη ζάχαρη, το ζαχαρωτό
caramelă, caramele *ουσ. θηλ.* η καραμέλα
carameliza, caramelizez *ρ. μετ. και μέσο* καραμελώνω
carantină, carantine *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η καραντίνα 2. η υγειονομική κάθαρση, η λοιμοκάθαρση 3. *μτφ.* η μόνωση
carapace, carapace *ουσ. θηλ.* το όστρακο της χελώνας, το καβούκι, το κέλυφος καβουριού
caras, carași *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο καράσσιος
carat, carate *ουσ. ουδ.* το καράτι

caraulă, caraule *ουσ. θηλ.* 1. το καραούλι, η φρουρά 2. ο φύλακας
caravană, caravane *ουσ. θηλ.* το καραβάνι // ~ **cinematografică** κινητή κινηματογραφική μονάδα // ~ **sanitară** κινητή υγειονομική μονάδα
caravanserai, caravanseraiuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το κατάλυμα ταξιδιωτών με τα καραβάνια, το χάνι
caravelă, caravele *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η καραβέλα (το ιστιοφόρο με τρία κατάρτια)
carâmb, carâmbi *ουσ. αρσ.* η κνήμη της μπότας
carbid *ουσ. ουδ.* το ανθρακασβέστιο
carbogen *ουσ. ουδ.* το μείγμα από διοξείδιο του άνθρακος και οξυγόνο
carbometru, carbometre *ουσ. ουδ.* η συσκευή για τον προσδιορισμό του διοξειδίου του άνθρακος
carbon *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο άνθρακας, ο άνθραξ // **a îmbogăţi cu** ~ εμπλουτίζω με άνθρακα, ανθρακώνω // **bioxid de** ~ το διοξείδιο του άνθρακος // **hârtie** ~ το καρμπόν // **metoda** ~ **14** μέθοδος του άνθρακος 14 για χρονολόγηση προϊστορικών αντικειμένων
carbonar, carbonari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο καρμπονάρος, οι καρμπονάροι (το μέλος της πολιτικής μυστικής οργάνωσης που έδρασε στην Ιταλία τον ΙΘ αι.)
carbonat, carbonaţi *ουσ. αρσ.* το ανθρακικό άλας // ~ **de sodiu** η ανθρακική σόδα
carbonic-ă, carbonici-ce *επίθ. (χημ.)* ανθρακικός-ή-ό // **acid** ~ το ανθρακικό οξύ
carbonier-ă, carbonieri-e *επίθ.* ανθρακικός-ή-ό // **industria -ă** βιομηχανία γαιανθράκων
carbonifer-ă, carboniferi-e 1. *επίθ.* ανθρακοφόρος-α-ο, ανθρακούχος-α-ο, γαιανθρακούχος-α-ο 2. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* η ανθρακογονία (η προτελευταία περίοδος του παλαιοζωικού γεωλογικού αιώνα όταν σχηματίστηκαν τα κυριότερα κοιτάσματα γαιανθράκων) // **bazin** ~ το ανθρακοφόρο πεδίο
carbonificare *ουσ. θηλ.* η ανθρακοποίηση, το απανθράκωμα
carboniza pers. 3 carbonizează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* απανθρακώνεται, μεταβάλλεται σε άνθρακα, ανθρακώνεται, ανθρακοποιείται
carbonizare, carbonizări *ουσ. θηλ.* η ανθράκωση, η απανθράκωση, η μεταβολή ενός σώματος σε άνθρακα, η εξανθράκωση
carborundum *ουσ. ουδ.* το ανθρακοπυρίτιο
carbura, carburez *ρ. μετ.* ανθρακώνω, ενώνω με άνθρακα
carburant, carburanţi *ουσ. αρσ.* το καύσιμο, τα υγρά καύσιμα // **debit de carburanţi** το πρατήριο καυσίμων
carburare, carburări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η ανθράκωση
carburator, carburatoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. ο αναμείκτης 2. το καρμπυρατέρ
carburaţie, carburaţii *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η ανάμειξη του υγρού καύσιμου υλικού με τον αέρα στον αναμείκτη, η εξαέρωση // **camera de** ~ ο θάλαμος ανάμειξης των καυσίμων (μέρος του αναμείκτη)
carbură, carburi *ουσ. θηλ. (χημ.)* το ανθρακούχο σώμα // ~ **de calciu** το ανθρακούχο ασβέστιο
carcalete, carcaleţi *ουσ. αρσ.* πιοτό από κρασί, σιρόπι και αεριούχο νερό
carcasă, carcase *ουσ. θηλ.* 1. το κουφάρι, ο σκελετός
carceră, carcere *ουσ. θηλ.* 1. το κρατητήριο, το κελί φυλακής, η ειρκτή 2. το απομονωτήριο, το πειθαρχείο
carda, cardez *ρ. μετ.* λαναρίζω, ξαίνω μαλλί, λινό, κ.λ.π.
cardan, cardane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το εξάρτημα καρντάν
cardanic-ă, cardanici-ce *επίθ. (τεχ.)* που σχετίζεται με το σύστημα αρθρώσεως ή αναστολής // **ax** ~ ο άξονας μεταβιβάσεως της κίνησης (στα αυτοκίνητα)
cardare, cardări *ουσ. θηλ.* το ξάσιμο, το λανάρισμα
cardat-ă, cardaţi-te *επίθ.* ξασμένος-η-ο, λαναρισμένος-η-ο
cardă, carde *ουσ. θηλ.* η λανάρα, το λανάρι
cardiac-ă, cardiaci-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* 1. καρδιακός-ή-ό 2. καρδιοπαθής-ής-ές // **atac** ~ η καρδιακή προσβολή II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η καρδιοπαθής, το πρόσωπο που έχει καρδιοπάθεια
cardie, cardii *ουσ. θηλ.* καρδιακό στόμιο (η άνω οπή του στομαχιού)
cardinal, cardinali *ουσ. αρσ. (θρ.)* ο καρδινάλιος
cardinal-ă, cardinali-e I. *επίθ.* κύριος-ια-ιο, πρωταρχικός-ή-ό, βασικός-ή-ό, σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο // *(γεωγρ.)* **cele patru puncte -e** τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα // **număr** ~ απόλυτος αριθμός // *(γραμμ.)* **numeral** ~ τα απόλυτα αριθμητικά (που γράφονται με αραβικά ψηφία) II. *ουσ. αρσ. (θρ.)* ο καρδινάλιος
cardiograf, cardiografe *ουσ. ουδ.* ο καρδιογράφος
cardiografie, cardiografii *ουσ. θηλ.* η καρδιογραφία
cardiogramă, cardiograme *ουσ. θηλ.* το καρδιογράφημα
cardioidă, cardioide *ουσ. θηλ.* η καρδιοειδής (καμπύλη)
cardiolog-ă, cardiologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* ο, η καρδιολόγος
cardiologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η καρδιολογία
cardiopatie, cardiopatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η καρδιοπάθεια
cardioscopie, cardioscopii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η καρδιοσκοπία
cardioscleroză, cardioscleroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η η αθηροσκλήρυνση
cardiospasm, cardiospasme *ουσ. ουδ.* ο καρδιοσπασμός
cardiovascular-ă, cardiovasculari-e *επίθ. (ιατρ.)* καρδιαγγειακός-ή-ό, της καρδιάς και των αιμοφόρων λεμφικών αγγείων // **bolile -e** τα καρδιαγγειακή νοσήματα // **sistem** ~ το καρδιαγγειακό σύστημα
cardită, cardite *ουσ. θηλ.* η μυοκαρδίτιδα
care I. *αντ. αναφ.* οποίος-οία-οίο, που // ~ **mai de** ~ ο καθένας πιο πολύ από τον άλλο // ~ **va să zică** δηλαδή, πάει να πει // **cel** ~ **vă vorbeşte** αυτός που σας μιλάει // **după** ~ κατόπιν, ύστερα από... // **motiv pentru** ~ λόγος για τον οποίο II. *αντ. αόρ.* 1. όποιος-α-ο 2. κάποιος-α-ο // **le porunci să meargă** ~ **pe unde va putea** τους διέταξε να πάνε (όπου θα μπορέσει ο καθένας) // **să nu** ~ **cumva** μην, κάποιος, κατιτί III. *αντ. ερωτ.* 1. ποιος -ά-ό; 2. τί; // ~ **altceva?** άλλο τίποτα; // ~ **din doi?** ποιός απ' τους δύο; // **l-a întrebat** ~ **îi place mai mult** τον ερώτησε ποιό του αρέσει περισσότερο // **nu** ~ **cumva?** μήπως; IV. *επιθ. ερωτ.* ποιός-ά-ό // ~ **cauză ţi se pare mai importantă?** ποιά αιτία σου φαίνεται πιο σπουδαία;

// ~ **timbru îţi place mai mult?** ποιό γραμματόσημο *σου* αρέσει περισσότερο;

carena, carenez *ρ. μετ.* 1. επισκευάζω την καρίνα (τρόπιδα) πλοίου (το κάτω μέρος του), σιδερένιο έλασμα σε όχημα μεγάλης ταχύτητας 2. *(ναυτ.)* παλαμίζω 3. *σκεπάζω* με σιδερένιο έλασμα όχημα μεγάλης ταχύτητας

carenaj, carenaje *ουσ. ουδ.* η επισκευή της καρίνας πλοίου, αεροπλάνου, κ.λ.π.

carenă, carene *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* 1. η καρίνα, η τρόπιδα 2. η εκτεταμένη προεξοχή μερικών οργάνων // ~ **sternului la păsări** η καρίνα του στέρνου στα πτηνά

carenţă, carenţe *ουσ. θηλ.* 1. η έλλειψη, η στέρηση, το ελάττωμα, η ατέλεια 2. η παραμέληση

caretă, carete *ουσ. θηλ.* η τετράτροχη κλειστή άμαξα, η καρότσα

careu, careuri *ουσ. ουδ.* 1. το καρέ, το τετράγωνο 2. *(στην τράπουλα)* το καρέ 3. *(αθλ.)* η περιοχή, το καρέ 4. διαμέρισμα πλοίου όπου η αίθουσα ψυχαγωγίας των αξιωματικών // **-ul de 16 m** η μεγάλη περιοχή // **a se aşeza în** ~ παρατάσσομαι σε καρέ

careva *αντ. αόρ.* 1, κάποιος-οια-οιο 2. κανένας (κανείς) - καμιά - κανένα // **a venit ~ să mă caute?** ήρθε κανένας να με βρει; // **este ~ de altă părere?** έχει κανείς άλλη γνώμη;

cargobot, cargoboturi *ουσ. ουδ.* το φορτηγό πλοίο

cargou, cargouri *ουσ. ουδ.* το φορτηγό πλοίο, το κάργκο

caria pers. 3. cariază *ρ. αντων. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* τερηδονίζεται (το δόντι)

cariat-ă, cariaţi-te *επίθ.* τερηδονισμένος-η-ο, προσβεβλημένος-η-ο, *σάπιος-ια-ιο,* χαλασμένος -η-ο από την τερηδόνα (τα δόντια)

cariatidă, cariatide *ουσ. θηλ. (αρχιτ.)* η Καρυάτιδα

caric *ουσ. ουδ.* το φορτίο πλοίου (όλα τα εμπορεύματα που μεταφέρονται με το πλοίο)

caricatural-ă, caricaturali-e *επίθ.* γελοιογραφικός -ή-ό

caricatură, caricaturi *ουσ. θηλ.* η γελοιογραφία, η καρικατούρα

caricaturist-ă, caricaturişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* γελοιογράφος (ο, η), σκιτσογράφος (ο, η)

caricaturiza, caricaturizez *ρ. μετ.* γελοιογραφώ, απεικονίζω κάτι με γελοιογραφίες

caricaturizare, caricaturizări *ουσ. θηλ.* η γελοιογράφηση, το γελοιογράφημα

caridă, caride *ουσ. θηλ.* η γαρίδα

carie, carii *ουσ. θηλ.* η τερηδόνα, η πάθηση των δοντιών από σήψη, η τρυπίτσα στο χαλασμένο δόντι

carieră, cariere *ουσ. θηλ.* το λατομείο, το νταμάρι, ο τόπος απ' όπου βγαίνουν πέτρες για οικοδομές

carieră, cariere *ουσ. θηλ.* 1. η καριέρα, η σταδιοδρομία 2. *μτφ.* η καλή κοινωνική θέση (κατάσταση στην οποία βρίσκεται κάποιος) // ~ **invidiată** η αξιοζήλευτη καριέρα // ~ **ştiinţifică** η επιστημονική σταδιοδρομία // **a face** ~ κάνω καριέρα, σταδιοδρομώ, προσπαθώ να επιτύχω σε ορισμένο τομέα δραστηριότητας

cariere, carieri *ουσ. θηλ.* ο τερηδονισμός, η πάθηση δοντιών από τερηδόνα

carierism *ουσ. ουδ.* ο καριερισμός (η επιδίωξη επιτυχίας χωρίς ηθική συμπεριφορά)

carierist-ă, carierişti-ste I. *επίθ.* καριερίστικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καριερίστας-ίστρια (ο, η)

carioca *ουσ. θηλ.* η καριόκα *(ο νοτιοαμερικάνικος λαϊκός χορός)*

carioca, carioce *ουσ. θηλ.* ο μαρκαδόρος *(εμπορική ονομασία σε μολύβι με παχύρρευστη χρωματική ουσία - πάστα - ειδικό για ιχνογραφία)*

cariochineză *ουσ. θηλ.* η καρυοκίνηση, τρόπος κυτταρικού πολλαπλασιασμού

cariologie *ουσ. θηλ.* η καρυολογία, κλάδος που ασχολείται με τον πυρήνα και το κύτταρο

cariopsă, cariopse *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο κόκκος

caritabil-ă, caritabili-e I. *επίθ.* 1. φιλάνθρωπος-η-ο, ελεήμων-ων-ον 2. ευσπλαχνικός-ή-ό, εύσπλαχνος -η-ο, σπλαχνικός-ή-ό II. *επίρ.* ευσπλαχνικά, εύσπλαχνα, σπλαχνικά

caritate *ουσ. θηλ.* η ελεημοσύνη, η φιλανθρωπία, η ευσπλαχνία, το έλεος // **soră de** ~ η αδελφή νοσοκόμα

carlingă, carlingi *ουσ. θηλ.* το πιλοτήριο του αεροπλάνου

carmac, carmace *ουσ. ουδ.* το παραγάδι

carmaniolă, carmaniole *ουσ. θηλ.* 1. η καρμανιόλα, η κοντή βέστα που φορούσαν οι επαναστάτες κατά την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης 2. το επαναστατικό τραγούδι

carmelit-ă, carmeliţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* ο, η Καρμελίτης-τιδα, καλόγηρος ή καλόγρια του καθολικού τάγματος των Καρμελιτών

carmin *ουσ. ουδ.* το καρμίνιο, η καρμίνη, η πορφυρά χρωστική ουσία της κοκκινέλης

carnaj, carnaje *ουσ. ουδ.* η σφαγή, το μακελειό

carnal-ă, carnali-e I. *επίθ.* σαρκικός-ή-ό, κρεάτινος -η-ο II. *επίρ.* σαρκικά

carnasier-ă, carnasieri-e 1. *επίθ.* σαρκοβόρος-ος-ο, *σαρκοφάγος-ος-ο* 2. *ουσ. θηλ.* το κοφτερό δόντι στα σαρκοφάγα ζώα, το δόντι που κόβει ακόμα και τα κόκαλα

carnaţie, carnaţii *ουσ. θηλ.* 1. το χρώμα του δέρματος ενός ατόμου, το κρεατί 2. το σαρκώδες χρώμα, η σαρκόχροια

carnaval, carnavaluri *ουσ. ουδ.* το καρναβάλι, ο καρνάβαλος

carne, cărnuri *ουσ. θηλ.* το κρέας, η σάρκα // ~ **afumată** το καπνιστό κρέας // ~ **de porc** το χοιρινό κρέας // ~ **de tun** οι άνθρωποι για μακελειό στον πόλεμο, στο μέτωπο // ~ **de vită** το βοδινό κρέας // ~ **tocată** ο κιμάς // **a pune** ~ παχαίνω // **a tăia în ~ vie** βαράω στο ψαχνό // **în ~ şi oase** σε κρέας και οστά (αυτοπροσώπως, προσωπικώς)

carnet, carnete *ουσ. ουδ.* 1. το καρνέ, το σημειωματάριο 2. το βιβλιάριο, το βιβλιαράκι // ~ **de conducere auto** η άδεια οδηγού αυτοκινήτου // ~ **de cuvinte** το σημειωματάριο // ~ **de partid** το κομματικό βιβλιάριο

carneţel, carneţele *ουσ. ουδ.* το μικρό καρνέ, το βιβλιαράκι

carnivor-ă, carnivori-e I. *επίθ.* σαρκοβόρος-ος-ο, *σαρκοφάγος-ος-ο* II. *ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.)* **animale** ~ τα σαρκοφάγα ζώα, τα ζωοφάγα

caro, carole *ουσ. ουδ.* το καρό (το ένα από τα κόκκινα χρώματα της τράπουλας, ο κόκκινος ρόμβος)

caroiaj, caroiaje *ουσ. ουδ.* δίκτυ από τετραγωνάκια σε σχέδιο ή χάρτη για ανάπλαση σε μεγαλύτερο μέγεθος

carosabil-ă, carosabili-e *επίθ.* αμαξιτός-ή-ό, αμαξωτός-ή-ό // **partea -ă a drumului** το αμαξωτό μέρος του δρόμου

caroserie, caroserii *ουσ. θηλ.* το αμάξωμα, το καρροσερί, το σώμα της αμάξης
carotă, carote *ουσ. θηλ.* το καρότο
caroten *ουσ. αρσ.* η καροτίνη
carotidă, carotide *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η καρωτίδα
carou, carouri *ουσ. ουδ.* το καρό, το τετραγωνίδιο το αποτυπωμένο πάνω στο ύφασμα σε γραμμές . διάφορων χρωμάτων
carp *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο καρπός του χεριού
carpatic-ă, carpatici-ce *επίθ.* καρπάθιος-α-ο
carpatin-ă, carpatini-e *επίθ.* καρπάθινος-η-ο
carpen, carpeni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο γράβος, η ζυγία
carpetă, carpete *ουσ. θηλ.* το καρπέτο, το μικρό χαλί
carpi *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Κάρπες (*αρχαίος λαός της Μολδαβίας από το γένος των Δακών)*
carst, carsturi *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* η διάβρωση του εδάφους, οι χαρακτηριστικές μορφές του εδάφους από τη διάβρωση του νερού
cart, carturi *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* 1. το τετράωρο, η υπηρεσία τεσσάρων ωρών στο κατάστρωμα πλοίου, η φρουρά, η βάρδια 2. μονάδα γωνιών (11^0 15')
carta, cartez *ρ. μετ.* 1. κατανέμω, χωρίζω σε μέρη το ταχυδρομικό υλικό σύμφωνα με τον προορισμό του 2. *(γεωγρ.)* σημειώνω πάνω στο χάρτη διάφορες λεπτομέρειες του εδάφους
cartaginez-ă, cartaginezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καρχηδόνιος-νια (ο, η) II. *επίθ.* καρχηδόνιος-ια-ιο, καρχηδονιακός-ή-ό
cartare, cartări *ουσ. θηλ.* η κατανομή, η μοιρασιά
cartă, carte *ουσ. θηλ.* 1. συνταγματικός χάρτης 2. ο καταστατικός χάρτης 3. το σύνταγμα μιας χώρας 4. ο καταστατικός χάρτης μιας διεθνούς οργάνωσης
carte, cărți *ουσ. θηλ.* 1. το βιβλίο 2. η βίβλος // ~ **de aur** το χρυσό βιβλίο // ~ **de buzunar** βιβλίο της τσέπης, το εγκόλπιο // ~ **de muncă** το βιβλίο εργασίας // ~ **de telefon** ο τηλεφωνικός κατάλογος, το καρνέ τηλεφώνων // ~ **de vizită** το επισκεπτήριο, η καρτ-βιζίτ // ~ **poştală** η κάρτα, η καρτ-ποστάλ // ~ **şcolară** το σχολικό βιβλίο // **cărți de joc** η τράπουλα, τα τραπουλόχαρτα // **a da în cărți** ρίχνω τα χαρτιά (προσπαθώ να μαντέψω το μέλλον παρατηρώντας τα χαρτιά της τράπουλας) // **a învăța** ~ μαθαίνω γράμματα // **a juca ultima** ~ παίζω το τελευταίο χαρτί (χρησιμοποιώ την τελευταία δυνατότητα) // **cu cărțile pe masă** με ανοιχτά χαρτιά // **cum scrie la** ~ όπως γράφει στο χαρτί (έτσι όπως πρέπει) // **om cu** ~ γραμματιζούμενος-η-ο, μορφωμένος-η-ο, εγγράμματος-η-ο // **om fără** ~ αγράμματος-η-ο // **vânzător-oare de cărți** βιβλιοπώλης-ισσα (ο, η)
cartel, carteluri *ουσ. ουδ. (οικον.)* 1. το καρτέλ, ο οικονομικός συνασπισμός για την εξασφάλιση μονοπωλίου στην αγορά 2. *(πολ.)* πολιτικός σχηματισμός 3. η σύμβαση ανταλλαγής αιχμαλώτων
cartela, cartelez *ρ. μέσο* συνεταιρίζομαι σε καρτέλ
cartelă, cartele *ουσ. θηλ.* 1. η καρτέλα 2. το δελτίο, το έντυπο με πληροφορίες για κάποιο σκοπό // *(πληροφ.)* ~ **perforată** η διάτρητη καρτέλα
cartezian-ă, cartezieni-e I. *επίθ. (μαθ.)* καρτεσιανός -ή-ό // **coordonate** -e οι καρτεσιανές συντεταγμένες II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* ο, η καρτεσιανός-ή, ο, η οπαδός του Ντεκάρτ
cartier, cartiere *ουσ. ουδ.* 1. η συνοικία, ο συνοικισμός 2. *στρατ.* το επιτελείο, το αρχηγείο / / ~**satelit** ο συνοικισμός // **marele ~ general** το γενικό επιτελείο στρατού, το στρατηγείο // **şef de** ~ ο συνοικιάρχης
cartilaginos-oasă, cartilaginoşi-oase *επίθ.* χόνδρινος-η-ο, χονδρώδης-ης-ες
cartilaj, cartilaje *ουσ. ουδ.* ο χόνδρος
cartirui, cartiruiesc *ρ. μετ.* στεγάζω, εγκαθιστώ κάτω από στέγη σε σπίτι, σπιτώνω
cartism *ουσ. ουδ.* το εργατικό αγγλικό κίνημα στη δ και ε δεκαετία του ΙΘ' αιώνα
cartnic, cartnici *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* 1. ο δίοπος 2. αξιωματικός υπηρεσίας
cartof, cartofi *ουσ. αρσ.* 1. η πατάτα, το γεώμηλο 2. (φυτό) το κονδυλόρριζο, η πατατιά // **cartofi pai** οι λεπτοκομμένες τηγανιτές πατάτες // **cartofi prăjiți** οι τηγανιτές πατάτες
cartofior, cartofiori *ουσ. αρσ.* η πατατούλα
cartofor-ă, cartofori-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* χαρτοπαίχτης-αίχτρα (ο, η), χαρτομανής (ο, η)
cartograf-ă, cartografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* χαρτογράφος (ο, η)
cartografia, cartografiez *ρ. μετ.* χαρτογραφώ, συντάσσω γεωγραφικούς ή τοπογραφικούς χάρτες
cartografic-ă, cartografici-ce *επίθ.* χαρτογραφικός-ή-ό
cartografie *ουσ. θηλ.* η χαρτογραφία
cartografiere, cartografieri *ουσ. θηλ.* η χαρτογράφηση
cartogramă, cartograme *ουσ. θηλ.* το χαρτογράφημα
carton, cartoane *ουσ. ουδ.* το χαρτόνι // ~ **asfaltat** το πισσόχαρτο, το χαρτόνι το αλειμμένο με πίσσα, καλυμμένο με άσφαλτο // ~ **de prăjituri** το χάρτινο κουτί με γλυκίσματα
cartona, cartonez *ρ. μετ.* χαρτοδένω, χαρτοδετώ, δένω βιβλίο με ναστόχαρτο, με χάρτινο περίβλημα
cartonaj, cartonaje *ουσ. ουδ.* 1. το χαρτοδέσιμο (βιβλίων) 2. το εργαστήριο κατασκευής συσκευασιών από χαρτόνι (κουτιά, κ.λ.π.)
cartonare, cartonări *ουσ. θηλ.* η χαρτοδεσία, η χαρτοδέτηση
cartonaş, cartonaşe *ουσ. ουδ.* η κάρτα // *(αθλ.)* ~ **galben** η κίτρινη κάρτα
cartonat-ă, cartonați-te *επίθ..* χαρτόδετος-η-ο
cartotecă, cartoteci *ουσ. θηλ.* η χαρτοθήκη
cartuş, cartuşe *ουσ. ουδ. (στρατ.)* 1. το φυσίγγιο, το φυσέκι, το φισέκι 2. κάλυκας πυροτεχνήματος 3. διακοσμητικό πλαίσιο επιγραφής 4. η κούτα τσιγάρων
cartuşieră, cartuşiere *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η φυσιγγιοθήκη, η παλάσκα
carusel, caruselе *ουσ. ουδ.* τα αλογάκια (λούνα παρκ)
casa, casez *ρ. μετ. (νομ.)* 1. αναιρώ, ακυρώνω (απόφαση δικαστική) 2. συμπληρώνω τις διατυπώσεις για εκκαθάριση ενός περιουσιακού στοιχείου 3. θραύω, σπάζω
casabil-ă, casabili-e *επίθ. (νομ.)* αναιρέσιμος-η-ο, ακυρώσιμος-η-ο
casant-ă, casanți-te *επίθ.* εύθραυστος-η-ο, εύθρυπτος-η-ο
casap, casapi *ουσ. αρσ.* ο σφαγέας, ο χασάπης, ο κρεοπώλης
casare, casări *ουσ. θηλ. (νομ.)* η αναίρεση, η ακύρωση

casată, casate *ουσ. θηλ.* το κασάτο, είδος παγωτού σε κουτί
casaţie *ουσ. θηλ. (νομ.)* η αναίρεση αποφάσεως // **curtea de ~** ο Άρειος Πάγος, το ακυρωτικό δικαστήριο, το ανώτατο δικαστήριο μιας χώρας
casă, case *ουσ. θηλ.* 1. το σπίτι, η οικία, το νοικοκυριό, το σπιτικό, η κατοικία, το οίκημα, ο οίκος 2. *εμπόρ.* το ταμείο // **~ de bilete** το εκδοτήριο εισιτηρίων // **~ de cultură** πολιτιστικό κέντρο // **~ de filme** κινηματογράφος // **~ de naşteri** το μαιευτήριο // **~ de nebuni** το τρελοκομείο // **~ de odihnă** το αναπαυτήριο, το σπίτι για ανάπαυση, για αναψυχή // **~ regală** ο βασιλικός οίκος // **~ de toleranţă** ο οίκος ανοχής // **~-monument** ο οίκος μνημείο // **~-muzeu** το μουσείο // **~ părintească** το πατρικό σπίτι // **~-remorcă** η ρουλότα // **casa ascensorului** ο χώρος του ασανσέρ // **Casa de ajutor reciproc** το ταμείο αλληλοβοήθειας // **casa de bani** το χρηματοκιβώτιο // **casa de modă** ο οίκος μόδας // **Casa Domnului** ο οίκος του Θεού (η εκκλησία) // **Casa Pensiilor** το ταμείο των συνταξιούχων // **casa scării** ο χώρος της σκάλας // **a face ~ bună cu cineva** είμαι σε καλές σχέσεις με κάποιον, τα πάμε καλά // **cu ~ şi masă** με διαμονή και διατροφή // **fată în ~** το κορίτσι σαν υπηρέτρια του σπιτιού // **pâine de ~** το σπιτίσιο ψωμί // **specialitatea casei** το ειδικό προϊόν του οίκου (της επιχείρησης) // **treburile casei** τα οικιακά
cascadă, cascade *ουσ. θηλ.* ο καταρράκτης // **montaj în ~** *(ηλεκτρ.)* σύζευξη στη σειρά μηχανημάτων
cascador-oare, cascadori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ακροβάτης-ισσα (ο, η) 2. κασκαντέρ (ο, η)
cască, căşti *ουσ. θηλ.* 1. η κάσκα, το κράνος, το καπέλο από φελλό σε σχήμα κράνους 2. *(αθλ.)* τα ακουστικά // **căştile albastre** οι κυανόκρανοι
caschetă, caschete *ουσ. θηλ.* το κασκέτο, το πηλίκιο
caserolă, caserole *ουσ. θηλ.* η χύτρα, η κατσαρόλα
casetă, casete *ουσ. θηλ.* 1. η κασέτα 2. το κασελάκι 3. η κασετίνα, το ιδιαίτερο ταμείο του βασιλιά 4. το κουτί
casetofon, casetofoane *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το κασετόφωνο
casetotecă, casetoteci *ουσ. θηλ.* η κασετοθήκη
casier-ă, casieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ταμίας
casierie, casierii *ουσ. θηλ.* το ταμείο // **ghişeul casieriei** η θυρίδα του ταμείου
casieriţă, casieriţe *ουσ. θηλ.* η ταμίας
casiu, casiuri *ουσ. ουδ.* το αυλακάκι, το ρείθρο οδού
casnic-ă, casnici-ce I. *επίθ.* σπιτίσιος-ια-ιο, σπιτικός -ή-ό, οικιακός-ή-ό, οικείος-α-ο // **obiecte de uz ~** τα οικιακά σκεύη // **industria ~** η οικοτεχνία // **treburi ~** τα οικιακά, οι δουλειές του σπιτιού II. *ουσ. θηλ.* ~ η νοικοκυρά // *ουσ. αρσ. μτφ. (για ανθρώπους)* σπιτόγατος
casoletă, casolete *ουσ. θηλ.* 1. το σκεύος, το κουτί για αποστείρωση ιατρικών αντικειμένων και επιδέσμων 2. το θυμιατήρι, το λιβανιστήρι, η αρωματοθήκη
cast-ă, caşti, caste *επίθ.* 1. αγνός-ή-ό, αναμάρτητος-η-ο, ενάρετος-η-ο 2. τίμιος-ια-ιο, ηθικός-ή-ό, χρηστός-ή-ό
castan, castani *ουσ. αρσ.* η καστανιά
castană, castane *ουσ. θηλ.* το κάστανο
castanietă, castaniete *ουσ. θηλ.* η καστανιέτα, οι καστανιέτες
castaniu-ie, castanii *επίθ.* καστανόχρωμος-η-ο, καστανός-ή-ό // **cu ochi castanii** καστανομάτης -α-ικο
castă, caste *ουσ. θηλ.* η κάστα, η κοινωνική τάξη ανθρώπων // **spirit de ~** αποκλειστικό πνεύμα
castel, castele *ουσ. ουδ.* 1. ο πύργος, το καστέλι 2. το μικρό κάστρο // **~-cetate** ο πύργος-κάστρο // **~ de apă** το υδραγωγείο, η δεξαμενή // **~-muzeu** ο πύργος-μουσείο // **castele în Spania** όνειρα κενά, κενοί λόγοι, ματαιοδοξία, ονειροπόλημα
castelan-ă, castelani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* καστελάνος-α (ο, η), πυργοδεσπότης-ποινα (ο, η)
castitate *ουσ. θηλ.* η αγνότητα, η αρετή, η τιμιότητα, η παρθενιά
castor, (1) castori, (2) castore 1. *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο κάστορας 2. *ουσ. ουδ.* το καστόρι (το κατεργασμένο δέρμα κάστορα)
castra, castrez *ρ. μετ.* ευνουχίζω, μουνουχίζω
castrare, castrări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* ο ευνουχισμός, το μουνούχισμα, η εκτομή
castrat, castraţi *ουσ. αρσ.* ο ευνούχος, ο μουνούχος, ο εκτομίας
castravecior, castraveciori *ουσ. αρσ.* το αγγουράκι
castravete, castraveţi *ουσ. αρσ.* 1. το αγγούρι (ο καρπός) 2. η αγγουριά (το φυτό) // **a vinde castraveţi la grădinar** έλα πατέρα να σου δείξω τ' αμπέλια (εξηγώ ένα θέμα σε κάποιον που το γνωρίζει πολύ καλά)
castron, castroane *ουσ. ουδ.* η σουπιέρα, η τσανάκα, η γαβάθα, το βαθύ πιάτο για σερβίρισμα του φαγητού // **un ~ de salată** ένα βαθύ μεγάλο πιάτο σαλάτας
castronaş, castronaşe *ουσ. ουδ.* η μικρή πιατέλα
castru, castre *ουσ. ουδ.* 1. ο οχυρωμένος τόπος για στρατοπέδευση *(στους Ρωμαίους)* 2. το στρατόπεδο
caş, caşuri *ουσ. ουδ.* το τυρόπηγμα, το ανθότυρο // **cu -ul la gură** είναι ακόμα στα σπάργανα, πρωτάρης, χωρίς εμπειρία
caşa *ουσ. θηλ.* 1. «το κασιά», εμπορική ονομασία σε είδος μαλακού μάλλινου υφάσματος, για κοστούμια, κ.λ.π. 2. ρωσικό φαγητό από σιτάρι
caşalot, caşaloţi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η φάλαινα φυσητήρας (θηλαστικό από τα κητοειδή)
caşcaval, caşcavaluri *ουσ. ουδ.* το κασέρι, είδος σκληρού τυριού
caşetă, caşete *ουσ. θηλ.* η κάψουλα, η κάψα του φαρμάκου
caşmir, caşmiruri *ουσ. ουδ.* το κασμίρι, το κασμίριον
cat, caturi *ουσ. ουδ.* το πάτωμα, ο όροφος // **-ul de jos** το ισόγειο
catabolism *ουσ. ουδ.* ο καταβολισμός
cataclism, cataclisme *ουσ. ουδ.* ο κατακλυσμός
catacombă, catacombe *ουσ. θηλ.* η κατακόμβη
catadicsi, catadicsesc *ρ. μετ.* καταδέχομαι, είμαι καταδεκτικός-ή-ό
catafalc, catafalcuri *ουσ. ουδ.* βάθρο εντός του ναού όπου εναποτίθεται η σορός εξέχοντος ανδρός
cataforeză, cataforeze *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η καθοδική κίνηση (προς τον αρνητικό πόλο), η καταφορά, η καθοδική κίνηση

cataif, cataifuri *ουσ. ουδ.* το κανταΐφι
catalan-ă, catalani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καταλανός-ανή (ο, η) II. *επίθ.* καταλανικός-ή-ό
catalige *ουσ. θηλ. πληθ.* το ξυλοπόδαρο
catalitic-ă, catalitici-ce *επίθ. (χημ.)* καταλυτικός-ή-ό
cataliza, catalizez *ρ. μετ. (χημ.)* καταλύω, συντομεύω μια χημική αντίδραση
catalizare, catalizări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η κατάλυση
catalizator, catalizatori *ουσ. θηλ. (χημ.)* ο καταλύτης
cataliză, catalize *ουσ. θηλ. (χημ.)* η κατάλυση
catalog, cataloage *ουσ. ουδ.* ο κατάλογος
cataloga, cataloghez *ρ. μετ.* 1. αναγράφω στον κατάλογο πρόσωπα ή πράγματα 2. καταλογίζω σε κάποιον μια ορισμένη ιδιότητα ή μια ορισμένη σειρά
catapeteasmă, catapetesme *ουσ. θηλ.* το καταπέτασμα (το καταπέτασμα του ναού)
cataplasmă, cataplasme *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το κατάπλασμα, το έμπλαστρο
catapulta, catapultez *ρ. μετ.* εκσφενδονίζω με καταπέλτη
catapultă, catapulte *ουσ. θηλ.* ο καταπέλτης (πολεμική μηχανή)
catar, cataruri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο κατάρρους (η νοσηρή αύξηση της συνηθισμένης έκκρισης ενός βλενογόνου)
cataractă, cataracte *ουσ. θηλ.* 1. ο καταρράκτης, η υδατόπτωση 2. *(ιατρ.)* ο καταρράκτης, η αρρώστια των ματιών που προξενεί ολική ή μερική τύφλωση
cataramă, catarame *ουσ. θηλ.* η πόρπη // **prieteni la ~** οι πολύ καλοί φίλοι, οι αχώριστοι φίλοι, έγιναν νύχι και κρέας
catarg, catarge *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* 1. το κατάρτι 2. ο ιστός πλοίου, το άρμπουρο
catastif, catastife *ουσ. ουδ.* το κατάστιχο, ο κατάλογος, το σημειωματάριο // **a trece pe cineva sau ceva la ~** γράφω κάποιον ή κάτι στο κατάστιχο (για να ανταποδώσω το κακό με άλλο κακό)
catastrofal-ă, catastrofali-e *επίθ.* καταστρεπτικός -ή-ό, ολέθριος-ια-ιο // **cutremur ~** καταστρεπτικός σεισμός
catastrofă, catastrofe *ουσ. θηλ.* η καταστροφή, ο όλεθρος, ο χαλασμός, η πανωλεθρία
catâr, catâri *ουσ. ουδ.* το μουλάρι, ο ημίονος
catârcă, catârce *ουσ. θηλ.* η μούλα, η μουλάρα
catedrală, catedrale I. *ουσ. θηλ.* ο καθεδρικός ναός, η μητρόπολη που λειτουργεί ο επίσκοπος // **poarta cea mare a catedralei** η μεγάλη πύλη της μητρόπολης II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** μητροπολιτικός-ή-ό
catedră, catedre *ουσ. θηλ.* το βήμα, η έδρα, η καθέδρα // **~ profesorală** η καθηγητική έδρα // **vorbeşte de la ~** μιλάει με ύφος αυθεντικό που δε δέχεται αντίρρηση
categoric-ă, categorici-ce I. *επίθ.* κατηγορηματικός-ή-ό, κατηγορικός-ή-ό, που ορίζει κάτι με απόλυτο τρόπο // **judecată -ă** η κατηγορηματική κρίση, που απαντά με το «ναι» ή «όχι» II. *επίρ.* κατηγορηματικά, κατηγορικά, καθαρά και χωρίς δισταγμό
categorie, categorii *ουσ. θηλ.* η κατηγορία, η θέση, η κλάση, η ταξινόμηση, το σορτ, η τάξη // *(αθλ.)* **~ uşoară** η ελαφριά κατηγορία
categorisi, categorisesc *ρ. μετ. (οικ.)* ταξινομώ σε κατηγορίες
categorisire, categorisiri *ουσ. θηλ.* η ταξινόμηση σε κατηγορίες
catehism, catehisme *ουσ. ουδ.* (εκκλ.) 1. η κατήχηση, η διδασκαλία των χριστιανικών δογμάτων 2. το βιβλίο ή το μάθημα χριστιανικών δογμάτων, η δογματική
catehiza, catehizez *ρ. μετ.* 1. κατηχώ, διδάσκω κάποιον για να τον μυήσω στα θρησκευτικά δόγματα 2. μυώ σε κάποια οργάνωση, συμβουλεύω
catehumen-ă, catehumeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κατηχούμενος-η (ο, η)
catenă, catene *ουσ. θηλ.* 1. *(χημ.)* η άλυση (η ακολουθία των ατόμων του άνθρακα που συνδέονται μεταξύ τους 2. *(γεωλ.)* η οροσειρά
caterincă, caterinci *ουσ. θηλ.* η φυσαρμόνικα
caterisi, caterisesc ρ.μετ. (εκκλ.) 1. καθαιρώ 2. αφαιρώ αξίωμα κάποιου ή την εξουσία του
caterisit-ă, caterisiţi-te *επίθ.* καθαιρεμένος-η-ο, καθηρημένος-η-ο
caterpilar, caterpilari *ουσ. ουδ.* ο οδοστρωτήρας
catetă, catete *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η κάθετος, οι κάθετοι(οι δύο πλευρές του τριγώνου που σχηματίζουν την ορθή γωνία)
catharsis *ουσ. ουδ. (αισθ.)* η κάθαρση
catifea, catifele *ουσ. θηλ.* το βελούδο, ο κατιφές // **de ~** βελουδένιος-ια-ιο, βελούδινος-η-ο
catifelat-ă, catifelaţi-te *επίθ.* βελουδένιος-ια-ιο
catihet, catiheţi *ουσ. αρσ.* ο κατηχητής
cation, cationi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το κατιόν
catod, catozi *ουσ. αρσ. (φυσ.)*η κάθοδος (ο αρνητικός πόλος)
catodic-ă, catodici-ce *επίθ. (φυσ.)* καθοδικός-ή-ό
catolic-ă, catolici-ce I. *επίθ. (εκκλ.)* καθολικός-ή-ό // **mai ~ decât papa** καθολικώτερος του πάπα II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)* καθολικός-ή (ο, η)
catolicism *ουσ. ουδ.* (εκκλ.) ο καθολικισμός
catoliciza, catolicizez I. *ρ. μετ.* καθολικοποιώ, κάνω τους πιστούς να περάσουν στον καθολικισμό II. *ρ. αντων.* καθολικοποιούμαι, γίνομαι καθολικός, οπαδός της δυτικής χριστιανικής εκκλησίας
catrafuse *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* 1. τα οικιακά μικροπράγματα 2. τα λίγα πράγματα // **a-şi lua -le** μαζεύω τα βρεγμένα μου
catran *ουσ. ουδ.* το κατράμι, η ρευστή πίσσα // **a se face ~ de supărare** εξοργίζομαι, γίνομαι κατράμι από οργή (θυμό)
catren, catrene *ουσ. ουδ.* το τετράστιχο (η στροφή από τέσσερις στίχους)
catrinţă, catrinţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η φούστα στην εθνική γυναικεία ενδυμασία, «η κατρίντσα»
caţaveică, caţaveici *ουσ. θηλ.* το κοντό χωρικό γουνάτο γυναικείο επανωφόρι με πλατιά μανίκια
caţă, caţe *ουσ. θηλ. (οικ.)* η φλαφλατού, το πρόσωπο που φλυαρεί και ενοχλεί
cauc, cauce *ουσ. ουδ.* το καμηλαύκι του καλόγερου
Caucazian-ă, Caucazieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καυκάσιος-ία (ο, η) II. *επίθ.* καυκάσιος-α-ο
cauciuc, cauciucuri *ουσ. ουδ.* 1. το καουτσούκ 2. το λάστιχο, το ελαστικό 3. λάστιχο του τροχού // **baston de ~** το κλομπ // **din ~** λαστιχένιος-ια-ιο
cauciuca, cauciuchez *ρ. μετ.* 1. αλείφω με ελαστικό κόμμι, με καουτσούκ 2. καλύπτω ένα αντικείμενο

με ένα στρώμα από καουτσούκ 3. διαβρέχω με καουτσούκ ένα αντικείμενο

cauciucare, cauciucări *ουσ. θηλ.* η κάλυψη με καουτσούκ, η διαβροχή με καουτσούκ

cauciucat-ă, cauciucați-te *επίθ.* καουτσουκένιος-α-ο

caudine *επίθ. θηλ. πληθ.* // **a trece sub furcile ~** περνώ από τα καυδιανά δίκρανα (ταπεινώνω κάποιον, τον εξευτελίζω)

caustic-ă, caustici-ce *επίθ.* καυστικός-ή-ό // **sodă -ă** το καυστικό νάτριο

causticitate *ουσ. θηλ.* η καυστικότητα

cauter, cautere *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* 1. ο καυστήρας, ο θερμοκαυστήρας 2. η καυστική ουσία, το καυστήριο

cauteriza, cauterizez *ρ. μετ. (ιατρ.)* καυτηριάζω

cauterizare, cauterizări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η καυτηρίαση

cauțiune, cauțiuni *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η εγγύηση // **acordare de ~** παροχή εγγύησης (από τον εγγυητή), δίνω εγγύηση για κάποιον

cauza, cauzez *ρ. μετ.* προξενώ, προκαλώ, δίνω την αιτία, την αφορμή να γίνει κάτι // **a ~ pagube** προξενώ / κάνω ζημίες // **a ~ moartea** προκαλώ το θάνατο

cauzal-ă, cauzali-e I. *επίθ.* αιτιώδης-ης-ες, αιτιολογικός-ή-ό // *γραμμ.* **conjuncție -ă** ο **αιτιολογικός** σύνδεσμος // γραμμ. **propoziție -ă** η αιτιολογική πρόταση II. *επίρ.* αιτιωδώς, αιτιολογικά

cauzalitate *ουσ. θηλ.* η αιτιολογία, η αιτιότητα // *φιλοσ.* **principiul cauzalității** η αρχή της αιτιότητας II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αιτιώδης-ης-ες

cauzator-oare, cauzatori-oare *επίθ.* αίτιος-α-ο, υπαίτιος-α-ο

cauză, cauze *ουσ. θηλ.* 1. η αιτία, ο λόγος 2. η υπόθεση 3. *νομ.* η δίκη // **~ dreaptă** η δίκαια υπόθεση // **cauza păcii** η υπόθεση της ειρήνης // **cauza principală** η βασική αιτία // *φιλοσ.* **cauza și efectul** η αιτία και το αποτέλεσμα, το αίτιο και το αιτιατό // **a avea câștig de ~** «κερδίζω δίκη», τη δικαστική υπόθεση // **a face ~ comună** ενεργώ «από κοινού», κάνω κοινή υπόθεση // **a fi în ~** είμαι μπλεγμένος στην υπόθεση // **a motiva cauzele** αιτιολογώ // **din cauza...** ένεκα, εξ αιτίας... λόγω... // **din cauza mea, din cauza ta** εξαιτίας μου, εξαιτίας σου // **din cauza ordinii** για χάρη της τάξεως // **din ce ~?** από ποιά αιτία; Για τί; // **în deplină cunoștință de ~** εν πλήρει γνώσει της υπόθεσης

cav-ă, cavi-e *επίθ.* κοίλος-η-ο

caval, cavale *ουσ. ουδ.* 1. η φλογέρα 2. ο ποιμενικός αυλός

cavalcadă, cavalcade *ουσ. θηλ.* η ιππηλασία, ο έφιππος περίπατος από περισσότερους καβαλάρηδες, η συνοδεία από καβαλάρηδες

cavaler, cavaleri *ουσ. αρσ.* 1. ο ιππότης 2. ο καβαλιέρος, ο συνοδός κυρίας και ιδιαίτερα στο χορό 3. ο ανύπαντρος, ο άγαμος άντρας // *μτφ.* ο ευγενής, ο φιλοφρονητικός, ο καταδεκτικός, ο καλοθελητής, ο τίμιος άνθρωπος

cavaleresc-ească, cavalerești *επίθ.* ιπποτικός-ή-ό, ευγενικός-ή-ό

cavalerește *επίρ.* 1. ιπποτικώς 2. αξιοπρεπώς, ευγενώς

cavalerie, cavalerii *ουσ. θηλ.* 1. το ιππικό, η καβαλαρία 2. το τάγμα των ιπποτών (η οργάνωση μοναχών «το ιπποτικό τάγμα» 3. το παράσημο που απονέμεται στους ιππότες μοναχούς

cavalerism *ουσ. ουδ.* 1. ο ιπποτισμός 2. η γενναιοψυχία, η μεγαλοφροσύνη

cavalerist, cavaleriști *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο ιππέας, ο καβαλάρης, ο στρατιώτης που ανήκει στο ιππικό σώμα

cavaleristă, cavaleriste *ουσ. θηλ.* η ιππεύτρια

cavatină, cavatine *ουσ. θηλ.* η μικρή άρια όπερας, η μονωδία

cavernă, caverne *ουσ. θηλ.* 1. το άντρο, η σπηλιά 2. *ιατρ.* το σπήλαιο, η κοιλότητα στον πνεύμονα που σχηματίζεται από φυματίωση

cavernos-oasă, cavernoși-oase *επίθ.* 1. κοίλος-η-ο, κούφιος-ια-ιο 2. *μτφ.* με τη φωνή πνιγμένη

caviar *ουσ. ουδ.* το χαβιάρι, το αυγοτάραχο // **-ul negru** το μαύρο χαβιάρι // **-ul roșu** το κόκκινο χαβιάρι

cavitate, cavități *ουσ. θηλ.* το κοίλωμα, η κοιλότητα, το βαθούλωμα // *ανατ.* **~ toracică** η θωρακική κοιλότητα (που περιέχει την καρδιά και τους πνεύμονες)

cavitație, cavitații *ουσ. θηλ.* 1. η σπηλαίωση 2. το τράνταγμα στους σωλήνες με υγρά

cavou, cavouri *ουσ. ουδ.* το χριστό μνήμα, ο τάφος με μορφή μνημείου, ο οικογενειακός τάφος

caz, cazuri *ουσ. ουδ.* 1. η περίπτωση 2. *(γραμμ.)* η πτώση 3. η υπόθεση, το ζήτημα 4. το περιστατικό, το σύμβαν, η περίσταση 5. *(ιατρ.)* το κρούσμα // **~ de conștiință** ζήτημα συνειδήσεως // **a face ~ de ceva** δίνω υπέρ το δέον σημασία σε κάτι, το κάνω ζήτημα // **de la ~ la ~** αναλόγως των περιστάσεων // **două cazuri de scarlatină** δύο κρούσματα οστρακιάς // **în -ul acesta** εν τοιαύτη περιπτώσει // **în orice ~** εν πάση περιπτώσει, πάντως // **un ~ banal** ένα συνηθισμένο περιστατικό

caza, cazez *ρ. μετ.* στεγάζω, εγκαθιστώ σε σπίτι, τακτοποιώ σε καταλύματα

cazac, cazaci *ουσ. αρσ.* οι Κουάκοι (λαός της Νότιας Ρωσίας)

cazacă, cazace *ουσ. θηλ.* η καζάκα, είδος μπλούζας

cazacioc, cazaciocuri *ουσ. ουδ.* ο χορός των Κοζάκων, «το καζατσιόκ»

cazan, cazane *ουσ. ουδ.* το καζάνι, ο λέβητας // **~ de aburi** ο ατμολέβητας

cazangerie, cazangerii *ουσ. θηλ.* 1. το λεβητοποιείο 2. η λεβητοποιία

cazangiu, cazangii *ουσ. αρσ.* ο λεβητοποιός, ο καζανάς, ο καζαντζής

cazanie, cazanii *ουσ. θηλ.* το κήρυγμα, ο θρησκευτικός λόγος του ιερέα ή του ιεροκήρυκα

cazare, cazări *ουσ. θηλ.* η στέγαση, η εγκατοίκηση, η εγκατάσταση σε κάποιο σπίτι, το κατάλυμα

cazarmament *ουσ. ουδ.* τα λευκά είδη ο ρουχισμός για στέγαση (στρώμα, προσκέφαλο, σεντόνια, σκέπασμα, μαντίλια, πετσέτες, κ.λ.π.)

cazarmă, cazărmi *ουσ. θηλ.* ο στρατώνας

cazeină *ουσ. θηλ.* η καζεΐνη

cazemată, cazemate *ουσ. θηλ.* 1. το καταφύγιο 2. το θολωτό υπόγειον 3. το προκάλυμμα

cazier, caziere *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. η αρχειοθήκη 2. *(τυπ.)* η στοιχειοθήκη 3. *(νομ.)* το ποινολόγιο // **~ judiciar** το ποινικό μητρώο

cazinou, cazinouri *ουσ. ουδ.* 1. το καζίνο, η λέσχη 2. η χαρτοπαικτική λέσχη

cazma, cazmale *ουσ. θηλ.* ο κασμάς, η σκαπάνη, η αξίνα

cazně, cazne *ουσ. θηλ.* 1. ο βασανισμός, το βασάνισμα 2. η κακοποίηση, η ταλαιπωρία 3. ο κόπος, η προσπάθεια // **a supune la cazne** υποβάλλω σε βασανιστήρια (κάποιον για να τιμωρηθεί ή για να ομολογήσει κάτι)// **cu ~** με τα νύχια των χεριών

cazon-ă, cazoni-e *επίθ.* στρατιωτικός-ή-ό, σκληρός -ή-ό, *(χλευας.)* άκαμπτος-η-ο

cazual-ă, cazuali-e *επίθ.* 1. απροσδόκητος-η-ο, τυχαίος-αία-αίο 2. *γραμμ.* πτωτικός-ή-ό // **desinență -ă** η πτωτική κατάληξη

cazuist-ă, cazuiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ηθικολόγος (ο, η)

cazuistic-ă, cazuistici-ce I. *επίθ.* ηθικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ηθική

că *συνδ.* 1. ότι, πως, που 2. γιατί 3. να 4. ώστε 5. εάν 6. αν 7. αν και 8. μα 9. μόνο που // **~ altfel...** γιατί αλλοιώς..., αλλιώτικα... // **~ ești vinovat, ~ nu ești vinovat, trebuie să plătești** είτε είσαι ένοχος, είτε δεν είσαι ένοχος, πρέπει να πληρώσεις // **~ nu mai vine odată** μα δεν έρχεται μια φορά // **afară că...** εκτός εάν... // **ai fost cuminte, așa ~ te laud** ήσουν φρόνιμος, γι'αυτό σε παινεύω // **am spus ~ nu pot veni** είπα ότι δε μπορώ να έλθω // **așa-i ~ a venit și rândul meu?** ήρθε και η σειρά μου, έτσι δεν είναι; // **cu toate ~ nu a reușit la examen, nu și-a pierdut curajul** αν και δεν πέτυχε στις εξετάσεις, δεν έχασε το θάρρος του // **este atât de slab că-l bate vântul** είναι τόσο αδύνατος ώστε τον δέρνει ο άνεμος // **gândul ~ nu pot pleca mă chinuiește** η σκέψη ότι δεν μπορώ να φύγω με βασανίζει // **hai acasă că-i târziu** έλα στο σπίτι γιατί είναι αργά // **în cazul ~...** εάν... // **numai ~...** μόνο που... // **prezenta lucrurile în așa fel ~ trebuia să fii mulțumit** παρουσίαζε τα πράγματα με τέτοιο τρόπο που έπρεπε να είσαι ευχαριστημένος // **spunea cum ~ a fost dus departe de casă** έλεγε πως τον είχαν φέρει μακριά από το σπίτι // **și omul -i om și nu poate să înțeleagă** κι ο άνθρωπος που είναι άνθρωπος και δεν μπορεί να καταλάβει

căci *συνδ.* γιατί, διότι, επειδή, δεδομένου ότι // **~ altfel** διαφορετικά // **eu îi cunosc ~ am trăit cu ei** εγώ τους γνωρίζω γιατί έζησα μ'αυτούς

căciular, căciulari *ουσ. αρσ.* 1. ο σκουφάς, ο μάστορας που φτιάχνει σκούφους από γούνες 2. αυτός που φοράει σκούφο, ο σκουφάτος

căciulă, căciuli *ουσ. θηλ.* 1. ο σκούφος (κυρίως από γούνα), η κατσούλα 2. η κουκούλα // **a da cu căciula în câini** είμαι στα κέφια μου // **a fi cu musca pe ~** όποιος έχει τη μύγα μυγιάζεται // **asta-i altă ~** αυτό είναι άλλο πράγμα // *μτφ.* **câte cinci lei de ~** ανά πέντε λέι το άτομο // **la așa cap așa ~** όπως είναι ο άνθρωπος έτσι κι η συμπεριφορά του

căciuleală, căciuleli *ουσ. θηλ.* η δουλική συμπεριφορά, ο τεμενάς

căciuli, căciulesc *ρ. μέσο μτφ.* παρακαλώ με ταπεινότητα, υποκλίνομαι, είμαι δουλοπρεπής, κάμπτομαι, υποτάσσομαι, κάνω τεμενάδες, φιλώ ποδιές

căciulire, căciuliri *ουσ. θηλ. μτφ.* η ταπεινή παράκληση, ο τεμενάς

cădea, cad *μετοχ.* **căzut** I. *ρ. αμ.* 1. πέφτω, περιπίπτω, καταπίπτω, εμπίπτω 2. αποτυγχάνω // **a ~ bolnav la pat** πιάνω το στρώμα // **a ~ de acord asupra condițiilor** συμφωνώ επί των όρων, είμαι σύμφωνος με τους όρους // **a ~ de la putere** του έπεσαν τα νύχια // **a ~ din lac în puț** έφυγε από τον καπνό / βροχή κι έπεσε στη φωτιά / στο χαράζι // **a ~ din nori** πέφτω απ' τα σύννεφα // **a ~ din picioare de oboseală** σωριάζομαι από κούραση // **a ~ în cursă** πέφτω σε παγίδα, ξεγελιέμαι // **a ~ în desuetitudine** περιέπεσε σε αχρηστία // **a ~ în greșeală** πέφτω σε σφάλμα // **a ~ în picioare** ακολουθώ το σωστό δρόμο // **a ~ în spinarea cuiva** του γίνεται βάρος // **a ~ seara** βραδιάζει, πέφτει το βράδυ // **a căzut la examen** απέτυχε στις εξετάσεις // **a căzut pe gânduri** έπεσε σε σκέψη // **a căzut pe mâini bune** έπεσε σε καλά χέρια // **a-i ~ bine** μου έρχεται καλά // **a-i ~ cuiva drag** είναι πολύ ερωτευμένος-η μαζί με κάποιον II. *ρ. μέσο (απρόσ.)* 1. πρέπει, αξίζει, ταιριάζει, αρμόζει // **i se cade acest lucru** του αξίζει αυτό το πράγμα // **nu se cade să te prezinți astfel** δεν πρέπει να παρουσιαστείς έτσι // **se cade să-i mulțumești** πρέπει να τον ευχαριστήσεις // **un om cumsecade** ένας καθώς πρέπει άνθρωπος

cădelnița, cădelnițez I. *ρ. αμ.* θυμιατίζω, λιβανίζω II. *ρ. μετ. (μτφ.)* 1. επαινώ υπερβολικά κάποιον 2. κολακεύω

cădelniță, cădelnițe *ουσ. θηλ. (έκκλ.)* το θυμιατήρι, το θυμιατό, το λιβανιστήριο

cădere, căderi 1. το πέσιμο, η πτώση, η έκπτωση 2. η άλωση, η κατάληψη, η παράδοση (οχυρού, πόλης) 3. *μτφ.* η αρμοδιότητα // **~ a cetății** η άλωση το κάστρου // **~ a nopții** το νύχτωμα // **~ de apă** ο καταρράκτης // **-a mușchilor** η ατονία των μυών // **nu este în căderea lui să mă judece** δεν είναι της αρμοδιότητάς του να με κρίνει

căi, căiesc *ρ. μέσο (και μτφ.)* μεταμελούμαι, μετανιώνω

căimăcămie, căimăcămii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η καϊμακαμία, η προσωρινή ηγεσία της χώρας, η αναπληρωματική διοίκηση

căina, căinez I. *ρ. μέσο* κλαίγομαι, παραπονιέμαι, παραπονούμαι II. *ρ. μετ.* οικτείρω

căinare, căinări *ουσ. θηλ.* το κλάψιμο, η κλάψα, το παράπονο, η κλαψούρα

căință, căințe *ουσ. θηλ.* η μετάνοια, το μετάνιωμα, η μεταμέλεια

călare I. *επίρ.* καβαλητά, καβάλα, ιππαστί, ιππικώς // **a fi ~ pe situație** είμαι κύριος της κατάστασης // **a merge ~** πηγαίνω καβάλα // **nici ~, nici pe jos** ούτε έτσι, ούτε έτσι // **stă ~ pe zid** κάθεται καβάλα στον τοίχο II. *επιθ. έκφρ.* **urcat(-ă) ~** καβαλικεμένος-η-ο

călăfătui, călăfătuiesc *ρ. μετ.* καλαφατίζω

călăfătuire, călăfătuiri *ουσ. θηλ.* το καλαφάτισμα

călăraș, călărași *ουσ. αρσ.* ο ιππέας, ο στρατιώτης του ιππικού

călăreț, călăreață, călăreți-țe I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ιππεύς-εύτρια (ο, η), καβαλάρης-ισσα (ο, η) 2. ο παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό, διαβατάρικος-η-ο // **și calul dar și -ul!** όλοι όσοι συνεργαστήκανε II. *επίθ.* ιππευτικός-ή-ό

călări, călăresc I. *ρ. μετ.* 1. ιππεύω 2. πηγαίνω καβάλα 3. καβαλικεύω 4. *μτφ.* κάνω κάποιον ό,τι θέλω, είμαι καβάλα του II. *ρ. αμ.* καβαλικεύω (το άλογο), ιππεύω

călărie *ουσ. θηλ.* η ιππασία, η καβάλα, η πορεία πάνω σε άλογο

călărime ουσ. θηλ. το ιππικό, η καβαλαρία, η συνοδεία από καβαλάρηδες
călărit ουσ. ουδ. ιδ. călărie
călător-oare, călători-oare I. επίθ. 1. ταξιδιάρικος -η-ο, ταξιδιάρης-α-ικο, ταξιδιωτικός-ή-ό, αποδημητικός-ή-ό 2. μτφ. παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό, διαβατάρικος-η-ο // **păsări -oare** τα αποδημητικά πουλιά II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο οδοιπόρος (ο, η), ταξιδιώτης-ισσα (ο, η), ταξιδευτής-εύτρια (ο, η), περιηγητής-ήτρια (ο, η), επιβάτης-άτισσα (ο, η) // **de -i** επιβατικός-ή-ό // **vagon de -i** το επιβατικό βαγόνι
călători, călătoresc I. ρ. αμ. ταξιδεύω, οδοιπορώ, περιοδεύω, πελαγίζω, πελαγώνω // **a ~ cu trenul** ταξιδεύω σιδηροδρομικώς II. ρ. μέσο 1. πορεύομαι 2. περιηγούμαι, πηγαίνω από έναν τόπο σ' έναν άλλο
călătorie, călătorii ουσ. θηλ. 1. το ταξίδι, η περιοδεία 2. η περιήγηση, η αποδημία // **~ de agrement** το ταξίδι αναψυχής
călătorit-ă, călătoriți-te επίθ. ταξιδεμένος-η-ο, κοσμογυρισμένος-η-ο
călău, călăi ουσ. αρσ. ο μπόγιας, ο δήμιος, ο αποκεφαλιστής, ο βασανιστής
călăuză, călăuze ουσ. θηλ. ο, η οδηγός, ο, η ξεναγός, ο, η οδηγητής-ήτρια, ο τσιτσερόνε, ο, η καθοδηγητής-ήτρια
călăuzi, călăuzesc I. ρ. μετ. 1. οδηγώ, καθοδηγώ, διευθύνω 2. ξεναγώ II. ρ. μέσο οδηγούμαι, προσανατολίζομαι // **mă călăuzesc după indicațiile lui** προσανατολίζομαι σύμφωνα με τις οδηγίες του
călăuzire, călăuziri ουσ. θηλ. 1. η οδήγηση, η καθοδήγηση 2. μτφ. η χειραγωγία, η χειραγώγηση
călăuzitor-oare, călăuzitori-oare επίθ. οδηγητικός-ή-ό, καθοδηγητικός-ή-ό // **far ~** ο καθοδηγητικός φάρος
călca, calc I. ρ. αμ. 1. πατώ 2. βαδίζω, βηματίζω // **a ~ cu dreptul** πατώ με το δεξί πόδι, άρχισα κάτι ευνοϊκά / με καλή τύχη / με το καλό // **a ~ cu stângul** πήρε το πόδι σβανίζοντας / σβανιστά / σύροντας // **a ~ în străchini** ανοηταίνω // **a ~ pe urmele cuiva** βαδίζω επί τα ίχνη κάποιου // **a ~ strâmb** στραβοπατώ, σφάλλω II. ρ. μετ. 1. πατώ, πιέζω, συνθλίβω με τα πόδια 2. ποδοπατώ 3. παρασέρνω κάτω από τροχούς (αυτοκίνητα, κ.λ.π.) 4. σιδερώνω (ρούχα) 5. παραβαίνω (νόμους) 6. μτφ. κάνω επιδρομή, ληστεύω, λεηλατώ, κουρσεύω // **a ~ în picioare** πατώ κάποιον με τα πόδια (ποδοπατώ) // **a-i ~ pragul casei cuiva** πατώ το κατώφλι του σπιτιού (πηγαίνω στο σπίτι κάποιου) // **a-și ~ cuvântul** δεν κρατώ το λόγο μου (παραβαίνω το λόγο) // **a-și ~ jurământul** παραβαίνω τον όρκο // **a-și ~ pe inimă** κάνω την καρδιά μου πέτρα
călcare, călcări ουσ. θηλ. 1. η πατησιά, η πατημασιά, το πάτημα 3. μτφ. η παράβαση νόμου, λόγου, κ.λ.π. 4. μτφ. η επιδρομή, η εισβολή, η λεηλασία
călcat ουσ. ουδ. το σιδέρωμα // **-ul rufelor** το σιδέρωμα των ρούχων // **fierul de ~** το σίδερο για το σιδέρωμα ρούχων
călcător-oare, călcători-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σιδερωτής-ώτρα (ο, η)
călcătoreasă, călcătorese ουσ. θηλ. η σιδερώτρα
călcătorie, călcătorii ουσ. θηλ. το σιδερωτήριο
călcătură, călcături ουσ. θηλ. η πατημασιά, το πάτημα, η περπατησιά, το περπάτημα, το βάδισμα, η πορεία, το βήμα
călcâi, călcâie ουσ. ουδ. (ανατ.) η πτέρνα, η φτέρνα // **-ul lui Ahile** η Αχίλλειος πτέρνα (το αδύνατο σημείο κάποιου) // **a i se aprinde -ele** το να είναι ερωτευμένος με κάποιον // **a se afla sub ~** είμαι κάτω από την εξουσία άλλου
căldare, căldări ουσ. θηλ. 1. ο κάδος, ο κουβάς 2. το καζάνι // **o ~ cu apă** ένας κάδος με νερό
căldărar, căldărari ουσ. αρσ. ο καζαντζής, ο χαλκουργός
căldărărie, căldărării ουσ. θηλ. το εργαστήριο κατασκευής καζανιών, το χαλκουργείο
căldărușă, căldărușe ουσ. θηλ. η χύτρα, το μικρό καζανάκι
căldicel-ică, căldicei-ele επίθ. ζεστούτσικος-η-ο
căldură, călduri ουσ. θηλ. 1. η ζέστη, η ζέστα, η θερμότητα 2. ο καύσωνας, η λάβρα, η κάψα, ο πυρετός 3. μτφ. η ζέστη, η εγκαρδιότητα, η θαλπωρή, η θέρμη, η ζεστασιά // **~ mare** μεγάλη ζέστη // **căldura focului** η ζέστη της φωτιάς // **a avea călduri** έχω πυρετό // **am fost primiți cu ~** υποδεχτήκαμε με ζεστασιά // (φυσ.) **bun conducător de ~** ο καλός αγωγός θερμότητας // **lipsit(-ă) de ~** άθερμος-η-ο
căldurică ουσ. θηλ. (οικ.) η ζεστασιά
călduros-oasă, călduroși-oase I. επίθ. 1. θερμός-ή-ό, ζεστός-ή-ό 2. μτφ. ένθερμος-η-ο, φλογερός-ή-ό // **călduroase felicitări** θερμά συγχαρητήρια // **îmbrăcăminte -oasă** η ζεστή ενδυμασία
călduț-ă, călduți-țe επίθ. 1. ζεστούτσικος-η-ο 2. χλιαρός-ή-ό, χλιός-ά-ό
căli, călesc I. ρ. μετ. 1. στομώνω, βάφω ατσάλι, σκληραίνω, χαλυβδώνω 2. επιχαλυβδώνω σιδερένιο εργαλείο, ατσαλώνω 3. σφυρηλατώ ατσάλι 4. τσιγαρίζω, καβουρδίζω σε λίπος κρέας ή λάχανο 5. μτφ. σκληραγωγώ // **a ~ oțelul** σκληραίνω το ατσάλι, στομώνω το // **a-și ~ trupul** ατσαλώνω το κορμί μου II. ρ. μέσο 1. σκληραίνω, σκληραγωγούμαι, χαλυβοποιούμαι 2. μτφ. αποκτώ δύναμη, γίνομαι ισχυρός, ρωμαλέος
călifar, călifari ουσ. αρσ. το υδρόβιο αποδημητικό πτηνό όμοιο με πάπια ή χήνα
călimară, călimări ουσ. θηλ. το καλαμάρι, το μελανοδοχείο
călin, călini ουσ. αρσ. (βοτ.) είδος άγριου θάμνου με φύλλα λοβιώδη, άσπρα άνθη και κόκκινους καρπούς μη εδώδιμους
călire, căliri ουσ. θηλ. 1. η στόμωση, η χαλύβδωση, το ατσάλωμα, η σφυρηλάτηση 2. το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα 3. μτφ. η σκληραγωγία, η σκληραγώγηση
călit ουσ. ουδ. 1. η στόμωση, η σκλήρυνση, το ατσάλωμα 2. το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα
călit-ă, căliți-te επίθ. 1. χαλυβοποιημένος-η-ο 2. ατσαλωμένος-η-ο 3. ανθεκτικός-ή-ό 4. (για λάχανο, ή κρέας) καβουρδισμένος-η-ο, τσιγαρισμένος-η-ο 5. μτφ. σκληραγωγημένος-η-ο
călțunaș, călțunași ουσ. αρσ. 1. η κάλτσα από άσπρο μαλλί στη λαϊκή ενδυμασία 2. βοτ. το γιούλι, ο μενεξές
călugăr, călugări ουσ. αρσ. ο καλόγερος, ο καλόγηρος, ο μοναχός

călugăresc-ească, călugăreşti *επίθ.* καλογερικός-ή-ό
călugăreşte *επίρ.* καλογερικά
călugări, călugăresc I. *ρ. μετ.* καλογερεύω II. *ρ. αμ.* γίνομαι καλόγερος ή καλόγρια
călugărie *ουσ. θηλ.* η καλογερική, η καλογηρική, η καλογεροσύνη, η μοναχική ζωή
călugăriță, călugărițe *ουσ. θηλ.* η καλόγρια, η μοναχή
căluş, căluşuri *ουσ. ουδ.* 1. το ειδικό μετάλλινο εξάρτημα του χαλιναριού που τοποθετείται στο στόμα των ζώων 2. *(βιολ.)* ο καβαλάρης 3. είδος λαϊκού χορού // **a pune căluşul în gură** βάζω το φίμωτρο στο στόμα κάποιου
căluşar, căluşari *ουσ. αρσ.* 1. ο λαϊκός χορός «καλούσουλ» 2. ο χορευτής του λαϊκού χορού «καλούσουλ»
căluşel, căluşei *ουσ. αρσ.* 1. το αλογάκι 2. τα ξύλινα αλογάκια που μετακινούνται κυκλικά γύρω από έναν άξονα στα λούνα παρκ για την ψυχαγωγία των παιδιών, το καρουζέλ
căluț, căluți *ουσ. αρσ.* το αλογάκι, το αλογατάκι
cămară, cămări *ουσ. θηλ.* το κελάρι, η εδεσματοθήκη, το μικρό δωμάτιο όπου φυλάγονται τα τρόφιμα
cămaşă, cămăşi *ουσ. θηλ.* 1. το πουκάμισο 2. το περίβλημα 3. η εσωτερική επένδυση ενός αντικειμένου // **~ de noapte** η νυχτικιά, η πουκαμίσα // **a nu avea nici ~ pe el** δεν έχει ούτε πουκάμισο επάνω του (είναι φτωχός) // **a nu şti pe unde să scoți cămaşa** βρίσκομαι σε αμηχανία, σε δύσκολη θέση και δεν ξέρω τί να κάνω // **îşi dă cămaşa de pe el** δίνει ακόμα και το πουκάμισό του (είναι γενναιόδωρος, κουβαρντάς)
cămăruță, cămărușe *ουσ. θηλ.* 1. το καμαράκι, το μικρό δωμάτιο 2. το κελί (φυλακής ή μοναχού)
cămătar, cămătari *ουσ. αρσ.* 1. ο τοκογλύφος 2. *(μτφ.)* αυτός που δανείζει με τόκο μεγαλύτερο από το νόμιμο
cămătăresc-ească, cămătăreşti *επίθ.* τοκογλυφικός -ή-ό
cămătăreşte *επίρ.* τοκογλυφικά
cămătărie, cămătării *ουσ. θηλ.* η τοκογλυφία
cămilă, cămile *ουσ. θηλ.* η καμήλα // **~ cu două cocoaşe** η καμήλα με δυο ύβους
cămin, cămine *ουσ. ουδ.* 1. η εστία, το τζάκι 2. το σπίτι 3. το κοινωνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα // **~ de apă** ο υπόγειος αγωγός ύδατος // **~ de bătrâni** γηροκομείο // **~ de copii** το νηπιαγωγείο
căminar, căminari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο εισπράκτορας φόρων (σε αλλοτινούς καιρούς)
căminist-ă, căminişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ένοικος σε φοιτητική εστία (ο φοιτητής ή φοιτήτρια)
căni, cănesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* μαυρίζω (και ιδίως τα μαλλιά)
căniță, cănițe *ουσ. θηλ.* η μικρή κούπα, το κυπελλάκι
căpăstru, căpestre *ουσ. ουδ.* το καπίστρι
căpăta, capăt *ρ. μετ.* 1. αποκτώ 2. λαμβάνω, παίρνω 3. κερδίζω κάτι // **a ~ renume** αποκτώ φήμη // **de căpătat** που του έχει δοθεί δωρεάν
căpătat *ουσ. ουδ.* η ζητιανιά, η βοήθεια που ζητά κάποιος σαν ελεημοσύνη, η επαιτεία
căpătâi, căpătâie *ουσ. ουδ.* 1. το προσκέφαλο 2. το κεφάλι του κρεβατιού 3. το αποκούμπι // **a sta la -ul cuiva** προσέχω, φυλάω άρρωστο // **carte de ~** το κεφαλαιώδες έργο, το αγαπημένο βιβλίο // **fără ~** χωρίς απασχόληση/εργασία
căpătui, căpătuiesc I. *ρ. μετ.* 1. βολεύω, τακτοποιώ, συγυρίζω, αποκαθιστώ 2. *μτφ.* εξασφαλίζω οικονομικά, παντρεύω, νυμφεύω II. *ρ. μέσο* 1. βολεύομαι, τακτοποιούμαι 2. *μτφ.* αποκαθίσταμαι, παντρεύομαι, νυμφεύομαι
căpătuială, căpătuieli *ουσ. θηλ.* 1. το βόλεμα 2. το πλούτισμα // **a fi pus pe ~** επιδιώκω να γίνομαι πλούσιος, να πλουτίζω, να πλουταίνω
căpătuire, căpătuiri *ουσ. θηλ.* 1. το βόλεμα 2. το πλούτισμα, ο πλουτισμός 3. η αποκατάσταση 4. *μτφ.* η παντρειά, ο γάμος
căpătuit-ă, căpătuiți-te *επίθ.* 1. ευκατάστατος-η-ο 2. *μτφ.* παντρεμένος-η-ο
căpățână, căpățâni *ουσ. θηλ.* 1. το κεφάλι 2. η κεφαλή σφαγμένου ζώου 3. το κρανίο, τα οστά του κεφαλιού 4. κάθε τι που μοιάζει με κεφάλι // **o ~ de usturoi** ένα κεφάλι σκόρδο // **o ~ de varză** ένα κεφάλι λάχανο
căpățânos-oasă, căpățânoşi-oase *επίθ.* 1. μεγαλοκέφαλος-η-ο 2. *μτφ.* ξεροκέφαλος-η-ο, πεισματάρικος-η-ο
căpcăun, căpcăuni *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο κυνοκέφαλος, η λάμια, το μυθολογικό τέρας (φάντασμα) με σώμα ανθρώπου και κεφάλι σκυλιού, που έχει δυο κεφάλια και δύο στόματα και τρώει τους ανθρώπους 2. *μτφ.* ο αγριάνθρωπος, ο κακός, σκληρόκαρδος άνθρωπος
căpetenie, căpetenii *ουσ. θηλ.* 1. ο επικεφαλής, ο αρχηγός, ο προϊστάμενος 2. ο διοικητής, το κεφάλι // **de ~** πρωταρχικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, κεφαλαιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό, σημαντικότερος -η-ο
căpia, căpiez I. *ρ. αμ.* σαστίζω, ανοηταίνω, χάνω τα λογικά μου, παλαβώνω II. *ρ. μέσο* παραφέρομαι, βγαίνω απ' τα όρια, τρελαίνομαι, μου στρίβει η βίδα
căpiat-ă, căpiați-te *επίθ.* 1. ζαλισμένος-η-ο (πρόβατα, βόδια, κ.λ.π.) 2. *οικ.* τρελός-ή-ό, παράφρονας-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο // **ce, ai ~?** τί, τάχεις χαμένα;
căpitan, căpitani *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* 1. ο καπετάνιος, ο πλοίαρχος, ο κυβερνήτης πλοίου 2. *στρατ.* ο λοχαγός 3. *αθλ.* ο παίκτης αρχηγός αθλητικής ομάδας, ο καπετάνιος // **~ de aviație** ο σμηναγός // **~ de cavalerie** ο ίλαρχος // **~ de port** ο λιμενάρχης, ο προϊστάμενος του λιμεναρχείου
căpităneasă, căpitănese *ουσ. θηλ.* 1. η καπετάνισσα 2. η λοχαγός
căpitănie, căpitănii *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το λιμεναρχείο, η δημόσια αρχή που διοικεί το λιμάνι
căpiță, căpițe *ουσ. θηλ.* η θημωνιά // **~ de fân** η θημωνιά χόρτου
căprar, căprari *ουσ. αρσ.* 1. ο γιδάρης, ο γιδάς, ο αιγοβοσκός, ο γιδοβοσκός 2. *στρατ.* ο δεκανέας
căprărie, căprării *ουσ. θηλ.* το στρατιωτικό απόσπασμα υπό διοίκηση του δεκανέα
căpresc-ească, căpreşti *επίθ.* κατσικίσιος-α-ο, γιδίσιος-ια-ιο // **râie căprească** η κατσικίσια ψώρα
căprioară, căprioare *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* το ζαρκάδι
căprior, căpriori *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. το ζαρκαδάκι 2. οικοδ. το δοκάρι, το πατόξυλο
căpriță, căprițe *ουσ. θηλ.* το κατσικάκι, η κατσικούλα, η μικρή γίδα
căprui-ie, căprui *επίθ.* καστανόχρωμος-η-ο // **cu ochi ~** καστανομάτης-α-ικο
căpşor, căpşoare *ουσ. ουδ.* το κεφαλάκι

căpşun, căpşuni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φραουλιά
căpşună, căpşuni *ουσ. θηλ.* η φράουλα
căptuşeală, căptuşeli *ουσ. θηλ.* η φόδρα, η εσωτερική επένδυση, το περίβλημα, το αστάρι
căptuşi, căptuşesc *ρ. μετ.* 1. φοδράρω, φοδραρίζω, επενδύω 2. *μτφ.* γεμίζω κάτι εντελώς
căptuşire, căptuşiri *ουσ. θηλ.* η επένδυση, το φοδράρισμα
căpuşă, căpuşe *ουσ. θηλ.* 1. το τσιμπούρι 2. βοτ. το μπουμπούκι της αμπέλου // **ce-i în guşă şi în ~** ειλικρινής άνθρωπος
căputǎ, căpute *ουσ. θηλ.* το ψίδι
căra, car I. *ρ. μετ.* 1. μεταφέρω 2. κουβαλώ, μετακομίζω // **a ~ apă la puţ** κάνω τρύπα στο νερό // **a ~ cuiva pumni** χτυπάω κάποιον με γροθιές, γρονθοκοπώ II. *ρ. μέσο* 1. μετακινούμαι, πηγαίνω από ένα τόπο σε άλλο 2. κουβαλιέμαι, φεύγω γρήγορα από κάπου, γίνομαι άφαντος, το στρίβω // **căraţi-vă de aici!** άμεστε απ'έδω!
cărare, cărări *ουσ. θηλ.* 1. το μονοπάτι, ο δρόμος 2. η χωρίστρα (για τα μαλλιά) // **a umbla pe două cărări** (για μεθυσμένους) παραπατώ // **se găseşte pe toate cărările** βρίσκεται σ'όλους τους δρόμους, σε κάθε βήμα
cărat *ουσ. ουδ.* το κουβάλημα, η μετακόμιση, το σήκωμα και η μεταφορά υλικών
cărăbăni, cărăbănesc *ρ. μέσο (οικ.)* φεύγω γρήγορα από κάπου, «το σκάω», το στρίβω
cărăbuş, cărăbuşi *ουσ. αρσ. (εντομ.)* το σκαθάρι, ο κάνθαρος, ο χρυσοκάνθαρος
cărămidar, cărămidari *ουσ. αρσ.* ο πλινθοποιός, ο τουβλοποιός
cărămidă, cărămizi *ουσ. θηλ.* ο πλίνθος, το τούβλο // **~ refractară** το διαθλαστικό τούβλο για σόμπες // **fabrică de cărămizi** το πλινθοποιείον, το εργοστάσιο τούβλων
cărămidărie, cărămidărie *ουσ. θηλ.* το πλινθοποιείον
cărămiziu-ie, cărămizii *επίθ.* κεραμιδής-ιά-ί, κοκκινωπός-ή-ό
cărăruie, cărărui *ουσ. θηλ.* το δρομάκι, ο δρομίσκος, το μονοπάτι
cărător, cărători *ουσ. αρσ.* ο κουβαλητής, ο βαστάζος, ο χαμάλης, ο αχθοφόρος
cărătură, cărături *ουσ. θηλ.* η βασταγή, το φορτίο, το φόρτωμα, το βάρος που μπορώ να μεταφέρω μαζί μου κάθε φορά
cărăuş, cărăuşi *ουσ. αρσ.* ο αγωγιάτης // **femeia ~** η γυναίκα αγωγιάτισσα
cărăuşeşte *επίρ.* αγωγιάτικα, όπως οι αγωγιάτες
cărăuşi, cărăuşesc *ρ. αμ.* είμαι αγωγιάτης, κάνω αγώγι
cărăuşie, cărăuşii *ουσ. θηλ.* το αγώγι
cărăuşit *ουσ. ουδ.* ιδ. cărăuşie
cărbunar, cărbunari *ουσ. αρσ.* ο ανθρακοπώλης, ο καρβουνιάρης
cărbunară, cărbunare *ουσ. θηλ.* η καρβουνιάρισσα
cărbunărie, cărbunării *ουσ. θηλ.* το καρβουναριό, το καρβουνιάρικο, η ανθρακαποθήκη
cărbune, cărbuni *ουσ. αρσ.* 1. το κάρβουνο, ο ξυλάνθρακας, ο γαιάνθρακας 2. (μολύβι) το κάρβουνο, το κραγιόνι 3. *(ιατρ.)* ο άνθρακας, η ανθράκωση (αρρώστια) // **~ acoperit** σκεπασμένο θράκι // **a sta ca pe cărbuni aprinşi** κάθομαι σε αναμμένα κάρβουνα // **depozit de ~** η ανθρακαποθήκη, η καρβουνιέρα // **mină de cărbuni** το ανθρακωρυχείο
cărbunos-oasă, cărbunoşi-oase *επίθ. (χημ.)* ανθρακούχος-α-ο
cărnărie *ουσ. θηλ.* το κρέας σε αφθονία, τα κρέατα, η μεγάλη ποσότητα από κρέας
cărniţă, cărniţe *ουσ. θηλ.* το κρεατάκι
cărnos-oasă, cărnoşi-oase *επίθ.* 1. κρεατώδης-ης-ες, σαρκώδης-ης-ες 2. (για καρπούς) με πολλή ψίχα
cărpănos-oasă, cărpănoşi-oase I. *επίθ. (ειρ.)* τσιγγούνικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τσιγκούνης-α (ο, η), φιλάργυρος-η (ο, η)
cărpănoşie, cărpănoşii *ουσ. θηλ. (υποτ.)* η φιλαργυρία, η τσιγκουνιά
cărpiniş, cărpinişuri *ουσ. ουδ.* το δάσος με πολλές ζυγίες, με πολλούς καρπίνους
cărturar, cărturari *ουσ. αρσ.* ο επιστήμονας, ο γραμματιζούμενος, ο εγγράμματος, ο γραμματικός, ο πολυμαθής, ο λόγιος
cărturăreasă, cărturărese *ουσ. θηλ.* 1. η γραμματιζούμενη, η εγγράμματη, η γραμματισμένη 2. η χαρτορίχτρα, η χαρτομάντισσα, η χαρτού
cărţulie, cărţulii *ουσ. θηλ.* 1. η φυλλάδα, το βιβλιαράκι 2. *μτφ.* το μη αξιόλογο βιβλίο
cărucior, cărucioare *ουσ. ουδ.* 1. το καροτσάκι 2. το κοιρότσι για τον περίπατο των μωρών 3. το μικρό κάρο, η μικρή καρότσα, το χειροκίνητο μεταφορικό μέσο πραγμάτων
cărunt-ă, cărunţi-te I. *επίθ.* γκρίζος-α-ο, σταχτής-ιά-ί, ψαρός-ή-ό, φαιός-ά-ό // **părul ~** τα γκρίζα μαλλιά II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ασπρομάλλης-α (ο, η), γκριζομάλλης-α (ο, η)
cărunţi, cărunţesc *ρ. αμ.* γίνομαι γκρίζος, φαιός, ψαραίνω, γίνομαι ψαρός
cărunţit-ă, cărunţiţi-te *επίθ.* σταχτερός-ή-ό, ξασπρισμένος-η-ο, φαιός-ά-ό
căruţ, căruţuri *ουσ. ουδ.* το καροτσάκι, το αμαξάκι
căruţaş, căruţaşi *ουσ. αρσ.* ο αμαξάς, ο οδηγός αμάξης
căruţă, căruţe *ουσ. θηλ.* 1. η άμαξα, το αμάξι, ο αραμπάς, το κάρο 2. η αμαξιά, το φορτίο που μπορεί να χωρέσει σ'ένα κάρο // **~ cu boi** η βοϊδάμαξα // **a cincea roată la ~** ο πέμπτος τροχός της αμάξας (γι'αυτόν που δεν του περνά ο λόγος) // **a rămâne de ~** χάνω την ευνοϊκή περίσταση για κάτι
căsăpi, căsăpesc *ρ. μετ.* σφάζω, σφαγιάζω, μακελεύω, πετσοκόβω, κατακομματιάζω
căsăpire, căsăpiri *ουσ. θηλ.* το σφάξιμο, ο σφαγιασμός, η σφαγή, το μακέλεμα, το μακελειό, το κατακομμάτιασμα, το πετσόκομμα
căsători, căsătoresc I. *ρ. μετ.* παντρεύω, στεφανώνω, νυμφεύω, ενώνω με γάμο άντρα και γυναίκα II. *ρ. μέσο* παντρεύομαι, στεφανώνομαι, νυμφεύομαι, τελώ το γάμο μου
căsătorie, căsătorie *ουσ. θηλ.* 1. ο γάμος, η παντρειά, τα στεφανώματα, η νύμφευση, η σύζευξη // **~ secretă** η λαθρογαμία, ο μυστικός γάμος
căsătorit-ă, căsătoriţi-te *επίθ.* έγγαμος-η-ο, παντρεμένος-η-ο, στεφανωμένος-η-ο
căsca, casc I. *ρ. μετ.* 1. χαζεύω 2. μένω μ'ανοιχτό στόμα 3. χάφτω // **a ~ ochii** γουρλώνω τα μάτια II. *ρ. αμ.* 1. χάσκω, χαζεύω 2. είμαι χάσκας III. *ρ. μέσο* χασμουριέμαι
căscare, căscări *ουσ. θηλ.* το χάσμημα, το χασμουρητό, το χασμούρημα
căscat, căscaturi *ουσ. ουδ.* ιδ. căscare

căscat-ă, căscați-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χασμουριάρης-άρα II. *επίθ.* 1. χασμουριάρης-άρα -ικο 2. χαζός-ή-ό, ανόητος-η-ο 3. χασματώδης-ης -ες (με χάσματα, κενά, ανοίγματα, ρωγμές) // **a rămâne cu gura -ă** μένω με το στόμα ολάνοιχτο (κατάπληκτος, έκπληκτος)
căscătură, căscături *ουσ. θηλ.* 1. το χασμουρητό 2. το χάσμα, η ρωγμή, το ρήγμα
căscioară, căscioare *ουσ. θηλ.* το σπιτάκι
căsnicie, căsnicii *ουσ. θηλ.* 1. το νοικοκυριό, το σπιτικό, η επίβλεψη και η φροντίδα του σπιτιού 2. το αντρόγυνο, ο έγγαμος βίος
căsoaie, căsoaie *ουσ. θηλ.* 1. *(ειρον.)* το μεγάλο σπίτι 2. η μεγάλη παράγκα για τη στέγαση περισσότερων ανθρώπων μες στον κάμπο ή στο δάσος 3. τα οικοδομικά στοιχείατα τοποθετειμένα στην κοίτη του ποταμού για ανέγερση φράγματος ή επιχωμάτωσης
căsuță, căsuțe *ουσ. θηλ.* 1. το σπιτάκι, ο οικίσκος 2. η θυρίδα 3. ο χώρος ανάμεσα στα δόντια του υφαντικού χτενιού για το πέρασμα των κλωστών 4. *(τυπ.)* η γραμματοθήκη // **căsuța poștală** η ταχυδρομική θυρίδα
cășărie, cășării *ουσ. θηλ.* 1. το τυροκομείο 2. η στάνη
cășuna, cășunez I. *ρ. μετ.* προξενώ δυσαρέσκεια, στενοχώρια // **a ~ / supărare** προξενώ στενοχώρια // **a ~ pe cineva** χυμώ πάνω του II. *ρ. αμ.* 1. μου κατέβηκε, μου έρχεται μια αλλόκοτη ιδέα / μια ασυνήθιστη όρεξη 2. αισθάνομαι απότομα αντιπάθεια ή μεγάλη αγάπη για κάποιον 3. εφορμώ, ρίχνομαι πάνω σε κάποιον
cătană, cătane *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο στρατιώτης // **în cătane** στο στρατό
cătare, cătări *ουσ. θηλ.* το κλισιοσκόπιο *(στην κάνη των πυροβόλων όπλων για τη σωστή σκόπευση)*
cătănie *ουσ. θηλ.* 1. ο στρατός 2. η στρατιωτική θητεία
cătină, cătini *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος θάμνου με αγκάθια
cătinel *επίρ.* σιγά, χωρίς θόρυβο, σιγαλά
cătrăneală, cătrăneli *ουσ. θηλ.* 1. το κατράμωμα, το πίσσωμα 2. *μτφ.* το θύμωμα, ο θυμός, η πίκρα
cătrăni, cătrănesc I. *ρ. μετ.* 1. κατραμώνω, πισσώνω 2. *μτφ.* κάνω κάποιον να θυμώσει, πικραίνω κάποιον II. *ρ. μέσο* πικραίνομαι, στενοχωριέμαι, χολοσκάζω
cătrănire, cătrăniri *ουσ. θηλ.* 1. το κατράμωμα, το πίσσωμα 2. *μτφ.* η πικρία, το πίκραμα, η λύπη, η στενοχώρια
cătrănit *ουσ. ουδ.* ιδ. cătrănire
cătrănit-ă, cătrăniți-te *επίθ.* 1. κατραμωμένος-η-ο, μαυρισμένος-η-ο 2. *μτφ.* στενοχωρημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο
către *προθ.* 1. προς 2. από 3. υπό 4. κατά // **~ casă** προς το σπίτι // **~ Ministerul Învățământului** προς το Υπουργείο Παιδείας // **~ seară** κατά το βράδυ // **~ sfârșitul zilei** προς το τέλος της ημέρας // **școala a fost întemeiată de ~ oamenii din sat** το σχολείο θεμελιώθηκε από τους ανθρώπους του χωριού
cătun, cătune *ουσ. ουδ.* το χωριουδάκι
cătușă, cătușe *ουσ. θηλ.* η χειροπέδη, οι χειροπέδες
cățăra, cațăr *ρ. μέσο* σκαρφαλώνω, αναρριχώμαι
cățărare, cățărări *ουσ. θηλ.* η αναρρίχηση, το σκαρφάλωμα
cățărător-oare, cățărători-oare *επίθ.* αναρριχητικός -ή-ό
cățea, cățele *ουσ. θηλ.* η σκύλα
cățel, căței *ουσ. αρσ.* το σκυλάκι, το κουτάβι // **~ de usturoi** η σκελίδα σκόρδου, η σκορδοσκελίδα // **cu ~, cu purcel** με όλη την οικογένεια και όλη την περιουσία
cățelandru, cățelandri *ουσ. αρσ.* το μεγάλο σκυλάκι
cățeluș, cățeluși *ουσ. αρσ.* 1. το σκυλάκι 2. το κουτάβι (το νεογνό σκύλου, λύκου ή αλεπούς) // **~ cu părul creț** κατσαρομάλλικο σκυλάκι!
cățelușă, cățelușe *ουσ. θηλ.* η μικρή σκύλα, η σκυλίτσα
căuș, căușe *ουσ. ουδ.* 1. η σέσουλα, η μικρή ξύλινη σκαφίδα με την οποία αδειάζουν απ'το τσουβάλι ζάχαρη, αλεύρι, όσπρια, κ.λ.π. 2. το εργαλείο του χτίστη σε σχήμα κουταλιού // **a face mâna ~** κάνω το χέρι μου χούφτα σε σχήμα σέσουλας για να μπορέσω να χουφτώσω
căuta, caut I. *ρ. μετ.* 1. γυρεύω, ψάχνω, αναζητώ 2. εξετάζω 3. ζητάω 4. δοκιμάζω, κάνω απόπειρα // **a ~ acul în carul cu fân** γυρεύω βελόνα σε άχυρα // **a ~ alte soluții** γυρεύω άλλες λύσεις // **a ~ cearta** τον τρώνε τα κέρατα/ τον τρώει η μύτη // **a ~ cuiva în coarne** τον παραχαϊδεύω // **a ~ cu ochii** αναζητώ με τη ματιά να δω κάποιον (μέσα σ' ένα σύνολο, σ' ένα πλήθος) // **a ~ drumul** γυρεύω το δρόμο // **a ~ necazul cu lumânarea** ψάχνω το βάσανο με το κερί // **a ~ nod în papură** γυρεύω κόμπο στο βούρλο (ψάχνω να βρω άδικα φταίξιμο σε κάποιον) // **n-ai ce ~ acolo!** δεν έχεις τί να ζητήσεις εκεί! // **vă caută cineva la telefon** σας ζητάει κάποιος στο τηλέφωνο II. *ρ. αμ.* 1. αναδιφώ 2. ψάχνω 3. ερευνώ, προσπαθώ // **au căutat peste tot** έψαξαν παντού // **eu caut să-l conving** προσπαθώ να τον πείσω III. *ρ. μέσο* 1. εξετάζομαι (σε γιατρό) 2. ζητιέμαι, είμαι αντικείμενο ζήτησης (εμπόρευμα, χρηματιστηριακή αξία, κ.λ.π.) 3. αναζητιέμαι // **a-și ~ de treabă** κοιτάζω τη δουλειά μου
căutare, căutări *ουσ. θηλ.* 1. η ζήτηση, η αναζήτηση 2. η αναδίφηση, η έρευνα, η εξέταση 3. η φροντίδα, η περίθαλψη, η περιποίηση, η νοσηλεία // **a avea ~** ζητούμαι // **în -a timpului pierdut** σε αναζήτηση του χαμένου καιρού // **produs care are ~ pe piață** προϊόν που έχει ζήτηση στην αγορά // **sunt în -a unei locuințe mai mari** είμαι σε αναζήτηση μιας μεγαλύτερης κατοικίας
căutat *ουσ. ουδ.* ιδ. căutare
căutat-ă, căutați-te *επίθ.* 1. γυρευτός-ή-ό, ζητημένος -η-ο, περιζήτητος-η-ο, αναζητημένος-η-ο 2. *(για το ύφος) μτφ.* επιτηδευμένος-η-ο, εξεζητημένος-η-ο
căutător-oare, căutători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* γυρευτής-τρια (ο, η), μελετητής-τρια (ο, η), ερευνητής-τρια (ο, η), αναζητητής-τρια (ο, η), ζητητής-τρια (ο, η) // **~ de aur** ο χρυσοθήρας // **~ de mine** ο ναρκοσυλλέκτης
căutătură, căutături *ουσ. θηλ.* 1. το κοίταγμα, το βλέμμα 2. η εξωτερική εμφάνιση της φάτσας, της όψης 3. η θωριά, η έκφραση του προσώπου και των ματιών 4. η ματιά
căuzaș, căuzași *ουσ. αρσ.* μυστικός αγωνιστής της επανάστασης του 1848
căzăceasca *ουσ. θηλ.* το καζατσιόκ, το όνομα εθνικού χορού των Κοζάκων
căzăcesc-ească, căzăcești *επίθ.* κοζάκικος-η-ο

căzăceşte *επίρ.* κοζάκικα, όπως οι Κοζάκοι
căzăcime *ουσ. θηλ.* το πλήθος Κοζάκων
căzănel, căzănele *ουσ. ουδ.* το καζανάκι
căzător-oare, căzători-oare *επίθ.* πίπτων-ουσα-ον // *(αστρ.)* **stea -oare** ο διάττων αστήρ, το πεφτάστρι, το πεφταστέρι
căzătură, căzături *ουσ. θηλ.* 1. το πέσιμο, η πτώση 2. το γκρέμισμα 3. το κουρέλι (για ύφασμα) 4. *μτφ.* το σάψαλο, το ρεμάλι
căzni, căznesc I. *ρ. μετ.* 1. κοπιάζω 2. καταβάλλω κόπο 3. βασανίζω κάποιον, τυραννώ II. *ρ. μέσο* κουράζομαι, ταλαιπωρούμαι, μοχθώ, προσπαθώ // **se cázneşte să repare** προσπαθεί να διορθώσει
căzut-ă, căzuţi-te *επίθ.* πεσμένος-η-ο
câine, câini *ουσ. αρσ.* το σκυλί, ο σκύλος, ο κύων // ~ **de vânătoare** το κυνηγετικό σκυλί, το ζαγάρι // ~ **lup** το λυκόσκυλο // **-le care latră nu muşcă** το σκυλί που γαβγίζει δε δαγκώνει // **a tăia frunză la câini** αποφεύγω την εργασία // **atenţie! ~ rău!** προσοχή! κακό σκυλί! // **nu-i numai un ~ scurt în coadă** υπάρχει και κάτι άλλο, και τίποτα άλλο, και «κάτι περισσότερο» // **umblă câinii cu covrigi în coadă** είναι πλούτος και άφθονα αγαθά // **viaţă de ~** η σκυλίσια ζωή (η ζωή με πολλές στερήσεις)
câinesc-ească, câineşti I. *επίθ.* 1. σκυλίσιος-ια-ιο, κυνικός-ή-ό 2. *μτφ.* σκυλόψυχος-η-ο· άσπλαχνος -η-ο, σκληρόκαρδος-η-ο, σκληρός-ή-ό, κακός-ή -ό, μνησίκακος-η-ο, ωμός-ή-ό // **dinte ~** το σκυλόδοντο, ο κυνόδοντας II. *επίθ.* **de câine** σκυλίσιος-ια-ιο
câineşte *επίρ.* 1. σκυλίσια, κυνικά, αναίσχυντα 2. *μτφ.* με σκληρότητα
câinos-oasă, câinoşi-oase *επίθ.* 1. σκυλίσιος-ια-ιο 2. αναίσχυντος-η-ο, αναιδής-ής-ές
câlţi *ουσ. αρσ. πληθ.* οι ίνες από λινάρι ή κάνναβι, το γνάφαλο
câmp, câmpuri *ουσ. ουδ.* και *ουσ. αρσ. πληθ.* **câmpi** 1. ο κάμπος, η πεδιάδα, το πεδίο 2. ο αγρός 3. *μτφ.* η περιοχή, ο τόπος όπου γίνεται κάτι, η νοητή έκταση μιας πράξης ή της δραστηριότητας κάποιου, ο χώρος // **-ul de luptă** το πεδίο της μάχης // ~ **de activitate** το πεδίο δραστηριότητας // ~ **de mine** το ναρκοπέδιο // ~ **electric** το ηλεκτρικό πεδίο // ~ **sonor** το ηχηρό πεδίο, το πεδίο ηχηρότητας // ~ **vizual** το πεδίο ορατότητας // **-ul muncii** το πεδίο της εργασίας· ο τόπος και ο χρόνος όπου εργάζεται κάποιος επαγγελματικά για να ζει από τη δουλειά του // **a-şi lua -ii** πήρα τους δρόμους, φεύγω απερίσκεπτα χωρίς να ξέρω πού, βρίσκομαι σε κατάσταση απελπισίας, παίρνω τα μάτια // **artileria de ~** το πεδινό πυροβολικό // **de ~** καμπίσιος-ια-ιο, πεδινός -ή-ό // **în plin ~ sau în ~** deschis σε ανοιχτό χώρο, στην ύπαιθρο, κατακαμπίς // **munca -ului** η αγροτική δουλειά, η καλλιέργεια της γης
câmpean-ă, câmpeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. καμπίσιος-ια (ο, η), κάτοικος απ'τον κάμπο (ο, η) II. *επίθ.* αγροτικός-ή-ό, πεδινός-ή-ό
câmpeancă, câmpence *ουσ. θηλ.* η αγρότισσα του κάμπου, η καμπίσια, η χωριάτισσα, η χωρική
câmpenesc-ească, câmpeneşti *επίθ.* αγροτικός-ή-ό, καμπίσιος-ια-ιο
câmpie, câmpii *ουσ. θηλ.* ο κάμπος, η πεδιάδα
când I. *επίρ.* 1. πότε 2. πότε-πότε, κάθε τόσο 3. ενίοτε, κάποτε, κάποτε-κάποτε 4. όποτε // ~ **a sosit?** πότε ήρθε; // ~ **şi** ~ κάποτε-κάποτε // **de ~ înveţi engleza?** από πότε μαθαίνεις τ'αγγλικά; // **din ~ în ~** κάθε τόσο, από καιρού εις καιρόν // **veniţi ~ doriţi** ελάτε όποτε θέλετε II. *συνδ.* 1. όταν 2. έως ότου, ώσπου 3. άμα 4. σάμπως 5. αφότου, από τότε που 6. ανέκαθεν, από πάντοτε 7. ενώ, ενόσω // ~ **a intrat, m-am ridicat** όταν μπήκε, σηκώθηκα // ~ **a văzut-o s-a bucurat** όταν την είδε, χάρηκε // ~ **eram mic...** όταν ήμουν μικρός... // **ca şi** ~ σάμπως // **de ~ lumea** αφ' ότου ο κόσμος, από τότε που πλάστηκε ο κόσμος, ανέκαθεν, από την ποίηση του κόσμου, από πάντοτε // **de ~ sunt aici, plouă zilnic** απ' όταν είμαι εδώ βρέχει καθημερινώς // **în ora aceea toţi copiii desenau un măr, pe ~ eu mă jucam cu briceagul** την ώρα εκείνη όλα τα παιδιά ζωγράφιζαν ένα μήλο, ενώ εγώ έπαιζα με το σουγιά // **pâinea s-a terminat, până ~ să-i vină rândul** το ψωμί τελείωσε ώσπου να 'ρθεί η σειρά του // **până ~** ώσπου, έως ότου // **pe ~ le vedeam toate acestea!** ενόσω τάβλεπα όλα αυτά!
cândva *επίρ.* κάποτε, κάποια φορά, κάποτε-κάποτε, μερικές φορές // ~ **va veni** κάποτε μιαν ημέρα θαρθεί
cânepă, cânepe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το καννάβι, η κάνναβις (φυτό κλωστικό) // **frânghie de ~** το καναβόσκοινο // **sămânţă de ~** ο καννaβόσπορος
cânepişte, cânepişti *ουσ. θηλ.* τόπος σπαρμένος με καννάβι
cânepiu-ie, cânepii *επίθ.* καννaβός-ή-ό· καστανόφαιος-η-ο
cânt, cânturi *ουσ. ουδ.* 1. το άσμα, το τραγούδι 2. το ποίημα, το έπος, η επική ποίηση για ηρωικά κατορθώματα 3. το κελάηδημα πτηνού 4. ο ψαλμός
cânta, cânt I. *ρ. μετ.* 1. τραγουδώ, παράγω ήχους 2. ψέλνω εκκλησιαστικούς ύμνους 3. παίζω μουσικό κομμάτι, κρούω για να παράγω ήχο σ'ένα μουσικό όργανο // **a ~ cuiva în strună** (λέει μόνο) αμήν χότζα // **el cântă la pian** αυτός παίζει πιάνο // **el joacă cum îi cântă** ακολουθεί τις οδηγίες κάποιου άλλου II. *ρ. αμ.* 1. τραγουδώ 2. ψέλνω εξυμνώ (με στίχους) 3. ανακρούω (μουσικό κομμάτι, ύμνο) 4. κελαηδώ, λαλώ // **cântă cocoşul** λαλεί ο πετεινός
cântar, cântare *ουσ. ουδ.* η ζυγαριά, ο ζυγός, το καντάρι, η πλάστιγγα, η μπαλάντα // **a trage la ~** ζυγίζει πολύ και *μτφ.* έχει σημασία, σπουδαιότητα // **înşeală la ~** εξαπατώ στο ζύγιασμα, ξεγελώ στο καντάρι, κακομετρώ
cântare, cântări *ουσ. θηλ.* 1. το άσμα, το τραγούδι, το τραγούδημα 2. η εξύμνηση, ο έπαινος μέσω λογοτεχνικών ή μουσικών συνθέσεων // **-a cântărilor** το άσμα ασμάτων
cântat *ουσ. ουδ.* 1. το τραγούδισμα 2. η λαλιά, το λάλημα // ~ **de privighetoare** το αηδόνισμα // **la -ul cocoşilor** στο λάλημα των πετεινών (τα μεσάνυχτα)
cântăreţ-eaţă, cântăreţi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. τραγουδιστής-ίστρια (ο, η), ο αοιδός, ποιητής -ήτρια (ο, η)
cântări, cântăresc I. *ρ. μετ.* 1. ζυγίζω, ζυγιάζω 2. *μτφ.* κρίνω, λογαριάζω, εκτιμώ, υπολογίζω, συλλογίζομαι // **a ~ din ochi pe cineva** λογαριάζω με το βλέμμα μου κάποιον και σχηματίζω μ' αυτόν

// **a-şi ~ vorbele** μετρώ τα λόγια μου ΙΙ. *ρ. αμ.* 1. ζυγίζω, έχω ένα ορισμένο βάρος 2. *μτφ.* αξίζω, έχω σημασία // **aprecierea lui cântăreşte mult** η εκτίμηση έχει μεγάλη σημασία
cântărire, cântăriri *ουσ. θηλ.* 1. το ζύγισμα, το ζύγιασμα 2. *μτφ.* ο υπολογισμός, το μέτρημα, η μέτρηση
cântărit-ă, cântăriţi-te *επίθ.* 1. ζυγιασμένος-η-ο 2. λογαριασμένος-η-ο, μετρημένος-η-ο
cântător-oare, cântători-oare Ι. *επίθ.* ωδικός-ή-ό // **păsări cântătoare** τα ωδικά πτηνά ΙΙ. *ουσ. αρσ.* 1. ο τραγουδιστής 2. ο κόκκορας, ο πετεινός // **pe la -i** τη χαραυγή, τα ξημερώματα
cântec, cântece *ουσ. θηλ.* 1. το τραγούδι, το άσμα 2. η μελωδία, το μέλος, ο ψαλμός, το κελάδημα 3. η ωδή 4. *μτφ.* το ποίημα // **~ bătrânesc** η μπαλάντα, το ποίημα το αφιερωμένο σε κάποιο λαϊκό θρύλο // **~ de leagăn** το νανούρισμα, το βαυκάλημα // **~ de lume** το λυρικό ερωτικό λαϊκό ποίημα // **-ul lebedei** το κύκνειο άσμα // **-ul păsărilor** τα κελαηδήματα των πουλιών // **a fi cu ~** είναι με τραγούδι, δηλ. είναι δύσκολη υπόθεση, είναι μπερδεμένο πράγμα // **aşa-i -ul** τώρα αυτή είναι η κατάσταση // **vorba/povestea -ului** σα να λέμε, όπως το λέει το τραγούδι
cântecel, cântecele *ουσ. ουδ.* το τραγουδάκι // **~ comic** το κωμικό τραγουδάκι, ο κωμικός μονόλογος
câr Ι. *επιφ.* χιρρ... *(ο ήχος που παράγουν κάποια πουλιά)* ΙΙ. *επίρ.* **-mâr** με φιλονικία, με παζάρευμα, με μάλωμα // **că-i ~, câ-i mâr** δηλαδή δίνουν ψεύτικες εξηγήσεις στη συζήτηση που έχουν, το να λέγει κανείς ψέματα, να ψεύδεται
câră *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μάλωμα, ο τσακωμός, η φιλονικία // **a fi în ~ cu cineva** είμαι σε καβγά με κάποιον, τσακώνομαι με κάποιον, καβγαδίζω, κάνω καβγά με αυτόν // **a se ţine de ~ cuiva** επιμένω σε κάποιον για κάτι
cârc *επιφ. (λαϊκ.)* τσιμουδιά, ούτε μιλιά! // **a nu mai zice nici ~** δεν έβγαλε ούτε γρυ (ούτε μιλιά), δεν είπε ούτε μια λέξη
cârcă *ουσ. θηλ.* η πλάτη, η ράχη // **a-l duce în cârcă** τον φέρνω στη ράχη μου // **a pune cuiva în ~** βάζω στη ράχη κάποιον ή φορτώνω κάποιον με ένα φταίξιμο, ένα σφάλμα, χωρίς να φταίει αυτός
cârceie, cârcei *ουσ. θηλ.* 1. το αγκίστρι, ο γάντζος 2. ο αγκιστρωτός συνδετήρας (στην άμαξα που σύρεται από βόδια)
cârcel, cârcei *ουσ. αρσ.* 1. *(ιατρ.)* η κράμπα 2. *βοτ.* η ψαλίδα, η έλικα στο κλήμα του αμπελιού
cârciumar, cârciumari *ουσ. αρσ.* ο ταβερνιάρης, ο οινοπώλης, ο ιδιοκτήτης κρασοπουλιού ή καπηλειού ή οινομαγειρείου
cârciumă, cârciumi *ουσ. θηλ.* το καπηλειό, η ταβέρνα, το κρασοπουλειό, το οινοπωλείο, το οινομαγειρείο
cârciumăreasă, cârciumărese *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοκτήτρια καπηλειού, η ταβερνιάρισσα, η διευθύντρια ποτοπωλείου ή οινομαγειρείου 2. *(βοτ.)* ένα είδος λουλουδιού
cârciumioară, cârciumioare *ουσ. θηλ.* το ταβερνάκι, το ταβερνείο
cârcotaş-ă, cârcotaşi-şe Ι. *επίθ.* γκρινιάρης-α-ικο, δύστροπος-η-ο, φιλόνικος-ος-ο ΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καβγατζής-ού (ο, η)
cârd, cârduri *ουσ. ουδ.* 1. το μπουλούκι, το σμήνος, το πλήθος 2. το κοπάδι // **un ~ de păsări** ένα σμήνος πουλιών
cârdăşie, cârdăşii *ουσ. θηλ.* 1. η ομάδα από κακοποιούς 2. η κακόβουλη συμμορία // **în ~ cu...** σε ένωση με...
cârâi, cârâi Ι. *ρ. μετ.* 1. κακαρίζω, φλυαρώ με θόρυβο 2. ενοχλώ, σκοτίζω με τη φλυαρία μου 3. κακολογώ ΙΙ. *ρ. αμ.* 1. κακαρίζω (κότα) 2. φωνάζω, κράζω κρα-κρα (πτηνά) 3. *μτφ.* βγάζω κραυγές με εχθρική διάθεση ΙΙΙ. *ρ. μέσο* τσακώνομαι, μαλώνω με κάποιον // **toată ziua se cârâie** όλη μέρα τσακώνονται
cârâială, cârâieli *ουσ. θηλ.* 1. το κακάρισμα (πτηνά) 2. *μτφ.* το μάλωμα, η φιλονικία
cârâit *ουσ. ουδ.* ιδ. cârâială
cârâitor-oare, cârâitori-oare Ι. *επίθ.* αυτός που κακαρίζει // *μτφ.* **o cârâitoare** μια κακαρίζουσα (μια κότα) ΙΙ. *ουσ. θηλ.* το θορυβώδες όργανο που παράγει κρότο για το διώξιμο των πουλιών
cârjă, cârje şi cârji *ουσ. θηλ.* το δεκανίκι, η πατερίτσα
cârlan, cârlani *ουσ. αρσ.* 1. το αρνί ή το κατσικάκι γάλακτος 2. το μικρό άλογο, το πουλάρι, μέχρι ηλικίας τριών ετών
cârlig, cârlige *ουσ. ουδ.* 1. το αγκίστρι, η αγκύλη, ο γάντζος, το τσιγκέλι 2. η γκλίτσα (των βοσκών) 3. η γυριστή βελόνη, το κροσέ για την κατασκευή πλεχτών 4. η λαβίδα, η τσιμπίδα
cârlionţ, cârlionţi *ουσ. αρσ.* το τσουλούφι, η μπούκλα στα μαλλιά
cârlionţa, cârlionţez *ρ. μετ.* 1. κάνω τσουλούφι, κάνω μπούκλες στα μαλλιά 2. βοστρυχώνω, κατσαρώνω
cârlionţare, cârlionţări *ουσ. θηλ.* το βοστρύχισμα, το κατσάρωμα
cârlionţat-ă, cârlionţaţi-te *επίθ.* σγουρομάλλης-α -άλλικο, σγουρομάλλικος-η-ο, κατσαρομάλλης-άλλα -άλλικο
cârmaci, cârmaci *ουσ. αρσ.* 1. ο τιμονιέρης, ο πηδαλιούχος 2. *μτφ.* ο κυβερνήτης (του κράτους, της επιχείρησης, κ.λ.π.)
cârmă, cârme *ουσ. θηλ.* 1. το τιμόνι 2. το πηδάλιο (πλοίου, αεροπλάνου, αυτοκινήτου, κ.λ.π.), το βολάν 3. *μτφ.* η διακυβέρνηση, η διοίκηση
cârmeală, cârmeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η τροπή, η στροφή, το γύρισμα, η μεταβολή κατεύθυνσης, η αλλαγή
cârmi, cârmesc *ρ. αμ.* 1. γυρίζω, στρέφω, αλλάζω κατεύθυνση 2. *μτφ.* αλλάζω, μεταβάλλω γνώμη, παρεκκλίνω από το σωστό δρόμο
cârmire, cârmiri *ουσ. θηλ.* η στροφή, η τροπή, η αλλαγή κατεύθυνσης
cârmâz *ουσ. αρσ.* το κρεμεζί
cârmiziu-ie, cârmizii *επίθ. (λαϊκ.)* κρεμεζής-ιά-ί, με ζωηρό κόκκινο χρώμα
cârmui, cârmuiesc Ι. *ρ. μετ.* διευθύνω, οδηγώ, ιθύνω, διοικώ, κυβερνώ ΙΙ. *ρ. μέσο* διευθύνομ[illegible] διοικούμαι, κυβερνιέμαι, ιθύνομαι
cârmuire, cârmuiri *ουσ. θηλ.* η διεύθυνση, η κυβέρνηση, η διοίκηση, η πολιτεία, η επικράτεια
cârmuitor-oare, cârmuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κυβερνήτης - διοικητής, ο πηδαλιούχος
cârn-ă, cârni-e *επίθ.* 1. με κοντή και μικρή μύτη 2. με την κορυφή κομμένη (αντικείμενα)
cârnat, cârnaţi *ουσ. αρσ.* το λουκάνικο
cârnăcior, cârnăciori *ουσ. αρσ.* το μικρό λουκάνικο
cârnăţar, cârnăţari *ουσ. αρσ.* ο αλλαντοπώλης

cârneleagă, cârnelegi *ουσ. θηλ.* η κρεατινή (η προτελευταία βδομάδα της Αποκριάς)
cârpaci, cârpaci *ουσ. αρσ.* 1. ο μπαλωματής παπουτσιών 2. *μτφ.* ο επαγγελματίας που εργάζεται πρόστυχα, που κάνει δουλειά κακής ποιότητας
cârpă, cârpe I. *ουσ. θηλ.* 1. το πανί, το κομμάτι από παλιό ύφασμα, το κουρέλι, το ράκος 2. η πατσαβούρα, το τσόλι II. *επίθ.* 1. απαθής-ής-ές 2. βλάκας, χαζός-ή-ό
cârpeceală, cârpăceli *ουσ. θηλ.* 1. το μπάλωμα 2. *μτφ.* η δουλειά χωρίς τέχνη, η άτεχνη επεξεργασία
cârpăci, cârpăcesc *ρ. μετ.* μπαλώνω, επιδιορθώνω κάτι με αδεξιότητα, κακότεχνα, κάνω δουλειά κακής ποιότητας
cârpeală, cârpeli *ουσ. θηλ.* το μπάλωμα, η άτεχνη επεξεργασία
cârpi, cârpesc *ρ. μετ.* 1. μπαλώνω 2. διορθώνω κάτι τριμμένο ή σκισμένο 3. *μτφ.* μπατσίζω, δίνω μπάτσο, χαστουκίζω, ραπίζω
cârpire, cârpiri *ουσ. θηλ.* το μπάλωμα
cârpit *ουσ. ουδ.* ιδ. cârpire
cârpitură, cârpituri *ουσ. θηλ.* 1. η επιδιόρθωση με πρόχειρα μέσα, το μπάλωμα 2. το κουρελιασμένο ρούχο, το ράκος
cârteală, cârteli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η μεμψιμοιρία, η αντίρρηση, η αντιλογία 2. το αντιμίλημα, η αντιμιλιά
cârti, cârtesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. γκρινιάζω, μεμψιμοιρώ, αντιμιλώ, αντιλέγω, φέρνω αντίρρηση 2. αντιτείνω, διαμαρτύρομαι
cârtire, cârtiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μεμψιμοιρία, η αντίρρηση, η αντιμιλιά, η γκρίνια
cârtitor-oare, cârtitori-oare *επίθ. (λαϊκ.)* 1. γκρινιάρης -ρα-ικο, που φέρνει συνέχεια αντιρρήσεις, φιλόνικος -η-ο 2. μεμψίμοιρος-η-ο, παραπονιάρης-α-ικο
cârtiță, cârtițe *ουσ. θηλ.* ο τυφλοπόντικας
câşlegi *ουσ. θηλ. πληθ.* η εβδομάδα της Τυροφάγου
câştig, câştiguri *ουσ. ουδ.* 1. το κέρδος 2. το όφελος, η ωφέλεια, το ωφέλημα, η ωφέληση 3. η απολαβή // **a fi în ~** είμαι σε κέρδος, έχω πλεονέκτημα (από υλική ή ηθική άποψη)
câştiga, câştig I. *ρ. μετ.* 1. κερδίζω 2. αποκτώ περιουσία, γνώσεις) // **a ~ teren** κερδίζω έδαφος // **a-şi ~ pâinea cu sudoarea frunții** κερδίζω το ψωμί μου με τον ιδρώτα του προσώπου μου II. *ρ. αμ.* 1. γίνομαι πλουσιότερος σε περιεκτικότητα (σε βάρος, ποιότητα, κ.λ.π.) 2. βρίσκομαι σε κατάσταση κερδοφορίας
câştigat-ă, câştigați-te *επίθ.* κερδισμένος-η-ο // **o cauză -ă** μια κερδισμένη υπόθεση
câştigător-oare, câştigători-oare I. *επίθ.* 1. κερδίζων-ουσα-ον 2. *μτφ.* νικητήριος-α-ο (σε μάχη ή αγώνα) // **lozul ~** ο λαχνός που κερδίζει II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κερδίζων, κερδίζουσα (ο, η) 2. *μτφ.* νικητής-ήτρια (ο, η)
cât I. *επίρ.* 1. πόσο 2. *όσο* // **~ colo** *(σα* πέρα, εκεί πέρα // **~ de bine a cântat!** πόσο καλά τραγούδησε! // **~ de ~** τουλάχιστο, έστω και λίγο, το λιγότερο, άν όχι περισσότερο // **~ de colo** απ'εκεί πέρα, από μακριά, σαφώς, ευκρινώς // **~ de departe este până la magazin?** πόσο μακριά είναι μέχρι το μαγαζί; // **~ e lumea şi pământul** πάντα // **~ negru sub unghie** ένα τρίμμα, πολύ λίγο // **~ oricare altul** όσο και κάθε άλλο // **~ timp mai durează?** πόσο χρόνο θα διαρκέσει ακόμα; // **cu ~ mai repede cu atât mai bine** όσο γρηγορότερα τόσο καλύτερα // **nu atât ~...** όχι τόσο όσο... II. *προθ.* 1. όσο 2. ως προς 3. όσο για // **~ despre...** όσο για..., όσον αφορά..., ως προς... // **copacul era înalt ~ casa** το δέντρο ήταν ψηλό όσο το σπίτι III. *συνδ.* 1. όσο 2. τόσο όσο // **~ ai zice peşte** όσο να πεις κύμινο // **~ ce...** αμέσως που... // **~ e vreme frumoasă plimbă-te!** όσο είναι ο καιρός όμορφος κάνε περίπατο, περπάτα γι' αναψυχή // **~ mai mult** όσο το δυνατό περισσότερο // **~ nu face** όσο δεν κάνει // **~ o fi** όσο να'ναι // **~ pe ce...** όσο να..., παρά λίγο // **~ se poate de...** όσο είναι δυνατό να..., όσο το δυνατό (με κάθε προσπάθεια) // **era ~ pe-aci** ήταν στο σημείο να, λίγο έλειψε να // **nu era atât strâmt ~ incomod** όχι που ήταν στενό αλλά ήταν ενοχλητικό // **pe ~ îmi aduc aminte** όσο ενθυμούμαι // **se poartă frumos cu mine ~ ştie că-i sunt de folos** φέρνεται καλά σε μένα όσο ξέρει πως του είμαι ωφέλιμος
cât-ă, câți-te I. *αντ. ερωτ.* 1. *πόσος-η-ο* 2. τί; // **~ e ceasul?** τί ώρα είναι; // **în ~e ale lunii e azi?** πόσο του μηνός είναι σήμερα; // **pe ~ te prinzi?** σε πόσο βάζεις στοίχημα; II. *επίθ. αόρ.* πόσος-η-ο // **-ă frunză şi iarbă** σε μεγάλο αριθμό // **-ă vreme a trecut!** πόσος καιρός πέρασε! III. *αντ. αόρ.* πόσος-η-ο // **~ a fost s-a terminat** πόσο ήταν τελείωσε // **câte-n lună şi-n stele** απ'όλα, πολλών λογιών // **câtă mai...** κοτζάμ... (μεγάλος-η-ο) // **câți au venit, atâția au plecat** πόσοι ήρθαν, τόσοι έφυγαν
cât, câturi *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το πηλίκο(ν) (το αποτέλεσμα της διαίρεσης δύο αριθμών)
câte I. *επίρ.* 1. καθόσον 2. όπως 3. σύμφωνα με όσο // **după ~ îmi amintesc** καθόσον θυμάμαι II. *προθ.* ανά, από // **~ unul** ανά ένας // **au luat ~ un măr** πήραν από ένα μήλο // **două ~ două** ανά δύο // **la tragerea de ieri a loteriei naționale, numerele 82962 şi 169846 câştigă ~ 2.000.000 drahme** κατά τη χθεσινή κλήρωση του εθνικού λαχείου οι αριθμοί 82962 και 169846 κερδίζουν από 2.000.000 δραχμές // **unul ~ unul** ένας-ένας, ο ένας μετά τον άλλο
câtelea, câta I. *αντ. ερωτ.* πόσος-η-ο; // **al ~ a reuşit?** με ποια σειρά επέτυχε; (ποιός αριθμός πέτυχε;) // **al ~ eşti pe listă?** σε ποια σειρά είσαι στον κατάλογο; (σε ποιά σειρά είσαι κατάλογο;) // **pentru a câta oară?** για πόση φορά; // **al ~ caz?** ποιά περίπτωση (είναι;) II. *επίθ. ερωτ.* πόσος-η-ο; // **a câta casă?** ποιο σπίτι στη σειρά;
câteodată *επίρ.* 1. κάποτε 2. ενίοτε 3. κάποια φορά, κάποτε κάποτε, πού και πού
câteşi- *σαν πρώτο συνθετικό λέξεων σημαίνει:* 1. όλοι -ες-α 2. όλοι-όλοι (όλοι μαζί) 3. ταυτόχρονα ο καθένας χωριστά και όλοι μαζί // **-trei** και οι τρεις, και τα τρία // **-patru** και οι τέσσερις και τα τέσσερα
câtime, câtimi *ουσ. θηλ.* η ποσότητα, ο αριθμός, το μέγεθος, ο όγκος
câtuşi *επίρ.* 1. με κανέναν τρόπο 2. καθόλου 3. ποσώς 4. σε καμιά περίπτωση 5. στο ελάχιστο, ούτε τόσο λίγο // **~ de puțin** ούτε στο ελάχιστο, καθόλου
câtva, câtăva, câțiva, câteva I. *αντ. αόρ.* 1. κάμποσος-η-ο 2. μερικός-ή-ό // **câțiva înțeleg** μερικοί καταλαβαίνουν II. *επίθ. αόρ.* 1. μερικός-

ή-ό, κάμποσος-η-ο 2. λίγος-η-ο // ~ **timp** κάμποσος καιρός // **câteva zile** μερικές μέρες // **de câteva clipe** εδώ και λίγες στιγμές

ce I. *αντ. ερωτ. αμετάβλ.* τί;, γιατί; // ~ **ai?** τί έχεις; // ~ **fel de rochie doriți?** τί είδους φουστάνι θέλετε; // ~ **fel de om este?** τί είδους άνθρωπος είναι; // **ce mai faci?** τί κάνεις; // ~ **vrei?** τί θέλεις; // ~**! vrei să spui că n-ai fost?** τί! θέλεις να πεις πως δεν ήσουν; // **de ~ nu?** γιατί όχι; // **de ce, de nece...** γιατί... (για να κλείσουμε τη συζήτηση) // **la ~?** σε τί; //**la ~ bun?** τί το όφελος; II. *επιρρηματικά* πόσος, πόσο, το, γιατί // **~aş mai râde să te văd păcălit** πόσο θα γελούσα να σ'έβλεπα γελασμένο // **cât pe ~** είναι στο σημείο να... // **din ~ în ~** όλο και πιο, όλο και περισσότερο // **numai ~** μόνο που, μόλις // **te miri ~** απορείς γιατί (για κάτι) III. *συνδ.* τι, γιατί, άμα, μόλις // **a şti ~ şi cum** το να ξέρεις «τί» και «πώς»// **nu mai ştia ~ să facă de bucurie** δεν ήξερε τί να κάνει από χαρά // **nu văd de ~ te superi** δεν βλέπω γιατί θύμωνες IV. *αντ. αναφ.* 1. που, γιατί, ό,τι, όσο που 2. τι 3. όλα όσα // **ființă ticăloasă ~ eşti** αχρείο πρόσωπο που είσαι // **ce-i drept** ότι είναι σωστά, δίκαια // **ceea ~ spui este adevărat** ό,τι λες είναι αληθινά (αληθές) // **n-ai pentru ce** δεν έχεις γιατί // **pe zi ~ trece** όσο περνάει η μέρα // **să aduce ~ trebuie** να φέρεις ό,τι χρειάζεται V. *αντ. αόρ.* 1. που 2. κατιτί 3. ό,τι και να, ό,τι και αν 4. το γιατί, τι // ~ **zici** που λες // **a stat ~ a stat** κάθησε που κάθησε // **nu-i cine ştie ~** δεν είναι και κάτι τι (και ποιος ξέρει τι) // **nu ştiu ~** δεν ξέρω το γιατί (την αιτία) // **un ~ anume** ένα ορισμένο «τι» // **un mare ~** ένα μεγάλο «τι» // **zică cine ~ vrea** ας λέει κάποιος ό,τι δήποτε

cea *επιφ.* 1. «τσεα!», κραυγή, ξεφωνητό στα βόδια που οργώνουν, να βαδίσουν προς τα δεξιά 2. προς τα δεξιά

ceacâr-ă, ceacâri-e *επίθ.* τσακίρικος-η-ο, αλλοίθωρος -η-ο

ceac-pac *επίρ. (οικ.)* έτσι κι έτσι, μέτρια

ceafă, cefe *ουσ. θηλ.* ο σβέρκος, ο αυχένας, ο τράχηλος // **când ți-oi vedea ceafa** δε θα το δεις με τα μάτια σου

ceahlău, ceahlăi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο γυπαετός

ceai, ceaiuri *ουσ. ουδ.* 1. το τσάι 2. το τεϊοδένδρον 3. το ρόφημα απ'τα φύλλα τσαγιού // ~ **dansant** το τσάι με χορό, το πάρτι // **invitație la ~** η πρόσκληση σε τσάι

ceainărie, ceainării *ουσ. θηλ.* το τεϊοπωλείον

ceainic, ceainice *ουσ. ουδ.* η τσαγιέρα, το τσαγιερό, η τεϊοδόχη

ceam, ceamuri *ουσ. ουδ.* το ρυμουλκημένο ποταμόπλοιο με μεγάλες και ανοιχτές αποθήκες για τη μεταφορά πετρών ή άμμου

ceangău, ceangăi *ουσ. αρσ. πληθ.* «οι τσαγκοί» ονομασία ενός ουγγρικής καταγωγής πληθυσμού εγκαταστημένου στη Ρουμανία και στην Νότιο Βεσσαραβία

ceapă, cepe *ουσ. θηλ.* το κρεμμύδι // **o legătură de ~** ένα δεμάτι κρεμμύδια // **nu face nici cât o ~ degerată** για κάτι που δεν έχει αξία

ceapraz, ceaprazuri *ουσ. ουδ.* το σειρήτι, τα τσαπράζια, τα κεντίδια από κλωστές, ταινίες ή φούντες στα στρατιωτικά ρούχα

ceaprazar, ceaprazari *ουσ. αρσ.* ο τσαπραζάς

ceaprazărie *ουσ. θηλ.* το τσαπράζικο, τα τσαπράζικα

ceară *ουσ. θηλ.* το κερί // ~ **de parchet** το κερί από παραφίνη για το παρκέ, το κερί για λούστρο παρκέ

cearcă, cearcăne *ουσ. ουδ.* 1. ο μαύρος κύκλος γύρω από τα μάτια (όταν ο άνθρωπος είναι κουρασμένος ή άρρωστος) 2. *αστρ.* η άλως

ceardaş, ceardaşuri *ουσ. ουδ.* «το τσάρντας», ο εθνικός ουγγρικός χορός και η μελωδία αυτού του χορού

cearşaf, cearşafuri *ουσ. ουδ.* το σεντόνι // **am schimbat -urile** άλλαξα τα σεντόνια

ceartă, certuri *ουσ. θηλ.* 1. το μάλωμα, η φιλονικία 2. η διένεξη, η διαμάχη 3. ο τσακωμός, το τσάκωμα, ο καβγάς 4. ο διαπληκτισμός, η λογομαχία // **a căuta cearta cu lumânarea** πάω φιρί-φιρί για καυγά // **se ia la ~ cu toți** καυγαδίζει / μαλώνει / τσακώνεται με όλους

ceas, ceasuri *ουσ. ουδ.* 1. η ώρα 2. καιρός, στιγμή 3. το ρολόγι, το ωρολόγιο, το ρολόι // ~ **bun (rău)** η ώρα η καλή (κακή), η τυχερή ή άτυχη ώρα // ~ **de mână** το ρολόι του χεριού // **-ul meu merge înainte** το ρολόι μου πάει μπροστά // **a se da de -ul morții** βρίσκομαι σε αγωνία, παλεύω με το θάνατο // **cât este -ul?** τί ώρα είναι; // **cu un ~ mai devreme** μια ώρα αρχύτερα // **în -ul al doisprezecelea** στην τελευταία ώρα // **la -ul ăsta?** τέτοια ώρα; // **peste un ~** μετά από μιαν ώρα // **să fie într-un ~ bun** ας είναι η ώρα η καλή // **treaba merge ca -ul** η δουλειά πάει ρολόι

ceaslov, ceasloave *ουσ. ουδ.* το ωρολόγιο *(βιβλίο που περιέχει τις ακολουθίες των ωρών)*

ceasornic, ceasornice I. *ουσ. ουδ.* το ρολόγι, το ωρολόγιο // ~ **de pontaj** το ρολόγι για ποντάρισμα II. *επίθ.* **de ~** ωρολογιακός-ή-ό // **industria de ceasornice** η ωρολογοποιία (η βιομηχανία κατασκευής ρολογιών) // **mecanism de ~** ο ωρολογιακός μηχανισμός

ceasornicar, ceasornicari *ουσ. αρσ.* ο ρολογάς, ο ωρολογάς, ο ωρολογοποιός

ceasornicărie *ουσ. θηλ.* το ρολογάδικο, το ωρολογοποιείο, το εργαστήριο του ωρολογοποιού

ceaşcă, ceşti *ουσ. θηλ.* το φλιτζάνι

ceată, cete *ουσ. θηλ.* 1. η ομάδα, το σύνολο ανθρώπων 2. η ορδή 3. η στρατιά 4. η συμμορία, η σπείρα 5. το πλήθος

ceață, cețuri *ουσ. θηλ.* η ομίχλη, η καταχνιά, η αντάρα, η αχλύς // **se lasă ~** πέφτει ομίχλη // **se ridică ceața** σηκώνεται η ομίχλη

ceaun, ceaune *ουσ. ουδ.* η μικρή χύτρα, το καζανάκι, το τσουκάλι

ceauş, ceauşi *ουσ. αρσ.* ο τσαούσης

cec, cecuri *ουσ. ουδ.* 1. το τσεκ, η τραπεζική επιταγή 2. *(ιατρ.)* το τυφλό έντερο

cecitate *ουσ. θηλ.* η τυφλότητα, η τύφλωση

ceda, cedez I. *ρ. μετ.* 1. παραχωρώ, μεταβιβάζω κάποιο δικαίωμα που μου ανήκει σε κάποιον άλλο 2. εκχωρώ 3. παραιτούμαι από την κατοχή κάποιου πράγματος 4. δίνω δίκαιο σε κάποιον, συναινώ // **a ~ locul** παραχωρώ τη θέση II. *ρ. αμ.* 1. (για αρρώστια) υποχωρώ 2. (για πράγματα) δεν αντέχω σε πίεση ή σε βάρος, υποκύπτω 3. ενδίδω, είμαι ενδοτικός-ή-ό // **durerea a cedat** ο πόνος υποχώρησε

cedare, cedări *ουσ. θηλ.* 1. η ένδοση 2. η παραχώρηση 3. η υποχώρηση // **unica ~** η μοναδική παραχώρηση

cedent, cedenți *ουσ. αρσ. (νομ.)* 1. ο παραχωρητής, ο μεταβιβαστής, ο ενδοτικός 2. ο εκχωρητής
cedru, cedri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κέδρος
cefalee *ουσ. θηλ.* ο κεφαλόπονος, ο πονοκέφαλος, η κεφαλαλγία
cefalic-ă, cefalici-ce *επίθ.* κεφαλικός-ή-ό // **arteră -ă** η κεφαλική αρτηρία (η καρωτίδα)
cefalită *ουσ. θηλ.* η εγκεφαλιτίδα
cefalopode *ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.)* τα κεφαλόποδα
cefalorahidian-ă, cefalorahidieni-e *επίθ.* κεφαλονωτιαίος-α-ο // **lichid ~** το κεφαλονωτιαίο υγρό // **regiunea -ă** η κεφαλονωτιαία ζώνη
ceferist-ă, ceferişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* σιδηροδρομικός-ή (ο, η), ήταν η ειδική ονομασία για τους σιδηροδρομικούς στη Ρουμανία (υπάλληλοι ή εργάτες) προερχόμενη από τα αρχικά γράμματα **C.F.R.**, οι ρουμανικοί σιδηρόδρομοι
cegă, cegi *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* ο οξύρρυγχος, «η τσέγκα», το ψάρι γλυκού νερού με μακρουλό και αιχμηρό μουσούδι
ceh-ă, cehi-e Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τσέχος-α (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* τσέχικος-η-ο ΙΙΙ. *επίρ.* τσέχικα
cehoslovac-ă, cehoslovaci-ce Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τσεχοσλοβάκος-α (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* τσεχοσλοβακικός-ή-ό
cel (cea, cei, cele) Ι. *επίθ. δεικτ.* 1. εκείνος-η-ο 2. άλλος-η-ο // **cea lume** ο άλλος κόσμος // **ia în brațe cea căldare** πάρε στην αγκαλιά σου εκείνο τον κουβά ΙΙ. *αρθ. δεικτ. (επιθετικό)* ο, η, το, οι, τα // **~ de al doilea copac** το δεύτερο δέντρο // **~ mult** το πολύ-πολύ // **~ puțin** το ελάχιστον, τουλάχιστον // **cele trei fete** οι τρεις κοπέλες // **Ştefan ~ Mare** ο Στέφανος ο Μέγας // **ziua cea bună se cunoaşte de dimineață** η καλή ημέρα φαίνεται από το πρωί ΙΙΙ. *αντων. δεικτ.* **~ care vine** αυτός που έρχεται // **Cel de sus** ο Ύψιστος // **cei care rămân** αυτοί που μένουν // **în cele din urmă** εν τέλει, τελικά
cela (ceea, ceia, celea) *αντων. δεικτ.* 1. εκείνος-η-ο 2. αυτός-ή-ό // **~ care munceşte** εκείνος που δουλεύει // **ceea ce...** ό,τι... // **ceea ce îl asigura** αυτό που τον σιγούρευε // **ceea este verişoara mea** εκείνη είναι η εξαδέλφη μου // **cele ce...** αυτά που... // **alte cele** άλλα // **multe cele** πολλά // **toate cele** όλα
celafibră, celafibre *ουσ. θηλ.* η υφαντική ίνα από κυτταρίνη, το τσελβόλ
celălalt (cealaltă, ceilalți, celelalte) Ι. *αντων. δεικτ.* 1. άλλος-η-ο 2. έτερος-έρα-ερο ΙΙ. *επίθ. δεικτ.* 1. άλλος-η-ο 2. λοιπός-ή-όν 3. έτερος-έρα-ερον
celebra, celebrez *ρ. μετ.* 1. τελώ, γιορτάζω 2. τελετουργώ, εορτάζω, ιερουργώ, πανηγυρίζω
celebrare, celebrări *ουσ. θηλ.* 1. η τελετουργία, η τέλεση, η τελετή 2. ο εορτασμός, η ιερουργία, ο πανηγυρισμός
celebritate, celebrități *ουσ. θηλ.* 1. η διασημότητα, η διασημότης 2. η φήμη 3. η έξοχη προσωπικότητα 4. η επισημότητα 5. η υπόληψη
celebru-ă, celebri-e *επίθ.* 1. περίφημος-η-ο, διάσημος-η-ο, ονομαστός-ή-ό, περιβόητος-η-ο, ξακουστός-ή-ό 2. περιφανής-ής-ές, περίβλεπτος-η-ο // **filozof ~** διάσημος φιλόσοφος
celenterate *ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.)* τα κοιλεντερωτά
celeritate, celerități *ουσ. θηλ.* η ταχύτητα, η γρηγοράδα, η γοργάδα, η γοργότητα, η σπουδή
celest-ă, celeşti-ste *επίθ.* 1. ουράνιος-ια-ιο 2. *μτφ.* υπέροχος-η-ο, εξαίρετος-η-ο
celestin, celestini *ουσ. αρσ.* ο καλόγερος ενός καθολικού μοναχικού τάγματος
celibat *ουσ. ουδ.* η αγαμία, η κατάσταση του ανύπαντρου
celibatar-ă, celibatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανύπαντρος-η (ο, η), άγαμος-η (ο, η), εργένης-ισσα (ο, η), μπεκιάρης-ισσα (ο, η)
celofan, celofane *ουσ. ουδ.* το σελοφάν (χημικό προϊόν σα φύλλο χαρτιού άσπρο και διάφανο, λεπτό και πλατύ, αδιάβροχο, χρησιμοποιείται στη συσκευασία, στο αμπαλάρισμα)
celofibră, celofibre *ουσ. θηλ.* το τσελβόλ, το τεχνητό υφαντικό νήμα από κυτταρίνη
celt-ă, celți-te Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κέλτης-ισσα (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* κελτικός-ή-ό
celtic-ă, celtici-ce *επίθ.* 1. κελτικός-ή-ό 2. η κελτική γλώσσα
celular-ă, celulari-e *επίθ. (ανατ.)* κυτταρικός-ή-ό // *νομ.* **regim ~** ο κανονισμός κελιού (σε φυλακή)// *τεχ.* **siloz ~** το κυτταρικό σιλό (για τη διατήρηση σιτηρών)
celulă, celule *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. το κύτταρο 2. το κελλίον (φυλακής), το κελί 3. η κυψέλη, η κοιλότητα της κηρήθρας όπου οι μέλισσες αφήνουν το μέλι ή τα αυγά τους 4. *μτφ.* το βασικό συστατικό στοιχείο κάθε οργανωμένου συνόλου 5. *(πολ.)* ο πυρήνας // **~ adipoasă** το λιπώδες κύτταρο // **~ de siloz** το σιλό (το οικοδόμημα για διατήρηση σιτηρών) // **~ fusiformă** το ατρακτοειδές κύτταρο, το ατρακτοκύτταρο
celuloid, celuloide *ουσ. ουδ.* το σελλουλόιντ· (η διάφανη ουσία που χρησιμοποιείται στην κατασκευή φωτογραφικών φιλμ, κ.λ.π.)
celuloză *ουσ. θηλ.* η κυτταρίνη
celulozic-ă, celulozici-ce *επίθ.* κυτταρινοειδής-ής-ές
cementa, cementez *ρ. μετ. (τεχ.)* ενανθρακώνω, υποβάλλω θερμοχημικώς σε επεξεργασία τους μαλακούς χάλυβες προσθέτοντάς τους σκόνη από άνθρακα, χρώμιο, κ.λ.π. για να γίνουν πιο σκληροί και πιο ανθεκτικοί
cementare, cementări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η απανθράκωση, η σκλήρυνση των μαλακών μετάλλων κατόπιν θερμοχημικής επεξεργασίας
cenaclu, cenacluri *ουσ. ουδ.* ο όμιλος λογίων, η ένωση, η λέσχη
cenestezie *ουσ. θηλ.* η κιναίσθηση (η γενική αίσθηση της ιδίας ύπαρξης)
cenotaf, cenotafe *ουσ. ουδ.* το κενοτάφιο
cens, censuri *ουσ. ουδ.* 1. η απογραφή (στους Ρωμαίους) 2. το ενοίκιο (το ποσό για το νοίκιασμα κινητού ή ακινήτου πράγματος) που πληρώνει ο ενοικιαστής στον ιδιοκτήτη (στο Μεσαίωνα) 3. το χρηματικό ποσό φόρου που έδινε το δικαίωμα σε κάποιον να είναι εκλογέας (στους νεώτερους χρόνους)
cent, cenți *ουσ. αρσ.* το σεντ (το εκατοστό του δολαρίου)
centaur, centauri *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Κένταυρος (οι Κένταυροι)
centaură, centaure *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το κενταύριο (φυτό)
centenar, centenare *ουσ. ουδ.* η εκατονταετηρίδα, η εκατοστή επέτειος από κάποιο γεγονός

centenar-ă, centenari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκατοστάρης-άρα (ο, η) II. *επίθ.* εκατονταετής-ής -ές
centezimal-ă, centezimali-e *επίθ.* εκατοστός-ή-ό, εκατοστιαίος-αία-αίο // **grad** ~ το εκατοστό μέρος της ορθής γωνίας
centigrad-ă, centigrade I. *επίθ.* εκατοντάβαθμος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* η υποδιαίρεση ίση με το εκατοστό του βαθμού
centigram, centigrame *ουσ. ουδ.* το εκατοστόγραμμο
centilitru, centilitri *ουσ. αρσ.* το εκατόλιτρο
centimă, centime *ουσ. θηλ.* το εκατοστό, το λεπτό (του φράγκου, κ.λ.π.) // *έκφρ.* **nici o** ~ ούτε ένα λεπτό
centimetru, centimetri *ουσ. αρσ.* 1. το εκατοστόμετρο, ο πόντος 2. η μεζούρα (το μέτρο των ραπτών)
centiron, centiroane *ουσ. ουδ.* ο στρατιωτικός ζωστήρας, η στρατιωτική ζώνη από την οποία κρεμιέται το σπαθί
centra, centrez *ρ. μετ.* 1. κεντροθετώ, κεντράρω 2. φέρνω δύο μηχανές στον ακριβό τους ρυθμό προκειμένου να λειτουργήσουν σαν ένα ενιαίο σύνολο 3. *αθλ.* σεντράρω, στέλνω τη μπάλα από την άκρη του γηπέδου στο κέντρο αυτού (ποδόσφαιρο) 4. *μτφ.* κατευθύνω μια ενέργεια προς ένα ορισμένο σκοπό
central-ă, centrali-e I. *επίθ.* κεντρικός-ή-ό // **strada -ă** η κεντρική οδός II. *ουσ. θηλ.* 1. η κεντρική, ελεγκτική οργάνωση σ'έναν ορισμένο τομέα δράσεως 2. η συγκρότηση τεχνικών εγκαταστάσεων για την κεντρική παραγωγή ενέργειας η κάποιας τεχνολογικής διαδικασίας 3. το κέντρο τηλεπικοινωνιακών μηχανημάτων // ~ **atomică** ο ατομικός σταθμός παραγωγής ατομικής ενέργειας // ~ **hidroelectrică** ο υδροηλεκτρικός σταθμός // ~ **industrială** η κεντρική βιομηχανική οργάνωση ενός ορισμένου κλάδου // ~ **telefonică** το τηλεφωνικό κέντρο
centralism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο συγκεντρωτισμός // ~ **democratic** ο δημοκρατικός συγκεντρωτισμός (δηλ. η κεντρική ηγεσία)
centralist-ă, centralişti-ste I. *επίθ.* συγκεντρωτικός-ή-ό II. *επίρ.* συγκεντρωτικά
centraliza, centralizez *ρ. μετ.* 1. συγκεντρώνω, επικεντρώνω, συγκεντροποιώ 2. υποτάσσω σε κεντρική ηγεσία 3. συνενώνω στο ίδιο σημείο
centralizare, centralizări *ουσ. θηλ.* ο συγκεντρωτισμός // *(οικον.)* ~ **a capitalului** η συγκέντρωση του κεφαλαίου
centralizator-oare, centralizatori-oare I. *επίθ.* συγκεντρωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο συνοπτικός πίνακας (το έγγραφο στο οποίο συγκεντρώνονται διάφορα δεδομένα)
centrare, centrări *ουσ. θηλ.* 1. η κέντρωση 2. η επικέντρωση, ο προσδιορισμός του κέντρου 3. *(αθλ.)* το σεντράρισμα (στο ποδόσφαιρο), η σέντρα
centrat-ă, centraţi-te *επίθ.* επίκεντρος-η-ο, τοποθετημένος στο κέντρο
centrifug-ă, centrifugi-ge I. *επίθ.* φυγόκεντρος-η-ο // **forţă -ă** η φυγόκεντρη δύναμη // **mişcare -ă** η φυγόκεντρη κίνηση // **pompă -ă** η φυγόκεντρη αντλία II. *ουσ. θηλ.* η φυγοκεντρική (η μηχανή για αποχωρισμό των διαφορώνσυστατικών από ένα υγρό με τη βοήθεια της φυγόκεντρης δύναμης)
centrifuga pers. 3 centrifughează *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* απομακρύνω από το κέντρο
centrifugal-ă, centrifugali-e *επίθ.* φυγοκεντρικός-ή-ό
centrifugare *ουσ. θηλ.* η απομάκρυνση από το κέντρο· η ενέργεια της φυγόκεντρης δύναμης
centripet-ă, centripeţi-te *επίθ.* κεντρομόλος-ος-ο, που τείνει προς το κέντρο // **forţă -ă** η κεντρομόλος δύναμη
centrism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η κοινωνική τάση προς το κέντρο, η κεντρώα παράταξη (η ιδεολογία της σοσιαλδημοκρατίας)
centrist-ă, centrişti-ste *επίθ. (πολ.)* κεντρώος-α-ο
centrozom, centrozomi *ουσ. αρσ.* το κεντρόσωμα (το κοκκοειδές σωμάτιο που βρίσκεται μέσα στο πρωτόπλασμα κοντά στον πυρήνα του κυττάρου)
centru, centre, centri I. *ουσ. ουδ.* το κέντρο // ~ **de greutate** το κέντρο βάρους // **~-dreapta** η κεντρο-δεξιά // ~ **industrial** το βιομηχανικό κέντρο // ~ **universitar** το πανεπιστημιακό κέντρο // **-l cercului** το κέντρο του κύκλου // **-l puterii administrative** το κέντρο της διοικητικής εξουσίας // **de** ~ κεντρικός-ή-ό, κεντρώος-α-ο // **în -l atenţiei** στο κέντρο της προσοχής // **~-stânga** η κεντρο-αριστερά II. *ουσ. αρσ.* 1. το κέντρο 2. *μτφ.* ο ομφαλός // *(αθλ.)* ~ **înaintaş** ο σεντερφόρ (στο ποδόσφαιρο)// ~ **nervos** το νευρικό κέντρο
centuplu-ă, centupli-e *επίθ.* εκατονταπλός-ή-ό, εκατονταπλάσιος-ια-ιο
centură, centuri *ουσ. θηλ.* η ζώνη, η λωρίδα, το λουρί, ο ζωστήρας, το ζωνάρι // ~ **de beton** η επιμήκης από μπετόν-αρμέ ζώνη για σύνδεση ανάμεσα στους τοίχους // ~ **de fortificaţii** η οχυρωματική ζώνη (που κάνει μια τοποθεσία οχυρή) // *αστρ.* ~ **de radiaţie** η ζώνη ακτινοβολίας // ~ **de oţel** η χαλύβδινη λωρίδα (που δένει τις πλευρές του πλοίου) // ~ **de siguranţă** η ζώνη ασφαλείας // *ανατ.* ~ **scapulară** η ωμική ζώνη // **centura de salvare** το σωσίβιο // *αθλ.* **centura ombilicului** η ομφαλική ζώνη (όπου δεν επιτρέπονται οι γροθιές στο μποξ) // **linia de** ~ η περίμετρος της πόλης, η περιφέρεια
centurie, centurii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η εκατονταρχία, η κεντυρία
centurion, centurioni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο εκατόνταρχος, ο κεντυρίων
cenuşar, cenuşare *ουσ. ουδ.* το σταχτοδοχείο
cenuşă *ουσ. θηλ.* 1. η στάχτη 2. η τέφρα // ~ **vulcanică** η ηφαιστειογενής τέφρα // **a arunca ~ în ochi** εξαπατώ επιτήδεια, αποπλανώ // **a-i lua cuiva şi cenuşa din vatră** του τα παίρνω όλα // **a-şi pune ~ în cap** μετανοώ, μεταμελώ, αναγνωρίζω την ενοχή μου // **a se preface în** ~ μετατρέπω σε στάχτη
cenuşăreasă, cenuşărese *ουσ. θηλ.* η Σταχτοπούτα
cenuşiu-ie, cenuşii *επίθ.* σταχτής-ιά-ί, φαιός-ά-ό, γκρίζος-α-ο // **culoare cenuşie** το σταχτί χρώμα // **faţă cenuşie** η σταχτιά όψη // *ανατ.* **materie cenuşie** η φαιά ουσία
cenzitar-ă, cenzitari-e *επίθ.* περιουσιακός-ή-ό // **sistem electoral** ~ το εκλογικό σύστημα με βάση την περιουσία (το ποσό του φόρου που δίνει σε κάποιον το δικαίωμα να είναι εκλογέας)

cenzor, cenzori *ουσ. αρσ.* 1. ο ελεγκτής 2. ο τιμητής (Ρώμη) 3. ο κήνσωρ 4. ο λογοκριτής
cenzura, cenzurez *ρ. μετ.* λογοκρίνω, κάνω λογοκρισία
cenzurabil-ă, cenzurabili-e *επίθ.* που υπόκειται στη λογοκρισία
cenzurare, cenzurări *ουσ. θηλ.* η λογοκρισία, ο έλεγχος
cenzurat-ă, cenzurați-te *επίθ.* λογοκριμένος-η-ο
cenzură, cenzuri *ουσ. θηλ.* η λογοκρισία, ο έλεγχος από την πολιτεία του τύπου, των βιβλίων, των ραδιοφωνικών εκπομπών, της τηλεοράσεως, των θεατρικών έργων, κ.α., πριν εκδοθούν ή παρουσιαστούν στο κοινό
cep, cepuri *ουσ. ουδ.* 1. η τάπα βαρελιού 2. η κάνουλα 3. η άκρη του σωλήνα που έχει απ' έξω, τις χαραγιες για βίδωμα
cepuit *ουσ. ουδ.* η τοποθέτηση της κανούλας ενός βαρελιά
cepuşoară, cepuşoare *ουσ. θηλ.* το κρεμμυδάκι
cer, ceri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η άγρια βαλανιδιά
cer, ceruri *ουσ. ουδ.* ο ουρανός, τα ουράνια, οι ουρανοί // **~ albastru** ο γαλανός ουρανός // **~ înstelat** ο έναστρος ουρανός // *ανατ.* **-ul gurii** ο ουρανίσκος // **a fi în al şaptelea ~** είναι στον έβδομο ουρανό (είναι στα ουράνια, δηλ. χαρούμενος-η) // **a pica din ~, a cădea din ~** πέφτω απ'τον ουρανό, ουρανοκατεβαίνω (για κάτι απροσδόκητο, ανέλπιστο) // **a ridica în slava -ului** υψώνω στου ουρανού τη δόξα (επαινώ κάποιον ή κάτι) // **ca de la ~ la pământ** σαν από τον ουρανό στη γη // **între ~ şi pământ** ανάμεσα ουρανού και γης // **nu se face gaură în ~** δε γίνεται τρύπα στον ουρανό (δηλαδή δεν είναι κανένα κακό) // **păsările -ului** τα πουλιά του ουρανού // **sub -ul liber** υπό τη σκέπη του ουρανού (δηλαδή ακάλυπτος, αστέγαστος)
ceramic-ă, ceramici-ce *επίθ.* κεραμεικός-ή-ό
ceramică *ουσ. θηλ.* 1. η κεραμική, η αργιλοπλαστική 2. η κεραμική τέχνη
ceramist-ă, ceramişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κεραμοποιός
cerat-ă, cerați-te *επίθ.* κέρινος-η-ο, κηρωτός-ή-ό // **alifie -ă** η κηραλοιφή // **hârtie -ă** το κηρόχαρτο, το αδιάβροχο χαρτί για το τύλιγμα τροφίμων // **tăbliță -ă** η κέρινη πινακίδα
cerb, cerbi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το ελάφι
cerber, cerberi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο κέρβερος 2. *μτφ.* ο φύλακας
cerbice *ουσ. θηλ.* ο αυχένας, ο τράχηλος // **a fi tare de ~** είμαι πεισματάρης, ανένδοτος
cerbicie *ουσ. θηλ.* 1. το πείσμα, η αδιαλλαξία 2. η επιμονή
cerboaică, cerboaice *ουσ. θηλ.* η ελαφίνα
cerc, cercuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κύκλος, ο γύρος 2. η περιστροφή, η περιφέρεια κύκλου 3. ο κλοιός, το στεφάνι, ο σιδερένιος κυκλικός δεσμός 4. ο βαθμιδωτός κύκλος // **~ circumscris** ο περιφερειακός κύκλος // **~ de busolă** ο δείκτης της πυξίδας // **~ de butoi** το στεφάνι βαρελιού, το τσέρκι // **~ de prieteni** η συναναστροφή, η παρέα // **~ intim** ο στενός κύκλος (ομάδα ανθρώπων που αποτελούν παρέα) // **~ polar** ο αρκτικός κύκλος // *μτφ.* **~ studențesc** ο φοιτητικός κύκλος // **~ vicios** ο φαύλος κύκλος // **-ul roții** ο κύκλος του τροχού // **-uri concentrice** οι ομόκεντροι κύκλοι // **-uri conducătoare** οι ηγετικοί κύκλοι, οι ιθύνοντες κύκλοι // **a se juca cu -ul** παίζει με τη στεφάνη, με το τσέρκι // **în ~** κυκλικός -ή-ό, κυκλικά // **raza -ului** η ακτίνα κύκλου
cercănat-ă, cercănați-te *επίθ.* με μαύρο κύκλο γύρω από τα μάτια (άνθρωπος κουρασμένος ή άρρωστος)
cercel, cercei *ουσ. αρσ.* το σκουλαρίκι
cerceluş, cerceluşi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φούξια (διακοσμητικό φυτό με κόκκινα λουλούδια)
cerceta, cercetez I. *ρ. μετ.* 1. ερευνώ, εξετάζω, ψάχνω, ανιχνεύω, διερευνώ, αναζητώ, εξερευνώ, αναδιφώ, γυρεύω 2. ανακρίνω, υποβάλλω κάποιον σε δικαστική εξέταση // **a ~ arhivele statului** αναδιφώ τα αρχεία του κράτους // **a ~ cauzele** αιτιολογώ, εξετάζω και βρίσκω τις αιτίες // **a ~ cu migală** εξονυχίζω, εξιχνιάζω κάτι σκοτεινό με προσεκτική έρευνα II. *ρ. μέσο* εξετάζομαι, υποβάλλομαι σε εξέταση
cercetare, cercetări *ουσ. θηλ.* 1. η έρευνα, η αναδίφηση, η αναζήτηση, το ψάξιμο, η εξέταση 2. η ανίχνευση, η διερεύνηση, η εξιχνίαση, η εξερεύνηση 3. η ανάκριση // **adâncirea cercetării** η εμβάθυνση της έρευνας // **studii şi cercetări** μελέτες και έρευνες
cercetaş-ă, cercetaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η πρόσκοπος, η προσκοπίνα 2. ανιχνευτής-τρια (ο,η)
cercetăşie *ουσ. θηλ.* ο προσκοπισμός
cercetător-oare, cercetători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ερευνητής-τρια (ο, η), εξερευνητής-ήτρια (ο, η) // **~ ştiințific** ο επιστημονικός ερευνητής II. *επίθ.* ερευνητικός-ή-ό, εξερευνητικός-ή-ό, διευρευνητικός-ή-ό, ανιχνευτικός-ή-ό III. *επίρ.* ερευνητικά, διερευνητικά, ανιχνευτικά
cercevea, cercevele *ουσ. θηλ.* 1. το τελάρο 2. το περβάζι 3. το πλαίσιο πόρτας, παραθυριού, κ.λ.π.
cerchez-ă, cerchezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τσερκέζος -α (ο, η) II. *επίθ.* τσερκέζικος-η-ο (για τον πληθυσμό της Τσερκεζίας, αυτόνομης περιοχής της Ρωσίας)
cercui, cercuiesc I. *ρ. μετ.* 1. σφίγγω τα στεφάνια στο βαρέλι, περιβάλλω με στεφάνια το βαρέλι 2. περιτριγυρίζω, περιζώνω, περικυκλώνω II. *ρ. αμ.* τοποθετώ σε κύκλο, βάζω σε κύκλο, σχηματίζω κύκλο
cercuială, cercuieli *ουσ. θηλ.* το περιτριγύρισμα, το περίζωμα, η κύκλωση, η περικύκλωση
cercuire, cercuiri *ουσ. θηλ.* 1. η περικύκλωση 2. το περιτριγύρισμα
cerculeț, cerculețe *ουσ. ουδ.* το μικρό τσέρκι, το μικρό στεφάνι, ο μικρός κύκλος
cerdac. cerdace *ουσ. ουδ.* 1. η βεράντα, ο εξώστης 2. το περίπτερο, το χαγιάτι, το κιόσκι 3. το μικρό σκεπασμένο κτήριο
cere, cer *μετοχ.* cerut *ρ. μετ.* ζητώ // **a ~ ajutor** ζητώ βοήθεια // **a ~ mâna** ζητώ το χέρι // **a ~ stele fripte şi smochine rupte din pomii Rusalimului** ζητάει κράνα του Αντριγιά // **a ~ voie** ζητώ άδεια // **el ~ iertare** αυτός ζητά συγχώρηση // **el a cerut cuvântul** αυτός ζήτησε το λόγο
cereală, cereale *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα δημητριακά, τα σιτηρά // **fiertură de cereale** ο χυλός
cerealier-ă, cerealieri-e *επίθ.* δημητριακός-ή-ό
cerealist, cerealişti *ουσ. αρσ.* ο έμπορος δημητριακών καρπών

cerebel, cerebele *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η παρεγκεφαλίς
cerebral-ă, cerebrali-e *επίθ.* 1. εγκεφαλικός-ή-ό 2. διανοητικός-ή-ό // *(ανατ.)* **cerebrospinal-ă** επιθιεγκεφαλονωτιαίος-α-ο // **activitate -ă** διανοητική δραστηριότητα // **congestie -ă** η εγκεφαλική συμφόρηση // **hemoragie -ă** η εγκεφαλική αιμορραγία
ceremonial, ceremoniale *ουσ. ουδ.* 1. η εθιμοτυπία 2. το τυπικό, οι κανόνες που εφαρμόζονται στις επίσημες εκδηλώσεις και εμφανίσεις // **şeful -lului** ο τελετάρχης
ceremonie, ceremonii *ουσ. θηλ.* η τελετή, η πομπή, η ιεροτελεστία // **~ de dezvelire** τα αποκαλυπτήρια // **~ oficială** η επίσημη τελετή // **maestru de ceremonii** ο τελετάρχης
ceremonios-oasă, ceremonioşi-oase I. *επίθ.* εθιμοτυπικός-ή-ό, λειτουργικός-ή-ό, τυπικός-ή-ό II. *επίρ.* εθιμοτυπικά
cerere, cereri I. *ουσ. θηλ.* 1. η ζήτηση, η αίτηση 2. η απαίτηση, η διεκδίκηση, η αξίωση // **~ în căsătorie** η αίτηση σε γάμο // *οικον.* **~ şi ofertă** η ζήτηση και προσφορά // **am adresat o ~** έκανα αίτηση/ αναφορά/ υπόμνημα (έγγραφο) // **lipsă de ~** η έλλειψη ζήτησης II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** σε ζήτηση, μόλις ζητηθεί
ceresc-ească, cereşti *επίθ.* 1. επουράνιος-α-ο 2. ουράνιος-ια-ιο // **bolta -ească** ο ουράνιος θόλος // **fenomenele cereşti** τα επουράνια
cergă, cergi *ουσ. θηλ.* η βελέντζα, η φλοκάτη, το χοντρό και χνουδωτό κλινοσκέπασμα από μαλλί
cerinţă, cerinţe *ουσ. θηλ.* 1. το αίτημα, η αίτηση 2. η απαίτηση, η ανάγκη
ceriu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το δημήτριο
cerne, cern *μετοχ.* **cernut** I. *ρ. μετ.* 1. κρισαρίζω, κοσκινίζω 2. *μτφ.* διακρίνω // **a ~ făină** κρισαρίζω το αλεύρι II. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* ψιχαλίζει, πέφτει ψιλή βροχή // **~ de azi dimineaţă** ψιχαλίζει από σήμερα το πρωί
cerneală, cerneluri *ουσ. θηλ.* η μελάνη // **~ simpatică** η συμπαθητική μελάνη // **pată de ~** η κηλίδα από μελάνη, η μουντζούρα
cernere, cerneri *ουσ. θηλ.* το κοσκίνισμα
cerni, cernesc I. *ρ. μετ.* μαυρίζω II. *ρ. αντων.* 1. μαυροφορώ, έχω πένθος 2. *μτφ.* στενοχωριέμαι, πικραίνομαι, θλίβομαι, λυπάμαι
cernit-ă, cerniţi-te *επίθ.* 1. μαυροφορεμένος-η-ο 2. *μτφ.* πικραμένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο
cernoziom, cernoziomuri *ουσ. ουδ.* το μαυρόχωμα, είδος γόνιμου εδάφους χρώματος μαύρου
cernut *ουσ. ουδ.* το κοσκίνισμα
cernut-ă, cernuţi-te *επίθ.* κοσκινισμένος-η-ο
ceros-oasă, ceroşi-oase *επίθ.* κερένιος-ια-ιο
cerşetor-oare, cerşetori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ζητιάνος-άνα (ο, η) 2. επαίτης (ο, η) 3. διακονιάρης (ο, η), η διακονιάρα 4. αγύρτης-ισσα (ο, η)
cerşetorie, cerşetorii *ουσ. θηλ.* η ζητιανιά, η διακονιά, το διακόνεμα, η επαιτεία, η αγυρτεία
cerşetorit *ουσ. ουδ.* ιδ. cerşetorie
cerşi, cerşesc I. *ρ. μετ.* 1. ζητιανεύω, επαιτώ 2. ζητώ ελεημοσύνη II. *ρ. αμ.* διακονεύω
cerşit *ουσ. ουδ.* ιδ. cerşetorie
cert-ă, cerţi-te *επίθ.* 1. βέβαιος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο 2. βάσιμος-η-ο 3. ασφαλής-ής-ές, σίγουρος-η-ο // **cifre contabile -e** τα βάσιμα λογιστικά ψηφία // **fapt ~** το βέβαιο γεγονός

certa, cert I. *ρ. μετ.* 1. μαλώνω, φιλονικώ 2. κάνω βαριές παρατηρήσεις // **a ~ un copil** μαλώνω ένα παιδί II. *ρ. μέσο* 1. τσακώνομαι 2. διαπληκτίζομαι, καυγαδίζω // **a se ~ pentru nimica toată** τσακώθηκαν για πέντε
certat-ă, certaţi-te *επίθ.* μαλωμένος-η-ο, τσακωμένος-η-ο // **a fi certat cu justiţia** έχω τραβήγματα με την αστυνομία // **a fi certat cu morala** έχει χαλάσει με την ηθική, είναι ανήθικος -η-ο, δε συμπεριφέρεται κατά ηθικό τρόπο
certăreţ-eaţă, certăreţi-ţe *επίθ.* 1. φιλόνικος-η-ο, γκρινιάρης-ρα-ικο, καυγατζής-ού 2. δύστροπος-η -ο, διεστραμμένος-η-ο
certifica, certific *ρ. μετ.* πιστοποιώ, βεβαιώνω
certificare, certificări *ουσ. θηλ.* η πιστοποίηση
certificat, certificate *ουσ. ουδ.* 1. το πιστοποιητικό 2. το ενδεικτικό 3. το αποδεικτικό 4. το απολυτήριο 5. το επίσημο έγγραφο με το οποίο πιστοποιείται, βεβαιώνεται κάτι 6. η βεβαίωση // **~ de absolvire** το αποφοιτήριο // **~ de botez** το πιστοποιητικό βάφτισης // **~ de căsătorie** το πιστοποιητικό γάμου // **~ de naştere** το πιστοποιητικό γεννήσεως // **a elibera un ~** χορηγώ ένα πιστοποιητικό
certitudine, certitudini *ουσ. θηλ.* 1. η βεβαιότητα, η σιγουριά, η βασιμότητα, το βάσιμο, η πεποίθηση 2. η εξασφάλιση, η σταθερότητα, η πίστη
cerui, ceruiesc *ρ. μετ.* κερώνω, αλείφω κάτι με κερί, καλύπτω κάτι με κερί
ceruială, ceruieli *ουσ. θηλ.* το κέρωμα
ceruire, ceruiri *ουσ. θηλ.* το κέρωμα
ceruit *ουσ. ουδ.* ιδ. ceruială
cervical-ă, cervicali-e *επίθ.* αυχενικός-ή-ό
cesiona, cesionez *ρ. μετ.* παραχωρώ, εκχωρώ
cesionar-ă, cesionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* ο εκδοχέας, ο καρπωτής-τρια της παραχώρησης
cesiune, cesiuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η εκχώρηση, η παραχώρηση // **act de ~** το εκχωρητήριο // *(νομ.)* **formula de ~** η τυπική έκφραση της παραχώρησης
ceşcuţă, ceşcuţe *ουσ. θηλ.* το φλιτζανάκι *(για τσάι ή καφέ)*
cetaceu, cetacee *ουσ. ουδ. (ζωολ.) πληθ.* τα κητοειδή (τα κήτη της θάλασσας)
cetate, cetăţi *ουσ. θηλ.* 1. το κάστρο 2. το φρούριο, το οχυρό 3. η πολιτεία // **~ de scaun** η πρωτεύουσα // **~ universitară** η πανεπιστημιούπολη // **zidurile cetăţii** τα τείχη του κάστρου
cetăţean-ă, cetăţeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πολίτης-ισσα (ο, η), υπήκοος (ο, η) // **~ român** ο ρουμάνος υπήκοος
cetăţenesc-ească, cetăţeneşti *επίθ.* πολιτικός-ή-ό // **drepturi cetăţeneşti** τα πολιτικά δικαιώματα
cetăţeneşte *επίρ.* πολιτικώς, πολιτικά
cetăţenie *ουσ. θηλ.* η υπηκοότητα, η εθνικότητα, η ιθαγένεια // **persoană fără ~** άτομο χωρίς υπηκοότητα
cetăţuie, cetăţui *ουσ. θηλ.* το φρούριο, το οχυρό (για την άμυνα ενός τόπου)
ceteraş, ceteraşi *ουσ. αρσ.* ο λαϊκός μουσικός, ο βιολιτζής, ο βιολιστής
ceteră, ceteri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το βιολί
cetină, cetini *ουσ. θηλ.* το κλαδί του ελάτου
cetonă, cetone *ουσ. θηλ. (χημ.)* η κετόνη

ceţos-oasă, ceţoşi-oase *επίθ.* ομιχλώδης-ης-ες, με καταχνιά
ceva I. *αντ. αόρ.* κάτι, τίποτα ή τίποτε, κατιτί // **~ frumos** κάτι όμορφο // **~ neaşteptat** κάτι αναπάντεχο // **am aşteptat ~** περίμενα κάτι // **caut ~** γυρεύω κάτι // **e ~ de el?** είναι κάτι του κεφαλιού του; II. *επίθ. αόρ.* 1. λίγος-η-ο, κάτι 2. μερικός-ή-ό // **ai ~ bani?** έχεις λίγα λεφτά; // **mai ~** κάτι περισσότερο (κάτι λιγότερο, καλύτερο ή χειρότερο) III. *επίρ.* κάπως, εν μέρει, λίγο // **~, ~ a prins** για μια σταλίτσα έπιασε // **~ mai târziu** λίγο πιο ύστερα // **am lucrat ~** δούλεψα λίγο
cezar, cezari *ουσ. αρσ.* ο καίσαρας (ο ρωμαίος αυτοκράτορας) // **a da –ului ceea ce este al –ului** δίνω στον Καίσαρα τα του Καίσαρος
cezariană, cezariene *ουσ. θηλ. (χειρ.)* // **operaţie ~** η καισαρική τομή
cezarism *ουσ. ουδ.* ο καισαρισμός, η απολυταρχική διοίκηση του κράτους στηριγμένη στο στρατό
cezură, cezuri *ουσ. θηλ.* η τομή του μέτρου στα ποιήματα, που δίνει έτσι ρυθμό στην απαγγελία
charleston *ουσ. ουδ.* το τσάρλεστον (χορός)
cheag, cheaguri *ουσ. ουδ.* 1. η μαγιά, η πυτιά 2. τα πρώτα κεφάλαια για το ξεκίνημα μιας επιχείρησης // **~ de sânge** ο θρόμβος από αίμα // **a avea ~** είμαι πλούσιο
chebap, chebapuri *ουσ. ουδ.* το τασκεμπάπ
chec, checuri *ουσ. ουδ.* το κέικ
chef, chefuri *ουσ. ουδ.* 1. το κέφι, το γλέντι, η διασκέδαση 2. η καλή διάθεση, η όρεξη // **a avea ~ de ceva** έχω όρεξη για κάτι, είμαι ευδιάθετος να κάνω κάτι // **a fi cu ~** είμαι στα κέφια μου (νιώθω ευχάριστα) // **a-şi face cheful** κάνω το κέφι μου // **a nu avea ~ de nimic** του στέγνωσαν (ξεράθηκαν) τα χέρια
chefal, chefali *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο κέφαλος
chefir *ουσ. ουδ.* το κεφίρ (το ποτό από ξινό γάλα)
chefliu-ie, cheflii *επίθ.* 1. κεφάτος-η-ο, ευδιάθετος -η-ο 2. χαροκόπος, γλεντοκόπος (ο, η), γλεντζές -τζού (ο, η), διασκεδαστής-άστρια (ο, η)
chefui, chefuiesc *ρ. αμ.* διασκεδάζω, γλεντοκοπώ, γλεντώ, χαροκοπώ
chefuleţ, chefuleţe *ουσ. ουδ. (οικ.)* το γλεντάκι, η μικρή διασκέδαση
chei, cheiuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* 1. η προκυμαία, η αποβάθρα, η προβλήτα, ο μώλος, το μουράγιο, το λιθόχτιστο τμήμα παραλίας, ο γιαλός, η ακτή, η ακροθαλασσιά 2. η ακροποταμιά
cheie, chei *ουσ. θηλ.* 1. το κλειδί 2. η κλείδα 3. *μτφ.* το βασικό στοιχείο ενός προβλήματος // *μουσ.* η μουσική κλείδα στην αρχή του πενταγράμμου // *γεωγρ.* το στενό (τα στενά) ενός ποταμού ανάμεσα σε δύο βουνά, η στενή κοιλάδα, η κλεισούρα, το λαγκάδι // **~ falsă** το αντικλείδι, το ομοίωμα κλειδιού // **~ franceză** εργαλείο // **cheia de boltă** το κλειδοθόλιο, το βασικό πρόβλημα // **cheia misterului** το κλειδί του μυστηρίου, με το οποίο βρίσκουμε τη λύση του προβλήματος // **cheia succesului** το μυστικό της επιτυχίας (το μέσο που βοηθάει στην επιτυχία) // **Cheile Bicazului** η κλεισούρα του Μπικάζιου // **a ţine sub ~** κρατώ κάτι κλειδωμένο, κλεισμένο με κλειδί) // **gaura cheii** η κλειδαρότρυπα // **la ~** με το κλειδί (για τα πρόσφατα χτισμένα διαμερίσματα με όλες τις ευκολίες) // **poziţie~** η έμπιστη θέση, η σημαντική θέση, το σπουδαίο πόστο, ο σημαντικός παράγοντας
cheilită *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η χειλίτιδα, η φλεγμονή των χειλιών
cheiţă, cheiţe *ουσ. θηλ.* το μικρό κλειδί
chel, cheală, chei, chele *επίθ.* φαλακρός-ή-ό, κασιδιάρης-α-ικο, καραφλός-ή-ό
chelar, chelari *ουσ. αρσ.* ο κλειδοκράτορας, ο κλειδοφύλακας
chelălăi pers. 3 chelălăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής* ενεστώτα*)* ουρλιάζει, γαβγίζει, αλυχτά (σκύλος)
chelălăit *ουσ. ουδ.* το αλύχτημα, το γάβγισμα, το ούρλιασμα
chelăreasă, chelărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα που έχει και φυλάει τα κλειδιά· που φέρει πάνω της τα κλειδιά, η κλειδούχος
chelen *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το κελέν, το τοπικό αναισθητικό από χλωριούχο αιθύλιο
chelfăneală, chelfăneli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το ξυλοκόπημα 2. *μτφ.* το άργασμα, η επεξεργασία, το μπερντάχι
cheli, chelesc *ρ. αμ.* φαλακρώνω, κασιδιάζω
chelie, chelii *ουσ. θηλ.* η φαλάκρα
chelner, chelneri *ουσ. αρσ.* ο σερβιτόρος, το γκαρσόνι
chelneriţă, chelneriţe *ουσ. θηλ.* η σερβιτόρα (σε εστιατόριο ή καφενείο)
cheltui, cheltuiesc *ρ. μετ.* 1. ξοδεύω, δαπανώ, καταξοδεύω 2. αναλίσκω, καταναλώνω // **a ~ fără rost** ξοδεύω αλόγιστα, σπαταλώ, ασωτεύω, ανεμοσκορπίζω // **cât cheltuieşti pe zi?** πόσο ξοδεύεις την ημέρα;
cheltuială, cheltuieli *ουσ. θηλ.* 1. το έξοδο, η δαπάνη, η ξόδεψη 2. το ανάλωμα // **cheltuieli de deplasare** τα οδοιπορικά έξοδα // **cheltuieli de judecată** τα δικαστικά έξοδα // **cheltuieli inutile** τα άχρηστα (άσκοπα) έξοδα // **a băga la ~** βάζω σε έξοδα κάποιον // **a da cuiva de ~** ξυλοκοπώ, δέρνω κάποιον // **a intra la mari cheltuieli** μπαίνω σε μεγάλα έξοδα // **a suporta cheltuielile** αναλαμβάνω τα έξοδα // **bani de ~** τα λεφτά για μικρές δαπάνες, το χαρτζιλίκι // **cu cheltuiala cuiva** με τη δαπάνη κάποιου
cheltuire, cheltuiri *ουσ. θηλ.* το δαπάνημα, η δαπάνηση, το ξόδεμα, η ξόδεψη // **~ de nervi / muşchi / încordare** η σπατάλη νεύρων / μυών / εντάσεως
cheltuitor-oare, cheltuitori-oare *επίθ.* δαπανηρός -ή-ό, σπάταλος-η-ο, πολυέξοδος-η-ο
chema, chem I. *ρ. μετ.* 1. καλώ 2. προσκαλώ 3. κράζω, φωνάζω 4. ζητώ (βοήθεια) 5. διατάζω // **a ~ în ajutor** καλώ σε βοήθεια // **a ~ în faţa justiţiei** ενάγω / μηνύω / εγκαλώ σε δίκη // **a ~ la ordine** καλώ σε τάξη // **a ~ la rampă** καλώ στη σκηνή θεάτρου // **a ~ la telefon** καλώ σε τηλέφωνο // **a ~ medicul** καλώ το γιατρό // **a ~ sub arme** καλώ υπό τα όπλα (επιστρατεύω) // **cine mă cheamă?** ποιος με φωνάζει; II. *ρ. μέσο* ονομάζομαι // **cum te cheamă?** πώς ονομάζεσαι; // *έκφρ.* **se cheamă că...** σημαίνει ότι..., πάει να πει ότι...
chemare, chemări *ουσ. θηλ.* 1. το κάλεσμα, η πρόσκληση, το φώναγμα 2. η έκκληση // **~ la întrecere** το κάλεσμα σε άμιλλα // **~ sub arme** το κάλεσμα υπό τα όπλα, η επιστράτευση // ~

telefonică το τηλεφώνημα // **a avea ~ spre ceva** έχω κλίση σε κάτι (ροπή, τάση)

chemat-ă, chemați-te *επίθ.* καλεσμένος-η-ο, προσκαλεσμένος-η-ο // *έκφρ.* **mulți chemați, puțini aleși** πολλοί μεν οι κλητοί, ολίγοι οι εκλεκτοί

chemător-oare, chemători-oare I. *επίθ.* καλών-ούσα-ον, φωνάζων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλεστής-στρια (ο, η), κλητήρας (ο, η)

chenar, chenare *ουσ. ουδ.* 1. η παρυφή 2. το κάδρο, το πλαίσιο 3. η κορνίζα // **-ul covorului** το φεστόνι, η γιρλάντα, τα κρόσσια του χαλιού (του τάπητα) // **-ul ferestrei** το πλαίσιο του παραθύρου

chenăraș, chenărașe *ουσ. ουδ.* η μικρή παρυφή, η μικρή κορνίζα, το μικρό πλαίσιο

chenzinal-ă, chenzinali-e *ουσ. θηλ.* 1. το δεκαπενθήμερο 2. ο μισθός, η αμοιβή για εργασία δεκαπέντε ημερών, το δεκαπενθήμερο

cheotoare, cheotoari *ουσ. θηλ.* 1. η θηλιά, η κουμπότρυπα 2. η μπουτονιέρα

chepeng, chepenguri *ουσ. ουδ.* η γκλαβανή, η καταπακτή

cheratină *ουσ. θηλ.* η κερατίνη

chercheli, cherchelesc *ρ. μέσο (οικ.)* μπεκρολογώ, μπεκρουλιάζω, μεθοκοπώ, βρίσκομαι σε κατάσταση μέθης

cherchelit-ă, chercheliți-te *επίθ. (οικ.)* μεθυσμένος -η-ο, σουρωμένος-η-ο

cherci, cherci *ουσ. αρσ.* το αλίπαστο σκουμπρί *(αλατισμένο και διατηρημένο στην άλμη)*

cherem *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η διάθεση // **a fi la -ul cuiva** είμαι στη διάθεση κάποιου

cherestea, cherestele *ουσ. θηλ.* η ξυλεία // **n-are ~ / îi lipsește -ua** δεν έχει ντροπή / του λείπει η ντροπή (για άνθρωπό θρασύ, αυθάδη, απελέκητο, απολίτιστο

cherestegiu, cherestegii *ουσ. αρσ.* ο ξυλέμπορος, ο ξυλουργός

cherhana, cherhanale *ουσ. θηλ.* 1. το ψαράδικο, το ιχθυοπωλείο 2. το ιχθυοτροφείο

chermeză, chermeze *ουσ. θηλ.* η δημόσια υπαίθρια διασκέδαση με μουσική και χορό, το πανηγύρι

chervan, chervane *ουσ. ουδ.* 1. ο αραμπάς, το κάρο 2. η μακριά σειρά από κάρα

cheson, chesoane *ουσ. ουδ.* 1. το κιβώτιο μεταφοράς πυρομαχικών 2. η ντουλάπα στα πλοία 3. το υποβρύχιο οικοδόμημα σε σχήμα κάτω από το νερό

chestie *ουσ. θηλ.* το ζήτημα // **ce ~!** τι ζήτημα! (απορία)

chestiona, chestionez *ρ. μετ.* 1. ερωτώ, ανακρίνω, εξετάζω 2. ζητώ ακριβείς πληροφορίες

chestionar, chestionare *ουσ. ουδ.* η ερωταπόκριση, το ερωτηματολόγιο

chestionare, chestionări *ουσ. θηλ.* η εξέταση, η ανάκριση, ο έλεγχος

chestiune, chestiuni *ουσ. θηλ.* το ζήτημα, το πρόβλημα, η υπόθεση, η ερώτηση // **chestiunile zilei** τα ζητήματα της ημέρας (τα σημαντικά γεγονότα) // **nu mai vreau să am de-a face cu această ~** δε θέλω να έχω σχέση με αυτό το ζήτημα // **o ~ de onoare** ζήτημα τιμής

chestor, chestori *ουσ. αρσ.* ο ανώτερος βαθμός στην αστυνομία πόλεων, ο ανώτερος αστυνομικός της πόλης

chestură, chesturi *ουσ. θηλ.* το κτίριο της ανώτερης αστυνομικής αρχής της πόλεως

chetă, chete *ουσ. θηλ.* ο έρανος // **a face ~** κάνω έρανο

chezaș-ă, chezași-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* εγγυητής-ήτρια (ο, η)

chezășie, chezășii *ουσ. θηλ.* 1. η εγγύηση, η εξασφάλιση, η εγγυοδοσία 2. το ενέχυρο

chezășui, chezășuiesc *ρ. μετ.* εγγυοδοτώ, παρέχω εγγύηση, εγγυούμαι για κάποιον ή για κάτι

chiabur-ă, chiaburi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο κουλάκος -α (ο πλούσιος αγρότης, η πλούσια αγρότισσα)

chiaburaș, chiaburași *ουσ. αρσ. (ειρ.)* ο μικρός κουλάκος

chiaburesc-ească, chiaburești *επίθ.* αρχοντοχωριάτικος-η-ο ό,τι έχει σχέση με τον πλούσιο χωρικό

chiaburime *ουσ. θηλ.* το σύνολο των πλούσιων χωρικών, οι πλούσιοι αγρότες, η αγροτική αστική τάξη, οι κουλάκοι

chiaburoaică, chiaburoaice *ουσ. θηλ.* η πλούσια αγρότισσα, η κουλάκα

chiaburoi, chiaburoi *ουσ. αρσ. (ειρ.)* ο μεγάλος κουλάκος, ο μεγάλος πλούσιος χωρικός

chiar *επίρ.* 1. ακριβώς, τελείως σωστά 2. αυτός ο ίδιος, όχι άλλος 3. ακόμα, κιόλας 4. ακόμα κι αν 5. ούτε τουλάχιστον, ούτε και, όχι πια 6. μάλιστα, κι ακόμα 7. πράγματι, πραγματικά // **~ am putea să...** μάλιστα θα μπορούσαμε να... // **~ așa precum spui** ακριβώς έτσι όπως το λες // **~ bolnav tot am să mă duc** και ας είμαι ακόμα άρρωστος, κι ακόμα θα πάω // **~ dacă nu vine** ακόμα κι αν δεν έρχεται // **~ de la început a pornit** από την αρχή ξεκίνησε καλά // **~ eu, tu, el** ο ίδιος εγώ, εσύ, αυτός // **așa cum ~ am spus** όπως κιόλας έχουμε πει // **ba ~ am vorbit** και μάλιστα μίλησαν // **ba ~ sunt puțin sărac** είμαι μάλιστα λίγο φτωχός // **dar nu ~ numai a sportivului** αλλά όχι πια μόνο του αθλητή // **e ~ just aranjat** είναι τελείως σωστά τακτοποιημένος // **era ~ copilul lui** ήταν το ίδιο το παιδί του // **iată, ~ vine** να, πράγματι έρχεται // **mă duc ~ dacă nu m-a invitat** θα πάω ακόμα κι αν δε με κάλεσε // **nici ~ așa** ούτε κι έτσι // **nici ~ nu m-a salutat** ούτε με χαιρέτησε // **pornește ~ acum** ξεκινάει ακριβώς τώρα

chibiț, chibiți *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο παρακολουθών με το βλέμμα ένα χαρτοπαίγνιο ή ένα παιχνίδι στο τάβλι, σκάκι, κ.λ.π.

chibița, chibițez *ρ. αμ. (οικ.)* παρατηρώ προσεχτικά ένα παιχνίδι με τραπουλόχαρτα, τάβλι, κ.λ.π.

chiblă, chible *ουσ. θηλ.* το χαλύβδινο δοχείο σχήματος κουβά, που χρησιμοποιείται στα ορυχεία, σιδεροβιομηχανίες, κ.λ.π.

chibrit, chibrituri *ουσ. ουδ.* το σπίρτο // **a aprinde un ~** ανάβω ένα σπίρτο

chibzui, chibzuiesc I. *ρ. μετ.* 1. σκέφτομαι, λογαριάζω 2. σχεδιάζω, έχω κατά νου, διανοούμαι, στοχάζομαι, βουλεύομαι II. *ρ. αμ.* 1. συλλογίζομαι, συλλογιέμαι, σκέπτομαι βαθιά 2. κρίνω σωστά III. ρ. *μέσο* διαλογίζομαι, διαβουλεύομαι, διασκέπτομαι

chibzuială, chibzuieli *ουσ. θηλ.* η σκέψη, ο στοχασμός, ο λογισμός // **a sta la ~** σκέφτομαι βαθιά, μελετώ με προσοχή // **cu ~** με σκέψη, με διάκριση // **fără ~** αδιάκριτα, ασυλλόγιστα

chibzuință *ουσ. θηλ.* 1. η λογική σκέψη 2. η ευθυκρισία 3. η περίσκεψη

chibzuire ουσ. θηλ. 1. η διάσκεψη, η συζήτηση για λήψη απόφασης, η διανοητική έρευνα κάποιου θέματος 2. ο στοχασμός, ο λογισμός, η περίσκεψη, η στόχαση
chibzuit-ă, chibzuiţi-te επίθ. 1. λογικός-ή-ό, συνετός-ή-ό, μυαλωμένος-η-ο 2. γνωστικός-ή-ό 3. λογαριασμένος-η-ο, συλλογισμένος-η-ο // **gospodărire -ă** η λογαριασμένη νοικοκυροσύνη
chică, chici ουσ. θηλ. (λαϊκ.) τα ακούρευτα μαλλιά στο πίσω μέρος του λαιμού (στο σβέρκο)
chichineaţă, chichineţe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το φτωχικό, το μικρό σπίτι, το μικρό δωμάτιο
chichiţă, chichiţe ουσ. θηλ. (οικ.) 1. το ελάττωμα, το κουσούρι 2. η πονηριά, το πονήρεμα // **a căuta chichiţe** ψάχνω να βρω σώνει και καλά κάποιο ελάττωμα κάθε είδους
chicinetă, chicinete ουσ. θηλ. η μικρή κουζίνα στα διαμερίσματα πολυκατοικιών
chiciură ουσ. θηλ. 1. η πάχνη 2. τα κρύσταλλα πάγου πάνω στα φύλλα και κλωνάρια δέντρων ή και πάνω στη γη σε κρύες νύχτες
chicot, chicote ουσ. ουδ. το ξεκάρδισμα σε γέλια, το πνιχτό γέλιο
chicoteală, chicoteli ουσ. θηλ. το ξέσπασμα σε γέλια, τα χάχανα
chicoti, chicotesc ρ. αμ. ξεσπώ σε γέλια, γελώ πολύ, χαχανίζω
chicotit ουσ. ουδ. ιδ. chicoteală
chiflă, chifle ουσ. θηλ. ψωμάκι σε σχήμα και μέγεθος μήλου
chiftea, chiftele ουσ. θηλ. ο κεφτές
chifteluţă, chifteluţe ουσ. θηλ. το κεφτεδάκι
chihlimbar ουσ. ουδ. το κεχριμπάρι, το ήλεκτρο, η άμβρα
chihlimbariu-ie, chihlimbarii επίθ. κεχριμπαρένιος -ια-ιο
chil ουσ. ουδ. (φυσιολ.) ο χυλός (στα έντερα)
chil, chile ουσ. ουδ. το κιλό, το χιλιόγραμμο
chilă, chile ουσ. θηλ. (ναυτ.) η τρόπιδα, η καρίνα, το κάτω μέρος του σκελετού του πλοίου
chilian-ă, chilieni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Χιλιανός-ή (ο, η) II. επίθ. χιλιανικός-ή-ό
chilie, chilii ουσ. θηλ. το κελί (μικρό δωμάτιο μοναχού)
chilim, chilimuri ουσ. ουδ. το κιλίμι
chilioară, chilioare ουσ. θηλ. (οικ.) το μικρό κελί
chilipir, chilipiruri ουσ. ουδ. το κελεπούρι
chilipirgiu, chilipirgii ουσ. αρσ. (οικ.) ο άνθρωπος κελεπούρι
chiloţi ουσ. αρσ. πληθ. 1. η κιλότα (για γυναίκες) 2. το σώβρακο (για άντρες), το βρακί
chimen ουσ. αρσ. (βοτ.) το κύμινο
chimic-ă, chimici-ce επίθ. χημικός-ή-ό // **creion ~** το χημικό μολύβι, το μολυβοκόντυλο // **curăţătorie -ă** το χημικό καθαριστήριο // **element ~** το χημικό στοιχείο // **îngrăşăminte -ce** τα χημικά λιπάσματα
chimicale ουσ. θηλ. πληθ. τα χημικά προϊόντα
chimie ουσ. θηλ. χημεία // **chimia analitică** η αναλυτική χημεία // **chimia anorganică** η ανόργανη (η ανόργανος) χημεία // **chimia organică** η οργανική χημεία
chimion ουσ. αρσ. (βοτ.) το κύμινο
chimioterapie ουσ. θηλ. η χημειοθεραπεία
chimir, chimire ουσ. ουδ. το κεμέρι // **a pune la ~** αποταμιεύω (μαζεύω) χρήματα, βάζω στη μπάντα, σχηματίζω κεφάλαιο
chimist-ă, chimişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. χημικός (ο, η) // **inginer ~** ο χημικός μηχανικός
chimiza, chimizez ρ. μετ. εφαρμόζω τη χημεία και τις χημικές μεθόδους στη βιομηχανία και γεωργία
chimizare, chimizări ουσ. θηλ. ο χημισμός
chimono, chimonouri ουσ. ουδ. το κιμονό // **bluză ~** η μπλούζα κιμονό
chimval, chimvale ουσ. ουδ. (μουσ.) το κύμβαλο
chin, chinuri ουσ. ουδ. 1. το βάσανο, τα βασανιστήρια 2. η ταλαιπωρία, ο μόχθος, ο σωματικός κόπος 3. η ψυχική στενοχώρια 4. το πάθος 5. η τιμωρία, η ποινή // **-urile iadului** τα βάσανα της κόλασης
chinchină, chinchine ουσ. θηλ. (βοτ.) η κιγχόνη
chindie, chindii ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το απογευματάκι, οι μεταμεσημβρινές ώρες
chinestezic-ă, chinestezici-ce επίθ. κιναισθητικός-ή-ό
chinestezie ουσ. θηλ. η κιναίσθηση
chinez-ă, chinezi-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Κινέζος-α (ο, η) II. επίθ. κινέζικος-η-ο, σινικός-ή-ό // **limba -ă** η κινέζικη γλώσσα, τα κινέζικα III. επίρ. κινεζικά, **ca chinezii** όπως οι κινέζοι
chinezesc-ească, chinezeşti επίθ. κινεζικός-ή-ό, σινικός-ή-ό // **zidul ~** το Σινικό τείχος (το αμυντικό τείχος στα σύνορα της Κίνας)
chinezeşte επίρ. 1. κινεζικά 2. στην κινέζικη γλώσσα 3. τα κινέζικα, τα ακατανόητα, τα ακαταλαβίστικα λόγια
chinezoaică, chinezoaice ουσ. θηλ. η Κινέζα
chingă, chingi ουσ. θηλ. η ίγκλα, το λουρί με το οποίο δένεται η σέλα ή το σαμάρι στο ζώο // **a-l ţine chingile** τον κρατάν τα λουριά (έχει τη δύναμη ή την ικανότητα να κάνει κάτι· είναι σε θέση) // **a slăbi din chingi** χαλαρώνω, ξεσφίγγω τα λουριά (αφήνω πιο ελεύθερα) // **a strânge în chingi** σφίγγω τα λουριά, (περιορίζω, στριμώχνω κάποιον)
chinidină, chinidine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η κινιδίνη
chinină, chinine ουσ. θηλ. το κινίνο, η κινίνη
chinovie, chinovii ουσ. θηλ. το κοινόβιο (*είδος μοναστηριού μέσα στο οποίο οι μοναχοί ζουν με τις δαπάνες της μονής, χωρίς να έχουν δική τους περιουσία*)
chintal, chintale ουσ. ουδ. ο στατήρας (η μονάδα βάρους ίση με 100 χιλιόγραμμα)
chintesenţă ουσ. θηλ. 1. η πεμπτουσία 2. μτφ. το κυριότερο στοιχείο, η ουσία, το απόσταγμα
chinui, chinuiesc I. ρ. μετ. 1. βασανίζω, ταλαιπωρώ, παιδεύω, κάνω παιδεμό σε κάποιον 2. ενοχλώ 3. ταλανίζω II. ρ. μέσο 1. βασανίζομαι, ταλαιπωρούμαι, κουράζομαι σωματικά ή ψυχικά πολύ 2. δεινοπαθώ, δοκιμάζομαι, περνώ δοκιμασίες, παιδεύομαι // **se chinuieşte să priceapă** βασανίζεται να καταλάβει
chinuire, chinuiri ουσ. θηλ. ο βασανισμός, η ταλαιπωρία, ο παιδεμός, ο ταλανισμός
chinuit-ă, chinuiţi-te επίθ. 1. ταλαίπωρος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, τυραννισμένος-η-ο 2. κακομοίρης-οίρα-ικο, κακότυχος-η-ο, κακορίζικος -η-ο 3. καημένος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο
chinuitor-oare, chinuitori-oare I. επίθ. 1. βασανιστικός-ή-ό, καταπιεστικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό, δεσποτικός-ή-ό, μαρτυρικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό II. επίρ. βασανιστικά, καταπιεστικά, μαρτυρικά, τυραννικά

chiolhan, chiolhanuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το ξεφάντωμα, το γλέντι, η διασκέδαση 2. το τσιμπούσι, το φαγοπότι

chiomp-oampă, chiompi-oampe *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, κουτός-ή-ό, χαζός-ή-ό 2. με εξασθενημένη όραση

chiondorâș *επίρ.* κατσουφιασμένα, σκυθρωπά, συνοφρυωμένα // **se uită ~** κοιτάζει συνοφρυωμένα, στραβοκοιτάζει

chior, chioară, chiori, chioare *επίθ.* 1. μονόφθαλμος-η-ο (που έχει τυφλό το ένα μάτι) 2. στραβός-ή-ό, γκαβός-ή-ό, αλλοίθωρος-η-ο // **a nu avea para chioară** δεν έχω πεντάρα τσακιστή // **apă chioară** νερό σκέτο

chiorăi pers. 3 chiorăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γουργουρίζω, γουργουρίζει, γουργουρίζουν (τα αέρια στα έντερα) // **a-i ~ mațele de foame** μου τρίζουν (γουργουρίζουν) τα έντερα

chiorăit *ουσ. ουδ.* το γουργούρισμα

chiorî, chiorăsc I. *ρ. μετ.* καθιστώ κάποιον μονόφθαλμο II. *ρ. αμ.* 1. γίνομαι μονόφθαλμος 2. έχω εξασθενημένη όραση 3. δίνω αμυδρό φως (για πηγή φωτός) III. *ρ. μέσο* γουρλώνω τα μάτια, κοιτάζω προσεκτικά κάτι

chiorâș-ă, chiorâși-e I. *επίθ.* στραβοκοιτάζων-ουσα -ον, που έχει λοξό βλέμμα, αλλοίθωρος-η-ο II. *επίρ.* με στράβωμα // **a privi ~** στραβοκοιτάζω κάποιον με κακία

chioșc, chioșcuri *ουσ. ουδ.* το περίπτερο, το κιόσκι // **~ de alimente** το κιόσκι τροφίμων // **~ de ziare** το περίπτερο εφημερίδων

chiot, chiote *ουσ. ουδ.* ο αλαλαγμός, η κραυγή // **~ de bucurie** η κραυγή χαράς

chip, chipuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το πρόσωπο, το μούτρο, η φάτσα, η φυσιογνωμία 2. η όψη, η εικόνα, η μορφή 3. ο τρόπος 4. το μέσο 5. το παρουσιαστικό, η εμφάνιση 6. το ομοίωμα // **~ cioplit** το είδωλο, το λαξευτό σώμα // **a avea ~ de om** έχω εμφάνιση ανθρώπου // **a văzut multe -uri cunoscute în sală** είδε πολλά γνωστά άτομα στην αίθουσα // **după -ul său** κατ' εικόνα του // **nu e ~ să-l întâlnesc** δεν υπάρχει τρόπος να τον συναντήσω // **scrie într-un ~ original** γράφει κατά πρωτότυπο τρόπο // **un ~ oval** ένα ωοειδές πρόσωπο II. *επιθ. έκφρ.* **fel și ~** λογής-λογής, όλων των ειδών III. *επιρ. έκφρ.* // **a apărut în ~ de urs** παρουσιάστηκε σε μορφή αρκούδας // **cu ~ că...** με την πρόφαση // **cu orice ~** με κάθε μέσο // **în ~ de...** εν είδει, σε μορφή // **în fel și ~** με όλα τα μέσα, ποικιλοτρόπως // **în nici un ~** διόλου, όλως διόλου // **nu e ~** είναι αδύνατο

chiparoasă, chiparoase *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος κρίνου

chiparos, chiparoși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το κυπαρίσσι (δέντρο κωνοφόρο και αειθαλές)

chipeș-ă, chipeși-e *επίθ.* 1. όμορφος-η-ο 2. καλοκαμωμένος-η-ο

chipiu, chipiuri *ουσ. ουδ.* το πιλήκιο // **~ militar** το στρατιωτικό πιλήκιο

chipurile *επίρ.* δήθεν // **există ~** υπάρχουν δήθεν

chirăi, chirăi *ρ. αμ. (λαϊκ.)* τσιρίζω, τσιτσιρίζω

chirci, chircesc *ρ. μέσο* 1. ζαρώνω 2. κουβαριάζομαι 3. φθίνω, ελαττώνομαι, λιγοστεύω, μαραίνομαι, μαραζώνω

chircit-ă, chirciți-te *επίθ.* 1. μαραμένος-η-ο, μαραζωμένος-η-ο, μαραζιάρικος-η-ο 2. κουβαριασμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο

chiriaș-ă, chiriași-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενοικιαστής -άστρια (ο, η), νοικάρης-ισσα (ο, η), ένοικος-η (ο, η)

chirie, chirii *ουσ. θηλ.* το ενοίκιο, το νοίκι, το μίσθωμα // **a da cu ~** δίνω νοίκι (ενοίκιο), νοικιάζω, ενοικιάζω // **chiria e scumpă** το ενοίκιο είναι ακριβό

chirilic-ă, chirilici-ce *επίθ.* κυρίλλειος-ος-ο // **alfabet ~** το κυρίλλειο αλφάβητο

chiromant-ă, chiromanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* χειρομάντης-ισσα (ο, η)· που προλέγει το μέλλον

chiromanție *ουσ. θηλ.* η χειρομαντεία

chirpici *ουσ. ουδ.* ο πηλός, οι πλίνθοι, το οικοδομικό υλικό φτιαγμένο από λάσπη και άχυρα σε σχήμα τούβλων ξεραμένων στον ήλιο

chirurg, chirurgi *ουσ. αρσ.* χειρουργός (ο, η)

chirurgical-ă, chirurgicali-e I. *επίθ.* χειρουργικός-ή-ό, εγχειρητικός-ή-ό // **intervenție -ă** η χειρουργική επέμβαση II. *επίρ.* χειρουργικά, εγχειρητικώς

chirurgie *ουσ. θηλ.* η χειρουργική (ο κλάδος της ιατρικής με εγχειρητικές μεθόδους για θεραπευτικούς σκοπούς)

chisea, chisele *ουσ. θηλ.* 1. ο κεσές (σκεύος) 2. το πουγκί

chiseliță, chiselițe *ουσ. θηλ.* ο πολτός, ο οπός, ο ζωμός από φρούτα ή λαχανικά // **a face ~** χτυπώ, βαράω δυνατά, δέρνω άγρια κάποιον, ξυλοκοπανίζω

chist, chisturi *ουσ. ουδ.* η κύστη, η φούσκα

chiștoc-oacă, chiștoci-oace I. *ουσ. ουδ. (οικ.)* η γόπα, το αποτσίγαρο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (μτφ.)* το μικρό κοντόχοντρο παιδί

chit *επίρ. (οικ.)* ίσα, αν και, άσχετα αν, ακόμα κι αν // **~ că...** έστω κι αν...// **suntem ~** είμαστε πάτσι, είμαστε ίσα

chit, chituri *ουσ. ουδ.* ο στόκος, το γυψομάρμαρο

chitanță, chitanțe *ουσ. θηλ.* η απόδειξη // **~ de plată** η απόδειξη πληρωμής

chitanțier, chitanțiere *ουσ. ουδ.* το βιβλιάριο αποδείξεων

chitară, chitare *ουσ. θηλ.* η κιθάρα

chitarist-ă, chitariști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κιθαριστής-ίστρια (ο, η), κιθαρωδός (ο, η)

chiti, chitesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* προετοιμάζω, προπαρασκευάζω κάτι II. *ρ. αμ.* σκέφτομαι, συλλογίζομαι, λογαριάζω III. *ρ. μέσο* ταιριάζω, εναρμονίζομαι

chiti, chitesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* σκοπεύω, σημαδεύω, ρίχνω μια ματιά

chitic, chitici I. *ουσ. αρσ.* το ψαράκι, η μαρίδα II. *επίρ. (έκφρ.)* **a tăcea ~** σωπαίνω

chitră, chitre *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το κίτρο

chitru, chitri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η κιτριά (δέντρο από τα εσπεριδοειδή)

chitui, chituiesc *ρ. μετ.* στοκάρω, αλείφω με στόκο // **a ~ ferestrele** στοκάρω τα παράθυρα

chiț *επιφ.* κιτς (ο ήχος του ποντικιού)

chițăi, chițăie *ρ. αμ.* κάνω κιτς (σαν τα ποντίκια)

chițăit *ουσ. ουδ.* το κιτσάρισμα (των ποντικών)

chițibuș, chițibușuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. η μικρολογία, η ασήμαντη λεπτομέρεια 2. τα μικροπράγματα 3. το τερτίπι, το δόλιο μέσο, το τέχνασμα, η πανουργία, η υπεκφυγή

chițibușar-ă, chițibușari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μικρολόγος (ο, η) 2. ο άνθρωπος απατεώνας
chiu *ουσ. ουδ.* 1. η κραυγή 2. ο πόνος // **cu ~ și vai** με μεγάλες προσπάθειες, με κόπο και κούραση, μόλις και μετά βίας
chiui, chiui *ρ. αμ.* ξεφωνώ, κραυγάζω
chiuit, chiuituri *ουσ. ουδ.* το ξεφωνητό, η κραυγή, ο αλαλαγμός
chiuitură, chiuituri *ουσ. θηλ.* το ξεφωνητό, τα επιφωνήματα των χορευτών κατά τη διάρκεια του χορού, ο αλαλαγμός
chiul, chiuluri I. *ουσ. ουδ.* 1. το ξεγέλασμα, η κοροϊδία, η απατηλή υπόσχεση 2. η αδικαιολόγητη απουσία // **a-i trage cuiva -ul** εξαπατώ κάποιον // **a trage -ul** απουσιάζω, το σκάω, δεν τηρώ τις υποσχέσεις μου
chiulangiu-ie, chiulangii *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυγόπονος-η (ο, η)
chiulasă, chiulase *ουσ. θηλ.* το ουραίο
chiuli, chiulesc *ρ. αμ. (οικ.)* 1. αποφεύγω επιτήδεια να κάνω κάτι 2. απουσιάζω από τη δουλειά, από τις υποχρεώσεις μου 3. φυγοπονώ 4. το σκαω
chiup, chiupuri *ουσ. ουδ.* το πιθάρι, το κιούπι
chiureta, chiuretez *ρ. μετ.* αποξέω, κάνω απόξεση
chiuretaj, chiuretaje *ουσ. ουδ.* η απόξεση
chiuretă, chiurete *ουσ. θηλ.* το ξέστρο (το χειρουργικό εργαλείο για απόξεση σε κοιλότητες του οργανισμού)
chiuvetă, chiuvete *ουσ. θηλ.* η λεκάνη, ο νιπτήρας, ο νεροχύτης
chivără, chivere *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. το ψηλό στρατιωτικό πηλήκιο 2. το χάρτινο τριγωνικό σκέπασμα του κεφαλιού για προστασία από το ηλιόκαμα 3. παιδικό
chiverniseală, chiverniseli *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. η κυβερνητική, το κουμάντο, η κυβέρνηση 2. η οικονομία, η φειδώ, η κατανάλωση με περίσκεψη και μέτρο
chivernisi, chivernisesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. διοικώ, κουμαντάρω, κάνω κουμάντο 2. διαχειρίζομαι, κάνω οικονομίες, οικονομώ II. *ρ. μέσο* 1. οικονομούμαι 2. τακτοποιούμαι, βολεύομαι 3. διευκολύνομαι σε κάτι 4. κερδίζω τα απαραίτητα για να ζήσω
chivernisit-ă, chivernisiți-te *επίθ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. ευκατάστατος-η-ο, πλούσιος-ια-ιο 2. που έχει αποκτήσει πλούτο, περιουσία
chivot, chivoturi *ουσ. ουδ.* η κιβωτός
chix, chixuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η αποτυχία, το φιάσκο // **a da ~** αποτυχαίνω, πέφτω έξω
ci *σύνδ.* 1. αλλά 2. παρά 3. μα, όμως // **nu e doctor ~ inginer** δεν είναι γιατρός άλλα μηχανικός // **nu ne ajută, ~ ne încurcă** δε μας βοηθάει παρά μας μπερδεύει
cianhidric *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το κυανοανυδρούχο (το πρωσικό οξύ)
cianurare, cianurări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η βιομηχανική μέθοδος εξορύξεως των ευγενών μετάλλων από τα φτωχικά μεταλλεύματα με τη βοήθεια μιας διάλυσης κυανούχου άλατος
cianură, cianuri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το κυανούχο σώμα
cibernetic-ă, cibernetici-ce *επίθ.* κυβερνητικός-ή-ό
cibernetică *ουσ. θηλ.* η κυβερνητική
cibernetician-ă, ciberneticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ειδικός στην κυβερνητική
cicatrice, cicatrice *ουσ. θηλ.* η ουλή
cicatriza pers. 3 cicatrizează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* επουλώνεται, επουλώνεται το τραύμα
cicatrizare, cicatrizări *ουσ. θηλ.* η επούλωση
cică *επίρ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. δήθεν, τάχα 2. λέγεται // **~ face pe supăratul** μας κάνει τάχα το θυμωμένο // **voia ~ binele ei** ήθελε δήθεν το καλό της
cicăleală, cicăleli *ουσ. θηλ.* ο σκοτισμός, το ενόχλημα, η ενόχληση, η γκρίνια, η ζαλάδα
cicăli, cicălesc *ρ. μετ.* 1. ταράζω την ησυχία κάποιου, τον ενοχλώ, τον ζαλίζω 2. σκοτίζω, γκρινιάζω
cicălire, cicăliri *ουσ. θηλ.* 1. ο σκότισμος 2. το ενόχλημα, η ενόχληση, η γκρίνια
cicălitor-oare, cicălitori-oare *επίθ.* 1. ενοχλητικός -ή-ό, φορτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, ανιαρός-ή-ό 2. ανυπόφορος-η-ο, γκρινιάρης-άρα-ικο
ciclamă, ciclame *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το κυκλάμινο
ciclic-ă, ciclici-ce I. *επίθ.* κυκλικός-ή-ό II. *επίρ.* κυκλικά
ciclism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η ποδηλασία
ciclist-ă, cicliști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποδηλάτης, ποδηλάτις (ο, η), ποδηλατιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* ποδηλατικός-ή-ό // *αθλ.* **întreceri -e** οι ποδηλατικοί αγώνες
cicloidă, cicloide *ουσ. θηλ.* η κυκλοειδής καμπύλη γραμμή
ciclon, cicloane *ουσ. ουδ.* ο κυκλώνας, ο τυφώνας
ciclop, ciclopi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Κύκλωπας (οι Κύκλωπες)
ciclostom, ciclostomi *ουσ. αρσ. (ζωολ.) πληθ.* τα κυκλόστομα
ciclotron, ciclotroni *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το σικλοτρόνιο (συσκευή στην πυρηνική φυσική)
ciclu, cicluri *ουσ. ουδ.* 1. ο κύκλος 2. *μτφ.* η σειρά από περιοδικά φαινόμενα ή γεγονότα με άμεση σχέση μεταξύ τους // **~ anual** ο ετήσιος κύκλος // **~ de conferințe** ο κύκλος / η σειρά ομιλιών επί ενιαίου θέματος
cicoare, cicori *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το κιχώριο, η πικραλίδα (από τις ρίζες του φτιάχνεται ο ευρωπαϊκός καφές)
cidru *ουσ. ουδ.* ο μηλίτης, το μηλόκρασο
cifra, cifrez I. *ρ. μετ.* κρυπτογραφώ, γράφω με συνθηματικό γράψιμο II. *ρ. μέσο* 1. υπολογίζομαι, αριθμούμαι 2. ανέρχομαι 3. κυμαίνομαι // **cheltuielile se cifrează la o sumă importantă** τα έξοδα ανέρχονται σε σημαντικό ποσό
cifrare, cifrări *ουσ. θηλ.* 1. η κρυπτολογία, το απόκρυφο γράψιμο, το κρυπτογράφημα, το συνθηματικό γράψιμο ενός κειμένου 2. η αρίθμηση 3. ο υπολογισμός με ψηφία (με αραβικούς αριθμούς)
cifrat-ă, cifrați-te *επίθ.* κρυπτογραφημένος-η-ο
cifră, cifre *ουσ. θηλ.* το ψηφίο, ο αριθμός, το ποσό // **cifra exactă** ο ακριβής αριθμός // **cifre arabe** οι αραβικοί αριθμοί // **impozit pe cifra de afaceri** ο φόρος επί του ποσού συναλλαγής, ο Φ.Π.Α. // **om de cifre** λογιστής, στατιστικολόγος, κ.λ.π.
cifric-ă, cifrici-ce I. *επίθ.* αριθμητικός-ή-ό, ποσοτικός -ή-ό II. *επίρ.* αριθμητικά
cifru, cifruri *ουσ. ουδ.* 1. ο κρυπτογραφικός κώδικας 2. ο συνδυασμός διαφόρων αριθμών ή γραμμάτων για το άνοιγμα κλειδαριών με μυστικό κλείσιμο, κρυπτογραφική κλείδα

cil, cili *ουσ. αρσ.* 1. η βλεφαρίδα
cilindra, cilindrez *ρ. μετ.* κυλινδρώνω, δίνω κυλινδρικό σχήμα, ομαλύνω επιφάνεια εδάφους με κύλινδρο
cilindrare, cilindrări *ουσ. θηλ.* 1. το κυλίνδρισμα 2. η κυλίνδρωση
cilindric-ă, cilindrici-ce *επίθ.* κυλινδρικός-ή-ό
cilindru, cilindri *ουσ. αρσ.* ο κύλινδρος
cimbal, cimbale *ουσ. ουδ.* το κύμβαλο
cimbri *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Κίμβροι (γερμανικός λαός στην αρχαιότητα στις εκβολές του Έλβα)
cimbrişor *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η θυμαριά η κοινή
cimbru *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το θυμάρι, η ρίγανη
ciment, cimenturi *ουσ. ουδ.* το τσιμέντο
cimenta, cimentez *ρ. μετ.* τσιμεντάρω
cimentare, cimentări *ουσ. θηλ.* το τσιμεντάρισμα
cimilitură, cimilituri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το αίνιγμα, ο γρίφος, ο αινιγματώδης λόγος
cimitir, cimitire *ουσ. ουδ.* το κοιμητήριο, το νεκροταφείο
cimpanzeu, cimpanzei *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο χιμπαντζής
cimpoi, cimpoaie *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η γκάιντα, η πίπιζα, το εθνικό μουσικό όργανο των Σκωτσέζων
cimpoier, cimpoieri *ουσ. αρσ.* ο γκαϊντατζής
cina, cinez I. *ρ. αμ.* δειπνώ II. προσφέρω δείπνο
cină, cine *ουσ. θηλ.* το δείπνο, ο δείπνος // **au servit cina** σερβίρισαν τι δείπνο // *θρ.* **Cina cea de taină** ο Μυστικός Δείπνος
cinci *αριθ. απ.* πέντε // **aduce câte ~ mere** φέρνει πέντε- πέντε τα μήλα
cincilea, cincea *αριθ. τακτ.* πέμπτος-η-ο // **a fi a cincea roată la căruță** είμαι εντελώς ασήμαντος
cincime, cincimi *ουσ. θηλ.* το ένα πέμπτο του ακέραιου αριθμού, η πέμπτη μερίδα, το πέμπτον
cincinal-ă, cincinali-e *επίθ.* πεντάχρονος-η-ο, πενταετής-ής-ές // **plan ~** το πενταετές σχέδιο
cincisprezece *αριθ. απ.* δεκαπέντε // **acum ~ ani** εδώ και δεκαπέντε χρόνια // **are ~ zile** είναι δεκαπενθήμερος
cincisprezecelea, cincisprezecea *αριθ. τακτ.* ο δέκατος πέμπτος, η δέκατη πέμπτη, το δέκατο πέμπτο // **din secolul al ~** του δεκάτου πέμπτου αιώνα
cincizeci *αριθ. απ.* πενήντα // **~ de ani** πενήντα χρόνια, η πεντηκονταετία, η χρονική περίοδος πενήντα ετών
cincizecilea, cincizecea *αριθ. τακτ.* πεντηκοστός-ή -ό // **a ~ aniversare** η πεντηκοστή επέτειος, η πεντηκονταετηρίδα (κάποιου γεγονότος)
cine I. *αντ. ερωτ.* ποιός-ά-ό, ποίος-α-ον // **~ e?** ποιός είναι; «τίς ει;» // **~ (mai) ştie?** ποιός ξέρει; // **~ sunteți?** ποιός είσαστε; // **~ ştie ce...** ποιός ξέρει κάτι τι... // **a venit un nu ştiu ~** ήρθε ένας, δεν ξέρω ποιος II. *αντ. αναφ.* 1. όποιος-α-ο 2. εκείνος που, εκείνη που, εκείνο που // **~ aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul** όποιος τρέχει πίσω από δυο λαγούς δεν πιάνει ούτε έναν // **~ sapă groapa altuia cade singur în ea** όποιος σκάβει το λάκκο σε άλλον πέφτει ο ίδιος σ'αυτόν // **bine a zis, ~ a zis** καλά το είπε, όποιος το είπε III. *αντ. αόρ.* 1. κανείς, καμιά, κανένα 2. κάποιος, κάποια, κάποιο // **zică ~ ce vrea** ας λεει κανείς ό,τι θέλει
cineast-ă, cineaşti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κινηματογραφιστής-ίστρια (ο, η) 2. ο, η ηθοποιός του κινηματογράφου
cineclub, cinecluburi *ουσ. ουδ.* ο κινηματογραφικός σύλλογος
cinefil-ă, cinefili-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φίλος του κινηματογράφου
cinegetic-ă, cinegetici-ce *επίθ.* κυνηγετικός-ή-ό
cinel *επίρ.* «τσινέλ-τσινέλ» έκφραση επανειλημμένη στην αρχή αινιγμάτων
cinema *ουσ. ουδ.* ο κινηματογράφος, το σινεμά // **artist de ~** ο καλλιτέχνης του κινηματογράφου
cinemascop *ουσ. ουδ.* το σινεμασκόπ (η κινηματογραφική προβολή σε πλατιά οθόνη)
cinematecă, cinemateci *ουσ. θηλ.* 1. κινηματογραφικό αρχείο 2. το σινεμά όπου προβάλλονται έργα απ'την ιστορία του κινηματογράφου
cinematic-ă, cinematici-ce *επίθ.* κινηματικός-ή-ό
cinematograf, cinematografe *ουσ. ουδ.* ο κινηματογράφος // **~ în aer liber** ο υπαίθριος κινηματογράφος
cinematografia, cinematografiez *ρ. μετ.* κινηματογραφώ
cinematografic-ă, cinematografici-ce *επίθ.* κινηματογραφικός-ή-ό
cinematografie, cinematografii *ουσ. θηλ.* η κινηματογραφία
cineramă *ουσ. θηλ.* το σινέραμα (η μέθοδος κινηματογραφικής προβολής που γίνεται με τρεις προβολείς πάνω σε οθόνη)
cinerară, cinerare *επίθ.* τεφρώδης-ης-ες // **urnă ~** το τεφροδοχείο, η τεφροδόχη
cinescop, cinescoape *ουσ. ουδ.* ο ειδικός καθοδικός σωλήνας για την απόδοση εικόνων στην τηλεόραση, το σινεσκόπ
cinetic-ă, cinetici-ce *επίθ.* κινητικός-ή-ό // *(φυσ.)* **energie -ă** η κινητική ενέργεια
cinetică *ουσ. θηλ.* η κινητική
cineva *αντ. αόρ.* κάποιος-οια-οιο // **~ din voi** κάποιος από σας // **~ sună** κάποιος κωδωνίζει // **a întrebat ~ de mine?** ρώτησε κάποιος για μένα; // **el este ~** είναι κάποιος
cingătoare, cingători *ουσ. θηλ.* η ζώνη, το λουρί, η λωρίδα
cinic-ă, cinici-ce I. *επίθ.* 1. κυνικός-ή-ό, αναιδής-ής-ές 2. αισχρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. κυνικά 2. αισχρά
cinism, cinisme *ουσ. ουδ.* 1. ο κυνισμός, η αναίδεια, η κυνικότητα 2. η αισχρότητα
cinste I. *ουσ. θηλ.* 1. η τιμή, η τιμιότητα, η εντιμότητα 2. η ηθικότητα, η υπόληψη, ο σεβασμός 3. το κέρασμα, το φίλεμα // **a face ~** κερνώ, φιλεύω, προσφέρω κρασί, γλυκό, κ.λ.π. // **a-i face ~** αυτό του κάνει τιμή // **cu ~** εντίμως, με τιμή // **îmi faceți ~ că veniți în casa mea modestă** μου κάνετε τιμή που έρχεστε στο φτωχικό μου / / **loc de ~** η θέση τιμής, η τιμητική θέση // **pe -a mea!** ο λόγος της τιμής μου! (λόγος τιμής) // **pe ~!** υπέροχα!, έξοχα! II. *επιρ. έκφρ.* **în ~a lui** προς τιμήν του
cinsti, cinstesc I. *ρ. μετ.* 1. έχω σεβασμό σε κάποιον, σέβομαι 2. *(οικ.)* κερνάω, φιλεύω 3. υπολήπτομαι, εκτιμώ, τιμάω // **nunul îi cinstea cu vin dulce** ο νονός τους κέρναγε γλυκό κρασί II. *ρ. αμ.* τιμώ, απονέμω τιμή, σέβομαι III. *ρ. μέσο* κερνιέμαι, είμαι σε παρέα και πίνω πιοτό
cinstire, cinstiri *ουσ. θηλ.* 1. η τίμηση, η απονομή τιμής 2. ο σεβασμός, η υπόληψη
cinstit-ă, cinstiți-te I. *επίθ.* 1. τίμιος-ια-ιο, έντιμος-η-ο 2. ευθύς-εία-ύ, ντόμπρος-α-ο, άδολος-η-ο, ειλικρινής-ής-ές, ανυπόκριτος-η-ο 3. *μτφ.*

παστρικός-ή-ό, καθαρός-ή-ό, ανόθευτος-η-ο, λευκός-ή-ό, αγνός-ή-ό II. *επίρ.* τίμια, έντιμα, ειλικρινά, ευθέα ανόθευτα

cinteză, cinteze *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* το θηλυκό πτηνό του σπίνου

cintezoi, cintezoi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο σπίνος

cinzeacă, cinzeci *ουσ. θηλ.* η μονάδα μετρήσεως ποτών ίση με 0,16 του λίτρου

cioacă, cioace *ουσ. θηλ.* η ξύλινη κονσόλα στον αργαλειό

cioară, ciori *ουσ. θηλ.* η καλιακούδα, η κουρούνα, η κορώνη // **cât cioara în par** πολύ λίγο, ελάχιστα

cioareci *ουσ. αρσ.* το στενό άσπρο χωριάτικο παντελόνι από μάλλινο ύφασμα

cioarsă, cioarse *ουσ. θηλ.* το μεταχειρισμένο πράγμα, το παλιό ρούχο

ciob, cioburi *ουσ. ουδ.* το θρύμμα, το θρύψαλο, το συντρίμμι, το σύντριμμα, το τρίμμα, το θραύσμα

cioban, ciobani *ουσ. αρσ.* ο τσοπάνος, ο ποιμένας

ciobănaş, ciobănaşi *ουσ. αρσ.* ο τσοπανάκος, το τσοπανόπουλο

ciobănel, ciobănei *ουσ. αρσ.* ιδ. ciobănaş

ciobănesc-ească, ciobăneşti *επίθ.* ποιμενικός-ή-ό // **câine ~** το τσοπανόσκυλο, το μαντρόσκυλο

ciobăneşte *επίρ.* 1. ποιμενικά 2. *μτφ.* απελέκητα, άξεστα

ciobănie *ουσ. θηλ.* η ποιμνιοβοσκή, το αιγοβόσκημα, το βόσκημα αιγοπροβάτων

ciobănit *ουσ. ουδ.* ιδ. ciobănie

ciobăniţă, ciobăniţe *ουσ. θηλ.* η τσοπάνα, η τσοπάνισσα, η βοσκοπούλα

ciobi, ciobesc *ρ. μετ.* θραύω, σπάζω (σ'ένα σημείο)

cioc *επίφ.* τακ-τακ-τακ, ο κρότος που παράγει το χτύπημα του σφυριού πάνω σε σκληρά αντικείμενα, ο ήχος της σφυρηλασίας

cioc, ciocuri *ουσ. ουδ.* 1. το ράμφος 2. το αγκίστρι 3. ο γάντζος 4. η μύτη 5. το γενάκι, η μικρή γενειάδα // **a pune -uri** λέω ψέματα, ψευδολογώ // **fraier cu ~** ο μπουνταλάς με γενάκι (ο βλάκας, κοροϊδευτικά)

ciocan, ciocane *ουσ. ουδ.* το σφυρί, η σφύρα, η βαριά // *αθλ.* **aruncare a -ului** η σφυροβολία // **aruncătorul de ~** ο σφυροβόλος // **a sta ~ pe capul cuiva** βαραίνω, στενοχωρώ κάποιον υποστηρίζοντας με επιμονή κάποια γνώμη // **între ~ şi nicovală** μεταξύ σφύρας και άκμονος, ανάμεσα σφυρί και αμόνι (μεταξύ Σκύλας και Χάρυβδης) // **lovitură de ~** το σφυροκόπημα, η σφυρηλάτηση, η σφυροκόπηση

ciocan, ciocani *ουσ. αρσ.* το ποτηράκι (για ποτό με στενό το στόμιο)

ciocănar, ciocănari *ουσ. αρσ.* 1. ο εργάτης που δουλεύει με το σφυρί, ο σφυροκόπος 2. *ειρ.* ο ανειδίκευτος εργάτης

ciocănel, ciocănele *ουσ. ουδ.* το σφυρί

ciocăni, ciocănesc I. *ρ. μετ.* σφυρηλατώ, σφυροκοπώ // **a ~ la uşă** χτυπάω την πόρτα // **a ~ pe cineva la cap** εκνευρίζω κάποιον με την επιμονή μου II. *ρ. αμ.* χτυπάω συνεχώς με τη σφύρα

ciocănire, ciocăniri *ουσ. θηλ.* το σφυροκόπημα, η σφυρηλασία

ciocănit, ciocănituri *ουσ. ουδ.* το χτύπημα, η κρούση

ciocănitoare, ciocănitori *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* ο δρυοκολάπτης

ciocănitură, ciocănituri *ουσ. θηλ.* 1. το σφυροκόπημα, το χτύπημα, ο χτύπος 2. ο κρότος

ciocârlan, ciocârlani *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο κορυδαλλός *(το αρσενικό πτηνό του κορυδαλλού)*

ciocârlie, ciocârlii *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* ο κορυδαλλός *(το θηλυκό πτηνό του κορυδαλλού)*

cioclu, ciocli *ουσ. αρσ.* ο νεκροθάφτης

ciocni, ciocnesc I. *ρ. μετ.* 1. τσουγκρίζω 2. συγκρούω 3. χτυπώ, κρούω // **a ~ ouăle roşii de Paşte** τσουγκρίζω τα κόκκινα αυγά το Πάσχα // **a ~ un pahar de vin urând sănătate** τσουγκρίζω ένα ποτήρι κρασί ευχόμενος «εις υγείαν» II. *ρ. μέσο* 1. προσκρούω, συγκρούομαι, τρακάρω 2. συμπλέκομαι // **autobuzul s-a ciocnit cu un tramvai** το λεωφορείο συγκρούστηκε με ένα τραμ

ciocnire, ciocniri *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκρουση, το τρακάρισμα 2. η συμπλοκή, η πρόσκρουση 3. το τσούγκρισμα 4. *μτφ.* η μάχη, η πάλη, ο πόλεμος, ο αγώνας // **~ sângeroasă** η αιματηρή συμπλοκή

ciocnit *ουσ. ουδ.* 1. το τσούγκρισμα 2. η σύγκρουση 3. το ρήγμα, η ρωγμή

ciocnit-ă, ciocniţi-te *επίθ.* 1. τρακαρισμένος-η-ο 2. ραγισμένος-η-ο, ραγιστός-ή-ό 3. τσουγκρισμένος -η-ο, σπασμένος-η-ο

ciocnitură, ciocnituri *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκρουση 2. το ρήγμα, το ράγισμα, η ρωγμή, η σχισμή 3. το τρακάρισμα

ciocoaică, ciocoaice *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η βογιάρα *(προερχόμενη από τις νοικάρισσες)*

ciocoi, ciocoi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο βογιάρος (προερχόμενος από τους νοικάρηδες), ο αρχοντοχωριάτης

ciocoi, ciocoiesc *ρ. μέσο* 1. γίνομαι βογιάρος, ιδιοκτήτης αγροκτήματος 2. *μτφ.* συμπεριφέρομαι με δουλικότητα

ciocolată, ciocolate I. *ουσ. θηλ.* η σοκολάτα // **culoarea ciocolatei** σοκολατόχρωμος-η-ο // **un baton de ~** ένα πακέτο σοκολάτας II. *επίθ. έκφρ.* **de ~** σοκολατένιος-ια-ιο

cioculeţ, cioculeţe *ουσ. ουδ.* 1. το μικρό ράμφος 2. το γενάκι

cioflingar, cioflingari *ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. ο τιποτένιος άνθρωπος 2. ο απατεώνας, ο παλιάνθρωπος 3. ο ανάξιος λόγου άνθρωπος

ciohodar, ciohodari *ουσ. αρσ.* ο ηγεμονικός υπηρέτης (φρόντιζε για τα υποδήματα του ηγεμόνα και εκτελούσε και άλλες δουλειές ανατεθειμένες σ' αυτόν)

ciolan, ciolane *ουσ. ουδ.* το μεγάλο κόκκαλο (με ή χωρίς κρέας) // **a da cuiva un ~ de ros** παρέχω υλικά πλεονεκτήματα // **a i se muia ciolanele** λιγοστεύουν οι δυνάμεις μου // **a-i rămâne ciolanele pe undeva** αφήνω κάπου τα κόκκαλά μου, πεθαίνω εκεί // **a-i rupe cuiva ciolanele** τον δέρνω πολύ // **a-i trece cuiva ciolan prin ciolan** είμαι πάρα πολύ κουρασμένος, αποσταίνω // **a scăpa ciolanul din mână** χάνω την πλεονεκτική θέση που είχα πρωτύτερα) // **a umbla după ~** 1. επιδιώκω πολιτική θέση 2. θέλω να έχω περισσότερα από κάποιον άλλο

ciolănos-oasă, ciolănoşi-oase *επίθ. (οικ.)* κοκκαλιάρης-ρα-ρικο, κοκκαλένιος-ια-ιο

ciomag, ciomege *ουσ. ουδ.* το ραβδί, η μαγκούρα, το ρόπαλο

ciomăgar, ciomăgari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο ροπαλοφόρος, ο μπράβος

ciomăgeală, ciomăgeli *ουσ. θηλ.* ο ραβδισμός, το ράβδισμα, το ξυλοκόπημα, το δάρσιμο
ciomăgi, ciomăgesc I. *ρ. μετ.* ραβδίζω, ξυλοκοπώ II. *ρ. μέσο* αλληλοδιαπληκτίζομαι, χτυπιέμαι, συμπλέκομαι με κάποιον
ciondăneală, ciondăneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η φιλονικία, το μάλωμα, η διαμάχη, ο διαπληκτισμός
ciondăni, ciondănesc *ρ. μέσο* 1. διαπληκτίζομαι 2. λογομαχώ, φιλονικώ
ciopârţeală, ciopârţeli *ουσ. θηλ.* το κομμάτιασμα, ο τεμαχισμός, ο διαμελισμός, το πετσόκομμα, το σκίσιμο, το κατακομμάτιασμα
ciopârţi, ciopârţesc *ρ. μετ.* τεμαχίζω, κομματιάζω, διαμελίζω, πετσοκόβω
ciopârţire, ciopârţiri *ουσ. θηλ.* ιδ. ciopârţeală
ciopârţit-ă, ciopârţiţi-te *επίθ.* τεμαχιστός-ή-ό, κομματιαστός-ή-ό, πετσοκομμένος-η-ο, κατακομματιασμένος-η-ο
ciopli, cioplesc I. *ρ. μετ.* 1. λαξεύω, γλύφω 2, σκαλίζω, πελεκάω 3. λεπτύνω II. *ρ. αντων. (μτφ.)* εκπαιδεύομαι, γίνομαι πιο ευγενικός στους τρόπους, αποκτώ καλή συμπεριφορά, γίνομαι πολιτισμένος
cioplire, cioplirì *ουσ. θηλ.* 1. το λάξευμα, το σκάλισμα 2. η πελέκηση, το πελέκημα 3. η λέπτυνση
cioplit *ουσ. ουδ.* το πελέκημα, το λάξευμα
cioplit-ă, cioplìţi-te *επίθ.* λαξευτός-ή-ό, λαξευμένος -η-ο, γλυπτός-ή-ό, σκαλισμένος-η-ο, σκαλιστός-ή -ό, πελεκητός-ή-ό // **„ chip ~"** «το λαξευτό σώμα»
cioplitor-oare, cioplitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο λαξευτής, η λαξεύτρα, ο γλύπτης, η λύπτρια, ο πελεκητής, η πελεκήτρια, ο σκαλιστής-ίστρια // ~ **în piatră** ο λιθοξόος II. *ουσ. ουδ.* 1. η πλάνη, το ροκάνι, το εργαλείο για λάξευμα, το γλύφανο 2. το εργαλείο του πεταλωτή με το οποίο καθαρίζει τις οπλές των ζώων που τα πεταλώνει, το κοπίδι
cioplitură, ciopliturì *ουσ. θηλ.* 1. το πελέκημα, η πελέκηση 2. το γλυπτό 3. *στον πληθ.* τα πελεκούδια, τα μικρά κομμάτια ξύλου που έχουν κοπεί με το πελέκημα
ciopor, ciopoare *ουσ. ουδ.* η αγέλη, το κοπάδι, η ομάδα, το σμήνος, το πλήθος, το μπουλούκι
ciorap, ciorapi *ουσ. αρσ.* η κάλτσα // ~ **trei sferturi** η κάλτσα κατά τρία τέταρτα // **a pune banii la ~** βάζω χρήματα στην μπάντα, αποταμιεύω, οικονομώ
ciorăpar, ciorăpari *ουσ. αρσ.* ο καλτσοποιός
ciorăpărie, ciorăpării *ουσ. θηλ.* 1. το καλτσοποιείο 2. η μεγάλη ποσότητα καλτσών 3. το μαγαζί όπου πουλιούνται κάλτσες
ciorbagiu, corbagii *ουσ. αρσ. (οικ.)* το άτομο που του αρέσει η σούπα
ciorbă, ciorbe *ουσ. θηλ.* ο ζωμός, η σούπα // ~ **de perişoare** η σούπα γιουβαρλάκια // ~ **pescărească** η ψαρόσουπα // **a pune pe toţi în aceeaşi ~** μεταχειρίζομαι ίσια όλους, φέρομαι με τον ίδιο τρόπο σε όλους // **a se amesteca în ciorba cuiva** ανακατεύομαι σε ξένες υποθέσεις
ciorchine, ciorchini *ουσ. αρσ.* το τσαμπί, το σταφύλι, η σταφυλόρωγα, ο καρπός του αμπελιού
ciordeală, ciordeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η ζούλα, η μικροκλεψιά
ciordi, ciordesc *ρ. μετ. (οικ.)* κλέβω μικροπράγματα
ciordit *ουσ. ουδ. (οικ.)* η μικροκλοπή
ciornă, ciorne *ουσ. θηλ.* το προσχέδιο, το προσχεδίασμα // **lucrarea în ~** το πρόχειρο αντίγραφο
cioroaică, cioroaice *ουσ. θηλ.* η κουρούνα
cioroi, cioroi *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* το αρσενικό πτηνό της κουρούνας
ciorovăi, ciorovăiesc *ρ. μέσο* φιλονικώ, λογομαχώ, διαπληκτίζομαι
ciorovăială, ciorovăieli *ρ.* αντων. *(οικ.)* η φιλονικία, ο διαπληκτισμός, η λογομαχία
ciortan, ciortani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το σαζάνι, το ψάρι κυπρίνος με βάρος 1-2 κιλά
ciot, cioturi *ουσ. ουδ.* 1. το κούτσουρο 2. ο ρόζος (στη σανίδα ή στο ξύλο) 3. το απομεινάρι
cioturos-oasă, cioturoşi-oase *επίθ.* 1. ροζιάρικος-η-ο 2. *μτφ.* κοκκαλένιος-ια-ιο
ciozvârtă, ciozvârte *ουσ. θηλ.* 1. το τέταρτο από ένα σφαγμένο ζώο 2. το μεγάλο κομμάτι κρέας
cipic, cipici *ουσ. αρσ.* η παντόφλα από ύφασμα ή από πλεχτό
cipriot-ă, ciprioţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Κύπριος, η Κύπρια II. *επίθ.* κυπριακός-ή-ό
cirac, ciraci *ουσ. αρσ.* το τσιράκι
circ, circuri *ουσ. ουδ.* το τσίρκο
circa *επίρ.* 1. περίπου, περί, πάνω-κάτω 2. σχεδόν 3. με προσέγγιση, κατά προσέγγιση // ~ **zece** περί τους δέκα
circă *ουσ. θηλ.* η διοικητική περιφέρεια, το τμήμα (αστυνομίας, οικονομικής εφορίας, υγειονομικής υπηρεσίας, κ.λ.π.)
circuit, circuite *ουσ. ουδ.* 1. το κύκλωμα,. η κύκλωση 2. η περικύκλωση, το περιτριγύρισμα 3. η κυκλοφορία, η κυκλική κίνηση 4. η περιστροφή 5. η συναλλαγή 6. η διαδρομή // ~ **electric** το ηλεκτρικό κύκλωμα // ~ **închis** το κλειστό κύκλωμα // **a pune în ~** βάζω σε κύκλωμα // **bilet de călătorie în ~** το εισιτήριο για ταξίδι σε περιήγηση
circula, circul *ρ. αμ.* 1. κυκλοφορώ 2. περιφέρομαι 3. *μτφ.* διαδίδομαι, βρίσκομαι σε κίνηση
circulant-ă, circulanţi-te *επίθ.* κυκλοφοριακός-ή-ό // *(οικον.)* **capital ~** το κεφάλαιο κινήσεως // **mijloace –e** τα μεταφορικά μέσα
circular-ă, circulari-e *επίθ.* 1. κυκλικός-ή-ό 2. εγκύκλιος-α-ο
circulară, circulări *ουσ. θηλ.* η εγκύκλιος
circulator-oare, circulatori-oare *επίθ. (ανατ.)* κυκλοφοριακός-ή-ό // **sistem ~** το κυκλοφοριακό σύστημα
circulaţie, circulaţii I. *ουσ. θηλ.* η κυκλοφορία // ~ **pe dreapta** η κυκλοφορία στη δεξιά πλευρά // **a fi în ~** είμαι σε κυκλοφορία, είμαι σε χρήση // **a pune în ~** βάζω σε κυκλοφορία // **a restabili ~** αποκαθιστώ την κυκλοφορία // **a scoate din ~** βγάζω από την κυκλοφορία // *οικον.* **circulaţia banului** η κυκλοφορία του χρήματος // *οικον.* **circulaţia mărfurilor** η κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η ανταλλαγή των προϊόντων της παραγωγής // *ιατρ.* **circulaţia sângelui** η κυκλοφορία του αίματος // **de mare ~** μεγάλης εξάπλωσης, διασκορπισμένος -η-ο // *φαρμ.* **un stimulent de ~** ένα διεγερτικό της κυκλοφορίας II. *επιθ. έκφρ.* **accident de ~** το τροχαίο δυστύχημα // **de ~** τροχαίος-α-ο // **respectarea regulilor de ~ rutieră** η τήρηση των κανόνων της τροχαίας κίνησης // **serviciul de ~ rutieră** η τροχαία
circumcizie, circumcizii *ουσ. θηλ.* 1. η περιτομή, το σουνέτι 2. η περικοπή
circumferinţă, circumferinţe *ουσ. θηλ.* 1. η περιφέρεια 2. η περίμετρος 3. η περιφέρεια του κύκλου

circumflex, circumflexe *επίθ. (γραμμ.)* // **accentul ~** η περισπωμένη // **a pune accentul ~** τονίζω με περισπωμένη
circumlocuție, circumlocuții *ουσ. θηλ.* η περίφραση
circumpolar-ă, circumpolari-e *επίθ.* γύρω από τους πόλους ευρισκόμενος
circumscrie, circumscriu *ρ. μετ.* 1. περιγράφω με ακρίβεια ένα πράγμα ή ένα γεγονός 2. περιβάλλω κάτι γύρω-γύρω με γραμμή 3. προσδιορίζω τα όρια μιας υπόθεσης, ενός προβλήματος, ενός θέματος, κ.λ.π., περιορίζω
circumscriere, circumscrieri *ουσ. θηλ.* η ακριβής και κατά τρόπο άρτιο περιγραφή, χωρίς έλλειψη ή περιττό στοιχείο, ενός πράγματος ή γεγονότος
circumscripție, circumscripții *ουσ. θηλ.* 1. η περιφέρεια 2. το διοικητικό διαμέρισμα, η διοικητική περιφέρεια 3. η εδαφική περιοχή δικαιοδοσίας κάποιου ήτοι: εκκλησιαστική, εκπαιδευτική, οικονομική, αστυνομική, υγειονομική, περιφέρεια // *(πολ.)* **~ electorală** η εκλογική περιφέρεια, το εκλογικό διαμέρισμα
circumscris-ă, circumscriși-se *επίθ.* περιγεγραμμένος -η-ο
circumspect-ă, circumspecți-te I. *επίθ.* 1. περίσκεπτος-η-ο 2. επιφυλακτικός-ή-ό, συγκρατημένος-η-ο, συνετός-ή-ό 3. γνωστικός-ή -ό, φρόνιμος-η-ο, προσεκτικός-ή-ό II. *επίρ.* επιφυλακτικά, με περίσκεψη, φρόνιμα, μετρημένα, συγκρατημένα
circumspecție *ουσ. θηλ.* η επιφυλακτικότητα, η περίσκεψη, η σύνεση, η σωφροσύνη
circumstanță, circumstanțe *ουσ. θηλ.* 1. η περίσταση 2. η συγκυρία, ο καιρός, η κατάσταση *νομ.* **circumstanțe atenuante** οι ελαφρυντικές περιστάσεις (τα ελαφρυντικά) // **de ~** περιστατικός -ή-ό (που συμβαίνει σε σπάνιες περιπτώσεις)
circumstanțial-ă, circumstanțiali-e *επίθ.* 1. περιστατικός-ή-ό 2. συμπληρωτικός-ή-ό, συμπληρωματικός-ή-ό
circumterestru-ă, circumtereștri-stre *επίθ.* περίγειος-ος-ο
circumvoluție, circumvoluții *ουσ. θηλ.* η έλικα του εγκεφάλου
cireadă, cirezi *ουσ. θηλ.* η αγέλη, το κοπάδι
cireașă, cireșe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το κεράσι
cireș, cireși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η κερασιά
cireșar, cireșari *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο Ιούνιος 2. *(ορνιθ.)* ο χοντρομύτης (είδος πουλιού με παχιά μύτη)
cirip *επιφ.* τσίου-τσίου *(το κελάδημα πουλιών)*
ciripeală, ciripeli *ουσ. θηλ.* το λάλημα, το τιτίβισμα
ciripi, ciripesc *ρ. αμ.* 1. κελαηδώ, τιτιβίζω 2. *(αργκ.)* διαλαλώ, κοινολογώ, φανερώνω κάτι
ciripire, ciripiri *ουσ. θηλ.* το λάλημα, το τιτίβισμα, το κελάηδημα
ciripitor-oare, ciripitori-oare I. *επίθ.* κελαϊδιστός-ή -ό II. *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο λαφιές
cirotic-ă, cirotici-ce *επίθ. (ιατρ.)* κιρρωτικός-ή-ό
ciroză, ciroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κίρρωση του ήπατος
cirus *ουσ. αρσ.* ονομασία σε ορισμένα σύννεφα άσπρα, σε ύψος 10.000 περίπου μέτρων, σωρείτες
cisalpin-ă, cisalpini-e *επίθ.* ο Εντεύθεν των Άλπεων // **Galia ~ă** η Εντεύθεν των Άλπεων Γαλατία
cisternă, cisterne *ουσ. θηλ.* η δεξαμενή, η στέρνα // **vagon ~** το βαγόνι δεξαμενή, το πετρελαιοφόρο ή υδροφόρο βαγόνι
cistic-ă, cistici-ce *επίθ.* κυστικός-ή-ό
cistită, cistite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κυστίτις
cișmea, cișmele *ουσ. θηλ.* η βρύση, η κρήνη // **a curge ca dintr-o ~** τρέχει πολύ και συνέχεια
cita, citez *ρ. μετ.* 1. αναφέρω, παραθέτω περικοπή από κείμενο ενός συγγραφέα 2. μνημονεύω, κάνω μνεία χωρίου συγγραφέως 3. *(νομ.)* κλητεύω, για το δικαστήριο 4. *(στρατ.)* κάνω τιμητική μνεία στρατιώτου εις την αναφορά
citadelă, citadele *ουσ. θηλ.* το φρούριο, το μικρό κάστρο, η ακρόπολις
citadin-ă, citadini-e I. *επίθ.* αστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αστός-ή
citare, citări *ουσ. θηλ.* η αναφορά περικοπής κειμένου συγγραφέως // *(στρατ.)* **~ pe ordinea de zi** η αναφορά εις την ημερήσια διαταγή // *(γραμμ.)* **semnele citării** τα εισαγωγικά // *(νομ.)* η κλήση
citat, citate *ουσ. ουδ.* το απόσπασμα, η περικοπή, η αναφορά // **am încheiat -ul** κλείνω την αναφορά
citație, citații *ουσ. θηλ. (νομ.)* η κλήτευση, η κλήση 2. η αναφορά κειμένου συγγραφέως, η παράθεση
citeț-eață, citeți-ețe I. *επίθ.* ευανάγνωστος-η-ο, ευκολοδιάβαστος-η-ο II. *επίρ.* ευανάγνωστα
citi, citesc *ρ. μετ.* 1. διαβάζω 2. αναγιγνώσκω 3. μελετάω // **a ~ anevoie** διαβάζω δύσκολα, με πολύ κόπο // **a ~ gândurile** διαβάζω τις σκέψεις, μαντεύω τί σκέπτεται κάποιος // **a ~ în palmă** χειρομαντεύω // **a ~ în stele** μαντεύω στ' άστρα // **aceste texte nu se pot ~** αυτά τα κείμενα δεν διαβάζονται
citire, citiri *ουσ. θηλ.* 1. το διάβασμα, η ανάγνωση, το ανάγνωσμα 2. το μάθημα ανάγνωσης // **carte de ~** το αναγνωσματάριο, το αναγνωστικό
citit *ουσ. ουδ.* η ανάγνωση, το διάβασμα // **scris și ~** η ανάγνωση και η γραφή
citit-ă, citiți-te *επίθ.* διαβασμένος-η-ο, μορφωμένος -η-ο
cititor-oare, cititori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναγνώστης-ώστρια (ο, η) // **~ în stele** η αστρολόγος
citoplasmă *ουσ. θηλ.* το κυτταρόπλασμα
citostatic, citostatice *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το κυτταροστατικό // **substanțe citostatice** οι κυτταροστατικές ουσίες
citric-ă, citrici-ce *επίθ.* κιτρικός-ή-ό // **acid ~** το κιτρικό οξύ // **fructe citrice** τα εσπεριδοειδή
citronadă, citronade *ουσ. θηλ.* η λεμονάδα
ciubăr, ciubăre *ουσ. ουδ.* ο κάδος
ciubotar, ciubotari *ουσ. αρσ.* ο τσαγκάρης, ο παπουτσής
ciubotă, ciubote *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το παπούτσι, το υπόδημα // *μτφ.* **prost ca o ~** χαζός, βλάκας, ανόητος άνθρωπος
ciubotărie, ciubotării *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το τσαγκαράδικο, το παπουτσάδικο
ciubuc, ciubuce *ουσ. ουδ.* 1. το τσιμπούκι, η πίπα 2. *μτφ.* το ρουσφέτι, το αθέμιτο, παράνομο κέρδος
ciubucar, ciubucari *ουσ. αρσ.* ο ρουσφετολόγος, ο επιδιώκων ρουσφέτια, δωροληψία, αθέμιτα κέρδη
ciuciulete, ciuciuleți *ουσ. αρσ.* είδος φαγώσιμου μύκητα (μανιταριού) (με ρυτιδωμένη κιτρινωπή ή καστανοκόκκινη ομπρέλα) // **e făcut ~** είμαι μούσκεμα / βρεγμένος πολύ, έγινα «παπί» / μούσκεμα από βροχή

ciucuraş, ciucuraşi *ουσ. αρσ.* η φουντίτσα, η φράντζα
ciucure, ciucuri *ουσ. αρσ.* 1. η φούντα 2. το κρόσσι, ο θύσανος // **plin ~ de...** ολόγιομος από..., γεμάτος από..., εντελώς γεμάτος από...
ciudat-ă, ciudaţi-te I. *επίθ.* παράξενος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο, ιδιότροπος-η-ο, μυστήριος-ια-ο // **idee ciudată** η μυστήρια ιδέα II. *επίρ.* παράξενα, ιδιότροπα, αλλόκοτα
ciudă I. *ουσ. θηλ.* 1. το πείσμα 2. το γινάτι 3. το μίσος // **a face cuiva în ~** κάνω σε πείσμα κάποιου, δείχνω πείσμα σε κάποιον, με πιάνει γινάτι II. *συνδ. έκφρ.* **în ciuda faptului că...** παρά το γεγονές ότι... // **în ciuda promisiunilor** παρά τις υποσχέσεις // **în ciuda tuturor** σε πείσμα όλων
ciudăţenie, ciudăţenii *ουσ. θηλ.* 1. η αλλοκοτιά, η ιδιοτροπία, η παραξενιά 2. το καπρίτσιο 3. η ιδιορρυθμία
ciuf, ciufuri *ουσ. ουδ.* το τσουλούφι, η μπούκλα, η τούφα από μαλλιά
ciufuli, ciufulesc *ρ. μετ.* αναμαλλιάζω, μπερδεύω τα μαλλιά, ανακατώνω τα μαλλιά του κεφαλιού
ciufulire, ciufuliri *ουσ. θηλ.* το αναμάλλιασμα
ciufulit-ă, ciufuliţi-te *επίθ.* αναμαλλιασμένος-η-ο, αχτένιστος-η-ο
ciuguleală, ciuguleli *ουσ. θηλ.* το ράμφισμα
ciuguli, ciugulesc *ρ. μετ.* 1. ραμφίζω, χτυπώ με το ράμφος 2. τσιμπώ, τρώγω πρόχειρα ή λίγο
ciulama, ciulamale *ουσ. θηλ.* το φαγητό από κρέας πουλερικών με σάλτσα από αλεύρι μαγειρεμένο, η λεγόμενη «τσουλαμά» // **a face ~** δέρνω άγρια κάποιον, τον ξυλοκοπώ
ciuleandra *ουσ. θηλ.* η «τσιουλεάντρα» η ονομασία ενός λαϊκού χορού και η μελωδία του
ciuli, ciulesc *ρ. μετ.* στήνω αυτί, τεντώνω το αυτί, αυτιάζομαι, βάζω αυτί για ν'ακούσω // **a-şi ~ urechile** τεντώνω τ'αυτιά μου, έκανε τ' αυτιά δικάλα τσαμπούνα
ciulin, ciulini *ουσ. αρσ.* το γαϊδουράγκαθο
ciumat-ă, ciumaţi-te *επίθ.* πανουκλιασμένος-η-ο, πανουκλιάρης-α-ικο
ciumă, ciume *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η πανούκλα, η πανώλης 2. *μτφ.* η άσκημη γυναίκα // **~ bubonică** η βουβωνική πανώλης
ciung-ă, ciungi-ge I. *επίθ.* κουλός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο κουλοχέρης, η κουλοχέρα, μονόχειρας (ο, η)
ciunt-ă, ciunţi-te *επίθ.* ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβός-ή-ό, λειψός-ή-ό
ciunti, ciuntesc *ρ. μετ.* 1. ακρωτηριάζω, κολοβώνω 2. *μτφ.* αποκόβω, κουτσουρεύω (ένα κείμενο, ένα δέντρο, κ.λ.π.)
ciuntire, ciuntiri *ουσ. θηλ.* ο ακρωτηριασμός, η ακρωτηρίαση 2. *μτφ.* η αποκοπή, το κόντεμα
ciupeală, ciupeli *ουσ. θηλ.* 1. το τσίμπημα, η τσιμπιά 2. *μτφ.* η μικροκλοπή, η λωποδυσία // **la mica ~** στο μικροτσίμπημα (έχω ένα μικρό κέρδος, μια μικρή ωφέλεια σε βάρος άλλου)
ciupercă, ciuperci *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το μανιτάρι, ο μύκητας // **~ otrăvitoare** το φαρμακερό (δηλητηριώδες) μανιτάρι // **a creşte ca ciupercile după ploaie** πληθαίνουν σαν τα μανιτάρια μετά απ' τη βροχή // **doar n-am mâncat ciuperci** αλλά όμως δεν έφαγα μανιτάρια (μα δεν τρελάθηκα) // **pagubă în ciuperci!** δε με μέλει, δεν είναι τίποτα, δε με νοιάζει
ciupi, ciupesc I. *ρ. μετ.* 1. τσιμπώ 2. ραμφίζω 3. *(για τα φυτά)* κορφολογώ 4. *μτφ.* τρώγω πρόχειρα ή λίγο από το φαγητό 5. *μτφ.* ιδιοποιούμαι, κάνω δικά μου μικρές ποσότητες από ξένα πράγματα ή μικρά ποσά από ξένα χρήματα II. *ρ. μέσο* 1. πειράζομαι, θίγομαι, βλάπτομαι 2. *μτφ.* βρίσκομαι σε ελαφριά κατάσταση μέθης
ciupit-ă, ciupiţi-te *επίθ.* κομμένος-η-ο στην κορυφή (φυτό, δέντρο) // **~ de vărsat** βλογιοκομμένος-η-ο
ciupit *ουσ. ουδ.* 1. το τσίμπημα 2. το κορφολόγημα
ciupitură, ciupituri *ουσ. θηλ.* 1. η τσιμπιά, το τσίμπημα, το κέντρισμα, η σουβλιά 2. η σκισμάδα, η σκισμή
ciur, ciururi *ουσ. ουδ.* το κόσκινο, η σήτα, η κρησάρα // **a căra apă cu ciurul** δεν κάνω καμιά δουλειά // **a trece prin ~ şi prin dârmon** περνώ δοκιμασίες, ταλαιπωρίες // **a vedea ca prin ~** βλέπω συγκεχυμένα
ciurar, ciurari *ουσ. αρσ.* ο κοσκινάς
ciurdă, ciurde *ουσ. θηλ.* 1. η αγέλη, το κοπάδι 2. το πλήθος (ανθρώπων, παιδιών), το τσούρμο
ciuruc, ciurucuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. το απομάζωμα, το απόρριμμα, το άχρηστο, το προϊόν κατώτερης ποιότητας 2. το σκουπίδι 3. *μτφ.* ο τιποτένιος άνθρωπος
ciurui, ciuruiesc I. *ρ. μετ.* 1. κοσκινίζω, περνώ κάτι από το κόσκινο 2. *μτφ.* κατατρυπάω κάτι με όπλο II. *ρ. μέσο* τρυπιέμαι σε πολλά μέρη, γίνομαι κόσκινο από τρύπες
ciuruire, ciuruiri *ουσ. θηλ.* 1. το κοσκίνισμα 2. το πέρασμα από το κόσκινο 3. *μτφ.* το γάζωμα από ριπή πυροβόλου όπλου
ciuruit-ă, ciuruiţi-te *επίθ.* κατατρυπημένος-η-ο
ciuşcă, ciuşte *ουσ. θηλ.* η τσουχτερή πιπεριά με καυστική γεύση
ciut-ă, ciuţi-te *επίθ.* σιούτος-α-ο, χωρίς κέρατα· με κομμένα κέρατα
ciută, ciute *ουσ. θηλ.* η ελαφίνα
ciutură, ciuturi *ουσ. θηλ.* 1. ο ξύλινος κουβάς 2. η μικρή βαρέλα // **toarnă cu ciutura** βρέχει με σφοδρότητα και σε μεγάλη ποσότητα
civic-ă, civici-ce *επίθ.* πολιτικός-ή-ό
civil-ă, civili-e *επίθ.* πολιτικός-ή-ό, αστικός-ή-ό // **autorităţile -e** οι πολιτικές αρχές // **căsătorie -ă** ο πολιτικός γάμος // **Codul ~** ο αστικός κώδικας // **drept ~** το αστικό δίκαιο // **îmbrăcăminte -ă** η πολιτική φορεσιά, τα πολιτικά ρούχα (όχι στρατιωτικά ή ιερατικά) // **ofiţer al stării -le** ο ληξίαρχος // **parte civilă** η ενάγουσα, ο ενάγων // **populaţia -ă** ο άμαχος πληθυσμός // **război ~** ο εμφύλιος πόλεμος // **Stare -ă** το ληξιαρχείο
civilie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η πολιτική ζωή σαν απλός πολίτης
civiliza, civilizez I. *ρ. μετ.* 1. εκπολιτίζω 2. εξανθρωπίζω, ημερώνω II. *ρ. αντων.* εκπολιτίζομαι, γίνομαι πολιτισμένος, φέρνομαι με καλούς τρόπους, έχω λεπτή και διακριτική συμπεριφορά
civilizare *ουσ. θηλ.* ο εκπολιτισμός, ο εξανθρωπισμός
civilizat-ă, civilizaţi-te *επίθ.* πολιτισμένος-η-ο
civilizator-oare, civilizatori-oare I. *επίθ.* εκπολιτιστικός-ή-ό // **rol ~** ο εκπολιτιστικός ρόλος II. *επίρ.* εκπολιτιστικά
civilizaţie, civilizaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο πολιτισμός 2. ο εκπολιτισμός 3. η κουλτούρα, η πνευματική καλλιέργεια // **~ înfloritoare** ο ακμαίος πολιτισμός
civism *ουσ. ουδ.* η στάση και ο ζήλος του καλού πολίτη (σχετικά με τα πολιτικά δικαιώματα και με διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων)

cizela, cizelez I. *ρ. μετ.* 1. σμιλεύω, δουλεύω κάτι με τη σμίλη 2. λαξεύω με σμίλη 3. γλύφω· αναγλύφω 4. διασκευάζω, επεξεργάζομαι ένα πνευματικό έργο 5. *μτφ.* μεταδίδω σε κάποιον τους καλούς τρόπους II. *ρ. μέσο* γίνομαι πολιτισμένος, αποκτώ μόρφωση και καλή συμπεριφορά

cizelare, cizelări *ουσ. θηλ.* 1. το λάξευμα, το σμίλευμα, η σμίλευση 2. ο εκπολιτισμός

cizelat-ă, cizelaţi-te *επίθ.* 1. σμιλευτός-ή-ό, λαξευτός-ή-ό (με σμίλη) 2. *(για πνευματικό έργο)* βελτιωμένος-η-ο 3. *μτφ.* πολιτισμένος-η-ο

cizmar, cizmari *ουσ. αρσ.* 1. ο τσαγκάρης, ο υποδηματοποιός, ο παπουτσής 2. ο υποδηματεργάτης

cizmă, cizme *ουσ. θηλ.* η μπότα // **prost ca o ~** κουτός σα μια μπότα

cizmăreasă, cizmărese *ουσ. θηλ.* η τσαγκάρισσα, η υποδηματεργάτρια, η γυναίκα του τσαγκάρη

cizmăresc-ească, cizmăreşti *επίθ.* τσαγκάρικος-η-ο

cizmărie, cizmării *ουσ. θηλ.* το υποδηματοποιείο, το παπουτσάδικο, το τσαγκαράδικο

cizmuliţă, cizmuliţe *ουσ. θηλ.* το μποτίνι

clac *επί.* κλακ! *(μιμείται έναν απότομο βραχύ ήχο)*

clac, clacuri *ουσ. ουδ.* το κλακ, ψηλό καπέλο

claca, clachez *ρ. αμ.* παθαίνω ρήξη των τενόντων

clacaj, clacaje *ουσ. ουδ.* η ρήξη των τενόντων

clacare, clacări *ουσ. θηλ.* ιδ. clacaj

clacă, clăci *ουσ. θηλ.* 1. η υποχρεωτική εργασία των αγροτών προς όφελος του ιδιοκτήτη του τσιφλικιού την εποχή της φεουδαρχίας, η αγγαρεία, το αγγάρεμα 2. η συνεταιρική εκούσια εργασία των αγροτών ιδιαιτέρως τη νύχτα κατά τη διάρκεια της οποίας γίνεται και μια μικρή διασκέδαση με τραγούδια και χορούς // **lucru de ~** η απρόσεκτη, επιπόλαιη δουλειά // **vorbe de ~** η φλυαρία, η περιττολογία

clachetă, clachete *ουσ. θηλ.* η κλακέτα

claie, clăi *ουσ. θηλ.* 1. ο σωρός από χόρτα ή σιτηρά που έχουν θεριστεί 2. η θημωνιά // **~ peste grămadă** φύρδην-μίγδην, ανάκατα, ανακατωτά, σε ακαταστασία

clama, clamez *ρ. αμ.* φωνάζω, κράζω

clamă, clame *ουσ. θηλ.* 1. η καρφίτσα, η φουρκέτα 2. η αγκράφα

clan, clanuri *ουσ. ουδ.* 1. το γένος 2. η πατριά 3. η γενιά 4. η φάρα, η φατρία, η φράτρα 5. η φυλή 6. *μτφ.* η κλίκα, η ομάδα προσώπων με ιδιοτελείς σκοπούς που αλληλοϋποστηρίζονται

clanc *επιφ.* κλανγκ (μιμείται τον ήχο του κλείσιμου της πόρτας ή του καπακιού όταν σκεπάζει ένα σκεύος)

clandestin-ă, clandestini-e *επίθ.* λαθραίος-α-ο, κρυφός-ή-ό, μυστικός-ή-ό // **călător ~** ο λαθραίος επιβάτης

clandestin *επίρ.* 1. λάθρα, λαθραία 2. κρυφά

clandestinitate *ουσ.* θηλ. η μυστικότητα, το απόκρυφο, η λαθραία κατάσταση

clanţ *επί.* κλαντς (η λέξη μιμείται τον ήχο της λαβής, του χερουλιού της πόρτας ή της κλειδαριάς της πόρτας)

clanţ, clanţuri *ουσ.* θηλ. το ράμφος

clanţă, clanţe *ουσ. θηλ.* 1. το χερούλι της κλειδαριάς της πόρτας 2. *μτφ.* το στόμα // **ţine-ţi clanţa!** κράτησε το στόμα σου!

clap *επιφ.* κλακ *(λέξη που μιμείται τον ήχο του κλείσιμου του καπακιού)*

clapă, clape *ουσ. θηλ.* 1. το κουμπί 2. το πλήκτρο 3. γενικά το μέρος του μηχανισμού όπου γίνεται η άρθρωση 4. το κάλυμμα της τσέπης (στα ρούχα) // **a trage clapa** απατώ κάποιον, του την παίζω

clapetă, clapete *ουσ. θηλ.* το μικρό κάλυμμα της τσέπης

clapon, claponi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο πετεινός, ο μουνουχισμένος, το καπόνι

clar-ă, clari-e I. *επίθ.* 1. σαφής-ής-ές, ευκρινής-ής-ές, καθαρός-ή-ό, ξεκάθαρος-η-ο 2. διαυγής-ής-ές, ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές 3. προφανής -ής-ές, έκδηλος-η-ο // **~ ca lumina zilei** φαίνεται σαν το φως του ηλίου // **~ de lună** το φεγγαρόφωτο // **e ~?** είναι σαφές; // **eu nu o văd aşa de ~ cât o vezi tu** εγώ δεν το βλέπω τόσο ξεκάθαρο όσο εσύ II. *επίρ.* 1. σαφώς, ευκρινώς, καθαρά, ξεκάθαρα, ολοφάνερα 2. προφανώς, έκδηλα // **a vorbi ~** μιλώ σαφώς, με ακρίβεια, ακριβολογώ

clarifica, clarific I. *ρ. μετ.* 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω, ξεκαθαρίζω, διαφωτίζω, διαλευκαίνω II. *ρ. αντων.* διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι, διασαφηνίζομαι

clarificare, clarificări *ουσ. θηλ.* 1. η διασάφηση, η διασαφήνιση, η διευκρίνιση, η αποσαφήνιση 2. η διαφώτιση, η διαλεύκανση, το ξεκαθάρισμα

clarificator-oare, clarificatori-oare I. *επίθ.* 1. διασαφητικός-ή-ό, διευκρινιστικός-ή-ό 2. εξηγητικός-ή-ό II. *επίρ.* διασαφητικά

clarinet, clarinete *ουσ. ουδ.* το κλαρινέτο, το κλαρίνο

clarinetist-ă, clarinetişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλαρινετίστας-στρια (ο, η)

claritate *ουσ. θηλ.* 1. η διαύγεια, η σαφήνεια, η ευκρίνεια 2. η ακρίβεια // **cu ~** με σαφήνεια, με διαύγεια, ξεκάθαρα, ευκρινώς

clarobscur *ουσ. ουδ.* 1. το σκιόφως, το ημίφως, η φωτοσκίαση 2. το αμυδρό φως που διαρκεί για λίγο μετά το λυκόφως // **în clarul-obscur al amurgului** στο λυκόφως του δειλινού

clarvăzător-oare, clarvăzători-oare *επίθ.* 1. διορατικός-ή-ό 2. οξυδερκής-ής-ές

clarviziune *ουσ. θηλ.* η διορατικότητα, η οξυδέρκεια

clasa, clasez I. *ρ. μετ.* 1. ταξιθετώ, ταξινομώ, κατατάσσω 2. τακτοποιώ II. *ρ. μέσο* κατατάσσομαι, κατέχω μια θέση στη βαθμολογία // **s-a clasat al doilea** κατατάχθηκε δεύτερος

clasabil-ă, clasabili-e *επίθ.* ταξικός-ή-ό

clasament, clasamente *ουσ. ουδ.* 1. η ταξινόμηση 2. η βαθμολογική κατάταξη 3. η βαθμολογία // **~ final** η τελική βαθμολογική κατάταξη

clasare, clasări *ουσ. θηλ.* η ταξιθέτηση

clasă, clase *ουσ. θηλ.* 1. η τάξη, η κατηγορία, η κλάση 2. η κοινωνική ομάδα 3. η θέση (σε ταξίδια) 4. η σχολική αίθουσα 5. τριψήφιος αριθμός // **~ conducătoare** η άρχουσα τάξη // **clasa mamiferelor** η τάξη των θηλαστικών // **clasa miilor** η τάξη των χιλιάδων // **clasa muncitoare** η εργατική τάξη // **clasa socială** η κοινωνική τάξη // **conştiinţa de ~** η ταξική συνείδηση // *συνδ. έκφρ.* **elev în clasa a şasea** είναι μαθητής στην έκτη τάξη // *(αθλ.)* **jucător de mare clasă** ο παίκτης μεγάλης αξίας // **lupta de ~** η ταξική πάλη, ο ταξικός αγώνας // **un bilet de clasa a doua** ένα εισιτήριο δευτέρας θέσης

clasic-ă, clasici-ce I. *επίθ.* κλασικός-ή-ό II. *επίρ.* κλασικά // **în modul cel mai** ~ κλασικοί τρόποι
clasicism *ουσ. ουδ.* ο κλασικισμός
clasicist-ă, clasicişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλασικιστής-ίστρια (ο, η)
clasicizant-ă, clasicizanţi-te *επίθ.* κλασικίζων-ουσα-ον
clasifica, clasific I. *ρ. μετ.* κατατάσσω, ταξινομώ, ταξιθετώ II. *ρ. μέσο* 1. κατατάσσομαι, είμαι σε μια ορισμένη θέση σ'ένα αγώνισμα ή στις εξετάσεις // **s-a clasificat al treilea** κατατάχθηκε τρίτος
clasificare, clasificări *ουσ. θηλ.* 1. η ταξινόμηση, η ταξιθέτηση, η κατάταξη 2. *αθλ.* η βαθμολογία // ~ **zecimală** η δεκαδική ταξινόμηση // **-a pe echipe** η βαθμολογία κατά ομάδες
clasificator-oare, clasificatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ταξινόμος, ταξιθέτης-έτρια (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* το ταξινομικό βιβλίο (το βιβλίο που ταξινομεί κάτι) III. *επίθ.* ταξινομικός-ή-ό
clasor, clasoare *ουσ. ουδ.* 1. το κλασέρ 2. ο χαρτοφύλακας (ο χαρτοφύλακας από χαρτόνι μέσα στον οποίο ταξινομούνται και φυλάγονται έγγραφα)
claustra, claustrez *ρ. μετ.* κλείνω σε μοναστήρι ή σε ερημικόν τόπο κάποιον να ζει σαν ασκητής μακριά από τον κόσμο
clauză, clauze *ουσ. θηλ.* ο όρος, η ρήτρα // *οικον.* **clauza naţiunii celei mai favorizate** η ρήτρα του μάλλον ευνοουμένου έθνους // *νομ.* **clauza penală** η ποινική ρήτρα
clavecin, clavecine *ουσ. ουδ.* το κλαβεσίνο
clavecinist-ă, clavecinişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλαβεσινίστας-ίστρια (ο, η)
claviatură, claviaturi *ουσ. θηλ.* 1. τα πλήκτρα, το πληκτρολόγιο (πιάνου ή άλλου μουσικού οργάνου) 2. τα κουμπιά ενός μηχανισμού όπου γίνεται η άρθρωση της μηχανής
clavicular-ă, claviculari-e *επίθ.* *(ανατ.)* υποκλείδιος
claviculă, clavicule *ουσ. θηλ.* *(ανατ.)* το οστό της κλείδας, το κλειδοκόκαλο
claxon, claxoane *ουσ. ουδ.* το κόρνο, το κλάξον
claxona, claxonez *ρ. μετ.* κορνάρω
claxonare, claxonări *ουσ. θηλ.* το κορνάρισμα
claxonat, claxonaturi *ουσ. ουδ.* το κορνάρισμα // **în oraş -ul interzis!** στην πόλη απαγορεύεται το κορνάρισμα!
clăbuc, clăbuci *ουσ. ουδ.* η σαπουνόφουσκα, ο αφρός του σαπουνιού που διαλύεται στο νερό // **a face clăbuci la gură** μιλάω πολλά και με βιαιότητα
clăcaş, clăcaşi *ουσ. αρσ.* ο κολλήγας (οι κολλήγες), ο μεσακάρης (οι μεσακάρηδες), ο συμμεσακάρης (οι συμμεσακάρηδες)
clădăraie, clădării *ουσ. θηλ.* ο σωρός, η στοίβα από πράγματα βαλμένα φύρδην-μίγδην
clădi, clădesc *ρ. μετ.* οικοδομώ, χτίζω, ανεγείρω // **a ~ pe nisip** χτίζω πάνω στην άμμο
clădire, clădiri *ουσ. θηλ.* 1. το κτήριο, το οικοδόμημα, το κτίσμα, η οικοδομή 2. κάθε τι που είναι χτισμένο 3. το ακίνητο 4. το χτίσιμο κτηρίου· η οικοδόμηση // **-a parlamentului** το κτήριο της Βουλής, το βουλευτήριο
clădit-ă, clădiţi-te *επίθ.* χτιστός-ή-ό, που έχει χτιστεί, χτισμένος-η-ο
clădit *ουσ. ουδ.* 1. το χτίσιμο 2. η οικοδόμηση, η ανέγερση
clămpăni, clămpănesc I. *ρ. μετ.* πλαταγίζω, κροταλίζω II. *ρ. αμ.* *(μτφ.)* *(οικ.)* φλυαρώ, λέω πολλά και περιττά
clămpănire *ουσ. θηλ.* 1. το πλατάγισμα 2. *μτφ.* *(οικ.)* η φλυαρία, η περιττολογία
clămpănit *ουσ. ουδ.* *(οικ.)* 1. η πολυλογία 2. το πλατάγισμα
clănţăni, clănţănesc *ρ. αμ.* 1. τρίζω, χτυπούν τα δόντια μου 2. *μτφ.* φλυαρώ 3. τρέμω από κρύο
clănţănit *ουσ. ουδ.* ο τριγμός, το τρίξιμο
clănţău, clănţăi *ουσ. αρσ.* *(χλευασ.)* *μτφ.* 1. ο φαφλατάς, ο πολυλογάς 2. *(χλευασ.)* ο δικηγόρος
clăpăug-ă, clăpăugi-ge *επίθ.* 1. με τα αυτιά κατεβασμένα 2. *μτφ.* ανόητος-η-ο· κουτός-ή-ό
clăti, clătesc I. *ρ. μετ.* 1. ξεπλύνω 2. καθαρίζω II. *ρ. αντων.* ξεπλύνομαι (στα χέρια, στο σώμα, κ.λ.π.)
clătina, clatin I. *ρ. μετ.* 1. κλονίζω, ταράζω 2. λικνίζω, ταλαντεύω // **a ~ capul** κουνάω το κεφάλι II. *ρ. αμ.* τρικλίζω, παραπατάω, κλονίζομαι στο βάδισμα III. *ρ. μέσο* 1. κλονίζομαι 2. ταλαντεύομαι 3. κυμαίνομαι // **dintele se clatină** το δόντι κουνιέται // **se clătină şi apoi căzu** κλονίστηκε και κατόπιν έπεσε
clătinare, clătinări *ουσ. θηλ.* ο κλονισμός, το κούνημα, η ταλάντευση
clătinat *ουσ. ουδ.* 1. ο κλονισμός, η δόνηση 2. το τρίκλισμα, το παραπάτημα 3. η κύμανση, η ταλάντευση
clătinătură, clătinături *ουσ. θηλ.* 1. το κούνημα 2. η ταλάντευση 3. η δόνηση 4. η κύμανση
clătire, clătiri *ουσ. θηλ.* 1. το ξέπλυμα 2. το πλύσιμο με νερό για καθάρισμα βρωμιάς
clătit-ă, clătiţi-te *επίθ.* 1. ξεπλυμένος-η-ο 2. καθαρισμένος-η-ο
clătită, clătite *ουσ. θηλ.* *(μαγ.)* η τηγανίτα *(από αυγά τηγανισμένα σε ελάχιστο λίπος και τυλιγμένα με γλυκό)*
clean, cleni *ουσ. αρσ.* *(ιχτ.)* είδος ψαριού γλυκού νερού όμοιο με το λούτσο
clefăi, clefăi *ρ. μετ.* 1. μασουλίζω (τρώγω) με θόρυβο την τροφή 2. ανοιγοκλείνω το στόμα με θόρυβο 3. *μτφ.* μασώ τα λόγια μου, δε μιλώ καθαρά
clefăit, clefăituri *ουσ. ουδ.* το μασούλημα με θόρυβο της τροφής
clei, cleiuri *ουσ. ουδ.* η κόλλα, η γλοιώδης ύλη για συγκόλληση αντικειμένων // ~ **de peşte** η ψαρόκολλα, η ιχθυόκολλα // *(οικ.)* **a fi ~** είναι τάπα
cleionaj *ουσ. ουδ.* το πλέγμα από κλαδιά *(για τη σταθεροποίηση μιας πλαγιάς, μιας κατωφέρειας, κ.λ.π.)*
cleios-oasă, cleioşi-oase *επίθ.* 1. κολλώδης-ης-ες, ιξώδης-ης-ες, γλοιώδης-ης-ες 2. ιξώδης-ης-ες, πυκνόρρευστος-η-ο, παχύρρευστος-η-ο 3. μελάτος-η-ο 4. *μτφ.* ο μαθητής που δεν ξέρει τίποτε στο σχόλειο // **ou ~** το μελάτο αυγό // **pământ ~** η γλοιώδης γη
clemă, cleme *ουσ. θηλ.* ο συσφιγκτήρας
clement-ă, clemenţi-te *επίθ.* επιεικής-ής-ές, ήπιος-α-ο, πράος-πραεία-ο
clemenţă, clemenţe *ουσ. θηλ.* η επιείκεια, η ηπιότητα, η πραότητα // **a cere ~** ζητώ επιείκεια
clempuş, clempuşuri *ουσ. ουδ.* 1. το δικέλλι, η διχάλα 2. το διχαλωτό παλούκι ή καμάκι 3. *μτφ.* η έννοια, το νόημα, η πρόφαση, το πρόσχημα

clepsidră, clepsidre *ουσ. θηλ.* η κλεψύδρα
cleptoman-ă, cleptomani-e *επίθ.* κλεπτομανής-ής-ές
cleptomanie *ουσ. θηλ.* η κλεπτομανία
cler, cleruri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο κλήρος, το ιερατείο, το σύνολο των ιερέων
cleric, clerici *ουσ. αρσ.* ο κληρικός, ο ιερωμένος κάθε βαθμού
clerical-ă, clericali-e *επίθ.* κληρικός-ή-ό, ιερατικός-ή-ό
clericalism *ουσ. ουδ.* η κληρικοκρατία
cleştar, cleştare *ουσ. ουδ.* το κρύσταλλο, ο κρύσταλλος
cleşte, cleşti *ουσ. αρσ.* η λαβίδα, η τανάλια, η τσιμπίδα // ~ **de scos cuie** η ηλάγρα // ~ **pentru cărbuni** η μασιά *(εργαλείο για να σκαλίζουμε τη φωτιά, η τσιμπίδα)* // **a strânge cu -le** σφίγγω με την τανάλια // **a-i scoate cuiva vorba din gură cu -le** βγάζω σε κάποιον τα λόγια απ' το στόμα του με το τσιγκέλι
cleveti, clevetesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* συκοφαντώ, δυσφημώ, κακολογώ κάποιον, διαβάλλω
clevetire, clevetiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συκοφαντία, η δυσφήμηση, το συκοφάντημα, η κακολογία, η διαβολή
clevetitor-oare, clevetitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συκοφάντης-ντρια (ο, η) II. *επίθ.* συκοφαντικός -ή-ό, ψεύτικος-η-ο, κακόβουλος-η-ο
clică, clici *ουσ. θηλ.* 1. η κλίκα 2. η συμμορία
clichet, clichete *ουσ. ουδ.* ο μοχλίσκος, οδοντωτός τροχός αναστολής
client-ă, clienţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πελάτης-άτισσα (ο, η) 2. αγοραστής-άστρια (ο, η) // ~ **(al unui local)** ο θαμώνας (ενός κέντρου ψυχαγωγίας ή άλλου είδους) // **-ul doctorului, avocatului** ο πελάτης γιατρού, δικηγόρου
clientelă, clientele *ουσ. θηλ.* η πελατεία
climat, climate *ουσ. ουδ.* 1. το κλίμα, οι ατμοσφαιρικές συνθήκες 2. *μτφ.* το φυσικό ή ηθικό περιβάλλον ενός τόπου ή μιας περιόδου (εποχής)
climateric-ă, climaterici-ce *επίθ.* κλιματικός-ή-ό, κλιματολογικός-ή-ό // **condiţii climaterice** οι κλιματολογικές συνθήκες // **staţiune -ă** η κατάλληλη κλιματολογική τοποθεσία για κλιματοθεραπεία
climatic-ă, climatici-ce *επίθ.* κλιματικός-ή-ό (που αναφέρεται στο κλίμα ενός τόπου)
climatizare, climatizări *ουσ. θηλ.* ο κλιματισμός
climatolog-ă, climatologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλιματολογικός (ο, η)
climatologie *ουσ. θηλ.* η κλιματολογία
climă, clime *ουσ. θηλ.* το κλίμα // ~ **rece** το ψυχρό κλίμα
clin, clin *ουσ. αρσ.* 1. το τριγωνικό κομμάτι υφάσματος, συστατικό μέρος ενός γυναικείου ρούχου 2. η κάθετη ραφή κατά μήκος στις γυναικείες κάλτσες // **a nu avea nici în ~ nici în mânecă** δεν έχω τίποτα το κοινό μαζί τους
clincher *ουσ. ουδ.* πολύ σκληρό τούβλο
clinchet, clinchete *ουσ. ουδ.* 1. η κλαγγή 2. ο κωδωνισμός, το κουδούνισμα // ~ **de clopoţel** ο κωδωνισμός, ο ήχος του κουδουνιού // ~ **de geamuri** ο θόρυβος από τζάμια
clinic-ă, clinici-ce I. *ουσ. θηλ.* η κλινική II. *επίθ. (ιατρ.)* κλινικός-ή-ό
clinometru, clinometre *ουσ. ουδ.* το κλισίμετρο (όργανο για την καταμέτρηση των κλίσεων)
clinti, clintesc I. *ρ. μετ.* 1. κλονίζω 2. ταρακουνώ 3. τινάζω // **a nu se ~ din loc** μπήγει τις φτέρνες τα πόδια // **şi-a pironit picioarele pe pământ şi nimeni n-a putut să-l clintească** κάρφωσε τα πόδια του στη γη και κανείς δε μπόρεσε να τον ταρακουνήσει II. *ρ. μέσο* 1. σείομαι 2. κλονίζομαι 3. κουνιέμαι 4. κυμαίνομαι
clipă, clipe *ουσ. θηλ.* η στιγμή // ~ **de** ~ την κάθε στιγμή // **dă-mi o clipă de răgaz!** δος μου μια στιγμή ανάπαυλα! // **în clipa de faţă** σ' αυτή τη στιγμή, τώρα // **în fiece** ~ σε κάθε στιγμή // **în orice** ~ κάθε στιγμή // **într-o** ~ σε μια στιγμή, αμέσως // **o ~, vă rog** μια στιγμή παρακαλώ // **trebuie să vină dintr-o ~ într-alta** πρέπε νά έλθει από τη μια στιγμή στην άλλη (σύντομα)
clipeală, clipeli *ουσ. θηλ.* το κοίταγμα, το βλεφάρισμα, το ανοιγοκλείσιμο των ματιών // **într-o** ~ δια μιας, αμέσως, σε μια στιγμή
clipi, clipesc *ρ. αμ.* 1. βλεφαρίζω, ανοιγοκλείνω τα βλέφαρα, ανοιγοκλείνω τα μάτια 2. φέγγω, λάμπω, ακτινοβολώ, αστράφτω, λαμποκοπώ, σπινθηροβολώ // **cât ai ~ din ochi** όσο ν'ανοιγοκλείσεις τα μάτια (μέσα σε μια στιγμή)
clipire, clipiri *ουσ. θηλ.* 1. το ανοιγοκλείσιμο των ματιών, το βλεφάρισμα 2. η λαμπεράδα, η ακτινοβολία
clipită, clipite *ουσ. θηλ.* η στιγμή // **într-o** ~ σε μια στιγμή, αμέσως
clipoceală, clipoceli *ουσ. θηλ.* το φλοίσβισμα του νερού, το κελάρυσμα (του νερού)
clipoci pers. 3 clipoceşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* φλοισβίζω, κελαρύζω, μουρμουρίζει (το νερό που κυλάει)
clipocire, clipociri *ουσ. θηλ.* 1. το φλίφλισμα του νερού, το φλοίσβισμα, ο φλοίσβος 2. το κελάρυσμα
clipocit *ουσ. ουδ.* 1. το πάφλασμα 2. το φλοίσβισμα, το κελάρυσμα
clips, clipsuri *ουσ. ουδ.* η αγκράφα, η πόρπη, η διακοσμητική καρφίτσα
cliring *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο συμψηφισμός
clisă, clise *ουσ. θηλ.* 1. ο πηλός, η λάσπη, το εμποτισμένο με νερό χώμα, το αργιλώδες υγρό χώμα 2. *μτφ.* η γλοιώδης άγευστη τροφή
clismă, clisme *ουσ. θηλ.* το κλύσμα, το κλυστήρι
clisos-oasă, clisoşi-oase *επίθ.* γλοιώδης-ης-ες, κολλώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες, αργιλώδης-ης-ες
clişeu, clişee *ουσ. ουδ.* 1. το κλισέ 2. η στερεότυπη τυπογραφική πλάκα για αναπαραγωγή εικόνων, κ.λ.π., το καλούπι, η φόρμα, η μίτρα 3. η αρνητική φωτογραφία
clitoris *ουσ. ουδ.* η κλειτορίδα
cliva pers. 3 clivează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* σκίζεται σε πλάκες *(για πετρώματα)*
cloacă, cloace *ουσ. θηλ.* 1. ο βόθρος, η καταβόθρα 2. ο λάκκος
cloanţă, cloanţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* // **baba** ~ η άσκημη, κακή, χωρίς δόντια γριά
cloceală, cloceli *ουσ. θηλ.* το κλώσσημα, η εκκόλαψη
cloci, clocesc I. *ρ. μετ.* 1. κλωσσώ(-άω), εκκολάπτω 2. *μτφ.* ετοιμάζω κάτι, προσχεδιάζω, επωάζω II. *ρ. αμ.* τεμπελιάζω // **cloceşte în casă toată ziua** κάθεται στο σπίτι όλη μέρα III. *ρ. μέσο (για τρόφιμα ή υγρά)* αλλοιώνομαι, χαλάω
clocire, clociri *ουσ. θηλ.* το κλώσσημα, η εκκόλαψη, η επώαση

clocit *ουσ. ουδ.* ιδ. clocire
clocit-ă, clociți-te *επίθ.* 1. κλωσσημένος-η-ο, κλούβιος-ια-ιο 2. μπαγιάτικος-η-ο (τρόφιμα) 3. χαλασμένος-η-ο // **ouă -e** τα κλούβια αυγά
clocitoare, clocitoare *επίθ.* // **găină ~** η κλώσσα
clocitoare, clocitori ουσ. θηλ. 1. το εκκολαπτήριο πτηνών 2. η κλωσσοφωλιά
clocot, clocote *ουσ. ουδ.* 1. ο κοχλασμός, ο χοχλασμός, ο αναβρασμός, ο βρασμός 2. η βράση, το βράσιμο 3. *μτφ.* η ταραχή, ο θόρυβος, η ανησυχία // **a da un ~** κοχλάζω, φτάνω σ' ένα κοχλασμό // **un mare ~ există în lume** μεγάλος αναβρασμός υπάρχει στον κόσμο
clocoti, clocotesc *ρ. αμ.* 1. κοχλάζω, χοχλάζω, αναταράζομαι από το βράσιμο (υγρό) 2. αναβλύζω ορμητικά (νερό πηγής) 3. *μτφ.* βουίζω, βοΐζω // **clocotesc de furie** κοχλάζω από θυμό (βράζω από το κακό μου)
clocotire, clocotiri *ουσ. θηλ.* ο κοχλασμός, ο αναβρασμός
clocotit-ă, clocotiți-te *επίθ.* κοχλασμένος-η-ο // **în apă -ă** σε κοχλαστό νερό
clocotitor-oare, clocotitori-oare *επίθ.* 1. κοχλαστός -ή-ό, αναβραστός-ή-ό 2. *μτφ.* εξοργιστικός-ή-ό, θορυβώδης-ης-ες
cloncăni pers. 3 cloncăneşte *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κλώζει κακαρίζει (η κλώσσα όταν φωνάζει τα κλωσσοπούλια)
cloncănire, cloncăniri ους θηλ. το κακάρισμα
cloncănit *ουσ. θηλ.* το κακάρισμα
clondir, clondire *ουσ. ουδ.* η καράφα, το κροντήρι, η μπουκάλα με κοντόστενο λαιμό για φύλαξη ποτών, το κοντήρι
clonț, clonțuri *ουσ. ουδ.* *(λαϊκ.)* 1. το ράμφος 2. *μτφ.* το πηγούνι 3. *χλευασ.* το στόμα που λέει πολλά και περιττά, που λέει φλυαρίες
clonțos-oasă, clonțoşi-oase *επίθ.* *(λαϊκ.)* 1. ραμφοειδής-ής-ές 2. *μτφ.* ο πωγωνάτος δύστροπος-η-ο· φιλόνικος-ος-ο
clopot, clopote *ουσ. ουδ.* 1. το κουδούνι, ο κώδωνας 2. η καμπάνα, το καμπανάκι // **~ scufundător** ο βυθιστικός καταδυτικός κώδωνας (ο θάλαμος εργασίας από μέταλλο ή μπετόν-αρμέ, τροφοδοτημένος με πεπιεσμένο αέρα, χρήσιμος για την εκτέλεση έργων κάτω από το νερό) // **a trage clopotele** α) κορτάρω μια γυναίκα, β) διαδίδω, κοινολογώ μυστικό, διαλαλώ, ανακοινώνω μυστικό
clopotar, clopotari *ουσ. αρσ.* ο κωδωνοκρούστης
clopotniță, clopotnițe *ουσ. θηλ.* το καμπαναριό, το κωδωνοστάσιο
clopoțel, clopoței *ουσ. αρσ.* το κουδουνάκι // **-ul sună** το κουδουνάκι κουδουνίζει
clor *ουσ. ουδ.* *(χημ.)* το χλώριο
cloramină, cloramine *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η χλωραμίνη
clorat, clorați *ουσ. αρσ.* *(χημ.)* το χλωρικόν άλας // **~ de potasiu** η χλωρική ποτάσσα
clorhidrat, clorhidrați *ουσ. αρσ.* *(χημ.)* το υδροχλωρικό άλας (το άλας του υδροχλωρικού οξέος)
clorhidric I. *επίθ.* *(χημ.)* υδροχλωρικός-ή-ό // **acid ~** το υδροχλωρικό οξύ II. *ουσ. αρσ.* *(χημ.)* το υδροχλώριο (η ένωση χλωρίου και υδρογόνου, είναι αέριο άχρωμο καυστικό)
cloric *επίθ.* *(χημ.)* χλωριακός-ή-ό (που περιέχει χλώριο)
clorizare, clorizări *ουσ. θηλ.* ο χλωριασμός, ο καθαρισμός του πόσιμου νερού με χλώριο
clorofilă *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* η χλωροφύλλη
clorofiliană, clorofiliene *επίθ.* χλωροφυλλούχος-ος-ο // **asimilație ~** η χλωροφυλλούχος αφομοίωση, η φωτοσύνθεση
cloroform ου. ουδ. *(χημ.)* το χλωροφόρμιο (αναισθητικό στις εγχειρήσεις)
cloroformiza, cloroformizez *ρ. μετ.* χλωροφορμίζω
clorotic-ă, cloroticі-ce I. *επίθ.* χλωρωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άρρωστος (ο, η) από χλώρωση
cloroză, cloroze *ουσ. θηλ.* η χλώρωση
clorurare *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η χλωρίαση, η προσθήκη χλωρίου σε μια χημική ουσία)
clorură, cloruri *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* 1. χλωριούχος-ος -ο 2. το άλας που περιέχει χλώριο // **~ de amoniu** το χλωριούχο αμμώνιο (το νισαντίρι)
closet, closete *ουσ. ουδ.* το αφοδευτήριο, το μέρος, ο καμπινές, το αποχωρητήριο, ο χαλές
cloş, cloşuri *ουσ. ουδ.* το κλος, η κοπή γυναικείου ρούχου σε σχήμα κώδωνα, η πλατιά κοπή ρούχου // **croială ~** η κοπή κλος // **rochie ~** το κλος φόρεμα
cloşcă, cloşti *ουσ. θηλ.* η κλώσα // *(αστρ.)* **Cloşca cu pui** η Πούλια
cloț, cloțuri *ουσ. ουδ.* το σπασμένο τούβλο, το κομμάτι από τούβλο, το κομματιασμένο τούβλο (κυρίως από κατεδάφιση)
clovn, clovni *ουσ. αρσ.* 1. ο κλόουν 2. ο κωμικός 3. ο γελωτοποιός 4. ο παλιάτσος
clovnerie, clovnerii *ουσ. θηλ.* η αστειότητα, ο αστεϊσμός, η γελωτοποιία
club, cluburi *ουσ. ουδ.* 1. η λέσχη 2. ο σύλλογος, ο όμιλος, το σωματείο, ο σύνδεσμος
clucer, cluceri *ουσ. αρσ.* *(ιστ.)* ο αυλικός άρχοντας που είχε σαν έργο τον εφοδιασμό της ηγεμονικής αυλής
clucereasă, clucerese *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* η γυναίκα του αυλικού άρχοντα που είχε τη φροντίδα για τον εφοδιασμό της ηγεμονικής αυλής
clupă, clupe *ουσ.* θηλ. 1. το εργαλείο σε μορφή διαβήτη, χρήσιμο στη μέτρηση διαστάσεων κορμών δέντρων, ο δασικός διαβήτης 2. το σύνεργο, το εργαλείο για την επεξεργασία βιδών
cneaz, cnezi *ουσ. αρσ.* ο πρίγκιπας, ο μικρός ηγεμόνας
cnezat, cnezate *ουσ. ουδ.* ο πριγκιπάτο, η μικρή ηγεμονία
cnocaut, cnocauturi *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το νοκ άουτ
cnocdaun, cnocdaunuri *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το νοκ ντάουν
cnut, cnuturi *ουσ. ουδ.* το κνούτο, το μαστίγιο, οι άκρες του έχουν σφαίρες από μολύβι στις κορυφές τους
coabita, coabitez *ρ. αμ.* συγκατοικώ, συνοικώ
coabitant-ă, coabitanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συγκάτοικος
coabitare, coabitări *ουσ. θηλ.* η συγκατοίκηση
coacăz, coacăzi *ουσ. αρσ.* *(βοτ.)* η φραγκοσταφυλιά
coacăză, coacăze *ουσ. θηλ.* το φραγκοστάφυλο
coace, coc I. *ρ. μετ.* 1. ψήνω 2. *μτφ.* ετοιμάζω εκδίκηση // **a ~ pâinea la cuptor** ψήνω το ψωμί στο φούρνο // **îi ~ ceva** σου ψήνει το ψάρι στο χείλι, κάτι κακό σε βάρος σου II. *ρ. αμ.* 1. ωριμάζω, γίνομαι ώριμος 2. μεστώνω // **s-a copt buba** η

κατάσταση έφτασε σε κρίση III. *ρ. μέσο* 1. ψήνομαι, γίνομαι ώριμος, ωριμάζουν (καρποί), ωριμάζω, ενηλικιώνομαι 2. φλέγομαι από τη ζέστη 3. πνίγομαι απ'τη ζέστη // **fructele se coc** τα φρούτα γίνονται ώριμα // **mă coc la soare** ψήνομαι στον ήλιο // **ne coacem de căldură** πνιγόμαστε από τη ζέστη

coacere, coaceri *ουσ. θηλ.* 1. η ωρίμανση, το ωρίμασμα, το γίνωμα 2. το ψήσιμο // **-a fructelor** το ωρίμασμα των καρπών

coacuzat-ă, coacuzați-te *επίθ.* 1. συγκατηγορούμενος -η-ο 2. *συναίτιος-ια-ιο, συνένοχος-η-ο*

coadă, cozi *ουσ. θηλ.* 1. η ουρά 2. το στειλιάρι 3. το τέλος 4. το στέλεχος του λουλουδιού 5. η λαβή 6. *μτφ.* όργανο κακοποίησης // **~ de topor** η λαβή τσεκουριού // **coada florii** το κοτσάνι, ο μίσχος φυτού / άνθους / καρπού // **coada ochiului** η γωνία του ματιού (κοιτάζω λοξά, πλάγια με το μάτι, αλλοιθωρίζω) // **a da din ~** κολακεύω κάποιον για να πετύχω κάτι // **a-și vârî coada** ανακατεύομαι στις δουλειές άλλων // **a nu avea nici cap nici ~** άμορφος // **a pune coada pe spinare** φεύγω κρυφά // **a sta la ~** στέκομαι ή κάθομαι στην ουρά *(περιμένοντας να έλθει η σειρά μου σε κάτι και σε κάποιο τόπο κάπου)* // **a trage mâța de ~** δεν έχω τα αναγκαία για τη ζωή // *(βοτ.)* **coada vulpii** ο αλωπέκουρος // **cu coada între picioare** ταπεινωμένος // **de la cap la ~** από την αρχή ως το τέλος // **de la coada vacii** ντόπιος, γέννημα-θρέμμα // **își vâră dracul coada** ο διάβολος βάζει την ουρά του *(όταν σε μια κατάσταση εμφανίζονται περιπλοκές χωρίς να τις περιμένουμε)*

coafa, coafez I. *ρ. μετ.* χτενίζω ευπαρουσίαστα τα μαλλιά του κεφαλιού, κάνω την κόμμωση των μαλλιών στο κεφάλι II. *ρ. αντων.* χτενίζομαι κατά φροντισμένο τρόπο· συγυρίζω τα μαλλιά στον κομμωτή ή στην κομμώτρια

coafare, coafări *ουσ. θηλ.* η κόμμωση

coafat *ουσ. ουδ.* η κόμμωση, είδος χτενίσματος

coafat-ă, coafați-te *επίθ.* ευπαρουσίαστα χτενισμένος-η-ο

coafeză, coafeze *ουσ. θηλ.* η κομμώτρια

coafor, coafori *ουσ. αρσ.* 1. ο κομμωτής 2. το κομμωτήριο

coafură, coafuri *ουσ. θηλ.* η κόμμωση

coagula, coagulez I. *ρ. μετ.* 1. πήγνυμι 2. πήζω // **a ~ laptele** πήζω το γάλα II. *ρ. αντων.* πήγνυμαι, παθαίνω πήξη

coagulabil-ă, coagulabili-e *επίθ.* πηκτός-ή-ό

coagulant-ă, coagulanți-te I. *επίθ.* πηκτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το πηκτικό, η πηκτική ουσία που προκαλεί πήξη

coagulare, coagulări *ουσ. θηλ.* 1. η πήξη, το πήξιμο 2. η θρόμβωση (στο αίμα)

coagulat-ă, coagulați-te *επίθ.* πηκτός-ή-ό

coajă, coji *ουσ. θηλ.* 1. ο φλοιός 2. η φλούδα 3. η πέτσα 4. το τσόφλι, το κέλυφος 5. η κρούστα, η κόρα ψωμιού // **coji de floarea soarelui** οι φλούδες του ηλίανθου // **a curăța de ~** ξεφλουδίζω *(καρπό)*

coală, coli *ουσ. θηλ.* 1. το φύλλο 2. η κόλλα χαρτιού // **~ de tipar** το τυπογραφικό χαρτί // **~ editorială** το εκδοτικό χαρτί (περιέχει είκοσι φύλλα)

coaliție, coaliții *ουσ. θηλ.* ο συνασπισμός, η συμμαχία

coaliza, coalizez I. *ρ. μετ.* συνασπίζω, συμμαχώ II. *ρ. μέσο* συνασπίζομαι

coalizare, coalizări *ουσ. θηλ.* ο συνασπισμός, η συμμαχία

coamă, coame *ουσ. θηλ.* 1. η χαίτη, το τρίχωμα, η κόμη, τα μακριά μαλλιά 2. η κορυφή 3. το κορφοβούνι, η κορυφογραμμή 4. η κορνίζα του τοίχου 5. η οριζόντια ή πλάγια γραμμή ως διαχωρισμός των κλιτύων της στέγης 6. *μτφ.* το φύλλωμα, η φυλλωσιά ενός δέντρου

coană *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κυρά, η κυρία, η οικοδέσποινα

coapsă, coapse *ουσ. θηλ.* ο μηρός, το μπούτι

coarbă, coarbe *ουσ. θηλ.* το τρυπάνι

coardă, coarde *ουσ. θηλ.* 1. η χορδή 2. η κόρδα 3. το σχοινάκι 4. το σκοινάκι του πριονιού για το τέντωνα της λεπίδας του εργαλείου 5. *μαθ.* το τμήμα ευθείας που ενώνει τα άκρα ενός τόξου κύκλου // **~ de viță de vie** η κληματόβεργα, η κληματσίδα // **~ vocală** η φωνητική χορδή // **a atinge pe cineva la coarda sensibilă** θίγω την ευαίσθητη χορδή κάποιου // **a întinde prea tare coarda** τεντώνω το σκοινί (υπερβαίνω τα επιτρεπτά όρια) // **a sări coarda** πηδάει το σχοινάκι // *μουσ.* **cu coarde** έγχορδος-η-ο, μουσικά όργανα, τα έγχορδα // *μουσ.* **de coarde** έγχορδος-η-ο

coarnă, coarne *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. ο καρπός της κρανιάς 2. παραλλαγή επιτραπέζιου σταφυλιού

coasă, coase *ουσ. θηλ.* 1. η κόσσα, το μεγάλο δρεπάνι

coase, cos I. *ρ. μετ.* 1. ράβω, φτιάχνω ρούχα 2. δίνω σε ράφτη ή μοδίστρα να μου φτιάξουν ρούχα (ενδύματα) II. *ρ. αντων.* ράβομαι, μπαλώνομαι

coasociat, coasociați *ουσ. αρσ.* ο συνέταιρος, ο συνεταίρος

coastă, coaste *ουσ. θηλ.* 1. *(ανατ.)* το πλευρό του σώματος 2. *(γεωγρ.)* η πλαγιά βουνού 3. *στρατ.* η ακτή 4. το πλάγιο μέρος ενός σώματος // **a i se lipi coastele de foame** ψοφάει από την πείνα // **a-i sta cuiva în coaste** στέκομαι μέσα στα πλευρά κάποιου // **a naviga de-a lungul coastei** ακτοπλοώ // **a pune cuiva sula în coaste** καταναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι με τη βία, κάνω χρήση βίας // **e slab de-i poți număra coastele** είναι τόσο αδύνατος που μπορείς να του μετράς τα πλευρά // **pază de ~, garnizoană de ~** η ακτοφρουρά, η ακτοφυλακή

coate-goale *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο κουρελής

coautor-oare, coautori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συνεργάτης-άτρια (ο, η) 2. συνεργός (ο, η)

coaxial-ă, coaxiali-e *επίθ.* ομοαξονικός, το σώμα που έχει τον ίδιο άξονα με ένα άλλο σώμα

cobai, cobai *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. το πειραματόζωο 2. *μτφ.* το άτομο επί του οποίου γίνεται το πείραμα

cobalt *ουσ. ουδ. (χημ.)* το κοβάλτιον

cobe, cobe *ουσ. θηλ.* 1. ο γρουσούζης, ο γουρσούζης 2. *μτφ.* το κακό σημάδι, ο κακός οιωνός

cobeală, cobeli *ουσ. θηλ.* η κακοσημαδιά, το προμήνυμα ενός κακού γεγονότος

cobeligerant-ă, cobeligeranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμπολεμιστής-ίστρια (ο, η), συμμαχητής-ήτρια (ο, η)

cobi, cobesc *ρ. μετ.* κακομελετάω, προμηνύω κάποιο κακό, προαναγγέλλω συμφορά (δεισιδαιμονία)

cobiliță, cobilițe *ουσ. θηλ.* ξύλινος αναφορέας, το μακρουλό καμπυλωτό ραβδί που έχει στις άκρες του κρεμασμένους τους κουβάδες ή τα καλάθια, τα πανέρια με τα πράγματα (εμπορεύματα) των μικροπωλητών. Ο αναφορέας κουβαλιέται από τους πλανόδιους στους ώμους τους

cobitor-oare, cobitori-oare *επίθ.* ο, η προάγγελος συμφορών

coborî, cobor I. *ρ. μετ.* 1. κατεβάζω 2. υποβιβάζω, καταβιβάζω 3. χαμηλώνω 4, κατεβαίνω // **a ~ ochii** χαμηλώνω τα μάτια // **a ~ prețurile** χαμηλώνω τις τιμές // **a ~ scările** κατεβαίνω τη σκάλα // **a ~ vocea** χαμηλώνω τη φωνή // **a -t storul** κατέβασε το στόρι (το παραπέτασμα) II. *ρ. αμ.* 1. κατεβαίνω 2. πέφτω // **a ~ dintr-un vehicul** κατεβαίνω από ένα όχημα // **soarele coboară (apune)** ο ήλιος πέφτει (δύει, βασιλεύει) // **temperatura coboară** η θερμοκρασία κατεβαίνει (γίνεται χαμηλότερη) III. *ρ. μέσο* 1. χαμηλώνω, κατεβαίνω 2. ελαττώνομαι, μειώνομαι στην αξία 3. κατάγομαι, προέρχομαι, κατέρχομαι // **a se ~ din romani** κατάγονται απ'τους Ρωμαίους // **el se coboară dintr-un neam nobil** αυτός κατάγεται από ευγενικό έθνος

coborâre, coborâri *ουσ. θηλ.* 1. το κατέβασμα, η κατάβαση 2. η κατηφοριά, ο κατήφορος, η κάθοδος, το χαμήλωμα 3. η καταφορά, η υποστολή, ο υποβιβασμός 4. η κατεβασιά 5. η υποτίμηση // **-a a fost foarte obositoare** η κατάβαση ήταν πολύ κουραστική // **-a prețurilor** η ελάττωση των τιμών (στα εμπορεύματα)

coborâș, coborâșuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κατήφορος, ο κατηφορικός δρόμος, η κατηφοριά, η κάθοδος // **nu există urcuș fără ~** δεν υπάρχει ανήφορος χωρίς κατήφορο

coborâtor-oare, coborâtori-oare *επίθ.* 1. κατηφορικός -ή-ό, κατεβατός-ή-ό 2. απόγονος-η-ο

cobră, cobre *ουσ. θηλ.* *(ζωολ.)* η κόμπρα (είδος δηλητηριώδους φιδιού)

cobuz, cobuze *ουσ. ουδ.* είδος φλογέρας

cobzar, cobzari *ουσ. αρσ.* ο λαϊκός μουσικός που παίζει το λαούτο, έγχορδο μουσικό όργανο όμοιο με την κιθάρα, ο κιθαρωδός

cobză, cobze *ουσ. ουδ.* *(μουσ.)* το λαούτο // **a lega ~** δένω χειροπόδαρα

coc, coci *ουσ. αρσ.* *(ιατρ.)* ο κόκκος (το μικρόβιο στρογγυλού σχήματος)

coc, cocuri *ουσ. ουδ.* ο κότσος

coca *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* *(βοτ.)* η κόκα (είδος φυτού χρήσιμον στην ιατρική, από τα φύλλα του οποίου εξάγεται η κοκαΐνη)

coca-cola *ουσ. θηλ.* η κόκα-κόλα

cocaină, cocaine *ουσ. θηλ.* *(χημ. φαρμ.)* η κοκαΐνη

cocardă, cocarde *ουσ. θηλ.* η κονκάρδα· το εθνόσημο στα στρατιωτικά καπέλα

coca *ουσ. θηλ.* 1. το ζυμάρι, η ζύμη 2. η μάζα, η πάστα

coca, coci *ουσ. θηλ.* 1. η άτρακτος 2. ο σκελετός πλοίου

cocârja, cocârjez *ρ. μέσο* καμπουριάζω· σκεβρώνομαι

cocârjat-ă, cocârjați-te *επίθ.* καμπουρωτός-ή-ό, καμπούρικος-η-ο // **nas ~** η γαμψή μύτη

coccis, coccisuri *ουσ. ουδ.* *(ανατ.)* ο κόκκυγας

cocean, coceni *ουσ. αρσ.* 1. ο βλαστός καλαμποκιού (η ρόκα του καλαμποκιού χωρίς κόκκους) 2. το σκληρό στέλεχος φυτών (ο βλαστός ηλίανθου, των κηπευτικών φυτών, κ.λ.π.

cochet-ă, chocheți-te I. *επίθ.* 1. φιλάρεσκος-η-ο 2. φιλόκαλος-η-ο, κομψευόμενος-η-ο II. *επίρ.* φιλάρεσκα III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιλάρεσκος-η (ο, η), κοκέτης-α (ο, η)

cocheta, cochetez *ρ. αμ.* 1. χαριεντίζομαι, κομψεύομαι, ερωτοτροπώ, φλερτάρω 2. συμπεριφέρομαι με χάρη, προσπαθώ να γίνω αρεστός, ν' αρέσω, κοκετάρομαι

cochetărie, cochetării *ουσ. θηλ.* η φιλαρέσκεια, η κοκεταρία, η ερωτοτροπία

cochilie, cochilii *ουσ. θηλ.* το κογχύλι, το κοχύλι, η κόγχη, το όστρακο

cocină, cocini *ουσ. θηλ.* 1. το χοιροστάσιο 2. το μέρος όπου δίνεται η τροφή στα γουρούνια

cocioabă, cocioabe *ουσ. θηλ.* 1. το καλυβόσπιτο, η καλύβα 2. το φτωχόσπιτο 3. η τρώγλη

cocioc, cocioace *ουσ. θηλ.* το τέλμα, η ιλύς, η φυτική λάσπη ανακατωμένη με ρίζες τύρφης που σχηματίζει επιπλέοντα νησιά στην επιφάνεια του νερού, ο βάλτος, το τέναγος

cociorvă, cociorve *ουσ. θηλ.* *(επαρχ.)* το φουρνόξυλο *(με το οποίο βγάζουν τα αναμμένα κάρβουνα και τη στάχτη από το φούρνο)*

coclauri *ουσ. ουδ. πληθ.* οι δύσβατοι, δυσκολοπέραστοι τόποι

cocleală, cocleli *ουσ. θηλ.* 1. η σκουριά, το οξείδιο του χαλκού 2. η χαρακτηριστική γεύση στα φαγητά που διατηρήθηκαν σε χάλκινα ακασσιτέρωτα σκεύη

cocleț, coclețe *ουσ. ουδ.* το μέρος του υφαντικού ιστού απ'όπου περνούν οι κλωστές του στήμονα πριν περάσουν από το χτένι του αργαλειού

cocli, pers. 3 cocleşte I. *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* για τα μεταλλικά σκεύη, οξειδώνεται σκουριάζει II. *ρ. μέσο* για τα φαγητά: ταγγίζω, αλλοιώνομαι, αποχτώ δυσάρεστη μυρουδιά

coclire *ουσ. θηλ.* η οξείδωση του χαλκού, η χαλκοσκωρίαση

coclit-ă, cocliți-te *επίθ.* σκουριασμένος-η-ο, τα χάλκινα σκεύη που έχουν σκουριάσει, τα φαγητά σε χάλκινα σκεύη που έχουν χαλάσει

cocoașă, cocoașe *ουσ. θηλ.* η καμπούρα, ο ύβος // **cămila cu două cocoașe** η καμήλα με δύο ύβους

cocoli, cocolesc I. *ρ. μετ.* *(λαϊκ. και οικ.)* κουκουλώνω, ντύνω με χοντρά ρούχα· σκεπάζω κάποιον ή κάτι εντελώς από την κορυφή II. *ρ. μέσο* χαϊδεύομαι· χαϊδολογιέμαι

cocolit-ă, cocoliți-te *επίθ.* *(λαϊκ. και οικ.)* 1. κουκουλωμένος-η-ο 2. χαϊδεμένος-η-ο

cocoloș, cocoloașe *ουσ. ουδ.* 1. ο σβώλος, ο βώλος 2. η σφαίρα, ο θρόμβος 3. το κουβάρι // **mămăligă cu cocoloașe** η μαμαλίγκα με σβώλους

cocoloși, cocoloșesc I. *ρ. μετ.* 1. κουβαριάζω 2. κουκουλώνω 3. σουφρώνω 4. παραχαϊδεύω 5. περιθάλπω, περιποιούμαι 6. *μτφ.* κρύβω κάτι, συνήθως κάτι κακό· παραβλέπω «κλείνω τα μάτια», προσποιούμαι πως δεν καταλαβαίνω κάτι II. *ρ. μέσο* ντύνομαι με πολλά ρούχα, κουκουλώνομαι

cocoloșire, cocoloșiri *ουσ. θηλ.* 1. κουκούλωμα 2. το παραχάϊδεμα 3. το κουβάριασμα

cocon, coconi *ουσ. αρσ.* 1. *(ιστ.)* ο γιος του ηγεμόνα 2. *(ζωολ.)* το κουκούλι, ο μεταξοσκώληκας

coconar, coconari *ουσ. αρσ.* το κουκουνάρι
cocor, cocori *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο γερανός (αποδημητικό πτηνό)
cocos *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κοκκοφοίνικας // **nucă de ~** η κοκκοκαρύδα, το κοκκοκάρυδο
cocostârc, cocostârci *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το λελέκι, ο πελαργός
cocoş, cocoşi *ουσ. αρσ.* ο κόκορας, ο πετεινός, ο αλέκτωρ // **~ de munte** ο πετεινός του βουνού // **~ sălbatic** ο ξυλοπετεινός // **face pe -ul** κάνει τον κόκορα // **luptă de cocoşi** η αλεκτορομαχία, η κοκορομαχία
cocoş, cocoaşe *ουσ. ουδ.* 1. ο επικρουστήρας των κυνηγετικών όπλων 2. ο μοχλός εκκίνησης σε σφυρί με συμπιεσμένο αέρα ή με αμό 3. *αθλ.* η κατηγορία στην οποία περιλαμβάνονται οι πυγμάχοι μεταξύ 51 και 54 κιλών και οι παλαιστές μεταξύ 52 και 53 κιλών
cocoşa, cocoşez I. *ρ. μετ.* καμπουριάζω, σκεβρώνω // **a ~ în bătaie** δέρνω δυνατά κάποιον ώστε να τον καμπουριάζω II. *ρ. μέσο* 1. καμπουριάζω, σκεβρώνομαι 2. κυρτώνομαι, γίνομαι καμπούρης
cocoşat-ă, cocoşaţi-te I. *επίθ.* 1. καμπούρης-α-ικο, καμπουρωτός-ή-ό, καμπούρικος-η-ο, καμπουριασμένος-η-ο 2. σκεβρωμένος-η-ο, σκεβρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καμπούρης-α (ο, η) // **Cocoşatul de la Notre Dame** Ο Κουασιμόδος
cocoşel, cocoşei *ουσ. αρσ.* 1. το πετεινάρι, το κοκοράκι 2. *οικ.* το χρυσό γαλλικό νόμισμα 20 φράγκων πάνω στο οποίο είναι χαραγμένο ένα κοκοράκι 3. *μτφ.* το χρυσό νόμισμα
cocoşeşte *επίρ.* σαν τον κόκορα, προκλητικά
cocotă, cocote *ουσ. θηλ.* η κοκότα, η πόρνη
cocotier, cocotieri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κοκκοφοίνιξ, ο κοκκοφοίνικας
cocoţa, cocoţ I. *ρ. μετ.* τοποθετώ ψηλά κάτι, ανεβάζω ψηλά κάτι II. *ρ. μέσο* 1. αναρριχώμαι, ανέρχομαι 2. *ειρ.* προβιβάζομαι σε τάξη ή βαθμό χωρίς να το αξίζω
cocoţat-ă, cocoţaţi-te *επίθ.* σκαρφαλωμένος-η-ο
cocs, cocsuri *ουσ. ουδ.* το κοκ, ο οπτάνθρακας
cocsacâz, cocsacâzi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το καουτσουκόδεντρο
cocserie, cocserii *ουσ. θηλ.* το εργοστάσιο παραγωγής κοκ, οπτάνθρακα
cocsifica, cocsific *ρ. μετ.* οπτανθρακώνω, μεταβάλλω το γαιάνθρακα σε κοκ
cocsificare, cocsificări *ουσ. θηλ.* η οπτανθράκωση, η μετατροπή του γαιάνθρακα σε κοκ
cocsochimic-ă, cocsochimici-ce *επίθ.* οπτανθρακοχημικός-ή-ό, που αναφέρεται στη ξηρή απόσταξη του γαιάνθρακα
cocsochimie *ουσ. θηλ.* η οπτανθρακοχημεία, η χημεία της κατεργασίας των γαιανθράκων και των χημικών προϊόντων που παράγονται με την απόσταξη των γαιανθράκων
cocteil, cocteiluri *ουσ. ουδ.* το κοκτέιλ
cod *ουσ. αρσ.* ο βακαλάος, ο μπακαλιάρος
cod, coduri *ουσ. ουδ.* 1. ο κώδικας 2. *(νομ.)* η συλλογή νόμων // **~ de semnalizare** ο κώδικας σημάτων, το σηματολόγιο // **~ poştal** ο ταχυδρομικός κώδικας // **-ul civil** ο αστικός κώδικας // **-ul muncii** ο εργατικός κώδικας // **-ul penal** ο ποινικός κώδικας
codalb-ă, codalbi-e I. *επίθ. (αρχ.)* ασπριδερός-ή-ό, ξανθός-ιά-ό II. *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* είδος γερακιού με άσπρη ουρά (αρπακτικό πουλί)
codan-ă, codani-e I. *επίθ. (για τα ζώα)*: που έχουν μακριά και φουντωτή ουρά II. *ουσ. θηλ.* η νεαρή κοπέλα με πλεξίδες (με κοτσίδες)
codaş-ă, codaşi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η βραδυπόρος, ο τελευταίος, η τελευταία, ο, η ουραγός II. *επίθ.* βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο
codârlă, codârle *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το πίσω κινητό μέρος της αμάξης όπου τοποθετείται η χορτονομή ή η τροφή των ζώων
codeală, codeli *ουσ. θηλ.* 1. η επιφύλαξη 2. ο δισταγμός 3. το προφύλαγμα, η αμφίρροπη στάση
codeină, codeine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η κωδεΐνη
codi, codesc *ρ. μέσο* 1. επιφυλάσσομαι 2. διστάζω, ταλαντεύομαι, δεν μπορώ να καταλήξω σε μια απόφαση 3. οπισθοχωρώ 4. προφυλάγομαι
codice, codice *ουσ. ουδ. (νομ.)* ο κώδικας, η συλλογή νόμων
codicil, codicile *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. ο κωδίκελλος 2. η συμπληρωματική διαθήκη
codifica, codific *ρ. μετ.* κωδικοποιώ, σχηματίζω κώδικα από νόμους, κανόνες δικαίου, κ.λ.π.
codificare, codificări *ουσ. θηλ.* η κωδικοποίηση
codire, codiri *ουσ. θηλ.* ο δισταγμός, η ταλάντευση, η αμφίρροπη στάση
codirector, codirectori *ουσ. αρσ.* ο συνδιευθυντής
codirişte, codirişti *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ουρά του μαστιγίου
codiţă, codiţe *ουσ. θηλ.* 1. η πλεξίδα 2. η ουρίτσα 3. *μτφ.* ο απρεπής άνθρωπος, το εκτελεστικό όργανο των ξένων, *(χλευασ.)* το τσιράκι 4. *μτφ.* η πρόσθεση, η επαύξηση, η μεγαλοποίηση των πραγμάτων
codobatură, codobaturi *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η σουσουράδα
codobelc, codobelci *ουσ. αρσ.* η άλλη ονομασία του σαλιγκαριού στα παιχνίδια των παιδιών
codoş-oaşă, codoşi-oaşe *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* ο, η ρουφιάνος-α, ο, η μαστροπός, ο, η συκοφάντης-ντρια, ο, η προαγωγός
codoşi, codoşesc *ρ. αμ. (μειωτ.)* είμαι μαστροπός, προαγωγός, ασχολούμαι με τη ρουφιανιά
codoşie *ουσ. θηλ. (μειωτ.)* η μαστροπεία, η ρουφιανιά
codru, codri *ουσ. αρσ.* 1. το δάσος, ο λόγγος, το ρουμάνι) // **~ de pâine** η κόρα ψωμιού (τα ακρινά κομμάτια ψωμιού) // **ca în ~** σε πλήρη ελευθερία, χωρίς καταναγκασμό
codruleţ, codruleţe *ουσ. ουδ.* το δασύλλιο
coechipier-ă, coechiperi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. *(αθλ.)* συναθλητής-ήτρια (ο, η), συμπαίκτης-αίκτρια (ο, η) 2. συνάδελφος (ο, η)
coeficient, coeficienţi *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο συντελεστής
coercibil-ă, coercibili-e *επίθ.* συσταλτικός-ή-ό (για τα αέρια που μπορούν να συμμαζεύονται)
coercitiv-ă, coercitivi-e I. *επίθ.* καταναγκαστικός-ή-ό, εκβιαστικός-ή-ό II. *επίρ.* καταναγκαστικά, εκβιαστικά
coerede, coerezi *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο συγκληρονόμος
coerent-ă, coerenţi-te I. *επίθ.* συναφής-ής-ές II. *επίρ.* συναφώς

coerență, coerențe *ουσ. θηλ.* 1. η συνάφεια, η συνοχή 2. ο ειρμός, ο λογικός ειρμός // **coerența ideilor** η συνάφεια ιδεών
coexista, coexist *ρ. αμ.* συνυπάρχω
coexistent-ă, coexistenți-te *επίθ.* συνυπαρκτικός-ή-ό, συνυπαρκτός-ή-ό
coexistență, coexistențe *ουσ. θηλ.* η συνύπαρξη // ~ **pașnică** η ειρηνική συνύπαρξη
coeziune, coeziuni *ουσ. θηλ.* 1. η συνοχή, η συνεκτικότητα 2. η συνάφεια, ο λογικός ειρμός 3. *μτφ.* ο συγχρωτισμός, η συναναστροφή, η στενή επαφή
cofă, cofe *ουσ. θηλ.* ο κουβάς, ο κάδος // **a băga pe cineva în** ~ πιάνω κάποιον κορόιδο
cofetar, cofetari *ουσ. αρσ.* ο ζαχαροπλάστης
cofetăreasă, cofetărese *ουσ. θηλ.* η ζαχαροπλάστρια
cofetărie, cofetării *ουσ. θηλ.* το ζαχαροπλαστείο
cofeturi *ουσ. θηλ. πληθ.* τα κουφέτα
cofiță, cofițe *ουσ. θηλ.* ο μικρός κουβάς
cofraj, cofraje *ουσ. ουδ. (οικοδ.)* το σανιδένιο ή μεταλλικό καλούπι μέσα στο οποίο χύνεται οικοδομικό υλικό σε ρευστή κατάσταση (σκυροκονίαμα, μπετό) για να σκληρύνει και να πάρει το καθορισμένο σχήμα που τον επιβάλλει η οικοδόμηση
cofret, cofrete *ουσ. ουδ.* η εσοχή, ο πίνακας ηλεκτρικής διανομής
cogeamite *επίρ. αμετάβλ. (λαϊκ.)* κοτζάμ // ~ **bărbat** κοτζάμ άντρας
cognitiv-ă, cognitivi-e *επίθ. (φιλοσ.)* γνωστικός-ή-ό· που ανήκει στη γνώση ή στην απόκτηση γνώσεων
cognoscibil-ă, cognoscibili-e *επίθ. (φιλοσ.)* αναγνωρίσιμος-η-ο
cognoscibilitate *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η αληθογνωσία, η δυνατότητα να είναι ο κόσμος γνωστός με τις γνώσεις μας, με το γνωστικό μας (ο νους, η κρίση)
cohortă, cohorte *ουσ. θηλ.* 1. η στρατιά 2. το πλήθος
coi, coaie *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το αρχίδι, το πράγμα
coif, coifuri *ουσ. ουδ.* το κράνος, η περικεφαλαία, η κάσκα
coincide pers. 3 coincide *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* συμπίπτει, εφαρμόζει 2. συμβαίνει στον ίδιο χρόνο που συμβαίνει και κάτι άλλο 3. τυχαίνει να... // **coincid dreptele/ interesele etc.** συμπίπτουν οι ευθείες / τα συμφέροντα κ.λ.π.
coincident-ă, coincidenți-te *επίθ.* 1. συμπίπτων-ουσα -ον 2. συμπτωματικός-ή-ό 3. τυχαίος-αία-αίο
coincidență, coincidențe *ουσ. θηλ.* η σύμπτωση, η συντυχία // **din** ~ κατά σύμπτωση
cointeresa, cointeresez *ρ. μετ.* 1. παρακινώ το συμφέρον σε κάποιον για μια κοινή ενέργεια μαζί με άλλους 2. βοηθώ υλικά και ηθικά κάποιον σε κοινή ενέργεια μαζί με άλλους
cointeresare, cointeresări *ουσ. θηλ.* 1. πρόσκληση ενδιαφέροντος σε κοινή ενέργεια 2. η παροχή υλικής και ηθικής βοήθειας σε κάποιον ή κάποιους για την επιτυχία ορισμένου σκοπού // ~ **materială** η υλική παρακίνηση του συμφέροντος
cointeresat-ă, cointeresați-te *επίθ.* που έχει συμφέρον μαζί με άλλους σε κοινή ενέργεια
coit, coituri *ουσ. ουδ.* η συνουσία
cojeală, cojeli *ουσ. θηλ.* 1. το ξεφλούδισμα, η αποφλοίωση 2. το ξύσιμο, το απόξυσμα
coji, cojesc I. *ρ. μετ.* 1. ξεφλουδίζω, αποφλοιώνω 2. ξύνω (τοίχο, πατάτες, κ.λ.π.), αποξύνω // **a ~ merele** αφαιρώ τη φλούδα από τα μήλα II. *ρ. μέσο* αποφλοιώνομαι, ξεφλουδίζομαι, καθαρίζομαι από φλούδες / πέτσες / κρούστες, κ.λ.π.
cojire, cojiri *ουσ. θηλ.* το ξεφλούδισμα, η αποφλοίωση, η απόξυση, η αφαίρεση της κρούστας
cojit-ă, cojiți-te *επίθ.* 1. ξεφλουδισμένος-η-ο, αποφλοιωμένος-η-ο 2. *μτφ.* (για ένα τοίχο) σκεβρωμένος από υγρασία
cojitor, cojitoare το όργανο ή η μηχανή για αφαίρεση της φλούδας των δέντρων
cojoc, cojoace *ουσ. ουδ.* η γούνα // **a avea ac de -ul lui** έχω ράμματα για τη γούνα του (μπορώ να τον τιμωρήσω) // **a-și păzi -ul** φυλάει τη γούνα του (είναι πολύ προφυλακτικός) // **iarnă cu șapte cojoace** πολύ βαρύς χειμώνας
cojocar, cojocari *ουσ. αρσ.* ο γουναράς
cojocăreasă, cojocărese *ουσ. θηλ.* 1. η γουναρού 2. η γυναίκα του γουναρά
cojocărie, cojocării *ουσ. θηλ.* το γουναράδικο
cojocel, cojocele *ουσ. ουδ.* το μικρό κοντογούνι
cola *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (βοτ.)* η κόλα (είδος τροπικού φυτού)
colabora, colaborez *ρ. αμ.* συνεργάζομαι, συμπράττω
colaborare, colaborări *ουσ. θηλ.* 1. η συνεργασία 2. η σύμπραξη // ~ **bilaterală** η διμερής συνεργασία // **în ~ cu...** με τη συνεργασία του... (ή των...)
colaborator-oare, colaboratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνεργάτης-τρια(-ισσα) ο, η
colaboraționism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η διασυλλογική συνεργασία
colaboraționist-ă, colaboraționiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.)* οι συνεργάτες
colac, colaci *ουσ. αρσ.* 1. η κουλούρα 2. το κουλούρι 3. το ψωμί από περισσότερες κουλούρες ζυμαριού, η μαργαρίτα 4. γενικά, κάθε αντικείμενο σε σχήμα δακτυλίου, κρίκου // ~ **de salvare** το σωσίβιο, η συσκευή για διάσωση ανθρώπων από τον πνιγμό // ~ **peste pupăză** «κοντά στα άλλα, επί πλέον πάνω σε μια δυσκολία έρχεται και άλλη // **a umbla după colaci calzi** το να γυρεύει κανείς να τρώει από τα έτοιμα, από την περιουσία άλλου ή παλιές του οικονομίες
colagen *ουσ. ουδ. (βιολ.)* το κολλαγόνο
colaj, colaje *ουσ. ουδ.* το κολάζ
colan, colane *ουσ. ουδ.* το περιδέραιο, το κολιέ
colaps, colapsuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η διάλειψη (η περιφερειακή κυκλοφοριακή ανεπάρκεια, αδυναμία)
colateral-ă, colaterali-e *επίθ.* 1. πλάγιος-ια-ιο, παράπλευρος-η-ο, πλαϊνός-ή-ό 2. διπλανός-ή-ό, παράλληλος-η-ο // **rude -e** συγγενείς εξ αγχιστείας
colaționa, colaționez *ρ. μετ.* αντιπαραβάλλω, συγκρίνω κάτι με κάτι άλλο, αντιπαραθέτω για να καθορίσω την ακρίβεια, το σωστό
colaționare, colaționări *ουσ. θηλ.* η αντιπαραβολή, η αντιπαράθεση, η σύγκριση // *(λογιστ.)* **foaie de** ~ το φύλλο αντιπαραβολής
colăcar, colăcari *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* καθένα από τα παλικάρια που συνοδεύουν καβάλα τη συνοδεία (την τελετή) του γάμου και λένε στο τραπέζι την προσηγορία του γάμου

colăcel, colăcei *ουσ. αρσ.* το κουλουράκι
colb, colburi *ουσ. ουδ.* η σκόνη, ο κονιορτός
colbăit-ă, colbăiți-te *επίρ.* σκονισμένος-η-ο
colcăi pers. 3. colcăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* κοχλάζει, βρίθει, μυρμηγκιάζει
colcăială *ουσ. ουδ.* 1. ο κοχλασμός 2. *μτφ.* η συγκέντρωση ανθρώπων
colea *επίρ. (λαϊκ.)* 1. (με τοπική έννοια) εδώ, εδώ κοντά, σ' αυτόν τον τόπο, εκεί δα 2. (με τροπική έννοια) τότε, τότε που, τον καιρό που, εκείνη τη στιγμή που // **ba ici, ba ~** πότε εδώ, πότε εκεί (σε άλλον τόπο) // **ce, este de ~?** τί, είναι από εκεί δα; (δηλαδή, τί νομίζεις, εύκολο πράγμα είναι;) // **ici și ~** εδώ και εκεί, πού και πού // **mai ~ de...** λίγο πιο μακριά από... // **s-a dus de ~ și până ~ și a obosit** πήγε από εδώ μέχρι εκεί και κουράστηκε // **stă ~** κάθεται εδώ κοντά
colecist, colecisturi *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η χοληδόχος κύστη
colecistită, colecistite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η χολοκυστίτιδα, η φλεγμονή της χοληδόχου κύστης
colecistografie, colecistografii *ουσ. θηλ.* η χολοκιυστεογραφία
colecta, colectez *ρ. μετ.* 1. συλλέγω, μαζεύω, συνάγω 2. αθροίζω
colectare, colectări *ουσ. θηλ.* 1. η συλλογή, το μάζεμα, η συσσώρευση, η συγκέντρωση 2. η συναγωγή
colectă, colecte *ουσ. θηλ.* 1. ο έρανος, η συγκέντρωση βοηθημάτων ιδιαίτερα χρηματικών για φιλανθρωπικό ή κοινωφελή σκοπό 2. η συνεισφορά, η συνδρομή για το βοήθημα
colectiv-ă, colectivi-e I. *επίθ.* 1. συλλογικός-ή-ό // **acțiune -ă** η συλλογική ενέργεια // **în ~** μαζί, αντάμα, παρέα, ομαδικά // *(γραμμ.)* **substantiv ~** το περιληπτικό ουσιαστικό II. *ουσ. ουδ.* 1. η κολεκτίβα 2. το συνεργείο // **~ de redacție** η ομάδα συντακτών, η συντακτική ομάδα δημοσιογράφων III. *ουσ. θηλ.* το κολεκτιβίστικο αγροτικό νοικοκυριό, η αγροτική κολεκτίβα παραγωγής
colectivism *ουσ. ουδ.* ο κολεκτιβισμός
colectivist-ă, colectiviști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κολεκτιβιστής-ίστρια (ο, η) (για τους αγρότες που δουλεύουν στον αγροτικό συνεταιρισμό παραγωγής)
colectivitate, colectivități *ουσ. θηλ.* η οργανωμένη ομάδα ανθρώπων που ζουν και δουλεύουν από κοινού, το κοινωνικό σύνολο
colectiviza, colectivizez *ρ. μετ.* (πολ.) κολεκτιβοποιώ, κοινωνικοποιώ
colectivizare, colectivizări *ουσ. θηλ. (πολ.)* 1. η κολεκτιβοποίηση 2. ο συνεταιρισμός 3. η κοινωνικοποίηση // **-a agriculturii** η κολεκτιβοποίηση της γεωργίας
colector-oare, colectori-oare I. *επίθ.* συλλεκτικός-ή-ό (δοχεία, δεξαμενές, σωλήνες, κ.λ.π.) II. *ουσ. ουδ.* η συσκευή στην οποία συλλέγεται κάτι (νερό, ατμό, κ.λ.π.), ο συλλέκτης, η συλλέκτρια // **~ electric** ο ηλεκτρικός συλλέκτης III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συλλέκτης-έτρια (ο, η), το άτομο που συλλέγει εμπορεύματα για εμπόριο
colectură, colecturi *ουσ. θηλ.* 1. η συλλογή, η συνάθροιση 2. το πρακτορείο για πώληση δελτίων λαχείου
colecție, colecții *ουσ. θηλ.* η συλλογή // **~ de mostre** το δειγματολόγιο // **~ de scrieri** η συλλογή συγγραμμάτων // **~ de timbre** η συλλογή γραμματοσήμων
colecționa, colecționez *ρ. μετ.* συλλέγω, μαζεύω
colecționar-ă, colecționari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συλλέκτης-έκτρια (ο, η) // **~ de antichități** ο αρχαιοσυλλέκτης
coledoc-ă, coledoci-ce *επίθ. (ανατ.)* χοληδόχος-ος-ο // **canal ~** ο χοληδόχος πόρος
coleg-ă, colegi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνάδελφος (ο, η) // **~ de școală** συμμαθητής-ήτρια (ο, η)
colegatar-ă, colegatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συγκληρονόμος (ο, η)
colegial-ă, colegiali-e I. *επίθ.* 1. συναδελφικός-ή-ό 2. συλλογικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. συναδελφικά 2. συλλογικά
colegialitate *ουσ. θηλ.* συναδελφικότητα
colegiu, colegii *ουσ. ουδ.* 1. το κολέγιο 2. το συμβούλιο 3. ο σύλλογος // **-ul avocaților** ο δικηγορικός σύλλογος
colemie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η χολερυθρίνη
coleopter, coleoptere *ουσ. ουδ. (στο πληθ.)* τα κολεόπτερα (μεγάλη κατηγορία εντόμων, κάνθαροι)
coleretă, colerete *ουσ. θηλ.* το περιλαίμιο από λεπτό ύφασμα ή από δαντέλα, το κολάρο
coleric-ă, colerici-ce I. *επίθ.* 1. χολώδης-ης-ες 2. οξύθυμος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο που θυμώνει εύκολα, οργίλος-η (ο, η)
colesterol *ουσ. αρσ.* η χοληστερόλη, η χοληστερίνη
colet, colete *ουσ. ουδ.* το δέμα, το πακέτο
coletărie, coletării *ουσ. θηλ.* η αποστολή εμπορευμάτων με ειδικά μεταφορικά μέσα
colhoz, colhozuri *ουσ. ουδ.* το κολχόζ
colhoznic-ă, colhoznici-ce I. *επίθ.* κολχοζνικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κολχοζνίκος-α (ο, η)
colibacil, colibacili *ουσ. αρσ.* ο κολοβάκιλος, το κολοβακτηρίδιο
colibaciloză, colibaciloze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κολοβακίλλωση
colibă, colibe *ουσ. θηλ.* η καλύβα, η καλύβη, το καλύβι
colibri *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το κολίβριον (πουλί), το κολύμπρι
colică, colici *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* ο κολικός (οξύς πόνος σπλάγχνων)
colier, coliere *ουσ. ουδ.* 1. το κολιέ, το περιδέραιο 2. ο κλοιός
coliliu-ie, colilii *επίθ.* άσπρος-η-ο (ιδιαίτερα για μαλλιά)
colină, coline *ουσ. θηλ.* το ύψωμα, το ψήλωμα, ο λόφος
colind, colinde *ουσ. θηλ.* 1. τα κάλαντα 2. *μτφ.* το περιτριγύρισμα, η περιπλάνηση
colinda, colind I. *ρ. αμ.* 1. λέω τα κάλαντα, καλανδίζω 2. περιπλανιέμαι, περιφέρομαι, τριγυρίζω εδώ κι εκεί άσκοπα, χωρίς σχέδιο II. *ρ. μετ.* περιέρχομαι, διανύω, διαπερνώ, διατρέχω κάτι
colindare, colindări *ουσ. θηλ.* 1. το καλάντισμα, το να πάει κάποιος στα κάλαντα 2. *μτφ.* το πήγαινε-έλα, ο πηγαινεορχομός
colindat *ουσ. ουδ.* 1. τα κάλαντα 2. *μτφ.* το τριγύρισμα
colindător-oare, colindători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* οι καλανδιστές

coliniar-ă, coliniari-e *επίθ. (μαθ.)* συγγραμμικός-ή-ό (για τα σημεία που βρίσκονται πάνω στην ίδια γραμμή)
colir *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το κολλύριο
colită, colite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κολίτιδα
colivar, colivari *ουσ. αρσ.* 1. ο κολλυβοφάγος, που τρώγει τα κόλλυβα στα μνημόσυνα 2. ο κολλυβοφόρος (που φέρνει τα κόλλυβα στην κηδεία)
colivă, colive *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα κόλλυβα
colivie, colivii *ουσ. θηλ.* το κλουβί
coliziune, coliziuni *ουσ. θηλ.* η σύγκρουση
colmatare, colmatări *ουσ. θηλ.* η πρόσχωση της κοίτης του ποταμού
colnic, colnici *ουσ. ουδ.* 1. ο γήλοφος, η ράχη 2. το ξέφωτο
colo *επίρ.* 1. εκεί 2. εκεί-κάτω 3. εκεί πέρα // ~ **sus** εκεί πάνω // **când** ~ ενώ, στην πραγματικότητα, ενώ πράγματι // **cât** ~ εκεί πέρα, ίσα πέρα, μακριά // **cât de** ~ ολοφάνερα, προφανώς // **de** ~ **până** ~ σύρτα φέρτα // **ici i** ~ επάνω-κάτω, περίπου // **îl aşteptam pe el şi când** ~ **a venit ea** περίμενα αυτόν, ενώ στην πραγματικότητα ήρθε αυτή // **pe ici pe** ~ εδώ και εκεί (σκόρπια, σπάνια) // **se vede cât de** ~ είναι προφανές
coloană, coloane *ουσ. θηλ.* 1. η στήλη, ο στύλος, η κολόνα, ο κίονας 2. *στρατ.* ο ζυγός, η σειρά από στρατιώτες, η φάλαγγα // ~ **atomică** η ατομική στήλη // ~ **de marmură** η μαρμάρινη στήλη // ~ **de ziar** η στήλη εφημερίδας // ~ **sonoră** η ηχητική στήλη // ~ **vertebrală** η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκαλιά // **coloana electrică** η ηλεκτρική στήλη // **Coloana Infinită** η ατερμάτιστη στήλη // **a pune pe două coloane** βάζω δύο στήλες (αντιπαραβάλλω, συγκρίνω, αντιπαραθέτω)
colocatar-ă, colocatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συγκάτοικος (ο, η)
colocări, colocăresc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* χαιρετώ με προσφώνηση τον γάμο
colocviu, colocvii *ουσ. ουδ.* 1. η συνδιάλεξη 2. η συνομιλία, η συζήτηση
colodiu *ουσ. ουδ.* το κολλόδιον, η διαλυμένη νιτροκυτταρίνη
colofoniu *ουσ. ουδ.* το κολοφώνιον, η στερεά κίτρινη ρητίνη
cologaritm, cologaritmi *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο συλλογάριθμος (αριθμός ο οποίος, όταν προστεθεί στο λογάριθμο άλλου αριθμού, δίνει σαν άθροισμα το μηδέν)
coloid-ă, coloizi-de I. *επίθ.* κολλοειδής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. (χημ.)* η κολλοειδής ουσία
coloidal-ă, coloidali-e *επίθ. (χημ.)* κολλοειδής ουσία
colombină, colombine *ουσ. θηλ.* η κολομπίνα, η σουμπρέτα (πρόσωπο της παλιότερης ιταλικής κωμωδίας)
colon, coloni *ουσ. αρσ.* 1. ο κολλίγος, ο κολλίγας, ο μεσακάρης, ο σέμπρος 2. ο άποικος *(ιστ.)*
colon, colonuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο κώλος
colonadă, colonade *ουσ. θηλ.* η κιονοστοιχία, η στοά που υποβαστάζεται από κολόνες
colonat *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η κολιγιά, ο δεσμός του σέμπρου με τη γη
coloncifră, coloncifre *ουσ. θηλ.* ο αύξων αριθμός σελίδων βιβλίου, κ.λ.π.
colonel, colonei *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο συνταγματάρχης
colonial-ă, coloniali-e *επίθ.* αποικιακός-ή-ό // **politica** -**ă** η αποικιακή πολιτική // **sistem** ~ το αποικιακό σύστημα
coloniale *ουσ. θηλ.* τα αποικιακά (τα προϊόντα που προέρχονται από τις αποικίες)
colonialism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο αποικισμός, η αποικιοκρατία
colonialist-ă, colonialişti-ste I. *επίθ.* αποικιοκρατικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο αποικιοκράτης
colonie, colonii *ουσ. θηλ.* 1. η αποικία 2. η παροικία 3. *μτφ.* το σύνολο ζώων ή κατώτερων οργανισμών που ζουν κατά ομάδες // ~ **de corali** η αποικία κοραλλιών
colonie, colonii *ουσ. θηλ.* η κολόνια // **apă de** ~ η κολόνια
colonist-ă, colonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άποικος (ο, η) 2. πάροικος (ο, η)
coloniza, colonizez *ρ. μετ.* 1. αποικίζω 2. παροικίζω, παροικώ
colonizare, colonizări *ουσ. θηλ.* η αποίκηση
colonizator-oare, colonizatori-oare *επίθ.* αποικιστικός-ή-ό
colontitlu, colontitluri *ουσ. ουδ.* ο τίτλος πάνω από τη γραμμή της κάθε σελίδας βιβλίου που δείχνει το όνομα του συγγραφέως, τον τίτλο του κεφαλαίου, κ.λ.π.
color-ă, colori-e *επίθ.* έγχρωμος-η-ο, χρωματιστός -ή-ό // **film** ~ η έγχρωμη ταινία // **televizor** ~ η έγχρωμη τηλεόραση
colora, colorez I. *ρ. μετ.* 1. χρωματίζω 2. βάφω, μπογιατίζω II. *ρ. μέσο* 1. χρωματίζομαι 2. βάφομαι, μπογιατίζομαι, γίνομαι έγχρωμος, βαμμένος
colorant-ă, coloranţi-te I. *επίθ.* 1. χρωστικός-ή-ό 2. βαφικός-ή-ό // **materie** -**ă** η χρωστική ουσία II. *ουσ. αρσ.* 1. η χρωστική ύλη 2. το χρώμα 3. η βαφή, η μπογιά // **industria coloranţilor** η χρωματουργία, η χρωματοποιία
colorare, colorări *ουσ. θηλ.* 1. το χρωμάτισμα, ο χρωματισμός 2. η βαφή, το βάψιμο, το μπογιάτισμα
colorat-ă, coloraţi-te *επίθ.* 1. χρωματισμένος-η-ο, έγχρωμος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό 2. βαμμένος-η-ο // **creion** ~ το χρωματιστό μολύβι
coloratură, coloraturi *ουσ. θηλ.* ο χρωματισμός // **soprană de** ~ η σοπράνο χρωματισμού (που προσδίδει χρώμα στο τραγούδι)
coloimetrie *ουσ. θηλ.* η χρωματομετρία
colorimetru, colorimetre *ουσ. ουδ.* το χρωματόμετρο
colorit, colorituri *ουσ. ουδ.* 1. ο χρωματισμός 2. η απόχρωση του βασικού χρώματος σε διάφορους τόνους από τον πιο σκούρο μέχρι τον πιο ανοιχτό ή και αντίθετα 3. το χρώμα
colos, coloşi *ουσ. αρσ.* ο κολοσσός, ο τεράστιος, ο πελώριος // **Colosul din Rodos** ο Κολοσσός της Ρόδου
colosal-ă, colosali-e I. *επίθ.* κολοσσιαίος-α-ο, τεράστιος-ια-ιο // **succes** ~ η μεγάλη επιτυχία II. *επίρ.* κολοσσιαία, τεράστια
colporta, colportez *ρ. μετ.* 1. μεταβιβάζω, διασκορπίζω, διαδίδω 2. διασπείρω φήμη, κοινολογώ
colportaj, colportaje *ουσ. ουδ.* 1. η διάδοση, η μετάδοση βιβλίων, εφημερίδων κ.λ.π. 2. το

πλανόδιο εμπόριο 3. ο πλανόδιος έμπορας // **carte de ~** βιβλίο με έκπτωση, με ελάττωση της τιμής
colposcop, colposcoape *ουσ. ουδ.* το κολποσκόπιο
colposcopie, colposcopii *ουσ. θηλ.* η κολποσκόπηση
colt, colturi *ουσ. ουδ.* το περίστροφο κολτ
coltuc, coltuce *ουσ. ουδ.* 1. ο κόρθος (ψωμιού) 2. το μαξιλαράκι για βελόνες (το μικρό μαξιλάρι) // **un ~ de pâine** μία κόρα ψωμιού
colţ, colţuri *ουσ. ουδ.* η γωνία, η γωνιά, η αγκωνή, η κόχη σε γωνία με... (σπίτι, οικόπεδο) // **a da din ~ în ~** δεν ξέρω πώς να βγω απ' το μπέρδεμα, παλεύω να τα μπαλώσω, δεν ξέρω τί να κάνω, καταφεύγω σε τεχνάσματα, σε τερτίπια για να σωθώ // **a pune într-un ~ al camerei** βάζω σε κάποια γωνία του δωματίου // **din toate -urile lumii** απ' όλες τις γωνίες του κόσμου // **te aştept la ~** σε περιμένω στη γωνία
colţ, colţi *ουσ. αρσ.* 1. το μυτερό δόντι στα ζώα 2. το σκυλόδοντο 3. ο κυνόδοντας του ανθρώπου 4. *(βοτ.)* το φύτρο, η φύτρα, το φύτρωμα του σπέρματος, το φυτικό έμβρυο // **colţii elefantului** οι χαυλιόδοντες του ελέφαντα, το ελεφαντοστούν // **a avea colţi** έχει μυτερά δόντια, το να είναι απόκοτος, θρασύς // **a-şi arăta colţii** δείχνω τα δόντια μου, εκφράζω απειλή, φοβερίζω
colţar, colţare *ουσ. ουδ.* 1. γωνιακός-ή-ό 2. που έχει γωνίες, γωνιώδης 3. το ράφι στη γωνία ανάμεσα σε δύο τοίχους της κάμαρας 4. το μεταλλικό ή ξύλινο αντικείμενο με δύο πλευρές που σχηματίζουν ορθή γωνία, χρήσιμο στις γωνιαίες συναρμογές 5. το γωνιόμετρο // **fier ~** το σίδερο με γωνίες
colţar, colţari *ουσ. αρσ.* το αγκίστρι, ο γάντζος
colţat-ă, colţaţi-te *επίθ.* δοντιάρης-άρα-ικο, με μεγάλα δόντια
colţişor, colţişoare *ουσ. ουδ.* 1. η μικρή γωνία 2. το απόμερο μέρος
colţos-oasă, colţoşi-oase *επίθ.* 1. δοντάς, δοντού, με μεγάλα δόντια 2. *μτφ.* οξύθυμος-η-ο, δύστροπος-η-ο
colţun, colţuni *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* η κάλτσα
colţunaş, colţunaşi *ουσ. αρσ. (μαγ.)* η βαριόλα, μαγειρικό προϊόν από ζυμάρι, κρέας, τυρί και μαρμελάδα
colţuros-oasă, colţuroşi-oase *επίθ.* 1. γωνιώδης-ης-ες 2. *μτφ.* αιχμηρός-ή-ό, μυτερός-ή-ό
columbar, columbare *ουσ. ουδ.* η τεφροδόχη, το οστεοφυλάκιο
columbian-ă, columbieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κολομβιανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* κολομβικός-ή-ό
columbofil-ă, columbofili-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτός που τρέφει περιστέρια
columnă, columne *ουσ. θηλ.* η στήλη
comanda, comand *ρ. μετ.* 1. παραγγέλλω, διατάζω, προστάζω, κουμαντάρω 2. ηγούμαι, διοικώ // **a ~ o friptură la grătar** παραγγέλνω μια μπριζόλα σε εσχάρα
comandament, comandamente *ουσ. ουδ. (στρατ.)* 1. το αρχηγείο, η διοίκηση 2. η εντολή 3. η διαταγή 3. *νομ.* η αναγκαστική εκτέλεση πάνω σε ακίνητα κτήματα του οφειλέτη από τον πιστωτή // **~ suprem** το ανώτατο αρχηγείο, η ανώτατη διοίκηση
comandant, comandanţi *ουσ. αρσ.* ο διοικητής, ο αρχηγός // **~ de vas** ο πλοίαρχος
comandă, comenzi *ουσ. θηλ.* 1. η προσταγή, η διαταγή, η παραγγελία, το παράγγελμα, η εντολή 2. η αρχηγία, η διοίκηση, η ηγεσία // **a avea ceva la ~** έχω κάτι στο παράγγελμα / στην ποθητή στιγμή // **post de ~** η ιθύνουσα θέση // **o ~ prin telefon** μια τηλεφωνική παραγγελία // **ton de ~** το αυταρχικό, το επιτακτικό ύφος // **un costum de ~** ένα κοστούμι με παραγγελία // *(τεχ.)* **tablou de ~** ο πίνακας παραγγελιών
comandita, comanditez *ρ. μετ.* συμμετέχω σε ίδρυση ετερόρρυθμης εταιρείας
comanditar-ă, comanditari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.)* ο, η χρηματοδότης-τρια σε ετερόρρυθμη εταιρεία, ο, η ετερόρρυθμος μέτοχος
comanditat-ă, comanditaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.)* ο, η συνέταιρος σε ετερόρρυθμη εταιρεία με απεριόριστη ευθύνη απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας
comandită, comandite *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η ετερόρρυθμη εταιρεία
comando, comandouri *ουσ. ουδ.* η στρατιωτική μονάδα ειδικά εκγυμνασμένη, οι κομάντος
comandor, comandori *ουσ. αρσ.* 1. *(αερ.)* ο σμήναρχος 2. *(ναυτ.)* ο πλοίαρχος
comasa, comasez *ρ. μετ.* 1. συνενώνω 2. συγκεντρώνω
comasare, comasări *ουσ. θηλ.* 1. η συνένωση 2. η συγκέντρωση
comă, come *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το κώμα, ο βαθύς ύπνος, ο λήθαργος
comănac, comănace *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το καμηλαύκι
combatant-ă, combatanţi-te I. *επίθ.* μάχιμος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαχητής-ήτρια (ο, η), πολεμιστής-ίστρια (ο, η), αγωνιστής-ίστρια (ο, η)
combate, combat I. *ρ. μετ.* 1. πολεμώ 2. καταπολεμώ 2. ενεργώ εναντίον κάποιου II. *ρ. αμ.* πολεμώ, μάχομαι, αγωνίζομαι
combatere, combateri *ουσ. θηλ.* η καταπολέμηση, η μάχη, η πάλη
combativ-ă, combativi-e I. *επίθ.* μαχητικός-ή-ό, αγωνιστικός-ή-ό II. *επίρ.* μαχητικά, αγωνιστικά
combativitate *ουσ. θηλ.* η μαχητικότητα, η γενναιότητα
combina, combin I. *ρ. μετ.* συνδυάζω, ενώνω II. *ρ. μέσο* συνδυάζομαι, ενώνομαι
combinare, combinări *ουσ. θηλ.* ο συνδυασμός, η σύνδεση, η ένωση, η σύνθεση
combinat, combinate *ουσ. ουδ.* το συγκρότημα // **~ industrial** το βιομηχανικό συγκρότημα // *(αθλ.)* **~ sportiv** το αθλητικό συγκρότημα
combinat-ă, combinaţi-te *επίθ.* συνδυαστικός-ή-ό
combinatorie, combinatorii *ουσ. θηλ. (μαθ.)* **analiză ~** η συνδυαστική ανάλυση
combinaţie, combinaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο συνδυασμός, η σύνδεση, η ένωση 2. η σύνθεση, ο σχηματισμός 3. *χημ.* η χημική αντίδραση // **a intra în ~** μπαίνω σε συνδυασμό
combină, combine *ουσ. θηλ.* η θεριζοαλωνιστική μηχανή
combinezon, combinezoane *ουσ. ουδ.* το κομπινεζόν
combustibil-ă, combustibili-e I. *επίθ.* καύσιμος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* 1. η καύσιμη ύλη το καύσιμο 2. τα καύσιμα

combustibilitate *ουσ. θηλ.* η καυστικότητα
combustie, combustii *ουσ. θηλ.* η καύση, το κάψιμο // **motor cu ~ internă** ο κινητήρας με εσωτερική καύση
comedian-ă, comedieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η ηθοποιός κωμωδίας 2. *μτφ.* θεατρίνος-α (ο, η), υποκριτής-τρια (ο, η)
comediant-ă, comedianți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κωμωδός
comedie, comedii *ουσ. θηλ.* 1. η κωμωδία 2. *μτφ.* η υποκρισία, η προσποίηση, οι ψεύτικοι τρόποι, η επιτήδευση 3. *(λαϊκ.)* η δημόσια παράσταση θεάματος τσίρκου 4. *μτφ.* η σαχλαμάρα, η κουταμάρα, η μωρολογία // **autor de comedii** ο κωμωδιογράφος
comedie, comedii *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* το παράξενο, το αστείο, το συμβάν, το θαύμα
comedioară, comedioare *ουσ. θηλ.* η κωμωδιούλα, η μικρή κωμωδία (χλευαστικά)
comediograf, comediografi *ουσ. αρσ.* ο κωμωδιογράφος
comemora, comemorez *ρ. μετ.* εορτάζω, μνημονεύω, επαναφέρω στη μνήμη
comemorabil-ă, comemorabili-e *επίθ.* μνημονεύσιμος-η-ο
comemorare, comemorări *ουσ. θηλ.* ο εορτασμός, η μνημόνευση
comemorativ-ă, comemorativi-e *επίθ.* μνημονευτικός-ή-ό, αναμνηστικός-ή-ό // **placă -ă** η αναμνηστική πλάκα
comenduire, comenduiri *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το φρουραρχείο // **şef de ~** ο φρούραρχος
comensurabil-ă, comensurabili-e *επίθ.* συμμετρικός -ή-ό· που μετριέται με την μετρική μονάδα που χρησιμοποιείται και στη μέτρηση κάποιου άλλου με το οποίο γίνεται η σύγκριση
comensurabilitate *ουσ. θηλ.* η συμμετρία, η ιδιότητα δύο μεγεθών που μπορούν να μετρηθούν με την ίδια μετρική μονάδα
comenta, comentez *ρ. μετ.* σχολιάζω, διερμηνεύω
comentare, comentări *ουσ. θηλ.* το σχολίασμα
comentariu, comentarii *ουσ. ουδ.* το σχόλιο
comentator-oare, comentatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σχολιαστής-άστρια (ο, η)
comercial-ă, comerciali-e *επίθ.* εμπορικός-ή-ό // **acord ~** η εμπορική συμφωνία // **agenție -ă** το εμπορικό πρακτορείο // **a întreține relații -e** έχω εμπορικές σχέσεις, συναλλάσσομαι // *(οικον.)* **balanță -ă** το εμπορικό ισοζύγιο // **codul ~** ο εμπορικός κώδικας // **expoziție -ă** η εμποροπανήγυρη, η εμπορική έκθεση // **inspector ~** ο αγορανόμος // **marină -ă** ο εμπορικός στόλος, η ναυτιλία // **registre -e** τα εμπορικά βιβλία
comercializa, comercializez *ρ. μετ.* εμπορεύομαι, διεξάγω εμπόριο
comercializare, comercializări *ουσ. θηλ.* η εμπορία, η διεξαγωγή αγοραπωλησιών
comerciant-ă, comercianți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η έμπορος
comerț, comerțuri *ουσ. ουδ.* 1. το εμπόριο // **~ cu amănuntul** το λιανικό εμπόριο // **~ cu ridicata** το χοντρικό εμπόριο // **~ de sclavi** η σωματεμπορία, το σωματεμπόριο, το δουλεμπόριο // **~ internațional** το διεθνές εμπόριο // **a face ~ cu...** κάνω εμπόριο με..., εμπορεύομαι / πραγματεύομαι // **Camera de ~** το εμπορικό επιμελητήριο
comesean-ă, comeseni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο συνδαιτυμόνας, ο, η συμποσιαστής-ιάστρια, ο
comestibil-ă, comestibili-e *επίθ.* φαγώσιμος-η-ο, εδώδιμος-η-ο // **ulei ~** το εδώδιμο έλαιο
cometă, comete *ουσ. θηλ. (αστρ.)* ο κομήτης // **vine ca o ~** έρχεται σαν κομήτης (πολύ σπάνια)
comic-ă, comici-ce I. *επίθ.* κωμικός-ή-ό, αστείος-εία-ο II. *επίρ.* κωμικά III. *ουσ. αρσ.* ο ηθοποιός κωμωδίας IV. *ουσ. ουδ.* το κωμικό (ό,τι προκαλεί το γέλιο)
comicărie, comicării *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κωμικότητα, η γελωτοποιία, το καραγκιοζλίκι
comics, comicsuri *ουσ. ουδ. (στο πληθ.)* τα κόμικς, οι γελοιογραφίες
cominatoriu-ie, cominatorii *επίθ. (νομ.)* απειλητικός-ή-ό // **clauză -ie** η ποινική ρήτρα // **daune cominatorii** οι αποζημιώσεις
comis, comişi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο κόμης // *εμπόρ.* **~ voiajor** ο πλασιέ, ο πλανόδιος έμπορας
comisar, comisari *ουσ. αρσ.* 1. ο επίτροπος, ο αρμοστής 2. ο επιμελητής 3. ο αστυνόμος // **înaltul ~** ο ύπατος αρμοστής
comisariat, comisariate *ουσ. ουδ.* 1. το γραφείο του επιτρόπου 2. η επιμελητεία // **~ de poliție** το αστυνομικό γραφείο, το τμήμα της αστυνομίας πόλεων // **~ militar** το στρατολογικό γραφείο
comisie, comisii *ουσ. θηλ.* η επιτροπή // **~ parlamentară** η κοινοβουλευτική επιτροπή // **Comisiile permanente ale Parlamentului** οι μόνιμες επιτροπές της Βουλής
comision, comisioane *ουσ. ουδ.* 1. η παραγγελία, η εντολή 2. η προμήθεια // **a avea de făcut comisioane** έχω να εκπληρώσω παραγγελίες
comisionar, comisionari *ουσ. αρσ.* ο παραγγελιοδόχος, ο εντολοδόχος
comisoriu-ie, comisorii *επίθ. (νομ.)* ακυρωτικός-ή-ό (που ακυρώνει τη σύμβαση)
comisură, comisuri *ουσ. θηλ.* η συνάφεια, η στενή επαφή
comis-voiajor, comişi-voiajori *ουσ. αρσ. (εμπόρ.)* 1. ο περιοδεύων εμποράκος 2. ο πλασιέ 3. ο δειγματοφόρος
comitagiu, comitagii *ουσ. αρσ.* ο κομιτατζής
comitat, comitate *ουσ. ουδ.* το κομιτάτο, η διοικητική περιοχή, ο νομός
comite, comit *ρ. μετ.* 1. πράττω, διαπράττω 2. αδικώ, κάνω κακό, παραβαίνω, ζημιώνω, παρανομώ // **a ~ o crimă** διαπράττω έγκλημα // **a ~ o indiscreție** διαπράττω μία αδιακρισία
comite, comiți *ουσ. αρσ.* ο κόμητας, ο διοικητής κομιτάτου
comitent-ă, comitenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπόρ.)* ο, η παραγγελιοδότης-δότρια
comitere, comiteri *ουσ. θηλ.* 1. η διάπραξη 2. η αυτουργία 3. το αποτέλεσμα μιας κακής πράξης
comitet, comitete *ουσ. ουδ.* η επιτροπή // **~ central** η κεντρική επιτροπή // **~ executiv** η εκτελεστική επιτροπή // **~ pentru apărarea păcii** η ειρηνευτική επιτροπή
comoară, comori *ουσ. θηλ.* 1. ο θησαυρός 2. *μτφ.* ο πλούτος 3. *μτφ.* ο πολύτιμος άνθρωπος από κάθε πλευρά
comod-ă, comozi-e I. *επίθ.* 1. άνετος-η-ο, εύκολος -η-ο 2. βολικός-ή-ό, καλόβολος-η-ο 3. *μτφ.*

φυγόπονος-η-ο // **fă-te ~** γίνε άνετος // **un fotoliu ~** μια άνετη αναπαυτική / πολυθρόνα // **un om ~** ένας φυγόπονος άνθρωπος II. *επίρ.* άνετα, βολικά, με ευκολίες, ευχερώς
comodă, comode *ουσ. θηλ.* το κομό (έπιπλο με συρτάρια όπου φυλάγονται ρούχα, κ.λ.π.)
comoditate *ουσ. θηλ.* η άνεση, η ευχέρεια, η ευκολία // **din ~** από προσωπική άνεση, από φυγοπονία, από απροθυμία
comodor, comodori *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* ο επιπλοίαρχος *(βαθμός αξιωματικού ανώτερος από τον πλοίαρχο και κατώτερος από τον υποναύαρχο (στο αγγλικό και αμερικανικό ναυτικό)*
comoştenitor-oare, comoştenitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συγκληρονόμος
comoţie, comoţii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η διάσειση, το δυνατό τράνταγμα // **~ cerebrală** η διάσειση του εγκεφάλου, η συμφόρηση
compact-ă, compacţi-te I. *επίθ.* συμπαγής-ής-ές, πυκνός-ή-ό, πηχτός-ή-ό // *(τυπ.)* **caractere -e** οι συμπαγείς χαρακτήρες (χοντρά διακριτικά τυπωμένα γράμματα) // *μτφ.* **întuneric ~** βαθύ, πηχτό σκοτάδι // **un total omogen şi ~** ένα ομογενές και συμπαγές σύνολο II. *επίρ.* συμπαγώς, πυκνά
companie, companii *ουσ. θηλ.* 1. η εταιρεία, η κομπανία 2. η παρέα, η συντροφιά 3. η συναναστροφή 4. *στρατ.* ο λόχος
companion-oană, companioni-oane *ουσ. αρσ. και θηλ.* σύντροφος-φισσα (ο, η), συνέταιρος (ο, η), συνάδελφος (ο, η)
compara, compar I. *ρ. μετ.* 1. συγκρίνω, παραβάλλω, παραθέτω 2. αντιπαραβάλλω, αντιπαραθέτω 3. παρομοιάζω II. *ρ. μέσο* συγκρίνομαι
comparabil-ă, comparabili-e *επίθ.* συγκρίσιμος-η-ο // **condiţii -e** οι συγκρίσιμες συνθήκες
comparare, comparări *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκριση, η παραβολή 2. η αντιπαραβολή, η αντιπαράθεση
comparat-ă, comparaţi-te *επίθ.* 1. συγκριτικός-ή-ό 2. παραθετικός-ή-ό // **gramatică -ă** η συγκριτική γραμματική
comparativ-ă, comparativi-e I. *επίθ.* συγκριτικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **gradul ~** ο συγκριτικός βαθμός // **metodă -ă** η συγκριτική μέθοδος II. *επίρ.* συγκριτικά(-ώς)
comparator-oare, comparatori-oare *ουσ. ουδ.* ο συγκριτής (όργανο ακρίβειας για μέτρηση κάποιου μήκους σε μεγέθυνση), μέτρο σύγκρισης
comparaţie, comparaţii *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκριση, η παράθεση, η παραβολή 2. η παρομοίωση // **a nu suferi ~** δεν ανέχεται σύγκριση, είναι ασύγκριτος // *(γραμμ.)* **grade de ~** τα παραθετικά // **în ~ cu...** σε σύγκριση με...// **termen de ~** ο όρος συγκρίσεως
compartiment, compartimente *ουσ. ουδ.* 1. το διαμέρισμα 2. το διαχώρισμα 3. το τμήμα, ο τομέας // **-ul de protecţie a muncii** το προστατευτικό διαχώρισμα στο χώρο της εργασίας
compartimenta, compartimentez *ρ. μετ.* διαχωρίζω, κάνω διαχωρίσματα, διαιρώ σε τμήματα
compartimentare, compartimentări *ουσ. θηλ.* ο διαχωρισμός, ο χωρισμός σε τμήματα
compartimentat-ă, compartimentaţi-te *επίθ.* διαχωρισμένος-η-ο
compas, compasuri *ουσ. ουδ.* ο διαβήτης
compasiune *ουσ. θηλ.* 1. η συμπόνια, ο οίκτος 2. η ευσπλαχνία // **a avea ~ pentru...** ευσπλαγχνίζομαι για... // **împins de ~** σπρωγμένος από συμπόνια
compatibil-ă, compatibili-e *επίθ.* σύμφωνος-η-ο, ευκολοσυμβίβαστος-η-ο
compatibilitate *ουσ. θηλ.* η συμβιβαστικότητα, το ευκολοσυμβίβαστο
compatriot-oată, compatrioţi-oate *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμπατριώτης-ισσα (ο, η)
compărea, compar *ρ. αμ.* εμφανίζομαι, παρίσταμαι
compătimi, compătimesc I. *ρ. μετ.* 1. ψυχοπονώ, συμπονώ 2. οικτείρω II. *ρ. αμ.* συμπάσχω, συμπαθώ
compătimire, compătimiri *ουσ. θηλ.* 1. η συμπόνια, ο οίκτος, η συμπάθεια 2. *μτφ.* ο πόνος // **demn de ~** αξιολύπητος-η-ο
compătimitor-oare, compătimitori-oare *επίθ.* ψυχόπονος-η-ο, ευσπλαχνικός-ή-ό
compendiu, compendii *ουσ. ουδ.* η επιτομή, η σύνοψη, η συνοπτική έκθεση, η περίληψη
compensa, compensez *ρ. μετ.* 1. συμψηφίζω 2. ανταμείβω 3 αντισταθμίζω
compensabil-ă, compensabili-e *επίθ.* συμψηφίσιμος -η-ο
compensare, compensări *ουσ. θηλ.* 1. ο συμψηφισμός, ο συνυπολογισμός 2. *μτφ.* η ανταμοιβή
compensator-oare, compensatori-oare *επίθ.* 1. συμψηφιστικός-ή-ό, αντισταθμιστικός-ή-ό
compensatoriu-ie, compensatorii *επίθ.* συμψηφιστικός-ή-ό, αντισταθμιστικός-ή-ό // **daune compensatorii** οι συμψηφιστικές αποζημιώσεις
compensaţie, compensaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο συμψηφισμός, το αντιστάθμισμα 2. το αντάλλαγμα, η αποζημίωση, η ανταμοιβή
competent-ă, competenţi-te I. *επίθ.* 1. αρμόδιος-ία-ο 2. αδειούχος-α-ο II. *επίρ.* αρμοδίως
competenţă, competenţe *ουσ. θηλ.* 1. η αρμοδιότητα 2. η δικαιοδοσία 3. τα όρια της εξουσίας ή των υποχρεώσεων κάποιου // **a fi de competenţa cuiva** είναι της αρμοδιότητας κάποιου // **a-şi declina competenţa** αποκλίνω από την αρμοδιότητά μου, δεν είμαι αρμόδιος, έχω έλλειψη αρμοδιότητας
competitiv-ă, competitivi-e *επίθ.* ανταγωνιστικός-ή-ό // **a fi ~** ανταγωνίζομαι, αμιλλώμαι
competitivitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανταγωνιστικότητα 2. η άμιλλα
competitor-oare, competitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η), συναγωνιστής-ίστρια (ο, η)
competiţie, competiţii *ουσ. θηλ.* 1. ο ανταγωνισμός 2. η άμιλλα // **~ paşnică** ο ειρηνικός ανταγωνισμός
compila, compilez *ρ. μετ.* συμπιλώ, συλλέγω κείμενα από διάφορους συγγραφείς και τα παρουσιάζω σα νέο έργο
compilare, compilări *ουσ. θηλ.* η συμπίληση
compilator-oare, compilatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συμπιλητής-ήτρια (ο, η) 2. απανθιστής-ίστρια (ο, η)
compilaţie, compilaţii *ουσ. θηλ.* το συμπίλημα
complăcea, complac *ρ. μέσο* αρέσκομαι, ευχαριστιέμαι // *(χλευασ.)* **a se ~ într-o anumită situaţie** αρέσκομαι σε μια ορισμένη κατάσταση (χωρίς να δοκιμάσω να την ξεπεράσω)

complement, complemente *ουσ. ουδ.* 1. το συμπλήρωμα 2. *(γραμμ.)* το αντικείμενο // ~ **circumstanțial** το περιστατικό αντικείμενο, ο προσδιορισμός // ~ **direct** το έμμεσο αντικείμενο
complementar-ă, complementari-e *επίθ.* συμπληρωματικός-ή-ό // *(γεωμ.)* **unghiuri -e** οι συμπληρωματικές γωνίες // **culori -e** τα συμπληρωματικά χρώματα
complementaritate *ουσ. θηλ.* η συμπληρωματικότητα
complet-ă, compleți-te I. *επίθ.* 1. πλήρης-ης-ες, ολικός-ή-ό, όλος-η-ο, ολόκληρος-η-ο 2. συνολικός-ή-ό // **opere -e** τα άπαντα II. *επίρ.* ολικά, συνολικά, πλήρως, εντελώς, ολότελα // **dar nu se asigurase** ~ όμως δεν είχε σιγουρευτεί ολότελα
complet, completuri *ουσ. ουδ.* *(νομ.)* η απαρτία, η σύνθεση δικαστηρίου // **-ul de judecată** η σύνθεση δικαστηρίου
completa, completez *ρ. μετ.* συμπληρώνω
completamente *επίρ.* πλήρως, τελείως
completare, completări *ουσ. θηλ.* 1. η συμπλήρωση 2. το συμπλήρωμα // **-a unui formular** η συμπλήρωση ενός εντύπου
completivă, completive *ουσ. θηλ.* συμπληρωματική // *γραμμ.* **propoziție** ~ η συμπληρωματική πρόταση
complex-ă, complecși-xe *επίθ.* 1. πολύπλοκος-η-ο 2. συμμιγής-ής-ές // *(μαθ.)* **număr** ~ ο συμμιγής αριθμός
complex, complexe *ουσ. ουδ.* 1. το σύμπλεγμα 2. *(ψυχ.)* το σύμπλεγμα συναισθημάτων // ~ **comercial** το εμπορικό σύμπλεγμα // ~ **de inferioritate** αίσθημα κατωτερότητας // ~ **de împrejurări** το σύμπλεγμα περιστάσεων // ~ **sportiv** το αθλητικό σύμπλεγμα
complexat-ă, complexați-te *επίθ.* κομπλεξικός-ή-ό
complexitate *ουσ. θηλ.* η πολύπλοκη κατάσταση, το περίπλοκο, το πολυσύνθετο
complezent-ă, complezenți-te I. *επίθ.* φιλοφρονητικός -ή-ό, αβρός-ή-ό II. *επίρ.* φιλοφρονητικά, φιλοφρόνως
complezență *ουσ. θηλ.* 1. η φιλοφροσύνη 2. η αβροφροσύνη // **din** ~ από φιλοφροσύνη
complica, complic I. *ρ. μετ.* 1. περιπλέκω 2. μπερδεύω // **a ~ lucrurile** ρίξε αλεύρι, ρίξε νερό // **a-și ~ viața** περιπλέκω τη ζωή μου II. *ρ. μέσο* 1. περιπλέκομαι 2. μπερδεύομαι, μπλέκομαι // **cazul s-a complicat** η περίπτωση περιπλέχτηκε
complicare, complicări *ουσ. θηλ.* 1. η περιπλοκή 2. η επιπλοκή
complicat-ă, complicați-te I. *επίθ.* 1. περίπλοκος-η-ο, πολύπλοκος-η-ο 2. δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής-ές, ακανθώδης-ης-ες II. *επίρ.* 1. περίπλοκα 2. δύσκολα, δυσχερώς
complicație, complicații *ουσ. θηλ.* 1. η περιπλοκή 2. *(ιατρ.)* η επιπλοκή
complice, complici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συνένοχος (ο, η), συναυτουργός (ο, η), συνεργός (ο, η) 2. συνυπεύθυνος-η (ο, η) // **a fi** ~ συνεργώ, παίρνω μέρος σε μια κακή πράξη
complicitate, complicități *ουσ. θηλ.* 1. η συνενοχή, η συνέργεια, η συνεργία 2. *νομ.* η συναυτουργία, η συναιτιότητα
compliment, complimente *ουσ. ουδ.* 1. το κομπλιμέντο, η φιλοφρόνηση, ο χαιρετισμός 2. το παίνεμα // **-ele mele surorii tale** τους χαιρετισμούς μου στην αδελφή σου // **care face -e** φιλοφρονητικός-ή-ό // **fără ~** χωρίς επαινετικά λόγια
complimenta, complimentez *ρ. μετ.* κομπλιμεντάρω
complini, complinesc *ρ. μετ.* 1. συμπληρώνω 2. περαίνω, τελειώνω
complot, comploturi I. *ουσ. ουδ.* 1. η συνωμοσία 2. το μηχάνευμα, η επιβολή II. *επιθ. έκφρ.* **de** συνωμοτικός-ή-ό
complota, complotez *ρ. αμ.* 1. συνωμοτώ 2. μηχανεύομαι, μηχανορραφώ, επιβουλεύομαι
complotist-ă, complotiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνωμότης-τρια (ο, η)
component-ă, componenți-te *επίθ.* συστατικός-ή-ό // **elemente -e** τα συστατικά στοιχεία
component, componenți *ουσ. αρσ.* το συστατικό
componență, componențe *ουσ. θηλ.* το συστατικό // **componențele sistemului** τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος
componență, componențe *ουσ. θηλ.* 1. η σύσταση, η σύνθεση 2. η υφή
componistic-ă, componistici-ce *επίθ.* *(μουσ.)* συνθετικός-ή-ό
comporta, comport I. *ρ. μετ.* 1. επιφέρω, φέρνω σαν αποτέλεσμα 2. χρειάζομαι, απαιτώ, ζητώ // **orice regulă comportă excepții** κάθε κανόνας επιδέχεται εξαιρέσεις II. *ρ. μέσο* 1. συμπεριφέρομαι, φέρομαι 2. μεταχειρίζομαι (έναντι κάποιου) // **se comportă bine** συμπεριφέρεται καλά
comportament, comportamente *ουσ. ουδ.* 1. συμπεριφορά, το φέρσιμο, η διαγωγή 2. η μεταχείριση
comportare, comportări *ουσ. θηλ.* η συμπεριφορά, το φέρσιμο, η στάση, η διαγωγή // ~ **ireproșabilă** η άψογη συμπεριφορά
composta, compostez *ρ. μετ.* μαρκάρω, σημαδεύω, επισημαίνω // **a ~ biletul** μαρκάρω το εισιτήριο
compostor, compostoare *ουσ. ουδ.* 1. το σήμαντρο 2. η σφραγίδα
compot, compoturi *ουσ. ουδ.* η κομπόστα
compotieră, compotiere *ουσ. θηλ.* το δοχείο κομπόστας
compozit-ă, compoziți-te I. *επίθ.* σύνθετος-η-ο // *(αρχιτ.)* **ordinul** ~ η σύνθετη τάξη (από κιονόκρανο ιωνικό και κορινθιακό) II. *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* τα σύνθετα φυτά (κατηγορία φυτών από τα συμπέταλα)
compozitor-oare, compozitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(μουσ.)* μουσικοσυνθέτης (ο, η), μουσικός (ο, η), μουσουργός (ο, η), μελοποιός (ο, η)
compoziție, compoziții *ουσ. θηλ.* 1. *(μουσ.)* η μουσική σύνθεση, το μουσικό έργο, η μελοποίηση 2. *(χημ.)* η σύσταση, η χημική σύνθεση 3. η υφή 4. η έκθεση ιδεών, η γραπτή αφήγηση κάποιου θέματος από το μαθητή 5. το κράμα κασσίτερου με το οποίο επενδύεται η επιφάνεια μεταλλικού οργάνου που τρίβει άλλη μεταλλική επιφάνεια για να μειωθεί η τριβή
compozițional-ă, compoziționali-e *επίθ.* συνθετικός -ή-ό
comprehensibil-ă, comprehensibili-e *επίθ.* αντιληπτός-ή-ό, κατανοητός-ή-ό, νοητός-ή-ό
comprehensiv-ă, comprehensivi-e *επίθ.* διανοητικός-ή-ό, νοητικός-ή-ό, διαλογιστικός-ή-ό
compresă, comprese *ουσ. θηλ.* ο επίδεσμος, η γάζα, η κομπρέσα

compresibil-ă, compresibili-e *επίθ. (φυσ.)* συμπιεστός -ή-ό
compresibilitate *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η συμπίεση, το συμπιεστό
compresiune, compresiuni *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η συμπίεση, το συμπιεστό
compresor-oare, compresori-oare I. *επίθ.* συμπιεστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. ο συμπιεστής, μηχάνημα για συμπίεση αερίων 2. ο οδοστρωτήρας, όχημα με βαρείς κυλίνδρους στη θέση των τροχών, για την οδοποιία
comprima, comprim I. *ρ. μετ.* συμπιέζω, πιέζω // **a ~ un fluid** συμπιέζω ένα ρευστό II. *ρ. μέσο* συμπιέζομαι // **gazele se comprimă** τα αέρια συμπιέζονται
comprimabil-ă, comprimabili-e *επίθ.* συμπιεστός -ή-ό
comprimare, comprimări *ουσ. θηλ.* η συμπίεση
comprimat-ă, comprimaţi-te I. *επίθ.* συμπιεσμένος -η-ο, πεπιεσμένος-η-ο // **aer ~** ο συμπιεσμένος αέρας II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* η παστίλια, το χάπι, το καταπότι
compromis, compromisuri *ουσ. ουδ.* ο συμβιβασμός // **a ajunge la un ~** φτάνω σ'ένα συμβιβασμό
compromis-ă, compromişi-se *επίθ.* εκτεθειμένος-η-ο, εξευτελισμένος-η-ο, εξουθενωμένος-η-ο, ανυπόληπτος-η-ο
compromite, compromit I. *ρ. μετ.* 1. εξευτελίζω, κάνω κάποιον να μην έχει υπόληψη 2. βλάπτω κάποιον ηθικά, ταπεινώνω, εκθέτω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. εξευτελίζομαι, κατεξευτελίζομαι, εκτίθεμαι, εξουθενώνομαι 2. χάνω την υπόληψή μου, την καλή μου φήμη
compromitere, compromiteri *ουσ. θηλ.* ο εξευτελισμός, η εξουθένωση, η φθορά
compromiţător-oare, compromiţători-oare *επίθ.* εξευτελιστικός-ή-ό, φθαρτικός-ή-ό, βλαπτικός-ή-ό
compune, compun I. *ρ. μετ.* 1. συνθέτω, απαρτίζω, συναποτελώ 2. *(μουσ.)* μελοποιώ, μουσουργώ, γράφω μουσική II. *ρ. μέσο* απαρτίζομαι, αποτελούμαι, συναποτελούμαι, συνίσταμαι, συναπαρτίζομαι // **familia mea se ~ din trei persoane** η οικογένειά μου αποτελείται από τρία πρόσωπα
compunere, compuneri *ουσ. θηλ.* 1. η έκθεση 2. η συγγραφή, το σύγγραμμα 3. η σύνταξη, η σύσταση 4. η σύνθεση 5. η συγκρότηση
compus-ă, compuşi-se I. *επίθ.* 1. σύνθετος-η-ο 2. συνδυασμένος-η-ο 3. συντεθειμένος-η-ο, αποτελούμενος-η-ο, απαρτιζόμενος-η-ο // **timp ~** ο περιφραστικός χρόνος (ο χρόνος σχηματισμένος με βοηθητικό ρήμα ή το θα) // *(γραμμ.)* **un substantiv ~** ένα σύνθετο ουσιαστικό II. *ουσ. αρσ. (χημ.)* η ένωση, η σύνθεση, το σύνθετο σώμα, η σύνθετη χημική ουσία αποτελούμενη από χημικά στοιχεία
computare, computări *ουσ. θηλ. (νομ.)* ο συνυπολογισμός // **~a prevenţiei** ο συμψηφισμός της ποινής
computer, computere *ουσ. ουδ.* το κομπιούτερ, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής
comun-ă, comuni-e I. *επίθ.* 1. κοινός-ή-ό 2. δημόσιος-ια-ιο 3. συνηθισμένος-η-ο // **a duce viaţa în ~ cu cineva** ζω «από κοινού» μαζί με κάποιον, συζώ, συμβιώνω // **a face cauză ~ă** ενεργώ «από κοινού» // **a nu avea nimic ~ cu cineva sau ceva** το να μην έχω τίποτα το κοινό με κάποιον ή με κάτι // **cel mai mic multiplu ~** το ελάχιστο κοινό πολλαπλάσιο // **cheltuielile ~e unui bloc de locuinţe** κοινόχρηστα μιας πολυκατοικίας // **de ~ acord** με κοινή συμφωνία // *(μαθ.)* **divizor ~** ο κοινός διαιρέτης // **de uz ~** κοινής χρήσεως // **drept ~** το κοινό δίκαιο // *(μαθ.)* **factor ~** ο κοινός παράγοντας, ο κοινός συντελεστής // **interes ~** το κοινό συμφέρον // **masă ~** το συσσίτιο, η κοινή σίτιση, το κοινό γεύμα, το κοινό φαγητό // *(μαθ.)* **numitor ~** ο κοινός παρονομαστής // **Piaţa ~ă** η Κοινή Αγορά // *(γραμμ.)* **substantiv ~** το κοινό ουσιαστικό II. *επιθ. έκφρ.* // **a ieşi din ~** βγαίνω απ'τα όρια, υπερβάλλω // **de interes ~** κοινωφελής-ής-ές // **lucrări de interes ~** τα κοινωφελή έργα III. *ουσ. ουδ.* το κοινό, το συνηθισμένο // **ieşit din ~** ασυνήθιστο
comunal-ă, comunali-e *επίθ.* 1. κοινοτικός-ή-ό 2. δημοτικός-ή-ό
comunard-ă, comunarzi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* κομμουνιστής-τρια (ο, η) (οπαδός της Κομμούνας των παρισίων το 1671)
Comuna din Paris *ουσ. θηλ.* η Κομμούνα των Παρισίων
comună, comune *ουσ. θηλ.* η κοινότητα, η κατώτερη βαθμίδα της δοικητικής διαίρεσης μιας χώρας // **Comuna primitivă** η πρωτόγονη κοινωνία // *(πολ.)* **Camera Comunelor** η Βουλή των κοινοτήτων // **primar de ~** ο κοινοτάρχης
comunica, comunic I. *ρ. μετ.* 1. ανακοινώνω, αναγγέλλω, κοινοποιώ, αγγέλλω, γνωστοποιώ 2. μεταδίδω, διαδίδω, κοινολογώ, εξαγγέλλω // **a ~ rezultatele** ανακοινώνω τα αποτελέσματα // **am plăcerea să vă comunic că...** έχω την ευχαρίστηση να σας αναγγείλω ότι... II. *ρ. αμ.* 1. επικοινωνώ, βρίσκομαι σε επικοινωνία με κάποιον 2. συγκοινωνώ // **cămara comunică cu pivniţa** το κελάρι επικοινωνεί με το υπόγειο
comunicabil-ă, comunicabili-e *επίθ.* 1. κοινοποιήσιμος-η-ο, ανακοινώσιμος-η-ο 2. μεταδόσιμος-η-ο
comunicant-ă, comunicanţi-te *επίθ.* συγκοινωνών -ούσα-όν // **vase ~e** τα συγκοινωνούντα δοχεία
comunicare, comunicări *ουσ. θηλ.* 1. η ανακοίνωση, η κοινολόγηση, η γνωστοποίηση, η κοινοποίηση, η αναγγελία, η αγγελία, το άγγελμα 2. η διάδοση, η εξαγγελία, η είδηση, η ειδοποίηση // **~ scrisă** η έγγραφη ειδοποίηση // **~ ştiinţifică** η ανακοίνωση, η εισήγηση επί επιστημονικού θέματος // **scrisoare de ~** το αγγελτήριο γράμμα
comunicat, comunicate *ουσ. ουδ.* 1. το ανακοινωθέν 2. η δήλωση 3. η γνωστοποίηση // **~ comun** το κοινό ανακοινωθέν
comunicativ-ă, comunicativi-e *επίθ.* 1. κοινωνικός -ή-ό 2. ομιλητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο 3. μεταδοτικός, γλυκομίλητος-η-ο
comunicaţie, comunicaţii *ουσ. θηλ.* 1. η συγκοινωνία 2. η επικοινωνία 3. η ενημέρωση // **~ de masă** η μαζική ενημέρωση *(ραδιοφωνία, τηλεόραση, δημοσιεύματα κάθε είδους, κ.λ.π.)* // **căi de ~** οι οδοί επικοινωνίας // **mijloace de ~** τα μέσα συγκοινωνίας
comunism *ουσ. ουδ.* ο κομμουνισμός
comunist-ă, comunişti-ste I. *επίθ.* κομμουνιστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κομμουνιστής-ίστρια (ο, η)

comunitar-ă, comunitari-e *επίθ.* κοινοτικός-ή-ό // **bugetul ~** ο κοινοτικός προϋπολογισμός // **interese -e** τα κοινοτικά συμφέροντα // **organe -e** τα κοινοτικά όργανα
comunitate, comunităţi *ουσ. θηλ.* η κοινότητα // **~ de neam** η ομογένεια, η εθνική κοινότητα // **~ umană** η ανθρώπινη κοινότητα // **Comunitatea Economică Europeană** Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
comuniune, comuniuni *ουσ. θηλ.* 1. η Θεία Κοινωνία, η Μετάληψη, η Θεία Ευχαριστία 2. η στενή ένωση
comuta, comut *ρ. μετ. (τεχ.)* 1. αναστρέφω, μετατρέπω, αλλάζω πορεία 2. *νομ.* τροποποιώ μια βαριά ποινή σε άλλη πιο ελαφριά
comutabil-ă, comutabili-e *επίθ.* μετατρέψιμος-η-ο, τροποποιήσιμος-η-ο
comutare, comutări *ουσ. θηλ.* η μετατροπή, η μεταβολή, η αναστροφή // *(νομ.)* **-a pedepsei** η μετρίαση ποινής, η μετατροπή ποινής
comutativ-ă, comutativi-e *επίθ. (μαθ.)* ανάστροφος -η-ο
comutativitate *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η αναστροφή
comutatoare, comutatoare *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* ο αναστροφέας
comutator, comutatoare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* ο διακόπτης
comutaţie, comutaţii *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η μετατροπή, η τροποποίηση, η μεταβολή
con, conuri *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* ο κώνος // **~ vulcanic** ο ηφαιστειογενής κώνος *(σχηματισμένος από λάβα, στάχτη, κ.λ.π.)* // **vârful -ului** η κορυφή του κώνου
conac, conace *ουσ. ουδ.* το κονάκι, η κατοικία του τσιφλικά
conaţional-ă, conaţionali-e I. *επίθ.* ομοεθνής-ής-ές, ομογενής-ής-ές, ομόφυλος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ομοεθνής
concasa, concasez *ρ. μετ.* θραύω, συντρίβω, σπάζω
concasare *ουσ. θηλ.* η συντριβή, το σπάσιμο, η θραύση, το τσάκισμα
concasor, concasoare *ουσ. ουδ.* ο θραύστης (εργαλείο, μηχανή)
concav-ă, concavi-e *επίθ.* κοίλος-η-ο, αμφίκοιλος-η-ο, βαθουλωτός-ή-ό
concavitate, concavităţi *ουσ. θηλ.* το κοίλωμα, η κοιλότητα, το κοίλο, το βαθούλωμα
concede, conced *ρ. μετ.* 1. παραχωρώ 2. μεταβιβάζω πράγμα ή δικαίωμα σε κάποιον με τη θέλησή μου 3. συναινώ, συγκατανεύω
concedia, concediez *ρ. μετ.* απολύω (από υπηρεσία ή από εργασία)
concediere, concedieri *ουσ. θηλ.* η απόλυση
concediu, concedii *ουσ. ουδ.* η άδεια // **~ de odihnă** η άδεια ανάπαυσης
concentra, concentrez I. *ρ. μετ.* 1. συγκεντρώνω, συμπυκνώνω 2. επιστρατεύω II. *ρ. μέσο* 1. συγκεντρώνομαι 2. προσηλώνομαι
concentrare, concentrări *ουσ. θηλ.* 1. η συγκέντρωση, η συμπύκνωση 2. η συσσώρευση // *(οικον.)* **-a capitalului** η συγκέντρωση του κεφαλαίου // *(στρατ.)* **-a rezerviştilor** η κλήση εφέδρων υπό τα όπλα // **lagăr de ~** το στρατόπεδο συγκέντρωσης
concentrat, concentrate *ουσ. ουδ.* το συμπεπυκνωμένο (προϊόν)
concentrat-ă, concentraţi-te *επίθ.* συμπεπυκνωμένος -η-ο, πυκνωμένος-η-ο // **lapte ~** το συμπεπυκνωμένο γάλα // **furaje -e** οι συμπεπυκνωμένες ζωοτροφές
concentraţie, concentraţii *ουσ. θηλ. (χημ.)* η συμπύκνωση (μιας διάλυσης)
concentric-ă, concentrici-ce *επίθ. (γεωμ.)* 1. ομόκεντρος-η-ο, ομοκεντρικός-ή-ό // **cercuri concentrice** οι ομόκεντροι κύκλοι
concepe, concep I. *ρ. μετ.* 1. εννοώ, αντιλαμβάνομαι, κατανοώ 2. συλλαμβάνω 3. διανοούμαι, σκέφτομαι, σχεδιάζω κάτι II. *ρ. αμ.* συλλαμβάνω, εγκυμονώ, κυοφορώ, καθίσταμαι έγκυος
concepere, conceperi *ουσ. θηλ.* 1. η κατανόηση 2. η διανόηση, ο διαλογισμός, η νόηση, η σκέψη 3. η σύλληψη, η εγκυμοσύνη
concept, concepte *ουσ. ουδ.* 1. η ιδέα, η έννοια 2. το νόημα, η εκδοχή 3. ο συλλογισμός, ο στοχασμός, η κρίση, η αντίληψη 4. η σύλληψη με το νου // **lucrarea în ~** το το πρόχειρο, το προσχεδίασμα γραπτού
conceptual-ă, conceptuali-e I. *επίρ.* 1. αντιληπτικός -ή-ό, διανοητικός-ή-ό, ιδεατός-ή-ό 2. συλληπτικός -ή-ό II. *επίρ.* αντιληπτικά, ιδεατά, διανοητικά
conceptualism *ουσ. ουδ.* η δοξασία πάνω σε κάποιο θέμα, η ιδέα, η θεωρία σε κάποιο γένος πραγμάτων
concepţie, concepţii *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* 1. η αντίληψη 2. η δοξασία 3. η σύλληψη 4. η επινόηση 5. η κύηση // **~ despre lume** η κοσμοθεωρία
concern, concerne *ουσ. ουδ. (οικον.)* το συγκρότημα, το τραστ, το σύνολο μεγάλων οικονομικών ή βιομηχανικών επιχειρήσεων
concert, concerte *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η συναυλία, το κονσέρτο 2. *μτφ.* η συνεννόηση, η συμφωνία περισσότερων προσώπων για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού // **~ de binefacere** η συναυλία για κοινωφελή σκοπό // **~ pentru pian şi orchestră** το κονσέρτο για βιολί και πιάνο
concerta, concertez *ρ. αμ.* δίνω συναυλία
concertant-ă, concertanţi-te *επίθ.* συναυλιακός-ή-ό, με χαρακτήρα συναυλίας // **simfonie -ă** η συμφωνική ορχήστρα (μουσική)
concertat-ă, concertaţi-te *επίθ.* // **acţiune -ă** η συμφωνημένη ενέργεια, από κοινού
concesie, concesii *ουσ. θηλ.* 1. η παραχώρηση, η εκχώρηση 2. η υποχώρηση // **a face concesii** κάνω παραχωρήσεις
concesiona, concesionez *ρ. μετ.* 1. παραχωρώ 2. *νομ.* εκχωρώ
concesionar, concesionari *ουσ. αρσ.* ο εκχωρρητής, ο τιτλούχος μιας εκχωρήσεως
concesionare, concesionări *ουσ. θηλ.* 1. η εκχώρηση 2. η παραχώρηση
concesiune, concesiuni *ουσ. θηλ.* η εκχώρηση
concesiv-ă, concesivi-e *επίθ.* 1. παραχωρητικός-ή-ό 2. ενδοτικός-ή-ό, υποχωρητικός-ή-ό, συγκαταβατικός, καλόβολος-η-ο, επιεικής-ής- // *(γραμμ.)* **propoziţie -ă** η ενδοτική πρόταση (η παραχωρητική πρόταση)
concetăţean-ă, concetăţeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμπολίτης-ίτισσα, συμπατριώτης-ισσα (ο, η)
conchide, conchid I. *ρ. μετ.* 1. συμπεραίνω 2. τελειώνω, φέρνω σε πέρας II. *ρ. αμ.* 1. καταλήγω 2. τελειώνω σ'ένα σημείο
conchistador, conchistadori *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο κατακτητής, ο πορθητής

conci, conciuri *ουσ. ουδ.* ο κότσος
concilia, conciliez *ρ. μετ.* 1. συμφιλιώνω 2. συνδιαλλάσσω, διαλλάσσω, συμβιβάζω
conciliabul, conciliabule *ουσ. ουδ.* το διαβούλιο, η παράνομη συγκέντρωση
conciliant-ă, concilianți-te I. *επίθ.* 1. συμβιβαστικός -ή-ό, συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμφιλιωτικός-ή-ό, διαλλακτικός-ή-ό 2. ενδοτικός-ή-ό, υποχωρητικός -ή-ό II. *επίρ.* 1. συμβιβαστικά, συνδιαλλακτικά, συμφιλιωτικά 2. ενδοτικώς
conciliator-oare, conciliatori-oare I. *επίθ.* 1. συμβιβαστικός-ή-ό, συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμφιλιωτικός-ή-ό, διαλλακτικός-ή-ό 2. υποχωρητικός-ή-ό, ενδοτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμφιλιωτής-ώτρια (ο, η), συμβιβαστής -άστρια (ο, η)
conciliatorism *ουσ. ουδ.* 1. η διαλλακτικότητα, ο συμβιβασμός 2. η υποχωρητικότητα, η ενδοτικότητα
conciliație, conciliații *ουσ. θηλ.* η συμφιλίωση, η συνδιαλλαγή, ο συμβιβασμός
conciliere, concilieri *ουσ. θηλ.* 1. ο συμβιβασμός, η συνδιαλλαγή, η διαλλαγή 2. η συμφιλίωση, η ειρήνευση // ~ **internațională** η διεθνής συνδιαλλαγή
conciliu, concilii *ουσ. ουδ.* *(θρ.)*η σύνοδος αρχιερέων
concis-ă, concişi-se I. *επίθ.* 1. σύντομος-η-ο, κοντός -ή-ό 2. συνοπτικός-ή-ό, συγκεφαλαιωτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. σύντομα 2. συνοπτικά, περιληπτικά, λακωνικά
concizie, concizii *ουσ. θηλ.* η συντομία, η βραχυλογία, η συνοπτικότητα
conclav, conclave *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* 1. το κονκλάβιο, η σύνοδος καρδιναλίων 2. η αίθουσα όπου γίνεται το συμβούλιο καρδιναλίων για την εκλογή του νέου πάπα
conclude, conclud *ρ. μετ.* 1. συμπεραίνω 2. τελειώνω
concludent-ă, concludenți-te I. *επίθ.* συμπερασματικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό II. *επίρ.* συμπερασματικά, αποδεικτικά
conclusiv-ă, conclusivi-e *επίθ.* συμπερασματικός-ή -ό // *(γραμμ.)* **propoziție -ă** η συμπερασματική πρόταση
concluzie, concluzii *ουσ. θηλ.* 1. το συμπέρασμα 2. το πόρισμα 3. το τέλος 4. *(νομ.)* η έκθεση ιδεών, η άποψη επί της δικαστικής υποθέσεως από κάθε πλευρά που παίρνει μέρος στη δίκη (οι διάδικοι, ο εισαγγελέας, ο κατηγορούμενος) // **a trage concluzii** βγάζω τα συμπεράσματα // **în ~** σε συμπέρασμα, συμπεραίνοντας
concomitent-ă, concomitenți-te I. *επίθ.* ταυτόχρονος-η-ο, σύγχρονος-η-ο II. *επίρ.* ταυτόχρονα
concorda pers. 3 concordă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* συμφωνώ, αντιστοιχώ, ανταποκρίνομαι, ταιριάζω
concordant-ă, concordanți-te *επίθ.* 1. αντιστοιχών, αντιστοιχούσα-ούνν 2. ταιριαστός-ή-ό // **straturi geologice -e** τα διαδοχικάγεωλογικά στρώματα
concordanță, concordanțe *ουσ. θηλ.* 1. η ανταπόκριση 2. η συμφωνία 3. η συνομολόγηση 4. το ταίριασμα 5. η αντιστοιχία // ~ **dintre teorie şi practică** συμφωνία ανάμεσα στη θεωρία και την πρακτική
concordat, concordate *ουσ. ουδ.* 1. το κονκορδάτο, η συνθήκη μεταξύ πάπα και πολιτείας 2. η σύμβαση υπό τον έλεγχο της δικαιοσύνης μεταξύ ενός αναξιόχρεου εμπόρου και των πιστωτών του για τη μείωση ή αναβολή των πληρωμών επιτρέποντάς του να εξακολουθήσει το εμπόριο
concordie *ουσ. θηλ.* 1. η ομόνοια 2. η σύμπνοια 3. η ομοφροσύνη // **piața Concordiei** πλατεία Ομόνοιας
concret-ă, concreți-te I. *επίθ.* συγκεκριμένος-η-ο II. *επίρ.* συγκεκριμένα
concretiza, concretizez I. *ρ. μετ.* συγκεκριμενοποιώ II. *ρ. μέσο* συγκεκριμενοποιούμαι, υλοποιούμαι, πραγματοποιούμαι
concretizare, concretizări *ουσ. θηλ.* η συγκεκριμενοποίηση, η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση, η υλοποίηση
concubin-ă, concubini-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* η παλλακίδα
concubinaj *ουσ. ουδ.* η παλλακεία
concura, concurez I. *ρ. μετ.* συμβάλλω, συντελώ II. *ρ. αμ.* συντρέχω, συντελώ, συνεργώ, συμπράττω, αμιλλώμαι III. *ρ. μέσο* αγωνίζομαι, διαγωνίζομαι, συναγωνίζομαι, ανταγωνίζομαι
concurent-ă, concurenți-te I. *επίθ.* 1. ανταγωνιστικός-ή-ό, διαγωνιζόμενος-η-ο // **cauze -e** (που φέρνουν στο ίδιο αποτέλεσμα) // *μαθ.* **drepte -e** οι τεμνόμενες ευθείες II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η), συναγωνιστής-ίστρια (ο, η), διαγωνιζόμενος-η
concurență, concurențe *ουσ. θηλ.* ο ανταγωνισμός, ο συναγωνισμός, η άμιλλα // **a face ~** συναγωνίζομαι
concurs, concursuri *ουσ. ουδ.* 1. ο διαγωνισμός 2. η γραπτή ή προφορική εξέταση (στις εξετάσεις) 3. η συνδρομή, η βοήθεια // ~ **de împrejurări** η συγκυρία // **a reuşi la un concurs** επιτυγχάνω σ'ένα διαγωνισμό
condamna, condamn *ρ. μετ.* 1. καταδικάζω 2. κατακρίνω, επικρίνω, αποδοκιμάζω, δικάζω
condamnabil-ă, condamnabili-e *επίθ.* 1. επικριτικός-ή-ό, αξιοκατάκριτος-η-ο, αξιόμεμπτος-η-ο 2. καταδικαστέος-α-ο
condamnare, condamnări I. *ουσ. θηλ.* 1. η καταδίκη 2. η αποδοκιμασία, η επίκριση, η κατάκριση // **-a se pronunțase** η καταδίκη είχε απαγγελθεί II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** καταδικαστικός-ή-ό // **sentință de ~** η καταδικαστική απόφαση
condamnat-ă, condamnați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδικασμένος-η (ο, η), κατάδικος (ο, η) // ~ **la moarte** ο καταδικασμένος σε θάνατο, ο θανατοποινίτης // **a fi ~** είμαι καταδικασμένος
condei, condeie *ουσ. ουδ.* ο κοντυλοφόρος // **a avea ~** δηλ. έχει χάρισμα, προσόν για γράψιμο // **a o duce din ~** βγαίνω από το μπέρδεμα με μια επιδέξια στροφή της φράσης // **a scrie din fuga condeiului** γράφω στα πεταχτά, βιαστικά // **dintr-un ~** δηλαδή αμέσως // **mânuitor de ~** ο συγγραφέας // **o trăsătură de ~** η μονοκοντυλιά (δηλ. σε μια στιγμή) // **nu trăieşte decât din condeiul lui** ζει μόνο από τα συγγράμματά του
condeier, condeieri *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο συγγραφέας
condensa, condensez I. *ρ. μετ.* συμπυκνώνω II. *ρ. μέσο* συμπυκνώνομαι
condensare, condensări *ουσ. θηλ.* η συμπύκνωση
condensat-ă, condensați-te *επίθ.* συμπυκνωμένος -η-ο // **lapte ~** το συμπυκνωμένο γάλα
condensator, condensatoare *ουσ. ουδ.* ο συμπυκνωτής, ο πυκνωτής

condescendent-ă, condescendenți-te *επίθ.* 1. συγκαταβατικός-ή-ό, καταδεκτικός-ή-ό, επιεικής -ής-ές 2. προσηνής-ής-ές, καλότροπος-η-ο, ευπροσήγορος-η-ο
condescendență *ουσ. θηλ.* 1. η προσήνεια, η ευπροσηγορία 2. η καταδεκτικότητα, η συγκαταβατικότητα, η επιείκεια
condică, condici *ουσ. θηλ.* 1. το κατάστιχο 2. ο κατάλογος 3. το εμπορικό βιβλίο // **a trece pe cineva la condică** γράφω κάποιον στο κατάστιχο (τον έχω στο μυαλό μου για εκδίκηση)
condicuță, condicuțe *ουσ. θηλ.* το μικρό κατάστιχο, το βιβλιάριο
condiment, condimente *ουσ. ουδ.* το μπαχαρικό, το άρτυμα, *πληθ.* τα μπαχαρικά (οι αρωματικοί καρποί εξωτικών δέντρων που χρησιμεύουν στη μαγειρική)
condimenta, condimentez *ρ. μετ.* καρυκεύω· μαγειρεύω φαγητό με μπαχαρικά
condiție, condiții *ουσ. θηλ.* 1. ο όρος 2. η προϋπόθεση 3. η συνθήκη, η περίσταση 4. η κοινωνική τάξη, η κατάσταση // *(αθλ.)* ~ **fizică** η φυσική ανθεκτικότητα, η αντοχή // ~ **socială** η κοινωνική τοποθέτηση, οι κοινωνικές συνθήκες του περιβάλλοντος // **condiții atmosferice** οι καιρικές συνθήκες // **condiții de trai** οι συνθήκες ζωής // **condiții inacceptabile** οι αναπόδεικτοι όροι // **condiții vătămătoare de muncă** οι ανθυγιεινές συνθήκες δουλειάς // **condițiile tratatului de pace** οι όροι συνθήκης ειρήνης // **a îndeplini condiția** εκπληρώνω τον όρο // **cu condiția ca să...** υπό τον όρον να... // **cu o** ~ με έναν όρο // **fără condiții** χωρίς όρους
condiționa, condiționez *ρ. μετ.* 1. υποβάλλω όρους προτού να γίνει κάποια ενέργεια 3. ενεργώ υπό την προϋπόθεση ότι...
condițional-ă, condiționali-e *επίθ. (γραμμ.)* 1. γινόμενος υπό όρους 2. υποθετικός-ή-ό // **modul** ~ η υποθετική έγκλιση // **propoziție -ă** η υποθετική πρόταση
condiționare, condiționări *ουσ. θηλ.* 1. ο καθορισμός των όρων 2. η υπό όρους κατάσταση πραγμάτων 3. με ποιόν όρο μπορεί να γίνει κάτι 4. η κατεργασία ενός υλικού ή προϊόντος για να φτάσει σε ορισμένη κατάσταση φυσική ή χημική // **-a aerului** ο κλιματισμός του αέρος
condiționat-ă, condiționați-te *επίθ.* καθορισμένος-η-ο // **aer** ~ ο αέρας κλιματισμού, air conditioning // *(ψυχ.)* **reflex** ~ τα αντανακλαστικά
condoleanțe *ουσ. θηλ. πληθ.* τα συλλυπητήρια // **a prezenta** ~ εκφράζω τα συλλυπητήρια
condominiu *ουσ. ουδ.* η συγκυριαρχία
condor, condori *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο κόνδωρ, το όρνεο της Αμερικής
condotier, condotieri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο κοντοτιέρος, ο αρχηγός Ιταλών μισθοφόρων
conducător-oare, conducători-oare I. *επίθ.* 1. ηγετικός-ή-ό 2. καθοδηγητικός-ή-ό 3. διοικητικός-ή-ό 4. ιθύνων-ουσα-ον 5. άρχων-ουσα-ον 6. διεθύνων-ουσα-ον 7. οδηγητικός-ή-ό // *(φυσ.)* **bun ~ de căldură** ο καλός αγωγός της θερμότητας // **clasa politică conducătoare** η άρχουσα πολιτική τάξη // **rolul său** ~ ο ηγετικός ρόλος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ιθύνων-ουσα (ο, η), διευθύνων-ουσα (ο, η), αρχηγός (ο, η) 2. ηγέτης-ιδα (ο, η) 3. προεστός-ή (ο, η), προϊστάμενος-η (ο, η), επικεφαλής (ο, η) 4. οδηγητής-ήτρια (ο, η) 5. οδηγός (ο, η) // ~ **încercat** ο δοκιμασμένος ηγέτης
conduce, conduc I. *ρ. μετ.* 1. διευθύνω 2. ιθύνω 3. άγω, οδηγώ 4. εξουσιάζω, διοικώ, κυβερνώ 5. ηγούμαι, κατευθύνω, καθοδηγώ, διέπω 6. χειραγωγώ 7. συνοδεύω, προπέμπω, κατευοδώνω, ξεπροβοδίζω κάποιον 6. ξεναγώ II. *ρ. αντων.* 1. οδηγούμαι 2. διέπομαι 3. διοικούμαι, καθοδηγούμαι 4. κατευθύνομαι 5. χειρίζομαι 6. συμπεριφέρομαι // **mă conduc după principii sănătoase** καθοδηγούμαι σύμφωνα με υγιείς κανόνες
conducere, conduceri *ουσ. θηλ.* 1. η διοίκηση 2. η διεύθυνση, η καθοδήγηση 3. η ηγεσία 4. η οδηγία, ο χειρισμός 5. η ηγεμονία // ~ **colectivă** η συλλογική ηγεσία // **conducerea de stat** η κρατική ηγεσία // **funcție de** ~ διοικητική θέση // **permis de** ~ η άδεια οδηγήσεως
conductanță, conductanțe *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η αναστροφή της αντίστασης (ο συσχετισμός μεταξύ έντασης και τάσης ηλεκτρικού ρεύματος σ'έναν αγωγό)
conductă, conducte *ουσ. θηλ.* 1. ο αγωγός 2. ο σωλήνας 3. ο οχετός // ~ **de apă** ο υδραγωγός
conductibil-ă, conductibili-e *επίθ.* αγώγιμος-η-ο
conductibilitate *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η αγωγιμότητα // ~ **electrică** η ηλεκτρική αγωγιμότητα, η ηλεκτραγωγιμότητα
conductivitate *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η αξία της ηλεκτρικής αντίστασης ενός αγωγού
conductor-oare, conductori-oare I. *επίθ.* αγώγιμος -η-ο II. *ουσ. αρσ.* ο αγωγός // ~ **electric** ο ηλεκτραγωγός III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οδηγός τραίνου, ο επόπτης τραίνου, ο ελεγκτής εισιτηρίων τραίνου
conducție, conducții *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η αγωγιμότητα
conduită, conduite *ουσ. θηλ.* η διαγωγή, το φέρσιμο, η συμπεριφορά // **regulă de** ~ ο κανόνας συμπεριφοράς
conecta, conectez *ρ. μετ.* συνδέω, συνενώνω
conectare, conectări *ουσ. θηλ.* η σύνδεση, η σύζευξη *(για ηλεκτρικά συστήματα)*
conetabil, conetabili *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο κοντόσταβλος
conex-ă, conecși-xe *επίθ.* συνημμένος-η-ο, συναφής-ής-ές
conexa, conexez *ρ. μετ.* συνδέω, συνενώνω, συζευγνύω, συναρτώ
conexare, conexări *ουσ. θηλ.* η σύνδεση, η συνένωση, η συνάφεια
conexitate, conexități *ουσ. θηλ.* η συνάφεια, η σύνδεση, η συνάρτηση
conexiune, conexiuni *ουσ. θηλ.* η συνάφεια, η σύνδεση, η συνάρτηση, η συνένωση, η αλληλοεξάρτηση, η σύζευξη, ο συσχετισμός
confecție, confecții *ουσ. θηλ.* 1. το έτοιμο ρούχο, το είδος ενδυμασίας 2. το κατασκεύασμα, η κατασκευή, το φτιάξιμο, η τελείωση // **confecții de damă** τα γυναικεία ενδύματα // **magazin de confecții** το κατάστημα με έτοιμα ενδύματα
confecționa, confecționez *ρ. μετ.* 1. φτιάχνω, κατασκευάζω 2. παράγω
confecționare, confecționări *ουσ. θηλ.* 1. το φτιάξιμο, η κατασκευή 2. η τελείωση ενός τεχνικού έργου, μηχανήματος, κ.λ.π.

confecționat-ă, confecționați-te *επίθ.* φτιαγμένος, κατασκευασμένος // **~ din bucăți** συναρμολογημένος
confederativ-ă, confederativi-e *επίθ.* συνομοσπονδιακός-ή-ό
confederație, confederații *ουσ. θηλ.* η συνομοσπονδία // **~ generală a Muncii** η Γενική Συνομοσπονδία Εργασίας
confer, cf. όρος παραπομπής σ'ένα κείμενο με σύντομη γραφή cf.
conferenția, conferențiez *ρ. αμ.* βγάζω λόγο για κάποιο θέμα, αγορεύω, ομιλώ, κάνω διάλεξη
conferențiar-ă, conferențiari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ομιλητής-ήτρια (ο, η) 2. υφηγητής-ήτρια (ο, η)
conferi, confer I. *ρ. μετ.* 1. απονέμω, παρέχω, δίνω, χορηγώ 2. αναγορεύω // **i s-a conferit un titlu de doctor honoris causa** ανηγορεύθη επίτιμος διδάκτωρ II. *ρ. αμ.* συσκέπτομαι, διασκέπτομαι, συνδιασκέπτομαι, συζητώ, συνομιλώ
conferință, conferințe *ουσ. θηλ.* 1. η διάλεξη 2. το συμβούλιο 3. η ομιλία, η αγόρευση 4. η συνδιάσκεψη, η διάσκεψη // **~ națională** η Εθνική συνδιάσκεψη
conferire, conferiri *ουσ. θηλ.* 1. η απονομή 2. η παροχή, το δόσιμο 3. η αναγόρευση
confesa, confesez *ρ. μέσο* 1. εξομολογούμαι 2. εκμυστηρεύομαι
confesional, confesionale *ουσ. ουδ.* το εξομολογητήριο
confesional-ă, confesionali-e *επίθ.* θρησκευτικός-ή-ό
confesiune, confesiuni *ουσ. θηλ.* 1. το θρήσκευμα 2. η εξομολόγηση
confesor, confesori *ουσ. αρσ.* ο πνευματικός, ο εξομολόγος παπάς
confeti *ουσ. θηλ. πληθ. (τα μικρά πολύχρωμα χαρτάκια που ρίχνονται για διασκέδαση σε διαφορές γιορτές)* τα κονφετί
confident-ă, confidenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* το έμπιστο πρόσωπο, έμπιστος-η (ο, η)
confidență, confidențe *ουσ. θηλ.* 1. εκμυστήρευση απορρήτων 2. η εμπιστοσύνη
confidențial-ă, confidențiali-e I. *επίθ.* εμπιστευτικός -ή-ό, απόρρητος-η-ο II. *επίρ.* εμπιστευτικά, απόρρητα
configura, pers. 3 configurează *ρ. αντων. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* διαμορφώνεται, σχηματοποιείται, διαπλάθεται
configurație, configurații *ουσ. θηλ.* 1. η διαμόρφωση, το εξωτερικό σχήμα, η σχηματοποίηση, η διάπλαση 2. η τελική μορφή
confirma, confirm I. *ρ. μετ.* επιβεβαιώνω, διαβεβαιώνω, επικυρώνω, εγγυώμαι, επαληθεύω, καθιερώνω // **a ~ primirea unui lucru** διαβεβαιώνω τη λήψη ενός πράγματος II. *ρ. μέσο* 1. διαβεβαιώνομαι, επικυρώνομαι, επαληθεύομαι, καθιερώνομαι // **se confirmă de către forul superior** επιβεβαιώνεται από την ανωτέρα δημόσια αρχή
confirmare, confirmări *ουσ. θηλ.* 1. η επικύρωση, η επιβεβαίωση 2. η επαλήθευση, η αλήθευση, η διαβεβαίωση 3. η επίσημη αναγνώριση, η καθιέρωση, το χρίσμα (στην καθολική εκκλησία) // **~ oficială** η επίσημη επικύρωση, η επισημοποίηση
confirmativ-ă, confirmativi-e *επίθ.* επικυρωτικός-ή -ό, βεβαιωτικός-ή-ό, επιβεβαιωτικός-ή-ό, επαληθευτικός-ή-ό
confisca, confisc *ρ. μετ.* κατάσχω, δημεύω κάνω ιδιοκτησία του δημοσίου μια ιδιωτική περιουσία
confiscare, confiscări *ουσ. θηλ.* η κατάσχεση, η δήμευση // **proces-verbal de ~** το κατασχετήριο
confiscat-ă, confiscați-te *επίθ.* κατασχεμένος-η-ο
conflagrație, conflagrații *ουσ. θηλ.* 1. η πυρπόληση, ο εμπρησμός 2. η σύρραξη, το αιματοκύλισμα
conflict, conflicte *ουσ. ουδ.* 1. η διένεξη, η συμπλοκή, η σύγκρουση 2. η ρήξη, η διαμάχη, η σύρραξη 3. *μτφ.* η διαφωνία, η ασυμφωνία // **~ de frontieră** η μεθοριακή σύγκρουση, η μεθόρια διένεξη // **a intra în ~** συμπλέκομαι, διαμάχομαι // **aplanare a -ului** η αποσόβηση της διένεξης
confluent-ă, confluenți-te I. *επίθ.* συμβάλλων-ουσα-ον, ενωμένος με άλλο ρεύμα νερού που σχηματίζει με αυτό ένα πιο μεγάλο ποτάμι II. *ουσ. αρσ.* το ενωμένο ρεύμα νερούο παραπόταμος
confluență, confluențe *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η συμβολή (το μέρος όπου γίνεται η ένωση δύο ποταμών)
conform-ă, conformi-e I. *επίθ.* 1. σύμφωνος-η-ο, όμοιος-α-ο, ταυτόσημος-η-ο, ίσος-η-ο 2. ανάλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο 3. κατάλληλος-η -ο // **~ cu scrisoarea dumneavoastră** σύμφωνα με το γράμμα σας // **~ propunerii lui** σύμφωνα με την πρόταση του // **manuscrisul este ~ cu originalul** το χειρόγραφο είναι σύμφωνο με το πρωτότυπο II. *επίρ.* σύμφωνα
conforma, conformez *ρ. μέσο* συμμορφώνομαι
conformare, conformări *ουσ. θηλ.* η συμμόρφωση
conformat-ă, conformați-te *επίθ.* 1. συμμορφούμενος-η-ο 2. διαπλασμένος-η-ο, διαμορφωμένος-η-ο, σχηματισμένος-η-ο
conformație, conformații *ουσ. θηλ.* 1. η διαμόρφωση, το φορμάρισμα 2. η υφή, η σύσταση, η ιδιοσυστασία
conformism *ουσ. ουδ.* ο κομφορμισμός, η πειθήνια συμπεριφορά
conformist-ă, conformiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κομφορμιστής-ίστρια (ο, η), που υπακούει πειθήνια
conformitate *ουσ. θηλ.* 1. η αυθεντικότητα, η αξιοπιστία 2. η συμφωνία, η ανταπόκριση // **în ~ cu...** σύμφωνα με...// **pentru ~ cu originalul** για αξιοπιστία, για αυθεντικότητα / γνησιότητα με το πρωτότυπο
confort *ουσ. ουδ.* 1. η άνεση, η ευκολία 2. το κομφόρ, η απόλαυση // **o casă cu tot -ul** ένα σπίτι με όλες τις ανέσεις
confortabil-ă, confortabili-e I. *επίθ.* άνετος-η-ο, εύκολος-η-ο, βολικός-ή-ό // **apartament ~** το άνετο διαμέρισμα II. *επίρ.* 1. άνετα, εύκολα, βολικά 2. αναπαυτικά
confrate, confrați I. *ουσ. αρσ.* ο συνάδελφος II. *επίθ.* **de ~** συναδελφικός-ή-ό III. *επίρ.* **ca un ~** συναδελφικά
confrerie, confrerii *ουσ. θηλ.* 1. η συναδελφικότητα 2. η αλληλεγγύη ανάμεσα σε συναδέλφους
confrunta, confrunt *ρ. μετ.* αντιπαραβάλλω, παραβάλλω, παραθέτω, αντιπαραθέτω, συγκρίνω, αντιδιαστέλλω, αναμετρώ
confruntare, confruntări *ουσ. θηλ.* 1. η αντιπαράθεση, η αντιπαραβολή, η παράθεση, η παραβολή, η σύγκριση, η αντιπαράσταση 2. η αντιδιαστολή, η αναμέτρηση, η διαμάχη

confucianism ουσ. ουδ. (φιλοσ.) ο κομφουκιανισμός
confucianist-ă, comfucianişti-ste Ι. επίθ. κομφουκιανικός-ή-ό ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. κομφουκιανιστής-(στρια (ο, η)
confunda, confund Ι. ρ. μετ. 1. συγχέω, συγχύζω, κάνω σύγχυση, μπερδεύω τα πράγματα 2. νομίζω άλλο αντί άλλου ΙΙ. ρ. μέσο 1. συγχέομαι 2. συγχωνεύομαι, ταυτίζομαι
confundabil-ă, confundabili-e επίθ. συγκεχυμένος-η-ο
confundare, confundări ουσ. θηλ. 1. η σύγχυση, το μπέρδεμα, η συγχώνευση 2. μτφ. η ταύτιση
confundat-ă, confundaţi-te επίθ. συγχυσμένος-η-ο
confuz-ă, confuzi-e Ι. επίθ. 1. συγκεχυμένος-η-ο 2. αδιευκρίνιστος-η-ο, ασαφής-ής-ές, θολός-ή-ό, σκοτεινός-ή-ό ΙΙ. επίρ. 1. συγκεχυμένως 2. αδιευκρίνιστα, ασαφώς
confuzie, confuzii ουσ. θηλ. 1. η σύγχυση, η ασάφεια, η σκοτεινότητα, ο συσκοτισμός 2. η αναμπουμπούλα, η ακαταστασία, η θολούρα, η έλλειψη τάξης // **a provoca o ~** συγχύζω
congela, congelez ρ. μετ. καταψύχω, συντηρώ τρόφιμα με ψύξη
congelabil-ă, congelabili-e επίθ. καταψυκτικός-ή-ό
congelare, congelări ουσ. θηλ. 1. η κατάψυξη 2. το πάγωμα
congelat-ă, congelaţi-te επίθ. 1. κατεψυγμένος-η-ο 2. παγωμένος-η-ο // **carne -ă** το κατεψυγμένο κρέας
congelator, congelatoare ουσ. ουδ. ο ψυκτήρας
congenital-ă, congenitali-e Ι. επίθ. έμφυτος-η-ο, εκ γενετής, συμφυής-ής-ές, σύμφυτος-η-ο ΙΙ. επίρ. έμφυτα εκ γενετής
congestie, congestii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η συμφόρηση // **~ cerebrală** η εγκεφαλική συμφόρηση
congestiona, congestionez ρ. μέσο παθαίνω συμφόρηση, έχω συμφόρηση
congestionare, congestionări ουσ. θηλ. η εμφάνιση συμφόρησης
congestionat-ă, congestionaţi-te επίθ. σπρωγμένος -η-ο, μπλοκαρισμένος-η-ο, που έχει πάθει συμφόρηση
conglomera, conglomerez Ι. ρ. μετ. συσσωρεύω ΙΙ. ρ. μέσο συσσωρεύομαι
conglomerare, conglomerări ουσ. θηλ. η συσσώρευση
conglomerat, conglomerate ουσ. ουδ. 1. το σύγκριμα 2. μτφ. το ανακάτεμα, η συνάθροιση διαφορετικών σ' ένα σώμα ετερογενές, το σύμφυρμα
conglomeraţie, conglomeraţii ουσ. θηλ. η συσσώρευση, η συσφαίρωση
congolez-ă, congolezi-e Ι. επίθ. κογκολέζικος-η-ο ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. Κογκολέζος-α (ο, η)
congregaţie, congregaţii ουσ. θηλ. το ιερατικό σωματείο, η θρησκευτική οργάνωση
congres, congrese ουσ. ουδ. 1. το συνέδριο 2. η σύνοδος 3. το κογκρέσο (στις Η.Π.Α.) // **deschiderea congresului** η έναρξη του συνεδρίου
congresman, congresmani ουσ. αρσ. το μέλος του Κογκρέσου στις Η.Π.Α.
congresist-ă, congresişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. σύνεδρος (ο, η)
congruent-ă, congruenţi-te επίθ. (μαθ.) αντίστοιχος-η-ο // **numere -e** οι αντίστοιχοι αριθμοί
congruenţă, congruenţe ουσ. θηλ. η αντιστοιχία, η αναλογία
coniac, coniacuri ουσ. ουδ. το κονιάκ
conic-ă, conici-ce επίθ. κωνικός-ή-ό, κωνοειδής-ής -ές, στροβιλοειδής-ής-ές
conicitate ουσ. θηλ. η κωνικότητα
conifer, conifere Ι. ουσ. ουδ. το κωνοφόρο (δέντρο) ΙΙ. επίθ. κωνοφόρος-α-ο // **pădure de -e** το κωνοφόρο δάσος
coniţă, coniţe ουσ. θηλ. ιδ. cuconiţă
conivenţă, conivenţe ουσ. θηλ. η συνεννόηση, ο συμβιβασμός // **de ~ cu...** σε συνεννόηση με...
conjuga, conjug Ι. ρ. μετ. 1. συνενώνω, συζευγνύω, κλίνω ΙΙ. ρ. μέσο (γραμμ.) 1. κλίνομαι, είμαι κλιτός (ρήμα) 2. μτφ. συνδέομαι, συνενώνομαι
conjugabil-ă, conjigabili-e επίθ. (γραμμ.) κλιτός-ή-ό
conjugal-ă, conjugali-e Ι. επίθ. συζυγικός-ή-ό ΙΙ. επίρ. συζυγικά(-κώς)
conjugare, conjugări ουσ. θηλ. (γραμμ.) η συζυγία (ρήματος) 2. η σύνδεση, συνένωση, η σύζευξη
conjugat-ă, conjugaţi-te επίθ. 1. συζυγής-ής-ές, παράλληλος-η-ο 2. (γραμμ.) κλιμένος-η-ο // (μαθ.) **expresii -e** οι συζυγικές εκφράσεις // **nervi conjugaţi** τα συζυγή νεύρα (τα νεύρα που κάνουν την ίδια λειτουργία)
conjunct-ă, conjuncţi-te επίθ. 1. συνημμένος-η-ο, συνενωμένος-η-ο, προσκολλημένος-η-ο 2. σύντομος-η-ο // (γραμμ.) **forme -e** οι σύντομοι τύποι του ρήματος **„a fi"** (είμαι) στην οριστική του ενεστώτα: **-s, -i, -s** π.χ. **nu-s acasă** δεν είμαι στο σπίτι, **nu-i dreptate** δεν είναι δικαιοσύνη, **nu-s ca tine** δεν είναι σαν και σένα. Επίσης οι σύντομοι και άτονοι τύποι στις προσωπικές αντωνυμίες, όπως: **-mi, mi-, -ţi, ţi-**, κ.λ.π., π.χ. **mi-a zis** μου είπε, **adu-mi cartea** φέρε μου το βιβλίο, **ce-ţi pasă?** τί σε νοιάζει;, **ţi-am dat mere** σου έδωσα μήλα
conjunctiv-ă, conjunctivi-e Ι. επίθ. 1. συζευκτικός-ή-ό 2. συνδετικός-ή-ό, συνενωτικός-ή-ό // **ţesut ~** ο συνδετικός ιστός ΙΙ. ουσ. ουδ. (γραμμ.) **modul ~** η υποτακτική έγκλιση
conjunctivă, conjunctive ουσ. θηλ. ο υμένας του ματιού, ο επιπεφυκώς
conjunctivită, conjunctivite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η επιπεφυκίτιδα
conjunctură, cojuncturi ουσ. θηλ. η συγκυρία, η σύμπτωση, η περίσταση, η συρροή περιστάσεων
conjuncţie, conjuncţii ουσ. θηλ. 1. η σύνδεση, η σύζευξη 2. (γραμμ.) ο σύνδεσμος 3. αστρ. η συζυγία // **~ disjunctivă** ο διαζευκτικός σύνδεσμος
conjuncţional-ă, conjuncţionali-e επίθ. συνδεσμικός-ή-ό
conjura, conjur Ι. ρ. μετ. εξορκίζω, ικετεύω, θερμοπαρακαλώ ΙΙ. ρ. αμ. σκευωρώ, συνωμοτώ, ραδιουργώ, μηχανορραφώ
conjurat-ă, conjuraţi-te ουσ. αρσ. και θηλ. ο συνωμότης, η συνωμότισσα, ο ραδιούργος, η ραδιούργα
conjuraţie, conjuraţii ουσ. θηλ. η συνωμοσία, η σκευωρία, η ραδιουργία, η μηχανορραφία
conlocuire, conlocuiri ουσ. θηλ. η συγκατοίκηση // **~ îndelungată** η μακρόχρονη συγκατοίκηση
conlocuitor-oare, conlocuitori-oare Ι. επίθ. συγκατοικών -η-ο // **naţionalitate -oare** η εθνική μειονότητα ΙΙ. ουσ. αρσ. και θηλ. συγκάτοικος (ο, η)
conlucra, conlucrez ρ. αμ. συνεργάζομαι 2. συμπράττω
conlucrare, conlucrări ουσ. θηλ. η συνεργασία, η σύμπραξη

conopidă, conopide *ουσ. θηλ.* το κουνουπίδι
conosament, conosamente *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* η φορτωτική
conovăț, conovețe *ουσ. ουδ.* το σκοινί το δεμένο σε παλούκια, που χρησιμοποιείται για δέσιμο των αλόγων μες στον καταυλισμό
consacra, consacru I. *ρ. μετ.* 1. καθιερώνω, αφιερώνω 2. απασχολώ II. *ρ. μέσο* 1. επιδίδομαι, καταγίνομαι ιδιαίτερα με κάτι, αφιερούμαι 2. αφοσιώνομαι, απασχολούμαι // **a se ~ muncii** αφοσιώνομαι στην εργασία
consacrare, consacrări *ουσ. θηλ.* 1. η αφιέρωση, η καθιέρωση 2. *μτφ.* η κοινή αναγνώριση κάποιου σα νόμιμου, η επικύρωση
consacrat-ă, consacrați-te *επίθ.* 1. καθιερωμένος-η-ο, αφιερωμένος-η-ο 2. δόκιμος-η-ο, αναγνωρισμένος-η-ο, δοκιμασμένος-η-ο // **poet ~** ο δόκιμος ποιητής
consătean-ă, consăteni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο συγχωριανός-ή (ο, η) 2. χωριανός-ή (ο, η)
consecință, consecințe I. *ουσ. θηλ.* 1. η συνέπεια, το συμπέρασμα, η ακολουθία, το αποτέλεσμα 2. η απόρροια, το πόρισμα // **drept ~** σαν συνέπεια // **trebuie să suporți consecințele** πρέπει να υποστείς τις συνέπειες II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** επομένως, συνεπώς, κάτ' ακολουθίαν
consecutiv-ă, consecutivi-e I. *επίθ.* αλλεπάλληλος-η-ο, επάλληλος-η-ο, διαδοχικός-ή-ό, συνεχής-ής-ές, αδιάκοπος-η-ο // **cele două goluri - e la volei** *(αθλ.)* τα δύο αλλεπάλληλα γκολ στο βόλεϊ-μπωλ II. *επίρ.* αλλεπάλληλα, επάλληλα, συνέχεια, άνευ διακοπής
consecuție, consecuții *ουσ. θηλ.* 1. η διαδοχικότητα 2. η συνεχής ακολουθία από όμοια πράγματα, η διαδοχική τάξη ή σειρά προσώπων, γεγονότων, πραγμάτων
consecvent-ă, consecvenți-te I. *επίθ.* συνεπής-ής-ές, σταθερός-ή-ό, αμετάβλητος-η-ο II. *επίρ.* συνεπώς, σταθερά, αμετάβλητα
consecvență, consecvențe *ουσ. θηλ.* η σταθερότητα, η ευστάθεια // **cu ~** με σταθερότητα
consemn, consemne *ουσ. ουδ.* 1. το σύνθημα, το σημείο συνεννόησης 2. η απαγόρευση εξόδου στρατιωτικών απ'το στρατώνα, ο περιορισμός
consemna, consemnez *ρ. μετ.* 1. απαγορεύω την έξοδο στρατιωτικών απ'το στρατώνα 2. καταχωρίζω, γράφω σε έγγραφο, βιβλίο ή κατάλογο 3. παρακαταθέτω, εμπιστεύομαι σε κάποιον χρήματα ή πράγματα για φύλαγμα 4. εναποθέτω
consemnare, consemnări *ουσ. θηλ.* 1. η σημείωση 2. η απόθεση 3. η παρακαταθήκη
consemnațiune, consemnațiuni *ουσ. θηλ.* 1. η απόθεση, η εναπόθεση 2. η παρακαταθήκη // **casa de depuneri și consemnațiuni** το ταμείο καταθέσεων και παρακαταθηκών
consens, consensuri *ουσ. ουδ.* η συμφωνία, η συναίνεση, η συγκατάθεση
consensual-ă, consensuali-e *επίθ.* συγκαταθετικός -ή-ό // **contract ~** η συναινετική σύμβαση (η σύμβαση με την απλή συμφωνία θέλησης των αντίστοιχών πλευρών)
conserva, conserv *ρ. μετ.* συντηρώ, διατηρώ, φυλάγω, φυλάω, διαφυλάσσω
conservant-ă, consrevanți-te I. *επίθ.* συντηρητικός -ή-ό (που διατηρεί τα τρόφιμα) II. *ουσ. ουδ.* το συντηρητικό, η ουσία που διατηρεί τις τροφές εμποδίζοντας τη ζύμωση
conservare, conservări *ουσ. θηλ.* 1. η διατήρηση 2. η συντήρηση 3. η διαφύλαξη // *(ψυχ.)* **instinct de ~** το ένστικτο αυτοσυντηρήσεως
conservator, conservatoare *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ωδείο
conservator-oare, conservatori-oare I. *επίθ.* συντηρητικός-ή-ό // **partidul ~** το συντηρητικό κόμμα II. *ουσ. ουδ.* **~ de ulei** το δοχείο λαδιού για αποθήκευση και φύλαξη λαδιού
conservatorism *ουσ. ουδ.* ο συντηρητισμός
conservă, conserve *ουσ. θηλ.* η κονσέρβα // **~ de carne** η κονσέρβα κρέατος // **fabrică de conserve** το κονσερβοποιείο
consfătui, consfătuiesc *ρ. μέσο* 1. συμβουλεύομαι 2. συσκέπτομαι 3. συνδιασκέπτομαι
consfătuire, consfătuiri *ουσ. θηλ.* η σύσκεψη, η συνδιάσκεψη, το συμβούλιο // **~ de producție** η σύσκεψη παραγωγής
consfinți, consfințesc *ρ. μετ.* 1. καθιερώνω 2. επισημοποιώ κάτι 3. επικυρώνω, επισφραγίζω
consfințire, consfințiri *ουσ. θηλ.* 1. η καθιέρωση 2. η επισημοποίηση 3. η επικύρωση, η επισφράγιση
considera, consider I. *ρ. μετ.* 1. νομίζω, φρονώ, θεωρώ 2. εκτιμώ, νομίζω, κρίνω, θαρρώ 3. υποθέτω // **consider necesar** κρίνω αναγκαίο II. *ρ. μέσο* θεωρούμαι, υπολογίζομαι // **trebuie să te consideri fericit** πρέπει να θεωρείσαι ευτυχισμένος
considerabil-ă, considerabili-e I. *επίθ.* σημαντικός -ή-ό, σπουδαίος-α-ο, αξιόλογος-η-ο II. *επίρ.* σημαντικά, σπουδαία, αξιόλογα
considerare *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, η εξέταση, η μελέτη 2. η εκτίμηση, η υπόληψη // **a lua în ~** λαμβάνω υπ' όψιν, εξετάζω προσεκτικά (ένα πρόβλημα)
considerație, considerații *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, η λογική, η γνώμη, το αίτιο, η κρίση 2. η εκτίμηση, η υπόληψη, ο σεβασμός 3. η θεωρία // **a avea ~** έχω υπόληψη
considerent, considerente ουδ. ουδ. 1. η γνώμη, η άποψη 2. το αίτιο, η λογική 3. *νομ.* το αιτιολογικόν (σε μια δικαστική απόφαση)
consignatar-ă, consignatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η παραλήπτης-λήπτρια των πραγμάτων που δίνονται σε παρακαταθήκη
consignație, consignații *ουσ. θηλ.* η παρακαταθήκη, το μεταπρατήριον
consilier, consilieri *ουσ. αρσ.* ο, η σύμβουλος // **~ special** ο ειδικός σύμβουλος
consiliu, consilii *ουσ. ουδ.* το συμβούλιο // **~ de familie** το οικογενειακό συμβούλιο // **-ul comunal** το Κοινοτικό Συμβούλιο // **-ul de Securitate** το Συμβούλιο Ασφαλείας // **-ul redacțional** το συντακτικό συμβούλιο (από συντάκτες εφημερίδας) // **a făcut ~ cu sine însuși** σκέφτηκε μόνος του
consimțământ, consimțăminte *ουσ. ουδ.* 1. η συγκατάθεση 2. η συναίνεση 3. η αποδοχή, η έγκριση // **a-și da -ul** δίνω τη συγκατάθεσή μου
consimți, consimt I. *ρ. μετ.* 1. επιτρέπω 2. αποδέχομαι II. *ρ. αμ.* 1. συναινώ 2. συμφωνώ 3. στέργω 4. συγκατατίθεμαι // **va ~ să mă asculte** θα συγκατατεθεί να μ'ακούσει
consimțire, consimțiri *ουσ. θηλ.* η συγκατάθεση, η επιδοκιμασία, το στέρξιμο
consistent-ă, consistenți-te *επίθ.* 1. στερεός-ά-ό 2. θρεπτικός-ή-ό 3. ουσιώδης-ης-ες
consistență, consistențe *ουσ. θηλ.* 1. η στερεότητα, η σταθερότητα, η σύσταση 2. ο βαθμός της

αντοχής που έχει ένα πράγμα // fără ~ ανυπόστατος-η-ο
consistorial-ă, consistoriali-e *επίθ.* *συνοδικός-ή-ό,* που έχει σχέση με την ιερή σύνοδο της εκκλησίας
consistoriu, consistorii *ουσ. ουδ.* το θρησκευτικό *συνέδριο*
consoană, consoane *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το *σύμφωνο* // ~ **surdă** το άφωνο σύμφωνο
consoartă, consoarte *ουσ. θηλ. (οικ.)* η συμβία, η *σύζυγος*
consola, consolez I. *ρ. μετ.* παρηγορώ II. *ρ. μέσο* παρηγοριέμαι, ανακουφίζομαι
consolare, consolări *ουσ. θηλ.* 1. η παρηγοριά 2. η ανακούφιση
consolator-oare, consolatori-oare *επίθ.* παρηγορών -ούσα-όν
consolă, console *ουσ. θηλ.* η κονσόλα, η ξύλινη ή λίθινη προεξοχή τοίχου που χρησιμεύει σαν υποστήριγμα εξώστη, κ.λ.π.
consolida, consolidez I. *ρ. μετ.* 1. παγιώνω, στερεώνω, σταθεροποιώ 2. εμπεδώνω, εδραιώνω, κατοχυρώνω // **a ~ pacea** παγιώνω (σταθεροποιώ) την ειρήνη II. *ρ. μέσο* 1. παγιώνομαι, στερεώνομαι, σταθεροποιούμαι
consolidare, consolidări *ουσ. θηλ.* 1. το στερέωμα, η στερέωση, η παγίωση 2. η εδραίωση, η εμπέδωση, η κατοχύρωση
consolidat-ă, consolidați-te *επίθ.* 1. πάγιος-ια-ιο, στερεός-ά-ό // **datorie -ă** το μακροπρόθεσμο κρατικό δάνειο
consolidator-oare, consolidatori-oare *επίθ.* στερεωτικός-ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό, οχυρωτικός-ή-ό
consonant-ă, consonanți-te *επίθ. (μουσ.)* *συνηχητικός-ή-ό,* σύμφωνος-η-ο
consonanță, consonanțe *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. η *συνίζηση* 2. *μτφ.* η ταύτιση γνωμών, ιδεών, κ.λ.π., η *συμφωνία*
consort, consorți *ουσ. αρσ.* **Prinț ~** ο πρίγκιπας ο *σύζυγος* της βασίλισσας (της γυναίκας που βασιλεύει) χωρίς να βασιλεύει ο ίδιος
consorțiu, consorții *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* ο συνεταιρισμός, η εταιρεία, η κομπανία, το κονσόρτιο, το κονσόρτσιουμ
conspect, conspecte *ουσ. ουδ.* η περίληψη, η σύνοψη
conspecta, conspectez *ρ. μετ.* *συνοψίζω,* εκθέτω *συνοπτικά,* *συγκεφαλαιώνω,* κάνω περίληψη
conspectare, conspectări *ουσ. θηλ.* 1. η σύνοψη, η συνοπτική έκθεση, η επιτομή, η περίληψη 2. η ανακεφαλαίωση
conspira, conspir *ρ. αμ.* *συνωμοτώ,* *σκευωρώ,* ραδιουργώ
conspirativ-ă, conspirativi-e I. *επίθ.* 1. *συνωμοτικός* -ή-ό 2. παράνομος-η-ο II. *επίρ.* 1. *συνωμοτικά,* παράνομα 2. κρυφά, λάθρα
conspirativitate *ουσ. θηλ.* η μυστικότητα
conspirator-oare, conspiratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* *συνωμότης-ισσα* (ο, η)
conspirație, conspirații *ουσ. θηλ.* 1. η *συνωμοσία* 2. η *σκευωρία,* η ραδιουργία, το διαβούλιο, η μυστική και παράνομη δολοπλοκία
consta, pers. 3 constă *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* *συνίσταμαι,* *συνίσταται,* έγκειμαι, έγκειται // **în aceasta constă însemnătatea problemei** *σ'αυτό* έγκειται η σημασία του προβλήματος

constant-ă, constanți-te I. *επίθ.* 1. σταθερός-ή-ό, ευσταθής-ής-ές, αμετάβλητος 2. πάγιος-ια-ιο, μόνιμος-η-ο II. *επίρ.* σταθερά, ευσταθώς, αμετάβλητα, πάγια, μόνιμα, διαρκώς
constantan *ουσ. ουδ.* το κράμα από χαλκό και νικέλιο, χρησιμοποιείται στην κατασκευή ειδικών ηλεκτρικών αντιστάσεων, έχοντας μικρή διαστολή
constantă, constante *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η αμετάβλητη
constanță, constanțe *ουσ. θηλ.* 1. η σταθερότητα, η ευστάθεια 2. η μονιμότητα, η παγιότητα
constata, constat *ρ. μετ.* εξελέγχω, διαπιστώνω, εξακριβώνω // **s-a constatat că...** διαπιστώθηκε ότι...
constatare, constatări *ουσ. θηλ.* 1. η διαπίστωση 2. η εξακρίβωση // *(οικον.)* **-a veniturilor** η εξακρίβωση των εισοδημάτων
constelație, constelații *ουσ. θηλ.* ο αστερισμός
consterna, consternez *ρ. μετ.* 1. καταπλήσσω 2. ξαφνιάζω, *σαστίζω* 3. τρομάζω
consternare, consternări *ουσ. θηλ.* 1. η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, το *σάστισμα* 2. το τρόμαγμα
consternat-ă, consternați-te *επίθ.* κατάπληκτος-η-ο, ξαφνιασμένος-η-ο, *σαστισμένος-η-ο*
constipa, constip *ρ. μετ.* προκαλώ δυσκοιλιότητα
constipat-ă, constipați-te *επίθ. (ιατρ.)* 1. δυσκοίλιος -ια-ιο 2. *μτφ.* ακοινώνητος-η-ο στενοκέφαλος-η-ο
constipație, constipații *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δυσκοιλιότητα
constituant-ă, constituanți-te *επίθ. (πολ.)* *συντακτικός-ή-ό* (σχετίζεται με το Σύνταγμα ή με τη μεταρρύθμιση του πολιτεύματος) // **Adunarea -tă** η Συντακτική Συνέλευση
constituent, constituente *ουσ. ουδ.* το *συστατικό*
constitui, constitui I. *ρ. μετ.* 1. *συνιστώ,* *συγκροτώ,* αποτελώ 2. σχηματίζω, διοργανώνω II. *ρ. μέσο* *συνίσταμαι,* απαρτίζομαι // *(νομ.)* **a se ~ parte civilă** *συνίσταμαι* σε πολιτική πλευρά (παρουσιάζομαι σε ποινική δίκη και ζητώ αποζημιώσεις από τον κατηγορούμενο)
constituire, constituiri *ουσ. θηλ.* 1. η *σύσταση,* η *συγκρότηση* 2. η *σύνθεση,* ο σχηματισμός
constituit-ă, constituiți-te *επίθ.* αποτελούμενος-η-ο, απαρτιζόμενος-η-ο, σχηματισμένος-η-ο, *συνιστάμενος-η-ο* // **corp ~** το απαρτιζόμενο σώμα
constitutiv-ă, constitutivi-e I. *επίθ.* *συστατικός-ή-ό,* *συντακτικός-ή-ό* II. *επίρ.* *συστατικά,* *συντακτικά*
constituție, constituții *ουσ. θηλ.* 1. η *σύσταση,* η διάπλαση, η *σύνθεση* 2. *(νομ.)* το *σύνταγμα,* ο θεμελιώδης νόμος // **are o ~ delicată** έχει μια λεπτή διάπλαση, είναι λεπτοκαμωμένος-η-ο // **pe baza -ei noastre** βάσει του Συντάγματός μας
constituțional-ă, constituționali-e I. *επίθ.* *συνταγματικός-ή-ό* // *(νομ.)* **drept ~** το *συνταγματικό* δίκαιο II. *επίρ.* *συνταγματικά*
constituționalism *ουσ. ουδ.* η διοίκηση της χώρας βάσει *συντάγματος*
constituționalist-ă, constituționaliști-ste *επίθ.* *συνταγματικός-ή-ό*
constituționalitate *ουσ. θηλ.* η *συνταγματικότητα*
constrânge, constrâng *ρ. μετ.* 1. αναγκάζω, εξαναγκάζω, υποχρεώνω, καταναγκάζω, ζορίζω, πειθαναγκάζω 2. πιέζω, βιάζω, εκβιάζω, επιβάλλω με τη βία, κάνω κάποιον να δέχτει παρά τη θέλησή του // **împrejurările l-au constrâns să facă pasul acesta** οι περιστάσεις τον ανάγκασαν να κάνει αυτό το βήμα // **mă ~ să vin** με αναγκάζει να έλθω

constrângere, constrângeri *ουσ. θηλ.* 1. ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός, ο πειθαναγκασμός, το ζόρι 2. η πίεση, η εκβίαση, ο εκβιασμός // **metode de ~** οι καταναγκαστικές μέθοδοι II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** εκβιαστικός-ή-ό

constructiv-ă, constructivi-e *επίθ.* εποικοδομητικός -ή-ό //**atitudine -ă** η εποικοδομητική στάση

constructor-oare, constructori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* οικοδόμος (ο, η), κτίστης-ίστρια (ο, η) // **~ de maşini** ο μηχανουργός, ο μηχανοποιός // **~ de nave** ο ναυπηγός (που εκτελεί εργασίες κατασκευής και επισκευής πλοίων) // **inginer ~** ο πολιτικός μηχανικός

construcţie, construcţii *ουσ. θηλ.* 1. η οικοδόμηση, η οικοδομή, το οικοδόμημα, το κτήριο, το κτίσιμο, η ανέγερση 2. η κατασκευή // **~ de drumuri** η οδοποιία // **~ de locuinţe** το κτίσιμο κατοικιών // **~ de maşini** η κατασκευή μηχανών // **~ uriaşă** η γιγάντια οικοδομή // **construcţia cuvintelor în frază** η σύνταξη των λέξεων στη φράση // **se află în ~** βρίσκεται υπό κατασκευή

construi, construiesc I. *ρ. μετ.* 1. χτίζω, οικοδομώ, ανεγείρω 2. κατασκευάζω 3. *(γραμμ.)* συντάσσω γραπτό λόγο στη φράση // **a ~ nave** ναυπηγώ // **a ~ un triunghi** κατασκευάζω ένα τρίγωνο II. *ρ. μέσο (γραμμ.)* συντάσσομαι // **prepoziţia „contra" se construieşte cu dativul** η πρόθεση «κόντρα» συντάσσεται με τη δοτική

construire, construiri *ουσ. θηλ.* 1. το κτίσιμο, η οικοδόμηση 2. η κατασκευή // *(πολ.)* **-a socialismului** η οικοδόμηση του σοσιαλισμού

construit-ă, construiţi-te *ουσ. θηλ.* χτιστός-ή-ό, κτιστός-ή-ό // **nou construit(-ă)** νεόκτιστος-η-ο

consuetudine, consuetudini *ουσ. θηλ.* 1. το συνήθειο, η συνήθεια 2. το έθιμο

consul, consuli *ουσ. αρσ.* 1. ο πρόξενος 2. *ιστ.* ο ύπατος (στη ρωμαϊκή εποχή)

consular-ă, consulari-e *επίθ.* προξενικός-ή-ό // **corp ~** το προξενικό σώμα

consulat, consulate *ουσ. ουδ.* 1. το προξενείο 2. *ιστ.* η υπατεία

consult, consulturi *ουσ. ουδ.* η ιατρική εξέταση αρρώστου από το ιατρικό συμβούλιο

consulta, consult I. *ρ. μετ.* 1. ζητώ συμβουλή, παίρνω συμβουλή από κάποιον 2. ζητώ πληροφορίες // **am dorit să vă consult** θέλησα να σας συμβουλευτώ II. *ρ. μέσο* 1. συμβουλεύομαι 2. συνδιασκέπτομαι 3. κοινολογούμαι

consultant-ă, consultanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* γνωμοδότης-ότρια (ο, η), ο εμπειρογνώμονας

consultare, consultări *ουσ. θηλ.* 1. το βούλευμα 2. η κοινολόγηση 3. η γνωμοδότηση

consultativ-ă, consultativi-e *επίθ.* συμβουλευτικός -ή-ό // **organ ~** το συμβουλευτικό όργανο // **vot ~** η συμβουλευτική ψήφος

consultaţie, consultaţii *ουσ. θηλ.* 1. η συμβουλή, η νουθεσία, η οδηγία, η υπόδειξη, η καθοδήγηση 2. η γνωμοδότηση 3. η ιατρική εξέταση

consum, consumuri I. *ουσ. ουδ.* η κατανάλωση // **~ specific** η ειδοποιός κατανάλωση // **a crescut -ul de petrol** αυξήθηκε η κατανάλωση πετρελαίου II. *επιθ. έκφρ.* **articole de larg ~** τα είδη ευρείας κατανάλωσης // **bunuri de ~** τα καταναλωτικά αγαθά // **de ~** καταναλωτικός-ή-ό // **societate de ~** η καταναλωτική κοινωνία

consuma, consum I. *ρ. μετ.* 1. καταναλίσκω, καταναλώνω 2. ξοδεύω, εξαντλώ 3. συμπληρώνω // **motorul consumă multă benzină** ο κινητήρας καταναλώνει πολλή βενζίνη II. *ρ. μέσο* 1. καταναλώνομαι, καταναλίσκομαι 2. φθείρομαι, καταστρέφομαι 3. εξαντλούμαι, τελειώνω // **se consumă din cauza grijilor** καταναλώνεται εξ αιτίας των φροντίδων

consumabil-ă, consumabili-e *επίθ.* καταναλώσιμος -η-ο, αναλώσιμος-η-ο

consumare, consumări *ουσ. θηλ.* η κατανάλωση

consumat-ă, consumaţi-te *επίθ.* 1. καταναλωμένος -η-ο, ξοδεμένος-η-ο 2. τετελεσμένος-η-ο // **fapt ~** το τετελεσμένο γεγονός

consumator-oare, consumatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. καταναλωτής-ώτρια (ο, η) 2. πελάτης-ισσα (ο, η)

consumaţie, consumaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κατανάλωση 2. η κονσομασιόν, το φαγητό ή τα ποτά που παίρνει κάποιος στο εστιατόριο / ρεστωράν // **taxă de ~** ο φόρος καταναλώσεως

consumptibil-ă, consumptibili-e *επίθ.* καταναλώσιμος -η-ο

conştient-ă, conştienţi-te I. *επίθ.* 1. συνειδητός-ή-ό 2. ενσυνείδητος-η-ο // **a fi ~** αισθάνομαι, συνειδητοποιώ II. *επίρ.* συνειδητά, ενσυνείδητα

conştiincios-oasă, conştiincioşi-oase I. *επίθ.* ευσυνείδητος-η-ο, τίμιος-α-ιο, έντιμος-η-ο, χρηστός-ή-ό // **o lucrare -oasă** μια χρηστή δουλειά // **om ~** ευσυνείδητος άνθρωπος II. *επίρ.* 1. ευσυνείδητα 2. με αφοσίωση στο καθήκον

conştiinciozitate *ουσ. θηλ.* 1. η ευσυνειδησία 2. η αφοσίωση στο καθήκον

conştiinţă, conştiinţe *ουσ. θηλ.* *(φιλοσ.)* 1. η συνείδηση, η αντίληψη του έξω κόσμου σε σχέση με την ύπαρξή μας, με το εγώ 2. η συναίσθηση, η επίγνωση 3. η σκέψη, το διανόημα, η νόηση, η αντίληψη με το νου // **a fi cu conştiinţa împăcată sau a nu avea nimic pe ~** είμαι ολοκάθαρος στη συνείδηση, είμαι αγνός, τίμιος, δεν με τύπτει η συνείδησή μου // **a fi fără ~** είμαι ασυνείδητος (χωρίς ηθικές αρχές) // **caz de ~** διχασμός συνείδησης, η κρίση της συνείδησης // **conştiinţa socială** η κοινωνική συνείδηση // **cu mâna pe ~** με ειλικρίνεια // **libertatea de ~** η ελευθερία της συνείδησης (για τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές αντιλήψεις) // **mustrare de ~** η τύψη της συνείδησης // **examen de ~** η εξέταση της συνείδησης

cont, conturi *ουσ. ουδ.* 1. ο λογαριασμός 2. ο υπολογισμός // *(λογιστ.)* **~ curent** ο τρεχούμενος λογαριασμός // *(λογιστ.)* **~ deschis** ο ανοιχτός λογαριασμός // **a cere ~** ζητώ λογαριασμό, καθορίζω ευθύνες // **a da ~** δίνω λογαριασμό, λογοδοτώ // **a ţine ~** έχω υπ'όψιν, λαμβάνω υπ' όψιν // **în -ul lui** για δικό του λογαριασμό // **pe ~ propriu** επί του ίδιου του (της) λογαριασμού // λογιστ. **extras de ~** το απόσπασμα λογαριασμού

conta, contez *ρ. αμ.* 1. λογαριάζω, υπολογίζω 2. έχω σημασία, έχω αξία 3. λαβαίνω υπ'όψη μου // **contez pe tine** έχω βάση σε σένα // **nu contează** δεν έχει σημασία

contabil-ă, contabili-e I. *επίθ.* λογιστικός-ή-ό // **registru ~** το κατάστιχο, το λογιστικό βιβλίο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* λογιστής-ίστρια (ο, η)

contabilicesc-ească, contabiliceşti *επίθ.* λογιστικός -ή-ό
contabilitate, contabilităţi *ουσ. θηλ.* 1. η λογιστική 2. το λογιστήριο // ~ **generală** το Γενικό Λογιστήριο // **lucrări de** ~ οι λογιστικές εργασίες // **serviciul contabilităţii** η υπηρεσία του λογιστηρίου
contabiliza, contabilizez *ρ. μετ.* 1. καταχωρίζω τις λογιστικές πράξεις στους λογαριασμούς 2. γράφω σε λογιστικά βιβλία
contabilizare, contabilizări *ουσ. θηλ.* η καταχώριση των λογιστικών πράξεων στα βιβλία μιας επιχείρησης
contabil şef *ουσ. αρσ.* ο αρχιλογιστής
contact, contacte *ουσ. ουδ.* 1. η επαφή, η επικοινωνία 2. το άγγιγμα 3. η σχέση, η συνάφεια // ~ **electric** η ηλεκτρική επαφή // **a fi în** ~ **cu...** είμαι σε επαφή με... // **a lua** ~ **cu...** παίρνω επαφή με... // **a veni în** ~ **cu...** έρχομαι σ'επαφή με...// **punct de** - το σημείο επαφής
contacta, contactez I. *ρ. μετ.* εφάπτω II. *ρ. μέσο* εφάπτομαι // **două corpuri se contactează** δύο σώματα εφάπτονται
contactor, contactoare *ουσ. ουδ.* ο διακόπτης, το όργανο που ανοίγει ή κλείνει ένα κύκλωμα (ηλεκτρικό, νερού, κ.λ.π.)
contagia, contagiez *ρ. μετ.* μολύνω, μεταδίδω μικρόβια (αρρώστια)
contagiere, contagieri *ουσ. θηλ.* το μόλυσμα, η μετάδοση αρρώστιας
contagios-oasă, contagioşi-oase I. *επίθ.* 1. μολυντικός-ή-ό, μολυσματικός-ή-ό, λοιμώδης-ης -ες 2. μεταδοτικός-ή-ό, κολλητικός-ή-ό // **boală -oasă** ο λοιμός, η μολυσματική αρρώστια II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μολυσματικός-ή (ο, η)
contagiune, contagiuni *ουσ. θηλ.* η μόλυνση, το μόλυσμα, η λοίμωξη
container, containere *ουσ. ουδ.* το κοντέϊνερ
contamina, contaminez I. *ρ. μετ.* μιαίνω, μολύνω II. *ρ. αντων.* μολύνομαι, μιαίνομαι
contaminare, contaminări *ουσ. θηλ.* η μόλυνση, η μίανση, το μίασμα
contaminaţie, contaminaţii *ουσ. θηλ.* 1. η μόλυνση 2. η αλληλεπίδραση
conte, conţi *ουσ. αρσ.* ο κόμης, ο κόντες
contempla, contemplu I. *ρ. μετ.* 1. κοιτάζω με θαυμασμό 2. παρατηρώ προσεκτικά 3. αποθαυμάζω 4. *μτφ.* ρεμβάζω II. *ρ. μέσο* σκέπτομαι, αυτοπαρατηρούμαι
contemplare, contemplări *ουσ. θηλ.* η μελέτη, η προσεκτική παρατήρηση, ο ρεμβασμός, η θεωρία, η σκέψη, το ονειροπόλημα
contemplativ-ă, contemplativi-e *επίθ.* σκεπτικός-ή-ό, θεωρητικός-ή-ό, ονειροπόλος-α-ο, παρατηρητικός -ή-ό, συλλογισμένος-η-ο, ρεμβώδης-ης-ες
contemplativitate *ουσ. θηλ.* η ρέμβη, η έρευνα με το νου, η ονειροπόληση, η αφηρημένη γνώση
contemplaţie, contemplaţii *ουσ. θηλ.* ο ρεμβασμός, η σκέψη, η αφηρημένη γνώση, ανεξάρτητη από την εφαρμογή της στην πράξη
contemporan-ă, contemporani-e *επίθ.* σύγχρονος-η-ο, τωρινός-ή-ό, σημερινός-ή-ό // **epoca -ă** η σύγχρονη εποχή
contemporaneitate *ουσ. θηλ.* η καθημερινότητα, η τωρινή εποχή
contencios-oasă, contencioşi-oase I. *επίθ. (νομ.)* επίδικος-η-ο, αμφισβητούμενος-η-ο, ευρισκόμενος -η-ο στην κρίση δικαστηρίου II. *ουσ. ουδ.* το νομικό γραφείο σε μια επιχείρηση ή οργάνωση
conteni, contenesc I. *ρ. μετ.* διακόπτω, σταματώ II. *ρ. αμ.* παύω, σταματάω // **nu conteneşte cu vorba** δεν σταματάει με την ομιλία
contenire, conteniri *ουσ. θηλ.* η παύση, η διακοπή, το τελείωμα // **fără** ~ ακατάπαυστα, ασταμάτητα, συνεχώς
contesă, contese *ουσ. θηλ.* η κοντέσα, η κόμισσα
contesta, contest *ρ. μετ.* 1. αμφισβητώ 2. αναιρώ // **contest pretenţiile tale** αμφισβητώ τις αξιώσεις σου
contestabil-ă, contestabili-e *επίθ. (νομ.)* αμφισβητήσιμος-η-ο, αναιρέσιμος-η-ο
contestare, contestări *ουσ. θηλ. (νομ.)* η αμφισβήτηση, η αναίρεση
contestat-ă, contestaţi-te *επίθ. (νομ.)* ανηρημένος -η-ο
contestaţie, contestaţii *ουσ. θηλ.* 1. η ένσταση, η αναίρεση 2. η αμφισβήτηση, η εναντιολογία 3. η ανασκευή
context, contexte *ουσ. ουδ.* 1. το κείμενο, το σχόλιο κειμένου, τα συμφραζόμενα 2. *μτφ.* η συγκυρία, η περίσταση
contextură, contexturi *ουσ. θηλ.* η συνάφεια, η συνένωση
continent, continente *ουσ. ουδ.* η ήπειρος // **-ul american** η αμερικανική ήπειρος // **-ul european** η ευρωπαϊκή ήπειρος, η Ευρώπη
continental-ă, continentali-e *επίθ.* 1. ηπειρωτικός-ή -ό 2. στεριανός-ή-ό // **climă -ă** το ηπειρωτικό κλίμα // **Grecia -ă** η Στερεά Ελλάδα
contingent, contingente *ουσ. ουδ. (στρατ.)* η κλάση
contingenţă, contingenţe *ουσ. θηλ.* η σχέση, η σύνδεση, η επαφή
continua, continuu I. *ρ. μετ.* 1. εξακολουθώ, συνεχίζω 2. εκτελώ κάτι χωρίς διακοπή // **să continuu sau să întrerup** να συνεχίσω ή να διακόψω II. *ρ. αμ.* συνεχίζω, διαρκώ // **lucrările congresului continuă** οι εργασίες του συνεδρίου συνεχίζουν
continuare, continuări I. *ουσ. θηλ.* 1. η εξακολούθηση 2. η συνέχιση, η συνέχεια II. *επίρ.* **în** ~ ακολούθως // **în** ~ **a vorbit** ακολούθως μίλησε
continuator-oare, continuatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνεχιστής-ίστρια (ο, η)
continuitate, continuităţi *ουσ. θηλ.* 1. η συνέχεια, η συνεχής ακολουθία 2. η έλλειψη διακοπής
continuu-ă, continui-e I. *επίθ.* 1. συνεχής-ής-ές, αδιάκοπος-η-ο, αδιάλειπτος-η-ο, ακατάπαυστος -η-ο 2. αέναος-η-ο, διαρκής-ής-ές // **curent** ~ το συνεχές ρεύμα // **dezvoltarea -ă** η διαρκής ανάπτυξη II. *επίρ.* 1. συνεχώς, διαρκώς, αδιάκοπα, ακατάπαυστα 2. ολοένα, συνέχεια, πάντοτε
contondent, contondente *επίθ.* σκληρός-ή-ό (για τα σώματα με τα οποία χτυπάμε και προξενούμε μώλωπες)
contopi, contopesc I. *ρ. μετ.* 1. συντήκω 2. συγχωνεύω 3. συνταυτίζω II. *ρ. μέσο* συντήκομαι 2. συγχωνεύομαι 3. συνταυτίζομαι
contor, contoare *ουσ. ουδ.* ο μετρητής, το όργανο, ή τ μηχάνημα για μέτρηση της κατανάλωσης νερού, ηλεκτρισμού, αερίων, κ.λ.π.
contorsiona, contorsionez I. *ρ. μετ.* διαστρέφω, συστρέφω II. *ρ. μέσο* συσπώμαι, συστρέφομαι

contorsionat-ă, contorsionați-te *επίθ.* συσπασμένος -η-ο, συστραμμένος-η-ο
contorsiune, contorsiuni *ουσ. θηλ.* 1. η συστροφή 2. το στρίψιμο, η σύσπαση
contra I. *προθ.* αντί, κατά, αντίς // ~ **cost** αντί του κόστους // **doi ~ trei** δύο αντί τρία // **luptă ~ foametei** ο αγώνας κατά της πείνας // **un remediu ~ guturaiului** ένα φάρμακο κατά του συναχιού II. *επίρ.* εναντίον, αντίθετα, κατά, κόντρα // **cine-i ~?** ποιος είναι κατά // **a vota ~** ψηφίζω κατά III. *επιρ. έκφρ.* **din ~** απεναντίας
contra, contrez *ρ. μετ.* αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι, εναντιούμαι
contraacuzație, contraacuzații *ουσ. θηλ.* η αντεπίκριση
contraamiral, contraamirali *ουσ. αρσ.* ο αντιναύαρχος, ο υποναύαρχος
contraargument, contraargumente *ουσ. ουδ.* το αντεπιχείρημα
contraatac, contraatacuri *ουσ. ουδ.* η αντεπίθεση
contraataca, contraatac *ρ. μετ.* κάνω αντεπίθεση
contrabalansa, contrabalansez *ρ. μετ.* αντισταθμίζω, ισοφαρίζω, ισορροπώ κάτι
contrabalansare, contrabalansări *ουσ. ουδ.* το αντιστάθμισμα, η ισοστάθμιση, η ισορρόπηση
contrabandă, contrabande I. *ουσ. θηλ.* το λαθραίο, το λαθρεμπόριο II. *επιρ. έκφρ.* **prin ~** λαθραία
contrabandist-ă, contrabandiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* λαθρέμπορος (ο, η), κοντραμπατζής (ο)
contrabaraj, contrabaraje *ουσ. ουδ.* ο μικρός υδατοφράχτης προς τον κάτω ρου του ποταμού σε μικρή απόσταση από τον κύριο υδατοφράχτη, με σκοπό να προφυλάξει αυτόν από τη διάβρωση
contrabas, contrabasuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το κοντραμπάσο
contrabasist-ă, contrabasiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοντραμπασίστας-ίστρια (ο, η)
contrabaterie, contrabaterii *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η επίθεση πυροβολαρχίας
contracandidat-ă, contracandidați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο αντίπαλος υποψήφιος
contracara, contracarez *ρ. μετ.* ανθίσταμαι, αντιπράττω, αντιτείνω, αντενεργώ, αντικρούω
contracarare, contracarări *ουσ. θηλ.* η αντίπραξη, η αντενέργεια, η εναντίωση, η αντίκρουση
contract, contracte *ουσ. ουδ.* η σύμβαση, το συμβόλαιο, το συμφωνητικό, η συμφωνία // ~ **de închiriere** το ενοικιαστήριο, το συμφωνητικό ενοικίασης
contracta, contractez I. *ρ. μετ.* 1. συνάπτω συμβόλαιο, συμφωνία, συνομολογώ, κάνω συμφωνία 2. συστέλλω, συσπώ *(μυς, νεύρα)* // **a ~ o boală** αποκτώ μια αρρώστια // **a ~ o datorie** συνάπτω χρέος II. *ρ. μέσο* 1. συμβάλλομαι, συνάπτω συμβόλαιο, συμφωνία, σύμβαση με κάποιον 2. συστέλλομαι 3. συσπώμαι
contractabil-ă, contractabili-e *επίθ.* συμβατικός-ή -ό, συμφωνητικός-ή-ό
contractant-ă, contractanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνάπτων-ουσα (ο, η) σύμβαση, συμβεβλημένος -η (ο, η), συμβασιούχος-η (ο, η)
contractare, contractări *ουσ. θηλ.* 1. η συνομολόγηση 2. η σύναψη σύμβασης ή συμβολαίου 3. η σύσπαση *(νεύρων ή μυών)* 4. η συστολή // ~ **a unei datorii** η χρέωση
contractat-ă, contractați-te *επίθ.* 1. συνομολογημένος-η-ο, συμβεβλημένος-η-ο, 2. *φυσ.* συνεσταλμένος-η-ο
contractual-ă, contractuali-e I. *επίθ.* συμβατικός-ή-ό II. *επίρ.* συμβατικώς
contracție, contracții *ουσ. θηλ.* 1. η συστολή 2. η σύσπαση // ~ **a corpurilor** η συστολή των σωμάτων
contracurent, contracurenți *ουσ. αρσ.* το αντίθετο ρεύμα
contradans, contradansuri *ουσ. ουδ.* η καντρίλια (χορός)
contradictorialitate *ουσ. θηλ.* η εναντιολογία, η αντιλογία, η αντίρρηση, η αντίφαση
contradictoriu-ie, contradictorii *επίθ.* αντιφατικός-ή-ό, αντιθετικός-ή-ό, εναντιωματικός-ή-ό // **a discuta în ~** αμφιλέγω συζητώ σε αντιλογία // **discuție în ~** η αμφισβήτηση, η αντιλογία, η εναντιολογία, η αντίρρηση II. *επίρ.* αντιφατικά, με αντιλογία
contradicție, contradicții I. *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* 1. η αντίρρηση, η αντιλογία, η αντίφαση, η αντίθεση 2. το αντιμίλημα, η λογομαχία // **spirit de ~** το πνεύμα αντιλογίας II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ cu...** σε αντιλογία με...
contraexpertiză, contraexpertize *ουσ. θηλ.* η αντιπαράθεση
contraface, contrafac *ρ. μετ.* παραποιώ, παραχαράσσω
contrafacere, contrafaceri *ουσ. θηλ.* η παραποίηση, η κακή παράνομη απομίμηση, η παραχάραξη
contrafăcător-oare, contrafăcători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραποιητής-ήτρια (ο, η), παραχαράκτης -άκτρια (ο, η)
contrafăcut-ă, contrafăcuți-te *επίθ.* παραποιημένος -η-ο, παραχαραγμένος-η-ο
contrafort, contraforturi *ουσ. ουδ.* 1. το αντέρεισμα, το αντιτείχισμα, το αντιστήριγμα 2. το αντιστύλιο, το αντιστήριγμα
contrage, contrag I. *ρ. μετ. (γραμμ.)* συναιρώ II. *ρ. μέσο* συναιρούμαι
contragere, contrageri *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* 1. η κράση 2. η συναίρεση
contragreutate, contragreutăți *ουσ. θηλ.* 1. το αντίβαρο, το αντίρροπο 2. *μτφ.* το αντιστάθμισμα
contraguvernamental-ă, contraguvernamentali-e *επίθ.* αντικυβερνητικός-ή-ό
contraindica, contraindic *ρ. μετ.* 1. αντενδεικνύω 2. απαγορεύω
contraindicat-ă, contraindicați-te *επίθ.* 1. αντενδεδειγμένος-η-ο 2. απαγορευμένος-η-ο
contraindicație, contraindicații *ουσ. θηλ.* 1. η αντένδειξη 2. η απαγόρευση
contrainfluență, contrainfluențe *ουσ. θηλ.* η αντεπίδραση
contralovitură, contralovituri *ουσ. θηλ.* ο αντίκτυπος
contralto *ουσ. ουδ. αμετάβλ. (μουσ.)* η πιο βαριά γυναικεία φωνή, η βαρύτονος, «το κοντράλτο»
contramaistru, contramaiştri *ουσ. αρσ.* ο αρχιτεχνίτης, ο αρχιεργάτης
contramanda, contramandez *ρ. μετ.* 1. ανακαλώ διαταγή 2. ακυρώνω 3. ματαιώνω // **a ~ un spectacol** ανακαλώ μια παράσταση (ακυρώνω), αφήνω απραγματοποίητο
contramandare, contramandări *ουσ. θηλ.* 1. η ανάκληση της διαταγής 2. η ακύρωση 3. η ματαίωση

contramarcă, contramărci *ουσ. θηλ.* η ανταπόδειξη
contramarş, contramarşuri *ουσ. ουδ.* *(στρατ.)* η αντιπορεία (το βάδισμα της φάλαγγας όταν αλλάζει μέτωπο)
contramăsură, contramăsuri *ουσ. θηλ.* το αντίμετρο, το σύνολο ενεργειών για την αντιμετώπιση ή πρόληψη αντίστοιχων ενεργειών του αντίπαλου
contraofensivă, contraofensive *ουσ. θηλ.* η αντεπίθεση, η αντέφοδος
contraofertă, contraoferte *ουσ. θηλ.* η αντιπροσφορά
contraordin, contraordine *ουσ. ουδ.* η αντιδιαταγή
contrapagină, contrapagini *ουσ. θηλ.* το έντυπο ή γραμμένο φύλλο χαρτιού
contrapartidă, contrapartide *ουσ. θηλ.* το αντίγραφο λογαριασμού που γίνεται για έλεγχο
contrapondere, contraponderi *ουσ. θηλ.* 1. το αντιστάθμισμα, το αντισήκωμα 2. το αντίρροπο // **dar în ~** σε αντιστάθμισμα
contraprobă, contraprobe *ουσ. θηλ.* η δεύτερη δοκιμή
contraproiect, contraproiecte *ουσ. ουδ.* το αντισχέδιο· το σχέδιο για αναίρεση ή τροποποίηση κάποιου άλλου
contrapunere, contrapuneri *ουσ. θηλ.* η αντιπρόταση
contrapunct *ουσ. ουδ.* *(μουσ.)* η αντίστιξη, το κόντρα-πούντο
contrapune, contrapun *ρ. μετ.* αντιπαραθέτω
contrapunere, contrapuneri *ουσ. θηλ.* η αντιπαράθεση
contrar-ă, contrari-e I. *επίθ.* 1. αντίθετος-η-ο, ενάντιος-ία-ιον 2. *μτφ.* βλαβερός-ή-ό // **noţiuni ~e** οι αντίθετες έννοιες II. *επίρ.* 1. ενάντια, αντίθετα 2. κόντρα, τουναντίον, απεναντίας // **~ aşteptărilor** παρά τις προσδοκίες III. *ουσ. ουδ.* 1. το αντίθετο 2. το ενάντιο // *(φιλοσ.)* **unitatea -iilor** η ενότητα αντιθέτων
contrarăzboinic-ă, contrarăzboinici-ce *επίθ.* αντιπολεμικός-ή-ό
contrarecepţie, contrarecepţii *ουσ. θηλ.* η δεύτερη παραλαβή, ο έλεγχος της προηγούμενης πράξης παραλαβής των εμπορευμάτων
contrareformă, contrareforme *ουσ. θηλ.* η αντιμεταρρύθμιση
contrareformator-oare, contrareformatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιμεταρρυθμιστής-ίστρια (ο, η)
contrarevoluţie, contrarevoluţii *ουσ. θηλ.* η αντεπανάσταση
contrarevoluţionar-ă, contrarevoluţionari-e I. *επίθ.* αντεπαναστατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντεπαναστάτης-τρια (ο, η) III. *επίρ.* αντιεπαναστατικά
contraria, contrariez *ρ. μετ.* 1. στενοχωρώ 2. δυσαρεστώ κάποιον, ξαφνιάζω 3. αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι, εναντιούμαι 4. φέρνω κάποιον σε δύσκολη θέση 5. ενοχλώ
contrariat-ă, contrariaţi-te *επίθ.* δυσαρεστημένος -η-ο, ξαφνιασμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, ενοχλημένος-η-ο
contrariere, contrarieri *ουσ. θηλ.* η δυσαρέσκεια, η στενοχώρια, η αμηχανία, η ενόχληση, το ξάφνιασμα
contrarietate *ουσ. θηλ.* 1. η εναντίωση 2. η αντίθετη πράξη, η αναποδιά, το εμπόδιο
contrariu-ie, contrarii *ουσ. ουδ.* ιδ. contrar
contras-ă, contraşi-e *επίθ.* *(γραμμ.)* συνηρημένος -η-ο
contrasemna, contrasemnez *ρ. μετ.* προσυπογράφω
contrasemnare, contrasemnări *ουσ. θηλ.* η προσυπογραφή
contrasemnătură *ουσ. θηλ.* η προσυπογραφή
contraspionaj, contraspionaje *ουσ. ουδ.* η αντικατασκοπεία
contrast, contraste *ουσ. ουδ.* 1. η αντίθεση 2. η διαφορά // *(λογικ.)* **-ele se exclud** οι αντιθέσεις αποκλείονται (έννοιες, κρίσεις)
contrasta, contrastez *ρ. αμ.* 1. αντίκειμαι, κοντράρω, εναντιώνομαι 2. φέρνω αντίρρηση, αντιτίθεμαι 3. διαφέρω
contrastant-ă, contrastanţi-te *επίθ.* αντιθετικός-ή -ό, εναντιωματικός-ή-ό, διαφορετικός-ή-ό
contraşină, contraşine *ουσ. θηλ.* η βοηθητική σιδηροτροχιά
contratimp, contratimpi *ουσ. αρσ.* *(μουσ.)* το κοντρατέμπο, η ακαταλληλότητα // **în ~** σε ακατάλληλη στιγμή, άκαιρα
contratip, contratipuri *ουσ. ουδ.* *(φωτο)* το αρνητικό (φιλμ)
contratorpilor, contratorpiloare *ουσ. ουδ.* το αντιτορπιλλικό
contravaloare, contravalori *ουσ. θηλ.* 1. το αντίτιμο 2. το τίμημα, η αγοραστική αξία ενός πράγματος
contraveni, contravin *ρ. αμ.* αντιβαίνω, παραβαίνω // **el a -it legii** αυτός έκανε παράβαση του νόμου
contravenient-ă, contravenienţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραβάτης-ισσα (ο, η)
contravenţie, contravenţii *ουσ. θηλ.* *(νομ.)* 1. το παίσμα 2. η παράβαση, η αθέτηση // **a comite o ~** διαπράττω παίσμα, αθετώ, παραβαίνω
contravizită, contravizite *ουσ. θηλ.* η δεύτερη επίσκεψη (γιατρού)
contrazice, contrazic I. *ρ. μετ.* αντιλέγω, αντιτείνω, φέρνω αντίρρηση, αντιφάσκω, αντιμιλώ // **să nu-l contrazici** να μη του αντιμιλήσεις, να μην του φέρεις αντίρρηση II. *ρ. μέσο* 1. αντιτίθεμαι, έχω αντίρρηση σε κάτι 2. έρχομαι σε διαφωνία 3. ανταγωνίζομαι, αντιμάχομαι
contrazicere, contraziceri *ουσ. θηλ.* 1. η αντίρρηση, η αντίφαση, η αντιλογία 2. η αντιγνωμία, το αντιμίλημα, η διαφωνία // **nu suportă ~** δεν επιδέχεται αντίρρηση
contră, contre *ουσ. θηλ.* *(αθλ.)* η κόντρα, το χτύπημα (του μποξέρ) σε απάντηση της επίθεσης του αντιπάλου του
contre-jour *ουσ. ουδ.* το ημίφως
contribuabil-ă, contribuabili-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(οικον.)* φορολογούμενος-η (ο, η)
contribui, contribui *ρ. αμ.* 1. συντελώ, εισφέρω, συνεισφέρω 2. συμβάλλω, συντείνω // **ea a -t la succesul lui** αυτή συντέλεσε στην επιτυχία του
contributiv-ă, contributivi-e *επίθ.* συντελεστικός-ή-ό
contribuţie, contribuţii *ουσ. θηλ.* 1. η εισφορά, η συνεισφορά 2. η συμβολή 3. ο φόρος, το τέλος // **~ personală** η ατομική συνεισφορά, συνεισφέρω // **a-şi aduce contribuţia** συνεισφέρω // **a pune la ~** βάζω σε συνεισφορά, χρησιμοποιώ την ικανότητα που έχω σε κάποια ενέργεια
control, controale *ουσ. ουδ.* 1. ο έλεγχος, η εξέταση 2. η επιθεώρηση, η έρευνα 3. η θεώρηση

4. η επίβλεψη // **-ul vamal** ο τελωνειακός έλεγχος // **cifră de ~** το ψηφίο ελέγχου, ο ελεγκτικός αριθμός // **comisie de ~** η εξελεγκτική επιτροπή // **lucrare de ~** το διαγώνισμα // **punct de ~** το σημείο ελέγχου // **turn de ~** ο πύργος ελέγχου προσωπικού

controla, controlez I. *ρ. μετ.* 1. ελέγχω, εξετάζω, εξελέγχω 2. επιθεωρώ 3. επιβλέπω, επιτηρώ 4. ερευνώ, δοκιμάζω II. *ρ. μέσο* ελέγχομαι

controlabil-ă, controlabili-e *επίθ.* ελεγκτός-ή-όν, εξελεγκτικός-ή-ό, εξελέγξιμος-η-ον

controlor-oare, controlori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ελεγκτής-τρια (ο, η), θεωρητής-τρια (ο, η), επόπτης-τρια (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* η συσκευή ελέγχου λειτουργίας μηχανής ή εγκαταστάσεως

controversa, controversez *ρ. μετ.* λογομαχώ, αμφισβητώ

controversat-ă, controversați-te *επίθ.* αμφισβητούμενος-η-ο, διαφιλονικούμενος-η-ο

controversă, controverse *ουσ. θηλ.* 1. η λογομαχία, η αμφισβήτηση 2. η φιλονικία

contumacie I. *ουσ. θηλ. (νομ.)* η ερημοδικία II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** ερήμην

contur, contururi *ουσ. ουδ.* το περίγραμμα, η περίμετρος // **un desen cu -urile pierdute** μια ζωγραφιά με το περίγραμμα σφουμάτο

contura, conturez I. *ρ. μετ.* σκιτσάρω το περίγραμμα με γραμμές, με διάγραμμα II. *ρ. μέσο* προσδιορίζομαι στο περίγραμμα

conturare, conturări *ουσ. θηλ.* το περίγραμμα, η παράσταση της εξωτερικής γραμμής ενός σχήματος ή μιας εικόνας

conturat-ă, conturați-te *επίθ.* 1. περιγεγραμμένος -η-ο 2. *μτφ.* σαφής-ής-ές, ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές

conturba, conturb *ρ. μετ.* συνταράσσω, προκαλώ αταξία, διαταράσσω

contuzie, contuzii *ουσ. θηλ.* ο μώλωπας

contuziona, contuzionez *ρ. μετ.* μωλωπίζω

conține pers. 3 conține *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* περιέχει, περικλείει

conținut, conținuturi *ουσ. ουδ.* 1. το περιεχόμενο 2. η περιεκτικότητα 3. η έννοια, το νόημα, η σημασία 4. η χωρητικότητα // **-ul unei sticle** η χωρητικότητα ενός μπουκαλιού

conțopist-ă, conțopiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* αντιγραφέας (ο, η), ο χαρτογιακάς

convalescent-ă, convalescenți-te I. *επίθ.* αναρρωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναρρωνύων-ουσα-ον (ο, η)

convalescență *ουσ. θηλ.* η ανάρρωση

convector, convectori *ουσ. αρσ.* το κλιματιστικό

convecție, convecții *ουσ. θηλ.* ο κλιματισμός αέρος

conveier, conveiere *ουσ. ουδ.* ο μεταφορέας (η κινούμενη ταινία, κ.λ.π.) // *(γεωγρ.)* **~ verde** ο πράσινος ιμάντας μεταφοράς χορτονομής (για την τροφή ζώων από την άνοιξη μέχρι το φθινόπωρο)

convenabil-ă, convenabili-e I. *επίθ.* 1. σύμφορος-ος-ο, συμφερτικός-ή-ό 2. βολικός-ή-ό 3. πρόσφορος-η-ο // **prețul e ~** η τιμή είναι συμφέρουσα, σύμφορη II. *επίρ.* πρεπόντως, βολικά, κατάλληλα

conveni, convin *ρ. αμ.* 1. συμφέρω 2. συγκαταβαίνω, συμφωνώ, συγκατατίθεμαι, παραδέχομαι 3. αποδέχομαι // **nu știu dacă aceasta vă convine** δεν ξέρω αν αυτό σας συμφέρει

conveniență, conveniențe I. *ουσ. θηλ.* 1. ο κανόνας συμπεριφοράς 2. η σύμβαση, η συμφωνία, η συμβατικότητα 3. η κοσμιότητα, η καταλληλότητα II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** για καταλληλότητα, σύμφωνα με τις συνήθειες // **căsătorie de ~** ο εμπορικός γάμος

convent, conventuri *ουσ. ουδ.* το συμβούλιο των καθολικών μοναχών

convenție, convenții *ουσ. θηλ.* 1. η σύμβαση, η συνθήκη 2. *(στην τέχνη)* η συμβατικότητα 3. *(στον πληθ.)* η συνήθεια, το έθιμο 4. η συμφωνία, το συμβόλαιο

convențional-ă, convenționali-e I. *επίθ.* 1. συμβατικός-ή-ό 2. τυπικός-ή-ό 3. συνθηματικός -ή-ό // **hotar ~** το συμβατικό σύνορο // **semn ~** το συνθηματικό σημείο II. *επίρ.* 1. συμβατικά 2. συνθηματικά, κατά συνθήκη 3. τυπικά

convenționalism *ουσ. ουδ.* η συμβατικότητα

converge pers. 3 converge *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. συγκλίνω 2. συμπίπτω

convergent-ă, convergenți-te *επίθ.* 1. συγκλίνων-ουσα -ον 2. κυρτός-ή-ό // **lentilă -ă** ο κυρτός φακός

convergență, convergențe *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκλιση 2. η σύμπτωση 3. *μτφ.* ο ίδιος σκοπός

convers-ă, converși-se *επίθ.* μετατετραμμένος-η-ο

conversa, conversez *ρ. αμ.* συζητώ, συνδιαλέγομαι, συνομιλώ, διαλέγομαι, κουβεντιάζω

conversație, conversații *ουσ. θηλ.* η συζήτηση, η συνδιάλεξη, η συνομιλία, η κουβέντα // **ghid de ~** η διαλογική μέθοδος

conversiune, conversiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή 2. η αλλαγή, η μεταβολή

converti, convertesc *ρ. μετ.* 1. μετατρέπω 2. εξαργυρώνω 3. προσηλυτίζω 4. μεταπείθω II. *ρ. μέσο* προσηλυτίζομαι, αλλαξοπιστώ

convertibil-ă, convertibili-e *επίθ. (οικον.)* εξαργυρώσιμος-η-ο

convertibilitate, convertibilități *ουσ. θηλ. (οικον.)* η μετατρεψιμότητα

convertire, convertiri *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή, η εξαργύρωση 2, ο προσηλυτισμός 3. η αλλαξοπιστία

convertizare *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η επεξεργασία του χυτοσιδήρου σε ειδική συσκευή για να μεταβληθεί σε χάλυβα

convertizor, convertizoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η ειδική συσκευή για τη μετατροπή του χυτοσιδήρου σε χάλυβα

convertor, convertoare *ουσ. ουδ.* ο μετατροπέας (ηλεκτρονικό κύκλωμα με ένα μόνο ηλεκτρονικό καλώδιο)

convex-ă, convecși-xe I. *επίθ.* αμφίκυρτος-η-ο, κυρτός-ή-ό, καμπύλος-η-ο II. *επίρ.* κυρτά

conviețui, conviețuiesc *ρ. αμ.* 1. συζώ 2. συμβιώ, συμβιώνω 3. συγκατοικώ (κυρίως για άντρα και γυναίκα)

conviețuire, conviețuiri *ουσ. θηλ.* η συμβίωση // **conviețuire pașnică** η ειρηνική συμβίωση

conviețuitor-oare, conviețuitori-oare *επίθ.* συμβιών -ούσα-όν

convingător-oare, convingători-oare I. *επίθ.* πειστικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό II. *επίρ.* πειστικά, αποδεικτικά // **i-a vorbit ~** του μίλησε πειστικά

convinge, conving I. *ρ. μετ.* πείθω // **l-am convins** τον έπεισα II. ρ μέσο 1. πείθομαι 2. βεβαιούμαι // **m-am convins de sinceritatea lui** πείστηκα για την ειλικρίνειά του
convingere, convingeri I. *ουσ. θηλ.* 1. η πεποίθηση 2. η πίστη, η εμπιστοσύνη 3. το φρόνημα, η δοξασία, η ιδέα, η γνώμη 4. η πιστότητα // **a-şi schimba convingerile** αλλάζω πεποιθήσεις, γυρίζω // **forţă de ~** πειστικότητα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με πειθώ, με αποφασιστικότητα // **fără ~** χωρίς πειθώ, αναποφάσιστα, διστακτικά
convins-ă, convinşi-se *επίθ.* πεπεισμένος-η-ο // **sunt ~ că...** έχω πεποίθηση ότι...
conviv-ă, convivi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συνδαιτυμών (ο, η), ομοτράπεζος-η (ο, η) 2. συμπότης-ισσα (ο, η)
convoca, convoc *ρ. μετ.* 1. συγκαλώ 2. προσκαλώ
convocare, convocări *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκληση 2. η πρόσκληση, το προσκλητήριο 3. η κλήση // **-a congresului** η σύγκληση του συνεδρίου
convoi, convoaie *ουσ. ουδ.* 1. η πομπή 2. η εφοδιοπομπή, το καραβάνι // **~ de vase** η νηοπομπή
convorbi, convorbesc *ρ. αμ.* συνομιλώ, συζητώ
convorbire, convorbiri *ουσ. θηλ.* 1. η συνομιλία 2. η κουβέντα 3. η συνδιάλεξη // **~ telefonică interurbană** η τηλεφωνική υπεραστική συνδιάλεξη // **convorbiri preliminare** οι προκαταρκτικές συνομιλίες
convulsie, convulsii *ουσ. θηλ.* 1. ο σπασμός, η σύσπαση 2. ο σπαραγμός 3. *μτφ.* η ταραχή, η ανησυχία, το σπαρτάρισμα
convulsiona, convulsionez *ρ. μέσο* σπαρταρώ, σπαράζω, συσπώμαι
convulsionat-ă, convulsionaţi-te I. *επίθ.* σπασμωδικός-ή-ό, σπαραγμένος-η-ο II. *επίρ.* σπασμωδικά
convulsiv-ă, convulsivi-e I. *επίθ.* σπασμωδικός-ή-ό 2. *(ιατρ.)* ο κοκκύτης, ο γαϊδουρόβηχας II. *επίρ.* σπασμωδικά
coopera, cooperez *ρ. αμ.* συνεργάζομαι, συμπράττω
cooperare, cooperări *ουσ. θηλ.* η συνεργασία, η σύμπραξη
cooperatist-ă, cooperatişti-ste *επίθ.* συνεταιριστικός -ή-ό // **ţărănime -ă** η συνεταιριστική αγροτιά
cooperativă, cooperative *ουσ. θηλ.* ο συνεταιρισμός, η συνεργασία // **~ agricolă** ο αγροτικός συνεταιρισμός // **~ meşteşugărească** ο βιοτεχνικός συνεταιρισμός
cooperativiza, cooperativizez *ρ. μετ.* συνεταιρίζομαι, προσελκύω τους μικρούς παραγωγούς σε συνεταιρισμούς
cooperativizare, cooperativizări *ουσ. θηλ.* ο συνεταιρισμός
cooperator-oare, cooperatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η συνέταιρος 2. ο συνεργάτης, η συνεργάτισσα(-άτρια)
cooperaţie *ουσ. θηλ.* 1. ο συνεργατισμός, ο συνεταιρισμός 2. η σύμπραξη, η συνεργασία
coopta, cooptez *ρ. μετ.* προσλαμβάνω, εκλέγω κάποιον για να συμπληρωθεί ο αριθμός σ'ένα σύλλογο, σωματείο, οργάνωση, κ.λ.π.
cooptare, cooptări *ουσ. θηλ.* η εκλογή ενός προσώπου σ'ένα σύλλογο, σε μια επιτροπή, κ.λ.π.
coordona, coordonez *ρ. μετ.* συντονίζω, συναρμόζω
coordonare, coordonări *ουσ. θηλ.* ο συντονισμός
coordonat-ă, coordonaţi-te *επίθ.* συντονισμένος-η-ο
coordonată, coordonate *ουσ. θηλ.* η συντεταγμένη // **coordonate geografice** οι γεωγραφικές συντεταγμένες
coordonator-oare, coordonatori-oare I. *επίθ.* συντονιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συντονιστής-ίστρια (ο, η)
copac, copaci *ουσ. αρσ.* το δέντρο
copaie, copăi *ουσ. θηλ.* η σκάφη
copal *ουσ. ουδ.* είδος ρητίνης
copan, copane *ουσ. ουδ.* το μερί, το μπούτι, π.χ. το μπούτι του κοτόπουλου
coparticipa, coparticip *ρ. αμ.* συμμετέχω
coparticipare, coparticipări *ουσ. θηλ.* η συμμετοχή
coparticipaţie, coparticipaţii *ουσ. θηλ.* η συμμετοχή
copastie, copastii *ουσ. θηλ.* η κουπαστή
copăcel, copăcei *ουσ. αρσ.* το δεντράκι // **a merge ~** βαδίζω σιγά όρθια στα πόδια μου με προσοχή
copărtaş-ă, copărtaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμμέτοχος-η (ο, η), συμμετέχων-ουσα (ο, η)
copcă, copci *ουσ. θηλ.* 1. η κόπιτσα, η μικρή αγκράφα, η αρσενική και θηλυκή κόπιτσα 2. η τρύπα η ανοιγμένη στον πάγο για ψάρεμα ή για άντληση νερού // **a se duce pe ~** τον παρέσυρε το ρεύμα, χάνεται οριστικά, ανεπανόρθωτα
copeică, copeici *ουσ. θηλ.* το καπίκι (το ρωσικό νόμισμα, το εκατοστό του ρουβλίου)
coperta, copertez *ρ. μετ.* βιβλιοδετώ
copertare, copertări *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση των εξώφυλλων σε βιβλίο, τετράδιο, κ.λ.π. 2. το δέσιμο βιβλίου
copertă, coperte *ουσ. θηλ.* το εξώφυλλο, το περίβλημα, το κάλυμμα, η κουβερτούρα
copertină, copertine *ουσ. θηλ.* το σκέπασμα, το στέγασμα
copia, copiez *ρ. μετ.* 1. αντιγράφω, κοπιάρω 2. απομιμούμαι
copie, copii *ουσ. θηλ.* 1. το αντίγραφο, το αντίτυπο, η κόπια 2. η απομίμηση // **~ dactilografiată** το δακτυλογραφημένο αντίγραφο // **~ legalizată** το επικυρωμένο αντίγραφο
copier, copiere *ουσ. ουδ. (εμπορ.)* το αντίγραφο βιβλίο, το εμπορικό βιβλίο για αντίγραφα επιστολών
copiere, copieri *ουσ. θηλ.* η αντιγραφή
copil, copii *ουσ. αρσ.* 1. το παιδί, το τέκνο 2. *μτφ.* ο παλιμπαιδίζων άνθρωπος, ο αφελής άνθρωπος χωρίς ωριμότητα στη συμπεριφορά // **~ de suflet** το ψυχοπαίδι, το θετό παιδί, ο ψυχογιός, η ψυχοκόρη // **~ legitim** το νόμιμο παιδί, το γνήσιο παιδί (τέκνο) // **~ mic** το νήπιο, το βρέφος, το μωρό // **~ minune** το παιδί θαύμα // **~ nelegitim** το νόθο παιδί
copilandră, copilandre *ουσ. θηλ.* η παιδούλα
copilandru, copilandri *ουσ. αρσ.* το παιδόπουλο, ο νεανίσκος, το παλικαράκι
copilaş, copilaşi *ουσ. αρσ.* το παιδάκι, το μικρό παιδί
copilă, copile *ουσ. θηλ.* 1. το κορίτσι, η κοπέλα, η παιδούλα 2. *μτφ.* η αθώα παιδούλα
copilăresc-ească, copilăreşti *επίθ.* παιδαριώδης-ης -ες, παιδιάστικος-η-ο, παιδικός-ή-ό
copilăreşte *επίρ.* παιδιάστικα, παιδαριωδώς, παιδικά
copilări, copilăresc *ρ. αμ.* περνώ τα παιδικά μου χρόνια // **a -t la ţară** πέρασε την παιδική του ηλικία στην επαρχία (στην ύπαιθρο)

copilărie, copilării *ουσ. θηλ.* 1. η παιδική ηλικία 2. *μτφ.* η παιδική συμπεριφορά, *πληθ.* τα παιδιαρίσματα // **lasă copilăriile!** παράτα τα παιδιαρίσματα!
copilăros-oasă, copilăroşi-oase I. *επίθ.* παιδαριώδης-ης-ες, παιδιάστικος-η-ο II. *επίρ.* παιδαριωδώς, παιδιάστικα, απλοϊκά, αφελώς
copili, copilesc *ρ. μετ.* κόβω τα άκαρπα κλωνάρια, κλαδεύω (ίδιως τις ντομάτες)
copilit *ουσ. ουδ.* το κλάδεμα των άκαρπων κλωναριών
copiliță, copilițe *ουσ. θηλ.* το κοριτσάκι, η κοπελίτσα
copios-oasă, copioşi-oase I. *επίθ.* άφθονος-η-ο, πλουσιοπάροχος-η-ο //**o masă –oasă** το άφθονο φαγητό II. *επίρ.* πλουσιοπάροχα, άφθονα
copist-ă, copişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιγραφέας (ο, η)
copitat, copitate *ουσ. ουδ. (ζωολ.) (στο πληθ.)* τα οπληφόρα, τα θηλαστικά ζώα που έχουν οπλή
copită, copite *ουσ. θηλ.* η οπλή
coplanar-ă, coplanari-e *επίθ. (γεωμ.)* συνεπίπεδος -η-ο (στο ίδιο επίπεδο)
copleşi, copleşesc *ρ. μετ.* 1. παραφορτώνω, υπερβάλλω 2. περιβάλλω, περικυκλώνω 3. συγκινώ, εντυπωσιάζω 4. *μτφ.* πλημμυρίζω // **a ~ cu onoruri** περιβάλλω με τιμές // **grijile l-au copleşit** οι φροντίδες τον κατέβαλλαν // **un spectacol care m-a copleşit de bucurie** ένα θέαμα που με πλημμύρισε χαρά
copleşire, copleşiri *ουσ. θηλ.* 1. η επιβάρυνση 2. το παραφόρτωμα, το παραγέμισμα, η υπερπλήρωση
copleşitor-oare, copleşitori-oare I. *επίθ.* 1. επιβαρυντικός-ή-ό 2. συντριπτικός-ή-ό 3. καταθλιπτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. επιβαρυντικά 2. συντριπτικά
copoi, copoi *ουσ. αρσ.* το ζαγάρι, το κυνηγετικό σκυλί, το λαγωνικό
coposesiune, coposesiuni *ουσ. θηλ.* η συγκατοχή
copră, copre *ουσ. θηλ.* το ινδοκάρυδο, η καρυδόψιχα
copreşedinte, copreşedinți *ουσ. αρσ.* ο συμπρόεδρος
coproducție, coproducții *ουσ. θηλ.* η συμπαραγωγή
coprologie *ουσ. θηλ.* η κοπρολογία
coproprietar, coproprietari *ουσ. αρσ.* ο συνιδιοκτήτης, ο συγκύριος
coproprietate, coproprietăți *ουσ. θηλ.* η συνιδιοκτησία, η συγκυριότητα
cops *ουσ. αρσ.* το πηνίο ή το καρούλι με κλωστή στις μηχανές νηματουργείου
copt *ουσ. ουδ.* 1. το ψήσιμο 2. η ωρίμανση // **a da în ~** φτάνω στην ωριμότητα, γίνομαι ώριμος
copt, coaptă, copți, coapte *επίθ.* 1. ώριμος-η-ο, γινωμένος-η-ο 2. ψητός-ή-ό, ψημένος-η-ο 3. μεστός-ή-ό // *μτφ.* **are o minte coaptă** έχει μια ώριμη σκέψη // **cartofi copți** οι ψημένες πατάτες // **mort~** πεθαμένος-ψημένος (δηλ. απαραιτήτως) // **pâine coaptă** το ψημένο ψωμί // *μτφ.* **s-a ~ buba** ωρίμασε το σπυρί (κάνει πύο)
copt-ă, copți-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (πληθ.)* οι Κόπτες, χριστιανικός πληθυσμός της Αιγύπτου και της Αιθιοπίας
copturā, copturi *ουσ. θηλ.* 1. τα ψητά στο φούρνο 2. το ώριμο απόστημα
copulativ-ă, copulativi-e *επίθ.* 1. συνδετικός-ή-ό 2. συμπλεκτικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **conjuncții –e** οι συμπλεκτικοί σύνδεσμοι // **propoziție –ă** η κύρια πρόταση ενωμένη με μια άλλη κύρια πρόταση κατά παράταξη με ένα σύνδεσμο, σύνδεση κατά παράταξη // **verb ~** το συνδετικό ρήμα
copulație, copulații *ουσ. θηλ.* η συνουσία, ο συνουσιασμός
copulă, copule *ουσ. θηλ.* το συνδετικό, η συνδετική λέξη
cor, coruri I. *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η χορωδία 2. ο χορός *(στο θέατρο)* // **a face ~ cu alții** επαναλαμβάνω ομόφωνα ό,τι λένε οι άλλοι II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** όλοι όλοι, όλοι ομόφωνα
corabie, corăbii *ουσ. θηλ.* το καράβι // **~ cu pânze** το ιστιοφόρο πλοίο // **i s-au înecat corăbiile** του βούλιαξαν τα καράβια (είναι στενοχωρημένος)
corai *επίθ. αμετάβλ.* κοράλλινος-η-ο
coral, corali *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το κοράλλι
coral-ă, corali-e I. *επίθ.* χορωδιακός-ή-ό // **muzică –ă** η χορωδιακή μουσική II. *ουσ. θηλ.* η χορωδιακή οργάνωση III. *ουσ. ουδ.* θρησκευτικό πολυφωνικό έργο (στην διαμαρτυρόμενη εκκλησία)
coralian-ă, coralieni-e *επίθ.* κοραλλιογενής-ής-ές, κοράλλινος-η-ο
coralier-ă, coralieri-e I. *επίθ.* κοράλλινος-η-ο II. *ουσ. αρσ. πληθ.* τα κοραλλιογενή
coralifer-ă, coraliferi-e *επίθ.* κοραλλιοφόρος-α-ο
coraligen-ă, coraligeni-e *επίθ.* κοραλλιογενής-ής-ές
coran *ουσ. ουδ.(θρ.)* το κοράνι
coraport, corapoarte *ουσ. ουδ.* η συνεισήγηση
coraportor, coraportori *ουσ. αρσ.* ο συνεισηγητής
coraslă *ουσ. θηλ.* το κολαστήριο
corăbier, corăbieri *ουσ. αρσ.* ο ναυτικός, ο καραβοκύρης, ο θαλασσιοπόρος
corăsli pers. 3 corăsleşte *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* για το γάλα: πήζει, το γάλα γίνεται τυρί
corb, corbi *ουσ. αρσ.* ο κόρακας, το κοράκι // **~ de mare** ο θαλασσοκόρακας // **~ la ~ nu scoate ochii** κόρακας κοράκου μάτι δε βγάζει (αλληγεγγύη ανάμεσα σε ανθρώπους με τον ίδιο χαρακτήρα) // **negru ca –ul** μαύρος σαν τον κόρακα
corci, corcesc *ρ. μέσο* μπασταρδεύομαι, νοθεύομαι, προέρχομαι από γεννητική διασταύρωση δύο συγγενικών ειδών ζώων ή φυτών
corcire, corciri *ουσ. θηλ.* 1. η νόθευση, η νοθεία, η γεννητική διασταύρωση 2. η επιμειξία
corcit-ă, corciți-te *επίθ.* 1, νοθογενής-ής-ές, νοθευμένος-η-ο, μπαστάρδικος-η-ο 2. ανάμεικτος -η-ο
corcitură, corcituri *ουσ. θηλ.* ο μπάσταρδος, η μπάσταρδη, το μπαστάρδικο, ο μιγάς, ο μιξογενής
corcoduş, corcoduşi *ουσ. αρσ.* η κορομηλιά // **~ sălbatic** η αγριομηλιά
corcoduşă, corcoduşe *ουσ. θηλ.* 1. το κορόμηλο 2. το αγριόμηλο
cord, corduri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. η καρδιά 2. *(τεχ.)* το ειδικό ύφασμα που χρησιμοποιείται στην κατασκευή των καουτσούκ στους τροχούς αυτοκινήτων // **atac de ~** η καρδιακή προσβολή
cordaj, cordaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το σύνολο των καραβόσκοινων
cordar, cordare *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η μικρή προεξοχή από αμπανόζι (μαύρο πολύτιμο ξύλο) τοποθετημένη πάνω στο έγχορδο όργανο και από την οποία είναι δεμένες οι χορδές, η κόρδα

cordat-ă, cordați-te *επίθ.* καρδιόσχημος-η-ο
cordea, cordele *ουσ. θηλ.* 1. η κορδέλλα, η κορδέλα 2. *ζωολ.* η ταινία, τα ταινιοειδή σκουλήκια που ζουν στον εντερικό σωλήνα του ανθρώπου ή των ζώων
cordelier, cordelieri *ουσ. αρσ.* 1. ο φραγκισκανός καλόγερος που ζώνεται με σκοινί ή με στενή ταινία (κορδέλα) 2. το μέλος ενός συλλόγου ιδρυμένου από τον Δαντών στη Γαλλική Επανάσταση, ο κορδελιέρος
cordeluță, cordelușe *ουσ. θηλ.* η κορδελίτσα
cordial-ă, cordiali-e I. *επίθ.* 1. εγκάρδιος-ια-ιο 2. ένθερμος-η-ο // **primire -ă** η εγκάρδια υποδοχή, η ένθερμη υποδοχή II. *επίρ.* εγκάρδια, ένθερμα
cordialitate, cordialități *ουσ. θηλ.* η εγκαρδιότητα
cordon, cordoane *ουσ. ουδ.* 1. η ζώνη, η λουρίδα, το λουρί 2. το ζωνάρι, ο ζωστήρας, η ζώστρα, το διάζωμα // **~ de pază** η διακριτική ζώνη των φρουρών // **~ de posturi militare** η σειρά από στρατιωτικές σκοπιές για τη φρούρηση ενός χώρου // **~ electric** το ηλεκτρικό καλώδιο // *(γεωγρ.)* **~ litoral** η προκυμαία // **~ ombilical** ο ομφάλιος λώρος // **~ sanitar** η υγειονομική ζώνη
corect-ă, corecți-te I. *επίθ.* 1. έντιμος-η-ο 2. ορθός -ή-ό 3. σωστός-ή-ό 4. κανονικός-ή-ό 5. ειλικρινής -ής-ές 6. καθαρός-ή-ό 7. ανεπίληπτος-η-ο // **calculul este ~** ο λογαριασμός είναι ορθός (σωστός) II. *επίρ.* 1. ορθώς, σωστά 2. τίμια
corecta, corectez I. *ρ. μετ.* διορθώνω // **să corecteze unul pe celălalt** να διορθώνει το ένα το άλλο II. *ρ. μέσο* διορθώνομαι
corectare, corectări *ουσ. θηλ.* 1. η διόρθωση, το διόρθωμα, η επιδιόρθωση 2. η επανόρθωση
corectitudine, corectitudini *ουσ. θηλ.* 1. η εντιμότητα, η τιμιότητα 2. η ευθύτητα, η ορθότητα 3. η ακρίβεια, η κανονικότητα // **-a unei traduceri** η ακρίβεια της μετάφρασης
corectiv, corective *ουσ. ουδ.* η διόρθωση, το διορθωτικό
corector-oare, corectori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο διορθωτής, η διορθώτρια
corectură, corecturi *ουσ. θηλ.* 1. ο σωφρονισμός 2. η διόρθωση // **~ barometrică** η βαρομετρική διόρθωση (η προσθετέα ή η αφαιρετέα ποσότητα) // **casă de ~** το σωφρονιστήριο
corecțional-ă, corecționali-e I. *επίθ.* 1. σωφρονιστικός-ή-ό 2. επανορθωτικός-ή-ό // **închisoare -ă** η σωφρονιστική φυλακή II. *επίρ.* επανορθωτικά
coree *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η χορεία, νευρική πάθηση
coreean-ă, coreeni-e I. *επίθ.* κορεατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κορεάτης-ισσα (ο, η)
coreferat, coreferate *ουσ. ουδ.* η αντέκθεση, η γραπτή έκθεση από άλλο άτομο επί του ιδίου θέματος, η αντεισήγηση
coreferent-ă, coreferenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντεκθέτης-έτρια (ο, η)
coregent, coregenți *ουσ. αρσ.* ο συμβασιλεύς
coregizor-oare, coregizori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συσκηνοθέτης
coregraf-ă, coregrafi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* χορογράφος (ο, η)
coregrafic-ă, coregrafici-ce *επίθ.* χορογραφικός-ή-ό
coregrafie, coregrafii *ουσ. θηλ.* η χορογραφία // **şcoala de ~** η χορογραφική σχολή
corela, corelez I. *ρ. μετ.* συσχετίζω II. *ρ. μέσο* συσχετίζομαι
corelat-ă, corelați-te *επίθ.* συσχετιζόμενος-η-ο, συσχετικός-ή-ό, συσχετισμένος-η-ο
corelativ-ă, corelativi-e I. *επίθ.* 1. συσχετικός-ή-ό 2. αντίστοιχος-η-ο // **conjuncții -e** οι συσχετικοί σύνδεσμοι // **noțiuni -e** οι συσχετικές έννοιες II. *επίρ.* αντίστοιχα
corelație, corelații *ουσ. θηλ.* 1. η συσχέτιση, ο συσχετισμός 2. η αντιστοιχία // **a fi în ~** αντιστοιχώ // **a pune în ~** συσχετίζω
coreligionar-ă, coreligionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ομόθρησκος-η (ο, η)
coreometru, coreometre *ουσ. ουδ.* το όργανο για μέτρηση του ανοίγματος της κόρης (ίριδας) του ματιού, το ιριδόμετρο
corepetitor-oare, corepetitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο συνοδεύων, η συνοδεύουσα στο πιάνο με ακομπανιαμέντο μια μουσική μελωδία
coresponda, corespondez *ρ. αμ.* αλληλογραφώ, έχω αλληλογραφία με κάποιον
corespondent-ă, corespondenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ανταποκριτής 2. ο, η επιστολογράφος II. *επίθ.* **membru ~** το αντεπιστέλλον μέλος // *(γεωμ.)* **unghiuri -e** οι κατά κορυφήν γωνίες
corespondență, corespondențe *ουσ. θηλ.* 1. η ανταπόκριση, η αντιστοιχία 2. η αλληλογραφία, η επιστολογραφία 3. η αναλογία 4. η συμφωνία, το ταίριασμα // **~ comercială** η εμπορική αλληλογραφία // **~ diplomatică** η διπλωματική αλληλογραφία // *μαθ.* **~ între două mulțimi** η σχέση ανάμεσα σε δύο πλήθη // *(λογιστ.)* **corespondența conturilor** οικονομικός ισολογισμός (η σχέση που υπάρχει στις οικονομικές πράξεις που καταγράφονται σε ειδικούς λογαριασμούς) // *(γραμμ.)* **corespondența timpurilor** η χρονική αποτοιχία // **factorul a adus corespondența** ο ταχυδρόμος έφερε την αλληλογραφία
corespunde, corespund *ρ. αμ.* 1. αντιστοιχώ, αναλογώ, ανταποκρίνομαι 2. αντεπεξέρχομαι 3. αρμόζω // **a ~ cerințelor** ανταποκρίνομαι στις απαιτήσεις // **un elev care nu ~** ένας μαθητής που δεν ανταποκρίνεται
corespundere, corespunderi *ουσ. θηλ.* 1. η ανταπόκριση, η αναλογία, η αντιστοιχία 2. το ταίριασμα
corespunzător-oare, corespunzători-oare I. *επίθ.* 1. ανταποκρινόμενος-η-ο, ανάλογος-η-ο, αναλογικός-ή-ό, κατάλληλος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο, σχετικός-ή-ό 2. αρμόδιος-ια-ο // **~ cu...** κατ' αναλογίαν // **a fi ~** αντεπεξέρχομαι, αντιστοιχώ II. *επίρ.* αντίστοιχα, κατάλληλα, αναλογικά
coriaceu-ee, coriacei-ee *επίθ.* 1. σκληρόσαρκος-η-ο, σκληρόπετσος-η-ο 2. *μτφ.* ανθεκτικός-ή-ό
coriandru, coriandri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κορίανδρος
coridă, coride *ουσ. θηλ.* η ταυρομαχία, το εθνικό θέαμα στην Ισπανία
coridor, coridoare *ουσ. ουδ.* 1. ο διάδρομος 2. η δίοδος // **~ interior** ο εσωτερικός διάδρομος
corifeu-ee, corifei-ee I. *επίθ.* κορυφαίος-α-ο, άριστος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κορυφαίος-αία (ο, η) 2. πρωτεργάτης-ις (ο, η)
corigent-ă, corigenți-te I. *επίθ.* ανεξεταστέος-α-ο, μετεξεταστέος-α-ο (μαθητής-ήτρια) II. *ουσ. αρσ.*

και θηλ. ανεξεταστέος-α (ο, η), μετεξεταστέος-έα (ο, η)
corigență, corigențe *ουσ. θηλ.* η ανεξέταση, η μετεξέταση, η επανεξέταση (μαθητού-ήτριας)
corigibil-ă, corigibili-e *επίθ.* διορθωτικός-ή-ό, διορθώσιμος-η-ο, επιδιορθώσιμος-η-ο
corija, corijez I. *ρ. μετ.* 1. διορθώνω, επιδιορθώνω, επανορθώνω 2. σωφρονίζω, τιμωρώ II. *ρ. μέσο* διορθώνομαι, σωφρονίζομαι
corijare, corijări *ουσ. θηλ.* 1. η διόρθωση, το διόρθωμα 2. η συνέτιση, ο σωφρονισμός 3. η ελαφριά τιμωρία που επιβάλλεται σε κάποιον για τη διόρθωσή του
corintian-ă, corintieni-e *επίθ.* κορίνθιος-ια-ιο
corintic-ă, corintici-ce *επίθ.* κορινθιακός-ή-ό // **stil ~** ο κορινθιακός ρυθμός (στη γλυπτική)
corist-ă, coriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* ο, η χορωδός
cormană, cormane *ουσ. θηλ.* το υνί
cormoran, cormorani *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο κορμοράνος, ο θαλασσοκόρακας
corn, coarne I. *ουσ. ουδ.* το κέρατο // **-ul abundenței** το κέρας αμαλθείας, το κέρατο της αφθονίας // **-ul lunii** το μισοφέγγαρο, η ημισέληνος // **coarnele boului** τα κέρατα του βοδιού // **coarnele plugului** οι λαβές του αρότρου // **a căuta cuiva în coarne** περιποιούμαι κάποιον υπερβολικά, τον παραχαϊδεύω // **a pune coarne** κερατώνω, του βάζω κέρατα, απατώ το σύζυγό μου, δεν τηρώ τη συζυγική τιμή // **a scoate coarne** βγάζω κέρατα (γίνομαι αυθάδης, φέρνομαι με αυθάδεια) II. *επιθ. έκφρ.* **cu coarne** με κέρατα, υπερβολικός-ή-ό, παρατραβηγμένος-η-ο, απίστευτος-η-ο
corn, corni *ουσ. αρσ.* 1. *(μουσ.)* το κόρνο 2. *(βοτ.)* η κρανιά
corn, cornuri *ουσ. ουδ.* το κέρατο, η μικρή φραντζόλα σε σχήμα κεράτου
cornaj *ουσ. ουδ.* το ροχαλητό, ο αναπνευστικός συριγμός
cornee, cornee *ουσ. θηλ. (ανατ.)* ο κερατοειδής χιτώνας
corner, cornere *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το κόρνερ (στο ποδόσφαιρο)
cornet, cornete *ουσ. ουδ.* 1. το κορνέτο, το μικρό κέρατο 2. ο κώνος χαρτιού για πακετάρισμα εμπορευμάτων 3. η μικρή σάλπιγγα // **~ acustic** το ακουστικό κέρας
cornieră, corniere *ουσ. θηλ.* η χαλύβδινη μπάρα σε σχήμα γωνίας
cornișă, cornișe *ουσ. θηλ.* το περίζωμα, η κορωνίδα, το γείσο οικοδομήματος
corniță, cornițe *ουσ. θηλ.* 1. η παραλλαγή σταφυλιών με μαύρες-κοκκινωπές ρώγες όμοιες με τους καρπούς της κρανιάς 2. τα μικρά κέρατα που έχουν ορισμένα ζώα, τα κερατάκια
cornișă, cornize *ουσ. θηλ.* το κουρτινόξυλο, η κουρτίνα πόρτας ή παράθυρου
cornos-oasă, cornoși-oase *επίθ.* κεράτινος-η-ο // **celulă -oasă** το κεράτινο κύτταρο // **strat ~** το κεράτινο στρώμα
cornuleț, cornulețe *ουσ. ουδ.* 1. το κερατάκι 2. ένα είδος γλυκά κουκουράκι
cornut-ă, cornuți-te *επίθ.* κερασφόρος-ος(-α)-ο // **vită -ă** το κερασφόρο ζώο
coroană, coroane *ουσ. θηλ.* 1. η κορόνα, το στεφάνι, το στέμμα 2. *(βοτ.)* το φύλλωμα, η φυλλωσιά // **~ boreală** η βόρεια στεφάνη, ο βόρειος αστερισμός σε σχήμα χορού // *(μαθ.)* **~ circulară** η κυκλική στεφάνη // **~ solară** η ηλιακή στεφάνη
corobora, coroborez *ρ. μετ.* ενισχύω, δυναμώνω, ισχυροποιώ, ενδυναμώνω, τονώνω
coroborare, coroborări *ουσ. θηλ.* η ενίσχυση, το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση, η ισχυροποίηση, η τόνωση
coroda, corodez *ρ. μετ.* διαβιβρώσκω, κατατρώγω
corodare, corodări *ουσ. θηλ.* η διάβρωση, η φθορά, το φάγωμα
corodat-ă, corodați-te *επίθ.* φαγωμένος-η-ο, διαβρωμένος-η-ο
coroia pers. 3 coroiază *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αγκυλώνεται, γίνεται καμπυλωτός-ή-ό
coroiat-ă, coroiați-te *επίθ.* 1. αγκυλωτός-ή-ό 2. κυρτός-ή-ό 3. αετίσιος-ια-ιο, γαμψός-ή-ό
coroidă, coroide *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* ο χοριοειδής χιτώνας του ματιού
corolar, corolare *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το πόρισμα, το συμπέρασμα // **~ al primei gândiri** το πρώτο πόρισμα
corolă, corole *ουσ. θηλ.* ο κάλυκας του άνθους από τα πέταλα, από ανθόφυλλα
coronal-ă, coronali-e *επίθ. (ανατ.)* στεφανιαίος-αία-αίο // **os ~** το μετωπικό οστό του κρανίου
coronament, coronamente *ουσ. ουδ.* η κορωνίδα έργου, το γείσο οικοδομήματος ή το περίζωμα αυτού με αρχιτεκτονικές διακοσμήσεις
coronar-ă, coronari-e *επίθ. (ιατρ.)* στεφανιαίος-αία -αίο (για τα αιμοφόρα αγγεία σε σχήμα στεφάνης γύρω από το όργανο που το τροφοδοτούν)
coronarian-ă, coronarieni-e *επίθ. (ανατ.)* στεφανιαίος-αία-αίο
coronarită *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φλόγωση των στεφανιαίων αρτηριών της καρδιάς που κάποτε προκαλέι τη στηθάγχη ή το έμφραγμα του μυοκαρδίου
coroniță, coronițe *ουσ. θηλ.* η μικρή κορόνα, το μικρό στεφάνι
coronograf, coronografe *ουσ. ουδ.* το αστρονομικό όργανο για τη μελέτη της ηλιακής στεφάνης
coropișniță, coropișnițe *ουσ. θηλ.* ο κολοκυθοκόφτης (έντομο)
corosiv-ă, corosivi-e *επίθ.* διαβρωτικός-ή-ό // **substanță -ă** η διαβρωτική ύλη (που προξενεί διάβρωση)
corosivitate *ουσ. θηλ.* η διαβρωτικότητα
coroziune, coroziuni *ουσ. θηλ.* η διάβρωση, η φθορά, το φάγωμα
corp, corpuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το σώμα, το κορμί 2. το κύριο μέρος κάθε πράγματος // **~ de gardă** το σώμα φρουράς // **~ delict** τα πειστήρια του εγκλήματος, ό,τι δήποτε αποτελεί άμεση απόδειξη για την εκτέλεση του // **~ la ~** σώμα με σώμα // **~ legislativ** το νομοθετικό σώμα // **~ neînsuflețit** το άψυχο σώμα // **~ solid** το στερεό σώμα // **-ul didactic** το σώμα στρατού // **-uri străine** τα ξένα σώματα // **a face ~ cu cineva** κάνω σώμα με κάποιον (είμαι σε ένωση με κάποιον) II. *ουσ. ουδ.* 1. το πράγμα, η ύλη 2. το υλικό σώμα // **~ ceresc** το ουράνιο σώμα // **~ compus** το σύνθετο σώμα // **~ simplu** το απλό σώμα

corpolent-ă, corpolenți-te *επίθ.* 1. σωματώδης-ης-ες, μεγαλόσωμος-η-ο, εύσωμος-η-ο 2. ευτραφής-ής-ές
corpolență, corpolențe *ουσ. θηλ.* 1. η ρωμαλεότητα, η ευρωστία, η ευτροφία 2. η αδρότητα
corporal-ă, corporali-e *επίθ.* σωματικός-ή-ό // **pedeapsă -ă** η σωματική ποινή // **percheziție -ă** η σωματική έρευνα
corporatism *ουσ. ουδ. (πολ.)* οι συντεχνίες
corporatist-ă, corporatiști-ste I. *επίθ.* συντεχνιακός-ή-ό, σωματειακός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συντεχνίτης-ίτισσα
corporație, corporații *ουσ. θηλ. (οικον.)* 1. η συντεχνία, το σωματείο 2. ο σύνδεσμος, ο σύλλογος, το συγκρότημα
corpuscul, corpusculi *ουσ. αρσ.* το σωματίδιο
corpuscular-ă, corpusculari-e *επίθ.* σωματιδιακός-ή-ό
corsaj, corsaje *ουσ. ουδ.* το κορσάζ
corsar, corsari *ουσ. αρσ.* 1. ο κουρσάρος, ο πειρατής 2. το πειρατικό πλοίο
corset, corsete *ουσ. ουδ.* ο κορσές
corsetieră, corsetiere *ουσ. θηλ.* η γυναίκα που κατασκευάζει κορσέδες
cort, corturi *ουσ. ουδ.* η τέντα, το αντίσκηνο, η σκηνή, το τσαντίρι // **ca la ușa -ului** με άσχημη συμπεριφορά, με προστυχιά, με απρέπεια // **a umbla cu -ul** το να μην έχει κανείς σταθερή κατοικία // **foaie de ~** το κομμάτι από αντίσκηνο που μετατρέπεται σε μικρή σκηνή
cortegiu, cortegii *ουσ. ουδ.* η συνοδεία, η πομπή, η ακολουθία
cortes, cortesuri *ουσ. ουδ. (πολ.)* το κοινοβούλιο της Ισπανίας
cortex, cortexuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο φλοιός, η // **~ cerebral** ο εγκεφαλικός φλοιός
corticopleurită, corticopleurite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πνευμονική συμφόρηση
corticoterapie *ουσ. θηλ.* η θεραπεία του εγκεφαλικού φλοιού
cortină, cortine *ουσ. θηλ.* η αυλαία, η κουρτίνα, το παραπέτασμα της σκηνής του θεάτρου // **a căzut cortina** έπεσε η αυλαία // **a se redeschide cortina** ανοίγει η αυλαία // **a ridica cortina** σηκώνω την αυλαία
cortizon, cortizoni *ουσ. αρσ. (φαρμ.)* η κορτιζόνη
corturar-ă, corturari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* γύφτος-τισσα (ο, η)
corupător-oare, corupători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαφθορέας (ο, η), πλανευτής-εύτρα (ο, η) II. *επίθ.* πλανερός-ή-ό, εξαχρειωτικός-ή-ό
corupe, corup I. *ρ. μετ.* 1. πλανεύω, αποπλανώ, διαφθείρω 2. ατιμάζω, εξαχρειώνω II. *ρ. μέσο* διαφθείρομαι, εξαχρειώνομαι
corupere, coruperi *ουσ. θηλ.* 1. η διαφθορά, η φθορά, η εξαχρείωση 2. η ηθική μείωση
corupt-ă, corupți-te *επίθ.* 1. διεφθαρμένος-η-ο, εξαχρειωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο 2. φαύλος-η-ο
coruptibil-ă, coruptibili-e *επίθ.* φθαρτός-ή-ό, δωροδοκούμενος-η-ο
coruptibilitate *ουσ. θηλ.* η διαφθορά, η δωροδοκία, ο δεκασμός
corupție, corupții *ουσ. θηλ.* η διαφθορά, η φαυλότητα, η εξαχρείωση
corvetă, corvete *ουσ. θηλ.* η κορβέτα (είδος πλοίου ιστιοφόρου πολεμικού ή εμπορικού)
corvoadă, corvezi *ουσ. θηλ.* 1. η αγγαρεία, η υποχρεωτική εργασία 2. η δούλεψη // **a supune la ~** αγγαρεύω
cosaș, cosași *ουσ. αρσ.* ο θεριστής με την κόσα, το δρεπάνι
cosecantă, cosecante *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η συντέμνουσα
cosi, cosesc I. *ρ. μετ.* 1. κόβω με την κόσα/ το δρεπάνι, θερίζω με την κόσα/ το δρεπάνι 2. *μτφ.* προξενώ καταστροφή II. *ρ. μέσο* κόβομαι με την κόσα, θερίζομαι με την κόσα, το δρεπάνι
cosinus, cosinusuri *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το συνημίτονο
cosinusoidă, cosinusoide *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η γραφική απεικόνιση της τριγωνομετρικής συνάρτησης του συνημίτονου
cosit *ουσ. ουδ.* ο θερισμός
cositoare, cositori *ουσ. θηλ.* η γεωργική θεριστική μηχανή
cositor *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο κασσίτερος, το καλάι
cositor-oare, cositori-oare I. *επίθ.* ο θεριστής II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο θερίζων, η θερίζουσα με την κόσα
cositori, cositoresc *ρ. μετ.* γανώνω, κασσιτερώνω
cositorire, cositoriri *ουσ. θηλ.* το γάνωμα, η κασσιτέρωση
cositorit-ă, cositoriți-te *επίθ.* γανωμένος-η-ο, κασσιτερωμένος-η-ο
cositură, cosituri *ουσ. θηλ.* 1. ο τόπος απ'όπου κόπηκε το χορτάρι 2. το κομμένο χορτάρι
cosiță, cosițe *ουσ. θηλ.* η κοτσίδα, η πλεξίδα μαλλιών // **a împleti ~ [illegible]bă** μένω στο ράφι
cosmetic-ă, cosmetici-ce I. *επίθ.* καλλυντικός-ή-ό, καλλωπιστικός-ή-ό, κοσμητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το καλλυντικό παρασκεύασμα III. *ουσ. θηλ.* η καλλωπιστική, η τέχνη του καλλωπισμού, η κοσμετολογία
cosmetician-ă, cosmeticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η αισθητικός
cosmiatrie *ουσ. θηλ.* η αισθητική ιατρική
cosmic-ă, cosmici-ce *επίθ.* 1. κοσμικός-ή-ό 2. διαστημικός-ή-ό // **radiație -ă** η κοσμική ακτινοβολία // **spațiul ~** το διάστημα, ο κοσμικός χώρος
cosmobiologie *ουσ. θηλ.* η κοσμοβιολογία
cosmodrom, cosmodromuri *ουσ. ουδ.* το κοσμοδρόμιο
cosmofotogrammetrie *ουσ. θηλ.* η κοσμοφωτογραμμομετρία (η λήψη φωτογραφιών από τεχνητούς δορυφόρους)
cosmogonic-ă, cosmogonici-ce *επίθ.* κοσμογονικός-ή-ό
cosmogonie *ουσ. θηλ.* η κοσμογονία
cosmograf-ă, cosmografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κοσμογράφος
cosmografie *ουσ. θηλ.* η κοσμογραφία
cosmologic-ă, cosmologici-ce *επίθ.* κοσμολογικός-ή-ό
cosmologie *ουσ. θηλ.* η κοσμολογία
cosmonaut-ă, cosmonauți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κοσμοναύτης
cosmonautic-ă, cosmonautici-ce *επίθ.* κοσμοναυτικός-ή-ό
cosmonautică *ουσ. θηλ.* η κοσμοναυτική
cosmonomie *ουσ. θηλ.* η κοσμονομία (το σύνολο των νόμων που διευθύνουν τον κόσμο)

cosmopolit-ă, cosmopoliți-te I. *επίθ.* κοσμοπολιτικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοσμοπολίτης-ίτισσα (ο, η)
cosmopolitism *ουσ. ουδ.* ο κοσμοπολιτισμός
cosmos *ουσ. ουδ.* I. *αστρ.* ο κόσμος, το σύμπαν, η φύση II. *γεωγρ.* η γη, η οικουμένη
cosor, cosoare *ουσ. ουδ.* 1. το κλαδευτήρι 2. *(βοτ.)* το κερατόφυλλο
cosorî, cosorăsc *ρ. μετ.* κλαδεύω
cosoroabă, cosoroabe *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* καθένα από τα δοκάρια στους τοίχους σπιτιού κατά μήκος της στέγης για να υποστηρίξουν τους δοκούς της στέγης
cost, costuri *ουσ. ουδ.* 1. το κόστος 2. το τίμημα // **-ul vieții** το κόστος της ζωής, ο τιμάριθμος // **preț de ~** το κόστος εμπορεύματος στο εργοστάσιο // **a reduce -urile** ελαττώνω το κόστος // **a vinde în ~** πουλάω σε τιμή ίση με το κόστος // **a vinde sub ~** πουλώ κάτω από το κόστος, πουλάω με ζημιά
costa pers. 3 costă I. *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κοστίζει (προξενεί ζημιά) II. *ρ. αμ.* 1. κοστίζω, στοιχίζω, έχω κόστος 2. αξίζω // **cât costă?** πόσο κοστίζει; πόσο στοιχίζει; πόσο αξίζει; // **ce mă costă?** τί χρωστάμε;// **oricât ar ~** όσο κι αν κοστίζει
costal-ă, costali-e *επίθ.* πλευρικός-ή-ό
costarican-ă, costaricani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοσταρικανός-ή (ο, η), ο, η κάτοικος της Κόστα Ρίκα, κράτος μεταξύ Παναμά και Νικαράγουας II. *επίθ.* κοστορικάνικος-η-ο
costeliv-ă, costelivi-e *επίθ.* κοκαλιάρης-α-ικο, σκληρόσαρκος-η-ο
costier-ă, costieri-e *επίθ.* παράκτιος-ια-ιο // **navă -ă** το σκάφος ακτοφυλακής
costisitor-oare, costisitori-oare *επίθ.* 1. δαπανηρός -ή-ό, ακριβός-ή-ό 2. *μτφ.* αλμυρός-ή-ό
costiș-ă, costiși-e I. *επίθ.* 1. πλάγιος-ια-ιο 2. επικλινής-ής-ές, κατηφορικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* 1. η πλαγιά 2. η πλαγιά του βουνού
costiță, costițe *ουσ. θηλ.* 1. το πλευρό του ζώου, το παϊδι, το παϊδάκι 2. η κοτολέτα, η πλευρά // **~ de porc** η χοιρινή κοτολέτα, το χοιρινό παϊδι
costum, costume *ουσ. ουδ.* 1. το κοστούμι 2. η ενδυμασία, η φορεσιά, η στολή // **~ de baie** το μπανιερό, το μαγιό // **~ de plajă** το κοστούμι για πλαζ, για θαλάσσια μπάνια // **~ național** η εθνική ενδυμασία // **~ taior** το ταγιέρ
costuma, costumez *ρ. μέσο* κοστουμαρίζομαι, ντύνομαι με κοστούμι με ιδιαίτερο τρόπο, μεταμφιέζομαι (χορευτής-εύτρια, ηθοποιός)
costumat-ă, costumați-te *επίθ.* μεταμφιεσμένος-η -ο, κοστουμαρισμένος-η-ο // **bal ~** ο χορός μεταμφιεσμένων
costumație, costumații *ουσ. θηλ.* η ενδυμασία, η φορεσιά
costumier-ă, costumieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ενδυματοποιός
coș, coșuri *ουσ. ουδ.* 1. το καλάθι, ο κάλαθος 2. το πανέρι 3. το κοφίνι 4. η καλάθα 5. *ανατ.* το στήθος, η θωρακική κοιλότητα // **~ cu flori** το πανέρι με λουλούδια // **~ de fabrică** η καπνοδόχη εργοστασίου // **~ de fum** η καπνοδόχος, το φουγάρο // **~ de locomotivă** το φουγάρο της μηχανής τραίνου // **~ pentru hârtie** ο κάλαθος των αχρήστων στον οποίο ρίχνουν τα άχρηστα χαρτιά στα γραφεία // **-ul de la vatră** το τζάκι // *(αθλ.)* **-ul la jocul de baschet** το καλάθι στο παιχνίδι του μπάσκετ-μπωλ
coș, coșuri *ουσ. ουδ. ιατρ.* το σπυρί, το εξάνθημα του δέρματος
coșar, coșare *ουσ. ουδ.* η κατασκευή από βέργες στην σκεπασμένη αυλή για αποθήκευση του καλαμποκιού σε ρόκες
coșar, coșari *ουσ. αρσ.* 1. ο καπνοδοχοκαθαριστής 2. ο καλαθοποιός
coșaveraj, coșaveraje *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η διαφορά μεταξύ των επιτυχημένων και χαμένων βαθμών στο παιχνίδι του μπάσκετ-μπωλ στην καλοθοσφαίριση
coșărit *ουσ. ουδ. (ιστ.)* ο φόρος που πληρωνόταν (που καταβαλλόταν) επί της καπνοδόχου, δηλαδή για κάθε κατοικία
coșciug, coșciuge *ουσ. ουδ.* το φέρετρο
coșcogea *επίθ. αμετάβλ.* κοτζάμ, μεγάλος-η-ο
coșcogeamite *επίθ. αμετάβλ. (οικ.)* κοτζάμ
coșcov-ă, coșcovi-e *επίθ.* αποφλοιωμένος-η-ο, σκεβρωμένος-η-ο (για τους τοίχους)
coșcoveală, coșcoveli *ουσ. θηλ.* 1. το σκέβρωμα, το ξεφλούδισμα (του τοίχου) 2. το ξύσιμο, το ξύσμα
coșcovi pers. 3 coșcovește *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. σκεβρώνω, γίνομαι σκεβρός-ή-ό, καμπουριάζω 2. ξεφλουδίζομαι
coșcovit-ă, coșcoviți-te *επίθ.* 1. ξεφλουδισμένος-η -ο, σκεβρωμένος-η-ο 2. ξυσμένος-η-ο
coșenilă, coșenile *ουσ. θηλ. (εντομ.)* το ύσγινον (έντομο του Μεξικού που δίνει το άλικο χρώμα)
coșmar, coșmaruri *ουσ. ουδ.* ο εφιάλτης // **de ~** εφιαλτικός-ή-ό // **noapte de ~** η εφιαλτική νύχτα
coșmelie, coșmelii *ουσ. θηλ.* η καλύβα, το καλυβόσπιτο
coșniță, coșnițe *ουσ. θηλ.* το καλαθάκι, το κανίστρι, το πανέρι // **bani de ~** τα χρήματα για ψώνια (για την αγορά τροφίμων)
coșuleț, coșulețe *ουσ. ουδ.* το καλαθάκι, το κοφίνι
cot, coate, coturi, coți I. *ουσ. ουδ.* 1. ο αγκώνας 2. η καμπή, η στροφή, το κύρτωμα, η γωνία 3. το γύρισμα // **a băga mâinile până la coate** κλέβω πολύ // **a da din coate** αγκωνιάζω, χτυπώ με τον αγκώνα κάποιον σπρώχνοντάς τον // **a-i arăta -ul** αρνιέμαι, δεν αποδέχομαι να κάνω κάτι // **a-și da coate** κάνω νεύμα με τους αγκωνές, γνέφω με τους αγκώνες // **a lega ~ la ~** δένω πισθάγκωνα, με τους αγκώνες πίσω // **mă doare în ~!** δε με νοιάζει, αδιαφορώ για κάτι, «σκοτίστηκα»! II. *επιρ. έκφρ.* **~ la ~** αγκώνας με αγκώνα (μαζί, πλάι πλάι, σε συνεργασία) III. *ουσ. αρσ.* ο πήχυς, η πήχη, η μονάδα μήκους ίση με 64 εκ του μέτρου // **a scoate limba de un ~** βγάζω μεγάλη γλώσσα, είμαι αυθάδης
cota, cotez I. *ρ. μετ.* 1. αποτιμώ, διατιμώ, ορίζω τη χρηματική αξία 2. θεωρώ, υπολογίζω 3. εκτιμώ! II. *ρ. αμ.* αξίζω, έχω αξία (για τα χρεόγραφα), διατιμώμαι
cotangentă, cotangente *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η συνεφαπτομένη
cotare, cotări *ουσ. θηλ.* 1. η διατίμηση, ο καθορισμός τιμής κάποιου πράγματος 2. η εκτίμηση, η υπόληψη 3. η ταξινόμηση πάνω σε τεχνικό ιχνογράφημα των διαστάσεων του παριστανόμενου αντικείμενου

cotă, cote *ουσ. θηλ.* 1. η εισφορά, η συνεισφορά 2. η διατίμηση 3. το ανάλογο, το μερίδιο, το μέρισμα 4. η στάθμη 5. το υψόμετρο // ~ **de amortizare** το χρεωλύσιο // ~ **obligatorie** η υποχρεωτική εισφορά // ~ **parte** η αναλογούσα μερίδα // **cota apelor** η στάθμη των υδάτων // **cota bursei** η διατίμηση του χρηματιστηρίου
cotcodac *επίφ.* κοντάκ-κοντάκ! (η φωνή της κότας αφού γεννήσει το αυγό, το κακάρισμα)
cotcodăceală, cotcodăceli *ουσ. θηλ.* το κακάρισμα, τα κακαρίσματα
cotcodăci, cotcodăcesc *ρ. αμ.* 1. κακαρίζω 2. *μτφ.* φλυαρώ
coterie, coterii *ουσ. θηλ.* 1. η συμμορία, η ομάδα από κακοποιούς 2. η κλίκα
coteț, cotețe *ουσ. ουδ.* το κοτέτσι // ~ **de porumbei** ο περιστερώνας // ~ **pentru câine** το σπιτάκι του σκύλου
coti, cotesc *ρ. αμ.* 1. στρίβω, στρέφω, κάνω στροφή, αλλάζω κατεύθυνση 2. γυρνώ, γυρίζω // **a -t și a plecat** έστριψε κι έφυγε
cotidian-ă, cotidieni-e I. *επίθ.* ημερήσιος-α-ο, καθημερινός-ή-ό, επιούσιος-α-ο // ~ **independent** η ανεξάρτητη ημερησία (καθημερινή) II. *ουσ. ουδ.* η εφημερίδα
cotigar, cotigare *ουσ. ουδ.* η χαμηλή και στενόμακρη άμαξα για τη μεταφορά εμπορευμάτων
cotigar, cotigari *ουσ. αρσ.* ο αμαξάς
cotigă, cotigi ους *θηλ.* η μικρή άμαξα για τη μεταφορά ελαφρών πραγμάτων (που έχουν μικρό βάρος)
cotiledon, cotiledoane *ουσ. ουδ. (βοτ.)* η κοτυληδόνα, το σποριόφυλλο
cotiledonat-ă, cotiledonați-te *επίθ. (βοτ.)* κοτυλήδονος-η-ο
cotiș *επίρ.* γυριστά, με ζικ-ζακ, ελικοειδώς II. *ουσ. ουδ.* η στροφή, το γύρισμα, η καμπή
cotit-ă, cotiți-te *επίθ.* στριμμένος-η-ο, καμπυλωτός -ή-ό, καμπυλοειδής-ής-ές // **arborele** ~ η καμπυλωτή άτρακτος
cotitate, cotități *ουσ. θηλ.* το μερίδιο, το μέρος από ένα σύνολο
cotitură, cotituri *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το γύρισμα, η καμπή 2. η αναστροφή, ο ελιγμός, η τροπή 3. *μτφ.* η ουσιώδης ποιοτική αλλαγή, η μετατροπή // ~ **radicală** η ριζική στροφή
cotiza, cotizez *ρ. αμ.* 1. εισφέρω, συνεισφέρω 2. συντελώ σε κάτι
cotizație, cotizații *ουσ. θηλ.* 1. η εισφορά, η συνεισφορά, η συνδρομή 2. ο έρανος, το χρηματικό βοήθημα
cotlet, cotlete *ουσ. ουδ.* η κοτολέτα, το πλευρό από κρέας πρόβειο, βοδινό, κ.λ.π.
cotlon, cotloane *ουσ. ουδ.* η γωνία, η κόχη, το άβατο μέρος, ο κρυφός τόπος, ο κρυψώνας
cotoi, cotoi *ουσ. αρσ.* ο γάτος // ~ **bătrân** παλιός λύκος
coton, cotoane *ουσ. ουδ.* 1. το βαμπάκι 2. το βαμπακερό ύφασμα
cotonog-oagă, cotonogi-oage *επίθ.* 1. κουτσός-ή-ό 2. κολοβός-ή-ό
cotonogeală, cotonogeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το ξυλοκόπημα, το άγριο δάρσιμο
cotonogi, cotonogesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* ξυλοκοπώ, δέρνω άγρια κάποιον II. ρ. αμ. 1. κουτσαίνω, γίνομαι κουτσός 2. αρρωσταίνω στα πόδια
cotor, cotoare *ουσ. ουδ.* 1. το στέλεχος, το κύριο μέρος, ο κορμός, το κύριο σώμα, ο μίσχος, το κοτσάνι 2. το στέλεχος στο διπλότυπο βιβλίο αποδείξεων)
cotoroanță, cotoroanțe *ουσ. θηλ.* 1. η γριά και κακή γυναίκα, η μπαμπόγρια 2. *λαϊκ.* η μάντισσα
cotrobăi, cotrobăiesc *ρ. αμ.* ψάχνω, ψαχουλεύω, γυρεύω, αναζητώ, ανασκαλεύω
cotrobăială, cotrobăieli *ουσ. θηλ.* η γύρεψη, η αναζήτηση, το ψάξιμο
cotropi, cotropesc *ρ. μετ.* 1. κάνω επιδρομή, εισβάλλω 2. κατακτώ, καταλαμβάνω
cotropire, cotropiri *ουσ. θηλ.* η επιδρομή, η εισβολή, η κατάκτηση, η κατάληψη // **de** ~ κατακτητικός-ή -ό, επιδρομικός-ή-ό
cotropitor-oare, cotropitori-oare I. *επίθ.* επιδρομικός-ή-ό, κατακτητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η επιδρομέας, ο, η εισβολέας, κατακτητής-ήτρια (ο, η)
cotutelă, cotutele *ουσ. θηλ.* η συγκηδεμονία
cotutore-oare, cotutori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συγκηδεμόνας
coțcar, coțcari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο κατεργάρης, ο πονηρός
coțcărie, coțcării *ουσ. θηλ. (οικ.)* η κατεργαριά, η πονηριά
coțofană, coțofene *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* 1. η καρακάξα, η κίσσα 2. *μτφ.* η άσκημη και η γλωσσού γυναίκα
covată, covate *ουσ. θηλ.* 1. η σκάφη 2. (στο μύλο) η αλευροδόχη
covăseală, covăseli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το ξινόγαλο (για τη ζύμωση του φρέσκου γάλατος)
covăsi, covăsesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* ξινίζω το γάλα, φτιάχνω ξινόγαλο
covăsit *επίθ.* **lapte** ~ το πηχτό και ξινό γάλα
covățică, covățele *ουσ. θηλ.* η μικρή σκάφη
covârși, covârșesc *ρ. μετ.* 1. ξεπερνώ κατά πολύ 2. υπερακοντίζω 3. κατανικώ, συντρίβω
covârșitor-oare, covârșitori-oare *επίθ.* 1. τεράστιος -α-ο, καταπληκτικός-ή-ό 2. συντριπτικός-ή-ό // **majoritatea -oare** η συντριπτική πλειοψηφία // **mărturie -oare** η καταπληκτική μαρτυρία (η κατάθεση στο δικαστήριο)
covergă, covergi *ουσ. θηλ.* το σκέπασμα, το κάλυμμα
covertă, coverte *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το κατάστρωμα, η κουβέρτα πλοίου
coviltir, coviltire *ουσ. ουδ.* το σκέπασμα αμαξιού, το σκέπαστρο
covor, covoare *ουσ. ουδ.* 1. το χαλί, ο τάπητας 2. το στρωσίδι
covoraș, covorașe *ουσ. ουδ.* το μικρό χαλί
covrig, covrigi *ουσ. αρσ.* το κουλούρι // **a se face** ~ κουλουριάζομαι
covrigar, covrigari *ουσ. αρσ.* ο κουλουράς, ο κουλουρτζής
covrigărie, covrigării *ουσ. θηλ.* το κουλουράδικο
covrigel, covrigei *ουσ. αρσ.* το κουλουράκι
cow-boy *ουσ. αρσ.* ο κάου-μπόϋ
coxal-ă, coxali-e *επίθ.* ισχιακός-ή-ό // **os** ~ το ισχιακό οστό
coxalgie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ισχιαλγία
coxă, coxe *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το ισχίο (το μέρος του σώματος στην ένωση των μηρών με τη λεκάνη)
cozerie, cozerii *ουσ. θηλ. (οικ.)* η κουβέντα, η συζήτηση, η συνομιλία, η συνδιάλεξη, η ομιλία

cozeur, cozeuri *ουσ. αρσ.* ο ομιλητής, ο συζητητής
cozonac, cozonaci *ουσ. αρσ.* το τσουρέκι
cozoroc, cozoroace *ουσ. ουδ.* το γείσο, η προεξοχή των καπέλων
crab, crabi *ουσ. αρσ.* ο κάβουρας, το καβούρι
crac, craci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. το σκέλος 2. η διακλάδωση, το κλαδί, ο κλάδος δέντρου 3. *μτφ.* το καθένα από τα δύο όμοια ή αντίστοιχα μέρη από τα οποία αποτελείται ένα πράγμα, π.χ. ο διαβήτης, κ.λ.π., το μπατζάκι παντελονιού
craca, crachez *ρ. μετ.* αποσυνθέτω μια οργανική ουσία στα συστατικά της με ειδική χημική βιομηχανική μέθοδο
cracare, cracări *ουσ. θηλ.* η βιομηχανική χημική μέθοδος αποσύνθεσης για τη διάσπαση μιας χημικής ένωσης στα συστατικά της (στην πετρελαιοβιομηχανία)
cracauer *ουσ. ουδ. (ενικ.)* το κρακάουερ (η ονομασία ενός είδους σαλαμιού ημικαπνιστού)
cracă, crăci *ουσ. θηλ.* το κλαδί, ο κλώνος, το κλωνάρι // **a-şi tăia craca de sub picioare** εκτίθεμαι σε κίνδυνο μετά από απερίσκεπτη ενέργεια
crah, crahuri *ουσ. ουδ. (οικον.)* 1. το κραχ, η οικονομική καταστροφή, η απότομη και μεγάλη πτώση των τιμών του χρηματιστηρίου 2. η πτώχευση, η χρεοκοπία
crai, crai *ουσ. αρσ.* 1. ο βασιλιάς, ο ρήγας, ο αυτοκράτορας, ο ηγεμόνας 2. ο μάγος 3. *μτφ.* ο ερωτύλος, ερωτιάρης, ερωτομανής, αγαπησιάρης, κορτάκιας // ~ **de curte veche** ο αγύρτης, ο απατεώνας, ο λωποδύτης // ~ **nou** η νέα σελήνη // **cei trei ~ de la răsărit** οι τρεις μάγοι απ'την Ανατολή
crailâc, crailâcuri *ουσ. ουδ.* η ερωτοτροπία
crainic-ă, crainic-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εκφωνητής-ήτρια (ο η), ο σπήκερ 2. ο κράχτης, ο κήρυκας, ο ντελάλης
cramă, crame *ουσ. θηλ.* η κάβα, η οιναποθήκη, το κρασοπουλειό, το οινοπωλείο
crampă, crampe *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κράμπα
crampon, crampoane *ουσ. ουδ.* 1. το αγκίστρι, ο γάντζος, η σφήνα 2. *αθλ.* το κραμπόν
crampona, cramponez *ρ. μέσο* 1. αγκιστρώνομαι, γαντζώνομαι 2. κρέμομαι
cramponare, cramponări *ουσ. θηλ.* 1. η αγκίστρωση, το γάντζωμα 2. το κρέμασμα
cranial-ă, craniali-e *επίθ.* κρανιακός-ή-ό
cranian-ă, craniani-e *επίθ. (ανατ.)* κρανιακός-ή-ό
craniu, cranii *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. το κρανίο, ο σκελετός του κεφαλιού 2. η νεκροκεφαλή
crap, crapi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο κυπρίνος, το σαζάνι // ~ **auriu** η τσιπούρα
cras-ă, craşi-se *επίθ.* 1. αναιδής-ής-ές 2. αναίσθητος -η-ο, αγενής-ής-ές 3. χοντροκομμένος-η-ο // **ignoranţă –ă** η αναίσθητη αμάθεια // **neglijenţă –ă** η αναίσθητη αμέλεια
crater, cratere *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο κρατήρας // ~ **lunar** ο σεληνιακός κρατήρας
cratimă, cratime *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το ενωτικό, η ενωτική γραμμή
cratiţă, cratiţe *ουσ. θηλ.* 1. η κατσαρόλα, ο τέντζερης 2. η χύτρα
craul *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το κρόουλ (τρόπος κολύμβησης)
cravaşa, cravaşez *ρ. μετ.* μαστιγώνω, χτυπώ με μαστίγιο
cravaşare, cravaşări *ουσ. θηλ.* η μαστίγωση, το μαστίγωμα
cravaşă, cravaşe *ουσ. θηλ.* το μαστίγιο
cravată, cravate *ουσ. θηλ.* η γραβάτα, ο λαιμοδέτης
crază, craze *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η κράση
crăcană, crăcane *ουσ. θηλ.* η διχάλα
crăcăna, crăcănez I. *ρ. μετ.* ανοίγω τα πόδια λοξά, στα πλάγια II. *ρ. μέσο* βαδίζω με τα πόδια μου λοξά, προς τα πλάγια λοξεύω, ξεφεύγω από την ευθεία
crăcănat-ă, crăcănaţi-te *επίθ.* πλαγιαστός-ή-ό, στραβός-ή-ό, στραβοκάνης-α-ικο
crăci, crăcesc I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι να πάει λοξά II. *ρ. μέσο* λοξεύω, πηγαίνω λοξά, λοξοδρομώ
crăcit-ă, crăciţi-te *επίθ.* 1. λοξός-ή-ό 2. διακλαδισμένος-η-ο 3. *μτφ.* ανισόρροπος-η-ο
Crăciun, Crăciunuri *ουσ. ουδ. (θρ.)* τα Χριστούγεννα // **pomul de ~** το Χριστουγεννιάτικο δέντρο // **Moş ~** ο Γέρος των Χριστουγέννων, ο Άγιος των Χριστουγέννων, ο Αϊ Βασίλης
crăiasă, crăiese *ουσ. θηλ.* η βασίλισσα, η αυτοκράτειρα, η νεράιδα
crăie, crăii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η χώρα, η πολιτεία, το κράτος, η βασιλεία, το βασίλειο
crăiesc-iască, crăieşti *επίθ. (λαϊκ.)* βασιλικός-ή-ό, αυτοκρατορικός-ή-ό
crăieşte *επίρ.* βασιλικά, αυτοκρατορικά
crăime *ουσ. θηλ.* οι βασιλιάδες
crăişor, crăişori *ουσ. αρσ.* το βασιλόπουλο, ο πρίγκιπας
crăiţă, crăiţe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το ποώδες άνθος με κίτρινα και πορτοκαλιά άνθη (**Tagetes erecta et patala**)
crănţăni, crănţănesc *ρ. αμ.* τραγανίζω
crăpa, crăp I. *ρ. μετ.* 1. σκάζω, σκάω 2. σπάζω 3. σκίζω 4. κάνω κάτι να ραγίσει, ν' ανοίξει, ραγίζω 5. μισανοίγω // **a ~ capul cuiva** σπάζω το κεφάλι κάποιου // **a ~ un lemn** σκίζω ένα ξύλο II. *ρ. αμ.* ραγίζω, σκάζω // **a ~ de ciudă** σκάζω από πείσμα (γινάτι) // **a ~ pielea de gras ce e** σκάζει το δέρμα του από το πάχος που έχει // **crapă pietrele de ger** σκάζουν οι πέτρες από κρύο (ψύχρα) // **unde dai şi unde crapă** άλλου τα κακαρίσματα κι άλλου γεννάν οι κότες // **zidul a –t** ο τοίχος ράγισε III. *ρ. μέσο* 1. ραγίζω, παθαίνω ράγισμα, σκίσιμο 2. σκίζομαι 3. *(τριτοπρ.)* «χαράζει», πλησιάζει το ξημέρωμα // **a-i ~ buza după ceva** αισθάνομαι μεγάλη ανάγκη από κάτι // **a-i ~ capul de durere** σκίζεται το κεφάλι μου από πόνο // **a-i ~ cuiva obrazul de ruşine** σκάζει το προσωπό μου από ντροπή, καταντροπιάζομαι // **a se ~ de ziuă** χαράζει, πλησιάζει το ξημέρωμα, η αυγή (ξημερώνει η χαραυγή)
crăpat *ουσ. ουδ.* το ράγισμα, το σκάσιμο, το σπάσιμο
crăpa-ă, crăpaţi-te *επίθ.* ραγισμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, σκασμένος-η-ο 2. μισανοιγμένος-η-ο
crăpătură, crăpături *ουσ. θηλ.* 1. το ρήγμα, το ράγισμα, η ρωγμή, η σχισμή 2. το σκάσιμο, η σχισμάδα, το σκίσιμο
crăpelniţă *ουσ. θηλ. (οικ.) (χλευασ.)* το φαΐ
crăticioară, crăticioare *ουσ. θηλ.* η μικρή κατσαρόλα
crâcneală, crâcneli *ουσ. θηλ.* η γκρίνια, το μουρμουρητό
crâcni, crâcnesc *ρ. αμ.* γκρινιάζω, αντιμιλώ, μουρμουρίζω, δυσφορώ

crâcnire, crâcniri *ουσ. θηλ.* η γκρίνια, το αντιμίλημα, η αντίρρηση
crâmpei, crâmpeie *ουσ. ουδ.* το κομμάτι, το τεμάχιο, το τμήμα, το απόσπασμα, το μέρος, το θρύμμα
crâncen-ă, crânceni-e *επίθ.* δεινός-ή-ό, σκληρός-ή -ό, άγριος-α-ο // **luptă -ă** η δεινή μάχη
crâng, crânguri *ουσ. ουδ.* το άλσος, το μικρό δάσος
crâsnic, crâsnice *ουσ. ουδ.* αλιευτικό δίχτυ σε σχήμα σάκου το δεμένο σε μακρύ κοντάρι
crâşmar, crâşmari *ουσ. ουδ.* ιδ. cârciumar
crâşmă, crâşme *ουσ. θηλ.* ιδ. cârciumă
crâşmăriţă, crâşmăriţe *ουσ. θηλ.* ιδ. cârciumăreasă
crea, creez *ρ. μετ.* 1. δημιουργώ, κατασκευάζω, εφευρίσκω 2. φτιάχνω, φτιάνω, πλάθω 3. ιδρύω 4. χτίζω 5. επινοώ 6. δίνω σε κάτι ύπαρξη // **a creat o operă bogată** δημιούργησε πλούσιο έργο
creangă, crengi *ουσ. θηλ.* το κλαδί, το κλαρί, ο κλάδος // **a umbla creanga** περιφέρομαι άσκοπα εδώ κι εκεί
creanţă, creanţe *ουσ. θηλ.* 1. το δικαίωμα του πιστωτή 2. η πίστωση, το χρεόγραφο // *(νομ.)* **dreptul de ~** το δικαίωμα του πιστωτή
creare, creări *ουσ. θηλ.* 1. η δημιουργία 2. η ίδρυση, η θεμελίωση, η χτίση, η κτίση, το χτίσιμο 3. η εφεύρεση 4. η συγκρότηση
creastă, creste *ουσ. θηλ.* 1. το λειρί (στα πτηνά) 2. η κορυφή βουνού 3. το επάνω πλάγιο μέρος της στέγης
creator-oare, creatori-oare I. *επίθ.* 1. δημιουργικός -ή-ό 2. γόνιμος-η-ο // **iniţiativa -oare** η δημιουργική πρωτοβουλία // **operă -oare** το δημιουργικό έργο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο δημιουργός, ο πλάστης του κόσμου, ο Θεός, ο πλαστουργός 2. εφευρέτης-τρια (ο, η)
creatură, creaturi *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* 1. το πλάσμα, το δημιούργημα 2. ο αχρείος άνθρωπος, το υποκείμενο
creaţie, creaţii I. *ουσ. θηλ.* η δημιουργία, το δημιούργημα, το κατασκεύασμα, η πλάση, το σύμπαν // **~ artistică** η καλλιτεχνική δημιουργία II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** δημιουργικός-ή-ό
creaţionism *ουσ. ουδ.* η δημιουργικότητα· η δημιουργία από το Θεό του σύμπαντος
creaţiune, creaţiuni *ουσ. θηλ.* η δημιουργία
crede, cred I. *ρ. μετ.* 1. πιστεύω 2. θεωρώ κάτι αληθινό, νομίζω 3. δίνω πίστη σε κάτι 4. θαρρώ 5. υποθέτω, υπολογίζω 6. έχω γνώμη φρονώ // **a ~ pe cuvânt** δίνω πίστη στο λόγο // **ce crezi?** τί νομίζεις; // **te credeam altfel** αλλοιώς σε νόμιζα // **toţi au crezut cuvintele sale** όλοι πίστεψαν τα λόγια του II. *ρ. αμ.* πιστεύω 2. πρεσβεύω 3. ομολογώ, παραδέχομαι κάτι // **a nu-şi ~ ochilor** το βλέπω με τα μάτια μου και δεν το πιστεύω III. *ρ. μέσο* περηφανεύομαι, υπερηφανεύομαι, καυχιέμαι, παινεύω τον εαυτό μου, γίνομαι υπερόπτης, κομπάζω // **se ~ de neînlocuit** νομίζει πως είναι αναντικατάστατος
credibil-ă, credibili-e *επίθ.* πιστευτός-ή-ό, αξιόπιστος-η-ο
credibilitate *ουσ. θηλ.* η αξιοπιστία, το αξιόπιστο, η πιστότητα
credincios-oasă, credincioşi-oase *επίθ.* 1. πιστός-ή-ό, έμπιστος-η-ο 2. αφοσιωμένος-η-ο 3. θρήσκος-α-ο, θρησκευτικός-ή-ό
credinţă, credinţe *ουσ. θηλ.* 1. η πίστη 2. η θρησκεία 3. το δόγμα, η δοξασία 4. η πεποίθηση 5. η αδιάσειστη βεβαιότητα 6. η αφοσίωση 7. η εμπιστοσύνη // **~ conjugală** η συζυγική πίστη // **credinţa creştină** η χριστιανική πίστη // **a-şi mânca credinţa** είναι ανέντιμος // **am credinţa că vei reuşi** έχω πεποίθηση ότι θα έχει επιτυχία // **a servi cu ~** εκτελώ την υπηρεσία μου με αφοσίωση, είμαι αφοσιωμένος στην υπηρεσία μου, εκτελώ με ευσυνειδησία τα καθήκοντά μου // **profesiune de ~** η ομολογία πίστης (η αποδοχή ενός ορισμένου θρησκευτικού δόγματος) // **un om de bună ~** άνθρωπος καλής πίστης (ειλικρινής) // **vă vorbesc cu toată buna ~** σας μιλώ με κάθε καλή πίστη
credit, credite I. *ουσ. ουδ.* 1. η πίστωση 2. *(λογιστ.)* τα έσοδα (η ειδική στήλη λογαριασμού) // **a da pe ~** δίνω «επί πιστώσει» II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de ~** πιστωτικός-ή-ό // **scrisoare de ~** το πιστωτικό έγγραφο 2. *μτφ.* η υπόληψη, η εκτίμηση, η πέραση, ο σεβασμός, το κύρος
credita, creditez *ρ. μετ.* 1. πιστώνω 2. δίνω εμπορεύματα ή χρήματα με πίστωση 3. *λογιστ.* γράφω στα λογιστικά βιβλία σε ειδική στήλη το λαβείν
creditare, creditări *ουσ. θηλ.* 1. η πίστωση 2. το δάνειο (σε εμπορεύματα ή σε χρηματικό ποσό) // **-a taxelor vamale** η πίστωση των τελωνειακών δασμών
creditor-oare, creditori-oare I. *επίθ.* πιστωτικός-ή-ό // **sold ~** το πιστωτικό υπόλοιπο λογαριασμού II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πιστωτής, η πιστώτρια, ο δανειστής, η δανείστρια // **mă urmăresc creditorii** με καταδιώκουν οι δανειστές
credo *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (εκκλ.)* το πιστεύω, το σύμβολο της πίστης, η χριστιανική πίστη, το δόγμα, το θρησκευτικό δόγμα
credul-ă, creduli-e I. *επίθ.* 1. εύπιστος-η-ο 2. αφελής -ής-ές, ευκολόπιστος-η-ο II. *επίρ.* 1. εύπιστα, αφελώς 2. απλοϊκά, ανόητα
credulitate *ουσ. θηλ.* η ευπιστία, η ευκολοπιστία, η αφέλεια, η απλοϊκότητα
creier, creieri *ουσ. αρσ.* 1. ο εγκέφαλος, ο μυελός, ο νους, το μυαλό 2. η διάνοια, η κρίση // **-ul electronic** ο ηλεκτρονικός εγκέφαλος // **-ul mare** ο εγκέφαλος // **-ul mic** η παρεγκεφαλίς // **-ii munţilor** τα κορφοβούνια
creieraş, creieraşi *ουσ. αρσ.* η παρεγκεφαλίς
creion, creioane *ουσ. ουδ.* 1. το μολύβι, το μολυβοκόντυλο 2. το κραγιόνι (από χρωστική ουσία) // **~ chimic** το ανεξίτηλο μολύβι (το χημικό μολύβι) // **~ colorat** το έγχρωμο μολύβι
creiona, creionez *ρ. μετ.* ιχνογραφώ, σχεδιάζω με μολύβι, σκιαγραφώ, σκιτσάρω
creionaj, creionaje *ουσ. ουδ.* το ιχνογράφημα με μολύβι, το σχέδιο με μολύβι, το σκιαγράφημα
creionare, creionări *ουσ. θηλ.* το σκιτσάρισμα
creionaş, creionaşe *ουσ. ουδ.* ο μικρός μαρκαδόρος, η ξυλομπογιά
creiţar, creiţari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* το μικρό ασημένιο νόμισμα στην Αυστροουγγαρία, το εκατοστό μέρος του φιορινιού
crem *επίθ. αμετάβλ.* κρεμ, το κιτρινωπό χρώμα
cremalieră, cremaliere *ουσ. θηλ.* ο σιδερένιος οδοντωτός μοχλός, η αμπάρα, που μετατρέπει την περιστροφική κίνηση σε ευθεία γραμμή και αντίθετα
crematoriu *ουσ. ουδ.* το κρεματόριο, το αποτεφρωτήριο

cremă, creme *ουσ. θηλ.* 1. η κρέμα 2. η αφρόκρεμα, το αφρόγαλα, το καϊμάκι 3. το γλύκισμα από κρόκους αυγών, γάλα, άμυλο και ζάχαρη 4. το καλλυντικό παρασκεύασμα σε μορφή αλοιφής 5. *μτφ.* η αφρόκρεμα // ~ **de ghete** το βερνίκι

cremene, cremeni *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* ο πυρίτης λίθος (παράγει σπινθήρες), το στουρνάρι // **cât ai da din** ~ πολύ γρήγορα

cremometru, cremometre *ουσ. ουδ.* το κρεμόμετρο, το κορυφόμετρο (για μέτρηση των λιπαρών ουσιών στο γάλα)

cremonă, cremone *ουσ. θηλ.* το μεταλλικό μάνταλο για το κλείσιμο του παραθυριού

crenel, creneluri *ουσ. ουδ.* η έπαλξη, η πολεμίστρα

crenelat-ă, crenelați-te *επίθ.* επαλξωτός-ή-ό, με επάλξεις

crenguliță, crengulițe *ουσ. θηλ.* το κλαρί

crenguță, crenguțe *ουσ. θηλ.* το κλωνάρι, ο κλώνος, το κλωνί

crenvurşt, crenvurşti *ουσ. αρσ.* το μικρό λουκάνικο από βοδινό κρέας ανάμεικτο με λαρδί

creol-ă, creoli-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κρεολός-ή (ο, η), μιγάς (ο)

creolină *ουσ. θηλ.* η κρεολίνη (απολυμαντική ουσία)

creozot *ουσ. ουδ.* το κρεόζωτον

crep *ουσ. ουδ.* 1. το κρέπι (ύφασμα) 2. το κρεπ (καουτσούκ)

crepon *ουσ. ουδ.* το κρέπ, το κρέπι (είδος υφάσματος)

creponat-ă, creponați-te *επίθ.* σουφρωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο

crepuscul, crepuscule *ουσ. ουδ.* 1. το λυκόφως, το σούρουπο 2. το αμυδρό φως 3. *μτφ.* η παρακμή

crepuscular-ă, crepusculari-e *επίθ.* κάποιος ή κάτι που ευρίσκομαι στο λυκόφως· που χάνει τη λάμψη του· που έχει το φως αμυδρό· που πλησιάζει προς τη δύση

crescător-oare, crescători-oare I. *επίθ.* 1. αυξάνων -ουσα-ον, αύξων-ουσα-ον, αναβαίνων-ουσα-ον 2. ανοδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κτηνοτρόφος (ο, η) // ~ **de vite** ζωοτρόφος (ο, η)

crescătorie, crescătorii *ουσ. θηλ.* το κτηνοτροφείο // ~ **de cai** το ιπποτροφείο, το ιπποφορβείο // ~ **de peşti** το ιχθυοτροφείο

crescând-ă, crescânzi-e *επιθ. μτχ.* 1. αυξάνων-ουσα-ον, μεγαλώνων-ουσα-ον 2. αναπτυσσόμενος-η-ο // **producție** -ă η αυξανόμενη παραγωγή

crescendo *επιρ. μτχ. (μουσ.)* αυξάνοντας (την ένταση του μουσικού) ήχου

crescut-ă, crescuți-te *επιθ. μτχ.* 1. μεγαλωμένος-η -ο 2. εξογκωμένος-η-ο, φουσκωμένος-η-ο 3. *επίθ.* ώριμος-η-ο 4. *μτφ.* αναπτυγμένος-η-ο, εξελιγμένος-η-ο, αυξημένος-η-ο // **bine** ~ καλοαναθρεμμένος-η-ο, διαπαιδαγωγημένος-η-ο // **prost** ~ ο κακοαναθρεμμένος-η-ο, ανάγωγος-η-ο· άξεστος-η-ο

cresta, crestez . *ρ. μετ.* 1. κάνω εγκοπές ή γραμμές πάνω σε μια επιφάνεια μ'ένα αιχμηρό, οξύ όργανο, εγκόπτω 2. χαράζω, χαράσσω // **a** ~ **pe răboj** χαράζω πάνω στην εγκοπίδα (κρατάω λογαριασμό) // **a** ~ **un arbore** κάνω χαρακιές πάνω σ' ένα δέντρο II. *ρ. μέσο* κόβομαι, τραυματίζομαι ελαφρά με κοφτερό όργανο, χαράζομαι με χαραματιές

crestare, crestări *ουσ. θηλ.* 1. το χάραγμα, η χαραγή, η χαραγματιά, η ρωγμή 2. το χαράκωμα

crestat *ουσ. ουδ.* η χαραγή, η χαρακιά, η ρωγμή

crestat-ă, crestați-te *επίθ.* χαρακωτός-ή-ό // **frunze cu marginea** -ă τα φύλλα με εγκοπές στην άκρη (που έχουν τις άκρες σκαλισμένες)

crestătură, crestături *ουσ. θηλ.* 1. η εγκοπή, η εντομή, η χαρακιά, η χαραγή 2. το κόψιμο, το σκάλισμα

crestomație, crestomații *ουσ. θηλ.* 1. η χρηστομάθεια 2. το βιβλίο που περιέχει ηθικά και διδακτικά αποσπάσματα δόκιμων συγγραφέων

creşă, creşe *ουσ. θηλ.* 1. το βρεφοκομείο 2. ο παιδικός σταθμός, το νηπιαγωγείο

creşte, cresc I. *ρ. μετ.* 1. μεγαλώνω, αυξάνω, μεγεθύνω 2. εκτρέφω 3. ανατρέφω 4. αβγατίζω // **a** ~ **animale** διατρέφω ζώα // **nu** -**a** δεν αύξανε II. *ρ. αμ.* 1. μεγαλώνω, αυξάνομαι 2. αναπτύσσομαι 3. ψηλώνω 4. μεστώνω, γίνομαι ώριμος // **a** ~ **văzând cu ochii** μεγαλώνει πολύ γρήγορα, όσο να τον βλέπεις με τα μάτια // **a-i** ~ **cuiva inima** αισθάνομαι μεγάλη χαρά, μού'γινε η καρδιά περιβόλι // **copilul a crescut** το παιδί μεγάλωσε

creştere, creşteri *ουσ. θηλ.* 1. το μεγάλωμα, η αύξηση, η προσαύξηση, η επαύξηση 2. η ανάπτυξη, η άνοδος 3. η ανατροφή 4. το ψήλωμα // -**a nivelului de trai** η αύξηση του βιοτικού επιπέδου // -**a prețurilor** η αύξηση των τιμών, η υπερτίμηση // **bună creştere** η καλή ανατροφή, η διαπαιδαγώγηση

creştet, creştete *ουσ. ουδ.* 1. η κορυφή της κεφαλής 2. η κορφή, η ράχη 3. το ψηλότερο σημείο κάθε πράγματος που έχει ύψος // **din** ~ **până-n tălpi** από την κορφή της κεφαλής μέχρι τα νύχια, πατόκορφα

creştin-ă, creştini-e I. *επίθ.* χριστιανικός-ή-ό II. *επίρ.* χριστιανικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χριστιανός-ή (ο, η) 2. *λαϊκ.* ο άνθρωπος

creştina, creştinez I. *ρ. μετ.* εκχριστιανίζω II. *ρ. μέσο* γίνομαι χριστιανός, εκχριστιανίζομαι

creştinare *ουσ. θηλ.* η εγκόλπωση του χριστιανισμού. ο εκχριστιανισμός

creştinătate *ουσ. θηλ.* η χριστιανοσύνη

creştinesc-ească, creştineşti *επίθ.* χριστιανικός-ή-ό

creştineşte *επίρ.* χριστιανικά

creştinism *ουσ. ουδ.* ο χριστιανισμός

cretaceu-ee, cretacei-ee I. *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* το ασβεστολιθικό πέτρωμα, η κιμωλία II. *επίθ.* κιμωλιακός-ή-ό

cretacic-ă, cretacici-ce *επίθ. (γεωλ.)* κρητιδικός-ή-ό // **perioada cretacică** η κρητιδική περίοδος (η τρίτη και τελευταία περίοδος του μεσοζωικού αιώνα)

cretă, crete *ουσ. θηλ.* 1. η κιμωλία 2. *(γεωλ.)* η κρητίδα

cretin-ă, cretini-e I. *επίθ.* βλακώδης-ης-ες, κουτός-ή-ό, ανόητος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χαζός-ή (ο, η), ηλίθιος-ια (ο, η), ανόητος-η (ο, η), μωρός-ή (ο, η)

cretinism *ουσ. ουδ.* 1. η βλακεία, η ανοησία 2. η ηλιθιότητα, ο κρετινισμός 3. η χαζομάρα

cretiniza, cretinizez I. *ρ. μετ.* 1. αποβλακώνω, ξεμωραίνω 2. κάνω κάποιον ηλίθιο II. *ρ. αντων.* αποβλακώνομαι, ξεκουτιαίνω, ξεμωραίνομαι

creton, cretoane *ουσ. ουδ.* το κρετόν (λεπτό ύφασμα από βαμπάκι)

creț, creață, creți-țe *επίθ.* 1. κατσαρός-ή-ό, κατσαρωτός-ή-ό, σγουρός-ή-ό 2. σγουρομάλλης-α-ικο, κατσαρομάλλης-άλλα-άλλικο

creţ, creţuri *ουσ. ουδ.* 1. η πτυχή, η ζάρα, η σούφρα, η ζαρωματιά, η ρυτίδα 2. η μπούκλα, το κατσαρό
creţesc, creţeşti *επίθ.* η ονομασία ενός είδους μήλου κάπως πλατιού με πρασινωπή και κιτρινωπή φλούδα
creuzet, creuzete *ουσ. ουδ.* 1. η χοάνη 2. το χωνευτήριο, το δοχείο από διαθλαστικό υλικό για το λιώσιμο μετάλλων
crevasă, crevase *ουσ. θηλ.* η σκισμάδα, η σχισμή, το ρήγμα, η ρωγμή, το σκίσιμο
crevetă, crevete *ουσ. θηλ.* *(ιχθ.)* η γαρίδα
crez, crezuri *ουσ. ουδ.* 1. το Πιστεύω, το σύμβολο της πίστης 2. το φρόνημα, η ιδεολογία 3. η αυτοπεποίθηση
crezare, crezări *ουσ. θηλ.* η πίστη, η εμπιστοσύνη // **a da ~** έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον ή σε κάτι
crezământ I. *ουσ. ουδ.* 1. η πίστη, η εμπιστοσύνη 2. η αξιοπιστία, η κατανόηση 3. η υπόληψη // **a afla ~** βρίσκω κατανόηση, είμαι αξιόπιστος, εμπνέω εμπιστοσύνη II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** πράγματι, αληθινά
crezol, crezoli *ουσ. αρσ.* η κρεζόλη
cri *επίφ.* κρι, κρι (ο ήχος που βγάζει ο τζίτζικας)
crib, criburi *ουσ. ουδ.* το ξύλινο ή το μεταλλικό κατασκεύασμα το τοποθετημένο στην κοίτη ποταμού για να προστατεύσει τον απορροφητικό σωλήνα της αντλίας με τον οποίο τρομπάρεται το νερό
criblură, cribluri *ουσ. θηλ.* τα χαλίκια για οδόστρωμα
cric, cricuri *ουσ. ουδ.* ο κρίκος, η συσκευή για το σήκωμα βάρους, το αναβίβαστρο
crichet *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το κρίκετ
cricoid-ă, cricoizi-de *επίθ.* κρικοειδής-ής-ές (που έχει σχήμα κρίκου, δακτυλιοειδής)
crilă, crile *ουσ. θηλ.* η καθεμιά από τις δύο πλάγιες άκρες του διχτυού ψαρέματος
crimă, crime *ουσ. θηλ.* 1. το έγκλημα, ο φόνος, το κακούργημα 2. το ανόμημα // **a comite o ~** διαπράττω έγκλημα, εγκληματώ
criminal-ă, criminali-e I. *επίθ.* εγκληματικός-ή-ό // **acţiune -ă** η εγκληματική ενέργεια II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εγκληματίας (ο, η) 2. δράστης-στρια (ο, η) κακούργος-α (ο, η) // **~ de război** ο εγκληματίας πολέμου
criminalist-ă, criminalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(νομ.)* ποινικολόγος (ο, η), εγκληματολόγος (ο, η)
criminalistică *ουσ. θηλ.* η εγκληματολογία
criminalitate *ουσ. θηλ.* η εγκληματικότητα
criminologie *ουσ. θηλ.* *(νομ.)* η εγκληματολογία
crin, crini *ουσ. αρσ.* *(βοτ.)* το κρίνο, ο κρίνος
crinolină, crinoline *ουσ. θηλ.* το κρινολίνο
crioterapie *ουσ. θηλ.* η κρυοθεραπεία (το κρύο σα θεραπευτικό μέσο)
criptă, cripte *ουσ. θηλ.* η κρύπτη
criptic-ă, criptici-ce *επίθ.* 1. κρυφός-ή-ό, κρυπτός-ή-ό 2. σιβυλλικός-ή-ό, διφορούμενος-η-ο, μυστηριώδης -ης-ες // **limbaj ~** το κρυπτό γλωσσικό φραστικό ιδίωμα, το κρυπτό λεκτικό
criptogramă, criptograme *ουσ. θηλ.* *(πληθ.)* *(βοτ.)* τα κρυπτόγαμμα
criptogenetic-ă, criptogenetici-ce *επίθ.* κρυπτογενετικός-ή-ό (ονομασία κάθε αρρώστιας που προκαλείται από άγνωστη αιτία)
criptografic-ă, criptografici-ce *επίθ.* κρυπτογραφικός -ή-ό
criptografie, criptografii *ουσ. θηλ.* η κρυπτογραφία, η κρυπτολογία
criptogramă, criptograme *ουσ. θηλ.* το κρυπτογράφημα
criptonim-ă, criptonimi-e I. *επίθ.* κρυπτώνυμος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το κρυπτώνυμο, το ψευδώνυμο
crisalidă, crisalide *ουσ. θηλ.* *(ζωολ.)* η χρυσαλλίδα, η πεταλούδα
criselefantin-ă, criselefantini-e *επίθ.* χρυσελεφάντινος -η-ο (από χρυσάφι και ελεφαντοστό)
crisoberil *ουσ. ουδ.* η χρυσοβήρυλλος (είδος πολύτιμου πράσινου λίθου)
crispa, crispez *ρ. μέσο* συσπώμαι
crispare, crispări *ουσ. θηλ.* η σύσπαση
crispat-ă, crispaţi-te *επίθ.* συσπασμένος-η-ο
cristal, cristale, cristaluri *ουσ. ουδ.* 1. το κρύσταλλο, ο κρύσταλλος 2. καθετί που είναι διαυγές 3. το κρύσταλλο (το δοχείο ή το σκεύος από κρύσταλλο) // **curat ca -ul** καθαρός σαν το κρύσταλλο
cristalin-ă, cristalini-e I. *επίθ.* 1. κρυστάλλινος-η-ο, κρυσταλλικός-ή-ό, κρυσταλλώδης-ης-ες 2. γάργαρος-η-ο (νερό) II. *ουσ. ουδ.* 1. ο κρυσταλλοειδής φακός (το διαφανές σώμα στο βολβό του οφθαλμού) 2. το κρυσταλλικό πέτρωμα (από λειωμένη ορυκτή μάζα στερεοποιημένη)
cristaliza, cristalizez I. *ρ. μετ.* αποκρυσταλλώνω, μεταβάλλω σε κρύσταλλο II. *ρ. αμ.* παθαίνω κρυστάλλωση, είμαι σαν κρύσταλλο III. *ρ. μέσο* 1. αποκρυσταλλώνομαι 2. *μτφ.* διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι
cristalizabil-ă, cristalizabili-e *επίθ.* κρυσταλλώσιμος -η-ο
cristalizare, cristalizări *ουσ. θηλ.* η κρυστάλλωση, το κρυστάλλωμα, η αποκρυστάλλωση, το αποκρυστάλλωμα
cristalizat-ă, cristalizaţi-te *επίθ.* αποκρυσταλλωμένος-η-ο, κρυσταλλωμένος
cristalizor, cristalizoare *ουσ. ουδ.* το κρυσταλλωτήριο
cristalogeneză *ουσ. θηλ.* η κρυσταλλογένεση
cristalograf-ă, cristalografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κρυσταλλογράφος (που μελετά τα κρύσταλλα)
cristalografie *ουσ. θηλ.* η κρυσταλλογραφία
cristaloid-ă, cristaloizi-de I. *επίθ.* κρυσταλλοειδής-ής-ές II. *ουσ. αρσ.* το κρυστάλλωμα (το σώμα που κρυσταλλώθηκε)
cristei, cristei *ουσ. αρσ.* *(ορνιθ.)* είδος πτηνού μεγαλύτερου από τον κότσυφα, ο κρεξ
cristelniţă, cristelniţe *ουσ. θηλ.* η κολυμπήθρα (το δοχείο για βάφτισμα)
criteriu, criterii *ουσ. ουδ.* το κριτήριο, ο γνώμονας για κρίση
critic-ă, critici-ce I. *επίθ.* κρίσιμος-η-ο, κριτικός-ή-ό // **moment ~** η κρίσιμη στιγμή // **spirit ~** το κριτικό πνεύμα, το ανεπηρέαστο πνεύμα από προκαταλήψεις II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κριτικός // **~ muzical** ο, η μουσικοκριτικός III. *ουσ. θηλ.* η κριτική // **-ă artistică** η κριτική στον τομέα της τέχνης // **-ă de artă** η τεχνοκριτική // **-ă literară** η λογοτεχνική κριτική // **-ă şi autocritică** η κριτική και αυτοκριτική // **a fi mai presus de orice -ă** είναι πάνω από κάθε κριτική (είναι σε πολύ υψηλό επίπεδο) // **a fi sub orice -ă** είναι κάτω από κάθε κριτική (είναι χαμηλής ποιότητας)

critica, critic *ρ. μετ.* 1. κριτικάρω, κρίνω, εκφράζω κρίση σαν κριτικός έργων, επικρίνω, κατακρίνω 2. ψέγω, ψεγαδιάζω // **el m-a -t** αυτό με κατέκρινε, με κατηγόρησε, μου έκανε δυσμενή κριτική
criticabil-ă, criticabili-e *επίθ.* αξιοκατάκριτος-η-ο, αξιοκατηγόρητος-η-ο, επικριτικός-ή-ό, αξιόμεμπτος-η-ο, ψεκτός-ή-ό
criticare, criticări *ουσ. θηλ.* η επίκριση, το κριτικάρισμα
criticism *ουσ. ουδ. (φιλ.)* ο κριτικισμός, η δύναμη του κρίνειν
criticist-ă, criticişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλ.)* ο, η οπαδός του κριτικισμού
criţă *ουσ. θηλ.* ο πολύ μεθυσμένος άνθρωπος // **este beat ~** είναι στουπί στο μεθύσι
crivăţ, crivețe *ουσ. ουδ.* ο βοριάς
crizantemă, crizanteme *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το χρυσάνθεμο
criză, crize *ουσ. θηλ.* 1. η κρίση 2. *μτφ.* η ένταση, η έξαψη, η παρόξυνση, η ψυχική διαταραχή, η αποφασιστική στιγμή 3. η αποφασιστική τροπή // **~ de apendicită** η κρίση σκωληκοειδίτιδας // **~ de guvern** η κυβερνητική κρίση // **- de nervi** η νευρική κρίση // **~ economică** η οικονομική κρίση
croat-ă, croaţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κροάτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* κροατικός-ή-ό
croazieră, croaziere *ουσ. θηλ.* η κρουαζιέρα
crocant-ă, crocanţi-te *επίθ.* 1. τραγανός-ή-ό τραγανιστός-ή-ό 2. σκληρούτσικος-η-ο
crochet *ουσ. ουδ.* το κροκέ
crochetă, crochete *ουσ. θηλ. (μαγειρ.)* η κροκέττα
crochiu, crochiuri *ουσ. ουδ.* το σκίτσο
crocodil, crocodili *ουσ. αρσ.* ο κροκόδειλος // **de ~** κροκοδείλιος-α-ο // **lacrimi de ~** τα κροκοδείλια δάκρυα (υποκριτικά)
croi, croiesc *ρ. μετ.* 1. κόπτω (το ύφασμα για να φτιάξω ρούχα με ράψιμο) 2. χαράζω, χαράσσω (τις γραμμές μιας μελλοντικής κατασκευής) 3. ανοίγω, διανοίγω, σκίζω, κάνω άνοιγμα 4. *μτφ.* δέρνω, χτυπώ κάποιον σχηματίζοντάς του ραβδώσεις στο δέρμα // **a ~ o rochie** κάνω κόψιμο ρούχου για ράψιμο // *(οικ.)* **a o ~ la fugă** τρέπομαι σε φυγή (για να γλιτώσω από κίνδυνο) // **a-şi ~ un drum prin pădure** ανοίγω δρόμο στο δάσος
croială, croieli *ουσ. θηλ.* 1. η κοπή, η κοψιά, το κόψιμο, η κόψη (ρούχων για ράψιμο) 2. ο τρόπος της κοπής 3. *μτφ.* ο χαρακτήρας κάθε ατόμου, το ξεχωριστό γνώρισμα
croit *ουσ. ουδ.* 1. η κοπτική 2. το σχέδιο ενός αντικειμένου που πρόκειται να γίνει
croitor, croitori *ουσ. αρσ.* ο ράφτης, ο κόπτης
croitoreasă, croitorese *ουσ. θηλ.* η ράφτρια, η ράφτρα, η κόπτρια, η μοδίστρα
croitorie, croitorii *ουσ. θηλ.* 1. το ραφείο, το ραφτάδικο, το μοδιστράδικο 2. η ραπτική, η μοδιστρική // **ea învaţă croitoria** αυτή μαθαίνει τη μοδιστρική
crom *ουσ. ουδ.* το χρώμιο (χημικό μεταλλικό στοιχείο)
croma, cromez *ρ. μετ.* καλύπτω με στρώμα χρωμίου
cromaj *ουσ. ουδ.* η χρωμίωση, η κάλυψη αντικειμένου με ένα στρώμα χρωμίου
cromare, cromări *ουσ. θηλ.* η χρωμίωση
cromat-ă, cromaţi-te *επίθ.* χρωμιούχος-ος-ο // **oţel ~** ο χρωμιοχάλυβας
cromatic-ă, cromatici-ce I. *επίθ.* χρωματικός-ή-ό // *(φυσ.)* **aberaţie -ă** η χρωματική αυταπάτη // **gamă -ă** η χρωματική κλίμακα (η σειρά μουσικών φθόγγων που ανεβαίνει ή κατεβαίνει με διαδοχικά ημιτόνια) // **interval ~** το χρωματικό διάστημα II. *ουσ. θηλ.* η χρωματική , η τέχνη κατασκευής και χρήσης των χρωμάτων
cromatografic-ă, cromatografici-ce *επίθ.* χρωματογραφικός-ή-ό
cromatografie *ουσ. θηλ.* η χρωματογραφία
cromatoplast, cromatoplaste *ουσ. ουδ.* το χρωματόσωμα στη ρίζα του καρότου ή στους ώριμους καρπούς
cromic-ă, cromici-ce *επίθ.* χρωμικός-ή-ό // **acid ~** το χρωμικό οξύ
cromnichel *ουσ. ουδ.* η χρωμονικελίνη (κράμα νικελίου-χρωμίου)
cromofotografie, cromofotografii *ουσ. θηλ.* η χρωμοφωτογραφία
cromolitografie, cromolitografii *ουσ. θηλ.* η χρωμολιθογραφία
cromoplast, cromoplaste *ουσ. ουδ. (βιολ.)* ιδ. cromatoplast
cromozom, cromozomi *ουσ. αρσ. (βιολ.)* το χρωμόσωμα, το χρωματόσωμα (κυτταρικό στοιχείο με τα γονίδια των κληρονομικών ιδιοτήτων)
cronc *επιφ.* κρα-κρα (φωνή πτηνών)
croncăni, croncănesc *ρ. αμ.* κράζω, κρώζω (πτηνά)
croncănire, croncăniri *ουσ. θηλ.* ο κρωγμός
croncănit *ουσ. ουδ.* ο κρωγμός
croncănitor-oare, croncănitori-oare *επίθ.* κράζων-ουσα -ον (πτηνά)
croncănitură, croncănituri *ουσ. θηλ.* ο κρωγμός
cronic-ă, cronici-ce I. *επίθ.* χρόνιος-ια-ιο II. *επίρ.* χρόνια
cronicar-ă, cronicari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* χρονογράφος (ο, η)
cronică, cronici *ουσ. θηλ.* το χρονικό, τα χρονικά, το χρονογράφημα // **~ teatrală** το θεατρικό χρονικό // **a scrie cronici** χρονογραφώ, γράφω χρονογραφήματα ή χρονογραφίες
cronografic-ă, cronografici-ce I. *επίθ.* χρονογραφικός-ή-ό II. *επίρ.* χρονογραφικά
cronografie, cronografii *ουσ. θηλ.* 1. η χρονογραφία, το χρονικό 2. οι χρονικές φάσεις ενός φαινομένου
cronologic-ă, cronologici-ce I. *επίθ.* χρονολογικός -ή-ό // **înregistrare -ă** η χρονολογική εγγραφή II. *επίρ.* χρονολογικά
cronologie, cronologii *ουσ. θηλ.* 1. η χρονολογία, η συγκεκριμένη ημερομηνία (η μέρα, μήνας και έτος) 2. η χρονολόγηση (ενός γεγονότος ή εγγράφου)
cronometra, cronometrez *ρ. μετ.* χρονομετρώ (μετράω τη διάρκεια ενός γεγονότος με χρονόμετρο)
cronometraj, cronometraje *ουσ. ουδ.* η χρονομετρία
cronometrare, cronometrări *ουσ. θηλ.* η χρονομέτρηση
cronometric-ă, cronometrici-ce I. *επίθ.* χρονομετρικός-ή-ό II. *επίρ.* χρονομετρικά
cronometror-oare, cronometrori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* χρονομέτρης (ο, η)
cronometru, cronometre *ουσ. ουδ.* το χρονόμετρο, ο μετρονόμος
cros, crosuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το αγώνισμα ανώμαλου δρόμου
crosă, crose *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το πλήκτρο, το μπαστούνι του χόκεϊ

crosist-ă, crosişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο αθλητής ανώμαλου δρόμου
croşeta, croşetez *ρ. μετ.* πλέκω με το κροσέ (δαντέλες, κ.λ.π.)
croşetare, croşetări *ουσ. θηλ.* το πλέξιμο, η πλοκή, η πλέξη
croşetat *ουσ. ουδ.* το πλέξιμο, η πλέξη
croşetă, croşete *ουσ. θηλ.* το κροσέ, είδος βελόνας για την κατασκευή πλεχτών, η γυριστή βελόνα για πλέξιμο
croşeu, croşee *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το κροσέ
crotal, crotali *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο κροταλίας
crotalie, crotalii *ουσ. θηλ.* το μεταλλικό σημάδι στο αυτί του ζώου για αναγνώριση
crov, crovuri *ουσ. ουδ.* η κοιλάδα
cruce, cruci *ουσ. θηλ.* ο σταυρός // **~ cardanică** ο σταυρός αναστολής και αρθρώσεως (στο αυτοκίνητο) // **~ de voinic** ο ρωμαλέος άντρας, ο εύρωστος // **Crucea Roşie** ο Ερυθρός Σταυρός // **a-şi face ~** σταυροκοπιέμαι(απορώ, εκπλήσσομαι) // **a-şi purta ~** a φέρω το σταυρό μου, βασανίζομαι, ταλαιπωρούμαι, υποφέρω ψυχική θλίψη, στενοχωριέμαι, δοκιμάζω δυστυχίες // **a pune ~ cuiva sau la ceva** ξεγράφω, βάζω σταυρό σε κάποιον ή σε κάτι, λογαριάζω σα χαμένο ή κατεστραμμένο // **în ~** σταυρωτά
crucetă, crucete *ουσ. θηλ.* το ημικυκλικό επίπεδο το στερεωμένο πάνω σε πλοίο για την ενίσχυση του άνω μέρους του καταρτιού
cruci, crucesc I. *ρ. μετ.* 1. διασταυρώνω 2. τοποθετώ κάτι σταυρωτά II. *ρ. μέσο* εκπλήσσομαι, ξαφνιάζομαι, μένω άναυδος, κάνω το σταυρό μου
cruciadă, cruciade *ουσ. θηλ.* η σταυροφορία
crucial-ă, cruciali-e *επίθ.* πρωταρχικής σημασίας, αποφασιστικός-ή-ό, σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος -αία-αίο
cruciat, cruciaţi *ουσ. αρσ.* ο σταυροφόρος
crucieră, cruciere *ουσ. θηλ.* η ναυμαχία
cruciferă, crucifere *ουσ. θηλ. (βοτ.)* **plantă ~** το φυτό από τα σταυροειδή
crucifica, crucific *ρ. μετ.* σταυρώνω, θανατώνω με σταύρωση
crucificare, crucificări *ουσ. θηλ.* η σταύρωση, το σταύρωμα
crucificat-ă, crucificaţi-te *επίθ.* εσταυρωμένος-η-ο
crucifix, crucifixe *ουσ. ουδ.* ο Εσταυρωμένος
cruciform-ă, cruciformi-e *επίθ.* σταυροειδής-ής-ές, σταυρότυπος-η-ο
crucis-ă, crucişi-şe I. *επίθ.* σταυρωτός-ή-ό II. σταυρωτά // **a privi ~** αλλοιθωρίζω, στραβοκοιτάζω // **şi ~ şi curmeziş** και σταυρωτά και εγκάρσια III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σταυρωτά
crucişător, crucişătoare *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το καταδρομικό, το ελαφρό και γρήγορο πολεμικό πλοίο
crucit-ă, cruciţi-te *επίθ.* έκπληκτος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο
cruciuliţă, cruciuliţe *ουσ. θηλ.* το σταυρουδάκι
crud-ă, cruzi-de I. *επίθ.* 1. ωμός-ή-ό, άγουρος-η-ο, χλωρός-ή-ό, αγίνωτος-η-ο, αμέστωτος-η-ο 2. *μτφ.* σκληρός-ή-ό, άπονος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο, σκληρόκαρδος-η-ο, άκαρδος-η-ο, δεινός-ή-ό // **carne –ă** το ωμό κρέας // **măr ~** το αγίνωτο μήλο // **pâine –ă** το μη καλά ψημένο ψωμί II. *επίρ.* 1. σκληρά, άσπλαχνα, άπονα, άγρια, ωμά, απάνθρωπα
cruditate, crudităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ωμότητα, η σκληρότητα, η αγριότητα, η απανθρωπιά 2. *(για φρούτα, κ.λ.π.) (πληθ.)* τα χλωρά, τα αγίνωτα
crunt-ă, crunţi-te *επίθ.* 1. σκληρός-ή-ό, άγριος-α-ο, τρομερός-ή-ό 2. στυγνός-ή-ό 3. *μτφ.* εξαιρετικός-ή-ό, έκτακτος-η-ο
crupadă, crupade *ουσ. θηλ.* το πήδημα του αλόγου με τα μπροστινά πόδια κάτω από την κοιλιά, ο καλπασμός
crupă, crupe *ουσ. θηλ.* το καπούλι, τα καπούλια // **pe crupe zburătoare** σε ιπτάμενα καπούλια
crupier, crupieri *ουσ. αρσ.* ο κρουπιέρης (ο υπάλληλος σε χαρτοπαίγνιο)
crupon, crupoane *ουσ. ουδ.* το μέσο μέρος του δέρματος ζώου ανάμεσα στην ουρά και το λαιμό
cruponare, cruponări *ουσ. θηλ.* το ξεχώρισμα του μέσου μέρους του δέρματος ζώου από το υπόλοιπο
crustaceu, crustacee *ουσ. ουδ. (πληθ.) (ζωολ.)* τα μαλάκια, τα οστρακόδερμα, τα υδρόβια ζώα που έχουν περίβλημα από ασβεστολιθικό όστρακο
crustă, cruste *ουσ. θηλ.* 1. η κρούστα 2. η τσίπα, η πέτσα
cruţa, cruţ *ρ. μετ.* 1. φείδομαι 2. οικτείρω, δείχνω οίκτο, λυπάμαι 3. προφυλάγω 4. δείχνω εύνοια σε κάποιον, φέρομαι ηπίως // **a ~ viaţa cuiva** προφυλάγω τη ζωή κάποιου
cruţare, cruţări *ουσ. θηλ.* 1. η φειδώ 2. η επιείκεια 3. ο οίκτος, η λύπηση 4. η ευσπλαχνία // *έκφρ.* **fără ~** χωρίς οίκτο
cruţător-oare, cruţători-oare *επίθ.* με οίκτο, εύσπλαχνος-η-ο, ευσπλαχνικός-ή-ό
cruzime, cruzimi *ουσ. θηλ.* 1. η αγριότητα, η θηριωδία 2. η ωμότητα, η σκληρότητα 3. η ασπλαχνία, η αποθηρίωση, η βαρβαρότητα 4. *μτφ.* το τερατούργημα
ctitor-ă, ctitori-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κτίτορας-όρισσα (ο, η), ο θεμελιωτής
ctitori, ctitoresc *ρ. μετ.* χτίζω, κτίζω, θεμελιώνω, ιδρύω
ctitorie, ctitorii *ουσ. θηλ.* 1. η κτίση, το χτίσιμο, το κτίσμα 2. η ίδρυση, η θεμελίωση, το στήσιμο, η οικοδόμηση
cu I. *προθ.* 1. με, μετά 2. προς 3. συν 4. στον // **~ alte cuvinte** με άλλα λόγια // **~ bine** με το καλό // **~ binişorul** με καλό τρόπο // **~ ciudă** με πείσμα // **~ fiecare zi** με κάθε μέρα (πιο πολύ) // **~ forţa** μετά βίας // **~ grijă** με έγνοια, με φροντίδα // **~ mâinile goale** με άδεια χέρια // **~ plăcere** μετά χαράς // **~ zece la sută** προς δέκα τοις εκατό // **a fi plătit ~ luna** είναι μισθωτός // **a venit ~ vaporul** ήρθε με πλοίο // **casă ~ grădină** σπίτι με κήπο // **călătorie ~ avionul** ταξίδι με το αεροπλάνο // **cuvânt ~ cuvânt** λέξιν προς λεξιν // **de faţă ~...** παρουσία του (της)... // **două sute şi ~ patru** διακόσιες συν τέσσερις // **pahar ~ bere** ποτήρι με μπίρα // **pas ~ pas** βήμα προς βήμα // **seamănă ~ tatăl său** μοιάζει στον πατέρα του // **şoarecele ~ pisica** ο ποντικός με τη γάτα // **ţine ~ echipa studenţească** βαστά με τη φοιτητική ομάδα // **zi ~ zi** μέρα με τη μέρα (συνέχεια) II. *συνδ. έκφρ.* **~ toate acestea** παρ'όλα αυτά, όμως // **~ toate că** αν και, μολονότι // **~ toate că i-am scris, nu mi-a răspuns** μολονότι του έγραψα, δε μου απάντησε // **~ toate că nu auzea** παρ'ότι δεν άκουγε // **~ tot ajutorul** με όλη τη

βοήθεια III. *συνδ. και προθ. έκφρ.* **alături cu...** δίπλα με... // **la fel cu...** όμοια με... IV. *με αξία συνδ.* **câinele cu pisica** το σκυλί με τη γάτα
cuantă, cuante *ουσ. θηλ. (φυσ.)* τα κβάντα (η μικρότερη ποσότητα της ακτινοβόλου ενέργειας)
cuantic-ă, cuantici-ce *επίθ.* κβαντικός-ή-ό // **număr ~** ο αριθμός των κβάντα // **mecanică -ă** η μηχανική των κβάντα
cuantifica, cuantific *ρ. μετ.* καθορίζω το ποσό ή την αξία σε κάποιο μέγεθος, κοστολογώ
cuantificare, cuantificări *ουσ. θηλ.* ο καθορισμός των ποσών ή αξιών στα φυσικά μεγέθη, η κοστολόγηση
cuantum, cuantumuri *ουσ. ουδ.* η ποσότητα, το ποσό
cuarț, cuarțuri *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο χαλαζίας (ορυκτό από πυριτικό οξύ)
cuarțos-oasă, cuarțoși-oase *επίθ.* χαλαζιακός-ή-ό
cuaternar-ă, cuaternari-e I. *επίθ.* τεταρτογενής-ής-ές II. *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* ές II. *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* **era -ă** η τεταρτογενής περίοδος (στην ιστορία της γης)
cub, cuburi *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* ο κύβος // **ridicare la ~** η ύψωση στον κύβο, ο κυβισμός, η αναγωγή ενός αριθμού στον κύβο, στην τρίτη δύναμή του
cubaj, cubaje *ουσ. ουδ.* ο κυβισμός
Cubanez-ă, Cubanezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κουβανέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* κουβανέζικος-η-ο // **limba ~ă** η κουβανέζικη γλώσσα, τα κουβανέζικα III. *επίρ.* κουβανέζικα
cubatură, cubaturi *ουσ. θηλ.* η καταμέτρηση ενός αντικειμένου σε μήκος, πλάτος, ύψος
cubic-ă, cubici-ce *επίθ.* κυβικός-ή-ό // **zahăr ~** οι κύβοι ζάχαρης
cubicular, cubiculari *ουσ. αρσ.* (στους Ρωμαίους) ο φροντίζων το δωμάτιο ύπνου του αφεντικού του, ο κουβικουλάριος, ο θαλαμηπόλος
cubiculum, cubiculumuri *ουσ. ουδ.* το δωμάτιο ύπνου στις κατοικίες των Ρωμαίων
cubilou, cubilouri *ουσ. ουδ.* η κυλινδρική κάμινος για το λιώσιμο των μετάλλων
cubism *ουσ. ουδ.* ο κυβισμός
cubist-ă, cubiști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κυβιστής -ίστρια (ο, η), ο οπαδός του κυβισμού II. *επίθ.* κυβιστικός, με κυβισμό
cubitus *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η ωλένη (το ένα από τα δύο οστά του πήχη)
cuc, cuci *ουσ. αρσ.* ο κούκος // **~ armenesc** *(ορνιθ.)* ο τσαλαπετεινός // **a rămas singur ~** έμεινε κούκος ολομόναχος // **a umbla de flori de ~** γυρίζω ασκόπως // **ceas cu ~** το ρολόγι με κούκο // **lapte de ~** κάτι το αδύνατο, πράσινα άλογα , πράσσειν άλογα
cuceri, cuceresc I. *ρ. μετ.* 1. κατακτώ, κυριεύω 2. υποτάσσω, καταλαμβάνω κάτι με πόλεμο, εκπορθώ 3. *μτφ.* έχω ερωτικές επιτυχιές, κερδίζω τον έρωτα κάποιου // **a ~ primul loc** πρωτεύω II. *ρ. μέσο* 1. κυριεύομαι 2. κατέχομαι // **a se ~ de pasiune** κυριεύομαι από τα πάθη
cucerire, cuceriri *ουσ. θηλ.* 1. η κατάκτηση, η κατάληψη, η άλωση, η κυρίευση, η εκπόρθηση, η πόρθηση 2. *μτφ.* η ερωτική επιτυχία // **cucerirea orașului** η πόρθηση της πόλης
cuceritor-oare, cuceritori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κατακτητής-ήτρια (ο, η), πορθητής-ήτρια (ο, η) 2. *μτφ.* με ερωτικές επιτυχίες, καρδιοκλέφτης -έφτρα (ο, η) II. *επίθ.* 1. κατακτητικός-ή-ό 2. *μτφ.* γοητευτικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό
cucernic-ă, cucernici-ce I. *επίθ.* 1. ευσεβής-ής-ές 2. αιδέσιμος-ος-ον 3. ευλαβής-ής-ές 4. κατανυκτικός-ή-ό, θεοσεβής-ής-ές II. *ουσ. αρσ.* **prea cucernic** ο αιδεσιμότατος
cucernicie *ουσ. θηλ.* η ευλάβεια, η ευσέβεια, η θεοσέβεια, η αιδεσιμότητα, η κατάνυξη
cucoană, cucoane *ουσ. θηλ.* η κυρά, η αφέντισσα, η παντρεμένη γυναίκα (έγγαμη), η κοκόνα
cuconi, cuconesc I. *ρ. μετ.* αποκαλώ, προσαγορεύω κάποιαν με τη λέξη «κοκόνα» II. *ρ. μέσο* κορδώνομαι, περηφανεύομαι, παριστάνω την κυρία ή τον κύριο
cuconiță, cuconițe *ουσ. θηλ.* η νεαρή κυρία
cucu *επίθ.* κούκου, κραυγή του κούκου, το κελάδημα του κούκου
cucui, cucuie *ουσ. ουδ.* το καρούμπαλο
cucuiat-ă, cucuiați-te *επίθ.* 1. *(για τα πτηνά)* με λοφίο 2. *(για τα κερασφόρα ζώα)* που στο κεφάλι αρχίζουν να βγαίνουν τα κέρατα 3. *(για τους ανθρώπους)* που έχει σηκωθεί ψηλά
cuculă, cucule *ουσ. θηλ.* η κουκούλα (στο μανδύα)
cucurbitacee, cucurbitacee *ουσ. θηλ. πληθ. (βοτ.)* τα κολοκυνθοειδή, τα πεπονοειδή // **plantă ~** το κολοκυνθοειδές (πεπονοειδές) φυτό
cucurigu I. *επίθ.* κουκορίκου! II. *(οικ.) ουσ. ουδ.* 1. η σοφίτα 2. η γαλαρία (σε θέατρο)
cucuruz, cucuruzi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* το καλαμπόκι
cucută, cucute *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. το κώνειο 2. το δηλητήριο που παράγεται από το φυτό κώνειο
cucuvea, cucuvele *ουσ. θηλ.* η κουκουβάγια
cufăr, cufere *ουσ. ουδ.* το μπαούλο
cufunda, cufund I. *ρ. μετ.* βυθίζω, βουτώ κάτι, εμβυθίζω, φουντάρω // **a ~ în apă** βυθίζω σε νερό, βουλιάζω II. *ρ. μέσο* 1. βυθίζομαι, καταδύομαι, κάνω βουτιά, βουλιάζω, καταβυθίζομαι 2. *μτφ.* πέφτω σε λήθαργο, αφαιρούμαι, αφοσιώνομαι // **a se ~ în lectură** βυθίζομαι σε ανάγνωση // *έκφρ.* **a se ~ în mlaștină** βαλτώνω, βουλιάζω σε τέλμα· βρίσκομαι σε αδιέξοδο // **a se ~ în studiu** βυθίζομαι σε μελέτη
cufundar, cufundari *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* η αγριόχηνα
cufundare, cufundări *ουσ. θηλ.* 1. η βύθιση, το βούλιαγμα, το βύθισμα, το βούτηγμα, η εμβύθιση 2. η κατάδυση, η καταβύθιση, το φουντάρισμα
cufundat-ă, cufundați-te *επίθ.* καταβυθισμένος-η-ο // **~ în gânduri** βυθισμένος σε σκέψεις
cuget, cugete *ουσ. ουδ.* 1. η νόηση 2. η σκέψη 3. η συνείδηση // **~ curat** η καθαρή συνείδηση // **a-l mustra -ul** αισθάνομαι τύψεις στη συνείδησή μου (για κάτι που έκανα ή παρέλειψα να κάνω)
cugeta, cuget *ρ. αμ.* 1. σκέφτομαι, συλλογίζομαι, διανοούμαι 2. μελετώ, νοώ, στοχάζομαι, έχω στο μυαλό II. *ρ. μέσο* αντιλαμβάνομαι, στοχάζομαι, σκέφτομαι
cugetare, cugetări *ουσ. θηλ.* 1. ο λογισμός, ο στοχασμός, η σκέψη 2. ο συλλογισμός, η κρίση, η διανόηση, το διανόημα
cugetător-oare, cugetători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διανοούμενος-η (ο, η), ο στοχαστής, ο βαθύς μελετητής // **liber ~** ο ελεύθερος διανοούμενος
cui, cuie I. *ουσ. ουδ.* το καρφί, η πρόκα // **~ pe ~ se scoate** το καρφί βγάζει το καρφί (το πρόσφατο κακό σε κάνει να ξεχνάς το προηγούμενο κακό) // **a face cuie** κόβω καρφιά, κρυώνω, αισθάνομαι κρύο // **a-și pune pofta în ~** βάζω την όρεξή μου

στο καρφί, την κρεμάω στο καρφί (για κάποια επιθυμία που την εγκαταλείπω μην έχοντας τα μέσα) // **a scoate -ele** ξεκαρφώνω, βγάζω τα καρφιά, αποκαθηλώ // **bătut în -e** καρφωμένος-η -ο II. *αντ. ερωτ.* σε ποιόν; σε ποιά; σε ποιο; // ~ **foloseşte?** σε ποιόν ωφελεί; // **în folosul ~?** σε ποιου όφελος; // **în slujba ~ se află?** σε ποιού υπηρεσία βρίσκεται;

cuib, cuiburi *ουσ. ουδ.* 1. η φωλιά 2. *μτφ.* το σπίτι, η κατοικία, το καταφύγιο 3. το κατάλυμα ζώου // **porumb semănat în -uri** καλαμπόκι σπαρμένο σε φωλιές

cuibar, cuibare *ουσ. ουδ.* 1. η φωλιά όπου γεννούν τα αυγά τα πτηνά 2. το φώλι, ο φωλίτης, το προσφώλι

cuibări, cuibăresc I. *ρ. μετ.* 1. φωλιάζω, κάνω φωλιά II. *ρ. μέσο* 1. μένω ή βρίσκομαι σε φωλιά 2. *μτφ.* μένω κρυμμένος κάπου, αποκουμπώ

cuibuşor, cuibuşoare *ουσ. ουδ.* η φωλίτσα

cuier, cuiere *ουσ. ουδ.* η κρεμάστρα, το κρεμαστήρι, το κρεμαστάρι

cuirasa, cuirasez *ρ. μετ.* 1. θωρακίζω, ντύνω κάποιον με θώρακα 2. *μτφ.* οπλίζω 3. επενδύω κάτι με σιδερένιες πλάκες ή ελάσματα για να μην περάσουν τα βλήματα (πλοίο, αυτοκίνητο)

cuirasat, cuirasate *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το θωρηκτό

cuirasă, cuirase *ουσ. θηλ. (στρατ.)* 1. ο θώρακας (του πολεμιστή) 2. η επένδυση πλοίου, πυροβολείου, αυτοκινήτου, κ.λ.π. με μεταλλικές πλάκες ή ελάσματα για προφύλαξη από τα βλήματα

cuişor, cuişoare *ουσ. ουδ. (μαγ.)* το μοσχοκάρφι

cujbă, cujbe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η διχάλα, το ξύλινο εργαλείο που έχει στην άκρη του δύο βραχίονες

culac, culaci *ουσ. αρσ.* ο κουλάκος, ο πλούσιος αγρότης

culant-ă, culanţi-te *επίθ.* 1. ρευστός-ή-ό, ρέων-ουσα -ον 2. γενναιόδωρος-η-ο 3. εύκολος-η-ο

culată, culate *ουσ. θηλ.* το ουραίο, το μέρος του κλείστρου των οπισθογεμών τουφεκιών

culă, cule *ουσ. θηλ.* το οχυρό, η κούλα

culbutor, culbutoare *ουσ. ουδ.* ο ταλαντευτήρας, ο ταλαντωτής

culca, culc I. *ρ. μετ.* 1. ξαπλώνω 2. απλώνω κατάχαμα 3. πλαγιάζω στο κρεβάτι 4. παίρνω δίπλα // **a ~ la pământ** ξαπλώνω καταγής II. *ρ. μέσο* 1. ξαπλώνομαι 2. πλαγιάζω, πέφτω για ύπνο ή γιά ξεκούραση // **a se ~ pe-o ureche** δεν ιδρώνει τ'αυτί μου

culcare, culcări *ουσ. θηλ.* η κατάκλιση, το ξάπλωμα, το πλάγιασμα, η ξαπλωσιά, η ξάπλα // *(στρατ.)* ~, **culcat!** πρηνηδόν (στρατιωτικό παράγγελμα) // **a merge la ~** πάω να ξαπλώσω (να κοιμηθώ) // **e ora de ~** είναι η ώρα για ύπνο

culcat-ă, culcaţi-te *επίθ.* πλαγιαστός-ή-ό, πλαγιασμένος-η-ο, ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό

culcuş, culcuşuri *ουσ. ουδ.* 1. η φωλιά αγρίων ζώων 2. *μτφ.* το οίκημα, η κατοικία

culee, culee *ουσ. θηλ.* 1. το κανάλι μέσα στο οποίο τρέχει το λειωμένο μέταλλο για να χυθεί μέσω του χωνιού σε καλούπια (σε μήτρες, σε τύπους) 2. η καμάρα

culegător-oare, culegători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συλλέκτης-έκτρια (ο, η) 2. *(τυπ.)* στοιχειοθέτης, στοιχειοθέτις (ο, η) // ~ **de folclor** ο, η λαογράφος // ~ **de struguri** τρυγητής-ήτρια (ο, η)

culegătorie, culegătorii *ουσ. θηλ. (τυπ.)* το στοιχειοθετείο

culege, culeg *ρ. μετ.* 1. μαζεύω, μαζώνω 2. συγκομίζω, σοδιάζω, δρέπω 3. συλλέγω 4. συναθροίζω, συνάζω 5. *(τυπ.)* στοιχειοθετώ 6. περισυλλέγω // **a ~ aplauze** δρέπω χειροκροτήματα // **a ~ de pe jos** σηκώνω από κάτω // **a ~ de pe drumuri** περιμαζώνω από τους δρόμους // **a ~ flori** μαζεύω λουλούδια // **a ~ roadele** καρπολογώ, καρπούμαι, μαζεύω τους καρπούς // **a ~ roadele propriei trude** μαζεύω τους καρπούς των κόπων μου // **a ~ via** τρυγώ(-αώ) // **alege până ~** πολυδιαλέγω, κακοδιαλέγω // **cine seamănă ~ furtună** όποιος σπείρει ανέμους θερίζει θυέλλας

culegere, culegeri *ουσ. θηλ.* 1. η συλλογή 2. η περισυλλογή 3. το μάζεμα 4. *τυπ.* η στοιχειοθεσία, η στοιχειοθέτηση // ~ **de poezii** η ποιητική συλλογή // ~ **de texte** η συλλογή κειμένων

cules *ουσ. ουδ.* η συγκομιδή καρπών // **-ul viilor** ο τρύγος // *τυπ.* **-ul literelor de tipar** η στοιχειοθεσία // *τυπ.* **maşină de ~** η στοιχειοθετική μηχανή (μονοτυπική ή λινοτυπική μηχανή)

culinar-ă, culinari-e *επίθ.* μαγειρικός-ή-ό // **arta -ă** η μαγειρική τέχνη, ή εμπειρία στην παρασκευή φαγητών)// **preparate -e** τα μαγειρικά παρασκευάσματα

culisa, culisez I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι να γλιστρήσει II. *ρ. αμ.* γλιστρώ, ολισθαίνω // **uşa culisează** η πόρτα γλιστράει

culisare, culisări *ουσ. θηλ.* το ολίσθημα, το γλίστρημα

culisă, culise I. *ουσ. θηλ.* 1. η εγκοπή κατά μήνος της οποίας ολισθαίνει ένα μεταλλικό αντικείμενο 2. τα παρασκήνιο (στο θέατρο) 3. *μτφ.* οι κρυφές ενέργειες που σκόπιμα κρατιούνται μακριά από τη δημοσιότητα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στα παρασκήνια (μυστικά, κρυφά) // **asta s-a petrecut în culise** αυτό έγινε στα παρασκήνια

culisor, culisoare *ουσ. ουδ.* το κινητό μέρος ενός μηχανισμού που ολισθαίνει πάνω σ'ένα μεταλλικό αυλάκι

culme, culmi *ουσ. ουδ.* 1. η βουνοκορφή, η κορυφή, το κατακόρυφο, το αποκορύφωμα 2. το ανώτατο όριο ή σημείο, το απόγειο 3. το ακροκόρυφο, το έπακρο, το πιο ακρινό σημείο, το άκρο 4. *μτφ.* το ζενίθ, η ακμή // **-a gloriei** το αποκορύφωμα της δόξας // **-a înţelepciunii** το άκρον άωτον της σοφίας // **-a culmilor!** πρωτάκουστο! το άκρον άωτον // **asta-i -a!** αυτό είναι πέρα από το κανονικό // **este în -a fericirii** είναι στο αποκορύφωμα της ευτυχίας

culmina pers. 3 culminează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αποκορυφώνεται, φτάνει στο ανώτατο σημείο

culminant-ă, culminanţi-te *επίθ.* κορυφαίος-α-ο, ύψιστος-η-ο, ακρότατος-η-ο // **punct ~** το ύψιστο σημείο (το έπακρο)

culminare, culminări *ουσ. θηλ.* η αποκορύφωση

culminaţie, culminaţii *ουσ. θηλ.* το αποκορύφωμα, το ζενίθ // **punct de ~** το ανώτατο σημείο (ενός ουρανίου σώματος) κατακόρυφα, πάνω από το κεφάλι του παρατηρητή

culoar, culoare *ουσ. ουδ.* ο διάδρομος, η δίοδος, η διάβαση

culoare, culori *ουσ. θηλ.* 1. το χρώμα 2. η χροιά, η απόχρωση, η θωριά 3. η μπογιά, η βαφή // **~ locală** το τοπικό χρώμα // *μτφ.* **~ politică** η πολιτική χροιά // **a avea ~** αποκτώ χρώμα, είμαι με ρόδινα μάγουλα // **în culori** ο έγχρωμος-η-ο // **o ~ deschisă/închisă** ένα ανοιχτό/βαθύ χρώμα // **televiziune în culori** η έγχρωμη τηλεόραση // **un om de ~** ένας άνθρωπος με χρώμα (μαύρο, κίτρινο, κ.λ.π.)

culpabil-ă, culpabili-e I. *επίθ.* ένοχος-η-ο, υπαίτιος -α-ο II. *επίρ.* υπαιτίως

culpabilitate *ουσ. θηλ. (νομ.)* η ενοχή, η υπαιτιότητα

culpă, culpe *ουσ. θηλ.* η ενοχή, το παίσμα, η αξιόποινη πράξη

cult, culte *ουσ. ουδ.* 1. το θρήσκευμα 2. η πίστη, η θρησκεία 3. η λατρεία του Θεού // **-ul personalității** η προσωπολατρεία

cult-ă, culți-te *επίθ.* λόγιος-α-ο, μορφωμένος-η-ο, διαβασμένος-η-ο, εγγράμματος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο // **poezia -ă** το λόγιο ποίημα

cultiva, cultiv I. *ρ. μετ.* 1. καλλιεργώ 2. μορφώνω, εκπαιδεύω, ανατρέφω, παιδαγωγώ II. *ρ. μέσο* μορφώνομαι, εκπαιδεύομαι 2. καταγίνομαι ιδιαίτερα με κάτι 3. καλλιεργούμαι

cultivabil-ă, cultivabili-e *επίθ.* καλλιεργήσιμος-η-ο // **terenuri -e** τα καλλιεργήσιμα εδάφη

cultivare, cultivări *ουσ. θηλ.* 1. η καλλιέργεια 2. η επίμονη απασχόληση σε κάτι (τέχνη επιστήμη, κ.λ.π.), η μόρφωση // **-a pământului** η καλλιέργεια της γης, η αγροκαλλιέργεια // **-a plantelor** η καλλιέργεια των φυτών, η φυτοκομία // **-a tradițiilor** η καλλιέργεια των παραδόσεων

cultivat-ă, cultivați-te *επίθ.* 1. καλλιεργημένος-η-ο 2. μορφωμένος-η-ο

cultivator-oare, cultivatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλλιεργητής-ήτρια (ο, η) // **~ de flori** ο ανθοκόμος II. *ουσ. ουδ.* η γεωργική μηχανή, ο βολοκόπος, το μικρό αλέτρι

cultural-ă, culturali-e *επίθ.* 1. μορφωτικός-ή-ό, εκπολιτιστικός-ή-ό 2. πολιτιστικός-ή-ό // **acord ~** η πολιτιστική συμφωνία // **cămin ~** η μορφωτική εστία, το μορφωτικό ίδρυμα, το εντευκτήριο // **nivel ~** το πολιτιστικό επίπεδο

culturaliza, culturalizez I. *ρ. μετ.* εκπολιτίζω, διαμορφώνω ηθικά και πνευματικά II. *ρ. μέσο* εκπαιδεύομαι, επιδίδομαι στη μόρφωσή μου

culturalizare, culturalizări *ουσ. θηλ.* ο εκπολιτισμός

cultură, culturi *ουσ. θηλ.* 1. η καλλιέργεια 2. η μόρφωση, η παιδεία, η αγωγή, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός, η κουλτούρα 3. *ιατρ.* το καλλιέργημα, το προϊόν της καλλιέργειας μικροβίων // **cultura bizantină** ο βυζαντινός πολιτισμός // **cultura fizică** η φυσική αγωγή (γυμναστική, αθλητισμός) // **cultura generală** η γενική μόρφωση // **cultura plantelor** η καλλιέργεια των φυτών // **cultura tutunului** η καπνοκαλλιέργεια // **cultura viermilor de mătase** η σηροτροφία // **om de ~** ο μορφωμένος άνθρωπος, ο διανοούμενος // **plante de ~** τα καλλιεργήσιμα φυτά

culturism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* οι πολύπλοκες ασκήσεις γυμναστικής και αθλητισμού για την ευρωστία του σώματος

cum I. *επίρ.* όπως, πως, κατά πώς, καθώς // **~ ai făcut de ai venit?** πώς έκανες και ήρθες; // **~ dai merele? (la ce preț?)** πόσο τα πουλάς τα μήλα; // **~ de n-am pățit ceva!** πώς και δεν έπαθα τίποτα! // **~ este?** πώς είναι; // **~ nu este așa?** δεν είναι έτσι; // **~ s-a întâmplat?** πώς έγινε; // **~ să nu?** μα πώς όχι; // **~ să-l îndure cineva?** πώς να τον υποφέρει κανείς; // **~ și în ce chip?** με ποιό τρόπο; // **~ te cheamă?** πώς ονομάζεσαι; // **~ vrei** όπως θέλεις // **adică ~?** δηλαδή πώς; // **a nu avea ~** δεν έχω τη δυνατότητα // **după ~ am aflat** κατά πώς έμαθα // **după ~ este cunoscut** καθώς είναι γνωστό, ως γνωστόν // **păi ~!** αμ πώς!, τι νόμισες, τι σου πέρασε απ'το μυαλό II. *συνδ.* πως, καθώς, σα να που, μόλις, για να, άμα // **~ nu este** έτσι όπως δεν υπάρχει // **~ s-ar zice** σα να λέμε // **~ vine toamna, începe culesul viilor** μόλις μπαίνει το φθινόπωρο, αρχίζει ο τρύγος // **m-au văzut ~ dormeam** με είδαν να κοιμάμαι // **și așa, sărac ~ este, tot își ține demnitatea** και έτσι, φτωχός που είναι, πάλι κρατάει την αξιοπρέπειά του // **va râde ~ a râs și altă dată** θα γελάσει καθώς και άλλη φορά // **priveam ~ se spărgeau valurile la țărm** κοίταζα πώς έσπαζαν τα κύματα στην ακρογιαλιά // **priviți ~ aleargă!** κοιτάξτε πώς τρέχει!

cumani *ουσ. αρσ. πληθ.* οι κουμάνοι (λαός τουρκικής καταγωγής που τον ΙΑ' αιώνα κατοικούσε στις παραδουνάβιες ηγεμονίες)

cumătru-ă, cumetri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουμπάρος -α (ο, η), σύντεκος-έκνισσα (ο, η), νουνός-ά (ο, η) // **cumătra vulpe** η αλεπού

cumetri, cumetresc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* κουμπαριάζω

cumetrie, cumetrii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κουμπαριά, η συντεκνία

cumetriță, cumetrițe *ουσ. θηλ.* η κουμπαρούλα

cumineca, cuminec I. *ρ. μετ.* μεταλαβαίνω, κοινωνώ, δίνω τη Θεία Μετάληψη, τη Θεία Κοινωνία II. *ρ. μέσο* μεταλαβαίνω, κοινωνώ, παίρνω την Άγια Μετάληψη, τη Θεία Κοινωνία

cuminecătură, cuminecături *ουσ. θηλ.* η Αγία Μετάληψη, η Θεία Κοινωνία, η Θεία Ευχαριστία

cuminte, cuminți I. *επίθ.* 1. φρόνιμος-η-ο, γνωστικός-ιά(-ή)-ό, συνετός-ή-ό 2. λογικός-ή-ό 3. ήσυχος-η-ο // *(σαν ουσιαστικό)* **un nebun aruncă o piatră în baltă și zece cuminți n-o pot scoate** ένας τρελός πετάει μια πέτρα στο βάλτο και δέκα φρόνιμοι δε μπορούν να τη βγάλουν II. *επίρ.* 1. φρόνιμα, συνετά 2. λογικά 3. ήσυχα // **e ~** είναι φρόνιμα

cumințenie *ουσ. θηλ.* η φρονιμάδα, η λογικότητα, η σύνεση, η φρόνηση, η σωφροσύνη

cuminți, cumințesc I *ρ. μετ.* 1. συνετίζω, σωφρονίζω 2. ησυχάζω II. *ρ. μέσο* 1. φρονιμεύω, γίνομαι φρόνιμος, συνετός 2. λογικεύομαι // **acum ce a îmbătrânit, s-a cumințit** τώρα που γέρασε, λογικεύτηκε

cumințire, cumințiri *ουσ. θηλ.* η συνέτιση, ο σωφρονισμός, η συμμόρφωση, ο φρονηματισμός

cumințit-ă, cumințiți-te *επίθ.* σωφρονισμένος-η-ο

cumis *ουσ. ουδ.* το ποτό από ξινό γάλα φοράδας στην κεντρική Ασία, το κουμήσι

cumnat-ă, cumnați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κουνιάδος-α (ο, η) 2. η συννυφάδα

cumnățel, cumnățel *ουσ. αρσ. (οικ.)* το υποκοριστικό του κουνιάδου

cumnățică, cumnățele *ουσ. θηλ. (οικ.)* το υποκοριστικό της κουνιάδας

cumpănă, cumpene *ουσ. θηλ.* 1. το γεράνι 2. η ζυγαριά, η πλάστιγγα, η παλάντζα, το ζύγι 3. η στάθμη 4. *μτφ.* το όριο, το μέτρο // **cumpăna apelor** η υδροστάθμη, το νεροζύγι, η ισορροπία // **cumpăna nopții** το μεσονύχτι, τα μεσάνυχτα // **cumpăna veacului** το μέσο του αιώνος // **a fi în ~** ταλαντεύομαι, ενδοιάζω, διστάζω να πάρω μιαν απόφαση // *έκφρ.* **a ține în ~** κρατώ σε ισορροπία

cumpăni, cumpănesc I. *ρ. μετ.* 1. ζυγίζω, αντισταθμίζω, ισοσταθμίζω 2. ισορροπώ κάτι 3. *μτφ.* υπερισχύω, επικρατώ II. *ρ. αμ.* (*μτφ.*) υπολογίζω, καλοζυγιάζω, καλοεξετάζω, μελετώ καλά τα πράγματα, σκέφτομαι, συλλογίζομαι III. *ρ. μέσο* ταλαντεύομαι, αμφιταλαντεύομαι, είμαι αναποφάσιστος-η-ο

cumpănire, cumpăniri *ουσ. θηλ.* 1. η ισοστάθμιση, η αντιστάθμιση 2. η εξισορρόπηση, η ισορρόπηση 3. *μτφ.* η βαθιά κρίση, ο βαθύς στοχασμός, η σύνεση, η σωφροσύνη // **după o lungă ~** μετά από μακρά μελέτη

cumpănit-ă, cumpăniți-te *επίθ.* μετριοπαθής-ής-ές, μετρημένος-η-ο, ισόρροπος-η-ο, βαθυστόχαστος -η-ο, βαθύγνωμος-η-ο, εγκρατής-ής-ές

cumpăra, cumpăr *ρ. μετ.* 1. αγοράζω 2. ψωνίζω 3. *μτφ.* δωροδοκώ

cumpărare, cumpărări *ουσ. θηλ.* η αγορά, το ψώνισμα // **~ în rate** η αγορά των εισιτηρίων εκ των προτέρων // **~ pe credit, pe datorie** η αγορά με πίστωση, ο βερεσές // (*οικον.*) **~vânzare** η αγοραπωλησία // **putere de ~** η αγοραστική ικανότητα

cumpărător-oare, cumpărători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγοραστής-άστρια (ο, η), ψωνιστής-ίστρια (ο, η)

cumpărătură, cumpărături *ουσ. θηλ.* το ψώνισμα, τα ψώνια, το αγόρασμα // **a face ~** κάνω τα ψώνια

cumpăt *ουσ. ουδ.* η ηθική ισορροπία, η κανονική διανοητική κατάσταση // **a-și pierde -ul** χάνω την ισορροπία μου (το κεφάλι μου)

cumpăta, cumpătez I. *ρ. μετ.* 1. φείδομαι, οικονομώ 2. καταναλώνω κάτι με οικονομία II. *ρ. μέσο* συγκρατιέμαι, φειδωλεύομαι, είμαι οικονόμος

cumpătare, cumpătări *ουσ. θηλ.* 1. η εγκράτεια, η φειδώ, η λιτότητα 2. η νηφαλιότητα, η φρόνηση, η μετρίαση, ο μετριασμός

cumpătat-ă, cumpătați-te I. *επίθ.* 1. εγκρατής-ής-ές, μετριοπαθής-ής-ές, συνετός-ή-ό 2. συγκρατημένος-η-ο, λιτός-ή-ό 3. νηφάλιος-ια-ιο 4. μετρημένος-η-ο, μέτριος-α-ο II. *επίρ.* λιτά, μέτρια, συγκρατημένα

cumplit-ă, cumpliți-te I. *επίθ.* τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό II. *επίρ.* τρομερά, φοβερά

cumsecade *επίθ. αμετάβλ.* 1. καλός-ή-ό 2. τίμιος-ια-ιο 3. αγαθός // **sunteți om ~** είσαστε εντάξει άνθρωπος

cumsecădenie *ουσ. θηλ.* η καλοσύνη

cumul, cumuluri *ουσ. ουδ.* η συσσώρευση // **~ de funcții** η πολυθεσία

cumula, cumulez *ρ. μετ.* 1. συσσωρεύω, σωρεύω 2. εκτελώ περισσότερα λειτουργήματα ταυτόχρονα 3. αθροίζω

cumulard-ă, cumularzi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* συσσωρεύων-ουσα (ο, η), πολυθεσίτης

cumulare, cumulări *ουσ. θηλ.* η συσσώρευση, το άθροισμα

cumulativ-ă, cumulativi-e I. *επίθ.* συσσωρευτικός-ή-ό, αθροιστικός-ή-ό II. *επίρ.* συσσωρευτικά, αθροιστικά, ταυτόχρονα

cumulativ-ă, cumulativi-e I. *επίθ.* συσσωρευτικός-ή-ό, αθροιστικός-ή-ό II. *επίρ.* συσσωρευτικά, αθροιστικά, ταυτόχρονα

cumulus *ουσ. αρσ.* ο θυσανοσωρείτης

cumva *επίρ.* κάπως, μήπως, τυχόν, κατά τύχη, μπας // **dacă ~ îl întâlnești** αν τυχόν και τον συναντήσεις // **nu ~ ești surd?** μπας και είσαι κουφός; // **nu ~ l-ai văzut?** μήπως τον είδες; // **nu ~ pot să-i vorbesc?** μήπως μπορώ να του μιλήσω;

cuneiform-ă, cuneiformi-e *επίθ.* σφηνοειδης-ής-ές // **scriere -ă** η σφηνοειδής γραφή

cunoaște, cunosc I. *ρ. μετ.* 1. γνωρίζω 2. ξέρω, καταλαβαίνω 3. μπαίνω στο νόημα // **a ~ în amănunțime** γνωρίζω λεπτομερώς // **a ~ limba germană** γνωρίζω τη γερμανική γλώσσα // **a ~ lumea** γνωρίζω τον κόσμο // **a ~ un mare avânt** έχει μεγάλη προώθηση // **a-și ~ lungul nasului** το να καταλαβαίνει κανείς σωστά για ό,τι επιτρέπεται σ' αυτόν // **a ~ personal sau din vedere** γνωρίζω προσωπικά ή εξ όψεως // **îl cunosc de un an** τον γνωρίζω εδώ και ένα χρόνο II. *ρ. μέσο* γνωρίζομαι // **nu se ~ că...** δεν γνωρίζεται ότι... // **pe unde a trecut se ~** απ'όπου πέρασε, γνωρίζεται // **se ~ că e străin** φαίνεται που είναι ξένος // **ziua bună se ~ de dimineață** η μέρα η καλή απ' το πρωί γνωρίζεται / φαίνεται

cunoaștere, cunoașteri *ουσ. θηλ.* η γνώση, η επίγνωση, η κατανόηση, η γνωριμία πραγμάτων // (*φιλοσ.*) **teoria cunoașterii** η γνωσιολογία

cunoscător-oare, cunoscători-oare I. *επίθ.* γνωρίζων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γνώστης, η γνώστρια, ο, η ειδήμων, ο, η ειδικός // **~ de limbi străine** γλωσσομαθής (ο, η)

cunoscut-ă, cunoscuți-te I. *επίθ.* 1. γνωστός-ή-ό, γνώριμος-η-ο 2. δόκιμος-η-ο 3. ακουστός-ή-ό, ξακουστός-ή-ό // **~ în întreaga lume** ακουστός σ'όλον τον κόσμο // **a face ~** γνωστοποιώ II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* η γνωριμία, γνώριμος-η (ο, η), γνωστός-ή (ο, η)

cunoștință, cunoștințe *ουσ. θηλ.* 1. η γνώση 2. η ιδέα 3. η επίγνωση 4. η γνωριμία 5. η αίσθηση // **a aduce la ~** γνωστοποιώ, ανακοινώνω, ειδοποιώ // **a dobândi cunoștințe** αποκτώ γνώσεις // **a face ~** κάνω γνωριμία // **a-i face cuiva ~** γνωρίζω, συνιστώ κάποιον // **a lua la ~** λαμβάνω γνώσιν // **cunoștințe științifice** οι επιστημονικές γνώσεις // **este o ~ de-a mea** είναι μια γνωριμία μου // **în deplină ~ de cauză** εν πλήρει γνώσει της υπόθεσης // **neadus la ~** ακοινοποίητος-η-ο, ακοινολόγητος-η-ο

cununa, cunun I. *ρ. μετ.* στεφανώνω, στέφω II. *ρ. αντων.* στεφανώνομαι, στέφομαι

cununat-ă, cununați-te *επίθ.* στεφανωμένος, που έχει στεφτεί, στεφανωθεί

cunună, cununi *ουσ. θηλ.* το στεφάνι, το στέφανο // **~ de lauri** το στεφάνι δάφνης // **~ de raze de lumină** το φωτοστέφανο, ο φωτοστέφανος δόξας

cununie, cununii *ουσ. θηλ.* το στεφάνωμα, τα στεφανώματα, η στέψη, η στεφάνωση // **a-și pune cununiile pe cap** στεφανώνομαι, βάζω το γαμήλιο στεφάνι στο κεφάλι μου

cununiță, cununițe *ουσ. ουδ.* το μικρό στεφάνι

cupaj, cupaje *ουσ. ουδ.* η ανάμειξη κρασιών

cupajare, cupajări *ουσ. θηλ.* το ανακάτωμα κρασιών

cupă, cupe *ουσ. θηλ.* 1. η κούπα, το κύπελλο 2. η μεταλλική κούπα σε ανυψωτήρα για τη μεταφορά

υλικών 3. το ένα από τα τέσσερα φύλλα της τράπουλας που έχει σα διακριτικό γνώρισμα το σχήμα κόκκινης καρδιάς, η κούπα

cuperoză, cuperoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το αιμαγγείωμα

cupeu, cupeuri *ουσ. ουδ.* το κουπέ

cupid-ă, cupizi-de *επίθ.* άπληστος-η-ο, πλεονέκτης -τρια, αχόρταγος-η-ο

cupiditate *ουσ. θηλ.* η πλεονεξία, η απληστία, η αχορταγιά, η ιδιοτέλεια

cupla, cuplez I. *ρ. μετ.* συζευγνύω, συνδέω // **au cuplat** συζεύξανε II. *ρ. μέσο* συζευγνύομαι, συνδέομαι

cuplaj, cuplaje *ουσ. ουδ.* η σύνδεση, η σύζευξη

cuplare, cuplări *ουσ. θηλ.* η σύζευξη, η συναρμολόγηση

cuplat-ă, cuplaţi-te *επίθ.* συζευγμένος-η-ο, ζευγαρωτός-ή-ό, συνδεδεμένος-η-ο

cuplă, cuple *ουσ. θηλ.* το συνδετικό αντικείμενο για σύνδεση ενός τεχνικού συστήματος ή δύο οχημάτων

cuplet, cuplete *ουσ. ουδ.* η στροφή σατιρικού τραγουδιού, το δίστιχο

cupletist-ă, cupletişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο στιχοπλόκος

cuplu, cupluri *ουσ. ουδ.* το ζεύγος, το ζευγάρι, η δυάδα, η σύζευξη

cupolă, cupole *ουσ. θηλ.* ο θόλος, ο τρούλος (και ο τρούλλος) // **în formă de** - θολωτός-ή-ό

cupon, cupoane *ουσ. ουδ.* 1. το ρετάλι, το απόκομμα υφάσματος, το απομεινάρι 2. το κουπόνι (το απόκομμα χρεογράφου κ.λ.π.)

cupric-ă, cuprici-ce *επίθ.* χάλκινος-η-ο, μπακιρένιος-ια-ιο

cuprifer-ă, cupriferi-e *επίθ.* χαλκοφόρος-ος-ο

cuprinde, cuprind I. *ρ. μετ.* 1. περιλαμβάνω, περιέχω, συμπεριλαμβάνω 2. περικλείω, περικλείνω 3. περιβάλλω, περικυκλώνω 4. αγκαλιάζω 5. καταλαμβάνω 6. περικαλύπτω // **a ~ în braţe** παίρνω στην αγκαλιά μου, αγκαλιάζω κάποιον // **acest copac e aşa gros că nu-l poţi ~** αυτό το δέντρο είναι τόσο χοντρό που δεν μπορείς να το περικυκλώσεις (μα τα χέρια) // **acest dicţionar ~ peste zece mii de cuvinte** αυτό το λεξικό περιέχει άνω των δέκα χιλιάδων λέξεων // **casa mai ~ un garaj şi o pivniţă** το σπίτι περιλαμβάνει επί πλέον ένα γκαράζ και ένα υπόγειο // **ceaţa cuprinsese tot muntele** η ομίχλη είχε καλύψει όλο το βουνό // **el a cuprins cu privirea toată priveliştea** αυτός αγκάλιασε με το βλέμμα του όλο το θέαμα // **îl cuprinsese un sentiment de melancolie** τον κατέλαβε ένα αίσθημα μελαγχολίας // **nu este cuprins în echipă** δεν τον έχουν περιλάβει στην ομάδα II. *ρ. μέσο* 1. συμπεριλαμβάνομαι 2. καταλαμβάνομαι, κατέχομαι // **numărul doi se ~ de două ori în numărul patru** ο αριθμός δύο συμπεριλαμβάνεται δυο φορές στον αριθμό τέσσερα

cuprindere, cuprinderi *ουσ. θηλ.* η περιεκτικότητα, το πλαίσιο, η ευρύτητα, η έκταση, το άπλωμα

cuprins, cuprinsuri *ουσ. ουδ.* 1. το περιεχόμενο, η ύλη 2. η έκταση γης, ο τόπος, το μέρος // **pe tot -ul ţării** σ'όλη την έκταση της χώρας

cuprins-ă, cuprinşi-se *επίθ.* 1. περιεχόμενος-η-ο 2. κατεχόμενος-η-ο 3. περίκλειστος-η-ο

cuprinzător-oare, cuprinzători-oare I. *επίθ.* 1. περιεκτικός-ή-ό, περιληπτικός-ή-ό 2. εκτενής-ής-ές II. *επίρ.* 1. περιεκτικά, περιληπτικά 2. εκτενώς // **scurt şi ~** σύντομα και περιεκτικά (εν περιλήψει, με συντομία)

cuprism *ουσ. ουδ.* η δηλητηρίαση από χαλκό

cuproxid, cuproxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το οξείδιο του χαλκού

cupru *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο χαλκός, το μπακίρι, το χάλκωμα // **mină de ~** το χαλκωρυχείο, το μεταλλείο χαλκού // **sulfat de ~** ο θειικός χαλκός (η γαλαζόπετρα)

cuptor, cuptoare *ουσ. ουδ.* 1. ο φούρνος, η κάμινος, το καμίνι, η εστία 2. το φουρνάρικο, το αρτοποιείο 3. *μτφ.* η μεγάλη ζέστη, η κάψα, ο καύσωνας // **~ înalt** η υψικάμινος // **~ de ţiglă** η κεραμεική κάμινος // **~ de var** η κάμινος ασβέστη· η ασβεστοκάμινος // **a băga cozonacul în ~** βάζω το τσουρέκι στο φούρνο // **luna lui Cuptor** *(λαϊκ.)* ο Ιούλιος μήνας,

cupulă, cupule *ουσ. θηλ.* η κάψα της βαλανιδιάς

cupură, cupuri *ουσ. θηλ.* το απόκομμα (από εφημερίδα ή δημοσίευμα)

cur, cururi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο κώλος, ο πισινός

curabil-ă, curabili-e *επίθ.* θεραπεύσιμος-η-ο, ιάσιμος-η-ο

curaçao *ουσ. θηλ.* το κουρασάο (είδος λικέρ από φλούδες πορτοκαλιού)

curaj *ουσ. ουδ.* 1. το κουράγιο, το θάρρος, η τόλμη 2. η αφοβία, η αντρεία, η γενναιότητα, η αντρειοσύνη, η παλικαριά 3. το ηθικό, η ψυχική δύναμη που κάνει δραστήριο και ενεργητικό τον άνθρωπο // **a căpăta ~** θαρρεύω, ενθαρρύνομαι, παίρνω θάρρος // **a insufla ~** εμπνέω θάρρος // **a pierde -ul** χάνω το θάρρος μου // **a-şi face ~** κάνω κουράγιο // **lipsă de ~** η έλλειψη θάρρους, η ανανδρεία, η δειλία, η ατολμία

curajos-oasă, curajoşi-oase I. *επίθ.* 1. θαρραλέος-α-ο, τολμηρός-ή-ό 2 άφοβος-η-ο, ατρόμητος-η-ο, αντρείος-εία-είο, γενναίος-αία-αίο, γενναιόκαρδος-η-ο, αττόητος-η-ο, ευθαρσής-ής-ές II. *επίρ.* 1. θαρραλέα, τολμηρά 2. άφοβα, ατρόμητα, αντρείως, γενναία, απτόητα, ευθαρσώς, παλικαρίσια

curant-ă, curanţi-te *επίθ.* θεράπων-ουσα-ον, περιθάλπων-ουσα-ον // **medic ~** ο θεράπων γιατρός

curat-ă, curaţi-te I. *επίθ.* 1. καθαρός-ή-ό, αγνός-ή-ό, γνήσιος-ια-ιο, παστρικός-ή-ό 2. αρρυπαντος-η-ο, λαγαρός-ή-ό, διαυγής-ής-ές, σαφής-ής-ές // **a face ~** καθαρίζω, παστρεύω // **a fi ~ ca un pahar** έγινε καθρέφτης // **adevărul ~** η καθαρή αλήθεια // **aer ~** ο καθαρός αέρας // **nu-i lucru ~** κάτι υπάρχει στη μέση // **o cămaşă -ă** ένα καθαρό πουκάμισο // **un hotel modest dar ~** ένα μέτριο αλλά καθαρό ξενοδοχείο // **treci compunerea în ~** αντέφρασε την έκθεση στο καθαρό II. *επίρ.* 1. καθαρά, αγνώς, γνήσια 2. σαφώς, διαυγώς, ξεκάθαρα

curatelă, curatele *ουσ. θηλ.* η κηδεμονία

curativ-ă, curativi-e *επίθ.* θεραπευτικός-ή-ό, ιαματικός-ή-ό // **medicină -ă** η θεραπευτική ιατρική

curator, curatori *ουσ. αρσ.* κηδεμόνας (ο, η)

cură, cure *ουσ. θηλ.* 1. η θεραπεία, η γιατρειά 2. η δίαιτα, η κούρα // **~ de slăbire** η θεραπεία για αδυνάτισμα, για λέπτυνση

curătură, curături *ουσ. θηλ.* ο αποψιλωμένος τόπος μέσα στο δάσος

curăța, curăț I. ρ. μετ. 1. καθαρίζω, ξεκαθαρίζω, παστρεύω 2. μτφ. ξεκάνω, σκοτώνω κάποιον // **a ~ cartofii** καθαρίζω τις πατάτες // **m-am curățat la pocher** μου πήραν όλα τα λεφτά II. ρ. μέσο 1. καθαρίζομαι, γίνομαι καθαρός, εξαγνίζομαι 2. μτφ. παύω να ζω, πεθαίνω

curățare, curățări ουσ. θηλ. το καθάρισμα, το πάστρεμα, το ξεκαθάρισμα

curățat ουσ. ουδ. 1. ο καθαρισμός 2. η κάθαρση, το καθάρισμα // **a da la ~** δίνω για καθάρισμα

curățătorie, curățătorii ουσ. θηλ. το καθαριστήριο

curățel-ică, curăței-ele επίθ. 1. παστρικός-ή-ό, καθαρούτσικος-η-ο 2. περιποιημένος-η-ο, χαριτωμένος-η-ο, αχάριστος-η-ο

curățenie, curățenii ουσ. θηλ. 1. η καθαριότητα, η πάστρα 2. ο καθαρισμός 3. η αγνότης 4. φαρμ. το καθαρτικό // **curățenia casei** η καθαριότητα του σπιτιού // **om de ~** ο υπηρέτης, η υπηρέτρια για καθαριότητα

curățire, curățiri ουσ. θηλ. το καθάρισμα, το πάστρεμα, ο καθαρισμός, η κάθαρση

curățitor-oare, curățitori-oare I. επίθ. καθαρτήριος -α-ο, καθαρτικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (γεωρ.) η εκκαθαριστική μηχανή (που χωρίζει τις ακαθαρσίες ή τις άχρηστες ουσίες) III. ουσ. αρσ. και θηλ. καθαριστής-ίστρια (ο, η)

curând επίρ. γρήγορα, σύντομα, γοργά, προσφάτως // **de ~** πριν από λίγο, πρόσφατα από τώρα // **în ~** συντόμως // **mai ~** πιο γρήγορα // **pe ~** το συντομότερο, εντός ολίγου, γρήγορα-γρήγορα // **zilele treceau ~** οι μέρες περνούσαν γοργά

curb-ă, curbi-e I. επίθ. καμπύλος-η-ο, κυρτός-ή-ό, καμπυλωτός-ή-ό II. ουσ. θηλ. (γεωμ.) 1. η καμπύλη, η καμπή 2. η στροφή // **a lua curba** παίρνω την καμπή (αλλάζω διεύθυνση με καμπή)

curba, curbez I. ρ. μετ. 1. κάμπτω, κυρτώνω, καμπυλώνω 2. λυγίζω II. ρ. αντων. 1. κάμπτομαι, καμπυλώνομαι 2. λυγίζομαι

curbare, curbări ουσ. θηλ. 1. το καμπύλωμα, η κύρτωση, η κάμψη 2. το λύγισμα, το δίπλωμα

curbat-ă, curbați-te επίθ. 1. κυρτός-ή-ό, καμπυλωτός-ή-ό, καμπουρωτός-ή-ό 2. καμπυλοειδής-ής-ές

curbatură, curbaturi ουσ. θηλ. η κόπωση, η κούραση, η κομάρα

curbiliniu-ie, curbilinii επίθ. (γεωμ.) καμπυλόγραμμος-η-ο

curbură, curburi ουσ. θηλ. 1. το κύρτωμα, η καμπυλότητα, η κυρτότητα 2. το στριφογύρισμα, η περιστροφή

curcan, curcani ουσ. αρσ. η γαλοπούλα, ο κούρκος, ο γάλος, ο διάνος // **a se umfla în pene ca un ~** φουσκώνω τα φτερά όπως ο κούρκος / ο γάλος, κορδώνομαι

curcă, curci ουσ. θηλ. η κούρκα, η γαλοπούλα, η ινδική όρνιθα // **~ plouată** η βρεγμένη γαλοπούλα (για κάποιον που έχει φτάσει σε δύσκολη θέση, που τα έχει χάσει τελείως) // **râd și curcile** γελάν και οι γαλοπούλες (για κάποιον που είναι τόσο κουτός ώστε και οι άμυαλες γαλοπούλες τον κοροϊδεύουν)

curcubeu, curcubee ουσ. ουδ. η ίριδα, το ουράνιο τόξο // **culorile -ului** τα χρώματα της ίριδας (τα εφτά κύρια χρώματα στα οποία αναλύεται το ηλιακό φως)

curea, curele ουσ. θηλ. 1. το λουρί, ο ιμάς, η λωρίδα, η ζώνη, το ζωνάρι 2. μτφ. το μέσο για τη μεσολάβηση ανάμεσα σε δύο ομάδες ανθρώπων // **~ de transmisie** ο ιμάς, το μεταβατικό λουρί // **a-l ține curelele** έχω τη δυνατότητα, έχω κουράγιο // **a strânge -ua** σφίγγω το ζωνάρι // **i-a strâns curelele** τού σφιξε τα λουριά (τον περιόρισε)

curelar, curelari ουσ. αρσ. ο λουροποιός, ο επιδιορθωτής και κατασκευαστής λουριών, ο ιμαντοποιός

curelărie, curelării ουσ. θηλ. το λουροποιείον, το εργαστήριο ή το κατάστημα του κατασκευαστή λουριών, ιμάντων

cureluşă, cureluşe ουσ. θηλ. το μικρό λουρί

curent-ă, curenți-te I. επίθ. 1. τρεχούμενος-η-ο 2. ενεστώς-ώσα-ώς 3. τρέχων-ουσα-ον 4. ρευστός -ή-ό 5. ρέων-ουσα-ον 6. κοινός-ή-ό 7. συνηθισμένος-η-ο 8. αύξων-ουσα-ον 9. εύχρηστος-η-ο 10. ισχύων-ουσα-ον // **anul ~** το ενεστώς έτος // **apă -ă** το τρεχούμενο νερό // **cont ~** ο τρεχούμενος λογαριασμός // **de uz ~** κοινόχρηστος // **expresii -e** οι εύχρηστες εκφράσεις // **lucrări -e** οι συνηθισμένες εργασίες, οι καθημερινές δουλειές // **luna -ă** ο τρέχων μήνας // **monedă -ă** το ρευστό χρήμα // **număr ~** ο αύξων αριθμός // **prețuri -e** οι ισχύουσες τιμές // **vorbire -ă** η ρέουσα ομιλία, η κοινή γλώσσα II. ουσ. αρσ. 1. το ρεύμα, το ρέμα, η ροή 2. το τρέξιμο νερού // **~ de aer** το ρεύμα αέρος // **~ marin (oceanic)** το θαλάσσιο (ωκεάνιο) ρεύμα // **a merge contra -ului** βαδίζω αντίθετα στο ρεύμα // **a fi luat de ~** τον άρπαξε ο στρόβιλος III. ουσ. ουδ. 1. το κίνημα (πνευματικό, ή πολιτικό, ή επιστημονικό) 2. η τροπή, η φορά, η κατεύθυνση 3. η ομαδική τάση, το ομαδικό κίνημα // **~ literar sau artistic** το καλλιτεχνικό ή λογοτεχνικό κίνημα // **a fi ținut la ~** είμαι ενήμερος, γνωρίζω ό,τι συμβαίνει κάθε μέρα // **a pune la ~** ενημερώνω // **a ține la ~** κρατώ ενήμερο, ενημερώνω // **la ~** ενήμερος-η-ο

curenta pers. 3 curentează ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. αγγίζω κάποιον με ηλεκτρισμό, ηλεκτροπλήττω 2. παθαίνω κρυολόγημα από το ρεύμα αέρος

curgător-oare, curgători-oare επίθ. 1. τρεχούμενος-η-ο, τρεχάμενος-η-ο, ρευστός-ή-ό, ρέων-ουσα-ον 2. μτφ. εύρυθμος-η-ο // **apă -oare** το τρεχούμενο νερό // **vorbire -oare** η ρέουσα ομιλία, η συνεχής συζήτηση

curge pers. 3 curge ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. ρέει, διαρρέει, ρέω, διαρρέω 2. κυλάει, τρέχει· κυλάω, τρέχω 3. διαβαίνει, περνάει· διαβαίνω, περνώ // **a ~ gârlă** κυλάει σε μεγάλη ποσότητα, σε αφθονία // **butoiul ~** το βαρέλι διαρρέει (έχει διαρροή) // **dacă nu ~, pică** δηλαδή κάποια μικρή ωφέλεια χωρίς καμιά δαπάνη // **lacrimile îi -au pe obraz** τα δάκρυα έτρεχαν στο πρόσωπό του // **râul ~** το ποτάμι κυλάει, ρέει // **va ~ multă apă pe gârlă / pe Dunăre / pe Dâmbovița** θα περάσει πολύς καιρός

curgere, curgeri ουσ. θηλ. 1. η ροή, το τρέξιμο νερού 2. η διαρροή 3. το πέρασμα, η εξέλιξη, η βαθμιαία ανάπτυξη, η διαμόρφωση

curie, curii ουσ. θηλ. (ιστ.) η κουρία

curier-ă, curieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ταχυδρόμος (ο, η) 2. κλητήρας (ο, η) 3. η αλληλογραφία
curion, curioni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αρχηγός της ρωμαϊκής κουρίας
curios-oasă, curioşi-oase I. *επίθ.* 1. περίεργος-η-ο, παράξενος-η-ο 2. αλλόκοτος-η-ο, φιλοπερίεργος -η-ο // **nimic ~** τίποτε περίεργο II. *επίρ.* περίεργα, παράξενα, αλλόκοτα
curiozitate, curiozităţi *ουσ. θηλ.* η περιέργεια, η παραξενιά, η αλλοκοτιά
curiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το κούριο (ραδιενεργό μέταλλο με ασημόλευκο χρώμα)
curma, curm I. *ρ. μετ.* 1. διακόπτω, τερματίζω, βάζω τέλος σε κάτι 2. κόβω κάτι εγκάρσια // **a ~ o durere** κάνω να σταματήσει ο πόνος // **a ~ vorba** κόβω τη μιλιά, το μίλημα II. *ρ. μέσο* 1. διακόπτομαι // **a i se ~ viaţa** του κόπηκε το νήμα / το ράμμα της ζωής // **a-şi ~ zilele** αυτοκτονώ
curmal, curmali *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η χουρμαδιά, ο φοίνικας, η φοινικιά
curmală, curmale *ουσ. θηλ.* ο χουρμάς, το φοινίκι, ο καρπός της χουρμαδιάς
curmare, curmări *ουσ. θηλ.* η διακοπή, η παύση, το τελείωμα, το κόψιμο
curmat-ă, curmaţi-te *επίθ.* αποκομμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, διακεκομμένος-η-ο
curmătură, curmături *ουσ. θηλ.* το στενό πέρασμα ανάμεσα σε δυο βουνά, ο αυχένας
curmei, curmeie *ουσ. ουδ.* 1. το σκοινάκι, το κομμάτι σκοινιού 2. η κληματίδα, το κλαδί κλήματος, η κληματόβεργα, η κληματσίδα
curmeziş I. *επίρ.* 1. εγκάρσια, πλαγίως, λοξά, διαγώνια 2. στο πλάτος, δια μέσου // **în cruciş şi ~** σταυρωτά και εγκάρσια, στο μάκρος και στο πλάτος II. *προθ. έκφρ.* **a se pune de-a -ul** τίθεμαι εγκάρσια (κόντρα, αντίθετα, ενάντια) // **în -ul** λοξά, στο πλάτος, διαγώνια
curpen, curpeni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η περιπλοκάδα
curs, cursuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η ροή, ο ρους 2. η πορεία, η κατεύθυνση 3. η ρότα 4. η διάρκεια 5. το τίμημα αξιών, συναλλαγμάτων // **~ ascendent** η ανοδική πορεία // **-ul acţiunilor** το τίμημα των μετοχών // **-ul bursei** οι τιμές των αξιών στο χρηματιστήριο // **-ul râului** ο ρους του ποταμού // **a da curs unei cereri** λαμβάνω υπ'όψιν κάποια αίτηση // **în ~** σε πραγματοποίηση, σε διεξαγωγή // **se află în ~ de tipărire** βρίσκεται σε στάδιο τύπωσης II. *προθ. έκφρ.* **în cursul primului război mondial** κατά τη διάρκεια του πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου
curs, cursuri *ουσ. ουδ.* 1. το μάθημα 2. το εγχειρίδιο (το επίτομο βιβλίο με γνώσεις μιας επιστήμης ή τέχνης) 3. το σύγγραμμα, η πραγματεία, η μελέτη, το βιβλίο 4. η παράδοση μαθήματος // **-uri de vară** τα θερινά μαθήματα // **a frecventa -urile** φοιτώ, παρακολουθώ τα μαθήματα // **sală de -uri** η αίθουσα παραδόσεων
cursant-ă, cursanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* σπουδαστής-άστρια (ο, η)
cursă, curse *ουσ. θηλ.* 1. το δόκανο, η φάκα, η παγίδα 2. *μτφ.* η εξαπάτηση 3. ο δρόμος, η μετάβαση 4. το ωράριο, η κούρσα ενός μεταφορικού μέσου 5. η απόσταση που διανύεται από ένα σημείο σε άλλο, σε εναλλασσόμενη ευθύγραμμη κίνηση 6. *μτφ.* τα τρεχάματα 7. *(αθλ.)* το τρέξιμο // **~ de automobile** η αυτοκινητοδρομία, το ράλλυ // *(αθλ.)* **~ de cai** η ιπποδρομία· η ιππηλασία // **~ de şoareci** η ποντικοπαγίδα // **~ specială** η ειδική μετάβαση // **cursa înarmărilor** το κυνηγητό των εξοπλισμών // **a întinde cuiva o ~** στήνω σε κάποιον παγίδα, παγιδεύω· το να εξαπατά κάποιος με πονηριά, με δόλο // **a cădea în ~** πιάνομαι στη φάκα, πιάνομαι στο δοκάνι (εξαπατώμαι)
cursiv-ă, cursivi-e *επίθ.* 1. ρέων-ουσα-ον 2. τρέχων -ουσα-ον 3. *(για τα γράμματα)* κυρτός-κυρτή-κυρτό // **scriere -ă** η ταχυγραφία // **text tipărit cu caractere -e** κείμενο τυπωμένο με κυρτά τυπογραφικά στοιχεία, με κυρτά γράμματα
cursivitate *ουσ. θηλ.* 1. η ταχυγραφία 2. η ευχέρεια λόγου, η ευκολία στην ομιλία
cursor, cursoare *ουσ. ουδ.* ο μεταλλικός δείκτης που γλιστράει σε βαθμολογημένο χάρακα ή περιστρέφεται σε βαθμολογημένο εξάρτημα για ανάγνωση των βαθμών
curta, curtez *ρ. μετ.* 1. κορτάρω 2. φλερτάρω, ερωτοτροπώ
curtaj, curtaje *ουσ. ουδ. (οικον.)* τα μεσιτικά, η αμοιβή του μεσίτη
curte, curţi I. *ουσ. θηλ.* 1. η αυλή 2. ο περίβολος, το προαύλιο 3. η κατοικία του τσιφλικά, το κονάκι 4. η Αυλή (η κατοικία του βασιλιά και του προσωπικού του) 5. *(νομ.)* το εφετείο // *(νομ.)* **-a cu juraţi** το δικαστήριο των ενόρκων // **-a domnească** η ηγεμονική αυλή // **-a marţială** το στρατοδικείο // **-a interioară** η εσωτερική αυλή // **a face ~** κάνω κόρτε, κορτάρω μια γυναίκα II. *επιθ. έκφρ.* **păsări de curte** τα κατοικίδια πτηνά
curtean-ă, curteni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυλικός-ή (ο, η), ανακτορικός-ή (ο, η)
curteancă, curtence *ουσ. θηλ.* η γυναίκα συνοδός, οι γυναίκες που ανήκουν στη συνοδεία της Αυλής
curtenie *ουσ. θηλ.* η ευγένεια, η λεπτή συμπεριφορά
curtenitor-oare, curtenitori-oare I. *επίθ.* φιλοφρονητικός-ή-ό, πολιτισμένος-η-ο, περιποιητικός-ή-ό II. *επίρ.* φιλοφρονητικά, ευγενικά, ευγενώς
curtezan, curtezani *ουσ. αρσ.* 1. ο κορτάκιας 2. ο αυλοκόλακας
curtezană, curtezane *ουσ. θηλ.* 1. η εταίρα 2. η άσεμνη γυναίκα, η παλλακίδα
curticică *ουσ. θηλ.* η μικρή αυλή
curtier, curtieri *ουσ. αρσ. (οικον.)* ο μεσίτης στις χρηματιστηριακές πράξεις (συναλλαγές)
curtoazie, curtoazii *ουσ. θηλ.* η φιλοφροσύνη, το κομπλιμέντο, η φιλοφρόνηση, η ευγένεια
cusătură, cusături *ουσ. θηλ.* η ραφή, το ράψιμο
cuscră, cuscre *ουσ. θηλ.* η συμπεθέρα
cuscrie, cuscrii *ουσ. θηλ.* το συμπεθεριό
cuscru, cuscrii *ουσ. αρσ.* ο συμπέθερος
cuscută, cuscute *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η κουσκούτη
custode, custozi *ουσ. αρσ.* ο φύλακας, ο φρουρός, ο επιτηρητής, ο συντηρητής // **~ de bibliotecă** ο επιτηρητής βιβλιοθήκης
custodie, custodii *ουσ. θηλ.* 1. η κουστωδία, η επιτήρηση, η φύλαξη 2. η διατήρηση αντικειμένου σε καλή κατάσταση // **în ~** σε κουστωδία, σε φύλαξη
cusur, cusururi *ουσ. ουδ.* το κουσούρι, το ελάττωμα, το ψεγάδι // **fără ~** αδιάβλητος-η-ο, χωρίς ελάττωμα

cusurgioaică, cusurgioaice *ουσ. θηλ. (οικ.)* η φιλοκατήγορη γυναίκα, η κουτσομπόλα
cusurgiu-ie, cusurgii I. *επίθ.* φιλοκατήγορος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιλοκατήγορος-η (ο, η), κουτσομπόλης-όλα (ο, η)
cusut *ουσ. ουδ.* το ράψιμο, η ραφή // **maşină de ~** η ραπτομηχανή
cuşcă, cuşti *ουσ. θηλ.* 1. η κλούβα, το κλουβί 2. το σπίτι του σκύλου 3. η κρύπτη του υποβολέα, το υποβολείο
cuşcuş *ουσ. ουδ.* το κους-κους, ονομασία ζυμαρικών σε σχήμα μικρών κόκκων για σούπες, κ.λ.π.
cuşer *επίθ. αμετάβλ.* καθαρός, αγνός, ειλικρινής, υπέροχος // *έκφρ.* **această operaţie nu este ~** αυτή η πράξη δεν είναι καθαρή
cuşetă, cuşete *ουσ. θηλ.* η κουκέτα στην κλινάμαξα ή στην καμπίνα πλοίου, η κουκέτα
cuşmă, cuşme *ουσ. θηλ.* η σκούφια
cuta, cutez I. *ρ. μετ.* σχηματίζω πτυχή, πτυχώνω, ρυτιδώνω II. *ρ. μέσο* πτυχώνομαι, ζαρώνω
cutanat-ă, cutanaţi-te *επίθ.* πτυχωτός-ή-ό, δερματικός-ή-ό // **sub ~** υποδερμικός-ή-ό
cutare *αντ. αόρ.* τάδε (ο, η, το), δείνα (ο, η, το) // **~ a spus aceasta** ο τάδε είπε αυτό // **~ lucru** το τάδε πράγμα // **~ om** ο τάδε άνθρωπος // **~ persoană** το τάδε πρόσωπο // **sunt ~, îi răspund eu** είμαι ο τάδε, του απαντώ εγώ
cută, cute *ουσ. θηλ.* 1. η πτυχή, η δίπλα, η ρυτίδα, η σούφρα 2. η ζάρα, η ζαρωματιά
cutărică *αντ. αόρ. (οικ.)* ο τάδε
cute, cute *ουσ. θηλ.* το ακόνι της κόσσας
cuter, cutere *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το κόττερο
cuteza, cutez *ρ. μετ.* τολμώ, κοτώ, αποτολμώ, αποκοτώ, έχω θάρρος // **nu cutează să răspundă** δεν τολμά να απαντήσει
cutezanţă, cutezanţe *ουσ. θηλ.* η τόλμη, η τολμηρότητα, η αποκοτιά, η αψηφισιά, η αφοβία
cutezare, cutezări *ουσ. θηλ.* το τόλμημα, η αποκοτιά
cutezător-oare, cutezători-oare I. *επίθ.* τολμηρός-ή-ό, θαρραλέος-α-ο, απότολμος-η-ο, παράτολμος-η-ο, απόκοτος-η-ο, ευθαρσής-ής-ές, γενναίος-αία-ο II. *επίρ.* τολμηρό, θαρραλέα, γενναία, ευθαρσώς III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ατρόμητος-η (ο, η), άφοβος (ο, η), τολμηρός-ή (ο, η)
cutie, cutii *ουσ. θηλ.* 1. το κουτί 2. το κιβώτιο // **~ craniană** το κρανίο // **~ de rezonanţă** το ηχείο // **~ de scrisori** το γραμματοκιβώτιο // **scos ca din ~** άψογα ντυμένος // **~ de viteze** το κιβώτιο ταχυτήτων (σε αυτοκίνητο)
cutioară, cutioare *ουσ. θηλ.* το κουτάκι
cutiuţă, cutiuţe *ουσ. θηλ.* το κουτάκι
cutră, cutre *ουσ. θηλ.* η μαλαγάνα, η υποκρίτρια, η πανούργα, η δολερή, η ρουφιάνα
cutreiera, cutreier *ρ. μετ.* 1. διέρχομαι, διασχίζω, τριγυρίζω, διατρέχω 2. *μτφ.* περιπλανιέμαι, αλητεύω, γυρίζω // **- pas cu pas/ în curciş şi-n curmeziş** το πάτησε (πέρασε) σπιθαμή με σπιθαμή
cutreierat *ουσ. ουδ.* 1. η περιφορά, το τριγύρισμα 2. η αλητεία
cutreierător-oare, cutreierători-oare *επίθ.* γυρολόγος-ος-ο
cutremur, cutremure *ουσ. ουδ.* 1. ο σεισμός 2. *μτφ.* η ανατριχίλα, ο ψυχικός κλονισμός, η τρομάρα
cutremura, cutremur I. *ρ. μετ.* 1. δονώ 2. σείω, διασείω, συνταράσσω, συνταράζω, συγκλονίζω, συγκλονώ II. *ρ. αμ.* 1. τρέμω, ανατριχιάζω, ριγώ, φρικιώ 2. σείομαι // **pământul se cutremură** η γη σειέται III. *ρ. μέσο* 1. σείομαι και σειέμαι, συγκλονίζομαι 2. κουνιέμαι, κλονίζομαι, ταράζομαι // **~ de spaimă** του μπήκε η λαχτάρα / η τρεμούλα / η τρομάρα / ο τρόμος
cutremurare, cutremurări *ουσ. θηλ.* 1. η διάσειση, ο κραδασμός, ο κλονισμός 2. το ανατρίχιασμα, η ανατριχίλα, η τρεμούλα, το ρίγος, το τρεμούλιασμα
cutremurător-oare, cutremurători-oare I. *επίθ.* συνταρακτικός-ή-ό, συγκλονιστικός-ή-ό, τρέμων -ουσα-ον II. *επίρ.* συνταρακτικά, συγκλονιστικά
cutumă, cutume *ουσ. θηλ.* το έθιμο, το συνήθειο
cutumiar-ă, cutumiari-e *επίθ.* εθιμικός-ή-ό
cuţit, cuţite *ουσ. ουδ.* το μαχαίρι, η μάχαιρα // **~ de altoit** η εγκεντρίς // **~ de plug** το υνί // **a avea pâinea i -ul** κόβω και ράβω (έχω την εξουσία) // **a fi la -e** είμαστε στα μαχαίρια // **a fi pe muchie de ~** επί ξυρού ακμής // **a-i ajunge -ul la os** έφτασε το μαχαίρι στο κόκαλο // **lovitură de -** η μαχαιριά
cuţitar, cuţitari *ουσ. αρσ.* 1. ο μαχαιράς, ο μαχαιροποιός 2. ο μαχαιροβγάλτης, ο σουγιαδάκιας
cuţitaş, cuţitaşe *ουσ. ουδ.* το μαχαιράκι
cuţovlah-ă, cuţovlahi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κουτσόβλαχος-α (ο, η) (οι Αρωμούνοι)
cuţu I. *επίφ. (οικ.)* το φώναγμα του σκυλιού: «κούτσου-κούτσου» II. *ουσ. αρσ.* το σκυλάκι, το σκυλί // **să-mi zici mie ~ dacă...** να με πεις εμένα σκυλί εάν...
cuvă, cuve *ουσ. θηλ.* ο κάδος, το δοχείο
cuvânt, cuvinte *ουσ. ουδ.* 1. η λέξη 2. ο λόγος, η λαλιά, η ομιλία, η μιλιά, η κουβέντα, η ρήση // **~ cu ~** λέξη προς λέξη, επί λέξει // **~ de închidere** ο τελικός λόγος // **~ de onoare** ο λόγος τιμής, το λόγο της τιμής μου // **~ de ordine** ο λόγος τάξεως, λέξη παραγγέλματος, ορισμός, προσταγή, διαταγή // **~ derivat** η παράγωγη λέξη // **~ introductiv** ο πρόλογος // **~ înainte** ο πρόλογος, η προεισαγωγή // **~ simplu** η απλή λέξη // **cuvinte încrucişate** το σταυρόλεξο // **a înţelege de ~** πείθομαι // **a lua -ul** λαμβάνω το λόγο, αγορεύω // **a nu găsi cuvinte** δε βρίσκω τις λέξεις (για να εκφράσω καλύτερα αυτό που θέλω να εκφράσω) // **a-şi călca -ul** πατώ το λόγο μου // **a nu şti să lege două cuvinte** το στόμα το 'χει μόνο για ψωμί // **a-şi da -ul** δίνω το λόγο μου // **a-şi spune -ul** εκφράζω τη γνώμη μου (το λόγο μου) // **cu alte cuvinte** με άλλα λόγια // **cu drept -** με σωστό λόγο, με το δίκιο του // **dintr-un ~** με λίγες λέξεις, περιληπτικά, απ' ευθείας // **îmi scapă -ul** μου ξεφεύγει ο λόγος // **în toată puterea -ului** σε πλήρη έννοια της λέξεως // **într-un ~** με μια λέξη // **joc de cuvinte** το λογοπαίγνιο // **om de ~** άνθρωπος που τηρεί το λόγο του // **parte de ~** μέρος του λόγου // **purtător de ~** ο εκπρόσωπος τύπου, ο ερμηνευτής λόγου // **schimb de cuvinte** η λογομαχία // **sub nici un ~** επ' ουδενί λόγω // **traducere ~ cu ~** η κατά λέξη μετάφραση
cuvânta, cuvântez I. *ρ. μετ.* 1. αγορεύω, βγάζω λόγο, ομιλώ δημόσια 2. δημηγορώ, ρητορεύω II. *ρ. αμ.* ομιλώ, κουβεντιάζω, δύναμαι να αρθρώσω λέξεις
cuvântare, cuvântări *ουσ. θηλ.* ο λόγος, η ομιλία, η αγόρευση, η ρήση, η εκφώνηση λόγου // **~ de**

salut η προσαγόρευση // **a ține o ~** βγάζω λόγο, αγορεύω, εκφωνώ ομιλία // **o amplă ~** ο εκτενής λόγος
cuvântător-oare, cuvântători-oare I. *επίθ.* ομιλών-ούσα -όν II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ομιλητής-ήτρια (ο, η)
cuveni pers. 3 cuvine *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. αρμόζει, πρέπει, ταιριάζει, αξίζει 2. ανήκει 3. είναι καθώς πρέπει // **i se cuvine de drept** του ανήκει δικαιωματικά, νομικά // **i se cuvine o recompensă** πρέπει σ'αυτόν μια αμοιβή // **lui i se cuvine cinstea** σ' αυτόν ανήκει η τιμή // **nu este așa cum se cuvine** δεν είναι έτσι καθώς πρέπει // **nu se cuvine** δεν πρέπει, δεν ταιριάζει // **se cuvine să...** είναι σωστό να..., αξίζει να...
cuvenit-ă, cuveniți-te *επίθ.* προσήκων-ουσα-ον, δέων -ουσα-ον, πρεπούμενος-η-ο, αρμόζων-ουσα-ον, ανήκων-ουσα-ον
cuvertură, cuverturi *ουσ. θηλ.* 1. η κουβέρτα, το κλινοσκέπασμα 2. το κάλυμμα, το σκέπασμα
cuvetă, cuvete *ουσ. θηλ.* η λεκάνη // **cuveta lacului** η λεκάνη της λίμνης (μέχρι την κορυφή του φράγματος)
cuviincios-oasă, cuviincioși-oase I. *επίθ.* ευπρεπής -ής-ές, κόσμιος-α-ο, σεμνοπρεπής-ής-ές, ευγενής -ής-ές II. *επίρ.* σεμνοπρεπώς, ευπρεπώς, κοσμίως, ευγενώς
cuviință, cuviințe *ουσ. θηλ.* 1. η κοσμιότητα, η ευπρέπεια, η σεμνοτυφία, η ευγένεια 2. η καλή συμπεριφορά // **după ~** τα πρεπούμενα
cuvințel, cuvințele *ουσ. ουδ.* η λεξούλα
cuvios-oasă, cuvioși-oase *επίθ.* ευσεβής-ής-ές, όσιος-ια-ιο, αιδεσιμότατος-η-ο
cuvioșie, cuvioșii *ουσ. θηλ.* η ευσέβεια, η αιδεσιμότητα, η οσιότητα
cuzinet, cuzineți *ουσ. αρσ.* το κουζινέτο
cvadragenar-ă, cvadragenari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σαραντάρης-άρα (ο, η) II. *επίθ.* τεσσαρακονταετής -ής-ές
cvadrant, cvadrante *ουσ. ουδ.* το τέταρτον κύκλου, το τεταρτημόριον, το τεταρτοκύκλιο
cvadrat, cvadrate *ουσ. ουδ.* το τετράγωνο
cvadrat, cvadrați *ουσ. αρσ. (τυπ.)* 1. το τετραγωνίδιο 2. το τετραγωνικό στοιχείο στην τυπογραφία με μήκος 18,4 χιλιοστόμετρα
cvadratură *ουσ. θηλ.* ο τετραγωνισμός // *(γεωμ.)* **cvadratura cercului** ο τετραγωνισμός του κύκλου
cvadrienal-ă, cvadrienali-e I. *επίθ.* τετραετής-ής-ές II. *ουσ. θηλ.* η τετραετία
cvadrimotor, cvadrimotoare *ουσ. ουδ.* το τετρακινητήριο αεροπλάνο
cvadripartit-ă, cvadripartiți-te *επίθ.* τετραμελής-ής -ές // **conferință -ă** η τετραμελής διάσκεψη
cvadripol, cvadripoluri *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το ηλεκτρικό δίκτυο με δύο εισιτήριους ακροδέκτες και με δύο ακροδέκτες για την έξοδο
cvadrupla, cvadruplez *ρ. μετ.* τετραπλασιάζω
cvadruplu-ă, cvadrupli-e I. *επίθ.* τετραπλάσιος-ια-ιο II. *επίρ.* τετραπλάσια
cvartal, cvartale *ουσ. ουδ.* η συνοικία, ο μαχαλάς
cvartă, cvarte *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η τετάρτη, το διάστημα τετάρτης
cvartet, cvartete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το κουαρτέτο, η τετραφωνία // **~ de coarde** η έγχορδη τετραφωνία
cvas, cvasuri *ουσ. ουδ.* το δροσιστικό ποτό από φρούτα, ψωμί και βύνη (κριθάρι για μπίρα), το «κβας»
cvasi I. *επίθ. αμετάβλ.* περίπου II. *επίρ.* περίπου, σχεδόν, κατά προσέγγιση
cvasiunanim-ă, cvasiunanimi-e *επίθ.* περίπου ομόφωνος-η-ο
cvintă, cvinte *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. το μουσικό διάστημα πέμπτης 2. η κέντα (στο χαρτοπαικτικό παιχνίδι), ο σχηματισμός από 5 χαρτιά διαδοχικά του ίδιου χρώματος)
cvintet, cvintete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η πενταφωνία, το κουϊντέτο, η εκτέλεση μουσικού κομματιού από πέντε φωνές
cvintuplu-ă, cvintupli-e *επίθ.* πενταπλάσιος-ια-ιο
cvorum *ουσ. ουδ.* η απαρτία, ο ελάχιστος αριθμός προσώπων που είναι απαραίτητος για τη λήψη έγκυρων αποφάσεων

D, d

d *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **d** το έκτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το οδοντικό σύμφωνο [ντ].

da *επίρ.* 1. ναι, μάλιστα 2. αλήθεια // **~, dar aceasta nu se va mai întâmpla** ναι, αλλά αυτό δε θα ξαναγίνει // **~, de unde** μα όχι // **~ şi nu** ναι και όχι // **a spune ~** λεω ναι // **ba ~** μα ναι

da, dau I. *ρ. μετ.* 1. δίνω, εγχειρίζω 2. προσφέρω 3. παραδίνω 4. δωρίζω, χαρίζω 5. παρέχω, προμηθεύω 6. απονέμω // **a ~ bună ziua** καλημερίζω, λέω καλημέρα // **a ~ ceva peste cap** εκτελώ κάτι επιπόλαια, προξενώ ζημιά, χαλνώ // **a ~ citire** αναγινώσκω // **a ~ de veste** αναγγέλλω, καθιστώ γνωστό // **a ~ dovadă** αποδεικνύω κάτι // **a ~ explicaţii** δίνω εξηγήσεις // **a ~ gata** τελειώνω· αποπερατώνω· κατακτώ κάποιον // **a ~ în folosinţă** δίνω σε χρήση, σε λειτουργία // **a ~ în judecată** μηνύω // **a ~ în primire** παραδίνω σε κάποιον να παραλάβει κάτι // **a ~ în vileag** φανερώνω // **a ~ încolo** να πάει παράμερα· να τραβηχτεί στην άκρη, να κάνει τόπο // **a ~ la o parte** παραμερίζω, απομακρύνω, δίνω κατά μέρος // **a ~ năvală** κάνω εισβολή, εμφανίζομαι ξαφνικά // **a ~ o masă / o petrecere** προσφέρω γεύμα, διασκέδαση // **a ~ ordin** δίνω διαταγή, παραγγέλνω // **a ~ pe faţă** αποκαλύπτω, φανερώνω, δείχνω φανερά // **a ~ seama** λογοδοτώ, δίνω λόγο για όσα έγιναν // **a ~ târcoale** περιτριγυρίζω, περιφέρομαι γύρω από κάποιον // **a ~ (un) examen** δίνω εξετάσεις // **a-i ~ dureri de cap** αυτό μου φέρνει πονοκέφαλο // **a-i ~ mâna să...** είναι του χεριού του να..., να κάνει όπως θέλει // **a-şi ~ aere** κάνω τον κόκορα, παινεύω τον εαυτό μου, καυχιέμαι // **a-şi ~ osteneala** προσπαθώ, καταβάλλω κόπο για να κάνω κάτι // **a-şi ~ sfârşitul (sufletul)** παραδίνω το πνεύμα, πεθαίνω // **a-şi ~ viaţa** δίνω τη ζωή μου, θυσιάζομαι // **i-am -t o carte** του έδωσα ένα βιβλίο // **cum o ~ Dumnezeu!** όπως το θέλει ο Θεός! II. *ρημ. έκφρ.* // **a ~ cu chirie** ενοικιάζω // **a ~ cu împrumut** δανείζω // **a ~ înapoi ceva** επιστρέφω κάτι, γυρίζω πίσω κάτι, γυρίζω δάνειο // **a ~ sfaturi** συμβουλεύω, δίνω συμβουλή σε κάποιον // **a ~ raportul** δίνω αναφορά, αναφέρω γραπτή ή προφορική έκθεση // **a-şi ~ seama** αντιλαμβάνομαι, έχω αντίληψη III. *ρ. αμ.* // **a ~ cu piciorul** κλωτσώ κάποιον ή κάτι (χάνω την ευκαιρία, την ευνοϊκή περίσταση για κάτι) // **a ~ cu vopsea** μπογιατίζω // **a ~ de dracu** βρίσκω το διάβολο (βρίσκω κάποιο κακό) // **a ~ de fund** φτάνω στον πάτο // **a ~ de greutăţi** συναντώ δυσκολίες IV. *ρ. μέσο* δίνομαι, παραδίνομαι // **a ~ din cap** κουνώ το κεφάλι // **a ~ din gură** πολυλογώ, φλυαρώ, λεω συνέχεια // **a ~ din mâini** κουνώ τα χέρια // **a ~ din umeri** σηκώνω τους ώμους μου // **a ~ faliment** πτωχεύω, χρεοκοπώ, φαλίρω // **a ~ greş** αστοχώ // **a - încoace şi încolo** γυρίζω απ'εδώ και απ'εκεί // **a ~ în cărţi** μαντεύω με τα χαρτιά της τράπουλας το μέλλον // **a ~ în foc** χύνομαι (υγρό) στη φωτιά // **a ~ în gropi de prost ce e** είναι τόσο χαζός που πατάει σε λάκκους // **a ~ în mintea copiilor** ξεμοραίνομαι, ανοηταίνω // **a-i ~ cuiva peste nas** χτυπώ κάποιον στη μύτη, τον κάνω να χάσει την τόλμη του // **a-i ~ în gând** του ήρθε στο νου // **a-i ~ lacrimile** του ήρθαν τα δάκρυα // **a-şi ~ cu cotul** κάνω νεύμα με τους αγκώνες // **a se ~ bătut** υποτάσσομαι, παραδίνομαι // **a se ~ de gol** αποκαλύπτομαι // **a se ~ drept cineva** περνάω για κάποιον, θεωρώ, νομίζω τον εαυτό μου κάτι ή άλλοι με νομίζουν κάτι // **a se ~ îndărăt** υποχωρώ, οπισθοχωρώ // **a se ~ în leagăn** κουνιέμαι στην κούνια (αιωρούμαι) // **a se ~ în vorbă cu cineva** έρχομαι σε συζήτηση με κάποιον // **a se ~ jos** κατεβαίνω, έρχομαι κάτω // **a se ~ peste cap pentru ceva** κάνω τα αδύνατα δυνατά για κάτι // **a nu şti încotro s-o dea** να μη ξέρεις τί να κάνεις // **a o ~ pe...** μεταβάλλω σε..., αλλάζω σε... // **dă să plece** είναι έτοιμος να φύγει // **fereastra dă în grădină** το παράθυρο δίνει πάνω στον κήπο (έχει τη θέα προς τον κήπο) // **un necaz a -t peste el** μια στενοχώρια ήρθε επάνω του

Dac-ă, Daci-ce I. *επίθ.* δακικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Δάκος, η Δάκισσα (ο, η κάτοικος της αρχαίας Δακίας, χώρα που εκτεινόταν στη σημερινή Ρουμανία και το Δούναβη)

dacapo *επίρ. (μουσ.)* μουσικός όρος, επανάληψη ενός μουσικού έργου από την αρχή

dacă *συνδ.* αν, εάν, άμα // **~ aveai minte...** αν είχες μυαλό... // **~ era bolnav, ce putea să facă?** άμα ήταν άρρωστος, τί μπορούσε να κάνει; // **~ nu vii, mă voi supăra** άμα δεν έρθεις, θα λυπηθώ // **~ tot am venit** αφού ήρθα // **~ va fi vreme frumoasă vom merge la ţară** αν ο καιρός θα είναι καλός, θα πάμε στην ύπαιθρο // **~ vrei** αν θέλεις, άμα θέλεις // **abia ~ va reuşi** μόλις επιτύχει // **chiar ~ s-ar simţi rău, el tot ar veni** ακόμα κι'αν θα αισθανθεί πως δεν είναι καλά, αυτός πάντως θα έρθει // **doar ~...** μόνο αν... // **mă întreb - va veni** αναρωτιέμαι αν θα έρθει

dacic-ă, dacici-ce *επίθ.* δακικός-ή-ό

dacoromân-ă, dacoromâni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Δακορουμάνος-α, Ρουμάνος-α από το βορρά του Δουνάβεως) II. *επίθ.* δακορουμανικός-ή-ό // **dialectul ~** η δακορουμανική διάλεκτος

dactil, dactili *ουσ. αρσ.* ο μετρικός δάκτυλος (αποτελείται από μια τονισμένη συλλαβή και δύο άτονες)

dactilic-ă, dactilici-ce *επίθ.* δακτυλικός-ή-ό

dactilograf-ă, dactilografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* δακτυλογράφος (ο, η)

dactilografia, dactilografiez *ρ. μετ.* δακτυλογραφώ

dactilografiat *ουσ. ουδ.* η δακτυλογράφηση

dactilografiat-ă, dactilografiaţi-te δακτυλογραφημένος -η-ο

dactilografie *ουσ. θηλ.* η δακτυλογραφία

dactilografiere, dactilografieri *ουσ. ουδ.* η δακτυλογράφηση
dafin, dafini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η δάφνη, η βάγια, το δαφνόδεντρο // **de ~** δάφνινος-η-ο // **frunză de ~** το δαφνόφυλλο // **ulei de ~** το δαφνέλαιο
daiboj *ουσ. ουδ. (οικ.)* η τζαμπαρία // **a umbla cu ~ul** προσπαθεί ν'απολαμβάνει κάτι δωρεάν, χωρίς να πληρώνει // **pe ~** χωρίς πληρωμή, δωρεάν
dairea, dairele *ουσ. θηλ.* το ντέφι
dajdie *ουσ. θηλ.* ο φόρος, η επιβολή φόρου
dalac *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο άνθρακας
Dalai-Lama *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Δαλάι-Λάμα
dală, dale *ουσ. θηλ.* η πλάκα, το πλακάκι *(για την πλακόστρωση)*
dalb-ă, dalbi-e *επίθ.* 1. άσπρος-η-ο, φωτεινός-ή-ό 2. άσπιλος-η-ο
dalie, dalii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ντάλια
daltă, dălţi *ουσ. θηλ.* 1. το γλύφανο (του γλύπτη) 2. η σμίλη 3. το κοπίδι (όργανο με το οποίο κόβουμε σκληρά υλικά)
daltonism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο δαλτωνισμός, η αχρωματοψία
daltonist-ă, daltonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* άρρωστος-η (ο, η) από δαλτωνισμό
damasc *ουσ. ουδ.* το δαμάσκο (ύφασμα)
damă, dame *ουσ. θηλ.* η ντάμα, η κυρία // **de ~** γυναικείος-α-ο, γυναικήσιος-α-ο (φορέματα, παπούτσια, καπέλα, κ.λ.π.)
dambla *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο νταμπλάς, η αποπληξία
damblagi, damblagesc I. *ρ. αμ.* παραλύω· παθαίνω αποπληξία II. *ρ. μέσο* 1. υποφέρω από παράλυση 2. βρίσκομαι σε αβέβαιη κατάσταση με την υγεία
damblagit-ă, damblagiţi-te *επίθ.* 1. παράλυτος-η-ο, παραλυμένος-η-ο 2. *μτφ.* με την υγεία εξασθενημένη
damblagiu-ie, damblagii *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. παράλυτος-η (ο, η) 2. *μτφ. (οικ.)* άπληστος-η-ο
damf, damfuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η δυσοσμία
damigeană, damigene *ουσ. θηλ.* η νταμιτζάνα
damnat-ă, damnaţi-te *επίθ.* 1. κολασμένος-η-ο, καταδικασμένος-η-ο στην αιώνια κόλαση 2. αμαρτωλός-ή-ό
damnaţiune, damnaţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η κόλαση 2. η τιμωρία και ο τόπος όπου τιμωρούνται οι κακοί
dană, dane *ουσ. θηλ.* 1. η ντάνα, η αποθήκη εμπορευμάτων στο λιμάνι 2. το τμήμα της προκυμαίας όπου βγαίνουν τα πλοία και γίνεται ο χειρισμός των εμπορευμάτων
dandana, dandanale *ουσ. θηλ. (οικ.)* η φασαρία
dandi *ουσ. αρσ.* ο δανδής
Danez-ă, Danezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Δανός, η Δανής II. *επίθ.* δανικός-ή-ό III. *ουσ. θηλ.* η δανική γλώσσα
dang *επιφ.* ντανγκ (η μίμηση ήχου κώδωνα, ονοματοποιία)
danga, dangale *ουσ. θηλ.* το σημείο ή το γράμμα ή ο αριθμός φτιαγμένος πάνω στο δέρμα αλόγου ή ζώων για ταυτισμό, το μαρκάρισμα ζώων
dangăt, dangăte *ουσ. ουδ.* ο κωδωνισμός, η κωδωνοκρουσία
danie, danii *ουσ. θηλ.* η δωρεά, το δώρημα // **a face ~** παρέχω δωρεά, δωρίζω
dans, dansuri *ουσ. ουδ.* ο χορός // **~ modern** ο μοντέρνος (ευρωπαϊκός) χορός // **~ popular** ο λαϊκός χορός // **de ~** χορευτικός-ή-ό // **formaţie de ~uri** το χορευτικό συγκρότημα
dansa, dansez I. *ρ. μετ.* χορεύω ένα χορό II. *ρ. αμ.* χορεύω (εγώ)
dansant-ă, dansanţi-te *επίθ.* χορευτικός-ή-ό // **ceai ~** η πρόσκληση σε τσάι με χορό // **serată ~ă** η χοροεσπερίδα
dansator-oare, dansatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* χορευτής-εύτρια (ο, η)
dantela, dantelez *ρ. μετ.* 1. φτιάχνω δαντέλες 2. κάνω κάτι δαντελωτό
dantelare, dantelări *ουσ. θηλ.* η δαντέλωση
dantelat-ă, dantelaţi-te *επίθ.* δαντελωτός-ή-ό, δαντελωμένος-η-ο
dantelă, dantele *ουσ. θηλ.* η δαντέλα
dantelărie, dantelării *ουσ. θηλ.* το δαντελάδικο, το εργαστήριο για δαντέλες
danteluţă, danteluţe *ουσ. θηλ.* η δαντελίτσα
dantesc-ă, danteşti *επίθ.* Δαντικός-ή-ό
dantură, danturi *ουσ. θηλ.* η οδοντοφυΐα, η οδοντοστοιχία // **~ falsă** η τεχνητή οδοντοστοιχία (η μασέλα)
danubian-ă, danubieni-e *επίθ.* 1. δουνάβιος-ια-ιο 2. παραδουνάβιος-ια-ιο // **climă ~ă** το δουνάβιο κλίμα
dar I. *συνδ.* 1. αλλά, όμως, μα, δε 2. παρά, μολαταύτα, πλην // **~ cum să nu** μα πως όχι // **~ de ce nu o spui?** μα γιατί δεν το λες; // **~ deschide odată!** μα άνοιξε μια φορά! // **~ înainte de toate** πριν απ'όλα όμως // **~ nu chiar numai** αλλά όχι πια μόνο // **~ să te întorci** αλλά να γυρίσεις // **a plecat, ~ nu şi-a uitat patria** έφυγε, αλλ' όμως δεν ξέχασε την πατρίδα του // **ascult ~ nu înţeleg** ακούω αλλά δεν καταλαβαίνω // **e deştept, ~ leneş** είναι έξυπνος αλλά τεμπέλης // **e tânăr, ~ e foarte capabil** είναι νέος, αλλά είναι πολύ επιδέξιος // **mintea gata să acţioneze, ~ trupul bolnav** ο μεν νους πρόθυμος, αλλ' η σαρξ ασθενής // **nu că zic eu, ~ aşa este** όχι πως εγώ το λέω, αλλά έτσι είναι // **nu mi-a dat nimic, ~ nici un ban** τίποτα δε μού'δωσε, μα ούτε μια δεκάρα // **nu numai că ştie meserie, ~ o şi aplică** όχι μόνο ξέρει τέχνη, αλλά και την εφαρμόζει // **nu urmează sfaturile mele, ~ îşi face de cap** δεν ακολουθεί τις συμβουλές μου, παρά κάνει του κεφαλιού του II. *επίρ.* 1. έτσι, ναι, βέβαια 2. λοιπόν // **păi ~** αμ βέβαια, φυσικά, αμ έτσι // **revin ~ la primele idei** επανέρχομαι δε στις πρώτες ιδέες
dar, daruri *ουσ. ουδ.* 1. το δώρο, η δωρεά, η χάρη, το χάρισμα 2. το προτέρημα, το προσόν, η αρετή, η κλίση, η αξιότητα, το ταλέντο 3. η προσφορά // **~ul prezicerii** το χάρισμα της μαντικής // **a avea ~ul vorbirii** το να έχει κάποιος το προτέρημα να μιλά όμορφα (να ρητορεύει) // **a face un ~ cuiva, o donaţie** χαρίζω, κάνω δώρο σε κάποιον, δίνω δωρεάν, παρέχω δωρεά // **în ~** δωρεάν (χωρίς πληρωμή) // **Sfintele daruri** η Αγία Δωρεά, η Θεία Χάρη
dara *ουσ. θηλ.* η τάρα, το απόβαρο, η διαφορά ανάμεσα στο μεικτό και στο καθαρό βάρος ενός εμπορεύματος // **mai mare ~ua decât ocaua** για κάτι που δεν αξίζει τον κόπο, που είναι ανάξιο λόγου
darabană, darabane *ουσ. θηλ.* το τύμπανο, το μικρό νταούλι // **a bate darabana** χτυπώ τύμπανο, τυμπανίζω, αποκαλύπτω μυστικό, το κάνω τούμπανο

darac, darace *ουσ. ουδ.* η λανάρα, το λανάρι
daraveră, daraveri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το νταραβέρι
dară *συνδ.* **ιδ.** dar
darămite *συνδ.* περισσότερο ακόμα, κατά μείζονα λόγο, πιο πολύ ακόμα, πόσο μάλλον
dardă, darde *ουσ. θηλ.* το μικρό κοντάρι που έχει στην κορυφή του σιδερένια αιχμή, το ακόντιο
dare, dări *ουσ. θηλ.* 1. το δόσιμο 2. ο φόρος (σε χρήματα ή σε προϊόντα) // ~ **de seamă** η λογοδοσία, ο απολογισμός // ~ **în judecată** η παραπομπή σε δίκη, η μήνυση, η καταγγελία στις δικαστικές αρχές // ~ **înapoi** η οπισθοχώρηση, η υπαναχώρηση, το γύρισμα, η αντιστροφή // ~ **la lumină** το δόσιμο σε φως, η τύπωση, η δημοσίευση // ~ **la semn** η σκόπευση, η βολή σ'ένα στόχο // ~ **pe față** το φανέρωμα, το δόσιμο στα φανερά, το ξεσκέπασμα, το να δίνεται κάτι απροκάλυπτα // **cu ~ de mână** ο ευκατάστατος, ο πλούσιος, πλουσιοπάροχος-η-ο
darn *επίρ.* μάταια, ανώφελα, εις μάτην, στα χαμένα
darnic-ă, darnici-ce *επίθ.* 1. γενναιόδωρος-η-ο, φιλότιμος-η-ο, απλοχέρης-α-ικο, ανοιχτο-χέρης-α-ικο, χουβαρντάς 2. *μτφ.* γόνιμος-η-ο, εύφορος-η-ο
darvinian-ă, darvinieni-e *επίθ.* δαρβινικός-ή-ό
darvinism *ουσ. ουδ.* ο δαρβινισμός
darvinist-ă, darvinişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δαρβινιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* δαρβινικός-ή-ό // **teoria ~ă** η δαρβινική θεωρία
dascăl, dascăli *ουσ. αρσ.* 1. ο δάσκαλος 2. ο ψάλτης, ο ιεροψάλτης (στην εκκλησία)
dat, daturi *ουσ. ουδ.* 1. το δόσιμο, η δωρεά 2. η αφετηρία, το σημείο απ'όπου ξεκινά κάτι, η θεμελιώδης έννοια 3. η μοίρα // **aşa e -ul cuiva** έτσι είναι η μοίρα το ριζικό κάποιου // **-ul la rindea** το ροκάνισμα
dat-ă, daţi-te I. *επίθ.* 1. δοσμένος-η-ο, δομένος-η-ο 2. δεδομένος-η-ο // ~ **dracului (sau naibii)** διαβολεμένος-η-ο, τετραπέρατος-η-ο // ~ **la o parte** παραμερισμένος-η-ο // ~ **uitării** λησμονημένος-η-ο, εγκαταλειμμένος-η-ο // **în cazul ~** στη δοσμένη περίπτωση // **la un moment ~** σε μια δεδομένη στιγμή II. *ουσ. θηλ.* 1. η φορά 2. η μοίρα, το ριζικό 3. το δεδομένο // **-e personale** τα προσωπικά στοιχεία // **acestea sunt -ele problemei** αυτά είναι τα δεδομένα του προβλήματος // **altă -ă** άλλοτε, σε άλλη εποχή / / **dintr-o -ă** μονομιάς, σε μιας // **încă o -ă** ακόμα μια φορά // **nu o -ă** όχι μόνο μια φορά // **o -ă pentru totdeauna** άπαξ δια παντός, μια για πάντα // **pe -ă ce...** αμέσως III. *επιρ. έκφρ.* // **-a trecută** την περασμένη φορά // **-a viitoare** την προσεχή φορά // **de -a aceasta** αυτήν τη φορά // **de fiecare ~ă** κάθε τόσο, εκάστοτε // **o -ă** μια φορά
data, datez I. *ρ. μετ.* χρονολογώ // **a ~ textele** χρονολογώ τα κείμενα II. *ρ. αμ.* χρονολογούμαι // **cetatea datează din secolul al XV-lea** το κάστρο χρονολογείται από το ΙΕ αιώνα
datare, datări *ουσ. θηλ.* η χρονολόγηση, η σημείωση της χρονολογίας ενός γεγονότος ή εγγράφου
datat-ă, dataţi-te *επίθ.* χρονολογημένος-η-ο
dată, date *ουσ. θηλ.* 1. η χρονολογία, η χρονολόγηση, η συγκεκριμένη ημερομηνία (ημέρα, μήνας και έτος) στην οποία συνέβη κάτι 2. η φορά 3. το δεδομένο // **de ~ recentă** της πρόσφατης ημερομηνίας
datină, datini *ουσ. θηλ.* το έθιμο, το έθος // **după ~** κατά το έθιμο // **obiceiuri şi datini** τα ήθη και έθιμα
dativ *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η δοτική
dator-oare, datori-oare *επίθ.* υπόχρεος-η-ο, υποχρεωμένος-η-ο, χρεωστούμενος-η-ο // ~ **vândut** καταχρεωμένος-η-ο // **a fi ~** έχω χρέος, οφείλω, χρωστώ, είμαι χρεώστης // **a scoate pe cineva ~** βγάζω κάποιον οφειλέτη, χρεώστη, χρεωφειλέτη // **îţi sunt ~** σου είμαι υποχρεωμένος
datora, datorez I. *ρ. μετ.* οφείλω, χρωστώ, έχω υποχρέωση // **cât îţi datorez?** πόσα σου χρωστάω; // **îţi datorez** σου χρωστώ // **nu-i datorez nimic** δεν του χρωστάω τίποτα II. *ρ. μέσο* οφείλομαι, οφείλεται // **aceasta se datorează faptului că...** αυτό οφείλεται στο (γεγονός) ότι...
datorat-ă, datoraţi-te *επίθ.* χρεωστούμενος-η-ο, οφειλόμενος-η-ο // **este ~ unei cauze** οφείλεται σ'ένα λόγο, σε μια αιτία // **suma -ă** το χρωστούμενο ποσό
datorie, datorii *ουσ. θηλ.* 1. η οφειλή, η χρέωση, η υποχρέωση, το χρέος 2. το καθήκον // **datoria publică** το δημόσιο χρέος // **datorii morale** τα ηθικά καθήκοντα, οι ηθικές υποχρεώσεις // **a face datorii** χρεώνομαι, μπαίνω σε χρέη // **a plăti o ~** πληρώνω ένα χρέος // **a se îngloda în datorii** βυθίζομαι στα χρέη, είμαι καταχρεωμένος // **este de datoria mea să...** είναι η υποχρέωσή μου να... // **la ~** στο καθήκον // **pe ~** με χρέος, «επί πιστώσει»
datorit-ă, datoriţi-te I. *επίθ.* 1. οφειλόμενος-η-ο 2. χρεωστούμενος-η-ο II. *προθ.* ένεκα, χάρη, λόγω, εξ αιτίας // **~ă împrejurărilor** ένεκα των περιστάσεων // **-ă schimbărilor intervenite** εξ αιτίας των αλλαγών που έγιναν στο μεταξύ // **a reuşit -ă ţie** επέτυχε χάρη σ' εσένα
datornic-ă, datornici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* οφειλέτης-τρια (ο, η), χρεώστης-ώστρια (ο, η), χρεωφειλέτης-τρια (ο, η)
daună, daune I. *ουσ. θηλ.* 1. η ζημία, η ζημιά, η βλάβη, το βλάψιμο 2. η απώλεια 3. η αδικία 4. η αποζημίωση // **a cere daune** ζητώ αποζημιώσεις // **a provoca daune** προξενώ ζημίες, βλάπτω, ζημιώνω // **spre dauna...** σε βλάβη... II. *προθ. έκφρ.* **în dauna cuiva** εις βάρος κάποιου
dădacă, dădace *ουσ. θηλ.* η βρεφοκόμος, η νταντά, η γυναίκα που ασχολείται με την περιποίηση μικρού παιδιού // **a face pe dădaca** περιποιούμαι βρέφη, φροντίζω βρέφη, κάνω τη νταντά
dădăceală, dădăceli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η περιποίηση των βρεφών, η ανατροφή των βρεφών 2. *μτφ.* η περιποίηση ενός μεγάλου ανθρώπου, το ντάντεμα
dădăci, dădăcesc *ρ. μετ.* νταντεύω
dăinui, dăinuiesc *ρ. αμ.* διαρκώ, βαστώ, κρατώ, αντέχω, υφίσταμαι
dăinuire, dăinuiri *ουσ. θηλ.* 1. η διάρκεια, η αντοχή 2. η βίωση, η διατήρηση
dăinuitor-oare, dăinuitori-oare *επίθ.* διαρκής-ής-ές, ανθεκτικός-ή-ό, βιώσιμος-η-ο
dălţiţă, dălţiţe *ουσ. θηλ.* το μικρό κοπίδι, η μικρή σμίλη, το μικρό γλύφανο
dăltui, dăltuiesc *ρ. μετ.* σμιλεύω, λαξεύω, γλύφω, σκαλίζω, χαράζω με γλύφανο πάνω σε σκληρή ύλη, σε μάρμαρο, ξύλο, κ.λ.π.

dăltuire, dăltuiri *ουσ. θηλ.* η σμίλευση, το λάξευμα, το σκάλισμα
dăltuit-ă, dăltuiți-te *επίθ.* σμιλευτός-ή-ό, λαξευμένος-η-ο, γλυπτός-ή-ό, σκαλιστός-ή-ό
dăltuitor-oare, dăltuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* λαξευτής-εύτρια (ο, η), σκαλιστής-ίστρια (ο, η), γλύπτης-τρια (ο, η)
dăndănaie, dăndănăi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο θόρυβος, το ανακάτεμα, η βοή, το βούισμα
dăngăni pers. 3 dăngăneşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κουδουνίζω, κουδουνίζει
dăngănire, dăngănit *ουσ. θηλ.* το κουδούνισμα
dăngănit *ουσ. ουδ.* ο κωδωνισμός, η κωδωνοκρουσία
dănțui, dănțuiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* χορεύω // **Isaia dănțuieşte** Ησαΐα χόρευε (ο γάμος)
dănțuire, dănțuiri *ουσ. θηλ.* ο χορός
dărăci, dărăcesc *ρ. μετ.* λαναρίζω, ξαίνω μαλλί
dărăcire, dărăciri *ουσ. θηλ.* το λανάρισμα, το ξάσιμο του μαλλιού
dărăcit *ουσ. ουδ.* το λανάρισμα, το ξάσιμο του μαλλιού
dărăcitor-oare, dărăcitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο λαναράς, η λαναρού II. *ουσ. ουδ.* η βούρτσα για το ξάσιμο μαλλιού
dărăcitură, dărăcituri *ουσ. θηλ.* το λαναρισμένο υφαντό υλικό
dărăpăna, dărăpăn *ρ. μέσο* ερειπώνομαι, καταρρέω, καταστρέφομαι, σαραβαλιάζω
dărăpănare *ουσ. θηλ.* η ερείπωση, η κατάρρευση, το γκρέμισμα
dărăpănat-ă, dărăpănați-te *επίθ.* ερειπωμένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο
dărăpănătură, dărăpănături *ουσ. θηλ.* το γκρεμισμένο οικοδόμημα, το παλιόσπιτο, το ερείπιο
dărâma, dărâm I. *ρ. μετ.* γκρεμίζω, κατεδαφίζω, ερειπώνω II. *ρ. μέσο* γκρεμίζομαι, καταρρέω, κατεδαφίζομαι
dărâmare, dărâmări *ουσ. θηλ.* η κατεδάφιση, το γκρέμισμα, η ερείπωση
dărâmat-ă, dărâmați-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, κατεδαφισμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο (ηθικά και σωματικά)
dărâmător-oare, dărâmători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κατεδαφιστής-ίστρια (ο, η)
dărâmătură, dărâmături *ουσ. θηλ.* 1. το ερείπιο, τα χαλάσματα, το γκρεμισμένο οικοδόμημα 2. *(στο πληθ.)* τα γκρεμισμένα κλαδιά πεσμένα στη γη απ'τα δέντρα του δάσους
dărnicie, dărnicii *ουσ. θηλ.* 1. η γενναιοδωρία, η φιλοτιμία, η απλοχεριά, το κουβαρνταλίκι, η γαλαντομία, η δαψιλεία 2. η γονιμότητα, η ευφορία
dărui, dăruiesc I. *ρ. μετ.* 1. δωρίζω, χαρίζω 2. προικίζω I. *ρ. μέσο* 1. αφιερώνομαι 2. αφοσιώνομαι
dăruire, dăruiri *ουσ. θηλ.* 1. το χάρισμα, η δωρεά, το δώρο 2. η αφοσίωση 3. η αυταπάρνηση 4. η πιστή και τίμια εκτέλεση του καθήκοντος
dăscăli, dăscălesc *ρ. μετ.* 1. δασκαλεύω 2. *μτφ.* ορμηνεύω, συμβουλεύω 3. *μτφ.* σκοτίζω, γίνομαι φορτικός
dăscălit-ă, dăscăliți-te *επίθ.* δασκαλεμένος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο
dăscăliță, dăscălițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η δασκάλα, η δασκάλισσα
dătător-oare, dătători-oare *επίθ.* δίδων, δίδουσα, δίδον (ο, η, το) // **Dătătorul de viață** ο Ζωοδότης
dăuna, dăunez *ρ. αμ.* 1. ζημιώνω, βλάπτω, βλάφτω 2. *μτφ.* αδικώ
dăunător-oare, dăunători-oare I. *επίθ.* βλαβερός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ. (στο πληθ.)* τα βλαβερά, το έντομο ή βλαβερό ζώο που προξενεί ζημιά *(στη γεωργία)*
dâmb, dâmburi *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* το ύψωμα, ο γήλοφος
dânsul (dânsa, dânşii, dânsele) *αντ. προσ. (στο γ' πρόσωπο)* αυτός-ή-ό, αυτοί-ές-ά
dâră, dâre *ουσ. θηλ.* 1. το ίχνος, ο ντόρος, τα αχνάρια 2. η γραμμή, η σειρά 3. η αυλακιά που αφήνει το πλοίο πίσω του στη θάλασσα // **o ~ de lumină** η γραμμή φωτός // **o ~ de sânge** τα ίχνη αίματος
dârdâi, dârdâi *ρ. αμ.* τουρτουρίζω, τρέμω, τρεμουλιάζω
dârdâială, dârdâieli *ουσ. θηλ.* το τουρτούρισμα, η τρεμούλα, το τρεμούλιασμα
dârdâit *ουσ. ουδ.* το τρεμούλιασμα, ο τρόμος, η τρεμουλιαστή κίνηση
dârloagă, dârloage *ουσ. θηλ.* το παλιάλογο, το γέρικο και άχρηστο άλογο // **a fi slugă la ~** είμαι δούλος σε ασήμαντο άνθρωπο
dârlog, dârlogi *ουσ. αρσ.* το λουρί του χαλιναριού ή το σκοινί από το καπίστρι με το οποίο φέρεται το άλογο από κοντά
dârmon, dârmoane *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το δριμόνι και δρεμόνι
dârstă, dârste *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μπατάνι ιδ. piuă
dârz-ă, dârzi-ze *επίθ.* 1. επίμονος-η-ο, πεισματώδης -ης-ες, καρτερόψυχος-η-ο 2. θαρραλέος-α-ο, τολμηρός-ή-ό, άφοβος-η-ο 3. παλικαρήσιος-ια-ιο
dârzenie *ουσ. θηλ.* 1. η σταθερή επιμονή, το πείσμα 2. η αφοβία, η εγκαρτέρηση, η τόλμη, το θάρρος
de I. *συνδ.* αν, εάν, να, αν και, ώστε, και να, μόνο να, τόσο // **~ar ajunge la timp!** μόνο να φτάσει έγκαιρα! // **~ar şti adevărul, altfel s-ar comporta** αν ήξερε την αλήθεια αλλιώς θα συμπεριφερόταν // **are obicei ~ aruncă scrisorile** έχει τη συνήθεια να ρίχνει τα γράμματα // **calul, ~ e cu patru picioare, şi tot se poticneşte** το άλογο, αν και έχει τέσσερα πόδια, όλο σκοντάφτει // **ce faci ~ nu mai vii?** τί κάνεις εκεί, δεν έρχεσαι; // **e atât ~ încăpățânat şi nu vrea să vină** είναι τόσο ισχυρογνώμονας και δεν θέλει να'ρθεί // **haide! luați-l ~l dați norodului** άντε! πάρτε τον να τον δώστε στο λαό // **şi de-i acasă el nu răspunde** και να 'ναι στο σπίτι, αυτός δεν απαντά // **viscolul ridica omătul în valuri şi-l spulbera în văzduh, ~ nu se mai vedea nici cer, nici pământ** η χιονοθύελλα σήκωνε το χιόνι κατά κύματα και το σκορπούσε στον αέρα, ώστε δε φαίνοταν πια ούτε ο ουρανός ούτε η γη II. *επιφ.* ντε // **apoi ~! ce să-ți fac!** και έπειτα ντε! τί να σου κάνω! III. *προθ.* 1. από, από τον, την το, κ.λ.π., εκ, εξ, για, να, παρά 2. μόριο που μπαίνει μπροστά από άλλα ονόματα σχηματίζοντας επίθετα, επιρρήματα, άλλες προθέσεις ή άλλους συνδέσμους, ή εκφράζει σκοπό ή αναφορά // **~ acum înainte** απ'εδώ και εμπρός // **~ ajuns** αρκούντως // **~a lungul şi ~a latul** κατά μήκος και πλάτος // **~ altfel** εξ άλλου // **~ Anul Nou** για το Νέο Έτος // **~ asemenea** επίσης

// ~ **dindărătul** όπισθεν // ~ **foame aş răbda, dar mi-e somn** από πείνα θα κάνω υπομονή, αλλά νυστάζω // ~ **îndată ce** ευθύς ως, μόλις, αμέσως που // ~ **la un cap la altul** απ'άκρου εις άκρον // ~ **parcă** σα να // ~ **puţin** παρά λίγο // **a fost ~ la Dumnezeu** ήταν εκ Θεού // **a văzut filmul ~ trei ori** είδε το κινηματογραφικό έργο τρεις φορές // **am cumpărat ~ zece lei bomboane** αγόρασα κουφέτα για δέκα λέι // **am terminat ~ scris** τελείωσα για (το) γράψιμο // **bun ~ gură** καλός από στόμα (ομιλητικός) // **cine e ~ vină?** ποιός φταίει; // **ducele ~ Burgundia** ο δούκας της Βουργουνδίας // **e ~ preferat să vii** προτιμότερο είναι να 'ρθεις // **era ~ai noştri** ήταν από τους δικούς μας // **îl aştept ~ două zile** τον περιμένω εδώ και δύο μέρες // **început ~ toamnă** η αρχή του φθινοπώρου // **la vârsta ~ 8 ani** σε ηλικία 8 χρόνων // **m-a luat ~ nebun** με πήρε για τρελό // **meseria ~ cizmar** το επάγγελμα του τσαγκάρη // **nu pare ~ prost** δε μοιάζει για κουτός // **o viaţă ~ om** μια ανθρώπινη ζωή // **pământ ~ arat** η γη για όργωμα // **plec acum ~ acasă** φεύγω τώρα από το σπίτι // **prieten ~ joacă** ο φίλος για παιχνίδι // **roşii ~ salată** οι ντομάτες για σαλάτα // **sală ~ dans** η αίθουσα χορού // **s-au împărţit câte trei cărţi ~ om** μοιράστηκαν από τρία βιβλία (σε) κάθε άνθρωπο // **se ridică ~ jos** σηκώθηκε από κάτω // **spirit ~ iniţiativă** το πνεύμα πρωτοβουλίας // **suntem ~ aceeaşi vârstă** είμαστε της ίδιας ηλικίας // **tratat ~ pace** η συνθήκη ειρήνης // **un pahar ~ apă** ένα ποτήρι νερό // **un pui ~ căprioară** ένα νεογνό από ζαρκάδι // **un roman ~ Balzac** ένα μυθιστόρημα του Μπαλζάκ // **un sfert ~ metru** ένα τέταρτο του μέτρου // **vasul ~ lut** το πήλινο δοχείο // **ziarul ~ ieri** η χτεσινή εφημερίδα // **zi ~ zi** μέρα με τη μέρα IV. *επιθ. έκφρ.* ~ **zi cu zi** ημερήσιος-α-ο // **fel ~ fel** κάθε είδους, παντός είδους

de *αντ. αναφ. αμετάβλ. (λαϊκ.)* που // **omul de-l văzuşi** τον άνθρωπο που τον είδες

de- *συνθετικό λέξεων ανάλογο των ελληνικών από-, εξ-*

deal, dealuri *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* // ο λόφος, το ύψωμα // **a urca –ul** ανεβαίνω το λόφο // *έκφρ.* **ce mai la ~ la vale** για να μην πολυλογίσουμε

dealer *ουσ. αρσ.* ο, η ντίλερ

dealtfel *επίρ.* εξάλλου, επί πλέον

deasupra *επίρ.* επάνω, απάνω, άνω, επί, υπεράνω, αποπάνω // ~ **casei** επάνω από το σπίτι // **a căzut toată greutatea ~ mea** έπεσε όλο το βάρος επάνω μου // **a fi pe ~ nevoii** είναι αποπάνω από την ανάγκη / εκτός κινδύνου // **aici ~** εδώ επάνω // **pe ~** επί πλέον, παραπάνω // **unul ~ altuia** ο ένας επάνω στον άλλο

debaclu, debacluri *ουσ. ουδ.* η ροή του λειωμένου πάγου μαζί με το νερό του ποταμού στις όχθες του ποταμού

debandadă, debandade *ουσ. θηλ.* η αταξία, η ακαταστασία, η αντάρα, η σύγχυση, η απειθαρχία

debara, debarale *ουσ. θηλ.* η αποθήκη σκευών και μεταχειρισμένων πραγμάτων, το σκευοφυλάκιο

debarasa, debarasez I. *ρ. μέσο* απαλλάσσομαι, γλυτώνω II. *ρ. μετ. (στα εστιατόρια)* σηκώνω τα πιάτα από ένα τραπέζι 2. τα καθάρισμα των τραπεζιών στα εστιατόρια

debarasare, debarasări *ουσ. θηλ.* 1. η απαλλαγή από δυσκολίες, ο γλυτωμός από δυσχέρειες

debarca, debarc I. *ρ. μετ.* 1. αποβιβάζω 2. ξεμπαρκάρω II. *ρ. αμ.* 1. αποβιβάζομαι 2. βγαίνω από το πλοίο στην ξηρά, κάνω αποβίβαση (στρατιωτικές δυνάμεις)

debarcader, debarcadere *ουσ. ουδ.* η αποβάθρα, το μέρος του λιμανιού για επιβίβαση και αποβίβαση από το πλοίο

debarcare, debarcări *ουσ. θηλ.* η απόβαση, η αποβίβαση, το ξεμπαρκάρισμα // **navă de ~** το πλοίο αποβίβασης (με πλατιά και επίπεδη πλώρη)

debil-ă, debili-e *επίθ.* αδύναμος-η-ο, ισχνός-ή-ό, ασθενικός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό // ~ **mintal** ο διανοητικά αδύναμος

debilita, debilitez I. *ρ. μετ.* εξασθενίζω, αδυνατίζω II. *ρ. μέσο* εξασθενώ, αδυνατώ, αδυνατίζω

debilitare, debilitări *ουσ. θηλ.* η εξασθένηση, το αδυνάτισμα

debilitat-ă, debilitaţi-te *επίθ.* καχεκτικός-ή-ό, ασθενικός-ή-ό, αδύναμος-η-ο

debilitate, debilităţi *ουσ. θηλ.* η καχεκτικότητα, η αδυναμία, η ισχνότητα

debit, debite *ουσ. ουδ.* 1. το όγκος νερού που ρέει σ' ένα ποτάμι σε μια στιγμή (σ' ένα δευτερόλεπτο), επίσης η ποσότητα ρευστού σ' έναν αγωγό, κ.λ.π. 2. το κιόσκι, το περίπτερο, το καπνοπωλείο

debit, debite *ουσ. ουδ. (εμπορ.)* 1. η χρέωση, η οφειλή, η ξόδευση, το δούναι 2. *λογιστ.* η στήλη λογαριασμού στην οποία εγγράφονται τα χρεωστικά ποσά

debita, debitez *ρ. μετ.* 1. χρεώνω 2. γράφω το χρεωστούμενο ποσό στο χρέος κάποιου, στο λογαριασμό του // **a ~ trivialităţi** αισχρολογώ // **a ~ vorbe de prisos** περιττολογώ, λέω περιττά ανώφελα λόγια

debitant-ă, debitanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. περιπτερούχος (ο, η) 2. λιανοπωλητής-ήτρια (ο, η)

debitare, debitări *ουσ. θηλ.* 1. η χρέωση 2. η ξόδευση 3. η λιανική πώληση

debitmetru, debitmetre *ουσ. ουδ.* το όργανο μετρήσεως του όγκου ενός ρευστού που ρέει μες στο σωλήνα

debitor-oare, debitori-oare I. *επίθ.* χρεωστικός-ή-ό, χρεωστούμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χρεώστης-στρια (ο, η), οφειλέτης-τρια (ο, η), χρεωφειλέτης-τρια (ο, η)

debleiere, debleieri *ουσ. θηλ.* το σκάψιμο του εδάφους εν όψει κατασκευής πλατφόρμας οδού, δρόμου, καναλιού, κ.λ.π., εκχωματώνω, η εκχωμάτωση

debleu, debleuri *ουσ. ουδ.* η εκχωμάτωση

debloca, deblochez *ρ. μετ.* 1. ξεμπλοκάρω 2. ξεμπλέκω 3. απαλλάσσω, αποδεσμεύω

deblocare, deblocări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεμπλοκάρισμα 2. η απαλλαγή 3. το ξεμπέρδεμα, το ξεμπλέξιμο

deborda, debordez I. *ρ. αμ.* εκχειλίζω, ξεχειλίζω, χύνομαι έξω, πλημμυρίζω II. *ρ. αμ. και μετ.* ξερνώ, κάνω εμετό

debordant-ă, debordanţi-te *επίθ.* ξέχειλος-η-ο

debordare, debordări *ουσ. θηλ.* η εκχείλιση

debreia, debreiez *ρ. μετ.* αποσυνδέω το αμπραγιάζ

debreiaj, debreiaje *ουσ. ουδ.* το ντεμπραγιάζ

debreiere, debreieri *ουσ. θηλ.* η αποσύνδεση του μηχανισμού που συνδέει τη μηχανή με τον κινητήρα
debreţin, debreţini *ουσ. αρσ.* είδος λουκάνικου με λεπτά έντερα από κρέας χοιρινό και βοδινό
deburbare, deburbări *ουσ. θηλ.* το λαγάρισμα του μούστου και ο διαχωρισμός αυτού από τα στερεά υπολείμματα
debursa, debursez *ρ. μετ. (εμπόρ.)* 1. προκαταβάλλω 2. κάνω προκαταβολή χρημάτων, προπληρώνω
debuşeu, debuşeuri *ουσ. ουδ.* η εμπορική αγορά για πώληση εμπορευμάτων σε μεγάλες ποσότητες
debut, debuturi *ουσ. ουδ.* 1. το ντεμπούτο, το ντεμπουτάρισμα 2. η απαρχή, η πρώτη αρχή, η έναρξη, το ξεκίνημα, το αρχίνισμα
debuta, debutez *ρ. αμ.* 1. κάνω αρχή 2. ντεμπουτάρω, δημοσιεύω έργο πνευματικό ή λογοτεχνικό για πρώτη φορά 3. αρχίζω
debutant-ă, debutanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αρχάριος-α (ο, η), πρωτόπειρος-η (ο, η), ο, η συγγραφέας στο πρωτόλειο, *(στο θέατρο)* η ντεμπιτάντ
decadă, decade *ουσ. θηλ.* 1. η δεκάδα, το δεκαήμερο 2. το σύνολο δέκα μονάδων
decadent-ă, decadenţi-te *επίθ.* παρακμάζων-ουσα-ον
decadentism *ουσ. ουδ.* η παρακμή στη λογοτεχνία ή σε πνευματικό κίνημα
decadenţă, decadenţe *ουσ. θηλ.* 1. η παρακμή, ο ξεπεσμός, η κατάπτωση 2. *μτφ.* η δουλικότητα, η αναξιοπρέπεια
decaedru, decaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το δεκάεδρο
decafeinizare, decafeinizări *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση της καφεΐνης από τους σπόρους του καφέ
decafeinizat-ă, decafeinizaţi-te *επίθ.* ντεκαφεϊνέ, χωρίς καφεΐνη
decagon, decagoane *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το δεκάγωνο
decagram, decagrame *ουσ. ουδ.* το δεκάγραμμο
decala, decalez I. *ρ. μετ.* κάνω να υπάρχει κάποια απόσταση ανάμεσα σε δύο σημεία ή στιγμές (τόπος ή χρόνος) II. *ρ. μέσο* βρίσκομαι σε απόσταση χρονικά ή τοπικά από κάτι
decalaj, decalaje *ουσ. ουδ.* η διάσταση, η απόσταση
decalare, decalări *ουσ. θηλ.* η χρονική ή τοπική απόσταση
decalcifia, decalcifiez *ρ. μετ.* απασβεστιώνομαι, χάνω το ασβέστιο από τον οργανισμό
decalcifiat-ă, decalcifiaţi-te *επίθ.* απασβεστιωμένος -η-ο
decalcifiere, decalcifieri *ουσ. θηλ.* η απασβεστίωση
decalibra pers. 3 decalibrează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παραμορφώνεται η εσωτερική διάμετρος, η ολκή
decalibrare, decalibrări *ουσ. θηλ.* η πλάτυνση, το πλάτεμα του σωλήνα πυροβόλου όπλου
decalibrat-ă, decalibraţi-te *επίθ.* παραμορφωμένος-η-ο στην εσωτερική διάμετρο, που δεν έχει το κανονικό διαμέτρημα (στα πυροβόλα όπλα)
decalitru, decalitri *ουσ. αρσ.* το δεκάλιτρο
Decalog *ουσ. ουδ.* ο Δεκάλογος, Οι Δέκα Εντολές του Θεού
decametru, decametri *ουσ. αρσ.* το δεκάμετρο
decan-ă, decani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοσμήτορας (ο, η)
decanat, decanate *ουσ. ουδ.* η κοσμητεία
decanta, decantez *ρ. μετ.* κατασταλάζω, κάνω ένα υγρό να είναι διαυγές με το κατακάθισμα των ξένων ουσιών στον πυθμένα του δοχείου
decantare, decantări *ουσ. θηλ.* το καταστάλαγμα, το κατακάθισμα
decantor, decantoare *ουσ. ουδ.* η δεξαμενή για το κατακάθισμα των υγρών
decapa, decapez *ρ. μετ.* 1. καθαρίζω την επιφάνεια μετάλλου 2. καθαρίζω τα δέρματα ή τις γούνες με διάφορες χημικές ουσίες για να διατηρηθούν, να συντηρηθούν 3. ισοπεδώνω ένα έδαφος με την αφαίρεση ενός λεπτού στρώματος από την επιφάνεια
decapare, decapări *ουσ. θηλ.* 1. ο καθαρισμός 2. η ισοπέδωση, το ισοπέδωμα
decapita, decapitez *ρ. μετ.* καρατομώ, αποκεφαλίζω
decapitare, decapitări *ουσ. θηλ.* 1. η καρατόμηση, η αποκεφάλιση, ο αποκεφαλισμός 2. η λαιμοτομία, το κόψιμο του λαιμού
decapitat-ă, decapitaţi-te *επίθ.* αποκεφαλισμένος -η-ο
decapota, decapotez *ρ. μετ.* βγάζω το σκέπασμα αμαξιού· κατεβάζω ή ανεβάζω το σκέπασμα αμαξιού ή αυτοκινήτου
decapotabil-ă, decapotabili-e *επίθ.* που μπορεί να σκεπαστεί ή ξεσκεπαστεί (αυτοκίνητο ή αμάξι) από τα κάλυμμα, καμπριολέ (ξένη λέξη)
decapsula, decapsulez *ρ. μετ.* 1. βγάζω το καψύλλιον / το περίβλημα διάφορων σπόρων 2. αποφλοιώνω
decapsulare, decapsulări *ουσ. θηλ.* 1. η αποφλοίωση 2. το ξεφλούδισμα
decar, decari *ουσ. αρσ.* το δεκάρι (η μονάδα έκτασης ίση των 1000 τ.μ.)
decarbura, decarburez *ρ. μετ.* μειώνω το ποσοστό του άνθρακα στο σίδερο, όταν βρίσκεται σε λειωμένη κατάσταση
decarburare, decarburări *ουσ. θηλ.* η μείωση της περιεκτικότητας σε άνθρακα από το σίδερο όταν γίνεται η κατεργασία του σα λειωμένο υλικό
decaster, decasteri *ουσ. αρσ.* το κυβικό δεκάμετρο
decastil, decastili *ουσ. ουδ. (αρχαιολ.)* ο δεκάστηλος, με δέκα κολόνες
decatlon, decatloane *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το δέκαθλο
decatlonist-ă, decatlonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* (ο, η) αθλητής-ήτρια στο αγώνισμα του δέκαθλου
decava, decavez I. *ρ. μετ. (οικ.)* κερδίζω όλα τα χρήματα συμπαίκτου II. *ρ. μέσο* καταστρέφομαι, χάνω τα χρήματά μου στα τυχερά παιχνίδια
decavat-ă, decavaţi-te *επίθ. (οικ.)* αυτός που έχασε όλα τα χρήματά του στα τυχερά παιχνίδια
decădea, decad *ρ. αμ.* 1. ξεπέφτω, παρακμάζω, περιπίπτω, καταντάω, φτάνω σε μια κατάσταση που είναι χειρότερη από την προηγούμενη 2. *μτφ.* δύω // a ~ **din drepturi** ξεπέφτω από τα δικαιώματα
decădere, decăderi *ουσ. θηλ.* η παρακμή, ο ξεπεσμός, η έκπτωση, η καταφορά, η κατάπτωση // *μτφ.* ~ **din drepturi** η έκπτωση από τα δικαιώματα, το χάσιμο εξουσίας
decăzut-ă, decăzuţi-te *επίθ.* 1. ξεπεσμένος-η-ο, έκπτωτος-η-ο 2. *μτφ.* σάπιος-ια-ιο, διεφθαρμένος -η-ο, σε άθλια κατάσταση

decât I. *επίρ.* παρά // **n-a cumpărat ~ fructe** δεν αγόρασε παρά φρούτα // **nu merg ~ cu tine** δεν πηγαίνω παρά με σένα αλήθεια // **nu rămâne ~...** δεν υπολείπεται παρά... // **nu vreau ~ adevărul** δεν θέλω παρά την II. *προθ.* *(εισάγει το δεύτερο όρο μιας σύγκρισης)* από // **e mai cuminte ~ tine** είναι πιο φρόνιμος από σένα // **e mai mult sârguincios ~ inteligent** είναι περισσότερο επιμελής από νοήμονας // **este mai înalt ~ mine** είναι ψηλότερος από μένα // **este mai mic ~ mine** είναι μικρότερος από μένα III. *συνδ.* 1. παρά 2. ώστε // **~ îți vine să crăpi de ciudă** ώστε σου έρχεται να σκάσεις από θυμό // **~ să te superi, mai bine ascultă** παρά να θυμώσεις, καλύτερα άκουσε / υπάκουσε // **mai mult bănuia ~ știa** περισσότερο υποπτευόταν παρά ήξερε // **nu făcea altceva ~ să citească** δεν έκανε τίποτε άλλο παρά να διαβάσει

deceda, decedez *ρ. αμ.* αποβιώνω, πεθαίνω, αποθνήσκω, παύω να ζω

decedat-ă, decedați-te *επίθ.* πεθαμένος-η-ο, νεκρός -ή-ό, μακαρίτης-(τισσα-ίτικο

decembrie *ουσ. αρσ.* ο Δεκέμβριος

decembrist-ă, decembriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* δεκεμβριανός-ή (ο, η) (οι Ρώσοι ευγενείς επαναστάτες Δεκέμβριος 1825 εναντίον της τσαρικής απολυταρχίας)

decemvir, decemviri *ουσ. αρσ.* ο καθένας από τους δέκα άντρες νομοθέτες στην αρχαία Ρώμη, έδωσαν τον κώδικα νόμων στην αρχαία Ρώμη (το 451 και 450 π.Χ.)

decenal-ă, decenali-e *επίθ.* δεκαετής-ής-ές

deceniu, decenii *ουσ. ουδ.* 1. η δεκαετία 2. η δεκαετηρίδα

decent-ă, decenți-te *επίθ.* 1. ευπρεπής-ής-ές, κόσμιος-α-ο 2. σεμνός-ή-ό, σεμνοπρεπής-ής-ές

decență, decențe *ουσ. θηλ.* η κοσμιότητα, η ευπρέπεια, η καλή συμπεριφορά, η σεμνοπρέπεια

decepție, decepții *ουσ. θηλ.* η απογοήτευση, η διάψευση ελπίδων, η αποθάρρυνση

decepționa, decepționez *ρ. μετ.* 1. απογοητεύω, αποθαρρύνω κάποιον 2. κάνω κάποιον να χάσει τις ελπίδες του

decepționant-ă, decepționanți-te *επίθ.* απογοητευτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό

decepționat-ă, decepționați-te *επίθ.* απογοητευμένος -η-ο, αποθαρρυμένος-η-ο

decepționism *ουσ. ουδ.* η απαισιόδοξη στάση, η απαισιοδοξία

decepționist-ă, decepționiști-ste *επίθ.* απαισιόδοξος -η-ο

decerebrare *ουσ. θηλ.* η απομάκρυνση των εγκεφαλικών ημισφαιρίων πειραματικώς στα ζώα με σκοπό τη μελέτη διαφόρων λειτουργιών του εγκεφάλου

decerna, decern *ρ. μετ.* απονέμω // **i s-au -t două medalii importante** του απονεμήθηκαν δύο σημαντικά μετάλλια

decernare, decernări *ουσ. θηλ.* η απονομή, το δόσιμο, η παροχή // **-a medaliei** η απονομή του μεταλλίου

deces, decese *ουσ. ουδ.* ο θάνατος, η αποβίωση, ο πεθαμός

deci *συνδ.* λοιπόν, ώστε, άρα // **~ n-aveți nimic să-mi spuneți** ώστε δεν έχετε να μου πείτε τίποτα // **~ nu vrei** ώστε δε θέλεις

decibel, decibeli *ουσ. αρσ.* το ντεσιμπέλ

decide, decid I. *ρ. μετ.* 1. αποφασίζω, παίρνω απόφαση 2. πείθω κάποιον, τον κάνω να αποφασίσει // **a ~ dinainte** προκρίνω II. *ρ. αμ.* εκδίδω απόφαση (δικαστήριο), σχηματίζω κρίση για κάτι III. *ρ. μέσο* αποφασίζομαι, τάσσομαι

decigram, decigrame *ουσ. ουδ.* το δεκατογραμμάριο, το δέκατο μέρος του γραμμαρίου

decima, decimez *ρ. μετ.* δεκατίζω, αποδεκατίζω, προκαλώ μεγάλη καταστροφή κυρίως σε ανθρώπους

decimal-ă, decimali-e I. *επίθ.* δεκαδικός-ή-ό // **parte -ă** το δεκαδικό μερίδιο II. *ουσ. ουδ.* το καντάρι // **cântar ~** το δεκαδικό καντάρι

decimare, decimări *ουσ. θηλ.* το αποδεκάτισμα (μεγάλη φθορά, καταστροφή)

decimetru, decimetre *ουσ. αρσ.* το δεκατόμετρο

decis-ă, deciși-se *επίθ.* αποφασισμένος-η-ο, σταθερός-ή-ό, ακλόνητος-η-ο

decisiv-ă, decisivi-e I. *επίθ.* αποφασιστικός-ή-ό, οριστικός-ή-ό II. *επίρ.* αποφασιστικά, οριστικά

decizie, decizii *ουσ. θηλ.* η απόφαση, το βούλευμα

declama, declam *ρ. μετ.* απαγγέλλω, ρητορεύω, αρθρώνω λέξεις με ύφος και ρυθμό

declamare, declamări *ουσ. θηλ.* η απαγγελία, η άρθρωση λέξεων, η ρητορεία

declamator-oare, declamatori-oare *επίθ.* απαγγελτικός-ή-ό, ρητορικός-ή-ό

declamatoriu-ie, declamatorii *επίθ.* ιδ. declamator

declamație, declamații *ουσ. θηλ.* η απαγγελία, η εκφώνηση με ύφος και ρυθμό πεζού ή ποιήματος, η αγόρευση

declanșa, declanșez I. *ρ. μετ.* 1. εξαπολύω, βάζω κάτι σε ενέργεια 2. κινώ II. *ρ. μέσο* 1. εξαπολύομαι 2. κινούμαι, θέτομαι σε κίνηση, ξαμολιέμαι // **aparat care se declanșează automat** η αυτόματη μηχανή

declanșare, declanșări *ουσ. θηλ.* η εξαπόλυση

declanșator, declanșatoare *ουσ. ουδ.* η μίζα, το μέρος της μηχανής που θέτει σε κίνηση τους μηχανισμούς για τη λειτουργία της

declanșor, declanșoare *ουσ. ουδ.* ιδ. declanșator

declara, declar I. *ρ. μετ.* 1. δηλώνω, κηρύσσω, κηρύττω, διακηρύσσω 2. γνωστοποιώ // **a ~ apel** κηρύσσω έκκληση (έφεση) // **a ~ ceva nul** δηλώνω κάτι άκυρο, ακυρώνω // **a ~ grevă** κηρύσσω απεργία // **a ~ pe cineva repetent** δηλώνω κάποιον στάσιμο // **a ~ război** κηρύσσω πόλεμο // **îl declar învingător** τον κηρύσσω νικητή II. *ρ. μέσο* 1. δηλώνομαι, κηρύσσομαι 2. τάσσομαι, πηγαίνω με το μέρος κάποιου 3. *μτφ.* αναγνωρίζομαι // **a se ~ pentru** δηλώνομαι υπέρ // **a se ~ împotrivă** τάσσομαι κατά // **mă declar învins** αναγνωρίζομαι νικημένος

declarant-ă, declaranți-te I. *επίθ.* δηλών, δηλούσα, δηλόν (ο, η, το) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δηλών, δηλούσα (ο, η)

declarare, declarări *ουσ. θηλ.* η δήλωση, το κήρυγμα, η κήρυξη, η διακήρυξη // **~ în stare de faliment** η κήρυξη σε χρεοκοπία

declarat-ă, declarați-te *επίθ.* δηλωμένος-η-ο, κηρυγμένος-η-ο // **un dușman ~** ο κηρυγμένος εχθρός

declarativ-ă, declarativi-e *επίθ.* δηλωτικός-ή-ό // **ton ~** το δηλωτικό ύφος

declarație, declarații *ουσ. θηλ.* 1. η δήλωση 2. η ανακοίνωση 3. η κήρυξη, η διακήρυξη 4. η

μαρτυρία, η κατάθεση του μάρτυρα στο δικαστήριο // ~ **guvernamentală** η κυβερνητική ανακοίνωση // ~ **oficială** η επίσημη δήλωση

declasa, declasez *ρ. μέσο* 1. γίνομαι πιο φτηνός, βρίσκομαι σε κατώτερη τάξη από την προηγούμενη, χάνω μέρος την τιμής μου 2. ξεπέφτω, χάνω την υπόληψή μου, έχω μικρότερη αξία

declasare, declasări *ουσ. θηλ.* η ταξινόμηση κάποιου σε κατώτερη τάξη από την προηγούμενη που ήταν

declasat-ă, declasaţi-te I. *επίθ.* 1. διεφθαρμένος-η-ο 2. που έχει χάσει την αξία του II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άνθρωπος ξεπεσμένος ηθικά ή κοινωνικά

declic, declicuri *ουσ. ουδ.* το ελατήριο (με μοχλό)

declimata, declimatez *ρ. μετ.* βγάζω από τις ομαλές κλιματικές συνθήκες / φυτό ή ζώο από το συνηθισμένο κλίμα

declin, declinuri *ουσ. ουδ.* 1. η παρακμή, η κατάπτωση 2. η έκπτωση // **a fi în** ~ παρακμάζω, δύω

declina, declin I. *ρ. μετ. (γραμμ.)* 1. κλίνω 2. δείχνω την ιδιότητά μου 3. εκκλίνω, δε συγκατατίθεμαι ν'αναλάβω την ευθύνη για κάτι II. *ρ. αμ.* αποκλίνω· γέρνω προς τη πλάγια κατεύθυνση· δύω (αστέρας)

declinabil-ă, declinabili-e *επίθ. (γραμμ.)* κλιτός-ή-ό

declinare, declinări *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η κλίση // ~ **de competenţă** η απόκλιση αρμοδιότητας (του δικαστηρίου)

declivitate, declivităţi *ουσ. θηλ.* 1. η κατωφέρεια, η κλίση του εδάφους προς τα κάτω 2. η κλίση της οδού σ'ένα τμήμα του εδάφους

declivometru, declivometre *ουσ. ουδ.* το όργανο για τη μέτρηση της απόκλισης ενός εδάφους ή μιας πλάγιας επίπεδης επιφάνειας

decoafa, decoafez I. *ρ. μετ.* χαλώ την κόμμωση II. *ρ. μέσο* χαλώ τη κόμμωσή μου

decoct, decocturi *ουσ. ουδ.* το αφέψημα

decoda, decodez *ρ. μετ.* δίνω εξήγηση σ'ένα κώδικα, εξηγώ την έννοια του κώδικα, αποκωδικοποιώ

decodare, decodări *ουσ. θηλ.* η αποκωδικοποίηση, η εξήγηση του κώδικα

decofra, decofrez *ρ. μετ.* (οικοδ.) χαλώ το καλούπι όπου χύθηκε το μπετόν, το ξεμοντάρω

decofrare, decofrări *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* το ξεμοντάρισμα του καλουπιού όπου χύθηκε το μπετόν ή άλλο υλικό

decola, decolez *ρ. αμ.* απογειώνομαι (αεροπλάνο)

decolare, decolări *ουσ. θηλ.* η απογείωση

decoloniza, decolonizez *ρ. μετ.* αποαποικιοποιώ, καταλύω το αποικιακό καθεστώς

decolonizare, decolonizări *ουσ. θηλ.* η αποαποικιοποίηση, η κατάλυση του αποικιαμού καθεστώτος

decolora, decolorez I. *ρ. μετ.* αποχρωματίζω, ξεβάφω, ξεθωριάζω, βγάζω από κάτι το χρώμα II. *ρ. μέσο* ξεβάφομαι, εξαλείφομαι, αποχρωματίζομαι, ξεθωριάζω

decolorant-ă, decoloranţi-te I. *επίθ.* αποχρωστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το αποχρωστικό, η αποχρωστική ουσία

decolorare, decolorări *ουσ. θηλ.* 1. ο αποχρωματισμός, το ξέβαμμα, το αποχρωμάτισμα, το ξεθώριασμα 2. *μτφ.* η ωχρίαση

decolorat-ă, decoloraţi-te *επίθ.* αποχρωματισμένος-η-ο, ξεβαμμένος-η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο, ξέθωρος-η-ο

decolta, decoltez *ρ. μετ.* γυμνώνω τον τράχηλο, ντεκολτάρω *(γυναικείο φόρεμα)*

decoltat-ă, decoltaţi-te *επίθ.* 1. με ντεκολτέ 2. έξωμος-η-ο

decolteu, decolteuri *ουσ. ουδ.* το ντεκολτέ

decomanda, decomandez *ρ. μετ.* ακυρώνω διαταγή, ανακαλώ διαταγή

decomandate *επίθ. πληθ.* ανεξάρτητος-η-ο // **camere** ~ τα ανεξάρτητα δωμάτια στο ίδιο διαμέρισμα (με χωριστές εισόδους)

decompresiune, decompresiuni *ουσ. θηλ.* αποσυμπίεση *(στα πεπιεσμένα αέρια)*

decomprima, decomprim *ρ. μετ.* αποσυμπιέζω

deconcerta, deconcertez *ρ. μετ.* διαταράσσω, φέρω σύγχυση, διασάλευση

deconcertant-ă, deconcertaţi-te *επίθ.* διαταρακτικός -ή-ό

deconecta, deconectez I. *ρ. μετ.* αποσυνδέω, ξεδένω τη σύνδεση, χαλώ τη σύνδεση II. *ρ. μέσο* καταπραΰνομαι

deconectant-ă, deconectanţi-te I. *επίθ.* καταπραϋντικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το καταπραϋντικό

deconectare, deconectări *ουσ. θηλ.* η αποσύνδεση, το λύσιμο της σύνδεσης

decongela, decongelez *ρ. μετ.* αποψύχω, λειώνω τον πάγο ενός κατεψυγμένου τροφίμου

decongelare, decongelări *ουσ. θηλ.* η απόψυξη *(στα τρόφιμα)*

deconsolida, deconsolidez *ρ. μετ.* αποστερεώνω

decont, deconturi *ουσ. ουδ.* το λογιστικό δικαιολογητικό για τη δαπάνη χρηματικού ποσού *(βάσει γραπτών αποδείξεων)*

deconta, decontez *ρ. μετ.* εκκαθαρίζω, συμπληρώνω λογιστικό έντυπο για δικαιολόγηση χρηματικού ποσού που ξοδεύτηκε προσαρτώντας και τα δικαιολογητικά

decontamina, decontaminez *ρ. μετ.* απολυμαίνω, καταστρέφω τα νοσογόνα μικρόβια

decontaminare, decontaminări *ουσ. θηλ.* η απολύμανση

decontare, decontări *ουσ. θηλ.* 1. η εκκαθάριση 2. η απόδοση λογαριασμού για τη χρησιμοποίηση χρηματικού ποσού // *(λογιστ.)* **decontări bancare** οι τραπεζιτικές πληρωμές

decor, decoruri *ουσ. ουδ.* 1. ο διάκοσμος, η διακόσμηση 2. η εξωράϊση 3. *στο πληθ.* τα σκηνικά, η σκηνογραφία

decora, decorez *ρ. μετ.* 1. διακοσμώ, στολίζω 2. εξωραΐζω 3. σκηνογραφώ (δημιουργώ το σκηνικό διάκοσμο που απαιτεί ένα θεατρικό έργο) 4. παρασημοφορώ, απονέμω παράσημο σε κάποιον

decorare, decorări *ουσ. θηλ.* 1. η διακόσμηση, το στόλισμα, ο στολισμός 2. η σκηνογραφία 3. η παρασημοφορία, η απονομή του παράσημου

decorat-ă, decoraţi-te *επίθ.* 1. διακοσμημένος-η-ο, στολισμένος-η-ο 2. παρασημοφορημένος-η-ο

decorativ-ă, decorativi-e *επίθ.* διακοσμητικός-ή-ό // **arta** ~**ă** η διακοσμητική *(η περιληπτική ονομασία των διακοσμητικών τεχνών)*

decorator-oare, decoratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διακοσμητής-ήτρια (ο, η), ντεκορατέρ (ο), ντεκορατρίς (η)

decoraţie, decoraţii *ουσ. θηλ.* 1. το παράσημο 2. η παρασημοφορία // **a conferi o** ~ παρασημοφορώ, απονέμω παράσημο

decortica, decortichez *ρ. μετ.* αποφλοιώνω, ξεφλουδίζω

decorticare, decorticări *ουσ. θηλ.* η αποφλοίωση, το ξεφλούδισμα
decorticator, decorticatoare *ουσ. ουδ.* το μηχάνημα για αποφλοίωση
decovil, decovile *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η στενή σιδηροδρομική γραμμή
decrescendo I. *επίρ. (μουσ.)* ντεκρεσέντο, με σμίκρυνση της έντασης των ήχων II. *ουσ. ουδ.* το ντεκρεσέντο, το μέρος της μουσικής σύνθεσης που εκτελείται κατ'αυτόν τον τρόπο
decret, decrete *ουσ. ουδ.* το διάταγμα // **~ lege** το νομοθετικό διάταγμα // **~ obligatoriu** το αναγκαστικό διάταγμα, που εκδίδεται με την προϋπόθεση να επικυρωθεί από τη βουλή
decreta, decretez *ρ. μετ.* 1. εκδίδω διάταγμα, νομοθετώ, θεσπίζω, θεσμοθετώ 2. διατάζω, προστάζω
decretare, decretări *ουσ. θηλ.* η έκδοση νομοθετικού διατάγματος
decripta, decriptez *ρ. μετ.* αποκρυπτογραφώ, εξηγώ το συνθηματικό γράψιμο
decroşa, decroşez I. *ρ. μετ.* ξεκρεμώ, αποκρεμώ II. *ρ. μέσο* ξεκρεμιέμαι, αποκρέμομαι
decroşare, decroşări *ουσ. θηλ.* το ξεκρέμασμα
decupa, decupez *ρ. μετ.* κόβω σε κομμάτια, διαμελίζω, τεμαχίζω, κομματιάζω, ντεκουπάρω
decupaj, decupaje *ουσ. ουδ.* το κόψιμο, η κοψιά, το κοψίδι, η τομή, ο τεμαχισμός, το κομμάτιασμα
decupare, decupări *ουσ. θηλ.* η κοπή, το κόψιμο τμήματος από ένα ακέραιο
decupat-ă, decupaţi-te *επίθ.* αποκομμένος-η-ο // **pantofi decupaţi** τα ντεκουπαρισμένα παπούτσια
decupla, decuplez *ρ. μετ.* αποζευγνύω, αποσυνδέω, ξεζευγαρώνω, ξεδένω σύζευξη, λύνω δυάδα
decuplare, decuplări *ουσ. θηλ.* η αποσύνδεση
decurge pers. 3 decurge *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. απορρέει, προκύπτει, πηγάζει 2. διεξάγεται // **aşadar ~ că...** συνεπώς απορρέει ότι... // **convorbirile decurg bine** οι συνομιλίες διεξάγονται καλά
decurs *ουσ. ουδ.* 1. η διάρκεια 2. η παρέλευση, η πάροδος // **în ~ de trei ore** μέσα σε τρεις ώρες // **în ~ de un an** κατά τη διάρκεια ενός χρόνου // **în -ul anilor** με την πάροδο του χρόνου
decuvaj, decuvaje *ουσ. ουδ.* η διύλιση του κρασιού (μετά από τη ζύμωση) και η μεταφορά του στα δοχεία (μες στα οποία θα διαφυλαχτεί)
deda, dedau *ρ. μέσο* επιδίδομαι, αφοσιώνομαι, προσηλώνομαι, έχω συνήθειο // **a se ~ la rele** το έχω συνήθειο να κάνω κακές πράξεις // **a se ~ studiului** ασχολούμαι, ιδιαίτερα με τη μελέτη
dedat-ă, dedaţi-te *επίθ.* προσηλωμένος-η-ο, συνηθισμένος-η-ο, αφοσιωμένος-η-ο
dedesubt, dedesubturi I. *ουσ. ουδ.* 1. το κάτω μέρος 2. *μτφ.* το μύχιο, τα μύχια, το βάθος ενός πράγματος // **-ul unei afaceri** το βάθος μιας υπόθεσης, το κρυφό μέρος του γεγονότος II. *επίρ.* 1. κάτω, αποκάτω 2. υποκάτω // **~ nu e nimeni, apartamentul este liber** κάτω δεν είναι κανένας, το διαμέρισμα είναι ελεύθερο // **pe ~** από κάτω
dedesubtul *προθ.* υπό, κάτω από // **~ balconului** κάτω από το μπαλκόνι // **~ ferestrei** κάτω από το παράθυρο
dedica, dedic I. *ρ. μετ.* αφιερώνω, χαρίζω // **şi-a ~t toate eforturile acestei opere** αφιέρωσε όλες τις δυνάμεις του σ'αυτό το έργο II. *ρ. μέσο* 1. αφιερώνομαι, αφοσιώνομαι, προσηλώνομαι, επιδίδομαι 2. προσκολλώμαι
dedicare, dedicări *ουσ. θηλ.* η αφιέρωση, η αφοσίωση
dedicaţie, dedicaţii *ουσ. θηλ.* 1. η αφιέρωση, η προσφορά αφιερώματος 2. το αφιέρωμα
dediţel, dediţei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* λουλούδι, φυτό ποώδες δηλητηριώδες με τριχωτά φύλλα και με γαλάζια μενεξεδένια άνθη, η πασχαλιά
dedubla, dedublez *ρ. μέσο* διχάζομαι, διχοτομούμαι
dedublare, dedublări *ουσ. θηλ.* ο διχασμός, η διχοτόμηση // **-a personalităţii** ο διχασμός προσωπικότητας
dedublat-ă, dedublaţi-te *επίθ.* διχασμένος-η-ο, διχοτομημένος-η-ο
deduce, deduc I. *ρ. μετ.* 1. συμπεραίνω 2. συνάγω 3. εξάγω (τη ρίζα ενός αριθμού, κ.λ.π.) II. *ρ. απρόσ.* συνάγεται, συμπεραίνεται
deducere, deduceri *ουσ. θηλ.* 1. το συμπέρασμα 2. το πόρισμα 3. *(μαθ.)* η εξαγωγή
deductiv-ă, deductivi-e *επίθ.* // συμπερασματικός-ή-ό, συναγωγικός-ή-ό // **metoda -ă** η αφαιρετική επαγωγική
deducţie, deducţii *ουσ. θηλ.* 1. η εικασία, το συμπέρασμα, το πόρισμα 2. *(μαθ.)* η εξαγωγή 3. *φιλοσ.* η αφαίρεση // **prin ~** εξ εικασίας
deduriza, dedurizez *ρ. μετ.* αποσκληρύνω // *(χημ.)* **a ~ apa** αποσκληρύνω το νερό
dedurizare, dedurizări *ουσ. θηλ.* η αποσκλήρυνση // **~a apei** η αποσκλήρυνση του νερού
dedus-ă, deduşi-se *επίθ.* συναγόμενος-η-ο, βγαλμένος-η-ο σαν συμπέρασμα
defalca, defalchez *ρ. μετ.* κατανέμω, διαχωρίζω, μοιράζω
defalcare, defalcări *ουσ. θηλ.* η κατανομή, ο διαχωρισμός, η μοιρασιά, το μοίρασμα // **-a planului** ο διαχωρισμός του σχεδίου
defavoare *ουσ. θηλ.* 1. η δυσμένεια 2. η εναντιότητα, η αναποδιά // **în -a cuiva** εις βάρος κάποιου
defavorabil-ă, defavorabili-e *επίθ.* δυσμενής-ής-ές
defavoriza, defavorizez *ρ. μετ.* 1. προξενώ δυσμένεια σε κάποιον ή σε κάτι 2. μειονεκτώ
defaza, defazez *ρ. μετ. (ηλεκτρ.)* κάνω να υπάρχει διαφορά φάσης σε δύο ηλεκτρικά ρεύματα που εναλλάσσονται
defazaj, defazaje *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η διαφορά φάσης ανάμεσα σε δύο εναλλασσόμενα ρεύματα της ίδιας συχνότητας
defăima, defăimez *ρ. μετ.* 1. δυσφημώ, δυσφημίζω 2. εξευτελίζω 3. διασύρω, αμαυρώνω, διαπομπεύω
defăimare, defăimări *ουσ. θηλ.* 1. η δυσφήμιση, η δυσφημία 2. ο διασυρμός, η αμαύρωση, η διαπόμπευση 3. η κακόβουλη διάδοση κακής φήμης για κάποιον, η συκοφαντία
defăimător-oare, defăimători-oare *επίθ.* δυσφημιστικός-ή-ό, κακόλογος-η-ο, συκοφαντικός -ή-ό, αμαυρωτικός-ή-ό
defect-ă, defecţi-te I. *επίθ.* χαλασμένος-η-ο, ελαττωματικός-ή-ό, ατελής-ής-ές, ψεγαδιασμένος -η-ο // **lacăt ~** η ελαττωματική κλειδαριά II. *ουσ. ουδ.* 1. το ελάττωμα, το μειονέκτημα 2. το κουσούρι, το ψεγάδι // **~ de fabricaţie** το ελάττωμα κατασκευής // **~ natural** το φυσικό ελάττωμα

defecta, defectez I. *ρ. μέσο* 1. παθαίνω εμπλοκή ή βλάβη 2. χαλάω II. *ρ. μετ.* 1. προξενώ βλάβη, χαλώ 2. φεύγω παράνομα από κάπου
defectare, defectări *ουσ. θηλ.* 1. η βλάβη 2 η εμπλοκή 3. η αναστολή της λειτουργίας λόγω ελαττώματος μηχανισμού 4. αποστασία
defectat-ă, defectați-te *επίθ.* 1. χαλασμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο 2. ψεγαδιασμένος-η-ο
defectiv-ă, defectivi-e *επίθ. (γραμμ.)* ελλιπής-ής-ές // **verbe -e** τα ελλιπή ρήματα
defectoscopie, defectoscopii *ουσ. θηλ.* η εξέταση με ειδικό όργανο των ελαττωμάτων υλικών και εξαρτημάτων μηχανών
defectuos-oasă, defectuoşi-oase *επίθ.* ελαττωματικός -ή-ό
defectuozitate, defectuozități *ουσ. θηλ.* η ελαττωματικότητα
defecțiune, defecțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η ελαττωματικότητα, η έλλειψη, η βλάβη 2. η μειονεκτικότητα // ~ **tehnică** η τεχνική ελαττωματικότητα, το τεχνικό ελάττωμα
defel *επίρ.* καθόλου, διόλου, όλως διόλου
defensiv-ă, defensivi-e *επίθ.* αμυντικός-ή-ό // **arme -e** το αμυντικά όπλα
defensivă, defensive *ουσ. θηλ.* 1. η άμυνα 2. η υπεράσπιση 3. η απόκρουση του επιτιθέμενου 4. η αντίσταση σε επίθεση
deferent-ă, deferenți-te *επίθ.* υποχωρητικός-ή-ό, ενδοτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό
deferență *ουσ. θηλ.* 1. η υποχωρητικότητα, η ενδοτικότητα 2. η εκτίμηση, ο σεβασμός, η υπόληψη
deferi, defer *ρ. μετ. (νομ.)* παραπέμπω, ενάγω
deferire, deferiri *ουσ. θηλ. (νομ.)* η μήνυση *(στις δικαστικές αρχές)*, η καταγγελία, η αγωγή
defertiliza, defertilizez *ρ. μετ.* χερσώνω, καθιστώ έδαφος χωρίς γονιμότητα
defertilizare, defertilizări *ουσ. θηλ.* η χέρσωση, το να καταστήσει κανείς ένα έδαφος άγονο
defertilizat-ă, defertilizați-te *επίθ.* χέρσος-α-ο, που έχει γίνει άγονος-η-ο
defetism *ουσ. ουδ.* η ηττοπάθεια, ο ντεφετισμός
defetist-ă, defetişti-ste I. *επίθ.* ηττοπαθής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ηττοπαθής
defibra, defibrez *ρ. μετ.* ξεχωρίζω σε ίνες το ξυλώδες υλικό για την κατασκευή του χαρτιού ή για τις ινώδεις ξύλινες πλάκες
defibrare, defibrări *ουσ. θηλ.* ο χωρισμός του ξυλώδους υλικού σε ίνες
deficient-ă, deficienți-te I. *επίθ.* ελλιπής-ής-ές, ελαττωματικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο με ελάττωμα σωματικό ή πνευματικό
deficiență, deficiențe *ουσ. θηλ.* η έλλειψη, το ελάττωμα, η ατέλεια
deficit, deficite *ουσ. ουδ.* 1. το έλλειμμα 2. η απώλεια 3. το παθητικό ισοζύγιο // **a fi în** ~ είμαι σε απώλεια
deficitar-ă, deficitari-e *επίθ.* 1. ελλειμματικός-ή-ό 2. ελλιπής-ής-ές 3. παθητικός-ή-ό // **balanță -ă** το παθητικό ισοζύγιο
defila, defilez *ρ. αμ.* παρελαύνω, κάνω παρέλαση, περνώ μπροστά από κάποιον
defilare, defilări *ουσ. θηλ.* η παρέλαση, η διέλευση ομάδας ανθρώπων σε παράταξη μπροστά από κάποιο επίσημο πρόσωπο (στρατός, μαθητές, κ.λ.π.)
defileu, defileuri *ουσ. ουδ.* 1. η στενή διάβαση μεταξύ δύο βουνών, η δίοδος 2. η κλεισούρα
defini, definesc *ρ. μετ.* ορίζω, προσδιορίζω, δίνω τον ορισμό σε κάτι
definire, definiri *ουσ. θηλ.* 1. ο ορισμός 2. ο προσδιορισμός 3. ο χαρακτηρισμός (προσώπου ή πράγματος)
definit-ă, definiți-te *επίθ.* 1. ορισμένος-η-ο, προσδιορισμένος-η-ο 2. οριστικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **articol** ~ το οριστικό άρθρο
definitiv-ă, definitivi-e I. *επίθ.* 1. οριστικός-ή-ό 2. τελειωτικός-ή-ό 3. τελεσίδικος-η-ο 4. αμετάκλητος-η-ο // *(νομ.)* **hotărâre -ă** η τελεσίδικη απόφαση (που έχει δικαστεί οριστικά) II. *επίρ.* οριστικά, τελειωτικά, αμετάκλητα III. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ στο κάτω κάτω (για να τελειώνουμε)
definitiva, definitivez ρ. με. 1. δίνω τελική μορφή, κάνω κάτι οριστικό 2. αποπερατώνω 3. *(για υπαλλήλους)* μονιμοποιώ
definitivare, definitivări *ουσ. θηλ.* 1. η αποπεράτωση 2. η μονιμοποίηση
definitivat *ουσ. ουδ.* οι εξετάσεις για μονιμοποίηση
definitoriu-ie, definitorii *επίθ.* ορίζων-ουσα-ον
definiție, definiții *ουσ. θηλ.* 1. ο ορισμός 2. ο προσδιορισμός 3. η διατύπωση των ουσιωδών χαρακτηριστικών μιας έννοιας // **prin** ~ εξ ορισμού, από ορισμού
deflagrație, deflagrații *ουσ. θηλ.* η ανάφλεξη με έκρηξη και πάταγο
deflație, deflații *ουσ. θηλ. (οικον.)* η μείωση του πληθωρισμού
deflaționist-ă, deflaționişti-ste *επίθ.* που αποβλέπει τη μείωση της ποσότητας του νομίσματος σε κυκλοφορία
deflora, deflorez *ρ. μετ.* διακορεύω, ξεπαρθενεύω
deflorare, deflorări *ουσ. θηλ.* η διακόρευση, το ξεπαρθένεμα
defolia, defoliez *ρ. μετ.* ξεφυλλίζω, αφαιρώ τα φύλλα
defoliere, defolieri *ουσ. θηλ.* το ξεφύλλισμα (φυτά)
deforma, deformez I. *ρ. μετ.* 1. παραμορφώνω 2. διαστρέφω II. *ρ. μέσο* 1. παραμορφώνομαι 2. ασκημαίνω 3. σκεβρώνω 4. διαστρέφομαι
deformare, deformări *ουσ. θηλ.* η παραμόρφωση, η διαστροφή // ~ **profesională** η επαγγελματική διαστροφή
deformat-ă, deformați-te *επίθ.* 1. παραμορφωμένος -η-ο 2. σκεβρός-ή-ό
deformație, deformații *ουσ. θηλ.* η παραμόρφωση, η διαστροφή
defrauda, defraudez *ρ. μετ.* οικειοποιούμαι χρήματα ή πράγματα με απατηλά μέσα από τη μονάδα όπου δουλεύω
defraudare, defraudări *ουσ. θηλ.* η παράνομη οικειοποίηση
defraudat-ă, defraudați-te *επίθ.* οικειοποιημένος-η-ο· κλοπιμαίος-α-ο, καταχρασμένος-η-ο
defraudator-oare, defraudatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σφετεριστής-ίστρια (ο, η), ο άνθρωπος που κάνει υπεξαίρεση, που κάνει οικειοποίηση
defrişa, defrişez *ρ. μετ.* 1. αποψιλώνω δεντρόφυτη περιοχή 2. ξεριζώνω ή κόβω τα δέντρα δάσους
defrişare, defrişări *ουσ. θηλ.* η αποψίλωση του δάσους, η ψίλωση
defrişat-ă, defrişați-te *επίθ.* αποψιλωμένος-η-ο
defunct-ă, defuncți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μακαρίτης -ίτισσα (ο, η), συχωρεμένος-η (ο, η)
degaja, degajez I. *ρ. μετ.* 1. αναδίνω, αναδίδω 2. αναθυμιώ 3. αποφράσσω, καθαρίζω ένα χώρο από

τα εμπόδια που υπάρχουν σ'αυτόν 4. απαλλάσσω // **a ~ o şosea** απαλλάσσω μια οδό (από εμπόδια) // *(αθλ.)* στέλνω τη μπάλα μακριά από την εστία II. *ρ. μέσο* σκορπίζομαι, διαχύνομαι, βγάζω μυρωδιά *(λουλούδια)*

degajare, degajări *ουσ. ουδ.* 1. η ανάδοση οσμής 2. η αναθυμίαση 3. η διάχυση αερίων 4. ο καθαρισμός από εμπόδια ενός δρόμου, χώρου, κ.λ.π.

degajat-ă, degajaţi-te *επίθ.* 1. ανενόχλητος-η-ο 2. ελεύθερος-η-ο 3. απαλλαγμένος-η-ο 4. αδέσμευτος-η-ο 5. ανεπιτήδευτος-η-ο, απροσποίητος-η-ο

degaza, degazez *ρ. μετ.* απομακρύνω τα αέρια

degazare, degazări *ουσ. θηλ.* η απομάκρυνση αερίων

degazifica, degazific *ρ. μετ.* απομακρύνω τις πτητικές ουσίες από τα κάρβουνα ή από τη λάσπη γεώτρησης

degeaba *επίρ.* 1. εις μάτην, ματαίως, μάταια 2. τζάμπα, χωρίς πληρωμή, δωρεάν // **a vorbi ~** μιλώ μάταια // **pe ~** χωρίς αμοιβή, τζάμπα

degenera, degenerez *ρ. αμ.* 1. εκφυλίζομαι 2. *μτφ.* χειροτερεύω

degenerare, degenerări *ουσ. θηλ.* 1. ο εκφυλισμός 2. η σωματική και η διανοητική κατάπτωση

degenerat-ă, degeneraţi-te *επίθ.* έκφυλος-η-ο, εκφυλισμένος-η-ο

degera, deger *ρ. αμ.* κρυοπαγώ, παγώνω ξεπαγιάζω, νεκρώνομαι στα άκρα από υπερβολικό κρύο

degerare, degerări *ουσ. θηλ.* το κρυοπάγημα, το πάγωμα, το ξεπάγιασμα

degerat-ă, degeraţi-te *επίθ.* κρυοπαγημένος-η-ο, παγωμένος-η-ο

degerătură, degerături *ουσ. θηλ.* το κρυοπάγημα

deget, degete *ουσ. ουδ.* το δάχτυλο // **-ul arătător** ο δείχτης, το δεύτερο δάχτυλο μετά τον αντίχειρα // **-ul mare de la mână** ο αντίχειρας // **a arăta cu -ul** δείχνω με το δάχτυλο // **a încerca marea cu -ul** επιχειρώ να κάνω κάτι χωρίς να έχω τα κατάλληλα μέσα // **a număra pe -e** λογαριάζω στα δάχτυλα // **a pune -ul pe rană** δείχνω την πραγματική αιτία // **a se ascunde după ~** κρύβομαι πίσω από το δάχτυλο ή κρύβεται πίσω απ' το δάχτυλό του (γι' αυτόν που αρνείται αδέξια την ενοχή του) // **a se strecura printre -e** γλιστρώ ανάμεσα στα δάχτυλα // **a sta cu -ul în gură** κοιτάζω σαν βλάκας πέρα // **a umbla în vârful -elor** βαδίζω στις μύτες των δαχτύλων // **îi dai un ~ şi-ţi ia mâna toată** του δίνεις ένα δάχτυλο και σου παίρνει όλο το χέρι // **sunt cinci -e la o mână şi nu seamănă unul cu altul** όλα τα δάχτυλα δεν είναι ίσα

degetar, degetare *ουσ. ουδ.* η δαχτυλήθρα // **acul şi -ul** η βελόνα και η δαχτυλήθρα

degeţel, degeţele *ουσ. ουδ.* το δαχτυλάκι

deghiza, deghizez I. *ρ. μετ.* μεταμφιέζω II. *ρ. μέσο* μεταμφιέζομαι

deghizare, deghizări *ουσ. θηλ.* η μεταμφίεση· η αλλαγή στην εμφάνιση

deghizat-ă, deghizaţi-te *επίθ.* 1. μεταμφιεσμένος-η-ο 2. *μτφ.* μασκέ, καμουφλαρισμένος-η-ο

degoma, degomez *ρ. μετ.* αφαιρώ το γόμα / το κόμμι / την κολλώδη ουσία

degomare, degomări *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση της κολλώδους ουσίας

degrabă *επίρ.* 1. γρήγορα, γοργά 2. ενωρίς, έγκαιρα 3. μάλλον // **mai ~** μάλλον, περισσότερο // **vino ~!** έλα γρήγορα! // **voi veni mâine sau mai ~ acum imediat** θα έρθω αύριο ή μάλλον τώρα αμέσως

degrada, degradez I. *ρ. μετ.* καθαιρώ, αφαιρώ το στρατιωτικό βαθμό ή το αξίωμα κάποιου 2. χειροτερεύω 3. εξευτελίζω 5. υποβιβάζω, ταπεινώνω II. *ρ. μέσο* 1. χειροτερεύω, εξευτελίζομαι, υποβιβάζομαι 2. καταστρέφομαι 3. *μτφ.* φθείρομαι, ρημάζω

degradant-ă, degradanţi-te *επίθ.* εξευτελιστικός-ή-ό, ταπεινωτικός-ή-ό

degradare, degradări *ουσ. θηλ.* 1. η καθαίρεση 2. ο υποβιβασμός 3. η έκπτωση 4. η χειροτέρευση, η ταπείνωση 5. ο εξευτελισμός 6. *μτφ.* η φθορά, το ρήγμα // **~ civică** η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων // **~ militară** η στρατιωτική καθαίρεση // **-a solului** η χειροτέρευση του εδάφους

degradat-ă, degradaţi-te *ουσ. θηλ.* 1. καθαιρεημένος -η-ο, υποβιβασμένος-η-ο 2. καθηρημένος-η-ο 3. εξευτελισμένος-η-ο 4. έκπτωτος-η-ο 5. *μτφ.* φθαρμένος-η-ο, ρημαγμένος-η-ο

degresa, degresez *ρ. μετ.* 1. απολιπαίνω, αφαιρώ το λίπος 2. ξελεκιάζω

degresant-ă, degresanţi-te I. *επίθ.* απολιπαντικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το απολιπαντικό

degresare, degresări *ουσ. θηλ.* 1. η απολίπανση 2. το ξελέκιασμα

degresat-ă, degresaţi-te *επίθ.* απολιπασμένος-η-ο

degresiv-ă, degresivi-e *επίθ.* ολιγοστεύων-ουσα-ον, καταβαίνων-ουσα-ον

degresor-oare, degresori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* απολιπαίνων-ουσα (ο, η εργάτης-άτρια) II. *ουσ. ουδ.* η συσκευή για απολίπανση διαφόρων υλικών

degreva, degrevez I. *ρ. μετ.* ελαφρύνω, ξαλαφρώνω II. *ρ. μέσο* αλαφρώνομαι, απαλλάσσομαι από βάρος

degrevare, degrevări *ουσ. θηλ.* 1. η ελάφρυνση, το ξαλάφρωμα 2. η απαλλαγή από βάρος, φορτίο

degrevat-ă, degrevaţi-te *επίθ.* ελαφρωμένος-η-ο, απαλλαγμένος-η-ο από φορτίο

degringoladă, degringolade *ουσ. θηλ.* 1. το κατρακύλημα, το κύλισμα προς τα κάτω, η πτώση προς τα κάτω, ο ξεπεσμός *(ηθικός ή οικονομικός)*

degroşa, degroşez *ρ. μετ.* λεπτύνω

degroşare, degroşări *ουσ. θηλ.* η λέπτυνση

degusta, degust *ρ. μετ.* 1. δοκιμάζω ποτό 2. δοκιμάζω κάτι με τη γεύση, γεύομαι, απογεύομαι

degustare, degustări *ουσ. θηλ.* η γεύση, η δοκιμή με τη γεύση *(ενός ποτού, φαγητού, κ.λ.π.)*

degustător-oare, degustători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* γευσιγνώστης-γνώστρια (ο, η), δοκιμαστής-στρια (ο, η) τα κρασιά, φαγητά, κ.λ.π.

dehidrogena, dehidrogenez *ρ. μετ.* απομακρύνω το υδρογόνο από το μόριο των οργανικών ενώσεων, αποϋδρογονώνω

dehidrogenare, dehidrogenări *ουσ. θηλ.* η αποϋδρογόνωση

deifica, deific *ρ. μετ.* θεοποιώ, αποθεώνω

deificare, deificări *ουσ. θηλ.* η θεοποίηση, η αποθέωση

deism *ουσ. ουδ.* *(φιλοσ.)* ο δεϊσμός, ο ντεϊσμός

deist-ă, deişti-ste I. *επίθ.* *(φιλοσ.)* θεϊστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεϊστής-ίστρια (ο, η), οπαδός του θεϊσμού

deîmpărțit *ουσ. αρσ. ενικ. (μαθ.)* ο διαιρετέος
deînmulțit *ουσ. αρσ. ενικ. (μαθ.)* ο πολλαπλασιαστέος
deja *επίρ.* ήδη, πια, τώρα πια, κιόλας, πλέον // **e ~ târziu** είναι πλέον αργά // **eu cred că ~ a ajuns la destinație** εγώ νομίζω ότι ήδη έφτασε στο προορισμό
dejecție, dejecții *ουσ. θηλ.* η αφόδευση, η αποπάτηση, το περίττωμα
dejuca, dejoc *ρ. μετ.* 1. ματαιώνω 2. εμποδίζω την εκτέλεση κάποιου πράγματος
dejucare, dejucări *ουσ. θηλ.* η ματαίωση, το εμπόδισμα
dejuga, dejug *ρ. μετ.* ξεζεύω, αποζευγνύω, ελευθερώνω από το ζυγό
dejugare, dejugări *ουσ. θηλ.* το ξέζεμα, το λύσιμο του ζυγού από το υποζύγιο
dejun, dejunuri *ουσ. ουδ.* 1. το γεύμα 2. το κολατσιό (στις πρωινές ώρες) 3. το μεσημεριανό φαγητό // **micul ~** το κολατσιό
dejuna, dejunez *ρ. μετ.* 1. γευματίζω, παίρνω το γεύμα μου (το μεσημεριανό) 2. προγευματίζω, κολατσίζω
dejurnă *επίθ. αμετάβλ.* διημερεύων-ουσα-ον
delabora, delaborez *ρ. μετ.* ξεδένω, αποσυνθέτω συναρμολόγηση μηχανήματος ή εγκαταστάσεως
delapida, delapidez *ρ. μετ.* 1. καταχρώμαι, ιδιοποιούμαι ξένα χρήματα 2. υπεξαιρώ, κάνω υπεξαίρεση χρημάτων ή πραγμάτων, κλέβω
delapidare, delapidări *ουσ. θηλ.* 1. η κατάχρηση, η ιδιοποίηση ξένου πράγματος 2. η υπεξαίρεση 3. το κλέψιμο 4. η ρεμούλα, το άρπαγμα
delapidator-oare, delapidatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταχραστής-άστρια (ο, η)
delator-oare, delatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. καταδότης-ότρια (ο, η) 2. συκοφάντης-άντρια (ο, η)
delațiune, delațiuni *ουσ. θηλ.* η κατάδοση, η συκοφαντία
delăsa, delas *ρ. αντων.* 1. παραμελώ 2. παραιτούμαι από κάτι 3. δεν επιμελούμαι κάτι, δείχνω αδιαφορία
delăsare, delăsări *ουσ. θηλ.* η παραμέληση, η αφροντισιά, η αμέλεια, η έλλειψη επιμέλειας
delăsător-oare, delăsători-oare *επίθ.* αμελής-ής-ές, ανέμελος-η-ο
delebil-ă, delebili-e *επίθ.* εξαλειπτικός-ή-ό
delecta, delectez I. *ρ. μετ.* ευφραίνω, τέρπω, απολαύω II. *ρ. μέσο* ευφραίνομαι, τέρπομαι, χαίρομαι
delectare, delectări *ουσ. θηλ.* η ευφροσύνη, η τέρψη, η τερπνότητα, η απόλαυση
delega, deleg *ρ. μετ.* εξουσιοδοτώ, πληρεξουσιοδοτώ, εντέλλομαι, δίνω σε κάποιον το δικαίωμα να κάνει κάτι για λογαριασμό μου
delegat-ă, delegați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιπρόσωπος (ο, η), πληρεξούσιος-ια (ο, η)
delegație, delegații *ουσ. θηλ.* 1. η αντιπροσωπεία, η πληρεξουσιότητα 2. η εξουσιοδότηση 3. η αποστολή 4. το πληρεξούσιο, το έγγραφο // **~ guvernamentală** η κυβερνητική αντιπροσωπεία // **prin ~** με πληρεξούσιο
delfin, delfini *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* 1. το δελφίνι 2. *(ιστ.)* ο διάδοχος του βασιλιά στη Γαλλία και αφέντης της επαρχίας Dauphiné, ο Δελφίνος
delibera, deliberez I. *ρ. αμ.* συζητώ, ανταλλάσσω γνώμες με άλλους για λήψη κοινής απόφασης 2. συσκέπτομαι, διασκέπτομαι, βουλεύομαι II. *ρ. μετ.* αποφασίζω, λύνω, διευθετώ
deliberant-ă, deliberanți-te *επίθ.* συζητών-ούσα-όν, διασκεπτικός-ή-ό
deliberare, deliberări *ουσ. θηλ.* η βούλευση, η σύσκεψη, η συζήτηση, η διάσκεψη
deliberat-ă, deliberați-te I. *επίθ.* συσκεπτόμενος-η-ο, προκαθορισμένος-η-ο, αποφασισμένος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **în mod ~** από σκοπού, κατόπιν προηγούμενης σκέψεως, προκατειλημμένα, επίτηδες
deliberativ-ă, deliberativi-e *επίθ.* συσκεπτικός-ή-ό, αποφασιστικός-ή-ό // **vot ~** η θετική ψήφος· η ψήφος με την οποία μπορεί να ληφθεί η απόφαση
delicat-ă, delicați-te *επίθ.* 1. τρυφερός-ή-ό, ντελικάτος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, λεπτός-ή-ό, αβρός-ή-ό 2. *μτφ.* εύθραυστος-η-ο // **situația este -ă** η κατάσταση είναι τρυφερή, ευαίσθητη
delicatesă, delicatese *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα εκλεκτά τρόφιμα
delicatețe, delicatețe *ουσ. θηλ.* η τρυφερότητα, η αβρότητα, η λεπτότητα
delicios-oasă, delicioși-oase *επίθ.* 1. νόστιμος-η-ο, τερπνός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο 2. *μτφ.* απολαυστικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό
deliciu, delicii *ουσ. ουδ.* η τέρψη, η απόλαυση, η χαρά
delict, delicte *ουσ. ουδ.* το έγκλημα, το αδίκημα, το παράπτωμα, το πλημμέλημα // *(νομ.)* **în flagrant ~** επ' αυτοφώρω (η σύλληψη κάποιου τη στιγμή που διαπράττει το αδίκημα ή την παρανομία)
delictual-ă, delictuali-e *επίθ.* εγκληματικός-ή-ό
delictuos-oasă, delictuoși-oase *επίθ.* εγκληματικός -ή-ό
delicvent-ă delicvenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εγκληματίας (ο, η)
delicvență, delicvențe *ουσ. θηλ.* η εγκληματικότητα, η διάπραξη εγκλημάτων
delimita, delimitez I. *ρ. μετ.* 1. οριοθετώ, διαχωρίζω, ορίζω 2. διακρίνω II. *ρ. μέσο* 1. οριοθετούμαι 2. *μτφ.* αποστασιοποιούμαι // **reprezentantul guvernului s-a delimitat de declarațiile făcute de ministru** ο κυβερνητικός εκπρόσωπος αποστασιοποιήθηκε από τις δηλώσεις του υπουργού
delimitare, delimitări *ουσ. θηλ.* 1. η οροθεσία, η οροθέτηση 2. η αποστασιοποίηση
delimitativ-ă, delimitativi-e *επίθ.* οριοθετικός-ή-ό
delimitator-oare, delimitatori-oare *επίθ.* οριοθετικός-ή-ό // **linie -oare** η οροθετική γραμμή
delir, deliruri *ουσ. ουδ.* το παραλήρημα, το ντελίριο
delira, delirez *ρ. αμ.* παραληρώ, παραφέρομαι, παραμιλώ
delirant-ă, deliranți-te *επίθ.* παραληρών-ούσα-όν
delirare, delirări *ουσ. θηλ.* το παραλήρημα, το παραμίλημα, το παραμιλητό
delirium *ουσ. ουδ.* // **~ tremens** το τρεμούλιασμα, η τρεμούλα *(στους αλκοολικούς)*
deliu-ie, delii I. *επίθ.* ορμητικός-ή-ό, βίαιος-η-ο, απότομος-η-ο, σφοδρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο στρατιώτης στην ηγεμονική φρουρά, «ο ντελής»
delniță, delnițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η στενή και μακριά ομαλή λωρίδα γης σε κοιλάδα ή σε λόφο 2. το αγρόκτημα, το κτήμα, η ιδιοκτησία καλλιεργήσιμης γης

deloc *επίρ.* καθόλου, διόλου, καν // **nu aude ~** δεν ακούει καθόλου // **nu glumesc ~** δεν αστειεύομαι καν // **nu l-am văzut ~** δεν τον είδα καθόλου
delta *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* 1. το δέλτα (το γράμμα Δ) 2. το σχήμα Δ, το σύμβολο της αλήθειας
deltă, delte *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* το δέλτα, η τριγωνική έκταση γης στις εκβολές του ποταμού // **Delta Dunării** το Δέλτα του Δούναβη
deluros-oasă, deluroşi-oase *επίθ.* λοφώδης-ης-ες, με πολλούς λόφους
deluşor, deluşoare *ουσ. ουδ.* ο λοφίσκος
deluviu, deluvii *ουσ. ουδ.* το ιζηματογενές υλικό σε εκροή πάνω στις κλιτύες
demachia, demachiez I. *ρ. μετ.* ντεμακιγιάρω II. *ρ. μέσο* ντεμακιγιάρομαι
demachiere, demachieri *ουσ. θηλ.* το ντεμακιγιάζ
demagnetiza, demagnetizez I. *ρ. μετ.* απομαγνητίζω II. *ρ. μέσο* απομαγνητίζομαι
demagnetizant-ă, demagnetizanţi-te *επίθ.* απομαγνητιστικός-ή-ό
demagnetizare, demagnetizări *ουσ. θηλ.* η απομαγνήτιση
demagnetizat-ă, demagnetizaţi-te *επίθ.* απομαγνητισμένος-η-ο
demagog, demagogi *ουσ. αρσ.* ο δημαγωγός, ο λαοπλάνος // *(πολ.)* **a fi ~** δημαγωγώ, είμαι δημαγωγός
demagogic-ă, demagogici-ce I. *επίθ.* δημαγωγικός-ή-ό II. *επίρ.* δημαγωγικά
demagogie, demagogii *ουσ. θηλ.* η δημαγωγία
demara, demarez I. *ρ. μετ.* μαρσάρω, εκκινώ, κάνω την εκκίνηση II. *ρ. αμ.* 1. ξεκινώ, μαρσάρω, θέτομαι σε κίνηση *(κινητήρας, αυτοκίνητο)* 2. αναχωρώ, αποπλέω
demaraj, demaraje *ουσ. ουδ.* το μαρσάρισμα, η εκκίνηση, το ξεκίνημα
demarare, demarări *ουσ. θηλ.* 1. η εκκίνηση, το ξεκίνημα, η αναχώρηση 2. ο απόπλους, η αρχή θαλασσινού ταξιδιού
demarca, demarchez I. *ρ. μετ.* οριοθετώ, διαχωρίζω II. *ρ. μέσο (αθλ.)* απαλλάσσομαι από το μαρκάρισμα, ξεμαρκάρομαι
demarcare, demarcări *ουσ. θηλ.* 1. η οριοθεσία, η οριοθέτηση, ο καθορισμός συνόρων 2. *αθλ.* το ξεμαρκάρισμα, η διαφυγή από την επιτήρηση του αντιπάλου
demarcaţie, demarcaţii I. *ουσ. θηλ.* η οριοθέτηση, ο διαχωρισμός II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** διαχωριστικός-ή-ό, οριοθετικός-ή-ό // **linie de ~** η οριοθετική (διαχωριστική) γραμμή
demaror, demaroare *ουσ. ουδ.* ο εκκινητής, το μηχάνημα για την εκκίνηση των κινητήρων με εσωτερική καύση
demasca, demasc I. *ρ. μετ.* ξεσκεπάζω, αφαιρώ το προσωπείο (τη μάσκα), αποκαλύπτω, φανερώνω, ξεγυμνώνω II. *ρ. μέσο* ξεσκεπάζομαι, αποκαλύπτομαι, βγάζω τη μάσκα μου // **şi-a -t murdăriile** ξεσκέπασε ο ίδιος τις βρωμιές του
demascare, demascări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσκέπασμα, η αφαίρεση της μάσκας, η αποκάλυψη, το ξεγύμνωμα 2. *μτφ.* το φανέρωμα κακού χαρακτήρα κάποιου ή των κακών του πράξεων
dematerializa, dematerializez I. *ρ. μετ.* εξαϋλώνω, κάνω κάτι άϋλο II. *ρ. μέσο* εξαϋλώνομαι, μεταβάλλομαι σε άϋλο
dematerializat-ă, dematerializaţi-te *επίθ.* εξαϋλωμένος-η-ο
demâncare *ουσ. θηλ.* το φαγητό, το φαΐ, η τροφή, οι τροφές, τα τρόφιμα
dement-ă, demenţi-te *επίθ.* παράφρονας-η-ο, παράφρων-ων-ον, ζουρλός-ή-ό, αλλόφρονας-η-ο, τρελός-ή-ό, φρενοπαθής-ής-ές, φρενοβλαβής-ής-ές
demenţă, demenţe *ουσ. θηλ.* η παραφροσύνη, η αλλοφροσύνη, η φρενοβλάβεια, η φρενοπάθεια, η μούρλια, η άνοια
demenţial-ă, demenţiali-e *επίθ.* τρελός-ή-ό, ανόητος-η-ο, φρενοβλαβής-ής-ές
demers, demersuri *ουσ. ουδ.* 1. το διάβημα 2. η διαμαρτυρία διπλωμάτη
demilitariza, demilitarizez *ρ. μετ.* αποστρατιωτικοποιώ καταργώ τις ένοπλες δυνάμεις, τον οπλισμό, κ.λ.π.
demilitarizare, demilitarizări *ουσ. θηλ.* η αποστρατιωτικοποίηση
demilitarizat-ă, demilitarizaţi-te *επίθ.* αποστρατιωτικοποιημένος-η-ο // **zonă -ă** η αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη
demimonden-ă, demimondeni-e I. *επίθ.* που αναφέρεται στη φιλάρεσκη (κοκέτα) γυναίκα και το φέρσιμό της II. *ουσ. θηλ.* η κοκέτα
demina, deminez *ρ. μετ.* απoναρκοθετώ
deminare, deminări *ουσ. θηλ.* ο καθαρισμός από τις νάρκες ενός τόπου
demineraliza, demineralizez I. *ρ. μετ.* αφαιρώ τα ορυκτά συστατικά από μια οργανική ουσία II. *ρ. μέσο* χάνω τα ορυκτά συστατικά μου (ουσία)
demineralizare, demineralizări *ουσ. θηλ.* η απώλεια των ορυκτών συστατικών από τη σύσταση μιας ουσίας
demisie, demisii *ουσ. θηλ.* 1. η παραίτηση // **a-şi da demisia** παραιτούμαι 2. η εκούσια εγκατάλειψη θέσης, αξιώματος ή δικαιώματος, η παραίτηση
demisiona, demisionez *ρ. αμ.* παραιτούμαι, υποβάλλω παραίτηση
demisol, demisoluri *ουσ. ουδ.* το ημυπόγειο
demite, demit *ρ. μετ.* παύω, καθαιρώ
demitere, demiteri *ουσ. θηλ.* η καθαίρεση, η παύση από κάποια υπηρεσία
demiu, demiuri *ουσ. ουδ.* 1. το ήμισυ 2. το επανωφόρι, το μαντό
Demiurg *ουσ. αρσ. (θρ.)* 1. ο Δημιουργός 2. *μτφ.* ο πλάστης, ο κατασκευαστής
demiurgic-ă, demiurgici-ce *επίθ.* δημιουργικός-ή-ό
demn-ă, demni-e I. *επίθ.* άξιος-α-ο, επάξιος-ια-ιο, αξιοπρεπής-ής-ές II. *επίρ.* άξια, επαξίως, αξιοπρεπώς
demnitar, demnitari *ουσ. αρσ.* ο αξιωματούχος // **înalt ~** ο ανώτερος αξιωματούχος, ο μεγιστάνας
demnitate, demnităţi I. *ουσ. θηλ.* 1. η αξιοπρέπεια 2. το αξίωμα, η ανώτερη θέση πολιτική ή κοινωνική // **lipsă de ~** η αναξιότητα // **lipsit de ~** ανάξιος-α-ο, απάξιος-α-ο II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με αξιοπρέπεια
demobiliza, demobilizez *ρ. μετ.* 1. αποστρατεύω, απολύω από τις τάξεις του στρατού 2. *μτφ.* χάνω τη μαχητικότητά μου
demobilizare, demobilizări *ουσ. θηλ.* 1. η αποστράτευση, η απόλυση από τις τάξεις του στρατού των εφεδρειών 2. *μτφ.* το χάσιμο της μαχητικότητας

demobilizat-ă, demobilizați-te *επίθ.* 1. απόστρατος -η-ο, αποστρατευμένος-η-ο 2. *μτφ.* με αδυνατισμένη μαχητικότητα
demobilizator-oare, demobilizatori-oare *επίθ.* 1. μη μαχητικός-ή-ό 2. *μτφ.* αποθαρρυντικός-ή-ό
democrat-ă, democrați-te I. δημοκρατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δημοκράτης-ισσα (ο, η)
democratic-ă, democratici-ce I. *επίθ.* δημοκρατικός-ή-ό II. *επίρ.* δημοκρατικά
democratism *ουσ. ουδ.* ο δημοκρατισμός, η δημοκρατικότητα
democratiza, democratizez *ρ. μετ.* εκδημοκρατίζω, κάνω ένα πολίτευμα δημοκρατικό
democratizare, democratizări *ουσ. θηλ.* ο εκδημοκρατισμός // *(οικον.)* **~a capitalului** ο εκδημοκρατισμός του κεφαλαίου
democrație, democrații *ουσ. θηλ.* η δημοκρατία, η χώρα που κυβερνιέται δημοκρατικά
demoda, demodez *ρ. μέσο* δεν είμαι πια της μόδας είμαι ντεμοντέ· ντεμοντέ
demodare, demodări *ουσ. θηλ.* το να γίνει κάτι ντεμοντέ, εκτός συρμού
demodat-ă, demodați-te *επίθ.* ντεμοντέ, εκτός συρμού
demograf, demografi *ουσ. αρσ.* (ο, η) δημογράφος
demografic-ă, demografici-ce *επίθ.* δημογραφικός -ή-ό // **factorul ~** ο δημογραφικός παράγοντας
demografie, demografii *ουσ. θηλ.* η δημογραφία
demola, demolez *ρ. μετ.* κατεδαφίζω, γκρεμίζω, κρημνίζω, καταρρίπτω
demolare, demolări *ουσ. θηλ.* η κατεδάφιση
demon, demoni *ουσ. αρσ.* ο δαίμονας, ο διάβολος, το δαιμόνιο, το δαιμονικό // **i-au venit ~ii** τον πιάσανε τα δαιμόνια, έγινε έξαλλος // **stăpânit de ~i** δαιμονισμένος-η-ο, δαιμόνιος-ια-ιο, διαβολεμένος-η-ο
demonetiza, demonetizez I. *ρ. μετ.* απονομισματικοποιώ, αποσύρω από την κυκλοφορία ορισμένα νομίσματα II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι χωρίς αξία *(για τα νομίσματα)* 2. *μτφ.* χάνω την εκτίμηση των άλλων, χάνω την υπόληψή μου, καταλήγω να είμαι ανυπόληπτος-η-ο
demonetizare, demonetizări *ουσ. θηλ.* 1. η απονομισματικοποίηση, η ελάττωση της ποσότητας των νομισμάτων σε κυκλοφορία 2. *μτφ.* η ανυποληψία· η έλλειψη πίστωσης
demoniac-ă, demoniaci-ce *επίθ.* δαιμόνιος-ια-ιο, δαιμονικός-ή-ό
demonic-ă, demonici-ce *επίθ.* δαιμονικός-ή-ό, διαβολικός-ή-ό
demonstra, demonstrez I. *ρ. μετ.* 1. αποδεικνύω 2. ντοκουμεντάρω, τεκμηριώνω 3. εκφράζω κάτι δημόσια // *(μαθ.)* **a ~ o teoremă** αποδεικνύω το θεώρημα // **a ~ un fapt** αποδεικνύω το γεγονός II. *ρ. αμ.* διαδηλώνω // **tinerii au ~t pe străzile orașului** οι νέοι διαδήλωσαν στις οδούς της πόλεως
demonstrabil-ă, demonstrabili-e *επίθ.* αποδείξιμος-η-ο, ό,τι μπορεί να αποδειχτεί
demonstrant-ă, demonstranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαδηλωτής-ώτρια (ο, η)
demonstrare, demonstrări *ουσ. θηλ.* η απόδειξη, η ανάδειξη, η επίδειξη
demonstrativ-ă, demonstrativi-e I. *επίθ.* 1. δεικτικός -ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό 2. επιδεικτικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **pronume ~** η δεικτική αντωνυμία II. *επίρ.* επιδεικτικά(-ώς)
demonstrație, demonstrații *ουσ. θηλ.* 1. η απόδειξη, η επίδειξη 2. η παρέλαση 3. η διαδήλωση // **~ de forță** η επίδειξη της δύναμης
demonta, demontez *ρ. μετ.* 1. ξεμοντάρω, αποσυνδέω, αποσυναρμολογώ, λύνω, ξεδένω κάτι στα μέρη του, κάνω αποσύνδεση συσκευής στα εξαρτήματα από τα οποία αποτελείται 2. *μτφ.* διαλύω
demontabil-ă, demontabili-e *επίθ.* διαλύσιμος-η-ο, διαλυτός-ή-ό, αποσυναρμολογήσιμος-η-ο
demontare, demontări *ουσ. θηλ.* το ξεμοντάρισμα, η λύση, η αποσυναρμολόγηση
demontat-ă, demontați-te *επίθ.* λυτός-ή-ό, ξεμονταρισμένος-η-ο
demoraliza, demoralizez I. *ρ. μετ.* 1. αποκαρδιώνω 2. αποθαρρύνω 3. κάνω κάποιον να χάσει το ηθικό του, το θάρρος του, την αυτοπεποίθησή του, να έχει χαμηλό ηθικό II. *ρ. μέσο* 1. αποθαρρύνομαι, απελπίζομαι 2. νοιώθω λύπη, ψυχικό πόνο, απογοητεύομαι
demoralizant-ă, demoralizanți-te *επίθ.* απελπιστικός-ή-ό, αποκαρδιωτικός-ή-ό, απογοητευτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό
demoralizare, demoralizări *ουσ. θηλ.* η αποθάρρυνση, η αποκαρδίωση, η ηθική κατάπτωση, η απογοήτευση
demoralizat-ă, demoralizați-te *επίθ.* αποθαρρυμένος-η-ο, αποκαρδιωμένος-η-ο, απογοητευμένος-η-ο
demoralizator-oare, demoralizatori-oare *επίθ.* αποθαρρυντικός-ή-ό, απογοητευτικός-ή-ό, απελπιστικός-ή-ό
demult *επίρ.* 1. προ πολλού, από πολύ χρόνο, από το παρελθόν, από περασμένους καιρούς, από παλιούς χρόνους 2. άλλοτε, σε άλλη εποχή, από παλιά // **de ~** από τους περασμένους καιρούς, από τα παλιά τα χρόνια, του παλιού καιρού // **ei se cunosc ~** αυτοί γνωρίζονται από πολύ χρόνο / προ πολλού // **mai ~** παλιότερα, σε άλλη εποχή // **nu ~** όχι προ πολλού, πρόσφατα, τον τελευταίο καιρό
demultișor *επίρ.* από πολύ καιρό, από τα παλιά
denar, denari *ουσ. αρσ.* το δηνάριο, το ασημένιο νόμισμα στους Ρωμαίους, με βάρος περίπου τέσσερα γραμμάρια
denatura, denaturez *ρ. μετ.* 1. αλλοιώνω, παραποιώ, νοθεύω, διαστρέφω, διαστρεβλώνω 2. προσθέτω σ'ένα προϊόν μια ξένη ουσία για να γίνει ακατάλληλο για ορισμένη χρήση
denaturare, denaturări *ουσ. θηλ.* η αλλοίωση, η νόθευση, η διαστρέβλωση, η διαστροφή, η παραποίηση
denaturat-ă, denaturați-te *επίθ.* αλλοιωμένος-η-ο, διεστραμμένος-η-ο // **un copil ~** ένα διεστραμμένο παιδί // **spirt ~** το αλλοιωμένο οινόπνευμα
denaționalizare, denaționalizări *(οικον.) ουσ. θηλ.* η αποεθνικοποίηση, η αποκοινωνικοποίηση
denazificare *ουσ. θηλ. (πολ.)* η αποναζιστικοποίηση (η αποτοξίνωση από τη ναζιστική νοοτροπία)
denicotiniza, denicotinizez *ρ. μετ.* απονικοτινικοποιώ
denicotinizare, denicotinizări *ουσ. θηλ.* η απονικοτινικοποίηση

denie, denii *ουσ. θηλ.* η δέηση, η προσευχή· η εσπερινή εκκλησιαστική ακολουθία στις ημέρες της Μεγάλης Εβδομάδας
denigra, denigrez *ρ. μετ.* αμαυρώνω, κακολογώ, δυσφημώ, δυσφημίζω, συκοφαντώ, διαβάλλω
denigrare, denigrări *ουσ. θηλ.* η αμαύρωση, η κακολογία, η δυσφήμιση, η συκοφαντία, η διαβολή
denigrator-oare, denigratori-oare I. *επίθ.* αμαυρωτικός-ή-ό, δυσφημιστικός-ή-ό, συκοφαντικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) κακολόγος, δυσφημιστής-ίστρια (ο, η), συκοφαντικός-ή-ό
denivela, denivelez *ρ. μέσο* ανισοπεδώνομαι, γίνομαι ανισόπεδος-η-ο (για ένα έδαφος)
denivelare, denivelări *ουσ. θηλ.* η ανισοπέδωση
denominaliza pers. 3 denominalizează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* το να μειώνεται η ονομαστική αξία ενός χρηματικού τίτλου ή ενός νομίσματος
denominalizare, denominalizări *ουσ. θηλ.* η μείωση της ονομαστικής αξίας ενός χρηματικού τίτλου
denominativ-ă, denominativi-e *επίθ.* ονοματικός-ή -ό, ονομαστικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **verbe -e** τα ονοματικά ρήματα (τα παράγωγα ρήματα από τα ονόματα ουσιαστικών και επιθέτων)
denota pers. 3 denotă *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. σημαίνει, φανερώνει μια σημασία, μια έννοια 2. δεικνύω, δείχνω // **un gust care denotă generozitate** μια χειρονομία που δείχνει γενναιοδωρία
dens-ă, denşi-se *επίθ.* 1. πυκνός-ή-ό, συμπαγής-ής -ές 2. *μτφ.* αδιαπέραστος-η-ο // **a deveni mai ~** γίνομαι πιο πυκνός, πυκνώνω
densimetru, densimetre *ουσ. ουδ.* το πυκνόμετρο
densitate, densităţi *ουσ. θηλ.* η πυκνότητα // **-a relativă** η σχετική πυκνότητα // **-a curentului electric** η πυκνότητα του ηλεκτρικού ρεύματος
dentală, dentale *επίθ.* οδοντικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **consoană -ă** το οδοντικό σύμφωνο, τα οδοντικά
dentar-ă, dentari-e *επίθ.* οδοντικός-ή-ό // **cabinet ~** το οδοντιατρείο // **carie -ă** η τερηδόνα // **proteză -ă** η μασέλα, η οδοντοστοιχία // **tehnician ~** ο οδοντοτεχνίτης (η οδοντοτεχνίτρια)
dentiform-ă, dentiformi-e *επίθ.* οδοντοειδής-ής-ές
dentină *ουσ. θηλ.* 1. η οδοντίνη 2. η ελεφαντίνη, η κυριώτερη ουσία των δοντιών
dentist-ă, dentişti-ste I. *επίθ.* οδοντιατρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οδοντογιατρός (ο, η), οδοντίατρος (ο, η)
dentistică *ουσ. θηλ.* η οδοντιατρική
dentiţie, dentiţii *ουσ. θηλ.* η οδοντοφυΐα, η οδοντίαση // **~ de carnivor** η οδοντοφυΐα του σαρκοφάγου ζώου // **~ de lapte** η νεογιλή οδοντοφυΐα // **~ definitivă** η οριστική οδοντοφυΐα // **~ întârziată** η καθυστερημένη οδοντοφυΐα
denucleariza, denuclearizez *ρ. μετ.* αποπυρηνικοποιώ
denuclearizare, denuclearizări *ουσ. θηλ.* η αποπυρηνικοποίηση
denuclearizat-ă, denuclearizaţi-te *επίθ.* αποπυρηνικοποιημένος-η-ο
denumi, denumesc *ρ. μετ.* ονομάζω, ονοματίζω, κατονομάζω, προσδιορίζω
denumire, denumiri *ουσ. θηλ.* 1. η ονομασία, το όνομα 2. η προσηγορία, η κατονομασία, η επωνυμία που δίνεται σε κάποιον // **-a unei străzi** το όνομα μιας οδού // **-a unui produs industrial** η ονομασία ενός βιομηχανικού προϊόντος
denunţ, denunţuri *ουσ. ουδ.* η καταγγελία, η κατάδοση
denunţa, denunţ *ρ. μετ.* 1. καταγγέλλω, καταδίνω 2. φανερώνω 3. *νομ.* υπαναχωρώ (διαλύω μονομερώς μια σύμβαση ή συμφωνία)
denunţare, denunţări *ουσ. θηλ.* 1. η καταγγελία 2. η κατάκριση, η κατηγορία 3. *(νομ.)* η υπαναχώρηση, η μονομερής διάλυση μιας σύμβασης ή συμφωνίας // **-a calomnioasă** η συκοφαντική καταγγελία
denunţător-oare, denunţători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδότης-ότρια (ο, η)
deoarece *συνδ.* επειδή, διότι, γιατί, αφού, ένεκα // **te admir ~ rămâi aşa de calm** σε θαυμάζω γιατί μένεις τόσο ψύχραιμος
deocamdată *επίρ.* 1. προς το παρόν 2. προσωρινά, πρόσκαιρα για την ώρα // **~ are tot ce-i trebuie** προς το παρόν έχει όλα όσα του χρειάζονται / όλα τα χρειαζούμενα
deochea, deochi I. *ρ. μετ.* 1. βασκαίνω, ματιάζω 2. προκαλώ βασκανία, βάσκαμα II. *ρ. μέσο* 1. βασκαίνομαι, ματιάζομαι 2. γίνομαι άρρωστος από βάσκαμα, από μάτιασμα 3. *μτφ.* (για τον καιρό) χαλάω, χειροτερεύω
deocheat-ă, deocheaţi-te *επίθ.* 1. βασκαμένος-η-ο, ματιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* απρεπής-ής-ές, άσεμνος -η-ο, ξετσίπωτος-η-ο, κακόφημος-η-ο
deochi *ουσ. ουδ.* το μάτιασμα, η βασκανία // **să nu fie de deochi!** να μη βασκαθεί!
deodată *επίρ.* 1. μονομιάς, αίφνης, αιφνίδια, έξαφνα, ξαφνικά, ξάφνου 2. με μια κίνηση, στον ίδιο χρόνο, ταυτόχρονα, συνάμα
deodorant, deodoranţi *ουσ. αρσ.* το αποσμητικό
deontologic-ă, deontologici-ce *επίθ.* δεοντολογικός -ή-ό
deontologie *ουσ. θηλ.* 1. η δεοντολογία, η καθηκοντολογία 2. ο τρόπος συμπεριφοράς κάθε επιστήμονα στο επάγγελμά του
deoparte *επίρ.* 1. κατά μέρος, παράμερα, παράπλευρα, απόμερα 2. στην μπάντα // **a pune bani ~** βάζω χρήματα στην μπάντα, αποθέτω για μελλοντική χρησιμοποίηση // **a sta ~** δεν ανακατεύομαι
deopotrivă *επίρ.* 1. εξίσου, ομοίως, ομοιωματικά 2. σε ίσο βαθμό
deosebi, deosebesc I. *ρ. μετ.* διαφέρω, ξεχωρίζω, διακρίνω II. *ρ. μέσο* ξεχωρίζω, διακρίνομαι // **gradele se deosebesc** οι βαθμοί διακρίνονται // **părerea mea se deosebeşte de celelalte** η γνώμη μου διαφέρει από τις άλλες
deosebire, deosebiri I. *ουσ. θηλ.* η διάκριση, το ξεχώρισμα, η διαφορά // **a face ~ între două lucruri** κάνω διάκριση μεταξύ δύο πραγμάτων II. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~** προ πάντων, ιδίως // **fără ~** χωρίς ξεχώρισμα, χωρίς εξαίρεση // **spre ~ de...** διαφορετικά από...
deosebit-ă, deosebiţi-te I. *επίθ.* 1. ξεχωριστός-ή-ό, χωριστός-ή-ό, διαφορετικός-ή-ό, διάφορος-η-ο 2. ιδιαίτερος-η-ο, ιδιόμορφος-η-ο 3. διακεκριμένος-η-ο, διαπρεπής // **acest copil are un talent ~ pentru muzică** αυτό το παιδί έχει ξεχωριστό ταλέντο για τη μουσική // **o problemă -ă** ένα ξεχωριστό /

διαφορετικό πρόβλημα // **sunt două regiuni -e ca aspect** είναι δύο ιδιαίτερες περιοχές σαν άποψη // **un caz ~** μια ιδιαίτερη περίπτωση II. *επίρ.* 1. διαφορετικά 2. διαλεχτά, εξαιρετικά, ιδιαίτερα πάρα πολύ 3. ξεχωριστά, χωριστά, ξέχωρα // **~ de asta mai vreau...** ξεχωριστά απ' αυτό θέλω ακόμα... // **este ~ de talentat** είναι εξαιρετικά ταλαντούχος // **în mod ~ vreau să spun...** ξεχωριστά (ιδιαίτερα) θέλω να πω...

depana, depanez *ρ. μετ.* επιδιορθώνω βλάβη αυτοκινήτου

depanare, depanări *ουσ. θηλ.* η επιδιόρθωση βλάβης αυτοκινήτου

deparazita, deparazitez *ρ. μετ.* αποπαρασιτοποιώ

deparazitare, deparazitări *ουσ. θηλ.* η αποπαρασιτοποίηση // *(τεχ.)* **-a radioelectrică** η ραδιοηλεκτρική αποπαρασιτοποίηση (η καταπολέμηση των παρασίτων στα ραδιοηλεκτρικά κύματα)

departaja, departajez *ρ. μετ.* 1. διαμοιράζω, διαχωρίζω σε μερίδια 2. κάνω διαιτησία, επιλύω διαφορές

departajare, departajări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεχώρισμα 2. η διανομή, η μοιρασιά

departament, departamente *ουσ. ουδ.* 1. το διαμέρισμα 2. η κεντρική υπηρεσία διοίκησης ενός κλάδου δημοσίων υποθέσεων 3. η μεγάλη διοικητική περιφέρεια, ο νομός 4. το τμήμα 5. το υπουργείο

departamental-ă, departamentali-e *επίθ.* 1. υπουργικός-ή-ό 2. περιφερειακός-ή-ό, νομαρχιακός-ή-ό, τμηματικός-ή-ό // **normă -ă** ο υπουργικός κανόνας (η υπουργική νόρμα)

departe *επίρ.* 1. μακριά, σε μεγάλη απόσταση 2. αλάργα 3. άπω 4. πέρα // **~ de centru** μακριά από κέντρο, απόκεντρος-η-ο // **~ de mine gândul** μακριά από μένα η σκέψη (ούτε που μου πέρασε απ' το μυαλό κάτι τέτοιο) // **cele de mai ~** τα περαιτέρω // **de ~** από μακριά // **ei locuiesc ~** αυτοί κατοικούν μακριά // **eu, nu mai departe, te-am văzut** εγώ, και όχι άλλος, εγώ ο ίδιος σε είδα // **mai ~** πιο πέρα· πάρα πέρα· περαιτέρω· μακρύτερα // **ne aflăm încă ~** βρισκόμαστε ακόμη αλάργα // **nici pe ~** ούτε και από μακριά // **nu ~** όχι μακριά // **nu mai ~** όχι αργότερα // **nu mai ~ de ieri** χτες // **pe ~** πέριξ, γύρω από κάποιον ή κάτι, από μακριά // **rudă de ~** ένας μακρινός συγγενής // **și așa mai ~** και ούτω καθεξής, και τα υπόλοιπα με τον ίδιο τρόπο

depava, depavez *ρ. μετ.* αφαιρώ το λιθόστρωτο, το καλντερίμι

depavare, depavări *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση του λιθόστρωτου

depăna, depăn I. *ρ. μετ.* τυλίγω, κουβαριάζω, τυλίγω νήμα σε πηνίο (κουβάρι) // **a ~ lână** τυλίγω μάλλινα νήματα // **a-și ~ amintirile** ξετυλίγω, αραδιάζω τις αναμνήσεις μου II. *ρ. μέσο* ξετυλίγομαι // **toată întâmplarea i se ~ pe dinaintea ochilor** όλο το περιστατικό ξετυλιγόταν μπροστά στα μάτια του

depănare, depănări *ουσ. θηλ.* 1. η εκτύλιξη, το ξετύλιγμα, το τύλιγμα, η τύλιξη 2. το κουβάριασμα, το περιτύλιγμα

depănat-ă, depănați-te *επίθ.* 1.τυλιχτός-ή-ό, τυλιγμένος-η-ο 2. κουβαριαστός-ή-ό

depănător-oare, depănători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουβαριαστής-ιάστρα (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* 1. το ροδάνι 2. το όργανο της ραπτομηχανής για το μασούρισμα της κερκίδας / της σαΐτας

depănușa, depănușez *ρ. μετ.* ξεφυλλίζω τη ρόκα καλαμποκιού

depănușător, depănușătoare *ουσ. ουδ.* η αγροτική μηχανή για το ξεφύλλισμα ροκών καλαμποκιού

depărta, depărtez I. *ρ. μετ.* 1. απομακρύνω, φέρνω κάτι μακριά από κάποιον ή από κάτι 2. *μτφ.* διώχνω κάποιον· αποπέμπω II. *ρ. μέσο* 1. απομακρύνομαι 2. αποχωρίζομαι από τους άλλους 3. *μτφ.* παρεκτρέπομαι // **a se ~ de la subiect** ξεφεύγω από το θέμα

depărtare, depărtări I. *ουσ. θηλ.* η απομάκρυνση, η απόσταση II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **din ~** εξ αποστάσεως, από μακριά

depărtat-ă, depărtați-te *επίθ.* απομακρυσμένος-η-ο, απόμακρος-η-ο, μακρινός-ή-ό, αλαργινός-ή-ό, απόμερος-η-ο

depăși, depășesc *ρ. μετ.* 1. ξεπερνώ, προσπερνώ, υπερβαίνω 2. *μτφ.* υπερνικώ // **a ~ un camion pe șosea** προσπερνώ ένα φορτηγό αυτοκίνητο στην οδό // **această problemă mă depășește** αυτό το πρόβλημα εμένα με ξεπερνά (δεν είμαι αρμόδιος να λύσω το πρόβλημα) // **întrevederea nu va ~ zece minute** η συνάντηση δε θα ξεπεράσει τα δέκα λεπτά

depășire, depășiri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεπέρασμα, το προσπέρασμα, η υπέρβαση 2. *μτφ.* η υπερνίκηση // **~ a greutăților** η υπερνίκηση των δυσχερειών // **~ interzisă** απαγορεύεται το προσπέρασμα

depășit-ă, depășiți-te *επίθ.* 1. ξεπερασμένος-η-ο, προσπερασμένος-η-ο 2. παλιωμένος-η-ο, παλιός-ά-ό, ξεγραμμένος-η-ο

dependent-ă, dependenți-te *επίθ.* υποτελής-ής-ές, υποταγμένος-η-ο, υπόδουλος-η-ο, εξαρτημένος-η-ο

dependență, dependențe *επίθ.* η υποτέλεια, η υπόταξη, η εξάρτηση, η υποταγή, η υπακοή

dependință, dependințe *ουσ. θηλ.* το προσάρτημα· τα βοηθητικά δωμάτια της κατοικίας (λουτρό, κ.λ.π.)

depersonaliza, depersonalizez *ρ. μετ.* αποπροσωπικοποιώ

depersonalizare, depersonalizări *ουσ. θηλ.* η αποπροσωπικοποίηση, το χάσιμο της προσωπικότητας

depersonalizat-ă, depersonalizați-te *επίθ.* χωρίς προσωπικότητα

depeșă, depeșe *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το τηλεγράφημα

depila, depilez *ρ. μετ.* αποψιλώνω, αποτριχώνω, μαδώ

depilare, depilări *ουσ. θηλ.* η αποψίλωση, η ψίλωση, το μάδημα, η αποτρίχωση

depilator-oare, depilatori-oare I. *επίθ.* αποψιλωτικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το ψίλωθρον, το καλλυντικό παρασκεύασμα για το βγάλσιμο των τριχών από το δέρμα, η αποτριχωτική κρέμα

depinde, depind *ρ. αμ.* εξαρτώμαι, κρεμιέμαι από κάπου, βρίσκομαι στην εξουσία κάποιου // **~ de el dacă...** εξαρτάται απ' αυτόν εάν... // **când se termină lucrarea?** πότε τελειώνει η δουλειά, το έργο; ~ εξαρτάται

depista, depistez *ρ. μετ.* ιχνηλατώ, ανευρίσκω, ξετρυπώνω, ανακαλύπτω τα ίχνη

depistare, depistări *ουσ. θηλ.* η ανεύρεση, η ιχνηλασία, το ξετρύπωμα, η ανακάλυψη

deplanta, deplantez *ρ. μετ.* 1. ξεριζώνω, βγάζω δέντρο από τις ρίζες του 2. ξεθάπτω τις νάρκες από το έδαφος

deplantare, deplantări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεφύτεμα 2. το ξέθαμα των ναρκών από το έδαφος όπου είναι τοποθετημένες

deplasa, deplasez I. *ρ. μετ.* μετακινώ, μετατοπίζω, μεταθέτω II. *ρ. μέσο* μετατοπίζομαι, μεταβαίνω, μετακινούμαι

deplasabil-ă, deplasabili-e *επίθ.* μετακινητός-ή-ό, μεταθετός-ή-ό

deplasament, deplasamente *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το εκτόπισμα, η χωρητικότητα

deplasare, deplasări I. *ουσ. θηλ.* η μετακίνηση, η μετάβαση, η μετατόπιση, το μετατόπισμα, η μετάθεση // **cheltuieli de ~** τα οδοιπορικά έξοδα, τα χρήματα για μετακίνηση από τόπο σε τόπο για λόγους υπηρεσιακούς II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** μεταβατικά

deplasat-ă, deplasați-te *επίθ.* 1. μετακινημένος-η-ο 2. *μτφ.* άτοπος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο, απρεπής-ής-ές

deplastifiant, deplastifianți *ουσ. αρσ.* το υλικό που προστίθεται σε πλαστική ύλη για να μειωθεί η πλαστικότητά της

deplânge, deplâng *ρ. μετ.* 1. λυπάμαι, οικτίρω, δείχνω οίκτο σε κάποιον 2. κλαίω, θρηνώ // **a ~ pe cineva** κλαίω για κάποιον // **a ~ pierderea cuiva** λυπάμαι για την απώλεια κάποιου

deplia, depliez *ρ. μετ.* ξεδιπλώνω, ανοίγω κάτι διπλωμένο

deplin-ă, deplini-e I. *επίθ.* 1. πλήρης-ης-ες, ολόκληρος-η-ο 2. ολικός-ή-ό, συνολικός-ή-ό, όλος-η-ο 3. *μτφ.* απόλυτος-η-ο 4. τέλειος-α-ο // **în -ă cunoştinţă de cauză** εν επιγνώσει, με σωστή και συνειδητή γνώση // **încredere -ă** η απόλυτη εμπιστοσύνη II. *επίρ.* ολοκληρωτικά, ολικά, εντελώς, τελείως, εξ ολοκλήρου // **pe ~ fericit** εξ ολοκλήρου ευτυχισμένος-η-ο

deplinătate *ουσ. θηλ.* 1. η πληρότητα, η ολοκληρία, η ολότητα, το σύνολο 2. το όλο

deplora, deplor *ρ. μετ.* 1. κλαίω 2. περιφρονώ 3. ελεεινολογώ, χαρακτηρίζω κάποιον σαν ελεεινό, αξιολύπητο, αξιοθρήνητο

deplorabil-ă, deplorabili-e *επίθ.* αξιοθρήνητος-η-ο, αξιολύπητος-η-ο, ελεεινός-ή-ό, οικτρός-ή-ό

depolariza, depolarizez *ρ. μετ.* αποπολώνω

depolarizare, depolarizări *ουσ. θηλ.* η αποπόλωση

depolarizator, depolarizatori *ουσ. αρσ.* το αποπολωτικό

depolimerizare, depolimerizări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η αποσύνδεση του πολυμερισμού

depolua, depoluez *ρ. μετ.* απορρυπαίνω, απολυμαίνω

depoluare, depoluări *ουσ. θηλ.* η απορρύπανση, η απολύμανση

depoluat-ă, depoluați-te *επίθ.* απορρυπασμένος-η -ο, απολυμασμένος-η-ο

deponent-ă, deponenți-te I. *επίθ. (γραμμ.)* 1. αποθετικός-ή-ό 2. αποθέτων-ουσα-ον // **verbe -e** τα αποθετικά ρήματα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταθέτης-έτρια (ο, η)

depopula, depopulez *ρ. μετ.* ερημώνω από κατοίκους, λιγοστεύω τον πληθυσμό

depopulare, depopulări *ουσ. θηλ.* το ρήμαγμα, η μείωση του πληθυσμού, η ερήμωση από κατοίκους

deporta, deportez *ρ. μετ.* εκτοπίζω, εξορίζω

deportare, deportări *ουσ. θηλ.* η εκτόπιση, ο εκτοπισμός, η εξορία

deportat-ă, deportați-te I. *επίθ.* εξόριστος-η-ο, εκτοπισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκτοπισμένος-η (ο, η), εξόριστος-η (ο, η)

deposeda, deposedez *ρ. μετ.* αφαιρώ την κατοχή, αποστερώ, αφαιρώ κάτι από κάποιον (πράγμα, δικαίωμα)

deposedare, deposedări *ουσ. θηλ.* η αποστέρηση, η στέρηση, το χάσιμο πράγματος ή δικαιώματος, η έκπτωση

deposedat-ă, deposedați-te *επίθ.* έκπτωτος-η-ο, αποστερημένος-η-ο

depou, depouri *ουσ. ουδ.* το αμαξοστάσιο, το γκαράζ // **~ de locomotive** το μηχανοστάσιο

depozit, depozite *ουσ. ουδ.* 1. η αποθήκη 2. η παρακαταθήκη 3. η απόθεση, το απόθεμα, το αποταμίευμα, η εναπόθεση 4. το κατακάθι, το καταστάλαγμα // **~ de mărfuri** η αποθήκη εμπορευμάτων // **~ de tranzit** η διαμετακομιστική αποθήκη

depozita, depozitez I. *ρ. μετ.* αποθηκεύω, εναποθηκεύω, αποθέτω, παρακαταθέτω II. *ρ. μέσο* 1. εναποθηκεύομαι σε αποθήκη 2. κατακάθομαι (ουσία διαλυμένη σε υγρό)

depozitar-ă, depozitari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αποθηκάριος (ο, η) 2. εναποθηκεύων-ουσα (ο, η) 3. ο, η φύλακας της αποθήκης

depozitare, depozitări *ουσ. θηλ.* η αποθήκευση, η απόθεση, η εναποθήκευση

depoziție, depoziții *ουσ. θηλ. (νομ.)* η κατάθεση, η μαρτυρία μπροστά στο δικαστήριο ή σε αρχή // **a face o ~** κάνω μια κατάθεση, καταθέτω, ομολογώ σα μάρτυρας

deprava, depravez I. *ρ. μετ.* διαφθείρω, διαστρέφω, εξαχρειώνω II. *ρ. μέσο* διαφθείρομαι, εκφυλίζομαι

depravare, depravări *ουσ. θηλ.* 1. η διαφθορά, η διαστροφή, η εξαχρείωση 2. η ακολασία, ο εκφυλισμός

depravat-ă, depravați-te διεφθαρμένος-η-ο, ακόλαστος-η-ο, διεστραμμένος-η-ο, αισχρόβιος-ος-ον // **a fi ~** είμαι διεφθαρμένος, ακολασταίνω

deprecia, depreciez I. *ρ. μετ.* υποτιμώ, υποβιβάζω, μειώνω την αξία II. *ρ. μέσο* υποτιμώμαι, υποβιβάζομαι, εξευτελίζομαι

depreciat-ă, depreciați-te *επίθ.* υποτιμημένος-η-ο, υποβιβασμένος-η-ο, εξευτελισμένος-η-ο

depreciativ-ă, depreciativi-e *επίθ.* 1. υποτιμητικός-ή-ό 2. χλευαστικός-ή-ό 3. καταφρονητικός-ή-ό

depreciere, deprecieri *ουσ. θηλ.* 1. η υποτίμηση, ο υποβιβασμός, η μείωση της αξίας, η υποβίβαση 2. η έκπτωση, η ελάττωση της τιμής, το κατέβασμα της τιμής

depresionară, depresionare *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* **zonă ~** η χαμηλή ζώνη οροπεδίου (με χαμηλή ατμοσφαιρική πίεση)

depresiune, depresiuni *ουσ. θηλ.* 1. *(γεωγρ.)* το οροπέδιο, η χαμηλή τοποθεσία 2. *μτφ.* η αποθάρρυνση, η μελαγχολία, η κατάθλιψη 3. *(οικον.)* η οικονομική κατάπτωση, η ύφεση, η κάμψη 4. *μτφ.* η ατονία, το αδυνάτισμα

depresiv-ă, depresivi-e *επίθ.* 1. αποκαρδιωτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό 2. καταθλιπτικός-ή-ό 3. που προκαλεί μείωση, αδυνάτισμα της αρτηριακής πίεσης 4. *μτφ.* η καταθλιπτική κατάσταση, η μεγάλη θλίψη // *(ιατρ.)* **stări -e** οι καταθλιπτικές καταστάσεις

depresor, depresori *επίθ. (ανατ.)* **nerv ~** το νεύρο που κατεβάζει την αρτηριακή πίεση

deprima, deprim *ρ. μετ.* 1. αποκαρδιώνω, αποθαρρύνω, καταστενοχωρώ 2. καταθλίβω

deprimant-ă, deprimanți-te I. *επίθ.* 1. αποκαρδιωτικός-ή-ό, αποθαρρυντικός-ή-ό 2. καταθλιπτικός-ή-ό II. *επίρ.* καταθλιπτικά

deprimare, deprimări *ουσ. θηλ.* 1. η αποκαρδίωση, η αποθάρρυνση, η απογοήτευση 2. η κατάθλιψη

deprimat-ă, deprimați-te *επίθ.* 1. καταβεβλημένος -η-ο, θλιμμένος-η-ο 2. πικραμένος-η-ο, αποθαρρημένος-η-ο // **a fi ~** αποθαρρύνομαι, είμαι αποθαρρημένος

deprinde, deprind I. *ρ. μετ.* 1. συνηθίζω 2. μαθαίνω, κάνω κάτι από συνήθεια 3. γυμνάζω // **a ~ cu munca** συνηθίζω με τη δουλειά // **a ~ un câine să aducă vânatul** γυμνάζω ένα σκυλί να φέρει το κυνήγι // **deprinsese repede meseria** αυτός είχε μάθει γρήγορα το επάγγελμα II. *ρ. μέσο* 1. συνηθίζω 2. προσαρμόζομαι, εξοικειώνομαι // **el s-a deprins cu noi** αυτός μας συνήθισε// **se va ~ cu cerințele acestei meserii** θα προσαρμοστεί με τις απαιτήσεις αυτού του επαγγέλματος

deprindere, deprinderi *ουσ. θηλ.* 1. η συνήθεια, το συνήθειο 2. η εξοικείωση, η προσαρμογή 3. η ευχέρεια, η επιδεξιότητα σε κάτι

deprins-ă, deprinși-se *επίθ.* 1. συνηθισμένος-η-ο, μαθημένος-η-ο, εξασκημένος-η-ο 2. προσαρμοσμένος-η-ο, εξοικειωμένος-η-ο 3. πεπειραμένος-η-ο, έμπειρος-η-ο

depunător-oare, depunători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταθέτης-έτρια (ο, η)

depune, depun I. *ρ. μετ.* 1. καταθέτω, αποθέτω 2. υποβάλλω, καταβάλλω 3. βάζω 4. εναποθέτω, παρακαταθέτω 5. *(οικον.)* αποταμιεύω // **a ~ armele** καταθέτω τα όπλα, καταθέτω τ' άρματα // **a ~ candidatura, cererea, etc.** υποβάλλω υποψηφιότητα, αίτηση, κ.λ.π. // **a ~ eforturi** καταβάλλω προσπάθειες // **a ~ jurământ** ορκίζομαι // **a ~ mandatul** καταθέτω εντολή, παραιτούμαι από εντολή που έχω αναλάβει // **a ~ mărturie** καταθέτω μαρτυρία, ομολογώ σα μάρτυρας, μαρτυρώ // **a ~ o sumă de bani** καταθέτω ένα χρηματικό ποσό II. *ρ. μέσο* κατατίθεμαι, κατακάθομαι // **praful se ~ pe toate lucrurile** η σκόνη απλώνεται πάνω σ' όλα τα πράγματα

depunere, depuneri *ουσ. θηλ.* 1. η κατάθεση, η εναπόθεση, η απόθεση 2. το κατακάθι, η καθίζηση, η υποστάθμη 3. *(οικον.)* το αποταμίευμα, το ταμίευμα, το ταμιευτήριο 4. η παρακαταθήκη (χρήμα ή πράγμα που δίνεται για φύλαγμα) // **~ de jurământ** η κατάθεση όρκου, η ορκωμοσία, η ορκοδοσία // **Casă de Depuneri** το ταμιευτήριο

depurație, depurații *ουσ. θηλ.* η κάθαρση, ο εξαγνισμός

deputat-ă, deputați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* βουλευτής-ίνα (ο, η)

deputăție, deputății *ουσ. θηλ.* 1. η βουλευτική θητεία, βουλευτιλίκι 2. *μτφ.* η αντιπροσωπεία

deraia, deraiez *ρ. αμ.* 1. εκτροχιάζομαι 2. *μτφ.* παραλογίζομαι, βγαίνω από τα όρια

deraiere, deraieri *ουσ. θηλ.* ο εκτροχιασμός, η εκτροχίαση

deranj, deranjuri *ουσ. ουδ.* 1. η ενόχληση, το ενόχλημα 2. η διατάραξη, η ακαταστασία, η αταξία // **ce ~ în casă!** τί ακαταστασία στο σπίτι! // **cel mai neînsemnat ~ îi e neplăcut** η πιο μικρή ενόχληση του είναι δυσάρεστη // **scuzați de ~** συγγνώμη για την ενόχληση

deranja, deranjez I. *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. διαταράσσω, φέρνω αταξία 3. αναστατώνω, πειράζω // **a-și ~ stomacul** διαταράζω το στομάχι μου, έχω δυσπεψία, βαρυστομαχιά // **pot să vă mai deranjez o dată?** μπορώ να σας ενοχλήσω ακόμα μια φορά; // **rugăm, nu ~ți!** παρακαλούμε μην ενοχλείτε! II. *ρ. μέσο* ανησυχώ, είμαι ανήσυχος // **nu vă deranjați!** μην ανησυχείτε! // **vizita lui m-a deranjat** η επίσκεψή του με ανησύχησε

deranjament, deranjamente *ουσ. ουδ.* 1. η διατάραξη, η αταξία, η διαταραχή 2. η φθορά, το βλάψιμο, η βλάβη // **un ~ stomacal** η στομαχική διαταραχή, η δυσπεψία

deranjant-ă, deranjanți-te I. *επίθ.* ενοχλητικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο II. *επίρ.* ενοχλητικά, οχληρά, δυσάρεστα

deranjare, deranjări *ουσ. θηλ.* η ενόχληση, η διατάραξη, η διαταραχή, η αταξία, η παρενόχληση, η αναστάτωση, το πείραγμα

deranjat-ă, deranjați-te *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο 2. διαταραγμένος-η-ο 3. ακατάστατος-η-ο, ανάστατος-η-ο, άτακτος-η-ο, ατακτοποίητος-η-ο, ασυγύριστος-η-ο

derapa pers. 3 derapează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ολισθαίνω, εξολισθαίνω, γλιστρώ, κατολισθαίνω // **mașina derapează** το αυτοκίνητο κατολισθαίνει

derapaj, derapaje *ουσ. ουδ.* η ολίσθηση, το γλίστρημα παράπλευρα

derapare, derapări *ουσ. θηλ.* ιδ. derapaj

deratiza, deratizez *ρ. μετ.* μυοκτονώ, απαλλάσσω από τα ποντίκια, καταστρέφω τους ποντικούς (με χημική ουσία)

deratizant-ă, deratizanți-te I. *επίθ.* μυοκτόνος-α-ο (ουσία που σκοτώνει τους ποντικούς) II. *ουσ. ουδ.* το ποντικοφάρμακο

deratizare, deratizări *ουσ. θηλ.* η μυοκτονία

derâdere, derâderi *ουσ. θηλ.* το περιγέλασμα, ο χλευασμός, το αναγέλασμα // **a lua în ~** το να περιγελά κανείς κάποιον

derbedeu, derbedei *ουσ. αρσ.* ο αλήτης, ο αλάνης, ο μόρτης, ο μάγκας

derbi, derbiuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ντέρμπυ

derdeluș, derdelușuri *ουσ. ουδ.* η κατωφέρεια (η κατηφοριά όπου τα παιδιά παίζουν με τα έλκηθρα)

deregla, dereglez I. *ρ. μετ.* διαταράσσω, φέρνω αταξία στην λειτουργία ενός πράγματος II. *ρ. μέσο* διαταράσσομαι, παθαίνω βλάβη στην κανονική μου λειτουργία, παθαίνω εμπλοκή

dereglaj, dereglaje *ουσ. ουδ.* 1. η αρρυθμία, η μη κανονικότητα 2. η βλάβη, η φθορά, το βλάψιμο, η εμπλοκή· η αναστολή της λειτουργίας λόγω περιπλοκής στο μηχανισμό

dereglare, dereglări *ουσ. θηλ.* 1. η αρρυθμία, η διατάραξη, η περιπλοκή στη λειτουργία ενός μηχανήματος 2. το χάλασμα

deretica, deretic I. *ρ. μετ.* 1. συγυρίζω 2. τακτοποιώ II. *ρ. αμ.* 1. τακτοποιώ 2. κανονίζω· βάζω στη θέση του

dereticare, dereticări *ουσ. θηλ.* 1. το συγύρισμα, η λάτρα, η τακτοποίηση 2. η καθαριότητα
deriva, deriv I. *ρ. μετ.* παρεκκλίνω, παροχετεύω, μεταστρέφω // **a ~ cursul unei ape** παροχετεύω τη ροή του ποταμού II. *ρ. αμ.* 1. απορρέω, πηγάζω, έχω την καταγωγή μου, προκύπτω, προέρχομαι 2. παράγομαι // **această expresie derivă din latină** αυτή η έκφραση προέρχεται από τα λατινικά
derivare, derivări *ουσ. θηλ.* 1. η προέλευση, η καταγωγή, η παραγωγή 2. *(γραμμ.)* η παραγωγή 3. *(μαθ.)* η μαθηματική πράξη *(στο διαφορικό λογισμό)*
derivat-ă, derivați-te I. *επίθ.* παράγωγος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το παράγωγο (καθετί που παράγεται από κάτι άλλο: λέξεις, προϊόντα, χημικές ενώσεις, κ.λ.π.)
derivată, derivate *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το παράγωγο
derivativ-ă, derivativi-e *επίθ.* παρεκκλιτικός-ή-ό, παροχετευτικός-ή-ό
derivație, derivații *ουσ. θηλ.* 1. η προέλευση, η παραγωγή 2. η παροχέτευση, η διακλάδωση σε διάφορες κατευθύνσεις 3. ο σχηματισμός λέξεων, τα παράγωγα 4. η μαθηματική πράξη στα ανώτερα μαθηματικά 5. η παρέκκλιση πλοίου
derivă, derive *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η παρέκκλιση (πλοίου, αεροπλάνου) // *μτφ.* **a merge în ~** παρεκκλίνω λόγω του θαλάσσιου ρεύματος ή λόγω του ανέμου
derizoriu-ie, derizorii *επίθ.* μηδαμινός-ή-ό, ασήμαντος-η-ο, εξευτελιστικός-ή-ό, τιποτένιος-ια -ιο // **preț ~** η εξευτελιστική τιμή
dermatină *ουσ. θηλ.* η δερματίνη, το συνθετικό δέρμα
dermatalgie, dermatalgii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δερματαλγία, ο πόνος του δέρματος
dermatită, dermatite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δερματίτιδα (ο ερεθισμός του δέρματος από διάφορες αιτίες)
dermatograf, dermatografi *ουσ. ουδ.* κραγιόν για τα φρύδια
dermatolog-ă, dermatologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* δερματολόγος (ο, η)
dermatologic-ă, dermatologici-ce *επίθ.* δερματολογικός-ή-ό
dermatologie *ουσ. θηλ.* η δερματολογία
dermatoză, dermatoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δερματοπάθεια, κάθε ασθένεια που προσβάλλει το δέρμα
dermă, derme *ουσ. θηλ.* το δέρμα, το εσωτερικό στρώμα κάτω από την επιδερμίδα
deroga, derog *ρ. αμ.* κατεξαίρεση νομική
derogare, derogări *ουσ. θηλ.* κατεξαίρεση από το νόμο
derogatoriu-ie, derogatorii *επίθ. (νομ.)* κατεξαιρετέος -α-ο
derula, derulez *ρ. μετ.* ξετυλίγω, εκτυλίσσω
derulare, derulări *ουσ. θηλ.* το ξετύλιγμα, η εκτύλιξη
derulator, derulatoare *ουσ. ουδ.* το μηχάνημα για τύλιγμα της κινηματογραφικής ταινίας πάνω σε καρούλι
deruta, derutez *ρ. μετ.* εκτρέπω, σαστίζω, κάνω να χάσει τον προσανατολισμό, φέρνω σε αμηχανία
derutant-ă, derutanți-te *επίθ.* έκτροπος-η-ο, αμήχανος-η-ο
derutare, derutări *ουσ. θηλ.* η σαστιμάρα, το σάστισμα, η αμηχανία
derutat-ă, derutați-te *επίθ.* σαστισμένος-η-ο, πελαγωμένος-η-ο, αποσανατόλιστος-η-ο
derută, derute *ουσ. θηλ.* η αμηχανία, το σάστισμα, η άτακτη φυγή, η αταξία
des, deasă, deși-se *επίθ.* 1. πυκνός-ή-ό 2. πηχτός-ή-ό, συμπαγής-ής-ές 3. συχνός-ή-ό 4. σφιχτός-ή-ό // **ceață deasă** η πυκνή ομίχλη // **desele sale vizite** οι συχνές του επισκέψεις // **frunziș ~** το πυκνό φύλλωμα // **ploaie deasă** η πυκνή βροχή II. *επίρ.* 1. συχνά, επανειλημμένα 2. σφιχτά 3. πυκνά // **venea ~ pe la noi** ερχόταν συχνά σε μας
des- συνθετικό λέξεων ανάλογο των ελληνικών **από-, εξ-**
desagă, desagi *ουσ. θηλ.* το δισάκι
desaliniza, desalinizez *ρ. μετ.* ξαλμυρίζω
desalinizare, desalinizări *ουσ. θηλ.* η αφαλάτωση, το ξαλμύρισμα
desant, desanturi *ουσ. ουδ. (στρατ.)* 1. οι αλεξιπτωτιστές που πέφτουν από τα αεροπλάνα στα μετόπισθεν του εχθρικού μετώπου 2. ο στρατός πεζικού που μεταφέρεται με τα τανκ κατά τη διάρκεια της μάχης
desăra, desărez *ρ. μετ.* ξαλμυρίζω
desărare, desărări *ουσ. θηλ.* το ξαλμύρισμα, η αφαλάτωση
desărat-ă, desărați-te *επίθ.* ξαλμυρισμένος-η-ο, αφαλατωμένος-η-ο
desărcina, desărcinez *ρ. μετ.* 1. ξεφορτώνω 2. απολύω από το αξίωμα, υπηρεσία ή εξουσία 3. απαλλάσσω, σκολνάω, παύω κάποιον από τη θέση του
desărcinare, desărcinări *ουσ. θηλ.* 1. η εκφόρτωση, το ξεφόρτωμα, η απαλλαγή από το φορτίο 2. η παύση υπάλληλου από την εργασία του 3. η απόλυση από το αξίωμα, υπηρεσία, εξουσία ή θέση, πολιτική ή κοινωνική
desăvârși, desăvârșesc I. *ρ. μετ.* 1. αποπερατώνω, ολοκληρώνω, τελειοποιώ 2. τελειώνω, αποτελειώνω II. *ρ. μέσο* τελειοποιούμαι, ολοκληρώνομαι
desăvârșire, desăvârșiri I. *ουσ. θηλ.* 1. η αποπεράτωση, η ολοκλήρωση, η τελειότητα 2. η αποτελείωση, η τελειοποίηση 3. η πληρότητα, η αρτιότητα, η εντέλεια II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** εξ ολοκλήρου, εντελώς, τελείως, πλήρως
desăvârșit-ă, desăvârșiți-te I. *επίθ.* 1. τέλειος-α-ο 2. ολικός-ή-ό, άκρος-α-ο II. *επίρ.* 1. τέλεια, ολότελα, εντελώς 2. ολικά, άκρως, στην εντέλεια, κατά τέλειο τρόπο
descalifica, descalific I. *ρ. μετ.* (αθλ.) 1. κάνω να χάσει την πρόκριση σε αγώνες, αποκλείω 2. δηλώνω, κατατάσσω κάποιον ανάξιο στην ειδίκευση II. *ρ. μέσο (αθλ.)* 1. χάνω την πρόκριση σε αγώνες (ομάδα) 2. χάνω την επαγγελματική μου ειδίκευση 3. αποκλείομαι
descalificare, descalificări *ουσ. θηλ.* ο αποκλεισμός, το χάσιμο της ειδίκευσης (επαγγελματικής, αθλητικής, κ.λ.π.)
descalificat-ă, descalificați-te *επίθ.* 1. αυτός που έχει χάσει την ειδίκευση 2. αυτός που έχει χάσει την κατάταξή του στην βαθμολογία (στους αγώνες)
descăleca, descalec *ρ. αμ.* 1. ξεπεζεύω, κατεβαίνω από το υποζύγιο 2. πεζεύω 3. *ιστ.* εγκαθίσταμαι, πηγαίνω σ'ένα τόπο και μένω μόνιμα (πληθυσμός)
descălecare, descălecări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεπέζεμα, το ξεκαβαλίκευμα, το πέζεμα 2. η κάθοδος 3.

(ιστ.) η εγκαθίδρυση, η καθίδρυση, η εγκατάσταση σ'ένα τόπο για ίδρυση μιας χώρας
descălecat, descălecaturi *ουσ. ουδ.* 1. το ξεπέζεμα 2. η εγκαθίδρυση 3. η κάθοδος, η άφιξη
descălecător, descălecători *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο θεμελιωτής της χώρας
descălța, descalț I. *ρ. μετ.* ξυπολάω, βγάζω τα παπούτσια II. *ρ. μέσο* ξυπολιέμαι
descălțare, descălțări *ουσ. θηλ.* η ξυπολυσιά
descălțat, descălțaturi *ουσ. ουδ.* η ξυπολυσιά
descălțat-ă, descălțați-te *επίθ.* ξυπόλυτος-η-ο
descărca, descarc I. *ρ. μετ.* 1. ξεφορτώνω, εκφορτώνω 2. απαλλάσσω από το βάρος, ξαλαφρώνω κάποιον 3. ανακουφίζω, ελαφρύνω 4. εκπυρσοκροτώ, εκκενώνω, βάλλω, ρίχνω βολές με όπλο // **a ~ de gestiune** απαλλάσσω από τη διαχείριση, απαλλάσσω από την ευθύνη // **a ~ o armă de foc** εκκενώνω όπλο, πυροβολώ, εκπυρσοκροτώ // **a ~ un camion** ξεφορτώνω ένα φορτηγό αυτοκίνητο II. *ρ. μέσο* 1. ξεφορτώνομαι, εκφορτώνομαι 2. εκκενώνομαι 3. ελαφρώνω, ανακουφίζομαι 4. *μτφ.* ξεσπάω, ξεθυμαίνω // **a se ~ de nervi** ξεφορτώνομαι από τα νεύρα (ανακουφίζομαι από την οργή)// **bateria se descarcă** η μπαταρία εκφορτίζεται // **e supărat pe alții și se descarcă pe copiii lui** άλλοι του φταινε και ξεσπά στα παιδιά
descărcare, descărcări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεφόρτωμα, η εκφόρτωση 2. η εκκένωση 3. η απαλλαγή από βάρος, η ανακούφιση, η ελάφρωση, η ελάφρυνση, το ξαλάφρωμα // **-a electrică** η ηλεκτρική εκκένωση // **-a unui vagon** η εκφόρτωση βαγονιού
descărcat *ουσ. ουδ.* η εκφόρτωση, η απαλλαγή από κάποιο βάρος ή ενόχληση
descărcător-oare, descărcători-oare I. *επίθ.* 1. εκφορτωτικός-ή-ό 2. *μτφ.* δικαιολογητικός-ή-ό *(για τα έγγραφα)* II. *ουσ. ουδ.* 1. ο εκφορτωτήρας, το μηχάνημα για εκφόρτωση 2. ο εκκενωτής // *(ηλεκτρ.)* **~ electric** ο ηλεκτρικός εκκενωτής (το όργανο για εκκένωση των συμπυκνωτών) III. *ουσ. αρσ.* ο εκφορτωτής, ο εργάτης που κάνει εκφόρτωση
descărcătură, descărcături *ουσ. θηλ.* 1. η εκφόρτωση, η ξεφόρτωση 2. η εκπυρσοκρότηση, ο κρότος από ανάφλεξη εκρηκτικής ύλης // **~ de armă** η εκκένωση όπλου
descărna, descărnez I. *ρ. μέσο* απισχναίνομαι, αχαμναίνω II. *ρ. μετ.* καθαρίζω τα δέρματα από το στρώμα κρέατος στη βυρσοδεψία
descărnare, descărnări *ουσ. θηλ.* η απίσχνανση
descărnat-ă, descărnați-te *επίθ.* ισχνός-ή-ό
descătușa, descătușez I. *ρ. μετ.* 1. ελευθερώνω, απελευθερώνω 2. απαλλάσσω από εμπόδια, κ.λ.π. II. *ρ. μέσο* 1. ελευθερώνομαι, απελευθερώνομαι 2. απαλλάσσομαι από εμπόδια, κ.λ.π.
descătușare, descătușări *ουσ. θηλ.* 1. η απελευθέρωση 2. η απαλλαγή από τις χειροπέδες (με τις οποίες είναι δεμένοι οι κρατούμενοι)
descătușat-ă, descătușați-te *επίθ.* 1. απελευθερωμένος -η-ο 2. απαλλαγμένος-η-ο (από τις χειροπέδες)
descăzut *ουσ. αρσ. (μαθ.)* αφαιρετέος, ο μειωτέος
descâlci, descâlcesc *ρ. μετ.* 1. ξεμπερδεύω, ξεμπλέκω 2. *μτφ.* ξεκαθαρίζω κάτι (λογαριασμό, κ.λ.π.), διασαφηνίζω
descânta, descânt I. *ρ. μετ.* 1. εξορκίζω, γητεύω 2. λεω ξόρκι, γήτεμα (για να απομακρυνθεί κάποιο κακό) II. *ρ. αμ.* γητεύω, εξορκίζω, λέγω και ξαναλέγω πολλές φορές το ίδιο ξόρκι)
descântat, descântaturi *ουσ. ουδ.* το γήτεμα, ο εξορκισμός
descântec, descântece *ουσ. ουδ.* το γήτεμα, το ξόρκι, η γητειά, ο εξορκισμός
descendent-ă, descendenți-te I. *επίθ.* 1. απόγονος-η-ο 2. καθοδικός-ή-ό 3. κατιών-ούσα-όν II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. απόγονος (ο, η) 2. γόνος (ο, η) 3. το παιδί, το τέκνο, ο εγγονός, ο δισέγγονος, η εγγόνα, το εγγόνι, η δισεγγόνα, το δισεγγόνι
descendență, descendențe *ουσ. θηλ.* 1. καταγωγή 2. οι απόγονοι 3. η συγγένεια σε κατιούσα γραμμή
descentra, descentrez I. *ρ. μετ.* κάνω να χάσει τη συμμετρική στάση απέναντι του κέντρου (για εξάρτημα μηχανής), αποκεντρώνω II. *ρ. μέσο* **roata s-a -t** ο τροχός δεν έχει ζιγοστάθμιση
descentraliza, descentralizez *ρ. μετ.* αποκεντρώνω, δημιουργώ τοπική αυτοδιοίκηση, κάνω κάποια υπηρεσία ανεξάρτητη από την κεντρική εξουσία
descentralizare, descentralizări *ουσ. θηλ.* 1. η αποκέντρωση 2. η αυτοδιοίκηση στις τοπικές αρχές του κράτους
descentralizat-ă, descentralizați-te *επίθ.* αποκεντρωμένος-η-ο
descheia, deschei I. *ρ. μετ.* ξεκουμπώνω II. *ρ. μέσο* ξεκουμπώνομαι
descheiat-ă, descheiați-te *επίθ.* ξεκούμπωτος-η-ο
deschide, deschid I. *ρ. μετ.* 1. ανοίγω 2. εγκαινιάζω 3. αφήνω ελεύθερο το πέρασμα // **a ~ cuiva pofta de mâncare** ανοίγω την όρεξη κάποιου // **a ~ fereastra** ανοίγω το παράθυρο // **a ~ gura** ανοίγω το στόμα, μιλώ // **a ~ un drum** ανοίγω δρόμο // **a ~ vorba despre ceva** ανοίγω την κουβέντα για κάτι // **deschideau trecerea prin mulțime** άνοιγαν το πέρασμα μεσ' απ' το πλήθος II. *ρ. μέσο* ανοίγω // **dulapul se ~ greu** το ντουλάπι ανοίγει δύσκολα // **rana se ~ ușor** το τραύμα ανοίγει εύκολα // **teatrul se ~ săptămâna viitoare** το θέατρο ανοίγει την ερχόμενη βδομάδα
deschidere, deschideri *ουσ. θηλ.* 1. το άνοιγμα, το διάνοιγμα 2. η έναρξη 3. τα εγκαίνια (καταστήματος) // **-a cleștelui este mică** το άνοιγμα της τανάλιας είναι μικρό // **-a congresului** η έναρξη του συνεδρίου // **-a expoziției va avea loc mâine** τα εγκαίνια της έκθεσης θα λάβουν χώρα αύριο // **-a florilor** το άνοιγμα των λουλουδιών // **-a noului an școlar** τα εγκαίνια του νέου σχολικού έτους // **în ~** στην έναρξη, στο αρχίνισμα *(στο πρώτο ματς του ποδοσφαιρικού προγράμματος)*
deschis-ă, deschiși-se I. *επίθ.* 1. ανοιχτός-ή-ό, ανοιγμένος-η-ο, φανερός-ή-ό, απροκάλυπτος-η-ο 2. *μτφ.* άδολος-η-ο, ειλικρινής-ής-ές // **această cofetărie este -ă până la ora zece** αυτό το ζαχαροπλαστείο είναι ανοιχτό μέχρι τις δέκα η ώρα // **albastru ~** το μπλε, γαλάζιο χρώμα // **aplauze la scenă -ă** τα χειροκροτήματα σε ανοιχτή σκηνή // **casă -ă** το ανοιχτό σπίτι // **circuit electric ~** το ηλεκτρικό ανοιχτό κύκλωμα (με διακοπή) // **cu inima -ă** με ανοιχτή καρδιά, ανοιχτόκαρδα // **oraș ~** η ανοιχτή πόλη // **port ~** το ανοιχτό λιμάνι // **scrisoare -ă** η ανοιχτή

επιστολή // **şedinţa** -ă η ανοιχτή συνεδρίαση (με άτομα εκτός της οργάνωσης) // **vocală** -ă το ανοιχτό φωνήεν // **vot** ~ η φανερή ψήφος, η ψήφος στα φανερά

deschizător-oare, deschizători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. *ο*, η πρωτοπόρος 2. *μτφ. ο*, η σκαπανέας // ~ **de drumuri** ο πρόδρομος, ο προπορευόμενος II. *ουσ. ουδ.* το ανοιχτήρι, το εργαλείο με το οποίο ανοίγουμε κάτι // ~ **de conserve** το ανοιχτήρι για κονσέρβες

deschizătură, deschizături *ουσ. θηλ.* 1. το άνοιγμα, το στόμιο, η χαραμάδα 2. το χάσμα (γης)

descifra, descifrez *ρ. μετ.* 1. αναγιγνώσκω 2. αποκρυπτογραφώ 3. εξηγώ, κάνω κάτι κατανοητό, ερμηνεύω 4. διευκρινίζω, διασαφηνίζω

descifrabil-ă, descifrabili-e I. *επίθ.* ευανάγνωστος-η-ο II. *επίρ.* ευανάγνωστα

descifrare, descifrări *ουσ. θηλ.* 1. η αποκρυπτογράφηση, η εξήγηση κρυπτογραφικού κειμένου 2. *μτφ.* η διασαφήνιση

descinde, descind *ρ. αμ.* 1. καταλύω 2. κατεβαίνω 3. αφικνούμαι, καταφτάνω *(για τα όργανα της εξουσίας)* 4. κατάγομαι

descindere, descinderi *ουσ. θηλ.* 1. το κατέβασμα, η κάθοδος 2. η άφιξη, το φτάσιμο (των οργάνων της τάξεως) 3. η καταγωγή

descinge, descing I. *ρ. μετ.* ξεζώνω, αφαιρώ τη ζώνη II. *ρ. μέσο* ξεζώνομαι

descleia, descleiez I. *ρ. μετ.* 1. ξεκολλώ, αποκολλώ, βγάζω την κόλλα II. *ρ. μέσο* ξεκολλιέμαι, αποκολλώμαι // **s-au -t scaunele** αποκολλήθηκαν, ξεκολλήθηκαν οι καρέκλες

descleiere, descleieri *ουσ. θηλ.* η αποκόλληση, το ξεκόλλημα, η ξεκόλληση

descleşta, descleştez I. *ρ. μετ.* απαγκιστρώνω, ξεγαντζώνω, ξαγκιστρώνω II. *ρ. μέσο* 1. απαγκιστρώνομαι, ξεγαντζώνομαι, ξαγκιστρώνομαι

descleştare, descleştări *ουσ. θηλ.* η απαγκίστρωση, το ξεγάντζωμα, το ξαγκίστρωμα

descleştat-ă, descleştaţi-te *επίθ.* απαγκιστρωμένος -η-ο, ξεγαντζωμένος-η-ο, ξαγκιστρωμένος-η-ο

descoase, descos I. *ρ. μετ.* ξερράβω, ξηλώνω, αποξηλώνω, αποκόβω τις ραφές // *μτφ. έκφρ.* **a ~ pe cineva** ξεψαχνίζω, κάνω κάποιον να πει την αλήθεια II. *ρ. μέσο* ξεράβομαι, σκίζομαι στις ραφές (ρούχο)

descoasere, descoaseri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεράψιμο, το ξήλωμα, το αποξήλωμα 2. *μτφ.* το ξεψάχνισμα, το να λέγεται η αλήθεια

descoji, descojesc *ρ. μετ.* αποφλοιώνω, ξεφλουδίζω

descojire, descojiri *ουσ. θηλ.* η αποφλοίωση, το ξεφλούδισμα

descojit-ă, descojiţi-te *επίθ.* ξεφλουδισμένος-η-ο, αποφλοιωμένος-η-ο

descompleta, descompletez I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι ελλιπές, αφήνω ένα σύνολο να έχει ελλείψεις II. *ρ. μέσο* δεν είμαι πλήρης-ης-ες // **serviciul de masă s-a -t** το σερβίτσιο δεν είναι πια πλήρες

descompletare, descompletări *ουσ. θηλ.* το να γίνεται κάτι πλήρες

descompune, descompun I. *ρ. μετ.* 1. αποσυνθέτω 2. διαλύω 3. χωρίζω σύνθετο σώμα στα μέρη που αποτελείται II. *ρ. μέσο* 1. αποσυντίθεμαι 2. σαπίζω 3. αλλοιώνω 4. διαλύομαι

descompunere, descompuneri *ουσ. θηλ.* 1. η αποσύνθεση 2. η σήψη, η σαπίλα, το σάπισμα 3. η αλλοίωση 4. η διάλυση 5. *μτφ.* η διαφθορά // ~ **chimică** η χημική αποσύνθεση // ~ **morală** η ηθική αποσύνθεση, το σάπισμα // **-a materiei organice** η αποσύνθεση οργανικής ουσίας

descompus-ă, descompuşi-se *επίθ.* 1. αποσυντεθειμένος-η-ο, σάπιος-ια-ιο, αλλοιωμένος -η-ο 2. *μτφ.* συσπασμένος-η-ο (στο πρόσωπο)

desconcentra, desconcentrez *ρ. μετ. (στρατ.)* απολύω στρατιωτικό που προηγουμένως επιστρατεύτηκε, αποστρατεύω

desconcentrare, desconcentrări *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η απόλυση στρατιωτικών που προηγουμένως είχαν κληθεί υπό τα όπλα, η αποστράτευση

desconcentrat-ă, desconcentraţi-te *επίθ.* αποστρατευμένος-η-ο

descongestiona, descongestionez *ρ. μετ.* αποσυμφορώ

descongestionare, descongestionări *ουσ. θηλ.* η αποσυμφόρηση

descongestionat-ă, descongestionaţi-te *επίθ.* αποσυμφορημένος-η-ο

desconsidera, desconsider *ρ. μετ.* υποτιμώ, παραγνωρίζω, περιφρονώ // **desconsider talentul, capacitățile sale** παραγνωρίζω το ταλέντο, τις ικανότητές του

desconsiderare, desconsiderări *ουσ. θηλ.* 1. η ανυποληψία, η υποτίμηση, η παραγνώριση 2. η περιφρόνηση // **-a adversarului** η παραγνώριση του αντιπάλου

desconsiderat-ă, desconsideraţi-te *επίθ.* 1. ανυπόληπτος-η-ο, υποτιμημένος-η-ο, παραγνωρισμένος-η-ο 2. περιφρονημένος-η-ο

desconsideraţie, desconsideraţii *ουσ. θηλ.* η ανυποληψία, η υποτίμηση, η περιφρόνηση, η παραγνώριση

descoperi, descopăr I. *ρ. μετ.* 1. αποκαλύπτω, ανακαλύπτω 2. ξεσκεπάζω, φανερώνω 3. ευρίσκω, εξευρίσκω // **a ~ America** *(ειρων.)* για κάτι γνωστό σε όλους // **a ~ drumul** ανακαλύπτω το δρόμο // **a ~ un nou vaccin** ανακαλύπτω ένα νέο εμβόλιο // **noi am -t intenţiile sale** εμείς ανακαλύψαμε τις προθέσεις του II. *ρ. μέσο* 1. αποκαλύπτομαι, ανακαλύπτομαι 2. ξεσκεπάζομαι 3. βγάζω το καπέλο μου // **intrând, el se ~** μπαίνοντας, αυτός έβγαλε το καπέλο του

descoperire, descoperiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανακάλυψη, η αποκάλυψη 2. το ξεσκέπασμα 3. η εύρεση, το εύρημα, η εξεύρεση, η ανεύρεση // **descoperirea Americii** η ανακάλυψη της Αμερικής

descoperit-ă, descoperiţi-te *επίθ.* ξεσκέπαστος-η-ο, ασκέπαστος-η-ο, ασκεπής-ής-ές, ακάλυπτος-η-ο, απροκάλυπτος-η-ο

descoperitor-oare, descoperitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξερευνητής-τρια (ο, η)

descotorosi, descotorosesc I. *ρ. μετ.* απαλλάσσω κάποιον από δυσκολία ή από κάποιο κακό II. *ρ. μέσο* 2. γλιτώνω, απαλλάσσομαι από κάποιον κίνδυνο 2. *μτφ.* ξεφορτώνομαι // **m-am -t de el** ξεφορτώθηκα απ'αυτόν / τον ξεφορτώθηκα

descotorosire, descotorosiri *ουσ. θηλ.* η απαλλαγή από δυσκολία, ο γλιτωμός από μπελάδες

descreierat-ă, descreieraţi-te *επίθ.* άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, παλαβός-ή-ό // **om ~** ο άμυαλος άνθρωπος

descrescător-oare, descrescători-oare *επίθ.* σμικρυνόμενος-η-ο, μικραίνων-ουσα-ον, κατιών -ούσα-όν // *(μαθ.)* **şir ~** η κατιούσα σειρά
descreşte, descresc *ρ. αμ.* 1. μικραίνω, ελαττώνομαι 2. ολιγοστεύω, λιγοστεύω, μειώνομαι, γίνομαι μικρότερος
descreştere, descreşteri *ουσ. θηλ.* 1. η μίκρυνση, η σμίκρυνση, η ελάττωση 2. το λιγόστεμα, το ολιγόστευμα, η μείωση
descreţi, descreţesc *ρ. μετ. και μέσο* ξεζαρώνω, ξερυτιδώνω, ξεσουφρώνω // **a-şi ~ fruntea** ξερυτιδώνω το μέτωπο
descreţire, descreţiri *ουσ. θηλ.* το ξεζάρωμα, το ξερυτίδωμα, το ξεσούφρωμα
descreţit-ă, descreţiţi-te *επίθ.* ξεζαρωμένος-η-ο, ξερυτιδωμένος-η-ο, ξεσουφρωμένος-η-ο, αρυτίδωτος-η-ο, ασούφρωτος-η-ο
descrie, descriu *ρ. μετ.* 1. περιγράφω, παριστάνω, απεικονίζω 2. σκιαγραφώ, χαράζω
descriere, descrieri *ουσ. θηλ.* 1. η περιγραφή, η αναπαράσταση, η απεικόνιση 2. *μτφ.* το σκιαγράφημα
descriptiv-ă, descriptivi-e *επίθ.* περιγραφικός-ή-ό, παραστατικός-ή-ό // **geometrie -ă** η παραστατική γεωμετρία
descuia, descui *ρ. μετ.* ξεκλειδώνω
descuiat-ă, descuiaţi-te *επίθ.* 1. ξεκλείδωτος-η-ο 2. *μτφ.* έξυπνος-η-ο
descuiere, descuieri *ουσ. θηλ.* το ξεκλείδωμα
desculţ-ă, desculţi-te *επίθ.* ξυπόλυτος-η-ο
descumpăni, descumpănesc *ρ. μετ.* 1. ανισορροπώ, αποπροσανατολίζω 2. *μτφ.* σαστίζω
descumpănire, descumpăniri *ουσ. θηλ.* η αμηχανία, η ανισορροπία, ο αποπροσανατολισμός
descumpănit-ă, descumpăniţi-te *επίθ.* αμήχανος-η-ο, ανισόρροπος-η-ο, ταλαντευόμενος-η-ο, αποπροσανατολισμένος-η-ο
descuraja, descurajez . *ρ. μετ.* 1. αποθαρρύνω 2. αποκαρδιώνω II. *ρ. μέσο* 1. αποθαρρύνομαι 2. αποκαρδιώνομαι, απελπίζομαι
descurajare, descurajări *ουσ. θηλ.* 1. η αποθάρρυνση, η αποκαρδίωση 2. η απελπισία
descurajat-ă, descurajaţi-te *επίθ.* αποθαρρυμένος -η-ο, αποκαρδιωμένος-η-ο, απελπισμένος-η-ο
descurajator-oare, descurajatori-oare *επίθ.* αποθαρρυντικός-ή-ό, αποκαρδιωτικός-ή-ό
descurca, descurc I. *ρ. μετ.* ξεμπερδεύω, ξεμπλέκω, ξεδιαλύνω, διασαφηνίζω // **a ~ firele** ξεμπερδεύω τα νήματα II. *ρ. μέσο* 1. ξεμπερδεύομαι 2. βολεύομαι, τα βολεύω, τα βγάζω πέρα, τα καταφέρνω // **te descurci singur?** ξεμπερδεύεσαι μόνος σου;
descurcat-ă, descurcaţi-te *επίθ.* ξεμπερδεμένος-η-ο, ξεμπλεγμένος-η-ο
descurcăreţ-eaţă, descurcăreţi-eţe *επίθ.* επιτήδειος-α-ο, καπάτσος-α-ο, ξεμπερδεύων-ουσα-ον
descusut-ă, descusuţi-te *επίθ.* ξηλωμένος-η-ο, αποξηλωμένος-η-ο, ξεσκισμένος-η-ο στις ραφές
deseară *επίρ.* σήμερα το βράδυ, απόψε // **venim ~** ερχόμαστε απόψε
deseca, desec *ρ. μετ.* αποξηραίνω, ξηραίνω τελείως
desecare, desecări *ουσ. θηλ.* η αποξήρανση (από τα νερά)
desecat-ă, desecaţi-te *επίθ.* αποξηραμένος-η-ο
desegregaţie, desegregaţii *ουσ. θηλ. (πολ.)* η παύση της διάκρισης, , η κατάργηση του διαχωρισμού
desemna, desemnez *ρ. μετ.* 1. ορίζω, διορίζω, υποδεικνύω 2. ονομάζω, ονοματίζω, κατονομάζω
desemnare, desemnări *ουσ. θηλ.* ο διορισμός, η ονομασία // **~ de reprezentanţi** η υπόδειξη αντιπροσώπων
desen, desene *ουσ. ουδ.* 1. το ιχνογράφημα, η ιχνογραφία 2. η εικόνα, το σκίτσο, το σχεδιάγραμμα 3. η παράσταση προσώπων ή αντικειμένων με μολύβι // **~ în creion** το ιχνογράφημα με μολύβι // **~ în culori** το ιχνογράφημα σε χρώματα // **-e animate** τα κινούμενα σχέδια // **profesor de ~** ο καθηγητής ιχνογραφίας
desena, desenez I. *ρ. μετ.* 1. ιχνογραφώ, σχεδιάζω, σκιτσάρω, σκιαγραφώ 2. υποτυπώνω II. *ρ. μέσο* 1. σχεδιάζομαι 2. παριστάνομαι, εμφανίζομαι σε γενικές γραμμές
desenare, desenări *ουσ. θηλ.* 1. η ιχνογραφία, το ιχνογράφημα, το σχεδίασμα 2. η υποτύπωση
desenat *ουσ. ουδ.* η ιχνογραφία, το ιχνογράφημα, το σκιτσάρισμα
desenator-oare, desenatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ιχνογράφος (ο, η), σκιτσογράφος (ο, η) 2. σχεδιαστής-άστρια (ο, η)
desensibiliza, desensibilizez *ρ. μετ.* απευαισθητοποιώ, μειώνω την ευαισθησία σε φωτογραφικό γαλάκτωμα που είναι ευαίσθητο στο φως
desensibilizare, desensibilizări *ουσ. θηλ.* η απευαισθητοποίηση
desensibilizat-ă, desensibilizaţi-te *επίθ.* απευαισθητοποιημένος-η-ο
desensibilizator, desensibilizatori *ουσ. αρσ. (χημ.)* το απευαισθητοποιητικό
deseori *επίρ.* συχνά, πολλές φορές, επανειλημμένα
desert, deserturi *ουσ. ουδ.* το επιδόρπιο
deservi, deservesc *ρ. μετ.* κάνω κακή εξυπηρέτηση // **a ~ pe cineva (a-i face rău)** κάνω κακή εξυπηρέτηση /προξενώ κακό σε κάποιον
deservi, deservesc *ρ. μετ.* 1. εξυπηρετώ κοινωνική ολότητα 2. επιτηρώ, φυλάω τη λειτουργία μηχανής
deservire, deserviri *ουσ. θηλ.* η εξυπηρέτηση, η διευκόλυνση
desesiza, desesizez *ρ. μέσο (για τις αρχές)* δεν μπαίνω σε διαδικασία για να εξετάσω την υπόθεση
desesizare, desesizări *ουσ. θηλ. (για τις αρχές)* η μη εξάσκηση της εξουσίας λόγω έλλειψης αρμοδιότητας
desetină, desetine *ουσ. θηλ.* η αγροτική ρωσική μονάδα έκτασης ίση με ένα εκτάριο και 900 τ.μ. δηλαδή 1,09 εκτάρια
desface, desfac I. *ρ. μετ.* 1. αποσυνδέω, αποσυνθέτω, ξεκολλώ, αποκολλώ, λύνω, διαλύω 2. ανοίγω, εκτυλίσσω, ξεδιπλώνω, ξηλώνω 3. πουλάω, πωλώ, ξεπουλώ // **a ~ logodna** διαλύω τον αρραβώνα // **a ~ marfa** πουλάω το εμπόρευμα // **a ~ pachetul** ανοίγω το πακέτο // **a ~ patul** ξεδιπλώνω το κρεβάτι // **a ~ tot (marfa)** ξεπουλώ, τελειώνω το πούλημα // **a ~ un contract** διαλύω το συμβόλαιο // **pasărea îşi ~ aripile** το πουλί ανοίγει τα φτερά του // **vaporul şi-a desfăcut pânzele** το πλοίο άνοιξε πανιά II. *ρ. μέσο* 1. αποσυνδέομαι, διαλύομαι, ξεκολλιέμαι 2. ανοίγομαι, ξεδιπλώνομαι, εκτυλίσσομαι 3. *(για τις ραφές)* σκίζομαι // **cusătura care se ~** η ραφή

που σκίζεται // **foile s-au desfăcut** τα φύλλα ξεκολλήθηκαν
desfacere, desfaceri *ουσ. θηλ.* 1. η αποσύνδεση, η αποσύνθεση, το ξεκόλλημα, η λύση, η αποκόλληση, η διάλυση 2. το άνοιγμα, η εκτύλιξη, το ξεδίπλωμα, το ξήλωμα 3. η πώληση, το πούλημα // **-a căsătoriei** η διάλυση γάμου // **-a mărfurilor** η πώληση εμπορευμάτων
desfăcut-ă, desfăcuți-te *επίθ.* αποσυνδεμένος-η-ο, λυμένος-η-ο, ξεκολλημένος-η-ο, αποκολλημένος -η-ο, διαλυμένος-η-ο, ξεδιπλωμένος-η-ο, ξηλωμένος-η-ο, πουλημένος-η-ο
desfăşa, desfăşez *ρ. μετ.* ξεφασκιώνω, αποσπαργανώνω, βγάζω τη φασκιά από το βρέφος
desfăşare, desfăşări *ουσ. θηλ.* το ξεφάσκιωμα
desfăşat-ă, desfăşați-te *επίθ.* ξεφασκιωμένος-η-ο
desfăşura, desfăşor I. *ρ. μετ.* 1. εκτυλίσσω, ξετυλίγω, ξεδιπλώνω 2. αναπτύσσω, διεξάγω, ανελίσσω // **a ~ o activitate** διεξάγω μια ενέργεια (μια δραστηριότητα) // **a ~ o panglică** ξετυλίγω μια ταινία // **a ~ sulul** ξετυλίγω το ρολό II. *ρ. μέσο* 1. εκτυλίσσομαι, ανελίσσομαι, ξετυλίγομαι 2. αναπτύσσομαι, διεξάγομαι 3. ξαπλώνομαι, επεκτείνομαι // **convorbirile se -u normal** οι συνομιλίες διεξάγονταν κανονικά // **peisajul se ~ la picioarele lui** το τοπίο ξαπλωνόταν στα πόδια του // **s-a -t** ξετυλίχτηκε // **trupele se -u în vederea luptei** οι στρατιωτικές δυνάμεις αναπτύσσονταν εν όψει της μάχης
desfăşurare, desfăşurări *ουσ. θηλ.* 1. η εκτύλιξη, το ξετύλιγμα, η ανέλιξη 2. η ανάπτυξη, η διεξαγωγή 3. το εξάπλωμα, η επέκταση 4. η αναπέταση 5. *μτφ.* η πορεία, η εξέλιξη // **-a acțiunii** η εκτύλιξη του έργου (της πλοκής του έργου) // **-a aripilor** η αναπέταση των φτερών // **-a unei armate** η ανέλιξη στρατού // **-a unui cablu** το ξετύλιγμα καλωδίου
desfăşurat-ă, desfăşurați-te *επίθ.* ξετυλιγμένος-η-ο, ξεδιπλωμένος-η-ο, απλωμένος-η-ο, ανεπτυγμένος-η-ο, τεντωμένος-η-ο, διεξοδικός-ή-ό // **plan ~** το διεξοδικό λεπτομερές σχέδιο
desfăta, desfăt I. *ρ. μετ.* απολαύω, απολαμβάνω, διασκεδάζω, ευφραίνω, τέρπω II. *ρ. μέσο* 1. απολαύω, τέρπομαι, ευφραίνομαι, ευχαριστιέμαι, χαίρομαι 2. νιώθω ευχαρίστηση // **îmi desfăt ochii privind această pictură** χαίρονται τα μάτια μου κοιτάζοντας αυτή τη ζωγραφιά, τον πίνακα
desfătare, desfătări *ουσ. θηλ.* 1. η απόλαυση, η τέρψη, η τερπνότητα, η ευφροσύνη, η ευχαρίστηση 2. η ηδονή, η χαρά, το χάρμα, η ευαρέσκεια // **~ a ochilor** το χάρμα οφθαλμών *(για κάτι πολύ ωραίο)*
desfătător-oare, desfătători-oare *επίθ.* απολαυστικός-ή-ό, ευφραντικός-ή-ό
desfide, desfid *ρ. μετ.* 1. προκαλώ 2. αψηφώ // **el ~ primejdiile** αυτός αψηφά τους κινδύνους
desfigura, desfigurez *ρ. μετ.* παραμορφώνω, ασκημίζω, ασκημαίνω
desfigurare, desfigurări *ουσ. θηλ.* η παραμόρφωση, το ασκήμισμα
desfigurat-ă, desfigurați-te *επίθ.* παραμορφωμένος -η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημομούτσουνος -η-ο
desființa, desființez *ρ. μετ.* 1. αφανίζω, καταλύω, διαλύω 2. καταργώ, ακυρώνω, καταστρέφω
desființare, desființări *ουσ. θηλ.* 1. ο αφανισμός, η κατάλυση, η διάλυση 2. η κατάργηση, η ακύρωση, η καταστροφή
desființat-ă, desființați-te *επίθ.* ακυρωμένος-η-ο, καταργημένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, αφανισμένος-η-ο
desfrâna, desfrânez I. *ρ. μετ.* διαφθείρω, εκφυλίζω II. *ρ. μέσο* διαστρέφομαι, ασελγώ, ακολασταίνω, αποχαλινώνομαι
desfrânare, desfrânări *ουσ. θηλ.* η διαφθορά, η ακολασία, η ασέλγεια, η αποχαλίνωση, ο εκτραχηλισμός
desfrânat-ă, desfrânați-te *επίθ.* 1. ασελγής-ής-ές, ακόλαστος-η-ο, αχαλίνωτος-η-ο, άσωτος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο 2. λάγνος-α-ο, αισχρόβιος-α-ον // **a fi ~** ακολασταίνω, ασελγώ, αποχαλινώνομαι
desfrâu, desfrâuri *ουσ. ουδ.* η ακολασία, η ασέλγεια, η αποχαλίνωση, η διαφθορά, η λαγνεία, η κραιπάλη, η ακόλαστη ζωή, η ασυλλόγιστη σπατάλη
desfrunzi, desfrunzesc I. *ρ. μετ.* αποφυλλίζω, κόβω τα φύλλα από ένα φυτό II. *ρ. μέσο* φυλλορροώ
desfrunzire, desfrunziri *ουσ. θηλ.* η φυλλόρροια, η φυλλοβολία, η αποφύλλιση
desfrunzit-ă, desfrunziți-te *επίθ.* αποφυλλισμένος -η-ο
desfunda, desfund I. *ρ. μετ.* 1. εκπωματίζω, ξεταπώνω, ξεβουλώνω 2. βγάζω τον πάτο 3. ανασκάβω *(τη γη)*, κάνω ένα δρόμο αδιάβατο // **a ~ o sticlă de vin** ξεβουλώνω ένα μπουκάλι κρασί // **a ~ un butoi** βγάζω τον πάτο απ' το βαρέλι, το ξεταπώνω II. *ρ. μέσο* 1. ξεβουλώνομαι 2. ανασκάβομαι *(γη)* 3. ξεχειλίζω, ξεχύνομαι, χύνομαι έξω (βροχές στους δρόμους)
desfundare, desfundări *ουσ. θηλ.* 1. η αφαίρεση του πώματος, το ξεβούλωμα, το ξετάπωμα 2. η απομάκρυνση των προσχώσεων από την κοίτη του καναλιού 3. το να γίνει ένας δρόμος δύσβατος από τις βροχές
desfundat-ă, desfundați-te *επίθ.* 1. ξεβουλωμένος -η-ο, ξεταπωμένος-η-ο 2. ανασκαμμένος-η-ο *(δρόμος, γη)* 3. καθαρισμένο από προσχώσεις *(κανάλι)*
deshăma, desham *ρ. μετ.* ξεζεύω, βγάζω την ιπποσκευή
deshămare, deshămări *ουσ. θηλ.* το βγάλσιμο της ιπποσκευής από το άλογο, το ξέζεμα
deshidrata, deshidratez I. *ρ. μετ.* αφυδατώ, αφυδατώνω, βγάζω το νερό από κάποιο σώμα
deshidratare, deshidratări *ουσ. θηλ.* η αφυδάτωση, το χάσιμο νερού από τους ιστούς του οργανισμού
deshidrator, deshidratoare *ουσ. ουδ.* το στεγνωτήριο (για το στέγνωμα οπωρικών και λαχανικών)
deshidrogena, deshidrogenez *ρ. μετ.* αφυδρογονώνω, βγάζω το υδρογόνο από κάποιο σώμα
deshuma, deshumez *ρ. μετ.* ξεθάπτω, ξεχώνω
deshumare, deshumări *ουσ. θηλ.* το ξέθαμα, η εκταφή, το ξέχωσμα, το ξέχωμα
desigila, desigilez *ρ. μετ.* αποσφραγίζω, ξεσφραγίζω
desigilare, desigilări *ουσ. θηλ.* η αποσφράγιση, το ξεφράγισμα // **-a testamentului** η αποσφράγιση της διαθήκης
desigur *επίρ.* μάλιστα, βέβαια, σίγουρα, ασφαλώς, αναμφισβήτητα, αναμφιβόλως

design ουσ. ουδ. το ντισάιν
desime, desimi ουσ. θηλ. η πυκνότητα, το πύκνωμα
desinență, desinențe ουσ. θηλ. η κατάληξη , η γραμματική κατάληξη
desista, desistez ρ. μετ. (νομ.) αποποιούμαι, παραιτούμαι του δικαιώματος της προσφυγής στο δικαστήριο
desistare, desistări ουσ. θηλ. η αποποίηση, η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής
desiș, desișuri ουσ. ουδ. ο λόγγος, η λόχμη, το πυκνό δάσος από θάμνους
desluși, deslușesc Ι. ρ. μετ. 1. διακρίνω, ξεχωρίζω 2. διαλευκαίνω, διευκρινίζω, αποσαφηνίζω 3. ξεδιαλύνω // **a ~ un scris necitet** αποσαφηνίζω δυσανάγνωστο γράψιμο // **a ~ un zgomot îndepărtat** διακρίνω ένα μακρινό θόρυβο
deslușire, deslușiri ουσ. θηλ. η διαλεύκανση, το ξεχώρισμα, η διάκριση, η διευκρίνιση
deslușit-ă, deslușiți-te Ι. επίθ. 1. ευκρινής-ής-ές, σαφής-ής-ές, ευδιάκριτος-η-ο 2. ξέχωρος-η-ο 3. διαυγής-ής-ές ΙΙ. επίρ. 1. σαφώς, ξάστερα, ευκρινώς
desolidariza, desolidarizez ρ. μέσο 1. διαχωρίζομαι 2. αρνούμαι να είμαι αλληλέγγυος με κάποιον 3. αποχωρίζομαι από την ενέργεια κάποιου
desolidarizare, desolidarizări ουσ. θηλ. η αποκήρυξη, ο αποχωρισμός, ο διαχωρισμός
despacheta, despachetez ρ. μετ. ξεπακετάρω, λύνω δέμα
despachetare, despachetări ουσ. θηλ. το λύσιμο δέματος, το ξεπακετάρισμα
despăduchea, despăduchez ρ. μετ. και μέσο ξεψειριάζω
despăduchere, despăducheri ουσ. θηλ. το ξεψείριασμα, το ψείρισμα
despăduri, despăduresc ρ. μετ. αποψιλώνω
despădurire, despăduriri ουσ. θηλ. η αποψίλωση, το ξερίζωμα ή κόψιμο δέντρων δάσους
despădurit-ă, despăduriți-te επίθ. αποψιλωμένος-η-ο
despăgubi, despăgubesc Ι. ρ. μετ. αποζημιώνω, δίνω το αντίτιμο ζημιάς ΙΙ. ρ. μέσο αποζημιώνομαι
despăgubire, despăgubiri ουσ. θηλ. 1. η αποζημίωση, η επανόρθωση της ζημιάς 2. το αντάλλαγμα 3. ουσ. θηλ. πληθ. οι επανορθώσεις // **despăgubiri de război** οι αποζημιώσεις πολέμου
despăienjeni, despăienjenesc ρ. μετ. και μέσο ξαραχνιάζω, καθαρίζω από τα δίχτυα της αράχνης // μτφ. διαφωτίζομαι
despărți, despart Ι. ρ. μετ. 1. διαχωρίζω, χωρίζω, ξεχωρίζω 2. αποχωρίζω // **îi despărțeau interese opuse** τους χώριζαν τα αντίθετα συμφέροντα // **mările care despart Grecia de Italia** οι θάλασσες που διαχωρίζουν την Ελλάδα από την Ιταλία // **ne desparte o prăpastie** μας χωρίζει μία άβυσσος // **un zid despărțea cele două grădini** ένας τοίχος ξεχώριζε τους δύο κήπους ΙΙ. ρ. μέσο 1. χωρίζω, διαχωρίζω 2. παίρνω διαζύγιο 3. αποχωρίζομαι // **s-a -t cu regret de satul lui** χώρισε με λύπη από το χωριό του // **s-au -t la colțul străzii** χώρισαν στη γωνία της οδού
despărțire, despărțiri ουσ. θηλ. 1. ο χωρισμός, το χώρισμα, το ξεχώρισμα, το διαχώρισμα 2. ο αποχωρισμός 3. το διαζύγιο, η διάζευξη 4. η διάκριση
despărțit ουσ. ουδ. // **-ul oilor** το ξεχώρισμα των προβάτων
despărțit-ă, despărțiți-te επίθ. χωριστός-ή-ό, χωρισμένος-η-ο, ξεχωρισμένος-η-ο, ξεχωριστός -ή-ό, ξέχωρος-η-ο 2. διαζευγμένος-η-ο, αποχωρισμένος-η-ο
despărțitor-oare, despărțitori-oare Ι. επίθ. διαχωριστικός-ή-ό, διαζευκτικός-ή-ό 2. αποχωριστικός-ή-ό // **un perete ~** ένας διαχωριστικός τοίχος ΙΙ. ουσ. ουδ. **~ de lan** το αλώνισμα των σταχιών με τις αγροτικές μηχανές
despărțitură, despărțituri ουσ. θηλ. 1. το χώρισμα, το διαχώρισμα 2. το διαμέρισμα 3. το διάφραγμα
despături, despăturesc ρ. μετ. ξεδιπλώνω
despăturire, despăturiri ουσ. θηλ. το ξεδίπλωμα, το άπλωμα διπλωμένου πράγματος
despera, desper ρ. αμ. απελπίζω, απελπίζομαι // **nu trebuie să desperi, totul se va aranja** δεν πρέπει να απελπίζεσαι, όλα θα τακτοποιηθούν
desperare, desperări ουσ. θηλ. η απελπισία, η απόγνωση // **a duce pe cineva la ~** φέρνω κάποιον σε κατάσταση απελπισίας ΙΙ. επιρ. έκφρ. **cu ~** απελπισμένα· με απελπισία· απεγνωσμένα
desperat-ă, desperați-te επίθ. απελπισμένος-η-ο, απεγνωσμένος-η-ο // **eforturi -e** οι απεγνωσμένες προσπάθειες (οι απελπισμένες προσπάθειες)
desperechea, desperechez ρ. μετ. διαζευγνύω, ξεζευγαρώνω
desperecheat-ă, desperecheați-te επίθ. διαζευγμένος -η-ο, αζευγάρωτος-η-ο, ξεζευγαρωμένος-η-ο
desperechere, desperecheri ουσ. θηλ. η διάζευξη, το διάζευγμα, το χώρισμα ζευγαριού, το ξεζευγάρωμα
despica, despic Ι. ρ. μετ. 1. σχίζω, διασχίζω, σπάζω κάτι κατά μήκος 2. αποσχίζω, κόβω το ξύλο κατά μήκος σχίζοντάς το σε περισσότερα κομμάτια // **a ~ firul de păr în patru** αναλύω υπερβολικά // μτφ. εξετάζω κάτι με λεπτομέρεια και προσοχή ΙΙ. ρ. μέσο σχίζομαι, σπάζομαι, παθαίνω ράγισμα, αποσχίζομαι, διασχίζομαι
despicare, despicări ουσ. θηλ. η διάσχιση, το σχίσιμο, η σχισμή, η σκισμάδα, η απόσχιση
despicat-ă, despicați-te επίθ. σπασμένος-η-ο, αποσχισμένος-η-ο
despicătură, despicături ουσ. θηλ. η σκισμάδα, το απόσχισμα, η διάσχιση, η σχισμή
despiedica, despiedic ρ. μετ. 1. ξεπεδικλώνω, ξεδένω το πέδικλο στα υποζύγια 2. σηκώνω την ασφάλεια σε πυροβόλο όπλο
despiedicare, despiedicări ουσ. θηλ. το ξεπεδίκλωμα, το λύσιμο του δεσμού των ποδιών στα υποζύγια
despleti, despletesc Ι. ρ. μετ. ξεπλέκω ΙΙ. ρ. μέσο ξεπλέκομαι
despletire, despletiri ουσ. θηλ. το ξέπλεγμα
despletit-ă, despletiți-te επίθ. ξέπλεκος-η-ο, ξεπλεγμένος-η-ο
despot, despoți ουσ. αρσ. ο δεσπότης, ο άρχοντας με απεριόριστη εξουσία, ο τύραννος, ο απόλυτος άρχοντας, ο αφέντης, ο κύριος
despotcovi, despotcovesc Ι. ρ. μετ. ξεπεταλώνω, βγάζω τα πέταλα απ'τις οπλές των υποζυγίων ΙΙ. ρ. μέσο ξεπεταλώνομαι (για τα άλογα), χάνω τα πέταλα απ'τα πόδια μου

despotcovit-ă, despotcoviţi-te *επίθ.* ξεπεταλωμένος -η-ο, ξεπετάλωτος-η-ο, ακαλλίγωτος-η-ο, απετάλωτος-η-ο, απέταλος-η-ο
despotic-ă, despotici-ce *επίθ.* δεσποτικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό, απολυταρχικός-ή-ό // **politică -ă** η απολυταρχική πολιτική
despotism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο δεσποτισμός, η δεσποτεία, η τυραννία, η απεριόριστη εξουσία, η ανεξέλεγκτη διοίκηση
despotmoli, despotmolesc *ρ. μετ.* 1. ξελασπώνω 2. *μτφ.* απαλλάσσω από δυσκολίες
despoţie, despoţii *ουσ. θηλ.* ο δεσποτισμός, η τυραννία
despovăra, despovărez I. *ρ. μετ.* ξαλαφρώνω· κάνω κάτι ελαφρότερο, απαλλάσσω από φορτίο που φέρει II. *ρ. μέσο* ξαλαφρώνω, γίνομαι ελαφρότερος
despovărare, despovărări *ουσ. θηλ.* το ξαλάφρωμα
desprăfui, desprăfuiesc *ρ. μετ.* ξεσκονίζω
desprăfuire, desprăfuiri *ουσ. θηλ.* το ξεσκόνισμα
despre *πρόθ.* 1. περί, για 2. σχετικά προς // **~ care...** περί του οποίου / για τον οποίον // **~ ce vorbeşti?** για ποιό πράγμα μιλάς; // **cât ~ asta, puţin îmi pasă** όσο γι'αυτό, λίγο με νοιάζει // **este vorba ~ tine** γίνεται λόγος για σένα // **o conferinţă ~ literatură şi artă** μια ομιλία περί λογοτεχνίας και τέχνης
desprejmui, desprejmuiesc *ρ. μετ.* απαλλάσσω από περίφραξη, αφαιρώ το φράχτη, ξεφράζω
depresura, depresor *ρ. μετ.* απελευθερώνω από πολιορκία στρατιωτική μονάδα απομακρύνοντας τον πολιορκητικό στρατό
depresurare, depresurări *ουσ. θηλ.* 1. η απομάκρυνση αποκλεισμού μιας περιοχής ή ενός οχυρού 2. η καταστροφή της περικύκλωσης του εχθρικού στρατού
desprimăvăra pers. 3 desprimăvărează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αρχίζει η άνοιξη, πλησιάζει η άνοιξη
desprimăvărare *ουσ. θηλ.* η αρχή της άνοιξης
desprinde, desprind I. *ρ. μετ.* 1. αποκολλώ, αποσπώ 2.αποσχίζω 3. αποσκιρτώ, αποχωρίζω 4. αποσυνδέω // **a ~ o hârtie lipită** αποκολλώ ένα κολλημένο χαρτί // **a ~ înţelesul corect** αποσπώ τη σωστή έννοια II. *ρ. μέσο* 1. αποχωρίζομαι 2. αποσπώμαι 3. αποσχίζομαι, αποκολλώμαι 4. *μτφ.* απορρέω, προκύπτω, βγαίνω σα συμπέρασμα // **alergător care se ~ de pluton** ο δρομέας που αποσπάται από τον ουλαμό // **deci se ~ ideea că...** άρα προκύπτει η ιδέα ότι... // **se desprinsese** είχε αποσπασθεί
desprindere, desprinderi *ουσ. θηλ.* 1. η αποκόλληση, η απόσπαση 2. η αποσύνδεση, η απόσχιση, η αποσκίρτηση
despriponi, despriponesc *ρ. μετ.* λύνω το δεμένο ζώο από το παλούκι
despriponire, despriponiri *ουσ. θηλ.* το λύσιμο του ζώου που είναι δεμένο από το παλούκι
deproprietărire, desproprietăriri *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση της ιδιοκτησίας
despuia, despoi I. *ρ. μετ.* 1. γδύνω, ξεγυμνώνω, απογυμνώνω 2. γδέρνω 3. διαλέγω και καταμετρώ 4. εξαντλώ κάποιον οικονομικά II. *ρ. μέσο* γδύνομαι, ξεγυμνώνομαι, απογυμνούμαι
despuiat-ă, despuiaţi-te *επίθ.* γδυτός-ή-ό, γυμνός -ή-ό, απογυμνωμένος-η-ο, γδαρμένος-η-ο
despuiere, despuieri *ουσ. θηλ.* 1. το γδύσιμο, το ξεγύμνωμα, η απογύμνωση 2. το γδάρσιμο 3. η οικονομική εξάντληση κάποιου // **-a scrutinului** η διαλογή των ψήφων, η καταμέτρηση των ψήφων στο τέλος της ψηφοφορίας
destabiliza, destabilizez *ρ. μετ.* αποσταθεροποιώ
destabilizare, destabilizări *ουσ. θηλ.* η αποσταθεροποίηση
destabilizator-oare, destabilizatori-oare *επίθ.* αποσταθεροποιητικός-ή-ό
destăinui, destăinuiesc I. *ρ. μετ.* φανερώνω μυστικό, ανακοινώνω μυστικό // **a ~ un secret** αποκαλύπτω μυστικό II. *ρ. μέσο* εξομολογούμαι, εκμυστηρεύομαι
destăinuire, destăinuiri *ουσ. θηλ.* 1. η εκμυστήρευση, η αποκάλυψη μυστικού, η ανακοίνωση μυστικού 2. η ομολογία, η μαρτυρία
destin, destine *ουσ. ουδ.* 1. η μοίρα, η τύχη, το πεπρωμένο, το ριζικό 2. το γραπτό, το γραμμένο, η ειμαρμένη // **nu spunea -ul** δεν έλεγε τη μοίρα
destina, destinez *ρ. μετ.* προορίζω, ορίζω από πριν κάτι για κάποιο σκοπό
destinat-ă, destinaţi-te *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο 2. ειμαρμένος-η-ον
destinatar-ă, destinatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραλήπτης-λήπτρια (ο, η), αποδέκτης (ο), ο δέκτης
destinaţie. destinaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός 2. *μτφ.* ο τελικός σκοπός // **staţia de ~** ο σταθμός προορισμού
destinde, destind *ρ. μέσο* 1. χαλαρώνω, καταπραΰνομαι 2. *μτφ.* ανακουφίζομαι 3. *μτφ.* τέρπομαι, διασκεδάζω, ξεδίνω
destindere, destinderi *ουσ. θηλ.* 1. η ύφεση, η χαλάρωση, το χαλάρωμα, η ελάττωση έντασης 2. *μτφ.* η ανακούφιση // **~ a încordării** η χαλάρωση της έντασης
destins-ă, destinşi-se *επίθ.* χαλαρός-ή-ό
destitui, destitui *ρ. μετ.* 1. απολύω κάποιον από τη θέση του, παύω, καθαιρώ, αφαιρώ το αξίωμα κάποιου 2. ανακαλώ, αποπέμπω
destituire, destituiri *ουσ. θηλ.* η παύση, η απόλυση, η αποπομπή, η καθαίρεση, η αφαίρεση εξουσίας ή αξιώματος // **~ din serviciu** η απόλυση από την υπηρεσία
destoinic-ă, destoinici-ce *επίθ.* άξιος-ια-ιο, ικανός -ή-ό
destoinicie *ουσ. θηλ.* η αξιότητα, η αξιωσύνη, η ικανότητα, η καπατσοσύνη
destrăbăla, destrăbălez *ρ. μέσο* 1. ακολασταίνω, παραδίνομαι σε ακολασίες 2. ασελγώ, οργιάζω, αποχαλινώνομαι
destrăbălare, destrăbălări *ουσ. θηλ.* 1. η ακολασία, η κραιπάλη 2. η ασέλγεια, η αποχαλίνωση, η παραλυσία
destrăbălat-ă, destrăbălaţi-te I. *επίθ.* 1. ακόλαστος -η-ο 2. ασελγής-ής-ές 2. άσωτος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο, παραλυμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακόλαστος-η (ο, η), το ακόλαστο πρόσωπο
destrăma, destram I. *ρ. μετ.* 1. ξεφτίζω, ξεφτώ 2. ξεϋφαίνω ύφασμα 3. ξεσκίζω 4. *μτφ.* διασκορπίζω II. *ρ. μέσο* 1. ξεφτάω, ξεσκίζομαι 2. διαμελίζομαι 3. *μτφ.* διασκορπίζομαι // **norii se destramă în aer** τα σύννεφα διασκορπίζονται στον αέρα

destrămare, destrămări *ουσ. θηλ.* 1. το ξέφτισμα, το ξέσκισμα, το κουρέλιασμα 2. ο διαμελισμός 3. *μτφ.* η διάλυση, ο διασκορπισμός

destrămat-ă, destrămaţi-te *επίθ.* 1. ξεφτισμένος-η-ο, ξεσκισμένος-η-ο, κουρελιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο

destul-ă, destui-le I. *επίθ.* αρκετός-ή-ό, επαρκής-ής-ές // **are destui bani** έχει αρκετά χρήματα II. *επίρ.* 1. αρκετά, αρκούντως 2. επαρκώς // ~ **de bine** αρκετά καλά // ~ **de rău** αρκετά δυσάρεστα (άσκημα) // **acest apartament este ~ de confortabil** αυτό το διαμέρισμα είναι αρκετά άνετο // **e ~ de înzestrat pentru a reuşi** είναι αρκετά προικισμένος για να επιτυγχάνει (πετυχαίνει) III. *ουσ. θηλ. και ουδ. πληθ.* το αρκετό, τα αρκετά // **a suferit** –**e** υπέφερε αρκετά

destupa, destup *ρ. μετ.* εκπωματίζω, ξεβουλώνω, ξεκαπακώνω // *έκφρ.* **a-şi ~ urechile** ξεβουλώνω τ' αυτιά μου (στήνω αυτί, τεντώνω το αυτί για ν'ακούσω κάτι)

destupare, destupări *ουσ. θηλ.* το εκπωμάτισμα, ο εκπωματισμός, το ξεβούλωμα, το ξεκαπάκωμα, το ξεστούπωμα

destupător, destupătoare *ουσ. ουδ.* ο εκπωματιστής

desţeleni, desţelenesc I. *ρ. μετ.* ξεχερσώνω, εκχερσώνω, κάνω ένα χέρσο τόπο καλλιεργήσιμο II. *ρ. μέσο* ξεχερσώνομαι, εκχερσώνομαι

desţelenire, desţeleniri *ουσ. θηλ.* η εκχέρσωση, το ξεχέρσωμα, η καλλιέργεια χέρσου εδάφους

desţelenit-ă, desţeleniţi-te *επίθ.* ξεχερσωμένος-η-ο, εκχερσωμένος-η-ο // **pământ ~** η ξεχερσωμένη γη

desuet-ă, desueţi-te *επίθ.* παρωχημένος-η-ο, άχρηστος-η-ο, ξεπερασμένος-η-ο

desuetitudine, desuetitudini *ουσ. θηλ.* η αχρηστία, η αχρήστευση // **căzut în ~** έπεσε (περιέπεσε) σε αχρηστία

deszăpezi, deszăpezesc *ρ. μετ.* εκχιονίζω, καθαρίζω το χιόνι από ένα δρόμο, τόπο, κ.λ.π.

deszăpezire, deszăpeziri *ουσ. θηλ.* ο εκχιονισμός // **acţiunea de ~** η ενέργεια για το ξεχιόνισμα, για τον καθαρισμό δρόμου, τόπου, από το στρώμα χιονιού

deszăvorî, deszăvorăsc *ρ. μετ.* ξεμανταλώνω, τραβώ το σύρτη (το μάνταλο) για το άνοιγμα της πόρτας

deşănţat-ă, deşănţaţi-te *επίθ.* 1. αναιδής-ής-ές, αναίσχυντος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο, απρεπής-ής -ές, άσεμνος-η-ο, αισχρός-ή-ό 2. ατημέλητος-η -ο, ατακτοποίητος-η-ο 3. αλλόκοτος-η-ο, παράδοξος-η-ο

deşela, deşel I. *ρ. μετ.* 1. κοψομεσιάζω, υποβάλλω σε υπερβολικό κόπο 2. σκεβρώνω II. *ρ. μέσο* κατακουράζω τη μέση μου, σκεβρώνω, καμπουριάζω

deşelat-ă, deşelaţi-te *επίθ.* 1. κοψομεσιασμένος-η -ο, σκεβρωμένος-η-ο, λυγισμένος-η-ο 2. *μτφ.* αποσταμένος-η-ο

deşert-artă, (I.) **deşerţi-şarte,** (II.) **deşerturi** I. *επίθ.* άδειος-α-ο, κενός-ή-ό, αδειανός-ή-ό, αγέμιστος -η-ο II. *ουσ. ουδ.* η έρημος // –**ul Sahara** η έρημος Σαχάρα III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στο κενό, χωρίς περιεχόμενο // *(εκκλ.)* **a lua în ~** κενολογώ, λεω ανοησίες, «κενοί λόγοι», λόγοι κούφιοι, επιπόλαιοι

deşerta, deşert I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* αδειάζω, κενώνω, εκκενώνω II. *ρ. μέσο* εκκενώνομαι

deşertare, deşertări *ουσ. θηλ.* το άδειασμα, η κένωση, το χύσιμο, η εκκένωση

deşertat-ă, deşertaţi-te *επίθ.* 1. άδειος-εια-ειο 2. κενός-ή-ό, αδειανός-ή-ό

deşertăciune, deşertăciuni *ουσ. θηλ.* η κενότητα, η ματαιότητα, η κενοδοξία, το τιποτένιο πράγμα

deşeu, deşeuri *ουσ. ουδ.* 1. το απόρριμμα, το απόρριγμα, το απομεινάρι 2. το υπόλειμμα

deşeua, deşeuez *ρ. μετ.* ξεσελώνω

deşeuat-ă, deşeuaţi-te *επίθ.* ξεσελωμένος-η-ο

deşi *συνδ.* αν και, μολονότι, καίτοι // ~ **e frig, ea se duce la plimbare** αν και είναι κρύο, αυτή πηγαίνει βόλτα

deşira, deşir I. *ρ. μετ.* ξεπλέκω, ξετυλίγω // **a ~ mărgelele** βγάζω από το νήμα τις χάντρες II. *ρ. μέσο* 1. ξεπλέκομαι, ξετυλίγομαι 2. ξαρμαθιάζομαι

deşirare, deşirări *ουσ. θηλ.* 1. το ξέπλεγμα, το ξετύλιγμα 2. το ξαρμάθιασμα

deşirat-ă, deşiraţi-te *επίθ.* 1. ξεπλεγμένος-η-ο, ξέπλεκος-η-ο, ξετυλιγμένος-η-ο 2. ξαρμαθιασμένος -η-ο 3. *μτφ.* άγαρμπος-η-ο // **corp ~** το άγαρμπο σώμα

deştept-eaptă, deştepţi-te *επίθ.* 1. έξυπνος-η-ο, ευφυής-ής-ές, μυαλωμένος-η-ο, γνωστικός-ή-ό, καπάτσος-α-ο 2. ξυπνημένος-η-ο (από τον ύπνο), ξυπνητός-ή-ό, ξύπνιος-ια-ιο

deştepta, deştept I. *ρ. μετ.* 1. ξυπνώ, σηκώνω κάποιον από τον ύπνο, αφυπνίζω 2. *μτφ.* κάνω κάποιον να δει την πραγματικότητα II. *ρ. μέσο* 1. ξυπνώ 2. αφυπνίζομαι, εγείρομαι, σηκώνομαι από τον ύπνο 3. γίνομαι έξυπνος, βλέπω την πραγματικότητα, αντιμετωπίζω την αλήθεια

deşteptare, deşteptări *ουσ. θηλ.* 1. το ξύπνημα, η αφύπνιση, η έγερση 2. *στρατ.* το εγερτήριο // **semnal de ~** το εγερτήριο σάλπισμα, το πρωινό σάλπισμα για ξύπνημα των στρατιωτών

deşteptăciune *ουσ. θηλ.* 1. η εξυπνάδα, η νοημοσύνη, η ευφυία, η διανοητική ικανότητα 2. *μτφ.* το μυαλό

deşteptător-oare, deşteptători-oare *επίθ.* εγερτήριος -α-ο, εγερτικός-ή-ό // **ceas ~** το ξυπνητήρι

deşucheat-ă, deşucheaţi-te *επίθ.* μισότρελος-η-ο

deşuruba, deşurubez *ρ. μετ.* ξεβιδώνω

deşurubare, deşurubări *ουσ. θηλ.* το ξεβίδωμα

deşurubat-ă, deşurubaţi-te *επίθ.* ξεβιδωμένος-η-ο

detailist-ă, detailişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η έμπορος λιανικής πώλησης

detalia, detaliez *ρ. μετ.* 1. λιανίζω, κομματιάζω, εξηγώ κάτι με λεπτομέρεια 2. πουλάω κάτι σε λιανική τιμή // **să mi le detaliezi** να μου τα κάνεις λιανά

detaliat-ă, detaliaţi-te I. *επίθ.* 1. λιανικός-ή-ό, λεπτομερής-ής-ές, λεπτομερειακός-ή-ό 2. αναλυτικός-ή-ό, διεξοδικός-ή-ό, εμπεριστατωμένος -η-ο // **expunere –ă** η διεξοδική εξιστόρηση / έκθεση II. *επίρ.* λιανικά, λεπτομερώς, λεπτομερειακά, αναλυτικά, διεξοδικά, εμπεριστατωμένα

detaliu, detalii I. *ουσ. ουδ.* 1. η λεπτομέρεια 2. *ουσ. ουδ. πληθ.* τα καθέκαστα, οι λεπτομέρειες 3. το μικρό πράγμα με δευτερεύουσα σημασία II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** λεπτομερώς, λιανικώς // **a vinde în ~** πουλάω σε λιανική τιμή, λιανοπουλώ

detaşa, detaşez I. *ρ. μετ.* 1. αποσπώ, αποκολλώ, αποχωρίζω 2. μεταθέτω υπάλληλο σε άλλη θέση

από εκείνη που κατέχει II. *ρ. μέσο* 1. αποσπώμαι, αποχωρίζομαι 2. *(αθλ.)* ξεχωρίζω, διακρίνομαι σ'ένα αγώνισμα, προηγούμαι κατά πολύ

detaşabil-ă, detaşabili-e *επίθ.* αποσπάσιμος-η-ο, μεταθετός-ή-ό

detaşament, detaşamente *ουσ. ουδ. (στρατ.)* το απόσπασμα, το τμήμα στρατού ή χωροφυλακής που χωρίζεται από άλλο σώμα για την εκτέλεση ορισμένης υπηρεσίας // **comandant de ~** ο τμηματάρχης, ο διοικητής αποσπάσματος χωροφυλάκων ή στρατιωτών

detaşare, detaşări *ουσ. θηλ.* 1. η απόσπαση 2. *μτφ.* η αποκόλληση

detaşat-ă, detaşaţi-te I. *επίθ.* 1 αποσπασμένος-η-ο, αποκολλημένος-η-ο II. *επίρ. (αθλ.)* **a câştigat ~ cursa** κέρδισε με υπεροχή τον αγώνα δρόμου

detecta, detectez *ρ. μετ.* 1. ανευρίσκω, ανακαλύπτω, αποκαλύπτω 2. ανιχνεύω 3. ενεργώ μυστικά για να ανακαλύψω κάτι

detectare, detectări *ουσ. θηλ.* 1. η ανεύρεση, η ανακάλυψη, η αποκάλυψη 2. ο εντοπισμός, η επισήμανση 3. η ανίχνευση

detectiv, detectivi *ουσ. αρσ.* ο ντετέκτιβ, ο ιδιωτικός αστυνομικός

detector, detectoare *ουσ. ουδ.* ο ανιχνευτής, η συσκευή για την ανεύρεση κάποιου αντικειμένου που είναι κρυμμένο

detecţie, detecţii *ουσ. θηλ.* 1. η ανεύρεση, η εντόπιση 2. ο προσδιορισμός της θέσης ενός σταθερού ή κινητού σταθμού εκπομπής

detentă, detente *ουσ. θηλ.* η επέκταση

detenţiune, detenţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η φυλάκιση, η κράτηση, η εγκάθειρξη, η κάθειρξη 2. η κατοχή κάποιου πράγματος // *(νομ.)* **~ preventivă** η προφυλάκιση

detergent-ă, detergenţi-te I. *επίθ.* απορρυπαντικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το απορρυπαντικό

deteriora, deteriorez I. *ρ. μετ.* χειροτερεύω, καταστρέφω, φθείρω, χαλώ με τη συνεχή χρήση II. *ρ. μέσο* χειροτερεύω, καταστρέφομαι, φθείρομαι

deteriorare, deteriorări *ουσ. θηλ.* 1. η χειροτέρευση, το χειροτέρεμα 2. η καταστροφή, η φθορά

deteriorat-ă, deterioraţi-te *επίθ.* εφθαρμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο

determina, determin *ρ. μετ.* 1. προσδιορίζω, καθορίζω, ορίζω 2. προξενώ, προκαλώ // **a ~ o distanţă** καθορίζω την απόσταση

determinabil-ă, determinabili-e *επίθ.* προσδιορίσιμος-η-ο

determinant-ă, determinanţi-te I. *επίθ.* προσδιοριστικός-ή-ό, αποφασιστικός-ή-ό, συντελεστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (γραμμ.)* 1. ο προσδιορισμός 2. *(μαθ.)* η ορίζουσα, μαθηματική έκφραση

determinare, determinări *ουσ. θηλ.* ο προσδιορισμός, ο καθορισμός

determinat-ă, determinaţi-te *επίθ.* προσδιορισμένος -η-ο, καθορισμένος-η-ο

determinativ-ă, determinativi-e *επίθ.* προσδιοριστικός -ή-ό, αποφασιστικός-ή-ό

determinism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ντετερμινισμός, η αιτιοκρατία

determinist-ă, determinişti-ste I. *επίθ.* αιτιοκρατικός-ή-ό, ντετερμινιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ντετερμινιστής-ίστρια (ο, η), ο οπαδός του ντετερμινισμού

detesta, detest I. *ρ. μετ.* μισώ, σιχαίνομαι, απεχθάνομαι II. *ρ. μέσο* αποστρέφομαι, αποτροπιάζομαι

detestabil-ă, detestabili-e *επίθ.* μισητός-ή-ό, αξιομίσητος-η-ο, απεχθής-ής-ές, σιχαμερός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο

detestare, detestări *ουσ. θηλ.* η απέχθεια, η αποστροφή, η αντιπάθεια, η σιχαμάρα, ο αποτροπιασμός, η αηδία

detona, detonez I. *ρ. μετ.* εκπυρσοκροτώ, εκρηγνύω, προκαλώ έκρηξη (οβίδα, βόμβα) II. *ρ. αμ.* εκρήγνυμαι, σκάω

detonant-ă, detonanţi-te *επίθ.* εκρηκτικός-ή-ό *(ύλη)*

detonaţie, detonaţii *ουσ. θηλ.* η εκπυρσοκρότηση, η έκρηξη, η θραύση με κρότο *(σε έκρηξη)*

detracat-ă, detracaţi-te *επίθ.* φρενοβλαβής-ής-ές, παράφρονας-η-ο, παράλογος-η-ο

detracta, detractez *ρ. μετ.* 1. δυσφημώ, κακολογώ, συκοφαντώ 2. διασύρω, διαπομπεύω, ρεζιλεύω

detractor-oare, detractori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κακόγλωσσος-η (ο, η), συκοφάντης-άντρια (ο, η), κακόλογος (ο, η)

detriment *ουσ. ουδ. σε προθ. έκφρ.* // **a fi în -ul cuiva** προς βλάβην, επί ζημία, σε βάρος κάποιου, σε ζημιά κάποιου

detrona, detronez *ρ. μετ.* εκθρονίζω, καταβιβάζω κάποιον από το θρόνο

detronare, detronări *ουσ. θηλ.* η εκθρόνιση, η απομάκρυνση από το θρόνο, εκθρονισμός

detronat-ă, detronaţi-te *επίθ.* 1. εκθρονισμένος-η -ο 2. έκπτωτος-η-ο

detuna, detun I. *ρ. μετ.* 1. εκπυρσοκροτώ 2. κάνω κρότο, μπουμπουνητό 3. χτυπώ με δύναμη II. *ρ. αμ.* 1. βροντάω III. *ρ. απροσ.* βροντά, μπουμπουνίζει

detunare, detunări *ουσ. θηλ.* η βροντή, το μπουμπουνητό, το μπουμπούνισμα

detunat-ă, detunaţi-te *επίθ.* βροντοχτυπημένος-η-ο

detunător-oare, detunători-oare I. *επίθ.* βροντερός -ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το μέρος της κάννης όπου μπαίνει το φυσίγγιο

detunătură, detunături *ουσ. θηλ.* η βροντή, το μπουμπουνητό, το μπουμπούνισμα, η εκπυρσοκρότηση

deturna, deturnez *ρ. μετ.* 1. υπεξαιρώ 2. υποκλέπτω 3. απάγω // **a ~ un avion** απάγω ένα αεροπλάνο

deturnare, deturnări *ουσ. θηλ.* 1. η υπεξαίρεση 2. η υποκλοπή 3. η απαγωγή αεροπλάνου 4. η αλλαγή κατεύθυνσης

deţinător-oare, deţinători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κάτοχος (ο, η)

deţine, deţin *ρ. μετ.* 1. κατέχω, έχω στην κυριότητά μου, στην εξουσία μου 2. κατακρατώ, φυλακίζω, κρατώ κάποιον // **a ~ preventiv** προφυλακίζω

deţinere, deţineri *ουσ. θηλ.* 1. η κράτηση, η φυλάκιση, η κατακράτηση 2. η κατοχή ενός αντικειμένου ή μιας υπηρεσίας

deţinut-ă, deţinuţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κρατούμενος-η (ο, η) 2. φυλακισμένος-η (ο, η), εγκάθειρκτος-η (ο, η), έγκλειστος-η (ο, η) 3. δεσμώτης-τρια (ο, η) // **eliberare a deţinuţilor** η απόλυση των κρατουμένων

deunăzi *επίρ. (λαϊκ.)* 1. τις προάλλες 2. πριν από λίγες μέρες // **mai ~** προσφάτως

deuteriu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το δευτέριο (το ισότοπο του υδρογόνου)
deux-piéces *ουσ. ουδ. ακλ.* ντεπιές
devale *επίρ.* 1. κάτω, παρακάτω, πιο κάτω, κάτωθι 2. πιο πέρα
devaliza, devalizez *ρ. μετ.* κλέβω, ληστεύω
devalizare, devalizări *ουσ. θηλ.* το κλέψιμο, η κλοπή, η ληστεία
devaloriza, devalorizez I. *ρ. μετ.* υποτιμώ, υποβιβάζω II. *ρ. μέσο* υποτιμούμαι, υποτιμώμαι // **banii se devalorizează** τα χρήματα υποτιμώνται
devalorizare, devalorizări *ουσ. θηλ.* η υποτίμηση, ο υποβιβασμός της τιμής πράγματος
devalorizat-ă, devalorizaţi-te *επίθ.* 1. υποτιμημένος-η-ο 2. υποβιβασμένος-η-ο
devansa, devansez *ρ. μετ.* 1. προηγούμαι, κάνω κάτι πριν από την προθεσμία του 2. προπορεύομαι, ξεπερνώ 3. επιλύω πρόβλημα εκ των προτέρων
devansare, devansări *ουσ. θηλ.* το ξεπέρασμα, η πραγματοποίηση από πριν, η εμπρόθεσμη εκπλήρωση
devansat-ă, devansaţi-te *επίθ.* εμπρόθεσμος-η-ο, προπορευόμενος-η-ο
devasta, devastez *ρ. μετ.* ερημώνω, λεηλατώ, εκπορθώ, διαγουμίζω, κουρσεύω
devastare, devastări *ουσ. θηλ.* η λεηλασία, η ερήμωση, η εκπόρθηση, το κούρσεμα, το διαγούμισμα
devastat-ă, devastaţi-te *επίθ.* ρημαγμένος-η-ο, ληστεμένος-η-ο, λεηλατημένος-η-ο, έρημος-η-ο, διαγουμισμένος-η-ο, κουρσεμένος-η-ο
devastator-oare, devastatori-oare *επίθ.* ερημωτικός -ή-ό, καταστρεπτικός-ή-ό
devălmaş, devălmaşi I. *ουσ. αρσ.* ο συγκύριος, ο συνιδιοκτήτης (ενός κομματιού γης) II. *επίθ.* // **sate -e** χωριά με κοινές ιδιοκτησίες
devălmăşie, devălmăşii I. *ουσ. θηλ.* η συνιδιοκτησία, η συγκυριότητα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε συγκυριότητα, σε συνιδιοκτησία (ιδιαίτερα μιας επιφάνειας γης)
developa, developez *ρ. μετ.* 1. κάνω την εμφάνιση φωτογραφικής πλάκας 2. εμφανίζω, ξεσκεπάζω
developare, developări *ουσ. θηλ.* 1. η εμφάνιση φωτογραφίας, ο σχηματισμός της αρνητικής εικόνας σε φωτογραφική πλάκα 2. η φανέρωση της εικόνας πάνω σε φωτογραφική πλάκα
developat-ă, developaţi-te *επίθ. (για φωτογραφικό φιλμ)* εμφανισμένος-η-ο, εμβαπτισμένος-η-ο σε χημικό παρασκεύασμα
deveni, devin *ρ. αμ.* γίνομαι, αποβαίνω, καταντώ, καθίσταμαι, απογίνομαι, φτάνω σε κάποιο σημείο // **a ~ gustos** νοστιμεύω, γίνομαι νόστιμος // **a ~ raţional** λογικεύομαι // **a ~ serios** σοβαρεύομαι, γίνομαι σοβαρός // **a ~ violent** γίνομαι βίαιος // **ce a devenit ea?** τί απόγινε αυτή; // **cum devine cazul** καθώς έχουν τα πράγματα // **îmi devine clar** μου γίνεται σαφές
devenire, deveniri I. *ουσ. θηλ.* η εξέλιξη, η διαμόρφωση, η διάπλαση, το φορμάρισμα, το γίγνεσθαι II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε εξέλιξη, σε διάρκεια πραγματοποίησης, σε φορμάρισμα
dever *ουσ. ουδ. ενικ. (εμπόρ.)* ο τζίρος, η εμπορική συναλλαγή, η δοσοληψία, το νταραβέρι, η αγοραπωλησία // **cu ~ mare** με μεγάλες πωλήσεις, με μεγάλο τζίρο
deversa, deversez *ρ. μετ.* εκχειλίζω, ξεχύνω, χύνω έξω, εκχύνω
deversare, deversări *ουσ. θηλ.* η υπερχείλιση, το ξεχείλισμα
deversor, deversoare *ουσ. ουδ.* το υδροτεχνικό έργο μέσω του οποίου γίνεται η εκροή του περισσεύματος του νερού, το φράγμα
devia, deviez I. *ρ. μετ.* εκτρέπω, παρεκτρέπω // **a ~ cursul unei ape prin construirea de canale** εκτρέπω τη ροή του νερού με κατασκευή καναλιών II. *ρ. αμ.* 1. παρεκκλίνω, αποκλίνω 2. παραστρατώ, βγαίνω από τη σωστή θέση ή κατεύθυνση 3. *μτφ.* εξολισθαίνω // **el a -t de la subiect** αυτός παρέκκλινε από το θέμα
deviator-oare, deviatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρεκκλίνων-ουσα (ο, η), παρεκτρέπων-ουσα (ο, η)
deviaţie, deviaţii *ουσ. θηλ.* 1. η παρέκκλιση, η εκτροπή, η απόκλιση 2. το παραστράτημα, η παράβαση, η στροφή προς τα πλάγια
deviaţionist-ă, deviaţionişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρεκκλίνων-ουσα (ο, η)
deviere, devieri *ουσ. θηλ.* 1. η παρέκκλιση, η παρέγκλιση, η εκτροπή 2. η απόκλιση, η παρεκτροπή, η παρέκβαση
deviz, devize *ουσ. ουδ.* ο προϋπολογισμός έργου, ο λεπτομερής προϋπολογισμός έργου
deviză, devize *ουσ. θηλ.* 1. το σύνθημα, το γνωμικό, το απόφθεγμα 2. η έκθεση ιδεών σε λίγες λέξεις που εκφράζουν την ενέργεια που πρέπει να γίνει
devize *ουσ. ουδ. πληθ. (οικον.)* το συνάλλαγμα, οι πιστωτικοί τίτλοι σε ξένα νομίσματα *(συναλλαγματικές, τσέκ, γραμμάτια, κ.λ.π.)* σα μέσο πληρωμής στο εξωτερικό
devora, devorez *ρ. μετ.* 1. κατατρώγω, καταβροχθίζω 2. χάφτω
devorant-ă, devoranţi-te *επίθ.* 1. λαίμαργος-η-ο 2. *μτφ.* χωνευτικός-ή-ό
devorator-oare, devoratori-oare *επίθ.* κατασπαρακτικός-ή-ό
devota, devotez *ρ. μέσο* αφοσιώνομαι, προσκολλώμαι με ζήλο σε κάτι
devotament *ουσ. ουδ.* η αφοσίωση, η προσκόλληση με ζήλο σε κάτι // **~ filial** η υική αφοσίωση
devotat-ă, devotaţi-te *επίθ.* αφοσιωμένος-η-ο // **a fi ~** αφοσιώνομαι // **el îţi este ~** αυτός σου είναι αφοσιωμένος
devreme *επίρ.* 1. νωρίς, ενωρίς, έγκαιρα 2. πολύ πρωί 3. πριν περάσει η ώρα 4. στον κατάλληλο χρόνο // **cât mai ~** όσο πιο γρήγορα // **cel mai ~** πιο νωρίτερα // **mai ~ sau mai târziu** πιο νωρίς ή πιο αργά // **mă întorc cel mai ~** γυρίζω πιο νωρίτερα
dexteritate, dexterităţi *ουσ. θηλ.* η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα, η δεξιοσύνη, η δεξιότητα, η ικανότητα για κάτι
dextrină, dextrine *ουσ. θηλ.* η δεξτρίνη (σκόνη άσπρη-κιτρινωπή παραγομένη από το άμυλο και χρησιμοποιημένη σα κόλλα)
dextroză, dextroze *ουσ. θηλ.* η δεξτρόζη
dez- συνθετικό λέξεων ανάλογο των ελληνικών από-, εξ-
dezacord, dezacorduri *ουσ. ουδ.* 1. η διαφωνία, η ασυμφωνία, η διχογνωμία 2. η διαφορά, η αντίφαση 3. η δυσαρμονία

dezacorda, dezacordez *ρ. μέσο* εκχορδίζομαι, ξεκουρδίζομαι, γίνομαι ασύμφωνος στον τόνο *(μουσικό όργανο)*, στον ήχο
dezacordare, dezacordări *ουσ. θηλ.* το ξεκούρδισμα, το ξεκούρντισμα
dezacordat-ă, dezacordați-te *επίθ.* ξεκουρδισμένος -η-ο, ξεκουρντισμένος-η-ο
dezactiva, dezactivez *ρ. μετ.* απενεργοποιώ, κάνω μιαν ουσία να μην είναι ραδιενεργή, να μην εκπέμπει ακτινοβολίες
dezactivare, dezactivări *ουσ. θηλ.* η απενεργοποίηση
dezafecta, dezafectez *ρ. μετ.* αλλάζω προορισμό
dezagreabil-ă, dezagreabili-e I. *επίθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο, άχαρος-η-ο αχάριστος-η-ο 2. ενοχλητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. δυσάρεστα, άχαρα, αχάριστα 2. αηδιαστικά
dezagrega pers. 3. dezagregă *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. διασπώ, διασπώμαι 2. αποχωρίζω τα μόρια σώματος τινός, αποσυνθέτω 3. παθαίνω σχάση (πυρήνας ατόμου)
dezagregare, dezagregări *ουσ. θηλ.* η διάσπαση, ο αποχωρισμός, η αποσύνθεση, η σχάση, ο διαχωρισμός
dezagregat-ă, dezagregați-te *επίθ.* 1. διασπασμένος -η-ο 2. αποχωρισμένος-η-ο, αποσυντεθειμένος-η-ο
dezamăgi, dezamăgesc *ρ. μετ.* απογοητεύω, αποθαρρύνω
dezamăgire, dezamăgiri *ουσ. θηλ.* η απογοήτευση, η αποθάρρυνση, η αποκαρδίωση
dezamăgit-ă, dezamăgiți-te *επίθ.* απογοητευμένος-η-ο, αποθαρρυμένος-η-ο // **a fi ~** απογοητεύομαι
dezamorsa, dezamorsez *ρ. μετ.* βγάζω το φυτίλι (από βλήμα, βόμβα ή σφαίρα για να μη γίνει η ανάφλεξη της εκρηκτικής ύλης)
dezamorsare, dezamorsări *ουσ. θηλ.* η αφαίρεση του φυτιλιού από εκρηκτική ύλη
dezangaja, dezangajez *ρ. μετ.* 1. αποδεσμεύω 2. απαλλάσσω κάποιον από προηγούμενη υποχρέωση II. *ρ. μέσο* αποδεσμεύομαι
dezangajare, dezangajări *ουσ. θηλ.* 1. η αποδέσμευση 2. η απόλυση, η απαλλαγή από στρατιωτικές δραστηριότητες
dezaproba, dezaprob *ρ. μετ.* 1. αποδοκιμάζω, δεν εγκρίνω 2. επικρίνω, κατακρίνω
dezaprobator-oare, dezaprobatori-oare *επίθ.* αποδοκιμαστικός-ή-ό
dezarma, dezarmez I. *ρ. μετ.* 1. αφοπλίζω, ξαρματώνω 2. *μτφ.* καταπραΰνω την οργή κάποιου II. *ρ. αμ.* αφοπλίζομαι, ελαττώνω τις ένοπλές μου δυνάμεις
dezarmant-ă, dezarmanți-te *επίθ.* αφοπλιστικός-ή -ό // **sinceritate -ă** η αφοπλιστική ειλικρίνεια
dezarmare, dezarmări *ουσ. θηλ.* η αφόπλιση, ο αφοπλισμός, το ξαρμάτωμα // **~ generală** ο γενικός αφοπλισμός // **~ internațională** ο διεθνής αφοπλισμός // **~ nucleară** ο πυρηνικός αφοπλισμός
dezarmat-ă, dezarmați-te *επίθ.* 1. αφοπλισμένος-η -ο, άοπλος-η-ο, ξαρμάτωτος-η-ο 2. *μτφ.* στερούμενος-η-ο των μέσων για ν'αμυνθεί
dezarticula, dezarticulez I. *ρ. μετ.* εξαρθρώνω, βγάζω από την κλείδωση II. *ρ. μέσο* εξαρθρώνομαι, ξεχαρβαλώνομαι
dezarticulare, dezarticulări *ουσ. θηλ.* η εξάρθρωση, το ξεχαρβάλωμα
dezarticulat-ă, dezarticulați-te *επίθ.* 1. εξαρθρωμένος-η-ο, ξεχαρβάλωτος-η-ο 2. *μτφ.* ακατάστατος-η-ο
dezarticulație, dezarticulații *ουσ. θηλ.* η εξάρθρωση, το ξεχαρβάλωμα // *μτφ.* η ακαταστασία
dezasimila pers. 3 dezasimilează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (βιολ.)* υποβάλλομαι σε μη αφομοίωση
dezasimilare, dezasimilări *ουσ. θηλ.* η μη αφομοίωση, η μετατροπή της αφομοίωσης
dezasimilație, dezasimilații *ουσ. θηλ.* ιδ. dezasimilare
dezastru, dezastre *ουσ. ουδ.* 1. η συμφορά, η καταστροφή, ο όλεθρος, ο χαλασμός, η πανωλεθρία 2. η θραύση
dezastruos-oasă, dezastruoși-oase *επίθ.* 1. ολέθριος-α-ο 2. καταστρεπτικός-ή-ό // **o situație dezastruoasă** μια καταστρεπτική κατάσταση
dezavantaj, dezavantaje *ουσ. ουδ.* 1. το μειονέκτημα 2. το ελάττωμα 3. η βλάβη, η ζημία // **a fi în ~** είμαι σε μειονεκτική θέση, μειονεκτώ // **avantaje și -e** πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα // **în -ul...** σε μειονέκτημα...
dezavantaja, dezavantajez *ρ. μετ.* ζημιώνω, βλάπτω // **ceva care dezavantajează** κάτι που μειονεκτεί, που είναι μειονεκτικό
dezavantajos-oasă, dezavantajoși-oase *επίθ.* 1. μειονεκτικός-ή-ό, αλυσιτελής-ής-ές, ελαττωματικός -ή-ό 2. ασύμφορος-η-ο
dezavua, dezavuez *ρ. μετ.* 1. αρνούμαι, απαρνιέμαι, αποδοκιμάζω 2. απορρίπτω, δε δέχομαι
dezavuare, dezavuări *ουσ. θηλ.* 1. η απαρνησιά, η άρνηση 2. η απόρριψη, η απάρνηση
dezaxa, dezaxez I. *ρ. μετ.* μετακινώ τον άξονα από την κεντρική του θέση II. *ρ. μέσο* μετακινούμαι από την κεντρική μου θέση, παρεκτρέπομαι // **osia s-a -t** ο άξονας μετακινήθηκε από την κεντρική του θέση
dezaxare, dezaxări *ουσ. θηλ.* 1. η μετακίνηση του άξονα από την κεντρική του θέση 2. *μτφ.* η ηθική ανισορροπία
dezaxat-ă, dezaxați-te *επίθ.* 1. με τον άξονα μετακινημένον από την κεντρική του θέση 2. *μτφ.* ανισόρροπος-η-ο
dezbate, dezbat *ρ. μετ.* 1. συζητώ, κάνω συζήτηση, μελετώ θέμα μαζί με άλλους 2. *(νομ.)* εκδικάζω
dezbatere, dezbateri *ουσ. θηλ.* 1. η συζήτηση 2. *(νομ.)* η εκδίκαση
dezbăra, dezbar *ρ. μέσο* ξεσυνηθίζω κάποια κακή συνήθεια // **tatăl său s-a -t de fumat** ο πατέρας του έκοψε το κάπνισμα 3. απαλλάσσομαι από κάποια δυσκολία, ξεφορτώνομαι
dezbărare, dezbărări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσυνήθισμα, το κόψιμο κάποιας συνήθειας 2. η απαλλαγή από κακή συνήθεια ή από κάποια δυσκολία
dezbăta, dezbăt I. *ρ. μετ.* ξεμεθώ, κάνω κάποιον να καταλαβαίνει την αλήθεια II. *ρ. μέσο* ξεμεθάω, ξυπνώ από το μεθύσι
dezbina, dezbin I. *ρ. μετ.* 1. χωρίζω, διαιρώ, διχάζω, εμβάλλω διχόνοια 2. διασπώ // **interese opuse îi -u** αντίθετα συμφέροντα τους χώριζαν II. *ρ. μέσο* διχάζομαι, διαιρούμαι
dezbinare, dezbinări *ουσ. θηλ.* 1. η διάσταση, ο διχασμός, ο χωρισμός, η διχόνοια 2. η διάσπαση,

η ρήξη, η διαφωνία 3. η διαίρεση // **de ~** διασπαστικός-ή-ό
dezbinător-oare, dezbinători-oare I. *επίθ.* διχαστικός-ή-ό, ασύμφωνος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διχαστής-άστρια (ο, η)
dezbobina, dezbobinez *ρ. μετ.* 1. ξεπηνίγω, ξετυλίγω νήμα από το πηνίο 2. ξεκαρουλιάζω
dezbobinare, dezbobinări *ουσ. θηλ.* το ξεπήνιγμα, το ξετύλιγμα του πηνίου
dezbrăca, dezbrac I. *ρ. μετ.* 1. γδύνω, ξεντύνω, εκδύω 2. ξεγυμνώνω II. *ρ. μέσο* ξεντύνομαι, γδύνομαι, ξεγυμνώνομαι
dezbrăcare, dezbrăcări *ουσ. θηλ.* 1. το γδύσιμο, το ξεντύσιμο, το ξεγύμνωμα, η απογύμνωση 2. η γύμνωση
dezbrăcat-ă, dezbrăcaţi-te *επίθ.* 1. γδυτός-ή-ό, ξεντυμένος-η-ο 2. γυμνός-ή-ό, ξεγύμνωτος-η-ο II. *ουσ. αρσ. μτφ.* ο φτωχός, ο στερημένος
dezbrobodi, dezbrobodesc *ρ. μέσο* βγάζω το τσεμπέρι απ'το κεφάλι μου
dezdoi, dezdoi I. *ρ. μετ.* ξεδιπλώνω, απλώνω διπλωμένο πράγμα II. *ρ. μέσο* ξεδιπλώνομαι
dezechilibra, dezechilibrez I. *ρ. μετ.* ανισορροπώ, κάνω κάτι να μην έχει ισορροπία II. *ρ. μέσο* 1. είμαι ανισόρροπος, δεν έχω ισορροπία, χάνω την ισορροπία μου 2. *μτφ.* είμαι ανισόρροπος διανοητικά, είμαι φρενοβλαβής
dezechilibrare, dezechilibrări *ουσ. θηλ.* η ανισορροπία
dezechilibrat-ă, dezechilibraţi-te *επίθ.* 1. ανισόρροπος-η-ο 2. ανισοσκελής-ής-ές
dezechilibru *ουσ. ουδ.* 1. η ανισορροπία, η έλλειψη ισορροπίας 2. η αστάθεια
dezechipa, dezechipez I. *ρ. μετ.* ξαρματώνω, αφοπλίζω, παίρνω τον εφοδιασμό από κάποιον II. *ρ. μέσο* ξαρματώνομαι, απαλλάσσομαι από την αρματωσιά
dezechipare, dezechipări *ουσ. θηλ.* το ξαρμάτωμα, ο παροπλισμός, πλοίου
dezechipat-ă, dezechipaţi-te *επίθ.* ξαρματωμένος -η-ο, παροπλισμένος-η-ο *(για πλοίο)*
dezerta, dezertez *ρ. αμ.* 1. λιποτακτώ, αυτομολώ 2. αποσκιρτώ
dezertare, dezertări *ουσ. θηλ.* 1. η λιποταξία, η αυτομόληση 2. η αποσκίρτηση
dezertor, dezertori *ουσ. αρσ.* 1. ο λιποτάκτης 2. ο αυτόμολος
dezgheţ, dezgheţuri *ουσ. ουδ.* το λιώσιμο του πάγου
dezgheţa, dezgheţ I. *ρ. μετ.* λιώνω τα χιόνια, τους πάγους, κ.λ.π.) II. *ρ. μέσο* 1. λιώνω, 2. ξεπαγώνω 3. ξεμουδιάζω 4. *μτφ.* γίνομαι έξυπνος, αποχτώ θάρρος, γίνομαι τολμηρός // **lacul începe să se dezgheţe** η λίμνη αρχίζει να λιώνει τους πάγους της // **nu reuşesc să-mi dezgheţ picioarele** δεν κατορθώνω να ξεμουδιάσω τα πόδια μου
dezgheţat-ă, dezgheţaţi-te *επίθ.* 1. ξεπαγωμένος-η-ο, λειωμένος-η-ο *(πάγος, χιόνι)* 2. *μτφ.* έξυπνος-η-ο, ευφυής-ής-ές
dezghioca, dezghioc *ρ. μετ.* εκκοκκίζω, βγάζω το σπόρο από το περίβλημα
dezgoli, dezgolesc I. *ρ. μετ.* ξεγυμνώνω, γυμνώνω, απογυμνώνω II. *ρ. μέσο* ξεγυμνώνομαι, γυμνώνομαι, απογυμνώνομαι
dezgolire, dezgoliri *ουσ. θηλ.* η απογύμνωση, το γύμνωμα, η γύμνωση, το ξεγύμνωμα
dezgolit-ă, dezgoliţi-te *επίθ.* 1. γυμνός-ή-ό, ξεγύμνωτος-η-ο, ξεγυμνωμένος-η-ο 2. ακάλυπτος -η-ο, γδυτός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο (χωρίς βλάστηση)
dezgrădi, dezgrădesc *ρ. μετ.* ξεφράζω, αφαιρώ το φράχτη από κάτι
dezgrădire, dezgrădiri *ουσ. θηλ.* το ξέφραγμα
dezgrădit-ă, dezgrădiţi-te *επίθ.* ξεφραγμένος-η-ο, άφραχτος-η-ο
dezgropa, dezgrop *ρ. μετ.* 1. ξεθάπτω, ξεθάβω, εκθάπτω 2. ανασκάβω, κάνω ανασκαφές
dezgropare, dezgropări *ουσ. θηλ.* 1. το ξέθαμα, η εκταφή 2. η εκσκαφή, η εκχωμάτωση, η ανασκαφή
dezgust *ουσ. ουδ.* 1. η αηδία, η σιχαμάρα, η αναγούλα, η αποστροφή, η σιχασιά, ο αποτροπιασμός, η βδελυγμία 2. *μτφ.* η αντιπάθεια
dezgusta, dezgust I. *ρ. μετ.* 1. αηδιάζω, αναγουλιάζω, προξενώ αηδία 2. αντιπαθώ II. *ρ. μέσο* σιχαίνομαι, αποστρέφομαι, αποτροπιάζομαι, απεχθάνομαι // **care se dezgustă** σιχασιάρης-άρα -άρικο
dezgustat-ă, dezgustaţi-te *επίθ.* σιχαμένος-η-ο // **a fi ~** αποτροπιάζομαι
dezgustător-oare, dezgustători-oare I. *επίθ.* 1. σιχαμερός-ή-ό, αηδιαστικός-ή-ό, αναγουλιαστικός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο, βδελυρός-ή-ό 2. απαίσιος-α-ο, αποκρουστικός-ή-ό, αντιπαθητικός-ή-ό
dezice, dezic I. *ρ. μετ.* αναιρώ, ξελέω, αντιλέγω, αποσύρω το λόγο μου, ανακαλώ, παλιννωδώ, λεω αντίθετα απ'όσα είπα προηγουμένως II. *ρ. μέσο* απαρνιέμαι, αντιφάσκω, αρνιέμαι κάτι που δέχτηκα πρωτύτερα
dezicere *ουσ. θηλ.* η απάρνηση, η αντίφαση, η αναίρεση, η παλινωδία, η ανάκληση
deziderat, deziderate *ουσ. ουδ.* η απαίτηση, η επιθυμία, ο πόθος
deziluzie, deziluzii *ουσ. θηλ.* 1. η απογοήτευση, η διάψευση ελπίδας 2. η αποθάρρυνση 3. η απαλλαγή από αυταπάτη
deziluziona, deziluzionez *ρ. μετ.* απογοητεύω, αποθαρρύνω, φέρνω κάποιον σε απελπισία, απελπίζω
deziluzionat-ă, deziluzionaţi-te *επίθ.* απογοητευμένος-η-ο, αποθαρρυμένος-η-ο, απελπισμένος-η-ο
dezinfecta, dezinfectez *ρ. μετ.* απολυμαίνω, κάνω κάτι υγιεινό, αποσμήχω
dezinfectant, dezinfectante *ουσ. ουδ.* το απολυμαντικό
dezinfectant-ă, dezinfectanţi-te *επίθ.* απολυμαντικός -ή-ό // **soluţie –ă** η απολυμαντική διάλυση
dezinfectare, dezinfectări *ουσ. θηλ.* η απολύμανση, η απόσμηξη
dezinfecţie, dezinfecţii *ουσ. θηλ.* η απολύμανση
dezinforma, dezinformez *ρ. μετ.* παραπληροφορώ, ενημερώνω σκόπιμα, λανθασμένα
dezinformare, dezinformări *ουσ. θηλ.* η κακή πληροφορία, η εκ προθέσεως λανθασμένη ενημέρωση, η παραπληροφόρηση
dezinformat-ă, dezinformaţi-te *επίθ.* κακοπληροφορημένος-η-ο, απληροφόρητος-η-ο, παραπληροφορημένος-η-ο
dezinsecţie, dezinsecţii *ουσ. θηλ.* η απεντόμωση, η καταστροφή των εντόμων
dezintegra, dezintegrez I. *ρ. μετ.* διασπώ, κομματιάζω II. *ρ. μέσο* διασπώμαι, διαμελίζομαι, διαχωρίζομαι, διασκορπίζομαι

dezintegrare, dezintegrări *ουσ. θηλ.* 1. η διάσπαση, ο διαχωρισμός, ο διαμελισμός 2. *(φυσ.)* η μεταστοιχείωση, ο μετασχηματισμός *(στην πυρηνική φυσική)* // **-a atomului** η διάσπαση του ατόμου

dezintegrat-ă, dezintegraţi-te *επίθ.* μεταστοιχειωμένος-η-ο, διασπασμένος-η-ο, διαχωρισμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, διαμελισμένος-η-ο

dezinteres *ουσ. ουδ.* 1. η ανιδιοτέλεια, η έλλειψη επιμέλειας, η αδιαφορία 2. η παραμέληση

dezinteresa, dezinteresez *ρ. μέσο* αδιαφορώ, δεν επιμελούμαι κάτι, δεν ενδιαφέρομαι, αμελώ, παραμελώ, δε φροντίζω

dezinteresare, dezinteresări *ουσ. θηλ.* η ανιδιοτέλεια, η έλλειψη επιμέλειας, η αδιαφορία, η έλλειψη ενδιαφέροντος

dezinteresat-ă, dezinteresaţi-te I. *επίθ.* ανιδιοτελής -ής-ές, αφιλοκερδής-ής-ές // **ajutor ~** η ανιδιοτελής βοήθεια II. *επίρ.* ανιδιοτελώς, αφιλόκερδα

dezintoxica, dezintoxic *ρ. μετ.* 1. αποτοξινώνω, κάνω αποτοξίνωση 2. απαλλάσσω τον οργανισμό από τοξικές ουσίες

dezintoxicare, dezintoxicări *ουσ. θηλ.* η αποτοξίνωση

dezinvolt-ă, dezinvolţi-te I. *επίθ.* ανεπιτήδευτος-η -ο, εύστροφος-η-ο, ευκίνητος-η-ο, ταχυκίνητος -η-ο, απροσποίητος-η-ο, φυσικός-ή-ό II. *επίρ.* εύστροφα, ανεπιτήδευτα, φυσικώς

dezinvoltură *ουσ. θηλ.* το ανεπιτήδευτο, η φυσικότητα στους τρόπους, η απλοϊκότητα τρόπων

dezlănţui, dezlănţui I. *ρ. μετ.* 1. εξαπολύω 2. απελευθερώνω από τα δεσμά, αφήνω κάτι με ορμή II. *ρ. μέσο* εξαπολύομαι, ξεχύνομαι ραγδαία // **furtuna se -se** η θύελλα εξαπολύθηκε

dezlănţuire, dezlănţuiri *ουσ. θηλ.* η εξαπόλυση, το ξέσπασμα

dezlănţuit-ă, dezlănţuiţi-te *επίθ.* εξαπολυμένος-η-ο

dezlâna pers. 3 dezlânează *ρ. αντων.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. ξεφτώ, ξεφτίζω (ύφασμα, ρούχο) 2. *μτφ.* γίνεται ασυνάρτητα, συγκεχυμένα, παρουσιάζεται με έλλειψη λογικής σειράς σε λόγια ή πράξεις

dezlânare, dezlânări *ουσ. θηλ.* το ξέφτισμα

dezlânat-ă, dezlânaţi-te *επίρ.* 1. ξεφτισμένος-η-ο 2. *μτφ.* συγκεχυμένος-η-ο, ασυνάρτητος-η-ο II. *επίρ.* ασυνάρτητα // **vorbeşte ~** μιλάει ασυνάρτητα / χωρίς συνδυασμό

dezlega, dezleg I. *ρ. μετ.* 1. λύνω, ξεδένω, ξελύνω 2. απολύω, αποσυνδέω, αποδεσμεύω // **a ~ o problemă** λύνω ένα πρόβλημα // **a ~ punga** πληρώνω πολλά λεφτά, ξοδεύω // **a ~ sacul** τα λεω όλα όσα ξέρω, φέρνω σε φως όλες τις πληροφορίες II. *ρ. μέσο* 1. λύνομαι 2. απολύομαι // **a i se ~ limba** λύνεται η γλώσσα του, αρχίζει και μιλάει

dezlegare, dezlegări *ουσ. θηλ.* 1. η λύση, το λύσιμο, η αποδέσμευση, η αποσύνδεση 2. η απαλλαγή 3. *μτφ.* η κατάργηση δεσμού, η άδεια

dezlegat-ă, dezlegaţi-te *επίθ.* 1. λυτός-ή-ό, λυμένος-η-ο 2. απαλλαγμένος-η-ο // **a avea limba -ă** τα λέγω όλα όσα ξέρω

dezlegător-oare, dezlegători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μάντης-ισσα (ο,)

dezlipi, dezlipesc I. *ρ. μετ.* αποκολλώ, ξεκολλώ II. *ρ. μέσο* αποκολλώμαι, ξεκολλιέμαι// **timbrele se dezlipesc de plic** τα γραμματόσημα ξεκολλιώνται απ'το φάκελο

dezlipire, dezlipiri *ουσ. θηλ.* η αποκόλληση, το ξεκόλλημα

dezlipit-ă, dezlipiţi-te *επίθ.* ξεκολλημένος-η-ο

dezlocuit-ă, dezlocuiţi-te *επίθ.* εκτοπισμένος-η-ο, απομακρυσμένος-η-ο // **cantitatea de lichid -ă** η ποσότητα υγρού που εκτοπίζεται

dezmăţ, dezmăţuri *ουσ. ουδ.* 1. η αναίδεια, η ξετσιπωσιά, η ασέλγεια 2. *μτφ.* η κραιπάλη, η αποχαλίνωση, η ακολασία, η παραλυσία

dezmăţa, dezmăţ *ρ. μέσο* ξετσιπώνομαι, ακολασταίνω, ασελγώ, αποχαλινώνομαι

dezmăţat-ă, dezmăţaţi-te *επίθ.* ξετσίπωτος-η-ο, ακόλαστος-η-ο, αχαλίνωτος-η-ο, αναιδής-ής-ές

dezmembra, dezmembrez I. *ρ. μετ.* διαμελίζω, κομματιάζω, τεμαχίζω II. *ρ. μέσο* διαμελίζομαι

dezmembrare, dezmembrări *ουσ. θηλ.* 1. ο διαμελισμός, το κομμάτιασμα, ο τεμαχισμός 2. η διανομή μιας χώρας μεταξύ των νικητών

dezmetici, dezmeticesc I. *ρ. μετ.* συνεφέρνω, κάνω κάποιον να συνέλθει, να λογικευτεί II. *ρ. μέσο* 1. συνέρχομαι, ξαναποκτώ τις αισθήσεις μου 2. ξαναέρχομαι στα λογικά μου 3. ανανήφω // **până să se dezmeticească...** ώσπου ναρθούν στα λογικά τους, ώσπου να συνέλθουν

dezmeticire, dezmeticiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανάνηψη, η λογίκευση, η επανάκτηση της σωστής κρίσης 2. ο ερχομός κάποιου στα λογικά του

dezmeticit-ă, dezmeticiţi-te *επίθ.* πνευματικώς διαυγής, ξεζαλισμένος-η-ο

dezmierda, dezmierd I. *ρ. μετ.* 1. χαϊδεύω 2. θωπεύω II. *ρ. μέσο* χαϊδεύομαι

dezmierdare, dezmierdări *ουσ. θηλ.* 1. το χάϊδεμα, το χάδι 2. η θωπεία 3. η υπερβολική περιποίηση

dezmierdat-ă, dezmierdaţi-te *επίθ.* χαϊδεμένος-η-ο, παραχαϊδεμένος-η-ο

dezminţi, dezmint I. *ρ. μετ.* διαψεύδω II. *ρ. μέσο* διαψεύδομαι

dezminţire, dezminţiri *ουσ. θηλ.* η διάψευση

dezmirişti, dezmiriştiresc *ρ. μετ.* οργώνω ελαφρά το χωράφι μετά από τη σοδειά (από τη συγκομιδή)

dezmirişte, dezmirişti *ουσ. θηλ.* το επιφανειακό όργωμα του χωραφιού μετά από τη σοδειά

dezmorţeală, dezmorţeli *ουσ. θηλ.* το ξεμούδιασμα

dezmorţi, dezmorţesc I. *ρ. μετ.* ξεμουδιάζω // **merg ca să-mi dezmorţesc picioarele** βαδίζω για να ξεμουδιάσουν τα πόδια μου II. *ρ. μέσο* 1. ξεμουδιάζω 2. *μτφ.* ξυπνώ // **primăvara natura se dezmorţeşte** την άνοιξη η φύση ξυπνάει

dezmorţire *ουσ. θηλ.* το ξεμούδιασμα

dezmorţit-ă, dezmorţiţi-te *επίθ.* 1. ξεμουδιασμένος -η-ο 2. *μτφ.* ξύπνιος-ια-ιο

dezmoşteni, dezmoştenesc *ρ. μετ.* 1. αποκληρώ 2. αποκηρύσσω, αρνιέμαι την πατρότητα του παιδιού μου

dezmoştenire, dezmoşteniri *ουσ. θηλ.* 1. η αποκλήρωση 2. η αποκήρυξη, η αποβολή τέκνου από το πατρικό σπίτι, η στέρηση από τα κληρονομικά του δικαιώματα

dezmoştenit-ă, dezmoşteniţi-te *επίθ.* 1. απόκληρος -η-ο 2. *μτφ.* άτυχος-η-ο, πάμφτωχος-η-ο, αδικημένος-η-ο // **dezmoşteniţi ai soartei** οι απόκληροι της τύχης

deznaționaliza, denaționalizez I. ρ. μετ. απεθνικοποιώ II. ρ. μέσο απεθνικοποιούμαι
deznaționalizare, denaționalizări ουσ. θηλ. η απεθνικοποίηση
deznaționalizat-ă, denaționalizați-te επίθ. απεθνικοποιημένος-η-ο
deznădăjdui, deznădăjduiesc I. ρ. μετ. απελπίζω II. ρ. μέσο απελπίζομαι, αποκαρδιώνομαι, αποθαρρύνομαι
deznădăjduire ουσ. θηλ. η απελπισία, το χάσιμο της ελπίδας
deznădăjduit-ă, deznădăjduiți-te επίθ. απελπισμένος-η-ο, απελπιστικός-ή-ό
deznădejde, deznădejdi ουσ. θηλ. η απελπισία, η απόγνωση, η μεγάλη λύπη
deznoda, deznod ρ. μετ. 1. λύνω, ξεδένω κόμπο 2. αποδεσμεύω 3. μτφ. διευθετώ μια μπερδεμένη κατάσταση // **a ~ băierile pungii** ξεδένω τα σιρίτια του πουγγιού (της σακκούλας) // **a ~ o panglică** ξεδένω μια ταινία
deznodare, deznodări ουσ. θηλ. το ξεδέσιμο, το λύσιμο, η λύση
deznodat-ă, deznodați-te επίθ. 1. ξεδεμένος-η-ο, αποδεσμευμένος-η-ο, λυμένος-η-ο 2. μτφ. *(για τους ανθρώπους)* ψηλόλιγνος-η-ο 3. μτφ. *(για τις σκέψεις)* χωρίς ειρμό, χωρίς συνδυασμό
deznodământ, deznodăminte ουσ. ουδ. 1. η λύση, το αποτέλεσμα 2. η έκβαση, η λύση ενός συγγράμματος *(δράμα, μυθιστόρημα, κ.λ.π.)* 3. ο επίλογος
dezobișnui, dezobișnuiesc I. ρ. μετ. 1. ξεσυνηθίζω 2. ξεμαθαίνω II. ρ. μέσο ξεσυνηθίζω // **m-am -t de fumat** διέκοψα το κάπνισμα
dezobișnuire ουσ. θηλ. το ξεσυνήθισμα, η αποβολή κάποιας συνήθειας
dezodoriza, dezodorizez ρ. μετ. αποσμήχω, απομακρύνω τη δυσάρεστη μυρωδιά
dezodorizant-ă, dezodorizanți-te I. επίθ. αποσμητικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. το αποσμητικό
dezodorizare, dezodorizări ουσ. θηλ. η απόσμηξη
dezodorizator, dezodorizatoare ουσ. ουδ. το αποσμητικό
dezola, dezolez ρ. μετ. καταθλίβω, θλίβω, προξενώ λύπη, λυπώ, αποκαρδίζω
dezolant-ă, dezolanți-te επίθ. 1. καταθλιπτικός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό, λυπηρός-ή-ό, αποκαρδιωτικός-ή-ό 2. ελεεινός-ή-ό
dezolare, dezolări ουσ. θηλ. 1. η κατάθλιψη, η μεγάλη θλίψη, η αποκαρδίωση 2. η ερήμωση
dezolat-ă, dezolați-te επίθ. θλιμμένος-η-ο, πικραμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο
dezonoare ουσ. θηλ. 1. η ατιμία, η έλλειψη τιμιότητας, η ανυποληψία 2. η αισχύνη
dezonora, dezonorez I. ρ. μετ. 1. ατιμάζω, προσβάλλω την τιμή κάποιου II. ρ. μέσο 1. ατιμάζομαι, αισχύνομαι, ντρέπομαι για κάτι κακό που έκανα
dezonorant-ă, dezonoranți-te επίθ. ατιμωτικός-ή-ό, προσβλητικός-ή-ό
dezonorare, dezonorări ουσ. θηλ. η ατίμωση, η προσβολή της τιμής
dezonorat-ă, dezonorați-te επίθ. 1. ατιμασμένος-η-ο, άτιμος-η-ο 2. ελεεινός-ή-ό
dezordine, dezordini ουσ. θηλ. 1. η αταξία, η ακαταστασία, η ανακατωσούρα, η αναστάτωση, το χάος, η αποδιοργάνωση 2. το ανακάτωμα 3. η ταραχή, η αντάρα, η ακοσμία, η απειθαρχία // **ce ~ în camera lui!** τί αταξία στην κάμαρά του!
dezordonat-ă, dezordonați-te επίθ. 1. άτακτος-η-ο, ατακτοποίητος-η-ο, ακατάστατος-η-ο, αναστατωμένος-η-ο, ανάστατος-η-ο 2. ανάκατος-η-ο, άτσαλος-η-ο
dezorganiza, dezorganizez I. ρ. μετ. αποδιοργανώνω II. ρ. μέσο αποδιοργανώνομαι
dezorganizare, dezorganizări ουσ. θηλ. η αποδιοργάνωση
dezorganizat-ă, dezorganizați-te επίθ. 1. αποδιοργανωμένος-η-ο 2. ξεχαρβάλωτος-η-ο
dezorienta, dezorientez I. ρ. μετ. αποπροσανατολίζω II. ρ. μέσο αποπροσανατολίζομαι
dezorientare, dezorientări ουσ. θηλ. 1. ο αποπροσανατολισμός 2. η αμηχανία 3. η αβεβαιότητα
dezorientat-ă, dezorientați-te επίθ. αποπροσανατόλιστος -η-ο
dezoxida, dezoxidez ρ. μετ. αποξειδώνω (απομακρύνω το οξυγόνο από μια ουσία)
dezoxiribonucleic επίθ. // **acid ~** δεσοξυριβοζονουκλεϊ(νι)κό οξύ, το Ντι-Εν-'Ει
dezrădăcina, dezrădăcinez ρ. μετ. ξερριζώνω, εκριζώνω
dezrădăcinare, dezrădăcinări ουσ. θηλ. το ξερρίζωμα, η εκρίζωση
dezrădăcinat-ă, dezrădăcinați-te επίθ. 1. ξερριζωμένος-η-ο 2. μτφ. ξενιτεμένος-η-ο
dezrobi, dezrobesc I. ρ. μετ. απελευθερώνω, ελευθερώνω, ξεσκλαβώνω II. ρ. μέσο απελευθερώνομαι, ελευθερώνομαι, ξεσκλαβώνομαι
dezrobire, dezrobiri ουσ. θηλ. το ξεσκλάβωμα, η απελευθέρωση
dezrobit-ă, dezrobiți-te επίθ. απελευθερωμένος-η-ο, ξεσκλαβωμένος-η-ο
dezrobitor-oare, dezrobitori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. απελευθερωτής-ώτρια (ο, η), ξεσκλαβωτής-ώτρια (ο, η) II. επίθ. απελευθερωτικός-ή-ό
dezumaniza, dezumanizez I. ρ. μετ. απανθρωπίζω, κάνω τον άνθρωπο σκληρό, άσπλαχνο II. ρ. μέσο γίνομαι απάνθρωπος-η-ο, γίνομαι σκληρός, άγριος, ωμός, άσπλαχνος
dezumanizare ουσ. θηλ. η απανθρωπιά
dezumanizat-ă, dezumanizați-te επίθ. απάνθρωπος -η-ο
dezumfla, dezumflu I. ρ. μετ. ξεφουσκώνω II. ρ. μέσο ξεφουσκώνω, ελαττώνομαι σε όγκο // **cauciucul s-a -t** το καουτσούκ ξεφούσκωσε
dezumflare, dezumflări ουσ. θηλ. το ξεφούσκωμα
dezumflat-ă, dezumflați-te επίθ. 1. ξεφουσκωμένος-η-ο 2. μτφ. *(για τους ανθρώπους)* σωφρονισμένος-η-ο
dezvălui, dezvălui I. ρ. μετ. ανακαλύπτω, αποκαλύπτω, ξεσκεπάζω, φανερώνω // **a ~ secretele** ανακαλύπτω τα μυστικά II. ρ. μέσο αποκαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι, φανερώνομαι // **a-și ~ gândurile și sentimentele** εκμυστηρεύομαι
dezvăluire, dezvăluiri ουσ. θηλ. η αποκάλυψη, η ανακάλυψη, το ξεσκέπασμα
dezvăț ουσ. ουδ. το ξεσυνήθισμα
dezvăța, dezvăț I. ρ. μετ. ξεμαθαίνω, ξεσυνηθίζω II. ρ. μέσο ξεμαθαίνω, ξεσυνηθίζω // **trebuie să te dezveți de fumat** πρέπει να ξεμάθεις το κάπνισμα

dezveli, dezvelesc I. *ρ. μετ.* αποκαλύπτω, ξεσκεπάζω II. *ρ. μέσο* αποκαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι

dezvelire, dezveliri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσκέπασμα, η αποκάλυψη 2. τα αποκαλυπτήρια (τελετή για αφαίρεση του καλύμματος από τους ανδριάντες ή από τα μνημεία)

dezvinovăți, dezvinovățesc I. *ρ. μετ.* απαλλάσσω από κατηγορία, αθωώνω κάποιον από κατηγορία II. *ρ. μέσο* απολογούμαι από κατηγορία, αθωώνομαι, αποδεικνύω ότι είμαι αθώος

dezvinovățire, dezvinovățiri *ουσ. θηλ.* η αθώωση, η δικαιολόγηση, η απόκρουση κατηγορίας

dezvirgina, dezvirginez *ρ. μετ.* ξεπαρθενεύω, διακορεύω

dezvirginare, dezvirginări *ουσ. θηλ.* το ξεπαρθένεμα, η διακόρευση

dezvolta, dezvolt I. *ρ. μετ.* 1. αναπτύσσω, ευρύνω, επαυξάνω, μεγαλώνω κάτι περισσότερο, εξελίσσω 2. αναδίνω 3. εκθέτω (το θέμα) // **a ~ inteligența copilului** αναπτύσσω τη διάνοια του παιδιού // **oratorul dezvoltă subiectul** ο ρήτορας εκθέτει το θέμα (αφηγείται με λεπτομέρειες) // **unele reacții chimice dezvoltă căldură** μερικές χημικές αντιδράσεις αναδίδουν θερμότητα II. *ρ. μέσο* 1. αναπτύσσομαι, εκτυλίσσομαι, εξελίσσομαι, επεκτείνομαι, γίνομαι μεγαλύτερος 2. ευδοκιμώ, προκόβω // **copilul se dezvoltă normal** το παιδί αναπτύσσεται ομαλά

dezvoltare, dezvoltări I. *ουσ. θηλ.* η ανάπτυξη, η άπλωση, η εξέλιξη, η αύξηση, η εκτύλιξη, η ανέλιξη, η ανάδοση // **-a economică** η οικονομική ανάπτυξη // **-a organismului omenesc** η ανάπτυξη του ανθρώπινου οργανισμού // **~a plantelor** η ανάπτυξη των φυτών // *(φυσ.)* **~ de căldură** η ανάδοση θερμότητας // **țară în curs de ~** αναπτυσσόμενη χώρα II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αναπτυξιακός-ή-ό // **program de ~** το αναπτυξιακό πρόγραμμα

dezvoltat-ă, dezvoltați-te *επίθ.* 1. ανεπτυγμένος-η-ο, εξελιγμένος-η-ο, εξαπλωμένος-η-ο 2. αναλυτικός-ή-ό // **cultură -ă** ο ανεπτυγμένος πολιτισμός // **economia -ă** η ανεπτυγμένη οικονομία // **plan ~** το αναλυτικό σχέδιο (λεπτομερειακό)

di *επιφ.* ντι (ονοματοποιία, παρακίνηση στο βάδισμα των αλόγων)

diabet, diabeturi *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο διαβήτης (αρρώστια), ο ζαχαροδιαβήτης

diabetic-ă, diabetici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* διαβητικός-ή -ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πάσχων, η πάσχουσα από διαβήτη, διαβητικός-ή (ο, η)

diabolic-ă, diabolici-ce *επίθ.* 1. διαβολικός-ή-ό, σατανικός-ή-ό 2. μοχθηρός-ή-ό

diacon, diaconi *ουσ. αρσ.* ο διάκος, ο διάκονος

diaconie *ουσ. θηλ.* η διακονία (το αξίωμα του διακόνου στην εκκλησία)

diademă, diademe *ουσ. θηλ.* το διάδημα

diafan-ă, diafani-e *επίθ.* 1. διαφανής-ής-ές, διάφανος-η-ο, διαυγής-ής-ές 2. *μτφ.* αέρινος-η-ο

diafilm, diafilme *ουσ. ουδ.* το φωτογραφικό φιλμ για το διασκόπιο

diafragmă, diafragme *ουσ. θηλ.* το διάφραγμα

diagnostic, diagnostice *ουσ. ουδ.* η διάγνωση, ο καθορισμός της αρρώστιας μετά από εξέταση του αρρώστου

diagnostica, diagnostichez *ρ. μετ.* διαγιγνώσκω, βγάζω διάγνωση

diagonal-ă, diagonali-e I. *επίθ.* διαγώνιος-ια-ιο II. *ουσ. θηλ.* η διαγώνια // **în -ă** διαγώνια, διαγωνίως, εγκάρσια

diagramă, diagrame *ουσ. θηλ.* 1. το διάγραμμα 2. το σχήμα

dialect, dialecte *ουσ. ουδ.* η διάλεκτος

dialectal-ă, dialectali-e *επίθ.* διαλεκτικός-ή-ό, ιδιωματικός-ή-ό

dialectic-ă, dialectici-ce I. *επίθ. (φιλοσ.)* διαλεκτικός -ή-ό // **materialismul ~** ο διαλεκτικός υλισμός II. *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* 1. η διαλεκτική 2. η διαδικασία του «γίγνεσθαι» με ποσοτικές και ποιοτικές αλλαγές

dialectician-ă, dialecticieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαλεκτικός-ή (ο, η), που ακολουθεί τη διαλεκτική στη φιλοσοφία II. *επίθ.* διαλεκτικός-ή-ό // **filozof ~** ο διαλεκτικός φιλόσοφος

dialectologie *ουσ. θηλ.* η διαλεκτολογία

dialog, dialoguri *ουσ. ουδ.* ο διάλογος // **a purta un ~** διεξάγω ένα διάλογο

dialoga, dialoghez *ρ. αμ.* συζητώ, διεξάγω διάλογο, συνομιλώ, κουβεντιάζω

dialogat-ă, dialogați-te *επίθ.* διαλογικός-ή-ό, σε μορφή διαλόγου

diamant, diamante I. *ουσ. ουδ.* το διαμάντι, η διαμαντόπετρα, ο αδάμας // **arta prelucrării -elor** η αδαμαντουργία // **mină de ~** το αδαμαντορυχείο II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αδαμάντινος -η-ο, διαμαντένιος-ια-ιο

diamantifer-ă, diamantiferi-e *επίθ.* αδαμαντοφόρος -α-ο

diamantin-ă, diamantini-e *επίθ.* διαμαντένιος-ια-ιο

diametral-ă, diametrali-e I. *επίθ.* διαμετρικός-ή-ό II. *επίρ.* διαμετρικώς // **~ opus** εκ διαμέτρου αντίθετος (τελείως αντίθετος)

diametru, diametre *ουσ. ουδ.* η διάμετρος // **-ul cercului** η διάμετρος του κύκλου // **a determina -ul** προσδιορίζω τη διάμετρο, διαμετρώ

diapazon, diapazoane *ουσ. ουδ.* το διαπασών

diapozitiv, diapozitive *ουσ. ουδ.* η διαφάνεια, η εικόνα για το διασκόπιο // **-e color** οι έγχρωμες διαφάνειες

diaree *ουσ. θηλ.* 1. η διάρροια, η διαρροή 2. *(ιατρ.)* η ευκοιλιότητα

diareic-ă, diareici-ce *επίθ.* διαρροϊκός-ή-ό

diartroză *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η διάρθρωση

diascop, diascoape *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το διασκόπιον

diateză, diateze *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η διάθεση (ενεργητική, παθητική, μέση, ουδέτερη)

diavolesc-ească, diavolești *επίθ.* 1. διαβολικός-ή-ό, σατανικός-ή-ό, δαιμονικός-ή-ό 2. διαβολεμένος-η-ο

diavolește *επίρ.* διαβολικά

diavoliță, diavolițe *ουσ. θηλ.* η διαβόλισσα, η δρακόντισσα

dibaci-ce, dibaci-ce *επίθ.* 1. επιδέξιος-ια-ιο, επιτήδειος -α-ο 2. καπάτσος-α-ο 3. καταφερτζής-ού

dibăci, dibăcesc *ρ. μετ.* ανευρίσκω, πετυχαίνω, ανακαλύπτω

dibăcie, dibăcii *ουσ. θηλ.* 1. η επιδεξιότητα, η δεξιότητα, η ικανότητα 2. *μτφ.* η διπλωματία

diblu, dibluri *ουσ. ουδ.* το ντίμπελ, το μικρό κομμάτι ξύλου ή μετάλλου μπηγμένο στον τοίχο, επί του οποίου στερεώνεται καρφί για ανάρτηση αντικειμένων, το ούπα

dibui, dibui I. *ρ. μετ.* 1. ψηλαφίζω, ψάχνω, ανακαλύπτω II. *ρ. αμ.* αγγίζω με τις άκρες των

δαχτύλων // **a merge pe -te** πηγαίνω στο σκοτάδι ψηλαφίζοντας (ψηλαφητά, στην τύχη) III. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** ψηλαφητά, στα κουτουρού
dibuială, dibuieli *ουσ. θηλ.* η ανεύρεση, η ανακάλυψη, το ψηλάφισμα, η ψηλάφηση
dibuire, dibuiri *ουσ. θηλ.* η ψηλάφηση, το ψηλάφισμα
dibuit *ουσ. ουδ.* ο ψηλαφισμός
dichis, dichisuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το βόλεμα, το συγύρισμα 2. η εξοικονόμηση, η τακτοποίηση 3. ο ευπρεπισμός, η διευθέτηση, ο διακανονισμός II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με συγύρισμα, με όλα τα χρειαζούμενα
dichisi, dichisesc I. *ρ. μετ.* 1. τακτοποιώ, συγυρίζω, ευπρεπίζω 2. διευθετώ 3. καλλωπίζω II. *ρ. μέσο* 1. συγυρίζομαι, στολίζομαι, καλλωπίζομαι 2. φροντίζω την εξωτερική μου εμφάνιση ώστε να είναι ευπρεπής
dichisit-ă, dichisiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* συγυρισμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο, καλοντυμένος-η-ο
dicotiledonat-ă, dicotiledonați-te I. *επίθ. (βοτ.)* δικοτυλήδονος-η-ο (καρπός που έχει δύο κοτυληδόνες) II. *ουσ. θηλ. (βοτ.)* τα δικοτυλήδονα
dicta, dictez *ρ. μετ.* 1. υπαγορεύω 2. απαγγέλλω, εκφωνώ κάτι με αργό ρυθμό 3. υποδεικνύω 4. επιβάλλω, προστάζω
dictando *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* το ριγωτό τετράδιο (με ευθείες οριζόντιες γραμμές)
dictare, dictări *ουσ. θηλ.* 1. η υπαγόρευση 2. η υπόδειξη 3. η εκφώνηση κειμένου για γράψιμο στο τετράδιο από τους μαθητές
dictat, dictate *ουσ. ουδ.* η επιβολή, η υπαγόρευση
dictator, dictatori *ουσ. αρσ.* ο δικτάτορας // **a fi** ~ είμαι δικτάτορας
dictatorial-ă, dictatoriali-e *επίθ.* δικτατορικός-ή-ό // **regim** ~ το δικτατορικό καθεστώς
dictatură, dictaturi *ουσ. θηλ.* η δικτατορία, το απολυταρχικό πολίτευμα // **de** ~ δικτατορικός-ή-ό
dicton, dictoane *ουσ. ουδ.* 1. το γνωμικό, το απόφθεγμα, το ρητό, η ρήση 2. η παροιμία
dicționar, dicționare *ουσ. ουδ.* το λεξικό // ~ **de buzunar** το εγκόλπιο λεξικό, το λεξικό της τσέπης
dicțiune, dicțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η απαγγελία, η προφορά με ύφος και ρυθμό 2. η σαφής άρθρωση λέξεων, η ορθοέπεια
didactic-ă, didactici-ce I. *επίθ.* διδακτικός-ή-ό, εκπαιδευτικός-ή-ό // **cadru** ~ ο εκπαιδευτικός λειτουργός // **corpul** ~ το διδακτικό σώμα II. *ουσ. θηλ.* η διδακτική, ο κλάδος παιδαγωγικής ως προς τη διδασκαλία
dieceză, dieceze *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η επισκοπή, η περιοχή εξουσίας του επισκόπου
diedru, diedre *ουσ. ουδ.* το δίεδρο
dielectric-ă, dielectrici-ce *επίθ.* διηλεκτρικός-ή-ό (κάθε ουσία μονωτική ως προς τον ηλεκτρισμό)
diesel *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ντήζελ // **motor** ~ ο ντηζελοκινητήρας // **locomotivă** ~ η ντηζελάμαξα
dietă, diete *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η δίαιτα, ο τρόπος διατροφής 2. η κούρα που επιβάλλεται από την υγιεινή και θεραπευτική 3. το κοινοβούλιο, η δίαιτα (σε ορισμένες χώρες)
dietetic-ă, dietetici-ce *επίθ.* διαιτητικός-ή-ό
dietetica *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η διαιτητική (κλάδος της ιατρικής και υγιεινής)
dietetician-ă, dieteticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαιτολόγος (ο, η)
diez, diezi *ουσ. αρσ. (μουσ.)* η δίεση
difamant-ă, difamanți-te *επίθ.* δυσφημιστικός-ή-ό
difazat-ă, difazați-te *επίθ. (ηλεκτρ.)* διφασικός-ή-ό
diferend, diferende *ουσ. ουδ.* η διαφορά, η διένεξη, η έριδα
diferență, diferențe *ουσ. θηλ.* 1. η διαφορά 2. *μαθ.* το κατάλοιπο, το υπόλοιπο // *(γεωγρ.)* ~ **de nivel** η διαφορά επιπέδου // *(λογικ.)* ~ **specifică** η ειδοποιός διαφορά
diferenția, diferențiez I. *ρ. μετ.* 1. διαφοροποιώ 2. διακρίνω, ξεχωρίζω, διαστέλλω 3. *μαθ.* διαφορίζω II. *ρ. μέσο* 1. διαφοροποιούμαι 2. διαφέρω
diferențial-ă, diferențiali-e I. *επίθ.* διαφορικός-ή-ό // **calculul** ~ ο διαφορικός λογισμός II. *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το διαφορικό, το διαφορικό μιας συνάρτησης III. *ουσ. ουδ.* το διαφορικό, εξάρτημα μηχανής
diferențiere, diferențieri *ουσ. θηλ.* 1. η διαφοροποίηση 2. το ξεχώρισμα, η διάκριση 3. *(μαθ.)* η διαφόριση
diferi, difer *ρ. αμ.* 1. διαφέρω 2. ξεχωρίζω
diferit-ă, diferiți-te *επίθ.* διαφορετικός-ή-ό, διάφορος -η-ο // **a fi** ~ είμαι διαφορετικός, ποικίλλω, κάνω κάτι διαφορετικό // **în mod** ~ με διαφορετικό τρόπο // **obiecte -e** διάφορα αντικείμενα // **păreri -e** διάφορες γνώμες, διάφορα φρονήματα
dificil-ă, dificili-e *επίθ.* δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής -ές, ζόρικος-η-ο, στρυφνός-ή-ό // **situație -ă** η δύσκολη κατάσταση // **misiune -ă** η δυσχερής αποστολή
dificultate, dificultăți *ουσ. θηλ.* 1. η δυσκολία, η δυσχέρεια 2. η αμηχανία, η αδεξιότητα 3. το πρόσκομμα· το εμπόδιο, το μπέρδεμα // **a întâmpina multe dificultăți** συναντώ πολλές δυσκολίες // **a avea dificultăți** βρίσκομαι σε αμηχανία, βρίσκομαι σε αδιέξοδο, σε δύσκολη κατάσταση // **cu multe dificultăți** με μεγάλες δυσκολίες
diform-ă, diformi-e *επίθ.* δύσμορφος-η-ο, άσκημος -η-ο, κακόφτιαχτος, κακοφτιαγμένος-η-ο
diformitate, diformități *ουσ. θηλ.* η δυσμορφία, η ασκήμια, η αμορφία
difracta pers. 3 difractă I. *ρ. μετ. και ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* προκαλεί ή υπόκειται σε διάθλαση φωτός, ραδιοφωνικών κυμάτων, κ.λ.π.
difractat-ă, difractați-te *επίθ.* διαθλασμένος-η-ο
difracție, difracții *ουσ. θηλ.* η διάθλαση φωτός, ραδιοφωνικών κυμάτων, κ.λ.π.
difteric-ă, difterici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* διφθεριτικός-ή -ό // **angină ~ă** η διφθεριτική αγγίνα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο άρρωστος από διφθερίτιδα
difterie, difterii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η διφθερίτιδα
diftină, diftine *ουσ. θηλ.* το χνουδωτό βαμπακερό ύφασμα, πυκνό και ανθεκτικό για πυτζάμες, κ.λ.π., η φανέλλα
diftong, diftongi *ουσ. αρσ. (γραμμ.)* ο δίφθογγος
difuz-ă, difuzi-e *επίθ.* διάχυτος-η-ο, διασκορπισμένος -η-ο, συγκεχυμένος-η-ο
difuza, difuzez I. *ρ. μετ.* 1. διαχύνω, διαχέω, διασκορπίζω, διαδίδω 2. μεταδίδω // **presa a -t pe larg evenimentele** ο τύπος διέδωσε εκτενώς τα γεγονότα II. *ρ. μέσο* διαχύνομαι, διαχέομαι,

διασκορπίζομαι, διαδίδομαι, μεταδίδομαι // **ştirea s-a -t** η είδηση διαδόθηκε // **ziarele se difuzează prin poştă** οι εφημερίδες διαδίδονται ταχυδρομικώς
difuzabil-ă, difuzabili-e *επίθ.* διαχυτικός-ή-ό, διαδόσιμος-η-ο, μεταδόσιμος-η-ο
difuzare, difuzări *ουσ. θηλ.* η διάδοση, η διάχυση, η διασκόρπιση, ο διασκορπισμός, η μετάδοση // **-a presei** η διάδοση του τύπου
difuzat-ă, difuzaţi-te *επίθ.* διαδεδομένος-η-ο
difuziune, difuziuni *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η διάχυση, ο διασκορπισμός
difuzor, difuzoare, difuzori I. *ουσ. ουδ.* 1. το μεγάφωνο 2. το μηχάνημα όπου γίνεται το φαινόμενο της διάχυσης II. *ουσ. αρσ.* το πρόσωπο, το άτομο που μεταδίδει, που πουλάει τις εφημερίδες, ο διανομέας, ο πλανόδιος, ο εφημεριδοπώλης // **~ voluntar** ο εθελοντής διανομέας
dig, diguri *ουσ. ουδ.* το πρόχωμα, το φράγμα νερού, ο μώλος, η προβλήτα
digera, diger *ρ. μετ.* 1. πέπτω, χωνεύω 2. μετατρέπω τις τροφές με τη λειτουργία της πέψης σε χρήσιμες για τον οργανισμό ουσίες
digerabil-ă, digerabili-e *επίθ.* πεπτικός-ή-ό, χωνευτικός-ή-ό, εύπεπτος-η-ο, ευκολοχώνευτος -η-ο
digerare *ουσ. θηλ.* η χώνευση, η χώνεψη, το χώνεμα, η πέψη
digestie, digestii *ουσ. θηλ.* ιδ. digerare
digestiv-ă, digestivi-e *επίθ.* πεπτικός-ή-ό, χωνευτικός-ή-ό // **aparatul ~** το πεπτικό σύστημα
digital-ă, digitali-e *επίθ.* δακτυλικός-ή-ό // **amprente -e** τα δακτυλικά αποτυπώματα
digitaţie *ουσ. θηλ.* η δακτυλοθεσία
digresiune, digresiuni *ουσ. θηλ.* η παρέκβαση, η απομάκρυνση από το κύριο θέμα
dihai *επίρ. (λαϊκ.)* πιο πολύ, περισσότερο, πιότερο // **mai ~** ακόμα πιο πολύ / περισσότερο
dihanie, dihănii *ουσ. θηλ.* το θηρίο, το αγρίμι, το στοιχειό, το τέρας
dihor, dihori *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το κουνάβι
dijmaş, dijmaşi *ουσ. αρσ.* 1. ο κολήγας, ο μεσακάρης 2. ο γεωργός με νοικιασμένο χωράφι που δίνει στον ιδιοκτήτη μέρος από τη σοδειά
dijmă, dijme *ουσ. θηλ.* 1. το νοίκιασμα αγρού, η ενοικίαση αγρού στο μεσακάρη που μοιράζει τα προϊόντα με τον ιδιοκτήτη 2. η δεκάτη, είδος ποσοτικής φορολογίας πρωτόγονης μορφής που είναι το δέκατο μέρος εισοδήματος
dijmui, dijmuiesc *ρ. μετ.* 1. μαζεύω το μέρος σοδειάς για τον ιδιοκτήτη του αγρού 2. δεκατίζω, μαζεύω το φόρο της δεκάτης
dilata, dilat I. *ρ. μετ.* 1. διαστέλλω 2. ευρύνω II. *ρ. μέσο* διαστέλλομαι, διευρύνομαι
dilatabil-ă, dilatabili-e *επίθ. (φυσ.)* διασταλτός-ή-ό
dilatare, dilatări *ουσ. θηλ.* 1. η διαστολή. η διεύρυνση 2. η αύξηση διαστάσεως, η μεγέθυνση
dilatat-ă, dilataţi-te *επίθ. (φυσ.)* διεσταλμένος-η-ο
dilatator-oare, dilatatori-oare I. *επίθ.* διασταλτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* ο διαστολεύς
dilataţie, dilataţii *ουσ. θηλ.* η διαστολή, η διασταλτικότητα // **coeficient de ~** ο συντελεστής διασταλτικότητας (η αύξηση του όγκου σώματος τινός ως προς την αύξηση με ένα βαθμό Κελσίου της θερμοκρασίας)
dilemă, dileme *ουσ. θηλ.* το δίλημμα
diletant-ă, diletanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ερασιτέχνης-ισσα (ο, η)
diletantism *ουσ. ουδ.* ο ερασιτεχνισμός
diligent-ă, diligenţi-te *επίθ.* επιμελής-ής-ές, πρόθυμος-η-ο, δραστήριος-ια-ιο, εργατικός-ή-ό
diligenţă, diligenţe *ουσ. θηλ.* 1. η φροντίδα, η επιμέλεια 2. η εργατικότητα, ο ζήλος, η προθυμία 3. το λεωφορείο, η ταχυδρομική άμαξα
dilua, diluez *ρ. μετ.* 1. διαλύω, αραιώνω 2. μειώνω τη συμπύκνωση διάλυσης // **a ~ cu apă** νερώνω 2. *μτφ.* μετριάζω
diluant, diluanţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο διαλύτης, το αραιωτικό
diluare, diluări *ουσ. θηλ.* η διάλυση εντός υγρού
diluat-ă, diluaţi-te *επίθ.* 1. αραιός-αιά-αιό, αριός-αριά-αριό, αραιωμένος-η-ο 2. νερωμένος-η-ο, νερουλός-ή-ό // **lapte ~** το αραιό γάλα // **soluţie -ă** η αραιά διάλυση
diluvian-ă, diluvieni-e *επίθ.* κατακλυσμιαίος-α-ο, πολύ παλαιός-ά-ό
diluviu, diluvii *ουσ. ουδ.* 1. ο κατακλυσμός 2. *(γεωλ.)* η πλειστόκαινη, η παλαιολιθική εποχή, η εποχή του λαξευτού λίθου
dimensiona, dimensionez *ρ. μετ.* προσδιορίζω τις διαστάσεις (το μήκος, το πλάτος, το ύψος)
dimensional-ă, dimensionali-e *επίθ.* που έχει σχέση με τις διαστάσεις
dimensionare, dimensionări *ουσ. θηλ.* ο καθορισμός των διαστάσεων
dimensiune, dimensiuni *ουσ. θηλ.* η διάσταση, το μέγεθος, το μέτρο, το όριο, η έκταση // **a patra ~** η τέταρτη διάσταση (θεωρείται ο χρόνος)
dimer, dimeri *ουσ. αρσ. (χημ.)* η διμερής ένωση, το διμερές σώμα
dimie *ουσ. θηλ.* το δίμιτο, το άσπρο μάλλινο σαγιάκι, το χοντρό μάλλινο άσπρο ύφασμα
dimineaţă, dimineţi I. *ουσ. θηλ.* 1. το πρωί, η πρωία 2. το πρωινό // **dimineţile** τις πρωίες // **bună dimineaţa!** καλημέρα! // **de dimineaţa până seara** από το πρωί μέχρι το βράδυ // **doctorul primeşte numai dimineaţa** ο γιατρός δέχεται μόνο το πρωί // **soarele răsare în fiecare ~** ο ήλιος ανατέλλει κάθε πρωί // **ziua bună se cunoaşte de dimineaţa** η μέρα η καλή φαίνεται από το πρωί II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** πρωινός-ή-ό // **ziar de ~** η πρωινή εφημερίδα III. *επίρ.* 1. πολύ πρωί 2. νωρίς, ενωρίς, πριν από το μεσημέρι // **azi ~** σήμερα το πρωί // **de ~** από το πρωί // **dis-de-dimineaţă** πολύ πρωί, τα ξημερώματα // **foarte ~** η χαραυγή // **plouă de ieri ~** βρέχει από χθες το πρωί // **spre ~** κατά το πρωί
diminua, diminuez I. *ρ. μετ.* μετριάζω, μικρύνω, μειώνω, σμικρύνω, ελαττώνω II. *ρ. μέσο* 1. μετριάζομαι, μικραίνω, γίνομαι μικρός 2. ελαττώνομαι
diminuare, diminuări *ουσ. θηλ.* 1. ο μετριασμός, η σμίκρυνση, η μείωση 2, η ελάττωση, το λιγόστεμα, η μίκρυνση
diminutiv-ă, diminutivi-e I. *επίθ.* υποκοριστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. το υποκοριστικό 2. ο υποκορισμός
diminutival-ă, diminutivali-e *επίθ.* υποκοριστικός-ή-ό
dimorf-ă, dimorfi-e *επίθ.* δίμορφος-η-ο
dimorfism *ουσ. ουδ.* ο διμορφισμός

dimpotrivă I. *επίθ. αμετάβλ.* αντικρινός-ή-ό, αντίπλευρος-η-ο, αντίθετος-η-ο II. *επίρ.* αντιθέτως, απ'εναντίας, τουναντίον, απεναντίας, αντίθετα, εντελώς διαφορετικά· αντιμέτωπα
dimprejur I. *επίθ. αμετάβλ.* ολόγυρος-η-ο II. *επίρ.* 1. γύρω-γύρω, τριγύρω 2. ολόγυρα
dimprejurul *προθ.* από τριγύρω
dimpreună *επίρ.* μαζί, αντάμα, ομού, ομάδι, παρέα, όλοι μαζί
din *προθ.* 1. από, εκ, εξ 2. κατά // ~ **clipă în clipă** από στιγμή σε στιγμή // ~ **copilărie** από τα παιδικά χρόνια // ~ **fericire** ευτυχώς // ~ **greşeală** κατά λάθος // ~ **întâmplare** κατά σύμπτωση, κατά τύχη // ~ **nou** εκ νέου, πάλι, ξανά // ~ **păcate** δυστυχώς // **a bate ~ palme** χτυπώ παλαμάκια // **a ieşit ~ casă** βγήκε από το σπίτι // **ce naşte ~ pisică şoareci mănâncă** ό,τι γεννάει από τη γάτα τρώει ποντίκια // **ciorapi ~ nailon** κάλτσες από νάιλον // **ei fac ~ noapte zi** αυτοί κάνουν από τη νύχτα μέρα // **este trimis din partea...** στέλνεται από τον... // **îl cunosc ~ vedere** τον γνωρίζω εξ όψεως // **oglinda ~ perete** ο καθρέφτης από τον τοίχο // **s-a îmbolnăvit ~ neglijenţă** αρρώστησε εξ αμέλειας // **sărea ~ piatră în piatră** πηδούσε από πέτρα σε πέτρα // **scade doi ~ cinci** αφαίρεσε το δύο από το πέντε
dinadins I. *επίρ.* 1. επίτηδες, εξεπίτηδες, επί τούτω 2. από σκοπού, σκόπιμα // **cu -ul** εκούσια, κατά ειδικό τρόπο, ειδικά II. *επιρ. έκφρ.* **cu tot -ul** με κάθε θυσία, με οποιαδήποτε κι αν είναι η τιμή
dinafară *επίρ.* απέξω, απ' έξω, από μνήμης, απόξω // **le ştiu pe ~ şi pe amestecate** τα ξέρω απέξω κι ανακατωτά
dinainte I. *επίρ.* 1. από μπροστά 2. έμπροσθεν, εμπρός 3. από πριν,, προτού, προηγούμενα, πρωτύτερα // **a-l lua gura pe ~** μου ξεφεύγει ο λόγος // **a nu-i trece cuiva pe ~** δεν τολμώ να περάσω από μπροστά από / σε κάποιον // **o ştiam ~** το ήξερα από πριν // **totul a fost pregătit ~** όλα προετοιμάστηκαν από πριν II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de ~** μπροστινός-ή-ό 2. παλαιός-ά-ό
dinaintea *προθ.* 1. προ, πριν, πρωτύτερα 2. μπροστά // ~ **erei noastre (dinainte de Hristos)** προ Χριστού (π.χ.) // ~ **mea se desfăcea o vale** μπροστά μου ανοιγόταν μια κοιλάδα // ~ **Paştilor** προ του Πάσχα
dinam, dinamuri *ουσ. ουδ.* το δυναμό, η δυναμομηχανή, η γεννήτρια, η δυναμοηλεκτρική μηχανή
dinamic-ă, dinamici-ce I. *επίθ.* δυναμικός-ή-ό, δραστήριος-ια-ιο, ενεργητικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η δυναμική
dinamism *ουσ. ουδ.* η δυναμικότητα, η ενεργητικότητα
dinamita, dinamitez *ρ. μετ.* ανατινάζω με δυναμίτη
dinamitare *ουσ. θηλ.* η τοποθέτηση δυναμίτιδας
dinamită *ουσ. θηλ.* ο δυναμίτης, η δυναμίτιδα
dinamiza, dinamizez *ρ. μετ.* ενδυναμώνω, ενθαρρύνω
dinamizare, dinamizări *ουσ. θηλ.* η ενδυνάμωση, το ενδυνάμωμα, η ενθάρρυνση, η εμψύχωση
dinamoelectric-ă, dinamoelectrici-ce *επίθ.* δυναμοηλεκτρικός-ή-ό
dinamometru, dinamometre *ουσ. ουδ.* το δυναμόμετρο
dinapoi I. *επίρ.* από πίσω, στο πίσω μέρος, όπισθεν, οπίσω II. *προθ. έκφρ.* **de ~** οπίσθιος-ια-ιο
dinapoia *προθ.* μετά // ~ **înălţimii** μετά το ύψωμα // ~ **pieţei** μετά την πλατεία
dinar, dinari *ουσ. αρσ.* το δινάρι, νόμισμα Κουβέιτ, Ιράκ, Σερβίας
dinastic-ă, dinastici-ce *επίθ.* δυναστικός-ή-ό, δυναστευτικός-ή-ό
dinastie, dinastii *ουσ. θηλ.* η δυναστεία
dină, dine *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η δίνα (μονάδα μέτρησης δύναμης), το ντιν
dinăuntru *επίρ.* 1. από μέσα 2. έσωθεν, μέσα από, ένδοθεν, στο εσωτερικό // **adu-mi geanta ~** φέρε μου από μέσα την τσάντα μου // **pe ~** εσωτερικά, εντός // **zgomotul vine ~** ο θόρυβος έρχεται από μέσα
dincoace *επίρ.* δώθε, εντεύθεν, προς τα εδώ. από δώθε // ~ **drumul e mai bun** δώθε ο δρόμος είναι καλύτερος // **de ~ de munte** δώθε από το βουνό· απ'αυτό το μέρος του βουνού // ~ **de gară** προς τα εδώ του σταθμού
dincolo *επίρ.* 1. αντίκρυ, στο απέναντι μέρος, από το άλλο μέρος 2. εκεί πέρα, πέρα, εκείθεν // ~ **de acest fapt** πέρα του γεγονότος αυτού // ~ **de pădure** πέρα από το δάσος // **aşa şi pe ~** έτσι κι αλλιώς // **laboratoarele sunt ~** τα εργαστήρια είναι αντίκρυ // **lumea de ~** ο πέρα κόσμος
dincotro *επίρ.* 1. από πού 2. από ποιό μέρος
dindărăt *επίρ.* 1. από πίσω 2. από το πίσω μέρος, όπισθεν
dindărătul *προθ.* 1. πίσω από 2. όπισθεν
dineu, dineuri *ουσ. ουδ.* ο δείπνος, το βραδινό φαγητό (κυρίως επίσημος)
Dingo *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το σκυλί Ντίνγκο (ονομασία άγριου σκυλιού της Αυστραλίας)
dinozaur, dinozauri *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* ο δεινόσαυρος
dinspre *προθ.* 1. από 2. κατά // ~ **partea mamei** από τη μεριά της μητέρας // ~ **pădure** από το δάσος // ~ **seară** κατά το βράδυ // **ploaia vine ~ mare** η βροχή έρχεται από τη θάλασσα
dintâi I. *επίθ. αμετάβλ. (προηγείται από τα δεικτικά άρθρα* **cel, cea, cei, cele** *δηλ. ο, η το, οι, τα)* πρώτος-η-ο (ο, η, το) // **e cel ~ din clasă** είναι ο πρώτος από την τάξη II. *επίρ.* πρώτα, από την αρχή, κατ'αρχήν
dinte, dinţi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* το δόντι // ~ **molar** ο τραπεζίτης // **a avea un ~ împotriva cuiva** δείχνω εχθρική διάθεση, φανερώνω έχθρα εναντίον κάποιου // **a (se) ţine (de) ceva cu dinţii** κρατώ κάτι με τα δόντια, κρατιέται από κάτι με τα δόντια (με όλες τις δυνάμεις) // **a vorbi printre dinţi** μιλώ μεσ' απ' τα δόντια μου // **a-şi arăta dinţii** δείχνω τα δόντια μου (απειλώ) // **a-şi lua inima în dinţi** κάνω καρδιά, παίρνω θάρρος // **a-şi scoate un ~** βγάζω ένα δόντι // **dureri de dinţi** ο πονόδοντος // **înarmat până în dinţi** πάνοπλος-η-ο // **ochi pentru ochi şi ~ pentru ~** οφθαλμό αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος (το αντίποινο) // **pastă de dinţi** η οδοντόπαστα // **periuţă de dinţi** η οδοντόβουρτσα // **soare cu dinţi** ο ήλιος στον καιρό του χειμώνα όταν είναι δυνατό κρύο
dintotdeauna *επίρ.* από την αρχή, ανέκαθεν, από πάντοτε // **aşa se face ~** έτσι γίνεται ανέκαθεν
dintre *προθ.* 1. μεταξύ δύο 2. ανάμεσα // ~ **doi munţi** ανάμεσα απόδύο βουνά // ~ **toţi elevii, el e cel mai silitor** απ'όλους τους μαθητές, αυτός

είναι ο πιο επιμελής // **casa ~ brazi** το σπίτι μεταξύ των ελάτων // **iese luna ~ nori** βγαίνει το φεγγάρι απ'τα σύννεφα // **raportul ~ parte şi întreg** η σχέση μεταξύ του μέρους και του όλου // **spaţiul ~ pat şi masă** ο χώρος ανάμεσα στο κρεβάτι και το τραπέζι

dintru *προθ. (προ πάντων μπροστά στο* **„un", „al", „însul", „acest", „o dată"** *με έκθλιψη του τελικού φωνήεντος)* 1. από 2. από κάποιο τόπο 3. με 4. για // **dintr-acolo** απ'εκεί, από εκείνο το μέρος // **~ început** από την αρχή· εξαρχής // **dintr-un foc** με μια τουφεκιά // **a nimerit dintr-o dată** πέτυχε με μιας (μονομιάς) // **are pensie şi trăieşte dintr'însa** έχει σύνταξη και ζει μ'αυτή // **planta se dezvoltă dintr-o sămânţă** το φυτό αναπτύσσεται από ένα σπόρο // **pleacă dintr-o clipă într-alta** φεύγει από μια στιγμή σε άλλη // **priveşte dintr-un colţ al străzii** κοιτάζει από μια γωνία της οδού // **s-a supărat dintr-o nimica toată** θύμωσε για τιποτένιο πράγμα (για μικροπράγματα) // **se trezeşte dintr-un somn greu** ξυπνάει από ένα βαρύ ύπνο

dinţat-ă, dinţaţi-te *επίθ.* οδοντωτός-ή-ό // **roată -ă** ο οδοντωτός τροχός

dinţişor, dinţişori *ουσ. αρσ.* το δοντάκι

diodă, diode *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* ο ηλεκτρονικός σωλήνας με δύο ηλεκτρόδια

dioptric-ă, dioptrici-ce *επίθ.* διοπτρικός-ή-ό

dioptrică *ουσ. θηλ.* η διοπτρική (το μέρος της φυσικής που ασχολείται με τη διάθλαση του φωτός)

dioptrie, dioptrii *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η διοπτρία, η διόπτρα (μονάδα μέτρησης της ισχύος των φακών)

diplococ, diplococi *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* ο διπλόκοκκος

diplomat-ă, diplomaţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διπλωμάτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* διπλωματούχος-α-ο

diplomatic-ă, diplomatici-ce I. *επίθ.* διπλωματικός -ή-ό // **corespondenţă -ă** η διπλωματική αλληλογραφία // **corp ~** το διπλωματικό σώμα II. *επίρ.* διπλωματικά

diplomaţie, diplomaţii *ουσ. θηλ.* η διπλωματία

diplomă, diplome *ουσ. θηλ.* 1. το δίπλωμα, το πτυχίο 2. το έγγραφο τιμητικής διάκρισης // **~ de inginer** το δίπλωμα μηχανικού

dipol, dipoli *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* ο δίπολος (το ηλεκτρικό κύκλωμα με δύο ακροδέκτες)

direct-ă, direcţi-te I. *επίθ.* ευθύς-εία-ύ, ίσιος-α-ο, άμεσος-η-ο // *(γραμμ.)* **complement ~** το άμεσο αντικείμενο // **impozit ~** ο άμεσος φόρος // **în linie dreaptă** σε ευθεία γραμμή // **întrebări -e** οι ευθείες ερωτήσεις // **legătură -ă** η άμεση σχέση // **tren ~** η ταχεία αμαξοστοιχία // **vorbire -ă** η άμεση ομιλία· ο ίσιος λόγος // **vot ~** ο άμεσος ψήφος II. *επίρ.* ίσα, ίσια, άμεσα, απ'ευθείας, κατευθείαν, κατ'ευθείαν, ντογρού, ντουγρού // **a fi ~ răspunzător** είμαι άμεσα υπεύθυνος // **a intrat ~ în subiect** μπήκε ντογρού στο θέμα // **mărimi ~ proporţionale** τα μεγέθη αμέσως αναλογικά // **să te duci ~ la şcoală** να πας ίσα στο σχολείο // **veneau ~** έρχονταν κατευθείαν III. *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η ίσια μπουνιά, η ίσια γροθιά του μποξέρ με τεντωμένο το χέρι

directiv-ă, directivi-e *επίθ.* οδηγητικός-ή-ό, καθοδηγητικός-ή-ό

directivă, directive *ουσ. θηλ.* 1. η κατευθυντήρια γραμμή 2. η ντιρεκτίβα, η οδηγία // **a da directive** καθοδηγώ, δίνω οδηγίες // **directivele U.E. în privinţa produselor agricole** οι ντιρεκτίβες της Ε.Ε. για τα αγροτικά προϊόντα

director-oare, directori-oare I. *επίθ.* 1. κατευθυντήριος-α-ο // **linie directoare** η κατευθυντήρια γραμμή // **plan ~** το σχεδιάγραμμα, το κατευθυντήριο σχέδιο // **roţi directoare** οι κατευθυντήριοι τροχοί II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διευθυντής-ντρια (ο, η) // **~ de gimnaziu** ο γυμνασιάρχης // **~ de teatru** ο θιασάρχης, ο διευθυντής του θεάτρου (του θιάσου) // **~ general** ο γενικός διευθυντής

directorat, directorate *ουσ. ουδ.* το διευθυντήριο

directorial-ă, directoriali-e *επίθ.* διευθυντικός-ή-ό // **fondul ~** το διευθυντικό ταμείο, η οικονομική διαχείριση

direcţie, direcţii *ουσ. θηλ.* 1. η κατεύθυνση 2. η διοίκηση, η διεύθυνση 3. το διευθυντήριο, το γραφείο του διευθυντή // **~ de circulaţie** η κατεύθυνση κυκλοφορίας // **~ de scenă** η σκηνοθεσία, η διεύθυνση θεατρικού έργου // **bară de ~** η κατευθυντήρια μπάρα (στο αυτοκίνητο) // **în toate direcţiile** προς όλες τις κατευθύνσεις // **în ~ opusă** σε αντίθετη διεύθυνση // **schimbarea ~i** η μεταστροφή, η στροφή της κατεύθυνσης

direcţional-ă, direcţionali-e *επίθ.* κατευθυντήριος-α-ο

direcţiune, direcţiuni *ουσ. θηλ.* η διεύθυνση, το διευθυντήριο

dirigenţie, dirigenţii *ουσ. θηλ.* το ειδικό μάθημα ηθικής σε μια ορισμένη τάξη σχολείου από τον καθηγητή της διαπαιδαγώγησης και ανατροφής της τάξεως μαθητών

diriginte-ă, diriginţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο καθηγητής ή η καθηγήτρια για την καθοδήγηση και διαπαιδαγώγηση μιας τάξης μαθητών, (ο, η) παιδαγωγός 2. προϊστάμενος-ένη (ο, η) ταχυδρομικής υπηρεσίας

diriguitor-oare, diriguitori-oare *επίθ.* διευθύνων-ουσα -ον, ιθύνων-ουσα-ον

dirija, dirijez *ρ. μετ.* 1. διευθύνω, κατευθύνω 2. χειρίζομαι

dirijabil-ă, dirijabili-e I. *επίθ.* διευθυνόμενος-η-ο, πηδαλιουχούμενος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το αερόστατο

dirijare, dirijări *ουσ. θηλ.* η καθοδήγηση, ο χειρισμός, η οδήγηση

dirijat-ă, dirijaţi-te *επίθ.* καθοδηγημένος-η-ο, χειρισμένος-η-ο, οδηγημένος-η-ο, διευθυνόμενος -η-ο

dirijism *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο διευθυντισμός (η επέμβαση του κράτους στην οικονομική ζωή της χώρας)

dirijor-oare, dirijori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* διευθυντής-θύντρια (ο, η) ορχήστρας ή χορωδίας, ο αρχιμουσικός

dirijoral-ă, dirijorali-e *επίθ.* διευθυντικός-ή-ό // **arta dirijorală** *(μουσ.)* η τέχνη διευθύνσεως μουσικού συγκροτήματος *(ορχήστρα, χορωδία)*

dirt-track *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ντιρτ-τρακ, το αγώνισμα με τις μοτοσικλέτες

disc, discuri *ουσ. ουδ.* 1. ο δίσκος 2. το Άγιο Δισκάριο στην εκκλησία 3. ο δίσκος ελαφράς μουσικής // **~ solar** ο δίσκος του ήλιου

discernământ *ουσ. ουδ.* 1. η διάκριση 2. η επίγνωση // **lipsă de ~** η ακρισία, η ανοησία, η έλλειψη σωστής λογικής κρίσης

discerne, discern *ρ. μετ.* 1. διακρίνω 2. ξεχωρίζω κάτι με το νου 3. αναγνωρίζω κάτι με τις αισθήσεις
disciplina, disciplinez I. *ρ. μετ.* κάνω να υπάρχει πειθαρχία, να είναι κάποιος πειθαρχικός II. *ρ. μέσο* πειθαρχώ, είμαι πειθαρχικός, υπακούω στις αρχές
disciplinar-ă, disciplinari-e I. *επίθ.* πειθαρχικός-ή-ό, υπάκουος-η-ο // **pedeapsă -ă** η πειθαρχική ποινή II. *επίρ.* πειθαρχικά
disciplinare, disciplinări *ουσ. θηλ.* η πειθάρχηση
disciplinat-ă, disciplinaţi-te *επίθ.* πειθαρχημένος-η-ο
disciplină, discipline *ουσ. θηλ.* 1. η πειθαρχία, η υπακοή σε νόμο ή διαταγή 2. ο επιστημονικός κλάδος, η υποδιαίρεση μιας επιστήμης: «η γλωσσολογία είναι επιστημονικός κλάδος της φιλολογίας» // **disciplinele matematice** οι μαθηματικές επιστήμες
discipol-ă, discipoli-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μαθητής -ήτρια (ο, η) 2. οπαδός (ο, η)
discobol-ă, discoboli-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* δισκοβόλος (ο, η)
discofil-ă, discofili-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η δισκόφιλος (ο, η ερασιτέχνης για μουσική σε δίσκους)
discoidal-ă, discoidali-e *επίθ.* δισκοειδής-ής-ές
discontinuitate, discontinuităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ασυνέχεια, η μη συνέχεια, η διακοπή της συνέχειας 2. η παύση στη διαδοχική σειρά των προσώπων ή πραγμάτων
discontinuu-uă, discontinui-e *επίθ.* 1. ασυνεχής-ής -ές 2. διακεκομμένος-η-ο, διαλείπων-ουσα-ον
discorda pers. 3 discordează I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παραφωνώ, φαλτσάρω, διαφωνώ II. *ρ. μέσο* για τα μουσικά έγχορδα όργανα: ξεχορδίζεται
discordant-ă, discordanţi-te *επίθ.* ασύμφωνος-η-ο, παράφωνος-η-ο, αταίριαστος-η-ο // **notă -ă** η παράφωνη νότα
discordanţă, discordanţe *ουσ. θηλ.* 1. η παραφωνία, η παρατονία, η ασυμφωνία, η δυσαρμονία, το φάλτσο, ο λαθεμένος τόνος 2. *(γεωλ.)* η αταιριασιά των γεωλογικών στρωμάτων, η γεωλογική διαστρωμάτωση // **a fi în ~** παραφωνώ, είμαι σε ασυμφωνία
discordie, discordii *ουσ. θηλ.* 1. η διχόνοια, το ζιζάνιο, η ασυμφωνία 2. η έριδα, η διένεξη, η ρήξη, η φαγωμάρα, η γκρίνια, η φιλονικία, η διαμάχη
discotecă, discoteci *ουσ. θηλ.* η δισκοθήκη, η ντισκοτέκ
discredita, discreditez I. *ρ. μετ.* 1. κακολογώ κάποιον για να χάσει την υπόληψή του, διαβάλλω, συκοφαντώ 2. ρίχνω κάποιον σε ανυποληψία, μειώνω την υπόληψή του II. *ρ. μέσο* χάνω την υπόληψή μου, εξευτελίζομαι, γίνομαι χωρίς υπόληψη
discreditare *ουσ. θηλ.* η ανυποληψία, ο εξευτελισμός
discrepant-ă, discrepanţi-te *επίθ.* πολύ διαφορετικός-ή-ό, με μεγάλη διαφορά
discrepanţă, discrepanţe *ουσ. θηλ.* η μεγάλη διαφορά μεταξύ προσώπων ή πραγμάτων
discret-ă, discreţi-te I. *επίθ.* εχέμυθος-η-ο, διακριτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. εχέμυθα, διακριτικά 2. μυστικά
discreţie *ουσ. θηλ.* 1. η εχεμύθεια, η διάκριση, η διακριτικότητα 2. η μυστικότητα // **a fi la discreţia cuiva** είμαι στη διάκριση κάποιου // **la ~** κατά βούληση, όσο θέλει κάποιος, σε αφθονία
discreţionar-ă, discreţionari-e *επίθ.* με πλήρη εξουσία, με απεριόριστη ελευθερία δράσης (ανεμπόδιστα και ελεύθερα)
discrimina, discriminez *ρ. μετ.* διακρίνω, κάνω διάκριση, κάνω διαφορά
discriminant-ă, discriminanţi-te I. *επίθ.* διακριτικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* η μαθηματική παράσταση αποτελούμενη από τους συντελεστές μιας εξίσωσης δεύτερου βαθμού
discriminare, discriminări *ουσ. θηλ.* η διάκριση // **~ rasială** η φυλετική διάκριση
discriminatoriu-ie, discriminatorii *επίθ.* 1. διακριτικός-ή-ό 2. διαχωριστικός-ή-ό
discui, discuiesc *ρ. μετ. (γεωργ.)* σβαρνίζω με σβάρνα με δίσκους
discuire, discuiri *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* το σβάρνισμα, το βωλοκόπημα με τη σβάρνα
discuitor, discuitoare *ουσ. ουδ. (γεωργ.)* ο βολοκόπος, η σβάρνα με δίσκους
disculpa, disculp I. *ρ. μετ.* αθωώνω κάποιον από κατηγορία II. *ρ. μέσο* απαλλάσσομαι από κατηγορία, αθωώνομαι
disculpare, disculpări *ουσ. θηλ.* 1. η αθώωση, η απαλλαγή από κατηγορία 2. *νομ.* η απόλυση
discurs, discursuri *ουσ. ουδ.* ο λόγος, η ομιλία, η αγόρευση, η δημηγορία, η ρήση // **~ funebru** ο επικήδειος λόγος, η νεκρολογία // **~ inaugural** ο εναρκτήριος λόγος // **~ public** η δημηγορία // **a ţine un ~** αγορεύω· βγάζω λόγο
discuta, discut I. *ρ. μετ.* 1. συζητώ 2. κάνω συζήτηση 3. εξετάζω II. *ρ. αμ.* 1. κουβεντιάζω, μιλώ, συνομιλώ, συζητώ 2. διαλέγομαι, συνδιαλέγομαι // **a ~ despre o carte** συζητώ για ένα βιβλίο // **a ~ în contradictoriu** αμφιλέγω, αντίλεγω, φιλονικώ
discutabil-ă, discutabili-e *επίθ.* αμφισβητήσιμος-η-ο, συζητήσιμος-η-ο
discutare *ουσ. θηλ.* η συζήτηση, η εξέταση ενός θέματος, η ανταλλαγή γνωμών
discuţie, discuţii *ουσ. θηλ.* η συζήτηση, η κουβέντα, η συνομιλία, η συνδιάλεξη // **~ academică** η ακαδημαϊκή συζήτηση // **~ în contradictoriu** η διαλογική συζήτηση // **a întors într-o altă parte discuţia** γύρισε αλλού την κουβέντα // **fără ~** χωρίς αμφιβολία, αναντιρρήτως // **nu încape ~** δε χωράει συζήτηση
dis-de-dimineaţă *επίρ.* πολύ πρωί, πρωί-πρωί· τα ξημερώματα· τη χαραυγή, την αυγή // **a se trezi ~** αγουροξυπνώ // **care s-a sculat ~** αγουροξυπνημένος-η-ο
diseca, disec *ρ. μετ. (ανατ.)* ανατέμνω, τέμνω
disecare, disecări *ουσ. θηλ.* 1. η ανατομή 2. η τομή
disecţie, disecţii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ανατομή // **sală de ~** το ανατομείο
disemina, diseminez I. *ρ. μετ.* διασκορπίζω, διασπείρω II. *ρ. μέσο* διασκορπίζομαι, διασπείρομαι
diseminare, diseminări *ουσ. θηλ.* 1. η διασπορά, ο διασκορπισμός 2. η διάδοση, η επέκταση
disensiune, disensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η διαφωνία, η ρήξη, η διχόνοια 2. η διάσταση, η ασυμφωνία
disertaţie, disertaţii *ουσ. θηλ.* η διατριβή, η πραγματεία

disident-ă, disidenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αντιφρονών-ούσα (ο, η) 2. ετερόδοξος-η (ο, η) // **grup ~** η αντιφρονούσα ομάδα
disidență, disidențe *ουσ. θηλ.* η αντίθετη γνώμη, η πίστη σε διαφορετικό δόγμα (απ' ό,τι επικρατεί σε μια χώρα), το αντιφρόνημα
disimula, disimulez *ρ. μετ.* υποκρίνομαι, αποκρύβω, συγκαλύπτω, φυλάττω μυστικό
disimulare, disimulări *ουσ. θηλ.* η υποκρισία, η προσποίηση, η απόκρυψη, η συγκάλυψη, η επιτήδευση, το κρύψιμο
disimulat-ă, disimulați-te *επίθ.* υποκριτικός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό, επιτηδευμένος-η-ο, ψεύτικος-η-ο
disipa, disipez *ρ. μετ.* εξαφανίζω, διασκορπίζω, σπαταλώ
disjunct-ă, disjuncți-te *επίθ.* 1. διαζευγμένος-η-ο 2. χωρισμένος-η-ο // *(μαθ.)* **mulțimi ~e** τα διαζευγμένα σύνολα
disjunctiv-ă, disjunctivi-e *επίθ.* διαζευκτικός-ή-ό, διαχωριστικός-ή-ό // **conjuncție -ă** ο διαζευκτικός σύνδεσμος (ή, είτε) // *(γραμμ.)* **propoziție -ă** η πρόταση που συνδέεται διαζευκτικά *(με σύνδεση κατά παράταξη, με διαχωριστικό σύνδεσμο)*
disjunctor, disjunctoare *ουσ. ουδ.* *(ηλεκτρ.)* ο αυτόματος διακόπτης ηλεκτρικού ρεύματος σε περίπτωση αλλαγής έντασης ή τάσης
disjuncție, disjuncții *ουσ. θηλ.* η διάζευξη, ο χωρισμός
disjunge, disjung *ρ. μετ.* *(νομ.)* διαζευγνύω, διαχωρίζω, ξεχωρίζω
disjungere, disjungeri *ουσ. θηλ.* η διάζευξη, το χώρισμα, το διάζευγμα
disk-jockey (DJ) *ουσ. αρσ.* ο, η ντισκ τζόκεϊ
disloca, disloc I. *ρ. μετ.* 1. εκτοπίζω, μετατοπίζω, μετακινώ 2. εξαρθρώνω II. *ρ. μέσο* 1. μετατοπίζομαι, εκτοπίζομαι, μετακινούμαι 2. εξαρθρώνομαι
dislocare, dislocări *ουσ. θηλ.* 1. η εκτόπιση, η μετατόπιση, η μετακίνηση 2. το εξάρθρωμα, η εξάρθρωση, το βγάλσιμο από την κλείδωση
dislocat-ă, dislocați-te *επίθ.* εκτοπισμένος-η-ο, μετατοπισμένος-η-ο, μετακινημένος-η-ο 2. εξαρθρωμένος-η-ο
dislocație, dislocații *ουσ. θηλ.* η εξάρθρωση, η εκτόπιση, η μετακίνηση
disocia, disociez I. *ρ. μετ.* *(χημ.)* 1. διαχωρίζω, διασπώ 2. αποχωρίζω, αποσυνθέτω II. *ρ. μέσο* *(χημ.)* διασπώμαι // **atomii se -ză** τα άτομα διασπώνται
disociere, disocieri *ουσ. θηλ.* 1. ο διαχωρισμός, η διάσπαση 2. η μεταστοιχείωση, ο μετασχηματισμός *(στην πυρηνική φυσική)*
disolut-ă, disoluți-te *επίθ.* άσωτος-η-ο, διεφθαρμένος -η-ο, ανήθικος-η-ο, ακόλαστος-η-ο
disonant-ă, disonanți-te *επίθ.* *(μουσ.)* παράτονος-η -ο, παράφωνος-η-ο
disonanță, disonanțe *ουσ. θηλ.* *(μουσ.)* η παραφωνία, η παρατονία, το φαλτσάρισμα, η δυσαρμονία, η κακοφωνία
disparat-ă, disparați-te *επίθ.* αταίριαστος-η-ο, δυσανάλογος-η-ο, ασύμμετρος-η-ο, ανάρμοστος -η-ο
disparitate, disparități *ουσ. θηλ.* η δυσαναλογία, η ανισότητα, η ανομοιότητα, η αταιριασιά
dispariție, dispariții *ουσ. θηλ.* 1. η εξαφάνιση, η αφάνεια, η αφάνιση, ο αφανισμός 2. η έκλειψη // **a fi pe cale de ~** βρίσκεται στο σημείο να εξαφανιστεί
dispărea, dispar *ρ. αμ.* 1. εξαφανίζομαι, χάνομαι 2. εκλείπω 3. πεθαίνω
dispărut-ă, dispăruți-te I. *επίθ.* 1. αφανής-ής-ές, άφαντος-η-ο, εξαφανισμένος-η-ο 2. χαμένος-η-ο 3. *(στρατ.)* αγνοούμενος-η-ο // **în război a fost dat ~** στον πόλεμο έχει δοθεί σε άγνοια, είναι αγνοούμενος II. *ουσ. αρσ.* ο πεθαμένος, ο μακαρίτης // **marele ~** ο μεγάλος εκλιπών
dispecer, dispeceri *ουσ. αρσ.* 1. ο επιτηρητής και ρυθμιστής 2. ο τεχνίτης ή το αυτόματο τεχνικό σύστημα, που επιτηρεί και ρυθμίζει μια τεχνική δραστηριότητα *(επιχείρηση, σιδηρόδρομοι, κ.λ.π.)*
dispecerat, dispecerate *ουσ. ουδ.* η υπηρεσία που επιτηρεί και ρυθμίζει αυτόματα μια τεχνική δραστηριότητα, ο ρυθμιστής
dispensa, dispensez I. *ρ. μετ.* χορηγώ άδεια, απαλλάσσω, εξαιρώ // **a ~ un tânăr de serviciul militar** απαλλάσσω νεανία από στρατιωτική υπηρεσία II. *ρ. μέσο* παραιτούμαι // **a se ~ de serviciile cuiva** παραιτούμαι από τις υπηρεσίες κάποιου
dispensabil-ă, dispensabili-e *επίθ.* απαλλάξιμος-η-ο
dispensar, dispensare *ουσ. ουδ.* το ιατρείο // **~ veterinar** το κτηνιατρείο
dispensariza, dispensarizez *ρ. μετ.* εισάγω στο ιατρείο και περιθάλπω άρρωστον στο ιατρείο
dispensarizare *ουσ. θηλ.* η ανάρρωση σε ιατρείο
dispensă, dispense *ουσ. θηλ.* η άδεια, η απαλλαγή, η εξαίρεση
dispepsie, dispepsii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η δυσπεψία, η δύσκολη χώνεψη, η βαρυστομαχιά
dispersa, dispersez I. *ρ. μετ.* 1. διασκορπώ, διασκορπίζω, διασπείρω 2. διαλύω τελείως II. *ρ. μέσο* 1. διασκορπίζομαι 2. αποσυντίθεμαι, διαλύομαι στα συστατικά μου (το φάσμα του ηλιακού φωτός)
dispersare, dispersări *ουσ. θηλ.* 1. ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση 2. η διάλυση 3. η διασπορά
dispersat-ă, dispersați-te *επίθ.* διασκορπισμένος-η-ο, διεσπαρμένος-η-ο // **atenție -ă** η διασπασμένη προσοχή
dispersie, dispersii *ουσ. θηλ.* 1. η διασκόρπιση, ο διασκορπισμός 2. η διασπορά 3. *(μαθ.)* η διασκόρπιση συνόλου αξιών γύρω από μια τυπική αξία // **dispersia luminii** η διάθλαση του φωτός, η ανάλυση του σύνθετου φωτός στις απλές ακτινοβολίες που το αποτελούν
displăcea, displac *ρ. αμ.* 1. δεν αρέσω, απαρέσκω 2. δεν προξενώ ευχαρίστηση // **îmi displace să refuz** απαρέσκομαι να αρνιέμαι // **nu-mi displace** δεν μου είναι δυσάρεστο
displăcut-ă, displăcuți-te *επίθ.* δυσάρεστος-η-ο, όχι ευχάριστος-η-ο
dispnee *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η δύσπνοια, η δυσχέρεια στην αναπνοή
disponibil-ă, disponibili-e I. *επίθ.* 1. διαθέσιμος-η-ο 2. πρόχειρος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* *(οικον.)* το διαθέσιμο, το χρηματικό ποσό το προορισμένο για ειδική δαπάνη
disponibilitate, disponibilități *ουσ. θηλ.* 1. η διαθεσιμότητα 2. το απόθεμα // **în ~** σε διαθεσιμότητα (για υπάλληλο που προσωρινά είναι χωρίς υπηρεσία ή θέση)

dispozitiv, dispozitive *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. το μηχάνημα, η μηχανή με ειδικό προορισμό 2. *(στρατ.)* η παράταξη, η διάταξη 3. *νομ.* το διατακτικό, το τελικό μέρος της δικαστικής απόφασης // **~ de aprindere** ο αναφλεκτήρας // **~ de luptă** η διάταξη μάχης, η τοποθέτηση στρατιωτών σε σχηματισμό μάχης // **~ de protecţie** ο προφυλακτήρας // **intrarea în ~** η είσοδος στην διάταξη

dispoziţie, dispoziţii *ουσ. θηλ.* 1. η διάταξη, η διαταγή 2. η παράταξη, ο σχηματισμός, η τακτοποίηση, το συγύρισμα 3. η διάθεση // **a da dispoziţii** δίνω διατάξεις, διατάζω, διατάσσω // **a fi în bună (proastă) ~** είμαι σε καλή (ή κακή) διάθεση // **a fi la dispoziţia cuiva** βρίσκομαι στη διάθεση κάποιου // **bună ~** η ευδιαθεσία // **dispoziţia legii** ο ορισμός του νόμου // **intră sub incidenţa dispoziţiilor legii** εμπίπτει στις διατάξεις του νόμου

dispreţ *ουσ. ουδ.* 1. η περιφρόνηση, η καταφρόνηση, η καταφρόνια 2. η απαξίωση, η ακαταδεξία 3. η ανυποληψία // **a privi cu ~** κοιτάζω με περιφρόνηση, στραβοκοιτάζω, λοξοβλέπω

dispreţui, dispreţuiesc *ρ. μετ.* 1. περιφρονώ, καταφρονώ, απαξιώνω, αψηφώ 2. δεν καταδέχομαι 3. υποτιμώ κάποιον, ανυπολήπτομαι

dispreţuire, dispreţuiri *ουσ. θηλ.* η περιφρόνηση, η καταφρόνηση, η απαξίωση

dispreţuitor-oare, dispreţuitori-oare I. *επίθ.* περιφρονητικός-ή-ό, καταφρονητικός-ή-ό, ακατάδεχτος-η-ο II. *επίρ.* περιφρονητικά, καταφρονητικά, ακατάδεχτα

disproporţie, disproporţii *ουσ. θηλ.* η δυσαναλογία, η ανισομέρεια

disproporţionat-ă, disproporţionaţi-te I. *επίθ.* δυσανάλογος-η-ο, ανισομερής-ής-ές, ασύμμετρος -η-ο II. *επίρ.* δυσανάλογα, ανισομερώς

dispune, dispun I. *ρ. μετ.* 1. διαθέτω, παραγγέλνω, ορίζω, εντέλλομαι 2. αραδιάζω, τακτοποιώ II. *ρ. αμ.* 1. έχω στη διάθεσή μου 2. *(αθλ.)* υπερισχύω σε αγώνα III. *ρ. μέσο* γίνομαι ευδιάθετος-η-ο, βρίσκομαι σε εύθυμη κατάσταση

dispunere, dispuneri *ουσ. θηλ.* 1. η τακτοποίηση, το αράδιασμα, η διάταξη 2. η χρησιμοποίηση πραγμάτων, χρημάτων, κ.λ.π. 3. η καλή ή κακή πνευματική κατάσταση

dispus-ă, dispuşi-se *επίθ.* διατεθειμένος-η-ο // **nu sunt bine ~** δεν είμαι ευδιάθετος-η-ο // **prost ~** κακόκεφος-η-ο, κακοδιάθετος-η-ο, αδιάθετος -η-ο

disputa, disput I. *ρ. μετ.* αμιλλώμαι, συναγωνίζομαι II. *ρ. μέσο* 1. λογομαχώ, φιλονικώ, βρίσκομαι σε διαμάχη 2. *(αθλ.)* διεξάγομαι, (αγώνα), μάχομαι σε αθλητικό αγώνα

disputare, disputări *ουσ. θηλ.* η φιλονικία, η διαμάχη, η λογομαχία

disputat-ă, disputaţi-te *επίθ.* 1. διαφιλονικούμενος -η-ο 2. *(αθλ.)* έντονος-η-ο αγώνας διεξαγόμενος με πείσμα ανάμεσα σε δύο ομάδες

dispută, dispute *ουσ. θηλ.* 1. η διαμάχη, ο διαπληκτισμός, η φιλονικία 2. η διένεξη, η λογομαχία 3. *(αθλ.)* η διαμάχη σε αγώνα για τη νίκη // **a se antrena într-o ~** διαπληκτίζομαι, διαμάχομαι, καβγαδίζω // **nu este subiect de ~** δεν είναι θέμα για διαμάχη

distant-ă, distanţi-te *επίθ.* 1. ακατάδεκτος-η-ο, αγέρωχος-η-ο 2. ακοινώνητος-η-ο 3. επιφυλακτικός-ή-ό

distanţa, distanţez I. *ρ. μετ.* αραιώνω, αφήνω αποστάσεις, διαχωρίζω με απόσταση όντα ή πράγματα II. *ρ. μέσο* 1. απομακρύνομαι, παίρνω απόσταση, ξεπερνώ, βαδίζω μπροστά από άλλους, προηγούμαι, υπερτερώ, υπερέχω 2. αποστασιοποιούμαι // **elev care se distanţează de colegii lui** μαθητής που κρατάει απόσταση από τους συμμαθητές του

distanţare, distanţări *ουσ. θηλ.* η απομάκρυνση, η τοποθέτηση σε απόσταση, το αραίωμα

distanţă, distanţe I. *ουσ. θηλ.* η απόσταση, το διάστημα ανάμεσα σε δύο σημεία (τόπος) ή σιγμές (χρόνος) // **la ce ~ este Bucureştiul de Constanţa?** πόσο απέχει το Βουκουρέστι από την Κωνστάντζα; II. *επιρ. έκφρ.* **a ţine la ~** τον κρατώ σε απόσταση, τον απομακρύνω // **de la ~** εξ αποστάσεως, από μακριά // **din distanţă în ~** κατά αποστάσεις, αραιά

distanţier, distanţiere *ουσ. ουδ.* το κουμπάσο με σημαδούρα

distih, distihuri *ουσ. ουδ.* το δίστιχο, το ποίημα με δύο στίχους αλλά με πλήρες νόημα

distila, distilez *ρ. μετ.* αποστάζω, διυλίζω, λαμπικάρω

distilare, distilări *ουσ. θηλ.* η απόσταξη, η διύλιση, το ραφινάρισμα, το λαμπικάρισμα // **~ repetată** η αναδιύλιση, η επανειλημμένη διύλιση

distilat-ă, distilaţi-te I. *επίθ.* αποσταγμένος-η-ο, διυλισμένος-η-ο // **apă -ă** το αποσταγμένο νερό II. *ουσ. ουδ.* το απόσταγμα, ο διύλισμα, το αποστάλαγμα

distilator-oare, distilatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διυλιστής-ίστρια (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* ο αποστακτήρας, ο διυλιστήρας, ο λαμπίκος

distilerie, distilerii *ουσ. ουδ.* το διυλιστήριο

distinct-ă, distincţi-te I. *επίθ.* ιδιαίτερος-η-ο, ευκρινής-ής-ές, ξεχωριστός-ή-ό, ξέχωρος-η-ο, διαφορετικός-ή-ό // **trăsătură -ă** το ιδιαίτερο γνώρισμα II. *επίρ.* 1. ξεχωριστά, χωριστά, ξέχωρα, ιδιαίτερα 2. ευκρινώς, σαφώς

distinctiv-ă, distinctivi-e *επίθ.* διακριτικός-ή-ό, χαρακτηριστικός-ή-ό

distincţie, distincţii *ουσ. θηλ.* 1. η διάκριση, το ξεχώρισμα, ο χωρισμός, η διαφορά 2. η καλή συμπεριφορά, η ευπρέπεια, η λεπτότητα 3. το παράσημο, η τιμητική διάκριση // **a face ~** κάνω διάκριση

distinge, disting I. *ρ. μετ.* 1. διακρίνω, ξεχωρίζω 2. απονέμω τιμητικό τίτλο II. *ρ. μέσο* 1. διακρίνομαι, διαπρέπω, ξεχωρίζω ανάμεσα σε άλλους 2. εξέχω

distingere, distingeri *ουσ. θηλ.* η διάκριση, το ξεχώρισμα

distins-ă, distinşi-se I. *επίθ.* 1. διακεκριμένος-η-ο, διαλεχτός-ή-ό, διαπρεπής-ής-ές, διάσημος-η-ο 2. κομψός-ή-ό, χαριτωμένος-η-ο, πολισμένος-η-ο, ντιστενγκέ // **personalitate -ă** η διακεκριμένη προσωπικότητα II. *επίρ.* 1. διακριτικά 2. επιφανώς, διαπρεπώς, ντιστενγκέ

distona pers. 3 distonează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω παρατονία, παραφωνώ, φαλτσάρω

distonant-ă, distonanţi-te *επίθ.* παράφωνος-η-ο, φάλτσος-α-ο

distonanţă *ουσ. θηλ.* 1. η παραφωνία, η παρατονία 2. το φάλτσο
distorsionat-ă, distorsionaţi-te *επίθ.* διεστραμμένος -η-ο, στρεβλός-ή-ό, στριμμένος-η-ο
distorsiune, distorsiuni *ουσ. θηλ.* 1. η διαστροφή, το στρίψιμο, η διαστρέβλωση, το στράβωμα 2. *μτφ.* η παραμόρφωση
distra, distrez I. *ρ. μετ.* 1. διασκεδάζω, ευφραίνω, τέρπω 2. ψυχαγωγώ, δημιουργώ ευχάριστη διάθεση σε κάποιους II. *ρ. μέσο* 1. διασκεδάζω, τέρπομαι, ευφραίνομαι 2. κάνουμε πλάκα // **ne vom ~ cu toţii** θα κάνουμε πλάκα όλοι μας
distractiv-ă, distractivi-e *επίθ.* διασκεδαστικός-ή-ό, τερπνός-ή-ό, ευχάριστος-η-ο, ψυχαγωγικός-ή-ό
distracţie, distracţii *ουσ. θηλ.* 1. η διασκέδαση, η τέρψη, η ευφροσύνη, το κέφι, η ψυχαγωγία 2. η έλλειψη προσοχής, η αφηρημάδα, η έλλειψη συγκέντρωσης του νου
distrage, distrag *ρ. μετ.* 1. αντιπερισπώ, αποσπώ την προσοχή, κάνω αντιπερισπασμό 2. περισπώ από την κύρια ασχολία σε κάποιο άλλο πράγμα
distragere, distrageri *ουσ. θηλ.* 1. ο αντιπερισπασμός, ο περισπασμός, η απασχόληση κάποιου από την εργασία του 2. η αφηρημάδα // **~ a atenţiei** η απόσπαση της προσοχής
distrat-ă, distraţi-te *επίθ.* 1. απρόσεκτος-η-ο, αφηρημένος-η-ο 2. ξεχασιάρης-άρα-ικο
distribui, distribui *ρ. μετ.* διανέμω, κατανέμω, διαμοιράζω // **a ~ premii** διανέμω βραβεία
distribuire, distribuiri *ουσ. θηλ.* η μοιρασιά, η διανομή, η κατανομή, η διαμοίραση, το μοίρασμα, ο καταμερισμός // **~ a premiilor** η κατανομή των βραβείων
distribuitor-oare, distribuitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διανομέας (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* ο διανεμητής (η συσκευή που διανέμει ένα υλικό, ρεύμα, κ.λ.π.)
distributiv-ă, distributivi-e *επίθ.* διανεμητικός-ή-ό // *(ψυχ.)* **atenţie -ă** η διασπασμένη προσοχή // *(γραμμ.)* **numeral ~** το διανεμητικό αριθμητικό
distributivitate *ουσ. θηλ.* η διανεμητικότητα
distribuţie, distribuţii *ουσ. θηλ.* 1. η διανομή 2. το σύνολο οργάνων μηχανής που αυτόματα προστάζουν τη λειτουργία της μηχανής // **distribuţia rolurilor** η διανομή των ρόλων
district, districte *ουσ. ουδ.* 1. η περιφέρεια, η επαρχία 2. η τοπική έκταση άσκησης δικαιοδοσίας κάποιου: εκκλησιαστική, εκπαιδευτική, κ.λ.π., περιφέρεια
districtual-ă, districtuali-e *επίθ.* επαρχιακός-ή-ό, περιφερειακός-ή-ό
distrofie, distrofii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δυστροφία
distructiv-ă, distructivi-e *επίθ.* 1. καταστρεπτικός-ή -ό, εξολοθρευτικός-ή-ό 2. εξοντωτικός-ή-ό, φθοροποιός-ός-ό 3. *μτφ.* διαλυτικός-ή-ό
distrugător-oare, distrugători-oare I. *επίθ.* 1. καταστρεπτικός-ή-ό, ολέθριος-ια-ιο 2. εξοντωτικός-ή-ό, συντριπτικός-ή-ό, αφανιστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το αντιτορπιλλικό
distruge, distrug I. *ρ. μετ.* 1. καταστρέφω, εξολοθρεύω 2. εξοντώνω, αφανίζω, εκμηδενίζω // **a distruge din temelii** καταστρέφω εκ θεμελίων, ξεθεμελιώνω II. *ρ. μέσο* καταστρέφομαι
distrugere, distrugeri *ουσ. θηλ.* 1. η καταστροφή, η εξολόθρευση 2. η εξόντωση, η αφάνιση, ο αφανισμός, η εκμηδένιση, ο εκμηδενισμός 3. το σμπαράλιασμα, το χάλασμα
distrus-ă, distruşi-se *επίθ.* κατεστραμμένος-η-ο, ρημαγμένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο, εξοντωμένος -η-ο, αφανισμένος-η-ο
ditai *επίθ. αμετάβλ. (οικ.)* κοτζάμ
ditamai *επίθ. αμετάβλ. (οικ.)* κοτζάμ // **~ bărbatul** κοτζάμ άντρας
ditiramb, ditirambi *ουσ. αρσ.* 1. ο διθύραμβος 2. *μτφ.* ο υπερβολικός έπαινος
ditirambic-ă, ditirambici-ce *επίθ.* διθυραμβικός-ή-ό
diumvirat *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η δυανδρία, η άσκηση εξουσίας από δύο ισότιμους άρχοντες (αρχαία Ρώμη, Σπάρτη)
diuretic-ă, diuretici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* διουρητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το διουρητικό
diureză, diureze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η διούρηση
diurn-ă, diurni-e *επίθ.* καθημερινός-ή-ό, ημερήσιος-α-ο
diurnă, diurne *ουσ. θηλ.* το ημερομίσθιο, το μεροκάματο // **diurna de deplasare** το μεταβατικό ημερομίσθιο
divaga, divaghez *ρ. αμ.* 1. μιλώ χωρίς ειρμό, απομακρύνομαι από το κύριο θέμα μου και λεω άσχετα προς αυτό πράγματα 2. παρεκβαίνω 3. παραλογίζομαι, χάνω τα λογικά μου
divagaţie, divagaţii *ουσ. θηλ.* 1. η ομιλία χωρίς ειρμό 2. η παρέκβαση 3. η απομάκρυνση από το κύριο θέμα
divan, divane *ουσ. ουδ.* 1. το ντιβάνι 2. *(ιστ.)* το ανακτοβούλιο, οι σύμβουλοι του βασιλιά // **~ ad-hoc** το ειδικό ανακτοβούλιο (στις παραδουνάβιες ηγεμονίες)
divă, dive *ουσ. θηλ.* η υπέροχη ηθοποιός, η θεσπέσια ηθοποιός
diverge pers. 3 diverge *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. διίσταται, δε συμφωνεί 2. απομακρύνεται, διαφωνεί 3. διασκορπίζεται
divergent-ă, divergenţi-te *επίθ.* 1. διιστάμενος-η-ο, διαφωνών-ούσα-όν, διασκορπίζων-ουσα-ον 2. *μτφ.* αντίθετος-η-ο // **păreri -e** οι διιστάμενες γνώμες
divergenţă, divergenţe *ουσ. θηλ.* 1. η διάσταση, η διαφωνία 2. η ασυμφωνία // **părerile lor sunt în ~** διίστανται οι απόψεις τους / δε συμφωνούν
divers-ă, diverşi-se I. *επίθ.* 1. διάφορος-η-ο, διαφορετικός-ή-ό 2. ποικίλος-η-ο // **fapt ~** το σύντομο άρθρο για γεγονός της καθημερινότητας
diversifica, diversific *ρ. μετ.* διαφοροποιώ
diversificare, diversificări *ουσ. θηλ.* η διαφοροποίηση, ο διαφορισμός, η ποικιλομορφία
diversionism *ουσ. ουδ. (στρατ.)* ο αντιπερισπασμός
diversionist-ă, diversionişti-ste I. *επίθ.* αντιπερισπαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο που κάνει αντιπερισπασμό, αντιπερισπών-ούσα (ο, η)
diversitate *ουσ. θηλ.* 1. η ποικιλία, η ποικιλότητα 2. ειδών-ειδών
diversiune, diversiuni *ουσ. θηλ. (στρατ. και μτφ.)* ο αντιπερισπασμός // **a comite o ~** αντιπερισπώ, διαπράττω αντιπερισπασμό
divertisment, divertismente *ουσ. ουδ.* 1. η διασκέδαση, η τέρψη 2. *(μους.)* η μουσική σύνθεση για όργανα που προκαλεί ευχαρίστηση
divide, divid I. *ρ. μετ.* διαιρώ // **~ şi domneşte!** διαίρει και βασίλευε! II. *ρ. μέσο* διαιρούμαι
dividend, dividende *ουσ. ουδ.* το μέρισμα μετόχου, το μερίδιο απ'το κέρδος που οφείλεται σε κάθε μετοχή εταιρείας

divin-ă, divini-e *επίθ.* 1. θείος-α-ο, θεικός-ή-ό 2. *μτφ.* υπέροχος-η-ο, θαυμάσιος-α-ο // **serviciu ~** η ιερήακολουθία, η εκκλησιαστική ιεροτελεστία, η τελετή σε εκκλησία
divinaţie, divinaţii *ουσ. θηλ.* η μαντεία, η προφητεία
divinitate, divinităţi *ουσ. θηλ.* 1. η θεότητα 2. ο Θεός, η έννοια του Θεού
diviniza, divinizez *ρ. μετ.* 1. θεοποιώ 2. αποθεώνω, εκθειάζω
divinizare, divinizări *ουσ. θηλ.* 1. η θεοποίηση, η αποθέωση, ο εκθειασμός 2. η λατρεία
diviza, divizez I. *ρ. μετ.* 1. διαιρώ, διαμοιράζω, διχοτομώ, καταμερίζω, κομματιάζω 2. επιβάλλω διχόνοια, διαφωνία II. *ρ. μέσο* διαιρούμαι, χωρίζομαι, διαμοιράζομαι
divizare, divizări *ουσ. θηλ.* 1. η διαίρεση, ο χωρισμός, η μοιρασιά, ο μερισμός, ο καταμερισμός, το κομμάτιασμα, η διχοτόμηση 2. *μτφ.* η διχόνοια, η διαφωνία, η εχθρότητα
divizibil-ă, divizibili-e *επίθ. (μαθ.)* διαιρετός-ή-ό, μεριστός-ή-ό
divizibilitate *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η διαιρετότητα
divizie, divizii *ουσ. θηλ. (στρατ.)* 1. η μεραρχία 2. η υποδιαίρεση ενός συνόλου // **divizia bancară** η τραπεζιτική υποδιαίρεση
divizion, divizioane *ουσ. ουδ. (στρατ.)* η μοίρα (πυροβολικού ή νοσοκόμων), η στρατιωτική μονάδα αντίστοιχη με το τάγμα
divizionar-ă, divizionari-e *επίθ.* υποδιαιρεμένος-η -ο // **monedă -ă** τα κέρματα, τα ψιλά, τα νομίσματα με μικρή αξία
diviziune, diviziuni *ουσ. θηλ.* 1. ο καταμερισμός, η διαίρεση 2. η υποδιαίρεση 3. η γραμμούλα σε κλίμακα, πίνακα ή δίσκο στα μετρητικά όργανα 4. *(μαθ.)* το κλάσμα // **-a muncii** ο καταμερισμός της εργασίας // **diviziunile unei unităţi de măsură** οι υποδιαιρέσεις μιας μετρικής μονάδας
divizor, divizori *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο διαιρέτης // **~ comun** ο κοινός διαιρέτης
divorţ, divorţuri *ουσ. ουδ.* 1. το διαζύγιο 2. το χώρισμα // **a da ~** δίνω διαζύγιο, κάνω δίκη για διαζύγιο, παίρνω διαζύγιο
divorţa, divorţez I. *ρ. αμ.* 1. παίρνω διαζύγιο 2. χωρίζω II. *ρ. μετ.* διαζευγνύω, χωρίζω ανδρόγυνο
divorţat-ă, divorţaţi-te *επίθ.* διαζευγμένος-η-ο, χωρισμένος-η-ο
divulga, divulg *ρ. μετ.* 1. κοινολογώ μυστικό, διαδίδω μυστικό 2. αποκαλύπτω μυστικό, διαλαλώ
divulgare, divulgări *ουσ. θηλ.* η κοινολόγηση μυστικού, η αποκάλυψη μυστικού, το διαλάλημα μυστικού
divulgător-oare, divulgători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαλαλών-ούσα (ο, η) μυστικό
dizenteric-ă, dizenterici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* δυσεντερικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δυσεντερικός-ή (ο, η)
dizenterie, dizenterii *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* η δυσεντερία
dizeur, dizeuri *ουσ. αρσ.* ο τραγουδιστής ελαφράς μουσικής
dizeuză, dizeuze *ουσ. θηλ.* η τραγουδίστρια ελαφράς μουσικής
dizgraţia, dizgraţiez *ρ. μετ.* αποστερώ την εύνοια, αφαιρώ την υποστήριξή μου για κάποιον
dizgraţie, dizgraţii *ουσ. θηλ.* η δυσμένεια // **a cădea în ~** πέφτω σε δυσμένεια
dizgraţios-oasă, dizgraţioşi-oase *επίθ.* δυσμενής-ής-ές, δυσειδής-ής-ές, αποκρουστικός-ή-ό, απωθητικός-ή-ό
dizolva, dizolv I. *ρ. μετ.* 1. διαλύω 2. λειώνω // **a ~ zahăr în apă** διαλύω ζάχαρη στο νερό II. *ρ. μέσο* 1. διαλύομαι 2. λειώνω // **organizaţia s-a -t** η οργάνωση διαλύθηκε
dizolvant-ă, dizolvanţi-te I. *επίθ.* διαλυτικός-ή-ό // **element ~** το διαλυτικό στοιχείο II. *ουσ. αρσ.* το διαλυτικό (υγρό που διαλύει ορισμένη ουσία)
dizolvare, dizolvări *ουσ. θηλ.* 1. η διάλυση 2. *μτφ.* η κατάργηση, η εξαφάνιση // *(πολ.)* **-a Camerei** η διάλυση της Βουλής
dizolvat-ă, dizolvaţi-te I. *επίθ.* διαλυμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* το διαλυμένο, το διαλυτό, η ουσία που διαλύεται σε άλλη ουσία
do *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.)* το ντο
doagă, doage *ουσ. θηλ.* η βαρελοσανίδα // **a-i lipsi cuiva o ~** λείπει σε κάποιον μια βίδα (είναι τρελός, παράφρονας, απερίσκεπτος)
doamnă, doamne *ουσ. θηλ.* η κυρία, η κυρά, η παντρεμένη γυναίκα // **~ de onoare** η κυρία που συνοδεύει τιμητικά τη βασίλισσα, κ.λ.π. // **stimată ~!** αξιότιμη κυρία!
doar *επίρ.* 1. μόνο 2. αρκεί να... 3. μόνο που 4. και μάλιστα 5. ίσως, πιθανόν, μπορεί 6. μήπως λάχει, μήπως λαχαίνει 7. μόνο αν... 8. με την ελπίδα ότι // **~ că nu m-a înjurat** μόνο που δε μ' έβρισε // **~ dacă** μόνο αν // **l-a întrebat, ~ va afla ce să facă** το ρώτησε, μήπως λαχαίνει να μάθει τι να κάνει (τυχαία έμαθε τί κάνει) // **~ nu eşti doctor** και μάλιστα δεν είσαι γιατρός // **fără ~ şi poate** χωρίς ίσως και μπορεί, δηλαδή ασφαλώς, αναμφισβήτητα, βέβαια τέλος // **într-o doară** κατά σύμπτωση, τυχαία // **stai ~ o clipă!** στάσου μόνο μια στιγμή! // **va reuşi ~ până la urmă** θα πετύχει ίσως μέχρι το
dobândă, dobânzi *ουσ. θηλ.* ο τόκος // **a da bani cu ~** δίνω χρήματα με τόκο // **a plăti cu ~** πληρώνω με τόκο (εκδικούμαι, ανταποδίνω το κακό με άλλο μεγαλύτερο κακό) // **fără ~** άτοκος-η-ο
dobândi, dobândesc *ρ. μετ.* 1. αποκτώ 2. κερδίζω (περιουσία, γνώσεις) // **a ~ un câştig** αποκτώ κέρδος
dobândire, dobândiri *ουσ. θηλ.* 1. το απόκτημα, η απόκτηση 2. το κτήμα, η κτήση
dobitoc-oacă, dobitoci-oace I. *ουσ. ουδ.* το ζώο, το κτήνος II. *ουσ. αρσ. και θηλ. μτφ.* ο βλάκας άνθρωπος, ο αμόρφωτος, ο ανόητος // **ce ~!** τί ανόητος, τι ηλίθιος, βλάκας!
dobitocesc-ească, dobitoceşti *επίθ.* 1. ζωώδης-ης -ες, κτηνώδης-ης-ες 2. *μτφ.* ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο
dobitoceşte *επίρ.* 1. ζωωδώς, κτηνωδώς 2. ανόητα, ηλίθια
dobitocie, dobitocii *ουσ. θηλ.* η βλακεία, η ανοησία, η κτηνωδία, η ηλιθιότητα
doborâre, doborâri *ουσ. θηλ.* 1. το γκρέμισμα, η κατάρριψη 2. η ανατροπή 3. η καταβολή, το ρίξιμο κάτω με τρικλοποδιά
doborât-ă, doborâţi-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, καταρριγμένος-η-ο 2. *μτφ.* τσακισμένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο
doborâtor-oare, doborâtori-oare *επίθ.* ανατρεπτικός-ή-ό

doborî, dobor I. *ρ. μετ.* 1. καταρρίπτω, γκρεμίζω, κρημνίζω, κατακρημνίζω 2. καταβάλλω, ρίχνω κάποιον κάτω 3. ανατρέπω 4. *μτφ.* καταθλίβω 5. *(αθλ.)* ξεπερνώ // **a ~ un avion** καταρρίπτω ένα αεροπλάνο // **a ~ un record** ξεπερνώ ένα ρεκόρ // **această boală l-a ~t** αυτή η αρρώστια τον κατέβαλε
doboş, doboşuri *ουσ. ουδ.* είδος τούρτας από φύλλα ζύμης με κρέμα σοκολάτας
dobrogean-ă, dobrogeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Δομπρουτζάνος-α (ο, η), κάτοικος της επαρχίας Δομπρουτζά ή Δοβρουτσά της Ρουμανίας II. *επίθ.* δομπρουτζάνικος-η-ο // **cal ~** το δομπρουτζάνικο άλογο
dobrogeancă, dobrogence *ουσ. θηλ.* η Δομπρουτζάνα ή η Δοβρουτσάνα
doc *ουσ. ουδ.* το δίμιτο, το ύφασμα από βαμπάκι
doc, docuri *ουσ. ουδ.* 1. *(ναυτ.)* ο νεωδόχος, το μέρος λιμανιού για φόρτωμα και ξεφόρτωμα πλοίων, για επισκευές πλοίων, κλπ. 2. η αποθήκη στην προκυμαία, το ντοκ, η λιμεναποθήκη // **~ plutitor** το πλωτό ντοκ (για επισκευή πλοίων)
docar, docare *ουσ. ουδ.* η μικρή άμαξα με τέσσερις τροχούς
docent, docenţi *ουσ. αρσ.* ο υφηγητής πανεπιστημίου // **doctor ~** ο επιστημονικός τίτλος που απονέμεται στους διδάκτορες για την αξιόλογη δράση τους
docenţă, docenţe *ουσ. θηλ.* ο βαθμός τίτλου που απονέμεται στους καθηγητές πανεπιστημίου, κατόπιν ανάλογων εξετάσεων
docher, docheri *ουσ. ουδ.* ο λιμενεργάτης, ο φορτοεκφορτωτής πλοίου
docil-ă, docili-e I. *επίθ.* πειθήνιος-ια-ιο, υπάκουος-η-ο, ευπειθής-ής-ές II. *επίρ.* πειθήνια, ευπειθώς
docilitate *ουσ. θηλ.* η ευπείθεια, η υπακοή, η προθυμία για υποταγή
doct-ă, docţi-te *επίθ.* λόγιος-α-ο, πολυμαθής-ής-ές
doctor, doctori *ουσ. αρσ.* 1. ο γιατρός, ο ιατρός 2. ο διδάκτορας, ο διδάκτωρ // **~ în litere** ο διδάκτορας φιλολογίας
doctorand-ă, doctoranzi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* πτυχιούχος-ος (ο, η), που ετοιμάζει τη διατριβή για διδακτορικό, για απόκτηση του τίτλου του διδάκτορα
doctorat, doctorate *ουσ. ουδ.* 1. η διδακτορία 2. ο τίτλος του διδάκτορα // **de ~** διδακτορικός-ή-ό // **lucrare de ~** η διδακτορική πραγματεία // **teză de ~** η διατριβή για διδακτορία
doctorie, doctorii *ουσ. θηλ.* το γιατρικό, το φάρμακο // **~ neluată** το άπαρτο γιατρικό
doctoriţă, doctoriţe *ουσ. θηλ.* η γιάτρισσα, η γιατρίνα, η ιατρός
doctrinar-ă, doctrinari-e *επίθ.* διδασκαλικός-ή-ό, δογματικός-ή-ό
doctrină, doctrine *ουσ. θηλ.* η διδασκαλία, το δόγμα, η δοξασία, η θεωρία
document, documente *ουσ. ουδ.* 1. το ντοκουμέντο 2. το έγγραφο 3. το αποδεικτικό 4. η ιστορική πηγή 5. τα χαρτιά // **~ oficial** το επίσημο έγγραφο // **~e scrise** τα έγγραφα // **~ele dumneavoastră, vă rog!** τα χαρτιά σας, παρακαλώ!
documenta, documentez I. *ρ. μετ.* 1. αποδεικνύω, προσάγω αποδείξεις 2. παρουσιάζω έγγραφα, ντοκουμέντα, για να αποδείξω κάτι II. *ρ. μέσο* πληροφορούμαι πάνω σε ντοκουμέντα λεπτομερειακά
documentar-ă, documentari I. *επίθ.* αποδεικτικός-ή-ό // **material ~** το αποδεικτικό υλικό II. *ουσ. ουδ.* το ντοκυμανταίρ *(κινηματογραφική ταινία)*
documentare, documentări *ουσ. θηλ.* η πληροφορία βάσει του αποδεικτικού υλικού, η διαπίστωση με έγγραφα
documentarist-ă, documentarişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ντοκυμαντερίστας (ο, η), το άτομο που πληροφορείται βάσει των εγγράφων
documentat-ă, documentaţi-te *επίθ.* 1. ενημερωμένος-η-ο 2. αποδεδειγμένος-η-ο 3. βασισμένος-η-ο πάνω σε έγγραφα
documentaţie, documentaţii *ουσ. θηλ.* 1. το αποδεικτικό υλικό 2. τα αποδεικτικά έγγραφα
dodecaedru, dodecaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το δωδεκάεδρο
dodecagon, dodecagoane *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το δωδεκάγωνο
doftorici, doftoricesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* γιατρεύω, θεραπεύω, II. *ρ. μέσο* γιατρεύομαι, φροντίζω την υγεία μου
dogar, dogari *ουσ. αρσ.* ο βαγενάς, ο βαρελοποιός, ο βαρελάς
dogărie, dogării *ουσ. θηλ.* 1. το βαρελάδικο, το βαρελοποιείο 2. η βαρελοποιία, το επάγγελμα του βαρελοποιού
doge, dogi *ουσ. αρσ.* ο δόγης
dogi, dogesc I. *ρ. μετ.* ξεκολλώ, αποκολλώ τις βαρελοσανίδες στο βαρέλι II. *ρ. μέσο μτφ.* βραχνιάζω, παθαίνω βραχνάδα
dogit-ă, dogiţi-te *επίθ.* 1. με τις βαρελοσανίδες αποκολλημένες (βαρέλι) 2. *μτφ.* βραχνιασμένος -η-ο (φωνή)
dogmatic-ă, dogmatici-ce *επίθ.* δογματικός-ή-ό
dogmatică *ουσ. θηλ.* η δογματική, ο κλάδος της θεολογίας με τα θρησκευτικά δόγματα
dogmatism *ουσ. ουδ.* ο δογματισμός
dogmatist-ă, dogmatişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* δογματιστής-ίστρια (ο, η)
dogmă, dogme *ουσ. θηλ.* 1. το δόγμα 2. η δοξασία, το δίδαγμα
dogoare *ουσ. θηλ.* ο καύσωνας, η λάβρα, η κάψα, το λιόκαμα, η υπερβολική ζέστη, το λιοπύρι
dogorât-ă, dogorâţi-te *επίθ.* καμένος-η-ο, πυρωμένος-η-ο
dogorâtor-oare, dogorâtori-oare *επίθ.* καυτερός-ή-ό, πύρινος-η-ο, φλογερός-ή-ό
dogorî, dogoresc I. *ρ. μετ.* πυρώνω, ζεσταίνω πολύ // **o căldură puternică dogorea ogoarele** μια μεγάλη ζέστη πύρωνε τα χωράφια II. *ρ. αμ.* 1. καίω, κατακαίω, καταφλέγω 2. καίγομαι, καταφλέγομαι // **soarele dogorea** έκαιγε το λιοπύρι
dohot *ουσ. ουδ.* το μαζούτ, το βερνίκι
doi, două *(ρχ.) απ.* δύο, δυο // **~ câte ~** ανά δύο // **~ contra trei** δύο τρία // **~ de fiecare dată** «δύο-δύο» // **~ şi cu ~ fac patru** δύο και δύο κάνουν τέσσερα // **a spune două vorbe** λέγω δύο λόγια // **a tăia în două** κόβω σε δύο, χωρίζω στα δύο // **cu una cu două** με το ένα και με το δύο (δηλ. με ευκολία) // **de două ori** από δυο φορές // **din două una** από τα δύο, το ένα (είτε το ένα είτε το άλλο) // **e la ~ paşi de aici** είναι σε δύο βήματα από εδώ // **în ~ timpi şi trei mişcări** στο πι και φι (πολύ

γρήγορα, αμέσως) // **în două vorbe** με δύο λόγια (εν συντομία) // **nici una nici două** ούτε ένα ούτε δύο (ξαφνικά, αναπάντεχα) // **nu face nici ~ bani** δεν αξίζει ούτε δύο λεπτά // **pe din două** σε δύο ίσα μέρη // **pe două voci** σε δύο φωνές, δίφωνος -η-ο, με διφωνία // **plecau câte ~** έφευγαν ανά δύο // **una-două** ένα-δύο, ολοένα, διαρκώς // **una şi cu una fac două** ένα κι ένα κάνουν δύο // **vreo ~** μερικοί, λίγοι, μερικές, λίγες, μερικά, λίγα
doică, doici *ουσ. θηλ.* η παραμάνα, η βάγια, η τροφός
doilea, doua *αριθ. τακτ. (προηγείται από* «**al**», «**a**»*)* δεύτερος-η-ο // **a doua jumătate** το δεύτερο μισό // **a doua stradă la stânga** η δεύτερη οδός αριστερά // **a doua zi** την αυριανή ημέρα, την επόμενη // **al ~ capitol** το δεύτερο κεφάλαιο // **a lăsa ceva pe planul al ~** αφήνω κάτι σε δεύτερη θέση // **a ocupat locul al ~** κατέλαβε τη δεύτερη θέση // **a sosit al ~** έφτασε δεύτερος // **veri de-al doilea** τα δεύτερα ξαδέρφια
doime, doimi *ουσ. θηλ.* 1. το δεύτερο, το μισό του ακεραίου, το καθένα από τα δύο ίσα μέρη 2. *μουσ.* το μισό της ακέραιης νότας
doină, doine *ουσ. θηλ.* «η ντόϊνα», λυρικό ποίημα που απαγγέλλεται ή τραγουδιέται
doini, doinesc I. *ρ. μετ.* τραγουδώ λαϊκό λυρικό ποίημα II. *ρ. αμ.* 1. τραγουδώ λυρικό λαϊκό τραγούδι 2. θρηνολογώ
doinire, doiniri *ουσ. θηλ.* το τραγούδημα λαϊκού λυρικού ποιήματος
doiniţă, doiniţe *ουσ. θηλ.* η μικρή ντόϊνα, το μικρό λαϊκό λυρικό ποίημα
doisprezece, douăsprezece *αριθ. απ.* δώδεκα // **are ~ copii** έχει δώδεκα παιδιά // **de douăsprezece ori** από δώδεκα φορές // **la ora douăsprezece** στις δώδεκα η ώρα // **vreo ~** καμιά δωδεκαριά, ντουζίνα
doisprezecelea, douăsprezecea *αριθ. τακτ. (προηγείται από* «**al**», «**a**»*)* δωδέκατος-η-ο // **în ceasul al ~** στην τελευταία στιγμή
dojană, dojeni *ουσ. θηλ.* ο ψόγος, η επίπληξη, το μάλωμα, η νουθεσία
dojeni, dojenesc *ρ. μετ.* μαλώνω, επιπλήσσω, ορμηνεύω, νουθετώ, ψέγω
dojenire, dojeniri *ουσ. θηλ.* 1. η επίπληξη, η νουθεσία, το μάλωμα 2. η παρατήρηση
dol, doluri *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. ο δόλος, η δολιότητα 2. η απάτη 3. το απατηλό μέσο, η πανουργία
dolar, dolari *ουσ. αρσ.* το δολάριο, το δολλάριο
doldora I. *επίθ. αμετάβλ.* φίσκα, γεμάτος-η-ο, πλήρης-ης-ες II. *επίρ.* ολόγιομα, ολόγεμα, φίσκα, γιομάτα
doleanţă, doleanţe *ουσ. θηλ.* το παράπονο, το αίτημα, ο πόθος, η επιθυμία
dolie, dolii *ουσ. θηλ.* το αυλάκι στη συνάντηση δύο κλιτύων (πλαγιών) της σκεπής
dolihocefal-ă, dolihocefali-e *επίθ.* δολιχοκέφαλος-η-ο
dolină, doline *ουσ. θηλ.* ο χαμηλός και βαθουλός τόπος
doliu, doliuri *ουσ. ουδ.* το πένθος // **a purta ~** φορώ πένθος, κρατώ πένθος // **de ~** πένθιμος-η-ο // **fiind în ~** πενθώντας // **în ~** σε πένθος // **zi de ~** ημέρα πένθους
dolman, dolmane *ουσ. ουδ.* το χοντρό αντρικό σακάκι φοδραρισμένο με γούνες και στολισμένο με γαϊτάνια στο στήθος
dolmen, dolmene *ουσ. ουδ.* το ντολμέν, το κελτικό ντολμέν
dolofan-ă, dolofani-e *επίθ.* σωματώδης-ης-ες
dolomită *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* ο δολομίτης
dolomitic-ă, dolomitici-ce *επίθ.* δολομιτικός-ή-ό
dom, domuri *ουσ. ουδ.* 1. ο θόλος, ο τρούλος, ο τρούλλος 2. η θολωτή στέγη 3. ο καθεδρικός ναός
domenial-ă, domeniali-e *επίθ.* κτηματικός-ή-ό, τιμαριωτικός-ή-ό
domeniu, domenii *ουσ. ουδ.* 1. το κτήμα, το τιμάριο 2. το τσιφλίκι, το φέουδο, η ιδιοκτησία 3. ο τομέας 4. *(μαθ.)* το τμήμα // **de ~ public** της δημόσιας κυριότητας // **în -l de activitate** στον τομέα δραστηριότητας // **în -l economic** στον οικονομικό τομέα
domestic-ă, domestici-ce *επίθ.* 1. κατοικίδιος-α-ο 2. εξημερωμένος-η-ο, ήμερος-η-ο // *(ζωολ.)* **capră -ă** η κατοικίδια γίδα
domestici, domesticesc I. *ρ. μετ.* εξημερώνω, ημερώνω, ημερεύω, τιθασεύω II. *ρ. μέσο* εξημερώνομαι, ημερώνομαι // **cerbul s-a -t** το ελάφι εξημερώθηκε
domesticire, domesticiri *ουσ. θηλ.* η εξημέρωση, το ημέρωμα, η τιθάσευση
domesticit-ă, domesticiţi-te *επίθ.* εξημερωμένος-η-ο, ημερωμένος-η-ο, τιθασευμένος-η-ο
domicilia, domiciliez *ρ. αμ.* 1. μένω, κατοικώ, διαμένω 2. έχω κατοικία, σπίτι
domiciliar-ă, domiciliari-e *επίθ.* της κατοικίας, στην κατοικία // **percheziţie domiciliară** η έρευνα στην κατοικία
domiciliere, domicilieri *ουσ. θηλ.* η κατοίκηση
domiciliu, domicilii *ουσ. ουδ.* 1. η διεύθυνση κατοικίας, η διαμονή 2. η κατοικία, το σπίτι, η οικία 3. η έδρα επιχείρησης, σωματείου, κ.λ.π. // **~ forţat** η αναγκαστική διαμονή
domina, domin I. *ρ. μετ.* 1. κυριαρχώ επικρατώ 2. εξουσιάζω, ελέγχω 3. νικώ // **muntele domină regiunea** το βουνό δεσπόζει στην περιοχή II. *ρ. αμ.* 1. δεσπόζω 2. υπερέχω, υπερισχύω III. *ρ. μέσο* συγκρατιέμαι, είμαι κύριος του εαυτού μου, ελέγχω την συμπεριφορά μου
dominant-ă, dominanţi-te I. *επίθ.* επικρατών-ούσα-ούν, κυριαρχών-ούσα-ούν, κυριαρχικός-ή-ό, υπερέχων-ουσα-ον, δεσπόζων-ουσα-ον II. *ουσ. θηλ.* η επικρατούσα, η κυριαρχούσα, η υπερέχουσα, (το ουσιώδες χαρακτηριστικό ενός έργου, πράγματος, κ.λ.π.)
dominare, dominări *ουσ. θηλ.* η επικράτηση, η υπερίσχυση, η δεσποτεία, η υπερνίκηση, η υπεροχή
dominator-oare, dominatori-oare *επίθ.* δεσποτικός -ή-ό, κυριαρχών-ούσα-ούν, κυριαρχικός-ή-ό
dominaţie, dominaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κυριαρχία, η επικράτεια 2. η εξουσία, η κυβέρνηση 3. η δεσποτεία
dominican-ă, dominicani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δομινικανός-ή (ο, η), καλόγερος ή καλόγρια του τάγματος των δομινικανών στη Γαλλία II. *επίθ.* δομινικανός-ή-ό
dominican-ă, dominicani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Δομινικανός-ή (ο, η), κάτοικος της Δομινικανής Δημοκρατίας II. *επίθ.* δομινικανός-ή-ό (σχετικά με τους Δομινικανούς)

dominion, dominioane *ουσ. ουδ. (πολ.)* η κυριαρχία, η επικρατεία
domino, dominouri *ουσ. ουδ.* το *ντόμινο (α΄. το ένδυμα που φοριέται την αποκριά· β΄. είδος παιχνιδιού)*
domn, domni *ουσ. αρσ.* 1. ο κύριος 2. ο σύζυγος 3. ο αφέντης, ο δεσπότης 4. ο βοεβόδας, ο ηγεμόνας 5. ο κυρίαρχος πάνω σε άλλους 6. ο Κύριος ο Θεός ή ο Ιησούς Χριστός // **Doamne ajută!** ο Θεός βοηθός! // **Doamne fereşte!** να φυλάξει ο Θεός!,Θεός φυλάξοι! // **a lăsa în plata Domnului** αφήνω στη θέληση του Θεού (τον αφήνω ήσυχο, τον αγνοώ) // **dacă -ii binevoiesc** αν οι κύριοι ευαρεστούνται // **fiecare e ~ în casa lui** καθένας είναι κύριος στο σπίτι του // **stimate -ule preşedinte** αξιότιμε κύριε πρόεδρε // **vezi Doamne!** τάχα, δήθεν, τάχατες!
domnesc-ească, domneşti *επίθ.* ηγεμονικός-ή-ό, πριγκιπικός-ή-ό, αρχοντικός-ή-ό, αυθεντικός-ή-ό // **curtea domnească** η ηγεμονική αυλή // **mere domneşti** η ρουμανική ποικιλία μήλων, μεγάλα, κιτρινωπά, με κόκκινες ρίγες απάνω τους, τα μήλα τα αρχοντικά
domneşte *επίρ.* ηγεμονικά, αυθεντικά, αρχοντικά, όπως ταιριάζει σε ηγεμόνα, μπέικα
domni, domnesc *ρ. αμ.* 1. βασιλεύω, ηγεμονεύω, αφεντεύω 2. κυριαρχώ, δεσπόζω, εξουσιάζω, επικρατώ // **în oraş domneşte o atmosferă de agitaţie** στην πόλη επικρατεί ατμόσφαιρα αναβρασμού // **între noi va ~ pacea** αναμεταξύ μας θα κυριαρχήσει η ειρήνη
domnie, domnii *ουσ. θηλ.* 1. η βασιλεία, η εξουσία του βασιλιά, η ηγεμονία 2. η δεσποτεία, η επικράτεια, η κυριαρχία, η αυθεντία // **în timpul domniei lui...** επί βασιλείας του... // **domnia sa** του λόγου του
domnişoară, domnişoare *ουσ. θηλ.* η δεσποινίδα // **~ de onoare** η δεσποινίδα της τιμής (που συνοδεύει τη νύφη στα στεφανώματα, που συνοδεύει τη βασίλισσα, την πριγκίπισσα, κ.λ.π.)
domnişor, domnişori *ουσ. αρσ.* ο νεαρός, ο ανύπαντρος νεανίας, το παλικάρι, το παλληκάρι
domnişoriţă, domnişoriţe *ουσ. θηλ.* η δεσποινιδούλα
domnitor-oare, domnitori-oare I. *επίθ.* 1. βασιλεύων-ουσα-ον 2. ιθύνων-ουσα-ον // **familia domnitoare** η βασιλεύουσα οικογένεια, η δυναστεία II. *ουσ. αρσ.* ο ηγεμόνας
domniţă, domniţe *ουσ. θηλ.* 1. η πριγκίπισσα 2. *(οικ.)* η νεαρή κυρία, η νεαρή γυναίκα
domol-ă, domoli-e I. *επίθ.* 1. αργός-ή-ό, αργοκίνητος-η-ο, αβίαστος-η-ο 2. ήσυχος-η-ο, σιγανός-ή-ό, μαλακός-ιά-ό, ήπιος-α-ο 3. μετριοπαθής-ής-ές, κατευναστικός-ή-ό // **a o lăsa mai ~** το αφήνω πιο αργά, πιο ήμερα· δείχνω μετριοπάθεια // **cu voce - ă** με σιγανή φωνή II. *επίρ.* βραδέως, ήσυχα, αργά, ήμερα
domoli, domolesc I. *ρ. μετ.* 1. ησυχάζω, ημερεύω, μετριάζω, επιβραδύνω 2. κατευνάζω, καταπραΰνω 3. δαμάζω, κάνω ζάφτι 4. κάνω κάτι να κινηθεί πιο αργά II. *ρ. μέσο* 1. κατευνάζομαι, καταπραΰνομαι 2. κινούμαι αργά 3. κοπάζω, ησυχάζω, μετριάζομαι, ημερεύω // **furtuna s-a domolit** η θύελλα κόπασε
domolire, domoliri *ουσ. θηλ.* 1. ο καθησυχασμός, η καταπράυνση, ο κατευνασμός 2. η επιβράδυνση, η εξημέρωση, το ημέρωμα, η τιθάσευση 3. ο μετριασμός, η μετρίαση
dona, donez *ρ. μετ.* 1. δωρίζω, χαρίζω 2. δίνω δωρεάν
donatar-ă, donatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η δωρεοδόχος, ο, η δικαιούχος της δωρεάς· το άτομο σε όφελος του οποίου γίνεται η δωρεά
donator-oare, donatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* δωρητής-ήτρια (ο, η), δότης-ρια (ο, η) // **~ de sânge** ο αιμοδότης
donaţie, donaţii *ουσ. θηλ.* η δωρεά, το χάρισμα
donchişotism *ουσ. ουδ.* ο δονκιχωτισμός
dondăni, dondănesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* λέω φλυαρίες, λέω ανόητα πράγματα, ενοχλώ κάποιον με τις φλυαρίες μου, ματαιολογώ II. *ρ. αμ.* μουρμουρίζω, μεμψιμοιρώ, γκρινιάζω
doniţă, doniţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το ξύλινο καρδάρι
donjon, donjoane *ουσ. ουδ. αρχιτ.* ο ακρόπυργος
donjuan, donjuani *ουσ. αρσ. (οικ. και ειρ.)* ο δον Ζουάν, ο ερωτύλος, ο κορτάκιας
dop, dopuri *ουσ. ουδ.* 1. η τάπα, το βούλωμα 2. ο φελλός, το πώμα // **cât un ~** όσο μια τάπα (πολύ μικρός)
dopa, dopez I. *ρ. μετ.* ντοπάρω (για τους αθλητές που κάνουν χρήση φαρμάκων για να έχουν επιτυχίες) II. *ρ. μέσο* 1. ντοπάρομαι (παίρνω διεγερτικά φάρμακα για να έχω αθλητικά επιτεύγματα) 2. *μτφ.* το να πάρει κανείς φάρμακα (βιταμίνες) για να αντέχει σε κάποια αρρώστια
dopare, dopări *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το ντόπινγκ, το ντοπάρισμα
dor, doruri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο πόθος, η επιθυμιά, ο καημός, η λαχτάρα 2. η νοσταλγία 3. *μτφ.* η αγάπη // **~ de ducă** η επιθυμιά για ταξίδι // **~ de ţară** η αγάπη για την πατρίδα // **a duce -ul cuiva** νιώθω πόθο για κάποιον // **a muri de -ul cuiva** πεθαίνω από τον πόθο για κάποιον // **cu ~** με πόθο // **în -ul fragilor mănânci frunzele** στην αναβροχιά καλό είναι και το χαλάζι // **în -ul lelii** στην τύχη, στα κουτουρού, στη σύμπτωση // **mi-e ~ de voi** νιώθω μεγάλη επιθυμία για σας II. *επιθ. έκφρ.* **cuvinte de ~** τα πονετικά λόγια // **de ~** πονετικός-ή-ό
dori, doresc *ρ. μετ.* 1. θέλω, ποθώ, επιθυμώ 2. εύχομαι 3. ορέγομαι 4. λαχταρώ // **aş ~ să ştiu dacă...** θα ήθελα να ξέρω εάν... // **ce doriţi?** τί επιθυμείτε; // **cum doriţi** όπως επιθυμείτε // **doresc ca el să fie cu noi** θέλω για να έρθει αυτός με μας // **îţi doresc călătorie plăcută** σου εύχομαι καλό ταξίδι // **mai doriţi ceva?** επιθυμείτε άλλο τι;
doric-ă, dorici-ce *επίθ.* δωρικός-ή-ό // **stil ~** ο δωρικός ρυθμός
dorinţă, dorinţe *ουσ. θηλ.* 1. η επιθυμία, το θέλημα, η θέληση, ο πόθος, ο καημός 2. η λαχτάρα 3. η ευχή 4. η βούληση // **~ arzătoare** ο διακαής πόθος // **~ de a reuşi** η επιθυμία για επιτυχία // **~ puternică** η δυνατή επιθυμία // **i s-au împlinit toate dorinţele** του εκπληρώθηκαν όλες οι επιθυμίες // **trebuie respectate ultimele sale dorinţe** πρέπει να σεβαστούν τις τελευταίες του θελήσεις
dorit-ă, doriţi-te I. *επίθ.* επιθυμητός-ή-ό, ποθητός -ή-ό // **asta lasă de ~** αυτό δεν είναι ποθητό, δεν ανταποκρίνεται // **cel mult ~** πολυπόθητος-η-ο // **de ~** ευκταίος-αία-ον II. *επίρ.* ευκταίως, ποθητά, επιθυμητά // **a fi de dorit** είναι ευκταίον
doritor-oare, doritori-oare *επίθ.* επιθυμών-ούσα-ούν, ποθών-ούσα-ούν

dormeză, dormeze *ουσ. θηλ.* ο καναπές χωρίς ράχη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κρεβάτι
dormi, dorm *ρ. αμ.* 1. κοιμάμαι, κοιμούμαι 2. *μτφ.* αναπαύομαι, πεθαίνω // **dormi!** κοιμήσου! // **a ~ buştean** κοιμάμαι κούτσουρο! // **a ~ de-a-n picioarele** κοιμάμαι όρθιος // **a ~ profund** κοιμούμαι βαθιά // **a ~ somnul de veci** αναπαύομαι, λυτρώνομαι με το θάνατο
dormit *ουσ. ουδ.* ο ύπνος // **vagon de ~** το βαγόν-λι, η κλινάμαξα
dormita, dormitez *ρ. αμ.* νυστάζω, μισοκοιμάμαι
dormitor, dormitoare *ουσ. ουδ.* 1. το υπνοδωμάτιο, η κρεβατοκάμαρα 2. ο κοιτώνας 3. η συνολική περιληπτική ονομασία για τα έπιπλα τα προορισμένα για το υπνοδωμάτιο
dorn, dornuri *ουσ. ουδ.* *(τεχ.)* το τρυπητήρι
dornic-ă, dornici-ce *επίθ.* 1. επιθυμών-ούσα-ούν 2. ποθών-ούσα-ούν // **~ să cunoască** επιθυμώντας να γνωρίσει
dorobanţ, dorobanţi *ουσ. αρσ.* *(ιστ.)* ο φαντάρος, ο στρατιώτης πεζικού
dorobănţime *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* το πεζικό (πολλοί φαντάροι)
dorsal-ă, dorsali-e *επίθ.* νωτιαίος-αία-αίο, οπίσθιος -α-ο, που βρίσκεται στο πίσω μέρος, στην πλάτη, στη ράχη
dos, dosuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το οπίσθιο μέρος, τα νώτα, η ανάποδη, η πίσω μεριά 2. το όπισθεν μέρος 3. η ράχη, η πλάτη // **-ul mâinii** η ανάποδη της παλάμης (του χεριού) // **~ul unei scrisori (foi)** το όπισθεν μέρος φύλλου // **a fi cu -ul în sus** είναι σε ακαταστασία // **a intra pe uşa din ~** μπαίνω από την πίσω πόρτα (έχω προστασία) // **a întoarce -ul** γυρίζω την πλάτη (τις πλάτες) // **a-şi pune adresa pe -ul unui plic** βάζω τη διεύθυνση στο πίσω μέρος του φακέλου // **pe -ul paginii** στο όπισθεν της σελίδας II. *επιθ. έκφρ.* ανάποδος -η-ο, αναποδογυρισμένος-η-ο // **este întors pe ~** είναι ανάποδος, αλλόκοτος, αναποδογυρισμένος III. *επίρ. έκφρ.* ανάποδα // **a face ceva de-a-n doaselea** κάνω κάτι ανάποδα // **a merge de-a-n doaselea** πηγαίνω προς τα πίσω, ανάποδα, οπισθοχωρώ // **totul merge pe ~** όλα πάνε ανάποδα // **şi-a pus ciorapii pe ~** έβαλε τις κάλτσες ανάποδα
dosar, dosare *ουσ. ουδ.* 1. ο φάκελος (εγγράφων κ.λ.π.), το ντοσιέ 2. η δικογραφία (δικαστικής υπόθεσης, έγγραφα) // **a închide -ul** κλείνω το φάκελο, τερματίζω την ποινική δίωξη σ'ένα ανακριτικό φάκελο // **a pune la ~** βάζω στο φάκελο, το να μη λαμβάνεται υπ'όψη κάποια αίτηση και να τίθεται στο φάκελο
dosi, dosesc I. *ρ. μετ.* 1. αποκρύβω, αποκρύπτω, συγκαλύπτω 2. κρύβω 3. *(λαϊκ. και οικ.)* κλέπτω, κλέβω και κρύβω // **a ~ mărfuri** αποκρύβω εμπορεύματα II. *ρ. μέσο* κρύβομαι
dosire, dosiri *ουσ. θηλ.* η απόκρυψη, το κρύψιμο
dosit-ă, dosiţ-te *επίθ.* κρυμμένος-η-ο
dosnic-ă, dosnici-ce *επίθ.* απόμερος-η-ο, απόκεντρος-η-ο, αθέατος-η-ο
dospeală, dospeli *ουσ. θηλ.* η ζύμωση, το ζύμωμα
dospi pers. 3 dospeşte *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ζυμώνομαι, ζυμώνεται, παθαίνει ζύμωση (το ζυμάρι που έχει υποστεί ζύμωση)
dospire, dospiri *ουσ. θηλ.* η ζύμωση, το ζύμωμα
dospit-ă, dospiţi-te *επίθ.* ζυμωμένος-η-ο
dota, dotez *ρ. με.* 1. προικίζω, προικοδοτώ 2. εφοδιάζω *(με εργαλεία, μηχανήματα υλικά)*
dotal-ă, dotal-e *επίθ.* προικώος-ώα-ώο // *(νομ.)* **act ~** το προικοσύμφωνο
dotare, dotări *ουσ. θηλ.* 1. η προίκιση, η προικοδότηση 2. ο εφοδιασμός για κάποια ενέργεια
dotat-ă, dotaţi-te *επίθ.* προικισμένος-η-ο // ο **bibliotecă bine -ă** μια βιβλιοθήκη καλά εξοπλισμένη, ενημερωμένη
dotaţie, dotaţii *ουσ. θηλ.* 1. η προίκιση 2. ο εφοδιασμός για τη δράση μιας επιχείρησης, υπηρεσίας, κ.λ.π.
dotă, dote *ουσ. θηλ.* η προίκα
două *αριθ. απ.* δύο // **~ sute** διακόσια // **cele ~ extreme** τα δύο άκρα // **cu ~ tăişuri** δίκοπος-η-ο // **de ~ ori** δις
douăsprezece *αριθ. απ.* ιδ. doisprezece
douăzeci *αριθ. απ.* είκοσι // **~ de cărţi** είκοσι βιβλία // **de ~ de ori** από είκοσι φορές // **secolul ~** ο εικοστός αιώνας // **vreo ~** καμιά εικοσαριά
douăzecilea-zecea *αριθ. τακτ.* *(έχει μπροστά* το «**al**», «**a**»*)* εικοστός-ή-ό
dovadă, dovezi I. *ουσ. θηλ.* 1. η απόδειξη, η ένδειξη, το δείγμα, το αποδεικτικό 2. η βεβαίωση 3. το τεκμήριο, το πειστήριο // **o ~ de dragoste** ένα δείγμα αγάπης II. *επιρ. έκφρ.* **ca ~ că...** σε ένδειξη ότι... III. *ρημ. έκφρ.* **a da ~ de...** αποδεικνύω τι...
dovedi, dovedesc I. *ρ. μετ.* 1. αποδείχνω, δείχνω, αποδεικνύω, φανερώνω 2. μαρτυρώ, τεκμηριώνω // **a ~ bun simţ** φανερώνω ευθυκρισία (σωστή κρίση) // **a ~ în mod ştiinţific** αποδεικνύω επιστημονικά // **vrea să dovedească buna lui credinţă** θέλει να αποδείξει την καλή του πίστη (ειλικρίνεια) II. *ρ. μέσο* 1. αποδεικνύομαι, αποδείχνομαι 2. φανερώνομαι // **s-a -t un mare jucător** αποδείχτηκε ένας μεγάλος παίκτης // **ştirea s-a ~t a fi falsă** η είδηση αποδείχτηκε πλαστή / ψευτική
dovedire, dovediri *ουσ. θηλ.* 1. η απόδειξη, η ένδειξη, η βεβαίωση 2. το τεκμήριο, η επαλήθευση, η αλήθευση
dovedit-ă, dovediţi-te *επίθ.* αποδεδειγμένος-η-ο, αποδειγμένος-η-ο
doveditor-oare, doveditori-oare *επίθ.* 1. ενδεικτικός -ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό 2. βεβαιωτικός-ή-ό, επαληθευτικός-ή-ό
dovleac, dovleci *ουσ. αρσ.* *(βοτ.)* το κολοκύθι (ο καρπός), η κολοκυθιά (το φυτό), η κολοκύθα (μεγάλο κολοκύθι)
dovlecel, dovlecei *ουσ. αρσ.* το κολοκυθάκι
doxă *ουσ. θηλ. ενικ.* *(οικ.)* το μυαλό, ο νους, η κρίση, η νόηση, ο λογισμός, η νοημοσύνη
doza, dozez *ρ. μετ.* προσδιορίζω τη δόση (μείγμα, φάρμακο, κ.λ.π.)
dozabil-ă, dozabili-e *επίθ.* προσδιορίσιμος-η-ο στη δόση
dozaj, dozaje *ουσ. ουδ.* η αναλογία δόσεων (στις ουσίες μείγματος)
dozare, dozări *ουσ. θηλ.* ιδ. dozaj
doză, doze *ουσ. θηλ.* 1. η δόση, η μικρή ποσότητα 2. *(ηλεκτρ.)* το μονωμένο μεταλλικό κουτί στο εσωτερικό από ηλεκτρισμό που προστατεύει τα στοιχεία της ηλεκτρικής εγκαταστάσεως // **are o ~ de nebunie** έχει μια δόση τρέλας

drac, draci *ουσ. αρσ.* ο διάβολος, ο δράκος, ο σατανάς, ο δαίμονας // **a da de -ul** βρίσκω το διάβολό μου (συναντώ αντίσταση) // **a da -ului** αφήνω στο διάβολο, εγκαταλείπω, παραιτώ // **a face pe -ul în patru** κάνω τα αδύνατα δυνατά (κάνω το παν που είναι δυνατό) // **a locui la dracu-n praznic (la mama dracului)** κατοικώ στου διαβόλου τη μάνα / πολύ μακριά // **a nu avea nici pe -ul** είμαι υγιής // **a trage pe -ul de coadă** είμαι πολύ φτωχός // **a se duce -ului** φεύγω // **ce dracu'!** τί διάβολο! // **e tot un ~** είναι το ίδιο πράγμα // **luate-ar -ul!** να σε πάρει ο διάβολος! // **lucrul -ului** δύσκολο πράγμα // **omul -ului** κακός άνθρωπος // **să vă ia dracul!** αμέτε στο διάβολο! // **şi-a băgat -ul coada** έβαλε ο διάβολος την ουρά του, ανακατεφτήκανε τα πράγματα

draconic-ă, draconici-ce *επίθ.* δρακόντειος-α-ο, αυστηρός-ή-ό // **măsuri -e** δρακόντεια μέτρα

drag-ă, dragi-ge I. *επίθ.* 1. αγαπητός-ή-ό 2. ακριβός -ή-ό 3. τρυφερός-ή-ό 4. ευχάριστος-η-ο 5. αρεστός-ή-ό // **-ă doamne** δήθεν, τάχατες (αγαπητέ μου κύριε!) // **-ul meu frate** αγαπητέ μου αδελφέ // **cu -ă inimă** με ευχαρίστηση, με όλη μου την καρδιά // **cuvinte -i** τα τρυφερά λόγια // **când ţi-e lumea mai -ă** όταν ο κόσμος σου είναι πιο αρεστός (όταν δεν το περιμένεις) II. *ουσ. ουδ.* 1. η αγάπη, η χάρη 2. η ευχαρίστηση III. *επιθ. έκφρ.* **ţi-e mai mare -ul** πολύ ωραίο, πολύ όμορφο, ευάρεστο IV. *επιρ. έκφρ.* **de ~** από αγάπη, για ευχαρίστηση // **cu ~** με αγάπη, αγαπημένα V. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγαπημένος-η (ο,) // **-a mea** αγάπη μου, αγαπημένη μου // **-ul mamei!** ο κανακάρης της μαμάς VI. *ρημ. έκφρ.* **a prinde - de cineva** ερωτεύομαι, μου αρέσει πολύ κάποιος

draga, draghez *ρ. μετ. (τεχ.)* βυθοκορώ, καθαρίζω με τη βυθοκόρο, με τη δράγα

dragaj, dragaje *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η βυθοκόρηση (η εκβάθυνση της θάλασσας ή ποταμού με βυθοκόρο)

dragare, dragări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η βυθοκόρηση

dragă, drage *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η βυθοκόρος, η δράγα, η φαγάνα, το πλωτό μηχάνημα για βυθοκόρηση

draglină, dragline *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η σκαπτική μηχανή με μεταλλική κούπα χειριζόμενη με καλώδια, χρήσιμη για σκάψιμο και φόρτωση του χώματος, ο εκσκαφέας

dragoman, dragomani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο δραγουμάνος, ο διερμηνέας

dragon, dragoane *ουσ. ουδ.* ο ιμάς

dragon, dragoni *ουσ. αρσ.* 1. ο δράκοντας (μυθικό τέρας) 2. ο δραγόνος (στρατιώτης του ιππικού, ο ιππέας, ο καβαλάρης)

dragor, dragori, dragoare *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* 1. ο εργάτης χειριστής της βυθοκόρου 2. το πολεμικό πλοίο για απομάκρυνση ναρκών τοποθετημένων στη θάλασσα, το ναρκαλιευτικό

dragoste, dragoste I. *ουσ. θηλ.* 1. η αγάπη, ο έρωτας 2. η στοργή 3. *μτφ.* οι ερωτικές σχέσεις // **- de patrie** η αγάπη για την πατρίδα // **-a mea!** αγάπη μου! // **din ~ pentru ea** από αγάπη γι' αυτήν II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ερωτικός-ή-ό // **scrisoare de ~** η ερωτική επιστολή, το ραβασάκι, το ερωτικό γράμμα III. *επιρ. έκφρ.* **cu multă ~** με πολλή αγάπη

drahmă, drahme *ουσ. θηλ.* η δραχμή

draibăr, draibăre *ουσ. ουδ.* το τρυπάνι, το τριβέλι

draifus, draifuse *ουσ. ουδ.* το αμόνι του τσαγκάρη με τρία σκέλη

draiv, draivuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* στο τένις: το ντράϊβ (το τόπι περνάει στο αντίθετο τερραίν μη αγγίζοντας το δίχτυ αλλά ξυστά με το δίχτυ)

drajeu, drajeuri *ουσ. ουδ.* 1. το κουφέτο 2. το χάπι (φάρμακο)

dram, dramuri *ουσ. ουδ.* το δράμι (ισοδυναμεί με 3,203 γραμμάρια) // **nu are nici un ~ de minte** δεν έχει δράμι μυαλό (ανόητος) // **un ~ de noroc** ένα δράμι τύχης

dramatic-ă, dramatici-ce I. *επίθ.* 1. δραματικός-ή-ό 2. οδυνηρός-ή-ό 3. συγκλονιστικός-ή-ό 4. *μτφ.* συγκινητικός-ή-ό // **arta -ă** η δραματική τέχνη // **genul ~** το δραματικό γένος // **lucrare -ă** το δραματικό έργο II. *ουσ. ουδ.* **dramaticul unei situaţii** η δραματικότητα μίας καταστάσης

dramatism *ουσ. ουδ.* η δραματικότητα // **-ul unei situaţii** η δραμακότητα μιας καταστάσης

dramatiza, dramatizez *ρ. μετ.* 1. δραματοποιώ, παρουσιάζω κάτι δραματικά 2. δραματουργώ

dramatizare, dramatizări *ουσ. θηλ.* η δραματοποίηση

dramaturg-ă, dramaturgi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η δραματουργός, ο, η δραματογράφος, ο, η δραματικός συγγραφέας

dramaturgie *ουσ. θηλ.* η δραματουργία

dramă, drame *ουσ. θηλ.* 1. το δράμα 2. *μτφ.* η δραματική κατάσταση, το συγκλονιστικό περιστατικό

drapa, drapez I. *ρ. μετ.* στολίζω, σκεπάζω με κουρτίνες ή με πτυχωτό ύφασμα II. *ρ. μέσο* ντύνομαι με ρούχο που σχηματίζει πτυχές

drapat-ă, drapaţi-te *επίθ.* 1. πτυχωτός-ή-ό 2. με πτυχωτό παραπέτασμα

drapel, drapele *ουσ. ουδ.* η σημαία // **a fi sub ~** είμαι στο στρατό

draperie, draperii *ουσ. θηλ.* 1. η κουρτίνα, το παραπέτασμα 2. το εργαστήριο μάλλινων υφασμάτων

drastic-ă, drastici-ce *επίθ.* σκληρός-ή-ό, αυστηρός-ή-ό, αμείλικτος-η-ο, αδυσώπητος-η-ο

drăcesc-ească, drăceşti *επίθ.* διαβολεμένος-η-ο, διαβολικός-ή-ό

drăceşte *επιθ.* διαβολεμένα, διαβολικά

drăcie, drăcii *ουσ. θηλ.* 1. η διαβολιά 2. η πονηριά, η σκευωρία 3. το πείραγμα, η αλλοκοτιά // **ei ~!** ε! διαβολιά! Ιαβολιά!

drăcoaică, drăcoaice *ουσ. θηλ.* 1. η διαβόλισσα 2. η παμπόνηρη γυναίκα 3. *μτφ.* η πανέξυπνη γυναίκα

drăcos-oasă, drăcoşi-oase *επίθ.* 1. δαιμονισμένος-η-ο, διαβολεμένος-η-ο 2. *μτφ.* δραστήριος-ια-ιο

drăcovenie, drăcovenii *ουσ. θηλ. (οικ.)* η διαβολιά

drăcui, drăcuiese I. *ρ. μετ.* στέλνω στο διάβολο, υβρίζω II. *ρ. μέσο* αλληλοβρίζονται, αναφέροντας το όνομα του διαβόλου

drăcuşor, drăcuşori *ουσ. αρσ.* 1. ο διαβολάκος, το διαβολάκι 2. *μτφ.* το ζωηρό και πανέξυπνο παιδί

drăgaică, drăgaice *ουσ. θηλ.* 1. η δραγάϊκα (λαϊκή γιορτή στις 24 Ιουνίου προς τιμήν της ωρίμανσης των σταχυών, λέγεται και «σανζιένε») 2. λαϊκός χορός και η μελωδία αυτού του χορού 3. το

παζάρι που γίνεται στις 24 Ιουνίου 4. είδος φαρμακευτικού φυτού // **a juca** ~ χορεύω τη δραγάϊκα

drăgălaş-ă, drăgălaşi-e *επίθ.* 1. χαριτωμένος-η-ο 2. λεπτεπίλεπτος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο 3. ευγενής-ής-ές

drăgălăşenie, drăgălăşenii *ουσ. θηλ.* 1. ο χαριεντισμός, η τρυφερότητα, η χάρη 2. η προσήνεια, η καταδεκτικότητα 3. στο *πληθ.* τα χαϊδολογήματα

drăgănele *ουσ. θηλ. πληθ. (λαϊκ.)* οι τρυφερότητες, οι ερωτοτροπίες, τα χαϊδολογήματα

drăgăstos-oasă, drăgăstoşi-oase *επίθ.* στοργικός -ή-ό, φιλόστοργος-η-ο 2. ερωτιάρικος-η-ο, χαϊδευτικός-ή-ό

drăgulită, drăgulite *επίθ.* 1. αγαπητός-ή-ό, αγαπημένος-η-ο 2. χαριτωμένος-η-ο

drăguț-ă, drăguți-țe I. *επίθ.* 1. χαριτωμένος-η-ο 2. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο 3. φιλοφρονητικός-ή-ό, ευγενής-ής-ές // **a se purta** ~ συμπεριφέρομαι με φιλοφροσύνη, με ευγένεια // **drăguț din partea lui** είναι φιλοφρονητικό εκ μέρους του // **fiți** ~ **şi-mi explicați** θα είχατε την ευγένεια να μου εξηγήσετε II. *επίρ.* 1. χαριτωμένα, ευγενώς, ευγενικά 2. κομψά 3. φιλοφρονητικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγαπημένος-η (ο, η), αγαπητικός-κιά (ο, η)

drămui, drămuiesc *ρ. μετ.* 1. ζυγίζω με ακρίβεια τα δράμια 2. *μτφ.* λογαριάζω, εκτιμώ, υπολογίζω, μετρώ με ακρίβεα

drămuire *ουσ. θηλ.* το ζύγισμα με ακρίβεια στα δράμια

dreavă, dreve *ουσ. θηλ.* καθεμιά από τις βέργες όπου βάζουν τα καρούλια για να γίνει το στημόνι για ύφανση

dregător, dregători *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αξιωματούχος, ο ανώτερος υπάλληλος

dregătorie, dregătorii *ουσ. θηλ.* το αξίωμα (η υπηρεσία) του αξιωματούχου

drege, dreg I. *ρ. μετ.* 1. διορθώνω, κανονίζω 2. ταχτοποιώ, βάζω σε τάξη 3. σιάζω // **a-şi** ~ **glasul** σιάζω τη φωνή μου (να είναι καθαρός ο ήχος) // **face şi** ~ κάνει και κανονίζει, λύνει τα προβλήματα II. *ρ. μέσο* 1. ενδυναμώνομαι, ξαναποκτώ τις δυνάμεις μου, διορθώνομαι, ξεγυρίζω 2. καλλωπίζομαι, στολίζομαι 3. τακτοποιούμαι

dren, drenuri *ουσ. ουδ.* ο σωλήνας για αποστράγγιση νερού από ορισμένη έκταση γης για να δοθεί σε καλλιέργεια

drena, drenez *ρ. μετ.* 1. αποστραγγίζω μια έκταση 2. αποξηραίνω έδαφος αποστραγγίζοντας τα νερά

drenaj, drenaje *ουσ. ουδ.* η αποξήρανση του εδάφους με τη βοήθεια υδροτεχνικών έργων

drenare, drenări *ουσ. θηλ.* το αποξηραντικό έργο ενός εδάφους με αποστράγγισμα του νερού

drept, dreaptă, drepți-te I. *επίθ.* 1. ευθύς-εία-ύ, ορθός-ή-ό 2. όρθιος-ια-ιο 3. ίσος-η-ο, ίσιος-α-ο 4. δίκαιος-η-ο, σωστός-ή-ό 5. δεξιός-ιά-ό 6. εύλογος -η-ο // **a lua poziția de drepți: drepți!** παίρνω την όρθια στάση (την στάση της προσοχής): προσοχή! // **aripa dreaptă a casei** η δεξιά πτέρυγα του σπιτιού // **ce-i** ~ **e** ~ ό,τι είναι δίκαιο είναι δίκαιο // **este** ~ εύλογον έστι // **este mâna lui dreaptă** είναι το δεξί του χέρι // **la** ~ **vorbind** μιλώντας ειλικρινά // **linie dreaptă** η ευθεία γραμμή // **luptă dreaptă** η δίκαιη πάλη, ο δίκαιος αγώνας // **om** ~ σωστός άνθρωπος // **parte dreaptă** το δίκαιο μερίδιο, η δίκαιη μερίδα // **unghi** ~ η ορθή γωνία (90 μοιρών) II. *ουσ. αρσ. πληθ.* οι νεκροί // **în lumea celor drepți** στον κόσμο των νεκρών III. *ουσ. θηλ.* 1. η δεξιά, το δεξί χέρι 2. *πολ.* η συντηρητική πολιτική παράταξη 3. *γεωμ.* η ευθεία, η ίσια γραμμή // **extrema dreaptă** η άκρα δεξιά // **sărut dreapta** φιλώ το δεξί χέρι IV. *επίρ.* 1. ορθά, όρθια 2. ίσα, ίσια, κατ'ευθείαν, ντογρού, ντουγρού 3. δίκαια, σωστά 4. δεξιά 5. ακριβώς 6. έμπροσθεν, μπροστά, μπρος, εμπρός // **a se duce** ~ **acasă** πηγαίνω ίσια στο σπίτι // **a se ține** ~ κρατιέμαι όρθια // **a spune** ~ λέω δίκαια (την αλήθεια) // **a păşi** ~ βαδίζω ορθά // **a vorbi** ~ μιλώ σωστά // **s-a dus** ~ **la cafenea** τράβηξε για το καφενείο // **stai** ~ στάσου ίσα V. *επιρ. έκφρ.* // **cu** ~ **cuvânt** με σωστό λόγο // **de-a dreapta şi de-a stânga** δεξιά κι αριστερά // **de-a -ul** απ'ευθείας // **de** ~ δικαιωματικά, νομικά **din dreapta** από δεξιά // **la dreapta** προς τα δεξιά // **în dreapta** δεξιά VI. *προθ. έκφρ.* // **din dreptul** μπροστά από **în dreptul** έμπροσθεν // **prin dreptul** μπροστά στο VII. *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. το δίκαιο 2. το δικαίωμα // ~ **de apel** το δικαίωμα εφέσεως // ~ **penal** το ποινικό δίκαιο // **-uri băneşti** τα χρηματικά δικαιώματα, ο μισθός // **-uri cetățeneşti** τα πολιτικά δικαιώματα // **-ul de a alege şi de a fi ales** το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι // **-uri de autor** τα συγγραφικά δικαιώματα, το κοπυράιτ // **-uri şi obligații** τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις // **cel (cea) în** ~ δικαιούχος, ο, η // **egalitate în -uri** η ισότητα δικαιωμάτων, η ισονομία // **fără** ~ **de apel** ανέκκλητος-η-ο(-α) VIII. *προθ.* 1. για, ως, αντί 2. προς 3. ίσαμε // ~ **care** για δίκαιο λόγο // ~ **cine mă iei?** για ποιόν με παίρνεις; // ~ **exemplu** προς παραδειγματισμό // ~ **încercare s-a folosit de un cleşte** για δοκιμή χρησιμοποίησε μια λαβίδα / τανάλια // ~ **răsplată** για αμοιβή, για ανταμοιβή // **a i se pune soarele** ~ **în fată** ο ήλιος στο τον κτύπησε πρόσωπο

dreptate, dreptăți I. *ουσ. θηλ.* 1. η δικαιοσύνη, η ευθύτητα, η ορθότητα 2. το δίκαιο, το δίκιο // **a da** ~ δίνω δίκαιο // **are -a de partea lui** έχει το δίκαιο με το μέρος του, με τη μεριά του) // **a face** ~ **cuiva** δίνω δίκαιο σε κάποιον, απονέμω δικαιοσύνη // **în numele dreptății** εν ονόματι του δικαίου // **nu ai** ~ δεν έχεις δίκιο II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με το δίκαιο // **pe bună** ~ δικαιολογημένα, δικαιωματικά, βάσιμα

dreptunghi, dreptunghiuri *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το ορθογώνιο· το τετράπλευρο με τέσσερις ορθές γωνίες // **triunghi -c** το ορθογώνιο τρίγωνο (που έχει μια ορθή γωνία)

dreptunghiular-ă, dreptunghiulari-e *επίθ. (γεωμ.)* ορθογώνιος-ια-ιο

dres, dresuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το φτιασίδωμα 2. το καλσόν

dres-easă, dreşi-se *επίθ. (λαϊκ.)* 1. διορθωμένος-η-ο, φτιαγμένος-η-ο 2. καλλωπισμένος-η-ο

dresa, dresez *ρ. μετ.* 1. εκγυμνάζω (ζώα), γυμνάζω, τιθασεύω, δαμάζω 2. συντάσσω επίσημο έγγραφο

dresaj, dresajuri *ουσ. ουδ.* η εκγύμναση, η τιθάσευση, το δάμασμα

dresare, dresări *ουσ. θηλ.* το γύμνασμα, η δάμασμα, η εξημέρωση, η εκγύμναση

dresat-ă, dresați-te *επίθ.* 1. γυμνασμένος-η-ο, εκγυμνασμένος-η-ο 2. δαμασμένος-η-ο, εξημερωμένος-η-ο

dresor-oare, dresori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δαμαστής-άστρια (ο, η) 2. θηριοδαμαστής-άστρια (ο, η)

drezină, drezine *ουσ. θηλ.* το τρόλλεϋ

dribla, driblez *ρ. μετ. (αθλ.)* τριπλάρω, κάνω κόλπα με τη μπάλα στο ποδόσφαιρο

driblare, driblări *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η τρίπλα, το τριπλάρισμα

dribler-ă, dribleri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* τριπλαριστής-ίστρια (ο, η)

dribling, driblinguri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το τριπλάρισμα

dric, dricuri *ουσ. ουδ.* η νεκροφόρος (άμαξα ή αυτοκίνητο) // **a fi pe ~** είμαι τελειωμένος-η (πάνω στη νεκροφόρο)

dricar, dricari *ουσ. αρσ.* ο νεκροπομπός

dril, driluri *ουσ. αρσ.* το ντρίλι (είδος υφάσματος)

drișcuire, drișcuiri *ουσ. θηλ.* η ισοπέδωση επιφάνειας τοίχου ή ασφαλτοστρώματος με το εργαλείο το λεγόμενο «ντρίσκα»

droaie *ουσ. θηλ.* η σωρεία, το τσούρμο, το πλήθος από ανθρώπους και ιδιαίτερα από παιδιά // **cu droaia** με το τσούρμο (σε μεγάλο αριθμό)

drob, drobi, droburi I. *ουσ. αρσ.* ο κάπως μεγάλος βώλος από αλάτι // **~ de sare** ο αλατένιος βώλος II. *ουσ. ουδ. (μαγ.)* φαγητό από τα εντόσθια του αρνιού

drog, droguri *ουσ. ουδ.* το φάρμακο, το ναρκωτικό

droga, droghez I. *ρ. μετ.* δίνω σε κάποιον ναρκωτικό ή άλλα φάρμακα II. *ρ. μέσο* παίρνω εγώ ο ίδιος ναρκωτικό ή άλλα φάρμακα

drogare, drogări *ουσ. θηλ.* η λήψη ναρκωτικού ή άλλων φαρμάκων

drogherie, drogherii *ουσ. θηλ.* το φαρμακείο

drojdie, drojdii *ουσ. θηλ.* 1. η μαγιά, το προζύμι 2. η υποστάθμη 3. το κατακάθι, το ίζημα // **~ de bere** η ζυθοζύμη // **~ de dospit** η μαγιά (η ζύμη) για το ψωμί // **drojdia societății** ο συρφετός, το πλήθος ανθρώπων από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, ο όχλος, ο υπόκοσμος // **a fi pe ~** είμαι ταλαίπωρος, σε αμηχανία, έμεινα ξερός χωρίς χυμό // **rachiu de ~** το ρακί από υποστάθμη κρασιού

dromader, dromaderi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η καμήλα η δρομάς (με ένα ύβο, με μια καμπούρα)

dropie, dropii *ουσ. θηλ.* το θηλυκό αγριόγαλο, πτηνό του κάμπου με μακριλές κνήμες

dropioi, dropioi *ουσ. αρσ.* ο αγριόγαλος, το αρσενικό πτηνό του κάμπου με μακριλές κνήμες

drops, dropsuri *ουσ. ουδ.* η καραμέλα

drug, drugi *ουσ. αρσ.* η μπάρα, ο λοστός (από σίδερο ή ξύλο)

druid, druizi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ιερέας των Κελτών

drum, drumuri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο δρόμος, η οδός, η στράτα 2. η ρότα, η διαδρομή 3. η πορεία 4. το δρομολόγιο 5. η τροχιά (ενός σώματος σε κίνηση) // **~ bătut** δρόμος πατημένος // **~ bun!** καλό ταξίδι! ώρα καλή! // *(αθλ.)* **~ cu obstacole** ο δρόμος μετ' εμποδίων // **~ de fier** ο σιδηρόδρομος // **~ neumblat** ο άβατος δρόμος // **~ pietruit** ο λιθόστρωτος δρόμος // **-ul vieții** ο δρόμος της ζωής // **a aduna pe cineva de pe -uri** περιμαζεύω κάποιον από το δρόμο // **a apuca alt ~** παίρνω άλλο δρόμο // **a arunca pe -uri** πετάω στους δρόμους // **a bate -ul** γυρίζω στους δρόμους, αλητεύω στους δρόμους // **a construi -uri** οδοποιώ // **a da -ul** αφήνω, αμολάω, ελευθερώνω, απολύω κάποιον παντού // **a rămâne pe -uri** μένω μόνος στους δρόμους // **a scurta din ~** κόβω δρόμο, πηγαίνω από κει που είναι συντομότερα // **a sta în ~ul cuiva** στέκομαι στο δρόμο κάποιου, είμαι εναντίον κάποιου // **a-și da -ul** πήρα το δρόμο μου, τραβώ το δρόμο μου // **a-și face ~** ανοίγω δρόμο, πηγαίνω κάπου // **a-și face ~ în viață** τα φέρνω βόλτα στη ζωή, τα καταφέρνω // **a-și vedea de ~** τραβώ το δρόμο μου // **deschizător de -uri** ο πρωτοπόρος δρόμου, που πηγαίνει μπροστά από τους άλλους // **două ore de ~** δύο ώρες δρόμου // **i-am deschis -ul** του άνοιξα το δρόμο, του έδωσα βοήθεια στην αρχή // **în mijlocul -ului** μεσοστρατίς, μεσόστρατα, στη μέση του δρόμου // **în timpul -ului** στο χρονικό διάστημα του δρόμου // **început de ~** το ξεκίνημα, η αρχή του δρόμου // **pe toate -urile** σε όλους τους δρόμους, σε όλα τα μέρη, πανταχού // **tâlhărie la -ul mare** η ληστεία σε μεγάλο δρόμο / σε ανοιχτό δρόμο II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ spre...** καθ'οδόν για..., στη διάρκεια του δρόμου για..., πηγαίνοντας για... // **peste ~** αντίκρυ, αντικρύ, απέναντι· αντικρινά

drumeag, drumeaguri *ουσ. ουδ.* ο δρομίσκος, ο μικρός δρόμος, το δρομάκι, το μονοπάτι

drumeț-eață, drumeți-țe *ουσ. αρσ. και θηλ.* οδοιπόρος (ο, η), ταξιδιώτης-ισσα (ο, η), πεζοπόρος (ο, η), ο στρατοκόπος

drumeție, drumeții *ουσ. θηλ.* η οδοιπορία, η πεζοδρομία, η πεζοπορία, το βάδισμα

drupă, drupe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο σαρκώδης καρπός με χυμό που έχει μόνο έναν κόκκο (κουκούτσι)

dual *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* ο δυϊκός αριθμός

dualism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η δυαρχία, ο δυϊσμός, ο δυαδισμός

dualist-ă, dualiști-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* 1. δυαρχικός -ή-ό, δυαδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οπαδός του δυϊσμού, της δυαρχίας

dualitate, dualități *ουσ. θηλ.* 1. ο δυαδισμός 2. η διφυΐα

dubă, dube *ουσ. θηλ.* η κλούβα, το αυτοκίνητο για τη μεταφορά κρατουμένων

dubios-oasă, dubioși-oase *επίθ.* αμφίβολος-η-ο, ύποπτος-η-ο

dubitativ-ă, dubitativi-e *επίθ.* απορηματικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **propoziții -e** οι απορηματικές προτάσεις (με τους απορηματικούς συνδέσμους: άραγε; μήπως;)

dubiu, dubii *ουσ. ουδ.* 1. η αμφιβολία, η υποψία 2. η αβεβαιότητα // **a fi în ~** είμαι σε αμφιβολία, απορώ· νομίζω κάτι απίστευτο

dubla, dublez I. *ρ. μετ.* 1. διπλασιάζω, κάνω κάτι διπλάσιο 2. αναδιπλασιάζω // **a ~ dozele** διπλασιάζω τις δόσεις II. *ρ. μέσο* διπλασιάζομαι, γίνομαι διπλός-ή-ό

dublaj, dublaje *ουσ. ουδ.* ο διπλασιασμός

dublare, dublări *ουσ. θηλ.* 1. ο διπλασιασμός 2. ο αναδιπλασιασμός

dublă, duble *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο μέδιμνος, μέτρο χωρητικότητας για μέτρηση των σιτηρών 2. το διπλάσιο, η διπλή ποσότητα

dublé ουσ. ουδ. ο ντουμπλές
dublet, dublete ουσ. ουδ. 1. το δεύτερο αντίτυπο ενός αντικειμένου φυλαγμένο σε μια συλλογή (βιβλίο, μετάλλιο, σήμα, κ.λ.π.) 2. *φυσ.* ο δίπολος (ηλεκτρικό κύκλωμα με δύο ακροδέκτες)
dublu-ă, dubli-e I. *επίθ.* διπλός-ή-ό, διπλάσιος-ια-ιο // **consoane -e** τα διπλά σύμφωνα // *(γεωργ.)* **cultură -ă** η διπλή καλλιέργεια *(φυτά)* // **cuvânt cu ~ sens** η λέξη με διπλή έννοια II. *επίρ.* διπλά // **a vedea ~** βλέπω διπλά III. *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το διπλό // **~ masculin** το διπλό αρσενικό
dublură, dubluri ουσ. θηλ. 1. ο σωσίας, η διπλοπροσωπία 2. η αναπλήρωση κάποιου από τον αντικαταστάτη του 3. η φόδρα
ducal-ă, ducali-e *επίθ.* του δουκάτου ή του δούκα
ducat, ducate ουσ. ουδ. το δουκάτο
ducat, ducați ουσ. αρσ. το δουκάτο, χρυσό ή αργυρό νόμισμα, το φλουρί, το τσεκίνι (12ος-19ος αι.)
ducă ουσ. θηλ. 1. ο πηγαιμός, το ταξίδι 2. η μετάβαση, η πορεία από ένα τόπο σε άλλο // **dor de ~** η επιθυμία για ταξίδι // **e pe ~** είναι ετοιμοθάνατος
duce, duc I. *ρ. μετ.* 1. φέρω, φέρνω, κουβαλώ, κουβαλάω, κομίζω, αποκομίζω 2. οδηγώ 3. πηγαίνω 4. σέρνω, σύρω, τραβώ 5. αποπερατώνω 6. *μτφ.* περνώ // **a ~ dorul de ceva** επιθυμώ, νιώθω πόθο για κάτι // **a ~ grija** έχω τη φροντίδα // **a ~ o perpendiculară** τραβώ μια κάθετη (σχηματίζοντας με άλλη γραμμή ή με ένα επίπεδο ορθή γωνία) // **a ~ o viață liniștită** περνώ μια ήσυχη ζωή // **a ~ pe cineva de nas** σέρνω κάποιον από τη μύτη, τον τραβώ από τη μύτη (τον κάνω ό,τι θέλω) // **a ~ pe cineva cu vorba** φέρνω κάποιον με τα λόγια (τον ξεγελώ, του λέω ψέμματα) // **a ~ pe cineva la groapă** πηγαίνω κάποιον στο λάκκο / στον τάφο // **a ~ sub escortă** πηγαίνω κάποιον υπό συνοδεία (για φρούρηση) // **a ~ un copil la școală** φέρνω ένα παιδί στο σχολείο // **a ~ un lucru la bun sfârșit** φέρνω κάτι σε πέρας, αποπερατώνω // **eu duc valiza** εγώ φέρνω τη βαλίτσα II. *ρ. αμ.* 1. πηγαίνω, μεταβαίνω, φεύγω 2. συχνάζω 3. περνώ // **a fi dus pe gânduri** είναι βυθισμένος σε σκέψεις, σκέφτεται // **a o ~ bine** τα περνά καλά // **acest drum ~ la moară** ο δρόμος αυτός πηγαίνει στο μύλο // **asta nu ~ la nimic** αυτό δε φέρνει σε τίποτα // **cum o duci?** πώς τα περνάς; // **unde te duci?** πού πας; III. *ρ. μέσο* 1. πηγαίνω, μεταβαίνω 2. απέρχομαι, πορεύομαι 3. καταστρέφομαι, περατώνομαι // **a se ~ de râpă** καταστρέφομαι // **ducă-se dracului!** άς πάει στ'ανάθεμα! // **du-te după medic!** πήγαινε για το γιατρό! // **du-te'ncolo!** πήγαινε εκεί πέρα! // **m-am dus spre el** πήγα προς αυτόν // **mă duc la școală** πηγαίνω στο σχολείο // **și s-a dus, s-a terminat** και πάει, τέλειωσε
duce, duci ουσ. αρσ. ο δούκας, ο αρχηγός δουκάτου
ducere, duceri ουσ. θηλ. 1. ο πηγαιμός, η μετάβαση 2. η αναχώρηση
ducesă, ducese ουσ. θηλ. η δούκισσα
ducipal, ducipali ουσ. αρσ. ο βουκέφαλος
duco ουσ. ουδ. το βερνίκι με βάση τη νιτρογλυκερίνη («ντούκο», εμπορική ονομασία)
ductil-ă, ductili-e *επίθ. (τεχ.)* ευήλατος-η-ο, ελατός-ή-ό (δυνάμενος να πλατυνθεί)
ductilitate ουσ. θηλ. η ελατότης μετάλλου
dud, duzi ουσ. αρσ. *(βοτ.)* η μορέα, η μουριά
dudă, dude ουσ. θηλ. *(βοτ.)* το μούρο, η μούρα
duducă, duduci ουσ. θηλ. η ντουντούκα *(φιλοφρονητικός όρος για τις κοπέλες και νέες γυναίκες)*
dudui, dudui I. *ρ. μετ.* 1. κραδαίνω 2. διώχνω, αποπέμπω II. *ρ. αμ.* τραντάζω, κλονίζω, τριζοβολώ, βροντώ, βγάζω θόρυβο *(φωτιά, μηχανή)*
duduie, dudui ουσ. θηλ. η δεσποινίδα, η νεαρή ανύπαντρη γυναίκα
duduit ουσ. ουδ. ο κραδασμός, το τράνταγμα, ο θόρυβος μηχανών
duduitură, duduituri ουσ. θηλ. ιδ. duduit
duduiță, duduițe ουσ. θηλ. η δεσποινίδα
duel, dueluri ουσ. ουδ. 1. η μονομαχία 2. *μτφ.* ο ανταγωνισμός δύο δυνάμεων 3. *μτφ.* η πολεμική (σε προφορικό ή γραπτό λόγο) // **a se bate în ~** μάχομαι σε μονομαχία
duela, duelez I. *ρ. μετ.* μονομαχώ II. *ρ. μέσο* μάχομαι σε μονομαχία
duelist, duelişti ουσ. αρσ. ο μονομάχος
duet, duete ουσ. ουδ. *(μουσ.)* η διωδία, το ντουέτο
dugheană, dugheni ουσ. θηλ. το μικρό κατάστημα, το μικρό μαγαζί, το μικρομάγαζο
dughie, dughii ουσ. θηλ. *(βοτ.)* είδος ζωοτροφικού φυτού όμοιου με το κεχρί
duh, duhuri ουσ. ουδ. 1. το πνεύμα, η πνοή του ανθρώπου 2. το φάντασμα // **a-și da -ul** παραδίνω το πνεύμα μου (πεθαίνω) // **cu ~** με πνεύμα, με εξυπνάδα, πνευματωδώς // **cu -ul blândeții** με μαλακό πνεύμα, ήμερα, ήπια // **o vorbă de ~** ένα χωρατό, το ευφυολόγημα // **plin de ~** πνευματώδης-ης-ες // **sărac cu -ul** φτωχός στο πνεύμα, ο ανόητος
duhni, duhnesc *ρ. αμ.* μυρίζω άσχημα, δυσωδώ, βρωμώ, βγάζω βρώμα, βρομοκοπώ, ζέχνω
duhoare, duhori ουσ. θηλ. η άσχημη μυρουδιά, η δυσωδία, η βρώμα, η βρωμιά, η δυσοσμία, η μπόχα, η κακοσμία, η αποφορά
duhovnic, duhovnici ουσ. αρσ. *(εκκλ.)* ο πνευματικός, ο εξομολογητής
duhovnicesc-ească, duhovnicești *επίθ.* πνευματικός -ή-ό
duios-oasă, duioşi-oase *επίθ.* στοργικός-ή-ό, τρυφερός-ή-ό, ευαίσθητος-η-ο, μειλίχιος-α-ο // **o privire -oasă** ένα στοργικό βλέμμα // **o fire -oasă** μια τρυφερή φύση (στοργική) // **o scenă -oasă** μια στοργική σκηνή
duioșie, duioșii ουσ. θηλ. 1. η τρυφερότητα, η στοργή 2. η αβρότητα 3. το συναίσθημα λεπτής αγάπης
duium I. ουσ. ουδ. η πληθώρα, το τσούρμο, η σωρεία II. *επιρ. έκφρ.* **cu duiumul** με το κάρο, σε μεγάλη ποσότητα
dulamă, dulame ουσ. θηλ. το γελέκι, το αντρικό γελέκι
dulap, dulapi, dulapuri I. ουσ. αρσ. *(οικοδ.)* η πλατιά και χοντρή σανίδα II. ουσ. ουδ. 1. το ντουλάπι, η σκευθήκη 2. η ντουλάπα, το κομό // **~ cu oglindă** το ντουλάπι με καθρέφτη // **~ de perete** το ντουλάπι σε τοίχο
dulăpior, dulăpioare ουσ. ουδ. το μικρό ντουλάπι
dulău, dulăi ουσ. αρσ. ο μεγάλος σκύλος, το μεγαλόσωμο σκυλί
dulce, dulci, dulciuri I. *επίθ.* 1. γλυκός-ιά-ό 2. *μτφ.* ήπιος-ια-ιο 3. *μτφ.* φρέσκος-ια-ο, ανάλατος-η-ο // **~ ca mierea** γλυκό σαν το μέλι // **a face cuiva ochi**

dulci γλυκοκοιτάζω, κάνω τα γλυκά μάτια // **are gust ~** έχει γλυκιά γεύση // **a spune vorbe dulci** γλυκομιλώ, μιλάω με γλυκύτητα // **brânză ~** το ανάλατο τυρί // **climă ~** το ήπιο κλίμα // **lapte ~** το γλυκό γάλα // **viață ~ fără griji** ζωή γλυκιά ξέγνοιαστη // **zâmbet ~** το γλυκό χαμόγελο II. *ουσ. ουδ.* 1. το γλυκό, το γλύκισμα 2. *πληθ.* τα γλυκίσματα, τα προϊόντα του ζαχαροπλαστείου III. *επιθ. έκφρ.* **de ~** το άρτυμα, το μη νηστήσιμο φαγητό

dulceag-ă, dulcegi-e *επίθ.* 1. υπόγλυκος-η-ο, γλυκούτσικος-η-ο 2. *μτφ.* γλυκανάλατος-η-ο 3. *μτφ.* υποκριτικός-ή-ό

dulceață, dulcețuri *ουσ. θηλ.* 1. το γλυκό 2. το ζαχαρωτό, το γλύκισμα 3. η γλύκα, η γλυκύτητα, η γλυκάδα // **~ de cireșe** το γλυκό από κεράσια // **dulceața unui fruct** το γλυκό ενός καρπού

dulcegărie, dulcegării *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* 1. η γλυκαντζούρα 2. *μτφ.* η επιτήδευση, ο ψεύτικος τρόπος, η προσποίηση, η υποκρισία

dulcinee *ουσ. θηλ. (οικ. και ειρ.)* η δουλσινέα, η γυναίκα που αποτελεί αντικείμενο γελοίας αγάπης

dulgher, dulgheri *ουσ. αρσ.* ο ξυλουργός

dulgherie, dulgherii *ουσ. θηλ.* 1. η ξυλουργία 2. το ξυλουργείο 3. τα κατεργασμένα ξύλα από τον ξυλουργό

dulie, dulii *ουσ. θηλ.* το ντούι

dumbravă, dumbrăvi *ουσ. θηλ.* 1. το αλσύλλιο 2. το δάσος από βαλανιδιές

dum-dum *ουσ. ουδ.* το βόλι ντουμ-ντουμ (το βλήμα τουφεκιού που κάνει έκρηξη την στιγμή της επαφής του με το στόχο)

dumeri, dumeresc I. *ρ. μετ.* 1. κατανοώ, καταλαβαίνω κάτι 2. κάνω να καταλάβει // **l-am -t despre ce este vorba** τον έκανα να καταλάβει περί τίνος πρόκειται II. *ρ. μέσο* αντιλαμβάνομαι, μπαίνω στο νόημα, εξηγούμαι

dumerire *ουσ. θηλ.* η διευκρίνιση, η διασαφήνιση, η διαφώτιση, η απαλλαγή από την πλάνη

dumica, dumic *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. κάνω μπουκιές 2. κόβω κάτι σε κομμάτια· κομματιάζω

dumicat, dumicați *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* η μπουκιά, η χαψιά

duminical-ă, duminicali-e *επίθ.* κυριακάτικος-η-ο // **hainele -e** τα κυριακάτικα ρούχα // **repaus ~** η κυριακάτικη ανάπαυση

duminică, duminici *ουσ. θηλ.* η Κυριακή // **Duminica Floriilor** η Κυριακή των Βαΐων II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** κυριακάτικος-η-ο, γιορτινός-ή-ό III. *επίρ.* **duminica** Κυριακάτικα

dumnealui, dumneaei, dumnealor *αντ. προσ.* αυτός-αυτή, αυτό, αυτοί, αυτές, αυτά

dumneata *αντ. προσ.* εσύ, του λόγου σου

dumneavoastră *αντ. προσ.* εσείς, σεις, εσάς // **a(-l) ~** υμέτερος-α-ο // **locul meu este aici, al ~ este acolo** ο τόπος μου είναι εδώ, το δικό σας είναι εκεί // **pe ~ acestea ce vă privesc?** εσάς αυτά, σε τί σας αφορούν; // **scrisoarea ~** το γράμμα σας

dumnezeiesc-iască, dumnezeiești *επίθ.* 1. θεϊκός-ή-ό, θείος-α-ο 2. *μτφ.* υπέροχος-η-ο· θεσπέσιος-α-ο, θαυμάσιος-α-ο

dumnezeiește *επίρ.* 1. θεϊκά, θείως 2. *μτφ.* θαυμάσια, υπέροχα, άριστα

dumnezeire *ουσ. θηλ.* η θεότητα, ο Θεός

Dumnezeu *ουσ. αρσ.* ο Θεός, ο Δημιουργός // **~ îți dă, dar în traistă nu-ți bagă** ο Θεός σου δίνει, αλλά δεν σου βάζει στον ντορβά // **~ știe** ένας Θεός ξέρει // **Dumnezeule!** Θεέ μου! // **a lăsa în plata lui ~** αφήνω στη θέληση του Θεού (τον αφήνω στην τύχη του) // **a nu avea nici un ~** το να μην έχει κανένας Θεός (το να μην πιστεύει σε τίποτε) // **bătut de ~** ταλαίπωρος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο, κακόμοιρος-η-ο // **cu ~ înainte!** εμπρός με το Θεό! (καλή επιτυχία) // **cum dă ~** όπως δίνει ο Θεός· όπως λαχαίνει· Συμπτωματικά // **ferească ~!** να φυλάξει ο Θεός! // **încotro te-a îndrepta ~** όπου θα σε διευθύνει ο Θεός // **pentru numele lui ~!** «προς Θεού»! (για το όνομα του Θεού!)

dumping, dumpinguri *ουσ. ουδ.* η απόρριψη, η άτακτη αποθήκευση

dună, dune *ουσ. θηλ.* ο αμμόλοφος

dunărean-ă, dunăreni-e *επίθ.* δουνάβιος-ια-ιο, παραδουνάβιος-ια-ιο

dunetă, dunete *ουσ. θηλ.* το υψηλότερο κατάστρωμα της πρύμνης

dungat-ă, dungați-te *επίθ.* ραβδωτός-ή-ό, ριγωτός-ή-ό, γραμμωτός-ή-ό

dungă, dungi *ουσ. θηλ.* 1. η ράβδωση, η χαρακιά, η ρίγα, η πτυχή 2. η άκρια, η γραμμή 3. η αιχμή, η ακμή, η γραμμή όπου τέμνονται δύο επίπεδα // **dunga pantalonului** η πτυχή του πανταλονιού // **dunga patului** η άκρια του κρεβατιού // **în ~** στην πλευρά, στα πλάγια, σε πλάγια γραμμή // **în dungi** με ραβδώσεις // **maiouri albe cu dungi albastre** τα άσπρα μαλλιά με γαλάζιες ραβδώσεις

dunguliță, dungulițe *ουσ. θηλ.* η μικρή ράβδωση, η μικρή πτυχή

duo *ουσ. ουδ. αμετάβλ. (μουσ.)* η διωδία, το ντουέτο

duodecimal-ă, duodecimali-e *επίθ. (μαθ.)* δωδεκαδικός-ή-ό (με βασική υποδιαίρεση σε 12 μονάδες)

duoden, duodenuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το δωδεκαδάκτυλο

duodenal-ă, duodenali-e *επίθ. (ανατ.)* δωδεκαδακτυλικός-ή-ό

dup *επιφ.* ντουπ (για χτύπημα, πέσιμο)

după I. *προθ.* μετά, πίσω, όπισθεν, κατόπιν, ύστερα, έπειτα, ύστερ'από, όπως, αφού, σύμφωνος με, κατά, καθώς, εκτός που, εκτός από, από, για // **~ aparențe** κατά τα φαινόμενα // **~ cât se pare** καθόσον φαίνεται, όπως φαίνεται, κατά τα φαινόμενα // **~ ce** ύστερα που // **~ ce (că)** εκτός που· δε φτάνει που· εκτός από το γεγονός ότι // **~ ce că ai venit târziu, mai ai și pretenții** αφού ήρθες και αργά, έχεις και αξιώσεις // **~ dumneavoastră** παρακαλώ, πίσω από σας // **~ faptă și răsplată** κατά πράξη κι αμοιβή // **~ gust** κατ'αρέσκεια // **~ lege, el e vinovat** κατά το νόμο, αυτός είναι ένοχος // **~ părerea mea** κατά τη γνώμη μου // **~ ploaie** μετά από τη βροχή // **~ puțin** ύστερ'από λίγο // **~ toate probabilitățile** κατά (με) όλες τις πιθανότητες // **a da o fată ~ cineva** δίνω ένα κορίτσι πίσω από κάποιον (το παντρεύω) // **a plecat ~ propria lui dorință** έφυγε σύμφωνα με την ίδια του τη θέληση // **a preda o limbă ~ o anumită metodă** διδάσκω μια γλώσσα σύμφωνα με ορισμένη μέθοδο // **a-i părea rău ~ cineva** λυπάμαι για κάποιον // **a se da ~ cineva** κάνω να μοιάζω με κάποιον, προσπαθώ να είμαι όμοιος με κάποιον // **a se lua ~ cineva** βαδίζω πίσω από κάποιον, ακολουθώ ό,τι κάνει κάποιος // **adaptare ~ o nuvelă** διασκευή

διηγήματος του... // **dacă ar fi ~ mine** αν θα ήταν καθώς εμένα (εγώ) // **el strigă ~ ajutor** αυτός φωνάζει για βοήθεια // **îl recunosc ~ voce** τον αναγνωρίζω από τη φωνή // **justețea propunerii se judecă ~ rezultate** η ορθότητα της προτάσεως κρίνεται συμφώνως με τα αποτελέσματα // **s-a ascuns ~ casă** κρύφτηκε πίσω από το σπίτι // **se întoarce ~ ora nouă** γυρίζει μετά από τις εννιά ή ώρα // **văr ~ mamă** εξάδερφος από μητέρα II. *επιρ. έκφρ.* // **~ amiază** μετά το μεσημέρι // **~ toate încercările a reușit să repare mașina** ύστερ'από όλες τις δοκιμασίες επέτυχε να διορθώσει τη μηχανή **unul ~ altul** ο ένας μετά απ' τον άλλο III. *συνδ. έκφρ.* **~ cum** έτσι όπως

duplex *ουσ. ουδ.* 1. το ντούμπλεξ, το διπλό σύστημα τηλεπικοινωνίας 2. το χαρτί ή το χαρτόνι κατασκευασμένο από δύο κολλημένα στρώματα

duplicat, duplicate *ουσ. ουδ.* 1. το διπλόγραφο, το διπλότυπο 2. το αντίγραφο, η κόπια 3. το έγγραφο εις διπλούν

duplicitar-ă, duplicitari-e *επίθ.* διπλοπρόσωπος-η-ο, ανειλικρινής-ής-ές

duplicitate *ουσ. θηλ.* η διπλοπροσωπία, η ανειλικρίνεια, η υποκρισία, η δολιότητα

dur-ă, duri-e I. *επίθ.* 1. σκληρός-ή-ό, τραχύς-ιά-ύ 2. ανθεκτικός-ή-ό, στερεός-ή και στερεά-ό 3. *μτφ.* άπονος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο, ανελέητος-η-ο, σκληρόκαρδος-η-ο, πέτρινος-η-ο // **apă -ă** το σκληρό νερό // **metalul ~** το σκληρό μέταλλο // **purtare -ă** η σκληρή συμπεριφορά, το σκληρό φέρσιμο // **un om ~** ένας σκληρός άνθρωπος II. *επίρ.* 1. σκληρά 2. άσπλαχνα, άπονα, ανελέητα // **te-ai purtat ~ cu oamenii** φέρθηκες σκληρά με τους ανθρώπους

dura I. *επίφ.* τούμπα II. *επιρ. έκφρ.* **de-a ~** κατρακυλώντας, κουτρουβάλα, πηγαίνοντας τούμπα

dura, durez *ρ. μετ.* 1. χτίζω 2. ανεγείρω (οικοδομή) 3. κατασκευάζω ένα αντικείμενο

dura *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. διαρκεί 2. βαστώ, αντέχω // **ploaia durează mult** η βροχή διαρκεί πολύ

durabil-ă, durabili-e *επίθ.* 1. ανθεκτικός-ή-ό, διαρκής-ής-ές, σταθερός-ή-ό, στερεός-ά-ό, μόνιμος-η-ο

durabilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανθεκτικότητα, η σταθερότητα, η αντοχή, η διάρκεια 2. το βάσταγμα, η αντίσταση, η στερεότητα, η μονιμότητα

duraluminiu *ουσ. ουδ.* το σκληρό αλουμίνιο

durare *ουσ. θηλ.* το κτίσιμο, η οικοδόμηση, η ανέγερση

durat *ουσ. ουδ.* ιδ. durare

durată, durate *ουσ. θηλ.* 1. η διάρκεια, η αντοχή 2. το χρονικό συνεχές και αδιάκοπο διάστημα // **durata împrumutului** η διάρκεια του δανείου // **de lungă ~** μακροπρόθεσμος-η-ο // **pe toată durata acestei scene** σε όλη τη διάρκεια αυτής της σκηνής

durduliu-ie, durdulii *επίθ.* 1. παχουλός-ή-ό, παχουλούτσικος-η-ο 2. εύσωμος-η-ο, χοντρούτσικος-η-ο

durea pers. 3 doare I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πονώ, αισθάνομαι πόνο· πονάει // **a-l ~ inima** πονάει η καρδιά του (αισθάνομαι πόνο για κάποιον· συμπονώ κάποιον· λυπάμαι) // **mă doare gâtul** με πονάει ο λαιμός // **mă doare să văd că nu se înțeleg** πονάω να δω πως δε συνεννοούνται // **nici capul nu-l doare** καρφί δεν του καίγεται (δεν του νοιάζει, αδιαφορεί) II. *ρ. μετ.* προξενώ πόνο σωματικό ή ψυχικό

durere, dureri *ουσ. θηλ.* ο πόνος, η οδύνη, η λύπη, η θλίψη // *(ιατρ.)* το άλγος // **~ de cap** ο κεφαλόπονος // **~ de dinți** ο οδοντόπονος, ο πονόδοντος // **lipsă de ~** η ανωδυνία (χωρίς πόνο)

dureros-oasă, dureroși-oase I. *επίθ.* 1. επώδυνος-η-ο, αλγεινός-ή-ό οδυνηρός-ή-ό 2. λυπηρός-ή-ό 3. θλιβερός-ή-ό // **o experiență dureroasă** μια οδυνηρή πείρα (εμπειρία)// **o operație dureroasă** η επώδυνη εγχείρηση II. *επίρ.* οδυνηρά, λυπηρά, θλιβερά, με πόνο, αλγεινώς

durifica, durific I. *ρ. μετ.* σκληραίνω, στερεοποιώ II. *ρ. μέσο* σκληραίνω, στερεοποιούμαι

duritate, durități *ουσ. θηλ.* 1. η σκληρότητα, η σκληράδα 2. η στερεότητα 3. *μτφ.* η τραχύτητα, η ασπλαχνία

durui, durui I. *ρ. αμ.* κατρακυλώ (όχημα) II. *ρ. μετ.* *(μτφ.)* μιλώ γοργά και αδιάκοπα διαταράσσοντας την ησυχία κάποιου

duruit, duruituri *ουσ. ουδ.* 1. το κατρακύλημα με θόρυβο 2. η βοή των τροχών αμάξης

durut *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο πόνος

dus *ουσ. ουδ.* 1. ο πηγαιμός 2. η μετάβαση, η αναχώρηση // **un bilet de călătorie ~întors** ένα εισιτήριο ταξιδιού αλέ-ρετούρ

dus-ă, duși-se *επίθ.* φευγάτος-η-ο 2. εξαφανισμένος -η-ο, άφαντος-η-ο 3. *μτφ.* συλλογισμένος-η-ο, αφηρημένος-η-ο, ασυγκέντρωτος-η-ο // **~ pe gânduri** σκεπτικός-ή-ό // **a dormi ~** κοιμάμαι βαθιά // **cu ochii duși** με τα μάτια βυθισμένα (αφηρημένα) // **s-a ~** έγινε άφαντος

duș, dușuri *ουσ. ουδ.* 1. το ντους 2. *μτφ.* η δυσάρεστη είδηση // **~ cu apă rece** το ντους με κρύο νερό

dușcă *ουσ. θηλ.* η γουλιά, η ρουφηξιά // **a da de ~** πίνω μονορούφι· πίνω με μια γουλιά

dușman-ă, dușmani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο εχθρός 2. ο, η αντίπαλος-η 3. ο πολέμιος II. *επίθ.* 1. εχθρικός-ή-ό, αντίμαχος-η-ο 2. πολέμιος-ια-ιο // **trupe -e** τα εχθρικά στρατεύματα

dușmăni, dușmănesc I. *ρ. μετ.* εχθρεύομαι, μισώ κάποιον II. *ρ. μέσο* εχθρεύομαι (με αξία αλληλοπάθειας)

dușmănie, dușmănii *ουσ. θηλ.* 1. η έχθρα, η εχθρότητα, η εχθροπάθεια, η εχθρική διάθεση 2. το μίσος // **plin de ~** γεμάτος εχθρότητα, με δυνατή έχθρα

dușmănos-oasă, dușmănoși-oase *επίθ.* εχθρικός-ή-ό (λόγος, τρόπος)

dușumea, dușumele *ουσ. θηλ.* 1. το δάπεδο 2. το πάτωμα

duumvirat *ουσ. ουδ. (πολ.)* η δυανδρία, η άσκηση της εξουσίας από δύο ισότιμους άρχοντες

duzină, duzini I. *ουσ. θηλ.* η ντουζίνα, η δωδεκάδα, η δωδεκαριά // **vreo ~** καμιά δωδεκαριά II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** της ντουζίνας (κακής ποιότητας)

E, e

E, e *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα e, το έβδομο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [ε].
e *επιφ.* ε! (εκφράζει επίπληξη ή εκνευρισμό, αηδία, αδιαφορία, απορία ή ικανοποίηση)
eben *ουσ. ουδ.* ο έβενος, το αμπανόζι (είδος πολύτιμου μαύρου ξύλου)
ebenin-ă, ebenini-e *επίθ.* εβένινος-η-ο
ebonită, ebonite *ουσ. θηλ.* ο εβονίτης
ebraic-ă, ebraici-ce *επίθ.* εβραϊκός-ή-ό // **limba** -ă η εβραϊκή γλώσσα
ebrietate *ουσ. θηλ.* η μέθη, το μεθύσι // **stare de** ~ η κατάσταση μέθης
ebuliometru, ebuliometre *ουσ. ουδ.* ο μετρητής βρασμού
ecarisa, ecarisez *ρ. μετ.* 1. τετραγωνίζω, δίνω ορθογώνιο σχήμα σ' ένα κομμάτι ξύλου (κούτσουρο) 2. γδέρνω, αφαιρώ το δέρμα ζώου
ecarisaj *ουσ. ουδ.* η εκδορά ζώου 2. η επεξεργασία των πτωμάτων ζώων και η μετατροπή τους σε βιομηχανικά προϊόντα 3. η επιχείρηση που ασχολείται με την κατεργασία των ψόφιων ζώων
ecarisare *ουσ. θηλ.* ο τετραγωνισμός, το κόψιμο των κορμών δέντρων σε τετραγωνικά πρισματικά σχήματα (δοκάρια, τραβέρσες, κ.λ.π.)
ecartament, ecartamente *ουσ. ουδ.* η απόσταση μεταξύ των δύο σιδηροδρομικών γραμμών // ~ **îngust** η στενή διάσταση, το πλάτος ανάμεσα σε δύο σιδηροδρομικές γραμμές
echer, echere *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* ο γνώμονας
echidistant-ă, echidistanți-te *επίθ.* ισοδιάστατος-η-ο
echilateral-ă, echilaterali-e *επίθ. (γεωμ.)* ισόπλευρος-η-ο // **triunghi** ~ το ισόπλευρο τρίγωνο
echilibra, echilibrez I. *ρ. μετ.* 1. ισορροπώ· ισοσταθμίζω· εξουδετερώνω αντίθετες δυνάμεις 2. ισοσκελίζω· εξισώνω τα έξοδα με τα έσοδα ή τη χρέωση με την πίστωση II. *ρ. μέσο* ισορροπώ, βρίσκομαι σε ισορροπία· βρίσκομαι σε κανονική διανοητική κατάσταση
echilibrare, echilibrări *ουσ. θηλ.* 1. η ισορρόπηση· η αποκατάσταση της ισορροπίας 2. η ισοσκέλιση
echilibrat-ă, echilibrați-te *επίθ.* 1. ισόρροπος-η-ο, ισοσκελής-ής-ές 2. *μτφ.* μυαλωμένος-η-ο· λογικός -ή-ό· ισορροπημένος-η-ο 3. ισοδύναμος-η-ο
echilibrist-ă, echilibriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ισορροπιστής-ίστρια (ο, η), ακροβάτης-ισσα (ο, η), σχοινοβάτης-ισσα (ο, η)
echilibristică *ουσ. θηλ.* 1. η ακροβασία, ο ακροβατισμός, η τέχνη του ακροβάτη, το βάδισμα στα άκρα των δαχτύλων 2. η σχοινοβασία
echilibru, echilibre *ουσ. ουδ.* 1. η ισορροπία, η ισοζυγία, η ισοστάθμιση, η ισοσκέλιση 2. *μτφ.* η φυσιολογική διανοητική κατάσταση // ~ **bugetar** η ισοσκέλιση του προϋπολογισμού // ~ **economic** η οικονομική ισορροπία // **a-și pierde echilibrul** χάνω την ισορροπία μου // **a sta în** ~ *στέκω* σε ισορροπία
echinocțial-ă, echinocțiali-e *επίθ.* ισημερινός-ή-ό
echinocțiu, echinocții *ουσ. ουδ.* η ισημερία, η εξίσωση ημέρας και νύχτας σε χρονική διάρκεια
echipa, echipez I. *ρ. μετ.* 1. εξαρτίζω πλοίο, αρματώνω 2. εξοπλίζω, εφοδιάζω με μηχανήματα και άλλα μέσα παραγωγής // **a ~ o fabrică** εξοπλίζω εργοστάσιο II. *ρ. μέσο* 1. αρματώνομαι 2. εξοπλίζομαι, εφοδιάζομαι, με τα απαραίτητα 3. ντύνομαι
echipaj, echipaje *ουσ. ουδ.* το πλήρωμα
echipament, echipamente *ουσ. ουδ.* 1. η εξάρτυση του στρατιώτη, αθλητή, κ.λ.π. 2. το σύνολο μηχανημάτων και εξαρτημάτων μηχανής 3. ο εφοπλισμός πλοίου, η αρματωσιά 4. ο εξοπλισμός με τα απαραίτητα μέσα για κάποιο σκοπό // ~ **de bord** ο εξοπλισμός πίνακα λειτουργίας (μηχανής, αυτοκινήτου, αεροπλάνου, κ.λ.π.) // ~ **de campanie** ο οπλισμός εκστρατείας
echipare, echipări *ουσ. θηλ.* 1. η εξάρτιση, ο εφοπλισμός 2. ο εξοπλισμός 3. το ντύσιμο 4. *(στρατ.)* η εξάρτυση
echipat-ă, echipați-te *επίθ.* 1. εξοπλισμένος-η-ο 2. οπλισμένος-η-ο 3. εφοδιασμένος-η-ο
echipă, echipe *ουσ. θηλ.* η ομάδα // **echipa națională** η εθνική ομάδα // *(αθλ.)* **echipa sportivă** η αθλητική ομάδα // **spirit de** ~ το ομαδικό πνεύμα
echipier-ă, echipieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* το μέλος της ομάδας
echitabil-ă, echitabili-e *επίθ.* 1. δίκαιος-η-ο, σωστός -ή-ό 2. νόμιμος-η-ο 3. ευθύς-εία-ύ
echitate *ουσ. θηλ.* 1. η δικαιοσύνη 2. η ευθύτητα, η ισάδα, η ορθότητα 3. η εντιμότητα
echitație *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η ιππασία, η πορεία πάνω σε άλογο
echivala, echivalez I. *ρ. μετ.* 1. εξισώνω 2. κάνω να υπάρχει ισοδυναμία, ισοτιμία // **cuvintele acestea echivalează cu un reproș** τα λόγια αυτά ισοδυναμούν με μια επίπληξη (κατηγορία) II. *ρ. αμ.* εξισώνομαι, ισοδυναμώ, είμαι σε ισοδυναμία, σε ισοτιμία, αντιστοιχώ
echivalare, echivalări *ουσ. θηλ.* η ισοδυναμία, η ισοτιμία
echivalent-ă, echivalenți-te I. *επίθ.* 1. ισότιμος-η-ο, ισοδύναμος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο 2. ισάξιος-ια-ιο II. *ουσ. ουδ.* το ισότιμο, το ισοδύναμο // *(οικον.)* ~ **general** η γενική ισοτιμία (που εκφράζει την αξία όλων των άλλων εμπορευμάτων)
echivalență, echivalențe *ουσ. θηλ.* 1. η ισοτιμία, η ισοδυναμία 2. η αντιστοιχία // **examen de** ~ οι εξετάσεις για αναγνώριση από το κράτος του πτυχίου σπουδών
echivoc-ă, echivoci-e I. *επίθ.* 1. αμφίβολος-η-ο 2. διφορούμενος-η-ο 3. συγκεχυμένος-η-ο, ασαφής -ής-ές II. *ουσ. ουδ.* 1. το διφορούμενο, η διφορούμενη έννοια 2. η αμφιβολία // **fără** ~ χωρίς διφορούμενο

eclata, eclatez *ρ. αμ.* λαμποκοπώ, ακτινοβολώ
eclatant-ă, eclatanți-te *επίθ.* 1. λαμπρός-ή-ό, ακτινοβόλος-α-ο 2. *μτφ.* διαπερεπής-ής-ές, έξοχος-η-ο
eclator, eclatoare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το σπινθηροσκόπιο (η συσκευή για μέτρηση υψηλών τάσεων)
eclectic-ă, eclectici-ce *επίθ.* εκλεκτικός-ή-ό
eclectism *ουσ. ουδ.* ο εκλεκτισμός
ecleziastic-ă, ecleziastici-ce *επίθ.* εκκλησιαστικός-ή-ό
eclipsa, eclipsez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω να παθαίνει έκλειψη μερική ή ολική ένα ουράνιο σώμα 2. *μτφ.* επισκιάζω II. *ρ. μέσο* 1. παθαίνω έκλειψη, εξαφανίζομαι, γίνομαι αφανής 2. φεύγω κρυφά από κάπου
eclipsare, eclipsări *ουσ. θηλ.* το γεγονός της έκλειψης
eclipsă, eclipse *ουσ. θηλ. (αστρ.)* η έκλειψη
ecliptic-ă, ecliptici-ce I. *ουσ. θηλ.* 1. εκλειπτικός-ή-ό 2. **coordonate ecliptice** οι εκλειπτικές συντεταγμένες II. *ουσ. θηλ.* η εκλειπτική
ecloziune, ecloziuni *ουσ. θηλ.* 1. η εκκόλαψη 2. *μτφ.* η ωρίμανση· η εμφάνιση
ecluza, ecluzez I. *ρ. μετ.* κλείνω με υδατοφράχτη II. *ρ. αμ.* περνώ τη διώρυγα με τη βοήθεια των υδατοφραχτών
ecluză, ecluze *ουσ. θηλ.* ο υδατοφράχτης // ~ **de salvare** ο σωστικός υδατοφράχτης (ο μεταλλικός θάλαμος στο υποβρύχιο)
ecolog-ă. ecologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* οικολόγος (ο, η)
ecologic-ă, ecologici-ce *επίθ.* οικολογικός-ή-ό
ecologie *ουσ. θηλ.* η οικολογία
econom-oamă, economi-oame I. *επίθ.* οικονόμος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. οικονόμος-α (ο, η)· διαχειριστής-ίστρια (ο, η) της περιουσίας σε οικοτροφείο, μοναστήρι, κ.λ.π. 2. ο οικονόμος (το αξίωμα που δίνεται σ' έναν ιερέα)
economat, economate *ουσ. ουδ.* το πρατήριο, το κατάστημα με είδη πρώτης ανάγκης για τα μέλη μιας ορισμένης επιχείρησης, ιδρύματος, κ.λ.π.
econometrie *ουσ. θηλ.* η οικονομετρία
economic-ă, economici-ce I. *επίθ.* 1. οικονομικός-ή-ό 2. φτηνός-ή-ό // **determinismul** ~ ο οικονομικός ντετερμινισμός // **înapoiere -ă** η οικονομική καθυστέρηση // **potențial** ~ το οικονομικό δυναμικό // **putere -ă** η οικονομική δύναμη // **refacere -ă** η οικονομική ανασυγκρότηση // **stagnare -ă** η οικονομική αποτελμάτωση // **viața -ă** η οικονομική ζωή II. *επίρ.* οικονομικά· φτηνά, χωρίς σπατάλη
economicește *επίρ.* οικονομικώς, από οικονομική άποψη
economicitate *ουσ. θηλ.* η οικονομικότητα, ο βαθμός της οικονομικής χρήσης των χρημάτων και αγαθών
economicos-oasă, economicoși-oase *επίθ.* ο οικονομικός-ή-ό, φτηνός-ή-ό
economie, economii *ουσ. θηλ.* 1. η οικονομία 2. οι οικονομίες, τα χρήματα τα μαζεμένα για μελλοντικές δυσκολίες 3. *μτφ.* η διάταξη και η σύνθεση ενός λογοτεχνικού έργου, νόμου, συγγράμματος, κ.λ.π. // ~ **politică** η πολιτική οικονομία // **economia agrară** η αγροτική οικονομία // **economia liberală** η φιλελεύθερη οικονομία *(με ιδιωτική πρωτοβουλία)* // **economia națională** η οικονομία της χώρας // **economia subdezvoltată** η υπανάπτυκτη οικονομία // **a face** ~ κάνω οικονομίες, βάζω στην πάντα
economisi, economisesc *ρ. μετ.* 1. οικονομώ, κάνω οικονομίες, βάζω κατά μέρος, αποταμιεύω, βάζω στην πάντα 2. φείδομαι, καταναλώνω κάτι με περίσκεψη 3. εξοικονομώ
economisire, economisiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξοικονόμηση, η αποταμίευση 2. η οικονομία // **-a timpului** η εξοικονόμηση του χρόνου, το μη χάσιμο του χρόνου
economist-ă, economiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. οικονομολόγος (ο, η) 2. οικονομιστής-ίστρια (ο, η)
ecosez *επίθ. αμετάβλ.* καρό (για τα υφάσματα)
ecou, ecouri *ουσ. ουδ.* 1. η ηχώ, η αντήχηση, ο αντίλαλος, η απήχηση, ο αχός, **ο απόηχος** 2. η αντανάκλαση του ήχου // **a avea** ~ έχω αντήχηση, προξενώ απήχηση, προκαλώ εντύπωση // **a se face -ul cuiva** γίνομαι αντίλαλος κάποιου, επαναλαμβάνω τα λόγια του // **a produce** ~ αντηχώ, αντιλαλώ, απηχώ
ecran, ecrane *ουσ. ουδ.* 1. η οθόνη, το παραπέτασμα για τις κινηματογραφικές εικόνες 2. το αλεξίπυρο 3. το προστατευτικό περικάλυμμα ενάντια των φυσικών ενεργειών // **micul** ~ η μικρή οθόνη (η τηλεόραση)
ecrana, ecranez *ρ. μετ.* προστατεύω με περικάλυμμα εναντίον των φυσικών ενεργειών (τεχνικό σύστημα)
ecranare, ecranări *ουσ. θηλ.* η υπεράσπιση με προστατευτικό περικάλυμμα ενάντια των φυσικών ενεργειών
ecraniza, ecranizez *ρ. μετ.* παράγω κινηματογραφική ταινία με βάση λογοτεχνικό έργο
ecranizare, ecranizări *ουσ. θηλ.* το γύρισμα κινηματογραφικού έργου (με βάση τη διασκευή λογοτεχνικού συγγράμματος)
ecru *επίθ. αμετάβλ.* 1. μπεζ ανοιχτό 2. αλεύκαντος-η-ο
ecuator *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* ο ισημερινός
ecuatorial-ă, ecuatoriali-e *επίθ.* ισημερινός-ή-ό // **Africa -ă** η Ισημερινή Αφρική // **coordonate -e** οι ισημερινές συντεταγμένες // **zonă -ă** η ισημερινή ζώνη
ecuație, ecuații *ουσ. θηλ. (μαθ.)* 1. η εξίσωση 2. *μτφ.* το δυσεπίλυτο πρόβλημα // ~ **algebrică** η αλγεβρική εξίσωση // ~ **de gradul întâi** η εξίσωση πρώτου βαθμού // ~ **chimică** η χημική εξίσωση
ecumenic-ă, ecumenici-ce *επίθ.* οικουμενικός-ή-ό // **Patriarh** ~ ο Οικουμενικός Πατριάρχης // *(θρ.)* **sinod** ~ η Οικουμενική Σύνοδος
ecumenicitate *ουσ. θηλ.* η οικουμενικότητα
ecuson, ecusoane *ουσ. ουδ.* 1. ο θυρεός 2. η μικρή πινακίδα με το όνομα και ιδιότητα εκείνου που τη φορεί πάνω στο φόρεμά του κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του
ecvestru-ă, ecveștri-stre *επίθ.* έφιππος-η-ο, ιππευτικός-ή-ό, καβαλάρης-ισσα // **statuie -ă** ο έφιππος ανδριάντας
eczematos-oasă, eczematoși-oase I. *επίθ.* εκζεματικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκζεματικός-ή (ο, η)
eczemă, eczeme *ουσ. θηλ.* το έκζεμα
edec, edecuri *ουσ. ουδ.* 1. *(ναυτ.)* το πείσμα, το ρεμέντζο 2. κάθε παλιό και απαραίτητο πράγμα σ' ένα νοικοκυριό // **a fi la -ul cuiva** είμαι δεμένος

με το σκοινί που σέρνει το πλοίο, με το ρυμούλκι, είμαι υποταγμένος σε άλλον // **a trage la ~** τραβώ το σκοινί του πλοίου από την προκυμαία

edem, edeme *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το οίδημα, το πρήξιμο // **~ pulmonar** το πνευμονικό οίδημα

Eden *ουσ. ουδ.* η Εδεμ, ο επίγειος παράδεισος σύμφωνα με την Παλαιά Διαθήκη

edict, edicte *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το έδικτον, το διάταγμα, το νομοθέτημα

edifica, edific Ι. *ρ. μετ.* οικοδομώ, εποικοδομώ, χτίζω 2. ανεγείρω κτήριο 3. *μτφ.* σαφηνίζω, διαλευκαίνω ΙΙ. *ρ. μέσο* διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι // **m-am -t asupra caracterului său** αποσαφηνίστηκα πάνω στο χαρακτήρα του

edificare, edificări *ουσ. θηλ.* 1. η οικοδόμηση, η εποικοδόμηση 2. το χτίσιμο, η ανέγερση 3. *μτφ.* η διασάφηση, η διασαφήνιση, η διαλεύκανση

edificator-oare, edificatori-oare *επίθ.* 1. διαφωτιστικός-ή-ό, διευκρινιστικός-ή-ό 2. διασαφητικός-ή-ό

edificiu, edificii *ουσ. ουδ.* 1. το κτήριο, η οικοδομή, το οικοδόμημα 2. το μέγαρο 3. *μτφ.* το οργανωμένο έργο // **~ public** το δημόσιο κτήριο

edil, edili *ουσ. αρσ.* (ο, η) πολεοδόμος· (ο, η) προεστός· (ο, η) δημοτικός σύμβουλος

edilitar-ă, edilitari-e *επίθ.* πολεοδομικός-ή-ό

edilitate *ουσ. θηλ.* η πολεοδομία, η διαρρύθμιση και συντήρηση των πόλεων, η πολεοδομική

edita, editez *ρ. μετ.* 1. εκδίδω, τυπώνω, εκτυπώνω 2. δημοσιεύω *(βιβλίο, περιοδικό)*

editare, editări *ουσ. θηλ.* η έκδοση, η εκτύπωση, η δημοσίευση (βιβλίου, εφημερίδας, ειδικών εντύπων, κ.λ.π.) // **în curs de ~** σε στάδιο εκτύπωσης

editor-oare, editori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εκδότης-ότρια (ο, η) 2. το πρόσωπο που εκδίδει βιβλίο, εφημερίδα, κ.λ.π. 3. ο εκδοτικός οίκος

editorial-ă, editoriali-e Ι. *επίθ.* εκδοτικός-ή-ό ΙΙ. *ουσ. ουδ.* το κύριο άρθρο (πάνω σ' ένα ορισμένο πρόβλημα)

editură, edituri *ουσ. θηλ.* ο εκδοτικός οίκος, το εκδοτικό

ediție, ediții *ουσ. θηλ.* 1. η έκδοση 2. *(για εκθέσεις, αθλητικές εκδηλώσεις)* η περίοδος // **~ bibliofilă** η βιβλιόφιλη έκδοση // **~ completă** η πλήρης έκδοση // **~ de dimineață** η πρωινή έκδοση // **~ specială** η έκτακτη έκδοση // **prima ~** η πρώτη έκδοση

educa, educ *ρ. μετ.* 1. ανατρέφω, παιδαγωγώ, εκπαιδεύω, παιδεύω 2. διαπαιδαγωγώ

educabil-ă, educabili-e *επίθ.* εκπαιδευόμενος-η-ο, ανατρεφόμενος-η-ο

educare, educări *ουσ. θηλ.* 1. η αγωγή, η ανατροφή, η διαπαιδαγώγηση 2. η διάπλαση, η μόρφωση

educativ-ă, educativi-e *επίθ.* 1. διαπαιδαγωγικός-ή-ό, παιδαγωγικός-ή-ό, ανατροφικός-ή-ό 2. μορφωτικός-ή-ό

educator-oare, educatori-oare Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η παιδαγωγός, δάσκαλος-ισσα (ο, η), καθηγητής -ήτρια (ο, η) ΙΙ. *ουσ. θηλ.* η βρεφοκόμος ΙΙΙ. *επίθ.* μορφωτικός-ή-ό, διαπαιδαγωγικός-ή-ό // **acțiunea -oare a școlii** η μορφωτική ενέργεια του σχολείου

educație, educații Ι. *ουσ. θηλ.* η αγωγή, η εκπαίδευση, η ανατροφή, η παίδευση, η διαπαιδαγώγηση, η παιδεία // **~ fizică** η φυσική αγωγή // **a primi o ~ bună** δέχομαι μια καλή ανατροφή // **are o ~ bună** έχει καλή αγωγή // **profesor de ~ fizică** ο, η γυμναστής-άστρια ΙΙ. *ρημ. έκφρ.* **a face educația cuiva** ασχολούμαι με την αγωγή κάποιου

efect, efecte Ι. *ουσ. ουδ.* 1. το αποτέλεσμα, η συνέπεια, το επακόλουθο, το αιτιατό, το επακολούθημα, το εφέ 2. η εντύπωση 3. *πληθ.* τα ατομικά πράγματα ενός στρατιώτη, ενός ανθρώπου, μιας οικογένειας, κ.λ.π. ο ιματισμός, τα έπιπλα, κ.λ.π. 4. *(εμπόρ.)* τα γραμμάτια, οι ομολογίες // **a avea ~ asupra lui** έχει επακόλουθο επάνω του // **aceasta va produce un mare ~ asupra publicului** αυτό θα προκαλέσει μεγάλη εντύπωση στο κοινό // **cauză și ~** η αιτία και το αποτέλεσμα // **medicamentul și-a făcut -ul** το φάρμακο έκανε την ενέργειά του // **soldatul își luă -ele și se îmbrăcă** ο στρατιώτης πήρε τον ιματισμό του και ντύθηκε ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* **de ~** που κάνει εντύπωση, που εφιστά την προσοχή

efectiv-ă, efectivi-e Ι. *επίθ.* 1. πραγματικός-ή-ό, αληθινός-ή-ό, έμπρακτος-η-ο 2. υπαρκτός-ή-ό // **a da un ajutor ~** δίνω πραγματική βοήθεια ΙΙ. *επίρ.* 1. πραγματικά, πράγματι, αληθινά 2. όντως 3. έμπρακτα ΙΙΙ. *ουσ. ουδ.* η δύναμη, ο αριθμός των ατόμων που αποτελούν σύνολο *(εργάτες μιας επιχείρησης, στρατιώτες μιας μονάδας, κ.λ.π.)*

efectua, efectuez *ρ. μετ.* 1. πραγματοποιώ, εκπληρώνω 2. εκτελώ, εφαρμόζω πρακτικά, φέρνω κάτι σε πέρας

efectuare, efectuări *ουσ. θηλ.* 1. η πραγμάτωση, η πραγματοποίηση, η εκπλήρωση 2. η πλήρης εκτέλεση, η ολοκλήρωση

efemer-ă, efemeri-e *επίθ.* 1. εφήμερος-η-ο, πρόσκαιρος-η-ο 2. *μτφ.* προσωρινός-ή-ό, παροδικός-ή-ό

efervescent-ă, efervescenți-te *επίθ.* 1. αναβράζων-ουσα-ον 2. αναβραστός-ή-ό 3. *μτφ.* ταραγμένος-η-ο // *(φαρμ.)* **calciu ~** το αναβράζον δισκίο ασβεστίου

efervescență, efervescențe *ουσ. θηλ.* 1. ο παφλασμός, το πάφλασμα, ο αναβρασμός 2. *μτφ.* η ανησυχία· η ταραχή

eficace *επίθ. αμετάβλ.* 1. αποτελεσματικός-ή-ό, τελεσφόρος-α-ο 2. ενεργός-ή-ό 3. δραστικός-ή-ό // **acest medicament este ~** αυτό το φάρμακο είναι δραστικό // **măsură ~** το αποτελεσματικό μέτρο ΙΙ. *επίρ.* αποτελεσματικά, δραστικά

eficacitate *ουσ. θηλ.* 1. η αποτελεσματικότητα, η τελεσφόρηση 2. η δραστικότητα

eficient-ă, eficienți-te Ι. *επίθ.* αποτελεσματικός-ή-ό, δραστικός-ή-ό, ενεργός-ή-ό, τελεσφόρος-α-ο ΙΙ. *επίρ.* αποτελεσματικά, δραστικά

eficiență, eficiențe *ουσ. θηλ.* η αποτελεσματικότητα, η δραστικότητα, η ενεργητικότητα

efigie, efigii *ουσ. θηλ.* η παράσταση κεφαλής επί νομίσματος // *μτφ.* **a-și pune efigia pe ceva** το να δώσει κανείς προσωπικό χαρακτήρα σε κάτι

eflorescent-ă, eflorescenți-te *επίθ.* ανθιστός-ή-ό, λουλουδιαστός-ή-ό

eflorescență, eflorescențe *ουσ. θηλ.* το άνθισμα, το λουλούδιασμα

efluviu, efluvii *ουσ. ουδ.* το ρευστό σώμα (υγρό ή αέριο)

eflux, efluxuri ου. ουδ. η ροή ρευστού

efor, efori *ουσ. αρσ.* ο έφορος, ο επιτηρητής

eforie, eforii *ουσ. θηλ.* η εφορία, η εποπτεία με δημόσιο χαρακτήρα
efort, eforturi *ουσ. ουδ.* 1. ο κόπος, η προσπάθεια, η κόπωση, η κούραση 2. η αντοχή ενός υλικού στις εξωτερικές ενέργειες (βάρη, θερμοκρασία, κ.λ.π.) // **-urile sunt zadarnice** οι προσπάθειες είναι μάταιες
efractor-oare, efractori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο διαρρήκτης
efracție, efracții *ουσ. θηλ.* η διάρρηξη, το κλέψιμο // **furt prin ~** η κλοπή κατόπιν διάρρηξης
efuziune, efuziuni *ουσ. θηλ.* 1. η διάχυση 2. η διαχυτικότητα 3. *μτφ.* η θερμή εκδήλωση χαράς, φιλοφροσύνης
egal-ă, egali-e I. *επίθ.* 1. ίσος-η-ο, ίσιος-ια-ιο, ισότιμος-η-ο 2. όμοιος-α-ο, ολόιδιος-ια-ιο, ισοδύναμος-η-ο 3. ισάξιος-α-ο, εφάμιλλος-η-ο, ισόπαλος-η-ο 4. απαράλλαχτος-η-ο, ομοιόμορφος-η-ο 5. αμετάβλητος-η-ο // **a fi fără ~** είναι απαράμιλλος-η-ο // **a-i fi ~** αυτό το ίδιο μου κάνει // **de la ~ la ~** ίσοις όροις, ίσος προς ίσον // **două cantități -e** δύο ίσες ποσότητες // **în număr ~** ισάριθμος-η-ο II. *επίρ.* 1. ίσα 2. εξ ίσου 3. όμοια, ομοίως III. *ουσ. ουδ.* *(μαθ.)* το ίσον, το σύμβολο της αριθμητικής
egala, egalez I. *ρ. μετ.* 1. εξισώνω, κάνω ίσο με άλλο 2. ισοφαρίζω 3. αντισταθμίζω II. *ρ. αμ.* είμαι ίσος με άλλον III. *ρ. μέσο* εξισώνομαι, γίνομαι ίσος με άλλον
egalabil-ă, egalabili-e *επίθ.* εξισωτικός-ή-ό· που μπορεί να γίνει ίσος με άλλον
egalare, egalări *ουσ. θηλ.* 1. η εξίσωση, η ισοφάριση, η αντιστάθμιση 2. η εξομοίωση
egalat-ă, egalați-te *επίθ.* εξισωμένος-η-ο· ίσος-η-ο
egalitar-ă, egalitari-e *επίθ.* εξισωτικός-ή-ό
egalitarism *ουσ. ουδ.* *(πολ.)* η κοινωνική ισότητα, η θεωρία η αποβλέπουσα στην ισότητα των μελών της κοινωνίας ως προς την ατομική κατανάλωση και τον τρόπο ζωής
egalitarist-ă, egalitariști-ste I. *επίθ.* εξισωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οπαδός της κοινωνικής ισότητας
egalitate, egalități *ουσ. θηλ.* 1. η ισότητα 2. η ισοτιμία 3. *(αθλ.)* η ισοπαλία 4. *(μαθ.)* η εξίσωση // **~ de drepturi politice** η ισοπολιτεία· η ισότητα πολιτικών δικαιωμάτων // **~ în drepturi** η ισοτιμία, η ισότητα προνομίων και δικαιωμάτων // **rezultat de ~** το ισόπαλο αποτέλεσμα, η ισοπαλία
egaliza, egalizez *ρ. μετ.* 1. ισώνω, εξισώνω 2. ισοφαρίζω 3. *μτφ.* ισοπεδώνω, καταργώ διαφορές και διακρίσεις
egalizare, egalizări *ουσ. θηλ.* 1. η εξίσωση, η ισότητα 2. *μτφ.* η ισοπέδωση, η κατάργηση διαφορών και διακρίσεων 3. *οικον.* **fond de egalizare** το κονδύλιο εξισώσεως
egalizator-oare, egalizatori-oare I. *επίθ.* εξισωτικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το εξισωτικό, ο εξισωτής
egeean-ă, egeeni-e *επίθ.* Αιγαίος-αία-αίο // **Marea Egee** το Αιγαίο Πέλαγος
eghilet, eghileți *ουσ. ουδ.* η επωμίδα
egidă, egide *ουσ. θηλ.* η αιγίδα, η προστασία // **sub ~** υπό την αιγίδα
egiptean-ă, egipteni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Αιγύπτιος -ια (ο, η) II. *επίθ.* αιγυπτιακός-ή-ό // **limba -ă** η αιγυπτιακή γλώσσα
egipteancă, egiptence *ουσ. θηλ.* η Αιγύπτια, η Αιγυπτιώτισσα
egiptolog, egiptologi *ουσ. αρσ.* ο αιγυπτιολόγος
egiptologie *ουσ. θηλ.* η αιγυπτιολογία
egocentric-ă, egocentrici-ce *επίθ.* εγωκεντρικός-ή-ό
egocentrism *ουσ. ουδ.* ο εγωκεντρισμός
egoism *ουσ. ουδ.* ο εγωισμός
egoist-ă, egoiști-ste I. *επίθ.* εγωιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εγωιστής-ίστρια (ο, η)
egrena, egrenez *ρ. μετ.* 1. εκκοκκίζω, ξεκουκουτσιάζω 2. κάνω αφαίρεση του σπόρου βαμβακιού από το χνούδι
egrenare, egrenări *ουσ. θηλ.* 1. η εκκόκκιση 2. αφαίρεση του σπόρου από το υπόλοιπο περίβλημα
egrenat *ουσ. ουδ.* η εκκόκκιση // **mașină de ~** το μηχάνημα για εκκόκκιση // **stație de ~** το εκκοκκιστήριο
egretă, egrete *ουσ. θηλ.* 1. *(ορνιθ.)* ο ερωδιός 2. το λοφίο από φτερά *(στο πηλίκιο)* // *(φυσ.)* **descărcare în ~** η ηλεκτρική εκκένωση σε λοφίο (με διαδοχικές σπίθες ανάμεσα στα ηλεκτρόδια υψηλής τάσης)
egumen-ă, egumeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ηγούμενος -μένη (ο, η)
eh *επιφ.* εχ! (δυσφορία, στενοχώρια)
ehei *επιφ.* ε! (θαυμασμό)
ei *επιφ.* ε! α! (απορία, κλήση)
ejacula, ejaculez *ρ. μετ.* εκσπερματώνω, εκβάλλω σπέρμα από το γεννητικό σύστημα
ejector, ejectoare *ουσ. ουδ.* 1. η συσκευή για εκκένωση ρευστού από τη δεξαμενή 2. το μηχάνημα στα κυνηγετικά όπλα που βγάζει έξω το φυσίγγιο μετά από την εκσφενδόνιση της βολίδας
ejecție, ejecții *ουσ. θηλ.* η εκκένωση με ταχύτητα του ρευστού από το εσωτερικό ορισμένων σωλήνων για ανάγκες της προώθησης
el, ea, ei, ele *αντ. προσ.* 1. αυτός-ή-ό, αυτοί, αυτές, αυτά, εκείνος-η-ο, εκείνοι, εκείνες, εκείνα 2. *(οικ.)* ο σύζυγος, ο άντρας, η σύζυγος, η γυναίκα // **ai ei** οι δικοί της // **ai lui** οι δικοί του // **cartea pe care o citesc** το βιβλίο που διαβάζω // **cui i-ai dat cartea? - lui** σε ποιόν έδωσες το βιβλίο; - σ' αυτόν // **lasă-l în ale lui!** άφησέ τον στα δικά του! // **mergem la el** πηγαίνουμε σ' αυτόν // **n-am întâlnit-o** δεν την συνάντησα // **pe el îl caut** αυτόν γυρεύω // **prietenul îi iese înainte** ο φίλος του βγαίνει μπροστά
elabora, elaborez *ρ. μετ.* 1. καταστρώνω 2. συντάσσω 3. επεξεργάζομαι
elaborare, elaborări *ουσ. θηλ.* 1. η κατάστρωση 2. η επεξεργασία 3. η εκπόνηση
elan, elani *ουσ. αρσ.* *(ζωολ.)* η άλκη, είδος ελαφιού
elan, elanuri *ουσ. ουδ.* 1. η ορμή, η όρμιση, η ορμητική κίνηση 2. η φόρα, η εφόρμηση // *μτφ.* **cu ~** με ορμή
elastic-ă, elastici-ce I. *επίθ.* 1. ελαστικός-ή-ό 2. *μτφ.* ευλύγιστος-η-ο· συγκαταβατικός-ή-ό· εύκαμπτος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το ελαστικό, το λάστιχο, το ύφασμα ή η ταινία από ύφασμα φτιαγμένη από νήματα ελαστικού
elasticitate *ουσ. θηλ.* 1. η ελαστικότητα 2. η ευκαμψία
eldorado *ουσ. ουδ.* «το ελντοράντο», η πλούσια χώρα (η φανταστική χώρα στη Νότια Αμερική την

οποία οι Ισπανοί θεωρούσαν πλούσια σε χρυσό και πολύτιμες πέτρες)
eleat-ă, eleaţi-te I. *ουσ. αρσ. (φιλοσ.)* ο ελεατικός II. *επίθ.* ελεατικός-ή-ό
electiv-ă, electivi-e *επίθ.* εκλογικός-ή-ό
electivitate *ουσ. θηλ.* η εκλογικότητα
elector-oare, electori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ψηφοφόρος II. *ουσ. αρσ.* ο εκλέκτωρ (στη φεουδαρχική Γερμανία)
electoral-ă, electorali-e *επίθ.* εκλογικός-ή-ό, αιρετός -ή-ό // *πολ.* **circumscripţie -ă** εκλογικό διαμέρισμα
electorat, electorate *ουσ. ουδ. (πολ.)* οι ψηφοφόροι
electric-ă, electrici-ce I. *επίθ.* ηλεκτρικός-ή-ό // **descărcare -ă** η ηλεκτρική εκκένωση // **energie -ă** η ηλεκτρική ενέργεια // **instalaţie -ă** η ηλεκτρική εγκατάσταση // **reţea -ă** το ηλεκτρικό δίκτυο // **sudor ~** ο ηλεκτροκολλητής II. *επίρ.* ηλεκτρικώς // **dispozitivul funcţionează ~** το μηχάνημα λειτουργεί ηλεκτρικά
electrician-ă, electricieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ηλεκτρολόγος
electricitate *ουσ. θηλ.* ο ηλεκτρισμός
electrifica, electrific *ρ. μετ.* εξηλεκτρίζω, ηλεκτροφωτίζω
electrificare, electrificări *ουσ. θηλ.* ο εξηλεκτρισμός, ο ηλεκτροφωτισμός
electrificat-ă, electrificaţi-te *επίθ.* εξηλεκτρισμένος -η-ο, ηλεκτροφωτισμένος-η-ο
electriza, electrizez *ρ. μετ.* 1. ηλεκτρίζω 2. φορτίζω με ηλεκτρισμό 3. *μτφ.* ξεσηκώνω, εμψυχώνω κάποιον 4. μεταδίδω σε κάτι ηλεκτρισμό αναπτύσσω· ηλεκτρικά φορτία πάνω σ' ένα σώμα // **oratorul -se mulţimea** ο ρήτορας ηλέκτρισε το πλήθος
electrizant-ă, electrizanţi-te *επίθ.* ηλεκτριστικός-ή-ό
electrizare, electrizări *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η ηλέκτριση
electrizat-ă, electrizaţi-te *επίθ.* ηλεκτρισμένος-η-ο
electrocar, electrocare *ουσ. ουδ.* το ηλεκτρικό βαγόνι (για μεταφορά υλικών στις αποθήκες, σιδηροδρομικούς σταθμούς, κ.λ.π.)
electrocardiograf, electrocardiografe *ουσ. ουδ.* ο ηλεκτροκαρδιογράφος
electrocardiogramă, electrocardiograme *ουσ. θηλ.* το ηλεκτροκαρδιογράφημα
electrocuta, electrocutez I. *ρ. μετ.* 1. προκαλώ ηλεκτροπληξία 2. φονεύω με ηλεκτρισμό II. *ρ. μέσο* παθαίνω ηλεκτροπληξία
electrocutare, electrocutări *ουσ. θηλ.* η ηλεκτροπληξία
electrod, electrozi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το ηλεκτρόδιο
electroencefalogramă, electroencefalograme *ουσ. θηλ.* το ηλεκτροεγκεφαλογράφημα
electrogen-ă, electrogeni-e *επίθ.* ηλεκτρογόνος-ος-ο // **grup ~** το ηλεκτρογόνο σύμπλεγμα
electrograf, electrografe *ουσ. ουδ.* ο ηλεκτρογράφος
electroizolant-ă, electroizolanţi-te I. *επίθ.* ηλεκτρομονωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το ηλεκτομονωτικό υλικό, η μονωτική ύλη που εμποδίζει τη δίοδο του ηλεκτρισμού
electrolit, electroliţi *ουσ. αρσ.* ο ηλεκτρολύτης
electrolitic-ă, electrolitici-ce *επίθ.* ηλεκτρολυτικός -ή-ό
electroliză, electrolize *ουσ. θηλ.* η ηλεκτρόλυση
electrolizor, electrolizoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή για ηλεκτρόλυση
electromagnet, electromagneţi *ουσ. αρσ.* ο ηλεκτρομαγνήτης
electromagnetic-ă, electromagnetici-ce *επίθ.* ηλεκτρομαγνητικός-ή-ό // **câmp ~** το ηλεκτρομαγνητικό πεδίο
electromagnetism *ουσ. ουδ.* ο ηλεκτρομαγνητισμός
electromecanic-ă, electromecanici-ce I. *επίθ.* ηλεκτρομηχανικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο, η μηχανικός ηλεκτρολόγος III. *ουσ. θηλ.* η ηλεκτρομηχανική
electromotor-oare, electromotori-oare I. *επίθ.* ηλεκτροκινητήριος-ια-ιο // **forţă -oare** η ηλεκτρικοκινητήρια δύναμη II. *ουσ. ουδ.* ο ηλεκτροκινητήρας
electron, electroni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το ηλεκτρόνιο
electronegativ-ă, electronegativi-e *επίθ.* ηλεκτροαρνητικός-ή-ό
electronic-ă, electronici-ce I. *επίθ.* ηλεκτρονικός-ή-ό // **aparat ~** η ηλεκτρονική συσκευή // **creier ~** ο ηλεκτρονικός εγκέφαλος // II. *ουσ. θηλ.* η ηλεκτρονική
electronist-ă, electronişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ηλεκτρονικός-ή-ό // **inginer ~** ο ηλεκτρονικός μηχανικός
electropozitiv-ă, electropozitivi-e *επίθ.* ηλεκτροθετικός-ή-ό
electrostatic-ă, electrostatici-ce I. *επίθ.* ηλεκτροστατικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ηλεκτροστατική
electroşoc, electroşocuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το ηλεκτροσόκ (το πέρασμα του ηλεκτρικού ρεύματος μέσα από τον εγκέφαλο)
electrotehnic-ă, electrotehnici-ce I. *επίθ.* ηλεκτροτεχνικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ηλεκτροτεχνική
elefant, elefanţi *ουσ. αρσ.* ο ελέφαντας
elegant-ă, eleganţi-te I. *επίθ.* 1. κομψός-ή-ό 2. χαριτωμένος-η-ο 3. ευγενικός-ή-ό (στη συμπεριφορά) II. *επίρ.* 1. κομψά 2. χαριτωμένα 3. καλαίσθητα 4. με ευγένεια στους τρόπους
eleganţă *ουσ. θηλ.* 1. η κομψότητα, η χάρη, η καλαισθησία 2. η λεπτότητα, η αβρότητα
elegiac-ă, elegiaci-ce *επίθ.* ελεγειακός-ή-ό· μελαγχολικός-ή-ό
elegie, elegii *ουσ. θηλ.* η ελεγεία· το ελεγείο
element, elemente *ουσ. ουδ.* 1. το στοιχείο 2. το κατάλληλο περιβάλλον για τη διαβίωση κάθε οργανισμού 3. το ευνοϊκό ή φυσικό περιβάλλον 4. καθεμιά από τις τέσσερις απλές ύλες (αέρας, φωτιά, γη, νερό) από τις οποίες αποτελείται ο κόσμος, κατά τους αρχαίους 5. η αρχή 6. *μτφ.* το πρόσωπο ή ο παράγοντας καλής ή κακής κοινωνικής δράσης // **~ electric** το ηλεκτρικό στοιχείο (απλή συσκευή παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος με χημική ενέργεια) // **~ chimic** το χημικό στοιχείο // **~ important** το βασικό στοιχείο // **-e componente** τα συστατικά στοιχεία // **-e de ştiinţă** τα στοιχεία επιστήμης, οι πρώτες αρχές, οι θεμελιώδεις γνώσεις κάθε επιστήμης, τέχνης ή μαθήματος // **-e simple** τα απλά στοιχεία // **-ele de bază** οι βασικές αρχές // **-ele naturii** τα στοιχεία της φύσης, το σύνολο των δυνάμεων της φύσης // **este în -ul său** είναι στο στοιχείο του
elementar-ă, elementari-e *επίθ.* στοιχειώδης-ης-ες, θεμελιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό, ουσιώδης-ης-ες // **învăţământ ~** η στοιχειώδης εκπαίδευση // **şcoala ~ă** το δημοτικό σχολείο

elen-ă, eleni-e I. *επίθ.* ελληνικός-ή-ό // **armata -ă** ο ελληνικός στρατός // **limba -ă** η ελληνική γλώσσα, τα ελληνικά II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Έλληνας· η Ελληνίδα
elenism *ουσ. ουδ.* ο ελληνισμός // *(ιστ.)* **perioada -ului** η ελληνιστική περίοδος
elenist-ă, eleniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ελληνιστής -ίστρια (ο, η)
elenistic-ă, elenistici-ce *επίθ.* ελληνιστικός-ή-ό *(για πολιτισμό, τέχνη)*
eleniza, elenizez *ρ. μετ.* εξελληνίζω, κάνω κάτι ελληνικό
eleron, eleroane *ουσ. ουδ.* *(αερ.)* το όπισθεν κινούμενο πτερύγιο του αεροπλάνου
elev-ă, elevi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μαθητής-ήτρια (ο, η) 2. οπαδός (ο, η) // **a fi ~** μαθητεύω, είμαι μαθητής, σπουδάζω, διδάσκομαι από κάποιον
elevat-ă, elevați-te *επίθ.* 1. υψωμένος-η-ο 2. ανεβασμένος-η-ο 3. *μτφ.* ανώτερος-η-ο, εκλεκτός -ή-ό 4. ανυψωμένος-η-ο // **la nivel ~** σε ανυψωμένο επίπεδο
elevator, elevatoare *ουσ. ουδ.* 1. ο ανυψωτήρας 2. ο ανελκυστήρας
elevație, elevații *ουσ. θηλ.* 1. η ανύψωση, η εξύψωση, η ύψωση 2. η ανάβαση, η άνοδος, το ανέβασμα
elibera, eliberez I. *ρ. μετ.* 1. ελευθερώνω, απελευθερώνω 2. αποφυλακίζω 3. απαλλάσσω 4. ξεσκλαβώνω, απολύω, απολυτρώνω, λυτρώνω 5. εκδίδω, χορηγώ 6. εκκενώνω, παραδίνω, παραχωρώ // **a ~ din funcție** απολύω από υπηρεσία κάποιον // **a ~ o țară / un popor** ελευθερώνω μια χώρα / ένα λαό // **a ~ pe cineva de o obligație** απαλλάσσω κάποιον από υποχρέωση // **a ~ un act** χορηγώ ένα έγγραφο *(πιστοποιητικό, κ.λ.π.)* // **a ~ un apartament** παραχωρώ / εγκαταλείπω το διαμέρισμα (εκούσια ή ακούσια) II. *ρ. μέσο* 1. ελευθερώνομαι, απελευθερώνομαι 2. απαλλάσσομαι 3. απολύομαι, παύομαι // **a se ~ din armată** απολύομαι απ' το στρατό // **popoarele coloniale s-au ~t** οι αποικιακοί λαοί απελευθερώθηκαν
eliberare, eliberări I. *ουσ. θηλ.* 1. η απελευθέρωση, η ελευθέρωση, η απόδοση ελευθερίας 2. η αποφυλάκιση 3. η απόλυση 4. η απαλλαγή από κάποιο χρέος 5. η εκκένωση, η παράδοση 6. η έκδοση, η χορήγηση 7. το ξεσκλάβωμα, η λύτρωση, ο λυτρωμός, η απολύτρωση 8. η παραχώρηση // **~ a deținuților** η απόλυση των κρατουμένων // **~a de teamă** η απαλλαγή από φόβο // **-a mărfurilor vândute** η παράδοση των πουλημένων εμπορευμάτων // **-a unei țări** η απελευθέρωση μιας χώρας II. *επιθ. έκφρ.* // **armata națională de ~** ο εθνικός απελευθερωτικός στρατός // **de eliberare** απελευθερωτικός-ή-ό
eliberator-oare, eliberatori-oare I. *επίθ.* ελευθερωτικός-ή-ό, απελευθερωτικός-ή-ό // **acțiune eliberatoare** η απελευθερωτική ενέργεια II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. απελευθερωτής-ώτρια (ο, η), ελευθερωτής-ώτρια (ο, η) 2. απολυτρωτής -ώτρια (ο, η)
elice, elice *ουσ. θηλ.* ο έλικας· η σπειροειδής γραμμή
elicoid, elicoide *ουσ. ουδ.* *(μαθ.)* το ελικοειδές
elicoidal-ă, elicoidali-e *επίθ.* ελικοειδής-ής-ές
elicopter, elicoptere *ουσ. ουδ.* το ελικόπτερο
elicostat, elicostate *ουσ. ουδ.* το ελικόστατο
elida, elidez *ρ. μετ.* *(γραμμ.)* κάνω να υπάρχει έκθλιψη, εκθλίβω
eligibil-ă, eligibili-e *επίθ.* εκλέξιμος-η-ο, αιρετός-ή-ό
eligibilitate *ουσ. θηλ.* η εκλεξιμότητα
elimina, elimin *ρ. μετ.* 1. εξαλείφω 2. αποβάλλω, απομακρύνω // **a ~ din școală** αποβάλλω απ' το σχολείο
eliminabil-ă, eliminabili-e *επίθ.* αποβαλλόμενος-η-ο, απορρίψιμος-η-ο
eliminare, eliminări *ουσ. θηλ.* 1. η αποβολή 2. η εξάλειψη, η διαγραφή 3. η απομάκρυνση // **a proceda prin ~** ενεργώ (προβαίνω) δια αποβολής
eliminat-ă, eliminați-te *επίθ.* 1. απόβλητος-η-ο, αποβλημένος-η-ο 2. απομακρυσμένος-η-ο
eliminator-oare, eliminatori-oare *επίθ.* αποβλητικός-ή-ό, απορριπτικός-ή-ό
eliminatoriu-e, eliminatorii *επίθ.* ιδ. eliminator
eliport, eliporturi *ουσ. ουδ.* το ελικοδρόμιο
elipsă, elipse *ουσ. θηλ.* 1. η γεωμετρική έλλειψη 2. το σχήμα λόγου που είναι ελλειπτικό, η ελλιπής πρόταση
elipsoid, elipsoide *ουσ. ουδ.* το ελλειψοειδές
elipsoidal-ă, elipsoidali-e *επίθ.* *(γεωμ.)* ελλειψοειδής -ής-ές
eliptic-ă, eliptici-ce *επίθ.* 1. ελλειπτικός-ή-ό, με σχήμα έλλειψης 2. *(γραμμ.)* ελλιπής-ής-ές // **propoziție -ă** η ελλιπής πρόταση
elită, elite I. *ουσ. θηλ.* 1. ό,τι το εκλεκτό, η ελίτ 2. *μτφ.* το άνθος, το ωραιότερο μέρος ενός πράγματος 3. *μτφ.* ο εξαίρετος // **teoria elitelor** η θεωρία των ελίτ II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** εκλεκτός-ή-ό, εξαίρετος-η-ο, διαλεκτός-ή-ό, διακεκριμένος-η-ο
elixir, elixire *ουσ. ουδ.* 1. το ελιξίριο 2. *(φαρμ.)* το φάρμακο σε σιρόπι
elizeu, elizee *ουσ. ουδ.* τα Ηλύσια· μυθικός τόπος όπου κατά τους αρχαίους ζούσαν οι ήρωες, τα παιδιά των θεών και όλοι οι ενάρετοι // **Câmpiile Elizee** τα Ηλύσια Πεδία (λεωφόρος του Παρισιού)
eliziune, eliziuni *ουσ. θηλ.* *(γραμμ.)* η έκθλιψη
elocință *ουσ. θηλ.* 1. η ευγλωττία 2. η ευφράδεια
elocuțiune, elocuțiuni *ουσ. θηλ.* η έκφραση, το ύφος, ο τρόπος έκφρασης σε μια αγόρευση ομιλία
elocvent-ă, elocvenți-te I. *επίθ.* 1. εύγλωττος-η-ο, ευφραδής-ής-ές 2. εκφραστικός-ή-ό 3. αποδεικτικός-ή-ό, πειστικός-ή-ό II. *επίρ.* εύγλωττα, εκφραστικά, αποδεικτικά, ευφραδώς
elocvență *ουσ. θηλ.* 1. η ευγλωττία η ευφράδεια 2. η εκφραστικότητα
elogia, elogiez *ρ. μετ.* 1. επαινώ, παινεύω 2. εγκωμιάζω, εξυμνώ // **a ~ pe cineva** επαινώ κάποιον, τον εγκωμιάζω, τον εξυμνώ
elogiere, elogieri *ουσ. θηλ.* 1. το εγκώμιο, η εγκωμίαση, ο εγκωμιασμός 2. ο επαινετικός λόγος 3. η εξύμνηση
elogios-oasă, elogioși-oase *επίθ.* επαινετικός-ή-ό, εκγωμιαστικός-ή-ό
elogiu, elogii *ουσ. ουδ.* 1. ο έπαινος, τα επαινετικά λόγια 2. το εγκώμιο 3. η εξύμνηση
elucida, elucidez *ρ. μετ.* 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω 2. βρίσκω την αλήθεια
elucidare, elucidări *ουσ. θηλ.* η διασάφηση, η διευκρίνιση, η διασαφήνιση, η διαφώτιση
elucubrație, elucubrații *ουσ. θηλ.* ο παραλογισμός, ο λαθεμένος συλλογισμός, η πλανεμένη κρίση

eluda, eludez *ρ. μετ.* αποφεύγω, υπεκφεύγω
eludare, eludări *ουσ. θηλ.* 1. η αποφυγή, η αποτροπή 2. η υπεκφυγή
Elvețian-ă, Elvețieni-e I. *επίρ.* ελβετικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Ελβετός, η Ελβετίδα
Elvețiancă, Elvețience *ουσ. θηλ.* η Ελβετίδα
email, emailuri *ουσ. ουδ.* 1. το εμαγιέ, το σμάλτο 2. το αντικείμενο το σκεπασμένο με σμάλτο
e-mail, e-mailuri *ουσ. ουδ.* το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
emaila, emailez *ρ. μετ.* σμαλτώνω, επιχρίω ένα αντικείμενο με σμάλτο
emailare, emailări *ουσ. θηλ.* το σμάλτωμα, η επίχριση με σμάλτο
emailat-ă, emailați-te *επίθ.* εμαγιέ, σμαλτωμένος-η-ο // **vase** –e τα σμαλτωμένα δοχεία, τα σκεύη εμαγιέ
emailor-oare, emailori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η εργάτης-άτρια ειδικευμένος-η στο σμάλτωμα σκευών
emana, eman I. *ρ. μετ.* 1. αναδίνω 2. αναθυμιώ, εκπέμπω (δύσοσμα αέρια) II. *ρ. αμ.* εκπορεύομαι, πηγάζω, προέρχομαι, έχω την αρχή μου, έχω την προέλευσή μου, παράγομαι, απορρέω, προκύπτω // *(πολ.)* **suveranitatea emană de la națiune** η κυριαρχία πηγάζει από το έθνος
emanare, emanări *ουσ. θηλ.* 1. η αναθυμίαση, η ανάδοση *(αερίων)* 2. η προέλευση, η καταγωγή 3. η αρχή απ' όπου απορρέει κάτι 4. η εκπόρευση
emanație, emanații *ουσ. θηλ.* 1. η ανάδοση, η αναθυμίαση *(αερίων)* 2. η προέλευση, η καταγωγή, η εκπόρευση 3. η εκδήλωση // *(πολ.)* ~ **a revoluției** η εκπόρευση της επανάστασης // ~ **vulcanică** η ηφαιστειακή αναθυμίαση
emancipa, emancipez I. *ρ. μετ.* χειραφετώ· απαλλάσσω ανήλικο από την πατρική εξουσία II. *ρ. μέσο* χειραφετούμαι, απαλλάσσομαι από την κηδεμονία
emancipare, emancipări *ουσ. θηλ.* η χειραφέτηση
emancipat-ă, emancipați-te *επίθ.* χειραφετημένος-η-ο
emancipație, emancipații *ουσ. θηλ.* η χειραφέτηση
embargo, embargouri *ουσ. ουδ.* το εμπάργκο, ο εμπορικός αποκλεισμός
embatic, embaticuri *ουσ. ουδ. (νομ.)* η μακροχρόνια εκμίσθωση μιας ιδιοκτησίας, χρονικό διάστημα μες στο οποίο ο νοικάρης έχει όλα τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη
emblematic-ă, emblematici-ce *επίθ.* εμβληματικός -ή-ό
emblemă, embleme *ουσ. θηλ.* το έμβλημα // ~ **națională** το εθνόσημο
embolie, embolii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η εμβολή (η απόφραξη αιμοφόρου αγγείου από θρόμβο αίματος)
embolus *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το έμβολο
embriologie *ουσ. θηλ.* η εμβρυολογία
embrion, embrioni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. το έμβρυο, το φύτρο 2. *μτφ.* ό,τι βρίσκεται ακόμα στη γέννησή του, ό,τι δεν πήρε ακόμα οριστική μορφή // **în stare de** ~ σε εμβρυακή κατάσταση
embrionar-ă, embrionari-e *επίθ.* εμβρυακός-ή-ό και εμβρυϊκός-ή-ό
embrionat-ă, embrionați-te *επίθ.* με έμβρυο // **icre** –e το αυγοτάραχο
emergent-ă, emergenți-te *επίθ.* αναδυόμενος-η-ο
emergență, emergențe *ουσ. θηλ.* η ανάδυση
emerit-ă, emeriți-te *επίθ.* πεπειραμένος-η-ο, έμπειρος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο // **artist** ~ ο διακεκριμένος καλλιτέχνης
emersiune, emersiuni *ουσ. θηλ.* η ανάδυση
emetic-ă, emetici-ce I. *επίθ.* εμετικός-ή-ό (φάρμακο που διεγείρει τον εμετό) II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το εμετικό φάρμακο
emfatic-ă, emfatici-ce I. *επίθ.* εμφαντικός-ή-ό II. *επίρ.* εμφαντικώς, με μεγαληγορία, με στόμφο
emfază *ουσ. θηλ.* η έμφαση, η μεγαληγορία, ο στόμφος
emfiteoză, emfiteoze *ουσ. θηλ. (νομ.)* η εμφύτευση
emfizem, emfizeme *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το εμφύσημα // ~ **pulmonar** το πνευμονικό εμφύσημα
emigra, emigrez *ρ. αμ.* μεταναστεύω, αποδημώ, εκπατρίζομαι
emigrant-ă, emigranți-te I. *επίθ.* μεταναστευτικός -ή-ό, αποδημητικός-ή-ό, απόδημος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμιγκρέ (ο, η), μετανάστης-άστρια (ο, η)
emigrare, emigrări *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία 2. ο εκπατρισμός
emigrat-ă, emigrați-te *επίθ.* απόδημος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετανάστης-άστρια (ο, η)
emigrație, emigrații *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, ο εκπατρισμός 2. οι ξενιτεμένοι
eminamente *επίρ.* κατ' εξοχήν, προ παντός· σε ανώτατο βαθμό, εξόχως, υπέροχα
eminent-ă, eminenți-te *επίθ.* έξοχος-η-ο, άριστος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο, εκλεκτός-ή-ό, διαπρεπής-ής-ές, εξαίρετος-η-ο
eminență, eminențe I. *ουσ. θηλ.* 1. η εξοχότητα, τιμητικός τίτλος 2. *προσφώνηση:* εκλαμπρότατε! // ~ **sa** η αυτού εξοχότητα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξοχότατος-η (ο, η) (τιμητικός τίτλος για επίσημα πρόσωπα)
emir, emiri *ουσ. αρσ.* ο εμίρης
emirat, emirate *ουσ. ουδ. (πολ.)* το εμιράτο
emis-ă, emiși-se *επίθ.* εκδοθείς-είσα-έν // **este** ~ **de banca națională** εκδίδεται από την Εθνική Τράπεζα
emisar, emisari *ουσ. αρσ.* ο απεσταλμένος
emisferă, emisfere *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* 1. το ημισφαίριο 2. *(γεωγρ.)* το ημισφαίριο της γήινης σφαίρας 3. *(ανατ.)* το εγκεφαλικό ημισφαίριο· καθένα από τα δυο μισά συμμετρικά ίσα μέρη του εγκεφάλου
emisferic-ă, emisferici-ce *επίθ.* ημισφαιρικός-ή-ό
emisie, emisii *ουσ. θηλ.* η εκπομπή
emisiune, emisiuni *ουσ. θηλ.* 1. η εκπομπή 2. η έκδοση χρεογράφων, γραμματοσήμων, κ.λ.π. // ~ **radiofonică** η ραδιοφωνική εκπομπή // ~ **televizată** η τηλεοπτική εκπομπή
emistih, emistihuri *ουσ. ουδ.* το ημιστίχιο, ο μισός μετρικός στίχος
emitanță, emitanțe *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η δύναμη της ακτινοβολίας της φωτεινής πηγής
emite, emit *ρ. μετ.* 1. εκπέμπω 2. ακτινοβολώ 3. εκδίδω, εκδίνω έντυπα ή έγγραφα (χαρτονομίσματα, διατάγματα, ομολογίες, πιστοποιητικά, κ.λ.π.) 4. εκφέρω, διατυπώνω και εκφράζω γνώμη, θεωρία, κ.λ.π. // **a** ~ **o părere** εκφράζω γνώμη // **să emită hotărâri judecătorești** να εκδίδει δικαστικές αποφάσεις// **să emită mandate de arestare** να εκδίδει εντάλματα συλλήψεων

emitent-ă, emitenţi-te I. *επίθ.* εκδίδων-ουσα-ον // **autoritatea -ă** η εκδιδούσα αρχή II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκδότης-ότρια (ο, η)
emitere, emiteri *ουσ. θηλ.* 1. η έκδοση 2. η εκπομπή 3. η διάδοση πληροφοριών, κ.λ.π.
emiţător-oare, emiţători -oare I. *επίθ.* 1. εκπέμπων -ουσα-ον 2. εκδοτικός-ή-ό // **post ~** ο εκπέμπων σταθμός II. *ουσ. ουδ.* ο πομπός // **~ radio** ο ραδιοπομπός, ο ραδιοσταθμός
emolient-ă, emolienţi-te I. *επίθ.* μαλακτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το μαλακτικό, ρόφημα ή έμπλαστρο που έχει την ιδιότητα να μαλακώνει, να καταπραΰνει // **lanolina este un ~** η λανολίνη είναι ένα μαλακτικό
emotiv-ă, emotivi-e *επίθ.* ευσυγκίνητος-η-ο, ευκολοσυγκίνητος-η-ο, ευαίσθητος-η-ο
emotivitate *ουσ. θηλ.* η συγκινητικότητα, η ευαισθησία
emoţie, emoţii *ουσ. θηλ.* 1. η συγκίνηση 2. *μτφ.* ο σπαραγμός, ο ψυχικός πόνος
emoţiona, emoţionez I. *ρ. μετ.* συγκινώ, προκαλώ συγκίνηση, ταράζω κάποιον ψυχικά II. *ρ. μέσο* συγκινούμαι
emoţional-ă, emoţionali-e *επίθ.* συγκινησιακός-ή-ό
emoţionant-ă, emoţionanţi-te *επίθ.* συγκινητικός-ή-ό
emoţionare, emoţionări *ουσ. θηλ.* η πρόκληση συγκίνησης, η εκδήλωση συγκίνησης
emoţionat-ă, emoţionaţi-te *επίθ.* συγκινημένος-η-ο
empireu *(μυθ.)* ο ουρανός, ο αστρικός χώρος, ο έναστρος θόλος, το άπειρο, το στερέωμα, το υψηλότερο μέρος του ουράνιου θόλου όπου κατοικούν οι θεοί
empiric-ă, empirici-ce *επίθ.* εμπειρικός-ή-ό· που γίνεται μόνο βάσει της πείρας // **filozof ~** ο εμπειρικός φιλόσοφος // **formulă -ă** η εμπειρική διατύπωση (έκφραση) // **medicină -ă** η εμπειρική ιατρική (πρακτική) II. *επίρ.* εμπειρικά
empiriocritic-ă, empiriocritici-ce *επίθ. (φιλοσ.)* εμπειριοκριτικός-ή-ό
empiriocriticism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο εμπειριοκριτικισμός
empirism *ουσ. ουδ.* ο εμπειρισμός, η εμπειριοκρατία, η εμπειρία
empirist-ă, empirişti-ste I. *επίθ.* εμπειρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμπειριστής-ίστρια (ο, η), ο, η οπαδός του εμπειρισμού
emplastru, emplastre *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το έμπλαστρο
emul, emuli *ουσ. αρσ.* 1. ο συναγωνιστής, ο ανταγωνιστής, ο αμιλλώμενος 2. ο αντίζηλος, ο αντίπαλος
emulaţie, emulaţii *ουσ. θηλ.* 1. η άμιλλα 2. ο συναγωνισμός, ο ανταγωνισμός, ο αγώνας για να γίνει κάποιος ανώτερος από άλλους 3. ο αμοιβαίος ζήλος
emulgator, emulgatori *ουσ. αρσ.* η χημική ουσία για το παρασκεύασμα γαλακτωμάτων
emulsie, emulsii *ουσ. θηλ.* το γαλάκτωμα
emulsiona, emulsionez I. *ρ. μετ.* παρασκευάζω ένα γαλάκτωμα II. *ρ. αμ.* γίνομαι γαλάκτωμα
emulsionant, emulsionante *ουσ. ουδ.* ο γαλακτωματοποιητής
emulsionare, emulsionări *ουσ. θηλ.* η γαλακτωματοποίηση
encefal, encefale *ουσ. ουδ.* ο εγκέφαλος, ο ιθύνων νους
encefalic-ă, encefalici-ce *επίθ.* εγκεφαλικός-ή-ό
encefalită, encefalite *ουσ. θηλ.* η εγκεφαλίτιδα, η φλεγμονή του εγκεφάλου
encefalografie, encefalografii *ουσ. θηλ.* η εγκεφαλογραφία
enciclică, enciclice *ουσ. θηλ.* η εγκύκλιος του Πάπα
enciclopedic-ă, enciclopedici-ce *επίθ.* εγκυκλοπαιδικός-ή-ό // **dicţionar ~** το εγκυκλοπαιδικό λεξικό
enciclopedie, enciclopedii *ουσ. ουδ.* η εγκυκλοπαίδεια // *(οικ.)* **~ ambulantă** η κινητή εγκυκλοπαίδεια (για άτομο παντοδίδακτο)
enciclopedism *ουσ. ουδ.* η πολυμάθεια, η εγκυκλοπαιδική παιδεία
enciclopedist-ă, enciclopedişti-ste I. *επίθ.* εγκυκλοπαιδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* έχων -ουσα-ον (ο, η, το) οι εγκυκλοπαιδικές γνώσεις
enclavă, enclave *ουσ. θηλ.* ο χώρος ο περικεκλεισμένος υπό άλλου χώρου, ο εγκλωβισμός
enclitic-ă, enclitici-ce *επίθ. (γραμμ.)* εγκλιτικός-ή-ό // **articol ~** το εγκλιτικό άρθρο, το οριστικό άρθρο τοποτεθειμένο στο τέλος της λέξης, στα ονόματα
encliză, enclize *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η έγκλιση, η μετάθεση του τόνου μονοσύλλαβης ή δισύλλαβης λέξης στην αμέσως προηγούμενη
encomiastic-ă, encomiastici-ce *επίθ.* εγκωμιαστικός -ή-ό, επαινετικός-ή-ό
encomion, encomioane *ουσ. ουδ.* το εγκώμιο, ο επαινετικός λόγος
endemic-ă, endemici-ce *επίθ.* ενδημικός-ή-ό
endemie, endemii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ενδημία
endocard, endocarduri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το ενδοκάρδιο
endocardită *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ενδοκαρδίτις
endocrin-ă, endocrini-e *επίθ.* ενδοκρινής-ής-ές // **glandă -ă** ο ενδοκρινής αδένας
endocrinolog-ă, endocrinologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενδοκρινολόγος (ο, η)
endocrinologie *ουσ. θηλ.* η ενδοκρινολογία
endoderm, endoderme *ουσ. ουδ.* το ενδόδερμο
endogen-ă, endogeni-e *επίθ.* ενδογενής-ής-ές
endogeneză *ουσ. θηλ.* η ενδογένεση
endoterm-ă, endotermi-e *επίθ.* ενδόθερμος-η-ο
endotermic-ă, endotermici-ce *επίθ.* ενδοθερμικός -ή-ό
endotermie *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ενδοθερμία
eneodă, eneode *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* ο ηλεκτρονικός σωλήνας με εννιά ηλεκτρόδια
energetic-ă, energetici-ce I. *επίθ.* ενεργητικός-ή-ό // **sistem ~** το ενεργητικό σύστημα II. *ουσ. θηλ.* η ενεργητική
energetism *ουσ. ουδ.* ο ενεργητισμός
energic-ă, energici-ce I. *επίθ.* ενεργητικός-ή-ό, ενεργός-ή-ό II. *επίρ.* ενεργητικά, δραστήρια
energie, energii *ουσ. θηλ.* 1. η ενέργεια 2. η ενεργητικότητα 3. η κινητική δύναμη // **~ nucleară** η πυρηνική ενέργεια
enerva, enervez I. *ρ. μετ.* νευριάζω, εκνευρίζω, εξοργίζω II. *ρ. μέσο* νευριάζω, εξοργίζομαι, εκνευρίζομαι, φουρκίζομαι // **el s-a -t din cauza copilului** αυτός νευρίασε εξ αιτίας του παιδιού
enervant-ă, enervanţi-te *επίθ.* 1. εκνευριστικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό, ανιαρός-ή-ό
enervare, enervări *ουσ. θηλ.* ο εκνευρισμός

enervat-ă, enervați-te *επίθ.* 1. νευρικός-ή-ό, εκνευρισμένος-η-ο, νευριασμένος-η-ο 2. εξοργισμένος-η-ο
Englez-ă, Englezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Άγγλος-ίδα (ο, η), Εγγλέζος, Εγγλέζα (ο, η) II. *επίθ.* αγγλικός -ή-ό, εγγλέζικος-η-ο // **limba -ă** η αγγλική γλώσσα, τα αγγλικά, τα εγγλέζικα
englezesc-ească, englezești *επίθ.* εγγλέζικος-η-ο
englezește *επίρ.* αγγλικά, εγγλέζικα // **a o șterge ~** φεύγω γρήγορα και απαρατήρητα // **a vorbi ~** μιλώ αγγλικά
Englezoaică, Englezoaice *ουσ. θηλ.* η Αγγλίδα, η Εγγλέζα
engolpion, engolpioane *ουσ. ουδ.* το εγκόλπιο
enigmatic-ă, enigmatici-ce *επίθ.* 1. αινιγματικός-ή-ό, αινιγματώδης-ης-ες 2. γριφώδης-ης-ες
enigmă, enigme *ουσ. θηλ.* 1. το αίνιγμα, το νιώσμα 2. ο γρίφος // **asta este pentru mine o ~** αυτό είναι για μένα ένα αίνιγμα
enoriaș-ă, enoriași-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενορίτης-ισσα (ο, η)
enorie, enorii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η ενορία
enorm-ă, enormi-e I. *επίθ.* 1. τεράστιος-ια-ιο, πελώριος-ια-ιο 2. γιγάντιος-α-ο II. *επίρ.* 1. τεράστια 2. γιγάντια, πάρα πολύ
enormitate, enormități *ουσ. θηλ.* 1. η τερατολογία, η τεράστια πράξη, το πελώριο πράγμα 2. το υπερβολικό έργο σε μεγάλες διαστάσεις
entelehie *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η εντελέχεια
enteric-ă, enterici-ce *επίθ.* εντερικός-ή-ό
enterită, enterite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η εντερίτιδα
enterocolită, enterocolite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η εντεροκολίτιδα
entimemă, entimeme *ουσ. θηλ. (λογικ.)* το ενθύμημα, ο στοχασμός, η σκέψη
entitate, entități *ουσ. θηλ.* η οντότητα, η ολότητα
entomolog-oagă, entomologi-oage *ουσ. αρσ. και θηλ.* εντομολόγος (ο, η)
entomologie *ουσ. θηλ.* η εντομολογία
entorsă, entorse *ουσ. θηλ.* η εξάρθρωση
entuziasm *ουσ. ουδ.* ο ενθουσιασμός, η υπερβολική χαρά, η έξαρση
entuziasma, entuziasmez I. *ρ. μετ.* 1. ενθουσιάζω, εμπνέω ενθουσιασμό 2. *μτφ.* ηλεκτρίζω II. *ρ. μέσο* 1. ενθουσιάζομαι, είμαι γεμάτος από ενθουσιασμό 2. *μτφ.* εμψυχώνομαι
entuziasmat-ă, entuziasmați-te *επίθ.* ενθουσιασμένος-η-ο
entuziast-ă, entuziaști-ste *επίθ.* ενθουσιαστικός-ή -ό, ενθουσιώδης-ης-ες
enumera, enumăr *ρ. μετ.* 1. απαριθμώ, αριθμίζω 2. κάνω καταμέτρηση με αρίθμηση 3. αραδιάζω
enumerare, enumerări *ουσ. θηλ.* 1. η απαρίθμηση 2. το αράδιασμα
enumerativ-ă, enumerativi-e *επίθ.* αριθμηστικός-ή-ό
enumerație, enumerații *ουσ. θηλ.* η αρίθμηση, η απαρίθμηση
enunț, enunțuri *ουσ. ουδ.* 1. η απόφανση 2. η έκφραση, η διατύπωση νοήματος, σκέψης // **-ul problemei** η διατύπωση του προβλήματος
enunța, enunț *ρ. μετ.* 1. εκφράζω κάτι διασαφητικά, κατηγορηματικά 2. διατυπώνω διανόημα, σκέψη
enunțare, enunțări *ουσ. θηλ.* 1. η απόφανση 2. η έκφραση νοήματος, σκέψης
enunțiativ-ă, enunțiativi-e *επίθ.* αποφαντικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **propoziție -ă** αποφαντική πρόταση
enzimă, enzime *ουσ. θηλ.* το ένζυμο
enzimologie *ουσ. θηλ.* η ενζυμολογία
eolian-ă, eolieni-e *επίθ.* αιολικός-ή-ό // **formație -ă** η αιολική διάπλαση // *(γεωλ.)* **roci eoliene** τα αιολικά πετρώματα
eolitic-ă, eolitici-ce *επίθ. (γεωλ.)* αιολιθικός-ή-ό
eozină, eozine *ουσ. θηλ.* το κόκκινο χρώμα για κατασκευή της κόκκινης μελάνης
epactă *ουσ. θηλ.* η επακτή ημέρα, η διαφορά μεταξύ ηλιακού και σεληνιακού έτους, το σεληνιακό έτος έχει λιγότερες μέρες
epagogic-ă, epagogici-ce *επίθ. (λογικ.)* επαγωγικός -ή-ό
epandaj *ουσ. ουδ.* η διάχυση, η διασκόρπιση (των ακάθαρτων νερών)
eparhial-ă, eparhiali-e *επίθ.* επαρχιακός-ή-ό
eparhie, eparhii *ουσ. θηλ.* 1. η επισκοπή 2. το επισκοπάτο, η διοικητική περιφέρεια του επισκόπου
epata, epatez *ρ. μετ.* εκπλήσσω
epatant-ă, epatanți-te *επίθ.* εκπληκτικός-ή-ό
epatare, epatări *ουσ. θηλ.* η έκπληξη, η κατάπληξη
epavă, epave *ουσ. θηλ.* 1. το ναυάγιο, το σαράβαλο, το συντρίμμι 2. *μτφ.* το ανθρώπινο ράκος, ο άνθρωπος σε μεγάλη κατάπτωση
epenteză, epenteze *ουσ. θηλ.* η επένθεση, η παρεμβολή ενός νέου ήχου στο εσωτερικό μιας λέξης
epic-ă, epici-e I. *επίθ.* επικός-ή-ό // **genul ~** το επικό γένος // **poet ~** ο ποιητής επικών έργων II. *ουσ. θηλ.* 1. η εποποιία, η επική ποίηση 2. το έπος
epicard, epicarduri *ουσ. ουδ.* το επικάρδιο
epicen, epicene *επίθ. (γραμμ.)* (για τα ουσιαστικά) που έχουν μόνο έναν τύπο και για το αρσενικό και για το θηλυκό γένος π.χ. η καμήλα είτε ο ελέφαντας κ.λ.π.
epicentru, epicentre *ουσ. ουδ.* το επίκεντρο // **-ul cutremurului** το επίκεντρο του σεισμού
epicheremă, epichereme *ουσ. θηλ.* το επιχείρημα
epicureic-ă, epicureici-ce *επίθ.* επικούρειος-α-ο
epicurian-ă, epicurieni-e I. *επίθ.* επικούριος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επικούριος-α (ο, η), οι επικούριοι φιλόσοφοι
epicurism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο επικουρισμός
epidemic-ă, epidemici-ce *επίθ. (ιατρ.)* επιδημικός-ή-ό, λοιμώδης-ης-ες
epidemie, epidemii *ουσ. θηλ.* η επιδημία, η εξάπλωση μιας αρρώστιας // **~ generală** η πανδημία, η γενική επιδημία
epidemiologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η επιδημιολογία
epidermă, epiderme *ουσ. θηλ.* η επιδερμίδα
epidermic-ă, epidermici-ce *επίθ.* επιδερμικός-ή-ό
epidiascop, epidiascoape *ουσ. ουδ.* το επιδιασκόπιο
epidictic-ă, epidictici-ce *επίθ.* επιδειχτικός-ή-ό, επιδεικτικός-ή-ό
epifenomen, epifenomene *ουσ. ουδ.* το επιφαινόμενο (το δευτερεύον φαινόμενο)
epifiză, epifize *ουσ. θηλ.* η επίφυση
epigastru, epigastre *ουσ. ουδ.* το επιγάστριο
epiglotă, epiglote *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η επιγλωττίδα
epigon, epigoni *ουσ. αρσ.* 1. ο επίγονος 2. *μτφ.* ο ποιητάκος, ο αδέξιος ποιητής
epigraf, epigrafe *ουσ. ουδ.* η επιγραφή
epigrafie *ουσ. θηλ.* η επιγραφική
epigramatic-ă, epigramatici-ce *επίθ.* επιγραμματικός -ή-ό

epigramă, epigrame *ουσ. θηλ.* το επίγραμμα
epilepsie, epilepsii *ουσ. θηλ.* η επιληψία, ο σεληνιασμός
epileptic-ă, epileptici-ce I. *επίθ.* επιληπτικός-ή-ό, σεληνιασμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιληπτικός-ή (ο, η)
epilog, epiloguri *ουσ. ουδ.* ο επίλογος
episcop, episcopi *ουσ. αρσ.* ο επίσκοπος, ο δεσπότης, ο αρχιερέας
episcopal-ă, episcopali-e *επίθ.* επισκοπικός-ή-ό
episcopat, episcopate *ουσ. ουδ.* η επισκοπή, η επισκοπεία, το επισκοπάτο
episcopie, episcopii *ουσ. θηλ.* η επισκοπεία, το επισκοπάτο, η επισκοπή
episod, episoade *ους. ουδ.* το επεισόδιο
episodic-ă, episodici-ce *επίθ.* επεισοδιακός-ή-ό
epistat, epistaţi *ουσ. αρσ.* ο επιστάτης, ο επόπτης, ο επιτηρητής
epistolar-ă, epistolari-e I. *επίθ.* επιστολικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η επιστολογραφία (το βιβλίο με διάφορες επιστολές)
epistolă, epistole *ουσ. θηλ.* η επιστολή
epitaf, epitafuri *ουσ. ουδ.* 1. ο Επιτάφιος (η ταφή του Χριστού) 2. το επιτύμβιο· η επιτύμβια επιγραφή
epitet, epitet *ουσ. ουδ.* το επίθετο // ~ **ornant** το κοσμητικό επίθετο
epitetic-ă, epitetici-ce *επίθ.* επιθετικός-ή-ό
epitrop, epitropi *ουσ. αρσ.* ο επίτροπος (ο διαχειριστής περιουσίας ή ο επιτηρητής κάποιου έργου κ.λ.π.)
epitropie, epitropii *ουσ. θηλ.* η επιτροπεία, η εποπτεία, η επιτρόπευση
epiu, epiuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το προστατευτικό φράγμα νερού κατά μήκος του ρου του ποταμού
epzootic-ă, epizootici-ce *επίθ.* επιζωοτικός-ή-ό
epizootie, epizootii *ουσ. θηλ.* η επιζωοτία, η λοιμώδης αρρώστια στα ζώα
epocal-ă, epocali-e *επίθ.* 1. αυτός που αφήνει εποχή 2. αξιομνημόνευτος-η-ο, κοσμοϊστορικός-ή-ό // *έκφρ.* **a fost un eveniment** ~ υπήρξε ένα εποχικό γεγονός (έμεινε αξέχαστο)
epocă, epoci *ουσ. θηλ.* 1. η εποχή 2. η χρονική περίοδος // **epoca de piatră** η λίθινη εποχή // **a făcut** ~ άφησε εποχή // **în epoca noastră** στην εποχή μας (στα χρόνια που ζούμε)
epodă, epode *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η επωδός, το ρεφραίν
epolet, epoleţi *ουσ. αρσ.* η επωμίδα
eponj *ουσ. ουδ.* το ύφασμα για πετσέτες, για προσόψια, το μπουρνούζι
epopee, epopei *ουσ. θηλ.* η εποποιία, το έπος
epopeic-ă, epopeici-ce *επίθ.* επικός-ή-ό
epos, eposuri *ουσ. ουδ.* το έπος
eprubetă, eprubete *ουσ. θηλ.* ο δοκιμαστικός σωλήνας
epruvetă, epruvete *ουσ. θηλ.* το υπόδειγμα πράγματος που πρόκειται να υποστεί δοκιμασία ως προς την ποιότητα ή τις ιδιότητές του
epuiza, epuizez I. *ρ. μετ.* 1. εξαντλώ 2. καταναλώνω εντελώς 3. *μτφ.* αδυνατίζω II. *ρ. μέσο* 1. κουράζομαι, εξαντλούμαι 2. γίνομαι αδύνατος 3. ταλαιπωρούμαι
epuizabil-ă, epuizabili-e *επίθ.* εξαντλήσιμος-η-ο
epuizant-ă, epuizanţi-te *επίθ.* εξαντλητικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ο
epuizare, epuizări *ουσ. θηλ.* 1. η εξάντληση 2. η κατανάλωση 3. το άδειασμα 4. *μτφ.* η κούραση, η κόπωση, ο κάματος, η εξασθένηση
epuizat-ă, epuizaţi-te *επίθ.* 1. εξαντλημένος-η-ο 2. *μτφ.* κουρασμένος-η-ο
epura, epurez *ρ. μετ.* 1. καθαρίζω, εκκαθαρίζω 2. *μτφ.* απαλλάσσω τις δημόσιες υπηρεσίες, οργανώσεις, κ.λ.π. από τους ανικάνους ή περιττούς υπαλλήλους 3. εξαγνίζω
epurare, epurări *ουσ. θηλ.* 1. η εκκαθάριση, ο καθαρισμός 2. ο εξαγνισμός 3. *μτφ.* η απαλλαγή των υπηρεσιών από τους ανίκανους ή περιττούς υπαλλήλους // **–a apei** ο καθαρισμός του νερού (για να είναι πόσιμο)
epurator, epuratoare *ουσ. ουδ.* η εγκατάσταση για καθαρισμό του νερού ή άλλων ουσιών, η εγκατάσταση φίλτρου
epuraţie, epuraţii *ουσ. θηλ.* η εκκαθάριση, ο καθαρισμός
eradica, eradic *ρ. μετ.* 1. ξερριζώνω, εκριζώνω 2. *μτφ.* καταστρέφω, εξοντώνω
eradicare, eradicări *ουσ. θηλ.* 1. η εκρίζωση 2. *μτφ.* η εξόντωση
erată, erate *ουσ. θηλ.* το παρόραμα
eratic-ă, eratici-ce *επίθ.* πλανόδιος-α-ο
eră, ere *ουσ. θηλ.* 1. η περίοδος, η εποχή 2. η υποδιαίρεση της γήινης προϊστορίας· ο γεωλογικός αιώνας // **era terţiară** η τριτογενής περίοδος· ο καινοζωικός αιώνας
erbicid, erbicide *ουσ. ουδ.* το ζιζανιοκτόνο
erbivor-ă, erbivori-e I. *επίθ.* χορτοφάγος-ος-ο // **animale –e** τα χορτοφάγα ζώα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το χορτοφάγο θηλαστικό
erect-ă, erecţi-e *επίθ.* 1. ίσιος-α-ο, όρθιος-ια-ιο 2. ορθωμένος-η-ο, κάθετος-η-ο, στητός-ή-ό
erector-oare, erectori-oare I. *επίθ. (ανατ.)* ορθωτικός-ή-ό // **muşchi –i** οι ορθωτήρες μύες II. *ουσ. ουδ.* ο ορθωτήρας (κάθε μέσο με το οποίο ανυψώνεται κάτι)
erecţie, erecţii *ουσ. θηλ.* το σήκωμα, η ορθοστασία
erede, erezi *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο, η κληρονόμος
ereditar-ă, ereditari-e *επίθ.* κληρονομικός-ή-ό // *πολ.* **monarhie –ă** η κληρονομική βασιλεία // **prinţ** ~ ο κληρονομικός πρίγκιπας, ο διάδοχος
ereditate, eredităţi *ουσ. θηλ.* η κληρονομικότητα
eremit, eremiţi *ουσ. αρσ.* ο ερημίτης, ο ασκητής, ο αναχωρητής, ο μοναχός
eres, eresuri *ουσ. ουδ.* 1. η πίστη σε ξωτικές δυνάμεις 2. *μτφ.* η παραπλάνηση, η δεισιδαιμονία
erete, ereţi *ουσ. αρσ.* το γεράκι, το σαΐνι
eretic-ă, eretici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.)* αιρετικός -ή (ο, η)
erezie, erezii *ουσ. θηλ.* 1. η αίρεση 2. *μτφ.* το λάθος· η πλάνη· η σφαλερή αντίληψη
erg, ergi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το έργιο *(μονάδα μέτρησης μηχανικού έργου)*
erg, erguri *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* η έρημος από άμμο με αμμόλοφους στις χαμηλές περιοχές του φλοιού της γης
ergograf, ergografe *ουσ. ουδ.* ο εργογράφος (η συσκευή για καταγραφή της μυϊκής δραστηριότητας)
ergometrie *ουσ. θηλ.* η εργομετρία
ergometru, ergometre *ουσ. ουδ.* το εργόμετρο
ergonomie *ουσ. θηλ.* η εργονομία

ergoterapie ουσ. θηλ. η εργοθεραπεία
ergotină, ergotine ουσ. θηλ. (φαρμ.) η εργοτίνη, η εργοτοξίνη
erija, erijez ρ. μέσο παρουσιάζομαι σαν κάτι που δεν είμαι· θεωρούμαι σαν κάτι αξιόλογο χωρίς όμως να είμαι
eritem, eriteme ουσ. ουδ. το ερύθημα, η κοκκινίλα του δέρματος
erizipel, erizipele ουσ. ουδ. (ιατρ.) το ερυσίπελας· το ανεμοπύρωμα
ermetic-ă, ermetici-ce I. επίθ. 1. ερμητικός-ή-ό, στεγανός-ή-ό 2. κατάκλειστος-η-ο 3. αδιαπέραστος-η-ο // **poezie -ă** το ερμητικό ποίημα II. επίρ. ερμητικά, κατάκλειστα
ermetism ουσ. ουδ. ο ερμητισμός
ermitaj, ermitaje ουσ. ουδ. 1. το ερημητήριο, η κατοικία ενός ερημίτη 2. το Ερμιτάζ, το μουσείο της Αγίας Πετρούπολης
eroare, erori ουσ. θηλ. το λάθος, η πλάνη, το σφάλμα, η απάτη // **~ de calcul** το υπολογιστικό λάθος // **~ judiciară** το δικαστικό σφάλμα // **a induce în ~** αποπλανώ, παραπλανώ, εξαπατώ
eroda pers. 3 erodează I. ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) προξενεί διάβρωση· διαβιβρώσκει II. ρ. μέσο παθαίνω διάβρωση, φαγώνομαι· παθαίνω φθορά από κάποια διαβρωτική ενέργεια
erodare, erodări ουσ. θηλ. 1. η διάβρωση 2. το φάγωμα, η φθορά
eroic-ă, eroici-ce I. επίθ. ηρωικός-ή-ό II. επίρ. ηρωικά // **a rezista ~** αντιστέκομαι ηρωικά
eroicomic-ă, eroicomici-ce επίθ. το ψευδοπαλήκαρο // **poem ~** το σκωπτικό ηρωϊκό ποίημα
eroină, eroine ουσ. θηλ. 1. η ηρωίδα 2. η πρωταγωνίστρια (που έχει τον κύριο ρόλο σε μια υπόθεση)
eroism ουσ. ουδ. 1. ο ηρωισμός, η ανδρεία 2. το ανδραγάθημα, η ανδραγαθία // **act de ~** το ανδραγάθημα // **a manifesta acte de ~** ανδραγαθώ
eronat-ă, eronați-te επίθ. εσφαλμένος-η-ο, λαθεμένος-η-ο
erotic-ă, erotici-ce επίθ. ερωτικός-ή-ό
erotism ουσ. ουδ. ο ερωτισμός
erou, eroi ουσ. αρσ. 1. ο ήρωας 2. το κύριο πρόσωπο λογοτεχνικού έργου 3. ο δράστης ενός γεγονότος // **~ național** ο εθνικός ήρωας
eroziune, eroziuni ουσ. θηλ. η διάβρωση, η φθορά, το φάγωμα // **~a solului** η διάβρωση του εδάφους
eroziv-ă, erozivi-e επίθ. διαβρωτικός-ή-ό
erudit-ă, erudiți-te επίθ. 1. ευρυμαθής-ής-ές, πολυμαθής-ής-ές 2. λόγιος-ια-ιο
erudiție, erudiții ουσ. θηλ. 1. η ευρυμάθεια, η πολυμάθεια 2. η λογιότητα
erupe pers. 3 erupe ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. εκρήγνυται (ηφαίστειο, πετρελαϊκές γεωτρήσεις, κ.λ.π.) 2. συμβαίνει αναπάντεχα και βίαια (σχηματίζει φουσκάλες στο δέρμα)
erupere, eruperi ουσ. θηλ. η έκρηξη
eruptiv-ă, eruptivi-e επίθ. 1. εκρηξιγενής-ής-ές, ηφαιστειογενής-ής-ές 2. μτφ. ευέξαπτος-η-ο // **rocă -ă** το εκρηξιγενές πέτρωμα
erupție, erupții ουσ. θηλ. 1. η έκρηξη 2. ιατρ. το φουσκάλιασμα // **vulcan în ~** το ηφαίστειο σε έκρηξη
erzaț, erzațuri ουσ. ουδ. το υποκατάστατο
esaveraj, esaveraje ουσ. ουδ. (αθλ.) το εσαβεράζ, η διαφορά μεταξύ των επιτυχημένων και αποτυχημένων πόντων στο παιχνίδι του ράγκμπυ, που σημείωσε μια ομάδα
escadră, escadre ουσ. θηλ. η μοίρα στόλου, πλοίων
escadrilă, escadrile ουσ. θηλ. η μοίρα αεροπλάνων
escadron, escadroane ουσ. ουδ. (στρατ.) η ίλη (μονάδα ιππικού), η επιλαρχία (μονάδα ιππικού)
escalada, escaladez ρ. μετ. 1. δρασκελίζω 2. υπερπηδώ 3. κλιμακώνω, παρατάσσω κατά κλιμάκια (στρατός)
escaladare, escaladări ουσ. θηλ. 1. η υπερπήδηση 2. το δρασκέλισμα, η κλιμάκωση 3. η κλιμακωτή επέκταση μιας σύγκρουσης ανάμεσα σε αντίπαλους στρατούς
escaladă, escalade ουσ. θηλ. 1. το δρασκέλισμα, η κλιμάκωση 2. το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση, το ανέβασμα 3. η έφοδος
escalator, escalatoare ουσ. ουδ. η κυλιόμενη σκάλα
escală, escale ουσ. θηλ. ο σταθμός, η στάθμευση // **a face o ~** κάνω στάθμευση (στο δρομολόγιο) // **zbor fără ~** η πτήση χωρίς σταθμό (για τα αεροπλάνα)
escamota, escamotez ρ. μετ. 1. αποκρύβω κάτι εχέμυθα 2. κάνω να γίνει άφαντο κάποιο πράγμα χωρίς να παρατηρηθεί αυτή η ενέργεια 3. χρησιμοποιώ απατηλά τεχνάσματα για να αποκρύψω κάτι 4. μτφ. νοθεύω
escamotabil-ă, escamotabili-e επίθ. κάποιος που μπορεί να κρυφτεί απαρατήρητα
escamotare, escamotări ουσ. θηλ. 1. η λαθροχειρία, η απαρατήρητη απόκρυψη κάποιου πράγματος με απατηλά μέσα 2. η εισαγωγή του συστήματος προσγειώσεως μες στο σκελετό του αεροπλάνου
escapadă, escapade ουσ. θηλ. 1. το ξεπόρτισμα, η δραπέτευση, η απόδραση, η λαθραία φυγή 2. η περιπέτεια
escatologie ουσ. θηλ. η εσχατολογία
eschimos-ă, eschimoși-se I. ουσ. αρσ. και θηλ. οι Εσκιμώοι, ο Εσκιμώος, η Εσκιμώα II. επίθ. εσκιμωϊκός-ή-ό
eschiva, eschivez ρ. αντων. 1. υπεκφεύγω, ξεφεύγω 2. διαφεύγω
eschivare, eschivări ουσ. θηλ. 1. η υπεκφυγή, η διαφυγή 2. η επιδέξια αποφυγή μιας πράξης ή μιας απάντησης
eschivă, eschive ουσ. θηλ. (αθλ.) η αποφυγή του χτυπήματος της γροθιάς του αντιπάλου στο μποξ σκύβοντας το κεφάλι ή λυγίζοντας τα γόνατα
escorta, escortez ρ. μετ. 1. συνοδεύω 2. συμβαδίζω με κάποιον φρουρώντας τον ή τιμητικά 3. ακολουθώ
escortare, escortări ουσ. θηλ. 1. η συνοδεία 2. εφοδιοπομπή, η νηοπομπή 3. η ακολουθία
escortă, escorte ουσ. θηλ. 1. η συνοδεία 2. η εφοδιοπομπή, η νηοπομπή 3. η ακολουθία
escortor, escortoare ουσ. ουδ. το πολεμικό πλοίο η το αεροπλάνο με αποστολή τη συνοδεία κάποιας ενέργειας για ασφάλεια
escroc-oacă, escroci-oace ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η αισχροκερδής 2. λωποδύτης-ύτρια (ο, η), απατεώνας (ο, η), αγύρτης-ισσα (ο, η), τσαρλατάνος-α (ο, η)
escroca, escrochez ρ. μετ. 1. αισχροκερδώ 2. λωποδυτώ, κλέβω με απάτη ξένο πράγμα

escrocare, escrocări *ουσ. θηλ.* 1. η αισχροκέρδεια 2. η λωποδυσία, η απάτη, το κλέψιμο, η δολιότητα
escrocherie, escrocherii *ουσ. θηλ.* 1. η αισχροκέρδεια 2. η λωποδυσία, η απατεωνιά, η τσαρλατανιά, η αγυρτεία, η κλεψιά, η δολιότητα
eseist-ă, eseişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συγγραφέας δοκιμίων
eseistic-ă, eseistici-ce I. *επίθ.* δοκιμιακός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η δοκιμογραφία· η τέχνη δημιουργίας δοκιμίων (λογοτεχνικών, επιστημονικών)
esenţă, esenţe I. *ουσ. θηλ.* 1. η ουσία 2. η σύσταση 3. η βαθύτερη έννοια ενός πράγματος 4. το άρωμα, το απόσταγμα 5. η ποικιλία δέντρων του δάσους // ~ **de levănţică** το άρωμα της λεβάντας // ~ **tare lemne** τα ξύλα γερής ποικιλίας // **esenţa lucrurilor** η ουσία των πραγμάτων II. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ κατ' ουσίαν, κατά βάθος, στην πραγματικότητα
esenţial-ă, esenţiali-e *επίθ.* ουσιώδης-ης-ες, κύριος -ια-ιο, κεφαλαιώδης-ης-ες, ουσιαστικός-ή-ό, θεμελιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό
eseu, eseuri *ουσ. ουδ.* 1. το δοκίμιο (σύγγραμμα) 2. *αθλ.* το εσέ, η δοκιμή (στο ράγκμπυ)
esofag, esofaguri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο οισοφάγος
esperanto *ουσ. ουδ.* η εσπεράντο (διεθνής βοηθητική γλώσσα)
esplanadă, esplanade *ουσ. θηλ.* 1. η πλατεία 2. η πλατιά οδός φυτεμένη στη μέση με δέντρα, χορτάρια, λουλούδια
est *ουσ. ουδ.* η ανατολή (το σημείο του ορίζοντα)
estacadă, estacade *ουσ. θηλ.* η προβλήτα
ester, esteri *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο εστέρας
esterificare, esterificări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η εστεροποίηση
estet-ă, esteţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αισθητιστής-ίστρια (ο, η)
estetic-ă, estetici-ce I. *επίθ.* αισθητικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η αισθητική III. *ουσ. ουδ.* το αισθητικό
estetician-ă, esteticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) αισθητικός
estetism *ουσ. ουδ.* ο αισθητισμός
estetizant-ă, estetizanţi-te I. *επίθ.* αισθητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αισθητιστής-ίστρια (ο, η)
estic-ă, estici-ce *επίθ.* ανατολικός-ή-ό
estima, estimez *ρ. μετ.* 1. εκτιμώ, αποτιμώ, διατιμώ 2. κρίνω 3. ψηφώ, υπολογίζω
estimabil-ă, estimabili-e *επίθ.* εκτιμήσιμος-η-ο, υπολογίσιμος-η-ο
estimare, estimări *ουσ. θηλ.* η εκτίμηση, η αποτίμηση, η διατίμηση
estimat, estimate *ουσ. ουδ.* η διατίμηση
estimativ-ă, estimativi-e I. *επίθ.* εκτιμητικός-ή-ό II. *επίρ.* εκτιμητικά
estimaţie, estimaţii *ουσ. θηλ.* η εκτίμηση, η διατίμηση, η αποτίμηση
estiv-ă, estivi-e *επίθ.* θερινός-ή-ό, καλοκαιρινός-ή-ό, καλοκαιριάτικος-η-ο
estival-ă, estivali-e *επίθ.* θερινός-ή-ό, καλοκαιρινός -ή-ό
estompa, estompez I. *ρ. μετ.* 1. σφομιλώ, απλώνω το χρώμα με το σφομίλι *(με τον επιχρωστήρα)* για να γίνει αδιευκρίνιστο, αόριστο 2. απαλύνω, μαλακώνω, μετριάζω II. *ρ. μέσο* γίνομαι σκοτεινός, ασαφής, απροσδιόριστος
estompare, estompări *ουσ. θηλ.* 1. το άπλωμα του χρώματος με το σφομίλι 2. *μτφ.* η απροσδιοριστία, η ασάφεια, η αοριστία 3. η απάλυνση, το μαλάκωμα, η μετρίαση
estompat-ă, estompaţi-te *επίθ.* απαλυμένος-η-ο, μετριασμένος-η-ο, απροσδιόριστος-η-ο, αόριστος-η-ο, αδιευκρίνιστος-η-ο, ασαφής-ής-ές
estompă, estompe *ουσ. θηλ.* ο επιχρωστήρας, το σφομίλι
Eston-ă, Estoni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Εσθονός -Εσθονή (ο, η) II. *επίθ.* εσθονικός-ή-ό // **limba -ă** η εσθονική γλώσσα
estorca, estorchez *ρ. μετ.* ξεγελώ και αφαιρώ με δόλια μέσα από κάποιον χρήματα
estorcare, estorcări *ουσ. θηλ.* η εξαπάτηση και αφαίρεση με δόλια μέσα από άλλον χρήματα
estradă, estrade *ουσ. θηλ.* η εξέδρα // **teatru de** ~ το θέατρο ποικιλίας, βαριετέ, μούζικ-χωλλ
estuar, estuare *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η εκβολή ποταμού, το στόμιο ποταμού
eşafod, eşafoduri *ουσ. ουδ.* το ικρίωμα, η σκαλωσιά, το σανίδωμα λαιμητόμου
eşafodaj, eşafodaje *ουσ. ουδ.* 1. η σκαλωσιά 2. *μτφ.* το σύνολο δεδομένων, επιχειρημάτων, κ.λ.π. για την υποστήριξη μιας θεωρίας, επιστήμης, κ.λ.π. // **a ridica -ul** στήνω τη σκαλωσιά
eşalon, eşaloane *ουσ. ουδ.* το κλιμάκιο· το τμήμα στρατού ή άλλου σώματος
eşalona, eşalonez *ρ. μετ.* 1. κλιμακώνω 2. κατανέμω σε μέρη κάποιο έργο ώστε να εκτελεστεί διαδοχικά σε ορισμένη σειρά και σε καθορισμένες προθεσμίες
eşalonare, eşalonări *ουσ. θηλ.* 1. η κλιμάκωση 2. *(στρατ.)* η παράταξη κατά κλιμάκια
eşantion, eşantioane *ουσ. ουδ.* 1. το δείγμα 2. το πρότυπο // ~ **de stofă** το δείγμα υφάσματος 3. το ένδειγμα
eşapament, eşapamente *ουσ. ουδ.* 1. η εκροή 2. η διαφυγή, η ροή προς τα έξω // **gaze de** ~ το αέριο εκροής // **ţeavă de** ~ ο σωλήνας εκροής
eşarfă, eşarfe *ουσ. θηλ.* 1. η εσάρπα, η σάρπα 2. (διακριτικό σήμα αξιώματος) η ταινία
eşec, eşecuri *ουσ. ουδ.* 1. η αποτυχία 2. η ήττα // **a suferi un** ~ έχω αποτυχία 3. το αποτυχημένο αποτέλεσμα
eşichier, eşichiere *ουσ. ουδ.* η σκακιέρα
eşua, eşuez *ρ. αμ.* 1. αποτυγχάνω, αποτυχαίνω 2. *(ναυτ.)* προσαράσσω, εξωκοίλω πλοία // **i-au eşuat planurile** του απέτυχαν τα σχέδια
eşuare, eşuări *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η προσάραξη· η πρόσκρουση
etaj, etaje *ουσ. ουδ.* το πάτωμα. ο όροφος
etaja, etajez I. *ρ. μετ.* 1. τοποθετώ κατ' ορόφους 2. βάζω το πάτωμα σ' ένα σπίτι II. *ρ. μέσο* τοποθετούμαι κατ' ορόφους· στοιβάζομαι με ορόφους
etajare, etajări *ουσ. θηλ.* ο σχηματισμός ορόφων
etajeră, etajere *ουσ. θηλ.* 1. η εταζέρα 2. η σκευοθήκη
etala, etalez *ρ. μετ.* κάνω επίδειξη, εκθέτω με επίδειξη
etalaj, etalaje *ουσ. ουδ.* η επίδειξη
etalare, etalări *ουσ. θηλ.* η επιδεικτική έκθεση (εμπορευμάτων, κ.λ.π.)
etalon, etaloane *ουσ. ουδ.* 1. ο κανόνας, ο τύπος μέτρων και σταθμών 2. το πρότυπο, το καλούπι // *(οικον.)* ~ **aur** ο χρυσούς κανόνας // ~ **al preţurilor** ο κανόνας των τιμών (το χρήμα)

etalona, etalonez *ρ. μετ.* καθορίζω τον τύπο μονάδας στην σκάλα οργάνου μετρήσεως
etalonare, etalonări *ουσ. θηλ.* ο καθορισμός μιας μονάδας μετρήσεως και του οργάνου για τη μέτρηση ενός ποσού
etamină, etamine *ουσ. θηλ.* το εταμίν, το λεπτό ύφασμα με αραιό πλέξιμο
etan *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αιθάνιο
etanol, etanoli *ουσ. αρσ. (χημ.)* η αιθανόλη· η αιθυλική αλκοόλη· το αιθυλικό αλκοόλ
etanș-ă, etanși-e *επίθ.* στεγανός-ή-ό // **închidere -ă** το στεγανό κλείσιμο
etanșa, etanșez *ρ. μετ.* κάνω κάτι στεγανό, σταματώ την είσοδο ή την έξοδο υγρού ή αερίου
etanșare, etanșări *ουσ. θηλ.* η στεγανότητα
etanșeitate, etanșeități *ουσ. θηλ.* η στεγανότητα
etapă, etape *ουσ. θηλ.* 1. το στάδιο εξέλιξης 2. η περίοδος, η φάση 3. ο σταθμός οδοιπορούντων 4. *(αθλ.)* «η αγωνιστική», η χρονική διεξαγωγή αθλητικών αγώνων // **în actuala ~ de dezvoltare** στην παρούσα περίοδο της ανάπτυξης
etate, etăți *ουσ. θηλ.* 1. ηλικία 2. η προχωρημένη ηλικία // **om în ~** άνθρωπος σε προχωρημένη ηλικία, άνθρωπος στη γεραττειά // **ce ~ aveți?** τί ηλικία έχετε;
etatism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η κρατικοποίηση· η κρατική επέμβαση στην πολιτική και κοινωνική ζωή
etatiza, etatizez *ρ. μετ.* κρατικοποιώ· κάνω κάτι κτήμα του κράτους
etatizare, etatizări *ουσ. θηλ.* η κρατικοποίηση
etatizat-ă, etatizați-te *επίθ.* κρατικοποιημένος-η-ο, σε κρατική ιδιοκτησία
etcetera (e.t.c.) *επίρ.* και τα λοιπά (κ.λ.π.)
etenă, etene *ουσ. θηλ. (χημ.)* το αιθυλένιο
eter, eteri *ουσ. αρσ.* 1. ο αιθέρας 2. το πέμπτο στοιχείο του σύμπαντος δίπλα στις τέσσερις απλές ύλες: αέρας, φωτιά, γη, νερό 3. τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα
eter, eteruri *ουσ. ουδ.* το ανώτερο στρώμα της ατμόσφαιρας, ο ουρανός, ο αέρας, ο αιθέρας
eterat-ă, eterați-te I. *επίθ.* 1. αιθέριος-ια-ιο, αιθεριώδης-ης-ες 2. *μτφ.* λεπτός-ή-ό, διάφανος -η-ο II. *ουσ. αρσ.* το αιθέριο, η ουσία από την εξάτμιση αιθέριας διάλυσης
eteric-ă, eterici-ce *επίθ.* 1. αιθέριος-ια-ιο 2. *μτφ.* λεπτός-ή-ό, αέρινος, άυλος-η-ο // *(χημ.)* **uleiurile eterice** τα αιθέρια έλαια
eterifica, eterific *ρ. μετ. (χημ.)* αιθεροποιώ
eterist, eteriști *ουσ. αρσ.* το μέλος της Φιλικής Εταιρείας, ο εταίρος
etern-ă, eterni-e I. *επίθ.* αιώνιος-ια-ιο, παντοτινός-ή-ό, μόνιμος-η-ο II. *επίρ.* αιώνια
eternitate *ουσ. θηλ.* η αιωνιότητα, η αθανασία, η αφθαρσία, η παντοτινή ύπαρξη
eterniza, eternizez *ρ. μετ.* διαιωνίζω· κάνω κάτι αιώνιο, διατηρώ κάτι συνέχεια
eternizare, eternizări *ουσ. θηλ.* η διαιώνιση
eterogen-ă, eterogeni-e *επίθ.* ετερογενής-ής-ές
eteromanie, eteromanii *ουσ. θηλ.* η αιθερομανία, είδος τοξικομανίας με αιθυλικό αιθέρα
eteronim-ă, eteronimi-e *επίθ.* ετερώνυμος-η-ο
etiaj, etiaje *ουσ. ουδ.* η κατωτάτη στάθμη ποταμού
etic-ă, etici-e I. *ουσ. θηλ.* 1. η ηθική 2. το σύγγραμμα ηθικής II. *επίθ.* ηθικός-ή-ό // **principii -e** οι ηθικές αρχές
eticheta, etichetez *ρ. μετ.* 1. επικολλώ, βάζω ετικέτες 2. επιγράφω 3. *μτφ.* χαρακτηρίζω κάποιον με το χαρακτηριστικό του γνώρισμα
etichetare, etichetări *ουσ. θηλ.* η επικόλληση ετικετών
etichetat-ă, etichetați-te *επίθ.* ετικεταρισμένος-η-ο· με ετικέττα
etichetă, etichete *ουσ. θηλ.* 1. η ετικέτα 2. η εθιμοτυπία // **om al etichetei** ο άνθρωπος της ετικέτας (της εθιμοτυπίας)
etil, etili *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αιθύλιο
etilare, etilări *ουσ. θηλ.* η αιθυλοποίηση
etilenă, etilene *ουσ. θηλ. (χημ.)* το αιθυλένιο
etilic-ă, etilici-ce *επίθ.* αιθυλικός-ή-ό // **alcool ~** το αιθυλικό αλκοόλ, η αιθυλική αλκοόλη // **eter ~** ο αιθυλικός αιθέρας (ο αιθέρας)
etilism *ουσ. ουδ.* ο αιθυλισμός, ο αλκοολισμός
etimolog-ogă, etimologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ετυμολόγος (ο, η)
etimologic-ă, etimologici-ce *επίθ.* ετυμολογικός-ή-ό // **dicționar ~** το ετυμολογικό λεξικό
etimologie, etimologii *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η ετυμολογία
etiologie *ουσ. θηλ.* η αιτιολογία, η εξήγηση της αιτίας για κάτι που συμβαίνει
Etiopian-ă, Etiopieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Αιθίοπας, η Αιθιόπιδα II. *επίθ.* αιθιοπικός-ή-ό // **limba etiopiană** η αιθιοπική γλώσσα
etirare, etirări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η επιμήκυνση, το μάκρεμα, η έκταση σε μήκος, το τέντωμα (μεταλλικών ή συνθετικών νημάτων)
etnic-ă, etnici-ce *επίθ.* εθνικός-ή-ό // **nume -ce** τα εθνικά ονόματα· τα ονόματα διαφόρων λαών
etnogenie *ουσ. θηλ.* η εθνογένεση
etnograf-ă, etnografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* εθνογράφος (ο, η)
etnografic-ă, etnografici-ce *επίθ.* εθνογραφικός-ή-ό
etnografie *ουσ. θηλ.* η εθνογραφία
etnolog-ogă, etnologi-oge *ουσ. αρσ. και θηλ.* εθνολόγος (ο, η)
etnologic-ă, etnologici-ce *επίθ.* εθνολογικός-ή-ό
etnologie *ουσ. θηλ.* η εθνολογία
etolă, etole *ουσ. θηλ.* 1. το πετραχήλι των καθολικών ιερέων 2. η γούνα στο λαιμό και στους ώμους σε γυναικεία ενδύματα
etologie *ουσ. θηλ.* η ηθολογία
etos *ουσ. ουδ.* το ήθος, οι συνήθειες
etravă, etrave *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* ακρόπωρο, στείρα
Etrusc-ă, Etrusci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ετρούσκος -α (ο, η) II. *επίθ.* ετρουσκικός-ή-ό
etufare, etufări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* ο πνιγμός, η θανάτωση της νύφης της κάμπιας του μεταξοσκώληκα (της χρυσαλλίδας) μέσα στο κουκούλι με βράσιμο σε ειδικό φούρνο σε θερμοκρασία 80 βαθμούς
etuvă, etuve *ουσ. θηλ.* ο κλίβανος, ο φούρνος για αποξήρανση, ο απολυμαντικός κλίβανος
eu I. *αντ. προσ.* εγώ // **~ sunt la rând** είναι η σειρά μου // **el nu m-a invitat** αυτός δε με προσκάλεσε // **el nu îmi scrie** δε μου γράφει // **poveștile isprăvilor lui încă nu mi le-a spus** τις ιστορίες των πράξεών του ακόμα δε μου τις είπε // **pe mine nu mă cheamă la el** εμένα δε με καλεί σ' αυτόν // **m-am trezit târziu** ξύπνησα αργά // **mie una nu-mi trebuie** εμένα δε μου χρειάζεται // ~

unul όσον αφορά εμένα II. ουσ. ουδ. *(φιλοσ.)* το εγώ, η προσωπικότητα, η προσωπική συνείδηση του ανθρώπου // **nu-l interesează decât propriul lui** ~ δεν τον ενδιαφέρει παρά το εγώ του
eucalipt, eucalipţi ουσ. αρσ. *(βοτ.)* ο ευκάλυπτος (δέντρο ψηλό και αειθαλές)
euclidian-ă, euclidieni-e επίθ. *(γεωμ.)* ευκλείδειος-α-ο, σχετικά με τη γεωμετρία του Ευκλείδη
eudemonism ουσ. ουδ. *(φιλοσ.)* ο ευδαιμονισμός
eufemism, eufemisme ουσ. ουδ. ο ευφημισμός // **cu** ~ κατ' ευφημισμόν (με όνομα ευχάριστο αντί δυσάρεστο)
eufemistic-ă, eufemistici-ce επίθ. ευφημιστικός-ή-ό
eufonie, eufonii ουσ. θηλ. η ευφωνία
euforic-ă, euforici-ce επίθ. εύφορος-η-ο
euforie, euforii ουσ. θηλ. 1. η ευφορία· η καρποφορία 2. *μτφ.* η αφθονία στις πνευματικές ιδέες
eugenie ουσ. θηλ. ο εξευγενισμός
euharistie, euharistii ουσ. θηλ. η ευχαριστία // **sfânta** ~ η Θεία Ευχαριστία, το μυστήριο της θείας μετάληψης
eunuc, eunuci ουσ. αρσ. ο ευνούχος, ο μουνούχος, ο χαντούμης
euristic-ă, euristici-ce I. επίθ. ευρετικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η εύρεση, η εξεύρεση
euritmie, euritmii ουσ. θηλ. η ευρυθμία, ο καλός ρυθμός
european-ă, europeni-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ευρωπαίος-αία (ο, η) II. επίθ. ευρωπαϊκός-ή-ό // **continentul european** η ευρωπαϊκή ήπειρος // **cultura -ă** ο ευρωπαϊκός πολιτισμός
europenesc-ească, europeneşti επίθ. ευρωπαϊκός -ή-ό
europeneşte επίρ. ευρωπαϊκά
europeniza, europenizez I. ρ. μετ. εξευρωπαΐζω, κάνω κάτι ευρωπαϊκό II. ρ. μέσο εξευρωπαΐζομαι
europenizare ουσ. θηλ. ο εξευρωπαϊσμός, η διάδοση του ευρωπαϊκού πολιτισμού
ev, evuri ουσ. ουδ. η ιστορική περίοδος // **Evul mediu** ο Μεσαίωνας
evacua, evacuez ρ. μετ. 1. εκκενώνω, αδειάζω κάτι, κενώνω 2. κάνω έξωση (διώχνω ενοικιαστή ύστερα από δικαστική απόφαση)
evacuabil-ă, evacuabili-e επίθ. 1. εκκενώσιμος-η-ο 2. που μπορεί να υποστεί έξωση (ενοικιαστής)
evacuare, evacuări ουσ. θηλ. 1. η εκκένωση, το άδειασμα, η κένωση 2. η έξωση, το διώξιμο ενοικιαστή 3. η εκτόπιση, ο εκτοπισμός
evada, evadez ρ. αμ. 1. δραπετεύω 2. φεύγω κρυφά, το σκάω // **a evadat din temniţă** δραπέτευσε από τη φυλακή
evadare, evadări ουσ. θηλ. 1. η δραπέτευση· η απόδραση, η φυγή 2. η διαφυγή
evadat-ă, evadaţi-te ουσ. αρσ. και θηλ. δραπέτης-ιδα (ο, η)
evalua, evaluez ρ. μετ. 1. διατιμώ, εκτιμώ, αποτιμώ, καθορίζω την τιμή κάποιου πράγματος 2. τιμολογώ, σημειώνω την τιμή κάθε εμπορεύματος για πώληση
evaluabil-ă, evaluabili-e επίθ. διατιμήσιμος-η-ο, εκτιμήσιμος-η-ο
evaluare, evaluări ουσ. θηλ. 1. η διατίμηση, η αποτίμηση, η τίμηση, η εκτίμηση, ο καθορισμός της τιμής κάποιου πράγματος 2. η τιμολόγηση, η τιμή κάθε πράγματος που πρόκειται να πουληθεί
evanghelic-ă, evanghelici-ce επίθ. 1. ευαγγελικός-ή-ό 2. διαμαρτυρόμενος-η-ο, που ανήκουν στην ευαγγελική εκκλησία
evanghelie, evanghelii ουσ. θηλ. το ευαγγέλιο, το βαγγέλιο
evanghelist, evanghelişti ουσ. αρσ. 1. ο Ευαγγελιστής, καθένας από τους τέσσερις συγγραφείς του Ευαγγελίου 2. ο διαμαρτυρόμενος χριστιανός, ο ευαγγελικός που ανήκει στο δόγμα των διαμαρτυρομένων
evantai, evantaie I. ουσ. ουδ. η βεντάλια, η βεντάγια II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **în** ~ σε σχήμα βεντάλιας, σε σχήμα ημικυκλίου, ημικυκλικά
evapora, evaporez I. ρ. μετ. εξατμίζω II. ρ. μέσο 1. εξατμίζομαι 2. μτφ. εξαφανίζομαι
evaporabil-ă, evaporabili-e επίθ. εξατμίσιμος-η-ο
evaporare, evaporări ουσ. θηλ. η εξάτμιση, η ατμοποίηση
evaporator, evaporatoare ουσ. ουδ. ο εξατμιστήρας
evaporator-oare, evaporatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. εξατμιστής-ίστρια (ο, η), (ο, η εργάτης-άτρια που ασχολείται επαγγελματικά με την εξάτμιση)
evaza, evazez ρ. μετ. πλαταίνω, πλατύνω, φαρδαίνω, φαρδύνω, κάνω κάτι πλατύ, φαρδύ (κυρίως στα μπατζάκια του παντελονιού)
evazare, evazări ουσ. θηλ. το πλάτεμα, το πλάτυμα, η πλάτυνση
evazat-ă, evazaţi-te επίθ. εβαζέ, πλατύγυρος-η-ο *(για το παντελόνι)*
evazionism ουσ. ουδ. 1. η αποφυγή, η τάση στη λογοτεχνία να περιγράφει θέματα άσχετα με την πραγματική κοινωνική ζωή 2. η διαφυγή
evazionist-ă, evazionişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φοροδιαφεύγων-ουσα· τα άτομα που αποφεύγουν επιτήδεια τις φορολογικές τους υποχρεώσεις
evaziune, evaziuni ουσ. θηλ. η αποφυγή, η διαφυγή // *(οικον.)* ~ **fiscală** η φοροδιαφυγή
evaziv-ă, evazivi-e I. επίθ. μη κατηγορηματικός-ή-ό, αόριστος-η-ο, ασαφής-ής-ές, αναποφάσιστος-η-ο II. επίρ. ασαφώς, αόριστα
eveniment, evenimente ουσ. ουδ. 1. το γεγονός 2. το συμβάν, το περιστατικό // ~ **important** το σημαντικό γεγονός
eventual-ă, eventuali-e I. επίθ. 1. ενδεχόμενος-η-ο 2. πιθανός-ή-ό II. επίρ. 1. ενδεχομένως 2. πιθανώς
eventualitate, eventualităţi ουσ. θηλ. 1. το ενδεχόμενο 2. το πιθανό, ό,τι μπορεί να συμβεί // **pentru orice** ~ για κάθε ενδεχόμενο
evicţiune, evicţiuni ουσ. θηλ. *(νομ.)* η αποστέρηση, η αφαίρεση της κατοχής ακινήτου από κάποιον
evident-ă, evidenţi-te I. επίθ. 1. πρόδηλος-η-ο, προφανής-ής-ές, καταφανής-ής-ές, εμφανής-ής -ές 2. ολοφάνερος-η-ο, φανερός-ή-ό, έκδηλος-η -ο II. επίρ. 1. προφανώς, εμφανώς, προδήλως 2. ολοφάνερα, φανερά, έκδηλα
evidenţă, evidenţe ουσ. θηλ. 1. το προφανές, το πρόδηλο 2. η καταγραφή 3. το εμφανές 4. η προεξοχή // **a ţine evidenţa** κρατώ την καταγραφή // **registru de** ~ το δεφτέρι, το κατάστιχο // **evidenţa statistică** η στατιστική καταγραφή // **evidenţa contabilă** η λογιστική καταγραφή // **a scoate în** ~ προβάλλω
evidenţia, evidenţiez I. ρ. μετ. διακρίνω, ξεχωρίζω, προβάλλω, αναδεικνύω, δείχνω το ολοφάνερο, το προφανές II. ρ. μέσο 1. ξεχωρίζομαι,

διακρίνομαι, αναδεικνύομαι, εξέχω, προβάλλομαι 2. πρωτεύω· κατατάσσομαι ανάμεσα στους πρώτους // **s-a evidenţiat prin lucrările sale** διακρίθηκε με τα έργα του

evidenţiat-ă, evidenţiaţi-te *επίθ.* 1. (ο, η) πρωτεργάτης-τρια, πρωτοπόρος-α-ο 2. ξεχωριστός-ή-ό, αξιέπαινος-η-ο, αξιόλογος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο

evidenţiere, evidenţieri *ουσ. θηλ.* 1. η διάκριση, το ξεχώρισμα 2. η προεξοχή 3. *μτφ.* η καταγραφή 4. η έμφαση

evinge, eving *ρ. μετ. (νομ.)* αποστερώ, αφαιρώ την κατοχή· κάνω ένα πρόσωπο να υποστεί αφαίρεση της κατοχής ακινήτου

evita, evit *ρ. μετ.* 1. αποφεύγω, αποτρέπω 2. υπεκφεύγω 3. απέχω // **evit prietenia lui** αποφεύγω τη φιλία του // **o reparaţie mică poate evita pagube mari** μια μικρή επισκευή μπορεί να αποτρέψει μεγάλες ζημιές // **pentru a evita orice echivoc** για να αποφευχθεί κάθε διφορούμενο

evitabil-ă, evitabili-e *επίθ.* αποτρεπτικός-ή-ο

evitabilitate, evitabilităţi *ουσ. θηλ.* η αποτρεπτικότητα, η δυνατότητα αποφυγής

evitare, evitări *ουσ. θηλ.* 1. η αποφυγή, η αποτροπή 2. η παράκαμψη ενός σημείου για αποτροπή του κινδύνου

evlavie, evlavii *ουσ. θηλ.* 1. η ευλάβεια 2. η θεοσέβεια, η ευσέβεια

evlavios-oasă, evlavioşi-oase I. *επίθ.* ευλαβής-ής-ές, ευσεβής-ής-ές II. *επίρ.* ευλαβώς, ευσεβώς

evoca, evoc *ρ. μετ.* 1. επικαλούμαι 2. αναπολώ, παρασταίνω

evocabil-ă, evocabili-e *επίθ.* επικλητικός-ή-ό

evocare, evocări *ουσ. θηλ.* 1. η επίκληση 2. η αναπόληση

evocativ-ă, evocativi-e *επίθ.* επικλητικός-ή-ό

evocator-oare, evocatori-oare *επίθ.* επικλητικός-ή-ό

evolua, evoluez I. *ρ. μετ.* εξελίσσω 2. ανελίσσω, αναπτύσσω II. *ρ. μέσο* εξελίσσομαι // **boala evoluează normal** η αρρώστια εξελίσσεται ομαλά

evoluare, evoluări *ουσ. θηλ.* 1. η εξέλιξη, η πρόοδος 2. η ανέλιξη

evoluat-ă, evoluaţi-te *επίθ.* 1. εξελιγμένος-η-ο, προοδευμένος-η-ο 2. αναπτυγμένος-η-ο

evolutiv-ă, evolutivi-e I. *επίθ.* εξελικτικός-ή-ό

evoluţie, evoluţii *ουσ. θηλ.* 1. η εξέλιξη, η πρόοδος 2. η ανέλιξη, η ανάπτυξη

evoluţionism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η εξελιξιαρχία

evoluţionist-ă, evoluţionişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η οπαδός της εξελιξιαρχίας, εξελικτικός-ή

Evreică, Evreice *ουσ. θηλ.* η Εβραία

evreiesc-iască, evreieşti *επίθ.* εβραϊκός-ή-ό // **limba -iască** η εβραϊκή, τα εβραϊκά, η γλώσσα των Εβραίων

evreieşte *επίρ.* εβραϊκά, εβραϊστί· σύμφωνα με τη γλώσσα ή τον τρόπο των Εβραίων

Evreu, Evrei *ουσ. αρσ.* ο Εβραίος, οι Εβραίοι, ο Ισραηλίτης, οι Ισραηλίτες

evrica *επιφ.* εύρηκα! βρήκα!

ex πρώτο συνθετικό ουσιαστικών με τη σημασία πρώην, τέως, πλην, εκτός, εξόν // **~ ministru** πρώην υπουργός

exacerba, exacerbez *ρ. μετ.* εντείνω, επιτείνω

exacerbare, exacerbări *ουσ. θηλ.* η ένταση, η επίταση, το δυνάμωμα

exacerbat-ă, exacerbaţi-te *επίθ.* 1. εντατικός-ή-ό 2. δριμύς-εία-ύ

exacerbaţie, exacerbaţii *ουσ. θηλ.* η ένταση, η επίταση, το δυνάμωμα

exact-ă, exacţi-te I. *επίθ.* 1. ακριβής-ής-ές 2. σωστός-ή-ό // **cifra -ă** ο ακριβής αριθμός // **ora -ă** η ακριβής ώρα // **o redare -ă a textului** η ακριβής απόδοση του κειμένου // **ştiinţe -e** οι ακριβείς επιστήμες II. *επίρ.* 1. ακριβώς, σωστά 2. ορθώς, ίσα 3. ίσα-ίσα // **~ la mijloc** ακριβώς καταμεσής· ίσα στη μέση // **spune ~ ce s-a întâmplat?** πες ακριβώς τί συνέβη; // **~ cu** ίσαμε // **la orele 4 ~** στις τέσσερις η ώρα ακριβώς

exactitate, exactităţi I. *ουσ. θηλ.* 1. η ακρίβεια 2. η λεπτολογία 3. η τελειότητα στη λειτουργία *(μηχανές, όργανα)* II. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~** με ακρίβεια, σίγουρα

exactitudine, exactitudini *ουσ. θηλ.* 1. η ακρίβεια 2. η προσοχή, η επιμέλεια

exagera, exagerez I. *ρ. μετ.* 1. υπερβάλλω, μεγαλοποιώ 2. μεγαλώνω τον όγκο, τα παραλέω II. *ρ. αμ.* γίνομαι υπερβολικός στα λόγια μου, υπερβάλλω, παραφουσκώνω τη διήγησή μου // **vânătorilor le place să exagereze** στους κυνηγούς αρέσει να υπερβάλουν

exagerare, exagerări *ουσ. θηλ.* 1. η υπερβολή, η μεγαλοποίηση των πραγμάτων 2. η ακρότητα 3. η εξόγκωση // **a recurge la exagerări** καταφεύγω σε ακρότητες

exagerat-ă, exageraţi-te I. *επίθ.* υπερβολικός-ή-ό II. *επίρ.* υπερβολικά

exala, exal *ρ. μετ.* αναθυμιώ

exalare, exalări *ουσ. θηλ.* η αναθυμίαση, η εξάτμιση αερίων, η δυσοσμία

exalaţie, exalaţii *ουσ. θηλ.* η αναθυμίαση

exalta, exalt I. *ρ. μετ.* 1. εξάπτω 2. εξαίρω, υπερεπαινώ II. *ρ. μέσο* εξάπτομαι, ενθουσιάζομαι

exaltare, exaltări *ουσ. θηλ.* 1. η έξαψη, η έξαρση· η ανύψωση σε ανώτερες σφαίρες (νους) 2. *μτφ.* η παραφορά, ο ενθουσιασμός

exaltat-ă, exaltaţi-te *επίθ.* 1. εξημμένος-η-ο, ευέξαπτος-η-ο 2. *οικ.* παράφορος-η-ο· έξαλλος-η-ο, ενθουσιασμένος-η-ο

examen, examene *ουσ. ουδ.* 1. η εξέταση 2. η έρευνα, ο έλεγχος 3. η δοκιμασία // **~ de absolvire** οι απολυτήριοι εξετάσεις // **~ de stat** οι εξετάσεις για απόκτηση του πτυχίου, οι κρατικές εξετάσεις // **~ medical** η ιατρική εξέταση, η επίσκεψη γιατρού // **a respinge la ~** απορρίπτω στις εξετάσεις

examina, examinez *ρ. μετ.* 1. εξετάζω 2. ερευνώ, ελέγχω 3. κάνω επίσκεψη γιατρού για να βγάζω διάγνωση 4. εξετάζω τις γνώσεις ή τις ικανότητες κάποιου με γραπτή ή προφορική δοκιμασία 5. ανακρίνω, υποβάλλω κάποιον σε δικαστική εξέταση // **comisia a examinat numai cinci candidaţi** η επιτροπή εξέτασε μόνο πέντε υποψηφίους

examinare, examinări *ουσ. θηλ.* 1. η εξέταση 2. η έρευνα, ο έλεγχος 3. η ανάκριση 4. η μελέτη 5. η γραπτή ή προφορική δοκιμασία μαθητών ή άλλων ατόμων που επιδιώκουν να πετύχουν θέση ή προαγωγή 6. η ανάλυση, η λεπτομερής εξέταση 7. η ανασκόπηση // **comisie de ~** η εξεταστική επιτροπή

examinator-oare, examinatori-oare I. *επίθ.* εξεταστικός-ή-ό, ερευνητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.*

και θηλ. εξεταστής-στρια (ο, η), ερευνητής-τρια (ο, η) // **profesor ~** *ο* εξεταστής καθηγητής
exantem, exanteme *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το εξάνθημα
exantematic-ă, exantematici-ce *επίθ. (ιατρ.)* εξανθηματικός-ή-ό // **tifos ~** ο εξανθηματικός τύφος
exarh, exarhi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο έξαρχος (ανώτερος του μητροπολίτη και κατώτερος του πατριάρχη)
exarhat, exarhate *ουσ. ουδ.* το εξαρχάτο, η εξουσία και η έδρα του εξάρχου· η περιοχή της εξουσίας του εξάρχου
exaspera, exasperez I. *ρ. μετ.* εξοργίζω, εξερεθίζω II. *ρ. μέσο* εξοργίζομαι, εξερεθίζομαι, με πιάνει οργή
exasperant-ă, exasperanți-te *επίθ.* 1. εξοργιστικός-ή-ό, εξερεθιστικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό
exasperare, exasperări I. *ουσ. θηλ.* 1. η εξόργιση, ο εξερεθισμός II. *επιρ. έκφρ.* **până la ~** μέχρι εξόργισης
exasperat-ă, exasperați-te *επίθ.* εξοργισμένος-η-ο, εξερεθισμένος-η-ο, παροργισμένος-η-ο
excava, excavez *ρ. μετ.* εκσκάπτω, σκάβω με ειδικό μηχάνημα, διανοίγω όρυγμα, χαντάκια, κ.λ.π.
excavare, excavări *ουσ. θηλ.* η εκσκαφή, το σκάψιμο της γης
excavator, excavatoare *ουσ. ουδ.* ο εκσκαφέας
excavatorist-ă, excavatoriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η χειριστής-ίστρια του εκσκαφέα
excavație, excavații *ουσ. θηλ.* 1. η εκσκαφή, ο λάκκος, η λακκούβα 2. το όρυγμα, το βαθούλωμα στο έδαφος
exceda, excedez *ρ. μετ.* 1. υπερβαίνω, ξεπερνώ τα μέτρα, κάνω κάτι παραπανήσιο 2. πλεονάζω, περισσεύω
excedent, excedente *ουσ. ουδ.* 1. το περίσσεμα, το περίσσευμα 2. το πλεόνασμα που απομένει όταν τα έσοδα είναι μεγαλύτερα από τα έξοδα
excedentar-ă, excedentari-e *επίθ.* 1. περισσεύων-ουσα-ον, περισσευόμενος-η-ο, με ένα περίσσεμα (προϋπολογισμός, κ.λ.π.) 2. περίσσιος-ια-ιο, περισσός-ή-ό
excela, excelez *ρ. αμ.* 1. εξέχω, υπερέχω, διαπρέπω 2. διακρίνομαι ανάμεσα σε άλλους
excelent-ă, excelenți-te I. *επίθ.* 1. έξοχος-η-ο, υπέροχος-η-ο, εξαίσιος-ια-ιο 2. άριστος-η-ο II. *επίρ.* έξοχα, υπέροχα, εξαίσια, άριστα // **el vorbește ~ limba franceză** αυτός μιλάει έξοχα τα γαλλικά
excelență, excelențe I. *ουσ. θηλ.* 1. η εξοχότητα, τιμητικός τίτλος 2. ο εξοχώτατος, η εξοχωτάτη, τιμητικός τίτλος για επίσημα πρόσωπα // **excelența sa** η αυτού εξοχότης II. *επιρ. έκφρ.* **prin ~** κατ' εξοχήν, προ παντός (εξαιρετικά)
excentric-ă, excentrici-ce I. *επίθ.* εκκεντρικός-ή-ό, ιδιότροπος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το εκκεντρικό, το εξάρτημα μηχανής σε σχήμα δίσκου που μετατρέπει την κυκλική κίνηση σε ευθύγραμμη και αντίστροφα
excentricitate, excentricități *ουσ. θηλ.* 1. η εκκεντρικότητα, η ιδιοτροπία 2. η παραξενιά
excepta, exceptez I. *ρ. μετ.* 1. εξαιρώ 2. απαλλάσσω από κάποια υποχρέωση 3. ξεχωρίζω 4. αποκλείω II. *ρ. μέσο* 1. εξαιρούμαι 2. ξεφεύγω από κάποιον ορισμένο κανόνα
exceptat-ă, exceptați-te *επίθ.* εξαιρεμένος-η-ο
excepție, excepții *ουσ. θηλ.* 1. η εξαίρεση, το ξεχώρισμα 2. *(νομ.)* το μέσο υπεράσπισης στο δικαστήριο // **cu excepția a** εκτός, πλην, εξόν, εξαιρέσει // **fără ~** χωρίς εξαίρεση, ανεξαιρέτως // **prin ~** κατ' εξαίρεση, με εξαίρεση // **a face ~** κάνω εξαίρεση
excepțional-ă, excepționali-e I. *επίθ.* 1. εξαιρετικός-ή-ό, εξαίρετος-η-ο 2. έκτακτος-η-ο 3. ασυνήθιστος-η-ο, σπάνιος-ια-ιο // **cazuri -e** οι εξαιρετικές περιπτώσεις // **măsuri -e** τα έκτακτα μέτρα // **stare -ă** η κατάσταση έκτακτης ανάγκης // **un peisaj de o -ă măreție** ένα τοπίο εξαιρετικής μεγαλοπρέπειας II. *επίρ.* 1. εξαίρετα, εξαιρετικά, έκτακτα 2. θαυμάσια, διαλεχτά, σπάνια, άριστα 3. άκρως, σε πολύ μεγάλο βαθμό // **în mod ~** κατ' εξαίρεση
excerpta, excerptez *ρ. μετ.* κάνω περικοπή από κείμενο συγγραφέα· κάνω περίληψη από έργο συγγραφέα
excerptare, excerptări *ουσ. θηλ.* η επιτομή, η περίληψη, η περιληπτική απόδοση συγγράμματος
excerpte *ουσ. ουδ. πληθ.* 1. τα αποσπάσματα από τα κείμενα συγγραφέων 2. οι περικοπές από συγγράμματα
exces, excese *ουσ. ουδ.* 1. η υπέρβαση 2. η υπερβολική χρήση, η υπέρμετρη κατανάλωση 3. η ακρότητα, η υπερβολή // **~ de zel** ο υπερβολικός ζήλος // **acid sulfuric în ~** θειικό οξύ σε υπέρβαση // **în restabilirea ordinii au fost și unele excese** στην αποκατάσταση της τάξεως έγιναν και μερικές ακρότητες
excesiv-ă, excesivi-e I. *επίθ.* 1. υπερβολικός-ή-ό 2. πάρα πολύ // **centralism ~** ο υπερβολικός συγκεντρωτισμός // **climă continentală -ă** το υπερβολικό ηπειρωτικό κλίμα // **un copil ~ de inteligent** ένα παιδί πάρα πολύ έξυπνο II. *επίρ.* υπερβολικά, υπερμέτρως
excipient-ă, excipienți-te I. *επίθ. (φαρμ.)* αδρανής-ής -ές II. *ουσ. ουδ.* η αδρανής για τον οργανισμό ουσία μέσα στην οποία συσσωματώνονται διάφορα φάρμακα, η κατάλληλη ουσία για τη συγχώνευση φαρμάκων
excita, excit I. *ρ. μετ.* 1. διεγείρω, ερεθίζω 2. *μτφ.* προτρέπω, παροτρύνω // **a ~ imaginația cuiva** διεγείρω τη φαντασία κάποιου II. *ρ. μέσο* διεγείρομαι, ερεθίζομαι, δέχομαι ερέθισμα από τα αισθητήρια όργανα
excitabil-ă, excitabili-e *επίθ.* διεγερτικός-ή-ό, ερεθιστικός-ή-ό· που προκαλεί εύκολα τον ερεθισμό
excitabilitate *ουσ. θηλ.* η διεγερτικότητα, η διεγερσιμότητα, η ερεθιστικότητα
excitant-ă, excitanți-te I. *επίθ.* διεγερτικός-ή-ό, ερεθιστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το διεγερτικό
excitare, excitări *ουσ. θηλ.* η διέγερση, η παρόρμηση, η παρότρυνση
excitat-ă, excitați-te *επίθ.* ερεθισμένος-η-ο, διεγερμένος-η-ο
excitator-oare, excitatori-oare I. *επίθ.* διεγερτικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* το μηχάνημα για τη διέγερση των ηλεκτρικών μηχανών
excitație, excitații *ουσ. θηλ.* η διέγερση, το ερέθισμα, ο ερεθισμός // **o ~ nervoasă electrică** μια ηλεκτρική νευρική διέγερση
exciza, excizez *ρ. μετ.* 1. αποσπώ με κόψιμο μέρος ιστού ή οργάνου 2. κόβω τεμάχιο από κάποιο υλικό
excizie, excizii *ουσ. θηλ.* 1. η απόσπαση αποκομμένου μέρους ιστού ή οργάνου 2. η αφαίρεση τεμαχίου από κάποιο υλικό

exclama, exclam *ρ. μετ.* αναφωνώ // **da, exclamă el, s-a terminat!** ναι, αναφώνησε αυτός, ετελείωσε!
exclamare, exclamări *ουσ. θηλ.* η αναφώνηση, το επιφώνημα // *(γραμμ.)* **semnul exclamării** το θαυμαστικό (!)
exclamativ-ă, exclamativi-e *επίθ.* επιφωνηματικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **propoziție -ă** η επιφωνηματική πρόταση
exclamație, exclamații *ουσ. θηλ.* το αναφώνημα, η αναφώνηση, το αναφωνητό // *(γραμμ.)* **semn de ~** το θαυμαστικό
exclude, exclud I. *ρ. μετ.* 1. αποκλείω 2. αποβάλλω, απομακρύνω // **a ~ o ipoteză** αποκλείω μια υπόθεση (επιστημονική) II. *ρ. μέσο* αποκλείομαι, στο γ' *πρόσωπο*: αποκλείεται
excludere, excluderi *ουσ. θηλ.* 1. η απόκλειση, ο αποκλεισμός, η απομάκρυνση, η αποβολή 2. η αποπομπή, η εκδίωξη, η απόλυση
exclus-ă, excluși-se I. *επίθ.* 1. απόβλητος-η-ο, αποκλεισμένος-η-ο 2. απομακρυσμένος-η-ο, διωγμένος-η-ο, απολυμένος-η-ο II. *επίρ.* τελείως αδύνατο, απαράδεκτα
exclusiv-ă, exclusivi-e I. *επίθ.* 1. αποκλειστικός-ή-ό 2. αποβλητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. αποκλειστικά 2. με αποκλεισμό 3. μόνο και μόνο // **până la 1 aprilie ~** μέχρι 1η Απριλίου αποκλειστικά
exclusivism *ουσ. ουδ.* ο αποκλειστικισμός
exclusivist-ă, exclusiviști-ste *επίθ.* που εκδηλώνει αποκλειστικισμό, που απαγορεύει στους άλλους να έχουν τη γνώμη τους
exclusivitate, exclusivități I. *ουσ. θηλ.* η αποκλειστικότητα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε αποκλειστικότητα, αποκλειστικά, με αποκλεισμό όλων των άλλων
excluziune, excluziuni *ουσ. θηλ.* ο αποκλεισμός, η απαγόρευση, η αποπομπή
excomunica, excomunic *ρ. μετ. (εκκλ.)* αφορίζω, αναθεματίζω, αποκηρύσσω
excomunicare, excomunicări *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* ο αφορισμός, η αποκήρυξη, ο αναθεματισμός, το ανάθεμα, το αναθεμάτισμα
excomunicat-ă, excomunicați-te *επίθ. (εκκλ.)* αναθεματισμένος-η-ο, αφορισμένος-η-ο
excrement, excremente *ουσ. ουδ.* 1. το περίττωμα, τα περιττώματα 2. ο κόπρος, τα κόπρανα 3. το αποπάτημα
excrescență, excrescențe *ουσ. θηλ.* η έκφυση, το σάρκωμα, ο κακοήθης όγκος
excreta, excretez *ρ. μετ.* εκκρίνω· παράγω εκκρίσεις· αποβάλλω από το σώμα μου τις ανώφελες και βλαβερές ουσίες
excretor-oare, excretori-oare *επίθ.* εκκριτικός-ή-ό (αδένας)
excreție, excreții *ουσ. θηλ.* η έκκριση, η εκροή, η αποβολή των ανώφελων ουσιών
excursie, excursii *ουσ. θηλ.* η εκδρομή, το ταξίδι, η περιοδεία
excursionist-ă, excursioniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η εκδρομέας 2. ταξιδευτής-εύτρια, ταξιδιώτης-ισσα (ο, η) // **am venit cu un grup de excursioniști** ήρθαμε με μια ομάδα εκδρομέων
execrabil-ă, execrabili-e I. *επίθ.* 1. αποτρόπαιος-α-ο, σιχαμερός-ή-ό, σιχαμένος-η-ο 2. βδελυρός-ή-ό, αηδής-ής-ές II. *επίρ.* 1. αηδώς, βδελυρά, αποτρόπαια 2. κάκιστα, χείριστα
executa, execut I. *ρ. μετ.* 1. εκτελώ, πραγματοποιώ 2. εκπληρώνω, τελώ 3. διενεργώ, επιτελώ // **a ~ o hotărâre** εκπληρώνω απόφαση // **a ~ un condamnat** εκτελώ θανατώνω / κατάδικο // **a ~ un debitor** εκτελώ οφειλέτη (χρεώστη) II. *ρ. μέσο* 1. υποτάσσομαι 2. είμαι υπάκουος-η-ο 3. συμμορφώνομαι στις διαταγές 4. εκτελούμαι
executabil-ă, executabili-e *επίθ.* εκτελεστός-ή-ό πραγματοποιήσιμος-η-ο, επιτευκτός-ή-όν
executant-ă, executanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκτελεστής-έστρια (ο, η)
executare, executări *ουσ. θηλ.* 1. η εκτέλεση, η πραγματοποίηση 2. η εκπλήρωση, η τέλεση, η επιτέλεση // *(στρατ.)* **-a!** παράγγελμα: η εκπλήρωση! (να εκπληρωθεί η διαταγή!) // **-a de lucrări agricole** η εκτέλεση γεωργικών εργασιών // **-a unui ordin** η εκτέλεση διαταγής
executiv-ă, executivi-e I. *επίθ.* εκτελεστικός-ή-ό // **comitet ~** η εκτελεστική επιτροπή // **organ ~** το εκτελεστικό όργανο // *(πολ.)* **putere -ă** η εκτελεστική εξουσία II. *ουσ. αρσ.* το εκτελεστικό // **șeful -ului** ο αρχηγός του εκτελεστικού (της διοίκησης)
executor-oare, executori-oare *επίθ.* εκτελεστής-έστρια (ο, η) // **~ al unui sechestru** ο κατασχέτης, η κατασχέτις // **~ judecătoresc** ο δικαστικός επιμελητής // *(νομ.)* **~ testamentar** ο εκτελεστής διαθήκης
executoriu-ie, executorii *επίθ. (νομ.)* εκτελεστός-ή-ό // **hotărâre definitivă și executorie** η τελεσίδικη και εκτελεστή απόφαση // **titlu ~** ο εκτελεστός τίτλος
execuție, execuții I. *ουσ. θηλ.* 1. η εκτέλεση, η πραγματοποίηση, η εκπλήρωση 2. η εφαρμογή 3. η θανάτωση (κατάδικοι) // **acuratețea execuției** η εκτέλεση με εξαιρετική φροντίδα // **proiect de ~** το σχέδιο εκτέλεσης, το εκτελεστικό σχέδιο II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** εκτελεστικός-ή-ό // **plutonul de ~** το εκτελεστικό απόσπασμα
exedră, exedre *ουσ. θηλ.* η εξέδρα
exeget, exegeți *ουσ. αρσ.* ο εξηγητής
exegetic-ă, exegetici-ce *επίθ.* εξηγητικός-ή-ό
exegeză, exegeze *ουσ. θηλ.* 1. η εξήγηση 2. η ερμηνεία
exemplar, exemplare *ουσ. ουδ.* το πατρόν, το μοντέλο, το δείγμα· το καθένα από τα αντικείμενα μιας σειράς ομοίων αντικειμένων // **în mai multe -e** σε περισσότερα αντίτυπα
exemplar-ă, exemplari-e I. *επίθ.* παραδειγματικός-ή-ό, υποδειγματικός-ή-ό // **comportare ~ă** η υποδειγματική συμπεριφορά // **pedeapsă ~ă** η παραδειγματική τιμωρία II. *επίρ.* παραδειγματικά, υποδειγματικά
exemplaritate *ουσ. θηλ.* ο παραδειγματισμός
exemplifica, exemplific *ρ. μετ.* παραδειγματίζω· δείχνω κάτι σαν παράδειγμα
exemplificare, exemplificări *ουσ. θηλ.* ο παραδειγματισμός
exemplu, exemple I. *ουσ. ουδ.* το παράδειγμα, το υπόδειγμα // **a da ~** δίνω παράδειγμα // **a urma exemplul cuiva** ακολουθώ το παράδειγμα κάποιου II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** παραδείγματος χάρη
exercita, exercit I. *ρ. μετ.* 1. ασκώ, εξασκώ 2. εφαρμόζω δύναμη ή επιρροή πάνω σε κάποιον 3. επιβάλλω εξουσία, δίκαιο, καθήκον // **a ~ o profesie**

ασκώ σαν επάγγελμα, επαγγέλλομαι // **el exercită o influență bună asupra ta** αυτός ασκεί καλή επιρροή επάνω σου II. *ρ. μέσο* ασκούμαι // **forța care se exercită** η δύναμη που ασκείται

exercitare, exercitări *ουσ. θηλ.* η άσκηση, η εξάσκηση // **~ a profesiunii de avocat** η άσκηση δικηγορικού επαγγέλματος // **–a de influență asupra cuiva** η εξάσκηση επιρροής πάνω σε κάποιον

exercițiu, exerciții *ουσ. ουδ.* 1. η άσκηση, η εκγύμναση, το γύμνασμα, η γύμναση 2. η εκτέλεση, η χρήση // *(οικον.)* **~ bugetar** ο προϋπολογισμός χρήσεως // **exerciții fizice** οι φυσικές ασκήσεις // **exerciții militare** οι στρατιωτικές ασκήσεις, τα γυμνάσια // **un ~ de matematică** μια άσκηση στα μαθηματικά // **în ~ul funcțiunii** κατά την εκτέλεση του καθήκοντος / των υπηρεσιακών καθηκόντων

exersa, exersez I. *ρ. μετ.* γυμνάζω, εκγυμνάζω, ασκώ, εξασκώ // **a-și ~ talentul** γυμνάζω το ταλέντο μου II. *ρ. αμ.* γυμνάζομαι, ασκούμαι, εξασκούμαι // **ea exersează la pian** αυτή εξασκείται στο πιάνο

exersare, exersări *ουσ. θηλ.* το γύμνασμα, η γύμναση, η εκγύμναση, η άσκηση, η εξάσκηση

exfoliație, exfoliații *ουσ. θηλ.* το ξεφλούδισμα

exfoliere, exfolieri *ουσ. θηλ.* η αποφλοίωση, το πέσιμο φύλλων

exhaustiv-ă, exhaustivi-e *επίθ.* εξαντλητικός-ή-ό· πλήρης-ης-ες· τέλειος-α-ο· άρτιος-α-ο

exhaustivitate *ουσ. θηλ.* το τελείωμα, η αποπεράτωση

exhaustor, exhaustoare *ουσ. ουδ.* ο εξαεριστήρας

exhibiție, exhibiții *ουσ. θηλ.* 1. η επίδειξη 2. η παρουσίαση 3. *(στον πληθ.)* οι θαυματοποιίες, τα τεχνάσματα· οι ταχυδακτυλουργίες

exhibiționism *ουσ. ουδ.* 1. η επιδειξιομανία 2. η εμφάνιση με εξεζητημένα προσόντα

exhibiționist-ă, exhibiționiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η επιδειξίας 2. εκθέτης-τρια (ο, η)

exhuma, exhumez *ρ. μετ.* ξεθάβτω, εκθάπτω

exhumare, exhumări *ουσ. θηλ.* η εκταφή, το ξέθαμα

exige, exig *ρ. μετ.* απαιτώ, ζητώ

exigent-ă, exigenți-te *επίθ.* απαιτητικός-ή-ό

exigență, exigențe *ουσ. θηλ.* η απαίτηση, η απαιτητικότητα, η αξίωση

exigibil-ă, exigibili-e *επίθ.* ληκτικός-ή-ό

exigibilitate *ουσ. ουδ.* η λήξη της προθεσμίας (στις χρηματικές υποχρεώσεις)

exil, exiluri *ουσ. ουδ.* 1. η εξορία, ο εκπατρισμός, η υπερορία 2. ο εκτοπισμός, η απέλαση, το διώξιμο, η έξωση από μια χώρα // **a trăi în ~** ζω στην εξορία

exila, exilez I. *ρ. μετ.* εξορίζω, αποστέλλω στην εξορία, εκτοπίζω II. *ρ. μέσο* εξορίζομαι, εκπατρίζομαι, ξενιτεύομαι

exilare, exilări *ουσ. θηλ.* η εξορία, ο εκπατρισμός, η απέλαση, ο εκτοπισμός

exilat-ă, exilați-te *επίθ.* εξόριστος-η-ο

exista, exist *ρ. αμ.* υπάρχω, υφίσταμαι // **dreptul acesta există din străbuni** το δίκαιο αυτό υπάρχει από τους προγόνους προπάτορες // **nu există nici o obiecție** δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση

existent-ă, existenți-te *επίθ.* υπαρκτός-ή-ό, υπάρχων-ουσα-ον // **regimul ~** το υπαρκτό καθεστώς

existență, existențe *ουσ. θηλ.* 1. η ύπαρξη 2. η υπόσταση, η οντότητα 3. ο βίος, η ζωή // **a descoperi existența unui corp chimic** ανακαλύπτω την ύπαρξη χημικού σώματος // **ducea o ~ mizerabilă** ζούσε μια άθλια ζωή // **lupta pentru ~** η βιοπάλη, ο αγώνας για τα απαραίτητα για τη ζωή // **profesie care asigură existența** το βιοποριστικό επάγγελμα

existențial-ă, existențiali-e *επίθ.* 1. υπαρκτικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **verbe –e** τα υπάρξεως σημαντικά ρήματα (π.χ. υπάρχω, είμαι, γίνομαι, κ.λ.π.) 2. υπαρξιακός-ή-ό

existențialism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο υπαρξισμός

existențialist-ă, existențialiști-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* υπαρξιστικός-ή-ό // **teoria –ă** η υπαρξιστική θεωρία II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* υπαρξιστής -ίστρια (ο, η)

exitus *ουσ. ουδ.* ο θάνατος, το τέλος

exmatricula, exmatriculez *ρ. μετ.* αποβάλλω, ξεγράφω από το μητρώο, διαγράφω μαθητή ή φοιτητή από σχολείο μέσης εκπαίδευσης ή από πανεπιστημιακή σχολή // **consiliul profesoral a exmatriculat un elev din liceu** το καθηγητικό συμβούλιο απέβαλε ένα μαθητή από το λύκειο

exmatriculare, exmatriculări *ουσ. θηλ.* η αποβολή μαθητή ή φοιτητή από το μητρώο // **s-a hotărât –a unui elev** αποφασίστηκε η αποβολή ενός μαθητή

exmatriculat-ă, exmatriculați-te *επίθ.* αποβεβλημένος-η-ο, ξεγραμμένος-η-ο

exobiologie *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η εξωβιολογία (η βιολογία του διαστήματος όπου κινούνται τα ουράνια σώματα)

exocrin-ă, exocrini-e *επίθ.* εξωκρινής-ής-ές // **glandă –ă** ο εξωκρινής αδένας (που εκκρίνει εξωτερικά)

exod, exoduri *ουσ. ουδ.* 1. η έξοδος 2. η μαζική μετανάστευση

exoderm, exoderme *ουσ. ουδ.* η επιδερμίδα

exogamie, exogamii *ουσ. θηλ.* η εξωγαμία

exogen-ă, exogeni-e *επίθ. (ιατρ.)* εξωγενής-ής-ές

exonera, exonerez *ρ. μέσο* απαλλάσσομαι από κάποια υποχρέωση ή κάποιο βάρος

exorbitant-ă, exorbitanți-te I. *επίθ.* υπερβολικός-ή-ό· υπέρμετρος-η-ο, υπέρογκος-η-ο II. *επίρ.* υπερβολικά, υπέρμετρα

exorbitanță, exorbitanțe *ουσ. θηλ.* η υπερβολική ακρίβεια

exorciza, exorcizez *ρ. μετ.* εξορκίζω· διώχνω τα κακά πνεύματα με προσευχές ή μαγικά μέσα

exorcizare, exorcizări *ουσ. θηλ.* ο εξορκισμός

exoteric-ă, exoterici-ce *επίθ. (φιλοσ.)* εξωτερικός-ή-ό

exotermic-ă, exotermici-ce *επίθ.* εξωθερμικός-ή-ό

exotic-ă, exotici-ce *επίθ.* 1. εξωτικός-ή-ό 2. από το εξωτερικό // **o floare –ă** ένα εξωτικό λουλούδι

exotism *ουσ. ουδ.* ο εξωτισμός

expansibil-ă, expansibili-e *επίθ.* επεκτατικός-ή-ό

expansibilitate, expansibilități *ουσ. θηλ.* η επεκτατικότητα

expansionism *ουσ. ουδ.* ο επεκτατισμός

expansionist-ă, expansioniști-ste *επίθ.* επεκτατικός-ή-ό

expansiune, expansiuni *ουσ. θηλ.* 1. η επέκταση, η εξάπλωση 2. *μτφ.* η διαχυτικότητα, η φιλοφροσύνη

expansiv-ă, expansivi-e *επίθ.* διαχυτικός-ή-ό, ανοιχτόκαρδος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο

expansivitate *ουσ. θηλ.* η διαχυτικότητα· η διασκόρπιση, η εξάπλωση

expatria, expatriez *ρ. μέσο* εκπατρίζομαι· ξενιτεύομαι
expatriat-ă, expatriați-te *επίθ.* εκπατρισμένος-η-ο, ξενιτεμένος-η-ο
expatriere, expatrieri *ουσ. θηλ.* 1. ο εκπατρισμός· ο ξενιτεμός 2. η μετανάστευση
expectativă, expectative *ους. θηλ.* 1. η απαντοχή, η αναμονή, η προσμονή 2. η προσδοκία // **a fi în ~** βρίσκομαι σε απαντοχή
expectora, expectorez *ρ. μετ.* αποχρέμπτομαι· βγάζω φλέγματα
expectorant-ă, expectoranți-te I. *επίθ.* αποχρεμπτικός-ή-ό // **sirop ~** το αποχρεμπτικό σιρόπι II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αποχρεμπτικό
expectorare, expectorări *ουσ. θηλ.* η απόχρεμψη
expectorație, expectorații *ουσ. θηλ.* η απόχρεμψη
expedia, expediez *ρ. μετ.* 1. αποστέλλω, εξαποστέλλω 2. διεκπεραιώνω, στέλνω 3. αποπέμπω, αποδιώχνω, απολύω // **a ~ marfa** αποστέλλω το εμπόρευμα // **a ~ un colet, etc.** διεκπεραιώνω πακέτο (δέμα) κ.λ.π.
expedient, expediente *ουσ. ουδ.* 1. η πρόχειρη λύση κατάστασης 2. το αθέμιτο μέσο συνήθως για την προμήθεια χρημάτων 3. το πρόχειρο μέσο 4. το τέχνασμα
expediere, expedieri *ουσ. θηλ.* 1. η αποστολή 2. η διεκπεραίωση 3. το στάλσιμο (γραμμάτων, πραγμάτων, εμπορευμάτων) 4. η αποπομπή
expeditiv-ă, expeditivi-e I. *επίθ.* 1. ταχύς-εία-ύ· γοργός-ή-ό 2. πρόθυμος-η-ο 3. δραστήριος-ια-ιο // **nu este ~** δεν είναι γρήγορος, δεν έχει γρηγοράδα (ταχύτητα) II. *επίρ.* στα γρήγορα, ταχέως, με γρηγοράδα
expeditor-oare, expeditori-oare I. *επίθ.* αποστέλλων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η αποστολέας 2. διεκπεραιωτής-ώτρια (ο, η)
expediție, expediții *ουσ. θηλ.* 1. η αποστολή, η διεκπεραίωση 2. η εκστρατεία // **a porni o ~** εκστρατεύω // **condica de ~** το βιβλίο διεκπεραίωσης
expediționar-ă, expediționari-e *επίθ. (στρατ.)* εκστρατευτικός-ή-ό // **corp ~ de armată** το εκστρατευτικό σώμα στρατού
experiență, experiențe *ουσ. θηλ.* 1. το πείραμα, η πείρα, η εμπειρία, ο πειραματισμός 2. η δοκιμή, η δοκιμασία, η απόπειρα (η προσπάθεια) για επιτυχία κάποιου σκοπού // **experiențe nucleare** τα πυρηνικά πειράματα // **a face o ~** πειραματίζομαι, κάνω μια δοκιμασία // **are o ~ bogată** έχει πλούσια πείρα // **lipsit de ~** άπειρος-η-ο· ανήξερος-η-ο· άπραγος-η-ο // **ți-o spun din ~** σου το λέω από την πείρα
experiment, experimente *ουσ. ουδ.* 1. το πείραμα, ο πειραματισμός 2. η πρακτική δοκιμασία 3. η σκόπιμη παραγωγή φαινομένων (φυσικών, ψυχικών, κοινωνικών) από τον άνθρωπο για να μπορέσει να τα μελετήσει ή να δράσει
experimenta, experimentez *ρ. μετ.* πειραματίζομαι· δοκιμάζω· επιχειρώ· κάνω πειράματα
experimental-ă, experimentali-e I. *επίθ.* 1. πειραματικός-ή-ό 2. δοκιμαστικός-ή-ό // **stațiune -ă** ο πειραματικός σταθμός // **teren agricol ~** το αγροκήπιο· ο αγροτικός πειραματικός τόπος II. *επίρ.* πειραματικώς
experimentare, experimentări *ουσ. θηλ.* 1. ο πειραματισμός 2. η δοκιμή, η δοκιμασία
experimentat-ă, experimentați-te *επίθ.* 1. έμπειρος -η-ο, πεπειραμένος-η-ο 2. επιτήδειος-α-ο
experimentator-oare, experimentatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πειραματιστής-ίστρια (ο, η)
expert-ă, experți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμπειρογνώμονας (ο, η), ειδήμονας (ο, η), πραγματογνώμονας (ο, η)
expertiză, expertize *ουσ. θηλ.* η εμπειρογνωμοσύνη, η πραγματογνωμοσύνη // **~ contabilă** η λογιστική πραγματογνωμοσύνη // **~ medicală** η ιατρική εμπειρογνωμοσύνη
expia, expiez *ρ. μετ.* εξαγνίζω, εξιλεώνω, εξαλείφω
expiație, expiații *ουσ. θηλ.* ο εξαγνισμός, ο αγνισμός, ο εξιλασμός, η εξιλέωση
expiere, expieri *ουσ. θηλ.* ο εξιλασμός, η εξιλέωση, ο εξαγνισμός
expira, expir I. *ρ. μετ.* εκπνέω, βγάζω τον αέρα από τους πνεύμονες II. *ρ. αμ.* 1. λήγω, παύω, τελειώνω 2. *μτφ.* θνήσκω, πεθαίνω
expirare, expirări *ουσ. θηλ.* 1. η λήξη προθεσμίας 2. η εκπνοή // **~ a termenului de plată** η λήξη προθεσμίας πληρωμής
expirator-oare, expiratori-oare *επίθ.* εκπνευστικός -ή-ό // **accent ~** ο εκπνευστικός τόνος
expirație, expirații *ουσ. θηλ.* 1. η εκπνοή 2. *μτφ.* το ξεψύχισμα
explica, explic I. *ρ. μετ.* 1. εξηγώ, επεξηγώ, ερμηνεύω, αιτιολογώ, διασαφηνίζω 2. κάνω κάτι κατανοητό, παρουσιάζω τα αίτια γεγονότος ή φαινομένου 3. σχολιάζω II. *ρ. μέσο* 1. εξηγούμαι, εξηγιέμαι, ερμηνεύομαι 2. αιτιολογούμαι, δικαιολογούμαι· γίνομαι κατανοητός // **acest accident se explică prin vremea proastă** αυτό το ατύχημα εξηγείται με την άσκημη καιρική κατάσταση (με την κακοκαιρία) // **ca să ne explicăm mai bine** για να εξηγιόμαστε πιο καλά
explicabil-ă, explicabili-e *επίθ.* εξηγήσιμος-η-ο
explicare, explicări *ουσ. θηλ.* η εξήγηση, η ερμηνεία, η διασάφηση, η διασαφήνιση // **~ amănunțită** η λεπτομερειακή εξήγηση
explicativ-ă, explicativi-e *επίθ.* εξηγηματικός-ή-ό, εξηγητικός-ή-ό, επεξηγηματικός-ή-ό // **dicționar ~** το επεξηγηματικό λεξικό // **note -e** οι επεξηγηματικές σημειώσεις
explicație, explicații *ουσ. θηλ.* 1. η εξήγηση, η επεξήγηση, η διασάφηση, η διασαφήνιση 2. η αιτιολόγηση // **a avea o ~ cu cineva** έχω κάποια εξήγηση με κάποιον (κάποια συζήτηση, συνομιλία) / **a cere explicații** ζητώ εξηγήσεις
explicit-ă, expliciți-te I. *επίθ.* 1. σαφής-ής-ές 2. ρητός-ή-ό, κατηγορηματικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. σαφώς, ρητώς, κατηγορηματικά 2. καθαρά και χωρίς δισταγμό
explicitate *ουσ. θηλ.* 1. η σαφήνεια 2. ευκρίνεια (λόγου, νοημάτων)
exploata, exploatez *ρ. μετ.* 1. εκμεταλλεύομαι 2. εργάζομαι, δουλεύω 3. εξάγω τα μεταλλεύματα ή ορυκτά από κάποιο έδαφος 4. *μτφ.* επωφελούμαι από τις αδυναμίες κάποιου (από τη δουλειά των εργατών για να αποκτήσω κέρδη για τον εαυτό μου) 5. αξιοποιώ κάτι, βάζω σε αξία κάτι // **a ~ o mină de cărbuni** εκμεταλλεύομαι ένα ανθρακωρυχείο // **a ~ o situație** επωφελούμαι της καταστάσεως
exploatabil-ă, exploatabili-e *επίθ.* εκμεταλλεύσιμος -η-ο

exploatare, exploatări I. *ουσ. θηλ.* 1. η εκμετάλλευση 2. η επεξεργασία, η οικονομική μονάδα κάποιας επιχείρησης 3. η απόκτηση κερδών με ανήθικη επιβολή ή χρήση // ~ **la zi** η εκμετάλλευση στο φως της ημέρας, η υπαίθρια εκμετάλλευση στον άσκεπο χώρο // **a da în** ~ παραδίδω για εκμετάλλευση II. *επιθ. έκφρ.* // **de** ~ εκμεταλλευτικός-ή-ό // **sistem de** ~ το εκμεταλλευτικό σύστημα
exploatat-ă, exploatați-te *επίθ.* εκμεταλλευμένος -η-ο· εκμεταλλευόμενος-η-ο
exploatator-oare, exploatatori-oare I. *επίθ.* εκμεταλλευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκμεταλλευτής-εύτρια (ο, η)
exploatație, exploatații *ουσ. θηλ.* η εκμετάλλευση· η επεξεργασία
exploda, explodez I. *ρ. μετ.* 1. εκρηγνύω 2. προκαλώ έκρηξη II. *ρ. αμ.* 1. εκρήγνυμαι 2. σκάω, παθαίνω έκρηξη 3. εκπυρσοκροτώ 4. *μτφ.* συμβαίνω ξαφνικά και αναπάντεχα // **bomba a explodat** η βόμβα εξερράγη
explodare, explodări *ουσ. θηλ.* η έκρηξη
explora, explorez *ρ. μετ.* εξερευνώ, διερευνώ 2. κατοπτεύω, εξετάζω
explorabil-ă, explorabili-e *επίθ.* ερευνήσιμος-η-ο
explorare, explorări *ουσ. θηλ.* 1. η εξερεύνηση, η διερεύνηση, η κατόπτευση 2. η αναζήτηση
explorator-oare, exploratori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξερευνητής-ήτρια (ο, η)· διευρευνητής-ήτρια (ο, η) II. *επίθ.* εξερευνητικός-ή-ό· διερευνητικός-ή-ό· ερευνητικός-ή-ό
explozibil-ă, explozibili-e I. *επίθ.* εκρηκτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η εκρηκτική ύλη
explozie, explozii *ουσ. θηλ.* 1. η έκρηξη 2. *μτφ.* η βίαιη και ξαφνική εκδήλωση // ~ **vulcanică** η ηφαιστειακή έκρηξη // **motor cu** ~ ο κινητήρας με ανάφλεξη· το μοτέρ με ανάφλεξη // **pericol de** ~ ο κίνδυνος εκρήξεως
exploziv-ă, explozivi-e I. *επίθ.* εκρηκτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η εκρηκτική ύλη
explozor, explozoare *ουσ. ουδ.* το εκρηκτικό μηχάνημα
exponat, exponate *ουσ. ουδ.* το έκθεμα· το εκτεθειμένο πράγμα για θέα ή για πώληση
exponent-ă, exponenți-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκπρόσωπος (ο, η), αντιπρόσωπος (ο, η) II. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο εκθέτης, η δύναμη στην οποία υψώνεται ένας αριθμός
exponențial-ă, exponențiali-e *επίθ. (μαθ.)* εκθετικός -ή-ό // **ecuație** -**ă** η εκθετική εξίσωση // **funcție** -**ă** η εκθετική συνάρτηση
export, exporturi *ουσ. ουδ.* η εξαγωγή // ~ **invizibil** η αόρατη εξαγωγή (πώληση υπηρεσιών στο εξωτερικό) // **producție pentru** ~ η παραγωγή προς εξαγωγή
exporta, export *ρ. μετ.* εξάγω, κάνω πώληση εμπορευμάτων ή υπηρεσιών στις αγορές του εξωτερικού
exportabil-ă, exportabili-e *επίθ.* εξαγώγιμος-η-ο
exportare, exportări *ουσ. θηλ.* η εξαγωγή
exportator-oare, exportatori-oare I. *επίθ.* εξαγωγικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η εξαγωγέας
expozant-ă, expozanți-te I. *επίθ.* εκθέτων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκθέτης-έτρια (ο, η)
expozeu, expozeuri *ουσ. ουδ.* η έκθεση, η διήγηση γεγονότων και το έγγραφο που συντάσσεται γι' αυτό το σκοπό, η εξιστόρηση με λεπτομέρεια
expozitiv-ă, expozitivi-e *επίθ.* εκθετικός-ή-ό // **metoda expozitivă** η εκθετική μέθοδος
expoziție, expoziții *ουσ. θηλ.* 1. η έκθεση 2. η εμποροπανήγυρις, η περιοδική εμπορική έκθεση 3. ο τόπος ή το ίδρυμα όπου γίνεται // ~ **industrială** η βιομηχανική έκθεση // **a prezenta produsele la** ~ παρουσιάζω τα προϊόντα στην έκθεση
expozițional-ă, expoziționali-e *επίθ.* εκθεσιακός-ή-ό // **manifestare** -**ă** η εκθεσιακή εκδήλωση // **complex** ~ το εκθεσιακό σύμπλεγμα
expres-ă, expreși-se I. *επίθ.* 1. εξπρές 2. σαφής-ής -ές, ρητός-ή-ό 3. ειδικός-ή-ό // **bufet** ~ ο μπουφές εξπρές // **o interdicție** -**ă** μια ρητή απαγόρευση // **scrisoare** -**ă** η εξπρές σταλμένη επιστολή // **tren** ~ το τραίνο εξπρές II. *επίρ.* 1. εξπρές, επίτηδες, ειδικά 2. γι' αυτό το σκοπό, σκόπιμα III. *ουσ. ουδ.* το εξπρές // -**ul pleacă peste cinci minute** το εξπρές αναχωρεί σε πέντε λεπτά
expresie, expresii *ουσ. θηλ.* 1. η έκφραση 2. η διατύπωση διανοήματος ή φράσης, η εκφορά λέξης 3. η έμφαση, η εκδήλωση // *(μαθ.)* ~ **algebrică** η αλγεβρική παράσταση // **expresii reușite** οι πετυχημένες εκφράσεις // **a da** ~ δίνω έκφραση
expresionism *ουσ. ουδ.* ο εξπρεσιονισμός, η αναπαράσταση του εσωτερικού κόσμου
expresionist-ă, expresioniști-ste I. *επίθ.* εξπρεσιονιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξπρεσιονιστής-ίστρια (ο, η)
expresiv-ă, expresivi-e I. *επίθ.* 1. εκφραστικός-ή-ό 2. εμφαντικός-ή-ό // **ochi** -**i** τα εκφραστικά μάτια II. *επίρ.* εκφραστικά, εμφαντικά
expresivitate *ουσ. θηλ.* η εκφραστικότητα
exprima, exprim I. *ρ. μετ.* 1. εκφράζω, εκφέρω, διατυπώνω 2. φανερώνω, εκδηλώνω // **a-și exprima opiniile** εκφέρω τις απόψεις μου // **aș vrea să-mi exprim mulțumirea** θα ήθελα να εκφράσω την ευχαρίστησή μου // **îmi exprim dorința** εκφράζω τη θέλησή μου / την επιθυμία μου II. *ρ. μέσο* εκφράζομαι· εκδηλώνομαι // **exprimați-vă clar** εκφραστείτε σαφώς
exprimabil-ă, exprimabili-e *επίθ.* εκφραστικός-ή-ό
exprimare, exprimări *ουσ. θηλ.* 1. η έκφραση· η διατύπωση διανοήματος ή φράσης 2. η δήλωση, η εκδήλωση // ~ **a simpatiei** η έκφραση συμπάθειας
expropria, expropriez *ρ. μετ.* 1. απαλλοτριώνω 2. αποστερώ την κατοχή κινητής ή ακίνητης περιουσίας
exproprabil-ă, expropriabili-e *επίθ.* απαλλοτριώσιμος-η-ο
expropriat-ă, expropriați-te I. *επίθ.* απαλλοτριωμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* απαλλοτριωμένος-η (ο, η) που έχει υποστεί απαλλοτρίωση της περιουσίας του
expropriator-oare, expropriatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* απαλλοτριωτής-τρια (ο, η) // **dreptul** -**ilor** το δίκαιο των απαλλοτριώντων
expropriere, exproprieri *ουσ. θηλ.* η απαλλοτρίωση· η μεταβίβαση της περιουσίας χωρίς τη θέληση του ιδιοκτήτη σε άλλον // -**a moșiilor** η απαλλοτρίωση των τσιφλικιών
expugnabil-ă, expgnabili-e *επίθ.* αλώσιμος-η-ο
expulsie, expulsii *ουσ. θηλ.* η εξώθηση, το σπρώξιμο προς τα έξω (αερίου, υγρού, κ.λ.π.)
expulza, expulzez *ρ. μετ.* 1. απελαύνω 2. εξορίζω, διώχνω, εκδιώκω

expulzare, expulzări *ουσ. θηλ.* 1. η απέλαση, η έξωση, το διώξιμο, ο διωγμός από τη χώρα 2. η εξορία // **a fost expulzat din ţară** έχει εξοριστεί από τη χώρα

expune, expun I. *ρ. μετ.* 1. εκθέτω, τοποθετώ προϊόντα σε ειδική έκθεση 2. εκφέρω, αναπτύσσω, εκφράζω, αφηγούμαι λεπτομερώς // **a ~ diferite obiecte într-o vitrină** εκθέτω διάφορα αντικείμενα στη βιτρίνα // **el îşi ~ viaţa** αυτός εκθέτει τη ζωή του // **el şi-a expus ideea** αυτός ανέπτυξε την ιδέα του // **el şi-a expus planul** αυτός εξέθεσε το σχέδιό του II. *ρ. μέσο* 1. εκτίθεμαι, εκτίθημι, διακινδυνεύω 2. επιδεικνύομαι // **a se ~ la un pericol** εκτίθεμαι σε κίνδυνο

expunere, expuneri *ουσ. θηλ.* 1. η έκθεση, η εισήγηση 2. η παρουσίαση, η εμφάνιση, η αποκάλυψη 3. η διήγηση με λεπτομέρειες // **~ de motive** η αιτιολόγηση, η εξήγηση των αιτιών // **~a unui clişeu** η έκθεση στο φως ενός κλισέ (η αρνητική φωτογραφική πλάκα)

expus-ă, expuşi-se *επίθ.* εκτεθειμένος-η-ο

exsudant-ă, exsudanţi-te I. *επίθ. (ιατρ.)* εφιδρωτικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το εφιδρωτικό, η ουσία που προκαλεί εφίδρωση

exsndaţie, exsudaţii *ουσ. θηλ.* 1. η εφίδρωση 2. το ίδρωμα, η έκκριση ιδρώτα

extatic-ă, extatici-ce *επίθ.* εκστατικός-ή-ό

extaz, extaze *ουσ. ουδ.* 1. η έκσταση 2. η κατάπληξη

extazia, extaziez I. *ρ. μετ.* 1. προξενώ έκσταση 2. καταπλήσσω II. *ρ. μέσο* 1. εκστασιάζομαι 2. εκπλήσσομαι 3. εξίσταμαι, πέφτω σε έκσταση

extaziat-ă, extaziaţi-te *επίθ.* εκστασιασμένος-η-ο, εκστατικός-ή-ό

extaziere, extazieri *ουσ. θηλ.* η εκστασίαση

extemporal, extemporale *ουσ. θηλ.* αναπάντεχη γραπτή εξέταση μαθητή συνήθως από το ισχύον μάθημα, πρόσκαιρος έλεγχος των γνώσεων

extensie, extensii *ουσ. θηλ.* η έκταση, η επέκταση, η εξάπλωση // **prin ~** κατ' επέκτασιν

extensibil-ă, extensibili-e *επίθ.* εκτατός-ή-ό, επεκτατός-ή-ό

extensibilitate *ουσ. θηλ.* η επεκτατικότητα· η δυνατότητα αύξησης σε έκταση ή σε μήκος

extensiune, extensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η έκταση, η επέκταση, η εξάπλωση 2. η ανάταση, η ανάπτυξη, το μεγάλωμα // **prin ~** «κατ' επέκταση», πέρα απ' το κανονικό

extensiv-ă, extensivi-e *επίθ.* εκτατικός-ή-ό, επεκτατικός-ή-ό

extensor-oare, extensori-oare I. *επίθ.* εκτείνων-ουσα-ον // *(ανατ.)* **muşchi ~** ο τένοντας (ο μυς που βοηθάει στο τέντωμα των άκρων του ανθρώπινου σώματος) II. *ουσ. ουδ.* ο εκτατήρ, η συσκευή για την ανάπτυξη των μυών (οι μύες μπορούν να μαζευτούν ή να τεντωθούν)

extenua, extenuez I. *ρ. μετ.* 1. εξασθενίζω, εξασθενώ 2. ελαττώνω την αντοχή κάποιου II. *ρ. μέσο* 1. εξασθενώ, εξαντλούμαι, αποσταίνω 2. κουράζομαι, γίνομαι αδύνατος, υπερκοπιάζω, αποκάνω

extenuant-ă, extenuanţi-te *επίθ.* εξασθενητικός-ή-ό, εξαντλητικός-ή-ό

extenuare, extenuări *ουσ. θηλ.* 1. η εξασθένηση, η εξάντληση 2. το αποκάμωμα, η υπερκόπωση

extenuat-ă, extenuaţi-te *επίθ.* 1. εξασθενημένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, κουρασμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 2. *μτφ.* ψόφιος-ια-ιο

exterior-oară, exteriori-oare I. *επίθ.* εξωτερικός-ή-ό // **comerţ ~** το εξωτερικό εμπόριο II. *ουσ. ουδ.* το εξωτερικό

exterioritate *ουσ. θηλ.* η εξωτερική όψη προσώπου ή πράγματος

exterioriza, exteriorizez I. *ρ. μετ.* εξωτερικεύω, φανερώνω αυτό που αισθάνομαι μέσα μου II. *ρ. μέσο* εξωτερικεύομαι, εκφράζομαι με λόγια ή πράξεις ό,τι αισθάνομαι

exteriorizare, exteriorizări *ουσ. θηλ.* η εξωτερίκευση

exteritorial-ă, exteritoriali-e *επίθ.* εξωεδαφικός-ή-ό

exteritorialitate *ουσ. θηλ. (πολ.)* η εξωεδαφικότητα

extermina, extermin *ρ. μετ.* 1. εξολοθρεύω, εξοντώνω 2. καταστρέφω εντελώς, αφανίζω, εκμηδενίζω

exterminant-ă, exterminanţi-te *επίθ.* εξολοθρευτικός -ή-ό, εξοντωτικός-ή-ό, καταστρεπτικός-ή-ό

exterminare, exterminări *ουσ. θηλ.* 1. η εξολόθρευση, η εξόντωση, ο ξολοθρεμός 2. ο αφανισμός, η αφάνιση, η εκμηδένιση, ο εκμηδενισμός // **de ~** εξοντωτικός-ή-ό // **război de ~** ο εξοντωτικός πόλεμος

exterminat-ă, exterminaţi-te *επίθ.* 1. ξολοθρεμένος-η-ο, εξοντωμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο, εκμηδενισμένος-η-ο

exterminator-oare, exterminatori-oare I. *επίθ.* 1. εξοντωτικός-ή-ό, εξολοθρευτικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εξολοθρευτής, η εξολοθρεύτρια, ο καταλύτης, η καταλύτρια

extern-ă, externi-e I. *επίθ.* εξωτερικός-ή-ό // **de uz ~** φάρμακο για εξωτερική χρήση // *(μαθ.)* **unghi ~** η εξωτερική γωνία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξωτερικός-ή (ο, η) (μαθητής-ήτρια, φοιτητής-ήτρια), ιατρός

externat, externate *ουσ. ουδ.* 1. το σχολείο εξωτερικών μαθητών 2. η περίοδος πρακτικής σε νοσοκομείο του φοιτητή ιατρικής

extinctiv-ă, extinctivi-e *επίθ. (νομ.)* απαλειπτικός-ή-ό, ό,τι μπορεί να σβήνει, να απαλείφει // **prescripţia ~ă** η παραγραφή

extinctor-oare, extinctori-oare I. *επίθ.* πυροσβέστης -τρια II. *ουσ. ουδ.* ο κατασβεστήρας, ο πυροσβεστήρας

extincţie, extincţii *ουσ. θηλ.* 1. η σβέση, το σβήσιμο, η κατάσβεση

extinde, extind I. *ρ. μετ.* 1. εκτείνω, προεκτείνω, επεκτείνω 2. απλώνω, εξαπλώνω // **a ~ raza de acţiune** απλώνω το βελινεκές // **fluviul extindea abisul dedesubtul lui** ο ποταμός προεξέτεινε την άβυσσο από κάτω του II. *ρ. μέσο* 1. εκτείνομαι, προεκτείνομαι, επεκτείνομαι 2. απλώνομαι // **limba aceea nelocuită de uscat se extindea adincolo de grădini** η ακατοίκητη εκείνη γλώσσα στεριάς προεκτεινόταν πέρα από τους κήπους // **se ~ comerţul** επεκτείνεται το εμπόριο

extindere, extinderi *ουσ. θηλ.* η επέκταση, η εξάπλωση, η διεύρυνση // **~ a legăturilor comerciale** η διεύρυνση των εμπορικών σχέσεων // **prin ~** κατ' επέκταση (πέρα απ' το κανονικό)

extingibil-ă, extingibili-e *επίθ. (νομ.)* εξαλειπτικός -ή-ό

extins-ă, extinşi-se I. *επίθ.* εκτενής-ής-ές· απλωμένος-η-ο II. *επίρ.* εκτενώς

extirpa, extirp *ρ. μετ.* 1. ξερριζώνω, εκτέμνω (με χειρουργική επέμβαση) 2. καταστρέφω, αφανίζω τελείως, εξαφανίζω, εξολοθρεύω, ξεπαστρεύω
extirpare, extirpări *ουσ. θηλ.* 1. η εκτομή 2. το ξερρίζωμα, το ξεκλήρισμα 3. ο αφανισμός γενιάς, η καταστροφή, η εξαφάνιση 4. το ξεπάστρεμα, η εξόρυξη
extirpator-oare, extirpatori-oare I. *επίθ.* εκριζωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το γεωργικό εργαλείο για καταστροφή ριζών αγριόχορτων
extorca, extorchez *ρ. μετ.* εκβιάζω, παίρνω λεφτά με εκβιαστικά μέσα, με απειλές, με τη βία
extorcare, extorcări *ουσ. θηλ.* ο εκβιασμός
extra *επίθ. αμετάβλ.* υπέροχος-η-ο, πέρα από το κανονικό // **mazăre ~** μπιζέλια έξτρα // **vin ~** κρασί έξτρα
extrabugetar-ă, extrabugetari-e *επίθ.* εκτός προϋπολογισμού (που δεν προβλέπεται στον προϋπολογισμό)
extracelular-ă, extracelulari-e *επίθ.* εξωκυτταρικός -ή-ό
extracontabil-ă, extracontabili-e *επίθ.* εξωλογιστικός-ή-ό // **calcule -e** οι εξωλογιστικοί υπολογισμοί // **evidenţa -ă** η εξωλογιστική καταγραφή
extract, extracte *ουσ. ουδ.* 1. το απόσπασμα, η περικοπή από κείμενο ενός έργου 2. το αντίγραφο ενός εγγράφου 3. το εκχύλισμα, το απόσταγμα
extractiv-ă, extractivi-e *επίθ.* εξορυκτικός-ή-ό, εκχυλιστικός-ή-ό // **industria -ă** η εξορυκτική βιομηχανία
extractor-oare, extractori-oare I. *επίθ.* εξορυκτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το εξορυκτικό μηχάνημα
extracţie, extracţii *ουσ. θηλ.* η εξαγωγή, η εξόρυξη, το βγάλσιμο // **~ a petrolului** η εξόρυξη πετρελαίου // **extracţia unui dinte** η εξαγωγή δοντιού
extradotal-ă, extradotali-e *επίθ.* εξώπροικος-η-ο
extrafin-ă, extrafini-e *επίθ.* λεπτεπίλεπτος-η-ο· που έχει υποστεί λεπτή κατεργασία
extrage, extrag *ρ. μετ.* 1. εξάγω, βγάζω 2. εξορύσσω 3. εκχυλίζω // **a ~ cărbune** εξορύσσω άνθρακες // **a ~ o măsea** βγάζω ένα δόντι // *(μαθ.)* **a ~ rădăcina pătrată / cubică** εξάγω την τετραγωνική / κυβική ρίζα
extragere, extrageri *ουσ. θηλ.* (λαχείο) η κλήρωση
extrajudiciar-ă, extrajudiciari-e *επίθ.* εξώδικος-η-ο
extraordinar-ă, extraordinari-e I. *επίθ.* 1. έκτακτος -η-ο 2. ασυνήθιστος-η-ο, καταπληκτικός-ή-ό // **sesiune -ă** η έκτακτη σύνοδος // **trimis ~ o** έκτακτος απεσταλμένος II. *επίρ.* 1. εκτάκτως 2. καταπληκτικά, ασυνήθιστα
extraparlamentar-ă, extraparlamentari-e *επίθ.* εξωκοινοβουλευτικός-ή-ό
extrapola, extrapolez *ρ. μετ. (μαθ. και μτφ.)* εξτραπολάρω, επεκτείνομαι
extrapolare, extrapolări *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η υπέρβαση
extras, extrase *ουσ. ουδ.* 1. η περικοπή, το απόσπασμα έργου (κειμένου συγγραφέα) 2. το αντίγραφο ενός μέρους από κατάστιχο ή από έγγραφο // **~ de cont** η περικοπή λογαριασμού // **-e dintr-un discurs** οι περικοπές από ένα λόγο // **în ~** σε περικοπή
extrastatutar-ă, extrastatutari-e *επίθ.* εξωκαταστατικός-ή-ό
extraşcolar-ă, extraşcolari-e *επίθ.* εξωσχολικός-ή-ό
extraterestru-ă, extraterestri-e *επίθ.* εξωγήινος-η-ο (έξω της γης)
extrateritorial-ă, extrateritoriali-e *επίθ.* εξωεδαφικός-ή-ό
extrateritorialitate *ουσ. θηλ.* η εξωεδαφικότητα
extrauterin-ă, extrauterini-e *επίθ.* εξωμήτριος-α-ο // **sarcină ~ă** η εξωμήτρια κύηση
extravagant-ă, extravaganţi-te *επίθ.* 1. παράξενος -η-ο, ιδιότροπος-η-ο, εκκεντρικός-ή-ό 2. ασυνήθιστος-η-ο
extravaganţă, extravaganţe *ουσ. θηλ.* 1. η παραξενιά, η εκκεντρικότητα, η ιδιορρυθμία, η ιδιοτροπία 2. το καπρίτσιο
extravertit-ă, extravertiţi-te *επίθ.* ανοιχτόκαρδος-η-ο
extravilan-ă, extravilani-e *επίθ.* που είναι εκτός του οικισμού, εξωοικιστικός-ή-ό
extrăda, extrădez *ρ. μετ.* εκδίδω εγκληματία· παραδίνω αλλοδαπό στις αρχές της πατρίδας του
extrădare, extrădări *ουσ. θηλ.* η έκδοση, η παράδοση αλλοδαπού εγκληματία στις αρχές της χώρας του
extrem-ă, extremi-e I. *επίθ.* 1. άκρος-η-ο· ακραίος-αία-αίο, ακρινός-ή-ό 2. υπερβολικός-ή-ό, υπέρτατος-η-ο, έσχατος-η-ο 3. ανώτατος-η-ο· χείριστος-η-ο (σε βαθμό, πράγματα) // **binele ~** το άκρο αγαθό // **nenorocirile -e** οι ακραίες δυστυχίες // **urgenţă -ă** το άκρως κατεπείγον II. *επίρ.* 1. άκρως, σε πολύ μεγάλο βαθμό 2. υπερβολικώς 3. από μακριά // **această carte este ~ de interesantă** αυτό το βιβλίο είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον III. *ουσ. θηλ.* 1. η άκρα, το άκρο, η άκρια, η άκρη 2. το τέρμα 3. το έπακρο // **-a dreaptă** η άκρα δεξιά // **-a stângă** η άκρα αριστερά // **a trece de la o -ă la alta** περνάω από τη μια άκρη στην άλλη // **cele două ~e** τα δύο άκρα // **la ~** στο έπακρο, στο πιο ακρινό σημείο που δεν υπάρχει άλλο πέρα απ' αυτό IV. *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το μάξιμουμ και το μίνιμουμ, το ανώτατο ή κατώτατο όριο μιας συνάρτησης V. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο άκρος όρος, ο πρώτος και ο τελευταίος όρος μιας αναλογίας
extremală, extremale *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η ακραία
extremism *ουσ. ουδ.* ο εξτρεμισμός, η ακρότητα
extremist-ă, extremişti-ste I. *επίθ.* εξτρεμιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξτρεμιστής-ίστρια (ο, η), ο, η οπαδός των άκρων
extremitate, extremităţi *ουσ. θηλ.* 1. το άκρο, η ακρότητα 2. **extremităţile** τα άκρα, τα τελικά όρια
extrinsec-ă, extrinseci-ce *επίθ.* εξωτερικός-ή-ό, συμβατικός-ή-ό
extrudare, extrudări *ουσ. θηλ.* το αναγκαστικό πέρασμα με πίεση των μετάλλων ή πλαστικών μαζών μέσα από κατάλληλο καλούπι
extruziune, extruziuni *ουσ. θηλ.* ιδ. **extrudare**
exuberant-ă, exuberanţi-te I. *επίθ.* 1. διαχυτικός-ή-ό 2. εκδηλωτικός-ή-ό, έκδηλος-η-ο, πρόσχαρος-η-ο II. *επίρ.* ζωηρά, εκδηλωτικά, διαχυτικά
exuberanţă, exuberanţe *ουσ. θηλ.* η διαχυτικότητα, η φιλοφροσύνη, η ακράτητη ζωντάνια
exulta, exult *ρ. αμ.* νιώθω μεγάλη χαρά, είμαι πολύ χαρούμενος-η-ο
exultaţie, exultaţii *ουσ. θηλ.* το αίσθημα μεγάλης χαράς, η ακράτητη χαρά, το ξεχείλισμα χαράς
ezita, ezit I. *ρ. μετ.* εκφράζω ενδοιασμό, δισταγμό· κλίνω πότε στο ένα μέρος και πότε στο άλλο II. *ρ.*

αμ. διστάζω· αμφιταλαντεύομαι· κυμαίνομαι· αμφιβάλλω

ezitant-ă, ezitanți-te I. *επίθ.* 1. διστακτικός-ή-ό 2. επιφυλακτικός-ή-ό, αναποφάσιστος-η-ο II. *επίρ.* διστακτικά

ezitare, ezitări *ουσ. θηλ.* 1. ο δισταγμός· ο ενδοιασμός· η αμφιβολία 2. η αμφιταλάντευση· η επιφύλαξη 3. η αμηχανία 4. η ατολμία 5. *μτφ.* η κύμανση

ezoteric-ă, ezoterici-ce *επίθ.* εσωτερικός-ή-ό· μυστικός-ή-ό

ezoterism *ουσ. ουδ.* ο εσωτερισμός, η μετάδοση διδασκαλίας ή δοξασίας σε περιορισμένο αριθμό μυημένων σε κάποια μυστική υπόθεση

F, f

F, f *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα f, το όγδοο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [φ].
fa *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.)* το φα, ο τέταρτος φθόγγος στην κλίμακα της μουσικής
fabrica, fabric *ρ. μετ.* 1. κατασκευάζω 2. φτιάχνω, κάνω κάτι 3. δημιουργώ κάτι με τεχνητά μέσα από διάφορα υλικά 4. *μτφ.* επινοώ· σκαρώνω· μηχανεύομαι // **astăzi se fabricăm tot felul de motoare** κατασκευάζονται σήμερα ειδών-ειδών κινητήρες
fabricant-ă, fabricanţi-te *ουσ. αρσ.* 1. ο εργοστασιάρχης, ο ιδιοκτήτης εργοστασίου 2. ο βιομήχανος, ο κατασκευαστής // ~ **de bere** ο ζυθοποιός
fabricare, fabricări *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκευή 2. το φτιάξιμο 3. το σύνολο από κατεργασίες ή συναρμολογήσεις για την ολοκλήρωση ενός τεχνικού έργου, μηχανήματος, κ.λ.π. 4. *μτφ.* η επινόηση, η μηχανορραφία, η σκευωρία // ~ **de mobilă** η επιπλοποιία
fabricat, fabricate *ουσ. ουδ.* 1. το κατασκεύασμα 2. το προϊόν που παράγεται σε εργοστάσιο, το εμπόρευμα του εργοστασίου // ~ **în România** κατασκευασμένος στη Ρουμανία
fabricaţie, fabricaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκευή 2. η δημιουργία // **de** ~ το ελάττωμα κατασκευής // **proces de** ~ η διαδικασία της κατασκευής
fabrică, fabrici *ουσ. θηλ.* το εργοστάσιο, η φάμπρικα // ~ **de hârtie** το χαρτοποιείο // ~ **de săpun** η σαπουνοποιία, το εργοστάσιο κατασκευής σαπουνιού // ~ **de tricotaje** το πλεκτήριο // **el lucrează la o** ~ **de camioane** αυτός εργάζεται σ' ένα εργοστάσιο κατασκευής φορτηγών αυτοκινήτων // **preţ de** ~ η τιμή εργοστασίου
fabulaţie, fabulaţii *ουσ. θηλ.* η πλοκή, η υπόθεση του έργου, η εξέλιξη του μύθου σε λογοτεχνικό έργο
fabulă, fabule *ουσ. θηλ.* 1. ο μύθος 2. το μύθευμα, η φανταστική, ψεύτικη, πλαστή διήγηση, παραμύθι // **fabulele lui Esop** οι μύθοι του Αισώπου, οι αισώπειοι μύθοι
fabulist-ă, fabulişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μυθογράφος (ο, η), ο μυθοπλάστης
fabulos-oasă, fabuloşi-oase *επίθ.* 1. μυθικός-ή-ό, μυθώδης-ης-ες 2. *μτφ.* θαυμαστός-ή-ό· θαυμάσιος-α-ο // **preţuri fabuloase** οι μυθικές τιμές (φανταστικές τιμές)
face, fac I. *ρ. μετ.* 1. κάνω, κατασκευάζω, δημιουργώ, εκτελώ κάτι, φτιάχνω 2. προξενώ· προκαλώ κάτι 3. αποκτώ, γεννάω, τακτοποιώ, κάνω καρπούς 4. μετατρέπω 5. τελώ 6. γίνομαι 7. παρασκευάζω // ~ **avocatura** κάνει το δικηγόρο, εξασκεί το δικηγορικό επάγγελμα // **a** ~ **aluzie** κάνω υπαινιγμό, υπαινίσσομαι // **a** ~ **bani** κάνω χρήματα (λεφτά) // **a** ~ **burtă** κοιλιάζω // **a** ~ **cadou** κάνω δώρο, δωρίζω, δίνω κάτι σα δώρο // **a** ~ **cunoştinţă** κάνω γνωριμία // **a** ~ **curte** κάνω κόρτε, κορτάρω, ερωτοτροπώ // **a** ~ **de râs** κάνω ρεζίλι, περιγελώ, εμπαίζω κάποιον // **a** ~ **din noapte zi** ξενυχτάω, δουλεύω μέρα νύχτα // **a** ~ **din ţânţar armăsar** κάνω την τρίχα τριχιά (μεγαλοποιώ, υπερβάλλω) // **a** ~ **faţă** τα καταφέρνω, πετυχαίνω, αντιμετωπίζω // **a** ~ **lumină** κάνω φως, φωτίζω // **a** ~ **naveta** πηγαινοέρχομαι, κάνω πηγαινοερχομό // **a** ~ **nunta** τελώ το γάμο // **a** ~ **o casă** κάνω, χτίζω ένα σπίτι // **a** ~ **ochi** κάνω μάτια, βλέπω // **a** ~ **o pozná** κάνω μια αστειότητα (μια διαβολιά) // **a** ~ **pe cineva cu ou şi cu oţet** προσβάλλω κάποιον με λόγια // **a** ~ **pe cineva fericit** κάνω κάποιον ευτυχισμένο // **a** ~ **praf pe cineva** κάνω / καταστρέφω σκόνη κάποιον // **a** ~ **ravagii** κάνω θραύση // **a** ~ **rost** προμηθεύομαι κάτι, εξοικονομώ κάτι // **a** ~ **să înţeleagă** κάνω να καταλάβει // **a** ~ **târgul** κάνω το παζάρεμα // **a** ~ **totul, a** ~ **tot posibilul** κάνω το παν / τα πάντα // **a** ~ **un gard** φτιάχνω φράχτη // **a** ~ **un pariu** κάνω στοίχημα, βάζω στοίχημα, στοιχηματίζω // **a** ~ **vâlvă** κάνω ντόρο, θόρυβο // **a avea de-a** ~ **cu cineva** έχει να κάνει με κάποιον // **a făcut bătătură** έκανε ρόζο // **a făcut scarlatină** έκανε οστρακιά // **ce-a făcut, ce-a dres, că a reuşit** τι έκανε, τι έφτιαξε, είναι ότι πέτυχε // **ce are a** ~**?** τί έχει να κάνει; ποια είναι η σχέση; // **ce** ~**? cum?** τί κάνει; πώς; // **ce-i de făcut?** τί πρέπει να γίνει; τί πρέπει να κάνουμε; // **ce mai faci?** τί κάνεις; πώς είσαι; // **cine te pune s-o faci?** ποιος σε βάζει να το κάνεις; // **de când mă-sa l-a făcut** σ' όλη του/της την ζωή // **îi place să facă sport** του αρέσει να κάνει αθλητισμό // **îşi** ~ **bagajele** κάνει τα μπαγκάζια (φεύγει, αναχωρεί) // **l-a făcut măgar** τον έκανε γαϊδούρι / γαϊδουράνθρωπο // **l-am făcut să spună adevărul** τον έκανα να πει την αλήθεια // **n-are a** ~**!** είναι άσχετο! // **nu** ~ **nimic** δεν είναι τίποτα // **nu l-au putut** ~ **să se însoare** δε μπόρεσαν να τον κάνουν να παντρευτεί // **nu mă** ~ **să plec** μη με κάνεις να φύγω II. *ρ. αμ.* 1. αξίζω 2. κάνω // **fă bine şi...** σε παρακαλώ... // **a** ~ **pe prostul** κάνω τον κουτό // **asta** ~ **o sută de lei** αυτό κάνει εκατό λέι // **cât** ~**?** πόσο αξίζει; // *έκφρ.* **doi şi cu doi fac patru** δύο και δύο κάνουν τέσσερα // **el nu** ~ **bine** δεν κάνει καλά // **nu** ~ **pentru...** δεν αξίζει για... // **scump dar** ~**!** ακριβά αλλ' αξίζει! III. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι 2. εξελίσσομαι 3. αποκτώ ύπαρξη· πραγματοποιούμαι 4. φαίνομαι· νομίζω // **a i se** ~ **foame** νιώθω πείνα, έχω πείνα // **a i se** ~ **negru înaintea ochilor** του γίνεται μαύρο μπροστά στα μάτια του // **a-şi** ~ **inimă rea** χαλάει η καρδιά μου, στενοχωριέμαι // *έκφρ.* **a se** ~ **bine** γίνομαι καλά, είμαι υγιής // **a se** ~ **că...** μου φαίνεται πως..., νομίζω... // **a se** ~ **de râs** γίνομαι ρεζίλι, γελοίος, αντικείμενο κοροϊδίας // **a se** ~ **întuneric** γίνεται σκοτάδι, σκοτεινιάζει, νυχτώνει // **a se** ~ **stăpân pe ceva** γίνομαι νοικοκύρης, ιδιοκτήτης

κάποιου πράγματος // **a se ~ târziu** γίνεται αργά // **asta nu se ~** αυτό δε γίνεται // **aşa se ~ din totdeauna** έτσι γίνεται ανέκαθεν // **ce s-a făcut cu el?** τί απέγινε, τί έχει γίνει αυτός; // **el se va ~ medic** αυτός θα γίνει γιατρός // **i s-a făcut frică** του ήρθε φόβος, φοβήθηκε // **norii se risipesc, se ~ frumos** τα σύννεφα διασκορπίζονταν, γίνεται καλός καιρός // **s-a făcut!** έγινε! // **se ~ că e bolnav** προσποιείται πως είναι άρρωστος // **se ~ ziuă** γίνεται μέρα, ξημερώνει // **se făcea că vede un palat** του φαινόταν πως έβλεπε ένα παλάτι // **se făcea o vale lungă** απλωνόταν μια μακριά κοιλάδα
facere, faceri *ουσ. θηλ.* 1. η πλάση, το πλάσιμο 2. η δημιουργία 3. η κτίση, η καταβολή 4. η γέννηση, η γέννα· ο τοκετός // **~ de bine** η αγαθοεργία
fachir, fachiri *ουσ. αρσ.* ο φακίρης // **-a lumii** η πλάση του κόσμου, η κτίση του κόσμου // **de la -a lumii** από καταβολής κόσμου
facial-ă, faciali-e *επίθ. (ανατ.)* προσωπικός-ή-ό, ανήκων στο ανθρώπινο πρόσωπο, στη φάτσα
facil-ă, facili-e *επίθ.* 1. εύκολος-η-ο, ευχερής-ής-ές 2. πρόχειρος-η-ο
facilita, facilitez *ρ. μετ.* ευκολύνω, διευκολύνω
facilitare, facilitări *ουσ. θηλ.* η ευκολία, η διευκόλυνση
facilitate, facilităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ευκολία 2. η ευχέρεια // **facilităţi de plată** οι ευκολίες πληρωμής // *(στρατ.)* **facilităţi militare** οι στρατιωτικές ευκολίες
faclă, facle *ουσ. θηλ.* 1. η λαμπάδα 2. η δάδα, το δαδί, ο πυρσός
facsimil, facsimile *ουσ. ουδ.* το πανομοιότυπο
factice *επίθ. αμετάβλ.* πλαστός-ή-ό, τεχνητός-ή-ό, ψεύτικος-η-ο // **râs ~** το πλαστό γέλιο
factitiv, factitive *επίθ. (γραμμ.)* **verb ~ (tranzitiv)** ρήμα μεταβατικό
factologie *ουσ. θηλ.* η συνάθροιση πράξεων και δεδομένων σε επιστημονικό ή λογοτεχνικό έργο χωρίς να γίνεται η ερμηνεία τους
factor, factori *ουσ. αρσ.* 1. ο παράγοντας 2. *μαθ.* ο συντελεστής 3. ο διανομέας // *(μαθ.)* **~ comun** ο κοινός παράγοντας // **~ poştal** ο ταχυδρομικός διανομέας // **factorii civilizaţiei** οι παράγοντες του πολιτισμού
factorial *επίθ. (μαθ.)* το διαδοχικό γινόμενο αρχίζοντας από το ένα έως τον εν λόγω ακέραιο αριθμό
factorie, factorii *ουσ. θηλ. (εμπορ.)* η εμπορική αντιπροσωπεία σε ξένη χώρα
factotum *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο πολυπράγμονας
factura, facturez *ρ. μετ.* τιμολογώ
factură, facturi *ουσ. θηλ. (εμπορ.)* 1. το τιμολόγιο 2. η σύσταση, η υφή, η διάρθρωση των μερών κάποιου έργου // **factura unui sunet** η υφή ενός σονέτου
facturier, facturiere *ουσ. ουδ.* το καρνέ με έντυπα τιμολογίων
facţiune, facţiuni *ουσ. θηλ. (πολ.)* η φατρία
facultate, facultăţi *ουσ. θηλ.* 1. η ικανότητα 2. η ιδιότητα 3. η πανεπιστημιακή σχολή // **-a de limbi romanice** η σχολή λατινογενών γλωσσών // **-a de medicină** η ιατρική σχολή // **raţionamentul este o ~ a spiritului** ο συλλογισμός (η κρίση) είναι μια ικανότητα του πνεύματος
facultativ-ă, facultativi-e *επίθ.* 1. εθελούσιος-ια-ιο, θεληματικός-ή-ό, εκούσιος-ια-ιο 2. προαιρετικός -ή-ό, εθελοντικός-ή-ό
fad-ă, fazi-de *επίθ.* άνοστος-η-ο, ανούσιος-α-ο, αηδής-ής-ές
faeton, faetoane *ουσ. ουδ.* τετράτροχο ανοιχτό αμάξι
fag, fagi *ουσ. ουδ. (βοτ.)* η οξυά, η οξιά
fagocit, fagocite *ουσ. ουδ.* το φαγοκύτταρο
fagocitoză, fagocitoze *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η φαγοκυττάρωση, η φαγοκύτωση
fagot, fagoturi *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το φαγκότο (μουσικό πνευστό όργανο)
fagotist-ă, fagotişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* φαγκοτίστας-ίστρια (ο, η)
fagure, faguri *ουσ. αρσ.* η κηρήθρα, η κερήθρα // **fagurii unui stup** οι κερήθρες της κυψέλης
faianţa, faianţez *ρ. μετ.* πλακοστρώνω
faianţare, faianţări *ουσ. θηλ.* η πλακόστρωση
faianţator-oare, faianţatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η εργάτης-τρια που πλακοστρώνει
faianţă, faianţe *ουσ. θηλ.* τα πλακάκια
faimă, faime *ουσ. θηλ.* 1. η φήμη, η διάδοση 2. η διασημότητα, η δόξα, το καλό όνομα // **a avea ~** φημίζομαι
faimos-oasă, faimoşi-oase *επίθ.* 1. φημισμένος-η-ο, ονομαστός-ή-ό, ξακουστός-ή-ό, περιβόητος-η-ο, διαβόητος 2. διάσημος-η-ο, περίφημος-η-ο, περιώνυμος-η-ο
fain-ă, faini-e *επίθ. (οικ.)* έξοχος-η-ο, άριστος-η-ο
fair-play I. *ουσ. ουδ. αμετάβλ. (αθλ.)* το φαιρ-πλαίυ, η ειλικρίνεια, η εντιμότητα II. *επίθ.* έντιμος-η-ο // **nu a avut o comportare ~** δεν έδειξε μια έντιμη συμπεριφορά
falangă, falange *ουσ. θηλ.* η φάλαγγα
falangist-ă, falangişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φαλαγγίτης-ισσα (ο, η)
falanster, falanstere *ουσ. ουδ. (οικον.)* το φαλανστέρ
falā, fale *ουσ. θηλ.* η περηφάνια, η περηφάνεια, η υπερηφάνεια 2. η δόξα, η φήμη 3. η έπαρση, η αλαζονεία, το καμάρι // **a-i fi cuiva ~** είναι περηφάνεια γι αυτόν // **el e fala ţării** αυτός είναι η δόξα της χώρας
falcă, fălci *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η μασέλα, το σαγόνι // **a fi cu o ~ în cer şi una în pământ** το να είναι κανείς θυμωμένος / εξοργισμένος
falce, fălci *ουσ. θηλ.* η παλιά Ρουμανική μονάδα μέτρησης επιφάνειας ισοδύναμη με 1˝ εκτάρια
fald, falduri *ουσ. ουδ.* η πτυχή, η δίπλα, η ζάρα, η πτύχωση // **-urile unei perdele** οι πτυχές της κουρτίνας
faleză, faleze *ουσ. θηλ.* η παραλία, η προκυμαία, το ψηλό περιγιάλι, η απόκρημνη ακτή, η ακρογιαλιά
falie, falii *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η σχισμή του φλοιού της γης που χωρίζει σε δύο κάθετα τα στρώματα της γης, το χάσμα
faliment, falimente *ουσ. ουδ.* 1. η χρεοκοπία, η πτώχευση, το φαλίρισμα 2. *μτφ.* η αποτυχία // *(και μτφ.)* **a da ~** χρεοκοπώ, γίνομαι χρεοκόπος, φτάνω σε χρεοκοπία
falimentar-ă, falimentari-e *επίθ.* 1. χρεοκοπικός-ή-ό 2. *μτφ.* ολέθριος-ια-ιο
falit-ă, faliţi-te I. *επίθ.* χρεοκοπημένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χρεοκόπος (ο, η)
falnic-ă, falnici-ce *επίθ.* 1. περήφανος-η-ο, έξοχος -η-ο, υπερήφανος-η-ο 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές
fals-ă, falşi-se I. *επίθ.* 1. νόθος-α-ο, πλαστός-ή-ό 2. κίβδηλος-η-ο, ψευδής-ής-ές, ψεύτικος-η-ο,

κάλπικος-η-ο 3. *μτφ.* ανειλικρινής-ής-ές 4. *(μουσ.)* φάλτσος-α-ο, παράτονος-η-ο, παράφωνος-η-ο 5. κάλπικος-η-ικο // **cântă ~** κάνει παραφωνία (φαλτσάρει) // **mărturie ~ă** η ψευδομαρτυρία // **perle -e** τα ψεύτικα μαργαριτάρια // **un act ~** ένα νόθο έγγραφο // **uşă -ă** η ψευδόθυρα II. *ουσ. ουδ.* 1. η νοθεία, η νόθευση, η παραποίηση 3. *(νομ.)* το πλαστογράφημα // **acest tablou este un ~** ο πίνακας αυτός είναι νοθεία / νόθος, δεν είναι γνήσιος // **a se înscrie în ~** εγγράφομαι σε νοθεία, θεωρώ το έγγραφο νόθο

falset, falsete *ουσ. ουδ.* 1. το φαλσέτο 2. *μουσ.* η παρατονία, η παραφωνία, το φάλτσο

falsifica, falsific *ρ. μετ.* 1. νοθεύω, παραποιώ, αλλοιώνω 2. παραχαράζω, πλαστογραφώ 3. διαστρεβλώνω, διαστρέφω // *(νομ.)* **a ~, a comite un fals** νοθεύω, διαπράττω μια νοθεία // **a ~ bani** παραχαράζω χρήματα· κατασκευάζω ψεύτικα νομίσματα // **a ~ laptele** νοθεύω το γάλα // **a ~ o semnătură** πλαστογραφώ μια υπογραφή // **a ~ o ştire** διαστρεβλώνω μια είδηση // **a ~ vinul** νοθεύω το κρασί // **aceste lecturi ţi-au -t gândirea** αυτά τα αναγνώσματα σου διέστρεψαν τη σκέψη

falsificare, falsificări *ουσ. θηλ.* 1. η νοθεία, η νόθευση 2. η παραχάραξη (νομίσματα) 3. η παραποίηση, πλαστογράφηση 4. το διαστρέβλωμα

falsificat-ă, falsificaţi-te I. *επίθ.* νόθος-α-ο, πλαστός -ή-ό, κάλπικος-η-ο, νοθευμένος-η-ο

falsificator-oare, falsificatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. νοθευτής-εύτρα (ο, η), παραχαράκτης-τρια (ο, η), κιβδηλοποιός (ο, η) 2. παραποιητής-ήτρια (ο, η), διαστρεβλωτής-ώτρια (ο, η)

falsitate *ουσ. θηλ.* η πλαστότητα, η διαστροφή, η υποκρισία, το ψεύδος

falţ, falţuri *ουσ. ουδ.* η τανάλια του τσαγκάρη (τραβάει το δέρμα πάνω στο καλαπόδι)

famat-ă, famaţi-te *επίθ.* δυσώνυμος-ος-ον, άσεμνος -η-ο, με κακή φήμη // **rău ~** κακόφημος-η-ο

famelic-ă, famelici-ce *επίθ.* πειναλέος-α-ο

famen, fameni *ουσ. αρσ.* ο ευνούχος, ο μουνούχος

familial-ă, familiali-e *επίθ.* οικογενειακός-ή-ό // **relaţii -e** οι οικογενειακές σχέσεις

familiar-ă, familiari-e *επίθ.* 1. οικείος-α-ο 2. συνηθισμένος-η-ο 3. οικογενειακός-ή-ό

familiarism *ουσ. ουδ.* η οικειότητα, η στενότητα σχέσεων

familiaritate, familiarităţi *ουσ. θηλ.* η οικειότητα, η στενή φιλία

familiariza, familiarizez I. *ρ. μετ.* εξοικειώνω, κάνω κάποιον να συνηθίσει σε κάτι II. *ρ. μέσο* εξοικειώνομαι, συνηθίζω σε κάτι // **trebuie să mă familiarizez cu...** πρέπει να εξοικειωθώ με...

familiarizare *ουσ. θηλ.* 1. εξοικείωση 2. η συνήθεια, η προσαρμογή

familiarizat-ă, familiarizaţi-te *επίθ.* εξοικειωμένος -η-ο, συνηθισμένος-η-ο σε κάτι, προσαρμοσμένος -η-ο

familie, familii *ουσ. θηλ.* 1. η οικογένεια 2. το γένος, το σόι 3. η ομάδα συγγενικών εννοιών ή πραγμάτων (φυτών, ζώων ή ορυκτών) 4. η φαμελιά // **~ de albine** το μελισσολόι, το μελίσσι // **~ de cuvinte** η οικογένεια λέξεων // **~ de popoare** η ομάδα λαών (με κοινά συμφέροντα) // **aer de ~** ο αέρας της οικογένειας (το παρουσιαστικό) // **cap de ~** ο φαμελίτης, η φαμελίτισσα // **în cercul -ei** σε οικογενειακό κύκλο // **mi-am întemeiat o ~** έχω φτιάξει την οικογένειά μου // **nume de ~** το επώνυμο (το οικογενειακό όνομα)

familist-ă, familişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* φαμελίτης-ίτισσα (ο, η), ο οικογενειάρχης

familion *ουσ. ουδ. (οικ.)* το συγγενολόι, το σόι

fanariot-ă, fanarioţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Φαναριώτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* φαναριώτικος-η-ο // *(ιστ.)* **epoca -ă** η φαναριώτικη εποχή, η εποχή των Φαναριωτών ηγεμόνων

fanariotism *ουσ. ουδ.* 1. ο φαναριωτισμός 2. *μτφ.* η υποκρισία

fanariotiza, fanariotizez *ρ. μέσο (αρχ.)* αποκτώ τις συνήθειες των Φαναριωτών, φέρνομαι σαν τους Φαναριώτες

fanatic-ă, fanatici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φανατικός-ή (ο, η), φανατισμένος-η-ο II. *επίθ.* φανατικός-ή-ό

fanatism *ουσ. ουδ.* ο φανατισμός

fanda, fandez *ρ. αμ. (αθλ.)* κλίνω το σώμα προς τα εμπρός μαζί με το ένα πόδι που προχωρεί ταυτόχρονα, ξεκινώ από το σημείο εκκίνησης με σωστή στάση του σώματος

fandare, fandări *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η κλίση του σώματος προς τα εμπρός μαζί με το ένα πόδι που προχωρεί ταυτόχρονα, η ώθηση για εκκίνηση

fandoseală, fandoseli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η προσποίηση, το νάζι, το σκέρτσο, ο ακκισμός, το ύφος με καμώματα

fandosi, fandosesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. καμώνομαι, προσποιούμαι, κάνω καμώματα 2. υποκρίνομαι, κάνω νάζια

fandosit-ă, fandosiţi-te I. *επίθ. (οικ.)* ναζιάρης-α-ικο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καμωματάς-ού (ο, η)· ναζιάρης-ρα (ο, η)

fanerogamă, fanerogame I. *ουσ. θηλ. (βοτ.) στον πληθ.* τα φανερόγαμα (τα φυτά τα σπερματόφυτα, με φανερά τα όργανα πολλαπλασιασμού) II. *επίθ.* φανερόγαμος-η-ο // **plantă ~** το φανερόγαμο φυτό

fanfară, fanfare *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μπάντα, η φανφάρα, η ορχήστρα από πνευστά όργανα

fanfaron-oană, fanfaroni-oane I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φανφαρόνος-α (ο, η)· κομπαστής-άστρια (ο, η)· καυχησιάρης-άρα (ο, η) II. *επίθ.* φανφαρονίστικος-η-ο, παινεσιάρης-α-ικο· καυχησιάρης-άρα-ικο

fanfaronadă, fanfaronade *ουσ. θηλ.* ο φανφαρονισμός, ο κομπασμός· η κομπορρημοσύνη

fanion, fanioane *ουσ. ουδ.* η σημαιούλα

fanon, fanoane *ουσ. ουδ.* 1. καθένα από τα κρεατώδη ελάσματα μέσα στο ανώτερο σαγόνι της φάλαινας, η μπαλένα 2. η πτυχή δέρματος κάτω από το λαιμό των βοδιών, προβάτων

fantasmagoric-ă, fantasmagorici-ce *επίθ.* φαντασμαγορικός-ή-ό

fantasmagorie, fantasmagorii *ουσ. θηλ.* η φαντασμαγορία· η εμφάνιση φανταστικής εικόνας

fantasmă, fantasme *ουσ. θηλ.* το φάντασμα, το φάσμα, το στοιχειό

fantast-ă, fantaşti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φαντασιοκόπος (ο, η)

fantastic-ă, fantastici-ce I. *επίθ.* 1. φανταστικός-ή-ό 2. απίστευτος-η-ο II. *επίρ.* 1. φανταστικά 2. απίστευτα // **produs ~ de scump** το προϊόν φανταστικά ακριβό

fantă, fante *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. το ρήγμα, η ρωγμή, η σχισμή 2. το χάσμα, η χαραμάδα

fante, fanți ουσ. αρσ. (οικ. και χλευασ.) ο φάντης, ο νεανίας, ο βαλές
fantezie, fantezii ουσ. θηλ. η φαντασία, η σκέψη, η νοερότης // **lipsit de ~** αφάνταστος-η-ο
fantezist-ă, fanteziști-ste επίθ. φαντασιώδης-ης-ες, φαντασιόπληκτος-η-ο
fantomatic-ă, fantomatici-ce επίθ. φανταστικός-ή-ό, ανύπαρκτος-η-ο
fantomă, fantome ουσ. θηλ. 1. το φάντασμα, το φάσμα 2. το υπερφυσικό πλάσμα, το πνεύμα
fapt, fapte I. ουσ. ουδ. 1. το γεγονός, το περιστατικό, το συμβάν 2. η πράξη, το φαινόμενο, το δεδομένο // **~ este că...** γεγονός είναι ότι... // **~ istoric** το ιστορικό γεγονός // **-ul împlinit** το τετελεσμένο γεγονός // **-ul zilei** το ξημέρωμα (η αρχή της ημέρας) // **-e sociale** τα κοινωνικά φαινόμενα // **a prinde asupra -tului** συλλαμβάνω επ' αυτοφώρω // **a traduce în fapt** κάνω κάτι πραγματικό, δίνω σε κάτι πραγματική υπόσταση // **în fața ~ului** μπροστά στο γεγονός // **un ~ curent** ένα συνηθισμένο γεγονός // επιρ. και επιθ. **în ~** στην πράξη // **în ~ de seară** στον ερχομό της βραδιάς, στο νύχτωμα, στην αρχή της νύχτας II. επιθ. και επιρ. έκφρ. **de fapt** πραγματικά, στο βάθος, πράγματι
faptă, fapte ουσ. θηλ. 1. η πράξη, η ενέργεια, η δράση 2. το κατόρθωμα // **~ de vitejie** η αντρεία, η γενναιότητα, η τολμηρή πράξη // **~ ilegală** το ανόμημα, η ανομία // **~ monstruoasă** το τερατούργημα, η αποτρόπαια πράξη, η ανήθικη πράξη // **~ necinstită** η αισχρότητα, η κακία ή άτιμη πράξη, η κακοήθεια // **de la vorbă la fapte e cale lungă** από το λόγο έως την πράξη είναι δρόμος μακρύς // **fapte de arme** οι στρατιωτικές πράξεις αντρειοσύνης
faptic-ă, faptici-ce επίθ. 1. πραγματικός-ή-ό 2. υπαρκτός-ή-ό // **material ~** το υπαρκτό υλικό // (λογιστ.) **scriptic și ~** το γραπτό και το υπαρκτό
far, faruri ουσ. ουδ. 1. ο φάρος 2. ο φανός μπροστά σε όχημα
farad, farazi ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.) το φαράντ
Faraon, Faraoni ουσ. αρσ. 1. ο Φαραώ 2. ειρ. ο τσιγγάνος
faraonic-ă, faraonici-ce επίθ. φαραωνικός-ή-ό
fard, farduri ουσ. ουδ. το ψιμμύθι, το φτιασίδι, το καλλυντικό
farda, fardez I. ρ. μετ. 1. φτιασιδώνω 2. βάζω καλλυντικά παρασκευάσματα II. ρ. μέσο 1. φτιασιδώνομαι, καλλωπίζομαι, φτιάχνομαι 2. βάφομαι, μακιγιάρομαι
fardare, fardări ουσ. θηλ. το φτιασίδωμα, η ψιμυθίαση
fardat-ă, fardați-te επίθ. φτιασιδωμένος-η-ο, μακιγιαρισμένος-η-ο
farfasit-ă, farfasiți-te I. επίθ. (επαρχ.) αλλόκοτος-η-ο, ιδιότροπος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. ναζιάρης-ιάρα (ο, η), ο αλλόκοτος άνθρωπος
farfurie, farfurii ουσ. θηλ. 1. το πιάτο 2. το περιεχόμενο του πιάτου // **~ întinsă** το πλατύ πιάτο (το ρηχό) // **~ zburătoare** ο ιπτάμενος δίσκος
farfurioară, farfurioare ουσ. θηλ. το πιατάκι
farin επίθ. αμετάβλ. η σκόνη, η πούδρα // **zahăr ~** η ζάχαρη άχνη
faringal-ă, faringali-e επίθ. φαρυγγικός-ή-ό
faringe, faringe ουσ. ουδ. (ανατ.) ο φάρυγγας
faringian-ă, faringieni-e επίθ. φαρυγγικός-ή-ό
faringită, faringite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φαρυγγίτιδα
faringolaringită, faringolaringite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φαρυγγολαρυγγίτιδα
fariseic-ă, fariseici-ce I. επίθ. 1. φαρισαϊκός-ή-ό 2. μτφ. υποκριτικός-ή-ό II. επίρ. φαρισαϊκά
fariseism ουσ. ουδ. ο φαρισαϊσμός
fariseu, farisei ουσ. αρσ. 1. ο φαρισαίος 2. μτφ. ο υποκριτής
farmaceutic-ă, farmaceutici-ce επίθ. φαρμακευτικός -ή-ό
farmacie, farmacii ουσ. θηλ. το φαρμακείο // **Facultatea de ~** η φαρμακευτική
farmacist-ă, farmaciști-ste ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η φαρμακοποιός
farmacologie ουσ. θηλ. η φαρμακολογία
farmacopee, farmacopei ουσ. θηλ. η φαρμακοποιία
farmazon-oană, farmazoni-oane ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) 1. μάγος-ισσα, μάντης-ισσα (ο, η) 2. μτφ. ο πονηρός άνθρωπος
farmec, farmece I. ουσ. ουδ. 1. η γοητεία, η μαγεία, η χάρη 2. το θέλγητρο, η θέλξη, η ελκυστικότητα 3. η μαγγανεία // **-ul pădurii** η γοητεία του δάσους // **această tânără are mult ~** η νεαρή αυτή έχει πολλή χάρη II. επιρ. έκφρ. **ca prin ~** ως δια μαγείας, σαν από μαγεία
farniente ουσ. ουδ. αμετάβλ. η ραθυμία, η νωθρότητα, η οκνηρία, η τεμπελιά
farsă, farse ουσ. θηλ. 1. η φάρσα 2. το αστείο σε βάρος κάποιου 3. είδος κωμωδίας // **a face o ~ cuiva** κάνω μια φάρσα σε κάποιον
farsor-oare, farsori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. ο, η φαρσέρ, ο, η ευφυολόγος 2. κατεργάρης-α (ο, η)
fascicul, fascicule ουσ. ουδ. (φυσ.) η δέσμη // (μαθ.) **~ de drepte** η δέσμη ευθειών // (ανατ.) **~ de fibre** η δέσμη ινών // **~ de lumină** η δέσμη φωτός // (φυσ.) **~ de raze** η δέσμη ακτίνων
fasciculat-ă, fasciculați-te επίθ. σε σχήμα δέσμης
fasciculă, fascicule ουσ. θηλ. 1. το φυλλάδιο 2. το τεύχος
fascie, fascii ουσ. θηλ. 1. η δέσμη από ραβδιά με τσεκούρι στο πάνω μέρος 2. (ανατ.) η επιφανειακή στοιβάδα που καλύπτει τους μυς
fascina, fascinez ρ. μετ. γοητεύω, σαγηνεύω, θέλγω, μαγεύω
fascinant-ă, fascinanți-te επίθ. γοητευτικός-ή-ό· θελκτικός-ή-ό· μαγευτικός-ή-ό, ελκυστικός-ή-ό
fascinare, fascinări ουσ. θηλ. το σαγήνευμα, το μάγεμα, η γοητεία
fascinat-ă, fascinați-te επίθ. γοητευμένος-η-ο, σαγηνευμένος-η-ο, καταμαγεμένος-η-ο
fascinație, fascinații ουσ. θηλ. η γοητεία, το σαγήνευμα, το μάγεμα
fascină, fascine ουσ. θηλ. η δέσμη, το δεμάτι (από κλαδιά)
fascism ουσ. ουδ. (πολ.) ο φασισμός
fascist-ă, fasciști-ste I. επίθ. φασιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φασίστας-ίστρια (ο, η)
fasciza, fascizez ρ. μετ. επιβάλλω το φασισμό, εγκαθιδρύω το φασισμό
fascizare, fascizări ουσ. θηλ. η εγκαθίδρυση του φασισμού
fasole ουσ. θηλ. (βοτ.) το φασόλι, το φασούλι
fason, fasoane ουσ. ουδ. 1. το φασόν 2. η διάπλαση 3. το μοντέλο 4. το νάζι, το ύφος, η εμφάνιση // **a face fasoane** κάνω νάζια, καμώνομαι

fasona, fasonez *ρ. μετ.* 1. διαπλάθω, διαπλάσσω 2. επεξεργάζομαι 3. διασκευάζω
fasonare, fasonări *ουσ. θηλ.* 1. η διάπλαση 2. το φορμάρισμα 3. η επεξεργασία
fasonat-ă, fasonaţi-te *επίθ.* σχηματοποιημένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο
fasonator-oare, fasonatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνίτης-ίτρα που φασονάρει κατι (ο, η)
fast *ουσ. ουδ.* η μεγαλοπρέπεια, η πομπή, η λαμπρότητα, το λούσο, η πολυτέλεια
fastuos-oasă, fastuoşi-oase I. *επίθ.* μεγαλοπρεπής -ής-ές, λαμπρός-ή-ό, πομπώδης-ης-ες II. *επίρ.* λαμπρά, μεγαλειωδώς, πομπωδώς
fasung, fasunguri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ντούι, το περιστόμιο όπου βιδώνεται ο ηλεκτρικός λαμπτήρας
faşă, feşi *ουσ. θηλ.* 1. η φασκιά, το σπάργανο 2. ο επίδεσμος // **din** ~ από τα σπάργανα, από την πρωτόγονη κατάσταση
fatal-ă, fatali-e I. *επίθ.* 1. μοιραίος-α-ο 2. αναπόφευκτος-η-ο, ακαταμάχητος-η-ο // **deznodământ** ~ η μοιραία λύση // **greşeală -ă** το μοιραίο λάθος // **lovitură -ă** το μοιραίο χτύπημα II. *επίρ.* μοιραία
fatalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο φαταλισμός, η μοιρολατρία, η μοιροκρατία
fatalist-ă, fatalişti-ste I. *επίθ.* μοιρολατρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μοιρολάτρης-ισσα (ο, η), φαταλιστής-ίστρια (ο, η)
fatalitate, fatalităţi *ουσ. θηλ.* η μοίρα, το ριζικό, η ειμαρμένη, το γραφτό, το γραμμένο, το πεπρωμένο
fatalmente *επίρ.* μοιραία, αναπόφευκτα, αναπότρεπτα
fatamorgana *ουσ. θηλ.* το ίνδαλμα, η φαντασμαγορία, η οπτική απάτη που εμφανίζει στις ζεστές χώρες τα αντικείμενα καθρεφτιζόμενα σαν μες στο νερό
fată, fete *ουσ. θηλ.* η κοπέλα, το κορίτσι, η νεανίδα, η κόρη // ~ **în casă** η υπηρέτρια // ~ **la toate** η υπηρέτρια για όλες τις δουλειές
fatidic-ă, fatidici-ce *επίθ.* 1. χρησμοδοτικός-ή-ό 2. προφητικός-ή-ό
fatuitate *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η υπεροψία, η αλαζονεία
fatum *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η μοίρα, η τύχη, το πεπρωμένο, το γραφτό, το αναπόφευκτο
faţadă, faţade I. *ουσ. θηλ.* η πρόσοψη, η μπροστινή όψη οικοδομήματος II. *επιρ. έκφρ.* **de** ~ για την πρόσοψη, για την εξωτερική όψη, «κατ' επίφαση»
faţă, feţe I. *ουσ. θηλ.* 1. το πρόσωπο, η όψη, η φάτσα 2. η μορφή 3. η έδρα 4. η πλευρά 5. το μούτρο 6. *μτφ.* το άτομο, ο άνθρωπος 7. η επιφάνεια, το εξωτερικό μέρος κάθε σώματος // ~ **bisericească** το εκκλησιαστικό πρόσωπο // ~ **de om** το ανθρώπινο πρόσωπο // ~ **de masă** το τραπεζομάντηλο // ~ **de pernă** η μαξιλαροθήκη // ~ **tânără** το δροσερό πρόσωπο // **faţa dealului sau a muntelui** η πλευρά του λόφου ή του βουνού // **faţa unei stofe** η όψη του υφάσματος // **feţe simandicoase** τα σπουδαία (σημαντικά) πρόσωπα // **feţele unei prisme** οι έδρες του πρίσματος // **a da pe** ~ φανερώνω, κάνω κάτι φανερό, αποκαλύπτω κάτι, αντικριστά, αντιμέτωπα, απέναντι // **a-i ieşi faţa** του βγαίνει η όψη (ξεθωριάζει, χάνει το χρώμα του) // **a-l prinde la** ~ πάει, ταιριάζει στο πρόσωπό του *(χρώμα, ρούχο)* // **a face** ~ αντιμετωπίζω με επιτυχία, τα καταφέρνω, ανταποκρίνομαι // **a face feţe-feţe** αλλάζω χρώματα στην όψη του προσώπου μου, αλλάζω τη φυσιογνωμία μου // **alb la** ~ ασπροπρόσωπος-η-ο // **a fi de** ~ είμαι παρών-ούσα-όν· παρευρίσκομαι // **a privi pe cineva drept în** ~ κοιτάζω κάποιον κατά πρόσωπο // **a scăpa cu faţa curată** γλιτώνω με καθαρό πρόσωπο // **a spune pe** ~ λέγω ανοιχτά, ξεκάθαρα, ορθά-κοφτά // **au căzut cu faţa la pământ** έπεσαν με τα μούτρα στη γη // **cu cărţile pe** ~ με ανοιχτά χαρτιά· στα φανερά // **cu două feţe** διπλοπρόσωπος-η-ο // **cu faţa lată** με φαρδύ πρόσωπο // **din** ~ από μπροστά // **în faţa** εμπρός, μπρος, μπροστά, αντικρύ, απέναντι, ενώπιον, προ // **în faţa mea** εμπρός μου // **în faţa poporului** απέναντι στο λαό // **în momentul de** ~ στην παρούσα στιγμή // **întâlnirea** ~ **în** ~ η συνάντηση πρόσωπο με πρόσωπο, το αντίκρισμα // **o casă cu grădină în** ~ ένα σπίτι μ' ένα περιβόλι μπροστά // **poşta e în** ~ το ταχυδρομείο είναι μπροστά // **se va face cercetare la faţa locului** θα γίνει εξέταση επί τόπου II. *προθ. έκφρ.* ~ **de...** έναντι, απέναντι... // ~ **de atâta mulţime** απέναντι σε τόσο όχλο // ~ **de mine** απέναντί μου
faţetă, faţete *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή πλευρά, η μικρή έδρα 2. το πλάγιο κόψιμο (στη επιφάνεια πολύτιμων λίθων) 3. *μτφ.* η ειδική άποψη ενός προβλήματος
fault, faulturi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το φάουλ (στο ποδόσφαιρο)
faulta, faultez *ρ. μετ. (αθλ.)* κάνω φάουλ
faultare, faultări *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το φαουλάρισμα
Faun, Fauni *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Πάν
faună, faune *ουσ. θηλ.* η πανίδα // **fauna şi flora** η πανίδα και η χλωρίδα
faur, fauri *ουσ. αρσ.* ο σιδεράς· ο σιδηρουργός
favoare, favoruri *ουσ. θηλ.* 1. η εύνοια, η χάρη 2. το χατίρι // **bilet de** ~ το προνομιακό εισιτήριο // **care se bucură de favoruri** οι ευνοούμενοι // **în -a păcii** υπέρ της ειρήνης // **în -a ta** σε εύνοια δική σου // **îţi cer o** ~ σου ζητώ μια χάρη // **o rară** ~ η σπάνια εύνοια // **mi-a acordat această** ~ μου έδωσε αυτή την εύνοια // **s-au declarat în -a...** δήλωσαν υπέρ...
favor, favoruri *ουσ. ουδ.* ιδ. favoare
favorabil-ă, favorabili-e I. *επίθ.* ευνοϊκός-ή-ό, ευμενής-ής-ές II. *επίρ.* ευνοϊκά
favorit-ă, favoriţi-te *επίθ.* 1. ευνοούμενος-η-ο 2. προτιμότερος-η-ο // **mâncare -ă** το προτιμότερο φαΐ II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ευνοούμενος-η (ο, η) 2. *(αθλ.)* φαβορί (άκλιτο), με περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας III. *ουσ. αρσ. και πληθ.* οι φαβορίτες
favoritism, favoritisme *ουσ. ουδ.* 1. ο φαβοριτισμός, η ευνοιοκρατία 2. η χαριστικότητα
favoriza, favorizez *ρ. μετ.* 1. ευνοώ, δείχνω την εύνοιά μου σε κάποιον 2. χαρίζομαι, κάνω χάρη σε κάποιον
favorizare, favorizări *ουσ. θηλ.* 1. η εύνοια, η χαριστικότητα 2. η προτίμηση
fazan, fazani *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο φασιανός
fază, faze *ουσ. θηλ.* 1. η φάση 2. *φυσ.* το επιχείρημα ενός μεγέθους που μεταβάλλεται σε κάθε στιγμή

// **faza circuitului electric** η φάση του ηλεκτρικού κυκλώματος (στο εναλλακτικό ρεύμα) // **fazele lunii** οι φάσεις της σελήνης
fă *επίρ. (λαϊκ.)* κλητικό: *(για μια κοπέλα / γυναίκα)* βρε, καλέ
făcăleț, făcălețe *ουσ. ουδ.* 1. το πλαστήρι 2. το κατσαμακόξυλο· η βέργα που ανακατώνει το αραβοσιτάλευρο στο φτιάξιμο της μαμαλίγκας
făcător-oare, făcători-oare I. *επίθ.* κατασκευαστικός-ή-ό, δημιουργικός-ή-ό, παραγωγικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κατασκευαστής-άστρια (ο, η), πλαστουργός (ο, η) // **~-de-bine** ο ευεργέτης // **~-de-minuni** ο θαυματοποιός // **~-de-rele** ο κακοποιός
făcău, făcaie *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο μικρός νερόμυλος (με κάθετη άτρακτο)
făclie, făclii *ουσ. θηλ.* 1. η λαμπάδα, ο πυρσός 2. το αναμμένο δαδί 3. το μεγάλο κερί 4. *μτφ.* η φλόγα // **făclia culturii** η φλόγα του πολιτισμού
făcut *ουσ. ουδ.* 1. η πραγματοποίηση, η πράξη, το κατόρθωμα 2. *λαϊκ.* η μαγεία, η μαγγανεία, το μάγεμα, η τύχη, η μοίρα, το ριζικό
făcut-ă, făcuți-te *επίθ.* 1. καμωμένος-η-ο, πλασμένος-η-ο, φτιαγμένος-η-ο 2. πλαστός-ή-ό, κάλπικος-η-ο 3. *οικ.* μεθυσμένος-η-ο // **~(-ă) nou** καινουργοφτιαγμένος-η-ο // *έκφρ.* **parcă-i un lucru ~ (un ~)** σάμπως νάναι ενάντιο (όταν τα πράγματα πηγαίνουν ανάποδα)
făgaş, făgaşe *ουσ. ουδ.* 1. το αυλάκι, η τροχιά 2. *μτφ.* η κατεύθυνση, ο δρόμος // **a nu-şi ieşi din ~** δε βγαίνει από το δρόμο του // **a reveni pe ~** ξανάρχομαι, επανέρχομαι στο σωστό δρόμο // **şi-a orientat cercetările pe un nou ~** έχει προσανατολίσει τις έρευνές του προς μια νέα κατεύθυνση
făgădău, făgădaie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το χάνι, το πανδοχείο
făgădui, făgăduiesc *ρ. μετ.* 1. υπόσχομαι, τάζω 2. επαγγέλλομαι
făgăduială, făgăduieli *ουσ. θηλ.* 1. η υπόσχεση, το τάμα 2. η επαγγελία
făgăduință, făgăduințe *ουσ. θηλ.* 1. η υπόσχεση, το τάμα 2. η επαγγελία 3. *μτφ.* η εύφορη και πλούσια γη // *(θρ.)* **pământul făgăduinței** η γη της επαγγελίας, η χώρα Χαναάν που υποσχέθηκε ο Θεός στους Εβραίους
făget, făgete *ουσ. ουδ.* η δασική έκταση με οξιές, το δάσος με οξιές
făină, făinuri *ουσ. θηλ.* το αλεύρι, το άλευρο // **~ de grâu** το σιτάλευρο // **~ de peşte** το αλεύρι από ψάρια // **a da prin ~** πασπαλίζω με αλεύρι, αλευρώνω // **altă ~ se macină acum la moară** άλλο αλεύρι αλέθεται τώρα στο μύλο (τώρα όλα έχουν αλλάξει)
făinos-oasă, făinoşi-oase *επίθ.* 1. αμυλώδης-ης-ες 2. (για τα φρούτα) ώριμος-η-ο, γινωμένος-η-ο // **paste făinoase** τα ζυμαρικά // **produse făinoase** τα αμυλώδη προϊόντα
făinoase *ουσ. θηλ. πληθ.* τα ζυμαρικά
fălcea, fălcele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. τα δύο πέλματα (στελέχη) πάνω στα οποία γλιστράει το έλκηθρο 2. τα ξύλινα εξαρτήματα (μέρη) του κάρου (λοστοί, κάμακες, κοντάρια, κ.λ.π.) 3. τα δύο μέρη (βραχίονες) του εξαρτήματος του αργαλειού όπου είναι το χτένι
fălcos-oasă, fălcoşi-oase *επίθ.* 1. με μεγάλα σαγόνια 2. *(επαρχ.)* φαγάς-ού-δικο
făli, fălesc *ρ. μέσο* 1. παινεύομαι, περηφανεύομαι, καυχιέμαι, καυχώμαι 2. *(χλευασ.)* κορδώνομαι // **el se fălea cu succesul său** αυτός καυχιόταν με την επιτυχία του
fălos-oasă, făloşi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* 1. περήφανος-η-ο, καμαρωτός-ή-ό 2. *χλευασ.* υπεροπτικός-ή-ό, φαντασμένος-η-ο, κορδωτός-ή-ό 3. επιβλητικός-ή-ό
fălțui, fălțuiesc *ρ. μετ.* 1. κόβω με τη φαλτσέτα τα αργασμένα δέρματα για να έχουν στην έκτασή τους το ίδιο πάχος 2. χαράσσω το ρίγωμα (την εγκοπή) σε σανίδες ή κεραμίδια για τη συναρμογή τους 3. διπλώνω την κόλλα χαρτιού για βιβλιοδεσία
fălțuit-ă, fălțuiți-te *επίθ.* 1. *(για τα δέρματα)* που έχουν επεξεργαστεί με τη φαλτσέτα 2. *(για τις σανίδες ή τα κεραμίδια)* που έχουν χαραχθεί για την συναρμογή τους 3. *(για φύλλα χαρτιού)* που έχουν διπλωθεί
fălțuitor-oare, fălțuitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδικευμένος εργάτης στην επεξεργασία με τη φαλτσέτα των αργασμένων δερμάτων· ομοίως για το χάραγμα των σανίδων και κεραμιδιών εν όψει της συναρμογής τους II. *ουσ. ουδ.* η φαλτσέτα, το κοφτερό κοπίδι για αυτή την ασχολία
făptaş-ă, făptaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο αυτουργός, δράστης-τρια (ο, η) 2. ένοχος-η (ο, η), κακοποιός (ο, η)
făptui, făptuiesc *ρ. μετ.* διαπράττω
făptuire, făptuiri *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η διάπραξη, η αυτουργία
făptuitor-oare, făptuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* δράστης-στρια (ο, η), αυτουργός (ο, η), διαπράττων -ουσα (ο, η)
făptură, făpturi *ουσ. θηλ.* 1. το πλάσμα, το ον, το έμβιο ον 2. το άτομο, ο άνθρωπος 3. το σώμα, το κορμί, το ανάστημα, το μπόι
făraş, făraşe *ουσ. ουδ.* το φαράσι
fără I. *συνδ.* χωρίς // **~ să fie desăvârşit, este mulțumitor** χωρίς να είναι τέλειος, είναι ευχάριστος (αρεστός) // **a plecat ~ să spună un cuvânt** έφυγε χωρίς να πει μια λέξη // **el veni la mine ~ să fi telefonat în prealabil** αυτός ήρθε σε μένα χωρίς να μου είχε κάνει τηλέφωνο προηγουμένως II. *προθ.* χωρίς, δίχως, άνευ, πλην, παρά // **~ copil** χωρίς παιδιά, άτεκνος-η-ο // **~ dată** αχρονολόγητος-η-ο // **~ îndoială** άνευ αμφιβολίας // **~ înştiințare** άνευ ειδοποιήσεως // **~ grijă** χωρίς έγνοια (ξέγνοιαστα, αμέριμνα) // **~ gust** άγευστος-η-ο // **~ motiv** δίχως αφορμή // **~ precedent** άνευ προηγουμένου // **~ seamăn** δίχως ταίρι, απαράμιλλα // **~ voie** ανεπίτρεπτα, χωρίς άδεια // **câştigă bani ~ efort** κερδίζει χρήματα δίχως κόπο // **este ora zece ~ cinci minute** είναι η ώρα δέκα πάρα πέντε λεπτά // **om ~ necazuri** ο άνθρωπος χωρίς στενοχώριες // **trăieşte ~ părinții săi** ζει δίχως τους γονείς του
fărădelege, fărădelegi *ουσ. θηλ.* 1. η παράνομη πράξη, η παρανομία 2. η ανομία, η παράβαση νόμου, το κακούργημα, το έγκλημα
fărâma, fărâm I. *ρ. μετ.* 1. θρυμματίζω, συντρίβω, θραύω, τσακίζω, σπάζω II. *ρ. μέσο* θρυμματίζομαι, συντρίβομαι, θραύομαι, γίνομαι θρύμματα, γίνομαι κομμάτια
fărâmare, fărâmări *ουσ. θηλ.* η σύντριψη, η θραύση, το σπάσιμο σε μικρά κομμάτια

fărâmat-ă, fărâmaţi-te *επίθ.* 1. συντριμμένος-η-ο, θρυμματισμένος-η-ο, κομματιασμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο, εξοντωμένος-η-ο
fărâmă, fărâme *ουσ. θηλ.* 1. το θρύμμα, το τρίμμα, το θρύψαλο, το θραύσμα, το συντρίμμι, το σύντριμμα, το ψίχουλο 2. το κομμάτι
fărâmicios-oasă, fărâmicioşi-oase *επίθ.* 1. εύθρυπτος -η-ο 2. εύθραυστος-η-ο, ευκολοστσάκιστος-η-ο
fărâmiţa, fărâmiţez I. *ρ. μετ.* θρυμματίζω, κατακομματιάζω, κατακερματίζω, κάνω θρύψαλα II. *ρ. μέσο* θρυμματίζομαι, κομματιάζομαι, θρυψαλιάζομαι
fărâmiţare, fărâmiţări *ουσ. θηλ.* ο θρυμματισμός, το κομμάτιασμα, το θρυψάλιασμα
fărâmiţat-ă, fărâmiţaţi-te *επίθ.* 1. θρυμματισμένος -η-ο, τριμμένος-η-ο, τριφτός-ή-ό 2. κομματιαστός -ή-ό
fărâmiţă, fărâmiţe *ουσ. θηλ.* 1. το ψίχουλο 2. το θρύμμα
Fărşerot, Fărşeroţi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Αρβανιτόβλαχος, ο Κουτσόβλαχος από την Αλβανία, ο Αρωμούνος από τη Δυτική Μακεδονία
făt, feţi *ουσ. αρσ.* 1. το έμβρυο, το προϊόν της γονιμοποίησης 2. *(λαϊκ.)* το παιδί, ο υιός, ο γιος, ο γιόκας // **~ul meu** παιδί μου, γιόκα μου // *(μυθ.)* **Făt-Frumos** το ομορφόπαιδο, το βασιλόπουλο, το παλικάρι (στα παραμύθια)
făta pers. fată *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (για τα θηλαστικά ζώα)* γεννάει νεογνό ζώο
fătare, fătări *ουσ. θηλ.* η γέννηση νεογνών ζώων, η γέννα
fătat *ουσ. ουδ.* η γέννηση, η γέννα, ο τοκετός *(στα ζώα)*
fătătoare, fătătoare *επίθ. (για τα ζώα)* αναπαραγωγικός-ή-ό
fătătoare, fătători *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μέρος όπου γεννούν τα ζώα
fătoi, fătoaie *ουσ. ουδ. (οικ. και χλευασ.)* η αγορίνα, το αγοροκόριτσο
făţarnic-ă, făţarnici-ce I. *επίθ.* 1. υποκριτικός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό 2. επιτηδευμένος-η-ο 3. *μτφ.* διπλοπρόσωπος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποκριτής-τρια (ο, η)
făţărnici, făţărnicesc *ρ. μέσο* προσποιούμαι, υποκρίνομαι, είμαι υποκριτής
făţărnicie, făţărnicii *ουσ. θηλ.* 1. η προσποίηση, η υποκρισία 2. ο ψεύτικος τρόπος, η επιτήδευση
făţiş-ă, făţişi-şe *επίθ.* 1. φανερός-ή-ό, ολοφάνερος -η-ο, καταφανής-ής-ές 2. έκδηλος-η-ο 3. αντικριστός-ή-ό II. *επίρ.* 1. φανερά, ολοφάνερα, καταφανώς 2. έκδηλα, ανοιχτά 3. αντικριστά
făţui, făţuiesc *ρ. μετ.* λειαίνω, γυαλίζω, εξομαλύνω, ισιάζω
făţuială, făţuieli *ουσ. θηλ.* 1. η λειότητα, η γυαλάδα 2. η ομαλότητα, το ίσιωμα
făţuire, făţuiri *ουσ. θηλ.* ιδ. făţuială
făţuit-ă, făţuiţi-te *επίθ.* 1. λείος-α-ο, γυαλιστερός-ή-ό, λουστραρισμένος-η-ο 2. ισιασμένος-η-ο, ισιωμένος-η-ο
făţuitor-oare, făţuitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο που λειαίνει, που κάνει λείο, γυαλίζων-ουσα (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* 1. το ροκάνι 2. το καμπυλωτό μαχαίρι με δύο λαβές στη βυρσοδεψία III. *ουσ. θηλ.* το εργαλείο λεγόμενο «ντρίσκα» για ισοπέδωση της επιφάνειας τοίχου, μπετόν ή ασφαλτοστρώματος
făurar, făurari *ουσ. αρσ.* 1. ο σιδεράς 2. ο δημιουργός 3. ο πλάστης4. *(λαϊκ.)* Φεβρουάριος // **~ de frumuseţe** ο πλάστης της καλλονής
făuri, făuresc I. *ρ. μετ.* 1. δημιουργώ, κατασκευάζω 2. χτίζω, οικοδομώ 3. πλάθω // **a ~ planuri** κατασκευάζω σχέδια // **a-şi ~ un ideal** πλάθω II. *ρ. μέσο* δημιουργώ με τη φαντασία μου, πλάθω ένα ιδανικό, σκέφτομαι το ιδεώδες
făurire, făuriri *ουσ. θηλ.* 1. η οικοδόμηση, το χτίσιμο 2. η δημιουργία, η πραγματοποίηση
făuritor-oare, făuritori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο δημιουργός, κατασκευαστής-άστρια (ο, η)
fâlfâi pers. 3 fâlfâie I. *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω να κινηθεί σαν κύμα, κυμαίνω, κυματίζω II. *ρ. αμ.* φτερουγίζω, κυμαίνομαι, κυμαίνεται, κυματίζει
fâlfâire, fâlfâiri *ουσ. θηλ.* 1. το κυμάτισμα, ο κυματισμός, η κύμανση 2. το φτερούγισμα, το ανέμισμα
fâlfâit *ουσ. ουδ.* το φτερούγισμα, το κυμάτισμα, η κύμανση
fâlfâitor-oare, fâlfâitori-oare *επίθ.* φτερουγίζων-ουσα-ον, κυματίζων-ουσα-ον, κυματώδης-ης-ες
fân *ουσ. ουδ.* ο σανός, το σανό, το θερισμένο ξερό χορτάρι // **a căuta acul în carul cu ~** γυρεύω τη βελόνα μέσα στον αχερώνα
fânărie, fânării *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το λιβάδι 2. ο χορτοβολώνας, το σανοπωλείο
fâneaţă, fâneţe *ουσ. θηλ.* το λιβάδι, το βοσκοτόπι, το τσαΐρι
fântânar, fântânari *ουσ. αρσ.* ο πηγαδάς
fântână, fântâni *ουσ. θηλ.* 1. το πηγάδι 2. η πηγή, η βρύση, η κρήνη 3. το μαγγανοπήγαδο // **~ arteziană** το αρτεσιανό φρέαρ, το συντριβάνι, ο πίδακας // **a căra apă la ~** κουβαλώ νερό στο πηγάδι (κοπιάζω μάταια, ανώφελη δουλειά)
fârnâi, fârnâi *ρ. αμ.* ρινολαλώ, μιλώ με τη μύτη
fârnâit, fârnâituri *ουσ. ουδ.* η ρινολαλιά
fârnâit-ă, fârnâiţi-te *επίθ.* ρινολαλών-ούσα-όν
fârtat, fârtaţi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο σταυραδερφός, το σταυραδέρφι, ο αδερφοποιητός
fâsâi, fâsâi *ρ. αμ.* 1. συρίζω, παράγω οξύ ήχο 2. σφυρίζω // **gâscanul fâsâie** ο χήνος συρίζει // **jet de aburi care fâsâie** η ριπή ατμού που σφυρίζει
fâsâială, fâsâieli *ουσ. θηλ.* ο συριγμός
fâsâit, fâsâituri *ουσ. ουδ.* ο συριγμός
fâstâci, fâstâcesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* ταράζω, διαταράσσω, προκαλώ σύγχυση II. *ρ. μέσο* 1. ζαλίζομαι, ταράζομαι, συγχύζομαι 2. πέφτω σε αμηχανία, τα χάνω 3. *μτφ.* φοβάμαι, δειλιάζω
fâş *επίφ.* φις (ο ήχος θροΐσματος των φύλλων ή του χαρτιού)
fâş, fâşuri *ουσ. ουδ.* το αδιάβροχο πανωφόρι
fâşie, fâşii *ουσ. θηλ.* 1. η λωρίδα, η λουρίδα 2. η ταινία // **~ de pământ** η λωρίδα γης // **~ de pânză** η ταινία από ύφασμα, ένα κομμάτι από ύφασμα // **~ de piele** η δερμάτινη λωρίδα
fâşâi, fâşâi *ρ. αμ.* 1. θροΐζω, ηχώ 2. παράγω ήχο (το μεταξένιο ύφασμα)
fâşâit *ουσ. ουδ.* το θρόισμα // **-ul rochiei** το θρόισμα του φορέματος
fâşneaţă, fâşneţe I. *επίθ. (οικ.)* (για νεαρή γυναίκα) εύστροφη, ευκίνητη II. *ουσ. θηλ. (οικ.)* η πεταχτή

fâță, fâțe ουσ. θηλ. (οικ.) η πεταχτή, η ευκίνητη
fâțâi, fâțâi I. ρ. μετ. στριφογυρίζω II. ρ. αμ. στριφογυρίζω, πηγαινοέρχομαι, περιφέρομαι εδώ κι εκεί, σείομαι και λυγιέμαι // **se fâțâie în oglindă** σείεται στον καθρέφτη
fâțâială, fâțâieli ουσ. θηλ. (οικ.) ο στριφογυρισμός, ο πηγαινοερχομός, το πηγαινέλα
feblețe ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η αδυναμία 2. μτφ. η υπερβολική αγάπη
febră ουσ. θηλ. (ιατρ.) 1. ο πυρετός, η θέρμη 2. μτφ. η ψυχική διέγερση, ο αναβρασμός, η ένταση // ~ **aftoasă** ο αφθώδης πυρετός // ~ **musculară** ο μυϊκός πυρετός // **cu** ~ πυρετώδης-ης-ες· πυρετωδώς
febril-ă, febrili-e I. επίθ. 1. πυρετώδης-ης-ες 2. μτφ. εντατικός-ή-ό // **stare -ă** η πυρετώδης κατάσταση II. επίρ. πυρετωδώς, εντατικά
febrilitate, febrilități ουσ. θηλ. 1. ο πυρετός 2. μτφ. η έντονη δραστηριότητα
februarie ουσ. αρσ. ο Φεβρουάριος, ο Φλεβάρης
fecală, fecale επίθ. κοπρώδης-ης-ες // **materie** ~ η κοπρώδης ύλη (τα κόπρανα εντέρου ανθρώπου ή ζώου)
fecioară, fecioare ουσ. θηλ. 1. η παρθένα 2. (εκκλ.) η ονομασία της Παναγίας 3. αστρ. η Παρθένος (αστερισμός)
fecior, feciori ουσ. αρσ. 1. ο υιός, το αγόρι, το παιδί 2. το παλικάρι, ο νεανίας, ο νεαρός, ο νέος, ο νιός 3. ο βαλές, ο υπηρέτης, ο επόπτης // (λαϊκ.) **-ul de împărat** το βασιλόπουλο, ο γιος του βασιλιά
feciorelnic-ă, feciorelnici-ce επίθ. 1. παρθένος-α-ο, παρθενικός-ή-ό 2. μτφ. άσπιλος-η-ο, αγνός-ή-ό, άδολος-η-ο, καθαρός-ή-ό 3. αμόλυντος-η-ο 4. σεμνός-ή-ό // **viața -ă** η παρθενική ζωή
feciorеsc-ească, feciorești επίθ. νεανικός-ή-ό // **dans** ~ ο νεανικός χορός, ο χορός των νεαρών
feciorie, feciorii ουσ. θηλ. 1. η παρθενιά, η παρθενικότητα 2. μτφ. η αγνότητα
fecund-ă, fecunzi-de επίθ. εύφορος-η-ο, γόνιμος-η -ο // **scriitor** ~ ο πολυγράφος συγγραφέας
fecunda, fecundez ρ. μετ. γονιμοποιώ, καθιστώ γόνιμο
fecundare, fecundări ουσ. θηλ. η γονιμοποίηση
fecundat-ă, fecundați-te επίθ. γονιμοποιημένος-η-ο
fecundație, fecundații ουσ. θηλ. (βιολ.) η γονιμοποίηση
fecunditate ουσ. θηλ. η γονιμότητα, η ευφορία // μτφ. η πολυγραφία
fedeleș, fedeleșuri ουσ. ουδ. το μικρό βαρελάκι // **a lega** ~ δένω σφιχτά κάποιον να μη μπορεί να γλυτώσει
feder, federe ουσ. ουδ. η προεξοχή κατά μήκος της σανίδας για να γίνει η προσαρμογή με το αυλάκωμα κατά μήκος της άλλης σανίδας (ή άλλου ξύλινου ή μεταλλικού αντικειμένου) // **nut și** ~ το αυλάκωμα και η προεξοχή (σε σανίδες κατά μήκος τους)
federal-ă, federali-e επίθ. ομοσπονδιακός-ή-ό, ομόσπονδος-η-ο, συμπολιτειακός-ή-ό // **republică -ă** η ομοσπονδιακή δημοκρατία // **sistem** ~ το ομοσπονδιακό σύστημα
federalism ουσ. ουδ. η ομοσπονδία
federalist-ă, federaliști-ste I. επίθ. ομοσπονδιακός -ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. (ο, η) ομόσπονδος-η, ο οπαδός της ομοσπονδίας
federaliza pers. 3 federalizează ρ. μέσο (γ' πρόσωπο πληθυντικού ενεστώτα οριστικής) συνενώνονται σε ομοσπονδία
federalizare, federalizări ουσ. θηλ. η συνένωση σε ομοσπονδία
federat, federați ουσ. αρσ. ο ακρίτης, ο ακρίτας, αυτός που μένει στα σύνορα
federativ-ă, federativi επίθ. ομοσπονδιακός-ή-ό // **republică -ă** η ομοσπονδιακή δημοκρατία
federație, federații ουσ. θηλ. 1. η ομοσπονδία, η συμπολιτεία 2. η ένωση κρατών σ' ένα κοινό κράτος 3. η ένωση συνδικαλιστικών οργανώσεων με κοινούς σκοπούς
feeric-ă, feerici-ce επίθ. 1. μαγικός-ή-ό, γοητευτικός -ή-ό 2. φανταστικός-ή-ό 3. σαγηνευτικός-ή-ό
feerie, feerii ουσ. θηλ. το μαγευτικό θέαμα, η γοητεία, η μαγεία, η φαντασμαγορία
fel, feluri I. ουσ. ουδ. 1. το είδος, ο τρόπος, το σόι 2. ο τύπος // **-ul lui de viață nu-mi place** ο δικός του τρόπος ζωής δε μ' αρέσει // **a face -ul** φονεύω, σκοτώνω, αποτελειώνω // **ce ~ de om e?** τί σόι άνθρωπος είναι; // **ce ~ de pălărie doriți?** τί είδος καπέλο θέλετε; // **era de -ul lui...** είχε την καταγωγή του από... // **este un ~ de a zice** είναι ένας τρόπος του λέγειν // **ieri am avut două -uri de mâncare: friptură și tort** χθες είχα δύο είδη φαγητού: ψητό και τούρτα // **în așa ~ că...** ούτως ώστε... // **în -ul cuiva** κατά τον ίδιο τρόπο κάποιου // **la opere de acest** ~ σε τέτοιας λογής έργα // **mai multe -uri de pahare** περισσότερα είδη ποτήρια // **un ~ de...** ένα είδος... II. επιθ. έκφρ. ~ **de** ~ ειδών-ειδών, λογιών-λογιών, κάθε είδους // **de tot -ul** όλων των ειδών // **la** ~ όμοιος-οια-οιο III. επιρ. έκφρ. // **în nici un** ~ με κανένα τρόπο // **la** ~ ομοίως // **nici un** ~ καθόλου
felah, felahi ουσ. αρσ. ο φελάχος, ο ιθαγενής αγρότης της Αιγύπτου, ο άραβας αγρότης, ο άραβας χωρικός
felcer-ă, felceri-e ουσ. αρσ. και θηλ. υγειονομικός-ή (ο, η), ο, η υγειονομικός πράκτορας
felceriță, felcerițe ουσ. θηλ. η νοσοκόμα, η αδελφή
feldmareșal, feldmareșali ουσ. αρσ. στρατ. ο στρατάρχης
feldspat, feldspați ουσ. αρσ. ο χαλικίτης (ορυκτό με ποτάσα, νάτριο και κάλσιουμ)
feleștioc, feleștiocuri ουσ. ουδ. (επαρχ.) το πινέλο, ο χρωστήρας
felicita, felicit I. ρ. μετ. 1. συγχαίρω, δίνω συγχαρητήρια σε κάποιον 2. εκφράζω ευχή, διαβιβάζω ευχή // **a ~ pe cineva de Anul Nou** εκφράζω τις ευχές σε κάποιον για το Νέο Έτος // **te felicit de ziua ta** σε συγχαίρω για τη γιορτή σου II. ρ. μέσο λογίζομαι ευτυχής, χαίρομαι, είμαι ευχαριστημένος για το πετυχημένο αποτέλεσμα
felicitare, felicitări ουσ. θηλ. 1. τα συγχαρητήρια 2. η ευχή 3. μτφ. το ευχετήριο (η κάρτα)
felie, felii ουσ. θηλ. 1. η φέτα, το φελί 2. το τμήμα, το τεμάχιο // **dă-mi o ~ de pâine cu șuncă** δώσε μου μια φέτα ψωμί με ζαμπόν
felin-ă, felini-e I. επίθ. 1. αιλουροειδής-ής-ές 2. ευλύγιστος-η-ο, εύστροφος-η-ο, εύκαμπτος-η-ο // **mers** ~ η αιλουροειδής περπατησιά, το ευλύγιστο περπάτημα II. ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.) τα αιλουροειδή (όπως η γάτα, το λιοντάρι, η λεοπάρδαλη, η τίγρη)
felinar, felinare ουσ. ουδ. το φανάρι, ο φανός
felinitate ουσ. θηλ. η ευλυγισία, η ευκαμψία, η λυγεράδα

felioară, felioare *ουσ. θηλ.* η μικρή φέτα
felon, feloane *ουσ. ουδ.* το φαιλόνιο του ιερέα στην τελετή της Θείας Λειτουργίας
felurime, felurimi *ουσ. θηλ.* η ποικιλία, η ποικιλότητα, το πλήθος ειδών-ειδών
felurit-ă, feluriţi-te *επίθ.* 1. ποικίλος-η-ο, διάφορος-η-ο, ποικιλότροπος-η-ο 2. πολύμορφος-η-ο
femeie, femei *ουσ. θηλ.* 1. η γυναίκα 2. η σύζυγος // ~ **de serviciu** η υπηρέτρια // ~ **frumoasă** η όμορφη γυναίκα // ~ **vorbăreaţă** η γλωσσού γυναίκα, η καρακάξα
femeiesc-iască, femeieşti *επίθ.* γυναικείος-α-ο, γυναικήσιος-ια-ιο
femeieşte *επίρ.* γυναικήσια
femeiuşcă, femeiuşti *ουσ. θηλ.* η γυναικούλα, το γυναικάκι
femelă, femele *ουσ. θηλ.* το θηλυκό· το ζώο θηλυκού γένους
feminin-ă, feminini-e *επίθ.* θηλυκός-ιά-ό
feminism *ουσ. ουδ.* ο φεμινισμός
feminist-ă, feminişti-ste I. *επίθ.* φεμινιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φεμινιστής-ίστρια (ο, η), γυναικόφιλος (ο)
feminitate *ουσ. θηλ.* η θηλυκότητα
feminiza, feminizez I. *ρ. μετ.* θηλυκοποιώ, τονίζω τη γυναικεία συμπεριφορά σαν γυναίκα II. *ρ. μέσο* θηλυκοποιούμαι, έχω γυναικεία συμπεριφορά
feminizare, feminizări *ουσ. θηλ.* η θηλυκοποίηση
femur, femure *ουσ. ουδ.* το κόκαλο του μηρού, το μηριαίο κόκαλο
femural-ă, femurali-e *επίθ.* μηριαίος-α-ο
fenic *επίθ. (χημ.)* φαινικός-ή-ό· φαινικούχος-ος-ο // **acid** ~ το φαινικό οξύ, η φαινόλη, το φαινέλαιο *(από το βαρύ λάδι της λιθανθρακόπισσας)*
Fenician-ă, Fenicieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Φοίνικας (ο, η), οι Φοίνικες (λαός της Φοινίκης) II. *επίθ.* 1. φοινικικός-ή-ό // **arhitectonică -ă** η φοινικική αρχιτεκτονική
fenil *ουσ. ουδ. (χημ.)* το φαινύλιο (παράγωγο του βενζολίου)
fenilamină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ανιλίνη
fenix *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο φοίνικας, το μυθικό πουλί των Αιγυπτίων // **pasărea** ~ το πουλί φοίνικας, σύμβολο της αιώνιας ανανέωσης
fenol, fenoli *ουσ. αρσ. (χημ.)* η φαινόλη, το φαινέλαιο, το φαινικό οξύ
fenomen, fenomene *ουσ. ουδ.* το φαινόμενο // ~ **al naturii** το φυσικό φαινόμενο // **lumea fenomenelor** ο κόσμος των φαινομένων
fenomenal-ă, fenomenali-e I. *επίθ.* φαινομενικός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό II. *επίρ.* θαυμάσια, καταπληκτικά
fenomenalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* 1. ο φαινομενισμός 2. τα φαινόμενα είναι η μόνη δυνατή πραγματικότητα
fenomenalitate *ουσ. θηλ.* η φαινομενικότητα
fenomenolog, fenomenologi *ουσ. αρσ. (φιλοσ.)* ο φαινομενολόγος
fenomenologic-ă, fenomenologici-ce *επίθ. (φιλοσ.)* φαινομενολογικός-ή-ό // **studiu** ~ η φαινομενολογική μελέτη, η ανάλυση της εμπειρίας της ζωής
fentă, fente *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το κόλπο, το επιτήδειο τέχνασμα
ferată, ferate *επίθ.* σιδηροδρομικός-ή-ό // **cale -ă** ο σιδηρόδρομος // **linie -ă** η σιδηροδρομική γραμμή
ferăstrău, ferăstraie *ουσ. ουδ.* 1. το πριόνι 2. το πριονιστήρι // **a tăia cu -l** πριονίζω, κόβω με το πριόνι
ferches-ă, fercheşi-şe *επίθ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. συγυρισμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο 2. καλοντυμένος-η-ο, κομψός-ή-ό
ferchezui, ferchezuiesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.)* συγυρίζω, καλλωπίζω II. *ρ. μέσο* συγυρίζομαι, καλλωπίζομαι, φροντίζω την εξωτερική μου εμφάνιση
ferchezuit-ă, ferchezuiţi-te *επίθ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. συγυρισμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο 2. καλοντυμένος-η-ο, κομψός-ή-ό
fereală, fereli *ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, η προφύλαξη 2. η περίσκεψη, η φροντίδα
fereastră, ferestre *ουσ. θηλ.* 1. το παράθυρο 2. *μτφ.* ο ελεύθερος χρόνος στο καθημερινό πρόγραμμα εργασίας // ~ **oarbă** το ψεύτικο παράθυρο // **a arunca banii pe** ~ ξοδεύω υπερβολικά // **a ieşi pe** ~ βγαίνω απ' το παράθυρο // **n-am nici o** ~ δεν έχω κανέναν ελεύθερο χρόνο, δεν αδειάζω, είμαι απασχολημένος
fereca, ferec I. *ρ. μετ.* 1. επικολλώ, στερεώνω, εφαρμόζω (χρυσό, ασήμι) 2. σφαλίζω, κλειδώνω, φυλακίζω, βάζω στα σίδερα 3. μανταλώνω, κλείνω κάποιον στο σπίτι 4. χαράζω γραμμές στη μυλόπετρα με ειδικό σφυρί (αιχμηρό) // **a** ~ **în aur (sau argint)** στερεώνω σε χρυσό (ή ασήμι) // **a** ~ **în lanţuri** βάζω στα σίδερα (φυλακίζω) II. *ρ. μέσο* κλείνομαι, κλειδώνομαι στο σπίτι, δε βγαίνω έξω απ' το σπίτι
ferecare, ferecări *ουσ. θηλ.* 1. το σφάλισμα, το κλείσιμο 2. το δέσιμο 3. το κλείδωμα, το μαντάλωμα 4. η στερέωση πολύτιμης πέτρας
ferecat-ă, ferecaţi-te *επίθ.* 1. δεμένος-η-ο 2. αλυσοδεμένος-η-ο, σιδηροδέσμιος-α-ο 3. σφαλιστός-ή-ό 4. κλειδωμένος-η-ο, μανταλωτός -ή-ό 5. χαραγμένος-η-ο (μυλόπετρα)
ferecătură, ferecături *ουσ. θηλ.* 1. το δέσιμο 2. η στερέωση πολύτιμης πέτρας σε κόσμημα 3. το σφάλισμα, το κλείσιμο, το κλείδωμα 4. το μαντάλωμα
feregea, feregele *ουσ. θηλ.* ο φερετζές
ferestruică, ferestruici *ουσ. θηλ.* το παραθυράκι, η θυρίδα
ferfeniţă *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. το κουρέλι, η κουρελαρία // **a se face** ~ έγινε κουρέλια, κουρελιάστηκε τελείως // **s-a întors** ~ γύρισε μόνο κουρέλια (με ρούχα ξεσκισμένα)
ferfeniţi, ferfeniţesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* ξεσκίζω, καταξεσκίζω, κουρελιάζω II. *ρ. μέσο* ξεσκίζομαι, καταξεσκίζομαι
feri, feresc I. *ρ. μετ.* 1. φυλάγω, φυλάω, προφυλάγω 2. φροντίζω κάτι να είναι σε καλή κατάσταση // **a** ~ **pe cineva de primejdie** φυλάγω κάποιον από κίνδυνο // **să te ferească Dumnezeu!** να σε φυλάγει ο Θεός! II. *ρ. μέσο* 1. φυλάγομαι, φυλάσσομαι 2. προφυλάγομαι, προφυλάσσομαι 3. κρύβομαι // **se fereşte de bârfitori** αυτός προφυλάσσεται από τους κουτσομπόληδες // **feriţi-vă de el!** φυλαχτείτε απ' αυτόν! III. *ρ. αμ. (σε εκφράσεις)* / / **Doamne fereşte!** Θεός φυλάξοι! // **feriţi! feriţi!** προσοχή! προσοχή! // **ferească Dumnezeu!** να φυλάξει ο Θεός!
feribot, feriboturi *ουσ. ουδ.* το φεριμπότ για τραίνα

feric-ă, ferici-ce *επίθ. (χημ.)* σιδηρικός-ή-ό // **acid** ~ το σιδηρικό οξύ // **oxid** ~ το οξείδιο του σιδήρου (με τρισθενή σίδηρο)

ferice I. *επίθ. αμετάβλ.* ευτυχισμένος-η-ο, ευτυχής -ής-ές // *έκφρ.* ~ **de tine!** χαρά σ' εσένα! // **de-acum pot să mor** ~ τώρα πια μπορώ να πεθάνω ευτυχισμένος II. *ουσ. θηλ.* η ευτυχία // **a-l bate -a** τον βρίσκει η ευτυχία

ferici, fericesc I. *ρ. μετ.* 1. καλοτυχίζω 2. μακαρίζω 3. ευδαιμονίζω 4. θεωρώ κάποιον ευτυχισμένο II. *ρ. μέσο* 1. ευτυχώ 2. ευδαιμονώ 3. ευημερώ 4. είμαι ευτυχής, γίνομαι ευτυχής, αισθάνομαι ευτυχής

fenicianură, fenicianuri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το σιδεροκυανοανυδρούχο σώμα

fericire, fericiri I. *ουσ. θηλ.* 1. η ευτυχία 2. η ευδαιμονία, το ευτύχημα 3. *θρ.* ο μακαρισμός, οι μακαρισμοί, οι ηθικές αρχές που διατύπωσε ο Χριστός στην επί του Όρους ομιλία Του // **a dori** ~ επιθυμώ ευτυχία II. *επιρ. έκφρ.* **din** ~ ευτυχώς, κατά τύχη

fericit-ă, fericiți-te I. *επίθ.* 1. ευτυχής-ής-ές, ευτυχισμένος-η-ο 2. καλότυχος-η-ο, ευδαίμων-ων -ον // **a face** ~ κάνω κάποιον ευτυχισμένο // **a fi** ~ ευτυχώ, ευδαιμονώ II. *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο μακάριος // **prea-fericit(-ă)** παμμακάριστος-ος-ο

ferigă, ferigi *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η φτέρη

ferire, feriri *ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, το προφύλαγμα, το φύλαγμα, η προφύλαξη 2. η αποφυγή

ferit-ă, feriți-te *επίθ.* 1. φυλαγμένος-η-ο, προφυλαγμένος-η-ο 2. κρυμμένος-η-ο, στεγασμένος-η-ο, σκεπαστός-ή-ό, κρυφός-ή-ό

ferită, ferite *ουσ. θηλ. (χημ.)* 1. ο σιδηρίτης 2. ο φερρίτης (ο καθαρός σχεδόν σίδηρος)

ferm-ă, fermi-e I. *επίθ.* 1. σταθερός-ή-ό, ευσταθής-ής -ές 2. άκαμπτος-η-ο, αδιάσειστος-η-ο 3. αποφασισμένος-η-ο, αποφασιστικός-ή-ό // ~ **hotărât** σταθερά αποφασισμένος // **comandă -ă** η σταθερή παραγγελία II. *επίρ.* 1. σταθερά, αποφασιστικά 2. άκαμπτα, αδιάσειστα

fermă, ferme *ουσ. θηλ.* 1. το αγρόκτημα, η φάρμα 2. η έπαυλη, η βίλα όπου κατοικεί ο ιδιοκτήτης του αγροκτήματος 3. ο δοκός στέγης, το επίμηκες υποστήριγμα από μέταλλο, μπετόν, κ.λ.π. // ~ **experimentală** το αγροκήπιον

fermeca, farmec *ρ. μετ.* 1. μαγεύω, γοητεύω 2. θέλγω 3. *μτφ.* μαγγανεύω

fermecare, fermecări *ουσ. θηλ.* 1. η μαγεία, η γοητεία 2. η θελκτική επίδραση

fermecat-ă, fermecați-te *επίθ.* μαγικός-ή-ό, μαγεμένος-η-ο, καταμαγεμένος-η-ο, γοητευμένος -η-ο

fermecător-oare, fermecători-oare *επίθ.* 1. μαγευτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό 2. θελκτικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό

ferment, fermenți *ουσ. ουδ. (βιολ.)* το ένζυμο, η ζύμη, η μαγιά, το φύραμα

fermenta pers. 3 fermentează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ζυμώνει, ζυμώνεται

fermentabil-ă, fermentabili-e *επίθ.* ζυμώσιμος-η-ο, που παθαίνει ζύμωση

fermentare, fermentări *ουσ. θηλ. (χημ.)* 1. η ζύμωση, το ζύμωμα 2. ο αναβρασμός

fermentat-ă, fermentați-te *επίθ.* ζυμωτός-ή-ό, ζυμωμένος-η-ο

fermentație, fermentații *ουσ. θηλ. (χημ.)* 1. η ζύμωση, το ζύμωμα 2. ο αναβρασμός // ~ **alcoolică** η αλκοολική (η οινοπνευματική) ζύμωση

fermier-ă, fermieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδιοκτήτης -ήτρια (ο, η) αγροκτήματος ή μισθωτής-ώτρια (ο, η) αγροκτήματος

fermitate *ουσ. θηλ.* 1. η σταθερότητα, η ευστάθεια 2. η ακαμψία, η αποφασιστικότητα

fermoar, fermoare *ουσ. ουδ.* το φερμουάρ

feroaliaj, feroaliaje *ουσ. ουδ.* το σιδηρόκραμα

feroce, feroci-ce *επίθ.* 1. άγριος-α-ο, θηριώδης-ης-ες 2. κτηνώδης-ης-ες 3. τρομερός-ή-ό 4. αιμοχαρής -ής-ές // **o privire** ~ ένα άγριο βλέμμα

ferocianură, ferocianuri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το κυανοανυδρούχο σίδερο

ferocitate, ferocități *ουσ. θηλ.* 1. η αγριότητα, η θηριωδία 2. η ωμότητα, η υπερβολική σκληρότητα, η κτηνωδία 3. η απανθρωπιά

ferodo, ferodouri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ύφασμα από αμίαντο και μέταλλο, το φεροντό, χρήσιμο σα γαρνιτούρα στους δίσκους του αμπραγιάζ

feromegnetic-ă, feromagnetici-ce *επίθ.* σιδηρομαγνητικός-ή-ό

feromagnetism *ουσ. ουδ.* ο σιδηρομαγνητισμός

feronerie, feronerii *ουσ. θηλ.* τα λεπτά σιδηρικά, όπως το κιγκλίδωμα, τα σιδερένια περιφράγματα με κοσμητικά στοιχεία, κ.λ.π.

feros-oasă, feroşi-oase *επίθ. (χημ.)* σιδηρούχος-α-ο, σιδερένιος-ια-ιο // **oxid** ~ το οξείδιο του σιδήρου

feroviar-ă, feroviari-e I. *επίθ.* σιδηροδρομικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σιδηροδρομικός (ο, η)

fertil-ă, fertili-e I. *επίθ.* 1. γόνιμος-η-ο, καρποφόρος -α-ο 2. εύφορος-η-ο, καρπερός-ή-ό // **a fi** ~ ευφορώ

fertilitate *ουσ. θηλ.* η γονιμότητα, η ευφορία, η άφθονη καρποφορία

fertiliza, fertilizez *ρ. μετ.* γονιμοποιώ // **a** ~ **pământul** γονιμοποιώ, κάνω γόνιμη τη γη, κοπρίζω, λιπαίνω, αρδεύω τη γη για να έχει ευφορία

fertilizant-ă, fertilizanți-te *επίθ.* γονιμοποιός-ός-όν

fertilizare, fertilizări *ουσ. θηλ.* η γονιμοποίηση

feruginos-oasă, feruginoşi-oase *επίθ.* σιδηρούχος -α-ο

fervent-ă, ferventi-te I. *επίθ.* 1. διακαής-ής-ές, φλογερός-ή-ό, διάπυρος-η-ο 2. ένθερμος-η-ο

fervoare *ουσ. θηλ.* 1. ο ζήλος, η προθυμία, η δραστηριότητα, η φλογερότητα 2. η ζέση, η θέρμη

fes, fesuri *ουσ. ουδ.* το φέσι // **a-i turti -ul** μένω έκπληκτος για τόση βλακεία // **interesul poartă -ul** έχω συμφέρον, έχω όφελος

fesă, fese *ουσ. θηλ.* ο γλουτός, το καπούλι

fesier-ă, fesieri-e *επίθ.* που ανήκει στους γλουτούς, στα καπούλια

festă, feste *ουσ. θηλ.* η φέστα, η φάρσα, η εξαπάτηση, το ξεγέλασμα // **a juca cuiva o** ~ προξενώ (παίζω) σε κάποιον μια φέστα

festin, festinuri *ουσ. ουδ.* το συμπόσιο, το φαγοπότι

festiv-ă, festivi-e I. *επίθ.* 1. εορταστικός-ή-ό, γιορταστικός-ή-ό 2. επίσημος-η-ο // **adunare -ă** η εορταστική συγκέντρωση // **caracter** ~ η επισημότητα // **într-un cadru** ~ σε επίσημο πλαίσιο // **ședință -ă** η εορταστική συνεδρίαση // **zile -e** οι γιορταστικές ημέρες

festival, festivaluri *ουσ. ουδ.* το φεστιβάλ

festivitate, festivități ουσ. θηλ. η τελετή, η γιορτή // **-a de premiere** η τελετή απονομής βραβείων // **sala de festivități** η αίθουσα τελετών
feston, festoane ουσ. ουδ. το φεστόνι
festona, festonez ρ. μετ. διακοσμώ με φεστόνι, δαντέλλα
festonare, festonări ουσ. θηλ. η διακόσμηση με φεστόνι, δαντέλλα
festonat-ă, festonați-te επίθ. δαντελλωτός-ή-ό
feşteli, feştelesc I. ρ. μετ. (επαρχ.) 1. λερώνω, λεκιάζω 2. μπερδεύω // **a o ~** κάνω λάθος, τα μπερδεύω II. ρ. μέσο 1. λερώνομαι, μπερδεύομαι 2. κηλιδώνομαι
feştilă, feştile ουσ. θηλ. 1. το φιτίλι (κεριού, λυχναριού, κ.λ.π.) 2. μτφ. το κερί
fetească ουσ. θηλ. η ονομασία σταφυλιού και ενός κρασιού // **Feteasca albă** το άσπρο κρασί Φετεάσκα
fetică ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.) το κοριτσάκι
fetid-ă, fetizi-de επίθ. βρωμερός-ή-ό, δύσοσμος-η-ο // **miros ~** η δυσοσμία
fetiditate ουσ. θηλ. η δυσοσμία, η άσκημη μυρωδιά
fetiş, fetişuri ουσ. ουδ. 1. το φετίχ, το φυλαχτό 2. το εγκόλπιο
fetişcană, fetişcane ουσ. θηλ. το κοριτσάκι, η νεαρή κοπέλα
fetişism ουσ. ουδ. ο φετιχισμός (η λατρεία των φετίχ)
fetişist-ă, fetişişti-ste I. επίθ. φετιχικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. φετιχιστής-ίστρια (ο, η), φετιχολάτρης-ισσα (ο, η)
fetişiza, fetişizez ρ. μετ. φετιχοποιώ
fetişizare, fetişizări ουσ. θηλ. φετιχοποίηση
fetiță, fetițe ουσ. θηλ. το κορίτσι // **~ toantă** το χαζοκόριτσο
fetru ουσ. ουδ. η τσόχα, το ύφασμα από τρίχες // **pălărie de ~** το τσόχινο καπέλο
fetus, fetuşi ουσ. αρσ. (ανατ.) το έμβρυο
feudal-ă, feudali-e I. επίθ. φεουδαρχικός-ή-ό, φεουδαλικός-ή-ό // **rânduielile feudale** οι φεουδαλικές διαρρυθμίσεις // **societate -ă** η φεουδαρχική κοινωνία // **stăpânul ~** ο φεουδάρχης II. ουσ. αρσ. ο φεουδάρχης, ο ιδιοκτήτης φέουδου (τιμαρίου)
feudalism ουσ. ουδ. ο φεουδαρχισμός, ο φεουδαλισμός, η φεουδαρχία, ο τιμαριωτισμός
feudalitate ουσ. θηλ. 1. η φεουδαρχία 2. ο τιμαριωτισμός
feudă, feude ουσ. θηλ. 1. το φέουδο 2. το τιμάριο, το τσιφλίκι 3. το μεγάλο αγρόκτημα που καλλιεργείται από κολλήγους
fi, sunt ρ. βοηθ. και συνάμα ρ. αμ. 1. είμαι 2. ευρίσκομαι, υπάρχω 3. κοστίζω, στοιχίζω, έχω κόστος 4. ανήκω // **fie!** έστω! (ας είναι) // **o ~!** ίσως να' ναι!, μπορεί! // **fie ce-o ~!** ας είναι ό,τι να' ναι! // (οικ.) **este?** έτσι δεν είναι; // **a ~ cât p-aci să...** είναι στο σημείο να... // **a ~ sau a nu ~** το να είμαι ή να μην είμαι // **a fost odată** μια φορά κ'έναν καιρό // **a-i ~ cald** ζεσταίνομαι // **a-i ~ cuiva drag** το να είναι σε κάποιον αγαπητό // **a-i ~ milă** του έρχεται οίκτος // **aşa a fost să fie** έτσι έπρεπε να είναι // **când a fost să plece** όταν ήταν να φύγει // **cât e lumea şi pământul** πάντοτε // **cât o ~** όσο να' ναι // **ce-o ~, o ~!** ό,τι βρέξει ας κατεβάσει! // **ce ți-e?** τί σου είναι; // **cine este astăzi de serviciu?** ποιός είναι σήμερα της υπηρεσίας; // **cine-i acolo?** ποιος είναι εκεί; // **de când ea nu mai e, casa ne pare pustie** απ' όταν αυτή πέθανε, το σπίτι μας φαίνεται έρημο // **de când sunt pe lume n-am văzut aşa ceva** απ' όταν είμαι στον κόσμο, δεν έχω δει κάτι τέτοιο // **de unde eşti?** από που είσαι; // **ea mi-e tare dragă** αυτή μου είναι πάρα πολύ αγαπημένη // **e ce e sau a fost ce a fost** είναι ό,τι είναι ή ήταν ό,τι ήταν // **e ceva de făcut** κάτι είναι να κάνουμε, πρέπει κάτι να γίνει // **el este vesel** αυτός είναι χαρωπός // **elevul este examinat** ο μαθητής έχει εξεταστεί // **e mult de atunci** πάει πολύ καιρός // **era într-o seară** ήταν ένα βράδυ // **era să cadă** παρά λίγο να πέσει // **era să moară** ακόμα λίγο και θα πέθανε // **faptele sunt cunoscute** είναι γνωστά τα δεδομένα // **mi-a fost greu** μου ήρθε δύσκολα // **mi-a spus cum a fost** μου είπε πως ήταν // **mi-e că...** φοβάμαι μήπως... // **mi-e foame / frig / somn** πεινάω / αισθάνομαι κρύο / νυστάζω // **mi-e greu să ți-o explic** μου είναι δύσκολα να σου το εξηγήσω // **mi-e groază de boala aceasta** με πιάνει τρόμος απ' αυτήν την αρρώστια // **mi-e prieten** είναι φίλος μου // **mi-e rău** αισθάνομαι άσχημα // **mi-e să nu răcească** φοβάμαι να μην κρυώσει // **n-ar mai ~ plecat** καλύτερα να μην είχε φύγει // **nu mi-e de el** δεν μου είναι γι' αυτόν // **să se ~ aflând mulți în lume?** άραγε βρίσκονται πολλοί στον κόσμο; // **se poate lăuda a ~ învățat totul** μπορεί να παινευτεί, να τα έχει μάθει όλα // **sunt gata** είμαι έτοιμος // **sunt în stare** είμαι σε θέση // **sunt oameni pe care adevărul îi sperie** υπάρχουν άνθρωποι που η αλήθεια τους φοβίζει / τους φέρνει φόβο // **te-ai fost dus** εσύ είχες πάει πια // **voi ~ terminat de scris** θα έχω τελειώσει το γράψιμο
fiabilitate ουσ. θηλ. η ασφάλεια στη λειτουργία μηχανής
fiară, fiare ουσ. θηλ. 1. το θηρίο, το άγριο ζώο, το θεριό 2. μτφ. ο σκληρόκαρδος, ο ανηλεής, ο άσπλαχνος
fiasco ουσ. ουδ. το φιάσκο, η αποτυχία
fibră, fibre ουσ. θηλ. 1. η ίνα, το νήμα 2. πληθ. οι ίνες // **fibrele de cânepă** οι ίνες του κανναβιού
fibrilație, fibrilații ουσ. θηλ. (ιατρ. και φυσιολ.) η γραμμωτή ίνα του μυϊκού ιστού
fibrom, fibroame ουσ. ουδ. (ιατρ.) το ίνωμα, ο όγκος μέσα σε συζευκτικό ιστό (στους μαστούς, μήτρα ή έντερα)
fibros-oasă, fibroşi-oase επίθ. ινώδης-ης-ες // **țesut ~** ο ινώδης ιστός
ficat, ficați ουσ. αρσ. (ανατ.) το ήπαρ, το συκώτι // έκφρ. **a-i îngheța ficații** μου παγώνουν τα ήπατα (φοβάμαι, τρομάζω) // **a-l roade la ~** έχω στενοχώριες, σκοτούρες // **a-l ustura la ficați** με καίγουν τα ήπατα (με τσούζουν) (με πιάνει θυμός ή πόνος)
ficățel, ficăței ουσ. αρσ. το συκωτάκι
fictiv-ă, fictivi-e επίθ. 1. εικονικός-ή-ό, πλασματικός-ή-ό, πλαστός-ή-ό 2. ψεύτικος-η-ο
ficțiune, ficțiuni ουσ. θηλ. 1. η εικονικότητα, η πλαστότητα 2. το πλάσμα της φαντασίας
ficus, ficuşi ουσ. αρσ. (βοτ.) ο φίκος
fidea ουσ. θηλ. ο φιδές
fideicomis ουσ. ουδ. (νομ.) το κληροδότημα που αφήνει ο κληροδότης με υποχρέωση στον κληρονόμο να το παραδώσει σε τρίτο πρόσωπο
fideism ουσ. ουδ. ο φιδεϊσμός

fideist-ă, fideişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιδεϊστής -ίστρια (ο, η)
fidejusiune *ουσ. θηλ. (νομ.)* η τριτεγγύηση
fidel-ă, fideli-e I. *επίθ.* 1. πιστός-ή-ό, έμπιστος-η-ο 2. αφοσιωμένος-η-ο 3. ακριβής-ής-ές, πανομοιότυπος-η-ο // **traducere -ă** η ακριβής μετάφραση II. *επίρ.* 1. πιστώς, έμπιστα 2, ακριβώς, με ακρίβεια, κατά τρόπο άρτιο
fidelitate *ουσ. θηλ.* 1. η πιστότητα, η πίστη 2. η αφοσίωση
fiduciar-ă, fiduciari-e *επίθ.* πιστευτός-ή-ό // **circulaţie -ă** η κυκλοφορία του χαρτονομίσματος (σε μια χώρα) // **monedă -ă** το χαρτονόμισμα (σα συναλλακτικό μέσο που αντικαθιστά το μεταλλικό νόμισμα)
fie *συνδ.* 1. έστω, είτε, ας είναι 2. ας παραδεχτούμε // ας γίνει // **~ că ninge, ~ că plouă** είτε χιονίζει, είτε βρέχει // **~ şi pentru o clipă** έστω και για μια στιγμή // **~ unul, ~ altul** είτε ο ένας, είτε ο άλλος
fiecare I. *αντ. αόρ.* καθένας, καθεμιά, καθένα, έκαστος-η-ο, άπας-άπαν // **~ dintre ei** ο καθένας τους // **~ dintre noi** ο καθένας από εμάς // **~ participa la toate** ο καθένας συμμετείχε στα πάντα II. *επίθ. αόρ.* κάθε // **~ carte** κάθε βιβλίο // **de ~ dată** κάθε φορά, εκάστοτε, πάντα // **de ~ zi** καθημερινός-ή-ό
fiece *επίθ. αόρ. (λαϊκ.)* κάθε // **~ om** κάθε άνθρωπος // **în ~ clipă** σε κάθε στιγμή
fiecine *αντ. αόρ.* 1. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε 2. *μτφ.* όποιος και αν, όποια και να, δηλαδή κοινός, ασήμαντος, τυχαίος
fief, fiefuri *ουσ. ουδ.* 1. το φέουδο, το τιμάριο 2. *μτφ.* το διαμέρισμα, η ζώνη αποκλειστικής επιρροής κάποιου // **~ electoral** το εκλογικό διαμέρισμα με αποκλειστική επιρροή κάποιου κόμματος
fier, fiare I. *ουσ. ουδ.* ο σίδηρος, το σίδερο // **~ de călcat** το σίδερο για σιδέρωμα ρούχων // **~ de frizat** το σίδερο για κατσάρωμα μαλλιών // **~ de plug** το υνί του αλετριού // **~ forjat** το σφυροκοπημένο σίδερο, το φερ φορζέ // **~ roşu** το κόκκινο σίδερο (πυρακτωμένο) // **~ vechi** το παλιό σίδερο, τα άχρηστα σιδερικά // **a arunca la ~ vechi** ρίχνω στ' άχρηστα // **a bate -ul până-i cald** στή βράση κολλάει το σίδερο, κάθε τι να γίνεται έγκαιρα // **a-i trece un ~ ars prin inimă** του περνά καμένο σίδερο απ' την καρδιά // **a pune pe cineva la fiare** κλείνω κάποιον φυλακή // **a trece prin ascuţişul -ului** περνώ απ' την αιχμή του σιδήρου (κόβω, σφάζω, σκοτώνω) // **epoca -ului** η εποχή του σιδήρου // **magnetul atrage fierul** ο μαγνήτης έλκει το σίδερο II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** σιδερένιος-ια-ιο // **barele de ~** οι σιδερένιες μπάρες // **nervi de ~** τα σιδερένια νεύρα // **şină de ~** η σιδηροτροχιά // **o voinţă de ~** μια η δυνατή θέληση
fierar, fierari *ουσ. αρσ.* 1. ο σιδηρουργός, ο σιδεράς 2. ο σιδηροπώλης // **~ betonist** ο μπετατζής
fierărie, fierării *ουσ. θηλ.* 1. το σιδεράδικο, το σιδηροπωλείο 2. η σιδηροτεχνία 3. *πληθ.* τα σιδερικά
fierbător, fierbătoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή για βράσιμο υγρών, ο βραστήρας
fierbător, fierbători *ουσ. αρσ.* ο ειδικευμένος εργάτης στη διεξαγωγή του βρασμού
fierbe, fierb I. *ρ. μετ.* 1. βράζω 2. μαγειρεύω // **fierb rufele** βράζω τα ρούχα // **a ~ legume** βράζω λαχανικά // **a ~ o seringă** βράζω μια σύριγγα II. *ρ. αμ.* 1. βράζω, κοχλάζω 2. βρίσκομαι σε κατάσταση ζύμωσης (ποτά) // **a ~ de mânie** βράζω από το κακό μου, κοχλάζω από θυμό // **a ~ în clocot** βράζει με κοχλασμό, αναταράζεται από το βράσιμο (υγρό) // **a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala** να ανακατεύεται **κανείς** εκεί που δεν πρέπει // **apa ~ la 100 de grade** το νερό βράζει σε 100 βαθμούς // **mustul începe să fiarbă** ο μούστος αρχίζει να βράζει (ζυμώνεται, παθαίνει ζύμωση)
fierbere, fierberi *ουσ. θηλ.* 1. η ζέστη, ο βρασμός, ο αναβρασμός, η βράση, το βράσιμο 2. ο κοχλασμός // **punct de ~** το σημείο βρασμού // **temperatura de ~** η θερμοκρασία βρασμού // **tot cartierul era în ~** όλος ο συνοικισμός ήταν σε αναβρασμό (ανάστατος)
fierbinte, fierbinţi I. *επίθ.* 1. ζεματιστός-ή-ό, καυτερός-ή-ό, καυτός-ή-ό, βραστός-ή-ό 2. *μτφ.* φλογερός-ή-ό, θερμός-ή-ό, διακαής-ής-ές // **cafea ~** ο ζεματιστός καφές // **o dorinţă ~** ένας διακαής πόθος // **soba e ~** η σόμπα (η θερμάστρα) είναι καυτή II. *επίρ.* ζεματιστά, διακαώς, θερμά, έντονα
fierbinţeală, fierbinţeli *ουσ. θηλ.* 1. η υπερβολική θερμότητα, η μεγάλη ζέστη, η καούρα, η θερμασιά, η καΐλα, το κάμα, το λιοπύρι 2. ο πυρετός, η θέρμη
fiere *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. η χολή 2. *μτφ.* η πικρία, η οργή // **a-i crăpa cuiva -a de necaz** το να σκάζει κανείς από θυμό / οργή // **a vărsa ~** θυμώνω, στενοχωριέμαι πολύ, κακιώνω
fiert, fiartă, fierţi-te I. *επίθ.* 1. βραστός-ή-ό, βρασμένος-η-ο 2. *μτφ.* θυμωμένος-η-ο, πικραμένος-η-ο // **a o face -ă** το έκανε/ το έβρασε βρασμένο δηλ. έκανε σφάλμα, λάθος // **carne -ă** το βραστό κρέας // **lapte ~** το βραστό γάλα // **porumb ~** το βρασμένο καλαμπόκι II. *ουσ. ουδ.* το βράσιμο, η βράση, ο βρασμός // **a da într-un ~** δίνω σ' ενα βράσιμο, αρχίζει η βράση // **a pune laptele la ~** βάζω στο βράσιμο το γάλα, βάζω να βράσει γάλα
fiertură, fierturi *ουσ. θηλ.* ο χυλός, το βραστό, το μαγειρεμένο φαγητό με βράσιμο, η σούπα, ο ζωμός, το βρασμένο ζουμί // **a mânca o ~** τρώγω ένα βρασμένο φαγητό
figura, figurez I. *ρ. μετ.* παριστάνω, απεικονίζω κάτι με τη ζωγραφική, τη γλυπτική ή το λόγο II. *ρ. αμ.* 1. φιγουράρω, παρευρίσκομαι 2. είμαι παρών κάπου
figurant-ă, figuranţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κομπάρσος (ο, η), φιγουρατζής-ού (ο, η), το βουβό πρόσωπο 2. *μτφ.* ο άνθρωπος με ασήμαντο ρόλο (στην κοινωνική ή δημόσια ζωή)
figurare, figurări *ουσ. θηλ.* 1. η απεικόνιση, το φιγουράρισμα 2. η παρουσία, το να παρευρίσκεται κάποιος
figurat-ă, figuraţi-te I. *επίθ.* 1. σχηματικός-ή-ό 2. μεταφορικός-ή-ό // **cu sens ~** σε μεταφορική έννοια
figurativ-ă, figurativi-e *επίθ.* σχηματικός-ή-ό, εικονικός-ή-ό // **plan ~** το σχηματικό σχέδιο
figuraţie, figuraţii *ουσ. θηλ.* το φιγουράρισμα // **a face ~** είμαι κομπάρσος σε θεατρικό ή κινηματογραφικό έργο, φιγουράρω
figură, figuri *ουσ. θηλ.* 1. το σχήμα 2. η μορφή 3. το σουλούπι 4. η φιγούρα 5. το πρόσωπο 6. η

εικόνα, το σχεδιάγραμμα ενός ανικειμένου // ~ **de dans** η φιγούρα χορού // ~ **de stil** το σχήμα λόγου // ~ **geometrică** το γεωμετρικό σχήμα // **a face ~ bună** κάνω καλή φιγούρα (καλή εντύπωση) // **a-i face cuiva figura** προξενώ σε κάποιον δυσαρέσκεια // **figuri demne** μορφές όλο αξιοπρέπεια
figurină, figurine *ουσ. θηλ.* το φιγουρίνι, το αγαλματάκι
fiică, fiice *ουσ. θηλ.* η κόρη, η θυγατέρα // ~ **adoptivă** η ψυχοκόρη, η θετή κόρη // ~ **de rege** η βασιλοπούλα // ~ **vitregă** η ετεροθαλής κόρη // **e fiica unui medic** είναι η κόρη γιατρού
fiindcă *σύνδ.* 1. αφού 2. διότι 3. επειδή 4. γιατί // ~ **nu mi-ai spus** αφού δεν μου είπες // **n-am venit la teatru, ~ am avut de lucru** δεν ήρθα στο θέατρο, επειδή είχα δουλειά // **nu m-am dus ~ eram bolnav** δεν πήγα γιατί ήμουνα άρρωστος
fiinţa, fiinţez *ρ. αμ.* υφίσταμαι, υπάρχω, έχω υπόσταση
fiinţă, fiinţe I. *ουσ. θηλ.* 1. το ον 2. το πλάσμα 3. το άτομο 4. η ύπαρξη // ~ **vie** το ζωντανό ον // **fiinţele omeneşti** τα ανθρώπινα όντα // **fiinţele şi lucrurile** τα όντα και τα πράγματα // *έκφρ.* **a da ~** γεννώ, δίνω υπόσταση, δίνω ύπαρξη // **a lua ~** παίρνω οντότητα, ύπαρξη // **este o ~ bizară** είναι παράξενο άτομο II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** υπάρχων-ουσα -ον, υπαρκτός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε πραγματική υπόσταση, στην πραγματικότητα, πράγματι, σε ύπαρξη
fila, filez I. *ρ. μετ.* 1. κλώθω, φτιάχνω νήμα, γνέθω 2. παρακολουθώ, επιτηρώ, κατασκοπεύω 3. φυλλομετρώ (τα χαρτιά) 4. αραιώνω, κόβω τρίχες από τα πολλά, πυκνά, μαλλιά 5. ξετυλίγω την αλυσίδα άγκυρας, το παλαμάρι, κ.λ.π. II. *ρ. αμ.* βγάζω καπνό (από την καύση φιτιλιού λάμπας)
filament, filamente *ουσ. ουδ.* το λεπτό νήμα
filantrop-oapă, filantropi-oape *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φιλάνθρωπος-η
filantropic-ă, filantropici-ce *επίθ.* φιλανθρωπικός-ή-ό
filantropie *ουσ. θηλ.* 1. η φιλανθρωπία, η αγαθοεργία 2. η φιλάνθρωπη πράξη
filare, filări *ουσ. θηλ.* 1. το κλώσιμο, το κλώσμα, η κλώση, το γνέσιμο, το γνέμα 2. η παρακολούθηση, η επιτήρηση, η κατασκοπία 3. η φυλλομέτρηση
filarmonic-ă, filarmonici-ce I. *επίθ.* φιλαρμονικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η φιλαρμονική (ορχήστρα)
filarmonist-ă, filarmonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιλαρμονιστής-ίστρια (ο, η)
filat-ă, filaţi-te *επίθ.* 1. γνεστός-ή-ό, γνεσμένος-η-ο, κλωσμένος-η-ο, κλωστός-ή-ό, νηματοποιημένος-η-ο 2. παρακολουθημένος-η-ο, επιτηρημένος-η-ο
filatelic-ă, filatelici-ce *επίθ.* φιλοτελικός-ή-ό
filatelie *ουσ. θηλ.* η φιλοτέλεια, ο φιλοτελισμός, η συλλογή γραμματοσήμων
filatelist-ă, filatelişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιλοτελιστής-ίστρια (ο, η)
filator-oare, filatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η νηματουργός, ο, η κλώστης-ώστρια
filatură, filaturi *ουσ. θηλ.* το νηματουργείο, το κλωστήριο, το εργοστάσιο κλωστικής
filă, file *ουσ. θηλ.* το φύλλο, το φυλλαράκι // ~ **cu ~** φύλλο με φύλλο (απ' άκρου ως άκρον) // **filele unei cărţi** τα φύλλα βιβλίου // **o ~ de hârtie** το φύλλο χαρτιού
fildeş (1), fildeşi (2) *ουσ. αρσ.* **fildeşuri** *ουσ. ουδ.* 1. *ουσ. αρσ.* το φίλντισι, το ελεφαντόδοντο 2. *ουσ. ουδ.* το ελεφαντοστούν // ~ **artificial** το τεχνητό ελεφαντοστούν // **Coasta de Fildeş** η Ακτή Ελεφαντοστού (στην Αφρική)
fildeşiu-ie, fildeşii *επίθ.* φιλντισένιος-α-ο
filé *ουσ. ουδ.* το φιλέτο // **muşchi ~** το κρέας φιλέτο
filet, fileturi *ουσ. ουδ.* η άκρη βίδα
fileta, filetez *ρ. μετ.* κάνω ελικοειδείς αυλακιές εν όψει βιδώματος
filetare, filetări *ουσ. θηλ.* η χάραξη ελικοειδών αυλακιών σε τεχνικά υλικά εν όψει βιδώματος
filetat-ă, filetaţi-te *επίθ.* με ελικοειδείς αυλακιές
fileu, fileuri *ουσ. ουδ.* το δίχτυ, το διχτυωτό πλέγμα, ο φιλές
filfizon, filfizoni *ουσ. αρσ. (οικ. και χλευασ.)* ο νέος με αξιώσεις κομψότητας μη σοβαρός, ο λιμοκοντόρος
filial-ă, filiali-e *επίθ.* υικός-ή-ό // **devotament ~** η υική αφοσίωση
filială, filiale *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* το υποκατάστημα, η θυγατρική
filiaţie, filiaţii *ουσ. θηλ.* 1. η συγγένεια πρώτου βαθμού, μεταξύ γονιών και τέκνων, σε ευθεία γραμμή, η γενεαλογία 2. *μτφ.* η σχέση, η αλληλουχία πραγμάτων
filiaţiune, filiaţiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. filiaţie
filieră, filiere *ουσ. θηλ.* 1. ο ελικωτής 2. *μτφ.* η ιεραρχία βαθμίδων ή σταδίων προς το αποτέλεσμα // **a trece prin toată filiera** περνάω απ' όλη την ιεραρχία
filigran, filigrane *ουσ. ουδ.* το λεπτοκέντημα με σύρμα χρυσού ή ασημιού
filigrana, filigranez *ρ. μετ.* κάνω λεπτοκέντημα
filigranat-ă, filigranaţi-te *επίθ.* λεπτοκεντημένος -η-ο
filioque *ουσ. ουδ. (θρ.)* το φιλιόκβε (το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται και από τον Υιο)
filipică, filipice *ουσ. θηλ.* 1. ο Φιλιππικός, ο ρητορικός λόγος, το δριμύ κατηγορητήριο 2. ο βίαιος, δριμύς λόγος
Filistean, Filisteni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Φιλισταίος (οι Φιλισταίοι, αρχαίος λαός της Παλαιστίνης)
filistin, filistini *ουσ. αρσ.* ο φιλισταίος, ο υποκριτής
filistinism *ουσ. ουδ.* ο φιλισταϊσμός (η αντίληψη του φιλισταίου)
film, filme *ουσ. ουδ.* το φιλμ, η ταινία κινηματογράφου // ~ **de lung metraj** η μεγάλου μήκους ταινία // ~ **de scurt metraj** η μικρού μήκους ταινία
filma, filmez *ρ. μετ.* κινηματογραφώ, γυρίζω κινηματογραφικό έργο
filmare, filmări *ουσ. θηλ.* η κινηματογράφηση έργου, το γύρισμα ταινίας
filmologie *ουσ. θηλ.* η φιλμολογία
filmotecă, filmoteci *ουσ. θηλ.* η φιλμοθήκη
filodormă, filodorme *ουσ. θηλ. (οικ.)* το φιλοδώρημα
filogenie *ουσ. θηλ.* η φυλογένεση (η εξέλιξη των οργανικών όντων, ζώων ή φυτών)
filogrec-eacă, filogreci-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φιλέλληνας
filolog-oagă, filologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φιλόλογος
filologic-ă, filologici-ce *επίθ.* φιλολογικός-ή-ό
filologie *ουσ. θηλ.* η φιλολογία

filomelă, filomele *ουσ. θηλ.* το αηδόνι, η φιλομίλα
filon, filoane *ουσ. ουδ.* η μεταλλική φλέβα
filotim-ă, filotimi-e *επίθ.* φιλότιμος-η-ο
filoxeră, filoxere *ουσ. θηλ.* η φυλλοξήρα
filozof-oafă, filozofi-oafe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η φιλόσοφος // **~ celebru** ο διάσημος φιλόσοφος
filozofală, filozofale *επίθ.* φιλοσοφική // **piatra -ă** η φιλοσοφική λίθος
filozofare, filozofări *ουσ. θηλ.* η φιλοσοφικότητα, η διάθεση για φιλοσοφία
filozofic-ă, filozofici-ce *επίθ.* φιλοσοφικός-ή-ό
filozoficeşte *επίρ.* φιλοσοφικά
filozofie, filozofii *ουσ. θηλ.* 1. η φιλοσοφία 2. ο τρόπος του κρίνειν των προβλημάτων της ζωής // **Facultatea de ~** η φιλοσοφική σχολή // **nu e mare ~** δεν είναι μεγάλη φιλοσοφία
filtra, filtrez I. *ρ. μετ.* φιλτράρω II. *ρ. μέσο* φιλτράρομαι, περνώ ανάμεσα, διέρχομαι
filtrabil-ă, filtrabili-e *επίθ.* φιλτραριστός-ή-ό
filtrant-ă, filtranţi-te *επίθ.* που μπορεί να φιλτράρει
filtrare, filtrări *ουσ. θηλ.* το φιλτράρισμα
filtrat-ă, filtraţi-te I. *επίθ.* φιλτραρισμένος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το φιλτραρισμένο υγρό
filtru, filtre *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το φίλτρο // **~ electric** το ηλεκτρικό φίλτρο // **~ de ulei** το φίλτρο λαδιού // **hârtie de ~** το χαρτί για φίλτρο
fin-ă, fini-e *επίθ.* 1. λεπτός-ή-ό, αβρός-ή-ό, φίνος-α-ο 2. τρυφερός-ή-ό, ψιλός-ή-ό, εκλεκτός-ή-ό // **lenjerie -ă** τα εκλεκτά ασπρόρουχα (καλής ποιότητας) // **nisip ~** η λεπτή άμμος // **o faţă -ă** ένα μούτρο φίνο // **o observaţie -ă** η λεπτή παρατήρηση // **un auz ~** η λεπτή ακοή // **un om ~** ένας λεπτός άνθρωπος
fin-ă, fini-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η αναδεξιμιός-ιά, ο, η βαφτιστικός-στική, ο, η αναδεχτός-ή, αναδεκτός-ή
final-ă, finali-e I. *επίθ.* τελειωτικός-ή-ό, τελικός-ή-ό // **clasament ~** η τελική κατάταξη// **lovitură -ă** το τελειωτικό χτύπημα // *(γραμμ.)* **vocală -ă** το τελικό φωνήεν II. **finaluri** *ουσ. ουδ.* το τέλος, το τελευταίο σημείο 2. *(μουσ.)* το φινάλε // **-ul unei simfonii** το τέλος μιας συμφωνίας
finală, finale *ουσ. θηλ. (αθλ.)* ο τελικός (αγώνας)
finalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η τελολογία
finalist-ă, finalişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο, η συμμετέχων-ουσα στον τελικό αγώνα II. *επίθ. (φιλοσ.)* τελολογικός-ή-ό
finalitate *ουσ. θηλ.* ο τελικός σκοπός, το τελικό αίτιο
finaliza, finalizez *ρ. μετ.* αποπερατώνω, τελειώνω, τερματίζω
finalizare, finalizări *ουσ. θηλ.* η αποπεράτωση, η περάτωση, το τελείωμα, η τελείωση
finalmente *επίρ.* τελικά, επί τέλους
financiar-ă, financiari-e I. *επίθ.* 1. οικονομικός-ή-ό 2. δημοσιονομικός-ή-ό 3. χρηματιστικός-ή-ό 4. τραπεζιτικός-ή-ό // **capital ~** το χρηματιστικό κεφάλαιο (το τραπεζιτικό) // **expert ~** ο οικονομικός εμπειρογνώμονας // **legislaţie -ă** η δημοσιονομική νομοθεσία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χρηματιστής-ίστρια (ο, η), δημοσιονόμος (ο, η) 2. τραπεζίτης-ίτρια (ο, η)
finanţa, finanţez *ρ. μετ.* χρηματοδοτώ, παρέχω τα χρήματα για μια εργασία
finanţare, finanţări *ουσ. θηλ.* η χρηματοδότηση
finanţator-oare, finanţatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η χρηματοδότης-ισσα
finanţe *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα οικονομικά 2. η δημοσιονομία // **ministru de ~** ο υπουργός των οικονομικών
fine I. *ουσ. ουδ.* το τέλος II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** τέλος πάντων, επί τέλους
finet, fineturi *ουσ. ουδ.* βαμπακερό ύφασμα για πυτζάμες, ασπρόρουχα, κ.λ.π.
fineţe, fineţuri *ουσ. θηλ.* 1. η φινέτσα, η λεπτότητα, η αβρότητα 2. η τρυφερότητα, η εκλεπτυσμένη συμπεριφορά
finisa, finisez *ρ. μετ.* 1. αποπερατώνω, τελειώνω, απεργάζομαι 2. επεξεργάζομαι // **a ~ un imobil** αποπερατώνω ένα ακίνητο, του δίνω την τελική του εμφάνιση
finisaj, finisaje *ουσ. ουδ.* η αποπεράτωση, η αποτελείωση, το τελείωμα, η τελείωση, το τελευταίο χέρι
finisare, finisări *ουσ. θηλ.* 1. η τελείωση, η αποτελείωση, η απεργασία 2. η επεξεργασία, η περάτωση
finisat-ă, finisaţi-te *επίθ.* τελειωμένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο, περατωμένος-η-ο, κατεργασμένος-η-ο
finisor-oare, finisori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ειδικευμένος-η εργάτης-τρια για τερματισμό του κατασκευασμένου προϊόντος ή για την αποπεράτωση έργου II. *ουσ. ουδ.* η ειδική μηχανή για ασφαλτόστρωση δρόμου
finiş, finişuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* 1. ο τελειωμός σε αγώνα δρόμου 2. το τέρμα, το τελευταίο τμήμα του δρόμου που διανύει ο αθλητής
finit-ă, finiţi-te *επίθ.* 1. κατασκευασμένος-η-ο, τελειωμένος-η-ο 2. μετρητός-ή-ό // *(μαθ.)* **număr ~** ο ρητός αριθμός (ο μη άπειρος αριθμός) // **produse ~e** τα κατασκευασμένα προϊόντα (τα τελειωτικά προϊόντα)
Finlandez-ă, Finlandezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Φινλανδός-ή (ο, η) II. *επίθ.* φινλανδικός-ή-ό // **limba ~ă** η φινλανδική γλώσσα
fino-ugric-ă, fino-ugrici-ce *επίθ.* φινο-ουγγρικός-ή-ό // **limbă -ă** η φινο-ουγγρική γλώσσα (η φιλλανδική, η ουγγρική)
fiolă, fiole *ουσ. θηλ.* το φιαλίδιο, το μπουκαλάκι
fiong, fionguri *ουσ. ουδ.* ο φιόγκος
fior, fiori *ουσ. αρσ.* 1. το ρίγος, η φρικίαση, η τρεμούλα 2. το ανατρίχιασμα, η ανατριχίλα, το σύγκρυο // **a-l face să-l treacă ~ii** κάνω να τον πιάσουν οι τρεμούλες
fiord, fiorduri *ουσ. ουδ.* το φιόρ(δ) (ο κόλπος που εισδύει βαθιά σε ορεινή ακτή)
fiorin, fiorini *ουσ. αρσ.* το φιορίνι (χρυσό νόμισμα)
fioritură, fioriturι *ουσ. αρσ. (μουσ.)* η φιοριτούρα
fioros-oasă, fioroşi-oase I. *επίθ.* 1. φοβερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, φρικιαστικός-ή-ό 2. τρομερός-ή-ό 3. άγριος-α-ο II. *επίρ.* 1. φοβερά, φρικιαστικά, φρικτά 2. τρομερά, άγρια // **~ de urât** φρικιαστικός, άσκημος
fir, fire I. *ουσ. ουδ.* 1. το νήμα, η κλωστή 2. το σύρμα 3. ο μίτος // **~ conducător** το καθοδηγητικό νήμα // **~ cu plumb** το νήμα της στάθμης // **~ de aur** η χρυσή κλωστή, τα χρυσά μπρισίμια // **-ul apei** το νήμα του ρυακιού/ του ρεύματος νερού // **-ul gândurilor** ο μίτος των σκέψεων // **-e de lână** τα μάλλινα νήματα // **a se ţine numai într-un ~ de aţă** είναι κρίσιμη η κατάσταση // **telegrafie fără ~** η ασύρματη τηλεγραφία (ο ασύρματος) //

un ~ de păr μια τρίχα (απ' τα μαλλιά) II. *επιρ. έκφρ.* **~ cu ~** νήμα με νήμα, κομμάτι με κομμάτι // **de-a ~ a păr** με λεπτολογία, με λεπτομέρεια
firav-ă, firavi-e *επίθ.* 1. αδύνατος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, ισχνός-ή-ό 2. ασθενικός-ή-ό 3. ανεπαρκής-ής-ές // **argumentaţie -ă** η ανεπαρκής επιχειρηματολογία
fire, firi *ουσ. θηλ.* 1. η φύση, η πλάση 2. η ιδιοσυστασία 3. ο χαρακτήρας 4. το ήθος 5. η ιδιοσυγκρασία, το φυσικό του ατόμου // **a scoate pe cineva din ~** βγάζω κάποιον από τα ρούχα του, τον κάνω να εξοργιστεί, να εκνευριστεί, να χάσει την ψυχική του ισορροπία // **a se prăpădi cu -a** στενοχωριέμαι υπερβολικά, υποφέρω πολύ ψυχικά // **a-şi ieşi din ~** με πιάνει οργή, χάνω το σωστό μέτρο // **a-şi pierde -a** χάνω τον έλεγχο των πράξεών μου, δε συγκρατιέμαι // **a-şi ţine -a** συγκρατιέμαι, είμαι κύριος του εαυτού μου, ελέγχω τη συμπεριφορά μου // **a-şi veni în ~** έρχομαι στα συγκαλά μου, συνέρχομαι, σκέφτομαι σωστά, λογικά // **om în toată -a** ώριμος άνθρωπος, στην ακμαία ηλικία
firesc-ească, fireşti I. *επίθ.* 1. φυσικός-ή-ό, κανονικός-ή-ό 2. απροσποίητος-η-ο // **e gest simplu şi ~** είναι μια απλή και φυσική χειρονομία // **e un lucru ~** είναι ένα φυσικό πράγμα II. *ουσ. ουδ.* το φυσικό, η φυσικότητα
fireşte *επίρ.* φυσικά, βέβαια, ασφαλώς
firet, fireturi *ουσ. ουδ.* το κορδόνι, το σιρίτι, το γαλόνι
firicel, firicele *ουσ. θηλ.* το νηματάκι, η μικρή κλωστή
firidă, firide *ουσ. θηλ.* το κοίλωμα μέσα στον τοίχο, η κόγχη
firimitură, firimituri *ουσ. θηλ.* το ψίχουλο
firmament *ουσ. ουδ. (αστρ.)* το στερέωμα, ο ουράνιος θόλος
firman, firmane *ουσ. ουδ.* το φιρμάνι, το φερμάνι
firmă, firme *ουσ. θηλ.* 1. η φίρμα, ο μόνιμος τίτλος καταστήματος ή εμπορικού οίκου, εργοστασίου, κ.λ.π., η ταμπέλα 2. εταιρεία εμπορική
firmuliţă, firmuliţe *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή φίρμα 2. η μικρή εταιρεία
firnis *ουσ. ουδ.* το βερνίκι
firuţ-ă, firuţi-ţe I. *ουσ. ουδ.* 1. το μικρό νήμα 2. ο μικρός βλαστός χορταριού, το χορταράκι II. *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* τα χορτοειδή φυτά (που φυτρώνουν στα λιβάδια)
fisă, fise *ουσ. θηλ.* η μάρκα, το κέρμα // **~ de telefon** το κέρμα για το τηλέφωνο (για το τηλεφώνημα) // **~ la jocurile de noroc, localuri, etc.** η μάρκα στις χαρτοπαιχτικές λέσχες, σε εστιατόρια, κ.λ.π.
fisc *ουσ. ουδ.* η φορολογική υπηρεσία, το δημόσιο ταμείο της δημοσιονομίας, της φορολογίας, η οικονομική εφορεία
fiscal-ă, fiscali-e *επίθ.* 1. φορολογικός, δημοσιονομικός-ή-ό 2. δασμολογικός-ή-ό // **evaziune -ă** η φοροδιαφυγή // **timbru ~** το φορόσημο // **timbru ~ sec** το χαρτόσημο
fiscalism *ουσ. ουδ.* ο φορολογισμός, οι βαριοί φόροι
fiscalitate *ουσ. θηλ.* η φορολογία, το φορολογικό σύστημα
fisibilitate *ουσ. θηλ.* η διάσχιση, το σκίσιμο κατά μήκος
fisiona, fisionez *ρ. μετ.* κάνω διάσπαση, σχάζω, κάνω σχάση ατόμου, χωρίζω τον πυρήνα του ατόμου σε δύο μέρη με ίσες περίπου μάζες
fisionabil-ă, fisionabili-e *επίθ.* σχαστός-ή-ό, που μπορεί να διασπαστεί
fisionare, fisionări *ουσ. θηλ.* η διάσπαση, η σχάση του πυρήνα του ατόμου
fisiune, fisiuni *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η διάσπαση, η σχάση, το σκίσιμο
fistic *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φιστικιά, το φιστίκι
fistichiu-e, fistichii *επίθ.* 1. φιστικής-ιά-ί, με χρώμα φιστικιού 2. *μτφ.* παράξενος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο, εκκεντρικός-ή-ό
fistulă, fistule *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φίστουλα, το συρίγγιο
fistulos-oasă, fistuloşi-oase *επίθ.* συριγγιώδης-ης-ες
fisura, fisurez I. *ρ. μετ.* ραγίζω, σκίζω II. *ρ. μέσο* ραγίζομαι, παθαίνω ράγισμα, ρωγμή, ρήγμα
fisurare, fisurări *ουσ. θηλ.* το ράγισμα, η σκισμή, η σκισμάδα
fisurat-ă, fisuraţi-te *επίθ.* ραγιστός-ή-ό, σκισμένος -η-ο
fisură, fisuri *ουσ. θηλ. ουσ. θηλ.* το ράγισμα, η ρωγμή, το ρήγμα, η σκισμή, η χαραμάδα
fişa, fişez *ρ. μετ.* αποδελτιώνω, εγγράφω σε φίσες διάφορες πληροφορίες σχετικά με ορισμένο περιεχόμενο
fişă, fişe *ουσ. θηλ.* 1. το δελτίο 2. *(τεχ.)* το φις, το όργανο στο άκρο ενός ηλεκτρικού αγωγού για σύνδεση με το ηλεκτρικό δίκτυο // **~ de evidenţă** η φίσα για καταγραφή // **~ personală** το ατομικό δελτίο *(με τα προσωπικά στοιχεία μισθωτού)* // **~ tehnologică** το τεχνολογικό δελτίο (το έντυπο με τις φάσεις / κατασκευής των προϊόντων)
fişic, fişicuri *ουσ. ουδ.* το φισέκι
fişier, fişiere *ουσ. ουδ.* 1. δελτιοθήκη 2. η συλλογή δελτίων 3. ο χαρτοφύλακας
fit *ουσ. ουδ. (οικ.)* // **a trage la ~** το σκάω, δεν είμαι παρών, απουσιάζω
fitecine *αντ. αόρ. (λαϊκ.)* ιδ. fiecine
fitil, fitiluri *ουσ. ουδ.* 1. το φιτίλι 2. το νημάτινο πλέγμα για άναμμα φωτιάς σε εύφλεκτες ύλες // **a băga ~** βάζω φιτίλια (ραδιουργώ, προκαλώ φιλονικίες μηχανορραφίες)
fiting, fitinguri *ουσ. ουδ.* το συνδετικό σωληνοειδές εξάρτημα, η διακλάδωση
fitochimie *ουσ. θηλ.* η φυτοχημεία
fitopatologie *ουσ. θηλ.* η φυτοπαθολογία
fitotehnic-ă, fitotehnici-ce *επίθ.* φυτοτεχνικός-ή-ό
fitotehnie *ουσ. θηλ.* η φυτοτεχνία
fiţe *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* // **a face ~** κάνω κόνξες (νάζια) (προσποιούμαι πως δε θέλω)
fiţuică, fiţuici *ουσ. θηλ.* 1. το κομματάκι χαρτιού, το φυλλαράκι 2. *μτφ.* η ασήμαντη εφημερίδα
fiu, fii *ουσ. αρσ.* ο υιός, ο γιος, το τέκνο, το παιδί // **~ adoptiv** ο ψυχογιός, ο θετός γιος // **~ de rege** το βασιλόπουλο, ο γιος του βασιλιά // **~le!** παιδί μου! (δείχνει οικειότητα στην κουβέντα)
five o clock *ουσ. ουδ.* πέντε η ώρα απογευματινή, η φιλική συγκέντρωση αυτήν την ώρα σε σπίτι οικογένειας για διασκέδαση
fix-ă, ficşi-se I. *επίθ.* 1. σταθερός-ή-ό, ακίνητος-η-ο, έμμονος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο 2. στερεός-ή-ό, αμετάβλητος-η-ο, καθορισμένος-η-ο 3. προσκολλημένος-η-ο 4. ακριβής-ής-ές // **este ora 9 ~** είναι η ώρα 9 ακριβώς // **idee ~ă** η έμμονη ιδέα // **preţ ~** η καθορισμένη τιμή, οι τιμές φιξ // **privire -ă** το ακίνητο βλέμμα // **sărbătoare -ă** η ακίνητη γιορτή // **şurub ~** η αμετακίνητη βίδα II. *επίρ.* σταθερά, αμετάβλητα, ίσα ακριβώς // **a privi**

~ κοιτάζω σταθερά, με προσοχή // **la ora unu ~** στις μια η ώρα ακριβώς
fixa, fixez I. *ρ. μετ.* 1. φιξάρω, στερεώνω 2. προσκολλώ, σταθεροποιώ 3. προσηλώνω 4. καθορίζω, προσδιορίζω, διευκρινίζω 5. κοιτάζω με προσοχή, ατενίζω // **a ~ prețul** καθορίζω την τιμή II. *ρ. μέσο* 1. φιξάρομαι, προσκολλώμαι 2. προσηλώνομαι 3. στερεώνομαι, σταθεροποιούμαι 4. αποφασίζω υπέρ 5. καθορίζομαι, διευκρινίζομαι // **noțiunile s-au fixat** οι έννοιες διευκρινίστηκαν
fixare, fixări *ουσ. θηλ.* 1. ο καθορισμός, η στερέωση 2. το φιξάρισμα, η σταθεροποίηση
fixat-ă, fixați-te *επίθ.* 1.στερεωμένος-η-ο, σταθεροποιημένος-η-ο 2. ακίνητος-η-ο, αμετάβλητος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, φιξαρισμένος -η-ο
fixativ-ă, fixativi-e I. *επίθ.* στερεωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το στεγνωτικό υγρό
fixator, fixatori *ουσ. αρσ.* ο στερεωτής, ο σταθεροποιός
fixism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η αμεταβλησία
fixist-ă, fixiști-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* δημιουργικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* (ο, η) δημιουργός φιξίστας -ίστρια (ο, η)
fixitate *ουσ. θηλ.* η αμεταβλησία, η στερεότητα, η ακινησία, η μονιμότητα
fizic-ă, fizici-ce I. *επίθ.* φυσικός-ή-ό // **chimie -ă** η φυσικοχημεία // **educație -ă** η φυσική αγωγή // **geografie -ă** η φυσική γεωγραφία // **muncă -ă** η φυσική εργασία, η χειρωνακτική εργασία // **persoană -ă** το φυσικό πρόσωπο, ο άνθρωπος, το άτομο // **plăceri fizice** οι φυσικές απολαύσεις // **științele -e** οι φυσικές επιστήμες II. *ουσ. θηλ.* η Φυσική (η επιστήμη) // **-a atomică** η ατομική φυσική // **-a nucleară** η πυρηνική φυσική III. *ουσ. ουδ.* το παρουσιαστικό, το φυσικό // **~ul urât** το δύσμορφο φυσικό
fizicește *επίρ.* φυσικά, από φυσική άποψη
fizician-ă, fizicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυσικός (ο, η)
fiziocrat, fiziocrați *ουσ. αρσ. (οικον.)* ο φυσιοκράτης (ο οπαδός της φυσιοκρατίας)
fiziocratic-ă, fiziocratici-ce *επίθ.* φυσιοκρατικός-ή-ό
fiziocrație *ουσ. θηλ. (οικον.)* η φυσιοκρατία (η μοναδική πηγή πλούτου είναι η γεωργία)
fiziolog-ogă, fiziologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* φυσιολόγος (ο, η)
fiziologic-ă, fiziologici-ce *επίθ. (φαρμ.)* φυσιολογικός-ή-ό // **ser ~** ο φυσιολογικός ορός
fiziologie *ουσ. θηλ.* η φυσιολογία (ο τρόπος λειτουργίας του ζωντανού οργανισμού)
fizionomic-ă, fizionomici-ce *επίθ.* φυσιογνωμικός-ή-ό
fizionomie, fizionomii *ουσ. θηλ.* η φυσιογνωμία, η ιδιάζουσα προσωπικότητα // **joc de ~** η μιμική
fizionomist-ă, fizionomiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυσιογνώμων (ο, η), φυσιογνωμιστής-ίστρια (ο, η)
fiziopatologic-ă, fiziopatologici-ce *επίθ.* φυσιοπαθολογικός-ή-ό
fiziopatologie *ουσ. θηλ.* η φυσιοπαθολογία
fizioterapie *ουσ. θηλ.* η φυσιοθεραπεία, η φυσικοθεραπεία *(υδροθεραπεία, αεροθεραπεία, κ.λ.π.)*
flacără, flăcări *ουσ. θηλ.* 1. η φλόγα 2. η θέρμη, η ορμή // **flacăra olimpică** η ολυμπιακή φλόγα // **a fi în flăcări** είναι σε φλόγες // **aruncător de flăcări** το φλογοβόλο
flacon, flacoane *ουσ. ουδ.* το φιαλίδιο, το μπουκαλάκι // **un ~ de parfum** ένα φιαλίδιο άρωμα
flagel, flageluri *ουσ. ουδ.* 1. το μαστίγιο 2. *μτφ.* η συμφορά, η κατάρα, η καταστροφή 3. *μτφ.* η επιδημία, ο λοιμός
flagela, flagelez *ρ. μετ.* 1. μαστιγώνω, δέρνω με μάστιγα 2. *μτφ.* ερημώνω, καταστρέφω, προσβάλλω κάποιον, καυτηριάζω με τα λόγια μου
flagrant-ă, flagranți-te *επίθ.* 1. φανερός-ή-ό, ολοφάνερος-η-ο 2. αυτόφωρος-η-ο // **a prinde în ~ delict** συλλαμβάνω επ' αυτοφώρω / τη στιγμή που διαπράττεται το έγκλημα
flagranță *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το αυτόφωρο αδίκημα, το αναμφισβήτητο γεγονός
Flamand-ă, Flamanzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Φλαμανδός-ή (ο, η) (κάτοικος της Φλάνδρας) II. *επίθ.* φλαμανδικός-ή-ό // **limba -ă** η φλαμανδική γλώσσα (η γερμανική γλώσσα ομιλουμένη από τους Φλαμανδούς)
flamă, flame *ουσ. θηλ.* η φλόγα
flamba, flambez *ρ. μετ.* 1. φλογίζω, φλέγω 2. περιφλέγω, περνώ κάτι από τη φλόγα 3. κυρτώνω ένα στερεό σώμα με τη συμπιεστική δύναμη
flambaj, flambaje *ουσ. ουδ.* 1. το να περιφλογιστεί κάτι 2. το καμπύλωμα σιδερένιας ράβδου με τη συμπιεστική δύναμη
flamboiant-ă, flamboianți-te *επίθ.* φλογώδης-ης -ες, που έχει σχήμα φλόγας (για το γοτθικό ρυθμό)
flamin, flamini *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο φλαμίνος (ο ιερέας στην αρχαία Ρώμη λειτουργός στους θεούς)
flamingo, flamingi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο φοινικόπτερος, το φλαμίγκο ή φλαμέγκο
flamură, flamuri *ουσ. θηλ.* το φλάμπουρο, η σημαία, το λάβαρο
flanc, flancuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το πλευρό, η πλευρά 2. το πλάγιο μέρος, το πλάγι II. *επιθ. έκφρ. (στρατ.)* **de ~** πλαγινός-ή-ό, της πλαγιοφυλακής III. *επιρ. έκφρ.* **în ~ câte unul** αραδιαστά ανά ένας (σε ευθεία γραμμή, σε φάλαγγα, ο ένας πίσω από τον άλλο)
flanca, flanchez *ρ. μετ.* 1. πλαγιοφυλάσσω, προφυλάσσω από τα πλάγια 2. πλευρίζω, πλησιάζω από τις πλευρές μια έκταση καθορίζοντας τη διαχωριστική γραμμή της
flancare, flancări *ουσ. θηλ.* η πλαγιοφύλαξη, το πλεύρισμα κάποιου από τα πλάγια
flanelă, flanele *ουσ. θηλ.* η φανέλλα, η φανέλα, το πουλόβερ
flaneluță, flaneluțe *ουσ. θηλ.* η μικρή φανέλα
flanșă, flanșe *ουσ. θηλ.* η φλάντζα
flasc-ă, flasci-ce *επίθ.* μαλακός-ιά-ό, πλαδαρός-ή-ό
flash *ουσ. ουδ.* το φλας, ο ηλεκτρικός σωλήνας με δυνατό φωτισμό στη λήψη φωτογραφίας, στην κατασκευή λέιζερ, κ.λ.π.
flașnetar, flașnetari *ουσ. αρσ.* ο λατερνατζής, ο πλανόδιος μουσικός που παίζει τη λατέρνα
flașnetă, flașnete *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η λατέρνα
flata, flatez *ρ. μετ.* κολακεύω, καλοπιάνω, κάνω κομπλιμέντα, γαλιφεύω, γαλιφίζω
flatare, flatări *ουσ. θηλ.* 1. η κολακεία, το κολάκευμα, το καλόπιασμα, η γαλιφιά 2. η ικανοποίηση του εγωισμού κάποιου // **fără ~** χωρίς κολακεία, ακολάκευτα
flaut, flaute *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το φλάουτο, ο αυλός
flautist-ă, flautiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* φλαουτίστας-ίστρια (ο, η), αυλητής-ήτρια (ο, η)

flax ουσ. ουδ. οι τένοντες και οι χορδές, οι χόντροι κ.λ.π. στο κρέας που αποβάλλονται στο παρασκεύασμα αλλαντικών
flăcăiandru, flăcăiandri ουσ. αρσ. ο νεαρός, ο νεανίας, ο έφηβος, το παλικαρόπουλο
flăcăiaş, flăcăiaşi ουσ. αρσ. το παλικαράκι
flăcăraie, flăcăraie ουσ. θηλ. η μεγάλη φλόγα
flăcău, flăcăi ουσ. αρσ. το παλικάρι, ο λεβέντης, ο ανύπαντρος νέος // ~ **tomnatic** το γεροντοπαλίκαρο, ο άγαμος άντρας μεγάλης ηλικίας
flămând-ă, flămânzi-de επίθ. νηστικός-ή-ό, πεινασμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο, λιμώδης-ης-ες
flămânzi, flămânzesc I. ρ. μετ. προκαλώ πείνα, κρατώ κάποιον νηστικό, δεν του δίνω τροφή II. ρ. αμ. πεινώ(-άω), έχω πείνα, λιμάζω
flămânzilă ουσ. αρσ. (λαϊκ.) ο πειναλέος
flămânzire, flămânziri ουσ. θηλ. το λίμασμα, η μεγάλη πείνα
flămânzit-ă, flămânziţi-te επίθ. πεινασμένος-η-ο, λιμώδης-ης-ες, πειναλέος-α-ο
fleac, fleacuri ουσ. ουδ. (οικ.) 1. το μηδαμινό πράγμα, το τιποτένιο πράγμα, το ασήμαντο πράγμα 2. στον πληθ. οι σαχλαμάρες
fleanca ουσ. θηλ. (οικ. και χλευασ.) το στόμα // **ţine-ţi ~!** κράτα το στόμα σου! (πάψε, μη μιλάς!)
fleandură, flenduri ουσ. θηλ. (οικ.) το κουρέλι, τα παλιά ρούχα
fleaşcă ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η νερουλή ουσία 2. μτφ. ο μαλακός, ήπιος άνθρωπος // **sunt ud ~** είμαι βρεγμένος μούσκεμα
flebită, flebite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η φλεβίτιδα
flec, flecuri ουσ. ουδ. το πεταλάκι
flecar-ă, flecari-e ουσ. αρσ. και θηλ. φλύαρος-η (ο, η), πολυλογάς-ού (ο, η), αθυρόστομος-η (ο, η), ακριτόμυθος-η (ο, η)
flecăreală, flecăreli ουσ. θηλ. (οικ.) η φλυαρία, η αθυροστομία, η ακριτομυθία, η πολυλογία, η περιττολογία, η μωρολογία
flecări, flecăresc I. ρ. μετ. (οικ.) λέγω φλυαρίες II. ρ. αμ. φλυαρώ, πολυλογώ, μωρολογώ, σαχλαμαρίζω
flecui, flecuiesc ρ. μετ. βάζω πεταλάκι στο τακούνι
flecuşteţ, flecuşteţe ουσ. ουδ. το μηδαμινό πράγμα, το τιποτένιο πράγμα
flegmatic-ă, flegmatici-ce επίθ. φλεγματικός-ή-ό, απαθής-ής-ές, ατάραχος-η-ο, ψύχραιμος-η-ο // **tip ~** ο φλεγματικός τύπος (με δυνατό νευρικό σύστημα)
flegmatism ουσ. ουδ. η ψυχραιμία, η απάθεια, η αταραξία
flegmă, flegme ουσ. θηλ. το φλέγμα, η βλέννα από τους βρόγχους
flegmon, flegmoane ουσ. ουδ. (ιατρ.) η φλεγμονή, η φλόγωση ιστού σώματος
fleică, fleici ουσ. θηλ. το κομμάτι κρέας από την κοιλιά βοδινών // ~ **la grătar** η μπριζόλα από βοδινό κρέας ψημένη στην εσχάρα
flenduros-oasă, flenduroşi-oase επίθ. (οικ.) κουρελιάρικος-ικη-ικο, κουρελιάρης-α-ικο
fler, fleruri ουσ. ουδ. η διαίσθηση, η διορατικότητα // **a avea ~** έχω διαίσθηση, προαισθάνομαι κάτι
fleşă, fleşe ουσ. θηλ. (αρχιτ.) η σκεπή σε σχήμα πυραμίδας ή κώνου στις μεσαιωνικές οικοδομές (πύργοι, εκκλησίες, κ.λ.π.)
fleşcăi, fleşcăiesc I. ρ. αμ. (οικ.) τσαλαβουτώ, βαδίζω σε λασπόνερα II. ρ. μέσο 1. γίνομαι μαλακός, αδυνατίζω 2. καταβάλλομαι σωματικά
fleşcăială, fleşcăieli ουσ. θηλ. το τσαλαβούτημα
fleşcăraie ουσ. θηλ. το λασπόνερο
flexibil-ă, flexibili-e επίθ. 1. εύκαμπτος-η-ο, ελύγιστος-η-ο, σβέλτος-η-ο 2. (γραμμ.) κλιτός-ή-ό (μέρος του λόγου)
flexibilitate ουσ. θηλ. 1. η ευκαμψία, η ευλυγισία, η σβελτάδα 2. (γραμμ.) η κλίση του κλιτού μέρους του λόγου
flexiona, flexionez I. ρ. μετ. κλίνω σχηματίζοντας τους τύπους ενός κλιτού μέρους του λόγου II. ρ. μέσο κάμπτομαι, λυγίζομαι
flexionar-ă, flexionari-e επίθ. 1. ευλύγιστος-η-ο, εύκαμπτος-η-ο 2. (γραμμ.) κλιτός-ή-ό
flexiune, flexiuni ουσ. θηλ. 1. η ευκαμψία, η λυγεράδα, η ευλυγισία, η κάμψη 2. (γραμμ.) η κλίση, ο σχηματισμός των διαφόρων τύπων ενός κλιτού μέρους του λόγου
flexură, flexuri ουσ. θηλ. (γεωλ.) η διαστροφή του φλοιού της γης με πολυκαμψία και ανισοπέδωση σε παρατεταμένη συνέχεια, η κάμψη
flint ουσ. ουδ. (τεχ.) η ποικιλία χαλικίτη // **sticlă ~** το οπτικό γυαλί φτιαγμένο από σιλικικό άλας μολύβδου και καλίου
flintă, flinte ουσ. θηλ. το τουφέκι με πυρίτη λίθο
flirt, flirturi ουσ. ουδ. το φλερτ, η ελαφρά ερωτοτροπία
flirta, flirtez ρ. αμ. φλερτάρω, ερωτοτροπώ, κορτάρω, κάνω φλερτ, κόρτε
flit, flituri ουσ. ουδ. το φλιτ, είδος εντομοκτόνου
floare, flori I. ουσ. θηλ. 1. το άνθος, το λουλούδι 2. μτφ. το πιο διαλεχτό, το άριστο, το ωραιότερο μέρος κάθε πράγματος, ο ανθός, ο αφρός, η αφρόκρεμα // ~ **de colţ** (βοτ.) το έντελβαϊς (εντελβάις) // ~ **la ureche** πράγμα ευκολοκάμωτο // **-a soarelui** (βοτ.) ο ηλίανθος, το ηλιοτρόπιο, το λιοτρόπι // **a fi în ~** είναι στο άνθος, σε άνθηση, σε ακμή, σε κορύφωμα // **copil din flori** ο μπάσταρδος, το νόθο παιδί (από μη νόμιμο γάμο) // **cu o ~ nu se face primăvara** με ένα λουλούδι δεν έρχεται η άνοιξη // **de florile mărului / de flori de cuc** του κάκου, μάταια // **deschiderea florilor** το άνοιγμα των λουλουδιών // **salcâmi plini de ~** οι ακακίες (οι γαζίες) γεμάτες λουλούδια II. επιθ. έκφρ. **în ~** ανθισμένος-η-ο, λουλουδιαστός-ή-ό // **în -a vârstei** στο άνθος της ηλικίας (στην ακμή της ηλικίας)
floc, floci ουσ. αρσ. 1. η φλόκα, η φούντα, ο θύσανος, το χνούδι, η τούφα 2. η δέσμη από κλωστές μαλλιού ή μεταξιού
flocos-oasă, flocoşi-oase επίθ. φλοκωτός-ή-ό, χνουδωτός-ή-ό
floral-ă, florali-e επίθ. λουλουδένιος-α-ο, ανθηρός-ή-ό, άνθινος-η-ο
florar, florari ουσ. αρσ. 1. ο ανθοκόμος, ο ανθοπώλης 2. (λαϊκ.) ο Μάης
floră ουσ. θηλ. η χλωρίδα, το σύνολο των αυτοφυών φυτών μιας περιοχής // ~ **microbiană** η μικροβιακή χλωρίδα // **fauna şi flora** η πανίδα και η χλωρίδα
florăreasă, florărese ουσ. θηλ. η ανθοπώλισσα, η ανθοκόμος
florărie, florării ουσ. θηλ. 1. το ανθοπωλείο 2. ο ανθόκηπος (ιδίως σε θερμοκήπιο)

florentin-ă, florentini-e *επίθ.* φλωρεντινός-ή-ό // **pălărie -ă** το φλωρεντινό καπέλο // **stil ~** φλωρεντινός ρυθμός, το φλωρεντινό στυλ
floretă, florete *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το ξίφος (στην ξιφασκία)
floretist-ă, floretişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ξιφομάχος (ο, η) (που ασχολείται με τη ξιφασκία)
floricea-ică, floricele *ουσ. θηλ.* το λουλουδάκι // στον *πληθ.* **floricele de porumb** τα μπουμπούκια καλαμποκιού (τα άνθη αραβοσίτου)
floricol-ă, floricoli-e *επίθ.* ανθοκομικός-ή-ό
floricultură *ουσ. θηλ.* η ανθοκομία
florifer-ă, floriferi-e *επίθ.* ανθοφόρος-α-ο
Florii ουσ. θηλ. *πληθ. (εκκλ.)* η Κυριακή των Βαΐων
florilegiu, florilegii *ουσ. ουδ.* το απάνθισμα, η ανθολογία
florin, florini *ουσ. αρσ.* το φλωρίνι, το φλορίνι (νόμισμα)
florinte, florinţi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο φλώρος
floristic-ă, floristici-ce *επίθ.* χλωριδικός-ή-ό
flota, flotez *ρ. μετ.* 1. πλέω, επιπλέω 2. αποχωρίζω με καθίζηση τις ουσίες που βγαίνουν στην επιφάνεια του υγρού, διηθίζω
flotabil-ă, flotabili-e *επίθ.* πλευστός-ή-ό, επιπλευστός-ή-ό
flotant-ă, flotanţi-te *επίθ.* 1. επιπλέων-ουσα-ον 2. *(για ανθρώπους)* διαβατάρικος-η-ο, διαβατικός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο· προσωρινός-ή-ό 3. κυμαινόμενος-η-ο // *(οικον.)* **curs ~** η κυμαινόμενη τιμή
flotare, flotări *ουσ.* θηλ. 1. η επίπλευση, η πλεύση 2. η άνοδος στην επιφάνεια του υγρού των ουσιών
flotaţie, flotaţii *ουσ. θηλ.* 1. η επίπλευση 2. η μέθοδος αποχωρισμού των πολύτιμων μετάλλων με ανατάραξη μέσα στο νερό
flotă, flote *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* 1. ο στόλος 2. το ναυτικό // **flota comercială** ο εμπορικός στόλος // **flota de război** το πολεμικό ναυτικό
flotilă, flotile *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* 1. ο στολίσκος 2. *(αερ.)* το σμήνος αεροπλάνων
flotor, flotoare *ουσ. ουδ.* ο πλωτήρας, το επιπλέον σώμα
fluctua pers. 3 fluctuează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστική ενεστώτα)* κυμαίνομαι, αυξομειώνομαι, ταλαντεύομαι
fluctuant-ă, fluctuanţi-te *επίθ.* διακυμαινόμενος-η-ο, μεταβλητός-ή-ό
fluctuare, fluctuări *ουσ. θηλ.* 1. η διακύμανση, η αυξομείωση 2. το ανεβοκατέβασμα, η μεταβλητότητα
fluctuaţie, fluctuaţii *ουσ. θηλ.* η κύμανση, η διακύμανση, η αυξομείωση // *(οικον.)* **fluctuaţia valorilor** η διακύμανση των αξιών
fluent-ă, fluenţi-te *επίθ.* ρέων-ουσα-ον
fluenţă, fluenţe *ουσ. θηλ.* η ροή, το κύλισμα
fluid-ă, fluizi-de I. *επίθ.* ρευστός-ή-ό II. *ουσ.* **ουδ.** *(φυσ.)* το ρευστό
fluidifiant, fluidifiante *ουσ. ουδ.* ο ρευστοποιητής (ουσία που ρευστοποιεί)
fluidifica, fluidific *ρ. μετ.* ρευστοποιώ
fluiditate *ουσ. θηλ.* 1. η ρευστότητα 2. *μτφ.* η αστάθεια, η έλλειψη σταθερότητας
fluidiza, fluidizez *ρ. μετ.* ρευστοποιώ
fluidizare, fluidizări *ουσ. θηλ.* η ρευστοποίηση
fluier, fluiere *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η φλογέρα, η σφυρίχτρα, το σουραύλι 2. *(ανατ.)* το μπροστινό οστό της κνήμης, το αντικνήμιο
fluiera, fluier I. *ρ. μετ.* 1. σφυρίζω (στα θεάματα) αποδοκιμάζω με σφυρίγματα // **arbitrul a -t sfârşitul reprizei** ο διαιτητής σφύριξε το τέλος του ημιχρόνου 2. καλώ με σφυρίγματα II. *ρ. αμ.* σφυρίζω // **el ~ uşor un vechi cântec** αυτός σφύριζε σιγά ένα παλαιό τραγούδι III. *ουσ. αρσ.* και *αμετάβλ.* **fluieră-vânt** ο αλήτης, ο μπαγαπόντης
fluieraş, (1) fluieraşe *ουσ. ουδ.*, **(2) fluieraşi** *ουσ. αρσ.* 1. *ουσ. ουδ.* η μικρή φλογέρα, η μικρή σφυρίχτρα 2. *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο μουσικός που παίζει τη φλογέρα
fluierat *ουσ. ουδ.* το σφύριγμα, ο συριγμός
fluierătură, fluierături *ουσ. θηλ.* ιδ. **fluierat**
fluometru, fluometre *ουσ. ουδ.* το ρευστόμετρο
fluor *ουσ. ουδ. (χημ.)* το φθόριο
fluoresceină *ουσ.* θηλ. η φθοριοσκεΐνη (οργανική χρωστική)
fluorescent-ă, fluorescenţi-te *επίθ.* με φθορισμό // **lampă -ă** ο λαμπτήρας φθορίου // **tub ~** ο σωλήνας με φθορισμό
fluorescenţă, fluorescenţe *ουσ. θηλ.* 1. ο φθορισμός, η λάμψη φθορίου 2. η ιδιότητα εκπομπής του φωτός από σώματα με ακτινοβολία
fluorfosgen *ουσ. ουδ. (χημ.)* το φθοριοφωσγένιο
fluorhidric *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το υδροφθορικό οξύ
fluoriza, fluorizez *ρ. μετ.* προσθέτω φθόριο σε πόσιμο νερό (κατά της τερηδόνας)
fluşturatic-ă, fluşturatici-ce I. *επίθ.* ασταθής-ής-ές, ελαφρόμυαλος-η-ο, επιπόλαιος-η-ο II. ουσ. *αρσ. και θηλ.* ελαφρόμυαλος-η (ο, η), ανόητος-η (ο, η), κουφιοκεφαλάκης-ισσα (ο, η)
flutter *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο γοργός σφυγμός // **~ atrial** ο γρήγορος και κανονικός σφυγμός από τις συστολές των άνω μερών της καρδιάς
flutura, flutur I. *ρ. μετ.* 1. προξενώ κύμανση 2. ανεμίζω, κινώ, ανακινώ // **a ~ o batistă** ανεμίζω ένα μαντήλι II. *ρ. αμ.* 1. κυματίζω, κυμαίνομαι 2. πετώ στον αέρα, φτερουγίζω (πουλιά, έντομα, αεροπλάνα) // **steagurile -u în bătaia vântului** οι σημαίες κυμάτιζαν στο χτύπημα του αέρα III. *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* **flutură vânt** ο αλήτης, ο βαγαπόντης
fluturare, fluturări *ουσ. θηλ.* 1. το κυμάτισμα, ο κυματισμός, η κύμανση 2. το ανέμισμα
fluturaş, fluturaşi *ουσ. αρσ.* 1. η πεταλουδίτσα 2. η ταινία χαρτιού με ορισμένο κείμενο γραμμένο επάνω της
fluturatic-ă, fluturatici-ce I. *επίθ.* 1. ασταθής-ής-ές 2. ελαφρόμυαλος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αλαφρόμυαλος-η (ο, η) 2. κουφιοκέφαλος-η (ο, η)
fluturător-oare, fluturători-oare *επίθ.* κυματίζων-ουσα -ον
fluture, fluturi *ουσ. αρσ.* 1. η πεταλούδα 2. *μτφ.* η πούλια // **~ de mătase** η χρυσαλλίδα, η πεταλούδα του μεταξοσκώληκα
fluvial-ă, fluviali-e *επίθ.* ποτάμιος-ια-ιο, ποταμήσιος -ια-ιο // **navigaţie -ă** η ποταμοπλοΐα // **vas ~** το ποταμόπλοιο
fluviometru, fluviometre *ουσ. ουδ.* το ποταμόμετρο
fluviu, fluvii *ουσ. ουδ.* 1. το ποτάμι, ο ποταμός 2. *μτφ.* η μεγάλη ποσότητα από κάποιο υγρό: **un ~ de sânge** ποτάμι από αίμα

flux, fluxuri ουσ. ουδ. 1. η παλίρροια, η πλήμμη, η πλημμυρίδα, η φουσκονεριά 2. το ρεύμα, η ροή // ~ **avansat** η ανερχόμενη παλίρροια // ~ **de căldură** το ρεύμα θερμότητας // ~ **de informaţie** η ροή πληροφοριών, η ποσότητα πληροφοριών σε μονάδα χρόνου // *(φυσ.)* ~ **de particule** το ρεύμα σωματιδίων // ~ **electric** το ρεύμα ηλεκτρικής δύναμης // ~ **luminos** το φωτεινό ρεύμα // ~ **magnetic** το μαγνητικό ρεύμα // ~ **şi reflux** παλίρροια και άμπωτη // **înălţimea -ului** το ύψος της παλίρροιας // **producţie în** ~ η παραγωγή σε τεχνολογική ροή

fluxiune, fluxiuni *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φλεγμονή

fluxmetru, fluxmetre *ουσ. ουδ.* το παλιρροιόμετρο, το πλημμυρόμετρο

foaie, foi *ουσ. θηλ.* 1. το φύλλο 2. η φούστα // ~ **de aluat** το φύλλο ζύμης // ~ **de cort** το φύλλο αντίσκηνου // ~ **de drum** το φύλλο πορείας // ~ **de hârtie** το φύλλο χαρτιού // ~ **verde** το πράσινο φύλλο φυτού // ~ **de ziar** το φύλλο εφημερίδας // ~ **volantă** το φέιγ-βολάν // *έκφρ.* **a întoarce** ~ γυρίζω φύλλο (αλλάζω γνώμη προς το χειρότερο)

foaier, foaiere *ουσ. ουδ.* το φουαγιέ

foale, foale *ουσ. ουδ.* 1. το φυσερό 2. το τουλούμι 3. *(οικ.)* το στομάχι, η κοιλιά // **-le fierarului** το φυσερό, ο φυσητήρας του σιδερά

foame *ουσ. θηλ.* 1. η πείνα, ο λιμός 2. η έλλειψη τροφίμων // **a-i fi** ~ έχω πείνα // **a-mi potoli -a** κατασιγάζω την πείνα μου // **a muri de** ~ πεθαίνω από την πείνα// **grevă a -i** η απεργία πείνας

foamete *ουσ. θηλ.* 1. η πείνα, ο λιμός 2. η σιτοδεία, η έλλειψη σιτηρών

foarfece, foarfece *ουσ. ουδ.* το ψαλίδι, η ψαλίδα // **-le preţurilor** το ψαλίδι των τιμών *(οικον.)* // **ca un** ~ ψαλιδοειδής-ής-ές // **în formă de** ~ ψαλιδωτός-ή-ό // **limba lui vorbeşte ca un** ~ ψαλίδι πάει η γλώσσα του

foarte *επίρ.* 1. πολύ, πάρα πολύ 2. πολύ-πολύ // ~ **bine** πολύ καλά // ~ **de dimineaţă** πολύ πρωί // ~ **frumos** πολύ ωραία // **e** ~ **copil pentru vârsta lui** είναι πάρα πολύ παιδί για την ηλικία του // **e** ~ **inteligent** είναι πολύ έξυπνος (νοήμονας) // *(λαϊκ.)* **îi era** ~ **foame** πεινούσε πάρα πολύ // *(λαϊκ.)* **îţi** ~ **mulţumesc** σ' ευχαριστώ πάρα πολύ // *(λαϊκ.)* **se mânie** ~ θύμωσε πολύ, «τον έπιασαν οι θυμοί του»

fobie, fobii *ουσ. θηλ.* η φοβία, η φοβοπάθεια

foburg, foburguri *ουσ. ουδ.* το προάστιο

foc, focuri *ουσ. ουδ.* 1. η φωτιά, το πυρ 2. η πυρκαγιά 3. ο πυροβολισμός 4. *μτφ.* η φλογερότητα, η θερμότητα, το μένος 5. *μτφ.* ο καημός // ~ **de artificii** το πυροτέχνημα // **-ul a distrus câteva case** η φωτιά κατάστρεψε μερικά σπίτια // **a aţâţa -ul** ανασκαλεύω τη φωτιά // **a-şi scoate -ul** λέγω τον καημό μου // **a lua** ~ παίρνω φωτιά // **a pune mâna în** ~ βάζω το χέρι στη φωτιά, είμαι απόλυτα σίγουρος για κάτι // **a pune pe cineva pe** ~ βάζω κάποιον πάνω στη φωτιά (τον παρακινώ σε κάτι) // **armă de** ~ το πυροβόλο όπλο // **a scoate castanele din** ~ **cu mâna altuia** βγάζω τα κάστανα απ' τη φωτιά με του άλλου το χέρι, αποφεύγω την ευθύνη // **a se arunca în** ~ ρίχνομαι στη φωτιά (εκθέτω τη ζωή μου για κάτι ή για κάποιον) // **a se face** ~ μένεα πνέω, ανάβω, θυμώνω πολύ // **a trece prin** ~ **şi sabie** περνώ δια πυρός και σιδήρου // **de mama -ului** εκπληκτικά, σε μεγάλο βαθμό // **încetare a -ului** η κατάπαυση του πυρός // **în -ul luptei** στη φωτιά της μάχης // **n-o fi** ~ δε θάναι και μεγάλη συμφορά // **o jucărie frumoasă** ~ ένα παιχνιδάκι ωραίο // **plin de** ~ με φλογερότητα, φλογερός-ή-ό // **unele pălării sunt scumpe** ~ μερικά καπέλα είναι πάρα πολύ ακριβά

focal-ă, focali-e *επίθ. (φυσ.)* που ανήκει στο σημείο συγκεντρώσεως της ακτινοδέσμης, εστιακός-ή-ό

focaliza, focalizez *ρ. μετ. (φυσ.)* κάνω να περάσουν μέσα μόνο από ένα σημείο όλες οι ακτίνες της ακτινοδέσμης, εστιάζω

focalizare, focalizări *ουσ. θηλ.* το πέρασμα μέσα μόνο από ένα σημείο των ακτίνων της ακτινοδέσμης, η εστίαση

focar, focare *ουσ. ουδ.* 1. η εστία φωτός· η φωτεινή πηγή 2. το μέρος όπου καίγεται η καύσιμη ύλη (η εστία) 3. *μτφ.* ο τόπος της παραγωγής της δημιουργίας // *(ιατρ.)* ~ **de infecţie** εστία μόλυνσης, η ανάπτυξη μικροβίων στον οργανισμό // ~ **de nelinişte** η εστία ανησυχίας

focă, foci *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η φώκια, η φώκη

fochist, fochişti *ουσ. αρσ.* ο θερμαστής, ο συντηρητής της φωτιάς σε λέβητα μηχανής, πλοίου, εργοστασίου, κ.λ.π.

focos-oasă, focoşi-oase I. *επίθ.* 1. πύρινος-η-ο, φλογερός-ή-ό, αναμμένος-η-ο 2. περιπαθής-ής -ές, ζωηρός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η σχαστηρία, το πυροδοτικό μηχάνημα σε οβίδες, βόμβες, ο πυροκροτητής // ~ **de obuz** ο πυροσωλήνας στα βλήματα του πυροβολικού

fodră, fodre *ουσ. θηλ.* η φόδρα

foen, foene *ουσ. ουδ.* 1. το φώεν, η ονομασία ζεστού ανέμου της Ελβετίας και Αυστρίας 2. το φόεν, το πιστολάκι, ονομασία συσκευής για το στέγνωμα μαλλιών με θερμό ρεύμα αέρος

fofârlica *ουσ. θηλ. (έκφρ.)* **a umbla cu** ~ φέρομαι με ψέματα, με κατεργαριά, είμαι ανειλικρινής

fofează, fofeze *ουσ. θηλ.* το φτερό της ανέμης // **a umbla ca o** ~ πηγαίνω πολύ γρήγορα

fofelniţă, fofelniţe *ουσ. θηλ.* 1. τα δύο σταυρόξυλα της ανέμης 2. *μτφ.* το στόμα (σαν όργανο ομιλίας)

fofila, fofilez *ρ. μέσο* 1. γλιστρώ, διαφεύγω από δύσκολες καταστάσεις 2. εισέρχομαι, εισχωρώ 3. αποφεύγω κάτι με έντεχνο τρόπο // **a se** ~ μπαίνω με πλάγια μέσα

foi, foiesc I. *ρ. αμ.* 1. γυρνώ, γυρίζω πέρα-δώθε, μυρμηγκιάζω 2. υπάρχω σε αφθονία // **nenumărate specii de animale -esc în pădurile noastre** αναρίθμητα είδη ζώων γυρίζουν στα δάση μας // **sala -a de lume** η αίθουσα μυρμήγκιαζε (ήταν γεμάτη) από κόσμο II. *ρ. μέσο* 1. περιφέρομαι, πηγαινοέρχομαι 2. γυρίζω από τη μια μεριά στην άλλη, στριφογυρνώ 3. κάνω βόλτες εδώ κι εκεί, γυρνώ άσκοπα // **restaurantul era plin, ospătarii se -au** το εστιατόριο ήταν γεμάτο, οι σερβιτόροι πήγαιναν απ' εδώ κι από κει

foială, foieli *ουσ. θηλ.* 1. ο πηγαινοερχομός, το πηγαινέλα 2. το γύρισμα από τη μια μεριά στην άλλη 3. η μεγάλη κίνηση πλήθους

foicică, foicele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το φυλλαράκι, το μικρό φύλλο

foileton, foiletoane *ουσ. ουδ.* η επιφυλλίδα

floiletonist-ă, foiletonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο δημοσιεύει επιφυλλίδες σε εφημερίδες ή σε περιοδικά

foios-oasă, foioşi-oase I. *επίθ.* 1. πλατύφυλλος-η-ο 2. φυλλοφόρος-α-ο II. *ουσ. θηλ.* τα φυλλοφόρα, τα πλατύφυλλα III. *ουσ. ουδ.* το πλατύφυλλο, ο τρίτος στόμαχος μυρηκαστικού ζώου
foire, foiri *ουσ. θηλ.* 1. ο πηγαινοερχομός 2. το γύρισμα από τη μια πλευρά στην άλλη 3. η μεγάλη κίνηση πλήθους
foişor, foişoare *ουσ. ουδ.* 1. ο πύργος 2. το ψηλό οικοδόμημα 3. το εξοχικό μέγαρο, η βίλα, η έπαυλη // ~ **de foc** ο πύργος (η σκοπιά) για παρατήρηση των πυρκαγιών
foitaj, foitaje *ουσ. ουδ.* τα φύλλα ζύμης (ζυμαριού) για γλυκίσματα
foiță, foițe *ουσ. θηλ.* 1. το φυλλαράκι, το μικρό φύλλο 2. το λεπτό χαρτί // ~ **de staniol** το λεπτό φύλλο από κασσίτερο // ~ **de țigară** το τσιγαρόχαρτο
folclor *ουσ. ουδ.* η λαογραφία, το φολκλόρ
folcloric-ă, folclorici-ce *επίθ.* λαογραφικός-ή-ό // **inspirație -ă** η λαογραφική έμπνευση
folclorism *ουσ. ουδ.* ο λαογραφισμός, η τάση μεγαλοποίησης του λαογραφικού στοιχείου στην τέχνη και φιλολογία
folclorist-ă, folclorişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* λαογράφος (ο, η)
folcloristic-ă, folcloristici-ce I. *επίθ.* λαογραφικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η λαογραφία
folfăi, folfăiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* μασουλίζω (μασώ αργά και για πολλή ώρα)
foliaceu-ee, foliacei-cee *επίθ.* φυλλοειδής-ής-ές
folicul, foliculi *ουσ. αρσ.* το περικάρπιο
folicular-ă, foliculari-e *επίθ.* περικαρπικός-ή-ό // **hormon** ~ η φολικοειδής ορμόνη
foliculă, folicule *ουσ. θηλ.* το κωνικό περικάρπιο
foliculină *ουσ. θηλ.* 1. η φολικολίνη, η ορμόνη 2. το φαρμακευτικό παρασκεύασμα με ορμόνη
folie, folii *ουσ. θηλ.* το λεπτό φύλλο από πλαστική ύλη
folio *ουσ. ουδ. (λογιστ.)* το φύλλο βιβλίου (συνήθως στα μεγάλα λογιστικά βιβλία)
folos, foloase I. *ουσ. ουδ.* 1. η ωφέλεια, το όφελος, το ωφέλημα 2. το πλεονέκτημα, το κέρδος, η απολαβή // **a fi de mare** ~ είναι πολύ ωφέλιμος // **a trage ~ dintr-o împrejurare** ωφελούμαι, επωφελούμαι, έχω όφελος από κάποια περίσταση // **ce ~?** τι το όφελος; // **fără** ~ χωρίς ωφέλεια II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **cu** ~ επωφελώς, με ωφέλεια, με κέρδος // **de** ~ ωφέλιμος-η-ο// **în -ul cuiva** σε όφελος κάποιου
folosi, folosesc I. *ρ. μετ.* χρησιμοποιώ, μεταχειρίζομαι, κάνω χρήση // **a ~ o stratagemă** μεταχειρίζομαι ένα στρατήγημα, έναν έξυπνο τρόπο ενέργειας // **a ~ o unealtă** χρησιμοποιώ ένα εργαλείο II. *ρ. αμ.* 1. ωφελώ 2. είμαι χρήσιμος, είμαι ωφέλιμος, φέρνω ωφέλεια, εξυπηρετώ, κάνω καλό // **aceasta îți foloseşte** αυτό σε ωφελεί // **asta nu foloseşte la nimic** αυτό δεν ωφελεί σε τίποτα III. *ρ. μέσο* 1. ωφελούμαι, επωφελούμαι // **a se ~ de o împrejurare** επωφελούμαι από κάποια περίσταση // **mă folosesc de această ocazie** ωφελούμαι απ' αυτή την ευκαιρία // **mă folosesc de dicționar** ωφελούμαι από το λεξικό
folosință, folosințe *ουσ. θηλ.* η χρήση, η χρησιμοποίηση // **a da în** ~ δίνω σε χρήση // **drept de** ~ το δικαίωμα χρησιμοποίησης // **în** ~ εν χρήσει
folosire, folosiri *ουσ. θηλ.* 1. η χρήση, η χρησιμοποίηση, η μεταχείριση 2. το ωφέλημα, η κατοχή πράγματος
folositor-oare, folositori-oare *επίθ.* ωφέλιμος-η-ο, χρήσιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές
foloştină *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το στερεό υπόλειμμα φυτών ύστερα από το βράσιμό τους ή τα υπολείμματα των σταφυλόρωγων ύστερα από τη σύνθλιψή τους
fonciеră, fonciere *ουσ. θηλ.* ο έγγειος φόρος· η έγγεια ιδιοκτησία· ό,τι αναφέρεται στη γη και τα προϊόντα της
fond, fonduri I. *ουσ. ουδ.* 1. το φόντο 2. ο πόρος 3. το ταμείο, το αποταμίευμα, η αποταμίευση, το απόθεμα (χρημάτων ή άλλων πραγμάτων) 4. το βάθος κάθε πράγματος, το περιεχόμενο, το ουσιώδες 5. το κονδύλι 6. η συλλογή, η συγκέντρωση βασικών αγαθών και αξιών από ένα ορισμένο τομέα της κουλτούρας 7. *μτφ.* τα χρήματα // ~ **lexical principal** το κύριο λεξιλόγιο περιεχόμενο // ~ **monetar** το νομισματικό ταμείο // **-uri de investiții** οι πόροι για επενδύσεις // **a deosebi -ul de formă** ξεχωρίζω το βάθος έννοιας από τη μορφή // **a fi în -uri** έχω χρήματα, λεφτά // **articol de** ~ το κύριο άρθρο // **care este -ul problemei?** ποιό είναι το βάθος του προβλήματος; // **ce vrei în ~?** τι θέλεις καθεαυτού; κατά βάθος; // **tabloul reprezintă nişte flori albe pe ~ roşu** ο πίνακας παρίστανε άσπρα λουλούδια πάνω σε κόκκινο βάθος (φόντο) II. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ κατά βάθος, πραγματικά
fonda, fondez *ρ. μετ.* 1. ιδρύω, θεμελιώνω, θέτω τις βάσεις 2. κτίζω, οικίζω 3. δημιουργώ
fondant-ă, fondanți-te I. *επίθ.* ευδιάλυτος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* **bomboană -ă** το φοντάν (ζαχαρωτό που διαλύεται εύκολα μέσα στο στόμα)
fondare, fondări *ουσ. θηλ.* 1. η κτίση, η ίδρυση 2. η σύσταση 3. η θεμελίωση
fondator-oare, fondatori-oare I. *επίθ.* ιδρυτικός-ή-ό, θεμελιωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ιδρυτής-ύτρια (ο, η) 2. θεμελιωτής 3. κτήτορας (ο, η)
fondist-ă, fondişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* (ο, η) αθλητής-ήτρια στο αγώνισμα δρόμου, μεγάλων αποστάσεων στο τρέξιμο
fonem, foneme *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το φώνημα, ο φθόγγος
fonetic-ă, fonetici-ce *επίθ.* φωνητικός-ή-ό // **ortografie -ă** η φωνητική ορθογραφία
fonetică *ουσ. θηλ.* η φωνητική, η φθογγολογία // ~ **funcțională** η φωνολογία (έχει σαν αντικείμενο την ανθρώπινη φωνή) // ~ **generală** η γενική φωνητική
fonetician-ă, foneticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* φθογγολόγος (ο, η)
fonf, foanfă, fonfi, foanfe *επίθ.* ρινολαλών-ούσα-όν
fonfăi, fonfăi *ρ. αμ.* ρινολαλώ
fonfăit-ă, fonfăiți-te *επίθ.* ρινολαλών-ούσα-όν
fonic-ă, fonici-ce *επίθ.* φωνητικός-ή-ό
fonocardiogramă, fonocardiograme *ουσ. θηλ.* το φωνοκαρδιογράφημα
fonograf, fonografe *ουσ. ουδ.* ο φωνογράφος
fonogramă, fonograme *ουσ. θηλ.* η φωνοταινία (η ταινία κινηματογράφου)
fonologic-ă, fonologici-ce *επίθ.* φωνολογικός-ή-ό
fonologie *ουσ. θηλ.* η φωνολογία
fonotecare, fonotecări *ουσ. θηλ.* η μαγνητοφώνηση

fonotecă, fonoteci *ουσ. θηλ.* η ταινιοθήκη (το κιβώτιο όπου φυλάγονται οι ταινίες μαγνητοφώνου ή κινηματογράφου)
fontă, fonte *ουσ. θηλ.* ο χυτοσίδηρος
for, foruri *ουσ. ουδ.* 1. η δημόσια πλατεία στους Ρωμαίους, το φόρουμ 2. η δημόσια αρχή, η εξουσία κάποιας κρατικής οργάνωσης 3. η δικαιοδοσία // ~ **interior** η συνείδηση, το εγώ του ανθρώπου, το εσωτερικό φόρουμ
fora, forez *ρ. αμ.* 1. κάνω γεώτρηση για αναζήτηση ή εκμετάλλευση κοιτασμάτων 2. γεωτρυπανίζω
forabil-ă, forabili-e *επίθ. (για πετρώματα)* το κατάλληλο πέτρωμα για γεώτρηση
foraibăr, foraibăre *ουσ. ουδ.* η γυριστή βίδα για κλείσιμο πόρτας ή παραθυριού, το μάνταλο
foraj, foraje *ουσ. ουδ.* 1. η διάτρηση, η γεώτρηση // **agregat de** ~ το γεωτρύπανο // **instalaţii de** ~ οι εγκαταστάσεις γεώτρησης
forare, forări *ουσ. θηλ.* 1. η γεώτρηση, το σκάψιμο γης για άνοιγμα πετρελαιοπηγών ή ορυχείων 2. η διάτρηση στο εσωτερικό της γης για την εξόρυξη ορυκτών
forăi pers. 3 foräie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ροχαλίζει
forceps, forcepsuri *ουσ. ουδ.* ο εμβρυουλκός
forestier-ă, forestieri-e *επίθ.* 1. δασικός-ή-ό, δασονομικός-ή-ό // **economie -ă** η δασική οικονομία // **exploatare -ă** η υλοτομία, το κόψιμο δέντρων του δάσους, η εκμετάλλευση του δάσους // **muncitor** ~ ο υλοτόμος, ο ξυλοκόπος στο δάσος // **perdea -ă** το δασικό παραπέτασμα
forfăi, forfăiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* πηγαινοέρχομαι, πηγαίνω κάπου και ξαναγυρίζω συχνά πολλές φορές, άσκοπα, ανώφελα
forfeca, foarfec I. *ρ. μετ.* 1. ψαλιδίζω 2. *μτφ.* επικρίνω λογοτεχνικό έργο, κατακερματίζω // **a ~ o operă literară** σχολιάζω ένα λογοτεχνικό έργο II. *ρ. αμ.* μιλώ συνέχεια, φλυαρώ, λέω πολλά και περιττά
forfecare, forfecări *ουσ. θηλ.* το ψαλίδισμα
forfecătură, forfecături *ουσ. θηλ.* το ψαλίδισμα
forfecuţă, forfecuţe *ουσ. θηλ.* το ψαλιδάκι
forfet, forfete *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η απουσία αθλητή ή ομάδας στο προγραμματισμένο αγώνισμα
forfetar-ă, forfetari-e *επίθ.* κατ' αποκοπήν (για μισθοδοσία, φόρους, τέλη, δασμούς, κ.λ.π.) σε ολικό αμετάβλητο ποσό
forfotă I. *ουσ. θηλ.* 1. η μεγάλη κίνηση πλήθους, το πηγαινέλα, ο πηγαινοερχομός ανθρώπων 2. η μυρμηγκιά 3. η συγκέντρωση ανθρώπων // **ce ~!** τί πηγαινοερχομός, τί μυρμηγκιά! II. *επιρ. έκφρ.* **a umbla forfota** πηγαίνω απ' εδώ κι από κει άσκοπα, ανώφελα
forfoteală, forfoteli *ουσ. θηλ.* ιδ. forfotă
forfoti, forfotesc *ρ. αμ.* πηγαινοέρχομαι, περιφέρομαι εδώ κι εκεί άσκοπα
forint, forinţi *ουσ. αρσ.* το φόριντ, η νομισματική μονάδα της Ουγγαρίας
forja, forjez *ρ. μετ.* σφυρηλατώ, σφυροκοπώ (τα μέταλλα με τη σφύρα)
forjabil-ă, forjabili-e *επίθ.* σφυρηλατήσιμος-η-ο
forjare, forjări *ουσ. θηλ.* 1. η σφυρηλάτηση, η σφυρηλασία, το σφυροκόπημα, η σφυροκόπηση 2. η κατεργασία μετάλλων σε θερμή ή ψυχρή κατάσταση, με συνεχή χτυπήματα σφύρας
forjat-ă, forjaţi-te *επίθ.* σφυρηλατημένος-η-ο, σφυρήλατος-η-ο // **gard din fier** ~ καγκελοφράχτης
forjă, forje *ουσ. θηλ.* 1. το εργαστήριο για σφυρηλάτηση, το καμίνι 2. το σιδηρουργείο για κατεργασία του σιδήρου και του χάλυβα που έχουν θερμανθεί στο καμίνι του σιδερά με ανεμιστήρα τεθειμένο σε κίνηση με πηδάλιο
forjerie, forjerii *ουσ. θηλ.* το εργαστήριο του σιδερά
forjor, forjori *ουσ. αρσ.* ο σφυρηλάτης, ο σφυροκόπος, ο σιδεράς
forma, formez I. *ρ. μετ.* 1. σχηματίζω 2. μορφώνω, διαμορφώνω κάποιον πνευματικά και ηθικά 3. συνιστώ, συγκροτώ, αποτελώ 4. συντάσσω, συνθέτω, πλάθω // **părţile formează un tot** τα μέρη σχηματίζουν ένα όλο, μια ολότητα II. *ρ. μέσο* 1. σχηματίζομαι, διαμορφώνομαι, συνίσταμαι, συγκροτούμαι, απαρτίζομαι 2. αποτελούμαι, συντάσσομαι
formal-ă, formali-e I. *επίθ.* 1. τυπικός-ή-ό 2. ρητός-ή-ό 3. συμβατικός-ή-ό 4. τεχνητός-ή-ό 5. κατηγορηματικός-ή-ό 6. σαφής-ής-ές // **politeţe -ă** η τυπική ευγένεια // **un ordin** ~ η ρητή διαταγή II. *επίρ.* 1. σαφώς, τυπικά 2. κατηγορηματικά // **~, acest raţionament pare corect** τυπικά, αυτή η κρίση φαίνεται ορθή // **a interzice** ~ απαγορεύεται κατηγορηματικά
formaldehidă, formaldehide *ουσ. θηλ. (χημ.)* η φορμαλδεΰδη
formalină, formaline *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η φορμόλη (αντισηπτικό)
formalism *ουσ. ουδ.* 1. ο φορμαλισμός, η τυποκρατία, η τυπολατρία 2. η απασχόληση με την εξωτερική μορφή σε βάρος της ουσίας
formalist-ă, formalişti-ste I. *επίθ.* τυπικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φορμαλιστής-ίστρια (ο, η)
formalitate, formalităţi *ουσ. θηλ.* 1. η τυπικότητα 2. η διατύπωση, οι διατυπώσεις 3. ο τύπος εγγράφου, κ.λ.π. 4. η μορφή ενέργειας από συνήθεια ή από τον κανονισμό
formaliza, formalizez I. *ρ. μετ.* διατυπώνω, εκφράζω διανόημα II. *ρ. μέσο* δυσφορώ, αισθάνομαι δυσφορία, εκνευρίζομαι
formalizare, formalizări *ουσ. θηλ.* 1. η διατύπωση 2. η αγανάκτηση, ο θυμός, η δυσφορία
formare, formări *ουσ. θηλ.* 1. η διάπλαση 2. ο σχηματισμός, η συγκρότηση 3. η μόρφωση, η διαμόρφωση 4. η εκπαίδευση, η αγωγή 5. το φορμάρισμα // **-a tinerei generaţii** η διάπλαση της νέας γενεάς
format, formate *ουσ. ουδ.* το μέγεθος, το σχήμα, η διάσταση
format-ă, formaţi-te *επίθ.* 1. σχηματισμένος-η-ο 2. εξασκημένος-η-ο 3. ώριμος-η-ο 4. προετοιμασμένος -η-ο, καταρτισμένος-η-ο, μορφωμένος-η-ο // **om** ~ ώριμος άνθρωπος
formator-oare, formatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυποποιός (ο, η), κατασκευαστής-άστρια τύπων, καλουπιών
formaţie, formaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο σχηματισμός 2. η διάπλαση, το φορμάρισμα 3. η σύσταση 4. η διαμόρφωση 5. ο συνδυασμός 6. το συγκρότημα 7. η μόρφωση, η εκπαίδευση 8. η διάταξη *(στρατιωτών σε ορισμένο σχηματισμό)* 9. *(στρατ.)* το τμήμα 10. *(αθλ.)* η ομάδα // ~ **artistică** το καλλιτεχνικό συγκρότημα // ~ **de cifre sau de**

litere ο συνδυασμός αριθμών ή γραμμάτων // ~ **de luptă patriotică** το μάχιμο πατριωτικό τμήμα // ~ **social economică** ο κοινωνικο-οικονομικός σχηματισμός // ~ **sportivă** η αθλητική ομάδα
formaţiune, formaţiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. formaţie
formă, forme I. *ουσ. θηλ.* 1. η μορφή, το σχήμα, ο τύπος 2. η εξωτερική εμφάνιση, η φόρμα 3. το είδος, ο τρόπος, η λογή 4. η μήτρα, το καλούπι 5. η διάσταση των σελίδων βιβλίου, περιοδικού, κ.λ.π. 6. το υπόδειγμα, το πρότυπο, το παράδειγμα // ~ **de guvernământ** ο τύπος της κυβερνήσεως // ~ **de stat** ο τύπος του κράτους // *(φιλοσ.)* ~ **şi conţinut** η μορφή και το περιεχόμενο // **forme de relief** οι αναγλυφικές μορφές, η φυσική διαμόρφωση // **a fi în** ~ είμαι σε φόρμα, σε καλή φυσική κατάσταση // *(αθλ.)* **a nu fi în** ~ είμαι ντεφορμέ // **ea vărsă aluatul într-o** ~ **de cozonac** αυτή έχυσε το ζυμάρι σ' ένα καλούπι τσουρεκιού // **în** ~ **de ...** σε σχήμα... II. *επιρ. έκφρ.* **de** ~ τυπικά, επιφανειακά (για διάσωση των προσχημάτων)
formiat, formiaţi *ουσ. αρσ.* το άλας του μυρμηγκικού οξέος
formic-ă, formici-ce *επίθ. (χημ.)* **acid** ~ το μυρμηγκικό οξύ // **aldehidă -ă** η φορμαλδεΰδη
formidabil-ă, formidabili-e *επίθ.* 1. καταπληκτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. εξαιρετικός-ή-ό
formol *ουσ. ουδ. (χημ.)* η φορμόλη
formolizare, formolizări *ουσ. θηλ.* η απολύμανση με φορμόλη, η επάλειψη πτώματος με διάλυμα φορμόλης για να διατηρηθεί η σύσταση των κυττάρων, ιστών και οργάνων
formula, formulez *ρ. μετ.* 1. διατυπώνω, εκφράζω κάτι με ακρίβεια, με επιμέλεια 2. συντάσσω // **a-şi** ~ **opiniile** διατυπώνω τις απόψεις μου
formular, formulare *ουσ. ουδ.* το έντυπο // **a completa un** ~ συμπληρώνω ένα έντυπο
formulare, formulări *ουσ. θηλ.* η διατύπωση, η προσεκτική έκφραση σκέψης, προφορική ή γραπτή
formulă, formule *ουσ. θηλ.* 1. ο τύπος, η φόρμουλα 2. η έκφραση 3. *μτφ.* η λύση 4. η απόφανση, η κατηγορηματική έκφραση σκέψης 5. *(μαθ.)* ο μαθηματικός τύπος, η αλγεβρική παράσταση ορισμένης βασικής μορφής 6. *(χημ.)* ο χημικός τύπος, η παράσταση συμβόλων χημικής ένωσης // ~ **de politeţe** η ευγενική έκφραση
fornăi, fornăi *ρ. αμ.* ροχαλίζω
fornăit *ουσ. ουδ.* το ροχαλητό
fort, forturi *ουσ. ουδ.* 1. το φρούριο 2. το οχυρό, το οχυρωματικό έργο
fortăreaţă, fortăreţe *ουσ. θηλ.* 1. το φρούριο, το προπύργιο 2. ο προμαχώνας 3. το κάστρο με μόνιμη φρουρά // ~ **zburătoare** το ιπτάμενο φρούριο
forte I. *επίθ. αμετάβλ.* δυνατός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό // **a se face** ~ γίνομαι δυνατός, έχω τα μέσα για κάτι II. *επίρ.* 1. δυνατά, γερά 2. *μουσ.* φόρτε
fortifiant-ă, fortifianţi-te I. *επίθ.* τονωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό, τονικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το τονωτικό, το τονικό, το δυναμωτικό
fortifica, fortific I. *ρ. μετ.* 1. οχυρώνω, κατοχυρώνω, τονώνω, ενδυναμώνω 2. ισχυροποιώ, ενισχύω II. *ρ. μέσο* 1. οχυρώνομαι, κατοχυρώνομαι, τονώνομαι 2. ενισχύομαι, παίρνω δύναμη
fortificare, fortificări *ουσ. θηλ.* 1. η οχύρωση, η κατοχύρωση, η τόνωση 2. η ενδυνάμωση, η ισχυροποίηση 3. η οχυρότητα // ~ **a organismului** η ενδυνάμωση του οργανισμού
fortificat-ă, fortificaţi-te *επίθ.* 1. ενισχυμένος-η-ο, ενδυναμωμένος-η-ο, δυναμωμένος-η-ο 2. οχυρός -ή-ό, οχυρωμένος-η-ο
fortificaţie, fortificaţii *ουσ. θηλ.* το οχυρό, το οχύρωμα, η οχύρωση, το οχυρωματικό έργο
fortissimo *επίρ. (μουσ.)* φορτίσσιμο
fortuit-ă, fortuiţi-te *επίθ.* 1. απρόοπτος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο, απρόβλεπτος-η-ο, απρόσμενος-η-ο 2. συμπτωματικός-ή-ό, ξαφνικός -ή-ό, τυχαίος-αία-αίο
fortuna *ουσ. θηλ.* 1. η τύχη 2. η μοίρα, το ριζικό, το πεπρωμένο
forţa, forţez I. *ρ. μετ.* 1. αναγκάζω, εξαναγκάζω, καταναγκάζω, βιάζω, εκβιάζω, επιβάλλω με τη βία 2. υποχρεώνω 3. παραβιάζω 4. *μτφ.* υπερβάλλω 5. *στρατ.* περνώ το εμπόδιο φυσικό ή τεχνητό (σε πολεμική επιχείρηση) // **a** ~ **mâna** βιάζω το χέρι κάποιου για να κάνει κάτι // **a** ~ **nota** υπερβάλλω κάτι πέρα από το κανονικό, πέρα από το συνηθισμένο // **a** ~ **uşa cuiva** παραβιάζω την πόρτα κάποιου, μπαίνω με τη βία // **împrejurările l-au -t să facă pasul acesta** οι περιστάσεις τον ανάγκασαν να κάνει αυτό το βήμα // **l-am -t să spună adevărul** τον εξανάγκασα να πει την αλήθεια II. *ρ. μέσο* βάζω τα δυνατά μου, προσπαθώ, κοπιάζω // **a se** ~ **să rămână calm** προσπαθώ να μείνω ήσυχος // **mă -m să nu râd** προσπαθούσα να μη γελάσω
forţamente *επίρ.* 1. αναγκαστικά, καταναγκαστικά, εκβιαστικά, βιαίως 2. υποχρεωτικά 3. ακούσια
forţare, forţări *ουσ. θηλ.* 1. ο εκβιασμός, ο καταναγκασμός, η χρησιμοποίηση βίας, ο εξαναγκασμός 2. η παραβίαση (πόρτας)
forţat-ă, forţaţi-te I. *επίθ.* 1. αναγκαστικός-ή-ό 2. παραβιασμένος-η-ο (πόρτες, κλειδαριές) 3. *μτφ.* βεβιασμένος-η-ο 4. καταναγκαστικός-ή-ό // **aterizare -ă** η αναγκαστική προσγείωση // **marş** ~ η αναγκαστική πορεία // **un râs** ~ ένα βεβιασμένο γέλιο II. *επίρ.* αναγκαστικά, μετά βίας, εκβιαστικά, με το ζόρι
forţă, forţe I. *ουσ. θηλ.* 1. η δύναμη, η ισχύς 2. η βία 3. το αίτιο που προκαλεί κίνηση, παύση ή διαστροφή 4. η αλκή, η σωματική δύναμη 5. το ζόρι, ο καταναγκασμός // ~ **de atracţie** η ελκτική δύναμη // ~ **de constrângere** η εκβιαστική δύναμη, η επιβολή μετά βίας // ~ **de muncă** το εργατικό δυναμικό, η εργατική δύναμη // ~ **de tracţiune** η δύναμη έλξης, η δύναμη για έλξη των τροχοφόρων οχημάτων // ~ **motrice** η κινητήρια δύναμη, η κινητική ενέργεια (νερό, άνεμος, ηλεκτρικός) // **forţa armată** η στρατιωτική δύναμη // **forţa naturală** η φυσική δύναμη // **forţele de producţie ale societăţii** οι παραγωγικές δυνάμεις της κοινωνίας (τα μέσα παραγωγής και η εργατική δύναμη) // **a recurge la** ~ καταφεύγω στη βία // **caz de** ~ **majoră** η ανώτερη βία // **cu forţa** με το ζόρι, μετά βίας // **folosirea forţei** η χρησιμοποίηση βίας // **prin forţa împrejurărilor** από αντικειμενικά αίτια // **tur de** ~ ο κύκλος δύναμης, η φυσική και ψυχική δύναμη II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de** ~ δυναμικός, βίαιος 2. δυνατός-ή-ό // **lovitură de** ~ το χτύπημα βίας, το βάρεμα με τη βία
forum, forumuri *ουσ. ουδ.* το φόρουμ // ~ **al păcii** το φόρουμ ειρήνης

fosă, fose *ουσ. θηλ.* 1. η τρύπα, η οπή 2. η κοιλότητα, το κοίλωμα, το βαθούλωμα, το κοίλο 3. ο λάκκος, η γούβα // **fose nazale** τα ρουθούνια
fosfat, fosfaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το φωσφορικό άλας // ~ **de calciu** το φωσφορικό κάλσιουμ (ασβέστιο) // ~ **de sodiu** το φωσφορικό νάτριο
fosfata, fosfatez *ρ. μετ.* 1. λιπαίνω τη γη με φωσφορικά λιπάσματα 2. καλύπτω με φωσφορικό άλας αντικείμενα από χάλυβα για να τα προφυλάξω από τη φθορά
fosfatare, fosfatări *ουσ. θηλ.* 1. η πρόσθεση φωσφορικών λιπασμάτων στη γη 2. η κάλυψη χάλυβα με στρώμα φωσφορικού άλατος
fosfatidă, fosfatide *ουσ. θηλ. (χημ.)* τα φωσφατίδια (οι φωσφορούχες ενώσεις του οργανισμού)
fosfenă, fosfene *ουσ. θηλ.* η φωτοφάνεια
fosfor *ουσ. ουδ.* ο φωσφόρος
fosforescent-ă, fosforescenţi-te *επίθ.* φωσφορίζων -ουσα-ον
fosforescenţă, fosforescenţe *ουσ. θηλ.* ο φωσφορισμός
fosforic-ă, fosforici-ce *επίθ. (χημ.)* φωσφορικός-ή-ό // **acid** ~ το φωσφορικό οξύ
fosforit *ουσ. αρσ. (ορυκτ.)* ο φωσφορίτης (ορυκτό φωσφορικό ασβέστιο)
fosforos-oasă, fosforoşi-oase *επίθ. (χημ.)* φωσφορούχος-α-ο, φωσφορώδης-ης-ες // **acid** ~ το φωσφορικό οξύ (με λιγότερο οξυγόνο από το φωσφορικό οξύ)
fosgen *ουσ. ουδ.* το φωσγένιο, ένωση χλωρίου και άνθρακα
fosil-ă, fosili-e I. *ουσ. θηλ.* 1. το απολίθωμα (το λείψανο ζώου ή φυτού σε γήινο στρώμα) 2. *(ειρ.)* ο γηραλέος, ο γέρος II. *επίθ.* απολιθωτικός-ή-ό, απολιθωμένος-η-ο
fosiliza, fosilizez *ρ. μέσο* απολιθώνομαι, μεταβάλλομαι σε πέτρα
fosilizare, fosilizări απολίθωση, το πέτρωμα
fost-ă, foşti-ste *επίθ.* 1. έκπτωτος-η-ο 2. παλαιός-ά -ό 3. πρώην, τέως, που δεν είναι πια στην υπηρεσία // ~ **ministru** ο πρώην υπουργός // **o** -**ă prietenă de-a mea** μια πρώην φίλη μου
fosterit, fosterite *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο φωστερίτης (ομάδα από ρητίνες, ουσία χρησιμοποιημένη στις μονώσεις ηλεκτρικών περιτυλιγμάτων)
foşnet, foşnete *ουσ. ουδ.* 1. το θρόισμα 2. η βουή, ο βόμβος 3. ο ελαφρός θόρυβος 4. ο ψίθυρος, το μουρμούρισμα, το ψιθύρισμα 5. *μτφ.* ο ήχος του μεταξωτού υφάσματος // ~ **de frunze** το θρόισμα φύλλων
foşni, foşnesc I. *ρ. μετ.* 1. προκαλώ θρόισμα 2. βουίζω, κάνω βόμβο 3. παράγω σιγανό θόρυβο II. *ρ. αμ.* 1. θροΐζω, βομβώ, βουίζω, βοΐζω 2. ψιθυρίζω 3. μουρμουρίζω 4. *μτφ.* γυρνάω εδώ κι εκεί, περιφέρομαι, μυρμηγκιάζω
foşnire, foşniri *ουσ. θηλ.* 1. το θρόισμα, ο βόμβος 2. ο σιγανός και αδιάκοπος ήχος 3. το μουρμουρητό
foşnitor-oare, foşnitori-oare *επίθ.* θροΐζων-ουσα-ον
foşnitură, foşnituri *ουσ. θηλ.* ιδ. foşnet
fotă, fote *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η φούστα (του γυναικείου λαϊκού ενδύματος)
fotbal *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ποδόσφαιρο, το φούτ-μπωλ // **întâlnire de** ~ η ποδοσφαιρική συνάντηση
fotbalist-ă, fotbalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ποδοσφαιριστής-ρίστρια (ο, η), παίκτης-τρια (ο, η) ποδοσφαίρου
fotbalistic-ă, fotbalistici-ce *επίθ. (αθλ.)* ποδοσφαιρικός-ή-ό
fotoaparat, fotoaparate *ουσ. ουδ.* η φωτογραφική μηχανή
fotocelulă, fotocelule *ουσ. θηλ.* το φωτοκύτταρο
fotochimic-ă, fotochimici-ce *επίθ.* φωτοχημικός-ή -ό // **reacţie** -**ă** η φωτοχημική αντίδραση, η χημική αντίδραση του φωτός
fotochimie *ουσ. θηλ.* η φωτοχημεία
fotocopie, fotocopii *ουσ. θηλ.* το φωτοαντίτυπο, το φωτοαντίγραφο
fotocopier, fotocopiere *ουσ. ουδ.* το φωτοτυπικό μηχάνημα
fotocromie, fotocromii *ουσ. θηλ.* η φωτοχρωμία
fotocromografie *ουσ. θηλ.* η χρωμοφωτογραφία
fotoculegere, fotoculegeri *ουσ. θηλ. (τυπ.)* η φωτοστοιχειοθέτηση
fotoelectric-ă, fotoelectrici-ce *επίθ.* φωτοηλεκτρικός -ή-ό // **celulă** -**ă** το φωτοκύτταρο // **efect** ~ **(extern sau intern)** το φωτοηλεκτρικό επακόλουθο (εξωτερικό ή εσωτερικό)
fotoelectricitate *ουσ. θηλ.* ο φωτοηλεκτρισμός
fotoelectron, fotoelectroni *ουσ. αρσ.* το φωτοηλεκτρόνιο
fotoelement, fotoelemente *ουσ. ουδ.* το φωτοστοιχείο
fotoenergetică *ουσ. θηλ.* η φωτοενέργεια
fotofiniş, fotofinişuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η φωτογραφική συσκευή για καταγραφή της σεράς ελεύσεως των συμμετεχόντων σε αγώνες δρόμου, το φωτοφίνις
fotofobie, fotofobii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φωτοφοβία
fotofon, fotofoane *ουσ. ουδ.* το φωτόφωνο
fotogen-ă, fotogeni-e *επίθ.* 1. φωτογόνος-ος-ο 2. φωτογονικός-ή-ό
fotogenic-ă, fotogenici-ce *επίθ.* φωτογενής-ής-ές
fotogenie *ουσ. θηλ.* η φωτογένεια
fotograf-ă, fotografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* φωτογράφος (ο, η)
fotografia, fotografiez *ρ. μετ.* φωτογραφώ, φωτογραφίζω, τραβώ φωτογραφίες
fotografiat *ουσ. ουδ.* η φωτογράφηση, η λήψη φωτογραφίας
fotografiat-ă, fotografiaţi-te *επίθ.* φωτογραφημένος-η-ο
fotografic-ă, fotografici-ce *επίθ.* φωτογραφικός-ή-ό // **aparat** ~ η φωτογραφική μηχανή // **artă** -**ă** η τέχνη του φωτογράφου, η φωτογραφική // **atelier** ~ το φωτογραφείο // **hârtie** -**ă** το φωτογραφικό χαρτί // **obiectiv** ~ ο φωτογραφικός φακός // **pelicula** -**ă** η φωτογραφική ταινία
fotografie, fotografii *ουσ. θηλ.* η φωτογραφία // **a-şi face o** ~ φτιάχνω μια φωτογραφία μου
fotografiere, fotografieri *ουσ. θηλ.* η φωτογράφηση, το φωτογράφημα
fotogramă, fotograme *ουσ. θηλ.* το φωτογράφημα, η λήψη φωτογραφίας από το αεροπλάνο για χρήση στην τοπογραφία και χαρτογραφία
fotogravură, fotogravuri *ουσ. θηλ.* η φωτοτυπία· η φωτοχαρακτική
fotolitografie, fotolitografii *ουσ. θηλ.* η φωτολιθογραφία

fotoliu, fotolii *ουσ. ουδ.* η πολυθρόνα // ~ **de orchestră** η θέση στις πρώτες σειρές σε μια αίθουσα θεαμάτων, η θέση ορχήστρας // ~**-pat** η πολυθρόνα-κρεβάτι
fotoliză, fotolize *ουσ. θηλ. (χημ.)* η φωτόλυση
fotoluminiscență, fotoluminscențe *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η φωτοβολία
fotomecanică, fotomecanice I. *επίθ.* φωτομηχανικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η φωτομηχανική (για να βγαίνουν πολλαπλά αντίτυπα)
fotometrie, fotometrii *ουσ. θηλ.* η φωτομετρία
fotometru, fotometre *ουσ. ουδ.* το φωτόμετρο
fotomicrografie, fotomicrografii *ουσ. θηλ.* η φωτομικρογραφία
fotomontaj, fotomontaje *ουσ. ουδ.* το αναδιπλωμένο έντυπο με εκτυπωμένες φωτογραφίες πάνω σ' ένα θέμα σα μέσο μαζικής επικοινωνίας, το φωτομοντάζ
foton, fotoni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το φωτόνιο (σωματίδιο φωτεινής ενέργειας, βρίσκεται πάντα σε ενέργεια)
fotoobiectiv, fotoobiective *ουσ. ουδ.* ο φωτογραφικός φακός
fotoreportaj, fotoreportaje *ουσ. ουδ.* το φωτορεπορτάζ
fotoreporter-ă, fotoreporteri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φωτορεπόρτερ
fotoreproducere, fotoreproduceri *ουσ. θηλ.* η φωτοανατύπωση (μέσω της φωτοτυπίας)
fotosferă *ουσ. θηλ.* η φωτόσφαιρα (το φωτεινό στρώμα που περιβάλλει τον ήλιο)
fotosferic-ă, fotosferici-ce *επίθ.* φωτοσφαιρικός-ή-ό
fotosinteză, fotosinteze *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η φωτοσύνθεση
fototerapie, fototerapii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φωτοθεραπεία
fototermoterapie, fototermoterapii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φωτοθερμοθεραπεία
fototropism *ουσ. ουδ.* ο φωτοτροπισμός, ο φωτοτακτισμός
fourierism *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο φουριερισμός (το οικονομικό σύστημα του Φουριέ)
fox, focşi *ουσ. αρσ.* το φοξτερριέ (ποικιλία σκυλιού)
foxterier, foxterieri *ουσ. θηλ.* το σκυλί φοξτερριέ
foxtrot, foxtroturi *ουσ. ουδ.* το φοξτρότ (είδος χορού)
frac, fracuri *ουσ. ουδ.* το φράκο
fractura, fracturez I. *ρ. μετ.* σπάζω ένα οστό, σκίζω ένα οστό, καταγνύω, προκαλώ ένα κάταγμα II. *ρ. μέσο* παθαίνω θλάση, κάταγμα, σπάσιμο σ' ένα κόκαλο του σώματός μου // **mi-am -t brațul** έσπασα το βραχίονά / το μπράτσο μου // **şi-a -t piciorul** έπαθε κάταγμα στο πόδι του (έσπασε το πόδι του)
fracturat-ă, fracturați-te *επίθ.* σπασμένος-η-ο, σκιστός-ή-ό, τεθλασμένος-η-ο
fractură, fracturi *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το κάταγμα, το σπάσιμο οστού, η θλάση, η σχισμή, το σκίσιμο
fracție, fracţii *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το κλάσμα // ~ **zecimală** το δεκαδικό κλάσμα
fracţiona, fracționez *ρ. μετ.* 1. κομματιάζω, διαιρώ ένα ακέραιο σε περισσότερα ίσα μέρη 2. τεμαχίζω, χωρίζω σε τμήματα
fracţionar-ă, fracţionari-e *επίθ. (μαθ.)* 1. κλασματικός-ή-ό 2. τμηματικός-ή-ό // **număr** ~ ο κλασματικός αριθμός
fracționare, fracționări *ουσ. θηλ.* 1. η υποδιαίρεση ενός συνόλου, ο χωρισμός ενός σύνθετου πράγματος στα μέρη που αποτελείται 2. τα τμήματα που χωρίζονται από ένα σύνολο // **distilare prin** ~ η κατά τμήματα απόσταξη
fracționat-ă, fracționați-te *επίθ.* 1. τμηματικός-ή-ό 2. κλασματικός-ή-ό // **cristalizare -ă** η τμηματική κρυστάλλωση // **distilare -ă** η τμηματική απόσταξη (ανάλογα με τη θερμοκρασία βρασμού των συστατικών)
fracționism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο φραξιονισμός, η διασπαστική ενέργεια σ' ένα κόμμα ή κίνημα
fracționist-ă, fracționişti-ste I. *επίθ. (πολ.)* φραξιονιστικός-ή-ό, διασπαστικός-ή-ό // **grupare -ă** η φράξια, η διασπαστική ομάδα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φραξιονίστας-ίστρια (ο, η), διασπαστής -άστρια (ο, η)
fracțiune, fracțiuni *ουσ. θηλ.* 1. το κλάσμα 2. το τμήμα, το κομμάτι, το τεμάχιο ενός όλου 3. η μερίδα, το μερίδιο 4. *(πολ.)* η φράξια, η φατρία, η διασπαστική ομάδα 5. η πολιτική παράταξη βουλευτών κόμματος στη βουλή // **într-o** ~ **de secundă** σε κλάσμα του δευτερολέπτου
frag, fragi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φραουλιά (η χαμαικέρασος)
frag, fragi *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η φράουλα
fraged-ă, fragezi-de *επίθ.* 1. τρυφερός-ή-ό 2. λεπτός -ή-ό, αβρός-ή-ό 3. νέος-νέα-νέο 4. απαλός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, φίνος-α-ο // **carne -ă** το τρυφερό κρέας // **tinerețe -ă** η τρυφερή νεαρότητα· πολύ νέος, νέα στην ηλικία // **vârsta -ă** η τρυφερή ηλικία
fragil-ă, fragili-e *επίθ.* 1. εύθραυστος-η-ο, θραυστός-ή-ό, ευκολόσπαστος-η-ο 2. *μτφ.* τρυφερός-ή-ό, λεπτός-ή-ό, ντελικάτος-η-ο
fragilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ευθραυστότης, το εύθραυστο 2. *μτφ.* η τρυφερότητα, η τρυφεράδα
fragment, fragmente *ουσ. ουδ.* 1. το τεμάχιο, το κομμάτι 2. το τμήμα, το απόσπασμα 3. το χωρίο συγγραφέα, η περικοπή συγγράμματος
fragmenta, fragmentez *ρ. μετ.* 1. κομματιάζω, τεμαχίζω, διαμελίζω 2. διαιρώ, διαμερίζω
fragmentar-ă, fragmentari-e *επίθ.* 1. κομματιαστός -ή-ό, τεμαχιστός-ή-ό, τμηματικός-ή-ό 2. μερικός -ή-ό, αποσπασματικός-ή-ό
fragmentare, fragmentări *ουσ. θηλ.* το κομμάτιασμα, ο τεμαχισμός, η κατάτμηση, ο καταμερισμός
fraht, frahturi *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* 1. η φορτωτική 2. τα έξοδα μεταφοράς εμπορευμάτων με το τραίνο (σιδηροδρομικώς)
frai *επίθ. αμετάβλ. (οικ.)* 1. ελεύθερος-η-ο 2. αδειανός-ή-ό 3. με ελεύθερο χρόνο
fraier-ă, fraieri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* μπουνταλάς-ού (ο, η), χαζός-ή (ο, η) II. *επίθ.* ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό
franc, franci *ουσ. αρσ.* το φράγκο *(η νομισματική μονάδα Γαλλίας, κ.λ.π.)*
franc-ă, franci-ce *(οικ.)* I. *επίθ.* ειλικρινής-ής-ές, χρηστός-ή-ό, έντιμος-η-ο II. *επίρ.* 1. ειλικρινά, έντιμα 2. ανοιχτά
Franc-ă, Franci-ce I. *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Φράγκοι (λαός της Γαλατίας, κατά τον Ε΄ αιώνα ίδρυσαν το κράτος των Φράγκων) II. *επίθ.* φράγκικος-η
franca, franchez *ρ. μετ. (αρχ.)* προπληρώνω (τέλη ταχυδρομικά ή έξοδα εμπορευμάτων) // **a** ~ **o scrisoare** γραμματοσημαίνω επιστολή

francare, francări *ουσ. θηλ.* 1. η προπληρωμή των τελών για μεταφορά εμπορευμάτων ή ταχυδρομικών τελών 2. η σφράγιση επιστολής για να δηλωθεί η χρονολογία που ταχυδρομήθηκε // **-a unei scrisori** η γραμματοσήμανση, η επικόλληση γραμματοσήμων σε επιστολή
francat-ă, francați-te *επίθ.* 1. προπληρωμένος-η-ο 2. γραμματοσεσημασμένος-η-ο
Francez-ă, Francezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γάλλος -ίδα (ο, η) II. *επίθ.* γαλλικός-ή-ό, φραντσέζικος-η -ο // **limba -ă** η γαλλική γλώσσα, τα γαλλικά, τα φραντσέζικα
francheţe *ουσ. θηλ.* 1. η ειλικρίνεια 2. η απλότητα, η τιμιότητα
franciscan-ă, franciscani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Φραγκισκανός-ή (ο, η) (οπαδός του Αγίου Φραγκίσκου της Ασσίζης) II. *επίθ.* φραγκισκανός -ή-ό // *θρ.* **ordinul franciscanilor** το τάγμα των Φραγκισκανών
francmason, francmasoni *ουσ. αρσ.* 1. ο φραμασόνος, ο μασόνος, ο τέκτονας 2. το μέλος της τεκτονικής στοάς
francmasonerie *ουσ. θηλ.* η μασονία, ο μασονισμός, ο τεκτονισμός, ο ελευθεροτεκτονισμός
franco I. *επίρ. (εμπορ.)* 1. ατελώς, χωρίς τέλη 2. αφορολόγητα // **~ staţia de destinaţie** χωρίς τέλη στο σταθμό προορισμού (τα έξοδα μεταφοράς του εμπορεύματος, η ασφάλεια, κ.λ.π. περιλαμβάνονται στην τιμή πωλήσεως) II. *επίθ.* ατελής-ής-ές, αφορολόγητος-η-ο
francofil-ă, francofili-e *επίθ.* γαλλόφιλος-η-ο
franctiror, franctirori *ουσ. αρσ.* ο ελεύθερος σκοπευτής, ο εθελοντής στο στρατό
franj, franjuri *ουσ. ουδ.* το κρόσσι, η θυσανωτή δέσμη νημάτων κατά μήκος των πλευρών υφάσματος, η φράντζα, η ταινία με κρόσσια
franţuzesc-ească, franţuzeşti *επίθ. (λαϊκ.)* γαλλικός -ή-ό // **aluat ~** το γαλλικό ζυμάρι (για γλυκίσματα)
franţuzeşte *επίρ.* γαλλικά, γαλλιστί, φραντσέζικα // **a vorbi ~** μιλάω γαλλικά
franţuzism, franţuzisme *ουσ. ουδ.* ο γαλλισμός, ο ιδιωματισμός της γαλλικής γλώσσας
Franţuzoaică, Franţuzoaice *ουσ. θηλ.* η Γαλλίδα, η Φραντσέζα
franzelă, franzele *ουσ. θηλ.* η φραντζόλα
franzelărie, franzelării *ουσ. θηλ.* 1. το αρτοπωλείο 2. ο φούρνος όπου πωλούνται φραντζόλες
franzeluţă, franzeluţe *ουσ. θηλ.* η μικρή φραντζόλα
frapa, frapez *ρ. μετ.* 1. πλήττω, χτυπώ 2. προκαλώ εντύπωση 3. ψύχω, κάνω κάτι ψυχρό, παγώνω το κρασί, τη σαμπάνια // **a ~ şampania** ψύχω τη σαμπάνια
frapant-ă, frapanţi-te *επίθ.* 1. χτυπητός-ή-ό, εντυπωσιακός-ή-ό 2. καταπληκτικός-ή-ό, εκπληκτικός-ή-ό
frapieră, frapiere *ουσ. θηλ.* η φραπιέρα
frasin, frasini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το φράξο, η μελία
frate, fraţi *ουσ. αρσ.* ο αδερφός, ο αδελφός, το αδέρφι // **~ bun** ο αμφιθαλής αδερφός // **~ de cruce** ο σταυραδερφός, ο αδερφοποιτός, το σταυραδέρφι, ο πνευματικός αδερφός // **~ de lapte** ο παραδερφός, ο αδερφός που βύζαξε από την ίδια παραμάνα // **~ mai mare** ο μεγαλύτερος αδερφός, ο πρωτότοκος αδερφός, ο πρεσβύτερος αδερφός // **~ mai mic** ο πιο μικρός αδερφός, ο δευτερότοκος αδερφός // **~ vitreg** ο ετεροθαλής αδερφός // **fraţi gemeni** οι δίδυμοι αδελφοί // **mă voi duce la -le meu** θα πάω στου αδερφού μου
fratern-ă, fraterni-e *επίθ.* αδερφικός-ή-ό, αδελφικός -ή-ό
fraternitate, fraternităţi *ουσ. θηλ.* η αδερφοσύνη, η αδελφοσύνη
fraterniza, fraternizez *ρ. αμ.* 1. αδερφώνω, ενεργώ αδερφικά 2. *στρατ.* συναδελφώνομαι
fraternizare, fraternizări *ουσ. θηλ.* το αδέρφωμα, η συναδέλφωση
fratricid-ă, fratricizi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αδερφοκτόνος (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* η αδελφοκτονία III. *επίθ.* αδελφοκτόνος-α-ο // **război ~** ο αδελφοκτόνος πόλεμος
fratrie, fratrii *ουσ. θηλ.* η φρατρία
frauda, fraudez *ρ. μετ.* 1. απατώ, εξαπατώ 2. κλέβω με απατηλά μέσα από ίδρυμα χρήματα ή πράγματα
fraudă, fraude *ουσ. θηλ.* 1. η απάτη, ο δόλος, η εξαπάτηση 2. η κλοπή, το κλέψιμο
fraudulos-oasă, frauduloşi-oase I. *επίθ.* απατηλός -ή-ό, δόλιος-ια-ιο 2. ψεύτικος-η-ο, ανειλικρινής-ής-ές II. *επίρ.* 1. απατηλά, δολίως, δολερά 2. με υπουλότητα
frază, fraze *ουσ. θηλ.* η φράση // **~ muzicală** η μουσική φράση
frazeolog-ă, frazeologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* φρασεολόγος (ο, η)
frazeologie, frazeologii *ουσ. θηλ.* 1. η φρασεολογία 2. *μτφ.* η φλυαρία, η πολυλογία
frăgezi, frăgezesc I. *ρ. μετ.* τρυφεραίνω, κάνω κάτι τρυφερό (κρέας, ζυμάρι), φρεσκάρω II. *ρ. μέσο* γίνομαι τρυφερός, απαλός, φρέσκος
frăgezime *ουσ. θηλ.* 1. η τρυφερότητα, η φρεσκάδα, η απαλότητα, η αβρότητα 2. η ευαισθησία 3. η φινέτσα // **-a cărnii** η τρυφεράδα του κρέατος
frământa, frământ I. *ρ. μετ.* 1. ζυμώνω 2. μαλάσσω (ανακατώνω και ζυμώνω) // **a ~ aluatul** ζυμώνω το ζυμάρι // **a ~ pământul** μαλάσσω τη γη 3. ταράσσω, ταράζω 4. *μτφ.* εξετάζω με λεπτομέρεια ένα πρόβλημα, ζήτημα, σχέδιο, κ.λ.π. II. *ρ. μέσο* 1. ταράζομαι, βασανίζομαι, ανησυχώ, είμαι ανήσυχος 2. σπάζω το κεφάλι μου, βασανίζω τη σκέψη μου // **a-şi frământa mâinile** στριμώχνω τα χέρια μου // **îl frământă grijile** τον βασανίζουν οι φροντίδες // **nu vă frământaţi pentru atâta lucru** μην ανησυχείτε για τόσο πράγμα
frământare, frământări *ουσ. θηλ.* 1. το ζύμωμα, η ζύμωση 2. *μτφ.* η ανησυχία, η ταραχή, το τάραγμα, η τάραξη, το βάσανο // **-a aluatului** το ζύμωμα του ζυμαριού // **-a creierului** το στίψιμο του μυαλού, το βάσανο του μυαλού, το σπάσιμο του κεφαλιού // **-a mâinilor** το στρίμωγμα των χεριών // **frământări sociale** οι κοινωνικές ζυμώσεις
frământat-ă, frământaţi-te *επίθ.* 1. ζυμωμένος-η-ο, ζυμωτός-ή-ό 2. *μτφ.* ανήσυχος-η-ο, πολυτάραχος -η-ο, ταραγμένος-η-ο
frământător, frământătoare *ουσ. ουδ.* το ζυμωτήρι, η ζυμωτική μηχανή
frăsinet, frăsineturi *ουσ. ουδ.* το δάσος φράξων, μελιών
frăţesc-ească, frăţeşti *επίθ.* αδερφικός-ή-ό, αδελφικός-ή-ό // **ajutor ~** η αδελφική βοήθεια //

cu salutări frăţeşti με αδερφικούς χαιρετισμούς // **dragoste frăţească** η αδελφική αγάπη
frăţeşte *επίρ.* αδελφικά // **a împărţi ~** μοιράζω αδελφικά
frăţie, frăţii *ουσ. θηλ.* η αδερφοσύνη, η αδελφότητα
frăţior, frăţiori *ουσ. αρσ. (οικ.)* το αδελφάκι
frâna, frânez *ρ. μετ.* 1. φρενάρω, τροχοπεδώ 2. σταματώ 3. *μτφ.* εμποδίζω τη διεξαγωγή μιας ενέργειας
frânar, frânari *ουσ. αρσ.* ο τροχοπεδητής (ο σιδηροδρομικός υπάλληλος που χειρίζεται την τροχοπέδη)
frânare, frânări *ουσ. θηλ.* 1. το φρενάρισμα 2. η τροχοπέδηση 3. *μτφ.* η απαγόρευση
frână, frâne *ουσ. θηλ.* 1. η τροχοπέδη 2. το φρένο 3. *μτφ.* το εμπόδιο, η απαγόρευση // **~ de mână** το χειρόφρενο // **~ de motor** η τροχοπέδη του κινητήρα, το φρένο που πατώ στο αυτοκίνητο
frânge, frâng I. *ρ. μετ.* 1. σπάζω, θραύω 2. θλώ, προκαλώ θλάση 3. τσακίζω, συντρίβω 4. σκίζω // **a ~ cuiva gâtul** σκίζω το λαιμό κάποιου // **a ~ voinţa cuiva** συντρίβω τη θέληση κάποιου // **a-i ~ inima cuiva** συντρίβω την καρδιά κάποιου // **a-şi ~ gâtul** σκίζω το λαιμό μου // **a-şi ~ mâinile** τσακίζω τα χέρια μου // **şi-a frânt bastonul** έσπασε το μπαστούνι του // **şi-a frânt piciorul** έσπασε το πόδι του II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι κομμάτια 2. παθαίνω θραύση 3. τσακίζομαι, γίνομαι συντρίμμια 4. *μτφ.* διακόπτομαι
frângere, frângeri *ουσ. θηλ.* 1. η θλάση, το σπάσιμο, η θραύση, η σύντριψη 2. το τσάκισμα, η τσάκιση 3. το κομμάτι, το συντρίμμι
frânghie, frânghii *ουσ. θηλ.* 1. το σκοινί 2. η τριχιά 3. *ναυτ.* το παλαμάρι, το καραβόσκοινο // **~ de cânepă** το καννaβόσκοινο // **~ de rufe** το σκοινί για ασπρόρουχα
frânghier, frânghieri *ουσ. αρσ.* ο σκοινάς
frânt-ă, frânţi-te *επίθ.* 1. σπασμένος-η-ο, τεθλασμένος-η-ο 2. σκιστός-ή-ό, σκισμένος-η-ο 3. συντριμμένος-η-ο, τσακισμένος-η-ο 4. τσακιστός-ή-ό // **~ de oboseală** τσακισμένος από κούραση / κόπωση // **a nu avea nici o para ~ă** δεν έχω ούτε πεντάρα τσακιστή // **beat ~** μεθυσμένος σκιστός // *(γεωμ.)* **linie ~ă** η τεθλασμένη γραμμή // **o ramură ~ă** ένα σπασμένο κλαδί // **un picior ~** ένα πόδι σπασμένο
frântură, frânturi *ουσ. θηλ.* 1. το κομμάτι, το τεμάχιο 2. η σκισμάδα, η σχισμή, το απόσπασμα 3. το συντρίμμι, το θραύσμα 4. το μέρος από ένα σύνολο
frâu, frâie, frâne I. *ουσ. ουδ.* το χαλινάρι, ο χαλινός, το ηνίο, το γκέμι, *πληθ.* τα ηνία, τα γκέμια // **frânele puterii** τα ηνία της εξουσίας (της διοίκησης) // **a ţine în ~** χαλιναγωγώ, συγκρατώ, διευθύνω την πορεία // **a da ~ liber** αποχαλινώνω, αφήνω κάποιον ελεύθερο, ασυγκράτητο // **a-şi pune ~ limbii** βάζω χαλινάρι στη γλώσσα μου// **a slăbi -l** χαλαρώνω τα ηνία II. *επιθ. έκφρ.* **fără ~** αχαλίνωτος-η-ο, χωρίς χαλινάρι
freamăt, freamăte *ουσ. ουδ.* 1. το θρόισμα 2. το μουρμούρισμα, ο ψίθυρος, το φλοίσβισμα 3. η τρεμούλα, το ρίγος, το ανατρίχιασμα, η ανατριχίλα // **~ de voci** το μουρμούρισμα φωνών // **-ul pădurii** το θρόισμα του δάσους // **un ~ de fericire** ένα ρίγος ευτυχίας
freatic-ă, freatici-ce *επίθ.* φρεατικός-ή-ό
freatobiologie *ουσ. θηλ.* η φρεατοβιολογία
freca, frec I. *ρ. μετ.* 1. τρίβω, προστρίβω 2. εντρίβω // **a ~ parchetul** τρίβω το παρκέ // **a-şi ~ mâinile** τρίβω τα χέρια μου II. *ρ. μέσο* 1. τρίβομαι 2. εντρίβομαι // **roata se freacă de aripă** ο τροχός τρίβεται από την πτέρυγα
frecare, frecări *ουσ. θηλ.* 1. η τριβή, το τρίψιμο 2. η προστριβή, η επαφή 3. η φθορά από την τριβή 4. η εντριβή
frecat-ă, frecaţi-te *επίθ.* τριφτός-ή-ό, τριμμένος-η-ο
frecătură, frecături *ουσ. θηλ.* 1. η τριβή, η προστριβή 2. η φθορά από τριβή 3. *μτφ.* η φιλονικία το μάλωμα, η ασυμφωνία
frecăţei *ουσ. αρσ. πληθ.* ο τραχανάς
frecţie, frecţii *ουσ. θηλ.* 1. η εντριβή, το τρίψιμο 2. *φαρμ.* το φαρμακευτικό προϊόν που χρησιμοποιείται για εντριβή
frecuş, frecuşuri *ουσ. ουδ.* 1. το τρίψιμο 2. η τριβή, η προστριβή 3. *μτφ.* η φιλονικία, ο τσακωμός, το μάλωμα, η ασυμφωνία, ο διαπληκτισμός
frecvent-ă, frecvenţi-te I. *επίθ.* συχνός-ή-ό II. *επίρ.* συχνά
frecventa, frecventez I. *ρ. μετ.* φοιτώ, έχω φοίτηση σε σχολή II. *ρ. αμ.* συχνάζω κάπου, είμαι θαμώνας σ' ένα μέρος
frecventare, frecventări *ουσ. θηλ.* το σύχνασμα
frecvenţă, frecvenţe *ουσ. θηλ.* 1. η φοίτηση (σε σχολή) 2. η συχνότητα // *φυσ.* **curent alternativ de înaltă ~** το εναλλασσόμενο ηλεκτρικό ρεύμα υψηλής συχνότητας // **frecvenţa unui cuvânt** η συχνότητα μιας λέξεως
fredona, fredonez *ρ. μετ.* σιγοτραγουδώ
fredonare, fredonări *ουσ. θηλ.* το σιγανό τραγούδημα
fredonat-ă, fredonaţi-te *επίθ.* σιγοτραγουδημένος -η-ο, σιγοτραγουδισμένος-η-ο
fregată, fregate *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η φρεγάδα (πολεμικό πλοίο)
fremăta, freamăt *ρ. αμ.* 1. θροΐζω 2. τρέμω, φρίζω, ριγώ 3. αναγαλλιάζω 4. (για τα κοινωνικά σύνολα) αναταράσσω, ανησυχώ // **el freamătă de fericire** αυτός αναγαλλιάζει από ευτυχία // **frunzele freamătă** τα φύλλα θροΐζουν
fremătare, fremătări *ουσ. θηλ.* 1. το θρόισμα 2. η τρεμούλα 3. το μουρμούρισμα 4. το ρίγος 5. ο παλμός
fremătător-oare, fremătători-oare *επίθ.* 1. θροϊστός-ή-ό 2. τρεμουλιαστός-ή-ό, παλμικός-ή-ό 3. ανατριχιαστικός-ή-ό
frenetic-ă, frenetici-ce I. *επίθ.* φρενιτικός-ή-ό, φρενιτιώδης-ης-ες II. *επίρ.* φρενιτιωδώς
frenezie, frenezii I. *ουσ. θηλ.* 1. η φρενίτιδα, η παραφροσύνη, η διατάραξη του νου, των φρενών 2. το παραλήρημα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** φρενιτιωδώς
frescă, fresce *ουσ. θηλ.* 1. η τοιχογραφία, το τοιχογράφημα, η νωπογραφία // **pictor de fresce** τοιχογράφος (ο, η)
fretaj, fretaje *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η προσαρμογή δύο σωλήνων αναγκαστικά του ενός μέσα στον άλλο
freza, frezez *ρ. μετ.* 1. κατεργάζομαι μέταλλο με τη φρέζα 2. πλαταίνω οπή
freză, freze *ουσ. θηλ.* 1. η φρέζα (η μηχανή για φρεζάρισμα) 2. το χτένισμα // **~ bărbătească** το

χτένισμα μαλλιών των αντρών // **~modul** η φρέζα για κατεργασία των οδοντωτών τροχών
frezie, frezii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η φρέζια
frezmaşină, frezmaşini *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η φρέζα
frezor-oare, frezori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.)* φραιζαδόρος-ρα (ο, η)
friabil-ă, friabili-e *επίθ.* εύθρυπτος-η-ο
friabilitate *ουσ. θηλ.* η ευθρυπτότητα
frică, frici I. *ουσ. θηλ.* 1. ο φόβος, ο τρόμος 2. η φρίκη, η τρομάρα 3. η δειλία // **frica păzeşte pepenii** ο φόβος φυλάει το αμπέλι // **a băga frica în oase** βάζω το φόβο στα κόκαλα, εκφοβίζω κάποιον // **a-i fi ~** φοβάμαι, έχω φόβο // **de ~** από φόβο // *επιρ. έκφρ.* **nici de ~** ούτε κι από φόβο (ποτέ) // **să nu-ţi fie ~** να μη φοβάσαι II. *επιθ. έκφρ.* **fără ~** άφοβος-η-ο, ατρόμητος-η-ο III. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με φόβο, φοβισμένα
fricos-oasă, fricoşi-oase *επίθ.* 1. φοβιτσιάρης-α-ικο, δειλός-ή-ό 2. άτολμος-η-ο
fricţiona, fricţionez *ρ. μετ. (ιατρ.)* 1. εντρίβω, κάνω εντριβή 2. τρίβω
fricţiune, fricţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η εντριβή, το τρίψιμο 2. *μτφ.* η προστριβή, η ασυμφωνία, το μάλωμα, η διαφωνία
frig, friguri *ουσ. ουδ.* 1. το κρύο, το ψύχος 2. η ψύχρα, η ψυχρότητα 3. η κρυάδα, το σύγκρυο // *(ιατρ.)* (*πληθ.*) **-uri** η ελονοσία, η θέρμη // **-uri galbene** ο κύτρινος πυρετός // **are -uri** έχει κρυάδες, ρίγη, ανατριχιάσματα // **a tremura de ~** τουρτουρίζω // **mi-e ~** νιώθω κρύο, αισθάνομαι κρύο
friganea, friganele *ουσ. θηλ. (μαγ.)* φρυγανιά
frigare, frigări I. *ουσ. θηλ.* 1. ο οβελός για ψήσιμο κρεάτων στη θράκα 2. η σούβλα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **la ~** ψημένοι στη σούβλα
frigăruie, frigărui *ουσ. θηλ. (μαγ.)* το σουβλάκι
frige, frig I. *ρ. μετ.* 1. ψήνω 2. τηγανίζω, καβουρδίζω 3. καίω // **a ~ la frigare** ψήνω πάνω στη σούβλα // **a ~ pe cineva la inimă** καίω κάποιον στην καρδιά // **a ~ pe grătar** ψήνω πάνω στην εσχάρα *(κρέατα, ψάρια και άλλα φαγητά)* // **a ~ un pui** ψήνω ένα κοτόπουλο II. *ρ. αμ.* καιω, είμαι υπερβολικά ζεστός // **ceaiul ~** το τσάι καιει // **soarele ~** ο ήλιος καίει III. *ρ. μέσο* 1. καίομαι, καίγομαι 2. ψήνομαι 3. *μτφ.* γίνομαι έμπειρος σε κάτι // **cine s-a fript cu supa suflă şi în iaurt** όποιος καεί με το χυλό, φυσάει και το γιαούρτι // **ea şi-a fript degetele** αυτή κάηκε στα δάχτυλα
Frigian-ă, Frigieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Φρύγος, η Φρύγα, οι κάτοικοι της Φρυγίας II. *επίθ.* φρυγικός-ή-ό // **bonetă ~ă** ο φρυγικός (φρύγιος) σκούφος
frigid-ă, frigizi-de *επίθ.* ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο // **om ~** ο κρύος άνθρωπος, ο αναφρόδιτος
frigidarium *ουσ. ουδ.* (στους Ρωμαίους) τα κρύα λουτρά, το λούσιμο με ψυχρό νερό
frigider, frigidere *ουσ. ουδ.* το ψυγείο
frigiditate *ουσ. θηλ.* 1. η ψυχρότητα 2. η αναφροδισία
frigorie, frigorii *ουσ. θηλ.* η μονάδα μέτρησης του κρύου, ίση με μια θερμίδα
frigorifer-ă, frigoriferi-e I. *επίθ.* ψυχαγωγός, ψυχραντικός-ή-ό // **agent ~** ο ψυχραντικός παράγων II. *ουσ. ουδ.* ο ψυκτήρας, το ψυκτικό μηχάνημα, το ψυγείο
frigorific-ă, frigorifici-ce *επίθ.* ψυκτικός-ή-ό // **instalaţie -ă** η ψυκτική εγκατάσταση
frigorigen-ă, frigorigeni-e *επίθ.* που μπορεί να παράγει ψύχος, ο ψυκτήρας
frigotehnică *ουσ. θηλ.* η τεχνική παραγωγή του ψύχους
friguros-oasă, frigurosi-oase *επίθ.* 1. ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο 2. ευαίσθητος-η-ο στο κρύο // **vreme -oasă** ο κρύος καιρός
fript-ă, fripţi-te *επίθ.* 1. ψητός-ή-ό, ψημένος-η-ο 2. τηγανιτός-ή-ό, τηγανισμένος-η-ο 3. καμένος-η-ο 4. *μτφ.* βασανισμένος-η-ο // **~ la frigare** ψημένο σε σούβλα // **~ în tigaie** τηγανητός-ή-ό // **~ pe grătar** ψημένο στην σχάρα // **a face cuiva zile -e** του ψήνω το ψάρι στα χείλη // **a mânca ~ pe cineva** τρώγω ψημένο κάποιον // **carne -ă** το ψημένο κρέας
friptură, fripturi *ουσ. θηλ.* 1. το ψητό, η μπριζόλα, το ψητό της σκάρας 2. *μτφ.* η ουσία μιας υπόθεσης: «έρχομαι στο ψητό» // *έκφρ.* **să nu vorbim despre sos ci despre ~** να μη μιλάμε για τη σάλτσα αλλά για το ψητό
fripturică, fripturici *ουσ. θηλ.* το μικρό ψητό, η μπριζολίτσα
frison, frisoane *ουσ. ουδ.* το ρίγος, η ανατριχίλα, η τρεμούλα, το σύγκρυο
frişcă *ουσ. θηλ.* η αφρόκρεμα, το αφρόγαλα, το κτυπημένο ανθόγαλα, το σαντιγί
frivol-ă, frivoli-e *επίθ.* 1. επιπόλαιος-η-ο 2. ελαφρός-ιά-ό 3. ευτελής-ής-ές
frivolitate, frivolităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ελαφρότητα, η ελαφράδα, η επιπολαιότητα 2. η έλλειψη σοβαρότητας 3. το ασήμαντο πράγμα
friza, frizez *ρ. μετ.* 1. σγουραίνω (τα μαλλιά) 2. ζώνω με διάζωμα (σπίτι) 3. περιζώνω
friză, frize *ουσ. θηλ.* 1. το διάζωμα, το περίζωμα, η περιζώστρα 2. το πλαίσιο, η κορνίζα 3. το περίβλημα
frizer, frizeri *ουσ. αρσ.* ο κουρέας, ο κομμωτής
frizerie, frizerii *ουσ. θηλ.* 1. το κουρείο 2. το κομμωτήριο
frizeriţă, frizeriţe *ουσ. θηλ.* η κομμώτρια
frondă, fronde *ουσ. θηλ.* προσωπική διαφωνία / αντίρρηση / εναντίωση // **din spirit de ~** εναντιοματικά
front, fronturi *ουσ. ουδ.* 1. το μέτωπο, όλη η ζώνη των πολεμικών επιχειρήσεων 2. *πολ.* η ομάδα αλληλεγγύων δυνάμεων σε κοινό αγώνα // **~ atmosferic** το ατμοσφαιρικό μέτωπο (αέρας, πίεση, κ.λ.π.) // *(φυσ.)* **~ de undă** το κυματοειδές μέτωπο // **a rupe -ul** σκίζω το μέτωπο // **spatele -ului** τα μετόπισθεν
frontal-ă, frontali-e *επίθ.* μετωπικός-ή-ό // **abataj ~** η μετωπική γαλαρία ορυχείου // **atac ~** η μετωπική έφοδος
frontieră, frontiere *ουσ. θηλ.* το σύνορο, η μεθόριος γραμμή // **de ~** συνοριακός-ή-ό, μεθοριακός-ή-ό
frontispiciu, frontispicii *ουσ. ουδ.* 1. η πρόσοψη (σε οικοδόμημα) 2. η προμετωπίδα (σε βιβλίο, εφημερίδα, περιοδικό, κ.λ.π.)
fronton, frontoane *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* το αέτωμα, η προμετωπίδα
fruct, fructe *ουσ. ουδ.* 1. ο καρπός, το φρούτο, το οπωρικό 2. το γέννημα, το κάθε τι που παράγεται, το προϊόν 3. *μτφ.* το αποτέλεσμα, το κέρδος, η

ωφέλεια, η αμοιβή // **-ul oprit** ο απαγορευμένος καρπός // **-e citrice** τα εσπεριδοειδή // **vânzător de -e** ο οπωροπώλης, η οπωροπώλισσα
fructă *ουσ. θηλ.* ιδ. fruct
fructărie, fructării *ουσ. θηλ.* το οπωροπωλείο
fructieră, fructiere *ουσ. θηλ.* η φρουτιέρα
fructifer-ă, fructiferi-e *επίθ.* 1. οπωροφόρος-α-ο, καρποφόρος-α-ο 2. *μτφ.* εύφορος-η-ο, πολύκαρπος-η-ο // **arbori -i** τα οπωροφόρα δέντρα
fructifica, fructific I. *ρ. μετ.* 1. καρπίζω, καρπώνω, κάνω καρπό 2. καρποφορώ II. *ρ. αμ.* (για κεφάλαιο) αποφέρω εισόδημα και αυξάνομαι
fructificare, fructificări *ουσ. θηλ.* 1. η κάρπωση, το κάρπισμα 2. η καρποφορία 3. *(οικον.)* η αποκόμιση κέρδους
fructificaţie, fructificaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κάρπωση, το κάρπισμα 2. η αποκόμιση κέρδους 3. η περίοδος παραγωγής καρπών
fructoză *ουσ. θηλ.* η φρουκτόζη
fructuos-oasă, fructuoşi-oase *επίθ.* 1. καρποφόρος-α-ο 2. *μτφ.* ωφέλιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές, επικερδής-ής-ές, αποδοτικός-ή-ό
frugal-ă, frugali-e *επίθ.* 1. λιτοδίαιτος-η-ο, λιτός-ή-ό 2. ολιγαρκής-ής-ές 3. εγκρατής-ής-ές
frumos-oasă, frumoşi-oase I. *επίθ.* 1. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο 2. χαριτωμένος-η-ο, ευπαρουσίαστος -η-ο, εμφανίσιμος-η-ο 3. καλός-ή-ό // **-oasă ca o cadră** όμορφη σαν εικόνα, σαν ζωγραφιά // **arte frumoase** οι καλές τέχνες // **e vreme frumoasă** είναι όμορφος καιρός // **sexul ~** το ωραίο φύλο, οι γυναίκες II. *επίρ.* 1. ωραία 2. καλά, ευχάριστα 3. χαριτωμένα // **a fi ~ din partea cuiva** το να είναι ωραία από το μέρος κάποιου (από τη μεριά κάποιου) // **e ~ îmbrăcată** είναι ευχάριστα ντυμένη // **stai ~!** κάθισε καλά! III. *ουσ. ουδ.* το ωραίο, το καλό // **cultul -ului** η λατρεία του ωραίου // **simţul -ului** το αίσθημα του ωραίου
frumuseţe, frumuseţi I. *ουσ. θηλ.* 1. η καλλονή, το κάλλος, η ωραιότητα, η ομορφιά 2. η χάρη // **~ naturală** η φυσική καλλονή // **în faţa frumuseţii ce este durerea?** μπρος στα κάλλη τ' είν' ο πόνος; // **uimitor în ~** εκπληκτικό σε ομορφιά II. *επιθ. έκφρ.* **de toată -a** σε όλα του όμορφος, ολόμορφος-η-ο
frumuşel-ică, frumuşei-ele I. *επίθ.* 1. ομορφούλης-α-ούλικο, χαριτωμένος-η-ο 2. κομψός-ή-ό II. *επίρ.* ~ με το καλό, ωραία, με καλό τρόπο
fruntar, fruntare *ουσ. ουδ.* ο κύριος δοκός στο πάνω μέρος του εξώστη
fruntaş-ă, fruntaşi-şe I. *επίθ.* 1. πρωτοπόρος-ος-ο 2. πρώτιστος-η-ο, κορυφαίος-αία-αίο // **muncitor ~** ο πρωτοπόρος εργάτης II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πρωτεργάτης-ισσα (ο, η), πρωταγωνιστής-ίστρια (ο, η) 2. *στρατ.* ο υποδεκανέας
frunte, frunţi I. *ουσ. θηλ.* το μέτωπο, το κούτελο // **a fi în ~** είμαι επικεφαλής, προπορεύομαι // **cu -a plecată** με σκυφτό μέτωπο // **cu -a sus** με ψηλά το μέτωπο υπερήφανα) // **în ~ cu** μ' επί κεφαλής II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** κορυφαίος-α-ο, εκλεκτός-ή-ό, πρώτης γραμμής III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** επικεφαλής
frunzar, frunzare *ουσ. ουδ.* *(λαϊκ.)* 1. το τσαρδάκι 2. τα ξερά φύλλα που έχουν πέσει χάμου στο έδαφος 3. η σκιάδα από κλαδιά δέντρων με πολλά φύλλα
frunză, frunze I. *ουσ. θηλ.* το φύλλο // **a tăia ~ la câini** τεμπελιάζω, αποφεύγω την εργασία II. *επιρ. έκφρ.* **ca frunza şi ca iarba** σε μεγάλο αριθμό, αμέτρητα, αναρίθμητα // **câtă ~ câtă iarbă** όσα φύλλα όσα χόρτα
frunzări, frunzăresc *ρ. μετ.* φυλλομετρώ, ξεφυλλίζω
frunzărire, frunzăriri *ουσ. θηλ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση
frunziş, frunzişuri *ουσ. ουδ.* το φύλλωμα, η φυλλωσιά
frunzos-oasă, frunzoşi-oase *επίθ.* φυλλοφόρος-α-ο, με πολλά φύλλα
frupt I. *ουσ. ουδ.* το προϊόν του γάλακτος, τα παράγωγα του γάλακτος II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de ~** μη νηστήσιμο (που επιτρέπεται να φαγωθεί)
frust-ă, fruşti-ste *επίθ.* 1. *(για νόμισμα)* παλιωμένος -η-ο, χρησιμοποιημένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η -ο 2. *(μτφ.)* απλός-ή-ό, φυσικός-ή-ό // **umor ~** φυσικό χιούμορ
frustra, frustrez *ρ. μετ.* στερώ, αποστερώ, αφαιρώ από κάποιον κάτι
frustrare, frustrări *ουσ. θηλ.* η στέρηση, η αποστέρηση, η αφαίρεση
frustrator-oare, frustratori-oare I. *επίθ.* στερητικός -ή-ό, βλαβερός-ή-ό, φθαρτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ζημιάρης-α (ο, η), ζημιωτής (ο)
ftaleină, ftaleine *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η φθαλεΐνη
ftalic *επίθ.* *(χημ.)* // **acid ~** το φθαλικό οξύ
ftizic-ă, ftizici-ce I. *επίθ.* 1. φθισικός-ή-ό 2. φυματικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φθισικός-ή (ο, η)
ftizie, ftizii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η φθίση, η φυματίωση, το χτικιό
ftiziolog-ă, ftiziologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(ιατρ.)* φυματιολόγος (ο, η), φθισίατρος (ο, η)
ftiziologie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η φυματιολογία, η φθισιολογία
fucsină *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η φουξίνη
fudul-ă, fuduli-e *επίθ.* 1. περήφανος-η-ο 2. αλαζονικός-ή-ό, υπεροπτικός-ή-ό // **~ de-o ureche** βαρήκοος
fuduli, fudulesc *ρ. μέσο* 1. υπερηφανεύομαι, καμαρώνω, καυχιέμαι, περηφανεύομαι, κορδώνομαι 2. κομπάζω, επιδεικνύομαι
fudulie, fudulii *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* 1. περηφάνεια 2. η αλαζονεία 3. *μτφ.* το αρχίδι σε μερικά ζώα
fugar-ă, fugari-e I. *επίθ.* 1. φευγαλέος-α-ο 2. διαβατάρικος-η-ο, περαστικός-ή-ό, εφήμερος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο φυγάς, φευγαλέος-α (ο, η), φευγάτος-η (ο, η)
fugasă, fugase *ουσ. θηλ.* *(τεχ.)* το τρύπημα, η τρύπα με εκρηκτική ύλη για λατομικά έργα, ο υπόνομος, η μίνα
fugă, fugi I. *ουσ. θηλ.* 1. η φυγή, το φευγιό, η φευγάλα 2. το τρέξιμο 3. η δραπέτευση 4. *μουσ.* η φούγκα (μουσική σύνθεση) // **a da fuga până la...** κάνω ένα τρέξιμο μέχρι..., πηγαίνω γρήγορα μέχρι... // **a o lua la ~** φεύγω τρέχοντας // **a pune pe cineva pe ~** τρέπω κάποιον σε φύγη, τρέπομαι σε φυγή, φεύγω τρέχοντας II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στα γρήγορα, στα πεταχτά, με βιασύνη, βιαστικά // **a face ceva în ~** κάνω κάτι με βιασύνη
fugări, fugăresc I. *ρ. μετ.* καταδιώκω, κυνηγώ κατά πόδας κάποιον II. *ρ. μέσο* καταδιώκομαι, είμαι καταδιωγμένος-η, κυνηγιέμαι

fugăreală, fugăreli *ουσ. θηλ.* η καταδίωξη, ο καταδιωγμός, το κυνήγημα, το κυνηγητό
fugi, fug *ρ. αμ.* 1. τρέχω, φεύγω 2. διαφεύγω 3. αναχωρώ 4. δραπετεύω // **~ de-aici!** φύγε απ' εδώ! // **~ de-acolo!** φύγε απ' εκεί! // **fugea cât îl țineau picioarele** έφευγε όσο τον κρατούσαν τα πόδια // **fugea mâncând pământul** έφευγε πολύ γρήγορα / ορμητικά) // **a ~ de cineva** αποφεύγω κάποιον // **a ~ de o obligație** αποφεύγω μια υποχρέωση // **a ~ în ajutorul...** *έτρεξε* σε βοήθεια... // **a ~ în lume** φεύγω χωρίς να πω πού πηγαίνω // **a ~ printre degete** διαφεύγω από δύσκολες καταστάσεις // **a ~ timpul** περνάει γρήγορα ο καιρός // **a -t după autobuz** έτρεξε πίσω απ' το λεωφορείο // **a-i ~ ochii după cineva** του φεύγουν τα μάτια του πάνω σε κάποιον // **a-i ~ pământul de sub picioare** χάνει την ηθική του ισορροπία // **prizonierul a fugit** ο αιχμάλωτος δραπέτευσε
fugit-ă, fugiți-te *επίθ.* φευγάτος-η-ο // *μτφ.* **a ~** το έσκασε (έφυγε κρυφά)
fugitiv-ă, fugitivi-e I. *επίθ.* 1. φευγαλέος-α-ο 2. περαστικός-ή-ό, παροδικός-ή-ό 3. σύντομος-η-ο, επίτομος-η-ο 4. επιφανειακός-ή-ό II. *επίρ.* φευγαλέα, παροδικά, επιπόλαια
fuguță, fugușe *ουσ. θηλ.* 1. το φευγιό 2. *μτφ. σαν επίρρημα:* γρήγορα // **fuga-fuguța** πολύ γρήγορα // **a da fuguța** πετιέμαι γρήγορα κάπου
fuior, fuioare *ουσ. ουδ.* το λαναρισμένο μαλλί ή λινό έτοιμο για κλώσιμο
ful, fuluri *ουσ. ουδ.* το φουλ (ο συνδυασμός τριών όμοιων χαρτιών με άλλα δύο όμοια στο πόκερ)
fula, fulez *ρ. αμ. (για τροχούς)* στρέφομαι ανώμαλα, έχω ταλαντευτική κίνηση
fular, fulare *ουσ. ουδ.* 1. το φουλάρι 2. το κασκόλ
fulare, fulări *ουσ. θηλ.* η ανώμαλη στροφή τροχού που αμφιταλαντεύεται
fulg, fulgi I. *ουσ. ουδ.* 1. η νιφάδα, η χιονονιφάδα 2. το πούπουλο // **a bate de-i merg -ii** δέρνω κάποιον άγρια II. *επιθ. έκφρ.* **ca -ul** σαν το πούπουλο (ελαφρό πράγμα)
fulgarin, fulgarine *ουσ. ουδ.* τα αδιάβροχο, το πανωφόρι από αδιάβροχο
fulger, fulgere I. *ουσ. ουδ.* ο κεραυνός, η αστραπή // **ședința ~** η αστραπιαία συνεδρίαση // **telegramă ~** το αστραπιαίο τηλεγράφημα (που κατεπείγει) II. *επιθ. έκφρ.* **ca -ul** σαν αστραπή (η γρήγορη κίνηση)
fulgera, fulger I. *ρ. μετ.* κεραυνώνω, κεραυνοβολώ, χτυπώ με κεραυνό // **a ~ cu privirea** κεραυνώνω κάποιον με το βλέμμα II. *ρ. αμ.* αστράφτω, βγάζω κεραυνό // *απροσ.* **fulgeră** αστράφτει
fulgerare, fulgerări *ουσ. θηλ.* 1. η κεραυνοβολία, το κεραυνοβόλημα 2. το χτύπημα με κεραυνό 2. η στιγμιαία αναλαμπή, η λάμψη φωτός
fulgerat-ă, fulgerați-te *επίθ.* κεραυνόπληκτος-η-ο, κεραυνοβολημένος-η-ο
fulgerător-oare, fulgerători-oare I. *επίθ.* κεραυνοβόλος-α-ο, αστραπιαίος-α-ο, ακαριαίος-α-ο // **moarte -oare** ο ακαριαίος θάνατος II. *επίρ.* κεραυνοβόλα, αστραπιαία, ακαριαία, αυτοστιγμεί
fulgerătură, fulgerături *ουσ. θηλ.* 1. η κεραυνοβολία, η κεραυνοβόληση, το αστραποβόλι, το χτύπημα με κεραυνό 2. η ηλεκτροπληξία
fulgui pers. 3 fulguiește *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πέφτουν χιονονιφάδες, ψιλοχιονίζει
fulguială, fulguieli *ουσ. θηλ.* το πέσιμο αραιών χιονονιφάδων
fulguire, fulguiri *ουσ. θηλ.* η χιονόπτωση
fulguleț, fulguleți *ουσ. αρσ.* 1. η μικρή νιφάδα 2. το μικρό πούπουλο
fulgurație, fulgurații *ουσ. θηλ.* ο φωτισμός // *ιατρ.* **~ electrică** η ηλεκτρική αναλαμπή (η μέθοδος θεραπείας των πληγών με εφαρμογή ηλεκτρικών σπινθήρων υψηλής συχνότητας)
fulminant-ă, fulminanți-te *επίθ.* 1. κεραυνοβόλος-α-ο, αστραπιαίος-α-ο 2. εκρηκτικός-ή-ό 3. *μτφ.* απειλητικός-ή-ό, βίαιος-η-ο
fulminat, fulminați *ουσ. αρσ.* εκρηκτική ύλη // *(χημ.)* **~ de mercur** ο φλογικός υδράργυρος (εκρηκτική ύλη, δηλητηριώδης σταχτιά σκόνη)
fulminație, fulminații *ουσ. θηλ.* η έκρηξη
fulminic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το φλογικό οξύ (μαζί με τα μέταλλα σχηματίζει εκρηκτικά άλατα)
fum, fumuri *ουσ. ουδ.* 1. ο καπνός 2. το φουγάρο (κυρίως πλοίου ή εργοστασίου) 3. η καπνοδόχος, η καμινάδα // **-uri ale fanteziei** οι καπνοί της φαντασίας, τα γεννήματα της φαντασίας // **a avea -uri** έχει τα φούμαρα, έχω φανταστικές ιδέες, φαντασιοπληξίες, καυχιέμαι, καυχησιολογώ, είμαι έξω από την πραγματικότητα // **până nu faci foc nu iese ~** δεν υπάρχει φωτιά χωρίς καπνό // **soba scoate ~** η θερμάστρα (η σόμπα) βγάζει καπνό
fuma, fumez I. *ρ. μετ.* καπνίζω II. *ρ. αμ.* 1. βγάζω καπνό, καπνίζω 2. φουμάρω
fumat *ουσ. ουδ.* το κάπνισμα, το φουμάρισμα // **-ul este interzis** απαγορεύεται το κάπνισμα
fumăraie *ουσ. θηλ.* η καπνίλα, η καπνούρα, ο πυκνός καπνός σκορπισμένος στον αέρα
fumărit *ουσ. ουδ.* ο φόρος επί της καπνοδόχου (στο Μεσαίωνα, δηλαδή σε κάθε σπίτι)
fumător-oare, fumători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* καπνιστής-ίστρια (ο, η)
fumega, fumeg *ρ. αμ.* βγάζω καπνό, αναδίδω καπνό ή ατμό // **lampa fumegă** η λάμπα / ο λαμπτήρας βγάζει καπνό, καπνίζει
fumegare, fumegări *ουσ. θηλ.* το βγάλσιμο καπνού ή ατμού
fumigant, fumiganți *ουσ. αρσ.* ο καπνογόνος // **substanțe -e** τα καπνογόνα
fumigație, fumigații *ουσ. θηλ.* η καταπολέμηση με καπνό των ασθενειών σε φυτά, η απολύμανση με καπνό
fumigen-ă, fumigeni-e *επίθ.* καπνογόνος-α-ο // **lumânare -ă** το καπνογόνο κερί (που βγάζει καπνό)
fumizare, fumizări *ουσ. θηλ.* ο σχηματισμός καπνού με χημικά μέσα
fumoar, fumoare *ουσ. ουδ.* το καπνιστήριο
fumuriu-ie, fumurii *επίθ.* 1. μελαψός-ή-ό, σκοτεινός -ή-ό, σκούρος-α-ο 2. γκρίζος-α-ο 3. *μτφ.* κατηφής -ής-ές, σκυθρωπός-ή-ό
funambulesc-escă, funambulești *επίθ.* παράξενος -η-ο, παράδοξος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο
funciar-ă, funciari-e *επίθ.* 1. έγγειος-α-ο, κτηματικός -ή-ό // **carte -ă (sau funduară)** το κτηματολόγιο // **legea fondului ~** ο κτηματικός νόμος, ο νόμος της γαιοκτησίας // **proprietar ~** ο γαιοκτήμονας
funcție, funcții *ουσ. θηλ.* 1. η υπηρεσία 2. το λειτούργημα 3. το αξίωμα, η θέση, το πόστο 4. η υπαλληλική απασχόληση 5. η λειτουργία κάθε

οργάνου του σώματος 6. ο ρόλος, ο προορισμός, η αποστολή ενός κράτους, ενός οργανισμού, κ.λ.π. 7. *(μαθ.)* η συνάρτηση // **a fi în** ~ βρίσκεται «εν ενεργεία» // **a fi în funcţie de...** είναι σε συνάρτηση με..., εξαρτάται από... // **ce ~ are el în întreprindere?** τί λειτούργημα έχει αυτός στην επιχείρηση; // o **obligaţie a -i mele** ένα καθήκον του λειτουργήματός μου

funcţiona, funcţionez *ρ. αμ.* 1. λειτουργώ, διατελώ 2. υπηρετώ 3. βρίσκομαι «εν ενεργεία» 4. χρηματίζω, ασκώ δημόσια υπηρεσία, εκτελώ χρέη 5. εργάζομαι, δουλεύω

funcţional-ă, funcţionali-e *επίθ.* 1. σε συνάρτηση 2. συσχετικός-ή-ό 3. δραστήριος-ια-ιο, υπηρετικός-ή-ό // *μαθ.* **analiză -ă** η μαθηματική ανάλυση σχετικά με τις συναρτήσεις

funcţionar-ă, funcţionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υπάλληλος (ο, η) 2. ο λειτουργός // ~ **public** δημόσιος υπάλληλος

funcţionare, funcţionări *ουσ. θηλ.* 1. η λειτουργία, το λειτούργημα 2. η κίνηση μηχανής 3. η εργασία, ο τρόπος με τον οποίο κάποιος εργάζεται

funcţionarism *ουσ. ουδ.* ο υπαλληλισμός

funcţionăraş, funcţionăraşi *ουσ. αρσ.* ο υπαλληλίσκος, ο μικρός υπάλληλος

funcţionăresc-ească, funcţionăreşti *επίθ.* υπαλληλικός-ή-ό

funcţionărime *ουσ. θηλ.* η υπαλληλία

funcţiune, funcţiuni *ουσ. θηλ.* **ιδ.** funcţie

fund, funduri *ουσ. ουδ.* 1. ο πάτος, ο πυθμένας, ο βυθός, το φούντο 2. το βάθος 3. το πίσω μέρος ενός χώρου 4. *οικ.* η έδρα, ο κώλος, ο πισινός // ~ **de ocean** ο πυθμένας ωκεανού // **-ul mării** ο βυθός της θάλασσας // **-ul scenei** το βάθος της σκηνής // **a cădea în** ~ πέφτω με τον πισινό // **am cercetat până în** ~ διερεύνησα ως το βυθό // **a se da la** ~ πηγαίνω στο βυθό, κάνω βουτιά, πάω φούντο // **în -ul văii** στο βάθος της κοιλάδας // **sac fără** ~ ο σάκος χωρίς πάτο // **se duce la** ~ πάει στο φούντο, βούλιαξε // **ocean fără** ~ ο άδυτος / πολύ βαθύς ωκεανός

funda, fundez *ρ. μετ. (οικοδ.)* 1. ιδρύω, θεμελιώνω 2. *μτφ.* δημιουργώ· συνιστώ· συγκροτώ

fundal, fundale *ουσ. ουδ.* 1. το φόντο, το βάθος εικόνας 2. η υπόσταση 3. η οθόνη (στον κινηματογράφο) 4. το φόντο της σκηνής σε θέατρο

fundament, fundamente *ουσ. ουδ.* το θεμέλιο, το υποστήριγμα, η βάση κτηρίου // **fără** ~ αθεμελίωτος-η-ο

fundamenta, fundamentez I. *ρ. μετ.* 1. θεμελιώνω, στηρίζω, βασίζω 2. αιτιολογώ, υποστηρίζω με επιχειρήματα II. *ρ. μέσο* 1. θεμελιώνομαι, βασίζομαι, στηρίζομαι 2. αιτιολογούμαι

fundamental-ă, fundamentali-e I. *επίθ.* 1. θεμελιακός-ή-ό, θεμελιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό 2. ριζικός-ή-ό 3. ουσιώδης-ης-ες 4. κεφαλαιώδης-ης-ες, κεφαλικός-ή-ό // **problema -ă** το θεμελιώδες πρόβλημα // **schimbare -ă** η θεμελιακή αλλαγή· η ριζική αλλαγή II. *επίρ.* θεμελιωδώς

fundamentare, fundamentări *ουσ. θηλ.* η θεμελίωση, η αιτιολογία // **-a necesarului** η αιτιολογία των απαραίτητων πραγμάτων *(για κάποια ανάγκη)*

fundamentat-ă, fundamentaţi-te I. *επίθ.* 1. θεμελιωμένος-η-ο 2. αιτιολογημένος-η-ο 3. στηριγμένος-η-ο 4. σωστός-ή-ό II. *επίρ.* θεμελιωμένα, λογικά, σωστά

fundare, fundări *ουσ. θηλ.* 1. η ίδρυση, η θεμελίωση, η καθίδρυση 2. η εγκαθίδρυση 3. η κτίση, η δημιουργία

fundaş, fundaşi *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο οπισθοφύλακας, ο αμυντικός παίκτης

fundaţie, fundaţii *ουσ. θηλ.* 1. η βάση, το θεμέλιο, το στήριγμα 2. το ίδρυμα, ο οργανισμός με κοινωφελή προορισμό

fundă, funde *ουσ. θηλ.* 1. ο φιόγκος 2. η φούντα 3. ο κόμπος σε σχήμα πεταλούδας

fundătură, fundături *ουσ. θηλ.* ο δρόμος με απόφραξη στο τέρμα του, η αδιέξοδος

funduară, funduare *επίθ.* // **carte** ~ το κτηματολόγιο, το βιβλίο με την απογραφή των ακινήτων κτημάτων μιας περιοχής

funebru-ă, funebri-e *επίθ.* 1. πένθιμος-η-ο, επικήδειος-α-ο, μακάβριος-α-ο, νεκρικός-ή-ό 2. *μτφ.* λυπημένος-η-ο // **car** ~ η νεκροφόρα // **discurs** ~ ο επικήδειος λόγος // **marş** ~ το πένθιμο εμβατήριο

funeralii *ουσ. ουδ. πληθ.* η κηδεία

funerar-ă, funerari-e *επίθ.* 1. επικήδειος-α-ο // **cortegiu´** η νεκρώσιμος ακολουθία 2. επιτύμβιος -ια-ιο, επιτάφιος-ια-ιο // **inscripţie -ă** το επιτύμβιο, η επιγραφή πάνω σε μνήμα // **piatră -ă** η ταφόπετρα, η επιτύμβια πλάκα // **monument** ~ το επιτάφιο μνημείο // **urnă -ă** η τεφροδόχος

funest-ă, funeşti-ste *επίθ.* 1. απαίσιος-α-ο, ολέθριος-ια-ιο 2. μοιραίος-α-ο, θανάσιμος-η-ο

fungă, fungi *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το καραβόσκοινο για το ανέβασμα ή κατέβασμα των πανιών, τα αγόμενα, η επιχειρία, τα σερνάμενα, τα περνάμενα

fungibil-ă, fungibili-e *επίθ. (νομ.) (για τα αγαθά)* υποκατάστατος-η-ο // **bun** ~ το υποκατάστατο αγαθό (που αντικαθίσταται με άλλο αγαθό του ίδιου είδους, της ίδιας ποιότητας και σε ίδια ποσότητα)

fungicid-ă, fungicizi-de I. *επίθ.* παρασιτοκτόνος-ος-ο *(για τους μύκητες που ζουν πάνω στα φυτά)* II. *ουσ. ουδ.* το παρασιτοκτόνο φάρμακο (η χημική ουσία που καταστρέφει τους μύκητες πάνω στα φυτά)

funicul, funiculi *ουσ. αρσ. (βιολ.)* η ίνα που προσκολλάει το ωάριο πάνω στον πλακούντα, στο ύστερο

funicular *ουσ. ουδ.* το τελεφερίκ

funie, funii *ουσ. θηλ.* το σκοινί // ~ **de moşie** η λωρίδα γης του κτήματος, το στενό και μακρύ τμήμα εδάφους // **a juca pe** ~ σκοινοβατώ, κάνω σκοινοβασία // **a vorbi de ~ în casa spânzuratului** μιλώ για σκοινί στο σπίτι του κρεμασμένου // **o ~ de ceapă** μία αρμαθιά κρεμμύδια

funigel, funigei *ουσ. αρσ.* η αραχνιά, ο ιστός της αράχνης

funingine, funingini *ουσ. θηλ.* η καπνιά, η αιθάλη

fura, fur I. *ρ. μετ.* 1. κλέβω, υποκλέβω 2. υπεξαιρώ 3. *μτφ.* απάγω (άνθρωπος), αρπάζω, αφαιρώ ξένο πράγμα // **a ~ inima cuiva** κλέβω την καρδιά κάποιου, γοητεύω, θέλγω // **a-l ~ somnul** με πιάνει ο ύπνος, αποκοιμιέμαι // **a ~ lucruri mărunte** κλέβω μικροπράγματα (μικρής αξίας) // **a ~ o**

sărutare κλέβω ένα φιλί II. *ρ. μέσο (πληθ.)* **se fură multe lucruri** κλέβονται πολλά πράγματα
furaj, furaje *ουσ. ουδ.* 1. η ζωοτροφή, η χορτονομή, ο σανός, η τροφή ζώων 2. το άχυρο
furajer-ă, furajeri-e *επίθ.* 1. ζωοτροφικός-ή-ό, βοσκήσιμος-η-ο // **plante ~e** τα ζωοτροφικά φυτά, τα φυτά για ζωοτροφή, για βόσκημα
furajor, furajori *ουσ. αρσ.* ο τροφοδότης με ζωοτροφή στα ζώα
furat *ουσ. ουδ.* η κλοπή, η κλεψιά, το κλέψιμο // **de ~** κλοπιμαίος-α-ο, κλεψιμαίος-α-ο, που αποκτήθηκε με κλέψιμο, το κλοπιμαίο // **pe -e** με κλεψιά, με κλέψιμο, με κλοπή, κλεφτά
furbură, furburi *ουσ. θηλ.* η συμφόρηση του ποδός (της οπλής) του αλόγου
furcă, furci *ουσ. θηλ.* 1. η ρόκα, η φούρκα 2. το δικράνι, το δίκρανο 3. η διχάλα (του τηλέφωνου) 4. η διακλάδωση // **furca drumului** η διακλάδωση του δρόμου, το σταυροδρόμι // **furca pieptului** το κάτω άκρο του στέρνου με τους δύο πλευρικούς χόντρους στο θώρακα // **furca şi fusul** η ρόκα και το αδράχτι // **a avea de ~ cu cineva** δεν θα έχουμε καλά ξεμπερδέματα με κάποιον // **a da cuiva de ~** δίνω σε κάποιον / να γνέθει ξανά / να κάνει νήμα με τη ρόκα, να κλώθει, δύσκολα προβλήματα // **parc-ar fi puse cu furca** σα να είναι βαλμένα με το δίκρανο (ανάκατα, ακατάστατα)
furcoi, furcoaie *ουσ. ουδ.* η διχάλα, το δίκρανο (γεωργικό εργαλείο)
furculiţă, furculiţe *ουσ. θηλ.* το πιρούνι, το πηρούνι
furcuţă, furcuţe *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή φούρκα, το μικρό δικράνι 2. ο κεράτινος σχηματισμός στο πίσω μέρος της οπλής του αλόγου
furdă, furdale *ουσ. θηλ.* τα υπολείμματα από την κατεργασία δερμάτων, μαλλιού ή καπνού
furgon, furgoane *ουσ. ουδ.* το μεγάλο στρατιωτικό κάρο για μεταφορά τροφίμων, αποσκευών, πολεμοφοδίων
furibund-ă, furibunzi-de *επίθ.* μανιασμένος-η-ο, μανιακός-ή-ό, μανιώδης-ης-ες
furie, furii I. *ουσ. θηλ.* 1. η μανία 2. η παραφορά 3. το μένος, η φούρια, η οργή 4. ο θυμός, η βία 5. το φρένιασμα 6. *μτφ.* η λύσσα // **a fierbe de ~** βράζει από οργή, από φούρια // **într-o ~** πάνω σε μια παραφορά II. *επιρ. έκφρ.* μανιωδώς, με οργή
furier, furieri *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο σιτιστής
furios-oasă, furioşi-oase *επίθ.* 1. μανιώδης-ης-ες, μαινόμενος-η-ο, μανιακός-ή-ό, οργίλος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο, φουριόζος-α-ο 2. παράφορος-η-ο, ξαμολημένος-η-ο, βίαιος-η-ο 3. λυσσασμένος-η-ο // **a fi ~** μανιώνω, οργίζομαι, είμαι μανιωμένος // **sunt furios pe el** είμαι οργισμένος πάνω του
furioso *επίρ. (μουσ.)* με φούρια, θυελλωδώς, ακράτητα
furiş-ă, furişi-e I. *επίθ. (παλ.)* 1. κρυφός-ή-ό 2. κλέφτικος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** στα κρυφά, κλεφτά
furişa, furişez I. *ρ. μετ.* 1. βάζω κάτι ή κάποιον μέσα κρυφά, απαρατήρητα 2. παρεισάγω, παρεμβάλλω II. *ρ. μέσο* εισέρχομαι, μπαίνω κάπου κρυφά // **el s-a -t în casă** αυτός μπήκε κρυφά μέσα στο σπίτι
furişare, furişări *ουσ. θηλ.* το μπάσιμο κάπου κρυφά, η παρεισαγωγή
furişat-ă, furişaţi-te I. *επίθ.* παρείσακτος-η-ο, μπασμένος-η-ο κάπου κρυφά II. *επίρ.* λαθραίως, στα κρυφά
furnal, furnale *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η υψικάμινος, η μεταλλουργική κάμινος μεγάλου ύψους
furnalist, furnalişti *ουσ. αρσ.* ο εργάτης σε υψικάμινο
furnica pers. 3 furnică I. *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* μυρμηγκιάζει II. *ρ. αμ.* 1. μυρμηγκιώ, μυρμηγκιάζω, υπάρχω σε αφθονία, είμαι σε μεγάλο αριθμό 2. αισθάνομαι μυρμηγκίαση // **mă furnică în spate** αισθάνομαι μυρμηγκίαση στη ράχη
furnicar, furnicare I. *ουσ. ουδ.* 1. η μυρμηγκιά, η μυρμηγκοφωλιά, η μυρμηγκότρυπα 2. ο πυκνοκατοικημένος τόπος II. *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο μυρμηγκοφάγος, ο μερμηγκοφάγος, ο μερμηγκοφάγος
furnicare, furnicări *ουσ. θηλ.* η μυρμηγκίαση, η φαγούρα
furnică, furnici *ουσ. θηλ.* 1. το μυρμήγκι, το μερμήγκι // **~ albă** ο λευκός μύρμηξ, ο λευκός μύρμηγκας, ο τερμίτης // **harnic ca o ~** εργατικός σαν το μυρμήγκι
furnicătură, furnicături *ουσ. θηλ.* 1. η μυρμηγκίαση, η φαγούρα 2. το τσούξιμο, ο κνησμός
furnir, furnire *ουσ. ουδ.* ο καπλαμάς
furnirui, furniruiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* καπλαματίζω (κάνω επένδυση με καπλαμά)
furniruire, furniruiri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η επένδυση με καπλαμά, το καπλαμάτισμα
furnitură, furnituri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η προμήθεια, ο εφοδιασμός 2. *(στον πληθ.)* τα υλικά (για το ράψιμο ενός κοστουμιού όπως το σκληρό ύφασμα, τα κουμπιά, η κλωστή, κ.λ.π.)
furniza, furnizez *ρ. μετ.* 1. προμηθεύω, εφοδιάζω 2. παρέχω, χορηγώ τα αναγκαία 3. παραδίνω εμπόρευμα στον αγοραστή 4. τροφοδοτώ
furnizare, furnizări *ουσ. θηλ.* 1. η προμήθεια, ο εφοδιασμός 2. η συστηματική παροχή, η τροφοδότηση
furnizor-oare, furnizori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. προμηθευτής-εύτρια (ο, η) 2. τροφοδότης-ότρια // **~ al curţii regale** ο προμηθευτής της βασιλικής Αυλής
furoare, furori *ουσ. θηλ.* 1. η μανία, η οργή, η παραφορά 2. ο θαυμασμός // **a face furori** προκαλώ θαυμασμό, κάνω θραύση
furou, furouri *ουσ. ουδ.* το φουρό (το γυναικείο πουκάμισο)
fursec, fursecuri *ουσ. ουδ.* το πτιφούρ
furt, furturi *ουσ. ουδ.* 1. η κλοπή, το κλέψιμο, η κλεψιά 2. η υπεξαίρεση, η ιδιοποίηση ενός ξένου πράγματος 3. η διάρρηξη // **~ de obiecte sfinte** η σύληση (η κλοπή ιερών πραγμάτων ιδίως εκκλησίας)
furtişag, furtişaguri *ουσ. ουδ.* η μικροκλοπή
furtun, furtunuri *ουσ. ουδ.* η μάνικα, ο ευλύγιστος σωλήνας από καουτσούκ ή χοντρό ύφασμα
furtunatic-ă, furtunatici-ce *επίθ.* 1. θυελλώδης-ης-ες, ορμητικός-ή-ό 2. φουρτουνιασμένος-η-ο
furtună, furtuni *ουσ. θηλ.* 1. η φουρτούνα, η θύελλα, η τρικυμία 2. η μπόρα, η καταιγίδα 3. *μτφ.* η συμφορά, η ψυχική ταραχή, η διατάραξη // **~ pe mare** η θαλασσοταραχή, η τρικυμία // **o ~ de aplauze** μια θύελλα χειροκροτημάτων
furtunos-oasă, furtunoşi-oase I. *επίθ.* 1. φουρτουνιασμένος-η-ο, θυελλώδης-ης-ες, τρικυμιώδης-ης-ες // **a deveni ~** φουρτουνιάζω //

marea furtunoasă η τρικυμιώδης θάλασσα II. *επίρ.* τρικυμιώδης, θυελλωδώς, φουρτουνιασμένα
furuncul, furuncule *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο δοθιήνας. το μεγάλο σπυρί, ο καλόγερος, το βουζούνι
furunculoză, furunculoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δοθιήνωσις, το σπύριασμα
fus, fuse, fusuri *ουσ. ουδ.* 1. το αδράχτι 2. η άτρακτος // **-ul orar** ωριαίος άτρακτος // **corp în formă de** ~ το ατρακτοειδές σώμα
fus, fusuri *ουσ. ουδ. (στη βιομηχανία κατεργασίας δερμάτων)* η μονάδα μέτρησης δέρματος, ίσον με 929 τετραγωνικά εκατοστόμετρα
fuscel, fuscei *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η καθεμιά από τις βέργες που είναι περασμένες ανάμεσα στα νήματα του στήμονα στον αργαλειό
fusiform-ă, fusiformi-e *επίθ.* ατρακτοειδής-ής-ές
fustanelă, fustanele *ουσ. θηλ.* η φουστανέλα, η φουστανέλλα
fustă, fuste *ουσ. θηλ.* η φούστα
futurism *ουσ. ουδ.* ο φουτουρισμός
futurist-ă, futurişti-ste I. *επίθ.* φουτουριστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φουτουριστής-ίστρια (ο, η)
fuzant-ă, fuzanţi-te *επίθ. (για τα βλήματα)* που κάνει έκρηξη στον αέρα σ' ένα ορισμένο σημείο της τροχιάς
fuzel *ουσ. αρσ.* η μείξη από ανώτερα αλκοόλ που γίνεται στη ζύμωση των πρωτεϊνών, χρησιμοποιείται στη μυροποιία
fuzelaj, fuzelaje *ουσ. ουδ.* ο σκελετός του αεροπλάνου
fuzetă, fuzete *ουσ. θηλ.* το εξάρτημα αυτοκινήτου για τον προσανατολισμό των τροχών
fuzibil-ă, fuzibili-e *επίθ.* 1. διαλύσιμος-η-ο 2. τηκτός -ή-ό, εύτηκτος-η-ο 3. χωνευτός-ή-ό // *(ηλεκτρ.)* **cartuş** ~ το εύτηκτο φισέκι, η ηλεκτρική ασφάλεια
fuzibilitate *ουσ. θηλ.* η ευτηξία, το χωνευτό, η ιδιότητα των μετάλλων να λειώνουν, μόλις θερμανθούν
fuziona, fuzionez *ρ. αμ.* συγχωνεύω, συνενώνω
fuzionare, fuzionări *ουσ. θηλ.* το συγχώνευμα, η συγχώνευση, η συνένωση
fuziune, fuziuni *ουσ. θηλ.* 1. η συγχώνευση, η συνένωση 2. η τήξη, το λειώσιμο // **punct de** ~ το σημείο τήξης *(για τα σώματα που λειώνουν σε υψηλές θερμοκρασίες)*

G, g

G, g *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **g**, το ένατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [γκ].
ga *επίφ.* γκα (η κραξιά της χήνας)
gabară, gabare *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* είδος ιστιοφόρου με απλές γάμπιες, μπάρκο, η μαούνα
gabardină, gabardine *ουσ. θηλ.* 1. η γκαμπαρντίνα 2. το πανωφόρι από αδιάβροχο ύφασμα
gabarit, gabarite *ουσ. ουδ.* η διάσταση, το μέγεθος σε μήκος, πλάτος, ύψος, όγκος, έκταση // **de mare** ~ μεγάλων διαστάσεων
gabie, gabii *ουσ. θηλ.* το θωράκιον ιστού (καταρτιού)
gabier, gabieri *ουσ. αρσ.* ο ναύτης εν υπηρεσία πάνω σε θωράκιον καταρτιού, ο αρμενιστής, ο γαμπιέρης
gadină, gadine *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το αγρίμι, το θηρίο
gafă, gafe *ουσ. θηλ.* η γκάφα, η αστοχία // **a face** ο ~ κάνω γκάφα, αποτυγχάνω, αποτυχαίνω
gag, gaguri *ουσ. ουδ.* το γέλιο, το κωμικό σε θεατρικό ή κινηματογραφικό έργο
gagic, gagici *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο αγαπητικός, ο ερωμένος, ο εραστής
gagică, gagice *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αγαπητικιά, η ερωμένη
gaică, găici *ουσ. θηλ.* η θηλιά (για το λουρί ή για να κρεμιούνται τα ρούχα σε κρεμαστήρι)
gaidă, gaide *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η γκάιντα (πνευστό μουσικό όργανο)
gaie, găi *ουσ. θηλ.* το γεράκι
gaiță, gaițe *ουσ. θηλ.* 1. η καρακάξα, η καλιακούδα, η κίσσα 2. *μτφ.* η γλωσσού γυναίκα
gaj, gajuri *ουσ. ουδ.* το ενέχυρο, το αμανάτι, η εγγύηση
Gal, Gali *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Γαλάτης (οι Γαλάτες της αρχαίας Γαλατίας, την κατάκτησε ο Καίσαρας)
galactic-ă, galactici-ce *επίθ. (αστρ.)* γαλαξιακός-ή-ό
galactoză *ουσ. θηλ.* η γαλακτόζη
galalit *ουσ. ουδ. (χημ.)* πλαστική ύλη από καζεΐνη, χρήσιμη στις ηλεκτρικές μονώσεις
galant-ă, galanți-te *επίθ.* 1. φιλοφρονητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο 2. γυναικάρεσκος-η-ο 3. ευγενής-ής-ές, γενναιόδωρος-η-ο // **aventură -ă** η ερωτοδουλειά, η ερωτική σχέση
galantar, galantare *ουσ. ουδ.* η βιτρίνα, η προθήκη καταστήματος
galanterie, galanterii *ουσ. θηλ.* 1. το φιλοφρόνημα, η φιλοφροσύνη, η φιλοφρόνηση, η ευπροσηγορία 2. η γυναικαρέσκεια, η αβρότητα // **magazin de** ~ το κατάστημα με είδη εσώρουχων, γαντιών, κασκόλ, γραβατών, καπέλων, κ.λ.π.
galanton-oană, galantoni-oane *επίθ. (οικ.)* 1. γαλαντόμος, κουβαρντάς 2. γενναιόδωρος-η-ο, ανοιχτοχέρης-α
galantonie, galantonii *ουσ. θηλ.* 1. η γαλαντομία 2. η γενναιοδωρία, το κουβαρνταλίκι, η απλοχεριά
galaxie, galaxii *ουσ. θηλ.* ο γαλαξίας
gală, gale I. *ουσ. θηλ.* 1. η γιορτή 2. ο πανηγυρισμός // ~ **de box** τα αγωνίσματα πυγμαχίας II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ γιορτινός-ή-ό, πανηγυρικός-ή-ό // **spectacol de** ~ η πανηγυρική παράσταση // **ținută de** ~ η επίσημη στολή, η μεγάλη στολή
galben-ă, galbeni-e I. *επίθ.* κίτρινος-η-ο, χλομός-ή-ό, ωχρός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το κίτρινο (το χρώμα) // ~ **ca ceara** κίτρινος σαν το κερί // **friguri -e** ο κίτρινος πυρετός // **o rochie -ă** ένα κίτρινο φόρεμα // **rasa -ă** η κίτρινη φυλή III. *ουσ. αρσ.* το νόμισμα από χρυσό, το χρυσό νόμισμα (στους παλιούς καιρούς σε άλλη εποχή)
galenă, galene *ουσ. θηλ.* ο φυσικός θειούχος μόλυβδος
galenți *ουσ. αρσ. πληθ.* τα ξυλοπέδιλα, τα τσόκαρα
galeră, galere *ουσ. θηλ.* 1. η γαλέρα (πλοίο απ'το Μεσαίωνα) 2. *μτφ.* τα κάτεργα (ο κατάδικος σαν κωπηλάτης σε κρατικά πλοία)
galerie, galerii *ουσ. θηλ.* 1. η στοά, η γαλαρία 2. η ανοιγμένη κοιλότητα στο εσωτερικό της γης στα ορυχεία, η υπόγεια στοά 3. το υπερώο, η γαλαρία, ο εξώστης θεάτρου 4. η πινακοθήκη, η γκαλερί, η καλλιτεχνική έκθεση πινάκων ζωγραφικής 5. το κουρτινόξυλο 6. η σήτα για το τζάκι // **a face** ~ επευφημώ με θόρυβο, με κραυγές (σε αθλητικά αγωνίσματα)
galeș-ă, galeși-e I. *επίθ.* 1. περιπαθής-ής-ές, στοργικός-ή-ό, τρυφερός-ή-ό 2. μελαγχολικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. στοργικά, τρυφερά 2. μελαγχολικά
galetă, galete *ουσ. θηλ.* η γαλέτα, το παξιμάδι, είδος ψωμιού ψημένο δυο φορές
galic *επίθ. (χημ.)* **acid** ~ το κηκιδικόν οξύ (από το φλοιό βελανιδιάς)
galic-ă, galici-ce *επίθ. (ιστ.)* Γαλατικός-ή-ό // **războaiele** -e οι Γαλατικοί πόλεμοι // **cocoșul** ~ ο Γαλατικός αλέκτορας (κόκορας)
galicism, galicisme *ουσ. ουδ.* ο γαλλισμός, ο ιδιωματισμός της γαλλικής γλώσσας
galimatias *ουσ. ουδ.* ο γρίφος, ο δυσνόητος λόγος, τα ασυνάρτητα λόγια
galinacee, galinacee *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα ορνιθοειδή
galion, galioane *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το γαλιόνι (είδος μικρού πλοίου) 2. *τυπ.* το στοιχειοθέσιο
galiotă, galiote *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η γαλιότα (μικρό αλιευτικό πλοίο)
Galițian-ă, Galițieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γαλικιανός-ή (ο, η) (κάτοικος της Γαλικίας, περιοχή της Πολωνίας) II. *επίθ.* γαλικιάνικος-η-ο
galiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το γαλλιούμ (μέταλλο μαλακό, ελατό, σταχτιού χρώματος)
galon, galoane *ουσ. ουδ.* 1. το γαλόνι, το σειρήτι, το διακριτικό στρατιωτικού βαθμού II. *ουσ. ουδ.* το γαλόνι, μονάδα μέτρησης χωρητικότητας για στερεά και υγρά, στο αγγλικό σύστημα μέτρησης
galonat-ă, galonați-te *επίθ. και ουσ.* βαθμοφόρος-α-ο, ο γαλονάς, η γαλονού
galop, galopuri *ουσ. ουδ.* ο καλπασμός // **în** ~ με καλπασμό, με γρήγορο βηματισμό σε τρεις χρόνους

galopa, galopez *ρ. αμ.* 1. καλπάζω 2. *(για μοτέρ)* λειτουργώ με ανομοιότητα στην ταχύτητα (όχι με τον ίδιο αριθμό στροφών ή παλινδρομήσεων στη μονάδα του χρόνου)
galopant-ă, galopanți-te *επίθ.* καλπαστικός-ή-ό, καλπάζων-ουσα-ον // **sunet** ~ ο καλπάζων ήχος (ο ανώμαλος ρυθμός των παλμών της καρδιάς) // **tuberculoză -ă** η καλπάζουσα φθίση
galopare, galopări *ουσ. θηλ.* ο καλπασμός, ο γρήγορος βηματισμός
galoș, galoși *ουσ. αρσ.* η γαλότσα
galvanic-ă, galvanici-ce *επίθ. (φυσ.)* γαλβανικός-ή-ό // **element** ~ το γαλβανικό στοιχείο (παράγει ηλεκτρικό ρεύμα με χημική ενέργεια)
galvanism *ουσ. ουδ.* ο γαλβανισμός
galvaniza, galvanizez *ρ. μετ.* 1. γαλβανίζω 2. σκεπάζω μετάλλινο αντικείμενο με στρώμα ψευδάργυρου 3. *μτφ.* ηλεκτρίζω, γοητεύω, μαγεύω
galvanizare, galvanizări *ουσ. θηλ.* η γαλβάνιση
galvanizat-ă, galvanizați-te *επίθ.* γαλβανισμένος-η-ο
galvanometru, galvanometre *ουσ. ουδ.* το γαλβανόμετρο
galvanoplastic-ă, galvanoplastici-ce *επίθ.* γαλβανοπλαστικός-ή-ό
galvanoplastie *ουσ. θηλ.* η γαλβανοπλαστική
galvanoterapie, galvanoterapii *ουσ. θηλ.* η γαλβανοθεραπεία
galvanoscop, galvanoscoape *ουσ. ουδ.* το γαλβανοσκόπιο
galvanotipie *ουσ. θηλ. (τυπ.))* η γαλβανοτυπία
gama *ουσ. θηλ. (φυσ.)* // **raze / radiație** ~ οι ακτίνες (ή ακτινοβολία) γάμμα
gamaglobulină, gamaglobuline *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η γαμμασφαιρίνη (η πρωτεΐνη από το πλάσμα αίματος των άνοσων ατόμων)
gamă, game *ουσ. θηλ. (μουσ. και μτφ.)* η κλίμακα μουσικών φθόγγων // ~ **caldă de culori** η κλίμακα με τα ζεστά χρώματα // ~ **de culori** η κλίμακα χρωμάτων // ~ **largă de sortimente** η ευρεία κλίμακα ειδών
gambă, gambe *ουσ. θηλ.* η γάμπα, η κνήμη
gamelă, gamele *ουσ. θηλ.* η καραβάνα
gang, ganguri *ουσ. ουδ.* η στοά, η δίοδος, ο διάδρομος, η διάβαση
gangă, gange *ουσ. θηλ.* το ανώφελο μέρος από ένα κοίτασμα ορυκτού μεταλλοφόρου που απομακρύνεται κατά την επεξεργασία των μετάλλων
ganglion, ganglioni *ουσ. αρσ.* το γάγγλιο
ganglionar-ă, ganglionari-e *επίθ.* γαγγλιακός-ή-ό
gangrenă, gangrene *ουσ. ουδ.* η γάγγραινα
gangrena, gangrenează *ρ. αμ.* γαγγραινιάζω
gangrenat-ă, gangrenați-te *επίθ.* γαγγραινώδης-ης-ες
gangster, gangsteri *ουσ. αρσ.* ο γκάγκστερ, ο ληστής
gangsterism *ουσ. ουδ.* ο γκαγκστερισμός, η ληστοκρατία
gara, garez *ρ. μετ.* 1. βάζω σε γκαράζ 2. οδηγώ το τραίνο στη γραμμή σταθμεύσεως
garafă, garafe *ουσ. θηλ.* η καράφα, η μπουκάλα
garaj, garaje *ουσ. ουδ.* 1. το γκαράζ 2. το αμαξοστάσιο // **linie de** ~ η γραμμή σταθμεύσεως των τραίνων
garant-ă, garanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εγγυητής-ήτρια (ο, η) 2. ο, η ανάδοχος (που αναλαμβάνει κάποια υποχρέωση)
garanta, garantez *ρ. μετ.* 1. εγγυώμαι, σιγουράρω, κάνω κάτι σίγουρο 2. εξασφαλίζω
garantare *ουσ. θηλ.* 1. η εγγύηση 2. η σιγουριά, η εξασφάλιση
garantat-ă, garantați-te I. *επίθ.* 1. εγγυημένος-η-ο 2. σίγουρος-η-ο, βέβαιος-η-ο 3. εξασφαλισμένος-η-ο II. *επίρ.* βέβαια, ασφαλώς, σίγουρα, εγγυημένα
garanție, garanții *ουσ. θηλ.* 1. η εγγύηση, η εξασφάλιση 2. το εγγυητικό, η εγγυοδοσία 3. η αναδοχή, η αποδοχή ευθύνης // **a da** ~ παρέχω εγγύηση // **a lua pe cineva pe** ~ εγγυώμαι για κάποιον, εγγυοδοτώ, είμαι εγγυητής για κάποιον // **a prezenta** ~ παρουσιάζω εγγύηση, είμαι φερέγγυος // **a vinde un obiect pe** ~ πουλώ ένα αντικείμενο με εγγύηση // **pe garanția mea** με τη δική μου εγγύηση, αναλαμβάνω εγώ την εγγύηση
garare, garări *ουσ. θηλ.* η στάθμευση στο γκαράζ ή στο αμαξοστάσιο, η είσοδος σε γκαράζ, η είσοδος στη γραμμή σταθμεύσεως τραίνων
gară, gări *ουσ. θηλ.* 1. ο σταθμός 2. η στάση, η στάθμευση // ~ **de triaj** σταθμός σχηματισμού αμαξοστοιχιών // ~ **principală** ο κύριος σταθμός (σιδηροδρόμου) // **gara maritimă / fluvială** ο θαλάσσιος λιμενικός /ποτάμιος, ποταμίσιος σταθμός // **șef de** ~ ο σταθμάρχης σιδηροδρομικού σταθμού
gard, garduri *ουσ. ουδ.* 1. ο φράχτης 2. το φράγμα 3. το περίφραγμα // ~ **de fier** το σιδερένιο περίφραγμα, το κιγκλίδωμα // ~ **de lemn** ο ξύλινος φράχτης // ~ **de nuiele** ο φράχτης από βέργες // ~ **de țăruși** ο φράχτης από παλούκια // ~ **viu** ο θάμνος // **a lega pe cineva de** ~ τον ξεγελώ // *μτφ. (αθλ.)* το εμπόδιο σε αγώνισμα δρόμου // **a nimeri cu oiștea în** ~ κάνω ανοησία // **400 metri -uri** 400 μέτρα με εμπόδια
gardă, gărzi *ουσ. θηλ.* 1. η φρουρά, η φρούρηση, η φύλαξη 2. το φυλάκιο 3. *μτφ.* της υπηρεσίας σε φρουρά, η βάρδια // ~ **civică** η πολιτοφυλακή // ~ **de onoare** η τιμητική φρουρά // ~ **națională** η εθνοφρουρά // ~ **personală** η προσωπική φρουρά (η σωματοφυλακή) // **a fi de** ~ είμαι σκοπός (στρατιώτης, εφημερεύων γιατρός, κ.λ.π.) // **a se pune în** ~ έχω το νου μου να φυλάγομαι // **corp de** ~ το κλιμάκιο στρατιωτικού αποσπάσματος που φυλάει κάτι ή κάποιον // **farmacie de** ~ τα φαρμακείο της υπηρεσίας
gardenie, gardenii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η γαρδένια (με λευκά μυρωδάτα άνθη)
garderob, garderoburi *ουσ. ουδ.* 1. η γκαρνταρόμπα 2. η ντουλάπα
garderobă, garderobe *ουσ. θηλ.* 1. η ιματιοθήκη, το ιματιοφυλάκιον 2. η γκαρνταρόμπα 3. ο ιματισμός, τα ρούχα, τα φορέματα που διαθέτει κάποιος // **a-și reînnoi garderoba** ανανεώνω τον ιματισμό μου (τα ρούχα, τα φορέματα)
garderobier-ă, garderobieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φύλακας του ιματιοφυλάκιου σ'ένα θέατρο, κ.λ.π.
gardian, gardieni *ουσ. αρσ.* ο φύλακας
gardină, gardini *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η εσωτερική αυλακιά σε βαρελοσανίδα
gardist, gardiști *ουσ. αρσ.* ο αστυφύλακας (σε αστυνομία πόλεων)
garf, garfuri *ουσ. ουδ.* το κομμάτι χοιρινού κρέατος από τους σπονδύλους

gargară, gargare *ουσ. θηλ.* 1. η γαργάρα 2. το γαργάρισμα
gargarisi, gargarisesc I. *ρ. μετ.* μουρμουρίζω ασαφή λόγια, γαργαρίζω II. *ρ. μέσο* γαργαρίζω, κάνω γαργάρες
garnisi, garnisesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. γαρνίρω, διακοσμώ 2. περιποιούμαι κάτι ειδικά, φαγητό με γαρνιτούρα, κ.λ.π. 3. στολίζω με διακοσμητικό τρόπο
garnisire, garnisiri *ουσ. θηλ.* το γαρνίρισμα· η διακόσμηση, το στόλισμα
garnitură, garnituri *ουσ. θηλ.* 1. η γαρνιτούρα, το κόσμημα, το στόλισμα 2. το συμπλήρωμα, το συγκρότημα, η ομάδα, ο συνδυασμός 3. ο συρμός, η αμαξοστοιχία // ~ **de litere** ο συνδυασμός γραμμάτων // ~ **de mobilă** το συγκρότημα επίπλων // ~ **de robinet** η συνάρθρωση του κρουνού (του ρουμπινέ) // ~ **de tren** ο συρμός, το τραίνο, η αμαξοστοιχία // o ~ **de pat** ένα σετ κρεβάτι (σεντόνια, μαξιλαροθήκες) // **o friptură de porc cu ~ de cartofi prăjiți** μια μπριζόλα χοιρινό με γαρνιτούρα τηγανιτές πατάτες
garniță, garnițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μεταλλικό δοχείο για μεταφορά γάλατος ή άλλων υγρών
garnizoană, garnizoane *ουσ. θηλ.* 1. η φρουρά 2. το φρουραρχείο // ~ **de coastă** η ακτοφρουρά
garoafă, garoafe *ουσ. θηλ.* 1. η γαρυφαλιά (φυτό) 2. το γαρύφαλλο (άνθος)
garofiță, garofițe *ουσ. θηλ.* το γαρυφαλάκι
garou, garouri *ουσ. ουδ.* το ελαστικό για σφίξιμο των φλεβών ή αρτηριών για προσωρινή διακοπή της κυκλοφορίας του αίματος
garson, garsoni *ουσ. αρσ.* το γκαρσόνι, ο σερβιτόρος
garsonieră, garsoniere *ουσ. θηλ.* η γκαρσονιέρα
gastric-ă, gastrici-ce *επίθ.* γαστρικός-ή-ό // **suc** ~ το γαστρικό υγρό
gastrită gastrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η γαστρίτιδα
gastroenterită, gastroenterite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η γαστρεντερίτιδα
gastrointestinal-ă, gastrointestinali-e *επίθ.* γαστρεντερικός-ή-ό
gastronom-oamă, gastronomi-oame *ουσ. αρσ. και θηλ.* γαστρονόμος ο, η)
gastronomic-ă, gastronomici-ce *επίθ.* γαστρονομικός-ή-ό
gastronomie *ουσ. θηλ.* η γαστρονομία
gastroscopie, gastroscopii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η γαστροσκόπηση
gașcă, găști *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* η κλίκα, η σπείρα, η συμμορία, η ομάδα // **a sparge gașca** χαλάω τη σπείρα
gata I. *επίθ. αμετάβλ.* 1. έτοιμος-η-ο, ετοιμασμένος 2. τελειωμένος-η-ο // ~ **de plecare** έτοιμος για ξεκίνημα // ~ **de ripostă** έτοιμος για απότομη απάντηση // ~ **oricând** είμαστε πάντα έτοιμοι // ~ **să sară în ajutor** έτοιμος να σπεύσει σε βοήθεια // **a da** ~ αποτελειώνω, νικώ κάποιον // **a fi ~ să...** είναι έτοιμος να..., είναι στο σημείο να... // **el te așteaptă, e** ~ αυτός σε περιμένει, είναι έτοιμος // **haine de** ~ έτοιμα ενδύματα // **pe de-a** ~ στα έτοιμα // **lucrările de renovare nu sunt** ~ οι ανακαινιστικές εργασίες δεν είναι έτοιμες // **masa este** ~ το τραπέζι είναι έτοιμο // **mănâncă de-a** ~ ξοδεύει τα χρήματα άλλων II. *επίρ.* 1. φτάνει! 2. ετοίμως, αρκεί
gater, gatere *ουσ. ουδ.* το μηχανικό πριόνι, το πριονιστήρι
gaură, găuri *ουσ. θηλ.* η τρύπα, η οπή, το άνοιγμα μέσα σε κάποιο σώμα // ~ **de șarpe** η φιδότρυπα // **gaura cheii** η κλειδαρότρυπα // **a astupa găuri** βουλώνω τρύπες (ξοφλώ χρέη) // **doar nu s-o face ~ în cer** δε χάνουμε και κάτι σπουδαίο // o ~ **în zid** μια τρύπα στον τοίχο
gauss, gauși *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το γκάους (μονάδα μετρήσεως του μαγνητικού επαγωγικού ρεύματος, του μαγνητοηλεκτρισμού)
gaz, gaze *ουσ. ουδ.* 1. το αέριο 2. το πετρέλαιο // ~ **de iluminat** το φωταέριο // ~ **de mină** το εύφλεκτο αέριο (το αέριο του ορυχείου) // ~ **inert (nobil)** το αέριο αργόν (το ευγενές αέριο) // ~ **metan** το αέριο μεθάνιο // ~ **natural** το φυσικό αέριο // **-e de eșapament** τα αέρια εκροής // **-e toxice (de luptă)** τα δηλητηριώδη αέρια (για πολεμικούς σκοπούς) // **a arde -ul degeaba** χάνω τον καιρό μου μάταια // **doar n-am băut** ~ δεν είμαι βλάκας // **turbină de -e** η αεροστρόβιλος
gaza, gazez *ρ. μετ.* 1. εκθέτω σε αέρια 2. εκτοξεύω δηλητηριώδη αέρια
gazare, gazări *ουσ. θηλ.* 1. η δηλητηρίαση με αέρια 2. η θανάτωση με δηλητηριώδη αέρια, με ασφυξιογόνα αέρια
gazat-ă, gazați-te *επίρ.* δηλητηριασμένος-η-ο (με αέρια)
gazdă, gazde I. *ουσ. θηλ.* 1. ο, η σπιτονοικοκύρης -ρά 2. ο αμφιτρύων, η ιδιοκτήρια σπιτιού 3. η κατοικία του ενοικιαστή, της ενοικιάστριας, του νοικάρη ή της νοικάρισσας 4. ο οικοδεσπότης, η οικοδέσποινα // **a primi pe cineva în** ~ δέχομαι κάποιον σα φιλοξενούμενο ή σα νοικάρη στο σπίτι μου // **a sta în** ~ μένω με νοίκι σε οικοδεσπότη ή σε οικοδέσποινα ή σαν οικότροφος-η σε αυτούς // **să mulțumim gazdelor pentru ospitalitatea lor** να ευχαριστήσουμε τους οικοδεσπότες για τη φιλοξενία τους II. *επιθ. έκφρ.* **de ~ mare** από μεγάλο σπίτι (από καλή οικογένεια)
gazel, gazeluri *ουσ. ουδ.* το γκαζέλ (ανατολίτικο τραγούδι ή ποίημα δίστιχο με πλήρες νόημα)
gazelă, gazele *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η γαζέλλα
gazetar-ă, gazetari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η δημοσιογράφος
gazetă, gazete *ουσ. θηλ.* η εφημερίδα // ~ **de perete** η εφημερίδα του τοίχου
gazetăraș, gazetărași *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο ασήμαντος δημοσιογράφος
gazetăresc-ească, gazetărești *επίθ.* δημοσιογραφικός-ή-ό
gazetărie *ουσ. θηλ.* η δημοσιογραφία, το επάγγελμα του δημοσιογράφου
gazifer-ă, gaziferi-e *επίθ.* γαιανθρακοφόρα κοιτάσματα (για τα κοιτάσματα που περιέχουν αέρια)
gazifica, gazific *ρ. μετ.* αεριοποιώ
gazificare, gazificări *ουσ. θηλ.* η αεριοποίηση
gazolină *ουσ. θηλ.* η γκαζολίνη
gazometru, gazometre *ουσ. ουδ.* η δεξαμενή για αποθήκευση αερίων
gazon *ουσ. ουδ.* η χλόη, το γρασίδι, το γκαζόν
gazona, gazonez *ρ. μετ.* σπέρνω με γκαζόν, χλοάζω, καλύπτω με γρασίδι

gazonare, gazonări *ουσ. θηλ.* το χλόασμα, το χλόισμα, το σκέπασμα με γκαζόν
gazonat-ă, gazonați-te *επίθ.* χλοερός-ή-ό, χλοϊσμένος-η-ο
gazorniță, gazornițe *ουσ. θηλ.* η γκαζιέρα
gazos-oasă, gazoşi-oase *επίθ.* αεριούχος-α-ο, αεριώδης-ης-ες // **ape gazoase** τα αεριούχα νερά
găgăuță, găgăuți *ουσ. αρσ.* ο ανόητος, ο βλάκας, ο χαζός
Găgăuz-ă, Găgăuzi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γκαγκαούζης-ισσα (ο, η) (Τούρκος από τη Δοβρουτσά που μιλάει τουρκικά αλλά είναι χριστιανός II. *επίθ.* γκαγκαούζικος-η-ο
găina pers. 3 găinează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κοτσιλίζει, κάνει κοτσιλιά
găinar, găinari *ουσ. αρσ.* 1. ο κλεφτοκοτάς, ο ορνιθοκλέφτης, ο μικροκλέφτης 2. ο λωποδύτης 3. ο ορνιθοπώλης
găinaț, găinațuri *ουσ. ουδ.* η κοτσιλιά, το αποπάτημα πτηνών
găină, găini *ουσ. θηλ.* 1. η κότα, όρνιθα 2. η αλεκτορίς // **a se culca odată cu găinile** πλαγιάζω νωρίς // **cântă găina în casă** διατάζει η γυναίκα στο σπίτι
găinăreasă, găinărese *ουσ. θηλ.* 1. η ορνιθοπώλισσα 2. η ορνιθοκόμος 3. *μτφ.* η λωποδύτρια, η λωποδύτισσα, η μικροκλέφτρα
găinărie, găinării *ουσ. θηλ.* 1. ο ορνιθώνας, το ορνιθοτροφείο 2. *οικ.* η μικροκλεψιά, η μικροκλοπή, η λωποδυσία // **se ține de găinării** ασχολείται με τις μικροκλοπές
găinăța pers. 3 găinățează *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ιδ. găina
găinuşă, găinuşe *ουσ. θηλ.* 1. η κοτούλα, η πουλάδα, η πουλακίδα 2. *αστρ.* η Πούλια
găitan, găitane *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το γαϊτάνι // **a merge ~** πάει ομαλά
găitănat-ă, găitănați-te *επίθ. (αρχ.)* με γαϊτάνια
găităni, găitănesc *ρ. μετ. (αρχ.)* κεντώ με γαϊτάνια ή φτιάχνω γαϊτάνια
gălăgie *ουσ. θηλ.* 1. ο θόρυβος, η ταραχή, η βοή, η φασαρία 2. η οχλοβοή 3. ο ντόρος, ο πάταγος // **a face ~** κάνω θόρυβο, θορυβώ
gălăgios-oasă, gălăgioşi-oase *επίθ.* 1. θορυβοποιός -ός-ό, ταραχοποιός-ός-ό, φασαριόζος-α-ικο 2. θορυβώδης-ης-ες, παταγώδης-ης-ες
gălbează, gălbeze *ουσ. θηλ.* η κλαπάτσα, η διστομίαση (η αρρώστια των ζώων, προβάτων, κ.λ.π.)
gălbejeală *ουσ. θηλ.* η κιτρινίλα, η κιτρινάδα, η ωχρότητα, η χλωμάδα
gălbeji, gălbejesc *ρ. αντων. (λαϊκ.)* ωχριάζω, ωχραίνω, κιτρινίζω, χλωμιάζω
gălbejit-ă, gălbejiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* κιτρινιάρης-α-ικο, χλωμιασμένος-η-ο, ωχρός-ή-ό
gălbenea, gălbenele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το κιτρινολούλουδο, το φυτό νεκράνθεμο το αρουραίο
gălbeneală, gălbeneli, gălbenele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η χλωμάδα, η κιτρινάδα 2. η κίτρινη φυτική βαφή
gălbeni, gălbenesc I. *ρ. μετ.* κιτρινιάζω, κάνω κάτι κίτρινο II. *ρ. αμ.* κιτρινιάζω, ωχριάζω, κιτρινίζω III. *ρ. μέσο* γίνομαι κίτρινος, χλομιάζω, κιτρινίζω
gălbenuş, gălbenuşuri *ουσ. ουδ.* το κιτρινάδι, το κίτρινο, ο κρόκος του αυγού
gălbinare, gălbinări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κιτρινάδα, ο ίκτερος
gălbiori-oară, gălbiori-oare I. *επίθ. (λαϊκ.)* 1. κιτρινούτσικος-η-ο 2. ξανθός-ιά-ό II. *ουσ. αρσ.* το χρυσό νόμισμα (υποκοριστικό)
gălbui-uie, gălbui *επίθ.* κιτρινωπός-ή-ό
găleată, găleți *ουσ. θηλ.* ο κουβάς, ο κάδος // **a ploua cu găleata** βρέχει με το τουλούμι, η βροχή είναι ραγδαία // **o ~ de apă** ένας κουβάς νερό
găligan, găligani *ουσ. αρσ. (χλευασ. και οικ.)* ο κρεμανταλάς, ο μαντράχαλος
găluşcă, găluşte *ουσ. θηλ. (μαγ.)* ο κεφτές από ζυμάρι, σιμιγδάλι, κ.λ.π. βρασμένος σε σούπα ή και χωριστά // *ειρ.* **a înghițit găluşca** αναγκάστηκε με τη βία να κάνει κάτι
gămălie, gămălii *ουσ. θηλ.* το κεφάλι της βελόνας, του καρφιού, του σπίρτου, κ.λ.π. // **ac cu ~** η καρφίτσα
găoace, găoci *ουσ. θηλ.* 1. το κέλυφος, το τσόφλι 2. φλοιός ενός καρπού (καρύδι, βαλανίδι, κ.λ.π.) // **a ieşit din ~** βγήκε από το τσόφλι
grădinar, grădinare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο του βαρελοποιού για χάραξη των εσωτερικών αυλακιών σε βαρελοσανίδες
gărduleț, gărdulețe *ουσ. ουδ.* ο μικρός φράχτης
gărdurăriță, gărdurărițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο αγκαθωτός θάμνος για ζωντανούς φράχτες
gărgăriță, gărgărițe *ουσ. θηλ. (εντομ.)* η σιταρόψειρα, είδος εντόμου σιτόφιλου
gărgăun, gărgăuni *ουσ. αρσ.* 1. η σφήκα 2. ο βόμβος // **a fi cu -i în cap** το να έχει κανείς (παραξενιές, ιδιοτροπίες) // **a scoate cuiva -ii din cap** το να κάνει κάνεις κάποιον να ξεχάσει τις παραξενιές του
găselniță, găselnițe *ουσ. θηλ.* το εύρημα
găsi, găsesc I. *ρ. μετ.* 1. βρίσκω, ευρίσκω 2. νομίζω, μου φαίνεται αυτό που ζητώ 3. ανακαλύπτω 4. πετυχαίνω 5. χτυπώ (στόχος ή κακό) // **găsesc că nu e drept** νομίζω / μου φαίνεται πως δεν είναι σωστό // **a ~ cu cale, a ~ de cuviință** θεωρώ σκόπιμο (φρόνιμο) // **a ~ ecou** το να βρει κανείς / ακοή // **a-şi ~ beleaua** βρίσκω το μπελά μου // **a-şi ~ mormântul** βρίσκει τον τάφο του // **a-şi ~ naşul** βρίσκει τον μάστορά του, βρίσκεται στην εξουσία άλλου // **a-şi găsi omul** βρίσκω τον άνθρωπό μου // **ce-ai găsit?** τι σε βρήκε; τι έπαθες; // **nu găsesc nimic deosebit** δε βρίσκω τίποτε το ιδιαίτερο // **să te găsesc sănătos** να σε βρω υγιή / σε υγεία // **ți-ai găsit!** το βρήκες! / ούτε να το σκέφτεσαι! II. *ρ. μέσο* 1. βρίσκομαι, ευρίσκομαι 2. υπάρχω // **mă găsesc într-o situație grea** βρίσκομαι σε μια δύσκολη κατάσταση
găsire, găsiri *ουσ. θηλ.* 1. η εύρεση, το εύρημα, η ανεύρεση 2. η ανακάλυψη, η επινόηση
găsit *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το εύρημα // **bun ~!** καλώς σας βρήκα!
găsit-ă, găsiți-te *επίθ.* ευρημένος-η-ο // **copilul ~** το εύρημα
găsitor-oare, găsitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ευρετής-έτρια (ο, η) // **-ului mare recompensă** στον ευρετή μεγάλη αμοιβή
găteală, găteli *ουσ. θηλ.* 1. το στόλισμα, ο στολισμός 2. το στολίδι
gătej, gătejе *ουσ. ουδ.* 1. το φρύγανο, τα φρύγανα 2. το ξερόκλαδο για άναμμα φωτιάς
găti, gătesc I. *ρ. μετ.* 1. ντύνω με ρούχα 2. στολίζω, καλλωπίζω 3. μαγειρεύω, φτιάχνω φαγητό I. *ρ.*

μέσο 1. ντύνομαι 2. στολίζομαι, καλλωπίζομαι, συγυρίζομαι // **ea se gătea de un ceas** αυτή στολιζόταν από μια ώρα // **oraşul se gătea de sărbătoare** η πόλη προετοιμαζόταν για τη γιορτή
gătire, gătiri *ουσ. θηλ.* 1. το μαγείρεμα 2. το συγύρισμα, ο στολισμός, το καλλώπισμα
gătit *ουσ. ουδ.* 1. το μαγείρευμα 2. το συγύρισμα
gătit-ă, gătiţi-te *επίθ.* 1. ντυμένος-η-ο, καλοντυμένος -η-ο, στολισμένος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο 2. *(για φαγητά)* μαγειρευτός-ή-ό, μαγειρεμένος-η-ο
găunos-oasă, găunoşi-oase *επίθ.* 1. κούφιος-α-ο 2. *μτφ.* κενός-ή-ό // **dinte ~** το κούφιο δόντι // **nucă ~oasă** το κουφιοκάρυδο
găunoşi, găunoşesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* κουφώνω, κάνω κάτι άδειο εσωτερικά II. *ρ. μέσο* γίνομαι κούφιος, αποχτώ κουφάλα, κούφωμα
găurea, găurică, găurele *ουσ. θηλ.* η τρυπίτσα, η τρυπούλα
găuri, găuresc I. *ρ. μετ.* τρυπώ, τρυπάω, ανοίγω τρύπα II. *ρ. μέσο* τρυπιέμαι
găurire, găuriri *ουσ. θηλ.* το τρύπωμα, το τρύπημα
găurit *ουσ. ουδ.* ιδ. găurire
găurit-ă, găuriţi-te *επίθ.* 1. τρυπημένος-η-ο, τρύπιος-ια-ιο, τρυπητός-ή-ό 2. κούφιος-ια-ιο // **sacul ~** το τρύπιο τσουβάλι
găvan, găvane *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το κούφωμα 2. η ξύλινη γαβάθα (ξύλινο αγγείο)
găzar, găzari *ουσ. αρσ.* ο πετρελαιοπώλης (πλανόδιος)
găzărie, găzării *ουσ. θηλ.* το πρατήριο πώλησης πετρελαίου
găzdui, găzduiesc I. *ρ. μετ.* φιλοξενώ, στεγάζω // **vila găzduieşte mulţi turişti** η βίλα στεγάζει πολλούς τουρίστες II. *ρ. αμ.* 1. φιλοξενούμαι, καταλύω, στεγάζομαι 2. μένω σε ξένο σπίτι
găzduire, găzduiri *ουσ. θηλ.* 1. η στέγαση 2. η φιλοξενία
gâde, gâzi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο μπόγιας, ο δήμιος
gâdila, gâdil I. *ρ. μετ.* γαργαλάω II. *ρ. μέσο* γαργαλιέμαι
gâdilare, gâdilări *ουσ. θηλ.* το γαργάλημα, το γαργαλητό
gâdilătură, gâdilături *ουσ. θηλ.* το γαργάλισμα, το γαργάλημα
gâdilici, gâdiliciuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.)* το γαργάλημα // **a avea ~ la limbă** έχω γαργάλημα στη γλώσσα (λέω φλυαρίες)
gâdilicios-oasă, gâdilicioşi-oase *επίθ.* γαργαλιστικός-ή-ό
gâfâi, gâfâi *ρ. αμ.* 1. αγκομαχώ, ασθμαίνω 2. λαχανιάζω, κοντανασαίνω
gâfâială, gâfâieli *ουσ. θηλ.* 1. το αγκομάχημα, το αγκομαχητό 2. το λαχάνιασμα, η πνευστίαση
gâfâit *ουσ. ουδ.* το αγκομαχητό, το λαχάνιασμα, η δύσπνοια
gâfâitor-oare, gâfâitori-oare *επίθ.* λαχανιασμένος-η-ο
gâgâi pers. 3 gâgâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω γκα-γκα (ο ήχος στις πάπιες και τις χήνες)
gâgâit, gâgâituri *ουσ. ουδ.* ο γκαγκαρισμός (των παπιών ή των χηνών)
gâgâlice, gâgâlici *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* μικρούλης-α (ο, η), μικροκαμωμένος-η (ο, η)
gâl *επιφ.* γλου-γλου
gâlcă, gâlci *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. *(ιατρ.)* οι χοιράδες, τα χελώνια 2. ο κόμπος (στα νήματα)
gâlceavă, gâlcevi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μάλωμα, η λογομαχία, η φιλονικία, ο τσακωμός, ο καβγάς
gâlcevitor-oare, gâlcevitori-oare *επίθ.* 1. φιλόνικος-η-ο, καβγατζίδικος-η-ο 2. δύστροπος-η-ο
gâlgâi, gâlgâi *ρ. αμ.* γαργαρίζω (κυλάει το νερό, υγρό)
gâlgâire, gâlgâiri *ουσ. θηλ.* ο γλουγλουκισμός, το γλου-γλου, το γουργούρισμα
gâlgâit *ουσ. ουδ.* το γουργούρισμα, το γουργουρητό
gâlgâitură, gâlgâituri *ουσ. θηλ.* το γουργούρισμα
gând, gânduri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο νους, η σκέψη, το λογικό 2. ο λογισμός, το νόημα, η ιδέα 3. η πρόθεση, ο σκοπός, η προαίρεση // **~ intim** η ενδόμυχη σκέψη // **a avea de ~** σκοπεύω, έχω στο νου // **a frământa -ul** το βασανίζω τη σκέψη // **a fi cufundat în -uri** βρίσκομαι σε βαθύ στοχασμό // **a-i da cuiva prin ~** του έρχεται κάποιου στο νου // **a-l bate -ul** το σκέφτεται, έχει κατά νου // **a-şi face -uri** ανησυχώ, σκέφτομαι και προσέχω // **a-şi lua -ul** το βγάζω από το νου μου // **a-şi pune în ~** έχω κατά νου, σκοπεύω // **a nu sta mult pe -uri** δε κάθεται να συλλογιέται πολύ, δε διστάζει // **a pune cuiva ~ rău** έχω για κάποιον κακό σκοπό, θέλω να του κάνω κακό // **a pune pe -uri** απασχολώ τη σκέψη // **a sta pe -uri** το καλοζυγιάζω, βρίσκομαι σε δισταγμό, σε επιφύλαξη // **a venit cu ~ bun** ήρθε με καλή πρόθεση // **când cu -ul nu gândeşti** εκεί που δεν το περιμένεις // **ce -uri ai?** τί προθέσεις έχεις; // **departe de mine -ul** ούτε που μου πέρασε απ'το μυαλό κάτι τέτοιο // **dus pe -uri** απορροφημένος με τη σκέψη // **i-a ieşit din ~** του βγήκε απ'το νου // **nici ~ !** ούτε λόγος να γίνεται // **să-l smulgă din -urile sale** να τον αποτραβήξει από τις σκέψεις του // **să-şi adune -urile** να συγκεντρώσει τα λογικά του // **un ~ i-a trecut prin minte** μια ιδέα του πέρασε στη σκέψη II. *επιρ. έκφρ.* **cu -ul** νοερά
gândac, gândaci *ουσ. αρσ.* το σκαθάρι // **~ de bucătărie** η κατσαρίδα, η βλάττη
gândăcel, gândăcei *ουσ. αρσ.* το σκαθαράκι
gândi, gândesc I. *ρ. μετ.* σκέφτομαι, νομίζω, θεωρώ, έχω τη γνώμη, την ιδέα // **el nu spune tot ce gândeşte** αυτός δε λεει όλα όσα σκέφτεται II. *ρ. αμ.* 1. σκέφτομαι, συλλογίζομαι, συλλογιέμαι 2. λογίζομαι, συλλογιέμαι 3. λογικεύομαι, γίνομαι λογικός, λογίζομαι // **ce gândeşti?** τί συλλογιέσαι; // **mă gândesc la el** σκέφτομαι σ'αυτόν III. *ρ. μέσο* 1. στοχάζομαι, συλλογιέμαι, σκέφτομαι 2. διανοούμαι // **nici să te gândeşti la aşa ceva** ούτε να το συλλογιέσαι κάτι τέτοιο // **trebuie să mă mai gândesc la problema aceasta** πρέπει να σκέφτομαι επί πλέον σ' αυτό το πρόβλημα
gândire, gândiri *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, η συλλογή, ο συλλογισμός, ο στοχασμός 2. η νόηση, η διανόηση, το λογικό, το διανόημα, ο νους, ο λογισμός, ο διαλογισμός // **-a acestui filozof** η φιλοσοφία αυτού του φιλόσοφου
gândit-ă, gândiţi-te *επίθ.* 1. συλλογισμένος-η-ο, λογαριασμένος-η-ο 2. λογικός-ή-ό, μελετημένος -η-ο
gânditor-oare, gânditori-oare I. *επίθ.* σκεφτικός-ή-ό, συλλογισμένος-η-ο, στοχαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. στοχαστής (ο, η) 2. διανοούμενος-η (ο, η), διανοητής-ήτρια (ο, η) 3. φιλόσοφος (ο, η)

gânganie, gângănii *ουσ. θηλ.* το ζουζούνι, το ζούζουλο, το ζωύφιο
gângav-ă, gângavi-e I. *επίθ.* 1. τραυλός-ή-ό, τσευδός-ή-ό, ψευδός-ή-ό 2. βραδύγλωσσος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τραυλός-ή (ο, η), βραδύγλωσσος-η (ο, η)
gângăveală, gângăveli *ουσ. θηλ.* 1. ο τραυλισμός, το τσέβδισμα, η τραυλότητα, η βραδυγλωσσία 2. ο ψευδισμός, το τραύλισμα, το ψέλλισμα
gângăvi, gângăvesc I. *ρ. μετ.* τραυλίζω, προφέρω ελαττωματικά τις λέξεις, ψευδίζω II. *ρ. αμ.* τσευδίζω, ψευδίζω
gânguri, gânguresc I. *ρ. μετ.* ψελλίζω II. *ρ. αμ.* γουργουρίζω (περιστέρια)
gângurire, gânguriri *ουσ. θηλ.* το ψέλλισμα, ο γουργουρισμός
gângurit *ουσ. ουδ.* ιδ. gângurire
gânsac, gânsaci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* η αρσενική χήνα
gârbaci, gârbace *ουσ. ουδ.* το μαστίγιο, ο βούρδουλας, η βίτσα, το κνούτο
gârbiță, gârbițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο τράχηλος, ο αυχένας, ο σβέρκος // **a muia gârbița** χαμηλώνω τον τράχηλο, υποτάσσομαι
gârbov-ă, gârbovi-e *επίθ.* 1. καμπουρωτός-ή-ό, καμπουριαστός-ή-ό, σκυφτός-ή-ό 2. σκεβρωμένος-η-ο
gârbovi, gârbovesc I. *ρ. μετ.* καμπουριάζω, κυρτώνω, λυγίζω // **anii l-au -t** τα χρόνια τον καμπούριασαν II. *ρ. μέσο* κάνω καμπούρα, γίνομαι καμπούρης, καμπουριάζω λόγω γερατειών
gârbovit-ă, gârboviți-te *επίθ.* 1. καμπουρωτός-ή-ό, καμπούρης-α-ικο 2. κυρτός-ή-ό
gârlă, gârle I. *ουσ. θηλ.* το ποτάμι, το ρυάκι, το ρεύμα νερού // **a da pe ~** ρίχνω στο ποτάμι, ξοδεύω χωρίς μέτρο / ασυλλόγιστα // **a se duce pe ~** πάει στο ποτάμι (χάθηκε οριστικά, ανεπανόρθωτα) II. επίρ. ποταμηδόν, σαν ποτάμι, άφθονα
gârlici, gârliciuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η στενή είσοδος σε υπόγειο ή σε καλύβα
gârneață *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος βελανιδιάς (με ίσιο κορμό με μεγάλα μακριά φύλλα χωρίς μίσχο)
gârniță, gârnițe *ουσ. θηλ.* ιδ. gârneață
gârnițet, gârnițete *ουσ. ουδ.* το δασοτόπι με βελανιδιές
gâscan, gâscani *ουσ. αρσ.* η αρσενική χήνα
gâscă, gâşte *ουσ. θηλ.* 1. η χήνα 2. *μτφ.* αφελής, ανόητος-η // **a strica orzul pe gâşte** ξοδεύω αλόγιστα, χωρίς σκέψη // **boboc de ~** το χηνάρι
gâsculiță, gâsculițe *ουσ. θηλ.* 1. το χηνάρι, η μικρή χήνα 2. *μτφ.* η ανόητη γυναίκα (η εύπιστη)
gât, gâturi *ουσ. ουδ.* ο λαιμός // **-ul sticlei** ο λαιμός της μπουκάλας // **a da pe ~** πίνω μονορρούφι *(κυρίως ποτό)* // **a face ~** θυμώνω, εκνευρίζομαι // **a fi sătul până în ~** είμαι χορτάτος έως το λαιμό // **a-şi frânge -ul** σπάζω το λαιμό μου, παθαίνω συμφορά // **a-şi rupe -ul** το να μην πετυχαίνει κανείς το σκοπό του // **a lua de ~ pe cineva** υποχρεώνω κάποιον // **a se arunca de -ul cuiva** ζητώ την προστασία κάποιου // **a strânge de ~** στραγγαλίζω, εξαναγκάζω κάποιον // **a suci -ul** γυρίζω το λαιμό
gâtişor, gâtişoare *ουσ. ουδ.* το λαιμουδάκι
gâtlan-ă, gâtlani-e I. *επίθ.* με λαιμό, που μοιάζει με λαιμό II. *ουσ. ουδ.* ο λαιμός
gâtlej, gâtlejuri *ουσ. ουδ.* ο λάρυγγας
gâtui, gâtui I. *ρ. μετ.* 1. στραγγαλίζω, καταπνίγω 2. σφίγγω το λαιμό του θύματος (με βρόχο ή με τα χέρια) II. *ρ. μέσο* γίνομαι στενός, ελαττώνομαι
gâtuire, gâtuiri *ουσ. θηλ.* 1. το στραγγάλισμα, ο στραγγαλισμός 2. το πνίξιμο 3. το κώλυμα, το εμπόδισμα, το εμπόδιο // **~ a circulației rutiere** η κυκλοφοριακή συμφόρηση
gâză, gâze *ουσ. θηλ.* το μικρό πτητικό έντομο, το ζουζούνι
gealat, gealați *ουσ. αρσ. (χλευασ. και οικ.)* 1. ο μπόγιας, ο δήμιος 2. *μτφ.* ο αντρείος, ο μπράβος, ο γενναίος
gealău, gealăe *ουσ. ουδ.* η πλάνη, το ροκάνι (εργαλείο του ξυλουργού)
geam, geamuri *ουσ. ουδ.* 1. το τζάμι, το γυαλί 2. η τζαμαρία 3. ο υαλοπίναξ 4. το παράθυρο // **~ mat** το θαπό (σκοτεινό) τζάμι // **copilul a spart un ~** το παιδί έσπασε ένα τζάμι // **deschide -ul!** άνοιξε το παράθυρο!
geamandură, geamanduri *ουσ. θηλ.* η σημαδούρα, ο σημαντήρας // **să ne oprim la ~** να σταματήσομε στη σημαδούρα
geamantan, geamantane *ουσ. ουδ.* η βαλίτσα
geamăn-ă, gemeni-e *επίθ.* δίδυμος-η-ο // **frate ~** ο δίδυμος αδελφός // **muşchi gemeni** οι δίδυμοι μυς *(της γάμπας)*
geamăt, gemete *ουσ. ουδ.* 1. το γογγυτό, ο γογγυσμός, το βογγητό 2. ο στεναγμός, η βοή, το βουητό
geambaş, geambaşi *ουσ. αρσ.* ο ζωέμπορος
geambaşlâc, geambaşlâcuri *ουσ. ουδ.* το τζαμπαζιλίκι, η ζωεμπορία
geamgiu, geamgii *ουσ. αρσ.* ο τζαμάς, αυτός που βάζει τα τζάμια
geamie, geamii *ουσ. θηλ.* το τζαμί, ο μουσουλμανικός ναός
geamlâc, geamlâcuri *ουσ. ουδ.* το τζαμιλίκι, η τζαμαρία
geamparale *ουσ. θηλ. πληθ.* ρουμανικός λαϊκός χορός με γρήγορο ρυθμό
geană, gene *ουσ. θηλ.* 1. το τσίνορο, η βλεφαρίδα, το ματοτσίνορο, το ματόκλαδο 2. *μτφ.* η στενή λωρίδα φωτός πάνω σε λόφο, σε σύννεφο, κ.λ.π. // **a privi printre gene** κοιτάζω με μισανοιγμένα μάτια // **o ~ de lumină** μια λωρίδα φωτός // **o fată cu gene blonde** ένα κορίτσι με ξανθά τσίνορα
geantă, genți *ουσ. θηλ.* 1. η τσάντα, η γυναικεία τσάντα 2. ο χαρτοφύλακας, το χαρτοφυλάκιο 3. η πήρα, το ταγάρι, ο κυνηγετικός σάκος 4. το σακίδιο, η σακούλα
gel *ουσ. ουδ. (χημ.)* η πηχτή ύλη, η ζελατίνη, η ζελατίνα, η πηκτίνη, η γέλη
gelatinos-oasă, gelatinoşi-oase *επίθ.* πηχτός-ή-ό, με μορφή τζελατίνας
gelifica, gelific *ρ. μετ.* πηγνύω, πήζω, το κάνω ζελέ
gelos-oasă, geloşi-oase *επίθ.* ζηλιάρης-α-ικο, ζηλότυπος-η-ο, φθονερός-ή-ό
gelozie, gelozii *ουσ. θηλ.* 1. η ζήλια, η ζηλοτυπία 2. ο φθόνος
gelui, geluiesc *ρ. μετ.* 1. πλανίζω, ροκανίζω 2. λειαίνω επιφάνεια ξύλου
geluire, geluiri *ουσ. θηλ.* το ροκάνισμα, το πλάνισμα
geluit-ă, geluiți-te *επίθ.* 1. ροκανισμένος-η-ο, πλανισμένος-η-ο 2. λείος-α-ο

gem, gemuri ουσ. θηλ. το σακχαρόπηκτο, το ζαχαρωτό από φρούτα
gemă, geme ουσ. θηλ. 1. ο πολύτιμος λίθος 2. το ορυκτό // **sare** ~ το ορυκτό άλας
geme, gem ρ. αμ. 1. στενάζω, βογκώ, αναστενάζω, γογγύζω 2. μτφ. αντηχώ υπόκωφα, είμαι γεμάτος-η-ο // **bolnavul ~ o** άρρωστος γογγύζει // **teatrul -a de lume** το θέατρο αντηχούσε υπόκωφα από κόσμο (ήταν γεμάτο από κόσμο)
geminație, geminații ουσ. θηλ. 1. η σύζευξη, το ζευγάρωμα 2. η σύνδεση προσώπων ή πραγμάτων ανά δύο
gemuleț, gemulețe ουσ. ουδ. το μικρό τζάμι, το παραθυράκι
gen, genuri ουσ. ουδ. 1. το γένος 2. το σόι 3. το φύλο (αρσενικό ή θηλυκό) 4. (γραμμ.) γένος (αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο) 5. το είδος (με χρησιμοποίηση σε ευρύτερη έννοια) // **-ul dramatic** η δραματοποιία // **-ul epic** ο πεζός λόγος // **-ul liric** ο ποιητικός λόγος // **-ul masculin** το αρσενικό γένος // **-ul oratoric** ο ρητορικός λόγος // **acest om e unic în -ul lui** αυτός ο άνθρωπος είναι μοναδικός // **ce ~ de pălărie doriți?** τι είδους καπέλο θέλετε; // **o lucrare de acest ~** ένα έργο αυτού του είδους
genă, gene ουσ. θηλ. (βιολ.) το γονίδιο (μεταδίδει τα χαρακτηριστικά της κληρονομικότητας)
genealogic-ă, genealogici-ce επίθ. γενεαλογικός-ή -ό // **arbore ~** το γενεαλογικό δέντρο
genealogie, genealogii ουσ. θηλ. η γενεαλογία
genera pers. 3 generează ρ. μετ. (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) 1. γεννάω, τεκνοποιώ 2. προξενώ, παράγω κάτι νέο, δημιουργώ
general, generali ουσ. αρσ. ο στρατηγός // **~ de corp de armată** ο στρατηγός σώματος στρατού
general-ă, generali-e I. επίθ. 1. γενικός-ή-ό 2. συνολικός-ή-ό 3. καθολικός-ή-ό 4. κοινός-ή-ό // **caractere -e** οι γενικοί χαρακτήρες, τα γενικά χαρακτηριστικά // **director ~** ο γενικός διευθυντής // **cultură -ă** η γενική μόρφωση // **interes ~** το γενικό συμφέρον II. επιρ. έκφρ. **în ~** γενικά, γενικώς, σε γενικές γραμμές // **a lua lucrul în ~** το να πάρει κανείς τα πράγματα συνολικά III. ουσ. ουδ. **~ul și particularul** το γενικό και το ιδιωτικό
generalisim, generalisimi ουσ. αρσ. (στρατ.) ο στρατηλάτης, ο αρχιστράτηγος
generalitate, generalități ουσ. θηλ. η γενικότητα, η καθολικότητα, (στον πληθ.) οι γενικότητες
generaliza, generalizez I. ρ. μετ. γενικεύω, ανάγω κάτι σε γενική αρχή, καθολικεύω II. ρ. μέσο γενικεύομαι, δέχομαι γενίκευση, μπορώ να γενικεύσω
generalizabil-ă, generalizabili-e επίθ. γενικεύσιμος -η-ο
generalizare, generalizări ουσ. θηλ. η γενίκευση· το να καταστεί κάτι γενικό, η καθολίκευση
generalizat-ă, generalizați-te επίθ. γενικευμένος -η-ο
generalizator-oare, generalizatori-oare επίθ. γενικευτικός-ή-ό
generare, generări ουσ. θηλ. . η γέννηση, ο τοκετός, η γέννα 2. η δημιουργία, η παραγωγή
generator-oare, generatori-oare I. επίθ. 1. γενεσιουργός-ή-ό 2. δημιουργικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) η γεννήτρια
generație, generații ουσ. θηλ. 1. η γενιά, η γενεά 2. η ηλικία, ο χρόνος ζωής 3. το σύνολο ατόμων που έχουν γεννηθεί στον ίδιο χρόνο 4. μτφ. η τάξη, η κατηγορία // **din ~ în ~** από γενεά σε γενεά // **tânăra ~** η νέα γενεά // **teoria -i spontane** η θεωρία της αυθόρμητης γενεάς
genere ουσ. ουδ. // **în ~** γενικά, γενικώς, σε γενικές γραμμές
generic-ă, generici-ce I. επίθ. γενικός-ή-ό, καθολικός -ή-ό II. ουσ. ουδ. ο τίτλος, το περιεχόμενο, η γενικότητα
generos-oasă, generoși-oase I. επίθ. 1. γενναιόδωρος-η-ο, φιλότιμος-η-ο, απλοχέρης-α-ικο 2. γόνιμος-η-ο 3. μτφ. ευγενής-ής-ές, γενναιόψυχος-η-ο II. επίρ. 1. γενναιόδωρα, φιλότιμα, απλόχερα 2. δαψιλώς
generozitate ουσ. θηλ. 1. η γενναιοδωρία, η γενναιοφροσύνη, η φιλοτιμία, η μεγαλοδωρία 2. η δαψιλεία
genetic-ă, genetici-ce I. επίθ. γενετικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η γενετική
geneză, geneze ουσ. θηλ. 1. η γένεση, η δημιουργία 2. η καταγωγή 3. η Γένεση // **geneza unui roman** η δημιουργία ενός μυθιστορήματος
genial-ă, geniali-e επίθ. μεγαλοφυής-ής-ές, ιδιοφυής-ής-ές // **omul ~** ο μεγαλοφυής άνθρωπος
genialitate ουσ. θηλ. 1. η μεγαλοφυΐα, η ιδιοφυΐα 2. η μεγάλη διάνοια, το έξοχο πνεύμα
genital-ă, genitali-e επίθ. γενετήσιος-α-ο, γεννητικός-ή-ό // **funcțiile -e** οι γενετήσιες λειτουργίες // **organele -e** τα γεννητικά όργανα
genitiv, genitive ουσ. ουδ. (γραμμ.) η γενική πτώση
genitival-ă, genitivali-e επίθ. της γενικής πτώσης
genito-urinar-ă, genitourinari-e επίθ. (ανατ.) ουρογεννητικός-ή-ό
geniu, genii I. ουσ. ουδ. 1. η μεγαλοφυΐα, η ιδιοφυΐα, το δαιμόνιο, το ταλέντο 2. μυθ. το πνεύμα (το καλό ή το κακό) 3. στρατ. το μηχανικό // **~ rar** η σπάνια ιδιοφυΐα II. επιθ. έκφρ. **de ~** ιδιοφυής-ής -ές // **artist de ~** ο ιδιοφυής καλλιτέχνης
genocid, genociduri ουσ. ουδ. η γενοκτονία, η προμελετημένη ανθρωποκτονία στον πληθυσμό ενός έθνους
genotip, genotipuri ουσ. ουδ. ο γενετικός τύπος, το σύνολο των κληρονομικών ιδιοτήτων ενός οργανισμού
gentil-ă, gentili-e επίθ. 1. φιλοφρονητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο, αβρός-ή-ό 2. χαριτωμένος -η-ο 3. ευγενής-ής-ές
gentilețe ουσ. θηλ. 1. η φιλοφρόνηση, η φιλοφροσύνη, η λεπτή συμπεριφορά, η αβρότητα, η αβροφροσύνη 2. η ευγένεια
gentilom, gentilomi ουσ. αρσ. ο ευπατρίδης, ο ευγενής, ο αριστοκράτης
gentleman, gentlemeni ουσ. αρσ. ο τζέντλεμαν
gentuță, gentuțe ουσ. θηλ. το τσαντάκι, η μικρή τσάντα
genuflexiune, genuflexiuni ουσ. θηλ. η γονυκλισία
genunchi, genunchi ουσ. αρσ. το γόνατο // **a cădea în ~** πέφτω στα γόνατα // **a i se tăia cuiva -i** μου κόβονται τα γόνατα (από κούραση) // **a se așeza în ~** γονατίζω, κάθομαι στα γόνατα // **cu -i la gură** κουβαριασμένος-η-ο // **în ~** στα γόνατα, γονατιστός-ή-ό
genunchieră, genunchiere ουσ. θηλ. το επιγονάτιο

genune, genuni *ουσ. θηλ.* το βάραθρο, η άβυσσος, το χάσμα, η απόκρημνη χαράδρα
geocentric-ă, geocentrici-ce *επίθ.* γεωκεντρικός-ή-ό
geocentrism *ουσ. ουδ.* η γεωκεντρική αντίληψη
geodezic-ă, geodezici-ce *επίθ.* γεωδαιτικός-ή-ό // **punct ~** το γεωδαιτικό σημείο (απ'όπου γίνονται οι μετρήσεις)
geodezie *ουσ. θηλ.* η γεωδαισία
geofizic-ă, geofizici-ce I. *επίθ.* γεωφυσικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η γεωφυσική (η φυσική διάπλαση της γης)
geogenie *ουσ. θηλ.* η γεωγονία
geograf-ă, geografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* γεωγράφος (ο, η)
geografic-ă, geografici-ce *επίθ.* γεωγραφικός-ή-ό // **date -e** τα γεωγραφικά δεδομένα // **hartă -ă** ο γεωγραφικός χάρτης // **vecinătate -ă** η γεωγραφική γειτνίαση
geografie *ουσ. θηλ.* η γεωγραφία // **~ lingvistică** η γλωσσολογική γεωγραφία
geolog-ă, geologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* γεωλόγος (ο, η)
geologic-ă, geologici-ce *επίθ.* γεωλογικός-ή-ό
geologie *ουσ. θηλ.* γεωλογία
geometric-ă, geometrici-ce *επίθ.* γεωμετρικός-ή-ό // **desen ~** το γεωμετρικό ιχνογράφημα // **loc ~** ο γεωμετρικός τόπος // **medie -ă** ο γεωμετρικός μέσος όρος // **progresie -ă** η γεωμετρική πρόοδος
geometrie *ουσ. θηλ.* η γεωμετρία
geometru-ă, geometri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* γεωμέτρης (ο, η)
geopolitică *ουσ. θηλ.* η γεωπολιτική
Georgian-ă, Georgieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γεωργιανός-ή (ο, η) (κάτοικος της Γκρούζιας)
geosferă *ουσ. θηλ.* η γεώσφαιρα
geosinclinal, geosinclinale *ουσ. ουδ.* το σύγκλινο
geotectonic-ă, geotectonici-ce I. *επίθ.* γεωτεκτονικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η γεωτεκτονική, η τεκτονική (η κατάσταση των πετρωμάτων του φλοιού της γης)
geotermal-ă, geotermali-e *επίθ.* γεωθερμικός-ή-ό (για τις πηγές με θερμό νερό)
geotermic-ă, geotermici-ce *επίθ.* γεωθερμικός-ή-ό // **treaptă -ă** η γεωθερμική βαθμίδα
geotermie *ουσ. θηλ.* η γεωθερμία
geotropism *ουσ. ουδ.* ο γεωτροπισμός
Gepid, Gepizi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* οι Γεπίδες (οι Σκανδιναβοί)
ger, geruri *ουσ. ουδ.* η παγωνιά, ο παγετός, το δυνατό κρύο
gera, gerez *ρ. μετ.* (λογιστ.) διαχειρίζομαι για το λογαριασμό άλλου
gerant-ă, geranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* (λογιστ.) ο, η διαχειριστής-ίστρια για το λογαριασμό άλλου
Gerar *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Γενάρης, ο Ιανουάριος
geriatrie *ουσ. θηλ.* η γηριατρική
German-ă, Germani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γερμανός-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* γερμανικός-ή-ό // **limba -ă** η γερμανική γλώσσα, τα γερμανικά
germanic-ă, germanici-ce *επίθ.* γερμανικός-ή-ό // **limbi -e** οι γερμανικές γλώσσες
germanism, germanisme *ουσ. ουδ.* ο γερμανισμός, ο ιδιωματισμός της γερμανικής γλώσσας
germaniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το γερμάνιο (χημικό στοιχείο)
germaniza, germanizez I. *ρ. μετ.* εκγερμανίζω II. *ρ. μέσο* εκγερμανίζομαι
germen, germeni I. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. η φύτρα, το φύτρο 2. το έμβρυο, ο σπόρος II. *επιρ. έκφρ.* **în germene** στη φύτρα, στο έμβρυο, πριν από τη γέννησή του, ό,τι δεν έχει διαμορφωθεί ακόμα
germina pers. 3 germinează *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* φυτρώνω, φύομαι, βλασταίνω, βλαστάνω
Germinal *ουσ. αρσ.* ο έβδομος μήνας στο ημερολόγιο της Γαλλικής Επανάστασης (21 Μαρτίου-18 Απριλίου)
germinare, germinări *ουσ. θηλ.* το φύτρωμα, η βλάστηση
germinativ-ă, germinativi-e *επίθ.* φυτρωτικός-ή-ό, βλαστικός-ή-ό
germinator-oare, germinatori-oare I. *επίθ.* φυτρωμένος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* η συσκευή για τον προσδιορισμό του ποσοστού των σπόρων που έχουν ικανότητα για βλάστηση
germinație, germinații *ουσ. θηλ.* η βλάστηση, το φύτρωμα
gerontologie *ουσ. θηλ.* η γεροντολογία
geros-oasă, geroși-oase *επίθ.* παγερός-ή-ό, ψυχρός -ή-ό, κρύος-α-ο // **o iarnă -oasă** ένας ψυχρός χειμώνας // **o noapte -oasă** μια παγερή νύχτα
gerui pers. 3 geruiește *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* παγώνει, είναι τσουχτερό κρύο, κάνει παγωνιά
geruială, geruieli *ουσ. θηλ.* το πάγωμα, η παγωνιά, το δυνατό κρύο
geruit-ă, geruiți-te *επίθ.* παγωμένος-η-ο
geruleț, gerulețe *ουσ. ουδ. (οικ.)* η παγωνιά
gerundiv, gerundive *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το ρηματικό επίθετο με παθητική έννοια, π.χ. ευρισκόμενος, υποσχόμενος
gerunzial-ă, gerunziali-e *επίθ. (γραμμ.)* μετοχικός -ή-ό
gerunziu, gerunzii *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η μετοχή της ενεργητικής φωνής
gest, gesturi *ουσ. ουδ.* 1. η χειρονομία 2. το νεύμα, το γνέψιμο, το νόημα // **un ~ frumos** ωραία χειρονομία
gestație *ουσ. θηλ.* η κυοφορία, η εγκυμοσύνη, η κύηση, το γκάστρι
gesticula, gesticulez *ρ. αμ.* χειρονομώ, νεύω, γνεύω, γνέφω
gesticulare, gesticulări *ουσ. θηλ.* η χειρονομία, το γνέψιμο, το νεύμα
gesticulație, gesticulații *ουσ. θηλ.* η χειρονομία, το γνέψιμο, το νεύμα, το νόημα
gestionar-ă, gestionari-e I. *επίθ.* διαχειριστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαχειριστής-ίστρια (ο, η)
gestiune, gestiuni *ουσ. θηλ.* η διαχείριση
Get-ă, Geți-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οι Γότθοι (αρχαίος λαός της Ρουμανίας) II. *επίθ.* γοτθικός-ή-ό // **triburi gete** οι γοτθικές φυλές
get-beget *επίθ. αμετάβλ.* γέννημα-θρέμμα // **bucureștean ~** βουκουρεστιανός γέννημα-θρέμμα
getic-ă, getici-ce *επίθ.* γοτθικός-ή-ό
Ghanez-ă, Ghanezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γκανέζος -α (ο, η) II. *επίθ.* γκανέζικος-η-ο
gheară, gheare *ουσ. ουδ.* 1. το νύχι / γαμψό των πτηνών 2. το εξάρτημα μηχανής, ο γάντζος // **a fi în ghearele cuiva** βρίσκεται στα νύχια κάποιου (είναι στη διάκρισή του) // **a fi în ghearele morții**

χαροπαλεύει // **a fi lung în gheare** είναι κλέπτης, κλεπτομανής // **a-şi scoate ghearele** το να δείχνει την έχθρα του // **a pune gheara** παίρνω στην κατοχή μου // **ghearele vulturului** τα νύχια του αετού, τα αετίσια νύχια // **din mijlocul ghearelor sale** μέσα απ' τα νύχια του
gheată, ghete *ουσ. θηλ.* το υπόδημα, το παπούτσι // **cremă de ghete** το βερνίκι για παπούτσια
gheaţă, gheţuri I. *ουσ. θηλ.* ο πάγος, ο παγετός // **a se da cu patinele pe ~** γλιστρώ με πατίνια, πατινάρω // **hochei pe ~** το χόκεϊ επί πάγου // **topire a gheţurilor** το λιώσιμο των πάγων // **rece ca gheaţa** κρύο όπως ο πάγος, παγετώδης-ης-ες // **s-a spart gheaţa** οι αρχικές στιγμές έχουν ξεπεραστεί // **spărgător de ~** ο παγοθραύστης το παγοθραυστικό (πλοίο) II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de ~** παγερός-ή-ό, ψυχρός-ή-ό, κρύος-α-ο 2. *μτφ.* η συμπεριφορά με τυπικότητα, ψυχρή συμπεριφορά // **o privire de ~** ένα παγερό βλέμμα III. *επθ. αμετάβλ.* **bani ~** χρήματα τοις μετρητοίς, σε ρευστό χρήμα
gheb, gheburi, ghebe *ουσ. ουδ.* 1. η καμπούρα 2. το ύψωμα, ο γήλοφος // *(στο πληθ.)* **ghebe** τα μανιτάρια
ghebos-oasă, ghebosi-oase *επίθ.* καμπούρης-α-ικο, καμπούρικος-η-ο, καμπουρωτός-ή-ό
gheboşa, gheboşez *ρ. μέσο* καμπουριάζω
gheboşat *ουσ. ουδ.* το καμπούριασμα
gheboşat-ă, gheboşaţi-te *επίθ.* καμπούρης-α-ικο, καμπουρωτός-ή-ό, καμπουριασμένος-η-ο
gheenă *ουσ. θηλ.* η γέεννα, η κόλαση
gheişă, gheişe *ουσ. θηλ.* η γκέισα
gheizer, gheizere *ουσ. ουδ.* ο θερμοπίδακας
ghem, gheme *ουσ. ουδ.* 1. το κουβάρι 2. το τρίτο διαμέρισμα του στομαχιού των μηρυκαστικών // **a face ~** τυλίγω νήμα σε κουβάρι // **a se face ~** κουβαριάζομαι
ghem, ghemuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* μοιάζα του τέννις (στο παιχνίδι, του τένις)
ghemotoc, ghemotoace *ουσ. ουδ.* το κουβάρι
ghemui, ghemuiesc I. *ρ. μετ.* 1. κουβαριάζω 2. συσπειρώνω κάτι, συστρέφω II. *ρ. μέσο* κουβαριάζομαι, μαζεύομαι σε κουβάρι
ghemuire, ghemuiri *ουσ. θηλ.* το κουβάριασμα, το κουβαρομάζεμα
ghemuit-ă, ghemuiţi-te *επίθ.* κουβαριασμένος-η-ο, κουβαριαστός-ή-ό
ghemuleţ, ghemuleţe *ουσ. ουδ.* η κουβαρίστρα
ghepard, gheparzi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο γήταυρος, η γαλή η νουβιανή
gheretă, gherete *ουσ. θηλ.* 1. η παράγκα, το παράπηγμα 2. η σκοπιά, το παράπηγμα σκοπού 3. το κιόσκι, το περίπτερο
gherghef, gherghefuri *ουσ. ουδ.* το τελάρο, ο αργαλειός κεντήματος
gherghină, gherghine *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ντάλια
gheridon, gheridoane *ουσ. αρσ.* το τραπεζάκι με ένα πόδι
gherilă, gherile *ουσ. θηλ.* ο αντάρτης // **război de ~** ο ανταρτοπόλεμος
ghermea, ghermele *ουσ. θηλ.* γωνιόξυλο σύνδεσης
ghes *ουσ. ουδ.* // **a da cuiva ~** η ώθηση, το σκούντημα, το σπρώξιμο, προτρέπω κάποιον προς τα εμπρός
gheşeft, gheşefturi *ουσ. ουδ. (οικ.)* η εμπορική πράξη, το νταραβέρι, η αγοραπωλησία
gheşeftar, gheşeftari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο εμπορευόμενος, ο νταραβερτζής, ο έχων κέρδη από δοσοληψίες, συναλλαγές, αγοραπωλησίες
ghetou, ghetouri *ουσ. ουδ.* το γκέτο, η εβραϊκή συνοικία σε μια πόλη
ghetră, ghetre *ουσ. θηλ.* η γκέτα
ghetuţă, ghetuţe *ουσ. θηλ.* το υποδηματάκι
gheţar, gheţari *ουσ. αρσ.* 1. ο παγετώνας 2. το παγόβουνο // **-i plutitori** οι πλωτοί παγετώνες, το παγόβουνο
gheţărie, gheţării *ουσ. θηλ.* 1. η παγωνιέρα 2. το μέρος όπου αποθηκεύεται ο πάγος
gheţuş, gheţuşuri *ουσ. ουδ.* 1. η γυαλάδα του πάγου 2. ο λεπτός πάγος 3. ο κατήφορος για γλίστρημα πάνω σε πάγο
ghiaur, ghiauri *ουσ. αρσ.* ο γκιαούρης
Ghibelin, Ghibelini *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Γιβελίνος (μέλος πολιτικής οργάνωσης στην Ιταλία του Μεσαίωνα εναντίον των Γκιέλφων)
ghici, ghicesc I. *ρ. μετ.* 1. μαντεύω, προμαντεύω 2. προαισθάνομαι, διαισθάνομαι 3. προλέγω // **a ~ viitorul** προλέγω το μέλλον II. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** στα κουτουρού, χωρίς υπολογισμό, στην τύχη
ghicire, ghiciri *ουσ. θηλ.* το μάντεμα, η λύση αινίγματος
ghicit *ουσ. ουδ.* το μάντεμα, η μαντεία, η μαντική
ghicitor-oare, ghicitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μάντης-ισσα (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* το αίνιγμα
ghid-ă, ghizi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η ξεναγός, ο, η οδηγός 2. ο τσιτσερόνε // **~ turistic** ο τουριστικός οδηγός // **a fi ~** ξεναγώ, είμαι ξεναγός II. **ghiduri** *ουσ. ουδ.* 1. ο δείκτης 2. το βιβλίο με ταξιδιωτικές οδηγίες
ghida, ghidez I. *ρ. μετ.* οδηγώ, διευθύνω, κατευθύνω II. *ρ. μέσο* οδηγούμαι, καθοδηγούμαι
ghidaj, ghidaje *ουσ. ουδ.* 1. η οδήγηση διευθύνσεως, η καθοδήγηση 2. το όργανο διευθύνσεως, το πηδάλιο
ghidare, ghidări *ουσ. θηλ.* 1. η ξενάγηση, η καθοδήγηση 2. ο προσανατολισμός
ghidon, ghidoane *ουσ. ουδ.* 1. το τιμόνι 2. το πηδάλιο
ghiduş-ă, ghiduşi-şe *επίθ. (οικ.)* αστείος-α-ο, ευτράπελος-η-ο
ghiduşie, ghiduşii *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το αστείο, το χωρατό 2. το πείραγμα, τα παιγνιδίσματα
ghiftui, ghiftuiesc I. *ρ. μετ. (οικ. και χλευασ.)* χορτάζω κάποιον, παραταγίζω, παραμπουκώνω II. *ρ. μέσο* χορταίνω, τρώγω υπερβολικά // **s-a ghiftuit** «την πατίκωσε» (τη γέμισε την κοιλιά του)
ghiftuit-ă, ghiftuiţi-te *επίθ. (οικ. και χλευασ.)* χορτάτος-η-ο
ghildă, ghilde *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η εμπορική ένωση στην Ιταλία του Μεσαίωνα
ghili, ghilesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* ασπρίζω, λευκαίνω (ύφασμα)
ghilimele *ουσ. θηλ. πληθ. (γραμμ.)* τα εισαγωγικά
ghilire, ghiliri *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η λεύκανση, το άσπρισμα
ghilit *ουσ. ουδ.* το άσπρισμα (υφάσματος)
ghilit-ă, ghiliţi-te *επίθ. (επαρχ.)* ασπρισμένος-η-ο
ghiloş, ghiloşuri *ουσ. ουδ.* ο στολισμός στους τίτλους αξίας (στις μετοχές, ομολογίες, κ.λ.π.)
ghilotina, ghilotinez *ρ. μετ.* καρατομώ, αποκεφαλίζω
ghilotinare, ghilotinări *ουσ. θηλ.* η καρατόμηση, η λαιμοτομία, ο αποκεφαλισμός, η αποκεφάλιση

ghilotină, ghilotine *ουσ. θηλ.* 1. η λαιμητόμος, η γκιλοτίνα 2. η καρμανιόλα
ghimie, ghimii *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το μικρό καράβι
ghimirlie, ghimirlii *ουσ. θηλ.* 1. το πριόνι με στενή λεπίδα 2. το μικρό φτωχικό σπίτι
ghimpat-ă, ghimpați-te *επίθ.* αγκαθωτός-ή-ό // **a sta ca pe ghimpi** κάθομαι στ'αγκάθια // **îmi stă ca un ~ în ochi** μου στέκεται σαν αγκάθι στα μάτια // **sârmă -ă** το αγκαθωτό σύρμα
ghimpe, ghimpi *ουσ. αρσ.* το αγκάθι, το κεντρί
ghimpos-oasă, ghimpoşi-oase *επίθ.* αγκαθερός-ή-ό, ακανθώδης-ης-ες, ακανθωτός-ή-ό, ακανθηρός-ά-ό, ακάνθινος-η-ο // **arbust ghimpos** η αγκαθιά
ghindă, ghinde *ουσ. θηλ.* το βαλανίδι, το βελανίδι
ghinion, ghinioane *ουσ. ουδ.* η γκίνια, η αναποδιά, η ατυχία, η γρουσουζιά, η κακοτυχία
ghinionist-ă, ghinionişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γρουσούζης-ζα (ο, η), κακορίζικος-η (ο, η), κακότυχος-η (ο, η) II. *επίθ.* γρουσούζικος-η-ο, κακότυχος-η-ο, άτυχος-η-ο, δύσμοιρος-η-ο
ghint, ghinturi *ουσ. ουδ. (στρατ.)* η ράβδωση, οι ελικοειδείς γραμμές μέσα στην κάννη του όπλου
ghintui, ghintuiesc *ρ. μετ. (στρατ.)* κάνω ραβδώσεις μες στην κάννη του όπλου
ghintuire, ghintuiri *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η σπειροειδής ράβδωση της κάννης του όπλου
ghintuit-ă, ghintuiți-te *επίθ.* με ραβδώσεις μες στην κάννη
ghioagă, ghioage *ουσ. θηλ.* η μαγκούρα, το ρόπαλο, το πολεμικό κοντάρι
ghioc, ghiocuri *ουσ. ουδ.* το κοχύλι, το όστρακο // **a da cu ghiocul** μαντεύω με το όστρακο / με το κοχύλι του σαλιγκαριού
ghiocel, ghiocei *ουσ. αρσ.* το γιούλι λευκολούλουδο
ghiol, ghioluri *ουσ. ουδ.* ο βάλτος, το έλος
ghionder, ghiondere *ουσ. ουδ.* το κουπί σε βάρκα που πλέει σε ρηχά νερά
ghionoaie, ghionoaie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο δρυοκολάπτης, ο πέλεκας
ghiont, ghionți *ουσ. αρσ.* το σπρώξιμο, το σκούντημα
ghionti, ghiontesc I. *ρ. μετ.* σπρώχνω, σκουντώ II. *ρ. μέσο* σπρώχνομαι, σκουντιέμαι
ghiorț *επιφ.* ο ήχος στα άδεια έντερα από πείνα
ghiorțăi pers. 3 ghiorțăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ηχούν τα έντερα από πείνα
ghiotură *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* // **cu ghiotura** σε υπεραφθονία, σε υπερεπάρκεια
ghiozdan, ghiozdane *ουσ. ουδ.* 1. η σάκα, η σάκκα, η τσάντα 2. ο χαρτοφύλακας
ghiozdănaş, ghiozdănaşe *ουσ. ουδ.* η μικρή σάκα
ghips, ghipsuri *ουσ. ουδ.* ο γύψος, το θειικό ασβέστιο // **a pune în ~** βάζω σε γύψο (μέλος του σώματος με γύψινο επίδεσμο) // **de ~** γύψινος-η-ο
ghirlandă, ghirlande *ουσ. θηλ.* η γιρλάντα
ghişeu, ghişee *ουσ. θηλ.* 1. η θυρίδα, το μικρό άνοιγμα γραφείου, ταμείου, κ.λ.π 2. το παραθυράκι
ghiuden, ghiudenuri *ουσ. ουδ.* «το γκιουδέν», είδος ξερού λουκάνικου
ghiulea, ghiulele *ουσ. θηλ.* το βλήμα, η βόμβα
ghiurghiuliu-ie, ghiurghiulii *επίθ. (επαρχ.)* κοκκινωπός-ή-ό, το κοκκινέλι
ghiveci, ghivece sau ghiveciuri *ουσ. ουδ.* 1. η γλάστρα (από πηλό) 2. *(μαγ.)* το γκιουβέτσι, το γιουβέτσι
ghivent, ghiventuri *ουσ. ουδ.* η κοχλοειδής αυλακιά σκαμμένη σ'ένα εξάρτημα για βίδωμα
gibon, giboni *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο γίββων (είδος μαϊμούς)
gigant, giganți *ουσ. αρσ.* 1. ο γίγαντας 2. *μτφ.* ο πελώριος
gigantic-ă, gigantici-ce *επίθ.* γιγάντιος-ια-ιο, πελώριος-ια-ιο, τεράστιος-ια-ιο // **construcție -ă** η γιγάντια οικοδομή
gigantism *ουσ. ουδ.* ο γιγαντισμός
gimnast-ă, gimnaşti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* γυμναστής-άστρια (ο, η)
gimnastic-ă, gimnastici-ce I. *επίθ.* γυμναστικός-ή-ό // **exerciții de -ă** οι γυμναστικές ασκήσεις // **întreceri de -ă** οι γυμναστικοί αγώνες II. *ουσ. θηλ.* η γυμναστική // **-ă medicală** η αθλητική ιατρική // **-ă la aparate** η γυμναστική στα μηχανήματα
gimnazial-ă, gimnaziali-e *επίθ.* γυμνασιακός-ή-ό
gimnaziu, gimnazii *ουσ. ουδ.* το γυμνάσιο
gin, ginuri *ουσ. ουδ.* το τζιν (οινοπνευματούχο ποτό)
gineceu *ουσ. ουδ.* 1. ο γυναικωνίτης, το γυναικείο 2. *βοτ.* ο ύπερος
ginecolog-ă, ginecologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* γυναικολόγος (ο, η)
ginecologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η γυναικολογία
ginere, gineri *ουσ. αρσ.* ο γαμπρός, ο γαμβρός
ginerică *ουσ. αρσ.* ο γαμπρούλης
gingaş-ă, gingaşi-şe *επίθ.* λεπτός-ή-ό, λεπτεπίλεπτος-η-ο, τρυφερός-ή-ό, ντελικάτος-η-ο, λεπτόσωμος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, ευαίσθητος -η-ο
gingăşie, gingăşii *ουσ. θηλ.* η τρυφερότητα, η λεπτότητα, η αβρότητα, η χάρη, η ευαισθησία, η απαλότητα
gingie, gingii *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το ούλο
gingirică *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* το μικρό θαλασσινό σκουμπρί
gingival-ă, gingivali-e *επίθ.* ουλικός-ή-ό
gingivită, gingivite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ουλίτιδα
gini, ginesc *ρ. μετ. (αργκ.)* βλέπω, παρατηρώ
gintă, ginți *ουσ. θηλ.* 1. η φυλή, το γένος, η γενιά, το έθνος 2. η φύτρα, η καταγωγή
gips *ουσ. ουδ.* ιδ. **ghips**
gir, giruri *ουσ. ουδ. (εμπορ.)* 1. ο τζίρος 2. η οπισθογράφηση 3. η συναλλαγή, το νταραβέρι
gira, girez *ρ. μετ.* 1. οπισθογραφώ, δίνω εγγύηση 2. εγγυούμαι
girafă, girafe *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η καμηλοπάρδαλη
girant, giranți *ουσ. αρσ.* 1. οπισθογράφος (ο, η) 2. εγγυητής (ο), ο αναπληρωτής
giratar, giratari *ουσ. αρσ. (εμπορ.)* ο οπισθογραφών
giratoriu-ie, giratorii *επίθ.* κυκλικός-ή-ό, περιστροφικός-ή-ό // **sens ~** η κυκλική φορά (κατεύθυνση)
girație, girații *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η περιστροφική κυκλική κίνηση, ο γύρος
girodină, girodine *ουσ. θηλ. (αερ.)* είδος αεροπλάνου (που μένει στον αέρα με κινητήρα ανεξάρτητα του έλικα), μονοκινητήριο αεροπλάνο
girometru, girometre *ουσ. ουδ.* το γυρόμετρο
Girondin, Girondini *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Γιρονδίνος (επαναστάτης της Γαλλικής Επανάστασης)
giroplan, giroplane *ουσ. ουδ.* το γυροπλάνο
giroscop, giroscoape *ουσ. ουδ.* το γυροσκόπιο

giroscopic-ă, giroscopici-ce *επίθ.* γυροσκοπικός-ή -ό // **compas ~** ο γυροσκοπικός διαβήτης
giruetă, giruete *ουσ. θηλ.* ο ανεμοδείκτης
giubea, giubele *ουσ. θηλ. (ιστ.)* ο τζουμπές (το μακρύ πανωφόρι)
giugiuleală, giugiuleli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το χάϊδεμα, το χάιδι, το χαϊδολόγημα 2. η θωπεία
giugiuli, giugiulesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* 1. χαϊδεύω, χαϊδολογώ 2. θωπεύω II. *ρ. μέσο* χαϊδεύομαι, χαϊδολογιέμαι
giulgiu, giulgiuri *ουσ. ουδ.* το σάβανο
giumbuşluc, giumbuşlucuri *ουσ. ουδ.* η αστειολογία, η αστειότητα, το καραγκιοζιλίκι
giuvaer, giuvaere *ουσ. ουδ.* 1. το πολύτιμο κόσμημα, το τζοβαΐρι 2. το χρυσαφικό 3. το κειμήλιο 4. *(πληθ.)* τα τζοβαΐρικά
giuvaergie, giuvaergii *ουσ. θηλ.* 1. το χρυσοχοείο, η κοσμηματοποιΐα 2. το κοσμηματοπωλείο, το αδαμαντοπωλείο 3. η χρυσοχοϊκή, η χρυσοχοΐα, η αδαμαντουργία
giuvaergiu, giuvaergii *ουσ. αρσ.* ο χρυσοχόος, ο κοσμηματοποιός, ο κοσμηματοπώλης
glacial-ă, glaciali-e *επίθ.* 1. παγερός-ή-ό, παγωμένος-η-ο 2. ψυχρός-ή-ό
glaciar-ă, glaciari-e *επίθ.* παγετώδης-ης-ες // *(γεωλ.)* **era -ă** η περίοδος των παγετώνων
glaciaţie *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η εποχή των παγετώνων
gladiator, gladiatori *ουσ. αρσ.* ο μονομάχος
gladiolă, gladiole *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το σπαθόχορτο, η γλαδιόλα
glamnică, glamnice *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ποδολόγα
glandă, glande *ουσ. θηλ. (ανατ.)* ο αδένας // **~ lacrimală** ο δακρυϊκός αδένας // **~ suprarenală** τα επινεφρίδια // **~ tiroidă** ο θυρεοειδής // **-e endocrine** οι ενδοκρινείς αδένες
glandular-ă, glandulari-e *επίθ.* αδενοειδής-ής-ές
glanţ *ουσ. ουδ.* το λούστρο, το βερνίκωμα
glas, glasuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η φωνή 2. ο ήχος 3. η λαλιά, το λάλημα 4. το κελάηδισμα (πουλιά) 5. η αγγελία, η είδηση // **a căpăta ~** αποχτώ φωνή, παίρνω θάρρος // **a coborî -ul** χαμηλώνω τη φωνή // **a da ~** εκφράζω, εκφέρω // **a-i pieri -ul** χάνω τη φωνή μου (παύω να έχω κάτι) // **a-şi drege -ul** σιάζω τη φωνή μου // **a ridica -ul** υψώνω τη φωνή // **cu ~ sonor** με βροντερή φωνή II. *επιρ. έκφρ.* **într-un ~** με μια φωνή, ομόφωνα, με την ίδια γνώμη
glasa, glasez *ρ. μετ.* γλασάρω, βάζω καμένη ζάχαρη πάνω σε κουφέτο, γλύκισμα, κ.λ.π. 2. στιλβώνω, γυαλίζω
glasare, glasări *ουσ. θηλ.* 1. το επίχρισμα με λεπτό στρώμα καμένης ζάχαρης (κουφέτο, γλύκισμα, κ.λ.π.) 2. η στίλβωση, το γυάλισμα
glasat-ă, glasaţi-te *επίθ.* 1. γλασαρισμένος-η-ο, γκλασέ 2. λουστράτος-η-ο, γυαλιστερός
glaspapir, glaspapiruri *ουσ. ουδ.* το γυαλόχαρτο
glastră, glastre *ουσ. θηλ.* η γλάστρα
glasvand, glasvanduri *ουσ. ουδ.* 1. ο τζαμότοιχος 2. η μεγάλη τζαμόπορτα
glaucom, glaucomuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το γλαύκωμα
glazura, glazurez *ρ. μετ.* 1. γλασάρω 2. σμαλτώνω
glazură, glazuri *ουσ. θηλ.* 1. η κρούστα από ζάχαρη 2. το σμάλτωμα
glădiţă, glădiţe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος ακακίας με πράσινα άνθη
glăscior, glăscioare *ουσ. ουδ.* η φωνούλα
glăsui, glăsuiesc I. *ρ. μετ.* 1. λέγω, μιλώ 2. τραγουδώ 3. διατυπώνω, αναφέρω, μνημονεύω II. *ρ. αμ.* 1. μιλώ, εκφράζομαι 2. κουβεντιάζω 3. αγορεύω 4. περιέχω (κείμενα)
glăsuire, glăsuiri *ουσ. θηλ.* το μίλημα // **într-o ~** όλοι σύμφωνοι, με μια φωνή
glet *ουσ. ουδ.* το σοβάντισμα τοίχου
gleznă, glezne *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το κότσι, ο αστράγαλος
glezniera, glezniere *ουσ. θηλ.* το περίβλημα του αστράγαλου για προστασία (χορεύτριες, αθλητές)
glicemie, glicemii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η γλυκαιμία
gliceridă, gliceride *ουσ. θηλ. (χημ.)* το γλυκερίδιο
glicerină, glicerine *ουσ. θηλ.* η γλυκερίνη
glicogen, glicogeni *ουσ. αρσ. (βιολ.)* το γλυκογόνο
glicol, glicoli *ουσ. αρσ. (χημ.)* η γλυκόλη
glie, glii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το χώμα 2. η γη, το έδαφος 3. *μτφ.* η πατρίδα
gligan, gligani *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* 1. ο κάπρος, ο αγριόχοιρος 2. *μτφ.* ο κρεμανταλάς, ο μαντράχαλος
gliptic-ă, gliptici-ce I. *επίθ.* γλυπτικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η γλυπτική
gliptotecă, gliptoteci *ουσ. θηλ.* η γλυπτοθήκη
glisa, glisez *ρ. αμ.* διολισθαίνω, γλιστρώ, ολισθαίνω
glisadă, glisade *ουσ. θηλ.* το ολίσθημα, το γλίστρημα
glisant-ă, glisanţi-te *επίθ.* ολισθηρός-ή-ό, γλιστερός -ή-ό // **uşă -ă** η ολισθηρή πόρτα
glisare, glisări *ουσ. θηλ.* η ολίσθηση, το ολίσθημα, η διολίσθηση
glisieră, glisiere *ουσ. θηλ.* ο ολισθητήρας, η γλίστρα
gloabă, gloabe *ουσ. θηλ.* 1. το παλιάλογο 2. *μτφ.* το πρόστιμο
gloată, gloate *ουσ. θηλ.* ο συρφετός, ο όχλος, το ανθρωπολόϊ, το πλήθος, το μπουλούκι
glob, globi I. *ουσ. αρσ.* ο βολβός // **-ul ocular** ο βολβός του ματιού II. **globuri** *ουσ. ουδ.* 1. η σφαίρα 2. το σφαιρίδιο, ο γλόμπος // **-ul ceresc** η ουράνια σφαίρα // *(γεωγρ.)* **-ul terestru** η γήινη σφαίρα, η υδρόγειος
global-ă, globali-e *επίθ.* 1. ολικός-ή-ό, συνολικός-ή-ό 2. ολοσχερής-ής-ές // **venit ~** το συνολικό έσοδο
globire, globiri *ουσ. θηλ.* το πρόστιμο, η χρηματική ποινή
globular-ă, globulari-e *επίθ.* 1. σφαιρικός-ή-ό, σφαιροειδής-ής-ές, σφαιρωτός-ή-ό 2. αιμοσφαιρικός -ή-ό
globulă, globule *ουσ. ουδ.* 1. το σφαιρίδιο 2. *(πληθ.)* τα αιμοσφαίρια // **globula albă** το λευκό αιμοσφαίριο (το λευκοκύτταρο) // **-e roşii** τα ερυθρά αιμοσφαίρια
globulină, globuline *ουσ. θηλ.* η αιμοσφαιρίνη, η αιμογλοβίνη
glod, gloduri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η λάσπη, η παγωμένη λάσπη
glonte, gloanţe *ουσ. ουδ.* ιδ. **glonţ**
glonţ, gloanţe *ουσ. ουδ.* 1. σφαίρα, το βόλι, η βολίδα 2. το μολύβι, το φυσέκι, το φυσίγγιο // **se duce ~** πάει σα βολίδα (πολύ γρήγορα)
glorie, glorii *ουσ. θηλ.* 1. η δόξα 2. το καύχημα, το καμάρι 3. *μτφ.* η λαμπρότητα, η αίγλη // **în culmea gloriei** στο αποκορύφωμα της δόξας // **spre gloria...** για τη δόξα...

glorifica, glorific *ρ. μετ.* δοξάζω, δοξολογώ, εξυμνώ, εγκωμιάζω, επαινώ, μεγαλύνω
glorificare, glorificări *ουσ. θηλ.* η εξύμνηση, η δοξολογία, το εγκώμιο
glorios-oasă, glorioşi-oase *επίθ.* 1. ένδοξος-η-ο, δοξασμένος-η-ο 2. φημισμένος-η-ο
glosar, glosare *ουσ. ουδ.* γλωσσάριο, σύντομο λεξικό
glosă, glose *ουσ. θηλ.* 1. μορφή ποιήματος 2. η ερμηνεία, το σχόλιο, η εξήγηση, η υποσημείωση
glotă, glote *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η γλωττίς, η επιγλωττίς
glucid, glucide *ουσ. ουδ.* το γλυκίδιο
gluconic *επίθ. (χημ.)* // **acid ~** το γλυκονικό οξύ
glucoză *ουσ. θηλ.* η γλυκόζη
glugă, glugi *ουσ. θηλ.* η κουκούλα
glumă, glume I. *ουσ. θηλ.* 1. το αστείο, το χωρατό, το χαριτολόγημα 2. ο αστεϊσμός, η αστειότητα // **~ de prost gust** το κακόγουστο αστείο // **a lăsa gluma la o parte** να αφήσουμε κατά μέρος τ'αστεία (μιλάμε σοβαρά) // **a lua ceva în ~** παίρνω κάτι στ'αστεία (δε δίνω σημασία) // **a se întrece cu gluma** αστειεύομαι πάρα πολύ, ξεπερνώ τα όρια, το παρακάνω // **a spune ceva în ~** λέω κάτι στ' αστεία // **a nu şti de ~** δεν σηκώνει αστεία // **nu-i ~** δεν είναι αστείο (είναι σοβαρό) // **să lăsăm glumele** ας αφήσουμε τ'αστεία II. *επιρ. έκφρ.* // **ai învătat ceva nu ~!** έμαθες πολλά! // **în ~** στ'αστεία (όχι σοβαρά) // **fără ~!** χωρίς αστεία! // **nu ~!** όχι αστείο!
glumeț-eață, glumeți-ețe *επίθ.* αστείος-α-ο, χαριτολόγος-ος-ο, κωμικός-ή-ό, χωραταζής-ού (ο, η), ευτράπελος-η-ο
glumi, glumesc *ρ. αμ.* 1. αστειεύομαι, λέω αστεία, χαριτολογώ, χωρατεύω, ευφυολογώ 2. λέω καλαμπούρια // **a nu ~ cu...** να μην αστειεύεται με... // **nu e de glumit cu el** μ' αυτόν πρέπει να συμπεριφέρεσαι με σοβαρότητα
gluten *ουσ. ουδ.* η γλουτένη
gnom, gnomi *ουσ. αρσ.* υποχθόνιο πνεύμα που φυλάει τα κρυμμένα πλούτη της γης
gnomic-ă, gnomici-ce *επίθ.* γνωμικός-ή-ό, αποφθεγματικός-ή-ό // **poeți gnomici** οι αποφθεγματικοί ποιητές
gnoseologic-ă, gnoseologici-ce *επίθ.* γνωσιολογικός -ή-ό
gnoseologie *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η γνωσιολογία
gnostic-ă, gnostici-ce I. *επίθ. (φιλοσ.)* γνωστικός-ή -ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γνωστικός-ή (ο, η)
gnosticism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο γνωστικισμός
goană, goane I. *ουσ. θηλ.* 1. η φευγάλα, η φυγή, το φευγιό, η τρεχάλα 2. το τρέξιμο, το τρεχιό 3. η καταδίωξη, η δίωξη // **a venit în ~** ήρθε τρέχοντας II. *επιρ. έκφρ.* **a lua la ~ pe cineva** αναγκάζω κάποιον να φύγει τρέχοντας // **a o lua la ~** τρέπομαι σε φυγή (φεύγω τρέχοντας) // **a pune pe ~** διώχνω κάποιον
goangă, goange *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το ζούζουλο 2. *μτφ.* το αστείο, το ψέμα // **a se ține de goange** δεν είναι σοβαρός // **a spune goange** λέει ζούζουλα (ψέματα, αστεία)
goarnă, goarne *ουσ. θηλ.* η σάλπιγγα, η τρομπέτα
goblen, goblenuri *ουσ. ουδ.* το γκομπελέν, το κεντημένο ύφασμα
godac, godaci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το γουρουνάκι
godeu, godeuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κάδος σε ανυψωτήρα μεταφοράς υλικών 2. η πιέτα
godin, godinuri *ουσ. ουδ.* η σόμπα με ξύλα
goeletă, goelete *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η γολέτα
gofra, gofrez *ρ. μετ.* πτυχώνω, κάνω πτυχές σε ύφασμα, σε έλασμα, κ.λ.π.
gofraj, gofraje *ουσ. ουδ.* το σούφρωμα, η πτύχωση, το ζάρωμα
gofrat-ă, gofrați-te *επίθ.* πτυχωτός-ή-ό, σουφρωμένος-η-ο
gogoaşă, gogoşi *ουσ. θηλ.* 1. η τηγανίτα, ο λουκουμάς 2. το κουκούλι 3. *μτφ.* το ψέμα, το ψεύδος, η ψευτιά // **a spune gogoşi** λέω φλυαρίες // **gogoşi de mătase** τα κουκούλια μεταξιού
gogoman-ă, gogomani-e I. *επίθ. (οικ. και χλευασ.)* ανόητος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* απονήρευτος, ανόητος, αφελής (ο)
gogomănie, gogomănii *ουσ. θηλ.* η χαζομάρα, η κουταμάρα, η μωρία, η μωρολογία
gogonat-ă, gogonați-te *επίθ.* φουσκωμένος-η-ο // **minciună -ă** το φουσκωμένο ψέμα, το ψέμα με ουρά
gogonea, gogonele *ουσ. θηλ.* η πράσινη ντομάτα, η αγουροντομάτα
gogoriță, gogorițe *ουσ. θηλ.* 1. το σκιάχτρο, το φόβητρο, ο μπαμπούλας 2. *μτφ.* ο εκφοβισμός, η απειλή
gogoşar, gogoşari *ουσ. αρσ.* η ντοματοπιπεριά, ένα είδος παραλλαγής πιπεριάς
gol, goală, goi, goale I. *επίθ.* 1. γυμνός-ή-ό, γδυτός-ή -ό, ξεντυμένος-η-ο 2. κενός-ή-ό, άδειος-α-ο 3. ασκέπαστος-η-ο, ασκεπής-ής-ές 4. ξερός-ή-ό (μόνος) 5. νηστικός-ή-ό // **adevărul ~goluț** η γυμνή αλήθεια // **a fi cu coatele goale** είναι με γυμνούς τους αγκώνες (είναι φτωχός) // **a lăsa ~** ρημάζω, λεηλατώ, αφήνω άδειο // **a suna ~** βροντάει ξερά, αδειανά, παράγει άδειο ήχο // **a umple un ~** γεμίζω ένα κενό // **cu mâna goală** με άδεια χέρια // **cu picioarele goale** ξυπόλυτος-η-ο, με γυμνά πόδια // **iată-te acum ~!** νά 'σαι τώρα άδειο! // **în pielea goală** άντυτος, γυμνός // **minciună goală** το φανερό ψέμα // **munții goi** τα γυμνά βουνά, τα αποψιλωμένα βουνά χωρίς βλάστηση // **o sticlă goală** ένα άδειο μπουκάλι // **pâine goală** το ξερό ψωμί // **pe stomacul ~** με νηστικό στομάχι (νηστικάτα) II. **goluri** *ουσ. ουδ.* 1. το κενό 2. *(αθλ.)* το τέρμα, το γκολ // **~ de aer** το κενό του αέρα // **~ de producție** το κενό παραγωγής // **-ul uşii** το κενό της πόρτας // **a-i ieşi cuiva cu -ul** κακοσημαδιά, δυσοίωνον σημείον // **a marca un ~** σημειώνω γκολ // **a se da de ~** ξεσκεπάζομαι, βγάζω τη μάσκα μου, δείχνομαι φανερά // **a simți un ~ în stomac** ξελιγώνομαι III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** εις το κενό
golan-ă, golani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* 1. αλήτης-ισσα (ο, η) 2. φτωχούλης-ούλα (ο, η)
golancă, golance *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* η χασομέρισσα, η αλήτισσα
golaş-ă, golaşi-şe *επίθ.* 1. απογυμνωμένος-η-ο, αποψιλωμένος-η-ο 2. μαδημένος-η-ο
golaveraj, golaveraje *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το γκολαβεράζ, η διαφορά μεταξύ των γκολ που έχει σημειώσει και που έχει δεχτεί μια ομάδα στο ποδόσφαιρο
golănesc-ească, golăneşti *επίθ.* 1. αλήτικος-η-ο 2. μάγκικος-η-ο, ρεμπέτικος-η-ο
golănie, golănii *ουσ. θηλ.* 1. η αλητεία, η βαγαποντιά 2. η αγένεια, η αυθάδεια, το αλήτικο φέρσιμο

golănime ουσ. θηλ. 1. το αληταριό, η ομάδα αλητών, το πλήθος από μάγκες 2. τα καθάρματα της κοινωνίας

goldan, goldani ουσ. αρσ. *(βοτ.)* είδος δαμασκηνιάς από την Ελλάδα

golf ουσ. ουδ. *(αθλ.)* το γκολφ // **pantaloni ~** το παντελόνι γκολφ

golf, golfuri ουσ. ουδ. *(γεωγρ.)* ο κόλπος

golgheter, golgheteri ουσ. αρσ. *(αθλ.)* ο γκολτζής

goli, golesc I. *ρ. μετ.* 1. αδειάζω, κενώνω, εκκενώνω, αποκενώνω 2. χύνω II. *ρ. μέσο* 1. εκκενώνομαι, αδειάζω, μένω άδειος 2. ερημώνομαι // **sala s-a -t** η αίθουσα άδειασε

goliciune, goliciuni ουσ. θηλ. 1. η γύμνια, η γυμνότητα, η κενότητα 2. *μτφ.* η φτώχεια

golire, goliri ουσ. θηλ. 1. η εκκένωση 2. το άδειασμα, το χύσιμο

gologan, gologani ουσ. αρσ. 1. η δεκάρα 2. *μτφ.* *(πληθ.)* τα λεφτά, οι παράδες

goluț-ă, goluți-țe επίθ. γυμνός-ή-ό, θεόγυμνος-η-ο // **gol-goluț** ολόγυμνος-η-ο

gomă, gome ουσ. θηλ. 1. η γόμμα, το κόμμι 2. *μτφ.* η υπερβολική σαχλή κομψότητα

gomenol ουσ. ουδ. *(φαρμ.)* η γομμενόλη

gomos-oasă, gomoşi-oase I. επίθ. με γόμμα, που μοιάζει με κόμμι II. ουσ. αρσ. και θηλ. *(οικ.)* σαχλός-ή (ο, η), κομψευόμενος-η (ο, η)

gonaci, gonaci ουσ. αρσ. *(λαϊκ.)* ο διώκτης, ο καταδιώκτης

gondolă, gondole ουσ. θηλ. η γόνδολα

gondolier, gondolieri ουσ. αρσ. ο γονδολιέρος

gondolieră, gondoliere ουσ. θηλ. το τραγούδι του γονδολιέρου

gong, gonguri ουσ. ουδ. το γκονγκ (ο μεταλλικός δίσκος)

goni, gonesc I. *ρ. μετ.* 1. διώχνω 2. καταδιώκω II. *ρ. αμ.* τρέχω, προχωρώ γρήγορα, πιλαλώ, αφηνιάζω (άλογο), καταδιώκω, κυνηγώ (είμαι κυνηγός) III. *ρ. μέσο* διώχνομαι, κυνηγιέμαι // **păsările se goneau printre ramuri** τα πουλιά διώχνονταν μες στα κλαδιά

goniometric-ă, goniometrici-ce επίθ. γωνιομετρικός -ή-ό

goniometrie ουσ. θηλ. η γωνιομετρία

goniometru, goniometre ουσ. ουδ. το γωνιόμετρο

gonire, goniri ουσ. θηλ. 1. το διώξιμο, η καταδίωξη 2. το κυνήγημα

gonococ, gonococi ουσ. αρσ. ο γονόκοκκος

gonoree ουσ. θηλ. η βλεννόρροια

gordian επίθ. ο γόρδιος // **nodul ~** ο γόρδιος δεσμός, ο γόρδιος κόμπος

gorgan, gorgane ουσ. ουδ. ο γήλοφος

gorgonă, gorgone ουσ. θηλ. *(μυθ.)* η γοργόνα

gorilă, gorile ουσ. θηλ. *(ζωολ.)* ο γορίλλας

gornist, gornişti ουσ. αρσ. ο σαλπιγκτής

gorun, goruni ουσ. αρσ. *(βοτ.)* είδος βαλανιδιάς με ίσιο κορμό και ωοειδή φύλλα, το ρουπάκι

gorunişte ουσ. θηλ. η ρουπακιά

gospodar, gospodari ουσ. αρσ. 1. ο νοικοκύρης 2. ο αγροκτήμονας 3. ο σπιτονοικοκύρης 4. ο διαχειριστής // **a fi bun ~** το να είναι κανείς νοικοκύρης

gospodăresc-ească, gospodăreşti επίθ. νοικοκυρίστικος-η-ο, νοικοκυρεμένος-η-ο με επιμέλεια // **cu spirit ~** με νοικοκυρίστικο πνεύμα

gospodăreşte επίρ. με νοικοκυροσύνη

gospodări, gospodăresc I. *ρ. μετ.* 1. νοικοκυρεύω, κάνω κάποιον νοικοκύρη, τον αποκαθιστώ καλά από οικονομική άποψη 2. φροντίζω για την καλή διαχείριση του σπιτιού, διαχειρίζομαι II. *ρ. αμ.* διαχειρίζομαι με νοικοκυροσύνη, ασχολούμαι με το νοικοκυριό III. *ρ. μέσο* γίνομαι νοικοκύρης, αποκαθίσταμαι οικονομικά, νοικοκυρεύομαι

gospodărie, gospodării ουσ. θηλ. 1. το νοικοκυριό 2. το σπιτικό // **~ agricolă colectivă** ο αγροτικός συνεταιρισμός παραγωγής

gospodărire, gospodăriri ουσ. θηλ. η νοικοκυροσύνη, η διαχείριση

gospodărit-ă, gospodăriți-te επίθ. νοικοκυρεμένος -η-ο

gospodină, gospodine ουσ. θηλ. 1. η νοικοκυρά, η σπιτονοικοκυρά, η οικοδέσποινα 2. η γυναίκα που ασχολείται με τα οικιακά // **femeie foarte ~** η πολύ καλή νοικοκυρά γυναίκα

Got, Goți ουσ. αρσ. *(στον πληθ.)* οι Γότθοι

gotic-ă, gotici-ce επίθ. γοτθικός-ή-ό // **alfabet ~** το γοτθικό αλφάβητο // **stil ~** ο γοτθικός ρυθμός

goz, gozuri ουσ. ουδ. *(επαρχ.)* τα άχρηστα απομεινάρια των φυτικών ουσιών (από σιτηρά)

grabă I. ουσ. θηλ. 1. η βιασύνη, το βιάσιμο, η βιάση, η βία, η γοργότητα 2. η γρηγοράδα, το γρήγορο, η σπουδή, το ταχύ // **graba strică treaba** η βιασύνη χαλνάει τη δουλειά II. *επιρ. έκφρ.* // **în ~** γρήγορα, βιαστικά, άρον-άρον, ταχέως, εν βία, με βιάση, εν σπουδή // **în ~ mare** με μεγάλη βιασύνη, μετά σπουδής, με βιάση

graben, grabene ουσ. ουδ. η χαράδρα

grabnic-ă, grabnici-ce I. επίθ. 1. γρήγορος-η-ο, βιαστικός-ή-ό 2. ταχύς-εία-ύ, γοργός-ή-ό 3. επείγων-ουσα-ον // **însănătoşire -ă** η γρήγορη ανάρρωση // **mers ~** το γοργό βάδισμα // **moarte -ă** ο γρήγορος θάνατος // **treabă -ă** η βιαστική δουλειά II. επίρ. 1. γρήγορα, γοργά, βιαστικά 2. επειγόντως, ταχέως, με ετοιμότητα

grad, grade ουσ. ουδ. 1. ο βαθμός 2. το αξίωμα 3. *μαθ. και γεωργ.* η μοίρα 4. η βαθμίδα 5. ο μεγαλύτερος εκθέτης του μονώνυμου που μπαίνει στη σύνθεση ενός πολυώνυμου // **~ alcoolic** ο αλκοολικός βαθμός (το ποσοστό σε αλκοόλη ενός υγρού) // **~ centesimal** η εκατοστή μοίρα (ίση με το εκατοστό μέρος της ορθής γωνίας) // **~ de latitudine** η μοίρα του γεωγραφικού πλάτους // **~ de libertate** ο βαθμός ελευθερίας // **~ de longitudine** η μοίρα του γεωγραφικού μήκους // **~ de rudenie** ο βαθμός συγγένειας // **~ de puritate** ο βαθμός καθαρότητας // **-e de comparație** οι βαθμοί παράθεσης // **ecuație de -ul întâi (sau al doilea)** η εξίσωση πρώτου βαθμού (ή δεύτερου) // **în cel mai înalt ~** σε μέγιστο βαθμό // **însemnele -ului** τα διακριτικά του βαθμού // **în ultimul ~** εις το έσχατο σημείο // **unghi de 90 de -e** η γωνία 90 μοιρών

grada, gradez *ρ. μετ.* 1. διαβαθμίζω, βαθμοθετώ, βαθμολογώ, βαθμονομώ 2. καθορίζω σε ανοδική βαθμολογική κλίμακα, κλιμακώνω // **a ~ o pedeapsă** διαβαθμίζω την ποινή (σε στενή ή μακρινή σχέση με την ενοχή)

gradare, gradări ουσ. θηλ. 1. η διαβάθμιση, η βαθμοθέτηση, η βαθμονόμηση, η βαθμολόγηση, η βαθμολογία 2. η ταξινόμηση με βαθμούς 3. η διάταξη αξιών σε ανοδική σειρά 4. η κλιμάκωση

gradat, gradați ουσ. αρσ. *(στρατ.)* ο βαθμοφόρος, ο βαθμούχος
gradat-ă, gradați-te I. *επίθ.* 1. βαθμολογημένος-η -ο, βαθμιδωτός-ή-ό 2. βαθμιαίος-αία-αίο II. *επίρ.* βαθμιαία, βαθμηδόν
gradație, gradații ουσ. *θηλ.* 1. η διαβάθμιση 2. η βαθμοθέτηση, η βαθμολόγηση 3. η διαίρεση σε ανοδικές και καθοδικές, οι βαθμίδες (βαθμολογία)
graden, gradenuri ουσ. *ουδ.* το σκαλοπάτι (σε αθλητικό στάδιο)
grafic-ă, grafici-ce I. *επίθ.* γραφικός-ή-ό // **reprezentare -ă** η γραφική παράσταση II. ουσ. *ουδ.* το διάγραμμα III. ουσ. *θηλ.* η γραφική τέχνη, η ιχνογραφία, η χαρακτική
grafician-ă, graficieni-e ουσ. *αρσ. και θηλ.* ιχνογράφος (ο, η), χαράκτης-κτρια (ο, η)
grafie, grafii ουσ. *θηλ.* η γραφή
grafit ουσ. *ουδ.* *(ορυκτ.)* ο γραφίτης
grafitti ουσ. *ουδ.* το γράφιτι
grafolog-ogă, grafologi-ge ουσ. *αρσ. και θηλ.* γραφολόγος (ο, η)
grafologic-ă, grafologici-ce *επίθ.* γραφολογικός-ή-ό
grafologie ουσ. *θηλ.* η γραφολογία
graham ουσ. *ουδ.* // **pâine de ~** το ψωμί από ολικής αλέσεως αλεύρι, ανάλατο
grai, graiuri I. ουσ. *ουδ.* 1. η φωνή, η λαλιά 2. η διάλεκτος, η γλώσσα, ο λόγος // **-ul românesc** η ρουμανική γλώσσα // **a-i pieri -ul** χάνω τη φωνή μου (από φόβο) // **a prinde ~** παίρνω θάρρος II. *επιρ. έκφρ.* **într-un** - με μια φωνή, μονομιάς, όλοι συγχρόνως // **fără ~** χωρίς φωνή, αμίλητα // **prin viu ~** με ζωντανή φωνή, προφορικά
graifer, graifere ουσ. *ουδ.* 1. το όργανο της ραπτομηχανής που πιάνει και μετακινεί την κλωστή 2. το όχημα για μεταφορά πάνω σε καλώδιο
grajd, grajduri ουσ. *ουδ.* ο στάβλος, το αχούρι
gram, grame ουσ. *ουδ.* το γραμμάριο
gramaj, gramaje ουσ. *ουδ.* η ποσότητα σε γραμμάρια
gramatical-ă, gramaticali-e *επίθ.* γραμματικός-ή-ό
gramatică, gramatici ουσ. *θηλ.* η γραμματική
graminee, graminee ουσ. *θηλ. βοτ. (πληθ.)* τα σιτοειδή, τα αγρωστοειδή
gramofon, gramofoane ουσ. *ουδ.* το γραμμόφωνο
granat, granate ουσ. *ουδ.* ο γρανάτης, ημιπολύτιμος λίθος
grandilocvent-ă, grandilocvenți-te *επίθ.* εμφαντικός -ή-ό, πομπώδης-ης-ες, στομφώδης-ης-ες
grandilocvență ουσ. *θηλ.* ο στόμφος, η έμφαση, η μεγαληγορία, η μεγαλοστομία
grandios-oasă, grandioși-oase *επίθ.* μεγαλοπρεπής-ής-ές, μεγαλειώδης-ης-ες // **realizări grandioase** τα μεγαλοπρεπή επιτεύγματα
grandoare, grandori ουσ. *θηλ.* το μεγαλείο, η μεγαλοπρέπεια
grandoman-ă, grandomani-e ουσ. *αρσ. και θηλ.* μεγαλομανής (ο, η)
grandomanie, grandomanii ουσ. *θηλ.* η μεγαλομανία
grangur, granguri ουσ. *αρσ. (ορνιθ.)* 1. ο φλώρος 2. *μτφ.* το σπουδαίο υποκείμενο, το σπουδαίο πρόσωπο
granic, granice ουσ. *ουδ.* το βίντσι, το βαρούλκο, το μαγκάνι, το μάγγανο για την ανέλκυση βαρών
granit, granituri ουσ. *ουδ.* ο γρανίτης
granitic-ă, granirici-ce *επίθ.* γρανιτένιος-ια-ιο
graniță, granițe ουσ. *θηλ.* 1. το σύνορο, η μεθόριος 2. το όριο που χωρίζει δύο τόπους // **de ~** μεθόριος-ια-ιο, μεθοριακός-ή-ό, συνοριακός-ή-ό // **la ~** στα σύνορα // **peste ~** υπερόριος-ια-ιο, πέρα απ'τα όρια (στην αλλοδαπή, στην ξενιτιά)
granula, granulez *ρ. μετ.* μεταβάλλω σε κόκκους
granular-ă, granulari-e *επίθ.* κοκκώδης-ης-ες
granulat-ă, granulați-te *επίθ.* κοκκώδης-ης-ες
granulație, granulații ουσ. *θηλ.* η κοκκίαση, ο σχηματισμός κόκκων
granulă, granule ουσ. *θηλ.* 1. ο κόκκος 2. *(φαρμ.)* η παστίλια, το χάπι
granulit ουσ. *ουδ.* το σχιστολιθικό και κοκκώδες πέτρωμα
granulocit, granulocite ουσ. *ουδ.* το λευκοκύτταρο με περισσότερους πυρήνες
granulom, granuloame ουσ. *ουδ.* το κοκκίωμα, το πρήξιμο, η φλεγμονή ιστού, κυρίως στις ρίζες δοντιών
granulos-oasă, granuloși-oase *επίθ.* κοκκώδης-ης -ες
grapă, grape ουσ. *θηλ.* η σβάρνα, ο βωλοκόπος, η τσουγκράνα
gras-ă, grași-se *επίθ.* 1. παχύς-ιά-ύ, παχουλός-ή-ό 2. λιπαρός-ή-ό 3. χοντρός-ή-ό, αδρός-ή-ό // **acid ~** το λιπαρό οξύ // **carne -ă** το λιπαρό κρέας (με λίπος) // **fructe -e** τα σαρκώδη φρούτα // **litere -e** τα αδρά χοντρά / γράμματα // **mâncare -ă** το παχύ φαΐ / φαγητό // **om ~** ο χοντρός άνθρωπος // **pământ ~** η λιπασμένη γη, το λιπασμένο χωράφι, χώμα // **salariu ~** ο παχυλός μισθός
graseia, graseiez *ρ. αμ.* ρωτακίζω
gratie, gratii ουσ. *θηλ.* το κάγκελο, το κιγκλίδωμα // **o fereastră cu gratii** ένα παράθυρο με κάγκελα
gratifica, gratific *ρ. μετ.* ανταμείβω με επιμίσθιο (στο τέλος του χρόνου)
gratificare, gratificări *ρ. μετ.* ανταμοιβή με επιμίσθιο
gratificație, gratificații ουσ. *θηλ.* η ανταμοιβή, το επιμίσθιο
gratinat-ă, gratinați-te *επίθ.* γρατινέ
gratis *επίρ.* δωρεάν, χάρισμα, τζάμπα, χωρίς πληρωμή // **pe ~** δωρεάν // **ți le dau pe ~** σου τα δίνω τζάμιτα
gratitudine, gratitudini ουσ. *θηλ.* η ευγνωμοσύνη
gratuit-ă, gratuiți-te *επίθ.* 1. δοσμένος-η-ο, δωρεάν, χαριστικός-ή-ό // **afirmație -ă** αβάσιμος ισχυρισμός // **intrarea -ă** η είσοδος δωρεάν 2. *μτφ.* αδικαιολόγητος-η-ο, αβάσιμος-η-ο
gratuitate, gratuități ουσ. *θηλ.* 1. το χάρισμα, το δώρο, η δωρεά, το δώρημα 2. *μτφ.* η ματαιότητα, η ματαιοπονία // *έκφρ.* **cărți ~** τα βιβλία χάριν δωρεάς
grația, grațiez *ρ. μετ. (νομ.)* απονέμω χάρη
grație, grații I. ουσ. *θηλ.* 1. η χάρη 2. η λεπτότητα, η τρυφερότητα 3. η γοητεία, η θέλξη 4. η εύνοια, η ευμένεια, το χατήρι 5. η βοήθεια, το έλεος // **a face grații** χαριεντίζομαι, συμπεριφέρομαι με χάρη, με λεπτό γούστο // **a intra în grațiile cuiva** μπαίνω στις εύνοιες κάποιου, έχω την εύνοια κάποιου // **cele trei grații** οι τρεις Χάριτες (η χάρη, η ευθυμία και το κάλλος, Αγλαΐα, Ευφροσύνη, Θάλεια) // **grația divină** η θεία χάρη // **în anul de ~** *στο* σωτήριο έτος (το έτος αριθμείται από τη γέννηση του Χριστού) // **lovitură de ~** η χαριστική

βολή // **o persoană plină de ~** ένα πρόσωπο γεμάτο χάρη, χαριτωμένο // **prin graţia lui Dumnezeu, rege** έλεω Θεού βασιλεύς II. *προθ.* χάρη, λόγω, εξαιτίας // **am reuşit ~ lui** πέτυχα χάρη σ'αυτόν // **s-a afirmat ~ împrejurărilor** αναδείχτηκε χάρη των περιστάσεων

graţiere, graţieri *(ουσ. θηλ.) (νομ.)* η χάρη, η απονομή χάριτος

graţios-oasă, graţioşi-oase I. *επίθ.* 1. χαριτωμένος-η-ο 2. θελκτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. χαριτωμένα 2. γοητευτικά

graţiozitate, graţiozităţi *ουσ. θηλ.* ο χαριεντισμός, ο χαριτωμένος τρόπος συμπεριφοράς, η φιλοφρόνηση

graur, grauri *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το ψαρόνι, το μαυροπούλι

grav-ă, gravi-e I. *επίθ.* 1. βαρύς-ιά-ύ 2. σοβαρός-ή -ό 3. σημαντικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **accent ~** η βαρεία // **o boală -ă** η σοβαρή ασθένεια // **problemă -ă** το σημαντικό πρόβλημα // **un accident ~** ένα βαρύ δυστύχημα // **un om ~** ένας βαρύς άνθρωπος // **vorbeşte pe un ton ~** μιλάει με τόνο σοβαρό II. *επίρ.* βαριά, σοβαρά // **a fost ~ bolnav** ήταν βαριά άρρωστος // **e ~ rănit** είναι βαριά πληγωμένος (τραυματισμένος)

grava, gravez *ρ. μετ.* 1. χαράζω, χαράσσω, σκαλίζω (με αιχμηρό οξύ όργανο) 2. εκτυπώνω

gravare, gravări *ουσ. θηλ.* 1. το χάραγμα, η χάραξη, το σκάλισμα 2. η χαλκογραφία, η γκραβούρα

gravat-ă, gravaţi-te *επίθ.* χαραγμένος-η-ο, χαρακτός-ή-ό, χαλκογραφημένος-η-ο

gravidă, gravide I. *επίθ.* έγκυος II. *ουσ. θηλ.* η έγκυος, η εγκυμονούσα, η γκαστρωμένη // **a fi ~** είμαι έγκυος, εγκυμονώ

graviditate *ουσ. θηλ.* η εγκυμοσύνη, η κύηση, η κυοφορία, η γκαστριά

gravita, gravitez *ρ. αμ.* ρέπω, κλίνω, γέρνω

gravitate, gravităţi *ουσ. θηλ.* 1. η βαρύτητα, η αμοιβαία έλξη των σωμάτων 2. η σοβαρότητα, η σημαντικότητα

gravitaţie *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η βαρύτητα // **câmp de ~** το πεδίο βαρύτητας // **centru de ~** το κέντρο βαρύτητας

gravitaţional-ă, gravitaţionali-e *επίθ.* βαρυντικός -ή-ό, σε σχέση με τη βαρύτητα

gravor, gravori *ουσ. αρσ.* ο χαράκτης

gravură, gravuri *ουσ. θηλ.* 1. η γκραβούρα, η χαλκογραφία, το χαλκογράφημα 2. το αποτύπωμα εικόνας ή σχεδίου με τη χαλκογραφική τέχνη 3. η χαρακτική

grăbi, grăbesc I. *ρ. μετ.* 1. βιάζω, επιταχύνω, ταχύνω 2. επισπεύδω // **a ~ lucrările** επιταχύνω τις εργασίες // **a ~ pasul** ταχύνω το βήμα // **a-şi ~ plecarea** κατά την αναχώρησή μου // **timpul grăbea** ο χρόνος εβίαζε II. *ρ. αμ.* σπεύδω, πηγαίνω γρήγορα, ενεργώ γρήγορα, βιαστικά, επειγόντως // **grăbeşte încet!** σπεύδε βραδέως! (να ενεργείς γρήγορα αλλά και με περίσκεψη) III. *ρ. μέσο* 1. βιάζομαι, είμαι βιαστικός 2. επείγομαι // **grăbeşte-te!** βιάσου!

grăbire, grăbiri I. *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η επίσπευση, το βιάσιμο, η βιασύνη, η βιάση II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με βιασύνη

grăbit-ă, grăbiţi-te *επίθ.* βιαστικός-ή-ό

grădinar, grădinari *ουσ. αρσ.* ο περιβολάρης, ο κηπουρός

grădină, grădini *ουσ. θηλ.* το περιβόλι, ο κήπος, ο μπαξές // **~ de pomi fructiferi** ο οπωρώνας, ο κήπος οπωροφόρων δέντρων // **~ de vară** ο καλοκαιριάτικος κήπος ενός εστιατορίου / μίας ταβέρνας // **~ de zarzavat** ο λαχανόκηπος // **grădina botanică** ο βοτανικός κήπος // **grădina publică** ο δημόσιος κήπος // **grădina zoologică** ο ζωολογικός κήπος // **grădinile suspendate** οι κρεμαστοί κήποι

grădinăreasă, grădinărese *ουσ. θηλ.* η περιβολάρισσα, η κηπουρός

grădinărie, grădinării *ουσ. θηλ.* 1. η κηπουρική, η κηπευτική, η κηποκομία 2. ο κήπος, το περιβόλι

grădinărit *ουσ. ουδ.* η κηπευτική, η κηποκομία, η κηπουρική

grădiniţă, grădiniţe *ουσ. θηλ.* το περιβολάκι, ο μικρός κήπος, το κηπάκι // **~ de copii** το νηπιαγωγείο

grădişte, grădişti *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το υψωμένο μέρος εδάφους σε μια κοιλάδα ποταμού

grăi, grăiesc I. *ρ. μετ.* 1. λέγω, λέω 2. εκφράζω κάτι προφορικά II. *ρ. αμ.* 1. μιλώ, συζητώ, κουβεντιάζω 2. λαλώ

grăitor-oare, grăitori-oare *επίθ.* 1. εύγλωττος-η-ο 2. ευφραδής-ής-ές 3. *μτφ.* αποδεικτικός-ή-ό // **dovadă -oare** η εύγλωττη απόδειξη

grăjdar, grăjdari *ουσ. αρσ.* ο σταβλάρχης

grămadă, grămezi I. *ουσ. θηλ.* ο σωρός, η στοίβα, η σωρεία // **o ~ de pietre** ένας σωρός πέτρες II. *επιρ. έκφρ.* **cu grămada** σωρηδόν

grămădeală, grămădeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συσσώρευση, η σώρευση, η συνάθροιση, ο σωρός

grămădi, grămădesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* συσσωρεύω, σωρεύω II. *ρ. μέσο* σχηματίζομαι, σωρός, γίνομαι σωρός

grămădire, grămădiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συσσώρευση, η σώρευση, η συγκέντρωση, το μάζεμα

grămăjoară, grămăjoare *ουσ. θηλ.* ο μικρός σωρός

grănicer, grăniceri *ουσ. αρσ.* ο στρατιώτης φρουρός των συνόρων

grăniceresc-ească, grănicereşti *επίθ.* συνοριακός -ή-ό // **ţinut ~** η συνοριακή περιοχή (κοντά στα σύνορα)

grăpa, grăpez *ρ. μετ.* σβαρνίζω, βωλοκοπώ

grăpare, grăpări *ουσ. θηλ.* το σβάρνισμα, το βωλοκόπημα, το σπάσιμο των βώλων χώματος

grăpat *ουσ. ουδ.* το σβάρνισμα, το βολοκόπημα

grăpiş *επίρ.* // **târâş~** κουτσά-στραβά, σέρνοντας, σβαρνίζοντας (με μεγάλη δυσκολία)

grăsan-ă, grăsani-e *επίθ. (ειρ.)* παχουλός-ή-ό, χοντρούτσικος-η-ο, χοντρουλός-ή-ό

grăsime, grăsimi *ουσ. θηλ.* 1. το πάχος, το λίπος 2. το ξύγκι 3. η λίγδα // **~ animală** το ζωϊκό λίπος

grăsun-ă, grăsuni-e I. *επίθ.* παχουλός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (μτφ.)* το γουρουνάκι (μέχρι ενός έτους)

grăsuţ-ă, grăsuţi-te *επίθ.* παχουλούτσικος-η-ο, χοντρούτσικος-η-ο

grătar, grătare *ουσ. ουδ.* 1. η σχάρα 2. η κιγκλίδα 3. το αντικείμενο σε σχήμα εσχάρας // **a frige la ~** ψήνω στην σχάρα *(κρέατα, ψάρια, κ.λ.π.)* // **friptură la ~** η μπριζόλα στην σχάρα

grăunte, grăunţi *ουσ. αρσ.* ο σπόρος, ο κόκκος, το σπυρί, το σπόρι // **~ de grâu** ο κόκκος σιταριού // **~ de sare** ο κόκκος αλατιού // **cât un ~ de muştar**

σαν ένα σπόρο σιναπιού, σα σιναπόσπορο, δηλ. πολύ μικρός // **un ~ de nisip** ένας κόκκος άμμου
grăunţos-oasă, grăunţoşi-oase *επίθ.* κοκκώδης-ης-ες, κοκκωτός-ή-ό
grânar, grânare *ουσ. ουδ.* ο σιτοβολώνας
grâu, grâne I. *ουσ. ουδ.* το σιτάρι, το στάρι, ο σίτος // **a alege grâul de neghină** χωρίζω την αίρα (ήρα, είρα) από το σιτάρι // **făină de ~** το σιτάλευρο // **holdele de ~** τα σπαρτά, οι καλαμιές του σιταριού II. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα σιτηρά
greabăn, grebene *ουσ. ουδ.* 1. το πάνω μέρος της πλάτης 2. η κορυφογραμμή του βουνού
greaţă, greţuri *ουσ. θηλ.* 1. η αναγούλα 2. *μτφ.* η αηδία, ο σιχαμός // **a i se face ~** έχω αναγούλες, έχω τάση για εμετό
grebla, greblez *ρ. μετ.* τσουγκρανίζω
greblare, greblări *ουσ. θηλ.* το τσουγκράνισμα
greblă, greble *ουσ. θηλ.* η τσουγκράνα
grec, greacă, greci, grece *επίθ.* ελληνικός-ή-ό // **limba greacă** τα ελληνικά // **civilizaţia greacă** ο ελληνικός πολιτισμός II. *ουσ. θηλ.* η ελληνική, τα ελληνικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Έλληνας, η Ελληνίδα
grecesc-ească, greceşti *επίθ.* ελληνικός-ή-ό (γλώσσα, στρατός, έθιμα, κ.λ.π.) // **la calendele greceşti** ποτέ
greceşte *επίρ.* ελληνικά, ελληνικώς, κατά τον ελληνικό τρόπο, ελληνιστί // **vorbiţi ~?** μιλάτε ελληνικά;
greciza, grecizez I. *ρ. μετ.* εξελληνίζω, κάνω κάτι ελληνικό II. *ρ. μέσο* εξελληνίζομαι· γίνομαι Έλληνας
grecizare, grecizări *ουσ. θηλ.* ο εξελληνισμός
Grecoaică, Grecoaice *ουσ. θηλ.* η Ελληνίδα
greco-catolic-ă, greco-catolici-ce I. *επίθ.* ελληνοκαθολικός-ή-ό (που έχει προσχωρήσει στην Καθολική Εκκλησία) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ελληνοκαθολικός-ή-ό (ο, η)
greco-oriental-ă, greco-orientali-e *επίθ.* ελληνορθόδοξος-η-ο (ορθόδοξος)
greco-roman-ă, greco-romani-e *επίθ.* ελληνορωμαϊκός-ή-ό
greder, gredere *ουσ. ουδ.* ο οδοστρωτήρας
grefa, grefez *ρ. μετ. (ιατρ.)* μεταμοσχεύω, εγκεντρίζω
grefare, grefări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταμόσχευση, ο εμβολιασμός 2. ο εγκεντρισμός
grefă, grefe *ουσ. θηλ.* η γραμματεία δικαστηρίου
grefă, grefe *ουσ. θηλ.* η μεταμόσχευση, ο εγκεντρισμός
grefier-ă, grefieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η γραμματέας του δικαστηρίου
gregar-ă, gregari-e *επίθ.* ομαδικός-ή-ό, αγελαίος-α-ο // **instinct ~** το ομαδικό ένστικτο (ζώων κοπάδια, σμήνη, κ.λ.π.) // **spirit ~** το αγελαίο ήθος
gregorian-ă, gregorieni-e *επίθ.* γρηγοριανός-ή-ό // **calendar ~** το γρηγοριανό ημερολόγιο (το διορθωμένο Ιουλιανό ημερολόγιο από τον πάπα Γρηγόριο τον 13ο το 1582) // **cânt ~** το γρηγοριανό μέλος (του Γρηγορίου 1ου)
greier, greieri *ουσ. αρσ. (εντομ.)* ο τζίτζικας
grej I. *ουσ. αρσ.* το ακατέργαστο μετάξι II. *επίθ. αμετάβλ.* με το χρώμα του ακατέργαστου μεταξιού
grena *επίθ. αμετάβλ.* το γκρενά (το βαθύ κόκκινο χρώμα)
grenadă, grenade *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η χειροβομβίδα
grenadier, grenadieri *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο γρεναδιέρος
greoi-oaie, greoi-oaie *επίθ.* 1. βραδύς-εία-ύ, δυσκίνητος-η-ο, βραδυκίνητος-η-ο 2. αργός-ή-ό, αργοκίνητος-η-ο, σιγανός-ή-ό, βαρύς-ιά-ύ 3. δυσνόητος-η-ο, παραφορτωμένος-η-ο
grepfrut, grepfruturi *ουσ. ουδ.* το γκρέιπ-φρούτ
gresa, gresez *ρ. μετ.* 1. αλείφω με γράσσο ή με λίπος μηχανή 2. λιπαίνω, λαδώνω μηχανή
gresaj, gresaje *ουσ. ουδ.* η επάλειψη με λίπος, ο λιπασμός, το άλειμμα, η επάλειψη, το λάδωμα
gresare, gresări *ουσ. θηλ.* ιδ. gresaj
gresat-ă, gresaţi-te *επίθ.* αλειμμένος-η-ο (με λίπος, με γράσο)
gresie, gresii *ουσ. θηλ.* ο αμμόλιθος, ο ψαμμόλιθος, ο ψαμμίτης
gresor, gresoare I. *ουσ. ουδ.* ο αλειπτήρ, ο λιπαντήρας II. *ουσ. αρσ.* ο λιπαντής
greş, greşuri I. *ουσ. ουδ. (αρχ. και λαϊκ.)* 1. το λάθος, το σφάλμα 2. η αποτυχία, η αστοχία // **a da ~** αποτυγχάνω στο σκοπό μου, σφάλλω, αστοχώ // **a nu avea ~** δεν αστοχώ, δεν πέφτω σε λάθος, δεν κάνω σφάλμα, δεν έχω αστοχία II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς αστοχία
greşeală, greşeli *ουσ. θηλ.* 1. το λάθος, το παίσμα, το σφάλμα, το φταίξιμο 2. η πλάνη, το παράπτωμα // **a comite greşeli** διαπράττω λάθη // **din ~** κατά λάθος // **e greşeala mea** είναι το φταίξιμό μου // **fără ~** χωρίς λάθη, αλάθητα, τέλεια
greşi, greşesc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω λάθος 2. πλανώμαι 3. σχηματίζω σφαλερή γνώμη για κάτι // **a ~ adresa** κάνω λάθος για τη διεύθυνση // **a ~ drumul** κάνω λάθος στο δρόμο // **am -t data** έκανα λάθος στην ημερομηνία // **aţi -t numărul** πήρατε λάθος αριθμό II. *ρ. αμ.* 1. λαθεύω, φταίω, παίω 2. σφάλλω // **a ~ faţă de cineva** φταίω απέναντι κάποιου, μπροστά σε κάποιον // **cine nu munceşte nu greşeşte** όποιος δεν δουλεύει δεν λαθεύει // **noi greşim** εμείς σφάλλουμε // **toată lumea poate ~** όλος ο κόσμος μπορεί να λαθεύει
greşit-ă, greşiţi-te *επίθ.* λαθεμένος-η-ο, λανθασμένος-η-ο, εσφαλμένος-η-ο, πλανημένος-η-ο // **judecată -ă** η λαθεμένη κρίση // **pas ~** το λεθεμένο βήμα, η εξολίσθηση
greţos-oasă, greţoşi-oase *επίθ.* 1. αηδιαστικός-ή-ό 2. σιχαμερός-ή-ό 3. σιχασιάρης-άρα-άρικο
greu, grea, grei, grele I. *επίθ.* 1. βαρύς-ιά-ύ 2. δύσκολος-η-ο, δυσχερής-ής-ές 3. σκληρός-ή-ό 4. σοβαρός-ή-ό 5. *(λαϊκ.) στο θηλ.* έγκυος // **această valiză e grea** η βαλίτσα αυτή είναι βαριά // **artileria grea** το βαρύ πυροβολικό // **atmosferă grea** η βαριά ατμόσφαιρα // **balot ~** το βαρύ τόπι (φορτίο) // **boală grea** η βαριά ασθένεια // *(αθλ.)* **categorie grea** η βαριά κατηγορία // **corp ~** το βαρύ σώμα // **cuvânt ~** αποφασιστικός λόγος // **iarnă grea** ο βαρύς χειμώνας // **industria grea** η βαριά βιομηχανία // **misiune grea** δυσχερής αποστολή // **muncă grea** η δύσκολη δουλειά // **o muncă grea** μια σκληρή δουλειά // **operaţie grea** η δύσκολη εγχείρηση // **o viaţă grea** μια σκληρή ζωή // **pas ~** το βαρύ βήμα // **situaţie grea** η δύσκολη κατάσταση // **somn ~** ο βαρύς ύπνος (βαθύς) // **un examen ~** οι δύσκολες εξετάσεις // **vremuri grele** δύσκολοι καιροί // **vorbă grea** η βαριά κουβέντα II. *επίρ.* 1. βαριά, σοβαρά 2. δύσκολα 3. σκληρά // **a cântări**

~ ζυγίζω βαριά // **a-i fi ~** δυσκολεύομαι // **a o duce ~** περνάω δύσκολα // **a ofta ~** αναστενάζω βαριά, βαριαναστενάζω // **a ofta din ~** βαριαναστενάζω // **a plăti ~** πληρώνω βαριά // **e ~ bolnav** είναι βαριά άρρωστος // **înțelege ~** καταλαβαίνει δύσκολα // **munceşte ~** δουλεύει σκληρά // **orele trec ~** οι ώρες περνούν δύσκολα // **s-a lăsat ~** αφέθηκε δύσκολα III. *ουσ. ουδ.* 1. η δυσκολία, η δυσχέρεια, το δύσκολο 2. το αδιέξοδο 3. *μτφ.* το μεγαλύτερο μέρος ενός πράγματος, το βάρος // **a da de ~** συναντώ δυσκολίες // **a duce -ul în spate** περνάω δυσκολιές // **acu-i -l** τώρα έρχεται η δυσκολία

greutate, greutăți I. *ουσ. θηλ.* 1. το βάρος, η βαρύτητα 2. το φορτίο, ο φόρτος 3. η ολκή 4. τα σταθμά, τα ζύγια, τα βαρίδια 5. η δυσκολία 6. *(αθλ.)* η σφαίρα // **~ atomică** το ατομικό βάρος // **~ brută** το μεικτό βάρος // **~ moleculară** το μοριακό βάρος // **~ netă** το καθαρό βάρος // **~ specifică** το ειδικό βάρος // **~ utilă** το χρήσιμο βάρος // **-a unei pedepse** η βαρύτητα ποινής // **a ridica o ~** σηκώνω βάρος // *(αθλ.)* **aruncare a greutății** η σφαιροβολία // **a vorbi cu mare ~** μιλώ με μεγάλη δυσκολία // **de ~ egală** ισοβαρής-ής-ές // **scădere a greutății** η φύρα, η φυράδα, η ελάττωση βάρους // **s-a lovit de greutăți** συνάντησε δυσκολίες (εμπόδια) // **om cu ~** άνθρωπος με κύρος II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με δυσκολία

greva, grevez I. *ρ. μετ.* 1. επιβαρύνω 2. επιφορτώνω II. *ρ. αμ.* επιβαρύνομαι, επιφορτώνομαι, είμαι με πρόσθετο βάρος, έχω επιβαρυντικές συνθήκες (όρους, περιστάσεις)

grevare, grevări *ουσ. θηλ.* η επιβάρυνση, η επιφόρτιση

grevă, greve *ουσ. θηλ.* η απεργία // **~ generală** η γενική απεργία // **a face ~** απεργώ // **a intra în ~** μπαίνω σ'απεργία // **greva foamei** η απεργία πείνας // **spărgător de ~** απεργοσπάστης-άστρια (ο, η)

grevist-ă, greviști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η απεργός II. *επίθ.* απεργιακός-ή-ό // **mișcare -ă** το απεργιακό κίνημα

gri *επίθ. αμετάβλ.* γκρίζος-α-ο

grifă, grife *ουσ. θηλ.* 1. το γαμψό νύχι 2. το γαμψωτό εξάρτημα (σε κινηματογραφική συσκευή)

grifon, grifoni *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο γρύπας 2. είδος κυνηγετικού σκυλιού

grijanie, grijanii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η θεία κοινωνία

grijă, griji I. *ουσ. θηλ.* 1. η φροντίδα, η έγνοια 2. η ανησυχία, η μέριμνα, το μέλημα 3. η επιμέλεια // **a avea ~ să...** φροντίζω να... // **a avea o altă ~** είχε μιαν άλλη έγνοια // **a intra la griji** αρχίζω να ανησυχώ // **a-și face griji** έχω φροντίδες (σκοτούρες) // **a lăsa în grija cuiva** αφήνω σε μέριμνα κάποιου // **a trăi fără griji** ζω χωρίς έγνοιες // **lasă asta în grija mea** άφησε αυτό σε δική μου φροντίδα // **nici o ~** καμία έγνοια // **să nu vă faceți griji** να μη στενοχωριέστε, να μην έχετε φροντίδες II. *ρημ. έκφρ.* **am eu ~** έχω εγώ την έγνοια III. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με έγνοια, με επιμέλεια

grijuliu-ie, grijulii *επίθ.* περιποιητικός-ή-ό, προσεκτικός-ή-ό, επιφυλακτικός-ή-ό, στοργικός-ή-ό // **~ cu părinții** προσεκτικός με τους γονείς

grilaj, grilaje *ουσ. ουδ.* το κιγκλίδωμα

grilă, grile *ουσ. θηλ.* η εσχάρα, το σιδερένιο κιγκλίδωμα, η γρίλια, το κάγκελο

grima, grimez I. *ρ. μετ.* φτιασιδώνω, μακιγιάρω II. *ρ. μέσο* φτιασιδώνομαι, μακιγιάρομαι

grimasă, grimase *ουσ. θηλ.* 1. ο μορφασμός, η γκριμάτσα 2. το στραβομουτσούνιασμα // **a face grimase** μορφάζω, κάνω γκριμάτσες

grimat-ă, grimați-te *επίθ.* μακιγιαρισμένος-η-ο, φτιασιδωμένος-η-ο

grimer-ă, grimeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο μακιγιέρ, η μακιγιέζ

grind, grinduri *ουσ. ουδ.* το ανάχωμα

grindă, grinzi *ουσ. θηλ.* το πάτερο, το πατόξυλο, το δοκάρι

grindei, grindeie *ουσ. ουδ.* το συνδετικό εξάρτημα των μερών του αρότρου

grindină, grindine *ουσ. θηλ.* το χαλάζι, οι χαλαζόκοκκοι

gripa, gripez I. *ρ. μετ.* εμπλέκω, μπλοκάρω κινητήρα // **ungerea defectuoasă a -t motorul** η ελαττωματική άλειψη έκανε εμπλοκή στον κινητήρα II. *ρ. αμ.* έχω, παθαίνω μπλοκάρισμα, εμπλοκή στη μηχανή, στο μηχανισμό III. *ρ. μέσο (ιατρ.)* αρρωσταίνω από γρίπη

gripal-ă, gripali-e *επίθ. (ιατρ.)* γριπικός-ή-ό

gripare, gripări *ουσ. θηλ.* 1. η περιπλοκή στο μηχανισμό κινητήρα 2. η προσβολή από γρίπη

gripat-ă, gripați-te *επίθ.* 1. μπλοκαρισμένος 2. γριπωμένος

gripă, gripe *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η γρίπη

griș *ουσ. ουδ.* το σιμιγδάλι

grișat-ă, grișați-te *επίθ.* σιμιγδαλένιος-ια-ιο // **mălai ~** το σιμιγδαλένιο καλαμποκάλευρο

griv-ă, grivi-e *επίθ. (λαϊκ.)* με ασπρόμαυρο τρίχωμα (για σκυλιά, γάτες)

grivei, grivei *επίθ. αμετάβλ. (για σκυλί)* ο γρίβας

griza, grizez *ρ. αμ.* γκριζώνω // **părul se -se** τα μαλλιά είχαν γκριζώσει

grizonat-ă, grizonați-te *επίθ.* 1.ψαρός-ή-ό 2. γκριζομάλλης-άλλα-ικο 3. γκρίζος-α-ο

grizonant-ă, grizonanți-te *επίθ.* του οποίου ασπρίζουν τα μαλλιά

grizu *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το γκριζού, το εύφλεκτο αέριο που ξεθυμαίνει στα ανθρακωρυχεία

grizutos-oasă, grizutoşi-oase *επίθ. (τεχ.)* αυτός που περιέχει το αέριο γκριζού

groapă, gropi *ουσ. θηλ.* 1. ο λάκκος, η τρύπα, ο βόθρος, η λακκούβα 2. το βαθούλωμα στο έδαφος, η γούβα 3. ο τάφος, το μνήμα 4. το όρυγμα, το μέρος του εδάφους βαθιά σκαμμένο // **a da în gropi de prost ce e** το να είναι κανείς πολύ ανόητος // **cine sapă groapa altuia cade singur în ea** όποιος σκάβει το λάκκο του αλλουνού πέφτει ο ίδιος μέσα

groază *ουσ. θηλ.* 1. ο τρόμος, ο φόβος 2. η τρομάρα 3. η φρίκη 4. η δεινότητα 5. *μτφ.* η μεγάλη ποσότητα, το πλήθος // **o ~ de cărți** ένα σωρό βιβλία // **o ~ de griji îl frământau** πλήθος φροντίδες τον βασάνιζαν // **sigur ar fi murit de ~** σίγουρα θα πέθαινε απ'την τρομάρα του

groaznic-ă, groaznici-ce I. *επίθ.* 1. τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. φρικτός-ή-ό, φρικαλέος-α-ο 3. σφοδρός-ή-ό 4. *μτφ.* μεγάλος, εκπληκτικός, ανυπόφορος // **este ~** είναι τρομερό (εκπληκτικό) // **o durere -ă** ο σφοδρός πόνος II. *επίρ.* 1. τρομερά, φοβερά 2. σφοδρά, καταπληκτικά 3. σε πολύ μεγάλο βαθμό // **e ~ de ocupat** είναι τρομερά απασχολημένος

grof, grofi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο κόμης (στην Κεντρική Ευρώπη), ο γαιοκτήμονας
grog, groguri *ουσ. ουδ.* το οινοπνευματώδες ποτό σε ζεστό γλυκό νερό με λεμόνι
groggy *επίθ. αμετάβλ. (αθλ.)* όρος στο μποξ, όταν ο μποξέρ είναι κατώτερος του αντιπάλου του
groh *επιφ.* γροχ (γροχ-γροχ, η φωνή του γουρουνιού)
grohăi pers. 3 grohăie *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* φωνάζω γρυ-γρυ, γρυλλίζω (γουρούνι)
grohăit, grohăituri *ουσ. ουδ.* ο γρυλλισμός (γουρούνι)
grohăitor-oare, grohăitori-oare *επίθ.* γρυλλίζων -ουσα-ον
grohăitură, grohăituri *ουσ. θηλ.* ο γρυλισμός
grohotiş, grohotişuri *ουσ. ουδ.* 1. η συσσώρευση αιχμηρών κομματιών πετρωμάτων αποχωρισμένων από τους βράχους του βουνού και μεταφερθέντων από τους παγετώνες 2. το ιζηματογενές πέτρωμα απ'αυτό το υλικό
grom, gromi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο γκρουμ, ο μικρός υπηρέτης
gropar, gropari *ουσ. αρσ.* ο νεκροθάφτης, ο νεκροθάπτης
gropiţă, gropiţe *ουσ. θηλ.* 1. ο λακκίσκος, το λακκάκι 2. *πληθ.* τα λακκάκια
gros, groasă, groşi, groase I. *επίθ.* 1. χοντρός-ή-ό, παχύς-ιά-ύ 2. πηχτός-ή-ό // ~ **la ceafă** παχύς στον αυχένα // ~ **la corp** παχύσωμος-η-ο // ~ **la piele** χοντρόπετσος-η-ο, παχύδερμος-η-ο // ~ **la pungă** παραλής // **haină groasă** το χοντρό ρούχο // **intestinul** ~ το παχύ έντερο // **o ceaţă groasă** μια παχιά ομίχλη // **trunchi** ~ ο χοντρός κορμός // **un arbore** ~ ένα χοντρό δέντρο II. *επίρ.* 1. χοντρά 2. άξεστα 3. πολύ // **câştigă** ~ κερδίζει πολύ III. επιρ. έκφρ. **din** ~ από την αφθονία IV. *ουσ. ουδ.* το σπουδαιότερο μέρος, το κύριο μέρος // **-ul armatei** το κύριο μέρος του στρατού
groscior-oară, grosciori-oare *επίθ.* χοντρούτσικος -η-ο, χοντρουλός-ή-ό
grosier-ă, grosieri-e *επίθ.* χοντροειδής-ής-ές, χοντροκαμωμένος-η-ο
grosime, grosimi *ουσ. θηλ.* το πάχος // **-a unei scânduri** το πάχος μιας σανίδας // **-a unui copac** το πάχος ενός δέντρου
grosolan-ă, grosolani-e I. *επίθ.* 1. άγαρμπος-η-ο, άξεστος-η-ο 2. αδροκαμωμένος-η-ο 3. βάναυσος -η-ο, απολίτιστος-η-ο 4. χοντρός-ή -ό, απελέκητος -η-ο 5. σκαιός-ά-ό, χοντροκαμωμένος-η-ο // **o greşeală -ă** ένα χοντρό λάθος // **trăsături -e** τα αδρά χαρακτηριστικά // **un om** ~ ένας βάναυσος άνθρωπος (απολίτιστος) II. *επίρ.* 1. άγαρμπα 2. άξεστα 3. βάναυσα, απολίτιστα, σκαιώς // **i-ai vorbit** ~ του μίλησες άγαρμπα
grosolănie, grosolănii *ουσ. θηλ.* 1. η αγένεια, η βαναυσότητα, η σκαιότητα 2. η προστυχιά, η χοντράδα, η χοντροκοπιά
grosso modo *επίρ.* σε γενικές γραμμές
grosuţ-ă, grosuţi-te *επίθ.* παχουλός-ή-ό, χοντρούτσικος-η-ο, παχουλούτσικος-η-ο
grotă, grote *ουσ. θηλ.* 1. το σπήλαιο, το άντρο, η σπηλιά 2. η τρώγλη
grotesc-ească, groteşti I. *επίθ.* 1. γελοίος-α-ο 2. παράξενος-η-ο, αλλόκοτος-η-ο 3. αφύσικος-η-ο II. *επίρ.* 1. παράξενα, αλλόκοτα 2. γελοίως III. *ουσ. ουδ.* 1. το γελοίο 2. η αλλοκοτιά, το αφύσικο πράγμα 3. *(τυπ.)* το γκροτέσκ
grozav-ă, grozavi-e I. *επίθ.* 1. τρομερός-ή-ό 2. σφοδρός-ή-ό 3. σπουδαίος-α-ο, καταπληκτικός-ή -ό // **a face pe -ul** κάνει τον καμπόσο // **are un talent** ~ έχει ένα καταπληκτικό ταλέντο // **a se crede** ~ νομίζει πως είναι σπουδαίος // **om** ~ πολύ ικανός άνθρωπος // **vânt** ~ ο σφοδρός άνεμος II. *επίρ.* φοβερά, τρομερά, πάρα πολύ // **îmi place** ~ **de mult** μ'αρέσει πάρα πολύ
grozăvenie, grozăvenii *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. το φόβητρο, το τρομερό πράγμα 3. η τερατουργία 3. η μεγάλη ποσότητα, το πλήθος
grozăvi, grozăvesc *ρ. μέσο (οικ. και χλευασ.)* κορδώνομαι, κάνω τον καμπόσο, παριστάνω το σπουδαίο, ενώ δεν είμαι
grozăvie, grozăvii *ουσ. θηλ.* 1. ο τρόμος, ο φόβος 2. το τερατούργημα, η φρίκη, η φρικαλεότητα
grui, gruie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* ο λοφίσκος
gruie, gruie *ουσ. θηλ.* 1. ο γερανός (το ανυψωτικό μηχάνημα) 2. το βίντσι, το βαρούλκο
grumaz, grumaze *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο λαιμός 2. ο αυχένας, ο σβέρκος, ο τράχηλος 3. ο λάρυγγας, το εσωτερικό μέρος του λαιμού // **a-şi îndoi -ul** είμαι νικημένος // **a-şi pleca -ul** σκύβω τον τράχηλο (υποτάσσομαι) // **a pune piciorul pe -ul cuiva** υποδουλώνω κάποιον
grund, grunduri *ουσ. ουδ.* 1. το πρώτο στρώμα ασβεστοκονιάματος στο επίχρισμα τοίχων 2. το άλειμμα, η επάλειψη με το πρώτο στρώμα μπογιάς ενός αντικειμένου (ύφασμα, χαρτόνι, σανίδα, κ.λ.π.)
grundui, grunduiesc *ρ. μετ.* επιχρίω με το πρώτο στρώμα ασβεστοκονιάματος ή μπογιάς τοίχο ή πίνακα
grunduit-ă, grunduiţi-te *επίθ.* αλειμμένος-η-ο με πρώτο στρώμα κονιάματος ή μπογιάς (τοίχος, πίνακας)
grunz, grunji *ουσ. αρσ.* ο βώλακας, ό,τι έχει σχήμα βώλου
grunzuros-oasă, grunzuroşi-oase *επίθ.* σφαιρικός -ή-ό
grup, grupuri *ουσ. ουδ.* 1. η ομάδα, το γκρουπ 2. το σύμπλεγμα 3. το συγκρότημα 4. ο όμιλος 5. η παρέα, η συναναστροφή, η συντροφιά 6. ο σχηματισμός από διάφορα μηχανήματα με κοινή λειτουργία 7. το σύνολο από μαθηματικές πράξεις που ικανοποιεί ορισμένες συνθήκες // ~ **de armate** η ομάδα στρατιών (η ένωση αριθμού στρατιών κάτω από την ίδια διοίκηση) // ~ **electrogen** το ηλεκτρογόνο σύμπλεγμα // ~ **parlamentar** η κοινοβουλευτική ομάδα // **de** ~ ομαδικός-ή-ό // **grupuri-grupuri** ομάδες-ομάδες, παρέες-παρέες // **în** ~ σε ομάδα, ομαδικά // **în -uri de câte...** σε ομάδες από... // **proprietate de** ~ η ομαδική ιδιοκτησία
grupa, grupez I. *ρ. μετ.* συγκροτώ, συναθροίζω 2. συνάζω 3. κατανέμω κάτι σε μέρη ή ομάδες II. *ρ. μέσο* 1. ενώνομαι σε ομάδα με άλλους, συγκροτούμαι 2. συνεταιρίζομαι 3. συνασπίζομαι 4. συναθροίζομαι
grupaj, grupaje *ουσ. ουδ.* 1. το σύμπλεγμα 2. η συγκρότηση, η συνάθροιση
grupare, grupări *ουσ. θηλ.* 1. η ομάδα 2. το συγκρότημα 3. ο σχηματισμός 4. ο συνασπισμός 5. *(πολ.)* η φράξια // ~ **fracţionistă** η φράξια, η διασπαστική ομάδα
grupă, grupe *ουσ. θηλ.* 1. η ομάδα 2. ο όμιλος 3. το σύνολο από άτομα ή ομοειδή πράγματα // ~ **de**

luptă η ομάδα μάχης // **grupa sanguină** η ομάδα αίματος
grupuleț, grupulețe *ουσ. ουδ.* η μικρή ομάδα
Gruzin-ă, Gruzini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γεωργιανός -ή (ο, η) II. *επίθ.* γεωργιανός-ή-ό
guano *ουσ. αρσ.* φυσικό νίπασμα
guard, guarzi *ουσ. αρσ.* ο φύλακας
guașă, guașe *ουσ. θηλ.* η υδροκομμιογραφία
Guatemalez-ă, Guatemalezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γουατεμαλέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* γουατεμαλέζικος -η-ο III. *επίρ.* γουατεμαλέζικα
gubernie, gubernii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* το κυβερνείο, το διοικητικό τμήμα του ρωσικού κράτους
gudron, gudroane *ουσ. ουδ.* το κατράμι, η ρευστή πίσσα
gudrona, gudronez *ρ. μετ.* κατραμώνω, αλείφω ή διαβρέχω κάτι με κατράμι, πισσώνω
gudronare, gudronări *ουσ. θηλ.* το πίσσωμα, το κατράμωμα
gudronat-ă, gudronați-te *επίθ.* αλειμμένος-η-ο με κατράμι, κατραμωμένος-η-ο, καλυμμένος-η-ο με κατράμι, πισσωμένος-η-ο
gudura, gudur *ρ. μέσο* 1. *(για τα σκυλιά)* χαϊδολογιέμαι, τρίβομαι, εκδηλώνω την αφοσίωσή μου κουνώντας την ουρά 2. συμπεριφέρομαι με δουλικότητα, κολακεύω κάποιον για να πετύχω κάτι
Guelf, Guelfi *ουσ. αρσ.* ο Γκιέλφος // *(ιστ.)* **Guelfii și Ghibelinii** οι Γκιέλφοι και οι Γιβελίνοι
guguștiuc, guguștiuci *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* 1. η δεκαοχτούρα 2. *μτφ.* ο αφελής, ο εύπιστος
guinee, guinee *ουσ. θηλ.* η γκινέα (η αγγλική νομισματική μονάδα)
guiț *επιφ.* γκούτσι (επανειλημμένα) λέξη που μιμείται τη φωνή του γουρουνιού
guița pers. 3 guiță *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γρυλλίζω (γουρούνι)
guițare, guițări *ουσ. θηλ.* ο γρυλλισμός (γουρούνι)
guițat *ουσ. ουδ.* ο γρυλλισμός
gulaș, gulașuri *ουσ. θηλ. (μαγ.)* «το γκούλας» το γιαχνί από κρέας με πατάτες ή με βώλους από αλεύρι
gulden, guldeni *ουσ. αρσ.* το γούλδεν, ολλανδική νομισματική μονάδα
guler, gulere *ουσ. ουδ.* ο γιακάς, το κολάρο, το περιλαίμιο // **-ul cămășii** το κολάρο του πουκάμισου // **a lua pe cineva de ~** βουτάω ή αρπάζω κάποιον από το γιακά (του ζητώ να δώσει λογαριασμό)
guleraș, guleraşe *ουσ. ουδ.* το γιακαδάκι
gulerat-ă, gulerați-te I. *επίθ.* κολαροφόρος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κολαροφόρος-α (ο, η)
Gulfstream *ουσ. αρσ. (γεωγρ.)* το Γκολφ Στρήμ, ονομάζεται και το Ρεύμα του Κόλπου
gulie, gulii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το γουλί, το φυτό γογγυλοκράμβη
guma, gumez *ρ. μετ.* αλείφω με κόμμι, με γόμα
gumare, gumări *ουσ. θηλ.* το άλειμμα με κόμμι, με γόμα
gumat-ă, gumați-te *επίθ.* αλειμμένος-η-ο με κόμμι, με γόμα
gumă, gume *ουσ. θηλ.* 1. το γόμα, το κόμμι 2. το λάστιχο, η γομολάστιχα 3. ο σβηστήρας, το σβηστήρι 4. η μαστίχα, το μαστίχι // **~ arabică** το αραβικό κόμμι // **~ de mestecat** το μαστίχι // **~ de șters** ο σβηστήρας // **~ elastică** η γομολάστιχα
gumilastic, gumilastice *ουσ. ουδ. (οικ.)* η γομολάστιχα, το λάστιχο
gunoi, gunoaie *ουσ. ουδ.* 1. η κοπριά 2. το σκουπίδι 3. η σβουνιά (ο κόπρος του βοδιού)
gunoi, gunoiesc I. *ρ. μετ.* κοπρίζω, λιπαίνω με κοπριά II. *ρ. μέσο* κοπρίζω, αποπατώ
gunoier-ă, gunoieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκουπιδιάρης-ρα (ο, η), ο οδοκαθαριστής
gunoiște, gunoiști *ουσ. θηλ.* το σκουπιδαριό, ο κοπρώνας , ο τόπος συγκεντρώσεως κοπριάς
gunoit-ă, gunoiți-te *επίθ.* κοπρισμένος-η-ο, λιπασμένος-η-ο με κοπριά
guraliv-ă, guralivi-e I. *επίθ.* 1. φλύαρος-η-ο, πολύλαλος-η-ο, πολυλογάς-ού-άδικο 2. αργόλογος-ος-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γλωσσάς, η γλωσσού, πολυλογάς-ού (ο, η), ο φαφλατάς
gură, guri I. *ουσ. θηλ.* 1. το στόμα 2. το στόμιο, η εκβολή (ποταμός) // **~cască** ο χάχας, ο χάσκας, ο αφελής // **~ de apă** το στόμιο νερού (σε σύστημα σωλήνων για μεταφορά νερού) // **~ de canal** το στόμιο του αποχετευτικού υπόνομου // **gura de incendiu** το στόμιο του σωλήνα νερού για κατάσβεση της πυρκαγιάς // **gura lumii** τα λόγια του κόσμου // **gura păcătosului adevărul grăiește** γλώσσα λανθάνουσα αλήθεια λέγει // **gura râului** η εκβολή του ποταμιού // **gura tunelului** το στόμιο της σήραγγας (του τούνελ) // **gurile Dunării** οι εκβολές του Δούναβη // **gurile rele** οι κακές γλώσσες // **a avea ~ moale** είναι συγκαταβατικός / υπάκουος // **a da mură în ~** το να δώσει κανείς όλα έτοιμα σε κάποιον // **a face ~** μαλώνω με κάποιον, καβγαδίζω // **a fi bun de ~** έχει ευχέρεια στο λόγο // **a fi ~ mare** έχει στόμα μεγάλο (είναι καβγατζής, του αρέσει να μαλώνει με κάποιον) // **a fi ~ spartă** φλυαρεί πολλά και περιττά λόγια // **a fi rău de ~** κακολογώ, μιλάω με άσχημο τρόπο // **a fi slobod la ~** είναι αθυρόστομος // **a i se face gura pungă** γίνεται το στόμα μου πουγγί (η στυπτική, ξινή γεύση) // **a i se muia gura** το να μην μπορεί κανείς να μιλήσει // **a închide gura cuiva** κλείνω το στόμα κάποιου // **a-i da din ~** λέει αδιάκοπα, φλυαρεί ολοένα με το στόμα // **a-i da o ~** του δίνω ένα φιλί // **a-l lua gura pe dinainte** του ξεφεύγει ο λόγος // **a-și ține gura** κρατώ κλειστό το στόμα μου, δε βγάζω ούτε λέξη // **a lua cuiva vorba din ~** παίρνω σε κάποιον τη λέξη από το στόμα του // **a pune ceva în ~** βάζω κάτι στο στόμα μου, τρώγω // **a rămâne cu gura căscată** μένω με το στόμα ανοιχτό // **a râde cu gura până la urechi** γελάει με το στόμα έως στ'αυτιά // **a se afla în gura tunului** βρίσκομαι σε μεγάλο κίνδυνο // **a se duce pe gura lupului** πηγαίνω στου λύκου το στόμα // **a se lua după gura cuiva** ενεργώ έτσι όπως μου λεει κάποιος // **a spune cu jumătate de ~** το λέω απρόθυμα // **a tăcea din ~** σωπαίνω, δε μιλάω // **a trece cuvântul din ~ în ~** περνώ το λόγο από στόμα σε στόμα (από γενεά σε γενεά) // **a țipa ca în ~ de șarpe** μπήγω τις φωνές όπως νάμαι στου φιδιού το στόμα // **a uita de la mână până la ~** ξεχνώ εύκολα // **cânta cât îl ținea gura** τραγουδούσε φωναχτά // **cu sufletul la ~** με τη ψυχή στα δόντια, λαχανιασμένα // **d-ale gurii** τα τρόφιμα (τα φαγώσιμα) // **e numai gura de el** λέει πολλά λόγια αλλά πραγματοποιεί λίγα // **nu i se aude gura** δεν ακούγεται το στόμα του II. *ρημ. έκφρ.* **a sări cu gura pe cineva** σηκώνομαι με το στόμα πάνω σε κάποιον III. *επίρ. έκφρ.* **~n ~** στόμα με στόμα // **cu gura mare** με μεγάλες αξιώσεις

gureş-ă, gureşi-e *επίθ. (λαϊκ.)* φλύαρος-η-ο, πολύλαλος-η-ο
gurgui, gurguie *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η μύτη του τσαρουχιού 2. η κορυφή 3. ο γήλοφος
guriţă, guriţe *ουσ. θηλ.* το στοματάκι
gurlui pers. 3 gurluie *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γουργουρίζω
gurluit *ουσ. ουδ.* ο γουργουρισμός, η φωνή των περιστεριών
gurmand-ă, gurmanzi-de I. *επίθ.* φαγάδικος-η-ο, αχόρταγος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλοφαγάς -ού (ο, η), γκουρμέ (ο, η)
gust, gusturi *ουσ. ουδ.* 1. η γεύση 2. η νοστιμάδα 3. το γούστο, η αρέσκεια, η αρεσιά 4. η καλαισθησία, η φιλοκαλία 5. *μτφ.* η επιθυμία, η όρεξη, η προτίμηση, το κέφι, η διάθεση // **-ul prost** η κακογουστιά // **a da de -ul unui lucru** του έρχεται η όρεξη για ένα πράγμα, αρχίζει να του αρέσει κάτι // **are ~ de oţet** έχει τη γεύση ξιδιού // **friptura e bună la ~** η μπριζόλα είναι καλή στη γεύση // **limba este organul -ului** η γλώσσα είναι το όργανο της γεύσης // **lipsă de ~** η ακαλαισθησία // **pe -ul meu** κατά το γούστο μου, της αρεσιάς μου // **un ~ plăcut** μια ευχάριστη γεύση II. *επιθ. έκφρ.* **de prost ~** άχαρος-η-ο, αηδιαστικός-ή-ό, κακόγουστος-η-ο III. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με γούστο // **după ~** κατ'αρέσκειαν // **fără ~** άχαρα, ακαλαίσθητα // **îmbrăcat cu ~** ντυμένος με γούστο, με καλαισθησία
gusta, gust I. *ρ. μετ.* 1. τρώω κάτι, γεύομαι, ρουφώ 2. απολαμβάνω κάτι // **-se toate merele** είχε γευθεί όλα τα μήλα // **a ~ vinul** γεύομαι το κρασί // **el îşi ~ cafeaua** αυτός ρουφούσε τον καφέ του // **trebuie să gustăm ceva înainte de plecare** πρέπει να φάμε κάτι προτού να φύγουμε II. *ρ. αμ.* 1. τρώγω πολύ λίγο 2. δοκιμάζω το φαγητό ή ποτό για να βρώ τη γεύση τους 3. δοκιμάζω κάτι με τη γεύση, γεύομαι
gustar *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Αύγουστος
gustare, gustări *ουσ. θηλ.* 1. το φαΐ, το φαγητό 2. το πρόχειρο φαγητό 3. η τροφή σε μικρή ποσότητα που δίνεται σε κάποιον 4. το κολατσιό
gustativ-ă, gustativi-e *επίθ. (φυσιολ.)* γευστικός-ή-ό
gustărică *ουσ. θηλ. (οικ.)* το φαγητό σε μικρή ποσότητα
gustător-oare, gustători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* δοκιμαστής-άστρια φαγητών ή ποτών
gustos-oasă, gustoşi-oase *επίθ.* νόστιμος-η-ο, εύγευστος-η-ο
guşat-ă, guşaţi-te I. *επίθ.* με βρογχοκήλη II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο άρρωστος από βρογχοκήλη· ο έχων υπερτροφία του θυρεοειδούς αδένα
guşă, guşi *ουσ. θηλ.* 1. *(στα πτηνά)* η σγάρα, ο πρόλοβος 2. *(στους ανθρώπους) (ιατρ.)* η βρογχοκήλη, το πρήξιμο του λαιμού 3. ο λάρυγγας
guşter, guşteri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η αρσενική πράσινη σαύρα
gutapercă *ουσ. θηλ.* η γουταπέρκα
gută *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ποδάγρα, η αρθρίτιδα στις αρθρώσεις του ποδιού
gutui, gutui *ουσ. αρσ.* η κυδωνιά
gutuie, gutui *ουσ. θηλ.* το κυδώνι
guturai, guturaiuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το συνάχι, ο ρινικός κατάρρους
gutural-ă, guturali-e *επίθ.* 1. λαρυγγικός-ή-ό (φθόγγος ή φωνή) λαρυγγόφωνος-η-ο 2. λαρυγγώδης-ης-ες
guvern, guverne *ουσ. ουδ.* η κυβέρνηση // **-ul provizoriu** η προσωρινή κυβέρνηση // **acordul dintre două -e** η συμφωνία ανάμεσα στις δύο κυβερνήσεις
guverna, guvernez *ρ. μετ.* 1. κυβερνώ, διακυβερνώ 2. διοικώ
guvernamental-ă, guvernamentali-e *επίθ.* κυβερνητικός-ή-ό // **declaraţie -ă** η κυβερνητική δήλωση
guvernant-ă, guvernanţi-te I. *επίθ.* κυβερνών-ούσα -όν II. *ουσ. θηλ.* η γκουβερνάντα, η παιδαγωγός, η νταντά
guvernare, guvernări *ουσ. θηλ.* 1. η κυβέρνηση 2. η διοίκηση 3. η διακυβέρνηση // **~ de către militari** η στρατοκρατία, η διακυβέρνηση από στρατιωτικούς, είτε φανερά είτε παρασκηνιακά // **de ~** διοικητικός-ή-ό
guvernator, guvernatori *ουσ. αρσ.* 1. ο κυβερνήτης, ο διοικητής 2. *μτφ.* ο πηδαλιούχος // **~ adjunct** ο υποδιοικητής // **-ul băncii** ο διοικητής της τραπέζης
guvernământ, guvernăminte *ουσ. ουδ.* 1. το πολίτευμα 2. το διοικητήριο 3. η διοικητική αρχή 4. το κυβερνείο 5. η νομαρχία, το νομαρχείο // **formă de ~** το πολιτειακό καθεστώς // **partid de ~** το κυβερνητικό κόμμα
guvernor, guvernori *ουσ. αρσ.* ο δάσκαλος παιδαγωγός (για την ανατροφή και μόρφωση νεαρού ευγενούς)
guvid, guvizi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το ψάρι γωβιός, ο κωβιός
guzgan, guzgani *ουσ. αρσ. (επάρχ.)* ο αρουραίος· ο μεγάλος ποντικός
guzlă, guzle *ουσ. θηλ.* λαϊκό μουσικό όργανο από πλατύ ξύλινο κουτί με μία ή περισσότερες χορδές

H, h

H, h *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **h** το δέκατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [χ].
ha *επιφ.* χα, λέγεται με επανάληψη χα! χα! χα!
habaneră, habanere *ουσ. θηλ.* η χαβανέρα, κουβανέζικος χορός
habar *ουσ. ουδ.* // ~ **n-are** δεν τον νοιάζει, καρφί δεν του καίγεται, δεν του προκαλεί φροντίδα, αδιαφορεί // **a nu avea** ~ δεν έχω χαμπάρι, δεν έχω ιδέα, αγνοώ τελείως κάτι
habitaclu, habitacle *ουσ. ουδ.* 1. η πυξιδοθήκη (για την ναυτική πυξίδα στο κατάστρωμα) 2. ο χώρος για το πλήρωμα στο αεροσκάφος
habotnic-ă, habotnici-ce I. *επίθ.* θρησκόληπτος-η-ο, θρησκομανής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θρησκόληπτος-η (ο, η)
habotnicie, habotnicii *ουσ. θηλ.* η θρησκοληψία, η θρησκομανία
hac, hacuri *ουσ. ουδ.* η υπερνίκηση // **a veni cuiva de** ~ υπερνικώ κάποιον, ξεπερνώ τα εμπόδια
hachițe *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* οι ιδιοτροπίες // **a avea** ~ έχω ιδιοτροπίες
hadâmb, hadâmbi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο χαντούμης
hagialâc, hagialâcuri *ουσ. ουδ.* το χατζηλίκι, το προσκύνημα στους Αγίους Τόπους
hagiu, hagii *ουσ. αρσ.* ο χατζής
hahaleră, hahalere *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο ευτελής, ο πρόστυχος, ο ασήμαντος άνθρωπος, ο ανάξιος προσοχής, ο φαφλατάς
haham, hahami *ουσ. αρσ.* ο χαχάμης
hai *επιφ.* άντε, έλα φύγουμε // ~ **acasă!** άντε/έλα σπίτι! // ~ **noroc!** καλή τύχη!, εις υγείαν // ~ **să plecăm** άντε/έλα να φύγουμε
haidamac, haidamace *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο χοντρομπαλάς, ο σωματώδης, ο μεγαλόσωμος
haide *επιφ.* 1. άιντε 2. *(πληθ.)* **–ți!** άντεστε, αντέστε! // **—** άιντε-άιντε // ~ **mai repede!** άιντε έλα πιο γρήγορα! // **haidem la plimbare** άιντε περίπατο // **haida-de!** άιντε δα! (δε δέχομαι, αποκρούω κάτι) // **luă toporul și ~ la treabă** πήρε το τσεκούρι και άιντε στη δουλειά
haiduc, haiduci *ουσ. αρσ.* ο αρματολός, ο κλέφτης, ο αντάρτης
haiducesc-ească, haiducești *επίθ.* αρματολικός-ή-ό, αντάρτικος-η-ο, κλέφτικος-η-ο
haiducește *επίρ.* αντάρτικα, κλέφτικα, αρματολικά
haiducie, haiducii *ουσ. θηλ.* η κλεφτουριά, το αρματολίκι, η ανταρσία, το ανταρτικό
haihui-ie, haihui I. *επίθ. (λαϊκ.)* 1. περιπλανώμενος-η-ο 2. χαμένος-η-ο II. *ρημ. έκφρ.* **a umbla** ~ τριγυρίζω εδώ κι εκεί άσκοπα, περιπλανιέμαι στους δρόμους III. *επίρ.* στο βρόντο, άσκοπα
haimana, haimanale *ουσ. θηλ.* 1. ο αλήτης, ο αλάνης 2. ο ρεμπέτης // **a umbla** ~ γυρνάω εδώ κι εκεί άσκοπα, αλητεύω
haimanalâc, haimanalâcuri *ουσ. ουδ.* η αλητεία, η βαγαποντιά
hain-ă, haini-e *επίθ.* κακεντρεχής-ής-ές, μοχθηρός-ή-ό, σκυλίσιος-ια-ιο, άσπλαγχνος-η-ο, σκληρόκαρδος-η-ο
haină, haine *ουσ. θηλ.* 1. το ρούχο 2. το φόρεμα 3. το ένδυμα, η ενδυμασία, η φορεσιά, ο ρουχισμός 4. το σακάκι 5. το κοστούμι 6. το πανωφόρι // ~ **de nuntă** τα ρούχα για γάμο // ~ **și pantaloni** το σακάκι και το παντελόνι // **haine de gata** τα έτοιμα ενδύματα // **haine de sărbătoare** τα κυριακάτικα // **un rând de haine** ένα κοστούμι // **a-și da și haina de pe el** κάνει κάθε θυσία // **el și-a scos haina** αυτός έβγαλε το πανωφόρι του/ το σακάκι του // o ~ **de blană** τα γουναρικά // **scoateți-vă haina, vă rog!** βγάλτε το πανωφόρι σας, παρακαλώ!
haini, hainesc *ρ. μέσο (αρχ.)* γίνομαι σκληρός άνθρωπος, άσπλαχνος, εχθρεύομαι, γίνομαι μοχθηρός, κακός
hainie, hainii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η κακία, η μοχθηρία, η έχθρα, η ασπλαχνία
hait *επίφ.* άι! *(εκφράζει απορία, φόβο)*
haită, haite *ουσ. θηλ.* 1. η αγέλη, το κοπάδι άγριων ζώων 2. *μτφ.* η ομάδα κακοποιών, η συμμορία // ~ **de câini** η αγέλη σκυλιών // ~ **de lupi** η αγέλη λύκων
haitiș, haitișe I. *επίθ. (επαρχ.)* στραβός-ή-ό, στριμμένος-η-ο II. *επίρ.* στραβά, στριμμένα // **leagă-l ~!** δέσε-τον στριμμένα
hal, haluri I. *ουσ. ουδ.* 1. το χάλι 2. η κατάντια, η άθλια κατάσταση // **într-un ~ fără de ~** σε κακή κατάσταση, σε μαύρα χάλια II. *επιρ. έκφρ.* **în așa ~** σε τέτοιο χάλι
halaj, halaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η ρυμούλκηση πλεούμενων σε διώρυγες ή σε ποτάμια // **drum de** ~ ο δρόμος της ρυμούλκησης, η διαδρομή των συρόμενων πλοίων
halal I. *επιφ.* χαλάλι, μπράβο! II. *επίθ. αμετάβλ.* χαλάλι // ~ **să-ți fie!** χαλάλι σου!
halat, halate *ουσ. ουδ.* 1. η μπλούζα, το εξωτερικό ένδυμα που φορούν εργάτες, γιατροί, νοσοκόμες, κ.λ.π. 2. η ρόμπα, το πρόχειρο φόρεμα των γυναικών στις οικιακές εργασίες // ~ **de baie** το μπουρνούζι
hală, hale *ουσ. θηλ.* 1. ο σκεπαστός χώρος της αγοράς, το παζάρι 2. η αίθουσα εργαστηρίου ή συνεργείου σε εργοστάσιο
halbă, halbe *ουσ. θηλ.* το μεγάλο ποτήρι μπύρας // **o ~ de bere** ένα μεγάλο ποτήρι μπύρας (το ήμισυ λίτρο)
halcă, hălci *ουσ. θηλ.* το μεγάλο κομμάτι κρέας
haldă, halde *ουσ. θηλ.* ο τόπος αποθηκεύσεως του στείρου χώματος από τα ορυκτά στις ορυκτολογικές εργασίες, στα ορυχεία
haldeu, haldei *ουσ. αρσ.* το παρατσούκλι για τους παπάδες του μύρου, ο μυρωμένος
haleală *ουσ. θηλ. (οικ. αργκ.)* το φαΐ, το φαγητό
halebardă, halebarde *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το δόρυ

halebardier, halebardieri *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο δορυφόρος
half, halfi *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο χαλφ, ο μεσαίος παίκτης στο ποδόσφαιρο, ο αμυντικός παίκτης
hali, halesc *ρ. μετ. (οικ. και αργκ.)* τρώγω, τρώω
halima, halimale *ουσ. θηλ. (οικ.)* το μπέρδεμα, το ανακάτωμα // **o întreagă ~** μια ολόκληρη ιστορία
halit *ουσ. ουδ. (οικ. και αργκ.)* το φαΐ, το φαγητό
halo, halouri *ουσ. ουδ.* η άλως, το φωτοστέφανο
halogen, halogeni I. *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο αλατογενής (κοινή ονομασία για τα αλατογενή στοιχεία) II. *επίθ.* αλατογενής-ής-ές (οι ενώσεις του φθόριου, χλώριου, βρώμιου, ιώδιου με τα οξέα)
halt *επιφ.* αλτ! στοπ! στάσου!
haltă, halte *ουσ. θηλ.* 1. ο μικρός σιδηροδρομικός σταθμός 2. η σύντομη στάση για τα οχήματα
halteră, haltere *ουσ. θηλ. (αθλ.)* 1. ο αλτήρ, όργανο γυμναστικής 2. η άρση βαρών
halterofil, halterofili *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο αθλητής άρσης βαρών
halucinant-ă, halucinanți-te *επίθ.* παραισθητικός -ή-ό, με παραισθήσεις
halucinație, halucinații *ουσ. θηλ.* η παραίσθηση, η παραισθησία
halva, halvale *ουσ. θηλ.* ο χαλβάς
halvagiu, halvagii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο χαλβατζής, ο χαλβαδοποιός
ham *επιφ.* χαμ (χαμ! χαμ! για το γάβγισμα του σκύλου)
ham, hamuri *ουσ. ουδ.* 1. η ιπποσκευή, τα χάμουρα, τα ηνία του υποζυγίου // **cal de ~** το άλογο για τράβηγμα κάρου, αρότρου κ.λ.π., το άλογο για ζέψιμο
hamac, hamacuri *ουσ. ουδ.* η αιώρα, το κρεμαστό κρεβάτι
hamal, hamali *ουσ. αρσ.* ο χαμάλης, ο αχθοφόρος
hamalâc *ουσ. ουδ.* 1. το χαμαλίκι, η δουλειά του χαμάλη 2. *μτφ.* η βαριά δουλειά, η αγγαρεία, η σκληρή δουλειά
hambar, hambare *ουσ. ουδ.* 1. η αποθήκη, το αμπάρι (για σιτηρά) 2. το κύτος του πλοίου, το αμπάρι του πλοίου
hamei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η βρυονία, ο λυκίσκος (χρησιμοποιείται στην παρασκευή της μπίρας)
hamitic-ă, hamitici-ce *επίθ.* χαμιτικός-ή-ό // **limbi -ce** οι χαμιτικές γλώσσες (στο Βορρά και στην Ανατολή της Αφρικής)
Hamiți *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Χαμίτες (οι απόγονοι του Χαμ, λαός της Β.Α. Αφρικής)
hamsie, hamsii *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* το χαμψί (είδος σαρδέλας)
han, hani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο χάνος (ηγεμονικός τίτλος στους Μογγόλους)
han, hanuri *ουσ. ουδ.* το χάνι, το πανδοχείο
hanat, hanaturi *ουσ. ουδ.* το χανάτο (το κράτος του χάνου)
handbal *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η χειροσφαίριση, το χαντ-μπωλ
handbalist-ă, handbaliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* χειροσφαιριστής-ίστρια (ο, η)
handbalistic-ă, handbalistici-ce *επίθ. (αθλ.)* χειροσφαιρικός-ή-ό
handicap, handicapuri *ουσ. ουδ.* το εκ φύσεως ελάττωμα, η αναπηρία
handicapa, handicapez *ρ. μετ.* 1. δημιουργώ αναπηρία 2. *μτφ.* μειονεκτώ
handicapat-ă, handicapați-te *επίθ.* ανάπηρος-η-ο (εκ φύσεως)
handralău, handralăi I. *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο γυναικοθήρας II. *επιρ. έκφρ.* **a umbla ~** γυρνάω άσκοπα απ'εδώ κι απ' εκεί
hang, hanguri *ουσ. ουδ.* 1. το ακομπανιαμέντο 2. *μτφ.* συμφωνώ, παραδέχομαι τη γνώμη κάποιου // **a ține -ul** ακομπανιάρω μια μουσική μελωδία
hangan *ουσ. αρσ. (βοτ.)* είδος καλαμποκιού
hangar, hangare *ουσ. θηλ.* 1. το υπόστεγο για στέγαση αεροπλάνων 2. το υποστέγασμα
hanger, hangere *ουσ. ουδ.* το χαντζάρι, η χαντζάρα
hangiță, hangițe *ουσ. θηλ.* η ξενοδόχος
hangiu, hangii *ουσ. αρσ.* ο χανιτζής, ο χαντζής, ο ξενοδόχος
hanorac, hanorace *ουσ. ουδ.* το ανοράκ
hansă, hanse *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η Χάνσα (η εμπορική ένωση μεταξύ πολλών πόλεων Βόρειας Ευρώπης στο Μεσαίωνα)
hanseatic-ă, hanseatici-ce *επίθ.* χανσεατικός-ή-ό
han-tătar, hani-tătari *ουσ. αρσ.* ο χάνος των Τατάρων // **din vremea lui ~** από τα παλιά τα χρόνια
hantru, hantri *ουσ. αρσ. (τεχ.)* το ομαλό όργωμα με τρακτέρ έκτασης ενός εκταρίου
haos, haosuri *ουσ. ουδ.* 1. το χάος 2. *μτφ.* η σύγχυση, η αταξία, η αποδιοργάνωση
haotic-ă, haotici-ce *επίθ.* χαώδης-ης-ες, αβυσσαλέος-α-ο
hap, hapuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.) (φαρμ.)* το χάπι, το φαρμακευτικό παρασκεύασμα σε σφαιρίδιο, το καταπότι // **a înghiți un ~** ανέχομαι κάτι δυσάρεστο
hapciu *επιφ.* χαψ! (ο ήχος φτερνίσματος)
haplea *ουσ. αρσ. (οικ.)* 1. ο χάχας 2. ο άρπαγας, ο λαίμαργος (στο φαΐ)
hapsân-ă, hapsâni-e *επίθ.* 1. κακός-ή-ό, μοχθηρός -ή-ό 2. σκληρόκαρδος-η-ο 3. αχόρταγος-η-ο, αρπακτικός-ή-ό, φιλάργυρος-η-ο
har, haruri *ουσ. ουδ.* 1. το έλεος, η χάρη, το χάρισμα 2. το προτέρημα, το προσόν, το δώρο // **-ul Domnului** η δόξα τω Θεώ
haraba, harabale *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο αραμπάς, το κάρο, η τετράτροχη άμαξα
harababură, harababuri *ουσ. θηλ.* 1. η ανακατωσούρα, η ακαταστασία, το ανακάτωμα, ο σάλαγος, η αναμπουμπούλα 2. η αναστάτωση, το μπέρδεμα
harabagiu, harabagii *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο αμαξάς, ο αραμπατζής
harabaie, hărăbăi *ουσ. θηλ.* το μεγάλο σπίτι, το μεγάλο όχημα, η μεγάλη αυλή
harachiri *ουσ. ουδ.* το χαρακίρι
haraci, haraciuri *ουσ. ουδ.* το χαράτσι, το χαράτσωμα, η αναγκαστική βαριά εισφορά (φόρος) που οι υποτελείς χώρες πλήρωναν στην Οθωμανική αυτοκρατορία
haram, haramuri I. *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το χαράμι // **să-ți fie de ~** χαράμι να σου γίνει II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** χαράμι, άδικα, ανώφελα // **de ~ mănâncă pâinea** χαράμι τρώει το ψωμί // **de ~ a fost, de ~ s-a dus** χαράμι ήταν, χαράμι πήγε
harapnic, harapnice *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το καμιτσίκι, το μαστίγιο
harbuz, harbuji *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* το καρπούζι

harbuzărie, harbuzării *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο τόπος οφυτεμένος με καρπούζια
harcea-parcea *επίρ. (οικ.)* τεμαχιστά, κομματιαστά, κομμάτια // **a face pe cineva ~** τεμαχίζω, κάνω κάποιον κομμάτια, κατακομματιάζω
hardughie, hardughii *ουσ. θηλ.* το άθλιο μεγάλο σπίτι
harem, haremuri *ουσ. ουδ.* το χαρέμι
harnaşa, harnaşez *ρ. μετ. (αρχ.)* 1. βάζω τα χάμουρα, τη σαγή 2. σελλώνω το άλογο
harnaşament, harnaşamente *ουσ. ουδ.* η ιπποσκευή, η σαγή
harnic-ă, harnici-ce *επίθ.* εργατικός-ή-ό, δραστήριος-ια-ιο, φιλόπονος-η-ο
harpagon, harpagoni *ουσ. αρσ.* ο φιλάργυρος, ο τσιγκούνης
harpă, harpe *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η άρπα
harpist-ă, harpişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* αρπιστής-ίστρια (ο, η)
harpon, harpoane *ουσ. ουδ.* η αρπάγη, το καμάκι
harşa, harşale *ουσ. θηλ.* το σάγμα, η κουβέρτα στη ράχη υποζυγίων
hartan, hartane *ουσ. ουδ. (αρχ.)* 1. το μεγάλο κομμάτι κρέας 2. το κουρέλι
hartă, hărţi *ουσ. θηλ.* ο χάρτης, η χάρτα // **~ geografică** ο γεωγραφικός χάρτης
harţă, harţe *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκρουση, ο τσακωμός 2. η συμπλοκή, ο καβγάς // **a se lua la ~ cu cineva** τσακώνομαι, έρχομαι σε σύγκρουση με κάποιον, διαπληκτίζομαι
harţi *ουσ. αρσ. πληθ. (εκκλ.)* το αρτσιβούρτσι, η αρτυσιά, η ημέρα της νηστείας όταν επιτρέπεται στους πιστούς να φάνε κρέας
hască *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το πετσί στο πάνω μέρος της μπότας για να πλατυνθεί
haşe, haşeuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η κονσέρβα από πολτό κρέας ή από πολτό συκωτιού
haşiş *ουσ. ουδ.* το χασίσι, το όπιο
haşura, haşurez *ρ. μετ.* σκιαγραφώ, χαράζω αλλεπάλληλες γραμμές, τραβώ γραμμοσκιές σε ιχνογράφημα, χάρτη, κ.λ.π.
haşurare, haşurări *ουσ. θηλ.* η γραμμοσκίαση (σε χάρτη, ιχνογράφημα, κ.λ.π.)
haşură, haşuri *ουσ. θηλ.* η γραμμοσκιά
hat, haturi *ουσ. ουδ.* 1. το σύνορο αγρών 2. η ακαλλιέργητη λωρίδα γης ανάμεσα σε δύο χωράφια // **a fi într-un ~** συνορεύω, γειτονεύω στο ίδιο όρισμα αγρών με κάποιον άλλο
hatâr, hatâruri *ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. το χατίρι, η χάρη 2. η εύνοια // **a face un ~** κάνω χατίρι // **de -ul cuiva** για χάρη κάποιου // **de -ul tău** για το χατίρι σου // **nu stric -ul** δε χαλάω το χατίρι
hatişerif, hatişerifuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το σουλτανικό διάταγμα, η διαταγή του σουλτάνου (για εκτέλεση ή μη μιας πράξης)
hatman, hatmani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο χάτμαν, ο επικεφαλής (ο αρχηγός του στρατού κατά το Μεσαίωνα)
haţ *επιφ.* χατς! (εκφράζει το πιάσιμο, το άρπαγμα ενός πράγματος ή όντος)
haţegană, haţegane *ουσ. θηλ.* όνομα λαϊκού χορού της Τρανσυλβανίας
hau *επιφ.* χάου! (για το γάβγισμα του σκύλου ή το ουρλιαχτό του λύκου)
hava, havez *ρ. μετ.* σκάβω με ειδικό μηχάνημα σε ορυχείο (πετροκάρβουνο ή άλλο κοίτασμα ορυκτού)
havaiană, havaiene *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η χαβάγια, είδος κιθάρας, η χαβαγιάνα
havalea, havalele *ουσ. θηλ. (ιστ.)* αγγαρεία το Μεσαιώνα
havan-ă, havani-e I. *επίθ.* καστανός-ή-ό (χρώμα) II. *ουσ. θηλ.* το πούρο της Αβάνας (ειδικό τσιγάρο από τυλιγμένα φύλλα καπνού)
haveză, haveze *ουσ. θηλ.* το ειδικό μηχάνημα για κόψιμο πετροκάρβουνου ή ορυκτού σε ορυχείο
havră, havre *ουσ. θηλ.* η χάβρα, η εβραϊκή συναγωγή
havuz, havuzuri *ουσ. ουδ.* η χαβούζα, το συντριβάνι, η δεξαμενή νερού με πίδακα, σε πάρκα, κ.λ.π.
haz, hazuri *ουσ. ουδ.* 1. το αστείο, το χωρατό, το χάζι 2. το χιούμορ, η χαριτολογία // **a face ~** λέγω αστεία, κάνω αστεία, χωρατεύω // **a face ~ de necaz** γελάω με τα χάλια μου (λέγω αστεία σε περίπτωση δυσαρέσκειας) // **a fi cu ~** έχω με χιούμορ // **ştii că ai ~?** ξέρεις πως μ'αρέσεις; // **vorbe de ~** τα αστεία, η χαριτολογία, τα ευφυολογήματα
hazard, hazarduri *ουσ. ουδ.* 1. η τύχη, η σύμπτωση, η συγκυρία 2. η αποκοτιά, το απρόοπτο γεγονός // **joc de ~** το τυχερό παιχνίδι, το παιχνίδι της τύχης
hazarda, hazardez *ρ. μέσο* 1. αποκοτώ, ριψοκινδυνεύω, ρισκάρω, ρίχνομαι σε ριψοκίνδυνες περιπέτειες 2. εκθέτω τον εαυτό μου σε κίνδυνο
hazardat-ă, hazardaţi-te *επίθ.* 1. απόκοτος-η-ο, ριψοκίνδυνος-η-ο 2. παράτολμος-η-ο
hazliu-ie, hazlii *επίθ.* 1. αστείος-α-ο, κωμικός-ή-ό 2. χαριτολόγος-ος-ο, ευτράπελος-η-ο, φαιδρός -ή-ό
hazna, haznale *ουσ. θηλ.* 1. το θησαυροφυλάκιο 2. ο βόθρος, ο λάκκος, η καταβόθρα
hă *επιφ.* χα! χα! (για γέλιο ή κλάμα)
hăbăuc-ă, hăbăuci-ce *επίθ. (επαρχ.)* 1. ανόητος-η-ο, παράλογος-η-ο 2. ζαλισμένος-η-ο // **a o lua hăbăuca** πάω απερίσκεπτα, βαδίζω στα κουτουρού
hădărag, hădăragi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. το ξύλινο εργαλείο που κουνιέται πάνω στη μυλόπετρα και με την κίνησή του πέφτουν οι κόκκοι για να αλεστούν 2. η ξύλινη λαβή για το γύρισμα της συσκευής που κόβει κόκκους (καφέ, πιπέρι, κ.λ.π.)
hăi *επιφ.* άϊ! (παρακίνηση να βαδίζουν πιο γρήγορα τα βόδια, οι αγελάδες)
hăinuţă, hăinuţe *ουσ. θηλ.* το ρουχαλάκι
hăis *επιφ.* 1. «ζερβά!», ξεφωνητό για τα ζεμένα βόδια να βαδίσουν προς τα αριστερά στο όργωμα // **a trage hăisa** τραβάει το χαβά του (μη σύμφωνος-ή με τους άλλους) // **a trage unul ~ şi altul cea** τραβάει ο ένας ζερβά και ο άλλος δεξιά (για δύο ανθρώπους που δε συνεννοούνται) // **a zice unul ~ şi altul cea** ο ένας το κοντό κι ο άλλος το μακρύ
hăitaş, hăitaşe *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. ο διώκτης, ο καταδιώκτης των ζώων για κυνήγι 2. ο ανιχνευτής
hăitui, hăituiesc I. *ρ. αμ.* 1. καταδιώχνω (τα ζώα προς τους κυνηγούς) 2. παγανίζω II. *ρ. μετ.* 1. διώχνω από πίσω τα ζώα 2. κυνηγώ κάποιον, καταδιώκω
hăituială, hăituieli *ουσ. θηλ.* 1. η παγάνα, η καταδίωξη, το κυνηγητό 2. το θήραμα, το διώξιμο των ζώων για κυνήγι

hălădui, hălăduiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. ζω σε μεγάλη ελευθερία 2. επιτυγχάνω, τα καταφέρνω
hămăi pers. 3 hămăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γαβγίζω, φωνάζω χαμ! χαμ!, αλυχτώ
hămăială, hămăieli *ουσ. θηλ.* το γαύγισμα
hămăit, hămăituri *ουσ. ουδ.* το γαύγισμα
hămeseală *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο λιμός, η μεγάλη πείνα, το ξελίγωμα
hămesi, hămesesc *ρ. αμ. (οικ.)* πεινώ-άω, έχω μεγάλη πείνα, ξελιγώνομαι από την πείνα
hămesit-ă, hămesiți-te *επίθ. (οικ.)* ξελιγωμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο, λιμασμένος-η-ο // **ca niște lupi hămesiți** σα λιμασμένοι λύκοι
hămui, hămuiesc *ρ. μετ.* κουράζω ζώο που σύρει αμάξι ή άροτρο
hăpăi, hăpăiesc *ρ. μετ.* καταπίνω τροφή με θόρυβο, καταβροχθίζω
hărăzi, hărăzesc *ρ. μετ.* 1. προορίζω 2. αφιερώνω, χαρίζω, τάζω
hărăzire, hărăziri *ουσ. θηλ.* 1. το χάρισμα, το αφιέρωμα, το τάμα, το τάξιμο 2. ο προορισμός
hărăzit-ă, hărăziți-te *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο, χαρισμένος-η-ο 2. αφοσιωμένος-η-ο 3. αφιερωμένος-η-ο, ταγμένος-η-ο
hărmălaie *ουσ. θηλ.* 1. ο πάταγος, ο δυνατός θόρυβος, ο σαματάς 2. το βούισμα 3. η ταραχή
hărnicie *ουσ. θηλ.* 1. η εργατικότητα, ο ζήλος 2. η επιμέλεια 3. η φιλοπονία, η αξιωσύνη
hărtănit-ă, hărtăniți-te *επίθ. (λαϊκ.)* ξεσκισμένος-η -ο, κουρελιασμένος-η-ο, κουρελιάρικος-η-ο
hărțui, hărțuiesc I. *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. ταλαιπωρώ 3. χτυπώ επανειλημμένα ξαφνικά τον εχθρό για να μη μπορέσει να κινηθεί ελεύθερος 4. καταπονώ 5. ερεθίζω II. *ρ. μέσο* 1. διαπληκτίζομαι, συγκρούομαι ελαφρά, τσακώνομαι 2. ακροβολίζομαι 3. αλληλοδέρνομαι, αψιμαχώ 4. έρχομαι σε λογομαχία με κάποιον
hărțuială, hărțuieli *ουσ. θηλ.* 1. η ελαφρή σύγκρουση μικρών στρατιωτικών μονάδων 2. η αψιμαχία, ο ακροβολισμός 3. ο κλεφτοπόλεμος 4. η μικρή φιλονικία
hărțuire, hărțuiri *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η παρενόχληση 2. η ξαφνική επίθεση (στρατός) με σκοπό να εμποδίσει τον εχθρό να αναπτύξει ελεύθερα τις δυνάμεις του 3. η καταπόνηση 4. ο ακροβολισμός, η αψιμαχία
hărțuit-ă, hărțuiți-te *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, καταπονημένος-η-ο, ταλαιπωρημένος-η-ο 2. πολυάσχολος-η-ο
hăt *επίρ. (επαρχ.)* πολύ, πάρα πολύ // **~ și bine** πολύ και καλά // **până ~ departe** έως πάρα πολύ μακριά
hătmănească, hătmănese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η γυναίκα του χάτμαν, η διοίκηση του στρατού κατά το Μεσαίωνα
hătmănie, hătmănii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* το αξίωμα του άτμανα, η διοίκηση του στρατού κατά το Μεσαίωνα
hăț, hățuri *ουσ. ουδ.* 1. το ηνίο, τα ηνία, τα γκέμια, τα λουριά του χαλινού 2. το χαλινάρι // **a lua -urile în mână** παίρνω τα γκέμια στο χέρι (αναλαμβάνω τη διοίκηση) // **a scăpa -urile din mână** χάνω τα χαλινάρια από το χέρι, χάνω τη διοίκηση // **a trage de -uri** τραβώ από τα ηνία // **a ține în -uri** κρατώ στα ηνία κάποιον, επιβλέπω κάποιον // **ține bine -urile** κρατάει καλά τα γκέμια (διοικεί καλά)
hățiș, hățișuri *ουσ. αρσ.* η λόχμη
hău, hăuri *ουσ. ουδ.* 1. το βάραθρο, το χάσμα 2. ο γκρεμός // **cât e hăul** όσο είναι το βάραθρο (δηλ. ουδέποτε)
hăuli, hăulesc I. *ρ. μετ.* κραυγάζω, τραγουδώ με αχό, παρατεταμένα II. *ρ. αμ.* αχολογώ, βουΐζω
hăulire, hăuliri *ουσ. θηλ.* η αχολοή, ο αχός
hâd-ă, hâzi-de *επίθ.* άσχημος-η-ο
hâr *επιφ.* χαρ! (μουρμουρητό των σκυλιών) // **că-i -, că-i mâr** πως είναι έτσι πως είναι αλλιώς
hâră, hâre *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το μάλωμα, ο τσακωμός, η φιλονικία, η αντιλογία // **de-a hâra** με μάλωμα, με αντιμίλημα, με αντίρρηση
hârâială, hârâieli *ουσ. θηλ.* 1. το ροχάλισμα, ο ρόγχος 2. ο ξερόβηχας
hârâit, hârâituri *ουσ. ουδ.* το ροχάλισμα
hârâitor-oare, hârâitori-oare I. *επίθ.* ροχαλίζων-ουσα -ον II. *ουσ. θηλ.* η τρακατρούκα
hârâitură, hârâituri *ουσ. θηλ.* 1. η βράχνα, η βραχνάδα 2. το μουρμούρισμα, η γκρίνια
hârb, hârburi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το θρύμμα 2. το παλιό πράγμα (δοχείο, μηχανή, κ.λ.π.) 2. *μτφ.* ο γέρος άνθρωπος, ο γέροντας
hârbui, hârbuiesc I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι παλιό (πράγμα), μεταβάλλω σε παλιό, μεταχειρισμένο πράγμα II. *ρ. μέσο* παθαίνω φθορά, γίνομαι αδύνατος, γεράζω, γίνομαι γέρος
hârbuit-ă, hârbuiți-te *επίθ.* 1. παλιωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο 2. εφθαρμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο
hârcă, hârci *ουσ. θηλ.* 1. η νεκροκεφαλή, το κρανίο σκελετού, το καύκαλο 2. η μπαμπόγρια
hârciog, hârciogi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο μυωξός, ο κρικητός
hârcâi, hârcâi *ρ. αμ.* ρογχάζω, αναπνέω με δυσκολία
hârdău, hârdaie *ουσ. ουδ.* 1. το μαστέλο 2. το καδί
hârjoană, hârjoane *ουσ. θηλ.* το καβγαδάκι, το πείραγμα
hârjoneală, hârjoneli *ουσ. θηλ.* 1. το παχνιδιάρισμα, η φιλονικία στ' αστεία 2. ο τσακωμός
hârjoni, hârjonesc *ρ. μέσο* παιδιαρίζω, μαλώνω με κάποιον στ'αστεία, καβγαδίζω
hârleț, hârlețe *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η αξίνα, το ξινάρι, ο κασμάς
hârșâi, hârșâi I. *ρ. μετ.* σκαλίζω, γρατσουνίζω II. *ρ. αμ.* τρίβομαι από κάτι με θόρυβο III. *ρ. μέσο* γρατσουνίζομαι, τσουγκρανίζομαι
hârșâit *ουσ. ουδ.* 1. το τσουγκράνισμα 2. ο θόρυβος από τρίψιμο
hârști *επιφ.* χάρστ! (ο θόρυβος από τρίψιμο ή γρατσούνισμα σκληρών αντικειμένων)
hârtie, hârtii *ουσ. θηλ.* 1. το χαρτί, ο χάρτης 2. το έγγραφο 3. το χαρτονόμισμα // **a pune pe ~** βάζω πάνω σε χαρτί, γράφω // **~ de ambalaj** το χαρτί συσκευασίας // **~ de valoare** το χρεώγραφο (ομολογία, μετοχή, κ.λ.π.) // **cinci hârtii de câte o sută** πέντε χαρτονομίσματα των εκατό // **industria hârtiei** η χαρτοποιία, η βιομηχανία χαρτιού // **o coală de ~** η κόλλα (το φύλλο) χαρτιού
hârtiuță, hârtiuțe *ουσ. θηλ.* το χαρτάκι
hârtop, hârtoape *ουσ. ουδ.* η λακκούβα, το βαθούλωμα (σε δρόμο)
hârți *επίρ.* άρτσι! // **~ încoace, scârți încolo** ούτε προς τα δω, ούτε προς τα κει *(για αποτυχημένη προσπάθεια)*

hârţoagă, hârţoage *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* 1. το παλιόχαρτο, το άχρηστο έγγραφο 2. το άχρηστο χειρόγραφο
hârzob, hârzoabe *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. η τριχιά, το χοντρό σκοινί 2. το ψαροκάλαθο // **a se crede coborât cu -ul din cer** θεωρείται ανώτερος απ'αυτούς που είναι γύρω του
hâş *επιφ.* χας! (λέξη για να φύγουν οι κότες από ένα μέρος)
hâtru-ă, hâtri-e I. *επίθ. (επαρχ.)* χαριτολόγος-ος-ο, αστείος-α-ο, σκωπτικός-ή-ό, χαβαλετζής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χαριτολόγος (ο, η), πονηρός-ή (ο, η), έξυπνος-η (ο, η)
hâţ *επιφ.* άτσι! // **~ în sus, ~ în jos** έβγα προς τα πάνω, έμπα προς τα κάτω *(προσπάθεια για γλυτωμό από κίνδυνο)*
hâţâna, hâţân I. *ρ. μετ. (οικ.)* σείω, κινώ κάτι πέρα -δώθε, κλονίζω II. *ρ. μέσο* σείομαι, σειέμαι, κουνιέμαι, ταρακουνιέμαι, ταλαντεύομαι
hebdomadar-ă, hebdomadari-e I. *επίθ.* εβδομαδιαίος-α-ο II. *ουσ. ουδ.* το εβδομαδιαίο (περιοδικό)
hecatombe, hecatombe *ουσ. θηλ.* 1. η εκατόμβη 2. η θυσία, η σφαγή εκατό ζώων στους αρχαίους λαούς 3. ο μεγάλος αριθμός από ανθρώπινα θύματα σε καιρό πολέμου ή άλλης καταστροφής
hectar, hectare *ουσ. ουδ.* το εκτάρι (δέκα στρέμματα)
hectolitrică *επίθ.* εκατόλιτρος-η-ο // **greutate ~** το εκατόλιτρο βάρος (το βάρος ενός εκατοστόλιτρου σιτηρών)
hectolitru, hectolitri *ουσ. ουδ.* το εκατόλιτρο
hectometru, hectometri *ουσ. ουδ.* το εκατοστόμετρο
heder, hedere *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το μπροστινό μέρος της θεριζοαλωνιστικής μηχανής
hedonism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ηδονισμός
hedonist-ă, hedonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ηδονιστής-ίστρια (ο, η), η απόλαυση είναι ο σκοπός της ζωής II. *επίθ.* ηδονικός-ή-ό, ηδονιστικός-ή-ό
hegelian-ă, hegelieni-e I. *επίθ. (φιλοσ.)* εγελιανός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* ο, η οπαδός του Έγελου Γουλιέλμου Φρεδερίκου, γερμανού φιλόσοφου, εγελιανός-ή (ο, η)
hegemon, hegemoni I. *ουσ. αρσ.* 1. ο ηγεμόνας 2. *μτφ.* αυτός που είναι ανώτερος, που υπερέχει II. *επίθ.* ηγεμονικός-ή-ό
hegemonie *ουσ. θηλ.* 1. η ηγεμονία, η αρχηγία 2. η κυριαρχία πάνω σε κάποιον ή σε κάτι
hegira *ουσ. θηλ. (θρ.)* η Εγίρα, η μωαμεθανική χρονολογία από τη φυγή του Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα, 16 Ιουλίου 622
hei *επιφ.* ε! (κλήση)
helcoză, helcoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η έλκωση
heleşteu, heleştee *ουσ. ουδ.* 1. το ιχθυοτροφείο 2. το έλος, ο βάλτος
heliantină, heliantine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ηλιανθίνη, το μεθυλοράνζ
heliocentric-ă, heliocentrici-ce *επίθ. (αστρ.)* ηλιοκεντρικός-ή-ό // **sistemul ~** το ηλιοκεντρικό σύστημα (που θεωρεί τον ήλιο σαν κέντρο του κόσμου)
heliocentrism *ουσ. ουδ. (αστρ.)* ο ηλιοκεντρισμός
heliograf, heliografe *ουσ. ουδ.* ο ηλιογράφος
heliografic-ă, heliografici-ce *επίθ.* ηλιογραφικός-ή-ό
heliografie *ουσ. θηλ.* η ηλιογραφία
heliogravură, heliogravuri *ουσ. θηλ.* 1. η ηλιοχάραξη 2. η ηλιοτυπία, η ηλιογραφία
helioscop, helioscoape *ουσ. ουδ.* το ηλιοσκόπιο
helioterapie, helioterapii *ουσ. θηλ.* η ηλιοθεραπεία
heliotermic-ă, heliotermici-ce *επίθ.* ηλιοθερμικός -ή-ό
heliotermie, heliotermii *ουσ. θηλ.* η ηλιοθέρμανση
heliotrop, heliotropi *ουσ. αρσ.* το ηλιοτρόπιο
heliotropină, heliotropine *ουσ. θηλ.* η ηλιοτροπίνη
heliotropism *ουσ. ουδ.* ο ηλιοτροπισμός, ο φωτοτροπισμός
heliu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ήλιο (χημικό στοιχείο, ευγενές αέριο ελαφρό και άφλεκτο)
helmintiază, helmintiaze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ελμινθίαση
hemartroză, hemartroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αιμάρθρωση
hematic, hematice *επίθ.* αιματικός-ή-ό
hematie, hematii *ουσ. θηλ.* η αιματίνη, το κόκκινο αιμοσφαίριο
hematină, hematine *ουσ. θηλ.* η αιματίνη
hematit, hematiţi *ουσ. αρσ. (ορυκτ.)* ο αιματίτης
hematogen-ă, hematogeni-e *επίθ. (φαρμ.)* αιματογόνος-α-ο
hematologic-ă, hematologici-ce *επίθ.* αιματολογικός-ή-ό
hematologie *ουσ. θηλ.* η αιματολογία
hematom, hematoame *ουσ. ουδ.* το αιμάτωμα
hematoză, hematoze *ουσ. θηλ.* η αιμάτωση
hematozoar, hematozoare *ουσ. ουδ.* το αιματοζωάριο
hemiciclu, hemicicluri *ουσ. ουδ.* το ημικύκλιο
hemină, hemine *ουσ. θηλ.* η αιμίνη
hemion, hemioni *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο ημίονος (της Μογγολίας)
hemiplegie, hemiplegii *ουσ. θηλ.* η ημιπληγία
hemipter, hemiptere *ουσ. θηλ. (εντομ.)* στον *πληθ.* τα ημίπτερα
hemofilie, hemofilii *ουσ. θηλ.* η αιμοφιλία
hemoglobină *ουσ. θηλ.* η αιμοσφαιρίνη
hemogramă, hemograme *ουσ. θηλ.* το αιμοδιάγραμμα
hemolimfă, hemolimfe *ουσ. θηλ.* η λέμφος του αίματος
hemoptizie, hemoptizii *ουσ. θηλ.* η αιμόπτυση
hemoragie, hemoragii *ουσ. θηλ.* η αιμορραγία // **~ cerebrală** η εγκεφαλική αιμορραγία // **~ internă** η εσωτερική αιμορραγία // **a avea ~** έχω αιμορραγία, αιμορραγώ
hemoroidal-ă, hemoroidali-e *επίθ. (ιατρ.)* αιμορροϊδικός-ή-ό, ζοχαδιακός-ή-ό
hemoroizi *ουσ. αρσ. πληθ.* οι αιμορροΐδες, οι ζοχάδες
hemostatic-ă, hemostatici-ce I. *επίθ.* αιμοστατικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το αιμοστατικό
hemostază *ουσ. θηλ.* η αιμόσταση
hemoterapie, hemoterapii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αιματοθεραπεία
hepatic-ă, hepatici-ce *επίθ.* ηπατικός-ή-ό
hepatită, hepatite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ηπατίτιδα
heptaedru, heptaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το επτάεδρο
heptagon, heptagoane *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το επτάγωνο
heptan, heptani *ουσ. αρσ. (χημ.)* το επτάνιο (κεκορεσμένος υδρογονάνθρακας)

heptodă, heptode *ουσ. θηλ. (φυσ.)* ο ηλεκτρονικός σωλήνας με εφτά ηλεκτρόδια
herald, heralzi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο εραλδικός
heraldic-ă, heraldici-ce I. *επίθ.* εραλδικός-ή-ό, οικοσημολογικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η εραλδική, η οικοσημολογία
hercinic-ă, hercinici-ce *επίθ. (γεωλ.)* ερσυνικός-ή-ό // **orogeneza -ă** η ερσυνική ορεογονία (στην παλαιοζωική περίοδο της ιστορίας της γης, η οροσειρά εκτείνεται από την Κεντρική Ασία ως τη Δυτική Ευρώπη)
herculean-ă, herculeeni-e *επίθ.* ηράκλειος-εία-ο, τεράστιος-ια-ιο, ρωμαλέος-έα-έο, εύρωστος-η-ο
herghelegiu, herghelegii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο ιπποτρόφος (αυτός που συντηρεί ίππους)
herghelie, herghelii *ουσ. θηλ.* 1. η αγέλη αλόγων 2. το ιπποτροφείο, το ιπποφορβείο
hering, heringi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η ρέγγα, η ρέγκα
hermafrodit-ă, hermafrodiți-te *επίθ.* ερμαφρόδιτος -η-ο, αρσενικοθήλυκος-η-ο
hermafroditism *ουσ. ουδ.* ο ερμαφροδιτισμός, η ερμαφροδισία
hermelină, hermeline *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η ερμίνα, το άσπρο κουνάβι
hermină, hermine *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η ερμίνα
herniar-ă, herniari-e *επίθ. (ιατρ.)* που έχει κήλη, σπασμένος-η-ο
hernie hernii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κήλη
heroină, heroine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ηρωίνη (ναρκωτικό)
herpes, herpesuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο έρπης
herpetic-ă, herpetici-ce *επίθ.* ερπητικός-ή-ό
hertz, hertzi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το χερτζ (μονάδα μέτρησης συχνότητας, δηλ. ένας κύκλος σ'ένα δευτερόλεπτο)
hertzian-ă, hertzieni-e *επίθ.* ερτζιανός-ή-ό // **cablu ~** το ερτζιανό καλώδιο // **undele hertziene** τα ερτζιανά κύματα
heruvic, heruvice *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το χερουβικό
heruvim, heruvimi *ουσ. αρσ. (πληθ.)* τα χερουβείμ
hesperidă, hesperide *ουσ. θηλ. (βοτ.) (πληθ.)* τα εσπεριδοειδή
heteroclit-ă, heterocliți-te *επίθ.* 1. ετερόκλητος-η-ο, παρδαλός-ή-ό 2. ιδιότροπος-η-ο
heterozis *ουσ. ουδ. (βιολ.)* η διασταύρωση φυτών ή ζώων (για αύξηση αντοχής ή παραγωγικότητας)
hevea *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η εβέα (τροπικό φυτό για καουτσούκ)
hexaclorbenzen, hexaclorbenzeni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το εξαχλωριοβενζένιο (για καταπολέμηση της ερυσίβης)
hexaedru, hexaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το εξάεδρο
hexagon, hexagoane *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το εξάγωνο
hexagonal-ă, hexagonali-e *επίθ. (γεωμ.)* εξαγωνικός-ή-ό, εξάγωνος-η-ο
hexametru, hexametri *ουσ. αρσ.* το εξάμετρο
hexan, hexani *ουσ. αρσ. (χημ.)* το εξάνιο, κεκορεσμένος υδρογονάνθρακας, σα διαλυτικό
hexastil, hexastiluri *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* το εξάστηλο, με έξι στήλες στην πρόσοψη
hexodă, hexode *ουσ. θηλ.* ο ηλεκτρονικός σωλήνας με έξι ηλεκτρόδια
hi *επιφ.* χι! (προτροπή, κραυγή στα άλογα να βαδίσουν)
hiacint, hiacinturi *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο υάκινθος (ημιπολύτιμος λίθος, παραλλαγή του ζιρκονίου)
hialită, hialite *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* ο υαλίτης (διοξείδιο του πυριτίου, παραλλαγή του οπαλίου)
hiat, hiaturi *ουσ. ουδ.* 1. η χασμωδία 2. *μτφ.* η διακοπή συνέχειας, η παύση
hibă, hibe *ουσ. θηλ. (οικ.)* το ελάττωμα, το ψεγάδι, το κουσούρι
hiberna, hibernez *ρ. αμ.* ναρκώνομαι το χειμώνα, μουδιάζω (αρκούδα)
hibernal-ă, hibernali-e *επίθ.* χειμερινός-ή-ό, χειμωνιάτικος-η-ο
hibernare, hibernări *ουσ. θηλ.* η χειμερία νάρκη
hibernoterapie, hibernoterapii *ουσ. θηλ.* η θεραπεία με τεχνητή χειμερία νάρκη, η υπνοθεραπεία
hibrid-ă, hibrizi-de I. *ουσ. αρσ.* το υβρίδιο II. *επίθ.* νοθογενής-ής-ές
hibrida, hibridez *ρ. μετ.* παράγω υβρίδιο, αναπαράγω ζώα ή φυτά με διασταύρωση διαφορετικών ειδών
hibridare, hibridări *ουσ. θηλ.* η νοθογονία, η παραγωγή υβριδίων
hibridiza, hibridizez *ρ. μετ.* αναπαράγω υβρίδια, αναπαράγω ζώα ή φυτά με τη διασταύρωση δύο διαφορετικών ειδών
hibridizare, hibridizări *ουσ. θηλ.* η νοθογονία, η παραγωγή υβριδίων
hicori, hicori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το δέντρο χίκορι (στη Βόρεια Αμερική, από το ξύλο του φτιάχνουν τα σκι)
hidalgo *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ιδαλγός, τίτλος ευγενών στην Ισπανία το Μεσαίωνα
hidartroză, hidartroze *ουσ. θηλ.* η υδατάρθρωση (το υγρό στις αρθριτικές κοιλότητες)
hidos-oasă, hidoși-oase *επίθ.* ειδεχθής-ής-ές, δυσειδής-ής-ές, δύσμορφος-η-ο
hidoșenie, hidoșenii *ουσ. θηλ.* η ειδέχθεια, η ασκήμια, η δυσμορφία
hidrant, hidranți *ουσ. αρσ.* ο υδρονομέας
hidrargir *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο υδράργυρος
hidrat, hidrați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το υδρικό σώμα, το υδροξείδιο // **~ de carbon** ο υδατάνθρακας
hidrata pers. 3 hidratează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ενυδατούμαι, ενυδρούμαι, συνδυάζομαι με νερό
hidratare, hidratări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ενυδάτωση
hidratatat-ă, hidratați-te *επίθ.* ενυδατωμένος-η-ο, νερωμένος-η-ο
hidraulic-ă, hidraulici-ce I. *επίθ.* υδραυλικός-ή-ό // **presă -ă** το υδραυλικό πιεστήριο // **turbină -ă** ο υδροστρόβιλος II. *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η υδραυλική
hidrazidă, hidrazide *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η υδραζίδη
hidrazină, hidrazine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η υδραζίνη (αζωτούχο ελαιώδες άχρωμο υγρό)
hidră, hidre *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η ύδρα // **hidra din Lerna** η Λερναία ύδρα
hidremie, hidremii *ουσ. θηλ.* η υδραιμία (η αύξηση του ορού του αίματος)
hidroameliorații *ουσ. θηλ. πληθ. (γεωρ.)* οι υδροβελτιώσεις
hidroaviație, hidroaviații *ουσ. θηλ.* η αεροπορία με υδροπλάνα
hidroavion, hidroavioane *ουσ. ουδ. (αερ.)* το υδροπλάνο (που προσθαλασσώνεται ή αποθαλασσώνεται)
hidrobicicletă, hidrobiciclete *ουσ. θηλ.* το υδροποδήλατο

hidrobuz, hidrobuze *ουσ. ουδ.* το επιβατικό πλοιάριο της ακτοπλοΐας
hidrocarbură, hidrocarburi *ουσ. θηλ. (χημ.)* ο υδρογονάνθρακας
hidrocefal-ă, hidrocefali-e I. *επίθ. (ιατρ.)* υδροκεφαλικός-ή-ό, υδροκέφαλος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο που πάσχει από υδροκεφαλία, ο υδροκέφαλος
hidrocefalie, hidrocefalii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υδροκεφαλία
hidrocentrală, hidrocentrale *ουσ. θηλ.* ο υδροηλεκτρικός σταθμός
hidrodinamic-ă, hidrodinamici-ce I. *επίθ.* υδροδυναμικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η υδροδυναμική (μέρος της υδρομηχανικής)
hidroelectric-ă, hidroelectrici-ce *επίθ.* υδροηλεκτρικός-ή-ό // **centrală -ă** ο υδροηλεκτρικός σταθμός
hidrofil-ă, hidrofili-e *επίθ.* υδρόφιλος-η-ο, υγρόφιλος-η-ο // **vată -ă** το υδρόφιλο βαμπάκι
hidrofob-ă, hidrofobi-e *επίθ. (χημ., ιατρ.)* υδρόφοβος-η-ο, υδροφοβικός-ή-ό, ανθυγραντικός-ή-ό
hidrofobie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υδροφοβία (αποστροφή για το νερό)
hidrofor, hidrofoare *ουσ. ουδ.* η εγκατάσταση που εξασφαλίζει την πίεση στο δίκτυο διανομής νερού σε μια πολυκατοικία, σ'ένα συνοικισμό, κ.λ.π.
hidrofug-ă, hidrofugi-e *επίθ.* ανθυγραντικός-ή-ό
hidrogen *ουσ. ουδ.* το υδρογόνο // **~ sulfurat** το υδρόθειο
hidrogena, hidrogenez *ρ. μετ.* υδρογονώ, κάνω υδρογόνωση, προσθέτω υδρογόνο σε κάποιο σώμα
hidrogenare, hidrogenări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η υδρογόνωση
hidrogenat-ă, hidrogenaţi-te *επίθ. (χημ.)* υδρογονούχος-ος-ο
hidrogenerator, hidrogeneratoare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η ηλεκτρογεννήτρια κινούμενη από υδροκινητήρα
hidrogeologie *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η υδρογεωλογία
hidrograf-ă, hidrografi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υδρογράφος (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* η σχεδίαση του όγκου νερού, η γραφική παράστασή του
hidrografic-ă, hidrografici-ce *επίθ.* υδρογραφικός-ή-ό
hidrografie *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η υδρογραφία, τα τρεχούμενα ή τα στάσιμα νερά
hidroliză, hidrolize *ουσ. θηλ. (χημ.)* η υδρολυσία, η υδρόλυση
hidrolog-ă, hidrologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* υδρολόγος (ο, η)
hidrologic-ă, hidrologici-ce *επίθ.* υδρολογικός-ή-ό
hidrologie *ουσ. θηλ.* η υδρολογία, η υδατολογία
hidromecanic-ă, hidromecanici-ce I. *επίθ.* υδρομηχανικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η υδρομηχανική
hidromel, hidromeluri *ουσ. ουδ.* το υδρόμελο
hidrometrie *ουσ. θηλ.* η υδρομετρία, η υδρομέτρηση, η υδατομέτρηση
hidrometru, hidrometre *ουσ. ουδ.* το υδατόμετρο, το υδρόμετρο, ο υδρομετρητής
hidropic-ă, hidropici-ce *επίθ.* υδρωπικός-ή-ό
hidropizie, hidropizii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υδρόσκαλα
hidrosferă, hidrosfere *ουσ. θηλ.* η υδρόσφαιρα
hidrosol, hidrosoluri *ουσ. ουδ. (χημ.)* το υδατόλυμα, το διάλυμα κολλοειδών
hidrostatic-ă, hidrostatici-ce I. *επίθ.* υδροστατικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η υδροστατική
hidrotehnic-ă, hidrotehnici-ce I. *επίθ.* υδροτεχνικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η υδρστεχνική
hidroterapic-ă, hidroterapici-ce *επίθ. (ιατρ.)* υδροθεραπευτικός-ή-ό
hidroterapie, hidroterapii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υδροθεραπεία
hidrotermal-ă, hidrotermali-e *επίθ.* υδροθερμικός -ή-ό
hidroxid, hidroxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το υδροξείδιο
hidrură, hidruri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το υδρίδιο
hienă, hiene *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η ύαινα
hieratic-ă, hieratici-ce *επίθ.* ιερατικός-ή-ό
hieroglifă, hieroglife *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα ιερογλυφικά
higrofil-ă, higrofili-e *επίθ.* υδρόφιλος-η-ο, υδροχαρής-ής-ές (φυτά)
higrograf, higrografi *ουσ. ουδ.* ο υδρογράφος
higrologie *ουσ. θηλ.* η υγρολογία
higrometric-ă, higrometrici-ce *επίθ.* υγρομετρικός -ή-ό
higrometrie *ουσ. θηλ.* η υγρομετρία
higrometru, higrometre *ουσ. ουδ.* το υγρόμετρο
higroscop, higroscoape *ουσ. ουδ.* το υγροσκόπιο
higroscopic-ă, higroscopici-ce *επίθ.* υγροσκοπικός -ή-ό
higrostat, higrostate *ουσ. ουδ.* ο υγροστάτης
hil, hiluri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το μέρος οργάνου όπου μπαίνουν τα αιμοφόρα αγγεία και τα νεύρα
hilar-ă, hilari-e *επίθ. (ανατ.)* σε σχέση με το μέρος εισόδου αιμοφόρων αγγείων ή νεύρων σ'ένα όργανο
hilozoism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο υλισμός
himen, himene *ουσ. ουδ.* ο υμένας, η λεπτή μεμβράνη
himenopter, himenoptere *ουσ. ουδ. (ζωολ.)*τα υμενόπτερα
himeră, himere *ουσ. θηλ.* η χίμαιρα, η ουτοπία, το ονειροπόλημα
himeric-ă, himerici-ce *επίθ.* χιμαιρικός-ή-ό, απραγματοποίητος-η-ο
hindi *ουσ. θηλ.* η λογοτεχνική ινδική γλώσσα
hinduism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο ινδουισμός, η θρησκεία στην Ινδία, στους Ινδούς
hinduist-ă, hinduişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.)* ινδουϊστής-ίστρια (ο, η)
Hindus-ă, Hinduşi-se I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ινδός-ή (ο, η) II. *επίθ.* ινδικός-ή-ό
hindustană *ουσ. θηλ.* η ινδική γλώσσα
hingher, hingheri *ουσ. αρσ.* ο μπόγιας // **-ii mi-au luat câinele** οι μπόγιες μου πήραν το σκυλί
hinterland, hinterlanduri *ουσ. ουδ.* η ενδοχώρα
hioid *επίρ. (ανατ.)* **os hioid** το υοειδές οστούν
hiperaciditate, hiperacidităţi *ουσ. θηλ.* η υπεροξύτητα
hiperbolă, hiperbole *ουσ. θηλ. (μαθ.)* 1. η υπερβολή 2. σχήμα λόγου
hiperbolic-ă, hiperbolici-ce *επίθ.* υπερβολικός-ή-ό
hiperemotiv-ă, hiperemotivi-e *επίθ.* ευσυγκίνητος -η-ο, υπερσυγκίνητος-η-ο
hiperexcitabilitate *ουσ. θηλ.* η υπερδιεγερτικότητα, η υπερδιεγερσιμότητα

hiperglicemie, hiperglicemii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υπεργλυκαιμία
hipersecreţie, hipersecreţii *ουσ. θηλ.* η υπερέκκριση
hipersensibil-ă, hipersensibili-e *επίθ.* υπερευαίσθητος-η-ο
hipersensibilitate, hipersensibilităţi *επίθ.* η υπερευαισθησία
hipertensiune, hipertensiuni *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η υπέρταση 2. η υπερτονία // ~ **arterială** η αρτηριακή υπέρταση // **contra hipertensiunii** αντιυπερτασικός -ή-ό // **sufăr de** ~ πάσχω από υπέρταση
hipertensiv-ă, hipertensivi-e I. *επίθ.* υπερτασικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπερτασικός-ή (ο, η)
hipertiroidie, hipertiroidii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* ο υπερθυρεοειδισμός
hipertiroidism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο υπερθυρεοειδισμός
hipertonic-ă, hipertonici-ce *επίθ. (χημ.)* υπερτονικός-ή-ό, υπέρτονος-η-ο (για συμπαγή διαλύματα)
hipertonie, hipertonii *ουσ. θηλ.* 1. η υπερτονία, η υπερτόνωση 2. η ενδυνάμωση
hipertrofia pers. 3 hipertrofiază *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω υπερτροφία, γίνομαι υπερτροφικός-ή-ό
hipertrofie, hipertrofii *ουσ. θηλ.* η υπερτροφία
hipic-ă, hipici-ce *επίθ.* ιππικός-ή-ό // **întrecere -ă** η ιππηλασία, η ιπποδρομία
hipism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η ιππική, η ιππασία, η ιππηλασία, η ιπποδρομία
hipnotic-ă, hipnotici-ce I. *επίθ.* υπνωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το υπνωτικό
hipnotism *ουσ. ουδ.* ο υπνωτισμός
hipnotiza, hipnotizez I. *ρ. μετ.* υπνωτίζω II. *ρ. μέσο* υπνωτίζομαι
hipnotizant-ă, hipnotizanţi-te I. *επίθ.* υπνωτιστικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το υπνωτικό
hipnotizare, hipnotizări *ουσ. θηλ.* η υπνώτιση
hipnotizat-ă, hipnotizaţi-te *επίθ.* υπνωτισμένος-η-ο
hipnotizator-oare, hipnotizatori-oare I. *επίθ.* υπνωτιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπνωτιστής-ίστρια (ο, η)
hipnoză, hipnoze *ουσ. θηλ.* 1. η ύπνωση, η υπνώτιση 2. *μτφ.* η μαγική επίδραση, η γοητεία
hipoaciditate, hipoacidităţi *ουσ. θηλ.* η υποξύτητα
hipocentaur, hipocentauri *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο ιπποκένταυρος
hipocentru, hipocentri *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* το υπόκεντρο (για τα σεισμικά κύματα)
hipociclu, hipocicluri *ουσ. ουδ.* ο υπόκυκλος
hipoclorit, hipocloriţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο υποχλωρίτης // ~ **de potasiu** το υποχλώριον καλίου // ~ **de sodiu** το υποχλώριον νατρίου
hipocondru, hipocondre *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το υποχόνδριο
hipoderm *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το υπόδερμα
hipodermic-ă, hipodermici-ce *επίθ. (ανατ.)* υποδερμικός-ή-ό, υποδόριος-ια-ιο
hipodrom, hipodromuri *ουσ. ουδ.* ο ιππόδρομος, το ιπποδρόμιο
hipofizar-ă, hipofizari-e *επίθ.* ό,τι σχετίζεται με την υπόφυση
hipofiză, hipofize *ουσ. θηλ.* η υπόφυση (ο ενδοκρινής αδένας στη βάση του εγκεφάλου)
hipogastric-ă, hipogastrici-ce *επίθ. (ανατ.)* υπογαστρικός-ή-ό
hipogastru, hipogastre *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το υπογάστριο
hipopotam, hipopotami *ουσ. αρσ.* ο ιπποπόταμος
hipotensiune, hipotensiuni *ουσ. θηλ.* η υπόταση
hipotensiv-ă, hipotensivi-e I. *επίθ.* υποτασικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποτασικός-ή III. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το υποτασικό (το υπότονο)
hipotiroidie, hipotiroidii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υποθυρεοειδία
hipotonic-ă, hipotonici-ce *επίθ.* υποτονικός-ή-ό, ο υπότονος-η-ο // **ser** ~ ο υπότονος ορός, με χαμηλή ωσμωτική πίεση)
hipotracţiune, hipotracţiuni *ουσ. θηλ.* η έλξη με ίππους
hipotrofie, hipotrofii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υποτροφία
hirotonisi, hirotonisesc *ρ. μετ. (εκκλ.)* χειροτονώ
hirotonisire, hirotonisiri *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η χειροτονία
hirotonisit, hirotonisiţi *επίθ. (εκκλ.)* χειροτονημένος-η-ο
hirsut-ă, hirsuţi-te *επίθ.* 1. δασύτριχος-η-ο 2. δασύς-ιά-ύ
histogramă, histograme *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το ιστογράφημα, το ιστόγραμμα
histologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ιστολογία
histrion, histrioni *ουσ. αρσ.* ο αγύρτης, ο απατεώνας, ο τσαρλατάνος
histrionic-ă, histrionici-ce I. *επίθ.* κατεργάρικος-η -ο, κατεργάρης-α-ικο II. *επίρ.* κατεργάρικα
Hitit-ă, Hitiţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Χετταίος-α (ο, η) (ινδοευρωπαϊκός λαός που έζησε στους παλιούς χρόνους στην κεντρική Ανατολία)
hlamidă, hlamide *ουσ. θηλ.* η χλαμύδα
hlizi, hlizesc *ρ. μέσο (επαρχ.)* 1. γελώ ανόητα 2. κοιτάζω έκπληκτα 3. εκπλήσσομαι
ho *επιφ.* 1. οχό! (ξεφωνητό για να σταματήσουν τα άλογα) 2. *οικ.* στάσου!, στοπ!
hoardă, hoarde *ουσ. θηλ.* 1. η ορδή 2. η στρατιά, ο εχθρικός στρατός που λεηλατεί 3. η συμμορία, το στίφος
hobby *ουσ. ουδ.* το χόμπι, η αδυναμία, το πάθος για κάποια απασχόληση
hochei *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το χόκεϊ // ~ **pe gheaţă** το χόκεϊ επί πάγου // ~ **pe iarbă** το χόκεϊ επί χόρτου
hocheist, hocheişti *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο χοκεΐστας, ο παίχτης χόκεϊ
hocus-pocus *ουσ. ουδ.* «το χόκους-πόκους», η έκφραση στο τσίρκο των θαυματοποιών, των ταχυδακτυλουργών
hodorog-oagă, hodorogi-oage I. *ουσ. ουδ.* το σαράβαλο, το χάρβαλο, το σάψαλο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* (*μτφ.*) ο γέρος, η γριά
hodorogeală, hodorogeli *ουσ. θηλ.* 1. το ξεχαρβάλωμα 2. το τρίξιμο, ο θόρυβος παλιών οχημάτων 3. *μτφ.* το γέρασμα, τα γερατειά
hodorogi, hodorogesc I. *ρ. αμ.* 1. τριζοβολώ, βουίζω 2. *μτφ.* φωνάζω δυνατά, φλυαρώ II. *ρ. μέσο* 1. ξεχαρβαλώνομαι, γίνομαι παλιός από παρατεταμένη χρήση 2. *μτφ.* σαψαλιάζω, καταβάλλομαι από γερατειά
hodorogit-ă, hodorogiţi-te *επίθ.* 1. σαραβαλιασμένος -η-ο, χαλασμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο 2. *μτφ.* γερασμένος-η-ο, ραμόλι
hodoronc-tronc *επιφ.* παφ, στα καλά καθούμενα, ξαφνικά (για κάποιο ατόπημα, για κάτι αταίριαστο)

hoge, hogi *ουσ. αρσ.* ο χότζας
hogeac, hogeacuri *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. το τζάκι, η καμινάδα 2. η καπνοδόχος
hohot, hohote *ουσ. ουδ.* 1. το χαχάνισμα, ο καγχασμός 2. το χάχανο, το αναφιλητό // **~ de plâns** το αναφιλητό, ο λυγμός // **~ de râs** το χαχάνισμα, ο καγχασμός // **a plânge în -e** κλαίω με λυγμούς // **a râde în -e** χαχανίζω, ξεσπώ σε δυνατά γέλια
hohoti, hohotesc *ρ. αμ.* 1. καγχάζω, χαχανίζω, γελώ δυνατά 2. κλαιω με λυγμούς 3. *μτφ.* αντιβουΐζω
hohotire, hohotiri *ουσ. θηλ.* 1. ο καγχασμός, το χαχάνισμα 2. το αναφιλητό 3. ο λυγμός
hoinar-ă, hoinari-e I. *επίθ.* 1. περιπλανώμενος-η-ο 2. βαγαπόντης-ισσα-ικο 3. πλανητικός-ή-ό 4. περιφερόμενος-η-ο // **o viață de ~** η πλανητική ζωή II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλήτης-ισσα (ο, η)
hoinăreală, hoinăreli *ουσ. θηλ.* 1. η περιπλάνηση, η βαγαποντιά 2. η περιφορά εδώ κι εκεί 3. η αλητεία
hoinări, hoinăresc *ρ. αμ.* 1. περιπλανιέμαι, περιφέρομαι εδώ κι εκεί άσκοπα, τριγυρίζω 2. αλητεύω
hoit, hoituri *ουσ. ουδ.* 1. το πτώμα, το ψοφίμι 2. *μτφ.* ο χοντροκομμένος, ο χοντροκαμωμένος άνθρωπος
hol, holuri *ουσ. ουδ.* το χωλ, ο προθάλαμος // **în -ul ministerului** στο χωλ του υπουργείου
holba, holbez I. *ρ. μετ.* ανοίγω τα μάτια και προσέχω· ανοίγω μεγάλα μάτια II. *ρ. μέσο* γουρλώνω, κοιτάζω με μεγάλα μάτια (από έκπληξη, φόβο, κ.λ.π.)
holbare, holbări *ουσ. θηλ.* 1. το γούρλωμα 2. το αφηρημένο κοίταγμα
holbat-ă, holbați-te *επίθ.* γουρλωτός-ή-ό, ανοιχτομάτης-α-ικο, γουρλομάτης-α-ικο
holdă, holde *ουσ. θηλ.* το σπαρτό, τα σπαρτά, τα στάχυα
holendru, holendre, holender, holendere *ουσ. ουδ.* το εξάρτημα (ανταλλακτικό) για βίδωμα δύο άκρων των σωλήνων
holeră, holere *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η χολέρα
holeric-ă, holerici-ce *επίθ. (ιατρ.)* χολερικός-ή-ό
holocaust, holocausturi *ουσ. ουδ.* 1. το ολοκαύτωμα 2. η τελειωτική καταστροφή
holocen-ă, holoceni-e I. *επίθ. (γεωλ.)* ολόκαινος -η-ο (της νεώτερης υποδιάπλασης του καινοζωικού αιώνα) II. *ουσ. ουδ.* ο ολόκαινος, ο αλλούβιος
hologramă, holograme *ουσ. θηλ.* το ολογράφημα
holtei, holtei *ουσ. αρσ.* ο άγαμος, ο ανύπαντρος, ο εργένης, ο μπεκιάρης, ο ανύμφευτος
homar, homari *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο αστακός
homeopatie, homeopatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ομοιοπαθητική
homeric-ă, homerici-ce *επίθ.* ομηρικός-ή-ό // **râs ~** το ομηρικό γέλιο
homosexual-ă, homosexuali-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ομοφυλόφιλος (ο, η), ο παιδεραστής
homosexualitate *ουσ. θηλ.* η ομοφυλοφιλία, η παιδεραστία
hop *επιφ.* χοπ! // **nu zice ~ până n-ai sărit șanțurile** δεν πρέπει να βιάζεται κανείς
hop, hopuri *ουσ. ουδ.* 1. η ανωμαλία δρόμου 2. το πήδημα 3. το τίναγμα, το τράνταγμα 4. η δυσκολία, το εμπόδιο // **a trece un ~** περνάω ένα εμπόδιο, ξεπερνώ τη δυσκολία // **drum cu -uri** δρόμος με εμπόδια
horă, hore *ουσ. θηλ.* 1. ο χορός 2. *(αστρ.)* το βόρειο σέλας // **a intra în ~** μπαίνω στο χορό // **ai intrat în ~ trebuie să joci** μπήκες στο χορό πρέπει να χορέψεις // **a întinde hora** στήνω το χορό
horcăi, horcăi *ρ. αμ.* ρογχάζω, ροχαλίζω
horcăială, horcăieli *ουσ. θηλ.* ο ρόγχος, το ροχάλισμα
horcăit *ουσ. ουδ.* ο ρόγχος, το ροχαλητό
horcăitură, horcăituri *ουσ. θηλ.* το ροχαλητό
hori, horesc I. *ρ. μετ.* τραγουδώ (με τη φωνή ή με τη φλογέρα) II. *ρ. αμ.* χορεύω
horincă *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η ρακή, το ρακί
hormon, hormoni *ουσ. αρσ. (βιολ.)* η ορμόνη
hormonal-ă, hormonali-e *επίθ.* ορμονικός-ή-ό
horn, hornuri *ουσ. ουδ.* η καμινάδα, η καπνοδόχος, το φουγάρο
hornar, hornari *ουσ. ουδ.* ο καπνοδοχοκαθαριστής
horoscop, horoscoape *ουσ. ουδ.* το ωροσκόπιο
hortensie, hortensii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ορτανσία (φυτό διακοσμητικό)
horticol-ă, horticoli-e *επίθ.* κηπουρικός-ή-ό, φυτοκομικός-ή-ό
horticultor-oare, horticultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φυτοκόμος, ο κηπουρός
horticultură *ουσ. θηλ.* η κηπουρική, η φυτοκομία
hotar, hotare *ουσ. ουδ.* το όριο, η μεθόριος, το σύνορο // **peste -e** υπερόριος-ια-ιο // **piatră de ~** το ορόσημο από πέτρα
hotarnic-ă, hotarnici-ce *επίθ.* 1. οροθετικός-ή-ό 2. σχετικά με τον καθορισμό συνόρων // **inginer ~** ο οροθετικός μηχανικός, που χαράζει την οροθετική γραμμή
hotă, hote *ουσ. θηλ.* ο απορροφητήρας
hotărâre, hotărâri *ουσ. θηλ.* 1. η απόφαση, η αποφασιστικότητα 2. η σταθερότητα 3. η δικαστική απόφαση 4. το βούλευμα, το ψήφισμα, η κρίση 5. η ετυμηγορία ενόρκων // **cu toată -a** με όλη την αποφασιστικότητα
hotărât-ă, hotărâți-te *επίθ.* 1. αποφασισμένος-η-ο 2. αναμφίβολος-η-ο 3. οριστικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **articol ~** το οριστικό άρθρο // **o atitudine ~ă** μια αναμφίβολη στάση // **un om ~** ένας αποφασισμένος άνθρωπος
hotărâtor-oare, hotărâtori-oare *επίθ.* 1. αποφασιστικός-ή-ό, καθοριστικός-ή-ό, προσδιοριστικός-ή-ό 2. συμπερασματικός-ή-ό
hotărî, hotărăsc I. *ρ. μετ.* 1. αποφασίζω, παίρνω απόφαση 2. εκδίδω απόφαση, επιλύω // ορίζω // **a ~ o zi** ορίζω ημέρα II. *ρ. μέσο* αποφασίζομαι // **lucrul s-a hotărât în mod oficial** το πράγμα αποφασίστηκε επισήμως
hotărnici, hotărnicesc *ρ. μετ.* οροθετώ
hotărnicie, hotărnicii *ουσ. θηλ.* η οροθεσία, η οροθέτηση
hotel, hoteluri *ουσ. ουδ.* το ξενοδοχείο
hotelier-ă, hotelieri-e I. *επίθ.* ξενοδοχειακός-ή-ό // **întreprindere -ă** η ξενοδοχειακή επιχείρηση II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ξενοδόχος-α (ο, η)
Hotentot, Hotentoți *ουσ. αρσ. (πληθ.)* οι οττεντότοι
hoț, hoață, hoți, hoațe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κλέφτης τρα (ο, η) 2. λωποδύτης-ύτρια (ο, η) // **~ de buzunare** ο πορτοφολάς // **~ de drumul mare** ο ληστής // **bardă de -i** η κλεπτοσυμμορία

hoţesc-ească, hoţeşti *επίθ.* κλεφτός-ή-ό, κλέφτικος -η-ο, λωποδυτικός-ή-ό
hoţeşte *επίρ.* 1. κλέφτικα, κλεφτά, λωποδυτικά 2. λαθραία, κρυφά, λάθρα
hoţie, hoţii *ουσ. θηλ.* η κλοπή, το κλέψιμο, η κλεψιά, η λωποδυσία
hoţoman-ă, hoţomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* κλέφτης-τρα (ο, η), κατεργάρης-α (ο, η), ληστής (ο)
hoţomancă, hoţomance *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η κατεργάρα 2. η κλέφτρα
hoţomănie, hoţomănii *ουσ. θηλ.* η κατεργαριά, η κλεψιά, η ληστεία, η λωποδυσία
hram, hramuri *ουσ. ουδ.* ο άγιος προστάτης της εκκλησίας // *(λαϊκ.)* **ce ~ poartă?** τι σόι άνθρωπος είναι;
hrană *ουσ. θηλ.* η τροφή, η διατροφή
hrăni, hrănesc I. *ρ. μετ.* 1. τρέφω, διατρέφω 2. ταΐζω, σιτίζω II. *ρ. μέσο* τρέφομαι, διατρέφομαι // **a se ~ cu vânt** τρέφομαι με αέρα (δεν έχω τι να φαω)
hrănire, hrăniri *ουσ. θηλ.* η θρέψη, το θρέψιμο
hrănit-ă, hrăniţi-te *επίθ.* θρεμμένος-η-ο, καλοθρεμμένος-η-ο, θρεφτός-ή-ό
hrănitor-oare, hrănitori-oare *επίθ.* θρεπτικός-ή-ό
hrăpăreţ-eaţă, hrăpăreţi-eţe *επίθ.* αρπακτικός-ή-ό, άπληστος-η-ο
hrean *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ραφανίδα (γένος λαχανικού μπαχαρικό)
hrib, hribi *ουσ. αρσ.* το μανιτάρι, το μαυρομανίταρο
hrisov, hrisoave *ουσ. ουδ.* 1. το χρυσόβουλο, το έγγραφο που έφερε χρυσή βούλλα 2. το αυτοκρατορικό διάταγμα
hrişcă *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το δαρί, η σίκαλη
hronic, hronice *ουσ. ουδ.* το χρονικό, η εξιστόρηση ιστορικών γεγονότων
hrubă, hrube *ουσ. θηλ.* 1. το κατώγι, το υπόγειο, η τρώγλη 2. ο θολωτός υπόνομος
htonian-ă, htonieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χθόνιος-α (ο, η) II. *επίθ.* χθόνιος-α-ο // **zeii htonieni** οι χθόνιοι θεοί
hublou, hublouri *ουσ. ουδ.* 1. ο φεγγίτης 2. το παραθυράκι πλοίου
hudubaie, hudubăi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. το μεγάλο σπίτι 2. το άτομο με μορφή τέρατος
hughenot-ă, hughenoţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ουγενότος-η (ο, η)
huhurez, huhurezi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το νυχτοπούλι, ο μπούφος // **a trăi ca un ~** το να ζει κανείς μόνος χωρίς δικούς και φίλους
huideo *επιφ.* γιούχα
huidui, huiduiesc *ρ. μετ.* γιουχαΐζω, φωνάζω «γιούχα», γιουχάρω
huiduială, huiduieli *ουσ. θηλ.* το γιουχάισμα, ο γιουχαϊσμός
huidumă, huidume *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η χοντρομπαλού, η παχύσαρκη γυναίκα 2. ο χοντρομπαλάς (ο πολύ χοντρός άντρας), ο γιγαντόσωμος
huilă, huile *ουσ. θηλ.* το πετροκάρβουνο, ο γαιάνθρακας πρώτης ποιότητας // **gaz de ~** το ανθρακαέριο *(φωτιστικό)* // **ulei de ~** το ανθρακέλαιο
hulă, hule *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η βλασφημία, η λοιδορία, το βρίσιμο, η συκοφαντία
hulă, hule *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η φουσκοθαλασσιά, η φουσκονεριά, η θαλασσοταραχή
huli, hulesc *ρ. μετ.* 1. βλασφημώ, συκοφαντώ, δυσφημώ 2. κατηγορώ με άσκημα λόγια κάποιον
huligan, huligani *ουσ. αρσ.* 1. ο χούλιγκαν, ο ταραχοποιός, ο ταραξίας 2. ο θορυβοποιός, ο φασαρίας
huliganic-ă, huliganici-ce *επίθ.* 1. χουλιγκανικός-ή-ό, ταραχοποιός-ός-ό 2. διαταρακτικός-ή-ό (της νόμιμης τάξης)
huliganism *ουσ. ουδ.* 1. ο χουλιγκανισμός, οι ταραχές των ταραχοποιών 2. η διατάραξη της νόμιμης τάξης
hulire, huliri *ουσ. θηλ.* 1. η βλασφημία 2. η συκοφαντία, η διαβολή, η βρισιά
hulit-ă, huliţi-te *επίθ.* υβρισμένος-η-ο, βλασφημισμένος-η-ο, κακολογημένος-η-ο
hulpav-ă, hulpavi-e *επίθ.* λαίμαργος-η-ο, άπληστος -η-ο
hulub, hulubi *ουσ. αρσ.* το περιστέρι
hulubă, hulube *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* καθένα από τα δύο μακριά ξύλα τα προσαρμοσμένα στο σταυρό της αμάξης μεταξύ των οποίων ζεύονται τα άλογα
hulubărie, hulubării *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο περιστερώνας
huludeţ, huludeţe *ουσ. ουδ.* το αδράχτι της σαΐτας του αργαλειού πάνω στο οποίο είναι το καλάμι με το υφάδι
humă, hume *ουσ. θηλ.* το ασπρόχωμα, η άργιλος για το άσπρισμα του σπιτιού
humui, humuiesc *ρ. μετ. (αρχ.)* αλείφω με ασπρόχωμα, επιχρίω με ασπρόχωμα, σοβαντίζω
humus, humusuri *ουσ. ουδ.* ο χούμος, το σκουρόχωμα, το φυτόχωμα
Hun, Huni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Ούννος, οι Ούννοι (βαρβαρικός λαός μογγολικού γένους)
huntă, hunte *ουσ. θηλ.* η χούντα
huo *επιφ.* ου! γιούχα! // **a lua cu ~** χουγιάζω, γιουχαΐζω
hural, hurale *ουσ. ουδ.* το χουράλιο (το συμβούλιο, η τοπική αρχή στους Μογγόλους) // *(πολ.)* **Marele ~** το κοινοβούλιο των Μογγόλων
hurduca, hurduc I. *ρ. μετ.* τραντάζω, συγκλονίζω // **autobuzul hurducăie** το λεωφορείον τραντάζει II. *ρ. αμ.* 1. κάνω βοή, θορυβώ, βουίζω 2. παράγω δυνατό και ξερό ήχο III. *ρ. μέσο* κλονίζομαι, τραντάζομαι
hurducăială, hurducăieli *ουσ. θηλ.* 1. το τράνταγμα, ο κραδασμός, ο κλονισμός 2. το βούισμα
hurducătură, hurducături *ουσ. θηλ.* 1. το κλόνισμα, το τράνταγμα, ο κραδασμός, το αναπήδημα 2. το βούισμα
hurdui, hurduiesc *ρ. αμ. (επαρχ.)* κροτώ, θορυβώ, παράγω δυνατό και ξερό ήχο, τριζοβολώ
hurduz-burduz *επίρ.* ταλαντευτικά, με ταλάντευση κουνιστά, με λίκνισμα
hurican, huricane *ουσ. ουδ.* η καταιγίδα στις Αντίλλες
hurie, hurii *ουσ. θηλ. (θρ.)* το ουρί, η γυναίκα του μωαμεθανικού παραδείσου
hurmuz, hurmuzuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το γυάλινο μαργαριτάρι
hurui pers. 3 huruie I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* κροτώ, θορυβώ, βουίζω II. *ρ. μέσο* γκρεμίζομαι, καταρρέω, παθαίνω κατάρρευση
huruială, huruieli *ουσ. θηλ.* το βούισμα, το τρίξιμο
huruitor-oare, huruitori-oare *επίθ.* βουίζων-ουσα-ον, τρίζων-ουσα-ον

huruitură, huruituri *ουσ. θηλ.* 1. ο κρότος, το τρίξιμο, ο δυνατός και ξερός ήχος 2. ο τιναγμός αμάξης με θόρυβο όταν σύρεται στο δρόμο
husar, husari *ουσ. αρσ.* ο ουσάρος (ο στρατιώτης του ελαφρού ιππικού στην Ουγγαρία)
husă, huse *ουσ. θηλ.* το περίβλημα, το σκέπασμα, το επικάλυμμα, το περικάλυμμα (για έπιπλα, συσκευές, μηχανές, κ.λ.π.)
husit-ă, husiți-te I. *επίθ. (θρ.)* ουσιτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ουσίτης-τισσα (ο, η)
husitism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο ουσιτισμός
huşti *επιφ.* ουστ! (για γρήγορη εξαφάνιση κάποιου από κάποιον τόπο)
huța *επιφ.* ούτσα! (επανειλημμένα: ούτσα-ούτσα! για το λίκνισμα στην κούνια των μικρών παιδιών) // **a se da ~** κουνιέμαι, ταλαντεύομαι, αεροζυγιάζομαι στην κούνια
huțan-ă, huțani-e I. *επίθ.* ουτσάνικος-η-ο (ό,τι ανήκει στους Ουτσάνους, ουκρανικός πληθυσμός στη Βόρεια Μολδαβία) // **cal ~** το ουτσάνικο άλογο (το βουνήσιο άλογο στο Βορρά της Μολδαβίας) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ουτσάνος-α (ο, η), ονομάζονται και Ούτσουλος-α (ο, η) (ουκρανικός πληθυσμός της Βόρειας Μολδαβίας)
Huțul-ă, Huțuli-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ούτσουλος-α (ο, η) II. *επίθ.* ουτσούλικος-η-ο (σχετικά με τους Ούτσουλους)
huzur *ουσ. ουδ.* το χουζούρι, το τεμπέλιασμα, η ανάπαυση
huzuri, huzuresc *ρ. αμ.* χουζουρεύω, τεμπελιάζω

I, i

I, i *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **i**, το ενδέκατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [ι]. // **a pune punctul pe i** (υπογραμμίζω την ουσία του ζητήματος, το κύριο, το σημαντικό γεγονός)
ia *επιφ.* για // ~ **aşa** για έτσι, μόνο έτσι // ~ **te uită!** για δες! // **ia să-ţi măsori cuvintele!** για μάζεψε τα λόγια σου // **unde te duci?** – **ia, până la colţ** πού πας; – για, μέχρι τη γωνία
iac, iaci *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το γιακ, είδος βουβάλου από το Θιβέτ
iaca, iacale *ουσ. θηλ. (αρχ.)* ο γιακάς, το περιλαίμιο ρούχου // **a feşteli -ua** εξευτελίζομαι ή καταντροπιάζω κάποιον
iacă *επιφ.* 1. νά 2. κοίτα, ιδού // ~, **a venit** κοίτα, ήρθε // ~ **ce zicea** νά τι έλεγε
iacătă *επιφ.* ιδ. iacă
iacobin, iacobini I. *ουσ. αρσ.* ο Ιακωβίνος, *πληθ.* οι Ιακωβίνοι (επαναστάτες στη Γαλλική Επανάσταση) II. *επίθ.* ιακωβινικός-ή-ό
iacobinism *ουσ. ουδ. (ιστ.)* ο ιακωβινισμός
iad, iaduri *ουσ. ουδ.* η κόλαση
iadă, iede *ουσ. θηλ.* το μικρό θηλυκό κατσικάκι
iadeş, iadeşuri *ουσ. ουδ.* 1. το στηθοκόκαλο 2. είδος στοιχήματος που μπαίνει με το σκίσιμο αυτού του οστού
iahnie, iahnii *ουσ. θηλ. (μαγ.)* το γιαχνί // **fasole** ~ φασούλι γιαχνί
iaht, iahturi *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το γιώτ, το κότερο, η θαλαμηγός
iahting *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η ιστιοδρομία
iama *ουσ. θηλ. αρθ.* το άρπαγμα, η λεία // **a da** ~ εφορμώ, εισβάλλω, επιτίθεμαι, εισέρχομαι ορμητικά, κάνω έφοδο // **a da** ~ **prin** ληστεύω, λεηλατώ, βλάπτω, κάνω ζημιά, καταστρέφω, καταρρίπτω, ρημάζω
iamb, iambi *ουσ. αρσ.* ο ίαμβος
iambic-ă, iambici-ce *επίθ.* ιαμβικός-ή-ό // **versul** ~ ο ιαμβικός στίχος
ianuarie *ουσ. αρσ.* I. ο Γενάρης, ο Ιανουάριος II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ γεναριάτικος-η-ο // **cerul de** ~ ο γεναριάτικος ουρανός
iapă, iepe *ουσ. θηλ.* η φοράδα // **a bate şaua să priceapă iapa** εκφράζω κάτι με έμμεσο τρόπο
iar I. *επίρ.* πάλι, ξανά, εκ νέου, για άλλη μια φορά // ~ **l-am întâlnit** πάλι τον συνάντησα // **ţi-o spun** ~ σου το λέγω ξανά II. *σύνδ.* 1. ενώ 2. και // **eu muncesc,** ~ **el se plimbă** εγώ δουλεύω, ενώ αυτός κάνει περίπατο
iară *επίρ. σύνδ.* ιδ. iar
iarăşi *επίρ.* ιδ. iar
iarbă, ierburi *ουσ. θηλ.* 1. το χορτάρι, το χόρτο 2. το γρασίδι, η χλόη // ~ **de mare** το φύκι (υδρόβιο φυτό) // **din pământ, din** ~ **verde** με κάθε μέσο, δίχως άλλο, πάση θυσία, απαραιτήτως // **paşte murgule** ~ **verde** θα πρέπει να περιμένεις πολύ ώσπου να εκπληρωθεί ό,τι θέλεις
iarmaroc, iarmaroace *ουσ. ουδ.* η πανήγυρη
iarnă, ierni I. *ουσ. θηλ.* ο χειμώνας // ~ **aspră** ο δριμύς χειμώνας // ~ **grea** η βαρυχειμωνιά // **în** ~ **ninge** το χειμώνα χιονίζει // **la** ~ ο προσεχής χειμώνας // **astă** ~ τον περασμένο χειμώνα, τον τελευταίο χειμώνα // **la** ~ **plec la munte** το χειμώνα πηγαίνω στο βουνό II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ χειμωνιάτικος-η-ο· χειμερινός-ή-ό // **noapte de** ~ η χειμωνιάτικη νύχτα // **perioadă de** ~ η χειμερινή περίοδος // *(αθλ.)* **sport de** ~ ο χειμερινός αθλητισμός III. *επιρ. έκφρ.* **de cu** ~ στον καιρό του χειμώνα, στη διάρκεια του χειμώνα
iască *ουσ. θηλ.* η ίσκα, το αγαρικό // *έκφρ.* **a se face** ~ γίνομαι ίσκα (ξεραίνομαι, μαραζώνω)
iasomie, iasomii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. το γιασεμί 2. ο ίασμος και το άνθος του
iatac, iatacuri *ουσ. ουδ.* 1. το γιατάκι 2. το στρώμα, το κρεβάτι 3. *μτφ.* ο τόπος διαμονής
iatagan, iatagane *ουσ. ουδ.* το γιαταγάνι
iată *επιφ.* 1. νά, ιδού 2. δέστε 3. ξαφνικά, απρόοπτα, αίφνης, αιφνιδιαστικά // ~ **cartea** να το βιβλίο // ~ **de ce...** νά γιατί... // ~ **pentru ce...** νά γιατί... // **iată-mă!** νά 'μαι! (είμαι εδώ!) // **iat-o!** νάτην!
iaurgerie, iaurgerii *ουσ. θηλ.* το γιαουρτοπωλείο
iaurgiu, iaurgii *ουσ. αρσ.* ο γιαουρτάς
iaurt, iaurturi *ουσ. ουδ.* το γιαούρτι
iavaş *επίρ. (οικ.)* σιγά, ήσυχα, γιάβας // ~~ γιάβας -γιάβας, σιγά-σιγά, λίγο-λίγο, πολύ σιγά
iaz, iazuri *ουσ. ουδ.* 1. η λίμνη 2. ο αύλακας, το χαντάκι με πολύ νερό για άρδευση ή για νερόμυλο, κ.λ.π.
iazmă, iezme *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το φάσμα, το φάντασμα
iberic-ă, iberici-ce *επίθ.* ιβηρικός-ή-ό // **Peninsula Iberică** η Ιβηρική Χερσόνησος
ibidem *επίρ.* (για ένα κείμενο που δίνεται σε παράθεση) στο ίδιο σύγγραμμα, στον ίδιο συγγραφέα, στο ίδιο έργο, στο ίδιο μέρος
ibis *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* η ίβη (εξωτικό μακρόταρσο πτηνό)
ibovnic-ă, ibovnici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* ο εραστής, η ερωμένη
ibric, ibrice *ουσ. ουδ.* το μπρίκι
ibrişin, ibrişine *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το μπρισίμι (κλωστή από μετάξι)
ic, icuri *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η σφήνα
ici *επίρ. (λαϊκ.)* εδώ // ~ **şi colo** εδώ κ'εκεί // **ba** ~, **ba colo** που και που, κάπου-κάπου, κάποτε-κάποτε // **pe** ~ **pe colo** απ'εδώ και απ'εκεί
icnet, icnete *ουσ. ουδ.* το βογγητό, το βογκητό, ο στεναγμός
icni, icnesc *ρ. αμ.* 1. βογγώ, βογγάω, βογκάω 2. ανασαίνω βαριά
icoană, icoane *ουσ. θηλ.* 1. η εικόνα, το εικόνισμα 2. η αγία εικόνα 3. η ζωγραφιά, ο πίνακας, το εικονογράφημα, το ζωγραφικό έργο // **a picta icoane** ζωγραφίζω εικόνες, εικονογραφώ, είμαι αγιογράφος

iconar, iconari *ουσ. αρσ.* ο εικονογράφος, ο αγιογράφος, ο ζωγράφος αγίων εικόνων
iconiță, iconițe *ουσ. θηλ.* η μικρή εικόνα
iconoclasm *ουσ. ουδ. (θρ. και πολ.)* η εικονοκλασία, η εικονομαχία, ο αγώνας για την κατάλυση των άγιων εικόνων (έριδα κατά τη βυζαντινή εποχή)
iconoclast-ă, iconoclaști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο/η εικονοκλάστης, ο/η εικονομάχος II. *επίθ.* εικονοκλαστικός-ή-ό
iconografie, iconografii *ουσ. θηλ.* 1. εικονογραφία, η αγιογραφία 2. το σύνολο των εικόνων ενός τόπου ή μιας εποχής (αιγυπτιακή, ελληνική, ρωμαϊκή)
iconoscop, iconoscoape *ουσ. ουδ.* το εικονοσκόπιο
iconostas, iconostase *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το εικονοστάσι
icosaedru, icosaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το εικοσάεδρο
icosar, icosari *ουσ. αρσ. (αρχ.)* το εικοσαράκι (νόμισμα)
icră, icre *ουσ. θηλ.* το αυγοτάραχο, το χαβιάρι // **icre de Manciuria** το κόκκινο χαβιάρι // **icre negre** το μαύρο χαβιάρι
icter, ictere *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο ίκτερος, η κιτρινάδα, η χρυσή
ictus, ictusuri *ουσ. ουδ.* 1. η ύψωση της έντασης της φωνής στο ρυθμό του στίχου ή του μουσικού έργου 2. *ιατρ.* το πλήγμα, το χτύπημα, το βάρεμα // ~ **apoplectic** το αποπληκτικό χτύπημα // ~ **epileptic** η επιληπτική κρίση, η επιληψία
Ide *ουσ. θηλ. πληθ. (ιστ.)* οι Ίδες (από το ρωμαϊκό ημερολόγιο)
ideal-ă, ideali-e I. *επίθ.* 1. ιδανικός-ή-ό, ιδεώδης-ης -ες 2. τέλειος-α-ο II. **ideal, idealuri** *ουσ. ουδ.* το ιδανικό, το ιδεώδες
idealism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ιδεαλισμός // ~ **obiectiv** ο αντικειμενικός ιδεαλισμός // ~ **subiectiv** ο υποκειμενικός ιδεαλισμός
idealist-ă, idealiști-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* ιδεαλιστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* ιδεαλιστής-ίστρια (ο, η)
idealiza, idealizez *ρ. μετ.* 1. εξιδανικεύω, ιδανικεύω 2. εξαϋλώνω 3. *μτφ.* αιθεροποιώ, ελευθερώνω κάτι από την υλική του υπόσταση
idealizare, idealizări *ουσ. θηλ.* η εξιδανίκευση, η ιδανίκευση, η ιδανικότητα
ideație, ideații *ουσ. θηλ.* η ιδεοληψία
idee, idei *ουσ. θηλ.* 1. η ιδέα 2. η έννοια, το νόημα 3. η γνώμη, η γνώση 4. η αντίληψη 5. ο σκοπός, η πρόθεση // ~ **fixă** η έμμονη ιδέα // ~ **preconcepută** η προκατάληψη // **a avea** ~ έχω ιδέα, γνωρίζω κάτι // **a intra la idei** μπαίνω σε ιδέες, είμαι ανήσυχος, ανησυχώ // **am venit la dumneavoastră în -a de a ajunge la o înțelegere** ήρθα σε σας με την πρόθεση να φτάσουμε σε μια συνεννόηση // **ce** ~! άκου ιδέα! // **dă-mi o** ~ δώσε μου μια ιδέα // **o** ~ **de...** μια χάρη, μια ελάχιστη διαφορά δια..., στάσεων // **o** ~ **mai mare** λίγο μεγαλύτερος-η
idem *επίρ.* ομοίως, ωσαύτως, το ίδιο, ομοιωματικά
identic-ă, identici-ce *επίθ.* 1. όμοιος-α-ο, απαράλλακτος-η-ο, ολόϊδιος-ια-ιο 2. ταυτόσημος-η-ο
identifica, identific I. *ρ. μετ.* 1. ταυτίζω, εξομοιώνω, συνταυτίζω, καθορίζω την ταυτότητα 2. αναγνωρίζω (κάτι που γνώριζα και προηγούμενα) II. *ρ. μέσο* ταυτίζομαι, συνταυτίζομαι // **concepțiile lor se identifică** οι αντιλήψεις τους ταυτίζονται
identificabil-ă, identificabili-e *επίθ.* ταυτοποιήσιμος -η-ο
identificare, identificări *ουσ. θηλ.* 1. η ταύτιση, η εξομοίωση, η συνταύτιση, ο ταυτισμός, ο συνταυτισμός, ο καθορισμός της ταυτότητας 2. η αναγνώριση (κάποιου προσώπου)
identitate, identități *ουσ. θηλ.* 1. η ταυτότητα, η ομοιότητα 2. *μαθ.* η ισότητα μεταξύ δύο αλγεβρικών παραστάσεων // ~ **de idei** η ταυτότητα ιδεών, η σύμπνοια, η ύπαρξη σύμφωνης γνώμης ανάμεσα σε διάφορα άτομα // ~ **de vederi** η ταυτότητα απόψεων / αντιλήψεων // **buletin de** ~ το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα // **principiul identității** η αρχή της ταυτότητας (η ομοιότητα στη σκέψη στην ίδια λογική πράξη)
ideografic-ă, ideografici-ce *επίθ.* ιδεογραφικός-ή-ό
ideografie *ουσ. θηλ.* η ιδεογραφία
ideogramă, ideograme *ουσ. θηλ.* το ιδεόγραμμα
ideolog-ă, ideologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδεολόγος (ο, η)
ideologic-ă, ideologici-ce *επίθ.* ιδεολογικός-ή-ό
ideologește *επίρ.* ιδεολογικά
ideologicește *επίρ.* ιδεολογικά
ideologie, ideologii *ουσ. θηλ.* η ιδεολογία
idilă, idile *ουσ. θηλ.* 1. το ειδύλλιο 2. ο τρυφερός ερωτικός δεσμός
idilic-ă, idilici-ce *επίθ.* ειδυλλιακός-ή-ό
idilizare, idilizări *ουσ. θηλ.* η ειδυλλιακοποίηση
idilizat-ă, idilizați-te *επίθ.* ειδυλλιακοποιημένος-η-ο
idiom, idiomuri *ουσ. ουδ.* το ιδίωμα, η διάλεκτος, η τοπική παραλλαγή της γλώσσας
idiomatic-ă, idiomatici-ce *επίθ.* ιδιωματικός-ή-ό
idiomorf-ă, idiomorfi-e *επίθ.* ιδιόμορφος-η-ο, ιδιότυπος-η-ο (με ιδιαίτερη μορφή ή σχήμα)
idiopatie, idiopatii *ουσ. θηλ.* η ιδιοπάθεια
idiot-oată, idioți-oate I. *επίθ.* ηλίθιος-ια-ιο, ανόητος-η -ο, χαζός-ή-ό, μωρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ηλίθιος-ια (ο, η) 2. χαζός-ή (ο, η), κουτός-ή (ο, η)
idiotism *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* ο ιδιωτισμός, ο ιδιωματισμός
idiotiza, idiotizez I. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον ηλίθιο, αποβλακώνω, αποκτηνώνω II. *ρ. μέσο* αποβαίνω ηλίθιος, αποβλακώνομαι, αποκτηνώνομαι
idiotizare, idiotizări *ουσ. θηλ.* 1. η ηλιθιοποίηση 2. η αποβλάκωση, το αποβλάκωμα, η αποκτήνωση
idioțenie, idioțenii *ουσ. θηλ.* 1. η ηλιθιότητα, η βλακεία, η ανοησία 2. η κουταμάρα, η χαζομάρα, το ξεκούτιασμα 3. ο αβδηριτισμός
idioție, idioții *ουσ. θηλ.* η ιδιωτεία
idiș *ουσ. ουδ.* «τα Yiddish», το γλωσσικό γερμανικό ιδίωμα ομιλούμενο από τους Εβραίους της Κεντρικής Ευρώπης // **limba** ~ η γλώσσα Yiddish
ido *ουσ. ουδ.* η ίντο, η διεθνής γλώσσα προερχόμενη από την απλοποίηση της εσπεράντο
idol, idoli *ουσ. αρσ.* 1. το είδωλο 2. *μτφ.* το ίνδαλμα, το πρόσωπο ή πράγμα που αποτελεί αντικείμενο λατρείας
idolatrie *ουσ. θηλ.* 1. η ειδωλολατρεία 2. *μτφ.* η υπερβολική αγάπη για κάποιον ή για κάτι
idolatriza, idolatrizez *ρ. μετ.* 1. ειδωλοποιώ 2. *μτφ.* υπεραγαπώ, λατρεύω
idolatrizare, idolatrizări *ουσ. θηλ.* η ειδωλολατρεία, η εκδήλωση μεγάλης λατρείας για κάποιον

idolatru-ă, idolatri-e I. *επίθ.* ειδωλολατρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδωλολάτρης-ισσα (ο, η)
ie, ii *ουσ. θηλ.* η γυναικεία μπλούζα από λευκό ύφασμα στολισμένη με κεντήματα, είναι τμήμα της ρουμανικής εθνικής γυναικείας ενδυμασίας
ied, iezi *ουσ. αρσ.* το κατσικάκι, το ερίφιο
iederă, iederi *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο κισσός, το αναρριχώμενο φυτό
ieftin-ă, ieftini-e I. *επίθ.* 1. φτηνός-ή-ό, με χαμηλή τιμή 2. ευτελής-ής-ές II. *επίρ.* φτηνά // **a scăpa ~** σώθηκα χωρίς μεγάλη ζημιά
ieftinătate *ουσ. θηλ.* η φτήνια, η φθήνεια
ieftini, ieftinesc I. *ρ. μετ.* φτηναίνω, χαμηλώνω τις τιμές II. *ρ. μέσο* γίνομαι φτηνός, φτηναίνω, πέφτει η τιμή μου (εμπόρευμα)
ieftinire, ieftiniri *ουσ. θηλ.* η φτήνια, η ελάττωση τιμών, οι εκπτώσεις τιμών
ieftinit-ă, ieftiniţi-te *επίθ.* φτηνιάρικος-η-ο
iele *ουσ. θηλ. πληθ. (μυθ.)* τα ξωτικά, οι όμορφες φανταστικές γυναίκες που εμφανίζονται τη νύχτα και γοητεύουν τους άντρες, είναι ασπροντυμένες
ienibahar *ουσ. ουδ.* το μπαχάρι, είδος μπαχαρικού χρήσιμο στη μαγειρική
ienicer, ieniceri *ουσ. αρσ.* ο γενίτσαρος
ieniceresc-ească, ieniceresti *επίθ.* γενιτσαρικός-ή-ό
ienupăr, ienuperi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η άρκευθος
ienuperă, ienupere *ουσ. θηλ.* ο καρπός της αρκεύθου
iepuraş, iepuraşi *ουσ. αρσ.* το λαγουδάκι
iepure, iepuri *ουσ. αρσ.* ο λαγός // **~ de casă** το κουνέλι // *μτφ.* **cine fuge după doi iepuri nu prinde nici unul** όποιος κυνηγάει δύο λαγούς δεν πιάνει κανέναν
iepuresc-ească, iepureşti *επίθ.* λαγουδήσιος-α-ο
iepureşte *επίρ.* λαγουδήσια, σαν το λαγό // **a dormi ~** λαγοκοιμάμαι (κοιμάμαι πολύ ελαφρά)
iepuroaică, iepuroaice *ουσ. θηλ.* η λαγουδίνα
ierarh, ierarhi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* 1. ο ιερωμένος, ο ιερέας 2. ο κληρικός 3. ο ιεράρχης, ο προϊστάμενος των ιερατικών αρχών σε μια περιφέρεια // **Cei trei Ierarhi** οι τρεις Ιεράρχες
ierarhic-ă, ierarhici-ce I. *επίθ.* ιεραρχικός-ή-ό // **scara -ă** η ιεραρχική κλίμακα (η διάταξη αξιών σε αυξάνουσα σειρά) II. *επιρ. έκφρ.* **pe cale -ă** επί ιεραρχικής οδού III. *επίρ.* ιεραρχικά
ierarhie, ierarhii *ουσ. θηλ.* η ιεραρχία, η βαθμολογική σειρά
ierarhiza, ierarhizez *ρ. μετ.* τοποθετώ την τάξη της ιεραρχίας σε ορισμένη σειρά (αυξάνουσα)
ierbar, ierbare *ουσ. ουδ.* 1. η συλλογή αποξηραμένων χόρτων 2. το χορτοφυλάκιο
ierbar, ierbare *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο πρώτος στόμαχος των μηρυκαστικών
ierbos-oasă, ierboşi-oase *επίθ.* χορταριασμένος-η -ο, χλοερός-ή-ό
ieri *επίρ.* χτες, χθες // **~ sau azi** χθες ή σήμερα // **a căuta ziua de ~** γυρεύω πράσινα άλογα (κάτι που δεν υπάρχει) // **de azi, de ~** από σήμερα, από χτες (δηλ. από τώρα, πρόσφατα) // **de ~** χτεσινός-ή-ό // **doar nu e de ~, de alaltăieri** μόνο που δεν είναι από χτες, από προχτές / και μάλιστα δεν είναι χτεσινός, προχτεσινός // **ieri-noapte** χθες τη νύχτα, την περασμένη νύχτα // **ieri-seară** χτες το βράδυ // **mai ieri, alaltăieri** τις προάλλες, περίπου χτες, προχτές
ierna, iernez I. *ρ. μετ.* στεγάζω τα ζώα το χειμώνα στο χειμαδιό II. *ρ. αμ.* ξεχειμωνιάζω, ξεχειμάζω, περνώ το χειμώνα, παραχειμάζω, διαχειμάζω
iernat, iernaturi *ουσ. ουδ.* 1. η διαχείμαση, η παραχείμαση, το ξεχειμώνιασμα 2. το χειμαδιό (τόπος προφυλαγμένος από τις κακοκαιρίες του χειμώνα)
iernatic-ă, iernatici-ce I. *επίθ.* χειμωνιάτικος-η-ο, χειμερινός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. το χειμάδι, το χειμαδιό 2. η ζωοτροφή για το χειμώνα
ierodiacon, ierodiaconi *ουσ. αρσ.* ο ιεροδιάκονος
ieromonah, ieromonahi *ουσ. αρσ.* ο ιερομόναχος, καλόγηρος, χειροτονημένος παπάς
ierta, iert *ρ. μετ.* 1. συγχωρώ, παρέχω συγχώρηση ή συγχώμη 2. δίνω άφεση αμαρτιών 3. απαλλάσσω κάποιον από χρέος // **a ~ pe cineva de o datorie** *συγχωρώ*, απαλλάσσω κάποιον από κάποιο χρέος // **Doamne iartă-mă!** Θεέ μου, συγχώρησέ με! // **Dumnezeu să-l ierte** ο Θεός να τον συγχωρέσει // **iertaţi-mi îndrăzneala** με συγχωρείτε για το θάρρος μου για την τόλμη μου // **îţi iert totul** όλα σου τα συγχωρώ // **mă vei ierta?** θα με συγχωρέσεις; // **nu-i este iertat** δεν του είναι για συγχώρεση, είναι ασυγχώρητο για αυτόν
iertare, iertări *ουσ. θηλ.* 1. η συγχώρηση, η συγχώρεση 2. η άφεση 3. η συγγνώμη, η συχώρια, το συχώριο 4. η απαλλαγή // **~!** συγγνώμη! // **-a păcatelor** η άφεση αμαρτιών, το συχώριο // **să avem iertare!** 1) να μας συγχωρέσετε! 2) νομίζω πως δεν έχεις δίκαιο! // **vă cer ~** σας ζητώ συγγνώμη
iertat *ουσ. ουδ.* η συγχώρηση, η συχώρια, το συχώριο
iertăciune *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η συγχώρηση 2. η επιείκεια, η άδεια 3. η άφεση // **a-şi lua ~** παίρνω συγχώρηση, ζητώ άφεση αμαρτιών στο κρεβάτι του θανάτου // **să fie cu ~** να μην έχετε θυμό
iertător-oare, iertători-oare *επίθ.* συγχωρητικός-ή -ό, συγκαταβατικός-ή-ό
ieruncă, ierunce *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* είδος αγρίου πουλιού (κυνηγημένο για το κρέας του)
iesle, iesle *ουσ. θηλ.* η φάτνη, το παχνί
ieşi, ies I. *ρ. αμ.* 1. βγαίνω 2. εξέρχομαι 3. εμφανίζομαι, προβάλλω 4. αναδεικνύομαι, διακρίνομαι 5. για φυτά: βλαστάνω, φυτρώνω 6. εξάγομαι, προκύπτω 7. φτάνω, πετυχαίνω // **a ~ în calea cuiva** εμφανίζομαι στο δρόμο κάποιου // **a ~ în evidenţă** εμφανίζομαι // **a ~ în întâmpinarea cuiva** βγαίνω να υποδεχτώ κάποιον // **a ~ în relief** αναδεικνύομαι, ξεχωρίζω, διακρίνομαι (σε ανάγλυφο) // **a ~ la iveală** βγαίνω στην επιφάνεια, γίνομαι φανερός // **a ~ la spălat** βγαίνει στην πλύση // **a ~ în relief** αναδεικνύομαι, ξεχωρίζω, διακρίνομαι (σε ανάγλυφο) // **a ieşit grâul** φύτρωσε το σιτάρι // **a ieşit ofiţer** βγήκε αξιωματικός // **a-i ~ înainte** προϋπαντώ κάποιον // **a-i ~ ochii din cap (sau sufletul)** κουράζεται υπερβολικά, ταλαιπωρείται, βασανίζεται // **a-şi ~ din minţi** χάνω τα λογικά μου // **a-şi ieşi din sărite (sau din fire)** βγαίνω από τα ρούχα μου // **cum o ~ să iasă!** ό,τι βρέξει ας κατεβάσει! II. *ρημ. έκφρ.* **a ~ biruitor** βγήκε νικητής
ieşind, ieşinduri *ουσ. ουδ.* η προεξοχή
ieşire, ieşiri *ουσ. θηλ.* 1. η έξοδος 2. η διέξοδος 3. *μτφ.* η παρεκτροπή // **~ dintr-un impas** η λύση

από το αδιέξοδο // ~ **la lumină** το βγάλσιμο σε φως, η δημοσίευση, η έκδοση, η γνωστοποίηση με τον τύπο // **-a elevilor** η έξοδος των μαθητών // o ~ **plină de mânie** μια παρεκτροπή όλο θυμό // **registru de ~ şi de intrare** το βιβλίο / πρωτόκολλο για τα εισερχόμενα και τα εξερχόμενα

ieşit *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η έξοδος

ieşit-ă, ieşiţi-te *επίθ.* 1. βγαλμένος-η-ο 2. ξέθωρος -η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο // ~ **la soare** ξεθωριασμένος στον ήλιο // ~ **din munţi** τρελός

ieşitură, ieşituri *ουσ. θηλ.* η προεξοχή

iezer, iezere *ουσ. ουδ.* η ορεινή λίμνη, η λίμνη πάνω σε βουνό

iezuit, iezuiţi *ουσ. αρσ.* 1. ο ιησουίτης 2. *μτφ.* ο υποκριτής άνθρωπος // *(σαν επίθ.)* **atitudine -ă** η υποκρισία

iezuitic-ă, iezuitici-ce *επίθ.* 1. ιησουϊτικός-ή-ό 2. *μτφ.* υποκριτικός-ή-ό

iezuitism *ουσ. ουδ.* 1. ο ιησουϊτισμός 2. *μτφ.* η υποκρισία

ifos, ifose I. *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. το ύφος 2. *μτφ.* η αλαζονεία, η υπεροψία, ο κομπασμός 3. *μτφ.* ο αέρας // **a-şi da -e** φέρνομαι προκλητικά, κάνω τον καμπόσο II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με υπεροψία, με αλαζονεία, με έπαρση

igienă *ουσ. θηλ.* η υγιεινή

igienic-ă, igienici-ce *επίθ.* υγιεινός-ή-ό

igienist-ă, igienişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υγιεινολόγος (ο, η), ο ειδικός γιατρός στην υγιεινή II. *επίθ.* υγιεινολογικός-ή-ό

igliţă, igliţe *ουσ. θηλ.* το κροσέ, η γυριστή βελόνη

iglu, igluuri *ουσ. ουδ.* το ιγκλού, η χιονοκαλύβη των Εσκιμώων

Ignat *ουσ. αρσ.* η ημέρα της σφαγής των γουρουνιών, το «ιγνάτ» στις 20 Δεκεμβρίου εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων // **nu se îngraşă porcul la** ~ δεν μπορεί να γίνει ένα σοβαρό πράγμα την τελευταία στιγμή

ignifug-ă, ignifugi-ge *επίθ.* άφλεκτος-η-ο, πυρίμαχος-η-ο

ignifuga, ignifughez *ρ. μετ.* καθιστώ άφλεκτα τα υλικά

ignifugare *ουσ. θηλ.* η κατασκευή άφλεκτου υλικού

ignora, ignorez *ρ. μετ.* 1. αγνοώ, παραγνωρίζω 2. είμαι αδιάφορος, αμελώ

ignorant-ă, ignoranţi-te I. *επίθ.* 1. αμαθής-ής-ές, ανήξερος-η-ο, ανίδεος-η-ο 2. αγράμματος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, αστοιχείωτος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανήξερος-η (ο, η), αστοιχείωτος-η (ο, η), απαίδευτος-η (ο, η)

ignoranţă, ignoranţe *ουσ. ουδ.* 1. η άγνοια, η αμάθεια 2. η αγραμματωσύνη, η απαιδευσία, η αμορφωσιά // **din** ~ από αμάθεια

ignorare, ignorări *ουσ. θηλ.* 1. η αμάθεια, η αγνωσιά 2. η θεληματική περιφρόνηση σε κάποιον ή σε κάτι

igrasie *ουσ. θηλ.* η υγρασία

igrasios-oasă, igrasioşi-oase *επίθ.* υγρός-ή-ό, νοτερός-ή-ό

iha *επιφ.* ίχα! (κραυγή χαράς)

ihtiofag-ă, ihtiofagi-ge *επίθ.* ιχθυοφάγος-ος-ο // **popoare ihtiofage** οι ιχθυοφάγοι λαοί

ihtiolog-ă, ihtiologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιχθυολόγος (ο, η)

ihtiologie *ουσ. θηλ.* η ιχθυολογία

ihtiozaur, ihtiozauri *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* ο ιχθυόσαυρος

ihtioză, ihtioze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ιχθύωση (αρρώστια του δέρματος με απόσχιση μικρών λεπιών)

ilariant-ă, ilarianţi-te *επίθ.* ιλαρός-ή-ό, φαιδρός-ή-ό

ilaritate *ουσ. θηλ.* η ιλαρότητα, η φαιδρότητα

ilău, ilaie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το αμόνι, ο άκμονας

ilegal-ă, ilegali-e I. *επίθ.* 1. παράνομος-η-ο, άνομος -η-ο, έκνομος-η-ο 2. λαθραίος-α-ο // **grevă -ă** η παράνομη απεργία // **reuniune -ă** η παράνομη συγκέντρωση, η παρασυναγωγή // **faptă -ă** το ανόμημα II. *επίρ.* άνομα, παράνομα, εκνόμως // **a acţiona** ~ ενεργώ παράνομα, παρανομώ, παραβαίνω το νόμο

ilegalist-ă, ilegalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* (για τους Ρουμάνους προπολεμικούς κομμουνιστές) παράνομος (ο, η), έκνομος-η (ο, η)

ilegalitate, ilegalităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ανομία, η παρανομία, η παράβαση νόμου 2. το έκνομο 3. η παράνομη πράξη, το αδίκημα // **lupta în** ~ δρω στο περιθώριο // **luptător în** ~ ο ο μαφιόζος, ο παράνομος, το άτομο με κρυφές παρόνομες δραστηριότητες

ilegaliza, ilegalizez *ρ. μετ.* 1. κηρύσσω άνομο κάτι 2. θέτω εκτός νόμου, αναγκάζω κάτι να γίνεται μυστικά

ilegalizare, ilegalizări *ουσ. θηλ.* το θέσιμο εκτός νόμου, η έλλειψη νομιμοποίησης

ilegalizat-ă, ilegalizaţi-te *επίθ.* άνομος-η-ο, που έχει τεθεί εκτός νόμου

ileon, ileonuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο ειλεός

ileus *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η εντερική απόφραξη

iliac-ă, iliaci-ce *επίθ. (ανατ.)* ειλεακός-ή-ό // **os** ~ το ειλεακό οστό, το κόκαλο της λεκάνης

ilic, ilice *ουσ. ουδ.* το γιλέκι

ilicit-ă, iliciţi-te *επίθ.* αθέμιτος-η-ο, παράνομος-η-ο // **mijloace -e** τα αθέμιτα μέσα // **act** ~ η παράνομη πράξη

Ilir-ă, Iliri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Ιλλυριός-ή (ο, η) οι αρχαίοι κάτοικοι της Ιλλυρίας II. *επίθ.* ιλλυρικός-ή-ό

ilizibil-ă, ilizibili-e *επίθ.* δυσανάγνωστος-η-ο, δυσκολοδιάβαστος-η-ο

ilogic-ă, ilogici-ce *επίθ.* 1. παράλογος-η-ο 2. αντίθετος προς τη λογική, απερίσκεπτος-η-ο

ilot, iloţi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο είλωτας, η τάξη των δούλων στην αρχαία Σπάρτη, οι Είλωτες 2. ο δούλος

ilumina, iluminez I. *ρ. μετ.* 1. διαφωτίζω 2. φωτίζω με πολλά φώτα, φωταγωγώ II. *ρ. μέσο* 1. φωτίζομαι, διαφωτίζομαι 2. γίνομαι φωτεινός, λάμπω από χαρά, χαίρομαι 3. φωταγωγούμαι

iluminare, iluminări *ουσ. θηλ.* η φωταψία, ο φωτισμός

iluminat *ουσ. ουδ.* ο φωτισμός // **gaz de** ~ το φωταέριο, το ανθρακαέριο

iluminat-ă, iluminaţi-te *επίθ.* 1. φωταγωγημένος-η-ο 2. φωτισμένος-η-ο, φωτεινός-ή-ό, διάφωτος-η-ο 3. διαφώτιστος-η-ο

iluminaţie, iluminaţii *ουσ. θηλ.* 1. η φωταγώγηση 2. η φωταψία 3. ο φωτισμός

iluminism *ουσ. ουδ. (ιστ.)* ο Διαφωτισμός

iluminist-ă, iluminişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* διαφωτιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* διαφωτιστικός -ή-ό, που ανήκει στο Διαφωτισμό

ilustra, ilustrez I. *ρ. μετ.* 1. εικονογραφώ, στολίζω με εικόνες 2. διασαφηνίζω, εξηγώ κάτι με ακρίβεια, αποδεικνύω II. *ρ. μέσο* 1. εικονογραφούμαι 2. ξεχωρίζομαι, διακρίνομαι

ilustrare, ilustrări *ουσ. θηλ.* 1. η εικονογράφηση, η διακόσμηση με εικόνες 2. η περιγραφή με παραστατικό τρόπο

ilustrat-ă, ilustrați-te I. *επίθ.* εικονογραφημένος-η-ο // **revistă -ă** το εικονογραφημένο περιοδικό II. *ουσ. θηλ.* η κάρτα το εικονογραφημένο ταχυδρομικό δελτίο, η ευχετήρια κάρτα

ilustrativ-ă, ilustrativi-e I. *επίθ.* 1. εικονογραφικός-ή-ό 2. αποδεικτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. εικονογραφικά 2. αποδεικτικά

ilustrator-oare, ilustratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εικονογράφος (ο, η)

ilustrație, ilustrații *ουσ. θηλ.* 1. η εικονογράφηση 2. η ζωγραφιά, η εικόνα // **~ de carte** η εικονογράφηση βιβλίου // *(μουσ.)* **~ muzicală** το ακομπανιαμέντο, οι βοηθητικοί ήχοι σε μια μουσική μελωδία ή σε μια αφήγηση

ilustrisim-ă, ilustrisimi-e *επίθ.* εκλαμπρότατος-η-ο

ilustru-ă, iluştri-stre *επίθ.* 1. διάσημος-η-ο, διαπρεπής-ής-ές 2. ένδοξος-η-ο, δοξασμένος-η-ο 3. φημισμένος-η-ο, έξοχος-η-ο, ξακουστός-ή-ό 4. έκλαμπρος-ος-ον, επιφανής-ής-ές // **filozof ~** ο διάσημος φιλόσοφος

iluzie, iluzii *ουσ. θηλ.* 1. η αυταπάτη, η απάτη 2. η ψευδαίσθηση, η φρεναπάτη 3. η λανθασμένη κρίση κάποιου για τα άτομό του 4. η παραπλάνηση // **~ optică** η οπτική απάτη, η οφθαλμαπάτη // **a-şi pierde iluziile** χάνω τις προσδοκίες μου, είμαι απογοητευμένος

iluzionism *ουσ. ουδ.* η θαυματοποιία, η ταχυδαχτυλουργία

iluzionist-ă, iluzionişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ταχυδακτυλουργός, ο, η θαυματοποιός

iluzoriu-ie, iluzorii *επίθ.* απατηλός-ή-ό

imaculat-ă, imaculați-te *επίθ.* 1. άχραντος-η-ο, αμίαντος-η-ο, άσπιλος-η-ο, ακηλίδωτος-η-ο

imagina, imaginez *ρ. μετ.* 1. φαντάζομαι, πλάθω με τη φαντασία μου 2. νομίζω, υποθέτω, συλλογίζομαι 3. εννοώ, συλλαμβάνω με το νου, επινοώ

imaginabil-ă, imaginabili-e *επίθ.* φανταστικός-ή-ό, ευφάνταστος-η-ο, που μπορεί να φανταστεί

imaginar-ă, imaginari-e I. *επίθ.* 1. φαντασιώδης-ης-ες, φανταστικός-ή-ό, φαντασιακός-ή-ό 2. *(μαθ.)* νοητός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. το φανταστικό στοιχείο 2. ο τομέας της φαντασίας

imaginare, imaginări *ουσ. θηλ.* η επινόηση, η φαντασίωση

imaginat-ă, imaginați-te *επίθ.* φανταστικός-ή-ό, νοερός-ή-ό

imaginativ-ă, imaginativi-e I. *επίθ.* φανταστικός-ή-ό, επινοητικός-ή-ό II. *επιφ.* φανταστικά, επινοητικά

imaginație, imaginații *ουσ. θηλ.* 1. η φαντασία, η νοερότης 2. η επινόηση

imagine, imagini *ουσ. θηλ.* 1. η εικόνα 2. η ιδέα 3. το σύμβολο 4. το ομοίωμα // **-a îmbunătățită** η βελτιωμένη εικόνα // **prezentare în imagini** το εικόνισμα, η παράσταση σε εικόνες

imam, imami *ουσ. αρσ.* ο ιμάμης, ο μωαμεθανός ιερέας

imanent-ă, imanenți-te *επίθ.* 1. ενυπάρχων-ουσα-ον 2. ενεργών-ούσα-όν στην ουσία // **filozofie -ă** η ενυπάρχουσα φιλοσοφία

imanență, imanențe *ουσ. θηλ.* η ενύπαρξη, ό,τι υπάρχει από μόνο του

imaş, imaşuri *ουσ. ουδ.* ο βοσκότοπος, το λιβάδι, το βοσκοτόπι

imaterial-ă, imateriali-e *επίθ.* άυλος-η-ο, ασώματος-η-ο

imaterialitate *ουσ. θηλ.* το άυλο

imatur-ă, imaturi-e *επίθ.* ανώριμος-η-ο, ανωρίμαστος-η-ο

imbatabil-ă, imbatabili-e *επίθ.* ακαταμάχητος-η-ο, ακατανίκητος-η-ο

imbecil-ă, imbecili-e I. *επίθ.* 1. ηλίθιος-α-ο, ανόητος-η-ο 2. μωρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το βλακόμουτρο, ο βλάκας 2. κουτός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η) 3. μωρός-ή (ο, η)

imbecilitate, imbecilități *ουσ. θηλ.* 1. η ανοησία, η βλακεία, η κουταμάρα, το ξεκούτιασμα, το αποβλάκωμα 2. η μωρία

imbeciliza, imbecilizez I. *ρ. μετ.* αποβλακώνω, αποκτηνώνω 2. ξεμωραίνω II. *ρ. μέσο* 1. ξεκουτιαίνω, αποβλακώνομαι 2. ξεμωραίνομαι

imbecilizare, imbecilizări *ουσ. θηλ.* το ξεκούτιασμα, η αποβλάκωση, η αποκτήνωση

imbecilizat-ă, imbecilizați-te *επίθ.* αποβλακωμένος-η-ο, ξεκουτιασμένος-η-ο, ξεμωραμένος-η-ο

imberb, imberbi *επίθ.* αμούστακος-η-ο, αγένειος-ος-ο

imbold, imbolduri *ουσ. ουδ.* 1. η ώθηση, η παρώθηση 2. η παρότρυνση, το ελατήριο, η παρακίνηση, η παραίνεση 3. το κίνητρο, η παρόρμηση

imediat-ă, imediați-te I. *επίθ.* άμεσος-η-ο, χωρίς αναβολή // **în -a apropiere** σε άμεσο πλησίασμα, σε άμεση προσέγγιση, σε μικρή απόσταση // **pericol ~** ο άμεσος κίνδυνος II. *επίρ.* 1. αμέσως, τώρα, αυτοστιγμεί, την ίδια στιγμή 2. απ' ευθείας, άμα, ευθύς

imemorabil-ă, imemorabili-e *επίθ.* 1. αμνημόνευτος-η-ο 2. λησμονημένος-η-ο

imemorial-ă, imemoriali-e *επίθ.* 1. αμνημόνευτος-η-ο 2. παμπάλαιος-α-ο, πανάρχαιος-αια-αιο, αρχαιότατος-η-ο // **din timpuri -e** από αμνημονεύτων χρόνων // **înainte de timpuri -e** προ αμνημονεύτων καιρών // **vremuri -e** οι αμνημόνευτοι χρόνοι

imens-ă, imenşi-se I. *επίθ.* 1. απέραντος-η-ο, αχανής-ής-ές, άπειρος-η-ο 2. τεράστιος-ια-ιο // **imensa majoritate** η τεράστια πλειοψηφία II. *επίρ.* απέραντα, άπειρα, ατέλειωτα

imensitate, imensități *ουσ. θηλ.* 1. η απεραντοσύνη, το υπερβολικό μέγεθος 2. το απέραντο, το άπειρο 3. το χωρίς τέρμα διάστημα

imergent-ă, imergenți-te *επίθ.* καταδύων-ουσα-ον, καταβυθίζων-ουσα-ον

imersiune *ουσ. θηλ.* η κατάδυση, η καταβύθιση, το βούτηγμα, το βύθισμα

imigra, imigrez *ρ. αμ.* μεταναστεύω σε μια χώρα

imigrant-ă, imigranți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετανάστης-στρια (ο, η) σε μια χώρα

imigrare, imigrări *ουσ. θηλ.* η εγκατάσταση σε μια χώρα σαν μετανάστης-στρια

imigrație, imigrații *ουσ. θηλ.* η μετανάστευση σε άλλη χώρα

iminent-ă, iminenți-te I. *επίθ.* επικείμενος-η-ο, αναπόδραστος-η-ο, άφευκτος-η-ο II. *επίρ.* 1. κατ'επικείμενο τρόπο· αναπόδραστα, άφευκτα, κατεπειγόντως 2. αναπόφευκτα
iminență, iminențe *ουσ. θηλ.* 1. το επικείμενο 2. το αναπόφευκτο
imita, imit *ρ. μετ.* 1. μιμούμαι 2. απομιμούμαι 3. υποδύομαι ρόλο (ηθοποιός) 4. πιθηκίζω, μιμούμαι κάτι σαν πίθηκος // **îți pot ~ scrisul** μπορώ να μιμούμαι το γράψιμό σου
imitabil-ă, imitabili-e *επίθ.* μιμητικός-ή-ό, απομιμητικός-ή-ό
imitare, imitări *ουσ. θηλ.* η μίμηση, η απομίμηση
imitativ-ă, imitativi-e I. *επίθ.* μιμητικός-ή-ό II. *επίρ.* μιμητικά
imitator-oare, imitatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μιμητής-ήτρια (ο, η)
imitație, imitații *ουσ. θηλ.* η μίμηση, η απομίμηση
imixtiune, imixtiuni *ουσ. θηλ.* η ανάμειξη, η επέμβαση σε ξένες υποθέσεις
imn, imnuri *ουσ. ουδ.* ο ύμνος // **~ național** ο εθνικός ύμνος // **-ul acatist** ο Ακάθιστος Ύμνος
imobil, imobile *ουσ. ουδ.* το ακίνητο, η κτηματική περιουσία, τα ακίνητα
imobil-ă, imobili-e *επίθ.* 1. ακίνητος-η-ο 2. ακλόνητος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο, ασάλευτος-η-ο 3. σταθερός-ή-ό // **avere -ă** η ακίνητη περιουσία
imobiliar-ă, imobiliari-e *επίθ.* ακίνητος-η-ο // **agenție -ă** το μεσιτικό γραφείο // **vânzări -e** πωλήσεις ακινήτων
imobilism *ουσ. ουδ.* η ακινησία, η αντίθεση σε κάθε πρόοδο, η άρνηση σε κάθε νέα κατάσταση
imobilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ακινησία, η αμετακινησία 2. η στασιμότητα, η απραξία
imobiliza, imobilizez *ρ. μετ.* 1. ακινητοποιώ 2. καθηλώνω
imobilizare, imobilizări *ουσ. θηλ.* 1. η ακινητοποίηση 2. η καθήλωση
imobilizat-ă, imobilizați-te *επίθ.* 1. ακινητοποιημένος -η-ο 2. καθηλωμένος-η-ο
imoral-ă, imorali-e *επίθ.* 1. ανήθικος-η-ο 2. ακόλαστος-η-ο 3. κακοήθης-ης-ες
imoralitate, imoralități *ουσ. θηλ.* 1. η ανηθικότητα, η ακολασία, ο αμοραλισμός 2. η αισχρότητα 3. η φαυλότητα
imortaliza, imortalizez *ρ. μετ.* 1. απαθανατίζω 2. διαιωνίζω, κάνω κάποιον αθάνατο
imortalizare, imortalizări *ουσ. θηλ.* 1. η απαθανάτιση 2. η διαιώνιση
impacient-ă, impacienți-te *επίθ.* 1. ανυπόμονος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο
impacienta, impacientez *ρ. μέσο* 1. ανυπομονώ, έχω ανυπομονησία, βιάζομαι, χάνω την υπομονή μου 2. ανησυχώ, αδημονώ, αγωνιώ
impact, impacturi *ουσ. ουδ.* η σύγκρουση
impalpabil-ă, impalpabili-e *επίθ.* 1. αψηλάφητος-η-ο, απασπάτευτος-η-ο 2. ανέπαφος-η-ο
impar-ă, impari-e *επίθ.* 1. μονός-ή-ό, περιττός-ή-ό 2. αδιαίρετος-η-ο // *(μαθ.)* **număr ~** ο μονός (περιττός) αριθμός
imparabil-ă, imparabili-e *επίθ.* αναπότρεπτος-η-ο, αναπόφευκτος-η-ο // *(αθλ.)* **un gol ~** ένα γκολ αναπόφευκτο
imparisilabic-ă, imparisilabici-ce *επίθ. (γραμμ.)* ανισοσύλλαβος-η-ο, περιττοσύλλαβος-η-ο
imparitate *ουσ. θηλ.* η ανισότητα
imparțial-ă, imparțiali-e I. *επίθ.* 1. αμερόληπτος-η -ο, απροσωπόληπτος-η-ο 2. αντικειμενικός-ή-ό // **atitudine -ă** η αμερόληπτη συμπεριφορά // **istoric ~** ο αντικειμενικός ιστορικός // **judecată -ă** η δικαιοκρισία, η αμερόληπτη κρίση // **judecător ~** ο αμερόληπτος δικαστής II. *επίρ.* 1. αμερόληπτα 2. δίκαια, ευθέως
imparțialitate *ουσ. θηλ.* 1. η αμεροληψία, η απροσωποληψία 2. η αντικειμενικότητα 3. η δικαιοκρισία, η ευθύτητα
impas, impasuri *ουσ. ουδ.* το αδιέξοδο, η δύσκολη κατάσταση // **a ieşi din ~** βγαίνω από το αδιέξοδο (από τη δύσκολη κατάσταση) // **tratativele se află în ~** οι διαπραγματεύσεις βρίσκονται σε αδιέξοδο
impasibil-ă, impasibili-e I. *επίθ.* 1. ατάραχος-η-ο, απαθής-ής-ές 2. αδιάφορος-η-ο, ανέμελος-η-ο II. *επίρ.* ατάραχα, ατάρακτα, αδιάφορα
impasibilitate *ουσ. θηλ.* η αταραξία, η απάθεια, η αδιαφορία, η ανεμελιά
impecabil-ă, impecabili-e *επίθ.* 1. άψογος-η-ο, ανεπίληπτος-η-ο 2. άπταιστος-η-ο, ακατηγόρητος -η-ο
impecabilitate *ουσ. θηλ.* 1. το άμεμπτο, το αλάθητο 2. η τελειότητα, η εντέλεια
impedanță *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* το πηλίκο μεταξύ της ηλεκτρικής τάσης και της ηλεκτρικής έντασης
impediment, impedimente *ουσ. ουδ.* το εμπόδιο, το πρόσκομμα, το κώλυμα
impenetrabil-ă, impenetrabili-e *επίθ.* αδιαπέραστος -η-ο, *μτφ.* ανεξερεύνητος-η-ο
impenetrabilitate *ουσ. θηλ.* 1. το αδιαχώρητο 2. το αδιαπέραστο, η μη διαπερατότητα 3. *μτφ.* το ανεξερεύνητο
imperativ-ă, imperativi-e I. *επίθ.* προστακτικός-ή-ό, επιτακτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* 1. η προστακτική 2. η επιταγή της ηθικής 3. η υποχρέωση // **~ categoric** η κατηγορηματική υποχρέωση
imperator, imperatori *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ιμπεράτορας, ο αυτοκράτορας, ο ανώτατος άρχοντας της πολιτείας (αρχαία Ρώμη)
imperceptibil-ă, imperceptibili-e *επίθ.* ανεπαίσθητος-η-ο, απαρατήρητος-η-ο
imperceptibilitate *ουσ. θηλ.* η μη αντιληπτικότητα, το ανεπαίσθητο
imperfect-ă, imperfecți-te I. *επίθ.* 1. ατελής-ής-ές, ατελειοποίητος-η-ο 2. ημιτελής-ής-ές II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* ο παρατατικός
imperfectibil-ă, imperfectibili-e *επίθ.* ατελής-ής-ές· μη τελειοποιήσιμος-η-ο
imperfecțiune, imperfecțiuni *ουσ. θηλ.* η ατέλεια, η ελαττωματικότητα
imperial-ă, imperiali-e I. *επίθ.* αυτοκρατορικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* το άνω μέρος λεωφορείου (αμαξιού)
imperialism *ουσ. ουδ.* ο ιμπεριαλισμός
imperialist-ă, imperialişti-ste *επίθ.* ιμπεριαλιστικός-ή -ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιμπεριαλιστής-ίστρια (ο, η)
imperios-oasă, imperioşi-oase I. *επίθ.* επιτακτικός -ή-ό II. *επίρ.* 1. επιτακτικά 2. απολύτως // **este ~ necesar** είναι επιτακτικά αναγκαίο, επιβάλλεται λόγω ανάγκης
imperiu, imperii *ουσ. ουδ.* 1. η αυτοκρατορία 2. η κυριαρχία 3. η επικράτεια // **imperiul roman** η

ρωμαϊκή αυτοκρατορία // **sub imperiul** υπό την κυριαρχία, υπό την επικράτεια
impermeabil-ă, impermeabili-e I. *επίθ.* 1. αδιαπέραστος-η-ο 2. αδιάβροχος-η-ο // **strat ~** το αδιαπέραστο στρώμα // **ţesătură -ă** το αδιάβροχο ύφασμα II. *ουσ. ουδ.* το αδιάβροχο
impermeabilitate *ουσ. θηλ. (φυσ.)* 1. το αδιαπέραστο 2. το αδιάβροχο
impermeabilizare, impermeabilizări *ουσ. θηλ.* η αδιαβροχοποίηση
impersonal-ă, impersonali-e *επίθ.* απρόσωπος-η-ο // *(γραμμ.)* **verbe -e** τα απρόσωπα ρήματα
impersonalitate *ουσ. θηλ.* ο απρόσωπος χαρακτήρας
impertinent-ă, impertinenţi-te I. *επίθ.* 1. θρασύς-εία -ύ, αυθάδης-ης-ες 2. αναιδής-ής-ές, αναίσχυντος -η-ο // **a deveni ~** αποθρασύνομαι II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυθάδικος-η (ο, η), αναίσχυντος-η (ο, η), θρασύς-εία (ο, η)
impertinenţă, impertinenţe *ουσ. θηλ.* 1. η θρασύτητα, το θράσος, η αυθάδεια, η ιταμότητα, η αποθράσυνση 2. η αναίδεια, η αναισχυντία
imperturbabil-ă, imperturbabili-e I. *επίθ.* 1. ατάρακτος-η-ο, ατάραχος-η-ο, αδιατάραχτος-η-ο 2. γαλήνιος-ια-ιο, φλεγματικός-ή-ό 3. ψύχραιμος -η-ο II. *επίρ.* 1. ατάραχα, αδιατάραχτα 2. ψύχραιμα, ήσυχα 3. φλεγματικά
impetuos-oasă, impetuoşi-oase I. *επίθ.* 1. σφοδρός -ή-ό, ορμητικός-ή-ό, παράφορος-η-ο 2. ασυγκράτητος-η-ο, βίαιος-η-ο, ραγδαίος-α-ο II. *επίρ.* 1. σφοδρά, ορμητικά, παράφορα 2. ασυγκράτητα, βίαια, ραγδαία
impetuozitate *ουσ. θηλ.* 1. η σφοδρότητα, ο ορμητικότητα, η ορμή 2. η βιαιότητα
impiegat-ă, impiegaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο υπάλληλος κατώτερου βαθμού 2. ο σιδηροδρομικός υπάλληλος για την διακίνηση των τραίνων // **~ de mişcare** *ο* υπάλληλος κινήσεως
impieta, impietez *ρ. αμ.* 1. ασεβώ, είμαι ασεβής, ανευλαβής 2. αδικώ, ενοχλώ 3. ζημιώνω, βλάφτω
impietate, impietăţi *ουσ. θηλ.* 1. η ασέβεια, η ανευλάβεια 2. η έλλειψη σεβασμού για τα θεία
implacabil-ă, implacabili-e I. *επίθ.* αδυσώπητος-η -ο, αμείλικτος-η-ο, άσπονδος-η-ο II. *επίρ.* αδυσώπητα, αμείλικτα, ασπόνδως, ανηλεώς
implacabilitate *ουσ. θηλ.* το αδυσώπητο, το αμείλικτο
implant, implanturi *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το εμφύτευμα
implanta, implantez *ρ. μετ.* εμφυτεύω, μπήγω
implantare, implantări *ουσ. θηλ.* η εμφύτευση
implementa, implementez *ρ. μετ.* εφαρμόζω, ενεργοποιώ, υλοποιώ
implementare, implementări *ουσ. θηλ.* η εφαρμογή // **~ a unei măsuri** η εφαρμογή ενός μέτρος
implica, implic I. *ρ. μετ.* 1. εμπλέκω, αναμειγνύω, ανακατώνω 2. συνεπιφέρω II. *ρ. μέσο* εμπλέκομαι // **a se ~** ενέχομαι
implicare, implicări *ουσ. θηλ.* 1. η εμπλοκή, η επίπτωση 2. η ενοχοποίηση, το μπλέξιμο
implicat-ă, implicaţi-te *επίθ.* μπλεγμένος-η-ο, αναμειγμένος-η-ο, ενοχοποιημένος-η-ο
implicaţie, implicaţii *ουσ. θηλ.* 1. η εμπλοκή 2. η ανάμειξη 3. το επακολούθημα, το επακόλουθο // **problema are implicaţii** το πρόβλημα έχει επακόλουθα
implicit-ă, impliciţi-te I. *επίθ.* αυτονόητος-η-ο· υπονοούμενος-η-ο II. *επίρ.* αυτονόητα, σιωπηρώς, ως υπονοείται
implora, implor *ρ. μετ.* ικετεύω, εκλιπαρώ, θερμοπαρακαλώ
implorare, implorări *ουσ. θηλ.* 1. η ικεσία, η εκλιπάρηση 2. η δέηση, η παράκληση
implorator-oare, imploratori-oare I. *επίθ.* 1. ικετευτικός-ή-ό, παρακλητικός-ή-ό 2. δεητικός-ή -ό II. *επίρ.* 1. ικετευτικά, παρακλητικά 2. δεητικώς III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ικέτης, ικέτιδα (ο, η)
impoliteţe, impoliteţi *ουσ. θηλ.* 1. η αγένεια, η προστυχιά, η χοντροκοπιά 2. η άσχημη συμπεριφορά
imponderabil-ă, imponderabili-e *επίθ.* 1. αστάθμητος -η-ο, αστάθμιστος-η-ο 2. αβαρής-ής-ές
imponderabilitate *ουσ. θηλ.* το αβαρές, η έλλειψη βαρύτητας // **starea de ~** η κατάσταση του αβαρούς
impopular-ă, impopulari-e *επίθ.* αντιδημοτικός-ή-ό, αντιλαϊκός-ή-ό
impopularitate *ουσ. θηλ.* η αντιδημοτικότητα, η αντιλαϊκότητα
import, importuri I. *ουσ. ουδ.* η εισαγωγή // **~ de mărfuri** η εισαγωγή εμπορευμάτων // **de ~** εισαγωγικός-ή-ό // **taxe de ~** τα τέλη εισαγωγής II. *επιθ. έκφρ.* **de import** α) εισηγμένος-η-ο β) ξενικός-ή-ό (με ξενική εμφάνιση)
importa, import *ρ. μετ.* εισάγω, φέρνω από το εσωτερικό προϊόντα // **a ~ mărfuri** εισάγω προϊόντα
importa, importă (pers. 3) *(γ'πρόσωπο) ρ. αμ.* 1. έχω σημασία 2. ενδιαφέρω // **asta nu importă** αυτό δεν έχει σημασία // **asta nu mă importă** αυτό δε με ενδιαφέρει
importabil-ă, importabili-e *επίθ.* εισαγώγιμος-η-ο, που μπορεί να εισαχθεί
important-ă, importanţi-te *επίθ.* 1. σπουδαίος-αία -αίο 2. σημαντικός-ή-ό, σοβαρός-ή-ό 3. αξιόλογος -η-ο, βαρυσήμαντος-η-ο 4. κύριος-ια-ιο, ουσιώδης-ης-ες // **~ este să muncim** το σπουδαίο είναι να δουλεύουμε // **eveniment ~** το σημαντικό γεγονός // **face pe -ul** κάνει το σπουδαίο
importanţă I. *ουσ. θηλ.* 1. η σημασία, η σημαντικότητα, η σπουδαιότητα, η σοβαρότητα 2. η βαρύτητα 3. το κύρος // **a da importanţă** δίνω σημασία // **a-şi da importanţă** δίνω σημασία στον εαυτό μου II. *επιρ. έκφρ.* **cu importanţă** με σημασία, με κομπασμό
importare, importări *ουσ. θηλ.* η εισαγωγή εμπορευμάτων
importat-ă, importaţi-te *επίθ.* εισηγμένος-η-ο, εισαγόμενος-η-ο
importator-oare, importatori-oare I. *επίθ.* εισαγωγικός-ή-ό // **ţară importatoare de bumbac** η χώρα εισαγωγής βαμπακιού II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η εισαγωγέας
importuna, importunez *ρ. μετ.* ενοχλώ, δυσαρεστώ
importunitate *ουσ. θηλ.* το ενόχλημα, η δυσαρέσκεια
imposibil-ă, imposibili-e I. *επίθ.* 1. αδύνατος-η-ο, απραγματοποίητος-η-ο 2. ακατόρθωτος-η-ο // **este un lucru ~** είναι πράγμα αδύνατο // **mi-e imposibil să te ajut** αδυνατώ να σε βοηθήσω // ο **muncă -ă** η αδύνατη δουλειά II. *επίρ.* αδύνατο, αβόλευτα, ανυπόφορα III. *ουσ. ουδ.* το αδύνατο

// **a face -ul** κάνω το αδύνατο, καταβάλλω κάθε προσπάθεια
imposibilitate, imposibilităţi *ουσ. θηλ.* το αδύνατο, η ανημποριά, η έλλειψη δυνατότητας // **sunt în ~** βρίσκομαι σε αδυναμία, αδυνατώ
impostor-oare, impostori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αγύρτης-ισσα (ο, η), απατεώνας (ο, η) 2. δολερός-ή (ο, η), ψεύτης-τρα (ο, η) 3. τσαρλατάνος-α (ο, η)
impostură, imposturi *ουσ. θηλ.* 1. η αγυρτεία, η απάτη, η απατεωνιά 2. η τσαρλατανιά 3. *νομ.* η αντιποίηση, ο δόλος, η εξαπάτηση
impotent-ă, impotenţi-te *επίθ.* ανίκανος-η-ο, αδύναμος-η-ο
impozabil-ă, impozabili-e *επίθ.* φορολογητέος-α-ο, φορολογήσιμος-η-ο, που υπόκειται σε φορολογία
impozant-ă, impozanţi-te *επίθ.* 1. επιβλητικός-ή-ό 2. σεβαστός-ή-ό 3. μεγαλόπρεπος-η-ο, μεγαλοπρεπής-ής-ές
impozit, impozite *ουσ. ουδ.* 1. ο φόρος, η φορολογία, ο δασμός 2. το δόσιμο // **~ progresiv** η προοδευτική φορολογία // **de ~** φορολογικός-ή-ό // **îngreunare de -e** η φορολογική επιβάρυνση
impracticabil-ă, impracticabili-e *επίθ.* 1. αδιάβατος -η-ο, άβατος-η-ο, δύσβατος-η-ο (δρόμοι) 2. απραγματοποίητος-η-ο, ακαρτόρθωτος-η-ο
imprecaţie, imprecaţii *ουσ. θηλ.* η κατάρα
imprecis-ă, imprecişi-se I. *επίθ.* 1. ανακριβής-ής-ές, αόριστος-η-ο, ακαθόριστος-η-ο 2. ασαφής-ής-ές II. *επίρ.* αόριστα, ακαθόριστα, ανακριβώς
imprecizie, imprecizii *ουσ. θηλ.* 1. η αοριστία, η ανακρίβεια, η ασάφεια, η αοριστολογία 2. η αβεβαιότητα 3. η αστοχία
impregna, impregnez I. *ρ. μετ.* διαβρέχω, εμποτίζω II. *ρ. μέσο* εμποτίζομαι, διαβρέχομαι
impregnare, impregnări *ουσ. θηλ.* η διάβρεξη, το εμπότισμα
impregnat-ă, impregnaţi-te *επίθ.* εμποτισμένος-η-ο, διαβρεγμένος-η-ο
impregnol *ουσ. ουδ. (χημ.)* η ιμπρεγνόλη (ουσία για διάβρεξη υφαντικών υλικών)
impresar, impresari *ουσ. αρσ.* ο ιμπρεσάριος, ο θεατρώνης, ο οργανωτής καλλιτεχνικών παραστάσεων ή συναυλιών
impresariat, impresariate (*ουσ. ουδ.*) η επιχείρηση του ιμπρεσάριου
imprescriptibil-ă, imprescriptibili-e *επίθ.* απαράγραπτος-η-ο, αδιάγραπτος-η-ο // **crimă -ă** το απαράγραπτο έγκλημα // **drept ~** το απαράγραπτο δικαίωμα
imprescriptibilitate *ουσ. θηλ. (νομ.)* το απαράγραπτο
impresie, impresii *ουσ. θηλ.* η εντύπωση // **~ generală** η γενική εντύπωση // **a avea impresia că...** έχω την εντύπωση ότι... // **a da impresia că...** δίνω την εντύπωση πως... // **a face impresie** κάνω εντύπωση // **a fi sub impresia** βρίσκομαι υπό την εντύπωση // **îmi face ~ curajul său** μου κάνει εντύπωση το θάρρος του
impresiona, impresionez *ρ. μετ.* 1. εντυπωσιάζω, κάνω εντύπωση, προκαλώ εντύπωση 2. *(για το φως)* ενεργώ πάνω στην ευαίσθητη ουσία μιας φωτογραφικής πλάκας, ενός φιλμ, κ.λ.π. 3. *μτφ.* συγκινώ
impresionabil-ă, impresionabili-e *επίθ.* 1. ευαίσθητος-η-ο, ευπαθής-ής-ές 2. ευσυγκίνητος-η-ο
impresionabilitate *ουσ. θηλ.* η ευαισθησία, η ευπάθεια
impresionant-ă, impresionanţi-te I. *επίθ.* εντυπωσιακός-ή-ό II. *επίρ.* εντυπωσιακά
impresionare, impresionări *ουσ. θηλ.* η συγκίνηση, η πρόκληση εντύπωσης
impresionat-ă, impresionaţi-te *επίθ.* εντυπωσιασμένος-η-ο, συγκινημένος-η-ο
impresionism *ουσ. ουδ.* ο ιμπρεσιονισμός
impresionist-ă, impresionişti-ste I. *επίθ.* ιμπρεσιονιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιμπρεσιονιστής
imprevizibil-ă, imprevizibili-e I. *επίθ.* απρόβλεπτος -η-ο, απρόοπτος-η-ο, απρονόητος-η-ο II. *επίρ.* απρόβλεπτα, απρόοπτα
imprima, imprim *ρ. μετ.* 1. αποτυπώνω, εκτυπώνω, τυπώνω 2. σταμπάρω 3. ηχογραφώ 4. *μτφ.* μεταβιβάζω, καθορίζω, επιβάλλω // **a ~ sunete pe o bandă** ηχογραφώ πάνω σε ταινία
imprimare, imprimări *ουσ. θηλ.* 1. η αποτύπωση 2. το εντύπωμα, η εκτύπωση 3. η ηχογράφηση
imprimat-ă, imprimaţi-te I. *επίθ.* 1. αποτυπωμένος -η-ο 2. έντυπος-η-ο, τυπωμένος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το έντυπο
imprimerie, imprimerii *ουσ. θηλ.* 1. η τυπογραφία, το τυπογραφείο 2. το εργαστήριο για αποτύπωση υφασμάτων με διακοσμητικά σχέδια
imprimeu, imprimeuri *ουσ. ουδ.* το ντεσέν
improbabil-ă, improbabili-e *επίθ.* απίθανος-η-ο
improbabilitate, improbabilităţi *ουσ. θηλ.* η απιθανότητα
improprietate, improprietăţi *ουσ. θηλ.* η ακυριολεξία
impropriu-ie, improprii I. *επίθ.* 1. ακατάλληλος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο 2. ασύμφωνος-η-ο, μη ενδεδειγμένος-η-ο 3. καταχρηστικός-ή-ό (με εξαίρεση απ'τον κανόνα) II. *επίρ.* 1. ακατάλληλα, ανάρμοστα 2. καταχρηστικά
improviza, improvizez *ρ. μετ.* 1. αυτοσχεδιάζω, λέω ή κάνω κάτι χωρίς μελέτη 2. ενεργώ προσωρινά
improvizare, improvizări *ουσ. θηλ.* ο αυτοσχεδιασμός
improvizat-ă, improvizaţi-te *επίθ.* 1. αυτοσχέδιος-α -ο, απρομελέτητος-η-ο 2. απροετοίμαστος-η-ο, πρόχειρος-η-ο
improvizator-oare, improvizatori-oare I. *επίθ.* αυτοσχεδιάζων-ουσα-ον
improvizaţie, improvizaţii *ουσ. θηλ.* ο αυτοσχεδιασμός, το αυτοσχεδίασμα
imprudent-ă, imprudenţi-te I. *επίθ.* 1. απερίσκεπτος -η-ο 2. ασύνετος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο II. *επίρ.* 1. απερίσκεπτα 2. ασύνετα, ασυλλόγιστα
imprudenţă, imprudenţe *ουσ. θηλ.* 1. η απερισκεψία, η απερίσκεπτη πράξη, η αφροσύνη 2. η ακρισία, η ανόητη πράξη ή ενέργεια
impuber-ă, impuberi-e *επίθ.* ανήλικος-η-ο
impudic-ă, impudici-ce *επίθ.* 1. ασελγής-ής-ές, αναιδής-ής-ές, άσεμνος-η-ο, αδιάντροπος-η-ο 2. αισχρός-ή-ό, ακόλαστος-η-ο
impudoare *ουσ. θηλ.* η ασέλγεια, η αναίδεια, η αδιαντροπιά, η αναισχυντία
impuls, impulsuri *ουσ. ουδ.* η ώθηση, η παρόρμηση // **~ electric** η ηλεκτρική ώθηση
impulsie, impulsii *ουσ. θηλ.* 1. η ώθηση, η κίνηση προς τα εμπρός 2. η παρόρμηση
impulsiona, impulsionez *ρ. μετ.* 1. ωθώ, παροτρύνω 2. μεταδίδω κίνηση σ'ένα σώμα

impulsiv-ă, impulsivi-e I. *επίθ.* 1. ωθητικός-ή-ό, αυθόρμητος-η-ο, παρορμητικός-ή-ό, ορμητικός -ή-ό 2. ασυγκράτητος-η-ο, βίαιος-η-ο, επιθετικός -ή-ό, απότομος-η-ο II. *επίρ.* 1. ωθητικά, ορμητικά 2. ασυγκράτητα, βίαια, επιθετικά, απότομα
impulsivitate *ουσ. θηλ.* 1. η ορμητικότητα, η επιθετικότητα 2. η βιαιότητα, το βίαιο, ο απότομος τρόπος, η βίαιη παραφορά
impunător-oare, impunători-oare *επίθ.* 1. επιβλητικός-ή-ό 2. εντυπωσιακός-ή-ό 3. μεγαλόπρεπος-η-ο
impune, impun I. *ρ. μετ.* 1. επιβάλλω, αναγκάζω κάποιον να κάνει κάτι 2. φορολογώ // **a ~ un impozit** φορολογώ, επιβάλλω φόρο // **a-şi ~ voinţa** επιβάλλω τη θέλησή μου II. *ρ. αμ.* εμπνέω σεβασμό, επιβάλλω // **a ~ respect** επιβάλλω σεβασμό // **inteligenţa lui ~** η διάνοιά του επιβάλλει III. *ρ. μέσο* επιβάλλομαι // **se ~ o bună comportare** επιβάλλεται μια καλή συμπεριφορά
impunere, impuneri *ουσ. θηλ.* 1. η επιβολή, η επιβλητικότητα 2. η φορολογία, η δασμολόγηση
impunitate *ους. θηλ.* η ατιμωρησία
impur-ă, impuri-e *επίθ.* 1. ακάθαρτος-η-ο 2. με ξένες ουσίες (σώματα χημικά, προϊόντα) 3. λερωμένος -η-ο
impuritate, impurităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ακαθαρσία, η έλλειψη καθαριότητας 2. *ορυκτ.* το έγκλεισμα
imputa, imput I. *ρ. μετ.* 1. καταλογίζω 2. αποδίδω // **a ~ pagubele pe seama celor vinovaţi** καταλογίζω τις ζημιές σε βάρος των ενόχων II. *ρ. μέσο* 1. αποδίδομαι 2. καταλογίζομαι
imputabil-ă, imputabili-e *επίθ.* καταλογίσιμος-η-ο
imputare, imputări *ουσ. θηλ.* 1. ο καταλογισμός 2. η επίπληξη 3. η απόδοση ευθύνης σε κάποιον
imputaţie, imputaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο καταλογισμός, η απόδοση ζημιάς σε βάρος κάποιου 2. η απόδοση ευθύνης σε κάποιον για ζημιά
imuabil-ă, imuabili-e *επίθ.* 1. αμετάβλητος-η-ο, ανάλλαγος-η-ο 2. αναλλοίωτος-η-ο, αμετακίνητος -η-ο // **principiu ~** η αμετάβλητη αρχή
imuabilitate *ουσ. θηλ.* η αμεταβλησία, το αμετάβλητο
imun-ă, imuni-e *επίθ.* άνοσος-η-ο
imunitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανοσία, η έλλειψη αρρώστιας 2. η ασυλία, το απαραβίαστο // **~ diplomatică** η διπλωματική ασυλία // **~ parlamentară** η βουλευτική ασυλία
imuniza, imunizez I.λ *ρ. μετ.* ανοσοποιώ II. *ρ. μέσο* ανοσοποιούμαι
imunizare, imunizări *ουσ. θηλ.* η ανοσοποίηση
in *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το λινάρι, το λίνο // **de ~** λινός-ή-ό // **sămânţă de ~** ο σπόρος του λιναριού, ο λιναρόσπορος, ο λινόσπορος // **ulei de ~** το λινέλαιο
inabil-ă, inabili-e I. *επίθ.* αδέξιος-α-ο, ανεπιτήδειος-α-ο II. *επίρ.* αδέξια, ανεπιτήδεια
inabilitate, inabilităţi *ουσ. θηλ.* η αδεξιότητα, η ανεπιτηδειότητα, η αδεξιωσύνη, η ανικανότητα
inabordabil-ă, inabordabili-e *επίθ.* 1. απλησίαστος -η-ο, απρόσιτος-η-ο 2. απροσπέλαστος-η-ο // **om ~** απρόσιτος άνθρωπος
inacceptabil-ă, inacceptabili-e *επίθ.* απαράδεκτος -η-ο, μή αποδεκτός-ή-ό // **condiţii -e** οι μή αποδεκτοί όροι // **propunere -ă** η απαράδεκτη πρόταση
inaccesibil-ă, inaccesibili-e *επίθ.* 1. απρόσιτος-η-ο, ανέφικτος-η-ο 2. απλησίαστος-η-ο 3. άβατος-η-ο, απρόσβατος-ος-ον // **munte ~** το άβατο βουνό
inacomodabil-ă, inacomodabili-e *επίθ.* απροσάρμοστος-η-ο, ασυμβίβαστος-η-ο, αταίριαστος-η-ο
inactiv-ă, inactivi-e *επίθ.* 1. αδρανής-ής-ές 2. αργός -ή-ό 3. *(χημ.)* οι αδρανείς ουσίες σε χημική αντίδραση // **a fi inactiv** αδρανώ
inactivitate *ουσ. θηλ.* 1. η αδράνεια, η απραξία 2. η αργία
inactual-ă, inactuali-e *επίθ.* μη επίκαιρος-η-ο, ανεπίκαιρος-η-ο
inacţiune, inacţiuni *ουσ. θηλ.* η αδράνεια, η αργία
inadaptabil-ă, inadaptabili-e *επίθ.* απροσάρμοστος -η-ο
inadaptabilitate *ουσ. θηλ.* η μη προσαρμοστικότητα
inadecvat-ă, inadecvaţi-te *επίθ.* ακατάλληλος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο
inaderent-ă, inaderenţi-te *επίθ.* απροσκόλλητος-η-ο
inaderenţă, inaderenţe *ουσ. θηλ.* 1. η μη προσκόλληση, η μη πρόσφυση 2. η μη προσχώρηση, η μη ένταξη
inadmisibil-ă, inadmisibili-e *επίθ.* απαράδεκτος-η-ο, ανεπίτρεπτος-η-ο, αναπόδεικτος-η-ο
inadmisibilitate, inadmisibilităţi *ουσ. θηλ.* το απαράδεκτο
inadvertenţă, inadvertenţe *ουσ. θηλ.* 1. η απροσεξία 2. το σφάλμα από έλλειψη προσοχής 3. η αβλεψία
inalienabil-ă, inalienabili-e *επίθ.* 1. αναπαλλοτρίωτος-η-ο, που δεν μπορεί να αποξενωθεί 2. αναφαίρετος-η-ο // **drept ~** το αναφαίρετο δικαίωμα
inalienabilitate *ουσ. θηλ.* το αναπαλλοτρίωτο
inalterabil-ă, inalterabili-e *επίθ.* 1. αναλλοίωτος-η-ο 2. αχάλαστος-η-ο
inamic-ă, inamici-ce I. *επίθ.* 1. εχθρικός-ή-ό 2. αντίμαχος-η-ο 3. πολέμιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ.* και *θηλ.* 1. ο, η εχθρός, αντίμαχος-η (ο, η) 2. πολέμιος -ια (ο, η), αντίπαλος-η (ο, η)
inamovibil-ă, inamovibili-e *επίθ.* αμετάθετος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο
inamovilitate *ουσ. θηλ.* το αμετάθετο, το αμετακίνητο
inaniţie *ουσ. θηλ.* 1. η ασιτία, ο υποσιτισμός 2. η ατροφία // **moarte prin ~** η λιμοκτονία
inapetenţă *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ανορεξία
inaplicabil-ă, inaplicabili-e I. *επίθ.* ανεφάρμοστος -η-ο // **lege -ă** ο ανεφάρμοστος νόμος II. *επίρ.* ανεφάρμοστα
inapreciabil-ă, inapreciabili-e *επίθ.* ανεκτίμητος-η-ο
inapt-ă, inapţi-te *επίθ.* 1. ανίκανος-η-ο 2. απόμαχος -η-ο // **~ pentru muncă** ανίκανος για δουλειά
inaptitudine, inaptitudini *ουσ. θηλ.* η ανικανότητα
inatacabil-ă, inatacabili-e *επίθ.* 1. απρόσβλητος-η-ο 2. άθικτος-η-ο 3. αναμφισβήτητος-η-ο 4. ακαταμάχητος-η-ο
inaugura, inaugurez *ρ. μετ.* εγκαινιάζω, κάνω εγκαίνια
inaugural-ă, inaugurali-e *επίθ.* εναρκτήριος-α-ο // **discurs ~** ο εναρκτήριος λόγος
inaugurare, inaugurări *ουσ. θηλ.* 1. η εγκαινίαση, το εγκαινίασμα, τα εγκαίνια 2. η έναρξη
inavuabil-ă, inavuabili-e *επίθ.* 1. ανομολόγητος-η-ο (ό,τι δε λέγεται, ανήθικος, αισχρός), 2. *μτφ.* ντροπιαστικός-ή-ό

incalculabil-ă, incalculabili-e *επίθ.* 1. ανυπολόγιστος -η-ο, αλογάριαστος-η-ο 2. αναρίθμητος-η-ο
incalificabil-ă, incalificabili-e *επίθ.* αχαρακτήριστος -η-ο, ακατονόμαστος-η-ο
incandescent-ă, incandescenți-te *επίθ.* 1. πεπυρακτωμένος-η-ο, διάπυρος-η-ο, πυρακτωμένος -η-ο 2. *μτφ.* διακαής-ής-ές // **a face să devină ~** πυρακτώνω, πυρώνω
incandescență *ουσ. θηλ.* 1. η πυράκτωση, το πύρωμα, η διαπύρωση // **lampă cu ~** ο λαμπτήρας με πυράκτωση
incantație, incantații *ουσ. θηλ.* 1. η γοητεία 2. η έκσταση
incapabil-ă, incapabili-e *επίθ.* ανίκανος-η-ο, ανάξιος -ια-ιο, ανήμπορος-η-ο
incapacitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανικανότητα 2. η αναξιότητα 3. η έλλειψη νομικών δικαιωμάτων 4. η ανημπόρια
incarna, incarnez I. *ρ. μετ.* ενσαρκώνω II. *ρ. μέσο* ενσαρκώνομαι
incarnare, incarnări *ουσ. θηλ.* 1. η ενσάρκωση 2. η υλική παρουσίαση κάποιας ιδιότητας ή ιδέας
incarnat-ă, incarnați-te *επίθ.* ενσαρκωμένος-η-ο // **unghie -ă** το ενσαρκωμένο νύχι (που μεγαλώνει στο κρέας)
incarnație *ουσ. θηλ.* 1. η ενσάρκωση 2. η προσωποποίηση μιας ιδέας
Incas-ă, Incași-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* οι Ίνκας
incasabil-ă, incasabili-e *επίθ.* άθραυστος-η-ο, αρράγιστος-η-ο // **sticlă -ă** το άθραυστο γυαλί
incendia, incendiez *ρ. μετ.* 1. πυρπολώ, καίω, φλέγω, φλογίζω 2. καταστρέφω με τη φωτιά 3. *μτφ.* υποδαυλίζω
incendiar-ă incendiari-e *επίθ.* εμπρηστικός-ή-ό // **bombă -ă** η εμπρηστική βόμβα
incendiat-ă, incendiați-te *επίθ.* πυρποληµένος-η-ο, καμένος-η-ο
incendiator-oare, incendiatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πυρπολητής-ήτρια (ο, η), εμπρηστής-ήστρια (ο, η)
incendiere, incendieri *ουσ. θηλ.* 1. η πυρπόληση, ο εμπρησμός, το κάψιμο 2. η καταστροφή με φωτιά
incendiu, incendii I. *ουσ. ουδ.* 1. η πυρκαϊά, η πυρκαγιά 2. το κάψιμο από τη φωτιά πραγμάτων // **a izbucnit un ~** εξερράγη πυρκαϊά II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** πυροσβεστικός-ή-ό // **serviciul de incendii al orașului** η πυροσβεστική υπηρεσία της πόλεως
incert-ă, incerți-te *επίθ.* 1. αβέβαιος-η-ο, αόριστος-η-ο, αμφίβολος-η-ο 2. άδηλος-η-ο
incertitudine, incertitudini *ουσ. θηλ.* 1. η αβεβαιότητα, η αοριστία, η αοριστολογία 2. η αμφιβολία
incest, incesturi *ουσ. ουδ.* η αιμομιξία
incestuos-oasă, incestuoși-oase *επίθ.* αιμομικτικός-ή-ό
inch *ουσ. ουδ. αγκλ.* η ίντσα
inchizitor, inchizitori *ουσ. αρσ.* ο ιεροεξεταστής
inchizitorial-ă, inchizitoriali-e *επίθ.* ιεροεξεταστικός-ή-ό 2. *μτφ.* δριμύς-εία-ύ, τραχύς-εία-ύ· σκληρός-ή-ό
inchiziție *ουσ. θηλ.* η Ιερά Εξέταση, η Ιεροεξέταση
incident-ă, incidenți-te I. *επίθ.* παρεμπίπτων-ουσα-ον // **rază -ă** η παρεμπίπτουσα ακτίνα II. *ουσ. ουδ.* 1. το επεισόδιο 2. το απροσδόκητο συμβάν, το δυσάρεστο γεγονός // **~ de frontieră** το συνοριακό επεισόδιο
incidental-ă, incidentali-e I. *επίθ.* 1. επεισοδιακός-ή -ό 2. τυχαίος-αία-αίο 3. απρόβλεπτος-η-ο II. *επίρ.* 1. επεισοδιακά, τυχαία, κατά τύχη 2. παρεμπιπτόντως
incidență, incidențe *ουσ. θηλ.* 1. η πρόσπτωση, η πτώση ενός πράγματος πάνω σε μια επιφάνεια ή σ'ένα σημείο 2. η σύμπτωση // **intră sub incidența dispozițiilor legii** εμπίπτει στην πρόσπτωση των διατάξεων του νόμου // **punct de ~** το σημείο πρόσπτωσης // **sub incidența legii penale** υπό τη σύμπτωση του ποινικού νόμου // **unghi de ~** η γωνία πρόσπτωσης
incinera, incinerez *ρ. μετ.* αποτεφρώνω
incinerare, incinerări *ουσ. θηλ.* η αποτέφρωση
incintă, incinte *ουσ. θηλ.* 1. ο περίβολος, ο κλειστός χώρος 2. ο αυλόγυρος
incipient-ă, incipienți-te *επίθ.* 1. αρχάριος-α-ο 2. πρωτόπειρος-η-ο
incisiv, incisivi *ουσ. αρσ.* ο δηκτικός, ο κοφτερός // **dinți -i** τα κοφτερά δόντια, οι κοπτήρες οδόντες
incisiv-ă, incisivi-e *επίθ.* 1. κοφτερός-ή-ό, δηκτικός -ή-ό 2. διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό // **stil ~** το δηκτικό ύφος (το στυλ)
incisivitate, incisivități *ουσ. θηλ.* 1. η δηκτικότητα, η διείσδυση 2. το κόψιμο, η κοψιά
incita, incit *ρ. μετ.* 1. παρακινώ, υποκινώ 2. προτρέπω, διεγείρω, εξωθώ 3. *μτφ.* υποδαυλίζω
incitare, incitări *ουσ. θηλ.* 1. η παρακίνηση, η υποκίνηση 2. η προτροπή, η διέγερση, η εξώθηση 3. *μτφ.* η υποδαύλιση
incitat-ă, incitați-te *επίθ.* 1. παρακινημένος-η-ο, υποκινημένος-η-ο 2. εξωθημένος-η-ο 3. *μτφ.* υποδαυλισμένος-η-ο
incitator-oare, incitatori-oare I. *επίθ.* 1. παρακινητικός-ή-ό, υποκινητικός-ή-ό 2. προτρεπτικός-ή-ό 3. υποδαυλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρακινητής-ήτρια (ο, η), υποκινητής-ήτρια (ο, η), παρωθητής-ήτρια (ο, η
incitație, incitații *ουσ. θηλ.* 1. η παρακίνηση, η υποκίνηση 2. η προτροπή, η παρώθηση 3. η υποδαύλιση
inciza, incizez *ρ. μετ.* κάνω εντομή
incizie, incizii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η εντομή, η τομή, το κόψιμο, η εγκοπή
include, includ *ρ. μετ.* 1. εγκλείω 2. περιλαμβάνω, συμπεριλαμβάνω, περιλαμβάνω 3. εγκρύπτω, εσωκλείω, εμπερικλείω
includere *ουσ. θηλ.* 1. η συγκαταρίθμηση 2. το να περιέχεται κάτι μαζί με άλλα
inclusiv *επίρ.* συμπεριλαμβανομένου-ης
incluziune, incluziuni *ουσ. θηλ.* η εμπεριεκτικότητα
incoercibil-ă, incoercibili-e *επίθ.* 1. ανεκβίαστος-η-ο, ακράτητος-η-ο 2. ασυμπίεστος-η-ο
incoerent-ă, incoerenți-te I. *επίθ.* 1. ασυνάρτητος-η -ο ασύνδετος-η-ο, ανακόλουθος-η-ο 2. ασαφής -ής-ές, χωρίς ειρμό // **vorbire -ă** ο ασυνάρτητος λόγος II. *επίρ.* ασυνάρτητα, ασύνδετα, ανακόλουθα, ασαφώς
incoerență, incoerențe *ουσ. θηλ.* η ασυναρτησία, η ανακολουθία, η ασάφεια
incognito *επίρ.* 1. ινκόγκνιτο 2. μυστικά, κρυφά
incognoscibil-ă, incognoscibili-e *επίθ. (φιλοσ.)* αγνωστικός-ή-ό

incolor-ă, incolori-e *επίθ.* άχρωμος-η-ο, αχρωμάτιστος-η-ο, αχρώματος-η-ο // **lichid** ~ υγρό άχρωμο

incomensurabil-ă, incomensurabili-e *επίθ.* 1. ακαταμέτρητος-η-ο, αδιαμέτρητος-η-ο, άμετρος -η-ο, αμέτρητος-η-ο 2. ό,τι είναι αδύνατο να μετρηθεί

incomod-ă, incomozi-de *επίθ.* 1. ενοχλητικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό 2. δύσχρηστος-η-ο, δυσμεταχείριστος -η-ο 3. άβολος-η-ο, ζόρικος-η-ο

incomoda, incomodez *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. δυσαρεστώ, στενοχωρώ

incomodant-ă, incomodanți-te *επίθ.* 1. ενοχλητικός -ή-ό, παρενοχλητικός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο 2. ανιαρός-ή-ό, φορτικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό

incomodare *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η παρενόχληση, το ενόχλημα 2. η δυσαρέσκεια

incomoditate, incomodități *ουσ. θηλ.* 1. η ενοχλητικότητα 2. η δυσχρηστία 3. η αβουλία, η αναποδιά

incomparabil-ă, incomparabili-e *επίθ.* 1. ασύγκριτος -η-ο, απαράμιλλος-η-ο 2. απαράβλητος-η-ο, απαρομοίαστος-η-ο 3. *μτφ.* έξοχος-η-ο

incompatibil-ă, incompatibili-e *επίθ.* ασυμβίβαστος -η-ο, ασύμφωνος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο

incompatibilitate *ουσ. θηλ.* το ασυμβίβαστο, η ασυμφωνία πραγμάτων

incompetent-ă, incompetenți-te *επίθ.* αναρμόδιος -α-ο, άσχετος-η-ο

incompetență, incompetențe *ουσ. θηλ.* 1. η αναρμοδιότητα 2. η έλλειψη ειδικής απασχόλησης

incomplet-ă, incompleți-te *επίθ.* 1. ασυμπλήρωτος -η-ο, ελλιπής-ής-ές, λειψός-ή-ό 2. ατελής-ής-ές

incomprehensibil-ă, incomprehensibili-e *επίθ.* 1. ακατανόητος-η-ο, ακατάληπτος-η-ο, ακαταλαβίστικος-η-ο 2. δυσκολονόητος-η-ο

incomprehensibilitate *ουσ. θηλ.* η ακατανοησία, η ακαταληψία

incomutabil-ă, incomutabili-e *επίθ.* αμετάτρεπτος -η-ο

inconciliabil-ă, inconciliabili-e *επίθ.* 1. ασυμβίβαστος-η-ο 2. αδιάλλακτος-η-ο 3. ασυμφιλίωτος-η-ο

incongelabil-ă, incongelabili-e *επίθ.* απάγωτος-η-ο, μη ψυκτικός-ή-ό, που δεν μπορεί να παγώσει

incongruent-ă, incongruenți-te *επίθ.* 1. αταίριαστος -η-ο, ασύμφωνος-η-ο 2. ανάρμοστος-η-ο, μη αντίστοιχος-η-ο

incongruență, incongruențe *ουσ. θηλ.*

inconsecvent-ă, inconsecvenți-te I. *επίθ.* ασυνεπής -ής-ές, ανακόλουθος-η-ο II. *επίρ.* ασυνεπώς, ανακόλουθα

inconsecvență, inconsecvențe *ουσ. θηλ.* 1. η ασυνέπεια, η ανακολουθία 2. η αστάθεια

inconsistent-ă, inconsistenți-te *επίθ.* επουσιώδης-ης -ες, μη στερεός-ά-ό, ασταθής-ής-ές

inconsistență *ουσ. θηλ.* η έλλειψη στερεότητας, η αστάθεια

inconstant-ă, inconstanți-te *επίθ.* άστατος-η-ο, ευμετάβλητος-η-ο

inconstanță *ουσ. θηλ.* η αστάθεια, η ευμεταβλησία

inconștient-ă, inconștienți-te I. *επίθ.* ασυνείδητος -η-ο, ασυναίσθητος-η-ο, αναίσθητος-η-ο II. *επίρ.* ασυνείδητα, ασυναίσθητα III. *ουσ. ουδ.* *(ψυχ.)* το ασυνείδητο

inconștiență *ουσ. θηλ.* η ασυνειδησία, η ασυναισθησία

incontestabil-ă, incontestabili-e I. *επίρ.* 1. αναμφισβήτητος-η-ο, αναμφίβολος-η-ο 2. αδιαφιλονίκητος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναμφισβήτητα, αδιαμφισβήτητα, 2. αδιαφιλονίκητα

incontinență *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η ακράτεια, η αδυναμία ελέγχου παθών, η ασέλγεια, η ακολασία

inconvenient, inconveniente *ουσ. ουδ.* η δυσχέρεια, το εμπόδιο, το κώλυμα

incorect-ă, incorecți-te I. *επίθ.* 1. ανακριβής-ής-ές 2. εσφαλμένος-η-ο, πλημμελής-ής-ές 3. ανέντιμος-η-ο, απρεπής-ής-ές II. *επίρ.* ανακριβώς, πλημμελώς, εσφαλμένα

incorectitudine, incorectitudini *ουσ. θηλ.* η ανακρίβεια, το σφάλμα, το πλημμέλημα, η απρέπεια

incorigibil-ă, incorigibili-e *επίθ.* αδιόρθωτος-η-ο, ανεπανόρθωτος-η-ο

incoruptibil-ă, incoruptibili-e I. *επίθ.* αδιάφθορος-η -ο, αδέκαστος-η-ο, αναλλοίωτος-η-ο, αδωροδόκητος-η-ο

incoruptibilitate *ουσ. θηλ.* η αδιαφθορία, η ηθική ακεραιότητα

incredibil-ă, incredibili-e I. *επίθ.* 1. απίστευτος-η-ο 2. εκπληκτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. απίστευτα 2. εκπληκτικά

incrimina, incriminez *ρ. μετ.* ενοχοποιώ, κατηγορώ

incriminare, incriminări *ουσ. θηλ.* 1. η ενοχοποίηση 2. η κατηγορία 3. η αιτίαση

incriminat-ă, incriminați-te *επίθ.* 1. ενοχοποιημένος -η-ο 2. κατηγορούμενος-η-ο 3. επιλήψιμος-η-ο

incrusta, incrustez I. *ρ. μετ.* χαράζω, λιθοκολλώ, διακοσμώ με πολύτιμους λίθους ένα αντικείμενο (κοσμήματα) II. *ρ. μέσο* ιζάνω και κατακάθομαι (ουσία στις εσωτερικές επιφάνειες των σωλήνων ή δοχείων)

incrustare, incrustări *ουσ. θηλ.* 1. η χάραξη, η λιθοκόλληση, η διακόσμηση με πολύτιμους λίθους (κοσμήματα) 2. το επιφλοίωμα (μες στους σωλήνες, δοχεία)

incrustat-ă, incrustați-te *επίθ.* λιθοκόλλητος-η-ο, χαραγμένος-η-ο με πολύτιμους λίθους

incrustație, incrustații *ουσ. θηλ.* 1. η λιθοκόλληση, η διακόσμηση με πολύτιμους λίθους (κοσμήματα) 2. η κρούστα, το κατακάθι (σε σωλήνες, δοχεία)

incubator, incubatoare *ουσ. ουδ.* το εκκολαπτήριο

incubație, incubații *ουσ. θηλ.* 1. η επώαση, το κλώσσημα 2. η επώαση της νόσου 3. *μτφ.* το να προετοιμάζεται κάτι κρυφά

inculpa, inculp *ρ. μετ.* 1. ενοχοποιώ 2. κατηγορώ

inculpare *ουσ. θηλ.* η ενοχοποίηση, η κατηγορία

inculpat-ă, inculpați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η ένοχος 2. ο, η κατηγορούμενος-η

incult-ă, inculți-te *επίθ. και ουσ.* 1. αμόρφωτος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, αγράμματος-η-ο 2. ανήξερος-η-ο, ανάγωγος-η-ο

incultură *ουσ. θηλ.* η αμορφωσιά, η απαιδευσιά, η αμάθεια, η αγραμματοσύνη, η άγνοια

incumba pers. 3 incumbă *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. αρμόζει· πρέπει, ταιριάζει 2. επιβάλλεται, μένει σαν υποχρέωση σε κάποιον

incurabil-ă, incurabili-e *επίθ.* *(ιατρ.)* αγιάτρευτος-η-ο, ανίατος-η-ο, αθεράπευτος-η-ο, ανήκεστος-η-ο // **boală** -**ă** η ανίατη ασθένεια

incurie, incurii *ουσ. θηλ.* η αφροντισιά, η αμέλεια, η παραμέληση

incursiune, incursiuni *ουσ. θηλ.* 1. η εισβολή, η επιδρομή 2. η είσοδος σε ξένο τομέα του θέματος περί του οποίου γίνεται λόγος 3. *μτφ. (αθλ.)* η εισχώρηση, η κατεβασιά στο τμήμα του εδάφους του αντιπάλου

in-cvarto *επίθ. αμετάβλ.* τετράδιπλος-η-ο, ή οχτασέλιδος-η-ο (για σχήμα βιβλίου, κ.λ.π.)

indecent-ă, indecenți-te I. *επίθ.* 1. άσεμνος-η-ο, απρεπής-ής-ές 2. άκοσμος-η-ο II. *επίρ.* 1. άσεμνα, απρεπώς, άκοσμα, χωρίς κοσμιότητα

indecență, indecențe *ουσ. θηλ.* 1. η απρέπεια, η αισχρότητα 2. η προστυχιά, η ακοσμία

indecis-ă, indeciși-se *επίθ.* 1. αναποφάσιστος-η-ο 2. διστακτικός-ή-ό, άκριτος-η-ο // **lupta -ă** η άκριτη πάλη

indecizie, indecizii *ουσ. θηλ.* 1. η αναποφαστικότης 2. ο δισταγμός 3. η επιφύλαξη, η αμφιβολία

indeclinabil-ă, indeclinabili-e *επίθ. (γραμμ.)* άκλιτος -η-ο

indefinit-ă, indefiniți-te *επίθ.* 1. αόριστος-η-ο, ακαθόριστος-η-ο, απροσδιόριστος-η-ο 2. απεριόριστος-η-ο

indelebil-ă, indelebili-e *επίθ.* ανεξίτηλος-η-ο, ανεξάλειπτος-η-ο // **cerneală -ă** η ανεξίτηλη μελάνη

indelicatețe, indelicateți *ουσ. θηλ.* 1. η σκαιότητα, η αγένεια 2. η προστυχιά, η άσχημη συμπεριφορά

indemniza, indemnizez *ρ. μετ.* 1. αποζημιώνω, δίνω το αντίτιμο της ζημίας 2. δίνω επίδομα

indemnizație, indemnizații *ουσ. θηλ.* 1. η αποζημίωση 2. το επίδομα 3. η ανταμοιβή

independent-ă, independenți-te I. *επίθ.* ανεξάρτητος -η-ο, αυτοτελής-ής-ές, αυθύπαρκτος-η-ο // **economie -ă** η ανεξάρτητη οικονομία // **stat ~** το ανεξάρτητο κράτος II. *επίρ.* 1. ανεξάρτητα, αυτοτελώς 2. άσχετα // *προθ. έκφρ.* **~ de...** άσχετα από...

independență, independențe *ουσ. θηλ.* 1. η ανεξαρτησία, η αυτοτέλεια 2. η αυτονομία // **~ națională** η εθνική ανεξαρτησία

indescifrabil-ă, indescifrabili-e *επίθ.* δυσανάγνωστος -η-ο, αδιάβαστος-η-ο

indescriptibil-ă, indescriptibili-e *επίθ.* απερίγραπτος -η-ο

indestructibil-ă, indestructibili-e *επίθ.* 1. ακατάλυτος-η-ο, άφθαρτος-η-ο // **legătura -ă** ο ακατάλυτος δεσμός

indeterminabil-ă, indeterminabili-e *επίθ.* απροσδιόριστος-η-ο

indeterminism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* 1. η απροσδιοριστία 2. *μτφ.* η απόλυτη ελευθερία των ανθρώπων να ενεργούν σύμφωνα με τη βούλησή τους

index, indecși I. *ουσ. αρσ.* 1. ο δείχτης 2. ο / το ίντεξ // **~ de autori citați** ο κατάλογος παρατιθεμένων συγγραφέων II. **indexuri** *ουσ. ουδ.* ο πίνακας περιεχομένων // **~ bibliografic** ο βιβλιογραφικός πίνακας // **a pune la ~** περνώ στο μαυροπίνακα *(ό,τι απαγορεύεται ή είναι επικίνδυνο)*

indezirabil-ă, indezirabili-e *επίθ.* ανεπιθύμητος-η-ο, απόθητος-η-ο // **persoană -ă** το ανεπιθύμητο πρόσωπο

Indian-ă, Indieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ινδιάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* ινδικός-ή-ό // **oceanul Indian** ο Ινδικός ωκεανός

indica, indic *ρ. μετ.* δείχνω, δεικνύω, ενδεικνύω, υποδεικνύω

indicare, indicări *ουσ. θηλ.* η ένδειξη, το δείξιμο

indicat-ă, indicați-te *επίθ.* 1. ενδεδειγμένος-η-ο 2. σκόπιμος-η-ο 3. κατάλληλος-η-ο // **medicamentul ~** το ενδεδειγμένο φάρμακο

indicativ-ă, indicativi-e I. *επίθ.* 1. ενδεικτικός-ή-ό, δεικτικός-ή-ό 2. δηλωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η οριστική // **~prezent** ο ενεστώτας της οριστικής

indicator-oare, indicatori-oare I. *επίθ.* 1. ενδεικτικός-ή-ό 2. δεικτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο δείκτης, το ενδεικτικό, ο δεικνύων // **~ de pantă** το κλισίμετρο // **~ de viteză** ο δείκτης ταχύτητας // **~ rutier** ο οδοδείκτης

indicație, indicații *ουσ. θηλ.* 1. η οδηγία 2. η ένδειξη 3. η υπόδειξη // **indicații pentru folosirea aparatului** οδηγίες χρήσεως της συσκευής

indice, indici *ουσ. αρσ.* 1. ο δείκτης 2. το ευρετήριο 3. η μεταλλική βελόνα που δεικνύει διάφορα μεγέθη // **~ al costului vieții** ο τιμάριθμος // **~ bibliografic** ο βιβλιογραφικό ευρετήριο // **~ de refracție** ο δείκτης διάθλασης

indiciu, indicii *ουσ. ουδ.* 1. το δείγμα, η ένδειξη, το σημάδι 2. η απόδειξη

indiferent-ă, indiferenți-te I. *επίθ.* 1. αδιάφορος-η-ο, αμέριμνος-η-ο 2. ανέμελος-η-ο, απαθής-ής-ές 3. άπονος-η-ο, ανάλγητος-η-ο 4. αμελής-ής-ές // **a fi ~** αδιαφορώ // **îmi este ~** μου είναι αδιάφορο II. *επίρ.* 1. αδιάφορα, άσχετα 2. ανεξάρτητα // **~ de convingerile filozofice** αδιάφορα των φιλοσοφικών πεποιθήσεων III. *συνδ. έκφρ.* **indiferent dacă...** αδιάφορα εάν...

indiferență *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαφορία 2. η απάθεια, η αναισθησία

indigen-ă, indigeni-e I. *επίθ.* 1. γηγενής-ής-ές, ιθαγενής-ής-ές, αυτόχθων-ων-ον 2. εγχώριος-α-ο, ντόπιος-ια-ιο // **o plantă -ă** ένα εγχώριο φυτό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ντόπιος-ια ο/η, ιθαγενής ο/η

indigest-ă, indigesti-ste *επίθ.* 1. δύσπεπτος-η-ο, άπεπτος-η-ο, αχώνευτος-η-ο // **mâncare -ă** το αχώνευτο φαγητό 2. *μτφ.* δυσνόητος-η-ο, ακαταλαβίστικος-η-ο

indigestie, indigestii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η απεψία, η δυσπεψία

indigna, indignez I. *ρ. μετ.* προκαλώ αγανάκτηση II. *ρ. μέσο* 1. αγανακτώ 2. εκνευρίζομαι 3. στενοχωριέμαι // **obrăznicia lui m-a -t** η αυθάδειά του με αγανάκτησε

indignare, indignări *ουσ. θηλ.* 1. η αγανάκτηση, το θύμωμα 2. η δυσαναρχέτηση

indignat-ă, indignați-te *επίθ.* αγανακτισμένος-η-ο

indigo, indigouri I. *ουσ. ουδ.* 1. το ινδικό 2. το λουλάκι, η χρωστική ουσία // **hârtie ~** το καρμπόν II. *επίθ.* λουλακής-ιά-ί

indirect-ă, indirecți-te *επίθ.* 1. έμμεσος-η-ο 2. πλάγιος-ια-ιο // *(γραμμ.)* **complement ~** το έμμεσο αντικείμενο // *(οικον.)* **impozit ~** ο έμμεσος φόρος // *(στρατ.)* **tragere -ă** η έμμεση βολή (επί αόρατων στόχων) // *(γραμμ.)* **stil ~** ο πλάγιος λόγος II. *επίρ.* 1. έμμεσα, πλάγια 2. με πλάγιο τρόπο, όχι απ'ευθείας

indisciplină *ουσ. θηλ.* 1. η απειθαρχία 2. η ανυπακοή σε προσταγή 2. η αταξία, η ακαταστασία

indisciplinat-ă, indisciplinați-te I. *επίθ.* 1. απείθαρχος-η-ο, απειθάρχητος-η-ο 2. άταχτος-η-ο II. *επίρ.* 1. απειθάρχητα 2. άτακτα

indiscret-ă, indiscreți-te *επίθ.* 1. αδιάκριτος-η-ο 2. περίεργος-η-ο 3. ακριτόμυθος-ος-ον // **nu fii ~** μη γίνεσαι αδιάκριτος

indiscreție, indiscreții *ουσ. θηλ.* 1. η αδιακρισία 2. η περιέργεια 3. η ακριτομυθία // **~ lui nu se spune** η αδιακρισία του δε λέγεται // **a comite o ~** διέπραξα μια αδιακρισία

indiscutabil-ă, indiscutabili-e I. *επίθ.* 1. αναντίρρητος-η-ο, ασυζήτητος-η-ο 2. αναμφίβολος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναντιρρήτως, ασυζήτητα 2. ασφαλώς, ομολογουμένως

indisolubil-ă, indisolubili-e I. *επίθ.* 1. αδιάλυτος-η-ο 2. αδιάσπαστος-η-ο, αδιάρρηκτος-η-ο 3. ακατάλυτος-η-ο // **~ în apă** αδιάλυτο στο νερό II. *επίρ.* 1. αδιάλυτα 2. αδιάσπαστα, αδιάρρηκτα, ακατάλυτα

indispensabil-ă, indispensabili-e I. *επίθ.* απαραίτητος -η-ο, αναγκαίος-αία-αίο II. *ουσ. αρσ. πληθ.* τα σώβρακα (αντρικό εσώρουχο) III. *επίρ.* απαραιτήτως

indisponibil-ă, indisponibili-e *επίθ.* 1. μη διαθέσιμος -η-ο 2. αφούλητος-η-ο 3. ό,τι δε μπορεί να διατεθεί, ό,τι δεν είναι ελεύθερο να χρησιμοποιηθεί

indispoziție, indispoziții *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαθεσία 2. η ελαφριά αρρώστια 3. η ανημποριά 4. η ακεφιά, η δυσθυμία, η αθυμία

indispune, indispun I. *ρ. μετ.* δυσαρεστώ, προξενώ δυσαρέσκεια, κάνω κάποιον να στενοχωρηθεί II. *ρ. μέσο* στενοχωριέμαι, δυσαρεστούμαι 2. δυσθυμώ, με πιάνει ακεφιά, αδιαθετώ

indispus-ă, indispuşi-se *επίθ.* 1. αδιάθετος-η-ο, κακόκεφος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, άκεφος-η-ο 2. μελαγχολικός-ή-ό, λυπημένος-η-ο, άρρωστος-η -ο // **a fi ~** είμαι σε κακή διάθεση, είμαι αδιάθετος

individ-ă, indivizi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το άτομο, το πρόσωπο, ο άνθρωπος 2. *(χλευασ.)* το υποκείμενο 3. ο τύπος

individual-ă, individuali-e I. *επίθ.* ατομικός-ή-ό, προσωπικός-ή-ό // **chestiune -ă** το προσωπικό ζήτημα // **muncă -ă** η ατομική εργασία II. *επίρ.* ατομικά, προσωπικά

individualism *ουσ. ουδ.* ο ατομικισμός

individualist-ă, individualişti-ste I. *επίθ.* ατομικιστικός -ή-ό, εγωιστικός-ή-ό, ατομιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ατομικιστής-ίστρια (ο, η), ατομιστής-ίστρια (ο, η) 2. εγωιστής-ίστρια (ο, η)

individualitate, individualități *ουσ. θηλ.* η ατομικότητα

individualiza, individualizez *ρ. μετ.* 1. ατομικεύω, εξατομικεύω 2. εξετάζω μεμονωμένα κάτι

individualizare, individualizări *ουσ. θηλ.* 1. η ατομίκευση, η εξατομίκευση 2. η έρευνα κατ'άτομο 3. το να έχει κάποιος διαφορετική προσωπικότητα από τη συνηθισμένη

individualizat-ă, individualizați-te *επίθ.* 1. ατομικευμένος-η-ο, εξατομικευμένος-η-ο 2. ινδιβιντουαλισμός-η-ο, μεμονωμένος-η-ο

indiviz-ă, indivizi-e *επίθ.* 1. αδιαίρετος-η-ο 2. αμέριστος-η-ο // *νομ.* **bun ~** το αδιαίρετο αγαθό

indivizibil-ă, indivizibili-e *επίρ.* αδιαίρετος-η-ο, ακαταμέριστος-η-ο, αμέριστος-η-ο

indivizibilitate *ουσ. θηλ.* το αδιαίρετο, η αδιαιρεσία

indiviziune *ουσ. θηλ. (νομ.)* η αδιαιρετότητα, η κοινοπραξία, η από κοινού ιδιοκτησία

indo-european-ă, indo-europeni-e I. *επίθ.* ινδοευρωπαϊκός-ή-ό // **limbi indo-europene** οι ινδοευρωπαϊκές γλώσσες II. *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Ινδοευρωπαίοι

indolent-ă, indolenți-te I. *επίθ.* 1. αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές, ράθυμος-η-ο 2. νωχελής-ής-ές // **a fi ~** ραθυμώ

indolență, indolențe *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαφορία, η απάθεια 2. η ραθυμία, η νωχέλεια

Indonezian-ă, Indonezieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Ινδονήσιος-ια (ο, η), οι κάτοικοι της Ινδονησίας II. *επίθ.* 1. ινδονησιακός-ή-ό // **limba -ă** η ινδονησιακή γλώσσα

indubitabil-ă, indubitabili-e *επίθ.* αναμφίβολος-η-ο, αναμφισβήτητος-η-ο

induce, induc *ρ. μετ.* 1. κάνω επαγωγή, συμπεραίνω, κάνω κρίση κατά επαγωγικό τρόπο 2. παράγω ηλεκτρικό ρεύμα, ηλεκτρικό πεδίο με ηλεκτρομαγνητική επαγωγή 3. πλανεύω, παραπλανώ, εξαπατώ // **a ~ în eroare** παραπλανώ, ξεγελώ

inducere, inducerii *ουσ. θηλ.* η επαγωγή // **~ în eroare** η παραπλάνηση

inductanță, inductanțe *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η σχέση ανάμεσα στην μαγνητική ροή και την ένταση σ' ένα ηλεκτρικό κύκλωμα

inductiv-ă, inductivi-e *επίθ.* επαγωγικός-ή-ό // **metoda -ă** η επαγωγική μέθοδος, από το μερικό στο γενικό, από το αποτέλεσμα στην αιτία

inductor-oare, inductori-oare I. *επίθ.* επαγώγιμος-η-ο // **forță -oare** η επαγώγιμη δύναμη II. *ουσ. ουδ.* ο επαγωγέας

inducție, inducții *ουσ. θηλ.* η επαγωγή, ο συλλογισμός κατά επαγωγικό τρόπο // **~ electromagnetică** η ηλεκτρομαγνητική επαγωγή // **~ magnetică** η μαγνητική επαγωγή

indulgent-ă, indulgenți-te I. *επίθ.* 1. επιεικής-ής-ές, ανεκτικός-ή-ό, συγκαταβατικός-ή-ό 2. ανεξίκακος -η-ο // **a fi ~** ανεξικακώ II. *επίρ.* 1. επιεικώς, ανεκτικά 2. συγκαταβατικά

indulgență, indulgențe *ους. θηλ.* 1. η επιείκεια, η ανεκτικότητα, η ανοχή 2. η συγχώρεση 3. το συγχωροχάρτι // **a da o ~** δίνω συγχωροχάρτι

indus-ă, induşi-se I. *επίθ.* επαγωγικός, που έχει παραχθεί με επαγωγή II. *ουσ. ουδ.* το συστατικό μέρος της μηχανής (του επαγωγικού πηνίου) που παράγει το ηλεκτρικό πεδίο με ηλεκτρομαγνητική επαγωγή

industrial-ă, industriali-e *επίθ.* βιομηχανικός-ή-ό // **plante -e** τα βιομηχανικά φυτά // **producție -ă** η βιομηχανική παραγωγή // **produse -e** τα βιομηχανικά προϊόντα // **sector ~** ο βιομηχανικός τομέας

industrializa, industrializez *ρ. μετ.* 1. εκβιομηχανίζω, βιομηχανοποιώ 2. προάγω μια χώρα να είναι βιομηχανική

industrializare, industrializări *ουσ. θηλ.* 1. η εκβιομηχάνιση, η βιομηχανοποίηση 2. η βιομηχανική ανάπτυξη μιας χώρας

industriaş, industriaşi *ουσ. αρσ.* ο βιομήχανος

industrie, industrii *ουσ. θηλ.* η βιομηχανία // **~ a hârtiei** η χαρτοποιία // **~ extractivă** η εξορυκτική βιομηχανία // **~ grea** η βαριά βιομηχανία // **~ prelucrătoare** η επεξεργαστική βιομηχανία // **~ textilă** η υφαντουργία

inechitabil-ă, inechitabili-e I. *επίθ.* 1. άδικος-η-ο 2. άνισος-η-ο II. *επίρ.* άδικα, με αδικία

inechitate, inechităţi *ουσ. θηλ.* 1. η αδικία 2. το άδικο, το αδίκημα
inecuaţie, inecuaţii *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η ανίσωση
inedit-ă, inediţi-te *επίθ.* 1. ανέκδοτος-η-ο, ατύπωτος -η-ο, αδημοσίευτος-η-ο 2. *μτφ.* νέος-α-ο
inefabil-ă, inefabili-e *επίθ.* ανέκφραστος-η-ο, ανεκδιήγητος-η-ο, ανείπωτος-η-ο, άφατος-η-ο, άρρητος-η-ο
ineficace *επίθ. αμετάβλ.* ατελέσφορος-η-ο, ατελεσφόρητος-η-ο
ineficacitate, ineficacităţi *ουσ. θηλ.* το ατελεσφόρητο, η έλλειψη αποτελεσματικότητας
ineficient-ă, ineficienţi-te I. *επίθ.* ατελεσφόρητος-η-ο II. *επίρ.* ατελεσφόρητα
inegal-ă, inegali-e *επίθ.* άνισος-η-ο // **caracter ~** ο άνισος χαρακτήρας // **luptă -ă** ο άνισος αγώνας
inegalabil-ă, inegalabili-e *επίθ.* 1. απαράμιλλος-η-ο 2. άφθαστος-η-ο 3. που δεν μπορεί να εξισωθεί
inegalitate, inegalităţi *ουσ. θηλ.* η ανισότητα // *(μαθ.)* **~ matematică** η μαθηματική ανισότητα // **~ socială** η κοινωνική ανισότητα
inel, inele *ουσ. ουδ.* 1. το δαχτυλίδι 2. ο κρίκος 3. η βέρα // **~ de logodnă** το δαχτυλίδι του αρραβώνα // **-ul lui Saturn** το δαχτυλίδι του Κρόνου // **tras ca prin ~** βεργολυγερός
inelar-ă, inelari-e I. *επίθ.* 1. δακτυλιοειδής-ής-ές, δαχτυλιδένιος-ια-ιο 2. κυκλικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το παράμεσο δάχτυλο
inelat-ă, inelaţi-te *επίθ.* 1. δαχτυλιδένιος-ια-ιο 2. κατσαρωτός-ή-ό, σγουρομάλλης-α-ικο 3. με μπούκλες στα μαλλιά
ineluctabil-ă, ineluctabili-e *επίθ.* αναπόφευκτος-η-ο
ineluş, ineluşe *ουσ. ουδ.* το δαχτυλιδάκι
inept-ă, inepţi-te *επίθ.* αδέξιος-α-ο, ανόητος-η-ο
inepţie, inepţii *ουσ. θηλ.* 1. η αδεξιότητα, η ανοησία, η βλακεία 2. η ανεπιτηδειότητα
inepuizabil-ă, inepuizabili-e *επίθ.* 1. ανεξάντλητος -η-ο 2. ατέλειωτος-η-ο, αστείρευτος-η-ο, αστείρωτος-η-ο // **izvor ~** η ανεξάντλητη πηγή
inerent-ă, inerenţi-te *επίθ.* 1. συμφυής-ής-ές, που υπάρχει από τη γένεσή του // **eroarea este -ă fiinţei umane** το λάθος είναι έμφυτο στο ανθρώπινο ον
inerenţă, inerenţe *ουσ. θηλ.* η σύμφυση
inert-ă, inerţi-te *επίθ. (φυσ.)* 1. αδρανής-ής-ές 2. ακίνητος-η-ο 3. αργός-ή-ό (νωθρός-ή-ό) // **a fi ~** αδρανώ // **gaz ~** το αργόν αέριο
inerţie, inerţii *ουσ. θηλ. (φυσ.)* 1. η αδράνεια 2. η ακινησία 3. *μτφ.* η νωθρότητα
inestetic-ă, inestetici-ce *επίθ.* 1. ακαλαίσθητος-η-ο 2. αφιλόκαλος-η-ο, κακότεχνος-η-ο
inestetism *ουσ. θηλ.* η ακαλαισθησία
inestimabil-ă, inestimabili-e *επίθ.* 1. ανεκτίμητος-η -ο, ανυπολόγιστος-η-ο 2. ατίμητος-η-ο // **valoare -ă** η ανυπολόγιστη αξία
inevitabil-ă, inevitabili-e I. *επίθ.* αναπότρεπτος-η-ο, αναπόφευκτος-η-ο, άφευκτος-η-ο II. *επίρ.* αναπότρεπτα, αναπόφευκτα, άφευκτα
inevitabilitate, inevitabilităţi *ουσ. θηλ.* το αναπότρεπτο
inexact-ă, inexacţi-te I. *επίθ.* 1. ανακριβής-ής-ές 2. αναληθής-ής-ές II. *επίρ.* ανακριβώς, λανθασμένα
inexactitate, inexactităţi *ουσ. θηλ.* η ανακρίβεια, η αναλήθεια, η ανακριβολογία
inexistent-ă, inexistenţi-te *επίθ.* ανύπαρκτος-η-ο
inexistenţă *ουσ. θηλ.* η ανυπαρξία
inexorabil-ă, inexorabili-e I. *επίθ.* αδυσώπητος-η-ο, αμείλικτος-η-ο II. *επίρ.* αδυσώπητα, αμείλικτα
inexorabilitate *ουσ. θηλ.* το αδυσώπητο, το αμείλικτο
inexplicabil-ă, inexplicabili-e *επίθ.* 1. ανεξήγητος-η -ο 2. ακατανόητος-η-ο 3. *μτφ.* αδιαπέραστος-η-ο
inexplorabil-ă, inexplorabili-e *επίθ.* ανεξερεύνητος -η-ο, ανεξιχνίαστος-η-ο
inexplorat-ă, inexploraţi-te *επίθ.* ανεξερεύνητος-η-ο
inexpresiv-ă, inexpresivi-e *επίθ.* μην εκφραστικός -ή-ό
inexprimabil-ă, inexprimabili-e *επίθ.* ανέκφραστος -η-ο, ανείπωτος-η-ο
inexpugnabil-ă, inexpugnabili-e *επίθ.* απόρθητος -η-ο, ακυρίευτος-η-ο, ανάλωτος-η-ο
in extenso *επίρ.* 1. εκτενώς 2. με λεπτομέρεια, λεπτομερώς, εξ ολοκλήρου, εντελώς
in extremis *επίρ.* εις το άκρον, την τελευταία στιγμή, άκρως
inextricabil-ă, inextricabili-e *επίθ.* αδιέξοδος-η-ο, περίπλοκος-η-ο, μπερδεμένος-η-ο
infailibil-ă, infailibili-e *επίθ.* αλάθητος-η-ο, αλάθευτος-η-ο
infailibilitate *ουσ. ουδ.* το αλάθητο // **-a Papei** το αλάθητο του Πάπα
infam-ă, infami-e I. *επίθ.* 1. αισχρός-ή-ό 2. άτιμος -η-ο, πρόστυχος-η-ο // **om ~** ο παλιάνθρωπος
infamant-ă, infamanţi-te *επίθ.* ατιμωτικός-ή-ό, προσβλητικός-ή-ό, ανήθικός-η-ο
infamie, infamii *ουσ. θηλ.* 1. η αισχρότητα, η ατιμία, το αίσχος, η αισχρή πράξη 2. η προστυχιά, η παλιανθρωπιά // **a ţintui la stâlpul -i** καθηλώνω στο στύλο της ατιμίας, κάνω στηλίτευση πάνω σε στήλη, στηλιτεύω // **stâlpul -i** ο κύφωνας
infante, infanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ινφάντης-α (ο, η)
infanterie *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το πεζικό // **~ marină** το πεζοναυτικό // **~ motorizată** το μηχανοκίνητο πεζικό // **de ~** πεζικός-ή-ό // **regiment de ~** το σύνταγμα πεζικού
infanterist, infanterişti *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο πεζός, ο πεζός στρατιώτης // **~ marin** ο πεζοναύτης
infanticid *ουσ. ουδ. (νομ.)* η παιδοκτονία
infantil-ă, infantili-e *επίθ.* 1. παιδικός-ή-ό 2. *μτφ.* παιδαριώδης-ης-ες // **mortalitate -ă** η παιδική θνησιμότητα // **paralizie -ă** η πολιομυελίτιδα
infarct, infarcte *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το έμφραγμα // **~ miocardic** το μυοκαρδίου έμφραγμα
infatua, infatuez I. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να είναι αυτάρεσκος-η-ο, επηρμένος-η-ο II. *ρ. μέσο* επαίρομαι, υπερηφανεύομαι, αλαζονεύομαι
infatuare, infatuări *ουσ. θηλ.* η έπαρση, η αλαζονεία, η αυταρέσκεια
infatuat-ă, infatuaţi-te *επίθ.* επηρμένος-η-ο, φαντασμένος-η-ο, κορδωμένος-η-ο
infect-ă, infecţi-te *επίθ.* 1. μιαρός-ή-ό, μολυσμένος-η-ο 2. βρωμερός-ή-ό, βρώμικος-η-ο, βρωμισμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, δυσώδης-ης-ες, δύσοσμος-η-ο, μαγαρισμένος-η-ο 3. *μτφ.* αισχρός-ή-ό, ανήθικος-η-ο
infecta, infectez I. *ρ. μετ.* 1. μιαίνω, μολύνω 2. διαφθείρω II. *ρ. μέσο* 1. μιαίνομαι, μολύνομαι, παθαίνω μόλυνση 2. είμαι μολυσμένος-η-ο
infectant-ă, infectanţi-te *επίθ.* μιασματικός-ή-ό, μολυντικός-ή-ό, μολυσματικός-ή-ό
infectare, infectări *ουσ. θηλ.* η μίανση, η μόλυνση, η μιασματικότητα, η μιαρότητα

infecţie, infecţii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. το μίασμα, το μόλυσμα, η μόλυνση, η μιαρότητα 2. η μετάδοση αρρώστιας 3. η δυσωδία, η βρώμα
infecţios-oasă, infecţioşi-oase *επίθ.* 1. μιασματικός -ή-ό, λοιμώδης-ης-ες, μολυσματικός-ή-ό 2. μεταδοτικός-ή-ό
inferenţă, inferenţe *ουσ. θηλ.* 1. ο συλλογισμός, η κρίση 2. το συμπέρασμα
inferior-oară, inferiori-oare I. *επίθ.* 1. κατώτερος-η-ο 2. υποδεέστερος-η-ο, υφιστάμενος-η-ο // **calitate inferioară** η κατώτερη ποιότητα // **curs ~** οι κατώτερες τάξεις του λυκείου (το γυμνάσιο) // **maxilarul ~** το κάτω σαγόνι // **membrele inferioare** τα κατώτερα μέλη
inferioritate, inferiorităţi *ουσ. θηλ.* η κατωτερότητα
infern *ουσ. ουδ.* 1. η κόλαση, ο Άδης 2. ο κάτω κόσμος 3. *μτφ.* η δυστυχία, η κακοτυχία
infernal-ă, infernali-e *επίθ.* 1. καταχθόνιος-α-ο 2. *(για θόρυβο)* εκκωφαντικός-ή-ό
infesta pers. 3. infestează *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* λυμαίνομαι από βλαβερά έντομα
infestare, infestări *ουσ. θηλ.* η προσβολή με βλαβερά έντομα
infestaţie, infestaţii *ουσ. θηλ.* η εισβολή βλαβερών εντόμων μες στα σιτηρά, το φάγωμα ή η φθορά από έντομα
infidel-ă, infideli-e *επίθ.* 1. άπιστος-η-ο 2. ανειλικρινής-ής-ές // **a fi ~** δεν είμαι πιστός, απιστώ
infidelitate, infidelităţi *ουσ. θηλ.* 1. η απιστία, η ανειλικρίνεια, η έλλειψη πίστης 2. η αναλήθεια, η ανακρίβεια
infiltra, infiltrez I. *ρ. μετ.* 1. εισδύω, διεισδύω 2. βάζω κάτι μέσα II. *ρ. μέσο* 1. εισέρχομαι, εισχωρώ, διηθούμαι 2. υπεισέρχομαι
infiltrare, infiltrări *ουσ. θηλ.* η διείσδυση, η διήθηση
infiltrat, infiltrate I. *ουσ. ουδ.* το διεισδυθέν II. *επίθ.* διεισδυθείς-είσα-έν // **ţesut ~** ο διεισδύθείς ιστός
infiltraţie, infiltraţii *ουσ. θηλ.* 1. η διεισδυση υγρού 2. η διήθηση
infim-ă, infimi-e *επίθ.* 1. μηδαμινός-ή-ό, τιποτένιος -ια-ιο, ελάχιστος-η-ο 2. ασήμαντος-η-ο
infinit-ă, infiniţi-te I. *επίθ.* 1. άπειρος-η-ο, απέραντος-η-ο, ατέρμων-ων-ον 2. αόριστος-η-ο // **coloana -ă** η ατέρμων στήλη II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** επ'άπειρον III. *επίρ.* άπειρα, απείρως, απέραντα IV. **infinituri** *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το άπειρο
infinitate, infinităţi *ουσ. θηλ.* η απειρία, το άπειρο πλήθος
infinitezimal-ă, infinitezimali-e *επίθ. (μαθ.)* απειροστικός-ή-ό // **calcul ~** ο απειροστικός λογισμός
infinitiv, infinitive *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το απαρέμφατο
infirm-ă, infirmi-e I. *επίθ.* ανάπηρος-η-ο, σακάτικος-η-ο, σακατεμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανάπηρος-η (ο, η), σακάτης-ισσα (ο, η)
infirma, infirm *ρ. μετ.* ακυρώνω, αναιρώ, καταργώ
infirmabil-ă, infirmabili-e *επίθ.* ακυρώσιμος-η-ο, αναιρέσιμος-η-ο
infirmare, infirmări *ουσ. θηλ.* η αναίρεση, η ακύρωση, η κατάργηση
infirmativ-ă, infirmativi-e *επίθ. (νομ.)* ακυρωτικός-ή -ό, αναιρετικός-ή-ό // **sentinţă -ă** η ακυρωτική απόφαση
infirmerie, infirmerii *ουσ. θηλ.* 1. το αναρρωτήριο 2. ο υγειονομικός σταθμός 3. το νοσηλευτήριο
infirmier-ă, infiemieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* νοσοκόμος (ο, η), η νοσοκόμα
infirmitate, infirmităţi *ουσ. θηλ.* 1. η αναπηρία, το σακάτεμα 2. το κουσούρι, το ελάττωμα
inflama pers. 3 inflamează *ρ. μέσο (ιατρ.) (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* φλογίζομαι, πρήζομαι, φουσκώνω
inflamabil-ă, inflamabili-e *επίθ.* 1. εύφλεκτος-η-ο, ευφλόγιστος-η-ο 2. αναφλέξιμος-η-ο, αναφλεκτικός-ή-ό // **lichid ~** το αναφλεκτικό υγρό
inflamare, inflamări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η φλόγωση, η φλεγμονή 2. η ανάφλεξη (εκρηκτική ύλη)
inflamat-ă, inflamaţi-te *επίθ.* αναμμένος-η-ο, πρησμένος-η-ο
inflamator-oare, inflamatori-oare *επίθ.* φλογιστικός-ή-ό
inflamaţie, inflamaţii *ουσ. θηλ.* το φλόγισμα, η φλόγωση, το πρήξιμο, η φλεγμονή
inflaţie, inflaţii *ουσ. θηλ. (οικον.)* ο πληθωρισμός
inflaţionist-ă, inflaţionişti-ste *επίθ. (οικον.)* πληθωριστικός-ή-ό
inflexibil-ă, inflexibili-e *επίθ.* 1. άκαμπτος-η-ο, αλύγιστος-η-ο 2. δύσκαμπτος-η-ο
inflexibilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ακαμψία, η αλυγισία 2. η δυσκαμψία
inflexiune, inflexiuni *ουσ. θηλ.* 1. η κάμψη 2. η αλλαγή τόνου φωνής (στην ομιλία) 3. *(γραμμ.)* η κλίση (ο σχηματισμός διαφόρων τύπων ενός κλιτού μέρους λόγου) // *(μαθ.)* **punct de ~** το σημείο κάμψεως (όπου η καμπύλη αλλάζει κατεύθυνση του κοιλώματος)
inflorescenţă, inflorescenţe *ουσ. θηλ.* η ταξιανθία, το λουλούδιασμα, η ανθοταξία
influent-ă, influenţi-te *επίθ.* 1. ισχυρός-ή-ό 2. επιδρών-ούσα-όν
influenţa, influenţez I. *ρ. μετ.* 1. επηρεάζω, επιδρώ 2. ασκώ επίδραση σε κάποιον II. *ρ. μέσο* επηρεάζομαι // **două forţe care se influenţează reciproc** δύο δυνάμεις που αλληλοεπηρεάζονται
influenţabil-ă, influenţabili-e *επίθ.* επηρεάσιμος-η -ο, που μπορεί να επηρεαστεί
influenţare, influenţări *ουσ. θηλ.* ο επηρεασμός
influenţă, influenţe *ουσ. θηλ.* 1. η επίδραση, η επήρεια, η επιρροή, ο επηρεασμός 2. η επιβολή 3. η ισχύς 4. η πέραση, η αυθεντία // **~ reciprocă** η αλληλεπίδραση // **cu ~** με πέραση, αυθεντικός -ή-ό // *(φυσ.)* **electrizare prin ~** η ηλέκτριση δια επιρροής
influx, influxuri *ουσ. ουδ.* 1. η διάδοση, η διακίνηση
in-folio *επίθ. αμετάβλ.* διπλωμένος-η-ο, διπλός-ή-ό, τετρασέλιδος-η-ο (για σχήμα βιβλίου, κ.λ.π.)
inform-ă, informi-e *επίθ.* ασχημάτιστος-η-ο, αδιαμόρφωτος-η-ο, άμορφος-η-ο
informa, informez I. *ρ. μετ.* 1. πληροφορώ, ενημερώνω, ειδοποιώ, κατατοπίζω, γνωστοποιώ, κοινοποιώ, διαμηνύω 2. γνωρίζω II. *ρ. μέσο* 1. πληροφορούμαι 2. παίρνω ειδήσεις, ενημερώνομαι 3. γίνομαι ενήμερος-η-ο
informare, informări *ουσ. θηλ.* 1. η πληροφόρηση, η ειδοποίηση, η ενημέρωση 2. η αναγγελία, η κοινοποίηση, η γνωστοποίηση
informat-ă, informaţi-te *επίθ.* πληροφορημένος-η-ο, ενήμερος-η-ο, κατατοπισμένος-η-ο

informatică ουσ. θηλ. η πληροφοριακή
informativ-ă, informativi-e επίθ. 1. πληροφοριακός -ή-ό 2. ειδοποιητικός-ή-ό // **buletin** ~ το πληροφοριακό δελτίο
informator-oare, informatori-oare I. επίθ. ειδοποιητήριος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. πληροφοριοδότης-τρια (ο, η)
informaţie, informaţii ουσ. θηλ. 1. η πληροφορία 2. η είδηση 3. η διευκρίνιση // **birou de informaţii** το γραφείο πληροφοριών // **teoria -i** η θεωρία της πληροφορίας
informaţional-ă, informaţionali-e επίθ. 1. πληροφοριακός-ή-ό 2. ειδοποιητικός-ή-ό // **sistemul** ~ το πληροφορικό σύστημα
infractor-oare, infractori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. παραβάτης-ισσα (ο, η), φταίχτης-τρα (ο, η)
infracţional-ă, infracţionali-e επίθ. παραπτωματικός -ή-ό // **starea -ă** η παραπτωματική κατάσταση
infracţiune, infracţiuni ουσ. θηλ. 1. η παράβαση 2. το παίσμα, το παράπτωμα, το πλημμέλημα 3. το αδίκημα // **a comite o** ~ διαπράττω αδίκημα
inframicrobiologie ουσ. θηλ. (βιολ.) η υπερμικροβιολογία
infraroşu-ie, infraroşii I. επίθ. υπεριώδης-ης-ες, υπέρυθρος-η-ο // **razele infraroşii** οι υπεριώδεις ακτίνες II. ουσ. ουδ. το υπεριώδες, το υπέρυθρο
infrasonor-ă, infrasonori-e επίθ. υποηχητικός-ή-ό
infrastructură, infrastructuri ουσ. θηλ. η υποδομή
infrasunet, infrasunete ουσ. ουδ. ο υπόηχος, οι υπόηχοι
infructuos-oasă, infructuoşi-oase I. επίθ. 1. άκαρπος-η-ο 2. ανώφελος-η-ο II. επίρ. άκαρπα, ανώφελα
infuzibil-ă, infuzibili-e επίθ. άτηκτος-η-ο, άλειωτος -η-ο
infuzie, infuzii ουσ. θηλ. 1. το αφέψημα 2. το έγχυμα 3. η έγχυση
infuzor, infuzori ουσ. αρσ. (βιολ.) στον πληθ. τα εγχυματικά, τα εγχυματογενή
infuzor, infuzoare ουσ. ουδ. το δοχείο για αφέψημα
ingenios-oasă, ingenioşi-oase I. επίθ. 1. επινοητικός-ή-ό, ευφυής-ής-ές 2. (για έργα) έντεχνος-η-ο II. επίρ. ευφυώς, έξυπνα
ingeniozitate, ingeniozităţi ουσ. θηλ. 1. η επινοητικότητα, η ευφυΐα 2. η εφευρετικότητα
ingenuitate ουσ. θηλ. 1. η αθωότητα, η αγνότητα 2. η ειλικρίνεια 3. η αφέλεια
ingenuu-ă, ingenui-e I. επίθ. 1. απροσποίητος-η-ο, άδολος-η-ο, αγνός-ή-ό 2. φυσικός-ή-ό 3. αφελής -ής-ές 4. ειλικρινής-ής-ές II. ουσ. θηλ. η παρθένα αγνή, η αθώα, η άδολη
ingera, ingerez ρ. μετ. καταπίνω τροφή
ingerinţă, ingerinţe ουσ. θηλ. η ανάμιξη, η επέμβαση σε ξένες υποθέσεις, η παρέμβαση
inghinal-ă, inghinali-e επίθ. βουβωνικός-ή-ό // **ganglionii -i** τα βουβωνικά γάγγλια
inginer-ă, ingineri-e ουσ. αρσ. και θηλ. μηχανικός (ο, η), μηχανολόγος (ο, η) // ~ **şef** ο αρχιμηχανικός // ~ **constructor** ο πολιτικός μηχανικός // ~ **electronist** ο ηλεκτρονικός μηχανικός // ~ **de bord** ο αερομηχανικός // ~ **de drumuri** ο οδοποιός μηχανικός // ~ **mecanic** ο μηχανολόγος
ingineraş, ingineraşi ουσ. αρσ. (χλευασ.) ο ασήμαντος μηχανικός
inginerie, inginerii ουσ. θηλ. η μηχανολογία
ingrat-ă, ingraţi-te I. επίθ. 1. αχάριστος-η-ο 2. αγνώμων-ων-ον // **a fi** ~ αγνωμονώ // **misiune -ă** η αχάριστη αποστολή II. ουσ. αρσ. και θηλ. αχάριστος-η (ο, η) 2. αγνώμονας-η (ο, η)
ingratitudine, ingratitudini ουσ. θηλ. η αχαριστία, η αγνωμοσύνη, η έλλειψη ευγνωμοσύνης
ingredient, ingrediente ουσ. ουδ. το συστατικό
inhala, inhalez ρ. μετ. εισπνέω, αναπνέω
inhalare, inhalări ουσ. θηλ. 1. η εισπνοή 2. η εισαγωγή αέρα στους πνεύμονες με την πνοή
inhalator, inhalatoare ουσ. ουδ. η συσκευή για εισπνοή
inhalaţie, inhalaţii ουσ. θηλ. η εισπνοή // **a face inhalaţii** εισπνέω υδρατμούς ή αέρια
inhiba, inhibez I. ρ. μετ. αναστέλλω, απαγορεύω II. ρ. μέσο αναστέλλομαι
inhibitiv-ă, inhibitivi-e επίθ. ανασταλτικός-ή-ό, απαγορευτικός-ή-ό
inhibiţie, inhibiţii ουσ. θηλ. η αναστολή, η απαγόρευση, το σταμάτημα
inimaginabil-ă, inimaginabili-e επίθ. αφάνταστος -η-ο
inimă, inimi ουσ. θηλ. 1. η καρδιά 2. η έδρα των συναισθημάτων και επιθυμιών του ανθρώπου 3. το σχήμα της κόκκινης καρδιάς στα παιγνιόχαρτα 4. μτφ. το κέντρο κάθε πράγματος // ~ **albastră** η λυπημένη ψυχή // ~ **de aur** η χρυσή καρδιά // ~ **rea** η πίκρα, η στενοχώρια // **a avea la** ~ τον αγαπώ // **a avea** ~ **haină** έχω καρδιά πέτρα, είμαι σκληρός // **a fi cu inima împăcată** έχω την καρδιά μου συμβιβασμένη // **a fi cu inima uşoară** είμαι με ελαφριά καρδιά / ξέγνοιαστος-η-ο // **a fi fără** ~ είμαι άκαρδος-η-ο // **a i se rupe inima** σκίζεται η καρδιά μου, αισθάνομαι οίκτο για κάποιον ή για κάτι // **a-i merge la** ~ του κάνει την καρδιά περιβόλι, τον γέμισε χαρά // **a-i râde inima** γελάει η καρδιά του // **a-i veni inima la loc** του ήρθε η καρδιά στον τόπο της (συνέρχεται από ξαφνικό φόβο) // **a-şi călca pe** ~ πατάω την καρδιά μου, κάνω κάτι παρά τη θέλησή μου // **a-şi deschide inima** ανοίγω την καρδιά μου // **a-şi face** ~ **rea** στενοχωριέμαι // **a-şi lua inima în dinţi** κάνω καρδιά, παίρνω θάρρος // **a mai prinde** ~ πιάνω καρδιά, παίρνω θάρρος, δυναμώνω, παίρνω δύναμη, τονώνομαι // **a pune la** ~ το παίρνω κατάκαρδα (θυμώνω, οργίζομαι) // **a unge la** ~ του κάνω κάτι ευχάριστο // **cu dragă** ~ πολύ ευχαρίστως, με καλή καρδιά // **cu inima deschisă** με ανοιχτή καρδιά // **cu inima îndurerată** με πονεμένη καρδιά // **cu tragere de** ~ με ζήλο // **din** ~, **din toată inima** από καρδιά, με όλη μου την καρδιά // **i s-a bucurat inima când a auzit vestea cea bună** χάρηκε η καρδιά του όταν άκουσε την καλή είδηση // **i s-a făcut inima cât un purice** γίνεται μικρή η καρδιά του (από φόβο), μικρή όσο ο ψύλλος // **îl doare la** ~ **când vede atâta risipă** τον πονάει η καρδιά του όταν βλέπει τόση σπατάλη // **înflăcărarea a cuprins toate inimile** ο ενθουσιασμός κατέβαλε όλες τις καρδιές // **în inima iernii** στην καρδιά του χειμώνα // **mi se strânge inima** σφίγγεται η καρδιά μου // **om de** ~ άνθρωπος καλόκαρδος, με καλή καρδιά, γενναιόδωρος
inimioară, inimioare ουσ. θηλ. η καρδούλα

inimitabil-ă, inimitabili-e *επίθ.* αμίμητος-η-ο
inimos-oasă, inimoşi-oase *επίθ.* 1. γενναίος-α-ο, γενναιόκαρδος-η-ο, μεγαλόκαρδος-η-ο 2. αντρείος-α-ο, θαρραλέος-α-ο 3. σπλαχνικός-ή-ό 4. ευαίσθητος-η-ο
inişor, inişori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το λινάρι
inişte, inişti *ουσ. θηλ.* η έκταση γης με καλλιέργεια λιναριού
iniţia, iniţiez I. *ρ. μετ.* 1. μυώ 2. αρχίζω να κάνω κάτι, εγκαινιάζω II. *ρ. μέσο* μυούμαι, γίνεται η μύησή μου σε κάποιο τομέα δράσεως
iniţial-ă, iniţiali-e I. *επίθ.* αρχικός-ή-ό II. *επίρ.* αρχικά, κατ'αρχή III. *ουσ. θηλ.* **litera iniţială** το αρχικό γράμμα (μιας λέξεως)
iniţiat-ă, iniţiaţi-te I. *επίθ.* μυημένος-η-ο, γνωρίζων -ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μυημένος-η (ο, η), γνώστης-γνώστρια (ο, η)
iniţiativă, iniţiative *ουσ. θηλ.* η πρωτοβουλία // **din proprie ~** εξ'ιδίας πρωτοβουλίας (του ατόμου)
iniţiator-oare, iniţiatori-oare I. *επίθ.* πρωταίτιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρωτεργάτης-τρια (ο, η)
iniţiere, iniţieri *ουσ. θηλ.* 1. η μύηση 2. η εισαγωγή κάποιου σε κάποια νέα υπόθεση (ή δουλειά)
injecta, injectez I. *ρ. μετ.* 1. εγχέω 2. κάνω ενέσεις II. *ρ. μέσο* (για τα μάτια) κοκκινίζω, γίνομαι με κόκκινα μάτια λόγω συσσώρευσης αίματος μέσα στ'αγγεία των ματιών
injectare, injectări *ουσ. θηλ.* η έγχυση
injectat-ă, injectaţi-te *επίθ.* (για τα μάτια) κοκκινομάτης-άτα-άτικο
injector, injectoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο εγχυτήρ
injecţie, injecţii *ουσ. θηλ.* 1. η έγχυση, το εγχείρημα 2. η ένεση 3. η σουβλιά // **~ intravenoasă, intramusculară, subcutanată** η ενδοφλέβια, ενδομυϊκή, υποδόρια, ένεση // **pompă de ~** η αντλία έγχυσης
injurie, injurii *ουσ. θηλ.* 1. η βρισιά, το βρίσιμο, η ύβρη // **a aduce injurii** περιυβρίζω 2. η προσβολή
injurios-oasă, injurioşi-oase I. *επίθ.* 1. υβριστικός -ή-ό 2. προσβλητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. υβριστικά 2. προσβλητικά
injust-ă, injuşti-ste *επίθ.* 1. άδικος-η-ο, αδικητικός -ή-ό 2. άνομος-η-ο
injustiţie, injustiţii *ουσ. θηλ.* 1. η αδικία 2. η παρανομία, η ανομία // **act de ~** η αδικοπραγία
inobservabil-ă, inobservabili-e *επίθ.* απαρατήρητος -η-ο, αόρατος-η-ο
inocent-ă, inocenţi-te *επίθ.* 1. αθώος-α-ο 2. αναίτιος -ια-ιο, αγνός-ή-ό 3. ειρων. αφελής-ής-ές
inocenţă, inocenţe *ουσ. θηλ.* 1. η αθωότητα, η αγνότητα 2. *(ειρων.)* η αφέλεια
in octavo *επίθ. αμετάβλ.* οχτάδιπλος-η-ο ή με δεκαέξι σελίδες (για σχήμα βιβλίου, κ.λ.π.)
inocula, inoculez *ρ. μετ.* 1. εμβολιάζω, ενοφθαλμίζω 2. δαμαλίζω, εγκεντρίζω, μπολιάζω 3. *μτφ.* μεταδίδω ιδέες ή συναισθήματα από άνθρωπο σε άνθρωπο (που άκουσα ή έμαθα)
inoculare, inoculări *ουσ. θηλ.* 1. ο ενοφθαλμισμός, ο εμβολιασμός 2. ο δαμαλισμός, ο εγκεντρισμός, το μπόλιασμα 3. *μτφ.* η μετάδοση ιδεών και συναισθημάτων από άνθρωπο σε άνθρωπο
inoculat-ă, inoculaţi-te *επίθ.* 1. εμβολιασμένος-η-ο, μπολιασμένος-η-ο 2. κεντρισμένος-η-ο
inodor-ă, inodori-e *επίθ.* άοσμος-η-ο, αμύριστος-η-ο
inofensiv-ă, inofensivi-e *επίθ.* 1. αβλαβής-ής-ές, άβλαβος-η-ο, άβλαφτος-η-ο 2. ακίνδυνος-η-ο 3. μη επιθετικός-ή-ό
inombrabil-ă, inombrabili-e *επίθ.* 1. αναρίθμητος -η-ο 2. αλογάριαστος-η-ο, πολυάριθμος-η-ο
inoperant-ă, inoperanţi-te *επίθ.* 1. ατελεσφόρητος -η-ο, μη αποτελεσματικός-ή-ό 2. ανεπίδεκτος-η-ο
inopinat-ă, inopinaţi-te I. *επίθ.* απροσδόκητος-η-ο, απρόοπτος-η-ο, αναπάντεχος-η-ο II. *επίρ.* απροσδόκητα, απρόοπτα, εξ απρόοπτου
inoportun-ă, inoportuni-e I. *επίθ.* ανάρμοστος-η-ο, ακατάλληλος-η-ο, άκαιρος-η-ο, πάρωρος-η-ο II. *επίρ.* ανάρμοστα, ακατάλληλα, παράκαιρα, άκαιρα
inoportunitate *ουσ. θηλ.* η αναρμοστία, η ακαταλληλότητα
inopozabil-ă, inopozabili-e *επίθ.* 1. μη αντιθετικός -ή-ό, μη εναντιωματικός-ή-ό 2. μη έχων ισχύ και σε άλλες περιπτώσεις εκτός από εκείνες που τις ορίζει ο νόμος
inorog, inorogi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* το άλογο με κέρατο στο μέτωπο
inospitalier-ă, inospitalieri-e *επίθ.* 1. άξενος-η-ο 2. αφιλόξενος-η-ο
inova, inovez *ρ. αμ.* 1. καινοτομώ 2. νεωτερίζω 3. εισάγω νέες μεθόδους ή τρόπους ενέργειας
inovare, inovări *ουσ. θηλ.* η καινοτομία, ο νεωτερισμός
inovator-oare, inovatori-oare I. *επίθ.* νεωτεριστικός -ή-ό, που καινοτομεί II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καινοτόμος (ο, η), νεωτεριστής-ίστρια (ο, η)
inovaţie, inovaţii *ουσ. θηλ.* η καινοτομία, ο νεωτερισμός
inoxidabil-ă, inoxidabili-e *επίθ.* ανοξείδωτος-η-ο, ασκούριαστος-η-ο
in plano *επίθ. αμετάβλ.* με ακέραιο φύλλο χαρτιού, η κόλλα χαρτιού δεν είναι διπλωμένη άρα σχηματίζει ένα φύλλο ή δύο σελίδες *(για σχήμα βιβλίου, κ.λ.π.)*
ins, inşi *ουσ. αρσ. (οικ.)* 1. το άτομο, το πρόσωπο 2. η ψυχή 3. ο τύπος // **tot -ul** κάθε άτομο, κάθε άνθρωπος
insalubritate *ουσ. θηλ.* η νοσηρότητα, η ανθυγιεινότητα, η ανθυγιεινή κατάσταση
insalubru-ă, insalubri-e *επίθ.* νοσηρός-ή-ό, ανθυγιεινός-ή-ό // **casă -ă** το ανθυγιεινό σπίτι
insatisfacţie, insatisfacţii *ουσ. θηλ.* η δυσαρέσκεια, η μη ικανοποίηση
insaţiabil-ă, insaţiabili-e *επίθ.* 1. ακόρεστος-η-ο 2. άπληστος-η-ο, αχόρταγος-η-ο
inscripţie, inscripţii *ουσ. θηλ.* 1. η επιγραφή 2. η λεζάντα // **~ funerară** το επιτύμβιο, η επιγραφή πάνω σε μνήμα
inscripţionat-ă, inscripţionaţi-te *επίθ.* 1. επιγραφοποιημένος-η-ο // **sticle -e** τα επιγραφοποιημένα μπουκάλια
insculpa, insculpez *ρ. μετ.* επισημαίνω, σφραγίζω, σημειώνω αντικείμενα από πολύτιμα μέταλλα
insectar, insectare *ουσ. θηλ.* το εντομολόγιο, η συλλογή ταριχευμένων εντόμων
insectă, insecte *ουσ. θηλ.* 1. το έντομο // **insecte dăunătoare** τα βλαβερά έντομα
insecticid-ă, insecticide I. *επίθ.* εντομοκτόνος-ος-ο II. *ουσ. ουδ.* το εντομοκτόνο
insectifug-ă, insectifugi-ge I. *επίθ.* εντομοαπωθητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το εντομοαπωθητικό
insectivor-ă, insectivori-e I. *επίθ.* εντομοφάγος-ος-ο II. *ουσ. ουδ. (στο πληθ.)* τα εντομοφάγα

insectofungicid-ă, insectofungicizi-de I. *επίθ.* παρασιτοκτόνος-ος-ο II. *ουσ. ουδ.* το παρασιτοκτόνο
insecuritate, insecurități *ουσ. θηλ.* η ανασφάλεια, η έλλειψη ασφάλειας
insensibil-ă, insensibili-e *επίθ.* αναίσθητος-η-ο 2. *μτφ.* αδιάφορος-η-ο
insensibilitate, insensibilități *ουσ. θηλ.* 1. η αναισθησία 2. η αδιαφορία
insensibilizare, insensibilizări *ουσ. θηλ.* η αναισθητοποίηση
inseparabil-ă, inseparabili-e *επίθ.* 1. αχώριστος-η-ο, αδιαχώρητος-η-ο, αξεχώριστος-η-ο, αμέριστος-η -ο 2. αδιάζευκτος-η-ο, αναπόσπαστος-η-ο // **parte -ă** το αναπόσπαστο κομμάτι
insera, inserez *ρ. μετ.* 1. εισάγω 2. καταχωρίζω 3. παρεμβάλλω 4. βάζω κάτι μέσα σε άλλη ουσία
inserare, inserări *ουσ. θηλ.* 1. η εισαγωγή, η παρεμβολή 2. η καταχώρηση 3. η αγγελία *(στην εφημερίδα)*
inserție, inserții *ουσ. θηλ.* 1. η εισαγωγή 2. η πρόσθεση κάποιου υλικού στη σύσταση άλλου υλικού για να έχει μεγαλύτερη ανθεκτικότητα 3. η παρεμβολή // **cu ~ de cauciuc** με παρεμβολή καουτσούκ
insesizabil-ă, insesizabili-e *επίθ.* ανεπαίσθητος-η-ο
insidios-oasă, insidioși-oase I. *επίθ.* 1. επίβουλος-η -ο, ύπουλος-η-ο, δόλιος-ια-ιο 2. πανούργος-α-ο, πονηρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. επίβουλα, ύπουλα, δόλια 2. πονηρά
insignă, insigne *ουσ. θηλ.* 1. το σήμα σε κουμπότρυπα ή στο καπέλο 2. το εθνόσημο 3. η κονκάρδα
insignifiant-ă, insignifianți-te *επίθ.* 1. ασήμαντος -η-ο 2. μηδαμινός-ή-ό
insinua, insinuez I. *ρ. μετ.* 1. υπαινίσσομαι 2, υπονοώ, εκφράζω κάτι με έμμεσο τρόπο II. *ρ. μέσο* 1. εισδύω 2. υπεισέρχομαι
insinuant-ă, insinuanți-te *επίθ.* 1. υπονοών-ούσα-όν 2. κακόγλωσσος-η-ο 3. υπαινίσσων-ίσσουσα-ίσσον
insinuare, insinuări *ουσ. θηλ.* 1. ο υπαινιγμός (με συκοφαντία) 2. η κακολογία 3. η παρεισαγωγή
insipid-ă, insipizi-de *επίθ.* 1. αηδής-ής-ές, άνοστος -η-ο 2. ανούσιος-α-ο, άχαρος-η-ο
insista, insist *ρ. αμ.* 1. επιμένω 2. ισχυρίζομαι // **să insistăm la acest punct** ας επιμείνουμε σ'αυτό το σημείο
insistent-ă, insistenți-te I. *επίθ.* επίμονος-η-ο II. *επίρ.* επίμονα
insistență, insistențe *ουσ. θηλ.* η επιμονή, ο ισχυρισμός
insolație, insolații *ουσ. θηλ.* η ηλίαση
insolent-ă, insolenți-te I. *επίθ.* 1. αυθάδης-ης-ες 2. αναιδής-ής-ές 3. θρασύς-εία-ύ, ιταμός-ή-ό II. *επίρ.* αναιδώς, θρασέως, αδιάντροπα
insolență, insolențe *ουσ. θηλ.* η αυθάδεια, η αναίδεια, η θρασύτητα, η αδιαντροπιά, η αποθράσυνση
insolit-ă, insoliți-te *επίθ.* ασυνήθης-ης-ες, ασυνήθιστος-η-ο, παράξενος-η-ο
insolubil-ă, insolubili-e *επίθ.* αδιάλυτος-η-ο, άλυτος -η-ο
insolvabil-ă, insolvabili-e *επίθ.* αφερέγγυος-α-ο
insolvabilitate, insolvabilități *ουσ. θηλ.* η αφερεγγυότης, το αφερέγγυο
insomnie, insomnii *ουσ. θηλ.* η αϋπνία, η αγρυπνία
insondabil-ă, insondabili-e *επίθ. μτφ.* ανεξερεύνητος-η-ο
inspecta, inspectez *ρ. μετ.* 1. επιθεωρώ 2. ελέγχω, εξετάζω 3. εποπτεύω
inspectare, inspectări *ουσ. θηλ.* 1. η επιθεώρηση 2. ο έλεγχος, η εξέταση 3. η επόπτευση
inspector-oare, inspectori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιθεωρητής-ήτρια (ο, η), επόπτης-τρια (ο, η) // **~ comercial** ο αγορανόμος
inspectorat, inspectorate *ουσ. ουδ.* η επιθεώρηση, η υπηρεσία του επιθεωρητή
inspecție, inspecții *ουσ. θηλ.* 1. η επιθεώρηση 2. ο έλεγχος, η εξέταση // **~ comercială** η αγορανομία
inspira, inspir I. *ρ. μετ.* 1. εισπνέω 2. εμπνέω 3. εμφυσώ *(φρόνημα)* 4. φρονηματίζω // **a ~ aer** εισπνέω αέρα // **a ~ curaj** εμπνέω θάρρος II. *ρ. μέσο* εμπνέομαι κατέχομαι από έμπνευση που γεννιέται στη συνείδηση
inspirare, inspirări *ουσ. θηλ.* 1. η εισπνοή 2. η έμπνευση
inspirat-ă, inspirați-te *επίθ.* εμπνευσμένος-η-ο
inspirator-oare, inspiratori-oare I. *επίθ.* 1. εισπνευστικός-ή-ό 2. εμπνευστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εισπνέων-ουσα (ο, η) 2. εμπνευστής-εύστρια (ο, η)
inspirație, inspirații *ουσ. θηλ.* 1. η εισπνοή 2. η έμπνευση // **~ folclorică** η λαογραφική έμπνευση
instabil-ă, instabili-e *επίθ.* 1. άστατος-η-ο, ασταθής -ής-ές 2. ευμετάβλητος-η-ο, ακατάστατος-η-ο // **vreme -ă** ο ευμετάβλητος καιρός
instabilitate, instabilități *ουσ. θηλ.* η αστάθεια, η αστασία, η ευμεταβλησία // **~ a vremii** η αστασία του καιρού
instala, instalez I. *ρ. μετ.* 1. εγκαθιστώ 2. τοποθετώ // **l-am -t la munte** τον εγκατέστησα στο βουνό II. *ρ. μέσο* εγκαθίσταμαι
instalare, instalări *ουσ. θηλ.* 1. εγκατάσταση 2. η τοποθέτηση // **~ a unei mașini** η εγκατάσταση μηχανής
instalat-ă, instalați-te *επίθ.* 1. εγκατεστημένος-η-ο 2. τοποθετημένος-η-ο
instalator-oare, instalatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η υδραυλικός, τεχνίτης-ίτρια (ο, η) με τη διοχέτευση του νερού
instalație, instalații *ουσ. θηλ.* η εγκατάσταση // **~ de aer condiționat** η εγκατάσταση κλιματισμού αέρος, αιρ κοντίσιονιγκ // **~ electrică** η ηλεκτρική εγκατάσταση // **~ sanitară** η υγειονομική εγκατάσταση // **~ termică** η εγκατάσταση θερμότητας
instantaneu-ee, instantanei-ee I. *επίθ.* στιγμιαίος -αία -αίο, ακαριαίος-αία-αίο II. *επίρ.* 1. στιγμιαία, ακαριαία 2. αυτοστιγμεί, ενσταντανέ III. *ουσ. ουδ.* το στιγμιότυπο, το ενσταντανέ, η στιγμιογράφηση
instanță, instanțe *ουσ. θηλ.* 1. η δικαστική αρχή 2. το δικαστήριο 3. *μτφ.* η έσχατη κρίση, το ύστατο σημείο // *(νομ.)* **în primă ~** η πρωτοβάθμια δικαστική αρχή // **în ultimă ~** στο ύστατο σημείο, σε τελευταία ανάλυση // **judecător de tribunal de primă ~** ο πρωτοδίκης, ο δικαστής πρωτοδικείου // **tribunal de primă ~** το πρωτοδικείο (που δικάζει σε πρώτο βαθμό τις υποθέσεις)
instaura, instaurez *ρ. μετ.* 1. εγκαθιδρύω, εγκαθιστώ 2. καθιδρύω, καθιερώνω

instaurare, instaurări *ουσ. θηλ.* 1. η εγκαθίδρυση, η καθίδρυση 2. η καθιέρωση
instaurat-ă, instaurați-te *επίθ.* 1. εγκαθιδρυμένος-η-ο 2. θρονιασμένος-η-ο
instiga, instig *ρ. μετ.* 1. υποκινώ, παρακινώ 2. προτρέπω, διεγείρω, εξωθώ
instigare, instigări *ουσ. θηλ.* 1. η υποκίνηση, η παρακίνηση 2. η προτροπή, η εξώθηση
instigat-ă, instigați-te *επίθ.* 1. υποκινημένος-η-ο, παρακινημένος-η-ο 2. εξωθημένος-η-ο
instigator-oare, instigatori-oare I. *επίθ.* προτρεπτικός -ή-ό, υποκινητικός-ή-ό, παρακινητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υποκινητής-ήτρια (ο, η) 2. παρακινητής-ήτρια (ο, η)
instigație, instigații *ουσ. θηλ.* 1. η υποκίνηση, η παρακίνηση 2. η προτροπή
instilație, instilații *ουσ. θηλ.* η ενστάλλαξη
instinct, instincte *ουσ. ουδ.* 1. το ένστικτο 2. η παρόρμηση, η φυσική κλίση για κάτι // ~ **matern** η μητρότητα, το μητρικό ένστικτο
instinctiv-ă, instinctivi-e I. *επίθ.* ενστικτώδης-ης-ες // **simpatie -ă** η ενστικτώδης συμπάθεια II. *επίρ.* εξ ενστίκτου, ενστικτωδώς
instinctual-ă, instinctuali-e I. *επίθ.* ένστικτος-η-ο, ενστικτώδης-ης-ες II. *επίρ.* εξ ενστίκτου, ενστικτωδώς
institui, institui *ρ. μετ.* 1. συνιστώ 2. ιδρύω 3. καθιερώνω 4. θεμελιώνω
instituire, instituiri *ρ. μετ.* 1. η ίδρυση, η εγκαθίδρυση 2. η θέσπιση 3. η θεμελίωση, η σύσταση 4. η οργάνωση // *(αθλ.)* ~ **de concursuri** η αγωνοθεσία, η οργάνωση συναγωνισμών
institut, institute *ουσ. ουδ.* 1. το ινστιτούτο 2. το ίδρυμα
institutor-oare, institutori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* δάσκαλος-α (ο, η), δημοδιδάσκαλος-ισσα (ο, η)
instituție, instituții *ουσ. θηλ.* 1. το ίδρυμα 2. η οργάνωση ή ο οργανισμός 3. ο θεσμός // **instituția căsătoriei** ο θεσμός του γάμου
instituționalism *ουσ. θηλ.* η θεσμοκρατία, η επιβολή θεσμών στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας
instructaj, instructajé *ουσ. ουδ.* 1. οι οδηγίες 2. η επεξήγηση, οι καθοδηγίες
instructiv-ă, instructivi-e *επίθ.* διδακτικός-ή-ό, μορφωτικός-ή-ό
instructor-oare, instructori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. γυμναστής-άστρια (ο, η) 2. εκπαιδευτής-εύτρια (ο, η) 3. ο ινστρούχτορας
instrucție *ουσ. θηλ.* 1. η παιδεία, η μόρφωση, η εκπαίδευση 2. *(νομ.)* η ανάκριση 3. *(στρατ.)* η εκγύμναση, η εξάσκηση, η άσκηση // **judecător de** ~ ο ανακριτής // **teren de** ~ το πεδίο ασκήσεων
instrucțiune, instrucțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η οδηγία 2. η διδασκαλία 3. η υπόδειξη 4. η καθοδήγηση 5. οι γνώσεις
instrui, instruiesc I. *ρ. μετ.* 1. διδάσκω, μορφώνω 2. παιδεύω, εκπαιδεύω 3. *(νομ.)* ανακρίνω 4. *στρατ.* ασκώ, εξασκώ, εκγυμνάζω II. *ρ. μέσο* 1. διδάσκομαι, μορφώνομαι, εκπαιδεύομαι 2. γυμνάζομαι, εξασκούμαι, ασκούμαι
instruire, instruiri *ουσ. θηλ.* 1. η διδασκαλία, η εκπαίδευση 2. η μόρφωση, η παιδεία, η παίδευση 3. η διαπαιδαγώγηση, η διάπλαση 4. η εκγύμναση, η εξάσκηση 5. η κατάρτιση
instruit-ă, instruiți-te *επίθ.* 1. γραμματισμένος-η-ο, μορφωμένος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο 2. διαβασμένος-η-ο 3. *(στρατ.)* γυμνασμένος-η-ο
instrument, instrumente *ουσ. ουδ.* 1. το εργαλείο 2. *(μουσ.)* το όργανο 3. *(πολ.)* το έγγραφο // **-e cu coarde** τα έγχορδα όργανα // **-e de ratificare** τα επικυρωτικά έγγραφα
instrumenta, instrumentez *ρ. μετ.* *(μουσ.)* ενοργανώνω
instrumental-ă, instrumentali-e *επίθ.* *(μουσ.)* οργανικός-ή-ό, ενόργανος-η-ο // *γραμμ.* **complement circumstanțial** ~ το οργανικό προσδιοριστικό αντικείμενο (το μέσο με το οποίο πραγματοποιείται η ενέργεια) // **muzică -ă** η ενόργανη μουσική
instrumentalism *ουσ. ουδ.* *(φιλοσ.)* το σύστημα οργάνων, η αντίληψη που ισχυρίζεται ότι όλες οι θεωρίες δεν είναι παρά όργανα για να πραγματοποιήσουν τις χρήσιμες ενέργειες του ατόμου
instrumentar, instrumentare *ουσ. ουδ.* τα εργαλεία, το σύνολο των εργαλείων για μια εργασία
instrumentație, instrumentații *ουσ. θηλ.* *(μουσ.)* η ενοργάνωση
instrumentist-ă, instrumentiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(μουσ.)* οργανοπαίχτης-χτρια (ο, η)
insubmensibil-ă, insubmensibili-e *επίθ.* ακαταπόντιστος-η-ο
insucces, insuccese *ουσ. ουδ.* 1. η αποτυχία, η ατυχία 2. η αστοχία
insuficient-ă, insufucienți-te I. *επίθ.* 1. ανεπαρκής-ής -ές 2. ελλιπής-ής-ές, πενιχρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. ανεπαρκώς, ελλιπώς 2. πενιχρά
insuficiență, insuficiențe *ουσ. θηλ.* 1. η ανεπάρκεια 2. η αδυναμία // *(ιατρ.)* ~ **cardiacă** η καρδιακή ανεπάρκεια
insufla, insuflu *ρ. μετ.* 1. εμφυσώ 2. εισάγω κάτι κάπου με φύσημα 3. ανδρίζω 4. *μτφ.* εμπνέω σε κάποιον κάτι // **a ~ curaj** εμπνέω θάρρος
insuflare, insuflări *ουσ. θηλ.* 1. η εμφύσηση 2. *μτφ.* η εμψύχωση· η ενθάρρυνση
insular-ă, insulari-e I. *επίθ.* νησιώτικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νησιώτης-ιώτισσα (ο, η)
insulă, insule *ουσ. θηλ.* το νησί, η νήσος // **insula plutitoare** το πλεούμενο νησί, το πλωτό νησί
insulină, insuline *ουσ. θηλ.* *(φαρμ.)* η ινσουλίνη
insuliță, insulițe *ουσ. θηλ.* το νησάκι· η νησίδα· το μικρό νησί
insulta, insult *ρ. μετ.* 1. προσβάλλω 2. εξυβρίζω, περιυβρίζω, υβρίζω
insultare, insultări *ουσ. θηλ.* 1. η προσβολή 2. η εξύβριση, η περιύβριση, η ύβρη
insultă, insulte *ουσ. θηλ.* 1. η προσβολή 2. η εξύβριση, η περιύβριση 3. η αισχρολογία 4. η βαριά κουβέντα
insultător-oare, insultători-oare I. *επίθ.* 1. προσβλητικός-ή-ό 2. υβριστικός-ή-ό, εξυβριστικός -ή-ό, πειραχτικός-ή-ό II. *επίρ.* προσβλητικά, υβριστικά
insultător-oare, insultători-oare I. *επίθ.* 1. προσβλητικός-ή-ό 2. υβριστικός-ή-ό, εξυβριστικός-ή -ό, πειραχτικός-ή-ό II. *επίρ.* προσβλητικά, υβριστικά
insuportabil-ă, insuportabili-e *επίθ.* αφόρητος, ανυπόφορος-η-ο, ανυπόφερτος-η-ο 2. αβάσταχτος-η-ο 3. αβίωτος-η-ο, αβόλευτος-η-ο 4. δυσβάσταχτος-η-ο

insurecție, insurecții *ουσ. θηλ.* 1. η επανάσταση, η εξέγερση 2. η στασίαση, η ανταρσία, η αποστασία // *(πολ.)* ~ **armată** η ένοπλη εξέγερση
insurecțional-ă, insurecționali-e *επίθ.* 1. επαναστατικός-ή-ό 2. στασιαστικός-ή-ό, αντάρτικος-η-ο, αποστατικός-ή-ό
insurgent-ă, insurgenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. επαναστάτης-ισσα και -τρια (ο, η) 2. αντάρτης-ισσα (ο, η), στασιαστής-άστρια (ο, η)
insurmontabil-ă, insurmontabili-e *επίθ.* ανυπέρβατος-η-ο, ανυπέρβλητος-η-ο
intabula, intabulez *ρ. μετ.* καταγράφω τα ακίνητα στο κτηματολόγιο
intabulare, intabulări *ουσ. θηλ.* η καταγραφή ακινήτων στο κτηματολόγιο
intabulat-ă, intabulați-te *επίθ.* καταγραμμένος-η-ο στο κτηματολόγιο, που έχει εγγραφεί στο κτηματολόγιο
intact-ă, intacți-te *επίθ.* 1. άθιχτος-η-ο, ανέγγιχτος-η -ο 2. ακέραιος-η-ο, ανέπαφος-η-ο, αυτούσιος-α-ο
intangibil-ă, intangibili-e *επίθ.* ανέγγιχτος-η-ο
integra, integrez I. *ρ. μετ.* 1. ολοκληρώνω, ενώνω σε ενιαίο σώμα 2. ενσωματώνω 3. *μαθ.* κάνω ολοκλήρωση, προσπαθώ να βρω το ολοκλήρωμα II. *ρ. μέσο* 1. ολοκληρώνομαι 2. ενσωματώνομαι
integrabil-ă, integrabili-e *επίθ.* ολοκληρώσιμος-η-ο, που μπορεί να ολοκληρωθεί
integral-ă, integrali-e I. *επίθ.* 1. ολοκληρωτικός-ή-ό 2. συνολικός-ή-ό, ολόκληρος-η-ο, ακέραιος-η-ο, ολάκερος-η-ο 3. πλήρης-ης-ες, ολικός-ή-ό, ολοσχερής-ής-ές // **calcul** ~ **o** ολοκληρωτικός λογισμός (η γενική μελέτη των συναρτήσεων) // **ecuație -ă** ο ολοκληρωτική εξίσωση // **făină -ă** το ολικό αλεύρι // **pâine -ă** το ψωμί ολικής άλεσης II. *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το ολοκλήρωμα III. *επίρ.* ολοσχερώς, εξ ολοκλήρου
integrantă, integrante *επίθ.* συστατικός-ή-ό // **parte** ~ το συστατικό μέρος
integrare, integrări *ουσ. θηλ.* 1. η ενσωμάτωση 2. *(μαθ.)* ο υπολογισμός ολοκληρώματος // **-a producției** η ολοκλήρωση της παραγωγής
integrat-ă, integrați-te *επίθ.* ολοκληρωμένος-η-ο, ενσωματωμένος-η-ο
integrator-oare, integratori-oare I. *επίθ.* ολοκληρωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο ολοκληρωτής (λογιστική μηχανή ολοκληρωμάτων)
integritate *ουσ. θηλ.* 1. η ακεραιότητα 2. η τιμιότητα, η ευθύτητα // ~ **morală** η ηθική ακεραιότητα, η αδιαφθορία // ~ **teritorială** η εδαφική ακεραιότητα
integru-ă, integri-e *επίθ.* 1. ακέραιος-η-ο 2. αδιάφθορος-η-ο 3. ακραιφνής-ής-ές, ευθύς-εία-ύ, τίμιος-ια-ιο 4. αδέκαστος-η-ο, αδωροδόκητος-η-ο // **om** ~ ο ακραιφνής άνθρωπος
integument, integumente *ουσ. ουδ. (βιολ.)* το περικάλυμμα του ωαρίου
intelect, intelecte *ουσ. ουδ.* 1. η διανόηση, ο νους, η νόηση 2. η ευφυΐα
intelectual-ă, intelectuali-e I. *επίθ.* διανοητικός-ή-ό // **muncă -ă** η διανοητική εργασία II. *επίρ.* διανοητικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διανοούμενος-η (ο, η), διανοητής-ήτρια (ο, η)
intelectualicește *επίρ.* διανοητικά, νοερά
intelectualism *ουσ. ουδ.* ο διανοητικισμός
intelectualitate, intelectualități *ουσ. θηλ.* η διανόηση, οι διανοούμενοι, η ιντελιγκέντσια // **-a care a ieșit din popor** η διανόηση που βγήκε απ' το λαό
inteligent-ă, inteligenți-te *επίθ.* 1. νοήμων-ων-ον, ευφυής-ής-ές 2. έξυπνος-η-ο, μυαλωμένος-η-ο 3. συνετός-ή-ό, γνωστικός-ή-ό, λογικός-ή-ό // **în mod** ~ κατά νοήμονα τρόπο
inteligență, inteligențe *ουσ. θηλ.* 1. η διάνοια, ο νους 2. η διανόηση, η νόηση 3. η νοημοσύνη, η ευφυΐα, η εξυπνάδα
inteligibil-ă, inteligibili-e *επίθ.* 1. νοητός-ή-ό, ευνόητος, ευκατανόητος-η-ο 2. κατανοητός-ή-ό
intemperat-ă, intemperați-te *επίθ.* ατίθασος-η-ο, ακράτητος-η-ο, ασυγκράτητος-η-ο
intemperie, intemperii *ουσ. θηλ.* η κακοκαιρία
intempestiv-ă, intempestivi-e I. *επίθ.* 1. παράκαιρος -η-ο 2. πάρωρος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο II. *επίρ.* 1. παράκαιρα, πάρωρα 2. άτοπα, ασυνήθιστα 3. απροσδόκητα, αναπάντεχα
intendent-ă, intendenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιμελητής-τρια (ο, η), οικονόμος (ο, η), επιστάτης-ισσα (ο, η), φροντιστής (ο)
intendență, intendențe *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η επιμελητεία
intens-ă, intenși-se I. *επίθ.* 1. έντονος-η-ο 2. δυνατός-ή-ό, σφοδρός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. έντονα 2. δυνατά, ισχυρώς, σφοδρώς
intensifica, intensific I. *ρ. μετ.* 1. εντείνω, ενισχύω 2. ισχυροποιώ, εντατικοποιώ 3. επιτείνω (σχέσεις) // **a** ~ **atenția** εντείνω τη προσοχή // **a** ~ **vocea** εντείνω τη φωνή II. *ρ. μέσο.* 1. εντείνομαι 2. εντατικοποιούμαι, ενδυναμώνω, ενισχύομαι, δυναμώνω
intensificare, intensificări *ουσ. θηλ.* 1. η επίταση, η εντατικοποίηση, η ενίσχυση 2. το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση
intensitate, intensități *ουσ. θηλ. (φυσ.)* 1. η ένταση, η εντατικότητα, η επίταση 2. το δυνάμωμα // ~ **a muncii** η ένταση της εργασίας // ~ **a sunetului** η ένταση ήχου // **-a curentului electric** η ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος // **grad de** ~ ο βαθμός εντάσεως
intensiv-ă, intensivi-e I. *επίθ.* εντατικός-ή-ό // **agricultură -ă** η εντατική γεωργία // **cursuri -e** τα εντατικά μαθήματα II. *επίρ.* εντατικά
intenta, intentez *ρ. μετ. (νομ.)* 1. ενάγω 2. κινώ δίκη, μηνύω, εγκαλώ σε δικαστήριο // **a** ~ **un proces** κινώ αγωγή, κάνω μήνυση, καλώ κάποιον στο δικαστήριο
intentare, intentări *ουσ. θηλ.* η μήνυση στο δικαστήριο, η κίνηση δίκης στο δικαστήριο
intenție, intenții I. *ουσ. θηλ.* 1. η πρόθεση, η προαίρεση 2. ο σκοπός, η διάθεση, η βλέψη // **intenții pașnice** οι ειρηνικές διαθέσεις // **a avea intenția să...** έχω την πρόθεση να..., έχω κατά νου..., προτίθεμαι // **a avea intenții serioase** έχω σοβαρές προθέσεις // **a face cuiva proces de intenții** αποδίδω σε κάποιον προθέσεις που δεν τις έχει II. *επιρ. έκφρ.* // **cu** ~ σκόπιμα, επίτηδες, από σκοπού // **cu cele mai bune intenții** με τις καλύτερες προθέσεις // **fără** ~ χωρίς σκοπό, άσκοπα III. *συνδ. έκφρ.* **cu intenția de a...** με πρόθεση να...
intenționa, intenționez *ρ. μετ.* 1. προτίθεμαι, έχω κατά νου 2. σκοπεύω 3. σχεδιάζω 4. σκέφτομαι, έχω την επιθυμία να κάνω κάτι, λογαριάζω, κάνω με προαίρεση

intenţional-ă, intenţionali-e *επίθ.* προαιρετικός-ή-ό // **elementul ~** το προαιρετικό στοιχείο

intenţionat-ă, intenţionaţi-te I. *επίθ.* 1. σκόπιμος-η-ο, εκ προθέσεως // **bine ~** καλοπροαίρετος-η-ο // **rău ~** κακόβουλος-η-ο // **motive -e** οι λόγοι σκοπιμότητας II. *επίρ.* 1. σκόπιμα, από σκοπού 2. εξεπίτηδες, επίτηδες, εσκεμμένα

inter, interi *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο μεσαίος παίκτης στο ποδόσφαιρο στην επιθετική γραμμή της ομάδας, ο μέσος επιθετικός

interacţiune, interacţiuni *ουσ. θηλ.* η αλληλενέργεια, η αλληλεπίδραση, η αμοιβαία ενέργεια

interaliat-ă, interaliaţi-te *επίθ.* διασυμμαχικός-ή-ό // **comisia -ă de control** η διασυμμαχική ελεγκτική επιτροπή

interastral-ă, interastrali-e *επίθ.* διαστρικός-ή-ό, ανάμεσα στ' άστρα

interbelic-ă, interbelici-ce *επίθ.* μεσοπολεμικός-ή-ό // **perioada -ă** στο μεσοπόλεμο, στη μεσοπολεμική περίοδο

intercala, intercalez I. *ρ. μετ.* 1. παρεμβάλλω, παρεισάγω 2. παρενθέτω // **am -t câteva cuvinte în text** έχω παρεμβάλει μερικές λέξεις στο κείμενο // **am -t o pauză** παρενέβαλα μια ανάπαυλα, μια μικρή διακοπή (ένα διάλειμμα) II. *ρ. μέσο* 1. παρεμβάλλομαι 2. επεμβαίνω

intecalar-ă, intercalari-e *επίθ.* παρεμβλητικός-ή-ό // **cultură -ă** η παρεμβλητική καλλιέργεια

intercalare, intercalări *ουσ. θηλ.* η παρεμβολή, η παρεισαγωγή

intercalat-ă, intercalaţi-te *επίθ.* παρεμβλημένος-η-ο, παρεισαγμένος-η-ο

intercalaţie, intercalaţii *ουσ. θηλ.* 1. η παρεμβολή, η παρεισαγωγή 2. η προσθήκη

intercepta, interceptez *ρ. μετ.* 1. συγκρατώ, πιάνω 2. *(με αεροπλάνο)* ανακόπτω 3. *(για τηλεφωνήματα)* υποκλέπτω 4. ελέγχω την αλληλογραφία μεταξύ προσώπων

interceptare, interceptări *ουσ. θηλ.* 1. η συγκράτηση, το πιάσιμο 2. η ανακοπή, η παρεμπόδιση 3. η υποκλοπή 4. ο έλεγχος της αλληλογραφίας μεταξύ προσώπων // **interceptarea telefoanelor** η υποκλοπή τηλεφωνημάτων

interceptat-ă, interceptaţi-te *επίθ.* 1. συγκρατημένος -η-ο, πιασμένος-η-ο 2. ανακεκομμένος-η-ο 3. υποκλεμμένος (τηλέφωνο) 4. ελεγμένος-η-ο (αλληλογραφία) 5. παρεμποδισμένος-η-ο

intercepţie, intercepţii *ουσ. θηλ.* 1. το πιάσιμο 2. η παρεμπόδιση 3. η αναχαίτιση, η άμυνα (στο ποδόσφαιρο) // *αθλ.* **joc de ~** παιχνίδι απόκρουσης (άμυνας)

interconecta, interconectez *ρ. μετ.* αλληλοσυνδέω

interconectare, interconectări *ουσ. θηλ.* 1. η αλληλοσύνδεση 2. η αλληλοσυνάφεια

interconexiune, interconexiuni *ουσ. θηλ.* η αλληλοσύνδεση, η αλληλοσυνάφεια

intercontinental-ă, intercontinentali-e *επίθ.* διηπειρωτικός-ή-ό // **rachetă -ă** ο διηπειρωτικός πύραυλος

intercostal-ă, intercostali-e *επίθ.* μεσοπλεύριος-α-ο // **durere -ă** ο πλευρόπονος

interdepartamental-ă, interdepartamentali-e *επίθ.* διυπουργικός-ή-ό

interdependent-ă, interdependenţi-te *επίθ.* αλληλοεξάρτητος-η-ο

interdependenţă *ουσ. θηλ.* 1. η αλληλοεξάρτηση, η αμοιβαία εξάρτηση 2. το αλληλένδετο

interdicţie, interdicţii *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η απαγόρευση 2. η απαγορευτική δικαστική απόφαση // **pus sub ~** τεθείς υπό απαγόρευση

interdigital-ă, interdigitali-e *επίθ.* μεσοδακτυλικός -ή-ό

interes, interese *ουσ. ουδ.* 1. το συμφέρον, το ενδιαφέρον 2. η μέριμνα, η φροντίδα // **~ comun** το κοινό συμφέρον // **~ general** το γενικό συμφέρον // **~ particular** η ιδιοτέλεια // **~ personal** το ατομικό συμφέρον // **~ vital** το ζωτικό συμφέρον // **-e opuse** τα ενάντια συμφέροντα // **a-şi da -ul** φροντίζω, μεριμνώ, ενδιαφέρομαι για κάτι, έχω συμφέρον // **a-şi face -ele** ικανοποιώ τα συμφέροντά μου, απασχολούμαι για τα συμφέροντά μου // **a manifesta ~** εκδηλώνω συμφέρον // **a purta cuiva ~** έχω φροντίδα για κάποιον // *(νομ.)* **daune -e** οι αποζημιώσεις (για τη ζημία που έγινε) // **este în ~ul tău** είναι για δικό σου συμφέρον

interesa, interesez I. *ρ. μετ.* ενδιαφέρω, συμφέρω // **ce te interesează?** τι σε ενδιαφέρει; // **nu-l interesează decât propriul său eu** δεν τον ενδιαφέρει παρά το εγώ του II. *ρ. μέσο* 1. ενδιαφέρομαι 2. με μέλει, φροντίζω για κάτι // **interesează** συμφέρει (είναι ωφέλιμο) // **a se ~ de cineva** ενδιαφέρομαι για κάποιον // **nu interesează** δε συμφέρει (δεν ωφελεί)

interesant-ă, interesanţi-te I. *επίθ.* 1. ενδιαφέρων-ουσα -ον 2. αξιοπρόσεχτος-η-ο 3. αξιόλογος-η-ο, σπουδαίος-αία-αίο // **istorie -ă** η ενδιαφέρουσα ιστορία II. *επίρ.* με ενδιαφέρον, αξιοπρόσεχτα, αξιόλογα, σπουδαία

interesare, interesări *ουσ. θηλ.* 1. η κίνηση ενδιαφέροντος 2. η φροντίδα για κάτι

interesat-ă, interesaţi-te *επίθ.* 1. ενδιαφερόμενος-η-ο 2. συμφεροντολόγος-ος-ο 3. ιδιοτελής-ής-ές

interfera pers. 3 interferează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* συμμειγνύεται, αναμειγνύεται, προστίθεται, διασταυρώνεται

interferenţă, interferenţe *ουσ. θηλ.* η σύμμειξη, η ανάμειξη, το ανακάτωμα, η διασταύρωση, το σμίξιμο

interferon *ουσ. αρσ.* η ιντερφερόνη

interfluviu, interfluvii *ουσ. ουδ.* το μεσοποτάμιο

interfolia pers. 3 interfoliază *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παρεμβάλλω άσπρα φύλλα ανάμεσα στις τυπωμένες σελίδες ενός βιβλίου

interimar-ă, interimari-e *επίθ.* προσωρινός-ή-ό

interimat, interimate *ουσ. ουδ.* η προσωρινότητα

interior-oară, interiori-oare I. *επίθ.* εσωτερικός-ή-ό // **comerţ ~** το εσωτερικό εμπόριο II. *επιρ. έκφ.* // **din interior** από μέσα, έσωθεν, ένδοθεν // **în interior** εντός, μέσα, στο εσωτερικό III. *ουσ. ουδ.* 1. το εσωτερικό, η εσωτερική όψη 2. *μτφ.* η υποκειμενικότητα // **în -ul ţării** στο εσωτερικό της χώρας

interjecţie, interjecţii *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το επιφώνημα

interjudeţean-ă, interjudeţeni-e *επίθ.* διανομαρχιακός -ή-ό

interlocutor-oare, interlocutori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνομιλητής-ήτρια (ο, η)
interlop-ă, interlopi-e *επίθ.* λαθραίος-α-ο // **lume -ă** ο κόσμος της αλητείας, ο υπόκοσμος, οι άνθρωποι που ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας
interludiu, interludii *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το διάμεσο, το ενδιάμεσο ανάκρουσμα
intermedia, intermediez *ρ. μετ.* 1. μεσολαβώ 2. παρεμβαίνω 3. μεσιτεύω // **a ~ într-o operațiune de schimb** μεσολαβώ σε μια επιχείρηση ανταλλαγής
intermediar-ă, intermediari-e I. *επίθ.* 1. ενδιάμεσος -η-ο, διάμεσος-η-ο 2. ο, η μεσάζων-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μεσολαβητής-ήτρια (ο, η) 2. μεσάζων-ουσα (ο, η) 3. μεσίτης-ίτρια (ο, η)
intermediere, intermedieri *ουσ. θηλ.* η μεσολάβηση, η παρέμβαση
intermediu, intermedii I. *ουσ. ουδ.* 1. η μεσολάβηση, η παρέμβαση, η μεσιτεία 2. το ιντερμέδιο, το ενδιάμεσο επεισόδιο σε θέατρο II. *προθ. έκφρ.* **prin intermediul d-lui (d-nei)...** μέσω του (της) κυρίου (κυρίας)...
intermezzo *ουσ. ουδ.* το ιντερμέτζο, το ενδιάμεσο επεισόδιο σε θέατρο
interminabil-ă, interminabili-e *επίθ.* 1. ατέλειωτος -η-ο, ατελεύτητος-η-ο, ατέρμονος-η-ο 2. απέραντος-η-ο, άληκτος-η-ο // **război ~** ο άληκτος πόλεμος
interministerial-ă, interministeriali-e *επίθ.* διυπουργικός-ή-ό, ανάμεσα σε περισσότερα υπουργεία
intermitent-ă, intermitenți-te *επίθ.* 1. διαλείπων-ουσα -ον, διακεκομμένος-η-ο 2. περιοδικός-ή-ό
intermitență, intermitențe I. *επίθ.* 1. η διάλειψη 2. η διακοπή, το διάλειμμα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** εκ διαλειμμάτων, κατά διαστήματα
intern-ă, interni-e I. *επίθ.* 1. εσωτερικός-ή-ό // **boli -e** οι εσωτερικές ασθένειες // **coridor ~** ο εσωτερικός διάδρομος // **hemoragie -ă** η εσωτερική αιμορραγία // **ministru de -e** ο υπουργός εσωτερικών // **problemă -ă** το εσωτερικό πρόβλημα // **treburile -e** τα εσωτερικά // **unghiuri -e** οι εσωτερικές γωνίες II. *επιθ. έκφρ.* **de uz ~** για εσωτερική χρήση (φάρμακα ή έντυπα φυλλάδια) III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οικότροφος (ο, η)· εσωτερικός-ή (ο, η)
interna, internez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω εισαγωγή αρρώστου σε νοσοκομείο 2. κλείνω κάποιον στη φυλακή, φυλακίζω 3. κλείνω μέσα (σε στρατόπεδο, κ.λ.π.) II. *ρ. μέσο* 1. εισάγομαι σε νοσοκομείο για νοσηλεία // **s-a internat pentru operație la spital** εισήχθη σε νοσοκομείο για εγχείρηση
internare, internări *ουσ. θηλ.* 1. η είσοδος σε νοσοκομείο αρρώστου 2. η εισαγωγή σε φυλακή ή σε άλλο κλειστό μέρος
internat-ă, internați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισηγμένος-η (ο, η) (σε νοσοκομείο ή σε άλλο κλειστό μέρος)
internat, internate *ουσ. ουδ.* 1. το οικοτροφείο 2. το σχολείο με εσωτερικούς μαθητές
internațional-ă, internaționali-e I. *επίθ.* διεθνής-ής -ές // **activitatea -ă** η διεθνής δράση // **actualitatea -ă** η διεθνής επικαιρότητα // **congres ~** το διεθνές συνέδριο // **drept ~** το διεθνές δίκαιον // **comerț ~** το διεθνές εμπόριο // **limbă ~ă** η διεθνής γλώσσα
Internaționala *ουσ. θηλ. (πολ.)* η Διεθνής (οργάνωση με σοσιαλιστικές ή κομμουνιστικές επιδιώξεις)
internaționalism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο διεθνισμός (το γενικό υπερεθνικό συμφέρον είναι υπεράνω των διαφόρων εθνικών συμφερόντων) // **~ proletar** ο προλεταριακός διεθνισμός
internaționalist-ă, internaționaliști-ste I. *επίθ.* διεθνιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διεθνιστής -ίστρια (ο, η)
Internet *ουσ. ουδ.* το Ιντερνέτ και το Ίντερνετ
internist-ă, interniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* παθολόγος (ο, η) // **medic ~** ο γιατρός παθολόγος
interoceanic-ă, interoceanici-ce *επίθ.* μεσωκεάνιος -ια-ιο
interoga, interoghez *ρ. μετ.* 1. ερωτώ 2. εξετάζω, ανακρίνω // **a ~ martorii** ανακρίνω τους μάρτυρες (τους ερωτώ με λεπτομέρεια)
interogare, interogări *ουσ. θηλ.* 1. η ερώτηση, το ερώτημα, η εξέταση 2. η ανάκριση // **~ a martorilor** η εξέταση των μαρτύρων
interogativ-ă, interogativi-e I. *επίθ.* ερωτηματικός -ή-ό II. *επίρ.* ερωτηματικά
interogatoriu, interogatorii *ουσ. ουδ.* το ερωτηματολόγιο, η ανάκριση
interparlamentar-ă, interparlamentari-e *επίθ. (πολ.)* διακοινοβουλευτικός-ή-ό
interpela, interpelez *ρ. μετ.* επερωτώ, κάνω επερώτηση στη βουλή
interpelare, interpelări *ουσ. θηλ.* η επερώτηση
interpelator-oare, interpelatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επερωτών-ούσα (ο, η)
interpenetrație, interpenetrații *ουσ. θηλ.* η αλληλοδιείσδυση
interplanetar-ă, interplanetari-e *επίθ.* διαπλανητικός-ή-ό // **zbor ~** η διαπλανητική πτήση
Interpol *ουσ. ουδ.* η Ιντερπόλ (Διεθνής Επιτροπή Δίωξης Εγκληματιών)
interpola, interpolez *ρ. μετ.* 1. παρεμβάλλω 2. *(μαθ.)* κάνω παρεμβολή (βάζω κάτι ανάμεσα σε δύο πράγματα)
interpolare, interpolări *ουσ. θηλ.* η παρεμβολή
interpolat-ă, interpolați-te *επίθ.* παρεμβλημένος -η-ο
interpolator-oare, interpolatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρεμβάλλων-ουσα (ο, η)
interpret-ă, interpreți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διερμηνέας (ο, η), δραγουμάνος (ο, η) 2. εξηγητής -ήτρια (ο, η), ερμηνευτής-εύτρια (ο, η), διερμηνευτής-εύτρια (ο, η)
interpreta, interpretez *ρ. μετ.* 1. ερμηνεύω 2. διερμηνεύω 3. εξηγώ, σχολιάζω 4. υποδύομαι, υποκρίνομαι, παίζω ρόλο // **a ~ greșit** παρεξηγώ, παρερμηνεύω, δίνω λαθεμένη εξήγηση // **n-ar trebui să interpretați aceasta astfel!** δεν θα έπρεπε να το ερμηνεύσετε έτσι!
interpretabil-ă, interpretabili-e *επίθ.* ερμηνευτικός -ή-ό, διερμηνευτικός-ή-ό
interpretare, interpretări *ουσ. θηλ.* 1. η ερμηνεία 2. η εκδοχή 3. η διερμήνευση, η διερμηνεία 4. *μουσ.* η εκτέλεση μουσικού έργου // **~ a unei simfonii** η εκτέλεση συμφωνίας // **~ greșită** η παρεξήγηση, η λαθεμένη εξήγηση
interpretativ-ă, interpretativi-e *επίθ.* ερμηνευτικός -ή-ό // **arta -ă** η ερμηνευτική τέχνη

interpune, interpun I. *ρ. μετ.* 1. παρεμβάλλω 2. παρεισάγω 3. μεσολαβώ, μεσιτεύω 4. παρενθέτω II. *ρ. μέσο* μεσολαβώ, παρεμβαίνω, επεμβαίνω

interpunere, interpuneri *ουσ. θηλ.* 1. η παρεμβολή 2. η παρεισαγωγή 2. η μεσολάβηση, η μεσιτεία

interpus-ă, interpuşi-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεσίτης -τρια (ο, η), μεσολαβητής-ήτρια (ο, η), παρείσακτος-η (ο, η)

interschimbabil-ă, interschimbabili-e *επίθ.* ανταλλάξιμος-η-ο

intersecta, intersectez I. *ρ. μετ.* διατέμνω, διασταυρώνω // *(γεωμ.)* **dreapta care intersectează două paralele** η ευθεία που διατέμνει δύο παράλληλες γραμμές II. *ρ. μέσο* διατέμνομαι, διασταυρώνομαι

intersecţie, intersecţii *ουσ. θηλ.* 1. η διατομή 2. η διασταύρωση 3. *(μαθ.)* η τομή, το σύνολο κοινών σημείων σε δύο πλήθη

interstatal-ă, interstatali-e *επίθ.* διακρατικός-ή-ό

interstiţial-ă, interstiţiali-e *επίθ.* ανάμεσα σε διάκενα, σε ενδιάμεσο κενό

interstiţiu, interstiţii *ουσ. ουδ.* 1. το διάκενο· το ενδιάμεσο κενό· ο αδειανός χώρος 2. το διάλειμμα χρόνου

interşcolar-ă, interşcolari-e *επίθ.* διασχολικός-ή-ό

intertropical-ă, intertropicali-e *επίθ.* διατροπικός -ή-ό

interurban-ă, interurbani-e *επίθ.* υπεραστικός-ή-ό // **convorbire -ă** η υπεραστική συνδιάλεξη

interval, intervale *ουσ. ουδ.* 1. το διάστημα 2. το διάλειμμα 3. το διάμεσο 4. το περιθώριο // **~ de timp** το χρονικό διάστημα

interveni, intervin *ρ. αμ.* 1. μεσολαβώ 2. μεσάζω 3. επέρχομαι // **a ~ o schimbare** επέρχεται μια αλλαγή // **a ~ pentru cineva** επεμβαίνω για κάποιον

intervenţie, intervenţii *ουσ. θηλ.* 1. η επέμβαση, η μεσολάβηση, η παρέμβαση // *(ιατρ.)* **~ chirurgicală** η χειρουργική επέμβαση, η εγχείρηση // **~ la discuţie** η επέμβαση στη συζήτηση // **~ oportună** η έγκαιρη επέμβαση

intervenţionism *ουσ. ουδ.* ο παρεμβατισμός, ο επεμβατισμός, ο επεμβασισμός

intervenţionist-ă, intervenţionişti-ste I. *επίθ.* παρεμβατιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επεμβατικός-ή-ό (ο)

interverti, intervertesc *ρ. μετ.* 1. αναστρέφω 2. ανατρέπω, αναποδογυρίζω, μετακινώ

intervertire, intervertiri *ουσ. θηλ.* 1. η αναστροφή, η ανατροπή, το αναποδογύρισμα 2. η τροπή, η μετακίνηση 3. η αλλαγή θέσης σε κάποια σειρά πραγμάτων

intervieva, intervievez *ρ. μετ.* παίρνω συνέντευξη σε κάποιον

interviu, interviuri *ουσ. ουδ.* η συνέντευξη

intervocalic-ă, intervocalici-ce *επίθ.* διαφωνητικός -ή-ό, ανάμεσα σε δύο φωνήεντα

interzice, interzic *ρ. μετ.* 1. απαγορεύω 2. εμποδίζω 3. δεν επιτρέπω να γίνει κάτι 4. στερώ, αφαιρώ τα δικαιώματα διαχείρισης σε κάποιον

interzicere, interziceri *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η απαγόρευση, το εμπόδισμα 2. η παύση, το σταμάτημα

interzis-ă, interzişi-se I. *επίθ.* απαγορευμένος-η-ο // **este ~** απαγορεύεται // **staţionarea -ă** απαγορεύεται η στάθμευση II. *(νομ.) ουσ. αρσ.* ο απαγορευμένος, ο στερημένος των δικαιωμάτων διαχείρισης της περιουσίας του με δικαστική απόφαση

interzonal-ă, interzonali-e *επίθ.* διαζωνικός-ή-ό, ανάμεσα σε δύο ζώνες, σε δύο εδαφικές περιοχές

intestin, intestine *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το έντερο, το άντερο, τα άντερα, τα εντόσθια

intestin-ă, intestini-e *επίθ.* 1. εσωτερικός-ή-ό 2. εντερικός-ή-ό // **frământări -e** οι εσωτερικές ζυμώσεις

intestinal-ă, intestinali-e *επίθ.* εντερικός-ή-ό // **boli -e** οι εντερικές αρρώστιες, τα εντερικά // **viermi -i** τα εντερικά σκουλήκια, οι έλμινθες, οι λεβίθες

intim-ă, intimi-e I. *επίθ.* 1. ενδόμυχος-η-ο, στενός -ή-ό, οικείος-α-ο 2. ενδιάθετος-η-ο 3. εγκάρδιος -α-ο // **cerc ~** ο στενός κύκλος // **gând ~** η ενδόμυχη σκέψη // **prieten ~** ο στενός, ο εγκάρδιος φίλος II. *επίρ.* ενδόμυχα, ενδιάθετα, εγκάρδια, στενά, βαθέως

intima, intimez *ρ. μετ. (νομ.)* ενάγω, κάνω αγωγή στο δικαστήριο, εγκαλώ, καλώ ενώπιον του δικαστηρίου

intimat-ă, intimaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* 1. διάδικος (ο, η) 2. η πλευρά σε μια δικαστική υπόθεση

intimida, intimidez I. *ρ. μετ.* εκφοβίζω, φοβερίζω II. *ρ. μέσο* 12. φοβάμαι 2. σκιάζομαι 3. δειλιάζω

intimidare, intimidări *ουσ. θηλ.* 1. ο εκφοβισμός, το φοβέρισμα, η φοβέρα 2. το δείλιασμα

intimidat-ă, intimidaţi-te *επίθ.* 1. φοβισμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 2. δειλιασμένος-η-ο // **nu te lăsa intimidat** να μη δειλιάζεις

intimitate, intimităţi *ουσ. θηλ.* 1. η στενή σχέση 2. η στενή φιλία 3. η οικειότητα 4. η στενότητα σχέσεων

intitula, intitulez I. *ρ. μετ.* 1. τιτλοφορώ 2. βάζω τίτλο σ' ένα σύγγραμμα II. *ρ. μέσο* 1. τιτλοφορούμαι 2. ονομάζομαι

intitulare, intitulări *ουσ. θηλ.* η τιτλοφόρηση

intitulat-ă, intitulaţi-te *επίθ.* 1. τιτλοφορημένος-η-ο 2. ονομασμένος-η-ο

intolerabil-ă, intolerabili-e *επίθ.* 1. αφόρητος-η-ο, ανυπόφορος-η-ο 2. απαράδεκτος-η-ο 3. μη ανεχτός-ή-ό

intolerant-ă, intoleranţi-te *επίθ.* 1. μη ανεκτικός-ή -ό 2. ανεπιεικής-ής-ές 3. μισαλλόδοξος-η-ο 4. αυστηρός-ή-ό

intoleranţă, intoleranţe *ουσ. θηλ.* 1. η μη ανεκτικότητα 2. η ανεπιείκεια 3. η μισαλλοδοξία 4. η αυστηρότητα

intona, intonez *ρ. μετ.* 1. απαγγέλλω, εκφωνώ με τέχνη, τονίζω 2. *μουσ.* ανακρούω 3. παίζω μουσικό κομμάτι, τραγουδώ, παιανίζω

intonare, intonări *ουσ. θηλ.* 1. *(μουσ.)* η ανάκρουση, το παίξιμο μουσικού κομματιού 2. ο τονισμός // **~ a imnului naţional** η ανάκρουση του εθνικού ύμνου

intonaţie, intonaţii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. η ανάκρουση, το παίξιμο μουσικού κομματιού 2. ο τονισμός, η απαγγελία

intoxica, intoxic I. *ρ. μετ.* δηλητηριάζω, φαρμακώνω II. *ρ. μέσο* 1. δηλητηριάζομαι, παίρνω δηλητήριο 2. παίρνω τοξικές ουσίες 3. φαρμακώνομαι

intoxicare, intoxicări *ουσ. θηλ.* 1. η δηλητηρίαση 2. η τοξίνωση 3. ο εμποτισμός με δηλητήριο 4. το φαρμάκωμα

intoxicaţie, intoxicaţii *ουσ. θηλ.* 1. η τοξίνωση, η δηλητηρίαση 2. το φαρμάκωμα 3. *μτφ.* η μετάδοση επιβλαβών ιδεών, η ηθική ή πνευματική βλάβη
intra, intru *ρ. αμ.* 1. μπαίνω, εισέρχομαι 2. εισδύω, εισχωρώ 3. εισέχω 4. μπάζω, μαζεύω *(υφάσματα)* // **intră!** εμπρός! // **a ~ la spălat** μπαίνω στο πλύσιμο // **a ~ la spital** μπαίνω στο νοσοκομείο (για θεραπεία) // **a ~ în amănunte** μπαίνω σε λεπτομέρειες // **a ~ în horă** μπαίνω στο χορό // **a ~ în pământ de ruşine** ντρέπομαι πολύ // **a ~ în război** βγαίνω σε πόλεμο // **a ~ în serviciu** είμαι της υπηρεσίας, φυλάω // **a ~ în stăpânirea cuiva** περιέρχομαι στην ιδιοκτησία κάποιου // **a ~ într-o încurcătură** μπαίνω σε κάποιο μπέρδεμα // **a ~ în vigoare** τίθεμαι σε ισχύ, έχω κύρος, νομική ισχύ // **a ~ în vorbă cu cineva** πιάνω κουβέντα με κάποιον // **parcă a -t în pământ** εξαφανίστηκε // **a-i ~ în sânge** του μπαίνει στο αίμα,του γίνεται κάτι συνήθεια // **a-i ~ cuiva în voie** κάνω τα γούστα σε κάποιον, του προξενώ ευχαρίστηση // **a-i ~ cuiva pe sub piele** κερδίζω την εύνοια κάποιου // **pe aici se intră** απ' εδώ η είσοδος // **vă rog, intraţi** παρακαλώ, ορίστε!
intraatomic-ă, intraatomici-ce *επίθ.* ενδοατομικός -ή-ό
intracarpatic-ă, intracarpatici-ce *επίθ.* ενδοκαρπαθιακός-ή-ό
intracelular-ă, intracelulari-e *επίθ.* μεσοκυττάριος -α-ο
intraductibil-ă, intraductibili-e *επίθ.* 1. αμετάφραστος-η-ο 2. ανερμήνευτος-η-ο, ανεξήγητος-η-ο
intramolecular-ă, intramoleculari-e *επίθ.* ενδομοριακός-ή-ό
intramontan-ă, intramontani-e *επίθ.* ενδορεινός-ή-ό
intramuscular-ă, intramusculari-e *επίθ.* ενδομυϊκός-ή-ό
intransigent-ă, intransigenţi-te *επίθ.* αδιάλλακτος -η-ο, ανένδοτος-η-ο, άκαμπτος-η-ο
intransigenţă *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαλλαξία, η ακαμψία // **~ religioasă** η θρησκευτική αδιαλλαξία
intranzitiv-ă, intranzitivi-e I. *επίθ. (γραμμ.)* αμετάβατος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* **verb ~** το αμετάβατο ρήμα
intranzitivitate *ουσ. θηλ.* το αμετάβατο
intrarahidian-ă, intrarahidieni-e *επίθ.* ενδοραχιαίος-α-ο // **lichid ~** το νωτιαίο ενδοραχιαίο υγρό
intrare, intrări *ουσ. θηλ.* 1. η είσοδος 2. το μπάσιμο, η εισαγωγή 3. η εισδοχή // **~ pe autostradă** η είσοδος στον αυτοκινητόδρομο // **-a în vigoare** η θέση σε ισχύ // **-a liberă** η ελευθέρα είσοδος // **înregistrarea la intrări** η πρωτοκόλληση στα εισερχόμενα *(έγγραφα)* // **la -a în atmosfera terestră** η είσοδος μέσα στη γήινη ατμόσφαιρα
intrat *ουσ. ουδ.* το έμπα, η είσοδος, η μπασιά
intrauterin-ă, intrauterini-e *επίθ.* ενδομήτριος-α-ο
intravenos-oasă, intravenoşi-oase *επίθ.* ενδοφλέβιος-ια-ιο, ενδοφλεβικός-ή-ό
intravilan, intravilane *ουσ. ουδ.* η εδαφική ζώνη γύρω από την πόλη
intrând, intrânduri *ουσ. ουδ.* η εσοχή, η είσοδος, το μπάσιμο
intrepid-ă, intrepizi-de *επίθ.* 1. άφοβος-η-ο, ατρόμητος-η-ο 2. τολμηρός-ή-ό, θαρραλέος-α-ο
intriga, intrig I. *ρ. αμ.* ραδιουργώ, μηχανορραφώ II. *ρ. μετ.* 1. δολοπλοκώ, περιπλέκω 2. σκευωρώ
intrigant-ă, intriganţi-te I. *επίθ.* 1. ραδιούργος-α-ο, ο ιντριγκαδόρος 2. δολοπλόκος-ος-ον 3. καταχθόνιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ραδιούργος-α (ο, η) 3. δολοπλόκος (ο, η)
intrigat-ă, intrigaţi-te *επίθ.* ανυπόμονος-η-ο (να μάθει κάτι που υποπτεύεται)
intrigă, intrigi *ουσ. θηλ.* 1. η ραδιουργία, η ίντριγκα, η μηχανορραφία, η δολοπλοκία, η σκευωρία 2. η πλοκή, η ίντριγκα δράματος // **a ţese intrigi** σκευωρώ, μηχανορραφώ, τεχνάζομαι κάτι κακό σε βάρος κάποιου
intrinsec-ă, intrinseci-ce *επίθ.* 1. μύχιος-α-ο 2. εμπράγματος-η-ο // **valoare -ă** η εμπράγματη αξία
introduce, introduc I. *ρ. μετ.* 1. εισάγω, μπάζω 2. εμβάλλω 3. καθιερώνω // **a ~ o nouă metodă** εισάγω νέα μέθοδο // **în momentul în care introduceam pe cititor în temă, s-a întâmplat ceva neobişnuit** τη στιγμή που εισαγάγαμε τον αναγνώστη στο θέμα, συνέβη κάτι το ασυνήθιστο II. *ρ. μέσο* 1. εισέρχομαι, εισχωρώ, μπαίνω, εισάγομαι 2. χώνομαι 3. καθιερώνομαι
introducere, introduceri *ουσ. θηλ.* 1. η εισαγωγή 2. η εισδοχή 3. ο πρόλογος 4. το προοίμιο // **~ de date în computer** η εισαγωγή των δεδομένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή // **~ de noi metode** η εισαγωγή νέων μεθόδων
introductiv-ă, introductivi-e *επίθ.* 1. εισαγωγικός-ή-ό 2. εισιτήριος-α-ο // **cuvânt ~** ο εισαγωγικός λόγος, ο εισιτήριος λόγος
introdus-ă, introduşi-se *επίθ.* 1. εισαγμένος-η-ο, μπασμένος-η-ο 2. εξασκημένος-η-ο, έμπειρος-η-ο
introspectiv-ă, introspectivi-e *επίθ.* ενδοσκοπικός -ή-ό
introspecţie, introspecţii *ουσ. θηλ.* 1. η ενδοσκόπηση 2. η αυτοπαρατήρηση
introvertit-ă, introvertiţi-te *επίθ.* εσωστρεφής-ής-ές
intrus-ă, intruşi-se *επίθ.* 1. παρείσακτος-η-ο 2. απρόσκλητος-η-ο, ακάλεστος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρείσακτος-η (ο, η), αυτόκλητος-η (ο, η)
intruziune, intruziuni *ουσ. θηλ.* 1. η παρεισαγωγή 2. η παρείσδυση
intui, intuiesc *ρ. μετ.* διαισθάνομαι
intuire, intuiri *ουσ. θηλ.* η διαίσθηση
intuitiv-ă, intuitivi-e *επίθ.* 1. εποπτικός-ή-ό 2. διαισθητικός-ή-ό // **material ~** το εποπτικό υλικό // **metodă -ă** η εποπτική μέθοδος
intuiţie, intuiţii *ουσ. θηλ.* 1. η διαίσθηση 2. η εποπτεία
intuiţionism *ουσ. ουδ.* ο διαισθητισμός, η διαισθησιαρχία
inuman-ă, inumani-e I. *επίθ.* απάνθρωπος-η-ο, σκληρός-ή-ό II. *επίρ.* απάνθρωπα, σκληρά
inunda, inund *ρ. μετ.* 1. πλημμυρίζω, κατακλύζω 2. ξεχειλίζω // **o mulţime imensă ~ piaţa propriu zisă** ένα τεράστιο πλήθος κατέκλυζε την καθαυτό πλατεία
inundabil-ă, inundabili-e *επίθ.* που μπορεί να πάθει πλημμύρες, πλημμυριζόμενος-η-ο
inundare, inundări *ουσ. θηλ.* 1. το πλημμύρισμα, η πλημμύρα νερού 2. το ξεχείλισμα νερού
inundat-ă, inundaţi-te *επίθ.* πλημμυρισμένος-η-ο
inundaţie, inundaţii *ουσ. θηλ.* 1. η πλημμύρα 2. η κάλυψη του εδάφους με νερά 3. ο κατακλυσμός

inutil-ă, inutili-e I. *επίθ.* 1. ανώφελος-η-ο, περιττός -ή-ό, άχρηστος-η-ο, αχρείαστος-η-ο 2. μάταιος-η -ο // **cadou ~** το δώρο άδωρο II. *επίρ.* 1. ανώφελα, άχρηστα 2. μάταια

inutilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανωφέλεια, το ανωφελές 2. η αχρηστία, η ματαιότητα

inutilizabil-ă, inutilizabili-e *επίθ.* άχρηστος-η-ο, αχρησιμοποίητος-η-ο // **a face ceva ~** αχρηστεύω, κάνω κάτι άρχηστο

invada, invadez *ρ. μετ.* 1. εισβάλλω, κάνω επιδρομή σε ξένη χώρα 2. εισορμώ 3. καταλαμβάνω

invadare, invadări *ουσ. θηλ.* 1. η εισβολή, η επιδρομή 2. η εχθρική έφοδος σε ξένη χώρα 3. η κατάληψη

invadator-oare, invadatori-oare I. *επίθ.* 1. επιδρομικός-ή-ό 2. κατακτητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. επιδρομέας (ο, η) 2. εισβολεύς (ο, η) 3. κατακτητής-ήτρια (ο, η)

invalid-ă, invalizi-de I. *επίθ.* 1. ανάπηρος-η-ο, σακάτικος-η-ο 2. απόμαχος-η-ο 3. ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβωμένος-η-ο // **~ de război** ο ανάπηρος πολέμου II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανάπηρος-η (ο, η)· σακάτης-ισσα (ο, η)

invalida, invalidez *ρ. μετ. (νομ.)* 1. ακυρώνω 2. αναιρώ 3. καταργώ

invalidare, invalidări *ουσ. θηλ.* 1. η ακύρωση 2. η αφαίρεση του νομικού κύρους 3. η κατάργηση

invaliditate, invalidități *ουσ. θηλ.* η αναπηρία, η ελαττωματικότητα, το κουσούρι

invariabil-ă, invariabili-e I. *επίθ.* 1. αμετάβλητος-η-ο, αμετάτρεπτος-η-ο, αμετάβολος-η-ον 2. αναλλοίωτος-η-ο 3. *(γραμμ.)* άκλιτος-η-ο 4. αμετακίνητος-η-ο // **elemente ~e** τα αμετάβλητα στοιχεία II. *επίρ.* αμετάβλητα, αναλλοίωτα

invariabilitate *ουσ. θηλ.* 1. η αμεταβλησία, η αμετακινησία 2. η σταθερότητα

invariant, invarianți *ουσ. αρσ.* το αμετάβλητο, το απαράλλακτο

invazie, invazii *ουσ. θηλ.* 1. η επιδρομή, η εισβολή 2. η ξαφνική εμφάνιση αγριόχορτων ή βλαβερών εντόμων

invectiva, invectivez *ρ. μετ. (λογ.)* προσβάλλω, βρίζω, κακολογώ

invectivă, invective *ουσ. θηλ.* η προσβολή, η βρισιά, η κακολογία, η λοιδορία

inventa, inventez *ρ. μετ.* 1. εφευρίσκω, επινοώ, εξευρίσκω 2. σκαρώνω 3. *μτφ.* μεταχειρίζομαι δόλιο μέσο, βρίσκω τέχνασμα, τερτίπι για εξαπάτηση

inventar, inventare *ουσ. αρσ.* 1. η απογραφή 2. η καταγραφή // **~ mort** το άψυχο υλικό, τα εργαλεία και οι μηχανές του νοικοκυριού // **~ viu** η ζωντανή απογραφή, η έμψυχη περιουσία, τα ζωντανά, τα ζωντόβολα του νοικοκυριού

inventare, inventări *ουσ. θηλ.* 1. η εξεύρεση, η εφεύρεση, η επινόηση, το επινόημα 2. *μτφ.* το τέχνασμα, το τερτίπι

inventaria, inventariez *ρ. μετ.* 1. απογράφω 2. καταγράφω

inventariere, inventarieri *ουσ. θηλ.* 1. η απογραφή 2. η καταγραφή 3. η καταμέτρηση

inventator-oare, inventatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εφευρέτης-έτρια (ο, η) 2. ευρεσιτέχνης (ο, η)

inventiv-ă, inventivi-e *επίθ.* 1. εφευρετικός-ή-ό. επινοητικός-ή-ό 2. ευρετικός-ή-ό

inventivitate, inventivități *ουσ. θηλ.* η εφευρετικότητα, η επινοητικότητα

invenție, invenții *ουσ. θηλ.* 1. η εφεύρεση 2. η επινόηση 3. η εύρεση, το εύρημα 4. η ευρεσιτεχνία 5. *μτφ.* το τέχνασμα // **brevet de ~** το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

invers-ă, inverşi-se I. *επίθ.* αντίστροφος-η-ο, ανάποδος -η-ο // **mărimi ~e** τα αντίστροφα ποσά // **numere ~e** οι αντίστροφοι αριθμοί II. *επίρ.* αντίστροφα, ανάποδα // **~ proporțional** αντιστρόφως ανάλογα

inversa, inversez *ρ. μετ.* αντιστρέφω, αναποδογυρίζω

inversare, inversări *ουσ. θηλ.* η αντιστροφή, το αναποδογύρισμα

inversiune, inversiuni *ουσ. θηλ.* η αντιστροφή, η αναστροφή

inversor, inversoare *ουσ. ουδ.* ο αναστροφέας

invertază, invertaze *ουσ. θηλ. (βιολ.)* το ένζυμο από ζυθοζύμη, μετατρέπει στα έντερα τη ζάχαρη σε γλυκόζη και φρουκτόζη

inverti, invertesc *ρ. μετ.* 1. αναστρέφω 2. διαστρέφω 3. αναλλοιώνω 4. μετατρέπω τη ζάχαρη σε γλυκόζη και φρουκτόζη

invertire, invertiri *ουσ. θηλ.* η διαστροφή // **~ sexuală** η γενετήσια διαστροφή, η ομοφυλοφιλία

investi, investesc *ρ. μετ. (οικον.)* 1. επενδύω, κάνω μια επένδυση 2. χρησιμοποιώ κεφάλαιο σε επιχείρηση // **a ~ pe cineva cu puteri** περιβάλλω με εξουσία

investiga, investighez *ρ. μετ.* 1. διερευνώ, ανιχνεύω, ερευνώ 2. βολιδοσκοπώ 3. εξερευνώ

investigare, investigări *ουσ. θηλ.* 1. η εξερεύνηση, η διερεύνηση 2. η ανίχνευση, η έρευνα 3. η βολιδοσκόπηση

investigator-oare, investigatori-oare I. *επίθ.* εξερευνητικός-ή-ό, διερευνητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξερευνητής-ήτρια (ο, η, διερευνητής-ήτρια (ο, η), ερευνητής-ήτρια

investigație, investigații *ουσ. θηλ.* 1. η εξερεύνηση, η διερεύνηση 2. η έρευνα, η εξέταση με λεπτομέρεια και ακρίβεια 3. η βολιδοσκόπηση

investire, investiri *ουσ. θηλ.* 1. η επένδυση 2. η εξουσιοδότηση

investiție, investiții *ουσ. θηλ. (οικον.)* η επένδυση // **investiții neamortizate** οι αναπόσβεστες επενδύσεις // **planul de investiții** το σχέδιο επενδύσεων

inveterat-ă, inveterați-te *επίθ.* 1. παλιωμένος-η-ο, χρόνιος-ια-ιο, ριζωμένος-η-ο 2. ελαττωματικός-ή-ό

invidia, invidiez *ρ. μετ.* 1. ζηλεύω, ζηλοτοπώ 2. φθονώ

invidie, invidii *ουσ. θηλ.* 1. η ζήλια, η ζηλοτυπία 2. ο φθόνος 3. η μοχθηρία

invidios-oasă, invidioşi-oase I. *επίθ.* 1. ζηλιάρης-α-ικο, ζηλότυπος-η-ο 2. ζηλόφθονος-η-ο 3. φθονερός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ζηλιάρης-α (ο, η) 2. φθονερός-ή (ο, η) 3. μοχθηρός-ή (ο, η)

invincibil-ă, invincibili-e *επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο, ανήττητος-η-ο, ακατάβλητος-η-ο, ακατανίκητος -η-ο 2. ακαταμάχητος-η-ο, ακαταγώνιστος-η-ο

invincibilitate, invincibilități *ουσ. θηλ.* το ακατάβλητο, το αήττητον

inviolabil-ă, inviolabili-e *επίθ.* 1. απαραβίαστος-η -ο, απαράβατος-η-ο 2. ακαταπάτητος-η-ο

inviolabilitate, inviolabilități *ουσ. θηλ.* το απαραβίαστο, το δικαίωμα να μη παραβιάζεται κάτι, το απαράβατο

invita, invit *ρ. μετ.* 1. προσκαλώ, καλώ 2. συγκαλώ, καλώ σε σύσκεψη 3. διατάζω, παραγγέλνω // **a ~ la masă** προσκαλώ σε γεύμα // **i-am -t pe musafiri** κάλεσα τους φιλοξενούμενους // **te invit să ieşi** σε καλώ να βγεις
invitare, invitări *ουσ. θηλ.* η πρόσκληση, το κάλεσμα
invitat-ă, invitaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. προσκαλεσμένος-η (ο, η)· προσκεκλημένος-η (ο, η) 2. φιλοξενούμενος-η (ο, η)
invitaţie, invitaţii *ουσ. θηλ.* 1. η πρόσκληση, το κάλεσμα 2. η κλήση 3. το προσκλητήριο // **a accepta o ~** αποδέχομαι μια πρόσκληση
in vitro *επίρ.* σε γυαλί, σε ύαλο (ο πειραματισμός σε εργαστήριο), in vitro
in vivo *επίρ.* επί ζωντανού
invizibil-ă, invizibili-e *επίθ.* 1. αόρατος-η-ο, αθώρητος -η-ο, αθέατος-η-ο 2. αφανής-ής-ές, άδηλος-η-ο // **partea -ă a lunii** η αθέατη πλευρά της σελήνης
invizibilitate, invizibilităţi *ουσ. θηλ.* το αόρατο, το αθέατο, η έλλειψη ορατότητας
invoca, invoc *ρ. μετ.* 1. επικαλούμαι, προσκαλώ κάποιον να με βοηθήσει 2. καταφεύγω σε κάποιον για να με υπερασπιστεί
invocare, invocări *ουσ. θηλ.* η επίκληση
invocaţie, invocaţii *ουσ. θηλ.* 1. η επίκληση, το κάλεσμα για βοήθεια 2. η εκλιπάρηση, η θερμή παράκληση
involuntar-ă, involuntari-e I. *επίθ.* ακούσιος-ια-ιο, αθέλητος-η-ο // **gest ~** η μη εσκεμμένη χειρονομία II. *επίρ.* ακούσια, αθέλητα
involuţie, involuţii *ουσ. θηλ.* 1. η κίνηση προς τα πίσω 2. η οπισθοδρόμηση 3. η στροφή προς τα πίσω
invulnerabil-ă, invulnerabili-e *επίθ.* άτρωτος-η-ο, απλήγωτος-η-ο
invulnerabilitate *ουσ. θηλ.* η ατρωσία, το άτρωτο
Ioanit-ă, Ioaniţi-te *επίθ. (ιστ.)* Ιωαννιτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* οι Ιωαννίτες
iobag, iobagi *ουσ. αρσ.* δουλοπάροικος (ο, η), αγρότης-ισσα υποτελής του φεουδάρχη στο τσιφλίκι
iobăgi, iobăgesc *ρ. αμ. (ιστ.)* είμαι δουλοπάροικος
iobăgie *ουσ. θηλ.* η δουλοπαροικία, η δουλεία
iobăgime *ουσ. θηλ.* το πλήθος από δουλοπάροικους αγρότες
iobăgiţă, iobăgiţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η δουλοπάροικος αγρότισσα
ioc *επίρ. (λαϊκ. και οικ.)* όχι, καθόλου, διόλου, τίποτε
iod *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ιώδιο // **tinctură de ~** το βάμμα ιωδίου
iodat, iodaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το ιωδικόν άλας (το άλας του ιωδικού οξέος)
iodhidric *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το υδροϊωδικό οξύ (η ένωση του ιωδίου με το υδρογόνο)
iodic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το ιωδικό οξύ
iodoform *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ιωδοφόρμιο
iodură, ioduri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το ιωδιούχο σώμα (το άλας του υδροϊωδικού οξέος)
iolă, iole *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η γιώλα
ion, ioni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το ιόν
ionatan, ionatane *ουσ. ουδ.* 1. είδος μήλων κόκκινων ζουμερών αρωματικών 2. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* **măr ionatan** η μηλιά «ιωνατάν»
ionian-ă, ionieni-e I. *επίθ.* ιωνικός-ή-ό // **şcoala ioniană** η ιωνική σχολή· η υλιστική φιλοσοφική ελληνική σχολή II. *ουσ. αρσ.* οι Ίωνες (στα παράλια της Μ. Ασίας)
ionic-ă, ionici-ce *επίθ.* ιωνικός-ή-ό // **stil ~** ο ιωνικός ρυθμός
ioniza, ionizez *ρ. μετ.* ιοντώνω
ionizant-ă, ionizanţi-te *επίθ.* ιοντωτικός-ή-ό
ionizare, ionizări *ουσ. θηλ.* η ιόντωση
ionosferă *ουσ. θηλ.* η ιονόσφαιρα, το ανώτερο στρώμα της ατμόσφαιρας
iordan, iordane *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* τα Θεοφάνεια // **a umbla cu -e** το να λέγει κανείς ψευδολογίες
iordanian-ă, iordanieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιορδανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* ιορδανικός-ή-ό
iorgovan, iorgovani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η πασχαλιά
iotacism *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* ο γιωτακισμός
iotaciza pers. 3 iotacizează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γιωτακίζω (προφέρω σαν το γιώτα)
iotacizat-ă, iotacizaţi-te *επίθ.* γιωτακισμένος-η-ο
iotă *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* καθόλου, τίποτε // **nici o ~** ούτε το γιώτα, ούτε το ελάχιστο πράγμα, καθόλου, διόλου
iperită, iperite *ουσ. θηλ. (χημ.)* ο υπερίτης
ipingea, ipingele *ουσ. θηλ.* ο μάλλινος επενδύτης από σαγιάκι με κουκούλα και γαϊτάνια για τους χωρικούς
ipochimen, ipochimeni *ουσ. αρσ. (ειρ.)* το υποκείμενο (το πρόσωπο με ελάχιστη σημασία)
ipocrit-ă, ipocriţi-te I. *επίθ.* υποκριτικός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποκριτής -ίτρια (ο, η)
ipocrizie, ipocrizii *ουσ. θηλ.* 1. η υποκρισία, η προσποίηση 2. η επιτήδευση, η διπλοπροσωπία 3. ο φαρισαϊσμός, η δολιότητα
ipohondrie, ipohondrii *ουσ. θηλ.* η υποχονδρία
ipohondru-ă, ipohondri-e I. *επίθ.* υποχονδριακός -ή-ό, υποχοντριακός-ή-ό II. υποχόνδριος-ια (ο, η)
ipostază, ipostaze *ουσ. θηλ.* η υπόσταση 2. η ύπαρξη 3. το παρουσιαστικό
ipoteca, ipotechez *ρ. μετ.* 1. υποθηκεύω, επιβαρύνω ένα κτήμα με υποθήκη 2. ενυποθηκεύω
ipotecar-ă, ipotecari-e *επίθ.* ενυπόθηκος-η-ο, το δάνειο εξασφαλισμένο με υποθήκη
ipotecare, ipotecări *ουσ. θηλ.* η υποθήκευση
ipotecat-ă, ipotecaţi-te *επίθ.* ενυπόθηκος-η-ο, που βαρύνεται με υποθήκη (σπίτι, ακίνητο κτήμα)
ipotecă, ipoteci *ουσ. θηλ.* η υποθήκη
ipotenuză, ipotenuze *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η υποτείνουσα
ipotetic-ă, ipotetici-ce I. *επίθ.* 1. υποθετικός-ή-ό 2. προϋποτεθειμένος-η-ο II. *επίρ.* υποθετικώς
ipoteză, ipoteze *ουσ. θηλ.* η υπόθεση, η επιστημονική αφετηρία που μπορεί να εξελιχθεί σε θεωρία
ir, iruri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η αλοιφή
iradia, iradiez I. *ρ. μετ.* 1. εκπέμπω ακτίνες 2. *φυσ.* φωτοβολώ II. *ρ. αμ.* 1. ακτινοβολώ 2. φεγγοβολώ 3. *μτφ.* είμαι ευτυχής, λάμπω από χαρά
iradiant-ă, iradianţi-te *επίθ.* 1. ακτινοβόλος-α-ο 2. *μτφ.* χαρούμενος-η-ο
iradiaţie, iradiaţii *ουσ. θηλ.* 1. η ακτινοβολία 2. *μτφ.* η λάμψη
iradiere, iradieri *ουσ. θηλ.* η ακτινοβολία, το φωτοβόλημα
Irakian-ă, Irakieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιρακινός-ή (ο, η) II. *επίθ.* ιρακινός-ή-ό // **limba -ă** η ιρακινή γλώσσα

Iranian-ă, Iranieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιρανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* ιρανικός-ή-ό
irascibil-ă, irascibili-e *επίθ.* 1. οξύθυμος-η-ο, αψίθυμος-η-ο, δύστροπος-η-ο 2. ευερέθιστος-η-ο, αψύς-ιά-ύ, νευρικός-ή-ό, πικρόχολος-η-ο
irascibilitate, irascibilități *ουσ. θηλ.* 1. η οξυθυμία, η αψιθυμία, η δυστροπία 2. η ακροχολία
irațional-ă, iraționali-e I. *επίθ.* 1. άλογος-η-ο 2. παράλογος-η-ο, παραλογικός-ή-ό // **ecuație -ă** η υπερβατική εξίσωση // **gândire -ă** η άλογη σκέψη // *(μαθ.)* **număr ~** ο υπερβατικός αριθμός II. *επίρ.* άλογα, παράλογα
iraționalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ιρασιοναλισμός
iraționalist-ă, iraționaliști-ste I. *επίθ.* ιρασιοναλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιρασιοναλιστής-ίστρια
ireal-ă, ireali-e *επίθ.* 1. μη πραγματικός-ή-ό 2. *μτφ.* φανταστικός-ή-ό, εξωπραγματικός-ή-ό
irealizabil-ă, irealizabili-e *επίθ.* 1. απραγματοποίητος -η-ο 2. ακατόρθωτος-η-ο, αδύνατος-η-ο 3. ανέφικτος-η-ο, ανεκπλήρωτος-η-ο // **scopul tău este ~** ο σκοπός σου είναι ακατόρθωτος
ireconciliabil-ă, ireconciliabili-e *επίθ.* ασυμβίβαστος -η-ο, ανένδοτος-η-ο
irecuzabil-ă, irecuzabili-e *επίθ.* απαραίτητος, μόνιμος, ισόβιος, που δεν μπορεί να απομακρυνθεί (δικαστής)
iredentism *ουσ. ουδ.* το ανταρτικό τρομοκρατικό κίνημα με εθνικιστικό σοβινιστικό χαρακτήρα για απελευθέρωση εδαφών που βρίσκονται υπό ξένη κατοχή, ο ιρεδεντισμός
iredentist-ă, iredentiști-ste I. *επίθ.* αντάρτικος-η-ο (με σοβινισμό) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντάρτης-ισσα (ο, η), ο ιρεδεντιστής
ireductibil-ă, ireductibili-e *επίθ. (μαθ.,χημ.)* ανάγωγος-η-ο, αναλλοίωτος-η-ο // **fracție -ă** το ανάγωγο κλάσμα
iregularitate, iregularități *ουσ. θηλ.* 1. η ανωμαλία, η ατασθαλία, η ακαταστασία 2. *μτφ.* η υπερβασία, η μη κανονικότητα
iremediabil-ă, iremediabili-e I. *επίθ.* 1. αθεράπευτος -η-ο, ανεπανόρθωτος-η-ο, αδιόρθωτος-η-ο 2. ανήκεστος-η-ο II. *επίρ.* 1. αθεράπευτα, ανεπανόρθωτα 2. ανηκέστως 3. αδιόρθωτα 4. οριστικά, τελείως
ireparabil-ă, ireparabili-e I. *επίθ.* 1. ανεπιδιόρθωτος -η-ο, ανεπανόρθωτος-η-ο 2. ανήκεστος-η-ο II. *επίρ.* 1. ανεπανόρθωτα 2. ανηκέστως
ireproșabil-ă, ireproșabili-e I. *επίθ.* 1. άμεμπτος-η-ο, ανεπίληπτος-η-ο 2. άψογος-η-ο, άπταιστος-η-ο 3. ακατηγόρητος-η-ο, άμωμος-ος-ον 4. αδιάβλητος-η-ο // **alegeri -e** οι αδιάβλητες εκλογές // **comportare -ă** η άψογη συμπεριφορά II. *επίρ.* 1. άμεμπτα, ανεπίληπτα, άψογα, άπταιστα, αδιάβλητα 2. ακατηγόρητα
iresponsabil-ă, iresponsabili-e I. *επίθ.* 1. ανεύθυνος -η-ο 2. ακαταλόγιστος-η-ο II. *επίρ.* 1. ανεύθυνα 2. ακαταλόγιστα
iresponsabilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ανευθυνότητα, το ανεύθυνο 2. το ακαταλόγιστο
ireverență, ireverențe *ουσ. θηλ.* 1. η ασέβεια, η αναίδεια 2. η ανευλάβεια
ireverențios-oasă, ireverențioși-oase I. *επίθ.* 1. ασεβής-ής-ές, άσεβος-η-ο, αναιδής-ής-ές 2. ανευλαβής-ής-ές // **a fi ~** ασεβώ, είμαι ασεβής II. *επίρ.* ασεβώς, ανευλαβώς, αναιδώς
ireversibil-ă, ieversibili-e I. *επίθ.* ανεπίστρεπτος-η-ο // **situație -ă** η ανεπίστρεπτη κατάσταση II. *επίρ.* ανεπιστρεπτί, άνευ επιστροφής
ireversibilitate *ουσ. θηλ.* το ανεπίστρεπτο
irevocabil-ă, irevocabili-e *επίθ.* 1. αμετάκλητος-η-ο, ανέκκλητος-η-ο 2. τελεσίδικος-η-ο, τελειωτικός-ή-ό // **hotărâre -ă** η αμετάκλητη απόφαση II. *επίρ.* 1. αμετάκλητα, ανέκκλητα 2. τελειωτικά, οριστικά // **definitiv și ~** οριστικά και αμετάκλητα
irezistibil-ă, irezistibili-e *επίθ.* ακατάσχετος-η-ο, ακάθεκτος-η-ο 2. ακαταμάχητος-η-ο
iridiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ιρίδιο
iriga, irighez *ρ. μετ.* αρδεύω, ποτίζω
irigabil-ă, irigabili-e *επίθ.* αρδεύσιμος-η-ο
irigare, irigări I. *ουσ. θηλ.* 1. η άρδευση, το πότισμα // **-a culturilor** η άρδευση των καλλιεργειών II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αρδευτικός-ή-ό // **lucrări de ~** τα αρδευτικά έργα
irigat-ă, irigați-te *επίθ.* αρδευμένος-η-ο, ποτισμένος -η-ο // *(γεωργ.)* **cultură -ă** η αρδευμένη καλλιέργεια
irigator, irigatoare *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το κλύσμα (το όργανο για πλύσιμο εσωτερικών κοιλοτήτων του σώματος)
irigație, irigații *ουσ. θηλ.* η άρδευση, το πότισμα // **canal de ~** το αρδευτικό κανάλι // **de ~** αρδευτικός-ή-ό
iris, irisuri I. *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η ίρις (του ματιού) II. **iriși** *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ίρις
irita, irit I. *ρ. μετ.* 1. ερεθίζω, εξερεθίζω 2. οργίζω, εκνευρίζω, παροξύνω II. *ρ. μέσο* 1. οργίζομαι, ερεθίζομαι, εξοργίζομαι, εξερεθίζομαι 2. θυμώνω
iritabil-ă, iritabili-e *επίθ.* 1. οξύθυμος-η-ο, αψίθυμος-η-ο, οργίλος-η-ο 2. ευερέθιστος-η-ο, νευρικός-ή-ό, ακρόχολος-ος-ον
iritabilitate, iritabilități *ουσ. θηλ.* 1. η ερεθιστικότητα, η οξυθυμία, η αψιθυμία 2. η ακροχολία
iritant-ă, iritanți-te I. *επίθ.* 1. οργιστικός-ή-ό, ερεθιστικός-ή-ό 2. αψιθυμικός-ή-ό II. *επίρ.* ερεθιστικά, εκνευριστικά, οργιστικά, εξοργιστικά
iritare, iritări *ουσ. θηλ.* ο ερεθισμός, η εξερέθιση, ο εκνευρισμός, η εξόργιση
iritat-ă, iritați-te *επίθ.* ερεθισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο, εκνευρισμένος-η-ο, εξερεθιστικός-ή-ό
iritație, iritații *ουσ. θηλ.* 1. ο ερεθισμός, η εξόργιση, η οργή, η εξερέθιση, ο εκνευρισμός 2. το φλόγισμα (του δέρματος, κ.λ.π.)
iriza, irizez *ρ. αμ.* ιριδίζω, κάνω ιριδισμούς, παρουσιάζω τα χρώματα της ίριδας
irizat-ă, irizați-te *επίθ.* ιριδισμένος-η-ο
irizație, irizații *ουσ. θηλ.* ο ιριδισμός
Irlandez-ă, Irlandezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιρλανδός-ή (ο, η) II. *επίθ.* 1. ιρλανδικός-ή-ό 2. **limba -ă** η ιρλανδική γλώσσα
Irochez-ă, Irochezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιροκέζος -α (ο, η) II. *επίθ.* ιροκέζικος-η-ο (οι Ιροκέζοι είναι Ινδιάνοι στο βορρά των Η.Π.Α. και στον Καναδά)
Irod, Irozi *ουσ. αρσ.* 1. ο Ηρώδης 2. η ονομασία θρησκευτικού θεατρικού έργου, παίζεται στα κάλαντα, την παραμονή των Χριστουγέννων 3. οι ηθοποιοί που παίζουν τους ρόλους του θρησκευτικού θεατρικού έργου, στα κάλαντα

ironic-ă, ironici-ce I. *επίθ.* ειρωνικός-ή-ό II. *επίρ.* ειρωνικά, με ειρωνεία
ironie, ironii *ουσ. θηλ.* η ειρωνεία // **ironia soartei** η ειρωνεία της τύχης (της μοίρας)
ironiza, ironizez I. *ρ. μετ.* 1. ειρωνεύομαι, μιλάω ειρωνικά, κοροϊδεύω κάποιον, τον παίρνω στο ψιλό 2. *σαρκάζω* II. *ρ. μέσο* 1. αλληλοειρωνεύομαι // **se ironizau neîncetat** αδιάκοπα αλληλοειρωνεύονταν
ironizare, ironizări *ουσ. θηλ.* η ειρωνεία
iroseală, iroseli *ουσ. θηλ.* 1. η σπατάλη, τα αλόγιστα έξοδα 2. η ασωτία
irosi, irosesc I. *ρ. μετ.* 1. σπαταλώ, ξοδεύω αλόγιστα, ασωτεύω 2. χαραμίζω II. *ρ. μέσο* 1. καταξοδεύομαι, κατασωτεύομαι 2. κουράζομαι υπερβολικά
irosire, irosiri *ουσ. θηλ.* 1. η σπατάλη, η ασωτία 2. τα αλόγιστα έξοδα 3. το χαράμισμα
irupe, irup *ρ. αμ.* 1. εκρήγνυμαι, ξεσπώ 2. ξεχειλίζω, εισέρχομαι ορμητικά
irupere, iruperi *ουσ. θηλ.* 1. η έκρηξη, το ξέσπασμα 2. η απότομη εισβολή 3. το ξεχείλισμα
irupție, irupții *ουσ. θηλ.* 1. η έκρηξη, το ξέσπασμα, η ξαφνική εμφάνιση 2. η απότομη εισβολή 3. το ξεχείλισμα
isca, isc I. *ρ. μετ.* 1. προκαλώ κάτι 2. δίνω αφορμή να γίνει κάτι II. *ρ. μέσο* 1. προκύπτω 2. εμφανίζομαι // **s-a -t o ceartă** προέκυψε ένας καβγάς
iscăli, iscălesc I. *ρ. μετ.* υπογράφω II. *ρ. αμ.* επικυρώνω κάτι με την υπογραφή μου, παραδέχομαι κάτι III. *ρ. μέσο* υπογράφομαι, βάζω την υπογραφή μου
iscălire, iscăliri *ουσ. θηλ.* η υπογραφή
iscălit *ουσ. ουδ.* η υπογραφή
iscălit-ă, iscăliți-te *επίθ.* υπογεγραμμένος-η-ο, υπογραμμένος-η-ο
iscălitură, iscălituri *ουσ. θηλ.* η υπογραφή
iscoadă, iscoade *ουσ. θηλ.* 1. *ο* κατάσκοπος 2. ο μυστικός πράκτορας 3. ο παραμονευτής 4. ο ανιχνευτής
iscodeală, iscodeli *ουσ. θηλ.* 1. η σκευωρία, η μηχανορραφία, το τέχνασμα 2. η κατασκόπευση, το παραμόνεμα, το παραφύλαγμα 3. η ανίχνευση
iscodi, iscodesc I. *ρ. μετ.* 1. κατασκοπεύω, παρακολουθώ κρυφά κάτι ή κάποιον, παραφυλάω 2. ανιχνεύω 2. *μτφ.* επινοώ κάτι II. *ρ. μέσο* 1. παραμονεύομαι 2. κατασκοπεύομαι 3. παραφυλάγομαι // **se iscodeau cu privirea** παραμονεύονταν με το βλέμμα
iscodire, iscodiri *ουσ. θηλ.* 1. η κατασκόπευση, η παραφύλαξη, το παραφύλαγμα 2. το παραμόνεμα, η κρυφή παρακολούθηση κάποιου 3. η ανίχνευση
iscoditor-oare, iscoditori-oare I. *επίθ.* 1. κατασκοπευτικός-ή-ό 2. καχύποπτος-η-ο, δύσπιστος-η-ο 3. παραφυλακτικός-ή-ό 4. ερευνητικός-ή-ό // **privire -oare** η ερευνητική ματιά II. *επίρ.* 1. κατασκοπευτικά, παραμονευτικά, παραφυλακτικά 2. καχύποπτα, δύσπιστα
iscusință, iscusințe *ουσ. θηλ.* 1. η επιδεξιότητα 2. η επιτηδειότητα, η καπατσοσύνη
iscusit-ă, iscusiți-te *επίθ.* 1. επιδέξιος-α-ο 2. επιτήδειος-α-ο, καπάτσος-α-ο
Islam *ουσ. ουδ.* το Ισλάμ
islamic-ă, islamici-ce *επίθ.* 1. ισλαμικός-ή-ό 2. μωαμεθανικός-ή-ό
islamism *ουσ. ουδ.* ο ισλαμισμός
Islandez-ă, Islandezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ισλανδός-ή (ο, η) II. *επίθ.* ισλανδικός-ή-ό // **limba -ă** η ισλανδική γλώσσα
ison, isoane *ουσ. ουδ.* 1. το ίσο, το ακομπανιαμέντο 2. ο βοηθητικός ήχος που συνοδεύει μια μελωδία // **a ține -ul cuiva** υποστηρίζω κάποιον σε καβγά ή συζήτηση
isop, isopi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο ύσσωπος
isoscel, isoscele *επίθ. (γεωμ.)* ισοσκέλης-ής-ές // **trapez ~** το ισοσκέλες τραπέζιο // **triunghi ~** το ισοσκελές τρίγωνο
Ispas *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η Ανάληψη, η Ανύψωση του Χριστού στους ουρανούς
ispașă *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η αποζημίωση (για τις ζημιές των ζώων σε ξένο χωράφι)
ispăși, ispășesc *ρ. μετ.* 1. εκτίω, εκτίνω 2. εξαγνίζω 3. εκτίω την ποινή μου γμε τη στέρηση της ελευθερίας μου // **a-și ~ vina** εκτίω την ενοχή μου
ispășire, ispășiri *ουσ. θηλ.* 1. η έκτιση 2. ο εξιλασμός 3. ο αγνισμός, ο εξαγνισμός // **-a pedepsei** η έκτιση της ποινής
ispășitor-oare, ispășitori-oare *επίθ.* 1. εξιλαστήριος-α-ο, εξιλεωτικός-ή-ό 2. αποδιοπομπαίος-α-ον // **țap ~** ο αποδιοπομπαίος τράγος
ispită, ispite *ουσ. θηλ.* 1. ο πειρασμός 2. το δελέασμα, το πλάνεμα
ispiti, ispitesc I. *ρ. μετ.* 1. βάζω σε πειρασμό, δελεάζω 2. παραπλανώ II. *ρ. μέσο* μπαίνω σε πειρασμό, παραπλανιέμαι, αποπλανιέμαι
ispitire, ispitiri *ουσ. θηλ.* 1. ο πειρασμός 2. το ξεπλάνεμα 3. η παραπλάνηση
ispitit-ă, ispitiți-te *επίθ.* αποπλανημένος-η-ο, δελεασμένος-η-ο, παραπλανημένος-η-ο
ispititor-oare, ispititori-oare *επίθ.* 1. αποπλανητικός -ή-ό, παραπλανητικός-ή-ό, δελεαστικός-ή-ό 2. γοητευτικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό
ispravă, isprăvi I. *ουσ. θηλ.* 1. η επιτυχία, η επίτευξη 2. το κατόρθωμα 3. η πράξη, το γεγονός // *(ειρ.)* **mare ~!** μεγάλο κατόρθωμα! (η παράλογη πράξη) II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** δραστικός-ή-ό, αποτελεσματικός-ή-ό // **de nici o ~** τιποτένιος-α-ο, ανάξιος λόγου, χωρίς επακολούθημα // **un om de ~** ένας δραστικός άνθρωπος
ispravnic, ispravnici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο διοικητής νομού, ο νομάρχης
isprăvi, isprăvesc I. *ρ. μετ.* 1. τελειώνω, αποπερατώνω, περατώνω 2. σώνω· ξοδεύω // *έκφρ.* **isprăvește o dată!** τελείωσε! // **am -t** τελείωσα // **pe -te** στον τελειωμό, στο τελείωμα II. *ρ. μέσο* 1. τελειώνομαι, περατώνομαι, φέρομαι σε τέλος 2. έρχομαι σε τέλος // **s-a -t** τέλειωσε // **s-a -t cu el** δόθηκε τέλος σ' αυτόν, ήρθε το τέλος του // **s-a -t cu minciunile** τέλος στα ψέματα
isprăvnicească, isprăvnicese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η σύζυγος του νομάρχη
isprăvnicel, isprăvnicei *ουσ. αρσ.* ο υποεπόπτης
isprăvnicie, isprăvnicii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* ο νομός· η νομαρχία
isteric-ă, isterici-ce I. *επίθ.* υστερικός-ή(-ιά)-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υστερικός-υστερικιά (ο, η)
istericale *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* η υστερία· τα υστερικά

isterie, isterii *ουσ. θηλ.* η υστερία, η νεύρωση βαριάς μορφής
isteț-eață, isteți-ețe *επίθ.* 1. έξυπνος-η-ο, επιδέξιος -α-ο 2. επιτήδειος-α-ο, τετραπέρατος-η-ο
istețime, istețimi *ουσ. θηλ.* 1. η εξυπνάδα, η επιδεξιότητα, η νοημοσύνη 2. η επιτηδειότητα 3. *μτφ.* η οξύνοια
istm, istmuri *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* ο ισθμός
istoric-ă, istorici-ce I. *επίθ.* ιστορικός-ή-ό // **metodă -ă** η ιστορική μέθοδος // **moment** ~ το ιστορικό μνημείο // **roman** ~ το ιστορικό μυθιστόρημα // **victorie -ă** η ιστορική νίκη II. *ουσ. αρσ.* ο ιστορικός, ο συγγραφέας ή καθηγητής της ιστορίας III. *ουσ. ουδ.* το ιστορικό· η εξέλιξη ενός γεγονότος ή ζητήματος // **a face -ul unui eveniment** κάνω το ιστορικό ενός γεγονότος
istoricesc-ească, istoricești *επίθ. (αρχ.)* ιστορικός -ή-ό
istoricește *επίρ.* 1. ιστορικώς 2. χρονολογικά
istorie, istorii *ουσ. θηλ.* 1. η ιστορία 2. η εξιστόρηση 3. η επιστήμη της ιστορίας 4. *μτφ.* η μακρινή ή παλιά υπόθεση 5. το διήγημα, το ιστόρημα // **istoria limbii** η ιστορία της γλώσσας
istorioară, istorioare *ουσ. θηλ.* η ιστοριούλα
istoriograf, istoriografi *ουσ. αρσ.* ο ιστοριογράφος· ο ιστορικός
istoriografie, istoriografii *ουσ. θηλ.* η ιστοριογραφία, τα ιστορικά έργα
istorisi, istorisesc *ρ. μετ.* 1. ιστορώ, εξιστορώ, ανιστορώ 2. αφηγούμαι, διηγούμαι
istorisire, istorisiri *ουσ. θηλ.* 1. η ιστόρηση, το ιστόρημα, η εξιστόρηση 2. το διήγημα, η διήγηση, η αφήγηση, το αφήγημα
istorism *ουσ. ουδ.* ο ιστορισμός
istov I. *ουσ. ουδ.* // **fără** ~ χωρίς τέλος, αδιάκοπα, συνεχώς II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de** ~ τελειωτικός -ή-ό, ολοκληρωτικός-ή-ό, εντελώς, ολότελα, τελείως
istovi, istovesc I. *ρ. μετ.* 1. κουράζω 2. εξαντλώ, καταπονώ, ξεθεώνω, φέρνω σε τέλος II. *ρ. μέσο* 1. κουράζομαι, καταπονούμαι, ξεθεώνομαι, υπερκοπιάζω, αποσταίνω 2. αποκάνω
istovire, istoviri *ουσ. θηλ.* 1. ο κάματος, η κόπωση, η κούραση, η καταπόνηση, το ξεθέωμα, το αποκάμωμα, ο αποκαμωμός 2. η εξάντληση
istovit-ă, istoviți-te *επίθ.* 1. αποσταμένος-η-ο 2. κουρασμένος-η-ο, καταπονημένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο 3. εξαντλημένος-η-ο, ξεθεωμένος-η-ο
istovitor-oare, istovitori-oare *επίθ.* 1. καματερός-ή-ό, κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό 2. εξαντλητικός-ή-ό, ξεθεωτικός-ή-ό
Istroromân-ă, Istroromâni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιστρορουμάνος-άνα (ο, η) II. *επίθ.* 1. ιστρορουμανικός-ή-ό // **dialectul** ~ η ιστρορουμανική διάλεκτος
ișlic, ișlice *ουσ. ουδ. (ιστ.)* «το ισλίκι» η γουνάτη κυλινδρική κουκούλα
Italian-ă, Italieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιταλός-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* ιταλικός-ή-ό // **limba -ă** η ιταλική γλώσσα
Italiancă, Italience *ουσ. θηλ.* η Ιταλίδα
italic-ă, italici-ce *επίθ.* 1. ιταλικός-ή-ό 2. *(τυπ.)* είδος τυπογραφικών στοιχείων, ταχυγραφικός-ή-ό
italienesc-ească, italienești *επίθ.* ιταλικός-ή-ό
italienește *επίρ.* ιταλικά
iterativ-ă, iterativi-e *επίθ.* επανειλημμένος-η-ο
iterație, iterații *ουσ. θηλ.* η επανάληψη (σε υπολογισμό, διαδοχικά έως το τελικό αποτέλεσμα)
itinerant-ă, itineranți-te *επίθ.* διαδρομιστικός-ή-ό // **diplomație -ă** η διαδρομιστική διπλωματία
itinerar, itinerare *ουσ. ουδ.* το δρομολόγιο, η διαδρομή
ițari *ουσ. αρσ. πληθ. (λαϊκ.)* το αντρικό ευρύχωρο πανταλόνι των χωρικών
iță, ițe *ουσ. θηλ.* το μιτάρι, τα μιτάρια // **a i se încurca ițele** του μπερδεύονται τα μιτάρια του (συναντιώνται μπερδέματα στα σχέδια κάποιου) // **a se descurca ițele** ξεμπερδεύονται τα μιτάρια (διασαφηνίζεται η κατάσταση)
iu *επιφ.* κραυγή στο χορό
iubi, iubesc I. *ρ. μετ.* 1. αγαπώ, νιώθω αγάπη 2. προτιμώ κάτι // **ceea ce iubiți** ό,τι αγαπάτε II. *ρ. μέσο* 1. αγαπιέμαι 2. ερωτεύομαι // **se iubeau foarte mult** αυτοί αγαπιόνταν πάρα πολύ
iubire, iubiri *ουσ. θηλ.* η αγάπη, ο έρωτας // **din ~ față de** από αγάπη για // **glasul iubirii** η φωνή της αγάπης
iubit *ουσ. ουδ.* 1. η αγάπη, ο έρωτας 2. η στοργή
iubit-ă, iubiți-te I. *επίθ.* 1. αγαπητός-ή-ό, αγαπημένος -η-ο 2. προσφιλής-ής-ές 3. επιθυμητός-ή-ό 4. ευχάριστος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγαπητικός -ιά (ο, η), εραστής-ερωμένη (ο, η)
iubitor-oare, iubitori-oare *επίθ.* αγαπών-ούσα-όν, στοργικός-ή-ό, φιλόστοργος-η-ο // ~ **de animale** φιλόζωος-η-ο // ~ **de câștig** φιλοκερδής-ής-ές // ~ **de învățătură** φιλομαθής-ής-ές // ~ **de pace** ειρηνόφιλος-η-ο, φιλειρηνικός-ή-ό // ~ **de progres** φιλοπρόοδος-η-ο // ~ **de religie** φιλόθρησκος-η-ο // ~ **de teatru** θεατρόφιλος-η-ο
iudaic-ă, iudaici-ce *επίθ.* ιουδαϊκός-ή-ό
iudă, iude *ουσ. θηλ.* 1. ο Ιούδας 2. *μτφ.* προδότης-ισσα (ο, η)
Iudeu, Iudei *ουσ. αρσ.* ο Ιουδαίος, ο Εβραίος, ο Ισραηλίτης
iugăr, iugăre *ουσ. ουδ.* μονάδα μέτρησης εδάφους ίσον με 0,5775 εκτάρια
Iugoslav-ă, Iugoslavi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Γιουγκοσλάβος-α (ο, η) II. *επίθ.* γιουγκοσλαβικός-ή-ό
Iulian *επίθ. (ιστ.)* Ιουλιανός-ή-ό // **calendarul** ~ το Ιουλιανό ημερολόγιο
iulie *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Ιούλιος
iuncher, iuncheri *ουσ. αρσ.* 1. «ο γιούνκερος», μαθητής στρατιωτικής σχολής 2. το μέλος της τάξης των τσιφλικάδων στη Γερμανία
iuncherime *ουσ. θηλ.* οι γιούνκεροι (οι μεγάλοι τσιφλικάδες στη Γερμανία οι προερχόμενοι από τη στρατιωτική αριστοκρατία)
iunie *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Ιούνιος
iureș, iureșuri *ουσ. ουδ.* 1. το γιουρούσι 2. η εφόρμηση, η επίθεση, η έφοδος 3. η επιδρομή
iurtă, iurte *ουσ. θηλ.* η γιούρτη, η γιούρτα, ένας είδος τέντας στην Ασία
iută, iute *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η ιούτα 2. οι ίνες που βγαίνουν από το φυτό ιούτα 3. το ύφασμα από ίνες ιούτας, για σάκους, τάπητες, κ.λ.π.
iute, iuți I. *επίθ.* 1. ταχύς-εία-ύ, γοργός-ή-ό, γρήγορος -η-ο, σβέλτος 2. αψύς-ιά-ύ, οξύθυμος-η-ο 3. βίαιος-η-ο // ~ **de picior** γοργοπόδαρος-η-ο // **ardei**

~ η αψιά πιπεριά (με καυστική γεύση) // **cal** ~ το γοργό άλογο // **mers** ~ το γρήγορο βάδισμα // **om** ~ ο οξύθυμος άνθρωπος // **om ~ la mânie** άνθρωπος βίαιος στη μανία, ο μανιώδης, οξύθυμος, ευερέθιστος, που θυμώνει εύκολα II. *επίρ.* 1. γρήγορα 2. ταχέως, ολοταχώς // **cât mai** ~ το συντομότερο, το γρηγορότερο

iuţeală, iuţeli I. *ουσ. θηλ.* 1. η γρηγοράδα, η γοργότητα, η γρηγοροσύνη, η σβελτοσύνη, η ταχύτητα 2. η καυστική γεύση, η αψάδα 3. ο θυμός, το θύμωμα 4. η βιαιότητα // ~ **de mână** η ταχύτητα του χεριού, η ταχυδακτυλουργία II. *επιρ. έκφρ.* **cu iuţeala fulgerului** γρήγορα σαν αστραπή, με την ταχύτητα του κεραυνού

iuţi, iuţesc I. *ρ. μετ.* 1. ταχύνω, επιταχύνω 2. γρηγορεύω 3. επισπεύδω 4. φροντίζω να γίνει κάτι γρηγορότερα // **a ~ pasul** επιταχύνω το βήμα II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι γρηγορότερος, κινούμαι γρήγορα, βιάζομαι 2. επιταχύνομαι 3. αφηνιάζω (άλογο) τρέχω ασταμάτητα 4. (για τρόφιμα) παίρνω άψα 5. *μτφ.* εξοργίζομαι, ερεθίζομαι // **vântul s-a -t** ο άνεμος έγινε σφοδρός

iuţit-ă, iuţiţi-te *επίθ.* 1. γρήγορος-η-ο 2. βιαστικός-ή-ό 3. καυστικός-ή-ό, τσουχτερός-ή-ό 4. δριμύς-εία-ύ 5. στυφός-ή-ό // **gust** ~ η στυφή γεύση

ivăr, ivăre *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. ο σιδερένιος μοχλός της κλειδαριάς της πόρτας 2. το μάνταλο 3. η μπετούγια // **sare -ul la uşă** πηδάει η μπετούγια στην πόρτα

iveală *ουσ. θηλ.* 1. η εμφάνιση, το φανέρωμα 2. το ξεσκέπασμα, η παρουσίαση 3. η ανάκυψη // **a da la** ~ κάνω φανερό, ξεσκεπάζω κάτι, φανερώνω, παρουσιάζω, αποκαλύπτω // **a ieşi la** ~ αναφαίνομαι, παρουσιάζομαι, γίνομαι φανερός, εμφανίζομαι // **a scoate la** ~ βγάζω σε θέα, φέρνω σ το φως της ημέρας, κάνω κάτι να φανερωθεί

ivi, ivesc *ρ. μέσο* 1. αναφαίνομαι, εμφανίζομαι 2. ανακύπτω 3. βγαίνω 4. προβάλλω 5. παρουσιάζομαι // **dacă se iveşte ocazia** εάν παρουσιαστεί η ευκαιρία // **mi s-a -t în cale** μου βγήκε στο δρόμο // **se iveşte soarele** προβάλλει ο ήλιος

ivire, iviri *ουσ. θηλ.* η ανάκυψη, η φανέρωση, η εμφάνιση, η παρουσίαση

ivoriu *ουσ. ουδ.* 1. το ελεφαντοστούν, το φίλντισι, το ελεφαντόδοντο 2. η ελεφαντίνη 3. *ανατ.* η οδοντίνη

iz, izuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. η οσμή, το άρωμα 2. η ξεχωριστή μυρωδιά

izbă, izbe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το παράπηγμα, το πρόχειρο σπίτι

izbăvi, izbăvesc I. *ρ. μετ.* 1. απολυτρώνω 2. λυτρώνω, γλιτώνω, σώζω, διασώζω 3. απαλλάσσω II. *ρ. μέσο* 1. απολυτρώνομαι, σώζομαι 2. απαλλάσσομαι

izbăvire, izbăviri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η απολύτρωση, ο λυτρωμός 2. η σωτηρία 3. η απαλλαγή, το γλίτωμα, ο γλιτωμός, η λύτρωση

izbăvit-ă, izbăviţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. απολυτρωμένος -η-ο, λυτρωμένος-η-ο, γλιτωμένος-η-ο 2. απαλλαγμένος-η-ο

izbăvitor-oare, izbăvitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* απολυτρωτής-ώτρια (ο, η), λυτρωτής-ώτρια (ο, η), σωτήρας (ο) II. *επίθ.* απολυτρωτικός-ή-ό, σωτήριος-ια-ιο

izbândă, izbânzi *ουσ. θηλ.* 1. η νίκη, η επιτυχία 2. η επίτευξη, το κατόρθωμα 3. ο άθλος

izbândi, izbândesc I. *ρ. μετ.* 1. νικώ, κερδίζω νίκη 2. πετυχαίνω 3. επιτυγχάνω κάτι 4. κατορθώνω II. *ρ. αμ.* 1. υπερνικώ, βγαίνω νικητής 2. υπερισχύω 3. επιτυγχάνω

izbânditor-oare, izbânditori-oare I. *επίθ.* 1. νικητήριος-α-ο, νικηφόρος-α-ο 2. θριαμβευτικός -ή-ό, τροπαιοφόρος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θριαμβευτής-εύτρια (ο, η), νικητής-ήτρια (ο, η)

izbelişte *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* // **a lăsa de** ~ αφήνω κάτι αδέσποτο

izbi, izbesc I. *ρ. μετ.* 1. χτυπώ, πλήττω 2. κρούω 3. *μτφ.* εκπλήττω, εντυπωσιάζω // **m-a -t asemănarea** μ' έπληξε η ομοιότητα, το μοιάσιμο II. *ρ. μέσο* 1. συγκρούομαι, χτυπιέμαι 2. προσκρούω, προσκόπτω 3. *μτφ.* εκπλήσσομαι, μένω έκπληκτος-η-ο // **el s-a izbit de greutăţi** αυτός προσέκρουσε σε δυσκολίες (συνάντησε εμπόδια)

izbire, izbiri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα 2. η κρούση, η πρόσκρουση 3. το πλήγμα 4. η σύγκρουση

izbitor-oare, izbitori-oare *επίθ.* 1. χτυπητός-ή-ό 2. *μτφ.* εντυπωσιακός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό, έντονος-η-ο, εκπληκτικός-ή-ό

izbitură, izbituri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα, η κρούση, η πρόσκρουση 2. το πλήγμα, το βάρεμα 3. η σύγκρουση

izbucni, izbucnesc *ρ. αμ.* 1. ξεσπώ 2. μπήγω 3. εκρήγνυμαι // **a ~ în râs** μπήγω τα γέλια, ξεσπώ σε γέλια // **a -t războiul mondial** ξέσπασε ο παγκόσμιος πόλεμος // **scandalul a -t din vina lui** το σκάνδαλο από το φταίξιμο του ξέσπασε

izbucnire, izbucniri *ουσ. θηλ.* 1. το ξέσπασμα 2. η έκρηξη 3. η εξαπόλυση // **-a violenţei** η εξαπόλυση της βιαιότητας

izbuti, izbutesc I. *ρ. μετ.* 1. καταφέρνω, πετυχαίνω 2. κατορθώνω, πραγματοποιώ // **am -t să termin** κατάφερα να τελειώσω II. *ρ. αμ.* 1. επιτυγχάνω 2. τελεσφορώ // **a nu izbuti** αποτυχαίνω, αποτυγχάνω

izbutire *ουσ. θηλ.* 1. η επιτυχία, η επίτευξη 2. το επίτευγμα 4. το ευνοϊκό αποτέλεσμα

izbutit-ă, izbutiţi-te *επίθ.* επιτυχής-ής-ές, πετυχημένος-η-ο, επιτυχημένος-η-ο

izgoni, izgonesc *ρ. μετ.* 1. διώχνω, αποδιώχνω, εκδιώκω 2. αποπέμπω 3. παραμερίζω

izgonire *ουσ. θηλ.* 1. το διώξιμο, η εκδίωξη, το αποδιώξιμο 2. η αποπομπή 3. το παραμέρισμα

izlaz, izlazuri *ουσ. ουδ.* 1. το βοσκοτόπι 2. ο τόπος βοσκής γύρω από το χωριό

izmană, izmene *ουσ. θηλ.* το σώβρακο

izmă *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η μέντα, αρωματικό φυτό 2. ο δυόσμος

izmeneală, izmeneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. τα νάζια, τα τσακίσματα 2. τα καμώματα

izmeni, izmenesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. κάνω καμώματα, μορφάζω 2. κάνω γκριμάτσες, στραβομουτσουνιάζω

izobar-ă, izobari-e I. *επίθ. (φυσ.)* ισοβαρής-ής-ές, με την ίδια βαρομετρική πίεση // **linie -ă** η ισοβαρής γραμμή II. *ουσ. αρσ. (χημ.) πληθ.* τα ισοβαρή, τα στοιχεία με το ίδιο ατομικό βάρος αλλά με διαφορετικό κουτάκι στον περιοδικό πίνακα στοιχείων

izodinamic-ă, izodinamici-ce I. *επίθ.* ισοδυναμικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ισοδυναμική γραμμή του ίδιου μαγνητικού πεδίου
izola, izolez I. *ρ. μετ.* 1. μονώνω, απομονώνω 2. αποχωρίζω 3. περιβάλλω κάτι με μονωτική ύλη II. *ρ. μέσο* 1. απομονώνομαι 2. αποχωρίζομαι, απομακρύνομαι, αποσύρομαι, αποτραβιέμαι
izolant-ă, izolanţi-te *επίθ.* μονωτικός-ή-ό, απομονωτικός-ή-ό // **materii -e** οι μονωτικές ουσίες
izolare, izolări *ουσ. θηλ.* η απομόνωση, η μόνωση // **~ acustică** η ηχητική απομόνωση // **-a pereţilor, uşilor** οι μονώσεις τοίχων, θυρών // **cameră de ~** το απομονωτήριο
izolat-ă, izolaţi-te *επίθ.* 1. απομονωμένος-η-ο, μεμονωμένος-η-ο 2. κλεισμένος-η-ο // **un caz ~** μια μεμονωμένη περίπτωση (μια εξαίρεση)
izolator-oare, izolatori-oare I. *επίθ.* 1. απομονωτικός-ή-ό 2. μονωτικός-ή-ό // **sistem ~** το απομονωτικό σύστημα II. *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. ο μονωτήρας, ο απομονωτήρας 2. ο απομονωτής
izolaţie, izolaţii *ουσ. θηλ.* η απομόνωση, η μόνωση
izolaţionism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο απομονωτισμός, η απομονωτική πολιτική
izolaţionist-ă, izolaţionişti-ste I. *επίθ.* απομανωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* απομονωτιστής-ίστρια (ο, η), οπαδός του απομονωτισμού
izomer-ă, izomeri-e I. *επίθ.* ισομερής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. (χημ.)* η χημική ένωση από τα ισομερή
izomerie *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ισομέρεια
izometric-ă, izometrici-ce *επίθ.* ισομετρικός-ή-ό
izomorf-ă, izomorfi-e *επίθ.* ισόμορφος-η-ο
izomorfism *ουσ. ουδ.* η ισομορφισμός
izopren, izoprene *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ισόπρεν (από την επεξεργασία του παράγεται το καουτσούκ)
izoterm-ă, izotermi-e *επίθ.* ισόθερμος-η-ο, ισοθερμικός-ή-ό // **curbă -ă** η ισοθερμική καμπύλη (με την ίδια θερμοκρασία) // **linie -ă** η ισοθερμική γραμμή
izotop-ă, izotopi-e I. *επίθ. (φυσ.)* ισότοπος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* το ισότοπο // **-i radioactivi** τα ραδιενεργά ισότοπα
izotrop-ă, izotropi-e *επίθ. (φυσ.)* ισότροπος-η-ο
Izraelit-ă, Izraeliţi-te I. *επίθ. ουσ. αρσ. και θηλ.* Ισραηλίτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* ισραηλιτικός-ή-ό
izvor, izvoare *ουσ. ουδ.* 1. η πηγή, η νερομάνα 2. η αρχή, η αιτία ενός πράγματος 3. η κρήνη 4. τα πρωτότυπα κείμενα (ιστορικές επιστήμες) // **~ de apă** η πηγή νερού, η κρήνη // **~ de energie** η πηγή ενεργείας // **~ de gaze** η αεροπηγή // **~ de informaţii** η πηγή πληροφοριών // **~ de lumină** η πηγή φωτός // **~ mineral** μεταλλική πηγή // **izvoare termale** η θερμή πηγή, η θερμαπηγή // **Izvorul Tămăduirii** Ζωοδόχος Πηγή
izvoraş, izvoraşe *ουσ. ουδ.* η πηγούλα, η μικρή πηγή νερού
izvorî pers. 3 izvorăşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. πηγάζω, αναβλύζω, αναβρύζω 2. εκπηδά νερό 3. *μτφ.* έχω την αρχή μου, κατάγομαι, έχω την καταγωγή μου

Î, î

Î, î *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **î**, το δωδέκατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει κλειστό φωνήεν ανύπαρκτο στα ελληνικά

îmbarca, îmbarc I. *ρ. μετ.* 1. επιβιβάζω, επιβαίνω 2. μπαρκάρω II. *ρ. μέσο* 1. επιβιβάζομαι 2. μπαρκάρω, ναυτολογούμαι 3. μπαίνω σε συγκοινωνιακό μέσο για να ταξιδέψω

îmbarcare, îmbarcări *ουσ. θηλ.* 1. η επιβίβαση, το μπαρκάρισμα 2. το ανέβασμα σε μεταφορικό μέσο

îmbăia, îmbăiez I. *ρ. μετ.* 1. λούζω 2. βάζω σώμα σε νερό (ζεστό ή κρύο) II. *ρ. μέσο* 1. λούζομαι 2. κάνω μπάνιο στο λουτρό

îmbăiere, îmbăieri *ουσ. θηλ.* 1. το λούσιμο 2. το βύθισμα σώματος σε λουτρό 3. το μπάνιο, το λουτρό

îmbălsăma, îmbălsămez *ρ. μετ.* 1. βαλσαμώνω, μπαλσαμώνω 2. ταριχεύω, διατηρώ το σώμα του νεκρού με ασηπτικές ουσίες 3. ευωδιάζω, αρωματίζω, μυρώνω

îmbălsămare, îmbălsămări *ουσ. θηλ.* 1. το βαλσάμωμα, η βαλσάμωση 2. η ταρίχευση

îmbălsămat-ă, îmbălsămaţi-te *επίθ.* 1. μπαλσαμωμένος-η-ο, ταριχευτός-ή-ό, ταριχευμένος-η-ο 2. μυρωμένος-η-ο, αρωματισμένος-η-ο

îmbărbăta, îmbărbătez I. *ρ. μετ.* 1. εγκαρδιώνω, ενθαρρύνω, δίνω κουράγιο 2. εμψυχώνω, αναψυχώνω II. *ρ. μέσο* 1. εγκαρδιώνομαι, αναθαρρεύω, παίρνω θάρρος, αντρειώνομαι 2. εμψυχώνομαι

îmbărbătare, îmbărbătări *ουσ. θηλ.* 1. η εγκαρδίωση, η ενθάρρυνση, η αναθάρρηση 2. η εμψύχωση

îmbăta, îmbăt I. *ρ. μετ.* μεθώ, κάνω κάποιον μεθυσμένο // **succesele îmbată ca vinul** οι επιτυχίες μεθάν σαν το κρασί II. *ρ. μέσο* 1. μεθοκοπώ, μεθώ, μπεκρολογώ, μπεκρουλιάζω, έχω συνήθεια να μεθώ 2. βρίσκομαι σε κατάσταση μέθης // **a se ~ cu apă rece** γελιέμαι, απατώμαι // **a se ~ lulea / criţă** είμαι πολύ μεθυσμένος (σούρα)

îmbătare *ουσ. θηλ.* 1. η μέθη, το μεθύσι, το μεθοκόπι, το μπεκρολόγημα, το μεθοκόπημα 2. *μτφ.* η ζάλη, ο ενθουσιασμός, ο ίλιγγος

îmbătat-ă, îmbătaţi-te *επίθ.* 1. μεθυσμένος-η-ο 2. *μτφ.* γοητευμένος-η-ο

îmbătător-oare, îmbătători-oare *επίθ.* 1. μεθυστικός-ή-ό, μεθύστακας, μεθύστρα 2. *μτφ.* γοητευτικός-ή-ό, ιλιγγιώδης-ης-ες // **miresme îmbătătoare** οι μεθυστικές μυρωδιές, τα μεθυστικά μυρίσματα

îmbătrâni, îmbătrânesc I. *ρ. μετ.* γεράζω, κάνω κάποιον να γεράσει, να γίνει γέρος // **această rochie o îmbătrâneşte** αυτό το φόρεμα την κάνει να φαίνεται μεγάλη II. *ρ. αμ.* 1. γερνώ, γεράζω, γίνομαι γέρος, γριά 2. *(για τα υλικά)* παλιώνω, γίνομαι παλιός-ιά-ό

îmbătrânire *ουσ. θηλ.* το γέρασμα

îmbătrânit-ă, îmbătrâniţi-te *επίθ.* γερασμένος-η-ο

îmbâcseală, îmbâcseli *ουσ. θηλ.* 1. η ρυπαρότητα, το λέρωμα, η βρωμισιά, η βρωμερότητα 2. το σκόνισμα, η ακαθαρσία, η δυσωδία

îmbâcsi, îmbâcsesc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι βρώμικο, λερώνω 2. ρυπαίνω, βρωμίζω 3. σκονίζω, γεμίζω με σκόνη II. *ρ. μέσο* 1. γεμίζω από σκόνη 2. γίνομαι αποπνιχτικός (αέρας) 3. γίνομαι ρυπαρός-ή-ό, ρυπαίνομαι, βρωμίζω

îmbâcsire, îmbâcsiri *ουσ. θηλ.* 1. το σκόνισμα 2. το βρώμισμα, η ρύπανση 3. το λέρωμα // **~ cu praf** γεμίζω με σκόνη

îmbâcsit-ă, îmbâcsiţi-te *επίθ.* 1. βρώμικος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, βρωμισμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο 2. λερωμένος-η-ο 3. *μτφ.* γεμάτος-η-ο // **o cameră -ă de mobilă** το δωμάτιο εντελώς γεμάτο με έπιπλα // **un aer ~ de praf** ο αέρας γεμάτος σκόνη

îmbârliga pers. 3 îmbârligă *ρ. μετ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κυρτώνω την ουρά σε σχήμα τόξου και τη σηκώνω προς τα πάνω *(ζώα)*

îmbârligat-ă, îmbârligaţi-te *επίθ.* κυρτωμένο προς τα πάνω *(κέρατα, ουρά σε ζώα)*

îmbelşuga, îmbelşughez 1. μπολικαίνω· κάνω να υπάρχει αφθονία αγαθών 2. κάνω κάτι να υπάρχει σε μεγάλη αφθονία

îmbelşugare *ουσ. θηλ.* 1. η αφθονία, η υπερεπάρκεια 2. η περίσσεια 3. η πληθώρα 4. η δαψίλεια

îmbelşugat-ă, îmbelşugaţi-te *επίθ.* 1. άφθονος-η-ο, μπόλικος-η-ο 2. περίσσιος-ια-ιο 3. δαψιλός-ή-ό // **o recoltă -ă** μια άφθονη σοδειά

îmbia, îmbii I. *ρ. μετ.* 1. καλώ, προσκαλώ 2. *μτφ.* θέλγω II. *ρ. μέσο* 1. καλούμαι, προσκαλούμαι 2. θέλγομαι, γοητεύομαι

îmbiat *ουσ. ουδ.* το κάλεσμα, η πρόσκληση

îmbiba, îmbib I. *ρ. μετ.* 1. εμποτίζω, διαποτίζω 2. διαβρέχω 3. *μτφ.* εμβάλλω σε κάποιον ιδέες, αρχές, συναισθήματα. κ.λ.π II. *ρ. μέσο* 1. εμποτίζομαι, διαποτίζομαι 2. διαβρέχομαι

îmbibare, îmbibări *ουσ. θηλ.* 1. ο εμποτισμός, η διαπότιση 2. η διάβρεξη

îmbiere, îmbieri *ουσ. θηλ.* 1. η προτροπή, το κάλεσμα, η πρόσκληση 2. η προσέλκυση, η γοητεία, η έλξη

îmbietor-oare, îmbietori-oare *επίθ.* 1. προτρεπτικός -ή-ό, ελκυστικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό 2. δελεαστικός -ή-ό 3. γοητευτικός-ή-ό

îmbina, îmbin I. *ρ. μετ.* 1. συνδέω, συνδυάζω 2. συναρμόζω, συναρμολογώ, συνενώνω 3. αμφιδετώ, συζευγνύω II. *ρ. μέσο* 1. συνδέομαι, συνδυάζομαι 2. συναρμόζομαι, συναρμολογούμαι, συνενώνομαι 3. συζευγνύομαι

îmbinare, îmbinări *ουσ. θηλ.* 1. η σύνδεση, ο συνδυασμός 2. η συναρμογή, η συνένωση 3. η αμφιδέτηση, η σύζευξη

îmbinat-ă, îmbinaţi-te *επίθ.* 1. συνδεδεμένος-η-ο, συνδυασμένος-η-ο 2. συναρμοσμένος-η-ο, συνενωμένος-η-ο, ηνωμένος-η-ο 3. συζευγμένος -η-ο

îmblăni, îmblănesc *ρ. μετ.* γουνώνω // **a ~ un palton** γουνώνω ένα παλτό (επενδύω με γούνα)
îmblănire *ουσ. θηλ.* 1. το φοδράρισμα με γούνα, το γούνωμα 2. το στόλισμα με γούνα
îmblănit-ă, îmblăniţi-te *επίθ.* γούνικος-η-ο
îmblânzi, îmblânzesc I. *ρ. μετ.* 1. ημερώνω, ημερεύω, εξημερώνω 2. τιθασεύω, δαμάζω 3. *μτφ.* καταπραΰνω κάποιον, καθησυχάζω // **a ~ un leu** εξημερώνω ένα λιοντάρι II. *ρ. μέσο* 1. ημερεύω, εξημερώνομαι 2. *μτφ.* καταπραΰνομαι, ησυχάζω, γαληνεύω 3. (*μτφ.*) ηρεμίζω // **păsări care se îmblânzesc repede** πουλιά που ημερεύουν γρήγορα
îmblânzire *ουσ. θηλ.* 1. η εξημέρωση, το εξημέρωμα, ο δαμασμός, η δάμαση, το δάμασμα, η τιθάσευση 2. *μτφ.* η καθησύχαση, η καταπράυνση, η ανακούφιση, η συγκράτηση, ο περιορισμός
îmblânzit-ă, îmblânziţi-te *επίθ.* 1. ημερωμένος-η-ο, εξημερωμένος-η-ο, ηρεμισμένος-η-ο, ήμερος-η-ο 2. *(για τα ζώα)* κατοικίδιος-α-ο
îmblânzitor-oare, îmblânzitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δαμαστής-άστρια (ο, η), τιθασευτής-εύτρια (ο, η), ημερευτής-εύτρια (ο, η) II. *επίθ.* 1. δαμαστικός-ή-ό, ηρεμιστικός-ή-ό, εξημερωτικός -ή-ό 2. καταπραϋντικός-ή-ό
îmboboci pers. 3 îmboboceşte *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* μπουμπουκιάζει, βγάζει μπουμπούκια
îmbobocire, îmbobociri *ουσ. θηλ.* το μπουμπούκιασμα
îmbobocit-ă, îmbobociţi-te *επίθ.* μπουμπουκιασμένος -η-ο
îmbogăţi, îmbogăţesc I. *ρ. μετ.* πλουτίζω, πλουταίνω, κάνω κάποιον πλούσιο II. *ρ. μέσο* 1. πλουτίζω, γίνομαι πλούσιος, αποχτώ πλούτο 2. χρηματίζομαι, κερδίζω χρήματα // **s-a dus în străinătate şi s-a -t** πήγε στα ξένα και πλούτισε
îmbogăţire, îmbogăţiri *ουσ. θηλ.* 1. το πλούτισμα, ο πλουτισμός, ο εμπλουτισμός 2. η θησαύριση, το θησαύρισμα
îmbogăţit-ă, îmbogăţiţi-te *επίθ.* πλουτισμένος-η-ο, εμπλουτισμένος-η-ο, πλούσιος-α-ο
îmboldi, îmboldesc I. *ρ. μετ.* 1. ωθώ, παρωθώ 2. σπρώχνω προς τα εμπρός, σκουντώ 3. παρακινώ, παροτρύνω 4. τσιγκλώ, κεντρίζω // **a ~ boii** τσιγκλώ τα βόδια II. *ρ. μέσο* 1. ωθούμαι, παρωθούμαι, παροτρύνομαι 2. κεντρίζομαι 3. παρακινιέμαι
îmboldire, îmboldiri *ουσ. θηλ.* 1. η ώθηση, η παρώθηση 2. η παρότρυνση, η παρακίνηση 3. το κέντρισμα
îmbolditor-oare, îmbolditori-oare *επίθ.* 1. ωθητικός -ή-ό, παρωθητικός-ή-ό, παροτρυντικός-ή-ό, παρακινητικός-ή-ό 2. παραινετικός-ή-ό 3. *μτφ.* πειραχτικός-ή-ό, τσουχτερός-ή-ό, καυστικός-ή-ό (λόγια)
îmbolnăvi, îmbolnăvesc I. *ρ. μετ.* 1. αρρωσταίνω, κάνω κάποιον να αρρωστήσει, προκαλώ δυσθυμία II. *ρ. μέσο* 1. αρρωσταίνω, ασθενώ, νοσώ 2. γίνομαι άρρωστος / ασθενής
îmbolnăvire *ουσ. θηλ.* η ασθένεια, η αρρώστια, το νόσημα, η νόσος
îmbrăca, îmbrac I. *ρ. μετ.* 1. ντύνω, ενδύω 2. φορώ ρούχα, ντύνομαι 3. σκεπάζω, καλύπτω, περιτυλίγω, περιβάλλω // **a ~ copiii** ντύνω τα παιδιά // **pereţii erau îmbrăcaţi cu mătase** οι τοίχοι ήταν ντυμένοι με μετάξι II. *ρ. μέσο* 1. ντύνομαι 2. φοραίνω // **s-a -t cu hainele noi** ντύθηκε με τα καλά του ρούχα
îmbrăcare, îmbrăcări *ουσ. θηλ.* 1. το ντύσιμο, το ντύμα 2. η ένδυση, η ενδυμασία
îmbrăcat-ă, îmbrăcaţi-te *επίθ.* 1. ντυμένος-η-ο 2. ενδυτός-ή-όν // **-t-ă sărăcăcios** φτωχοντυμένος-η // **a fi bine -t-ă** είμαι καλοντυμένος-η // **a fi prost -t-ă** είμαι κακοντυμένος-η, άσκημα ντυμένος-η
îmbrăcăminte *ουσ. θηλ.* 1. η ενδυμασία, το ένδυμα 2. η φορεσιά, ο ρουχισμός, ο ιματισμός, τα ρουχικά 3. η περιβολή 4. κάθε απομονωτικό περίβλημα από χαρτί, αμίαντο, οθόνη, πλαστική ύλη, κ.λ.π // **~ de gata** τα έτοιμα ενδύματα
îmbrăţişa, îmbrăţişez I. *ρ. μετ.* 1. αγκαλιάζω, παίρνω στην αγκαλιά, σφίγγω στην αγκαλιά 2. εναγκαλίζομαι, τα ρούχα 3. *μτφ.* ενστερνίζομαι κάτι, δέχομαι κάτι με θέρμη, αποδέχομαι, επιδοκιμάζω II. *ρ. μέσο* αγκαλιάζομαι // **s-a -t cu duşmanul său** αγκαλιάστηκε με τον εχθρό του
îmbrăţişare, îmbrăţişări *ουσ. θηλ.* 1. το αγκάλιασμα, ο εναγκαλισμός 2. ο ασπασμός, η εγκόλπωση
îmbrânceală, îmbrânceli *ουσ. θηλ.* 1. το σκούντημα, το σπρώξιμο 2. η ώθηση
îmbrânci, îmbrâncesc I. *ρ. μετ.* 1. σκουντώ, σπρώχνω 2. ωθώ II. *ρ. μέσο* 1. συνωθούμαι, σπρώχνομαι 2. στριμώχνομαι
îmbrâncire, îmbrânciri *ουσ. θηλ.* η συνώθηση, το σκούντημα, το σπρώξιμο
îmbrâncitură, îmbrânciturі *ουσ. θηλ.* το απότομο σπρώξιμο
îmbrobodeală, îmbrobodeli *ουσ. θηλ.* 1. το περικάλυμμα του κεφαλιού με κεφαλοπάνι 2. *μτφ.* το ξεγέλασμα, η κοροϊδία, η επιτήδεια απόκρυψη κάποιου γεγονότος
îmbrobodi, îmbrobodesc I. *ρ. μετ.* 1. δένω το κεφάλι μου με τσεμπέρι 2. κουκουλώνω 3. *μτφ.* αποκρύβω κάτι από άλλον, κρύβω τη θέα κάποιου πράγματος, εξαπατώ, ξεγελώ II. *ρ. μέσο* 1. περιτυλίγω το κεφάλι μου με τσεμπέρι 2. κουκουλώνομαι 3. σκεπάζομαι με πέπλο, δε φανερώνομαι
îmbrobodire *ουσ. θηλ.* 1. το σκέπασμα του κεφαλιού με τσεμπέρι 2. το κουκούλωμα 3. *μτφ.* το ξεγέλασμα, η κοροϊδία, η απόκρυψη πραγμάτων
îmbrobodit-ă, îmbrobodiţi-te *επίθ.* 1. δεμένος με κεφαλοπάνι, με τσεμπέρι 2. κουκουλωμένος-η-ο 3. *μτφ.* γελασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο, παραπλανημένος-η-ο
îmbuca, îmbuc I. *ρ. μετ.* 1. μπουκώνω, βάζω τροφή στο στόμα, καταβροχθίζω, χάφτω 2. *(τεχ.)* συναρμόζω II. *ρ. μέσο (τεχ.)* συνενώνομαι, αλληλοσυνδέομαι
îmbucare, îmbucări *ουσ. θηλ.* 1. το μπούκωμα, το γέμισμα του στόματος με φαγητό, η καταβρόχθιση 2. *(τεχ.)* η αμφιδέτηση 3. το μέρος όπου γίνεται η αμφιδέτηση των κομματιών ενός αντικειμένου
îmbucătăţi, îmbucătăţesc I. *ρ. μετ.* κομματιάζω, τεμαχίζω, κόβω σε κομμάτια II. *ρ. μέσο* γίνομαι κομμάτια, κομματιάζομαι
îmbucătăţire, îmbucătăţiri *ουσ. θηλ.* το κομμάτιασμα, ο τεμαχισμός
îmbucătăţit-ă, îmbucătăţiţi-te *επίθ.* κομματιαστός -ή-ό, τεμαχιστός-ή-ό

îmbucătură, îmbucături *ουσ. θηλ.* 1. η μπουκιά, η χαψιά 2. το μέρος όπου γίνεται η συναρμολόγηση κομματιών (σωλήνες, κ.λ.π.)
îmbucurător-oare, îmbucurători-oare *επίθ.* 1. ευχάριστος-η-ο, χαροποιός-ά-ό, χαρμόσυνος-ος-ο 2. χαρούμενος-η-ο
îmbufna, îmbufnez I. *ρ. μετ. (οικ.)* κάνω κάποιον να σκυθρωπιάσει, να θυμώσει II. *ρ. μέσο* σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω, συνοφρυώνομαι // **s-a îmbufnat pe noi** συνοφρυώθηκε πάνω μας, θύμωσε
îmbufnare, îmbufnări *ουσ. θηλ.* η σκυθρωπότητα, το συνοφρύωμα, το σκυθρώπιασμα, το κατσούφιασμα
îmbufnat-ă, îmbufnați-te *επίθ. (οικ.)* 1. κατσούφης -ισσα-ικο, συνοφρυωμένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό 2. θυμωμένος-η-ο
îmbuiba, îmbuib I. *ρ. μετ.* παραταΐζω, στουμπώνω, δίνω υπερβολική τροφή σε κάποιον II. *ρ. μέσο* παραμπουκώνω, χορταίνω από πολύ φαγητό, γεμίζω υπερβολικά το στομάχι μου με τροφή
îmbuibare, îmbuibări *ουσ. θηλ.* 1. η πολυφαγία, το παρατάισμα 2. το χόρτασμα, η ασωτία
îmbuibat-ă, îmbuibați-te *επίθ.* χορτάτος-η-ο, γεμάτος -η-ο (από φαγητό), πατικωμένος-η-ο (κοιλία)
îmbujora, îmbujorez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω ροδοκόκκινο, κοκκινίζω 2. δίνω σε κάτι κόκκινο χρώμα II. *ρ. μέσο* ροδοκοκκινίζω, αποκτώ στα μάγουλα κόκκινο χρώμα, γίνομαι ροδοκόκκινος-η-ο
îmbujorat-ă, îmbujorați-te *επίθ.* 1. ροδοκόκκινος-η -ο, ροδομάγουλος-η-ο 2. ροδής-ιά-ί, ρόδινος-η-ο
îmbulzeală, îmbulzeli *ουσ. θηλ.* 1. ο συνωστισμός 2. το στρίμωγμα, η στρυμωξιά
îmbulzi, îmbulzesc I. *ρ. μετ.* στριμώχνω II. *ρ. μέσο* 1. συνωστίζομαι, στριμώχνομαι 2. συνωθούμαι
îmbuna, îmbunez I. *ρ. μετ.* καλοπιάνω, καταπραΰνω, γαληνεύω, καλμάρω II. *ρ. μέσο* 1. καταπραΰνομαι, γαληνεύω, γίνομαι γαλήνιος-ια-ιο 2. γίνομαι καλύτερος-η-ο, καλυτερεύω 3. καθησυχάζω
îmbunare *ουσ. θηλ.* 1. το καλόπιασμα, το γαλήνεμα, η καταπράυνση 2. η καθησύχαση, το καλμάρισμα
îmbunat-ă, îmbunați-te *επίθ.* 1. γαλήνιος-ια-ιο, κατευνασμένος-η-ο, γαληνός-ή-ό 2. καλμαρισμένος -η-ο, που έχει καθησυχάσει, καταπραϋμένος-η-ο
îmbunătăți, îmbunătățesc I. *ρ. μετ.* 1. καλυτερεύω, βελτιώνω 2. διορθώνω // **a-și - situația** βελτιώνω την κατάστασή μου II. *ρ. μέσο* 1. καλυτερεύω, βελτιώνομαι 2. διορθώνομαι
îmbunătățire, îmbunătățiri *ουσ. θηλ.* 1. η καλυτέρευση, η βελτίωση 2. η διόρθωση, η μεταβολή προς το καλύτερο
îmburghezi, îmburghezesc *ρ. μέσο* γίνομαι μπουρζουάς, αποχτώ τα ήθη της άρχουσας αστικής τάξης
îmburghezire *ουσ. θηλ.* 1. ο σχηματισμός της μπουρζουαζίας, της άρχουσας κοινωνικής αστικής τάξης 2. το να γίνει κανείς μπουρζουάς
îmburghezit-ă, îmburgheziți-te *επίθ.* που έχει γίνει μπουρζουάς, που απόχτησε τις συνήθειες της μπουρζουαζίας
îmbutelia, îmbuteliez *ρ. μετ.* εμφιαλώνω, μεταγγίζω και σφραγίζω υγρό μέσα σε φιάλη, μποτιλιάρω
îmbuteliere, îmbutelieri *ουσ. θηλ.* 1. η εμφιάλωση 2. το μποτιλιάρισμα
împacheta, împachetez *ρ. μετ.* 1. πακετάρω, συσκευάζω κάτι σε πακέτο ή πακέτα 2. αμπαλάρω, εγκιβωτίζω 3. διπλώνω 4. βάζω πάνω στο σώμα μου λάσπη για θεραπεία του ρευματισμού
împachetare, împachetări *ουσ. θηλ.* 1. το πακετάρισμα, η συσκευασία σε πακέτα 2. το δίπλωμα, η δίπλωση 3. ο εγκιβωτισμός 4. το επίθεμα με λάσπη του σώματος στα λασπόλουτρα
împăca, împac I. *ρ. μετ.* 1. συμφιλιώνω, συμβιβάζω 2. συνδιαλλάσσω, διαλλάσσω, διαλλάττω 3. ταιριάζω // **a - interese opuse** συμβιβάζω αντίθετα συμφέροντα // **a - persoane certate** συμφιλιώνω άτομα που μάλωσαν II. *ρ. μέσο* 1. συμβιβάζομαι, συμφιλιώνομαι 2. εναρμονίζομαι 3. ταιριάζω // **a se - cu gândul** συμβιβάζομαι με τη σκέψη // **nu se mai ceartă, s-au -t** δε μαλώνουν πια, συμφιλιώθηκαν
împăcare, împăcări *ουσ. θηλ.* 1. ο συμβιβασμός, η συμφιλίωση 2. η συνδιαλλαγή, η διαλλακτικότητα 3. το ταίριασμα
împăcat-ă, împăcați-te *επίθ.* 1. συμβιβασμένος-η-ο, συμφιλιωμένος-η-ο 2. ήσυχος-η-ο, γαληνός-ή-ό // **- în conștiință** συμβιβασμένος στη συνείδηση
împăcăciune, împăcăciuni *ουσ. θηλ.* ο συμβιβασμός, η συμφιλίωση, η συνδιαλλαγή
împăciui, împăciuiesc I. *ρ. μετ.* 1. συμβιβάζω, συμφιλιώνω αντιπάλους 2. ειρηνεύω II. *ρ. μέσο* συμβιβάζομαι, συμφιλιώνομαι
împăciuire, împăciuiri *ουσ. θηλ.* 1. η συμφιλίωση, ο συμβιβασμός 2. η διαλλακτικότητα, η διαλλαγή 3. η ειρήνευση
împăciuit-ă, împăciuiți-te *επίθ.* 1. συμφιλιωμένος-η -ο, συμβιβασμένος-η-ο 2. ειρηνευμένος-η-ο
împăciuitor-oare, împăciuitori-oare *επίθ.* 1. διαλλακτικός-ή-ό, συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό, συμφιλιωτικός-ή-ό 2. ενδοτικός-ή-ό, ειρηνευτικός-ή-ό
împăciuitorism *ουσ. ουδ.* η συμβιβαστικότητα, η διαλλακτικότητα
împăciuitorist-ă, împăciuitoriști-ste I. *επίθ.* συνδιαλλακτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμφιλιωτής-ώτρια (ο, η), συμβιβαστής-άστρια (ο, η)
împăduri, împăduresc *ρ. μετ.* αναδασώνω, αναδεντρώνω
împădurire, împăduriri *ουσ. θηλ.* η αναδάσωση, η αναδέντρωση
împădurit-ă, împăduriți-te *επίθ.* 1. δασωμένος-η-ο, δασωτός-ή-ό 2. δασόφυτος-η-ο, δασοσκέπαστος -η-ο
împăia, împăiez *ρ. μετ.* αχερώνω ζώα
împăiat-ă, împăiați-te *επίθ.* αχερωμένος-η-ο, ταριχευμένος-η-ο (με άχυρα)
împăienjeni pers. 3 împăienjenește *(γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* I. *ρ. μετ.* αραχνιάζω, γεμίζω από αράχνες II. *ρ. μέσο μτφ.* 1. βλέπω θολερά με τα μάτια μου 2. έχω ένα πέπλο πάνω στα μάτια μου
împăienjenire *ουσ. θηλ.* 1. το αράχνιασμα 2. *μτφ.* η θολερότητα της όρασης, το θόλωμα των ματιών
împăienjenit-ă, împăienjeniți-te *επίθ.* 1. αραχνιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* θολερός-ή-ό (μάτια)
împăiere, împăieri *ουσ. θηλ.* το αχέρωμα
împământeni, împământenesc I. *ρ. μετ.* πολιτογραφώ, κάνω αλλοδαπό να γίνει πολίτης της χώρας όπου μένει II. *ρ. μέσο* 1. πολιτογραφούμαι

2. εξοικειώνομαι με τον τρόπο ζωής ενός ξένου τόπου
împământenire, împământeniri *ουσ. θηλ.* η πολιτογράφηση
împăna, împănez *ρ. μετ.* 1. παραγεμίζω 2. γεμίζω 3. *(τεχ.)* σφηνώνω, στερεώνω κάτι με σφήνα, ενσφηνώνω // **a ~ friptura cu usturoi** γεμίζω το ψητό με σκόρδο // **a ~ vinetele** παραγεμίζω τις μελιτζάνες
împănare, împănări *ουσ. θηλ.* 1. η γέμιση των φαγητών, το παραγέμισμα 2. η ενσφήνωση
împănat-ă, împănați-te *επίθ.* 1.παραγεμισμένος-η-ο, παραγεμιστός-ή-ό 2. *(τεχ.)* σφηνωμένος-η-ο, στερεωμένος με σφήνα
împăpuri, împăpuresc *ρ. μετ.* βουλώνω με βούρλο τα διάκενα των βαρελοσανίδων
împărat, împărați *ουσ. αρσ.* 1. ο αυτοκράτορας, ο ρήγας, ο βασιλιάς 2. *μτφ.* ο αφέντης, ο κύριος, ο αρχηγός
împărăteasă, împărătese *ουσ. θηλ.* η αυτοκράτειρα
împărătesc-ească, împărătești *επίθ.* 1. αυτοκρατορικός-ή-ό 2. *μτφ.* μεγαλοπρεπής-ής-ές
împărătește *επίρ.* αυτοκρατορικά, ρηγάδικα
împărăți, împărățesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. βασιλεύω 2. *μτφ.* κυβερνώ
împărăție, împărății *ουσ. θηλ.* 1. η βασιλεία 2. *μτφ.* το κράτος, η πολιτεία· το πολίτευμα // **~ cerului** η βασιλεία των ουρανών // **slujbă la ~** η υπηρεσία στο κράτος
împărtășanie, împărtășanii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η μετάληψη, η θεία κοινωνία, η θεία ευχαριστία
împărtăși, împărtășesc I. *ρ. μετ. (εκκλ.)* 1. μεταλαβαίνω, δίνω τη θεία κοινωνία 2. *μτφ.* κάνω κάτι γνωστή 3. συμμερίζομαι, συμμετέχω με κάποιον σε κάτι 4. εκμυστηρεύομαι // **împărtășesc durerea dumneavoastră** συμμερίζομαι τον πόνο σας // **a împărtăși aceeași soartă** συμμερίζομαι την ίδια τύχη // **a-și împărtăși gândurile** εκμυστηρεύομαι τις σκέψεις μου // **i-am -t părerile mele** του έκανα γνωστό, τη γνώμη μου II. *ρ. μέσο* παίρνω την άγια μετάληψη, κοινωνώ, μεταλαβαίνω
împărtășire, împărtășiri *ουσ. θηλ.* 1. η κοινοποίηση, η γνωστοποίηση, η εκμυστήρευση, η αποκάλυψη μυστικού 2. η συμμετοχή
împărțeală, împărțeli *ουσ. θηλ.* 1. η μοιρασιά, το μοίρασμα 2. η διανομή, η κατανομή
împărți, împart I. *ρ. μετ.* 1. μοιράζω, διαμοιράζω 2. διανέμω, διαιρώ, κομματιάζω, κατανέμω 3. χωρίζω, διαχωρίζω, καταμερίζω // **a ~ dreptatea** απονέμω δικαιοσύνη // **a nu avea ce ~** δεν έχω τι να μοιράσω, είμαι φτωχός // **a ~ un număr** διαιρώ τον αριθμό II. *ρ. μέσο* 1. μοιράζομαι, διαμοιράζομαι, διαιρούμαι 2. διασπείρομαι, διασκορπίζομαι 3. χωρίζομαι // **a se ~ fără nici un rest** διαιρούμαι χωρίς κανένα υπόλοιπο
împărțire, împărțiri *ουσ. θηλ.* 1. η διαίρεση, η μοιρασιά, η διαμοίραση 2. ο καταμερισμός, ο χωρισμός, η διανομή, η κατανομή 3. ο διασκορπισμός 4. η απονομή // **-a dreptății** η απονομή της δικαιοσύνης
împărțit-ă, împărțiți-te *επίθ.* 1. διαιρεμένος-η-ο, μοιρασμένος-η-ο, διαμοιρασμένος-η-ο 2. καταμερισμένος-η-ο, χωρισμένος-η-ο 3. διασπαρμένος-η-ο, διάσπαρτος-η-ο
împărțitor, împărțitori *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο διαιρέτης
împătri, împătresc *ρ. μετ.* τετραπλασιάζω, πολλαπλασιάζω με το τέσσερα
împătrit-ă, împătriți-te *επίθ.* τετραπλάσιος-ια-ιο
împături, împăturesc *ρ. μετ.* διπλώνω, ξαναδιπλώνω, αναδιπλώνω
împăturire, împăturiri *ουσ. θηλ.* 1. το δίπλωμα, η δίπλωση, η αναδίπλωση 2. η περιτύλιξη
împăturit-ă, împăturiți-te *επίθ.* διπλωμένος-η-ο, διπλωτός-ή-ό
împăuna, împăunez *ρ. μέσο* κορδώνομαι, περηφανεύομαι, καυχιέμαι, παινεύομαι
împăunare, împăunări *ουσ. θηλ.* το κόρδωμα, ο κομπασμός, η καυχησιά, η κομπορρημοσύνη, το παίνεμα
împăunat-ă, împăunați-te *επίθ.* 1. κορδωμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο με φτερά παγωνιού 2. *μτφ.* παινεσιάρης-α-ικο, φαντασμένος-η-ο
împâclit-ă, împâcliți-te *επίθ.* 1. καταχνιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* σκοτεινιασμένος-η-ο
împânzi, împânzesc I. *ρ. μετ.* 1. σκεπάζω σαν πέπλο, σκορπώ 2. απλώνω, εκτείνω, γεμίζω ένα χώρο με κάτι, διασπείρω // **vânătorii -ră pădurea** οι κυνηγοί γέμισαν το δάσος II. *ρ. μέσο* εκτείνομαι, διασκορπίζομαι, διασπείρομαι, επεκτείνομαι
împânzire, împânziri *ουσ. θηλ.* 1. η διασκόρπιση, η διασπορά 2. η επέκταση, η εξάπλωση, η άπλωση
împânzit-ă, împânziți-te *επίθ.* 1. σκορπισμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, διεσπαρμένος-η-ο, απλωμένος-η-ο 2. ολόγιομος-η-ο (από κάτι)
împâsli, împâslesc I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με τσόχα II. *ρ. μέσο* γίνομαι σαν τσόχα (πυκνός)
împâslit-ă, împâsliți-te *επίθ.* τσόχινος-η-ο
împelița, împelițez *ρ. μέσο* ενσαρκώνομαι, παίρνω σάρκα, υλική υπόσταση
împelițat-ă, împelițați-te *επίθ.* αφορισμένος-η-ο, καταραμένος-η-ο // **drac ~** διάβολος αφορισμένος (για άταχτο παιδί, διαβολόπαιδο), διαβολεμένος-η-ο
împerechea, împerechez I. *ρ. μετ.* ζευγαρώνω, κάνω ζευγάρια, συζευγνύω II. *ρ. μέσο* ζευγαρώνομαι, συζευγνύομαι, συνδέομαι με πρόσωπο άλλου φύλου
împerecheat-ă, împerecheați-te *επίθ.* ζευγαρωμένος -η-ο, ζευγαρωτός-ή-ό, που έχει συνδεθεί
împerechere, împerecheri *ουσ. αρσ.* 1. το ζευγάρωμα, η σύζευξη, η σύνδεση προσώπων ή πραγμάτων ανά δύο 3. *μτφ.* η σύνδεση δύο ιδιοτήτων καταστάσεων
împestrița, împestrițez I. *ρ. μετ.* παρδαλώνω, κάνω κάτι πολύχρωμο II. *ρ. μέσο* παρδαλίζω, είμαι ποικολόχρωμος-η-ο
împestrițare, împestrițări *ουσ. θηλ.* η ποικιλοχρωμία, το να είναι κάτι παρδαλό
împestrițat-ă, împestrțați-te *επίθ.* παρδαλός-ή-ό, παρδαλωτός-ή-ό, πολύχρωμος-η-ο
împețit, împețite *ουσ. ουδ.* η προξενιά, το προξενιό
împiedica, împiedic I. *ρ. μετ.* 1. εμποδίζω, παρεμποδίζω 2. περδικλώνω, υποσκελίζω 3. βάζω εμπόδιο, κωλύω 4. *μτφ.* φράζω // **a ~ circulația** φράζω την κυκλοφορία, κλείνω τη διάβαση II. *ρ. μέσο* 1. σκοντάφτω, προσκρούω 2. εμποδίζομαι, περδικλώνομαι, δυσκολεύομαι, σκαλώνω // **a se ~ în vorbire** δυσκολεύομαι στην ομιλία (μπερδεύομαι)// **s-a -t de o piatră** σκόνταψε πάνω σε πέτρα

împiedicare, împiedicări *ουσ. θηλ.* 1. η εμπόδιση, το εμπόδισμα, η παρεμπόδιση 2. η παρακώλυση, το κώλυμα 3. το σκόνταμμα, η πρόσκρουση 4. η απαγόρευση, η ανακοπή 5. το περδίκλωμα
împiedicat-ă, împiedicați-te *επίθ.* 1. εμποδισμένος-η -ο 2. περδικλωμένος-η-ο 3. *μτφ.* αργοκίνητος-η-ο
împiedicător-oare, împiedicători-oare *επίθ.* 1. εμποδιστικός-ή-ό, παρεμποδιστικός-ή-ό 2. απαγορευτικός-ή-ό
împietri, împietresc I. *ρ. αμ.* 1. πετρώνω, μεταβάλλομαι σε πέτρα // **a -t când l-a văzut** πέτρωσε όταν τον είδε II. *ρ. μέσο* γίνομαι σκληρός, σκληραίνομαι, στερεοποιούμαι, απολιθώνομαι III. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον αναίσθητο, τον αναισθητοποιώ, να είναι πετρόψυχος, αδυσώπητος, σκληρός
împietrire *ουσ. θηλ.* 1. η απολίθωση, το πέτρωμα, το μαρμάρωμα 2. *μτφ.* η αποσβόλωση, το ξάφνιασμα
împietrit-ă, împietriți-te *επίθ.* 1. πετρωμένος-η-ο, απολιθωμένος-η-ο, πετρωτός-ή-ό, πέτρινος-η-ο, πετρένιος-ια-ιο 2. *μτφ.* αποσβολωμένος-η-ο, μαρμαρωμένος-η-ο, ακίνητος-η-ο
împietruire, împietruiri *ουσ. θηλ.* το στρώσιμο με λίθους, το λιθοστρώσιμο
împila, împilez *ρ. μετ.* καταπιέζω, ασκώ τυραννική εξουσία, καταδυναστεύω
împilare, împilări *ουσ. θηλ.* η καταπίεση, η καταδυνάστευση
împilat-ă, împilați-te *επίθ.* βασανισμένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο
împilător-oare, împilători-oare I. *επίθ.* καταπιεστικός -ή-ό, δυναστευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταπιεστής-έστρια (ο,), δυνάστης-ις (ο, η)
împinge, împing I. *ρ. μετ.* 1. σπρώχνω, σκουντώ 2. *μτφ.* ωθώ, απωθώ, εξωθώ // **a ~ bani** δίνω χρήματα (για να πετύχω κάποιο σκοπό) II. *ρ. αμ.* ασκώ πίεση για να κινήσω κάτι III. *ρ. μέσο* συνωθούμαι, σπρώχνομαι, στριμώχνομαι, αλληλοσπρώχνομαι
împingere, împingeri *ουσ. θηλ.* 1. το σπρώξιμο, το σκούντημα 2. το στρίμωγμα
împlătoşat-ă, împlătoşați-te *επίθ.* θωρακωτός-ή-ό, που έχει επενδυθεί με θώρακα
împlânta, împlânt I. *ρ. μετ.* 1. μπήγω, χώνω 2. βυθίζω, βουλιάζω II. *ρ. μέσο* 1. μπήγομαι 2. βυθίζομαι 2. χώνομαι 3. καρφώνομαι, σφηνώνομαι
împlântare, împlântări *ουσ. θηλ.* 1. το μπήξιμο, η βύθιση, το χώσιμο 2. το σφήνωμα, το κάρφωμα
împlântat-ă, împlântați-te *επίθ.* 1. μπηγμένος-η-ο, μπηχτός-ή-ό 2. βυθισμένος-η-ο, χωστός-ή-ό 3. καρφωμένος-η-ο
împleti, împletesc I. *ρ. μετ.* πλέκω // **a ~ coşuri** πλέκω καλάθια // **a ~ ciorapi** πλέκω κάλτσες // **a ~ părul** πλέκω τα μαλλιά II. *ρ. μέσο* 1. πλέκομαι 2. συζευγνύομαι
împletici, împleticesc I. *ρ. μέσο* 1. περδικλώνομαι 2. μπερδεύομαι 3. τρικλίζω, κλονίζομαι στο βάδισμα // **a i se ~ limba** μπερδεύεται η γλώσσα του II. *ρ. μετ.* 1. περιτυλίγω, περιδένω 3. περδικλώνω
împleticit-ă, împleticiți-te 1. περδικλωμένος-η-ο 2. μπερδεμένος-η-ο, μπλεγμένος-η-ο 3. ανακατωμένος -η-ο 2. συγκεχυμένος-η-ο
împletire, împletiri *ουσ. θηλ.* 1. το πλέξιμο 2. η πλοκή 3. *μτφ.* το μπέρδεμα, το ανακάτωμα
împletit *ουσ. ουδ.* 1. το πλέξιμο 2. *μτφ.* το μπέρδεμα
împletit-ă, împletiți-te *επίθ.* πλεχτός-ή-ό
împletitor-oare, împletitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλέχτης-χτρια (ο, η)
împletitură, împletituri *ουσ. θηλ.* 1. το πλέγμα 2. το πλεχτό
împlini, împlinesc I. *ρ. μετ.* 1. πληρώ 2. γεμίζω 3. περαίνω, ολοκληρώνω, συμπληρώνω, τελειώνω, πραγματοποιώ 4. σώνω, φθάνω σ' ένα σημείο 5. εκπληρώνω // **a ~ o dorință** εκπληρώνω μια επιθυμία // **a ~ o promisiune** εκπληρώνω μια υπόσχεση // **mâine împlineşte douăzeci de ani** αύριο συμπληρώνει είκοσι χρόνια II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι, εκτελούμαι 2. εκπληρώνομαι, πραγματοποιούμαι 3. περνώ 4. τερματίζομαι 5. είμαι γεμάτος 6. παχαίνω, γίνομαι παχύς, χοντραίνω // **lucrul de care se temea se ~ cu prisosință** το πράγμα που φοβόταν έγινε και με το παραπάνω // **s-a -t un an de când a plecat** πέρασε ένας χρόνος απ' όταν έφυγε
împlinire, împliniri *ουσ. θηλ.* 1. η πλήρωση, η συμπλήρωση 2. η τελείωση 3. η εκπλήρωση, η εκτέλεση όρων 4. η περάτωση, η πραγματοποίηση 5. το πλήρωμα
împlinit-ă, împliniți-te *επίθ.* 1. πλήρης-ης-ες 2. συμπληρωμένος-η-ο 3. ολόκληρος-η-ο, ολοκληρωμένος-η-ο, ακέραιος-η-ο 4. *μτφ.* εύπλαστος-η-ο, καλοκαμωμένος-η-ο, εύπλαστος-η-ο, εύσωμος-η-ο
împodobi, împodobesc I. *ρ. μετ.* 1. στολίζω, διακοσμώ 2. καλλωπίζω, εξωραΐζω II. *ρ. μέσο* 1. στολίζομαι 2. καλλωπίζομαι, ντύνομαι με πολυτελή ρούχα
împodobire, împodobiri *ουσ. θηλ.* 1. ο στολισμός, η διακόσμηση 2. ο καλλωπισμός, ο εξωραϊσμός, το στόλισμα
împodobit-ă, împodobiți-te *επίθ.* 1. στολισμένος-η-ο 2. καλλωπισμένος-η-ο, εξωραϊσμένος-η-ο 3. ποικιλμένος-η-ο 4. γαρνιρισμένος-η-ο
împopoțona, împopoțonez I. *ρ. μετ.* στολίζω, ακαλαίσθητα, παραστολίζω II. *ρ. μέσο* στολίζομαι ακαλαίσθητα, παραστολίζομαι
împopoțonare *ουσ. θηλ.* το ακαλαίσθητο στόλισμα, το παραστόλισμα
împopoțonat-ă, împopoțonați-te *επίθ.* παραστολισμένος-η-ο
împotmoli, împotmolesc *ρ. μέσο* 1. βουλιάζω στη λάσπη 2. βαλτώνω 3. *μτφ.* *(ναυτ.)* εξοκείλω (πλοίο) 4. πέφτω έξω, αποτυχαίνω, αστοχώ
împotmolire, împotmoliri *ουσ. θηλ.* 1. το βούλιαγμα στη λάσπη 2. η ακινησία σε βούρκο, το κάθισμα πλοίου σε ρηχό βυθό 3. η αποτυχία, η αστοχία
împotmolit-ă, împotmoliți-te *επίθ.* 1. βαλτωμένος -η-ο (σε λάσπη) 2. *μτφ.* μπλεγμένος-η-ο (σε δυσκολίες)
împotriva *πρόθ.* κατά, εναντίον // **~ aşteptărilor** παρά των προσδοκιών // **~ mea** εναντίον μου // **a înota ~ curentului** κολυμπώ εναντίον του ρεύματος // **este ~ războiului** είναι κατά του πολέμου
împotrivă *επίρ.* 1. ενάντια, αντίθετα, εναντίον, απέναντι 2. κόντρα, κατά // **a fi ~** είμαι εναντίον // **a vota ~** ψηφίζω κατά, δίνω αρνητικό ψήφο, καταψηφίζω // **cine este ~?** ποιος είναι κατά; // **dacă nu aveți nimic ~** εάν δεν έχετε τίποτε εναντίον // **nu am nimic ~** δεν έχω τίποτε εναντίον

împotrivi, împotrivesc *ρ. μέσο* 1. εναντιώνομαι, είμαι εναντίον κάποιου 2. αντιτίθεμαι σε κάτι 3. ενίσταμαι 4. αντιδρώ, ενεργώ αντίθετα 5. αντιστέκομαι, αντίκειμαι

împotrivire, împotriviri *ουσ. θηλ.* 1. η εναντίωση, το εναντίωμα 2. η αντίθεση, η εναντιότητα 3. η αντίσταση, η αντίδραση

împotrivit-ă, împotriviți-te *επίθ.* αντίθετος-η-ο, ενάντιος-α-ο, που έχει αντισταθεί

împovăra, împovărez I. *ρ. μετ.* 1. παραφορτώνω, βαρυφορτώνω, επιφορτίζω 2. επιβαρύνω 3. *μτφ.* αναθέτω πρόσθετες φροντίδες σε κάποιον, ενοχλώ επί πλέον II. *ρ. μέσο* 1. παραφορτώνομαι, βαρυφορτώνομαι, επιφορτίζομαι 2. επιβαρύνομαι

împovărare *ουσ. θηλ.* 1. το παραφόρτωμα, η επιβάρυνση, η βαρυφόρτωση 2. η επιφόρτιση 3. *μτφ.* το δυσκόλεμα

împovărat-ă, împovărați-te *επίθ.* παραφορτωμένος -η-ο, βαρυφορτωμένος-η-ο, επιβαρυμένος-η-ο

împovorător-oare, împovorători-oare *επίθ.* 1. επιβαρυντικός-ή-ό 2. επιδεινωτικός-ή-ό 3. ενοχλητικός-ή-ό

împrăştia, împrăştii I. *ρ. μετ.* 1. διασκορπίζω, διασκορπώ, διασπείρω, σκορπίζω, σκορπώ 2. διαλύω 3. *μτφ.* ανεμοσκορπίζω, διαδίδω // **a ~ flori** σκορπίζω λουλούδια // **lumina împrăştie întunericul** το φως διαλύει το σκοτάδι II. *ρ. μέσο* 1. διασκορπίζομαι, σκορπίζομαι 2. διαλύομαι 3. *μτφ.* διαδίδομαι // **norii s-au ~t** τα σύννεφα σκορπίστηκαν

împrăştiat-ă, împrăştiați-te *επίθ.* 1. σκορπισμένος-η -ο, διασκορπισμένος-η-ο, σκορπιστός-ή-ό, σκόρπιος-ια-ιο 2. διασπαρμένος-η-ο 3. διαλυμένος -η-ο 4. *μτφ.* αφηρημένος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, απρόσεχτος-η-ο, ακατάστατος-η-ο, άτσαλος-η-ο

împrăştiere, împrăştieri *ουσ. θηλ.* 1. το σκόρπισμα, ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση 2. η διασπορά 3. η διάλυση 4. η διάδοση 5. *μτφ.* η σπατάλη, το ξόδεμα

împrejmui, împrejmuiesc *ρ. μετ.* 1. περιφράζω, περιφράσσω 2. περικυκλώνω, περιτριγυρίζω, φράζω 3. περιβάλλω, ζώνω, περιτειχίζω 4. περικλείω, εγκλείω

împrejmuire, împrejmuiri *ουσ. θηλ.* 1. η περίφραξη, το φράξιμο, το περιτριγύρισμα, το περίφραγμα, ο φράχτης 2. η περικύκλωση, το κλείσιμο απ' όλες τις πλευρές, το περιτείχισμα

împrejmuit-ă, împrejmuiți-te *επίθ.* 1. περίφραχτος-η-ο, φραγμένος-η-ο, περίκλειστος-η-ο 2. έγκλειστος-η-ο, κλειστός-ή-ό // **valea este -ă de munți** η κοιλάδα περικλείεται από βουνά

împrejur *επίρ.* 1. γύρω 2. τριγύρω, ολόγυρα 3. πέριξ // **de jur împrejur** γύρω-γύρω, ολόγυρα // **la stânga-mprejur!** μεταβολή! (παράγγελμα)

împrejura, împrejur *ρ. μετ.* 1. περιστοιχίζω, περιτριγυρίζω, περικυκλώνω 2. περιζώνω

împrejurare, împrejurări I. *ουσ. θηλ.* 1. η περίσταση, η περίπτωση, το περιστατικό 2. η κατάσταση πραγμάτων 3. η συγκυρία, η σύμπτωση // **împrejurările sunt de vină** οι περιστάσεις φταίνε // **în aceste împrejurări** σε αυτές τις περιστάσεις // **nu este potrivită -a** δεν είναι κατάλληλη η περίσταση II. *επιρ. έκφρ.* **după împrejurări** κατά την περίσταση

împrejurime, împrejurimi *ουσ. θηλ.* 1. ο γύρος 2. τα περίχωρα, τα πέριξ 3. η γειτονιά // **în împrejurimi** στα περίχωρα, στα πέριξ

împrejurul *πρόθ.* 1. γύρω 2. περίπου 3. περί // **de jur ~** γύρω ολόγυρα, γύρω τριγύρω // **se adunase lume ~ casei** μαζεύτηκε κόσμος γύρω από το σπίτι

împresura, împresor *ρ. μετ.* 1. κυκλώνω, περικυκλώνω, περιτριγυρίζω, τριγυρίζω, περιβάλλω 2. περιζώνω, περιστοιχίζω 3. πολιορκώ

împresurare, împresurări *ουσ. θηλ.* 1. η κύκλωση, η περικύκλωση 2. η περιστοίχιση, το περιτριγύρισμα

împreuna, împreunez I. *ρ. μετ.* 1. συνενώνω, συνδέω, συζευγνύω 2. ζευγαρώνω II. *ρ. μέσο* 1. ενώνομαι, συνδέομαι 2. ζευγαρώνομαι

împreunare, împreunări *ουσ. θηλ.* 1. η συνένωση, η σύζευξη, το σύζευγμα 2. η στενή σύνδεση 3. το ζευγάρωμα, το σμίξιμο

împreunat-ă, împreunați-te *επίθ.* 1. συνενωμένος -η-ο, ηνωμένος-η-ο 2. ζευγαρωμένος-η-ο, ζευγαρωτός-ή-ό, σμιχτός-ή-ό

împreună *επίρ.* 1. μαζί 2. αντάμα, ομαδικά, σε ομάδα 3. συνολικά, στο σύνολο // **~ cu...** σύν..., μαζί με...// **toți ~** όλοι μαζί

împricina, împricinez *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. μπαίνω σε δίκη, μπλέκομαι σε δίκη 2. είμαι διάδικος σε μια υπόθεση

împricinat-ă, împricinați-te I. *επίθ.* 1. εμπλεγμένος -η-ο σε μια δίκη 2. που είναι διάδικος σε μια δίκη II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διάδικος (ο, η)

împrieteni, împrietenesc I. *ρ. μετ.* κάνω φίλο, φιλιώνω, καλλιεργώ II. *ρ. μέσο* γίνομαι φίλος, σχετίζομαι φιλικά, έχω σχέσεις φιλίας

împrietenire *ουσ. θηλ.* το φίλιωμα, η σύναψη σχέσεων φιλίας

împrimăvăra pers. 3 împrimăvărează *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γίνεται άνοιξη, έρχεται η άνοιξη

împroprietări, împroprietăresc *ρ. μετ.* 1. κάνω απονομή ιδιοκτησιών σε πολίτες 2. κάνω διανομή γης σε ακτήμονες πολίτες με κλήρωση, κληροδοτώ 3. κάνω κάποιον ιδιοκτήτη επί κτήματος (κομμάτι γης ή άλλο ακίνητο)

împroprietărire, împroprietăriri *ουσ. θηλ.* 1. η διανομή κτημάτων με κλήρο στους αγρότες 2. η διανομή γης σε ακτήμονες πολίτες με κληρουχία 3. η απονομή ιδιοκτησίας *(ακινήτων)*

împrospăta, împrospătez I. *ρ. μετ.* 1. φρεσκάρω· κάνω κάτι φρέσκο 2. ανανεώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι φρέσκος, ανανεώνομαι

împrospătare *ουσ. θηλ.* 1. το φρεσκάρισμα 2. το ανανέωμα· η ανανέωση, η ανακαίνιση 3. *μτφ.* η ζωηρότητα, η ετοιμότητα

împrospătat-ă, împrospătați-te *επίθ.* 1. φρεσκάτος-η-ο, φρέσκος-η-ο 2. ανανεωμένος-η-ο 3. ζωογονημένος-η-ο

împroşca, împroşc *ρ. μετ.* 1. πιτσιλίζω 2. ρίχνω, εκσφενδονίζω 3. ψεκάζω 4. *μτφ.* περιυβρίζω, βρίζω κάποιον πολύ, εμπαίζω, χλευάζω κάποιον // **a ~ cu noroi** λασπώνω, ρίχνω με λάσπη

împroşcare, împroşcări *ουσ. θηλ.* 1. το πιτσίλισμα 2. το πέταγμα λασπώδους νερού πάνω σε κάτι ή κάποιον 3. η πιτσιλιά, η κηλίδα, ο λεκές, το στίγμα από πιτσίλισμα 4. το πετροβόλημα 5. *μτφ.* η καθύβριση

împrumut, împrumuturi I. *ουσ. ουδ.* το δάνειο // **~ lexical** η δανεία λέξη // **a da cu ~** δανείζω // **a**

contracta un ~ *συνάπτω δάνειο* // **acordare de** ~ η δανειοδότηση // **a lua cu** ~ δανείζομαι II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ δανειακός-ή-ό, δανειστικός-ή-ό

împrumuta, împrumut I. *ρ. μετ.* δανείζω // **îi împrumut cartea** του δανείζω το βιβλίο II. *ρ. μέσο* δανείζομαι // **mă împrumut cu bani pentru a cumpăra casă** δανείζομαι χρήματα για αγορά σπιτιού

împrumutare *ουσ. θηλ.* ο δανεισμός, η δανειοδότηση

împrumutat-ă, împrumutaţi-te *επίθ.* 1. δανεισμένος -η-ο, δανειζόμενος-η-ο 2. δανεικός-ή-ό, που προέρχεται από δάνειο (ποσό, λέξη, ήθη, κ.λ.π.), δάνειος-α-ο // **fonduri** -e οι δανεικοί πόροι // **obiceiuri**-e δάνειες συνήθειες

împrumutător-oare, împrumutători-oare I. *επίθ.* δανειστικός-ή-ό, που δανείζω (βιβλιοθήκη, κ.λ.π.) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δανειστής-ίστρια (ο, η)

împuia, împuiez *ρ. μετ.* 1. παραζαλίζω 2. *μτφ.* παρασκοτίζω, πονοκεφαλιάζω, ενοχλώ υπερβολικά // **a** ~ **capul (sau urechile) cuiva** παραζαλίζω το κεφάλι / τα αυτιά κάποιου

împungător-oare, împungători-oare *επίθ. (επαρχ.)* 1. κουτουλιάρικος-η-ο, που δίνει κουτουλιές (ζώα), που χτυπά με τα κέρατα 2. *μτφ.* πειραχτικός-ή-ό (λόγος), δηκτικός-ή-ό

împunge, împung I. *ρ. μετ.* 1. κουτουλάω, χτυπώ με τα κέρατα *(ζώα)* 2. κεντρίζω, σουβλάω, αγκυλώνω, τρυπώ 3. *μτφ.* τσιγκλώ, τσιγκλίζω (τα βόδια, κ.λ.π.), ειρωνεύομαι, κοροϊδεύω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. χτυπιέμαι με τα κέρατα 2. κεντρίζομαι, τσιμπιέμαι

împungere, împungeri *ουσ. θηλ.* 1. η κουτουλιά, το χτύπημα ζώου με τα κέρατά του 2. το κέντρισμα

împunsătură, împunsături *ουσ. θηλ.* 1. η νύξη, η βελονιά, η σουβλιά, το νύγμα 2. το τσίμπημα, το κέντρισμα 3. το κέντημα με οξύ όργανο ή αντικείμενο, η κουτουλιά 4. *μτφ.* ο υπαινιγμός, ο πειραχτικός λόγος // **degete pline de împunsături** δάχτυλα γεμάτα βελονιές

împurpura, împurpurez *ρ. μέσο* πορφυρίζω, γίνομαι κοκκινωπός, γίνομαι πορφυρένιος-ια-ιο

împuşca, împuşc I. *ρ. μετ.* 1. τουφεκίζω, πυροβολώ με τουφέκι 2. θανατώνω με τουφεκισμό // **a** ~ **francul** είμαι απένταρος // **a** ~ **un iepure** πυροβολώ ένα λαγό II. *ρ. αμ.* 1. βάλλω, ρίχνω με πυροβόλο όπλο 2. εκπυρσοκροτώ πυροβόλο όπλο III. *ρ. μέσο* 1. τουφεκίζομαι 2. σκοτώνομαι με πυροβόλο όπλο // **spionul a fost** -t ο κατάσκοπος τουφεκίστηκε

împuşcare, împuşcări *ουσ. θηλ.* 1. ο τουφεκισμός, το ντουφέκισμα, ο πυροβολισμός με τουφέκι 2. η βολή με πυροβόλο όπλο 3. η εκπυρσοκρότηση πυρίτιδας ή γόμωσης υπονόμου για ανατίναξη πετρωμάτων

împuşcat-ă, împuşcaţi-te *επίθ.* 1. τουφεκισμένος-η-ο 2. πυροβολημένος-η-ο // **a fugi ca** ~ φεύγω γρήγορα σαν το βόλι

împuşcătură, împuşcături *ουσ. θηλ.* 1. η τουφεκιά, η ντουφεκιά, ο πυροβολισμός, η πυροβόληση 2. η βολή πυροβόλου όπλου 3. το φουρνέλο με εκρηκτική ύλη για ανατίναξη πετρωμάτων

împuternici, împuternicesc I. *ρ. μετ.* 1. εξουσιοδοτώ, πληρεξουσιοδοτώ 2. δίνω άδεια II. *ρ. μέσο* 1. ενισχύομαι 2. παίρνω δύναμη, ξαναποχτώ τις δυνάμεις μου

împuternicire, împuterniciri *ουσ. θηλ.* 1. η εντολή 2. η εξουσιοδότηση, η πληρεξουσιότητα

împuternicit-ă, împuterniciţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πληρεξούσιος-ια (ο, η) 2. απεσταλμένος-η (ο, η) 3. εντολοδόχος (ο, η) 4. αντιπρόσωπος (ο, η), εκπρόσωπος (ο, η) 4. αδειούχος-α (ο, η)

împuţi, împuţesc I. *ρ. μετ.* 1. βρωμίζω, κάνω κάτι βρώμικο 2. ρυπαίνω II. *ρ. μέσο* 1. βρωμώ, βρωμάω, βγάζω βρώμα 2. μυρίζω άσχημα από σαπίλα, βρωμοκοπώ 3. σήπομαι, σαπίζω

împuţiciune, împuţiciuni *ουσ. θηλ.* 1. η βρωμισιά, βρωμιά, η βρώμα, η βρωμερότητα 2. η δυσωδία, η άσχημη μυρουδιά 3. *μτφ.* η βρώμικη υπόθεση 4. η ακαθαρσία

împuţina, împuţinez *ρ. μέσο* 1. λιγοστεύω, ολιγοστεύω 2. ελαττώνομαι, γίνομαι λιγοστός // **a i se** ~ **cuiva inima** λιγοψυχώ

împuţinare, împuţinări *ουσ. θηλ.* 1. το λιγόστεμα, το ολιγόστεμα, το ολιγόστευμα 2. η ελάττωση, η μείωση, η ολιγόστευση

împuţinat-ă, împuţinaţi-te *επίθ.* 1. λιγοστός-ή-ό 2. λιγοστεμένος-η-ο 3. μειωμένος-η-ο 4. αδυνατισμένος-η-ο

împuţit-ă, împuţiţi-te *επίθ.* 1. βρώμικος-η-ο, βρωμερός-ή-ό, βρώμιος-ια-ιο, βρωμιάρης-άρα-ικο, βρωμισμένος-η-ο 2. δύσοσμος-η-ο, δυσώδης-ης -ες 3. σάπιος-ια-ιο, μολυσμένος-η-ο, αποσυντεθειμένος-η-ο 4. διεφθαρμένος-η-ο 5. ακάθαρτος-η-ο 6. τεμπέλης-α-ικο, τεμπέλικος-η-ο

în I. *πρόθ.* 1. σε, εις, στον, στο, στην, στη 2. τον, την, το, τη 3. εν, εξ 4. υπέρ 5. κατά 6. παρά 7. επί 8. αντί 9. πλην 10. με 11. περί 12. μέσα // ~ **caz de nevoie** σε περίπτωση ανάγκης // ~ **deplină cunoştinţă de cauză** εν επιγνώσει, εν πλήρη γνώσει της υπόθεσης // ~ **felul său** κατά δικόν του τρόπο // ~ **folosinţă** εν χρήσει // ~ **glumă** στ' αστεία // ~ **numele legii** εν ονόματι του νόμου // ~ **plus** επί πλέον // *(δηλώνει αναφορά)* ~ **regulă** εν τάξει // ~ **retragere** εν αποστρατεία // ~ **sarcina ta** εις βάρος σου // ~ **sănătatea ta** εις υγείαν σου // ~ **total** εν συνόλω // *(δηλώνει το χρόνο ή την προθεσμία)* ~ **vară** το καλοκαίρι // ~ **zadar** εις μάτην // ~ **ziua de 14 iunie** την ήμερα της 14 Ιουνίου // *(γραμμ.) (εισάγει έμμεσο αντικείμενο)* **adâncit** ~ **gânduri** βυθισμένος σε σκέψεις // *(δηλώνει τον τρόπο)* **a vorbit** ~ **alt chip** μίλησε σε άλλο ύφος // **casa transformată** ~ **muzeu** το σπίτι μετατραμμένο σε μουσείο // *(δηλώνει τη στάση σε κάποιο τόπο)* **cheia e** ~ **uşă** το κλειδί είναι στην πόρτα // **din zi** ~ **zi** από μέρα σε μέρα // **face o călătorie** ~ **Franţa** κάνει ένα ταξίδι στη Γαλλία // **fiecare** ~ **legea lui** ο καθένας με το νόμο του // **haină roasă** ~ **coate** το ρούχο τριμμένο στους αγκώνες // *(δηλώνει την κίνηση σε τόπο ή σε κάποιο μέρος ενός πράγματος)* **intră** ~ **casă** μπαίνει μέσα στο σπίτι // **locuieşte** ~ **capitală** κατοικεί στην πρωτεύουσα // **ochii îi ard** ~ **friguri** τα μάτια του καίουν στις κρυάδες // **pleci de mâine** ~ **două zile** φεύγεις από αύριο σε δύο μέρες // *(δηλώνει αιτία)* **pomul se clatina** ~ **vânt** το δέντρο κλονιζόταν στον άνεμο // **puneţi haina** ~ **cuier** βάλε το ρούχο σου στην κρεμάστρα // *(δηλώνει το μέσο)* **s-au înţeles** ~ **scris** συνεννοήθηκαν γραφτά (με επιστολή) // *(δηλώνει το σκόπο)* **se duce** ~ **peţit**

πηγαίνει στο προξενιό // **se suie ~ pom** ανεβαίνει στο δέντρο // **şi-a tras ghetele ~ picioare** έβαλε τα μποτίνια του στα πόδια II. *προθ. έκφρ.* // **~ adevăr** πράγματι // **~ afară de...** πλην, εκτός // **~ chestiunea...** περί του ζητήματος...// **~ ciuda** εις πείσμα // **~ dosul...** πίσω από // **~ faţa** ενώπιον, μπροστά // **~ jos de** κάτω από // **~ josul** στο κάτω μέρος // **~ privinţa...** όσον αφορά // **~ sfârşit** εν τέλει, τελικά // **~ sus de** άνω από // **~ susul** στο άνω μέρος // **~ urma** κατόπιν

în-, îm- συνθετικό λέξεων

înadins *επίρ.* 1. επίτηδες, σκόπιμα 2. ειδικά 3. θεληματικά, εκούσια, επί τούτω

înainta, înaintez I. *ρ. μετ.* 1. προβιβάζω, προάγω κάποιον σε ανώτερο βαθμό 2. υποβάλλω (αίτηση, κ.λ.π.) 3. παραπέμπω, στέλνω κάτι 4. προπληρώνω, πληρώνω προκαταβολικά (ποσό χρημάτων) // **a ~ hârtiile** υποβάλλω τα χαρτιά // **a ~ o cerere** υποβάλλω αίτηση II // **proiectul de lege a fost ~t** το νομοσχέδιο παραπέμφθηκε. *ρ. αμ.* 1. προχωρώ 2. προάγομαι 3. προοδεύω 4. ανέρχομαι, προκόβω (στη δουλειά, στο επάγγελμα) 5. προελαύνω // **a ~ în vârstă** προχωρώ στην ηλικία, ηλικιώνομαι

înaintare, înaintări *ουσ. θηλ.* 1. η προχώρηση , το προχώρημα, η προαγωγή, ο προβιβασμός 2. η πρόοδος, η προκοπή 3. *στρατ.* η προέλαση 4. η υποβολή (χαρτιών, κ.λ.π.) 5. αθλ. η επίθεση (στις αθλητικές ομάδες ποδοσφαίρου, μπάσκετ, κ.λ.π.) // **~a propunerilor** η υποβολή προτάσεων

înaintaş-ă, înaintaşi-se I. *επίθ.* 1. μπροστινός-ή-ό, εμπρόσθιος-α-ο 2. προχωρητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πρωτοπόρος (ο, η) 2. πρόδρομος (ο, η) 3. *(αθλ.)* ο επιθετικός παίχτης στο ποδόσφαιρο // *(αθλ.)* **centru ~** ο σέντερ φορ

înaintat-ă, înaintaţi-te I. *επίθ.* 1. προηγμένος-η-ο, προχωρημένος-η-ο 2. προοδευμένος-η-ο 3. εξελιγμένος-η-ο // **~ în grad** προηγμένος σε βαθμό II. *επιρ. έκφρ.* **~ în vârstă** προχωρημένης ηλικίας

înainte I. *επίρ.* 1. εμπρός, μπρος, μπροστά, έμπροσθεν 2. προτού, προ, πριν, πρωτύτερα 3. πρώτα, προηγουμένως, πριν από // **~ cu un an** πριν από ένα χρόνο // **~ de masă** προ του γεύματος (πριν από το μεσημέρι) // **~ de război** προ του πολέμου // **~ vreme** άλλοτε, σε άλλο χρόνο // **a-i ieşi cuiva ~** βγαίνω να υποδεχτώ κάποιον, βγαίνω μπροστά σε κάποιον // **a merge ~** βαδίζω μπροστά, περπατώ εμπρός // **cine e ~?** ποιος είναι μπροστά; // **cu o lună ~** με ένα μήνα πριν // **cu un ceas mai ~** μια ώρα πρωτύτερα // **de acum ~** απ'εδώ και εμπρός, εις το εξής // **de azi ~** στο εξής // **de mai ~** από τα πριν, από πολύ καιρό, από παλιά // **mai ~** α) από πολύ χρόνο, σε άλλη εποχή, β) πιο γρήγορα, πιο μπροστά // **mai ~** πρώτα, προτού, πριν από // **puţin timp ~** λίγο πρωτύτερα // **sănătatea mai ~** η υγεία πρώτα // **sunt ~** είμαι μπροστά, είμαι επικεφαλής, βρίσκομαι μπροστά // **suntem iar ca ~** είμαστε πάλι σαν πρώτα // **voi pleca ~ ca el să vină** θα φύγω προτού να'ρθεί αυτός II. *επιρ. έκφρ.* // **~ de aceasta** πριν απ' αυτό // **~ de a pleca telefonează-mi** προτού να φύγεις κάνε μου τηλέφωνο // **~ de toate** πρώτ' απ' όλα, πριν από κάθε άλλο, προ παντός

înaintea I. *πρόθ.* 1. εμπρός, μπροστά 2. πριν από // **~ casei era o grădină** μπροστά στο σπίτι ήταν ένα περιβόλι // **~ mea** εμπρός μου, μπροστά μου // **a sosit ~ noastră** έφτασε πριν από μας II. *προθ. έκφρ.* **~ ochilor** μπροστά στα μάτια

înainte-mergător *ουσ. αρσ.* ο πρόδρομος

înalt-ă, înalţi-te I. *επίθ.* 1. ψηλός-ή-ό, υψηλός-ή-ό 2. *μτφ.* έσχατος-η-ο // **~ă rezistenţă** η υψηλή αντοχή // **~ă trădare** η εσχάτη προδοσία // **~ul cerului** τα μεσούρανα // **cel mai ~** ανώτατος-η-ο // **în cel mai ~ grad** σε ύψιστο βαθμό, εις το άκρον, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στο πιο ψηλό σημείο // **mai ~** ανώτερος-η-ο, πιο ψηλός-ή-ό

înamora, înamorez *ρ. μέσο* 1. ερωτεύομαι 2. με πιάνει ερωτική επιθυμία

înamorat-ă, înamoraţi-te *επίρ.* ερωτευμένος-η-ο

înapoi *επίρ.* πίσω, οπίσω, όπισθεν // **a da ~** κινούμαι προς τα πίσω , υποχωρώ, οπισθοχωρώ, σπρώχνω προς τα πίσω // **a da ceva ~** δίνω κάτι πίσω, επιστρέφω το πράγμα // **a-şi lua vorba ~** παίρνω το λόγο μου πίσω, δεν κρατώ το λόγο μου, αρνούμαι μια υπόσχεση, αλλάζω γνώμη ή απόφαση για κάτι // **a merge ~** πηγαίνω προς τα πίσω, οπισθοδρομώ, ωθώ προς τα πίσω

înapoia *πρόθ.* 1. πίσω από , όπισθεν, ξοπίσω 2. ύστερα από // **~ casei** πίσω από το σπίτι // **el este ~ mea** αυτός είναι πίσω από μένα // **i-a aşezat ~ mea** τους κάθισε πίσω από μένα

înapoia, înapoiez I. *ρ. μετ.* 1. επιστρέφω, γυρίζω 2. ανταποδίνω, αποδίδω ό,τι μου έδωσε // **a ~ banii** επιστρέφω τα χρήματα II. *ρ. αμ.* παρακμάζω, ξεπέφτω III. *ρ. μέσο* 1. γυρίζω, ξαναγυρίζω 2. επανέρχομαι

înapoiat-ă, înapoiaţi-te *επίθ.* 1. γυρισμένος-η-ο 2. επιστραμμένος-η-ο, επιστρεφόμενος-η-ο 3. καθυστερημένος-η-ο // **regiune ~ă** η καθυστερημένη περιοχή

înapoiere, înapoieri *ουσ. θηλ.* 1. ο γυρισμός, η επάνοδος, η επιστροφή 2. η ανταπόδοση, η απόδοση 3. η καθυστέρηση // **~ economică** η οικονομική καθυστέρηση

înaripa, înaripez I. *ρ. μετ.* 1. αναπτερώνω 2. ενθαρρύνω, εμψυχώνω II. *ρ. μέσο* αναπτερώνομαι, παίρνω θάρρος, ενθαρρύνομαι, εγκαρδιώνομαι

înaripare, înaripări *ουσ. θηλ.* 1. η αναπτέρωση 2. η ενθάρρυνση, η εμψύχωση

înaripat-ă, înaripaţi-te *επίθ.* 1. φτερωτός-ή-ό, πτερωτός-ή-ό 2. *μτφ.* φτερωμένος-η-ο

înarma, înarmez I. *ρ. μετ.* 1. οπλίζω, εξοπλίζω 2. εφοδιάζω με όπλα II. *ρ. μέσο* 1. οπλίζομαι, εξοπλίζομαι 2. εφοδιάζομαι με όπλα, ετοιμάζομαι για πόλεμο 3. *μτφ.* ενισχύομαι, δυναμώνομαι // **a se ~ cu răbdare** εξοπλίζομαι με υπομονή (περιμένω τη διεξαγωγή των γεγονότων)

înarmare, înarmări *ουσ. θηλ.* 1. ο οπλισμός, ο εξοπλισμός, η όπλιση 2. η προμήθεια όπλων // **cursa înarmărilor** το κυνηγητό των εξοπλισμών

înarmat-ă, înarmaţi-te *επίθ.* 1. οπλισμένος-η-ο, εξοπλισμένος-η-ο 2. ένοπλος-η-ο // **~ - ~ă până în dinţi** οπλισμένος-η-ο σαν αστακός, πάνοπλος-η-ο // **~ din cap până în picioare** οπλισμένος από το κεφάλι μέχρι τα πόδια (πολύ καλά οπλισμένος)

înavuţi, înavuţesc I. *ρ. μετ.* 1. πλουτίζω, πλουταίνω 2. κάνω κάποιον πλούσιο II. *ρ. μέσο* 1. πλουτίζω 2. γίνομαι πλούσιος, αποχτώ πλούτο

înăbuşeală, înăbuşeli *ουσ. θηλ.* 1. η κουφόβραση, η πνιγηρή ατμόσφαιρα (αέρας) 2. το πνίγος, η δυσκολία αναπνοής, η πνιγούρα

înăbuşi, înăbuş I. *ρ. μετ.* 1. καταπνίγω, αποπνίγω 2. καταστέλλω 3. κάνω επιδρομή, εισβάλλω // **a ~ o revoluţie** καταπνίγω την επανάσταση // **a ~ un geamăt** αποπνίγω έναν αναστεναγμό // **buruienile au -t florile** τα αγριόχορτα εισέβαλαν στα λουλούδια II. *ρ. μέσο* 1. ασφυκτιώ, πνίγομαι, αποπνίγομαι 2. δυσκολεύομαι στην αναπνοή, πνίγομαι // **a se ~ focul** αποπνίγεται η φωτιά (ελαττώνεται η ένταση της φωτιάς)

înăbuşire *ουσ. θηλ.* 1. η ασφυξία, ο πνιγμός, ο αποπνιγμός, η κατάπνιξη 2. η καταστολή, η περιστολή

înăbuşit-ă, înăbuşiţi-te *επίθ.* 1. αποπνιγμένος-η-ο 2. κατασταλμένος-η-ο 3. αχνιστός-ή-ό (για τρόφιμα, φαγητά ψημένα στον αχνό τους, σε ατμό)

înăbuşitor-oare, înăbuşitori-oare *επίθ.* 1. αποπνικτικός-ή-ό 2. ασφυχτικός-ή-ό

înăcri, înăcresc I. *ρ. μετ.* 1. ξινίζω, καθιστώ οξύ 2. αλλοιώνω II. *ρ. μέσο* 1. ξινίζομαι 2. γίνομαι ξινός // **a i se ~ sufletul** γίνεται ξινή η ψυχή μου (στενοχωριέμαι, νιώθω πλήξη)

înăcrire *ουσ. θηλ.* 1. το ξίνισμα 2. *μτφ.* η δυσαρέσκεια

înăcrit-ă, înăcriţi-te *επίθ.* 1. ξινισμένος-η-ο 2. αλλοιωμένος-η-ο *(φαγητό)* 3. *μτφ.* κατσουφιασμένος-η-ο· «ξινισμένα μούτρα»

înăduşeală, înăduşeli *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η πνιγούρα, η δυσχέρεια στην αναπνοή 2. το ίδρωμα, ο ιδρώτας

înăduşi, înăduşesc I. *ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. προκαλώ ασφυξία σε κάποιον 2. στραγγαλίζω 3. καταπνίγω II. *ρ. αμ.* 1. ιδρώνω, βγάζω ιδρώτα 2. κουράζομαι υπερβολικά III. *ρ. μέσο* αποπνίγομαι, δυσκολεύομαι στην αναπνοή μου

înăduşit-ă, înăduşiţi-te *επίθ. (επαρχ.)* 1. αποπνιγμένος-η-ο 2. ιδρωμένος-η-ο 3. *(για φαγητό)* αχνιστός-ή-ό, ζεστός-ή-ό

înălbi, înălbesc I. *ρ. μετ.* 1. ασπρίζω 2. λευκαίνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι άσπρος, λευκαίνομαι

înălbire, înălbiri *ουσ. θηλ.* 1. το άσπρισμα, η λεύκανση 2. το ξάσπρισμα

înălbit-ă, înălbiţi-te *επίθ.* ασπρισμένος-η-ο, ξασπρισμένος-η-ο

înălţa, înalţ I. *ρ. μετ.* 1. υψώνω, εξυψώνω, ανυψώνω 2. σηκώνω προς τα πάνω, ανασηκώνω 3. αναβιβάζω, ψηλώνω 4. εγείρω, ανεγείρω 5. στήνω 6. αναστηλώνω 7. ανελκύω 8. ανορθώνω 9. ανιδρύω // **a ~ o casă** ανεγείρω ένα σπίτι // **a ~ pe cineva în rang** ανυψώνω κάποιον σε τάξη (σε βαθμό) // **a ~ steagul revoluţiei** υψώνω τη σημαία της επανάστασης // **a ~ un monument** εγείρω μνημείο // **a ~ un zid** ανυψώνω έναν τοίχο II. *ρ. μέσο* 1. ψηλώνω, γίνομαι ψηλός, παίρνω ύψος 2. εγείρομαι , ανεγείρομαι, υψώνομαι, ανυψώνομαι, ορθώνομαι 3. αναβιβάζομαι // **a se ~ în şa** ανυψώνομαι στη σέλλα // **muntele se înalţă la depărtare** το βουνό υψώνεται μακρυά (σε απόσταση) // **zidul s-a -t cu un metru** ο τοίχος ανυψώθηκε με ένα μέτρο

înălţare, înălţări *ουσ. θηλ.* 1. η ύψωση, η εξύψωση, η ανύψωση 2. η Ανάληψη (χριστιανική γιορτή) 3. η αναβίβαση, το ανέβασμα, η άνοδος 4. η έγερση, η ανέγερση 5. η ανίδρυση 6. η αναστήλωση 7. το στήσιμο 8. η ανέλκυση, το σήκωμα 8. η έπαρση

înălţat-ă, înălţaţi-te *επίθ.* 1. υψωμένος-η-ο, εξυψωμένος-η-ο, ανυψωμένος-η-ο 2. στημένος-η-ο // **statuia -ă** ο στημένος ανδριάντας 3. *μτφ.* δοξασμένος-η-ο, δοξαστός-ή-ό, μεγαλειώδης-ης-ες

înălţător-oare, înălţători-oare I. *επίθ.* 1. ανυψωτικός-ή-ό, εξυψωτικός-ή-ό 2. *μτφ.* εγκωμιαστικός-ή-ό, επαινετικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (στρατ.)* το κλισιοσκόπιο (στα πυροβόλα όπλα)

înălţime, înălţimi *ουσ. θηλ.* 1. το ύψος, το ύψωμα, το ψήλωμα 2. *γεωμ.* το μήκος της καθέτου από την κορυφή γεωμετρικού σχήματος ως τη βάση του, η ίδια τη κάθετος // **la diferite înălţimi** σε διάφορα ύψη 5. το υψωμένο σημείο εδάφους, η κορυφή // **se află la -a situaţiei** βρίσκεται στο ύψος των περιστάσεων

înăspri, înăspresc I. *ρ. μετ.* 1. εκτραχύνω 2. σκληραίνω, σκληρύνω, αποσκληρύνω 3. κάνω κάποιον σκληρόκαρδο, αλύπητο // **lipsurile i-au -t inima** οι στερήσεις του έκαναν σκληρή την καρδιά (τον έκαναν σκληρόκαρδο) // **vântul înăspreşte pielea** ο άνεμος σκληραίνει το δέρμα, το κάνει τραχύ II. *ρ. μέσο* 1. τραχύνομαι, γίνομαι σκληρός, άκαρδος 2. *(για τον καιρό)* γίνομαι δριμύς (κρύος) 3. *(για τους ανθρώπους)* γίνομαι απότομος, βίαιος, βάναυσος 4. (για το κρασί) κεντρίζω, γίνομαι πικάντικο // **s-au -t relaţiile** τραχύνθηκαν οι σχέσεις

înăsprire, înăspriri *ουσ. θηλ.* 1. η τράχυνση, η εκτράχυνση 2. η αποσκλήρυνση 3. *μτφ.* η επιδείνωση, το χειροτέρεμα

înăsprit-ă, înăspriţi-te *επίθ.* 1. εκτραχυμένος-η-ο, τραχύς-ιά-ύ 2. *μτφ.* σκληρός-ή-ό, δριμύς-ιά-ύ

înăuntru *επίρ.* 1. μέσα, εντός, στο εσωτερικό 2. έσωθεν, ένδοθεν // **~ a două ore** μέσα σε δύο ώρες // **aştept ~ în casă** περιμένω μέσα στο σπίτι // **copilul îl ţin ~ în casă** το παιδί το κρατώ μες στο σπίτι // **el este ~** αυτός είναι μέσα

înăuntrul *πρόθ.* μέσα, εντός // **~ graniţelor ţării** εντός των συνόρων της χώρας // **secretul îl păstrez ~ meu** το μυστικό το κρατώ μέσα μου

încadra, încadrez I. *ρ. μετ.* 1. πλαισιώνω, περιβάλλω κάτι με πλαίσιο 2. εντάσσω 3. προσλαμβάνω 4. διορίζω 5. συμπεριλαμβάνω 6. καδράρω *(πίνακα)* // **a ~ într-o categorie** εντάσσω σε μια κατηγορία II. *ρ. μέσο* 1. πλαισιώνομαι 2. περιτριγυρίζομαι, περιβάλλομαι 3. εντάσσομαι 4. προσλαμβάνομαι 5. συμπεριλαμβάνομαι 6. γίνομαι μέλος μιας οργάνωσης 7. γίνομαι εντός καθορισμένων ορίων // **a se ~ în lege** εντάσσομαι στο νόμο, γίνομαι στο πλαίσιο του νόμου // **a se ~ în timp** εντάσσομαι σε καθορισμένο χρόνο

încadrare, încadrări *ουσ. θηλ.* 1. το πλαισίωμα 2. η ένταξη 3. ο διορισμός 4. η πρόσληψη 5. το καδράρισμα

încadrat-ă, încadraţi-te *επίθ.* 1. πλαισιωμένος-η-ο, πλαισιωτός-ή-ό 2. ενταγμένος-η-ο 3. καδραρισμένος -η-ο 4. *μτφ.* μισθωτός-ή-ό, εργαζόμενος-η-ο

încapsula, încapsulez *ρ. μετ.* βουλώνω με κάψουλα (καπάκι) (δοχείο, μπουκάλι)

încapsulare, încapsulări *ουσ. θηλ.* το πωμάτισμα με κάψουλες δοχείων ή μπουκαλιών

încarcera, încarcerez *ρ. μετ.* φυλακίζω, κλείνω σε κρατητήριο

încarcerare, încarcerări *ουσ. θηλ.* 1. η φυλάκιση, το κλείσιμο σε κρατητήριο 2. η κάθειρξη

încartirui, încartiruiesc *ρ. μετ.* 1. καταλύω, σταθμεύω, μένω σε στεγασμένο τόπο προσωρινά

2. εγκαθιστώ στρατό ή οργανωμένο πλήθος σε κατάλυμα, στρατωνίζω

încartiruire, încartiruiri *ουσ. θηλ.* 1. η εγκατάσταση σε στρατόπεδο 2. η στάθμευση στρατού ή οργανωμένου πλήθους σε κατοικίες κάποιου οικισμού, τόπου, κ.λ.π. 3. ο καταυλισμός 4. το κατάλυμα

încasa, încasez *ρ. μετ.* 1. εισπράττω 2. δέχομαι τα οφειλόμενα ποσά χρημάτων // *μτφ. (οικ.)* **a o** ~ δέχομαι χτυπήματα, τρώω ξύλο

încasare, încasări *ουσ. θηλ.* η είσπραξη // **încasările** οι εισπράξεις, το χρηματικό ποσό που προέρχεται από εισπράξεις

încasator-oare, încasatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισπράκτορας-ισσα (ο, η), ο, η υπάλληλος που εισπράττει το χρεωστούμενο ποσό

încastra, încastrez *ρ. μετ. (τεχ.)* σφηνώνω, συναρμόζω

încastrare, încastrări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σφήνωμα, η ενσφήνωση

încazarma, încazarmez I. *ρ. μετ.* στρατωνίζω, εγκαθιστώ στρατιώτες σε στρατώνα, οικήματα, κ.λ.π II. *ρ. μέσο* στρατωνίζομαι

încă *επίρ.* 1. ακόμα, ακόμη 2. έτι 3. εισέτι 4. επί πλέον // ~ **de anul trecut** ακόμα από πέρσι // ~ **de câteva minute** ακόμ' εδώ και λίγα λεπτά // ~ **durează** ακόμα διαρκεί // ~ **mai vrea** ακόμα θέλει // ~ **o dată** ακόμα μια φορά // ~ **pe atât** ακόμα τόσο // **au venit** ~ **două persoane** ήρθαν ακόμα δυο άτομα // **ba** ~ και μάλιστα περισσότερο από τόσο // **dar** ~ και όμως επί πλέον // **n-ai înțeles** ~? δεν κατάλαβες ακόμα; // **și** ~ **cum** κι ακόμα πως και πολύ μάλιστα

încăiera, încaier I. *ρ. μετ.* ταλαιπωρώ, καταπονώ τον εχθρό με ελαφρά χτυπήματα II. *ρ. μέσο* 1. συμπλέκομαι 2. τσακώνομαι 3. έρχομαι στα χέρια με κάποιον, διαπληκτίζομαι

încăierare, încăierări *ουσ. θηλ.* 1. ο τσακωμός, ο διαπληκτισμός 2. η συμπλοκή, η σύγκρουση 3. η ανακατωσούρα 4. η μικρή σε διάρκεια ή ένταση σύγκρουση ανάμεσα σε αντίπαλους στρατούς

încălca, încalc *ρ. μετ.* 1. καταπατώ 2. κάνω επιδρομή σε ξένη χώρα 3. παραβιάζω 4. παραβαίνω (νόμο, δικαίωμα, κ.λ.π.)

încălcare, încălcări *ουσ. θηλ.* 1. η καταπάτηση 2. η παράβαση 3. η εισβολή, η επιδρομή 4. η παραβίαση // **încălcarea drepturilor omului** η καταπάτηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου

încăleca, încalec I. *ρ. μετ.* 1. καβαλικεύω 2. ανεβαίνω σε άλογο ή σε άλλο ζώο 3. *μτφ.* υπερνικώ, ξεπερνώ τα εμπόδια, τις δυσκολίες II. *ρ. αμ.* 1. είμαι καβάλα, ιππεύω 2. πηγαίνω καβάλα, κάνω ιππασία 3. κάθομαι με τα πόδια ανοιχτά πάνω σε πράγμα III. *ρ. μέσο* έρχομαι πάνω σε κάτι άλλο, απανωτά ο ένας πάνω στ' άλλο

încălecare, încălecări *ουσ. θηλ.* το καβαλίκευμα

încălecat-ă, încălecați-te *επίθ.* καβαλικεμένος-η-ο, απανωτός-ή-ό

încălța, încalț I. *ρ. μετ.* 1. ποδένω, βάζω τα παπούτσια 2. *μτφ.* εξαπατώ, ξεγελώ κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. ποδένομαι 2. βάζω στα πόδια μου τα παπούτσια, τα υποδήματα ή τα τσαρούχια

încălțare *ουσ. θηλ.* η ποδεσιά, το βάλσιμο των παπουτσιών στα πόδια

încălțat-ă, încălțați-te *επίθ.* ποδεμένος-η-ο, με τα παπούτσια στα πόδια // *(μυθ.)* **motanul** ~ ο παπουτσωμένος γάτος

încălțăminte *ουσ. θηλ.* 1. το υπόδημα, το παπούτσι 2. τα υποδήματα // **industria de** ~ η βιομηχανία κατασκευής υποδημάτων, η υποδηματοβιομηχανία // **magazin de** ~ το υποδηματοπωλείο

încălțări *ουσ. θηλ. πληθ. (επαρχ.)* τα υποδήματα, τα παπούτσια

încălțător, încălțătoare *ουσ. ουδ.* το υποδετήριο, το εργαλείο για την ποδεσιά, το κόκαλο

încălzi, încălzesc I. *ρ. μετ.* ζεσταίνω, θερμαίνω, κάνω κάτι ζεστό, θερμό // **a** ~ **laptele** ζεσταίνω το γάλα II. *ρ. μέσο* 1. ζεσταίνομαι, θερμαίνομαι, γίνομαι ζεστός 2. *μτφ.* εμψυχώνομαι, ενθουσιάζομαι, φλέγομαι // **a i se** ~ **oasele** ζεσταίνονται τα κόκαλά μου // **vremea se încălzește** ο καιρός ζεσταίνεται

încălzire, încălziri *ουσ. θηλ.* 1. η θέρμανση, το ζέσταμα 2. το πύρωμα 3. *αθλ.* η ζωογόνηση // ~ **centrală** η κεντρική θέρμανση

încălzit *ουσ. ουδ.* το ζέσταμα, η θέρμανση

încălzit-ă, încălziți-te *επίθ.* 1. ζεστός-ή-ό, που έχει ζεσταθεί, που ζεστάθηκε 2. *μτφ.* ενσουσιασμένος -η-ο

încălzitor-oare, încălzitori-oare I. *επίθ.* θερμαντικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο θερμαντήρας

încăpător-oare, încăpători-oare *επίθ.* 1. χωρητικός -ή-ό, περιεκτικός-ή-ό 2. ευρύχωρος-η-ο

încăpățâna, încăpățânez *ρ. μέσο* 1. πεισματώνω, πεισμώνω, έχω πείσμα, βάζω το πείσμα μου 2. με πιάνει γινάτι, δεν αλλάζω γνώμη 3. επιμένω, δείχνω ισχυρογνωμοσύνη, ισχυρογνωμονώ // **s-a** ~**t să vină** έβαλε το πείσμα του να έρθει

încăpățânare, încăpățânări *ουσ. θηλ.* 1. το πείσμα, το πείσμωμα, το γινάτι 2. η ισχυρογνωμοσύνη 3. η αδιαλλαξία // **susține cu** ~ **o părere** υποστηρίζω με πείσμα μια γνώμη

încăpățânat-ă, încăpățânați-te I. *επίθ.* 1. πεισματάρικος-η-ο, πεισματώδης-ης-ες, ισχυρογνώμονος-η-ο, πεισματικός-ή-ό 2. *μτφ.* αγύριστος-η-ο // **știa ce capete** ~**e aveau** ήξερε τι αγύριστα κεφάλια ήχαν II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πεισματάρης-α (ο, η), ισχυρογνώμονας-η (ο, η), ο πείσμονας, πεισματάρικος-η (ο, η)

încăpea, încap I. *ρ. αμ.* 1. χωρώ 2. μπορώ να βρίσκω θέση σ' ένα χώρο // **a nu-și** ~ **în piele** δε χωράει στο πετσί του (είναι πολύ υπερόπτης, αγέρωχος) // **nu încape vorbă** δε χωράει αμφιβολία (ή συζήτηση) // **nu încăpem în această casă** δε χωράμε σ' αυτό το σπίτι II. *ρ. μετ.* 1. περιλαμβάνω 2. βαστώ, χωράω // **a** ~ **pe mâini bune** πέφτω σε καλά χέρια (είμαι στη διάκριση καλού ανθρώπου) // **haina nu-l mai încape** το σακάκι δεν το χωράει πια // **nu-l încape locul** δεν το χωράει ο τόπος // **nu o poate** ~ **mintea mea** δεν μπορεί να το χωράει ο νους μου

încăpere, încăperi *ουσ. θηλ.* 1. η κάμαρα, το δωμάτιο 2. ο χώρος, το χώρισμα 3. το περιεχόμενο, ο όγκος ενός πράγματος

încărca, încarc I. *ρ. μετ.* 1. φορτώνω, φορτίζω 2. γεμίζω // **a** ~ **acumulatorul** φορτώνω το συσσωρευτή // **a** ~ **o armă** γεμίζω ένα όπλο // **a fi încărcat de ani** είμαι γέρος // **a-și** ~ **conștiința** φορτώνω τη συνείδησή μου // **a-și** ~ **stomacul** φορτώνω το στομάχι μου II. *ρ. μέσο* 1. φορτώνομαι 2. γεμίζω, είμαι γεμάτος

încărcare, încărcări *ουσ. θηλ.* 1. το φόρτωμα, η φόρτωση, η φόρτιση 2. το γέμισμα

încărcat *ουσ. ουδ.* 1. η φόρτωση, το φόρτωμα, η φόρτιση 2. το γέμισμα 3. η τοποθέτηση βάρους

încărcat-ă, încărcaţi-te *επίθ.* 1. φορτωμένος-η-ο 2. γεμάτος-η-ο, γεμιστός-ή-ό 3. βαρύς-εία-ιά-ύ // **armă -ă** το γεμάτο όπλο // **atmosferă -ă** η βαρεία ατμόσφαιρα // **stomac ~** το φορτωμένο στομάχι

încărcător, încărcătoare I. *ουσ. ουδ.* 1. ο φορτωτήρας 2. ο γεμιστήρας II. **încărcători** *ουσ. αρσ.* 1. ο φορτωτής 2. ο γεμιστής // **~descărcător** ο φορτωτής-εκφορτωτής

încărcătură, încărcături *ουσ. θηλ.* 1. το φορτίο, ο φόρτος, η φόρτιση 2. η γόμωση, το γέμισμα 3. η χωρητικότητα φόρτωσης // **~ afectivă** η αισθηματική φόρτιση // **~ electrică** το ηλεκτρικό φορτίο // **o ~ de lemne** ένα φορτίο ξύλων

încărunţi, încărunţesc *ρ. μετ.* 1. γίνομαι γκρι (στο χρώμα) 2. ασπρίζω (μαλλιά)

încărunţire *ουσ. θηλ.* το άσπρισμα, η λεύκανση (μαλλιά), το να γίνουν τα μαλλιά γκρίζα

încărunţit-ă, încărunţiţi-te *επίθ.* 1. ασπρομάλλης -άλλα(-ισσα)-ικο, γκριζομάλλης-άλλα(-ισσα)-ικο 2. γερασμένος-η-ο 3. ασπρισμένος-η-ο

încătărăma, încătărămez *ρ. μετ.* ενώνω με πόρπη (ένδυμα, παπούτσια, ζώνη, κ.λ.π.)

încătuşa, încătuşez *ρ. μετ.* 1. βάζω σε χειροπέδες 2. κρατώ κάποιον με δεσμά, δεσμεύω, αλυσοδένω 3. χειροπεδώ 4. *μτφ.* περιορίζω τη θέληση ή την αυτενέργεια κάποιου

încătuşare, încătuşări *ουσ. θηλ.* 1. η χειροπέδηση 2. η δέσμευση, το αλυσόδεμα 3. *μτφ.* η απαγόρευση, ο περιορισμός

încătuşat-ă, încătuşaţi-te *επίθ.* 1. δέσμιος-α-ο 2. αλυσόδετος-η-ο, αλυσοδεμένος-η-ο, σιδηροδέσμιος-α-ο

încâlceală, încâlceli *ουσ. θηλ.* 1. το ανακάτωμα, το ανακάτεμα 2. το μπέρδεμα, το μπλέξιμο 3. η περιπλοκή, η σύγχυση

încâlci, încâlcesc I. *ρ. μετ.* 1. ανακατώνω 2. μπερδεύω, μπλέκω 3. περιπλέκω, κάνω σύγχυση II. *ρ. μέσο* 1. ανακατώνομαι 2. μπερδεύομαι, μπλέκομαι 3. συσκοτίζομαι, γίνομαι, συγκεχυμένος, ασαφής

încâlcire, încâlciri *ουσ. θηλ.* 1. το ανακάτωμα, το ανακάτεμα 2. το μπέρδεμα, το μπλέξιμο 3. η περιπλοκή, η σύγχυση, η συσκότιση

încâlcit-ă, încâlciţi-te *επίθ.* 1. ανακατεμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο 2. μπερδεμένος-η-ο (νήματα, μαλλιά) 3. στριφογυριστός-ή-ό (δρόμος, οδός) 4. συγκεχυμένος-η-ο, ασαφής-ής-ές (ιδέες, σκέψεις) 5. δυσανάγνωστος-η-ο (κείμενο) // **o situaţie -ă** μια μπερδεμένη κατάσταση

încânta, încânt I. *ρ. μετ.* 1. ευφραίνω 2. γοητεύω, μαγεύω 3. θέλγω, σαγηνεύω II. *ρ. μέσο* 1. γοητεύομαι, μαγεύομαι 2. απατώμαι, πλανιέμαι, αυταπατώμαι

încântare, încântări *ουσ. θηλ.* 1. η ευφροσύνη 2. η γοητεία, η μαγεία, το μάγεμα 3. το χάρμα 4. η σαγήνη, το σαγήνευμα

încântat-ă, încântaţi-te *επίθ.* 1. γοητευμένος-η-ο, μαγεμένος-η-ο 2. σαγηνευμένος-η-ο 3. *μτφ.* χαρούμενος-η-ο, ευχαριστημένος-η-ο, ενθουσιασμένος-η-ο // **~ de cunoştinţă** χαίρω πολύ για τη γνωριμία

încântător-oare, încântători-oare I. *επίθ.* 1. γοητευτικός-ή-ό, μαγευτικός-ή-ό 2. σαγηνευτικός -ή-ό, θελκτικός-ή-ό 3. χαριτωμένος-η-ο 4. συναρπαστικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. γοητευτικά, μαγευτικά 2. σαγηνευτικά, θελκτικά 3. συναρπαστικά

încârliga, încârlig I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι σαν αγκίστρι, συστρέφω II. *ρ. μέσο* γίνομαι σαν αγκίστρι, συστρέφομαι

încârligat-ă, încârligaţi-te *επίθ.* 1. στριφτός-ή-ό 2. αγκυλωτός-ή-ό, αγκύλος-η-ο 3. κυρτός-ή-ό 4. αγκιστρωτός-ή-ό

încârlionţa, încârlionţez *ρ. μετ. και μέσο* βοστρυχίζω, κατσαρώνω

încârlionţat-ă, încârlionţaţi-te *επίθ.* κατσαρός-ή-ό, σγουρός-ή-ό, βοστρυχώδης-ης-ες, βοστρυχωτός -ή-ό

încât *σύνδ.* 1. ώστε 2. που // **aşa ~...** έτσι που... // **atât de mult ~** τόσο πολύ ώστε

începător-oare, începători-oare I. *επίθ.* αρχάριος-α-ο, ανήξερος-η-ο, ατζαμής-ίδισσα-ίδικο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρωτάρης-άρα (ο, η), πρωτόπειρος-η (ο, η), πρωτεργάτης-ισσα (ο, η)

începe, încep I. *ρ. μετ.* 1. αρχίζω, κάνω αρχή, αρχινίζω 2. κόβω το πρώτο κομμάτι 3. παίρνω την πρωτοβουλία // **a ~ o discuţie** αρχίζω μια συζήτηση // **a ~ o lucrare** αρχίζω μια δουλειά // **a început o pâine** έκοψε το πρώτο κομμάτι από το ψωμί // *(απρόσ.)* **a început să plouă** άρχισε να βρέχει II. *ρ. αμ.* 1. αρχίζω 2. βρίσκομαι στην αρχή // **vara ~ în iunie** το καλοκαίρι αρχίζει τον Ιούνιο III. *ρ. μέσο* γίνεται ή έναρξη το αρχίνημα

începere I. *ουσ. θηλ.* 1. το αρχίνισμα, η αρχή 2. το ξεκίνημα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~ de...** με αρχή από...

început, începuturi I. *ουσ. ουδ.* 1. η αρχή, η απαρχή, το ξεκίνημα 2. η έναρξη 3. το σημείο απ' όπου αρχίζει η πρώτη αιτία, η πρώτη αφορμή // **~ de drum** το αρχίνημα του δρόμου, η αφετηρία στο δρόμο // **~ de lună** η αρχιμηνιά, η πρωτομηνιά, η πρώτη μέρα του μήνα // **de la ~ până la sfârşit** από την αρχή ως το τέλος II. *επιρ. έκφρ.* **de la (bun) ~** εξ αρχής, από την αρχή, από το ξεκίνημα // **la ~** στην αρχή, στο ξεκίνημα

încerca, încerc *ρ. μετ.* 1. δοκιμάζω 2. κάνω απόπειρα 3. προβάρω 4. επιχειρώ, αποπειρώμαι 5. προσπαθώ 6. αισθάνομαι (αίσθημα) // **a ~ o puternică emoţie** αισθάνομαι μια δυνατή συγκίνηση // **a ~ o rochie** προβάρω ένα φόρεμα // **pe încercate** με δοκιμασία, με δοκιμή // **a-şi ~ norocul** δοκιμάζω την τύχη μου // **vom ~ să arătăm amănuntele** θα προσπαθήσουμε να δείξουμε τις λεπτομέρειες

încercare, încercări *ουσ. θηλ.* 1. η δοκιμή, η απόπειρα 2. η προσπάθεια, η δοκιμασία 3. η πείρα 4. το δοκίμιο (σύγγραμμα λογοτεχνικό ή επιστημονικό) // **~ a rezistenţei** η δοκιμή της αντοχής // **-a moarte n-are** η δοκιμή θάνατο δεν έχει // **a pune la ~** βάζω σε δοκιμασία // **a trece prin încercări** περνώ δοκιμασίες

încercat-ă, încercaţi-te *επίθ.* 1. δοκιμασμένος-η-ο, δοκιμαζόμενος-η-ο 2. δόκιμος-η-ο 3. έμπειρος-η -ο // **conducător ~** ο δοκιμασμένος ηγέτης

încercăna pers. 3 încercănează *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αποχτώ κυανούς κύκλους γύρω από τα μάτια (είμαι πολύ κουρασμένος)

încercănat-ă, încercănaţi-te *επίθ. (για τα μάτια)* με γαλάζιους κύκλους γύρω από τα μάτια

încercui, încercuiesc *ρ. μετ.* 1. κυκλώνω, περικυκλώνω, περιτριγυρίζω 2. περιζώνω, περικλείω 3. *μτφ.* πολιορκώ, περιστοιχίζω

încercuire, încercuiri *ουσ. θηλ.* 1. η κύκλωση, η περικύκλωση, το περιτριγύρισμα 2. το περικλείσιμο, η περίζωση 3. *μτφ.* η πολιορκία

încet, înceată, înceți-te I. *επίθ.* 1. αργός-ή-ό, βραδύς-εία-ύ, δυσκίνητος-η-ο, βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο 2. σιγανός-ή-ό, σιγαλός-ή-ό, αγαλιανός-ή-ό 3. ήσυχος-η-ο // **cu voce înceată** με σιγανή φωνή II. *επίρ.* 1. σιγά, ήσυχα, ήρεμα, χωρίς θόρυβο, με χαμηλή φωνή 2. βραδέως, όχι γρήγορα, αργά, αγάλια // ~~ «σιγά-σιγά», «λίγο-λίγο», «αγάλια-αγάλια», «με το μαλακό», «όχι βιαστικά» // **a vorbi ~** μιλώ σιγά, με χαμηλή φωνή, χαμηλόφωνα // **mergeți ~!** πηγαίνετε σιγά, αγάλια!

înceta, încetez I. *ρ. αμ.* 1. παύω 2. σταματώ 3. τελειώνω 4. διακόπτω // **a ~ din viață** πεθαίνω // **ploaia a -t** η βροχή έπαψε II. *ρ. μετ.* 1. διακόπτω 2. παύω 3. σταματώ // **a ~ orice activitate** διακόπτω (σταματώ) κάθε δραστηριότητα

încetare, încetări I. *ουσ. θηλ.* 1. η παύση, η κατάπαυση, το σταμάτημα 2. η διακοπή, η αναστολή // **~ din viață** η αποβίωση // **-a focului** η κατάπαυση του πυρός II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** ακατάπαυστα, αδιάκοπα

încetăţeni, încetăţenesc I. *ρ. μετ.* 1. πολιτογραφώ, κάνω κάποιον πολίτη ενός κράτους, του παρέχω την ιθαγένεια του κράτους 2. *μτφ.* θεμελιώνω, εδραιώνω, στερεώνω II. *ρ. μέσο* 1. πολιτογραφούμαι, γίνομαι πολίτης ενός κράτους με πολιτογράφηση 2. *μτφ.* θεμελιώνομαι, γίνομαι συνήθεια, καθιερώνομαι // **acest obicei s-a încetățenit la noi** η συνήθεια αυτή καθιερώθηκε σε μας

încetățenire, încetățeniri *ουσ. θηλ.* 1. η πολιτογράφηση 2. *μτφ.* η καθιέρωση // **certificat de ~** το πιστοποιητικό πολιτογράφησης

încetățenit-ă, încetățeniți-te *επίθ.* 1. πολιτογραφημένος -η-ο 2. *μτφ.* καθιερωμένος-η-ο, θεμελιωμένος-η-ο

încetineală, încetineli *ουσ. θηλ.* 1. η βραδύτητα, η δυσκινησία, η αργοκινησία, η βραδυπορία, η βραδυκινησία 2. η αργοπορία, η καθυστέρηση, η επιβράδυνση

încetini, încetinesc *ρ. μετ.* 1. επιβραδύνω, βραδύνω, ελαττώνω την ταχύτητα, βραδυπορώ 2. αργοπορώ, κάνω κάτι αργά // **a ~ pasul** κονταίνω το βήμα, βραδύνω το βήμα

încetinire, încetiniri *ουσ. θηλ.* 1. η επιβράδυνση, η βράδυνση, η ελάττωση της ταχύτητας, η δυσκινησία 2. η αργοπορία

încetinit-ă, încetiniți-te *επίθ.* 1. βραδυκίνητος-η-ο, δυσκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο, αργός-ή-ό 2. σιγανός-ή-ό

încetinitor, încetinitoare *ουσ. ουδ.* η επιβραδυντική συσκευή // **filmat cu -ul** κινηματογραφημένο με την επιβραδυντική συσκευή (οι εικόνες προβάλλονται σε αργότερο ρυθμό)

încetişor *επίρ.* 1. βραδέως, πολύ σιγά, σιγούτσικα, αγάλια-αγάλια, αγαλιανά 2. η σύχως, ήμερα, με το μαλακό //*έκφρ.* **a lua pe cineva cu ~** μιλώ σε κάποιον αγάλια-αγάλια, με το μαλακό, ήσυχα, ήμερα

încețoșa pers. 3 încețoșează *ρ. μέσο απρόσ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. καταχνιάζει, ανταριάζει, απλώνεται ομίχλη 2. *(για τα μάτια)* θολώνουν (από δάκρυα), θαμπώνουν

încețoșat-ă, încețoșați-te *επίθ.* 1. ομιχλώδης-ης-ες, ανταριασμένος-η-ο, θολωμένος-η-ο 2. *μτφ.* συννεφιασμένος-η-ο

închega, încheg I. *ρ. μετ.* 1. πήζω 2. *μτφ.* συνδέω, συνάπτω // **a ~ o familie** σχηματίζω μια οικογένεια // **a ~ o prietenie** συνδέω σχέσεις φιλίας // **minte de încheagă apele** λέει ψέματα ώστε πήζουν τα νερά (λεει πολλά ψέματα) II. *ρ. μέσο* 1. πήζω, γίνομαι στερεός, παχύρρευστος *(γάλα, γιαούρτι, κ.λ.π.)* 2. *μτφ.* γίνομαι συνετός, ωριμάζω, πήζω 3. *μτφ.* παίρνω ορισμένο σχήμα, διαμορφώνομαι, σχηματίζομαι // **nu s-a -t încă mintea sa** δεν έπηξε ακόμα το μυαλό του

închegare, închegări *ουσ. θηλ.* 1. η πήξη, το πήξιμο 2. *μτφ.* ο σχηματισμός, η διαμόρφωση

închegat-ă, închegați-te *επίθ.* 1. πηγμένος-η-ο, πηχτός-ή-ό 2. συμπαγής-ής-ές 3. *μτφ.* διαμορφωμένος-η-ο

închegătoare, închegători *ουσ. θηλ.* ο ξύλινος κάδος για πήξιμο τυριού

închegător-oare, închegători-oare *επίθ.* πήζων-ουσα -ον, που πήζει ή κάνει να πήζει κάτι

încheia, închei I. *ρ. μετ.* 1. κλείνω, κατακλείνω 2. τελειώνω, αποπερατώνω 3. κουμπώνω, συνδυάζω 4. συνάπτω, συνομολογώ 5. συντάσσω έγγραφο // **a ~ pace** κλείνω ειρήνη // **a ~ părțile componente** συνδυάζω τα συστατικά μέρη // **a ~ un proces-verbal** συντάσσω ένα πρακτικό // **i-a -t haina** κούμπωσε το ρούχο του // **închei cuvântarea** κατακλείνω το λόγο // **s-a -t discuția** έκλεισε η συζήτηση III. *ρ. μέσο* 1. κουμπώνομαι 2. περατώνομαι 3. λήγω 4. συντάσσομαι 5. κλείνω // **congresul se încheie astă-seară** το συνέδριο λήγει απόψε // **scrisoarea se încheie cu...** το γράμμα κλείνει με... // **s-a -t tratatul** έκλεισε το σύμφωνο (η συμφωνία)

încheiat-ă, încheiați-te *επίθ.* 1. κουμπωμένος-η-ο (ένδυμα κ.λ.π.) 2. συναρμολογημένος-η-ο 3. τελειωμένος-η-ο, ολοκληρωμένος-η-ο, σωμένος -η-ο 4. συνομολογημένος-η-ο 5. κλεισμένος-η-ο 6. που έχει κατακλείσει, αποτελειωμένος-η-ο, αποσωμένος-η-ο // **o săptămână -ă** μια ολόκληρη εβδομάδα

încheiere, încheieri *ουσ. θηλ.* 1. το κούμπωμα 2. το κλείσιμο, η σύναψη 3. η ολοκλήρωση 4. η κατακλείδα 5. το τελείωμα, η λήξη, ο τελειωμός, η τελείωση, η αποπεράτωση 6. η γραπτή απόφαση // **~ judecătorească** η ενδιάμεση δικαστική διάταξη, κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της δίκης // **-a lucrărilor** η λήξη των εργασιών // **-a unui acord** το κλείσιμο συμφωνίας // **în ~** εν κατακλείδι, καταλήγοντας

încheietor-oare, încheietori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ουραγός (ο, η) 2. τελευταίος-αία (ο, η)

încheietură, încheieturi *ουσ. θηλ.* 1. η άρθρωση, η κλείδωση 2. η ένωση μερών μηχανής // *ανατ.* **încheietura mâinii** ο καρπός του χεριού

închiaburi, închiaburesc *ρ. μέσο* γίνομαι πλούσιος χωρικός (με τη γεωργική παραγωγή), πλουταίνω γίνομαι κουλάκος-ισσα

închiaburire, închiaburiri *ουσ. θηλ.* το πλούτισμα αγρότου

închiaburit-ă, închiaburiți-te *επίθ.* ο, η πλουτισμένος-η αγρότης-ισσα, ο, η κουλάκος -ισσα

închide, închid I. *ρ. μετ.* 1. κλείνω, κλειδώνω, σφαλίζω 2. βουλώνω, σφραγίζω 3. περικλείω, εγκλείω, φράζω 4. αποστομώνω 5. φυλακίζω // **a ~ cu cheia** κλείνω με το κλειδί, κλειδώνω // **a ~ cuiva gura** αποστομώνω, κλείνω σε κάποιον το στόμα // **a ~ ochii** κλείνω τα μάτια (παραβαίνω) // **a ~ paranteza** κλείνω την παρένθεση II. *ρ. μέσο* 1. κλείνομαι, κλειδώνομαι 2. αποφράζομαι (δίοδο, δρόμο, διάβαση) 3. γίνομαι σκοτεινόχρωμος, σκοτεινός // **a se ~ în sine** μαζεύομαι στον εαυτό μου // **fereastra nu se ~ bine** το παράθυρο δεν κλείνει καλά // **rana se ~ greu** η πληγή κλείνει δύσκολα

închidere, închideri I. *ουσ. θηλ.* 1. το κλείσιμο, το κλείδωμα 2. το βούλωμα, το σφάλισμα 3. το φράξιμο, η περίφραξη, το περικλείσιμο 4. η λήξη // **-a rănii** το κλείσιμο της πληγής // **-a unei şedinţe** η λήξη συνεδρίασης // **-a unui dosar** το κλείσιμο ενός φακέλου II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** τελικός -ή-ό // **cuvânt de ~** ο τελικός λόγος

închina, închin I. *ρ. μετ.* 1. καθιερώνω, αφιερώνω 2. κατεβάζω, κλίνω 3. σκύβω // **a ~ steagul** κατεβάζω τη σημαία, υποκλίνομαι // **a ~ lui Dumnezeu** αφιερώνω στο Θεό (ένα αντικείμενο κ.λ.π.) II. *ρ. μέσο* 1. προσεύχομαι, δέομαι, προσκυνώ 2. πρόσκειμαι, υποτάσσομαι, υποκύπτω, υποκλίνομαι 3. κάμπτομαι, υποδουλώνομαι

închinare, închinări *ουσ. θηλ.* 1. το προσκύνημα, η προσκύνηση 2. η προσευχή, η δέηση 3. η υπόκλιση, η υποταγή 4. το αφιέρωμα, η αφιέρωση 5. *μτφ.* ο σεβασμός // *(θρ.)* **-a Treimii s-a arătat** η της Τριάδος εφανερώθη προσκύνηση // **primeşte-mi -a** δέξου την προσευχή μου

închinat-ă, închinaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αφιερωμένος-η-ο, καθιερωμένος 2. προσκυνημένος-η-ο // *(θρ.)* **mănăstirile -e** τα αφιερωμένα μοναστήρια

închinăciune, închinăciuni *ουσ. θηλ.* 1. το προσκύνημα, τα προσκυνήματα 2. τα χαιρετίσματα, τα σέβη

închinător-oare, închinători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προσκυνητής-ήτρια (ο, η)

închipui, închipui I. *ρ. μετ.* 1. πλάθω με τη φαντασία μου κάτι 2. εικάζω 3. παριστάνω, εικονίζω 4. συμβολίζω II. *ρ. μέσο* 1. φαντάζομαι 2. νομίζω, υποθέτω 3. συλλογίζομαι, μου περνάει από το νου // **îmi ~ bucuria ta** φαντάζομαι τη χαρά σου

închipuire, închipuiri *ουσ. θηλ.* 1. η φαντασία 2. το πλάσμα της φαντασίας η εικασία 3. ο μύθος, το μύθευμα, η φανταστική διήγηση, η φαντασίωση 4. η νοερότης 5. η φαντασιοπληξία 6. *έκφρ.* η αυταπάτη // **o ~ de...** κάποια φαντασίωση από... (κάτι φανταστικό)

închipuit-ă, închipuiţi-te *επίθ.* 1. φανταστικός-ή-ό, φανταστός-ή-ό, φαντασιώδης-ης-ες, φαντασμένος-η-ο 2. πλασματικός-ή-ό, εικονικός -ή-ό, πλαστός-ή-ό // **bolnavul ~** ο φαντασμένος άρρωστος

închiria, închiriez I. *ρ. μετ.* 1. ενοικιάζω, νοικιάζω 2. δίνω ή παίρνω κάτι με ενοίκιο 3. εκμισθώνω II. *ρ. μέσο (απρόσ.)* **se închiriază** ενοικιάζεται

închiriere, închirieri *ουσ. θηλ.* 1. η ενοικίαση, το νοίκιασμα 2. η εκμίσθωση, η μίσθωση // **contract de ~** το ενοικιαστήριο, το συμφωνητικό ενοικίασης // **prelungirea obligatorie a contractului de ~** το ενοικιοστάσιο, η αναγκαστική παράταση της μίσθωσης και μετά τη λήξη του χρόνου για τον οποίο είχε συμφωνηθεί

închis-ă, închişi-se *επίθ.* 1. κλειστός-ή-ό, κλεισμένος -η-ο 2. κλειδωτός-ή-ό, κλειδωμένος-η-ο, σφαλιστός-ή-ό 3. περιφραγμένος-η-ο, περίφραχτος-η-ο, φραγμένος-η-ο 4. έγκλειστος-η-ο, εγκάθειρκτος-η-ο, φυλακισμένος-η-ο 5. κεκλεισμένος-η-ο 6. βαθύς-ιά-ύ, σκοτεινός-ή-ό 6. συννεφιασμένος-η-ο // **cerul este ~** ο ουρανός είναι συννεφιασμένος // **aer ~** ο κλειστός αέρας // **culoare -ă** το σκούρο χρώμα // **cu ochii închişi** με κλειστά τα μάτια // **cu uşile -e** κεκλεισμένων των θυρών // **scrisoare -ă** η έγκλειστη επιστολή // **trăsură -ă** η κλειστή άμαξα (το κουπέ) // **verde ~** το βαθύ πράσινο

închisoare, închisori *ουσ. θηλ.* 1. η φυλακή, το δεσμωτήριο, η ειρκτή 2. τα δεσμά, η φυλάκιση // **~ pe viaţă** τα ισόβια δεσμά // **a băga la ~** φυλακίζω, κλείνω κάποιον στη φυλακή // **a elibera din ~** αποφυλακίζω

închista, închistez *ρ. μέσο* 1. κλείνομαι μέσα σε κύστη, εγκυστούμαι 2. *μτφ.* κλείνομαι στον εαυτό μου, απομονώνομαι

închistare, închistări *ουσ. θηλ.* 1. η εγκύστωση 2. *μτφ.* η απομόνωση

închizător-oare, închizători-oare I. *ουσ. ουδ.* το ουραίο (το κινητό ουραίο τουφεκιού), το κλείστρο II. *ουσ. θηλ.* 1. το κλειδωτάρι, η μετάλλινη καρφίτσα, η κόπιτσα, το θηλυκωτήρι 2. το κλείθρο, η κλειδαριά

încinci, încincesc *ρ. μετ.* πενταπλασιάζω, κάνω πολλαπλασιασμό με πέντε

încincit-ă, încinciţi-te *επίθ.* πενταπλάσιος-ια-ιο

încinge, încing I. *ρ. μετ.* ανάβω, αναφλέγω, βάζω φωτιά, τονώνω, ενισχύω, εξάπτω // **a ~ focul** διαπυρώνω τη φωτιά II. *ρ. μέσο* 1. καίομαι, καίγομαι, αναφλέγομαι, φλογίζομαι, γίνομαι καυτός-ή-ό, φλέγομαι 2. ανάβω, παθαίνω ζύμωση, σαπίζω // **brânza s-a încins** το τυρί άναψε (αλλοίωσε) // **discuţia s-a încins** η συζήτηση άναψε // **porumbul s-a încins** άναψε το καλαμπόκι // **soarele ardea, aerul se -a** ο ήλιος έκαιγε, ο αέρας φλεγόταν // **soba s-a încins** η σόμπα έγινε καυτή

încinge, încing I. *ρ. μετ.* 1. ζώνω, περιζώνω, τυλίγω τη μέση με ζώνη 2. περιβάλλω με ζώνη // **a-şi ~ sabia** ζώνω το σπαθί μου // **a-şi ~ armele** ζώνω την αρματωσιά μου II. *ρ. μέσο* ζώνομαι, περιζώνομαι // **a se ~ la brâu** ζώνομαι με το ζωνάρι

încingere, încingeri *ουσ. θηλ.* 1. το άναμμα, η διαπύρωση 2. *μτφ.* το σάπισμα, η αλλοίωση // **-a brânzei** το άναμμα του τυριού

încingere, încingeri *ουσ. θηλ.* η ζώση, το ζώσιμο, η περίζωση

încins *ουσ. θηλ.* το ζώσιμο

încins-ă, încinşi-se *επίθ.* 1. διάπυρος-η-ο, καυτερός -ή-ό, καυτός-ή-ό 2. *μτφ.* φλογερός-ή-ό, διάθερμος -η-ο 3. *(για τρόφιμα)* αναμμένος-η-ο

înciuda, înciudez I. *ρ. μετ.* πεισμώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι με πείσμα, βάζω πείσμα, κακιώνω

înciudat-ă, înciudaţi-te *επίθ.* πεισμωμένος-η-ο

încleia, încleiez I. *ρ. μετ.* 1. εγκολλώ 2. κολλώ II. *ρ. μέσο* 1. εγκολλιέμαι 2. γίνομαι κολλώδης-ης-ες

încleiat *ουσ. ουδ.* η κόλληση με κόλλα

încleiat-ă, încleiaţi-te *επίθ.* 1. εγκολλημένος-η-ο 2. κολλημένος-η-ο 3. κολλητός-ή-ό

încleiere, încleieri *ουσ. θηλ.* η εγκόλληση, η κόλληση, το κόλλημα

încleşta, încleştez I. *ρ. μετ.* 1. σφίγγω γερά με τα τανάλια 2. συσφίγγω, μαγκώνω II. *ρ. μέσο* 1. γαντζώνομαι 2. πιάνομαι σε τανάλια, μαγκώνομαι 3. παλεύω σφιχτά με κάποιον σώμα προς σώμα // **a i se ~ fălcile** συσφίγγονται τα σαγόνια του (γίνονται αμετακίνητα)

încleştare, încleştări *ουσ. θηλ.* 1. το γερό σφίξιμο σε τανάλια 2. το μάγκωμα 3. η πάλη σώμα προς σώμα 4. *μτφ.* η σύσπαση // **~ a fălcilor** το σφίξιμο των σαγονιών 6. η περίσφιξη, η σύσφιξη

încleştat-ă, încleştaţi-te *επίθ.* 1. μαγκωμένος-η-ο 2. που έχει σφιχτεί γερά 3. *μτφ.* σφοδρός-ή-ό, σκληρός-ή-ό (για πόλεμο)

înclina, înclin I. *ρ. μετ.* 1. αποκλίνω, κλίνω, γέρνω, προσκλίνω 2. εγκλίνω, κάνω κάτι να πάρει κλίση // **a ~ capul** υποκλίνομαι, σκύβω το κεφάλι μου (για σεβασμό) // **a ~ un vas** κλίνω ένα δοχείο, γέρνω το δοχείο II. *ρ. αμ.* 1. βαγίζω, κλίνω, γέρνω, αποκλίνω, εγκλίνω 2. προσκλίνω, σκύβω, κύπτω, ρέπω III. *ρ. μέσο* 1. γέρνω, παίρνω κλίση 2. στρέφομαι 3. υποκλίνομαι 4. έχω τάση, ροπή προς κάτι 5. τείνω προς το μέρος κάποιου 6. έχω πλάγια κατεύθυνση ή κλίση // **înclin a crede** τείνω να πιστέψω

înclinare, înclinări *ουσ. θηλ.* 1. η κλίση, το γέρσιμο, η απόκλιση 2. η υπόκλιση 3. η ροπή, η τάση σε κάτι 4. *ψυχ.* η προδιάθεση, η έξη, η επιρρέπεια

înclinat-ă, înclinaţi-te *επίθ.* 1. κεκλιμένος-η-ο 2. πλάγιος-ια-ιο 3. σκυφτός-ή-ό, γερμένος-η-ο, σκυμμένος-η-ο, γερτός-ή-ό, επικλινής-ής-ές 4. *μτφ.* επιρρεπής-ής-ές, που κλίνει σε κάτι // **plan ~** το επικλινές επίπεδο // **strada -ă** η κεκλιμένη οδός

înclinaţie, înclinaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κλίση, η απόκλιση, το γέρσιμο 2. το βάγισμα, η ροπή, η τάση, η διάθεση, η επιρρέπεια // *αστρ.* **~ astronomică** η αστρονομική απόκλιση // *φυσ.* **~ magnetică** η μαγνητική απόκλιση // **~ pentru muzică** η κλίση για μουσική // **cu mică ~** με μικρή απόκλιση

încoa *επίρ. (οικ.)* 1. προς τα εδώ 2. εδώ

încoace *επίρ.* 1. προς τα εδώ, δώθε 2. εδώ // **a avea pe vino-ncoace** έχω το έλα εδώ (έχω το σεξαπίλ) // **a se da mai ~** έρχομαι πιο κοντά, προς τα εδώ, πλησιάζω // *έκφρ.* **ce mai ~ şi încolo!** τι δώθε κι εκείθεν; (δηλ. γιατί τόση συζήτηση;) // **vino ~!** έλα εδώ!

încolăceală, încolăceli *ουσ. θηλ.* 1. η συσπείρωση, το κουλούριασμα 2. το περιτύλιγμα

încolăci, încolăcesc I. *ρ. μετ.* 1. συσπειρώνω, κουλουριάζω 2. τυλίγω κάτι γύρω από ένα πράγμα II. *ρ. μέσο* 1. συσπειρώνομαι, κουλουριάζομαι 2. τυλίγομαι, περιτυλίγομαι

încolăcire, încolăciri *ουσ. θηλ.* 1. η συσπείρωση, το κουλούριασμα 2. το τύλιγμα, η τύλιξη, το περιτύλιγμα

încolăcit-ă, încolăciţi-te *επίθ.* κουλουριαστός-ή-ό, τυλιχτός-ή-ό, περιτυλιγμένος-η-ο

încolo *επίρ.* 1. πέρα, πιο πέρα 2. πέρα από κει, προς τα εκεί, εκεί πέρα 3. *(χρονικά)* ύστερα // **~ e numai pădure** προς τα εκεί είναι μόνο δάσος // **a se da mai ~** κάνω παρέκει (μετατοπίζομαι πιο πέρα) // **de astăzi ~** από σήμερα και πέρα // **fugi ~!** φύγε από εκεί πέρα! // **lasă-l ~!** άφησέ τον εκεί πέρα! // **mai ~** πιο πέρα // **până ~** μέχρι εκεί πέρα

încolona, încolonez I. *ρ. μετ.* 1. παρατάσσω σε σειρά, τοποθετώ σε σειρά 2. αραδιάζω σε σειρά II. *ρ. μέσο* 1. παρατάσσομαι, μπαίνω σε κανονική σειρά, σε παράταξη 2. αραδιάζομαι

încolonare, încolonări *ουσ. θηλ.* 1. η παράταξη σε σειρά, η στρατιωτική κανονική σειρά 2. το αράδιασμα σε σειρά 3. η διάταξη σε φάλαγγα μιας στρατιωτικής μονάδας 4. *(στρατ.) επιφ.* **încolonarea!** συνταχθείτε!

încolţi, încolţesc I. *ρ. αμ. (βοτ.)* φυτρώνω, βλασταίνω, βλαστάνω, βγάζω βλαστάρια II. *ρ. μετ.* 1. σφίγγω με τα δόντια κάτι ή κάποιον, δαγκώνω κάποιον 2. καταδιώκω 3. *μτφ.* φέρνω κάποιον σε αδιέξοδο, σε δύσκολη κατάσταση, στριμώχνω

încolţire, încolţiri *ουσ. θηλ.* 1. το φύτρωμα, η βλάστηση 2. *μτφ.* η δαγκωματιά, το δάγκωμα 3. η καταδίωξη // **-a duşmanului** η καταδίωξη του εχθρού

încolţit *ουσ. ουδ.* το φύτρωμα, η βλάστηση

încolţit-ă, încolţiţi-te *επίθ.* 1. φυτρωμένος-η-ο 2. δαγκωμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο 3. που έχει φτάσει σε αδιέξοδο, στριμωγμένος-η-ο // **~ din toate părţile** καταδιωγμένος από όλα τα μέρη

încondeia, încondeiez *ρ. μετ.* 1. κοντυλογράφω, κοντυλοζωγραφίζω 2. κοντυλιάζω 3. μαυρίζω τα φρύδια μου ή τις βλεφαρίδες με κοντύλι 4. *μτφ.* κακολογώ, συκοφαντώ κάποιον

încondeiat-ă, încondeiaţi-te *επίθ.* 1. κοντυλογραμμένος -η-ο 2. κοντυλοζωγραφισμένος-η-ο 3. κοντυλιασμένος-η-ο, κακολογημένος-η-ο, συκοφαντημένος-η-ο, καταστιχογραμμένος-η-ο 4. μαυροφρύδης-α-ικο // **ouă -e** τα κοντυλοζωγραφισμένα αυγά *(για το Πάσχα)*

înconjur, înconjururi *ουσ. ουδ.* 1. ο γύρος, η περιστροφή 2. το γυροβόλι 3. *μτφ.* η περίφραση // **a face -ul lumii** κάνω το γύρο του κόσμου *(της γης)* // **a vorbi fără ~** μιλώ χωρίς περιστροφή / ξεκάθαρα / απερίφραστα // **cu ~** με περίφραση, με πλάγιο τρόπο, έμμεσα, όχι απ' ευθείας, έτσι με τρόπο, με λεπτότητα

înconjura, înconjur I. *ρ. μετ.* 1. κυκλώνω, περικυκλώνω, περιβάλλω, περιτριγυρίζω 2. περιστοιχίζω, πολιορκώ // **a ~ pământul** περιτριγυρίζω τη γη, κάνω το γύρο της γης // **oamenii care îl înconjurau** οι άνθρωποι που τον περιστοίχιζαν // **râul înconjoară satul** το ποτάμι περικυκλώνει το χωριό II. *ρ. μέσο* 1. κυκλώνομαι, περικυκλώνομαι, περιβάλλομαι, περιτριγυρίζομαι 2. περιστοιχίζομαι, πολιορκούμαι

înconjurare, înconjurări *ουσ. θηλ.* 1. η κύκλωση, η περικύκλωση, το περιτριγύρισμα 2. *μτφ.* η πολιορκία

înconjurat-ă, înconjuraţi-te *επίθ.* 1. τριγυριστός-ή -ό, περιτριγυρισμένος-η-ο 2. περιστοιχισμένος-η -ο, πολιορκημένος-η-ο 3. περιβλημένος-η-ο, τριγυρισμένος-η-ο

înconjurător-oare, înconjurători-oare *επίθ.* 1. κυκλωτικός-ή-ό, περικυκλωτικός-ή-ό, κυκλωμένος -η-ο, περικυκλωμένος-η-ο 2. τριγυρινός-ή-ό 3. περιβάλλων-ουσα-ον // **mediu ~** το άμεσο περιβάλλον

încontinuu επίρ. 1. συνεχώς, συνέχεια 2. αδιάκοπα, διαρκώς
încontra, încontrez ρ. μέσο (λαϊκ.) 1. εναντιώνομαι, αντιτίθεμαι 2. φέρνω αντίρρηση, πηγαίνω κόντρα
încopcia, încopciez ρ. μετ. κλείνω κάτι με κόπιτσα
încopciere, încopcieri ουσ. θηλ. το κλείσιμο με κόπιτσα
încorda, încordez Ι. ρ. μετ. 1. εντείνω 2. τεντώνω 3. επιτείνω, κάνω κάτι εντονώτερο μεγαλώνω την τάση ή την ένταση // **a-şi ~ atenţia** εντείνω την προσοχή // **a-şi ~ muşchii** τεντώνω τους μυς ΙΙ. ρ. μέσο 1. εντείνομαι 2. τεντώνομαι 3. γίνομαι εντατικώτερος, έχω μεγαλύτερη ένταση 4. μτφ. χειροτερεύω, σκληρύνομαι, τραχύνομαι
încordare, încordări ουσ. θηλ. 1. το τέντωμα 2. η ένταση 3. η επίταση 4. μτφ. η ανυπομονησία // **-a relaţiilor** η ένταση σχέσεων, η δυσάρεστη κατάσταση σχέσεων
încordat-ă, încordaţi-te επίθ. 1. τεντωτός-ή-ό, τεταμένος-η-ο, τεντωμένος-η-ο // **cu nervii încordaţi** με τα νεύρα τεντωμένα 2. επιτεταμένος -η-ο 3. μτφ. ανυπόμονος-η-ο, πυρετώδης-ης-ες
încornora, încornorez ρ. μετ. 1. βάζω κέρατα, κερατώνω 2. μτφ. απατώ το σύζυγό μου
încornorat-ă, încornoraţi-te επίθ. 1. κερασφόρος-α-ο 2. μτφ. υπερβολικός-ή-ό 3. μτφ. εξαπατημένος-η-ο, ο κερατάς, ο άντρας που τον έχει απατήσει η γυναίκα του // μτφ. **-ul** ο διάβολος
încorona, încoronez Ι. ρ. μετ. 1. στέφω, βάζω στέφανο στο κεφάλι κάποιου, στεφανώνω 2. μτφ. επισημοποιώ κάτι ΙΙ. ρ. μέσο στέφομαι, στεφανώνομαι
încoronare, încoronări ουσ. θηλ. 1. η στέψη, το στεφάνωμα, η στεφάνωση 2. μτφ. η χρίση 3. η επιβράβευση, η τίμηση με βραβείο
încoronat-ă, încoronaţi-te επίθ. εστεμμένος-η-ο, στεφανωμένος-η-ο // **cap ~** το εστεμμένο κεφάλι, ο βασιλιάς
încorpora, încorporez ρ. μετ. 1. ενσωματώνω, ενώνω σε ενιαίο σώμα 2. κατατάσσω, καταγράφω στη δύναμη μονάδας, τοποθετώ πρόσωπο σε ομάδα άλλων όμοιών του 3. προσαρτώ
încorporabil-ă, încorporabili-e επίθ. 1. ενσωματώσιμος-η-ο 2. κατατάξιμος-η-ο
încorporare, încorporări ουσ. θηλ. 1. η ενσωμάτωση 2. η κατάταξη στο στρατό, κ.λ.π.
încorseta, încorsetez ρ. μετ. 1. βάζω σε κορσέ, κλείνω σε κορσέ 2. μτφ. βάζω φραγμό σε κάτι ή σε κάποιον, περιορίζω τις κινήσεις του
încorsetare, încorsetări ουσ. θηλ. 1. το βάλσιμο σε κορσέ 2. μτφ. η χαλιναγώγηση, ο περιορισμός, το εμπόδισμα, η δέσμευση
încorsetat-ă, încorsetaţi-te επίθ. 1. δεμένος σε κορσέ, φοράει κορσέ, κορσεφορεμένος-η-ο 2. μτφ. ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο, δεμένος-η-ο
încotoşmăna, încotoşmănez Ι. ρ. μετ. κουκουλώνω, ντύνω χοντρά ρούχα ΙΙ. ρ. μέσο κουκουλώνομαι
încotoşmănat-ă, încotoşmănaţi-te επίθ. κουκουλωμένος-η-ο, ντυμένος με χοντρά ρούχα
încotro επίρ. πού; προς τα πού; // **~ mergi?** πού πας; // **a nu avea ~** δεν έχω άλλη διέξοδο (ή άλλη δυνατότητα), δεν μου μένει τίποτε άλλο // **care ~** όποιος οπουδήποτε, όποιος και αν σε όποιο μέρος // **ori ~** οπουδήποτε, σε όποιο μέρος
încovoia, încovoi Ι. ρ. μετ. 1. κυρτώνω, γέρνω, γαμψώνω, καμπυλώνω 2. σκεβρώνω, λυγίζω 3. διπλώνω, στραβώνω ΙΙ. ρ. μέσο 1. σκεβρώνω, κυρτώνομαι, καμπουριάζω 2. μτφ. κάμπτομαι, υποκύπτω, ταπεινώνομαι
încovoială, încovoieli ουσ. θηλ. η καμπυλότητα, η κυρτότητα, το κύρτωμα, το καμπούριασμα, το σκέβρωμα
încovoiat-ă, încovoiaţi-te επίθ. 1. κυρτός-ή-ό, γαμψός-ή-ό, καμπύλος-η-ο, καμπουρωτός-ή-ό 2. σκεβρός-ή-ό, λυγισμένος-η-ο, σκυμμένος-η-ο, γερμένος-η-ο, σκυφτός-ή-ό, γυρτός-ή-ό
încovoiere, încovoieri ουσ. θηλ. 1. το κύρτωμα, η γαμψότητα, το καμπύλωμα 2. το καμπούριασμα, το σκέβρωμα 3. η κάμψη, το λύγισμα
încovriga, încovrig Ι. ρ. μετ. 1. κουλουριάζω 2. κουβαριάζω, τυλίγω ΙΙ. ρ. μέσο 1. κουλουριάζομαι, κουβαριάζομαι 2. συσπειρώνομαι, τυλίγομαι
încovrigat-ă, încovrigaţi-te επίθ. 1. κουλουριασμένος-η-ο, κουβαριασμένος-η-ο 2. τυλιγμένος-η-ο
încrâncena, încrâncen ρ. μέσο 1. νιώθω, φρίκη, φρίττω, φρίσσω, φρίζω, ανατριχιάζω 2. ριγώ από φόβο, τρομάζω, μαζεύομαι από φόβο ή κρύο, φρικιάζω
încrâncenare, încrâncenări ουσ. θηλ. 1. η φρικίαση, το ανατρίχιασμα, το ρίγος 2. η μάχη, η σύγκρουση, η σύρραξη
încrâncenat-ă, încrâncenaţi-te επίθ. 1. φρικιασμένος-η-ο, ανατριχιασμένος-η-ο, φοβισμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 2. μτφ. αμείλικτος-η-ο, σκληρός-ή-ό
încrede, încred Ι. ρ. μέσο 1. εμπιστεύομαι, έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον 2. περηφανεύομαι, δείχνω έπαρση, υπεροψία // **a se ~ în cineva** έχω εμπιστοσύνη σε κάποιον ΙΙ. ρ. μετ. 1. εμπιστεύομαι, λέω ή παραδίδω σε κάποιον εμπιστευτικά 2. αναθέτω εμπιστευτικά (υπόθεση)
încredere Ι. ουσ. θηλ. 1. η εμπιστοσύνη 2. η πίστη, η αξιοπιστία, η πιστότητα 3. μτφ. η βεβαιότητα // **~ deplină** η βεβαιότητα // **~ în sine** η εμπιστοσύνη στον εαυτό μας // **a acorda ~** παρέχω εμπιστοσύνη // **a se bucura de -a cuiva** απολαμβάνω της εμπιστοσύνης κάποιου // **vot de ~** η ψήφος εμπιστοσύνης ΙΙ. επιθ. έκφρ. **de ~** έμπιστος-η-ο // **demn de ~** αξιόπιστος-η-ο // **om de ~** ο έμπιστος // **plin de ~** πλήρης εμπιστοσύνης // **prieten de ~** ο έμπιστος φίλος // **sursă demnă de** η έγκυρη πηγή
încredinţa, încredinţez Ι. ρ. μετ. 1. εμπιστεύομαι 2. αναθέτω (σε κάποιον μια φροντίδα) 3. παρέχω εγγύηση, διαβεβαιώνω // **a ~ cuiva o misiune** αναθέτω αποστολή σε κάποιον // **el m-a -t că totul este în regulă** αυτός με διαβεβαίωσε ότι όλα είναι εντάξει ΙΙ. ρ. μέσο 1. εμπιστεύομαι, βεβαιούμαι, πείθομαι 2. εξασφαλίζομαι, σιγουρεύομαι
încredinţare, încredinţări ουσ. θηλ. 1. η διαβεβαίωση, η πεποίθηση, το σιγουράρισμα, η εξασφάλιση 2. η ανάθεση, η επιφόρτιση // **-a cauzei** η ανάθεση της υπόθεσης
încredinţat-ă, încredinţaţi-te επίθ. (σε έκφρ.) **a fi ~** είμαι πεπεισμένος
încremeni, încremenesc Ι. ρ. αμ. 1. μαρμαρώνω, πετρώνω 2. γίνομαι ακίνητος, σκληρός, αλύγιστος 3. μένω έκπληκτος, κατάπληκτος, ξαφνιασμένος

4. *μτφ.* ξυλιάζω II. *ρ. μετ.* 1. μαρμαρώνω, πετρώνω 2. *μτφ.* καταπλήσσω

încremenire, încremeniri *ουσ. θηλ.* 1. το μαρμάρωμα, η μαρμάρωση, το πέτρωμα 2. *μτφ.* η ακινησία, η κατάπληξη, το ξάφνιασμα

încremenit-ă, încremeniți-te *επίθ.* 1. μαρμαρωμένος -η-ο, πετρωμένος-η-ο 2. έκπληκτος-η-ο // ~ **de uimire** με το στόμα ανοιχτό, έκπληκτος

încrengătură, încrengături *ουσ. θηλ.* η συνομοταξία (υποδιαίρεση του ζωικού ή φυτικού βασιλείου)

încreț, încrețuri *ουσ. ουδ.* η διακόσμηση του μανικιού γυναικείου πουκάμισου στην εθνική ενδυμασία γυναικών

încreți, încrețesc I. *ρ. μετ.* 1. πτυχώνω, ζαρώνω, σουφρώνω 2. κατσαρώνω // **a ~ fruntea** ζαρώνω το μέτωπο II. *ρ. μέσο* 1. πτυχώνομαι ρυτιδούμαι, ζαρώνω 2. μαζεύομαι από φόβο ή κρύο

încrețire, încrețiri *ουσ. θηλ.* 1. η πτύχωση, το σούφρωμα 2. το ζάρωμα, το ρυτίδωμα

încrețit-ă, încrețiți-te *επίθ.* 1. πτυχωτός-ή-ό 2. ζαρωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο 4. *μτφ.* συνοφρυωμένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό

încrețitură, încrețituri *ουσ. θηλ.* 1. η πτυχή, η ρυτίδα, η ζάρα, η ζαρωματιά 2. η σούφρα, η δίπλα

încrezător-oare, încrezători-oare *επίθ.* 1. πιστός-ή -ό 2. με εμπιστοσύνη στις ιδέες του 3. *μτφ.* εύπιστος-η-ο, σφελής-ής-ές // ~ **în forțele sale** με εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του

încrezut-ă, încrezuți-te *επίθ.* αυτόρεσκος-η-ο, φαντασμένος-η-ο, επηρμένος-η-ο, μεγαλομανής -ής-ές

încropi, încropesc *ρ. μετ.* 1. συναπαρτίζω, ετοιμάζω κάτι με κόπο 2. εξοικονομώ, μαζεύω πράγματα για να φτάσω σε κάποιο σκοπό 3. χλιαίνω (υγρό το κάνω)

încropit-ă, încropiți-te *επίθ.* 1. χλιαρός-ή-ό 2. μαζεμένος-η-ο με κόπο, δυσκολοσυναγμένος-η-ο 3. που έχει εξοικονομηθεί

încrucișa, încrucișez I. *ρ. μετ.* διασταυρώνω, τοποθετώ δύο πράγματα σταυρωτά, σταυρώνω // **a ~ brațele** σταυρώνω τα χέρια // **a ~ spadele** διασταυρώνω τα ξίφη // **el își încrucișase picioarele** αυτός είχε σταυρώσει τα πόδια του II. *ρ. μέσο* 1. διασταυρώνομαι 2. σταυρώνομαι 3. συναντιέμαι τυχαία με κάποιον χωρίς να σταματήσω // **o rețea de șosele care se încrucișează** ένα δίκτυο δρόμων που διασταυρώνονται

încrucișare, încrucișări *ουσ. θηλ.* 1. η διασταύρωση 2. η επιμειξία *(ζώων, φυτών που ανήκουν σε διάφορα είδη)* // ~ **de drumuri** το σταυροδρόμι

încrucișat-ă, încrucișați-te *επίθ.* σταυρωτός-ή-ό, σταυρωμένος-η-ο, διασταυρωμένος-η-ο // **a sta cu mâinile –e** κάθομαι με σταυρωμένα χέρια // **cuvinte –e** το σταυρόλεξο

încrunta, încrunt I. *ρ. μέσο* 1. συνοφρυούμαι, συνοφρυώνομαι 2. σκυθρωπιάζω 3. ματώνω // **îl făcea să se încrunte** το έκανε να συνοφρυώνεται II. *ρ. μετ.* ζαρώνω τα φρύδια (από θυμό ή σοβαρή σκέψη)

încruntare *ουσ. θηλ.* 1. το συνοφρύωμα, η συνοφρύωση, το σκυθρώπιασμα 2. η εξαγρίωση 3. το κατσούφιασμα 4. το μάτωμα

încruntat-ă, încruntați-te *επίθ.* 1. συνοφρυωμένος -η-ο, σκυθρωπός-ή-ό 2. εξαγριωμένος-η-ο 3. βλοσυρός-ή-ό 4. ματωμένος-η-ο

încruntătură, încruntături *ουσ. θηλ.* 1. η σκυθρωπότητα, το σκοτείνιασμα 2. η βλοσυρή όψη, ο θυμός

încuia, încui I. *ρ. μετ.* 1. κλείνω, κλειδώνω 2. σφαλίζω, μανταλώνω 3. *μτφ.* αποστομώνω II. *ρ. μέσο* 1. κλείνομαι, κλειδώνομαι 2. μανταλώνομαι 3. *μτφ.* φράζομαι

încuiat *ουσ. ουδ.* 1. το κλείσιμο, το κλείδωμα 2. το σφάλισμα

încuiat-ă, încuiați-te *επίθ.* 1. κλειδωμένος-η-ο, κλειστός-ή-ό, κλεισμένος-η-ο 2. *μτφ.* περίφραχτος -η-ο 3. ακοινώνητος-η-ο, δύστροπος-η-ο, στενοκέφαλος-η-ο

încuiba, încuibez *ρ. μέσο* 1. φωλιάζω, πληθαίνω σε φωλιά 2. *μτφ.* υπεισέρχομαι, τρυπώνω

încuibare *ουσ. θηλ.* 1. το φώλιασμα 2. το πλήθεμα

încuibat-ă, încuibați-te *επίθ.* 1. φωλιασμένος-η-ο 2. υπεισερχόμενος-η-ο 3. *μτφ.* ριζωμένος-η-ο

încuiere, încuieri *ουσ. θηλ.* 1. τον κλείσιμο, το κλείδωμα 2. το σφάλισμα, το μαντάλωμα

încuietoare, încuietori *ουσ. θηλ.* 1. η κλειδαριά, η κλειδωνιά, το κλείθρο 2. *μτφ.* το δυσεπίλυτο πρόβλημα, η δύσκολη κατάσταση το αδιέξοδο // **întrebare de ~** η δύσκολη ερώτηση

încumeta, încumet *ρ. μέσο* τολμώ, αποτολμώ, κοτάω

încumetare *ουσ. θηλ.* 1. η τόλμη 2. η αφοβία, η αφοβησία, η αποκοτιά

încunoștința, încunoștințez *ρ. μετ.* 1. γνωστοποιώ, κάνω γνωστό, κοινοποιώ, ανακοινώνω, καθιστώ γνωστό 2. ειδοποιώ, αναγγέλλω

încunoștințare, încunoștințări *ουσ. θηλ.* 1. η γνωστοποίηση, η κοινοποίηση, η ανακοίνωση 2. η ειδοποίηση, η αναγγελία // **scrisoare de ~** το αναγγελτήριο γράμμα

încununa, încununez I. *ρ. μετ.* 1. στεφανώνω, στέφω 2. *μτφ.* αποπερατώνω II. *ρ. μέσο* 1. στεφανώνομαι, στέφομαι 2. φέρομαι σε τέλος, περατώνομαι, συμπληρώνομαι

încununare, încununări *ουσ. θηλ.* 1. το στεφάνωμα, η στέψη, η στεφάνωση 2. *μτφ.* η αποπεράτωση, το επιστέγασμα

încuraja, încurajez *ρ. μετ.* 1. ενθαρρύνω, εμψυχώνω, εγκαρδιώνω 2. προτρέπω, παροτρύνω

încurajare, încurajări *ουσ. θηλ.* 1. η ενθάρρυνση, η εγκαρδίωση, η εμψύχωση 2. η παρότρυνση, η προτροπή

încurajat-ă, încurajați-te *επίθ.* 1. ενθαρρυμένος-η-ο, εμψυχωμένος-η-ο, εγκαρδιωμένος-η-ο 2. παροτρυμένος-η-ο

încurajator-oare, încurajatori-oare *επίθ.* 1. ενθαρρυντικός-ή-ό, εγκαρδιωτικός-ή-ό, εμψυχωτικός-ή-ό 2. παροτρυντικός-ή-ό, προτρεπτικός-ή-ό

încurca, încurc I. *ρ. μετ.* 1. μπερδεύω, εμπλέκω, μπλέκω 2. ανακατώνω, συγχύζω 3. περιπλέκω, εμποδίζω, ενοχλώ, μπερδουκλώνω // **a ~ afacerile** μπερδεύω τις επιχειρήσεις // **a ~ locul** εμποδίζω τον τόπο (είμαι περιττός κάπου, ανώφελος) // **a ~ vorba** μπερδεύω τα λόγια μου (χάνω τα λόγια μου από σύγχυση ή πρόθεση να κρύψω την

αλήθεια) // **a o ~** τα μπερδουκλώνω, τα κάνω θάλασσα II. *ρ. μέσο* 1. μπερδεύομαι, μπλέκομαι 2. περιπλέκομαι, βρίσκομαι σε αμηχανία 3. γίνομαι άνω-κάτω 4. ανακατώνομαι, εμπλέκομαι 5. ζαλίζομαι, θολώνει το μυαλό μου // **a i se ~ limba** μπερδεύεται η γλώσσα του // **a se ~ la scris** μπερδεύομαι στο γράψιμο // **a se ~ la socoteală** μπερδεύομαι στο λογαριασμό // **a se ~ lucrurile** μπερδεύονται τα πράγματα

încurcat-ă, încurcați-te *επίθ.* 1. αμήχανος-η-ο, μπλεγμένος-η-ο, μπερδεμένος-η-ο 2. ανακατεμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο 3. συγκεχυμένος-η-ο, σαστισμένος-η-ο, αδιευκρίνιστος-η-ο 4. περίπλοκος-η-ο, ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο // **a o lăsa -ă** τα αφήνω μπερδεμένα, αξεκαθάριστα (υποθέσεις, λογαριασμοί, κ.λ.π.)

încurcă-lume *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο ανακατωσιάρης, ο ανακατωσούρης

încurcătură, încurcături *ουσ. θηλ.* 1. η αμηχανία, το ανακάτωμα, η ανακατωσούρα, το μπέρδεμα, το μπλέξιμο 2. ο μπελάς, η ενόχληση, το ενόχλημα, η ταραχή 3. το εμπόδισμα, η σύγχυση, η περιπλοκή, η δυσκολία, η φασαρία 4. η αταξία // **a avea încurcături** έχω φασαρίες // **a pune în ~** βάζω σε μπελάδες // **a se afla în ~** βρίσκομαι σε αμηχανία // **în încurcătura lor** μες στην αμηχανία τους // **nenumărate încurcături** αμέτρητοι μπελάδες // **să-l scoatem din ~** να τον βγάλουμε από το μπέρδεμα

încuscri, încuscresc *ρ. μέσο* συμπεθεριάζω, συγγενεύω με συμπεθεριό // **dacă nu ne potriveam nu ne încuscream** αν δεν ταιριάζαμε, δε συμπεθεριάζαμε

încuscrire, încuscriri *ουσ. θηλ.* το συμπεθέριασμα, το συμπεθεριό

încuviința, încuviințez I. *ρ. αμ.* 1. συναινώ, συγκατανεύω 2. συμφωνώ να γίνει κάτι, δίνω τη συγκατάθεσή μου 3. αποδέχομαι II. *ρ. μετ.* 1. δέχομαι κάτι 2. συγκατατίθεμαι 3. εγκρίνω κάτι

încuviințare, încuviințări *ουσ. θηλ.* η συναίνεση, η συγκατάθεση

îndată I. *επίρ.* 1. αμέσως 2. αυτοστιγμεί 3. στο πι και φι 4. στο άψε-σβήσε 5. τώρα // **~ ce** αμέσως που II. *συνδ. έκφρ.* 1. άμα 2. μόλις 3. σαν // **~ ce începe toamna, începe culesul viilor** μόλις μπαίνει το φθινόπωρο, αρχίζει ο τρύγος // **de ~ ce au ieşit stelele, păstorul cânta din fluierul său** άμα βγήκαν τ' αστέρια, ο βοσκός έπαιζε τη φλογερά του

îndatora, îndatorez I. *ρ. μετ.* 1. υποχρεώνω, κάνω κάποιον υπόχρεο 2. χρεώνω, υποβάλλω κάτι σε χρέος, υποθηκεύω, δίνω ενέχυρο II. *ρ. μέσο* 1. χρεώνομαι, υποχρεώνομαι 2. βάζω χρέος

îndatorat-ă, îndatorați-te *επίθ.* 1. υπόχρεος-η-ο, υποχρεωμένος-η-ο 2. οφειλέτης-ισσα (ο, η) // **vă sunt foarte ~** σας είμαι πολύ υποχρεωμένος

îndatorire, îndatoriri *ουσ. θηλ.* 1. η οφειλή, το χρέος 2. η υποχρέωση 3. *μτφ.* η ευγνωμοσύνη, η χάρη, το ηθικό χρέος

îndatoritor-oare, îndatoritori-oare *επίθ.* 1. εξυπηρετικός-ή-ό, περιποιητικός-ή-ό, φιλοφρονητικός-ή-ό 2. υποχρεωτικός-ή-ό

îndărăt *επίρ.* 1. πίσω, όπισθεν, οπίσω 2. *(χρονικά)* πριν, πρωτύτερα, άλλοτε, σε προηγούμενο χρόνο // **a da ~** α) βάζω πίσω, β) οπισθοχωρώ, ξεπέφτω, γ) επιστρέφω κάτι // **a da pe cineva ~** υποβιβάζω, μειώνω στην τάξη, την ιεραρχία, την τιμή, την αξία // **a merge de-a-ndăratelea** βαδίζω προς τα πίσω, οπισθοχωρώ, οπισθοβατώ // **a se uita ~** κοιτάζω προς τα οπίσω

îndărătnic-ă, îndărătnici-ce *επίθ.* 1 Ισχυρογνώμονας-η-ον, πεισματάρικος-η-ο, πεισματικός-ή-ό, πεισματώδης-ης-ες, πεισματάρης-α 2. αγύριστος-η-ο, ξεροκέφαλος-η-ο // **cap ~** το αγύριστο κεφάλι

îndărătnici, îndărătnicesc *ρ. μέσο* 1. πεισματώνω, βάζω πείσμα, δείχνω ισχυρογνωμοσύνη 2. πεισμώνω

îndărătnicie, îndărătnicii *ουσ. θηλ.* 1. το πείσμα, το γινάτι 2. η ισχυρογνωμοσύνη 3. η παράλογη επιμονή σε μια γνώμη ή πράξη

îndărătul *πρόθ.* 1. όπισθεν, πίσω 2. πίσω από (κάποιον ή κάτι) // **~ acestui lucru se ascunde ceva** πίσω από αυτό το πράγμα κρύβεται κάτι // **merge ~ meu** πηγαίνει πίσω μου

îndătina, îndătinez I. *ρ. μέσο* γίνομαι έθιμο από παλιά παράδοση II. *ρ. μετ.* συνηθίζω κάτι σύμφωνα με την παράδοση

îndătinat-ă, îndătinați-te *επίθ.* 1. συνηθισμένος-η-ο 2. παραδοσιακός-ή-ό 3. ριζωμένος-η-ο

îndârji, îndârjesc I. *ρ. μετ.* 1. πεισμώνω, πεισματώνω, κάνω κάποιον να βάλει το πείσμα του 2. εξοργίζω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι ακράδαντος, ακλόνητος, σταθερός 2. πεισματώνω, εξοργίζομαι

îndârjire *ουσ. θηλ.* το πείσμα, η αδιαλλαξία, το γινάτι, το μένος

îndârjit-ă, îndârjiți-te I. *επίθ.* 1. ακράδαντος-η-ο 2. πεισματώδης-ης-ες, πεισμωμένος-η-ο 3. ανένδοτος-η-ο II. *επίρ.* 1. ακράδαντα 2. πεισματωδώς

îndeajuns *επίρ.* επαρκώς, αρκετά

îndeaproape *επίρ.* 1. από κοντά 2. πλησίον 3. εμπεριστατωμένα (με προσοχή και ακρίβεια) 4. λεπτομερειακώς // **a urmări ~** παρακολουθώ από κοντά

îndelete *επίρ.* 1. σιγά-σιγά, σιγανά, αβίαστα 2. βραδυκίνητα, βραδέως 3. λίγο-λίγο // **pe ~** με την ησιχία του, χωρίς βιάση

îndeletnici, îndeletnicesc *ρ. μέσο* 1. ασχολούμαι, απασχολούμαι 2. καταγίνομαι με κάτι, καταπιάνομαι

îndeletnicire, îndeletniciri *ουσ. θηλ.* 1. η ασχολία, η απασχόληση, η ενασχόληση, το επάγγελμα 2. η φροντίδα, η μέριμνα

îndelung-ă, îndelungi I. *επίθ.* μακροχρόνιος-α-ο, παρατεταμένος-η-ο, μακρός-ά-ό // *(εκκλ.)* **-ă răbdare** η μακροθυμία II. *επίρ.* μακροχρόνια, παρατεταμένα, επί μακρόν χρόνον

îndelungat-ă, îndelungați-te *επίθ.* 1. μακροχρόνιος-α-ο, μακρινός-ή-ό, μακρύς-ιά-ύ, παρατεταμένος-η-ο 2. με μεγάλη διάρκεια, πολύς, πολλή, πολύ // **timp ~** ο πολύς καιρός // **secetă -ă** η μακροχρόνια ξηρασία

îndemânare *ουσ. θηλ.* 1. η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα 2. η ικανότητα 3. η δεξιοσύνη, η δεξιότητα, η μαστοριά // **cu ~** με επιδεξιότητα

îndemânatic-ă, îmdemânatici-ce I. *επίθ.* 1. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α-ο, καπάτσος-α-ο 2.

ικανός-ή-ό, κατάλληλος-η-ο II. *επίρ.* 1. επιτήδεια, επιδέξια 2 Ικανώς
îndemână I. *επίρ.* ευχερώς, βολικά, έτοιμα για χρήση, σε διάθεση II. *προθ. έκφρ.* **la ~** στο χέρι για χρησιμοποίηση // **a-i fi cuiva la -** μου έρχεται βολικά // **să fie la ~** να είναι πρόχειρος-η-ο
îndemn, îndemnuri *ουσ. ουδ.* 1. η παρότρυνση, η παρακίνηση, η παραίνεση, η προτροπή 2. η ώθηση, η παρώθηση
îndemna, îndemn I. *ρ. μετ.* 1. παροτρύνω, παρακινώ, προτρέπω, παραινώ 2. ωθώ, παρωθώ II. *ρ. μέσο* προτρέπομαι
îndeobşte επίρ. εν γένει, γενικώς, συνήθως, τακτικά, κατά συνήθεια
îndeosebi επίρ. 1 Ιδιαιτέρως, ιδιαίτερα, ιδίως, προ πάντων, κατά πρώτον λόγο 2. κυρίως
îndepărta, îndepărtez I. *ρ. μετ.* 1. απομακρύνω, μακραίνω, ξεμακραίνω, ξεμακρύνω, αλαργάρω 2. εκτοπίζω 3. απολύω από υπηρεσία 4. αφαιρώ 5. απωθώ, εξωθώ, εκδιώκω, παραμερίζω, παρεκτρέπω II. *ρ. μέσο* 1. απομακρύνομαι, ξεμακρύνομαι 2. εκτοπίζομαι 3. αποβάλλομαι, εκδιώκομαι 4. αλαργεύω 5. παρεκτρέπομαι // **a se ~ de la subiect** απομακρύνομαι από το θέμα
îndepărtare, îndepărtări *ουσ. θηλ.* 1. η απομάκρυνση, η εκδίωξη, η εκτόπιση, ο εκτοπισμός, η αποβολή 2. η απόλυση 3. η απώθηση, η εξώθηση, το παραμέρισμα 4. η παρεκτροπή, η παρέκκλιση
îndepărtat-ă, îndepărtaţi-te *επίθ.* 1. απομακρυσμένος -η-ο, μακρυνός-ή-ό, μακρινός-ή-ό 2. αλαγρινός-ή-ό, απόμακρος-η-ο, απόμερος-η-ο // **călătorie -ă** το μακρινό ταξίδι (ο θάνατος) // **localitate -ă** η αλαγρινή τοποθεσία // **Orientul ~** η Άπω Ανατολή / / **rudă -ă** ο μακρινός συγγενής, η μακρινή συγγενής // **trecutul ~** το μακρινό παρελθόν
îndeplini, îndeplinesc *ρ. μετ.* 1. εκπληρώνω, εκτελώ 2. πραγματοποιώ, πραγματώνω 3. επιτελώ 4. τελειώνω, περαίνω, περατώνω, φέρνω κάτι στο τέλος του // **a ~ o sarcină / o rugăminte / o dorinţă / o obligaţie** εκτελώ ένα καθήκον / μια παράκληση / μια επιθυμία / μια υποχρέωση
îndeplinire, îndepliniri *ουσ. θηλ.* 1. η εκπλήρωση, η εκτέλεση 2. η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση 3. η περάτωση, η επιτέλεση, η αποπεράτωση, το τελείωμα // **a duce la ~** φέρνω σε πέρας, εκπληρώνω (έργο, απόφαση, διαταγή)
îndesa, îndes I. *ρ. μετ.* στρυμώχνω 2. πατικώνω 3. πυκνώνω 4. μαζεύω II. *ρ. μέσο* 1. στρυμώχνομαι 2. πατικώνομαι 3. συχωστίζομαι 4. πυκνώνω 5. μαζεύομαι // **lumea se ~ pe străzi** ο κόσμος μαζεύοταν στους δρόμους// **mulţimea se ~ din ce în ce** το πλήθος πύκνωνε την κάθε στιγμή
îndesare, îndesări *ουσ. θηλ.* το στρύγωμα 2. το πατίκωμα 3. το πύκνωμα 4. το στοίβαγμα, το ζούληγμα, η συμπίεση
îndesat-ă, îndesaţi-te I. *επίθ.* 1. στρυμωγμένος-η-ο, στρυμωχτός-ή-ό, πατητός-ή-ό 2. πυκχός-ή-ό, συσσωρευμένος-η-ο, συμπαγής-ής-ές // **mic şi ~** κοντόχοντρος άνθρωπος II. *επιρ. έκφρ.* **cu vârf şi ~** με κουρφή και πατητά, δηλ. περίσσια, παραπανήσια σε αφθονία
îndesi, îndesesc I. *ρ. μετ.* 1. πυκνώνω, συμπυκνώνω 2. προκαλώ πύκνωμα II. *ρ. μέσο* 1. πθκνώνω, γίνομαι πυκνός 2. φουντώνω 3. πληθαίνω, αυξάνομαι // **ceaţa se îndeseşte** η ομίχλη πυκνώνει // **populaţia s-a îndesit** ο πληθυσμός αυξήθηκε
îndesire *ουσ. θηλ.* 1. το πύκνωμα, η πύκνωση, η πυκνότητα, η συμπύκνωση 2. η αύξηση
îndesit-ă, îndesiţi-te *επίθ.* 1. πυκνωμένος-η-ο, πυκνός-ή-ό 2. πιο συχνός-ή-ό, σε πυκνά και σύντομα χρονικά διαστήματα
îndestul-ă, îndestuli-le I. *επίθ.* επαρκής-ής-ές, αρκετός-ή-ό, ικανοποιητικός-ή-ό II. *επίρ.* αρκετά, όσο χρειάζεται
îndestula, îndestulez I. *ρ. μετ.* δίνω σε αρκετή ποσότητα 2. παρέχω το αρκετό από κάτι 3. κάνω κάποιον να χορτάσει, ικανοποιώ πλήρως II. *ρ. μέσο* 1. έχω όσο χρειάζεται 2. επαρκώ, φτάνω για κάτι, αρκώ, τα έχω όλα
îndestulare, îndestulări ους. θηλ. η υπερεπάρκεια, η αφθονία
îndestulat-ă, îndestulaţi-te *επίθ.* 1. που τα έχει όλα σε επάρκεια 2. ικανοποιημένος-η-ο 3. που έχει τα αρκούντα και δε ζητάει περισσότερα
îndestulător-oare, îndestulători-oare I. *επίθ.* 1. επαρκής-ής-ές 2 Ικανοποιητικός-ή-ό // **alimente -oare** αρκούντα τρόφιμα II. *επίρ.* επαρκώς, σε αρκετί ποσότητα, ικανοποιητικά
îndigui, îndiguiesc *ρ. μετ.* φτιάχνω πρόχωμα, κατασκευάζω φράγμα, επιχωματώνω
îndiguire, îndiguiri *ουσ. θηλ.* η επιχωμάτωση
îndiguit-ă, îndiguiţi-te *επίθ.* έχων-ουσα-ον πρόχωμα
îndobitoci, îndobitocesc I. *ρ. μετ.* αποκτηνώνω, κάνω κάποιον να χ'σει τον ανθρωπισμό του II. *ρ. μέσο* 1. αποκτηνώνομαι 2. μεταβάλλομαι σε κτήνος, αποβλακώνομαι
îndobitocire, îndobitociri *ουσ. θηλ.* η αποκτήνωση
îndobitocit-ă, îndobitociţi-te *επίθ.* αποκτηνωμένος -η-ο
îndoctrina, îndoctrinez *ρ. μετ.* 1. διδάσκω, κατηχώ, μυώ σε κάποια οργάνωση 2. εμβάλλω σε κάποιον ιδέες, αρχές, συναισθήματα 3. νουθετώ, ορμηνεύω, εμποτίζω
îndoctrinare *ουσ. θηλ.* 1. η μύηση, η κατήχηση 2. η δασκάλεμα 3. η νουθέτηση, το ορμήνεμα, η ορμήνια
îndoctrinat-ă, îndoctrinaţi-te *επίθ.* μυημένος-η-ο, διδαγμένος-η-ο, δασκαλεμένος-η-ο, κατηχημένος -η-ο
îndoi, îndoi, îndoiesc I. *ρ. μετ.* 1. διπλώνω 2. κυρτώνω 3. κάμπτω, λυγίζω 4. αποκλίνω, γέρνω, κλίνω 5. αναδιπλώνω, διπλασιάζω 6. κύπτω // **a ~ numărul** διπλασιάζω τον αριθμό // **a ~ o bară de fier** κυρτώνω μια σιδερένια ράβδος // **a ~ o foaie de hârtie** διπλώνω ένα φύλλο χαρτιού // **vântul îndoia copacii** ο άνεμος λύγιζε τα δέντρα II. *ρ. μέσο* 1. αμφιβάλλω 2. κάμπτομαι 3. λυγίζω, λυγιέμαι 4. απορώ, αμφιταλαντεύομαι 5. καμπουριάζω, γίνομαι καμπούρης 6. κλίνω, αποκλίνω 7. *μτφ.* υποτάσσομαι, υποχωρώ 8. διπλώνομαι 9. διπλασιάζομαι // **mă îndoiesc de sinceritatea ta** αμφιβάλλω την ειλικρίνειά σου // **ramurile se îndoaie sub greutatea fructelor** τα κλαδιά λυγίζουν κάτω από το βάρος των φρούτων // **să nu vă îndoiţi** μην αμφιβάλλετε
îndoială, îndoieli I. *ουσ. θηλ.* 1. η αμφιβολία, ο δισταγμός 2. η αβεβαιότητα, η απορία, το απόρημα // **am îndoieli** έχω αμφιβολίες // **a pune la ~** θέτω σε αμφιβολία, αμφιβάλλω // **a sta la ~**

βρίσκομαι σε αμφιβολία // **nu încape** ~ δε χωράει αμφιβολία II. *επιρ. έκφρ.* **fără** ~ χωρίς αμφιβολία, άνευ αμφιβολίας
îndoielnic-ă, îndoielnici-ce I. *επίθ.* 1. αμφίβολος-η -ο, αβέβαιος-η-ο 2. απορηματικός-ή-ό, ύποπτος -η-ο // **cuvinte îndoielnice** λόγια διφορούμενα // **de valoare -ă** αμφίβολης αξίας
îndoire, îndoiri *ουσ. θηλ.* 1. η δίπλωση, το δίπλωμα, η αναδίπλωση, το τσάκισμα 2. η κύρτωση, το κύρτωμα, το καμπύλωμα 3. η κλίση, η κάμψη, το λύγισμα
îndoit-ă, îndoiți-te *επίθ.* 1. διπλωμένος-η-ο, διπλωτός-ή-ό 2. διπλός-ή-ό, διπλάσιος-α-ο, διπλασιασμένος-η-ο 3. καμπύλος-η-ο, κυρτός-ή-ό 4. ανακατεμένος-η-ο σε ίσες μερίδες με άλλο υγρό 5. αμφίβολος-η-ο, αβέβαιος-η-ο // **un băț** ~ μια κυρτή ράβδος
îndoitură, îndoituri *ουσ. θηλ.* 1. το κύρτωμα, η καμπή 2. η δίπλωση, το κυρτό μέρος σώματος 3. η πτυχή του εδάφους
îndolia, îndoliez *ρ. μετ.* 1. προξενώ πένθος 2. μαυροφορώ // **acest război a -t toată lumea** αυτός ο πόλεμος μαυροφόρησε όλο τον κόσμο
îndoliat-ă, îndoliați-te *επίθ.* 1. που έχει πένθος 2. μαυροφορεμένος-η-ο // **a fi** ~ πενθώ, έχω πένθος
îndoliere, îndolieri *ουσ. θηλ.* το πένθος
îndopa, îndop I. *ρ. μετ.* 1. παραταΐζω, μπουκώνω 2. δίνω υπερβολική τροφή σε κάποιον 3. στουμπώνω II. *ρ. μέσο* 1. ντερλικώνω 2. περιδρομιάζω
îndopare, îndopări *ουσ. θηλ.* 1. η σίτιση, η παροχή τροφής, σε αφθονία 2. το μπούκωμα
îndopat-ă, îndopați-te *επίθ.* 1. καλοθρεμμένος-η-ο 2. μπουκωμένος-η-ο, γεμιστός-ή-ό 3. παχημένος -η-ο (με υπερσιτισμό)
îndrăci, îndrăcesc I. *ρ. μέσο* 1. δαιμονίζομαι, κυριεύομαι από κακό πνεύμα, με πιάνουν οι διάβολοι 2. κακιώνω, εξοργίζομαι, θυμώνω, οργίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. ερεθίζω, πειράζω κάποιον 2. κάνω κάποιον έξαλλο, δαιμονίζω, διαβολίζω
îndrăcire *ουσ. θηλ.* το δαιμόνισμα, η εξόργιση
îndrăcit-ă, îndrăciți-te *επίθ.* διαβολεμένος-η-ο, δαιμονισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο
îndrăgi, îndrăgesc I. *ρ. μετ.* αγαπώ II. *ρ. μέσο* αγαπιέμαι, είμαι γαπημένος-η-ο
îndrăgire *ουσ. θηλ.* 1. η αγάπη 2. η γέννηση αγάπης
îndrăgit-ă, îndrăgiți-te *επίθ.* αγαπητός-ή-ό, αγαπημένος-η-ο // ~ **de popor** δημοφιλής-ής-ές
îndrăgosti, îndrăgostesc *ρ. μέσο* 1. ερωτεύομαι 2. αγαπώ ερωτικά, με πιάνει ερωτική επιθυμία
îndrăgostire *ουσ. θηλ.* ο έρωτας
îndrăgostit-ă, îndrăgostiți-te *επίθ.* ερωτευμένος-η-ο
îndrăzneală, îndrăzneli *ουσ. θηλ.* 1. η τόλμη, η αποκοτιά, το θράσος, η θρασύτητα 2. το θάρρος
îndrăzneț-eață, îndrăzneți-țe I. *επίθ.* 1. τολμηρός-ή -ό, απόκοτος-η-ο, απότολμος-η-ο 2. ριψοκίνδηνος -η-ο, θαρραλέος-α-ο, ευθαρσής-ής-ές, ιταμός-ή-ό // **faptă -eață** η τολμηρή πράξη, το τόλμημα II. *επίρ.* 1. τολμηρά, με τόλμη, απόκοτα, απότολμα 2. θαρραλέα, ευθαρσώς, ιταμώς
îndrăzni, îndrăznesc *ρ. μετ.* 1. τολμώ, αποκοτώ, κοτάω, αποτολμώ 2. ριψοκινδυνεύω, κάνω κάτι με θράσος, επιχειρώ κάτι πέρα από το κανονικό (το συνηθισμένο, τακτικό) // **îndrăznești să o spui?** αποτολμάς και το λες;// **cum de-ai îndrăznit?** πως και το τόλμησες;
îndrepta, îndrept I. *ρ. μετ.* 1. ορθώνω, ανορθώνω, επανορθώνω 2. ισιάζω, ισιώνω 3. κατευθύνω, οδηγώ, καθοδηγώ 4. βελτιώνω, διορθώνω, καλυτερεύω 5. στρέφω // **a ~ arma spre țintă** κατευθύνω το όπλο στο στόχο // **a ~ mașina spre oraș** τραβώ με το αυτοκίνητο προς την πόλη // **a ~ o greșeală** διορθώνω ένα λάθος // **a ~ pașii cuiva** οδηγώ τα βήματα κάποιου, δείχνω το δρόμο σε κάποιον // **a ~ un copac care e aplecat** ανορθώνω ένα δέντρο γερμένο // τραβώ προς, πηγαίνω κατά // **a-și ~ atenția** στρέφω την προσοχή μου // **a-și ~ gândul asupra cuiva** κατευθύνω τη σκέψη μου πάνω σε κάποιον // **a-și ~ ochii asupra cuiva** προσηλώνω τα μάτια μου πάνω σε κάποιον // **a -t discuția asupra acestei probleme** έδωσε κατεύθυνση στη συζήτηση πάνω σ' αυτό το πρόβλημα II. *ρ. μέσο* 1. ορθώνομαι, ανορθώνομαι 2. ισιάζω 3. κατευθύνομαι 4. διορθώνομαι, βελτιώνομαι, επανορθώνομαι, βελτιούμαι // **a se ~ spre casă** κατευθύνομαι προς το σπίτι // **a se ~ vremea** βελτιώνεται ο καιρός // **purtarea lui s-a -t** η διαγωγή του διορθώθηκε
îndreptar, îndreptare *ουσ. ουδ.* 1. ο δείκτης 2. το σύνολο κανόνων δικαίου πάνω σε ορισμένο τομέα δραστηριότητας 3. ο οδηγός // **constituie un ~ pentru activitatea noastră** αποτελεί έναν οδηγό για την δραστηριότητά μας
îndreptare, îndreptări *ουσ. θηλ.* 1. η ανόρθωση, η επανόρθωση, η διόρθωση 2. η βελτίωση, το ίσιασμα, η ανάρρωση 3. η αποκατάσταση // *μτφ.* **-a legii** η οδηγία του νόμου // **măsuri de** ~ μέτρα προς συμμόρφωση
îndreptat-ă, îndreptați-te *επίθ.* 1. ανορθωμένος-η -ο, επανορθωμένος-η-ο, διορθωμένος-η-ο 2. βελτιωμένος-η-ο, εξομαλυμένος-η-ο 3. ισιασμένος-η-ο 4. στραμμένος-η-ο προς 5. κατευθυνόμενος-η-ο // **atenția era -ă altundeva** η προσοχή ήταν στραμμένη αλλού // **o politică -ă spre înțelegere între popoare** μια πολιτική κατευθυνομένη σε συνεννόηση ανάμεσα στους λαούς
îndreptăți, îndreptățesc *ρ. μετ.* 1. δικαιώνω, δίνω δίκαιο 2. δικαιολογώ κάποιον 3. επιτρέπω, δίνω άδεια, παρέχω δικαίωμα σε κάποιον να κάνει κάτι
îndreptățire, îndreptățiri *ουσ. θηλ.* 1. η δικαίωση, η απόδοση δικαίου 2. η δικαιολόγηση 3. η άδεια, η παροχή δικαιώματος σε κάποιον να κάνει κάτι
îndreptățit-ă, îndreptățiți-te I. *επίθ.* 1. δικαιούχος -ος-ο 2. αδειούχος-α-ο 3. δικαιολογημένος-η-ο 4. σωστός-ή-ό // **consider -e cererile** θεωρώ σωστά τα αιτήματα // **să fii** ~ να δικαιούσαι II. *επίρ.* 1. με άδεια 2. δικαιολογημένα 3. σωστά, δικαιωματικά
îndruga, îndrug *ρ. μετ.* τσαμπουνάω, φλυαρώ, λεω ανοησίες, λέω πολλά και περιττά // **a ~ verzi și uscate** δεν βάζω γλώσσα στο στόμα μου, η γλώσσα μου πάει ροδάνι
îndrugare, îndrugări *ουσ. θηλ.* 1. η μωρολογία 2. η ματαιολογία 3. η ανόητη, άσκοπη φλυαρία
îndruma, îndrumez *ρ. μετ.* 1. οδηγώ, δείχνω το δρόμο σε κάποιον 2. καθοδηγώ 3. ορμηνεύω, συμβουλεύω 4. κατευθύνω
îndrumar *ουσ. ουδ.* 1. ο δείκτης 2. ο οδηγός (βιβλίο), η συλλογή κανόνων σωστού τρόπου ενέργειας σε ορισμένο τομέα δραστηριότητας

îndrumare, îndrumări *ουσ. θηλ.* 1. η οδηγία, η οδήγηση, η συμβουλή, η καθοδήγηση 2. ο χειρισμός, η χειραγωγία 3. η υπόδειξη, η νουθεσία
îndrumător-oare, îndrumători-oare I. *επίθ.* 1. οδηγητικός-ή-ό, συμβουλευτικός-ή-ό 2. καθοδηγητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. οδηγητής-ήτρια (ο, η) 2. καθοδηγητής-ήτρια (ο, η) 3. χειραγωγός (ο, η), ο, η σύμβουλος κάποιου III. *ουσ. ουδ.* ο δείκτης, το βιβλίο με οδηγίες για κάτι, ο οδηγός
înduioşa, înduioşez I. *ρ. μέσο* 1. με πιάνει η στοργή 2. συγκινούμαι 3. νιώθω ευσπλαχνία, συμπάθεια για κάποιον II. *ρ. μετ.* 1. προκαλώ στοργή 2. συγκινώ 3. τρυφεραίνω, κάνω κάτι τρυφερό απαλό
înduioşare *ουσ. θηλ.* 1. η στοργή 2. η συγκίνηση 3. η τρυφερότητα
înduioşat-ă, înduioşaţi-te *επίθ.* συγκινημένος-η-ο, εύσπλαχνος-η-ο, που έχει καταληφθεί από στοργή
înduioşător-oare, înduioşători-oare *επίθ.* 1. στοργικός-ή-ό 2. συγκινητικός-ή-ό 3. ευσπλαχνικός-ή-ό
îndulci, îndulcesc I. *ρ. μετ.* 1. γλυκαίνω 2. *μτφ.* καταπραΰνω· καθησυχάζω II. *ρ. μέσο* 1. γλυκαίνομαι 2. νοιώθω γλυκύτητα // **a se ~ la ceva** γλυκαίνομαι, πιάνω γούστο για κάτι
îndulcire *ουσ. θηλ.* η γλύκανση
îndulcit-ă, îndulciţi-te *επίθ.* 1. γλυκός-ιά-ό 2. γλυκαμένος-η-ο 3. *μτφ.* ήπιος-α-ο
îndupleca, înduplec I. *ρ. μετ.* 1. πείθω, εξευμενίζω 2. κάνω κάποιον να ενδώσει, να είναι υποχωρητικός II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι υποχωρητικός, ενδίδω, υποχωρώ 2. αποδέχομαι να γίνει κάτι, δέχομαι να πειστώ και να είμαι με το μέρος κάποιου
înduplecare *ουσ. θηλ.* 1. ο εξευμενισμός 2. η υποχωρητικότητα
îndura, îndur I. *ρ. μετ.* 1. υπομένω, υποφέρω 2. ανέχομαι 3. υφίσταμαι, υποβάλλομαι, δοκιμάζω ταλαιπωρίες, βάσανα // **~ foarte răbdător** υπόμενε πολύ καρτερικά II. *ρ. μέσο* 1. ευσπλαχνίζομαι 2. καταδέχομαι 3. δείχνω οίκτο συμπονώ 4. *(σε αρνητική πρόταση)* δεν μ' αφήνει η καρδιά μου να... δεν αποφασίζω // **nu mă îndur să-l las** δεν αποφασίζω να τον αφήσω // **nu se ~ să plece** δεν τον άφηνε η καρδιά του να φύγει (δεν αποφασιζόταν να φύγει) // **s-au ~t să ne scrie** καταδέχτηκαν να μας γράψουν
îndurare, îndurări *ουσ. θηλ.* 1. ο οίκτος 2. η ευσπλαχνία, το έλεος 3. η υπομονή
îndurător-oare, îndurători-oare *επίθ.* 1. υπομονετικός-ή-ό, ανεχτικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό 2. ευσπλαχνικός-ή-ό, συμπονετικός-ή-ό, εύσπλαχνος-η-ο, καλόκαρδος-η-ο, ελεήμονας-η-ο
îndurera, îndurerez *ρ. μετ.* 1. λυπώ, προξενώ λύπη 2. θλίβω, προξενώ θλίψη 3. πικραίνω, στενοχωρώ
îndurerare *ουσ. θηλ.* 1. η λύπη, η θλίψη, ο πόνος 2. η πίκρα, η πικρία, το πίκραμα, η στενοχώρια
îndurerat-ă, îndureraţi-te *επίθ.* 1. λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο 2. πικραμένος-η-ο 3. πονεμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο
înec, înecuri *ουσ. ουδ.* 1. ο πνιγμός, το πνίξιμο 2. η πλημμύρα
îneca, înec I. *ρ. μετ.* 1. πνίγω 2. θανατώνω με ασφυξία (με σφίξιμο του λαιμού ή με βούλιαγμα του κεφαλιού μέσα στο νερό) 3. αποπνίγω 4. πλημμυρίζω ένα χώρο από νερά 5. *μτφ.* δεν αφήνω κάτι να εκδηλωθεί // **a-şi îneca furia** πνίγω την οργή μου 6. κατακλύζω, σκεπάζω κάτι με νερά II. *ρ. μέσο* 1. πνίγομαι, αποπνίγομαι 2. βουλιάζω, καταβυθίζομαι (καράβια) 3. *μτφ.* αποτυχαίνω // **a se ~ ca ţiganul la mal** αποτυχαίνω την τελευταία στιγμή // *μτφ.* **a se ~ în datorii** πνίγομαι στα χρέη // **m-am ~t cu ceva** πνίγηκα με κάτι // **parcă i s-au ~t corăbiile** σα να του βούλιαξαν τα καράβια
înecare *ουσ. θηλ.* το πνίξιμο, το βούλιαγμα
înecat-ă, înecaţi-te *επίθ.* 1. πνιγμένος-η-ο 2. βουλιαγμένος-η-ο 3. αποπνιγμένος-η-ο 4. πλημμυρισμένος-η-ο 5. ασφυκτιωμένος-η-ο
înecăcios-oasă, înecăcioşi-oase *επίθ.* 1. πνιχτικός-ή-ό, πνιγηρός-ή-ό, αποπνιχτικός-ή-ό 2. ασφυχτικός-ή-ό
înecăciune, înecăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η πνιγούρα, το πνίγος 2. η δύσκολη αναπνοή
înfăptui, înfăptuiesc *ρ. μετ.* 1. εκπληρώνω 2. πραγματοποιώ 3. εκτελώ 4. διενεργώ, ενεργώ 5. υλοποιώ, δημιουργώ
înfăptuire, înfăptuiri *ουσ. θηλ.* 1. η εκπλήρωση, η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση 2. η εκτέλεση, η υλοποίηση 3. η διενέργεια 4. η δημιουργία, το δημιούργημα
înfăptuitor-oare, înfăptuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εκπληρώνων, η επληρώνουσα, ο διενεργών, η διενεργούσα, ο πλάθων, η πλάθουσα, ο εκτελών, η εκτελούσα, ο, η δημιουργός, ο, η κατασκευαστής -άστρια
înfăşa, înfăşez *ρ. μετ.* σπαργανώνω, φασκιώνω, τυλίγω βρέφος με σπάργανα
înfăşare, înfăşări *ουσ. θηλ.* το φάσκιωμα, το σπαργάνωμα, η σπαργάνωση
înfăşat-ă, înfăşaţi-te *επίθ.* φασκιωμένος-η-ο, σπαργανωμένος-η-ο
înfăşura, înfăşor I. *ρ. μετ.* 1. τυλίγω, τυλίσσω, περιτυλίγω, περιτυλίσσω 2. ζώνω 3. κουλουριάζω II. *ρ. μέσο* 1. τυλίγομαι, περιτυλίγομαι 2. ζώνομαι 3. κουλουριάζομαι
înfăşurare, înfăşurări *ουσ. θηλ.* 1. το τύλιγμα, η περιτύλιξη, το περιτύλιγμα 2. το ζώσιμο
înfăşurat-ă, înfăşuraţi-te *επίθ.* τυλιχτός-ή-ό, τυλιγμένος-η-ο
înfăţişa, înfăţişez I. *ρ. μετ.* 1. παρουσιάζω, παρασταίνω, παριστάνω, εμφανίζω 2. εικονίζω, απεικονίζω II. *ρ. μέσο* 1. παρουσιάζομαι, παρίσταμαι, εμφανίζομαι, φαίνομαι 2. *(νομ.)* προσέρχομαι, παρουσιάζομαι υποχρεωτικά κάπου 3. φαντάζομαι, πλάθω με τη φαντασία μου
înfăţişare, înfăţişări *ουσ. θηλ.* 1. η παρουσίαση, η εμφάνιση 2. η παράσταση 3. η απεικόνιση 4. η θωριά, το παρουσιαστικό, το παράστημα 5. η θέα, το θέαμα, η άποψη
înfeuda, înfeudez I. *ρ. μετ.* 1. υποτάσσω 2. υποδουλώνω II. *ρ. μέσο* 1. υποτάσσομαι 2. υποδουλώνομαι 3. γίνομαι υποχείριος
înfeudare *ουσ. θηλ.* 1. η υποταγή, η καθυπόταξη, η υποτέλεια 2. η υποδούλωση
înfia, înfiez *ρ. μετ.* υιοθετώ, κάνω υιοθέτηση
înfiat-ă, înfiaţi-te *επίθ.* υιοθετημένος-η-ο, που έχει υιοθετηθεί
înfiera, înfierez *ρ. μετ.* 1. κατακρίνω, καυτηριάζω 2. στηλιτεύω 3. επικρίνω
înfierare *ουσ. θηλ.* 1. η καυτηρίαση, η κατάκριση 2. η στηλίτευση, η επίκριση 3. η βαριά επίπληξη

înfierat-ă, înfierați-te *επίθ.* 1. καυτηριασμένος-η-ο, στηλιτευμένος-η-ο 2. επικριμένος-η-ο, κατακριμένος-η-ο

înfierbânta, înfierbânt I. *ρ. μετ.* 1. θερμαίνω, ζεσταίνω 2. ανάβω, φλογίζω, διαθερμαίνω 3. *μτφ.* εξάπτω, εξοργίζω II. *ρ. μέσο* 1. θερμαίνομαι, ζεσταίνομαι 2. ανάβω, γίνομαι φλογερός 3. *μτφ.* εξοργίζομαι, εξάπτομαι, ανάβω

înfierbântare *ουσ. θηλ.* 1. το ζέσταμα, η θερμασιά 2. το άναμμα, η φλογερότητα 3. *μτφ.* η οργή 4. *μτφ.* η έξαψη

înfierbântat-ă, înfierbântați-te *επίθ.* 1. διάθερμος-η-ο 2. αναφτός-ή-ό, αναμμένος-η-ο, φλογερός-ή-ό 3. *μτφ.* εξοργισμένος-η-ο, αναμμένος-η-ο // **capetele -e** τα αναμμένα κεφάλια

înfierbântător-oare, înfierbântători-oare *επίθ.* 1. θερμαντικός-ή-ό 2. καυτερός-ή-ό 3. φλογώδης-ης-ες 4. ζεματιστός-ή-ό

înfiere, înfieri *ουσ. θηλ.* 1. η υιοθέτηση 2. η υιοθεσία

înfietor-oare, înfietori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο θετός πατέρας, η θετή μητέρα

înfingăreț-eață, înfingăreți-țe *επίθ. (οικ.)* που μπήγεται, ανακατωσούρης-α-ικο

înfige, înfig I. *ρ. μετ.* 1. μπήγω, μπήζω 2. χώνω, εμπήγω 3. βυθίζω // **a ~ mâinile în ceva** μπήγω τα χέρια μου σε κάτι, πιάνω γερά κάτι II. *ρ. μέσο* 1. μπήγομαι, χώνομαι 2. υπεισέρχομαι 3. ανακατεύομαι σε ξένα πράγματα

înfigere, înfigeri *ουσ. θηλ.* το χώσιμο, το μπήξιμο

înființa, înființez I. *ρ. μετ.* 1 Ιδρύω, συνιστώ 2. συγκροτώ 3. δημιουργώ 4. θεμελιώνω II. *ρ. μέσο* παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι *(για τους ανθρώπους)*

înființare, înființări *ουσ. θηλ.* 1. η ίδρυση, η δημιουργία, η σύσταση 2. η συγκρότηση 3. η θεμελίωση, η εγκαθίδρυση

înfiora, înfior I. *ρ. μετ.* 1. προκαλώ σε κάποιον ρίγος 2. κάνω κάποιον να ανατριχιάσει, να τον πιάσει η τρεμούλα II. *ρ. μέσο* 1. ριγώ, ανατριχιάζω 2. τρέμω, φρικιάζω, φρίζω, φρίσσω // **ea se înfioră de teamă** αυτή ανατρίχιασε από φόβο // **mă înfior la acest gând** φρικιάζω, ριγώ σ' αυτή τη σκέψη

înfiorare, înfiorări *ουσ. θηλ.* 1. το ρίγος, το ανατρίχιασμα, η ανατριχίλα 2. η φρικίαση 3. *μτφ.* η τρομάρα

înfiorat-ă, înfiorați-te *επίθ.* 1. ανατριχιασμένος-η-ο, φρικιασμένος-η-ο 2. τρομαγμένος-η-ο, ταραγμένος-η-ο 3. φοβισμένος-η-ο

înfiorător-oare, înfiorători-oare I. *επίθ.* 1. ανατριχιαστικός-ή-ό, φρικιαστικός-ή-ό 2. τρομαχτικός-ή-ό 3. φοβερός-ή-ό II. *επίρ.* 1. φρικιαστικά, ανατριχιαστικά 2. τρομαχτικά, φοβερά

înfipt-ă, înfipți-te *επίθ.* 1. χωστός-ή-ό 2. μπηγμένος -η-ο 3. *μτφ.* θρασύς-εία-ύ, τολμηρός-ή-ό

înfiripa, înfiripez I. *ρ. μετ.* 1. συναπαρτίζω 2. σχηματίζω κάτι από λίγα πράγματα και κάνω την αρχή μιας δουλειάς 3. συγκροτώ, ιδρύω, συνιστώ II. *ρ. μέσο* 1. δημιουργούμαι, παίρνω ύπαρξη, γεννιέμαι 2. αποκτώ σταθερότητα 3. προκόβω, φτάνω σε κάποια ευημερία

înfiripare, înfiripări *ουσ. θηλ.* 1. η συγκρότηση 2. ο σχηματισμός 3. η προκοπή 4. η σύσταση, η ίδρυση 4. *μτφ.* η ανάρρωση

înfiripat-ă, înfiripați-te *επίθ.* 1. συγκροτημένος-η-ο, σχηματισμένος-η-ο 2. προκομένος-η-ο 3. θεμελιώμενος-η-ο 4. *μτφ.* αναρρωνύων

înflăcăra, înflăcărez I. *ρ. μετ.* 1. ανάβω, αναφλέγω, φλογίζω 2. εμψυχώνω, εγκαρδιώνω, ενθουσιάζω II. *ρ. μέσο* 1. φλέγομαι, φλογίζομαι, αναφλέγομαι 2. εμψυχώνομαι, ενθουσιάζομαι

înflăcărare *ουσ. θηλ.* 1. η φλογερότητα 2. η θέρμη, η ζέση, ο ζήλος 3. η ορμή, το άναμμα 4. ο ενθουσιασμός

înflăcărat-ă, înflăcărați-te *επίθ.* 1. φλογερός-ή-ό, ένθερμος-η-ο 2. διάπυρος-η-ο, πύρινος-η-ο 3. ενθουσιασμένος-η-ο

înflora, înflorez *ρ. μετ.* ανθοστολίζω, διακοσμώ με άνθη (τάπητες, τοίχους, υφάσματα)

înflorat-ă, înflorați-te *επίθ.* 1. ανθοστόλιστος-η-ο 2. παρδαλός-ή-ό,. ποικολόχρωμος-η-ο

înflori, înfloresc I. *ρ. αμ.* 1. ανθίζω, λουλουδιάζω 2. *μτφ.* ακμάζω, βρίσκομαι σε ανθηρή κατάσταση II. *ρ. μετ.* 1. στολίζω με λουλούδια 2. *μτφ.* μεγαλοποιώ τα πράγματα, παριστάνω κάτι υπερβολικά, τα παραλέω

înflorire, înfloriri *ουσ. θηλ.* 1. η άνθηση, το άνθισμα, η ανθηρότητα 2. η ανθοφορία, το λουλούδιασμα 3. η θαλερότητα 4. μτφ,. η ακμή, η ευημερία, η ευδαιμονία, η πρόοδος // **~a pomilor fructiferi** η άνθηση των οπωροφόρων δέντρων // **-a trandafirilor** το άνθισμα των τριαντάφυλλων

înflorit-ă, înfloriți-te *επίθ.* 1. ανθισμένος-η-ο, ανθιστός-ή-ό, ανθηρός-ή-ό, λουλουδιαστός-ή-ό 2. ανθοστόλιστος-η-ο 3. *μτφ.* στολισμένος-η-ο (λόγος, κ.λ.π.)

înfloritor-oare, înfloritori-oare *επίθ.* 1. ανθηρός-ή -ό 2. *μτφ.* ακμαίος-αία-ο 3. ευδαίμων-ων-ον // **civilizație -oare** ο ανθηρός πολιτισμός, ο ακμαίος πολιτισμός

înfloritură, înflorituri *ουσ. θηλ.* 1. το διάνθισμα, η φιοριτούρα 2. το στολίδι, το στόλισμα, η διακόσμηση 3. το επαύξημα, η προσθήκη σ' ένα διήγημα, το να τα παραλέει ο ομιλητής

înfoca, înfoc I. *ρ. μετ.* 1. φλογίζω, βάζω φλόγα 2. ανάβω II. *ρ. μέσο* 1. φλέγομαι, φλογίζομαι, γίνομαι φλογερός 2. ενθουσιάζομαι

înfocare *ουσ. θηλ.* 1. η ζέση, η φλογερότητα 2. το άναμμα, η φωτιά, η φλόγα 3. *μτφ.* ο ενθουσιασμός, το πάθος // **cu ~** με πάθος

înfocat-ă, înfocați-te *επίθ.* 1. φλογερός-ή-ό, διάπυρος-η-ο, διακαής-ής-ές 2. ένθερμος-η-ο 3. έμψυχος-η-ο

înfofoli, înfofolesc I. *ρ. μέσο* κουκουλώνομαι, ντύνομαι με χοντρά και ζεστά ρούχα II. *ρ. μετ.* κουκουλώνω

înfofolit-ă, înfofoliți-te *επίθ.* κουκουλωμένος-η-ο· που έχει ντυθεί με χοντρά και ζεστά ρούχα

înfoia, înfoiez I. *ρ. μέσο* 1. φουσκώνομαι 2. *μτφ.* περηφανεύομαι, κορδώνομαι 3. γίνομαι φουσκωτός II. *ρ. μετ.* φουσκώνω· κάνω κάτι φουσκωτό // *(επαρχ.)* **își înfoaie coada** φουσκώνει τη ουρά του (φεύγει απ' εδώ)

înfoiat-ă, înfoiați-te *επίθ.* 1. φουσκωμένος-η-ο 2. *μτφ.* κορδωμένος-η-ο

înfometa, înfometez *ρ. μετ.* 1. κάνω να υπάρχει πείνα, να είναι έλλειψη τροφίμων 2. αναγκάζω με την πείνα

înfometare *ουσ. θηλ.* η πείνα, ο λιμός, η έλλειψη τροφίμων, η λιμοκτονία

înfometat-ă, înfometați-te *επίθ.* πεινασμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο, λιμώδης-ης-ες

înfrăţi, înfrăţesc I. *ρ. μετ.* αδερφώνω II. *ρ. αμ.* αναβλαστάνω, γεννώ βλαστάρια III. *ρ. μέσο* αδερφώνομαι, αδελφώνομαι, συνδέομαι με αδερφική συγγένεια

înfrăţire *ουσ. θηλ.* 1. η αδερφοσύνη, το αδέρφωμα, η αδέλφωση 2. η αδερφική συγγένεια, η συναδέλφωση // **înfrăţirea între popoare** η συναδέλφωση των λαών

înfrăţit-ă, înfrăţiţi-te *επίθ.* 1. αδερφωμένος-η-ο, αδελφωμένος-η-ο, συναδερφωμένος-η-ο 2. *(βοτ.)* που έχει πετάξει βλαστάρια, που έχει αναδώσει βλαστάρια

înfrâna, înfrânez I. *ρ. μετ.* 1. χαλινώνω, χαλιναγωγώ 2. *μτφ.* συγκρατώ, αναχαιτίζω· μετριάζω· αναστέλλω II. *ρ. μέσο* 1. χαλιναγωγώ τα πάθη μου, χαλιναγωγούμαι 2. ελέγχω την συμπεριφορά μου, είμαι κύριος του εαυτού μου 3. συγκρατιέμαι

înfrânare, înfrânări *ουσ. θηλ.* 1. η χαλιναγώγηση, η χαλίνωση 2. η αποχή, η εγκράτεια

înfrânat-ă, înfrânaţi-te *επίθ.* 1. χαλινωτός-ή-ό· που έχει χαλινάρι (ζώο) 2. συγκρατημένος-η-ο, εγκρατής-ής-ές, χαλιναγωγημένος-η-ο

înfrânge, înfrâng *ρ. μετ.* 1. κατανικώ, νικώ, προξενώ ήττα σε κάποιον 2. καταβάλλω 3. *μτφ.* αψηφώ, δε λογαριάζω κάποιο νόμο ή κανόνα

înfrângere, înfrângeri *ουσ. θηλ.* 1. η ήττα, η υποχώρηση σε κάτι 2. η αποτυχία 3. η πολεμική αποτυχία, η συντριβή

înfrânt-ă, înfrânţi-te *επίθ.* 1. νικημένος-η-ο, ηττημένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο // **a fi ~** ηττώμαι· νικώμαι· καταβάλλομαι (σε αγώνα ή σε μάχη)

înfrica *ρ. μέσο* φοβάμαι, κατέχομαι από φόβο

înfricat-ă, înfricaţi-te *επίθ.* φοβισμένος-η-ο, εκφοβισμένος-η-ο, φοβημένος-η-ο

înfricoşa, înfricoşez I. *ρ. μέσο* 1. τρομάζω, πτοούμαι, σκιάζομαι 2. φρίττω, φρίσσω II. *ρ. μετ.* 1. εκφοβίζω, φοβερίζω 2. τρομάζω, κατατρομάζω, πτοώ, βάζω σε κάποιον φόβο

înfricoşare *ουσ. θηλ.* 1. ο εκφοβισμός, το φοβέρισμα, η φοβέρα 2. η πτόηση 3. το τρόμαγμα, η τρομάρα, η φρικίαση

înfricoşat-ă, înfricoşaţi-te *επίθ.* τρομαγμένος-η-ο, έντρομος-η-ο, κατατρομαγμένος-η-ο, φοβερισμένος-η-ο

înfricoşător-oare, înfricoşători-oare I. *επίθ.* 1. φοβερός-ή-ό, φριχτός-ή-ό 2. τρομακτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό // **-ul tărăboi** ο τρομακτικός θόρυβος II. *επίρ.* τρομακτικά, φοβερά, φριχτά

înfrigurare, înfrigurări I. *ουσ. θηλ.* 1. η τρεμούλα, το τρεμούλιασμα 2. το ρίγος, η κρυάδα, η φρικίαση 3. *μτφ.* η λαχτάρα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με τρεμούλα, με λαχτάρα, με μεγάλη συγκίνηση

înfrigurat-ă, înfriguraţi-te *επίθ.* 1. τρεμουλιαστός-ή-ό, τρεμάμενος-η-ο 2. ανυπόμονος-η-ο, ανήσυχος-η-ο

înfrumuseţa, înfrumuseţez I. *ρ. μετ.* 1. εξωραΐζω, ομορφαίνω 2. καλλωπίζω 3. περικοσμώ 4. στολίζω II. *ρ. μέσο* εξωραΐζομαι, καλλωπίζομαι

înfrumuseţare, înfrumuseţări *ουσ. θηλ.* ο εξωραϊσμός, ο καλλωπισμός

înfrumuseţat-ă, înfrumuseţaţi-te *επίθ.* εξωραϊσμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο

înfrunta, înfrunt I. *ρ. μετ.* 1. αντιμετωπίζω, καταφρονώ, σηκώνω κεφάλι 2. αψηφώ, κρατώ αντίσταση, καταφρονώ II. *ρ. μέσο* 1. αντιτίθεμαι, αντιτάσσομαι 2. αντιστέκομαι, εναντιώνομαι

înfruntare, înfruntări *ουσ. θηλ.* 1. η αντιμετώπιση, η πάλη με τον αντίπαλο 2. η αψηφησιά 3. *μτφ.* η προσβολή

înfrunzi pers. 3 înfrunzeşte *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* φουντώνω, βγάζω φύλλα (φυτά)

înfrunzire, înfrunziri *ουσ. θηλ.* το φούντωμα, το φύτρωμα των φύλλων (δέντρα, φυτά)

înfrunzit-ă, înfrunziţi-te *επίθ.* φουντωτός-ή-ό, φουντωμένος-η-ο, φυλλοφόρος-α-ο· που έχει φύλλα

înfrupta, înfrupt *ρ. μέσο (οικ.)* επωφελούμαι, καρπούμαι, ανέντιμα από κάτι (πράγμα) για το προσωπικό μου συμφέρον, απολαμβάνω

înfruptare *ουσ. θηλ.* η απολαβή, η ωφέλεια κάποιου πράγματος με ανέντιμο τρόπο για το προσωπικό μου συμφέρον

înfuleca, înfulec *ρ. μετ. (οικ.)* χάφτω, καταβροχθίζω, τρώγω λαίμαργα

înfumura, înfumurez *ρ. μέσο* 1. καυχιέμαι, περιαυτολογώ 2. κομπορρημονώ 3. κομπάζω 4. αρέσκομαι τον εαυτό μου είμαι αλαζόνας, επαίρομαι, ξιππάζομαι

înfumurare, înfumurări *ουσ. θηλ.* η καυχησιά, η καυχησιολογία, η περιαυτολογία, η κομπορρημοσύνη, ο κομπασμός, η αυταρέσκεια, η αλαζονεία, η ξιππασιά

înfumurat-ă, înfumuraţi-te *επίθ.* 1. καυχησιάρης-α -ικο 2. μεγαλομανής-ής-ές 3. φαντασμένος-η-ο 4. αυτάρεσκος-η-ο, αλαζονικός-ή-ό, ξιππασμένος -η-ο, επηρμένος-η-ο

înfunda, înfund I. *ρ. μετ.* 1. βάζω πάτο / φούντο στο βαρέλι 2. βουλώνω, κλείνω τρύπα 3. ταπώνω, με τάπα, πωματίζω 4. εμφράσσω, στουπώνω, φράζω 5. αποφράζω (δίοδο, δρόμο) 6. πατώνω 7. φέρνω κάποιον σε αδιέξοδο // **a ~ ocna** μπαίνω στη φυλακή // **a ~ un şanţ** αποφράζω χαντάκι // **a-i ~ gura** τον αποστομώνω II. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** πνιχτά, αθόρυβα, χωρίς να φανεί // **a râde pe -te** γελώ χωρίς θόρυβο, πνιχτά III. *ρ. μέσο* 1. βυθίζομαι 2. φράσσομαι, αποφράζομαι 3. βουλώνω 4. καταλήγω σε αδιέξοδο // **a i se ~** την παθαίνω, βουλιάζω, έχω ατυχία // **conducta se înfundă** ο σωλήνας βουλώνει // **strada se înfundă** ο δρόμος αποφράζεται

înfundare *ουσ. θηλ.* 1. η απόφραξη, το φράξιμο 2. το βούλωμα, το στούπωμα, το τάπωμα 3. το κλείσιμο

înfundat-ă, înfundaţi-te *επίθ.* 1. βουλωμένος-η-ο, ταπωμένος-η-ο, στουπωμένος-η-ο 2. φραγμένος -η-ο, εμφραγμένος-η-ο 3. βυθισμένος-η-ο 4. χωμένος-η-ο // **vin ~** το βουλωμένο κρασί (το μποτιλιαρισμένο κρασί)

înfundătoare, înfundători *ουσ. θηλ.* το καθένα από τα μέρη που κλείνουν την άμαξα από μπροστά και από πίσω

înfundătură, înfundături *ουσ. θηλ.* η φραγμε οδός, η οδός χωρίς έξοδο

înfuria, înfurii I. *ρ. μέσο* 1. οργίζομαι, εξοργίζομαι 2. εξαγριώνομαι 3. φουρκίζομαι 4. φρενιάζω, μανιάζω, μανιώνω 5. δαιμονίζομαι, κυριεύομαι από κακό πνεύμα II. *ρ. μετ.* 1. οργίζω, εξοργίζω 2. ερεθίζω μέχρι μανίας 3. εξαγριώνω, φουρκίζω 4. δαιμονίζω, φρενιάζω

înfuriat-ă, înfuriaţi-te *επίθ.* 1. φουρκισμένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, εξαγριωμένος-η-ο, οργίλος-η-ο

2. μανιωμένος-η-ο, μανιώδης-ης-ες, εξοργισμένος -η-ο
înfurnica pers. 3 înfurnică *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. μυρμηγκιάζει 2. μουδιάζει κάποιο μέρος του σώματος
îngădui, îngădui I. *ρ. μετ.* 1. επιτρέπω, συναινώ 2. δίνω την άδεια 3. αποδέχομαι 4. ανέχομαι II. *ρ. αμ.* 1. υπομένω, κάνω υπομονή 2. περιμένω 3. ανεξικακώ III. *ρ. μέσο* 1. είμαστε αμοιβαία ανεχτικοί 2. συνεννοούμαστε 3. ανέχομαι // **trebuie să mă ~** πρέπει να με ανέχεσαι
îngăduinţă *ουσ. θηλ.* 1. η ανοχή, η καρτερία, η καρτερικότητα, η ανεκτικότητα 2. η υπομονή 3. η άδεια 4. η κατανόηση 5. η επιείκεια, η ανεξικακία // **cu îngăduinţa dumneavoastră** με την άδειά σας
îngăduire *ουσ. θηλ.* ιδ. îngăduinţă
îngăduitor-oare, îngăduitori-oare *επίθ.* 1. ανεκτικός -ή-ό, επιεικής-ής-ές 2. υπομονετικός-ή-ό, καρτερικός -ή-ό, κατανοητικός-ή-ό 3. ανεξίκακος -η-ο
îngăima, îngăim I. *ρ. μετ.* ψελλίζω II. *ρ. μέσο (επαρχ.)* 1. βρίσκομαι σε αμφιβολία 2. καθυστερώ
îngăimare, îngăimări *ουσ. θηλ.* το ψέλλισμα, ο ψελλισμός
îngăimat-ă, îngăimaţi-te *επίθ.* 1. ψελλισμένος-η-ο 2. συγκεχυμένος-η-ο
îngălbeni, îngălbenesc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι κίτρινο 2. βάφω κάτι κίτρινο II. *ρ. αμ.* 1. κιτρινιάζω 2. γίνομαι κίτρινος III. *ρ. μέσο* 1. ωχριάζω 2. χλομιάζω, χλωμιάζω
îngălbenire, îngălbeniri *ουσ. θηλ.* 1. το κιτρίνιασμα, το χλώμιασμα 2. η ωχρίαση
îngălbenit-ă, îngălbeniţi-te *επίθ.* 1. κιτρινιασμένος -η-ο 2. χλωμός-ή-ό, χλωμιασμένος-η-ο 3. ωχρός -ή-ό 4. *μτφ.* μαραμένος-η-ο
îngâmfa, îngâmf *ρ. μέσο* 1. κορδώνομαι, καυχώμαι, επαίρομαι 2. το παίρνω απάνω μου, ξιππάζω, είμαι αλαζονικός, δείχνω υπεροψία, ψηλοκρατιέμαι
îngâmfare, îngâmfări *ουσ. θηλ.* 1. η υπεροψία, η αλαζονεία, η έπαρση, η αγερωχία, ο κομπασμός 2. η ξιππασιά, η ψευτοπερηφάνεια
îngâmfat-ă, îngâmfaţi-te I. *επίθ.* υπεροπτικός-ή-ό, φαντασμένος-η-ο, κορδωτός-ή-ό, αγέρωχος-η-ο, καυχησιάρης-άρα-ίκο, αλαζονικός-ή-ό, ξιππασμένος-η-ο, επηρμένος-η-ο // **să nu fii ~** να μην είσαι υπερόπτης II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αλαζόνας-α (ο, η), υπερόπτης (ο, η) 2. φαντασμένος-η (ο, η) 3. κομπαστής-άστρια (ο, η) 4. ξιππασμένος-η (ο, η), επηρμένος-η-ο
îngâna, îngân I. *ρ. μετ.* 1. μιμούμαι τη φωνή ή τα λόγια κάποιου 2. σιγοτραγουδώ, σιγοντάρω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. αυταπατώμαι, βαυκαλίζομαι 2. συνενώνομαι, σμίγω // **se ~ ziua cu noaptea** συναντιέται η μέρα με τη νύχτα
îngânare, îngânări *ουσ. θηλ.* 1. η μίμηση της φωνής ή των λέξεων κάποιου 2. το σιγανό τραγούδισμα 2. το μουρμουρητό
îngânat-ă, îngânaţi-te *επίθ.* σιγανός-ή-ό, ψιθυριστός-ή-ό, μουρμουρισμένος-η-ο
îngândura, îngândurez I. *ρ. μέσο* 1. σκέφτομαι, συλλογιέμαι, συλλογίζομαι 2. είμαι ανήσυχος-η II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να σκέφτεται, να συλλογίζεται, να στοχάζεται, βάζω σε σκέψη
îngândurare, îngândurări *ουσ. θηλ.* 1. η σκέψη, ο στοχασμός 2. το βύθισμα σε σκέψεις
îngândurat-ă, îngânduraţi-te *επίθ.* 1. συλλογισμένος -η-ο, σκεφτικός-ή-ό 2. που έχει βυθιστεί σε σκέψεις 3. πολυάσχολος-η-ο
îngemăna, îngemăn I. *ρ. μετ.* 1. συζευγνύω 2. ζευγαρώνω 3. συνενώνω 4. ενώνω σφιχτά II. *ρ. μέσο* 1. ενώνομαι σφιχτά 2. συνδέομαι
îngemănat-ă, îngemănaţi-te *επίθ.* 1. συζευγμένος -η-ο 2. συνενωμένος-η-ο 2. ηνωμένος-η-ο
îngenunchea, îngenunchez I. *ρ. αμ.* 1. γονυπετώ, γονατίζω, κάθομαι στα γόνατα 2. πέφτω στα γόνατα κάποιου II. *ρ. μετ.* 1. γονατίζω κάποιον 2. *μτφ.* υποδουλώνω, υποτάσσω· καταβάλλω κάποιον
îngenuncheat-ă, îngenuncheaţi-te *επίθ.* 1. γυναπιστός -ή-ό 2. γονυπετής-ής-ές 3. *μτφ.* υποταγμένος-η -ο, υπόδουλος-η-ο
îngenunchere, îngenuncheri *ουσ. θηλ.* 1. το γονάτισμα 2. το πέσιμο στα γόνατα 3. η γονυκλισία 4. *μτφ.* η υποταγή, η υποδούλωση, η καθυπόταξη // **aduceau a îngenuncheri** έμοιαζαν με γονυκλισίες
înger, îngeri *ουσ. αρσ.* ο άγγελος // **-ul păzitor** ο φύλακας άγγελος // **slab de ~** αδύνατος από άγγελο, δειλός, ολιγόψυχος, φοβητσιάρης, άβουλος // **tare de ~** δυνατός από άγγελο, θαρραλέος, ανθεκτικός
îngeraş, îngeraşi *ουσ. αρσ.* το αγγελάκι, το αγγελούδι
îngeresc-ească, îngereşti *επίθ.* 1. αγγελικός-ή-ό 2. *μτφ.* καλόψυχος-η-ο // **suflet ~** η αγγελική ψυχή
îngereşte *επίρ.* αγγελικά
înghesui, înghesui I. *ρ. μέσο* συνωστίζομαι, στριμώχνομαι, συνωθούμαι II. *ρ. μετ.* 1. στριμώχνω 2. πατικώνω 3. συνωθώ
înghesuială, înghesuieli *ουσ. θηλ.* 1. ο συνωστισμός, το στρίμωγμα 2. η συνώθηση 3. η στενοχώρια, η έλλειψη χώρου
înghesuire, înghesuiri *ουσ. θηλ.* το στρίμωγμα, η συσσωμάτωση
înghesuit-ă, înghesuiţi-te *επίθ.* 1. στριμωγμένος-η -ο, στριμωχτός-ή-ό, συνωστισμένος-η-ο 2. συνωθημένος-η-ο 3. *μτφ.* στενόχωρος-η-ο· που δεν έχει επαρκή χώρο
îngheţ, îngheţuri *ουσ. ουδ.* 1. η παγωνιά, ο παγετός, το πάγωμα 2. *μτφ.* το υπερβολικό ψύχος, το δυνατό κρύο
îngheţa, îngheţ I. *ρ. αμ.* 1. παγώνω, μεταβάλλομαι σε πάγο 2. ξεπαγιάζω, νιώθω υπερβολικό κρύο // **a-i ~ cuiva inima** παγώνει η καρδιά του σε κάποιον (μένει έκπληκτος, μαρμαρωμένος) // **i-a -t sângele în vine** του πάγωσε το αίμα στις φλέβες // **râul a -t până la fund** το ποτάμι πάγωσε ως το βυθό II. *ρ. μετ.* παγώνω, κάνω πάγο, μεταβάλλω ένα υγρό σε πάγο με ψύξη // **frigul ne îngheaţă mâinile** το κρύο μας παγώνει τα χέρια // **privirea sa mă îngheaţă** το βλέμμα του με παγώνει
îngheţare *ουσ. θηλ.* 1. το πάγωμα 2. η απόψυξη, η τέλεια ψύξη 3. η παγίωση // **-a salariilor** η παγίωση μισθών
îngheţat-ă, îngheţaţi-te *επίρ.* παγωμένος-η-ο // **Oceanul ~ de Nord** ο Βόρειος Παγωμένος Ωκεανός
îngheţată, îngheţate *ουσ. θηλ.* το παγωτό
înghionti, înghiontesc I. *ρ. μετ.* 1. παραγκωνίζω, σπρώχνω με τον αγκώνα 2. σπρώχνω, σκουντώ II. *ρ. μέσο* σπρώχνομαι, σκουντιέμαι

înghiontire, înghiontiri *ουσ. θηλ.* η παραγκώνιση, το σπρώξιμο, το σκούντημα

înghiţi, înghit *ρ. μετ.* 1. καταπίνω, καταβροχθίζω 2. χάφτω // *(οικ.)* **a ~ din ochi pe cineva** καταπίνω με τα μάτια μου κάποιον, τον ρουφώ με τα μάτια μου // **a ~ hapul** καταπίνω το χάπι // **a-şi ~ lacrimile** καταπίνω τα δάκρυά μου // **această uzină înghite mult cărbune** αυτό το εργοστάσιο καταπίνει πολύ άνθρακα // **a nu ~ pe cineva** δε χωνεύω κάποιον, μου είναι αντιπαθητικός // **l-a -t pământul** τον κατάπιε η γη (έγινε άφαντος)

înghiţire, înghiţiri *ουσ. θηλ.* το κατάπιωμα, η κατάποση

înghiţitură, înghiţituri *ουσ. θηλ.* η μπουκιά, η γουλιά, η χαψιά, η ρουφηξιά // **a bea dintr-o ~** πίνω μονορρούφι (με μια ρουφηξιά)

îngloba, înglobez *ρ. μετ.* 1. ενσωματώνω, εμπερικλείω ενώνω κάτι με άλλο σε ενιαίο σώμα 2. περιλαμβάνω, περιλαβαίνω, συμπεριλαμβάνω

înglobare, înglobări *ουσ. θηλ.* 1. η ενσωμάτωση 2. η συνένωση

îngloda, înglodez *ρ. μέσο* 1. βυθίζομαι στη λάσπη 2. βουλιάζω στο βόρβορο, βαλτώνω 3. *μτφ.* έχω πολλά χρέη // **a se ~ în datorii** είμαι πνιγμένος στα χρέη

înglodare, înglodări *ουσ. θηλ.* 1. το βύθισμα στη λάσπη, το βούλιαγμα στο βόρβορο, το πέσιμο σε βαλτότοπο 2. *μτφ.* το να είναι κάποιος χρεώστης με μεγάλα χρέη

înglodat-ă, înglodaţi-te *~ίθ.* 1. βουλιαγμένος-η-ο στη λάσπη 2. *μτφ.* πνιγμένος-η-ο στα χρέη, καταχρεωμένος-η-ο

îngrădi, îngrădesc I. *ρ. μετ.* 1. περιφράζω, φράζω 2. περικλείω, περιορίζω II. *ρ. μέσο* 1. περιφράσσομαι, φράσσομαι 2. περιορίζομαι

îngrădire, îngrădiri *ουσ. θηλ.* 1. η περίφραξη, το φράξιμο 2. ο περιορισμός

îngrădit-ă, îngrădiţi-te *επίθ.* 1. περίφραχτος-η-ο, φραγμένος-η-ο, περιφραγμένος-η-ο 2. περίκλειστος-η-ο, περιορισμένος-η-ο, κλειστός-ή-ό

îngrăditură, îngrădituri *ουσ. θηλ.* το περίφραγμα, ο φράχτης

îngrămădeală *ουσ. θηλ.* 1. ο συνωστισμός, το στριμωξίδι 2. το μάζεμα 3. η συρροή

îngrămădi, îngrămădesc I. *ρ. μετ.* σωριάζω, μαζεύω σε σωρό II. *ρ. μέσο* 1. επισωρεύομαι, συνωστίζομαι 2. γίνομαι σωρός μαζί με άλλους

îngrămădire, îngrămădiri *ουσ. θηλ.* 1. η επισώρευση 2. το μάζεμα 3. ο σωρός

îngrăşa, îngraş I. *ρ. μετ.* 1. παχαίνω, κάνω κάτι παχύ *(ζώο)* 2. χοντραίνω 3. λιπαίνω, ρίχνω λίπασμα, κοπρίζω *(γη)* // **îngraşă porcul în ajun** το να κάνει κανείς καθυστερημένες ετοιμασίες // **mâncarea bună l-a -t** το καλό φαΐ τον έχει παχύνει II. *ρ. μέσο* παχαίνω, γίνομαι παχύς-ιά-ύ, χοντραίνω

îngrăşare *ουσ. θηλ.* 1. η πάχυνση, το χόντρεμα 2. η λίπανση (γη)

îngrăşat *ουσ. ουδ.* 1. η πάχυνση 2. η λίπανση (γη)

îngrăşat-ă, îngrăşaţi-te *επίθ.* 1. που έχει παχύνει, χοντρός-ή-ό 2. λιπασμένος-η-ο (γη)

îngrăşământ, îngrăşăminte *ουσ. ουδ.* το λίπασμα // **îngrăşăminte chimice** τα χημικά λιπάσματα

îngrăşătorie, îngrăşătorii *ουσ. θηλ.* η κτηνοτροφική μονάδα για πάχυνση ζώων προορισμένων για σφαγή

îngreţoşa, îngreţoşez I. *ρ. μέσο* 1. αισθάνομαι αηδία, αναγούλα, αναγουλιάζω 2. σιχαίνομαι· αποστρέφομαι II. *ρ. μετ.* προξενώ αναγούλα, αηδία, σιχασιά, σιχαμάρα

îngreţoşare *ουσ. θηλ.* 1. η αναγούλα, το αναγούλιασμα, η αηδία 2. η αποστροφή, η σιχαμάρα, το σίχαμα

îngreuia, îngreuiez I. *ρ. μετ.* 1. επιβαρύνω 2. βαραίνω, βαρύνω 3. δυσχεραίνω, δυσκολεύω 4. φέρνω εμπόδιο, ενοχλώ II. *ρ. μέσο* 1. επιβαρύνομαι 2. βαρύνομαι, γίνομαι βαρύς-ιά-ύ 3. δυσκολεύομαι, ενοχλούμαι // **i se îngreuiază pleoapele** γίνονται βαριά τα βλέφαρά του

îngreuiat-ă, îngreuiaţi-te *επίθ.* 1. επιβαρυμένος-η -ο 2. δυσκολεμένος-η-ο 3. δυσχερής-ής-ές

îngreuiere *ουσ. θηλ.* 1. η επιβάρυνση 2. το δυσκόλεμα, η δυσχέρεια, η δυσκολία 3. το εμπόδιο

îngreuna, îngreunez *ρ. μετ. και μέσο* ιδ. **îngreuia**

îngreunare *ουσ. θηλ.* ιδ. **îngreuiere**

îngreunat-ă, îngreunaţi-te *επίθ.* ιδ. **îngreuiat-ă**

îngriji, îngrijesc I. *ρ. μετ.* 1. φροντίζω, περιποιούμαι, προσέχω 2. περιθάλπω // **a îngriji un bolnav** περιθάλπω (φροντίζω) έναν άρρωστο II. *ρ. αμ.* 1. μεριμνώ 2. ενδιαφέρομαι για κάτι III. *ρ. μέσο* 1. νοιάζομαι, ενδιαφέρομαι 2. έχω τη φροντίδα 3. επιμελούμαι 4. ασχολούμαι // **a se ~ de casă** έχω τη φροντίδα για το σπίτι

îngrijire, îngrijiri I. *ουσ. θηλ.* 1. η φροντίδα, η έγνοια 2. η περιποίηση 3. η περίθαλψη 4. η μέριμνα, η επιμέλεια 5. η προσοχή // **a da primele îngrijiri** δίνω τις πρώτες βοήθειες II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** περιποιητικός-ή-ό // **personal de ~** το περιποιητικό προσωπικό

îngrijit-ă, îngrijiţi-te I. *επίθ.* 1. φροντισμένος-η-ο, περιποιημένος-η-ο 2. επιμελημένος-η-ο 3. ευπαρουσίαστος-η-ο II. *επίρ.* φροντισμένα, ευπαρουσίαστα, επιμελημένα

îngrijitor-oare, îngrijitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φροντιστής οικίας, οικονόμος (ο, η), επιμελητής -ήτρια (ο, η) 2. επόπτης-όπτρια (ο, η) 3. υπηρέτης -τρια (ο, η)

îngrijora, îngrijorez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον να ανησυχήσει 2. ταράζω 3. στενοχωρώ II. *ρ. μέσο* 1. ανησυχώ, είμαι ανήσυχος 2. φοβάμαι 3. αδημονώ

îngrijorare, îngrijorări *ουσ. θηλ.* 1. η ανησυχία 2. η αδημονία 3. η ταραχή 4. η δυσφορία

îngrijorat-ă, îngrijoraţi-te *επίθ.* 1. ανήσυχος-η-ο 2. ταραγμένος-η-ο // **a fi ~** αδημονώ, δυσφορώ

îngrijorător-oare, îngrijorători-oare *επίθ.* ανησυχητικός-ή-ό, ανησυχαστικός-ή-ό II. *επίρ.* ανησυχητικά, ανησυχασακά

îngropa, îngrop I. *ρ. μετ.* 1. θάβω, θάπτω, ενταφιάζω, κηδεύω 2. παραχώνω II. *ρ. μέσο* 1. θάβομαι, ενταφιάζομαι 2. γίνεται το θάψιμο νεκρού, η εισαγωγή νεκρού στον τάφο

îngropare, îngropări *ουσ. θηλ.* 1. η ταφή, το θάψιμο, ο ενταφιασμός 2. το παράχωμα

îngropat I. *ουσ. ουδ.* το θάψιμο, η κατάχωση II. *επίθ.* θαμμένος-η-ο

îngropăciune, îngropăciuni I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το θάψιμο, η ταφή, ο ενταφιασμός II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** 1. πένθιμος-η-ο 2. θλιμμένος-η-ο, λυπημένος-η-ο

îngroşa, îngroş I. *ρ. μέσο* 1. χοντραίνω, χοντρύνω, γίνομαι χοντρός-ή-ό 2. παχύνω 3. μπαταλεύω, μπαταλιάζω 4. γίνομαι με βαθιά φωνή 5. πυκνώνω // **a se ~ rândurile** πυκνώνω τις σειρές // **se**

îngroaşă gluma η κατάσταση παίρνει μια δυσάρεστη ροπή II. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι χοντρότερο απ' ό,τι είναι 2. κάνω μια γραμμή πιο χοντρή 3. πυκνώνω, κάνω κάτι πυκνό (διάλυση συμπεπυκνωμένη) // **a ~ obrazul** χοντρύνω το πρόσωπο, γίνομαι ηθικά αδιάφορος
îngroşare, îngroşări *ουσ. θηλ.* 1. το χόντρεμα 2. η πάχυνση 3. το πύκνωμα
îngroşat-ă, îngroşaţi-te *επίθ.* 1. χοντρός-ή-ό· χοντρεμένος-η-ο 2. πυκνωμένος-η-ο (για υγρά)
îngrozi, îngrozesc I. *ρ. μετ.* 1. φοβίζω, φοβερίζω 2. τρομάζω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. φοβάμαι 2. τρομάζω, με πιάνει φόβος 3. φρίττω, φρικιάζω
îngrozire *ουσ. θηλ.* 1. ο φόβος, ο τρόμος 2. η φρίκη, η τρομάρα
îngrozit-ă, îngroziţi-te *επίθ.* 1. φοβισμένος-η-ο, τρομαγμένος-η-ο 2. περίφοβος-η-ο, περίτρομος -η-ο, κατατρομαγμένος-η-ο· που φοβάται πολύ
îngrozitor-oare, îngrozitori-oare I. *επίθ.* 1. φοβερός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, τρομακτικός-ή-ό 2. φρικτός-ή-ό, φρικαλέος-α-ο 3. δεινός-ή-ό II. *επίρ.* 1. φοβερά, τρομερά, τρομακτικά 2. φρικτά, φρικαλέα 3. δεινώς // **~ de zgârcit** φοβερά τσιγκούνης // **suferă ~** υποφέρει φρικτά
îngust-ă, înguşti-ste *επίθ.* 1. στενός-ή-ό 2. περιορισμένος-η-ο, με μικρό πλάτος 3. *μτφ. (για ανθρώπους)* στενοκέφαλος-η-ο // **drum ~** ο στενός δρόμος // **spaţiu ~** ο στενός χώρος
îngusta, îngustez I. *ρ. μετ.* 1. στενεύω, κάνω κάτι στενό 2. αποστενώνω 3. περιορίζω II. *ρ. μέσο* 1. στενεύω, αποστενεύω, γίνομαι στενώτερος από πρώτα 2. περιορίζομαι 3. συμμαζεύομαι // **se îngustează lucrurile** αυξάνονται οι κίνδυνοι
îngustare, îngustări *ουσ. θηλ.* 1. το στένεμα, η στένωση, το στένωμα 2. η αποστένωση
îngustat-ă, îngustaţi-te *επίθ.* στενεμένος-η-ο, στενωμένος-η-ο
îngustime, îngustimi *ουσ. θηλ.* 1. η στενότητα 2. η ανεπάρκεια // **-a de spirit** η πνευματική ανεπάρκεια
înhăita, înhăitez *ρ. μέσο (χλευασ.)* συναγελάζομαι, συναναστρέφομαι με πρόστυχους ανθρώπους· αλητεύω, κάνω παρέα με τους αλήτες
înhăma, înham I. *ρ. μετ.* 1. χαλινώνω, χαβώνω, περνώ τα χαλινάρια σε ζώα 2. ζεύω // **a ~ la muncă** ζεύω στη δουλειά, αναγκάζω κάποιον να εργαστεί II. *ρ. μέσο* ζεύομαι, μπαίνω στα χαλινάρια
înhămare, înhămări *ουσ. θηλ.* το χαλίνηωμα, η ζεύξη, το ζέψιμο
înhămat-ă, înhămaţi-te *επίθ.* 1. χαλιωμένος-η-ο, ζευκτός-ή-ό, ζεμένος-η-ο 2. *μτφ.* δεσμευμένος -η-ο
înhăţa, înhaţ *ρ. μετ.* 1. αδράζω, τσακώνω 2. αρπάζω, γραπώνω 3. πιάνω, συλλαμβάνω
înhăţare *ουσ. θηλ.* 1. το γράπωμα, το άρπαγμα 2. το πιάσιμο στα χέρια 3. η σύλληψη
înhuma, înhumez *ρ. μετ.* ενταφιάζω, θάπτω, παραχώνω
înhumare, înhumări *ουσ. θηλ.* ο ενταφιασμός, το θάψιμο, το παράχωμα
înjgheba, înjghebez *ρ. μετ.* 1. συνιστώ, συγκροτώ, συναπαρτίζω 2. εξοικονομώ 3. ιδρύω, οικοδομώ, φτιάχνω // **şi-a -t o gospodărie** έφτιαξε νοικοκυριό
înjghebare *ουσ. θηλ.* η σύσταση 2. η συγκρότηση 3. η ίδρυση
înjosi, înjosesc I. *ρ. μετ.* 1. εξευτελίζω, ξευτελίζω 2. μειώνω στο βαθμό ή την αξία 3. ταπεινώνω, περιφρονώ II. *ρ. μέσο* 1. εξευτελίζομαι, ξευτελίζομαι 2. ταπεινώνομαι
înjosire, înjosiri *ουσ. θηλ.* 1. ο εξευτελισμός 2. η ταπείνωση, η περιφρόνηση
înjosit-ă, înjosiţi-te *επίθ.* 1. εξευτελισμένος-η-ο, ξεφτελισμένος-η-ο 2. ταπεινωμένος-η-ο, περιφρονημένος-η-ο
înjositor-oare, înjositori-oare *επίθ.* εξευτελιστικός -ή-ό, ταπεινωτικός-ή-ό, περιφρονητικός-ή-ό
înjuga, înjug I. *ρ. μετ.* 1. ζεύω, ζευγνύω 2. βάζω ζώο σε ζυγό II. *ρ. μέσο* 1. ζεύομαι, ζευγνύομαι 2. μπαίνω ζευκτός σε δύσκολη δουλειά
înjugare *ουσ. θηλ.* το ζέψιμο, η ζεύξη, η υπόζευξη
înjugat-ă, înjugaţi-te *επίθ.* ζεμένος-η-ο, ζευκτός-ή-ό
înjumătăţi, înjumătăţesc *ρ. μετ.* 1. μεσάζω, μοιράζω σε δύο μισά, σε δύο ίσα μέρη 2. κόβω κάτι μέχρι τη μέση, ελαττώνω κατά το ήμισυ, διχοτομώ
înjumătăţire *ουσ. θηλ.* το μοίρασμα σε δύο ίσα μέρη, η μοιρασιά σε δύο, η διχοτόμηση
înjumătăţit-ă, înjumătăţiţi-te *επίθ.* 1. μισός-ή-ό 2. μοιρασμένος-η-ο σε δύο ίσα μέρη
înjunghia, înjunghii I. *ρ. μετ.* 1. σφάζω, σφαγιάζω 2. *μτφ.* μαχαιρώνω, σκοτώνω κάποιον με μαχαίρι II. *ρ. μέσο* σφάζομαι, μαχαιρώνομαι // **s-au -t la beţie** μαχαιρώθηκαν στο μεθύσι
înjunghiat-ă, înjunghiaţi-te *επίθ.* σφαγμένος-η-ο, σφαχτός-ή-ό, μαχαιρωμένος-η-ο
înjunghiere, înjunghieri *ουσ. θηλ.* 1. η σφαγή, το σφάξιμο, ο σφαγιασμός 2. το μαχαίρωμα
înjura, înjur I. *ρ. μετ.* 1. βρίζω, υβρίζω 2. προσβάλλω με λόγια II. *ρ. μέσο* αισχρολογώ, λέγω και δέχομαι βρισιές, βριζόμαστε μεταξύ μας // **care înjură** υβριστικός-ή-ό, αισχρολόγος-α-ο
înjurare, înjurări *ουσ. θηλ.* η βρισιά, η ύβρη, το βρίσιμο
înjurătură, înjurături *ουσ. θηλ.* 1. η ύβρη, η βρισιά 2. η αισχρολογία
înlăcrima, înlăcrimez I. *ρ. αμ.* δακρύζω II. *ρ. μέσο* γεμίζω δάκρυα (μάτια)
înlăcrimat-ă, înlăcrimaţi-te *επίθ.* 1. δακρυσμένος -η-ο 2. βουρκωμένος-η-ο (μάτια) 3. κλαμένος -η-ο
înlănţui, înlănţui I. *ρ. μετ.* αλυσοδένω, αραδιάζω σε σειρά II. *ρ. μέσο* αλυσοδένομαι, συνδέομαι με άλλον αμοιβαία
înlănţuire, înlănţuiri *ουσ. θηλ.* 1. η αλυσόδεση, το αλυσίδωμα 3. *μτφ.* ο ειρμός, η αλληλοδιαδοχή σκέψεων // **-a gândurilor** ο ειρμός σκέψεων
înlănţuit-ă, înlănţuiţi-te *επίθ.* 1. αλυσοδεμένος-η-ο, αλληλένδετος-η-ο 2. δέσμιος-α-ο // *(μυθ.)* **Prometeu ~** Προμηθεύς δεσμώτης
înlătura, înlătur *ρ. μετ.* 1. απομακρύνω 2. παραμερίζω, απωθώ, παραγκωνίζω 3. εξαλείφω
înlăturare *ουσ. θηλ.* 1. η απομάκρυνση 2. το παραμέρισμα, ο παραγκωνισμός, η παραγκώνιση, η απώθηση 3. η εξάλειψη
înlemni, înlemnesc I. *ρ. αμ.* 1. ξυλιάζω, μένω σύξυλος 2. μαρμαρώνω 3. γίνομαι ακίνητος, σκληρός, αλύγιστος 4. *μτφ.* μένω κατάπληκτος II. *ρ. μετ.* ξυλιάζω, κάνω κάτι να γίνει σκληρό και αλύγιστο // **frigul i-a -t mâinile** η παγωνιά του ξύλιασε τα χέρια III. *ρ. μέσο* γίνομαι αναίσθητος σκληρόκαρδος, άσπλαχνος, ξυλιάζω

înlemnire ουσ. θηλ. το ξύλιασμα
înlemnit-ă, înlemniţi-te επίθ. 1. ξυλιασμένος-η-ο 2. πετρωμένος-η-ο, μαρμαρωμένος-η-ο
înlesni, înlesnesc I. ρ. μετ. 1. διευκολύνω, ευκολύνω 2. ευχεραίνω 3. μτφ. βοηθώ υλικά κάποιον II. ρ. μέσο ευκολύνομαι, βολεύομαι
înlesnire, înlesniri I. ουσ. θηλ. η διευκόλυνση, η ευκολία 2. η ευχέρεια II. επιρ. έκφρ. // **cu ~** με διευκόλυνση· με ευκολία // **înlesniri de plată** οι ευκολίες πληρωμής
înlocui, înlocuiesc ρ. μετ. 1. αντικαθιστώ, αντικατασταίνω 2. αναπληρώνω
înlocuire ουσ. θηλ. 1. η αντικατάσταση 2. η αναπλήρωση
înlocuitor-oare, înlocuitori-oare I. επίθ. αναπληρωματικός-ή-ό, αναπληρωτικός-ή-ό, αντικαταστατικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. 1. αντικαταστάτης-άτρια (ο, η) 2. αναπληρωτής-ώτρια (ο, η) III. ουσ. ουδ. το υποκατάστατο // **cafea cu înlocuitori** ο καφές από ρεβίθι
înmagazina, înmagazinez ρ. μετ. αποθηκεύω, εναποθηκεύω
înmagazinare ουσ. θηλ. η αποθήκευση, η εναποθήκευση
înmatricula, înmatriculez I. ρ. μετ. εγγράφω σε μητρώο II. ρ. μέσο εγγράφομαι σε μητρώο
înmatriculare, înmatriculări ουσ. θηλ. η εγγραφή σε μητρώο, η καταχώρηση σε μητρώο
înmănunchea, înmănunchez I. ρ. μετ. χεροβολιάζω II. ρ. μέσο συνάζομαι
înmănunchere ουσ. θηλ. η σύναξη σε χερόβολα
înmănuşat-ă, înmănuşaţi-te επίθ. γαντοφορεμένος -η-ο
înmărmuri, înmărmuresc I. ρ. αμ. 1. μαρμαρώνω 2. μένω άφωνος, ακίνητος II. ρ. μετ. 1. κάνω κάποιον να μαρμαρώσει, να μεταβληθεί σε μάρμαρο 2. μτφ. εκπλήσσω, καταπλήσσω
înmărmurire, înmărmuriri ουσ. θηλ. το μαρμάρωμα, η μαρμάρωση
înmărmurit-ă, înmărmuriţi-te επίθ. 1. μαρμαρωμένος-η-ο 2. κατάπληκτος-η-ο
înmâna, înmânez ρ. μετ. 1. επιδίδω στα χέρια 2. εγχειρίζω 2. μεταβιβάζω
înmânare, înmânări ουσ. θηλ. 1. η επίδοση 2. η παράδοση στα χέρια κάποιου, η εγχείριση
înmii, înmiesc I. ρ. μετ. πολλαπλασιάζω κάτι με χίλια, χιλιαπλασιάζω II. ρ. μέσο χιλιαπλασιάζομαι, γίνομαι χίλιες φορές μεγαλύτερος ή περισσότερος
înmiire, înmiiri ουσ. θηλ. ο χιλιαπλασιασμός
înmiit-ă, înmiiţi-te I. επίθ. χιλιαπλάσιος-α-ο II. επίρ. χιλιάκις, χίλιες φορές
înmiresma, înmiresmez ρ. μετ. 1. ευωδιάζω 2. μοσχοβολώ 3. μυρώνω, αρωματίζω
înmiresmare, înmiresmări ρ. μετ. η ευωδιά, το μοσχοβόλημα, το άρωμα
înmiresmat-ă, înmiresmaţi-te επίθ. 1. ευωδιαστός -ή-ό, ευώδης-ης-ες 2. μυρωδάτος-η-ο, μοσχομυρισμένος-η-ο
înmlădia, înmlădiez I. ρ. μέσο 1. λυγιέμαι, λυγίζομαι 2. καμαρώνω II. ρ. μετ. λυγίζω, κάνω κάτι κυρτό, κάμπτω
înmlădiere, înmlădieri ουσ. θηλ. 1. το λύγισμα 2. η κάμψη
înmormânta, înmormântez I. ρ. μετ. 1. θάπτω, θάβω, ενταφιάζω, κηδεύω 2. μτφ. λησμονώ, σβήνω κάτι από τη μνήμη μου II. ρ. μέσο θάβομαι
înmormântare, înmormântări ουσ. θηλ. 1. η ταφή, το θάψιμο, ο ενταφιασμός 2. η εκφορά, η κηδεία 3. μτφ. η ξεχασιά, η λησμονιά, το ξέχασμα, η λήθη
înmuguri pers. 3 înmugureşte ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. μπουμπουκιάζω, βλασταίνω, βλαστάνω, βγάζω βλαστάρια, φυτρώνω 2. μτφ. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι
înmugurit-ă, înmuguriţi-te επίθ. μπουμπουκιασμένος -η-ο
înmuia, înmoi I. ρ. μετ. 1. μουλιάζω, μουσκεύω 2. μαλακώνω 3. διαβρέχω 4. μτφ. κατευνάζω, καταπραΰνω // **a ~ rufele** μουσκεύω τα ρούχα // **căldura înmoaie ceara** η ζέστη μαλακώνει το κερί II. ρ. μέσο 1. μουλιάζω, μουσκεύομαι 2. μαλακώνω 3. βρέχομαι 4. μτφ. καταπραΰνομαι, καθησυχάζω // **a i se ~ inima** μαλάκωσε η καρδιά του // **rufele s-au ~t** τα ρούχα μουσκεύτηκαν
înmuiat-ă, înmuiaţi-te επίθ. 1. μουλιασμένος-η-ο, μουσκεμένος-η-ο, καταμουσκεμένος-η-ο 2. βρεγμένος-η-ο, διάβροχος-η-ο 3. μαλακός-ιά-ό 4. μτφ. κατευνασμένος-η-ο
înmuiere, înmuieri ουσ. θηλ. 1. το μούλιασμα, το μούσκεμα 2. η μάλαξη, το μαλάκωμα 3. το κατάβρεγμα 4. μτφ. ο κατευνασμός
înmulţi, înmulţesc I. ρ. μέσο 1. πολλαπλασιάζομαι 2. πληθαίνω 3. αναπαράγομαι II. ρ. μετ. 1. πολλαπλασιάζω 2. μαθ. κάνω την πράξη του πολλαπλασιασμού 3. πληθύνω, αυξάνω κάτι σε πλήθος, σε αριθμό
înmulţire, înmulţiri ουσ. θηλ. 1. το πλήθεμα, η πλήθυνση 2. (μαθ.) ο πολλαπλασιασμός // **tabla înmulţirii** ο πίνακας πολλαπλασιασμού
înmulţit-ă, înmulţiţi-te επίθ. 1. πολλαπλασιασμένος-η-ο 2. αυξημένος-η-ο
înmulţitor, înmulţitori ουσ. αρσ. ο πολλαπλασιαστής
înmurgi pers. 3 înmurgeşte ρ. αμ. (αρχ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) βραδιάζει, σουρουπώνει
înnăclăi, înnăclăiesc ρ. μετ. και μέσο λερώνω(-ομαι) με κολλητική ουσία
înnădi, înnădesc I. ρ. μετ. 1. επεκτείνω με προσθήκη 2. μακραίνω με δέσιμο ή ράψιμο συμπληρωματικού κομματιού 3. προσθέτω , ενώνω κάτι με κάτι άλλο, του βάζω προσθήκη 4. δένω, ράβω άκρο με άκρο II. ρ. μέσο μτφ. // **a se ~ la caşcaval** τεντώνομαι στο κασέρι (αρχίζω να είμαι ενοχλητικός, θρασύς) // **a se ~ la vorbă** παρατείνομαι στη φλυαρία
înnădire, înnădiri ουσ. θηλ. 1. η επιμήκυνση, η επέκταση με προσθήκη 2. το δέσιμο ή ράψιμο του άκρου ενός πράγματος με το άκρο κάποιου άλλου πράγματος
înnădit-ă, înnădiţi-te επίθ. 1. δεμένος-η-ο με προσθήκη 2. ραμμένος-η-ο από κομμάτια που έχουν προστεθεί 3. συγκολλημένος-η-ο με κομμάτι (κομμάτια) για επαύξηση
înnăditură, înnădituri ουσ. θηλ. 1. η προσθήκη 2. το μέρος όπου έγινε το δέσιμο δύο αντικειμένων
înnămoli, înnămolesc I. ρ. μέσο. λασπώνομαι, βυθίζομαι σε λάσπη II. ρ. μετ. χώνω κάποιον σε λάσπη, τον κάνω να μη μπορεί να κινηθεί στη λάσπη, τον λασπώνω
înnămolire, înnămoliri ουσ. θηλ. 1. το βύθισμα σε λάσπη 2. η ακινητοποίηση σε λάσπη

înnămolit-ă, înnămoliți-te *επίθ.*λ λασπωμένος-η-ο, βυθισμένος-η-ο σε λάσπη

înnărăvi, înnărăvesc I. *ρ. μέσο* κακοσυνηθίζω, παίρνω κακή συνήθεια, κάνω κάτι από κακή συνήθεια II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον ν'αποχτήσει κακές συνήθειες, κακοσυνηθίζω

înnăscut-ă, înnăscuți-te *επίθ.* 1. έμφυτος-η-ο, αυτοφυής-ής-ές, σύμφυτος-η-ο 2. γεννητάτος-η -ο 3. από γεννησιμιού, εκ γενετής

înnebuni, înnebunesc I. *ρ. αμ.* 1. παραφρονώ, τρελαίνομαι, γίνομαι τρελός 2. παλαβώνω, βγαίνω απ' τον εαυτό μου // **ai –t?** τρελάθηκες II. *ρ. μετ.* 1. ξετρελαίνω, τρελαίνω 2. ζουρλαίνω, μουρλαίνω, εξοργίζω 3. *μτφ.* ταλαιπωρώ, βασανίζω 4. αποτρελαίνω // **durerea i-a –t** ο πόνος τους έχει τρελάνει // **nu mă-nnebuni** τι λες;

înnebunire *ουσ. θηλ.* 1. το τρέλαμα, το αποτρέλαμα 3. η τρελαμάρα, η ζουρλαμάρα, το παλάβωμα 4. η φρενοπάθεια

înnebunit-ă, înnebuniți-te *επίθ.* 1. τρελαμένος-η-ο, τρελός-ή-ό, αποτρελαμένος-η-ο 2. ζουρλός-ή-ό 3. *μτφ.* ξετρελαμένος-η-ο

înnebunitor-oare, înnebunitori-oare *επίθ.* αποτρελαντικός-ή-ό, που κάνει κάποιον να τρελαθεί

înnegri, înnegresc I. *ρ. μετ.* 1. μαυρίζω 2. βάφω με μαύρο χρώμα, αμαυρώνω 3. μελανιάζω // **a ~ hârtia** μαυρώνω το χαρτί II. *ρ. αμ.* μαυρίζω (ο ίδιος) III. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι μαύρος, αποχτώ μαύρο χρώμα 2. σκοτεινιάζω

înnegrire *ουσ. θηλ.* 1. το μαύρισμα, η αμαύρωση 2. το σκοτείνιασμα

înnegrit-ă, înnegriți-te *επίθ.* μαυρισμένος-η-ο, μαύρος-η-ο, μελανιασμένος-η-ο

înnegura, înnegurez I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με ομίχλη II. *ρ. μέσο* 1. απλώνεται ομίχλη, καταχνιάζει 2. θολώνω (μάτια) 3. σκοτεινιάζω, γίνομαι σκυθρωπός

înnegurare, înnegurări *ουσ. θηλ.* 1. το κατάχνιασμα, το πέσιμο ομίχλης 2. το σκοτείνιασμα 3. το θόλωμα

înnegurat-ă, înnegurați-te *επίθ.* 1. ομιχλώδης-ης-ες 2. σκοτεινιασμένος-η-ο, θολερός-ή-ό 3. σκυθρωπός-ή-ό

înnobila, înnobilez I. *ρ. μετ.* 1. παραχωρώ τίτλον ευγενείας, εξευγενίζω, κάνω κάτι ευγενικό 2. εμπλουτίζω (μετάλλευμα) II. *ρ. μέσο* 1. εξευγενίζομαι 2. βελτιώνομαι

înnobilare, înnobilări *ουσ. θηλ.* 1. η εξευγένιση, ο εξευγενισμός 2. ο εμπλουτισμός

înnobilat-ă, înnobilați-te *επίθ.* 1. εξευγενισμένος -η-ο 2. εμπλουτισμένος-η-ο

înnoda, înnod I. *ρ. μετ.* 1. δένω κόμπο, σχηματίζω κόμπο 2. κομποδένω 3. προσδένω II. *ρ. μέσο* δένομαι με κόμπο, κομποδένομαι // **a se ~ la vorbă** πιάνομαι σε κουβέντα, αρχίζω κουβέντα

înnodare, înnodări *ουσ. θηλ.* 1. το δέσιμο με κόμπο 2. η πρόσδεση 3. το κομπόδεμα

înnoi, înnoiesc I. *ρ. μετ.* 1. ανανεώνω, καινουργώνω 2. ανακαινίζω 3. *μτφ.* επαναλαμβάνω // **a ~ eforturile** επαναλαμβάνω τις προσπάθειες II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι καινούργιος 2. ανανεώνομαι 3. αναγεννώμαι 4. ντύνομαι με τα καλά μου ρούχα, καλοντύνομαι 5. μοντερνίζομαι

înnoire, înnoiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανακαίνιση, η ανανέωση, το ανανέωμα 2. η αναμόρφωση 3. η παράταση ισχύος συμφωνιών ή συμβάσεων

înnoit-ă, înnoiți-te *επίθ.* 1. ανανεωμένος-η-ο, καινός-ή-ό, καινούριος-α-ο 2. επιδιορθωμένος-η -ο 3. καλοντυμένος-η-ο 4. αναμορφωμένος-η-ο

înnoitor-oare, înnoitori-oare I. *επίθ.* 1. ανανεωτικός -ή-ό, ανακαινιστικός-ή-ό 2. αναμορφωτικός-ή-ό 3. αναγεννητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανανεωτής-ώτρια (ο, η), ανακαινιστής-ίστρια (ο, η)

înnopta, înnoptez I. *ρ. αμ.* διανυκτερεύω, νυχτώνω II. *ρ. μέσο απρόσ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* νυχτώνει

înnoptare *ουσ. θηλ.* 1. το νύχτωμα 2. η διανυκτέρευση, το ξενύχτι

înnoptat *ουσ. ουδ.* το νύχτωμα, η διανυκτέρευση // **pe –e** στο πέσιμο της νύχτας

înnoptat-ă, înnoptați-te *επίθ.* 1. νυχτωμένος-η-ο, νύχτιος-α-ο 2. σκοτεινός-ή-ό

înnora, înnorez I. *ρ. αμ.* 1. συννεφιάζω, σκεπάζομαι από σύννεφα 2. σκοτεινιάζω, βουρκώνω II. *ρ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* συννεφιάζει

înnorare, înnorări *ουσ. θηλ.* 1. το συννέφιασμα, η νέφωση, το νεφέλωμα 2. το βούρκωμα, το σκοτείνιασμα 3. *μτφ.* η λύπη, η θλίψη

înnorat-ă, înnorați-te *επίθ.* 1. συννεφιασμένος-η-ο, νεφώδης-ης-ες, νεφελώδης-ης-ες, συννεφώδης -ης-ες 2. βουρκωμένος-η-ο 3. *μτφ.* λυπημένος-η -ο, θλιμμένος-η-ο // **vreme –ă** η συννεφιά

înnoroi, înnoroiesc I. *ρ. μετ.* λασπώνω, λερώνω με λάσπη II. *ρ. μέσο* 1. λασπώνομαι 2. λερώνομαι με λάσπη, γεμίζω από λάσπη

înnoroire *ουσ. θηλ.* το λάσπωμα, το βύθισμα, η βύθιση σε λάσπη

înnoroit-ă, înnoroiți-te *επίθ.* λασπώδης-ης-ες, λασπωμένος-η-ο

înot I. *ουσ. ουδ.* το κολύμπι, το κολύμπημα, η κολύμβηση // **de ~** κολυμβητικός-ή-ό // **întreceri de ~** κολυμβητικοί αγώνες // **profesor de ~** ο καθηγητής κολυμβητικής II. *επιρ. έκφρ.* **de-a –ul** κολυμπώντας, κολυμπητά

înota, înot *ρ. αμ.* 1. κολυμπώ 2. *μτφ.* είμαι βυθισμένος μέσα σε κάτι υγρό // **a ~ în aur** πλέω στο χρυσάφι // **a ~ în bani** κολυμπώ στο χρήμα // **a ~ în sânge** κολυμπώ στο αίμα

înotare, înotări *ουσ. θηλ.* η κολύμβηση, το κολύμπι

înotător-oare, înotători-oare I. *επίθ.* κολυμβητικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κολυμβητής-ήτρια (ο, η) III. *ουσ. θηλ.* το πτερύγιο ψαριού (το όργανο για την κολύμβηση των ψαριών)

înrădăcina, înrădăcinez *ρ. μέσο* 1. ριζώνω, βγάζω ρίζες 2. θεμελιώνομαι στερεά, ρίχνω ρίζες, πιάνω ρίζες, ριζοβολώ // **s-a –t ideea** ριζοβόλησε η ιδέα

înrădăcinare *ουσ. θηλ.* 1. το ρίζωμα, το ριζοβόλημα, το πιάσιμο ρίζας, το φύτρωμα ρίζας 2. η ριζοβόληση, η ρίζωση

înrădăcinat-ă, înrădăcinați-te *επίθ.* ριζωμένος-η-ο, φυτρωμένος-η-ο, ριζοβολημένος-η-ο

înrăi, înrăiesc I. *ρ. μέσο* γίνομαι κακός, αποχτώ κακιές συνήθειες, κακοηθεύομαι, φέρνομαι με κακία, κακιώνω, οργίζομαι II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να γίνει κακός

înrăire *ουσ. θηλ.* 1. η κακία, η έχθρα, η κακοσύνη 2. η μοχθηρία

înrăit-ă, înrăiţi-te *επίθ.* 1. κακομαθημένος-η-ο, μοχθηρός-ή-ό 2. κακόβουλος-η-ο, κακόγνωμος-η-ο
înrăma, înrămez *ρ. μετ.* 1. καδράρω, πλαισιώνω 2. περιβάλλω κάτι με πλαίσιο, με κορνίζα *(για πίνακες, φωτογραφίες)*
înrăutăţi, înrăutăţesc I. *ρ. μετ.* 1. χειροτερεύω, κάνω κάτι χειρότερο 2. επιδεινώνω 3. επιβαρύνω II. *ρ. μέσο* 1. χειροτερεύω, γίνομαι χειρότερος απ' ό,τι ήμουν 2. επιδεινούμαι(-ώνομαι)
înrăutăţire, înrăutăţiri *ουσ. θηλ.* η επιδείνωση, η χειροτέρευση, το χειροτέρεμα
înrăutăţit-ă, înrăutăţiţi-te *επίθ.* χειροτερευμένος -η-ο, επιδεινωμένος-η-ο
înrâuri, înrâuresc I. *ρ. μετ.* 1. επηρεάζω, επενεργώ, επιδρώ 2. ασκώ επίδραση II. *ρ. αμ.* έχω επιρροή
înrâurire, înrâuriri *ουσ. θηλ.* 1. ο επηρεασμός, η επιρροή, η επήρεια 2. η επίδραση, η επενέργεια
înregimenta, înregimentez I. *ρ. μέσο* 1. στρατεύομαι, κατατάσσομαι 2. *μτφ.* συμμετέχω εθελοντικά στην υπηρεσία μιας ιδέας II. *ρ. μετ.* 1. κατατάσσω 2. συγκεντρώνω οπαδούς για κάποια οργάνωση, πολιτική παράταξη, κ.λ.π.
înregimentare *ουσ. θηλ.* 1. η κατάταξη, η τοποθέτηση προσώπου σε ομάδα άλλων ομοιών του 2. η στράτευση
înregistra, înregistrez *ρ. μετ.* 1. πρωτοκολλώ 2. καταγράφω τα εισερχόμενα και τα εξερχόμενα έγγραφα 3. καταχωρώ, καταχωρίζω, γράφω κάτι σε κατάλογο ή βιβλίο 4. αναγράφω, εγγράφω 5. σημειώνω // **a ~ pe bandă de magnetofon** μαγνητοφωνώ // **a ~ progrese** σημειώνω προόδους // **a ~ un succes important** εγγράφω αξιόλογο επίτευγμα
înregistrare, înregistrări *ουσ. θηλ.* 1. η πρωτοκόλληση 2. η καταγραφή, η καταχώρηση 3. η αναγραφή, η εγγραφή // **~ a vocii** η φωνοληψία // **~ muzicală** η ηχογράφηση, η ηχοληψία // **~ pe bandă de magnetofon** η εγγραφή πάνω σε ταινία μαγνητοφώνου
înregistrat-ă, înregistraţi-te *επίθ.* 1. πρωτοκολλημένος -η-ο 2. καταχωρημένος-η-ο, καταγεγραμμένος-η-ο // **marcă -ă** το κατατεθέν σήμα
înregistrator-oare, înregistratori-oare I. *επίθ.* καταγράφων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταγραφέας (ο), πρωτοκολλητής-ήτρια (ο, η) III. *ουσ. ουδ.* 1. η συσκευή καταγραφής 2. η συσκευή ηχογράφησης
înrobi, înrobesc *ρ. μετ.* 1. υποδουλώνω, δουλώνω, σκλαβώνω 2. υποτάσσω, εξανδραποδίζω
înrobire, înrobiri *ουσ. θηλ.* 1. η υποδούλωση, η δούλεψη, το σκλάβωμα 2. η καθυπόταξη, ο εξανδραποδισμός
înrobit-ă, înrobiţi-te *επίθ.* υπόδουλος-η-ο, υποταγμένος-η-ο, υποχείριος-ια-ιο
înrobitor-oare, înrobitori-oare I. *επίθ.* υποδουλωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκλαβωτής-ώτρια (ο, η)
înrola, înrolez I. *ρ. μέσο* 1. κατατάσσομαι 2. στρατολογούμαι II. *ρ. μετ.* κατατάσσω, στρατολογώ
înrolare, înrolări *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η κατάταξη
înroşi, înroşesc I. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι κόκκινος, κοκκινίζω, παίρνω κόκκινο χρώμα 2. *μτφ.* ντροπιάζομαι II. *ρ. μετ.* δίνω σε κάτι κόκκινο χρώμα, κοκκινίζω
înroşire, înroşiri *ουσ. θηλ.* το κοκκίνισμα
înroşit-ă, înroşiţi-te *επίθ.* κοκκινισμένος-η-ο
înroura pers. 3 înrourează *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* σκεπάζεται με σταγόνες δροσιάς
înrourat-ă, înrouraţi-te *επίθ.* δροσισμένος-η-ο, με σταγόνες δροσιάς απάνω
înrudi, înrudesc *ρ. μέσο* 1. συγγενεύω, συνδέομαι με συγγένεια 2. έχω κοινά γνωρίσματα με κάποιον
înrudire, înrudiri *ουσ. θηλ.* η συγγένεια // **~ dublă** η διπλή συγγένεια
înrudit-ă, înrudiţi-te *επίθ.* 1. συγγενής-ής-ές, συγγενικός-ή-ό
îns, însă, înşi, înse *αντ. πρόσ.* 1. αυτός-ή-ό, αυτοί, -ές, -ά 2. ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο // **ea însăşi a zis-o** αυτή η ίδια το είπε // **ele însele să lucreze** αυτές οι ίδιες να δουλεύουν // **el însuşi a scris-o** αυτός ο ίδιος το έγραψε // **însăşi cuvintele acestea formează o poezie** τα ίδια αυτά τα λόγια αποτελούν ένα ποίημα // **într-însul** σε αυτόν // **într-înşii** σ' αυτούς, μέσα τους // **să treacă focul printr-înşii** να περάσει η φωτιά μέσα απ' αυτούς // **şi sufletul dintr-însul** και η ψυχή από μέσα του
însă *σύνδ.* αλλά, όμως, μα // **~ nu numai că suferearn de foame** όμως όχι μόνο που υπέφεραν από την πείνα // **ştie meserie, ~ nu ştie s-o aplice** ξέρει την τέχνη, αλλά δεν ξέρει να την εφαρμόζει
însăila, însăilez *ρ. μετ.* 1. τρυπώνω 2. ράβω κάτι με αραιές βελονιές 3. περνώ στο νήμα (μαργαριτάρια, κ.λ.π.) 4. *μτφ.* συγκροτώ κάτι εκ του προχείρου
însăilare, însăilări *ουσ. θηλ.* 1. το τρύπωμα 2. το ράψιμο με αραιές βελονιές 3. το πέρασμα στο νήμα
însăilat-ă, însăilaţi-te *επίθ.* 1. ραμμένος με αραιές βελονιές 2. που έχει περάσει στο νήμα, αραδιαστός -ή-ό στο νήμα 3. *μτφ.* αυτοσχέδιος-α-ο
însăilătură, însăilături *ουσ. θηλ.* 1. το τρύπωμα 2. το πρόχειρο ράψιμο με αραιές βελονιές 3. το πέρασμα στο νήμα (μαργαριτάρια, κ.λ.π.)
însămânţa, însămânţez *ρ. μετ.* σπείρω, σπέρνω // **a ~ idei** σπείρω ιδέες, διαδίδω
însămânţare, însămânţări *ουσ. αρσ. (γεωρ.)* 1. η σπορά 2. το σκόρπισμα σπόρων στο έδαφος για βλάστηση
însămânţat *ουσ. ουδ.* 1. η σπορά 2. η εποχή που σπέρνονται τα σιτηρά
însămânţat-ă, însămânţaţi-te *επίθ. (γεωρ.)* σπαρτός-ή-ό, σπαρμένος-η-ο
însămi *αντ. πρόσ.* ο ίδιος // **eu ~** εγώ ο ίδιος
însănătoşi, însănătoşesc I. *ρ. μετ.* 1. εξυγιαίνω 2. γιατρεύω 3. επανορθώνω II. *ρ. μέσο* 1. εξυγιαίνομαι, αναρρώνω, αναρρωνύω, γιατρεύομαι, αναλαμβάνω 2. θεραπεύομαι
însănătoşire, însănătoşiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξυγίανση 2. η ανάρρωση 3. η τέλεια θεραπεία
însănătoşit-ă, însănătoşiţi-te *επίθ.* 1. εξυγιασμένος -η-ο, θεραπευμένος-η-ο 2. γιατρεμένος-η-ο
însărcina, însărcinez I. *ρ. μετ.* 1. επιφορτίζω 2. αναθέτω φροντίδα σε κάποιον, δίνω εντολή II. *ρ. μέσο* 1. αναλαμβάνω μια υπόθεση 2. υποχρεώνομαι 3. είμαι έγκυος (γυναίκα) // **mă însărcinez să-i comunic** υποχρεώνομαι να του ανακοινώσω
însărcinare, însărcinări *ουσ. θηλ.* 1. η επιφόρτιση, ο επιφορτισμός 2. η ανάθεση, το φόρτωμα 3. η

εντολή 4. το καθήκον 5. η αποστολή // **din ~** από εντολή

însărcinat-ă, însărcinați-te ι. *επίθ.* 1. επιφορτισμένος-η-ο 2. υποχρεωμένος-η-ο 3. που έχει αποστολή II. *ουσ. αρσ.* *(πολ.)* **~ cu afaceri** ο επιτετραμμένος III. *ουσ. θηλ.* η έγκυος, η εγκυμονούσα, η γκαστρωμένη γυναίκα

însângera, însângerez . *ρ. μετ.* 1. ματώνω 2. λερώνω με αίμα 3. *μτφ.* προξενώ λύπη, πληγώνω ψυχικά // **mi-a însângerat inima** μου μάτωσε την καρδιά II. *ρ. αμ.* χάνω αίμα, ματώνω

însângerare, însângerări *ουσ. θηλ.* το αιμάτωμα, το μάτωμα

însângerat-ă, însângerați-te *επίθ.* 1. ματωμένος-η -ο, αιμόφυρτος-η-ο 2. *(για τα μάτια)* κοκκινομάτης -άτα-άτικο

înscăuna, înscăunez I. *ρ. μέσο* ενθρονίζομαι, θρονιάζομαι (ηγεμόνας) II. *ρ. μετ.* 1. ενθρονίζω, θρονιάζω 2. εγκαθιστώ σε κάθισμα ή σε θρόνο (ηγεμόνα, αρχιερέα)

înscăunare, înscăunări *ουσ. θηλ.* η ενθρόνιση, ο ενθρονισμός, το θρόνιασμα, η τοποθέτηση σε αξίωμα

înscăunat-ă, înscăunați-te *επίθ.* ενθρονισμένος-η-ο, θρονιασμένος-η-ο, τοποθετειμένος-η-ο σε αξίωμα

înscena, înscenez *ρ. μετ.* 1. σκηνοθετώ 2. μηχανορραφώ, σκευωρώ

înscenare, înscenări *ουσ. θηλ.* 1. η σκηνοθεσία 2. η μηχανορραφία, η σκευωρία

înscrie, înscriu I. *ρ. μετ.* 1. εγγράφω 2. καταγράφω, αναγράφω, σημειώνω, κρατάω σημειώσεις για κάτι II. *ρ. μέσο* 1. εγγράφομαι 2. καταγράφομαι, αναγράφομαι // **a se ~ în fals** εγγράφομαι σε νοθεία, σε νόθο (θεωρώ το έγγραφο πλαστογραφημένο)

înscriere, înscrieri *ουσ. θηλ.* 1. η εγγραφή 2. η αποτύπωση, μιας πληροφορίας // **~ în fals** η εγγραφή σε νόθο 4. *μτφ.* η αναγραφή

înscris, înscrisuri *ουσ. ουδ.* 1. το έγγραφο 2. η γραπτή πράξη με ορισμένους τύπους (για κάποια ανακοίνωση, βεβαίωση, διάταξη, κ.λ.π.)

înscris-ă, înscriși-se *επίθ.* 1. εγγεγραμμένος-η-ο 2. γραμμένος-η-ο

însemn, însemne *ουσ. ουδ.* 1. το διάσημο 2. το διακριτικό 3. το σήμα // **-ele gradului** τα διακριτικά του βαθμού // **-ele puterii** τα διάσημα της εξουσίας

însemna, însemn I. *ρ. μετ.* 1. σημαίνω, σημαδεύω, σημειώνω 2. δίνω σήματα 3. μαρκάρω, βάζω μάρκα σ' ένα αντικείμενο, επισημαίνω 4. καταγράφω // **a ~ cu fierul roșu** μαρκάρω με το κόκκινο σίδερο, καυτηριάζω // **asta înseamnă că nu vor mai veni** αυτό σημαίνει ότι δε θα έρθουν πια // **ce înseamnă asta?** τι σημαίνει αυτό; II. *ρ. αμ.* 1. εννοώ, έχω μια σημασία ή μια έννοια, σημαίνω 2. είμαι αξιόλογος, έχω αξία, βαρύτητα // **asta înseamnă că...** αυτό σημαίνει ότι...

însemnare, însemnări *ουσ. θηλ.* 1. το σημείωμα, η σημείωση 2. το μαρκάρισμα, η επισήμανση, το σημάδεμα, η σήμανση // **carnet de însemnări** το σημειωματάριο

însemnat-ă, însemnați-te *επίθ.* 1. σημειωμένος-η-ο, σημαδεμένος-η-ο, σημαδιακός-ή-ό 2. σημαντικός -ή-ό, αξιόλογος-η-ο, σπουδαίος-αία-αίο 3. εγγεγραμμένος-η-ο, που έχει σημειωθεί, καταγραφεί, που έχει ληφθεί υπό σημείωση // **face pe -ul** κάνει το σπουδαίο, παριστάνει το σπουδαίο, ενώ δεν είναι

însemnătate *ουσ. θηλ.* 1. η σημασία, η σπουδαιότητα 2. η σοβαρότητα // **a da ~** δίνω σημασία // **în aceasta constă -a problemei** σ' αυτό έγκειται η σημασία του προβλήματος

însenina, înseninez I. *ρ. μέσο* 1. ξαστερώνω, αιθριάζω, γίνομαι αίθριος 2. ξανοίγομαι, γίνομαι φωτεινότερος *(ουρανός)* 3. *(για άνθρωπο)* γίνομαι ευδιάθετος II. *ρ. αμ.* 1. γαληνεύω, γίνομαι γαλήνιος 2. καθησυχάζω // **vremea s-a -t** ο καιρός έγινε αίθριος

înseninare *ουσ. θηλ.* 1. η αιθρίαση, το ξαστέρωμα, η ξαστεριά 2. *μτφ.* το γαλήνεμα· η καθησύχαση, η ευδιαθεσία

înseninat-ă, înseninați-te *επίθ.* 1. αίθριος-α-ο, ξάστερος-η-ο 2. *μτφ.* γαλήνιος-ια-ιο, καθαρός-ή-ό

însera, înserez I. *ρ. μέσο απρόσ.* *(γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βραδιάζει, σουρουπώνει // **s-a -t** βράδιασε II. *ρ. αμ.* βραδιάζομαι, με βρίσκει το βράδυ, νυχτώνω

însera, înserez *ρ. μετ.* καταχωρώ, βάζω κάτι σε μια θέση ή γράφω κάτι σε βιβλίο

înserare, înserări *ουσ. θηλ.* η καταχώρηση, η τοποθέτηση κάπου, η καταγραφή σε βιβλίο

înserat I. *ουσ. ουδ.* 1. το βράδιασμα 2. το σούρουπο II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** το σουρούπωμα

înseta, însetez *ρ. αμ.* 1. έχω δίψα, διψώ 2. *μτφ.* επιθυμώ πολύ κάτι // **sunt -t de cultură** διψώ για μόρφωση

însetat-ă, însetați-te *επίθ.* 1. διψασμένος-η-ο, διψαλέος-α-ο, καταδιψασμένος-η-ο 2. *μτφ.* άπληστος-η-ο // **~ de glorie** δοξομανής-ής-ές, μεγαλομανής-ής-ές // **~ de sânge** αιμοδιψής-ής-ές // **a fi ~** διψώ

însiloza, însilozez *ρ. μετ.* αποθηκεύω σε σιλό (σιτηρά ή άλλους σπόρους ή ζωοτροφές)

însilozat-ă, însilozați-te *επίθ.* εναποθηκευμένος-η-ο σε σιλό

însingurat-ă, însingurați-te *επίθ.* μοναχιασμένος-η-ο

însori pers. 3 însorește *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. λιάζεται, εμφανίζεται ο ήλιος, ηλιάζεται 2. υπάρχει ηλιοφάνεια

însorire, însoriri *ουσ. θηλ.* η λιακάδα, η ηλιοφάνεια

însorit-ă, însoriți-te *επίθ.* 1. ηλιόλουστος-η-ο, ευήλιος-ια-ιο 2. προσήλιος-α-ο, προσηλιακός-ή-ό

însoți, însoțesc I. *ρ. μετ.* 1. συνοδεύω, συντροφεύω, συντροφιάζω 2. ακολουθώ, ακομπανιάρω *(μουσ.)* 3. προβοδίζω· προπέμπω (στην αναχώρηση κάποιου) // **însoțește vorbele cu gesturi energice** συνοδεύει τις λέξεις του με ενεργητικές χειρονομίες // **l-am -t pe prietenul meu** ακολούθησα τον φίλο μου II. *ρ. μέσο* 1. συμπορεύομαι μαζί με άλλους 2. γίνομαι σύντροφος με κάποιον 3. συντροφεύομαι από άλλον 4. συντροφιάζω, είμαι σύντροφος με άλλον 5. *μτφ.* παντρεύομαι

însoțire, însoțiri *ουσ. θηλ.* 1. η συνοδεία, το συντρόφεμα 2. η παντρειά

însoțit-ă, însoțiți-te *επίθ.* συνοδευόμενος-η-ο // **a fi ~** συνοδεύομαι

însoțitor-oare, însoțitori-oare I. *επίθ.* ακόλουθος-η-ο, συνοδευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνοδός (ο, η), οπαδός (ο, η), οδηγός (ο, η) // **~ de vagoane** ο συνοδός βαγονιού (ή βαγονιών)

înspăimânta, înspăimânt I. *ρ. μετ.* 1. φοβερίζω, κατατρομάζω, πτοώ, τρομάζω, σκιάζω 2. εκφοβίζω, απειλώ II. *ρ. μέσο* 1. φοβάμαι, φοβούμαι, κατέχομαι από φόβο 2. σκιάζομαι 3. τρομάζω, με πιάνει φόβος, πτοούμαι 4. φρίττω, φρίζω, φρίσσω, ριγώ από φόβο
înspăimântare *ουσ. θηλ.* 1. ο φόβος, ο τρόμος, η πτόηση 2. η τρομοφοβία, το τρόμαγμα, ο εκφοβισμός 3. το σκιάξιμο
înspăimântat-ă, înspăimântaţi-te I. *επίθ.* 1. τρομαγμένος-η-ο, κατατρομαγμένος-η-ο 2. έντρομος-η-ο, φοβισμένος-η-ο 3. περίφοβος-η-ο II. *επίρ.* έντρομα, τρομαγμένα, φοβισμένα
înspăimântător-oare, înspăimântători-oare I. *επίθ.* 1. τρομακτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό 2. φοβερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, ανατριχιαστικός-ή-ό II. *επίρ.* τρομακτικά, φοβερά, φρικτά, τρομερά // **râul este ~ de adânc** το ποτάμι είναι τρομερά βαθύ
înspica pers. 3 înspică *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βγάζω στάχυ *(για τα σιτηρά)*
înspicare, înspicări *ουσ. θηλ.* ο σχηματισμός του σταχυού
înspicat-ă, înspicaţi-te *επίθ.* 1. που έχει βγάλει στάχυα 2. *μτφ.* παρδαλωτός-ή-ό, γκρίζος-α-ο
înspre *πρόθ.* 1. προς, κατά 2. στα // **~ dreapta** προς τα δεξιά // **a mers ~ piaţă** πήγε κατά την αγορά // **înspre est** στ' ανατολικά
înspuma, înspumez I. *ρ. μετ.* 1. μεταβάλλω κάτι σε αφρό 2. γεμίζω κάτι με αφρό II. *ρ. μέσο* αφρίζω, βγάζω αφρό, κάνω αφρό, γεμίζω αφρούς
înspumare *ουσ. θηλ.* το άφρισμα, ο αφρισμός, η παραγωγή αφρού
înspumat-ă, înspumaţi-te *επίθ.* αφρισμένος-η-ο, αφρώδης-ης-ες, αφριστός-ή-ό
înstări, înstăresc I. *ρ. μέσο* πλουτίζω, γίνομαι πλούσιος, καζαντίζω II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον πλούσιο ή πιο πλούσιο απ' ό,τι ήταν πρωτύτερα
înstărit-ă, înstăriţi-te *επίθ.* 1. ευκατάστατος-η-ο, που βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση 2. εύπορος-η-ο, πλούσιος-ια-ιο
înstela pers. 3 înstelează *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* αστερώνω, ξαστερώνω, γεμίζω από αστέρια (ουρανός), είμαι γεμάτος αστέρια
înstelat-ă, înstelaţi-te *επίθ.* αστερωτός-ή-ό, έναστρος-η-ο, ξάστερος-η-ο
înstrăina, înstrăinez I. *ρ. μετ.* 1.αποξενώνω, αλλοτριώνω, απαλλοτριώνω, εκποιώ 2. απομακρύνω κάποιον από τους δικούς του 3. *στερώ* κάποιον από κάποιο αγαθό // **a ~ un bun** αποξενώνω ένα αγαθό II. *ρ. μέσο* 1. αποξενούμαι, αποξενώνομαι, ξενιτεύομαι, αλλοτριώνομαι, απαλλοτριώνομαι 2. απομακρύνομαι από τους δικούς μου
înstrăinare *ουσ. θηλ.* 1. η απαλλοτρίωση, η αλλοτρίωση, η εκποίηση, η αποξένωση 2. η απομάκρυνση από το περιβάλλον του 3. *μτφ.* η υπεξαίρεση // **sentiment de ~** το αίσθημα απαλλοτρίωσης
înstrăinat-ă, înstrăinaţi-te *επίθ.* 1. αποξενωμένος-η-ο, απαλλοτριωμένος-η-ο, ξενιτεμένος-η-ο, απόξενος -η-ο
înstruna, înstrun *ρ. μετ.* 1. χορδίζω, τεντώνω τις χορδές ενός μουσικού οργάνου 2. σφίγγω την ίγγλα στο ζώο 3. χαλιναγωγώ
însufleţi, însufleţesc I. αναζωογονώ, εμψυχώνω 2. δυναμώνω, τονώνω 3. αναζωπυρώνω II. *ρ. μέσο* 1. εμψυχώνομαι, αναζωογονούμαι, τονώνομαι 2. ενισχύομαι, ενδυναμώνομαι
însufleţire, însufleţiri *ουσ. θηλ.* 1. η εμψύχωση, η τόνωση, η αναζωογόνηση 2. το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση 3. η αναζωπύρωση 4. *μτφ.* ο ενθουσιασμός
însufleţit-ă, însufleţiţi-te *επίθ.* 1. έμψυχος-η-ο, ζωντανός-ή-ό, εμψυχωμένος-η-ο 2. ζωηρός-ή-ό 3. ενισχυμένος-η-ο 4. *μτφ.* σθεναρός-ή-ό // **a fi ~** εμφορούμαι, κατέχομαι από συναισθήματα ή ιδέες
însufleţitor-oare, însufleţitori-oare *επίθ.* 1. εμψυχωτικός-ή-ό, ζωογόνος-α-ο, ζωογονητικός-ή -ό 2. δυναμωτικός-ή-ό
însuma, însumez *ρ. μετ.* 1. αθροίζω, συναθροίζω, μαζεύω, συνάζω 2. περιέχω, περιλαμβάνω
însumare, însumări *ουσ. θηλ.* το άθροισμα, το σύνολο, η σούμα
însumi, însămi, înşine, însene *αντων. (στο πρώτο πρόσωπο)* εγώ ο ίδιος, εγώ η ίδια // **eu ~ / însămi m-am ocupat de toaleta lor** εγώ ο ίδιος / η ίδια ασχολήθηκα με τον καλλωπισμό τους // **noi însene protestăm** εμείς οι ίδιες διαμαρτυρόμαστε. *(στο δεύτερο πρόσωπο)* **însuţi, însăţi, înşivă, însevă** εσύ ο ίδιος, εσύ η ίδια // **tu însăţi** εσύ η ίδια // **voi însevă** εσείς οι ίδιες. *(στο τρίτο πρόσωπο)* **însuşi, însăşi, înşişi, înseşi sau însele** αυτός(-ή) ο ίδιος (η ίδια) // **ea însăşi** αυτή η ίδια // **ei înşişi** αυτοί οι ίδιοι // **ele însele (înseşi)** αυτές οι ίδιες // **biserica însăşi** η ίδια η εκκλησία // **să le arate copiilor cum pot pregăti ei înşişi materialul** να δείξει στα παιδιά πως μπορούν να προετοιμάσουν αυτά τα ίδια το υλικό
însura, însor I. *ρ. μετ. (για άντρα)* 1. παντρεύω 2. συζευγνύω άντρα με γάμο II. *ρ. μέσο* νυμφεύομαι, παντρεύομαι, τελώ το γάμο μου
însurare, însurări *ουσ. θηλ.* η παντρειά *(ενός άντρα)*
însurat *ουσ. ουδ.* η παντρειά, ο γάμος
însurat, însuraţi *επίθ.* παντρεμένος
însurătoare, însurători *ουσ. θηλ.* 1. η παντρειά, ο γάμος 2. το συνοικέσιο *(για άντρα)*
însurăţel, însurăţei *ουσ. αρσ.* 1. ο πρόσφατα παντρεμένος 2. οι νεόνυμφοι, οι νιόπαντροι, οι νιόγαμπροι
însuşi *αντ. πρόσ.* αυτός ο ίδιος, ο ίδιος
însuşi, însuşesc *ρ. μετ.* 1. ιδιοποιούμαι, οικειοποιούμαι ξένο πράγμα 2. κάνω δικό μου κάτι που δε μου ανήκει 3. αφομοιώνω 4. αποκτώ 5. υιοθετώ, δέχομαι την άποψη κάποιου (τη γνώμη κάποιου) // **a-şi ~ bunul altcuiva** ιδιοποιούμαι το αγαθό άλλου // **a-şi ~ cunoştinţe, experienţă** αποκτώ γνώσεις, πείρα // **a-şi ~ un punct de vedere** δέχομαι τη γνώμη κάποιου
însuşire, însuşiri *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοποίηση, η οικειοποίηση, η αφομοίωση 2. η απόκτηση (αγαθά, γνώσεις), η υιοθέτηση 3. η ιδιότητα 4. το προσόν, το προτέρημα, η ικανότητα 5. το χάρισμα 6. το διακριτικό γνώρισμα, ο χαρακτήρας
însuti, însutesc *ρ. μετ.* εκατονταπλασιάζω
însutit-ă, însutiţi-te I. *επίθ.* εκατονταπλάσιος-α-ο II. *επίρ.* εκατονταπλάσια
înşela, înşel I. *ρ. μετ.* 1. απατώ, εξαπατώ 2. πλανώ, παραπλανώ, αποπλανώ 3. γελώ, ξεγελώ 4.

απογοητεύω // **a ~ aşteptările** εξαπατώ στις προσδοκίες (απογοητεύω) // **a ~ cuiva aşteptările** διαψεύδω τις προσδοκίες // **a-şi ~ soţul** απατώ το σύζυγό μου // **mă înşeală memoria** με ξεγελά η μνήμη μου II. *ρ. μέσο* 1. απατώμαι, εξαπατώμαι 2. σφάλλω, λαθεύω, πέφτω έξω, γελιέμαι, ξεγελιέμαι 3. πλανιέμαι // **dacă nu mă înşel** αν δεν απατώμαι // **să nu ne înşelăm** ας μην πλανιόμαστε

înşelare *ουσ. θηλ.* 1. η απάτη, η εξαπάτηση 2. το ξεγέλασμα 3. η αποπλάνηση, το ξεπλάνεμα, η παραπλάνηση

înşelat-ă, înşelaţi-te *επίθ.* 1. γελασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο, ξεγελασμένος-η-ο 2. παραπλανημένος-η-ο, ξεπλανεμένος-η-ο

înşelăciune, înşelăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η απάτη, η εξαπάτηση, η απατεωνιά 2. το ξεγέλασμα 3. το ξεπλάνεμα, η αποπλάνηση, η παραπλάνηση 4. η φενάκη· ο φενακισμός 5. η αισχροκέρδεια

înşelător-oare, înşelători-oare I. *επίθ.* 1. απατηλός -ή-ό, πλανερός-ή-ό 2. παραπλανητικός-ή-ό, αποπλανητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. απατηλά, πλανερά 2. παραπλανητική, αποπλανητικά

înşelătorie, înşelătorii *ουσ. θηλ.* 1. η απάτη, η εξαπάτηση, η απατεωνιά 2. το ξεγέλασμα 3. το ξεπλάνεμα, η αποπλάνηση, η παραπλάνηση 4. η φενάκη· ο φενακισμός 5. η αισχροκέρδεια

înşeua, înşeuez *ρ. μετ.* σελώνω· βάζω σέλλα σε υποζύγιο

înşeuat-ă, înşeuaţi-te *επίθ.* σελωμένος-η-ο (υποζύγιο)

înşfăca, înşfac *ρ. μετ.* 1. αδράζω, αρπάζω, αδράχνω, δράττω 2. γραπώνω

înşfăcare *ουσ. θηλ.* το άρπαγμα, το άδραγμα, η αρπαγή, ο αρπαγμός, το γράπωμα

înşira, înşir I. *ρ. μετ.* 1. αραδιάζω, αρμαθιάζω, βάζω στη σειρά, περνώ στο νήμα 2. απαριθμώ 3. διηγούμαι // **a ~ mărgele pe aţă** αραδιάζω χάντρες στην κλωστή // **a ~ minciuni** αραδιάζω ψέματα // **a ~ verzi şi uscate** αραδιάζω χλωρά και ξερά II. *ρ. μέσο* 1. αραδιάζομαι, αρμαθιάζομαι, μπαίνω στη σειρά, τοποθετούμαι στη σειρά 2. διαδέχομαι κατά σειρά, αραδιαστά 3. συνδέομαι αλληδένδετα (ιδέες) // **alergătorii se ~u de-a lungul pistei** οι δρομείς αραδιάζονταν στο μάκρος της πίστας // **înşiră-te mărgărite!** αραδιάσου μαργαριτάρι! αντίστοιχη με τη φράση: κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη)

înşirare, înşirări *ουσ. θηλ.* το αράδιασμα, το αρμάθιασμα, η τοποθέτηση στη σειρά

înşirat-ă, înşiraţi-te *επίθ.* αραδιαστός-ή-ό, αρμαθιασμένος-η-ο

înşirui, înşirui *ρ. μετ.* 1. αραδιάζω, βάζω στη σειρά 2. απαριθμώ 3. διηγούμαι, εκθέτω, αφηγούμαι

înştiinţa, înştiinţez I. *ρ. μετ.* ειδοποιώ, γνωστοποιώ, κάνω γνωστό 2. κοινοποιώ, κοινολογώ, ανακοινώνω 3. πληροφορώ II. *ρ. μέσο* 1. πληροφορούμαι, ειδοποιούμαι 2. παίρνω ειδήσεις

înştiinţare, înştiinţări *ουσ. θηλ.* 1. η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση 2. η κοινοποίηση, η ανακοίνωση 3. η αναγγελία // **~ scrisă** η γραπτή ειδοποίηση // **fără ~** άνευ ειδοποιήσεως // **scrisoare de ~** το αναγγελτήριο γράμμα

înşuruba, înşurubez *ρ. μετ.* βιδώνω, κοχλιώνω

înşurubare, înşurubări *ουσ. θηλ.* το βίδωμα, η κοχλίωση

înşurubat-ă, înşurubaţi-te *επίθ.* βιδωτός-ή-ό, κοχλιωτός-ή-ό

întărâta, întărât I. *ρ. μετ.* 1. ερεθίζω, εξερεθίζω, παροργίζω 2. κάνω κάποιον να θυμώσει 3. υποδαυλίζω 4. παροξύνω II. *ρ. μέσο* 1. οργίζομαι, με πιάνει θυμός, θυμώνω, εξοργίζομαι, εξερεθίζομαι, εξάπτομαι

întărâtare, întărâtări *ουσ. θηλ.* 1. η παρόργιση, ο εξερεθισμός, η παρόξυνση 2. η υποδαύλιση

întărâtat-ă, întărâtaţi-te *επίθ.* 1. παροργισμένος-η-ο, εξερεθισμένος-η-ο 2. μανιασμένος-η-ο

întări, întăresc I. *ρ. μετ.* 1. ενισχύω, ενδυναμώνω, δυναμώνω, ισχυροποιώ, επιβεβαιώνω 2. εμπεδώνω, τονώνω, οχυρώνω 3. σκληρύνω, σκληραίνω 4. εδραιώνω, παγιώνω // **a ~ un zid** εμπεδώνω τοίχο // **gimnastica întăreşte trupul** η γυμναστική δυναμώνει το σώμα II. *ρ. μέσο* 1. σκληραίνω, δυναμώνω 2. ενισχύομαι, ενδυναμώνομαι, τονώνομαι 3. οχυρώνομαι, ισχυροποιούμαι // **autoritatea lui s-a ~t** το κύρος του ενισχύθηκε // **cimentul s-a ~t** το τσιμέντο σκλήρυνε / έγινε σκληρό

întărire, întăriri I. *ουσ. θηλ.* 1. η ενίσχυση, η ισχυροποίηση 2. το δυνάμωμα, η ενδυνάμωση 3. η εμπέδωση, η εδραίωση, η παγίωση, η τόνωση 4. η σκλήρυνση 5. η οχύρωση, το στερέωμα 6. η επιβεβαίωση, η επικύρωση // **~a unei schele** η ενίσχυση ικριώματος / σκαλωσιάς // **a trimite întăriri** στέλνω ενισχύσεις II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ενισχυτικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **pronume de ~** η ενισχυτική αντωνυμία, π.χ. **eu însumi** εγώ ο ίδιος

întărit-ă, întăriţi-te *επίθ.* 1. ενισχυμένος-η-ο, ισχυροποιημένος-η-ο, οχυρωμένος-η-ο 2. δυναμωμένος-η-ο, στερεωμένος-η-ο, τονωμένος -η-ο, στερεός-ή-ό 3. εδραιωμένος-η-ο 4. που έχει σκληρύνει

întăritor-oare, întăritori-oare *επίθ.* 1. ενισχυτικός -ή-ό, ενδυναμωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό 2. τονωτικός-ή-ό, τονικός-ή-ό 3. οχυρωτικός-ή-ό // **medicul i-a dat un ~** ο γιατρός του έδωσε ένα τονωτικό

întăritură, întărituri *ουσ. θηλ.* 1. η ενίσχυση, το δυνάμωμα 2. η εμπέδωση 3. η επίταση 4. ο οχύρωση 5. η επικύρωση, η επιβεβαίωση

întâi, întâia I. *επίρ.* 1. πρώτα 2. στην αρχή, κατ' αρχάς 3. πριν από κάθε άλλο 4. προ παντός 5. σε προηγούμενη εποχή, προηγουμένως, πριν, άλλοτε, σε προηγούμενο χρόνο // **mai ~** πρώτα // **mai ~ de toate** πρώτ' απ' όλα // **mai ~ sănătatea** η υγεία πρώτα // **mai ~ şi ~** πρώτα και πρώτα // **să ne aşezăm ~ la masă** να καθίσουμε πρώτα στο τραπέζι // **suntem iarăşi ca mai ~** είμαστε πάλι σαν πρώτα II. *αριθ. τακτ.* 1. πρώτος-η-ο 2. ο πρώτος, η πρώτη, το πρώτο // **Întâi Mai** η πρωτομαγιά // **~a impresie** η πρώτη εντύπωση // **~ul în clasă** ο πρώτος μαθητής // **~ul născut** πρωτότοκος-η-ο // **e clasa ~** είναι στην πρώτη τάξη· είναι πρώτης τάξεως III. *επιρ. έκφρ.* **pentru ~a dată** για πρώτη φορά

întâiaşi *αριθ. τακτ. θηλ. (λαϊκ.)* **~ dată** η πρώτη φορά

întâietate *ουσ. θηλ.* 1. η προτεραιότητα 2. η προτίμηση 3. τα πρωτεία (η πρώτη θέση, η πρώτη γνώμη)

întâlni, întâlnesc I. *ρ. μετ.* 1. απαντώ, συναντώ 2. ανταμώνω, σμίγω // **a ~ pe cineva din întâmplare**

συναντώ κάποιον κατά σύμπτωση, τυχαία II. *ρ. μέσο* 1. συναπαντιέμαι, ανταμώνομαι, συναντιέμαι 2. σμίγω // **oamenii se întâlnesc** οι άνθρωποι συναντιώνται

întâlnire, întâlnire *ουσ. θηλ.* 1. το απάντημα, η συνάντηση 2. η αντάμωση, το αντάμωμα, το συναπάντημα 3. το αντίκρυσμα 4. το σμίξιμο // **~ de fotbal** η ποδοσφαιρική συνάντηση // **~ față în față** το αντίκρυσμα // **~ la nivel înalt** η συνάντηση κορυφής // **a-și da o ~** κλείνω ραντεβού με κάποιον

întâmpina, întâmpin I. *ρ. μετ.* 1. συναντώ, προϋπαντώ 2. αντιμετωπίζω 3. υποδέχομαι 4. προσκρούω // **a ~ multe greutăți** συναντώ πολλές δυσκολίες // **a ~ multe piedici** αντιμετωπίζω πολλά εμπόδια II. *ρ. αμ.* 1. απαντώ 2. αποκρίνομαι

întâmpinare, întâmpinări *ουσ. θηλ.* 1. η υποδοχή, η προϋπάντηση 2. η αντιμετώπιση 3. η συνάντηση 4. *μτφ. νομ.* η έφεση // **a ieși în ~a cuiva** βγαίνω σε υποδοχή κάποιου

întâmpla pers. 3 întâmplă *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. γίνομαι, γίνεται, συμβαίνω, συμβαίνει 2. επέρχομαι, έρχομαι μετά από κάτι 3. τυγχάνω, τυχαίνω, τυχαίνει, γίνεται τυχαία // **ce s-a ~t?** τι συνέβη; // **ce se întâmplă cu cartea promisă?** τι συμβαίνει με το υποσχεμένο βιβλίο; // **cum s-a ~t?** πως έγινε; // **mi s-a ~t să fiu de față** έτυχε να παρευρεθώ, έτυχε να είμαι και εγώ παρών // **să nu se întâmple** ο μη γένοιτο // **s-a ~t să mă îmbolnăvesc** συνέβη ν' αρρωστήσω // **s-au ~t multe** έχουν συμβεί πολλά // **s-ar putea ~** είναι δυνατό να γίνει

întâmplare, întâmplări I. *ουσ. θηλ.* 1. το συμβάν, το περιστατικό 2. το γεγονός, το επεισόδιο 3. η σύμπτωση 4. η συγκυρία // **dacă din ~ avea** αν τυχόν είχε // **pentru orice ~** για κάθε περιστατικό II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** κατά τύχη, κατά συγκυρία, στα κουτουρού // **din ~** κατά σύμπτωση, κατά τύχη, τυχαία

întâmplător-oare, întâmplători-oare I. *επίθ.* 1. τυχαίος-αία-αίο 2. συμπτωματικός-ή-ό 3. επεισοδιακός-ή-ό 4. απρόβλεπτος-η-ο II. *επίρ.* 1. τυχαία, συμπτωματικά 2. επεισοδιακά 3. απροσδόκητα, αναπάντεχα 4. παρεμπιπτόντως, κατά τύχη

întârzia, întârzii I. *ρ. αμ.* 1. αργώ, αργοπορώ, καθυστερώ 2. υστερώ, βραδύνω, βραδυπορώ, μένω πίσω, χρονοτριβώ, χασομερώ II. *ρ. μετ.* 1. κάνω να αργήσει μια ενέργεια, καθυστερώ κάτι 2. κάνω κάποιον να χάσει χρόνο, να αργοπορήσει

întârziat-ă, întârziați-te I. *επίθ.* 1. καθυστερημένος -η-ο, βραδύς-εία-ύ 2. αργός-ή-ό 3. αργοκίνητος -η-ο 4. όψιμος-η-ο σταφύλια // **semănătură ~ă** η όψιμη σπορά // **struguri întârziați** τα όψιμα II. *επίρ.* 1. καθυστερημένα, αργά 2. βραδέως

întârziere, întârzieri I. *ουσ. θηλ.* 1. η αργοπορία, η καθυστέρηση 2. η επιβράδυνση, η βραδυπορία 3. η χρονοτριβή, το χασομέρι 4. η βραδύτητα // **a exploda cu ~** εκρηγνύω με καθυστέρηση, σκάω, εκπυρσοκροτώ με καθυστέρηση, με βραδύτητα // *νομ.* **a fi pus în ~** είναι ενήμερος, έχει κοινοποιηθεί με επίσημο έγγραφο και βρίσκεται στην προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να γίνει κάτι II. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~** με καθυστέρηση, με αργοπορία // **fără ~** χωρίς χρονοτριβή

întemeia, întemeiez I. *ρ. μετ.* 1. ιδρύω, θεμελιώνω 2. συνιστώ, συγκροτώ 3. σχηματίζω 4. βασίζω 5. εγκαθιδρύω II. *ρ. μέσο* βασίζομαι, στηρίζομαι, έχω σα θεμέλιο, θεμελιώνομαι, εγκαθιδρύομαι

întemeiat-ă, întemeiați-te *επίθ.* 1. θεμελιωμένος-η -ο, ιδρυμένος-η-ο 2. εγκαθιδρυμένος-η-ο 3. συνταγμένος-η-ο 4. συγκροτημένος-η-ο

întemeiere *ουσ. θηλ.* 1. η ίδρυση, η θεμελίωση, η σύσταση, η εγκαθίδρυση 2. η συγκρότηση, ο σχηματισμός

întemeitor-oare, întemeitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ιδρυτής-τρια (ο, η), θεμελιωτής-ώτρια (ο, η) 2. κτήτορας-όρισσα (ο, η)

întemnița, întemnițez *ρ. μετ.* 1. φυλακίζω, εγκαθειργνύω 2. εγκλείω

întemnițare, întemnițări *ουσ. θηλ.* 1. η φυλάκιση, η κάθειρξη 2. το κλείσιμο στη φυλακή

întemnițat-ă, întemnițați-te *επίθ.* 1. φυλακισμένος -η-ο, εγκάθειρκτος-η-ο 2. έγκλειστος-η-ο 3. δέσμιος-α-ο

înteți, întețesc I. *ρ. μέσο* 1. εντείνομαι, επιτείνομαι 2. γίνομαι πιο συχνός, έχω αυξημένη τάση ή ένταση (άνεμος, πυρετός, προσπάθεια, κ.λ.π.) // **ploaia se întețea** η βροχή δυνάμωνε // **vizitele sale s-au ~t** οι επισκέψεις του έγιναν πιο συχνές II. *ρ. μετ.* 1. εντείνω, επιτείνω 2. δυναμώνω την ένταση ή την τάση 3. ανασκαλεύω // **a ~ focul** ανασκαλεύω τη φωτιά // **a ~ vocea** εντείνω τη φωνή

ințetire *ουσ. θηλ.* 1. η επίταση 2. το δυνάμωμα

ințețit-ă, ințețiți-te *επίθ.* 1. εντεταμένος-η-ο 2. δυναμωμένος-η-ο

ințețitor-oare, ințețitori-oare *επίθ.* επιτατικός-ή-ό

întina, întinez I. *ρ. μετ.* 1. λερώνω με λάσπη, λασπώνω 2. *μτφ.* εξευτελίζω, βεβηλώνω, κάνω κάτι ακάθαρτο II. *ρ. μέσο* 1. λερώνομαι με λάσπη 2. *μτφ.* εξευτελίζομαι, γίνομαι λερωμένος ηθικά, είμαι άτιμος

întinare *ουσ. θηλ.* 1. το λέρωμα με λάσπη 2. *μτφ.* η ηθική βρωμιά, η ατιμία

întinat-ă, întinați-te *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο 2. *μτφ.* μουντζουρωμένος-η-ο (ηθικά)

întinde, întind I. *ρ. μετ.* 1. εκτείνω, τείνω, τεντώνω 2. απλώνω, ξεδιπλώνω 3. στρώνω 4. στήνω 5. ανατείνω, επιμηκύνω, μακραίνω 6. ξαπλώνω 7. παρατείνω // **a ~ frânghia** τείνω το σκοινί // **a ~ hora** στήνω το χορό // **a ~ masa** στρώνω το τραπέζι // **a ~ mâna** τεντώνω το χέρι // **a ~ o cursă** στήνω παγίδα // **a o ~** το σκάω, φεύγω κρυφά // **a ~ pasul** μακραίνω το βήμα // **a ~ pe cineva la pământ** ξαπλώνω κάποιον καταγής (χάμου) // **a ~ rufele** απλώνω τα ρούχα // **a ~ un arc** τεντώνω ένα ελατήριο // **a ~ vorba** παρατείνω τη συζήτηση κάθισμα // **a o ~ la drum** παίρνω δρόμο // **își întinse picioarele pe un scaun** άπλωσε τα πόδια του πάνω σ' ένα // **pasărea își ~ aripile** το πουλί απλώνει / ανοίγει τα φτερά // **vaporul și-a întins pânzele** το πλοίο άνοιξε πανιά II. *ρ. μέσο* 1. τεντώνομαι, τανιέμαι, τανύζομαι 2. εκτείνομαι 3. επεκτείνομαι, απλώνομαι 4. ξεδιπλώνομαι 5. ξαπλώνω 6. διαδίδομαι, διασκορπίζομαι 7. παρατείνομαι, κρατώ, διαρκώ // **a se ~ după ceva pentru a-l obține** τεντώνομαι προς κάτι για να το αποκτήσω // **a se ~ în pat** ξαπλώνω στο κρεβάτι // **a se ~ la vorbă** το στρώνω στην κουβέντα // **a se ~ mai mult decât îi e**

plapuma απλώνομαι περισσότερο απ' όσο είναι το πάπλωμα (το κλινοσκέπασμα)
întindere, întinderi *ουσ. θηλ.* 1. το τάνυσμα, το τέντωμα 2. το άπλωμα, η έκταση, η επέκταση 3. η διάρκεια 4. η ευρυχωρία, η απλοχωριά 5. η ανάταση, η τάση προς τα πάνω 6. η διασκόρπιση, η ευρύτητα // **~a mâinilor** η τάση των χεριών
întineri, întineresc I. *ρ. μετ.* ανανεώνω, καθιστώ κάτι πάλι νέο II. *ρ. αμ.* ξανανιώνω, γίνομαι πάλι νέος
întinerire *ουσ. θηλ.* το ξανάνιωμα, η ανανέωση
întinerit-ă, întineriți-te *επίθ.* ξανανιωμένος-η-ο, ανανεωμένος-η-ο
întins-ă, întinși-se I. *επίθ.* 1. τεντωμένος-η-ο, τανυσμένος-η-ο, τεντωτός-ή-ό 2. εκτενής-ής-ές, απλωμένος-η-ο, απλωτός-ή-ό 3. ξεδιπλωμένος-η-ο 4. στρωτός-ή-ό 5. ευρύχωρος-η-ο, απλόχωρος-η-ο, πλατύς-ιά-ύ, ευρύς-εία-ύ 6. αχανής-ής-ές 7. μακρύς-ιά-ύ 8. ξαπλωμένος-η-ο 9. εκτεταμένος-η-ο 10. τσιτωμένος-η-ο, τσιτωτός-ή-ό, τσιτωμένος-η-ο // **corzile viorii sunt -e** οι χορδές του βιολιού είναι τεντωμένες // **doarme ~ la soare** κοιμάται ξαπλωμένος στον ήλιο // **farfurie -ă** το πλατύ πιάτο // **gât ~** ο τεντωμένος λαιμός // **masă -ă** το στρωτό τραπέζι // **păduri -e** τα αχανή δάση II. *επίρ.* 1. εκτενώς 2. απλωτά, ευρύχωρα 3. στρωτά, τεντωτά 4. εκτεταμένα III. *επιρ. έκφρ.* // **cu brațele ~e** με τα χέρια απλωμένα // **cu pânzele ~e** με ανοιχτά πανιά // **pe scară -ă** σε ευρεία κλίμακα, σε μεγάλο βαθμό
întins, întinsuri *ουσ. ουδ.* 1. η απλωσιά, η άπλα 2. ο ανοιχτός χώρος, η ευρυχωρία, η ευρύτητα 3. η μεγάλη έκταση // **pe întreg -ul țării** σε όλη την απλωσιά της χώρας
întinzător, întinzătoare *ουσ. ουδ.* ο απλωτής (το μηχάνημα για άπλωμα εύκαμπτων αντικειμένων)
întipări, întipăresc *ρ. μέσο* 1. αποτυπώνομαι (στη μνήμη) 2. τυπώνομαι (με στάμπα), σταμπάρομαι 3. χαράζομαι // **mi s-a -t în memorie** χαράχτηκε στη μνήμη μου
întipărire, întipăriri *ουσ. θηλ.* 1. η αποτύπωση, το εντύπωμα 2. το σταμπάρισμα, η τύπωση
întoarce, întorc I. *ρ. μέσο* 1. γυρίζω, στρέφομαι 2. πισωστρέφομαι, γυρνώ, επιστρέφω, γυρίζω πίσω εκεί απ' όπου ξεκίνησα 3. επανέρχομαι, ξαναγυρίζω, ξανάρχομαι 4. μεταβάλλομαι (καιρός) 6. αλλάζω γνώμη 7. αλλάζω πορεία, αναστρέφω // **a i se ~ mațele pe dos** μου γυρίζουν τα άντερα ανάποδα, αναγουλιάζω, έχω αναγούλες // **a se ~ acasă** γυρίζω σπίτι // **mă întorc imediat** γυρίζω αμέσως // **mi-a întors spatele** μου γύρισε τις πλάτες II. *ρ. μετ.* 1. στρέφω, πισωστρέφω, αναστρέφω, αντιστρέφω 2. γυρίζω, επιστρέφω, ανταποδίνω 3. αλλάζω κατεύθυνση 4. αναποδογυρίζω 5. μετατρέπω 6. κουρδίζω, συσπειρώνω, συστρέφω // **a ~ casa pe dos** αναποδογυρίζω το σπίτι, το κάνω άνω-κάτω // **a ~ ceasul** κουρδίζω το ρολόγι, κάνω να συσπειρωθεί το ελατήριο ρολογιού, συστρέφω // **a ~ foaia** γυρίζω φύλλο // **a ~ privirea** γυρίζω το βλέμμα (τη ματιά) // **a ~ o haină** γυρίζω σε ρούχο τα μέσα έξω // **a-și ~ cojocul pe partea cealaltă** γυρίζω το κοντογούνι από την άλλη μεριά // **a o ~ și pe o parte și pe cealaltă** γυρίζω κάτι και από τη μια μεριά και από την άλλη (το εξετάζω λεπτομερώς) // **când m-a văzut a întors capul** όταν με είδε έστρεψε το κεφάλι
întoarcere, întoarceri *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, ο γυρισμός, η επιστροφή 2. η αναστροφή (ρούχο, χωράφι) 3. η στροφή 4. το αναποδογύρισμα 5. η επάνοδος 6. η μετατροπή, η αλλαγή, η μεταβολή // **fără ~** χωρίς γυρισμό, άνευ επιστροφής
întocmai *επίρ.* 1. ακριβώς 2. σωστά, ορθά 3. ασφαλώς, βέβαια 4. όμοια, ομοιότροπα, ομοίως, ομοιωματικά
întocmi, întocmesc *ρ. μετ.* 1. καταστρώνω, επεξεργάζομαι, καταρτίζω 2. συντάσσω, συνθέτω γραπτό λόγο 3. ετοιμάζω κάτι από πριν // **a ~ un anteproiect** φτιάχνω προσχέδιο, προσχεδιάζω // **a ~ un proces-verbal** συντάσσω ένα πρακτικό
întocmire, întocmiri *ουσ. θηλ.* 1. ο καταρτισμός, η κατάστρωση, η επεξεργασία 2. η κατάρτιση 3. η σύνταξη 4. η προπαρασκευή, η ετοιμασία 5. η σύσταση, η συγκρότηση, το φτιάξιμο
întocmit-ă, întocmiți-te *επίθ.* 1. καταρτισμένος-η-ο 2. προετοιμασμένος-η-ο 3. έτοιμος-η-ο 4. συνταγμένος-η-ο
întomna pers. 3 întomnează *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* έρχεται το φθινόπωρο, γίνεται φθινόπωρο
întors *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το γύρισμα, ο γυρισμός 2. η επιστροφή 3. η αναστροφή // **-ul fânului** το γύρισμα του σανού (του θερισμένου χορταριού) // **~ul ogorului** το γύρισμα του χωραφιού, η αναστροφή (το όργωμα, το φθινόπωρο)
întors-oarsă, întorși-oarse *επίθ.* 1. γυρισμένος-η-ο, γυριστός-ή-ό 2. στραμμένος-η-ο, αναστραμμένος-η-ο, ανάστροφος-η-ο, αναποδογυρισμένος-η-ο, ανάποδος-η-ο 3. στριφτός-ή-ό, στριμμένος-η-ο 4. επιστρεπτός-ή-ό, επανερχόμενος-η-ο 5. στριφνός-ή-ό
întorsătură, întorsături *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το γύρισμα 2. η τροπή, η μεταστροφή, η γυροβολιά 3. η μεταβολή κατεύθυνσης // **ce ~ au luat lucrurile** τι μεταστροφή έχουν πάρει τα πράγματα
întorsură, întorsuri *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το γύρισμα 2. η καμπή 3. το στρέψιμο 4. η έντεχνη έκφραση λόγου, , η απαγγελία με ύφος και ρυθμό
întortochea, întortochez I. *ρ. μέσο* 1. στριφογυρίζω 2. στρίβω II. *ρ. μετ.* 1. περιπλέκω 2. κάνω κάτι δυσκολονόητο, δυσκατάληπτο
întortocheat-ă, întortocheați-te *επίθ.* 1. στριφογυρισμένος-η-ο, φιδωτός-ή-ό, στριφνός-ή-ό 2. δυσκολονόητος-η-ο, μπερδεμένος-η-ο
întortochere, întortocheri *ουσ. θηλ.* 1. το στριφογύρισμα, η περιστροφή 2. *μτφ.* η περιπλοκή, το μπέρδεμα // **fără întortocheri** χωρίς περιστροφές, απερίφραστα, ξεκάθαρα
întotdeauna *επίρ.* 1. πάντοτε, πάντα, ολοένα, 2. εκάστοτε, σε κάθε στιγμή, συνέχεια, κάθε τόσο
întovărăși, întovărășesc I. *ρ. μετ.* 1. συνοδεύω, συντροφεύω, συντροφιάζω, κάνω συντροφιά σε κάποιον. 2. ακολουθώ κάποιον II. *ρ. μέσο.* 1. συντροφιάζω, γίνομαι σύντροφος με κάποιον 2. συνεταιρίζομαι
întovărășire, întovărășiri *ουσ. θηλ.* 1. το συντρόφεμα 2. η συνόδευση 3. ο συνεταιρισμός
într-adevăr *επίρ.* πράγματι, πραγματικά, όντως
întrajutora, întrajutorez *ρ. μέσο* αλληλοβοηθούμαστε
întrajutorare *ουσ. θηλ.* η αλληλοβοήθεια, η αμοιβαία βοήθεια μεταξύ ατόμων ή κρατών
întraripa, întraripez *ρ. μετ.* αναπτερώνω

întraripat-ă, întraripați-te *επίθ.* *(λαϊκ.)* πτερωτός-ή-ό
într-atât *επίρ.* τόσο // **~ era de mulțumit** τόσο ήταν ευχαριστημένος
între *πρόθ.* ανάμεσα, μεταξύ, αναμεταξύ // **~ patru ochi** σε μεταξύ μας // **~ străini** μες στους ξένους // **~ timp** στο μεταξύ, εν τω μεταξύ // **într-altă parte** αλλού, σε άλλο μέρος, αλλαχού // **într-un cuvânt** με μια λέξη // **a fi ~ ciocan şi nicovală** είμαι μεταξύ σφύρας και άκμονος, ανάμεσά μας // **a pleca cu coada ~ picioare** φεύγω με την ουρά ανάμεσα στα σκέλη (χωρίς επιτυχία) // **câştigul s-a împărțit ~ participanți** το κέρδος μοιράστηκε ανάμεσα στους μετέχοντες // **diferă ~ ei** διαφέρουν μεταξύ τους // **e o soluție ~ atâtea altele** είναι μια λύση μεταξύ τόσων άλλων // **să rămână ~ noi** να μείνει μεταξύ μας // **s-au sfătuit ~ ei** συμβουλεύτηκαν αναμεταξύ τους
întreba, întreb I. *ρ. μετ.* ρωτώ, ερωτώ, ζητώ να μάθω, να πληροφορηθώ κάτι II. *ρ. αμ.* αναρωτώ, ρωτώ συνεχώς από ενδιαφέρον III. *ρ. μέσο.* αναρωτιέμαι, διερωτώμαι, ρωτώ τον εαυτό μου, απορώ, προβληματίζομαι // **el se întrebă** αυτός αναρωτήθηκε
întrebare, întrebări *ουσ. θηλ.* 1. η ερώτηση, το ερώτημα 2. *μτφ.* το πρόβλημα, το ζήτημα // *(γραμμ.)* **semnul întrebării** το ερωτηματικό
întrebător-oare, întrebători-oare I. *επίθ.* ερωτηματικός-ή-ό II. *επίρ.* ερωτηματικά
întrebuința, întrebuințez I. *ρ. μετ.* χρησιμοποιώ, κάνω χρήση, μεταχειρίζομαι II. *ρ. μέσο.* χρησιμοποιούμαι, χρησιμεύω // **acest produs se întrebuințează în industrie** αυτό το προϊόν χρησιμοποιείται στη βιομηχανία
întrebuințare, întrebuințări *ουσ. θηλ.* η χρήση, η χρησιμοποίηση, η μεταχείριση // **~ a forței** η χρήση της βίας // **n-am decât lucruri de ~ personală** δεν έχω παρά πράγματα προσωπικής χρήσεως
întrebuințat-ă, întrebuințați-te *επίθ.* χρησιμοποιημένος-η-ο, μεταχειρισ-μένος-η-ο // **haina este ~ă** το ρούχο είναι μεταχειρισμένο
întrece, întrec I. *ρ. μετ.* 1. ξεπερνώ, υπερβαίνω 2. υπερτερώ, δείχνω υπεροχή, υπερέχω // **a ~ măsura** το παρακάνω // **la îndemânare ea ne ~** ως προς την επιτηδειότητα αυτή μας ξεπερνά II. *ρ. μέσο.* 1. ξεπερνιέμαι 2. αμιλλώμαι, διαγωνίζομαι // **alergătorii se întreceau unul pe altul** οι δρομείς ξεπερνούσαν ο ένας τον άλλο // **a se ~ cu gluma** αστειεύεται πάρα πολύ ξεπερνώντας τα όρια III. *επιρ. έκφρ.* **pe întrecute** με άμιλλα, με διαγωνισμό, με αγώνα
întrecere, întreceri I. *ουσ. θηλ.* *(αθλ.)* 1. ο αγώνας, η άμιλλα 2. ο διαγωνισμός // **întreceri de atletism** οι αγώνες στίβου, οι αθλητικοί αγώνες II. *ρημ. έκφρ.* **a se lua la ~** αμιλλώμαι, είμαι σε άμιλλα, συναγωνίζομαι
întredeschide, întredeschid *ρ. μετ.* μισανοίγω, ανοίγω ελαφρά μόλις
întredeschidere, întredeschideri *ουσ. θηλ.* το μισάνοιγμα
întredeschis-ă, întredeschişi-se *επίθ.* μισοανοιγμένος-η-ο, μισάνοιχτος-η-ο
întredeschizătură, întredeschizături *ουσ. θηλ.* το μισάνοιγα, το ελαφρό άνοιγμα
întreg-eagă, întregi I. *επίθ.* 1. ακέραιος-η-ο, όλος-η-ο, ολόκληρος-η- ο, άρτιος-α-ο, σώος-α-ο, 2. ατόφιος -α-ο, μονοκόμματος-η-ο 3. *μαθ.* ο ακέραιος αριθμός // **cunoscut în întreaga lume** γνωστός σ' όλον τον κόσμο // **din întreaga sală** απ' όλη την αίθουσα // **o zi întreagă** μια ολόκληρη μέρα II. *επιρ. έκφρ.* // **de-a-întregul** εις ακέραιον // **pe de-a-întregul** ολόκληρος, ολάκερα, ολοσχερώς
întregi, întregesc *ρ. μετ. και μέσο* 1. ολοκληρώνω -ομαι 2. συμπληρώνω-ομαι
întregime, întregimi *ουσ. θηλ.* το ολόκληρο // *επιρ. έκφρ.* **în ~** εξ ολοκλήρου, ολοσχερώς
întregire, întregiri *ουσ. θηλ.* 1. η ολοκλήρωση 2. η συμπλήρωση
întregit-ă, întregiți-te *επίθ.* 1. ολοκληρωμένος-η-ο 2. συμπληρωμένος-η-ο
întregitor-oare, întregitori-oare *επίθ.* 1. ολοκληρωτικός-ή-ό 2. συμπληρωματικός-ή-ό
întrei, întreiesc *ρ. μετ.* τριπλασιάζω
întreit-ă, întreiți-te *επίθ.* τριπλάσιος-ια-ιο, τριπλασιασμένος-η-ο
întrema, întremez I. *ρ. μέσο.* 1. αναρρωνύω, τονώνομαι, ενισχύομαι, δυναμώνω, ξεγυρίζω II. *ρ. μετ.* ενισχύω, ενδυναμώνω // **tratamentul l-a –t** η θεραπεία τον ενίσχυσε
întremare *ουσ. θηλ.* η ενίσχυση, η ανάρρωση, το δυνάμωμα, η βελτίωση υγείας, το ξεγύρισμα
întremat-ă, întremați-te *επίθ.* αναρρωμένος-η-ο, ενδυναμωμένος-η-ο, ξεγυρισμένος-η-ο
întremător-oare, întremători-oare *επίθ.* επανορθωτικός -ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό 2. αναρρωτικός-ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό
întrepătrunde, întrepătrund *ρ. μέσο* αλληλοδιαπερνώμαι, αλληλοδιαπερνιέμαι
întrepătrundere, întrepătrunderi *ουσ. θηλ.* η αλληλοδιείσδυση
întreprinde, întreprind *ρ. μετ.* 1.επιχειρώ, κάνω απόπειρα 2. διενεργώ, εργάζομαι για να πετύχω κάτι 3. εκτελώ μηχανική ή χειρωνακτική εργασία για απόκτηση κέρδους // **a ~ un turneu** κάνω περιοδεία, περιοδεύω, πηγαίνω από τόπο σε τόπο
întreprindere, întreprinderi *ουσ. θηλ.* 1. η επιχείρηση, η επαγγελματική ασχολία για απόκτηση κέρδους 2. η απόπειρα για την επιτυχία κάποιου σκοπού, η διενέργεια, το εγχείρημα, το τόλμημα 3. η οικονομική μονάδα, το κατάστημα // **~ industrială** η βιομηχανική επιχείρηση
întreprinzător-oare, întreprinzători-oare I. *επίθ.* 1. επιχειρηματικός-ή-ό 2. ενεργητικός-η-ό II. *ουσ. αρσ.* 1. ο επιχειρηματίας 2. ο εργολάβος 3. ο έμπορας
întrerupător-oare, întrerupători-oare I. *επίθ.* διακόπτων-ουσα-ον II. *ουσ. ουδ.* ο διακόπτης
întrerupe, întrerup I. *ρ. μετ.* 1. διακόπτω, ανακόπτω 2. αναστέλλω, // **nu mă ~** μη με διακόπτεις II. *ρ. μέσο.* 1. διακόπτομαι, ανακόπτομαι 2. γίνεται αναστολή σε κάποια ενέργεια ή σε κάποιο έργο // **şedința s-a întrerupt** η συνεδρίαση διακόπηκε
întrerupere, întreruperi *ουσ. θηλ.* 1. η διακοπή 2. η προσωρινή αναστολή, η παύση, το διάλειμμα, η ανακοπή, το σταμάτημα 3. η αποβολή, η άμβλωση // **–a cursurilor** η διακοπή των μαθημάτων // **–a sarcinii** η έκτρωση // *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς διακοπή, αδιάκοπα, συνέχεια, συνεχώς, διαρκώς
întrerupt-ă, întrerupți-te *επίθ.* 1. διακεκομμένος-η-ο, ανακομμένος-η-ο 2. ανεσταλμένος-η-ο, σταματημένος-η-ο
întretăia, întretai *ρ. μέσο.* 1. διατέμνομαι, κόβομαι αμοιβαία 2. διασταυρώνομαι

întretăiat-ă, întretăiați-te *επίθ.* ανακεκομμένος-η-ο 2. διασταυρωμένος-η-ο

întretăiere, întretăieri *ουσ. θηλ.* 1. η διατομή 2. η διασταύρωση, η συνάντηση σε ορθή γωνία // **-a drumurilor** το σταυροδρόμι

întrețese, întrețes *ρ. μετ. και μέσο* συνυφαίνω-ομαι

întrețesut-ă, întrețesuți-te *επίθ.* συνυφασμένος-η-ο

întreține, întrețin I. *ρ. μετ.* 1. διατηρώ, συντηρώ φυλάω κάτι καλά, διασώζω 2. διατρέφω, τρέφω II. *ρ. μέσο.* 1. διατηρούμαι, διατρέφομαι, συντηρούμαι 2. ομιλώ με κάποιον, συνδιαλέγομαι 3. έρχομαι σε συναλλαγές, συναλλάσσομαι // **~ relații comerciale** συναλλάσσομαι, έχω εμπορικές σχέσεις με κάποιον

întreținere, întrețineri *ουσ. θηλ.* 1. η συντήρηση, η διατήρηση 2. η διατροφή // **~ de relații** η διατήρηση σχέσεων

întreținut-ă, întreținuți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* συντηρημένος-η-ο

întrevăzut-ă, întrevăzuți-te *επίθ.* διαφαινόμενος-η-ο, μόλις ιδωμένος-η-ο

întrevedea, întrevăd *ρ. μετ.* 1. διαβλέπω 2. προνοώ, προβλέπω

întrevedere, întrevederi *ουσ. θηλ.* 1. η συνάντηση, η συνέντευξη 2. το αντάμωμα, η αντάμωση

întrezări, întrezăresc I. *ρ. μετ.* 1. διαβλέπω 2. διορώ II. *ρ. μέσο.* 1. διαφαίνομαι 2. διαισθάνομαι

întrezărit-ă, întrezăriți-te *επίθ.* διαφαινόμενος-η-ο, μόλις ορατός-ή-ό

întrista, întristez I. *ρ. μέσο.* 1. λυπούμαι, λυπάμαι 2. πικραίνομαι, στενοχωριέμαι, στενοχωρούμαι 3. θλίβομαι 4. δυσαρεστούμαι II. *ρ. μετ.* 1. λυπώ, προξενώ λύπη 2. θλίβω 3. πικραίνω, δυσαρεστώ 4. στενοχωρώ, καταθλίβω, προξενώ ψυχικό πόνο

întristare, întristări *ουσ. θηλ.* 1. η λύπη, η θλίψη, η πίκρα, η πικρία 2. η στενοχώρια, η βαριά καρδιά, η δυσαρέσκεια

întristat-ă, întristați-te *επίθ.* λυπημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο

întristător-oare, întristători-oare *επίθ.* λυπηρός-ή-ό, λυπητερός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό

întroieni, întroienesc I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με χοντρό στρώμα χιονιού (δρόμοι), πέφτει πολύ χιόνι σε μεγάλη ποσότητα II. *ρ. μέσο.* σκεπάζομαι με πολύ χιόνι (δρόμος)

întroienire, întroieniri *ουσ. θηλ.* το σκέπασμα με χοντρό στρώμα χιονιού, (δρόμος)

întroienit-ă, întroieniți-te *επίθ.* αποκλεισμένος-η-ο με χιόνι, χωμένος-η-ο στο χιόνι

întrona, întronez I. *ρ. μετ.* θρονιάζω, ενθρονίζω II. *ρ. μέσο.* 1. ενθρονίζομαι, θρονιάζομαι 2. *μτφ.* αρχοντεύω, γίνομαι άρχοντας

întronare, întronări *ουσ. θηλ.* 1. η ενθρόνιση, ο ενθρονισμός, το θρόνιασμα 2. *μτφ.* η τοποθέτηση, η εγκατάσταση κάποιου

întru I. *πρόθ.* 1. σε 2. εντός, μέσα, με, μες // **~ mulți ani !** χρόνια πολλά! // **într-o zi** σε μια μέρα ή μια μέρα // **într-una din zile** σε μια από τις μέρες, σε κάποια μέρα // **într-un timp scurt** μέσα σ' ένα σύντομο χρονικό διάστημα, σε σύντομο χρόνο // **a alerga într-un suflet** τρέχω με μια ψυχή (με όλη μου την ψυχή) // **a intra într-o pădure** μπαίνω σ' ένα δάσος // **a fi de acord ~ totul cu ceva** συμφωνώ (είμαι σύμφωνος) με όλα, με κάτι // **este îmbrăcat într-o scurtă de piele** είναι ντυμένος μ' ένα κοντό δερμάτινο σακάκι // **iese ~ întâmpinarea musafirului** βγαίνει σε προϋπάντηση του φιλοξενούμενου (του μουσαφίρη) // **s-a urcat într-un taxi** ανέβηκε σ' ένα ταξί II. *επιρ. έκφρ.* // *(αρχ.)* **într-aceea** σ' εκείνο τον καιρό // **într-adins** επίτηδες, σκόπιμα, από σκοπού

întrucât I. *συνδ.* 1. επειδή 2. δεδομένου ότι, διότι, γιατί, αφού, εφόσον, μια και, // **~ consideri că este just, fă-o** αφού νομίζεις πώς είναι σωστό, κάμε το // **~ era târziu, el s-a dus acasă** επειδή ήταν αργά, αυτός πήγε στο σπίτι του II. *επίρ.* 1. όσο για... 2. καθόσον 3. μες στο μέτρο που // **~ mă privește** όσον για μένα... όσο αφορά εμένα... // **~ respectă legea** καθόσον σέβεται το νόμο... (μόνο στην περίπτωση πού σέβεται το νόμο)

întrucâtva *επίρ.* 1. κάπως 2. κατά κάποιο τρόπο 3. εν μέρει 4. ως ένα βαθμό

întruchipa, întruchipez I. *ρ. μετ.* 1. ενσαρκώνω 2. προσωποποιώ II. *ρ. μέσο.* 1. ενσαρκώνομαι 2. προσωποποιούμαι, εμφανίζομαι σαν προσωποποίηση μιας αφηρημένης ιδιότητας ή ιδέας 3. *(για ηθοποιό)* υποκρίνομαι, παίζω το ρόλο ενός προσώπου σε μια σκηνική παράσταση

întruchipare, întruchipări *ουσ. θηλ.* 1. η ενσάρκωση 2. η προσωποποίηση

întruna *επίρ.* ολοένα, διαρκώς, αδιάκοπα, συνέχεια

întruni, întrunesc I. *ρ. μετ.* 1. συναθροίζω, συγκεντρώνω 2. συνάζω // **a ~ cele mai multe voturi** συγκεντρώνω τούς περισσότερους ψήφους II. *ρ.μέσο.* 1. συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι 2. συνάζομαι, συνέρχομαι, συνεδριάζω, μετέχω *σα* σύνεδρος σε σύσκεψη // **se întrunește parlamentul** συνέρχεται η βουλή

întrunire, întruniri *ουσ. θηλ.* 1. η συνάθροιση, η συγκέντρωση 2. η σύναξη, η συνέλευση, η σύνοδος

întrupa, întrupez I. *ρ. μετ.* 1. ενσαρκώνω, ενσωματώνω 2. προσωποποιώ II. *ρ. μέσο.* 1. ενσαρκώνομαι, ενσωματώνομαι 2. εξανθρωπίζομαι

întrupare, întrupări *ουσ. θηλ.* 1. η ενσωμάτωση, η ενσάρκωση 2. η ενανθρώπιση 3. η προσωποποίηση // *θρ.* **întruparea Mântuitorului** η ενανθρώπιση τού Σωτήρα

întrupat-ă, întrupați-te *επίθ.* 1. ενσωματωμένος-η-ο, ενσαρκωμένος-η-ο 2. ενανθρωπισμένος-η-ο, προσωποποιημένος-η-ο

întuneca, întunec I. *ρ. μετ.* 1. σκοτεινιάζω, κάνω κάτι σκοτεινό 2. αμαυρώνω 3. επισκιάζω // **norii întunecă cerul** τα σύννεφα σκοτεινιάζουν τον ουρανό II. *ρ. απρόσ. (στο τρίτο πρόσωπο ενικού)* σκοτεινιάζει, βραδιάζει, νυχτώνει III. *ρ. μέσο.* γίνομαι σκοτεινός, σκοτεινιάζω // **s-a -t la față** σκοτείνιασε στο πρόσωπο // *μτφ.* σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω

întunecare, întunecări *ουσ. θηλ.* 1. το σκοτείνιασμα, η σκοτεινάδα 2. η αμαύρωση 3. η επισκίαση // *μτφ.* η σκυθρωπότητα, η κατήφεια, η κατσουφιά

întunecat-ă, întunecați-te *επίθ.* 1. σκοτεινός-ή-ό 2. αμαυρός-ή-ό 3. συννεφιασμένος-η-ο (ουρανός) 4. *μτφ.* σκυθρωπός-ή-ό, κατηφής-ής-ές

întunecime, întunecimi *ουσ. θηλ.* 1. το σκοτάδι, το σκότος, η σκοτεινότητα, ο ζόφος 2. *μτφ.* η ασάφεια

întunecos-oasă, întunecoși-oase *επίθ.* σκοτεινός-ή-ό, σκοταδερός-ή-ό, ζοφερός-ή-ό, ζοφώδης-ης-ες 2. σκιερός-ή-ό, σκούρος-α-ο 3. *μτφ.* απαισιόδοξος-η-ο, λυπημένος-η-ο, σκυθρωπός-ή-ό

întuneric ουσ. ουδ. 1. το σκοτάδι, το σκότος, ο ζόφος 2. *μτφ.* η άγνοια, η αμάθεια, η αμορφωσιά // **~ beznă** ψηλαφητό σκοτάδι // **e ~** είναι σκοτάδι // **în ~** μέσ' στο σκοτάδι // **pe ~** στο σκοτάδι, «στα σκοτεινά»

întoarna, întorn I. *ρ. μέσο. (επαρχ.)* 1. επιστρέφω, επανέρχομαι 2. ξανάρχομαι II. *ρ. μετ.* 1. γυρνώ, γυρίζω 2. στρέφω, περιστρέφω

înturnare ουσ. θηλ. 1. το γύρισμα, ο γυρισμός 2. η επιστροφή, η επάνοδος

înțărca, înțarc I. *ρ. μετ.* 1. αποθηλάζω, απογαλακτίζω, σταματώ να θηλάζω το βρέφος 2. αποκόβω II. *ρ. αμ.* 1. *(για θηλαστικά)* χάνω το γάλα μου 2. σταματώ να έχω γάλα, απογαλακτίζω // **a ~t bălaia** απογαλάκτισε η άσπρη γελάδα

înțărcare, înțărcări ουσ. θηλ. 1. ο απογαλακτισμός, ο αποθηλασμός 2. η αποκοπή

înțărcat ουσ. ουδ. ιδ. **înțărcare**

înțărcat-ă, înțărcați-te επίθ. αποθηλασμένος-η-ο, απογαλακτισμένος-η-ο

înțelegător-oare, înțelegători-oare επίθ. κατανοητός-ή-ό, βολικός-ή-ό 2. λογικός-ή-ό

înțelege, înțeleg I. *ρ. μετ.* 1. καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι, εννοώ, κατανοώ 2. σκαμπάζω // **înțeleg să ...** εννοώ να ... // **a ~ în mod greşit** παρεξηγώ // **a ~ pe cineva** καταλαβαίνω κάποιον, καταλαβαίνω τί λέει κάποιος (και συμφωνώ με αυτόν) // **ai înțeles?** κατάλαβες; // **a nu ~ nimic din ceva** δε σκαμπάζει τίποτα // **aşa înțeleg şi eu** έτσι εννοώ κι εγώ, έτσι είναι // **i-am dat să înțeleagă** τού 'δωσε να καταλάβει // **mă înțelegi?** με καταλαβαίνεις; // **nu înțeleg** δεν εννοώ // **nu te înțeleg** δεν σε καταλαβαίνω II. *ρ. αμ.* // **a ~ de glumă** είμαι εύκολος στα αστεία III. *ρ. μέσο* συνεννοούμαι, συμφιλιώνομαι, μονοιάζω, βρίσκομαι σε ομόνοια, εννοούμαι // **asta se ~ de la sine** αυτό εννοείται // **ne-am înțeles!** είμαστε σύμφωνοι // **ne-am înțeles să ne vedem la cinci** συνεννοηθήκαμε να ιδωθούμε στις πέντε // **se ~** εννοείται // **se înțeleg bine** συνεννοούνται / τα πάνε καλά // **se înțeleg reciproc** αλληλονοούνται

înțelegere, înțelegeri ουσ. θηλ. 1. η νόηση, η αντίληψη (με τις αισθήσεις), η διανοητική λειτουργία, η κατανόηση, το μόνοιασμα, η ομόνοια 2. η συμφωνία, η συνεννόηση 3. το συμφωνητικό, η σύμβαση // **aceasta depăşeşte -a copilului** αυτό υπερβαίνει τη νόηση του παιδιού // **bună ~** η σύμπνοια (η ύπαρξη συμφωνίας σε γνώμη) // **lipsă de ~** η ακαταληψία

înțeleni, înțelenesc I. *ρ. αμ. (η γη)* χερσεύω, έχω γερή σύσταση, βρίσκομαι σε στερεή κατάσταση II. *ρ. μέσο.* στερεώνομαι, γίνομαι στερεά *(γη)*, είμαι χέρσα γη, χερσότοπος, χερσώνομαι III. *ρ. μετ.* χερσώνω, κάνω στερεά τη γη // **soarele a -t pământul** ο ήλιος χέρσωσε τη γη

înțelenire, înțeleniri ουσ. θηλ. το χέρσωμα, η χέρσωση, η χερσάδα, ο χερσότοπος

înțelenit-ă, înțeleniți-te επίθ. χέρσος-α-ο

înțelepciune ουσ. θηλ. 1. η σοφία, η σύνεση, η σωφροσύνη, η φρόνηση 2. η λογικότητα, η γνώση // **cu ~** με σοφία, λογικά, συνετώς

înțelept-eaptă, înțelepți-te I. επίθ. 1. σοφός-ή-ό, συνετός-ή-ο, λογικός-ή-ό 2. φρόνιμος-η-ο, συγκρατημένος-η-ο // **bărbat ~** ο συνετός άνθρωπος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοφός-ή (ο,η) λόγιος-α (ο,η)

înțeles, înțelesuri I. ουσ. ουδ. η έννοια, η σημασία, η εκδοχή, το νόημα // **cu dublu ~** με διπλή σημασία II. επίθ. νοηθείς-είσα-έν, κατανοητός-ή-ό, σύμφωνος-η-ο // **de la sine ~** είναι αυτονόητο III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **cu ~** με νόημα, με σημασία // **pe ~** νοητά, κατανοητά

ințepa, înțep I. *ρ. μετ.* 1. κεντρίζω, κεντώ, σουβλίζω σουβλώ, τσιμπάω 2. *μτφ.* σαρκάζω, πειράζω, χλευάζω // **a ~ pe cineva** σουβλίζω κάποιον, κεντώ με μυτερό όργανο κάποιον // **l-a ~t o albină** τον κέντρισε μια μέλισσα II. *ρ. αμ. (για τα ποτά)* ξινίζω, στυφίζω III. *ρ. μέσο.* τσιμπιέμαι, σουβλιέμαι, σουβλίζομαι, νιώθω κεντιά, κέντημα

înțepare, înțepări ουσ. θηλ. η κεντιά, το κέντρισμα, το κέντημα, το τσίμπημα

înțepat-ă, înțepați-te επίθ. 1. κεντρισμένος-η-ο, σουβλισμενος-η-ο 2. *μτφ.* ύπεροπτικός-ή-ό, σοβαροφανής-ής-ές, αλαζονικός-ή-ό // **~ la vorbă** με σουβλιές στην κουβέντα, σαρκαστικός-ή-ό

înțepător-oare, înțepători-oare επίθ. 1. οξύς-εία-ύ, σουβλερός-ή-ό, δριμύς-εία-ί 2. αψύς-ιά-ύ, τσουχτερός-ή-ό 3. *μτφ.* δηκτικός-ή-ό, σαρκαστικός-ή-ό, πειραχτικός-ή-ό

înțepătură, înțepături ουσ. θηλ. 1. το νύγμα, η νύξη, η σουβλιά, το τσίμπημα, το κέντρισμα, η κεντιά (με αγκάθι) 2. *μτφ.* ο υπαινιγμός, η ειρωνεία, το πείραγμα

înțepeneală, înțepeneli ουσ. θηλ. η ακαμψία, το ξύλιασμα. το κοκκάλιασμα

înțepeni I. *ρ. αμ.* μουδιάζω, κοκκαλιάζω, ξυλιάζω II. *ρ .μετ.* 1. στερεώνω κάνω κάτι ακλόνητο 2. καθηλώνω // **frigul îi -se picioarele** το κρύο της (του) μούδιασε τα πόδια III. *ρ. μέσο.* 1. πιάνομαι από κάτι και γίνομαι ακούνητος 2. στερεώνομαι 3. *μτφ.* πεισματώνω, πεισμώνω, ισχυρογνωμώ, επιμένω σε κάποια γνώμη με πείσμα

înțepenire ουσ. θηλ. 1. το μούδιασμα 2. η ακινησία των μελών του σώματος, το ξύλιασμα, η ακαμψία, το κοκκάλιασμα

înțepenit-ă, înțepeniți-te επίθ. 1. μουδιασμένος-η-ο, άκαμπτος-η-ο, ξυλιασμένος-η-ο 2. ακλόνητος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο, στερεός-ή-ό

înțesa, înțes *ρ. μετ* I. στοιβάζω, παραγεμίζω II. *ρ. μέσο. μτφ.* εντείνομαι

înțesare, înțesări ουσ. θηλ. 1. το γέμισμα, το παραγέμισμα 2. το στρίμωγμα, το στοίβαγμα

înțesat-ă, înțesați-te επίθ. στοιβαγμένος-η-ο, παραγεμισμένος-η-ο

înțoli, înțolesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* ντύνω καλά, ντύνω με καλά ρούχα II. *ρ. μέσο.* ντύνομαι καλά, ντύνομαι με τα καλά ρούχα

înțolit-ă, înțoliți-te επίθ. *(οικ.)* 1. καλοντυμένος-η-ο 2. *μτφ.* νεόπλουτος-η-ο

învălmăşeală, învălmăşeli ουσ. θηλ. 1. η ανακατωσούρα, η ακαταστασία, το ανακάτωμα 2. η Βαβυλωνία, η βαβούρα 3. η φασαρία, η αναστάτωση, η οχλαγωγία

învălmăşi, învălmăşesc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω ανακατωσούρα, προκαλώ αναμπουμπούλα, ακαταστασία 2. αναστατώνω II. *ρ. μέσο.* 1. αναστατώνομαι, γίνομαι άνω-κάτω 2. *μτφ.* μπερδεύομαι, παραζαλίζομαι

învălmăşire, învălmăşiri 1. η αναστάτωση, η αναμπουμπούλα, η ανακατωσούρα, η ακαταστασία 2. η Βαβυλωνία, η οχλαγωγία, η βαβούρα

învălmăşit-ă, învălmăşiţi-te *επίθ.* 1. ακατάστατος-η-ο, αναστατωμένος-η-ο, ανάστατος-η-ο 2. *μτφ.* ανάκατος-η-ο, μπερδεμένος-η-ο, σαστισμένος-η-ο
învălui, învălui I. *ρ. μετ.* 1. καλύπτω, σκεπάζω 2. περιβάλλω 3. *στρατ.* περικυκλώνω II. *ρ. μέσο.* 1. καλύπτομαι, σκεπάζομαι 2. περιτυλίγομαι
învăluire, învăluiri *ουσ. θηλ.* 1. η κάλυψη, το σκέπασμα 2. *μτφ.* το ξεχείλισμα, το πλημμύρισμα 3. η περικύκλωση
învăluit-ă, învăluiţi-te *επίθ.* 1. καλυμμένος-η-ο, σκεπασμένος-η--ο 2. περιτυλιγμένος-η-ο, περικυκλωμένος-η-ο 3. *μτφ.* πολυάσχολος-η-ο
învăluitor-oare, învăluitori-oare *επίθ.* 1. καλυπτικός -ή-ό 2.περικυκλωτικός-ή-ό
învălura, învălurez I. *ρ. μετ.* 1. κυμαίνω 2. δίνω κυματοειδή κίνηση II. *ρ. αμ. και μέσο* κυματίζω
învălurare, învălurări *ουσ. θηλ.* η κύμανση, ο κυματισμός, το κυμάτισμα
învălurat-ă, învăluraţi-te *επίθ.* 1. κυματιστός-ή-ό, κυματοειδής-ής-ές, κυματώδης-ης-ες 2. *(για το έδαφος)* ανώμαλος-η-ο, δύσβατος-η-ο
învăpăia, învăpăiez *ρ. μέσο.* 1. φλέγομαι, φλογίζομαι, λαμπαδιάζω 2. *μτφ.* ενθουσιάζομαι, εξάπτομαι
învăpăiat-ă, învăpăiaţi-te *επίθ.* 1. φλογισμένος-η-ο, διάπυρος-η-ο 2. *μτφ.* φλογερός-ή-ό, ενθουσιασμένος-η-ο, εξημμένος-η-ο
învăpăiere, învăpăieri *ουσ. θηλ.* 1. το λαμπάδιασμα 2. *μτφ.* ο ενθουσιασμός, η έξαρση
învăţ *ουσ. ουδ.* 1. η μάθηση, η συνήθεια (και ιδιαίτερα η κακή) 2. η ορμήνεια // **-ul are şi dezvăţ** η μάθηση έχει και ξεμάθηση
învăţa, învăţ I. *ρ. μετ.* 1. μαθαίνω, αποκτώ γνώσεις 2. διδάσκω, εκπαιδεύω 3. μελετώ 4. αποκτώ τη συνήθεια κάποιου πράγματος // **învăţ limba franceză** μαθαίνω τη γαλλική γλώσσα // **a ~ minte** βάζω μυαλό, σωφρονίζομαι, συνετίζομαι, βάζω γνώμη // **a o ~ pe dinafară** το μαθαίνω απέξω // **el m-a învăţat să nu nesocotesc nici un amănunt** αυτός με δίδαξε να μη παραμελήσω καμιά λεπτομέρεια II. *ρ. μέσο.* 1. μαθαίνω 2. εξοικειώνομαι με κάτι // **a se ~ cu nărav** κακομαθαίνω // **a se ~ minte** του γίνεται μάθημα (ο παθός μαθός)
învăţare, învăţări *ουσ. θηλ.* 1. η μάθηση, η εκμάθηση, η απόκτηση γνώσεων 2. η παιδεία // **~ a unor lucruri utile** η χρηστομάθεια (ηθικά και τίμια πράγματα)
învăţat *ουσ. ουδ.* 1. η μάθηση, η εκπαίδευση, η μόρφωση 2. το σπούδασμα, το μελέτημα
învăţat-ă, învăţaţi-te I. *επίθ.* 1. μαθημένος-η-ο 2. μορφωμένος-η-ο, σπουδασμένος-η-ο, γραμματιζούμενος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο 3. σοφός-ή-ό, πολυμαθής-ής-ές, λόγιος-α-ο 4. σνηθισμένος-η-ο, γυμνασμένος-η-ο 5. εξημερωμένος-η-ο *(για ζώα)* II. *ουσ. αρσ.* ο επιστήμονας
învăţăcel, învăţăcei *ουσ. αρσ.* το μαθητούδι, ο μαθητευόμενος, το σκολιαρούδι
învăţământ, învăţăminte *ουσ. ουδ.* 1. η διδασκαλία, το δίδαγμα 2. η παιδεία, η εκπαίδευση // **~ de toate gradele** η εκπαίδευση όλων των βαθμίδων // **~ general** η εγκύκλιος / η γενική παιδεία // **~ postliceal** η μεταλυκειακή εκπαίδευση // **local de ~** το εκπαιδευτήριο // **~ public** η δημόσια παιδεία, η δημόσια εκπαίδευση
învăţător-oare, învăţători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διδάσκαλος-ισσα (ο,η), δάσκαλος-α (ο,η), δημοδιδάσκαλος-ισσα (ο,η) 2. ιδρυτής-τρια (ο,η) 3. οδηγητής-τρια (ο,η)
învăţătorime *ουσ. θηλ.* το πλήθος από δημοδιδασκάλους, οι δημοδιδάσκαλοι (σα σύνολο)
învăţătură, învăţături *ουσ. θηλ.* 1. η διδασκαλία, το δίδαγμα, η μάθηση, το μάθημα 2. η παιδεία, το σπούδασμα, η μαθητεία, η μόρφωση, η λογιότητα, η πολυμάθεια 3. η προπαρασκευή, η προπαιδεία, η προετοιμασία για κάποιο σκοπό 4. η δοξασία, το δόγμα, η θεωρία (για κάποιο θέμα) // **~ de minte** ένα καλό μάθημα // **aceasta să-i fie de ~** αυτό να του είναι μάθημα // **a trage o ~** βγάζω ένα μάθημα
învârstat-ă, învârstaţi-te *επίθ.* 1. ραβδωτός-ή-ό, ριγωτός-ή-ό 2. παρδαλός-ή-ό
învârteală, învârteli *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, το στριφογύρισμα, η στροφή 2. *μτφ.* η εξοικονόμηση, το βόλεμα, το συγύρισμα
învârtecuş, învârtecuşuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το στροβίλισμα, το στριφογύρισμα // **ineluş-~** παιχνίδι των παιδιών με δαχτυλίδι
învârteji, învârtejesc I. *ρ. μέσο και μετ.* στροβιλίζωομαι, σχηματίζω στρόβιλους νερού ή ανέμου (δίνη) // **curentul se învârteja** το ρεύμα στροβιλιζόταν II. *ρ. μέσο* γυρίζω γρήγορα από το δρόμο
învârtejire, învârtejiri *ουσ. θηλ.* 1. το στροβίλισμα, η συστροφή, το στρίψιμο, η περιστροφική κίνηση του ανέμου, νερού κ.λ.π., η δίνη 2. *μτφ.* η αναταραχή, το ανατάραγμα
învârti, învârtesc I. *ρ. μετ.* 1. γυρίζω, στρέφω κάτι κυκλικά 2. περιστρέφω, περιφέρω // **a ~ hora** γυρίζω (σέρνω) το χορό // **a ~ o manivelă** περιστρέφω μια μανιβέλα (ένα στρόφαλο) // **a ~ pe degete** γυρίζω στα δάχτυλα II. *ρ. μέσο.* 1. στρέφομαι, περιστρέφομαι, περιφέρομαι 2. τριγυρίζω, στριφογυρίζω 3. *μτφ.* βολεύομαι, τακτοποιούμαι // **discuţia se învârteşte în jurul politicii** η συζήτηση περιφέρεται γύρω από την πολιτική // **pământul se învârteşte în jurul soarelui** η γη περιστρέφεται γύρω απ'τόν ήλιο III. *ρ. αμ.* στριφογυρίζω // **o mulţime care se învârteşte** ένα πλήθος που στριφογυρίζει
învârtire, învârtiri *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, η περιστροφή, η περιφορά, το στριφογύρισμα, το στρίψιμο 2. ο γύρος, το γυροβόλι
învârtit-ă, învârtiţi-te I. *επίθ.* γυριστός-ή-ό, στρεπτός-ή-ό, στριμμένος-η-ο, γυρισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. μτφ.* ο καταφερτζής
învârtita *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο περιστρεφόμενος (λαϊκός χορός με περιστροφές)
învârtitor-oare, învârtitori-oare *επίθ.* περιστροφικός -ή-ό
învârtitură, învârtituri *ουσ. θηλ.* 1. το γύρισμα, η περιστροφή, η στροφή 2. η γυροβολιά, ο γύρος
învârtoşa, învârtoşez *ρ. μέσο και μετ.* 1. σκληρύνω, σκληραίνω, στερεοποιώ-ούμαι, ισχυροποιώ-ούμαι 2. *ρ. μέσο μτφ.* γίνομαι ανυπόφορος-η-ο
învârtoşat-ă, învârtoşaţi-te *επίθ.* 1. στερεοποιημένος -η-ο 2. στερεός-ή-ό
învechi, învechesc *ρ. μέσο* παλαιώνω, παλιώνω, γίνομαι παλιός-ά-ό 2. παθαίνω φθορά με τη συνεχή χρήση 3. *(για το κρασί)* ωριμάζω

învechire ουσ. θηλ. το πάλιωμα, το να γίνεται κάτι παλιό, η παλαίωση
învechit-ă, învechiţi-te επίθ. 1. παλιωμένος-η-ο 2. μεταχειρισμένος-η-ο // **a fi ~ în rele** τό 'χει για συνήθειο να κάνει κακό
învecina, învecinez ρ. μέσο 1. γειτονεύω, συνορεύω, γειτνιάζω 2. μένω κοντά σε κάποιον // **Albania se învecinează cu Grecia** η Αλβανία συνορεύει με την Ελλάδα
învecinare, învecinări ουσ. θηλ. το γειτόνεμα, η γειτνίαση, το σύνορο
învecinat-ă, învecinaţi-te επίθ. 1. γειτονικός-ή-ό 2. πλαϊνός-ή-ό, διπλανός-ή-ό
învedera, învederez I. ρ. μετ. κάνω κάτι φανερό, φανερώνω, δηλώνω, σημαίνω II. ρ. μέσο. καταφαίνομαι, γίνομαι ολοφάνερος-η-ο, φανερώνομαι
învederat-ă, învederaţi-te επίθ. ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής--ές, φανερός-ή-ό, πασίδηλος-η-ο
înveli, învelesc ρ. μετ. και μέσο σκεπάζω-ομαι, καλύπτω-ομαι
învelire, înveliri ουσ. θηλ. 1. το σκέπασμα, η κάλυψη 2. η στέγαση, η κάλυψη χώρου με στέγη, το στέγασμα
înveliş, învelişuri ουσ. ουδ. 1. το περίβλημα 2. το κάλυμμα, το περικάλυμμα 3. η σκεπή οικοδομής // **-ul de hârtie al unui pachet** το χάρτινο περίβλημα ενός πακέτου
învelit ουσ. ουδ. 1. το σκέπασμα, η κάλυψη 2. το στέγασμα
învelit-ă, înveliţi-te επίθ. 1. σκεπαστός-ή-ό, σκεπασμένος-η-ο, καλυμμένος-η-ο 2. στεγασμένος-η-ο 3. ενδεδυμένος-η-ο
învelitoare, învelitori ουσ. θηλ. 1.το σκέπασμα, το κάλυμμα, το περίβλημα, το περικάλυμμα 2. η σκεπή οικοδομής, η στέγη οικοδομής 3. (λαϊκ.) το κλινοσκέπασμα
învenina, înveninez I. ρ. μετ. 1. δηλητηριάζω, φαρμακώνω 2. μτφ. πικραίνω, προξενώ πικρία, ενόχληση II. ρ. μέσο. 1. δηλητηριάζομαι, φαρμακώνομαι 2. κακιώνω, οργίζομαι, θυμώνω, είμαι γεμάτος κακία
înveninare, înveninări ουσ. θηλ. 1. η δηλητηρίαση, το φαρμάκωμα 2. μτφ. η πίκρα, το θύμωμα, ο θυμός
înveninat-ă, înveninaţi-te επίθ. 1. δηλητηριώδης-ης-ες, φαρμακερός-ή-ό 2. μτφ. πικρός-ή-ό, δηκτικός-ή-ό, πικραντικός-ή-ό
înverşuna, înverşunez I. ρ. μετ. κάνω κάποιον να είναι πεισματώδης, αδιάλλακτος II. ρ. μέσο. πεισματώνω, βάζω πείσμα, δείχνω αδιαλλαξία
înverşunare, înverşunări ουσ. θηλ. το πείσμωμα, η πεισμονή, το πείσμα // **a lupta cu ~** πολεμώ με πείσμα
înverşunat-ă, înverşunaţi-te επίθ. 1. πεισματώδης -ης-ες, πεισματάρικος-η-ο 2. άσπονδος-η-ο, ακράδαντος-η-ο 3. οξύς-εία-ύ
înverzi, înverzesc I. ρ. μετ. πρασινίζω, κάνω κάτι πράσινο II. ρ. αμ. 1. πρασινίζω, είμαι πράσινος 2. σκεπάζομαι από φύλλα ή πρασινάδα // **copacii au -t** τα δέντρα πρασίνισαν III. ρ. μέσο. γίνομαι πράσινος-η-ο, πρασινίζω
înverzire ουσ. θηλ. το πρασίνισμα
înverzit-ă, înverziţi-te επίθ. χλοερός-ή-ό, πράσινος -η-ο, ολοπράσινος-η-ο, πρασινισμένος-η-ο
înveseli, înveselesc I. ρ. μέσο 1. χαροκοπώ 2. ευφραίνομαι, τέρπομαι 3. ευθυμώ, χαίρομαι II. ρ. μετ. προκαλώ χαρά, προκαλώ φαιδρότητα
înveselire, înveseliri ουσ. θηλ. 1. η ευφροσύνη, η τέρψη, η ευθυμία 2. η φαιδρότητα, η χαρούμενη διάθεση
înveselit-ă, înveseliţi-te I. επίθ. 1. χαροκόπος-ος-ο, χαρούμενος-η-ο, εύθυμος-η-ο, ολόχαρος-η-ο, καταχαρούμενος-η-ο, 2. φαιδρός-ή-ό
înveselitor-oare, înveselitori-oare επίθ. τερπνός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο, εύθυμος-η-ο, ευφρόσυνος-η-ο, χαροποιός, χαροκόπος-ος-ο, διασκεδαστικός-ή-ό
învesti, învestesc ρ. μετ. (πολ.) χρίζω, καθιερώνω επισήμως στην εξουσία κάποιον
învestire, învestiri ουσ. θηλ. το χρίσμα, η καθιέρωση, η επίσημη αναγνώριση
învestitură, învestituri ουσ. θηλ. έκφρ. // **solemnitate de ~** η τελετή του χρίσματος
înveşmânta, înveşmânt I. ρ. μετ. ντύνω, φορώ σε κάποιον ρούχα, ενδύω II. ρ. μέσο ντύνομαι, φορώ επίσημη ενδυμασία σε κάποια τελετή // **s-a -t în grabă** έβαλε γρήγορα τη φορεσιά του
înveşmântare, înveşmântări ουσ. θηλ. 1. το ντύσιμο, η ένδυση 2. η επίσημη, η πλούσια ενδυμασία
înveşmântat-ă, înveşmântaţi-te επίθ. ντυμένος-η-ο (με τα καλά) // **bogat -t** πλούσια ντυμένος
învia, învii I. ρ. αμ. 1. ζωντανεύω, αναβιώ 2. ξαναζωντανεύω, ξανάρχομαι στη ζωή // (θρ.) **Hristos a înviat !** Χριστός Ανέστη ! II. ρ. μετ. 1. ζωντανεύω, ανασταίνω, ζωογονώ, ξαναφέρνω κάποιον στη ζωή 2. αναζωογονώ 3. μτφ. εμψυχώνω, δυναμώνω // **Hristos l-a înviat pe Lazăr** ο Χριστός ανάστησε το Λάζαρο
înviere ουσ. θηλ. η ανάσταση, το ζωντάνεμα 2. η αναβίωση, το ξαναζωντάνεμα, η αναζωογόνηση // (θρ.) **Învierea Domnului** η Ανάσταση του Κυρίου // **sărbătoarea Învierii** η γιορτή της Ανάστασης
învifora, pers. 3 învifoarează ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. γίνεται θύελλα 2. φυσά ο άνεμος δυνατά με βροχή ή με χιόνι
înviforat-ă, înviforaţi-te επίθ. (λαϊκ.) 1. θυελλώδης -ης-ες (καιρός) 2. μτφ. ασυγκράτητος-η-ο, ορμητικός-ή-ό (σα θύελλα), ταραγμένος-η-ο
învineţi, învineţesc I. ρ. αμ. και μέσο μελανιάζω, έχω μελανό χρώμα, γίνομαι μελανός (από κρύο ή αρρώστια) // **faţa i s-a ~t de mânie** το πρόσωπό του έγινε μελανό από θυμό II. ρ. μετ. μελανιάζω, κάνω κάτι μελανό, μελανιασμένο, το μαυρίζω (από ξύλο με αποτέλεσμα να γίνει το δέρμα του μελανό)
învineţire, învineţiri ουσ. θηλ. το μελάνιασμα, η μελανάδα
învineţit-ă, învineţiţi-te επίθ. μελανός-ή-ό, μελανιασμένος-η-ο, μελανωπός-ή-ό
învingător-oare, învingători-oare I. επίθ. νικητήριος-α-ο, νικηφόρος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. νικητής-ήτρια (ο, η) // **îl declar ~** τον ανακηρύττω νικητή
învinge, înving ρ. μετ. 1. νικώ, υπερνικώ, υπερισχύω, επικρατώ, κερδίζω νίκη 2. μτφ. συγκρατώ, κατανικώ, δαμάζω // **a ~ toate greutăţile** υπερνικώ όλες τις δυσκολίες // **a fi învins** νικιέμαι, νικώμαι ηττώμαι, είμαι νικημένος
învingere, învingeri ουσ. θηλ. η νίκη, η υπερνίκηση, η επικράτηση, η υπερίσχυση

învinovăți, învinovățesc I. *ρ. μετ.* 1. ενοχοποιώ, κατηγορώ 2. αποδίδω σε κάποιον κακή πράξη II. *ρ. μέσο.* 1. ενέχομαι, είμαι ένοχος, ενοχοποιούμαι, κατηγορούμαι 2. είμαι αναμειγμένος σε κακή πράξη

învinovățire, învinovățiri *ουσ. θηλ.* η ενοχοποίηση, η κατηγορία

învins-ă, învinși-se *επίθ.* νικημένος-η-ο, ηττημένος -η-ο // **a fi ~** ηττώμαι, είμαι νικημένος // **statele -e** τα νικημένα κράτη

învinui, învinuiesc *ρ. μετ. και μέσο* 1. ενοχοποιώ-ούμαι, κατηγορώ-ούμαι

învinuire, învinuiri *ουσ. θηλ.* η ενοχή, η ενοχοποίηση, η κατηγορία

învinuit-ă, învinuiți-te *επίθ.* ένοχος-η-ο, κατηγορούμενος-η-ο

înviora, înviorez I. *ρ. μετ.* 1. ζωογονώ, αναζωογονώ, ζωηρεύω 2. φρεσκάρω II. *ρ. μέσο.* 1. ζωηρεύω, αποκτώ ζωντάνια, ζωηράδα, ενεργητικότητα 2. εμψυχώνομαι 3. αναζωογονούμαι, γίνομαι πιο δραστήριος

înviorare, înviorări *ουσ. θηλ.* 1. η ζωογόνηση, η αναζωογόνηση 2. η εμψύχωση, η τόνωση 3. η φρεσκάδα, η ζωηρότητα

înviorat-ă, înviorați-te *επίθ.* 1. ζωηρός-ή-ό, εμψυχωμένος-η-ο, τονωμένος-η-ο 2. αντρειωμένος -η-ο 3. αναζωογονημένος-η-ο

înviorător-oare, înviorători-oare *επίθ.* 1. ζωογονητικός-ή-ό, ζωογόνος-α-ο, αναζωογονητικός -ή-ό 2. τονωτικός-ή-ό 3. εμψυχωτικός-ή-ό

învoi, învoiesc I I. *ρ. μέσο.* 1. συμφωνώ, βρίσκομαι σε συμφωνία με κάποιον 2. συνεννοούμαι 3. είμαι σύμφωνος μαζί με άλλον ή άλλους 4. παίρνω άδεια να είμαι απών, να απουσιάζω από τη θέση μου 5. συγκατατίθεμαι // **s-au -t asupra prețului** συμφώνησαν επί της τιμής II. *ρ. μετ.* 1. επιτρέπω, δίνω την άδεια 2. συναινώ, συμφωνώ να γίνει κάτι

învoială, învoieli *ουσ. θηλ.* 1. η συμφωνία, η σύμβαση, το συμβόλαιο 2. ο συμβιβασμός (με παραχωρήσεις κι από τις δύο πλευρές) 3. η συνεννόηση 4. η άδεια // **a cădea la ~** καταλήγω σε συμφωνία // **~ agricolă** η αγροτική σύμβαση (μεταξύ ιδιοκτήτη και μεσακάρη)

învoire, învoiri *ουσ. θηλ.* 1. η άδεια 2. η συγκατάθεση, η συγκατάνευση, η συναίνεση, η αποδοχή 3. η συμφωνία, η συνεννόηση, η αρμονία

învoit-ă, învoiți-te *επίθ.* αδειούχος-α-ο, συμβατικός-ή-ό, συμφωνημένος-η-ο

învolbura, învolburez I. *ρ. μέσο.* 1. *(για νερό, θύελλα)* στροβιλίζομαι 2. περιδινούμαι II. *ρ. μετ.* περικυκλώνω, περιστοιχίζω

învolburare, învolburări *ουσ. θηλ.* ο στρόβιλος, ο στροβιλισμός, ο ρούφουλας, η περιδίνηση, η δίνη, η περιστροφή

învolburat-ă, învolburați-te *επίθ.* 1. στροβιλισμένος-η-ο 2. *μτφ.* φουρτουνιασμένος-η-ο, ταραγμένος-η-ο, ανήσυχος-η-ο

învolt, învoaltă, învolți, învoalte *επίθ.* 1. πυκνόφυλλος-η-ο, πυκνός-ή-ό, δασύς-εία-ύ 2. φουντωτός-ή-ό 3. πλούσιος-ια-ιο (για τα μαλλιά)

învolta, înoltez I. *ρ. αμ.* 1. φουντώνω 2. βγάζω πυκνά φύλλα και κλαδιά 3. *(για λουλούδι)* ανθίζω πλούσια II. *ρ. μέσο.* 1. *(για τα μαλλιά)* γίνομαι πυκνός και άφθονος 2. *(για τις εκδηλώσεις)* επεκτείνομαι ή εντείνομαι σε μεγάλο βαθμό

învrăjbi, învrăjbesc I. *ρ. μέσο.* 1. εχθρεύομαι, γίνομαι εχθρός 2. νιώθω έχθρα για τον αντίπαλο II. *ρ. μετ.* 1. σπείρω διχόνοια, έριδα, την εχθρική διάθεση μεταξύ αντιπάλων 2. δημιουργώ ρήξη, διαφωνία

învrăjbire, învrăjbiri *ουσ. θηλ.* 1. η εχθρότητα 2. η διαφωνία, η διχόνοια, η έχθρα

învrăjbitor-oare, învrăjbitori-oare I. *επίθ.* εχθρικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εχθρός

învrednici, învrednicesc I. *ρ. μέσο.* 1. αξιώνομαι, γίνομαι άξιος-α-ο 3. *μτφ.* καταδέχομαι 4. έχω την τύχη να..., έχω την τιμή να... // **nu s-a -t să ne scrie un rând** δεν αξιώθηκε να μας γράψει ούτε μια σειρά II. *ρ. μετ.* θεωρώ φρόνιμο

înzăpezi, înzăpezesc I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με χιόνι δρόμους, οδούς, κ.λ.π II. *ρ. μέσο.* κλείνομαι από τα χιόνια, γίνομαι δυσκολοπέραστος λόγω πολλής χιονοπτώσεως

înzăpezire *ουσ. θηλ.* το κλείσιμο δρόμων με πολύ χιόνι, ο αποκλεισμός με χιόνι

înzăpezit-ă, înzăpeziți-te *επίθ.* χιονοσκεπής-ής-ές, χιονισμένος-η-ο, δύσβατος-η-ο λόγω μεγάλης ποσότητας χιονιού, κλεισμένος-η-ο από τα χιόνια

înzăuat-ă, înzăuați-te *επίθ. (αρχ.)* θωρακισμένος-η-ο (πολεμιστής ντυμένος με θώρακα για να προφυλαχτεί από τα βλήματα)

înzdrăveni, înzdrăvenesc I. *ρ. μέσο* ξαναποκτώ την υγεία μου, παίρνω δύναμη 2. αναρρωνύω, δυναμώνω, ξαναβρίσκω τις δυνάμεις μου II. *ρ. μετ.* ενδυναμώνω, τονώνω, ισχυροποιώ // **tratamentul l-a -t** η θεραπεία τον ενδυνάμωσε, τον ισχυροποίησε

înzdrăvenire *ουσ. θηλ.* 1. η ανάρρωση, το δυνάμωμα 2. η βελτίωση της υγείας, η ανάκτηση της υγείας, η ισχυροποίηση, η ενίσχυση

înzdrăvenit-ă, înzdrăveniți-te *επίθ.* ενδυναμωμένος -η-ο, ισχυροποιημένος-η-ο, υγιής-ής-ές

înzeci, înzecesc *ρ. μετ. και μέσο* δεκαπλασιάζω-ομαι

înzecire *ουσ. θηλ.* ο δεκαπλασιασμός

înzecit-ă, înzeciți-te *επίθ.* δεκαπλάσιος-ια-ιο, δεκαπλασιασμένος-η-ο

înzestra, înzestrez *ρ. μετ.* 1. προικίζω, δίνω προίκα, προικοδοτώ 2. εφοδιάζω, εξοπλίζω 3. χαρίζω

înzestrare, înzestrări *ουσ. θηλ.* 1. η προίκιση, η προικοδότηση 2. ο εφοδιασμός, ο εξοπλισμός 3. το χάρισμα, η αρετή, το προσόν, το ταλέντο

înzestrat-ă, înzestrați-te *επίθ.* 1. προικισμένος-η-ο 2. ικανός-ή-ό 3. ταλαντούχος-ος-ο

înzidi, înzidesc *ρ. μετ.* εντοιχίζω

înzidire, înzidiri *ουσ. θηλ.* ο εντοιχισμός

înzidit-ă, înzidiți-te *επίθ.* εντοιχισμένος-η-ο

înzorzona, înzorzonez *ρ. μέσο* παραστολίζομαι, στολίζομαι ακαλαίσθητα με πολλά στολίδια II. *ρ. μετ.* στολίζω υπέρ το δέον

înzorzonat-ă, înzorzonați-te *επίθ.* παραστολισμένος -η-ο

își *αντ.* του εαυτού του (της) // **el ~ spală dinții** αυτός πλένει τα δόντια του

J, j

J j *ουσ. αρσ. αμετόβλ.* το γράμμα **j**, το δέκατο τρίτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το ουρανικό σύμφωνο [j] ανύπαρκτο στα ελληνικά
jab, jaburi *ουσ. ουδ.* ζάπ, *(αθλ.)* το επανειλημμένο χτύπημα στη μύτη του αντιπάλου στο μποξ
jabou, jabouri *ουσ. ουδ.* η τραχηλιά από δαντέλα *(στο γυναικείο ρούχο)*
jacard, jacarde *ουσ. ουδ.* 1. ο αργαλειός ζακάρ για ύφανση πολύπλοκων υφασμάτων 2. το ύφασμα που παράγεται με αυτό το μηχάνημα (ζακάρ)
jachetă, jachete *ουσ. θηλ.* η ζακέτα
jachețică, jachețele *ουσ. θηλ.* η ζακετίτσα, η μικρή ζακέτα
jad, jaduri *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο νεφρίτης, ειδος ημιπολύτιμου λίθου
jaf, jafuri *ουσ. ουδ.* 1. η λεηλασία, η ληστεία, η λήστευση, η διαρπαγή 2. *οικ.* η σπατάλη, η ασωτία
jaguar, jaguari *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο ιαγουάρος
jalbă, jalbe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αίτηση, η αναφορά, το παράπονο, η κλάψα // **a umbla cu jalba în proțap** περπατώ με την αίτηση στο παλούκι
jale *ουσ. θηλ.* 1. η λύπη, η θλίψη, η οδύνη, η έντονη λύπη 2. ο πόνος, η πίκρα // *επιρ. έκφρ.* **cu ~** λυπημένα, πονεμένα, οδυνηρά, πικραμένα // *επιθ. έκφρ.* **de ~** λυπηρός-ή-ό, λυπητερός-ή-ό, πονεμένος-η-ο, πένθιμος-η-ο // **de dor și ~** του πόνου και της λύπης
jalnic-ă, jalnici-ce I. *επίθ.* 1. θλιβερός-ή-ό, αξιολύπητος-η-ο, λυπημένος-η-ο, γοερός-ή-ό, ελεεινός-ή-ό 2. δυστυχισμένος-η-ο, αξιοθρήνητος -η-ο, οικτρός-ή-ό, σπαρακτικός-ή-ό // **stare ~ă** η ελεεινότητα II. *επίρ.* 1. λυπημένα, αξιολύπητα, ελεεινά 2. αξιοθρήνητα, οικτρώς
jalon, jaloane *ουσ. ουδ.* 1. ο πάσσαλος, ο πασσαλάκι, το κοντάρι για μαρκάρισμα 2. το σημάδι για επισήμανση
jalona, jalonez *ρ. μετ.* 1. θέτω στη σειρά πασσάλους, επισημαίνω, μαρκάρω με κοντάρια σε τοπογραφικές μετρήσεις 2. *μτφ.* καθορίζω σε γενικές γραμμές τις κύριες φάσεις ενός έργου
jalonare, jalonări *ουσ. θηλ.* το μαρκάρισμα, η επισήμανση, η σημείωση γραμμής με πασσάλους, η χωρομέτρηση με καμάκια, με κονταρόξυλα
jaluzea, jaluzele *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η γρίλια, τα καφασωτά, το δικτυωτό, το στόρι *(στα παράθυρα)*
jambă, jambe *ουσ. θηλ.* καθένα από τα δύο πόδια συστήματος προσγειώσεως από τα οποία είναι πιασμένοι οι τροχοί του αεροπλάνου
jambieră, jambiere *ουσ. θηλ.* η γκέτα, το δερμάτινο περικάλυμμα της κνήμης
jambon, jamboane *ουσ. ουδ.* το ζαμπόν
jandarm, jandarmi *ουσ. αρσ.* ο χωροφύλακας
jandarmerie, jandarmerii *ουσ. θηλ.* η χωροφυλακή
jansenism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο ιανσενισμός, ο γιανσενισμός
jansenist-ă, janseniști-ste I. *επίθ. (ιστ.)* γιανσενιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γιανσενίστας-ίστρια (ο,η)
jantă, jante *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η στεφάνη του τροχού του αυτοκινήτου, η ζάντα // **a rămâne pe ~** μένω χωρίς λεφτά
janț, janțuri *ουσ. ουδ.* το τυρόγαλο, το υγρό που μένει μετά από τον αποχωρισμό του τυροπήγματος
jap *επιφ.* ζάαπ (ονοματοποιία) (το χτύπημα)
japanolog-ogă, japanologi-oge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η ιαπωνολόγος
japanologie *ουσ. θηλ.* η ιαπωνολογία, η μελέτη του ιαπωνικού πολιτισμού
japcă *ουσ. θηλ.* το άρπαγμα, η βία, το άδικο // **a lua cu ~** αφαρπάζω, παίρνω με το άρπαγμα
japonez-ă, japonezi-e I. *ουσ. αρσ. θηλ.* ιάπωνας-έζα (ο,η) II. *επίθ.* ιαπωνικός-ή--ό // **civilizația ~ă** ο ιαπωνικός πολιτισμός // **limba ~ă** η ιαπωνική γλώσσα
jar *ουσ. ουδ.* 1. η ανθρακιά, η αναμμένη καρβουνιά, η θράκα, ο σωρός από αναμμένα κάρβουνα 2. *μτφ.* το κάμα, η κάψα, ο καύσωνας, η θερμασιά 3. *μτφ.* ο καϋμός
jardinieră, jardiniere *ουσ. θηλ.* η ζαρντινιέρα
jargon, jargoane *ουσ. ουδ.* 1. η συνθηματική γλώσσα, τα κορακίστικα, η αργκό 2. η ακαταλαβίστικη διάλεκτος
jariște *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η δασική έκταση καμμένη από πυρκαγιά 2. η καψάλα
jartieră, jartiere *ουσ. θηλ.* η ζαρτιέρα, η καλτσοδέτα
jasp *ουσ. ουδ.* ο ίασπις, ημιπολύτιμος λίθος
javart *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το εξόγκωμα, το πρήξιμο από τη σκλήρυνση του χόντρου της οπλής στα άλογα και βόδια
javră, javre *ουσ. θηλ.* 1. το αδύνατο σκυλί, χωρίς τρίχες 2. *μτφ.* ο αναιδής, απρεπής, ανήθικος άνθρωπος, ο διεφθαρμένος
jaz, jazuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η τζαζ, η ορχήστρα, η τζαζ-μπαντ, που αποτελείται από διάφορα όργανα, ιδιαίτερα από τρομπέτα και σαξόφωνο 2. η μουσική και ο ομώνυμος χορός (των μαύρων της Βόρειας Αμερικής)
jazband, jazbanduri *ουσ. ουδ.* η τζαζ-μπαντ
jder, jderi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το σαμούρι (η ικτίδα)
jecmăneală, jecmăneli *ουσ. θηλ. (μτφ.οικ.)* η ληστεία, η λήστευση, το ξεγύμνωμα
jecmăni, jecmănesc *ρ. μετ. (μτφ.οικ.)* ληστεύω, ξεγυμνώνω
jeep, jeepuri *ουσ. ουδ.* το τζιπ, το τζιπάκι
jefui, jefuiesc *ρ. μετ.* 1. λεηλατώ, ληστεύω, αρπάζω, διαρπάζω 2. κουρσεύω, κατακλέβω, ρημάζω
jefuire, jefuiri *ουσ. θηλ.* η λεηλασία, η ληστεία, η λήστευση, η διαρπαγή
jefuit *ουσ. ουδ.* η αρπαγή, το άρπαγμα, η λεηλασία, η ληστεία
jefuitor-oare, jefuitori-oare I. *επίθ.* 1. ληστρικός-ή-ό, ληστεύων-ουσα-ον 2. αρπακτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ληστεύων-ουσα (ο,η) λεηλατών-ούσα (ο,η), ο ληστής
jeg, jeguri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η λέρα, ο ρύπος, η ακαθαρσία

jegos-oasă, jegoşi-oase *επίθ. (οικ.)* λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, λερός-ή-ό
jejun, jejunuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η νήστις, το άνω τμήμα του λεπτού εντέρου
jelanie, jelanii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. ο οδυρμός, το κλάμα, το κλάψιμο, ο θρήνος 2. το παράπονο, ο πόνος 3. η θλίψη
jeler, jeleri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ακτήμονας χωρικός που δουλεύει τη γη του τσιφλικά, χωρίς να είναι δουλοπάροικος, ο αγροτικός εργάτης
jeleu, jeleuri *ουσ. ουδ.* το ζελέ (είδος ζαχαροπλαστικής)
jeli, jelesc I. *ρ. αντων.* 1. κλαίγομαι 2. παραπονιέμαι II. *ρ. αμ.* 1. θρηνώ, θρηνολογώ 2. μοιρολογώ III. *ρ. μετ.* 1. λυπούμαι 2. κλαίω για κάτι
jelire *ουσ. θηλ.* 1. η μεμψιμοιρία, η κλαούρα, το κλάψιμο, ο οδυρμός 2. ο θρήνος
jelit *ουσ. ουδ.* 1. το κλάμα, το μοιρολόγι 2. ο θρήνος
jelit-ă, jeliți-te *επίθ.* κλαμένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο, συμπονεμένος-η-ο, πονεμένος-η-ο
jelitor-oare, jelitori-oare *επίθ.* 1. κλαψιάρικος-η-ο, μεμψίμοιρος-η-ο, λυπηρός-ή-ό 2. παραπονιάρικος -η-ο, παραπονετικός-ή-ό
jelui, jeluiesc I. *ρ. μέσο* κλαίγομαι, παραπονιέμαι // **jelui-m-aş şi n-am cui** θα ήθελα να κλαίγομαι και δεν έχω σε ποιόν II. *ρ. αμ.* κλαίω, παραπονούμαι III. *ρ. μετ.* λυπούμαι, συμπονώ, έχω συναίσθηση του πόνου του άλλου
jeluire, jeluiri *ουσ. θηλ.* 1. το κλάμα, το κλάψιμο, η θλίψη 2. το παράπονο
jeluit-ă, jeluiți-te *επίθ.* λυπημένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο, πονεμένος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο
jeluitor-oare, jeluitori-oare I. *επίθ.* παραπονετικός-ή-ό, θρηνητικός-ή-ό, μοιρολογικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραπονιάρης-α (ο,η)
jena, jenez I. *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, στενοχωρώ, εμποδίζω, δυσαρεστώ 2. σφίγγω, στενεύω *(παπούτσια, ρούχα)* II. *ρ. μέσο.* 1. συστέλλομαι, εντρέπομαι 2. φοβάμαι, δειλιάζω, διστάζω
jenant-ă, jenanți-te *επίθ.* ενοχλητικός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο, φορτικός-ή-ό
jenat-ă, jenați-te *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, δυσαρεστημένος-η-ο 2. εμποδισμένος-η-ο
jenă *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση 2. το δείλιασμα, η συστολή // ~ **financiară** η έλλειψη χρημάτων // **fără nici un pic de** ~ χωρίς καμιά συστολή
jep, jepi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η άρκευθος
jeratic *ουσ. ουδ.* η ανθρακιά, η καρβουνιά, το αναμμένα κάρβουνα // **a sta ca pe** ~ κάθομαι σ'αναμμένα κάρβουνα // *επίθ. έκφρ.* **de** ~ καυτός -ή-ό // **vatră de** ~ η καυτή εστία
jerbă, jerbe *ουσ. θηλ.* η δέσμη // ~ **de flori** η ανθοδέσμη // *(φυσ.)* ~ **nucleară** η πυρηνική δέσμη
jerpeli, jerpelesc I. *ρ. μέσο. (οικ.)* 1. τρίβομαι, φθείρομαι, πολώνω με την τριβή, κουρελιάζομαι, καταστρέφομαι II. *ρ. μετ.* φοράω κάτι άσχημα, χαλνώ, φθείρω, κουρελιάζω, καταστρέφω
jerpelit-ă, jerpeliți-te *επίθ. (οικ.)* 1. εφθαρμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο 2. κουρελιασμένος-η-ο, ρακώδης-ης-ες, καταξεσκισμένος-η-ο // **o haină** ~**ă** ένα τριμμένο ρούχο
jerseu, jerseuri *ουσ. ουδ.* το ζέρσεϊ, είδος πλεχτού υφάσματος
jertfă, jertfe *ουσ. θηλ.* η θυσία, η προσφορά σε θεότητα // **a cădea** ~ πέφτω θύμα
jertfi, jertfesc I. *ρ. μετ.* θυσιάζω, προσφέρω θυσία II. *ρ. μέσο.* 1. θυσιάζομαι 2. *μτφ.* γίνομαι θυσία, προσφέρομαι να πάθω οτιδήποτε για κάποιον
jertfire *ουσ. θηλ.* η θυσία
jerui, jeruiesc *ρ. μετ.* ανασκαλεύω *(τη φωτιά, τα κάρβουνα)*
jet, jeturi *ουσ. ουδ.* το ρίξιμο, η ρίψις νερού, η ανάβλυση, η ανάβρυση
jetelă, jetele *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η προκυμαία
jeton, jetoane *ουσ. ουδ.* 1. το σήμα, η μάρκα, η αμοιβή για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανωνύμου εταιρείας
jeț, jețuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* υψηλό κάθισμα (με ερεισίνωτο και στηρίγματα για τα χέρια)
jgheab, jgheaburi *ουσ. ουδ.* 1. η ποτίστρα ζώων, το κοίλο ξύλινο και επίμηκες σκεύος, το αυλάκι για άρδευση 3. η υδρορροή στέγης 4. το κιούγκι 5. το τεχνητό αυλάκι
jidan, jidani *ουσ. ουδ. (λαϊκ. και χλευασ.)* ο Εβραίος
jidancă, jidance *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και χλευασ.)* η Εβραία, η Ισραηλίτισσα
jidov, jidovi *ουσ. αρσ. (λαϊκ. καί χλευασ.)* ο Εβραίος, η Ισραηλίτισσα
jidoafcă, jidoafce *ουσ. θηλ. (λαϊκ. καί χλευασ.)* η Εβραία, η Ισραηλίτης
jiganie, jigănii *ουσ. θηλ. οικ.* 1. το αγρίμι, το άγριο ζώο, το θηρίο
jigăraie, jigării *ουσ. θηλ. (λαϊκ)* 1. εννοεί το φλόγισμα του φάρυγγα από κρασί π.χ. η φαρυγγίτιδα, από αρρώστια 2. το καχεκτικό σκυλί
jigăreală, jigăreli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το αδυνάτισμα, η εξασθένηση, η σωματική αδυναμία, η ίσχνανση
jigări, jigăresc *ρ. μέσο. (οικ.)* 1. αδυνατίζω, ισχναίνω εξασθενίζω 2. φθείρομαι, σαραβαλιάζω
jigărit-ă, jigăriți-te *επίθ. (οικ.)* 1. αδύναμος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, αχαμνός-ή-ό 2. φθαρμένος-η-ο, σαραβαλιασμένος -η-ο
jiglă, jigle *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η λεπτή σανίδα, το πέταυρο (στο ζυγό)
jigni, jignesc *ρ. μετ.* 1. προσβάλλω, θίγω κάποιον ηθικά, ταπεινώνω, εξυβρίζω 2. βλάπτω κάποιον
jignire, jigniri *ουσ. θηλ.* 1. η προσβολή, η προσβλητικότητα, η εξύβριση, η περιύβριση, η ταπείνωση 2. το βλάψιμο
jignit-ă, jigniți-te *επίθ.* 1. προσβλημένος-η-ο, ταπεινωμένος-η-ο, εξυβρισμένος-η-ο, καταφρονεμένος-η-ο 2. βλαμμένος-η-ο
jignitor-oare, jignitori-oare I. *επίθ.* προσβλητικός -ή-ό, ταμεινωτικός-ή-ό, εξυβριστικός-ή-ό
jigodie, jigodii *ουσ. θηλ.* 1. η κυνάγχη (αρρώστια) 2. το καχεκτικό σκυλί 3. το ζωντόβολο, το ζώο 4. *μτφ.* ο διεφθαρμένος άνθρωπος
jigou, jigouri *ουσ. ουδ.* το μπούτι ζώου, τα καπούλια, ο μηρός
jilav-ă, jilavi-e *επίθ.* υγρός-ή-ό, νοτισμένος-η-ο, νοτερός-ή-ό
jilăvi, jilăvesc *ρ. μετ. και μέσο* υγραίνω-ομαι, νοτίζω
jilăvit-ă, jilăviți-te *επίθ.* νοτερός-ή-ό, υγρός-ή-ό
jiletcă, jiletci *ουσ. θηλ.* το γελέκι, το γιλέκο
jimblă, jimble *ουσ. θηλ.* η φραντζόλα
jind *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η μεγάλη επιθυμία, ο μεγάλος πόθος, η λαχτάρα // *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με μεγάλο πόθο, με δυνατή επιθυμία, λαχταριστά, μου έγινε το μάτι καρύδι/ γαρίδα/ μπακίρι

jindui, jinduiesc *ρ. μετ. και αμ.* επιθυμώ πολύ, ποθώ διακαώς, λαχταρώ, ορέγομαι, έχω μεγάλη επιθυμία, λιμπίζομαι
jinduire, jinduiri *ουσ. θηλ.* η δυνατή επιθυμία, ο πόθος
jinduit-ă, jinduiți-te *επίθ.* επιθυμητός-ή-ό, ποθητός -ή-ό, ζηλευτός-ή-ό, λιμπιστός-ή-ό
jinduitor-oare, jinduitori-oare *επίθ.* ποθερός-ή-ό, επιθυμητικός-ή-ό
jir *ουσ. ουδ.* η φηγός, ο καρπός της οξιάς, χρήσιμη τροφή για τα γουρούνια // **a mâna porcii la ~** κοιμάμαι ροχαλίζοντας
jitar, jitari *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο αγροφύλακας, ο δραγάτης
jitnicer, jitniceri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αξιωματούχος στην ηγεμονική αυλή που είχε τη φροντίδα των αποθηκών για τα σιτηρά του ηγεμόνα
jiu-jitsu *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ζίου-ζίτσου (ιαπωνική πάλη)
jivină, jivine *ουσ. θηλ.* το θηρίο, το αγρίμι, το άγριο ζώο
jneapăn, jnepeni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η άρκευθος
joacă *ουσ. θηλ.* το παιχνίδι, το παίξιμο // **teren de ~** ο τόπος για παιχνίδι (για τα παιδιά), το τερέν
joagăr, joagăre *ουσ. θηλ.* 1. το μηχανικό πριόνι 2. το μεγάλο πριόνι με δύο λαβές
joantă, joante *ουσ. θηλ.* 1. η συναρμογή σιδηροτροχιών 2. η σύνδεση (σιδερένιων μοχλών, ράβδων, κ.λ.π.)
joardă, joarde *ουσ. θηλ.* το ραβδί, η βέργα
joben, jobenuri *ουσ. ουδ.* το τσιλίντρο, το αντρικό ψηλό καπέλο στις τελετές, το κλακ
joc, jocuri *ουσ. ουδ.* 1. το παιχνίδι, το παίξιμο 2. ο λαϊκός χορός 3. ο αθλητικός αγώνας 4. το παίξιμο ρόλου πάνω στη σκηνή από ηθοποιό // **~ de cărți** το χαρτοπαίγνιο, η χαρτοπαιξία // **~ de cuvinte** το λογοπαίγνιο // **~ de scenă** το σκηνικό παιχνίδι, η σκηνική ερμηνεία // **~ de societate** η συναναστροφή, η ψυχαγωγία // **-ul de-a v-ați ascunselea** « το κρυφτό », παιγνίδι των παιδιών // **-uri de noroc** τα τυχερά παιχνίδια // **-uri olimpice** οι ολυμπιακοί αγώνες // **-uri tehnice** τα τεχνικά παιχνίδια // **a face -ul cuiva** παίζω το παιχνίδι κάποιου // **a fi în ~** ριψοκινδυνεύει, βρίσκεται σε κίνδυνο, διακινδυνεύει // **a-și bate ~ de cineva** του παίζει την αρκούδα/ την ουρά/ τον παπά // **a-și pune viața în ~** ριψοκινδυνεύω τη ζωή μου // **bătaie de ~** ο χλευασμός, το περιγέλασμα, το περίπαιγμα, ο εμπαιγμός, το αναγέλασμα // **cărți de ~** η τράπουλα // **teoria -urilor** η θεωρία των παιχνιδιών (όταν οι πλευρές σε κάποια ενέργεια έχουν αντίθετες τάσεις)
jocheu, jochei *ουσ. αρσ.* ο τζόκεϊ, ο αναβάτης, ο ιππηλάτης *(στο ιπποδρόμιο)*
joi *ουσ. θηλ.* η Πέμπτη // **din ~ în Paști** σπανίως
joiana *ουσ. θηλ.* ονομασία ενός λαϊκού χορού
joker, jokeri *ουσ. αρσ.* το τζόκερ, ονομασία ενός χαρτιού στα τυχερά παιχνίδια
jonctor, jonctori *ουσ. αρσ.* ο ειδικευμένος εργάτης στη σύνδεση ηλεκτρικών καλωδίων
joncțiune, joncțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η σύζευξη, η συνένωση, η ένωση 2. *(γλωσ.)* η σύνδεση προτάσεων 3. *στρατ.* η σύνδεση των πλαγιοφυλακών των δύο στρατιωτικών μονάδων
jongla, jonglez *ρ. αμ.* 1. εφαρμόζω απατηλό τέχνασμα, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα 2. θαυματουργώ
jongler, jongleri *ουσ. αρσ.* ο ταχυδακτυλουργός, ο θαυματοποιός, ο ζογκλέρ
jonglerie, jonglerii *ουσ. θηλ.* 1. το απατηλό τέχνασμα 2. η θαυματοποιία, η ταχυδακτυλουργία
jos, joasă, joși, joase I. *επίρ.* 1. κάτω, χαμηλά, χάμου, χάμω 2. καταγής // **~ mâinile de pe...** μακριά τα χέρια από... // **a lăsa ~** αφήνω χάμου, αφήνω καταγής, αφήνω κάτω // **a merge pe ~** πηγαίνω πεζή, πεζοπορώ // **a privi pe cineva de sus în ~** κοιτάζω κάποιον από πάνω προς τα κάτω, κοιτάζω κάποιον από ψηλά, τον περιφρονώ // **a se da ~** κατεβαίνω, έρχομαι κάτω // **cu capul în ~** με σκυμμένο κεφάλι, με ταπεινοσύνη // **cu fața în ~** μπρούμυτα // **de ~** κατώτερος-η-ο, από κάτω // *επιθ. έκφρ.* **de pe ~** από κάτω, από το έδαφος // **de sus în ~** από πάνω προς τα κάτω // **de sus până ~** από πάνω μέχρι κάτω // **etajul de ~** ο κάτω όροφος // *προθ. έκφρ.* **în -ul apei** στη χαμηλή στάθμη του νερού)// **locuiește cu un etaj mai ~** κατοικεί ένα πάτωμα πιο κάτω // **munca de ~** η κατώτερη δουλειά, ο υποβιβασμός, η κατώτερη θέση // **Țara de Jos** η Κάτω Χώρα II. *επίθ.* 1. χαμηλός-ή-ό 2. σιγανός-ή-ό, βαθύς-ιά-ύ (ήχος) // **frecvență joasă** η χαμηλή συχνότητα // **o casă joasă** ένα χαμηλό σπίτι // **o voce joasă** μια σιγανή (βαθιά) φωνή
josnic-ă, josnici-ce *επίθ.* ποταπός-ή-ό, πρόστυχος -η-ο, χαμερπής-ής-ές, μικροπρεπής-ής-ές, αχρείος-εία-είο, ευτελής-ής-ές // **un caracter ~** ένας ποταπός χαρακτήρας
josnicie, josnicii *ουσ. θηλ.* η ποταπότητα, η προστυχιά, η αχρειότητα, η χαμέρπεια, η μικροπρέπεια, η αισχρότητα, η βρωμιά
joule, jouli *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* το τζάουλ (ίσον με ένα βατ σ' ένα δευτερόλεπτο)
jovial-ă, joviali-e *επίθ.* εύθυμος-η-ο, χαρούμενος -η-ο, φαιδρός-ή-ό, ανοιχτόκαρδος-η-ο
jovialitate *ουσ. θηλ.* η ευθυμία, η φαιδρότητα, η χαρούμενη διάθεση
jubila, jubilez *ρ. αμ.* αγάλλομαι, ευφραίνομαι, χαίρομαι, σκιρτώ από χαρά, πανηγυρίζω
jubileu, jubilee *ουσ. ουδ.* το ιωβηλαίο, η πεντηκονταετηρίδα
jubiliar-ă, jubiliari-e *επίθ.* ιωβηλαίος-αία-αίο, πανηγυρικός-ή-ό // **anul ~** ο ιωβηλαίος χρόνος
juca, joc I. *ρ. μέσο και αμ.* παίζω, παιχνιδίζω, μετέχω σε παιχνίδια για ψυχαγωγία // **a-i juca ochii în cap** παίζουν τα μάτια του στο κεφάλι του // **a se ~ cu focul** παίζω με τη φωτιά // **a se ~ cu mingea** παίζω με τη μπάλα // *μτφ.* **nu se joacă** δεν αστειεύεται // **a se ~ cu sănătatea** παίζω με την υγεία μου // **ea joacă într-un film** αυτή παίζει σ' ένα φιλμ // **el joacă la hipodrom (la curse)** αυτός παίζει στον ιππόδρομο (στις ιπποδρομίες) // **ea joacă la loto** αυτή παίζει στο λαχείο II. *ρ. μετ.* παίζω ρόλο, ερμηνεύω, παρασταίνω έργο // **a ~ festa cuiva** διακωμωδώ κάποιον // **a ~ șah** παίζω σκάκι // **a ~ volei** παίζω βόλλεϋ-μπώλ // **el joacă o carte norocoasă** αυτός παίζει ένα τυχερό χαρτί // **el joacă rolul principal** αυτός παίζει τον κύριο ρόλο III. *ρ. αμ. και μετ. (λαϊκ.)* χορεύω // **eu am intrat în horă și joc** «το να μην μπορέσει κανείς να εγκαταλείπει μια κατάσταση»
jucat *ουσ. ουδ.* το παίξιμο

jucărie, jucării *ουσ. θηλ.* 1. το παιχνιδάκι, το παιχνίδι, το άθυρμα 2. *μτφ.* το τιποτένιο πράγμα // ~ **a soartei** το παιχνίδι της μοίρας
jucător-oare, jucători-oare *ουσ. αρσ. (και θηλ.)* 1. παίκτης-τρια (ο,η) 2. *λαϊκ.* χορευτής-εύτρια (ο,η)
jucăuş-ă, jucăuşi-e *επίθ.* 1. παιχνιδιάρης-άρα-ικο, παιχνιδιάρικος-η-ο 2. *μτφ.* ζωηρός-ή-ό 3. άτακτος -η-ο
jude, juzi *ουσ. αρσ. ιστ.* 1. ο διοικητής 2. ο δικαστής
judeca, judec *ρ. μετ.* I. 1. κρίνω κάποιον ή κάτι 2. δικάζω 3. *νομ.* εκδικάζω, αποφασίζω σα δικαστής 4. σχηματίζω γνώμη, φρονώ, θεωρώ // **a ~ drept** έχω ευθυκρισία, κρίνω δίκαια // **a ~ un inculpat** δικάζω έναν κατηγορούμενο // **m-au ~ greşit** με έκριναν λαθεμένα II. *ρ. μέσο.* δικάζομαι, είμαι αντίδικος σε δικαστήριο
judecare, judecări *ουσ. θηλ.* 1. η κρίση 2. η δίκη
judecat-ă, judecaţi-te *επίθ.* 1. δικασμένος-η-ο 2. εκδικασμένος-η-ο // **autoritate de lucru ~** το κύρος της εκδικασμένης υπόθεσης // **de ~** δικάσιμος-η-ο
judecată, judecăţi I. *ουσ. θηλ.* 1. ο συλλογισμός, η κρίση, το λογικό, η νόηση 2. ο στοχασμός, η σκέψη 3. το διανόημα, ο διαλογισμός, ο αναλογισμός 4. η δίκη, η εκδίκαση // **~ imparţială** η δικαιοκρισία // **~ nedreaptă** η πλανημένη κρίση, η αδικοκρισία // *(θρ.)* **judecata de apoi** η δευτέρα παρουσία, η στερνή κρίση // **a da în ~** ενάγω, καλώ κάποιον στο δικαστήριο, κάνω αγωγή // **dare în ~** η κίνηση της αγωγής, η προσφυγή στο δικαστήριο // **lipsă de ~** η ακρισία, η απερισκεψία II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **cu ~** με λογικό III. *ρημ. έκφρ.* **a face ~** κάνω δίκη, δικάζω
judecător-oare, judecători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο δικαστής, η δικαστίνα (ό,ή) 2. ο κριτής // **~ de primă instanţă** ο πρωτοδίκης // **~ imparţial** ο δικαιοκρίτης, ο δίκαιος δικαστής
judecătorească, judecătorese *ουσ. θηλ.* η δικαστίνα
judecătoresc-ească, judecătoreşti *επίθ.* δικαστικός-ή-ό // **puterea judecătorească** η δικαστική εξουσία
judecătorie, judecătorii *ουσ. θηλ.* 1. το δικαστήριο, το ειρηνοδικείο 2. το οίκημα πού έχει έδρα της η δικαστική αρχή 3. η δικαστική αρχή
judeţ, judeţe, judeţi I. *ουσ. ουδ.* 1. ο νομός 2. *(αρχ.)* η δίκη, το δικαστήριο II. *ουσ. αρσ.* 1. ο δήμαρχος 2. ο δικαστής
judeţean-ă, judeţeni-e *επίθ.* νομαρχιακός-ή-ό
judiciar-ă, judiciari-e *επίθ.* 1. δικαστικός-ή-ό 2. δικανικός-ή-ό // **cronica ~ă** τα δικαστικά χρονικά
judicios-oasă, judicioşi-oase *επίθ.* συνετός-ή-ό, ορθολογικός-ή-ό, καλά υπολογισμένος-η-ο
judiciozitate, judiciozităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ευθυκρισία, η λογικότητα 2. η ορθότητα, η σύνεση
judo *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το τζούντο (είδος ιαπωνικού σπορ, αγώνας σώμα με σώμα)
judocan, judocani *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο αθλητής που εξασκεί το τζούντο
jug, juguri *ουσ. ουδ.* 1. ο ζυγός 2. το εξάρτημα που είναι προσαρμοσμένο σε άλλο εξάρτημα για να το υποβαστάζει 3. *μτφ.* η δουλεία, η σκλαβιά // **a pune la ~** βάζω στο ζυγό // **a trage la ~** τραβώ (σέρνω) στο ζυγό
jugastru, jugaştri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σφεντάμι
jugăni, jugănesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* μουνουχίζω
jugănire, jugăniri *ουσ. θηλ.* το μουνούχισμα
jugănit, jugăniţi *επίθ. (λαϊκ.) λαϊκ.* μουνουχισμένος, μουνούχος
jugular-ă, jugulari-e *επίθ.* λαιμικός-ή-ό // **venă ~** η φλέβα του λαιμού
jugulare, jugulări *ουσ. θηλ.* 1. ο στραγγαλισμός 2. *μτφ.* το εμπόδισμα στην ανάπτυξη
juisa, juisez *ρ. αμ.* ηδονίζομαι, νιώθω απόλαυση στην ερωτική πράξη
juisare, juisări *ουσ. θηλ.* ο οργασμός, η ηδονή γενετήσιας επαφής
jujeu, jujele *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο μικρός ζυγός πάνω στο λαιμό γουρουνιών για να μη μπορούν να περάσουν μέσα από το φράχτη
juli, julesc I. *ρ. μετ.* 1. γρατσουνίζω 2. τραυματίζω επιπόλαια II. *ρ. μέσο.* 1. γρατσουνίζομαι 2. τραυματίζομαι επιπόλαια
julire, juliri *ουσ. θηλ.* 1. το γρατσούνισμα, το γδάρσιμο 2. το ξεφλούδισμα (φυτά)
julit-ă, juliţi-te *επίθ.* 1. γρατσουνισμένος-η-ο 2. ξεφλουδισμένος-η-ο (φυτά)
julitură, julituri *ουσ. θηλ.* 1. η αμυχή, το γρατσούνισμα, η γρατσουνιά, το επιπόλαιο σχίσιμο στο δέρμα 2. το ξεφλούδισμα (φυτά)
jumară, jumări *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα τσιγαρίδια (τα υπολείμματα από το λιώσιμο του παχιού χοιρινού κρέατος) // *(από αυγά)* **ouă jumări** τα τηγανητά αυγά
jumătate, jumătăţi *ουσ. θηλ.* 1. το ήμισυ, το μισό, η μισή 2. η μέση // **~ de măsură** το ημίμετρο (το ατελές μέσο ενέργειας) // **~a fragedă** το τρυφερό ήμισυ, η σύζυγος // **pe ~ făcut** ημιτελής-ής-ές // **cealaltă ~** το έτερον ήμισυ (ο ένας από τούς δύο συζύγους) // **cu ~ de gură** με μισό στόμα // **un om şi ~** ένας αξιόλογος άνθρωπος // **la ~a drumului** στη μέση του δρόμου, μεσοδρομίς // **la ~a lui februarie** στα μέσα του Φεβρουαρίου // **o duzină şi ~** μία ντουζίνα και μισή // **o ~ de oră** ένα μισάωρο
jumătăţi, jumătăţesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* μεσάζω, μοιράζω σε δύο μισά
jumuleală, jumuleli *ουσ. θηλ.* 1. το μάδημα, το ξεπουπούλιασμα 2. *μτφ.* το ξεπαράδιασμα κάποιου από άλλους, η οικονομική απογύμνωση κάποιου από τους γνωστούς του
jumuli, jumulesc *ρ. μετ.* 1. μαδώ, ξεπουπουλιάζω 2. *μτφ.* ξεπαραδιάζω κάποιον
jumulire, jumuliri *ουσ. θηλ.* το μάδημα, το ξεπουπούλιασμα 2. η οικονομική απογύμνωση κάποιου
jumulit *ουσ. ουδ.* 1. το μάδημα, το ξεπουπούλιασμα 2. *μτφ.* η λήψη πραγμάτων ή χρημάτων από αφελή άνθρωπο για προσωπικό μου κέρδος // **gâscă (bună) de ~** χήνα για μάδημα, άνθρωπος αφελής, ανόητος
jumulit-ă, jumuliţi-te *επίθ.* 1. μαδημένος-η-ο, ξεπουπουλιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* απογυμνωμένος-η-ο οικονομικά, ληστεμένος-η-ο, ξεπαραδιασμένος-η-ο
junc, junci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το δαμάλι (μέχρι 3 χρόνια)
juncan, juncani *ουσ. αρσ.* το δαμάλι ανάμεσα σε 3 και 4 χρόνια
juncană, juncane *ουσ. θηλ.* η δαμάλα
juncă, junci *ουσ. θηλ.* η δαμαλίδα (η μικρή αγελάδα που δεν έχει ακόμα γεννήσει)
june-ă, juni-e I. *επίθ.* νεαρός-ή-ό, νέος-νέα-έο, νιός -ια-ιο // **~ prim** ο ζεν πρεμιέ, ο ερωτευμένος νεαρός ηθοποιός II. *ουσ. αρσ.* ο νεαρός, ο νεανίας, ο εργένης, ο άγαμος, ο ανύπαντρος, ο μπεκιάρης

juneţe, juneţi *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η νεότητα, τα νιάτα, η νιότη 2. η νεανική ηλικία
jungher, junghere *ουσ. ουδ.* το χαντζάρι
junghi, junghiuri *ουσ. ουδ.* ο σφάχτης, η σουβλιά, ο νυγμός, το νύγμα, ο οξύς και συνεχής πόνος στα πλευρά // **a avea ~uri în picior** έχω νυγμούς στο πόδι // **a avea ~uri în spate** έχω σουβλιές στην πλάτη
junglă, jungle *ουσ. θηλ.* η ζούγκλα
junime, junimi *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η νεολαία, οι νέοι, η νεαρότητα
junimism *ουσ. ουδ.* 1. η νεανικότητα 2. *(πολ.)* ο νεανισμός
junimist-ă, junimişti-ste I. *επίθ.* νεανικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. πολ.* ο,η οπαδός του νεολαϊσμού, νεολαιίστικος-η-ο
junincă, juninci *ουσ. θηλ.* η μικρή δαμαλίδα *(ανάμεσα σε 1 και 2 χρόνια)*
junior-oară, juniori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο νέος και η νεάνις *(αθλητής ή αθλήτρια σε ηλικία μεταξύ 13 και 18 χρόνια)* II. *επίθ.* νεαρός-ή-ό, νέος -α-ο III. *ουσ. αρσ.* ο νεαρός, ο γιός (του πατέρα του)
juntă, junte *ουσ. θηλ.* η χούντα // **~ militară** η στρατιωτική χούντα
jupan, jupani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ζουπάνος, τίτλος που δινόταν στους μεγάλους βογιάρους το Μεσαίωνα στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες
jupaniţă, jupaniţe *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η ζουπάνισσα (η σύζυγος του ζουπάνου)
jupă, jupe *ουσ. θηλ.* η φούστα
jupân, jupâni *ουσ. αρσ.* 1. ο κύριος, ο αφέντης, το αφεντικό, ο μάστορας 2. ο άρχοντας
jupâneasă, jupânese *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η κυρία, η αφέντισσα, η αφέντρα 2. η αρχόντισσα, η βογιάρισσα 3. η θαλαμηπόλος, καμαριέρα
jupon, jupoane *ουσ. ουδ.* το εσωφόρι, το μεσοφόρι
jupui, jupoi I. *ρ. μετ.* 1. γδέρνω 2. αφαιρώ το δέρμα 3. *μτφ.* κατεξαντλώ κάποιον οικονομικά II. *ρ. μέσο* γδέρνομαι
jupuială, jupuieli *ουσ. θηλ.* 1. το γδάρσιμο 2. η γρατσουνιά
jupuire, jupuiri *ουσ. θηλ.* η εκδορά, το γδάρσιμο
jupuit-ă, jupuiţi-te *επίθ.* γδαρτός-ή-ό 2. *(για δέντρα)* ξεφλουδισμένος-η-ο
jupuitor-oare, jupuitori-oare I. *επίθ.* ο γδάρτης, που γδέρνει II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γδάρτης-ισσα (ο,η)
jupuitură, jupuituri *ουσ. θηλ.* 1. το γδάρσιμο 2. το γρατσούνισμα
jur, juri *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο ένορκος, ο πολίτης μέλος του ορκωτού δικαστηρίου // **curtea cu juri** το ορκωτό δικαστήριο
jur, jururi I. *ουσ. ουδ.* 1. το γύρω, ο γύρος // **locul îngust al hainei din ~ul gâtului** το κολλάρο // **simt duşmănie în ~ul meu** αισθάνομαι εχθρότητα γύρω μου II. *επιρ. έκφρ.* // **de ~ împrejur** γύρω-τριγύρω, ολόγυρα // **din ~** από γύρω, από τριγύρω // **în ~** γύρω, τριγύρω III. *προθ. έκφρ.* // **în ~ de 10** γύρω στις 10 // **în ~ul cuiva** γύρω από κάποιον / / **în ~ul orei cinci** περίπου στις πέντε η ώρα // **în ~ul unui loc** γύρω από έναν τόπο
jura, jur I. *ρ. μετ.* ορκίζω, βάζω να ορκιστεί // **a ~ credinţă** ορκίζω κάποια για πίστη // **a ~ strâmb** ψευδορκώ II. *ρ. μέσο.* ορκίζομαι, δίνω όρκο // **şi-au ~t dragoste eternă** ορκίστηκαν αναμεταξύ τους αιώνια αγάπη
jurare, jurări *ουσ. θηλ.* η ορκοδοσία, η ορκωμοσία, η ορκοληψία, η όρκιση
jurasic-ă, jurasici-ce I. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* η ιουρασική περίοδος (η δεύτερα περίοδος του μεσοζωικού αιώνα) II. *επίθ. (γεωλ.)* ιουρασικός-ή-ό
jurat, juraţi *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο ένορκος // **curtea cu juraţi** το δικαστήριο των ενόρκων
jurământ, jurăminte *ουσ. ουδ.* ο όρκος // **~ strâmb** ψευδορκία // **a depune ~** καταθέτω με όρκο, (η ένορκη κατάθεση) // **a-şi călca ~ul** πατώ τον όρκο, επιορκώ // **prestare de ~** η ορκωμοσία, η ορκοδοσία
jur-fix *ουσ. ουδ.* το ζουρ-φιξ, η καθορισμένη εντός της εβδομάδας ημέρα υποδοχής στις αριστοκρατικές οικογένειες
juridic-ă, juridici-ce *επίθ.* 1. νομικός-ή-ό 2. δικαστικός-ή-ό // **cale ~ă** η δικαστική οδός // **persoană ~ă** το νομικό πρόσωπο
juridiceşte *επίρ.* 1. νομικώς, από νομική άποψη 2. δικαστικώς
jurisconsult-ă, jurisconsulţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η νομικός σύμβουλος 2. ο νομικός, ο νομομαθής
jurisdicţie, jurisdicţii *ουσ. θηλ.* η δικαιοδοσία, η εξουσία από το νόμο μέσα σε ορισμένα όρια, η αρμοδιότητα
jurisdicţional-ă, jurisdicţionali-le *επίθ. (νομ.)* δικαιοδοτικός-ή-ό
jurisprudenţă, jurisprudenţe *ουσ. θηλ.* η νομολογία // **de ~** νομολογικός-ή-ό
jurist-ă, jurişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. (ο, η) νομικός, (ο, η) νομομαθής 2. (ο, η) νομοδιδάσκαλος-ισσα
juriu, jurii *ουσ. ουδ.* 1. οι ένορκοι 2. η εξεταστική επιτροπή
jurnal, jurnale *ουσ. ουδ.* 1. η εφημερίδα 2. *εμπόρ.* το ημερολόγιο (κατάστιχο) 3. το ναυτικό ή στρατιωτικό ημερολόγιο (βιβλίο) 4. το ημερολόγιο της ζωής κάποιου 5. το φιλμ με τα πρόσφατα γεγονότα η ταινία επικαίρων // **radio ~** η ραδιοεφημερίδα // **~ de călătorie** το οδοιπορικό, το ημερολόγιο ταξιδιού // **~ de bord** το ημερολόγιο καταστρώματος // **~ de modă** το ημερολόγιο μόδας // **tele~** η τηλεφημερίδα
jurnalist-ă, jurnalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δημοσιογράφος (ο,η) 2. ο εφημεριδοπώλης
jurnalistic-ă, jurnalistici-ce *επίθ.* δημοσιογραφικός -ή-ό
jurnalistică *ουσ. θηλ.* 1. η δημοσιογραφία 2. το επάγγελμα του δημοσιογράφου
jurubiţă, jurubiţe *ουσ, θηλ.* η τουλούπα, η μικρή τολύπη, το κουβαράκι από νήμα
just-ă, juşti-ste *επίθ.* σωστός-ή-ό, δίκαιος-η-ο, ορθός -ή-ό, ευθύς-εία-ύ
justeţe *ουσ. θηλ.* η ευθύτητα, η ορθότητα, το ορθό, το σωστό, η ακρίβεια
justifica, justific I. *ρ. μετ.* δικαιολογώ 2. αποδεικνύω τη νόμιμη χρησιμοποίηση κάποιου χρηματικού ποσού ή κάποιων υλικών 3. νομιμοποιώ μια κατάσταση ή τη θέση κάποιου 4. αποδεικνύω την αθωότητα II. *ρ. μέσο.* 1. δικαιολογούμαι 2. απολογούμαι, υπερασπίζομαι τον εαυτό μου, αποκρούω κατηγορία // **se justifică** δικαιολογείται
justificabil-ă, justificabili-e *επίθ.* δικαιολογητικός -ή-ό
justificare, justificări *ουσ. θηλ.* 1. η δικαιολόγηση, η δικαιολογία 2. η υπεράσπιση κάποιου, η απολογία

3. η απόδειξη του δικαίου κάποιου 4. η νομιμοποίηση μίας κατάστασης // **act de ~** το δικαιολογητικό έγγραφο // **de ~** δικαιολογητικός-ή-ό

justificat-ă, justificați-te *επίθ.* δικαιολογημένος-η-ο

justificativ-ă, justificativi-e *επίθ.* δικαιολογητικός-ή-ό // **acte -e** τα δικαιολογητικά (τα χρήσιμα έγγραφα για δικαιολόγηση)

justițiabil-ă, justițiabili-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο διάδικος, ο αντίδικος

justițiar-ă, justițiari-e *επίθ.* 1. απονέμων-ουσα-ον δικαιοσύνη 2. επιθυμών-ούσα-ούν δικαιοσύνη

justiție *ουσ. θηλ.* 1. η δικαιοσύνη 2. το σύνολο των δικαστικών προσώπων για το δικαστικό σώμα, την εφαρμογή της δικαιοσύνης // **a chema în fața -i** καλώ ενώπιον του δικαστηρίου, εγκαλώ, ενάγω, μηνύω κάποιον // **în fața -i** ενώπιον της δικαιοσύνης // **ministerul -i** το Υπουργείο Δικαιοσύνης // **palatul -i** το δικαστικό μέγαρο

juvăț, juvețe *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η θηλειά, ο βρόχος 2. το λάσσο, το σκοινί με θηλειά στη μια του άκρη

juvenil-ă, juvenili-e *επίθ.* νεανικός-ή-ό

juxtalinear-ă, juxtalineari-e *επίθ.* ευθύγραμμος-η-ο, αρθόστοιχος-η-ο // **traducere -ă** η ορθόστοιχη μετάφραση, η κατά λέξιν μετάφραση

juxtapune, juxtapun I. *ρ. μετ.* παραθέτω, παραβάλλω, παραλληλίζω, συγκρίνω κάτι με κάτι άλλο II. *ρ. μέσο.* παρατίθεμαι, παραβάλλομαι, παρατάσσομαι

juxtapunere, juxtapuneri *ουσ. θηλ.* η παράθεση, η τοποθέτηση πραγμάτων κοντά το ένα στο άλλο

juxtapus-ă, juxtapuși-se *επίθ.* παρατεθειμένος-η-ο, παραπλήσιος-ια-ιο, διπλανός-ή-ό

juxtă, juxte *ουσ. θηλ.* η ορθόστοιχη μετάφραση των λατινικών και αρχαίων ελληνικών κειμένων η μετάφραση κατά σωστό τρόπο των αρχαίων κειμένων ή κατά λέξιν

K k

K k *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **k**, το δέκατο τέταρτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει όπως και το σύμφωνο [κ] και χρησιμοποιείται αποκλεκτικά σε δάνειες λέξεις.
kaizer, kaizeri *ουσ. αρσ.* ο Κάιζερ, ο αυτοκράτορας της Γερμανίας
kaizer *ουσ. ουδ.* «το κάιζερ», ονομασία κρέατος γουρουνιού από το στήθος βραστό και καπνιστό
kaki *επίθ. αμετάβλ.* το χρώμα χακί // **s-a îmbrăcat în ~** ντύθηκε στο χακί
kaliu *ουσ. ουδ. (χημ.)*το κάλιο, η ποτάσα
kantian-ă, kantieni-e I. *επίθ.* καντιανός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο καντιανιστής, ο φιλόσοφος οπαδός του Κάντ
kantianism *ουσ. αρσ. (φιλοσ.)* ο καντιανισμός, το φιλοσοφικό σύστημα του Κάντ
kazah-ă, kazahi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Καζάχος-α (ο,η) (το Καζακστάν ανάμεσα στην Κασπία Θάλασσα και την Κίνα) II. *επίθ.* καζάχικος-η-ο
kenyan-ă, kenyeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κενυάτης-ισσα (ο,η), κάτοικος της Κένυας II. *επίθ.* κενυάτικος-η-ο
keramit *ουσ. ουδ.* ο κεραμίτης (ο αμμόλιθος για πλάκες πεζοδρομίων, αυλών, κ.λ.π.)
keta *ουσ. ουδ.* το ψάρι κέτα, που δίνει το κόκκινο χαβιάρι
khmer-ă, khmeri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Χμέρ (ο,η), κάτοικος της Καμπότζης II. *επίθ.* χμερικός-η-ο
kilocalorie, kilocalorii *ουσ. θηλ.* η χιλιοθερμίδα *(για μέτρηση θερμικής ενέργειας)*
kilogram, kilograme *ουσ. ουδ.* το χιλιόγραμμο, το κιλό // **~forță** η χιλιογραμμο-δύναμη, η δύναμη ενός χιλιογράμμου βάρους, το κιλοντόνι
kilogrammetru, kilogrammetri *ουσ. αρσ.* το χιλιογραμμόμετρο
kilohertz, kilohertzi *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* ο χιλιόκυκλος (χίλια έρτζ) για τη συχνότητα στα ηλεκτρομαγνητικά κύματα
kilolitru, kilolitri *ουσ. αρσ.* το χιλιόλιτρο (χίλια λίτρα)
kilometra, kilometrez *ρ. μετ.* χιλιόμετρο, χιλιομετρώ
kilometraj, kilometraje *ουσ. ουδ.* 1. ο χιλιομετροδείκτης *(στα οχήματα)* 2. η χιλιομέτρηση
kilometric-ă, kilometrici-ce *επίθ.* 1. χιλιομετρικός-ή-ό 2. *μτφ.* πολύ μακρύς-ιά-ύ, με μεγάλο μήκος, ατέρμων-ων-ον ή ατέρμονας-η-ο // **bornă ~ă** ο χιλιομετροδείχτης
kilometru, kilometri *ουσ. ουδ.* το χιλιόμετρο // **~ pătrat** το τετραγωνικό χιλιόμετρο
kilovolt, kilovolți *ουσ. αρσ.* το χιλιοβόλτ (τα χίλια βολτ)
kilovoltamper, kilovolțiamperi *ουσ. αρσ.* το χιλιοβολταμπέρ (είναι ίσον με χίλια βολταμπέρ)
kilowatt, kilowați *ουσ. αρσ.* το κιλοβάτ
kilowat-oră, kilowați-ore *ουσ. αρσ.* η κιλοβατώρα
kilt *ουσ. αρσ.* η φουστανέλα των Σκώτων, το κιλτ
kinescop, kinescoape *ουσ. ουδ.* το σινεμασκόπ *(για αναπαραγωγή εικόνων στην τηλεόραση)*
kripton *ουσ. ουδ. (χημ.)* το κρυπτόν *(ευγενές αέριο)*
kronprinz *ουσ. αρσ.* ο διάδοχος *(στη γερμανική ή αυστριακή αυλή)*
kurd-ă, kurzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κούρδος-η (ο, η), κάτοικος του Κουρδιστάν II. *επίθ.* κουρδικός-ή-ό // **limba ~ă** η κουρδική γλώσσα

L, l

L *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα l, το δέκατο πέμπτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [λ].

la I. *πρόθ.* 1. σε και με έκθλιψη σ' 2. στου, στον, στης, στην, στο, στων, στους, στις, στα 3. περί, περίπου // **~ anul** του χρόνου // **~ mijlocul lui aprilie** περί τα μέσα του Απριλίου // **~ prânz** κατά το μεσημέρι // **~ schimb** με ανταλλαγή // **~ uşi şi ~ ferestre** στις πόρτες και στα παράθυρα // **~ zi** της ημέρας (με ενημέρωση σε ό, τι συμβαίνει κάθε μέρα) // **a împărţi ~ trei** διαιρώ δια τρία // **am dat cărţi ~ doi copii** έδωσα βιβλία σε δύο παιδιά // **apa i-a ajuns ~ umeri** το νερό του έφτασε στους ώμους // **aştept până ~ vară** περιμένω μέχρι το καλοκαίρι // **coboară de ~ munte** κατεβαίνει από το βουνό // **cu privire ~ ...** σχετικά με ... // *σε σύνθετες προθέσεις όπως;* **de la, pe la, până la** από το, την, το, κατά το, ως το, μέχρι το, έως // **de ~ Marea Nordului până ~ Dunăre** από τη Βόρεια Θάλασσα ως το Δούναβη // **de ~ unul, de ~ altul** από το ένα, από το άλλο // **de ~ unul ~ altul** από το ένα στο άλλο // **dobânda este de cinci ~ sută** ο τόκος είναι πέντε τοις εκατό // **este ~ biserică** είναι στην εκκλησιά // **este rău ~ suflet** είναι κακός στη ψυχή, είναι κακόψυχος // **fiecare ~ rândul său** ο καθένας με τη σειρά του // **îl conduce până ~ uşă** τον προπέμπει μέχρι την πόρτα // **locuieşte acolo pe ~ piaţă** μένει εκεί κατά την πλατεία // **mă gândesc ~ ei** σκέφτομαι γι' αυτούς // **mă întorc de ~ mama** γυρίζω από τη μητέρα μου // **mătasea se vinde ~ metru** το μετάξι (ύφασμα) πουλιέται με το μέτρο // **mă voi duce ~ fratele meu** θα πάω στου αδερφού μου // **mâneca de ~ cămaşă** το μανίκι από το πουκάμισο // **muncesc ~ stăpân** δουλεύουν στον αφέντη // **nu mai ştie ce avea ~ casa lui** δεν ήξερε άλλο τειχί στο σπίτι του // **până ~ fund** ως τον πάτο // **pe ~ ora cinci** κατά τις πέντε η ώρα // **sunt ~ ordinele dumneavoastră** είμαι στους ορισμούς σας // **vino ~ mine!** έλα σε μένα! II. *επιρ. έκφρ.* **~ ce ?** με ποιό σκοπό; // **~ mulţi ani !** χρόνια πολλά ! // **de ~ o vreme încoace** εδώ και κάμποσο καιρό III. *επιθ. έκφρ.* **de la sine** από μόνο του // **se înţelege de ~ sine** είναι αυτονόητο

la *ουσ. αρσ. αμετάβλ.(μουσ.)* το λα (ο έκτος φθόγγος της μουσικής κλίμακας)

labă, labe *ουσ. θηλ.* 1. το πόδι ζώου ή πουλιού, το ποδαράκι από το κότσι μέχρι τα δάχτυλα, το πέλμα, η πατούσα 2. *μτφ. (οικ. και χλευοσ.)* το χέρι // **a pune laba** βάζω χέρι, αρπάζω κάτι

labial-ă, labiali-e I. *επίθ.* χειλικός-ή-ό // **muşchi ~** ο χειλικός μυς // **consoane -e** τα χειλικά σύμφωνα (b, f, m, p, v) II. *ουσ. θηλ. πληθ. (γραμμ.)* τα χειλεόφωνα III. *επίρ.* χειλικώς

labializa, labializez I. *ρ. μετ.* προφέρω φθόγγο με τα χείλη II. *ρ. μέσο.* προφέρεται με τα χείλια (φθόγγος)

labiat-ă, labiaţi-te *επίθ. (βοτ.)* χειλωτός-η-ο

labil-ă, labili-e *επίθ.* ασταθής-ής-ές

labilitate *ουσ. θηλ.* η αστάθεια (ό, τι μεταβάλλεται εύκολα)

labiovelar-ă, labiovelari-e *επίθ.* ουρανικοχειλικός-ή-ό

labirint, labirinturi *ουσ. ουδ.* 1. ο λαβύρινθος 2. *μτφ.* το αδιέξοδο, η περιπλοκή, το δύσκολο ζήτημα // **prin -ul lucrurilor omeneşti** μέσ' απ' το λαβύρινθο των ανθρώπινων πραγμάτων

laborant-ă, laboranţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* προπαρασκευαστής-άστρια (ο, η) σε εργαστήριο

laborator, laboratoare *ουσ. ουδ.* το εργαστήριο // **~ de chimie** το χημείο, το εργαστήριο χημικού

laborios-oasă, laborioşi-oase *επίθ.* 1. εργατικός-ή-ό, επίπονος-η-ο 2. κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό // **cercetări laborioase** οι κοπιαστικές έρευνες

laburist-ă, laburişti-ste I. *επίθ. (πολ.)* εργατικός-ή-ό // **partid ~** το εργατικό κόμμα (στην Αγγλία και Αυστραλία) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Εργατικός, η Εργατική (τα μέλη του Εργατικού κόμματος)

lac, lacuri *ουσ. ουδ.* η λίμνη // **~ de acumulare** η λίμνη συσσώρευσης // **adâncimea -ului** το βάθος της λίμνης // **a sări din ~ în puţ** το να πηδάει από τη λίμνη στο πηγάδι (δηλ να πάει χειρότερα)

lac, lacuri *ουσ. ουδ.* 1. το βερνίκι, το λούστρο 2. το λουστρίνι // **~ de unghii** το βερνίκι για νύχια // **pantofi de ~** τα παπούτσια από λουστρίνι (τα λουστρίνια)

lacăt, lacăte *ουσ. ουδ.* η κλειδαριά, η κλειδωνιά, το λουκέτο // *έκφρ.* **a avea (a-şi pune) ~ la gură** το να έχει κάποιος κλειδαριά στο στόμα (δένω τη γλώσσα μου)

lacherdă, lacherde *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* η λακέρδα το ψάρι παλαμίδα διατηρημένο μέσα σε άρμη

lacheu, lachei *ουσ. ουδ.* 1. ο υπηρέτης με στολή, ο λακές 2. *μτφ.* άνθρωπος χαμερπής, δουλοπρεπής

lacom-ă, lacomi-e I. *επίθ.* 1. λαίμαργος-η-ο, άπληστος-η-ο 2. *μτφ.* αχόρταγος-η-ο II. *επίρ.* 1. λαίμαργα, άπληστα 2. *μτφ.* αχόρταγα

laconic-ă, laconici-ce I. *επίθ.* λακωνικός-ή-ό, ολιγόλογος-η-ο II. *επίρ.* 1. λακωνικά, με λίγα λόγια 2. σύντομα // **a se exprima ~** λακωνίζω, εκφράζομαι με λίγες λέξεις

laconism *ουσ. ουδ.* ο λακωνισμός, η λακωνικότητα

lacrimal-ă, lacrimali-e *επίθ. (ανατ.)* δακρυϊκός-ή-ό // **glandă -ă** ο δακρυϊκός αδένας

lacrimă, lacrimi *ουσ. θηλ.* 1. το δάκρυ 2. *στον πληθ.* το κλάμα // **a izbucni în lacrimi** ξεσπώ σε δάκρυα, γεμίζω δάκρυα τα μάτια // **a râde cu lacrimi** γελώ με δάκρυα // **a vărsa lacrimi** χύνω δάκρυα // **cu lacrimi de sânge** με ματωμένα δάκρυα (με μεγάλο πόνο) // **lacrimi de crocodil** τα κροκοδείλια / υποκριτικά δάκρυα // **până la lacrimi** μέχρι δακρύων // **udat de lacrimi** ποτισμένος (βρεγμένος) με δάκρυα (δακρύβρεχτος-η-ο)

lacrimogen-ă, lacrimogeni-e *επίθ.* δακρυγόνος-ος-ο (αέρια, αδένας) // **film ~** το δακρύβρεκτο κινηματογραφικό έργο

lacryma-christi *ουσ. ουδ.* το κρασί το ονομαζόμενο «Λάκριμα-Κρίστι» και το αμπέλι που παράγει αυτό το κρασί στους πρόποδες του Βεζούβιου
lactamă *ουσ. θηλ. (χημ.)* η λακτάμη, οργανική ένωση πού έχει κατασκευαστεί συνθετικά, αποτελεί πρώτη ύλη για την κατασκευή ορισμένων συνθετικών ινών
lactat, lactați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το άλας του γαλακτικού οξέος
lactat-ă, lactați-te *επίθ.* γαλακτερός-ή-ό // **produse ~e** τα γαλακτερά
lactație *ουσ. θηλ.* 1. η γαλακτοποίηση, ο γαλακτισμός 2. ο θηλασμός, το βύζαγμα, η γαλουχία, η γαλούχηση
lactază *ουσ. θηλ. (βιολ.)* το ένζυμο πού μετατρέπει τη λακτόζη σε γλυκόζη και γαλακτόζη
lactee *επίθ. (αστρ.)* **calea ~** ο γαλαξίας
lactic, lactici *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το γαλακτικό οξύ
lactoferment, lactofermenți *ουσ. αρσ.* η γαλατοζύμη, η μαγιά γάλατος
lactoflavină *ουσ. θηλ.* η επιστημονική ονομασία της βιταμίνης B2 που βρίσκεται στο γάλα
lactometru, lactometre *ουσ. ουδ.* το γαλακτόμετρο
lactovegetarian-ă, lactovegetarieni-e *επίθ.* γαλακτοφυτοφάγος-α-ο // **restaurant ~** το ρεστωράν για φυτοφάγους/ βετζετέριαν
lactoză *ουσ. θηλ. (χημ.)* η λακτόζη, το γαλακτοσάκχαρο
lacunar-ă, lacunari-e *επίθ.* κενός-ή-ό, αδειανός-ή-ό, άδειος-α-ο, ελλειμματικός-ή-ό
lacună, lacune *ουσ. θηλ.* 1. το κενό, το χάσμα 2. *μτφ.* η έλλειψη, η στέρηση, η διακοπή
lacustru-ă, lacustri-e *επίθ.* λιμναίος-α-ο, λιμνόβιος-α-ο // **locuință ~ă** η λιμναία κατοικία
ladă, lăzi *ουσ. θηλ.* το κιβώτιο, η κάσα, το κασόνι, η κασέλα, το μπαούλο, το σεντούκι // **~ de gunoi** το κιβώτιο για σκουπίδια *(για κοπριά)*
ladin-ă, ladini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ρετορωμαίος-αία (ο,η), Λαντίνος-α (ο,η) II. *επίθ.* Λαντίνιος-ια-ιο (σε σχέση με τούς Λαντίνους της Ελβετίας)
lady *ουσ. θηλ.* η λέδη (η γυναίκα λόρδου)
lagăr, lagăre *ουσ. ουδ.* 1. το στρατόπεδο, ο τόπος εγκατάστασης οργανωμένου πλήθους σε τύπο στρατού 2. *τεχ.* το έδρανο, το κουζινέτο, το εξάρτημα μηχανής πάνω στο οποίο στηρίζεται ένας άξονας, ένας μοχλός, κ.λ.π // **~ de concentrare** το στρατόπεδο συγκέντρωσης // **~ de prizonieri** το στρατόπεδο αιχμαλώτων
lagunar-ă, lagunari-e *επίθ.* λιμνοθαλάσσιος-α-ο
lagună, lagune *ουσ. θηλ.* η λιμνοθάλασσα
lai, laie, lăi *επίθ. (λαϊκ.)* μαύρος-η-ο // **ba e laie, ba-i bălaie** αοριστία, αοριστολογία // **că e laie, că-i bălaie** μα είναι μαύρη, μα είναι ξανθιά // **nici laie, nici bălaie,** ούτε έτσι, ούτε αλλιώς, δηλ. ούτε το ένα, ούτε το άλλο // **ori laie, ori bălaie!** ή το ένα ή το άλλο, διάλεξε!
laibăr, laibăre *ουσ. ουδ.* είδος μάλλινου επενδύτη χωρίς μανίκια που φορούν οι χωρικοί
laic-ă, laici-ce *επίθ.* λαϊκός-ή-ό, κοσμικός-ή-ό, εγκόσμιος-α-ο
laiciza, laicizez *ρ. μετ.* λαϊκεύω, εκλαϊκεύω, κάνω κάτι απλό και προσιτό στο λαό
laicizare, laicizări *ουσ. θηλ.* η λαΐκευση, η εκλαΐκευση
laie *ουσ. θηλ.* 1. ομάδα νομαδικών τσιγγάνων 2. το μπουλούκα, ο συρρετός, ο όχλος
laitmotiv, laitmotive *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το λάϊτ μοτίβ, το μουσικό μοτίβο, το μουσικό θέμα που επαναλαμβάνεται στη σύνθεση
lalea, lalele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η τουλίπη, η τουλίπα, ο λάλες
lama *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Λάμα, ο βουδιστής ιερέας στο Θιβέτ και τη Μογγολία // **Dalai-Lama** ο Δαλάι Λάμα
lamarckism *ουσ. ουδ. (βιολ.)* ο λαμαρκισμός
lamaserie, lamaserii *ουσ. θηλ.* η Λαμασερία (το μοναστήρι του Λάμα στο Θιβέτ)
lamă, lame *ουσ. θηλ.* το λάμα, η προβατοκάμηλος (στο οροπέδια της Νότιας Αμερικής)
lamă, lame *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* 1. το ξυραφάκι 2. η λάμα, το μικρό και λεπτό μεταλλικό έλασμα 3. η ξυριστική λεπίδα, το λεπίδι, το ίδιο το κοφτερό όργανο 4. η αντικειμενοφόρος πλαξ
lamă, lame *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτή λεπίδα από μέταλλο ή πλαστίκο υλικό σε διάφορες συσκευές 2. το ξυραφάκι, η ξυριστική λεπίδα 3. το μεταλλικό και κοφτερό έλασμα ενός εργαλείου 4. η αντικειμενοφόρος πλαξ
lambă, lambe *ουσ. θηλ.* η αλυσίδα πού δένει το καμάκι (το μακρύ ξύλο) της αμάξης με τις άκρες του άξονα
lambriu, lambriuri *ουσ. ουδ.* το φάτνωμα 2. η επιμαρμάρωση τοίχου για προφύλαξη ή για διακόσμηση
lamelar-ă, lamelari-e *επίθ.* με μορφή λεπίδας, ελασματοειδής-ής-ές
lamelat-ă, lamelați-te *επίθ.* λεπιδωτός-ή-ό
lamelă, lamele *ουσ. θηλ.* η μικρή λεπίδα, το μικρό λεπίδι, το ελασμάτιο
lamelibranhiat-ă, lamelibranhiați-te I. *επιθ. (ζωολ.)* ελασματοβράγχιος-α-ο. II. *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* τα ελασματοβράγχια (η τάξη μαλακίων με σώμα πλατύ και με τα βράγχια σε μορφή λεπίδας)
lameliform-ă, lameliformi-e *επίθ.* λεπιδόμορφος
lamenta, lamentez *ρ. μέσο.* οδύρομαι, κλαίω, θρηνώ, θρηνολογώ
lamentabil-ă, lamentabili-e I. *επίθ.* αξιοθρήνητος-η-ο, αξιολύπητος-η-ο, ελεεινός-ή-ό, αθλιος-α-ο, γοερός-ή-ό // **purtare ~ă** το ελεεινό φέρσιμο, η άθλια συμπεριφορά. II. *επιρ.* αξιοθρήνητα, οικτρώς, ελεεινά, άθλια, γοερά
lamentare, lamentări *ουσ. θηλ.* η κλαούρα, το κλάψιμο, ο οδυρμός, ο θρήνος
lamentație, lamentații *ουσ. θηλ.* ιδ. lamentare
lamina, laminez *ρ. μετ.* ελασματοποιώ
laminaj *ουσ. ουδ.* η ελασματοποίηση, η έλασις
laminar-ă, laminari-e *επίθ.* φολιδωτός-ή-ό // **curgere ~ă** η ροή ενός υγρού σε παράλληλα στρώματα
laminare, laminări *ουσ. θηλ.* η ελασματοποίηση, η έλασις
laminat *ουσ. ουδ.* ιδ. laminaj
laminat-ă, laminați-te I. *επίθ.* ελασματοποιημένος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το έλασμα, η λαμαρίνα, το σιδερένιο έλασμα (προϊόν)
laminator-oare, laminatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η ελασματοποιός, ο,η ελασματουργός (εργάτης-τρια στην ελασματοποίηση)
laminor, laminoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ελασματουργείο, η μηχανή για ελασματοποίηση
laminorist-ă, laminoriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.)* ο,η ελασματουργός

lampadar, lampadare *ουσ. ουδ.* το πολύφωτο, η λάμπα με πολλά φώτα, ο πολυέλαιος
lampagiu, lampagii *ουσ. αρσ.* ο φαναρτζής
lampant *επίθ.* // **petrol** ~ το πετρέλαιο για φωτισμό, το γκάζι για κίνηση μηχανών, κ.λ.π
lampas, lampasuri *ουσ. ουδ.* η φαρδιά ταινία από ύφασμα, το σιρίτι που ράβεται κατά μήκος του παντελονιού σε ορισμένες στολές
lampă, lămpi *ουσ. θηλ.* 1. η λάμπα, ο λαμπτήρας 2. ο φανός // ~ **de miner** η λυχνία εργάτη ορυχείου // ~ **de radio** η λυχνία ραδιοφώνου // ~ **de sudat / de lipit** η λάμπα για συγκόλληση / κόλληση
lampion, lampioane *ουσ. ουδ.* 1. ο λυχνίσκος, το φαναράκι, το χάρτινο φανάρι 2. ο βενετσιάνικος φανός
lampist, lampişti *ουσ. αρσ.* ο λαμπίστας, ο εργάτης που διατηρεί και διανέμει τις λυχνίες σ' ένα ορυχείο
lamură *ουσ. θηλ.* ο αθέρας, το πιο διαλεχτό μέρος κάθε πράγματος
lan, lanuri *ουσ. ουδ.* ο κάμπος με καλλιεργημένη βλάστηση, τα σπαρτά, τα στάχυα, τα σιτηρά
lanametru, lanametri *ουσ. αρσ. (τεχ.)* το εριόμετρο, η συσκευή μέτρησης λεπτότητας των υφαντικών ινών, των νημάτων, των κλωστών
lance, lănci *ουσ. θηλ.* η λόγχη, το δόρυ, το κοντάρι, το ακόντιο // **vârf de** ~ η κορυφή λόγχης
lanceolat-ă, lanceolaţi-te *επίθ. (βοτ.)* λογχόφυλλος -η-ο (τα φύλλα σε σχήμα κορυφής λόγχης)
land, landuri *ουσ. ουδ.* το ομοσπονδιακό κρατίδιο, αυτόνομο κρατίδιο στα όρια του γερμανικού κράτους
landă, lande *ουσ. θηλ.* η λάνδα, το χερσοτόπι στο γιαλό του Ατλαντικού Ωκεανού στη Γαλλία (μεγάλη έκταση χέρσα)
landou, landouri *ουσ. ουδ.* το λαντώ (αμάξι)
languros-oasă, languroşi-oase *επίθ. (χλευασ.)*, περιπαθής-ής-ές, αισθηματικός-ή-ό, νωχελής-ής-ές
langustă, languste *ουσ. θηλ.* η γαρίδα, η καραβίδα
lanital *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η συνθετική ίνα κατασκευασμένη από καζεΐνη
lanolină, lanoline *ουσ. θηλ.* η λανολίνη
lansa, lansez I. *ρ. μετ.* 1. λανσάρω 2. ρίχνω, εκσφενδονίζω, εκτοξεύω, εξακοντίζω 3. εκδίδω 4. *ναυτ.* καθελκύω // **a** ~ **o rachetă** εκτοξεύω πύραυλο // **a** ~ **un mandat de arestare** εκδίδω ένταλμα συλλήψεως // **a** ~ **un satelit artificial** εκτοξεύω τεχνητό δορυφόρο II. *ρ. μέσο.* 1. λανσάρομαι 2. ρίχνομαι, ορμώ προς μια διευθύνση
lansare, lansări *ουσ. θηλ.* 1. το λανσάρισμα 2. η εκσφενδόνιση, η εκτόξευση, ο εξακοντισμός 3. *ναυτ.* η καθέλκυση πλοίου 4. η έκδοση // ~ **a unei nave spaţiale** η εκτόξευση διαστημόπλοιου
lansat-ă, lansaţi-te *επίθ.* 1. λανσαρισμένος-η-ο 2. εκτοξευμένος-η-ο, εξακοντισμένος-η-ο 3. εκδεδομένος-η-ο 4. που έχει τεθεί σε κυκλοφορία 5. διαδομένος-η-ο
lanternă, lanterne *ουσ. θηλ.* ο φανός, το φανάρι // ~ **de buzunar** ο φανός της τσέπης, το κλεφτοφάναρο // ~ **magică** ο μαγικός φανός // ~ **veneţiană** ο βενετσιάνικος φανός
lanternou, lanternouri *ουσ. ουδ.* ο φεγγίτης της στέγης με πολλά παράθυρα για να μπαίνει μέσα το φως και για να γίνει ο εξαερισμός σε κλειστό χώρο (αίθουσα εργοστασίου, κ.λ.π.)
lanţ, lanţuri *ουσ. ουδ.* 1. η αλυσίδα, η αλυσις 2. *(χημ.)* η καδένα // ~ **de munţi** η οροσειρά, η άλυσις ορέων // *πληθ. μτφ.* **lanţuri** τα δεσμά // **a se ţine** ~ κρατιέται αλυσίδα, διαδέχεται συνέχεια, διαδοχική σειρά // **câinele a rupt -ul** το σκυλί έσπασε την αλυσίδα // **ea poartă un** ~ **de aur la gât** αυτή φοράει μια αλυσίδα από χρυσάφι στο λαιμό // **reacţie în** ~ η αλυσιδωτή αντίδραση // **un** ~ **de lacuri** μια σειρά από λίμνες // **verigă de** ~ ο κρίκος αλύσου
lanţetă, lanţete *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το νυστέρι, χειρουργικό εργαλείο
lanţug, lanţuguri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η μικρή αλυσίδα
laolaltă *επίθ.* μαζί, σε ομάδα, ομάδι, συλλήβδην
laoţian-ă, laoţieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λαοτινός -ή (ο,η) (κάτοικος του Λάος, κράτος της Ινδοκίνας) II. *επίθ.* λαοτινός-ή-ό
lapida, lapidez *ρ. μετ.* 1. λιθοβολώ, πετροβολώ 2. εξακοντίζω λίθους εναντίον κάποιου
lapidar-ă, lapidari-e *επίθ.* 1. σκαμμένος σε πέτρα 2. σύντομος-η-ο, λακωνικός-ή-ό
lapon-ă, laponi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λάπωνας (ο,η) (οι κάτοικοι της Λαπωνίας) II. *επίθ.* λαπωνικός-ή-ό
lapoviţă *ουσ. θηλ.* το χιονόβροχο, το χιονόνερο // ~ **şi ninsoare** το χιονόβροχο και το χιόνισμα
lapsus, lapsusuri *ουσ. ουδ.* 1. η αμνησία 2. η αβλεψία, η απροσεξία, η παράλειψη, το λάθος από έλλειψη προσοχής // **a avea un** ~ παθαίνω αμνησία
lapte, lăpturi I. *ουσ. ουδ.* το γάλα // ~ **acru** το ξινό γάλα // ~ **covăsit** το πηχτό γάλα (που έχει πήξει) // ~ **concentrat** το συμπεπυκνωμένο γάλα // ~ **crud** το ωμό γάλα (άβραστο) // ~ **de pasăre** του πουλιού το γάλα // ~ **de vacă** το γελαδινό γάλα // ~ **de var** το ασβεστόγαλα, το ασβεστόνερο // ~ **praf** το γάλα σκόνη // **ca musca în** ~ σαν τη μύγα μέσα στο γάλα // *έκφρ.* **a fi în** ~ έχει γαλακτώδη χυμό, η γαλακτώδης κατάσταση των σιτηρών προτού ωριμάσουν, το γαλάκτωμα // **calea -lui** ο γαλαξίας II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ γαλατερός-ή-ό, γαλακτερός-ή-ό // **produsele de** ~, **lăpturile** τα γαλατερά // **purcel de** ~ το βυζανιάρικο γουρούνι, το γουρουνάκι
lapţi *ουσ. αρσ. πληθ.* τα γενετήσια προϊόντα των αρσενικών ψαριών με γαλακτώδη πηχτή όψη
larg-ă, largi-ge, larguri I. *επίθ.* 1. πλατύς-ιά-ύ, φαρδύς-ιά-ύ, ευρύς-εία-ύ, εκτενής-ής-ές, ευρύχωρος-η-ο 2. *μτφ.* ανοιχτοχέρης, κουβαρντάς, γαλαντόμος // **cu vederi largi** με πλατιές απόψεις // **în lumea -ă** στον ευρύ κόσμο // **în sens** ~ με ευρεία έννοια // **mână -ă** η απλοχεριά // **o fustă -ă** μια φαρδιά φούστα // **o stradă -ă** μια πλατιά οδός // **pe scară -ă** σε ευρεία κλίμακα // **publicul** ~ το πλατύ κοινό // **spaţiu** ~ ο ευρύς χώρος, η ευρυχωρία, η απλοχωριά, η απλωσιά, η αυλοτοπία, η άπλα II. *επιρ. έκφρ.* // **în** ~ στ' ανοιχτά (της θάλασσας, μακριά) // **pe** ~ εκτενώς, λεπτομερώς (μελέτη, ομιλία, αφήγησή III. *ουσ. ουδ.* 1. ο ευρύς χώρος, η ευρυχωρία 2. η άνεση 3. *μτφ.* η καλή διάθεση // **a nu se simţi în -ul său** δεν είμαι στο στοιχείο μου, δεν βρίσκω την άνεσή μου, είμαι σε δύσκολη κατάσταση // **a se simţi în -ul său** αισθάνομαι στην άνεσή μου (χωρίς στενοχώρια) // **vaporul a**

plecat în ~ το πλοίο έφυγε στ'ανοιχτά (της θάλασσας)
largheţe *ουσ. θηλ.* 1. η απλοχεριά 2. η ευρύτητα 3. η γενναιοδωρία
largo *επίθ. (μουσ.)* ευρέως, μουσικός όρος, ο τρόπος εκτέλεσης μουσικού κομματιού πολύ αργά
lari *ουσ. αρσ. πληθ. (μυθ.)* οι Λάρητες (Θεότητες των Ρωμαίων, προστάτριες των γεωργών, της οικογενειακής εστίας και των οδοιπόρων)
laringal-ă, laringali-e *επίθ.* λαρυγγόφωνος-η-ο
laringe, laringe *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο λάρυγγας, το λαρύγγι
laringian-ă, laringieni-e *επίθ.* λαρυγγικός-ή-ό
laringită, laringite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λαρυγγίτιδα
laringofon, laringofoane *ουσ. ουδ.* το λαρυγγόφωνο (συσκευή πού αντικαθιστά το μικρόφωνο)
laringolog-ă, laringologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* ο, η λαρυγγολόγος
laringologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λαρυγγολογία
laringoscop, laringoscoape *ουσ. ουδ.* το λαρυγγοσκόπιο
laringoscopie, laringoscopii *ουσ. θηλ.* η λαρυγγοσκόπηση
larmă, larme *ουσ. θηλ.* 1. ο θόρυβος, η βοή, η βουή, η κοσμοβοή, ο πάταγος, ο σαματάς 2. *μτφ.* η ταραχή
larvar-ă, larvari-e *επίθ.* 1. σκωληκοειδής-ής-ές (με την κάμπια) 2. *μτφ.* έμφυτος-η-ο, κρυμμένος-η-ο
larvă, larve *ουσ. θηλ.* η κάμπια του εντόμου, η νύμφη
lasciv-ă, lascivi-e *επίθ.* λάγνος-α-ο, φιλήδονος-η-ο, ασελγής-ής-ές
lascivitate *ουσ. θηλ.* η λαγνεία, η φιληδονία, η ασέλγεια
laser, lasere *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το λέϊζερ
lasou, lasouri *ουσ. ουδ.* το λάσσο, το σκοινί με θηλιά
lastex, lastexuri *ουσ. ουδ.* η λαστιχένια ταινία // **portjartier** ~ η λαστιχένια καλτσοδέτα
laş-ă, laşi-e I. *επίθ.* 1. άνανδρος-η-ο, μικρόψυχος-η-ο 2. δειλός-ή-ό II *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δειλός-ή (ο,η) 2. φοβητσιάρης-α (ο,η)
laşitate, laşităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ανανδρία 2. η δειλία, ο φόβος
lat-ă, laţi-te, laturi I. *επίθ.* 1. πλατύς-ιά-ύ, φαρδύς -ιά-ύ // *επιθ. έκφρ.* ~ **în spate** πλατύς στη ράχη // **a fi -ă de tot** το να είναι σοβαρή η κατάσταση // **a o face -ă** κάνω κάτι πλατύ, διασκεδάζω, γλεντοκοπώ // **are umeri laţi** έχει πλατιούς ώμους // **a spune vorbe mari şi -e** λέγω μεγάλα και πλατιά λόγια, λόγια χωρίς περιεχόμενο II. *ουσ. ουδ.* το πλάτος, το εύρος // *επιρ. έκφρ.* **de-a -ul** εγκάρσια, στο πλάτος // **în lung şi în** ~ στο μάκρος και στο πλάτος // **un ~ de palmă** πλάτος μίας παλάμης
latent-ă, latenţi-te *επίθ.* λανθάνων-ουσα-ον // **nemulţumire -ă** η λανθάνουσα δυσαρέσκεια
latentă, latente *ουσ. θηλ.* η λανθάνουσα κατάσταση
lateral-ă, laterali-e *επίθ.* 1. πλάγιος-ια-ιο, παράπλευρος-η-ο 2. πλευρικός-ή-ό // **arie -ă** το πλευρικό εμβαδόν
latex, latexuri *ουσ. ουδ.* ο γαλακτώδης χυμός φυτών
laticifer, laticifere I. *ουσ. ουδ. (γιά τους ιστούς των φυτών)* ο γαλατούχος ιστός II. *επίθ.* γαλατούχος -α-ο // **vase laticifere** τα γαλακτοφόρα αγγεία
latifundiar-ă, latifundiari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* γαιοκτήμονας (ο,η), τιμαριούχος (ο,η), τιμαριώτης -ισσα (ο,η), ιδιοκτήτης-ήτρια τσιφλικιού (ο,η), ο τσιφλικάς
latifundiu, latifundii *ουσ. ουδ.* το τσιφλίκι, το τιμάριο, η γαιοκτησία, το φέουδο, το μεγάλο αγρόκτημα που καλλιεργείται από κολλήγους
latin-ă, latini-e I. *επίθ.* λατινικός-ή-ό // **limba -ă** η λατινική γλώσσα, τα λατινικά II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λατίνος-α (ο,η)
latinesc-ească, latineşti *επίθ.* λατινικός-ή-ό
latineşte *επίρ.* λατινικά, λατινιστί
latinism, latinisme *ουσ. ουδ.* ο λατινισμός
latinist-ă, latinişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* λατινιστής -ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* λατινικός-ή-ό // **curentul** ~ το λατινικό ρεύμα, η ρουμανική καθαρολογία
latinitate *ουσ. θηλ.* η λατινικότητα
latiniza, latinizez *ρ. μετ.* λατινίζω
latinizant-ă, latinizanţi-te *επίθ.* λατινίζων-ουσα-ον
latinizare, latinizări *ουσ. θηλ.* ο εκλατινισμός
latino-american-ă, latino-americani-e *επίθ.* λατινοαμερικανικός-ή-ό
latitudine, latitudini *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* 1. το γεωγραφικό πλάτος (μετριέται σε μοίρες) 2. *μτφ.* η ελευθερία δράσης, η δυνατότητα ενέργειας κατά θέλημα // ~ **nordică** το βόρειο πλάτος // ~ **sudică** το νότιο πλάτος
latrină, latrine *ουσ. θηλ.* το αποχωρητήριο, ο απόπατος, το αναγκαίο, το αφοδευτήριο
latură, laturi *ουσ. θηλ.* 1. η πλευρά, το πλευρό 2. η μεριά, η όψη, η άποψη, η μια από τις δύο όψεις ενός πράγματος // **latura practică a proiectului** η πρακτική πλευρά του σχεδίου // **laturile unui pătrat sunt egale** οι πλευρές ενός τετραγώνου είναι ίσες // **a nu se da în lături** δεν παραμερίζω, δεν υποχωρώ, δεν πηγαίνω στα πλάγια, δε μεριάζω, δε διστάζω // **îmi pare bine că v-am cunoscut şi sub această** ~ χαίρομαι που σας γνώρισα και απ' αυτή την πλευρά // **în lături** κατά μέρος, παράμερα, στην μπάντα, σε απόμερο τόπο, στην άκρη, στα πλάγια // *επιρ. έκφρ.* **pe de lături** παράπλευρα, από τα πλάγια, στο πλάι, με πλάγιο τρόπο, έμμεσα
laţ, laţuri *ουσ. ουδ.* 1. η θηλιά και η θηλειά, ο βρόχος, το βρόχι, το λάσσο 2. *μτφ.* η παγίδα // **a cădea în** ~ πιάνομαι σε παγίδα // **mi-a pus -ul de gât** με στενοχώρησε
laţe *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα κρόσσια 2. τα ακατάστατα μακριά μαλλιά *(σε άνθρωπο)* 3. το μακρύ και ακαθάριστο μαλλί *(από τα πρόβατα)*
laudanum *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το λάβδανο
laudativ-ă, laudativi-e *επίθ.* επαινετικός-ή-ό
laudă, laude *ουσ. θηλ.* 1. ο έπαινος, ο επαινετικός λόγος, τα επαινετικά λόγια 2. το εγκώμιο, η εξύμνηση, ο εγκωμιασμός // **de** ~ εγκωμιαστικός -ή-ό, επαινετικός-ή-ό
laur, lauri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. η δάφνη 2. *μτφ.* η δόξα (το σύμβολο νίκης, δόξης, τιμής) // **a culege -i** δρέπω δάφνες (πρωτεύω, διακρίνομαι) // **a se culca pe -i** αναπαύεται στις δάφνες του // **cunună de -i** το στεφάνι δάφνης, το δαφνοστέφανο // **de** ~ δάφνινος-η-ο // **încununat cu -i** δαφνοστεφανωμένος-η-ο
laureat-ă, laureaţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δαφνοφόρος-α, βραβευμένος-η (ο,η) // ~ **al**

premiului Nobel ο κάτοχος του βραβείου Νόμπελ (ο Νομπελίστας) II. *επίθ.* **colectiv ~** ο δαφνοφόρος σύλλογος
lavabil-ă, lavabili-e *επίθ.* δυνάμενος (-η-ο) να πλυθεί (υφάσματα)
lavabou, lavabouri *ουσ. ουδ.* ο νιπτήρας
lavalieră, lavaliere *ουσ. θηλ.* η λαβαλιέρα
lavandă, lavande *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η λεβάντα // **apă de ~** το νερό από λεβάντα
lavă, lave *ουσ. θηλ.* η λάβα
lavină, lavine *ουσ. θηλ.* η χιονοστιβάδα που παρασύρει πέτρες και λάσπη
laviță, lavițe *ουσ. θηλ.* η καθίστρα, ο μπάκος και ο πάγκος (στο μάκρος του τοίχου σε χωριάτικο σπίτι)
laviu, laviuri *ουσ. ουδ.* ο υδροχρωματισμός (με χρώμα διαλυμένο σε νερό)
lavoar, lavoare *ουσ. ουδ.* ο νιπτήρας, το λαβομάνο
lavrac, lavraci *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το λαβράκι
lavră, lavre *ουσ. θηλ.* η Λαύρα, το μεγάλο μοναστήρι με πολλά σπίτια τριγύρω για τους καλόγερους
laxativ-ă, laxativi-e I. *επίθ.* καθαρτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το καθαρτικό, το καθάρσιο
lazaret, lazarete *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το νοσοκομείο για λοιμώδεις αρρώστιες
lăbărța, lăbărțez *ρ. μέσο. (οικ.)* 1. γίνομαι πλατύς, φαρδύς, επεκτείνομαι 2. παραμορφώνομαι
lăbărțare, lăbărțări *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το πλάτεμα, η πλάτυνση 2. η παραμόρφωση
lăbărțat-ă, lăbărțați-te *επίθ. (οικ.)* 1. που έχει πλατύνει, που έχει αλλάξει προς το χειρότερο τη μορφή 2. παραμορφωμένος-η-ο 3. *(για ρούχα)* στραπατσαρισμένος-η-ο
lăboaie, lăboaie *ουσ. θηλ.* 1. το μεγάλο πόδι 2. το μεγάλο χέρι 3. *(χλευασ.)* η χερούκλα
lăbuță, lăbuțe *ουσ. θηλ.* το ποδαράκι, το μικρό χέρι, το χεράκι
lăcărit *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η εξόρυξη πετρελαίου με κυλινδρικό μηχάνημα *(στις πετρελαιοπηγές με λιγότερο βάθος)*
lăcătuş, lăcătuşi *ουσ. αρσ.* ο κλειδαράς, ο κλειδοποιός // **~ mecanic** ο εφαρμοστής
lăcătuşerie, lăcătuşerii *ουσ. θηλ.* 1. το κλειδοποιείο, το εργαστήριο του εφαρμοστή, το κλειδαράδικο 2. η κλειδοποιία, η τέχνη του εφαρμοστή
lăcățel, lăcățele *ουσ. ουδ.* η μικρή κλειδαριά (κλειδωνιά)
lăcomi, lăcomesc I. *ρ. αμ.* είμαι λαίμαργος, επιθυμώ πολύ ν' αποκτήσω κάτι, ορέγομαι, λιμπίζομαι II. *ρ. μέσο.* 1. γίνομαι λαίμαργος, συμπεριφέρομαι με απληστία, με λαιμαργία 2. δείχνομαι αχόρταγος-η-ο
lăcomie, lăcomii *ουσ. θηλ.* 1. η λαιμαργία, η απληστία 2. η αχορταγιά, η αχορτασιά // *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με λαιμαργία με απληστία
lăcomire, lăcomiri *ουσ. θηλ.* η απληστία, η πλεονεξία
lăcrima, lăcrimez *ρ. αμ.* 1. δακρύζω 2. χύνω δάκρυα
lăcrimare, lăcrimări *ουσ. θηλ.* το δάκρυσμα
lăcrimat-ă, lăcrimați-te *επίθ.* δακρυσμένος-η-ο
lăcrimioară, lăcrimioare *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το δακρυάκι
lăcui, lăcuiesc *ρ. μετ.* βερνικώνω, στιλβώνω κάτι με βερνίκι
lăcuire, lăcuiri *ουσ. θηλ.* 1. η βερνίκωση, το βερνίκωμα, το στίλβωμα με βερνίκι 2. το γυάλισμα, το λουστράρισμα
lăcuit-ă, lăcuiți-te *επίθ.* βερνικωμένος-η-ο
lăcustar, lăcustari *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο ακριδοθήρας
lăcustă, lăcuste *ουσ. θηλ. (εντομ.)* η ακρίδα
lădiță, lădițe *ουσ. θηλ.* το κασελάκι, το μικρό κιβώτιο
lădoi, lădoaie *ουσ. ουδ.* το κασόνι, το μεγάλο μπαούλο, το μεγάλο κιβώτιο
lăfăi, lăfăiesc *ρ. μέσο. (οικ.)* 1. χουζουρεύω 2. κάθομαι άνετα, στρογγυλοκάθομαι // **a se ~ într-un fotoliu** κάθομαι άνετα σε μια πολυθρόνα
lăfăire, lăfăiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το χουζούρι 2. το άνετο καθισιό
lăfăit-ă, lăfăiți-te *επίθ. (οικ.)* 1. άνετος-η-ο 2. αστενοχώρητος-η-ο 3. πλούσιος-ια-ιο
lăicer, lăicere *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το μάλλινο χαλί το στρωμένο στην καθίστρα ή για διακόσμηση των τοίχων
lăieț-iață, lăieți-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η γύφτος -ισσα
lălăi, lălăiesc *ρ. μετ.* τραγουδώ λέγοντας ολοένα «λα-λα-λα» αντί τις λέξεις των στίχων
lălâu-âie, lălâi-âie *επίθ.* αργοκίνητος-η-ο, ανέμελος -η-ο, νωθρός-ή-ό
lămâi, lămâi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η λεμονιά, η λεμονέα
lămâie, lămâi *ουσ. θηλ.* το λεμόνι
lămâioară, lămâioare *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο θύμος ο κοινός, το θυμάρι
lămâiță, lămâițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. το μελισσόχορτο, το μελισσοβότανο 2. τα ασπρολούλουδα από άσπρο κερί από τα οποία φτιάχνονται οι κορόνες για νύφες και οι κονκάρδες για όσους παίρνουν μέρος σε γάμο
lămuri, lămuresc I. *ρ. μετ.* 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω, διασαφώ, εξηγώ κάτι με ακρίβεια 2. διαλευκαίνω, ξεκαθαρίζω, αποσαφηνίζω 3. κάνω κάποιον να καταλάβει εντελώς // **a ~ o problemă** ξεκαθαρίζω ένα πρόβλημα, το αποσαφηνίζω // **am ~t totul** τα αποσαφηνίσαμε όλα // **îl voi ~ despre ce este vorba** θα τον κάνω να καταλάβει εντελώς περί τίνος πρόκειται II. *ρ. μέσο.* γίνομαι σαφής-ής-ές, διευκρινίζομαι, αποσαφηνίζομαι, διασαφηνίζομαι, διαφωτίζομαι // **m-am ~t** διαφωτίστηκα, αποσαφηνίστηκα, έχω διασαφηνιστεί // **problema s-a ~t** το πρόβλημα διευκρινίστηκε
lămurire, lămuriri *ουσ. θηλ.* 1. η διασάφηση, η διευκρίνιση, η διασαφήνιση, η διαφώτιση, η αποσαφήνιση 2. η διαλεύκανση, το ξεκαθάρισμα 3. η εξήγηση, η πληροφορία
lămurit-ă, lămuriți-te I. *επίθ.* 1. σαφής-ής-ές, διασαφηνισμένος-η-ο, διευκρινισμένος-η-ο 2. ευδιάκριτος-η-ο II. *επίρ.* σαφώς 2. ευκρινώς 3. καθαρώς
lămuritor-oare, lămuritori-oare *επίθ.* διασαφητικός-ή-ό, διευκρινιστικός-ή-ό
lăncier, lăncieri *ουσ. αρσ.* ο δορυφόρος
lănțişor, lănțişoare *ουσ. ουδ.* το αλυσίδιον, το αλυσιδάκι
lăor *ουσ. ουδ. (τεχ.)* οι ίνες απ' τους βλαστούς του λιναριού και καναβιού απ' τις ο ποίες κατασκευάζονται τα νήματα
lăptar, lăptari *ουσ. αρσ.* ο γαλατάς, ο γαλακτοπώλης
lăptăreasă, lăptărese *ουσ. θηλ.* η γαλατού, η γαλακτοπώλισσα
lăptărie, lăptării *ουσ. θηλ.* το γαλακτοπωλείο, το γαλατάδικο

lăptic ουσ. αρσ. *(οικ.)* το γάλα (στη γλώσσα των νηπίων)
lăptişor, lăptişori ουσ. αρσ. **~ de matcă** ο βασιλικός πολτός (της γόνιμης μέλισσας)
lăptoc, lăptoace ουσ. ουδ. *(τεχ.)* το ξύλινο αυλάκι όπου τρέχει το νερό στο νερόμυλο για να θέσει σε κίνηση τον τροχό
lăptos-oasă, lăptoşi-oase επίθ. γαλατερός-ή-ό, γαλακτώδης-ης-ες, γαλατώδης-ης-ες // **a le crede toate lăptoase** να πιστεύω πως όλα είναι μέλι-γάλα
lăptucă, lăptuci ουσ. θηλ. *(βοτ.)* το μαρούλι
lărgi, lărgesc I. ρ. μετ. 1. ευρύνω, πλαταίνω, φαρδύνω 2. διευρύνω, επεκτείνω, απλώνω II. ρ. μέσο. 1. πλαταίνω, γίνομαι φαρδύς-ιά-ύ 2. εκτείνομαι, επεκτείνομαι, διαδίδομαι, απλώνομαι, ξαπλώνομαι
lărgime, lărgimi ουσ. θηλ. 1. το πλάτος, το εύρος, η ευρύτητα, το φάρδος 2. η ευρυχωρία // **~ de vederi** η ευρύτητα απόψεων
lărgire, lărgiri ουσ. θηλ. 1. η εύρυνση, η διεύρυνση, το φάρδεμα, το πλάτεμα, η διαπλάτυνση 2. η επέκταση // **~ a orizontului** η διεύρυνση του ορίζοντα
lărgit-ă, lărgiţi-te επίθ. 1. πλατυμένος-η-ο, πλατυσμένος-η-ο, διευρυμένος-η-ο, ευρύς-εία-ύ 2. εκτεταμένος-η-ο // **reproducţia -ă** η εκτεταμένη αναπαραγωγή // **şedinţa -ă** η διευρυμένη συνεδρίαση
lărgitor-oare, lărgitori-oare ουσ. ουδ. και θηλ. το ειδικό εργαλείο για πλάτυνση αντικειμένων, οπών, κ.λ.π
lărguţ-ă, lărguţi-e επίθ. φαρδύς-ιά-ύ
lărmui, lărmuiesc ρ. αμ. θορυβώ, βουΐζω, αναστατώνω
lăsa, las I. ρ. μετ. 1. αφήνω 2. εγκαταλείπω 3. επιτρέπω 4. παραχωρώ // **las-o baltă!** άφησέ το έτσι όπως είναι! // **a ~ ceva moştenire** αφήνω κάτι κληρονομιά, κληροδοτώ // **a ~ cu buzele umflate** τον άφησε με ξερά/ αδειανά/ κενά (τα) χέρια // **a ~ jos cortina** κατεβάζω την αυλαία // **a ~ cu treburile încurcate** τον άφησε στουπί/ κουβάρι // **a ~ de dorit** το να μην είναι έτσι όπως πρέπει // **a ~ lat** τον άφησε τόπι/ στον τόπο // **a ~ liber** αφήνω ελεύθερο, ελευθερώνω κάποιον // **a ~ pe cineva baltă** τον άφησε στον δρόμο/ στην μέση του δρόμου // **a ~ pe cineva cu zile** αφήνω κάποιον στη ζωή // **a ~ pe cineva în pace** αφήνω ήσυχο κάποιον // **a ~ pe cineva în apele lui** αφήνω κάποιον στα νερά του (δεν ανακατεύομαι στις δουλειές του) // **a ~ pe cineva în seama altuia** αφήνω κάποιον στη διάκριση κάποιου // **a ~ pe cineva în voie** αφήνω κάποιον να κάνει ό,τι θέλει // **a ~t totul şi a plecat** τα εγκατέλειψε όλα και έφυγε // **curăţenia lasă de dorit** η καθαριότητα δεν είναι έτσι όπως πρέπει // **durerea m-a lăsat** ο πόνος υποχώρησε II. ρ. αμ. // **lasă că** άφησε ότι (περίμενε να δεις) // **las'dacă** μα άφησε, βέβαια πως είναι όχι // **a ~ din preţ** αφήνω σε φτηνή τιμή (κάνω έκπτωση, σκόντο, ελάττωση τιμής) III. ρ. μέσο. 1. αφήνομαι, παραιτούμαι 2. μτφ. αποδέχομαι // **a nu se ~ cu una cu două** δεν αποδέχομαι να' υποχωρήσω // **a nu se ~ mai prejos** δεν αφήνομαι να είμαι κατώτερα // **a nu se ~ nici mort** δεν υποχωρώ για τίποτα στον κόσμο // **a se ~ de fumat** κόβω το τσιγάρο // **a se ~ greu** συγκατατίθεται με δυσκολία // **a se ~ întuneric** γίνεται σκοτάδι // **a se ~ în voia cuiva** εμπιστεύομαι κάποιον // **a se ~ păgubaş** παραιτούμαι, εγκαταλείπω τον αγώνα) // **nu te ~!** μην αφήνεσαι!
lăsare ουσ. θηλ. // **~ la vatră** η απόλυση από τις τάξεις του στρατού, η απελευθέρωση στο τέλος της στρατιωτικής θητείας
lăsat ουσ. ουδ. αφημένος-η-ο // **-ul secului** η Αποκριά, η Κυριακή της Τυροφάγου
lăsător-oare, lăsători-oare επίθ. αμελής-ής-ές
lăsătură, lăsături ουσ. θηλ. 1. η ανισοπέδωση 2. *(μτφ. και οικ.)* η αναμελιά
lăscaie, lăscăi ουσ. θηλ. η πεντάρα // **a nu avea nici o ~** δεν έχω πεντάρα τσακιστή
lăstar, lăstari ουσ. αρσ. 1. το βλαστάρι, το φυντάνι 2. η παραφυάδα, ο μικρός βλαστός που φυτρώνει από τη ρίζα ή το υπόγειο τμήμα του κορμού ενός φυτού
lăstăriş, lăstărişuri ουσ. ουδ. 1. το πλήθος από βλαστούς 2. μτφ. το πυκνό δάσος από θάμνους, ο λόγγος
lăstun. lăstuni ουσ. αρσ. *(ζωολ.)* το πετροχελίδονο
lătăreţ-eaţă, lătăreţi-ţe επίθ. πλακουτσωτός-ή-ό
lătra, latru I. ρ. αμ. 1. γαβγίζω, αλυχτώ 2. μτφ. φωνάζω II. ρ. μετ. ρίχνομαι πάνω σε κάποιον με γαύγισμα
lătrare, lătrări ουσ. θηλ. το γαύγισμα, το αλύχτημα
lătrat, lătrături ουσ. ουδ. ιδ. lătrare
lătrător-oare, lătrători-oare επίθ. αλυκτών-ούσα, αυτός που γαβγίζει
lătrătură, lătrături ουσ. θηλ. το γαύγισμα, το αλύχτημα
lătunoaie, lătunoi ουσ. θηλ. *(λαϊκ.)* 1. η τρύπα ή το ανάριωμα στην άκρη του υφάσματος που προκαλείται όταν σκίζονται μερικά νήματα του στημονιού 2. το ξακρίδι, η σανίδα η επίπεδη στη μια μεριά και κυρτή στην άλλη, βγαλμένη από την άκρη του κούτσουρου
lăturalnic-ă, lăturalnici-e επίθ. 1. πλευρικός-ή-ό, παράπλευρος-η-ο, πλαγινός-ή-ό, απόκεντρος-η-ο, παράμερος-η-ο, παράκτιος-α-ο 2. μτφ. πλάγιος-α-ο, αθέμιτος-η-ο, παράνομος-η-ο // **căi -e** οι παράπλευρες οδοί // **refugiu ~** το παράκτιο καταφύγιο
lături ουσ. θηλ. πληθ. 1. το απόπλυμα, το αποπλύδι, το αποπλυσίδι, το πλύμα, το βρώμικο νερό πού προέρχεται από το πλύσιμο 2. το βραστό νερό με πίτουρα που δίνεται σαν τροφή στα γουρούνια 4. μτφ. το νερόβραστο και άνοστο φαγητό
lăţi, lăţesc I. ρ. μετ. φαρδαίνω, φαρδύνω, πλατύνω, πλαταίνω II. ρ. μέσο. 1. γίνομαι φαρδύς, πλατύς, πλαταίνω 2. επεκτείνομαι 3. μτφ. απλώνομαι, διαδίδομαι // **drumul se lăţeşte** ο δρόμος πλαταίνει
lăţime, lăţimi ουσ. θηλ. το πλάτος, το φάρδος, το εύρος
lăţire, lăţiri ουσ. θηλ. 1. το πλάτεμα, η πλάτυνση, το φάρδεμα, το πλάτημα, το πλάτυσμα 2. μτφ. το άπλωμα, η διάδοση
lăţiş ουσ. ουδ. *(λαϊκ.)* // **în ~ şi în curmeziş** στο πλάτος και στο μάκρος (σε όλες τις κατευθύνσεις)
lăţit-ă, lăţiţi-te επίθ. πλατυσμένος-η-ο
lăţos-oasă, lăţoşi-oase επίθ. 1. μαλλιαρός-ή-ό, μαλλωτός-ή-ό, λάσιος-α-ο 2. με το μαλλί χυτό, μακρύ και άτακτο
lăuda, laud I. ρ. μετ. 1. παινεύω, επαινώ 2. εγκωμιάζω // **a ~ pe cineva** παινεύω κάποιον εκφράζομαι επαινετικά για κάποιον ή για κάτι II. ρ. μέσο. 1.

παινεύομαι 2. καυχιέμαι, καυχησιολογώ, καυχώμαι, περηφανεύομαι για τον εαυτό μου 3. περιαυτολογώ, κομπάζω // **cum te mai lauzi?** πώς αισθάνεσαι; // **nu te mai ~ atât** κάθησε χάμου / χάμω / καταγής γιατί σε είδαν
lăudabil-ă, lăudabili-e *επίθ.* αξιέπαινος-η-ο, επαινετός-ή-ό
lăudare, lăudări *ουσ. θηλ.* το παίνεμα, ο έπαινος
lăudăros-oasă, lăudăroşi-oase *επίθ.* παινεσιάρης-α-ικο, καυχησιάρης-άρα-ικο, περιαυτολόγος-α-ο
lăudăroşenie *ουσ. θηλ.* η καυχησιολογία, η παινεσιά, η περιαυτολογία, η κομπορρημοσύνη, ο κομπασμός, η καυχησιά, η μεγαληγορία
lăudător-oare, lăudători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* παινεσιάρης-α (ο,η) // **a-i fi murit cuiva lăudătorii** γι' αυτούς που παινεύουν οι ίδιοι τον εαυτό τους
lăuntric-ă, lăuntrici-ce *επίθ.* εσωτερικός-ή-ό, εσώτατος-η-ο, μύχιος-α-ο, ενδόμυχος-η-ο
lăutar, lăutari *ουσ. αρσ.* ο λαουτάρης, ο λαϊκός μουσικός, ο οργανοπαίχτης, ο βιολιτζής, ο βιολιστής
lăută, lăute *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το λαούτο
lăutăresc-ească, lăutăreşti *επίθ.* λαουτάρικος-η-ο, οργανοπαιχτικός-ή-ό
lăutăreşte *επίρ.* όπως οι λαϊκοί μουσικοί, με τον τρόπο των λαϊκών μουσικών // **cinstit ~** τίμια, ορθά-κοφτά
lăuză, lăuze *ουσ. θηλ.* η λεχώνα
lăuzi, lăuzesc *ρ. αμ.* λοχεύω, είμαι λεχώνα
lăuzie, lăuzii *ουσ. θηλ.* η λεχωνιά, η λοχεία
lână, lânuri *ουσ. θηλ.* το μαλλί, το έριο, το μαλλί προβάτων // **~ de aur** το χρυσόμαλλο δέρας // **~ în ~** μαλλί σε μαλλί // **~ pură** το καθαρό μαλλί // **~ regenerată** το αναζωογονημένο μαλλί (το ανακάτεμα ξαναλαναρισμένου με συνηθισμένο μαλλί) // **de ~** μάλλινος-η-ο, εριούχος-ος-ο // **stofă de ~** το μάλλινο ύφασμα
lânărie, lânării *ουσ. θηλ.* 1. το εριουργείο, η εριουργία 2 στο *πληθ.* τα μάλλινα είδη
lânced-ă, lâncezi-de *επίθ.* εξασθενημένος-η-ο, χαύνος-η-ο, νωθρός-ή-ό
lâncezeală *ουσ.θηλ.* 1. η εξασθένηση, η χαυνότητα, η νωθρότητα 2. *μτφ.* η αδράνεια, η απραξία
lâncezi, lâncezesc *ρ. αμ.* 1. εξασθενώ, εξασθενίζω, χαυνώνω 2. *μτφ.* αδρανώ, λιμνάζω
lâncezire *ουσ. θηλ.* 1. η εξασθένηση, η χαύνωση, η νωθρότητα 2. *μτφ.* η αδράνεια, η απραξία, η ακινησία, το λίμνασμα
lângă *πρόθ.* παρά, δίπλα, πλάι, στα πλάγια, στο πλευρό, πλησίον, κοντά // **~ uşă** κοντά στην πόρτα // **el a trecut pe ~ mine** αυτός πέρασε από μπροστά μου (από κοντά μου) // **locuieşte ~ mine** κατοικεί κοντά σε μένα // **omul de ~ tine** διπλανός σου // **pe ~** εκτός, εξόν, παρεκτός // **pe ~ cărţi cumpără şi reviste** εκτός από βιβλία, αγοράζει και περιοδικά // **se află ~ mine** βρίσκεται δίπλα μου // **vă rugăm să interveniţi pe ~ directorul şcolii ca să rezolve de urgenţă această problemă** σας παρακαλούμε να μεσολαβήσετε στον διευθυντή της σχολής για να λύσει επειγόντως αυτό το πρόβλημα
lânică *ουσ. θηλ.* το μικρό μαλλί, τα λεπτά μάλλινα νήματα λογής-λογής, διάφορα για κέντημα
lânos-oasă, lânoşi-oase *επίθ.* μαλλιαρός-ή-ό, τριχωτός-ή-ό
leac, leacuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η γιατρειά, το γιατρικό, το φάρμακο, το θεραπευτικό μέσο // **-uri băbeşti** τα γιατροσόφια // **a da de ~** βρίσκω τη γιατρειά, το γιατρικό // **iarbă de ~** το φαρμακευτικό φυτό // **nici de ~** ούτε για γιατρειά, διόλου, καθόλου // **n-are ~** δεν έχει γιατρειά
leafă, lefuri *ουσ. θηλ.* 1. ο μισθός 2. η αμοιβή για παροχή εργασίας // **în ~** ως μισθοφόρος
leagăn, leagăne *ουσ. ουδ.* 1. η κούνια, το λίκνο, η αιώρα 2. *μτφ.* η κοιτίδα, ο τόπος απ' όπου προέρχεται κάτι // **-ul civilizaţiei** κοιτίδα του πολιτισμού // *ρημ. έκφρ.* **a se da în ~** λικνίζομαι // **cântec de ~** το νανούρισμα, το βαυκάλημα // **din ~** από την κούνια, από την αρχή
leah-ă, leşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πολωνέζος-έζα (ο,η)
leal-ă, leali-e *επίθ.* 1. τίμιος-α-ο, έντιμος-η-ο 2. ειλικρινής-ής-ές
lealitate *ουσ. θηλ.* η τιμιότητα, η εντιμότητα, η ειλικρίνεια, η ευθύτητα
leandru, leandri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ροδοδάφνη, η πικροδάφνη
leapşă, lepşe *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* η καρπαζιά, η παλαμιά // **de-a leapşa** είδος παιδικού παιχνιδιού
leasă, lese *ουσ. θηλ.* 1. το πλέγμα από κλαδιά κ.λ.π. 2. ο λόγγος, το πυκνό δάσος 3. το πυκνόκλαδο δέντρο
leat, leaturi *ουσ. ουδ.* 1. ο χρόνος, το έτος, η ηλικία 2. η στρατολογική κλάση 3. *ουσ. αρσ.* η προσωνυμία που απευθύνουν μεταξύ τους οι στρατιώτες
leaţ, leaţuri *ουσ. ουδ.* το ξύλινο μακρύ και στενό απόσχισμα με τέσσερεις ακμές (χρήσιμο στην επιπλοποιία)
lebădă, lebede *ουσ. θηλ.* ο κύκνος (υδρόβιο πτηνό) // **cântecul lebedei** το κύκνειο άσμα // **de ~** κύκνειος-α-ο
lebădoi, lebădoi *ουσ. αρσ.* το αρσενικό πτηνό του κύκνου
lebărvurşt, lebărvurşti *ουσ. αρσ.* το λουκάνικο από πάστα χοιρινού συκωτιού
lecitină *ουσ. θηλ.* η λεκιθίνη
lectică, lectici *ουσ. θηλ.* το φορείο
lector-ă, lectori-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η λέκτωρ, ο, η λέκτορας, ο, η βοηθός καθηγητή πανεπιστημίου 2. το άτομο που διευθύνει τα μαθήματα σ'ένα ορισμένο κλάδο γνώσεων 3. αναγνώστης-στρια (ο,η)
lectorat, lectorate *ουσ. ουδ.* 1. η καθηγητική έδρα του λέκτορα 2. το πόστο του λέκτορα, το λειτούργημα του λέκτορα
lectură, lecturi *ουσ. θηλ.* το διάβασμα, η ανάγνωση, το ανάγνωσμα // **~ particulară** η ιδιωτική ανάγνωση // **~ suplimentară** η πρόσθετη ανάγνωση (συμπληρωματική)// **sală de ~** το αναγνωστήριο, το μελετητήριο
lecţie, lecţii *ουσ. θηλ.* 1. το μάθημα 2. η διδασκαλία 3. η συμβουλή, η νουθεσία 4. το δίδαγμα // **a da lecţia** κάνω μάθημα, διδάσκω // **a ieşi la ~** βγαίνω στο μάθημα (για να μ'ακούσει ο καθηγητής) // **a-şi face lecţiile** κάνω τα μαθήματά μου, μαθαίνω το διδακτικό περιεχόμενο με αυτενέργεια // **a lua lecţii** παίρνω μαθήματα, διδάσκομαι // **a spune lecţia** λέγω το μάθημα // **i-a dat o ~** του έδωσε ένα μάθημα
lecui, lecuiesc I. *ρ. μετ.* 1. γιατρεύω, θεραπεύω 2. φέρνω ανακούφιση σε κάποιον II. *ρ. μέσο.* 1. γιατρεύομαι, θεραπεύομαι 2. *μτφ.* διορθώνομαι,

δε θέλω πια να κάνω κάτι αφού αισθάνομαι δυσαρέσκεια
lecuire, lecuiri *ουσ. θηλ.* 1. η γιατρειά, η θεραπεία 2. *μτφ.* η απαλλαγή από κάποιο συνήθειο, το ξαλάφρωμα
lecuitor-oare, lecuitori-oare *επίθ.* γιατρευτικός-ή-ό, θεραπευτικός-ή-ό
lefegiu, lefegii *ουσ. αρσ.* ο μισθοφόρος στρατιώτης
lefşoară *ουσ. θηλ.* ο μικρός μισθός
lefter-ă, lefteri-e *επίθ. οικ.* αδέκαρος-η-ο, απένταρος-η -ο, άψιλος-η-ο // **a rămâne ~** έμεινα αδέκαρος
lefteri, lefteresc I. *ρ. μετ. (οικ.)* αφήνω κάποιον αδέκαρο, απένταρο, τον κάνω να χάσει όλα τα χρήματά του II. *ρ. μέσο.* μένω χωρίς λεφτά, γίνομαι απένταρος-η-ο
lefterie, lefterii *ουσ. θηλ. (οικ.)* // **a-şi mânca lefteria** τρώγω την εμπιστοσύνη μου, χάνω την τιμή μου σαν τίμιος άνθρωπος
lefuşoară, lefuşoare *ουσ. θηλ. (οικ.)* ιδ. lefşoară
lega, leg I. *ρ. μετ.* 1. δένω 2. κάνω κόμπο, κομποδένω 3. περιβάλλω με επίδεσμο 4. προσδένω κάτι από ένα σημείο σταθερό (πλοίο ή ζώο) 5. συναρμολογώ, συνδέω, ενώνω 6. κάνω κάτι παχύρρευστο (υγρό) // **a ~ băierile de la pungă** δένω τα σιρίτια του πουγκιού (της σακούλας) // **a ~ câinele** δένω / προσδένω το σκυλί // **a ~ în snopi** δεματιάζω // **a ~ la ochi pe cineva** δένω τα μάτια κάποιου (εξαπατώ κάποιον) // **a ~ limba cuiva** δένω τη γλώσσα κάποιου // **a ~ o rană** κάνω επίδεση τραύματος // **a ~ paraua cu zece noduri** το μα είναι κανείς πολύ τσιγγούνης // **a ~ pe cineva de mâini şi de picioare** δένω κάποιον χεροπόδαρα // **îi leagă o veche prietenie** τούς συνδέει μια παλαιά φιλία // **şoseaua care leagă două oraşe** ο δρόμος που ενώνει δύο πόλεις II. *ρ. αμ.* 1. *(φυτό)* σχηματίζω καρπό, δένω 2. *(υγρό)* γίνομαι πυκνός, πήζω III. *ρ. μέσο.* 1. δένομαι 2. συνδέομαι 3. δεσμεύομαι, υποχρεώνομαι // **a i se ~ limba** του δένεται η γλώσσα, μιλάει δύσκολα // **a i se ~ picioarele** βαδίζει με δυσκολία // **a se ~ la cap** δένομαι στο κεφάλι, περιδένομαι // **a se ~ printr-un jurământ** δένομαι με όρκο // **a se ~ sufleteşte** δένομαι ψυχικά // **fiecare se leagă unde-l doare** ο καθένας γνωρίζει τις ίδιες του τις δυσκολίες
lega, leghez *ρ. μετ. (νομ.)* κληροδοτώ αφήνω κληροδότημα
legal-ă, legali-e *επίθ.* νόμιμος-η-ο, έννομος-η-ο, νομικός-ή-ό, ένδικος-η-ο, θεμιτός-ή-ό // **cele -e** τα νόμιμα, σύμφωνα με το νόμο // **mijloace -e** τα θεμιτά μέσα // **moştenitor ~** ο νόμιμος κληρονόμος // **vârsta -ă** η νόμιμη ηλικία II. *επίρ.* νόμιμα, νομίμως, έννομα, θεμιτά, ενδίκως
legalitate, legalităţi *ουσ. θηλ.* η νομιμότητα // **a fi în ~** είμαι σε νομιμότητα, είμαι σύμφωνα με τούς νόμους // **a intra în ~** μπαίνω σε νομιμότητα, η αποκατάσταση της νομιμότητας
legaliza, legalizez *ρ. μετ.* 1. νομιμοποιώ, επικυρώνω, πιστοποιώ, επιβεβαιώνω κάτι σαν ορθό 2. επισημοποιώ
legalizare, legalizări *ουσ. θηλ.* 1. η νομιμοποίηση, η επικύρωση, η πιστοποίηση 2. η επισημοποίηση
legalizat-ă, legalizaţi-te *επίθ.* νομιμοποιημένος-η-ο, επικυρωμένος-η-ο (έγγραφο)
legalmente *επίρ.* νομίμως, έννομα, θεμιτά, ενδίκως
legare, legări *ουσ. θηλ.* 1. το δέσιμο 2. η πρόσδεση 3. η σύνδεση 4. η δέσμευση, η δεσιά, ο δεσμός, 5. η συνένωση
legat *ουσ. ουδ.* 1. το δέσιμο 2. σχηματισμός καρπού από το λουλούδι // **-ul unei cărţi** το χαρτοδέσιμο, η βιβλιοδεσία // **a fi cu mâinile legate** του δέθηκαν τα χέρια // **nebun de ~** τρελός για δέσιμο
legat, legate *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. το κληροδότημα 2. η διάταξη με διαθήκη
legat, legaţi *ουσ. αρσ.* ο απεσταλμένος του Πάπα, ο διπλωματικός αντιπρόσωπος του Πάπα
legat-ă, legaţi-te I. *επίθ.* 1. δεμένος-η-ο 2. γεροδεμένος-η-ο, εύρωστος-η-ο 3. για σάλτσες, σιρόπια, συμπυκνωμένος-η-ο, πηχτός-ή-ό // **a fi cu mâinile legate** του δέθηκαν τα χέρια // **strâns ~ (-ă)** σφιχτοδεμένος-η-ο II. *επίρ.* δεμένα, με λογική συνοχή
legatar-ă, legatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* κληροδόχος (ο,η)
legaţie, legaţii *ουσ. θηλ.* 1. η πρεσβεία, η διπλωματική αντιπροσωπεία μιας χώρας στην πρωτεύουσα ξένου κράτους 2. το κτήριο όπου είναι εγκατεστημένη η πρεσβεία
legământ, legăminte *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η δέσμευση, η επίσημη υπόσχεση, το δόσιμο όρκου, το δέσιμο με υποχρέωση 2. η συμφωνία, η συνθήκη
legăna, leagăn I. *ρ. μετ.* 1. κουνώ, κουνάω, λικνίζω 2. νανουρίζω, βαυκαλίζω 3. ταλαντεύω // **a ~ un copil** κουνώ την κούνια για ν' αποκοιμίσω το βρέφος // **valurile -u vapoarele în port** τα κύματα ταλάντευαν τα πλοία στο λιμάνι II. *ρ. μέσο.* 1. κουνιέμαι, κινούμαι, λικνίζομαι 3. ταλαντεύομαι 4. βαυκαλίζομαι, αμφιταλαντεύομαι // **a se ~ cu iluzii** βαυκαλίζομαι με αυταπάτες // **a se ~ în mers** κουνιέμαι στο περπάτημα, περπατώ με κουνήματα, κουνιστά
legănare, legănări *ουσ. θηλ.* 1. το κούνημα, η λίκνιση, το λίκνισμα, 2. το νανούρισμα 3. η αιώρηση, η ταλάντευση, 4. *μτφ.* το βαυκάλισμα
legănat *ουσ. ουδ.* 1. το κούνημα, η λίκνιση 2. η ταλάντευση 3. το νανούρισμα
legănat-ă, legănaţi-te *επίθ.* 1. κουνημένος-η-ο, κουνιστός-ή-ό, λικνισμένος-η-ο, νανουρισμένος-η-ο 2. ταλαντευόμενος-η-ο, κυματιστός-ή-ό 3. *μτφ. (για τη φωνή)* νανουριστικός-ή-ό // **are mersul ~** έχει το περπάτημα κυματιστό
legător-oare, legători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο δέτης, η δέτρια, ο δένων, η δένουσα // **~ (-oare) de cărţi** χαρτοδέτης-τρια (ο,η), βιβλιοδέτης-έτρια (ο,η) // **~ de snopi** ο δεματάς II. *ουσ. θηλ.* το πράγμα που δένει ή στο οποίο δένεται κάτι (ο λαιμοδέτης, το κασκόλ, το τσεμπέρι)
legătorească, legătorese *ουσ. θηλ.* η δέτρια, η χαρτοδέτρια, η βιβλιοδέτρια
legătorie, legătorii *ουσ. θηλ.* 1. το βιβλιοδετείο η βιβλιοδεσία, η βιβλιοδετική
legătură, legături *ουσ. θηλ.* 1. ο δεσμός, το δέσιμο 2. η ένωση, ο σύνδεσμος 3. η συναρμογή, η συνάρμοση, η σύνδεση, η συνένωση 4. η δέσμη, το δεμάτι, το μάτσο, η αρμάθα 5. η σχέση, η συνάφεια, ο ειρμός 6. η επικοινωνία 7. ο μπόγος (τετράγωνο κομμάτι από ύφασμα στο οποίο τυλίγονται ρούχα και διάφορα άλλα πράγματα) // **~ de prietenie** ο δεσμός φιλίας // **~ de rudenie** ο

συγγενικός δεσμός // ~ **telefonică** η τηλεφωνική σύνδεση // **agent de** ~ ο συνδετικός πράκτορας, ο σύνδεσμος με τον οποίο επικοινωνούν μεταξύ τους γειτονικές στρατιωτικές μονάδες // **a rămâne în** ~ μένω σε επικοινωνία // **a stabili legătura** καθορίζω τη σύνδεση // **în** ~ **cu** ... σχετικά με..., σε σχέση με..., όσον αφορά... // **în** ~ **cu chestiunea** περί του ζητήματος // **în** ~ **cu convorbirea noastră telefonică** εν σχέσει με την τηλεφωνική μας συνδιάλεξη // **o** ~ **de ceapă** ένα μάτσο κρεμμύδια, ένα δεμάτι κρεμμύδια // **om de** ~ ο άνθρωπος-σύνδεσμος // **veriga de** ~ ο ενωτικός κρίκος

legăturică, legăturici *ουσ. θηλ.* η μικρή δέσμη, το μάτσο

lege, legi I. *ουσ. θηλ.* 1. ο νόμος 2. *μτφ.* η πίστη, η θρησκεία, η παράδοση // ~ **antiterorism** ο τρομονόμος // ~ **nescrisă** ο άγραφτος νόμος // **-a divină** ο θείος νόμος, η πίστη, η θρησκεία // **-a marțială** ο στρατιωτικός νόμος // -a **morală** ο ηθικός νόμος // **-a naturală** ο φυσικός νόμος (η σταθερή σχέση ανάμεσα στην αιτία και το αποτέλεσμα) // **în baza legii** βάσει του νόμου // **în numele legii** εν ονόματι του νόμου // **omul legii** ο άνθρωπος του νόμου, ο εκπρόσωπος των αρχών // **pe -a mea** ! μα την αλήθεια ! (ορκωτική έκφραση) // **proiect de** ~ το νομοσχέδιο II. *επιρ. έκφρ.* // **după** ~ σύμφωνα με το νόμο, νομίμως // **în** ~ αληθινά, με τα όλα του III. *επιθ. έκφρ.* **fără** ~ χωρίς πίστη και θρησκεία, αμαρτωλός-ή-ό, ακόλαστος-η-ο

legendar-ă, legendari-e *επίθ.* 1. θρυλικός-ή-ό 2. ένδοξος-η-ο

legendă, legende *ουσ. θηλ.* 1. ο θρύλος 2. ο μύθος 3. η λεζάντα, η επιγραφή

leghe, leghe *ουσ. θηλ.* η λεύγη, η λεύγα (μονάδα μετρήσεως αποστάσεων με μήκος από 4 μέχρι 5,5 χιλιόμετρα)

legic-ă, legici-ce *επίθ.* νομικός-ή-ό, βάσει νόμου, νομοτελής-ής-ές

legifera, legiferez *ρ. μετ.* νομοθετώ, θεσμόθετω, θέτω θεσμούς, νόμους, θεσμοδοτώ, δίνω θεσμούς

legiferare, legiferări *ρ. μετ.* η νομοθέτηση

legionar, legionari *ουσ. ουδ.* ο λεγεωνάριος, ο μάχιμος οπλίτης λεγεώνας

legislativ-ă, legislativi-e *επίθ.* νομοθετικός-ή-ό // **act** ~ το νομοθέτημα // **consiliu** ~ το νομοθετικό συμβούλιο // **corp** ~ το νομοθετικό σώμα // **organ** ~ το νομοθετικό όργανο // **puterea ~ă** η νομοθετική εξουσία

legislator, legislatori *ουσ. αρσ.* ο νομοθέτης, ο θεσμοθέτης, ο θεσμοδότης

legislatură, legislaturi *ουσ. θηλ.* η νομοθετική περίοδος

legislație, legislații *ουσ. θηλ.* η νομοθεσία, το σύνολο των νόμων εν σχέσει με ορισμένον τομέα δραστηριότητας // ~ **antimuncitorească** η αντεργατική νομοθεσία

legist-ă, legiști-ste *επίθ.* **medic** ~ ο ιατροδικαστής

legitate, legități *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η νομοτέλεια

legitim-ă, legitimi-e *επίθ.* 1. νόμιμος-η-ο, γνήσιος-ια-ιο 2. δικαιολογημένος-η-ο, έννομος-η-ο, σωστός-ή-ό, δίκαιος-η-ο // **-ă apărare** η νόμιμη αυτο υπεράσπιση // **căsătorie -ă** ο νόμιμος γάμος // **copil** ~ το γνήσιο τέκνο

legitima, legitimez I. *ρ. μετ.* 1. νομιμοποιώ 2. δικαιολογώ, δικαιώνω 3. ελέγχω την ταυτότητα II. *ρ. μέσο.* παρουσιάζω την ταυτότητά μου, τα πιστοποιητικά μου, το δελτίο ταυτότητας

legitimare, legitimări *ουσ. θηλ.* 1. η νομιμοποίηση 2. η παρουσίαση του δελτίου ταυτότητας // ~ **(recunoaştere ca legitim) a unui copil** η νομιμοποιήση τέκνου

legitimație, legitimații *ουσ. θηλ.* το δελτίο ταυτότητας, η ταυτότητα

legitimism *ουσ. ουδ.* η αρχή του βασιλικού θεσμού, το δικαίωμα κληρονομικότητας των μελών της Βασιλικής οικογένειας στο αξίωμα του βασιλιά

legitimist-ă, legitimişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η οπαδός του βασιλικού θεσμού II. *επίθ.* βασιλόφρονας-η-ο που είναι με το μέρος της Βασιλικής οι κογένειας

legitimitate, legitimități *ουσ. θηλ.* 1. το νόμιμο 2. η γνησιότητα, το γνήσιο

legiui, legiuiesc *ρ. μετ.* 1. νομοθετώ 2. θεσμοδοτώ, θεσμοθετώ

legiuire, legiuiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το νομοθέτημα, ο νόμος, η νομοθεσία

legiuit-ă, legiuiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* νόμιμος-η-ο, έννομος-η-ο

legiuitor-oare, legiuitori-oare I. *επίθ.* νομοθετικός -ή-ό // **corpurile legiuitoare** τα νομοθετικά σώματα // **puterea legiuitoare** η νομοθετική εξουσία II. *ουσ. αρσ.* ο νομοθέτης, ο θεσμοθέτης, ο θεσμοδότης

legiune, legiuni *ουσ. θηλ.* 1. η λεγεώνα, στρατιωτικό σώμα των Ρωμαίων από εφτά περίπου χιλιάδες άντρες 2. η στρατιωτική μονάδα από εθελοντές ή μισθοφόρους ξένης χώρας // **-a de onoare** η Λεγεώνα της Τιμής (γαλλικό ιπποτικό τάγμα) // **-a străină** η λεγεώνα των ξένων (από μισθοφόρους στις αποικίες)

legumă, legume *ουσ. θηλ.* το λαχανικό, τα λαχανικά

legumi, legumesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* τρώγω λίγο-λίγο απ' εδώ και απ' εκεί (τσιμπώ, τσιμπολογώ)

legumicol-ă, legumicoli-e *επίθ.* κηπευτικός-ή-ό, λαχανοκομικός-ή-ό

legumicultor-oare, legumicultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η λαχανοκόμος

legumicultură *ουσ. θηλ.* η λαχανοκομία, η λαχανοκαλλιέργεια

leguminos-oasă, leguminoşi-oase *επίθ.* λαχανοειδής-ής-ές, σε είδος των οσπρίων των λαχανικών, οσπριοειδής-ής-ές // **leguminoase boabe** οι λαχανόσποροι (φασόλια, κουκιά, ρεβύθια, κ.λ.π.)

lehamite *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το σίχαμα, ο σιχαμός, η σιχαμάρα 2. το μπούχτισμα // **mi s-a făcut** ~ μπούχτισα

lehămeti, lehămetesc *ρ. μέσο. (επαρχ.)* μπουχτίζω

lehămetit-ă, lehămetiți-te *επίθ. (επαρχ.)* μπουχτισμένος -η-ο

lehuză, lehuze *ουσ. θηλ.* ιδ. lăuză

lehuzi *ρ. αμ.* ιδ. lăuzi

lehuzie *ουσ. θηλ.* lăuzie

leit-ă, leiți-te *επίθ.* ολόιδιος-ια-ιο, εντελώς όμοιος-α-ο, απαράλλαχτος-η-ο // **e** ~ **tată-său** είναι ολόιδιος ο πατέρας του / τελείως όμοιος με τον πατέρα του

lejer-ă, lejeri-e *επίθ.* ελαφρός-ιά-ό, άνετος-η-ο, εύκολος-η-ο

lele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ηλικιωμένη γυναίκα 2. *μτφ.* η κακή γυναίκα // *έκφρ.* **a umbla în dorul lelii** περιφέρομαι εδώ κι εκεί χωρίς δουλειά, ανώφελα // **fecior de ~** ο γιος κακής γυναίκας (ο δόλιος, ο πονηρός, ο ύπουλος, ο μοχθηρός)
lelică, lelici *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η νεαρή γυναίκα, όμορφη, καμαρωτή
leliță, lelițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ιδ. lelică
lemă, leme *ουσ. θηλ.* το λήμμα
lemn, lemne *ουσ. ουδ.* το ξύλο // **-e de foc** τα καυσόξυλα // **a fi de ~** είχαι αναίσθητος // **a rămâne ca de ~** μένω σύξυλος // **a se face de ~** ξυλιάζω, γίνομαι σκληρός σαν το ξύλο // **de ~** από ξύλο, ξύλινος-η-ο // **doarme de poți să tai -e pe el** κοιμάται τόσο βαθιά που μπορείς να κόψεις ξύλα επάνω του (κοιμάται βαθιά) // **e ger de crapă -ele** είναι τόση παγωνιά που σκάζουν τα ξύλα // **industria -ului** η ξυλοβιομηχανία // **tăietor de -e** ο ξυλοκόπος
lemnar, lemnari, lemnare I. *ουσ. αρσ.* ο ξυλουργός II. *ουσ. ουδ.* το κοπίδι
lemnărie, lemnării *ουσ. θηλ.* η ξυλεία, το σύνολο ξύλων, σανίδων, κ.λ.π
lemnos-oasă, lemnoși-oase *επίθ.* ξυλώδης-ης-ες, ξύλινος-η-ο, ξυλοειδής-ής-ές
lene *ουσ. θηλ.* η οκνηρία, η νωθρότητα, η τεμπελιά, η ακαματιά
leneș-ă, leneși-șe I. *επίρ.* 1. οκνηρός-ή-ό, οκνός-ή-ό, νωθρός-ή-ό, τεμπέλης-α-ικο, τεμπέλικος-η-ο, ακαμάτης-τρα,ισσα-ικο 2. χαύνος-η-ο // **gesturi -e** οι οκνηρές χειρονομίες // **mersul ~ al melcului** το νωθρό βάδισμα του σαλιγκαριού II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η οκνηρός-ή, νωθρός-ή (ο,η), τεμπέλης-α (ο,η) 2. φυγόπονος-η (ο,η), χασομέρης-ισσα (ο,η), αργόσχολος-η (ο,η) // *ουσ. αρσ. ζωολ.* ο βραδύπους
lenevi, lenevesc I. *ρ. αμ.* 1. οκνεύω, οκνώ, δείχνω τεμπελιά 2. τεμπελιάζω, είμαι οκνηρός II. *ρ. μέσο.* 1. γίνομαι οκνηρός 2. αποφεύγω την εργασία 3. με πιάνει τεμπελιά, ακαματεύω
lenevie, lenevii *ουσ. ουδ.* 1. η οκνηρία, η νωθρότητα, η τεμπελιά, η ακαματοσύνη 2. η βαρεμάρα, η χαυνότητα, η χαύνωση, το χαύνωμα
lenevit *ουσ. ουδ.* η νωθρότητα, η οκνηρία, η τεμπελιά, η φυγοπονία
lenevos-oasă, lenevoși-oase *επίθ. (λαϊκ.)* 1. οκνηρός-ή -ό, νωθρός-ή-ό, τεμπέλικος-η-ο, ακαμάτης-τρα-ικο 2. χαύνος-η-ο
leninism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο λενινισμός
leninist-ă, leniniști-ste I. *επίθ. (πολ.)* λενινιστικός-ή-ό // **teorie -ă** η λενινιστική θεωρία II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.)* λενινιστής-ίστρια (ο,η)
lenjereasă, lenjerese *ουσ. θηλ.* η ασπροορρουχού
lenjerie, lenjerii *ουσ. θηλ.* 1. τα ασπρόρουχα 2. τα εσώρουχα
lenjuri *ουσ. ουδ.* 1. τα εσώρουχα, τα ασπρόρρουχα 2. τα λευκά ρούχα οικιακής χρήσης, σεντόνια, μαντίλια, κ.λ.π
lent-ă, lenți-te *επίθ.* αργός-ή-ό, βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο, δυσκίνητος-η-ο, βραδύς-εία-ύ
lenticular-ă, lenticulari-e *επίθ.* φακοειδής-ής-ές, φακωτός-ή-ό, σε σχήμα φακού
lentilă, lentile *ουσ. θηλ.* 1. ο φακός 2. το κάτοπτρο // **~ concavă** ο αμφίκοιλος φακός (και οι δύο του επιφάνειες είναι κοίλες) // **~ convexă** ο αμφίκυρτος φακός // **~ convexă plană** ο επιπεδόκυρτος φακός
leoaică, leoaice *ουσ. θηλ.* η λέαινα, το θηλυκό λιοντάρι
leoarcă I. *επίθ. αμετάβλ.* μουσκεμένος-η-ο, καταβρεγμένος-η-ο, βρεγμένος-η-ο, πού έχει γίνει μούσκεμα, λούτσα II. *επίρ.* μουσκεμένα, μουλιασμένα // **m-am făcut ~** έγινα μούσκεμα / λούτσα
leonin-ă, leonini-e *επίθ.* λεόντειος-α-ο, λιονταρίσιος-ια-ιο // **contract ~** το λεόντειο συμβόλαιο
leopard, leoparzi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η λεοπάρδαλη
lepăda, lepăd I. *ρ. μετ.* 1. απορρίπτω, αποβάλλω 2. ρίχνω, πετώ, απομακρύνω // **a-și ~ masca** απέρριψε το προσωπείο (έριξε το προσωπείο) // **a nu fi de -t** δεν είναι για αποβολή / για πέταγμα // **trebuie să lepădăm toate vechiturile astea** πρέπει να αποβάλουμε όλα αυτά τα παλιά αντικείμενα II. *ρ. αμ.* αποβάλλω, κάνω έκτρωση, αποβολή, απορρίχνω III. *ρ. μέσο.* αποτάσσομαι, απαρνούμαι, απαρνιέμαι // **a se ~ de ideile pe care le avea mai înainte** απαρνιέται τις ιδέες πού είχε πρωτύτερα // **a se ~ de religie** απαρνιέται τη θρησκεία του // **«te-ai -t de Satana?»** απετάξω τον Σατανά; **m-am -t** απεταξάμην»
lepădare, lepădări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η απάρνηση, η απαρνησιά 2. η αποβολή, το πέταμα 3. η έκτρωση, η απόρριψη 4. η αποκήρυξη, ο αφορισμός 5. η αρνησιδοξία (το να απαρνιέται κάποιος τις γνώμες του και τις πεποιθήσεις του) // **~ de sine** η αυταπάρνηση (για το καλό του δημοσίου)
lepădat *ουσ. ουδ.* 1. η αποβολή, το πέταμα, η ρίψη, η απόρριψη 2. η άμβλωση, η έκτρωση
lepădat-ă, lepădați-te *επίθ. (γιά το βρέφη)* 1. απσταγμένος-η-ο, αποβλημένος-η-ο, απορριγμένος -η-ο, παραπεταμένος-η-ο, παρατημένος-η-ο, εγκαταλειμμένος-η-ο, έκθετος-η-ο
lepădătură, lepădături *ουσ. θηλ.* 1. το απόρριγμα, το απόβλητο, το απόρριμα, το απόβγαλμα, το έκτρωμα 2. *μτφ.* το κάθαρμα
lepidodendron, lepidodendroni *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* το λεπιδόδεντρο
lepidolit, lepidoliți *ουσ. αρσ.* ο λεπιδόλιθος, είδος μαρμαρυγία
lepidopter, lepidoptere *ουσ. ουδ. πληθ.* τα λεπιδόπτερα (τάξη εντόμων) // **insectă -ă** το λεπιδόπτερο έντομο
lepră, lepre *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η λέπρα 2. *μτφ.* ο διεφθαρμένος, ο αισχρός // **a fi bolnav de ~** λεπριάζω, είμαι άρρωστος από λέπρα
lepros-oasă, leproși-oase I. *επίθ. (ιατρ.)* λεπρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η λεπρός-ή (ο,η), ο άνθρωπος πού πάσχει από λέπρα
leprozerie, leprozerii *ουσ. θηλ.* το λεπροκομείο
lepși, lepșesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* ραπίζω, μπατσίζω, δίνω μπάτσο, χαστουκίζω
lepui, lepuiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* ισιάζω, ισιώνω με μεγάλη σχολαστικότητα την επιφάνεια μεταλλικού εξαρτήματος μηχανής με τη βοήθεια σκληρού σώματος
lepuit-ă, lepuiți-te *επίθ. (τεχ.)* ισιασμένος-η-ο (για εξάρτημα μηχανής)
ler *επιφ.* λερ (λέξη ρεφρέν στα κάλαντα, στα τραγούδια για τα κάλαντα)

lesă, lese *ουσ. θηλ.* το σχοινί ή το λουρί (για να οδηγούμε σκυλί)
lesbian-ă, lesbieni-e I. *επίθ.* λεσβιακός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η λεσβία γυναίκα, η ομοφυλόφιλη γυναίκα
lesbianism *ουσ. ουδ.* ο λεσβιασμός
lesne *επίρ.* εύκολα, ευχερώς, άνετα
lesnicios-oasă, lesnicioşi-oase *επίθ.* εύκολος-η-ο 2. ευχερής-ής-ές 3. ευκολοκάμωτος-η-ο
lespede, lespezi *ουσ. θηλ.* 1. η πέτρινη πλάκα 2. η ταφόπετρα 3. η πλάκα για πλακόστρωμα *(σε πεζοδρόμιο, αυλή, πάτωμα κ.λ.π.)*
lespejoară, lespejoare *ουσ. θηλ.* η πλακέτα, η μικρή πλάκα
lest, lesturi *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η σαβούρα, το έρμα
lesta, lestez *ρ. μετ.* σαβουρώνω, βάζω σαβούρα σε πλοίο
lestare, lestări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σαβούρωμα, η τοποθέτηση σαβούρας σε πλοίο
leş, leşuri *ουσ. ουδ.* το πτώμα, το νεκρό σώμα ανθρώπου ή ζώου, το ψοφίμι, το ψόφιο ζώο, το λέσι
leş *ουσ. αρσ.* ιδ. leah
leşesc-ească, leşeşti *επίθ.* πολωνέζικος-η-ο // **rață leşească** η πολωνέζικη πάπια, το πολωνέζικο παπί (με άσπρα και μαύρα πτερά)
leşeşte *επίρ.* πολωνέζικα
leşie *ουσ. θηλ.* η αλισίβα
leşietic-ă, leşietici-ce *επίθ.* αλισιβωτός-ή-ό // **cer ~** ο αλισιβωτός ουρανός // **gust ~** η αλισιβωτή γεύση
leşin, leşinuri *ουσ. ουδ.* 1. η λιποθυμία, η λιγοθυμιά, το ξελίγωμα 2. *μτφ.* η σωματική αδυναμία, το αδυνάτισμα, η κούραση
leşina, leşin *ρ. αμ.* λιποθυμώ, λιγοθυμώ // **a ~ de râs** λιποθυμώ από γέλια, ξεκαρδίζομαι απ' τα γέλια, γελώ μέχρι λιποθυμίας
leşinat-ă, leşinați-te *επίθ.* 1. λιπόθυμος-η-ο, λιποθυμισμένος-η-ο 2. *μτφ.* αδύνατος-η-ο , λιγνός -ή-ό // *μτφ.* **~ de foame** ξελιγωμένος από την πείνα
leşinătură, leşinături *ουσ. θηλ. (χλευασ.) (μτφ.)* η ισχνότητα, η καχεξία (για τούς καχεκτικούς, φιλάσθενους)
leşios-oasă, leşioşi-oase *επίθ.* γλυφός-ή-ό
letargic-ă, letargici-ce *επίθ.* ληθαργικός-ή-ό // **encefalită -ă** η ληθαργική εγκεφαλίτιδα (η πυρετώδης κατάσταση, η τάση για συνεχή ύπνο και παράλυση)
letargie, letargii *ουσ. θηλ.* ο λήθαργος, η νάρκη, ο βαθύς και συνεχής ύπνος // *μτφ.* η απάθεια, η αδράνεια, η απραξία
letcă, letci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το χειροκίνητο εργαλείο για το τύλιγμα των νημάτων πάνω στο καρούλι
letcon, letcoane *ουσ. ουδ.* το κολλητήρι, το σφυρί για κόλληση μετάλλων
leton-ă, letoni-e I. *επίθ.* λετονικός-ή-ό // **limba -ă** η λετονική γλώσσα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λετονός-ή (ο,η)
letopiseț, letopisețe *ουσ. ουδ.* το χρονικό, τα χρονικά
letrism *ουσ. ουδ. (αρχ.)* ο λεττρισμός (το ποίημα να έχει ένα ηχηρότητα, αδιάφορα από το περιεχόμενο)
leu, lei *ουσ. αρσ.* 1. το λεοντάρι, το λιοντάρι, ο λέοντας 2. *μτφ.* ο ανδρείος, γενναίος άνθρωπος // *(στα παραμύθια)* **~paraleu** λιοντάρι-λιονταρόπουλο // **blană de ~** η λεοντή, η προβιά λεονταριού // **cu inima de ~** λεοντόκαρδος-η-ο, με λεονταρίσια καρδιά // **partea leului** η μερίδα του λέοντα (το μεγαλύτερο μέρος)
leu, lei *ουσ. αρσ.* το λέι (η νομισματική μονάδα της Ρουμανίας, ίση με 100 μπάνι)
leucă, leuci *ουσ. θηλ.* το γαμψό ξύλο της αμάξης που η μια άκρη του συνενώνεται με τον άξονα και η άλλη συνδέεται με το πλευρικό ξύλο της αμάξης για να το υποβαστάζει // **a fi lovit cu leuca în cap** το να είναι κάποιος σαστισμένος
leucemie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λευχαιμία
leucit *ουσ. ουδ.* το φυσικό πυριτικό αλουμίνιο και κάλιο (αγροτικό λίπασμα)
leucocitar-ă, leucocitari-e *επίθ. (ιατρ.)* λευκοκυτταρικός-ή-ό // **formulă -ă** η λευκοκυτταρική φόρμουλα (το σκόρπισμα των λευκών αιμοσφαιρίων σε διάφορες κατηγορίες μέσα στο αίμα)
leucocită, leucocite *ουσ. θηλ.* το λευκοκύτταρο, το λευκό αιμοσφαίριο
leucocitoză, leucocitoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λευκοκύττωση
leucom, leucoame *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το γλαύκωμα (αρρώστια των ματιών)
leucoplast, leucoplaste *ουσ. θηλ.* το τσιρότο, το μπλάστρι, το έμπλαστρο
leucoree *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λευκόρροια
leurdă, leurde *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος φυτού που μοιάζει στη γεύση με το σκόρδο
leuşor, leuşori *ουσ. αρσ.* το λεονταράκι
leuştean *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το σέσελι, ο αγριομαϊντανός
leuț, leuți *ουσ. αρσ.* το υποκοριστικό του λέι, της βασικής νομισματικής μονάδας της Ρουμανίας, το λεικάκι
leva, leve *ουσ. θηλ.* το λέβα (η βασική νομισματική μονάδα της Βουλγαρίας)
levantin-ă, levantini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ανατολίτης-ίτισσα (ο,η), Λεβαντίνος-α (ο,η) II. *επίθ.* 1. ανατολίτικος-η-ο, λεβαντινικός-ή-ό 2. *(υποτιμητ.)* άτιμος-η-ο, ραδιούργος-α-ο
levată, levate *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η αφαίρεση, το βγάλσιμο 2. το πάρσιμο
levănțică *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η λεβάντα (αρωματικό φυτό)
leviatan, leviatane *ουσ. ουδ.* καζάνι για πλύσιμο μαλλιού στα εργοστάσια
levier, leviere *ουσ. ουδ.* το λεβιέ, ο μοχλός για ανασήκωμα, για ανύψωση
levuloză, levuloze *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η φρουκτόζη
lexem *ουσ. ουδ. (γλωσσ.)* το λέξημα
lexic *ουσ. ουδ.* το λεξιλόγιο
lexical-ă, lexicali-e *επίθ.* λεξικολογικός-ή-ό
lexicograf-ă, lexicografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* λεξικογράφος (ο,η)
lexicografic-ă, lexicografici-ce *επίθ.* λεξικογραφικός -ή-ό
lexicografie *ουσ. θηλ.* η λεξικογραφία
lexicolog-ă, lexicologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* λεξικολόγος (ο,η)
lexicologic-ă, lexicologici-ce *επίθ.* λεξικολογικός-ή-ό
lexicologie *ουσ. θηλ.* η λεξικολογία
lexicon, lexicoane *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το λεξικό
leza, lezez *ρ. μετ.* 1. βλάπτω 2. *μτφ.* αδικώ, πειράζω, τραυματίζω, προσβάλλω 3. ζημιώνω, θίγω // **a ~ interesele cuiva** θίγω τα συμφέροντα κάποιου

lezare, lezări *ουσ. θηλ.* η βλάβη, το βλάψιμο, η ζημία, η αδικία, η πληγή, το τραύμα, η προσβολή
leziune, leziuni *ουσ. θηλ.* το τραύμα, η πληγή
lezmajestate *ουσ. θηλ.* η προσβολή του βασιλιά // **crimă de ~** το έγκλημα καθοσιώσεως για προσβολή του βασιλιά (της Αυτού Μεγαλειότητας)
liană, liane *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η κληματίδα, η κληματσίδα, η περιπλοκάδα, το κληματώδες φυτό πού αναρριχάται
liant, lianți *ουσ. αρσ.* 1. το συνδετικό, η ύλη που συνδέει μαζί δύο στερεά σώματα, π.χ. το τσιμέντο 2. η ύλη που φιξάρει το χρώμα σε υφαντικές ίνες
libanez-ă, libanezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λιβανέζος-α (ο,η) II. *επίθ.* λιβανέζικος-η-ο
libarcă, libărci *ουσ. θηλ.* η σύλφη (έντομο), η βλάττη, η κατσαρίδα
libație, libații *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η σπονδή, η τελετή πού συνίσταται σε χύσιμο λίγου κρασιού από το ποτήρι σε ένδειξη σεβασμού προς τη θεότητα 2. *μτφ.* το κέρασμα
libelulă, libelule *ουσ. θηλ.* η μάσταξ, η λιβελλούλη (είδος εντόμουμακρολεπτόσωμου με διαφανή φτερά και μεγάλο κεφάλι, κοντά στα νερά)
liber, libere *ουσ. ουδ.* ο ιστός του φυτού ή δέντρου μέσα από τον οποίο κυκλοφορεί ο χυμός
liber-ă, liberi-e I. *επίθ.* 1. ελεύθερος-η-ο, ανεξάρτητος-η-ο, αυτοτελής-ής-ές 2. χηρεύων -ουσα-ον (θέση, αξίωμα) // **a avea ~** το να είναι κανείς ελεύθερος, απαλλαγμένος από υποχρεώσεις // **a fi pus pe ~** απαλλάσσομαι // **a vedea cu ochii -i** βλέπω με γυμνά μάτια (χωρίς γυαλιά) // **azi nu sunt ~** σήμερα δεν αδειάζω // **catedră -ă** η χηρεύουσα καθέδρα (έδρα) // **intrare -ă** η ελευθέρα είσοδος // **lovitură -ă** το ελεύθερο χτύπημα (στο ποδόσφαιρο) // αθλ. **lupte -e** η ελεύθερη πάλη // **profesiune -ă** το ελεύθερο επάγγελμα // **teatru în aer ~** το θέατρο στο ύπαιθρο, το υπαίθριο θέατρο // **timp ~** ο ελεύθερος χρόνος // **traducere -ă** η ελεύθερη μετάφραση // **versuri -e** οι ελεύθεροι στίχοι II. *επίρ.* ελεύθερα, με ελευθερία, ελευθέρως, θαρρετά // **a vorbi ~** μιλώ ελεύθερα (χωρίς σημειώσεις) // *επιρ. έκφρ.* **în aer ~** στο ύπαιθρο
libera, liberez I. *ρ. μετ.* 1. ελευθερώνω, απελευθερώνω 2.απαλλάσσω, απολύω II. *ρ. μέσο.* ελευθερώνομαι, απελευθερώνομαι
liberal-ă, liberali-e I. *επίθ.* φιλελεύθερος-η-ο // **partidul ~** το φιλελεύθερο κόμμα II. *ουσ. αρσ.* ο φιλελεύθερος, ο οπαδός του φιλελευθερισμού
liberalism *ουσ. ουδ.* ο φιλελευθερισμός
liberalist-ă, liberaliști-ste *επίθ.* φιλελεύθερος-η-ο, ελευθερόφρονας-η-ο
liberalitate, liberalități *ουσ. θηλ.* 1. η γενναιοδωρία, η χαριστικότητα 2. η διάθεση περιουσίας με νομικό έγγραφο για κάποιο σκοπό ή για το όφελος κάποιου
liber-arbitru *ουσ. αρσ. (φιλοσ.)* η βουλησιαρχία, η βουλησιοκρατία, η ελεύθερη βούληση
liberare, liberări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η απελευθέρωση, η απαλλαγή, η απόλυση
liberator-oare, liberatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ελευθερωτής-τρια (ο,η), απελευθερωτής-ώτρια (ο,η)
liber-cugetător, liber-cugetători *ουσ. αρσ.* ο ελεύθερος στοχαστής
liberian-ă, liberieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λιβεριανός-ή (ο,η) (κάτοικος της Λιβερίας) II. *επίθ.* 1. λιβερικός-ή-ο 2. *επίθ. (βοτ.)* που σχετίζεται με τους ινώδεις ιστούς του φυτού, μες στους οποίους κυκλοφορεί ο χυμός
liber-schimbism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η ελευθερία ανταλλαγής (η ελευθερία του εμπορίου και η μη επέμβαση του κράτους στην οικονομία)
liber-schimbist, liber-schimbiști *ουσ. αρσ.* ο οπαδός της ελεύθερης ανταλλαγής
libert, liberți *ουσ. αρσ.* ο απελευθερωμένος, ο απελεύθερος (ο ελευθερωμένος σκλάβος της αρχαίας Ρώμης)
libertate, libertăți *ουσ. θηλ.* 1. η λευτεριά, η ελευθερία 2. η ανεξαρτησία // **a pune în ~** θέτω σε ελευθερία, ελευθερώνω, αποφυλακίζω // **~ de conștiință** η ελευθερία συνείδησης // **~ de gândire** η ελευθερία του σκέπτεσθαι, της σκέψεως // **~ individuală** η ατομική ελευθερία // **~ de mișcare** η ελευθερία κινήσεων // **-a cuvântului** η ελευθερία του λόγου // **-a de asociere** η ελευθερία συνεταιρισμού // **-a presei** η ελευθερία τύπου, η ελευθεροτυπία
libertin-ă, libertini-e *επίθ.* ελευθέριος-α-ο, αχαλίνωτος-η-ο, ασελγής-ής-ές // ακόλαστος-η-ο
libertinaj *ουσ. ουδ.* η ελευθεριότητα, η ακολασία, η ασέλγεια, η λαγνεία
libian-ă, libieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λίβυος-υα (ο, η) II. *επίθ.* λιβυκός-ή-ό
libidinos-oasă, libidinoși-oase *επίθ.* ασελγής-ής-ές, λάγνος-α-ο, ακόλαστος-η-ο
libido, libidouri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το λίμπιντο, η ζωτική ορμή, το ένστικτο της ζωής, η επιθυμία για ηδονή
librar, librari *ουσ. αρσ.* ο βιβλιοπώλης
librărie, librării *ουσ. θηλ.* το βιβλιοπωλείο
libret, librete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το λιμπρέτο // **~ de economii** το βιβλιάριο αποταμιεύσεων
libretist, libretiști *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο λιμπρετίστας
licăr, licăre *ουσ. ουδ.* 1. το σπινθηροβόλημα 2. η λάμψη, το τρεμοφέγγισμα
licări, pers. 3 licărește *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* λαμπυρίζει, τρεμοφέγγει
licărire, licăriri *ουσ. θηλ.* το σπινθηροβόλημα, το λαμπύρισμα, το τρεμοφέγγισμα // **o ~ de speranță** ένα λαμπύρισμα ελπίδας
licărit, licărituri *ουσ. ουδ.* ιδ. licărire
licăritor-oare, licăritori-oare *επίθ.* σπινθηροβόλος -α-ο, ακτινοβόλος-ος-ον, λαμπυρίζων-α-ον
liceal-ă, liceali-e *επίθ.* λυκειακός-ή-ό // **clasele -e** οι λυκειακές τάξεις // **studiile -e** οι λυκειακές σπουδές
licean-ă, liceeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαθητής-ήτρια του λυκείου [το παιδί (κορίτσι) του γυμνασίου]
licență, licențe *ουσ. θηλ.* 1. το πτυχίο, το δίπλωμα 2. το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 3. η εξαιρετική άδεια για εμπορικές πράξεις 4. η παράβαση των κανόνων της καλής συμπεριφοράς // **~ poetică** η ποιητική άδεια
licenția, licențiez *ρ. μετ.* απολύω (από υπηρεσία)
licențiat-ă, licențiați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πτυχιούχος (ο,η) 2. διπλωματούχος (ο,η)
licențiere, licențieri *ουσ. θηλ.* η απόλυση
licențios-oasă, licențioși-oase *επίθ.* ακόλαστος-η-ο, ασελγής-ής-ές, άσεμνος-η-ο, αχαλίνωτος-η-ο, λάγνος-α-ο

liceu, licee *ουσ. ουδ.* το λύκειο, το γυμνάσιο
lichea, lichele *ουσ. θηλ.* 1. ο λεκές, η κηλίδα σε ρούχο 2. *μτφ.* ο αισχρός, αχρείος, δόλιος άνθρωπος, ο παλιάνθρωπος
lichefia, lichefiez I. *ρ. μετ.* υγροποιώ, ρευστοποιώ II. *ρ. μέσο.* υγροποιούμαι, ρευστοποιούμαι, μετατρέπομαι σε υγρό // **gazul metan se -ză** το αέριο μεθάνιο υγροποιείται, γίνεται υγραέριο
lichefiat-ă, lichefiați-te *επίθ.* υγροποιημένος-η-ο, ρευστοποιημένος-η-ο (για τα αέρια)
lichefiere, lichefieri *ουσ. θηλ.* η υγροποίηση, η ρευστοποίηση
lichelism *ουσ. ουδ.* η προστυχιά, η παλιανθρωπιά
lichen, licheni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. η λειχήνα 2. *ιατρ.* η λειχήνωση (είδος δερματοπάθειας), δερματοπάθεια
lichid-ă, lichizi-de I. *επίθ.* υγρός-ή-ό, ρευστός-ή-ό // **bani lichizi** το ρευστό χρήμα // **consoane -de** τα υγρά σύμφωνα II. *ουσ. ουδ.* 1. το υγρό 2. το ρευστό
lichida, lichidez *ρ. μετ.* 1. διαλύω, εκκαθαρίζω, αποπληρώνω, εξοφλώ 2. εξαλείφω // *μτφ. (αργκ.)* ξεκάνω, σκοτώνω κάποιον // **l-a -t** τον ξέκανε
lichidare, lichidări I. *ουσ. θηλ.* 1. η εξάλειψη 2. η διάλυση, η αποπληρωμή, η εξόφληση, η εκκαθάριση // **-a datoriei / contului** η εξόφληση χρέους / η εκκαθάριση λογαριασμού // **-a instituției, întreprinderii, magazinului** η διάλυση επιχείρησης, καταστήματος // **-a întreprinderii** η διάλυση της επιχείρησης II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** σε διάλυση
lichiditate, lichidități *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η ρευστότητα
lichior, lichioruri *ουσ. ουδ.* το λικέρ
licit-ă, liciți-te *επίθ.* θεμιτός-ή-ό, νόμιμος-η-ο // **mijloace ~e** τα θεμιτά μέσα
licita, licitez *ρ. μετ. και αμ.* πλειστηριάζω, δημοπρατώ
licitant-ă, licitanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μετέχων-ουσα σε δημοπρασία
licitare, licitări *ουσ. θηλ.* η προσφορά τιμής σε δημοπρασία
licitație, licitații *ουσ. θηλ.* η δημοπρασία, ο πλειστηριασμός // **a scoate la ~** βγάζω κάτι στη δημοπρασία (με πλειοδοσία ή με μειοδοσία) // **a vinde la ~** πλειστηριάζω
licoare, licori *ουσ. θηλ.* 1. το ηδύπστο 2. το υγρό φάρμακο 3. το αντιδραστήριο, χημικό προϊόν
lictor, lictori *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ραβδούχος, ο ραβδοφόρος (ο συνοδός αξιωματούχων στην αρχαία Ρώμη)
licurici, licurici *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η λαμπυρίδα, η πυγολαμπίδα, η κωλοφωτιά
lider, lideri *ουσ. αρσ.* ο ηγέτης // **~ sindical** ο συνδικαλιστής ηγέτης
lidian-ă, lidieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λυδός-ή (ο,η) II. *επίθ.* 1. λύδιος-ία-ιο, λυδικός-ή-ό // **piatra -ă** η λυδία λίθος
lidită, lidite *ουσ. θηλ.* η λυδία λίθος (εκρηκτική ύλη)
lied, lieduri *ουσ. ουδ.* το άσμα, το λυρικό τραγούδι
lift, lifturi *ουσ. ουδ.* το ασανσέρ, ο ανελκυστήρας
liftă, lifte *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* 1. ο αλλόφυλος, ο αλλοεθνής, ο αλλόδοξος, ο αλλόθρησκος, ο αλλόπιστος 2. ο βάρβαρος 3. *μτφ.* ο κακός άνθρωπος, ο μοχθηρός
liftier-ă, liftieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η χειριστής-ίστρια του ασανσέρ
ligament, ligamente *ουσ. ουδ.* ο τένοντας, ο ινώδης σύνδεσμος (οστών ή σπλάχνων)
ligatură, ligaturi *ουσ. θηλ.* 1. το δέσιμο, η επίδεση, η ραφή χειλέων τραύματος 2. το ράμμα, η κλωστή, το νήμα στη ραφή τραύματος 3. *τυπ.* το στοιχείο το αποτελούμενο από περισσότερα γράμματα
ligă, ligi *ουσ. θηλ.* 1. ο σύνδεσμος, η ένωση 2. η κοινωνία, η λίγκα // **Liga Națiunilor** η Κοινωνία των Εθνών
lighean, lighene *ουσ. ουδ.* η λεκάνη, το σκεύος για νίψιμο ή για άλλες ανάγκες του σπιτιού
lighenaș, lighenașe *ουσ. ουδ.* η μικρή λεκάνη, το μικρό σκεύος για νίψιμο
lighioană, lighioane *ουσ. θηλ.* 1. το θηρίο, το αγρίμι 2. τα πουλερικά 3. το μικρό πτητικό έντομο, επικίνδυνο, βλαβερό 4. *μτφ.* το ζωντόβολο, ο ανόητος, ο άξεστος άνθρωπος
lignifica, lignific I. *ρ. μετ. και μέσο* 1. ξυλιάζω, γίνομαι σαν το ξύλο 2. διαβρέχω-ομαι με λιγνίτη
lignificare, lignificări *ουσ. θηλ.* το ξύλιασμα
lignină, lignine *ουσ. θηλ.* η λιγνίνη (συστατικό του ξύλου)
lignit *ουσ. ουδ.* ο λιγνίτης
liguri *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* Οι Λίγουρες (αρχαίος λαός στα βορειοδυτικά μέρη της Ιταλίας)
lihneală, lihneli *ουσ. θηλ.* το αδυνάτισμα, η σωματική εξάντληση από πείνα, το ξελίγωμα
lihni, lihnesc *ρ. αμ. (αρχ.)* νιώθω λιγοθυμιά από έντονη πείνα, ξελιγώνω // **a i se ~ cuiva** το να έρχεται ζάλη σε κάποιον (από πείνα ή από μεγάλη κούραση)
lihnit-ă, lihniți-te *επίθ.* 1. λιμασμένος-η-ο, πειναλέος-α-ο 2. ξελιγωμένος-η-ο
lila *επίθ. αμετάβλ.* λιλά (το χρώμα) // **o stofă vopsită ~** ένα ύφασμα βαμμένο λιλά, μενεξεδί χρώμα
liliac, lilieci *ουσ. αρσ.* 1. *(βοτ.)* η πασχαλιά 2. *(ζωολ.)* η νυχτερίδα
liliacee, liliacee I. *ουσ. θηλ. πληθ. (βοτ.)* τα κρινοειδή II. *επίθ.* **plante ~** τα κρινοειδή φυτά
liliachiu-ie, liliachii *επίθ.* λουλακής-ιά-ί
liliput *επίθ. αμετάβλ.* 1. λιλιπούτειος-α-ο 2. πολύ μικρός (κατά το σώμα ή τις διαστάσεις) πυγμαίος -α-ο // **dicționar ~** το λιλιπούτειο λεξικό
liliputan-ă, liliputani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πυγμαίος-α (ο,η) II. *επίθ.* λιλλιπούτειος-α-ο
liman, limanuri *ουσ. ουδ.* 1. η ακτή, το ακρογιάλι, το αραξοβόλι 2. το λιμάνι 3. *μτφ.* το καταφύγιο // **a ajunge la ~** φτάνω στο λιμάνι (στον προορισμό μου) // **a duce la ~** οδηγώ στο λιμάνι // **a ieși la ~** έρχομαι στο λιμάνι (τα βγάζω πέρα, πετυχαίνω)
limb, limburi *ουσ. ουδ.* 1. το εξωτερικό χείλος του φύλλου 2. *(ναυτ.)* το πλοιάριο για εκφόρτωση του φορτίου από το μεγάλο πλοίο
limba, limbez *ρ. μετ. (ναυτ.)* η εκφόρτωση του φορτίου από το μεγάλο πλοίο μέσα σε μικρότερο πλοίο, έτσι ώστε το μεγάλο πλοίο να μπορέσει να πλεύσει στα ρηχά νερά
limbaj, limbaje *ουσ. ουδ.* 1. το λεκτικό 2. η γλώσσα, ο λόγος, το φραστικό, ο τρόπος της έκφρασης προφορικά ή γραπτά // **~ comun** η κοινή γλώσσα (με την ίδια σημασία λέξεων για όλους)
limbare, limbări *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η εκφόρτωση και η επαναφόρτωση πλοίου αφού περάσει τα νερά με μικρότερο βάθος
limbariță, limbarițe *ουσ. θηλ.* 1. *(βοτ.)* το άλισμα το πλαντάγινον, φυτό με στέλεχος ορθό,

διακλαδισμένο, με άνθη άσπρα ή ρόδινα, αναπτύσσεται σε υγρά μέρη 2. *μτφ.* η λογοδιάρροια
limbă, limbi *ουσ. θηλ.* 1. η γλώσσα, το φραστικό ιδίωμα, η διάλεκτος 2. ο λόγος (γραπτός ή προφορικός)3. το γλωσσίδι 4. η λωρίδα // ~ **de ceas** ο δείχτης ρολογιού *(για τις ώρες ή για τα πρώτα ή τα δεύτερα λεπτά)* // ~ **de încălţat pantofii** η γλώσσα, συνήθως κοκκάλινη, για να βάζουμε εύκολα παπούτσια // **limba clopoţelului** το γλωσσίδι του κουδουνιού // **limba greacă** η νεοελληνική // **limba maternă** η μητρική γλώσσα // **limba moartă** η νεκρή γλώσσα // **limba scrisă** η γραπτή γλώσσα // **limba vorbită** ο προφορικός λόγος // **a avea ~ ascuţită** έχει αιχμηρή γλώσσα // **a avea ~ lungă** έχω μακριά γλώσσα, λέγω λόγια περιττά // **a avea mâncărime de ~** είναι πολυλογάς-ου-άδικο, φλυαρώ, πολυλογώ // **a aştepta cu limba scoasă** περιμένω με ανυπομονησία // **a fi cu două limbi** είναι υποκριτής, διπλοπρόσωπος // **a fi cu limba de miere** η γλώσσα μου στάζει μέλι, μιλώ ευχάριστα, είμαι γλυκομίλητος // **a fi slobod la ~** είναι ελεύθερος στο στόμα, μιλάει θαρρετά // **a-şi înghiţi limba** καταπίνω τη γλώσσα μου // **a-şi pune frâu la ~** βάζω χαλινάρι στη γλώσσα μου // **a scoate limba de un cot** βγάζω τη γλώσσα μια πήχη (λαχανιάζω) // **a trage pe cineva de ~** τον ψαρεύω (προσπαθώ να μάθω κάποιο μυστικό από κάποιον, τον κάνω να πει την αλήθεια) // **cu ~ de moarte** ο τελευταίος λόγος του θνήσκοντος // **muşcă-ţi limba!** δάγκωσε τη γλώσσα σου!, μην το πεις αυτό! // **o ~ de pământ** μια λωρίδα γης
limbric, limbrici *ουσ. αρσ.* η λεβίθα (παράσιτο του εντέρου)
limbut-ă, limbuţi-te I. *επίθ.* 1. φλύαρος-η-ο 2. πολυλογάς-ού-άδικο, αργολόγος-ος-ον, ακριτόμυθος-η-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γλωσσάς -ού (ο,η)
limbuţie, limbuţii *ουσ. θηλ.* 1. η φλυαρία, η πολυλογία, η λογοδιάρροια 2. η αργολογία, η ακριτομυθία, η ακράτεια γλώσσας
limes *ουσ. ουδ.* το οχυρό το χτισμένο από χώμα στα σύνορα των επαρχιών της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας
limfatic-ă, limfatici-ce *επίθ.* λυμφατικός-ή-ό, λεμφικός-ή-ό // **sistem ~** το λεμφικό σύστημα // **ganglioni -i** τα λεμφικά γάγγλια // **vasele -e** τα λεμφοφόρα αγγεία
limfatism *ουσ. ουδ.* ο λυμφατισμός
limfă, limfe *ουσ. θηλ.* η λέμφος, η λύμφη
limfocit, limfocite *ουσ. ουδ.* το λεμφοκύτταρο
limfocitoză, limfocitoze *ουσ. θηλ.* η λεμφοκυττάρωση
limfogranulomatoză, limfogranulomatoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λεμφογρανουλοματώζη
limita, limitez I. *ρ. μετ.* 1. περιορίζω 2. μετριάζω 3. συγκρατώ, περιστέλλω II. *ρ. μέσο* 1. περιορίζομαι 2. συγκρατιέμαι, περιστέλλομαι
limitabil-ă, limitabili-e *επίθ.* περιορίσιμος-η-ο
limitare, limitări *ουσ. θηλ.* 1. ο περιορισμός 2. η περιστολή 3. η περίφραξη
limitat-ă, limitaţi-te *επίθ.* 1. περιορισμένος-η-ο 2. περιστελλόμενος-η-ο 3. *μτφ. (για άνθρωπο)* με περιορισμένη αντίληψη // **spaţiu ~** ο περιορισμένος χώρος
limitativ-ă, limitativi-e *επίθ.* 1. περιοριστικός-ή-ό 2. περισταλτικός-ή-ό
limitator, limitatoare *ουσ. ουδ. (ηλετρολ.)* ο περιοριστής, η συσκευή πού περιορίζει ορισμένα όρια
limită, limite *ουσ. θηλ.* 1. το όριο 2. *(μαθ).* το σύνορο // ~ **de vârstă** το όριο ηλικίας // ~ **inferioară** το κατώτατο όριο // ~ **maximă** το ανώτατο όριο // ~ **minimă** το ελάχιστο όριο // ~ **superioară** το ανώτατο όριο // ~ **teritorială** το εδαφικό όριο // **a depăşi limitele** υπερβαίνω τα όρια
limitrof-ă, limitrofi-e *επίθ.* μεθοριακός-ή-ό, μεθόριος-ια-ιο, συνοριακός-ή-ό
limnigraf, limnigrafe *ουσ. ουδ.* ο λιμνογράφος
limnimetrie *ουσ. θηλ.* η λιμνομετρία
limnologie *ουσ. θηλ.* η λιμνολογία
limonadă, limonade *ουσ. θηλ.* η λεμονάδα
limonagiu, limonagii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο λεμονατζής, ο λεμοναδοπώλης
limonată, limonate *ουσ. θηλ.* ιδ. limonadă
limonit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο λεμονίτης, το ορυκτό του σιδήρου με βαθύ κίτρινο χρώμα
limoniu-ie, limonii *επίθ. (αρχ.)* λεμονένιος-ια-ιο, κίτρινος σαν το λεμόνι
limpede, limpezi I. *επίθ.* 1. διαυγής-ής-ές, γάργαρος-η-ο 2. καθαρός-ή-ό 3. σαφής-ής-ές 4. ευκρινής-ής-ές 5. ρητός-ή-ό 6. *μτφ.* ολοφάνερος -η-ο, αναμφισβήτητος-η-ο // ~ **la minte** σαφής στο μυαλό // **apă curată şi ~** νερό καθαρό και γάργαρο II. *επίρ.* διαυγώς, καθαρά, σαφώς, ευκρινώς, ρητά, αναμφισβήτητα
limpezi, limpezesc I. *ρ. μέσο.* 1. γίνομαι διαυγής 2. γίνομαι καθαρός 3. διασαφηνίζομαι 4. διευκρινίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. διαλευκαίνω, διασαφηνίζω 2. καθαρίζω, ξεκαθαρίζω 3. λαγαρίζω // **a ~ rufele** αποπλύνω τα ρούχα, νεροπλύνω // **a ~ situaţia** ξεκαθαρίζω μια κατάσταση // **a ~ un lichid** λαγαρίζω ένα υγρό
limpezime, limpezimi *ουσ. θηλ.* 1. η διαύγεια, η λαγαρότητα 2. η σαφήνεια 3. η διαφάνεια 4. η αίθρια, ο ανέφελος ουρανός
limpezire, limpeziri *ουσ. θηλ.* 1. το λαγάρισμα 2. η διασαφήνιση, η διασάφηση το ξεκαθάρισμα 3. η διαλεύκανση, η διευκρίνιση // **-a rufelor** το πλύσιμο με καθαρό νερό των ρούχων στο τέλος της πλύσης
limpezit-ă, limpeziţi-te *επίθ.* 1. λαγαρισμένος-η-ο 2. ξεκάθαρος-η-ο, διασαφηνισμένος-η-ο 3. διευκρινισμένος-η-ο, διαλευκασμένος-η-ο 4. ξεπλυμένος-η-ο (ρούχα)
limuzină, limuzine *ουσ. θηλ.* η λιμουζίνα, η κούρσα, η κουρσάρα
lin, lini *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* είδος ψαριού, η τίγγα
lin, linuri *ουσ. ουδ.* ο ληνός, το πατητήρι γιά το πάτημα των σταφυλιών
lin-ă, lin-e I. *επίθ.* 1. ελαφριός-ιά-ό 2. απαλός-ή-ό, ομαλός-ή-ό 3. εύκολος-η-ο 4. σιγανός-ή-ό, αγαλιανός-ή-ό // **aterizare -ă** η ομαλή προσγείωση // **pantă -ă** η ελαφριά κλιτύς κατωφέρεια // **sunet ~** ο σιγανός ήχος II. *επίθ.* 1. ελαφρά, απαλά, ομαλά 2. εύκολα 3. αγαλιανά, σιγανά 4. ήρεμα
linacee, linacee *ουσ. θηλ. στο πληθ. (βοτ.)* τα λινοειδή // **inul este o ~** το λινάρι είναι ένα φυτό από τα λινοειδή

linariță, linarițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το αγριολίναρο
linca *επιφ.* // ~~ το κουδούνισμα
lindină, lindini *ουσ. θηλ.* η κόνιδα
lindinos-oasă, lindinoşi-oase *επίθ.* 1. κονιδιάρης-α -ικο 2. *μτφ.* ακάθαρτος-η-ο, άπλυτος-η-ο
lineal, lineale *ουσ. ουδ.* ο γραμμογράφος, ο γραμμοσύρτης (που χαράζει γραμμές)
lingav-ă, lingavi-e *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ανόρεχτος-η-ο 2. καχεκτικός-ή-ό, αδύναμος-η-ο, ασθενικός-ή-ό
lingăreală, lingăreli *ουσ. θηλ.* η δουλοπρέπεια, η δουλοφροσύνη, η δουλικότητα
lingări, lingăresc I. *ρ. μετ.* δείχνω σε κάποιον δουλοπρέπεια II. *ρ. μέσο.* κολακεύομαι, ικανοποιούμαι από τούς κόλακες
lingău, lingăi *ουσ. αρσ.* 1. ο φαταούλας 2. ο γλείφτης, ο κόλακας
linge, ling I. *ρ. μετ.* 1. γλείφω, γεύομαι κάτι με τη γλώσσα 2. *μτφ.* κολακεύω // **~-blide** ο τσανακογλείφτης // **a-şi ~ degetele** γλείφω τα δάχτυλά/ τα νύχια μου // **îmi ling buzele** γλείφω τα χείλια μου II. *ρ. μέσο.* γλείφομαι
lingere, lingeri *ουσ. θηλ.* το γλείψιμο
lingoare, lingori *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο τυφοειδής πυρετός, ο μαρασμός
lingotieră, lingotiere *ουσ. θηλ.* η κουτάλα από χυτοσίδηρο (στα εργοστάσια) για το λειωμένο μέταλλο
lingou, lingouri *ουσ. ουδ.* η ράβδος, το κομμάτι χυτού μετάλλου // **~ de aur** η ράβδος χρυσού
lingual-ă, linguali-e *επίθ. (ανατ.)* γλωσσικός-ή-ό // **nerv ~** το γλωσσικό νεύρο
lingurar, lingurari I. *ουσ. αρσ.* 1. ο κατασκευαστής κουταλιών 2. ο ατσίγγανος που κατασκευάζει κουτάλια II. *ουσ. ουδ.* η ειδική εταζέρα για τοποθέτηση των κουταλιών (στην επαρχία)
lingură, linguri *ουσ. θηλ.* 1. το κουτάλι 2. η κουταλιά // **a atârna lingurile de gât** κρεμώ τα κουτάλια απ' το λαιμό *(για όσους έρχονται αργά να φάνε στο τραπέζι)* // **a-şi mânca banii cu lingura** τρώγει τα χρήματά του με το κουτάλι, ξοδεύει πολύ // **o ~ de cafea** ένα κουτάλι καφές
lingurea-ică, lingurele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. είδος θεραπευτικού φυτού από τα σταυροειδή με άσπρα άνθη σε σχήμα σταφυλιού, χρήσιμο στην καταπολέμηση των σκορβουτικών παθήσεων, πνευμονικών ασθενειών, κ.λ.π. 2. *(ανατ.)* η κοιλότητα στο κάτω άκρο του στέρνου
linguriță, lingurițe *ουσ. θηλ.* το κουταλάκι // **o ~ de dulceață** ένα κουταλάκι γλυκού
linguroi, linguroaie *ουσ. ουδ.* η κουτάλα
linguşeală, linguşeli *ουσ. θηλ.* 1. η κολακεία, το καλόπιασμα, το κολάκευμα 2. η γαλυφιά
linguşi, linguşesc I. *ρ. μετ.* 1. κολακεύω, καλοπιάνω 2. επαινώ κάποιον πάρα πολύ // **a se ~ pe lângă cineva** κάνω κομπλιμέντα σε κάποιον για να κερδίζω την εύνοιά του II. *ρ. μέσο.* κολακεύομαι
linguşire, linguşiri *ουσ. θηλ.* 1. η κολακεία 2. το καλόπιασμα, το κολάκευμα 3. η γαλυφιά
linguşitor, linguşitori *ουσ. αρσ.* ο κόλακας, ο γαλύφης
linguşitor-oare, linguşitori-oare *επίθ.* κολακευτικός -ή-ό
lingvist-ă, lingvişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* γλωσσολόγος (ο,η)
lingvistic-ă, lingvistici-ce I. *επίθ.* 1. γλωσσολογικός -ή-ό 2. γλωσσικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η γλωσσολογία
linia, liniez *ρ μετ.* χαρακώνω, χαράζω, τραβώ γραμμές, σύρω παράλληλες γραμμές, ριγώνω, διαγραμμίζω
liniament, liniamente *ουσ. ουδ.* η γραμμή, η χαρακιά, η χαραγματιά
liniar-ă, liniari-e *επίθ.* γραμμικός-ή-ό, ευθύγραμμος -η-ο // **desen ~** η γραμμική ιχνογραφία, η σχεδιογράφηση // **mişcare -ă** η γραμμική κίνηση, η κίνηση σε ευθεία γραμμή // *(μαθ.)* **programare -ă** ο γραμμικός προγραμματισμός
liniat-ă, liniați-te *επίθ.* γραμμωτός-ή-ό, ριγωτός-ή-ό, χαρακωτός-ή-ό // **hârtie -ă** το ριγωτό χαρτί
liniatură, liniaturi *ουσ. θηλ.* η χαρακιά, το χαράκωμα, το ρίγωμα, η χάραξη γραμμών
linie, linii *ουσ. θηλ.* 1. η γραμμή 2. ο χάρακας, η ρίγα 3. το χαράκι, το χάραγμα, η ρηγωματιά, η χαραγματιά 4. ο στίχος, ο στοίχος, η σειρά, η αράδα // **~ aeriană** η εναέρια γραμμή // **~ automată** η αυτόματη γραμμή // **~ curbă** η καμπύλη γραμμή // **~ de cale ferată** η σιδηροδρομική γραμμή // **~ de conduită** η γραμμή διαγωγής, ο τρόπος συμπεριφοράς // **~ de plutire** η γραμμή πλεύσεως // **~ dreaptă** η ευθεία γραμμή // **~ electrică** η ηλεκτρική γραμμή // **~ frântă** η τεθλασμένη γραμμή // **în ~** σε γραμμή, στη γραμμή // **în ~ colaterală** σε πλάγια γραμμή // **~ telefonică** η τηλεφωνική γραμμή // **în linii generale / mari** σε γενικές γραμμές, περιληπτικά // **pe toată linia** σ' όλη τη γραμμή
liniere, linieri *ουσ. θηλ.* 1. το ρίγωμα, το χαράκωμα, η χαρακιά 2. η χάραξη γραμμών
linioară, linioare *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή γραμμή, η γραμμούλα 2. η παύλα
linişte *ουσ. θηλ.* 1. η ησυχία 2. η ηρεμία 3. η σιγή 4. η γαλήνη, η αταραξία 5. η ανάπαυση // **~ profundă** η βαθιά σιγή // *επιρ. έκφρ.* **în ~** ησύχως, ειρηνικώς
linişti, liniştesc I. *ρ. μέσο.* 1. ησυχάζω, είμαι ήσυχος, ηρεμώ 2. καταπραΰνομαι, ανακουφίζομαι, ξεκουράζομαι II. *ρ. μετ.* 1. ησυχάζω, καθησυχάζω 2. γαληνεύω, καταπραΰνω, ημερεύω, κάνω κάτι να λιγοστέψει
linştire, liniştiri *ουσ. θηλ.* 1. η κατάσταση ησυχίας, το γαλήνεμα 2. η καθησύχαση, ο κατευνασμός, η καταπράυνση
liniştit-ă. liniştiți-te *επίθ.* 1. ήσυχος-η-ο, γαληνεμένος -η-ο, γαλήνιος-ια-ιο 2. ήρεμος-η-ο, συγκρατημένος -η-ο
liniştitor-oare, liniştitori-oare *επίθ.* 1. ησυχαστικός-ή -ό, καθησυχαστικός-ή-ό 2. καταπραϋντικός-ή-ό, ηρεμιστικός-ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό
liniuță, liniuțe *ουσ. θηλ.* η γραμμούλα // **~ de unire** η παύλα
linograf, linografe *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο λινογράφος, η λινοτυπική μηχανή
linogravură, linogravuri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η λινογκραβούρα 2. η λινογραφία
linoleum, linoleumuri *ουσ. ουδ.* το λινόλεουμ, το αδιάβροχο ύφασμα με επίστρωμα από βερνίκι λινέλαιου (μονωτικό ή για σκέπασμα των δαπέδων, κ.λ.π.)
linotip, linotipuri *ουσ. ουδ.* η λινοτυπική μηχανή
linotipie, linotipii *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η λινοτυπία, η στοιχειοθέτηση με τις λινοτυπικές μηχανές
linotipist-ă, linotipişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.)* λινοτύπης (ο,η)

linou, linouri *ουσ. ουδ.* το λινό, το λεπτό ύφασμα για μαντήλια κ.λ.π
lins-ă, linşi-se *επίθ.* 1. γλυμμένος-η-ο 2. ισιασμένος-η -ο, λείος-α-ο
linşa, linşez *ρ. μετ.* λιντσάρω, φονεύω κάποιον εγκληματία επί τόπου ή χωρίς να έχει δικαστεί
linşaj, linşaje *ουσ. ουδ.* το λιντσάρισμα
linşare, linşări *ουσ. θηλ.* ιδ. linşaj
linte *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η φακή, οι φακές // **pentru un blid de ~** αντί πινακίου φακής
linters *ουσ. ουδ.* το χνούδι του βαμβακόσπορου
lintiță, lintițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η νεροφακή
lintou, lintouri *ουσ. ουδ.* το υπέρθυρο, το ανώφλι πόρτας ή παραθυριού
lințoliu, lințolii *ουσ. ουδ.* το σάβανο
linx, lincşi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο λυγξ *(ζώο)*
liofiliza, liofilizez *ρ. μετ.* συντηρώ εις το κενόν διάλυση βατσίνας ή αιματικού πλάσματος ή φρούτα, κ.λ.π. επί μακρόν χρόνο
liotă, liote *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. το πλήθος 2. ο πολύς λαός, ο όχλος
lipa *επιφ.* // **~-~** ο θόρυβος που ακούγεται όταν βαδίζει κάποιος ξυπόλυτος ή με παντόφλες
lipan, lipani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η σκίαινα (είδος ψαριού όμοιο με την πέστροφα, ζει στα ορεινά ποτάμια)
lipan, lipani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αρκουδοβότανο (φυτό χορτοειδές με μεγάλα πορφυρένια άνθη)
lipază, lipaze *ουσ. θηλ. (βιολ.)* το λιποδιαλυτό ένζυμο, υπάρχει στα πεπτικά υγρά, διαλύοντας τις λιπαρές ουσίες, η λιπάση
lipăi, lipăi *ρ. αμ.* κάνω λίπα-λίπα όταν βαδίζω ξυπόλυτος ή όταν τρώγω κάτι με τη γλώσσα
lipăit *ουσ. ουδ.* το λίπα-λίπα
lipcan, lipcani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ειδικός καβαλάρης -ταχυδρόμος, ο σύνδεσμος μεταξύ στρατιωτικών μονάδων εν καιρώ πολέμου στους ιστορικούς χρόνους
lipcă *επίρ. (επαρχ.)* κολλητά, κολλημένα // **a sta ~** κάθομαι κολλητά κάπου ακούνητος // **a sta ~ pe capul cuiva** κάθομαι κολλημένα στο κεφάλι κάποιου, γίνομαι φορτικός, ενοχλώ
lipi, lipesc I. *ρ. μετ.* 1. κολλώ, προσκολλώ 2. συγκολλώ 3. συνδέω με κολλητική ουσία ή με λειωμένο μέταλλο // **a ~ o țeavă** συγκολλώ ένα σωλήνα // **a ~ un afiş** κολλώ μια αφίσα, μια έντυπη διαφήμιση II. *ρ. μέσο* κολλώ, κολλιέμαι // **a i se ~ burta de spate de foame** του στέγνωσαν / κόλλησαν τα έντερα // **a se ~ învățătura de cineva** το να αγαπάει κανείς τα γράμματα // **copilul se lipeşte de mama lui** το παιδί προσκολλάται στη μητέρα του
lipici, lipiciuri *ουσ. ουδ.* 1. η κολλητική ουσία, η κόλλα 2. *μτφ.* το θέλγητρο // *ρημ. έκφρ.* **a avea ~** το να έχει κάποιος κόλλα, να γοητεύει
lipicios-oasă, lipicioşi-oase *επίθ.* 1. κολλητικός-ή-ό, κολλώδης-ης-ες 2. ιξώδης-ης-ες 3. *μτφ.* ελκυστικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό
lipidă, lipide *ουσ. θηλ.* τα λιπίδια
lipie, lipii *ουσ. θηλ.* η λαγάνα (είδος ψωμιού μικρού, λίγο εξογκωμένου, με πολλή κόρα και λίγη ψίχα)
lipire, lipiri *ουσ. θηλ.* 1. το κόλλημα, η κόλληση 2. η συγκόλληση
lipit *ουσ. ουδ.* ιδ. lipire
lipit-ă, lipiți-te *επίθ.* 1. κολλημένος-η-ο, κολλητός-ή -ό 2. συγκολλημένος-η-ο 3. συναφής-ής-ές // **a avea coastele ~e de foame** έχω κολλημένα τα πλευρά μου από την πείνα / ψοφώ από την πείνα // **sărac ~ pământului** πάμπτωχος
lipitoare, lipitori *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* 1. η αβδέλλα, η βδέλλα 2. *μτφ.* εκμεταλλευτής-εύτρια (ο,η)
lipitor-oare, lipitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κολλητής-ήτρια (ο,η) 2. συγκολλητής-ήτρια (ο,η)
lipitură, lipituri *ουσ. θηλ.* 1. η κόλληση, το κόλλημα 2. η συγκόλληση
lipom, lipomuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το λίπωμα, ο καλοήθης όγκος από λιπώδη ιστό
liposarcom, liposarcomuri *ουσ. ουδ.* το λιποσάρκωμα, ο κακοήθης όγκος στους λιπαρούς ιστούς
liposolubil-ă. liposolubili-e *επίθ.* λιποδιαλυτός-ή-ό
lipovean-ă, lipoveni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λιποβινός -ή (ο,η) (οι ντόπιοι κάτοικοι του Δέλτα του Δούναβη, ασχολούνται με την αλιεία)
lipoveancă, lipovence *ουσ. θηλ.* η Λιποβίνη
lipovenesc-ească, lipoveneşti *επίθ.* λιποβινικός-ή-ό
lipoveneşte *επίρ.* λιποβένικα
lipsă, lipsuri I. *ουσ. θηλ.* 1. η απουσία 2. η έλλειψη, το έλλειμμα 3. η στέρηση, η ανεπάρκεια 4. η ατέλεια, το ελάττωμα, 5. η φτώχεια 6. το λειψό // **~ de bani** η έλλειψη χρημάτων // **~ de mână de lucru** η έλλειψη εργατικών χεριών, η έλλειψη χειροτεχνικής εργασίας // **~ la apel** με απουσία στο προσκλητήριο // **a duce ~** στερούμαι, έχω έλλειψη // **a fi ~** είμαι λειψός, δε φτάνω, ελλείπω // **din ~ de probe** ελλείψει αποδεικτικών // **duc ~ de bani lichizi** έχω έλλειψη ρευστών χρημάτων // **în ~ de altceva** σε έλλειψη κάτι άλλου // **mai bine ~** καλύτερα καθόλου II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αναγκαίος -α-ο, απαραίτητος-η-ο // **am înşirat toate cele ce-mi sunt de ~** αράδιασα όλα όσα μου λείπουν III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** ερήμην (στη δίκη) // **în ~ de...** ελλείψει..
lipscan, lipscani *ουσ. αρσ.* ο Λείψιος (ο έμπορος από τη γερμανική πόλη Λειψία)
lipsi, lipsesc I. *ρ. αμ.* 1. λείπω, ελλείπω, απουσιάζω 2. στερούμαι, έχω έλλειψη από κάτι // **acest elev lipseşte prea mult** αυτός ο μαθητής απουσιάζει πάρα πολύ // **asta mai lipseşte!** αυτό μας έλειπε! // **îi lipseşte perseverența** του λείπει η επιμονή // **lipsesc două pagini din cartea mea** λείπουν δύο σελίδες από το βιβλίο μου // **ocaziile nu lipsesc** οι ευκαιρίες δε λείπουν // **puțin a ~ ca să...** λίγο έλειψε να... II. *ρ. μέσο.* 1. παραιτούμαι 2. εγκαταλείπω, αποτάσσομαι 3. αποφεύγω κάτι, αρνούμαι, δε δέχομαι // **mă lipsesc de seviciile lui** δε δέχομαι τις υπηρεσίες του
lipsire, lipsiri *ουσ. θηλ.* 1. η στέρηση, η αποστέρηση 2. η έλλειψη
lipsit-ă, lipsiți-te *επίθ.* 1. στερημένος-η-ο, αποστερημένος-η-ο 2. ελλειπής-ής-ές // **~ de mijloace** στερημένος από τα μέσα αναγκαία προς το ζην
liră, lire *ουσ. θηλ.* 1. *(μουσ.)* η λύρα (μουσικό όργανο) 2. *μτφ.* το σύβολο του ποιητικού ταλέντου 3. η λίρα (νόμισμα με διαφορετική σε κάθε χώρα αξία, αγγλική, τουρκική, κ.λ.π.) // **~ italiană** η λιρέττα // **~ sterlină** η λίρα στερλίνα
liric-ă, lirici-ce I. *επίθ.* λυρικός-ή-ό // **muzică ~ă** η λυρική μουσική (η μουσική της όπερας με γλυκιά ηχηρότητα) // **poet ~** ο λυρικός ποιητής // **poezie ~ă** το λυρικό ποίημα II. *ουσ. θηλ.* η λυρική ποίηση

lirism *ουσ. ουδ.* 1. ο λυρισμός, η λυρική ποίηση 2. η χρησιμοποίηση ποιητικού ύφους στο λόγο
lisa, lisez *ρ. μετ. (τεχ.)* πλένω και ισιάζω το χτενισμένο μαλλί
lisare, lisări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το πλύσιμο και το ίσιασμα του χτενισμένου μαλλιού
lisă, lise *ουσ. θηλ.* 1. ο σιδερένιος μοχλός 2. η τράβα, το δοκάρι ανάμεσα στους στύλους ενός κιγκλιδώματος
listă, liste *ουσ. θηλ.* 1. η λίστα 2. ο κατάλογος 3. ο αναλυτικός πίνακας, η κατάσταση, το έγγραφο με αναγραφή προσώπων ή πραγμάτων κατά μια ορισμένη σειρά // **lista civilă** η αστική λίστα από το προϋπολογισμό του κράτους, το ποσό που μπορεί να ξοδέψει ετησίως ο αρχηγός του κράτους για τις προσωπικές του ανάγκες // *μτφ.* **lista de bucate** το εδεσματολόγιο, ο κατάλογος φαγητών // **lista de prețuri** ο κατάλογος τιμών, ο τιμοκατάλογος, το τιμολόγιο
lișiță, lișițe *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η φαλαρίδα
litanie, litanii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η λιτανεία (θρησκευτικό προσκύνημα)
litargă *ουσ. θηλ. (χημ.)* ο λιθάργυρος (οξείδιο του μολύβδου)
literal-ă, literali-e *επίθ.* 1. κυριολεκτικός-ή-ό 2. γραμματικός-ή-ό (που σημειώνεται με γράμματα)
literalmente *επίρ.* κυριολεκτικά, με την ακριβή σημασία της λέξεως και όχι μεταφορική
literar-ă, literari-e *επίθ.* 1. λογοτεχνικός-ή-ό 2. φιλολογικός-ή-ό // **încercare -ă** το δοκίμιο // **limba -ă** η επίσημη γλώσσα // **lucrare -ă** το λογοτέχνημα // **revistă -ă** το λογοτεχνικό περιοδικό // **societate -ă** ο φιλολογικός σύλλογος
literat-ă, literați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φιλόλογος (ο,η) 2. λογοτέχνης-ιδα (ο,η) 3. λόγιος-ία (ο,η)
literatură, literaturi *ουσ. θηλ.* 1. η λογοτεχνία, τα γράμματα 2. η φιλολογία 3. η βιβλιογραφία πάνω σε ορισμένο θέμα // **~ cultă** η λόγια λογοτεχνία // **~ populară** η λαϊκή φιλολογία // **~ științifico-fantastică** η φιλολογία επιστημονικής φαντασίας // *(χλευασ.)* **a face ~** αμπελοφιλοσοφία
literă, litere *ουσ. θηλ.* 1. το γράμμα 2. *μτφ.* η ακριβής έννοια ενός γραπτού κειμένου // **~ mare** το κεφαλαίο γράμμα // **litera legii** το γράμμα του νόμου // **literele alfabetului** τα γράμματα του αλφαβήτου // **ad literam** κατά γράμμα // **a rămâne ~ moartă** μένει νεκρό γράμμα (δεν εφαρμόζεται) // **om de litere** ο φιλόλογος, ο λογοτέχνης, ο συγγραφέας
litiază, litiaze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λιθίαση
litie, litii *ουσ. θηλ.* η λιτή (η εκκλησιαστική δέηση στις ολονυκτίες και αγρυπνίες)
litieră, litiere *ουσ. θηλ.* το φορείο
litigantă, litigante *επίθ.* αντίδικος-η-ο, διάδικος-η-ο // **parte ~** η αντίδικη πλευρά
litigios-oasă, litigioși-oase *επίθ.* διαφιλονικούμενος-η-ο, επίδικος-η-ο *(στη κρίση δικαστηρίου)*, αμφισβητούμενος-η-ο
litigiu, litigii *ουσ. ουδ.* 1. η δίκη 2. η διένεξη 3. το μάλωμα, η φιλονικία, η διαφορά, η έριδα
litiu, litii *ουσ. ουδ. (χημ.)* το λίθιο
litograf-ă, litografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* λιθογράφος (ο,η)
litografia, litografiez *ρ. μετ.* λιθογραφώ
litografiat-ă, litografiați-t *επίθ.* λιθογραφημένος-η-ο
litografic-ă, litografici-ce *επίθ.* λιθογραφικός-ή-ό
litografie, litografii *ουσ. θηλ.* 1. η λιθογραφία, το λιθογράφημα 2. το λιθογραφείο
litografiere, litografieri *ουσ. θηλ.* η λιθογράφηση, η εκτύπωση με λιθογράφηση
litologie *ουσ. θηλ.* η ορυκτολογία, η μελέτη των πετρωμάτων
litoral-ă, litorali-e, litoraluri I. *ουσ. ουδ.* η παραλία, ο γιαλός, η ακρογιαλιά, η ακροθαλασσιά, η ακτή, η αμμουδιά II. *επίθ.* παραλιακός-ή-ό, παράλιος-ια-ιο, παράκτιος-ια-ιο // **-ul Mării Negre** η ακτή της Μαύρης Θάλασσας
litosferă *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η λιθόσφαιρα
litotă, litote *ουσ. θηλ.* η λιτότης (το σχήμα λόγου με βραχυλογία)
litră, litre *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το τέταρτο του λίτρου ή του κιλού
litru, litri *ουσ. αρσ.* το λίτρο
lituanian-ă, lituanieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λιθουανός-ή (ο,η) II. *επίθ.* λιθουανικός-ή-ό // **limba ~ă** η λιθουανική γλώσσα
liturghie, liturghii *ουσ. θηλ.* η Θεία Λειτουργία, η λειτουργία, η εκκλησιαστική τελετή της Θείας Ευχαριστίας // **a da o ~** πληρώνω τον παπά να κάνει για μένα λειτουργία στην εκκλησία
liturghier, liturghiere *ουσ. ουδ.* το Λειτουργικό (το βιβλίο που αναφέρεται στη Θεία Λειτουργία)
liturgic-ă, liturgici-ce I. *επίθ.* λειτουργικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η λειτουργική
liță, lițe *ουσ. θηλ.* η δέσμη λεπτών νημάτων σύρματος, στριφτά ή όχι, χρησιμοποιημένη σαν ηλεκτραγωγός
livadă, livezi *ουσ. θηλ.* 1. ο οπωρώνας, ο δεντρώνας, η δεντροφυτεία 2. το λιβάδι, το τσαΐρι, η έκταση γης με χόρτα πού θερίζεται για χορτονομή // **~ de măslini** η ελαιοφυτεία, ο ελαιώνας
livan, livani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το δεντρολίβανο (από το φλοιό του δέντρου)
livid-ă, livizi-de *επίθ.* πελιδνός-ή-ό, ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό, μαυροκίτρινος-η-ο
lividitate *ουσ. θηλ.* 1. η πελιδνότητα, η χλωμάδα, η ωχρότητα 2. το μελάνιασμα, η μελανάδα
livra, livrez *ρ. μετ.* 1. πωλώ, πουλάω 2. παραδίνω κάτι μετά από συμφωνία, προμηθεύω, χορηγώ εμπόρευμα 3. παρέχω κάτι σε κάποιον
livrabil-ă, livrabili-e *επίθ.* 1. παραδοτέος-α-ο 2. πωλήσιμος-η-ο, πωλητήριος 3. προμηθευτικός-ή-ό
livrare, livrări *ουσ. θηλ.* 1. η πώληση 2. το δόσιμο, η παροχή 3. η παράδοση, το να παραδίνει κάποιος κάτι, η προμήθεια εμπορεύματος
livră, livre *ουσ. θηλ.* 1. το λίτρο (μέτρο βάρους) 2. η λίβρα (παλιό γαλλικό νόμισμα)
livrea, livrele *ουσ. θηλ.* η λιβρέα
livresc-ă, livrești *επίθ.* βιβλιακός-ή-ό
livret, livrete *ουσ. ουδ.* το βιβλιάριο. το βιβλιαράκι, το μικρό βιβλίο // **~ militar** το στρατιωτικό βιβλιάριο, το στρατιωτικό απολυτήριο
liză, lize *ουσ. θηλ.* το καροτσάκι, χειροκίνητο μεταφορικό μέσο στα τυπογραφεία
lizibil-ă, lizibili-e *επίθ.* ευανάγνωστος-η-ο
lizieră, liziere *ουσ. θηλ.* 1. η παρυφή 2. η ούγια (η άκρη κατά μήκος του υφάσματος) // **liziera pădurii** η παρυφή του δάσους
lizină, lizine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η λυσίνη, είδος αμινοξέος στις πρωτεΐνες

lob, lobi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* ο λοβός // **-ul urechii** ο λοβός του αυτιού (η ρόγα του αυτιού)
lob, loburi *ουσ. ουδ.* «το λόμπ», το χτύπημα στο παιχνίδι του τένις ώστε το τόπι να περάσει πάνω από το κεφάλι του αντιπάλου και αυτός να μη μπορέσει να το στείλει πίσω με τη ρακέτα
lobelină, lobeline *ουσ. θηλ. (χημ.)* η λοβελίνη, το αλκαλοειδές από φυτό με διεργετική ενέργεια χρήσιμο στην αναπνοή, στη θεραπεία του άσθματος, της δύσπνοιας, κ.λ.π.
lobodă, lobode *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το χρυσολάχανο (φυτό ποώδες με φύλλα εδώδιμα)
lobul, lobuli *ουσ. αρσ.* η ανατομική και λειτουργική υποδιαίρεση ενός λοβού
loc, locuri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο τόπος, το μέρος, η θέση 2. η τοποθεσία, η χώρα, το κομμάτι γης 3. το πόστο 4. η τοποθέτηση, η στάση // ~ **de casă** το οικόπεδο // ~ **de muncă** θέση εργασίας // ~ **de veci** το νεκροταφείο (ο αιώνιος τόπος στο κοιμητήρι) // **-ul geometric** ο γεωμετρικός τόπος // **-urile Sfinte** οι Άγιοι Τόποι // **a da ~ la o discuţie inutilă** προξενώ μια ανώφελη συζήτηση // **a fi de ~ din...** το να κατάγεται από κάποιο μέρος... είμαι από το μέρος τάδε // **a-i veni inima la ~** ήρθε η καρδιά του στον τόπο (συνέρχεται από ξαφνικό φόβο) // **a-l lăsa pe ~** ρίχνω κάποιον νεκρό // **a lua ~** παίρνω θέση, κάθομαι // **a nu-şi mai afla -ul** ανησυχώ // **a nu mai avea ~ de cineva** εμποδίζομαι από κάποιον // **a pune pe cineva în -ul lui** τον βάζω στη θέση του // **a sta -ului** μένω ακίνητος // *έκφρ.* **a sta pe ~** μένω επί τόπου // **a ţine ~** αντικαταστώ // **ceremonia va avea ~ mâine** η τελετή θα λάβει χώρα αύριο (θα συμβεί αύριο) // **din capul -ului** από την αρχή // **e la -ul său** είναι στη θέση του // **în ~ să...** αντί να... // **în tot -ul** σε κάθε τόπο (παντού) // **la faţa -ului** επί τόπου, επιτόπιος-ια-ιο // **la -ul citat** στο αναφερόμενο σημείο // **la un ~** μαζί, συνολικά, στο σύνολο // **până într-un ~** μέχρις ένα σημείο // **pe ~ repaus!** ανάπαυση! (στρατιωτικό παράγγελμα) // **pentru acest ~ sunt mai mulţi candidaţi** υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι για αυτή τη θέση // **o palmă de ~** μια σπιθαμή γης II. *επιρ. έκφρ.* // **a o lua din ~** φεύγω από κάπου // **a muta din ~** μετατοπίζω // **a rămâne pe ~** μένω σε ένα σημείο // **din ~** από εκεί // **în ~** σε ένα τόπο
local-ă, locali-e I. *επίθ.* 1. τοπικός-ή-ό 2. επιτόπιος-ια-ο // **anestezie -ă** η τοπική αναισθησία // **resurse -e** οι τοπικές δυνατότητες // **ora ~ă** η τοπική ώρα // **tratament ~** η τοπική θεραπεία II. **localuri** *ουσ. ουδ.* 1. η έδρα, το κτήριο, το οίκημα 2. μαγαζί, εστιατόριο, ταβέρνα, κ.λ.π. // **-uri de noapte** το νυκτερινό κέντρο
localitate, localităţi I. *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθεσία, το μέρος, το χωριό, η πόλη, η περιοχή 2. ο οικισμός // ~ **rurală** η υπαίθρια τοποθεσία, το χωριό // ~ **turistică** η τουριστική τοποθεσία, η εξοχή // ~ **urbană** η αστική τοποθεσία, η πόλη // **în toate localităţile** σε όλες τις περιοχές II. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* // **din ~** τοπικός, απ' εδώ, απ' αυτόν τον τόπο // **în ~** ενταύθα
localiza, localizez I. *ρ. μετ.* 1. εντοπίζω, περιορίζει κάτι σε κάποιον τόπο, εμποδίζω την επέκταση (φωτιά, επιδημία) 2. καθορίζω σε ορισμένο χώρο και χρόνο κάποια ενέργεια 3. δίνω τοπικό χαρακτήρα σε λογοτεχνικό έργο II. *ρ. μέσο.* εντοπίζομαι
localizare, localizări *ουσ. θηλ.* 1. η εντόπιση 2. ο προσδιορισμός της θέσης σταθμού εκπομπής, ο εντοπισμός
localizat-ă, localizaţi-te *επίθ.* εντοπισμένος-η-ο
localnic-ă, localnici-ce I. *επίθ.* 1. ντόπιος-ια-ιο 2. εγχώριος-ια-ο, αυτόχθονας-η-ο // **muncitori localnici** οι ντόπιοι εργάτες II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ντόπιος-ια (ο,η), εντόπιος-ια (ο,η) 2. ιθαγενής -ής-ές (ο,η), γηγενής-ής-ές (ο,η)
locaş, locaşuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* 1. ο οίκος, το σπίτι, η κατοικία, το οίκημα 2. η θαλάμη για τοποθέτηση εξαρτήματος μηχανής // ~ **sfânt** ο ιερός οίκος // **a da cuiva ~** δίνω σε κάποιον οίκημα (κατοικία)
locatar-ă, locatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ένοικος-η (ο,η), ενοικιαστής-άστρια (ο,η), νοικάρης-άρισσα (ο,η)
locativ-ă, locativi-e I. *επίθ.* 1. ενοικιαστήριος-ια-ιο 2. κατοικήσιμος-η-ο // **fond ~** το ενοικιαστήριο ταμείο // **spaţiu ~** ο κατοικήσιμος χώρος // **valoare -ă** η αξία του ενοικίου II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η τοπική πτώση, δείχνει τον τόπο ενέργειας του ρήματος σε κάποιες γλώσσες
locator-oare, locatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδιοκτήτης-ήτρια (ο,η), που ενοικιάζει, ο,η ενοικιάζων-ουσα II. *ουσ. ουδ.* ~ **radio** το ραντάρ με περισσότερους σταθμούς ραδιοδεκτών που καθορίζει τη θέση ενός σταθμού ραδιοεκπομπής
locaţie, locaţii *ουσ. θηλ.* 1. η ενοικίαση, η μίσθωση 2. η σύμβαση ανάμεσα στον ιδιοκτήτη και τον ενοικιαστή ενός πράγματος, το μισθωτήριο, το ενοικιαστήριο, το συμβόλαιο για τη μίσθωση, για την ενοικίαση // **taxă de ~** το τέλος για μίσθωση, το πρόστιμο εξαιτίας υπέρβασης της προθεσμίας φορτώσεως ή εκφορτώσεως του οχήματος
loch, lochuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το ταχύμετρο *(για μέτρηση της ταχύτητας πλοίου ή αεροπλάνου)*, η παρκέτα
loco *επίρ.* ενταύθα, στον ίδιο τόπο με τον αποστολέα
locomobil-ă, locomobili-e I. *επίθ.* μετακινητός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ατμομηχανή, ο ατμοκινητήρας
locomotivă, locomotive *ουσ. θηλ.* η ατμομηχανή (στο τραίνο) // ~ **Diesel** η διζελάμαξα // ~ **electrică** η ηλεκτράμαξα // **depou de locomotive** το μηχανοστάσιο
locomotor-oare, locomotori-oare *επίθ.* ηλεκτρική μηχανή
locomoţie *ουσ. θηλ.* 1. η μετακίνηση 2. η μετατόπιση, η μετάβαση // **mijloace de ~** τα μεταφορικά μέσα
locotenent, locotenenţi *ουσ. αρσ.* ο υπολοχαγός // ~ **de aviaţie** ο υποσμηναγός // ~ **colonel** ο αντισυνταγματάρχης // ~ **de poliţie** ο υπαστυνόμος, βαθμός της αστυνομίας πόλεων // ~ **major** ο ανώτερος υπολοχαγός
locotenenţă, locotenenţe *ουσ. θηλ.* η αναπλήρωση, η τοποτηρητεία // ~ **domnească** η ηγεμονική αναπλήρωση
locotractor, locotractoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η μικρή διζελάμαξα για μανούβρες των βαγονιών μέσα στον περίβολο των εργοστασίων, αποθηκών, κ.λ.π
locşor, locşoare *ουσ. ουδ.* ο μικρός τόπος, η θεσούλα
locţiitor-oare, locţiitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αναπληρωτής-ώτρια (ο,η), αντικαταστάτης-άτρια

(ο,η) 2. τοποτηρητής-ήτρια (ο,η) // ~ **al ministrului** ο αναπληρωτής του υπουργού // ~ **de comandant** ο αναπληρωτής του αρχηγού, ο υπαρχηγός, ο υποδιοικητής

locui, locuiesc I. *ρ. αμ.* 1. κατοικώ, έχω κατοικία, σπίτι 2. μένω σ' ένα τόπο, διαμένω II. *ρ. μετ.* οικίζω, ιδρύω κατοικίες σ' ένα τόπο

locuibil-ă, locuibili-e *επίθ.* κατοικήσιμος-η-ο, κατοικητός-ή-ό

locuinţă, locuinţe *ουσ. θηλ.* 1. η οικία, η κατοικία, το οίκημα, το σπίτι, το διαμέρισμα σπιτιού, η στέγη 2. η διεύθυνση κατοικίας

locuire *ουσ. θηλ.* η κατοίκηση, η διαμονή

locuit-ă, locuiţi-te *επίθ.* κατοικημένος-η-ο

locuitor-oare, locuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κάτοικος (ο,η)

locuţiune, locuţiuni *ουσ. θηλ.* η έκφραση, το σύμπλεγμα λέξεων που αποτελεί ένα μόνο μέρος του λόγου // ~ **adverbială** η επιρρηματική έκφραση

loden, lodene *ουσ. ουδ.* το χοντρό τριχωτό ύφασμα για επανωφόρια

loess, loessuri *ουσ. ουδ.* «το λοές», ιζηματογενές πέτρωμα αιολικής, κιτρινόφαιου χρώματος από σκόνη, πυρίτη και άργιλο

logaritm, logaritmi *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο λογάριθμος // **tabelă de -i** ο πίνακας λογαρίθμων

logaritma, logaritmez *ρ. μετ. (μαθ.)* λογαριθμώ

logaritmic-ă, logaritmici-ce *επίθ. (μαθ.)* λογαριθμικός-ή-ό // **ecuaţie -ă** η λογαριθμική εξίσωση

loggia *ουσ. θηλ.* ο εξώστης ο στηριγμένος πάνω σε κολόνες (σε στήλες)

logic-ă, logici-ce I. *επίθ.* 1. λογικός-ή-ό 2. σωστός-ή-ό 3. ορθός-ή-ό // **circuit** - το λογικό κύκλωμα II. *επίρ.* 1. λογικά, σωστά 2. ορθά, χωρίς λάθος

logică *ουσ. θηλ.* η λογική, η ορθή σκέψη // **logica generală** η γενική λογική (η αριστοτέλεια λογική) // **logica matematică** η μαθηματική λογική

logician-ă, logicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* λογικός-ή (ο,η) (που ασχολείται με τη λογική)

logicism *ουσ. ουδ.* ο λογικισμός

logistică *ουσ. θηλ.* η μαθηματική λογική, η λογικοκρατία

logodi, logodesc I. *ρ. μέσο* αρραβωνιάζομαι, μνηστεύομαι II. *ρ. μετ.* 1. αρραβωνιάζω, μνηστεύω 2. δίνω υπόσχεση γάμου

logodit-ă, logodiţi-te *επίθ.* αρραβωνιασμένος-η-ο

logodnă, logodne *ουσ. θηλ.* ο αρραβώνας, η μνηστεία, το αρραβώνιασμα // **celebrarea logodnei** η τελετή της μνηστείας // **petrecerea de** ~ το γλέντι για τον αρραβώνα

logodnic-ă, logodnici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* αρραβωνιαστικός-ιά (ο,η), μνηστήρας-μνηστή (ο,η) 2. καλός (ο,η)

logofăt, logofeţi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο λογοθέτης, αξιωματούχος τον Μεσαίωνα 2. ο επιστάτης, ο επόπτης, ο επιτηρητής σ'ενα κτήμα // ~ **al doilea** ο δεύτερος λογοθέτης, ο αναπληρωτής του μεγάλου λογοθέτη // ~ **al treilea** ο τρίτος λογοθέτης, ο γραμματέας του μεγάλου λογοθέτη // ~ **de obiceiuri** ο τελετάρχης // ~ **de taină** ο μυστικός λογοθέτης, ο συμβουλάτορας // **mare** ~ ο μεγάλος λογοθέτης, αντίστοιχος με τον σημερινό πρωθυπουργό

logofeteasă, logofetese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του λογοθέτη

logofeţie, logofeţii *ουσ. θηλ.* 1. το αξίωμα του λογοθέτη 2. η επιστασία, η εποπτεία, η επιτήρηση

logometru, logometre *ουσ. ουδ.* το λογόμετρο *(μετράει τη σχέση ανάμεσα σε δύο ηλεκτρικά μεγέθη)*

logopatie, logopatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λογοπάθεια, κάθε διαταραχή του λόγου

logopedie *ουσ. θηλ.* η λογοπαιδεία, η σωστή προφορά λέξεων

logoree *ουσ. θηλ.* 1. η λογοδιάρροια 2. *μτφ.* η φλυαρία, η φαφλατιά

logos, logosuri *ουσ. ουδ.* 1. *φιλοσ.* ο Λόγος, ο Θεός, η ειμαρμένη 2. *ειρ. και οικ* η ομιλία, η αγόρευση

logotip, logotipuri *ουσ. ουδ. (τυπ.)* το λογότυπο

loial-ă, loiali-e *επίθ.* ειλικρινής-ής-ές, έντιμος-η-ο, τίμιος-ια-ιο

loialitate, loialităţi *ουσ. θηλ.* η ειλικρίνεια, η εντιμότητα, η ευθύτητα

loitră, loitre *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το πλευρικό ξύλο της αμάξης

lojă, loji *ουσ. θηλ.* 1. το θεωρείο 2. η στοά // ~ **de teatru** το θεωρείο σε θέατρο // ~ **masonică** η τεκτονική στοά (όμιλος φραμασόνων)

lom, lomuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο σιδερένιος μοχλός, ο σιδερένιος λοστός, η χαλύβδινη ράβδος για τοποθέτηση των σιδηροτροχιών

lombalgie, lombalgii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οσφυαλγία, ο μεσόπονος

lombar-ă, lombari-e *επίθ.* οσφυικός-ή-ό // **regiunea -ă** η οσφυϊκή χώρα

lombard, lombarduri *ουσ. ουδ. (οικον.)* το δάνειο επί ομολόγων ή επί άλλων πιστωτικών τίτλων του κράτους

lombarda, lombardez *ρ. μετ. (οικον.)* καταθέτω ομόλογα ή πιστωτικούς τίτλους του κράτους ενέχυρο για το δάνειο που μου χορηγείται

lombardare *ουσ. θηλ. (οικον.)* το δάνειο με βάση το ενέχυρο από ομολογίες ή άλλους πιστωτικούς τίτλους του κράτους

lombartroză, lombartroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οσφυαλγία, ο πόνος των αρθρώσεων των σπονδύλων στην οσφυϊκή χώρα

londonez-ă, londonezi-ze I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λονδρέζος-α (ο,η) II. *επίθ.* λονδρέζικος-η-ο

longevitate, longevităţi *ουσ. θηλ.* η μακροζωΐα, η μακροβιότητα

longeviv-ă, longevivi-e I. *επίθ.* μακρόβιος-ια-ιο, μακροχρόνιος-ια-ιο, μακροήμερος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μακρόβιος-ια (ο,η), μακροήμερος-η (ο,η)

longitudinal-ă, longitudinali-e I. *επίθ.* επιμήκης-ης-ες, στο μήκος, ο ευρισκόμενος στο γεωγραφικό μήκος II. *ουσ. θηλ.* το επίμηκες σώμα από μέταλλο τοποθετημένο κατά μήκος του πάτου του πλοίου γιά ενίσχυση των λαμαρινών, η καρίνα

longitudine, longitudini *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* το γεωγραφικό μήκος (στον πρώτο) // ~ **estică** το ανατολικό γεωγραφικό μήκος // ~ **cerească** το ουράνιο μήκος μετρημένο σε μοίρες

longobard-ă, longobarzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λογγοβάρδος-α (ο,η) II. *επίθ.* λογγοβαρδικός-ή-ό

longrină, longrine *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η σιδηροδρομική ράβδος η τοποθετημένη παράλληλα με τις

σιδηροτροχιές για να μειωθεί ο κίνδυνος εκτροχιασμού
lopată, lopeți *ουσ. θηλ.* 1. το φτυάρι, η φτυαριά 2. το κουπί // **sapa şi lopata** η σκαπάνη και το φτυάρι (ο θάνατος)
lopăta, lopătez I. *ρ. μετ.* φτυαρίζω II. *ρ. αμ.* κωπηλατώ, τραβώ κουπί
lopătar, lopătari *ουσ. αρσ.* 1. ο κωπηλάτης 2. ο φτυαρίζων 3. *(ορνιθ.)* η πλαταλέα
lopătare, lopătări *ουσ. θηλ.* 1. το φτυάρισμα, η αναμόχλευση με το φτυάρι 2. η κωπηλασία, ο χειρισμός των κουπιών
lopățică, lopățele *ουσ. θηλ.* το φτυαράκι
lord, lorzi *ουσ. αρσ.* ο λόρδος // **camera lorzilor** η βουλή των λόρδων
lornietă, lorniete *ουσ. θηλ.* τα μικρά κυάλια, το μικρό τηλεσκόπιο
lornion. lornioane *ουσ. ουδ.* τα διπλωτά γυαλιά
lostriță, lostrițe *ουσ. θηλ.* *(ιχθ.)* ποταμίσιο ψάρι, όμοιο με την πέστροφα
lot, loturi *ουσ. ουδ.* 1. η μερίδα, ο κλήρος, το μερίδιο, το μερτικό 2. το τμήμα, το κομμάτι από ένα σύνολο 3. το γκρουπ // ~ **de sportivi** η αθλητική αποστολή
lotcă, lotci *ουσ. θηλ.* η ψαρόβαρκα (με κουπιά)
loterie, loterii *ουσ. θηλ.* 1. το λαχείο, η λοταρία 2. το τυχερό παιχνίδι
lotiza, lotizez *ρ. μετ.* 1. υποδιαιρώ σε κλήρους, σε μερίδια 2. διαμοιράζω, κάνω διανομή με κλήρο
lotizare, lotizări *ουσ. θηλ.* η υποδιαίρεση σε κλήρους
loto, lotouri *ουσ. ουδ.* 1. η λοταρία, η τόμπολα, το λαχείο 2. ο λαχνός, το αριθμημένο δελτίο λαχείου
lotru, loatră, lotri, loatre I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(επαρχ.)* κλέφτης-τρα (ο,η) II. *επίθ.* ευκίνητος-η-ο, εύστροφος-η-ο
lotus, lotuşi *ουσ. αρσ.* *(βοτ.)* ο λωτός
loțiune, loțiuni *ουσ. θηλ.* η λοσιόν (το αρωματικό διάλυμα με λίγο αλκοόλ)
lovele *ουσ. θηλ. πληθ.* *(αργκ.)* τα λεφτά, οι παράδες, τα χρήματα
lovi, lovesc I. *ρ. μετ.* 1. χτυπώ, πλήττω 2. κροτώ, βροντώ 3. δέρνω, βαρώ // **a ~ cu piciorul** χτυπώ με το πόδι, κλωτσάω // **a ~ pe la spate** του 'χωσε τα μαχαίρια πισώπλατα // **a ~ ținta** βαρώ το στόχο // **o piatră a -t oblonul** μια πέτρα χτύπησε το παραθυρόφυλλο II. *ρ. αμ.* σκοντάφτω, προσκρούω // **el se loveşte de greutăți** αυτός συναντά εμπόδια // **s-a -t de un trecător** προσκρούω σ' ένα διαβάτη III. *ρ. μέσο* 1. χτυπιέμαι, δέρνομαι, πλήττομαι 2. συμπλέκομαι 3. *μτφ.* ταιριάζω, βρίσκομαι σε αρμονία με κάτι άλλο // **a se ~ cu capul de perete** χτυπώ το κεφάλι μου στον τοίχο // **a se ~ cu capul de pragul de sus** αποχτώ εμπειρία
lovire, loviri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα, το πλήγμα, η κρούση, το βάρεμα, το δάρσιμο, ο χτύπος, ο κρότος 2. το χτυπημένο μέρος, το σημάδι της πληγής 3. *μτφ.* η συμφορά, το δυστύχημα
lovitură, lovituri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα, το πλήγμα, το βάρεμα, η βολή, ο δαρμός, το δάρσιμο, ο χτύπος 2. η σύγκρουση, η κρούση, η επίθεση εναντίον εχθρού 3. *μτφ.* η δυσχέρεια, η στενοχώρια // *(αθλ.)* ~ **de colț** το χτύπημα κόρνερ // ~ **de grație** η χαριστική βολή // *(αθλ.)* ~ **de pedeapsă** το χτύπημα φάουλ // ~ **de stat** το πραξικόπημα // ~ **de teatru** η θεαματική τροπή // ~ **de trăsnet** το κεραυνοβόλημα // ~ **de tun** η κανονιά // **a da lovitura** πετυχαίνω το στόχο // **a ~ pe la spate** μαχαίρι στις πλάτες/ πισώπλατα
loxodromă, loxodrome *ουσ. θηλ.* η γραμμή που πηγαίνει λοξά επί ενός γεωγραφικού χάρτη και κόβει τους μεσημβρινούς από την ίδια γωνία
loz, lozuri *ουσ. ουδ.* ο λαχνός, το δελτίο λαχείου, ο λαχνός λαχείου που βγαίνει από την κληρωτίδα
lozincă, lozinci *ουσ. θηλ.* 1. το σύνθημα 2. το παράγγελμα 3. το σλόγκαν
lua, iau I. *ρ. μετ.* 1. παίρνω, λαμβάνω 2. πιάνω κάτι με τα χέρια μου 3. αναλαμβάνω, δέχομαι // **a ~ cuvântul** παίρνω το λόγο (αρχίζω να μιλάω) // **a ~ frica cuiva** φοβάμαι κάποιον // **a ~ în considerare** λαμβάνω υπ' όψιν, δέχομαι συζήτηση // **a ~ în primire** παραλαμβάνω, κάνω παραλαβή σε κάτι // **a ~ la bătaie pe cineva** πλακώνω κάποιον στο ξύλο // **a ~ la cunoştiință** λαμβάνω γνώση, πληροφορούμαι, μαθαίνω // **a ~ obiceiul** παίρνω τη συνήθεια // **a ~ pe cineva cu binele** παίρνω κάποιον με το καλό // **a ~ pe cineva drept...** παίρνω κάποιον για... // **a ~ pe cineva în batjocură** κοροϊδεύω κάποιον, τον παίρνω στο μεζέ // **a ~ pe cineva la rost** επιπλήττω, μαλώνω κάποιον, του ζητώ λογαριασμό // **a ~ pe cineva la sine** δέχεται κάποιον σ' αυτόν // **a ~ pe cineva pe nepusă masă** παίρνω κάποιον απροειδοποίητα (ξαφνικά) // **a ~ pe cineva pe departe** παίρνω κάποιον από μακριά, με πλάγιο τρόπο, για να καταλάβω τις προθέσεις του // **a ~ pe cineva pe sus** παίρνω κάποιον με το στανιό (με καταναγκασμό) // **a ~ pe cineva sub ocrotirea sa** παίρνω κάποιον υπό την προστασία μου // **a ~ peste picior** περιπαίζω κάποιον // **a ~ pildă** παίρνω παράδειγμα // **a ~ provizii pentru drum** παίρνω εφόδια για το δρόμο (ταξίδι) // **a ~ trenul** παίρνω το τραίνο // **a-i ~ apărarea** αναλαμβάνω την υπεράσπιση, τον υπερασπίζομαι // **a-i ~ viața** του παίρνει τη ζωή // **a-şi ~ câmpii** παίρνω των ομματιών μου (παραιτούμαι, εγκαταλείπω κάτι) // **a-şi ~ răspunderea** αναλαμβάνω την ευθύνη // **a-şi ~ ziua bună** αποχαιρετώ, αφήνω γειά // **a-şi ~ zborul** παίρνω την πτήση μου, πετάω, φτερουγίζω // **a o ~ înainte** τρέχω μπροστά, προπορεύομαι // **a o ~ la galop** τρέχω με καλπασμό, το παίρνω στο γκαλόπ // **a o ~ pe spinare** έφαγε ένα καλό ξύλο / τον τράβηξαν ένα γερό ξύλο // **a nu ~ în nume de rău** το να καταλαβαίνω κάτι σωστά // **l-a luat la târg să-l vândă** τον πήρε στο παζάρι να τον πουλήσει II. *ρ. μέσο.* 1. λαμβάνομαι 2. πιάνομαι // **a se ~ culoarea** βγαίνει το χρώμα, ξεθωριάζει, (χάνω το αλλοτινό χρώμα, ξεβάφω) // **a se ~ cu vorba** κουβεντιάζω // **a se ~ de gânduri** πέφτω σε σκέψη // **a se ~ de păr** πιάνομαι απ'τα μαλλιά // **a se ~ după cineva** απομιμούμαι κάποιον // **a se ~ în căsătorie** παίρνω σε γάμο άντρα η γυναίκα, παντρεύομαι // **a se ~ la sfadă** καυγαδίζω III. *ρημ. έκφρ.* **a ~ cu chirie** νοικιάζω // **a ~ ființă** ιδρύω, παίρνω υπόσταση, γεννιέμαι // **a ~ sfârşit** λήγω, τερματίζομαι // **a-şi ~ tălpăşița** φεύγω γρήγορα ταπεινωμένος // **a o ~ la fugă** τρέπομαι σε φυγή (φεύγω τρέχοντας) // **a se ~ la întrecere** αμιλλώμαι για πρωτοπορία

luare, luări *ουσ. θηλ.* η λήψη, η παραλαβή // ~ **aminte** η προσοχή, η φροντίδα // ~ **de contact** η λήψη επαφής // ~ **de mită** η δωροληψία // *(ιατρ.)* ~ **de sânge** η αφαίμαξη // ~ **în primire** η παραλαβή
luat-ă, luaţi-te *επίθ.* παρμένος-η-ο
lubeniţă, lubeniţe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το καρπούζι
lubrificare, lubrificări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η εισαγωγή υγρού σε σωλήνα υπό πίεση
lubricator, lubricatoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η συσκευή για εισαγωγή υγρού σε σωλήνα υπό πίεση
lubrifia, lubrifiez *ρ. μετ. (τεχ.)* λαδώνω, λιπαίνω, αλείφω, επαλείφω, επιχρίω
lubrifiant, lubrifianţi *ουσ. αρσ. (τεχ.)* η λιπαρή ουσία για επάλειψη, το λάδι για τις μηχανές
lubrificator, lubrificatoare *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο λιπαντής, το μηχάνημα για άλειμμα των μηχανών για να ελαττωθεί η φθορά
lubrifiere, lubrifieri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το άλειμμα, η επάλειψη, το λάδωμα
lucarnă, lucarne *ουσ. θηλ.* ο φεγγίτης, το φωτερό, η αναφωτίς
luceafăr, luceferi *ουσ. αρσ.* 1. ο αποσπερίτης, ο αυγερινός 2. *μτφ.* το διάσημο πρόσωπο // **-ul de dimineaţă** ο αυγερινός, το άστρο της αυγής, η Αφροδίτη // **-ul de seară** ο αποσπερίτης, ο πλανήτης Έσπερος, η Αφροδίτη την εσπέρα
lucernă *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος τριφυλλιού
luci, lucesc *ρ. αμ.* 1. φέγγω, λάμπω, εκπέμπω φως 2. φεγγίζω, φεγγοβολώ, στίλβω, αστράφτω, γυαλίζω 3. *μτφ.* διακρίνομαι σε κάτι
lucid-ă, lucizi-de I. *επίθ.* 1. νηφάλιος-ια-ιο, διαυγής -ής-ές, σαφής-ής-ές, με πνευματική διαύγεια II. *επίρ.* σαφώς, διαυγώς, εχεφρόνως
luciditate *ουσ. θηλ.* η νηφαλιότητα, η πνευματική διαύγεια, η γνωστικότητα, η εχεφροσύνη
lucios-oasă, lucioşi-oase *επίθ.* 1. λαμπερός-ή-ό, αστραφτερός-ή-ό, φωτεινός-ή-ό 2. λουστραρισμένος -η-ο, στιλπνός-ή-ό, γυαλιστερός-ή-ό
lucire, luciri *ουσ. θηλ.* 1. το φέγγος, η γυαλάδα, η στιλπνότητα, το φέξιμο, η φέξη 2. η λάμψη, η αναλαμπή, το άστραμμα
lucitor-oare, lucitori-oare *επίθ.* 1. αστραφτερός-ή-ό, γυαλιστρερός-ή-ό, ακτινοβόλος-α-ο 2. λαμπερός -ή-ό, σπινθηροβόλος-α-ο 3. *μτφ.* ζωηρός-ή-ό
luciu-ie, lucii I. *επίθ.* 1. γυαλιστερός-ή-ό, λαμπερός -ή-ό 2. φεγγοβόλος-α-ο, στιλπνός-ή-ό // *έκφρ.* **sărăcie lucie** η στιλπνή φτώχεια (μεγάλη φτώχεια) // **sărac** ~ πολύ φτωχός II. **luciuri** *ουσ. ουδ.* 1. η λάμψη 2. η γυαλάδα, η στιλπνότητα, η στίλβη, το φέγγος 3. *μτφ.* η λαμπρότητα // ~ **metalic** η μεταλλική λάμψη
lucra, lucrez I. *ρ. αμ.* 1. εργάζομαι, δουλεύω 2. κοπιάζω 3. ενεργώ, λειτουργώ, βρίσκομαι σε κίνηση // **a** ~ **cu încetineală** σέρνομαι II. *ρ. μετ.* 1. δουλεύω 2. επεξεργάζομαι 3. κατασκευάζω, κατεργάζομαι 4. φτιάχνω 5. *μτφ.* ενεργώ κρυφά για να βλάψω κάποιον, υπονομεύω // **a** ~ **pământul** δουλεύω τη γη
lucrare, lucrări *ουσ. θηλ.* 1. το έργο, η εργασία, το δούλεμα, το κατασκεύασμα 2. η μελέτη, η πραγματεία, η σύνθεση, το πόνημα, το σύγγραμμα // ~ **dramatică** το δραματικό έργο // ~ **literară** το πόνημα, το σύγγραμμα, το πονημάτιο // **lucrări publice** τα δημόσια έργα // ~ **scrisă** η γραπτή έκθεση, η σύνθεση // ~ **ştiinţifică, literară** η πραγματεία (επιστημονική, λογοτεχνική) // **a pune în** ~ βάζω σε έργο, σε εργασία, σε εκτέλεση έργου, σε κατασκευή έργου 3. η πράξη, η πραγματοποίηση, το επίτευγμα
lucrat *ουσ. ουδ.* 1. η δουλειά 2. το δούλεμα
lucrativ-ă, lucrativi-e *επίθ.* επικερδής-ής-ές
lucrător-oare, lucrători-oare I. *επίθ.* 1. εργατικός-ή-ό, φιλόπονος-η-ο 2. εργάσιμος-η-ο 3. δραστηριος-ια -ιο // **zile -oare** οι εργάσιμες ημέρες II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δουλευτής-εύτρα (ο,η), δουλευτάρης-α (ο,η) 2. εργάτης-άτρια (ο,η) // ~ **contabil** λογιστής-ίστρια (ο,η) // ~ **silvic** ο δασάρχης
lucrătură, lucrături *ουσ. θηλ.* 1. η εκτέλεση έργου, η πραγματοποίηση, η επεξεργασία, το δούλεμα 2. *μτφ. (οικ.)* η σκευωρία, η μηχανορραφία, η ραδιουργία
lucru, lucruri *ουσ. ουδ.* 1. το πράγμα, το αντικείμενο 2. η δουλειά, το δούλεμα, η εργασία, η ενέργεια 3. η επεξεργασία 4. η υπόθεση // ~ **de nimic** το τιποτένιο πράγμα // *(φιλοσ.)* ~ **în sine** το ίδιο το πράγμα, το εννοούμενο, που είναι αντιληπτό μόνο με το νου // ~ **manual** το χειροτέχνημα, το εργόχειρο, η χειροτεχνία // *(φυσ.)* ~ **mecanic** η μηχανική ενέργεια // ~ **principal** το κύριο πράγμα // **-ri personale** τα προσωπικά πράγματα (τα πράγματα προσωπικής χρήσεως) // **a avea de** ~ έχω δουλειά // **a fi în** ~ βρίσκεται σε δουλειά, σε επεξεργασία // **a-şi face de** ~ το να βρει κανείς πρόφαση // **a se apuca de lucru** πιάνω δουλειά // **aşa stau -rile** έτσι έχουν τα πράγματα // **front de** ~ το μέτωπο εργασίας // **haine de** ~ τα ρούχα της δουλειάς // **metodă de** ~ η μέθοδος εργασίας // **zile de** ~ οι εργάσιμες ημέρες
lucruşor, lucruşoare *ουσ. ουδ.* το μικρό πράγμα, τα μικροπράγματα
lude *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η ονομασία μονάδας φορολογούμενων υπό την επίβλεψη της οικονομικής εφορίας γιά την είσπραξη φόρων κατά τους ιστορικούς χρόνους στη Μολδοβλάχία
ludovic, ludovici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* το λουδοβίκειο (νόμισμα)
lues *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η σύφιλη
luetă, luete *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η επιγλωττίδα
luetic-ă, luetici-ce I. *επίθ.* συφιλιδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το άτομο άρρωστο από σύφιλη
lugubru-ă, lugubri-e *επίθ.* φρικιαστικός-ή-ό, μακάβριος-α-ο
lujer, lujeri *ουσ. αρσ.* ο μίσχος φυτού, το στέλεχος, το κοτσάνι
lulea, lulele *ουσ. θηλ.* η πίπα, το τσιμπούκι, ο λουλάς, ο λουλές // **îndrăgostit** ~ ερωτευμένος ως τα μπούνια (πολύ ερωτευμένος)
lumânare, lumânări I. *ουσ. θηλ.* 1. το κερί 2. η λαμπάδα από κερί // **a căuta cearta cu -a** αναζητώ/ γυρεύω το μάλωμα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **drept ca -a** ίσιος, στητός
lumânărie, lumânării *ουσ. θηλ.* το κηροποιείο, το κηροπλαστείο, το κεράδικο, το κηροπωλείο
lumânărică, lumânărele *ουσ. θηλ.* 1. το κεράκι 2. *βοτ.* ειδος θεραπευτικού φυτού
lumbago *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η οσφυαλγία, ο πόνος στη μέση και γύρω απ'αύτην
lume, lumi I. *ουσ. θηλ.* 1. ο κόσμος 2. το σύμπαν, η οικουμένη 3. η ανθρωπότητα, *(λαϊκ.)* ντουνιάς 4. η υφήλιος, όλη η γη 5. η φύση 6. το πλήθος

ανθρώπων // -a **artiştilor** ο καλλιτεχνικός κόσμος // -a **cealaltă** ο άλλος κόσμος, η μεταθανάτια ζωή // -a **interlopă** ο υπόκοσμος // -a **materială** ο φυσικός (υλικός) κόσμος // -a **pământească** ο επίγειος κόσμος // **a aduce pe** ~ φέρνω στον κόσμο // **a ajunge de râsul lumii** καταντώ περίγελος του κόσμου // **a cutreiera** -a τριγυρίζω τον κόσμο, ταξιδεύω πολύ, περιφέρομαι στον κόσμο // **a fi în rând cu** -a είμαι στη σειρά με τον κόσμο, είμαι όμοιος με τούς άλλους // **a ieşi în** ~ βγαίνω στον κόσμο // **a-şi lua** -a **în cap** πηγαίνω στον κόσμο μακριά αφήνοντας όλα εγκαταλειμμένα // **cât e** -a **şi pământul** παντοτινά, αιώνια, ούτε μια φορά, ουδέποτε // **de când** -a από καταβολής κόσμου, ανέκαθεν, πάντοτε // **de ochii lumii** για να σώζω τα προσχήματα) // **era multă** ~ **acolo** ήταν πολύς κόσμος εκεί, είχε μαζευτεί εκεί κόσμος και ντουνιάς // **facerea lumii** η πλάση του κόσμου // **fața lumii** η όψη του κόσμου // **la capătul lumii** στην άκρη του κόσμου, στα πέρατα του κόσμου // **nu s-a prăpădit** -a για τα μάτια του κόσμου // **pentru nimic în** ~ για τίποτα στον κόσμο II. *επιθ. έκφρ.* // **ca** -a όπως πρέπει, όπως αρμόζει // **de** ~ αγάπης, ερωτικός-ή-ό // **cântec de** ~ το ερωτικό τραγούδι

lumen, lumeni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το λούμεν, η φωτιστική μονάδα

lumenmetru, lumenmetre *ουσ. ουδ.* το φωτόμετρο (για μέτρηση της έντασης μιας φωτεινής πηγής)

lumesc-ească, lumeşti *επίθ.* 1. κοσμικός-ή-ό, εκγόσμιος-ια-ιο 2. κοινωνικός-ή-ό // **boli lumeşti** τα αφροδίσια νοσήματα

lumina, luminez I. *ρ. αμ.* φωτίζω, φέγγω, εκπέμπω φως, λάμπω // **soarele luminează** ο ήλιος φωτίζει II. *ρ. μετ.* 1. φωτίζω, διαφωτίζω, κάνω κάτι να φωτιστεί, να διευκρινιστεί (πράγμα, υπόθεση) 2. κάνω κάποιον να καταλάβει εντελώς, τον απαλλάσσω από την πλάνη // **a** ~ **calea** φωτίζω το δρόμο // **farurile luminează şoseaua** τα φανάρια αυτοκινήτου φωτίζουν τον αυτοκινητόδρομο // *μτφ.* διασκορπίζω το φως στις μάζες (την επιστήμη) III. *ρ. μέσο* 1. φωτίζομαι 2. *μτφ.* αντιλαμβάνομαι κάτι με διαύγεια, έχω τη συναίσθηση του σωστού // **fața i s-a** -**t** το πρόσωπό του φωτίστηκε // **ochii i se** -**ră de bucurie** τα μάτια του φωτίστηκαν από χαρά // **se luminează de ziuă** χαράζει, ξημερώνει, φέγγει, φωτίζει

luminal *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το λουμινάλ, το βαρβιτουρικό οξύ (υπνωτικό και ηρεμιστικό φάρμακο)

luminantă *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η λάμψη, η ακτινοβολία

luminare, luminări *ουσ. θηλ.* 1. ο φωτισμός, η φώτιση, το φώτισμα 2. *μτφ.* ο διαφωτισμός, η εκπαίδευση, η ανατροφή, η αγωγή

luminat *ουσ. ουδ.* ο φωτισμός // ~ **şi încălzit** ο φωτισμός και το ζέσταμα

luminat-ă, luminați-te *επίθ.* 1. φωτισμένος-η-ο 2. φωτεινός-ή-ό 3. *μτφ.* μορφωμένος-η-ο, λόγιος-α-ο // **oameni luminați** οι φωτισμένοι άνθρωποι, οι σοφοί άνθρωποι

luminator, luminatoare *ουσ. ουδ.* ο φεγγίτης, ο φωταγωγός, η αναφωτίς

lumină, lumini I. *ουσ. θηλ.* 1. το φως 2. το φέγγος // ~ **albă** το άσπρο φως // ~ **compusă** το σύνθετο φως // ~ **electrică** το ηλεκτρικό φως // ~ **naturală** το φυσικό φως // ~ **polară** το πολικό φως // ~ **polarizată** το φως με πολικότητα // ~ **rece** το ψυχρό φως // **a-i fi drag ca lumina ochilor** του είναι αγαπητός σαν το φως των ματιών // **a pune ceva în** ~ βγάζω στο φως, θέτω κάτι σε φως, υπογραμμίζω κάτι, προβάλλω κάτι να είναι ολοφάνερο // **a pune într-o** ~ **bună** αποκαλύπτω τις καλές απόψεις κάποιου // **a scoate la** ~ βγάζω σε φως, ξεκαθαρίζω κάτι (υπόθεση, κ.λ.π.), ξεμπερδεύω κάποιον από μπλέξιμο // **a se face** ~ **în capul cuiva** καταλαβαίνει, αντιλαμβάνεται // **a vedea lumina zilei** βλέπω το φως της ημέρας // **într-o nouă** ~ ρίχνοντας νέο φως/ φωτισμένος από μια άλλη πλευρά // **limpede ca lumina zilei** φως-φανάρι // **rază de** ~ η αχτίδα από φως // **sursă de** ~ η πηγή φωτός II. *επιρ. έκφρ.* // **în lumina...** υπό το φως..., σύμφωνα με... // **la lumina mare** ολοφάνερα, στα φανερά, προφανώς // **pe** ~ στο φως, στη διάρκεια της ημέρας

luminător-oare, luminători-oare *επίθ.* 1. φωταγωγός -ός-ό, 2. φωτοβόλος-α-ο, φωτιστικός-ή-ό

luminăție, luminății *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η φωτεινότητα, η εξοχότητα *(προσφώνηση ηγεμόνων, βασιλιάδων, κ.λ.π.)*

luminiscent-ă, luminiscenți-te *επίθ.* 1. φωτοβόλος-ος -ο, φεγγοβόλος-ος-ο 2. ακτινοβόλος-ος-ο

luminiscență, luminiscențe *ουσ. θηλ.* 1. η φωτοβολία, το φεγγοβόλημα, το φωτοβόλημα 2. η ακτινοβολία

luminiş, luminişuri *ουσ. ουδ.* το ξέφωτο, το άδεντρο μέρος δάσους

luminiță, luminițe *ουσ. θηλ.* 1. το μικρό φως 2. το κερί, η μικρή λαμπάδα

luminofor, luminofoare, luminofori 1. *ουσ. ουδ.* το φωτεινό σήμα 2. *ουσ. αρσ.* η φωτιστική ουσία στους σωλήνες φθορισμού

luminos-oasă, luminoşi-oase *επίθ.* 1. φωτεινός-ή-ό, φωτερός-ή-ό, φαεινός-ή-ό 2. φωτιστικός-ή-ό, ακτινοβόλος-α-ο // ο **rachetă** -**oasă** η φωτοβολίδα, η φωτιστική ρουκέτα // **punct** ~ το φωτεινό σημείο // **viitor** ~ το φωτεινό μέλλον // **ziua** -**oasă** η φωτεινή ημέρα

luminozitate, luminozități *ουσ. θηλ.* η φωτεινότητα, η λαμπεράδα, η φαεινότητα

lumpenproletariat *ουσ. ουδ.* ο υπόκοσμος

lunar-ă, lunari-e I. *επίθ.* 1. μηνιαίος-α-ο 2. σεληνιακός-ή-ό // **modul** ~ η σεληνάκατος // **revistă** -**ă** το μηνιαίο περιοδικό II. *επίρ.* μηνιαίως

lunatic-ă, lunatici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπνοβάτης, -ισσα (ο,η)

lunatism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η υπνοβασία

lunație *ουσ. θηλ. (αστρ.)* η σεληνιακή περίοδος, ο χρόνος ανάμεσα σε δύο όμοιες φάσεις της σελήνης

lună, luni I. *ουσ. θηλ. (αστρ.)* 1. η σελήνη, το φεγγάρι 2. ο μήνας // ~ **calendaristică** ο ημερολογιακός μήνας // ~ **de miere** ο μήνας του μέλιτος, ο πρώτος μήνας μετά το γάμο // ~ **nouă** η νέα σελήνη // ~ **plină** η πανσέληνος, το ολόγιομο φεγγάρι // ~ **siderală** η αστρική σελήνη // **luna următoare** ο επόμενος μήνας // **luni de-a rândul** μήνες στη σειρά // **a fi curat** ~ είναι καθαρό φεγγάρι, λάμπει από καθαριότητα, πολύ καθαρός // **a promite şi** ~ **de pe cer** υπόσχομαι και το φεγγάρι απ'τον ουρανό (κάνω ψεύτικες υποσχέσεις) // **a trăi în** ~, **a fi căzut din** ~ ζω

πάνω στη σελήνη, είμαι ουρανοκατέβατος (το να μην ξέρω τι συμβαίνει γύρω μου) // **câte-n ~ şi-n stele** όσα στο φεγγάρι και στ'αστρα (όσα αναπαριστάνει κανείς με τη φαντασία του) // **cele douăsprezece luni ale anului** οι δώδεκα μήνες του έτους // **în prima zi a lunii** την πρώτη μέρα του μηνός II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** μηνιαίως // **cu luna** με το μήνα, με μηνιαία πληρωμή // **parchet lustruit ~** παρκέ γυαλιστερό φεγγάρι (λουστραρισμένο)

luncă, lunci *ουσ. θηλ.* 1. η λαγκαδιά, το λαγκάδι 2. το λιβάδι σε ποταμιά 3. το δασάκι σε ακροποταμιά

luncet, lunceturi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο λαγκαδότοπος

luneca, lunec *ρ. αμ.* γλιστρώ, ολισθαίνω

lunecare, lunecări *ουσ. θηλ.* το γλίστρημα, το ολίσθημα, η ολίσθηση

lunecos-oasă, lunecoşi-oase *επίθ.* γλιστερός-ή-ό, ολισθηρός-ή-ό, ολισθητικός-ή-ό

lunecuş, lunecuşuri *ουσ. ουδ.* 1. η γλίστρα, ο γλιστερός δρόμος 2. η γυαλάδα του πάγου

lunetă, lunete *ουσ. θηλ.* 1. η διόπτρα, το κιάλι, τα κιάλια 2. το κλεισιοσκόπιο

lunetist, lunetişti *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο σκοπευτής με διοπτροφόρο όπλο

lung-ă, lungi I. *επίθ.* 1. μακρύς-ιά-ύ, μακρός-ά-ό 2. μακροτενής-ής-ές, εκτενής-ής-ές // **a avea limba -ă** έχω μακριά γλώσσα (λέγω περιττά λόγια) // **a avea mâna -ă** έχω μακρύ το χέρι (κλέβω) // **a cădea cât este de ~** πέφτει φαρδύς πλατύς // **ciorbă -ă** φτωχό φαΐ // **împrumut pe termen ~** το μακροπρόθεσμο δάνειο // **mai mult ~ decât lat** μακρόστενος-η-ο // **scrisoare -ă** η εκτενής επιστολή // *(γραμμ.)* **silabă -ă** η μακρά, μακρόχρονη συλλαβή // **vocală -ă** το μακρύ, μακρόχρονο φωνήεν // **vorbă -ă** η μακρολογία, η μακρηγορία, η φλυαρία II. *ουσ. ουδ.* 1. το μήκος, το μάκρος, η έκταση // **a nu-şi cunoaşte -ul nasului** δε γνωρίζει το μήκος της μύτης του (είναι αυθάδης) // **în ~ şi în lat** κατά μήκος και κατά πλάτος, από τη μια άκρη στην άλλη III. *επιρ. προθ. έκφρ.* **de-a -ul** κατά μήκος // **de-a -ul şi de-a latul** κατά μήκος και πλάτος IV. *επιρ.* 1. για πολύ χρόνο 2. παρατεταμένα // **a privi ~** κοιτάζω παρατεταμένα

lungan-ă, lungani-e *ουσ. αρσ και θηλ.* 1. κρεμανταλάς -ού (ο,η) 2. μαντράχαλος (ο), ο ψηλέας, το τηλεγραφόξυλο

lungăreţ-eaţă, lungăreţi-e *επίθ.* μακρουλός-ή-ό, επιμήκης-ης-ες

lungi, lungesc I. *ρ. μέσο.* 1. μακραίνω, γίνομαι μακρύς 2. παρατείνομαι 3. εκτείνομαι, ξαπλώνομαι // **a i se ~ nasul** φέρνεται με αυθάδεια // **a i se ~ urechile de foame** του έγιναν μακριά τα αυτιά του από πείνα // **el s-a -t pe pat** αυτός ξαπλώθηκε στο κρεβάτι // **i s-a -t faţa** του έγινε μακρύ το πρόσωπο II. *ρ. μετ.* μακραίνω, επιμηκύνω // **a ~ o fustă** μακραίνω μια φούστα (την κάνω πιο μακριά) // **a ~ pasul** τεντώνω το βήμα // **a (nu) ~ vorba** να μη μακραίνω τη συζήτηση, να μη μακρολογώ, μην κάνεις την τρίχα / τριχία

lungime, lungimi *ουσ. θηλ.* 1. το μήκος, το μάκρος, η μακρότητα 2. η μεγάλη χρονική διάρκεια // **~ de undă** το μήκος κυμάτων // **în ~** στο μάκρος // **în lungimi** στα μήκη // **săritură în ~** το άλμα εις μήκος

lungire, lungiri *ουσ. θηλ.* 1. το μάκρεμα 2. η παράταση, η επιμήκυνση, η μήκυνση

lungiş *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το μάκρος // **în ~** στο μάκρος // **în ~ şi în curmeziş** στο μάκρος και εγκάρσια (στο πλάτος)

lungit-ă, lungiţi-te *επίθ.* 1. μακρεμένος-η-ο 2. παρατεταμένος-η-ο 3. μακροτενής-ής-ές 4. ξαπλωμένος-η-ο 5. εκτεταμένος-η-ο (σε μήκος)

lunguieţ-iaţă, lunguieţi-e *επίθ.* μακρουλός-ή-ό, επιμήκης-ης-ες

lunguţ-ă, lunguţi-e *επίθ.* μακρουλός-ή-ό

luni *ουσ. θηλ.* η Δευτέρα, η δεύτερη μέρα της βδομάδας // *σαν επιρ.* **lunea** τη Δευτέρα

luntraş-ă, luntraşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* λεμβούχος (ο,η), βαρκάρης-ισσα (ο,η)

lunträşiţă, lunträşiţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η λεμβούχος, η βαρκάρισσα, η γυναίκα του βαρκάρη

luntre, luntre *ουσ. θηλ.* 1. η λέμβος, η βάρκα 2. η τράτα (το μικρό αλιευτικό πλοίο) // **a se face ~ şi punte** γίνομαι βάρκα χρησιμοποιώ όλα τα μέσα μου για ν'αποκτήσω κάτι

lup, lupi *ουσ. αρσ.* 1. ο λύκος // **~ de mare** ο θαλασσόλυκος (ο έμπειρος ναυτικός) // **~ îmbrăcat în piele de oaie** ο λύκος ντυμένος με δέρμα προβάτου (άνθρωπος πανούργος) // **-ul îşi schimbă părul, dar năravul ba** ο λύκος αλλάζει τις τρίχες του, όχι όμως και τη συνήθεια // **a avea urechi de ~** έχω αυτιά λύκου (ακούω καλά) // **a da oile în paza -ului** δίνω τα πρόβατα να τα φυλάξει ο λύκος // **a închide -ul la stână** κλείνω το λύκο στη στάνη // **a scăpa din gura -ului** γλυτώνω απ'του λύκου το στόμα // **a se duce pe gura -ului** πηγαίνω στου λύκου το στόμα // **câine ~** το λυκόσκυλο // **foame de ~** πείνα σαν του λύκου // **pui de ~** το λυκόπουλο (το νεογνό του λύκου) // **vorbeşti de ~ şi -ul la uşă** μιλάς για λύκο και ο λύκος είναι στην πόρτα

lupan-ă, lupani-e I. *επίθ. (αρχ.)* με το χρώμα της γούνας του λύκου II. *ουσ. αρσ.* το λυκόπουλο

lupanar, lupanare *ουσ. ουδ.* το μπορντέλο, το πορνείο

lupă, lupe *ουσ. θηλ.* ο αμφίκυρτος φακός

lupesc-ească, lupeşti *επίθ.* όπως ο λύκος, αιμοβόρος -α-ο

lupeşte *επίρ.* σαν τον λύκο, με άγρια ψυχή, άσπλαχνα

luping, lupinguri *ουσ. ουδ.* είδος ακροβασίας με το αεροπλάνο

lupoaică, lupoaice *ουσ. θηλ.* η λύκαινα

lupoi, lupoi *ουσ. αρσ.* ο μεγάλος λύκος, ο γέρικος λύκος

lupta, lupt I. *ρ. μέσο.* 1. μάχομαι, αγωνίζομαι, παλεύω, πολεμώ, // **a se ~ pe câmpul de luptă** αγωνίζομαι στο πεδίο της μάχης // **luptăm pentru pace** αγωνιζόμαστε για την ειρήνη // **s-au -t pentru premiul întâi** αγωνίστηκαν για το πρώτο βραβείο // **se luptă pentru o cauză nobilă** αγωνίζεται για μια ευγενική υπόθεση // **se luptă ziua cu noaptea** παλεύει η μέρα με τη νύχτα, ξημερώνει II. *ρ. αμ.* παλεύω, προσπαθώ να πετύχω κάτι, πασχίζω, καταβάλλω κάθε προσπάθεια

luptă, lupte *ουσ. θηλ.* 1. ο αγώνας, η πάλη, η μάχη 2. η προσπάθεια για το ξεπέρασμα εμποδίων // **~ armată** η ένοπλη πάλη // **~ corp la corp** η πάλη σώμα προς σώμα // **~ crâncenă** η δεινή μάχη // ~

de clasă η ταξική πάλη // ~ dreaptă η δίκαιη πάλη, ο δίκαιος αγώνας // ~ inegală ο άνισος αγώνας // ~ nedecisă η άκριτη πάλη // ~ pe viață și pe moarte η πάλη ζωής και θανάτου // *(αθλ.)* lupte greco-romane η έλληνο-ρωμαϊκή πάλη // *(αθλ.)* lupte libere η ελεύθερη πάλη

luptător-oare, luptători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μαχητής-ήτρια (ο,η), αγωνιστής-ίστρια (ο,η) 2. *αθλ.* παλαιστής-αίστρια (ο,η) // ~ **de frunte** πρωτεργάτης-άτισσα // ~ **(-oare) în primele rânduri** πρόμαχος (ο,η)

lupus *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο λύκος, η φυματίωση του δέρματος

lusitan-ă, lusitani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λουζιτάνος -άνα (ο,η) (παλαιός πληθυσμός Πορτογαλίας, υποτάχθηκε από τους Ρωμαίους) II. *επίθ.* λουζιτάνικος-η-ο

lustragerie, lustragerii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το στιλβωτήριο, το λουστράδικο

lustragiu, lustragii *ουσ. αρσ.* ο λούστρος, ο στιλβωτής

lustrație, lustrații *ουσ. θηλ. (πολ. λογ.)* η αποκάθαρσα

lustră, lustre *ουσ. θηλ.* το πολύφωτο

lustrin *ουσ. ουδ.* το μεταξωτό ή βαμβακερό λεπτό ύφασμα με γυαλιστερή όψη

lustru *ουσ. ουδ.* η στίλβη, το λούστρο, η στιλπνότητα, το λουστράρισμα, η γυαλάδα // *έκφρ.* **sărăcie cu** ~ η φτώχεια με λούστρο (η μεγάλη φτώχεια) // *χλευασ.* η επιφανειακή αξία, η επιπολαιότητα

lustrui, lustruiesc I. *ρ. μετ.* 1. λουστράρω, στιλβώνω, γυαλίζω, λουστραρίζω 2. λειαίνω II. *ρ. μέσο.* 1. γυαλίζομαι, λουστράρομαι 2. *μτφ.* συγυρίζομαι, παινεύομαι

lustruială, lustruieli *ουσ. θηλ.* 1. η στιλπνότητα, η γυαλάδα, το λούστρο, το βερνίκωμα 2. *μτφ.* ο επιπόλαιος πολιτισμός

lustruire, lustruiri *ουσ. θηλ.* το γυάλισμα, το στίλβωμα, η στίλβωση, το λουστράρισμα

lustruit *ουσ. ουδ.* το βερνίκωμα, το λουστράρισμα, το γυάλισμα, το στίλβωμα // **mașină de** ~ η μηχανή για λουστράρισμα, για βερνίκωμα δερμάτων // **piatră de** ~ η πέτρα για λουστράρισμα, για στίλβωμα

lustruit-ă, lustruiți-te *επίθ.* 1. λουστραρισμένος-η-ο, στιλπνός-ή-ό, γυαλιστερός-ή-ό, λείος-α-ο 2. *μτφ.* εξεζητημένος-η-ο

lustruitor-oare, lustruitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* στιλβωτής-ώτρια (ο,η), λουστρατζής-τζού (ο,η) II. *ουσ. ουδ.* το εργαλείο για βερνίκωμα δερμάτων

lut, luturi *ουσ. ουδ.* 1. ο πηλός, η λάσπη 2. το αργιλώδες χώμα, η άργιλος, το χώμα // **de** ~ πήλινος-η-ο, χωματένιος-α-ο // **a fi ca -ul în mâna olarului** το να είναι σαν τον πηλό στα χέρια του πηλοπλάστη // **vase de** ~ τα πήλινα αγγεία

luteran-ă, luterani-e I. *επίθ.* λουθηρανικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* λουθηρανός-ή (ο, η), οπαδός του λουθηρανισμού

luteranism *ουσ. ουδ.* ο λουθηρανισμός, η διδασκαλία του Λουθήρου

lutos-oasă, lutoși-oase *επίθ.* αργιλώδης-ης-ες

lutră, lutre *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η βίδρα, η βύδρα

lutru *ουσ. ουδ.* η γούνα της βίδρας

lutui, lutuiesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* λασπώνω, χρίζω με λάσπη (τοίχο)

lux, lucși *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το λουξ, η φωτιστική μονάδα μετρήσεως (ίσον με ένα λούμεν επί ενός τετραγωνικού μέτρου)

lux, luxuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η πολυτέλεια, το λούσο, η χλιδή 2. η μεγαλοπρέπεια // **a face** ~ κάνω λούσο, λουσάρω // **articole de** ~ τα είδη πολυτελείας // **cu** ~ **de amănunte** με κάθε ακρίβεια και λεπτολογία // **magazin de** ~ το κατάστημα πολυτελείας II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ πολυτελής-ής-ές, λουσάτος-η-ο, πολυδάπανος-η-ο

luxa, luxez I. *ρ. μετ.* 1. εξαρθρώνω 2. στραμπουλίζω, στραμπουλάω II. *ρ. μέσο.* 1. εξαρθρώνομαι 2. χάνω τούς δεσμούς μου, ξεχαρβαλώνομαι

luxație, luxații *ουσ. θηλ.* 1. η εξάρθρωση, το εξάρθρωμα 2. το στραμπούλισμα, το στραμπούληγμα

luxemburghez-ă, luxemburghezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Λουξεμβούργιος-α (ο,η) II. *επίθ.* λουξεμβουργικός-ή-ό

luxmetru, luxmetre *ουσ. ουδ.* όργανο για τη μέτρηση του φωτισμού

luxos-oasă, luxoși-oase *επίθ.* 1. πολυτελής-ής-ές 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές // **birou** ~ το πολυτελές γραφείο // ~ **îmbrăcat (-ă)** κομψοντυμένος-η-ο

luxuriant-ă, luxurianți-te *επίθ.* άφθονος, οργιώδης, πλούσιος // **vegetație -ă** η οργιώδης βλάστηση

luxurianță *ουσ. θηλ.* η αφθονία, η υπερεπάρκεια

luxurios-oasă, luxurioși-oase *επίθ. (αρχ.)* ακόλαστος-η-ο, λάγνος-α-ο, ασελγής-ής-ές, φιλήδονος-η-ο

M, m

M, m *ουσ. αρσ. αμεταβλ.* το γράμμα **m**, δέκατο έκτο γράμμα του ρουμανικού αλφάβητου. Αποδίδει το σύμφωνο [μ]
mac *επιρ.* // ~, ~ η φωνή της πάπιας
mac, maci *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η παπαρούνα
macă *ουσ. θηλ.* ο μπακαράς (είδος χαρτοπαίγνιου)
macabru-ă, macabri-e *επίθ.* 1. μακάβριος-α-ο 2. νεκρικός-ή-ό
macadam, macadamuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* 1. η σκυρόστρωση 2. ο σκυροστρωμένος δρόμος
macagiu, macagii *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο κλειδοφύλακας, ο σιδηροδρομικός υπάλληλος για το χειρισμό των κλειδιών των τροχιών
macara, macarale *ουσ. θηλ. (τεχ.)* ο γερανός, το βίντσι, ο ανυψωτήρας
macaragist, macaragişti *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο οδηγός γερανού, ο χειριστής του ανυψωτήρα
macaragiţă, macaragiţe *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η οδηγός γερανού, η εργάτρια η χειριζόμενη τον ανυψωτήρα
macaragiu, macaragii *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο οδηγός γερανού, ο χειριστής του ανυψωτήρα
macaroană, macaroane *ουσ. θηλ.* το μακαρόνι, τα μακαρόνια
macaronar, macaronari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μακαρονάς (ειρωνικά, ο Ιταλός)
macat, macaturi *ουσ. ουδ.* το μακάτι
macaz, macazuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το κλειδί (για σιδηροτροχιές) // **a schimba -ul** αλλάζω στάση συμπεριφορά, ανακρούω πρύμνες
macedonean-ă, macedoneni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μακεδόνας-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* μακεδονικός-ή-ό
macedoneancă, macedonence *ουσ. θηλ.* η Μακεδόνισσα
macedoromân-ă, macedoromâni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μακεδορουμάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* μακεδορουμανικός-ή-ό
macedoromâncă, macedoromânce *ουσ. θηλ.* η Μακεδορουμάνα, η Αρωμούνα, η Κουτσοβλάχα
macera, macerez I. *ρ. μετ.* πολτοποιώ *(φρούτα, φυτά, λουλούδια, κ.λ.π.)* II. *ρ. μέσο* γίνομαι πολτός από φυτά, φρούτα, κ.λ.π.
macerare, macerări *ουσ. θηλ. (για φρούτα, φυτά κ.λ.π.)* πολτοποίηση
macerat-ă, maceraţi-te *επίθ. (για φυτό, φρούτο, λουλούδι, κ.λ.π.)* πολτοποιούμενος
maceraţie, maceraţii *ουσ. θηλ. (για φρούτα ή φυτά)* πολτοποίηση
machetă, machete *ουσ. θηλ.* 1. η μακέτα 2. το πρόπλασμα από κερί για οικοδομικό έργο 3. το γραπτό προσχέδιο ενός έργου 4. το υπόδειγμα, το σκίτσο
machi I. *ουσ. ουδ.* 1. το θαμνώδες μέρος μεσογειακής χώρας, Γαλλίας 2. *ουσ. αρσ. πληθ. ιστ.)* οι μακί, οι γάλλοι αντάρτες από την αντίσταση στο Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο) II. *ρ. μέσο* γίνομαι στουπί
machia, machiez I. *ρ. μετ.* κάνω μακιγιάζ, φτιασιδώνω το πρόσωπο II. *ρ. μέσο* 1. φτιασιδώνομαι 2. φτιάχνομαι, καλλωπίζομαι, βάζω στο πρόσωπό μου φτιασίδια
machiaj, machiaje *ουσ. ουδ.* 1. το μακιγιάζ, το μακιγιάρισμα 2. το βάψιμο του προσώπου 3. η ψιμυθίωση, το φτιασίδωμα
machiat-ă, machiaţi-te *επίθ.* φτιασιδωμένος-η-ο, μακιγιαρισμένος-η-ο
machiavelic-ă, machiavelici-ce I. *επίθ.* μακιαβελικός -ή-ό II. *επίρ.* μακιαβελικά, δόλια, πονηρά
machiavelism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο μακιαβελισμός
machiere, machieri *ουσ. θηλ.* 1. το μακιγιάρισμα, το μακιγιαζ 2. το φτιασίδωμα
machior-ă, machiori-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μακιγιέρ, ο, μακιγιέζ, η
machism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο εμπειρισμός (θεωρία του Μάχ Ερνέστου Αυστριακού φιλόσοφου)
machist-ă, machişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμπειριστής (ο, η) II. *επίθ.* εμπειριοκρακός-ή-ό
maclă, macle *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η κρυστάλλωση ορυκτού κατά συμμετρικόν τρόπο
macrameu, macrameuri *ουσ. ουδ.* το μακραμέ
macră *επίθ.* **carne** ~ το ψαχνό κρέας
macrobiotică *ουσ. θηλ.* η μακροβιοτική (ασχολείται με την παράταση της ζωής του ανθρώπου μέχρι τα βαθιά γερατειά)
macrocefal-ă, macrocefali-e *επίθ.* μακροκέφαλος-η-ο
macrocefalie, macrocefalii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μακροκεφαλία
macrocosm *ουσ. ουδ.* ο μακρόκοσμος, το Σύμπαν
macrocosmos *ουσ. ουδ.* ιδ. macrocosm
macroeconomic-ă, macroeconomici-ce *επίθ.* μακροοικονομικός-ή-ό
macroeconomie *ουσ. θηλ.* η μακροοικονομία (η εθνική οικονομία)
macromolecular-ă, macromoleculari-e *επίθ.* μακρομοριακός-ή-ό
macromoleculă, macromolecule *ουσ. θηλ.* το μακρομόριο
macrocospic-ă, macroscopici-ce *επίθ.* μακροσκοπικός -ή-ό
macroscopie, macroscopii *ουσ. θηλ.* η μακροσκοπία (η εξέταση με γυμνό μάτι, όχι με μικροσκόπιο)
macroseism, macroseisme *ουσ. ουδ.* ο μεγάλος σεισμός
macrostructură, macrostructuri *ουσ. θηλ.* η μακροσύσταση, η μακροδομή
macrou, macrouri *ουσ. ουδ.* 1. το σκουμπρί 2. η κονσέρβα με το ψάρι σκουμπρί
macula, maculez *ρ. μετ.* 1. λερώνω, κηλιδώνω 2. *μτφ.* μουντζουρώνω
maculat-ă, maculaţi-te *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο, κηλιδωμένος-η-ο 2. μουντζουρωμένος-η-ο
maculator, maculatoare *ουσ. ουδ.* 1. το πρόχειρο τετράδιο 2. το πρόχειρο σημειωματάριο μαθητών
maculatură *ουσ. θηλ.* 1. το παλιόχαρτο 2. τα φθαρμένα κομμάτια χαρτιού, τα άχρηστα βιβλία, οι παλιές εφημερίδες, τα παλιά έγγραφα χωρίς αξία

madam ουσ. θηλ. η μαντάμ, η κυρία, η αφέντρα
madamă, madame ουσ. θηλ. 1. η κυρία, η κυρά 2. η οικοδέσποινα, η αφέντρα, η αφέντισσα 3. χλευασ. η ιδιοκτήτρια οίκου ανοχής
madmoazelă, madmoazele ουσ. θηλ. (αρχ.) 1. η δεσποινίς, η κοπέλα, η δεσποινίδα 2. η νεαρή ανύπαντρη γυναίκα
madonă, madone ουσ. θηλ. 1. η μαντόνα, η εικόνα της Παναγίας 2. η Δέσποινα, η Παναγία, η Παρθένος
madrigal, madrigale ουσ. ουδ. 1. το μαδριγάλι 2. το ερωτικό ποιηματάκι 3. το βουκολικό ποίημα
madrilen-ă, madrileni-e I.επίθ. μαδριλένικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. Μαδριλένος-α (ο, η)
maestru-ă, maeştri-stre ουσ. αρσ. και θηλ. ο μαέστρος, η μαέστρα // ~ **de ceremonii** ο τελετάρχης, ο διευθύνων τη διεξαγωγή τελετής // **concert-maestru sau ~ de concert** ο διευθυντής ορχήστρας ή ο διευθυντής συναυλίας
mafie ουσ. θηλ. η μαφία
mafiot-ă, mafioţi-te ουσ. αρσ. και θηλ. το μέλος της μαφίας, μαφιόζος-α (ο, η)
mag, magi ουσ. αρσ. 1. ο μάγος, ο μάντης 2. ο αστρολόγος 3. μτφ. ο αγγελιοφόρος
magazie, magazii ουσ. θηλ. η αποθήκη
magazin, magazine ουσ. ουδ. 1. το μαγαζί 2. το κατάστημα 3. μτφ. το εικονογραφημένο περιοδικό // ~ **universal** το παντοπωλείο // **proprietar de ~** καταστηματάρχης-ισσα (ο, η)
magazinaj, magazinaje ουσ. ουδ. η αποθήκευση // **taxe de ~** τα τέλη γιά την αποθήκευση πραγμάτων σε αποθήκη
magaziner-ă, magazineri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η αποθηκάριος
magazioară, magazioare ουσ. θηλ. η μικρή αποθήκη
magazioner-ă, magazioneri-e ουσ. αρσ. και θηλ. ιδ. magaziner
maghernită, magherniţe ουσ. θηλ. 1. το παράπηγμα 2. το πρόχειρο σπίτι, το παλιόσπιτο 3. το φτωχόσπιτο, η τρώγλη, το χαμόσπιτο, η χαμοκέλα
maghiar-ă, maghiari-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. Ούγγρος-Ουγγαρέζος (ο), η Ουγγαρέζα II. επίθ. ουγγρικός-ή-ό // **limba -ă** τα ουγγρικά
maghiarism, maghiarisme ουσ. ουδ. ο μαγιαρισμός (ο ιδιωματισμός της ουγγρικής γλώσσας)
maghiariza, maghiarizez I. ρ. μέσο μαγιαρίζομαι, αφομοιώνομαι από τους Ούγγρους II. ρ. μετ. μαγιαρίζω, κάνω ουγγρικό κάτι
maghiarizare, maghiarizări ουσ. θηλ. ο μαγιαρισμός, η αφομοίωση από τους Ούγγρους
maghiran, maghirani ουσ. αρσ. (βοτ.) η μαντζουράνα
magic-ă, magici-ce επίθ. 1. μαγικός-ή-ό 2. μαγευτικός-ή-ό 3. γοητευτικός-ή-ό
magician-ă, magicieni-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. μάγος -ισσα (ο, η) 2. μάντης-ισσα (ο, η)
magie, magii ουσ. θηλ. 1. η μαγεία, τα μάγια 2. η μαντική 3. μαγγανεία 4. μτφ. η γοητεία
magistral-ă, magistrali-e I.επίθ. 1. διδασκαλικός-ή-ό 2. έξοχος-η-ο, υπέροχος-η-ο, αριστοτεχνικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η οδική αρτηρία, η κεντρική οδός III. επίρ. 1. διδασκαλικά 2. έξοχα, υπέροχα, αριστοτεχνικά
magistrat, magistraţi ουσ. ουδ. 1. ο άρχοντας, ο αξιωματούχος 2. ο δικαστής, το μέλος δικαστηρίου 3. ο εισαγγελέας
magistratură, magistraturi ουσ. θηλ. 1. η δικαστική εξουσία, το σύνολο των δικαστών 2. το αξίωμα του δικαστή
magistru, magiştri ουσ. αρσ. 1. ο δάσκαλος, ο διδάσκαλος 2. ο μαέστρος
magiun ουσ. ουδ. το μαντζούνι, ο πολτός από δαμάσκηνα
magmatic-ă, magmatici-ce επίθ. (γεωλ.) μαγματικός -ή-ό // **proces ~** η μαγματική διαδικασία // **rocă -ă** το μαγματικό πέτρωμα
magmatism ουσ. ουδ. ο μαγματισμός
magmă, magme ουσ. θηλ. το μάγμα
magnat, magnaţi ουσ. αρσ. 1. ο μεγιστάνας 2. ο μεγάλος ευγενής, ο μεγάλος άρχοντας
magnet, magneţi ουσ. αρσ. ο μαγνήτης // **-ul atrage fierul** ο μαγνήτης έλκει το σίδηρο
magnetic-ă, magnetici-ce επίθ. 1. μαγνητικός-ή-ό 2. μτφ. το άτομο που ασκεί δυνατή επίδραση // **ac ~** η μαγνητική βελόνη // **atracţie -ă** η μαγνητική έλξη // **câmp ~** το μαγνητικό πεδίο // **înclinaţie -ă** η μαγνητική απόκλιση
magnetism ουσ. ουδ. 1. ο μαγνητισμός 2. μτφ. η δυνατή γοητεία // ~ **animal** ο ζωικός μαγνητισμός // ~ **terestru** ο γήινος μαγνητισμός
magnetit ουσ. ουδ. ο μαγνητίτης (το ορυκτό οξείδιο του σιδήρου)
magnetită ουσ. θηλ. ιδ. magnetit
magnetiza, magnetizez I. ρ. μετ. 1. μαγνητίζω 2. μτφ. ασκώ δυνατή επίδραση, υπνωτίζω, γοητεύω, σαγηνεύω II. ρ. μέσο μαγνητίζομαι
magnetizant-ă, magnetizanţi-te επίθ. μαγνητικός-ή-ό
magnetizare, magnetizări ουσ. θηλ. ο μαγνητισμός
magnetizat-ă, magnetizaţi-te επίθ. μαγνητισμένος-η-ο
magnetizaţie, magnetizaţii ουσ. θηλ. η μαγνήτιση, ο βαθμός της μαγνήτισης ενός σώματος
magnetofon, magnetofoane ουσ. θηλ. το μαγνητόφωνο // **a înregistra pe bandă de ~** μαγνητοφωνώ // **bandă de ~** μαγνητοταινία
magnezic-ă, magnezici-ce επίθ. μαγνησιακός-ή-ό
magnezie ουσ. θηλ. η μαγνησία, το οξείδιο του μαγνησίου
magnezit ουσ. ουδ. ο μαγνησίτης (ορυκτό ανθρακικό μαγνήσιο)
magnezită ουσ. θηλ. ιδ. magnezit
magneziu ουσ. ουδ. (χημ.) το μαγνήσιο
magnific-ă, magnifici-ce επίθ. 1. μεγαλειώδης-ης-ες 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές 3. λαμπρός-ή-ό 4. πομπώδης-ης-ες
magnificienţă, magnificienţe ουσ. θηλ. 1. η μεγαλοπρέπεια 2. η λαμπρότητα 3. το μεγαλείο 4. η πολυτέλεια
magnitudine, magnitudini ουσ. θηλ. 1. η ισχύς, η δύναμη 2. το αστρικό μέγεθος
magnolie, magnolii ουσ. θηλ. (βοτ.) η μαγνόλια (αρωματικό φυτό)
magot, magoţi ουσ. αρσ. ο μαγώτος (είδος πιθήκου χωρίς ουρά)
mahala, mahalale I. ουσ. θηλ. 1. ο μαχαλάς, η συνοικία 2. η γειτονιά II. επιθ. έκφρ. **de ~** απ' το μαχαλά, άξεστος-η-ο, απολίτιστος-η-ο, αμόρφωτος-η-ο

mahalagioaică, mahalagioaice *ουσ. θηλ.* 1. η γλωσσού 2. η κακόγλωσση 3. η κουτσομπόλα
mahalagism, mahalagisme *ουσ. ουδ.* 1. ο χυδαίος λόγος, ο χυδαϊσμός 2. η φλυαρία 3. η κακογλωσσιά, το κουτσομπολιό 4. τα πρόστυχα λόγια
mahalagiu, mahalagii *ουσ. αρσ.* 1. ο πρόστυχος άνθρωπος 2. ο κακόγλωσσος 3. ο κουτσομπόλης
maharadjah, maharadjahi *ουσ. αρσ.* ο μαχαραγιάς
mahăr, mahări *ουσ. αρσ. (οικ. αργκ.)* 1. ο αρχηγός 2. ο πρωτοστάτης
mahmudea, mahmudele *ουσ. θηλ.* η μαχμουδιά (παλαιό τουρκικό χρυσό νόμισμα)
mahmur-ă, mahmuri-e I. *επίθ.* 1. μαχμουρλίδικος-η-ο 2. ανόρεχτος-η-ο 3. άκεφος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαχμουρλής-ού (ο, η)
mahmureală, mahmureli *ουσ. θηλ.* το μαχμουρλίκι
mahomedan-ă, mahomedani-e I. *επίθ.* μωαμεθανικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και* θηλ. μωαμεθανός-ή (ο, η)
mahomedanism *ουσ. ουδ.* ο μωαμεθανισμός, ο ισλαμισμός
mahon *ουσ. αρσ.* το μαόνι (πολύτιμο ξύλο για πολυτελή έπιπλα)
mahonă, mahone *ουσ. θηλ.* η μαούνα, το βοηθητικό σκάφος στα λιμάνια για φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων
mahoniu-ie, mahonii *επίθ.* με το χρώμα του μαονιού, καστανοκόκκινος-η-ο
mahorcă *ουσ. θηλ.* το χαρμάνι, το μείγμα από καπνά κατώτερης ποιότητας
mai *επίρ.* 1. πιο, πλέον 2. ακόμα, ακόμα πιο 3. κάπως 4. πια 5. σχεδόν, περίπου 6. πόσος-η-ο 7. ξανά // **~ ales** προ παντός μάλιστα // **~ apoi** κατόπιν, ύστερα // **~ bun** καλύτερος // **~ citit** πιο διαβασμένος // **~ mare** μεγαλύτερος // **~ mult** περισσότερο // **~ departe** περαιτέρω, πιο πέρα // **~ e vorbă?** βεβαίως, αναμφιβόλως // **~ înainte** πριν, προηγουμένως // **~ întâi** πρώτα-πρώτα // **~~** κάπως-κάπως, παρά στην τρίχα // **~ presus de orice** υπέρ πάντα άλλον, πάνω απ' όλα // **~ târziu** αργότερα // **~ toți** περίπου όλοι // **~ toți erau acolo** σχεδόν όλοι ήταν εκεί // **~ trăiește?** ζει ακόμα; // **~ una, ~ alta** και το ένα και το άλλο // **~ vine la noi** έρχεται ακόμα σε μας // **așa om ~ rar** τέτοιος άνθρωπος πιο σπάνια // **ce ~ atâta vorbă** γιατί τόση συζήτηση // **ce ~ e nou?** τι το νέο; // **ce ~ faceți?** τι κάνετε; // **ce ~ încoace-încolo?** γιατί προς τα εδώ και προς τα εκεί; (γιατί τόσο πέρα-δώθε;) // **ce ~ zgomot, ce ~ freamăt!** πόσος θόρυβος, πόσο θρόισμα // **cel ~ periculos** ο πλέον επικίνδυνος // **când pot să ~ trec?** πότε μπορώ να ξαναπεράσω; // **cum o ~ duceți cu sănătatea?** πώς τα πατε από υγεία; // **e cel ~ rapid automobil** είναι το πιο ταχύ αυτοκίνητο // **neștiind cum să ~ urce** μη ξέροντας πώς ν' ανέβει άλλο // **nu l-am ~ văzut** δεν τον ξαναείδα πια // **nu ~ pot** δεν μπορώ άλλο // **ploaia ~ încetase** η βροχή κάπως έπαψε // **poate să ne ~ întâlnim** ίσως να ξανασυναντηθούμε // **și ~ bine** ακόμα πιο καλά (ακόμα καλύτερα) // **te comporți ca cel ~ copil dintre copii** συμπεριφέρεσαι χειρότερα και από τα παιδιά
mai, maiuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κόπανος 2. το ξύλο της πλύσης ρούχων
mai *ουσ. αρσ. άκλιτ.* ο Μάης, ο Μάιος // **Întâi Mai** η Πρωτομαγιά
maia *ουσ. θηλ.* 1. η μαγιά, το προζύμι 2. η πυτιά, η ζύμη 3. *μτφ.* τα πρώτα κεφάλαια για το ξεκίνημα μιας επιχείρησης // **a prinde -ua** πιάνω τη μαγιά (πιάνω δύναμη)
Maia I. *ουσ. αρσ. (ιστ.)* οι Μάγιας, οι Ινδιάνοι της κεντρικής Αμερικής στην προκολομβιανή εποχή II. *επίθ. αμετάβλ.* αυτός που ανήκει στους Μάγιας
maică, maici *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η μητέρα 2. η καλογριά, η μοναχή // **Maica Precistă** η Παναγία
maidan, maidane *ουσ. ουδ.* 1. το μεϊντάνι 2. το ομαλό ανοιχτό μέρος μέσα ή στην άκρη ενός οικισμού 3. το ανοιχτό γήπεδο, ο ανοιχτός τόπος, το αλώνι // **a bate -ul** τριγυρίζω εδώ κι εκεί άσκοπα, χάνω τον καιρό μου στα μεϊντάνια
maiestate, maiestăți *ουσ. θηλ.* 1. η μεγαλειότητα 2. η μεγαλοπρέπεια, το μεγαλείο // **Maiestatea Sa, Regele** η Αυτού Μεγαλειότητα, ο Βασιλιάς
maiestuos-oasă, maiestuoși-oase I. *επίθ.* μεγαλοπρεπής-ής-ές II. *επίρ.* 1. μεγαλοπρεπώς 2. *μτφ.* ηγεμονικά
maieu *ουσ. ουδ.* ιδ. maiou
maimuță, maimuțe *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η μαϊμού, ο πίθηκος
maimuțăreală, maimuțăreli *ουσ. θηλ.* ο μαϊμουδισμός, ο πιθηκισμός
maimuțări, maimuțăresc I. *ρ. μετ.* μαϊμουδίζω, πιθηκίζω, μιμούμαι κάτι ή κάποιον σαν πίθηκος. II. *ρ. μέσο.* 1. μαϊμουδίζω, πιθηκίζω 2. καμώνομαι, κάνω καμώματα
maimuțică, maimuțele *ουσ. θηλ.* η μικρή μαϊμού, η μαϊμουδίτσα
maimuțoi, maimuțoi *ουσ. αρσ.* 1. ο πίθηκος, η μεγάλη μαϊμού 2. *μτφ.* ο μη σοβαρός άνθρωπος
maioneză, maioneze *ουσ. θηλ.* η μαγιονέζα
maior, maiori *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο ταγματάρχης
maioreasă, maiorese *ουσ. θηλ. (οικ. και λαϊκ.)* η γυναίκα του ταγματάρχη
maiou, maiouri *ουσ. ουδ.* 1. το μαγιό 2. η φανέλα
maistru, maiștri *ουσ. αρσ.* 1. ο μάστορας, ο μάστορης 2. ο έμπειρος τεχνίτης, ο αρχιεργάτης
maiă, măji *ουσ. θηλ.* ο διχτυωτός σάκος για ψάρεμα
major-ă, majori-e *επίθ.* 1. ενήλικος-η-ο 2. ανώτερος -η-ο 3. μεγαλύτερος-η-ο 4. σπουδαίος-α-ο, σημαντικός-ή-ό, αξιόλογος-η-ο // **forță -ă** η ανώτερη βία // *(μουσ.)* **gamă -ă** η μείζων μουσική κλίμακα // **termen ~** ο ανώτερος / μείζονας όρος // **premisă -ă** ο ανώτερος όρος συλλογισμού, η πρώτη αρχή, η απαρχή, η μείζων πρόταση // **sergent~** ο επιλοχίας // *(στρατ.)* **stat~** το επιτελείο
majora, majorez *ρ. μετ.* 1. αυξάνω, προσαυξάνω, επαυξάνω 2. αναβιβάζω 3. ακριβαίνω // **a ~ prețurile** ανεβάζω τις τιμές
majorare, majorări *ουσ. θηλ.* 1. η αύξηση, η επαύξηση 2. το ανέβασμα των τιμών των εμπορευμάτων, η ανατίμηση 3. η υπερτίμηση, το υπερτίμημα
majorat *ουσ. ουδ.* η ενηλικίωση, η ηλικία της ωριμότητας
majorat-ă, majorați-te *επίθ.* 1. αυξημένος-η-ο, επαυξημένος-η-ο 2. υπερτιμημένος-η-ο, ανεβασμένος-η-ο, ανατιμημένος-η-ο 3. μεγαλωμένος-η-ο
majordom, majordomi *ουσ. αρσ.* ο επιστάτης
majoritar-ă, majoritari-e *επίθ.* πλειοψηφικός-ή-ό, πλειονοψηφικός-η-ο // **reprezentanță -ă** η αντιπροσωπεία της πλειοψηφίας, της πλειονότητας

majoritate, majorități *ουσ. θηλ.* η πλειοψηφία, η πλειονοψηφία, η πλειονότητα // ~ **absolută** η απόλυτη πλειοψηφία (οι μισοί τουλάχιστον ψήφοι και ένας επί πλέον) // ~ **relativă** η σχετική πλειοψηφία, η πλειονότητα των ψήφων χωρίς όμως να ξεπερνά το μισό του συνολικού τους αριθμού // **în** ~ σε πλειοψηφία
majuscul-ă, majuscule I. *ουσ. θηλ.* το κεφαλαίο (γράμμα) II. *επίθ.* κεφαλαίος-α-ο
mal, maluri *ουσ. ουδ.* 1. η άκρη, η όχθη 2. η ακτή, ο γιαλός, η παραλία, το περιγιάλι, η ακροθαλασσιά, το ακρογιάλι 3. η ακροποταμιά // **a ieși la** ~ βγαίνω στην άκρη (φτάνω στο τέρμα) // **a se îneca ca țiganul la** ~ παραιτούμαι ακριβώς τη στιγμή που ο στόχος μπορεί να προσεγγιστεί
mala, malale *ουσ. θηλ.* το μυστρί
malac-ă, malaci-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το βουβαλάκι 2. *μτφ.* ο δυσκίνητος άνθρωπος
maladie, maladii *ουσ. θηλ.* η ασθένεια, η αρρώστια, η νόσος, το νόσημα
maladiv-ă, maladivi-e *επίθ.* αρρωστιάρικος-η-ο, ασθενικός-ή-ό
malaga *ουσ. θηλ.* το κρασί Μαλάγα (από την πόλη Μαλάγα της Ισπανίας)
malahit, malahite *ουσ. ουδ.* ο μαλαχίτης (ο λίθος με πράσινο χρώμα)
Malaiez-ă, Malaiezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαλαίος -αία (ο, η) απ'τη μαλαϊκή Χερσόνησο II. *επίθ.* μαλαϊκός-ή-ό // **limba -ă** η μαλαϊκή γλώσσα
malar, malare *επίθ.* // **os** ~ το παρειακό οστό
malaric-ă, malarici-ce I. *επίθ.* ελονοσιακός-ή-ό II. ο άρρωστος από ελονοσία
malarie, malarii *ουσ. θηλ.* η ελονοσία
malaxa, malaxez *ρ. μετ.* μαλάσσω, ανακατεύω, συμφύρω
malaxare, malaxări *ουσ. θηλ.* η μάλαξη, η σύμφυρση
malaxor, malaxoare *ουσ. ουδ.* το μαλακτικό
maldăr, maldăre *ουσ. ουδ.* 1. ο σωρός, η στοίβα 2. το μάτσο 3. η συνάθροιση // **un** ~ **de cărți** μια στοίβα βιβλίων // **un** ~ **de sute** ένα μάτσο κατοστάρικα
maleabil-ă, maleabili-e *επιθ.* 1. ελατός-ή-ό 2. σφυρήλατος-η-ο 3. *μτφ.* ευλύγιστος-η-ο, διαλλακτικός-ή-ό, συγκαταβατικός-ή-ό
maleabilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ελατότητα 2. *μτφ.* η ευλυγισία, η ευκαμψία, η διαλλακτικότητα
maleabiliza, maleabilizez *ρ. μετ.* 1. κάνω κάτι ελατό 2. *μτφ.* διαμορφώνω, διαπλάθω χαρακτήρα
maleabilizare, maleabilizări *ουσ. θηλ.* η δυνατότητα ελατότητας
maledicție, maledicții *ουσ. θηλ.* 1. η κατάρα 2. η κακοτυχία
malefic-ă, malefici-ce *επίθ.* κακοποιός-ός-ό, κακούργος-α-ο // **influență -ă** η κακοποιός επίδραση
maleolă, maleole *ουσ. θηλ.* ο αστράγαλος, το οστό του ταρσού
malformație, malformații *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ελαττωματική διάπλαση
Malgaș-ă, Malgași-șe I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαλγάσιος-α (ο, η) II. *επίθ.* μαλγασικός-ή-ό
malign-ă, maligni-e *επίθ.* κακοήθης-ης-ες, που θεραπεύεται δύσκολα ή καθόλου // **tumoare -ă** ο κακοήθης όγκος
malignitate *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η κακοήθεια 2. η ολέθρια επίδραση
maliție, maliții *ουσ. θηλ.* 1. η κακεντρέχεια, η κακία 2. η μοχθηρία
malițios-oasă, malițioși-oase *επίθ.* 1. κακεντρεχής -ής-ές 2. μοχθηρός-ή-ό 3. φθονερός-ή-ό
malițiozitate, malițiozități *ουσ. θηλ.* 1. η κακεντρέχεια, η κακία 2. η μοχθηρία, η χαιρεκακία
mall *ουσ. ουδ. (ακλ.)* το εμπορικό κέντρο
malonest-ă, malonești-ste *επίθ.* 1. άτιμος-η-ο, ανήθικος-η-ο 2. πρόστυχος-η-ο
maltază, maltaze *ουσ. θηλ.* το ένζυμον που μετατρέπει τη μαλτόζη σε γλυκόζη
Maltez-ă, Maltezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαλτέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* μαλτέζικος-η-ο
malthusianism *ουσ. ουδ.* ο μαλθουσιανισμός, η θεωρία του Μάλθους λέγει να περιοριστούν οι γεννήσεις για να μην κινδυνεύσει η ανθρωπότητα από την πείνα
malthusianist-ă, malthusianiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαλθουσιανιστής-ίστρια (ο, η)
maltoză, maltoze *ουσ. θηλ.* η μαλτόζη (αναπτύσσεται στο κριθάρι για την παρασκευή μπίρας)
maltrata, maltratez *ρ. μετ.* 1. κακοποιώ, κακομεταχειρίζομαι, φέρνομαι σκληρά 2. ξυλοκοπώ, δέρνω άγρια κάποιον 3. μεταχειρίζομαι με κακό τρόπο κάποιον
maltratare, maltratări *ουσ. θηλ.* 1. η κακομεταχείριση, η κακοποίηση 2. *μτφ.* ο βιασμός, η χρησιμοποίηση βίας
malț *ουσ. ουδ.* η βύνη, το κριθάρι για μπίρα
malțifica, malțific *ρ. μετ.* μετατρέπω το κριθάρι σε βύνη
malțificare *ουσ. θηλ.* η μετατροπή του κριθαριού για μπίρα
malvacee, malvacee *ουσ. θηλ. (βοτ.) (στον πληθ.)* τα μαλβάκια (οικογένεια φυτών, π.χ. το βαμπάκι)
malversație, malversații *ουσ. θηλ.* 1. η υπεξαίρεση δημοσίων χρημάτων 2. ο δόλος
mamaie *ουσ. θηλ. (λαϊκ και οικ.)* η γιαγιά, η μαμή
mamar-ă, mamari-e *επίθ.* μαστικός-ή-ό // **glandă -ă** ο μαστικός αδένας
mamă, mame I. *ουσ. θηλ.* η μάνα, η μητέρα, η μαμά // ~ **adoptivă** η ψυχομάνα // ~ **vitregă** η μητριά // **mama mare** η γιαγιά // **mama soacră** η πεθερά // **de când era mama fată** από πολύν καιρό // **de când mama m-a făcut** απ' όταν με γέννησε η μάνα μου (από πάντα) // **la mama dracului** στου διαβόλου τη μάνα // **o** ~ **de bătaie** ένα άγριο δάρσιμο, ένα ξυλοκόπημα // **vai de mama mea** αλίμονό μου, αλίμονο στη μοίρα μου II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ μητρικός-ή-ό
mambo, mambo *ουσ. ουδ.* το μάμπο (κουβανέζικος χορός), η μπαμπάμα (νοτιοαμερικάνικος χορός)
mamelar-ă, mamelari-e *επίθ.* μαστικός-ή-ό
mamelă, mamele *ουσ. θηλ.* ο μαστός, το βυζί, το μαστάρι
mamelon, mameloane *ουσ. ουδ.* 1. η θηλή του μαστού 2. η στρογγυλή προεξοχή, ο γήλοφος
mameluc, mameluci *ουσ. αρσ.* ο μαμελούκος (στρατιωτικός μουσουλμάνος, ιδιαίτερα στην Αίγυπτο)
mamifer, mamifere *ουσ. ουδ.* το θηλαστικό, τα θηλαστικά, τα μαστοφόρα // *(ζωολ.)* **clasa mamiferelor** η τάξη των θηλαστικών

mamită, mamite *ουσ. θηλ.* η φλεγμονή του μασταριού ζώων, η μαστίτιδα
mamografie, mamografii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μαστογραφία
mamoş, mamoşi *ουσ. αρσ.* 1. ο μάμος, ο μαιευτήρας 2. ο γυναικολόγος
mamut, mamuţi *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* το μαμούθ
management *ουσ. ουδ.* το μάνατζμεντ (η επιστήμη διοίκησης επιχειρήσεων)
manager, manageri *ουσ. αρσ.* ο μάνατζερ
mană *ουσ. θηλ.* 1. το μάννα 2. κάθε απροσδόκητο αγαθό, η αφθονία // ~ **cerească** το ουρά νιομάννα (κατά τη Βίβλο) // η ερυσίβη, η αρρώστια των φυτών
Manciurian-ă, Manciurieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαντζουριανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* μαντζουριανικός -ή-ό
manco *ουσ. ουδ.* 1. η έλλειψη, το έλλειμμα 2. ό,τι λείπει
mandant, mandanţi *ουσ. αρσ.* 1. ο εντολέας, ο εντολοδότης 2. αυτός που δίνει εντολή σε άλλον
mandantă, mandante *ουσ. θηλ.* η εντολοδότρια
mandarin, mandarini *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο μανδαρίνος ανώτερος υπάλληλος στην Κίνα 2. *(βοτ.)* η μανδαρινέα, η μανταρινιά
mandarină, mandarine *ουσ. θηλ.* το μανταρίνι (ο καρπός)
mandat, mandate *ουσ. ουδ.* 1. η εντολή 2. η παραγγελία, η διαταγή 3. η επιταγή 4. το ένταλμα 5. *(πολ.)* το ειδικό καθεστώς που ανατίθεται σ' ένα κράτος, να κηδεμονεύει ορισμένη ξένη περιοχή ή και ολόκληρη χώρα // ~ **de arestare** το ένταλμα συλλήψεως // ~ **parlamentar** η βουλευτική έδρα // ~ **poştal** η ταχυδρομική επιταγή // ~ **prezidenţial** η προεδρική θητεία
mandatar-ă, mandatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* εντολοδόχος (ο, η)
mandea *ουσ. αρσ. και θηλ. (αργκ.)* το άτομο που μιλάει, το εγώ
mandibulă, mandibule *ουσ. θηλ.* το κάτω σαγόνι, η κάτω γνάθος
mandolinată, mandolinate *ουσ. θηλ.* η μαντολινάτα (το τραγούδι με μαντολίνο)
mandolină, mandoline *ουσ. θηλ.* το μαντολίνο
mandragoră, mandragore *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο μανδραγόρας, η μηλοπεπονιά
mandră, mandre *ουσ. θηλ.* η μάντρα, ο περιφραγμένος τόπος ιχθυοτροφείου
mandrina, mandrinez *ρ. μετ. (τεχ.)* 1. κυλινδρώνω 2. τρυπανίζω 3. συζευγνύω δύο εξαρτήματα μηχανής με τη βοήθεια τρυπανιού για στεγανό κλείσιμο
mandrinare, mandrinări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το τρυπάνισμα
mandrină, mandrine *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. ο κύλινδρος 2. το τρυπάνι
manechin, manechine *ουσ. ουδ.* 1. το μανεκέν 2. η γυναίκα ή ο άντρας που ασχολείται με την επίδειξη ενδυμάτων κ.λ.π
manej, manejuri *ουσ. ουδ.* 1. η σχολή ιππασίας 2. η άσκηση αλόγου 3. ο χώρος για ιππασία 4. ο στίβος του τσίρκου όπου γίνονται οι παραστάσεις με ζώα
manelă, manele *ουσ. θηλ.* 1. το μικρό ξύλινο ακατέργαστο δοκάρι στις οικοδομές 2. ο αμανές
manetă, manete *ουσ. θηλ.* 1. ο μοχλός, 2. η λαβή 3. η λαβίδα
maneton, manetoane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η άτρακτος καμπυλωτού ιστού επί της οποίας εφαρμόζεται το εξάρτημα της σιδηροδρομικής μηχανής που μετατρέπει την ευθύγραμμη κίνηση σε κυκλική κίνηση
manevra, manevrez I. *ρ. αμ.* 1. μανουβράρω 2. ενεργώ με πλάγια μέσα για κάποιο σκοπό 3. γυμνάζομαι, προετοιμάζομαι, κάνω ελιγμούς για άμυνα ή επίθεση, ελίσσομαι II. *ρ. μετ.* 1. χειρίζομαι 2. χρησιμοποιώ κάτι σαν όργανο (συσκευή κ.λ.π.)
manevrabil-ă, manevrabili-e *επίθ.* χειριζόμενος-η-ο, χειριστικός-ή-ό
manevrant, manevranţi *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο σιδηροδρομικός υπάλληλος για τις μανούβρες των βαγονιών
manevrare. manevrări *ουσ. θηλ.* 1. η μανούβρα, ο χειρισμός 2. ο ελιγμός
manevră, manevre *ουσ. θηλ.* 1. η μανούβρα του τραίνου 2. ο χειρισμός 3. ο ελιγμός 4. τα στρατιωτικά γυμνάσια 5. *μτφ.* το τέχνασμα για εξαπάτηση, το ξεπλάνεμα, το τερτίπι
mangal, mangaluri *ουσ. ουδ.* 1. το μαγκάλι, το ξυλοκάρβουνο, ο ξυλάνθρακας 2. η φουφού // **a târnosi -ul** χασομερώ
mangaliţă *ουσ. θηλ.* είδος γουρουνιού με κατσαρά μαλλιά
mangan *ουσ. ουδ. (χημ.)* το μαγγάνιο (μέταλλο σκληρό και εύθραυστο, λευκόφαιο)
manganat, manganaţi *ουσ. αρσ.* τα άλατα του μαγγανικού οξέος
manganic-ă, manganici-ce *επίθ. (χημ.)* μαγγανικός-ή-ό // **acid** ~ το μαγγανικό οξύ
manganin *ουσ. ουδ.* το μαγγανίνιο, κράμα από χαλκό, μαγγάνιο και νικέλιο
manganometrie *ουσ. θηλ. (χημ.)* η μαγγανιομετρία (μέθοδος ογκομετρικής ανάλυσης)
manganos-oasă, manganoşi-oase *επίθ. (χημ.)* μαγγανιώδης-ης-ες (περιέχει μαγγάνιο)
mangleală, mangleli *ουσ. θηλ. (αργκ.)* η κλοπή, το κλέψιμο, η κλεψιά
mangli, manglesc *ρ. μετ. (αργκ.)* κλέβω
maniabilitate *ουσ. θηλ.* η ευκολομεταχείριση
maniac-ă, maniaci-ce I. *επίθ.* μανιακός-ή-ό, μανιώδης-ης-ες II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μανιακός-ή (ο, η)
maniacal-ă, maniacali-e *επίθ. (ιατρ.)* μανιακός-ή-ό, παράφορος-η-ο
maniament, maniamente *ουσ. ουδ. (ζωολ.)* ο λιπώδης ιστός στα ζώα
manichiură, manichiuri *ουσ. θηλ.* το μανικιούρ
manichiuristă, manichiuriste *ουσ. θηλ.* η μανικιουρίστα
manie, manii *ουσ. θηλ.* 1. η μανία 2. η ιδιοτροπία, η ιδεοληψία
manierat-ă, manieraţi-te *επίθ.* 1. λεπτεπίλεπτος-η-ο 2. επιτηδευμένος-η-ο 3. με καλούς τρόπους
manieră, maniere I. *ουσ. θηλ.* 1. ο τρόπος, η ευπρέπεια, οι καλοί τρόποι 2. η συμπεριφορά // **aşa cer bunele maniere** έτσι επιβάλουν οι καλοί τρόποι // **codul manierelor elegante** ο κώδικας καλής συμπεριφοράς // **lipsit de maniere** στερημένος των καλών τρόπων II. *επιρ. έκφρ.* **de aşa** ~ κατά τέτοιον τρόπο, τοιουτοτρόπως
manierism *ουσ. ουδ.* 1. η επιτήδευση 2. η προσποίηση, ο πλαστός τρόπος συμπεριφοράς

3. ο μανιερισμός, η τεχνοτροπία (ενός λογοτέχνη ή καλλιτέχνη)
manierist-ă, manierişti-ste I. *επίθ.* 1. επιτηδευμένος -η-ο, προσποιητός-ή-ό 2. τυπικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η, υπερβολικά τυπικός-ή, τυπολάτρης -ισσα
manifest-ă, manifeşti-ste I. *ουσ. ουδ.* 1. το μανιφέστο, η έγγραφη διακήρυξη πολιτικού ή κοινωνικού περιεχομένου 2. η προκήρυξη II. *επίθ.* 1. έκδηλος -η-ο, φανερός-ή-ό 2. εμφανής-ής-ές III. *επίρ.* φανερώς, εμφανώς, έκδηλα
manifesta, manifestez I. *ρ. μετ.* 1. εκδηλώνω 2. φανερώνω, εκφράζω φανερά // **a ~ interes** εκδηλώνω ενδιαφέρον II. *ρ. αμ.* διαδηλώνω, κάνω εκδήλωση III. *ρ. μέσο.* 1. εκδηλώνομαι 2. εξωτερικεύομαι // **acolo unde s-a -t epidemia** εκεί όπου εκδηλώθηκε η επιδημία
manifestant-ă, manifestanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαδηλωτής-ώτρια (ο, η)
manifestare, manifestări *ουσ. θηλ.* 1. η εκδήλωση, η διαδήλωση 2. η φανέρωση // **organizare de manifestări sportive** η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων
manifestaţie, manifestaţii *ουσ. θηλ.* 1. η διαδήλωση 2. η επίδειξη // **manifestaţia oamenilor muncii** η διαδήλωση των εργαζομένων
manila *ουσ. θηλ.* νήμα από εξωτικό φυτό των Φιλιππίνων, για σπάγκο, σκοινιά, κ.λ.π
manioc, manioci *ουσ. αρσ.* η μανιόκα, το τροπικό φυτό, από τους βολβούς του εξάγεται η ταπιόκα
manipula, manipulez *ρ. μετ.* 1. χειρίζομαι 2. μανουβράρω 3. διενεργώ
manipulant-ă, manipulanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* χειριστής-ίστρια (ο, η)
manipulare, manipulări *ουσ. θηλ.* ο χειρισμός, η διενέργεια
manipulator-oare, manipulatori-oare I. *ουσ. ουδ.* το χειριστήριο, η συσκευή για τη μετάδοση τηλεγραφικών σημάτων II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χειριστής-ίστρια (ο, η)
manivelă, manivele *ουσ. θηλ.* 1. η μανιβέλα, ο στρόφαλος 2. το χερούλι, η χειρολαβή
manograf, manografe *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το μανόμετρο για αναγραφή της πίεσης αερίων σε κλειστό χώρο
manometric-ă, manometrici-ce *επίθ. (φυσ.)* μανομετρικός-ή-ό
manometrie, manometrii *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η μανομετρία, η μέτρηση της πίεσης αερίων ή ατμών σε κλειστό χώρο
manometru, manometre *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το μανόμετρο, το ατμόμετρο
manoperă, manopere *ουσ. θηλ.* 1. η χειρωνακτική εργασία 2. *μτφ.* η μανούβρα, το δούλεμα, η σκευωρία, η ραδιουργία // **cheltuieli de ~** οι δαπάνες, τα έξοδα για τη χειρωνακτική εργασία, η αμοιβή της εργασίας
mansardat-ă, mansardaţi-te *επίθ.* το σπίτι που έχει σοφίτα, που έχει διαμερίσματα στη στέγη του
mansardă, mansarde *ουσ. θηλ.* η σοφίτα, το υπερώο, το ανώγειο
manşă, manşe *ουσ. θηλ.* 1. η λαβή, το χερούλι εργαλείων, κ.λ.π. 2. *αθλ.* η αγωνιστική φάση, το αγώνισμα της καθεμιάς φάσης του αθλητικού προγράμματος
manşetă, manşete *ουσ. θηλ.* 1. το μανικέτι 2. η προσθήκη στο περιθώριο της εφημερίδας, περιοδικού, κ.λ.π
manşon, manşoane *ουσ. ουδ.* 1. το μανσόν 2. *(τεχν.)* ο συνδετικός σωλήνας, ο ακροσύνδεσμος, ο συμπλέκτης
manta, mantale *ουσ. θηλ.* 1. ο μανδύας, η χλαίνη 2. ο επενδύτης 3. το περικάλυμμα // **~ de vreme rea** λέγεται συνήθως για μια προσωρινή σχέση απ' όπου λείπει η αγάπη
mantie, mantii *ουσ. θηλ.* 1. ο μανδύας 2. ο επενδύτης βασιλιάδων // **a lua sub ~** παίρνω κάτω από το μανδύα (προστατεύω κάποιον)
mantinelă, mantinele *ουσ. ουδ.* η ειδική περίφραξη γύρω απ'το γήπεδο του χόκεϊ
mantisă, mantise *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το δεκαδικό μέρος του λογάριθμου
mantou, mantouri *ουσ. ουδ.* το μαντώ (γυναικείο ένδυμα)
manual-ă, manuali-e I. *ουσ. ουδ.* 1. το εγχειρίδιο, το επίτομο βιβλίο αναφερόμενο σε μια επιστήμη ή τέχνη 2. το αναγνωστικό II. *επιθ.* 1. χειροποίητος-η-ο 2. χειρωνακτικός-ή-ό 3. χειρόπλαστος-η-ο 4. χειροτεχνικός-ή-ό // **lucru ~** το εργόχειρο, το χειροτέχνημα // **muncă -ă** η χειρωνακτική εργασία, η χειροτεχνία
manufactură, manufacturi *ουσ. θηλ.* 1. η βιοτεχνία, η χειροτεχνία 2. η μανιφατούρα 3. το εργοστάσιο κατασκευής υφαντών, το υφαντουργείο, η υφαντουργία // **~ de porţelan** η βιοτεχνία πορσελάνης // **magazin de ~** το κατάστημα υφασμάτων
manufacturier-ă, manufacturieri-e I. *επίθ.* 1. βιοτεχνικός-ή-ό, χειροτεχνικός-ή-ό 2. υφαντουργικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* 1. ο βιοτέχνης 2. ο ιδιοκτήτης εργοστασίου υφαντουργίας
manuscris-ă, manuscrişi-se I. *ουσ. ουδ.* το χειρόγραφο // **-ele** τα χειρόγραφα II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** σε χειρόγραφο (ατύπωτος-η-ο) III. *επίθ.* χειρόγραφος-η-ο
manutanţă, manutanţe *ουσ. θηλ.* 1. το στρατιωτικό αρτοποιείο 2. η ζυμωτική μηχανή για την παραγωγή ψωμιού
Maori *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Μαόρι, οι ντόπιοι κάτοικοι της Νέας Ζηλανδίας
mapamond *ουσ. ουδ.* η οικουμένη, ο χάρτης των δύο ημισφαιρίων της γης, ο γεωγραφικός Άτλας
mapă, mape *ουσ. θηλ.* ο χαρτοφύλακας, το χαρτοφυλάκιο
maramă, marame *ουσ. θηλ.* ο πέπλος, το πέπλο
Maramureşean-ă, Maramureşeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαραμουρεσίνος-α (ο, η), κάτοικος της περιοχής Μαραμούρεσι II. *επίθ.* μαραμουρεσινικός-ή-ό
Maramureşeancă, Maramureşence *ουσ. θηλ.* η Μαραμουρεσίνα
marasm *ουσ. ουδ.* 1. ο μαρασμός 2. το μαράζωμα 3. η φθίση
maraton, maratonuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* ο Μαραθώνιος δρόμος (αγώνισμα δρόμου μήκους περίπου 42 χιλιομέτρων)
maratonist, maratonişti *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο αθλητής σε Μαραθώνιο δρόμο, ο μαραθωνοδρόμος
marc, marcuri *ουσ. ουδ.* ο πολτός από οπωρικά ή λαχανικά, πρώτη ύλη στη βιομηχανία τροφίμων

marca, marchez *ρ. μετ.* 1. μαρκάρω 2. επισημαίνω 3. σημαδεύω 4. σφραγίζω 5. *αθλ.* σημειώνω βαθμούς σε αθλητικόν αγώνα 6. *αθλ.* μαρκάρω αντίπαλο σε αθλητικόν αγώνα, κόβω την ορμή του
marcaj, marcaje *ουσ. ουδ.* 1. το μαρκάρισμα 2. η επισήμανση 3. *(αθλ.)* η επίβλεψη αντιπάλου
marcant-ă, marcanți-te *επίθ.* 1. διάσημος-η-ο 2. ονομαστός-ή-ό 3. σημαντικός-ή-ό 4. διαπρεπής -ής-ές, διακεκριμένος-η-ο, επίλεκτος-η-ο // **personalitate -ă** η ξεχωριστή προσωπικότητα, η ιδιάζουσα προσωπικότητα
marcare, marcări *ουσ. θηλ.* το μαρκάρισμα, η επισήμανση, το σημάδεμα
marcasit, marcasite *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο μαρκασίτης, το θειούχο ορυκτό του σιδήρου κρυσταλλωμένο και με μεταλλική λάμψη
marcat *ουσ. ουδ.* 1. η επισήμανση 2. το μαρκάρισμα 3. η σήμανση, το σημάδεμα
marcat-ă, marcați-te *επίθ.* 1. σημαδεμένος-η-ο 2. μαρκαρισμένος-η-ο 3. επισημασμένος-η-ο 4. σημειωτός-ή-ό
marcator-oare, marcatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σημειωτής-ώτρια (ο, η)
marcă, mărci I. *ουσ. θηλ.* το σήμα, το σημάδι 2. το σύμβολο μιας φίρμας 3. η μάρκα, το κέρμα 4. το διακριτικό σημάδι για αναγνώριση // **~ de automobil** το σήμα αυτοκινήτου // **~ înregistrată** το σήμα κατατεθέν // **~ poştală** το γραμματόσημο II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** σημαντικός-ή-ό, σημαίνων-ουσα-ον // **om de ~** ο σημαντικός άνθρωπος
marcă, mărci *ουσ. θηλ.* το μάρκο (η γερμανική νομισματική μονάδα)
marcă, mărci *ουσ. θηλ.* το φέουδο
marchitănie, marchitănii *ουσ. θηλ.* τα ψιλικά μεταλλικά είδη οικιακής χρήσης
marchiz, marchizi *ουσ. αρσ.* ο μαρκήσιος
marchiză, marchize *ουσ. θηλ.* η μαρκησία, η γυναίκα ή κόρη του μαρκησίου
marchiză, marchize *ουσ. θηλ.* 1. η μαρκίζα, το προστέγασμα, το πρόστεγο 2. το προστώον
marcotă, marcote *ουσ. θηλ.* η καταβολάδα
mardeală, mardeli *ουσ. θηλ. (αργκ.)* ο παραδαρμός, το άγριο δάρσιμο, το ξυλοκόπημα
mardeiaş, mardeiaşi *ουσ. αρσ. (αργκ.)* ο δάρτης
mardi, mardesc *ρ. μετ. (αργκ.)* δέρνω αλύπητα, ξυλοκοπώ
mare, mari I. *επιθ.* 1. μεγάλος-η-ο, μέγας-άλη-μέγα 2. κεφαλαίος-α-ο // **~ la inimă** μεγαλόκαρδος-η-ο // **~ minune** μεγάλο θαύμα // **~ şi tare** μέγας και τρανός // **~ ținută** μεγάλη περιβολή (σε επίσημη στολή ή ενδυμασία) // **a fi cu gura ~** είναι με μεγάλο στόμα (μιλάει πολύ δυνατά) // **a-i fi cuiva mai ~ mila** μεγάλο είναι το έλεός του (μεγάλη είναι η συμπόνια του) // **Alexandru cel Mare** ο Μέγας Αλέξανδρος // **a se ține ~** μεγαλοπιάνομαι, κάνω το σπουδαίο // **a vorbi în gura ~** μιλώ δυνατά // **cât e ziu a de ~** από το πρωί μέχρι το βράδυ // **cel mai ~** μέγιστος-η-ο // **cu mic cu ~** με ανήλικους και ηλικιωμένους // **degetul ~** το μεγάλο δάχτυλο // **fată ~** η παρθένα // **ger ~** μεγάλη παγωνιά // **greşeală ~** μεγάλο λάθος // **la mai ~!** εις ανώτερα! (σε προαγωγή) // **literă ~** το κεφαλαίο γράμμα // **o ~ uzină** ένα μεγάλο εργοστάσιο // **Postul cel ~** η μεγάλη Σαρακοστή // **prețuri mari** οι μεγάλες τιμές // **să creşti ~!** να γίνεις μεγάλος!, να μεγαλώσεις! // **socru ~** ο μεγάλος πεθερός, ο πατέρας του γαμπρού // **vorbe mari** μεγάλα λόγια // **zi ~** η μεγάλη ημέρα (η μέρα γιορτής) // **ziua în amiaza ~** μέρα μεσημέρι II. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~ ce** με ένα μεγάλο τι (με δυσκολία) // **în ~** σε γενικές γραμμές III. *επιθ. έκφρ.* // **de ~ anvergură** μεγάλης ευρύτητας // **de ~ preț** πολύτιμος-η-ο
mare, mări *ουσ. θηλ.* η θάλασσα, το πέλαγος, ο πόντος // **Marea Mediterană** η Μεσόγειος // **Marea Neagră** η Μαύρη Θάλασσα, ο Εύξεινος Πόντος // **Marea Nordului** η Βόρεια Θάλασσα // **apă de ~** το θαλασσόνερο // **a-şi petrece vara la ~** περνώ το καλοκαίρι μου στη θάλασσα // **a promite marea cu sarea** υπόσχομαι τη θάλασσα με το αλάτι, κάνω απραγματοποίητες υποσχέσεις, κάνω ψεύτικες υποσχέσεις // **a vântura mări şi țări** λιχνίζω θάλασσες και χώρες, ταξιδεύω πολύ, τριγυρίζω θάλασσες και χώρες // **de culoarea mării** θαλασσόχρωμος-η-ο, θαλασσής-ιά-ί, γαλάζιος-α-ο // **furtună de ~** η θαλασσοταραχή, η τρικυμία // **în largul mării** στ'ανοιχτά της θάλασσας, σε ανοιχτή θάλασσα // **litoralul Mării Negre** οι ακτές της Μαύρης Θάλασσας // **lup de ~** ο θαλασσόλυκος (ο πολύ έμπειρος ναυτικός) // **peste nouă mări şi țări** πέρα από εννιά θάλασσες και εννιά χώρες (πολύ μακριά), πέρα από στεριά και θάλασσα // **rău de ~** η ναυτία
maree, maree *ουσ. θηλ.* η παλίρροια
maregraf, maregrafe *ουσ. ουδ.* ο παλιρροιογράφος
mareometru, mareometre *ουσ. ουδ.* το παλιρροιόμετρο
mareşal, mareşali *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο στρατάρχης // **de ~** στρατραρχικός-ή-ό // **baston de ~** η στρατραρχική ράβδος // **~ al palatului** ο αυλάρχης
mareşalat, mareşalate *ουσ. ουδ.* η στρατραρχία
marfă, mărfuri *ουσ. θηλ. (οικον.)* 1. το εμπόρευμα 2. το πράγμα που μπορεί να αγοραστεί ή να πουληθεί, η πραμάτεια // **vagon de ~** το φορτηγό βαγόνι
margaretă, margarete *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η μαργαρίτα
margarină *ουσ. θηλ.* η μαργαρίνη
marghiloman, marghilomane *ουσ. ουδ.* ο καφές (το αφέψημα) με ρούμι και κονιάκ
marghiol-oală, marghioli-oale *επίθ. (αρχ.)* 1. μαριόλος-α-ικο, μαριόλικος-η-ο 2. πονηρός-ή-ό
marginal-ă, marginali-e *επίθ.* 1. ακραίος-αία-ο, ακρινός-ή-ό 2. *μτφ.* δευτερεύων-ουσα-ον
marginaliza, marginalizez *ρ. μετ.* παραγκωνίζω, παραμερίζω
marginalizare, marginalizări *ουσ. θηλ.* η παραγκώνιση, ο παραμερισμός, ο παραγκωνισμός
marginalizat-ă, marginalizați-te *επιθ.* παραγκωνισμένος-η-ο, παραμερισμένος-η-ο
margine, margini I. *ουσ. θηλ.* 1. η άκρη, η άκρα 2. το χείλος 3. το περιθώριο 4. ο γύρος 5. το όριο, το τέρμα, το σύνορο 6. η παρυφή // **-a pălăriei** ο γύρος του καπέλου // **-a şoselei** η άκρη της οδού, (της δημοσιάς) // **a lăsa o ~** αφήνω ένα περιθώριο (ελευθερία κίνησης ή δράσης ανάμεσα σε ορισμένα όρια ή περιορισμούς) // **era la marginile oraşului** ήταν στις παρυφές της πόλης // **la -a oraşului** στην άκρη της πόλης // **la -a prăpastiei** στο χείλος του κρημνού II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ακραίος-αία-αίο, ακρινός-ή-ό, παράμερος-η-

o III. *επιθ.* *και επιρ.* *έκφρ.* **fără margini** 1. χωρίς όρια, χωρίς περιορισμούς στις κινήσεις 2. απέραντος-η-ο, απεριόριστος-η-ο
margraf, margrafi *ουσ. αρσ.* ο μαργκράφος, ο τίτλος του μαρκησίου ηγεμόνας της περιοχής στα σύνορα ενός γερμανικού κράτους
mariaj, mariaje *ουσ. ουδ.* *(οικ.)* ο γάμος, το συνοικέσιο, η παντρειά
marijuana *ουσ. θηλ.* η μαριχουάνα (ναρκωτικό όμοιο με το χασίσι)
marin-ă, marini-e *επίθ.* θαλασσινός-ή-ό, πελάγιος-ια-ιο, ναυτικός-ή-ό // **pictură -ă** η θαλασσογραφία (η ζωγραφική με θέματα από τη θαλασσινή και ναυτική ζωή)// **puşcaş ~** ο πεζοναύτης
marina, marinez *ρ. μετ.* μαρινάρω, ανακατεύω και αφήνω για ορισμένης ώρες ψάρια η κρέας μέσα σε σάλτσα
marinar, marinari *ουσ. αρσ.* ο ναύτης, ο ναυτικός // **guler de ~** το ναυτικό κολάρο, ο ναυτικός γιακάς, το ναυτικό περιλαίμιο
marinare, marinări *ουσ. θηλ.* το μαρινάρισμα
marinat-ă, marinați-te *επίθ.* μαρινάτος-η-ο
marinată, marinate *ουσ. θηλ.* η μαρινάτα (το φαγητό το φτιαγμένο με μαρινάρισμα)
marină *ουσ. θηλ.* 1. η ναυτιλία, το ναυτικό 2. ο στόλος 3. η ναυσιπλοΐα // **marina comercială** η εμπορική ναυτιλία, ο εμπορικός στόλος, το εμπορικό ναυτικό // **de ~** ναυτιλιακός-ή-ό, ναυτικός-ή-ό // **institutul de ~** το ναυτικό ινστιτούτο // *(στρατ.)* **locotenent de ~** ο υποπλοίαρχος
marinăresc-ească, marinăreşti *επιθ.* ναυτικός-ή-ό
marinăreşte *επίρ.* ναυτικά
marionetă, marionete *ουσ. θηλ.* 1. η μαριονέτα 2. το ανδρείκελο 3. *μτφ.* ο άνθρωπος χωρίς δική του βούληση, χωρίς πρωτοβουλία, τυφλό όργανο του άλλου // **guvern~** η κυβέρνηση-μαριονέτα // **teatru de marionete** το θέατρο με μαριονέτες
marital-ă, maritali-e I. *επίθ.* *(νομ.)* συζυγικός-ή-ό II. *επίρ.* συζυγικώς
maritim-ă, maritimi-e *επίθ.* 1. θαλάσσιος-ια-ιο 2. ναυτικός-ή-ό, ναυτιλιακός-ή-ό // **linia -ă** η θαλάσσια γραμμή // **putere -ă** η ναυτική δύναμη
marjă, marje *ουσ. θηλ.* 1. το περιθώριο 2. η ευκολία
marketing *ουσ. ουδ.* το μάρκετινγκ (η έρευνα αγοράς)
marmeladă *ουσ. θηλ.* η μαρμελάδα
marmită, marmite *ουσ. θηλ.* 1. η μαρμίτα, η μεγάλη σκεπαστή χύτρα 2. η κατσαρόλα
marmora, marmorez *ρ. μετ.* μαρμαρώνω, δίνω μορφή μάρμαρου
marmorat-ă, marmorați-te *επίθ.* μαρμαρώδης-ης-ες, μαρμαροειδής-ής-ές // **halva -ă** ο μαρμαρώδης χαλβάς
marmorean-ă, marmoreeni-e *επίθ.* μαρμαροειδής -ής-ές
marmură, marmuri *ουσ. θηλ.* το μάρμαρο // **coloană de ~** η μαρμάρινη στήλη // **de ~** μαρμαρένιος-ια-ιο, μαρμάρινος-η-ο
marnă, marne *ουσ. θηλ.* ο αργιλλάσβεστος
marnos-oasă, marnoşi-oase *επίθ.* *(τεχ.)* αργιλλασβεστούχος-ος-ο
maro *επίθ. αμεταβλ.* 1. καστανόχρωμος-η-ο, καστανός-ή-ό 2. καφετής-ιά-ί // **costum ~** το καφέ κοστούμι
maroană, maroane *ουσ. θηλ.* το μαρόν, το ψημένο κάστανο με σιρόπι ζάχαρης
Marocan-ă, Marocani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαροκινός-ή (ο, η) II. *επίθ.* μαροκινός-ή-ό
marochin *ουσ. ουδ.* το μαροκέν
marochinărie, marochinării *ουσ. θηλ.* 1. το κατάστημα μαροκέν 2. η τέχνη κατασκευής μαροκέν
marochinier, marochinieri *ουσ. αρσ.* ο μαροκινίστας
marotă, marote *ουσ. θηλ.* 1. η παραφροσύνη 2. η ιδιοτροπία, η παραξενιά
marsupial, marsupiale *ουσ. ουδ.* *(ζωολ.)* *(πληθ.)* τα μαρσιποφόρα (έχουν μάρσιπο στην κοιλιά τους), όπως το καγκουρό κ.λ.π
marsupiu, marsupii *ουσ. ουδ.* ο μάρσιπος
marş, marşuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η πορεία 2. το μουσικό εμβατήριο // **~ forțat** η αναγκαστική πορεία // **~ funebru** το πένθιμο εμβατήριο // **~ triumfal** το θριαμβικό εμβατήριο II. *επιφ.* μαρς! // **marş!** μαρς! (παράγγελμα)
marşandă, marşande *ουσ. θηλ.* η ιδιοκτήτρια καταστήματος μόδας
mart *ουσ. αρσ. αμεταβλ.* ιδ. martie
marte *ουσ. αρσ. αμεταβλ.* ιδ. martie
martie *ουσ. αρσ. αμεταβλ.* ο Μάρτης, ο Μάρτιος // **de ~** μαρτιάτικος-η-ο
martingală, martingale *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* η μπροστινέλα, το λουρί στο στήθος υποζυγίου, το χαλινάρι σε σχήμα διχάλας που δεν επιτρέπει στο άλογο να σηκωθεί σε δύο πόδια
martir-ă, martiri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μάρτυρας (ο, η), πού βασανίστηκε καθανατώθηκε για τη χριστιανική πίστη 2. *μτφ.* αυτός-ή που υποφέρει και θυσιάζεται για κάποιο ανώτερο σκοπό // **~ al libertății** ο μάρτυρας της ελευθερίας // **-ii bisericii** οι μάρτυρες της εκκλησίας // **a suferi ca un ~** υποφέρω, μαρτυρώ // **de ~** μαρτυρικός-ή-ό, βασανιστικός-ή-ό
martiraj, martiraje *ουσ. ουδ.* 1. το μαρτύριο, το βασανιστήριο 2. το δεινοπάθημα, η ταλαιπωρία
martiriza, martirizez *ρ. μετ.* 1. βασανίζω 2. υποβάλλω σε μαρτύριο, τυραννώ κάποιον 3. ταλαιπωρώ
martirizare, martirizări *ουσ. θηλ.* 1. ο βασανισμός, το βασάνισμα, η ταλαιπωρία 2. το μαρτύριο 3. η τυραννία 4. η κακοποίηση
martirologiu, martirologii *ουσ. ουδ.* 1. το μαρτυρολόγιο, η περιγραφή της ζωής και του μαρτυρίου κάποιου αγίου 2. το βιβλίο που περιέχει την περιγραφή του μαρτυρίου
martor-ă, martori-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μάρτυρας (ο, η) // **~ ocular** ο αυτόπτης μάρτυρας // **-i de eroziune** τα χαρακτηριστικά σημεία διάβρωσης (σε διάβρωση εδάφους από τα νερά)// **-ii de la duel** οι μάρτυρες μονομαχίας // **prezentarea -ilor** η εμφάνιση των μαρτύρων // **a trimite -i** στέλνω μάρτυρες // **Dumnezeu mi-e ~** μάρτυς μου ο Θεός, λέω την αλήθεια // **proba ~** το δείγμα μάρτυρας (*σε πειράματα εργαστηρίου)*
marț *ουσ. αρσ. αμεταβλ.* το μαρτς *(στο παιχνίδι του τάβλι)* // **a face ~** κάνω μαρτς
marțafoi, marțafoi *ουσ. αρσ.* *(λαϊκ.)* ο μηδαμινός, ο τιποτένιος, ο ουτιδανός, ο ανάξιος λόγου
marți, marți I. *ουσ. θηλ.* η Τρίτη (μέρα της βδομάδας) II. *επίρ.* **în cursul zilei de ~** κατά την Τρίτη, στη διάρκεια της Τρίτης
marțial-ă, marțiali-e *επίθ.* 1. πολεμικός-ή-ό 2. στρατιωτικός-ή-ό // **artele -e** οι πολεμικές τέχνες

// **curtea -ă** το στρατοδικείο // **legea -ă** ο στρατιωτικός νόμος

marțian-ă, marțieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η κάτοικος του πλανήτη Άρη II. *επίθ.* Αρειανός-ή-ό

marulă, marule *ουσ. θηλ. (βοτ. και επαρχ.)* το μαρούλι

marxism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο μαρξισμός

marxism-leninism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο μαρξισμός -λενινισμός

marxist-ă, marxiști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαρξιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* μαρξιστικός-ή-ό

masa, masez I. *ρ. μετ.* 1. μαλάσσω μαλάζω, κάνω μασάζ 2. τρίβω, κάνω εντριβή II. *ρ. μέσο.* μαλάζομαι εντρίβομαι

masa, masez I. *ρ. μετ.* 1. συνάζω, συγκεντρώνω 2. συναθροίζω, συσσωρεύω // **a ~ trupe la graniță** συγκεντρώνω στρατεύματα στα σύνορα II. *ρ. μέσο.* 1. συναθροίζομαι 2. *συγκεντρώνομαι* 3. συσσωρεύομαι

masacra, masacrez *ρ. μετ.* 1. σφάζω, κατασφάζω 2. *σκοτώνω*, θανατώνω 3. *μτφ.* σφαγιάζω, καταστρέφω

masacrare, masacrări *ουσ. θηλ.* 1. το σφάξιμο, ο σφαγιασμός, το μακελειό 2 το σκότωμα, η εξόντωση 3. *μτφ.* η καταστροφή

masacrat-ă, masacrați-te *επίθ.* 1. *σφαγμένος*-η-ο, σφαχτός-ή-ό 2. σκοτωμένος-η-ο 3. εξοντωμένος -η-ο 4. *μτφ.* κατεστραμμένος-η-ο

masacru, masacre *ουσ. ουδ.* 1. η σφαγή, το μακελειό 2. ο σκοτωμός 3. η ομαδική εξόντωση 4. το φονικό

masaj, masaje *ουσ. ουδ.* 1. το μασάζ, η μάλαξη 2. η εντριβή

masare, masări *ουσ. θηλ.* 1. η συνάθροιση, η συγκέντρωση 2. η συσσώρευση 3. το μάζεμα 4. η συρροή // **~ de trupe** η συγκέντρωση στρατευμάτων

masă, mase I. *ουσ. θηλ.* 1. η μάζα 2. ο όγκος 3. το πλήθος 4. το ποσό ύλης που περιέχεται σ' ένα σώμα // **~ atomică** η ατομική μάζα // **~ de aer** η μάζα αέρος // **~ de oameni** η ανθρωπομάζα // **~ moleculară** η μοριακή μάζα // **~ verde** η πράσινη μάζα (η ζωοτροφή) // **mase plastice** οι πλαστικές μάζες / ύλες // **de ~** μαζικός-ή-ό // **organizație de ~** η μαζική οργάνωση // **mișcare de ~** το μαζικό κίνημα II. *επιρ. έκφρ.* // **în ~** μαζικά, αθρόως, σε μάζα // **au emigrat în ~** μετανάστευσαν μαζικά

masă, mese I. *ουσ. θηλ.* 1. το τραπέζι 2. το τραπέζι φαγητού 3. τα σκεύη φαγητού επάνω στο τραπέζι 4. το γεύμα // **~ comună** το συσσίτιο, το κοινό γεύμα // **~ de operație** η χειρουργική τράπεζα *(για χειρουργική επέμβαση)* // **~ festivă** το εορταστικό τραπέζι // **a aduna masa** σηκώνω το τραπέζι // **a avea casă și ~** έχω κατοικία και τροφή, έχω κατάλυμα και τροφή (χωρίς σκοτούρες) // **a da o masă** κάνω τραπέζι, τραπεζώνω // **a întinde ~ mare** απλώνω μεγάλο τραπέζι (έχω πολλούς προσκαλεσμένους) // **a lua masa** παίρνω το γεύμα γευματίζω, τρώγω το φαγητό μου // **a pune masa** στρώνω το τραπέζι, βάζω το τραπέζι, ετοιμάζω το τραπέζι // **a strânge masa** σηκώνω το τραπέζι // **capul mesei** η πρώτη θέση στο τραπέζι // **după ~** μετά το μεσημέρι, μετά μεσημβρίαν, το απόγευμα, το απομεσήμερο // **fața de ~** το τραπεζομάντηλο // **înainte de ~** πριν από το μεσημέρι, το πρωί // **luăm trei mese pe zi** παίρνουμε τρία γεύματα την ημέρα // **pe ~** στο τραπέζι, πάνω στο τραπέζι // **pun-te ~, scoală-te ~** στρώσε το τραπέζι, σήκωσε το τραπέζι *(για την ξέγνοιαστη ζωή)* // **sală de mese** η τραπεζαρία, η αίθουσα όπου σερβίρεται το φαγητό // **struguri de ~** τα επιτραπέζια σταφύλια // **ziar de după ~** η απογευματινή εφημερίδα II. *επιρ. έκφρ.* **cu nepusă ~** με άστρωτο τραπέζι (απροετοίμαστα)

masca, maschez I. *ρ. μετ.* 1. μασκαρεύω 2. μεταμφιέζω 3. αποκρύβω 4. βάζω μάσκα, προσωπίδα II. *ρ. μέσο.* 1. μεταμφιέζομαι 2. μασκαρεύομαι, φορώ μάσκα 3. κρύβομαι, δε φανερώνομαι

mascara, mascarale *ουσ. θηλ.* 1. ο μασκαράς 2. ο παλιάτσος 3. *μτφ.* ο γελοίος άνθρωπος

mascaradă, mascarade *ουσ. θηλ.* 1. η μασκαράτα 2. το μασκαραλίκι 3. η εξαπάτηση, η απατεωνιά // **om de ~** ο άνθρωπος μασκαράς, ο παλιάνθρωπος, ο απατεώνας

mascare, mascări *ουσ. θηλ.* 1. το μασκάρεμα, το μασκαραλίκι 2. η μεταμφίεση 3. *μτφ.* η απόκρυψη, το κρύψιμο, το καμουφλάρισμα

mascaron, mascaroane *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* το διακοσμητικό στοιχείο στην αρχιτεκτονική ή στην επιπλοποιία πού συνίσταται σε χοντροκομμένο προσωπείο

mascat-ă, mascați-te *επίθ.* 1. μεταμφιεσμένος-η-ο 2. μασκαρεμένος-η-ο 3. προσωπιδοφόρος-α-ο // **bal ~** ο χορός με προσωπίδες, χορός μεταμφιεσμένων// **om ~** ο άνθρωπος με μάσκα

mască, măști *ουσ. θηλ.* η μάσκα, το προσωπείο, η προσωπίδα, η μουτσούνα // **~ de gaze** η μάσκα αερίων, ο αναπνευστήρας // **~ mortuară** η νεκρώσιμη μάσκα // **și-a lepădat masca** έρριξε το προσωπείο, έδειξε το πραγματικό του πρόσωπο

mascotă, mascote *ουσ. θηλ.* η μασκώτ (το πράγμα που φέρνει τύχη)

mascul, masculi *ουσ. αρσ.* 1. το αρσενικό *(σε ζώα, φυτά)* 2. ο άρρην, το αρρενωπό

masculin-ă, masculini-e *επίθ.* αρσενικός-ή-ό // **adjective -e** τα αρσενικά επίθετα // *(γραμμ.)* **genul ~** το αρσενικό γένος

masculinitate *ουσ. θηλ.* η ανδροπρέπεια, η αρρενωπότητα, ο ανδρισμός, η αρρενοπρέπεια

masculinizare, masculinizări *ουσ. θηλ.* η αρρενομορφισμός

maseter, maseteri *επίθ.* // **mușchi ~** ο μασητήρας μυς (ο μυς για την κίνηση της κάτω σιαγόνας)

maseză, maseze *ουσ. θηλ.* η μασέζ, η γυναίκα μασέρ

masiv-ă, masivi-e I. *επίθ.* 1. ατόφιος-α-ο, συμπαγής -ής-ές, αθρόος-α-ο 2. στερεός-ά-ό, βαρύς-ιά-ύ, ογκώδης-ης-ες // **construcție -ă** το στερεό, το ογκώδες έργο II. *επίρ.* 1. αθρόως 2. ευρέως III. *ουσ. ουδ.* η οροσειρά, η βουνοσειρά, το ορεινό σύστημα

masivitate *ουσ. θηλ.* 1. ο μεγάλος όγκος 2. η μεγάλη ποσότητα

maslă, masle *ουσ. θηλ.* το καθένα από τα τέσσερα χρώματα της τράπουλας

maslu, masluri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* 1. το ευχέλαιο, το αγιασμένο λάδι 2. το ένα από τα εφτά μυστήρια της ορθόδοξης εκκλησίας

mason, masoni *ουσ. αρσ.* 1. ο μασόνος, ο φραμασόνος 2. το μέλος της τεκτονικής στοάς, ο τέκτονας

masonerie *ουσ. θηλ.* η μασονία, ο μασονισμός, ο τεκτονισμός
masor, masori *ουσ. αρσ.* 1. ο μασέρ, ο μαλάκτης 2. ο κινησιοθεραπευτής
mass-media *ουσ. θηλ.* τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
master *ουσ. ουδ.* το μάστερ
mastic, masticuri *ουσ. ουδ.* 1. το μαστιχόδεντρο, η μαστίχη, η μαστίχα 2. η αρωματική ουσία από το φυτό μαστιχιά
masticator-oare, masticatori-oare I. *επίθ.* μαστικός -ή-ό // **muşchi ~** ο μαστικός μυς II. *ουσ. ουδ.* το μηχάνημα για ανάμειξη του ακατέργαστου καουτσούκ, ο μασητήρας
masticaţie, masticaţii *ουσ. θηλ.* το μάσημα, η μάσηση
mastică, mastici *ουσ. θηλ.* η μαστίχη, η μαστίχα
mastită, mastite *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η μαστίτιδα
mastodont, mastodonţi *ουσ. αρσ.* ο μαστόδους, ο μαστόδοντας
mastoidă, mastoide *ουσ. θηλ.* η μαστοειδής απόφυση
mastoidian-ă, mastoidieni-e *επίθ.* *(ιατρ.)* μαστοειδής -ής-ές
mastoidită, mastoidite *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η μαστοειδίτιδα
maşinal-ă, maşinali-e I. *επίθ.* 1. μηχανικός-ή-ό 2. αυτόματος-η-ο 3. αυθόρμητος-η-ο II. *επίρ.* 1. μηχανικά 2. αυτόματα 3 αυθόρμητα
maşinaliceşte *επίρ.* *(αρχ.)* 1. μηχανικώς 2. αυθορμήτως 3. ασυνείδητα
maşinaţie, maşinaţii *ουσ. θηλ.* 1. η μηχανορραφία, η ραδιουργία, η σκευωρία 2. η δολοπλοκία 3. το τέχνασμα
maşină, maşini *ουσ. θηλ.* 1. η μηχανή 2. το αυτοκίνητο, το αμάξι // **~ de cusut** η ραπτομηχανή // **~ de ocazie** το τυχαίο αυτοκίνητο, το τυχαίο μέσο μετακίνησης // **~ de tricotat** η πλεκτομηχανή // **~-unealtă** η εργαλειομηχανή // **~ de scris** η γραφομηχανή // **~ electronică de calcul** η ηλεκτρονική υπολογιστική μηχανή // **sală de maşini** το μηχανοστάσιο, η αίθουσα τοποθετήσεως μηχανών σε εργοστάσιο // **uzină constructoare de maşini** το εργοστάσιο κατασκευής μηχανών, το μηχανουργείο
maşinărie, maşinării *ουσ. θηλ.* 1. το μηχάνημα, ο μηχανισμός 2. ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας ενός οργανισμού
maşinism *ουσ. ουδ.* 1. η μηχανουργία 2. η μηχανοποίηση 3. η χρησιμοποίηση σε μεγάλη ευρύτητα των βιομηχανικών μέσων
maşinist-ă, maşinişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μηχανικός που συντηρεί και χειρίζεται τις μηχανές, ο μηχανοδηγός II. *επίθ.* 1. μηχανουργικός-ή-ό, μηχανοποίητος-η-ο
maşinuţă, maşinuţe *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή μηχανή 2. το μικρό αυτοκίνητο
maşter-ă, maşteri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο μητριός, η μητριά, ο πατριός II. *επίθ.* 1. ετεροθαλής-ής-ές 2. *μτφ.* σκληρός-ή-ό, άκαρδος-η-ο
mat *ουσ. ουδ.* το ματ, η ήττα στο σκάκι // **a face ~** κάνω ματ σε κάποιον (τον νικώ) // **şah ~** κίνηση ματ στο σκάκι
mat-ă, mate *επίθ.* 1. θαμπός-ή-ό 2. σκοτεινός-ή-ό, θολός-ή-ό 3. σκιερός-ή-ό // **ten ~** το θαμπό πρόσωπο, η θαμπή όψη, η θαμπή έκφραση του ανθρώπου
matador, matadori *ουσ. αρσ.* ο ταυρομάχος
matahală, matahale *ουσ. θηλ.* ο άντρακλας, ο μαντράχαλος, ο μεγαλόσωμος
matale *αντ. προσ.* του λόγου σου (αντί εσύ)
matcă, mătci *ουσ. θηλ.* 1. η κοίτη ποταμού 2. *μτφ.* η προέλευση 3. η μέλισσα βασίλισσα 4. το στέλεχος, το κύριο σώμα από διπλότυπο βιβλίου απο δείξεων, κ.λ.π. που μένει στον εκδότη για έλεγχο των πράξεων // **a readuce la ~** επαναφέρω στην κοίτη (ξαναφέρνω στην αρχική κατάσταση) // **a reveni la ~** ξανάρχομαι στην κοίτη (επιστρέφω στην προηγούμενη θέση) // **ca un roi fără de ~** σαν σμήνος μελισσών χωρίς βασίλισσα, χωρίς προσανατολισμό)
matelot, mateloţi *ουσ. αρσ.* ο ναύτης
matematic-ă, matematici-ce I. *επίθ.* 1. μαθηματικός -ή-ό 2. ακριβής-ής-ές, υπερακριβής-ής-ές II. *επίρ.* 1. μαθηματικώς 2. ακριβώς
matematică, matematici *ουσ. θηλ.* τα μαθηματικά // **matematici superioare** τα ανώτερα μαθηματικά // **a preda ~** διδάσκω μαθηματικά
matematician-ă, matematicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μαθηματικός
matematiza, matematizez *ρ. μετ.* μαθηματικοποιώ
matematizare, matematizări *ουσ. θηλ.* η μαθηματικοποίηση
matematizat-ă, matematizaţi-te *επίθ.* μαθηματικοποιημένος-η-ο
material-ă, materiali-e I. *επίθ.* 1. υλικός-ή-ό 2. φυσικός-ή-ό 3. σωματικός-ή-ό // **baza -ă** η υλική βάση // **baza tehnico-~** η τεχνικό-υλική βάση, η ηλικοτεχνική βάση // **bunuri -e** τα υλικά αγαθά // **cultura -ă** ο υλικός πολιτισμός // **lumea -ă** ο φυσικός κόσμος // **mijloace -e** τα υλικά μέσα // **situaţia sa -ă** η υλική του κατάσταση II. *ουσ. ουδ.* 1. το υλικό 2. το ύφασμα // **~ rulant** το τροχαίο υλικό // **~ de rochie** το ύφασμα (για φόρεμα) // **~ didactic** το εποπτικό υλικό // **~ viu** το έμψυχο υλικό (το σύνολο των ατόμων πού αποτελούν μια ομάδα) // **-e plastice** τα πλαστικά υλικά // **piatra e un ~ de construcţie** η πέτρα είναι ένα οικοδομικό υλικό // **rezistenţa -elor** η αντοχή των υλικών
materialiceşte *επίρ.* 1. υλικώς 2. χρηματικώς 3. από υλική άποψη, από οικονομική κατάσταση
materialism *ουσ. ουδ.* *(φηλοσ.)* 1. ο υλισμός, ο ματεριαλισμός 2. η νοοτροπία, ο τρόπος σκέψης πού ασχολείται μόνο με τις υλικές απολαύσεις, την αισθητή πλευρά της ζωής (αρνιέται την ύπαρξη του Θεού και της ψυχής) // **~ dialectic şi istoric** ο διαλεκτικός και ιστορικός υλισμός
materialist-ă, materialişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(φιλοσ.)* 1. υλιστής-ίστρια, ματεριαλιστής-ίστρια (ο, η) 2. πού φροντίζει μόνο για τα υλικά του συμφέροντα, συμφεροντολόγος II. *επίθ.* υλιστικός-ή-ό, ματεριαλιστικός-ή-ό // **teoria -ă** η υλιστική θεωρία
materialitate *ουσ. θηλ.* η υλικότητα // **-a lumii** η υλικότητα του κόσμου
materializa, materializez I. *ρ. μετ.* 1. υλοποιώ, δίνω υλική υπόσταση σε κάτι 2. *μτφ.* πραγματοποιώ, εκπληρώνω II. *ρ. μέσο.* 1. υλοποιούμαι, γίνομαι συγκεκριμένος-η-ο, εμφανίζομαι στην υλική

υπόσταση μιας αφηρημένης ιδιότητας 3. πραγματοποιούμαι

materializare, materializări *ουσ. θηλ.* 1. η υλοποίηση 2. η εκπλήρωση 3. *μτφ.* η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση

materializat-ă, materializați-te *επίθ.* 1. υλοποιημένος -η-ο 2. καμωμένος-η-ο 3. πραγματοποιημένος-η-ο

materialmente *επίρ.* υλικώς, χρηματικώς

materie, materii I. *ουσ. θηλ.* 1. η ύλη 2. η ουσία 3. το περιεχόμενο ενός συγγράμματος 4. η σύσταση ενός πράγματος 5. το θέμα, το ζήτημα 6. η διδακτέα ύλη (σε μια επιστήμη) // ~ **cenușie** η φαιά ουσία // ~ **organică** η οργανική ουσία // ~ **primă** η πρώτη ύλη // **materii de examen** οι εξεταστικές ύλες // **a intra în** ~ μπαίνω στην ύλη, εξετάζω το θέμα, μπαίνω στο ζήτημα // **tablă de materii** ο πίνακας περιεχομένων II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ de...** ως προς το θέμα... σε αναφορά με..

matern-ă, materni-e I. *επίθ.* μητρικός-ή-ό // **limba -ă** η μητρική γλώσσα II. *επίρ.* 1. μητρικά 2. στοργικά

maternitate, maternități *ουσ. θηλ.* 1. η μητρότητα, η μητέρα 2. το μαιευτήριο, η γυναικολογική κλινική

matinal-ă, matinali-e *επίθ.* πρωινός-ή-ό

matineu, matinee *ουσ. ουδ.* η πρωϊνή παράσταση *(για θεάματα)*

matisa, matisez *ρ. μετ. (τεχ.)* 1. θαμπώνω, κάνω κάτι θαμπό 2. αφαιρώ τη στιλπνότητα, τη λάμψη

matisare, matisări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. το θάμπωμα 2. η μείωση στιλπνότητας

matisire, matisiri *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η ματισιά, το μάτισμα 2. η επιμήκυνση

matlasa, matlasez *ρ. μετ.* φοδραρίζω ένδυμα με ραφές

matlasare, matlasări *ουσ. θηλ.* το φοδράρισμα με ραφές που σχηματίζουν μοντέλο

matlasat-ă, matlasați-te *επίθ.* φοδραρισμένος-η-ο με ραφές σε όλη την επιφάνεια *(για ενδύματα)*

matostat, matostaturi *ουσ. ουδ.* ο ματοστάτης, ημιπολύτιμος λίθος πράσινου χρώματος

matrapazlâc, matrapazlâcuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. η απατεωνιά, η απάτη, η εξαπάτηση 2. η αγυρτεία, η τσαρλατανιά

matriarhal-ă, matriarhali-e *επίθ.* μητριαρχικός-ή-ό, σχετικά με τη μητριαρχία

matriarhat *ουσ. ουδ.* η μητριαρχία (στην πρωτόγονη κοινωνία)

matrice, matrici *ουσ. θηλ. (μαθ.)* 1. η μήτρα 2. η φόρμα, το καλούπι 3. το μάτριξ

matricid-ă, matricizi-de I. *επίθ.* μητροκτόνος-ος-ο II. *ουσ. ουδ.* η μητροκτονία

matricol-ă, matricoli-e I. *ουσ. θηλ.* το μητρώο II. *επίθ.* που αναφέρεται στο μητρώο // **număr** ~ ο αριθμός μητρώου (στο σχολείο, στο δημοτολόγιο, στο σύνταγμα, κ.λ.π.)

matricula, matriculez *ρ. μετ.* εγγράφω στο μητρώο (στρατολογικό, ποινικό, γενικό, κ.λ.π.)

matrimonial-ă, matrimoniali-e *επίθ.* γαμήλιος-α-ο (σχετικά με το γάμο, δώρα, πομπή, κ.λ.π.)

matrimoniu, matrimonii *ουσ. ουδ.* ο γάμος, η παντρειά

matrița, matrițez *ρ. μετ.* 1. καλουπώνω 2. βάζω σε καλούπι εύπλαστες ύλες

matrițare, matrițări *ουσ. θηλ.* η τυποποιία, το καλούπωμα

matrițat-ă, matrițați-te *επίθ.* τυποποιημένος-η-ο

matriță, matrițe *ουσ. θηλ.* 1. η μήτρα, ο τύπος, το σχήμα, το καλούπι 2. η φόρμα

matrițer-ă, matrițeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (τεχ.)* τυποποιητής (ο, η), που κατασκευάζει καλούπια

matrițerie, matrițerii *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το καλουπωτήριο

matroană, matroane *ουσ. θηλ.* 1. η οικοδέσποινα 2. η σεβαστή κυρία

matronimic-ă, matronimici-ce *επίθ.* μητρωνυμικός -ή-ό // **nume** ~ το μητρωνυμικό όνομα (το όνομα κάποιου που σχηματίστηκε από το όνομα της μητέρας του)

matroz, matrozi *ουσ. αρσ.* 1. ο ναύτης 2. ο ναυτικός

matur-ă, maturi-e *επίθ.* 1. ώριμος-η-ο 2. γινωμένος -η-ο // **gândire -ă** η ώριμη σκέψη // **om** ~ ο ώριμος άνθρωπος, ο ηλικιωμένος άνθρωπος

maturație, maturații *ουσ. θηλ.* 1. η ωρίμανση, το ωρίμασμα 2. η διαδικασία της ωριμότητας

maturitate *ουσ. θηλ.* η ωριμότητα // **vârsta maturității** η ώριμη ηλικία, η ηλικία της ωριμότητας

maturiza, maturizez I. *ρ. μετ.* βοηθώ κάποιον να ωριμάσει, να γίνει λογικός, ν' αποκτήσει πείρα II. *ρ. μέσο.* 1. ωριμάζω, γίνομαι ώριμος-η-ο 2. ηλικιώνομαι 3. φτάνω στην ηλικία της ωριμότητας // **i s-a -t mintea** ωρίμασε το μυαλό του

maturizare, maturizări *ουσ. θηλ.* 1. η ωριμότητα, η ωρίμανση 2. το ωρίμασμα, το μέστωμα

maturizat-ă, maturizați-te *επίθ.* 1. ωριμασμένος-η-ο 2. ηλικιωμένος-η-ο 3. γινωμένος-η-ο, μεστός-ή-ό

matusalemic-ă, matusalemici-ce *επίθ.* αιωνόβιος-ια-ιο

maț, mațe *ουσ. ουδ. (πληθ.)* το έντερο, τα έντερα // **mațe-fripte** ο διεστραμμένος, ο κακομαθημένος // **a-i chiorăi -ele de foame** γουργουρίζουν τα έντερά του από την πείνα // **a-și vărsa -ele** κάνω εμμετό

mau *ουσ. ουδ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. η φόρα 2. ο ενθουσιασμός 3. το θάρρος // **a lua cuiva -l** παίρνω σε κάποιον τη φόρα του, του κόβω το θάρρος

Maur-ă, Mauri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μαυριτανός -ή (ο, η) II. *επίθ.* μαυριτανικός-ή-ό

mausoleu, mausolee *ουσ. ουδ.* το μαυσωλείο

maxilar-ă, maxilari-e I. *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. η σιαγών, το σαγόνι, η μασέλα 2. η γνάθος II. *επίθ.* σιαγονικός-ή-ό, γναθικός-ή-ό

maxilă, maxile *ουσ. θηλ.* το σαγόνι εντόμων

maxim *ουσ. ουδ.* 1. το μάξιμουμ, το μέγιστο 2. ο μεγαλύτερος βαθμός στον οποίο μπορεί να φτάσει ένα πράγμα

maxim-ă, maximi-e I. *επίθ.* 1. μέγιστος-η-ο 2. ανώτατος-η-ο // **limită -ă** το ανώτατο όριο // **tensiune -ă** η μέγιστη πίεση II. *ουσ. θηλ.* 1. το μέγιστο, το μάξιμουμ 2. η πιο μεγάλη τιμή που μπορεί να πάρει μια μεταβλητή ποσότητα 3. το κέντρο της υψηλής ατμοσφαιρικής πίεσης

maximal-ă, maximali-e I. *επίθ.* // **preț** ~ η μεγίστη τιμή, η πιο μεγάλη τιμή II. *ουσ. ουδ.* ο πίνακας με τις μέγιστες τιμές τις καθορισμένες για τους παραγωγούς

maximă, maxime *ουσ. θηλ.* 1. το απόφθεγμα 2. το γνωμικό, η ρήση 3. ο ακριβής ορισμός

maximum I. *ουσ. ουδ.* 1. το μέγιστο, το μάξιμουμ 2. το ανώτατο όριο II. *επίρ.* 1. το πολύ-πολύ 2. υπερβολικά πολύ

maxwell, maxwelli *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το μάξγουελ (μονάδα μετρήσεως της μαγνητικής ροής)
maz I. *ουσ. ουδ.* το ποσό με το οποίο ο παίκτης αυξάνει τη μίζα σε τυχερό παιχνίδι II. *επίρ.* περισσότερο, παραπάνω
mazagran, mazagranuri *ουσ. ουδ.* το μαζαγράνιο (δροσιστικό ποτό)
mazăre *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η μπιζελιά, το φυτό πίσον 2. το μπιζέλι 3. ο αρακάς και ο καρπός του, το μπιζέλι
mazil, mazili *ουσ. αρσ.* ο έκπτωτος, που έχασε τα δικαιώματά του
mazili, mazilesc *ρ. μετ.* 1. παύω κάποιον από το αξίωμά του 2. απολύω κάποιον από την υπηρεσία του
mazilire, maziliri *ουσ. θηλ.* 1. η εκθρόνιση, η απόλυση, από την υπηρεσία 2. η απομάκρυνση από το αξίωμα
mazilit-ă, maziliți-te *επίθ.* 1. έκπτωτος-η-ο 2. εκθρονισμένος-η-ο
mazur, mazuri *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο Μαζούρος (ο κάτοικος από την πολωνική επαρχία Μαζούρια)
mazurcă, mazurci *ουσ. θηλ.* η μαζούρκα (ο λαϊκός πολωνικός χορός και η μουσική αυτού του χορού)
mă I. *επιφ. (για αγόρι / άνδρα)* βρε // ~ **băiete!** βρε παιδί! // ~ **nenorocitule!** βρε δυστυχισμένε
măcar I. *επίρ.* 1. είθε, άμποτε 2. μακάρι, τουλάχιστο 3. έστω και... ούτε και... ούτε καν... // ~ **să fi venit** μακάρι να'ρχόσουνα // **dacă ~ ar fi venit la timp** μακάρι να ερχόταν εγκαίρως // **nici ~ nu și-a cerut scuze** ούτε καν ζήτησε συγγνώμη, συγχώρηση // **nu vreau să-l văd, ~ să mor** δε θέλω να τον δω, μακάρι να πεθάνω // **să-i dea ~ doi lei** να του δώσει τουλάχιστο δύο λέι II. *συνδ. έκφρ.* ~ **că...** αν και... // **nu se astâmpără ~ că au pățit multe** δε γίνονται φρόνιμοι αν και έπαθαν πολλά
măcăi pers. 3 măcăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω μακ-μακ (πάπιες)
măcăire, măcăiri *ουσ. θηλ.* το κρώξιμο της πάπιας
măcăit *ουσ. ουδ.* το συνεχές κρώξιμο της πάπιας, το συνεχές μάκ-μάκ
măcăitură, măcăituri *ουσ. θηλ.* ιδ. măcăit
măcăni pers. 3 măcăne *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* κάνω μάκ-μάκ (πάπιες)
măcănit *ουσ. ουδ.* το συνεχές μάκ-μάκ, το επανειλημμένο κρώξιμο της πάπιας
măceașă, măceșe *ουσ. θηλ.* ο καρπός της αγριοτριανταφυλλιάς, η δρύπα του κυνόσβατου
măcel, măceluri *ουσ. ουδ.* 1. το μακελειό, η σφαγή, το φονικό 2. η αιματοχυσία, το αιματοκύλισμα
măcelar, măcelari *ουσ. αρσ.* 1. ο κρεοπώλης 2. ο χασάπης, ο σφαγέας, ο μακελάρης
măcelăreasă, măcelărese *ουσ. θηλ.* 1. η κρεοπώλισσα, η μακελάρισσα 2. η γυναίκα του χασάπη
măcelări, măcelăresc I. *ρ. μετ.* 1. σφάζω, κατασφάζω, μακελεύω 2. εξολοθρεύω 3. *μτφ.* πελεκώ II. *ρ. μέσο.* σφαγιάζομαι, σφάζομαι, μακελεύομαι // **luptătorii se măcelăreau** οι μαχητές αλληλοσφάζονταν, μακελεύονταν
măcelărie, măcelării *ουσ. θηλ.* το χασάπικο, το κρεοπωλείο
măcelărire, măcelăriri *ουσ. θηλ.* 1. το σφάξιμο, η σφαγή 2. το μακελειό, ο σφαγιασμός
măcelărit-ă, măcelăriți-te *επίθ.* 1. σφαχτός-ή-ό, σφαγμένος-η-ο 2. πετσοκομμένος-η-ο
măceș, măceși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η αγριοτριανταφυλλιά, ο κυνόσβατος
măcina, macin I. *ρ. μετ.* 1. αλέθω 2. κόβω σε μύλο σιτάρι κ.λ.π. και κάνω αλεύρι 3. *μτφ.* θρυμματίζω, συντρίβω 4. τρώγω, διαβιβρώσκω // **a ~ cafea** αλέθω καφέ II. *ρ. μέσο.* 1. αλέθομαι 2. φαγώνομαι, παθαίνω φθορά από διαβρωτική ενέργεια 3. *μτφ.* βασανίζομαι // **zidurile se macină** οι τοίχοι φαγώνονται
măcinare, măcinări *ουσ. θηλ.* η άλεση, το άλεσμα
măcinat *ουσ. ουδ.* ιδ. măcinare
măcinat-ă, măcinați-te *επίθ.* 1. αλεσμένος-η-ο 2. *μτφ.* φαγωμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο // ~ **de griji** φαγωμένος από έγνοιες // **cafea -ă** ο αλεσμένος καφές
măcinătură, măcinături *ουσ. θηλ.* 1. η αλεσιά, το άλεσμα 2. ό,τι αλέστηκε
măciniș, măcinișuri *ουσ. ουδ.* 1. το άλεσμα, η αλεσιά 2. τα αλεστικά, η πληρωμή για το άλεσμα
măciucă, măciuci *ουσ. θηλ.* 1. το ματσούκι, η ματσούκα 2. η μαγκούρα 3. το ρόπαλο // **a i se face părul ~** του σηκώνονται οι τρίχες του κεφαλιού του (φοβάται πολύ)// **a lovi cu măciuca** ματσουκώνω
măciulie, măciulii *ουσ. θηλ.* 1. το εξόγκωμα, το κεφάλι (σε καρφιά, κ.λ.π.) 2. το κεφάλι 3. η κάψα // ~ **de mac** η κάψα της παπαρούνας
măcriș *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ξινήθρα, (ποώδες φυτό δια τροφικό και φαρμακευτικό)
mădular, mădulare *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το μέλος του σώματος ανθρώπου ή ζώου 2. καθένα από τα μέλη ενός όντος
măduvă, măduve I.*ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. το μεδούλι, ο μυελός των οστών 2. η ψίχα του κορμού δέντρων, το εσωτερικό του φυτού // **măduva spinării** ο μυελός της σπονδυλικής στήλης (ο νωτιαίος μυελός) II. *επιρ. έκφρ.* **până în măduva oaselor** έως το μεδούλι των οστών, βαθιά, σε βαθύτητα
măduvioară, măduvioare *ουσ. θηλ.* το μεδουλάκι, το μικρό μεδούλι
măduvos-oasă, măduvoși-oase *επίθ.* 1. μυελώδης -ης-ες, μυελικός-ή-ό, μυέλινος-η-ο 2. *μτφ.* μαλακός -ή-ό 3. ουσιώδης-ης-ες
măgar, măgari *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. το γαϊδούρι, ο γάιδαρος, το γομάρι, ο όνος 2. *μτφ.* ο αμαθής, ο ανόητος, ο αναιδής, ο αναίσθητος // **a nu fi nici cal nici ~** το να έχει κάποιος ακαθόριστη κατάσταση
măgădan, măgădani *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο μαντράχαλος, ο χοντρομπαλάς, ο μεγαλόσωμος άνθρωπος
măgădău, măgădăi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο χοντρομπαλάς, ο χοντράνθρωπος
măgăoaie, măgăoi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το σκιάχτρο 2. η χοντρέλω
măgăreață, măgărețe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η γαϊδούρα 2. *μτφ.* η δυστυχία, η κακομοιριά, η ατυχία // **a cădea măgăreața pe cineva** πέφτει η ατυχία πάνω σε κάποιον (χωρίς να είναι ένοχος)
măgăresc-ească, măgărești *επίθ.* 1. γαϊδουρίσιος-α-ο 2. γαϊδουρινός-ή-ό // **tuse -ească** ο γαϊδουρόβηχας
măgărește *επίθ.* γαϊδουρίσια, γαϊδουρινά
măgărie, măgării *ουσ. θηλ.* 1. η γαϊδουριά 2. *μτφ.* η απρέπεια, η αδιαντροπιά, η χυδαιότητα
măgăriță, măgărițe *ουσ. θηλ.* 1. η γαϊδάρα, η γαϊδούρα 2. *μτφ.* η αναίσθητη γυναίκα

măgăruş, măgăruşi *ουσ. ουδ.* το γαϊδουράκι
măguleală, măguleli *ουσ. θηλ.* 1. η κολακεία, ο κολακευτικός λόγος 2. η θωπεία 3. η γαλιφιά, το καλόπιασμα
măguli, măgulesc I. *ρ. μετ.* 1. κολακεύω 2. καλοπιάνω 3. κάνω κομπλιμέντα 4. ικανοποιώ τη φιλαυτία κάποιου II. *ρ. μέσο.* 1. κολακεύομαι 2. ευχαριστιέμαι 3. ικανοποιούμαι
măgulire, măguliri *ουσ. θηλ.* 1. η κολακεία 2. η γαλιφιά, το καλόπιασμα 3. η θωπεία 4. το κομπλιμέντο, η κολακεία
măgulit-ă, măguliţi-te *επίθ.* 1. κολακευμένος-η-ο 2. ικανοποιημένος-η-ο 3. ευχαριστημένος-η-ο
măgulitor-oare, măgulitori-oare I. *επίθ.* 1. κολακευτικός-ή-ό 2. επαινετικός-ή-ό 3. θωπευτικός-ή-ό 4. εύφημος-η-ο II. *μτφ.* 1. κολακευτικά 2. επαινετικά 3. εύφημα 4. εγκωμιαστικά
măgură, măguri *ουσ. θηλ.* ο γήλοφος, ο λόφος
măi *επιφ.* βρε // **ce faci ~?** τι κάνεις βρε; // **~ băiete, n-o duci bine** βρε παιδί μου, δεν τα πας καλά // **~, ~, ce aud!** βρε, βρε, τι ακούω!
măiculiţă, măiculiţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μανούλα, η μαμά
măicuţă, măicuţe *ουσ. θηλ.* 1. η μοναχή, η καλόγρια, η καλογρίτσα 2. η μανούλα, η μανίτσα
măiestrie, măiestrii *ουσ. θηλ.* 1. η μαεστρία, η μαστοριά 2. η δεξιοτεχνία, η δεξιότητα, η μεγάλη ικανότητα 3. το ταλέντο // **~ artistică** η καλλιτεχνική δεξιότητα 4. η επιδεξιότητα
măiestrit-ă, măiestriţi-te *επίθ.* 1. μαστορεμένος-η-ο, μαστορικός-ή-ό 2. έντεχνος-η-ο 3. καλοφτιαγμένος-η-ο
măiestru, măiastră, maieştri, maiestre *επίθ.* 1. αριστοτεχνικός-ή-ό, μαστορικός-ή-ό 2. επιδέξιος -ια-ιο 3. έξοχος-η-ο 4. επιτυχέστατος-η-ο 5. *μτφ.* μαγευτικός-ή-ό, μαγικός-ή-ό 6. *μτφ.* θαυμάσιος -α-ο // **pasăre măiastră** το μαγικό πουλί
măiug, măiuge *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο κόπανος, ο μικρός κόπανος
mălai, mălaie *ουσ. ουδ.* 1. το καλαμποκάλευρο, το αραβοσιτάλευρο, το αλεύρι από καλαμπόκι 2. η μπομπότα // **~ mare** ο ψηλός άνθρωπος, ο κρεμανταλάς // **şi-a trăit traiul, şi-a mâncat -ul** έζησε τη ζωή του, έφαγε τα ψωμιά του
mălăiaş, mălăiaşe *ουσ. ουδ.* το αραβοσιτάλευρο, το καλαμποκάλευρο
mălăier, mălăieri *ουσ. αρσ.* ο έμπορος καλαμποκάλευρου
mălăieţ-iaţă, mălăieţi-ţe *επίθ.* ώριμος-η-ο, μαλακός -ιά-ό // **pică para -iaţă în gura lui nătăfleaţă** κάτσε πίτα να σε φάω
mălin, mălini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η αγριοκερασιά (διακοσμητικός θάμνος της οικογένειας ροδοειδών)
mălină, măline *ουσ. θηλ.* η αγριοκερασιά (καρπός)
mălura, pers. 3 mălurează *ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αποκτώ καπνιά, μελανιάζω (το σιτάρι)
mălurat-ă, măluraţi-te *επίθ.* (για τα σιτηρά) προσβεβλημένα από μελανίαση
mălură, măluri *ουσ. θηλ.* ο δαυλίτης, η αρρώστια των σιτηρών, η μελανίαση, οφείλεται σε παράσιτο μύκητα που καταστρέφει τους κόκκους και τους γεμίζει με μαύρη σκόνη
mălurici *ουσ. αρσ. πληθ. (βοτ.)* το ρόβι ή ρόδι
mămăligar, mămăligari *ουσ. αρσ.* αυτός που τρώγει μαμαλίγκα
mămăligă, mămăligi *ουσ. θηλ.* 1. η μαμαλίγκα, φαγητό από αραβοσιτάλευρο 2. η μπομπότα // **a o pune de ~** είμαι σε δύσκολη κατάσταση, πέφτω έξω, αποτυχαίνω
mămăligoi, mămăligoaie *ουσ. ουδ.* η μεγάλη μαμαλίγκα
mămăliguţă, mămăliguţe *ουσ. θηλ.* η μαμαλιγκούτσα (η μικρή μαμαλίγκα)
mămică, mămici *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η μαμά 2. η μανούλα
mămiţă, mămiţe *ουσ. θηλ. (οικ.)* η μανούλα
mămiţică *ουσ. θηλ. (οικ.)* η μανούλα
mămucă, mămuci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η μητέρα, η μάνα
măna pers. 3 mănează *ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παθαίνει ερυσίβη *(αρρώστια των φυτών)*
mănat-ă, mănaţi-te *επίθ.* (για τα φυτά, σοδιές) που έχουν πάθει ζημιά από ερυσίβη (αρρώστια των φυτών)
mănăstire, mănăstiri *ουσ. θηλ.* το μοναστήρι, η μονή // **a se închide la o ~** κλείνομαι σ' ένα μοναστήρι (γίνομαι καλόγερος ή καλόγρια)
mănăstiresc-ească, mănăstireşti *επίθ.* μοναστηριακός-ή-ό
mănos-oasă, mănoşi-oase *επίθ.* 1. γόνιμος-η-ο 2. καρποφόρος-α-ο, πολύκαρπος-η-ο, καρπερός-ή-ό, εύφορος-η-ο 3. προσοδοφόρος-α-ο 4. πλούσιος -ια-ιο
mănţăluţă, mănţăluţe *ουσ. θηλ.* ο μικρός μανδύας
mănunchi, mănunchiuri *ουσ. ουδ.* 1. το χειρόβολο, το χερόβολο, η χεροβολιά 2. η αρμάθα, η δεσμίδα, το μάτσο 3. η φούχτα, η χούφτα
mănuşă, mănuşi *ουσ. θηλ.* το γάντι // **a arunca mănuşa** ρίχνω το γάντι (προκαλώ σε μονομαχία) // **a ridica mănuşa** σηκώνω το γάντι, δέχομαι τη μονομαχία // **a umbla cu mănuşi** φέρεται με το γάντι / με λεπτότητα)
măr, meri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μηλιά, η μηλέα // **~ pădureţ** η αγριομηλιά, η ξινομηλιά // **de florile -ului** ανώφελα, μάταια
măr, mere *ουσ. ουδ.* το μήλο, ο καρπός της μηλιάς // **-ul discordiei** το μήλο της έριδας // **-ul lui Adam** το μήλο του Αδάμ (η προεξοχή στο πάνω μέρος του λαιμού του ανθρώπου που σχηματίζεται από το θυρεοειδή χόνδρο) // **a bate pe cineva ~** ξυλοκοπώ κάποιον πολύ δυνατά, δέρνω άγρια
mărar *ουσ. αρσ. ενικ. (βοτ.)* το μάραθο, ο άνηθος // **a se băga în vorbă ca -ul în ciorbă** αναμειγνύεται ακάλεστος σε μια συζήτηση
mărăcine, mărăcini *ουσ. αρσ.* 1. η αγκαθιά, ο θάμνος με αγκάθια 2. ο βάτος // **a sta pe mărăcini** κάθομαι στα αγκάθια (δεν έχω υπομονή)
mărăciniş, mărăcinişuri *ουσ. ουδ.* ο βαλτότοπος, ο αγκαθότοπος
mărăcinos-oasă, mărăcinoşi-oase *επίθ.* αγκαθερός -ή-ό
măre *επιφ. (λαϊκ.)* 1. μωρέ! 2. βρε!
măreţ-eaţă, măreţi-ţe *επίθ.* μεγαλοπρεπής-ής-ές, μεγαλειώδης-ης-ες
măreţie *ουσ. θηλ.* 1. η μεγαλοπρέπεια, η μεγαλοσύνη 2. το μεγαλείο 3. η λαμπρότητα

mărfar, mărfare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η εμπορική αμαξοστοιχία
mărgărit, mărgărite I. *ουσ. ουδ.* ο μαργαρίτης, το μαργαριτάρι II. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το δακράκι
mărgăritar, mărgăritare *ουσ. ουδ.* 1. το μαργαριτάρι 2. *βοτ.* ολώρανθος // **de ~** μαργαριταρένιος-ια-ιο // **să 'nşirăm pe un fir de aur boabe de ~** ν' αραδιάσουμε σε χρυσαφένιο νήμα μαργαριταρένιους κόκκους
mărgărităraş, mărgărităraşe *ουσ. ουδ.* το μαργαριταράκι
mărgăriţărel, mărgăriţărele *ουσ. ουδ.* το μαργαριταράκι
mărgea, mărgele *ουσ. θηλ.* 1. η χάντρα 2. το γυάλινο μαργαριτάρι // **mărgele de sticlă** οι γυάλινες χάντρες
mărgică, mărgele *ουσ. θηλ.* ιδ. mărgea
mărgean, mărgeane *ουσ. ουδ.* το μερτζάνι, το κοράλλι
mărginaş-ă, mărginaşi-e I. *επίθ.* 1. ακραίος-αία-αίο, ακρινός-ή-ό 2. περιφερειακός-ή-ό, περιθωριακός -ή-ό, 3. γειτονικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακρινός-ή (ο, η)
mărgini, mărginesc I. *ρ. μετ.* 1. περιορίζω 2. καθορίζω την άκρη // **drum care mărgineşte o vie** ο δρόμος που συνορεύει με την άκρη του αμπελιού II. *ρ. μέσο.* 1. συνορεύω 2. γειτονεύω 3. ορίζομαι 4. περιορίζομαι // **ogorul se mărginea cu un drumeag** το χωράφι οριζόταν από ένα μονοπάτι
mărginire, mărginiri *ουσ. θηλ.* 1. η συνόρευση, ο ορισμός, η τοποθέτηση μέσα σε όρια 2. ο περιορισμός
mărginit-ă, mărginiţi-te *επίθ.* 1. περιορισμένος-η-ο 2. *μτφ.* μικρόμυαλος-η-ο, αμβλύς-εία-ύ // **~ la minte** «ο αμβλύς τον νουν»// **are o înţelegere -ă** έχει περιορισμένη αντίληψη
mări, măresc I. *ρ. μετ.* 1. μεγαλώνω 2. αυξάνω, επαυξάνω 3. μεγεθύνω 4. μεγαλύνω, εξυμνώ // **a ~ o fotografie** μεγαλώνω μια φωτογραφία // **a ~ producţia** αυξάνω την παραγωγή // **a ~ salariile** αυξάνω τους μισθούς II. *ρ. μέσο.* 1. μεγαλώνω, γίνομαι μεγαλύτερος 2. ενηλικιώνομαι 3. πληθαίνω // **copiii se măresc** τα παιδιά μεγαλώνουν // **oraşul s-a -t** η πόλη μεγάλωσε
măricel-ea-ică, măricei-cele *επίθ.* μεγαλούτσικος-η-ο
mărie, mării *ουσ. θηλ.* 1. η μεγαλειότητα (ο βασιλιάς) 2. η μεγαλοσύνη 3. η μεγαληγορία, η μεγαλαυχία
mărime, mărimi *ουσ. θηλ.* 1. το μέγεθος 2. ο όγκος, η ευρύτητα 3. το ανάστημα 4. η σπουδαιότητα, η λαμπρότητα 5. *μτφ.* ο μεγάλος, ο διάσημος, ο δυνατός, ο επίσημος // **~ stelară** το αστρικό μέγεθος (για τη λαμπρότητα του αστέρα)
mărinimie *ουσ. θηλ.* 1. η μεγαλοψυχία, η γενναιοφροσύνη 2. η γενναιοψυχία 3. μεγαθυμία
mărinimos-oasă, mărinimoşi-oase *επίθ.* γενναιόκαρδος-η-ο, γενναιόψυχος-η-ο, μεγαλόκαρδος-η-ο, μεγαλόψυχος-η-ο, γενναιόδωρος-η-ο
mărire, măriri *ουσ. θηλ.* 1. η αύξηση, η επαύξηση 2. *μτφ.* η διαλεχτή κοινωνική θέση 3. *μτφ.* η λαμπρότητα, το μεγαλείο, η δόξα
mărişor-oară, mărişori-oare *επίθ.* μεγαλούτσικος-η-ο
mărit *ουσ. ουδ.* η μεγέθυνση, το μεγάλωμα
mărit-ă, măriţi-te *επίθ.* 1. αυξημένος-η-ο, επαυξημένος -η-ο, μεγαλωμένος-η-ο, μεγεθυμένος-η-ο 2. *μτφ.* δοξοσμένος-η-ο 3. *μτφ.* καμαρωτός-ή-ό
mărita, mărit I. *ρ. μετ.* (για γυναίκες) παντρεύω II. *ρ. μέσο.* παντρεύομαι
măritare *ουσ. θηλ. (αρχ.)* ο γάμος (της γυναίκας)
măritat-e I. *ουσ. ουδ.* ιδ. măritare. II. *επίθ.* // **de ~** για παντρειά
măritată *επίθ. θηλ.* παντρεμένη (για γυναίκες)
măritiş, măritişuri *ουσ. ουδ.* η παντρειά (της γυναίκας)
măritor-oare, măritori-oare *επίθ.* αυξητικός-ή-ό, μεγεθυντικός-ή-ό
mărşălui, mărşăluiesc *ρ. αμ.* 1. πορεύω, βαδίζω 2. πορεύομαι
mărşăluire, mărşăluiri *ουσ. θηλ.* η πορεία, το βάδισμα
mărşăluitor, mărşăluitori *ουσ. αρσ.* αθλ. ο δρομέας
mărturie, mărturii *ουσ. θηλ.* 1. η μαρτυρία 2. η κατάθεση 3. η διαπίστωση 4. το δείγμα, η απόδειξη, το τεκμήριο // **~ mincinoasă** η ψευδομαρτυρία // **a depune ~** μαρτυρώ, καταθέτω ως μάρτυρας // **a sta ~** είναι μαρτυρία, αποτελεί απόδειξη, στέκεται μαρτυρία
mărturisi, mărturisesc I. *ρ. μετ.* 1. ομολογώ, μαρτυρώ, αναγνωρίζω 2. διακηρύσσω // **şi-a -t vina** ομολόγησε την ενοχή του II. *ρ. αμ.* μαρτυρώ, υποφέρω, δεινοπαθώ III. *ρ. μέσο.* 1. εξομολογούμαι 2. εκμυστηρεύομαι
mărturisire, mărturisiri *ουσ. θηλ.* 1. η μαρτυρία, η ομολογία, η αναγνώριση 2. η εκμυστήρευση 3. η κατάθεση σε δικαστήριο 4. *εκκλ.* η εξομολόγηση 5. η μαρτυρία, η αποκάλυψη // **-a credinţei** η ομολογία πίστης
mărturisit-ă, mărturisiţi-te *επίθ.* 1. ομολογημένος-η -ο 2. εξομολογημένος-η-ο // **greşeala -ă este pe jumătate iertată** αμαρτία εξομολογημένη μισοσυγχωρεμένη
mărţişor, mărţişoare *ουσ. ουδ.* 1. *(λαϊκ.)* ο Μάρτης 2. το μαρτιάτικο δωράκι
mărunt-ă, mărunţi-te *επίθ.* 1. ψιλός-ή-ό, λιανός-ή-ό, μικρός-ή-ό, λίγος-η-ο 2. ψιλοκαμωμένος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, λεπτός-ή-ό 3. λιγνός-ή-ό 4. *μτφ.* κοντός-ή-ό 5. *μτφ.* ασήμαντος-η-ο // **bani mărunţi** τα ψιλά, τα κέρματα μικρής αξίας // **lucruri -e** τα μικρο-πράγματα // **multe şi -e** πολλά και ψιλά // **paşi mărunţi** τα μικρά βήματα // **picături -e** οι ψιλές σταγόνες // **ploaie -ă** η ψιλή βροχή, η ψιχάλα
măruntaie *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα εντόσθια, τα σωθικά, τα σπλάχνα, τα τζιέρια 2. *μτφ.* ο βυθός, ο πυθμένας // **a şti toate -le (din cineva)** γνωρίζω όλα τα σωθικά του (από κάποιον)
mărunţel-ea-ică, mărunţei-ele *επίθ.* 1. ψιλούτσικος-η-ο, μικρούλικος-η-ο 2. ψιλοκαμωμένος-η-ο, μικρόσωμος-η-ο 3. λεπτοκαμωμένος-η-ο
mărunţi, mărunţesc I. *ρ. μετ.* 1. λιανίζω, κομματιάζω, κάνω κάτι λιανό, λεπτό 2. κατακόβω, ψιλοκόβω II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~te** με κομμάτιασμα, με κινήσεις γρήγορες και μικρές, με λιάνισμα
mărunţire, mărunţiri *ουσ. θηλ.* το λιάνισμα, το ψιλοκόψιμο, το ψιλοκομμάτιασμα
mărunţiş, mărunţişe *ουσ. ουδ.* 1. το ψιλικά, τα μικροπράγματα 2. οι ασήμαντες υποθέσεις 3. τα ψιλά, τα νομίσματα με μικρή αξία 4. το τιποτένιο πράγμα, η μικροδουλειά // **magazin de -uri** το ψιλικατζίδικο
măscări, măscăresc *ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. μαλώνω 2. κάνω καβγά, φιλονικώ

măscărici, măscărici *ουσ. αρσ.* 1. ο παλιάτσος 2. ο μασκαράς (πού φοράει μάσκα) 3. ο γελωτοποιός, ο γελοίος 4. ο κλόουν
măsea, măsele *ουσ. θηλ.* ο μασητήρας, ο τραπεζίτης (το δόντι για μάσημα τροφής) // **~ de minte** ο φρονιμίτης // **a arunca ca pe o ~ stricată** ρίχνω σαν χαλασμένο δόντι // **a trage la ~** πίνω πολύ // **n-ajunge nici pe o ~** είναι πολύ λίγο
măselariță, măselarițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το φυτό απ'το οποίο εξάγεται η ατροπίνη
măslin, măslini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ελιά, η ελαία, το ελαιόδεντρο // **~ sălbatic** ο κότινος // **plantații de –i** η ελαιοφυτεία, ο ελαιώνας // **ramură de ~** ο κλάδος ελαίας
măslină, măsline *ουσ. θηλ.* η ελιά, η ελαία // **ulei de măsline** το ελαιόλαδο
măsliniu-ie, măslinii *επίθ.* ελαιόχρους-ους-ουν, μελαχρινός-ή-ό
măslui, măsluiesc *ρ. μετ.* 1. νοθεύω, παραχαράσσω 2. εξαπατώ (στο χαρτοπαικτικό), κάνω ζαβολιές
măsluire, măsluiri *ουσ. θηλ.* 1. η νοθεία, η νόθευση, η παραχάραξη 2. η εξαπάτηση (στο χαρτοπαικτικό παιχνίδι), η ζαβολιά
măsluit-ă, măsluiți-te *επίθ.* 1. νόθος-α-ο, νοθευμένος-η-ο 2. πλαστός-ή-ό // *(πολ.)* **alegeri –e** οι νοθευμένες εκλογές
măsluitor-oare, măsluitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. νοθευτής-εύτρια, παραχαράκτης-άκτρια (ο, η) 2. ζαβολιάρης-άρα (ο, η)
măsura, măsor I. *ρ. μετ.* 1. μετράω, μετρώ 2. αναμετρώ 3. παίρνω τις διαστάσεις, τα μέτρα 4. καταμετρώ // **a ~ pe cineva din cap până-n picioare** αναμετρώ κάποιον από το κεφάλι μέχρι τα πόδια // **a-și ~ puterile** μετρώ τις δυνάμεις μου II. *ρ. μέσο.* 1. μετριέμαι, αναμετριέμαι 2. αντιπαραβάλλομαι // **vino să ne măsurăm** έλα να μετρηθούμε
măsurabil-ă, măsurabili-e *επίθ.* μετρητός-ή-ό
măsurare, măsurări *ουσ. θηλ.* 1. η μέτρηση, το μέτρημα, η καταμέτρηση 2. η αναμέτρηση // **–a pulsului** η σφυγμομέτρηση
măsurat-ă, măsurați-te *επίθ.* 1. μετρημένος-η-ο, καταμετρημένος-η-ο 2. *μτφ.* συγκρατημένος-η-ο, φρόνιμος-η-ο, συνετός-ή-ό 3. μετριοπαθής-ής-ές, μέτριος-α-ο
măsură, măsuri *ουσ. θηλ.* 1. το μέτρο 2. το όριο 3. η μέτρηση 4. ο μουσικός ρυθμός, ο χρόνος 5. ο μέσος δρόμος ανάμεσα σε δύο ακρότητες 6. ο πόδας στη στιχουργία, ο μετρικός κανόνας 7. η ενέργεια για προφύλαξη 8. το νούμερο, ο αριθμός (σε έτοιμα ενδύματα) 9. η μεζούρα (του ράφτη) // **măsuri excepționale** τα έκτακτα μέτρα // **a întrece orice ~** υπερβαίνω κάθε όριο // **a fi în ~ să...** είμαι σε θέση να... (μπορώ) // **a lua măsuri** παίρνω μέτρα // **aparat de ~** η συσκευή μέτρησης, το όργανο για μέτρηση // **în măsura posibilului** κατά το δυνατό // **nu are simțul măsurii** δεν έχει την αίσθηση του μέτρου II. *επιρ. έκφρ.* // **cu aceeași ~** με το ίδιο μέτρο // **cu ~** με μέτρο (χωρίς υπερβολές) // **fără de ~** χωρίς μέτρο (υπέρμετρα, υπερβολικά) // **fără ~** πέρα από το μέτρο, υπέρ το δέον // **în mare ~** κατά μεγάλο μέρος III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **după ~** κατά το μέτρο IV. *συνδ. έκφρ.* // **pe ~ ce...** καθόσον πού... με τόσο που... όσο που να // **în măsura în care...** σε μέτρο που... μόνο τόσο όσο... V. *ρημ. έκφρ.* **a lua cuiva măsura** παίρνω σε κάποιον τα μέτρα (ράφτης ή υποδηματοποιός)
măsurător-oare, măsurători-oare I. *επίθ.* μετρητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετρητής-ήτρια (ο, η), καταμετρητής-ήτρια (ο, η) III. *ουσ. θηλ.* η μέτρηση, η καταμέτρηση
măsuță, măsuțe *ουσ. θηλ.* το τραπεζάκι, το μικρό τραπέζι // **~ de noapte** το κομοδίνο
mătanie, mătanii *ουσ. θηλ.* 1. η μετάνοια (το προσκύνημα με γονυκλισία) 2. το κομπολόϊ, τα κομπολόγια // **mi-a făcut mătănii** με παρακάλεσε πολύ
mătase, mătăsuri I. *ουσ. θηλ.* 1. το μετάξι, η μέταξα 2. το μεταξωτό // **~ artificială** η τεχνητή μέταξα // **~ naturală** το φυσικό μετάξι II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** μεταξένιος-ια-ιο, μεταξωτός-ή-ό, μετάξινος-η-ο // **o rochie de ~** ένα φόρεμα μετάξινο // **stofă de ~** το μετάξινο ύφασμα, το μεταξωτό
mătăhălos-oasă, mătăhăloși-oase *επίθ.* μεγαλόσωμος-η-ο
mătăsărie, mătăsării *ουσ. θηλ.* 1. τα μεταξωτά 2. η μεταξουργία
mătăsos-oasă, mătăsoși-oase *επίθ.* 1. μεταξωτός-ή-ό, μετάξινος-η-ο 2. *μτφ.* μαλακός-ιά-ό, λείος-α-ο
mătrăgună *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η μπελαντόνα, το φυτό άτροπος η δελεαστική
mătrăși, mătrășesc I. *ρ. μετ.* 1. αποδιώχνω, διώχνω 2. πετώ έξω II. *ρ. μέσο.* φεύγω χωρίς να το θέλω
mătreață, mătrețe *ουσ. θηλ.* η πιτυρίδα, η πιτυρίαση
mătura, mătur I. *ρ. μετ.* 1. σαρώνω 2. σκουπίζω 3. *μτφ.* παραμερίζω, διώχνω II. *ρ. αμ.* σκουπίζω (σέρνω) με τη σκούπα
măturare, măturări *ουσ. θηλ.* 1. το σκούπισμα 2. το σάρωμα
măturat *ουσ. ουδ.* ιδ. măturare
mătură, mături *ουσ. θηλ.* 1. η σκούπα 2. το φυτό για σκούπες, το σόργο // **~ de vrăjitoare** η σκούπα μάγισσας // **a da cu mătura** σκουπίζω με τη σκούπα
măturător-oare, măturători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. σαρωτής-ώτρια (ο, η) 2. οδοκαθαριστής-ίστρια (ο, η) 3. σκουπιδιάρης-ρισσα-ρα (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* το σαρωτικό όχημα, η σαρωτική μηχανή
măturătură, măturături *ουσ. θηλ.* 1. το σκουπίδι, τα σκουπίδια 2. το σαρίδι, τα σαρώματα
măturea-ică, măturele *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή σκούπα 2 *βοτ.* το σκουπιδόχορτο, το φυτό για σκούπες, το σόργο
măturoi, măturoaie *ουσ. ουδ.* η σκούπα η μεγάλη, το φρόκαλο
mătușă, mătuși *ουσ. θηλ.* η θεία
mătușică, mătușele *ουσ. θηλ.* η θειούλα, η θείτσα
mățar, mățari *ουσ. αρσ.* ο εντεροπώλης (πουλάει έντερα για λουκάνικα)
măzăriche *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η βικία, ο βίκος 2. το λαθούρι 3. το μικρό χαλάζι
mâhni, mâhnesc I. *ρ. μετ.* 1. θλίβω, λυπώ 2. στενοχωρώ, πικραίνω II. *ρ. μέσο.* 1. θλίβομαι, λυπάμαι, λυπούμαι 2. στενοχωριέμαι, πικραίνομαι
mâhnire, mâhniri *ουσ. θηλ.* 1. η στενοχώρια, η θλίψη, η λύπη 2. η αθυμία, η πίκρα, η δυσθυμία
mâhnit-ă, mâhniți-te *επίθ.* λυπημένος-η-ο, δύσθυμος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο 2. θλιμμένος-η-ο, άθυμος-η-ο // **a fi ~** δυσθυμώ

mâine *επίρ.* αύριο // **ca ~** σαν αύριο, πολύ σύντομα // **de ~** αυριανός-ή-ό, μελλοντικός-ή-ό // **de ~ în două săptămâni** από αύριο σε δύο βδομάδες // **până ~** μέχρι αύριο // **pe ~** αύριο πάλι // **ziua de ~** η αυριανή ημέρα

mâl, mâluri *ουσ. ουδ.* 1. ο βόρβορος, ο βούρκος 2. η λάσπη 3. η ιλύς

mâlc *επίρ. (λαϊκ. και οικ.)* **a tăcea ~** σιωπώ, σωπαίνω, δεν βγάζω ούτε μιλιά! ούτε άχνα!

mâlos-oasă, mâloşi-oase *επίθ.* λασπώδης-ης-ες, πηλώδης-ης-ες, βορβορώδης-ης-ες

mâna, mân I. *ρ. μετ* 1. οδηγώ σαλαγάω 2. σκουντώ 3. τσιγκλώ 4. παρωθώ // **a ~ oile la munte** σαλαγάω τα πρόβατα στο βουνό // **mână birjar!** τράβα αμαξά! // **mână măgaru'!** φύγε απ' εδώ! II. *ρ. αμ. (λαϊκ)* 1. σπεύδω, βιάζομαι 2. πηγαίνω κάπου γρήγορα // **~ cât putea de repede** πήγαινε όσο μπορούσε το γρηγορότερο, η οδήγηση ζώων

mânare, mânări *ουσ. θηλ.* το γρήγορο βάδισμα

mânat *ουσ. ουδ.* 1. η οδήγηση ζώων στο δρόμο, στη βοσκή, κ.λ.π. 2. η βιασύνη στο βάδισμα 3. *μτφ.* η παρώθηση

mână, mâini I. *ουσ. θηλ.* το χέρι // **~ curentă** το στηθαίο // **~ de lucru** τα εργατικά χέρια // **~n ~** χέρι-χέρι // **a ajunge pe mâini bune** σε αρμόδιο άνθρωπο // **a avea ~ liberă** έχω ελεύθερο χέρι // **a avea pe cineva la ~** τον έχει στο σακί (στο χέρι) // **a cere mâna cuiva** ζητώ το χέρι κάποιου // **a da o ~ de ajutor** βάζω ένα χέρι βοήθειας // **a duce de ~** χειραγωγώ // **a fi la mâna cuiva** με έχει στο χέρι / στη θέλησή του // **a fi mâna dreaptă a cuiva** είναι το δεξί χέρι κάποιου // **a fi ~ de fier sau ~ forte** έχει σιδερένια πυγμή ή ισχυρό χέρι (έχει πυγμή) // **a fi ~ spartă** είναι ανοιχτοχέρης, απλοχέρης // **a fi ~ strânsă** είναι σφιχτοχέρης // **a fi om cu dare de ~** είναι ευκατάστατος / πλούσιος άνθρωπος // **a-i da cuiva mâna să...** είναι του χεριού του να... (έχει τη δυνατότητα να...) // **a-şi da mâna cu cineva** δίνω το χέρι μου με κάποιον // **a-şi lua mâna de pe cineva** τραβώ το χέρι μου από κάποιον, δεν τον προστατεύω // **a lega de mâini şi de picioare** δένω χειροπόδαρα, ακινητοποιώ κάποιον // **a pune mâna pe cineva** τον έχωσε / έλαβε στο σακί // **a pune ~ de la ~** συνεισφέρουμε // **a pune mâna** βάζω χέρι 1) φτιάχνω κάτι 2) κλέβω κάτι // **a pune mâna în foc pentru cineva** βάζω το χέρι στη φωτιά για κάποιον, είμαι σίγουρος, εγγυώμαι για κάποιον // **a se da pe mâna justiţiei** δίνεται στο χέρι της δικαιοσύνης // **a se spăla pe mâini** νίπτω τας χείρας του // **a se ţine cu mâinile de burtă de atâta râs** κρατώ την κοιλιά μου από τα γέλια // **a ţine ceva în ~** κάτι κρατώ στο χέρι // **avea mâna lungă** έχει μακρύ το χέρι του // **ce-i în ~ nu-i minciună** κάτι χειροπιαστό // **cu mâna goală** με άδεια χέρια // **cu mâna pe inimă** με το χέρι πάνω στην καρδιά // **cu mâna proprie** με το ίδιο μου το χέρι (του, κ.λ.π.) // **cu mâinile încrucişate** με σταυρωμένα τα χέρια // **de ~** χειροποίητος-η-ο // **de mâna întâi** από πρώτο χέρι (πρώτης τάξεως) // **de mi-ar cădea în ~** αν πέσει στα χέρια μου // **din ~ în ~** από χέρι σε χέρι // **din prima ~** από την πηγή // **peste ~** μη πρόχειρος-η-ο, δύσκολος-η-ο // **pe sub ~** κρυφά, λαθραία // **lucru de ~** το εργόχειρο // **o ~ de oameni** μια χούφτα ανθρώπων // **o ~ spală pe alta şi amândouă obrazul** τό 'να χέρι νίβει τ' άλλο και τα δύο το πρόσωπο // **sărut mâna** φιλώ το χέρι // **strângere de ~** το σφίξιμο του χεριού // **una la ~** ένα το κρατούμενο II. *επιθ. έκφρ.* **de toată mâna** κάθε είδους

mânăstire *ουσ. θηλ.* ιδ. mănăstire

mânăstiresc-ească *επίθ.* ιδ. mănăstiresc

mânătarcă, mânătărci *ουσ. θηλ.* το μανιτάρι

mânătură, mânături *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μαγεία, η γοητεία

mânca, mănânc I. *ρ. μετ.* 1. τρώγω 2. φθείρω, τρίβω, διαβρώνω 3. καταναλίσκω, ξοδεύω // **mănâncă!** φάε! // **a ~ bătaie** τρώγω ξύλο // **a ~ cu lăcomie** χάφτω, τρώγω λαίμαργα // **a ~ o săpuneală** υποβάλλομαι σε ταπείνωση με υβριστικά λόγια // **a ~ pâinea cuiva** τρώγω ψωμί από κάποιον (είμαι στην υπηρεσία του) // **a ~ pâinea de pomană** τρώγω χαράμι το ψωμί (άχρηστος άνθρωπος) // **a ~ pe cineva din ochi** τρώγω κάποιον με τα μάτια μου // **a ~ pe săturate** τρώγω μέχρι να χορτάσω // **a ~ rahat** λέει ψέματα // **a ~ un aliment** τρώγω την τροφή μου // **a-şi ~ de sub unghie** είναι πολύ φιλάργυρος // **a-şi ~ omenia** έφαγε την ανθρωπιά του (την τιμή του), έχασε την τιμή του // **a-i ~ sufletul** βασανίζω την ψυχή του (τον ταλαιπωρώ, του κάνω τον βίον αβίωτον) // **a crede că tot ce zboară se mănâncă** νομίζει ότι όλα που πετάνε τρώγονται (αφελής, βλάκας) // **a fugi mâncând pământul** φεύγω γρήγορα // **a nu avea ce ~** το να μην έχει τί να φάει (να μην έχει τα προς τα ζην) // **rugina mănâncă fierul** η σκουριά τρώει το σίδερο II. *ρ. αμ.* 1. τρέφομαι, διατρέφομαι, τρώγω 2. γευματίζω, δειπνώ // **mănâncă o dată pe zi** τρώει μια φορά την ημέρα // **mâine nu mănâncă / postesc** αύριο δεν τρώνε / νηστεύουν III. *ρ. μέσο.* 1. τρώγομαι 2. είμαι κατάλληλος για τροφή 3. μαλώνω, διαπληκτίζομαι, φιλονικώ, φαγώνομαι // *έκφρ.* **când câinii se mănâncă între ei, lupii mănâncă oile** όταν τα σκυλιά τρώγονται μεταξύ τους, ο λύκος τρώει τα πρόβατα (όταν αυτοί που κυβερνούν φιλονικούν, ζημιώνεται η πολιτεία)

mâncare, mâncări *ουσ. θηλ.* 1. το φαγητό, το φαΐ, η τροφή 2. το γεύμα ή το δείπνο // **~ dietetică** η διαιτητική τροφή // **~ preferată** το προτιμότερο φαγητό // **asta-i altă ~ de peşte** αυτό είναι άλλο άλλο ζήτημα // **de ~ sau de-ale mâncării** τα τρόφιμα // **el e dificil la ~** είναι δύστροπος στο φαΐ // **mâncăruri alese** τα εκλεκτά φαγητά // **o ~ de cartofi** ένα φαΐ με πατάτες // **poftă de ~** η όρεξη για φαγητό // **resturi de ~** τα αποφάγια

mâncat *ουσ. ουδ.* 1. το φαγητό 2. το φάγωμα 3. η διάβρωση, η φθορά // *έκφρ.* **a se pune pe ~ şi pe băut** το βάζουμε σε φαγοπότι

mâncat-ă, mâncaţi-te *επίθ.* 1. φαγωμένος-η-ο 2. διαβρωμένος-η-ο // **am ~** έχω φάει, είμαι φαγωμένος // **stofă -ă de molii** το ύφασμα το σκοροφαγωμένο

mâncăcios-oasă, mâncăcioşi-oase I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φαγάς-ού (ο, η) 2. καλοφαγάς-ού (ο, η II. *επίθ.* 1. φαγάδικος-η-ο, πολυφάγος-ος-ο 2. λαίμαργος-η-ο

mâncărică, mâncărele *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το φαγητό 2. το γιαχνί

mâncărici *ουσ. ουδ. (οικ.)* η φαγωμάρα, η φαγούρα // **a avea ~ la limbă** δεν βάζω γλώσσα στο στόμα μου / μέσα μου

mâncărime, mâncărimi *ουσ. θηλ.* η φαγούρα, η φαγωμάρα // **a avea ~ de limbă** λέω πολλά, φλυαρώ
mâncător-oare, mâncători-oare I. *επίθ.* τρώγων-ουσα -ον // **mâncător de oameni** ανθρωποφάγος-ος-ο II. *ουσ. αρσ και θηλ.* φαγάς-ού (ο, η)
mâncătorie, mâncătorii *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. ο φαγωμός, η φαγωμάρα, το φάγωμα 2. η γκρίνια, η φιλονικία 3. το κλέψιμο
mâncătură, mâncături *ουσ. θηλ.* το φάγωμα, η φθορά, η διάβρωση
mâncău, mâncăi *ουσ. αρσ. (οικ.)* φαγάς-ού (ο, η), λαίμαργος-η (ο, η)
mândrețe, mândrețe *ουσ. θηλ.* 1. το καμάρι 2. η λεβεντιά 3. τα ωραία νιάτα 4. η περηφάνια 5. η ομορφιά, η καλλονή // **o ~ de fată** η πανέμορφη κοπέλα
mândri, mândresc *ρ. μέσο.* 1. περηφανεύομαι, υπερηφανεύομαι 2. καμαρώνω, καυχιέμαι, καυχώμαι
mândrie, mândrii *ουσ. θηλ.* 1. η περηφάνια, η υπερηφάνεια 2. το καύχημα
mândru-ă, mândri-e I. *επίθ.* 1. περήφανος-η-ο, υπερήφανος-η-ο 2. καμαρωτός-ή-ό 3. μεγαλοπρεπής-ής-ές 4. ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγαπητός-ή (ο, η), αγαπημένος (ο, η)
mândruț-ă, mândruți-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* το αγόρι, η κοπέλα, το αγαπητό πρόσωπο αντίθετου φύλου
mânea, mân *ρ. αμ. (λαϊκ.)* διανυκτερεύω, ξενυχτάω, διαμένω κάπου τη νύχτα
mânecat I. *ουσ. ουδ. (λαϊκ)* το πρωί-πρωί, το ξημέρωμα II. *επιρ. έκφρ.* **de -e** από το πρωί-πρωί, από τα ξημερώματα, από τα χαράματα
mânecă, mâneci *ουσ. θηλ.* το μανίκι // **a trage de ~** τον τραβώ από το μανίκι (εφιστώ την προσοχή κάποιου) // **a o băga pe ~** το βάζω στο μανίκι, (τρομάζω, βάζω τα δύο πόδια σ' ένα παπούτσι) // **a scoate din ~** βγάζω απ' το μανίκι (εφευρίσκω κάποια λύση στα πεταχτά) // **a sufleca mânecile** ανασκουμπώνω τα μανίκια
mânecuță, mânecuțe *ουσ. θηλ.* 1. το μανίκι 2. το μανικέτι
mâner, mânere *ουσ. ουδ.* η λαβή, το χερούλι
mângâia, mângâi I. *ρ. μετ.* 1. χαϊδεύω 2. θωπεύω 3. παρηγορώ II. *ρ. μέσο.* 1. χαϊδεύομαι, χαϊδολογιέμαι 2. παρηγορούμαι
mângâiere, mângâieri *ουσ. θηλ.* 1. το χάδι, το χάϊδεμα 2. η θωπεία, το θώπευμα 3. η φιλοφρόνηση 4. η παρηγοριά, η ενθάρρυνση, η παραμυθία 5. η ικανοποίηση, η διόρθωση αδικίας
mângâietor-oare, mângâietori-oare I. *επίθ.* 1. χαϊδευτικός-ή-ό 2. θωπευτικός-ή-ό 3. παρηγορητικός-ή-ό 4. ικανοποιητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. (θρ.)* ο Παράκλητος (δηλώνει το Άγιο Πνεύμα και τον Ιισού Χριστό)
mânia, mânii I. *ρ. μέσο.* 1. εξοργίζομαι, οργίζομαι 2. κατέχομαι από μανία μανιάζω II. *ρ. μετ.* 1. εξάπτω, εξοργίζω 2. κάνω κάποιον να θυμώσει // **cele auzite l-au -t** όσα άκουσε τον μάνιασαν
mâniat-ă, mâniați-te *επίθ.* 1. μανιασμένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο 2. θυμωμένος -η-ο
mânie, mânii *ουσ. θηλ.* 1. η μανία, η μάνητα, η οργή 2. ο θυμός, η παραφορά // **mania persecuției** η μανία καταδίωξης // **iute la ~** οξύθυμος-η-ο // **mânia lui Dumnezeu** η οργή Θεού // **clocot de ~** ο ψυχικός αναβρασμός
mânios-oasă, mânioși-oase *επίθ.* 1. οργίλος-η-ο, οργισμένος-η-ο 2. βίαιος-η-ο, θυμωμένος-η-ο
mânjeală, mânjeli *ουσ. θηλ.* 1. το μουντζούρωμα, το λέρωμα, η λέρα 2. η ακαθαρσία
mânji, mânjesc I. *ρ. μετ.* 1. λερώνω, μουντζουρώνω 2. κηλιδώνω 3. ρυπαίνω 4. λεκιάζω II. *ρ. μέσο.* 1. λερώνομαι, μουντζουρώνομαι 2. κηλιδώνομαι 3. γίνομαι ακάθαρτος 4. ρυπαίνομαι
mânjire, mânjiri *ουσ. θηλ.* 1. το λέρωμα, το μουντζούρωμα, η λέρα 2. η ακαθαρσία, το κηλίδωμα
mânjit-ă, mânjiți-te *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο, λερός -ή-ό, μουντζουρωμένος-η-ο 2. κηλιδωμένος-η-ο 3. ακάθαρτος-η-ο, βρώμικος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό 4. **~ de sânge** αιματοβαμμένος-η-ο
mântui, mântuiesc I. *ρ. μετ.* 1. σώζω, γλιτώνω, λυτρώνω 2. σώνω, τελειώνω, τελεύω II. *ρ. μέσο* 1. σώζομαι, διασώζομαι 2. λυτρώνομαι, απολυτρώνομαι, σώνομαι, τελειώνω // **a se ~ cu...** σώνεται με..
mântuială, mântuieli *ουσ. θηλ.* **de ~** επιπόλαια, με έλλειψη σοβαρότητας
mântuire, mântuiri *ουσ. θηλ.* 1. η σωτηρία, ο γλυτωμός, το γλύτωμα 2. η λύτρωση 3. η τελείωση, το τελείωμα (έργου, εργασίας)
mântuit-ă, mântuiți-te *επίθ. (λαϊκ.* 1. σωσμένος-η-ο, λυτρωμένος-η-ο, γλυτωμένος-η-ο 2. απελευθερωμένος-η-ο, απολυτρωμένος-η-ο
mântuitor-oare, mântuitori-oare I. *επίθ.* σωτήριος -ια-ιο, σωστικός-ή-ό, απολυτρωτικός-ή-ό // **anul ~** το σωτήριο έτος *(αυτό που αριθμείται από τη Γέννηση του Χριστού)* II. *ουσ. αρσ. ενικ.* 1. ο Σωτήρας, ο Λυτρωτής 2. ο ελευθερωτής
mânui, mânuiesc *ρ. μετ.* 1. χειρίζομαι 2. διαχειρίζομαι
mânuire, mânuiri *ουσ. θηλ.* 1. ο χειρισμός 2. η διαχείριση
mânuitor-oare, mânuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χειριστής-ίστρια (ο, η) 2. διαχειριστής-ίστρια // **~ de bani** ο διαχειριστής χρημάτων
mânușiță, mânușițe *ουσ. θηλ.* το χεράκι
mânuță, mânuțe *ουσ. θηλ.* το χεράκι, το μικρό χέρι
mânz, mânji *ουσ. αρσ.* το πουλάρι, το μικρό άλογο // **a umbla ca -ul după iapă** βαδίζει σαν το πουλάρι πίσω απ' τη φοράδα
mânzare, mânzări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η γαλακτοφόρα προβατίνα
mânzat-ă, mânzați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* το αποθηλασμένο μοσχάρι // **carne de ~** το μοσχαρίσιο κρέας
mânză, mânze *ουσ. θηλ.* η φοραδίτσα, το θηλυκό πουλάρι
mânzărar, mânzărari *ουσ. αρσ.* ο βοσκός των γαλακτοφόρων προβατίνων, ο προβατάρης
mânzește *επίρ.* πουλαρίσια, σαν το πουλάρι // **a râde ~** με βεβιασμένο γέλιο, ψευτογελώ
mâr *επίφ.* το μουρμουρητό του σκυλιού
mârc *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* // **a nu zice nici ~** δεν λέει γρυ (τίποτα)
mârâi, mârâi *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. κάνω μουρ-μουρ *(σκυλιά)* 2. γκρινιάζω
mârâială, mârâieli *ουσ. θηλ.* το γρύλλισμα *(σκυλί)*

mârâit *ουσ. ουδ.* 1. το γρύλλισμα *(σκυλί)* 2. το μουρμούρισμα, η γκρίνια
mârâitor-oare, mârâitori-oare *επίθ.* ο μουρμούρης
mârâitură, mârâituri *ουσ. θηλ.* το μουρμούρισμα, η γκρίνια (του σκυλιού)
mârlan, mârlani *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο αγροίκος, ο άξεστος, ο αμόρφωτος, ο απελέκητος
mârli pers. 3 mârleşte I. *ρ. μετ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* μαρκαλίζω II. *ρ. μέσο.* μαρκαλίζομαι
mârlire, mârliri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μαρκάλισμα *(στα αιγοπρόβατα)*
mârşav-ă, mârşavi-e *επίθ.* 1. αχρείος-α-ο, ποταπός-ή-ό 2. αισχρός-ή-ό, χαμερπής-ής-ές, άτιμος-η-ο
mârşăvie, mârşăvii *ουσ. θηλ.* 1. η χαμέρπεια, η ποταπότητα, η αχρειότητα 2. η αισχρότητα, η παλιανθρωπιά, η ατιμία
mârţoagă, mârţoage *ουσ. θηλ.* το παλιάλογο, το ψωράλογο
mârzac, mârzaci *ουσ. αρσ.* «ο μάρζακας», ευγενής Τάταρος διοικητής στρατιωτικής ομάδας
mâţă, mâţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η γάτα // **a prinde pe cineva cu mâţa în sac** πιάνω κάποιον στα πράσα (επ' αυτοφώρω) // **a umbla cu mâţa în sac** λέω ψέματα // **a fi ~ blândă** είναι ήμερη γάτα, υποκριτής-ίτρια // **ca o ~ plouată** σα βρεγμένη γάτα, με ντροπή // **a trage mâţa de coadă** ζώσε φτώχεια // **a se uita ca mâţa în calendar** κοιτάζω χωρίς να καταλαβαίνω τίποτα // **a rupe mâţa în două** είμαι λεβέντης / δραστήριος // **mâţa blândă zgârie rău** η ήρεμη γάτα γρατσουνίζει άσκημα
mâzgă *ουσ. θηλ.* 1. η λάσπη 2. το μαλακό χώμα 3. ο πολτός από λάσπη 4. *(λαϊκ.)* ο χυμός των φυτών
mâzgăleală, mâzgăleli *ουσ. θηλ.* 1. το μουντζούρωμα, η μουντζούρα 2. ο λεκές από μελάνι
mâzgăli, mâzgălesc *ρ. μετ.* 1. μουντζουρώνω 2. λερώνω, λεκιάζω
mâzgălire, mâzgăliri *ουσ. θηλ.* 1. το μουντζούρωμα, η μουντζούρα 2. το κηλίδωμα, το λέρωμα
mâzgălit-ă, mâzgăliţi-te *επίθ.* 1. μουντζουρωμένος-η-ο 2. λερωμένος-η-ο
mâzgălitură, mâzgălituri *ουσ. θηλ.* 1. η μουντζούρα 2. *μτφ.* η κακογραφία
mâzgos-oasă, mâzgoşi-oase *επίθ.* λασπώδης-ης-ες
mda *επίρ.* ναι
mde *επίρ.* αμ' ντε
meandru, meandre *ουσ. ουδ.* ο μαίανδρος, η στροφή
meat, meaturi *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. μεσοκυτταρικό διάστημα 2. το λεπτό κανάλι ευρισκόμενο σε διάφορα όργανα
mecanic-ă, mecanici-ce I. *ουσ. θηλ.* 1. η μηχανική (η επιστήμη) 2. η μηχανουργία II. *επίθ.* μηχανικός-ή-ό // **uzină -ă** το μηχανουργείο, το μηχανοποιείο, το εργοστάσιο κατασκευής μηχανών // **prelucrat ~** τεχνητός-ή-ό // **atelier ~** το μηχανικό συνεργείο III. *επίρ.* 1. μηχανικά, μηχανικώς, που γίνεται από ένστικτο 2. μηχανοποίητα IV. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μηχανικός (ο, η) 2. ειδικός στην εγκατάσταση, συντήρηση και το χειρισμό των μηχανών (ο, η) // **~ de locomotivă** μηχανοδηγός (ο, η), αμαξοδηγός (ο, η)
mecanicism *ουσ. ουδ.* η μηχανοκρατία *(φιλοσ.)* θεωρία που λέγει ότι όλα στον κόσμο είναι υποταγμένα στους μηχανικούς νόμους που αποκλείουν από τη ζωή κάθε είδους σκοπιμότητα
mecanicist-ă, mecanicişti-ste *επίθ. (φιλοσ.)* μηχανοκρατικός-ή-ό
mecanism, mecanisme *ουσ. ουδ.* 1. ο μηχανισμός, το μηχάνημα 2. *μτφ.* ο τρόπος συγκροτήσεως και λειτουργίας ενός οργανισμού
mecaniza, mecanizez *ρ. μετ.* μηχανοργανώνω, εισάγω βιομηχανικά μέσα στην παραγωγή
mecanizare, mecanizări *ουσ. θηλ.* η μηχανοργάνωση, η χρησιμοποίηση σε μεγάλη ευρύτητα των βιομηχανικών μέσων
mecanizat-ă, mecanizaţi-te *επίθ.* μηχανοποίητος-η-ο
mecanizator, mecanizatori *ουσ. αρσ.* 1. ο μηχανοποιός 2. ο τεχνίτης μηχανικός στις αγροτικές μηχανές
mecăi, mecăi *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βγάζω φωνή κατσικίσια ή λαγού
mecena *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο μαικήνας, ο προστάτης των γραμμάτων και των τεχνών
mecenat, mecenate *ουσ. ουδ.* το έργο του μαικήνα
mecet, meceturi *ουσ. ουδ.* το μικρό τέμενος, ο μικρός μουσουλμανικός ναός
meci, meciuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ματς, ο αθλητικός αγώνας
Med, Mezi I. *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Μήδος, οι Μήδοι. II. *επίθ.* μηδικός-ή-ό
medalia, medaliez *ρ. μετ.* απονέμω μετάλλιο σε κάποιον, τον τιμώ με μετάλλιο
medaliat-ă, medaliaţi-te *επίθ.* βραβευμένος-η-ο με μετάλλιο, παρασημοφορημένος-η-ο
medalie, medalii *ουσ. θηλ.* 1. το μετάλλιο, το παράσημο 2. το έπαθλο // **~ de aur** το χρυσό μετάλλιο // **reversul -i** η άλλη όψη του μεταλλίου (η αντίστροφη όψη του μεταλλίου) // **~ de argint** το αργυρό μετάλλιο // **~ de bronz** το χάλκινο μετάλλιο
medalion, medalioane *ουσ. ουδ.* το μενταγιόν
medalistică *ουσ. θηλ.* η μεταλλιστική, ο κλάδος της νομισματικής που ασχολείται με τη μελέτη των μεταλλίων
medelean, medeleni *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* το μεγάλο σκυλί
medelnicer, medelniceri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο τίτλος του βογιάρου που έχυνε νερό στον ηγεμόνα για να πλύνει τα χέρια του και σερβίριζε τα φαγητά
medelniţă, medelniţe *ουσ. θηλ. (ιστ.)* ο νιπτήρας για πλύσιμο των χεριών, πριν και μετά το γεύμα
média *ουσ.* τα μέσα μαζικής ενημέρωσης
media, mediez *ρ. μετ.* 1. μεσολαβώ, μεσιτεύω 2. παρεμβαίνω για επίλυση διαφοράς ή για επίτευξη συμφωνίας
medial-ă, mediali-e *επίθ.* διάμεσος-η-ο, μέσος-η-ο
median-ă, mediani-e I. *επίθ.* 1. μέσος-η-ο 2. διάμεσος-η-ο // **linie -ă** η διάμεση γραμμή II. *ουσ. θηλ.* η διάμεσος (τριγώνου) (ενώνει την κορυφή τριγώνου με το μέσο της απέναντι πλευράς)
mediantă, mediante *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μεντιάντα, μουσικός όρος, η τρίτη ή έκτη βαθμίδα στη μουσική κλίμακα του ματζόρε ή μινόρε
mediastin, mediastine *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το μεσόστερνο
mediat-ă, mediaţi-te *επίθ.* μεσολαβών-ούσα-όν
mediator-oare, mediatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεσάζων-ουσα (ο, η), μεσολαβητής-ήτρια (ο, η)

2. μεσίτης-ίτρια (ο, η) 3. διάμεσος-η (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* / *(γεωμ.)* η διάμεσος, η κάθετη που σχηματίζει στο μέσο άλλης γραμμής ορθή γωνία

mediație, mediații *ουσ. θηλ.* 1. η μεσολάβηση, η επέμβαση 2. η μεσιτεία

medic, medici *ουσ. αρσ.* ο γιατρός, ο ιατρός // **chemați un ~!** καλέστε ένα γιατρό! // **~ internist** ο, η παθολόγος // **~ legist** ο ιατροδικαστής // **~ șef** ο αρχίατρος // **~ curant** ο θεράπων ιατρός // **~ veterinar** ο κτηνίατρος

medic-ă, medici-ce *επίθ. (ιστ.)* μηδικός-ή-ό

medical-ă, medicali-e *επίθ.* ιατρικός-ή-ό // **rețetă -ă** η ιατρική συνταγή // **concediu ~** η αναρρωτική άδεια // **cabinet ~** το ιατρείο // **asistență -ă** η ιατρική περίθαλψη // **gimnastică -ă** η θεραπευτική γυμναστική // **certificat ~** το ιατρικό πιστοποιητικό

medicament, medicamente *ουσ. ουδ.* το φάρμακο, το γιατρικό

medicamentos-oasă, medicamentoși-oase *επίθ.* 1. φαρμακευτικός-ή-ό 2. θεραπευτικός-ή-ό

medicație, medicații *ουσ. θηλ.* η θεραπεία, η γιατρειά

medicinal-ă, medicinali-e *επίθ.* φαρμακευτικός-ή-ό // **plante -e** τα φαρμακευτικά φυτά // **spirt ~** το φαρμακευτικό οινόπνευμα

medicină *ουσ. θηλ.* η ιατρική // **facultatea de ~** η ιατρική σχολή // **tratat de ~** το σύγγραμμα ιατρικής // **~ sportivă** η αθλητική ιατρική

medicinist-ă, mediciniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η φοιτητής-ήτρια στην ιατρική σχολή

medico-farmaceutic-ă, medico-farmaceutici-ce *επίθ.* ιατροφαρμακευτικός-ή-ό

medico-legal-ă, medico-legali-e *επίθ.* ιατροδικαστικός -ή-ό // **act ~** το ιατροδικαστικό έγγραφο // **institutul ~** το ιατροδικαστικό ινστιτούτο

medico-militar-ă, medico-militari-e *επίθ.* ιατροστρατιωτικός-ή-ό

medico-sanitar-ă, medico-sanitari-e *επίθ.* ιατρουγειονομικός-ή-ό

medico-veterinar-ă, medico-veterinari-e *επίθ.* κτηνιατρικός-ή-ό

medie, medii *ουσ. θηλ.* 1. ο μέσος όρος 2. η μεσότητα // **în ~** κατά μέσον όρο

mediere, mediere *ουσ. θηλ.* 1. η μεσολάβηση 2. η μεσιτεία

medieval-ă, medievali-e *επίθ.* μεσαιωνικός-ή-ό

mediocritate, mediocrități *ουσ. θηλ.* 1. η μετριότητα 2. η μετριοπάθεια

mediocru-ă, mediocri-e *επίθ.* 1. μέτριος-α-ο 2. μετριοπαθής-ής-ές

medita, meditez I. *ρ. αμ.* σκέπτομαι, συλλογίζομαι, διανοούμαι, στοχάζομαι, διαλογίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. μελετώ 2. σπουδάζω 3. προγυμνάζω μαθητή, παραδίδω ιδιαίτερα μαθήματα σε μαθητή

meditare, meditări *ουσ. θηλ.* 1. η μελέτη 2. η προγύμναση 3. η προκαταρκτική άσκηση 4. η σκέψη, ο στοχασμός, ο διαλογισμός, ο συλλογισμός, το διανόημα

meditativ-ă, meditativi-e *επίθ.* σκεπτικός-ή-ό, στοχαστικός-ή-ό, διανοητικός-ή-ό, συλλογιστικός -ή-ό, διαλογιστικός-ή-ό, συλλογισμένος-η-ο

meditator-oare, meditatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προγυμναστής-στρια (ο, η), ο φροντιστής

meditație, meditații *ουσ. θηλ.* 1. ο στοχασμός, η σκέψη 2. η προγύμναση 3. η μελέτη 4. ο διαλογισμός, ο συλλογισμός, το διανόημα 5. το σπούδασμα // **a da o ~** δίνω ιδιαίτερα μαθήματα, προγυμνάζω μαθητή

mediteranean-ă, mediteraneeni-ene *επίθ.* μεσογειακός -ή-ό // **climă -ă** το μεσογειακό κλίμα // **țările meditareneene** οι μεσογειακές χώρες

mediu, medii *ουσ. ουδ.* 1. το περιβάλλον 2. ο φυσικός κόσμος 3. η κοινωνία 4. η γύρω ατμόσφαιρα 5. τα στοιχεία της φύσης, οι δυνάμεις της φύσης 6. το μέντιουμ (πνευματισμός) 7. το πλαίσιο, τα όρια μέσα στα οποία υπάρχει ή γίνεται κάτι // **-l geografic** το γεωγραφικό περιβάλλον // **~ intern** το εσωτερικό περιβάλλον // **~ de cultură** το καλλιεργητικό περιβάλλον (η καλλιέργεια μικροβίων)

mediu-ie, medii I. *επίθ.* 1. μέσος-η-ο, μεσαίος-α-ο 2. μέτριος-α-ο // **învățământ ~** η μέση εκπαίδευση // **intensitate medie** η μέτρια ένταση II. *ουσ. θηλ.* 1. ο μέσος όρος 2. η μεσότητα, το ενδιάμεσο ανάμεσα σε δύο όρια // **medie aritmetică** ο αριθμητικός μέσος όρος // **a nu-i ieși media** δεν έχει βαθμό για να προβιβάσει III. *επιρ. έκφρ.* **în medie** κατά μέσον όρον IV. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο μεσαίος (οι μέσοι όροι σε μια αναλογία)

medular-ă, medulari-e *επίθ.* μυελικός-ή-ό // **canal ~** ο μυελικός αυλός (αναφέρεται στο σωλήνα της σπονδυλικής στήλης)

medulotransfuzie, medulotransfuzii *ουσ. θηλ.* η μυελομετάγγιση (η μετάγγιση με μυελό των οστών στους ασθενείς)

meduză, meduze *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η μέδουσα

mefistofelic-ă, mefistofelici I. *επίθ.* μεφιστοφελικός -ή-ό II. *επίρ.* μεφιστοφελικά 2. διαβολικά

mefitic-ă, mefitici-ce *επίθ.* δυσώδης-ης-ες, δύσοσμος-η-ο, βρωμερός-ή-ό

megafon, megafoane *ουσ. ουδ.* το μεγάφωνο

megalit, megaliți *ουσ. αρσ.* ο μεγάλιθος, η μεγάλη πέτρα

megalitic-ă, megalitici-ce *επίθ.* μεγαλιθικός-ή-ό

megaloman-ă, megalomani-e I. *επίθ.* μεγαλομανής -ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεγαλομανής (ο, η)

megalomanie, megalomanii *ουσ. θηλ.* η μεγαλομανία

megawatt, megawați *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το μεγαβάτ (μονάδα ηλεκτρικής ισχύος ίση με ένα εκατομμύριο βατ)

megieș-ă, megieși-șe I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* ο, η αγρότης-ισσα, ιδιοκτήτης-ήτρια αγροτικής έκτασης γης II. *επίθ.* γειτονικός-ή-ό

megieșie, megieșii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η γειτονιά

Meglenoromân-ă, Meglenoromâni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μογλενορουμάνος-α (ο, η) (λατινικός πληθυσμός ευρισκόμενος στην περιοχή της Μογλενίτσας) II. *επίθ.* μογλενορουμανικός-ή-ό III. *ουσ. θηλ.* η μογλενορουμανική διάλεκτος

mehehe *επιφ.* μέχεχε, η κραυγή των αιγοπροβάτων

mei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το κεχρί, το φυτό κέγχρος ο κοινός και ο καρπός του

meiște, meiști *ουσ. θηλ.* ο κεχρώνας, η έκταση καλλιεργημένη με κεχρί

melafir, melafire *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο οψιδιανός (το μαγματικό ηφαιστειογενές πέτρωμα τύπου βασάλτη)

melamină, melamine *ουσ. θηλ.* η μελαμίνη (πλαστική ύλη)

melană *ουσ. θηλ.* η συνθετική υφαντική ίνα όμοια με το μαλλί

melancolic-ă, melancolici-ce I. *επίθ.* 1. μελαγχολικός -ή-ό 2. δύσθυμος-η-ο 3. λυπημένος-η-ο II. *επίρ.* μελαγχολικά
melancolie, melancolii *ουσ. θηλ.* η μελαγχολία
Melanezian-ă, Melanezieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μελανήσιος-ήσια (ο, η) II. *επίθ.* μελανησιακός-ή-ό
melanic-ă, melanici-ce *επίθ.* μελανινικός-ή-ό (περιέχει μελανίνη)
melanină, melanine *ουσ. θηλ.* η μελανίνη, η μελανή ή καστανή χρωστική ουσία του δέρματος και διαφόρων οργάνων του σώματος
melanj, melanjuri *ουσ. ουδ.* 1. το μείγμα 2. η ανάμειξη 3. το ανακάτωμα
melanodermie, melanodermii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μελανοδερμία
melanom, melanoame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το μελάνωμα (κακοήθης όγκος)
melanosarcom, melanosarcomuri *ουσ. ουδ.* το μελανοσάρκωμα (κακοήθης όγκος)
melasă, melase *ουσ. θηλ.* η μελάσα
melc, melci *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. ο σάλιαγκας, το σαλιγκάρι, ο κοχλίας 2. ο γυμνοσάλιαγκας, ο γυμνοκοχλίας // **a merge ca -ul** πηγαίνω σαν το σαλιγκάρι (πολύ σιγά) // **a tăcea ca -ul** δε βγάζω τσιμουδιά
melcat-ă, melcați-te *επίθ.* κοχλιοειδής-ής-ές, κοχλιωτός-ή-ό
melcișor, melcișori *ουσ. αρσ.* 1. το σαλιγκαράκι 2. είδος ζυμαρικού με ελικοειδή μορφή
meleag, meleaguri *ουσ. ουδ.* 1. ο τόπος, το μέρος, η περιοχή 2. ο οικισμός // **pe -urile noastre** στους τόπους μας
melifer-ă, meliferi-e I. *επίθ.* μελιτοφόρος-ος-ο II. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα μελιτοφόρα
melinită *ουσ. θηλ.* η μελινίτις (χημική εκρηκτική ύλη με βάση το πικρικό οξύ)
meliorism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο μελιορισμός, η βελτιοδοξία
melisă, melise *ουσ. θηλ.* η μέλισσα (φυτό), το μελισσόχορτο, το μελισσοβότανο
melița, meliț I. *ρ. μετ.* στουμπίζω, συντρίβω τους βλαστούς του λιναριού και του κανναβιού για να αποκτήσω τις ίνες, τα νήματα II. *ρ. αμ.* 1. φλυαρώ 2. πολυλογώ
melițare, melițări *ουσ. θηλ.* το στούμπισμα, η συντριβή, το σπάσιμο των βλαστών του λιναριού ή του κανναβιού και η απόκτηση των ινών
melițat *ουσ. ουδ.* ιδ. melițare
melițat-ă, melițați-te *επίθ. (για λινάρι και κάνναβι)* στουμπισμένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο στους βλαστούς και με φτιαγμένα τα νήματα
meliță, melițe *ουσ. θηλ.* 1. ο ειδικός στούμπος για σπάσιμο των βλαστών του λιναριού και του κανναβιού 2. *(οικ.)* η φλυαρία, η πολυλογία // **a da cu melița** φλυαρώ, κοπανίζω, αερολογώ
melodic-ă, melodici-ce I. *επίθ.* 1. μελωδικός-ή-ό 2. αρμονικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η μελωδική, η μελέτη της μελωδίας
melodie, melodii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. η μελωδία 2. ο σκοπός 3. το μέλος 4. το τραγούδι 5. ο χαβάς 6. η μικρή σύνθεση
melodios-oasă, melodioși-oase *επίθ.* 1. μελωδικός -ή-ό 2. ωδικός-ή-ό
melodramatic-ă, melodramatici-ce *επίθ.* 1. μελοδραματικός-ή-ό 2. *μτφ.* υπερβολικός-ή-ό
melodramă, melodrame *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το μελόδραμα, η όπερα
meloman-ă, melomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσόληπτος (ο, η), φιλομουσός-ή-ό
melon, meloane *ουσ. ουδ.* είδος επίσημου καπέλου (στρογγυλό και καμπυλωτό)
melopee, melopei *ουσ. θηλ.* 1. η μελοποίηση 2. η σύνθεση λυρικών ποιημάτων 3. η μουσουργία
melopeic-ă, melopeici-ce *επίθ.* μελοποιητικός-ή-ό
melos *ουσ. ουδ.* το μέλος, η μελωδία, το τραγούδι
membrană, membrane *ουσ. θηλ.* 1. η μεμβράνη 2. το λεπτό δέρμα, ο υμένας 3. το διάφραγμα 4. το λεπτό έλασμα
membranos-oasă, membranoși-oase *επίθ.* 1. μεμβρανώδης-ης-ες 2. υμενώδης-ης-ες
membru-ă, membri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* το μέλος, καθένα από τα άτομα ομάδας ή συνόλου // **~ fondator** το ιδρυτικό μέλος // **~ de onoare** το επίτιμο μέλος // **~ corespondent** το αντεπιστέλλον μέλος // **~ activ** το ενεργό μέλος // **membrii societății** τα μέλη της εταιρείας // **~ de familie** το μέλος της οικογένειας // **~ de partid** το μέλος του κόμματος // **~ supleant** το αναπληρωματικό μέλος II. *ουσ. ουδ.* το μέλος του σώματος ανθρώπου ή ζώου, τα άκρα του // **membrele inferioare** τα κατώτερα μέλη (άκρα), τα πόδια // **membrele superioare** τα ανώτερα άκρα (μέλη), τα χέρια III. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* οι όροι της εξίσωσης, το μέλος της εξίσωσης
memento *ουσ. ουδ.* 1. το ενθύμημα, η ενθύμηση 2. το σημειωματάριο
memora, memorez *ρ. μετ.* 1. αποστηθίζω, απομνημονεύω 2. μαθαίνω κάτι απ' έξω
memorabil-ă, memorabili-e *επίθ.* 1. αξιομνημόνευτος -η-ο, αξιοσημείωτος-η-ο 2. αξιόλογος-η-ο 3. σημειωτέος-έα-έο
memorandum, memorandumuri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόμνημα 2. το διπλωματικό σημείωμα 3. η έγγραφη έκθεση για μια υπόθεση
memorare, memorări *ουσ. θηλ.* 1. η αποστήθιση 2. η απομνημόνευση
memorator, memoratoare *ουσ. ουδ.* 1. η μνήμη, η μνημοσύνη 2. το σημειωματάριο
memorial-ă, memoriali-e I. *ουσ. ουδ.* 1. το μνημονικό, η απομνημόνευση 2. το ημερολόγιο 3. το σημείωμα, το σημειωματάριο // **~ de călătorie** το οδοιπορικό, η περιγραφή ταξιδιού II. *επίθ.* μνημονικός-ή-ό, αναμνηστικός-ή-ό // **placă -ă** η αναμνηστική πλάκα
memorialist-ă, memorialiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο υπομνηματιστής-τίστρια (ο, η), υπομνηματογράφος (ο, η) 2. ο, η συγγραφέας υπομνημάτων
memorialistic-ă, memorialistici-ce I. *επίθ.* υπομνηματικός-ή-ό, απομνημονευτικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* 1. η υπομνηματική διατύπωση, το υπομνηματικό μέρος του βιβλίου 2. τα απομνημονεύματα
memorie, memorii I. *ουσ. θηλ.* 1. η μνήμη, το μνημονικό 2. το ενθυμητικό, το θυμητικό 3. η ανάμνηση // **a păstra în ~** διατηρώ στη μνήμη // **vorbesc din ~** ομιλώ από μνήμης // **în memoria cuiva** στη μνήμη κάποιου // **a avea prezent în ~** έχω παρόν στη μνήμη μου // **~ mecanică** η μηχανική αποστήθιση II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** εκ μνήμης, από μνήμης, απέξω

memoriu, memorii *ουσ. ουδ.* 1. το υπόμνημα, η υπόμνηση, η έγγραφη έκθεση για μια υπόθεση 2. η υπενθύμιση 3. η ερμηνευτική σημείωση σ' ένα φιλολογικό έργο 4. *στο πληθ.* τα απομνημονεύματα // ~ **de activitate** το υπόμνημα δράσης, η έγγραφη έκθεση επί της δραστηριότητας ενός συγγραφέα // ~ **de titluri şi lucrări** η έγγραφη έκθεση τίτλων έργων
memoriza, memorizez *ρ. μετ.* 1. απομνημονεύω, αποστηθίζω 2. μαθαίνω απ' έξω
memorizare, memorizări *ουσ. θηλ.* η απομνημόνευση, η αποστήθιση
memorizat *ουσ. ουδ.* η απομνημόνευση, η αποστήθιση
menadă, menade *ουσ. θηλ. (μηθ.)* 1. η μαινάδα 2. *μτφ.* η στρίγγλα, μέγαιρα, αγριογυναίκα
menaj, menajuri *ουσ. ουδ.* 1. το νοικοκυριό, η φροντίδα του σπιτιού, το συγύρισμα του σπιτιού, τα οικιακά, οι δουλειές του σπιτιού, η νοικοκυροσύνη 2. ο γάμος // **a conduce -ul** κυβερνώ το νοικοκυριό, συγυρίζω το σπίτι, φροντίζω για τις δουλειές του σπιτιού // **obiect de** ~ τα οικιακά σκεύη *(μαγειρικά, επιτραπέζια, κ.λ.π.)* // **şcoală de** ~ η οικοκυρική σχολή
menaja, menajez I. *ρ. μετ.* 1. προφυλάγω, προασπίζω κάποιον 2. προστατεύω κάποιον 3. προσέχω κάποιον να μη πάθει τίποτα 4. φέρομαι ηπίως II. *ρ. μέσο.* 1. προφυλάγομαι 2. προσέχω τον εαυτό μου από τούς κινδύνους 3. φυλάγομαι
menajament, menajamente *ουσ. ουδ.* 1. η λεπτή *συμπεριφορά* 2. η μετριοπάθεια 3. η επιφύλαξη
menajare, menajări *ουσ. θηλ.* 1. η προφύλαξη 2. το φύλαγμα 3. η φροντίδα 4. η υποστήριξη, η προστασία
menajer-ă, menajeri-e I. *ουσ. αρσ. θηλ.* 1. ο νοικοκύρης, η νοικοκυρά 2. η σπιτονοικοκυρά II. *επίθ.* οικιακός-ή-ό
menajerie, menajerii *ουσ. θηλ.* το θηριοτροφείο (ο χώρος στο τσίρκο όπου κλείνονται και τρέφονται τα θηρία)
mendeleeviu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το μενδελεέβιο (χημικό στοιχείο κατασκευασμένο τεχνητά)
mendre *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* 1. τα γούστα 2. οι ιδιοτροπίες // **a-şi face mendrele (cu cineva)** κάνω τα γούστα μου (με κάποιον)
menestrel, menestreli *ουσ. αρσ.* ο μενεστρέλος, ο λαϊκός μουσικός *(στη Γαλλία το Μεσαίωνα)*
menghină, menghine *ουσ. θηλ.* ο συσφιγκτήρας, η μέγγενη (εργαλείο τεχνικό μεταλλικό)
menhir, menhire *ουσ. ουδ.* το μονολιθικό μνημείο
meni, menesc I. *ρ. μετ.* 1. προορίζω, αφιερώνω 2. διαθέτω, αποφασίζω II. *ρ. αμ.* // **a ~ a bine sau a rău** προμηνύεται κάτι καλό ή κακό (προβλέπεται)
meninge, meninge *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. το μηνίγγι 2. τα μηνίγγια, τα μηλίγγια (καθεμιά από τις τρεις λεπτές μεμβράνες που περιβάλλουν τον εγκέφαλο)
meningită, meningite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μηνιγγίτιδα
meningoencefalită, meningoencefalite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μηνιγγοεγκεφαλίτιδα
menire, meniri *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός 2. η αποστολή 3. το πεπρωμένο, η τύχη, η μοίρα 4. το νόημα
menisc, meniscuri *ουσ. ουδ.* ο μηνίσκος (το σχήμα όμοιο με ημισέληνο, με δρεπάνι)
menit-ă, meniţi-te *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο, μελλούμενος-η-ο 2. διατεθειμένος-η-ο, προδιατεθειμένος-η-ο 3. ο έχων ειδική αποστολή
meniu, meniuri *ουσ. ουδ.* το μενού, το εδεσματολόγιο, ο κατάλογος φαγητών σε ένα γεύμα // ~ **fix** το ορισμένο μενού (σε εστιατόριο)
menopauză *ουσ. θηλ.* η εμμηνόπαυση
menoragie, menoragii *ουσ. θηλ.* η εμμηνόρροια, η εμμηνορρυσία
menstrual-ă, menstruali-e *επίθ.* έμμηνος-η-ο
menstruaţie, menstruaţii *ουσ. θηλ.* 1. τα έμμηνα, η εμμηνορρυσία, η εμμηνόρροια 2. η περίοδος
mensual-ă, mensuali-e I. *επίθ.* μηνιαίος-α-ο, μηνιάτικος-η-ο II. *επίρ.* μηνιαία μηνιαίως
mentalitate, mentalităţi *ουσ. θηλ.* η νοοτροπία
mentă, mente *ουσ. θηλ.* η μέντα // **bomboană de ~** η καραμέλα μέντας
mentol *ουσ. ουδ.* το μεντόλ, το μενθέλαιον, η μενθόλη
mentolat-ă, mentolaţi-te *επίθ.* από μέντα // **vaselină ~ă** η βαζελίνη από μέντα
mentor, mentori *ουσ. αρσ.* ο μέντορας, ο σύμβουλος με πείρα
menţine, menţin I. *ρ. μετ.* 1. τηρώ, διατηρώ 2. φυλάω, διαφυλάσσω // **a ~ sănătatea** διατηρώ την υγεία. II. *ρ. μέσο.* 1. τηρούμαι, διατηρούμαι, κρατιέμαι 2. *συντηρούμαι* 3. διαρκώ, εξακολουθώ να παραμένω σε ίδια κατάσταση
menţinere *ουσ. θηλ.* 1. η τήρηση, η διατήρηση 2. η διαφύλαξη (με σεβασμό) // **-a ordinii** η διατήρηση την τάξεως
menţiona, menţionez *ρ. μετ.* 1. μνημονεύω, κάνω μνεία 2. αναφέρω, θυμίζω, υπομιμνήσκω 3. παραθέτω 4. σημειώνω // **a nu ~** αμνημονών
menţionare, menţionări *ουσ. θηλ.* 1. η μνημόνευση, η μνεία 2. η υπόμνηση 3. η παράθεση
menţiune, menţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μνεία 2. η μνημόνευση, η υπόμνηση // ~ **de onoare** η εύφημη μνεία
menuet, menuete *ουσ. ουδ.* το μενουέτο
mercantil-ă, mercantili-e *επίθ.* 1. μερκαντιλιστικός -ή-ό, εμποροκρατικός-ή-ό 2. εμπορικός-ή-ό
mercantilism *ουσ. ουδ.* 1. ο μερκαντιλισμός, η εμποροκρατία 2. η εμπορικότητα 3. η οικονομική θεωρία κατά την οποία ο πλούτος μίας χώρας έγκειται στην κατοχή των πολύτιμων μετάλλων και την προώθηση του εξωτερικού εμπορίου
mercantilist-ă, mercantilişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μερκαντιλιστής-ίστρια (ο, η), συμφεροντολόγος (ο, η)
mercaptan, mercaptani *ουσ. αρσ. (χημ.)* το μερκαπτάν (ονομασία θειώδους αερίου, οσμογόνο στα καύσιμα αέρια για να σημαίνει τις απώλειες αερίων)
mercenar-ă, mercenari-e I. *ουσ. αρσ.* ο μισθοφόρος II. *επίθ.* μισθοφορικός-ή-ό
merceolog-ă, merceologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμπορευματολόγος (ο, η)
merceologie, merceologii *ουσ. θηλ.* η εμπορευματολογία, η εμπορευματογνωσία
mercerie, mercerii *ουσ. θηλ.* τα ψιλικά, το ψιλικατζίδικο
merceriza, mercerizez *ρ. μετ.* μερσερίζω (βαμπάκι)
mercerizare, mercerizări *ουσ. θηλ.* ο μερσερισμός
mercerizat-ă, mercerizaţi-te *επίθ.* μερσεριζέ // **bumbac ~** το μερσεριζέ βαμπάκι

mercur *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο υδράργυρος
mercurial, mercuriale *ουσ. ουδ.* η αγοραστική τρέχουσα τιμή (σε τρόφιμα και λαχανικά)
mercurial-ă, mercuriali-e *επίθ.* υδραργυρικός-ή-ό // **tratament ~** η υδραργυρική θεραπεία
mercuric-ă, mercurici-ce *επίθ.* υδραργυρικός-ή-ό
mercuros-oasă, mercuroşi-oase *επίθ.* υδραργυρώδης -ης-ες
merdenea, merdenele *ουσ. θηλ.* η κρεατόπιτα, η τυρόπιτα
meremet, meremeturi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το μερεμέτι, η επισκευή, η επιδιόρθωση
mereu *επίρ.* πάντοτε, πάντα, ολοένα, αδιάκοπα, ακατάπαυστα // **în septembrie zilele se micşorează ~** το Σεπτέμβρη οι μέρες όλο και μικραίνουν // **tot ~** συνέχεια
mergător-oare, mergători-oare *επίθ.* 1. πορευόμενος-η-ο 2. προπορευόμενος-η-ο 3. πεζοπόρος-ος-ο // **înainte~** ο Πρόδρομος, το επίθετο του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή
merge, merg *ρ. αμ.* 1. πηγαίνω 2. μεταβαίνω 3. περπατώ, βαδίζω, βαίνω, πορεύομαι, βηματίζω 4. φεύγω 5. αρμόζω, ταιριάζω // **~ vorba** πάει ο λόγος, διαδίδεται, λέγεται, φημολογείται // **-m la teatru** πηγαίνουμε στο θέατρο // **mergi cu bine!** πήγαινε με το καλό! // **mergi înainte!** τράβα μπροστά! // **a ~ aţă** πάει κατευθείαν στο στόχο // **a ~ înaintea cuiva** πηγαίνω μπροστά από κάποιον // **a ~ în întâmpinarea cuiva** πηγαίνω σε προϋπάντηση κάποιου // **a ~ la cineva** πηγαίνω σε κάποιον // **a ~ la pas** πηγαίνω με το πάσο μου / με την ησυχία μου // **a ~ la pieire** πηγαίνω σε χαμό // **a ~ la treaba lui** πηγαίνει στη δουλειά του // **a ~ mână în mână** βαδίζω χέρι με χέρι // **a ~ pe jos** πηγαίνω πεζή, πάω με τα πόδια // // **a ~ prea departe** ξεπερνώ τα όρια // **a-i ~ bine** του πάει ίσια καπνός/ τα 'χει ίσια-ίσια/ εντάξει στο δρομολόγιο // **a-i ~ la inimă** του πηγαίνει στην καρδιά (του αρέσει) // **a bate pe cineva de-i merg fulgii** δέρνω άγρια κάποιον ώστε να του πέσουν τα πούπουλα // **aşa mai ~** έτσι ναι, γίνεται // **au mers mulţi bani la doctori** πήγαν πολλά λεφτά στους γιατρούς // **ce troleibuz ~ la aeroport?** ποιό τρόλεϊ πηγαίνει στο αεροδρόμιο; // **ceasul ~ bine** το ρολόι πάει καλά / / **copil care începe să meargă** παιδί που αρχίζει να περπατάει // **cum mai ~?** πώς τα περνάτε; // **cu mine nu-ţi ~** μ' εμένα δε θα σου πάει, δε σου περνάει μ' εμένα, δε θα σου περάσει // **îi ~ numele** του πηγαίνει το όνομα, έχει αποκτήσει όνομα // **lucrurile ~ strună** τα πράγματα πάνε χορδή λάδι / / **nu-ţi ~ culoarea închisă** δε σου πάει το σκούρο χρώμα // **nu ~ să fiu dur cu el** δεν κάνει να είσαι σκληρός μαζί του // **pe zi ce ~** μέρα παρά μέρα // **treacă-meargă** έστω
mergere *ουσ. θηλ.* η μετάβαση
meridian, meridiane *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* 1. ο μεσημβρινός 2. το γεωγραφικό μήκος // **-ul de origine** ο πρώτος μεσημβρινός (Greenwich) // **-ul locului** ο τοπικός μεσημβρινός
meridional-ă, meridionali-e I. *επίθ.* νότιος-ια-ιο, μεσημβρινός-ή-ό // **popoare -e** οι μεσημβρινοί λαοί II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεσημβρινός-ή (ο, η)
merinde, merinde *ουσ. θηλ.* 1. τα τρόφιμα, οι τροφές 2. το συσσίτιο
mering, meringi *ουσ. αρσ.* η μαρέγγα
merinos, merinoşi *ουσ. αρσ.* 1. το μερινός (είδος προβάτου) 2. το μαλλί από το μερινό πρόβατο 3. το ύφασμα από μερινός μαλλί
merişor, merişori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το πυξάρι, η μικρή μηλιά, η μηλίτσα
merişor, merişoare *ουσ. ουδ.* το μικρό μήλο
merit, merite I. *ουσ. ουδ.* 1. η αξία, η αξιοσύνη 2. η καπατσοσύνη 3. η αρετή 4. η εξαιρετική υπηρεσία II. *επιρ. έκφρ.* // **a câştiga -e** κερδίζω αξία, αποκτώ αξιοσύνη // **după ~** κατ' αξίαν // **pe ~** αξίως // **pentru -e deosebite** για εξαιρετικές υπηρεσίες
merita, merit *ρ. μετ.* 1. αξίζω 2. έχω ανάγκη 3. δικαιολογώ // **a ~ osteneala** αξίζει τον κόπο // **care merită ajutat** άξιος-α-ο βοήθειας // **care merită pedeapsa** αξιόποινος-η-ο // **care merită văzut** αξιοθέατος-η-ο // **care nu merită** ανάξιος-α-ο
meritat-ă, meritaţi-te *επίθ.* 1. επάξιος-ια-ιο 2. δικαιολογημένος-η-ο
meritoriu-ie, meritorii *επίθ.* αξιέπαινος-η-ο, αξιόλογος-η-ο, άξιος-α-ο
merituos-oasă, merituoşi-oase *επίθ.* επάξιος-ια-ιο, άξιος-α-ο
merovingian-ă, merovingieni-e *επίθ.* Μεροβιγγιανός -ή-ό (που ανήκει στην πρώτη δυναστεία βασιλιάδων της Γαλλίας)
mers, mersuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η πορεία 2. το βάδισμα, το περπάτημα, το βήμα 3. η ρότα 4. η εξέλιξη 5. η λειτουργία, η εργασία 6. η μετακίνηση, η μετάβαση // **~ în gol** η λειτουργία στο κενό (για μηχανήματα) // *(για μηχανές)* **~ în sarcină** η λειτουργία σε φόρτο // **-ul evenimentelor** η εξέλιξη των γεγονότων // **-ul înainte** η πορεία εμπρός, η πρόοδος // **un ~ tineresc** ένα νεανικό / περπάτημα *(ζωηρό)* // **-ul tratativelor** η εξέλιξη των διαπραγματεύσεων // **-ul trenurilor** το ωράριο των τραίνων, το δρομολόγιο, η πορεία των τραίνων II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** πορευόμενος, βαδίζοντας, πηγαίνοντας
mersi *επιφ.* ευχαριστώ, μερσί
mesa *επιρ. έκφρ. (οικ.)* // **a intra ~** ζημιώνομαι, έχω σκοτούρες
mesadă, mesade *ουσ. θηλ.* η φόδρα από γούνα
mesager-ă, mesageri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αγγελιοφόρος (ο, η) 2. μαντατοφόρος-ος (ο, η) II. *επίθ.* αγγελιοφόρος-ος-ο // **porumbel ~** το ταχυδρομικό περιστέρι
mesagerie, mesagerii *ουσ. θηλ.* το ταχυδρομείο για πακέτα ή δέματα, η υπηρεσία του ταχυδρομείου για τη μεταφορά πακέτων
mesaj, mesaje *ουσ. ουδ.* το μήνυμα, το διάγγελμα, το μαντάτο, η ειδοποίηση, η ανακοίνωση // **~ de salut** το χαιρετιστήριο μήνυμα
mesalină, mesaline *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η μεσσαλίνα (η γυναίκα με άτακτη ζωή)
mesă, mese *ουσ. θηλ.* η Θεία Λειτουργία (στους καθολικούς και λουθηρανικούς)
meschin-ă, meschini-e *επίθ.* 1. μικροπρεπής-ής-ές 2. πρόστυχος-η-ο 3. τσιγγάνικος-η-ο // **interese -e** τα μικροπρεπή συμφέροντα
meschinărie, meschinării *ουσ. θηλ.* 1. η μικροπρέπεια, η προστυχιά 2. η αναξιότητα 3. η φιλαργυρία
mesean-ă, meseni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η συνδαιτυμόνας
meseriaş-ă, meseriaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η βιοτέχνης 2. ο, η τεχνίτης-ίτρα 3. ο, η επαγγελματίας

meserie, meserii I. *ουσ. θηλ.* 1. η τέχνη 2. το επάγγελμα 3. το επιτήδευμα // **şcoală de meserii** το τεχνικό σχολείο, το σχολείο για ειδικευμένους εργάτες II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ο επαγγελματίας, τεχνίτης-τρα, ειδικευμένος-η-ο // **de ~ cizmar** υποδηματοποιός το επάγγελμα
Mesia *ουσ. αρσ. ενικ.* ο Μεσσίας, ο Σωτήρας, ο Λυτρωτής, ο Ιησούς Χριστός
mesianic-ă, mesianici-ce *επίθ.* μεσσιανικός-ή-ό, προφητικός-ή-ό
mesianism *ουσ. ουδ.* 1. ο μεσσιανισμός 2. η πίστη στο Μεσσία
mesopotamian-ă, mesopotamieni-e *επίθ.* μεσοποτάμιος-α-ο
mesteacăn, mesteceni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η σημύδα, η βετούλη
mesteca, mestec *ρ. μετ.* 1. μασάω, μασώ 2. τρώγω με τα δόντια και αναμειγνύω την τροφή στο στόμα
mestecare, mestecări *ουσ. θηλ.* το μάσημα, το ανακάτωμα
mestecat-ă, mestecaţi-te *επίθ.* μασημένος-η-ο, ανακατωμένος-η-ο
mestecător, mestecătoare *ουσ. ουδ.* το πλαστήρι
meşă, meşe *ουσ. θηλ.* 1. τα προστεθειμένα στην κόμη ξένα μαλλιά για εμπλουτισμό 2. η θρυαλλίδα, το φυτίλι
meşină, meşine *ουσ. θηλ.* η βύρσα
meşter-ă, meşteri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μάστορας -ισσα (ο, η), τεχνίτης-ίτρα (ο, η) II. *επίθ.* 1. έμπειρος-η-ο 2. επιδέξιος-ια-ιο 3. επιτήδειος-α-ο 4. πεπειραμένος-η-ο
meşteri, meşteresc I. *ρ. μετ.* μαστορεύω, φτιάχνω κάτι με επιδεξιότητα II. *ρ. αμ.* μαστορεύω, δουλεύω με ζήλο
meşterit-ă, meşteriţi-te *επίθ.* μαστορεμένος-η-ο
meşteriţă, meşteriţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μαστόρισσα
meşteşug, meşteşuguri *ουσ. ουδ.* 1. το επάγγελμα, η τέχνη, η μαστοριά 2. η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα, η δεξιοτεχνία 3. το τέχνασμα
meşteşugar, meşteşugari *ουσ. αρσ.* ο επαγγελματίας, ο τεχνίτης, ο βιοτέχνης
meşteşugăresc-ească, meşteşugăreşti *επίθ.* 1. μαστορικός-ή-ό 2. τεχνουργικός-ή-ό 3. βιοτεχνικός-ή-ό // **cooperativă -ească** ο βιοτεχνικός συνεταιρισμός
meşteşugi, meşteşugesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. μαστορεύω 2. *ρ. μετ. και αμ. μτφ.* τεχνάζομαι, μηχανορραφώ
meşteşugit-ă, meşteşugiţi-te *επίθ.* 1. έντεχνος-η-ο, μαστορεμένος-η-ο 2. *μτφ.* τεχνητός-ή-ό
metabioză, metabioze *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η μεταβίωση
metabolic-ă, metabolici-ce *επίθ. (βιολ.)* μεταβολικός-ή-ό
metabolism *ουσ. ουδ. (βιολ.)* ο μεταβολισμός // **~ bazal** ο βασικός μεταβολισμός
metacarp, metacarpuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το μετακάρπιο
metacarpian-ă, metacarpieni-e *επίθ.* μετακάρπιος-α-ο
metacrilat, metacrilaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το μετακρυλικό άλας (χρήσιμο στην κατασκευή του πλεξιγκλάς)
metacrilic *επίθ. (χημ.)* // **acid ~** το μετακρυλικό οξύ
metafizic-ă, metafizici-ce I. *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η μεταφυσική, τα πέραν της ύπαρξης φαινόμενα II. *επίθ.* μεταφυσικός-ή-ό
metafizician-ă, metafizicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεταφυσικός-ή (ο, η)
metaforă, metafore *ουσ. θηλ.* 1. η μεταφορά 2. η αλληγορία
metaforic-ă, metaforici-ce I. *επίθ.* μεταφορικός-ή-ό II. *επίρ.* μεταφορικά
metaforism *ουσ. ουδ.* ο μεταφορισμός
metagalaxie, metagalaxii *ουσ. θηλ. (αστρ.)* ο μεταγαλαξίας
metal, metale *ουσ. ουδ.* το μέταλλο // **~ preţios** το πολύτιμο μέταλλο // **- rar** το αραιό μέταλλο // **-e nobile** τα ευγενή μέταλλα // **-e neferoase** τα μη σιδερένια μέταλλα
metalic-ă, metalici-ce *επίθ.* μεταλλικός-ή-ό, μετάλλινος-η-ο // **voce -ă** η μεταλλική φωνή
metalifer-ă, metaliferi-e *επίθ.* μεταλλοφόρος-α-ο
metalism *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο μεταλλισμός (το χρήμα έχει σα βάση ένα πολύτιμο μέταλλο, χρυσός ή άργυρος)
metaliza, metalizez *ρ. μετ. (τεχ.)* επιμεταλλώνω, καλύπτω με μέταλλο
metalizare, metalizări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η επιμετάλλωση 2. η κάλυψη με μέταλλο
metalochimic-ă, metalochimici-ce *επίθ.* μεταλλοχημικός-ή-ό
metalochimie *ουσ. θηλ.* η μεταλλοχημεία
metalurgic-ă, metalurgici-ce *επίθ.* μεταλλουργικός -ή-ό // **uzină -ă** το μεταλλουργείο
metalurgie, metalurgii *ουσ. θηλ.* η μεταλλουργία, η μεταλλουργική
metalurgist-ă, metalurgişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μεταλλουργός
metamatematică *ουσ. θηλ.* 1. τα μεταμαθηματικά 2. η μαθηματική λογική
metamorfism *ουσ. ουδ.* ο μεταμορφισμός
metamorfoza, metamorfozez I. *ρ. μέσο* μεταμορφώνομαι II. *ρ. μετ.* 1. μεταμορφώνω 2. αλλάζω τη φύση, τις ιδιότητες κάποιου
metamorfozare, metamorfozări *ουσ. θηλ.* 1. μεταμόρφωση 2. η μετατροπή 3. ο μετασχηματισμός
metamorfozat-ă, metamorfozaţi-te *επίθ. (γεωλ.)* μεταμορφωμένος-η-ο
metamorfoză, metamorfoze *ουσ. θηλ.* 1. η μεταμόρφωση 2. η αλλαγή της φύσης, του χαρακτήρα κάποιου
metan *ουσ. αρσ. (χημ.)* το μεθάνιο (αέριο)
metanol, metanoli *ουσ. αρσ. (χημ.)* η μεθανόλη, η μεθυλική αλκοόλη
metastatic-ă, metastatici-ce *επίθ.* μεταστατικός-ή-ό
metastază, metastaze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μετάσταση
metatars, metatarsuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το μετατάρσιο
metatarsian-ă, metatarsieni-e *επίθ.* μετατάρσιος-ια-ιο
metateză, metateze *ουσ. θηλ. (γλωσσ.)* η μετάθεση
metazoar, metazoare *ουσ. ουδ. (πληθ.)* τα μετάζωα (τα πολυκύτταρα ζώα)
meteahnă, metehne *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το χούι 2. το κουσούρι 3. το ελάττωμα 4. η αρρώστια, η αναπηρία, η ατέλεια, η πάθηση
metempsihoză *ουσ. θηλ.* 1. η μετεμψύχωση 2. μετενσάρκωση
metencefal, metencefale *ουσ. ουδ.* ο μετεγκέφαλος
meteor, meteori *ουσ. αρσ.* 1. το μετέωρο 2. ο μετεωρίτης
meteoric-ă, meteorici-ce *επίθ.* 1. μετεωρικός-ή-ό, μετέωρος-η-ο 2. *μτφ.* εφήμερος-η-ο, παροδικός-ή-ό

meteorit, meteoriți *ουσ. αρσ.* ο μετεωρίτης, ο μετεωρόλιθος, ο αερόλιθος // **apariția unui ~** η εμφάνιση μετεωρίτου
meteoritic-ă, meteoritici-ce *επίθ.* μετεωρικός-ή-ό
meteorograf, meteorografe *ουσ. ουδ.* ο μετεωρογράφος
meteorolog-ă, meteorologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μετεωρολόγος
meteorologic-ă, meteorologici-ce *επίθ.* μετεωρολογικός-ή-ό // **stațiune -ă** ο μετεωρολογικός σταθμός
meteorologie *ουσ. θηλ.* η μετεωρολογία, η πρόβλεψη του καιρού
meterez, metereze *ουσ. ουδ.* 1. το μετερίζι, η έπαλξη φρουρίου 2. το οχύρωμα, ο προμαχώνας, η πολεμίστρα, το ταμπούρι
meticulos-oasă, meticuloși-oase I. *επθ.* 1. λεπτολόγος-α-ο 2. σχολαστικός-ή-ό 3. υπερακριβής-ής-ές II. *επίρ.* λεπτολογικά, σχολαστικά
meticulozitate *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτολογία 2. η ακρίβεια 3. η σχολαστικότητα 4. η λεπτομερής εξέταση
metil *ουσ. αρσ. (χημ.)* το μεθύλιο (μονοσθενής ρίζα από ένα άτομο άνθρακα και τρία υδρογόνου)
metilen *ουσ. αρσ. (χημ.)* το μεθυλένιο (δισθενής ρίζα από ένα άτομο άνθρακα και δύο υδρογόνου)
metilic-ă, metilici-ce *επίθ. (χημ.)* μεθυλικός-ή-ό // **alcool ~** η μεθυλική αλκοόλη, η μεθανόλη
metilmorfină *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η μεθυλμορφίνη, η κωδεΐνη
metiloranj *ουσ. ουδ. (χημ.)* η ηλιανθίνη
metionină, metionine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η μεθειονίνη
metis-ă, metiși-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μιγάς
metisaj *ουσ. ουδ.* η επιμειξία, η διασταύρωση ειδών σε ζώα ή φυτά
metoc, metocuri *ουσ. ουδ.* το μετόχι (μικρό μοναστήρι)
metocar, metocari *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο μετοχιάριος (ο μοναχός σε μετόχι)
metodă, metode I. *ουσ. θηλ.* 1. η μέθοδος 2. ο τρόπος έρευνας ή ενέργειας // **a introduce o nouă ~** εισάγω νέα μέθοδο // **lipsit de ~** αμέθοδος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με μέθοδο, συστηματικά
metodic-ă, metodici-ce I. *επίθ.* μεθοδικός-ή-ό II. *επίρ.* μεθοδικά, συστηματικά
metodică, metodici *ουσ. θηλ.* η μεθοδικότητα, η συστηματική ενέργεια
metodism *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο μεθοδισμός
metodist-ă, metodiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεθοδιστής-ίστρια (ο, η)
metodologic-ă, metodologici-ce *επίθ.* μεθοδολογικός -ή-ό
metodologie *ουσ. θηλ.* η μεθοδολογία
metoh *ουσ. ουδ. ιδ.* metoc
metol *ουσ. αρσ. (χημ.)* η μεθόλη (χρησιμοποιείται στη φωτογραφική)
metonimic-ă, metonimici-ce *επίθ.* μετωνυμικός-ή-ό
metonimie, metinimii *ουσ. θηλ.* η μετωνυμία
metraj, metraje *ουσ. ουδ.* η μέτρηση, η μακρότητα, το μάκρος σε μέτρα // **film de scurt ~** το φιλμ βραχείας μέτρησης
metre d'hotel *ουσ. αρσ.* ο μετρ ντ'οτέλ
metresă, metrese *ουσ. θηλ.* 1. η μαιτρέσα 2. η παλλακίδα
metric-ă, metrici-ce I. *επίθ.* μετρικός-ή-ό // **sistemul ~** το μετρικό σύστημα, ή απλώς το μετρικό II. *ουσ. θηλ.* η μετρική (τα μέτρα της στιχουργίας)
metrită, metrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μητρίτιδα
metroanexită, metroanexite *ουσ. θηλ.* η μητροσαλπιγγίτιδα
metrolog-ă, metrologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετρολόγος (ο, η)
metrologic-ă, metrologici-ce *επίθ.* μετρολογικός-ή-ό
metrologie *ουσ. θηλ.* η μετρολογία, η επιστήμη των μετρήσεων
metronom, metronoame *ουσ. ουδ.* ο μετρονόμος
metronomie *ουσ. θηλ.* η μετρονομία (γύρω από τα μέτρα και τα σταθμά)
metropolă, metropole *ουσ. θηλ.* η μητρόπολη // **țara ~** το κράτος μητρόπολη
metropolitan-ă, metropolitani-e *επίθ.* μητροπολιτικός -ή-ό
metroragie, metroragii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μητρορραγία
metrou, metrouri *ουσ. ουδ.* το μετρό
metru, metri *ουσ. αρσ.* 1. το μέτρο 2. ο ρυθμός στίχου ή μελωδίας
meu (mea, mei, mele) I. *αντων. κτητ.* ο δικός μου, η δική μου, το δικό μου, οι δικοί μου, οι δικές μου, τα δικά μου, οι αντωνυμίες έχουν μπροστά τους το κτητικό άρθρο **al, a, ai, ale** // **al ~ mi-a spus așa...** ο άνδρας μου μού είπε έτσι... // **ai mei au plecat** οι δικοί μου φύγανε II. *επιθ. κτητ.* δικός-ή-ό και με την προσωπική αντωνυμία «μου» // **este treaba mea** δική μου δουλειά // **lasă în grija mea** άφησε στη φροντίδα μου
Mexican-ă, Mexicani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μεξικάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* μεξικάνικος-η-ο // **sat ~** το μεξικάνικο χωριό
mezalianță, mezaliante *ουσ. θηλ.* ο ανάρμοστος γάμος
mezanin, mezanine *ουσ. ουδ.* ο ημιόροφος
mezat, mezaturi *ουσ. θηλ.* η δημοπρασία // *έκφρ.* **a scoate la ~** βγάζω στο σφυρί
mezel, mezeluri *ουσ. ουδ. (πληθ.)* τα αλλαντικά, τα λουκάνικα, τα σαλάμια // **industria de -uri** η αλλαντοποιία
mezelar, mezelari *ουσ. αρσ.* 1. ο αλλαντοποιός 2. ο αλλαντοπώλης
mezelărie, mezelării *ουσ. θηλ.* 1. το αλλαντοποιείο 2. το αλλαντοπωλείο
mezelic, mezelicuri *ουσ. ουδ.* 1. το μεζελίκι, ο μεζές, τα μεζελίκια 2. η μικρή ποσότητα φαγητού
mezenchim, mezenchime *ουσ. ουδ.* ο συζευκτικός εμβρυακός ιστός
mezenter, mezentere *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το μεσεντέριο
mezin-ă, mezini-e I. *επίθ.* δευτερότοκος-η-ο (παιδί), μικρότερος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μεσαίος -αία (ο, η) 2. νεώτερος-η (ο, η) 3. μικρότερος-η (ο, η) 4. δευτερότοκος-η (ο, η)
mezocarp, mezocarpuri *ουσ. ουδ.* το μεσοκάρπιο, το σαρκώδες μέρος του καρπού
mezoscaf, mezoscafe *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το ειδικό υποβρύχιο πλοίο για εξερεύνηση
mezozoic-ă, mezozoici-ce I. *επίθ. (γεωλ.)* μεσοζωϊκός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* ο μεσοζωϊκός αιώνας
mezzo-forte *επίρ. (μουσ.)* μέτζο-φόρτε (με μέση ένταση)
mezzo-soprană, mezzo-soprane *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μετζοσοπράνο, η μεσόφωνος
mi *ουσ. αρσ. αμεταβλ. (μουσ.)* το μι

mia, miele ουσ. θηλ. *(λαϊκ.)* 1. η αρνάδα, η αμνάδα 2. η προβατίνα
mialgie, mialgii ουσ. θηλ. η μυαλγία, ο μυϊκός πόνος
miar, miare ουσ. ουδ. το χιλιάρικο
miasmatic-ă, miasmatici-ce επίθ. μιασματικός-ή-ό
miasmă, miasme ουσ. θηλ. 1. το μίασμα 2. το μόλυσμα
miatonie, miatonii ουσ. θηλ. *(ιατρ.)* η μυατονία, η έλλειψη της μυώδους τονικότητας
miau επιφ. νιάου (επανειλημμένα, η φωνή της γάτας)
miaun, miaune ουσ. ουδ. το νιαούρισμα (γάτα)
miazănoapte ουσ. θηλ. 1. ο βορράς, ο βοριάς 2. τα μεσάνυχτα, το μεσονύχτι
miazăzi ουσ. θηλ. 1. ο νότος, η νοτιά 2. το μεσημέρι 3. *(γεωγρ.)* η μεσημβρία
mic-ă, mici I. επίθ. 1. μικρός-ή-ό 2. ολίγος-η-ο, λίγος -η-ο 3. σύντομος-η-ο 4. ασήμαντος-η-ο // **~ burghez-(ă)** μικροαστός-ή (ο, η) // **~ la minte** μικρόμυαλος-η-ο // **~ la suflet** μικρόψυχος-η-ο (με ταπεινή ψυχή) // **~ meseriaş** ο μικροεπαγγελματίας // **-ul dejun** το κολατσιό // **-ul ecran** η μικρή οθόνη // **micile cheltuieli** τα μικροέξοδα // **micile economii** οι μικρές οικονομίες (το κομπόδεμα) // **aici apa este -ă** εδώ το νερό είναι άβαθο ρηχό // **a se face ~** σμικρύνω, γίνομαι μικρότερος // **cei mici** τα μικρά // **cu ~ cu mare** όλος ο κόσμος // **de ~** από μικρό, από μικρή ηλικία, από παιδική ηλικία // **degetul ~** το μικρό δάχτυλο // **fratele meu mai ~** ο μικρότερός μου αδελφός // **litera -ă** το μικρό γράμμα // **scris cu litere mici** το γράψιμο με μικρά γράμματα // **o -ă greşeală** ένα ασήμαντο λάθος // **soacră -ă** η μητέρα της νύφης // **socru ~** ο πατέρας της νύφης II. επιρ. έκφρ. **în ~** σε μικρή κλίμακα, με συντομία, εν σμικρώ
micaceu-ee, micacei-cee επίθ. *(για τα πετρώματα)* μαρμαρυγιακός-ή-ό (που μοιάζει ή περιέχει μαρμαρυγία)
micafoliu, micafolii ουσ. ουδ. *(τεχ.)* το λεπτό φύλλο από μαρμαρυγία (ηλεκτρομονωτικό υλικό)
micanită, micanite ουσ. θηλ. *(γεωλ.)* το ηλεκτρομονωτικό υλικό από λεπτά φύλλα μαρμαρυγία
micaşist, micaşisturi ουσ. ουδ. *(γεωλ.)* το πέτρωμα από παράλληλα στρώματα μαρμαρυγία και χαλαζία
mică, mice ουσ. θηλ. ο μαρμαρυγίας
micelă, micele ουσ. θηλ. το μικύλιο (σωματίδιο σε κολλοειδές διάλυμα)
miceliu, micelii ουσ. ουδ. το σύστημα νημάτων του μύκητα (της ομπρέλας του μύκητα)
micenian-ă, micenieni-e επίθ. *(ιστ.)* μυκηναϊκός-ή-ό (οι Μυκήνες της Αργολίδος)
michiduţă ουσ. αρσ *(οικ.)* το διαβολάκι, ο διάβολος, ο σατανάς
micime, micimi ουσ. θηλ. 1. η μικρότητα, η προστυχιά 2. η αναξιότητα
micologie ουσ. θηλ. η μυκητολογία
micosterol, micosteroli ουσ. αρσ. η μυκητοστερόλη
micotoxicoză, micotoxicoze ουσ. θηλ. η μυκητοτοξίκωση
micoză, micoze ουσ. θηλ. η μυκητίαση, η μήκωση
micro ουσ. αμετάβλ. *(οικ.)* η μικροραδιογραφία (λέξη συντομευμένη)
microamper, microamperi ουσ. αρσ. *(ηλεκτρ.)* το μικροαμπέρ
microampermetru, microampermetre ουσ. ουδ. το μικροαμπερόμετρο
microb, microbi ουσ. αρσ. το μικρόβιο
microbian-ă, microbieni-e επίθ. μικροβιακός-ή-ό
microbiolog-ogă, miocrobiologi-ge ουσ. αρσ. και θηλ. μικροβιολόγος (ο, η)
microbiologic-ă, microbiologici-ce επίθ. μικροβιολογικός-ή-ό
microbiologie ουσ. θηλ. η μικροβιολογία, η βακτηριολογία
microbism ουσ. ουδ. ο μικροβισμός
microbist-ă, microbişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. *(οικ.)* φίλαθλος-η ποδοσφαίρου
microbuz, microbuze ουσ. ουδ. το μικρό λεωφορείο
microcefal-ă, microcefali-e I. ουσ. αρσ. και θηλ. μικροκέφαλος-η (ο, η) II. επίθ. μικροκέφαλος-η-ο
microcentrală, microcentrale ουσ. θηλ. μικροηλεκτρικός ή μικροθερμικός σταθμός (ο)
microclimat, microclimate ουσ. ουδ. το μικρόκλιμα
microclimatic-ă, microclimatici-ce επίθ. μικροκλιματικός-ή-ό
microcosm, microcosmosuri ουσ. ουδ. 1. ο μικρόκοσμος, ο μικρός κόσμος 2. ο άνθρωπος σαν εικόνα του σύμπαντος 3. φυσ. ο κόσμος των ατόμων και των στοιχείων του
microcosmic-ă, microcosmici-ce επίθ. μικροκοσμικός -ή-ό
microcosmos, microcosmosuri ουσ. ουδ. ιδ. microcosm
microcoulomb, microcoulombi ουσ. αρσ. *(φυσ.)* το μικροκουλόμπ (για την ηλεκτρική χωρητικότητα)
microcristalin-ă, microcristalini-e επίθ. *(για τα πετρώματα)* μικροκρυσταλλικός-ή-ό
microeconomie ουσ. θηλ. η μικροοικονομία, η κάθε επιχείρηση
microelement, microelemente ουσ. ουδ. *(χημ.)* το μικροστοιχείο
microfarad, microfarazi ουσ. αρσ. *(φυσ.)* *(για ηλεκτρική χωρητικότητα)* το μικροφαράντ
microfaună ουσ. θηλ. η μικροπανίδα (τα μικροσκοπικά ζώα)
microfilm, microfilme ουσ. ουδ. το μικροφίλμ
microfilma, microfilmez ρ. μετ. κάνω ένα μικροφίλμ (αντιγράφω έγγραφα κ.λ.π. με το φωτογραφικό φιλμ)
microfilmare, microfilmări ουσ. θηλ. η φωτογράφηση πάνω σε μικροφίλμ
microfloră, microflore ουσ. θηλ. η μικροχλωρίδα (η μικροσκοπική χλωρίδα)
microfon, microfoane ουσ. ουδ. το μικρόφωνο
micron, microni ουσ. αρσ. το μικρόν
microorganism, microorganisme ουσ. ουδ. ο μικροοργανισμός
microporos-oasă, microporoşi-oase I. επίθ. μικροπορώδης-ης-ες II. ουσ. ουδ. το συνθετικό πορώδες καουτσούκ για σόλες παπουτσιών III. ουσ. αρσ. πληθ. τα παπούτσια με μικροπορώδεις σόλες
micropsie, micropsii ουσ. θηλ. η μικροψία
microradiografie, microradiografii ουσ. θηλ. η μικροραδιογραφία
microreceptor, microreceptoare ουσ. ουδ. το μικροακουστικό (στην τηλεφωνική συσκευή)
microscop, microscoape ουσ. ουδ. το μικροσκόπιο

microscopic-ă, microscopici-ce *επίθ.* 1. μικροσκοπικός -ή-ό 2. *μτφ.* ελάχιστος-η-ο, πάρα πολύ μικρός-ή-ό
microsociologie *ουσ. θηλ.* η μικροκοινωνιολογία
microstructură, microstructuri *ουσ. θηλ.* 1. η μικροσύσταση 2. η μικροδομή
micsandră, micsandre *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο μενεξές
micşora, micşorez I. *ρ. μετ.* 1. μικραίνω, σμικρύνω, μειώνω 2. λιγοστεύω, ελαττώνω 3. περικόπτω, περιορίζω 4. χαμηλώνω // **-ţi viteza!** ελαττώστε την ταχύτητα! // **a ~ preţurile** χαμηλώνω τις τιμές II. *ρ. μέσο.* 1. σμικρύνομαι, γίνομαι μικρότερος 2. ελαττώνομαι 3. λιγοστεύω, γίνομαι λιγοστός 4. περιστέλλομαι
micşorare, micşorări *ουσ. θηλ.* 1. η σμίκρυνση, η μίκρυνση, το μίκρεμα 2. η ελάττωση, η ολιγόστευση, το λιγόστεμα 3. η περικοπή, η περιστολή 4. η μείωση
micşorat-ă, micşoraţi-te *επίθ.* 1. μικρεμένος-η-ο, ελαττωμένος-η-ο, μειωμένος-η-ο 2. λιγοστεμένος -η-ο
micşunea, micşunele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο μενεξές
micţiune, micţiuni *ουσ. θηλ.* η ούρηση, το κατούρημα
micuţ-ă, micuţi-ţe I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μικρούλης-α (ο, η) II. *επίθ.* μικρούλικος-η-ο
midie, midii *ουσ. θηλ.* το μύδι // **crescătorie de midii** μυδιλοτροφείο
midinetă, midinete *ουσ. θηλ.* η μοδιστρούλα
mie, mii I. *αριθ. απ.* χίλια, χίλιοι, χίλιες, χιλιάδα // **o ~ de ani** χίλια χρόνια // **o ~ de feluri** χιλίων ειδών // **o ~ şi una de nopţi** χίλιες και μια νύχτες II. *ουσ. θηλ.* το χιλιάρικο III. *επιρ. έκφρ.* **cu miile** κατά χιλιάδες, σε μεγάλο αριθμό
miel, miei *ουσ. αρσ.* το αρνί, ο αμνός // **carne de ~** το αρνίσιο κρέας // **de ~** αρνίσιος-ια-ιο // **zăpada mieilor** το χιόνι που πέφτει αργά την άνοιξη
mielină, mieline *ουσ. θηλ.* η μυελίνη (η θήκη που σκεπάζει τη χορδή του νεύρου)
mielinic, mielinici *επίθ. (ιατρ.)* // **nerv ~** το μυελινικό νεύρο (που είναι σκεπασμένο με μυελίνη)
mielită, mielite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μυελίτιδα
mielogramă, mielograme *ουσ. θηλ.* το μυελογράφημα
mielom, mieloame *ουσ. ουδ.* η κακοήθης ασθένεια του μυελού των οστών
mielopatie, mielopatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μυελοπάθεια
mieloză, mieloze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λευχαιμία
mieluşel-ea-ică, mieluşei-ele *ουσ. αρσ. και θηλ.* το αρνάκι, το μικρό αρνί
mieluţ-ă, mieluţi-ţe *ουσ. αρσ. και θηλ.* το αρνάκι
miercuri *ουσ. θηλ.* η Τετάρτη (μέρα της βδομάδας) // **într-o zi de ~** σε μια Τετάρτη μέρα
miere *ουσ. θηλ.* το μέλι // **de ~** μελένιος-ια-ιο, του μέλιτος // **luna de ~** ο μήνας του μέλιτος
mierlă, mierle *ουσ. θηλ.* ο κότσυφας (το θηλυκό πουλί)
mierli, mierlesc *ρ. αμ. (αργκ.)* πεθαίνω, ξεψυχώ
mierloi, mierloi *ουσ. αρσ.* ο κότσυφας, το κοτσύφι
mieros-oasă, mieroşi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* μελιστάλαχτος-η-ο, πού μιλά ευχάριστα
mieuna pers. 3 **miaună** *ρ. αμ.* νιαουρίζω, φωνάζω νιάου-νιάου (γάτα)
mieunat, mieunaturi *ουσ. ουδ.* το νιαούρισμα, το μιαούρισμα
miez, miezuri *ουσ. ουδ.* 1. η ψίχα 2. το εσωτερικό μέρος των καρπών, του ψωμιού, κ.λ.π. 3. ο πολτός των φρούτων 4. *μτφ.* το κέντρο, η ουσία, η καρδιά // **~ de noapte** τα μεσάνυχτα // **~ de nucă** η ψίχα καρυδιού // **-ul iernii** η καρδιά του χειμώνα // **în -ul zilei** μες στο καταμεσήμερο
migală *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτολογία 2. το ψιλοδούλεμα 3. η επεξεργασία με λεπτότητα 4. η εξονύχιση, η προσεκτική έρευνα // **a cerceta cu ~** εξονυχίζω
migăleală, migăleli *ουσ. θηλ.* ιδ. migală
migăli, migălesc I. *ρ. μετ.* 1. λεπτουργώ 2. ψιλοδουλεύω, επεξεργάζομαι με λεπτότητα και τέχνη κάτι II. *ρ. αμ.* 1. ψιλοδουλεύω 2. δουλεύω με τέχνη και λεπτότητα
migălos-oasă, migăloşi-oase *επίθ.* 1. λεπτουργικός-ή-ό 2. ψιλοκαμωμένος-η-ο, ψιλοδουλεμένος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο
migdal, migdali *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η αμυγδαλιά, η μυγδαλιά // **~ amar** η πικραμυγδαλιά // **plantaţie de -i** η αμυγδαλοφυτεία
migdalat-ă, migdalaţi-te *επίθ. (για τα μάτια)* μυγδαλάτος-η-ο
migdală, migdale *ουσ. θηλ.* το αμύγδαλο, το μύγδαλο // **de migdale** αμυγδαλένιος-α-ο // **dulceaţă de migdale** το αμυγδαλάτο, το αμυγδαλωτό // **ulei de migdale** το αμυγδαλέλαιο
mignon-ă, mignoni-e *επίθ.* 1. μινιόν, λεπτοκαμωμένος-η-ο 2. ευαίσθητος-η-ο
migra, migrez *ρ. αμ.* 1. αποδημώ 2. μεταναστεύω 3. μετοικώ
migrare, migrări *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία 2. η μετοίκηση
migrator-oare, migratori-oare *επίθ.* μεταναστευτικός-ή-ό, αποδημητικός-ή-ό, απόδημος-η-ο // **păsări migratoare** τα αποδημητικά πουλιά // **peşti -i** οι αναδρομικοί ιχθύες
migraţie, migraţii *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία, η μετοίκηση 2. η μετάβαση // **migraţia popoarelor** η αποδημία των λαών
migraţiune, migraţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μετανάστευση, η αποδημία 2. η μετοίκηση, η μετάβαση // **-a petrolului** η μετάβαση του πετρελαίου (σε ξένα υπόγεια γήϊνα στρώματα)
migrenă, migrene *ουσ. θηλ.* ο πονοκέφαλος, η ημικρανία
mihoho *επίρ.* ήχοχο, η φωνή του αλόγου
mihoti pers. 3 mihoteşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* χλιμιντρώ, χρεμετίζω *(άλογο)*
miilea, mia *αριθμ. τακτ.* χιλιοστός-ή-ό (έχοντας μπροστά το **al** ή το **a**) // **al ~** ο χιλιοστός // **a mia oară** η χιλιοστή φορά
miime, miimi *ουσ. θηλ.* το χιλιοστό
miişoară, miişoare *ουσ. θηλ. (οικ.)* το χιλιάρικο
mijeală, mijeli *ουσ. θηλ.* 1. το φύτρωμα 2. η εμφάνιση 3. το λαμπύρισμα
miji, mijesc I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστική)* 1. αρχίζει να φαίνεται, προβάλλει, εμφανίζεται 2. φυτρώνει // **mijesc zorile** αρχίζει η αυγή, χαράζει // **a-i ~ mustaţa** αρχίζει να του βγαίνει το μουστάκι // **a se ~ de ziuă** αρχίζει να φαίνεται η μέρα, ξημερώνει II. *ρ. μετ.* **a ~ ochii** μισοκλείνω τα μάτια
mijire, mijiri *ουσ. θηλ.* 1. η εμφάνιση 2. το φύτρωμα 3. η παρουσίαση

mijit-ă, mijiți-te *επίθ.* (για τα μάτια) μισόκλειστος-η-ο, μισάνοιχτος-η-ο
mijloc, mijlocuri, mijloace I. *ουσ. ουδ.* 1. η μέση 2. το μέσο 3. το κέντρο κάθε τι πράγματος 4. το μισό, τα μισά 5. ανάμεσα 6. η οσφύς 7. ο πόρος, το μέσο ζωής, το εισόδημα, ο τρόπος, η δυνατότητα // **-ul corpului** η μέση του σώματος // **mijloace de circulație** τα μέσα κυκλοφορίας // **mijloace de existență** τα βιοποριστικά μέσα // **mijloace de producție** τα μέσα παραγωγής // **mijloace de trai** τα μέσα για τη ζωή // **a apuca de ~** πιάνω από τη μέση // **a fi la ~** βρίσκομαι στη μέση // **a-și pune capul la ~** βάζω το κεφάλι μου στη μέση // **are mari mijloace** έχει μεγάλα μέσα (μεγάλους προστάτες) // **copiii aleargă în -ul drumului** τα παιδιά τρέχουν στη μέση του δρόμου // **e ceva la ~** κάτι τρέχει, κάτι είναι στη μέση // **durere de ~** η οσφυαλγία // **până la aproximativ -ul secolului al 16-lea** ως τα μισά περίπου του δέκατου έκτου αιώνα // **prezența ei în -ul lor** η παρουσία της ανάμεσά τους // **prin toate mijloacele posibile** με όλα τα δυνατά μέσα II. *προθ. έκφρ.* // **din -ul cerului** μέσ' απ' τον ουρανό // **drumul trece prin -ul pădurii** ο δρόμος περνάει από τη μέση του δάσους // **în -ul verii** στα μέσα του καλοκαιριού // **la -ul scării** στη μέση της σκάλας III. *επιθ. έκφρ.* **de ~** μέσος-η-ο, μεσαίος-α-ο // **cale de ~** η μέση οδός, η μεσαία οδός IV. *επιρ. έκφρ.* **chiar în ~** ακριβώς στη μέση, καταμεσής
mijlocaș-ă, mijlocași-șe I. *επίθ.* μέσος-η-ο, μεσαίος-αία-αίο, μεσιανός-ή-ό // **țăranul ~** ο μεσαίος αγρότης II. *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο παίκτης στη μεσαία γραμμή της ομάδας (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, κ.λ.π.), ο μέσος παίκτης, ο χάφ
mijlocel, mijlocele *ουσ. ουδ.* η μεσούλα, η λεπτή μέση, η λεπτοκαμωμένη μέση
mijloci, mijlocesc I. *ρ. αμ.* 1. μπαίνω στη μέση, μεσολαβώ 2. μεσάζω 3. παρεμβαίνω II. *ρ. μετ.* επεμβαίνω, μεσολαβώ
mijlocire, mijlociri *ουσ. θηλ.* 1. η μεσολάβηση 2. η παρέμβαση // **prin -a...** μετά μεσολάβηση..
mijlocitor-oare, mijlocitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μεσάζων-ουσα (ο, η), μεσολαβητής-ήτρια (ο, η) 2. διάμεσος-η (ο, η)
mijlociu-ie, mijlocii *επίθ.* 1. μέσος-η-ο, μεσαίος-α-ο 2. μέτριος-α-ο // *(αθλ.)* **categorie mijlocie** η μεσαία κατηγορία // **deget ~** το μεσαίο δάχτυλο // **fratele ~** ο μεσαίος αδελφός // **Orientul ~** η Μέση Ανατολή
mikado *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο μικάδος (τίτλος του αυτοκράτορα της Ιαπωνίας)
Milanez-ă, Milanezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μιλανέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* μιλανέζικος-η-ο // **cămașă -ă** το μεταξωτό πλεκτό
milă, mile *ουσ. θηλ.* 1. το έλεος, ο οίκτος, η ευσπλαχνία 2. η ελεημοσύνη 3. η συμπόνια 4. η λύπη, ο πόνος, η λύπηση 5. η βοήθεια 6. η αθλιότητα 7 η κατανόηση, η επιείκεια // **a cere ~** ζητώ βοήθεια, ελεημοσύνη // **a fi vrednic de ~** είναι άξιος λύπης, αξιολύπητος // **a lăsa în mila Domnului** αφήνω στο έλεος του Θεού // **a plânge cuiva de ~** κλαίω για κάποιον από οίκτο (για την οικτρή του κατάσταση // **cutia milelor** το κουτί της ευσπλαχνίας // **de ~ și de silă** θέλοντας και μή // **Dumnezeu cu mila!** ο Θεός με το έλεος του! // **prin mila lui Dumnezeu, rege** ελέω Θεού βασιλεύς // **ți-e mai mare mila** σου είναι μεγάλη η λύπηση // **să ai ~!** να έχεις έλεος! // **unde pune el mâna, pune și Dumnezeu mila** όπου βάζει αυτός το χέρι του βάζει ο Θεός το έλεός του (έχει επιτυχία) II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **fără ~** ανήλεος -η-ο, χωρίς έλεος, ανήλεα, ανελέητα
milă, mile *ουσ. θηλ.* το μίλι // **~ engleză** το αγγλικό μίλι (1609,3 μέτρα) // **~ marină** το ναυτικό μίλι (1852 μέτρα) // **mile depărtare** μίλια μακριά (μεγάλη απροσδιόριστη απόσταση)
milenar-ă, milenari-e *επίθ.* χιλιετής-ής-ές
mileniu, milenii *ουσ. ουδ.* η χιλιετηρίδα, η χιλιετία
miliard, miliarde *αριθ. απ.* το δισεκατομμύριο
miliardar-ă, miliardari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δισεκατομμυριούχος-α (ο, η) II. *επίθ.* δισεκατομμυριούχος-α-ο
milieu, milieuri *ουσ. ουδ.* το κέντημα, εργόχειρο
miligram, miligrame *ουσ. ουδ.* το χιλιοστόγραμμο
mililitru, mililitri *ουσ. αρσ.* το χιλιοστόλιτρο
milimetric-ă, milimetrici-ce I. *επίθ.* χιλιοστομετρικός -ή-ό // **hârtie -ă** το χιλιοστομετρικό ή μιλιμετρέ χαρτί II. *επίρ.* **~!** με την ακρίβεια χιλιοστόμετρου
milimetru, milimetri *ουσ. αρσ.* το χιλιοστόμετρο, το μιλλιμέτρο
milion, milioane *αριθ. απ.* το εκατομμύριο, το μιλιούνι
milionar-ă, milionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκατομμυριούχος-α (ο, η)
milionime, milionimi *ουσ. θηλ.* το εκατομμυριοστό
milionulea, milioana *αριθ. τακτ.* εκατομμυριοστός-ή-ό (με μπροστά το **al** ή **a**)
milita, militez *ρ. αμ.* αγωνίζομαι, παλεύω, μάχομαι
militant-ă, militanți-te *επίθ.* I. μαχητικός-ή-ό, αγωνιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαχητής-ήτρια (ο, η), αγωνιστής-ίστρια (ο, η)
militantism *ουσ. ουδ.* 1. η μαχητικότητα 2. η πολεμικότητα
militar-ă, militari-e I. *επίθ.* 1. πολεμικός-ή-ό, στρατιωτικός-ή-ό 2. στρατολογικός-ή-ό // **comisariat ~** το στρατολογικό γραφείο // **post ~** το φυλάκιο // **serviciul ~** η στρατιωτική υπηρεσία, η θητεία // **uniformă -ă** η στρατιωτική στολή II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* στρατιωτικός-ή (ο, η)
militarism *ουσ. ουδ.* 1. ο μιλιταρισμός, η στρατοκρατία 2. η επικράτηση του στρατιωτικού πνεύματος στην πολιτική ζωή μιας χώρας
militarist-ă, militariști-ste I. *επίθ.* μιλιταριστικός-ή-ό, στρατοκρατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μιλιταριστής-ίστρια (ο, η), στρατοκράτης-ισσα
militariza, militarizez *ρ. μετ.* 1. στρατικοποιώ, στρατοκρατώ 2. οργανώνω στρατιωτικώς
militarizare, militarizări *ουσ. θηλ.* 1. η στρατικοποίηση, η στρατοκρατία 2. η διακυβέρνηση της χώρας με στρατιωτικό σύστημα είτε φανερά είτε παρασκηνιακά
militarizat-ă, militarizați-te *επίθ.* 1. στρατικοποιημένος -η-ο 2. οργανωμένος-η-ο στρατιωτικά
milităresc-ească, militărești *επίθ.* 1. στρατιωτικός -ή-ό 2. πολεμικός-ή-ό
militărește *επίρ.* στρατιωτικώς
militărie *ουσ. θηλ.* 1. ο στρατός 2. η στρατιωτική θητεία 3. το στρατιωτικό // **a face ~ cu cineva** κάνω στρατιωτικό γύμνασμα με κάποιον (καθοδηγώ κάποιον με τραχύτητα)// **a-și face**

milităria υπηρετεί τη στρατιωτική θητεία του, είναι στρατευμένος // **a lua la ~** παίρνω στο στρατό // **a se pune cu milităria pe cineva** συμπεριφέρομαι σε κάποιον με στρατιωτικό τρόπο / με σοβαρότητα
milităroi, milităroi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο αγροίκος στρατιωτικός, ο έχων στρατιωτική συμπεριφορά
milităros-oasă, milităroşi-oase *επίθ.* 1. στρατιωτικός -ή-ό 2. *μτφ.* άκαμπτος-η-ο
milițian-ă, milițieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο, η πολιτοφύλακας 2. ο, η αστυνομικός
milițiancă, milițience *ουσ. θηλ.* η γυναίκα πολιτοφύλακας, η γυναίκα αστυνομικός
miliție, miliții *ουσ. θηλ.* 1. η πολιτοφυλακή 2. η αστυνομία 3. η εθνοφυλακή
milog-oagă, milogi-oage *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο επαίτης, η επαίτις, ο ζητιάνος, η ζητιάνα 2. ο, η διακονιάρης-άρα, ο ζήτουλας
milogeală, milogeli *ουσ. θηλ. (και. μτφ.)* 1. η επαιτεία, η ζητιανιά 2. η διακονιά, το διακόνεμα
milogi, milogesc *ρ. μέσο. (και. μτφ.)*επαιτώ, ζητιανεύω, ζητώ παρακλητικά, διακονεύω, οδύρομαι, καθικετεύω
milogire, milogiri *ουσ. θηλ.* 1. το διακόνεμα, η επαιτεία, η ζητιανιά, το ζητιάνεμα 2. η κλαούρα, ο οδυρμός, η ικεσία
milos-oasă, miloşi-oase *επίθ.* 1. ελεήμων-ων-ον, εύσπλαχνος-η-ο 2. ψυχόπονος-η-ο, πονετικός-ή-ό, ψυχοπονιάρικος-η-ο, πονόψυχος-η-ο 3. λυπησιάρης-α-ικο
milosârdie, milosârdii *ουσ. θηλ.* 1. η ευσπλαχνία, η ψυχοπόνια 2. η συμπόνια
milostenie, milostenii *ουσ. θηλ.* 1. η ελεημοσύνη, η ευσπλαχνία 2. ο οίκτος, η λύπηση 3. η αγαθοεργία
milostiv-ă, milostivi-e *επίθ.* 1. ελεήμων-ων-ον-η-ο, εύσπλαχνος-η-ο, ευσπλαχνικός-ή-ό 2. πονετικός -ή-ό, συμπονετικός-ή-ό 3. *μτφ.* επιεικής-ής-ές
milostivi, milostivesc *ρ. μέσο.* 1. λυπούμαι, ευσπλαχνίζομαι, νιώθω οίκτο, οικτίρω 2. συμπονώ 3. ψυχοπονώ // **se ~ de aceşti copii orfani** ένιωσε οίκτο γι'αυτά τα ορφανά παιδιά
milostivire, milostiviri *ουσ. θηλ.* 1. η ευσπλαχνία, ο οικτιρμός 2. ο οίκτος, η συμπόνια, η ψυχοπόνια 3. η γενναιοδωρία
milui, miluiesc *ρ. μετ.* 1. κάνω ελεημοσύνες, ελεώ 2. δείχνω οίκτο για κάποιον 3. δίνω δώρημα // **Doamne miluieşte!** Κύριε ελέησον!
miluire, miluiri *ουσ. θηλ.* 1. η ελεημοσύνη, η ελέηση, το έλεος, η ευσπλαχνία 2. ο οίκτος 3. η βοήθεια στους φτωχούς 4. το χάρισμα, το δώρημα
mim 1. **mimuri** *ουσ. ουδ.* η μίμηση, είδος κωμωδίας της αρχαίας λογοτεχνίας 2. **mimi** *ουσ. αρσ.* ο μίμος, ο ηθοποιός που παίζει σε παντομίμα
mima, mimez *ρ. μετ.* 1. μιμούμαι, απομιμούμαι 2. υποδύομαι ρόλο
mimare, mimări *ουσ. θηλ.* 1. η μίμηση 2. η απομίμηση
mimetic-ă, mimetici-ce *επίθ.* μιμητικός-ή-ό, απομιμητικός-ή-ό
mimetism *ουσ. ουδ.* ο μιμητισμός, η μιμητικότητα, η απομίμηση
mimic-ă, mimici-ce I. *επίθ.* μιμικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η μιμική
mimodramă, mimodrame *ουσ. θηλ.* το μιμόδραμα (η παντομίμα)
mimoză, mimoze *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η μιμόζα, η «μή μου άπτου»
mina, minez *ρ. μετ.* 1. υπονομεύω 2. σκάβω υπόνομο, τρύπα και βάζω εκρηκτική ύλη 3. τοποθετώ νάρκες, ναρκοθετώ
minare, minări *ουσ. θηλ.* 1. η υποσκαφή 2. η τοποθέτηση ναρκών, η ναρκοθέτηση 3. η τοποθέτηση εκρηκτικού υλικού για ανατίναξη βράχου, εδάφους 4. *μτφ.* η συνεχής βλάβη, η δολιοφθορά
minaret, minarete *ουσ. ουδ.* ο μιναρές
minat-ă, minați-te *επίθ.* 1. ναρκοθετημένος-η-ο 2. υπονομευμένος-η-ο // **teren ~** το ναρκοθετημένο έδαφος
mină, mine *ουσ. θηλ.* 1. το ορυχείο 2. *(στρατ.)* η νάρκη 3. η μίνα για ανατίναξη εδάφους, ο υπόνομος με εκρηκτική ύλη 4. η μίνα, η γραφίδα κοντυλοφόρου ή μολυβοκόντυλου 5. το μεταλλείο, το μεταλλωρυχείο // **~ de aur** το χρυσωρυχείο, το μεταλλείο χρυσού // **~ de cărbuni** το ανθρακωρυχείο // **~ de fier** το σιδηρωρυχείο, το ορυχείο σιδήρου
mină, mine *ουσ. θηλ.* 1. η όψη, η φυσιογνωμία 2. το παρουσιαστικό, η έκφραση του προσώπου, η εμφάνιση // **a avea o ~ bună** έχω καλή όψη
mincinos-oasă, mincinoşi-oase I. *επίθ.* 1. ψευδής-ής-ές, ψεύτικος-η-ο 2. υποκριτικός-ή-ό, απατηλός-ή-ό 3. αναληθής-ής-ές 4. ψευδολόγος-ος-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψεύτης-τρα (ο, η), ψευδολόγος (ο, η), απατεώνας (ο, η)
minciog, minciogurі *ουσ. ουδ.* η απόχη (για ψάρεμα)
minciună, minciuni *ουσ. θηλ.* 1. το ψέμα, η ψευτιά, το ψεύδος, η ψευδολογία, ο ψεύτικος λόγος 2. η αναλήθεια 3. η απάτη, η πλάνη, η υποκρισία, η πανουργία, ο δόλος // **a prinde cu minciuna** πιάνω κάποιον με την ψευτιά // **a purta cu minciuni** δίνω ανειλικρινείς υποσχέσεις // **a spune minciuni** λέω ψέματα, ψεύδομαι, ψευδολογώ // **prima ~** το πρώτο ψεύδος, το πρώτο σφάλμα // **ce-i în mână nu-i ~** κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρι // **o ~ sfruntată** το αναίσχυντο ψέμα
mindir, mindire *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. το μιντέρι, ο σοφάς 2. το κοντό αντρικό χειμερινό σακάκι
minei mineie *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* 1. το μηναίο 2. το μηνολόγιο
miner, mineri *ουσ. αρσ.* 1. ο ανθρακωρύχος 2. ο μεταλλωρύχος 3. ο εργάτης μεταλλείου ή ορυχείου
mineral-ă, minerali-e I. *ουσ. ουδ.* 1. το ορυκτό 2. το μετάλλευμα II. *επίθ.* 1. ορυκτός-ή-ό 2. μεταλλικός-ή-ό // **apă -ă** το μεταλλικό νερό // **bogăție -ă** ο ορυκτός πλούτος // **ulei ~** το ορυκτό έλαιο, το ορυκτέλαιο
mineralier, mineraliere *ουσ. ουδ.* το ορυκτοφόρο, το ανθρακοφόρο, το φορτηγό πλοίο για μεταφορά ορυκτών
mineraliza, mineralizez I. *ρ. μέσο.* μεταλλοποιούμαι II. *ρ. μετ.* μεταλλοποιώ
mineralizat-ă, mineralizați-te *επίθ.* μεταλλοποιημένος -η-ο
mineralog, mineralogi *ουσ. αρσ.* ο ορυκτολόγος
mineralogic-ă, mineralogici-ce *επίθ.* ορυκτολογικός -ή-ό

mineralogie *ουσ. θηλ.* η ορυκτολογία, η μεταλλειολογία
minereu, muinereuri *ουσ. ουδ.* το μετάλλευμα // ~ **de fier** το σιδηρομετάλλευμα
minerit *ουσ. ουδ.* 1. η εξαγωγή γαιανθράκων, η μετάλλευση, η εξαγωγή μεταλλευμάτων 2. η ασχολία του μεταλλωρύχου ή ανθρακωρύχου
mineriță, minerițe *ουσ. θηλ.* η ανθρακωρύχος, η μεταλλωρύχος, η εργάτρια σε ορυχείο
minge, mingi *ουσ. θηλ.* 1. το τόπι 2. η μπάλα 3. η σφαίρα // **jocul cu -a** το παιχνίδι με τη μπάλα
miniatural-ă, miniaturali-e *επίθ.* 1. μικρογραφικός -ή-ό, (σε μινιατούρα) 2. μικροτεχνικός-ή-ό
miniatură, miniaturi *ουσ. θηλ.* η μικρογραφία, η μινιατούρα // **în** ~ σε μινιατούρα, με σμίκρυνση
miniaturist-ă, miniaturiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μικρογράφος (ο, η), μινιατουρίστας-ίστρια (ο, η)
miniaturiza, miniaturizez *ρ. μετ.* κατασκευάζω μινιατούρα, φτιάχνω μικρογραφίες
miniaturizare, miniaturizări *ουσ. θηλ.* η σμίκρυνση, η κατασκευή μινιατούρας
minicampionat, minicampionate *ουσ. ουδ.* το μικροπρωτάθλημα
minier-ă, minieri-e *επίθ.* 1. ορυκτός-ή-ό 2. μεταλλευτικός-ή-ό
minijupă, minijupe *ουσ. θηλ.* η μίνι φούστα, η κοντή φούστα
minim, minimuri *ουσ. ουδ.* 1. το μίνιμουμ, το ελάχιστο όριο 2. το όσο το δυνατό λιγότερο // ~ **de trai** το ελάχιστο για τη ζωή // ~ **garantat** το εγγυημένο μίνιμουμ
minim-ă, minimi-e I. *επίθ.* 1. ελάχιστος-η-ο 2. πάρα πολύ λίγος, μικρός II. *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το ελάχιστο, το μίνιμουμ
minimal-ă, minimali-e *επίθ.* ελάχιστος-η-ο // **preț** ~ η ελάχιστη τιμή // **program** ~ το ελάχιστο πρόγραμμα
minimaliza, minimalizez *ρ. μετ.* 1. μικραίνω κάτι, μικρύνω 2. μειώνω, υποτιμώ 3. σμικρύνω
minimalizare, minimalizări *ουσ. θηλ.* 1. η μίκρυνση, η σμίκρυνση 2. η μείωση 3. η υποτίμηση 4. η ελάττωση
minimum I. *ουσ. ουδ.* 1. το μίνιμουμ 2. το μείον, το πιο χαμηλό δυνατό όριο, η ελάχιστη ποσότητα, αξία, κ.λ.π. 3. το ελάχιστο όριο II. *επίρ.* 1. ελάχιστα, το λιγότερο 2. τουλάχιστο
minister, ministere *ουσ. ουδ.* το υπουργείο
ministeriabil-ă, ministeriabili-e *επίθ.* υπουργήσιμος -η-ο
ministerial-ă, ministeriali-e *επίθ.* υπουργικός-ή-ό
ministeriat, ministeriate *ουσ. ουδ.* η υπουργία, το αξίωμα του υπουργού, το χρονικό διάστημα εκτέλεσης των καθηκόντων του υπουργού
ministreasă, ministrese *ουσ. θηλ. (οικ. και είρ.)* η υπουργίνα
ministru, miniştri *ουσ. αρσ.* ο υπουργός // ~ **adjunct** ο υφυπουργός // *πολ.* ~ **de interne** ο υπουργός των εσωτερικών // ~ **fără portofoliu** ο υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου // ~ **plenipotențiar** ο αναπληρωτής υπουργός // **Consiliul de Miniştri** το Υπουργικό Συμβούλιο
miniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το μίνιο, το οξείδιο του μολύβδου
minnesang *ουσ. ουδ.* το μιννεσάνγκ, το λυρικό ποίημα κατά τον Μεσαίωνα των γερμανών ιπποτών
minoian *ουσ. αρσ. (μυθ.)* η μινωική εποχή
minologhion, minologhioane *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το μηνολόγιο, το μηναίο
minor-ă, minori-e *επίθ.* 1. ανήλικος-η-ο 2. μικρούλικος -η-ο 3 δευτερεύων-ουσα-ον 4. κατώτερος-η-ο 5. *(μουσ.)* το μινόρε (μουσικός όρος) // **gama -ă** η κλίμακα σε μινόρε // **termen** ~ ο κατώτερος όρος
minorat *ουσ. ουδ.* η ανηλικιότης // **starea de** ~ **a unei persoane** η κατάσταση ανηλικιότητας ενός προσώπου
minorit, minoriți *ουσ. αρσ.* ο μινορίτης
minoritar-ă, minoritari-e I. *επίθ.* μειονοτικός-ή-ό // **populație -ă** ο μειονοτικός πληθυσμός // **problemă -ă** το μειονοτικό πρόβλημα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μειονοτικός-ή (ο, η)
minoritate, minorități I. *ουσ. θηλ.* 1. η μειονότητα 2. η μειονοψηφία, η μειοψηφία // ~ **națională** η εθνική μειονότητα II. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ σε μειονοψηφία, σε μειοψηφία
minotaur, minotauri *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Μινώταυρος
mintal-ă, mintali-e *επίθ.* 1. νοερός-ή-ό 2. διανοητικός-ή-ό // **alienat** ~ φρενοβλαβής-ής-ές // **alienație -ă** η φρενοβλάβεια, η τρέλα, η βλάβη των φρενών // **debil** ~ ο αδύναμος διανοητικά
minte, minți *ουσ. θηλ.* 1. ο νους, η νόηση 2. το μυαλό 3. η διάνοια, η σκέψη, το λογικό 4. ο στοχασμός, ο λογισμός 5. το πνεύμα 6. τα φρένα, η γνώση // **a ajunge în -a copiilor** μωραίνομαι // **a avea ceva în** ~ έχω στο μυαλό μου κάτι // **a avea în** ~ έχω κατά νου // **a fi dus cu -a** έχει βυθίσει σε σκέψεις // **a fi în toate mințile** είμαι στα λογικά μου, σκέφτομαι σωστά // **a i se întipări în** ~ αποτυπώνεται στο μυαλό του // **a-i sta cuiva -a în loc** σταματά η σκέψη κάποιου στον τόπο, σαστίζει ολότελα, τα χάνει // **a-i trece ceva prin** ~ περνάει κάτι στο νου του // **a-i veni mințile acasă** ήρθε στα λογικά του // **a învăța pe cineva** ~ μαθαίνω κάποιον να είναι λογικός, τον μαθαίνω να έχει το νου του, τον διορθώνω (με τιμωρία) // **a-şi băga mințile în cap** ησυχάζω, γίνομαι λογικός // **a-şi aduna mințile** μαζεύω το μυαλό μου, συγκεντρώνομαι // **a-şi ieşi din minți** χάνω το νου μου // **a-şi pierde mințile** χάνω τα λογικά μου // **a-şi pune ceva rău în** ~ βάζω κακό με το νου μου // **a-şi pune -a cu cineva** τα βάζω με κάποιον // **are -a ageră** είναι οξυδερκής // **are -a limpede** έχει θηλικό μυαλό/ έχει τα μυαλά του καθαρά / έχει το λογικό του στον τόπο // **a scoate din minți** κάνω κάποιον να χάσει το λογικό του, τον ξετρελαίνω // **dacă aveai** ~ αν είχες μυαλό // **întreg la** ~ ακέραιος στο νου // **la -a omului** στο λογικό του ανθρώπου // **nu are** ~ δεν έχει μυαλό // **ține** ~ **că...** θυμήσου ότι... // **ținere de** ~ το μνημονικό, η θύμηση, το θυμητικό II. *επιθ. έκφρ.* **cu** ~ με σκέψη, με λογισμό III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **fără** ~ 1. απερίσκεπτος-η-ο, χωρίς μυαλό 2. ασυλλόγιστα, απερίσκεπτα
mintean, mintene *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το αντρικό ένδυμα από άσπρο σαγιάκι με γαϊτάνια
minten *επίρ. (επαρχ.)* 1. τώρα 2. αμέσως
mintenaş *επίρ. (επαρχ.)* τώρα, αμέσως
mintos-oasă, mintoşi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* 1. μυαλωμένος-η-ο, συνετός-ή-ό 2. γνωστικός-ή-ό
minți, mint I. *ρ. αμ.* ψευδολογώ, ψεύδομαι // **minte de-nghează apele** λέει ψέματα ώστε παγώνουν

τα νερά II. *ρ. μετ.* 1. ξεγελώ, εξαπατώ 2. γελώ // **a ~ întruna** λέει ψέματα συνέχεια // **a ~ pe cineva** γελώ κάποιον // **a-şi ~ foamea** ξεγελώ την πείνα
minţit *ουσ. ουδ.* 1. το ψέμα, η ψευτιά, ο ψεύτικος λόγος 2. η ψευδολογία, το ψευδολόγημα, το ψεύδος
minuna, minunez I. *ρ. μέσο.* 1. θαυμάζω 2. εκπλήσσομαι 3. παραξενεύομαι 4. αισθάνομαι εκτίμηση II. *ρ. μετ.* 1. εκδηλώνω θαυμασμό 2. κάνω κάποιον ν' απορήσει 3. εκπλήσσω 4. προκαλώ θαυμασμό
minunat-ă, minunaţi-te I. *επίθ.* 1. θαυμάσιος-α-ο 2. έξοχος-η-ο, εξαίσιος-ια-ιο 3. υπέροχος-η-ο, εξαίρετος-η-ο II. *επίρ.* 1. θαυμάσια 2. έξοχα, εξαίσια, εξαίρετα 3. υπέροχα, περίφημα // **această rochie îţi merge ~** αυτό το φόρεμα σου πάει θαυμάσια
minunăţie, minunăţii *ουσ. θηλ.* 1. το θαύμα 2. η έκπληξη, η απορία
minune, minuni I. *ουσ. θηλ.* το θαύμα // **~ neaşteptată** το απρόοπτο θαύμα // **-a minunilor** το θαύμα θαυμάτων // **a face minuni** κάνω θαύματα (θαυματουργώ) // **care face minuni** θαυματουργός-ή-ό // **cele şapte minuni ale lumii** τα επτά θαύματα του κόσμου // **copil ~** το παιδί θαύμα // **mare ~** μεγάλο θαύμα // **mare ~ să...** θα είναι μεγάλο θαύμα των... II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de ~** θαυμάσιος-ια-ιο // **a reuşi de ~** πετυχαίνω θαυμάσια III. *επιρ. έκφρ.* **ca prin ~** ως εκ θαύματος
minus, minusuri I. *ουσ. ουδ. (μαθ.)* 1. το μείον, το πλήν 2. το έλλειμμα II. *επίρ.* 1. λιγώτερο, μείον, πλην 2. χωρίς, δίχως, άνευ
minuscul-ă, minusculi-e *επίθ.* ελάχιστος-η-ο // **litere -e** τα πεζά γράμματα
minut-ă, minute *ουσ. ουδ και θηλ.* I. *ουσ. ουδ.* το λεπτό, το ένα εξηκοστό της ώρας ή της μοίρας // **rămâi un ~** κάθισε ένα λεπτό II. *ουσ. θηλ.* 1. το πρωτότυπο εγγράφου 2. το κλείσιμο απόφασης III. *επιρ. έκφρ.* // **într-un ~** σ'ένα λεπτό, αμέσως // **la ~** στο λεπτό, της στιγμής
minutar, minutare *ουσ. ουδ.* ο λεπτοδείκτης
minuţie I. *ουσ. θηλ.* 1. η μικρολογία 2. η λεπτομέρεια II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με λεπτομέρεια, λεπτομερώς, με λεπτολογία
minuţios-oasă, minuţioşi-oase I. *επίθ.* 1. λεπτομερής-ής-ές, λεπτομερειακός-ή-ό, λεπτολόγος-α-ο 2. ακριβολόγος-α-ο, αναλυτικός -ή-ό 3. σχολαστικός-ή-ό II. *επίρ.* λεπτομερειακά, αναλυτικά, λεπτομερώς, σχολαστικά
minuţiozitate, minuţiozităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ακριβολογία, η λεπτομέρεια 2. η λεπτολογία, η σχολαστικότητα
mioară, mioare *ουσ. θηλ.* το θηλυκό πρόβατο πρώτης εγκυμοσύνης
miocard *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το μυοκάρδιο, ο μυς της καρδιάς
miocardic-ă, miocardici-ce *επίθ.* μυοκαρδιικός-ή-ό
miocardită, miocardite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μυοκαρδίτιδα
miocen *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* η Μειόκαινος (περίοδος)
miocenic-ă, miocenici-ce *επίθ.* μειόκαινος-η-ο
miofibrilă, miofibrile *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η μυϊκή ίνα
miograf, miografe *ουσ. ουδ.* ο μυογράφος
miografie, miografii *ουσ. θηλ.* το μυογράφημα
miologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μυολογία
miom, miomuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το μύωμα
miop, mioapă, miopi, mioape I. *επίθ.* μυωπικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μύωπας
miopie, miopii *ουσ. θηλ.* η μυωπία
mioplasmă, mioplasme *ουσ. θηλ.* το μυόπλασμα
miorc *επίφ.* κοάξ (η φωνή του βατράχου)
mioircăi, miorcăesc *ρ. αμ.* κοάζω (βγάζω φωνή σα βάτραχος)
miorcăire, miorcăiri *ουσ. θηλ.* το κόασμα (φωνή βατράχου)
miorcăit *ουσ. ουδ.* το κόασμα
mioriţă, mioriţe *ουσ. θηλ.* το μηλιόρι
miorlăi, miorlăi *ρ. αμ.* 1. νιαουρίζω *(γάτα)* 2. *μτφ.* κλαψουρίζω (άνθρωπος)
miorlăială, miorlăieli *ουσ. θηλ.* 1. το νιαούρισμα 2. *μτφ.* η μονότονη ενοχλητική φωνή ανθρώπου
miorlăit, miorlăituri *ουσ. ουδ.* 1. το νιαούρισμα 2. το κλαψούρισμα
miorlăit-ă, miorlăiţi-te *επίθ.* 1. κλαψιάρης-α-ικο, κλαμένος-η-ο, κλαυτός-ή-ό 2. κλαψιάρικος-η-ο
miorlăitor-oare, miorlăitori-oare *επίθ.* κλαψιάρικος -η-ο
miotomie, miotomii *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η μυοτομία, το κόψιμο των μυών του σώματος
miotonie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μυοτονία (η διαταραχή στη συστολή των μυών)
mioză *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μύωση, η στένωση της κόρης του ματιού
miozină, miozine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η μυοσίνη, είδος πρωτεΐνης στο μυϊκό ιστό με ρόλο στη συστολή των μυών
miozită, miozite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μυοσίτιδα (η φλόγωση μυός)
miozotis *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μυοσωτίς, η μυοσωτίδα, το μη με λησμόνει (φυτό)
mir *επίθ. έκφρ.* // **de ~** ο μη ιερωμένος, ο κοσμικός, ο λαϊκός
mir, miruri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το μύρο // **sfântul ~** το άγιο μύρο // **ungerea cu sfântul ~** το χρίσμα με το άγιο μύρο, το μύρωμα
mira, mir I. *ρ. μέσο.* 1. απορώ 2. παραξενεύομαι, νιώθω απορία 3. εκπλήττομαι, ξαφνιάζομαι // **mă miram eu să...** απορούσα εγώ να... // **mă miram eu să nu...** απορούσα εγώ να μη... // **mă mir de curajul lui** εκπλήττομαι για το θάρρος του // **nu mă miră** δε με παραξενεύει // **să nu te miri dacă...** να μην παραξενεύεσαι αν..., να μη σου φανεί παράξενο αν...// **te miri ce** τίποτε // **te miri cum** απορείς / δεν ξέρεις πώς, αθέλητα // **te miri de unde** απορείς πού, ποιός ξέρει πού II. *ρ. μετ.* 1. εκπλήττω και εκπλήσσω 2. παραξενεύω 3. κάνω να απορήσει
miracol, miracole *ουσ. ουδ.* 1. το θαύμα 2. το υπερφυσικό γεγονός 3. το ανέλπιστο γεγονός
miraculos-oasă, miraculoşi-oase I. *επίθ.* θαυματουργικός-ή-ό, θαυματουργός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το θαυματουργικό, το θαυματουργό
mirador, miradoare *ουσ. ουδ.* η σκοπιά, το φυλάκιο
miraj, miraje *ουσ. ουδ.* 1. ο αντικατοπτρισμός, το αντικαθρέφτισμα 2. *μτφ.* το όραμα 3. η ονειροπόληση 4. η γοητεία 5. η αυταπάτη
mirare, mirări I. *ουσ. θηλ.* 1. η απορία 2. η έκπληξη, η κατάπληξη 3. ο θαυμασμός // *(γραμμ.)* **semnul mirării** το θαυμαστικό II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* //

de ~ că... είναι καταπληκτικό ότι... (προξενεί κατάπληξη ότι...) // **n-ar fi de ~ să...** δεν είναι καταπληκτικό να... // **a-i fi cuiva de ~** είναι καταπληκτικό σε κάποιον

mirat-ă, mirați-te *επίθ.* έκπληκτος-η-ο, απορημένος -η-ο, κατάπληκτος-η-ο, παραξενεμένος-η-ο

miră, mire *ουσ. θηλ.* 1. το στόχαστρο όπλου 2. το κλεισιοσκόπιο 3. το σταθερό σημείο προσδιορισμού κατεύθυνσης 4. *(στην τηλεόραση)* το σήμα του σταθμού

mire, miri *ουσ. αρσ.* ο γαμπρός, ο γαμβρός

mirean-ă, mireni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοσμικός-ή (ο, η), λαϊκός-ή (ο, η) II. *επίθ.* μη ιερωμένος-η-ο, λαϊκός-ή-ό

mireancă, mirence *ουσ. θηλ.* η μη ιερωμένη γυναίκα, η λαϊκή γυναίκα

mireasă, mirese *ουσ. θηλ.* η νύφη // **a plânge ca o ~** κλαίει σα νύφη // **a sta ca o ~** να μην κάνει κανείς τίποτα

mireasmă, miresme *ουσ. θηλ.* 1. η μυρωδιά, το άρωμα 2. η ευωδιά

miresmare, miresmări *ουσ. θηλ.* 1. το μύρισμα 2. η αρωμάτιση 3. το μοσχοβόλημα

miriadă, miriade *ουσ. θηλ.* 1. η μυριάδα 2. *πληθ.* οι μυριάδες

mirialitru, mirialitri *ουσ. αρσ.* το μυριόλιτρο

miriametru, miriametri *ουσ. ουδ.* το μυριόμετρο

miriapod, miriapode *ουσ. ουδ. (πληθ.)* τα μυριόποδα

mirific-ă, mirifici-ce *επίθ.* θαυμάσιος-ια-ιο, θαυμαστός-ή-ό, εξαίσιος-ια-ιο

miriște, miriști *ουσ. θηλ.* η χερσάδα, το άσπαρτο χωράφι, η μεσαριά, ο θερισμένος κάμπος

mirodenie, mirodenii *ουσ. θηλ.* 1. το μυρωδικό, το μπαχαρικό 2. το άρωμα 3. *(πληθ.)* τα μυριστικά

mironosiță, mironosițe *ουσ. θηλ.* 1. η μυροφόρα, οι Μυροφόρες 2. η ευσεβής, η ευλαβής 3. *μτφ.* η σιγανή παπαδιά // **a face pe mironosița** προσποιείται την ευσεβή γυναίκα, η υποκρίτρια

miros, mirosuri *ουσ. ουδ.* 1. η οσμή, η μυρωδιά, η όσφρηση 2. το μύρισμα // **~ de fum** η καπνίλα // **~ de pește** η ψαρίλα // **~ plăcut** η ευωδιά, η ευχάριστη μυρωδιά

mirosi, miros I. *ρ. μετ.* 1. μυρίζω, οσφραίνομαι, οσμίζομαι 2. αισθάνομαι οσμή 3. *μτφ.* μυρίζομαι κάτι, προαισθάνομαι κάτι, προβλέπω, παίρνω μυρουδιά // **a ~ o floare** μυρίζω ένα λουλούδι II. *ρ. αμ.* 1. αναδίνω οσμή, αφήνω μυρωδιά 2. μυρίζω // **miroase a mucegai** μυρίζει μούχλα

mirositor-oare, mirositori-oare *επίθ.* 1. μυριστικός-ή-ό, οσμογόνος-ος-ο 2. εύοσμος-η-ο, μυρωδάτος-η-ο, μοσχομυρισμένος-η-ο, αρωματισμένος-η-ο

mirt, mirți *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο μύρτος, η μυρτιά, η σμυρτιά, η μυρσίνη

mirui, miruiesc *ρ. μετ.* 1. μυρώνω 2. αλείφω με μύρο 3. *μτφ.* χτυπώ κατακέφαλα

miruială, miruieli *ουσ. θηλ.* 1. το μύρωμα 2. η επάλειψη με μύρο

miruire, miruiri *ουσ. θηλ.* το μύρωμα

miruit *ουσ. ουδ.* η επάλειψη με μύρο

miruit-ă, miruiți-te *επίθ.* μυρωμένος-η-ο

misadă, misade *ουσ. θηλ.* η εσωτερική επένδυση (φόδρα) από γούνα σε παλτό, πανωφόρι, κ.λ.π

misa, mise *ουσ. θηλ.* η μίσσα, η μουσική σύνθεση για χορωδία με θρησκευτικό κείμενο

misionar-ă, misionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ιεραπόστολος

misionarism *ουσ. ουδ.* η ιεραποστολή, το έργο των ιεραποστόλων

misir, misiri *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το άλογο (από την Αίγυπτο)

misit, misiți *ουσ. αρσ.* ο μεσίτης, ο μεσάζοντας

misitie, misitii *ουσ. θηλ.* η μεσιτεία, η μεσίτευση // **birou de ~** το μεσιτικό γραφείο // **plata pentru ~** τα μεσιτικά

misiune, misiuni *ουσ. θηλ.* 1. η αποστολή 2. η εντολή, η επιφόρτιση 3. η πρεσβεία, η διπλωματική αντιπροσωπεία 4. η ιεραποστολή (για τη διάδοση του χριστιανισμού) 5. ο προορισμός // **~ dificilă** η δυσχερής αποστολή // **să-și îndeplinească -a** να ολοκληρώσει την αποστολή του // **șeful misiunii** ο επικεφαλής της αποστολής

misivă, misive *ουσ. θηλ.* το γράμμα, η επιστολή

misogin, misogini *ουσ. αρσ. επίθ.* μισογύνης (ο)

misoginie *ουσ. θηλ.* η μισογυνία

miss *ουσ. θηλ.* 1. η μίς 2. η δεσποινίς 3. η νεαρή γυναίκα, η ωραιότερη κοπέλα

mistagog, mistagogi *ουσ. αρσ.* ο μυσταγωγός

mister, mistere *ουσ. ουδ.* 1. το μυστήριο, το μυστικό 2.*(εκκλ.)* το ιερό μυστήριο (ο γάμος, η βάφτιση, κ.λ.π.) 3. το απόρρητο 4. το θρησκευτικό έργο στο Μεσαίωνα που παιζόταν σε υπαίθριες παραστάσεις

mister *ουσ. αρσ.* ο μίστερ, ο κύριος

misterios-oasă, misterioși-oase *επίθ.* 1. μυστηριώδης-ης-ες, μυστήριος-α-ο 2. μυστικός -ή-ό 3. αινιγματικός-ή-ό // **nimic curios nici ~** τίποτα παράξενο ούτε μυστηριώδες

mistic-ă, mistici-ce I. *επίθ.* 1. μυστικός-ή-ό 2. μυστικιστικός-ή-ό 3. μυστηριακός-ή-ό // **religii mistice** οι μυστικιστικές θρησκείες // **testament ~** η μυστική διαθήκη II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μυστικιστής-ίστρια (ο, η) III. *ουσ. θηλ.* η μυστική λατρεία

misticism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο μυστικισμός

mistifica, mistific *ρ. μετ.* 1. απατώ, εξαπατώ, ψευτίζω, ξεγελώ 2. δολιεύομαι 3. κρατάω τη μυστικότητα με σκοπό την υποκρισία, την εξαπάτηση

mistificabil-ă, mistificabili-e *επίθ.* 1. μυστηριακός -ή-ό, απατηλός-ή-ό 2. πού μπορεί να κρύβει την πραγματικότητα, να υποκρίνεται

mistificare, mistificări *ουσ. θηλ.* 1. η απατεωνιά. η εξαπάτηση, το ξεγέλασμα 2. το μυστηριώδες

mistificator-oare, mistificatori-oare I. *επίθ.* 1. μυστικοπαθής-ής-ές 2. απατηλός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μυστικοπαθής-ής (ο, η). απατεώνας-ισσα (ο, η)

mistral *ουσ. ουδ.* 1. το μαϊστράλι, ο μαΐστρος 2. ο βορειοδυτικός άνεμος

mistreț-eață, mistreți-țe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το αγριογούρουνο, ο αγριόχοιρος, ο κάπρος 2. το θηλυκό αγριογούρουνο, η αγριογουρούνα // **de ~** καπρίσιος-ια-ιο

mistrie, mistrii *ουσ. θηλ.* το μυστρί, το εργαλείο του χτίστη

mistui, mistui I. *ρ. μετ.* 1. χωνεύω, πέπτω 2. καταστρέφω 3. *μτφ.* ανέχομαι κάποιον // **a nu putea ~ pe cineva** δεν μπορώ να χωνέψω κάποιον // **incendiul a -t pădurea** η πυρκαγιά κατέστρεψε

το δάσος II. *ρ. μέσο.* 1. χωνεύομαι, απορροφιέμαι 2. χάνομαι 3. καταναλώνομαι, εξαφανίζομαι
mistuire, mistuiri *ουσ. θηλ.* 1. το χώνεμα, η χώνεψη, η πέψη 2. το παρανάλωμα, η καταστροφή // **-a focului** το παρανάλωμα της φωτιάς
mistuitor-oare, mistuitori-oare *επίθ.* 1. χωνευτικός -ή-ό, πεπτικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό, φθαρτικός-ή-ό
mişca, mişc I. *ρ. μετ.* 1. κουνώ, κινώ 2. σαλεύω 3. μετακινώ 4. *μτφ.* συγκινώ // **a ~ capul** κουνώ το κεφάλι // **gestul lui l-a -t** η χειρονομία του τον συγκίνησε II. *ρ. αμ.* 1. κινώ, κινιέμαι, κινούμαι, 2. βρίσκομαι σε κίνηση // **nici o frunză nu mişcă** κανένα φύλλο δεν κουνιέται // **nu mişca!** μην κινείσαι! III. *ρ. μέσο.* κινούμαι, κινιέμαι, κουνιέμαι // **cei vechi credeau că soarele se mişcă în jurul pământului** οι παλαιοί νόμιζαν ότι ο ήλιος κινείται γύρω από τη γη // **cine se mişcă nu moare** όποιος κινείται δεν πεθαίνει
mişcare, mişcări I. *ουσ. θηλ.* 1. η κίνηση, το κίνημα, το κούνημα 2. η μετακίνηση 3. η ανακίνηση, το τάραγμα 4. το σάλεμα 5. η δόνηση 6. το σείσιμο 7. η ζωηρότητα // **~ axială** η αξονική κίνηση // **~ de rotaţie** η περιστροφική κίνηση // **~ pentru pace** το ειρηνικό κίνημα // **~ politică** η πολιτική κίνηση // **~ revoluţionară** το επαναστατικό κίνημα // **~ seismică** η σεισμική δόνηση // **~ separatistă** το διαιρετικό κίνημα // **~ spirituală** η πνευματική κίνηση // **-a muncitorească** το εργατικό κίνημα // **mişcări tectonice sau mişcările scoarţei** οι τεκτονικές κινήσεις ή οι κινήσεις του φλοιού της γης // **a se pune în ~** θέτομαι σε κίνηση // **în doi timpi şi trei mişcări** πολύ γρήγορα // **nici o ~!** καμιά κίνηση! ησυχία II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε κίνηση, σε δράση, σε ανακίνηση
mişcat-ă, mişcaţi-te *επίθ.* 1. κινημένος-η-ο, κουνημένος-η-ο 2. συγκινημένος-η-ο 3. ταραγμένος-η-ο, παρακινημένος-η-ο
mişcător-oare, mişcători-oare I. *επίθ.* 1. κινούμενος -η-ο, κινητός-ή-ό, κουνιστός-ή-ό 2. ρέων-ουσα-ον 3. συγκινητικός-ή-ό // **nisipuri mişcătoare** η ρέουσα άμμος II. *επίρ.* συγκινητικά
mişel-ea, mişei-ele I. *επίθ.* 1. πρόστυχος-η-ο, αχρείος -α-ο, αισχρός-ή-ό 2. διεστραμμένος-η-ο, άτιμος-η -ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρόστυχος-η (ο, η). αισχρός-ή (ο, η), άτιμος-η (ο, η), το κάθαρμα, ο τιποτένιος άνθρωπος, ο παλιάνθρωπος
mişelesc-ească, mişeleşti *επίθ.* 1. πρόστυχος-η-ο, αχρείος-α-ο, άτιμος-η-ο, αισχρός-ή-ό 2. απρεπής -ής-ές
mişeleşte *επίρ.* 1. αισχρά, με άτιμο τρόπο 2. διεστραμμένα
mişelie, mişelii *ουσ. θηλ.* η αχρειότητα, η προστυχιά, η ατιμία, η αισχρότητα, η παλιανθρωπιά
mişmaş, mişmaşuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. το ανακάτεμα, το μπέρδεμα 2. *μτφ.* η ύποπτη επιχείρηση, η αφαίρεση ξένου πράγματος
mişto *επίθ. αμετάβλ. (αργκ.)* καλός-ή-ό // **a lua la ~** εμπαίζω, κοροϊδεύω κάποιον, τον παίρνω στο μεζέ
mişuna pers. 3 mişună *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. βρίθω, μυρμηγκιάζω 2. κινούμαι σε μεγάλο αριθμό // **în jurul lor -u grupuri ciudate** γύρω τους έβριθαν παράξενες ομάδες
mişunare, mişunări *ουσ. θηλ.* 1. το πλήθος ανθρώπων, το σύρε κι'έλα 2. ο συνωστισμός, το πυκνό πλήθος
mit, mituri I. *ουσ. θηλ.* 1. ο μύθος 2. το μύθευμα II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** μυθικός-ή-ό, μυθώδης-ης-ες
mită, mite *ουσ. θηλ.* 1. η δωροδοκία, το ρουσφέτι 2. η δωροληψία 3. *μτφ.* το άλειμμα, το λάδωμα // **a da ~** δωροδοκώ // **primire de ~** η δωροληψία
mitic-ă, mitici-ce *επίθ.* μυθικός-ή-ό // **vremurile -e** οι μυθικοί χρόνοι
miting, mitinguri *ουσ. ουδ.* το συλλαλητήριο, η δημόσια συγκέντρωση
mititel-ea-ică, mititei-ele I. *επίθ.* μικρούλικος-η-ο, μικρούτσικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μικρούλης -ούλα (ο, η) III. *ουσ. αρσ.* «το μιτιτέϊ», το σουτζουκάκι, είδος μικρού λουκάνικου ψημένο στην σχάρα
mitocan, mitocani *ουσ. αρσ.* 1. ο αμόρφωτος, ο αγροίκος, ο άξεστος 2. ο χοντράνθρωπος, ο βάναυσος 3. το στουρνάρι
mitocancă, mitocance *ουσ. θηλ.* 1. η αμόρφωτη, η αγροίκα, η άξεστη 2. η χοντρογυναίκα, η βάναυση γυναίκα
mitocănesc-ească, mitocăneşti *επίθ.* 1. βάναυσος-η -ο, άξεστος-η-ο, αγροίκος-α-ο, απολίτιστος-η-ο 2. χυδαίος-α-ο, πρόστυχος-η-ο
mitocănie, mitocănii *ουσ. θηλ.* 1. η χοντροκοπιά, η χυδαία συμπεριφορά, η βαναυσότητα, η χυδαιότητα 2. η χοντράδα, η χοντροκομμένη συμπεριφορά
mitocănime *ουσ. θηλ.* το πλήθος από χοντρανθρώπους, ο συρφετός
mitologic-ă, mitologici-ce *επίθ.* μυθολογικός-ή-ό
mitologie, mitologii *ουσ. θηλ.* η μυθολογία
mitoman-ă, mitomani-e *επίθ.* μυθομανής-ής-ές
mitomanie *ουσ. θηλ.* η μυθομανία, η κλήση για ψευδολογία
mitral-ă, mitrali-e *επίθ. (ιατρ.)* πού ανήκει στη βαλβίδα αριστερής καρδιακής κοιλότητας // **stenoză -ă** η μιτροειδής στένωση
mitralia, mitraliez I. *ρ. μετ. (στρατ.)* 1. μυδροβολώ 2. ρίχνω βλήματα με πολυβόλο II. *ρ. αμ.* ρίχνω βολές με το πολυβόλο, βάλλω με το πολυβόλο
mitralie, mitralii *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το μυδράλιο
mitralieră, mitraliere *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το πολυβόλο, το μυδραλιοβόλο
mitraliere, mitralieri *ουσ. θηλ.* ο πυροβολισμός με το πολυβόλο, η βολή με πολυβόλο
mitralior, mitraliori *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο πολυβολητής
mitră, mitre *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η μίτρα
mitră, mitre *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η μήτρα
mitridatiza, mitridatizez I. *ρ. μετ. (αρχ.)* συνηθίζω τον οργανισμό στις τοξικές ουσίες, μιθριδατίζω II. *ρ. μέσο.* συνηθίζω να εισάγω στο στομάχι μου προοδευτικά μικρές ποσότητες δηλητηρίου για να έχω ανοσία, μιθριδατίζομαι
mitropolie, mitropolii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η μητρόπολη (η έδρα και η εξουσία του μητροπολίτη)
mitropolit, mitropoliţi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο μητροπολίτης
mitropolitan-ă, mitropolitani-e *επίθ.* μητροπολιτικός -ή-ό
mitui, mituiesc *ρ. μετ.* 1. δωροδοκώ 2. *μτφ.* λαδώνω, αλείφω // **a fi -t** δωροδοκούμαι
mituială, mituieli *ουσ. θηλ.* το δωροδόκημα, η δωροδοκία, ο δεκασμός

mituire, mituiri *ουσ. θηλ.* ιδ. mituială
mituitor-oare, mituitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. *ο*, η δωροδόκος 2. δεκαστής-στρια (ο, η)
mită, mițe *ουσ. θηλ.* η φλόκα 2. το χνούδι, οι τρίχες από μαλλί προβάτου
mițos-oasă, mițoși-oase *επίθ.* φλοκωτός-ή-ό 2. οι φλοκάτες, τα κλινοσκεπάσματα από μαλλί
mixa, mixez *ρ. μετ.* κάνω μείξη σε ταινία φιλμ
mixaj, mixaje *ουσ. ουδ.* το μιξάζ, η εφαρμογή στην ίδια ταινία όλων των ακουστικών στοιχείων του φιλμ
mixare, mixări *ουσ. θηλ.* ιδ. mixaj
mixedem *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το μυξοίδημα, ενδοκρινής αρρώστια
mixer, mixere *ουσ. ουδ.* *ο* μαλακτήρας
mixt-ă, micști, mixte I. *επίθ.* μεικτός-ή-ό // **cor ~** η μεικτή χορωδία // **număr ~** *ο* μεικτός αριθμός // **școală -ă** το μεικτό σχολείο II. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα μεταλλευτικά μεικτά προϊόντα συντριμμένα για να χωριστούν οι χρήσιμες ουσίες
mixtură, mixturi *ουσ. θηλ.* το μείγμα, το κράμα
miza, mizez *ρ. μετ.* 1. μιζάρω, ποντάρω στο τυχερό παιχνίδι 2. *μτφ.* υπολογίζω, στηρίζομαι, βασίζομαι σε κάτι
mizanscenă, mizanscene *ουσ. θηλ.* η σκηνοθεσία
mizantrop-opă, mizantropi-ope *ουσ. αρσ. και θηλ.* μισάνθρωπος (ο, η)
mizantropic-ă, mizantropici-ce *επίθ.* 1. μισάνθρωπος -η-ο 2. ακοινώνητος-η-ο
mizantropie, mizantropii *ουσ. θηλ.* η μισανθρωπία, η ακοινωνησία
mizare, mizări *ουσ. θηλ.* το ποντάρισμα της μίζας σε τυχερό παιχνίδι
miză, mize *ουσ. θηλ.* η μίζα, το αρχικό ποσό σε τυχερό παιχνίδι
mizer-ă, mizeri-e I. *επίθ.* 1. μίζερος-η-ο, άθλιος-α-ο 2. φτωχός-ή-ό, κακόμοιρος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άθλιος-ια- (ο, η) 2. φτωχός-ή (ο, η)
mizerabil-ă, mizerabili-e I. *επίθ.* 1. άθλιος-ια-ιο 2. ελεεινός-ή-ό II. *επίρ.* 1. άθλια 2. ελεεινά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άθλιος-ια (ο, η) 2. ελεεινός-ή(ο, η)
mizericordie, mizericordii *ουσ. θηλ.* 1. *ο* οίκτος, το έλεος 2. η ευσπλαχνία, *ο* οικτιρμός
mizericordios-oasă, mizericordioși-oase *επίθ.* 1. φιλεύσπλαχνος-η-ο 2. ελεήμων-ων-ον 3. οικτίρμων -ων-ον
mizerie, mizerii I. *ουσ. θηλ.* 1. η μιζέρια, η αθλιότητα, η ελεεινότητα 2. η φτώχεια, η κακομοιριά, η δυστυχία 3. η ταλαιπωρία II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** 1. φτωχικός-ή-ό, πενιχρός-ή-ό 2. ανεπαρκής-ής-ές 3. δυστυχισμένος-η-ο
mladă, mlăzi *ουσ. θηλ.* 1. το βλαστάρι 2. η βλάστηση
mlajă, mlăji *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η λυγαριά, *ο* λύγος
mlaștină, mlaștini *ουσ. θηλ.* 1. το τέλμα, *ο* βούρκος 2. το έλος, *ο* βάλτος
mlădia, mlădiez I. *ρ. μέσο.* 1. λυγίζομαι, λυγιέμαι 2. κάμπτομαι γίνομαι ευλύγιστος-η-ο II. *ρ. μετ.* 1. κλίνω, κάμπτω, κυρτώνω 2. λυγίζω τη φωνή, μεταβάλλω τον ήχο της φωνής
mlădiere, mlădieri *ουσ. θηλ.* 1. το λύγισμα, η λυγεράδα, η ευλυγισία 2. η ευκαμψία // **eleganța și -a frazei** η κομψότητα και η ευλυγισία της φράσης
mlădios-oasă, mlădioși-oase *επίθ.* 1. λυγερός-ή-ό, ευλύγιστος-η-ο 2. σβέλτος-η-ο, εύκαμπτος-η-ο 3. *(για τη φωνή)* εύστροφος-η-ο 4. *μτφ.* ευέλικτος -η-ο
mlădiță, mlădițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. *ο* βλαστός, το βλαστάρι 2. η παραφυάδα, το παρακλάδι 3. *μτφ.* το παιδί, *ο* απόγονος
mlădiu-ie, mlădii *επίθ.* 1. λυγερός-ή-ό 2. λεπτός-ή-ό 3. *μτφ.* η λυγερή, η νέα και ωραία γυναίκα // **-ie ca un spic de grâu** λυγερή σαν το στάχυ σιταριού
mlăștinos-oasă, mlăștinoși-oase *επίθ.* 1. τελματώδης-ης-ες, βαλτώδης-ης-ες 2. ελώδης-ης-ες // **regiune -oasă** η ελώδης περιοχή
mnemotehnic-ă, mnemotehnici-ce I. *ουσ. ουδ.* η μνημοτεχνική, η μνημονική II. *επίθ.* *ο* μνημοτεχνικός-ή-ό 2. μνημονικός-ή-ό
moacă, moace *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η μαγκούρα 2. *μτφ.* *ο* ξεροκέφαλος 3. *(αργκ.)* η φιγούρα, το κεφάλι
moale, moi I. *επίθ.* 1. μαλακός-ή-ό, απαλός-ή-ό 2. ήπιος-ια-ιο 3. πλαδαρός-ή-ό 4. χαλαρός-ή-ό 5. ελατός-ή-ό 6. τακερός-ή-ό 7. μελάτος-η-ο // **a cădea pe ~** πέφτω στα μαλακά (με μικρές ζημιές) // **brânză ~** το μαλακό τυρί // **climă ~** το ήπιο κλίμα // **metal ~** το τακερό μέταλλο // **o stofă ~** ένα απαλό ύφασμα // **ou fiert ~** το μελάτο αυγό II. *ουσ. ουδ.* **-le capului** το μέρος του κρανίου πάνω από το μέτωπο, το βρεγματικό οστό III. *επίρ.* 1. μαλακά 2. ήπια 3. χαλαρά // **a o lăsa mai ~** το αφήνω πιο μαλακά, ενδίδω, υποχωρώ
moar, moaruri *ουσ. ουδ.* το μουαρέ (ύφασμα)
moarat-ă, moarai-te *επίθ.* μουαρέ, με την όψη του μουαρέ
moară, mori *ουσ. θηλ.* 1. *ο* μύλος, *ο* αλευρόμυλος 2. η αλεστική μηχανή 3. το κτήριο όπου λειτουργεί *ο* μύλος // **~ de aburi** *ο* ατμόμυλος // **~ de apă** *ο* νερόμυλος, *ο* υδρόμυλος // **~ de vânt** *ο* ανεμόμυλος // **a-i da apă la ~** ενθαρρύνω κάποιον // **a-i merge gura ca o ~** του πηγαίνει το στόμα σαν *ο* μύλος // **a-i veni apa la ~** έχει την εύνοια κάποιου // **a se bate cu morile de vânt** παλεύω με τους ανεμόμυλους // **la rând ca la ~** στην ουρά όπως στο μύλο
moarte, morți I. *ουσ. θηλ.* 1. *ο* θάνατος, η αποβίωση 2. η νέκρωση, το σταμάτημα της ζωής 3. *ο* χάρος 4. η εκπνοή, το ξεψύχισμα 5. *ο* ψόφος (ζώα) // **~ aparentă** η νεκροφάνεια // **~ prin inaniție** η λιμοκτονία // **~ subită** *ο* ακαριαίος θάνατος // **~ violentă** *ο* βίαιος θάνατος // **a fi la un pas de ~** στέκεται στο χείλος του τάφου // **a fi pe patul de ~** είναι στην κλίνη του θανάτου // **a fi uitat de ~** το να είναι ξεχασμένος από το χάρο (είναι πολύ γέρος) // **agonia morții** το ψυχομαχητό // **a se da de ceasul morții** βασανίζομαι σαν την ώρα του θανάτου (σπάζω τη σκέψη μου, έχω φροντίδες) // **a se lupta cu moartea** χαροπαλεύω ψυχομαχώ, ψυχορραγώ, παλεύω με το θάνατο // **a vedea moartea cu ochii** βλέπω το θάνατο με τα μάτια μου (περνώ μεγάλο κίνδυνο) // **condamnat la ~** *ο* θανατοποινίτης // **cu frica morții** με το φόβο του θανάτου // **după moartea lui** μετά το θάνατό του // **între viață și ~** μεταξύ ζωής και θανάτου // **la ~!** σε θάνατο! να καταδικαστεί σε θάνατο // **pedeapsa cu moartea** η θανατική ποινή // **pericol de ~** *ο* θανάσιμος κίνδυνος // **pe viață și pe ~** (για μια πάλη) ακράδαντα, πεισματωδώς II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de ~** θανάσιμος-η-ο // **a urî de ~** μισώ

θανάσιμα // **duşman de ~** ο θανάσιμος εχθρός // **m-am plictisit de ~** έπληξα θανάσιμα III. *ρημ. έκφρ.* **a face ~ de om** κάνω φονικό

moaşă, moaşe *ουσ. θηλ.* 1. η μαία 2. η μαμμή

moaşte *ουσ. θηλ. πληθ.* τα λείψανα, τα άγια λείψανα

mobil-ă, mobili-e I. *επίθ.* κινητός-ή-ό, ευκίνητος-η-ο // **avere -ă** η κινητή περιουσία // **forţă -ă** η ευκίνητη δύναμη II. *ουσ. ουδ.* 1. το κινητό σώμα 2. το κίνητρο 3. τα κινητά, τα πράγματα, η περιουσία η κινητή 4. *μτφ.* το ελατήριο // **-ul unei acţiuni** το ελατήριο δράσεως, το κίνητρο

mobila, mobilez *ρ. μετ.* επιπλώνω

mobilare, mobilări *ουσ. θηλ.* η επίπλωση

mobilat-ă, mobilaţi-te *επίθ.* επιπλωμένος-η-ο // **cameră -ă** το επιπλωμένο δωμάτιο

mobilă, mobile *ουσ. θηλ.* το έπιπλο, τα έπιπλα // **fabrica de ~** το επιπλοποιείο // **fabricare de ~** η επιπλοποιία // **magazin de ~** το επιπλοπωλείο // **tâmplar de ~** ο επιπλοποιός

mobiliar-ă, mobiliari-e *επίθ. (νομ.)* κινητός-ή-ό // **valori -e** οι κινητές αξίες *(γραμμάτα, μετοχές, επιταγές, κ.λ.π.)*

mobilier *ουσ. ουδ.* τα έπιπλα // **~ de birou** *τα έπιπλα* γραφείου

mobilitate, mobilităţi *ουσ. θηλ.* 1. ευκινησία, η ετοιμότητα 2. η ευχέρεια στις κινήσεις 3. η ευστροφία

mobiliza, mobilizez *ρ. μετ.* 1. κινητοποιώ, βάζω σε κίνηση, σε δραστηριότητα 2. επιστρατεύω (στρατιωτικές δυνάμεις) // **a ~ pe loc** επιστρατεύω επί τόπου (σε πολιτική θέση αλλά με στρατιωτική πειθαρχία) // **a ~ toate forţele** κινητοποιώ όλες τις δυνάμεις

mobilizabil-ă, mobilizabili-e *επίθ.* 1. κινητοποιήσιμος -η-ο 2. επιστρατεύσιμος-η-ο, στρατεύσιμος-η-ο

mobilizare, mobilizări *ουσ. θηλ.* 1. η κινητοποίηση 2. η επιστράτευση, η στράτευση

mobilizat-ă, mobilizaţi-te *επίθ.* 1. κινητοποιημένος -η-ο 2. επιστρατευμένος-η-ο, στρατευμένος-η-ο

mobilizator-oare, mobilizatori-oare *επίθ.* 1. κινητοποιήσιμος-η-ο 2. εγερτικός-ή-ό, εγερτήριος -α-ο // **factor ~** ο παράγοντας κινητοποίησης

moca *ουσ. θηλ. αμετάβλ.* ο καφές Μόκα, εκλεκτός αραβικός καφές

mocan, mocani *ουσ. αρσ.* ο Ρουμάνος απ'το βουνό, από ορεινή περιοχή

mocancă, mocance *ουσ. θηλ.* η Ρουμάνα απ'το βουνό, από ορεινή περιοχή, «η μοκάνκα»

mocasin, mocasini *ουσ. αρσ.* «το μοκασίνι», τα παπούτσια από μη αργασμένο δέρμα, χωρίς σιρίτια, που φορούν οι Ινδιάνοι της Βόρειας Αμερικής

mocăi, mocăi I. *ρ. αμ. (λαϊκ. και οικ.)* χασομερώ, δουλεύω αργά χωρίς πρόοδο II. *ρ. μέσο.* χάνω τον καιρό μου, δεν κάνω τίποτα, τεμπελιάζω ή ασχολούμαι με ασήμαντα πράγματα

mocăială, mocăieli *ουσ. θηλ.* η απραξία, η βραδύτητα στις κινήσεις, στη δουλειά, η βραδυκινησία

mocăit-ă, mocăiţi-te I. *επίθ.* βραδυκίνητος-η-ο, αργοκίνητος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* χασομέρης-ισσα (ο, η), αργοκίνητος-η (ο, η)

mocănesc-ească, mocăneşti *επίθ. (λαϊκ.)* ορεινός-ή-ό // **cal ~** το (μικρό) ορεινό άλογο // **oaie mocănească** το ορεινό πρόβατο (με μακρύ και τραχύ μαλλί) // **ploaie mocănească** η διαρκής ψιλή βροχή // **porumb ~** το ορεινό καλαμπόκι (με μεγάλους κόκκους)

mocăneşte *επίρ.* βουνήσια

mochetă, mochete *ουσ. θηλ.* η μοκέτα

mocirlă, mocirle *ουσ. θηλ.* 1. ο βόρβορος, ο βούρκος, το έλος 2. ο βάλτος, ο βαλτότοπος 3. *μτφ.* η ηθική παρακμή, η κατάπτωση

mocirlos-oasă, mocirloşi-oase *επίθ.* 1. ελώδης-ης-ες, βαλτώδης-ης-ες, ιλυώδης-ης-ες 2. βορβορώδης -ης-ες, λασπώδης-ης-ες

mocneală, mocneli *ουσ. θηλ.* 1. το υποβόσκημα, το σόβημα 2. *μτφ.* η λύπη

mocni, mocnesc *ρ. αμ.* 1. υποβόσκω, σοβώ 2. σιγοκαίω, κρυφοκαίω 3. *μτφ.* κουφοβράζω

mocnire, mocniri *ουσ. θηλ.* η υποβόσκηση, η σόβηση, η σιγόκαυση

mocnit-ă, mocniţi-te *επίθ.* υποβοσκών-ούσα-όν, σωβών-ούσα // **un foc ~** μια σωβούσα φωτιά

mocofan, mocofani *ουσ. αρσ.* 1. ο βλάκας, ο ανόητος 2. ο χοντράνθρωπος, ο βάναυσος

mod, moduri *ουσ. ουδ.* 1. ο τρόπος 2. η μέθοδος ενέργειας, το φέρσιμο 3. το ύφος έκφρασης σε προφορικό ή γραπτό λόγο 4. *(μουσ.)* η διάταξη των τόνων της μουσικής κλίμακας 5. *(γραμμ.)* η έγκλιση του ρήματος // **~ grosolan** ο βάναυσος τρόπος // **~ de întrebuinţare** ο τρόπος χρήσεως // *(οικον.)* **~ de producţie** ο τρόπος παραγωγής // **~ de viaţă** ο τρόπος ζωής // *(γραμμ.)* **-ul indicativ** η οριστική // *(γραμμ.)* **adverbe de ~** τα τροπικά επιρρήματα // **alt ~ nu există** άλλος τρόπος δεν υπάρχει // *(γραμμ.)* **complement circumstanţial de ~** το προσδιοριστικό τροπικό αντικείμενο // **în ~ curent** κατά κανόνα, συνήθως // **în nici un ~** με κανένα τρόπο (σε καμιά περίπτωση, καθόλου) // **un ~ de a zice** ένας τρόπος του λέγειν

modal-ă, modali-e *επίθ. (γραμμ.)* τροπικός-ή-ό

modalitate, modalităţi *ουσ. θηλ.* 1. οι νόμιμες συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται κάτι, η ορισμένη κατάσταση πραγμάτων 2. ο τρόπος, η δυνατότητα, το μέσο ενέργειας, ο τύπος ενέργειας 3. ο ορισμένος τρόπος χαρακτηρισμού διανοήματος 4. *μουσ.* ο τόνος, ο ρυθμός

modă, mode I. *ουσ. θηλ.* η μόδα, ο συρμός // **de ~ veche** της παλιάς μόδας // **magazin de mode** το κατάστημα νεωτερισμών II. *επιρ. έκφρ.* // **la ~** της μόδας, φιν // **nu este acum la ~** δεν είναι τώρα της μόδας // **a ajuns la ~** έγινε του συρμού

model, modele *ουσ. ουδ.* 1. το μοντέλο, το υπόδειγμα 2. το πρότυπο 3. το καλούπι, το πρόπλασμα, ο τύπος, το δείγμα 4. το αχνάρι, το πατρόν // **~ de pălărie** το μοντέλο του καπέλου // **a lua ca ~** το παίρνω σαν υπόδειγμα // **este -ul fetei modeste** είναι ο τύπος της σεμνής κοπέλας

modela, modelez *ρ. μετ.* 1. προπλάττω 2. πλάθω, διαπλάθω

modelare, modelări *ουσ. θηλ.* 1. ο προπλασμός, η κατασκευή προπλάσματος 2. η διάπλαση

modelat-ă, modelaţi-te *επίθ.* 1. προπλασμένος-η-ο (σαν τύπος) 2. διαμορφωμένος-η-ο

modelator-oare, modelatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προπλάστης-άστρια (ο, η)

modelist-ă, modelişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η τεχνίτης-ρα μοντέλων, ο μοντελίστ

modelor-oare, modelori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδ. modelist

modera, moderez I. *ρ. μετ.* 1. μετριάζω 2. ελαττώνω II. *ρ. μέσο* 1. μετριάζομαι 2. ελαττώνομαι
moderare, moderări *ουσ. θηλ.* η μετρίαση, ο μετριασμός, το μετρίασμα
moderat-ă, moderaţi-te *επίθ.* 1. μέτριος-α-ο, μετριοπαθής-ής-ές 2. εγκρατής-ής-ές 3. σώφρων -ων-ον
moderato *επίρ. (μουσ.)* μοντεράτο (μέτρια ρυθμική)
moderator-oare, moderatori-oare I. *επίθ.* μετριάζων -ουσα-ον, μετριαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.και θηλ.* μετριάζων-ουσα (ο, η)
moderaţie, moderaţii *ουσ. θηλ.* 1. η μετριοπάθεια, η μετριότητα 2. η λιτότητα
modern-ă, moderni-e *επίθ.* 1. μοντέρνος-α-ο, σύγχρονος-η-ο 2. νέος-νέα-νέο, νεώτερος-η-ο // **istoria -ă** η νεώτερη ιστορία
modernism *ουσ. ουδ.* ο μοντερνισμός
modernist-ă, modernişti-ste I. *επίθ.* μοντερνιστικός-ή -ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μοντερνιστής-ίστρια (ο, η)
moderniza, modernizez *ρ. μετ.* 1. μοντερνίζω, εκσυγχρονίζω 2. ανακαινίζω
modernizare, modernizări *ουσ. θηλ.* ο εκσυγχρονισμός
modernizat-ă, modernizaţi-te *επίθ.* εκσυγχρονισμένος-η-ο
modest-ă, modeşti-ste *επίθ.* 1. μετριόφρων-ων-ον, και μετριόφρονας-η-ο 2. σεμνός-ή-ό, ταπεινόφρων-ων-ον, ταπεινός-ή-ό
modestie *ουσ. θηλ.* 1. η μετριοφροσύνη 2. η σεμνότητα, η σεμνοπρέπεια 3. η ταπεινότητα 4. η λιτότητα
modic-ă, modici-ce *επίθ.* μέτριος-α-ο, μικρός-ή-ό // **preţuri modice** τιμές μέτριες
modifica, modific I. *ρ. μετ.* 1. τροπολογώ, τροποποιώ, μεταποιώ 2. αλλάζω II. *ρ. μέσο.* 1. τροποποιούμαι, μεταβάλλομαι, μεταποιούμαι 2. υποβάλλομαι σε τροπολογία 3. αλλάζω, μεταβάλλομαι
modificabil-ă, modificabili-e *επίθ.* τροποποιήσιμος-η-ο, μεταποιήσιμος-η-ο
modificare, modificări *ουσ. θηλ.* 1. η τροποποίηση, η τροπολογία, η μεταποίηση 2. ο μετασχηματισμός, η αλλαγή, η μετατροπή, η μεταβολή
modificat-ă, modificaţi-te *επίθ.* 1. τροποποιημένος -η-ο, μεταποιημένος-η-ο, 2. αλλαγμένος-η-ο
modificator-oare, modificatori-oare *επίθ.* μετατροπέας
modistă, modiste *ουσ. θηλ.* 1. η μοδίστρα 2. πωλήτρια ειδών νεωτερισμού, η καπελού
modul, module *ουσ. ουδ.* 1. *μαθ.* η μονάς μετρήσεως, η απόλυτη αξία του πραγματικού αριθμού 2. *(αστρ.)* η άκατος // ~ **lunar** η σεληνάκατος
modula, modulez I. *ρ. αμ. (μουσ.).* κανονίζω ή ρυθμίζω ήχο II. *ρ. μετ.* 1. τονίζω με αλλαγή τόνου φωνής, μετατονίζω 2. *(φυσ.)* διαμορφώνω III. *ρ. μέσο.* 1. *(στην απαγγελία)* ρυθμίζομαι 2. διαμορφώνομαι
modulare, modulări *ουσ. θηλ.* 1. η ρύθμιση μέλους (μελωδία) 2. η διαμόρφωση
modulat-ă, modulaţi-te *επίθ.* 1. μετατονισμένος-η-ο 2. διαμορφωμένος-η-ο
modulator-oare, modulatori-oare I. *επίθ.* μετατονικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο διαμορφωτής (μηχάνημα)
modulaţie, modulaţii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. ο μετατονισμός 2. η διαμόρφωση
mofluz-ă, mofluzi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χρεοκόπος (ο, η), φαλιρισμένος-η (ο, η), ο μπλαζέ // **a ieşi ~** χρεοκοπώ, φαλίρω, μπατιρίζω II. *επίθ.* 1. χρεωκοπημένος-ο-η, πτωχευμένος-η-ο 2. φτωχός -ή-ό
moft, mofturi *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. η μικροδουλειά, το ασήμαντο πράγμα 2. η πονηριά, το κόλπο, το καπρίτσιο 3. η σαχλαμάρα 4. *πληθ.* τα νάζια, τα καμώματα, τα κουραφέξαλα // **~uri!** κουραφέξαλα! τρίχες! σαχλαμάρες!// **a umbla cu -uri** βρίσκω προφάσεις
moftangioaică, moftangioaice *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η καπριτσιόζα, η ναζιάρα 2. η μη σοβαρή γυναίκα
moftangiu, moftangii *ουσ. αρσ.* 1. ο καπριτσιόζος, ο ναζιάρης 2. ο πονηρός, ο μη σοβαρός άνθρωπος
mofturos-oasă, mofturoşi-oase I. *επίθ.* 1. ναζιάρης -α-ικο, καπριτσιόζος-α-ικο 2. ζόρικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ναζιάρης-α (ο, η) 2. ασυμβίβαστος-η (ο, η), καμωματάς-ού (ο, η)
mogâldeaţă, mogâldeţe *ουσ. θηλ.* το αδιαμόρφωτο σχήμα, το μη καθορισμένο εξ αιτίας της ομίχλης, του σκοταδιού ή της απόστασης
mohair, mohairuri *ουσ. ουδ.* «το μοχαΐρ», το γιδίσιο μαλλί για υφάσματα, χαλιά, κ.λ.π
Mohican, Mohicani *ουσ. αρσ.* ο Μοχικανός (οι Μοχικανοί, πληθυσμός Ινδιάνων στη Βόρεια Αμερική)
mohor, mohoare *ουσ. ουδ.* το χόρτο, το χορτάρι, είδος χορταριού από τα σιτοειδή, φυτρώνει μόνο του χωρίς καλλιέργεια ή φροντίδα
mohoreală, mohoreli *ουσ. θηλ.* 1. το σκυθρώπιασμα, το κατσούφιασμα 2. το συνοφρύωμα
mohorâre, mohorâri *ουσ. θηλ.* 1. το σκυθρώπιασμα, το κατσούφιασμα 2. το συνοφρύωμα 3. το πίκρισμα, η πικρία
mohorât-ă, mohorâţi-te *επίθ.* 1. σκυθρωπός-ή-ό, συνοφρυωμένος-η-ο 2. στενοχωρημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο 3. σκοτεινός-ή-ό, σκούρος-α-ο
mohorî, mohorăsc I. *ρ. μετ.* κάνω σκοτεινό κάτι, σκουραίνω II. *ρ. μέσο.* 1. σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω 2. συνοφρυώνομαι, σκοτεινιάζω, σκουραίνω
moina, pers. 3 moinează I. *ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* (το χειμώνα) γίνεται ζέστη και λειώνουν τα χιόνια II. *ρ. αμ.* ζεσταίνομαι μετά από κρύο (καιρός), φυσάει απ' το νότο και λειώνουν τα χιόνια
moină, moine *ουσ. θηλ.* το νότισμα, το λιώσιμο του χιονιού με το ζεστό αέρα
moinos-oasă, moinoşi-oase *επίθ.* νοτισμένος-η-ο (αέρας υγρός και ζεστός το χειμώνα)
mojar, mojare *ουσ. ουδ.* το γουδί
mojdrean, mojdreni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μελία (δέντρο με άσπρα λουλούδια μυρωδάτα)
mojic-ă, mojici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο βάναυσος-η (ο, η), αγροίκος-α (ο, η), άξεστος-η (ο, η), χωριάτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* βάναυσος-η-ο, αγροίκος-α-ο, άξεστος-η-ο
mojicesc-ească, mojiceşti *επίθ.* 1. άξεστος-η-ο 2. χοντροκομμένος-η-ο 3. χοντροειδής-ής-ές
mojiceşte *επίρ.* άξεστα, βάναυσα, χοντροειδώς
mojicie, mojicii *ουσ. θηλ.* 1. η χοντροκοπιά 2. η βαναυσότητα 3. η άξεστη συμπεριφορά, η χωριατιά

mol, moli *ουσ. αρσ. (χημ.)* το γραμμομόριομολ
mol, moluri *ουσ. ουδ.* 1. ο μόλος 2. η προκυμαία
mola *επιφ. (ναυτ.)* μόλα! άφησε! λύσε!
molar, molari *επίθ.* ο τραπεζίτης (ονομασία δοντιού) // **dinte ~** το δόντι ο τραπεζίτης
molar-ă, molari-e *επίθ. (χημ.)* γραμμομοριακός-ή-ό
molatic-ă, molatici-ce *επίθ.* 1. μαλακός-ή-ό, μαλακούτσικος-η-ο 2. απαλός-ή-ό 3. αργός-ή-ό, νωθρός-ή-ό, χαύνος-η-ο
molâu-âie, molâi-âie *επίθ.* 1. χαύνος-η-ο, αποκαρωμένος-η-ο 2. απαθής-ής-ές
molcom-ă, molcomi-e I. *επίθ.* 1. μαλακός-ή-ό, σιγανός-ή-ό 2. ήσυχος-η-ο, γαλήνιος-ια-ιο, ήρεμος -η-ο, ατάραχος-η-ο // **cuvinte -e** τα ήρεμα λόγια II. *επίρ.* 1. μαλακά, σιγανά 2. ήσυχα, γαλήνια, ήρεμα, ατάραχα // **a tăcea ~** σωπαίνω τελείως
molcomeală, molcomeli *ουσ. θηλ.* 1. η σιγαλιά, η ησυχία, η γαλήνη 2. η ηρεμία 3. η νωθρότητα, η βραδύτητα
molcomi, molcomesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. ησυχάζω, καθησυχάζω, γαληνεύω 2. ηρεμώ II. *ρ. μέσο.* 1. γίνομαι ήσυχος, ήρεμος, γαλήνιος 2. ησυχάζω, γαληνεύω 3. καταπραΰνομαι
Moldav-ă, Moldavi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μολδαβός-ή (ο, η) II. *επίθ.* μολδάβιος-ια-ιο (της Μολδαβίας)
moldă, molde *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η σκάφη
Moldovalah-ă, Moldovalahi-e *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* Μολδοβλάχος-α (ο, η)
Moldovean-ă, Moldoveni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μολδαβός-ή (ο, η) II. *επίθ.* μολδάβιος-ια-ιο
Moldoveancă, Moldovence *ουσ. θηλ.* η Μολδαβή
moldovenesc-ească, moldoveneşti I. *επίθ.* μολδαβικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* «ο μολδαβικός χορός» και η μελωδία του χορού
moldoveneşte *επίρ.* μολδαβικά // **a o spune ~** το λέω ξεκάθαρα
moldovenism, moldovenisme *ουσ. ουδ.* ξέρι που χρησιμοποιείται στην διάλεκτο της Μολδαβίας
molecular-ă, moleculari-e *επίθ.* μοριακός-ή-ό // **greutate -ă** το μοριακό βάρος
moleculă, molecule *ουσ. θηλ. (χημ.)* το μόριο
molesta, molestez *ρ. μετ.* 1. κακολογώ, κακομεταχειρίζομαι 2. παρενοχλώ, δυσαρεστώ, πειράζω
molestare, molestări *ουσ. θηλ.* 1. η κακολογία, η κακομεταχείριση, η σκαιότητα 2. η παρενόχληση, η δυσαρέσκεια, το πείραγμα
moleşeală, moleşeli *ουσ. θηλ.* η χαυνότητα, το αποκάρωμα, η αδυναμία
moleşi, moleşesc I. *ρ. μετ.* 1. χαυνώνω 2. αποκαρώνω II. *ρ. μέσο.* 1. με πιάνει η χαύνωση 2. αποκαρώνομαι, ατονώ
moleşire, moleşiri *ουσ. θηλ.* 1. η χαύνωση, το χαύνωμα 2. το αποκάρωμα
moleşit-ă, moleşiţi-te *επίθ.* 1. χαύνος-η-ο 2. αποκαρωμένος-η-ο 3. άτονος-η-ο, πλαδαρός-ή-ό
moleşitor-oare, moleşitori-oare *επίθ.* χαυνωτικός -ή-ό
moleta, moletez *ρ. μετ.* κάνω χαρακιές σε σχήμα τροχού σπιρουνιού
moletă, molete I. *ουσ. θηλ.* ο τροχός σε σχήμα σπιρουνιού II. *επίθ.* χοντρουλή
moletieră, moletiere *ουσ. θηλ.* η περικνημίδα, η γκέτα
molfăi, molfăi *ρ. μετ.* 1. μασουλίζω, μασουλώ, πιπιλίζω 2. *μτφ.* ψελλίζω
molfăială, molfăieli *ουσ. θηλ.* το μασούλημα
molfăit *ουσ. ουδ.* ιδ. molfăială
molibden *ουσ. ουδ. (χημ.)* το μολυβδαίνιο
moliciune, moliciuni *ουσ. θηλ.* 1. η ατονία, η μαλθακότητα, η χαυνότητα 2. η απαλότητα
molid, molizi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το πεύκο, η πεύκη (δέντρο κωνοφόρο)
molidiş, molidişuri *ουσ. ουδ.* το πευκόδασος, ο πευκώνας
molie, molii *ουσ. θηλ.* ο σκώρος, η βώτριδα // **mâncat de molii** σκωροφαγωμένος-η-ο
molift *ουσ. αρσ.* ιδ. molid
molimă, molime *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το μόλυσμα 2. η επιδημία 3. *(στα ζώα)* η επιζωοτία
molipsi, molipsesc I. *ρ. μέσο* μολύνομαι II. *ρ. μετ.* μολύνω μεταδίδω μικρόβια, αρρώστια, μιαίνω
molipsire, molipsiri *ουσ. θηλ.* 1. η μόλυνση, το μόλυσμα, το μίασμα 2. η μετάδοση νόσου
molipsit-ă, molipsiţi-te *επίθ.* μολυσμένος-η-ο, μιαρός-ή-ό
molipsitor-oare, molipsitori-oare *επίθ.* 1. μολυσματικός-ή-ό, μολυντικός-ή-ό, μιασματικός -ή-ό 2. κολλητικός-ή-ό 3. λοιμώδης-ης-ες // **boală molipsitoare** η μολυσματική αρρώστια
molitvă, molitve *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το σαράντισμα της λεχώνας και του βρέφους
molitvelnic, molitvelnice *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το προσευχητάρι (βιβλίο με προσευχές)
moloh, molohi *ουσ. αρσ.* ο Μολώχ, το σύμβολο της σκληρότητας, ο άρπαγας
molos, moloşi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο μολοσσός (σκυλί)
moloz, molozuri *ουσ. ουδ.* ο σουβάς από γκρέμισμα ή ξύσιμο τοίχου
molton, moltoane *ουσ. ουδ.* το χνουδωτό ύφασμα, «το μολτόν»
moluscă, moluşti *ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.)* τα μαλάκια (συνομοταξία υδροβίων ζώων με σώμα μαλακό, χωρίς σκελετό και αρθρώσεις)
momâie, momâi *ουσ. θηλ.* 1. το φόβητρο, το σκιάχτρο, το μορμολύκειο 2. *μτφ.* ο πολύ άσκημος και κακός άνθρωπος
momeală, momeli *ουσ. θηλ.* το δόλωμα, το δελέασμα 2. η εξαπάτηση, η αποπλάνηση // **~ proaspătă în capcană** το φρέσκο δόλωμα στην παγίδα // *έκφρ.* **cu şoşele cu momele** με πονηριές, με δολώματα
moment, momente I. *ουσ. ουδ.* 1. η στιγμή 2. η ευκαιρία // **~ suprem** η ανώτατη στιγμή // **-ul psihologic** η ψυχολογική στιγμή // **aşteptaţi un ~** περιμένετε μια στιγμή (περιμένετε λίγο) II. *επιρ. έκφρ.* // **din ~ în ~** από στιγμή σε στιγμή // **din primul ~** από την πρώτη στιγμή // **dintr-un ~ în altul** από τη μια στιγμή σε άλλη // **în -ul de faţă** τη στιγμή αυτή // **în tot -ul** σε κάθε στιγμή // **în ultimul ~** την τελευταία στιγμή // **la ~** τήν ίδια στιγμή, πάνω στην ώρα, αμέσως // **la un ~ dat** σε ορισμένη στιγμή // **pe ~** αυτοστιγμεί, την ίδια στιγμή // **pentru ~** προς στιγμήν, προς το παρόν // **un ~** μια στιγμή (αμέσως) III. *συνδ. έκφρ.* // **din ~ ce...** μια και, μια που... // **din ~ ce a fost prevăzut şi asigurat** από τη στιγμή που έχει προβλεφθεί και εξασφαλισθεί IV. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** στιγμιαίος -αία-αίο, για τη στιγμή // **o rezolvare de ~** η στιγμαία λύση, η λύση της στιγμής

momentan-ă, momentani-e I. *επίθ.* 1. στιγμιαίος-αία -αίο 2. τωρινός-ή-ό II. *επίρ.* 1. στιγμιαία, στιγμιαίως 2. προς το παρόν
momi, momesc *ρ. μετ.* 1. δολώνω, δελεάζω 2. αποπλανώ, εξαπατώ
momire, momiri *ουσ. θηλ.* το δελέασμα, το δόλωμα, η εξαπάτηση
momiță, momițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το γάγγλιο 2. *πληθ.* τα γλυκάδια
momiță, momițe *ουσ. θηλ. λαϊκ. έκφρ.* **a umbla cu momițe și chichițe** συνηθίζω να λέω ψέματα, προσπαθώ να εξαπατήσω
monadă, monade *ουσ. θηλ.* η μονάδα
monah, monahi *ουσ. αρσ.* ο μοναχός, ο καλόγερος
monahal-ă, monahali-e *επίθ.* μοναχικός-ή-ό, μοναστικός-ή-ό // **viață -ă** ο μοναστικός βίος
monahism *ουσ. ουδ.* ο μοναχικός βίος, η καλογερική ζωή
monarh, monarhi *ουσ. αρσ.* ο μονάρχης, ο βασιλιάς
monarhic-ă, monarhici-ce *επίθ.* μοναρχικός-ή-ό
monarhie, monarhii *ουσ. θηλ.* η μοναρχία, η βασιλεία // **~ absolută** η απόλυτη μοναρχία, η απολυταρχία // **~ constituțională** η συνταγματική βασιλεία
monarhism *ουσ. ουδ.* ο μοναρχισμός
monarhist-ă, monarhiști-ste *επίθ.* μοναρχικός-ή-ό
monastic-ă, monastici-ce *επίθ.* 1. μοναστικός-ή-ό 2. καλογερικός-ή-ό
monden-ă, mondeni-e *επίθ.* κοσμικός-ή-ό // **cronica -ă** η κοσμική κίνηση
mondenitate, mondenități *ουσ. θηλ.* η κοσμική συναναστροφή (ζωή), η κοσμικότητα
mondial-ă, mondiali-e *επίθ.* παγκόσμιος-ια-ιο // **război ~** ο παγκόσμιος πόλεμος // **atracție -ă** η παγκόσμια έλξη
monedă, monede *ουσ. θηλ.* το νόμισμα // **~ de hârtie** το χαρτονόμισμα // **~ metalică** το μεταλλικό νόμισμα // **~ națională** το εθνικό νόμισμα // **a bate ~** νομισματοκοπώ, εκτυπώνω, κόβω νομίσματα // **a plăti cu aceeași ~** πληρώνω με το ίδιο νόμισμα
monegasc-ă, monegaști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Μονεγάσκος, η Μονεγασκικός (πού έχει το Μόντε Κάρλο) II. *επίθ.* του Μονακό
monetar-ă, monetari-e I. *επίθ.* νομισματικός-ή-ό // **Fondul ~ Internațional** το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο // *οικον.* **piața -ă** η χρηματαγορά // **reformă -ă** η νομισματική μεταρρύθμιση // **sistem ~** το νομισματικό σύστημα // **unitate -ă** η νομισματική μονάδα II. *ουσ. ουδ.* «το νομισματικό», η απογραφή των χρημάτων σύμφωνα με την αξία τους που βρίσκονται στο ταμείο III. *ουσ. αρσ.* ο νομισματοκόπος, ο τεχνίτης που κόβει τα νομίσματα
monetărie, monetării *ουσ. θηλ.* το νομισματοκοπείο
monetiza, monetizez *ρ. μετ.* νομισματοποιώ, μεταβάλλω το μέταλλο σε νομίσματα
Mongol-ă, Mongoli-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μογγόλος-α (ο, η) II. *επίθ.* μογγολικός-ή-ό
mongolic-ă, mongolici-ce *επίθ.* μογγολικός-ή-ό // **limbi -e** οι μογγολικές γλώσσες
mongolism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο μογγολισμός
mongoloid-ă, mongoloizi-de I. *ουσ. αρσ.* ο, η μογγολοειδής (η μια από τις τρεις ανθρώπινες φυλές, βρίσκεται στην Ασία) II. *επίθ.* μογγολοειδής-ής-ές
monism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο μονισμός (δέχεται μια μόνο αρχή των όντων)
monist-ă, moniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* μονιστής-ίστρια (ο, η)
monitor, monitoare *ουσ. ουδ.* το θωρηκτό ποταμόπλοιο
monitor-oare, monitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η επόπτης-όπτρια, ο, η επιμελητής-τρια II. *ουσ. ουδ.* η συσκευή ελέγχου τηλεπικοινωνιακής εγκατάστασης
monoacid-ă, monoacizi-de *επίθ. (χημ.)* το μονοξείδιο (το οξύ πού στο μόριό του έχει ένα μόνο άτομο οξυγόνου)
monoatomic-ă, monoatomici-ce *επίθ. (χημ.)* μονοατομικός-ή-ό, μονοσθενής-ής-ές
monobazic-ă, monobazici-ce *επίθ. (χημ.)* μονοβασικός-ή-ό
monocelular-ă, monocelulari-e *επίθ.* μονοκύτταρος-η-ο
monocilindric-ă, monocilindrici-ce *επίθ.* μονοκύλινδρος-η-ο
monoclinic-ă, monoclinici-ce *επίθ.* μονοκλινικός-ή-ό (για τα κρύσταλλα), σε ορθογώνιο πρίσμα λοξό
monoclu, monocluri *ουσ. ουδ.* το μονόκλ, ο μονύαλος
monocord-ă, monocorzi-de I. *επίθ.* 1. μονόχορδος-η-ο 2. *μτφ.* μονότονος-η-ο, μη εκφραστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το μονόχορδο
monocotiledonat-ă, monocotiledonați-te I. *επίθ. (βοτ.)* μονοκοτυλήδονος-η-ο II. *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα μονοκοτυλήδονα
monocristal, monocristale *ουσ. ουδ.* το μονοκρύσταλλο
monocrom-ă, monocromi-e *επίθ.* μονόχρωμος-η-ο
monocromatic-ă, monocromatici-ce *επίθ.* μονοχρωματικός-ή-ό
monocromie, monocromii *ουσ. θηλ.* η μονοχρωμία
monocultură, monoculturi *ουσ. θηλ.* η μονοκαλλιέργεια
monodie, monodii *ουσ. θηλ.* η μονωδία, το σόλο
monodramă. monodrame *ουσ. θηλ.* το μονόδραμα (το θεατρικό έργο με ένα μόνο πρόσωπο)
monofagie *ουσ. θηλ.* η μονοφαγία
monofazat-ă, monofazați-te *επίθ. (ηλεκτρ.)* μονοφασικός-ή-ό
monofazic-ă, monofazici-ce *επίθ. (ηλεκτρ.)* μονοφασικός-ή-ό
monofizitism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο μονοφυσιτισμός
monofobie, monofobii *ουσ. θηλ.* η μονοφοβία
monoftongat-ă, monoftongați-te *επίθ.* μονόφθογγος -η-ο
monogam-ă, monogami-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μονόγαμος-η (ο, η) II. *επίθ.* μονόγαμος-η-ο
monogamie, monogamii *ουσ. θηλ.* η μονογαμία
monogeneză, monogeneze *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η μονογένεση
monograf, monografi *ουσ. αρσ.* ο μονογράφος
monografic-ă, monografici-ce *επίθ.* μονογραφικός-ή-ό
monografie, monografii *ουσ. θηλ.* η μονογραφία
monogramă, monograme *ουσ. θηλ.* το μονόγραμμα, η μονογραφή
monoideism *ουσ. ουδ.* ο μονοϊδεϊσμός
monolingv-ă, monolingvi-e *επίθ.* μονόγλωσσος-η-ο
monolingvism *ουσ. ουδ.* η μονογλωσσία
monolit-ă, monoliți-te *επίθ.* μονόλιθος-η-ο, μονοκόμματος-η-ο // **de ~** μονολιθικός-ή-ό

monolitic-ă, monolitici-ce *επίθ.* μονολιθικός-ή-ό
monolitizare, monolitizări *ουσ. θηλ.* η μονολιθίαση
monolog, monoloage *ουσ. ουδ.* 1. ο μονόλογος, η παρλάτα 2. το μικρό θεατρικό έργο με ένα μόνον πρόσωπο // ~ **interior** ο εσωτερικός μονόλογος
monologa, monologhez *ρ. αμ.* μονολογώ
monom, monoame *ουσ. ουδ.* *(μαθ.)* το μονώνυμο
monomanie, monomanii *ουσ. θηλ.* η μονομανία
monomer, monomeri *ουσ. αρσ.* *(χημ.)* το μονομερές σώμα
monometalism *ουσ. αρσ.* *(οικον.)* ο μονομεταλλισμός
monomotor, monomotoare I. *επίθ.* *(αερ.)* μονοκινητήριος-ια-ιο II. *ουσ. ουδ.* το μονοκινητήριο (αεροπλάνο)
mononucleară, mononucleare *ουσ. θηλ.* το μονοπύρηνο, τα μονοπύρηνα, τα λευκά αιμοσφαίρια του αίματος
monoplegie, monoplegii *ουσ. θηλ.* η μονοπληγία
monopol, monopoluri *ουσ. ουδ.* το μονοπώλιο
monopolism *ουσ. ουδ.* το μονοπωλιακό σύστημα
monopolist-ă, monopolişti-ste *επίθ.* μονοπωλιακός -ή-ό
monopoliza, monopolizez *ρ. μετ.* μονοπωλώ
monopolizare, monopolizări *ουσ. θηλ.* η μονοπώληση
monopolizat-ă, monopolizaţi-te *επίθ.* μονοπωλημένος-η-ο
monopolizator-oare, monopolizatori-oare *επίθ.* μονοπωλών-ούσα-όν, με μονοπωλιακές τάσεις
monopter-ă, monopteri-e *επίθ.* *(αρχιτ.)* περίπτερος-η-ο (με μια μόνο σειρά από κίονες)
monorimă, monorime *επίθ.* με μία μόνο ομοιοκαταληξία στους στίχους
monosilab-ă, monosilabi-e I. *επίθ.* μονοσυλλαβικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μονοσύλλαβος-η (ο, η)
monosilabic-ă, monosilabici-ce *επίθ.* μονοσυλλαβικός -ή-ό
monoteism *ουσ. ουδ.* ο μονοθεϊσμός, η μονοθεΐα
monoteist-ă, monoteişti-ste I. *επίθ.* μονοθεϊστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μονοθεϊστής-εΐστρια (ο, η)
monoton-ă, monotoni-e I. *επίθ.* μονότονος-η-ο II. *επίρ.* μονότονα
monotonie, monotonii *ουσ. θηλ.* 1. η μονοτονία 2. *μτφ.* η ανιαρή ομοιομορφία
monovalent-ă, monovalenţi-te *επίθ.* *(χημ.)* μονοσθενής-ής-ές
monozaharidă, monozaharide *ουσ. θηλ.* η μονοσαχαροειδής ουσία
monsenior, monseniori *ουσ. αρσ.* εκλαμπρότατος, άρχοντας (ο) // **-ul cardinal** ο άρχων καρδινάλιος
monstru, monştri *ουσ. αρσ.* 1. το τέρας, το φανταστικό ζώο 2. *μτφ.* ο δύσμορφος, ο άσκημος, ο κακός, αποκρουστικός άνθρωπος
monstruos-oasă, monstruoşi-oase *επίθ.* 1. τερατώδης-ης-ες, τερατόμορφος-η-ο 2. τραγελαφικός-ή-ό 3. άσκημος-η-ο, δύσμορφος-η-ο 4. ασυνήθιστος-η-ο 5. φοβερός-ή-ό
monstruozitate, monstruozităţi *ουσ. θηλ.* 1. το τερατούργημα, η τερατουργία, η τερατωδία 2. το ανοσιούργημα 3. η αποτρόπαια, εγκληματική πράξη
monşer *ουσ. αρσ.* *(οικ.)* 1. ο αγαπητός, ο πολυαγάπητος 2. *μτφ.* καλέ! *(επιφ.)* // **de ce ~?** γιατί καλέ~ // **stai ~** στάσου καλέ
mont, monturi *ουσ. ουδ.* ο ρόζος, το κούτσουρο
monta, montez *ρ. μετ.* 1. συναρμολογώ μηχάνημα, μοντάρω, συναρμόζω 2. στήνω, τοποθετώ, εγκαθιστώ 3. ανεβάζω στη σκηνή έργο, σκηνοθετώ 4. συνάπτω κάτι με άλλο που ταιριάζει 5. *μτφ.* σκαρώνω, κουρδίζω
monta, pers. 3 montează *ρ. μετ.* *(γ' πρόσωπο παρατατικού)* για τα αρσενικά ζώα: γονιμοποιώ, καθιστώ γόνιμο το θηλυκό ζώο να αναπαραγάγει
montaj, montaje *ουσ. ουδ.* 1. η συναρμολόγηση, το μοντάρισμα 2. το ανέβασμα στη σκηνή θεατρικού έργου, το μοντάζ
montan-ă, montani-e *επίθ.* ορεινός-ή-ό, βουνήσιος -α-ο
montant-ă, montanţi-te *επίθ.* ανεβαίνων-ουσα-ον 2. ανηφορικός-ή-ό, ανοδικός-ή-ό 3. σηκωμένος -η-ο, υψωμένος-η-ο
montare, montări *ουσ. θηλ.* 1. η συναρμολόγηση, το μοντάρισμα, η συναρμογή, η συνάρμοση 2. η εγκατάσταση, η τοποθέτηση 3. η σκηνοθεσία, το ανέβασμα, το κούρδισμα, το δούλεμα 4. η εφαρμογή
montator-oare, montatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συναρμολογητής-ήτρια, μονταδόρος-α (ο, η) 2. εφαρμοστής-όστρια (ο, η)
montă, monte *ουσ. θηλ.* η γονιμοποιήση των οικιακών ζώων εν όψει της αναπαραγωγής
montor-oare, montori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μονταδόρος-α (ο, η), συναρμολογητής-ήτρια (ο, η), εφαρμοστής-όστρια (ο, η)
montură, monturi *ουσ. θηλ.* η εφαρμογή πολύτιμων λίθων σε κόσμημα, η μοντούρα
monument, monumente *ουσ. ουδ.* το μνημείο // ~ **al eroilor** το ηρώο, το μνημείο των πεσόντων // ~ **al naturii** το μνημείο της φύσης (φυτό, ζώο, περιοχή, κ.λ.π.) // ~ **funerar** το επιτάφιο μνημείο, ο μεγαλόπρεπος τάφος, ο τύμβος // **-ul Soldatului Necunoscut** το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτου // **a înălţa un ~** στήνω μνημείο
monumental-ă, monumentali-e *επίθ.* 1. μνημειακός -ή-ό, μνημειώδης-ης-ες 2. *μτφ.* αξιοσημείωτος-η -ο // **clădire -ă** το μνημειακό κτήριο // **operă -ă** το μνημειώδες έργο
monumentalitate *ουσ. θηλ.* 1. το μνημειώδες 2. η μεγαλοπρέπεια.
mops, mopsuri, mopşi I. *ουσ. ουδ.* η τανάλια μόψ (ειδική για σφίξιμο σωλήνων) II. *ουσ. αρσ.* το σκυλί μόψ, το μπουλντόγκ
mor *επιφ.* το μουρμουρητό της αρκούδας
moral-ă, morali-e I. *επίθ.* ηθικός-ή-ό, τίμιος-ια-ιο 2. χρηστοήθης-ης-ες // **autor ~** ο ηθικός αυτουργός // **decădere -ă** ο ηθικός ξεπεσμός II. *ουσ. ουδ.* 1. το ηθικό 2. η ψυχική δύναμη, η αυτοπεποίθηση, το θάρρος // **a-i scădea cuiva -ul** κατεβάζω το ηθικό κάποιου // **a ridica -ul cuiva** ανεβάζω το ηθικό κάποιου // **cu -ul scăzut** με χαμηλό ηθικό
morală, morale *ουσ. θηλ.* 1. η ηθική, η ηθικολογία, οι ηθικές αρχές 2. η χρηστότητα 3. το επιμύθιο, το ηθικό συμπέρασμα 4. η διδασκαλία με το τί είναι καλό και τί κακό 5. *μτφ.* το κήρυγμα, το μάλωμα, το ορμήνεμα // **a face ~** κάνω το ορμήνεμα, δασκαλεύω για τη χρηστότητα ηθών // **morala e sigură** το κήρυγμα είναι σίγουρο
moralist-ă, moralişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ηθικολόγος (ο, η) 2. ηθικογράφος (ο, η) // **lupul ~**

ο λύκος ηθικολόγος (αυτός πού μιλάει για ηθική ενώ ο ίδιος αυτός δε σέβεται τις ηθικές αρχές)
moralitate *ουσ. θηλ.* 1. η ηθικότητα, η χρηστοήθεια 2. η τιμιότητα 3. η διδακτική αλληγορία
moraliza, moralizez *ρ. μετ.* 1. ηθικοποιώ, κάνω κάτι ηθικό 2. ορμηνεύω, δασκαλεύω για τη διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα
moralizare, moralizări *ουσ. θηλ.* η ηθικοποίηση, η διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα
moralmente *επίρ.* ηθικώς
morar, morari *ουσ. αρσ.* 1. ο μυλωνάς 2. ο αλεστής 3. ο μυλεργάτης
moratoriu-ie, moratorii I. *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. το δικαιοστάσιο 2. το χρεωστάσιο 3. το ενοικιοστάσιο II. *επίθ.* 1. χρεωστασιακός-ή-ό 2. αναβλητικός-ή-ό // **daune moratorii** οι δικαιοστασιακές αποζημιώσεις // **dobânzi moratorii** οι δικαιοστασιακοί τόκοι
moravuri *ουσ. ουδ. (πληθ.)* 1. τα ήθη 2. οι συνήθειες // **bunele ~** τα καλά ήθη, οι καλοί τρόποι // **femeie de ~ uşoare** η γυναίκα ελαφρών ηθών (η παρδαλή) // **serviciul de ~** η Υπηρεσία Ηθών
morăresc-ească, morăreşti *επίθ.* μυλικός-ή-ό
morărit *ουσ. ουδ.* 1. το επάγγελμα του μυλωνά 2. το άλεσμα, η τέχνη του μυλωνά // **industria -ului** η αλευροβιομηχανία
morăriță, morărițe *ουσ. θηλ.* η μυλωνού
morb, morburi *ουσ. ουδ.* η νόσος, η ασθένεια // **-ul lui Pott** η νόσος του Πόττ
morbid-ă, morbizi-de *επίθ.* 1. νοσηρός-ή-ό 2. νοσώδης-ης-ες, νοσογόνος-ος-ο // **fantezie -ă** η νοσηρή φαντασία // **gânduri -e** νοσηρές σκέψεις
morbidețe *ουσ. θηλ.* η νοσηρότητα, η ασθενικότητα
morbiditate *ουσ. θηλ.* η νοσηρότητα, η αρρωστημένη κατάσταση
morcov, morcovi *ουσ. αρσ.* το καρότο
mordant-ă, mordanți-te I. *επίθ.* στυπτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* το στυπτικό
morenă, morene *ουσ. θηλ.* ο σωρός από πέτρες και άμμο μεταφερμένος από τους παγετώνες
morfem, morfeme *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το μορφολογικό στοιχείο (πρόθεμα, κατάληξη, μόρια, κ.λ.π.)
morfematic-ă, morfematici-ce *επίθ. (γραμμ.)* μορφολογικός-ή-ό
morfină *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η μορφίνη
morfinism *ουσ. ουδ.* ο μορφινισμός
morfinoman-ă, morfinomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μορφινομανής (ο, η)
morfinomanie *ουσ. θηλ.* η μορφινομανία
morfogeneză *ουσ. θηλ.* η μορφογένεση
morfoleală, morfoleli *ουσ. θηλ.* το μάσημα (με τα ούλα)
morfoli, morfolesc *ρ. μετ.* 1. μασουλώ, μασώ με τα ούλα 2. *μτφ.* χαλνώ, φθείρω, διαφθείρω // **a ~ vorbele** μασώ τα λόγια μου, δε μιλάω καθαρά
morfolit-ă, morfoliți-te *επίθ.* 1. μασημένος-η-ο 2. χαλασμένος-η-ο
morfologic-ă, morfologici-ce *επίθ.* μορφολογικός-ή-ό
morfologie *ουσ. θηλ.(γραμμ.)* η μορφολογία, το τυπικό
morgana *επίθ. θηλ.* // **fata ~** ο ατμοσφαιρικός κατοπτρισμός
morganatică, morganatice *επίθ.* **căsătorie ~** ο μοργανατικός γάμος
morgă, morgi *ουσ. θηλ.* το νεκροτομείο
morgă, morgi *ουσ. θηλ.* η υπερηφάνεια, η υπεροψία
morion, morioane *ουσ. ουδ.* 1. το αρχαίο κράνος 2. η παραλλαγή χαλαζία μαύρου ή σκούρου καστανού χρώματος, ημιπολύτιμος λίθος
morişcă, morişti *ουσ. θηλ.* 1. ο μικρός μύλος 2. ο χειρόμυλος 3. το τροκάνι // **~ de vânt** ο ανεμοδείκτης
morman, mormane *ουσ. ουδ.* ο σωρός, η στοίβα
mormăi, mormăi I. *ρ. αμ.* 1. μουρμουρίζω 2. γκρινιάζω, μουγκρίζω II. *επίρ. έκφρ.* **pe -te** μουρμουρίζοντας, γκρινιάζοντας
mormăit, mormăituri *ουσ. ουδ.* 1. το μουρμουρητό 2. η γκρίνια, το μουγκρητό 3. ο γρυλλισμός, η μεμψιμοιρία
mormăit-ă, mormăiți-te *επίθ.* μουρμούρης-α-ικο, γκρινιάρης-α-ικο
mormânt, morminte *ουσ. ουδ.* ο τάφος, ο τύμβος, το μνήμα, το κιβούρι // **a băga în ~** βάζω στον τάφο // **a fi ~** είναι τάφος (είναι εχέμυθος, δεν προδίδει μυστικό) // **a intra în ~** μπαίνω στον τάφο (πεθαίνω) // **piatră de ~** η ταφόπετρα // **profanator de morminte** (ο, η) τυμβωρύχος // **profanare de morminte** η τυμβωρυχία
mormântal-ă, mormântali-e *επίθ.* ταφικός-ή-ό // **tăcere ~** η σιωπή του τάφου, η απόλυτη σιωπή, η νέκρα
mormoloc, mormoloci *ουσ. αρσ.* 1. ο γυρίνος, το νεογνό του βατράχου 2. *μτφ.* ο μαλακός άνθρωπος, ο αργοκίνητος 3. *(για μικρό παιδί)* το μωρουδάκι, το μωρουδέλι
Mormon-ă, Mormoni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μορμόνος-α (ο, η)
mormonism *ουσ. ουδ.* ο μορμονισμός (η αίρεση των Μορμόνων στις Η.Π.Α.)
morocănos-oasă, morocănoşi-oase *επίθ.* 1. δύστροπος-η-ο, στριφνός-ή-ό 2. σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-α-ικο
morsă, morse *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* ο θαλάσσιος ελέφαντας (λέγεται και ο θαλάσσιος βους), ο τριχοφόρος
Morse *ουσ. αρσ.* ο Μορς Σαμουήλ (ο εφευρέτης του ηλεκτρικού τηλέγραφου) // **alfabetul ~** το αλφάβητο Μορς // **telegraful ~** ο τηλέγραφος Μορς
mort, moartă, morți, moarte I. *επίθ.* 1. νεκρός-ή-ό, πεθαμένος-η-ο 2. μακαρίτης-ίτισσα-τικο 3. ψόφιος-ια-ιο // **~ copt** πάση θυσία // **~ de oboseală** είμαι κατακουρασμένος είμαι πτώμα // **a fi ~ după cineva** ψοφάει για κάποιον, τον επιθυμεί πολύ, είναι ξετρελαμένος για κάποιον // **a fi mai mult ~ decât viu** είναι περισσότερο νεκρός παρά ζωντανός, είναι εξαντλημένος από αρρώστια, φόβο, κ.λ.π. // **a o lăsa moartă** αφήνω κάτι μπερδεμένο // **a se afla pe linie moartă** είμαι ασήμαντος, χωρίς σημασία // **inventar ~** η απογραφή του άψυχου υλικού // **limba moartă** η νεκρή γλώσσα (που δε χρησιμοποιείται) // **literă moartă** το νεκρό γράμμα // *(στη ζωγραφική)* **natură moartă** η νεκρή φύση // **născut ~** θνησιγενής-ής-ές // **nici ~** για το τίποτε στον κόσμο, ουδέποτε, σε καμιά περίπτωση επ' ουδενί λόγω // **punct ~** το νεκρό σημείο // **timp ~** ο νεκρός χρόνος, διάστημα όπου δεν εργάζεται μια μηχανή, κ.λ.π. // **unghi ~** η νεκρή γωνία, ο

τόπος όπου δεν μπορεί να αγγίζει το βλήμα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πεθαμένος-η (ο, η), νεκρός-ή (ο, η) 2. θανών-ούσα (ο, η) 3. ψόφιος-ια, το ψόφιο 4. ο σορός 5. το πτώμα // **-ul de la groapă nu se mai întoarce** ο νεκρός από το λάκκο δε γυρίζει πια // **a face pe -ul în păpuşoi** κάνω τον ψόφιο κοριό, κάνω τον ανήξερο // **a umbla ca după ~** βαδίζω αργά // **ca la ~** πολύς κόσμος
mortal-ă, mortali-e *επίθ.* 1. θανάσιμος-η-ο, θανατηφόρος-α-ο, νεκρικός-ή-ό 2. καίριος-α-ο // **punct ~** το καίριο σημείο (το πιο επικίνδυνο) // **rană -ă** το θανάσιμο τραύμα // **salt ~** το θανατηφόρο άλμα, το πήδημα του θανάτου // **un accident ~** ένα θανάσιμο ατύχημα
mortalitate *ουσ. θηλ.* η θνησιμότητα // **~ infantilă** η παιδική θνησιμότητα
mortar, mortare *ουσ. ουδ.* 1. το ασβεστοκονίαμα 2. το αμμοκονίαμα, η αμμοκονία 3. το τσιμεντοκονίαμα
mortăciune, mortăciuni *ουσ. θηλ.* 1. το ψοφίμι, το ψόφιο ζώο, το πτώμα ζώου 2. *μτφ.* ο πολύ αδύναμος άνθρωπος
morteză, morteze *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η επεξεργαστική μηχανή για πελέκημα μεταλλικών επιφανειών
mortier, mortiere *ουσ. ουδ. (στρατ.)* ο όλμος
mortifiant-ă, mortifianţi-te *επίθ. (αρχ.)* 1. βασανιστικός-ή-ό, απονεκρωτικός-ή-ό 2. τυραννικός-ή-ό, μαρτυρικός-ή-ό
mortifica, mortific *ρ. μετ.* 1. βασανίζω, απονεκρώνω, νεκρώνω 2. τυραννώ
mortificare, mortificări *ουσ. θηλ.* 1. ο βασανισμός, τα βασανιστήρια 2. η απονέκρωση, η νέκρωση 3. η κακοποίηση
mortificat-ă, mortificaţi-te *ουσ. θηλ.* 1. βασανισμένος -η-ο, απονεκρωμένος-η-ο 2. τυραννισμένος-η-ο
mortificaţie, mortificaţii *ουσ. θηλ.* 1. η νέκρωση, η απονέκρωση 2. ο βασανισμός, η κακοποίηση, η καταπίεση
mortinatalitate *ουσ. θηλ.* η θνησιγένεια (ο δείκτης των θνησιγεννήτων στο σύνολο των γεννηθέντων παιδιών)
mortuar-ă, mortuari-e *επίθ.* νεκρώσιμος-η-ο, νεκροφόρος-α-ο, νεκρικός-ή-ό, επικήδειος-α-ο // **car ~** η νεκροφόρα // **cuvântare -ă** ο επικήδειος λόγος // **procesiune -ă** η νεκρώσιμη ακολουθία
morţiş *επίρ.* πάση θυσία, επίμονα
moruă *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* η μουρούνα, (*λατιν.* **gadus morrhua**), δίνει το μουρουνέλαιο
morun, moruni *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* η μουρούνα, ο οξύρρυγχος, δίνει το μαύρο χαβιάρι
morunaş, morunaşi *ουσ. αρσ.* η μικρή μουρούνα
morvă, morve *ουσ. θηλ.* η κόρυζα, αρρώστια αλόγων, η βλέννα, η μύξα
morvos-oasă, morvoşi-oase *επίθ.* άρρωστος-η-ο από κόρυζα, μυζώδης-ης-ες (άλογο)
mosc, moşti, moscuri I. *ουσ. αρσ.* ο μόσχος, ο μοσχοφόρος (το ζώο) II. *ουσ. ουδ.* ο μόσκος (η αρωματική ουσία)
moscat-ă, moscaţi-te *επίθ.* 1. μοσχάτος-η-ο, μοσχομυρωδάτος-η-ο 2. αρωματικός-ή-ό // **vin ~** το μοσχάτο κρασί
moschee, moschei *ουσ. θηλ.* το τέμενος, το τζαμί, ο μουσουλμανικός ναός
Moscovit-ă, Moscoviţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μοσχοβίτης-ίτισσα (ο, η), κάτοικος της Μόσχας II. *επίθ.* μοσχοβίτικος-η-ο
mosor, mosoare *ουσ. ουδ.* το καρούλι, η κουβαρίστρα, το πηνίο
mosorel, mosorele *ουσ. ουδ.* το καρουλάκι
mostră, mostre *ουσ. θηλ.* 1. η μόστρα, το δείγμα εμπορεύματος 2. το υπόδειγμα // **târg de mostre** η δειγματολογική εμπορική έκθεση
moş, moşi *ουσ. αρσ.* 1. ο γέρος, ο γέροντας 2. ο παππούς, ο πάππος 3. *μτφ.* το πανηγύρι, το γλέντι σε θρησκευτική επέτειο ή σε γιορταστική εκδήλωση // **a se strânge lumea ca la -i** μαζεύεται ο κόσμος όπως σε πανηγύρι
moşi, moşesc I. *ρ. μετ.* ξεγεννώ γυναίκα II. *ρ. αμ.* δουλεύω αργά, αργοκινούμαι III. *ρ. μέσο.* παιδεύομαι να κάνω κάτι
moşică, moşici *ουσ. θηλ.* η μικρή μαία
moşie, moşii *ουσ. θηλ.* η γαιοκτησία, το τσιφλίκι, το αγρόκτημα, το τιμάριο 2. το φέουδο 3. το κτήμα 4. *μτφ.* η πατρίδα
moşier, moşieri *ουσ. ουδ.* ο γαιοκτήμονας, ο τσιφλικάς, ο τιμαριούχος, ο τιμαριώτης, ο φεουδάρχης, ο κτηματίας // **mare ~** ο μεγαλοκτηματίας
moşiereasă, moşierese *ουσ. θηλ.* 1. η γαιοκτήμονας, η τιμαριούχος 2. η ιδιοκτήτρια μεγάλου αγροκτήματος
moşieresc-ească, moşiereşti *επίθ.* κτηματικός-ή-ό, τιμαριωτικός-ή-ό, φεουδαρχικός-ή-ό
moşierime *ουσ. θηλ.* οι τσιφλικάδες, η κοινωνική τάξη των μεγάλων κτηματιών
moşieriţă, moşieriţe *ουσ. θηλ.* η μεγαλοκτηματίας
moşioară, moşioare *ουσ. θηλ.* 1. το μικρό αγρόκτημα 2. η μικρή γαιοκτησία
moşire, moşiri *ουσ. θηλ.* η μαίευση
moşit, moşituri *ουσ. ουδ.* η μαίευση
moşmoană, moşmoane *ουσ. θηλ.* το μούσμουλο
moşmon, moşmoni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μουσμουλιά
moşmondi, moşmondesc *ρ. αμ. (οικ.)* δουλεύω αργά, προχωρώ αργά στη δουλειά
moşmondit-ă, moşmondiţi-te *επίθ. (οικ.)* 1. βραδυκίνητος-η-ο 2. κακοφτιαγμένος-η-ο
moşmoni, moşmonesc I. *ρ. αμ. (οικ.)* αργοκινούμαι, είμαι δυσκίνητος-η-ο II. *ρ. μετ.* κάνω κάτι ανακριβές, ακανόνιστο III. *ρ. μέσο.* 1. αργοκινούμαι 2. κουράζομαι χωρίς επιτυχία
moşneag, moşnegi *ουσ. αρσ.* ο γέρος, ο γέροντας, ο πάππος
moşnean, moşneni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* (στο Μεσαίωνα) ο ελεύθερος αγρότης ο συγκληρονόμος ενός αγροκτήματος προερχόμενου από κοινόν πρόγονο
moşnegeşte *επίρ.* γέρικα, γεροντικά
moşneguţ, moşneguţi *ουσ. αρσ.* ο γεροντάκος
moşnenesc-ească, moşneneşti *επίθ.* 1. κοινός-ή-ό, σε συγκυριότητα 2. από κοινού (μαζί)
moşteni, moştenesc *ρ. μετ.* 1. κληρονομώ, παίρνω περιουσία με κληρονομιά 2. παίρνω μια ιδιότητα από τούς προγόνους μου
moştenire, moşteniri *ουσ. θηλ.* 1. η κληρονομιά 2. η διαδοχή 3. *μτφ.* η περιουσία πού μεταβιβάζεται από γενεά σε γενεά // **~ de la strămoşi la urmaşi** κληρονομιά από τούς προγόνους στους απόγονους // **-a culturală a naţiunii** η πολιτιστική κληρονομιά του έθνους // **de ~** κληρονομικός-ή-ό
moştenit-ă, moşteniţi-te *επίθ.* κληρονομημένος-η-ο
moştenitor-oare, moştenitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κληρονόμος (ο, η) 2. διάδοχος (ο, η) //

fără -i άκληρος-η-ο // **prinț ~** ο πρίγκιπας διάδοχος // **prințesă -oare** η πριγκίπισσα διάδοχος
moşuleț, moşuleți *ουσ. αρσ.* ο γεροντάκος
moşulică, moşulici *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο γεροντάκος
motan, motani *ουσ. αρσ.* 1. ο γάτος 2. ο αίλουρος 3. *μτφ.* ο σιωπηλός άνθρωπος, ο υποκριτής // **~ bătrân** ο γερόγατος // **-ul încălțat** ο παπουτσωμένος γάτος
motănaş, motănaşi *ουσ. αρσ.* ο μικρός γάτος
motănel, motănei *ουσ. αρσ.* το γατάκι
motănime *ουσ. θηλ.* το πλήθος γάτων
motel, moteluri *ουσ. ουδ.* το μοτέλ // **crimă la ~** το έγκλημα στο μοτέλ
motiv, motive I. *ουσ. ουδ.* 1. το αίτιο, ο λόγος 2. η αφορμή 3. *μουσ.* το θέμα, το μοτίβο // **a da cuiva ~** δίνω σε κάποιον αφορμή // **pentru care ~?** για ποιό λόγο; // **trebuie să aibă un ~ foarte serios** πρέπει να έχει σοβαρό λόγο // **trec peste -ele care...** παρέρχομαι τούς λόγους πού... // **un ~ în plus** ένας λόγος παραπάνω II. *συνδ. έκφρ.* // **pe ~ că** με τη δικαιολογία ότι // **pentru -ul că...** για το λόγο ότι... III. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς λόγο, αδικαιολόγητα
motiva, motivez *ρ. μετ.* αιτιολογώ, δικαιολογώ
motivare, motivări *ουσ. θηλ.* η αιτιολόγηση, η δικαιολόγηση
motivație, motivații *ουσ. θηλ.* 1. η αιτιολογία 2. τα επιχειρήματα
moto, motouri *ουσ. ουδ.* το μότο
motocel, motocei *ουσ. αρσ.* 1. η φούντα, ο θύσανος 2. το καβουράκι
motocicletă, motociclete *ουσ. θηλ.* η μοτοσυκλέτα
motociclism *ουσ. ουδ.* η μοτοποδηλασία, ο αγώνας με μοτοσυκλέτες
motociclist-ă, motociclişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μοτοσικλετιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* μοτοσυκλετιστικός-ή-ό
motocompresor, motocompresoare *ουσ. ουδ.* ο μοτοσυμπιεστής
motocros, motocrosuri *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το μοτοκρός, η μοτοσυκλετοδρομία
motocrosist, motocrosişti *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο μοτοκροσίστας
motopompă, motopompe *ουσ. θηλ.* η ηλεκτρική τρόμπα (μονάδα ρεύματο, γεννήτρια για άντληση νερού με μοτέρ)
motor-oare, motori-oare I. *ουσ. ουδ.* το μοτέρ, ο κινητήρας // **~ cu ardere internă** ο κινητήρας εσωτερικής καύσης // **~ cu reacție** ο κινητήρας με αντίδραση // **~ electric** ο ηλεκτρικός κινητήρας // **~ eolian** το αιολικό μοτέρ // **~ hidraulic** ο υδραυλικός κινητήρας // **~ pneumatic** η αεραντλία // **a porni -ul** βάζω μπρός το μοτέρ II. *επίθ.* κινητήριος-ια-ιο
motoraş, motoraşe *ουσ. ουδ.* το μικρό μοτέρ, ο μικρός κινητήρας
motoretă, motorete *ουσ. θηλ.* το μηχανάκι, το μοτοσακό
motorină, motorine *ουσ. θηλ.* πετρέλαιο diesel
motorist-ă, motorişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μηχανικός επισκευής κινητήρων
motoriza, motorizez *ρ. μετ.* εξοπλίζω μηχάνημα με κινητήρα
motorizare, motorizări *ουσ. θηλ.* εξοπλισμός με κινητήρα
motorizat-ă, motorizați-te I. *επίθ.* μηχανοκίνητος -η-ο II. *ουσ. ουδ. πληθ. (στρατ.)* τα μηχανοκίνητα
mototol-oală, mototoli-oale I. *ουσ. ουδ.* 1. η τολύπη, η τουλούπα 2. το κουβάρι II. *επίθ.* 1. μαλακός-ιά-ό, νωθρός-ή-ό 2. ανόητος-η-ο 3. ζαρωμένος-η-ο
mototoli, mototolesc I. *ρ. μετ.* τσαλακώνω, ζαρώνω, σουφρώνω II. *ρ. μέσο.* ζαρώνω, κουβαριάζομαι, τσαλακώνομαι, σουφρώνω
mototolire, mototoliri *ουσ. θηλ.* 1. το τσαλάκωμα, το σούφρωμα 2. το ζάρωμα
mototolit-ă, mototoliți-te *επίθ.* τσαλακωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο
mototricicletă, mototriciclete *ουσ. θηλ.* το τρίκυκλο (το όχημα με τρεις τροχούς)
motrice *επίθ. αμετάβλ.* κινητήριος-ια-ιο // **forță ~** η κινητήρια δύναμη
motricitate *ουσ. θηλ.* η κινητικότητα
moț, moțuri I. *ουσ. ουδ.* το τσουλούφι, ο βόστρυχος, η μπούκλα, το κατσαρό 2. ο θύσανος, η φούντα 3. το λειρί, το λοφίο // **~ şi el!** ώπα! πετάγεται κι' αυτός! // **a fi cu ~ în frunte** θεωρείται σπουδαίος, ανώτερος από τους άλλους // **a lua de ~** τραβώ κάποιον απ' τα μαλλιά // **e mai cu ~** έχει κάτι επιπλέον II. *ουσ. θηλ. με το πληθ.* **moațe a pune părul pe ~** βάζω τα μαλλιά μου πάνω σε μπιγκουντί , τυλίγω τα μαλλιά μου με μπικουτί ή πάνω σε φούντες
Moț, Moață, Moți, Moațe *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μότσος -τσα (ο, η) (κάτοικος των Δυτικών Ορέων της Τρανσυλβανίας)
moțat-ă, moțați-te *επίθ.* 1. τσουλουφωτός-ή-ό 2. λοφωτός-ή-ό 3. *μτφ.* αυτάρεσκος-η-ο
moțăi, moțăi *ρ. αμ.* μισοκοιμάμαι, λαγοκοιμάμαι
moțăială, moțăieli *ουσ. θηλ.* το μισοκοίμισμα
moțesc-ească, moțeşti *επίθ.* πού ανήκει στους Μότσους, τούς κατοίκους των Δυτικών Ορέων της Τρανσυλβανίας
moțiune, moțiuni *ουσ. θηλ.* 1. το ψήφισμα 2. η εισήγηση, η πρόταση // **~ de încredere** το ψήφισμα εμπιστοσύνης
mov I. *επίθ. αμετάβλ.* που έχει το χρώμα μοβ II. *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* το μοβ, το βιολετί χρώμα
movilă, movile *ουσ. θηλ.* 1. ο λοφίσκος, ο γήλοφος 2. *μτφ.* ο σωρός, η στοίβα
moviliță, movilițe *ουσ. θηλ.* ο μικρός γήλοφος
mozaic, mozaicuri *ουσ. ουδ.* 1. το ψηφιδωτό, το μωσαϊκό, το ψηφοθέτημα 2. *μτφ.* το άθροισμα από διαφορετικά ετερόκλητα στοιχεία // **de ~** ψηφιδωτός-ή-ό
mozaic-ă, mozaici-ce I. *επίθ. (θρ.)* μωσαϊκός-ή-ό, σχετικά με το Μωϋσή // **cultul ~** το μωσαϊκό θρήσκευμα // **legea -ă** ο μωσαϊκός νόμος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μωσαϊκός-ή (ο, η)
mozaicar-ă, mozaicari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψηφιδοθέτης-ισσα (ο, η), ψηφοθέτης-ισσα // **a executa mozaicuri** ψηφοθετώ
mozaism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο μωσαϊσμός
mozaist-ă, mozaişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδ. mozaicar
Mozambican-ă, Mozambicani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μοζαμβικινός-ή (ο, η) II. *επίθ.* μοζαμβικινός-ή-ό
mozoleală, mozoleli *ουσ. θηλ.* το μασούλημα
mozoli, mozolesc I. *ρ. μετ.* μασουλίζω, μασουλώ, μασώ κάτι αργά II. *ρ. μέσο.* 1. λερώνομαι 2. γίνομαι ακάθαρτος

mozolit-ă, mozoliţi-te *επίθ. (επαρχ.)* λερωμένος-η-ο
mranită *ουσ. θηλ.* το κοπρόχωμα, το φουσκί
mrăniţos-oasă, mrăniţoşi-oase *επίθ.* φουσκισμένος -η-ο
mreajă, mreje *ουσ. θηλ.* 1. το εργαλείο για ψάρεμα, το δίχτυ 2. *μτφ.* η πλεκτάνη, το πλάνεμα, ο δόλος, η μηχανορραφία, η σκευωρία 3. το βρόχι, τα βρόχια
mreană, mrene *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* η λάμπραινα
mu *επιφ.* μου!, η φωνή των κερασφόρων ζώων
muabil-ă, muabili-e *επίθ.* μεταβλητός-ή-ό, ασταθής -ής-ές
muc, muci, mucuri I. *ουσ. αρσ.* 1. η μύξα 2. η βλέννα // **a-i pica -ul după cineva** είναι ερωτευμένος // **nu dai nici mucii pe el** είναι τιποτένιος, ασήμαντος II. *ουσ. ουδ.* 1. το αποκέρι 2. το αποτσίγαρο, η γόπα 3. η φυτιλήθρα, το άκρο του φιτιλιού λάμπας, κεριού, κ.λ.π. μαυρισμένο με το κάψιμο
mucalit-ă, mucaliţi-te I. *επίθ.* χαριτολόγος-ος-ο, αστείος-α-ο, ευφυολόγος-ος-ο, σκωπτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χωρατατζής-ού (ο, η)
mucava, mucavale *ουσ. θηλ.* ο μουκαβάς, το χοντρό χαρτόνι
mucea *ουσ. αρσ. αρθ. (λαϊκ.)* ο μυξιάρης
muced-ă, mucezi-de *επίθ.* 1. μουχλιασμένος-η-ο 2. *(για βιβλία, χαρτιά)* κιτρινιασμένος-η-ο
mucegai, mucegaiuri *ουσ. ουδ.* η μούχλα, η υγρασία με σήψη
mucegăi pers. 3 mucegăieşte I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* μουχλιάζει, II. *ρ. μέσο.* 1. μουχλιάζω 2. *μτφ.* πέφτω σε σωματική ή πνευματική αδράνεια
mucegăire, mucegăiri *ουσ. θηλ.* το μούχλιασμα
mucegăit-ă, mucegăiţi-te *επίθ.* μουχλιασμένος-η-ο
mucenic, mucenici *ουσ. αρσ. (λαϊκ.) (κυρίως στον πλήθ.)* τα κουλουράκια που φτιάχνονται την ημέρα της 9ης Μαρτίου από ψημένο ή βρασμένο ζυμάρι με καρύδια και ζάχαρη
mucenic-ă, mucenici-ce I. *ουσ. αρσ. πληθ.* η χριστιανική γιορτή στις 9 Μαρτίου των Σαράντα Μαρτύρων II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)* 1. ο, η μάρτυρας, ο, η ιερομάρτυρας 2. *μτφ.* οι θυσιαζόμενοι για κάποιο ανώτερο σκοπό (οι μάρτυρες της ελευθερίας κ.λ.π.)
mucenicie *ουσ. θηλ.* 1. το μαρτύριο 2. η ταλαιπωρία 3. τα μαρτύρια κάποιου άγιου
muceniţă, muceniţe *ουσ. θηλ. (θρ.)* η ιερομάρτυρας (για τη χριστιανική πίστη), η μάρτυρας
mucezeală, mucezeli *ουσ. θηλ.* 1. η μούχλα 2. η υγρασία με σήψη
mucezi, mucezesc I. *ρ. αμ.* πιάνω μούχλα, μουχλιάζω II. *ρ. μέσο* 1. σκεπάζομαι από μούχλα 2. *μτφ.* πέφτω σε αδράνεια
mucezire, muceziri *ουσ. θηλ.* το μούχλιασμα
mucezit-ă, muceziţi-te *επίθ.* μουχλιασμένος-η-ο
muchie, muchii I. *ουσ. θηλ.* 1. η ακμή 2. το άκρο, το χείλος, η άκρη 3. η αιχμή, η κόψη κοφτερού οργάνου 4. το κορφοβούνι, η κορυφογραμμή, η ράχη // **bătuţi pe ~** *(για χρήματα)* τοις μετρητοίς, το ακέραιο ποσό, χωρίς ελλείψεις // **pe ~ de cuţit** επί ξυρού ακμής II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** στο έπακρο, στο πιο ακρινό σημείο
mucilaginos-oasă, mucilaginoşi-oase *επίθ.* γλοιώδης-ης-ες
mucilagiu, mucilagii *ουσ. ουδ.* το γλοίωμα
mucină, mucine *ουσ. θηλ.* το γαστρικό υγρό
muciornită *ουσ. θηλ.* ο βόρβορος, το τέλμα (με δυσάρεστη μυρωδιά)
mucles *επιφ. (αργκ.)* σιωπή! τσιμουδιά!
mucoasă, mucoase *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η βλεννογόνος μεμβράνη
mucos-oasă, mucoşi-oase *επίθ.* 1. βλεννώδης-ης-ες 2. μυξιάρης-ης-ες 3. *μτφ.* τιποτένιος-ια-ιο
mucozitate, mucozităţi *ουσ. θηλ.* 1. η βλέννα 2. το φλέγμα
mucus *ουσ. ουδ.* η βλέννα, το έκκριμα βλεννογόνων αδένων
muezin, muezini *ουσ. αρσ.* ο μουεζίνης
mufă, mufe *ουσ. θηλ. (τεχ.)* ο συνδετικός δακτύλιος για σύνδεση σωλήνων, καλωδίων, κ.λ.π
muflon, mufloni *ουσ. αρσ.* το άγριο κριάρι, ο αίγαγρος
muftiu, muftii *ουσ. αρσ.* ο μουφτής // **marele ~** ο μεγάλος μουφτής (ο αρχηγός του ισλαμικού θρησκεύματος σε μια χώρα)
muget, mugete *ουσ. ουδ.* 1. το μούγκρισμα, το μουγκρητό 2. το ούρλιασμα 3. το βούισμα, η βοή, η βουή, το βουητό 4. ο μυκηθμός, ο βρυχηθμός
mugi pers. 3 mugeşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. μουγκρίζει, βρυχιέται (ζώα) 2. ουρλιάζει (θάλασσα) 3. βουίζει (άνεμος)
mugind-ă, muginzi-de *επίθ.* μουγκρίζων-ουσα-ον
mugire, mugiri *ουσ. θηλ.* το μουγκρητό, το ουρλιαχτό, το βουητό
mugitor-oare, mugitori-oare *επίθ.* μουγκριζόμενος-η-ο, βουϊζόμενος-η-ο
mugur, muguri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο βλαστός, το μπουμπούκι, το μάτι
mugurel, mugurei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το μπουμπουκάκι
muguri pers. 3 mugureşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βλασταίνει, βλαστάνει, μπουμπουκιάζει
mugurit-ă, muguriţi-te *επίθ.* μπουμπουκιασμένος-η-ο
muia, moi I. *ρ. μετ.* 1. μουλιάζω, μουσκεύω 2. διαβρέχω, υγραίνω 3. μαλακώνω, καλμάρω, απαλύνω // **căldura moaie ceara** η ζέστη μαλακώνει το κερί // **a ~ oasele cuiva** μαλακώνω τα κόκαλα κάποιου, ξυλοκοπανίζω κάποιον // **a ~ pâinea** μουσκεύω το ψωμί // **a ~ peniţa în cerneală** μουσκεύω τη γραφίδα (την πέννα) στη μελάνη // **a ~ rufe** μουλιάζω ρούχα II. *ρ. μέσο.* 1. βρέχομαι, μουσκεύομαι 2. μαλακώνω, καταπραΰνομαι 3. γίνομαι απαλός 4. αδυνατίζω 5. κάμπτομαι
muiant-ă, muianţi-te *επίθ. (τεχ.)* μαλακτικός-ή-ό
muiat-ă, muiaţi-te *επίθ.* 1. μουσκεμένος-η-ο, βρεγμένος-η-ο, νοτισμένος-η-ο, υγρός-ή-ό 2. αδυνατισμένος-η-ο 3. καταπραϋμένος-η-ο, καθησυχασμένος-η-ο
muieratic-ă, muieratici-ce *επίθ.* γυναικάς, γυναικομανής
muiere, muieri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η γυναίκα
muiere, muieri *ουσ. θηλ.* 1. το μούλιασμα, το μούσκεμα 2. η διάβρεξη 3. η απάλυνση, το μαλάκωμα
muieresc-ească, muiereşti *επίθ.* γυναικήσιος-α-ο, θηλυπρεπής-ής-ές
muiereşte *επίρ.* γυναικήσια, θηλυπρεπώς

muieruşă, muieruşe *ουσ. θηλ.* το γυναικάκι
muieruşcă, muieruşte *ουσ. θηλ.* η γυναικούλα
mujdei *ουσ. ουδ.* η σκορδαλιά, το σκορδόξιδο (σάλτσα σκόρδου)
mul *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* το φυτόχωμα
mula, mulez I. *ρ. μετ.* 1. χύνω σε καλούπι 2. προπλάθω κάτι σύμφωνα με το μοντέλο 3. εκτυπώνω, αποτυπώνω κάτι σε ανάγλυφο II. *ρ. μέσο* (για ενδύματα) εφαρμόζομαι πάνω στο σώμα για να προβληθούν οι καμπύλες
mulaj, mulaje *ουσ. ουδ.* 1. το χύσιμο μετάλλου σε καλούπι 2. το πρόπλασμα, το πρότυπο 3. η εκτύπωση αναγλύφου 4. το εκμαγείο, το ομοίωμα μορφής ή σχήματος αποτυπωμένο σε εύπλαστη ύλη
mulatru-ă, mulatri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο μιγάς, η μιγάδα // **indiană mulatră** η μιγάς Ινδιάνα
mulgător-oare, mulgători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αρμεχτής-έχτρα (ο, η) II. *επίθ.* γαλακτοφόρος-α-ο (για πρόβατα, αγελάδες)
mulge, mulg *ρ. μετ.* 1. αρμέγω 2. *μτφ.* εκμεταλλεύομαι κάποιον, τραβώ χρήματα από κάποιον
mulgere, mulgeri *ουσ. θηλ.* το άρμεγμα, η αρμεξιά
mulina, mulinez *ρ. μετ. (τεχ.)* κλώθω, γνέθω μετάξι
mulinare, mulinări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το κλώσιμο μετάξης, η μετατροπή της υφαντικής ίνας μεταξιού σε κλωστή
mulinetă, mulinete *ουσ. θηλ.* 1. το καρούλι 2. το εργαλείο για ψάρεμα-σπορ που συνίσταται από πηνίο (καρούλι, τροχός) και μια μανιβέλα για το περιτύλιγμα του νήματος
mulineu, mulineuri *ουσ. ουδ.* 1. το μουλινέ (κλωστές για κέντημα) 2. η κουβαρίστρα
muls *ουσ. ουδ.* το άρμεγμα, η αρμεξιά // **maşină de ~** η συσκευή για το μηχανικό άρμεγμα // **cu ~** με άρμεγμα
muls-ă, mulşi-se *επίθ.* αρμεγμένος-η-ο
mult-ă, mulţi-te I. *επίθ.* πολύς-πολλή-πολύ, πολλοί, πολλές, πολλά // *έκφρ.* **-e şi mărunte** πολλά και ψιλά (πολλά και ασήμαντα) // **mulţi oameni** πολλοί άνθρωποι, ο πολύς λαός // **a nu mai avea zile -e** δεν έχει πολλές ημέρες (σώθηκαν οι μέρες του) // **a nu şti -e** δεν ξέρει πολλά (περνάει γρήγορα σε ενέργεια) // **aşteptare de -e ore** η πολύωρη αναμονή // **de -ă vreme** από πολύ καιρό // **după mulţi ani** μετά από πολλά χρόνια // **e -ă lume** είναι πολύς κόσμος // **şi mai -e nu** και όχι περισσότερα II. *επιρ. έκφρ.* **în mai -e rânduri** πολλές φορές III. *επίρ.* 1. πολύ, σε μεγάλο βαθμό 2. λίαν // **~ prea ~** πολύ πάρα πολύ // **~ prea ~** πολύ-πολύ // **~ şi bine** πολύς χρόνος // **a crescut ~** έχει μεγαλώσει πολύ // **asta îmi place ~** αυτό μ' αρέσει πολύ // **cel ~** το πολύ-πολύ // **cu atât mai ~** κατά μείζονα λόγον // **cu ~** με πιο πολύ // **de ~** από πολύ // **din ce în ce mai ~** όλο και πιο πολύ // **foarte ~** πάρα πολύ // **foarte ~ bine** λίαν καλώς // **mai ~** πιο πολύ, περισσότερο, ιδίως // **nici mai ~, nici mai puţin** ούτε λίγο ούτε πολύ // **nimic mai ~** τίποτε περισσότερο // **tot mai ~** όλο και περισσότερο IV. *συνδ. έκφρ.* **de ~ ce...** από πολύ πού... (εξ αιτίας)
multicel-ică, multicei-cele I. *επίθ.* περισσότερος-η-ο II. *επίρ.* περισσότερο
multicelular-ă, multicelulari-e *επίθ.* πολυκύτταρος -η-ο
multicolor-ă, multicolori-e *επίθ.* πολύχρωμος-η-ο, ποικιλόχρωμος-η-ο
multiform-ă, multiformi-e *επίθ.* 1. πολύμορφος-η-ο, ποικιλόμορφος 2. ποικίλος-η-ο
multilateral-ă, multilaterali-e *επίθ.* 1. πολλαπλός -ή-ό 2. πολυμερής-ή-ές, πολύπλευρος-η-ο // **~ dezvoltat** πολλαπλά ανεπτυγμένος
multilateralitate *ουσ. θηλ.* η πολλαπλότητα, η πολυμέρεια
multilobat-ă, multilobaţi-te *επίθ. (για τα φύλλα)* πολυλοβωτός-ή-ό
multimetru, multimetre *ουσ. ουδ.* το πολύμετρο *(για μέτρηση των μέτριων ρευμάτων ηλεκτρ.)*
multilingv-ă, multilingvi-e *επίθ.* πολύγλωσσος-η-ο
multimilenar-ă, multimilenari-e *επίθ.* πολυχιλιετής -ής-ές
multimiliardar-ă, multimiliardari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* δισεκατομμυριούχος-α (ο, η)
multimilionar-ă, multimilionari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πολυεκατομμυριούχος-α (ο, η) II. *επίθ.* πολυεκατομμυριούχος-α-ο
multinaţional-ă, multinaţionali-e *επίθ.* 1. πολυεθνικός-ή-ό 2. πολυεθνής-ής-ές // **ostaş din forţa -ă** ο στρατιώτης από την πολυεθνική δύναμη
multiplex I. *ουσ. ουδ.* η συσκευή πολλαπλής επικοινωνίας (ανάμεσα σε περισσότερους σταθμούς μέσω του ίδιου ηλεκτρομαγνητικού κύματος) II. *επίθ.* **sistem ~** σύστημα πολλαπλής επικοινωνίας
multiplica, multiplic I. *ρ. μετ.* πολλαπλασιάζω II. *ρ. μέσο.* πολλαπλασιάζομαι
multiplicabil-ă, multiplicabili-e *επίθ.* πολλαπλασιαστέος-α-ο
multiplicare, multiplicări *ουσ. θηλ.* ο πολλαπλασιασμός
multiplicativ-ă, multiplicativi-e *επίθ.* πολλαπλασιαστικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **numerale -e** τα πολλαπλασιαστικά αριθμητικά
multiplicator, multiplicatori, multiplicatoare *ουσ. αρσ. (αριθμός) και ουδ. (μηχανή)* ο πολλαπλασιαστής
multiplicitate *ουσ. θηλ.* 1. η πολλαπλότητα 2. το πλήθος, ο μεγάλος αριθμός
multiplu-ă, multipli-e I. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* το πολλαπλάσιο II. *επίθ.* πολλαπλός-ή-ό, πολλαπλάσιος-ια-ιο
multipol *ουσ. αρσ.* ο πολύπολος (με πολλά ζεύγη πόλους και με περισσότερους ακροδέκτες εισόδου)
multipolar-ă, multipolari-e *επίθ. (ηλεκτρ.)* πολυπολικός-ή-ό
multipolaritate *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η πολυπολικότητα
multisecular-ă, multiseculari-e *επίθ.* μακρόχρονος -η-ο
multişor-oară, multişori-oare *επίθ.* περισσότερος -η-ο
multitudine, multitudini *ουσ. θηλ.* 1. η πληθώρα, το πλήθος 2. ο μεγάλος αριθμός από πρόσωπα, ζώα ή πράγματα
mulţam *επιφ. (λαϊκ.)* ευχαριστώ!
mulţime, mulţimi *ουσ. θηλ.* 1. το πλήθος 2. *(μαθ.)* το σύνολο, η σωρεία 3. ο μεγάλος αριθμός 4. ο όχλος, το κοινό 5. το μπουλούκι 6. η συρροή // **o ~ de persoane** ένα πλήθος από πρόσωπα // **în ~**

ανάμεσα στο πλήθος // *(μαθ.)* **teoria mulțimilor** η θεωρία των συνόλων

mulțumi, mulțumesc I. *ρ. μετ.* 1. ευχαριστώ 2. ικανοποιώ 3. προξενώ ευχαρίστηση σε κάποιον // **vă mulțumesc că m-ați ajutat** σας ευχαριστώ γιατί με βοηθήσατε II. *ρ. αμ.* ευχαριστώ, εκφράζω τις ευχαριστίες μου για κάτι // **mulțumesc!** ευχαριστώ! // **vă mulțumesc mult** σας ευχαριστώ πολύ III. *ρ. μέσο.* 1. ευχαριστιέμαι, ευχαριστούμαι 2. ικανοποιούμαι 3. αρέσκομαι // **a se ~ cu puțin** ευχαριστιέμαι με λίγο

mulțumire, mulțumiri *ουσ. θηλ.* 1. η ευχαριστία, η ευχαρίστηση 2. *πληθ.* τα ευχαριστήρια, οι ευχαριστίες 3. η ευαρέσκεια, η ικανοποίηση // **~ de sine** η αυταρέσκεια, ο αυτοερωτισμός, η εγωπάθεια // **mii de mulțumiri!** χίλια ευχαριστήρια! // **profit de ocazie ca să-mi exprim mulțumirile** δράττομαι της ευκαιρίας για να εκφράσω τις ευχαριστίες μου // **scrisoare de ~** η ευχαριστήρια επιστολή // **spre -a sa** για την ευχαρίστησή του

mulțumit-ă, mulțumiți-te I. *επίθ.* ευχαριστημένος-η-ο, ικανοποιημένος-η-ο // **pare ~** φαίνεται ευχαριστημένος // **sunt ~ de rezultat** είμαι ευχαριστημένος για το αποτέλεσμα II. *πρόθ.* χάρη // **-ă ajutorului tău** χάρη στη βοήθειά σου // **-ă unui prieten a reușit să învingă greutățile** χάρη σ' ένα φίλο πέτυχε να νικήσει τις δυσκολίες // **am reușit -ă vouă** πέτυχα χάρη σε σας

mulțumitor-oare, mulțumitori-oare I. *επίθ.* ευχάριστος-η-ο, ικανοποιητικός-ή-ό II. *επίρ.* ικανοποιητικά

mulură, muluri *ουσ. θηλ. (αρχιτ.)* η γλυφή, ράβδωση

mumie, mumii *ουσ. θηλ.* 1. η μούμια 2. *μτφ.* ο πολύ αδύνατος άνθρωπος (ισχνός)

mumifica, mumific I. *ρ. μετ.* μουμιοποιώ, μετατρέπω σε μούμια, διατηρώ το σώμα του νεκρού με ασηπτικές ουσίες II. *ρ. μέσο. (για φρούτα)* αποξηραίνομαι, ζαρώνω, ρυτιδώνομαι

mumificare, mumificări *ουσ. θηλ.* η μουμιοποίηση

mumificat-ă, mumificați-te *επίθ.* 1. μομιοποιημένος-η-ο 2. *μτφ.* ρυτιδωμένος-η-ο, καταζαρωμένος-η-ο

muncă, munci *ουσ. θηλ.* 1. η εργασία, η δουλειά 2. το έργο 3. ο κόπος 4. η δραστηριότητα 5. το δούλεμα 6. η δούλεψη, η δούλευση, ο μόχθος // **~ forțată** τα αναγκαστικά έργα // **~ în acord** η εργασία κατ' αποκοπή // **~ obștească** η δημόσια εργασία // **munca câmpului** το δούλεμα της γης (η καλλιέργεια, το όργωμα) // **contract colectiv de ~** η συλλογική σύμβαση εργασίας // **de ~** εργατικός-ή-ό, εργάσιμος-η-ο // **diviziunea muncii** ο καταμερισμός της εργασίας // **în câmpul muncii** στο πεδίο της εργασίας // **locul de ~** η θέση εργασίας // **om al muncii** ο εργαζόμενος // **valoarea forței de ~** η αξία της εργατικής δύναμης // **zi de ~** η εργάσιμη ημέρα

muncel, muncele *ουσ. ουδ.* το βουναλάκι

munci, muncesc I. *ρ. αμ.* 1. εργάζομαι, δουλεύω 2. μοχθώ, κοπιάζω 3. *μτφ.* λειτουργώ // **muncește într-o uzină** δουλεύει σ' ένα εργοστάσιο // **a ~ aspru** δουλεύω σκληρά // **a ~ din greu** δουλεύω με πολύ κόπο II. *ρ. μετ.* 1. δουλεύω 2. υπηρετώ κάποιον // **a ~ pământul** δουλεύω τη γη // **i-am -t doi ani** δούλεψα γι' αυτόν δύο χρόνια III. *ρ. μέσο* 1. καταβάλλω προσπάθεια 2. βασανίζομαι, παιδεύομαι 3. καταβάλλω κόπο, κουράζομαι // *έκφρ.* **a se ~ cu gândul** βασανίζομαι με τη σκέψη // **a se ~ pentru a convinge pe cineva** κουράζομαι για να πείσω κάποιον

muncit-ă, munciți-te *επίθ.* 1. δουλεμένος-η-ο 2. κουρασμένος-η-ο 3. βασανισμένος-η-ο

muncitor-oare, muncitori-oare I. *επίθ.* 1. εργατικός -ή-ό, εργαζόμενος-η-ο 2. δουλευτάρης-α-ικο // **clasa muncitoare** η εργατική τάξη, η εργατιά // **om ~** ο δουλευτάρης άνθρωπος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. εργάτης-άτρια (-τισσα) ο, η, δουλευτής-εύτρα (ο, η) 2. ο δουλευταράς // **~ agricol necalificat** ο ανειδίκευτος αγροτικός εργάτης // **~ calificat** ο ειδικευμένος εργάτης // **~ forestier** ο υλοτόμος // **~ într-o mină de aur** ο χρυσωρύχος

muncitoresc-ească, muncitorești *επίθ.* εργατικός-ή-ό // **mișcarea muncitorească** το εργατικό κίνημα

muncitorește *επίρ.* εργατικά

muncitorime *ουσ. θηλ.* 1. η εργατιά, ο εργατικός κόσμος 2. οι εργαζόμενοι

munculiță, munculițe *ουσ. θηλ.* η εύκολη, η ελαφριά δουλειά

mundir, mundire *ουσ. ουδ.* ο χιτώνας

municipal-ă, municipali-e *επίθ.* δημαρχιακός-ή-ό, δημοτικός-ή-ό // **spitalul ~** το δημοτικό νοσοκομείο // **teatrul ~** το δημοτικό θέατρο

municipalitate, municipalități *ουσ. θηλ.* 1. το δημαρχείο, η δημαρχία 2. ο δήμος

municipiu, municipii *ουσ. ουδ.* 1. ο δήμος 2. η πρωτεύουσα νομού, η μεγάλη πόλη // **notabilitățile -lui** οι έγκριτοι του δήμου

muniție, muniții *ουσ. θηλ. (στρατ.)* τα πυρομαχικά, τα πολεμοφόδια

munte, munți *ουσ. αρσ. (γεωγρ.)* 1. το όρος, το βουνό 2. *μτφ.* ο σωρός // **-le de pietate** το ενεχυροδανειστήριο // **sus pe ~** απάνω στο βουνό // **un lanț de munți** μια οροσειρά, η άλυσις ορέων

muntean, munteni I. *ουσ. αρσ.* ο βουνίσιος, ο ορεσίβιος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Βλάχος, η Βλάχα (ο, η κάτοικος της Βλαχίας, περιοχή της Ρουμανίας)

munteancă, muntence *ουσ. θηλ.* 1. η γυναίκα κάτοικος της Βλαχίας 2. η γυναίκα κάτοικος της ορεινής περιοχής, η βουνήσια

muntenesc-ească, muntenești *επίθ.* 1. βουνήσιος -ια-ιο 2. από Βλαχία

muntenește *επίρ.* 1. βουνήσια 2. σαν τους Βλάχους / τους κατοίκους της Βλαχίας

muntos-oasă, muntoși-oase *επίθ.* ορεινός-ή-ό

mur, muri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. ο βάτος 2. η αγκαθιά

mur, muri *ουσ. αρσ.* ο τοίχος

mura, murez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω τουρσί 2. διατηρώ λαχανικά στην άλμη II. *ρ. μέσο.* γίνομαι τουρσί

mural-ă, murali-e *επίθ.* τοιχικός // **hartă -ă** ο χάρτης τοίχου // **pictură -ă** η τοιχογραφία

murare, murări *ουσ. θηλ.* η διατήρηση λαχανικών στην άλμη

murat-ă, murați-te *επίθ.* **varză -ă** το ξινολάχανο

mură, mure *ουσ. θηλ.* το βατόμουρο, το βάτσινο // **~n gură** δουλειά χωρίς κόπο/ ετοιματζήδικη

murătură, murături *ουσ. θηλ.* το τουρσί

murdar-ă, murdari-e *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο, λερός-ή -ό, βρώμικος-η-ο, βρωμιάρης-α-ικο 2. ακάθαρτος -η-ο, ρυπαρός-ή-ό 3. *μτφ.* ποταπός-ή-ό, αισχρός-ή -ό // **apă -ă** το βρωμόνερο // **cameră întunecată și -ă** το σκοτεινό και βρώμικο δωμάτιο

murdări, murdăresc I. *ρ. μετ.* 1. λερώνω, μουρνταρεύω 2. βρωμίζω, ρυπαίνω 3. μαγαρίζω 4. *μτφ.* καταισχύνω // **nu -ți băncile** μη λερώνετε τους πάγκους II. *ρ. μέσο.* 1. λερώνομαι 2. βρωμίζομαι, ρυπαίνομαι 3. *μτφ.* εξευτελίζομαι
murdărie, murdării *ουσ. θηλ.* 1. η λέρα, η ακαθαρσία 2. η βρωμιά, η βρώμα 3. *μτφ.* η αισχρότητα, η ατιμία
murdărire, murdăriri *ουσ. θηλ.* 1. το λέρωμα, η ρύπανση 2. η βρωμιά
murdărit-ă, murdăriți-te *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό 2. βρώμικος-η-ο 3. *μτφ.* ανήθικος-η-ο
mureșean-ă, mureșeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* Μουρεσιάνος-α (ο, η) κάτοικος του νομού Μούρες της Ρουμανίας
mureșeancă, mureșence *ουσ. θηλ.* 1. η Μουρεσιάνα 2. το όνομα ενός χορού και η μελωδία του χορού από το νομό Μούρες της Ρουμανίας
murg-ă, murgi-e I. *επίθ.* 1. *σκοτεινόχρωμος-η-ο (για τα ζώα)* 2. σκουρόχρωμος-η-ο, ψαρός-ή-ό, ψαρής -ιά-ί II. *ουσ. αρσ.* ο ψαρής, το ψαρί άλογο
murgi pers. 3 murgește *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βραδιάζει, σουρουπώνει
murgulet, murguleți *ουσ. αρσ.* το ψαρί αλογάκι
muri, mor *ρ. αμ.* 1. πεθαίνω, αποθνήσκω, εκπνέω, ξεψυχώ, παραδίνω το πνεύμα μου, αποβιώνω, θνήσκω 2. *(ζώα)* ψοφώ // **a ~ cu zile** πεθαίνω απεριποίητος ή απρόοπτα // **a ~ de ciudă** σκάζω από το κακό μου, στενοχωρούμαι από γινάτι // **a ~ de foame** πεθαίνω στην πείνα, ψοφάω από την πείνα // **a ~ de urât** πλαντάζω από την πλήξη // **a ~ după ceva** ψοφάω για κάτι // **a ~ după cineva** τρελλαίνομαι για κάποιον
muribund-ă, muribunzi-de I. *επίθ.* 1. θνήσκων-ουσα -ον, αποθνήσκων-ουσα-ον 2. ετοιμοθάνατος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχορραγών-ούσα (ο, η)
muritor-oare, muritori-oare I. *επίθ.* θνητός-ή-ό // **~ de foame** πεθαίνει από την πείνα // **~ de rând** ο κοινός θνητός II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θνητός-ή (ο, η)
murmur, murmure *ουσ. ουδ.* 1. η μουρμούρα, το μουρμουρητό, το μουρμούρισμα 2. το ψιθύρισμα, ο ψίθυρος 3. το κελάρυσμα νερού
murmura, murmur I. *ρ. αμ.* 1. μουρμουρίζω 2. κελαρύζω 3. *μτφ.* ψιθυρίζω II. *ρ. μετ.* κάνω ήχο μουρμουρητού σε μια μελωδία
murmurare, murmurări *ουσ. θηλ.* 1. το μουρμούρισμα 2. το ψιθύρισμα 3. το κελάρυσμα νερού
murmurător-oare, murmurători-oare *επίθ.* μουρμούρης-α-ικο
murui, muruiesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* επιχρίω τοίχο με λάσπη
muruit-ă, muruiți-te *επίθ.* πηλόχριστος-η-ο (τοίχος) // αλειμμένος-η-ο με λάσπη (τοίχος)
mus, muși *ουσ. αρσ.* ο μούτσος, το ναυτόπαιδο, ο μαθητευόμενος ναύτης
musaca, musacale *ουσ.* θηλ. *(μαγ.)* ο μουσακάς
musafir-ă, musafiri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μουσαφίρης-ισσα (ο, η) 2. φιλοξενούμενος-η (ο, η) 3. ξένος-η (ο, η)
musai *επίρ.(λαϊκ.)* απαραίτητα, δίχως άλλο, σώνει και καλά
muscal, muscali *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Ρώσος, ο κάτοικος της Μόσχας
muscat-ă, muscați-te *επίθ.* μοσχάτος-η-ο // **strugure ~** το μοσχάτο σταφύλι // **vinul ~** το μοσχάτο κρασί
muscă, muște *ουσ. θηλ.* η μύγα, η μυίγα // **~ de cal** η αλογόμυγα // **~ de carne** η κρεατόμυγα // **a cădea ca musca-n lapte** πέφτω σαν τη μύγα μέσ' στο γάλα (δυσαρμονικός) // **a fi cu musca pe căciulă** όποιος έχει τη μύγα μυγιάζεται // **a muri ca muștele** πεθαίνουν σαν τις μύγες // **e rău de ~** είναι κακός από μύγα (δύστροπος, για άλογο, φιλήδονος, γιά άνθρωπο) // **musca țe-țe** η μύγα τσέ-τσέ // **să se audă musca!** να ακουστεί η μύγα! (ησυχία)
muscălesc-ească, muscălești *επίθ. (λαϊκ.)* ρωσικός -ή-ό
muscălește *επίρ. (λαϊκ.)* ρωσικά
muscărie, muscării *ουσ. θηλ.* το πλήθος από μύγες
muscel, muscele *ουσ. ουδ.* ο γήλοφος
muschetă, muschete *ουσ. θηλ.* το μουσκέτο, το τουφέκι
muscoi, muscoi *ουσ. αρσ.* η μεγάλη μύγα
muscular-ă, musculari-e *επίθ.* μυϊκός-ή-ό // **dureri -e** οι μυϊκοί πόνοι // **sistem ~** το μυϊκό *σύστημα*
musculatură, musculaturi *ουσ. θηλ.* ο μυώνας, όλοι οι μύες ενός οργάνου
musculiță, musculițe *ουσ. θηλ.* η μυγίτσα
musculos-oasă, musculoși-oase *επίθ.* μυώδης-ης-ες
muselină, museline *ουσ. θηλ.* η μουσελίνα (ύφασμα λεπτό και αραιό)
muson, musoni *ουσ. αρσ.* ο μουσώνας
must, musturi *ουσ. αρσ.* ο μούστος
mustață, mustăți *ουσ. θηλ.* το μουστάκι // **a zâmbi pe sub ~** χαμογελώ κάτω από το μουστάκι, γελώ ειρωνικά // **mustața spicului de grâu** το άγανο του σταχυού του σιταριού
mustăci, mustăcesc *ρ. αμ.* 1. μειδιώ κάτω από το μουστάκι 2. κάνω μορφασμό δυσαρέσκειας
mustăcioară, mustăcioare *ουσ. θηλ.* το μικρό μουστάκι
mustăcios-oasă, mustăcioși-oase *επίθ.* 1. μουστακοφόρος-α-ο 2. μουστακαλής, μουστακάτος
mustărie, mustării *ουσ. θηλ.* το μουστοποιείο, το μουστοπωλείο
musti pers. 3. mustește *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. βγαίνει ο μούστος, απ' τα σταφύλια, κ.λ.π. 2. είναι γεμάτος-η-ο χυμό ή άλλο υγρό
mustire, mustiri *ουσ. θηλ.* το στύψιμο σταφυλιών ή άλλων καρπών για να βγει χυμός
mustimetru, mustimetre *ουσ. ουδ.* το μουστόμετρο, μετρά την πυκνότητα ζάχαρης στο μούστο
mustos-oasă, mustoși-oase *επίθ.* χυμώδης-ης-ες, μουστώδης-ης-ες, με πολύ μούστο
mustra, mustru I. *ρ. μετ.* 1. επιπλήττω, ψέγω, μαλώνω 2. απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις II. *ρ. μέσο.* 1. νοιώθω τύψεις 2. αισθάνομαι ένοχος // **a-l ~ conștiința** έχει τύψεις στη συνείδηση // **a-l ~ cugetul** αισθάνεται τύψεις στη συνείδησή του (για τις πράξεις που έκανε)
mustrare, mustrări *ουσ. θηλ.* 1. η επίπληξη, ο ψόγος, η τύψη 2. το μάλωμα, η παρατήρηση, η νουθεσία, το κατσάδιασμα // **mustrări de conștiință** οι τύψεις της συνείδησης
mustrător-oare, mustrători-oare I. *επίθ.* επιτιμητικός-ή-ό, επικριτικός-ή-ό II. *επίρ.* επιτιμητικά, επικριτικά
mustui, mustuiesc I. *ρ. μετ.* στύβω τα σταφύλια για να βγει ο μούστος II. *ρ. μέσο.* (για καρπούς) στύβομαι, ζυμώνω

mustuire, mustuiri *ουσ. θηλ.* το στύψιμο (σταφυλιών)
mustuitor, mustuitoare *ουσ. ουδ.* το ξύλινο εργαλείο για στύψιμο σταφυλιών
musulman-ă, musulmani-e I. *επίθ.* μουσουλμανικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσουλμάνος-άνα (ο, η)
muşama, muşamale *ουσ. θηλ.* ο μουσαμάς
muşamaliza, muşamalizez *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. αποκρύβω κάτι, συγκαλύπτω, κουκουλώνω 2. σκεπάζω, πνίγω (κάποια υπόθεση)
muşamalizare, muşamalizări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η απόκρυψη, η συγκάλυψη, το κουκούλωμα 2. η κάλυψη, το σκέπασμα μιας υπόθεσης
muşca, muşc I. *ρ. μετ.* 1. δαγκώνω, δαγκάνω 2. *μτφ.* πληγώνω με λόγια, τσιμπώ // **a ~ fiarele** θυμώνω // **a ~ pământul** πέφτω καταγής πληγωμένος ή πεθαμένος // **a-şi ~ buzele** δαγκώνω τα χείλια μου // **a-şi degetele** δαγκώνω τα δάχτυλά μου, α΄ μετανιώνω, β΄ θυμώνω // **a-şi ~ limba** είμαι κύριος του εαυτού μου // **care îşi muşcă coada** δαγκώνει την ουρά του // **m-au muşcat ţânţarii** με τσίμπησαν τα κουνούπια II. *ρ. αμ.* κόβω κομμάτι στερεού φαγητού με τα δόντια, με το δάγκωμα, δαγκώνω
muşcare, muşcări *ουσ. θηλ.* 1. το δάγκωμα, η δαγκωματιά, η δαγκωνιά, το δάγκαμα 2. το τσίμπημα, το κέντρισμα από έντομο 3. η πληγή από δόντια
muşcat-ă, muşcaţi-te *επιρ.* δαγκωμένος-η-ο, δαγκωτός-ή-ό
muşcată, muşcate *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το πελαργόνι, το γεράνι
muşcător-oare, muşcători-oare *επίθ.* 1. δαγκανιάρης-α-ικο 2. δηκτικός-ή-ό 3. *μτφ.* πειρακτικός-ή-ό, μοχθηρός-ή-ό
muşcătură, muşcături *ουσ. θηλ.* 1. το δάγκωμα, η δαγκωματιά, η δαγκωνιά 2. η πληγή από δόντια 3. το τσίμπημα, το κέντρισμα από έντομο 4. η μπουκιά 5. *μτφ.* ο δηκτικός λόγος
muşchetar, muşchetari *ουσ. αρσ.* ο σωματοφύλακας
muşchi, muşchi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το μούσκλι
muşchi, muşchi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* ο μύς, οι μυς, οι μύες // **muşchii obrazului** οι μυώνες του προσώπου // **grupă de ~** ο μυώνας
muşchiuleţ, muşchiuleţi *ουσ. αρσ.* 1. ο μικρός μύς 2. ο μύς της ραχοκοκκαλιάς του ζώου
muşeţel *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το χαμομήλι, το χαμόμηλο
muşiţă, muşiţe *ουσ. θηλ.* η μουσίτσα (από το μούστο)
muştar I. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. το σινάπι 2. ο σιναπόσπορος II. *ουσ. ουδ.* η μουστάρδα // **a-i sări cuiva -ul** θυμώνω
muştarieră, muştariere *ουσ. θηλ.* η μουσταρδιέρα
muşteriu, muşterii *ουσ. αρσ.* 1. μουστερής (ο, η), πελάτης-ισσα (ο, η) 2. αγοραστής-άστρια (ο, η)
muştiuc, muştiucuri *ουσ. ουδ. μουσ.* 1. το επιστόμιο 2. *(για λάστιχο)* η επιστομίς
muştrului, muştruluiesc *ρ. μετ.* μαλώνω, κατσαδιάζω
muştruluială, muştruluieli *ουσ. θηλ.* 1. η κατσάδα, το μάλωμα 2. η δυνατή παρατήρηση
muşuroi, muşuroaie *ουσ. ουδ.* 1. η μυρμηγκοφωλιά, η μυρμηγκότρυπα 2. *μτφ.* η μυρμηγκιά 3. ο σωρός, η συσσώρευση από χώμα
muşuroi, muşuroiesc I. *ρ. μετ.* μαζεύω χώμα σωρό στη ρίζα του φυτού II. *ρ. μέσο. (μτφ.)* 1. συσσωρεύομαι 2. γίνομαι σωρός μαζί με άλλους 3. συγκεντρώνομαι
muşuroire, muşuroiri *ουσ. θηλ.* 1. το μυρμήγκιασμα 2. το μάζεμα χώματος στη ρίζα φυτού 3. η συσσώρευση, η συγκέντρωση
mut-ă, muţi-te I. *επίθ.* 1. βουβός-ή-ό, άφωνος-η-ο, άλαλος-η-ο 2. άναυδος-η-ο, μουγγός-ή-ό 3. σιγανός-ή-ό 4. αμίλητος-η-ο, σιωπηλός-ή-ό // **a rămas ~** έμεινε άλαλος // **asta să i-o spui lui -u** για κάτι ύποπτο // **cor ~** η αμίλητη χορωδία // **film ~** η βουβή κινηματογραφική ταινία // **literă -ă** το άφωνο γράμμα // **personaj ~** το βουβό πρόσωπο // **scenă -ă** η βουβή σκηνή // **unde a dus -u iapa** πολύ μακριά II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (επαρχ.)* 1. βουβός-ή, μουγγός-ή (ο, η) 2. κουτός-ή (ο, η), το βλακόμουτρο 3. άσκημος-η (ο, η)
muta, mut I. *ρ. μετ.* 1. μεταθέτω, μετακινώ, μετατοπίζω, μετακομίζω 2. μεταφέρω 3. αλλάζω τη θέση κάποιου πράγματος // **a-şi ~ gândul** μεταβάλλω γνώμη II. *ρ. μέσο.* 1. μετακινούμαι, κουβαλιέμαι, μετατοπίζομαι 2. μετοικώ, μετακομίζω // **s-a -t la ţară** έχει μετοικήσει, μετακόμισε στην επαρχία
mutabil-ă, mutabili-e *επίθ.* 1. μετακινήσιμος-η-ο, μεταφερτός-ή-ό 2. μεταθετός-ή-ό, μεταθέσιμος-η-ο 3. μεταβλητός-ή-ό
mutabilitate *ουσ. θηλ.* η μεταβλητότητα, η αλλαγή
mutant, mutanţi *ουσ. αρσ. (βιολ.)* το άτομο το προερχόμενο από μετάθεση ή μεταβολή
mutare, mutări *ουσ. θηλ.* 1. η μετακίνηση, η μετακόμιση 2. το μετατόπισμα, η μετατόπιση 3. η μετοίκηση 4. η μετάθεση, η μεταφορά 5. η κίνηση
mutat, mutaturi *ουσ. ουδ.* 1. η μετακίνηση, η μετακόμιση 2. η μετατόπιση
mutator, mutatoare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* ο μετατροπέας
mutaţie, mutaţii *ουσ. θηλ.* 1. η μεταβολή, η αλλαγή 2. η μεταλλαγή, η τροποποίηση 3. η μετατροπή 4. *(φων.)* η μετάθεση 5. *(νομ.)* η μεταβίβαση 6. η μετάταξη
mutălău, mutălăi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* 1. ο βουβός 2. ο κουτός, ο χαζός
mutesc-ească, muteşti *επίθ.* βουβός-ή-ό, αμίλητος -η-ο, άλαλος-η-ο
muteşte *επίρ.* 1. βουβά, άλαλα, αμίλητα 2. σιωπηλά
mutila, mutilez *ρ. μετ.* ακρωτηριάζω, σακατεύω, κολοβώνω
mutilant-ă, mutilanţi-te *επίθ.* ακρωτηριάζων-ουσα-ον
mutilare, mutilări *ουσ. θηλ.* ο ακρωτηριασμός, το σακάτεμα, η κολόβωση
mutilat-ă, mutilaţi-te I. *επίθ.* 1. ακρωτηριασμένος -η-ο, κολοβός-ή-ό, κολοβωμένος-η-ο 2. ανάπηρος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ακρωτηριασμένος-η (ο, η), σακάτης-ισσα (ο, η), ανάπηρος-η (ο, η)
mutism *ουσ. ουδ.* 1. η αλαλία, η βουβαμάρα 2. η σιωπή, η αφωνία, η αφασία
muton, mutoane *ουσ. ουδ.* 1. η προβιά // **muton-doré** το μουτόν-ντορέ (ένδυμα)
mutră, mutre *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το μούτρο, το παρουσιαστικό 2. *μτφ.* το ύφος 3. *μτφ.* το άτομο, το πρόσωπο // **a face mutre** κάνει μούτρα (θυμωμένος) // **a face o ~ acră** δείχνω ξινό μούτρο, δυσαρέσκεια // **nu e de mutra lui** δεν είναι για τα μούτρα του
mutrişoară, mutrişoare *ουσ. θηλ.* το μουτράκι, το προσωπάκι // **o ~ simpatică** ένα συμπαθητικό μουτράκι

mutual-ă, mutuali-e I. *επίθ.* αμοιβαίος-αία-αίο // *ηλεκτρ.* **inducție -ă** η αμοιβαία επαγωγή // **tratat de ajutor ~** η συνθήκη αμοιβαίας βοήθειας II. *επίρ.* αμοιβαίως
mutualitate *ουσ. θηλ.* η αμοιβαιότητα
mutulică, mutulici *ουσ. αρσ. (οικ.)* 1. ο άλαλος, ο σιωπηλός 2. *μτφ.* ο ανόητος, ο χαζός
muțenie, muțenii *ουσ. θηλ.* 1. η αλαλία 2. η βουβαμάρα 3. *μτφ.* η σιωπή 4. η αφασία
muți, muțesc *ρ. αμ.* 1. βουβαίνομαι 2. αποστομώνομαι, χάνω τη μιλιά μου 3. *μτφ.* ησυχάζω
muțunache *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. η κούκλα 2. το ανδρείκελο
muză, muze *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η μούσα, οι Μούσες 2. η έμπνευση του ποιητή
muzeal-ă, muzeali-e *επίθ.* μουσειακός-ή-ό
muzeistic-ă, muzeistici-ce I. *επίθ.* μουσειολογικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η μουσειολογία
muzeograf-ă, muzeografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσειογράφος (ο, η)
muzeografic-ă, muzeografici-ce *επίθ.* μουσειογραφικός -ή-ό
muzeografie *ουσ. θηλ.* η μουσειογραφία
muzeolog-ă, muzeologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσειολόγος (ο, η)
muzeologie *ουσ. θηλ.* η μουσειολογία
muzeu, muzee I. *ουσ. ουδ.* το μουσείο // **~ de arheologie** το αρχαιολογικό μουσείο // **-l de artă** το μουσείο τέχνης II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** παμπάλαιος -α-ο, μουσειακός-ή-ό
muzical-ă, muzicali-e I. *επίθ.* μουσικός-ή-ό // **critica -ă** η μουσική κριτική, η μουσικοκριτική // **instrument ~** το μουσικό όργανο // **lucrare -ă** το μουσικό έργο // *έκφρ.* **sunet ~** ο μουσικός φθόγγος II. *επίρ.* μουσικά, αρμονικά
muzicalitate *ουσ. θηλ.* η μουσικότητα, η αρμονικότητα
muzicant-ă, muzicanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μουσικός-ή (ο, η), μουζικάντης-ισσα (ο, η) 2. οργανοπαίχτης-τρια (ο, η)
muzică, muzici *ουσ. θηλ.* 1. η μουσική 2. η μελωδία 3. η ορχήστρα 4. *μτφ.* η μουρμούρα, η γκρίνια // **~ de cameră** η μουσική δωματίου // **~ militară** η στρατιωτική ορχήστρα, η μπάντα // **~ ușoară** η ελαφριά μουσική // **a face ~** κάνω θόρυβο, κάνω ταραχή
muzic-hall *ουσ. ουδ.* το μιούζικ-χώλ, το βαριετέ (θέαμα)
muzician-ă, muzicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μουσικός (ο, η), μουσουργός (ο, η) 2. μουσικοσυνθέτης (ο, η)
muzicolog-ă, muzicologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσικολόγος (ο, η)
muzicologie *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μουσικολογία
muzicoman-ă, muzicomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μουσικομανής-ής (ο, η)
muzicoterapie *ουσ. θηλ.* η μουσικοθεραπεία
muzicuță, muzicuțe *ουσ. θηλ.* 1. η φυσαρμόνικα 2. *μτφ. (αργκ.)* η φιλονικία, το μάλωμα, η γκρίνια

N, n

N, n *ουσ. αρσ. αμεταβλ.* το γράμμα **n**, δέκατο έβδομο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [v].
na *επιφ. (οικ.)* 1. νά! 2. πάρε! 3. κοίτα!, ιδού! // **na-ți-o bună!** νά τα μας! (δυσάρεστη έκπληξη) // **na-ți-o frântă că ți-am dres-o** για να δείξουμε ότι δε συμφωνούμε μ' αυτά που είπε κάποιος // **na și tu!** νά σου κι' εσένα!
nabab, nababi *ουσ. αρσ.* 1. ο τίτλος ανώτερου αξιωματικού στην Τουρκία 2. *μτφ.* ο πλούσιος άνθρωπος, ο ζάπλουτος
nacelă, nacele *ουσ. θηλ.* ο κόφινος αεροστάτου, η ανοιχτή καμπίνα αεροστάτου
nadă, nade *ουσ. θηλ.* 1. το δόλωμα 2. η προσθήκη, το πρόσθημα
nadir *ουσ. ουδ. (αστρ.)* το ναδίρ
naftalină *ουσ. θηλ.* η ναφθαλίνη // **a pune la ~** ξεχνώ κάτι // **parc-ar fi scos de la ~** με πεπαλαιωμένη εμφίνιση
naftenat, naftenați *ουσ. αρσ.* το άλας του ναφθικού οξέος
naftenic, naftenici *επίθ.* // *(χημ.)* **acid ~** το ναφθικό οξύ
naftol, naftoli *ουσ. αρσ.* η ναφθόλη, το ναφθέλαιο
nagâț, nagâți *ουσ. αρσ.* περιστέρι του βάλτου με μαύρο λειρί στο κεφάλι
nai, naiuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η σύριγγα (αυλός σε σχήμα τριγώνου)
naiadă, naiade *ουσ. θηλ. (μυθ.)* οι ναϊάδες
naiba I. *ουσ. θηλ.* 1. ο διάβολος, το πονηρό πνεύμα 2. ο μπελάς // **a da de ~** βρίσκω το κακό μου / τον μπελά μου, με βρίσκει κάποιο κακό // **a da naibii pe cineva sau ceva** δίνω στου διαβόλου κάποιον ή κάτι (τον εγκαταλείπω) // **a nu avea nici pe ~** δεν έχω τίποτα // **la ~** στον κόρακα, στο διάβολο II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **al naibii de...** πολύ, πάρα πολύ, σε μεγάλο βαθμό // **al naibii de deștept** πανέξυπνος, τετραπέρατος, τρομερός / / **e al naibii de greu** είναι τρομερά δύσκολα
nailon, nailoane *ουσ. ουδ.* το νάϋλον
naist-ă, naiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* οργανοπαίκτης -τρια σε σύριγγα (σε τριγωνικό αυλό)
naiv-ă, naivi-e *επίθ.* 1. αφελής-ής-ές 2. απλοϊκός-ή-ό 3. απονήρευτος-η-ο 4. αμάθητος-η-ο 5. αθώος-α-ο
naivitate, naivități *ουσ. θηλ.* 1. η αφέλεια, η απλοϊκότητα 3. η αθωότητα 4. *μτφ.* η ανοησία
nalbă, nalbe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αλθαία
namiază, nămiezi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μεσημέρι, η μεσημβρία // **ziua nămiaza mare** μέρα μεσημέρι, ντάλα μεσημέρι (στο φως της ημέρας)
Namibian-ă, Namibieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ναμιμπιανός-ή (ο,η) II. *επίθ.* ναμιμπιακός-ή-ό
namilă, namile *ουσ. θηλ.* 1. ο άντρακλας, ο γίγαντας, το θηρίο 2. ο μεγαλόσωμος άνθρωπος
nană, nane *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η μεγαλύτερη αδερφή 2. προσφώνηση γυναίκας μεγαλύτερης ηλικίας
nanchin, nanchinuri *ουσ. ουδ.* πυκνό βαμπακερό ύφασμα για κατασκευή μαξιλαροθηκών
nandralău, nandrălii *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο μαντράχαλος
nani *επιφ.* νάνι // **~ - ~ puiul mamii** νάνι-νάνι το μωρό μου // **a face ~** κάνω νάνι
nanism *ουσ. ουδ.* ο νανισμός (οι μικρόσωμοι άνθρωποι)
naos, naosuri *ουσ. ουδ.* η κεντρική αίθουσα ενός ναού
nap, napi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το γογγύλι
napalm *ουσ. ουδ.* το ναπάλμ (το άλας παλμιτικού οξέος) // **bombă cu ~** η βόμβα ναπάλμ (εμπρηστική βόμβα)
napoleon, napoleoni *ουσ. αρσ.* το ναπολεόνι, χρυσό γαλλικό εικοσόφραγκο
napoleonian-ă, napoleonieni-e *επίθ.* ναπολεόντειος -α-ο
napolitană, napolitane *ουσ. θηλ.* το κουφέτο
nara, narez *ρ. μετ.* 1. διηγούμαι, αφηγούμαι 2. ιστορώ, εξιστορώ
narare, narări *ουσ. θηλ.* το αφήγημα, το διήγημα, η αφήγηση, η διήγηση
narativ-ă, narativi-e *επίθ.* διηγηματικός-ή-ό, αφηγηματικός-ή-ό
narator-oare, naratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αφηγητής-ήτρια (ο,η)
narațiune, narațiuni *ουσ. θηλ.* η διήγηση, το διήγημα, ο αφήγηση, το αφήγημα
nară, nare *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το ρουθούνι // **a se umfla în nări** παινεύεται // **cu nările în vânt** με ψηλά το κεφάλι
Narcis *ουσ. αρσ. ενικ.* ο Νάρκισσος (νέος που αυτοθαυμάζεται)
narcisă, narcise *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο νάρκισσος
narcisism *ουσ. ουδ.* ο ναρκισσισμός
narcotic-ă, narcotici-ce I. *επίθ.* ναρκωτικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* τα ναρκωτικά
narcotiza, narcotizez *ρ. μετ.* ναρκώνω
narcotizare, narcotizări *ουσ. θηλ.* η νάρκωση
narcoză, narcoze *ουσ. θηλ. (χειρ.)* η νάρκωση
narghilea, narghilele *ουσ. θηλ.* ο ναργιλές
nart, narturi *ουσ. ουδ.* 1. το μάξιμουμ φόρου 2. το μάξιμουμ τιμής
nartex, nartexuri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο νάρθηκας, ο πρόναος
nas, nasuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. η μύτη, η ρις 2. *μτφ.* η μυτιά 3. *μτφ.* η αυθάδεια // **a da cuiva peste** ~ τον κάνω να χαμηλώσει τη μύτη του // **a duce de ~** τον κάνει ό, τι θέλει // **a-i cădea -ul cuiva** έχασε την υπόληψή του // **a-i ieși pe ~** παθαίνει κακό // **a-i râde cuiva în ~** τον κοροϊδεύω // **a-și băga -ul unde nu-i fierbe oala** ανακατεύομαι όπου δεν είναι η δουλειά μου // **a-și lua -ul la purtare** φέρνομαι με αυθάδεια // **a-și sufla -ul** φυσάω τη μύτη μου // **a lăsa -ul în jos** χαμηλώνω τη μύτη μου (ντροπιασμένος) // **a nu fi de -ul cuiva** δεν του

αξίζει ό, τι θέλει // **a nu-şi cunoaşte lungul -ului** δε γνωρίζει το μήκος της μύτης του // **a scoate panglici pe ~** λέω ψέματα // **a se ţine cu -ul pe sus** είναι αλαζονικός // **a strâmba din ~** δυσφορώ, δεν είμαι ευχαριστημένος // **a trânti uşa în ~** κλείνω με βρόντο την πόρτα κατάμουτρα

nasol-oală, nasoli-oale I. *επίθ. (αργκ.)* 1. πρόστυχος -η-ο 2. ακατάλληλος-η-ο 3. κακός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρόστυχος-η (ο,η), κακής ποιότητας (ο,η)

nasture, nasturi *ουσ. αρσ.* το κουμπί // **a-şi descheia nasturii** ξεκουμπώνω τα κουμπιά μου // **încheierea -lui** το κούμπωμα του κουμπιού

naş-ă, naşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* νουνός-ά (ο,η), ανάδοχος (ο,η), κουμπάρος-ρα (ο,η), παράνυμφος (ο,η) // **a fi -ul cuiva** ησυχάζω κάποιον, επιβάλλω σεβασμό με βίαια μέσα // **a-şi găsi -ul** βρίσκω το σωφρονιστή μου

naşte, nasc I. *ρ. μετ.* 1. γεννώ, γεννάω , φέρνω στον κόσμο τέκνο 2. *μτφ.* παράγω κάτι νέο, δημιουργώ // **a născut un băiat** γέννησε ένα αγόρι II. *ρ. μέσο* γεννιέμαι, γεννώμαι // **m-am născut în 1918** γεννήθηκα το 1918 // **s-a născut o lume nouă** γεννήθηκε ένας νέος κόσμος

naştere, naşteri I. *ουσ. θηλ.* 1. η γέννηση, ο τοκετός, η γέννα // **Naşterea Domnului Nostru Isus Cristos** η Γέννηση του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού (τα Χριστούγεννα) // **a da ~** δημιουργώ, συντελώ στη γέννηση, δίνω ζωή // **a lua ~** εμφανίζομαι, δημιουργούμαι // **casă de naşteri** το μαιευτήριο // **data şi locul naşterii** ημερομηνία και τόπος γεννήσεως // **zi de ~** η επέτειος της γέννησης, το γενέθλιο, τα γενέθλια II. *επιθ. και επιρ έκφρ.* // **din ~** εκ γενετής, από τη γέννηση, από γεννησιμιού

nat *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο άνθρωπος, το άτομο // **tot -ul** όλοι οι άνθρωποι, όλος ο κόσμος

natal-ă, natali-e *επίθ.* 1. πάτριος-α-ο, πατρικός-ή-ό 2. πατρογονικός-ή-ό // **limba -ă** η πατρογονική γλώσσα // **locul ~** η γενέτειρα // **pământul ~** η πατρική γη

natalitate *ουσ. θηλ.* η γεννητικότητα, οι γεννήσεις

nataţie *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η κολυμβητική, η κολύμβηση, το κολύμπι // **de ~** κολυμβητικός-ή-ό // **întreceri de ~** οι κολυμβητικοί αγώνες

nativ-ă, nativi-e *επίθ.* 1. έμφυτος-η-ο 2. αυτόφυτος -α-ο 3. αυτοφυής-ής-ές 4. αμιγής-ής-ές // **aur ~** ο αυτοφυής χρυσός

natră, natre *ουσ. θηλ.* το στημόνι στον αργαλειό, ο στήμονας του αργαλειού

natriu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το νάτριο, το σόδιο // **carbonat de ~** η ανθρακική σόδα

natural-ă, naturali-e I. *επίθ.* 1. φυσικός-ή-ό 2. απροσποίητος-η-ο // **bogăţie -ă** ο φυσικός πλούτος // **copil ~** το νόθο / εξώγαμο παιδί, ο μπάσταρδος // **defect ~** το φυσικό ελάττωμα // **drept ~** το φυσικό δίκαιο // **este ~** είναι φυσικό // **forţă -ă** η φυσική δύναμη // **gaz ~** το φυσικό αέριο // **graniţă -ă** το φυσικό σύνορο // **mărime -ă** το φυσικό μέγεθος // **mătase -ă** το φυσικό μετάξι // **moarte -ă** ο φυσικός θάνατος (από γερατειά) // **ştiinţe -e** η φυσιογνωσία, τα φυσικά, οι φυσιογνωστικές επιστήμες II. *επίρ.* φυσικά // **îţi iubeşti copilul? - natural / fireşte / desigur / bineînţeles** αγαπάς το παιδί σου~ - φυσικά / ασφαλώς / βέβαια // **vorbeşte ~** μιλάει φυσικά III. *ουσ. ουδ.* το φυσικό

naturaleţe *ουσ. θηλ.* η φυσικότητα

naturalism *ουσ. ουδ.* νατουραλισμός

naturalist-ă, naturalişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νατουραλιστής-ίστρια (ο,η), φυσιοδίφης (ο,η) II. *επίθ.* νατουραλιστικός-ή-ό, φυσιοδιφικός-ή-ό

naturaliza, naturalizez I. *ρ. μετ.* 1. πολιτογραφώ 2. εγγράφω κάποιον αλλοδαπό στους πολίτες μιας χώρας II. *ρ. μέσο.* πολιτογραφούμαι, γίνομαι πολίτης ενός κράτους με πολιτογράφηση

naturalizare, naturalizări *ουσ. θηλ.* η πολιτογράφηση

naturalizat-ă, naturalizaţi-te *επίθ.* πολιτογραφημένος -η-ο

natură, naturi I. *ουσ. θηλ.* 1. η φύση 2. το περιβάλλον, η πλάση 3. η ιδιοσυστασία κάποιου 4. το σύμπαν 5. η ιδιοσυγκρασία // **~ moartă** η νεκρή φύση, η νατούρ μορτ // **protecţia naturii** η προστασία της φύσης // **stihiile naturii** τα στοιχεία της φύσης // **ştiinţele naturii** οι φυσικές επιστήμες II. *επιθ. έκφρ.* // **contra naturii** παρά φύση // **de ~ să...** ικανός να... // **după ~** κατά φύση (φυσιολογικά) // **este în natura lucrurilor** είναι μέσα στη λογική των πραγμάτων (είναι φυσικό) // **în ~** σε είδος

naţional-ă, naţionali-e *επίθ.* εθνικός-ή-ό // **Adunarea Naţională** η Εθνοσυνέλευση // **conferinţă -ă** η πανελλαδική/ πανρουμανική συνδιάσκεψη // **drum ~** η δημοσιά // **emblemă -ă** το εθνόσημο, το εθνικό έμβλημα // **garda -ă** η εθνοφρουρά // **imnul ~** ο εθνικός ύμνος // **membru al gărzii -e** ο εθνοφρουρός // **poet ~** ο εθνικός ποιητής // **sărbătoare -ă** η εθνική γιορτή // **specific ~** η εθνική ιδιομορφία // **suveranitate -ă** η εθνική κυριαρχία

naţionalism *ουσ. ουδ.* ο εθνικισμός , η προσήλωση στα εθνικά ιδεώδη

naţionalist-ă, naţionalişti-ste I. *επίθ.* εθνικιστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εθνικιστής-ίστρια (ο,η)

naţionalitate, naţionalităţi *ουσ. θηλ.* η εθνικότητα, η εθνότητα // **naţionalităţi conlocuitoare** οι συγκατοικούσες εθνότητες

naţionaliza, naţionalizez *ρ. μετ.* εθνικοποιώ, κοινωνικοποιώ, κάνω κτήμα του έθνους, της κοινωνίας

naţionalizare, naţionalizări *ουσ. θηλ.* η εθνικοποίηση, η κοινωνικοποίηση

naţionalizat-ă, naţionalizaţi-te *επίθ.* εθνικοποιημένος-η-ο, κοινωνικοποιημένος-η-ο

naţional-socialism *ουσ. ουδ.* ο εθνικοσοσιαλισμός

naţional-socialist-ă, naţional-socialişti-ste I. *επίθ.* εθνικοσοσιαλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εθνικοσοσιαλιστής-ίστρια (ο,η)

naţiune, naţiuni *ουσ. θηλ.* το έθνος

naufragia, naufragiez *ρ. αμ.* 1. ναυαγώ, καραβοτσακίζομαι 2. *μτφ.* αποτυχαίνω, παθαίνω καταστροφή

naufragiat-ă, naufragiaţi-te I. *επίθ.* καραβοτσακισμένος-η-ο, ναυαγισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ναυαγός (ο,η)

naufragiere, naufragieri *ουσ. θηλ.* το ναυάγιο, η βύθιση πλοίου

naufragiu, naufragii *ουσ. ουδ.* 1. το ναυάγιο 2. *μτφ.* η αποτυχία, η καταστροφή

naupatie, naupatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ναυτία

nautic-ă, nautici-ce I. *επίθ.* 1. ναυτικός-ή-ό 2. ναυτιλιακός-ή-ό // *(αθλ.)* **sporturi -e** οι αγώνες

υγρού στίβου II. ουσ. θηλ. η ναυτιλία, η επιστήμη ναυσιπλοΐας
naval-ă, navali-e επίθ. ναυτικός-ή-ό. ναυτιλιακός-ή-ό // **bătălie -ă** η ναυμαχία, η ναυτική σύγκρουση, ο ναυτικός πόλεμος // **şantier ~** το ναυπηγείο
navă, nave ουσ. θηλ. το πλοίο, το καράβι, το σκάφος // **~ aeriană** το αεροσκάφος // **~ amiral** η ναυαρχίδα // **constructor de nave** ο ναυπηγός
navetă, navete ουσ. θηλ. 1. ο πηγαινοερχομός, το πηγαινέλα 2. η μετάβαση και επανειλημμένη επιστροφή 3. το κιβώτιο για μεταφορά εμπορευμάτων, τροφίμων, κ.λ.π., το κασόνι // **a face naveta** πηγαινοέρχομαι από τον τόπο κατοικίας στον τόπο εργασίας και αντίστροφα
navetist-ă, navetişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. πηγαινοερχόμενος-η (ο,η)
naviga, navighez ρ. αμ. 1. θαλασσοπορώ 2. ταξιδεύω με πλοίο ή αεροπλάνο 3. πλέω 4. πετώ (αεροσκάφος)
navigabil-ă, navigabili-e επίθ. πλωτός-ή-ό, πλώιμος -η-ο, πλευστός-ή-ό, πλεύσιμος-η-ο // **fluviu ~** ο πλωτός ποταμός
navigabilitate ουσ. θηλ. η πλευστότητα
navigant-ă, naviganţi-te επίθ. 1. πλοϊκός-ή-ό 2. πτητικός-ή-ό (για τα αεροπλάνα) // **personal ~** το πλοϊκό (πτητικό) προσωπικόπλοήγησης
navigare, navigări ουσ. θηλ. 1. η πλεύση 2. η πτήση 3. η θαλασσοπλοΐα, η ναυτιλία, η ναυσιπλοΐα, ο πλους
navigator-oare, navigatori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. 1. θαλασσοπόρος (ο,η) 2. ναυτίλος (ο,η) 3. ποντοπόρος (ο,η) 4. (αερ.) αεροναύτης (ο)
navigaţie, navigaţii ουσ. θηλ. 1. η θαλασσοπορία, η θαλασσοπλοΐα, η ποντοπλοΐα, η ποντοπορία, η ναυτιλία 2. η ναυσιπλοΐα, ναυτιλιακές σπουδές 3. αερ. η αεροναυτιλία, η αεροπλοΐα
navlosi, navlosesc ρ. μετ. ναυλώνω , νοικιάζω πλοίο με ναύλο
navlosire, navlosiri ουσ. θηλ. η ναύλωση
navlositor, navlositori ουσ. αρσ. ο ναυλωτής
navlu, navluri ουσ. ουδ. (ναυτ.) ο ναύλος , το ναύλο, τα ναύλα
navomodel, navomodele ουσ. ουδ. το πρότυπο πλοίου
navomodelism ουσ. ουδ. η τέχνη κατασκευής πρότυπων πλοίων
navomodelist-ă, navomodelişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. κατασκευαστής-άστρια πρότυπων πλοίων (ο,η)
nazal-ă, nazali-e επίθ. (γραμμ.) ρινικός-ή-ό, ένρινος-η-ο // **consoane -e** τα ένρινα σύμφωνα
nazalitate ουσ. θηλ. η ένρινη προφορά, η ενρινότης
nazaliza, nazalizez I. ρ. μετ. ενρινίζω II. ρ. μέσο. αποκτώ ρινικό χαρακτήρα
nazalizare, nazalizări ουσ. θηλ. ο ενρινισμός
nazalizat-ă, nazalizaţi-te επίθ. ένρινος-η-ο
nazism ουσ. ουδ. ο ναζισμός, ο εθνικοσοσιαλισμός
nazist-ă, nazişti-ste I. επίθ. ναζί (ο,η,το) II. ουσ. αρσ. και θηλ. πληθ. οι ναζί
nazofaringian-ă, nazofaringieni-e επίθ. ρινοφαρυγγικός-ή-ό
nazuri ουσ. ουδ. πληθ. 1. το νάζι 2. το σκέρτσο // **a face ~** κάνει νάζια (προσποιείται πως δε θέλει)
năbădăi I. ουσ. θηλ. πληθ. (λαϊκ. και οικ.) 1. η οργή, ο θυμός, η έξαψη 2. τα μπουρίνια, το ξέσπασμα οργής II. επιθ. έκφρ. **cu ~** με τα μπουρίνια, με οργή
năbădăios-oasă, năbădăioşi-oase I. επίθ. 1. θυμώδης-ης-ες, ευέξαπτος-η-ο, οξύθυμος-η-ο 2. ιδιότροπος-η-ο 3. (για ζώα) ανήμερος-η-ο II. ουσ. νευρικός-ή (ο,η), οξύθυμος-η (ο,η)
năbuc ουσ. ουδ. η απομίμηση του δέρματος της αντιλόπης από δέρμα βοϊδινών
năbuşeală, năbuşeli ουσ. θηλ. (λαϊκ.) η κουφόβραση
năbuşi, năbuş I. ρ. μετ. (λαϊκ.) πνίγω II. ρ. μέσο. 1. πνίγομαι 2. δυσκολεύομαι στην αναπνοή, δυσφορώ
năbuşire, năbuşiri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. ο πνιγμός 2. η δύσπνοια
năbuşitor-oare, năbuşitori-oare επίθ. (λαϊκ.) αποπνικτικός-ή-ό
năclăi, năclăiesc I. ρ. μετ. πασαλείφω με γλοιώδη ύλη, λερώνω με λιπαρή ουσία II. ρ. μέσο. 1. πασαλείφομαι, λερώνομαι 2. (για αίμα) πήζω
năclăială, năclăieli ουσ. θηλ. η γλίτσα, η λιπαρή και κολλώδης λέρα, το πασάλειμμα
năclăios-oasă, năclăioşi-oase ουσ. θηλ. γλιτσιάρικος-η-ο, ακάθαρτος, γλοιώδης
năclăit-ă, năclăiţi-te επίθ. 1. πασαλειμμένος-η-ο, γλοιώδης-ης-ες 2. (για αίμα) πηκτός-ή-ό
nădăjdui, nădăjduiesc I. ρ. μετ. 1. προσμένω 2. ελπίζω // **-esc să-l văd** ελπίζω να τον δω II. ρ. αμ. ελπίζω // **aşteaptă şi -eşte!** περίμενε και έλπιζε!
nădejde, nădejdi I. ουσ. θηλ. 1. η προσμονή 2. η ελπίδα // **în nădejdea...** με την ελπίδα... // **slabă ~** η αμυδρά ελπίδα II. ρημ. έκφρ. **a trage ~ că...** τρέφω την ελπίδα ότι... (ελπίζω ότι) III. επιθ. έκφρ. **de ~** έμπιστος-η-ο, άξιος-α-ο IV. επιρ. έκφρ. **cu ~** δυνατά, γερά, με βεβαιότητα, καθώς πρέπει, πολύ καλά
nădrag, nădragi ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.) το πανταλόνι, το χωριάτικο πανταλόνι
năduf, nădufuri ουσ. θηλ. (λαϊκ.) (ιατρ.) 1. το άσθμα, ο πνιγμός, η πνιγούρα 2. η δύσπνοια, το λαχάνιασμα 3. η κουφόβριση, το κάμα 4. το γινάτι, η πίκα
năduşeală, năduşeli ουσ. θηλ. 1. ο ιδρώτας, το ίδρωμα 2. η μεγάλη ζέστη // **a-l trece pe cineva năduşelile** τον πέρασε κάποιον ο ιδρώτας, τον κόβει ο ιδρώτας
năduşi, năduşesc I. ρ. αμ. 1. ιδρώνω 2. εκκρίνω ιδρώτα II. ρ. μετ. προκαλώ ασφυξία, πνιγμονή στην αναπνοή III. ρ. μέσο. πνίγομαι, έχω ασφυξία, δυσκολεύομαι στην αναπνοή
năduşit-ă, năduşiţi-te επίθ. 1. ιδρωμένος-η-ο 2. πνιγμένος-η-ο
năduşitor-oare, năduşitori-oare επίθ. 1. αποπνικτικός -ή-ό 2. καταπιεστικός-ή-ό
năframă, năframe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το φακιόλι, το πέπλο
năfrămioară, năfrămioare ουσ. θηλ. το μικρό φακιόλι
năimi, năimesc I. ρ. μετ. (λαϊκ.) προσλαμβάνω κάποιον για πρόσκαιρη εργασία II. ρ. μέσο. μπαίνω στην υπηρεσία κάποιον για πρόσκαιρη δουλειά
năimit-ă, năimiţi-te I. ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.) προσληφθείς-είσα (ο,η) για πρόσκαιρη εργασία II. επίθ. νοικιασμένος-η-ο
năimitor, năimitori ουσ. αρσ. (επαρχ.) ο προσληφθείς
nălucă, năluci ουσ. θηλ. 1. η οπτασία 2. το φάντασμα 3. το στοιχειό, η σκιά, το αερικό 4. μτφ. η χίμαιρα

năluci, nălucesc I. *ρ. μέσο.* 1. νομίζω πως κυριεύομαι από οπτασία 2. φαίνομαι II. *ρ. μετ.* εκπλήσσω, καταπλήσσω
nălucire, năluciri *ουσ. θηλ.* 1. το φαντασιοκόπημα 2. το ονειροπόλημα, η φαντασίωση
nălucit-ă, năluciți-te *επίθ.* φανταχτερός-ή-ό, φανταστικός-ή-ό
nămete, nămeți *ουσ. αρσ.* η χιονοστιβάδα, ο σωρός από χιόνι
nămeți pers. 3 **nămețește** *ρ. μετ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* χιονίζει πολύ σχηματίζοντας σωρούς από χιόνι
nămețit-ă, nămețiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* σκεπασμένος-η -ο με χιονοστιβάδες
nămol, nămoluri *ουσ. ουδ.* η ιλύς, η λάσπη // **a face băi de ~** κάνω ιλυόλουτρα (λασπόλουτρα)
nămoli, nămolesc I. *ρ. μέσο.* λασπώνομαι, λερώνομαι με λάσπη, γεμίζω από λάσπη, βυθίζομαι σε λάσπη II. *ρ. μετ.* λασπώνω, λερώνω με λάσπη
nămolit-ă, nămoliți-te *επίθ.* λασπωμένος-η-ο, ακινητοποιημένος-η-ο σε λάσπη
nămolos-oasă, nămoloși-oase *επίθ.* ιλυώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες, βορβορώδης-ης-ες
năpastă, năpaste *ουσ. θηλ.* η αδικία 2. η καταπίεση 3. η καταδυνάστευση, η κακοποίηση 4. η συμφορά, η δυστυχία, το κακό 5. η συκοφαντία
năpădi, năpădesc I. *ρ. μετ.* 1. εισβάλλω, περικυκλώνω 2. κάνω επιδρομή 3. καταπλημμυρίζω 4. *μτφ.* καταβάλλω // **a ~ buruienile** εισέβαλαν τα αγριόχορτα II. *ρ. αμ.* 1. ορμώ, εξορμώ, χυμώ 2. πλακώνομαι, αναβρύω, ξεπηδώ // **mă năpădesc grijile** έχω πολλές έννοιες
năpădire, năpădiri *ουσ. θηλ.* η εισβολή, η επιδρομή
năpăstui, năpăstuiesc *ρ. μετ.* 1. αδικώ 2. καταπιέζω, καταδυναστεύω 3. συκοφαντώ, δυσφημώ, διαβάλλω
năpăstuire, năpăstuiri *ουσ. θηλ.* 1. το αδίκημα, η καταπίεση 2. η καταδυνάστευση, η κακοποίηση, η κακομεταχείριση 3. το βάσανο 4. η δυσφήμηση, η διαβολή, η κατασυκοφάντηση
năpăstuit-ă, năpăstuiți-te *επίθ.* 1. αδικημένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο 2. τυραννισμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, καταδυναστευμένος-η-ο 3. συκοφαντημένος-η-ο
năpăstuitor-oare, năpăstuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. καταπιεστής-έστρια (ο,η) 2. βασανιστής -ίστρια (ο,η) 3. τύραννος (ο,η) 4. αδικητής-ήτρια (ο,η) 5. συκοφάντης-άντρια (ο,η)
năpârcă, năpârci *ουσ. θηλ.* η οχιά, η έχιδνα // **pui de ~** το κολοβό φίδι, το γέννημα οχιάς (ο πολύ ύπουλος, κακός μοχθηρός άνθρωπος)
năpârli, năpârlesc *ρ. αμ.* μαδώ, αποπτιλούμαι, ξεπουπουλιάζομαι, αλλάζω τρίχες, φτερά κ.λ.π. (ζώα κ.λ.π.)
năpârlire, năpârliri *ουσ. θηλ.* (για τα ζώα) η αποπτίλωση, το ξεπουπούλιασμα, η αλλαγή τριχών, φτερών, κ.λ.π
năpârlit-ă, năpârliți-te *επίθ.* μαδημένος-η-ο, αποπτιλωμένος-η-ο, ξεπουπουλιασμένος-η-ο
năprasnă, năprasne I. *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η αναπάντεχη κακοπάθεια II. *επιρ. έκφρ.* // **de ~** αναπάντεχα, απροσδόκητα
năprasnic-ă, năprasnici-ce I. *επίθ.* 1. αιφνίδιος-α-ο, ξαφνικός-ή-ό, ακαριαίος-α-ο, απρόσμενος-η-ο, απρόοπτος-η-ο, βίαιος-η-ο 2. ορμητικός-ή-ό, σφοδρός-ή-ό 3. φοβερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο ισχυρός, ο ρωμαλέος, ο εύρωστος III. *επίρ.* αιφνίδια, βίαια, ακαριαία 2. ξαφνικά, ορμητικά 3. σφοδρά
năpusti, năpustesc *ρ. μέσο.* 1. εφορμώ, ορμώ (-άω), εξορμώ, χυμώ 2. εισορμώ, εισέρχομαι ορμητικά // **câinele s-a -t asupra mea** το σκυλί όρμησε κατεπάνω μου
năpustire, năpustiri *ουσ. θηλ.* η εφόρμηση, η εξόρμηση 2. το όρμημα, η όρμηση
nărav, năravuri *ουσ. ουδ.* 1. η κακή συνήθεια 2. το βίτσιο, το χούι 3. το ελάττωμα // **-ul din fire n-are lecuire** η κακή συνήθεια από φύση δεν έχει γιατρειά // **a se învăța cu ~** αποκτώ κακή συνήθεια, κακομαθαίνω, κακοσυνηθίζω // **lupul își schimbă părul dar -ul ba** ο λύκος αλλάζει τις τρίχες του άλλ' όχι την κακή του συνήθεια
nărăvaș-ă, nărăvași-șe *επίθ. (για άλογο)* 1. δύστροπος-η-ο 2. δυσήνιος-ια-ιο 3. ιδιότροπος-η -ο, στρυφνός-ή-ό // **cal ~** το δυσήνιο άλογο
nărăveală, nărăveli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κακή συνήθεια, το χούι, το ελάττωμα
nărăvi, nărăvesc I. *ρ. μέσο.* αποκτώ κακή συνήθεια, κακοσυνηθίζω II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να έχει κακή συνήθεια, τον κακομαθαίνω
nărăvit-ă, nărăviți-te *επίθ.* κακομαθημένος-η-ο, δύστροπος-η-ο
nărui, nărui I. *ρ. μέσο.* κατακρημνίζομαι, γκρεμίζομαι, καταρρέω II. *ρ. μετ.* κατακρημνίζω, γκρεμίζω, κατεδαφίζω
năruire, năruiri *ουσ. θηλ.* η κατάρρευση, το γκρέμισμα, η κατεδάφιση
năruit-ă, năruiți-te *επίθ.* κατεδαφισμένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο
năruitură, năruituri *ουσ. θηλ.* το ερείπιο
năsădi, năsădesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* τοποθετώ τα στάχυα στ' αλώνι για τ' αλώνισμα με τ' άλογα
năsădire, năsădiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η τοποθέτηση των σταχυών στ' αλώνι για τ' αλώνισμα με τα ζώα
năsălie, năsălii *ουσ. θηλ.* το ξυλοκρέβατο για το φέρετρο, το υπόστρωμα για το φέρετρο
născare, născări I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η γέννηση, ο τοκετός, η γέννα II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** εκ γενετής
născătoare, născători I. *επίθ.* τεκνοποιών-ούσα-όν II. *ουσ. θηλ.* **Născătoare de Dumnezeu** η Θεοτόκος
născând-ă, născânzi-de *επίθ.* γεννώμενος-η-ο, εμφανιζόμενος-η-ο
născoci, născocesc I. *ρ. μετ.* 1. επινοώ, εφευρίσκω 2. πλάθω με τη φαντασία μου 3. σοφίζομαι, κατεβάζω απ' το μυαλό μου 4. σκαρφίζομαι II. *ρ. μέσο.* 1. πλάθομαι 2. γεννιέμαι 3. εμφανίζομαι
născocire, născociri *ουσ. θηλ.* 1. η επινόηση, το επινόημα, η εφεύρεση, το εφεύρημα 2. το πλάσιμο, το αποκύημα της φαντασίας, το μύθευμα
născocit-ă, născociți-te *επίθ.* 1. πλαστός-ή-ό, φανταστός-ή-ό, πλασματικός-ή-ό 2. φανταστικός -ή-ό
născocitor-oare, născocitori-oare *επίθ.* επινοητικός -ή-ό, επινοηματικός-ή-ό, εφευρετικός-ή-ό
născut *ουσ. ουδ.* η γέννα, ο τοκετός, η γέννηση
născut-ă, născuți-te *επίθ.* I. 1. γεννημένος-η-ο, γεννηθείς-είσα-έν 2. γεννητός-ή-ό // **~ mort** θνησιγενής-ής-ές // **nou-născut (-ă)** νεογέννητος-η

-o // **primul ~** πρωτόγεννος-η-ο, πρωτότοκος-η-ο, πρωτογέννητος-η-ο, πρωτογενής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γεννηθείς-είσα (ο,η), γεννημένος-η (ο,η)
năsos-oasă, năsoşi-oase *επίθ.* μυταράς-ού (ο,η)
năstruşnic-ă, năstruşnici-ce *επίθ.* 1. αλλόκοτος-η-ο, παράξενος-η-ο 2. παράδοξος-η-ο, ασυνήθιστος -η-ο 3. έκτακτος-η-ο, τρομερός-ή-ό, σφοδρός-ή -ό // **idee -ă** η αλλόκοτη ιδέα
năstruşnicie, năstruşnicii *ουσ. θηλ.* 1. η αλλοκοτιά, η παραξενιά 2. το παραδοξολόγημα, η παραδοξολογία
năsturărie, năsturării *ουσ. θηλ.* το εργαστήριο κατασκευής κουμπιών
năsturel, năsturei *ουσ. αρσ.* το κουμπάκι
năsuc, năsucuri *ουσ. ουδ.* η μυτούλα, η μυτίτσα
năşi, năşesc I. *ρ. αμ.* είμαι νουνός η νουνά, κουμπάρος ή κουμπάρα II. *ρ. μετ.* προσφωνώ κάποιον ή κάποιαν λέγοντάς τον νουνό ή νουνά, κουμπάρο ή κουμπάρα
năşic-ă, năşici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουμπάρος-α (ο,η)
năşie, năşii *ουσ. θηλ.* η κουμπαριά
nătăfleţ-eaţă, nătăfleţi-ţe I. *επίθ.* 1. κουτός-ή-ό 2. χαζός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ανόητος-η (ο,η) 2. κουτός-ή, χαζός-ή (ο,η), ο χάχας // **pică pară mălăiaţă în gura lui nătăfleaţă** κάτσε πίτα να σε φάω
nătărău, nătărăi I. *επίθ.* ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, απερίσκεπτος-η-ο, βλάκας II. *ουσ. αρσ.* 1. ο βλάκας 2. *μτφ.* το τούβλο
nătâng-ă, nătângi-ge I. *επίθ.* 1. άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο 2. πεισματάρικος-η-ο // **om ~** ο άμυαλος άνθρωπος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άμυαλος-η (ο, η) , ανόητος-η (ο, η) 2. μωρός-ή (ο, η) 3. πεισματικός-ή (ο, η)
năuc-ă, năuci-ce *επίθ.* 1. ζαλισμένος-η-ο 2. σαστισμένος-η-ο, αποσανατόλιστος-η-ο 3. παραζαλισμένος-η-ο
năuceală, năuceli *ουσ. θηλ.* 1. το παραζάλισμα, η παραζάλη, η ζάλη 2. το παρασκότισμα, ο ίλιγγος, η αντράλα, η ζαλάδα
năuci, năucesc I. *ρ. μετ.* 1. παραζαλίζω, ζαλίζω 2. φέρνω ίλιγγο II. *ρ. μέσο.* 1. ζαλίζομαι 2. σαστίζω
năucire, năuciri *ουσ. θηλ.* 1. το σάστισμα, το ζάλισμα, η ζάλη, η ζαλάδα, το παραζάλισμα 2. η αντράλα, η σκοτοδίνη
năucit-ă, năuciţi-te *επίθ.* ζαλισμένος-η-ο, σαστισμένος-η-ο, παραζαλισμένος-η-ο
năucitor-oare, năucitori-oare *επίθ.* ιλιγγιώδης-ης-ες
năut I. *ουσ. ουδ. (βοτ.)* η ρεβιθιά II. *ουσ. αρσ.* 1. το ρεβίθι 2. τα στραγάλια
năvală, năvale *ουσ. θηλ.* 1. η εφόρμηση, η όρμηση, το όρμημα 2. η επιδρομή, η έφοδος, η ώθηση // **a da ~** επιτίθεμαι, ορμώ, εισβάλλω, εισέρχομαι ορμητικά
năvalnic-ă, năvalnici-ce I. *επίθ.* 1. ορμητικός-ή-ό 2. σφοδρός-ή-ό, παράφορος-η-ο 3. βίαιος-η-ο 4. ακράτητος-η-ο 5. καταιγιστικός-ή-ό II. *επίθ.* 1. ορμητικά, σφοδρά, παράφορα 2. βίαια 3. ακράτητα, καταιγιστικά
năvădi, năvădesc *ρ. μετ.* στημονιάζω (περνώ τα νήματα του στήμονα στα μιτάρια και στη χτένα)
năvădire, năvădiri *ουσ. θηλ.* το στημόνιασμα
năvăli, năvălesc *ρ. αμ.* 1. εφορμώ, εξορμώ, ενσκήπτω, εισορμώ 2. επιτίθεμαι σφοδρώς 3. κατακλύζω, πλημμυρίζω, ξεχειλίζω 4. χυμώ 5. εισβάλλω
năvălire, năvăliri *ουσ. θηλ.* 1. η εξόρμηση, η εφόρμηση 2. η εισβολή, η επιδρομή 3. η έφοδος
năvălitor-oare, năvălitori-oare I. *επίθ.* επιδρομικός -ή-ό, κατακτητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιδρομέας (ο,η), εισβολέας (ο,η), κατακτητής -ήτρια (ο,η)
năvod, năvoade *ουσ. ουδ.* 1. ο γρίπος, αλιευτική συσκευή από δίχτυα 2. η τράτα
năvodar, năvodari *ουσ. αρσ.* 1. ο γριπάρης (πού ψαρεύει με γρίπο) 2. ο σκοινάς (που κατασκευάζει ή πλέκει σκοινιά)
năzăreală, năzăreli *ουσ. θηλ.* η φαντασιοπληξία, η φαντασιοκοπία
năzări, năzăresc I. *ρ. μέσο.* 1. φαίνομαι, φαντάζομαι 2. νομίζω 3. μου έρχεται να... // **i s-a -t că-l vede** του φάνηκε πως τον έβλεπε // **i s-a -t să plece** του ήρθε να φύγει // **i s-a -t să se facă artist** του κατέβηκε να γίνει ηθοποιός II. *ρ. αμ.* γίνομαι ορατός για λίγο, εμφανίζομαι για λίγο και εξαφανίζομαι III. *ρ. μετ.* βλέπω κάτι αδιαφώτιστο, κάτι ανεξακρίβωτο
năzărire, năzăriri *ουσ. θηλ.* 1. η φαντασιοκοπία, η φαντασιοπληξία 2. η φανταστική ιδέα, η παραίσθηση
năzăritură, năzărituri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η φαντασιοκοπία, η φανταστική ιδέα 2. η παραισθησία
năzbâtie, năzbâtii *ουσ. θηλ.* 1. η πανουργία, η κατεργαριά 2. η πονηριά, η φάρσα 3. η διαβολιά, η ζαβολιά 4. το κόλπο
năzdrăvan-ă, năzdrăvani-e *επίθ.* 1. υπερφυσικός-ή-ό, μυθικός-ή-ό, μαγικός-ή-ό 2. θαυμάσιος-α-ο 3. τετραπέρατος-η-ο 4. ζαβολιάρης-αρα-ικο 5. αστείος-α-ο
năzdrăvănie, năzdrăvănii *ουσ. θηλ.* 1. η αλλοκοτιά, το θαύμα 2. το υπερφυσικό γεγονός, η έκτακτη πράξη 3. η ζαβολιά, το αστείο
năzui, năzuiesc I. *ρ. αμ.* 1. επιδιώκω, επιζητώ 2. ποθώ, επιθυμώ 3. λαχταρώ II. *ρ. μέσο.* 1. αποβλέπω 2. προσπαθώ 3. κουράζομαι, κοπιάζω
năzuinţă, năzuinţe *ουσ. θηλ.* 1. η επιδίωξη, η επιθυμία, ο πόθος 2. η λαχτάρα
năzuit-ă, năzuiţi-te *επίθ.* επιθυμητός-ή-ό, ποθητός -ή-ό
năzuros-oasă, năzuroşi-oase *επίθ.* ναζιάρης-άρα-ικο, σκερτσόζος-α-ο
ne- συνθετικό λέξεων εκφράζει αρνητικότητα
nea *ουσ. θηλ.* το χιόνι // **de ~** χιονένιος-α-ο
nea *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο μπάρμπας // **Nea-Ioane!** μπαρμπα-Γιάννη!
neabătut-ă, neabătuţi-te I. *επίθ.* 1. απαρέγκλιτος-η-ο 2. σταθερός-ή-ό, συνεπής-ής-ές II. *επίρ.* 1. απαρέγκλιτα 2. σταθερά
neaccentuat-ă, neaccentuaţi-te *επίθ.* 1. 1. άτονος-η-ο, ατόνιστος-η-ο 2. ατονικός-ή-ό
neacceptat-ă, neacceptaţi-te *επίθ.* απαράδεκτος-η-ο
neachitat-ă, neachitaţi-te *επίθ. (νομ.)* 1. αδικαίωτος-η-ο, (δε βγήκε αληθινός) 2. ακατάβλητος-η-ο 3. *(οικον.)* ανεξόφλητος-η-ο
neacoperit-ă, neacoperiţi-te *επίθ.* ακάλυπτος-η-ο, απροκάλυπτος-η-ο, ασκέπαστος-η-ο 2. ακαπάκωτος-η-ο 3. *μτφ.* αβέρτος-η-ο (χωρίς προσχήματα)

neacordat-ă, neacordați-te *επίθ.* ακούρδιστος-η-ο
neadaptat-ă, neadaptați-te *επίθ.* 1. απροσάρμοστος-η-ο 2. αταίριαστος-η-ο
neadevăr, neadevăruri *ουσ. ουδ.* 1. η αναλήθεια 2. η ανακρίβεια 3. το ψεύδος
neadevărat-ă, neadevărați-te *επίθ.* 1. αναληθής-ής-ές 2. ανακριβής-ής-ές 3. ψευδής-ής-ές
neadormit-ă, neadormiți-te I. *επίθ.* 1. ακοίμητος-η-ο 2. άυπνος-η-ο, άγρυπνος-η-ο II. *επίρ.* 1. ακοίμητα 2. άγρυπνα
neafectat-ă, neafectați-te *επίθ.* απείραχτος-η-ο, άθικτος-η-ο
neafişat-ă, neafişați-te *επίθ.* 1. ατοιχοκόλλητος-η-ο 2. *μτφ.* αφανέρωτος-η-ο, κρυφός-ή-ό
neafumat-ă, neafumați-te *επίθ.* ακάπνιστος-η-ο, άκαπνος-η-ο
neagresiune, neagresiuni *ουσ. θηλ.* η μη επίθεση // *(πολ.)* **pact de ~** το σύμφωνο μη επιθέσεως
neajungere, neajungeri *ουσ. θηλ.* 1. η ανεπάρκεια 2. η φτώχεια, η μιζέρια
neajuns, neajunsuri *ουσ. ουδ.* 1. η έλλειψη, η ατέλεια, το ελάττωμα, το μειονέκτημα 2. η δυσχέρεια, η δυσκολία
neajutorare, neajutorări *ουσ. θηλ.* η έλλειψη βοήθειας
neajutorat-ă, neajutorați-te *επίθ.* 1. φτωχός-ή-ό, αβοήθητος-η-ο 2. ανεπιτήδειος-α-ο, αδέξιος-α-ο, ανίκανος-η-ο
nealiniat-ă, nealiniați-te *επίθ.* 1. αδέσμευτος-η-ο 2. μη ευθύγραμμος-η-ο
nealiniere, nealinieri *ουσ. θηλ.* 1. η μηέσμευση, το αδέσμευτον 2. το μη θέσιμο σε γραμμή
nealintat-ă, nealintați-te I. *επίθ.* αχάϊδευτος-η-ο II. *επίρ.* αχάιδευτα
nealocat-ă, nealocați-te *επίθ.* αχορήγητος-η-ο, ο μη λαμβάνων επίδομα
nealterat-ă, nealterați-te *επίθ.* αχάλαστος-η-ο, άφθαρτος-η-ο, ανόθευτος-η-ο
nealtoit-ă, nealtoiți-te *επίθ.* *(για δέντρα)* αμπόλιαστος-η-ο, ακέντρωτος-η-ο
neam, neamuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το έθνος, το γένος 2. ο λαός 3. η φυλή 4. το σόι, το νταμάρι 5. το συγγενολόγι 6. συγγενής (ο,η) 7. η καταγωγή 8. *μτφ.* η φύτρα // **de ~ mare** από μεγάλο τζάκι (από ευγενική καταγωγή) // **~ de -ul meu** από πάππο προς πάππο, απ' όλη την οικογένειά μου // **~ prost** πρόστυχος, αγενής, κακής ποιότητας // **-ul omenesc** το ανθρώπινο γένος, η ανθρωπότητα // **de toate -urile** απ' όλα τα γένη, απ' όλες τις φυλές, απ' όλες τις γενιές, απ' όλα τα είδη // **să ne ținem de -uri** είμαστε του ίδιου έθνους II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** από σόι, από αρχοντικιά οικογένεια, από τζάκι III. *επίρ. (επαρχ.)* καθόλου, διόλου, όχι
neambalat-ă, neambalați-te *επίθ.* ασυσκεύαστος-η-ο
neameliorat-ă, neameliorați-te *επίθ.* αβελτίωτος-η-ο
neamestec *ουσ. ουδ.* η μη ανάμειξη, η μη επέμβαση // **~ în treburile interne** η μη ανάμειξη στα εσωτερικά
neamestecat-ă, neamestecați-te *επίθ.* αμιγής-ής-ές // **cafea -ă** ο ασκέτος καφές
neamortizat-ă, neamortizați-te *επίθ.* *(οικον.)* αναπόσβεστος-η-ο // **investiții -e** οι αναπόσβεστες επενδύσεις
neamț, nemți *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Γερμανός
neancorat-ă, neancorați-te *επίθ.* απροσόρμιστος-η-ο
neangajat-ă, neangajați-te *επίθ.* 1. αδέσμευτος-η-ο 2. μη προσληφθείς-είσα-έν // **politică -ă** η αδέσμευτη πολιτική
neant *ουσ. ουδ.* το ουδέν, το μηδέν, το τίποτα, η ανυπαρξία
neantrenat-ă, neantrenați-te *επίθ.* απροπόνητος-η-ο 2. απρογύμναστος-η-ο
neanunțat-ă, neanunțați-te I. *επίθ.* 1. ανειδοποίητος -η-ο 2. ακατάγγελτος-η-ο II. *επίρ.* ανειδοποίητα
neaoş-ă, neaoşi-e *επίθ.* 1. γνήσιος-α-ο, αυθεντικός -ή-ό 2. γηγενής-ής-ές, αυτόχθονας-η-ο
neaoşism, neaoşisme *ουσ. ουδ.* ο αυτοχθονισμός (η χρήση των δημοτικών λέξεων στην ομιλία και τη γραφή)
neaoşist-ă, neaoşişti-ste I. *επίθ.* αυτοχθονιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτοχθονιστής-ίστρια (ο,η)
neapărat-ă, neapărați-te I. *επίθ.* 1. απαραίτητος-η-ο 2. ανυπεράσπιστος-η-ο // **am -ă nevoie** έχω απόλυτη ανάγκη II. *επίρ.* 1. απαραίτητα 2. αναγκαίως 3. οπωσδήποτε, εξάπαντος, δίχως άλλο 4. ανυπεράσπιστα
neaplicat-ă, neaplicați-te *επίθ.* ανεφάρμοστος-η-ο // **lege -ă** ο ανεφάρμοστος νόμος
neapretat-ă, neapretați-te *επίθ.* ακολλάριστος-η-ο
neaprobat-ă, neaprobați-te *επίθ.* 1. ανέγκριτος-η-ο 2. ανεπικύρωτος-η-ο 3. ανεπιβεβαίωτος-η-ο
neaprofundat-ă, neaprofundați-te *επίθ.* ανεμβάθυτος -η-ο
neaprovizionat-ă, neaprovizionați-te *επίθ.* ανεφοδίαστος -η-ο, απρομήθευτος-η-ο
nearanjat-ă, nearanjați-te *επίθ.* 1. αβόλευτος-η-ο 2. ακατάστατος-η-ο, ατακτοποίητος-η-ο 3. ανοικονόμητος-η-ο, ακανόνιστος-η-ο, άτακτος-η-ο 4. αδιόρθωτος-η-ο, ασυγύριστος-η-ο
nearestat-ă, nearestați-te *επίθ.* ασύλληπτος-η-ο
nearticulat-ă, nearticulați-te I. *επίθ.* *(γραμμ.)* 1. άναρθρος-η-ο 2. αδιάρθρωτος-η-ο 3. ασυνάρτητος-η-ο // **strigăte -e** οι άναρθρες κραυγές // **substantiv ~** το άναρθρο ουσιαστικό II. *επίρ.* 1. άναρθρα 2. αδιάρθρωτα
neascultare, neascultări *ουσ. θηλ.* η ανυπακοή, η δυσπείθεια
neascultător-oare, neascultători-oare I. *επίθ.* 1. ανυπάκουος-η-ο 2. άτακτος-η-ο 3. δυσπειθής-ής-ές II. (συχνά σαν ουσιαστικό) ανυπάκουος-η (ο,η)
neascuțit-ă, neascuțiți-te *επίθ.* ατρόχιστος-η-ο
neasemănat-ă, neasemănați-te I. *επίθ.* 1. απαράμιλλος-η-ο 2. ασύγκριτος-η-ο II. *επίρ.* 1. απαράμιλλα 2. ασύγκριτα
neasemuit-ă, neasemuiți-te I. *επίθ.* 1. απαρομοίαστος-η-ο 2. απαράβλητος-η-ο II. *επίρ.* 1. απαρομοίαστα 2. απαράβλητα
neastâmpăr *ουσ. ουδ.* 1. η ανησυχία 2. η ταραχή, η αταξία
neastâmpărat-ă, neastâmpărați-te *επίθ.* 1. ανήσυχος-η-ο, άτακτος-η-ο 2. σκανδαλιάρης-άρα -ικο, θορυβοποιός-ός-ό // **copilul ~** το άτακτο παιδί
neastupat-ă, neastupați-te *επίθ.* 1. αστούπωτος-η-ο, αβούλωτος-η-ο 2. απωμάτιστος-η-ο
neaşteptat *ουσ. ουδ.* το απρόοπτο, *επιρ. έκφρ.* // **pe -e** εξ απροόπτου, απρόσμενα, ξαφνικά, έξαφνα, αναπάντεχα
neaşteptat-ă, neaşteptați-te I. *επίθ.* 1. απροσδόκητος -η-ο, αδόκητος-η-ο, απρόσμενος-η-ο, απρόοπτος

-η-ο, αναπάντεχος-η-ο 2. άξαφνος-η-ο // **veste -ă** η αδόκητη είδηση II. *επίρ.* απροσδόκητα, αδόκητα, απρόσμενα, απρόοπτα, αναπάντεχα // **cu totul pe -e** ολάξαφνα

neaşternut-ă, neaşternuţi-te *επίθ.* 1. άστρωτος-η-ο 2. αξέστρωτος-η-ο, ξέστρωτος-η-ο

neatârnare, neatârnări *ουσ. θηλ.* η ανεξαρτησία, η αυτοτέλεια

neatârnat-ă, neatârnaţi-te *επίθ.* 1. ανεξάρτητος-η-ο 2. αυτοτελής-ής-ές 3. ακρέμαστος-η-ο

neatent-ă, neatenţi-te I. *επίθ.* 1. απρόσεκτος-η-ο 2. απερίσκεπτος-η-ο, αφηρημένος-η-ο II. *επίρ.* 1. απρόσεκτα 2. αφηρημένα

neatenţie, neatenţii *ουσ. θηλ.* 1. η απροσεξία, η απερισκεψία, η έλλειψη προσοχής 2. η αφηρημάδα // **din ~** από απροσεξία

neatins-ă, neatinşi-se *επίθ.* 1. ανέγγιχτος-η-ο, άγγιχτος-η-ο, άθικτος-η-ο 2. απείραχτος-η-ο 3. ακέραιος-η-ο, αυτούσιος-α-ο 4. αβλαβής-ής-ές, ανέπαφος-η-ο // **culmi -e** οι ανέγγιχτες κορυφές

neautentificat-ă, neautentificaţi-te *επίθ.* ανεπικύρωτος-η-ο, μη επισημοποιημένος-η-ο

neauzit-ă, neauziţi-te *επίθ.* 1. ανήκουστος-η-ο 2. πρωτάκουστος-η-ο 3. (με αξία υπερθετικού) φοβερός-ή-ό, έκτακτος-η-ο, ανείπωτος-η-ο, απερίγραπτος-η-ο, έξοχος-η-ο, εξαιρετικός-ή-ό

neavenit-ă, neaveniţi-te *επίθ. (νομ.)* ανυπόστατος-η-ο // **nul şi ~** άκυρος και μη γενόμενος

neavizat-ă, neavizaţi-te *επίθ.* ανειδοποίητος-η-ο

nebăgare *ουσ. θηλ. (έκφρ.)* // **~ în seamă** η περιφρόνηση // **din ~ de seamă** από αβλεψία, από απροσεξία

nebăgat *ουσ. ουδ. (έκφρ.)* **pe -e de seamă** με απροσεξία, ασυναίσθητα

nebăgat-ă, nebăgaţi-te *επίθ. (έκφρ.)* **~ în seamă** ανάξιος προσοχής, δεν έτυχε της απαραίτητης προσοχής

nebănuit-ă, nebănuiţi-te *επίθ.* 1. ανύποπτος-η-ο, απρόβλεπτος-η-ο, ανυποψίαστος-η-ο 2. ανέλπιστος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο

nebătătorit-ă, nebătătoriţi-te *επίθ.* άβατος-η-ο, απάτητος-η-ο

nebătut-ă, nebătuţi-te *επίθ.* αχτύπητος-η-ο, άδαρτος-η-ο, αξυλοκόπητος-η-ο

nebăut I. *ουσ. ουδ.* το μη πόσιμο II. *επιρ. έκφρ.* **pe -e** άπιωτα, αμέθυστα

nebăut-ă, nebăuţi-te *επίθ.* 1. άπιοτος-η-ο 2. ασούρωτος-η-ο

nebeligerant-ă, nebeligeranţi-te *επίθ.* απόλεμος-η-ο

nebeligeranţă *ουσ. θηλ. (πολ.)* η μη εμπόλεμη κατάσταση (ανάμεσα σε κράτη)

nebinecuvântat-ă, nebinecuvântaţi-te I. *επίθ.* αβλόγητος-η-ο, ανευλόγητος-η-ο II. *επίρ.* αβλόγητα

nebiruit-ă, nebiruiţi-te *επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο, αήττητος-η-ο, ακατανίκητος-η-ο 2. ακατάβλητος -η-ο, ακαταμάχητος-η-ο, ακαταγώνιστος-η-ο

nebotezat-ă, nebotezaţi-te *επίθ.* αβάπτιστος-η-ο

nebrodat-ă, nebrodaţi-te *επίθ.* ακέντητος-η-ο

nebulos-oasă, nebuloşi-oase I. *ουσ. θηλ.* το νεφέλωμα II. *επίθ.* νεφελώδης-ης-ες, ασαφής-ής -ές, συγκεχυμένος-η-ο

nebulozitate, nebulozităţi *ουσ. θηλ.* 1. το αχνοσυννέφιασμα 2..η ασάφεια 3. το νεφέλωμα

nebun-ă, nebuni-e I. *επίθ.* 1. τρελός-ή-ό, παλαβός-ή-ό 2. αλλόφρονας-η-ο, φρενοβλαβής-ής-ές 3. ξετρελαμένος-η-ο // **~ de legat** τρελός για δέσιμο // **a face pe -ul** κάνει τον τρελό (είναι περήφανος) // **a fi ~ de furie** είναι τρελός από μανία (από παραφορά) // **a fi ~ după cineva** τρελαίνομαι για κάποιον // **eşti ~?** είσαι τρελός; // **un lux ~** αφάνταχτο λούσο II. *ουσ. αρσ.* το ειδικό πούλι του σκακιού (ο αξιωματικός) III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. τρελός-ή (ο,η) 2. παράφρονος-η (ο,η)

nebunatic-ă, nebunatici-ce *επίθ.* 1. τρελούτσικος-η-ο 2. άτακτος-η-ο, θορυβώδης-ης-ες 3. ζωηρός-ή-ό

nebuneală, nebuneli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η τρέλα, η τρελαμάρα 2. η παραφροσύνη

nebunesc-ească, nebuneşti *επίθ.* απερίσκεπτος-η-ο

nebuneşte *επίρ.* 1. τρελά 2. παράφορα 3. ανόητα

nebuni, nebunesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. τρελαίνομαι 2. παλαβώνω, γίνομαι τρελός-ή-ό, γίνομαι εκτός εαυτού // **nu mă ~!** τί λες! αλήθεια; II. *ρ. μετ.* 1. τρελαίνω, κάνω κάποιον τρελό 2. παλαβώνω, κάνω κάποιον να τα χάσει

nebunie, nebunii I. *ουσ. θηλ.* 1. η τρέλα, η παραφροσύνη, η αφροσύνη, η αλλοφροσύνη 2. η παλαβομάρα, η τρελαμάρα, η απερισκεψία // **este o ~ această rochie** είναι τρέλα αυτό το φόρεμα II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** με τρέλα, με περιπάθεια (πάρα πολύ)

necalibrat-ă, necalibraţi-te *επίθ.* μη διαμετρημένος -η-ο

necalificat-ă, necalificaţi-te *επίθ.* ανειδίκευτος-η-ο // **muncitor ~** ο ανειδίκευτος εργάτης

necaz, necazuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η στενοχώρια, η συμφορά 2. η δυσαρέσκεια 3. το κακό 4. η σκοτούρα 5. το βάσανο 6. το γινάτι, το πείσμα, ο θυμός, το άχτι // **a avea ~ pe cineva** τον έχω γινάτι // **a face haz de ~** κάνω χάζι για τη στενοχώρια // **a-i face în ~** του κάνω για να θυμώσει για να δυσαρεστηθεί // **de ~** από θυμό // **la ~** στη συμφορά II. *προθ. έκφρ.* // **i-am făcut-o în -ul lui** το έκανα για το γινάτι του // **în -ul cuiva** εις πείσμα κάποιου

necăji, necăjesc I. *ρ. μετ.* 1. στενοχωρώ 2. φέρνω σε αμηχανία 3. ενοχλώ, πειράζω 4. πικραίνω II. *ρ. μέσο.* 1. στενοχωριέμαι, φτάνω σε αμηχανία 2. πικραίνομαι 3. ταλαιπωρούμαι 4. τσαντίζομαι

necăjire, necăjiri *ουσ. θηλ.* 1. η στενοχώρια, η δυσαρέσκεια 2. η πίκρα 3. η ταλαιπωρία 4. το βάσανο

necăjit-ă, necăjiţi-te *επίθ.* 1. στενοχωρημένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο, δυσαρεστημένος-η-ο 2. πικραμένος-η-ο 3. κακότυχος-η-ο, δύστυχος-η-ο // **faţă -ă** το πικραμένο πρόσωπο

necălcat-ă, necălcaţi-te *επίθ.* 1. ασιδέρωτος-η-ο 2. απάτητος-η-ο, άβατος-η-ο 3. ατσαλαπάτητος-η-ο, αποδοπάτητος-η-ο

necăptuşit-ă, necăptuşiţi-te *επίθ.* αφοδράριστος-η-ο

necăsătorit-ă, necăsătoriţi-te *επίθ.* ανύπαντρος-η-ο, άγαμος-η-ο // **femeie -ă** η ανύπαντρη γυναίκα

necenzurat-ă, necenzuraţi-te *επίθ.* 1. αλογόκριτος-η -ο 2. αφίμωτος-η-ο

necercetat-ă, necercetaţi-te *επίθ.* 1. ανεξερεύνητος -η-ο 2. ανεξιχνίαστος-η-ο, ανεξέταστος-η-ο

necertificat-ă, necertificaţi-te *επίθ.* απιστοποίητος -η-ο

neceruit-ă, neceruiţi-te *επίθ.* ακέρωτος-η-ο

necesar-ă, necesari-e I. *επίθ.* 1. αναγκαίος-αία-ο 2. χρειαζούμενος-η-ο, χρήσιμος-η-ο, χρειώδης-ης-ες

3. απαραίτητος-η-ο // **cele -e** τα χρειαζούμενα, τα απαραίτητα, τα χρειώδη // **cele -e traiului** τα προς το ζην αναγκαία // **este ~** χρειάζεται, υπάρχει ανάγκη // **munca -ă** η αναγκαία εργασία // **nu-i ~** δεν είναι απαραίτητος II. *ουσ. ουδ.* το απαραίτητο, τα απαραίτητα, τα αναγκαία // **-ul de semințe** τα απαραίτητα σπόρια για τη σπορά, οι απαραίτητοι σπόροι
necesarmente *επίρ.* 1. αναγκαίως 2. απαραιτήτως
necesita pers. 3 necesită I. *ρ. μετ.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. χρειάζεται 2. απαιτεί // **problema necesită o analiză specială** το πρόβλημα χρειάζεται μια ειδική ανάλυση
necesitate, necesități I. *ουσ. θηλ.* η αναγκαιότητα, η ανάγκη // **de primă ~** πρώτης ανάγκης // **satisfacerea necesităților** η ικανοποίηση των αναγκαιοτήτων // **stare de ~** η κατάσταση έκτακτης ανάγκης II. *επιρ. έκφρ.* **se impune cu ~** επιβάλλεται επιτακτικώς
nechemat-ă, nechemați-te I. *επίθ.* απροσκάλεστος -η-ο, ακάλεστος-η-ο, άκλητος-η-ο II. *επίρ.* απροσκάλεστα, ακάλεστα, ακλήτως III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ακάλεστος-η (ο,η) 2. αναρμόδιος-α (ο,η)
necheza, nechez *ρ. αμ.* χλιμιντρίζω
nechezat *επίρ.* // **a râde ~** γελώ με θόρυβο
nechezat, nechezături *ουσ. ουδ.* το χλιμίντρισμα
nechibzuință, nechibzuințe *ουσ. θηλ.* η απερισκεψία, η αφροσύνη, η αστοχασιά, η ασυλλογισιά
nechibzuit-ă, nechibzuiți-te *επίθ.* απερίσκεπτος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο
necicatrizat-ă, necicatrizați-te *επίθ.* ανεπούλωτος-η -ο // **rană -ă** η ανεπούλωτη πληγή
necinste *ουσ. θηλ.* 1. η ατιμία 2. η ανεντιμότητα 3. η εξαπάτηση
necinsti, necinstesc I. *ρ. μετ.* 1. ατιμάζω 2. εξευτελίζω, ντροπιάζω II. *ρ. μέσο.* 1. ατιμάζομαι, χάνω των τιμή μου 2. εξευτελίζομαι 3. εκτίθεμαι
necinstire, necinstiri *ουσ. θηλ.* η ατίμωση
necinstit-ă, necinstiți-te *επίθ.* 1. άτιμος-η-ο, ανέντιμος-η-ο, ατιμωτικός-ή-ό 2. ανυπόληπτος-η-ο 3. ατιμασμένος-η-ο 4. ακέραστος-η-ο, αφίλευτος -η-ο 5. *μτφ.* διπλοπρόσωπος-η-ο II. *επίρ.* 1. άτιμα 2. ανέντιμα
necioplit-ă, neciopliți-te I. *επίθ.* 1. απελέκητος-η-ο 2. αλάξευτος-η-ο, άξεστος-η-ο 3. ακατέργαστος -η-ο, ανεπεξέργαστος-η-ο 4. χοντροκομμένος-η-ο 5. *μτφ.* απολίτιστος-η-ο // **marmoră -ă** το αλάξευτο μάρμαρο II. II. *επίρ.* 1. αλάξευτα, άξεστα 2. απελέκητα
neciteț-eață, neciteți-țe *επίθ.* αδιάβαστος-η-ο, δυσανάγνωστος-η-ο
necivilizat-ă, necivilizați-te I. *επίθ.* 1. απολίτιστος-η-ο 2. άξεστος-η-ο 3. ανήμερος-η-ο 4. αμόρφωτος-η-ο II. *επίρ.* απολίτιστα
necizelat-ă, necizelați-te *επίθ.* ασμίλευτος-η-ο
neclar-ă, neclari-e I. *επίθ.* 1. ασαφής-ής-ές, αδιασαφήνιστος-η-ο 2. αδιόρατος-η-ο 3. θολός-ή -ό 4. συγκεχυμένος-η-ο II. *επίρ.* 1. ασαφώς 2. συγκεχυμένως
neclarificat-ă, neclarificați-te *επίθ.* αδιασαφήνιστος-η-ο, ακαθόριστος-η-ο
neclaritate, neclarități *ουσ. θηλ.* η ασάφεια 2. η σκοτεινότητα
neclasat-ă, neclasați-te *επίθ.* αταξινόμητος-η-ο
neclasificat-ă, neclasificați-te *επίθ.* αταξινόμητος-η-ο
neclintire, neclintiri *ουσ. θηλ.* 1. η ακινησία 2. η σταθερότητα 3. η ακαμψία
neclintit-ă, neclintiți-te I. *επίθ.* 1. ακλόνητος-η-ο, ακίνητος-η-ο, ακούνητος-η-ο 2. ατράνταχτος-η-ο, ασάλευτος-η-ο, ακράδαντος-η-ο 3. αδιάσειστος-η -ο 4. *μτφ.* σταθερός-ή-ό, άκαμπτος-η-ο II. *επίρ.* 1. ακλόνητα, ακούνητα 2. ατράνταχτα, ασάλευτα, ακράδαντα 3. αδιάσειστα 4. *μτφ.* σταθερά, άκαμπτα
necombatant-ă, necombatanți-te I. *επίθ.* 1. άμαχος -η-ο 2. απόλεμος-η-ο // **populație -ă** ο άμαχος πληθυσμός II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άμαχος-η (ο,η)
neconcesionat-ă, neconcesionați-te *επίθ.* απαραχώρητος-η-ο
neconciliant-ă, neconcilianți-te I. *επίθ.* ασυμβίβαστος-η-ο, ασυμφιλίωτος-η-ο II. *επίρ.* ασυμβίβαστα, ασυμφιλίωτα
neconcordant-ă, neconcordanți-te *επίθ.* ανομολόγητος-η-ο
neconcordanță, neconcordanțe *ουσ. θηλ.* η ακαταλληλότητα
necondiționat-ă, necondiționați-te I. *επίθ.* ανεπιφύλακτος-η-ο II. *επίρ.* χωρίς όρους, άνευ όρων
neconfirmat-ă, neconfirmați-te *επίθ.* 1. αβεβαίωτος -η-ο, ανεπικύρωτος-η-ο, ανεπιβεβαίωτος-η-ο 2. ανεξακρίβωτος-η-ο // **știre -ă** η ανεπιβεβαίωτη είδηση
neconformism *ουσ. ουδ.* η μη συμμόρφωση
neconformist-ă, neconformiști-ste *επίθ.* μη συμμορφούμενος-η-ο
neconsolat-ă, neconsolați-te *επίθ.* απαρηγόρητος-η-ο
necontenit-ă, neconteniți-te I. *επίθ.* 1. συνεχής-ής-ές, αδιάκοπος-η-ο 2. ανελλιπής-ής-ές II. *επίρ.* 1. συνεχώς, αδιάκοπα 2. ακατάπαυστα, αδιάπτωτα
necontestat-ă, necontestați-te I. *επίθ.* 1. αναμφισβήτητος-η-ο, αναντίρρητος-η-ο 2. ακαταμάχητος-η-ο 3. ασυζήτητος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναμφισβήτητα, ακαταμάχητα 2. ασυζήτητα, αδιαμφισβήτητα
necontrolat-ă, necontrolați-te I. *επίθ.* 1. ανεξέλεγκτος -η-ο, ανέλεγκτος-η-ο 2. αθεώρητος-η-ο 3. *μτφ.* (για συμπεριφορά άνθρωπος) νευρικός-ή-ό, απότομος-η-ο, βίαιος-η-ο // **om ~** άνθρωπος ανεύθυνος, απότομος II. *επίρ.* 1. ανεξέλεγκτα 2. αθεώρητα 3. *μτφ.* βίαια
neconvenabil-ă, neconvenabili-e I. *επίθ.* ασύμφορος -η-ο II. *επίρ.* ασύμφορα
neconvertibil-ă, neconvertibili-e *επίθ.* αμετάτρεπτος -η-ο // **monedă -ă** το αμετάτρεπτο νόμισμα
necopt-oaptă, necopți-oapte *επίθ.* 1. ανώριμος-η-ο, αγίνωτος-η-ο 2. άπειρος-η-ο 3. ασίτευτος-η-ο 4. άψητος-η-ο // **minte necoaptă** το ανώριμο μυαλό
necredincios-oasă, necredincioși-oase I. *επίθ.* 1. άπιστος-η-ο 2. άθρησκος-η-ο 3. δόλιος-α-ο // **a fi ~** απιστώ II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άπιστος-η (ο,η) 2. άθρησκος-η (ο,η)
necrezut-ă, necrezuți-te I. *επίθ.* 1. απίστευτος-η-ο, αναξιόπιστος-η-ο 2. ανήκουστος-η-ο // **de ~!** απίστευτο! ασύλληπτο!
necrofag-ă, necrofagi-e I. *επίθ.* νεκροφάγος-α-ο II. *ουσ. αρσ.* ο νεκροφάγος (ζώο ή έντομο που τρώγει πτώματα)
necrolog, necrologuri *ουσ. ουδ.* το νεκρώσιμο, η νεκρολογία, ο επικήδειος

necromanție ουσ. θηλ. η νεκρομαντεία (η επικοινωνία με τους νεκρούς για τα μελλούμενα)
necropolă, necropole ουσ. θηλ. η νεκρόπολη
necropsie, necropsii ουσ. θηλ. *(ιατρ.)* η νεκροψία, η νεκροσκοπία
necrotomie, necrotomii ουσ. θηλ. *(ιατρ.)* η νεκροτομία
necrozare, necrozări ουσ. θηλ. 1. η νέκρωση 2. η νάρκωση
necrozat-ă, necrozați-te επίθ. νεκρωμένος-η-ο
necroza pers. 3 **necrozează** ρ. μέσο. *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (για ιστούς, όργανα)* νεκρώνομαι
necroză, necroze ουσ. θηλ. 1. η νέκρωση 2. η τοπική αναισθησία
necruțător-oare, necruțători-oare επίθ. 1. ανελέητος -η-ο, ανήλεος-η-ο, αλύπητος-η-ο, αμείλικτος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο 2. αδυσώπητος-η-ο, ανένδοτος-η-ο // **vânt ~** ο ανήλεος άνεμος
nectar, nectare ουσ. ουδ. το νέκταρ // **~ de caise** ο χυμός από ροδάκινα
necugetat-ă, necugetați-te I. επίθ. 1. απερίσκεπτος -η-ο, αστόχαστος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο, 2. άκριτος-η-ο II. επίρ. 1. απερίσκεπτα, άσκεπτα, ασυλλόγιστα, αστόχαστα 2. άκριτα
necultivat-ă, necultivați-te επίθ. 1. ακαλλιέργητος-η -ο 2. *μτφ.* ασπούδαστος-η-ο, απαίδευτος-η-ο, αμόρφωτος-η-ο
necum I. επίρ. καθόλου, ουδόλως II. συνδ. ακόμα λιγότερο, έτι ολιγότερο, ακόμα περισσότερο, πόσο μάλλον, μα ακόμα, αλλ' όμως
necumpănire, necumpăniri ουσ. θηλ. η ασυλλογισιά, η αστοχασιά
necumpănit-ă, necumpăniți-te I. επίθ. ασυλλόγιστος-η-ο II. επίρ. ασυλλόγιστα
necumpătare, necumpătări ουσ. θηλ. η ακράτεια
necumpătat-ă, necumpătați-te επίθ. 1. ακρατής-ής-ές 2. ασυγκράτητος-η-ο II. επίρ. ασυγκράτητα
necunoscător-oare, necunoscători-oare επίθ. 1. άγνωρος-η-ο, ανίδεος-η-ο 2. άμαθος-η-ο, άπειρος -η-ο
necunoscut-ă, necunoscuți-te I. επίθ. 1. άγνωστος -η-ο, αγνώριστος-η-ο 2. ανεπίγνωστος-η-ο II. ουσ. ουδ. το άγνωστο III. ουσ. θηλ. *(μαθ.)* η άγνωστη ποσότητα σε μια εξίσωση, ο άγνωστος αριθμός
necununat-ă, necununați-te επίθ. αστεφάνωτος-η-ο
necuprins-ă, necuprinși-se I. επίθ. απέραντος-η-ο, άπειρος-η-ο, αχανής-ής-ές II. ουσ. ουδ. το άπειρο διάστημα, το αχανές, η απεραντοσύνη
necurat-ă, necurați-te I. επίθ. 1. ακάθαρτος-η-ο 2. *μτφ.* άτιμος-η-ο, ύποπτος-η-ο, επιλήψιμος-η-ο 3. βρόμικος-η-ο, μαγαρισμένος-η-ο 4. *μτφ.* πονηρός -ή-ό, δόλιος-ια-ιο // **duh ~** το πονηρό πνεύμα // **treabă -ă** η βρωμοδουλειά II. ουσ. αρσ. αρθ. ο διάβολος
necurmat-ă, necurmați-te I. επίθ. 1. αδιάλειπτος-η-ο, άπαυστος-η-ο 2. αέναος-η-ο 3. συνεχής-ής-ές II. επίρ. 1. άπαυστα, άπαυτα, αδιάλειπτα 2. συνεχώς
necuvântător-oare, necuvântători-oare επίθ. αμίλητος-η-ο 2. *μτφ.* το ζώο *(σαν ουσιαστικό)*
necuviincios-oasă, necuviincioși-oase επίθ. 1. απρεπής-ής-ές, ασεβής-ής-ές, άκοσμος-η-ο 2. αγενής-ής-ές II. επίρ. απρεπώς, ασεβώς, άκοσμα, χωρίς κοσμιότητα, αγενώς
necuviință, necuviințe ουσ. θηλ. 1. η απρέπεια, η ασέβεια, η ακοσμία 2. η αγένεια
nedatat-ă, nedatați-te επίθ. αχρονολόγητος-η-ο
nedecapotabil-ă, nedecapotabili-e επίθ. *(για το καπό αυτοκινήτου)* που δεν μπορεί να ξεμοντάρει
nedecis-ă, nedeciși-se επίθ. αναποφάσιστος-η-ο
nedeclarat-ă, nedeclarați-te επίθ. 1. αδήλωτος-η-ο 2. ακήρυχτος-η-ο
nedefinit-ă, nedefiniți-te επίθ. 1. ακαθόριστος-η-ο, αδιόριστος-η-ο, αόριστος-η-ο 2. απροσδιόριστος -η-ο
nedeie, nedei ουσ. θηλ. *(λαϊκ.)* το πανηγύρι για κάποια θρησκευτική επέτειο
nedelicatețe, nedelicateți ουσ. θηλ. η αγένεια, η άσχημη συμπεριφορά
nedemn-ă, nedemni-e I. επίθ. ανάξιος-ια-ιο II. επίρ. ανάξια
nedesăvârșit-ă, nedesăvârșiți-te επίθ. ατελής-ής-ές
nedeslușit-ă, nedeslușiți-te I. επίθ. 1. αδιάκριτος-η-ο, αδιευκρίνιστος-η-ο 2. αδιόρατος-η-ο, δυσδιάκριτος-η-ο II. επίρ. 1. αδιάκριτα, αδιευκρίνιστα 2. αδιόρατα, δυσδιάκριτα
nedespărțit-ă, nedespărțiți-te επίθ. 1. αχώριστος-η-ο, αδιαχώριστος-η-ο 2. αδιάζευκτος-η-ο // **prieteni nedespărțiți** οι αχώριστοι φίλοι
nedeterminare, nedeterminări ουσ. θηλ. *(μαθ.)* η απροσδιοριστία, η αοριστία
nedeterminat-ă, nedeterminați-te I. επίθ. *(μαθ.)* 1. απροσδιόριστος-η-ο 2. ακαθόριστος-η-ο 3. αδιόριστος-η-ο 4. μη καθορισμένος-η-ο, μη τακτός-ή-ό II. επίρ. αδιόριστα, απροσδιόριστα, ακαθόριστα
nedezlipit-ă, nedezlipiți-te επίθ. αξεκόλλητος-η-ο, αχώριστος-η-ο
nedezmințit-ă, nedezmințiți-te επίθ. αδιάψευστος -η-ο
nedezvoltat-ă, nedezvoltați-te I. επίθ. ανεξέλικτος -η-ο, υποανάπτυκτος-η-ο II. επίρ. ανεξέλικτα, μη αναπτυγμένα
nedisciplinat-ă, nedisciplinați-te I. επίθ. 1. απειθάρχητος-η-ο 2. άτακτος-η-ο II. επίρ. 1. απειθάρχητα 2. άτακτα
nediseminare, nediseminări ουσ. θηλ. 1. η μη διασπορά 2. η μη διάδοση 3. ο μη διασκορπισμός
nedislocat-ă, nedislocați-te επίθ. 1. αμετατόπιστος -η-ο 2. αμετακίνητος-η-ο
nedistilat-ă, nedistilați-te επίθ. αδιύλιστος-η-ο
nedomesticit-ă, nedomesticiți-te επίθ. ανήμερος-η-ο, αδάμαστος-η-ο
nedomolit-ă, nedomoliți-te επίθ. ακαθησύχαστος-η-ο, ακαταλάγιαστος-η-ο, ανήσυχος-η-ο
nedorit-ă, nedoriți-te I. επίθ. 1. ανεπιθύμητος-η-ο 2. αγύρευτος-η-ο // **este de ~** είναι ανεπιθύμητο II. επίρ. ανεπιθύμητα, αγύρευτα
nedormit-ă, nedormiți-te επίθ. 1. άγρυπνος-η-ο, άϋπνος-η-ο 2. ξύπνιος-ια-ιο, ξυπνητός-ή-ό
nedovedit-ă, nedovediți-te επίθ. αναπόδεικτος-η-ο, ατεκμηρίωτος-η-ο
nedrept-eaptă, nedrepți-te I. επίθ. 1. άδικος-η-ο 2. παράνομος-η-ο, άνομος-η-ο 3. έμμεσος-η-ο 4. άσωστος-η-ο // **judecată nedreaptă** η αδικοκρισία // **judecător ~** ο άδικος κριτής // **război ~** ο άδικος πόλεμος II. επίρ. 1. άδικα 2. άνομα // **a judeca ~** αδικοκρίνω, είμαι άδικος κριτής III. επιρ. έκφρ. **pe ~** άδικα
nedreptate, nedreptăți ουσ. θηλ. 1. το αδίκημα, η αδικία, το άδικο 2. η παρανομία // **a i se face o ~** αδικιέμαι

nedreptăţi, nedreptăţesc *ρ. μετ.* 1. αδικώ, αδικοπραγώ 2. κάνω κακό σε κάποιον // **m-a -t** με αδίκησε
nedreptăţit-ă, nedreptăţiţi-te *επίθ.* αδικαίωτος-η-ο, αδικημένος-η-ο
nedumeri, nedumeresc *ρ. μετ.* 1. εκπλήσσω, καταπλήσσω, ξαφνιάζω 2. εκφράζω απορία 3. δημιουργώ σε κάποιον αμηχανία 4. βάζω σε δύσκολη θέση κάποιον
nedumerire, nedumeriri *ουσ. θηλ.* 1. η αμηχανία, η αμφιβολία 2. η αβεβαιότητα, το αδιέξοδο 3. η απορία, η κατάπληξη, η έκπληξη, το ξάφνιασμα
nedumerit-ă, nedumeriţi-te *επίθ.* 1. αβέβαιος-η-ο, αμήχανος-η-ο 2. κατάπληκτος-η-ο, έκπληκτος-η-ο // **a fi ~** βρίσκομαι σε αμηχανία
neeficienţă, neeficienţă *ουσ. θηλ.* η έλλειψη αποτελεσματικότητας
neerlandez-ă, neerlandezi-e *επίθ.* ολλανδικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ολλανδός-ή (ο,η) ή Ολλανδέζος -έζα
neepuizat-ă, neepuizaţi-te *επίθ.* ανεξάντλητος-η-ο
neeuclidiană *επίθ.* **geometrie ~** η μη Ευκλείδεια γεωμετρία
neevoluat-ă, neevoluaţi-te *επίθ.* ανεξέλικτος-η-ο
neexploatat-ă, neexploataţi-te *επίθ.* ανεκμετάλλευτος -η-ο, // **bogăţie minerală -ă** ο ανεκμετάλλευτος ορυκτός πλούτος
nefamiliar-ă, nefamiliari-e *επίθ.* ανοίκειος-α-ο
nefamiliarizat-ă, nefamiliarizaţi-te *επίθ.* ανεξοικείωτος-η-ο
nefast-ă, nefaşti-ste I. *επίθ.* 1. ολέθριος-ια-ιο, απαίσιος-α-ο 2. μοιραίος-α-ο, δυσοίωνος-η-ο II. *επίρ.* 1. ολεθρίως, απαίσια 2. μοιραίως
nefavorabil-ă, nefavorabili-e I. *επίθ.* δυσμενής-ής-ές II. *επίρ.* δυσμενώς
nefecundat-ă, nefecundaţi-te *επίθ.* αγονιμοποίητος -η-ο
neferici, nefericesc *ρ. μετ.* 1. φέρνω δυστυχία, προξενώ δυστυχία 2. κακοτυχίζω
nefericire, nefericiri *ουσ. θηλ.* 1. η δυστυχία 2. η κακομοιριά, η ατυχία, η κακοτυχία // **din ~** δυστυχώς, ατυχώς
nefericit-ă, nefericiţi-te I. *επίθ.* 1. δυστυχής-ής-ές, κακότυχος-η-ο, άτυχος-η-ο, άμοιρος-η-ο, δύσμοιρος-η-ο, ατυχής-ής-ές 2. δυστυχισμένος -η-ο, δύστυχος-η-ο 3. δυσμενής-ής-ές // **climă -ă** το δυστυχισμένο κλίμα (το δυσμενές κλίμα) // **zi -ă** η δύστυχη μέρα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κακομοίρης-ρα (ο,η), κακόμοιρος-η (ο,η)
neferos-oasă, neferoşi-oase *επίθ.* μη σιδηρούχος -α-ο // **industria neferoasă** η μη σιδηρούχα βιομηχανία
nefiert-iartă, nefierţi-ierte *επίθ.* 1. άβραστος-η-ο 2. άψητος-η-ο
nefiinţă *ουσ. θηλ.* η ανυπαρξία
nefiltrat-ă, nefiltraţi-te *επίθ.* αφιλτράριστος-η-ο
nefinisat-ă, nefinisaţi-te *επίθ.* ακατέργαστος-η-ο, ατελεύτητος-η-ο, ατελείωτος-η-ο
nefiresc-ească, nefireşti I. *επίθ.* 1. αφύσικος-η-ο 2. επιτηδευμένος-η-ο II. *επίρ.* 1. αφύσικα 2. επιτηδευμένα
neflă, nefle *ουσ. θηλ.* (σε μερικά χαρτοπαίγνια) το χαρτί με μικρή αξία ή χωρίς αξία
nefolositor-oare, nefolositori-oare *επίθ.* 1. άχρηστος-η-ο, αχρείαστος-η-ο 2. ανώφελος-η-ο
nefondat-ă, nefondaţi-te I. *επίθ.* 1. αστήρικτος-η-ο 2. αβάσιμος-η-ο, αθεμελίωτος-η-ο II. *επίρ.* 1. αστήρικτα 2. αβάσιμα, αθεμελίωτα
nefript-ă, nefripţi-te *επίθ.* άψητος-η-ο
nefrit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο νεφρίτης, (σκληρό πράσινο ορυκτό)
nefrită, nefrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νεφρίτιδα
nefritic-ă, nefritici-ce I. *επίθ.* νεφριτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* νεφριτικός-ή (ο,η)
neg, negi *ουσ. αρσ.* η κρεατοελιά, η ελιά
nega, neg *ρ. μετ.* 1. αρνούμαι, απαρνιέμαι, απαρνούμαι, αρνιέμαι 2. αποφάσκω
negară *ουσ. θηλ. (βοτ.)* είδος χόρτου με ψηλό βλαστό, στενά φύλλα και μακρουλό στάχυ
negare, negări *ουσ. θηλ.* 1. η άρνηση, η απάρνηση 2. η απόρριψη 3. η εναντίωση, η αντίρρηση // **-a negaţiei** η άρνηση της άρνησης (η ανοδική κίνηση στη γενική ανάπτυξη του κόσμου)
negativ-ă, negativi-e I. *επίθ.* 1. αρνητικός-ή-ό 2. αποφατικός-ή-ό // **imagine -ă** η αρνητική εικόνα // **număr ~** ο αρνητικός αριθμός // **particule -e** τα αποφατικά μόρια (μη, όχι, κ.λ.π.) // **pol ~** ο αρνητικός πόλος, καθένα από τα άκρα της ηλεκτρικής στήλης // **răspuns ~** η αρνητική απάντηση II. *επίρ.* αρνητικά, αποφατικά III. *ουσ. ουδ. (φωτ.)* η αρνητική φωτογραφική εικόνα, το αρνητικό
negativism *ουσ. ουδ.* ο αρνητισμός, ο μηδενισμός
negativist-ă, negativişti-ste *επίθ.* μηδενιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μηδενιστής-ίστρια (ο,η)
negaţie, negaţii *ουσ. θηλ.* η άρνηση, η απάρνηση // *(γραμμ.)* **particule de ~** τα αρνητικά (αποφατικά) μόρια: μη, δεν, όχι, ου
negândit I. *ουσ. ουδ.* η απερισκεψία II. *επιρ. έκφρ.* **pe -e** απερίσκεπτα, απροσδόκητα, απρόσμενα
negândit-ă, negândiţi-te *επίθ.* 1. ασυλλόγιστος-η-ο, απερίσκεφτος-η-ο, αλόγιστος-η-ο, απερίσκεπτος -η-ο, αστόχαστος-η-ο 2. ασύνετος-η-ο
neghină, neghine *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αίρα, η είρα, η ήρα, τα ζιζάνια // **a semăna ~** σπέρνω ζιζάνια, δημιουργώ διχόνοιες // **a alege grâul de ~** διαλέγω την ήρα από το σιτάρι // **a smulge din rădăcină grâul împreună cu neghina** ξεριζώνω το στάρι μαζί με την ήρα
neghiniţă, neghiniţe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η μικρή ήρα
neghiob-oabă, neghiobi-oabe I. *επίθ.* ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, χαμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανόητος-η (ο,η), χαζός-ή (ο,η), χαμένος-η (ο,η)
neghiobesc-ească, neghiobeşti *επίθ.* βλακώδης-ης-ες, χαζός-ή-ό, ασυλλόγιστος-η-ο
neghiobeşte *επίρ.* βλακωδώς, ανόητα, ασυλλόγιστα
neghiobie, neghiobii *ουσ. θηλ.* 1. η βλακεία, η ανοησία, η κουταμάρα 2. η ακρισία
neglija, neglijez I. *ρ. μετ.* 1. αμελώ, παραμελώ 2. παραλείπω, αδιαφορώ // **a-şi ~ lecţiile** αμελώ τα μαθήματα μου // **am -t să-l anunţ** παραμέλησα να τον ειδοποιήσω II. *ρ. μέσο.* 1. αμελούμαι, παραμελούμαι 2. δεν προσέχω τον εαυτό μου
neglijabil-ă, neglijabili-e *επίθ.* αμελητέος-α-ο, αλογάριαστος-η-ο // **cantitate -ă** η αμελητέα ποσότητα
neglijare, neglijări *ουσ. θηλ.* η παραμέληση, το παραμέλημα 2. η παράβλεψη
neglijat-ă, neglijaţi-te *επίθ.* 1. παραμελημένος-η-ο, ατημέλητος-η-ο, απεριποίητος-η-ο 2. αφρόντιστος-η-ο, παραμελημένος-η-ο

neglijent-ă, neglijenți-te *επίθ.* αμελής-ής-ές, ατημέλητος-η-ο, ανέμελος-η-ο, αμελητέος-α-ο
neglijență, neglijențe *ουσ. θηλ.* 1. η αμέλεια, η παραμέληση, το αμέλημα 2. η απροσεξία, η αφροντισιά, η ολιγωρία 3. το σφάλμα λόγω απροσεξίας
neglijeu, neglijee *ουσ. ουδ.* το νεγκλιζέ, το πρωϊνό ένδυμα // **a fi în ~** είναι με το πρωινό ένδυμα
negocia, negociez *ρ. μετ.* διαπραγματεύομαι
negociabil-ă, negociabili-e *επίθ.* διαπραγματεύσιμος -η-ο
negociator-oare, negociatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαπραγματευτής-εύτρια (ο,η)
negociere, negocieri *ουσ. θηλ.* η διαπραγμάτευση
negoț, negoțuri *ουσ. ουδ.* το εμπόριο, η εμπορία
negrăit-ă, negrăiți-te *επίθ.* 1. ανείπωτος-η-ο 2. ανεκλάλητος-η-ο, άρρητος-η-ο 3. απερίγραπτος -η-ο
negreală, negreli *ουσ. θηλ.* η μαυρίλα, η μαυράδα
negreață, negreți *ουσ. θηλ.* το μαυράδι, η μαύρη κηλίδα
negresă, negrese *ουσ. θηλ.* η μαύρη, η νέγρα
negreșit-ă, negreșiți-te *επίρ.* 1. ασφαλώς, σίγουρα, αναμφίβολα, οπωσδήποτε 2. εξάπαντος, βεβαίως // **să vii ~!** ναρθείς εξάπαντος!
negricios-oasă, negricioși-oase *επίθ.* μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό
negroid-ă, negroizi-de *επίθ.* νεγροειδής-ής-ές // **populație -ă** ο νεγροειδης πληθυσμός
negru, neagră, negri-e I. *επίθ.* μαύρος-η-ο // **a avea gânduri negre** είμαι στα μαύρα μου // **a avea inima neagră** έχω μαύρη καρδιά, είμαι θλιμμένος // **a face cuiva zile negre** του πικραίνω τη ζωή, του προξενώ στενοχώρια // **a i se face ~ înaintea ochilor** το να θυμώνει κανείς // **ba e albă, ba e neagră** άλλοτε μεν είναι άσπρο, άλλοτε δε είναι μαύρο // **bursă neagră** η μαύρη αγορά // **ochi negri** τα μαύρα μάτια // **post ~** η μαύρη νηστεία // **sprâncene negre** τα μαύρα φρύδια // **tablă neagră** ο μαυροπίνακας II. *ουσ. ουδ.* το μαύρο (χρώμα) // **~ animal** το μαύρο ζωικό χρώμα (από ζωικό άνθρακα) // **~ de anilină** το μαύρο χρώμα από ανιλίνη // **~ de fum** το μαύρο χρώμα από μαύρη σκόνη // **~ pe alb** ξεκάθαρα, φως φανάρι // **a face albul ~** κάνω το άσπρο μαύρο // **a se îmbrăca în ~** ντύνομαι στα μαύρα, φορώ μαύρα // **a vedea totul în ~** τα βλέπω όλα μαύρα (είμαι απαισιόδοξος) // **nici cât (este) ~ sub unghie** καθόλου, ουδόλως, ούτε στο ελάχιστο III. *ουσ. αρσ.* ο νέγρος, ο άνθρωπος μαύρης φυλής
negură, neguri *ουσ. θηλ.* η καταχνιά, η ομίχλη
neguros-oasă, neguroși-oase *επίθ.* 1. ομιχλώδης-ης -ες 2. θολός-ή-ό 3. *(για ανθρώπους)* σκυθρωπός -ή-ό, κατσουφιασμένος-η-ο 4. *μτφ.* σκοτεινός-ή-ό, ασαφής-ής-ές
negustor, negustori *ουσ. αρσ.* ο έμπορος
negustoraș, negustorași *ουσ. αρσ.* ο εμποράκος
negustoreasă, negustorese *ουσ. θηλ.* η εμπόρισσα, η έμπορος
negustoresc-ească, negustorești *επίθ.* εμπορικός-ή-ό
negustorește *επίρ.* εμπορικά
negustori, negustoresc I. *ρ. αμ.* εμπορεύομαι, ασκώ το επάγγελμα του έμπορου II. *ρ. μετ.* κάνω εμπόριο, διεξάγω αγοραπωλησία εμπορευμάτων με σκοπό το κέρδος III. *ρ. μέσο.* γίνομαι αντικείμενο αγοραπωλησίας
negustorie, negustorii *ουσ. θηλ.* το εμπόριο, η εμπορία
negustorime *ουσ. θηλ.* το πλήθος εμπόρων, οι εμπορευόμενοι, η ολότητα των εμπόρων
nehotărâre, nehotărâri *ουσ. θηλ.* 1. η αναποφασιστικότητα 2. ο δισταγμός, η αμφιβολία 3. η αναβλητικότητα, η αοριστία
nehotărât-ă, nehotărâți-te I. *επίθ.* 1. αναποφάσιστος -η-ο, διστακτικός-ή-ό 2. αμφίρροπος-η-ο, αμφιρρεπής-ής-ές 3. αναβλητικός-ή-ό 4. αμήχανος -η-ο, αόριστος-η-ο 5. αβέβαιος-αια-αιο // **adjectiv ~** το αόριστο επίθετο // *(γραμμ.)* **articol ~** το αόριστο άρθρο // **numeral ~** το αόριστο αριθμητικό // **pronume ~** η αόριστη αντωνυμία II. *επίρ.* αόριστα, αβέβαια
neică *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο μπάρμπας 2. το παλικάρι 3. ο λεβέντης
neiertat-ă, neiertați-te I. *επίθ.* ασυγχώρητος-η-ο // **de ~** το ασυγχώρητο II. *επίρ.* ασυγχώρητα
neiertător-oare, neiertători-oare *επίθ.* αμείλικτος-η-ο, ανελέητος-η-ο, αλύπητος-η-ο
neimitabil-ă, neimitabili-e *επίθ.* αμίμητος-η-ο, απαράμιλλος-η-ο
neimportant-ă, neimportanți-te *επίθ.* ασήμαντος-η -ο, άσημος-η-ο
neimpozabil-ă, neimpozabili-e *επίθ. (οικον.)* ασύδοτος-η-ο, αφορολόγητος-η-ο
neinstruit-ă, neinstruiți-te *επίθ.* 1. ανεκπαίδευτος-η -ο, απαίδευτος-η-ο, ασπούδαστος-η-ο, αμάθητος -η-ο 2. αστοιχείωτος-η-ο 3. ανεξάσκητος-η-ο, αγύμναστος-η-ο 4. ανάγωγος-η-ο, αδίδακτος-η-ο // **soldat ~** ο αγύμναστος στρατιώτης
neintenționat-ă, neintenționați-te I. *επίθ.* ακούσιος -ια-ιο II. *επίρ.* ακούσια
neintervenție, neintervenții *ουσ. θηλ.* η μη επέμβαση
neisprăvit-ă, neisprăviți-te I. *επίθ.* 1. ατελείωτος-η-ο, ατερμάτιστος-η-ο, ατελεύτητος-η-ο 2. ανυπρόκοπος-η-ο, αχαΐρευτος-η-ο, αβόλευτος-η-ο 3. ανίκανος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ανυπρόκοπος-η (ο,η), αχαΐρευτος-η (ο,η), αβόλευτος-η (ο,η), κρεμανταλάς-ού 2. ανίκανος-η (ο,η)
neistovit-ă, neistoviți-te *επίθ.* 1. ακάματος-η-ο, ακούραστος-η-ο, ακαταπόνητος-η-ο 2. ανεξάντλητος-η-ο
neizbândă *ουσ. θηλ.* 1. η αποτυχία 2. η αναποδιά
neizbutit-ă, neizbutiți-te *επίθ.* αποτυχημένος-η-ο, ατελεσφόρητος-η-ο
neîmblânzit-ă, neîmblânziți-te *επίθ.* 1. ατίθασος-η-ο, ανήμερος-η-ο, ανημέρωτος-η-ο, αδάμαστος-η-ο, ακαταδάμαστος-η-ο, αμέρωτος-η-ο 2. *μτφ.* ανηλεής-ής-ές, ακατάβλητος-η-ο // **animal ~** το ανήμερο ζώο
neîmpăcat-ă, neîmpăcați-te I. *επίθ.* 1. ασυμβίβαστος -η-ο 2. άσπονδος-η-ο // **dușman ~** ο άσπονδος εχθρός II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ασυμβίβαστος-η-ο
neîmplinit-ă, neîmpliniți-te *επίθ.* 1. ανεκπλήρωτος -η-ο, ανεκτέλεστος-η-ο 2. *μτφ.* αγίνωτος-η-ο
neînceput-ă, neîncepuți-te *επίθ.* άθικτος-η-ο // *(λαϊκ.)* **apă -ă** το αμίλητο νερό (το νερό για τον κλήδονα, το μεταφέρουν οι κοπέλες χωρίς να μιλούν)
neîncetat-ă, neîncetați-te I. *επίθ.* ακατάπαυστος-η-ο, άπαυστος-η-ο 2. αδιάκοπος-η-ο, αδιάπτωτος-η-ο, συνεχής-ής-ές II. *επίρ.* 1. ακατάπαυστα, άπαυστα 2. αδιάκοπα, αδιάπτωτα, συνεχώς

neînchipuit-ă, neînchipuiți-te I. *επίθ.* αφάνταστος-η-ο II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αφάνταστον III. *επίρ.* 1. αφάνταστα 2. *μτφ.* εξαιρετικά
neîncredere *ουσ. θηλ.* 1. έλλειψη εμπιστοσύνης, η δυσπιστία 2. η καχυποψία, η απιστία // **de ~** ανέμπιστος-η-ο
neîncrezător-oare, neîncrezători-oare *επίθ.* 1. δύσπιστος-η-ο 2. καχύποπτος-η-ο 3. άπιστος-η-ο
neîndemânare *ουσ. θηλ.* η αδεξιότητα, η ανεπιτηδειότητα, η αδαημοσύνη, η απειρία
neîndemânatic-ă, neîndemânatici-ce I. *επίθ.* 1. αδέξιος-ια-ιο, ανεπιτήδειος-α-ο, αδαής-ής-ές 2. άπειρος-η-ο II. *επίρ.* 1. αδέξια, ανεπιτήδεια, αδαώς 2. άπειρα
neîndestulător-oare, neîndestulători-oare *επίθ.* ανεπαρκής-ής-ές
neîndoielnic-ă, neîndoielnici-ce *επίθ.* αναμφίβολος -η-ο, αναμφισβήτητος-η-ο
neîndoios-oasă, neîndoioşi-oase I. *επίθ.* αναμφίβολος-η-ο II. *επίρ.* αναμφίβολα
neînduplecat-ă, neînduplecați-te I. *επίθ.* 1. άκαμπτος -η-ο 2. άτεγκτος-η-ο, αδυσώπητος-η-ο, αδιάλλακτος-η-ο 3. ανένδοτος-η-ο // **reclamantul ~** ο ανένδοτος μηνυτής II. *επίρ.* 1. άκαμπτα 2. άτεγκτα, αδυσώπητα, αδιάλλακτα, ανενδότως
neîndurare I. *ουσ. θηλ.* 1. η ασπλαχνία 2. η σκληρότητα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με ασπλαχνία
neîndurat-ă, neîndurați-te I. *επίθ.* ανυπόφορος-η-ο, αφόρητος-η-ο II. *επίθ. έκφρ.* **de ~** αφόρητος-η-ο, αβάσταχτος-η-ο, ανυπόφορος-η-ο
neîndurător-oare, neîndurători-oare I. *επίθ.* 1. άσπλαχνος-η-ο 2. ανοικτίρμονας-η-ο, ανίλεως-ως -ον, ανελέητος-η-ο 3. άπονος-η-ο II. *επίρ.* 1. άσπλαχνα, ανελέητα 2. άπονα
neînfrânt-ă, neînfrânți-te *επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο 2. ακατάβλητος-η-ο 3. ατσάκιστος-η-ο
neînfricare *ουσ. θηλ.* 1. η αφοβία 2. η τόλμη
neînfricat-ă, neînfricați-te I. *επίθ.* 1. άφοβος-η-ο, ατρόμητος-η-ο, απτόητος-η-ο 2. αδίστακτος-η-ο, αδείλιαστος-η-ο II. *επίρ.* 1. άφοβα, ατρόμητα, απτόητα 2. αδίστακτα, αδείλιαστα
neînfricoşat-ă, neînfricoşați-te *επίθ.* άφοβος-η-ο, άτρομος-η-ο, ατρόμητος-η-ο
neîngrădit-ă, neîngrădiți-te I. *επίθ.* άφρακτος-η-ο, ξέφραγος-η-ο II. *επίρ.* άφρακτα
neîngrijit-ă, neîngrijiți-te *επίθ.* απεριποίητος-η-ο, αφρόντιστος-η-ο, ατημέλητος-η-ο, ασυγύριστος -η-ο
neînsemnat-ă, neînsemnați-te *επίθ.* 1. ασήμαντος-η -ο, άσημος-η-ο 2. αλογάριαστος-η-ο 3. ασημάδευτος-η-ο, ασημείωτος-η-ο 4. *μτφ.* ολίγος -η-ο, μηδαμινός-ή-ό, τιποτένιος-ια-ιο, ευτελής-ής-ές
neînsuflețit-ă, neînsuflețiți-te *επίθ.* άψυχος-η-ο // **corpul ~** το άψυχο σώμα (ο σωρός)
neîntemeiat-ă, neîntemeiați-te I. *επίθ.* 1. αβάσιμος -η-ο, αθεμελίωτος-η-ο 2. αστήρικτος-η-ο, ανεδαφικός-ή-ό II. *επίρ.* αθεμελίωτα, αστήρικτα, αβάσιμα, ανεδαφικά
neîntinat-ă, neîntinați-te *επίθ.* άφθορος-η-ο
neîntârziat-ă, neîntârziați-te I. *επίθ.* 1. άμεσος-η-ο, χωρίς καθυστέρηση 2. ανυπέρθετος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναργοπόρητα 2. ανυπερθέτως, χωρίς αναβολή, αμέσως
neîntors-oarsă, neîntorşi-oarse *επίθ.* 1. αγύριστος-η-ο 2. ανεπίστρεπτος-η-ο 3. ακούρδιστος-η-ο (ρολόγια) // **a dormi ~** κοιμάμαι ήσυχος, χωρίς φροντίδες
neîntrecut-ă, neîntrecuți-te *επίθ.* 1. άφταστος-η-ο, αξεπέραστος-η-ο, απέραστος-η-ο 2. απαράμιλλος -η-ο
ακατάπαυστος-η-ο II. *επίρ.* αδιάκοπα, ακατάπαυστα
neînțelegător-oare, neînțelegători-oare *επίθ.* ακατανόητος-η-ο
neînțelegere, neînțelegeri *ουσ. θηλ.* 1. η διένεξη 2. η παρεξήγηση, 3. η διαφορά, η διαφωνία, η ασυμφωνία, η ασυνεννοησία, η διάσταση 4. η διχόνοια 5. η παρανόηση // **este o ~** είναι μια παρεξήγηση // **o simplă ~** μια απλή ασυνεννοησία
neînțeles-easă, neînțeleşi-se *επίθ.* 1. ακατανόητος-η -ο, αδιανόητος-η-ο 2. ανεξήγητος-η-ο, ακαταλαβίστικος-η-ο 3. ακατάληπτος-η-ο // **de ~** αδιανόητο
neînvins-ă, neînvinşi-se I. *επίθ.* 1. ανίκητος-η-ο, ακαταμάχητος-η-ο 2. απροσμάχητος-η-ο, ακατάβλητος-η-ο II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ακατανίκητος-η-ο
nejust-ă, nejuşti-ste *επίθ.* άσωστος-η-ο
nejustificat-ă, nejustificați-te I. *επίθ.* αδικαιολόγητος-η-ο, αναιτιολόγητος-η-ο // **absență –ă** η αδικαιολόγητη απουσία II. *επίρ.* αδικαιολόγητα
nelalocul I. *επίθ.* άτοπος-η-ο // **faptă ~ ei** η άτοπη πράξη, το άτοπο II. *επίρ.* άτοπα, ανάρμοστα
nelămurire, nelămuriri *ουσ. θηλ.* 1. η ασάφεια 2το αδιευκρίνιστον 3. η αμφιβολία 4. η αξεκαθάριστη υπόθεση // **a avea o ~** έχω κάτι αδιευκρίνιστο
nelămurit-ă, nelămuriți-te I. *επίθ.* 1. αδιευκρίνιστος -η-ο, αξεκαθάριστος-η-ο 2. αδιασάφητος-η-ο, αδιαφώτιστος-η-ο 3. ακατατόπιστος-η-ο, συγκεχυμένος-η-ο II. *επίρ.* αδιευκρίνιστα, αξεκαθάριστα
nelegitim-ă, nelegitimi-e *επίθ.* 1. παράνομος-η-ο, νόθος-α-ο 2. μπάσταρδος-η-ο // **copil ~** το νόθο παιδί
nelegiuire, nelegiuiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανομία, η αδικία 2. το ανοσιούργημα 3. το κακούργημα, η αισχρότητα
nelegiult-ă, nelegiuiți-te *επίθ.* αισχρός-ή-ό, άνομος-η -ο, ανόσιος-α-ο // **faptă –ă** η ανόσια πράξη, η ανομία
nelimitat-ă, nelimitați-te *επίθ.* 1. απεριόριστος-η-ο 2. απέραντος-η-ο
nelinişte, nelinişti *ουσ. θηλ.* 1. η ανησυχία, η ταραχή, η αναταραχή 2. η αγωνία, το άγχος 3. η ανατάραξη 4. η αδημονία, η έγνοια, η στενοχώρια
nelinişti, nelinişteșc I. *ρ. μέσο.* 1. ανησυχώ, είμαι ανήσυχος 2. φοβάμαι 3. αδημονώ, στενοχωριέμαι // **nu vă –ți!** μην ανησυχείτε! μη στενοχωριέστε! II. *ρ. μετ.* 1. ανησυχώ, κάνω κάποιον να ανησυχήσει 2. ταράζω, ταράσσω, αναταράζω
neliniştit-ă, neliniştiți-te I. *επίθ.* 1. ανήσυχος-η-ο, ασύχαστος-η-ο 2. αγαλήνευτος-η-ο 3. ανυπόμονος-η-ο 4. στενόχωρος-η-ο 5. ταραγμένος-η-ο II. *επίρ.* 1. ανήσυχα, ασύχαστα 2. ανυπόμονα 3. στενόχωρα // **a fi ~** ανησυχώ
neliniştitor-oare, neliniştitori-oare *επίθ.* ανησυχητικός-ή-ό
nelipsit-ă, nelipsiți-te *επίθ.* ανελλιπής
neloial-ă, neloiali-e I. *επίθ.* ανειλικρινής-ής-ές, ανέντιμος-η-ο II. *επίρ.* ανέντιμα, ανειλικρινά

nemaiauzit-ă, nemaiauziţi-te *επίθ.* ανήκουστος-η-ο, πρωτάκουστος-η-ο
nemaicunoscut-ă, nemaicunoscuţi-te *επίθ.* 1. άγνωστος-η-ο 2. *μτφ.* ασυνήθιστος-η-ο, έκτακτος-η-ο
nemaiîntâlnit-ă, nemaiîntâlniţi-te *επίθ.* 1. *μτφ.* σπάνιος-ια-ιο 2. *μτφ.* εξαιρετικός-ή-ό
nemaipomenit-ă, nemaipomeniţi-te I. *επίθ.* 1. ανείπωτος-η-ο 2. ανεκλάλητος-η-ο, ανήκουστος-η-ο II. *επίρ.* 1. ανείπωτα, ανήκουστα 2. υπερβολικά
nemaivăzut-ă, nemaivăzuţi-te *επίθ.* ανίδωτος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο, πρωτοφανής-ής-ές
nemărginire, nemărginiri *ουσ. θηλ.* το άπειρον, το αχανές, το άπειρο διάστημα, η απεραντοσύνη
nemărginit-ă, nemărginiţi-te *επίθ.* 1. άπειρος-η-ο 2. απέραντος-η-ο, απεριόριστος-η-ο 3. αχανής-ής-ές
nemăsurat-ă, nemăsuraţi-te 1. *επίθ.* 1. αμέτρητος-η-ο, άμετρος-η-ο, αναρίθμητος-η-ο, απροσμέτρητος-η-ο 2. *(για ανθρώπους)* ασυγκράτητος-η-ο, βίαιος-η-ο
nemâncare *ουσ. θηλ.* 1. η ασιτία, η αναφαγιά, η έλλειψη τροφής 2. η νηστεία 3. η πείνα
nemâncat I. *ουσ. ουδ.* η νηστεία II. *επιρ. έκφρ.* **pe –e** νηστικάτα, αφάγωτα, με άδειο το στομάχι
nemâncat-ă, nemâncaţi-te I. *επίθ.* 1. αφάγωτος-η-ο, άσιτος-η-ο 2. ατάϊστος-η-ο 3. νηστικός-ή-ό II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αφάγωτος-η-ο
nemângâiat-ă, nemângâiaţi-te *επίθ.* 1. αχάϊδευτος-η-ο 2. απαρηγόρητος-η-ο
nemernic-ă, nemernici-ce I. *επίθ.* 1. αχρείος-α-ο, αναιδής-ής-ές 2. αισχρός-ή-ό 3. άθλιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αχρείος-α (ο,η), παλιάνθρωπος
nemernicie, nemernicii *ουσ. θηλ.* η αχρειότητα, η αναίδεια, η αθλιότητα, η αισχρότητα, η παλιανθρωπιά
nemeş-ă, nemeşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μικροκτηματίας (ο,η)
nemijlocit-ă, nemijlociţi-te I. *επίθ.* άμεσος-η-ο II. *επίρ.* άμεσα 2. απ' ευθείας
nemilos-oasă, nemiloşi-oase I. *επίθ.* 1. ανελέητος-η-ο, άσπλαχνος-η-ο, αλύπητος-η-ο 2. άκαρδος-η-ο, απηνής-ής-ές II. *επίρ.* 1. ανελέητα, άσπλαχνα, αλύπητα 2. άκαρδα
nemilostiv-ă, nemilostivi-e *επίθ.* αλύπητος-η-ο, άπονος-η-ο
nemiluit-ă, nemiluiţi-te I. *επίθ.* 1. πολύς, πολλή, πολύ 2. *μτφ.* άφθονος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **cu –a** περίσσια, σε μεγάλη ποσότητα, με τη σέσουλα
nemişcare, nemişcări *ουσ. θηλ.* 1. η ακινησία 2. η στασιμότητα
nemişcat-ă, nemişcaţi-te *επίθ.* 1. ακίνητος-η-ο, αμετακίνητος-η-ο, ακούνητος-η-ο 2. ασάλευτος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, απαρασάλευτος-η-ο
nemişcător-oare, nemişcători-oare *επίθ.* ακίνητος-η-ο // **avere nemişcătoare** η ακίνητη περιουσία // **bun ~** το ακίνητο αγαθό
nemţesc-ească, nemţeşti *επίθ.* γερμανικός-ή-ό
nemţeşte *επίρ.* 1. γερμανικά 2. γερμανιστί // **îmbrăcat ~** ντυμένος με φράγκικα
nemţişor, nemţişori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* είδος ποώδους φυτού με διαιρεμένα φύλλα και γαλάζια άνθη
nemţoaică, nemţoaice *ουσ. θηλ.* η Γερμανίδα
nemulţumi, nemulţumesc I. *ρ. μετ.* 1. δυσαρεστώ 2. στενοχωρώ II. *ρ. μέσο* 1. δυσαρεστούμαι 2. στενοχωριέμαι
nemulţumire, nemulţumiri *ουσ. θηλ.* 1. η δυσαρέσκεια, η δυσφορία 2. το ανικανοποίητον
nemulţumit-ă, nemulţumiţi-te *επίθ.* 1. δυσαρεστημένος-η-ο 2. στενοχωρημένος-η-ο // **a fi ~** δυσφορώ, είμαι δυσαρεστημένος
nemulţumitor-oare, nemulţumitori-oare *επίθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο 2. μη ικανοποιητικός-ή-ό 3. ανεπαρκής-ής-ές 4. (για άτομα) αγνώμονας, αχάριστος-η-ο
nemurire I. *ουσ. θηλ.* 1. η αθανασία 2. η αφθαρσία II. *ρημ. έκφρ.* **a trece la ~** απαθανατίζω, κάνω κάποιον αθάνατο, δαξασμένο III. *επιρ. έκφρ. (οικ.)* **la ~** στην αιωνιότητα, σε αιώνια δόξα, πάρα πολύ
nemuritor-oare, nemuritori-oare I. *επίθ.* 1. αθάνατος-η-ο 2. άφθαρτος-η-ο 3. *μτφ.* αλησμόνητος-η-ο // **operă nemuritoare** το αθάνατο έργο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αθάνατος-η (ο,η)
nenatural-ă, nenaturali-e *επίθ.* αφύσικος-η-ο
nene *ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. ο μπάρμπας 2. ο μεγαλύτερος αδελφός
noroc *ουσ. ουδ.* 1. η ατυχία 2. η αποτυχία 3. η αναποδιά 4. η αστοχία, η κακοτυχία, η κακομοιριά, η γρουσουζιά
nenoroci, nenorocesc I. *ρ. μετ.* φέρνω δυστυχία σε κάποιον, κάνω κάποιον να δυστυχήσει, κακοτυχίζω, καταστρέφω, σακατεύω, προξενώ κακό II. *ρ. μέσο.* 1. γίνομαι δυστυχής 2. καταστρέφομαι, σακατεύομαι
nenorocire, nenoriciri I. *ουσ. θηλ.* 1. η δυστυχία, η ατυχία 2. η συμφορά 3. το δυστύχημα, το ατύχημα 4. η κακομοιριά, το κακό, το δεινοπάθημα 5. το απευκταίον // **~ neaşteptată** το ξαφνικό δυστύχημα, το άξαφνο // **s-a întâmplat o ~** έγινε ένα δυστύχημα II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** δυστυχώς
nenorocit-ă, nenorociţi-te I. *επίθ.* 1. δυστυχής-ής-ές, άτυχος-η-ο, άμοιρος-η-ο, κακότυχος-η-ο 2. δύσμοιρος-η-ο, δύστυχος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο, κακομοίρης-οίρα-ικο 3. άθλιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κακομοίρης-ρα (ο,η) 2. γουρσούζης-α (ο,η) 3. δυστυχισμένος-η (ο,η), κακότυχος-η (ο,η)
nenorocos-oasă, nenorocoşi-oase *επίθ.* 1. άτυχος-η-ο, κακότυχος-η-ο 2. ατυχής-ής-ές
nenumărat-ă, nenumăraţi-te I. *επίθ.* 1. αμέτρητος-η-ο, αναρίθμητος-η-ο 2. απειράριθμος-η-ο, αρίφνητος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **de –e ori** πολλές φορές
neobişnuinţă *ουσ. θηλ.* το ασυνήθιστον
neobişnuit-ă, neobişnuiţi-te *επίθ.* 1. ασυνήθιστος-η-ο, αήθης-ης-άηθες 2. ιδιότροπος-η-ο
neobosit-ă, neobosiţi-te I. *επίθ.* 1. ακούραστος-η-ο, ακαταπόνητος-η-ο 2. ακάματος-η-ο II. *επίρ.* 1. ακούραστα, ακαταπόνητα 2. ακάματα 3. επιμελώς
neobrăzare *ουσ. θηλ.* 1. η αναίδεια, η αυθάδεια, η θρασύτητα 2. η αναισχυντία, η αδιαντροπιά
neobrăzat-ă, neobrăzaţi-te *επίθ.* 1. αυθάδης-ης-ες, αναιδής-ής-ές, αδιάντροπος-η-ο, θρασύς-εία-ύ 2. αναίσχυντος-η-ο, ανεπαίσχυντος-η-ο, ασύστολος-η-ο
neobservat-ă, neobservaţi-te I. *επίθ.* 1. απαρατήρητος-η-ο 2. ανεπαίσθητος-η-ο II. *επίρ.* 1. απαρατήρητα 2. ανεπαίσθητα
neoclasic-ă, neoclasici-ce I. *επίθ.* νεοκλασικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοκλασικιστής-ίστρια (ο,η)

neoclasicism *ουσ. ουδ.* ο νεοκλασικισμός
neocolonialism *ουσ. ουδ.* η νεοαποικιοκρατία
neocolonialist-ă, neocolonialişti-ste I. *επίθ.* νεοαποικιοκρατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοαποικιοκράτης-ισσα (ο,η)
neodihnit-ă, neodihniţi-te *επίθ.* κουρασμένος-η-ο
neofalină, neofaline *ουσ. θηλ.* πετρελαϊκό προϊόν, η βενζίνη για καθάρισμα
neofascism *ουσ. ουδ.* ο νεοφασισμός
neofascist-ă, neofascişti-ste I. *επίθ.* νεοφασιστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοφασίστας-ίστρια (ο,η)
neoficial-ă, neoficiali-e I. *επίθ.* 1. ανεπίσημος-η-ο 2. ιδιωτικός-ή-ό // **vizită –ă** η ανεπίσημη επίσκεψη II. *επίρ.* ανεπίσημα
neofit-ă, neofiţi-te I. *επίθ.* 1. νεόφυτος-η-ο 2. νεοφώτιστος-η-ο 3. *μτφ.* αυτός πού πρόσφατα ασπάστηκε μιαν ιδεολογία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοφώτιστος-η (ο,η)
neogen-ă, neogeni-e I. *επίθ. (γεωλ.)* νεογενής-ής-ές II. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο νεογενής, η τελευταία φάση του τριτογενή αιώνα πού με τη σειρά της υποδιαιρείται στη μειόκαινη και στη πλειστόκαινη περίοδο
neogrec-eacă, neogreci-ce I. *επίθ.* νεοελληνικός-ή-ό // **influenţă neogreacă** η νεοελληνική επιρροή II. *ουσ. θηλ.* **limba neogreacă** η νεοελληνική, τα νεοελληνικά
neogrecesc-ească, neogreceşti *επίθ.* νεοελληνικός -ή-ό
neohegelian-ă, neohegelieni-e I. *επίθ. (φιλοσ.)* νεοεγελικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* νεοεγελιστής-ίστρια (ο,η)
neohegelianism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο νεοεγελισμός
neoimpresionism *ουσ. ουδ.* ο νεοϊμπρεσιονισμός
neoimpresionist-ă, neoimpresionişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοϊμπρεσιονιστής-ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* νεοϊμπρεσιονιστικός-ή-ό
neolatin-ă, neolatini-e *επίθ.* νεολατινικός-ή-ό // **limbile –e** οι νεολατινικές γλώσσες
neoliberalism *ουσ. ουδ.* ο νεοφιλελευθερισμός
neolitic-ă, neolitici-ce I. *επίθ. (γεωλ.)* νεολιθικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η νεολιθική εποχή
neologism, neologisme *ουσ. ουδ.* ο νεολογισμός
neom, neoameni I. *ουσ. αρσ.* ο απάνθρωπος // **a face pe cineva din om** φέρνω κάποιον σε άθλια κατάσταση II. *επιρ. έκφρ.* **ca neoamenii** απαράδεχτα
neomenesc-ească, neomeneşti *επίθ.* 1. απάνθρωπος -η-ο 2. σκληρός-ή-ό
neomeneşte *επίρ.* 1. απάνθρωπα 2. σκληρά
neomenos-oasă, neomenoşi-oase I. *επίθ.* 1. απάνθρωπος-η-ο 2. ωμός-ή-ό II. *επίρ.* 1. απάνθρωπα 2. ωμά
neomicină, neomicine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η νεομυκίνη
neomogen-ă, neomogeni-e *επίθ.* 1. ανομοιογενής -ής-ές 2. ετερογενής-ής-ές
neon *ουσ. ουδ. (χημ.)* το νέον (άφλεκτο ευγενές αέριο)
neonazist-ă, neonazişti-ste I. *επίθ.* νεοναζί (ο, η, το) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοναζί (ο,η) ο, η οπαδός του νεοναζισμού
neoplasm, neoplasme *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το νεόπλασμα
neoplasmatic-ă, neoplasmatici-ce *επίθ.* νεοπλασματικός-ή-ό
neoplatonic-ă, neoplatonici-ce I. *επίθ (φιλοσ.)* νεοπλατωνικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεοπλατωνικός-ή (ο,η)
neoplatonism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο νεοπλατωνισμός
neoplazie, neoplazii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νεοπλασία
neopozitivism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο νεοθετικισμός
neopozitivist-ă, neopozitivişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* νεοθετικιστής-ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* νεοθετικιστικός-ή-ό
neorânduială, neorânduieli I. *ουσ. θηλ.* 1. η ακαταστασία 2. η αναστάτωση, η αταξία 3. η σύγχυση II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** σε ακαταστασία, σε αταξία
neorânduit-ă, neorânduiţi-te *επίθ.* ακατάστατος-η-ο, ανάστατος-η-ο
neorealism *ουσ. ουδ.* ο νεορεαλισμός
neorealist-ă, neorealişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεορεαλιστής-ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* νεορεαλιστικός -ή-ό
neoromantism *ουσ. ουδ.* ο νεορομαντισμός
neospitalier-ă, neospitalieri-e 1. *επίθ.* 1. αφιλόξενος -η-ο 2. άξενος-η-ο 3. *μτφ.* επικίνδυνος-η-ο (τόπος, κ.λ.π.) II. *επίρ.* 1. αφιλόξενα 2. άξενα
neostenit-ă, neosteniţi-te I. *επίθ.* ακούραστος-η-ο II. *επίρ.* ακούραστα
neostoit-ă, neostoiţi-te I. *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ακαθησύχαστος-η-ο, ακαταλάγιαστος-η-ο 2. ακατάπαυστος-η-ο, συνεχής-ής-ές 3. *(για παιδιά)* άτακτος-η-ο II. *επίρ.* ακατάπαυστα, συνεχώς
neotomism *ουσ. ουσ. (φιλοσ.)* ο νεοθωμισμός (η αντίληψη του Θωμά του Ακβίνου, ο συμβιβασμός της επιστήμης με τη θρησκεία)
neotomist-ă, neotomoşti-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* νεοθωμιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* νεοθωμιστής-ίστρια (ο,η)
neotrăvit-ă, neotrăviţi-te *επίθ.* αδηλητηρίαστος-η-ο
Neozeelandez-ă, Neozeelandezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νεοζηλανδός-ή (ο,η) II. *επίθ.* νεοζηλανδικός-ή-ό
neozoic-ă, neozoici-ce I. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο καινοζωικός αιώνας II. *επίθ.* καινοζωϊκός-ή-ό
Nepalez-ă, Nepalezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νεπαλέζος-α (ο,η) II. *επίθ.* νεπαλικός-ή-ό
nepământean-ă, nepământeni-e *επίθ.* υπερφυσικός -ή-ό, αφύσικος-η-ο, εξωγήινος-η-ο
nepământesc-ească, nepământeşti *επίθ.* υπερφυσικός-ή-ό, εξωγήινος-η-ο
nepărtinire *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αμεροληψία, η απροσωποληψία
nepărtinitor-oare, nepărtinitori-oare *επίθ. (λαϊκ.)* 1. αμερόληπτος-η-ο 2. απροσωπόληπτος-η-ο
nepăsare I. *ουσ. θηλ.* η αδιαφορία, η ξενοιασιά, η απάθεια, η αναμελιά II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε αναμελιά, σε ξενοιασιά
nepăsător-oare, nepăsători-oare I. *επίθ.* 1. ανέμελος-η-ο, αμέριμνος-η-ο, ξένοιαστος-η-ο , αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές 2. *μτφ.* αναίσθητος -η-ο II. *επίρ.* 1. ξένοιαστα, ανέμελα, αμέριμνα, αδιάφορα 2. *μτφ.* αναίσθητα
nepătat-ă, nepătaţi-te *επίθ.* 1. ακηλίδωτος-η-ο, αλέκιαστος-η-ο, άσπιλος-η-ο 2. αλέρωτος-η-ο
nepătruns-ă, nepătrunşi-se *επίθ.* αδιαπέραστος-η-ο, αδιαχώρητος-η-ο
nepereche *επίθ. αμετάβλ.* αζευγάρωτος-η-ο, απαράμιλλος-η-ο
nepermis-ă, nepermişi-se I. *επίθ.* ανεπίτρεπτος-η-ο II. *επίρ.* ανεπιτρεπτί
nepieritor-oare, nepieritori-oare *επίθ.* 1. άφθαρτος-η -ο, ακατάλυτος-η-ο 2. αθάνατος-η-ο 3. αιώνιος-α-ο

neplăcere, neplăceri *ουσ. θηλ.* 1. η δυσαρέσκεια 2. η στενοχώρια 3. η σκοτούρα, το κακό
neplăcut-ă, neplăcuţi-te *επίθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο 2. ενοχλητικός-ή-ό 3. άχαρος-η-ο 4. άσχημος-η-ο // **asta poate avea urmări –e** αυτό μπορεί να έχει δυσάρεστα επακόλουθα // **situaţie –ă** η δυσάρεστη κατάσταση / θέση // **veşti –e** οι δυσάρεστες ειδήσεις
nepoată, nepoate *ουσ. θηλ.* 1. η ανεψιά 2. η εγγονή
nepoftit-ă, nepoftiţi-te *επίθ.* 1. ακάλεστος-η-ο, απροσκάλεστος-η-ο 2. άκλητος-η-ο 3. *μτφ.* ανεπιθύμητος-η-ο // **musafir ~** ο ακάλεστος μουσαφίρης
nepoliticos-oasă, nepoliticoşi-oase *επίθ.* 1. απολίτιστος-η-ο 2. αγενής-ής-ές, αγροίκος-α-ο, χοντροκομμένος-η-ο
nepoluat-ă, nepoluaţi-te *επίθ.* 1. αρρύπαντος-η-ο 2. αμίαντος-η-ο 3. αλέρωτος-η-ο
nepopular-ă, nepopulari-e *επίθ.* 1. αντιδημοτικός -ή-ό 2. αντιλαϊκός-ή-ό
nepopularitate, nepopularităţi *ουσ. θηλ.* 1. η αντιδημοτικότητα 2. η αντιλαϊκότητα
nepopulat-ă, nepopulaţi-te *επίθ.* ακατοίκητος-η-ο
nepot, nepoţi *ουσ. αρσ.* 1. ο ανεψιός, το ανίψι 2. ο εγγονός, το εγγόνι
nepotism *ουσ. ουδ.* ο νεποτισμός, η εύνοια σε ανεψιούς και εγγόνια
nepotolit-ă, nepotoliţi-te *επίθ.* 1. ακατεύναστος-η-ο, ακαταπράυντος-η-ο, ακαθησύχαστος-η-ο, αφρονίμευτος-η-ο 2. αδάμαστος-η-ο
nepotrivire, nepotriviri *ουσ. θηλ.* 1. η αναρμοστία, η ασυμφωνία 2. η ανομοιότητα 3. η ακαταλληλότητα // **~ de caracter** η ασυμφωνία χαρακτήρων
nepotrivit-ă, nepotriviţi-te *επίθ.* αταίριαστος-η-ο, ανάρμοστος-η-ο, ακατάλληλος-η-ο, ασύμφωνος-η-ο, ασυνάρμοστος-η-ο // **caractere –e** οι αταίριαστοι χαρακτήρες // **o atitudine –ă** μια ανάρμοστη / ασυμβίβαστη στάση // **oră –ă** η ακατάλληλη ώρα // **un gest ~** μια ανάρμοστη χειρονομία
nepoţel-ea-ică, nepoţei-ele *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το εγγονάκι 2. η μικρή εγγονή 3. το ανιψίδι 4. η μικρή ανεψιά
neprecis-ă, neprecişi-se *επίθ.* ανακριβής-ής-ές
neprecizat-ă, neprecizaţi-te *επίθ.* 1. απροσδιόριστος-η-ο, ανεξακρίβωτος-η-ο 2. αδιευκρίνιστος-η-ο 3. ανεξιχνίαστος-η-ο
neprecupeţit-ă, neprecupeţiţi-te *επίθ.* 1. αφειδώλευτος -η-ο 2. γενναιόδωρος-η-ο // **ajutor ~** η γενναιαβοήθεια
nepredicativ-ă, nepredicativi-e *επίθ.* *(γραμμ.)* το συνδετικό ρήμα
nepregătit-ă, nepregătiţi-te I. *επίθ.* 1. απροετοίμαστος -η-ο, ανέτοιμος-η-ο 2. ακατάρτιστος-η-ο 3. ανεκπαίδευτος-η-ο II. *επίρ.* 1. απροετοίμαστα, ακατάρτιστα 2. απαρασκεύαστα
neprelucrat-ă, neprelucraţi-te *επίθ.* 1. ακατέργαστος -η-ο, αδούλευτος-η-ο 2. ακαλλιέργητος-η-ο
nepremeditat-ă, nepremeditaţi-te I. *επίθ.* απρομελέτητος-η-ο II. *επίρ.* απρομελέτητα
nepretenţios-oasă, nepretenţioşi-oase *επίθ.* 1. μη απαιτητικός-ή-ό 2. μετριοπαθής-ής-ές, απλός-ή-ό, σεμνός-ή-ό
nepreţuit-ă, nepreţuiţi-te I. *επίθ.* 1. ανεκτίμητος-η-ο 2. ατίμητος-η-ο // **ajutor ~** η ανεκτίμητη βοήθεια II. *επίρ.* ανεκτίμητα
neprevăzător-oare, neprevăzători-oare *επίθ.* 1. απρόβλεπτος-η-ο, απρονόητος-η-ο 2. απερίσκεπτος-η-ο
neprevăzut-ă, neprevăzuţi-te I. *επίθ.* 1. απρόβλεπτος -η-ο 2. απρόοπτος-η-ο, αδόκητος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* το απρόοπτο III. *επίρ.* απρόβλεπτα, απρόοπτα, αδόκητα
nepricepere, nepriceperi *ουσ. θηλ.* 1. η αδεξιότητα 2. η αδαημοσύνη, η ανεπιτηδειότητα
nepriceput-ă, nepricepuţi-te *επίθ.* 1. αδέξιος-ια-ο 2. αδαής-ής-ές, ανεπιτήδειος-α-ο
nepricopsit-ă, nepricopsiţi-te *επίθ.* *(λαϊκ. και οικ.)* 1. ανυπρόκοπος-η-ο 2. αχαΐρευτος-η-ο 3. ακαζάντιστος-η-ο
neprielnic-ă, neprielnici-ce *επίθ.* δυσμενής-ής-ές, δυσοίωνος-η-ο, αντίθετος-η-ο
neprihănire *ουσ. θηλ.* 1. η αγνότητα, η αγνεία 2. η τιμιότητα, η δικαιοσύνη
neprihănit-ă, neprihăniţi-te *επίθ.* 1. αγνός-ή-ό, άμεμπτος-η-ο, άσπιλος-η-ο 2. ακηλίδωτος-η-ο, αναμάρτητος-η-ο, δίκαιος-η-ο
neprimitor-oare, neprimitori-oare *επίθ.* αφιλόξενος -η-ο, άξενος-η-ο
neprincipial-ă, neprincipiali-e *επίθ.* 1. άναρχος-η-ο 2. καταχρηστικός-ή-ό
neproductiv-ă, neproductivi-e *επίθ.* άκαρπος-η-ο, άγονος-η-ο // *(οικον.)* **muncă –ă** η μη παραγωγική εργασία
neproliferare *ουσ. θηλ.* η μη εξάπλωση // **–a armelor atomice** η μη εξάπλωση των ατομικών όπλων
neptunic-ă, neptunici-ce *επίθ.* *(γεωλ.)* *(για πετρώματα, εδάφη)* ιζηματογενής-ής-ές
neptuniu *ουσ. ουδ.* *(χημ.)* το νεπτούνιο (υπερουράνιο παρασκευασμένο συνθετικά με πυρηνική αντίδραση)
nepublicat-ă, nepublicaţi-te *επίθ.* αδημοσίευτος-η-ο, ατύπωτος-η-ο, ανέκδοτος-η-ο
nepunctual-ă, nepunctuali-e *επίθ.* ανακριβής-ής-ές
nepurtat-ă, nepurtaţi-te *επίθ.* αφόρετος-η-ο // **pantalonul meu este ~** το παντελόνι μου είναι αφόρετο
neputincios-oasă, neputincioşi-oase *επίθ.* 1. ανήμπορος-η-ο 2. αδύναμος-η-ο, ανίκονος-η-ο 3. καχεκτικός-ή-ό
neputinţă, neputinţe I. *ουσ. θηλ.* 1. η ανημποριά 2. η ανικανότητα, η αδυναμία II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **cu ~** είναι πράγμα αδύνατο
neras-ă, neraşi-se *επίθ.* αξύριστος-η-ο
nerafinat-ă, nerafinaţi-te *επίθ.* αδιύλιστος-η-ο
neratificat-ă, neratificaţi-te *επίθ.* ακύρωτος-η-ο, ανεπικύρωτος-η-ο // **acord ~** η ανεπικύρωτη συμφωνία // **tratat ~** η ακύρωτη συνθήκη
nerăbdare I. *ουσ. θηλ.* 1. η ανυπομονησία, η έλλειψη υπομονής 2. η αδημονία II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** ανυπόμονα
nerăbdător-oare, nerăbdători-oare *επίθ.* 1. ανυπόμονος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο // **a fi ~** ανυπομονώ
nerăsuflat-ă, nerăsuflaţi-te I. *επίθ.* άπνους-ους-ουν II. *επιρ. έκφρ.* **pe –e** απνευστί, μονορούφι πολύ γρήγορα
nerealizabil-ă, nerealizabili-e *επίθ.* 1. απραγματοποίητος-η-ο 2. ακατόθωτος-η-ο, ανέφικτος-η-ο 3. ανεκπλήρωτος-η-ο
nerealizat-ă, nerealizaţi-te *επίθ.* 1. απραγματοποίητος-η-ο, ανεκτέλεστος-η-ο 2.

ανεκπλήρωτος-η-ο // **proiect ~** το ανεκτέλεστο σχέδιο

nerecoltat-ă, nerecoltați-te *επίθ.* 1. ασόδιαστος-η-ο 2. αμάζευτος-η-ο 3. αθέριστος-η-ο

nerecunoscător-oare, nerecunoscători-oare I. *επίθ.* αγνώμονας-η-ο, αχάριστος-η-ο // **a fi ~** αγνωμονώ, είμαι αχάριστος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγνώμονας-η (ο,η), αχάριστος-η (ο,η)

nerecunoscut-ă, nerecunoscuți-te *επίθ.* 1. αγνώριστος -η-ο, αλλαγμένος-η-ο 2. μη αναγνωρισμένος-η-ο // **de ~** αγνώριστος

nerecunoștință *ουσ. θηλ.* η αγνωμοσύνη, η αχαριστία, η έλλειψη ευγνωμοσύνης

neredactat-ă, neredactați-te *επίθ.* ασύντακτος-η-ο

nereglementat-ă, nereglementați-te *επίθ.* αδιαρρύθμιστος-η-ο // **este ~ regimul legal al prețurilor** είναι αδιαρρύθμιστο το νόμιμο καθεστώς των τιμών

neregularitate, neregularități *ουσ. θηλ.* 1. η αταξία 2. η αντικανονικότητα 3. η ανωμαλία

neregulat-ă, neregulați-te *επίθ.* 1. ανώμαλος-η-ο 2. ακανόνιστος-η-ο 3. άτακτος-η-ο // **armată -ă** ο άτακτος στρατός // **puls ~** ο ανώμαλος σφυγμός // *(γραμμ.)* **verbe -e** τα ανώμαλα ρήματα

neregulă, nereguli I. *ουσ. θηλ.* 1. η αταξία, η ακαταστασία 2. η ατασθαλία, η απρέπεια II. *ρημ. έκφρ.* **ești în ~** δεν είσαι εντάξει

nereidă, nereide *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η νεράιδα

nerentabil-ă, nerentabili-e I. *επίθ.* 1. ανεπικερδής-ής-ές, ακερδής-ής-ές 2. απρόσοδος-η-ο // **muncă -ă** η ακερδής εργασία II. *επίρ.* ανεπικερδώς

nereparabil-ă, nereparabili-e *επίθ.* ανεπανόρθωτος -η-ο, αδιόρθωτος-η-ο

nereparat-ă, nereparați-te *επίθ.* 1. ανεπιδιόρθωτος -η-ο, ανεπισκεύαστος-η-ο 2. αμερεμέτιστος-η-ο

nerespectare, nerespectări *ουσ. θηλ.* η ασέβεια

nerespectat-ă, nerespectați-te *επίθ.* ασεβής-ής-ές, ανυπόληπτος-η-ο

nerespectuos-oasă, nerespectuoși-oase I. *επίθ.* ασεβής-ής-ές, άσεβος-η-ο // **a fi ~** ασεβώ II. *επίρ.* ασεβώς

nerestituit-ă, nerestituiți-te *επίθ.* 1. αγύριστος-η-ο 2. ανεπίστρεπτος-η-ο, ανανταπόδοτος-η-ο 3. ανεξόφλητος-η-ο

nereușit-ă, nereușiți-te *επίθ.* 1. ανεπιτυχής-ής-ές, αποτυχημένος-η-ο 2. άστοχος-η-ο

nereușită, nereușite *ουσ. θηλ.* 1. η αποτυχία, η ατυχία 2. η αστοχία

nerezolvabil-ă, nerezolvabili-e *επίθ.* άλυτος-η-ο

nerezolvat-ă, nerezolvați-te *επίθ.* 1. άλυτος-η-ο, ανεπίλυτος-η-ο 2. αξεμπέρδευτος-η-ο // **problema rămâne încă -ă** το πρόβλημα παραμένει ακόμη άλυτο // **problemă -ă** το ανεπίλυτο πρόβλημα

nerezonabil-ă, nerezonabili-e *επίθ.* άλογος-η-ο, παράλογος-η-ο, μη λογικός-ή-ό

nerod-oadă, nerozi-oade I. *επίθ.* ζαβός-ή-ό, κουτός -ή-ό, ανόητος-η-ο, χαμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανόητος-η (ο,η), χαζός-ή (ο,η), χαμένος-η (ο,η)

neroditor-oare, neroditori-oare *επίθ.* 1. άγονος-η-ο, άκαρπος-η-ο 2. χέρσος-α-ο

nerozie, nerozii *ουσ. θηλ.* 1. η ζαβάδα, η ανοησία, η βλακεία 2. η χαζομάρα, η κουταμάρα

nerușinare *ουσ. θηλ.* 1. η αδιαντροπιά, η ξεδιαντροπιά, η αναίδεια, η έλλειψη ντροπής 2. η αναισχυντία, το ξετσίπωμα

nerușinat-ă, nerușinați-te I. *επίθ.* 1. αδιάντροπος-η-ο, ξεδιάντροπος-η-ο, αναιδής-ής-ές 2. αναίσχυντος -η-ο, ξετσίπωτος-η-ο II. *επίρ.* 1. αδιάντροπα, ξεδιάντροπα, αναιδώς 2. αναίσχυντα

nerv, nervi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* 1. το νεύρο 2. η ίνα, ο τένοντας 3. *μτφ.* η ισχύς, η δύναμη, η ζωτικότητα, ο ανελλιπής ρυθμός // **a avea -i** είμαι νευρικός-ή, έχω τα νεύρα μου // **a avea -ii slabi** έχω αδύνατα νεύρα // **a-l apuca -ii** με πιάνουν τα νεύρα μου // **boală de -i** η νευροπάθεια // **bolnav de -i** ο νευρασθενής, ο νευροπαθής // **mă calcă pe -i** με πατάει στα νεύρα μου

nervatură, nervaturi *ουσ. θηλ. (τεχ.)* οι νευρώσεις (πάνω σ'ένα αντικείμενο)

nervație, nervații *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το σύνολο των νεύρων του φύλλου)

nervos-oasă, nervoși-oase I. *επίθ.* 1. νευρικός-ή-ό 2. οξύθυμος-η-ο 3. νευρώδης-ης-ες (με ζωτικότητα) // **boală nervoasă** η νευρική ασθένεια // **sistem ~ central** το κεντρικό νευρικό σύστημα // **sistemul ~** το νευρικό σύστημα II. *επίρ.* νευρικά

nervozitate *ουσ. θηλ.* 1. η νευρικότητα, ο εκνευρισμός 2. ο ερεθισμός

nervurat-ă, nervurați-te *επίθ.* νευρώδης

nervură, nervuri *ουσ. θηλ.* η νεύρωση, η διάταξη ινών και φύλλων 2. *(στο μάρμαρο)* η φλέβα

nes, nesuri *ουσ. ουδ.* ο νεσκαφέ

nesancționat-ă, nesancționați-te *επίθ.* 1. ανεπικύρωτος-η-ο 2. ατιμώρητος-η-ο // **lege -ă** ο ανεπικύρωτος νόμος

nesatisfăcător-oare, nesatisfăcători-oare I. *επίθ.* 1. ανεπαρκής-ής-ές 2. μη ικανοποιητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. ανεπαρκώς 2. μη ικανοποιητικά

nesatisfăcut-ă, nesatisfăcuți-te I. *επίθ.* 1. ανικανοποίητος-η-ο 2. ανεκπλήρωτος , δυσαρεστημένος-η-ο

nesaturat-ă, nesaturați-te *επίθ. (χημ.)* 1. ακόρεστος -η-ο 2. αχόρταγος-η-ο // **hidrocarbură -ă** ο ακόρεστος υδρογονάνθρακας

nesaț *ουσ. ουδ.* 1. ο πόθος 2. η λαχτάρα // **cu ~** αχόρταγα

nesăbuință, nesăbuințe *ουσ. θηλ.* η αλογία, η ασυνεσία, η απερισκεψία

nesăbuire *ουσ. θηλ.* 1. η ασκεψία, η απερισκεψία 2. η αστοχασιά, η ασυνεσία

nesăbuit-ă, nesăbuiți-te I. *επίθ.* ασυλλόγιστος-η-ο, ασύνετος-η-ο, αλόγιστος-η-ο, αστόχαστος-η-ο II. *επίρ.* ασύνετα, αλόγιστα, αστόχαστα

nesănătos-oasă, nesănătoși-oase *επίθ.* 1. ασθενής -ής-ές 2. ανθυγιεινός-ή-ό 3. νοσηρός-ή-ό 4. *μτφ.* λανθασμένος-η-ο, άσωστος-η-ο

nesărat-ă, nesărați-te *επίθ.* 1. ανάλατος-η-ο 2. *μτφ.* άνοστος-η-ο, αηδής-ής-ές

nesătul-ă, nesătuli-e *επίθ.* αχόρταγος-η-ο, αχόρταστος-η-ο

nesățios-oasă, nesățioși-oase I. *επίθ.* 1. αχόρταγος -η-ο, αχόρταστος-η-ο 2. άπληστος-η-ο, ακόρεστος -η-ο 3. *(για φαγητά)* μη χορταστικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. αχόρταγα, αχόρταστα 2. ακόρεστα, άπληστα

nescafe *ουσ. ουδ.* ο νεσκαφέ

neschimbat-ă, neschimbați-te *επίθ.* 1. αμετάβλητος-η-ο, αμετάλλακτος-η-ο, ανάλλαγος -η-ο 2. αναλλοίωτος-η-ο 3. ατροποποίητος-η-ο // **poziția noastră este -ă** η θέση μας είναι αμετάβλητη

nescriptic-ă, nescriptici-ce *επίθ.* άγραφτος-η-ο // **fond ~** το άγραφτο αποταμίευμα (ποσό) (το μη προβλεπόμενο για τη βασική δραστηριότητα)

nescris-ă, nescrişi-se *επίθ.* άγραφος-η-ο // **lege -ă** ο άγραφος νόμος

nesecat-ă, nesecaţi-te *επίθ.* 1. αστείρευτος-η-ο 2. ανεξάντλητος-η-ο

nesecerat-ă, neseceraţi-te *επίθ.* αθέριστος-η-ο

nesemănat-ă, nesemănaţi-te *επίθ.* άσπαρτος-η-ο

nesemnat-ă, nesemnaţi-te I. *επίθ.* ανυπόγραφος-η-ο II. *επίρ.* ανυπόγραφα

nesemnificativ-ă, nesemnificativi-e *επίθ.* 1. ασήμαντος-η-ο, άσημος-η-ο 2. ανάξιος-α-ο λόγου

neserios-oasă, neserioşi-oase *επίθ.* 1. μη σοβαρός -ή-ό 2. επιπόλαιος-η-ο 3. αλαφρόμυαλος-η-ο, ελαφρός-ιά-ό

neseriozitate *ουσ. θηλ.* 1. η έλλειψη σοβαρότητας 2. η ελαφρομυαλιά, η ελαφράδα

nesfârşire *ουσ. θηλ.* η απεραντοσύνη, το άπειρο

nesfârşit, nesfârşituri *ουσ. ουδ.* το άπειρο, το απέραντο, το ατέλειωτο // **la ~** επ' άπειρον

nesfârşit-ă, nesfârşiţi-te I. *επίθ.* 1. απέραντος-η-ο, ατέλειωτος-η-ο, άπειρος-η-ο 2. ατερμάτιστος-η-ο, ατέρμονος-η-ο II. *επίρ.* 1. απέραντα, ατέλειωτα, άπειρα 2. ατερμάτιστα 3. λίαν, πάρα πολύ

nesigilat-ă, nesigilaţi-te *επίθ.* ασφράγιστος-η-ο

nesigur-ă, nesiguri-e I. *επίθ.* 1. αβέβαιος-η-ο, αόριστος-η-ο 2. άδηλος-η-ο, αμφίβολος-η-ο, επισφαλής-ής-ές 3. αναποφάσιστος-η-ο II. *επίρ.* 1. αβέβαια, αόριστα 2. αμφίβολα, επισφαλώς 3. αναποφάσιστα

nesiguranţă *ουσ. θηλ.* 1. η αβεβαιότητα, η ανασφάλεια, η αμφιβολία, η αοριστία 2. το άδηλον, ο δισταγμός, η αμφιταλάντευση

nesilit-ă, nesiliţi-te *επίθ.* 1. αβίαστος-η-ο, ανεκβίαστος-η-ο 2. απίεστος-η-ο

nesimetric-ă, nesimetrici-ce *επίθ.* ασύμμετρος-η-ο

nesimţire *ουσ. θηλ.* 1. η λιποθυμία 2. η χοντράδα, η χοντροκοπιά 3. η απάθεια, η αδιαφορία, η αναισθησία // **a cădea în ~** πέφτω λιπόθυμα

nesimţit I. *ουσ. ουδ.* το αναίσθητο II. *επιρ. έκφρ.* **pe -e** αναίσθητα, μυστικά, κρυφά

nesimţit-ă, nesimţiţi-te I. *επίθ.* 1. αναίσθητος-η-ο 2. απαρατήρητος-η-ο 3. ασυγκίνητος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναίσθητα 2. απαρατήρητα 3. ασυγκίνητα

nesimţitor-oare, nesimţitori-oare *επίθ.* 1. αναίσθητος-η-ο 2. αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές, ανάλγητος-η-ο

nesincer-ă, nesinceri-e I. *επίθ.* ανειλικρινής-ής-ές II. *επίρ.* ανειλικρινώς

nesinceritate *ουσ. θηλ.* η ανειλικρίνεια, η υποκρισία

nesistematizat-ă, nesistematizaţi-te I. *επίθ.* ασυστηματοποίητος-η-ο II. *επίρ.* ασυστηματοποίητα

nesocoti, nesocotesc *ρ. μετ.* 1. αψηφώ 2. δεν υπολογίζω, δε λογαριάζω 3. περιφρονώ, καταφρονώ

nesocotinţă, nesocotinţe *ουσ. θηλ.* 1. η αλογιστία, η αλογία, η αστοχασιά 2. η ασυνεσία, η απερισκεψία

nesocotire, nesocotiri *ουσ. θηλ.* η καταφρόνηση, η υποτίμηση, η περιφρόνηση, η ανυποληψία

nesocotit-ă, nesocotiţi-te *επίθ.* 1. απερίσκεπτος-η-ο, ασυλλόγιστος-η-ο, ασύνετος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, αλόγιστος-η-ο 2. ανυπόληπτος-η-ο, περιφρονημένος-η-ο

nesortat-ă, nesortaţi-te I. *επίθ.* αδιάλεχτος-η-ο II. *επίρ.* αδιάλεχτα

nespălat-ă, nespălaţi-te *επίθ.* 1. άπλυτος-η-ο, άνιφτος-η-ο 2. ακάθαρτος-η-ο

nespecializat-ă, nespecializaţi-te *επίθ.* ανειδίκευτος -η-ο

nesperat-ă, nesperaţi-te I. *επίθ.* ανέλπιστος-η-ο II. *επίρ.* ανέλπιστα

nespitalizat-ă, nespitalizaţi-te *επίθ.* ανοσήλευτος -η-ο (σε νοσοκομείο)

nesportiv-ă, nesportivi-e I. *επίθ.* μη αθλητικός-ή-ό, μη σπορτίφ II. *επίρ.* μη αθλητικά, μη σπορτίφ

nespovedit-ă, nespovediţi-te I. *επίθ.* ανεξομολόγητος-η-ο, αξομολόγητος-η-ο II. *επίρ.* αξομολόγητα

nespus-ă, nespuşi-se I. *επίθ.* 1. ανείπωτος-η-ο, άρρητος-η-ο 2. αδιήγητος-η-ο, ανεκδιήγητος-η -ο, ανεξιστόρητος-η-ο 3. ακατονόμαστος-η-ο, ανέκφραστος-η-ο 4. άφατος-η-ο // **~ pe nume** ανομολόγητος-η-ο, ακατονόμαστος-η-ο II. *επίρ.* ανείπωτα, ανεκδιήγητα, αδιήγητα

nestabilit-ă, nestabiliţi-te *επίθ.* 1. μη εγκατεστημένος -η-ο 2. ακαθόριστος-η-ο 3. *μτφ.* αμφίρροπος-η-ο

nestabilitate *ουσ. θηλ.* η αστάθεια

nestafidit-ă, nestafidiţi-te *επίθ.* μη σταφιδιασμένος -η-ο

nestatornic-ă, nestatornici-ce *επίθ.* 1. άστατος-η-ο, ασταθής-ής-ές 2. αλλοπρόσαλλος-η-ο, ευμετάβλητος-η-ο

nestatornicie *ουσ. θηλ.* η αστάθεια, η αστασία

nestatornicit-ă, nestatorniciţi-te *επίθ.* ακαθόριστος -η-ο, ακανόνιστος-η-ο, μη ασταθής-ής-ές

nestăpânit-ă, nestăpâniţi-te *επίθ.* 1. ακράτητος-η-ο, αδιαφέντευτος-η-ο, αδέσποτος-η-ο, ακάθεκτος -η-ο 2. αθυρόστομος-η-ο 3. ακυβέρνητος-η-ο

nestăvilit-ă, nestăviliţi-te I. *επίθ.* 1. ασυγκράτητος -η-ο, ορμητικός-ή-ό, ακράτητος-η-ο 2. σφοδρός -ή-ό, ακαταδάμαστος-η-ο, ακάθεκτος-η-ο II. *επίρ.* 1. ασυγκράτητα, ορμητικά, ακράτητα 2. σφοδρά

nestemată, nestemate I. *επίθ.* πολύτιμος-η-ο, ανεκτίμητος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* // **piatră ~** ο πολύτιμος λίθος

nestingherit-ă, nestingheriţi-te *επίθ.* ανενόχλητος-η-ο, αδιατάραχτος-η-ο

nestins-ă, nestinşi-se *επίθ.* άσβεστος-η-ο, άσβηστος-η-ο, ακατάσβεστος-η-ο // **var ~** ο άσβεστος ασβέστης

nestrămutat-ă, nestrămutaţi-te *επίθ.* 1. ακλόνητος -η-ο, αδιασάλευτος-η-ο 2. ακράδαντος-η-ο, ασάλευτος-η-ο // **încredere -ă** η ακράδαντη πίστη

nesuferit-ă, nesuferiţi-te *επίθ.* 1. ανυπόφορος-η-ο, αφόρητος-η-ο, ανυπόφερτος-η-ο 2. αβόλετος-η-ο 3. αντιπαθητικός-ή-ό 4. *μτφ.* αχώνευτος-η-ο

nesupravegheat-ă, nesupravegheaţi-te *επίθ.* ανεπίβλεπτος-η-ο, ανεπιτήρητος-η-ο

nesupunere, nesupuneri *ουσ. θηλ.* 1. η ανυπακοή, η ανυποταγή, η ανυποταξία 2. η απείθεια

nesupus-ă, nesupuşi-se *επίθ.* 1. ανυπότακτος-η-ο, ανυπάκουος-η-ο 2. απειθής-ής-ές 3. *μτφ.* απείθαρχος-η-ο, ατίθασος-η-ο, αδάμαστος-η-ο 4. *μτφ.* άτακτος-η-ο

neşansă, neşanse *ουσ. θγλ.* 1. η ατυχία, η αναποδιά 2. η κακοτυχία

neşifonabil-ă, neşifonabili-e *επίθ.* αζάρωτος-η-ο, ατσαλάκωτος-η-ο, αππύχωτος-η-ο

neşovăitor-oare, neşovăitori-oare I. *επίθ.* αδίστακτος-η-ο, αταλάντευτος-η-ο II. *επίρ.* αδίστακτα, αταλάντευτα
neşters-earsă, neşterşi-se *επίθ.* 1. άσβεστος-η-ο 2. ανεξάλειπτος-η-ο, ανεξίτηλος-η-ο 3. ασκούπιστος -η-ο, ασφούγγιστος-η-ο
neştiinţă *ουσ. θηλ.* η άγνοια, η αμάθεια, η απαιδευσιά // ~ **de carte** η αγραμματοσύνη // **în neştiinţa lui** εν αγνοία του
neştirbit-ă, neştirbiţi-te *επίθ.* άθικτος-η-ο, αμείωτος -η-ο
neştire *ουσ. θηλ.* 1. η αγνωσία, η άγνοια 2. η ασυνειδησία // **din** ~ από αγνωσία, από αβλεψία // **în** ~ εν αγνοία, ασυνειδήτως
neştiut-ă, neştiuţi-te *επίθ.* άγνωστος-η-ο, αγνοούμενος-η-ο // **pe –e** στα μουλωχτά (κρυφά)
neştiutor-oare, neştiutori-oare *επίθ.* 1. ανήξερος-η-ο, ανίδεος-η-ο 2. αμαθής-ής-ές // ~ **de carte** αγράμματος // **face pe –ul** κάνει τον ανήξερο
net-ă, neţi-te I. *επίθ.* 1. νέτος-η-ο 2. σαφής-ής-ές, κατηγορηματικός-ή-ό 3. καθαρός-ή-ό // **câştig** ~ το καθαρό κέρδος // **venit** ~ το καθαρό εισόδημα II. *επίρ.* νέτα, καθαρά, ξάστερα, ειλικρινά, νέτα -σκέτα
netam-nesam *επιρ. έκφρ.* μονομιάς και απροετοίμαστα
netaxat-ă, netaxaţi-te *επίθ.* 1. αδασμολόγητος-η-ο, ατελώνιστος-η-ο, ατελής 2. αφορολόγητος-η-ο
netăgăduit-ă, netăgăduiţi-te *επίθ.* αναμφισβήτητος -η-ο, αναμφίβολος-η-ο
neted-ă, netezi-de *επίθ.* επίπεδος-η-ο, στρωτός-ή-ό, λείος-εία-ο, ίσιος-α-ο 2. ομαλός-ή-ό 3. στρωμένος -η-ο 4. *μτφ.* σαφής-ής-ές, λαγαρός-ή-ό // **muşchi** ~ ο λείος μυς
netemeinicie, netemeinicii *ουσ. θηλ.* η ανεδαφικότητα, η αβασιμότητα
neterminat-ă, neterminaţi-te *επίθ.* 1. ατέλειωτος-η-ο, ατερμάτιστος-η-ο, απεράτωτος-η-ο 2. ακατάληκτος -η-ο, ατελής-ής-ές 3. ασκόλαστος-η-ο
netezi, netezesc *ρ. μετ.* 1. ισοπεδώνω 2. ισιάζω, ισιώνω 3. ομαλύνω, εξομαλύνω, λειαίνω 4. σιδερώνω (ρούχα) // **a ~ calea cuiva** ισιάζω το δρόμο / διευκολύνω σε κάποιον // **a ~ un teren** ισοπεδώνω ένα έδαφος // **a-şi ~ rochia** σιδερώνω
netezire *ουσ. θηλ.* η ισοπέδωση, το ίσιασμα, η εξομάλυνση
netezit-ă, neteziţi-te *επίθ.* 1. ισοπεδωμένος-η-ο, ισόπεδος-η-ο, επιπεδωμένος-η-ο, επίπεδος-η-ο 2. ομαλός-ή-ό
neto *επίρ.* 1. νέτα 2. καθαρά // **bruto-tara-neto** το μεικτό βάρος-η τάρα- το καθαρό βάρος
netot, netoată, netoţi, netoate I. *επίθ.* 1. λειψός-ή-ό 2. κουτός-ή-ό, ανόητος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανόητος-η (ο,η), κουτός-ή (ο,η)
netransmisibil-ă, netransmisibili-e *επίθ.* αμεταβίβαστος-η-ο, αμετάδοτος-η-ο // **avere –ă** η αμεταβίβαστη περιουσία // **boală –ă** η αμετάδοτη ασθένεια
netratat-ă, netrataţi-te *επίθ.* 1. ατρατάριστος-η-ο 2. αφίλευτος-η-ο, ακέραστος-η-ο 3. μη πραγματευόμενος-η-ο // **subiect** ~ το μη πραγματευμένο θέμα
netrebnic-ă, netrebnici-ce *επίθ.* 1. αχρείος-α-ο, αισχρός-ή-ό 2. γελοίος-α-ο 3. ανάξιος-α-ο, ελεεινός-ή-ό, άθλιος-α-ο
netrebnicie, netrebnicii *ουσ. θηλ.* 1. η αχρειότητα, η αισχρότητα 2. η παλιανθρωπιά, η προστυχιά, η ποταπότητα, η ελεεινότητα, η αθλιότητα
netulburat-ă, netulburaţi-te I. *επίθ.* 1. ατάραχος-η -ο, αδιατάρακτος-η-ο 2. ανενόχλητος-η-ο II. *επίρ.* 1. ατάραχα, αδιατάρακτα 2. ανενόχλητα
neţ, neţuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το νέτς (στο τένις το τόπι περνώντας στον αντίπαλο αγγίζει το δίχτυ)
neţărmurit-ă, neţărmuriţi-te *επίθ.* απεριόριστος-η -ο, απέραντος-η-ο, ατελεύτητος-η-ο
neuitat-ă, neuitaţi-te *επίθ.* 1. αξέχαστος-η-ο, αλησμόνητος-η-ο 2. ανεξίτηλος-η-ο 3. αείμνηστος -η-ο // **amintire de ~** η ανεξίτηλη μνήμη
neumă, neume *ουσ. θηλ.* το νεύμα , σημάδι στη βυζαντινή μουσική
neumblat-ă, neumblaţi-te *επίθ.* 1. άβατος-η-ο, απάτητος-η-ο 2. *μτφ.* αταξίδευτος-η-ο, άβγαλτος -η-ο
neural-ă, neurali-e *επίθ.* νευρικός-ή-ό // **canal** ~ το νευρικό κανάλι
neurastenic-ă, neurastenici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* νευρασθενικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νευρασθενής (ο,η)
neurastenie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νευρασθένεια
neurasteniza, neurastenizez I. *ρ. μέσο (ιατρ.)* πάσχω από νευρασθένεια II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον ν'αρρωστήσει από νευρασθένεια
neurastenizat-ă, neurastenizaţi-te *επίθ.* νευροπαθής -ής-ές
neurochirurgie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νευροχειρουργική
neurocibernetică *ουσ. θηλ.* η νευροκυβερνητική
neurocit, neurocite *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο νευρώνας
neurolog-ă, neurologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* νευρολόγος (ο,η)
neurologic-ă, neurologici-ce *επίθ.* νευρολογικός-ή-ό
neurologie *ουσ. θηλ.* η νευρολογία
neurom *ουσ. ουδ.* το νεύρωμα
neuromuscular-ă, neuromusculari-e *επίθ.* νευρομυϊκός-ή-ό
neuron, neuroni *ουσ. αρσ.* ο νευρώνας
neuropatologic-ă, neuropatologici-ce *επίθ. (ιατρ.)* νευροπαθολογικός-ή-ό
neuropatologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νευροπαθολογία
neurosimpatic-ă, neurosimpatici-ce *επίθ. (ιατρ.)* νευροσυμπαθητικός-ή-ό // **sistem** ~ το νευροσυμπαθητικό σύστημα *(για τα σπλάχνα και τα αγγεία)*
neurotomie *ουσ. θηλ. (χειρ.)* η νευροτομή (η χειρουργική τομή νεύρου)
neurovegetativ-ă, neurovegetativi-e *επίθ.* νευροφυτικός -ή-ό // **sistem nervos** ~ το νευροφυτικό νευρικό σύστημα
neutral-ă, neutrali-e *επίθ.* ουδέτερος-η-ο
neutralitate *ουσ. θηλ.* η ουδετερότητα
neutraliza, neutralizez I. *ρ. μετ.* εξουδετερώνω, ουδετεροποιώ II. *ρ. μέσο* εξουδετερώνομαι
neutralizant-ă, neutralizanţi-te *επίθ.* εξουδετερώνων -ουσα-ον
neutralizare, neutralizări *ουσ. θηλ.* η εξουδετέρωση, η ουδετεροποίηση
neutralizat-ă, neutralizaţi-te *επίθ.* εξουδετερωμένος -η-ο
neutron, neutroni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το νετρόνιο
neutronic-ă, neutronici-ce *επίθ.* νετρονικός-ή-ό
neutru-ă, neutri-e *επίθ.* ουδέτερος-η-ο // **zonă –ă** η ουδέτερη ζώνη

nevandabil-ă, nevandabili-e *επίθ.* απούλητος-η-ο // **mărfuri** –e τα απούλητα εμπορεύματα (πού δεν μπορούν να πουληθούν)
nevastă, neveste *ουσ. θηλ.* 1. η σύζυγος 2. η γυναίκα (σε σχέση με τον άντρα της)
nevăstuică, nevăstuici *ουσ. θηλ. (ζωολ.) (επαρχ.)* η νυφίτσα, η ικτίς
nevătămat-ă, nevătămaţi-te *επίθ.* 1. αβλαβής-ής-ές 2. σώος-ώα-ον // *έκφρ.* **viu şi** ~ σώος και αβλαβής
nevătămător-oare, nevătămători-oare *επίθ.* ανέβλαβος-η-ο
nevăzut I. *ουσ. ουδ.* 1. το αόρατο 2. το ανίδωτο II. *επιρ. έκφρ.* **pe** –e στα τυφλά, αόρατα, ανεξέλεγκτα
nevăzut-ă, nevăzuţi-te I. *επίθ.* 1. αθέατος-η-ο, ανίδωτος-η-ο, αόρατος-η-ο, άφαντος-η-ο, αφανής-ής-ές 2. αθώρητος-η-ο // **s-a făcut** ~ έγινε άφαντος (εξαφανίστηκε)
neverosimil-ă, neverosimili-e *επίθ.* 1. αναληθής-ής-ές 2. απίθανος-η-ο
nevertebrat-ă, nevertebraţi-te I. *επίθ.* ασπόνδυλος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ζωολ.)* τα ασπόνδυλα
nevestică, nevestele *ουσ. θηλ.* η νεαρή νύφη, η γυναικούλα
nevindecabil-ă, nevindecabili-e *επίθ.* ανίατος-η-ο, αγιάτρευτος-η-ο, αθεράπευτος-η-ο
nevindecat-ă, nevindecaţi-te *επίθ.* ανεπούλωτος-η-ο, αθεράπευτος-η-ο, αγιάτρευτος-η-ο
nevinovat-ă, nevinovaţi-te *επίθ.* αναίτιος-ια-ιο, αθώος-α-ο
nevinovăţie, nevinovăţii *ουσ. θηλ.* η αθωότητα
nevoiaş, nevoiaşi *επίθ.* φτωχός-ή-ό, άπορος-η-ο, ενδεής-ής-ές, ταλαίπωρος-η-ο
nevoie, nevoi I. *ουσ. θηλ.* 1. η ανάγκη, η χρεία 2. η φτώχεια, η πενία, η έλλειψη αγαθών, η οικονομική δυσχέρεια, η στέρηση, η ένδεια 3. η φυσική ανάγκη, η αποπάτηση 4. η αναγκαιότητα // ~ **stringentă** η επιτακτική ανάγκη // ~ **urgentă** η επείγουσα ανάγκη // **a acoperi nevoile** καλύπτω τις ανάγκες // **a avea** ~ **să...** έχω ανάγκη να... // **a-şi face nevoile** κάνω τις φυσικές μου ανάγκες // **a-şi căuta de nevoi** προσέχω τις ανάγκες μου (κοιτάζω τη δουλειά μου) // **deştept** ~ **mare** τρομερά έξυπνος, τετραπέρατος // **este** ~ χρειάζεται, υπάρχει ανάγκη // **nu e nevoie** δεν είναι ανάγκη // **prietenul la** ~ **se cunoaşte** ο φίλος στην ανάγκη φαίνεται // **zor-nevoie** με κάθε τρόπο, σώνει και καλά II. *επιθ. έκφρ.* // **de** ~ από ανάγκη, λόγω ανάγκης // **de voie de** ~ θέλοντας και μη III. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ εν ανάγκη
nevoit-ă, nevoiţi-te I. *επίθ.* 1. αναγκασμένος-η-ο 2. ακούσιος-ια-ιο, αθέλητος-η-ο II. *επίρ.* 1. αναγκαστικά 2. ακούσια, αθέλητα
nevolnic-ă, nevolnici-ce I. *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ανήμπορος -η-ο 2. αδύναμος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* ανήμπορος-η (ο,η), αδύναμος-η (ο,η)
nevralgic-ă, nevralgici-ce *επίθ.* νευραλγικός-ή-ό // **punct** ~ το σημαντικό σημείο
nevralgie, nevralgii *ουσ. θηλ.* η νευραλγία, ο πόνος των νεύρων
nevrednic-ă, nevrednici-ce *επίθ.* ανάξιος-ια-ιο, ανίκανος-η-ο
nevrom, nevroame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το νεύρωμα, όγκος πού αναπτύσσεται στα νεύρα
nevropat-ă, nevropaţi-te I. *επίθ.* νευροπαθής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νευροπαθής (ο,η)
nevropatie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νευροπάθεια
nevrotic-ă, nevrotici-ce *επίθ.* νευρωτικός-ή-ό
nevroză, nevroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η νεύρωση
newton, newtoni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το νιούτον (Νεύτων Ισαάκ, Άγγλος φυσικός)
nex, nexuri *ουσ. ουδ.* η σύνδεση, η συσχέτιση // ~ **cauzal** η αιτιολογική συσχέτιση
nezdruncinat-ă, nezdruncinaţi-te I. *επίθ.* αδιασάλευτος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, ατράνταχτος -η-ο, αδιάσειστος-η-ο II. *επίρ.* αδιασάλευτα, ατράνταχτα, ακλόνητα, αδιάσειστα // **de** ~ αδιασάλευτα
Nicaraguan-ă, Nicaraguani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νικαραγουανός-ή (ο,η) II. *επίθ.* νικαραγουανικός -ή-ό
nicăieri *επίρ.* πουθενά
nichel *ουσ. ουδ.* το νικέλιο, το νίκελ
nichela, nichelez *ρ. μετ.* νικελώνω, επινικελώνω
nichelaj, nichelajuri *ουσ. ουδ.* το νικέλωμα, η νικέλωση
nichelare, nichelări *ουσ. θηλ.* το νικέλωμα, η νικέλωση
nichelat-ă, nichelaţi-te *επίθ.* νικελωμένος-η-ο
nichelator, nichelatori *ουσ. αρσ.* ο νικελωτής
nichelină, nicheline *ουσ. θηλ.* ο νικελίνης (ορυκτό του νικελίου)
nichipercea *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* ο δράκοντας, ο δράκος, ο διάβολος, ο σατανάς
nici I. *επίρ.* 1. ούτε, μήτε, μηδέ 2. ούτε και, ούτε που // ~ **că s-a clintit** ούτε και κλονίστηκε II. *αποφατ. αντων.* κανένας, καμία, κανένα // ~ **una** καμία // ~ **unul** κανένας III. *συνδ.* ούτε, μήτε, ουδέ // ~ **una,** ~ **două** ούτε ένα, ούτε δύο, σώνει και καλά, άρον-άρον, αμέσως // **n-are timp,** ~ **nu doreşte** δεν έχει καιρό, ούτε το θέλει
nicicând *επίρ.* 1. ουδέποτε, ούτε μια φορά, ποτέ 2. μηδέποτε
nicidecum *επίρ.* 1. καθόλου, διόλου, σε καμιά περίπτωση, μη γένοιτο 2. ουδόλως
niciodată *επίρ.* ποτέ, ουδέποτε // **acum ori** ~ τώρα ή ουδέποτε // **ca** ~ όπως ποτέ
niciunde *επίρ. (λαϊκ.)* πουθενά
nicotină *ουσ. θηλ.* η νικοτίνη
nicovală, nicovale *ουσ. θηλ.* ο άκμονας, το αμόνι, ο άκμων // **între ciocan şi** ~ μεταξύ σφύρας και άκμονος
nicrom *ουσ. ουδ. (χημ.)* το νικελιοχρώμιο (κράμα στις ηλεκτρικές αντιστάσεις)
Nigerian-ă, Nigerieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νιγηριανός-ή (ο,η) II. *επίθ.* νιγηρικός-ή-ό // **regiunea** –ă η νιγηρική περιοχή
nihilism *ουσ. ουδ.* ο μηδενισμός
nihilist-ă, nihilişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μηδενιστής-ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* μηδενιστικός-ή-ό
nimb, nimburi *ουσ. ουδ.* 1. ο φωτοστέφανος, το φωτοστέφανο 2. *μτφ.* η δόξα, η αίγλη, η λάμψη
nimbostratus *ουσ. ουδ.* το σύννεφο σκούρου φαιού χρώματος, φέρνει βροχές ή χιόνι μακριάς διάρκειας
nimeni *αντ. αποφατ.* 1. κανένας, καμιά, κανένα 2. κανείς, καμία, κανένα 3. ουδείς, ουδεμία, ουδέν // **nu va şti** ~ **acest lucru** δε θα ξέρει κανείς αυτό το πράγμα
nimereală I. *ουσ. θηλ.* η τύχη II. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ στην τύχη, κατά τύχη, στα κουτουρού

nimeri, nimeresc I. *ρ. μετ.* 1. πετυχαίνω 2. στοχεύω, βρίσκω, εγγίζω // **ai nimerit-o!** το πέτυχες! // **l-am -t acasă** τον βρήκα στο σπίτι του // **n-a -t ținta** δεν πέτυχε το στόχο II. *ρ. αμ.* 1. φτάνω ξαφνικά κάπου 2. τυχαίνω 3. ταιριάζω // **a -t la vecin** έφτασε στο γείτονα // **s-a -t bine** ταίριασε καλά III. *ρ. μέσο.* 1. βρίσκομαι 2. παρευρίσκομαι 3. ανταποκρίνομαι // **m-am -t să fiu și eu acolo** βρέθηκα να είμαι και εγώ εκεί

nimerit-ă, nimeriți-te *επίθ.* 1. ταιριαστός-ή-ό 2. κατάλληλος-η-ο, ταιριασμένος-η-ο 3. πετυχημένος-η-ο, επιτυχής-ής-ές II. *επίρ.* κατάλληλα, ταιριαστά III. *επιρ. έκφρ.* **pe -e** τυχαία, κατά σύμπτωση

nimfă, nimfe *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η νύμφη

nimic, nimicuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το τίποτε 2. κάτι ελάχιστο, κάτι τιποτένιο, το μηδαμινό πράγμα // **-uri** τα μικροπράγματα, τα μικρά πράγματα // **o -a toată** τίποτε II. *αντ. αποφατ.* τίποτα, τίποτε, ούτε ένα πράγμα // **nu am ~** δεν έχω τίποτα // **nu pot face ~** δεν μπορώ να κάνω τίποτε // **privirea lui nu spunea ~** το βλέμμα του δεν έλεγε τίποτα III. *επίρ.* 1. καθόλου, διόλου, ποσώς 2. τίποτε // **~ altceva** τίποτε άλλο // **~ mai frumos** τίποτε πιο ωραίο // **a nu avea ~ a face** δεν έχει καθόλου να κάνει // **nu face ~** δεν έχει τίποτε IV. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** τζάμπα, δωρεάν // **întru ~** καθόλου V. *επιθ. έκφρ.* **de ~** τιποτένιος-ια-ιο, ασήμαντος-η-ο // **lucru de ~** τιποτένιο πράγμα // **om de ~** ο τιποτένιος άνθρωπος

nimici, nimicesc *ρ. μετ.* 1. αφανίζω, εκμηδενίζω, μηδενίζω, εξαφανίζω 2. εξουθενώνω

nimicire, nimiciri *ουσ. θηλ.* 1. η αφάνιση, η εκμηδένιση, ο αφανισμός, ο εκμηδενισμός 2. η εξουθένωση 3. η καταστροφή

nimicit-ă, nimiciți-te *επίθ.* 1. αφανισμένος-η-ο, εκμηδενισμένος-η-ο 2. εξουθενωμένος-η-ο 3. κατεστραμμένος-η-ο

nimicitor-oare, nimicitori-oare *επίθ.* 1. αφανιστικός -ή-ό, εκμηδενιστικός-ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό, εξουθενωτικός-ή-ό // **război ~** ο αφανιστικός πόλεμος

nimicnicie, nimicnicii *ουσ. θηλ.* 1. η ματαιότητα 2. η κενότητα 3. το τίποτε, η ανυπαρξία

ninge pers. 3 ninge I. *ρ. αμ. και απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* χιονίζει II. *ρ. μετ.* σκεπάζω κάτι με χιόνι

nins-ă, ninși-se *επίθ.* χιονισμένος-η-ο // **a fi ~ de ani** είναι χιονισμένος από χρόνια (είναι γέρος) // *μτφ.* **cel cu părul ~** ο γκριζομάλλης

ninsoare, ninsori I. *ουσ. θηλ.* το χιονοβόλημα, ο χιονόκαιρος, το χιόνι II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** σε καιρό χιονώδη

niplu, nipluri *ουσ. ουδ.* θηλή μαστού, ρώγα

Nipon-ă, Niponi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ιάπωνας-ίδα (ο,η) II. *επίθ.* ιαπωνικός-ή-ό // **linie aeriană -ă** η ιαπωνική αερογραμμή

nirvana *ουσ. θηλ. (άρθ.)* η νιρβάνα

niscai *επίθ. αόρ. αμετάβλ. (λαϊκ.)* κάτι, κάμποσος-η-ο

niscaiva *επίθ. αόρ. αμετάβλ. (λαϊκ.)* μερικός-ή-ό, κάμποσος-η-ο, κάτι

nisetru, nisetri *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο οξύρρυγχος, η μουρούνα

nisip, nisipuri *ουσ. ουδ.* η άμμος, η αμμουδιά // **~ aurifer** η χρυσή άμμος // **~ mișcător** η ρέουσα άμμος // **a clădi pe ~** χτίζω πάνω στην άμμο

nisipărie, nisipării *ουσ. θηλ.* ο αμμότοπος, το ορυχείο άμμου

nisipos-oasă, nisipoși-oase *επίθ.* αμμώδης-ης-ες // **pământ ~** το αμμόχωμα // **teren ~** το αμμώδες έδαφος

nișă, nișe *ουσ. θηλ.* 1. το κοίλωμα μέσα σε τοίχο 2. η θυρίδα

niște *άρθ. αόρ. πληθ.* 1. κάποιοι, κάποιες, κάποια, μερικοί-ές-ά 2. κάτι 3. λίγα // **~ cărți** μερικά βιβλία // **~ fructe** λίγα φρούτα // **~ unt** λίγο βούτυρο // **~ ziare** κάποιες εφημερίδες

nit, nituri *ουσ. ουδ.* το πριτσίνι

nitam-nisam *επίρ. (λαϊκ. και οικ.)* 1. μονομιάς και απροετοίμαστα 2. στα καλά καθούμενα

nitra, nitrez *ρ. μετ. (τεχ.)* νιτρώνω (εισάγω άζωτο και οξυγόνο σε μια οργανική ένωση)

nitragin *ουσ. ουδ.* ειδικό λίπασμα με νιτροβακτήριο για τα λαχανικά

nitrare, nitrări *ουσ. θηλ.* η νίτρωση

nitrat, nitrați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το νιτρικόν άλας, τα νιτρικά άλατα // **~ de argint** ο νιτρικός άργυρος // **~ de celuloză** η νιτρική κυτταρίνη (η νιτροκυτταρίνη)

nitrație, nitrații *ουσ. θηλ.* η νίτρωση (η επεξεργασία με νιτρικό οξύ)

nitric-ă, nitrici-ce *επίθ. (χημ.)* νιτρικός-ή-ό // **acidul ~** το νιτρικό οξύ

nitrificare, nitrificări *ουσ. θηλ.* η αζωτοποίηση

nitrogen, nitrogeni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το άζωτο

nitroglicerină *ουσ. θηλ.* η νιτρογλυκερίνη

nitui, nituiesc *ρ. μετ.* πριτσινώνω

nituire, nituiri *ουσ. θηλ.* το πριτσίνωμα

nituit *ουσ. ουδ.* το πριτσίνωμα

nituit-ă, nituiți-te *επίθ.* πριτσινωμένος-η-ο

nituitor-oare, nituitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πριτσιναδόρος, (ο, η) πριτσινωτής-τρια II. *ουσ. θηλ.* η μηχανή για πριτσίνωμα

nițel-ică, niței-ele I. *επίθ (οικ.)* 1. λίγος-η-ο, ολίγος-η-ο II. *επίρ.* λιγάκι, λιγουλάκι // **~ câte ~** λίγο-λίγο

nivație, nivații *ουσ. θηλ.* το πάγωμα και το λιώσιμο του χιονιού στα βουνά και η διάπλαση των αναγλυφικών μορφών σαν αποτέλεσμα

nivel, nivele, niveluri *ουσ. ουδ.* 1. *(οικοδ.)* ο όροφος, το πάτωμα 2. το επίπεδο, η στάθμη 3. το αλφάδι 4. *μτφ.* ο βαθμός // **~ de trai** το βιοτικό επίπεδο // **-ul apelor** η στάθμη των υδάτων // **-ul mării** η στάθμη της θάλασσας // **conferință la ~ înalt** η διάσκεψη κορυφής / σε ανώτερο επίπεδο // **curbă de ~** η καμπύλη επιπέδου // **diferență de ~** η διαφορά επιπέδου // **la ~ de ambasadori** σε επίπεδο πρεσβευτών // **la ~ înalt** το ψηλό επίπεδο // **la ~ scăzut** σε χαμηλό επίπεδο // **pasaj de ~** η επίπεδη διάβαση

nivela, nivelez *ρ. μετ.* 1. ισιώνω, ισοπεδώνω, ισάζω, ισιάζω, εξισώνω, επιπεδώνω 2. αλφαδιάζω, εξομαλύνω

nivelare, nivelări *ουσ. θηλ.* 1. η ισοπέδωση, η επιπέδωση, το ίσιασμα 2. η ομάλυνση, η εξομάλυνση

nivelat-ă, nivelați-te *επίθ.* 1. ισοπεδωμένος-η-ο, επιπεδωμένος-η-ο, ισιασμένος-η-ο, εξισωμένος-η-ο 2. εξομαλυμένος-η-ο

nivelator-oare, nivelatori-oare *επίθ.* εξομαλυντικός -ή-ό, εξισωτικός-ή-ό

nivometru, nivometre *ουσ. ουδ.* το χιονόμετρο

niznai *επίρ. (λαϊκ. και οικ.)* ανήξερα, ανίδεα // **a face pe -ul** κάνει τον ανήξερο (προσποιείται ότι δεν καταλαβαίνει)
no *επιφ. (επαρχ.)* (προτροπή) έ!
noadă, noade *ουσ. θηλ. (ανατ. και λαϊκ.)* ο κόκκυγας
noapte, nopți I. *ουσ. θηλ.* 1. η νύχτα 2. *μτφ.* το σκοτάδι // *έκφρ.* **~ bună!** καληνύχτα! // **~ de mai** η μαγιάτικη νύχτα // **~ fără lună** η αφέγγαρη νύχτα // **~ polară** η πολική νύχτα // **în pivniță era ~** στο υπόγειο ήταν νύχτα // **prost ca -a** βλάκας με περικεφαλαία II. *επιρ. έκφρ.* // **~ de ~** νύχτα με τη νύχτα (κάθε νύχτα) // **cu -a în cap** με τα χαράματα, με αξεδιάλυτο σκοτάδι // **din zori și până în ~** από την αυγή μέχρι τη νύχτα // **la căderea nopții** στο πέσιμο της νύχτας // **la ~** τη νύχτα // **nopți de-a rândul** νύχτες αλλεπάλληλες (συνέχεια) **peste ~** κατά τη νύχτα // **zi și ~** νύχτα -μέρα III. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** νυχτερινός-ή-ό // **gardă de ~** η νυχτοφυλακή // **haina de ~** το νυχτικό ένδυμα // **hoțul de ~** ο νυχτοκλέφτης // **marș de ~** η νυχτερινή πορεία // **pasăre de ~** το νυχτοπούλι // **paznic de ~** ο νυχτοφύλακας // **schimbul de ~** η νυχτερινή βάρδια // **sentinelă de ~** ο νυχτοσκοπός // **serviciu de ~** η νυχτερινή υπηρεσία
noaten-ă, noateni-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* το πρόβατο ηλικίας μέχρι δύο χρονών
nobil-ă, nobili-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ευγενής (ο,η) 2. αριστοκράτης-ισσα (ο,η) 3. ευπατρίδης II. *επίθ.* 1. ευγενής-ής-ές, ευγενικός-ή-ό 2. αρχοντικός-ή-ό 3. φιλοφρονητικός-ή-ό // **gaze -e** τα ευγενή αέρια (αδρανή, άχρωμα, άοσμα)// **metale -e** τα ευγενή μέταλλα // **o acțiune -ă** μια ευγενής ενέργεια // **om ~** ο ευγενής άνθρωπος, ο λεπτός, ευγενικός στους τρόπους
nobiliar-ă, nobiliari-e *επίθ.* 1. ευγενικός-ή-ό 2. διακριτικός-ή-ό 3. αριστοκρατικός-ή-ό // **titlu ~** ο ευγενικός τίτλος
nobilime *ουσ. θηλ.* 1. οι ευγενείς, η τάξη των ευγενών 2. η αριστοκρατία
noblețe *ουσ. θηλ.* 1. η ευγένεια, η ευγενικότητα, η αρχοντιά 2. η διακριτικότητα, η γενναιοδωρία
nociv-ă, nocivi-e *επίθ.* βλαβερός-ή-ό, βλαπτικός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-ια-ιο // **substanță -ă** η βλαβερή ουσία
nocivitate *ουσ. θηλ.* η βλαβερότητα, η βλαπτικότητα
noctambul-ă, noctambuli-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπνοβάτης-ισσα (ο,η), νυχτοβάτης-ισσα (ο,η)
nocturn-ă, nocturni-e I. *επίθ.* νυχτερινός-ή-ό, νυχτιατικός-ή-ό II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în -ă** (για αθλητικόν αγώνα) υπό το φως των προβολέων III. *ουσ. θηλ.* 1. *αθλ.* ο νυχτερινός αγώνας 2. *μουσ.* η νυκτωδία, το νοττούρνο
nod, noduri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο κόμβος, ο δεσμός, ο κόμπος, ο ρόζος, ο όζος 2. ο φιόγκος 3. *ναυτ.* ο κόμβος (μονάδα μέτρησης ταχύτητας πλοίου ίσον με ένα μίλι την ώρα 1852 μ.) // **~ de cale ferată** ο σιδηροδρομικός κόμβος (η διασταύρωση σιδηροδρόμων // **~ de cravată** ο φιόγκος της γραβάτας // **~ hidroenergetic** ο υδροενεργητικός κόμβος // **~ la batistă** ο κόμπος στο μαντήλι, το κομπόδεμα // **-ul gâtului** το καρύδι, ο κόμπος του λαιμού, το μήλο του Αδάμ // **-ul gordian** ο γόρδιος δεσμός // **-ul vital** ο ζωτικός κόμβος // **a căuta ~ în papură** ψάχνω να βρω κουσούρι σε κάποιον // **a înghiți cu -uri** τρώγω ανόρεχτα, κομπιάζω, έχω δυσκολία στην κατάποση II. *επιθ. έκφρ.* **în -uri** με κόμπους, με μπλέξιμο
nodal-ă, nodali-e *επίθ.* 1. κομπώδης-ης-ες 2. *μτφ.* ουσιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό
nodul, noduli *ουσ. αρσ.* ο όζος, το εξόγκωμα σε σχήμα κόμπου
noduleț, noduleți *ουσ. αρσ.* ο μικρός κόμπος
nodurar, nodurare *ουσ. ουδ.* η χοντρή βέργα στον αργαλειό
noduros-oasă, noduroși-oase *επίθ.* 1. ροζιάρικος-η-ο 2. οζώδης-ης-ες
Nogai-aie, Nogai-aie I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νογκάι (ο,η) (πληθυσμός τουρκομογγολικός στη Ρωσία) II. *επίθ.* νογκαϊκός-ή-ό
noi *αντων. προσ. πληθ. α' πρόσωπο* εμείς // **mulțumim celor care ne-au ajutat** ευχαριστούμε εκείνους που μας βοήθησαν // **ne ești departe** μας είσαι μακριά // **s-a înserat și ~ tot pe loc stăm** έχει βραδιάσει και εμείς όλο στον τόπο στεκόμαστε II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** σε μας // **veniți la ~** ελάτε σε μας
noian, noiane *ουσ. ουδ.* 1. ο σωρός, η στοίβα 2. το πλήθος, η μεγάλη ποσότητα 3. το αχανές, το χάος, η άβυσσος 4. η μεγάλη έκταση υδάτων // **~ de ape** η απέραντη υδάτινη έκταση
noiembrie *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο Νοέμβριος // **de ~** νοεμβριανός-ή-ό
noimă, noime I. *ουσ. θηλ.* 1. το νόημα, η έννοια 2. το λογικό, ο νους 3. ο σκοπός, η σημασία // **a nu avea nici o ~** δεν έχει κανένα νόημα (αντίθετα προς το λογικό) II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **cu ~** με νόημα, με σκέψη // **fără ~** χωρίς νόημα
noime, noime *ουσ. θηλ.* το ένατο, καθένα από τα εννιά μέρη στα οποία διαιρέθηκε ο ακέραιος
noiță, noițe *ουσ. θηλ.* η ασπράδα πάνω στα νύχια των δαχτύλων του χεριού
nojiță, nojițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το κορδόνι των τσαρουχιών (το λουρί από τα τσαρούχια)
nomad-ă, nomazi-de I. *επίθ.* νομαδικός-ή-ό // **triburi -e** οι νομαδικές φυλές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νομάδας-α (ο,η)
nomenclator, nomenclatoare *ουσ. ουδ.* 1. το ονομαστικό 2. το ονοματολόγιο
nomenclatură, nomenclaturi *ουσ. θηλ.* 1. η ονοματολογία, η ονοματογραφία 2. *πολ.* η νομενκλατούρα
nomenclaturist-ă, nomenclaturiști-ste I. *επίθ.* ονοματολογικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η ονοματολόγος
nominal-ă, nominali-e I. *επίθ.* ονομαστικός-ή-ό, ονοματικός-ή-ό τύποι // **apel ~** η ονομαστική κλήση // **forme -e** οι ονομαστικοί // *(γραμμ.)* **predicat ~** το περιφραστικό κατηγόρημα, αποτελούμενο από συνδετικό ρήμα και ένα όνομα ουσιαστικό ή επίθετο // **putere -ă** η ονομαστική (η κυρίαρχη) δύναμη // **valoare -ă** η ονομαστική αξία II. *επίρ.* ονομαστικά, κατ'όνομα
nominalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ. και οικον.)* ο νομιναλισμός (δεν υπάρχουν έννοιες αλλά απλές λέξεις , δεν έχει υλική αξία «εσωτερική» αλλά μόνο ονομαστική)
nominalist-ă, nominaliști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νομιναλιστής-ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* νομιναλιστικός -ή-ό

nominaliza, nominalizez *ρ. μετ.* 1. ονομάζω, κατονομάζω, αναφέρω ονομαστικά 2. αποκαλώ 3. νοματίζω
nominativ-ă, nominativi-e I. *επίθ. οικον.* ονομαστικός-ή-ό // **obligație -ă** η ονομαστική ομολογία (τίτλος δανείου με το όνομα του πιστωτή) II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η ονομαστική πτώση, η κύρια πτώση των ονομάτων
nomogramă, nomograme *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το νομογράφημα
nonagenar-ă, nonagenari-e I. *επίθ.* ενενηκονταετής -ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενενηκοντούτης (ο,η), ενενηντάρης-άρα (ο,η)
nona, none *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η νόνα (οι εννιά φθόγγοι της μουσικής κλίμακος)
nonconformism *ουσ. ουδ.* η μη συμμόρφωση
nonconformist-ă, nonconformiști-ste I. *επίθ.* μη συμμορφωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο αλλόφρων
nonet, nonete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η εννιαωδία
noneu *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* το μη εγώ (ό,τι υπάρχει εκτός του εαutoύ μας)
nonexistență *ουσ. θηλ.* η ανυπαρξία
nonfigurativ-ă, nonfigurativi-e *επίθ.* ανεικονικός-ή-ό // **artă -ă** η ανεικονική τέχνη (η αφηρημένη τέχνη)
nonsens, nonsensuri *ουσ. ουδ.* ο παραλογισμός
nonșalant-ă, nonșalanți-te I. *επίθ.* 1. νωχελικός-ή-ό, νωχελής-ής-ές 2. νωθρός-ή-ό II. *επίρ.* νωχελικά, νωθρά
nonșalanță *ουσ. θηλ.* η νωχέλεια, η νωθρότητα
non troppo *επιρ. έκφρ. (μουσ.)* νόν τρόπο (όχι πολύ)
nonvaloare, nonvalori *ουσ. θηλ.* η απαξία, το πρόσωπο ή πράγμα χωρίς αξία
nonviolență *ουσ. θηλ.* η μη βιαιότητα, η μη βιαιοπραγία
noptieră, noptiere *ουσ. θηλ.* το κομοδίνο
nor, nori *ουσ. αρσ.* το νέφος, το σύννεφο, η νεφέλη // **~ de lăcuste** το νέφος ακρίδων) // **a cădea din -i** εκπλήσσομαι πολύ για κάτι απροσδόκητο // **cerul acoperit de -i** ο ουρανός σκεπασμένος με σύννεφα (συννεφιασμένος // **trăiește cu capul în -i** είμαι μακριά από την πραγματικότητα
noră, nurori *ουσ. θηλ.* η νύφη
nord I. *ουσ. ουδ. ενικ.* ο βοράς, ο βορράς // **~ magnetic** ο μαγνητικός βορράς (η άκρη της βελόνης της πυξίδας) // **America de ~** η Βόρεια Αμερική // **Europa de ~** η Βόρεια Ευρώπη // **gara de ~** ο σταθμός του βορά // **la ~ de București** βορείως του Βουκουρεστίου, στο βορά του Βουκουρεστίου // **polul ~** ο βόρειος πόλος // **vânt de ~** ο βόρειος άνεμος II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** βόρειος-α-ο
nord-american-ă, nord-americani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βορειοαμερικανός-ίδα (ο,η), βορειοαμερικάνος -α (ο,η) II. *επίθ.* βορειοαμερικανικός-ή-ό
nord-coreean-ă, nord-coreeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βορειοκορεάτης-ισσα (ο,η) II. *επίθ.* βορειοκορεατικός-ή-ό
nord-dunărean-ă, nord-dunăreni-e *επίθ.* βορειοδουνάβιος-ια-ιο
nord-est *ουσ. ουδ. ενικ.* το βορειοανατολικό σημείο (μεταξύ βορρά και ανατολής)
nord-estic-ă, nord-estici-ce *επίθ.* βορειοανατολικός -ή-ό
nordic-ă, nordici-ce I. *επίθ.* βορεινός-ή-ό, βόρειος -εια-ειο, βορινός-ή-ό // **latitudine -ă** το βόρειο πλάτος // **limbi -e** οι βορινές γλώσσες // **regiune -ă** η βορινή περιοχή // **vânt ~** ο βόρειος άνεμος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βόρειος-εία (ο,η)
nord-vest *ουσ. ουδ. ενικ.* το βορειοδυτικό σημείο (μεταξύ βορρά και δύσης)
nord-vestic-ă, nord-vestici-ce *επίθ.* βορειοδυτικός -ή-ό
norișor, norișori *ουσ. αρσ.* το συννεφάκι
norma, normez *ρ. μετ.* 1. ορίζω κανόνα για εκτέλεση έργου 2. καθορίζω τη νόρμα 3. κανονίζω
normal-ă, normali-e I. *επίθ.* 1. ομαλός-ή-ό 2. κανονικός-ή-ό 3. φυσιολογικός-ή-ό // **greutate -ă** το ομαλό βάρος // **în condiții -e** υπό ομαλές συνθήκες // **situație -ă** η ομαλή κατάσταση II. *επίρ.* κανονικά, ομαλώς, φυσιολογικά
normalist-ă, normaliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαθητής-ήτρια στο διδασκαλείο
normaliza, normalizez I. *ρ. μετ.* 1. εξομαλύνω 2. διευθετώ II. *ρ. μέσο.* εξομαλύνομαι, διευθετούμαι
normalizare, normalizări *ουσ. θηλ.* η εξομάλυνση
Normand-ă, Normanzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νορμανδός-ή (ο,η) II. *επίθ.* νορμανδικός-ή-ό
normare, normări *ουσ. θηλ.* 1. η ρύθμιση της νόρμας 2. το κανόνισμα 3. ο προγραμματισμός // **-a muncii** η ρύθμιση της εργασίας με νόρμες
normat-ă, normați-te *επίθ.* 1. προγραμματισμένος-η-ο 2. ρυθμιστικός-ή-ό // **contabilitate -ă** η προγραμματισμένη λογιστική
normativ-ă, normativi-e I. *επίθ.* 1. ρυθμιστικός-ή-ό 2. οδηγητικός-ή-ό 3. κανονιστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. η διάταξη 2. η νόμιμη διάταξη 3. η καθοδήγηση, η οδηγία
normator-oare, normatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο,η ρυθμιστής-ίστρια, κανονιστής-ίστρια (ο,η)
normă, norme *ουσ. θηλ.* 1. η νόρμα 2. ο κανόνας, το κριτήριο 3. ο οδηγός, η οδηγία // **~ juridică** ο κανόνας δικαίου, ο νομικός κανόνας // **~ morală** ο ηθικός κανόνας // **cu ~ întreagă** με το ολόκληρο χρονικό διάστημα εργασίας
noroc, noroace I. *ουσ. ουδ.* 1. η τύχη 2. η καλοτυχία, το γούρι 3. η μοίρα, το ριζικό, το πεπρωμένο // **~ bun!** γεια χαρά! // **~! în sănătatea dvs.!** καλή τύχη! εις υγεία σας! // **a avea ~ de cineva sau de ceva** στάθηκε τυχερός ή τυχερή από κάποιον ή από κάτι // **a da ~** εύχομαι καλή τύχη, εύχομαι καλή επιτυχία // **a purta ~** φέρνω γούρι // **cu sau fără ~** με ή χωρίς τύχη // **de ~** τυχερός-ή-ό // **jocuri de ~** τα τυχερά παιχνίδια II. *επίρ. έκφρ.* **la ~** στην τύχη (στα κουτουρού)
noroci, norocesc I. *ρ. μετ.* 1. φέρνω τύχη 2. χαρίζω II. *ρ. μέσο.* έχω την τύχη να... τυχαίνω
norocos-oasă, norocoși-oase *επίθ.* τυχερός-ή-ό, γουρλίδικος-η-ο, καλότυχος-η-ο
norod, noroade *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο λαός
noroi, noroaie *ουσ. ουδ.* 1. η λάσπη, ο βόρβορος 2. ο πηλός 3. *μτφ.* ο ηθικός ξεπεσμός // **a împroșca pe cineva cu ~** πιτσιλάω «ρίχνω» λάσπη πάνω σε κάποιον (συκοφαντώ, κατηγορώ κάποιον με ψεύτικες κατηγορίες)
noroi, noroiesc I. *ρ. μέσο.* λασπώνομαι, λερώνομαι με λάσπη II. *ρ. μετ.* λασπώνω, λερώνω με λάσπη
noroios-oasă, noroioși-oase *επίθ.* 1. λασπώδης-ης -ες, λασπερός-ή-ό 2. πηλώδης-ης-ες // **vulcani noroioși** τα λασπώδη ηφαίστεια
noroit-ă, noroiți-te *επίθ.* λασπωμένος-η-ο

noros-oasă, noroşi-oase *επίθ.* 1. συννεφιασμένος-η -ο, νεφελώδης-ης-ες 2. *μτφ.* σκοτεινός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-α-ικο
noruleţ, noruleţi *ουσ. αρσ.* το συννεφάκι
Norvegian-ă, Norvegieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νορβηγός-ίδα (ο,η) II. *επίθ.* νορβηγικός-ή-ό // **limba -ă** η νορβηγική γλώσσα, τα νορβηγικά
Norvegiancă, Norvegience *ουσ. θηλ.* η Νορβηγίδα
nostalgic-ă, nostalgici-ce *επίθ.* νοσταλγικός-ή-ό
nostalgie, nostalgii *ουσ. θηλ.* η νοσταλγία // **a fi cuprins de ~** νοσταλγώ
nostim-ă, nostimi-e *επίθ.* 1. νόστιμος-η-ο, νοστιμούλης-ούλα-ικο, νοστιμούλικος-η-ο, νοστιμούτσικος-η-ο 2. χαριτωμένος-η-ο
nostimadă, nostimade I. *ουσ. θηλ.* 1. η νοστιμάδα, η νοστιμιά 2. το γούστο 3. *μτφ.* η χάρη II. *επιρ. έκφρ.* **de toată nostimada** με όλη τη νοστιμάδα
nostiţă, nostiţe *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* ο μικρός βακαλιάρος
nostrom, nostromi *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* ο λοστρόμος, ο ναύκληρος (ο πρώτος του πληρώματος πλοίου)
nostru, noastră, noştri, noastre I. *αντ. κτητ.* (έχουν μπροστά τους το κτητικό άρθρο : al, a, ai, ale) ο δικός μας, η δική μας, οι δικοί μας, οι δικές μας, το δικό μας, τα δικά μας // **are o casă ca a noastră** έχει ένα σπίτι και σαν δικό μας // **când vin ai noştri acasă** όταν έρχονται οι δικοί μας στο σπίτι // **este de-ai noştri** είναι από τους δικούς μας II. *επίθ. κτητ.* μας, ημών // **gazda noastră** ο οικοδεσπότης μας, ο δικός μας οικοδεσπότης // **gândurile noastre** οι σκέψεις μας // **strămoşii noştri** οι προγονοί μας / οι δικοί μας πρόγονοι // **vin în ajutorul nostru** μας έρχονται σε βοήθεια
nota bene *επίρ.* σημείωσον
nota, notez *ρ. μετ.* 1. σημειώνω, επισημειώνω 2. βαθμολογώ 3. αναγράφω
notabil-ă, notabili-e *επίθ.* 1. αξιοσημείωτος-η-ο, σημαντικός-ή-ό 2. σπουδαίος-αία-οίο, διαπρεπής -ής-ές // **rezultate -e** τα αξιοσημείωτα αποτελέσματα
notabilitate, notabilităţi *ουσ. θηλ.* 1. ο πρoύχοντας, ο προεστός 2. η επισημότητα, το επίσημο πρόσωπο
notar, notari *ουσ. αρσ.* 1. ο συμβολαιογράφος 2. ο γραμματέας κοινότητος
notare, notări *ουσ. θηλ.* 1. η σημείωση, το σημείωμα 2. η αναγραφή 3. η βαθμολογία // **-a imobilelor în cartea funduară** η αναγραφή των ακινήτων κτημάτων στο κτηματολόγιο
notarial-ă, notariali-e *επίθ.* 1. συμβολαιογραφικός -ή-ό 2. γινόμενος-η-ο ενώπιον του συμβολαιογράφου // **act ~** συμβολαιογραφικό έγγραφο // **cheltuieli -e** τα συμβολαιογραφικά έξοδα
notariat, notariate *ουσ. ουδ.* το συμβολαιογραφείο // **~ de stat** το κρατικό συμβολαιογραφείο
notaţie, notaţii *ουσ. θηλ.* 1. η σημείωση, η επισημείωση 2. η βαθμολόγηση
notă, note *ουσ. θηλ.* 1. το σημείωμα, η σημείωση 2. η υποσημείωση 3. η διακοίνωση 4. ο βαθμός 5. ο λογαριασμός 6. *μουσ.* η νότα, ο μουσικός φθόγγος 7. *μτφ.* ο τόνος, η ιδιαιτερότητα, η απόχρωση // **~ de subsol** η υποσημείωση // **~ de plată** ο λογαριασμός // **~ discordantă** η παράφωνη νότα (το φάλτσο) // **~ marginală** η σημείωση στην άκρη // **~ verbală** η ρηματική διακοίνωση (διπλωματία) // **note explicative** οι εξηγηματικές σημειώσεις // **a fi în ~** ανταποκρίνομαι, ταιριάζω σε τόνο // **a forţa nota** εκβιάζω η υπερβάλλω τον κανόνα // **a lua ~** λαμβάνω σημείωση, συγκρατώ κάτι // **a lua note** παίρνω σημειώσεις // **a lua o ~ bună** παίρνω έναν καλό βαθμό
notăreasă, notărese *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η συμβολαιογράφος
notes, notesuri *ουσ. ουδ.* οι σημειώσεις // **bloc-~** το σημειωματάριο
notifica, notific *ρ. μετ.* κοινοποιώ, γνωστοποιώ
notificare, notificări *ουσ. θηλ.* η κοινοποίηση, η κοινολόγηση, η γνωστοποίηση
notificaţie, notificaţii *ουσ. θηλ.* η επίδοση δημόσιου εγγράφου
notiţă, notiţe *ουσ. θηλ.* η σημείωση // **a lua notiţe** παίρνω σημειώσεις // **carnet de notiţe** το σημειωματάριο
notorietate, notorietăţi *ουσ. θηλ.* 1. το πασίγνωστο, το γνωστό, το ονομαστό, το πασίδηλο 2. το πασιφανές 3. η διασημότητα 4. η φήμη // **este de ~ publică** είναι πασίγνωστο δημοσίως
notoriu-ie, notorii I. *επίθ.* 1. πασίγνωστος-η-ο, πασιφανής-ής-ές, πασίδηλος-η-ο 2. ολοφάνερος -η-ο, κατάδηλος-η-ο
noţional-ă, noţionali-e *επίθ.* νοητικός-ή-ό, νοησιαρχικός-ή-ό
noţiune, noţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η έννοια 2. η ιδέα 3. η σημασία (λέξης φράσης) // **~ abstractă** η αφηρημένη έννοια // **noţiuni preliminare** οι προκαταρκτικές έννοιες / γνώσεις
nou, nouă, noi I. *επίθ.* 1. νέος-νέα-ο, καινούριος-α-ο, καινούργιος-α-ο 2. καινός-ή-ό 3. αρχάριος-ια-ιο // **~-născut** νεογέννητος-η-ο // **~-nouţ** ολοκαίνουργος-η-ο // **~ venit** ο νεοερχόμενος // **~l primar** ο νέος δήμαρχος // **Noul Testament** η Καινή Διαθήκη // **anunţ venirea noilor oaspeţi** αναγγέλλω τον ερχομό των νέων φιλοξενούμενων // **cartofi noi** οι καινούργιες πατάτες // **cu totul ~** ολοκαίνουργος-η-ο // **deschiderea -lui an şcolar** τα εγκαίνια του νέου σχολικού έτους // **idei noi** οι νέες ιδέες // **haine noi** τα καινούργια ρούχα // **luna -ă** η νέα σελήνη, ο νέος μήνας // **Lumea ~ă** ο Νέος Κόσμος // **o viaţă ~ă** μια νέα ζωή II. *ουσ. ουδ.* το νέο, οι ειδήσεις // **noile ştiri** τα νέα, οι πληροφορίες της ημέρας // **ce mai e ~?** τί νέο; // **nimic ~** τίποτε το νέο III. *επιρ. έκφρ.* **din ~** ξανά, πάλι, εκ νέου
nouar, nouari *ουσ. αρσ. (οικ.)* το εννιάρι
nouă I. *αριθ. απ.* εννέα, εννιά // **a avea ~ vieţi** έχει εννιά ζωές // **are ~ ani** είναι εννιά χρονών // **de ~ ori** από εννιά φορές // **peste ~ mări şi ~ ţări** πέρα από εννιά θάλασσες και εννιά χώρες // **volumul ~** ο τόμος εννέα II. *ουσ. αρσ.* ο αριθμός εννέα (εννιά)
nouălea, noua *αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το "al" ή "a")* ένατος-η-ο // **a fi în al ~ cer** είναι στον ένατο ουρανό // **la a noua** στην ενάτη μέρα από θάνατο, στα νιάμερα // **pe planul al ~** στο ένατο επίπεδο, ασήμαντος-η-ο
nouăsprezece *αριθ. απ.* δεκαεννιά, δεκαεννέα / / **~ zile** δεκαεννέα μέρες // **apartamentul ~** το διαμέρισμα δεκαεννέα // **de ~ ori** από

δεκαεννιά φορές // **pleacă câte ~** φεύγουν ανά δεκαεννέα
nouăsprezecelea-cea *αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το „al" ή „a")* δέκατος ένατος, δεκάτη ένατη, δέκατο ένατο
nouăsute *αριθ. απ.* εννεακόσιοι-ες-α, εννιακόσιοι -ες-α
nouăzeci *αριθ. απ.* ενενήντα, ενενήκοντα // **are ~ de ani** είναι ενενήντα χρονών // **câte ~** ανά ενενήντα // **erau ~** ήταν ενενήντα // **rândul ~** η σειρά ενενήντα
nouăzecilea-cea *αριθ. τακτ.* (έχοντας μπροστά το „**al**" ή „**a**") ενενηκοστός-ή-ό // **al ~ rând** η ενενηκοστή σειρά
noutate, noutăți *ουσ. θηλ.* 1. το νέο, τα νεώτερα (οι ειδήσεις) 2. ο νεωτερισμός // **în magazin sunt expuse ultimele noutăți** στο κατάστημα είναι εκτεθειμένοι οι τελευταίοι νεωτερισμοί
nouț-ă, nouți-țe *επίθ.* ολοκαίνουργος-η-ο // **nou-nouț** κατακαινούργος, εντελώς καινούργιος
nova, novez *ρ. μετ. (νομ.)* ανανεώνω
novac, novaci *ουσ. ουδ.* ο λεβέντης, ο λεβεντάνθρωπος, ο γίγαντος
novat-ă, novați-te *επίθ. (νομ.)* η ανανεωμένη υποχρέωση αντί της παλιάς
novator-oare, novatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νεωτεριστής-ίστρια (ο,η) II. *επίθ.* νεωτεριστικός -ή-ό
novație, novații *ουσ. θηλ. (νομ.)* το νομικό ανανεωτικό έγγραφο
novăcesc-ească, novăcești *επίθ. (λαϊκ.)* λεβέντικος -η-ο, γιγάντιος-α-ο
novelă, novele *ουσ. θηλ. (νομ.)* η πρόσθετη διάταξη σ' ένα νόμο πού έχει ήδη κωδικοποιηθεί, η νοβέλλα (στο Ρωμαϊκό Δίκαιο)
novice, novici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αρχάριος -α (ο,η) 2. πρωτάρης-α (ο,η) 3. πρωτόπειρος-η (ο,η), άπειρος-η (ο,η) 4. άμαθος-η (ο,η), ατζαμής -ατζαμού (ο,η) 5. ο μαθητευόμενος ναύτης II. *επίθ.* 1. αθώος-α-ο 2. αγνός-ή-ό
novocaină, novocaine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η νοβοκαΐνη
novocilină, novociline *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η νοβοκιλίνη
novolac, novolacuri *ουσ. ουδ.* συνθετική ρητίνη
noxă, noxe *ουσ. θηλ.* ο βλαβερός αγών, ο φθαρτικός αγών
nu *επίρ.* όχι, μη, δεν // **~ care cumva** μη τυχόν και // **~ făceau parte și ei dintre noi?** δεν ήταν μέρος και αυτοί από εμάς; // **~i așa?** έτσι δεν είναι; // **~ încape nici o îndoială** δεν χωράει καμιά αμφιβολία // **~ l-am cunoscut niciodată** δεν τον γνώρισα ποτέ // **~ mai departe** όχι πιο μακριά // **~ mai puțin** όχι λιγότερο // **~ prea** όχι τόσο, όχι πολύ // **~ spune ~** μην πεις όχι // **cine poate oase roade, cine ~ nici carne moale** λέγεται για τους επωφελείς // **o casă mare, ~ lipsită de eleganță** ένα μεγάλο σπίτι, όχι στερημένο από κομψότητα
nuanța, nuanțez *ρ. μετ.* 1. παραλλάσσω σιγά-σιγά 2. *μτφ.* διανθίζω, χρωματίζω
nuanțat-ă, nuanțați-te *επίθ.* 1. παραλλαγμένος-η-ο 2. *μτφ.* χρωματισμένος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό
nuanță, nuanțe *ουσ. θηλ.* 1. η απόχρωση 2. η χροιά, η παραλλαγή, η ιδιαιτερότητα // **nuanța noțiunii** η απόχρωση έννοιας // **nuanța sunetului** η απόχρωση ήχου
nubil-ă, nubili-e *επίθ.* έχων-ουσα ηλικία γάμου
nubilitate *ουσ. θηλ.* η ηλικία γάμου
nuc, nuci *ουσ. αρσ.* η καρυδιά, η καρυά // **de ~** καρυδένιος-α-ο, κάρυνος-η-ο // **frunza de ~** το φύλλο της καρυδιάς, το καρυδόφυλλο // **la umbra -ului bătrân sub bolta înverzită** στο ίσκιο της γέρικης καρυδιάς, κάτω απ' τον *ολοπράσινο θόλο* // **lemnul de ~** το ξύλο της καρυδιάς, το καρυδόξυλο
nucă, nuci *ουσ. θηλ.* το καρύδι // **~ de cocos** η καρύδα από κοκκοφοίνικα // **a se potrivi ca nuca-n perete** δεν ταιριάζεικαθόλου) // **coaja verde de ~** η πράσινη καρυδόφλουδα // **coajă de ~** το καρυδότσουφλο // **plăcintă de nuci** η καρυδόπιτα // **spărgătorul de nuci** ο καρυοθραύστης // **ulei de ~** το καρυδέλαιο
nucet, nuceturi *ουσ. ουδ.* ο καρυδότοπος, η φυτεία με καρυδιές
nuciform-ă, nuciformi-e *επίθ.* καρυδάτος-η-ο
nuclear-ă, nucleari-e *επίθ.* πυρηνικός-ή-ό // **arme -e** τα πυρηνικά όπλα // **chimia -ă** η πυρηνική χημεία // **energie -ă** η πυρηνική ενέργεια // **fizica -ă** η πυρηνική φυσική // **medicina -ă** η πυρηνική ιατρική // **rachetele -e** οι πυρηνικοί πύραυλοι // **reactor ~** ο πυρηνικός αντιδραστήρας // **reacție -ă** η πυρηνική αντίδραση
nucleariza, nuclearizez *ρ. μετ.* πυρηνικοποιώ
nuclearizare, nuclearizări *ουσ. θηλ.* η πυρηνικοποίηση
nucleic, nucleici *επίθ.* **acid ~** το νουκλεϊκό οξύ, το πυρηνικό οξύ
nucleină, nucleine *ουσ. θηλ.* η νουκλεΐνη, οργανική ουσία στον πυρήνα των πρωτεϊνών πλούσια σε φωσφόρο
nucleonică *ουσ. θηλ.* η πυρηνική επιστήμη
nucleu, nuclee *ουσ. ουδ. (φυσ.)* 1. ο πυρήνας 2. *μτφ.* το ουσιώδες στοιχείο σε μια οργάνωση
nud-ă, nuzi-de I. *επίθ.* 1. γυμνός-ή-ό, απογυμνωμένος-η-ο, άντυτος-η-ο 2. ψιλός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο 3. *μτφ.* απερίφραστος-η-ο // **floare -ă** το γυμνό άνθος, το απέταλο άνθος // **proprietate -ă** η ψιλή κυριότης / ιδιοκτησία II. *ουσ. ουδ.* 1. το γυμνό, το ανθρώπινο γυμνό σώμα 2. η παράσταση σε εικόνα γυμνού σώματος
nudism *ουσ. ουδ.* ο γυμνισμός
nudist-ă, nudiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* γυμνιστής -ίστρια (ο,η)
nuditate, nudități *ουσ. θηλ.* η γυμνότητα, η γύμνια 2. *μτφ.* η φτώχεια
nufăr, nuferi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το νούφαρο
nuga, nugale *ουσ. θηλ.* το μαντολάτο, το γλύκισμα με αμύγδαλα και μέλι (ή με ψίχα καρυδιού)
nuia, nuiele *ουσ. θηλ.* 1. η βέργα, η βίτσα 2. *(για χτύπημα)* η βεργιά, η βιτσιά
nuielușă, nuielușe *ουσ. θηλ.* η βεργίτσα
nul-ă, nuli-e *επίθ.* 1. μηδαμινός-ή-ό, τιποτένιος-ια-ιο 2. *(νομ.)* άκυρος-η-ο 3. ασήμαντος-η-ο 4. αθλ. ισόπαλος-η-ο 5. ανίδεος-η-ο // **~ și neavenit** άκυρο και ανυπόστατο // **a declara ~** το δηλώνω άκυρο // **a fi ~ la...** είναι ανίδεος σε... // **meci ~** το ισόπαλο ματς, η ισοπαλία
nulă, nule *ουσ. θηλ.* 1. το μηδέν, το μηδενικό 2. η κουλούρα (ο βαθμός μηδέν)
nulitate, nulități *ουσ. θηλ.* 1. η μηδαμινότητα, η ασημότητα 2. η ακυρότητα

numai I. *επίρ.* 1. μόνο 2. εκτός 3. όλο // **~ o dată** μόνο μια φορά // **am venit ~ și ~ să te văd** ήρθα μόνο και μόνο να σε δω // **am venit ~ trei** ήρθαμε μόνο τρεις // **este ~ sinceritate** είναι όλο ειλικρίνεια // **ești ~ bucurie** είσαι όλο χαρά // **nu ~** όχι μόνο // **s-a purtat cu mine foarte urât, ~ ce nu m-a înjurat** μου φέρθηκε πολύ άσχημα, μόνο που δε μ'έβρισε II. *συνδ. έκφρ.* // **~ că nu...** μόνο που δεν // **~ să...** μόνο να..., αρκεί να... // **nu ~ că** όχι μόνο ότι..., εκτός από το γεγονός ότι... // **numai cât...** μόνο τόσο..., μόνο όσο που..., μόνο ωσότου...

numaidecât *επίρ.* αμέσως, τώρα, πάραυτα 2. αυτοστιγμεί, στο άψε-σβήσε 3. χωρίς άλλο

număr, numere *ουσ. ουδ.* 1. ο αριθμός 2. το νούμερο, το αριθμητικό ψηφίο 3. *(μιάς εφημερίδας κ.λ.π.)* το φύλλο // **~ atomic** ο ατομικός αριθμός // **~ de telefon** ο αριθμός τηλεφώνου // **~ întreg** ο ακέραιος αριθμός // **-ul curent** ο αύξων αριθμός // *(γραμμ.)* **-ul plural** ο πληθυντικός αριθμός // **a împărți printr-un ~** διαιρώ σ'έναν αριθμό // **cu ~** με αριθμό, με σκέψη, με λογαριασμό // **fără ~** αναρίθμητος-η-ο, αμέτρητος-η-ο // **un ~ de...** καμπόσοι..., ένας αριθμός από...

număra, număr I. *ρ. μετ.* 1. αριθμώ 2. μετρώ 3. λογαριάζω 4. συγκαταριθμώ, συγκαταλέγω // **a ~ pe degete** λογαριάζω στα δάχτυλα // **a nu ~ zile multe** δε μετράει πολλές μέρες (δεν έχει να ζήσει πολύ) // **îl număr printre prietenii mei** τον μετρώ ανάμεσα στους φίλους μου // **până numeri la trei** ώσπου να μετράς μέχρι τρία (αμέσως) II. *ρ. μέσο.* 1. μετριέμαι 2. συγκαταλέγομαι 3. αριθμούμαι // **toamna se numără bobocii** στο τέλος να κρίνουμε τα πράγματα

numărare, numărări *ουσ. θηλ.* 1. η αρίθμηση, το μέτρημα, η μέτρηση 2. το λογάριασμα

numărat *ουσ. ουδ.* η μέτρηση, η αρίθμηση

numărat-ă, numărați-te *επίθ.* 1. μετρημένος-η-ο 2. υπολογισμένος-η-ο, λογαριασμένος-η-ο // **bani numărați** τα μετρημένα χρήματα // **bob ~** κουκιά μετρημένα (σωστό, ακριβές)

numărătoare, numărători *ουσ. θηλ.* 1. η μέτρηση, το μέτρημα 2. η αρίθμηση 3. η διαλογή, η καταμέτρηση // **~ inversă** η αντίστροφη μέτρηση // **-a voturilor** η διαλογή των ψήφων

numărător-oare, numărători-oare I. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο αριθμητής (ο όρος του κλάσματος πάνω από τον παρονομαστή) II. *ουσ. ουδ.* ο αριθμητήρας, η μηχανή που μετράει

nu-mă-uita *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η μυοσωτίς, το φυτό μή με λησμόνει

nume, nume I. *ουσ. αρσ.* 1. το όνομα 2. η ονομασία // **~ de familie** το οικογενειακό όνομα, το επώνυμο, το επίθετο // **~ propriu** το κύριο όνομα // **-le meu este...** το όνομά μου είναι... // **-le și prenumele** το ονοματεπώνυμο // **a-și face un ~** ν'αποκτήσω όνομα // **a nu lua cineva în ~ de rău** κάτι τι να μη σας κακοφανεί (να μην έχετε κάποια λαθεμένη εξήγηση) // **a spune lucrurilor pe ~** λέγω τα σύκα-σύκα και τη σκάφη-σκάφη // **cu același ~** με το ίδιο όνομα, ομώνυμος-η-ο // **în -le legii** εν ονόματι του νόμου // **pe -le meu** επ' ονόματί μου // **ziua -lui** η ονομαστική γιορτή II. *επιρ. έκφρ.* // **cu ~ de...** με ονομασία... // **după ~** ονομαστικά, ονομαστί // **numai cu -le** τυπικά // **pe ~** ονόματι, με το όνομα

numen *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* το νοούμενο, αυτό πού είναι αντιληπτό μόνο με το νου, η ιδέα, κ.λ.π.

numenal-ă, numenali-e *επίθ. (φιλοσ.)* κατά το νοούμενο // *(γραμμ.)* **formă -ă** σχήμα κατά το νοούμενο (κατά σύνεση) π. χ. «πολύς κόσμος έφυγαν», αντί πολλοί άνθρωποι

numeral-ă, numerali-e I. *επίθ.* αριθμητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το αριθμητικό, τα αριθμητικά

numerar *ουσ. ουδ.* τα μετρητά, το ρευστό χρήμα // **în ~** τοις μετρητοίς (με άμεση καταβολή του αντίτιμου)

numerație, numerații *ουσ. θηλ.* η αρίθμηση

numeric-ă, numerici-ce *επίθ.* αριθμητικός-ή-ό

numericește *επίρ.* αριθμητικώς

numeros-oasă, numeroși-oase *επίθ.* 1. πολυάριθμος -η-ο, αναρίθμητος-η-ο 2. αμέτρητος-η-ο 3. *μτφ.* μύριοι-ες-ια, πολύς-πολλή-πολύ // **o familie numeroasă** μια πολυάριθμη οικογένεια // **un ~ public** ένα πολυάριθμο κοινό (κόσμος)

numerota, numerotez *ρ. μετ.* αριθμίζω, θέτω αριθμόν, αριθμολογώ

numerotare, numerotări *ουσ. θηλ.* η αρίθμηση, η σήμανση με ιδιαίτερο αριθμό

numerotat *ουσ. ουδ.* η αρίθμηση // **mașină de ~** ο αριθμητήρας (αποτυπώνει αριθμούς σε αυξάνουσα σειρά)

numerotat-ă, numerotați-te *επίθ.* αριθμημένος-η-ο

numerotație, numerotații *ουσ. θηλ.* η αρίθμηση

numi, numesc I. *ρ. μετ.* 1. ονομάζω, ονοματίζω, αναφέρω ονομαστικά 2. αποκαλώ 3. διορίζω // **organizația l-a -t gestionar** η οργάνωση τον διόρισε διαχειριστή II. *ρ. μέσο.* 1. ονομάζομαι 2. διορίζομαι

numire, numiri *ουσ. θηλ.* 1. η ονομασία 2. ο διορισμός

numismat-ă, numismați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* νομισματολόγος (ο,η), νομισματογνώμων (ο,η)

numismatic-ă, numismatici-ce I. *επίθ.* νομισματικός -ή-ό, νομισματολογικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η νομισματική, η νομισματολογία (κλάδος της αρχαιολογίας)

numit-ă, numiți-te *επίθ.* ονομαστός-ή-ό, ξακουστός -ή-ό

numitor, numitori *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο παρονομαστής // **a aduce la același ~** φέρω στον ίδιο παρονομαστή (συμβιβάζω διαφορετικές απόψεις) // **cel mai mare ~ comun** ο μεγαλύτερος κοινός παρονομαστής

nun-ă, nuni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* νουνός-ά (ο,η), παράνυμφος (ο,η), κουμπάρος-α (ο,η)

nuntaș-ă, nuntași-șe *ουσ. αρσ. και θηλ.* καλεσμένος-η στο γάμο (ο,η), γαμηλιώτης-ισσα (ο,η)

nuntă, nunți *ουσ. θηλ.* 1. ο γάμος, η παντρειά 2. *μτφ.* η χαρά // **~ de argint** οι αργυροί γάμοι // **alaiul de ~** η γαμήλια πομπή // **de ~** γαμήλιος-ια-ιο // **voiajul de ~** το γαμήλιο ταξίδι

nunti, nuntesc I. *ρ. μετ.* τελώ τον γάμο , στεφανώνω, παντρεύω άντρα και γυναίκα II. *ρ. αμ.* διασκεδάζω, γλεντώ στο γάμο III. *ρ. μέσο.* στεφανώνομαι, κάνω τους γάμους μου, παντρεύομαι

nunțiatură, nunțiaturi *ουσ. θηλ.* η έδρα του νούντσιου, η διπλωματική αντιπροσωπεία του πάπα σε ξένη χώρα

nunțiu, nunții *ουσ. αρσ.* ο νούντσιος, ο πρέσβης του πάπα σε ξένη χώρα
nupțial-ă, nupțiali-e *επίθ.* γαμήλιος-ια-ιο
nupțialitate *ουσ. θηλ.* ο αριθμός γάμων σε ορισμένη χρονική περίοδος
nur, nuri *ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.)* το θέλγητρο, η γοητεία
nurcă, nurci *ουσ. θηλ.* το κουνάβι, η νυφίτσα
nurliu-ie, nurlii *επίθ. (λαϊκ.)* θελκτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό
nut, nuturi *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το αυλάκωμα στο μάκρος μιας σανίδας // **~ și feder** το αυλάκωμα και η προεξοχή (για προσαρμογή σανιδιών κατά μήκος τους)
nutație *ουσ. θηλ. (φυσ.)* το πλησίασμα και η απομάκρυνση ενός σώματος σε κίνηση εν σχέσει προς τον ακίνητο αξόνα του, η κλυδωνιστική κίνηση του άξονα των πόλων της γης
nutreț, nutrețuri *ουσ. ουδ.* η ζωοτροφή, η νομή, η χορτονομή
nutri, nutresc I. *ρ. μετ.* 1. τρέφω, θρέφω 2. ταΐζω 3. διατρέφω // **nutresc speranța** τρέφω την ελπίδα II. *ρ. μέσο.* τρέφομαι
nutria, nutrii *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* ο κάστορας
nutritiv-ă, nutritivi-e *επίθ.* θρεπτικός-ή-ό // **schimburi ~e** οι θρεπτικές ανταλλαγές // **sistemul ~** το θρεπτικό σύστημα
nutriție, nutriții *ουσ. θηλ.* η θρέψη, το θρέψιμο
nuvelă, nuvele *ουσ. θηλ.* 1. η νουβέλα 2. το διήγημα
nuvelist-ă, nuveliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* διηγηματογράφος (ο,η)
nuvelistic-ă, nuvelistici-ce I. *επίθ.* διηγηματικός-ή-ό II. *επίρ.* διηγηματικά III. *ουσ. θηλ.* η διηγηματογραφία

O, o

O, o *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα ο, το δέκατο όγδοο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [o].
o *επιφ.* 1. ω! ω! 2. αναφώνηση για χαρά, λύπη, έκπληξη, θαυμασμό, κατάφαση, διαπίστωση // **~, vrăjitoareo, care vorbeşti!** ω, μαγεύτρα, που μιλείς!
o *αρθ. αόρ.* 1. μια (για το θηλυκό, από το ένας, μιά ένα) // **~ casă** ένα σπίτι // **~ inimă** μια καρδιά
oac *επιφ.* ουάκ! κοάξ! (το φώναγμα των βατράχων)
oacheş-ă, oacheşi-e *επίθ.* 1. μελαχροινός-ή-ό, μελαχρινός-ή-ό 2. μαυριδερός-ή-ό
oaie, oi *ουσ. θηλ.* 1. το πρόβατο 2. η προβάτα, η προβατίνα // **oaia rătăcită** το απολωλός πρόβατο // **a fi deştept ca oaia** το να είναι κανείς κουτός // **a o face de ~** τα κάνω θάλασσα // **a suge de la două oi** βυζαίνω (απομυζώ) από δύο πρόβατα (έχω όφελος από δύο μέρη) // **blană de ~** η προβιά // **ca oile** σαν τα πρόβατα, μπουλούκι // **carne de ~** το προβατήσιο κρέας // **creşterea oilor** η προβατοτροφία, η προβατοκομία // **de ~** πρόβειος -εια-ειο, προβατήσιος-ια-ιο // **negustor de oi** ο προβατέμπορος // **prea e de ~** ξεπερνάει τα όρια
oală, oale *ουσ. θηλ.* 1. η κατσαρόλα 2. το τσουκάλι 3. η χύτρα // **~ de pământ** η πήλινη (χωματένια) χύτρα // **a lua pe cineva ca din ~** το να ξαφνιάζεται κανείς // **a plăti oalele sparte** πληρώνω τα σπασμένα (τις ζημιές πού έκανε άλλος) // **a pune în aceeaşi ~** τα μπερδεύω τα πράγματα, κάνω σύγχυση // **a râde ciob de ~ spartă** το να κοροϊδεύει κανείς άδικα // **a se amesteca acolo unde nu-i fierbe oala** αναμειγνύομαι όπου δε με αφορά // **a se face oale şi ulcele** να πεθάνει κανείς // **cât o ~ de praznic** μεγάλος // **o ~ de fasole boabe** μια χύτρα με φασόλια ξερά
oară, ori *ουσ. θηλ.* η φορά // **de cele mai multe ori** τις περισσότερες φορές // **de multe ori** πολλές φορές // **prima ~** την πρώτη φορά II. *συνδ. έκφρ.* **ori de câte ori** όσες φορές πού, κάθε φορά που III. *επιρ. έκφρ.* // **de câte ori!** πόσες φορές! // **de puţine ori** λίγες φορές
oare *επίρ.* 1. άραγε, άραγες 2. άρα, μήπως, αληθινά; 3. μπας; // **~ a priceput?** άραγες κατάλαβε; // **~ îl credeţi?** μήπως στ'αληθινά τον πιστεύετε; // **~ nu cumva a venit la dumneata pe-acasă?** άραγε δεν ήρθε μήπως σε σένα στο σπίτι; // **~ unde o fi el?** πού νάναι αυτός άραγε;// **de ce ~?** γιατί άρα; // **să fie ~ adevărat?** να είναι άραγες αληθινά;
oarecare, oarecare I. *επίθ. αόρ.* 1. κάποιος-α-ο 2. κάμποσος-η-ο 3. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε // **într-un fel ~** κατά κάποιον τρόπο // **la ~ distanţă** σε κάποια απόσταση // **un om ~** ένας οποιοσδήποτε άνθρωπος // **unul ~** ένας κάποιος // **va rămâne un timp ~** θα μείνει κάμποσο καιρό II. *αντ. αόρ.* 1. κάποιος-α-ο 2. κανένας, κανείς, καμιά, κανένα
oarecum *επίρ.* κάπως, οπωσδήποτε, κατά κάποιο τρόπο, έτσι κι έτσι // **mi-e ~ cunoscut** κάπως τον ξέρω
oaspe *ουσ. αρσ.* ιδ. *oaspete*
oaspete, oaspeţi *ουσ. αρσ.* 1. *ο* φιλοξενούμενος 2. *ο* επισκέπτης 3. *ο* καλεσμένος, *ο* μουσαφίρης 4. *ο* συνδαιτυμόνας (σε γεύμα)
oaste, oşti *ουσ. θηλ.* 1. *ο* στρατός, το στράτευμα 2. η στρατιά
oază, oaze *ουσ. θηλ.* 1. η όαση, η κατοικημένη έκταση μέσα σε έρημο 2. *μτφ.* το καταφύγιο, η χαρά
obadă, obezi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. ο ξύλινος γύρος του τροχού αμάξης 2. *μτφ.* οι χειροπέδες // **a pune în obezi** βάζω σε χειροπέδες, υποδουλώνω
obăda, obădez *ρ. μετ. (επαρχ.)* βάζω τις ακτίνες στο ξύλινο γύρο του τροχού αμάξης
obârşie, obârşii *ουσ. θηλ.* 1. η καταγωγή, η προέλευση 2. η φύτρα 3. το ριζικό 4. το γένος 5. η πηγή 6. η αρχή, η αφετηρία, το ξεκίνημα
obcină, obcini *ουσ. θηλ.* 1. το κορφοβούνι, η κορυφογραμμή βουνού 2. η ράχη βουνού ή λόφου
obedient-ă, obedienţi-te *ουσ. θηλ.* *ο* υπάκουος, *ο* υποτακτικός, *ο* πειθήνιος, *ο* ευπειθής
obedienţă, obedienţe *ουσ. θηλ.* η υπακοή, η υποταγή, η υποτέλεια
obelisc, obeliscuri *ουσ. ουδ.* *ο* οβελίσκος
oberchelner, oberchelneri *ουσ. αρσ.* *ο* αρχισερβιτόρος, το ανώτερο γκαρσόνι
oberliht, oberlihturi *ουσ. ουδ.* *ο* φεγγίτης του παραθύρου
obez-ă, obezi-e *επίθ.* παχύσαρκος-η-ο, παχύσωμος -η-ο
obezitate *ουσ. θηλ.* το πάχος, η παχυσαρκία
obială, obiele *ουσ. θηλ.* το κομμάτι από ύφασμα πού περιτυλίγεται στο πέλμα του ποδιού πάνω από την κάλτσα
obicei, obiceiuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η συνήθεια, το συνήθειο 2. το ήθος, η έξη // **-ul pământului** το έθιμο, *ο* άγραφος κανόνας δικαίου // **câte bordeie, atâtea -e** σε άλλες χώρες, άλλες συνήθειες // **după ~** κατά τη συνήθεια // **un ~ prost** μια κακή συνήθεια II. *επιρ. έκφρ.* // **ca de ~** ως συνήθως // **de ~** κατά συνήθεια, κατά κανόνα, συνήθως III. *ρημ. έκφρ.* **a avea ~** συνηθίζω, έχω τη συνήθεια
obidă, obide *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ταλαιπωρία, η οδύνη, η λύπη 2. τα βάσανα, η πικρία, η πίκρα 3. η αδικία, η καταδυνάστευση
obidi, obidesc I. *ρ. μέσο. (λαϊκ.)* 1. ταλαιπωρούμαι, βασανίζομαι 2. πικραίνομαι, στενοχωριέμαι II. *ρ. μετ.* 1. ταλαιπωρώ, βασανίζω κάποιον 2. ταλανίζω 3. καταπιέζω, καταδυναστεύω
obidire, obidiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ταλαιπωρία, *ο* βασανισμός, *ο* ταλανισμός 2. η καταδυνάστευση, η καταπίεση
obidit-ă, obidiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ταλαίπωρος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, πικραμένος-η-ο 2.

αδικαίωτος-η-ο, ταλανισμένος-η-ο, βασανισμένος -η-ο, καταπιεσμένος-η-ο

obiect, obiecte I. *ουσ. ουδ.* 1. το αντικείμενο 2. το θέμα 3. ο σκοπός 4. κάθε πράγμα που μπορούμε να αντιληφθούμε με τις αισθήσεις // **~ al muncii** το αντικείμενο της εργασίας // **~ de inventar** το αντικείμενο απογραφής // **~ de valoare** τα αντικείμενα αξίας // **-ul cercetărilor** το αντικείμενο των ερευνών // **-ul discuției** το θέμα συζήτησης // **~ de studiu** η διδασκομένη ύλη, το μάθημα (ο επιστημονικός κλάδος) II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** στο θέμα (χωρίς παρέκβαση από το θέμα)

obiecta, obiectez *ρ. μετ.* 1. αντιλέγω, αντιτίθεμαι, αντιτείνω 2. φέρνω αντιρρήσεις 3. αντικρούω

obiectare, obiectări *ουσ. θηλ.* 1. η αντιλογία, η αντίθεση, η αντίθετη άποψη 2. η αντίκρουση 3. η αντίρρηση

obiectiv-ă, obiectivi-e I. *επίθ.* 1. αντικειμενικός-ή-ό, πραγματικός-ή-ό 2. *μτφ.* αμερόληπτος-η-ο // **realitatea -ă** η αντικειμενική πραγματικότητα II. *επίρ.* αντικειμενικά III. *ουσ. ουδ.* 1. ο στόχος 2. ο τελικός σκοπός // **~ fotografic** ο φωτογραφικός φακός // **~ industrial** το βιομηχανικό αντικείμενο // **~ turistic** ο τουριστικός στόχος

obiectiva, obiectivez *ρ. μετ.* πραγματώνω, μετατρέπω σε αξίες με αντικειμενική ύπαρξη

obiectivare, obiectivări *ουσ. θηλ.* η πραγμάτωση, η πραγματοποίηση

obiectivat-ă, obiectivați-te *επίθ.* υλοποιημένος-η-ο // **imagini -e** οι υλοποιημένες εικόνες

obiectivism *ουσ. ουδ.* ο αντικειμενισμός, η αμεροληψία

obiectivist-ă, obiectiviști-ste *επίθ.* 1. αντικειμενικός -ή-ό, αμερόληπτος-η-ο 2. ανεπηρέαστος-η-ο 3. ακέραιος-η-ο

obiectivitate *ουσ. θηλ.* η αντικειμενικότητα

obiectiviza, pers. 3 obiectivizează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παίρνει πραγματική υπόσταση, υλοποιείται

obiectivizare, obiectivizări *ουσ. θηλ.* η υλοποίηση, η πραγματοποίηση

obiectual-ă, obiectuali-e *επίθ.* 1. αντικειμενικός-ή-ό 2. υλικός-ή-ό

obiecție, obiecții *ουσ. θηλ.* 1. η αντιλογία, η αντίρρηση 2. η παρατήρηση // **a ridica o ~** φέρνω αντίρρηση

obijdui, obijduiesc *ρ. μετ.* 1. βασανίζω, ταλανίζω 2. καταπιέζω, κάνω κακό σε κάποιον, αδικώ

obijduit-ă, obijduiți-te *επίθ.* 1. βασανισμένος-η-ο, ταλανισμένος-η-ο, καταπιεσμένος-η-ο, τυραννισμένος-η-ο 2. αδικαίωτος-η-ο

obișnui, obișnuiesc I. *ρ. μετ.* 1. συνηθίζω 2. κάνω κάτι από συνήθεια 3. εξοικειώνω II. *ρ. μέσο.* 1. συνηθίζω σε κάτι, εξοικειώνομαι 2. προσαρμόζομαι // **m-am ~t cu clima** έχω συνηθίσει με το κλίμα // **se -ește** συνηθίζεται

obișnuință, obișnuințe I. *ουσ. θηλ.* 1. η συνήθεια 2. το συνήθειο II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** από συνήθεια

obișnuit-ă, obișnuiți-te I. *επίθ.* 1. συνήθης-ης-ες, συνηθισμένος-η-ο 2. εξοικειωμένος-η-ο 3. προσαρμοσμένος-η-ο // **condițiile -e** οι συνηθισμένες συνθήκες 4. όχι αξιόλογος-η-ο, όχι ξεχωριστός-ή-ό II. *επίρ.* συνήθως

oblădui, obláduiesc I. *ρ. μετ.* 1. προστατεύω 2. διαχειρίζομαι, διοικώ, κυβερνώ 2. υπερασπίζω II. *ρ. αμ.* διαφεντεύω, κυριαρχώ, επικρατώ III. *ρ. μέσο.* διοικούμαι, κυβερνιέμαι, καθοδηγούμαι

oblăduire, oblăduiri *ουσ. θηλ.* 1. η διακυβέρνηση, η διοίκηση, το διαφέντεμα 2. η προστασία

oblăduitor-oare, oblăduitori-oare I. *επίθ.* 1. προστατευτικός-ή-ό 2. διοικητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαφεντευτής-εύτρα (ο,η), εξουσιαστής-στρια (ο,η), προστάτης-ισσα (ο,η)

oblânc, oblâncuri *ουσ. ουδ.* το μπροστινό μέρος της σέλλας (του σαμαριού) του αλόγου

oblic-ă, oblici-ce I. *επίθ.* 1. λοξός-ή-ό 2. πλάγιος-α-ιο // **linie -ă** η πλάγια γραμμή // **privire -ă** το λοξό βλέμμα (το φθονερό, κακό βλέμμα)

oblicitate *ουσ. θηλ.* η λοξότης

obliga, oblig I. *ρ. μετ.* 1. αναγκάζω, εξαναγκάζω, υποχρεώνω // **a ~ să spună** αναγκάζω να πει (να μιλήσει) II. *ρ. μέσο.* 1. αναγκάζομαι 2. υποχρεώνομαι, χρεώνομαι

obligare, obligări *ουσ. θηλ.* 1. η υποχρέωση 2. ο εξαναγκασμός, ο καταναγκασμός, η χρήση βίας σε κάποιον να κάνει κάτι

obligat-ă, obligați-te *επίθ.* 1. υπόχρεος-η-ο, υποχρεωμένος-η-ο 2. αναγκαστικός-ή-ό 3. αναγκασμένος-η-ο 4. ευγνώμων-ων-ον

obligativitate *ουσ. θηλ.* το να είναι υποχρεωμένος -η-ο, το να υπάρχει η υποχρέωση

obligatoriu-ie, obligatorii I. *επίθ.* 1. υποχρεωτικός -ή-ό, αναγκαστικός-ή-ό, εξαναγκαστικός-ή-ό, καταναγκαστικός-ή-ό 2. επιβεβλημένος-η-ο // **în mod ~** καταναγκαστικά // **învățământ ~** η υποχρεωτική εκπαίδευση // **prezența obligatorie** η υποχρεωτική παρουσία // **sens ~** η αναγκαστική κατεύθυνση II. *επίρ.* 1. υποχρεωτικώς 2. καταναγκαστικά 3. απαραίτητα 4. αναγκαστικά // **mănânc ~ mâncare de regim** αναγκαστικά δίαιτα

obligație, obligații *ουσ. θηλ.* 1. η υποχρέωση, το χρέος 2. το καθήκον 3. *οικον.* η ομολογία // **am ~ față de cineva** έχω υποχρέωση σε κάποιον // **drepturi și obligații** τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις // **om fără obligații** άνθρωπος χωρίς υποχρεώσεις

obligațiune, obligațiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. **obligație**

oblitera, obliterez I. *ρ. μετ. (αρχ.)* 1. σφραγίζω (γραμματόσημο) 2. εμφράσσω II. *ρ. μέσο.* σβήνομαι, χάνομαι, γίνομαι δυσανάγνωστος

obliterare, obliterări *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η σφράγιση, το σφράγισμα (γραμματοσήμων) 2. η εξάλειψη, το σβήσιμο, η έμφραξη

obliterație, obliterații *ουσ. θηλ.* 1. η σφράγιση 2. η έμφραξη

oblojeală, oblojeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το έμπλαστρο, το κατάπλασμα 2. η περιτύλιξη

obloji, oblojesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. θεραπεύω με γιατροσόφια 2. βάζω σε κάποιον έμπλαστρο, κατάπλασμα 3. περιτυλίγω 4. επιδένω (τραύμα) 5. *μτφ.* φροντίζω κάποιον, περιποιούμαι II. *ρ. μέσο.* κουκουλώνομαι, περιτυλίγομαι

oblojit-ă, oblojiți-te *επίθ.* 1. τυλιχτός-ή-ό, περιτυλιγμένος-η-ο 2. περιποιημένος-η-ο

oblon, obloane *ουσ. ουδ.* 1. το παραθυρόφυλλο 2. το παντζούρι 3. τα γρίλια 4. το κανάτι

oblong-ă, oblongi-ge *επίθ.* επιμήκης-ης-ες, μακρουλός-ή-ό

obloni, oblonesc *ρ. μετ. (αρχ.)* κλείνω με παντζούρια

oblonit-ă, obloniți-te *επίθ. (αρχ.)* κλειστός-ή-ό με παντζούρια // **-u-mi-a fereastra** μου έκλεισε το παράθυρο με παντζούρια
oblu, oablă, obli, oable I. *επίθ.* 1. ευθύς-εία-ύ, ίσος -η-ο 2. επίπεδος-η-ο II. *επίρ.* ευθέως, ίσα
oboi, oboaie *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το όμποε, ο οξύαυλος
oboist-ă, oboiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* παίχτης-τρια στο όμποε (ο, η)
obol, oboli, oboluri I. *ουσ. αρσ.* ο οβολός (παλιό νόμισμα χάλκινο αξίας πέντε λεπτών) II. *ουσ. ουδ.* η συνεισφορά, η συμβολή, η βοήθεια
obor, oboare *ουσ. ουδ.* το ζωοπάζαρο, ο φραγμένος τόπος ολόγυρα όπου πουλιούνται τα ζώα
oboroc, oboroace *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το δώρημα 2. το δοχείο από φλοιό φλαμουριάς για φύλαγμα σιτηρών // **a pune ceva sub ~** βάζω κάτι κρυφό μέρος, κρατώ κάτι κρυμμένο
oboseală, oboseli *ουσ. θηλ.* 1. η κούραση, η κόπωση, ο κόπος, ο μόχθος 2. το αποκάμωμα, ο αποκαμωμός, το απόσταμα, ο αποσταμός
obosi, obosesc I. *ρ. μετ.* 1. κουράζω, προξενώ κόπωση 2. καταπονώ, κατακουράζω // **m-au -t drumurile** με κούρασαν οι δρόμοι II. *ρ. αμ.* αποσταίνω, αποκάνω, αποκάμνω III. *ρ. μέσο.* κουράζομαι
obosit-ă, obosiți-te *επίθ.* 1. κουρασμένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 2. εξαντλημένος-η-ο
obositor-oare, obositori-oare *επίθ.* 1. κουραστικός -ή-ό 2. κοπιαστικός-ή-ό
obot, obote *ουσ. ουδ.* η σανίδα πού δένει έμπροσθεν τούς ολισθητήρες του έλκηθρου
obraz, obraji *ουσ. αρσ.* 1. το πρόσωπο 2. το μάγουλο 3. η φυσιογνωμία, η όψη 4. η φάτσα, το μούτρο 5. *μτφ.* το άτομο // **-ul subțire cu cheltuială se ține** το λεπτό πρόσωπο με έξοδα διατηρείται // **a avea ~ subțire** έχει λεπτό πρόσωπο (έχει καλούς τρόπους) // **a fi gros de ~** έχει χοντρό πετσί, αναίσθητος // **a fi fără ~** δεν έχει πρόσωπο, δεν έχει ντροπή // **a ieși cu ~ curat** βγαίνω ασπροπρόσωπος-η-ο (τα καταφέρνω) // **a-i crăpa -ul de rușine** σκάζει το πρόσωπό του από ντροπή // **a-i zice cuiva de la ~** το λέγω σε κάποιον κατάμουτρα (απ' ευθείας) // **a-și pune -ul** βάζω το πρόσωπο μου για κάποιον, δίνω εγγύηση για κάποιον // **a nu mai avea ~** δεν έχει πια μούτρα να (ντρέπεται για το φταίξιμο του) // **cu ce ~?** με τι πρόσωπο; (με ποία τόλμη;) // **să-ți fie rușine -ului** να νιώσεις ντροπή στο πρόσωπο σου
obraznic-ă, obraznici-ce *επίθ.* 1. αυθάδης-ης-ες 2. ξετσίπωτος-η-ο 3. θρασύς-εία-ύ, αναιδής-ής-ές, αδιάντροπος-η-ο, αναίσχυντος-η-ο 4. ιταμός-ή-ό, απόκοτος-η-ο
obrăjor, obrăjori *ουσ. αρσ.* το προσωπάκι
obrăzar, obrăzare *ουσ. ουδ.* η προσωπίδα
obrăznicătură, obrăznicături *ουσ. θηλ. (οικ.)* το αυθάδικο άτομο
obrăznici, obrăznicesc I. *ρ. μετ.* αποθρασύνω, κάνω κάποιον αυθάδη, θρασύ II. *ρ. μέσο.* αποθρασύνομαι, αυθαδιάζω, γίνομαι θρασύς
obrăznicie, obrăznicii *ουσ. θηλ.* 1. η αυθάδεια, η θρασύτητα 2. η ξετσιπωσιά 3. η αναίδεια, η αναισχυντία, η ιταμότητα, η αποκοτιά, το θράσος
obroc, obroace *ουσ. ουδ.* ιδ. oboroc
obroci, obrocesc *ρ. μετ.* μαγεύω, κάνω μάγια, γοητεύω
obscen-ă, obsceni-e *επίθ.* 1. άσεμνος-η-ο, αδιάντροπος-η-ο, ξετσίπωτος-η-ο 2. αϊσχρός-ή-ύ // **fotografia -ă** η άσεμνη φωτογραφία
obscenitate, obscenități *ουσ. θηλ.* 1. η ασεμνογραφία, η αχρειότητα 2. η αισχρολογία, η αισχρότητα, η απρέπεια
obscur-ă, obscuri-e *επίθ.* 1. σκοτεινός-ή-ό, σκοτερός-ή-ό, σκοταδερός-ή-ό 2. ζοφερός-ή-ό, σκιερός-ή-ό 3. *μτφ.* άσημος-η-ο, ασήμαντος-η-ο, αφανής-ής-ές, ασαφής-ής-ές
obscurantism *ουσ. ουδ.* 1. ο σκοταδισμός 2. η πνευματική καθυστέρηση 3. η απέχθεια προς την παιδεία
obscurantist-ă, obscurantiști-ste I. *επίθ.* σκοταδιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκοταδιστής-ίστρια (ο,η), ο φωτοσβέστης
obscuritate, obscurități *ουσ. θηλ.* 1. το σκότος, το σκοτάδι, ο ζόφος 2. η σκοτεινότητα 3. *μτφ.* η άγνοια, η ασάφεια
obsecvent-ă, obsecvenți-te *επίθ.* (για κοιλάδα) με την κατεύθυνση ροής αντίθετη της απόκλισης των στρωμάτων
obseda, obsedez *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον να έχει ιδεοληψία για κάτι 2. παρενοχλώ, ανησυχώ 3. *μτφ.* τυραννώ
obsedant-ă, obsedanți-te *επίθ.* 1. ιδεοληπτικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό, ανησυχητικός-ή-ό
obsedare, obsedări *ουσ. θηλ.* 1. η ιδεοληψία 2. η έγνοια, η παρενόχληση
obsedat-ă, obsedați-te I. *επίθ.* που έχει καταληφθεί από ιδεοληψία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* έχοντας ιδεοληψία (ο,η)
observa, observ *ρ. μετ.* 1. παρατηρώ, κάνω παρατήρηση 2. περιεργάζομαι 3. προσέχω, εξετάζω, κοιτάζω κάτι με μεγάλη προσοχή 4. θωρώ, βλέπω, επιτηρώ, επιβλέπω 5. φυλάω // **am ~ că...** παρατήρησα ότι... // **a nu ~** το να μην παρατηρεί // **nu l-am -t** δεν τον παρατήρησα
observabil-ă, observabili-e *επίθ.* παρατηρητός-ή-ό, πού μπορεί να παρατηρηθεί
observare, observări *ουσ. θηλ.* 1. η παρατήρηση 2. η περισκόπηση 3. η επιτήρηση 4. ο έλεγχος 5. *στρατ.* η παρακολούθηση του εχθρού
observator, observatoare *ουσ. ουδ.* 1. το παρατηρητήριο 2. η σκοπιά // **-ul astronomic** το αστεροσκοπείο, το αστρονομικό παρατηρητήριο // **-ul meteorologic** το μετεωροσκοπείο, το μετεωρολογικό παρατηρητήριο, ο μετεωρολογικός σταθμός
observator-oare, observatori-oare I. *επίθ.* παρατηρητικός-ή-ό // **notă -oare** η παρατηρητική σημείωση, το παρατηρητικό σημείωμα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρατηρητής-ήτρια (ο,η), επιτηρητής-ήτρια (ο,η)
observație, observații *ουσ. θηλ.* 1. η παρατήρηση, η παρακολούθηση 2. η επιτήρηση 3. η επίπληξη 4. το σημείωμα 5. η διαπίστωση // **bolnav ținut sub ~** ο άρρωστος κρατούμενος υπό την παρατήρηση // **foaie de ~** το φύλλο παρατήρησης
obsesie, obsesii *ουσ. θηλ.* 1. η ιδεοληψία 2. η ανησυχία
obsesiv-ă, obsesivi-e *επίθ.* ιδεοληπτικός-ή-ό
obstacol, obstacole *ουσ. ουδ.* 1. το εμπόδιο, το εμπόδισμα, η παρεμπόδιση 2. το πρόσκομμα, η εναντιότητα 3. το κώλυμα 4. *μτφ.* η δυσκολία 5.

η ανακοπή, η αναχαίτιση // **a întâmpina multe -e** συναντώ πολλά εμπόδια // *(αθλ.)* **drum (cursă) cu -e** δρόμος μετ'εμποδίων (αγώνισμα με υπερπήδηση εμποδίων)
obstretic-ă, obstretici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* μαιευτικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η μαιευτική
obstretician-ă, obstreticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαιευτήρας-εύτρια (ο,η)
obstrua, obstruez *ρ. μετ. (ιατρ.)* 1. εμφράττω, εμφράσσω 2. βουλώνω
obstructiv-ă, obstructivi-e *επίθ. (ιατρ.)* εμφραχτικός -ή-ό, αποφραχτικός-ή-ό
obstrucție, obstrucții *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η έμφραξη, το έμφραγμα 2. το βούλωμα, το στούμπωμα 3. το εμπόδιο, το κώλυμα, η κωλυσιεργία 4. η τρικλοποδιά 5. *μτφ. (αθλ.)* το αντικανονικό παίξιμο // **obstrucția intestinală** η εντερική έμφραξη
obstrucționa, obstrucționez *ρ. μετ.* 1. κωλύω, παρακωλύω 2. παρεμποδίζω
obstrucționism *ουσ. ουδ.* 1. η κωλυσιεργία, η παρακώλυση 2. η παρεμπόδιση 3. η προσπάθεια να ματαιωθεί ένα έργο
obstrucționist-ă, obstrucționiști-ste I. *επίθ.* κωλυσιεργικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κωλυσιεργός (ο,η)
obște, obști I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η κοινότητα, η κοινωνία 2. η ένωση 3. το κοινό, το πλήθος, η ομάδα ανθρώπων, ο κόσμος 4. ο σύλλογος, ο συνεταιρισμός II. *επίθ. έκφρ.* **de ~** κοινός-ή-ό, δημόσιος-ια-ιο III. *επίρ. έκφρ.* **de ~** από κοινού, μαζί, εξίσου, συνήθως, παντού, πανταχού
obștesc-ească, obștești *επίθ.* δημόσιος-ια-ιο, κοινοτικός-ή-ό, κοινός-ή-ό // **a-și da -ul sfârșit** φτάνω στο τέλος της ζωής μου (πεθαίνω, τελειώνει η ζωή μου) // **obșteasca adunare** η εθνοσυνέλευση
obtura, obturez *ρ. μετ.* 1. εμφράττω, εμφράσσω 2. βουλώνω, ταπώνω
obturare, obturări *ουσ. θηλ.* 1. η έμφραξη 2. το βούλωμα
obturator, obturatoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή πού μικραίνει την τομή απ'όπου περνάει ρευστό υλικό // **~ fotografic** το εξάρτημα της φωτογραφικής μηχανής πού εμποδίζει η επιτρέπει το πέσιμο του φωτός πάνω στο φιλμ
obturație, obturații *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η έμφραξη 2. το βούλωμα // **~ dentară** το σφράγισμα δοντιού
obtuz-ă, obtuzi-e *επίθ.* 1. αμβλύς-εία-ύ 2. *μτφ.* εξασθενημένος-η-ο, αδύνατος-η-ο, στενοκέφαλος -η-ο // *(γεωμ.)* **unghi ~** η αμβλεία γωνία
obtuzitate, obtuzități *ουσ. θηλ.* 1. η αμβλύτητα 2. *μτφ.* το στόμωμα, η ακονιά, η πνευματική ανεπάρκεια
obține, obțin *ρ. μετ.* 1. αποκτώ 2. βγάζω, εξάγω 3. παράγω
obținere, obțineri *ουσ. θηλ.* 1. το απόκτημα, η απόκτηση 2. η επίτευξη
obuz, obuze *ουσ. ουδ.* 1. η οβίδα, το βλήμα πυροβόλου 2. ο όλμος
obuzier, obuziere 1. το πυροβόλο 2. το ολμοβόλο 3. το οβιδοβόλο
oca, ocale *ουσ. θηλ.* η οκά // **a prinde cu -ua mică** πιάνω κάποιον λέει ψέματα / να κλέβει
ocară, ocări I. *ουσ. θηλ.* 1. η ύβρη, η βρισιά, η λοιδορία 2. ο διασυρμός, ο εμπαιγμός 3. η προσβολή 4. ο εξευτελισμός II. *επίθ. έκφρ.* **a ajunge de ~** καταντώ να είμαι για διασυρμό, για εξευτελισμό, γίνομαι ρεζίλι // **a face pe cineva de ~** κατεξευτελίζω κάποιον, τον κάνω ρεζίλι, εμπαίζω κάποιον // **de ~** εξευτελισμένος-η-ο, για εμπαιγμό, για διασυρμό
ocazie, ocazii I. *ουσ. θηλ.* 1. η ευκαιρία 2. η αφορμή 3. η σύμπτωση, το περιστατικό 4. η περίσταση 5. το τυχαίο μέσο μετακίνησης // **a pierde ocazia** χάνω την ευκαιρία // **a profita de ~** επωφελούμαι της ευκαιρίας // **cu această ~ vorbește directorul** με αύτη την ευκαιρία μιλάει διευθυντής // **cu altă ~** με άλλη ευκαιρία // **la prima ~** σε πρώτη ευκαιρία II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de ~** περιστασιακός-ή-ό, τυχαίος-αία-αίο, κατά σύμπτωση III. *ρημ. έκφρ.* **a da ~** δίνω αφορμή (την πρόφαση για κάποια ενέργεια)
ocaziona, ocazionez *ρ. μετ.* 1. προξενώ 2. προκαλώ 3. δίνω την αφορμή, την αιτία να γίνει κάτι
ocazional-ă, ocazionali-e I. *επίθ.* 1. τυχαίος-αία-αίο 2. συμπτωματικός-ή-ό, ευκαιριακός-ή-ό II. *επίρ.* τυχαία, συμπτωματικώς, ευκαιριακώς
ocazionalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η συμπτωσιαρχία
ocărî, ocărăsc *ρ. μετ.* 1. υβρίζω, βρίζω 2. προσβάλλω, επιπλήττω, επιτιμώ, μαλώνω 3. δυσφημίζω, κακολογώ
ocărâre, ocărâri *ουσ. θηλ.* η επίπληξη, η επιτίμηση, το μάλωμα, η δυσφήμιση, η κακολογία
ocârmui, ocârmuiesc *ρ. μετ.* 1. κυβερνώ, διοικώ 2. διαχειρίζομαι, διευθύνω
ocârmuire, ocârmuiri *ουσ. θηλ.* 1. η κυβέρνηση, η διοίκηση 2. το κυβερνείο (το κτήριο όπου μένει ο κυβερνήτης) 3. η διεύθυνση
occident *ουσ. ουδ.* 1. η Δύση 2. *μτφ.* η Δυτική Ευρώπη
occidental-ă, occidentali-e *επίθ.* δυτικός-ή-ό // **biserica -ă** η δυτική / η καθολική εκκλησία // **Europa -ă** η Δυτική Ευρώπη
occipital-ă, occipitali-e I. *επίθ.* ινιακός-ή-ό // **orificiul ~** το ινιακό στόμιο II. *ουσ. ουδ.* το ινιακό κόκκαλο
occiput, occiputuri *ουσ. ουδ.* το ινίο, το πίσω μέρος του κεφαλιού πάνω από το λαιμό
ocean, oceane *ουσ. ουδ.* 1. ο ωκεανός 2. *μτφ.* καθετί πού είναι απέραντο // **-ul Atlantic** ο Ατλαντικός Ωκεανός // **-ul Pacific** ο Ειρηνικός Ωκεανός // **-ul planetar** ο πλανητικός ωκεανός (παγκόσμιος) // **fundul -ului** ο πυθμένας του ωκεανού
oceanic-ă, oceanici-ce *επίθ.* ωκεάνιος-ια-ιο // **climă -ă** το ωκεάνιο κλίμα // *(γεωλ.)* **perioada -ă** η ωκεάνιος περίοδος (η περίοδος του σχηματισμού των αρχέγονων ωκεανών και ηπείρων)
oceanidă, oceanide *ουσ. θηλ. (μυθ.)* οι Ωκεανίδες (νύμφες, κόρες του Ωκεανού και της Τηθύος, προστάτισσες των υδάτων)
oceanograf-ă, oceanografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ωκεανογράφος (ο,η)
oceanografic-ă, oceanografici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* ωκεανογραφικός-ή-ό
oceanografie *ουσ. θηλ.* η ωκεανογραφία, η ωκεανολογία
ocheadă, ocheade *ουσ. θηλ.* 1. το βλέμμα 2. η ματιά
ochean, ocheane *ουσ. ουδ.* το τηλεσκόπιο, το κιάλι
ocheană, ochene *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* είδος ψαριού σταχτί-υποκύανο, μακρύ έως 20-30 εκατοστόμετρα

ochelari *ουσ. αρσ. πληθ.* τα ματογυάλια, τα γυαλιά // ~ **de vedere / de soare** γυαλιά για όραση / ηλίου // ~ **pentru distanță** τα γυαλιά για απόσταση *(για μακριά)* // **a avea ~ de cal** έχω περιορισμένη αντίληψη

ochelarist-ă, ochelariști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* διοπτροφόρος (ο,η), το άτομο πού φοράει ματογυάλια, ο γυαλάκιας

ochet, ocheți *ουσ. αρσ.* ο μεταλλικός κρίκος εφαρμοσμένος στο αντίσκηνο για να μη ξεφτίσει το ύφασμα

ochi, ochi, ochiuri I. *ουσ. αρσ.* 1. το μάτι, ο οφθαλμός 2. η ματιά, το βλέμμα 3. ο βλαστός φυτού, το μπουμπούκι 4. η τρύπα, το άνοιγμα σε μια επιφάνεια // ~ **de pisică** το αντανακλαστικό κρύσταλλο (συνθηματικό σημείο με φώτα στα οχήματα) // ~ **magic** η ενδεικτική λυχνία (στο ραδιόφωνο)// ~ **pentru ~ și dinte pentru dinte** οφθαλμός αντί οφθαλμού και δόντι αντί δοντιού // **-ul boului** *βοτ.* το χρυσάνθεμο το θαμνώδες, η μαργαρίτα // **-i care nu se văd se uită** τα μάτια πού δε βλέπονται λησμονούνται // **a arăta pe cineva din ~** δείχνω κάποιον με τα μάτια (με την κίνηση των ματιών) // **a da -i cu cineva** συναντώ κάποιον τυχαία // **a face cu -ul** κάνω με το μάτι, κλείνω το μάτι // **a fi cu -i pe cineva** έχω τα μάτια μου πάνω σε κάποιον // **a fi numai ~ și urechi** είμαι όλο μάτια και αυτιά / προσέχω // **a iubi pe cineva ca lumina -lor** αγαπώ κάποιον σαν το φως των ματιών μου // **a i se scurge cuiva -i după cineva** κάνω σε κάποιον τα γλυκά μάτια // **a-și vedea visul cu -i** βλέπω τ'όνειρο με τα μάτια μου (εκπληρώνεται η επιθυμία μου) // **a lua pe cineva la ~** βλέπω κάποιον με κακό μάτι (βλέπω με υποψία κάποιον) // **a măsura din ~** μετρώ με το μάτι (κατά προσέγγιση) // **a păzi pe cineva ca -i din cap** φυλάγω κάποιον σαν τα μάτια μου απ' το κεφάλι (προσέχω) // **a sorbi pe cineva din ~** τον τρώγω με τα μάτια (τον κοιτάζω με αγάπη) // **a vedea cu -i altuia** βλέπω με τ'αλλουνού τα μάτια (δεν έχω δική μου γνώμη) // **cât ai clipi din ~** όσο να ανοιγοκλείνεις τα μάτια // **cât vezi cu -i** σε μεγάλη έκταση // **cu -ul liber** με γυμνό μάτι // **cu un ~ la făină și cu altul la slănină** ποθώ και τα δύο πράγματα // **de -i lumii** προς / δια το θεαθήναι // **e cu ~ și cu sprâncene** είναι φως φανάρι // **încotro vede cu -i** σ'όποιο μέρος βλέπει με τα μάτια // **între patru ~** μεταξύ μας χωρίς μάρτυρες // **plin ~** φίσκα ολόγιομος-η-ο // **sare în ~** είναι οφθαλμοφανές II. *επιρ. έκφρ.* **cu -i închiși** με κλειστά μάτια // **în -i cuiva** στα μάτια κάποιου (κατά τη γνώμη κάποιου) // **văzând cu -i** γρήγορα // **cu ~ pierduți** με τα μάτια χαμένα στο κενό (εκστατικά) III. *ουσ. ουδ.* 1. το τμήμα τζαμιού στο παράθυρο, το τετράγωνο τζαμιού 2. η κυκλική έκταση νερού, η τρύπα ανοιγμένη στον πάγο για ψάρεμα 3. η δίνη 4. ο βρόχος, η θηλιά, το πλέγμα, το μάτι της κάλτσας 5. ο δίσκος της ηλεκτρικής κουζίνας 6. το διαχώρισμα σε αποθήκη η σε αμπάρι 7. *μτφ.* το στρογγυλό σημείο φωτός, το λαμπύρισμα // **ouă -uri** αυγά μάτια (αυγά τηγανιτά)

ochi, ochesc I. *ρ. αμ.* σκοπεύω, σημαδεύω (με όπλο) II. *ρ. μετ.* 1. κατευθύνω τη βολή προς κάποιο στόχο 2. στυλώνω τα μάτια μου κάπου, ματιάζω, μπανίζω 3. βάζω κάποιον στο μάτι για κάποιο σκοπό

ochios-oasă, ochioși-oase *επίθ.* 1. μεγαλομάτης-άτα -άτικο 2. *μτφ.* ωραίος-α-ο, όμορφος-η-ο

ochire, ochiri *ουσ. θηλ.* 1. η σκόπευση, το σημάδεμα 2. η ματιά // **linia de ~** η σκοπευτική γραμμή

ochișor, ochișori *ουσ. αρσ.* το ματάκι

ochitor-oare, ochitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκοπευτής-εύτρια (ο,η)

ochitură, ochituri *ουσ. θηλ.* το βλέμμα, το κοίταγμα, η ματιά

ochiuleț, ochiulețe *ουσ. ουδ.* το ματάκι

oclusivă, oclusive *επίθ. (γλωσ.)* κλειστός-ή-ό // **consoană ~** το κλειστό σύμφωνο

ocluziune, ocluziuni *ουσ. θηλ.* το κλείσιμο του στομίου αγωγού // *ιατρ.* ~ **intestinală** το κλείσιμο των εντέρων (το ανακάτωμα των εντέρων), η στόμωση του εντέρου

ocnaș, ocnași *ουσ. αρσ.* ο κατάδικος (πού είναι καταδικασμένος να δουλεύει σε αλατωρυχείο)

ocnă, ocne *ουσ. θηλ.* 1. το αλατωρυχείο 2. το κάτεργο, η φυλακή // **sărat ~** πολύ αρμυρός, με πολύ αλάτι

ocniță, ocnițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το μικρό αλατωρυχείο 2. ο βαθύς λάκκος, η τρώγλη 3. το κοίλωμα μέσα σε τοίχο

ocol, ocoale, ocoluri I. *ουσ. ουδ.* 1. η περίμετρος 2. ο περίκλειστος τόπος 3. η περιοχή γύρω από έναν τόπο 4. ο αυλόγυρος, η αυλή 5. η διοικητική αγροτική μονάδα 6. η περιφέρεια // **-ul silvic** η δασική περιφέρεια, η τοπική δασική αρχή // **judecătoria de ~** το δικαστήριο της περιφέρειας (το ειρηνοδικείο) II. *ουσ. ουδ.* 1. ο γύρος, η περιστροφή, η παράκαμψη 2. η βόλτα, ο περίπατος 3. *μτφ.* η παρέκβαση, η απομάκρυνση από το κύριο θέμα // **a face -ul pământului** κάνω το γύρο του κόσμου III. *ρημ. έκφρ.* **a da ~** κάνω το γύρο, κάνω τον κύκλο γύρω από κάποιον ξεπερνώντας τον IV. *επιρ. έκφρ.* // **a spune ceva fără ~** λέγω κάτι χωρίς περιστροφή // **fără ~** χωρίς περιστροφές, απερίφραστα, ξεκάθαρα, απευθείας)

ocoli, ocolesc I. *ρ. μετ.* 1. περιφέρω, γυρίζω, περιτριγυρίζω 2. παρακάμπτω 3. αποφεύγω // **a ~ răspunsul** αποφεύγω την απάντηση, πηγαίνω γύρω με την απάντηση // **el mă ocolește** αυτός με αποφεύγει II. *ρ. αμ.* 1. περιφέρομαι, περιστρέφομαι 2. λέγω κάτι με περιφράσεις, έμμεσα, όχι απευθείας

ocolire, ocoliri *ουσ. θηλ.* 1. η περιφορά, η περιστροφή, η παράκαμψη 2. η αποφυγή 3. *μτφ.* η παρέκβαση

ocoliș, ocolișuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η περιφορά, η περιστροφή, η παράκαμψη 2. ο γύρος 3. *μτφ.* η παρέκβαση II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~uri** με περιστροφές, έμμεσα

ocolit-ă, ocoliți-te I. *επίθ.* 1. περιστραμμένος-η-ο 2. που έχει παρακαμφθεί ή αποφευχθεί // **pe căi -e** επί περιστραμμένων οδών II. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** με πλάγιους τρόπους, έμμεσα

ocroti, ocrotesc *ρ. μετ.* 1. προστατεύω, προφυλάσσω 2. περιθάλπω 3. υποστηρίζω

ocrotire, ocrotiri *ουσ. θηλ.* 1. η προστασία, η προφύλαξη 2. η περίθαλψη, η υποστήριξη // **~a naturii** η προστασία της φύσης // **~a sănătății** η περίθαλψη της υγείας

ocrotitor-oare, ocrotitori-oare I. *επίθ.* προστατευτικός-ή-ό, προφυλαχτικός-ή-ό II. *επίρ.*

προστατευτικά ΙΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προστάτης -άτρια (ο,η)

ocru *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* η ώχρα

octacord-ă, octacorzi-de *επίθ. (μουσ.)* οχτάχορδος -η-ο

octaedru, octaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το οκτάεδρο

octan, octani *ουσ. ουδ. (χημ.)* το οκτάνιο

octanic-ă, octanici-ce *επίθ. (χημ.)* οκτανικός-ή-ό // **cifră ~ă** ο οκτανικός αριθμός

octant, octante *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* ο οκτάς, όργανο ναυσιπλοΐας

octavă, octave *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η οκτάβα

octet, octete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. η οκταφωνία 2. *χημ.* η ομάδα από οχτώ ηλεκτρόνια στο περιφερειακό στρώμα ενός ατόμου

octodă, octode *ουσ. θηλ. (φυσ.)* ο ηλεκτρονικός σωλήνας στα ραδιόφωνα για αλλαγή των συχνοτήτων

octogenar-ă, octogenari-e I. *επίθ.* ογδοηκονταετής -ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ογδοντάρης-α (ο,η), ογδοντάχρονος-η (ο,η)

octogon-ă, octogoni-e I. *επίθ.* οκτάγωνος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το οκτάγωνο

octogonal-ă, octogonali-e *επίθ.* οκταγωνικός-ή-ό

octoih, octoihuri *ουσ. ουδ. (θρ.)* η οκτώηχος

octombrie *ουσ. αρσ.* ο Οκτώβριος, ο Οκτώβρης // **revoluția din ~** η Οκτωβριανή Επανάσταση (το 1917 στη Ρωσία)

octopod-ă, octopozi-de I. *επίθ. (ζωολ.)* οκτάποδος -η-ο II. *ουσ. ουδ.* τα οκτάποδα (διβράγχια κεφαλόποδα)

ocular-ă, oculari-e I. *επίθ.* 1. οφθαλμικός-ή-ό 2. αυτόπτης-ις // *(νομ.)* **martor ~** ο αυτόπτης μάρτυρας II. *ουσ. ουδ.* ο φακός // **globul ~** ο βολβός του οφθαλμού

oculație, oculații *ουσ. θηλ.* ο ενοφθαλμισμός, ο εμβολιασμός (δέντρα)

oculist-ă, oculiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* οφθαλμίατρος (ο,η), οφθαλμολόγος (ο,η)

ocult-ă, oculți-te *επίθ.* απόκρυφος-η-ο, μυστικός-ή-ό, κρυφός-ή-ό

ocultație, ocultații *ουσ. θηλ.* η παροδική εξαφάνιση άστρου λόγω παρεμβολής άλλου ουράνιου σώματος

ocultism *ουσ. ουδ.* η αποκρυφολογία, ο αποκρυφισμός

ocultist-ă, ocultiști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* απόκρυφος-η (ο,η) II. *επίθ.* απόκρυφος-η-ο, μυστικός-ή-ό

ocupa, ocup I. *ρ. μετ.* 1. κατέχω 2. καταλαμβάνω 3. κυριεύω, κατακτώ 4. πιάνω τόπο η θέση 5. κατοικώ 6. ασχολώ, απασχολώ (κάποιον) // **la hotel toate camerele sunt -te** στο ξενοδοχείο όλες τα δωμάτια είναι κατειλημμένα // **ocup vila aceasta** κατέχω αυτή τη βίλα // **vă rog, -ți locurile dumneavoastră** σας παρακαλώ, καταλάβετε τις θέσεις σας II. *ρ. μέσο.* 1. ασχολούμαι, απασχολούμαι 2. καταπιάνομαι 3. επαγγέλλομαι, εξασκώ επάγγελμα, ασχολούμαι με κάτι βιοποριστικό // **a se ~ de cineva** ασχολούμαι για κάποιον // **cu ce te ocupi?** με τι καταπιάνεσαι~ με τι ασχολείσαι; // **nu ne-am -t de această istorie** δεν ασχοληθήκαμε μ'αυτή την ιστορία

ocupant-ă, ocupanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κατακτητής-ήτρια (ο,η) 2. κάτοικος (ο,η) // **dreptul primului ~** το δικαίωμα του πρώτου κατοίκου

ocupare, ocupări *ουσ. θηλ.* 1. η κατοχή 2. η κατάληψη, η κυρίευση, η κατάκτηση 3. η κατοίκηση 4. η ασχολία, η απασχόληση

ocupat-ă, ocupați-te *επίθ.* 1. κατειλημμένος-η-ο, αγκαζέ 2. πιασμένος-η-ο, απασχολημένος-η-ο 3. κατοικημένος-η-ο 4. κατεχόμενος-η-ο 5. κατακτημένος-η-ο // **masa aceasta este -ă** αυτό το τραπέζι είναι πιασμένο // **telefonul sună ~** το τηλέφωνο χτυπάει

ocupație, ocupații I. *ουσ. θηλ.* 1. η κατοχή 2. η κατάληψη 3. η κατάκτηση, η απόχτηση ιδιοκτησίας 4. η ασχολία, η απασχόληση 5. το επάγγελμα // **~ străină** η ξένη κατοχή // **trupe de ~** τα στρατεύματα κατοχής II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** της κατοχής, κατακτητικός-ή-ό // **fără ~** ανάσχολος-η-ο

odaie, odăi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η κάμαρα, η κάμαρη, το δωμάτιο 2. η κατοικία

odaliscă, odalisce *ουσ. θηλ.* η οδαλίσκη

odată I. *επίρ. αμετάβλ.* 1. άλλοτε, σε άλλο χρόνο, σε άλλη εποχή, κάποτε 2. μια φορά 3. στον ίδιο χρόνο, συνάμα με..., σύγχρονος με..., 4. αίφνης, ξαφνικά, τελικά // **~ și ~** σε μια καλή ημέρα, στο κάτω-κάτω // **~ cu...** στον ίδιο χρόνο με..., μαζί με... // **a fost ~** ήταν μια φορά // **termină ~!** τελείωσε μια φορά! II. *επίθ. αμετάβλ.* 1. αληθινός -ή-ό 2. σε όλη σημασία της λέξης // **om ~** αληθινός άνθρωπος III. *συνδ. έκφρ.* **~ ce...** μια πού... // **~ ce s-a prezentat** μια πού παρουσιάστηκε

odă, ode *ουσ. θηλ.* η ωδή

odăjdii *ουσ. θηλ. πληθ. (εκκλ.)* τα άμφια

odeon, odeoane *ουσ. ουδ.* το ωδείο, το μουσικό θέατρο

odgon, odgoane *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το παλαμάρι, το χοντρό σκοινί, το καραβόσκοινο, η πρυμάτσα

odicolon, odicolonuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η κολόνια, το διάλυμα αιθέριων ελαίων

odihnă, odihne *ουσ. θηλ.* 1. η ανάπαυση, ο αναπαμός, το ξεκούρασμα, η ξεκούραση 2. η ησυχία // **~ activă** η ενεργός ανάπαυση // **~ de veci** η αιωνία ανάπαυση // **casă de ~** το αναπαυτήριο // **concediu de ~** η άδεια ανάπαυσης // **fără ~** χωρίς ξεκούρασμα // **loc de ~** ο τόπος για ανάπαυση

odihni, odihnesc I. *ρ. μετ.* 1. ξεκουράζω, αναπαύω 2. ησυχάζω II. *ρ. μέσο.* 1. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι 2. ξαποσταίνω, ησυχάζω 3. *μτφ.* λυτρώνομαι με θάνατο, πεθαίνω // **Domnul să-l odihnească!** ο Θεός να τον αναπαύσει! // **să se odihnească oamenii** να αναπαυτούν οι άνθρωποι

odihnit-ă, odihniți-te *επίθ.* ξεκούραστος-η-ο, ξεκουρασμένος-η-ο, αναπα(υ)μένος-η-ο, ξαποσταμένος-η-ο

odihnitor-oare, odihnitori-oare *επίθ.* 1. ξεκουραστικός-ή-ό, αναπαυτικός-ή-ό 2. κατευναστικός-ή-ό // **scaun ~** η αναπαυτική καρέκλα

odinioară *επίρ.* 1. άλλοτε, σε άλλη εποχή 2. άλλη φορά, κάποτε 3. πριν, πρωτύτερα, σε προηγούμενο χρόνο // **de ~** από παλιά, από άλλη εποχή

odios-oasă, odioși-oase I. *επίθ.* 1. απεχθής-ής-ές, αποτρόπαιος-α-ο, στυγερός-ή-ό 2. ειδεχθής-ής-ές

// **crimă odioasă** το στυγερό έγκλημα ΙΙ. *επίρ.* 1. απεχθώς, στυγερά, αποτρόπαίως 2. ειδεχθώς
odisee *ουσ. θηλ.* 1. η Οδύσσεια 2. *μτφ.* η μακριά περιπλάνηση
odolean, odoleni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η βαλεριάνα
odor, odoare *ουσ. ουδ.* 1. ο πολύτιμος, ο κανακάρης, ο αγαπητός, ο πολυαγαπημένος 2. το αγαπημένο τέκνο 3. το καμάρι
odorant-ă, odoranţi-te *επίθ.* οσμογόνος-α-ο
odoriza, odorizez *ρ. μετ.* κάνω ένα αέριο να αναδίνει οσμή
odorizant-ă, odorizanţi-te *επίθ.* οσμώδης-ης-ες, οσμηρός-ή-ό
odorizare, odorizări *ουσ. θηλ.* η πρόσθεση οσμής, το δόσιμο οσμής σε ένα αέριο
odraslă, odrasle *ουσ. θηλ.* 1. το τέκνο, το παιδί, η παιδούλα 2. ο απόγονος
odrăslit-ă, odrăsliţi-te *επίθ.* 1. γεννημένος-η-ο 2. ενσαρκωμένος-η-ο
oersted, oerstezi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* η μονάδα μέτρησης της έντασης του μαγνητικού πεδίου
of, ofuri Ι. *επίρ.* οφ! ωχ! ΙΙ. *ουσ. ουδ.* 1. το οφ, η αναστεναγμός 2. η ανεκπλήρωτη επιθυμία, το ωχ // **are un ~ la inimioară** έχει ένα ωχ στην καρδούλα του
ofensa, ofensez Ι. *ρ. μετ.* 1. προσβάλλω, θίγω 2. βρίζω, περιυβρίζω, φέρομαι περιφρονητικά με κάποιον ΙΙ. *ρ. μέσο.* 1. προσβάλλομαι, θίγομαι 2. είμαι θυμωμένος-η-ο από την προσβολή πού μου έγινε
ofensare, ofensări *ουσ. θηλ.* η προσβολή, η υβριστική συμπεριφορά ή πράξη
ofensat-ă, ofensaţi-te *επίθ.* 1. προσβεβλημένος-η-ο, εξυβρισμένος-η-ο 2. ταπεινωμένος-η-ο
ofensator-oare, ofensatori-oare *επίθ.* 1. προσβλητικός -ή-ό 2. υβριστικός-ή-ό
ofensă, ofense *ουσ. θηλ.* 1. η προσβολή 2. η υβριστική συμπεριφορά η πράξη 3. η αισχρολογία 4. η περιύβριση, η ύβρη, η βρισιά, το βρίσιμο
ofensiv-ă, ofensivi-e *επίθ.* 1. επιθετικός-ή-ό 2. προκλητικός-ή-ό
ofensivă, ofensive ουσ. *θηλ.* 1. η επίθεση 2. η στρατιωτική ενέργεια για κατάληψη θέσης των αντιπάλων δυνάμεων 3. *μτφ.* η εξόρμηση
oferi, ofer Ι. *ρ. μετ.* 1. προσφέρω 2. προσκομίζω 3. δίνω κάτι παρουσιάζω, θέτω σε διάθεση // **a ~ ajutor** προσφέρω βοήθεια // **a ~ ocazie** προσφέρω την ευκαιρία // **a ~ un preţ** προσφέρω μια τιμή // **pot să vă ofer locul meu?** μπορώ να σας προσφέρω τη θέση μου; ΙΙ. *ρ. μέσο.* 1. προσφέρομαι 2. διατίθεμαι, διάκειμαι, έχω τη διάθεση να τεθώ στην υπηρεσία κάποιου // **ni s-a -t o privelişte minunată** μας προσφέρθηκε μια θαυμάσια θέα
oferire, oferiri *ουσ. θηλ.* 1. η προσφορά 2. το βάλσιμο σε διάθεση (εμπορευμάτων, υπηρεσιών, κ.λ.π.)
oferit-ă, oferiţi-te *επίθ.* προσφερμένος-η-ο
oferta, ofertez *ρ. αμ.* κάνω προσφορά
ofertant-ă, ofertanţi-te *επίθ.* προσφέροντας-ουσα-ον, πού κάνει προσφορά
ofertă, oferte *ουσ. θηλ.* 1. η προσφορά 2. η προσκόμιση, η προσκομιδή 3. η προβολή των προϊόντων για σύναψη εμπορικών πράξεων, ομοίως των υπηρεσιών, κ.λ.π. // *(οικον.)* **legea cererii şi a ofertei** ο νόμος της ζήτησης και προσφοράς
oficia, oficiez Ι. *ρ. μετ.* 1. κάνω τελετή 2. τελώ // **a ~ o căsătorie** τελώ τους γάμους ΙΙ. *ρ. αμ. (εκκλ.)* λειτουργώ, ιερουργώ, τελετουργώ τη Θεία Λειτουργία (κληρικός)
oficial-ă, oficiali-e Ι. *επίθ.* επίσημος-η-ο // **document ~** το επίσημο έγγραφο // **tribuna -ă** η επίσημη εξέδρα ΙΙ. *επίρ.* 1. επίσημα 2. υπηρεσιακώς
oficialitate, oficialităţi *ουσ. θηλ.* 1. επισημότητα, το επίσημο πρόσωπο 2. η αυθεντικότητα, η δημόσια αρχή, οι αρχές
oficializa, oficializez *ρ. μετ.* 1. επισημοποιώ, κάνω κάτι επίσημο, δίνω επίσημο χαρακτήρα 2. διαβεβαιώνω επίσημα
oficializare, oficializări *ουσ. θηλ.* 1. η επισημοποίηση 2. η επίσημη διαβεβαίωση
oficialmente *επίρ.* 1. επισήμως 2. με επίσημο τρόπο
oficiant-ă, oficianţi-te Ι. *ουσ. αρσ.* 1. ο λειτουργός 2. ο ιερωμένος, ο κληρικός ΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η, δημόσιος-ια υπάλληλος (πού εκτελεί δημόσια υπηρεσία)
oficiere, oficieri *ουσ. θηλ.* 1. η διεξαγωγή τελετής 2. *(εκκλ.)* η τελετουργία, η ιερουργία, η ιεροτελεστία // η τέλεση // **-a căsătoriei** η τέλεση των γάμων
oficinal-ă, oficinali-e *επίθ.* φαρμακευτικός-ή-ό // **plante -e** τα φαρμακευτικά φυτά
oficină, oficine *ουσ. θηλ.* 1. το εργαστήριο φαρμακείου 2. το εργαστήριο για έρευνες 3. *μτφ.* ο τόπος μηχανορραφίας, σκευωρίας, ραδιουργίας, συκοφαντίας
oficios-oasă, oficioşi-oase Ι. *επίθ.* 1. ανεπίσημος-η-ο 2. ημιεπίσημος-η-ο ΙΙ. *ουσ. ουδ.* το δημοσιογραφικό όργανο ενός κόμματος, μιας ομάδας κ. λ. π. χωρίς να έχει επίσημο χαρακτήρα
oficiu, oficii Ι. *ουσ. ουδ.* 1. η υπηρεσία 2. το γραφείο 3. η λειτουργία ενός οργανισμού 4. η διευκόλυνση, η εξυπηρέτηση, η βοήθεια 5. η τέλεση θρησκευτικής λειτουργίας, η ιεροτελεστία, η ιερουργία // **~ de schimb** η υπηρεσία ανταλλάγματος // **~ de stare civilă** το ληξιαρχείο // **~ de turism** το τουριστικό γραφείο // **~ poştal** η ταχυδρομική υπηρεσία // **-l juridic** η νομική υπηρεσία // **şi-a oferit bune oficii** προσφερε τις καλές του υπηρεσίες (για συμβιβασμό πάνω σε μια διαφορά) ΙΙ. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **din ~** αυτεπαγγέλτως από επαγγελματικό δικαίωμα, υπηρεσιακώς από ενέργεια της δημόσιας αρχής
ofili, ofilesc Ι. *ρ. μέσο.* 1. μαραζώνω, μαραίνομαι, μαραζιάζω, μαραγκιάζω 2. *μτφ.* στενοχωριέμαι υπερβολικά ΙΙ. *ρ. μετ.* 1. μαραίνω 2. ξεραίνω ένα φυτό
ofilire, ofiliri *ουσ. θηλ.* το μαράζωμα, ο μαρασμός, η μάρανση, το μάραμα, το μαράζι 2. η ωχριάση
ofilit-ă, ofiliţi-te *επίθ.* 1. μαραζιασμένος-η-μαραμένος-η-ο, μαραζιάρικος-η-ο, μαραζωμένος -η-ο 2. *μτφ.* χλωμιασμένος-η-ο, ωχρός-ή-ό
ofiţer, ofiţeri *ουσ. αρσ.* ο αξιωματικός // **~ al stării civile** ο ληξίαρχος, ο δημόσιος υπάλληλος πού τηρεί τα ληξιαρχικά βιβλία
ofiţeraş, ofiţeraşi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο αξιωματάκος, ο μικρός αξιωματικός
ofiţeresc-ească, ofiţereşti *επίθ.* του αξιωματικού, των αξιωματικών

ofiţereşte *επίρ.* όπως οι αξιωματικοί
ofiţerime *ουσ. θηλ. (συλλογ.)* το πλήθος αξιωματικών, το σύνολο αξιωματικών
ofiţeroi, ofiţeroi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο χοντρόμυαλος αξιωματικός
ofrandă, ofrande *ουσ. θηλ. (θρ.)* 1. η προσφορά, η προσκομιδή 2. το αφιέρωμα 3. το τάμα, το ανάθημα
ofsaid, ofsaiduri *ουσ, ουδ. (αθλ.)* το οφσάϊντ (ποδόσφαιρο)
ofset, ofseturi *ουσ. ουδ. (τυπ.)* το όφσετ (εκτυπωτική μηχανή)
ofta, oftez *ρ. αμ.* αναστενάζω, γογγύζω, στενάζω // **a ~ după cineva sau ceva** αναστενάζω για κάποιον (η για κάτι)
oftalmic-ă, oftalmici-ce *επίθ.* οφθαλμικός-ή-ό
oftalmie, oftalmii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οφθαλμία, η οφθαλμοπάθεια
oftalmolog-ă, oftalmologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* οφθαλμολόγος (ο,η), οφθαλμίατρος (ο,η)
oftalmologic-ă, oftalmologici-ce *επίθ.* οφθαλμολογικός-ή-ό
oftalmologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οφθαλμολογία
oftalmometru, oftalmometre *ουσ. ουδ.* το οφθαλμόμετρο
oftalmoscop, oftalmoscoape *ουσ. ουδ.* το οφθαλμοσκόπιο
oftalmotomie, oftalmotomii *ουσ. θηλ. (χειρ.)* η οφθαλμοτομία
oftare, oftări *ουσ. θηλ.* το αναστέναγμα, ο στεναγμός
oftat, oftaturi *ουσ. ουδ.* ο αναστεναγμός, το αναστέναγμα, το γογγυτό // **nu te pot ajuta decât cu un ~** δεν μπορώ να σε βοηθήσω παρά με ένα αναστεναγμό
oftica, oftic I. *ρ. μέσο. (λαϊκ.)* 1. προσβάλλομαι από φθίση, γίνομαι άρρωστος από φυματίωση, παθαίνω φθίση, χτικιάζω 2. *μτφ.* στενοχωριέμαι, θυμώνω, οργίζομαι, δυσθυμώ II. *ρ. μετ.* 1. πικραίνω κάποιον, κάνω κάποιον να θυμώσει 2. ταλαιπωρώ κάποιον, εξοργίζω, τον κάνω να θυμώσει, χτικιάζω
ofticare, ofticări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η φυματίωση, η φυματίαση, η φθίση 2. *μτφ.* ο θυμός, η οργή
ofticat-ă, ofticaţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. φθισικός-ή-ό, φυματικός-ή-ό 2. *μτφ.* πικραμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο
oftică, oftici *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η φθίση, η φυματίωση, το χτικιό 2. *μτφ.* το πείσμα // **a avea ~ pe cineva** έχω πείσμα σε κάποιον // **a-i face cuiva ~** κάνω σε πείσμα κάποιον, θυμώνω πάνω σε κάποιον
ofticos-oasă, ofticoşi-oase *επίθ.* 1. φυματικός-ή-ό, φθισικός-ή-ό, χτικιάρης-α-ικο 2. *μτφ.* αδύναμος -η-ο, καχεκτικός-ή-ό, ζαγγανιάρης-άρα-ικο
ogar, ogari *ουσ. αρσ.* το ζαγάρι, το κυνηγετικό σκυλί, το λαγωνικό // **nici câine nici ~** ούτε σκυλί ούτε ζαγάρι // **slab ca un ~** λιγνός (ισχνός) σαν το ζαγάρι
ogival-ă, ogivali-e *επίθ.* 1. αψιδωτός-ή-ό 2. τοξωτός-ή-ό // **stil ~** ο αψιδωτός / γοτθικός ρυθμός
ogivă, ogive *ουσ. θηλ.* 1. ο αψιδωτός θόλος 2. το αψίδωμα (το κατασκεύασμα σε σχήμα αψίδας, το μπροστινό μέρος του βλήματος πυροβολικού, κ.λ.π.)
oglindă, oglinzi *ουσ. θηλ.* 1. ο καθρέφτης 2. το κάτοπτρο 3. η στιλπνή, γυαλιστερή επιφάνεια 4. η εικόνα, το εικόνισμα αντικειμένου // *(γεωλ.)* **~ de falie** το κάτοπτρο της σχισμής του φλοιού της γης, η γυαλιστερή επιφάνεια πετρώματος // **~ retrovizoare** το οπισθοσκόπιον, ο οπισθοσκοπικός καθρέφτης (στο αυτοκίνητο)
oglindi, oglindesc I. *ρ. μετ.* 1. καθρεφτίζω, κατοπτρίζω 2. αντανακλώ μια εικόνα σα σε καθρέφτη 3. αντικατοπτρίζω, αντικαθρεφτίζω 4. *μτφ.* απεικονίζω, αναπαριστάνω πιστά κάτι II. *ρ. μέσο.* 1. καθρεφτίζομαι, κατοπτρίζομαι 2. αντανακλώμαι 3. αντικαθρεφτίζομαι, αντικατοπτρίζομαι, εξεικονίζομαι 4. *μτφ.* εκδηλώνομαι
oglindire, oglindiri *ουσ. θηλ.* 1. ο κατοπτρισμός, το καθρέφτισμα 2. η αντανάκλαση 3. η απεικόνιση σε καθρέφτη 4. ο αντικατοπτρισμός, το αντικαθρέφτισμα
oglinjoară, oglinjoare *ουσ. θηλ.* το καθρεφτάκι
ogoi, ogoiesc I. *ρ. μέσο. (λαϊκ.)* 1. καταπραΰνομαι 2. ησυχάζω, γαληνεύω 3. ημερεύω, ημερώνω, μερώνω, μερεύω, ηρεμώ II. *ρ. μετ.* 1. καταπραΰνω, κατευνάζω, απαλύνω 2. κάνω κάποιον ήρεμο, ηρεμίζω
ogoit-ă, ogoiţi-te *επίθ.* 1. ήσυχος-η-ο, καλμαρισμένος -η-ο 2. ήρεμος-η-ο, κατευνασμένος-η-ο
ogor, ogoare *ουσ. ουδ.* ο αγρός, το χωράφι // **~ negru** το οργωμένο και άσπαρτο χωράφι // **paznic de ogoare** ο αγροφύλακας
ogoraş, ogoraşe *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το μικρό χωράφι, ο μικρός αγρός
ogradă, ogrăzi *ουσ. θηλ.* 1. η αυλή, ο αυλόγυρος 2. *επαρχ.* το περιβόλι με οπωροφόρα δέντρα
ohabă, ohabe *ουσ. θηλ.* το τιμάριο
ohabnic-ă, ohabnici-ce I. *επίθ.* τιμαριωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τιμαριώτης-ισσα (,η)
ohm, ohmi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το ώμ (μονάδα μέτρησης ηλεκτρικής αντίστασης) // **legea lui Ohm** ο νόμος του Ωμ (Γεώργιος Ωμ, Γερμανός φυσικός)
ohmic-ă, ohmici-ce *επίθ. (φυσ.)* ωμικός-ή-ό
ohmmetru, ohmmetre *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το ωμόμετρο
oho *επιφ.* ω! α! (έκπληξη, δυσπιστία)
oicumena *ουσ. θηλ.* η οικουμένη, όλη η γη
oier, oieri *ουσ. αρσ.* ο προβατάρης, ο προβατέμπορας, ο προβατοκόμος
oierit *ουσ. ουδ.* ο φόρος επί της βοσκής για τα πρόβατα
oină, oine *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η "όϊνα", παιχνίδι ανάμεσα σε δύο ομάδες, ανά 11 παίκτες, ο κάθε παίκτης χτυπά το τόπι με ένα μπαστούνι, στέλνοντας το στο αντίπαλο γήπεδο
oinist, oinişti *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο παίκτης του αθλήματος όϊνα
oişte, oişti *ουσ. θηλ.* το τιμόνι // **–a căruţii** το τιμόνι της άμαξας // **a o nimeri (ca Irimia) cu –a-n gard** για κάτι αταίριαστο
oiţă, oiţe *ουσ. θηλ.* το προβατάκι
olac, olaci, olace I. *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ιππέας ταχυδρόμος // **lipcan de ~** ο υπάλληλος ταχυδρομείων, διανομέας καβάλα σε άλογο II. *ουσ. ουδ.* 1. ο σταθμός ταχυδρομικών αλόγων 2. η υπηρεσία ταχυδρομείου με ίππους 3. το λεωφορείο με ίππους // **cal de ~** το ταχυδρομικό άλογο
olaltă I. *επίρ.* μαζί, αντάμα, σε ομάδα II. *επίρ. έκφρ.* **de la ~** μαζί, σε ομάδα // **de ~** ο ένας από τον άλλο // **între ~** ο ένας με τον άλλο

olan, olane *ουσ. ουδ.* η κεραμίδα, το κεραμίδι // **a acoperi acoperişul cu -e** σκεπάζω τη στέγη με κεραμίδια // **cuptor pentru -e** η κεραμοκάμινος
olandă *ουσ. θηλ.* το λινό, το ύφασμα από λινάρι αρίστης ποιότητας, το ολλανδικό λινό
olandez-ă, olandezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ολλανδός -ή (ο,η), ολλανδέζος-α (ο,η) II. *επίθ.* ολλανδικός -ή-ό, ολλανδέζικος-η-ο // **limba -ă** η ολλανδική γλώσσα
olandină *ουσ. θηλ.* η ολλανδίνη (είδος υφάσματος)
olar, olari *ουσ. αρσ.* ο αγγειοπλάστης, ο τσουκαλάς
olat, olaturi *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η περιοχή, η περιφέρεια, η επαρχία, ο τόπος
olăcar, olăcari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο ιππέας ταχυδρόμος 2. ο επιμελητής των αλόγων του ταχυδρομείου
olărie, olării *ουσ. θηλ.* 1. η αγγειοπλαστική 2. το αγγειοπλαστείο, το τσουκαλάδικο
olărit *ουσ. ουδ.* η αγγειοπλαστική
ole *ουσ. ουδ.* το ολέ, ισπανικός χορός
oleacă I. *επίρ. (λαϊκ.)* λίγο, λιγάκι, λίγο-λίγο II. *επιρ. έκφρ.* ~ **de...** λιγάκι από..., πολύ λίγο..., λίγο // **nici** ~ καθόλου, ούτε λιγάκι
oleaginos-oasă, oleaginoşi-oase *επίθ.* ελαιώδης-ης -ες // **plante oleaginoase** τα ελαιώδη φυτά (ο ηλίανθος το λινάρι, κ.λ.π.) // **semințe oleaginoase** τα ελαιώδη όσπρια
oleandru, oleandri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η πικροδάφνη, η ροδοδάφνη
oleat, oleați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το άλας ελαϊκού οξέος, ή ο εστέρας του ελαϊκού οξέος
olecuță *επίρ.* λιγάκι, πολύ λίγο
oleic-ă, oleici-ce *επίθ. (χημ.)* **acid** ~ το ελαϊκο οξύ
oleină, oleine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ελαίνη
oleografie, oleografii *ουσ. θηλ.* η ελαιογραφία (ζωγραφιά)
oleometru, oleometre *ουσ. ουδ.* το ελαιόμετρο
oleum *ουσ. ουδ.* το όλαιουμ (το μείγμα από θειϊκό οξύ και θειϊκό ανυδρίδιο)
olfactiv-ă, olfactivi-e *επίθ.* οσφραντικός-ή-ό, οσφρητικός-ή-ό // **mucoasă -ă** η οσφρητική βλεννογόνα // **nervii -i** τα οσφραντικά νεύρα (το πρώτο ζευγάρι των κρανιακών νεύρων)
oligarh, oligarhi *ουσ. αρσ.* ο ολιγαρχικός, ο οπαδός της ολιγαρχίας
oligarhic-ă, oligarhici-ce *επίθ.* ολιγαρχικός-ή-ό
oligarhie, oligarhii *ουσ. θηλ.* η ολιγαρχία // ~ **financiară** η οικονομική ολιγαρχία
oligocitemie, oligocitemii *ουσ. θηλ.* η ολιγοκυτταραιμία (η μείωση των αιμοσφαιρίων στο αίμα)
oligomenoree, oligomenoree *ουσ. θηλ.* η ολιγοεμμηνόρροια, η ολιγοεμμηνορρυσία
oligurie, oligurii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ολιγουρία
olimpiadă, olimpiade *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η Ολυμπιάδα
olimpian-ă, olimpieni-e *επίθ.* 1. ολύμπιος-ια-ο 2. *μτφ.* γαλήνιος-ια-ο, ατάραχος-η-ο, θεϊκός-ή-ό, μεγαλοπρεπής-ής-ές
olimpic-ă, olimpici-ce *επίθ.* ολυμπιακός-ή-ό // *(αθλ.)* **campion** ~ ο ολυμπιονίκης // **flacăra -ă** ο ολυμπιακή φλόγα // **jocuri -e** οι ολυμπιακοί αγώνες // **jurământul** ~ ο ολυμπιακός όρκος // **triplă campioană -ă** η τριπλή ολυμπιονίκης // **satul** ~ ο ολυμπιακός οικισμός
oliță, oliţe *ουσ. ουδ.* το τσουκάλι, το καθίκι
oliv *επίθ. αμετάβλ.* ελαιόχρους-ους-ουν
olivă, olive *ουσ. θηλ.* η ελιά , ο καρπός της ελιάς
olmaz, olmazuri *ουσ. ουδ.* το τριανταφυλλένιο διαμάντι
olog, oloagă, ologi, oloage I. *επίθ.* 1. σακάτης-ισσα -ικο 2. χωλός-ή-ό 3. παράλυτος-η-ο 4. κολοβός-ή -ό // *μτφ. (βοτ.)* **fasole oloagă** το χωλό φασόλι II. *ρημ. έκφρ.* **a lăsa** ~ τον αφήνω παράλυτο, χωλό
ologeală, ologeli *ουσ. θηλ.* το σακάτεμα, το κολόβωμα, η παράλυση ποδιών
ologi, ologesc I. *ρ. μετ.* κολοβώνω, χωλαίνω, σακατεύω, κάνω κάποιον παράλυτο II. *ρ. αμ.* μένω σακάτης-ισσα-ικο, παραλύω, χωλαίνω III. *ρ. μέσο.* σακατεύομαι, παθαίνω παράλυση των ποδιών
ologire, ologiri *ουσ. θηλ.* το κολόβωμα, το σακάτεμα
ologit-ă, ologiți-te *επίθ.* σακατεμένος-η-ο, κολοβωμένος-η-ο, παραλυμένος-η-ο
olograf-ă, olografi-e *επίθ.* ολόγραφος-η-ο, αυτόγραφος-η-ο, ιδιόγραφος-η-ο
Oltean-ă, Olteni-e I. *ουσ. αρσ.* ο Ολτιανός (ο κάτοικος τως ρουμανικής περιοχής Ολτένιας) II. *επίθ.* ολτενικός-ή-ό
Olteancă, Oltence *ουσ. θηλ.* η Ολτιανίδα
oltenesc-ească, olteneşti *επίθ.* ολτιανικός-ή-ό // **covor** ~ το ολτιανικό χαλί
olteneşte *επίρ.* ολτενικά
om, oameni *ουσ. αρσ.* 1. ο άνθρωπος 2. το άτομο, το πρόσωπο // ~ **al muncii** ο εργαζόμενος άνθρωπος, ο άνθρωπος της δουλειάς // ~ **ca toți oamenii** ο συνηθισμένος άνθρωπος // ~ **cumsecade** ο άνθρωπος καθώς πρέπει // ~ **de afaceri** ο επιχειρηματίας // ~ **de încredere** ο έμπιστος άνθρωπος // ~ **de frunte** ο άνθρωπος πρωτοστάτης // ~ **de paie** ο αχυράνθρωπος / χωρίς προσωπικότητα // ~ **de stat** ο κρατικός άντρας // ~ **de zăpadă** ο χιονάνθρωπος // ~ **dintr-o bucată** ο μονοκόμματος άνθρωπος (ευθύς, ακέραιος) // **-ul genial** ο μεγαλοφυής / ιδιοφυής άνθρωπος // **-ul meu** ο άντρας μου // **-ul primitiv** ο πρωτόγονος άνθρωπος // **a fi** ~ **al dracului** τα να είναι κανείς άνθρωπος του διαβόλου (πονηρός, πανούργος, απατεώνας) // **a fi la mintea -ului** είναι στη νόηση του ανθρώπου (είναι σαφές) // **a fi un** ~ **şi jumătate** είναι ένας άνθρωπος και μισός / με εξαιρετικές ηθικές ιδιότητες // **a se face** ~ γίνομαι άνθρωπος, γίνομαι πλούσιος // **ca de la** ~ **la** ~ σαν από άνθρωπο σε άνθρωπο (ειλικρινά, ανοιχτά) // **ca -ul** όπως συμβαίνει, όπως γίνεται
omagia, omagiez *ρ. μετ.* 1. αποδίδω τιμή 2. αποτίω / αποτίνω φόρο τιμής 3. εκφράζω τον σεβασμόν, τον θαυμασμόν, την ευγνωμοσύνη μου
omagial-ă, omagiali-e *επίθ.* τιμητικός-ή-ό // **volum** ~ ο τιμητικός τόμος
omagiere, omagieri *ουσ. θηλ.* 1. η απονομή τιμής 2. η έκφραση σεβασμού 3. η τίμηση, η εκτίμηση
omagiu, omagii *ουσ. ουδ.* 1. ο φόρος τιμής, η απότιση φόρου τιμής 2. ο σεβασμός, η εκτίμηση // **omagiile mele** τα σέβη μου
omăt, omeți *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το χιόνι 2. ο σωρός από χιόνι
ombilic, ombilicuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο ομφαλός, ο αφαλός, το αφάλι
ombilical-ă, ombilicali-e *επίθ.* ομφάλιος-ια-ιο, ομφαλικός-ή-ό // **cordon** ~ το ομφαλικό κορδόνι, ο ομφάλιος λώρος

omega ουσ. αρσ. ένικ. το ωμέγα
omenesc-ească, omenești επίθ. 1. ανθρώπινος-η-ο 2. φιλάνθρωπος-η-ο 3. ο, τι είναι σύμφωνο προς τη φύση του ανθρώπου // **-ul unei situații** η ανθρώπινη ιδιότητα σε μια κατάσταση // **așezare -ească** ο ανθρώπινος οικισμός (χωριό, πόλη) // **neamul ~** το ανθρώπινο γένος
omenește επίρ. ανθρωπινά, ανθρωπίνως, φιλανθρώπως, με ευγένεια
omeni, omenesc I. ρ. μετ. φιλεύω, κερνώ II. ρ. μέσο. 1. τρωγοπίνω 2. ευφραίνομαι
omenie I. ουσ. θηλ. 1. η ανθρωπιά 2. η καλοσύνη, η καλή συμπεριφορά 3. η ευγένεια, ο ανθρωπισμός, η μεγαλοψυχία II. επιθ. έκφρ. // **cu ~** με ανθρωπιά, καλόβολος-η-ο // **de ~** γεμάτος ανθρωπιά, καλόκαρδος-η-ο, καλόψυχος-η-ο, μεγαλόψυχος -η-ο, καλός-ή-ό // **om de ~** ο άνθρωπος με ανθρωπιά, καλόκαρδος άνθρωπος III. επιρ. έκφρ. **fără de ~** απάνθρωπα, σκληρά
omenire, omeniri ουσ. θηλ. 1. η ανθρωπότητα, ο κόσμος 2. το ανθρώπινο γένος
omenit-ă, omeniți-te επίθ. 1. ανθρωπισμένος-η-ο, που φέρεται σαν άνθρωπος 2. κερασμένος-η-ο
omenos-oasă, omenoși-oase επίθ. 1. ανθρώπινος -η-ο, εύσπλαχνος-η-ο 2. καλόκαρδος-η-ο, με κατανόηση
omidă, omide ουσ. θηλ. η κάμπια // **a mânca ca omizile** τρώνε όπως οι κάμπιες (τρώνε πολύ)
omiletic-ă, omiletici-ce I. επίθ. ομιλητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η ομιλητική, η εκκλησιαστική ρητορική
omiliar, omiliare ουσ. ουδ. (εκκλ.) το βιβλίο με κηρύγματα (με ομιλίες)
omilie, omilii ουσ. θηλ. (εκκλ.) η ομιλία, το κήρυγμα
omis-ă, omiși-se επίθ. 1. που έχει παραλειφθεί, παραμελημένος-η-ο 2. αποσιωπημένος-η-ο 3. που έχει υποστεί παράλειψη
omisiune, omisiuni ουσ. θηλ. 1. η παράλειψη 2. η αποσιώπηση 3. η παραμέληση
omite, omit ρ. μετ. 1. παραλείπω 2. παρασιωπώ, αποσιωπώ 3. παραβλέπω, παραμελώ 4. αφήνω κάτι κατά μέρος
omitere, omiteri ουσ. θηλ. 1. η παράλειψη 2. η παραμέληση, η αμέλεια 2. η παράβλεψη, το αβλέπτημα, η αβλεψία 3. η αποσιώπηση
omletă, omlete ουσ. θηλ. η ομελέτα, το σφουγγάτο
omnibuz, omnibuze ουσ. ουδ. το λεωφορείο με πάτωμα (που μεταφέρει επιβάτες)
omnidirecțional-ă, omnidirecționali-e επίθ. που έχει όλες τις κατευθύνσεις, προς όλες τις κατευθύνσεις
omnipotent-ă, omnipotenți-te επίθ. παντοδύναμος -η-ο // **Dumnezeul ~** ο Παντοδύναμος Θεός
omnipotență ουσ. θηλ. η παντοδυναμία
omniprezent-ă, omniprezenți-te επίθ. πανταχού παρών-ούσα-όν
omniprezență, omniprezențe ουσ. θηλ. η πανταχού παρουσία
omnivor-ă, omnivori-e I. επίθ. παμφάγος-α-ο (που τρέφεται με κάθε είδος τροφές ζωικές, φυτικές κ.λ.π.) II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η, παμφάγος, το παμφάγο // **animale -e** τα παμφάγα ζώα
omocentric-ă, omocentrici-ce επίθ. 1. ομοιοκενρικός -ή-ό 2. που όλες οι ακτίνες διέρχονται από κοινό σημείο
omofag-ă, omofagi-ge επίθ. 1. ωμοφάγος-α-ο 2. ωμοβόρος-α-ο
omofon-ă, omofoni-e επίθ. ομόφωνος-η-ο
omofonie, omofonii ουσ. θηλ. η ομοφωνία, η ομοιότητα φωνής η γλώσσας
omogen-ă, omogeni-e επίθ. ομοιογενής-ής-ές, σε ιδιγένος ή είδος με κάποιον
omogenitate ουσ. θηλ. η ομοιογένεια
omogeniza, omogenizez ρ. μετ. καθιστώ κάτι ομοιογενές
omogenizare, omogenizări ουσ. θηλ. η ομοιογένεση
omogenizator, omogenizatoare ουσ. ουδ. η συσκευή για ομοιογένεση γαλακτώματος
omograf-ă, omografi-e I. επίθ. ομοιόγραφος-η-ο II. ουσ. ουδ. το ομοιόγραφο
omografie ουσ. θηλ. η ομοιογραφία
omolog-oagă, omologi-oage I. επίθ. ομόλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο // **hidrocarburi omoloage** οι ομόλογοι υδατάνθρακες // **laturi omoloage** οι ομόλογες πλευρές II. ουσ. αρσ. ο ομόλογος // **s-a întâlnit cu -ul său** συναντήθηκε με τον ομόλογό του
omologa, omologhez ρ. μετ. 1. εγκρίνω, επικυρώνω, συνομολογώ 2. αποδέχομαι, αναγνωρίζω επισήμως
omologare, omologări ουσ. θηλ. 1. η έγκριση, η επικύρωση, η συνομολόγηση 2. η αποδοχή
omologie, omologie ουσ. θηλ. η ομολογία, η αντιστοιχία, η αναλογία
omonim-ă, omonimi-e I. επίθ. ομώνυμος-η-ο II. ουσ. ουδ. (γραμμ.) οι ομώνυμες λέξεις
omonimie, omonimii ουσ. θηλ. 1. η ομωνυμία 2. η ταυτωνυμία
omoplat, omoplați ουσ. αρσ. η ωμοπλάτη, η σπάλα
omor, omoruri ουσ. ουδ. 1. το σκότωμα, ο σκοτωμός, η θανάτωση 2. νομ. ο φόνος, η ανθρωποκτονία 3. η σφαγή, το μακελειό // **~ cu intenție** η ανθρωποκτονία εκ προθέσεως // **~ premeditat** ο προμελετημένος φόνος
omorâre, omorâri ουσ. θηλ. 1. ο σκοτωμός, η θανάτωση 2. ο φόνος, το φονικό
omorât-ă, omorâți-te επίθ. σκοτωμένος-η-ο, σκοτωτός-ή-ό, φονευμένος-η-ο
omorâtor-oare, omorâtori-oare I. επίθ. θανατικός -ή-ό, φονικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. δολοφόνος (ο,η), φονιάς-φόνισσα (ο,η)
omorî, omor I. ρ. μετ. σκοτώνω, φονεύω, θανατώνω // **a ~ pe cineva cu zile** σκοτώνω κάποιον με τις μέρες του (προκαλώ σε κάποιον στενοχώρια) // **a ~ pe cineva în bătaie** σκοτώνω κάποιον στο ξύλο, τον ξυλοκοπώ άγρια // **a-și ~ timpul** σκοτώνω την ώρα μου, διασκεδάζω την πλήξη μου με ασήμαντα πράγματα II. ρ. μέσο. 1. σκοτώνομαι 2. κουράζομαι υπερβολικά, ταλαιπωρούμαι 3. μτφ. σκοτίζομαι, δείχνω ενδιαφέρον // **a se ~ cu firea** δείχνω υπερβολικό ζήλο να κατορθώσω κάτι // **a se ~ strigând** σκοτώνομαι φωνάζοντας // **nu se prea omora de dragul lor** δεν πολυσκοτιζόταν για χάρη τους
omotetic-ă, omotetici-ce επίθ. ομοιόθετος-η-ο
omotetie, omotetii ουσ. θηλ. (γεωμ.) η ομοιοθεσία
omucidere, omucideri ουσ. θηλ. 1. η ανθρωποκτονία 2. το σκότωμα ανθρώπου
omuleț, omuleți ουσ. αρσ. το ανθρωπάκι
omușor, omușoare, omușori I. ουσ. ουδ. η σταφυλή II. ουσ. αρσ. το ανθρωπάκι, ο ανθρωπάκος
onanie ουσ. θηλ. ο αυνανισμός

oncolog-ă, oncologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* καρκινολόγος (ο,η), ογκολόγος (ο,η)
oncologic-ă, oncologici-ce *επίθ.* ογκολογικός-ή-ό
oncologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ογκολογία
onctuos-oasă, onctuoşi-oase *επίθ.* λιπαρός-ή-ό
onctuozitate *ουσ. θηλ.* η λιπαρότης
ondină, ondine *ουσ. θηλ.* η νεράιδα, το πνεύμα των νερών (στα σκανδιναβικά παραμύθια)
ondograf, ondografe *ουσ. ουδ.* το κυματόμετρο (στα ραδιοηλεκτρικά κύματα)
ondula, ondulez I. *ρ. μετ.* 1. κατσαρώνω, σγουραίνω 2. σχηματίζω έλικες // **a -t singură părul** κατσάρωσε μόνη της τα μαλλιά II. *ρ. αμ.* κυματίζω, κυμαίνομαι III. *ρ. μέσο.* σγουραίνω, γίνομαι κατσαρός-ή-ό, κυματιστός-ή-ό
ondulare, ondulări *ουσ. θηλ.* 1. η κύμανση, το κυμάτισμα, ο κυματισμός 2. η παλμική δόνηση 3. το κατσάρωμα, το σγούρωμα
ondulat-ă, ondulaţi-te *επίθ.* 1. κατσαρός-ή-ό, σγουρός-ή-ό 2. κυματοειδής-ής-ές, κυματιστός -ή-ό
ondulator-oare, ondulatori-oare I. *επίθ.* κυματοειδής-ής-ές, κυματώδης-ης-ες II. *ουσ. ουδ.* το κυματοσκόπιο (για την ανίχνευση ηλεκτρικών κυμάτων)
ondulatoriu-ie, ondulatorii *επίθ.* κυματιστός-ή-ό
ondulaţie, ondulaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κύμανση, ο κυματισμός 2. το κατσάρωμα, το σγούρωμα
oneros-oasă, oneroşi-oase *επίθ.* 1. ακριβός-ή-ό, δαπανηρός-ή-ό 2. φορτικός-ή-ό // *(νομ.)* **act cu titlu ~** το έγγραφο με δαπανηρόν τίτλο, η πράξη με δαπανηρό περιεχόμενο
onest-ă, oneşti-ste I. *επίθ.* έντιμος-η-ο, τίμιος-ια-ιο, χρηστός – II. *επίρ.* εντίμως, τίμια
onestitate *ουσ. θηλ.* 1. η εντιμότητα, η τιμιότητα 2. η ευσυνειδησία, η χρηστότητα
oniric-ă, onirici-ce *επίθ.* ονειρικός-ή-ό // **poezie -ă** η ονειρική ποίηση
oniromanţie *ουσ. θηλ.* η ονειρομαντεία, η ερμηνεία των ονείρων
onix *ουσ. ουδ.* ο όνυχας, ημιπολύτιμος λίθος, παραλλαγή του αχάτη
onixis *ουσ. ουδ.* η όνυξη (φλεγμονή γύρω από το νύχι)
onoare, onoruri I. *ουσ. θηλ.* 1. η τιμή 2. η εκτίμηση, η υπόληψη 3. η απότιση σεβασμού // **a face cuiva -a să...** κάνω την τιμή σε κάποιον να... // **am -a să vă anunţ că...** έχω την τιμή να σας αναγγέλω ότι... // **cuvânt de ~** ο λόγος τιμής // **pe -a mea** στην τιμή μου II. *επιθ. έκφρ.* // **cavaler de ~** ο καβαλιέρος της τιμής // **de ~** τιμητικός-ή-ό, επίτημος-η-ο // **doamna de ~** η κυρία της τιμής // **domnişoara de ~** η δεσποινίδα της τιμής // **gardă de ~** η τιμητική φρουρά // **membru de ~** το επίτιμο μέλος // **panou de ~** το τιμητικό πανό // **preşedinte de ~** ο επίτιμος πρόεδρος III. *επιρ. έκφρ.* // **a oferi în -a preşedintelui un prânz** προσφέρω γεύμα προς τιμήν του προέδρου // **în -a cuiva** προς τιμήν κάποιου, τιμητικά «τιμής ένεκεν»
onomastic-ă, onomastici-ce *επίθ.* ονοματολογικός-ή -ό, ονομαστικός-ή-ό // **ziua -ă** η ονομαστική γιορτή
onomatopee, onomatopee *ουσ. θηλ.* η ονοματοποΐία
onomatopeic-ă, onomatopeici-ce *επίθ.* ονοματοποιήτος-η-ο
onor, onoruri *ουσ. ουδ.* η τιμή // *στρατ.* **a da -ul** απονέμω την τιμή // **a face -urile casei** εκτελώ τις τιμές του σπιτιού // **pentru ~!** τιμής ένεκεν! (τιμητικά)
onora, onorez *ρ. μετ.* 1. τιμώ 2. σέβομαι, υπολήπτομαι κάποιον 3. εξοφλώ στην προθεσμία για εξόφληση χρέους 4. ανταμείβω // **ne -ţi cu vizita dumneavoastră** μας τιμάτε με την επίσκεψή σας
onorabil-ă, onorabili-e I. *επίθ.* έντιμος-η-ο, αξιότιμος-η-ο II. *επίρ.* εντίμως, αξιοπρεπώς
onorabilitate *ουσ. θηλ.* η εντιμότητα, η τιμιότητα
onorant-ă, onoranţi-te *επίθ.* τιμητικός-ή-ό
onorar-ă, onorari-e *επίθ.* επίτημος-η-ο, τιμητικός-ή-ό
onorariu, onorarii *ουσ. ουδ.* 1. η αμοιβή 2. η πληρωμή για παροχή υπηρεσίας (δικηγόρου γιατρού, κ.λ.π.)
onorat-ă, onoraţi-te *επίθ.* 1. τιμημένος-η-ο 2. σεβαστός-ή-ό // **-ă instanţă!** σεβαστό δικαστήριο!
onorific-ă, onorifici-ce I. *επίθ.* 1. επίτιμος-η-ο 2. τιμητικός-ή-ό // **membru ~** το επίτιμο μέλος
ontic-ă, ontici-ce *επίθ.* οντολογικός-ή-ό
ontogeneză *ουσ. θηλ.* η οντογένεση
ontogenie *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η οντογονία
ontolog-ă, ontologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* οντολόγος (ο, η)
ontologic-ă, ontologici-ce *επίθ.* οντολογικός-ή-ό
ontologie *ουσ. θηλ.* η οντολογία
oolit, oolite *ουσ. ουδ.* ο ωόλιθος, ο ωολιθικός ασβεστόλιθος
oologie *ουσ. θηλ.* η ωολογία
op, opuri *ουσ. ουδ.* ο τόμος, το σύγγραμμα, το βιβλίο
opac, opace *ουσ. ουδ.* το καρφί απ'το οποίο κρατιέται το κουπί της βάρκας
opac-ă, opaci-ce *επίθ.* 1. θαμπός-ή-ό, αδιαφανής -ής-ές 2. σκιερός-ή-ό, αμαυρός-ή-ό
opacifia, opacifiez *ρ. μέσο* θαμπώνομαι, γίνομαι αδιαφανής-ής-ές
opacitate, opacităţi *ουσ. θηλ.* η αδιαφάνεια, το θάμπωμα, η σκιερότητα, η αμαυρότητα
opaciza, opacizez *ρ. μετ.* θαμπώνω, κάνω ένα σώμα θαμπό, σκιερό, αδιαφανές, αμαυρό
opacizant-ă, opacizanţi-te *επίθ.* θαμπερός-ή-ό
opacizare, opacizări *ουσ. θηλ.* 1. το θάμπωμα, η σκίαση 2. η θόλωση
opaiţ, opaiţe *ουσ. ουδ.* το λυχνάρι, ο λύχνος
opal, opale *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το οπάλιο (πολύτιμος λίθος)
opalescent-ă, opalescenţi-te *επίθ.* οπαλιόχρους-ους -ουν
opalescenţă, opalescenţe *ουσ. θηλ.* η οπαλιόχροα
opăreală, opăreli *ουσ. θηλ.* 1. το ζεμάτισμα 2. *μτφ.* ο ερεθισμός του δέρματος
opări, opăresc I. *ρ. μετ.* ζεματίζω, ζεματάω II. *ρ. μέσο.* ζεματίζομαι
opărire, opărit *ουσ. θηλ.* το ζεμάτισμα
opărit-ă, opăriţi-te *επίθ.* 1. ζεματιστός-ή-ό 2. *μτφ.* φλογισμένος-η-ο
opăritură, opărituri *ουσ. θηλ.* το ζεμάτισμα
opera, operez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω 2. ενεργώ, διενεργώ 3. εκτελώ 4. επιχειρώ 5. *(μαθ.)* κάνω αριθμητικές πράξεις, λογαριάζω 6. *(χειρ.)* εγχειρίζω, χειρουργώ, κάνω εγχείρηση 7. *(εμπόρ.)* καταχωρίζω, καταγράφω σε λογιστικά βιβλία 8. *(αργκ.)* διαπράττω κλεψιές, εγκλήματα, κ.λ.π. II. *ρ. αμ.* επιχειρώ, διεξάγω στρατιωτικές επιχειρήσεις, πολεμικές επιχειρήσεις

operabil-ă, operabili-e *επίθ.* εγχειρήσιμος-η-ο
operant-ă, operanți-te *επίθ.* 1. ενεργός-ή-ό, δραστικός-ή-ό 2. αποτελεσματικός-ή-ό
operare, operări *ουσ. θηλ.* 1. η ενέργεια, η επενέργεια 2. η δράση 3. η εγχείρηση 4. η καταχώρηση, η καταγραφή σε κατάλογο ή βιβλίο
operat-ă, operați-te I. *επίθ.* 1. *(ιατρ.)* εγχειρισμένος -η-ο 2. καταγραφημένος-η-ο, πού έχει καταχωριστεί σε ειδικό βιβλίο 3. εκτελεσμένος-η -ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εγχειρισμένος-η (ο,η)
operativ-ă, operativi-e *επίθ.* 1. επιχειρησιακός-ή-ό 2. δραστικός-ή-ό, αποτελεσματικός-ή-ό, εκτελεστικός-ή-ό 3. ταχυκίνητος-η-ο // **conducere -ă** η επιχειρησιακή διεύθυνση
operativitate *ουσ. θηλ.* 1. η δραστικότητα, η αποτελεσματικότητα 2. η δραστηριότητα με ευκινησία 3. η γρηγορωσύνη, η ταχύτητα // **rezolvare cu ~** η λύση με γρηγορωσύνη
operator-oare, operatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χειριστής-ίστρια (ο,η), ο οπερατέρ 2. οι ειδικευμένοι εργάτες στο χειρισμό μηχανημάτων 3. ο κινηματογραφιστής, ο χειριστής κινηματογραφικής μηχανής, ο κάμεραμαν 4. *(χειρ.)* ο χειρούργος, ο χειρουργός
operatoriu-ie, operatorii *επίθ.* εγχειρητικός-ή-ό, χειρουργικός-ή-ό
operație, operații *ουσ. θηλ.* 1. *(μαθ.)* η πράξη, η ενέργεια 2. *χειρ.* η εγχείρηση, η εγχείριση 3. η στρατιωτική επιχείρηση 4. η δοσοληψία // *(ιατρ.)* **sală de operații** το χειρουργείο, το τμήμα νοσοκομείου ή κλινικής όπου γίνονται οι εγχειρήσεις
operațional-ă, operaționali-e *επίθ.* χειριστικός-ή-ό // **cercetare -ă** η χειριστική έρευνα (η προσεχτική μελέτη ενός προβλήματος)
operațiune *ουσ. θηλ.* ιδ. operație
operă, opere *ουσ. θηλ.* 1. το έργο 2. το σύγγραμμα, το πόνημα 3. η εργασία, η δουλειά 4. το μελόδραμα, η όπερα 5. το έργο τέχνης, το καλλιτεχνικό δημιούργημα // **~ literară** το λογοτεχνικό έργο // **opere complete** τα άπαντα // **a creat o ~ bogată** δημιούργησε πλούσιο έργο // **cor de ~** η χορωδία της όπερας // *(μουσ.)* **muzică de ~** η μελοδραματική μουσική, η μουσική της όπερας
operetă, operete *ουσ. θηλ.* η οπερέτα
opiaceu-ee, opiacee *επίθ.* οπιώδης-ης-ες, οπιούχος -ος-ο, οπιακός-ή-ό
opina, opinez I. *ρ. μετ.* 1. γνωματεύω, εκφράζω γνώμη, γνωμοδοτώ 2. θεωρώ, νομίζω, φρονώ II. *ρ. αμ.* λέγω τη γνώμη μου, πηγαίνω με τη γνώμη κάποιου
opinare, opinări *ουσ. θηλ.* η γνωμάτευση, η έκφραση γνώμης
opincar, opincari *ουσ. αρσ.* ο τσαρουχάς
opincă, opinci *ουσ. θηλ.* το τσαρούχι // **de la vlădică la ~** από το δεσπότη μέχρι στο τσαρούχι (απ'όλες τις κοινωνικές τάξεις)
opincărie, opincării *ουσ. θηλ.* το τσαρουχάδικο
opincuță, opincuțe *ουσ. θηλ.* το τσαρουχάκι
opinie, opinii *ουσ. θηλ.* 1. η γνώμη, το φρόνημα 2. η γνωμοδότηση 3. η άποψη // **~ personală** η προσωπική γνώμη // **opinia publică** η κοινή γνώμη // **a face ~ separată** είμαι με άποψη χωριστή / ξέχωρη απ'εκείνη της πλειονότητας // **a-și exprima opiniile** εκφέρω τις απόψεις μου // **schimb de opinii** η ανταλλαγή απόψεων // **sondaj al -i publice** η βολιδοσκόπηση της κοινής γνώμης
opinteală, opinteli I. *ουσ. θηλ.* 1. ο μεγάλος κόπος 2. ο μόχθος, η κούραση 3. η μεγάλη σωματική προσπάθεια 4. το σκούντημα, το σπρώξιμο II. *επίρ. έκφρ.* **pe ~** με όλες τις δυνάμεις με κόπωση
opinti, opintesc I. *ρ. μέσο.* 1. κοπιάζω, κουράζομαι 2. σφίγγομαι, καταβάλλω προσπάθεια 3. μοχθώ, ταλαιπωρούμαι II. *ρ. αμ.* 1. εντείνω τις δυνάμεις μου 2. μοχθώ III. *ρ. μετ.* προσπαθώ με μεγάλο κόπο, παλεύω, ενεργώ με κόπο, να πετύχω κάτι
opintire, opintiri *ουσ. θηλ.* 1. η κόπωση 2. το σκούντημα, το σπρώξιμο 3. ο μόχθος, η κούραση 4. η ταλαιπωρία
opioman-ă, opiomani-e *επίθ.* οπιομανής-ής-ές
opiomanie, opiomanii *ουσ. θηλ.* η οπιομανία
opis, opise *ουσ. ουδ.* 1. ο κατάλογος εγγράφων 2. η απογραφή 3. ο δείχτης 4. η σύνοψη
opiu *ουσ. ουδ.* το όπιο, το αφιόνι
opium *ουσ. ουδ.* ιδ. opiu
oplean, oplene *ουσ. ουδ.* το καθένα από τα δύο πλάγια ξύλα του έλκηθρου στα οποία είναι οι ολισθητήρες
oploși, oploșesc I. *ρ. μέσο.* 1. βρίσκω καταφύγιο 2. αποκουμπώ 3. εγκαθίσταμαι II. *ρ. μετ.* 1. παρέχω άσυλο, προσφέρω προστασία 2. φιλοξενώ
oploșit-ă, oploșiți-te *επίθ.* που έχει βρει καταφύγιο
oponent-ă, oponenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αντίθετος-η (ο,η), ενάντιος-α (ο,η) 2. αντίπαλος-η (ο,η)
oportun-ă, oportuni-e *επίθ.* 1. έγκαιρος-η-ο, κατάλληλος-η-ο, ενδεδειγμένος-η-ο 2. επίκαιρος-η-ο 3. σκόπιμος-η-ο // **intervenție -ă** η έγκαιρη επέμβαση
oportunism *ουσ. ουδ.* 1. η καιροσκοπία, ο καιροσκοπισμός, η πολιτική των περιστάσεων 2. ο οπορτουνισμός
oportunist-ă, oportuniști-ste I. *επίθ.* καιροσκοπικός -ή-ό, οπορτουνιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καιροσκόπος (ο,η), οπορτουνίστας-ίστρια (ο,η)
oportunitate *ουσ. θηλ.* η καταλληλότητα, η επικαιρότητα, η σκοπιμότητα
opozabil-ă, opozabili-e *επίθ.* 1. αντιθετικός-ή-ό, αντίθετος-η-ο 2. εναντιωματικός-ή-ό, αντιπαραθετικός-ή-ό
opozabilitate *ουσ. θηλ.* 1. η εναντίωση, η αντίθεση 2. η ένσταση, το εναντίωμα, η εναντιότητα, η αντιπαράθεση
opozant-ă, opozanți-te I. *επίθ.* 1. αντιπολιτευόμενος -η-ο, αντίθετος-η-ο 2. ενιστάμενος-η-ο // **ziar ~** η αντιπολιτευτική εφημερίδα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιπολιτευόμενος-η (ο,η), αντίθετος-η (ο,η)
opoziție, opoziții I. *ουσ. θηλ.* 1. η αντίθεση 2. η εναντίωση, η εναντιότητα 3. η αντιπολίτευση 4. η ένσταση // **de ~** αντιπολιτευτικός-ή-ό II. *ρημ. έκφρ.* **a face ~** αντιπολιτεύομαι, εναντιώνομαι, κάνω ένσταση III. *επιρ. έκφρ.* **în ~ cu...** σε αντίθεση με..
opozițional-ă, opoziționali-e *επίθ.* 1. αντιθετικός-ή-ό, εναντιωματικός-ή-ό 2. σε αντίθετη θέση // *(γραμμ.)* **propoziție circumstanțială -ă** η περιστατική αντιθετική πρόταση
opoziționist-ă, opoziționiști-ste *επίθ.* αντιπολιτευτικός -ή-ό, αντίθετος-η-ο

opreală, opreli *ουσ. θηλ.* 1. το σταμάτημα, η κράτηση 2. το στάσιμο 3. η φυλάκιση

opreg, oprege *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η ποδιά (η μπροστινή ή οπίσθια ποδιά της γυναικείας λαϊκής φορεσιάς πάνω από το φουστάνι)

opreliște, opreliști *ουσ. θηλ.* 1. η απαγόρευση, το απαγορευτικό μέτρο 2. το εμπόδισμα, το εμπόδιο

opresiune, opresiuni *ουσ. θηλ.* 1. η καταπίεση, η καταδυνάστευση 2. η τυραννία

opresiv-ă, opresivi-e *επίθ.* 1. καταπιεστικός-ή-ό 2. τυραννικός-ή-ό

opresor-oare, opresori-oare I. *επίθ.* 1. καταπιεστικός -ή-ό 2. βασανιστικός-ή-ό 3. τυραννικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. καταπιεστής-ίστρια (ο,η) 2. βασανιστής-ίστρια (ο,η)

opri, opresc I. *ρ. μετ.* 1. σταματώ 2. κρατώ 3. αναχαιτίζω 4. ανακόπτω, κάνω διακοπή, παύω 5. απαγορεύω 6. συγκρατώ 7. εμποδίζω, παρεμποδίζω // **a ~ calea cuiva** σταματώ το δρόμο κάποιου // **a ~ pe cineva la dejun** συγκρατώ κάποιον στο πρόγευμα // **a ~ un trecător pentru a-i vorbi** σταματώ ένα διαβάτη για να του μιλήσω // **am -t un loc pentru tine** έχω κρατήσει μια θέση για σένα // **m-au -t să vorbesc** μ'εμπόδισαν να μιλήσω... // **medicii l-au -t să mai fumeze** οι γιατροί του απαγόρεψαν να καπνίσει άλλο II. *ρ. μέσο.* 1. σταματώ, παύω 2. σταθμεύω 3. αναχαιτίζομαι 4. διακόπτομαι, ανακόπτομαι 5. εμποδίζομαι // **oprește-te!** στάσου! σταμάτα! // **aici ne -m** εδώ σταματάμε // **nu ne-am -t din mers** δεν σταματήσαμε απ'το βάδισμα // **s-a -t din citit** σταμάτησε απ'το διάβασμα // **tramvaiul nu se oprește aici** το τραμ δε σταθμεύει εδώ

oprima, oprim *ρ. μετ.* 1. καταπιέζω, καταδυναστεύω, δυναστεύω 2. τυραννώ, βασανίζω

oprimare, oprimări *ουσ. θηλ.* η καταπίεση, η καταδυνάστευση

oprire, opriri I. *ουσ. θηλ.* 1. το σταμάτημα, η στάθμευση, ο σταθμός, η στάση 2. η παύση, η διακοπή 3. η αναχαίτιση 4. η κράτηση, η κατακράτηση 5. η απαγόρευση // **scurtă ~** ο σύντομος σταθμός, η στάθμευση II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς διακοπή, χωρίς σταμάτημα, ακατάπαυστα

oprit *ουσ. ουδ.* 1. το σταμάτημα 2. η παύση 3. η αναχαίτιση 4. η κατακράτηση 5. η απαγόρευση

oprit-ă, opriți-te *επίθ.* 1. σταματημένος-η-ο, παυμένος-η-ο 2. κρατημένος-η-ο 3. απαγορευμένος-η-ο

opritor-oare, opritori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο κρατητήρας, ο φρακτήρας, η τροχοπέδη, το φρένο II. *ουσ. ουδ.* ο φραγμός, ο μηχανισμός για σταμάτημα κάποιου πράγματος

oprobiu *ουσ. ουδ.* 1. η αισχύνη, το αίσχος, η καταισχύνη, η ντροπή 2. ο αποτροπιασμός 3. το όνειδος

opt I. *αριθ. απ.* οκτώ και οχτώ // **acum ~ zile** σήμερα οκτώ μέρες (πριν από οκτώ μέρες) // // **la ~ ale lunii** στις οκτώ του μηνός **la ora ~** στις οκτώ η ώρα II. *ουσ. ουδ.* το οκτώ // **etajul ~** το οκτώ (όγδοο) πάτωμα // *(σαν ουσιαστικό)* **mănâncă cât ~** τρώει όσο οκτώ // **nota ~** ο βαθμός οκτώ // *(σαν επίθετο)* **scaunul numărul ~** το οκτώ κάθισμα

opta, optez *ρ. αμ.* 1. τάσσομαι υπέρ 2. προτιμώ, εκλέγω

optare, optări *ουσ. θηλ.* η εκλογή, η προτίμηση

optativ-ă, optativi-e I. *επίθ.* ευχετικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* **modul ~** η ευκτική (έγκλιση ρήματος)

optic-ă, optici-ce I. *επίθ.* οπτικός-ή-ό // **eroare -ă** το οπτικό λάθος, η οπτική πλάνη // **iluzie -ă** η οπτική αυταπάτη // **nerv ~** το οπτικό νεύρο II. *ουσ. θηλ.* 1. η οπτική 2. *μτφ.* ο ιδιαίτερος τρόπος όρασης, η προσωπική γνώμη για κάτι, η σκοπιά

optician-ă, opticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* οπτικός (ο,η)

optim-ă, optimi-e *επίθ.* άριστος-η-ο, κάλλιστος-η-ο // **perioadă -ă** η κάλλιστη περίοδος

optime, optimi *ουσ. θηλ.* 1. το όγδοο 2. *μουσ.* η μουσική νότα με αυτή την αξία

optimism *ουσ. αρσ.* 1. η αισιοδοξία 2. ο οπτιμισμός

optimist-ă, optimiști-ste I. *επίθ.* αισιόδοξος-η-ο // **a fi ~** αισιοδοξώ // **sunt ~ pentru viitor** αισιοδοξώ για το μέλλον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οπτιμιστής -ίστρια (ο,η), αισιόδοξος-η (ο,η)

optimizare, optimizări *ουσ. θηλ.* 1. αρίστευση, η επιτυχέστατη κατάσταση 2. το οπτιμιζάρισμα

optometrie *ουσ. θηλ.* η οπτικομετρία, η οπτικομετρική

optsprezece *αριθ. απ.* δεκαοχτώ // **are ~ ani** είναι δεκαοκτώ χρονών // **aveau câte ~ ani** είχαν ανά δεκαοκτώ χρόνια // **de ~ ori** από δεκαοκτώ φορές

opsprezecelea, opsprezecea *αριθ. τακτ.* (έχουν μπροστά το **„al"**, **„a"**) δέκατος όγδοος-δεκάτη όγδοη-δέκατο όγδοο

optulea, opta *αριθ. τακτ.* (έχουν μπροστά το **„al"** ή **„a"**) όγδοος-η-ο // **a opta zi** η ογδόη ημέρα // **în cea de a opta zi** τα οκταήμερα

optzeci *αριθ. απ.* ογδόντα, ογδοήκοντα // **de ~ de ori** ογδόντα φορές // **perioadă de ~ de ani** η ογδοηκονταετία // **persoană având vârsta de ~ de ani** ογδοντάρης-α (ο,η) // **vreo ~** καμιά ογδονταριά (περίπου ογδόντα)

optzecilea, optzecea *αριθ. τακτ.* (έχοντας μπροστά το **„al"** ή **„a"**) ογδοηκοστός-ή-ό

opțiune, opțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η εκλογή, η προτίμηση 2. η επιλογή // *νομ.* **drept de ~** το δικαίωμα εκλογής

opulent-ă, opulenți-te *επίθ.* 1. πλούσιος-ια-ιο 2. εύπορος-η-ο, άφθονος-η-ο 3. βαθύπλουτος-η-ο

opulență, opulențe *ουσ. θηλ.* 1. η αφθονία, η ευπορία 2. ο πλούτος 3. η ευμάρεια

opune, opun I. *ρ. μετ.* 1. αντιθέτω 2. αντιτάσσω 3. αντιπαρατάσσω, αντιπροτείνω 4. προτάσσω // **a ~ rezistență** προτάσσω αντίσταση II. *ρ. μέσο.* 1. αντιτάσσομαι, αντιμάχομαι, αντιστέκομαι 2. ανθίσταμαι, αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι 3. ενίσταμαι, αντίκειμαι // **a se ~ cu îndârjire** αντιτίθεμαι με πείσμα / ισχυρογνωμοσύνη)

opunere, opuneri *ουσ. θηλ.* 1. η εναντίωση, η αντίθεση, το εναντίωμα 2. η ένσταση 3. η αντιπρόταση, η εναντιότητα 4. αντιπολιτευτικότητα 5. η αντιπαράθεση, η αντιπαράταξη

opus, opusuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το όπους, ο μουσικός τόμος, η μουσική σύνθεση

opus-ă, opuși-se *επίθ.* 1. αντίθετος-η-ο, ενάντιος-α-ο 2. αντίστροφος-η-ο 3. αντιμέτωπος-η-ο // **interese -e** τα ενάντια συμφέροντα // **în direcția -ă** στην

αντίθετη κατεύθυνση // **în partea -ă** στο απέναντι μέρος, αντίπερα // *(γεωμ.)* **laturi -e** οι αντίθετες πλευρές

opuscul, opuscule *ουσ. ουδ.* το μικρό σύγγραμμα, το φυλλάδιο

or *σύνδ.* 1. μα, αλλά 2. όμως // **~ tu n-ai respectat condiţiile** αλλά εσύ δεν είχες σεβαστεί του όρους

oracol, oracole *ουσ. ουδ.* 1. το μαντείο 2. ο χρησμός // **a vorbi ca un ~** μιλάει σαν ένα μαντείο / αινιγματικά

oral-ă, orali-e I. *επίθ.* προφορικός-ή-ό // **examen ~** οι προφορικές εξετάσεις // **stil ~** το προφορικό ύφος (η φυσικότητα στην έκφραση) II. *επίρ.* προφορικά

oralitate *ουσ. θηλ.* η προφορική εκφορά, η προφορική έκφραση // *(νομ.)* **principiul oralităţii** η αρχή της προφορικής έκφρασης *(για τούς αντίδικους σε δίκη)*

oranj *επίθ. αμετάβλ.* πορτοκαλής-ιά-ί (το πορτοκαλί χρώμα)

oranjadă, oranjade *ουσ. θηλ.* η πορτοκαλάδα

orar-ă, orari-e I. *επίθ.* ωριαίος-αία-αίο // **cerc ~** ο ωριαίος κύκλος // **diferenţă -ă** η διαφορά ώρας // **fus ~** η ωριαία άτρακτος // **unitate -ă** η ωριαία ενότητα II. *ουσ. ουδ.* 1. το ωράριο, οι εργάσιμες ώρες 2. *(εκκλ.)* το οράριο, το μακρόστενο άμφιο πού φορούν οι διάκονοι

oraş, oraşe I. *ουσ. ουδ.* η πόλη, η πολιτεία II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** 1. της πόλης, ο οποίος ζείσε πόλη 2. καλός-ή-ό // **haine de ~** τα καλά ρούχα

orator, oratori *ουσ. αρσ.* ο ρήτορας, ο ομιλητής, ο αγορητής

oratoric-ă, oratorici-ce *επίθ.* ρητορικός-ή-ό

oratorie *ουσ. θηλ.* 1. η ρητορική, η ρητορεία 2. η αγόρευση, η δημόσια ομιλία κάποιου

oratoriu, oratorii *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. το ορατόριο (μουσική σύνθεση θρησκευτική) 2. το εκκλησάκι

oraţie, oraţii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ευχή με στίχους στους γάμους

oră, ore I. *ουσ. θηλ.* 1. η ώρα 2. το μάθημα, η ωριαία διδακτική ενότητα // **~ nepotrivită** η ακατάλληλη ώρα // **~ suplimentară** η αναπληρωματική ώρα // **ora de lucru** η ώρα δουλειάς // **ora de masă** η ώρα φαγητού // **ora de vară** η θερινή ώρα (μπροστά με 6ο') // **ora oficială** η επίσημη ώρα // **a lua ore** παιρνεί μαθήματα // **cât e ora?** τι ώρα είναι; // **aşteptare de multe ore** η πολύωρη αναμονή // **exact la ~** πάνω στην ώρα // **la ora actuală** αυτή την ώρα, σ'αυτή τη στιγμή // **la orice ~** σε κάθε ώρα // **până la ora...** ως την ώρα... // **se află de o ~ şi jumătate acolo** βρισκόταν μια μισή ώρα τώρα εκεί II. *επιθ. έκφρ.* **de ultimă ~** της τελευταίας στιγμής III. *επιρ. έκφρ.* // **~ de ~** ώρα την ώρα (κάθε τόσο) // **cu ora** με την ώρα / πληρωμένος με την ώρα // **din ~ în ~** από ώρα σε ώρα // **cinci kilometri pe ~** πέντε χιλιόμετρα την ώρα // **pe ~** την ώρα

orăcăi pers. 3 orăcăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. κοάζω (βάτραχος) 2. *(για μικρά παιδιά)* κλαψουρίζω

orăcăit, orăcăituri *ουσ. ουδ.* 1. το κόασμα (φωνή βατράχου) 2. το κλαψούρισμα (για τα μικρά παιδιά)

orăşean-ă, orăşeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αστός-ή (ο,η), κάτοικος της πόλης (ο,η), πολίτης-ισσα (ο,η)

orăşeancă, orăşence *ουσ. θηλ.* η πολίτισσα, η αστή

orăşel, orăşele *ουσ. θηλ.* η κωμόπολη, η πολίχνη, η μικρή πόλη

orăşenesc-ească, orăşeneşti *επίθ.* 1. αστικός-ή-ό, της πόλεως 2. αναφερόμενος στο άστυ, στην πόλη

orăşeneşte *επίρ.* όπως γίνεται στην πόλη, όπως ο πληθυσμός των αστικών κέντρων

orătanie, orătănii *ουσ. θηλ.* το κατοικίδιο πτηνό, το πουλερικό

orândui, orânduiesc I. *ρ. μετ.* τακτοποιώ, κανονίζω, ταξιθετώ, βάζω σε κανονική τάξη, ταξινομώ II. *ρ. μέσο.* 1. τακτοποιούμαι, ταξινομούμαι 2. μπαίνω σε κανονική τάξη

orânduială, orânduieli *ουσ. θηλ.* 1. η τάξη 2. η τοποθέτηση πραγμάτων με κανονικό τρόπο 3. η κανονικότητα 4. το πολιτικό και κοινωνικό καθεστώς 5. η διάταξη, ο κανονισμός // **a pune în ~** βάζω σε τάξη, σε κανονική σειρά

orânduire, orânduiri *ουσ. θηλ.* 1. το κοινωνικό σύστημα 2. ο κοινωνικό-οικονομικός σχηματισμός 3. το πολίτευμα 4. η τακτοποίηση, η ταξιθέτηση, η ταξινόμηση // **~ socială** το κοινωνικό-πολιτειακό καθεστώς

orânduit-ă, orânduiţi-te *επίθ.* 1. καθιερωμένος-η-ο 2. πατροπαραδοτος-η-ο 3. τακτοποιημένος-η-ο 4. καθορισμένος-η-ο 5. θεσμοθετημένος-η-ο 6. *μτφ.* προορισμένος-η-ο

orb *ουσ. ουδ.* η τύφλα // **-ul găinilor** η ημεραλωπία // **a avea -ul găinilor** έχει τυφλαμάρα

orb, oarbă, orbi, oarbe *επίθ.* 1. τυφλός-ή-ό 2. αόμματος-η-ο // **cameră oarbă** η σκοτεινή κάμαρα (χωρίς παράθυρα) // **cartuş ~** εικονικό φυσίγγιο // **fereastră oarbă** το ψεύτικο παράθυρο (ανύπαρκτο) // **pasiune oarbă** το τυφλό πάθος // **supunere oarbă** η τυφλή υποταχή

orbecăi, orbecăiesc *ρ. αμ.* 1. βαδίζω ψηλαφίζοντας ψάχνω ψαχουλευτά, στα κουτουρού, ψηλαφώ μέσα στο σκοτάδι 2. *μτφ.* ενεργώ στα τυφλά

orbecăire, orbecăiri *ουσ. θηλ.* το ψαχούλεμα, το ψηλάφισμα μέσα στο σκοτάδι στην τύχη

orbesc, orbească, orbeşti *επίθ.* 1. τυφλός-ή-ό 2. *μτφ.* παράφορος-η-ο

orbeşte *επίρ.* 1. τυφλά 2. ψηλαφητά, ψαχουλευτά 3. στην τύχη, στα τυφλά, άσκεπτα, τυφλώς, χωρίς συζήτηση

orbete *ουσ. αρσ.* ο τυφλοπόντικας

orbeţ, orbeaţă, orbeţi-ţe *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυφλός -ή (ο,η) // **a se bate ca -ii** χτυπιούνται σαν τους τυφλούς(ώστε δε βλέπουν που χτυπάνε)

orbi, orbesc I. *ρ. αμ.* 1. τυφλώνομαι, χάνω την όραση μου 2. στραβώνομαι II. *ρ. μετ.* 1. τυφλώνω κάποιον, εκτυφλώνω 2. στραβώνω, θαμπώνω 3. *μτφ.* κάνω κάποιον να θολωθεί ο νους του

orbicular-ă, orbiculari-e *επίθ.* κυκλοειδής-ής-ές // **muşchi ~** ο κυκλοειδής μυς (στα χείλια και στα βλέφαρα)

orbire, orbiri *ουσ. θηλ.* 1. η τύφλωση, το τύφλωμα, η τυφλότητα, η τύφλα, ο τυφλωμός 2. *μτφ.* το θάμπωμα, το θάμπος, η στραβωμάρα

orbit-ă, orbiţi-te *επίθ.* 1. τυφλωμένος-η-ο 2. *μτφ.* έκθαμβος-η-ο, θολωμένος-η-ο (στο μυαλό)

orbital-ă, orbitali-e *επίθ.* 1. τροχιακός-ή-ό 2. κογχικός-ή-ό // **zbor ~** η τροχιακή πτήση

orbită, orbite *ουσ. θηλ. (αστρ.)* 1. η τροχιά 2. *ανατ.* η κόγχη (του ματιού)

orbitor-oare, orbitori-oare I. *επίθ.* 1. εκτυφλωτικός -ή-ό 2. εκθαμβωτικός-ή-ό // **lumină orbitoare** το εκθαμβωτικό φως II. *επίρ.* εκτυφλωτικά, εκθαμβωτικά

orchestra, orchestrez *ρ. μετ.* *(μουσ.)* 1. ενορχηστρώνω 2. κατανέμω τα μέρη μουσικού κομματιού στα διάφορα όργανα της ορχήστρας

orchestral-ă, orchestrali-e *επίθ.* ενορχηστρικός-ή-ό

orchestrare, orchestrări *ουσ. θηλ.* *(μουσ.)* η ενορχήστρωση

orchestrator, orchestratori *ουσ. αρσ.* *(μουσ.)* ο ενορχηστρωτής

orchestrație, orchestrații *ουσ. θηλ.* *(μουσ.)* η ενορχήστρωση

orchestră, orchestre *ουσ. θηλ.* η ορχήστρα // **~ de cameră** η ορχήστρα δωματίου // **fotoliu de ~** η θέση στις πρώτες σειρές σε αίθουσα μουσικής

orchestrionet, orchestrionete *ουσ. ουδ.* *(μουσ.)* το οργανέτο

ordie, ordii *ουσ. θηλ.* η ορδή, η στρατιά πού λεηλατεί στο πέρασμα της

ordin, ordine *ουσ. ουδ.* 1. η διαταγή, η προσταγή, το πρόσταγμα, το παράγγελμα 2. η εντολή 3. η επιταγή 4. ο ορισμός 5. η διάταξη 6. το κέλευσμα 7. το παράσημο 8. η τάξη (η διαίρεση ζωντανών οργανισμών με κοινά γνωρίσματα) 9. το τάγμα (οργάνωση μοναχών με τους ίδιους κανόνες ζωής) // **~ de chemare** το κέλευσμα // **~ de plată** η επιταγή πληρωμής // **- de serviciu** η εντολή υπηρεσίας // **~ de zi** η ημερήσια διαταγή // **-ul Iezuiților** το τάγμα Ιησουϊτών // **-ul lamelibranhiatelor** η τάξη ελασματοβραγχίων // **-ul se execută, nu se discută** η διαταγή εκτελείται, δεν συζητείται // **e -(ul)...** της τάξεως... (με το χαρακτηριστικό...) // **de prim(ul) ~** της πρώτης τάξεως // **din -ul direcțiunii** από διαταγή της διευθύνσεως // **la ~!** στην προσταγή! // **la -ele cuiva** στις διαταγές κάποιου // **sub -ele cuiva** κάτω από τις διαταγές κάποιου

ordinal, ordinale *επίθ.* *(γραμμ.)* τακτικός-ή-ό // **numerale -e** τα τακτικά αριθμητικά

ordinar-ă, ordinari-e I. *επίθ.* 1. τακτικός-ή-ό, κοινός -ή-ό, συνήθης-ης-ες, συνηθισμένος-η-ο 2. μέτριος-α-ο 3. κατώτερης ποιότητας 4. *μτφ.* άγαρμπος-η-ο, χοντροειδής-ής-ές, χυδαίος-α-ο // *(μαθ.)* **fracție -ă** το κλάσμα, το τμήμα μονάδας, το ένα η περισσότερα ίσα μέρη στα οποία διαιρέθηκε η ακέραια μονάδα // **sesiune -ă** η τακτική σύνοδος II. *επίρ.* τακτικώς, συνήθως

ordinator, ordinatoare *ουσ. ουδ.* ο υπολογιστής

ordine, ordini *ουσ. θηλ.* 1. η τάξη 2. η διάταξη 3. η κανονική σειρά, η κανονικότητα 4. η παράταξη, ο σχηματισμός 5. η πειθαρχία // **~ de bătaie** η διάταξη μάχης, η παράταξη μάχης // **~ de zi** η ημερησία διάταξη // **~ publică** η δημόσια τάξη // **a restabili -a** αποκαθιστώ την τάξη // **în ~** εντάξει // **în -a valorii** σε σειρά με την αξία τους

ordona, ordon, ordonez *ρ. μετ.* 1. διατάζω, διατάσσω, προστάζω 2. ορίζω 3. κελεύω 4. παραγγέλνω 5. τακτοποιώ, διευθετώ, κανονίζω (ορισμένα πράγματα) 6. τοποθετώ σε τάξη

ordonanța, ordonanțez *ρ. μετ.* 1. δίνω διατακτική πληρωμής 2. εγκρίνω πληρωμή

ordonanțare, ordonanțări *ουσ. θηλ.* 1. η σύνταξη διατακτικής πληρωμής 2. δίνω ένταλμα πληρωμής

ordonanță, ordonanțe *ουσ. θηλ.* 1. η διάταξη, η διαταγή 2. η διατακτική 3. *(στρατ.)* ο ιπποκόμος, ο στρατιώτης υπηρέτης αξιωματικού // **~ a poliției** η αστυνομική διάταξη, η διαταγή της αστυνομίας // **~ de plată** η εντολή πληρωμής // **~ prezidențială** η προεδρική διάταξη (του προέδρου δικαστηρίου) // *(στρατ.)* **ofițer de ~** αξιωματικός διαβιβάσεων

ordonare, ordonări *ουσ. θηλ.* 1. η τακτοποίηση, η ταξινόμηση 2. η τοποθέτηση πραγμάτων με ορισμένη σειρά, τάξη 3. η τακτικότητα

ordonat-ă, ordonați-te I. *επίθ.* 1. τακτικός-ή-ό 2. τακτοποιημένος-η-ο 3. νοικοκυρεμένος-η-ο II. *επίρ.* 1. τακτικά 2. με ορισμένη τάξη η σειρά

ordonată, ordonate *ουσ. θηλ.* *(μαθ.)* η τεταγμένη, η κάθετη γραμμή απ' τις συντεταγμένες (το y)

ordonator-oare, ordonatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διατάκτης-τρια (ο,η) 2. διαθέτης-έτρια (ο,η)

oreion, oreioane *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* η παρωτίτιδα, η μαγουλήθρα

orez *ουσ. αρσ.* το ρύζι // **~ cu lapte** το ρυζόγαλο // **făină de ~** το ρυζάλευρο

orezar, orezari *ουσ. αρσ.* ο ορυζοκαλλιεργητής

orezărie, orezării *ουσ. θηλ.* ο ορυζώνας

orfan-ă, orfani-e *επίθ.* ορφανός-ή-ό, ορφανεμένος -η-ο

orfelin-ă, orfelini-e I. *επίθ.* ορφανός-ή-ό, ορφανεμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορφανός -ή (ο,η)

orfelinat, orfelinate *ουσ. ουδ.* το ορφανοτροφείο

orfevrărie, orfevrării *ουσ. θηλ.* 1. η χρυσοχοΐα, η χρυσοχοϊκή 2. το χρυσοχοείο

orfevrier-ă, orfevrieri-e I. *επίθ.* χρυσοχοϊκός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χρυσοχόος (ο,η)

orfic-ă, orfici-ce *επίθ.* ορφικός-ή-ό // **poeme -e** τα ορφικά ποιήματα

orfism *ουσ. ουδ.* ο ορφισμός

organ, organe *ουσ. ουδ.* 1. το όργανο 2. το μέσο, το εργαλείο 3. το εξάρτημα μηχανής // **~ de simț** το αισθητήριο όργανο // **~ sindical** το συνδικαλιστικό όργανο

organdi *ουσ. ουδ.* η οργαντίνα

organdin *ουσ. ουδ.* ιδ. organdi

organic-ă, organici-ce *επίθ.* 1. οργανικός-ή-ό, ενόργανος-η-ο 2. οργανωμένος-η-ο // **chimie -ă** η οργανική χημεία // *(νομ.)* **legea -ă** ο οργανικός νόμος

organicism *ουσ. ουδ.* ο οργανωτισμός

organicist-ă, organiciști-ste *επίθ.* οργανωτιικός-ή-ό

organigramă, organigrame *ουσ. θηλ.* η οργανόγραμμα

organism, organisme *ουσ. ουδ.* 1. ο οργανισμός 2. το ζωικό η φυτικό ον πού παρουσιάζει ζωή 3. η οργάνωση 4. *μτφ.* το σύνολο διατάξεων πού ρυθμίζουν τη λειτουργία κάποιας υπηρεσίας ή έργου // **-ul omului** ο ανθρώπινος οργανισμός

organist-ă, organiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* οργανίστας-ίστρια (ο,η), οργανοπαίχτης-αίζτρια (ο,η)

organit, organite *ουσ. ουδ.* *(βιολ.)* το κυτταρόπλασμα

organiza, organizez I. *ρ. μετ.* 1. οργανώνω, διοργανώνω 2. διαρρυθμίζω, διευθετώ, κανονίζω τα συστατικά μέρη ενός συνόλου να λειτουργήσουν σαν κάτι οργανικό και ενιαίο II. *ρ. μέσο.* οργανώνομαι, διοργανώνομαι, αποκτώ οργάνωση, οργανωμένο σύστημα

organizare, organizări *ουσ. θηλ.* 1. η οργάνωση, η διοργάνωση 2. η σύσταση, η συγκρότηση, ο σχηματισμός // **-a producției** η οργάνωση της παραγωγής // **comisia de ~** η διοργανωτική επιτροπή // **de ~** διοργανωτικός-ή-ό
organizat-ă, organizați-te *επίθ.* οργανωμένος-η-ο // **forță -ă** η οργανωμένη δύναμη // **un tot unitar ~** ένα όλο ενιαίο οργανωμένο
organizator-oare, organizatori-oare I. *επίθ.* οργανωτικός-ή-ό, διοργανωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οργανωτής-ώτρια (ο,η), διοργανωτής -ώτρια (ο,η)
organizatoric-ă, organizatorici-ce *επίθ.* οργανωτικός-ή-ό, διοργανωτικός-ή-ό
organizație, organizații *ουσ. θηλ.* η οργάνωση, ο οργανισμός // **Organizația Națiunilor Unite** Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Ο. Η. Ε.)
organogen-ă, organogeni-e *επίθ. (ιατρ.)* οργανογόνος -ος-ο, πού παράγει οργανικές ενώσεις
organogeneză *ουσ. θηλ.* η οργανογένεση
organoleptic-ă, organoleptici-ce *επίθ. (ιατρ.)* οργανοληπτικός-ή-ό
organoterapie, organoterapii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οργανοθεραπεία
orgasm *ουσ. ουδ.* 1. ο οργασμός 2. *μτφ.* η πλούσια βλάστηση την άνοιξη «ο οργασμός της φύσης»
orgă, orgi *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το εκκλησιαστικό όργανο
orgie, orgii *ουσ. θηλ.* 1. τα όργια, οι ανήθικες πράξεις, οι ακολασίες 2. οι καταχρήσεις, οι παρανομίες // **a se deda la orgii** οργιάζω, κάνω όργια, ανηθικότητες, ακολασίες // **făcătorul de orgii** ο οργιαστής
orgolios-oasă, orgolioşi-oase *επίθ.* 1. αλαζονικός-ή-ό 2. υπεροπτικός-ή-ό 3. υπερήφανος-η-ο 4. κενόδοξος-η-ο // **a fi ~** υπερηφανεύομαι
orgoliu, orgolii *ουσ. ουδ.* 1. η αλαζονεία, η αγερωχία 2. η υπερηφάνεια 3. το καύχημα, η ματαιοδοξία, η κενοδοξία
orhidee, orhidee *ουσ. θηλ. (βοτ. στο πληθ.)* τα ορχεοειδή φυτά
ori I. *σύνδ.* 1. είτε 2. ή // **~ eu ~ el** ή εγώ ή αυτός // **~ la munte ~ la câmp** είτε στο βουνό είτε στον κάμπο // **te duci ~ ba?** πηγαίνεις ή όχι~ // **vii ~ pleci?** έρχεσαι ή φεύγεις~ II. *επίρ.* άραγε // **~ ți-i foame?** άραγε πεινάς~
oribil-ă, oribili-e I. *επίθ.* 1. απαίσιος-α-ο 2. αποτρόπαιος-α-ο 3. φρικώδης-ης-ες, φρικαλέος -α-ο, φρικτός-ή-ό // **faptă -ă** το τερατούργημα II. *επίρ.* 1. απαίσια, αποτροπαίως 2. φρικαλέως, φρικωδώς, φρικτώς 3. *μτφ.* τερατωδώς
oricare I. *αντ. αόρ.* 1. οποιοδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε, οιοσδήποτε, οιαδήποτε, οιονδήποτε 2. όποιος λάχει, όποια λάχει, όποιο λάχει 3. όποιος κι αν... όποια κι αν... όποιο κι αν 4. όποιος-α-ο 5. καθένας, καθεμία, καθένα 6. κάθε // **~ ar fi el** οποιοσδήποτε κι αν είναι αυτός II. *επίθ. αόρ.* 1. όποιος-α-ο 2. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε // **îl interesează ~ problemă** τον ενδιαφέρει οποιοδήποτε πρόβλημα
oricând *επίρ.* 1. πάντα, πάντοτε, οποτεδήποτε, όποτε να'ναι 2. σε κάθε στιγμή 3. όπως (όσο) ποτέ // **mai frumoasă ca ~** πιο όμορφη από κάθε άλλη φορά // **mai supărat ca ~** πιο θυμωμένος όπως ποτέ // **suntem gata ~** είμαστε πάντα έτοιμοι // **suntem mai bine ca ~** είμαστε καλύτερα όσο ποτέ / παρά ποτέ
oricât-ă, oricâți-te I. *αντ. αόρ.* 1. όσος-η-ο, οσοσδήποτε, οσηδήποτε, οσοδήποτε // **oricâți ar fi ei de mulți** οσοιδήποτε πολλοί κι αν είναι αυτοί // **oricâți bani ai avea, tot nu-ți ajung** όσα χρήματα κι αν έχεις, όλο και δε σου φτάνουν II. *επίρ.* 1. όσο 2. σε οποιαδήποτε ποσότητα // **~ de inteligent ar fi** όσο έξυπνος κι αν είναι // **~ de puțin** όσο λίγο να' ναι // **~ mă certau...** όσο κι αν με μάλωναν... // **~ te-ai strădui, nu vei reuşi** όσο και αν προσπαθήσεις, δε θα τα καταφέρεις // **poți să iei ~** μπορείς να πάρεις σε οποιαδήποτε ποσότητα
orice I. *αντ. αόρ.* 1. το κάθε τι 2. ο, τι δήποτε 3. ο, τι και να // **~ai face** ο, τι και να κάνεις // **~ar fi** ο, τι και αν είναι // **~ s-ar întâmpla** ο, τι δήποτε και αν συμβεί II. *επίθ.* 1. όποιος-α-ο 2. κάθε 3. οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε // **~ carte** όποιο βιβλίο // **~ om** κάθε άνθρωπος // **cunoaşte ~** γνωρίζει κάθε τι // **ştie de ~ boală** ξέρει για κάθε αρρώστια
oricine *αντ. αόρ.* οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε, οιοσδήποτε, οιαδήποτε, οιοδήποτε, ο καθένας // **~ ar fi** οποιοσδήποτε και αν είναι
oricum *επίρ.* 1. οπωσδήποτε, κατά οποιονδήποτε τρόπο 2. με όλους του τρόπους 3. πάντως 4. όπως κι αν, όπως και... // **~ ar fi...** όπως και νάχει... όπως κι αν έχει το πράγμα..// **~ ar vorbi** όπως κι αν μιλάει // **~ e mai bine să-i spui adevărul** οπωσδήποτε, είναι καλύτερα να του πεις την αλήθεια
orient *ουσ. ουδ.* η Ανατολή // **-ul Mijlociu** η Μέση Ανατολή // **Extremul ~** η Άπω Ανατολή
orienta, orientez I. *ρ. μετ.* 1. προσανατολίζω 2. κατατοπίζω κάποιον, ενημερώνω 3. οδηγώ, κατευθύνω II. *ρ. μέσο.* προσανατολίζομαι // **ne orientăm cu ajutorul busolei** προσανατολιζόμαστε με τη βοήθεια της πυξίδας / του μπούσουλα
orientabil-ă, orientabili-e *επίθ.* προσανατολίσιμος -η-ο
oriental-ă, orientali-e I. *επίθ.* ανατολικός-ή-ό, ανατολίτικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανατολίτης-ισσα (ο,η)
orientalism *ουσ. ουδ.* ο ανατολιτισμός
orientalist-ă, orientalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανατολιστής-ίστρια (ο,η)
orientalistică *ουσ. θηλ.* η ανατολιστική (επιστήμη πού μελετά τις γλώσσες και τον πολιτισμό των ανατολικών λαών)
orientare, orientări *ουσ. θηλ.* 1. ο προσανατολισμός 2. *μτφ.* η τάση, η κλίση
orientat-ă, orientați-te *επίθ.* 1. προσανατολισμένος -η-ο 2. *(μαθ.)* κατευθυνόμενος-η-ο
orientativ-ă, orientativi-e *επίθ.* 1. προσανατολιστικός-ή-ό 2. πληροφοριακός-ή-ό
orificiu, orificii *ουσ. ουδ.* 1. η οπή, η τρύπα 2. το στόμιο
original-ă, originali-e I. *επίθ.* 1. πρωτότυπος-η-ο 2. αυθεντικός-ή-ό 3. ιδιότροπος-η-ο, ιδιόρρυθμος -η-ο // **ediție -ă** η πρωτότυπη έκδοση II. *ουσ. ουδ.* το πρωτότυπο // **copia şi -ul** το αντίγραφο και το πρωτότυπο
originalitate, originalități *ουσ. θηλ.* 1. η πρωτοτυπία 2. η ιδιορρυθμία, η ιδιοτροπία 3. η παραξενιά, η αλλοκοτιά

originar-ă, originari-e *επίθ.* 1. καταγόμενος-η-ο 2. προερχόμενος-η-ο // **păcatul** ~ το προπατορικό αμάρτημα
origine, origini *ουσ. θηλ.* 1. η καταγωγή 2. η προέλευση 3. η αρχή, η πηγή, το σημείο (χρονικό, τοπικό) απ'όπου αρχίζει, ξεκινάει κάτι // **el este de ~ română** αυτός είναι ρουμανικής καταγωγής // **la** ~ στην καταγωγή
oriîncotro *επίρ.* παντού, σε κάθε τόπο, οπουδήποτε, πανταχού, σε όλα τα μέρη, προς οποιαδήποτε κατεύθυνση
oricare I. *αντων. αόρ.* οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε II. *επίθ.* // **îl poţi întâlni în ~ zi** μπορείς να τον συναντήσεις σε οποιαδήποτε ημέρα
oricând *επίρ.* πάντοτε, σε οποιαδήποτε περίσταση: σε κάθε στιγμή του χρόνου
oricât-ă, oricâţi-te *αντ. αόρ.* 1. όσος-η-ο 2. οσοσδήποτε, οσηδήποτε, οσονδήποτε 3. όσο κι αν, σε οποιαδήποτε ποσότητα
orice I. *αντ. αόρ.* κάθε τι, ο,τιδήποτε, ο, τι και να / / **pentru** ~ για το κάθε τι // **să zică lumea** ~ ας λέει κόσμος ο,τιδήποτε II. *επίθ.* // **se poate întâmpla la ~ casă** μπορεί να συμβεί σε κάθε τι σπίτι
oricine *αντ. αόρ.* οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιονδήποτε // ~ **se poate afla în această situaţie** οποιοσδήποτε μπορεί να βρεθεί σ'αυτή την κατάσταση
oricum *επίρ.* 1. οπωσδήποτε 2. όπως-όπως 3. πρόχειρα
oriunde *επίρ.* 1. οπουδήποτε 2. παντού 3. όπου και να, σε κάθε τόπο
oriunde *επίρ.* ιδ. oriunde
orizont, orizonturi *ουσ. ουδ.* 1. ο ορίζοντας 2. *μτφ.* τα όρια μέσα στα οποία εκτείνεται κάτι // **lărgire a -ului** η διεύρυνση του ορίζοντα
orizontal-ă, orizontali-e I. *επίθ.* οριζόντιος-α-ο II. *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η οριζόντια γραμμή III. *επίρ.* οριζόντια
orizontalitate *ουσ. θηλ.* η οριζοντιότητα
orizontaliza, orizontalizez *ρ. μετ.* οριζοντιώνω, κάνω κάτι οριζόντιο
orna, ornez *ρ. μετ.* 1. διακοσμώ, κοσμώ, στολίζω 2. καλλωπίζω, ομορφαίνω, εξωραΐζω
ornament, ornamente I. *ουσ. ουδ.* 1. το κόσμημα, το στολίδι 2. το καλλώπισμα II. *επίθ. έκφρ.* **de** ~ διακοσμητικός-ή-ό
ornamenta, ornamentez *ρ. μετ.* 1. διακοσμώ, στολίζω 2. εξωραΐζω, καλλωπίζω
ornamental-ă, ornamentali-e *επίθ.* κοσμητικός-ή-ό, διακοσμητικός-ή-ό, καλλωπιστικός-ή-ό // **plantă -ă** το διακοσμητικό φυτό
ornamentare, ornamentări *ουσ. θηλ.* 1. η διακόσμηση, ο στολισμός 2. ο καλλωπισμός, η εξωράΐση
ornamentaţie, ornamnentaţii *ουσ. θηλ.* η διακοσμητική, η τέχνη της διακόσμησης
ornant-ă, ornanţi-te *επίθ.* κοσμητικός-ή-ό // **epitet** ~ το κοσμητικό επίθετο
ornare, ornări *ουσ. θηλ.* 1. η διακόσμηση, ο στολισμός 2. η εξωράιση, ο καλλωπισμός
ornat-ă, ornaţi-te *επίθ.* 1. διακοσμημένος-η-ο, στολιμένος-η-ο 2. καλλωπισμένος-η-ο, εξωραϊσμένος-η-ο
ornic, ornice *ουσ. ουδ.* το ρολόι, το ωρολόγιο
ornitolog-ă, ornitologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορνιθολόγος (ο,η)
ornitologic-ă, ornitologici-ce *επίθ.* ορνιθολογικός-ή-ό
ornitologie *ουσ. θηλ.* η ορνιθολογία
ornitorinc, ornitorinci *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο ορνιθόρρυγχος
oroare, orori *ουσ. θηλ.* 1. η απενθεία, το σίχαμα, η σιχαμάρα, η αποστροφή, η αηδία 2. ο αποτροπιασμός 3. η φρικαλεότητα, η βδελυγμία // **a avea** ~ αποτροπιάζομαι, βδελύσσομαι, σιχαίνομαι, νιώθω αηδία
orogeneză, orogeneze *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η ορογένεια, ο σχηματισμός των βουνών
orogenie *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η ορεογονία
orografic-ă, orografici-ce *επίθ.* ορεογραφικός-ή-ό // **nod** ~ ο ορεογραφικός κόμπος
orografie *ουσ. θηλ.* η ορεογραφία (κλάδος της φυσικής γεωγραφίας)
orologiu, orologii *ουσ. ουδ.* το ωρολόγιο, το ρόλοι
oronimic, oronimice *ουσ. ουδ.* το ορωνύμιο
oronimie *ουσ. θηλ.* η ορωνυμία (η ονομασία των βουνών)
oropsi, oropsesc *ρ. μετ.* 1. καταδυναστεύω, καταπιέζω 2. καταδιώκω, κατατρέχω
oropsit-ă, oropsiţi-te *επίθ.* 1. καταδυναστευμένος -η-ο, καταπιεσμένος-η-ο 2. καταδιωγμένος-η-ο, κατατρεγμένος-η-ο
ort, orţi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* το γρόσι (το ένα τέταρτο του νομίσματος λέϊ) // **a da -ul popii** πεθαίνω
ort, orturi *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η θέση εργασίας στο ορυχείο
ortac, ortaci *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* 1. ο συνάδελφος, ο σύντροφος, ο συμβοηθός 2. ο εργάτης σε ορυχείο, ο ανθρακωρύχος
orticonoscop, orticonoscoape *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η τηλεοπτική μηχανή λήψεως
ortocentru, ortocentre *ουσ. ουδ.* το ορθόκεντρο, το σημείο στο οποίο συναντιώνται τα τρία ύψη ενός τριγώνου
ortocromatic-ă, ortocromatici-ce *επίθ.* ορθοχρωματικός-ή-ό (ευαίσθητος σε όλα τα χρώματα εκτός από το κόκκινο)
ortodiagrafie, ortodiagrafii *ουσ. θηλ.* η ορθοδιαγράφηση
ortodiagramă, ortodiagrame *ουσ. θηλ.* το ορθοδιάγραμμα
ortodox-ă, ortodocşi-xe I. *επίθ.* ορθόδοξος-η-ο // **biserica -ă** η ορθόδοξη εκκλησία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορθόδοξος-η (ο,η)
ortodoxie *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η ορθοδοξία // **dumineca -i** η Κυριακή της Ορθοδοξίας
ortodoxism *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* η ορθοδοξία
ortoedric-ă, ortoedrici-ce *επίθ.* ορθοεδρικός-ή-ό (για τα κρύσταλλα)
ortoepic-ă, ortoepici-ce *επίθ.* ορθοεπής-ής-ές, πού εκφράζεται σωστά
ortoepie *ουσ. θηλ.* η ορθοέπεια
ortofonic-ă, ortofonici-ce *επίθ.* ορθοφωνητικός-ή-ό
ortofonie *ουσ. θηλ.* η ορθοφωνία
ortogonal-ă, ortogonali-e *επίθ. (γεωμ.)* ορθογώνιος -ια-ιο (με ορθές γωνιές) // **proiecţie -ă** η ορθογώνια προβολή
ortogonalitate *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η ορθογωνιότης
ortografic-ă, ortografici-ce I. *επίθ.* ορθογραφικός-ή-ό II. *επίρ.* ορθογραφικά
ortografie, ortografii *ουσ. θηλ.* η ορθογραφία
ortoman-ă, ortomani-e *επίθ. (λαϊκ.)* 1. πλούσιος-ια-ιο 2. λεβέντικος-η-ο

ortoped-ă, ortopezi-de *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορθοπεδιστής-ίστρια (ο, η)
ortopedic-ă, ortopedici-ce *επίθ.* ορθοπεδικός-ή-ό
ortopedie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ορθοπεδική
ortoscopic-ă, ortoscopici-ce *επίθ.* ορθοσκοπικός-ή-ό
ortoscopie *ουσ. θηλ.* η ορθοσκοπία
orz, orzuri *ουσ. ουδ.* το κριθάρι // **a strica -ul pe gâşte** χαλνώ (ρίχνω) το κριθάρι στις χήνες (δεν αξίζει να δώσω δώρο σε κάποιον πού δέν το εκτιμά) // **de ~** κριθαρένιος-ια-ιο // **făină de ~** το κριθάλευρο // **pâine de ~** το κριθαρόψωμο, το κριθαρίτικο ψωμί
orzar, orzari *ουσ. αρσ.* ο κριθαρέμπορας
orzărie, orzării *ουσ. θηλ.* ο κριθαρώνας
orzişor *ουσ. ουδ.* το κριθαράκι
orzoaică *ουσ. θηλ.* η βύνη, το είδος κριθαριού για μπίρα
os, oase *ουσ. ουδ.* το κόκαλο, το οστό // **~ de peşte** το ψαροκόκαλο, το ψαραγκάθι // **~ tare** γερό / ανθεκτικός-ή-ό κόκαλο // **a băga frica în oase** φοβερίζω // **a căpăta un ~ de ros** αποκτώ ένα κόκαλο για ροκάνισμα // **a da oasele la câine** δίνω τα κόκαλα στο σκυλί // **a fi din ~ domnesc** είναι από βασιλικό κόκαλο / από ιθύνουσα οικογένεια // **a-i ajunge cuțitul la ~** του φτάνει το μαχαίρι στο κόκαλο // **a-i număra oasele** είναι αδύνατος πολύ // **a-i rupe oasele** τον ξυλοκοπώ άγρια // **a-i trece cuiva ~ prin ~** του πέρασε σε κάποιον κόκαλο σε κόκαλο (πολύ κουρασμένος) // **a rămas piele şi oase** έμεινε πετσί και κόκαλο // **de ~** κοκαλένιος-ια -ιο // **până la măduva oaselor** μέχρι στο μεδούλι των οστών (σ' όλο το σώμα, βαθιά)
osana, osanale I. *επιφ. (εκκλ.)* ωσαννά (δόξα) II. *ουσ. θηλ.* η επευφημία, η επευφήμηση, η ζητωκραυγή
osatură, osaturi *ουσ. θηλ.* 1. ο σκελετός (ανθρώπου η ζώου) 2. ο σκελετός ανθεκτικότητας της οικοδομής 3. *μτφ.* η δομή, η διάρθρωση
osândă, osânde *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η καταδίκη 2. η ποινή, η τιμωρία 3. *μτφ.* η κατάρα, η συμφορά // **a-şi face osânda** εκτίω την ποινή μου
osândi, osândesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. καταδικάζω, τιμωρώ 2. υποχρεώνω κάποιον να κάνει κάτι 3. *μτφ.* κατακρίνω, αποδοκιμάζω
osândire, osândiri I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η καταδίκη, η τιμωρία, η ποινή 2. η κόλαση II. *επίθ. έκφρ.* **în -** καταδικασμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο
osândit-ă, osândiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. καταδικασμένος-η-ο, τιμωρημένος-η-ο 2. *μτφ.* καταραμένος-η-ο, καταφρονεμένος-η-ο, αποδιωγμένος-η-ο, παραδαρμένος-η-ο, κακομοιριασμένος-η-ο
osânză, osânze *ουσ. θηλ.* 1. το χοιρινό λίπος 2. η παχιά ουσία στο ανθρώπινο σώμα 3. *μτφ.* η αφθονία, ο πλούτος
osârdie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο ζήλος, η επιμονή 2. η φιλοπονία 3. η έγνοια, η φροντίδα, η μέριμνα
oscila, oscilez *ρ. αμ.* 1. ταλαντεύομαι, κυμαίνομαι 2. *μτφ.* διχάζομαι, διστάζω, βρίσκομαι σε αμηχανία// **oscilând** ταλαντευόμενος-η-ο
oscilant-ă, oscilanți-te *επίθ.* 1. ταλαντευτικός-ή-ό, αμφιρρεπής-ής-ές 2. διστακτικός-ή-ό
oscilare, oscilări *ουσ. θηλ.* 1. η ταλάντευση, η αμφιρρέπεια 2. η διστακτικότητα, ο δισταγμός, ο ενδοιασμός, η έλλειψη αποφασιστικότητας
oscilator, oscilatoare *ουσ. ουδ.* ο ταλαντευτήρας, ο ταλαντωτής
oscilatoriu-ie, oscilatorii *επίθ.* 1. ταλαντευτικός-ή-ό, αμφιταλαντευτικός-ή-ό 2. διακυμαντικός-ή-ό, παλμικός-ή-ό 3. *μτφ.* διστακτικός-ή-ό, ενδοιαστικός-ή-ό, αμφιρρεπής-ής-ές // **mişcare -ie** η παλμική κίνηση
oscilație, oscilații *ουσ. θηλ.* 1. η ταλάντευση, η κύμανση, η διακύμανση 2. *μτφ.* ο δισταγμός, ο ενδοιασμός, η αμφιταλάντευση
oscilometru, oscilometre *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ταλαντευσίμετρο
osciloscop, osciloscoape *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το κυματοσκόπιο
oscior, oscioare *ουσ. ουδ.* το κοκαλάκι
osebi, osebesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. ξεχωρίζω, διακρίνω 2. διαφοροποιώ II. *ρ. μέσο* 1. ξεχωρίζομαι, διακρίνομαι 2. διαφοροποιούμαι
osebire, osebiri I. *ουσ. θηλ.* 1. το ξεχώρισμα, η διάκριση 2. η διαφορά II. *επιρ. έκφρ. (λαϊκ.)* **cu -** ιδίως, προ πάντων, ιδιαίτερα // **fără ~** χωρίς εξαίρεση
osebit-ă, osebiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ξέχωρος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό 2. εκλεκτός-ή-ό 3. ιδιαίτερος-η-ο // **~ de...** ξέχωρα, ξεχωριστά από... εκτός..
oseină *ουσ. θηλ.* η οστεΐνη
oseminte *ουσ. ουδ.* 1. τα οστά, τα κόκαλα 2. τα λείψανα
osie, osii *ουσ. θηλ.* ο άξονας (του τροχού) // **a unge osia** δωροδοκώ, λαδώνω
osifica, pers. 3 osifică *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αποστεούμαι, αποστεώνομαι, οστεοποιούμε
osificare, osificări *ουσ. θηλ.* 1. η αποστέωση, η οστέωση 2. το κοκάλιασμα
osificat-ă, osificați-te *επίθ.* αποστεωμένος-η-ο, οστεοποιημένος-η-ο
osmanlâu-ie, osmanlâi I. *επίθ. (ιστ.)* οσμανλήδικος -η-ο, τουρκικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οσμανλής-ού (ο, η), τούρκος-άλα (ο, η)
osmiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το όσμιο
osmologie *ουσ. ουδ.* η οσμολογία
osmotic-ă, osmotici-ce *επίθ.* ωσμωτικός-ή-ό // **presiune -ă** η οσμωτική πίεση
osmoză, osmoze *ουσ. θηλ.* η ώσμωση
osos, osoasă, osoşi, osoase *επίθ.* κοκαλιάρης-ρα-ρικο, κοκάλινος-η-ο, οστέϊνος-η-ο, οστεώδης-ης-ες // **sistem ~** το οστεώδες σύστημα
ospăta, ospătez I. *ρ. μετ.* 1. φιλεύω, προσφέρω φαγητό 2. τρατάρω II. *ρ. μέσο.* 1. γευματίζω, δειπνώ, εσθίω 2. τρώγω φαγητό και πίνω κάτι, παίρνω μέρος σε φαγοπότι III. *ρ. αμ.* 1. τρωγοπίνω 2. διασκεδάζω τρώγοντας και πίνοντας κάτι
ospătar, ospătari *ουσ. αρσ.* ο σερβιτόρος *(σε εστιατόριο ή καφενείο)*, το γκαρσόν, το γκαρσόνι
ospătară, ospătare *ουσ. θηλ.* η σερβιτόρα
ospătare, ospătări *ουσ. θηλ.* 1. το φίλεμα, η προσφορά φαγητού και ποτού 2. η εστίαση, το κέρασμα
ospătat *ουσ. ουδ.* το φαγητό // **a se aşeza pe ~** το στρώνω στο φαγητό
ospătăriță, ospătărițe *ουσ. θηλ.* 1. η σερβιτόρα 2. η ξενοδόχα
ospăț, ospețe *ουσ. ουδ.* 1. το συμπόσιο 2. η συνεστίαση, το φαγοπότι
ospeție, ospeții *ουσ. θηλ.* 1. η φιλοξενία 2. η υποδοχή ξένων και η παροχή φαγητού και στέγασης στο σπίτι

ospiciu, ospicii *ουσ. ουδ.* το φρενοκομείο, το τρελοκομείο
ospitalier-ă, ospitalieri-e *επίθ.* φιλόξενος-η-ο
ospitalitate *ουσ. θηλ.* η φιλοξενία // **a acorda ~** φιλοξενώ
osram *ουσ. ουδ.* το όσραμ (κράμα από όσμιο και βόλφραμ για τα λεπτά νήματα των λαμπτήρων με πυράκτωση)
ostaş, ostaşi *ουσ. αρσ.* ο στρατιώτης, ο φαντάρος
ostatic, ostatici *ουσ. αρσ.* 1. ο όμηρος 2. ο αιχμάλωτος
ostăşesc-ească, ostăşeşti *επίθ.* στρατιωτικός-ή-ό
ostăşeşte *επίρ.* στρατιωτικά, με στρατιωτικό πνεύμα
ostealgie, ostealgii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οστεαλγία
osteită, osteite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οστίτης, η οστεΐτις
osteneală, osteneli *ουσ. θηλ.* 1. η κούραση, ο κόπος, η κόπωση 2. ο κάματος, ο μόχθος // **a fi rupt de ~** είμαι κομματιασμένος από την κούραση // **a-şi da ~** κάνω τον κόπο, καταβάλλω κόπο // **a nu-şi da ~** δε μπαίνω στον κόπο // **nu merită osteneala** δεν αξίζει τον κόπο
osteni, ostenesc I. *ρ. αμ.* κοπιάζω, μοχθώ, ακοκάνω II. *ρ. μέσο* κουράζομαι, αποσταίνω III. *ρ. μετ.* προκαλώ κόπωση, κουράζω
ostenit-ă, osteniţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. κουρασμένος -η-ο, κατάκοπος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 2. εξαντλημένος-η-ο
ostentativ-ă, ostentativi-e I. *επίθ.* 1. επιδεικτικός-ή-ό 2. προκλητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. επιδεικτικά 2. προκλητικά
ostentaţie, ostentaţii *ουσ. θηλ.* 1. η επίδειξη 2. η πρόκληση
osteoartrită *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οστεοαρθρίτιδα
osteologic-ă, osteologici-ce *επίθ.* οστεολογικός-ή-ό
osteologie *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η οστεολογία, η οστεογραφία
osteomalacie, osteomalacii *ουσ. θηλ.* η οστεομαλακία, η μαλάκυνση των οστών
osteomielită, osteomielite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οστεομυελίτιδα
osteoplastie, osteoplastii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οστεοπλαστία, η οστεοπλαστική
osteosarcom, osteosarcomuri *ουσ. ουδ.* το οστεοσάρκωμα
ostie, ostii *ουσ. θηλ.* το καμάκι
ostil-ă, ostili-e I. *επίθ.* 1. εχθρικός-ή-ό 2. δυσμενής -ής-ές // **el îmi este ~** αυτός μου είναι εχθρικός II. *επίρ.* εχθρικά, με εχθρική διάθεση
ostilitate, ostilităţi *ουσ. θηλ.* 1. η έχθρα, η εχθρότητα, η εχθρικότητα 2. *πληθ.* οι εχθροπραξίες (ανάμεσα σε αντίπαλα στρατεύματα)
ostoi, ostoiesc I. *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. καταπραΰνομαι 2. ημερεύω, γίνομαι ήρεμος-η-ο II. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. καθησυχάζω, καταπραΰνω 2. γαληνεύω κάποιον III. *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. ηρεμώ, είμαι ήρεμος-η-ο 2. σταματώ, κοπάζω
ostoire, ostoiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η καθησύχαση, η καταπράυνση 2. το σταμάτημα
ostracism *ουσ. ουδ.* 1. ο εξοστρακισμός 2. το διώξιμο
ostraciza, ostracizez *ρ. μετ.* 1. εξοστρακίζω, οστρακίζω 2. διώχνω κάποιον
ostracizare, ostracizări *ουσ. θηλ.* ο εξοστρακισμός, ο οστρακισμός
ostracizat-ă, ostracizaţi-te *επίθ.* εξοστρακισμένος -η-ο
ostreţ, ostreţe *ουσ. ουδ.* 1. οι σανίδες για φράχτη 2. τα σίδερα ή τα σιδερένια, πλέγματα για φράχτη 3. τα κλαδιά ή τα καλάμια για φράχτη
Ostrogot-ă, Ostrogoţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Οστρογότθος-α (ο, η) II. *επίθ.* οστρογοτθικός-ή-ό
ostropel, ostropeluri *ουσ. ουδ. (μαγ.)* το φαγητό από κρέας, σάλτσα με ξίδι, αλεύρι και σκόρδο
ostrov, ostroave *ουσ. ουδ.* το νησί (στη μέση ποταμού η λίμνης)
ostrovean-ă, ostroveni-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αρχ.)* νησιώτης-ισσα (ο, η)
osuar, osuare *ουσ. ουδ.* η οστεοθήκη, το οστεοφυλάκιο
oştean, oşteni *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο στρατιώτης, ο φαντάρος
oştire, oştiri *ουσ. θηλ.* ο στρατός, το στράτευμα
otalgie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωταλγία
otgon, otgoane *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το παλαμάρι, το καραβόσκοινο, η πρυμάτσα
otită, otite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωτίτιδα, η φλεγμονή του αυτιού
otologie *ουσ. θηλ.* η ωτολογία
Otoman-ă, Otomani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Οθωμανός-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* οθωμανικός-ή-ό // **Imperiul ~** η Οθωμανική αυτοκρατορία
otoragie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωτορραγία (η αιμορραγία του αυτιού)
otoree, otoree *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωτόρροια
otorinolaringolog-ogă, otorinolaringologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ωτορινολαρυγγολόγος (ο, η)
otorinolaringologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωτορινολαρυγγολογία
otoscop, otoscoape *ουσ. ουδ.* το ωτοσκόπιο
otova *επίθ. αμετάβλ.(λαϊκ.)* 1. ίσιος-α-ο, επίπεδος -η-ο 2. ομαλός-ή-ό
otravă, otrăvuri *ουσ. θηλ.* 1. το δηλητήριο, το φαρμάκι 2. το κώνειο (απ' το φυτό κώνειο)
otrăvi, otrăvesc I. *ρ. μετ.* 1. δηλητηριάζω, φαρμακώνω 2. *μτφ.* πικραίνω με λόγια η πράξεις II. *ρ. μέσο.* 1. δηλητηριάζομαι, φαρμακώνομαι 2. παίρνω δηλητήριο 3. βλάπτομαι ψυχικά ή πνευματικά
otrăvire, otrăviri *ουσ. θηλ.* 1. η δηλητηρίαση, η φαρμακώση, το φαρμάκωμα 2. *μτφ.* η μετάδοση επιβλαβών ιδεών
otrăvit-ă, otrăviţi-te *επίθ.* 1. δηλητηριασμένος-η-ο, φαρμακωμένος-η-ο 2. *μτφ.* πικραμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο
otrăvitor-oare, otrăvitori-oare *επίθ.* 1. δηλητηριώδης-ης-ες, τοξικός-ή-ό, φαρμακερός -ή-ό 2. *μτφ.* βλαπτικός-ή-ό
otreapă, otrepe *ουσ. θηλ.* 1. το κουρέλι, η πατσαβούρα, το πανί ξεσκονίσματος 2. το κομμάτι πανιού για σκούπισμα 3. *μτφ.* ο πρόστυχος άνθρωπος, το τομάρι, ο παλιάνθρωπος, ο άσεμνος, ο ανέντιμος
oţărât-ă, oţărâţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. οργισμένος-η-ο, μανιασμένος-η-ο, φουρκισμένος-η-ο, τσαντισμένος -η-ο 2. στραβομούτσουνος-η-ο
oţăreală, oţăreli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η μανία, ο θυμός 2. η εξόργιση, η δυσαρέσκεια 3. το νευρίασμα από πειράγματα
oţărî, oţărăsc I. *ρ. μέσο. (λαϊκ.)* 1. μανιάζω, οργίζομαι, τσατίζομαι, φουρκίζομαι, εξοργίζομαι 2. δυσαρεστιέμαι, στραβομουτσουνιάζω II. *ρ. μετ.*

(λαϊκ.) 1. δυσαρεστώ, φουρκίζω, τσα(ν)τίζω 2. εξοργίζω
oțel, oțeluri *ουσ. ουδ.* ο χάλυβας, το ατσάλι // **a fi iute de -e** είναι αψύς, οξύθυμος, κοφτερός // **de culoarea -ului** χαλυβόχρωμος-η-ο, ατσαλόχρωμος -η-ο // **de felul -ului** χαλυβοειδής-ής-ές // **de ~** χαλύβδινος-η-ο, χαλυβικός-ή-ό, ατσαλένιος-ια-ιο // **industria -ului** η χαλυβοβιομηχανία // **iute ca -ul** οξύ (μυτερό) σαν το ατσάλι
oțelar, oțelari *ουσ. αρσ.* ο χαλυβουργός
oțelărie, oțelării *ουσ. θηλ.* το χαλυβουργείο
oțeli, oțelesc I. *ρ. μετ.* 1. ατσαλώνω, χαλυβοποιώ, χαλυβώνω, χαλυβδώνω 2. *μτφ.* σφυρηλατώ 3. *μτφ.* σκληραγωγώ, δυναμώνω υλικά και ψυχικά κάποιον II. *ρ. μέσο.* 1. δυναμώνω σαν το ατσάλι, χαλυβοποιούμαι, ατσαλώνομαι 2. ενισχύομαι με χάλυβα 3. *μτφ.* σκληραγωγούμαι
oțelire, oțeliri *επίθ.* 1. το ατσάλωμα, η χαλυβοποίηση, η χαλύβδωση 2. *μτφ.* η σκληραγωγία, η σφυρηλάτηση
oțelit-ă, oțeliți-te *επίθ.* 1. ατσαλωμένος-η-ο, χαλυβδωμένος-η-ο 2. *μτφ.* σκληραγωγημένος-η-ο
oțet *ουσ. ουδ.* το ξίδι // **a face pe cineva cu ou și cu ~** μαλώνω κάποιον, προσβάλλω, περιπαίζω κάποιον
oțetar, oțetari *ουσ. αρσ.* 1. ο ξιδοπώλης 2. *βοτ.* είδος δέντρου (Rhus typhina)
oțeti, oțetesc *ρ. μέσο.* 1. ξινίζω, μεταβάλλομαι σε ξίδι 2. ξιδιάζω (κρασί)
oțetire, oțetiri *ουσ. θηλ.* το ξίνισμα, το ξίδιασμα
oțetit-ă, oțetiți-te *επίθ.* ξιδιασμένος-η-ο, ξινισμένος-η-ο
oțios-oasă, oțioși-oase *επίθ.* περιττός-ή-ό, άχρηστος-η-ο, ανώφελος-η-ο
ou, ouă *ουσ. ουδ.* το αυγό // **-l lui Columb** το αυγό του Κολόμβου // **-ă jumări** τα αυγά τηγανιτά ανακατωτά // **-ă moi** τα αυγά μελάτα // **-ă ochiuri** τα αυγά μάτια // **-ă tari** τα αυγά σφιχτά // **merge parcă are -ă în poală** βαδίζει με μεγάλη προφύλαξη
oua pers. 3 ouă I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παράγω αυγά, έχω αυγά II. *ρ. μέσο.* γεννώ αυγά III. *ρ. μετ.* κάνω αυγά
ouat *ουσ. ουδ.* η γέννηση αυγών, η ωοτοκία
ouătoare, ouătoare I. *επίθ.* ωογόνος-α-ο, πού γεννάει αυγά // **găini ~** οι ωογόνες κότες II. *ουσ. θηλ.* η ωογόνα κότα
oușor, oușoare *ουσ. ουδ.* το αυγουλάκι, το αυγούλι
outsider *ουσ. θηλ. (οικον.)* 1. η επιχείρηση έξω από την ένωση των ομοειδών επιχειρήσεων και ανταγωνίζεται μ' αυτές 2. αθλ. ο αθλητής ή η ομάδα χωρίς πιθανότητες επιτυχίας
oval-ă, ovali-e I. *επίθ.* 1. ωοειδής-ής-ές 2. αυγοειδής -ής-ές II. *ουσ. ουδ.* η ωοειδής καμπύλη, η ωοειδής επιφάνεια
ovaliza pers. 3 ovalizează *ρ. μέσο (τεχ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* παίρνω το σχήμα του αυγού, γίνομαι αυγοειδής-ής-ές / ωοειδής-ής-ές
ovalizare, ovalizări *ουσ. θηλ.* η ωοειδής διαμόρφωση
ovar, ovare *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η ωοθήκη
ovarian-ă, ovarieni-e *επίθ.* ωοθηκικός-ή-ό
ovariectomie, ovariectomie *ουσ. θηλ. (χειρ.)* η ωοθηκεκτομία, η ωοθηκοτομία
ovarită, ovarite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωοθηκίτιδα, η φλεγμονή της ωοθήκης
ovat-ă, ovați-te *επίθ.* ωοειδής-ής-ές, σε σχήμα αυγού
ovație, ovații *ουσ. θηλ.* η επευφημία, η ζητωκραυγή
ovaționa, ovaționez I. *ρ. μετ.* επευφημώ, ζητωκραυγάζω II. *ρ. αμ.* εκφράζω επευφημίες, φωνάζω ζήτω, κραυγάζω επιδοκιμαστικά
ovaționat-ă, ovaționați-te *επίθ.* επευφημισμένος-η-ο
ovăz, oveze *ουσ. ουδ.* η βρώμη
over *ουσ. ουδ.* το όβερ (ονομασία είδους γρήγορου κολυμπιού)
overlock *ουσ. ουδ.* η ραπτομηχανή οβερλόκ για ράψιμο πλεχτικών ειδών
ovin-ă, ovini-e I. *επίθ.* πρόβιος-ια-ιο, προβάτινος-η-ο, προβατήσιος-ια-ιο II. *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα αιγοπρόβατα, τα κοιλόκερα μηρυκαστικά
ovipar-ă, ovipari-e *επίθ.* ωοτόκος-ος-ο // **animale -e** τα ωοτόκα ζώα
oviparitate *ουσ. θηλ.* η ωοτοκία
ovogeneză *ουσ. θηλ.* η ωογένεση, η ωογονία
ovoid-ă, ovoizi-de *επίθ.* ωοειδής-ής-ές
ovoidal-ă, ovoidali-e *επίθ.* ωοειδής-ής-ές
ovoscop, ovoscoape *ουσ. ουδ.* το ωοσκόπιο
ovovivipar-ă, ovovivipari-e *επίθ.* ωοζωοτόκος-α-ο
Ovrei, Ovrei *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο Οβριός, ο Εβραίος
ovreică, ovreice *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η Οβριά, η Εβραία
ovreiesc-iască, ovreiești *επίθ. (επαρχ.)* εβραϊκός-ή-ό
ovul, ovule *ουσ. ουδ.* το ωάριο
ovular-ă, ovulari-e *επίθ.* του ωαρίου
ovulație, ovulații *ουσ. θηλ.* η ωορρηξία
oxalat, oxalați *ουσ. αρσ.* το οξαλικόν άλας ή εσθέρας
oxalic *επίθ. (χημ.)* οξαλικός-ή-ό // **acid ~** το οξαλικό οξύ
oxiacid, oxiacizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το οξυγονούχο οξύ
oxid, oxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το οξείδιο
oxida, oxidez I. *ρ. μετ.* οξειδώνω II. *ρ. μέσο.* οξειδώνομαι, σχηματίζω οξείδιο στην επιφάνειά μου
oxidabil-ă, oxidabili-e *επίθ.* οξειδώσιμος-η-ο
oxidant-ă, oxidanți-te I. *επίθ.* οξειδωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο οξειδωτής
oxidare, oxidări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η οξείδωση
oxidat-ă, oxidați-te *επίθ.* οξειδωμένος-η-ο, σκουριασμένος-η-ο
oxidril, oxidrili *ουσ. αρσ. (χημ.)* το υδροξύλιο
oxigen *ουσ. ουδ.* το οξυγόνο
oxigena, oxigenez I. *ρ. μετ.* οξυγονώ, κάνω χρήση του οξυγόνου η του οξυζενέ II. *ρ. μέσο.* οξυγονούμαι
oxigenare, oxigenări *ουσ. θηλ.* η οχυγόνωση
oxigenat-ă, oxigenați-te *επίθ.* οξυγονούχος-α-ο // **apă -ă** το οξυγονούχο νερό, το οξυζενέ
oximoron, oximorone *ουσ. ουδ.* το οξύμωρο σχήμα (συνδέει δύο αντίθετες έννοιες, σχήμα λόγου)
ozalid *ουσ. ουδ.* το οζαλίδ, ειδικό χαρτί για σχεδιαγράμματα, κ.λ.π
ozene, ozeneuri *ουσ. ουδ.* το αταύτιστο ιπτάμενο αντικείμενο
ozocherită, ozocherite *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* ο οζοκηρίτης, το ορυκτό πού μοιάζει με κερί
ozon *ουσ. ουδ.* το όζο (O_3)
ozonat-ă, ozonați-te *επίθ.* οζονισμένος-η-ο, οζονούχος-ος-ο
ozoniza, ozonizez *ρ. μετ.* οζονίζω, οζονοποιώ
ozonizare, ozonizări *ουσ. θηλ.* η οζονοποίηση
ozonizat-ă, ozonizați-te *επίθ.* οζονισμένος-η-ο, οζονοποιημένος-η-ο
ozonizor, ozonizoare *ουσ. ουδ.* ο οζονιστήρας (συσκευή)
ozonosferă *ουσ. θηλ.* η οζόσφαιρα

P, p

P, p *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **p**, το δέκατο ένατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [π].
pa *επιφ. (οικ. και στην βρεφική γλώσσα)* αντίο *(λέξη χαιρετισμού αναμεταξύ των παιδιών)*
pac *επιφ.* πάκ (ονοματοποιία, πολύ γρήγορα στην ενέργεια)
pac, pacuri *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το πάκο, το πακέτο, το δέμα
pace *ουσ. θηλ.* 1. η ειρήνη 2. *μτφ.* η ησυχία, η γαλήνη // **a încheia ~** συνάπτω ειρήνη // **dă-i ~!** άφησε τον ήσυχο! // **fii pe ~!** μείνε ήσυχος, μην ανησυχείς! // **judecător de ~** ο ειρηνοδίκης // **politică de ~** η φιλειρηνική πολιτική
pachebot, pacheboturi *ουσ. ουδ.* 1. το ατμόπλοιο, το επιβατικό πλοίο 2. το κρουαζιερόπλοιο
pachet, pachete *ουσ. ουδ.* 1. το πακέτο, το δέμα 2. η δέσμη // **a face ~** πακετάρω // **a expedia pe cineva ~** απαλλάσσομαι από κάποιον
pachețel, pachețele *ουσ. ουδ.* το πακετάκι
pacient-ă, pacienți-te I. *επίθ.* υπομονετικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πελάτης-ισσα γιατρού, άρρωστος-η (ο, η) υπό την επίβλεψη κάποιου γιατρού
pacientă, paciențe *ουσ. θηλ.* η υπομονή, η καρτερία, η εγκαρτέρηση
pacific-ă, pacifici-ce *επίθ.* 1. ειρηνικός-ή-ό 2. φιλειρηνικός-ή-ό // **oceanul ~** ο Ειρηνικός Ωκεανός
pacifica, pacific *ρ. μετ.* 1. ειρηνεύω, γαληνεύω, ειρηνοποιώ 2. αποκαθιστώ τον ειρήνη
pacificare *ουσ. θηλ.* 1. η ειρήνευση, η αποκατάσταση της ειρήνης 2. η συνδιαλλαγή
pacificator-oare, pacificatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειρηνευτής-εύτρια (ο, η) II. *επίθ.* ειρηνευτικός -ή-ό
pacifism *ουσ. ουδ.* ο ειρηνισμός, ο πασιφισμός
pacifist-ă, pacifişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πασιφιστής-ίστρια, ειρηνιστής-ίστρια, ειρηνόφιλος -η (ο, η) II. *επίθ.* πασιφιστικός-ή-ό, ειρηνιστικός -ή-ό // **mişcarea -ă** το πασιφιστικό κίνημα
pacoste, pacoste *ουσ. θηλ.* 1. η συμφορά, η δυστυχία, το δυστύχημα, η κακομοιριά 2. το κακό γεγονός
pact, pacte *ουσ. ουδ.* 1. το σύμφωνο, η συμφωνία, η σύμβαση 2. η συνθήκη // **~ de neagresiune** το σύμφωνο μη επιθέσεως
pactiza, pactizez *ρ. αμ.* 1. συμφωνώ, συμβιβάζομαι 2. συνθηκολογώ 3. συνδιαλλάσσομαι, συμφιλιώνομαι
pactizare, pactizări *ουσ. θηλ.* 1. η συμφωνία, ο συμβιβασμός 2. η συνθηκολόγηση 3. η συνδιαλλαγή, η συμφιλίωση
padela, padelez *ρ. αμ.* κωπηλατώ, τραβώ κουπί στη κουπαστή
padină, padini *ουσ. θηλ.* το λιβάδι (επίπεδη έκταση με χόρτα πάνω σε λόφο ή βουνό)
padişah, padişahi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο πατισάχης, ο σουλτάνος, ο αυτοκράτορας των Τούρκων
padoc, padocuri *ουσ. ουδ.* το περίφραχτο έδαφος σ' ένα βοσκοτόπι για τη μετακίνηση των ζώων μέσα σ' αυτόν το χώρο
paf *επιφ.* παφ // **a rămâne ~** μένω άναυδος
pafta, paftale *ουσ. θηλ.* το κλειδωτάρι (στη ζώνη)
pagina, paginez *ρ. μετ.* 1. σελιδώνω, σελιδοποιώ 2. *τυπ.* τακτοποιώ σε σελίδες τη στοιχειοθετημένη τυπογραφική ύλη, σελιδοποιώ
paginare, paginări *ουσ. θηλ.* 1. η σελίδωση 2. *(τυπ.)* η σελιδοποίηση
paginat-ă, paginați-te *επίθ.* σελιδοποιημένος-η-ο
paginator-oare, paginatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σελιδοποιός (ο, η)
paginație, paginații *ουσ. θηλ.* 1. η σελίδωση 2. *τυπ.* η σελιδοποίηση κειμένου
pagină, pagini *ουσ. θηλ.* 1. η σελίδα 2. *μτφ.* η ιστορική περίοδος ή γεγονότος // **în josul paginii** στο κάτω της σελίδας
pagodă, pagode *ουσ. θηλ.* η παγόδα
pagubă, pagube I. *ουσ. θηλ.* 1. η ζημία, η απώλεια 2. η βλάβη, η φθορά II. *επιρ. έκφρ.* // **a face ~** κάνω ζημιά // **a fluiera a ~** σφυρίζω για ζημιά // **a suferi o ~** παθαίνω ζημιά, έχω απώλεια // **atâta ~!** τόση ζημιά! (χαρά στο πράγμα!) // **în ~** με απώλεια, με ζημία // **spre paguba...** για τη ζημία...
pahar, pahare *ουσ. ουδ.* 1. το ποτήρι 2. το κύπελλο // **a i se umple -ul** ξεχειλίζει το ποτήρι του // **a închina -ul** υψώνω το κύπελλο // **la un ~ de vin** σε ένα ποτήρι κρασιού // **un ~ cu apă** ένα ποτήρι νερό
paharnic, paharnici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο τίτλος βογιάρου που φρόντιζε για τα ποτά του ηγεμόνα, προσφέροντας το ποτήρι στον ηγεμόνα
pahiderm, pahiderme I. *ουσ. ουδ. (ζωολ.)* τα παχύδερμα II. *επίθ. (χλευασ.)* παχύδερμος-η-ο
pahipleurită, pahipleurite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παχυπλευρίτιδα
pai, paie *ουσ. θηλ.* 1. το άχυρο, το άχερο 2. το καλάμι, η καλαμιά // **a nu lua nici un ~ de jos** δεν παίρνω ούτε ένα άχυρο από κάτω (δεν κάνω τίποτα) // **a pune -e pe foc** βάζω άχυρα πάνω στη φωτιά (επιδεινώνω την κατάσταση) // **colibă de -e** η αχυροκαλύβα // **de -e** αχερένιος-ια-ιο // **fir de ~** ο βλαστός του άχυρου // **om de -e** ο αχυράνθρωπος (ο χωρίς προσωπικότητα) // **saltea de -e** το αχυρόστρωμα, το αχυρένιο στρωμάτσο
paiantă, paiante *ουσ. θηλ.* ο τοίχος από ξύλινο σκελετό γεμιστός με πηλό, το χωματένιο σπίτι, η χωματένια οικοδομή // **casă de ~** το σπίτι με χωματένιους τοίχους
paiață, paiațe *ουσ. θηλ.* ο παλιάτσος, ο γελωτοποιός
paietă, paiete *ουσ. θηλ.* οι παγιέτες, οι πούλιες, τα ψήγματα (για διακόσμηση υφασμάτων, ενδυμάτων, κ.λ.π.)
pair, pairi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο πατρίκιος, ο ίσος, το μέλος της άνω βουλής (τίτλος ευγένειας των μεγάλων υποτελών του βασιλιά της Γαλλίας στη φεουδαρχική εποχή)

paisprezece *αριθ. απ.* δεκατέσσερεις-εις-ερα // ~ **cărți** δεκατέσσερα βιβλία // **de ~ ori** από δεκατέσσερις φορές
paisprezecelea-zecea *αριθ. τακτ.* ο δέκατος τέταρτος, η δέκατη τετάρτη, το δέκατο τέταρτο
paj, paji *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο πέϊτζ, ο νεαρός υπηρέτης των αρχόντων
pajiște, pajiști *ουσ. θηλ.* το λιβάδι, ο βοσκότοπος, ο λειμώνας
pajură, pajuri *ουσ. θηλ.* 1. ο θυρεός 2. ο σταυραϊτός 3. (πάνω στα νομίσματα) ο αετός // **cap sau ~** κορώνα η γράμματα
Pakistanez-ă, Pakistanezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πακιστανός-ή, Πακιστανέζος-έζα (ο, η) II. *επίθ.* πακιστανικός-ή-ό, πακιστανέζικος-η-ο
pal-ă, pali-e *επίθ.* 1. ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό 2. αδύνατος-η-ο
paladin, paladini *ουσ. αρσ.* ο επόπτης, ο ευγενής (στο Μεσαίωνα)
paladiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το παλλάδιο (αντικαθιστά την πλάτινα)
palan, palane *ουσ. ουδ.* η τροχαλία, το παλάγκο, ο τρόχιλος
palancă, palănci *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το οχυρωματικό έργο από πασσάλους χωσμένους στη γη δεμένους αναμεταξύ τους με σανίδες σκοινιά, κ.λ.π. έχοντας στα ενδιάμεσα κενά αγκάθια, βάτους, κ.λ.π.
palat *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο ουρανίσκος, η υπερώα
palat, palate *ουσ. ουδ.* το παλάτι, το ανάκτορο, το μέγαρο // **-ul justiției** το δικαστικό μέγαρο // **mareșal al -ului** ο αυλάρχης
palatal-ă, palatali-e *επίθ. (γραμμ.)* ουρανικόφωνος -η-ο, ουρανικός-ή-ό
palataliza, palatalizez I. *ρ. μετ.* μετατρέπω σύμφωνο σε ουρανικόφωνο II. *ρ. μέσο.* μετατρέπομαι σε ουρανικόφωνο σύμφωνο
palatalizare, palatalizări *ουσ. θηλ.* η ουρανικοφωνοποίηση
palatalizat-ă, palatalizați-te *επίθ.* ουρανικοφωνοποιημένος-η-ο
palatin, palatini *ουσ. αρσ.* 1. ο παλατίνος, ο αξιωματούχος στο παλάτι του βασιλιά, ο αντιβασιλεύς 2. ο διοικητής μεγάλης περιοχής της χώρας
palatinat, palatinaturi *ουσ. αρσ.* το παλατινάτο, η διοικητική περιοχή κυβερνημένη από το γενικό διοικητή
palavragioaică, palavragioaice *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* η φλύαρη, η φαφλατού, η πολυλογού, η σαχλή
palavragiu, palavragii *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο φλύαρος, ο φαφλατάς, ο πολυλογάς, ο παλάβρας, ο σάχλας, ο σαχλός, ο σαχλαμάρας
palavră, palavre *ουσ. θηλ.* 1. η παλάβρα, η φλυαρία, η πολυλογία, η φαφλατία, η παπαρδέλα 2. η σαχλαμάρα, η κουταμάρα
pală, pale *ουσ. θηλ.* 1. η δρεπανιά, η ποσότητα χόρτου πού κόβεται με ένα χτύπημα από δρεπάνι 2. το κύμα από το άνεμο, το φύσημα ανέμου // **~ de ceață** το κύμα ομίχλης // **~ de vânt** η πνοή ανέμου, το ανεμοφύσημα
pală, pale *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το πτερό, το πλατύ μέρος του έλικα αεροπλάνου, πλοίου κ.λ.π
pală, pale *ουσ. θηλ.* η πάλα, το σπαθί
palee, palee *ουσ. θηλ.* το ενδιάμεσο πόδι της ξύλινης γέφυρας για υποστήριξει
paleocen-ă, paleoceni-e I. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* η παλαιόκαινη, η πρώτη υποπερίοδος του παλαιογενούς II. *επίθ. (γεωλ.)* παλαιόκαινος-η-ο
paleoetnologie *ουσ. θηλ.* η παλαιοεθνολογία (οι προϊστορικοί λαοί της γης)
paleogen-ă, paleogeni-e I. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο παλαιογενής (η πρώτη περίοδος του καινοζωικού αιώνα) II. *επίθ. (γεωλ.)* παλαιογενής-ής-ές
paleografie *ουσ. θηλ.* η παλαιογραφία (η ανάγνωση παλαιών χειρογράφων)
paleolitic-ă, paleolitici-ce I. *επίθ.* παλαιολιθικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* η παλαιολιθική (η περίοδος της κατεργασμένος η ακατέργαστης πέτρας)
paleontolog-ă, paleontologi-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* παλαιοντολόγος (ο, η)
paleontologic-ă, paleontologici-ce *επίθ.* παλαιοντολογικός-ή-ό
paleontologie *ουσ. θηλ.* η παλαιοντολογία
paleoslav-ă, paleoslavi-e *επίθ.* παλαιοσλαβικός-ή-ό
paleozoic-ă, paleozoici-ce I. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο παλαιοζωικός αιώνας II. *επίθ. (γεωλ.)* παλαιοζωικός-ή-ό
paleozoologie *ουσ. θηλ.* η παλαιοζωολογία
Palestinian-ă, Palestinieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Παλαιστίνιος-α (ο, η) II. *επίθ.* παλαιστινιακός-ή-ό
palestră, palestre *ουσ. θηλ.* η παλαίστρα
paletă, palete *ουσ. θηλ.* η παλέτα (ζωγράφου) 2. η ρακέτα (πινγκ-πονγκ)
paliativ-ă, paliativi-e I. *ουσ. ουδ.* το πρόσκαιρο μέτρο II. *επίθ.* πρόσκαιρος-η-ο, προσωρινός-ή-ό
palicar, palicari *ουσ. αρσ.* το παλικάρι, ο γενναίος άντρας
palid-ă, palizi-de *επίθ.* 1. ωχρός-ή-ό, χλομός-ή-ό, κίτρινος-η-ο 2. αδύνατος-η-ο // **a se face ~** γίνομαι ωχρός, κιτρινίζω, χλωμιάζω
paliditate *ουσ. θηλ.* 1. η χλωμάδα, (και η χλομάδα), η ωχρότητα, η κιτρινάδα 2. η αμυδρότης
palie, palii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η Παλαιά, η Παλαιά Διαθήκη (το βιβλίο)
palier, paliere *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. το έδρανο *(για στήριγμα του άξονα μηχανής, του μοχλού, κ.λ.π.)* 2. το πάτωμα, το δάπεδο, ο όροφος 3. το οριζόντιο τμήμα ενός σιδηρόδρομου, ή μιας οδού
palincă, palinci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το ρακί, η ρακή
palindrom *ουσ. ουδ.* η παλινδρόμηση
palingeneză *ουσ. θηλ.* η παλιγγένεση
palingenezie *ουσ. θηλ.* 1. η παλιγγενεσία, η αναγέννηση 2. η δεύτερη γέννηση 3. *μτφ.* η ανανέωση
palinodic-ă, palinodici-ce *επίθ.* 1. παλινοδικός-ή-ό 2. αντιφατικός-ή-ό
palinodie, palinodii *ουσ. θηλ.* 1. η παλινοδία 2. η αντίφαση
palisa, palisez *ρ. μετ.* δένω οπωροφόρο δέντρο από πάσσαλο για να αντέχει στο φύσημα του ανέμου
palisadă, palisade *ουσ. θηλ.* ο φράχτης από πασσάλους
palisandru, palisandri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η παλισάνδρη, ο παλίσανδρος, το παλίσανδρο
palmar-ă, palmari-e *επίθ.* παλαμικός-ή-ό // **arteră -ă** η παλαμική αρτηρία
palmares, palmaresuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κατάλογος των βραβευθέντων μαθητών 2. *(αθλ.)* ο κατάλογος επιδόσεων, οι επιδόσεις

palmat-ă, palmați-te *επίθ.* παλαμοειδής-ής-ές, με μεμβράνη ανάμεσα στα δάχτυλα
palmă, palme *ουσ. θηλ.* 1. η παλάμη 2. η παλαμιά 3. ο μπάτσος, το χαστούκι, το ράπισμα, το σκαμπίλι 4. η σπιθαμή, η πιθαμή // **a avea în ~** έχω στην παλάμη // **a bate din palme** χειροκροτώ, χτυπώ παλαμάκια // **a da o ~** δίνω έναν μπάτσο // **a lua la palme** μπατσίζω, χαστουκίζω, ραπίζω // **a lucra cu palmele** δουλεύω με τις παλάμες, κάνω χειρωνακτική δουλειά // **a ține pe palme** κρατώ πάνω στις παλάμες / περιποιούμαι κάποιον // **bate palma!** τόκα!// **cât ai bate din palme** στο άψε-σβήσε (όσο να πεις κύμινο, πολύ γρήγορα) // **de-o ~** μιας σπιθαμή, μικρός-ή // **o ~ de loc** μια σπιθαμή γης / εδάφους // **un lat de ~** ένα πλάτος παλάμης
palmă, palme *ουσ. θηλ.* 1. το βάγιο, το φύλλο φοινικιάς // **palmele academice** το ακαδημαϊκά φύλλα φοινικιάς, τιμητική διάκριση που απονέμεται στους επιστήμονες
palmier, palmieri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φοινικιά, ο φοίνικας // **ramură de ~** το κλαδί φοινικιάς, το βάγιο
palmiform-ă, palmiformi-e *επίθ.* παλαμοειδής-ής-ές, φοινικοειδής-ής-ές // **frunze -e** τα παλαμοειδή φύλλα
palmiped, palmipede *ουσ. ουδ. (ζωολ.)* τα στεγανόπεδα // **specie -ă** το στεγανόπεδο είδος (χήνα, πάπια, κ.λ.π.)
palmitat, palmitați *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο εσθέρας του φοινικού οξέως
palmitic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το φοινικό οξύ
palmitină *ουσ. θηλ.* το φοινικό λίπος (ένωση του φοινικού οξέως με γλυκερίνη)
paloare, palori *ουσ. θηλ.* η ωχρότητα, η χλομάδα, η κιτρινάδα
paloș, paloșe *ουσ. ουδ.* η πάλα, η ρομφαία
palpa, palpez *ρ. μετ.* ψηλαφώ, ψηλαφίζω, πασπατεύω, μαλάσσω
palpabil-ă, palpabili-e *επίθ.* 1. ψηλαφητός-ή-ό, απτός-ή-ό, χεροπιαστός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό 2. αισθητός-ή-ό 3. *μτφ.* προφανής-ής-ές
palpare, palpări *ουσ. θηλ.* η ψηλάφηση, το πασπάτεμα, το ψηλάφισμα, το ψηλάφημα, η μάλαξη
palpita, palpit *ρ. αμ.* 1. πάλλω, σπαρταρώ, έχω καρδιοχτύπι 2. *μτφ.* λαχταρώ
palpitant-ă, palpitanți-te *επίθ.* 1. παλλόμενος-η-ο, πάλλων-ουσα-ον, σπαρταριστός-ή-ό, με παλμούς 2. συγκινητικός-ή-ό, λαχταριστός-ή-ό
palpitare, palpitări *ουσ. θηλ.* ο παλμός, το σπαρτάρισμα, το καρδιοχτύπι
palpitație, palpitații *ουσ. θηλ.* 1. ο παλμός, το χτυποκάρδι 2. *μτφ.* η συγκίνηση, η λαχτάρα // **palpitațiile inimii** οι παλμοί της καρδιάς
paltin, paltini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σφεντάμι
palton, paltoane *ουσ. ουδ.* το παλτό, το πανωφόρι
paltonaș, paltonașe *ουσ. ουδ.* το μικρό παλτό
paludic-ă, paludici-ce *επίθ.* ελονοσιακός-ή-ό
paludism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η ελονοσία
palustru-ă, paluștri-stre *επίθ.* ελώδης-ης-ες // **friguri palustre** ο ελώδης πυρετός
pamflet, pamflete *ουσ. ουδ.* ο λίβελος, το λιβελογράφημα
pamfletar-ă, pamfletari-e I. *ουσ. αρσ.* ο λιβελογράφος II. *επίθ.* λιβελογραφικός-ή-ό
pampas, pampasuri *ουσ. ουδ.* η πάμπα, η εκτεταμένη πεδιάδα στη Νότια Αμερική
pan, pani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο πάνος, τίτλος ευγενών πολωνών στο Μεσαίωνα
panaceu, panacee *ουσ. ουδ.* η πανάκεια
panacod, panacoade *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η πινακωτή *(για τα ψωμιά)*
panaghiar, panaghiare *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η Πανάχραντη, η εικόνα της Παναγίας
panaghie, panaghii *ουσ. θηλ.* 1. η Παναγία 2. το πρόσφορο, η προσφορά, η λειτουργία, το ψωμί για τέλεση της Θείας λειτουργίας
panama, panamale *ουσ. θηλ.* 1. ο παναμάς, η ψάθα, το ψάθινο καπέλο 2. το πλέγμα από ψάθα
panamă, panamale *ουσ. θηλ.* η αισχροκέρδεια, η μεγάλη απατεωνιά, η κλεψιά
panamerican-ă, panamericani-e *επίθ.* παναμερικανικός -ή-ό
panaș, panașuri *ουσ. ουδ.* το λοφίο
pană, pene *ουσ. θηλ.* 1. το φτερό, το πτερό 2. το πούπουλο 3. η πέννα για γράψιμο 4. η σφήνα // **~ de lemn** η ξύλινη σφήνα // **~ de somn** το φτερό του σιλούρου // **~ de scris** η φτερόπεννα // **a se umfla în pene** φουσκώνομαι στα φτερά, κορδώνομαι // **categoria ~** η κατηγορία φτερό // **împodobit cu pene** φτεροστόλιστος-η-ο
pană, pene *ουσ. θηλ.* η βλάβη, η αβαρία (αυτοκινήτου μηχανής, κ.λ.π.) // **~ de curent** η βλάβη στο ρεύμα / ηλεκτρισμό // **~ de mașină** η βλάβη μηχανής // **a rămâne în ~** έχω βλάβη στη μηχανή, παύω να λειτουργώ
pancartă, pancarte *ουσ. θηλ.* η πινακίδα, το πλακάτ
pancreas, pancreasuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το πάγκρεας
pancreatic-ă, pancreatici-ce *επίθ.* παγκρεατικός-ή-ό
pandalie, pandalii *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. ο εκνευρισμός, το νευρίασμα 2. *μτφ.* το καπρίτσιο, η παραξενιά
pandantiv, pandantive *ουσ. ουδ.* 1. το παντατίφ 2. *αρχιτ.* το υποθόλωμα
Pandecte *ουσ. θηλ. πληθ. (νομ.)* οι Πανδέκτες
pandemie, pandemii *ουσ. θηλ.* η πανδημία (η εξάπλωση επιδημίας)
pandișpan, pandișpanuri *ουσ. ουδ.* το παντεσπάνι // **o bucată de ~** ένα κομμάτι παντεσπάνι
pandit, pandiți *ουσ. αρσ.* ο πανδίτ (τίτλος βραχμάνου επιστήμονα)
pandur, panduri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο πανδούρος, ο στρατιώτης
panduresc-ească, pandurești *επίθ. (ιστ.)* πανδουρικός -ή-ό
pané *επίθ. αμετάβλ.* πανέ // **creier ~** ο μυελός πανέ
panegiric, panegirice *ουσ. ουδ.* 1. το πανηγυρικό, το εγκώμιο 2. ο πανηγυρικός λόγος
panegirist, panegiriști *ουσ. αρσ.* ο επαινών, ο παινεύων, πού εκφωνεί τον πανηγυρικό λόγο
panel, panele *ουσ. ουδ.* η στενή σανίδα σκεπασμένη με καπλαμά (επιπλοποιία)
panelenic-ă, panelenici-ce *επίθ.* πανελλήνιος-ια-ιο // **întrecere -ă** ο πανελλήνιος αγώνας
paner, panere *ουσ. ουδ.* το πανέρι, το κάνιστρο, το πλατύ καλάθι
panera̧ș, panerașe *ουσ. ουδ.* το πανεράκι
panglicar, panglicari *ουσ. αρσ.* 1. ο παπαρδέλας, ο αερολόγος, ο φλύαρος, ο φαφλατάς 2. ο ηθοποιός τσίρκου πού κάνει επιδείξεις με ταινίες 3. *μτφ.* ο αγύρτης, ο τσαρλατάνος

panglică, panglici ουσ. θηλ. 1. η ταινία, η κορδέλα 2. η στενή ταινία για μέτρηση μεγάλων εκτάσεων 3. οι ταινιοσκώληκες
panglicărie, panglicării ουσ. θηλ. 1. οι κορδέλες 2. η παράσταση σε τσίρκο με ταινίες 3. *μτφ.* οι παπαρδέλες, η τσαρλατανιά, οι απατεωνιά, η κατεργαριά, η αγυρτεία, η αερολογία, η περιττολογία
pangliсuță, panglicuțe ουσ. θηλ. η κορδελίτσα
panică ουσ. θηλ. ο πανικός, ο μεγάλος φόβος // **a intra în ~** με πιάνει ο πανικός // **a provoca ~** προκαλώ πανικό, πανικοβάλλω // **cuprins de ~** πανικόβλητος-η-ο
panicul, panicule ουσ. ουδ. το λουλουδωτό, το άνθος σε είδος τσαμπιού (π. χ. η βρώμη)
paniculat-ă, paniculați-te επίθ. με το λουλουδωτό σε είδος τσαμπιού
panifica, panific ρ. μετ. αρτοποιώ, μετατρέπω σε ψωμί
panificabil-ă, panificabili-e επίθ. αρτοποιήσιμος-η-ο
panificare ουσ. θηλ. η αρτοποίηση
panificație ουσ. θηλ. η αρτοποιΐα
panoftalmie ουσ. θηλ. *(ιατρ.)* η πανοφθαλμία
panonic-ă, panonici-ce επίθ. πανονικός-ή-ό // **Câmpia -ă** ο Πανονικός κάμπος
panoplie, panoplii ουσ. θηλ. ο πανοπλία
panoptic, panoptice ουσ. ουδ. ο πανόπτης, πού τα βλέπει όλα
panoramă, panorame ουσ. θηλ. το πανόραμα
panoramic-ă, panoramici-ce επίθ. πανοραματικός -ή-ό // **ecran ~** η πανοραματική οθόνη // **fotografie -ă** η πανοραματική φωτογραφία
panou, panouri ουσ. ουδ. 1. το πανό 2. ο πίνακας // **~ de comandă** ο παραγγελτικός πίνακας // **~ de onoare** ο τιμητικός πίνακας // **~ de tragere** ο πίνακας βολής
pansa, pansez I. ρ. μετ. επιδένω, δένω με επίδεσμο II. ρ. *μέσο.* επιδένομαι, δένομαι με επίδεσμο
pansament, pansamente ουσ. ουδ. ο επίδεσμος
pansare, pansări ουσ. ουδ. η επίδεση
pansea, pansele ουσ. θηλ. *(βοτ.)* ο πανσές
panseluță, panseluțe ουσ. θηλ. το πανσεδάκι
panseu, panseuri ουσ. ουδ. 1. η σκέψη, ο στοχασμός 2. ο λογισμός
pansiv-ă, pansivi-e επίθ. 1. σκεπτικός-ή-ό 2. συλλογισμένος-η-ο
panslavism ουσ. ουδ. ο πανσλαβισμός
pantagruelic-ă, pantagruelici-ce επίθ. πανταγκρουελικός-ή-ό, αχόρταγος-η-ο
pantahuză, pantahuze ουσ. θηλ. *(οικ.)* η πανταχούσα, η απανταχούσα
pantalon, pantaloni ουσ. αρσ. το παντελόνι, το πανταλόνι
pantalonar, pantalonari ουσ. αρσ. ο φορών πανταλόνι
pantalonaș, pantalonași ουσ. αρσ. το παντελονάκι
pantă, pante I. ουσ. θηλ. 1. η κλίση, η κλιτύς 2. η κατωφέρεια, ο κατήφορος, η επίκληση 3. η πλαγιά, το απόκλινα // **~ periculoasă** η επικίνδυση κατωφέρεια II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** κατωφερής-ής-ές, με κλίση // **a cădea în ~** πέφτω σε κατήφορο (αφήνομαι να παρασυρθώ σε...) // **șosea în ~** η δημοσιά με επίκληση
panteism ουσ. ουδ. ο πανθεϊσμός, η πανθεΐα
panteon, panteonuri ουσ. ουδ. το Πάνθεο
panteră, pantere ουσ. θηλ. *(ζωολ.)* ο πάνθηρας
Pantocrator ουσ. αρσ. ο Παντοκράτορας, ο Θεός
pantof, pantofi ουσ. αρσ. το παπούτσι, το σκαρπίνι
pantofar, pantofari ουσ. αρσ. 1. ο τσαγκάρης, ο παπουτσής, ο υποδηματοποιός
pantofăreasă, pantofărese ουσ. θηλ. η τσαγκάρισσα, η υποδηματοποιός
pantofărie, pantofării ουσ. θηλ. 1. το τσαγκαράδικο, το παπουτσίδικο, το υποδηματοποιείο 2. το πλήθος παπούτσια
pantofior, pantofiori ουσ. αρσ. το παπουτσάκι
pantograf, pantografe ουσ. ουδ. ο παντογράφος
pantometru, pantometre ουσ. ουδ. το παντόμετρο
pantomim-ă, pantomimi-e I. ουσ. θηλ. η παντομίμα, η μιμική II. ουσ. αρσ. ο παντομίμος
pantomimic-ă, pantomimici-ce επίθ. παντομιμικός -ή-ό, μιμητικός-ή-ό
pap ουσ. ουδ. το τσιρίσι
papa ουσ. αρσ. ενικ. ο μπαμπάς
papagal, papagali ουσ. αρσ. ο παπαγάλος // **a avea ~** έχω παπαγάλο, μιλάω πολύ και πειστικά
papagalicesc-ească, papagalicești επίθ. παπαγαλιστικός-ή-ό
papagalicește επίρ. παπαγαλιστί, παπαγαλίστικα
papagaliță, papagalițe ουσ. θηλ. η θηλυκιά παπαγάλος
papainoage ουσ. ουδ. *πληθ.* τα ξυλοπόδαρα *(για βάδισμα)*
papal-ă, papali-e επίθ. παπικός-ή-ό // **statul ~** το παπικό κράτος
papalitate ουσ. θηλ. η παπωσύνη, ο παπισμός
papanaș, papanași ουσ. αρσ. *(μαγ.)* μαγειρικό παρασκεύασμα από γελαδίσιο τυρί, αυγά και αλεύρι ή σιμιγδάλι βρασμένο ή τηγανιτό
papară, papări ουσ. θηλ. 1. η παπάρα 2. *μτφ.* το μάλωμα, η γερή κατσάδα // **a mânca o ~** παθαίνω τσακωμό ή κάτι κακό, τρώγω γερή κατσάδα // **a trage cuiva o ~** μαλώνω κάποιον
paparudă, paparude ουσ. θηλ. *(λαϊκ.) (μυθ.)* κορίτσι η γυναίκα ντυμένες με πρασινάδα κάνοντας επίκληση να έρθει η βροχή σε λαϊκή τελετή
papaveracee, papaveracee ουδ. θηλ. *πληθ. (βοτ.)* τα μυκωνοειδή // **plantă ~** το μυκωνοειδές φυτό
papaverină ουσ. θηλ. *(φαρμ.)* η παπαβερίνη, το αλκαλοειδές βγαλμένο από το όπιο
papă ουσ. θηλ. το φαΐ, το φαγητό *(στη νηπιακή γλώσσα)*
papă, papi ουσ. αρσ. *(εκκλ.)* ο Πάπας, ο αρχηγός της Καθολικής Εκκλησίας
papă-lapte ουσ. αρσ. 1. πού τρώγει γάλα 2. ο μωρός, το μωρό 3. *μτφ.* ο κουτός, ο χάχας, ο χάφτας, το χαϊβάνι
papetar-ă, papetari-e I. ουσ. αρσ. ο χαρτοποιός, ο χαρτοπώλης II. επίθ. χαρτοποιητικός-ή-ό, της χαρτοποιίας, του χαρτοπωλείου // **produs ~** το προϊόν χαρτοποιίας, της βιομηχανίας του χαρτιού
papetărie, papetării ουσ. θηλ. το χαρτοπωλείο // **articole de ~** τα είδη χαρτοπωλείου
papilar-ă, papilari-e επίθ. θηλοειδής-ής-ές // **glandă -ă** ο θηλοειδής αδένας
papilă, papile ουσ. ουδ. η πληθ. η θηλή, το θηλίδιο
papilom, papiloame ουσ. ουδ. το επιθηλιακό πρήξιμο στην επιφάνεια του δέρματος ή σε βλεννογόνο
papion, papioane ουσ. ουδ. το παπιγιόν, ο φιόγκος, η πεταλούδα

papiotă, papiote *ουσ. θηλ.* το καλαμάκι με νήμα, το χάρτινο μασούρι με νήμα
papirologie *ουσ. θηλ.* η παπυρολογία
papirus, papirusuri *ουσ. ουδ.* 1. ο πάπυρος, το παπύρι 2. το φυτό πάπυρος στις όχθες του Νείλου 3. *μτφ.* το κείμενο πού γραφόταν πάνω σε πάπυρο
papistaş-ă, papistaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* παπιστής-ίστρια (ο, η), καθολικός-ή (ο, η)
papricaş, papricaşuri *ουσ. ουδ.* 1. το γιαχνί από κρέας, τσιγαρισμένα κρεμμύδια, σάλτσα με κόκκινη πιπεριά και βώλους ζυμαριού 2. *(επαρχ.)* η κόκκινη πιπεριά
Papuaş-ă, Papuaşi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οι Πάπουα, οι μαύροι κάτοικοι της Νέας Γουϊνέας και στο αρχιπέλαγος της Νέας Ζηλανδίας (Βρετανίας) II. *επίθ.* πού ανήκει στους Παπούα
papuc, papuci *ουσ. αρσ.* η παντόφλα // **a da cuiva papucii** διώχνω κάποιον // **a fi sub -ul cuiva** βρίσκομαι στην εξουσία κάποιου
papulă, papule *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. το έλκος σε αρρώστιες του δέρματος 2. το χαλύβδινο εξάρτημα για τη σύνδεση του ηλεκτρικού καλώδιου
papură, papuri *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. το βούρλο, το ψαθί 2. το κλωνάρι από το βούρλο (ψαθί) για κατασκευή καλαθιών, ψαθιών, σκοινιών
par, pari *ουσ. αρσ.* 1. ο πάσσαλος, το παλούκι 2. το ρόπαλο // **a-i da cu -ul în cap** χτυπώ κάποιον στο κεφάλι με το παλούκι // **a înfige un ~ în pământ** μπήγω πάσσαλο (παλούκι) στο έδαφος // **parcă mi-a dat cu -ul în cap** σαν να μου έδωσε με το παλούκι στο κεφάλι
par-ă, pari-e *επίθ. (μαθ.)* ζυγός-ή-ό
para, parale *ουσ. θηλ.* ο παράς, τα λεφτά, τα χρήματα, οι παράδες // **a face pe cineva de două -le** κάνω κάποιον για δύο παράδες, κατεξευτελίζω κάποιον, τον μαλώνω σκληρά // **a nu avea nici o ~ chioară** δεν έχω ούτε πεντάρα τσακιστή // **are multe -le** έχει πολλά λεφτά // **a şti câte -le face cineva** ξέρω το χαρακτήρα / το χαρακτηριστικό κάποιου // **nu face nici două -le** δεν αξίζει έναν παρά // **nu dau pe ăsta nici două -le** δε δίνω για αυτό ούτε έναν παρά!
para, parez *ρ. μετ.* 1. αποτρέπω 2. αποκρούω χτύπημα 3. αποφεύγω, γλυτώνω // **a ~ o lovitură** αποφεύγω ένα χτύπημα, προλαβαίνω το χτύπημα
parabil-ă, parabili-e *επίθ. (αθλ.)* αποτρεπτικός-ή-ό *(για τα γκολ στο ποδόσφαιρο)*
parabolă, parabole *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* 1. η παραβολή 2. *(θρ.)* η θρησκευτική παραβολή // **parabolele lui Christos** ο παραβολές του Χριστού
parabolic-ă, parabolici-ce I. *επίθ.* παραβολικός-ή-ό II. *επίρ.* παραβολικώς
paraboloid, paraboloizi *ουσ. αρσ. (μαθ.)* το παραβολοειδές
paraboloidal-ă, paraboloidali-e *επίθ.* παραβολοειδής-ής-ές
paracenteză, paracenteze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παρακέντηση
parachernită, parachernițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το ανεμόχορτο
paraclis, paraclise *ουσ. ουδ.* το παρεκκλήσι
paracliser, paracliseri *ουσ. αρσ.* ο παρεκκλησιάρχης, ο καντηλανάφτης
paradă, parade I. *ουσ. θηλ.* 1. η παρέλαση, η παράτα 2. η επίδειξη // **~ militară** η στρατιωτική παρέλαση // **parada modei** η παρέλαση της μόδας // **a face ~** παρελαύνω, κάνω παρέλαση, επιδεικνύομαι II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** για επίδειξη, επιδεικτικός-ή-ό // **cu ~** με επίδειξη, με μεγάλη σημαντικότητα
paradentoză, paradentoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αρρώστια των ούλων (οδοντοπάθεια)
paradi, paradesc I. *ρ. μετ. οικ.* χαλνώ, καταστρέφω, φθείρω II. *ρ. μέσο.* χαλάω, καταστρέφομαι, φθείρομαι
paradigmatic-ă, paradigmatici-ce *επίθ.* παραδειγματικός-ή-ό
paradigmă, paradigme *ουσ. θηλ.* 1. το παράδειγμα 2. το υπόδειγμα, το πρότυπο
paradis I. *ουσ. ουδ.* ο παράδεισος // **-ul pământesc** ο επίγειος παράδεισος // *(ορνιθ.)* **pasărea -ului** το παραδείσιο πτηνό II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** παραδείσιος-ια-ιο, λαμπρός-ή-ό
paradit-ă, paradiți-te *επίθ. (οικ.)* χαλασμένος-η-ο, καταστρεμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο
paraditură, paradituri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το χαλασμένο πράγμα, το σαράβαλο
paradiziac-ă, paradiziaci-ce *επίθ.* παραδείσιος-ια-ιο, παραδεισένιος-ια-ιο, παραδεισιακός-ή-ό
parados, paradosuri *ουσ. ουδ.* η αναβόλα στο πίσω μέρος του χαρακώματος, για προφύλαξη των μαχητών στα μετόπισθεν
paradox, paradoxuri *ουσ. ουδ.* το παράδοξο, το παράξενο // **~ hidrostatic** το υδροστατικό παράδοξο
paradoxal-ă, paradoxali-e I. *επίθ.* 1. παράδοξος-η-ο, παράξενος-η-ο 2. παράλογος-η-ο II. *επίρ.* παράδοξα, παράξενα
parafa, parafez *ρ. μετ.* μονογραφώ, υπογράφω με μονογραφή, με σύντομη υπογραφή // **a fost -t acordul** μονογραφήθηκε η συμφωνία
parafare, parafări *ουσ. θηλ.* η μονογράφηση
parafat-ă, parafați-te *επίθ.* μονογραφημένος-η-ο
parafă, parafe *ουσ. θηλ.* 1. η μονογραφή 2. το μονόγραμμα
parafernal-ă, parafernali-e *επίθ.* παραπροικώος-ώα-ώο
parafernă, paraferne *ουσ. θηλ. (νομ.)* το παραπροίκι
parafina, parafinez I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με παραφίνη II. *ρ. μέσο.* σκεπάζομαι με στρώμα παραφίνης
parafinare, parafinări *ουσ. θηλ.* η κάλυψη με παραφίνη
parafină, parafine *ουσ. θηλ.* η παραφίνη
parafinic-ă, parafinici-ce *επίθ.* παραφινικός-ή-ό
parafinos-oasă, parafinoşi-oase *επίθ.* παραφινώδης -ης-ες
parafraza, parafrazez *ρ. μετ.* παραφράζω, μεταφράζω κατά νόημα και όχι κατά λέξη
parafrazare, parafrazări *ουσ. θηλ.* η παράφραση
parafrază, parafraze *ουσ. θηλ.* η παράφραση
parageneză, parageneze *ουσ. θηλ.* η παραγένεση
parağină, paragini *ουσ. θηλ.* 1. ο χερσότοπος, ο ακαλλιέργητος τόπος 2. το ερείπιο, το ρημάδι, το σαράβαλο 3. η αφοντισιά, η ακαλλιεργησία // **a lăsa în ~** αφήνω σε εγκατάλειψηεγκαταλείπω
paraglobulină *ουσ. θηλ.* η παραγλοβουλίνη
paragraf, paragrafe *ουσ. ουδ.* 1. η παράγραφος 2. *μτφ.* το άρθρο // **acesta este alt ~** αυτό είναι άλλη παράγραφος
paralaxă, paralaxe *ουσ. θηλ. (αστρ.)* η παράλλαξη

paralel-ă, paraleli-e I. *επίθ.* παράλληλος-η-ο // *(ρημ.)* **a pune în -ă** παραλληλίζω // *(ηλεκτρ.)* **legătură în ~** η παράλληλη σύνδεση // **linii -e** οι παράλληλες γραμμές // **vieţile -e** οι βίοι παράλληλοι II. *επίρ.* παράλληλα III. *ουσ. θηλ.* 1. η παράλληλος γραμμή 2. *(αθλ.)* το δίζυγο 3. ο παραλληλισμός, η σύγκριση

paralelipiped, paralelipipede *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το παραλληλεπίπεδο

paralelipipedic-ă, paralelipipedici-ce *επίθ.* παραλληλεπίπεδος-η-ο

paralelism, paralelisme *ουσ. ουδ.* ο παραλληλισμός

paralelogram, paralelograme *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το παραλληλόγραμμο

paralelogramic-ă, paralelogramici-ce *επίθ. (γεωμ.)* παραλληλόγραμμος-η-ο

paraleu, paralei *ουσ. αρσ.* 1. ο λέοντας 2. *μτφ.* ο ανδρείος, ο γενναίος άνθρωπος // **a se face leu ~** γίνομαι πολύ θυμωμένος, πυρ και μανία

paralitic-ă, paralitici-ce I. *επίθ.* παραλυτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παράλυτος-η (ο, η)

paraliza, paralizez I. *ρ. μετ.* 1. παραλύω 2. *μτφ.* νεκρώνω 3. *μτφ.* αποδιοργανώνω // **a fost -tă orice activitate** νεκρώθηκε κάθε δραστηριότητα // **criza economică a -t piaţa** η οικονομική κρίση νέκρωσε την αγορά // **greva a -t comerţul** η απεργία παρέλυσε το εμπόριο II. *ρ. αμ.* παραλύω, πάσχω από παραλυσία, γίνομαι παράλυτος-η-ο III. *ρ. μέσο.* 1. παραλύω 2. *μτφ.* νεκρώνομαι, αποδιοργανώνομαι

paralizant-ă, paralizanţi-te *επίθ.* παραλυτικός-ή-ό

paralizare, paralizări *ουσ. θηλ.* 1. η παράλυση 2. *μτφ.* η νέκρωση, η απονέκρωση 3. το χάσιμο της συνοχής η της κίνησης κάποιου μέλους του σώματος

paralizat-ă, paralizaţi-te *επίθ.* παράλυτος-η-ο, παραλυμένος-η-ο

paralizie, paralizii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η παράλυση 2. *μτφ.* η νέκρωση, η αποδιοργάνωση // **~ infantilă** η πολιομυελίτιδα

paralogism, paralogisme *ουσ. ουδ.* ο παραλογισμός

paramagnetic-ă, paramagnetici-ce *επίθ.* παραμαγνητικός-ή-ό

paramagnetism *ουσ. ουδ.* ο παραμαγνητισμός

parametric-ă, parametrici-ce *επίθ.* παραμετρικός -ή-ό

parametru, parametri *ουσ. αρσ. (μαθ.)* 1. η παράμετρος 2. η ανεξάρτητη μεταβλητή συνάρτησης 3. το χαρακτηριστικό μέγεθος μηχανήματος ή μηχανισμού

paramilitar-ă, paramilitari-e *επίθ.* παρακρατικός-ή-ό

paranoia *ουσ. θηλ.* η παράνοια, ο παραλογισμός

paranoic-ă, paranoici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* παρανοϊκός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρανοϊκός-ή (ο, η)

paranteză, paranteze I. *ουσ. θηλ.* 1. παρένθεση 2. *μτφ.* η παρέκβαση // **a pune între paranteze** παρενθέτω II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε παρένθεση, μέσα σε παρένθεση

parapet, parapete *ουσ. ουδ.* 1. το παραπέτο 2. το οχυρωματικό προκάλυμμα // **~ de pod** το ακρογεφύρωμα

paraplegie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παραπληγία, η παραπληξία

parascovenie, parascovenii *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η ζαβολιά 2. η κακοπιστία

parasimpatic *επίθ.* παρασυμπαθητικός-ή-ό // **sistem nervos ~** το παρασυμπαθητικό νευρικό σύστημα

parasol, parasoluri *ουσ. ουδ.* το αλεξήλιο, το παρασόλι

parasolar, parasolare *ουσ. ουδ.* ο ηλιοπροφυλακτήρας (στη φωτογραφική μηχανή ή στο παρμπρίζ)

parastas, parastase *ουσ. ουδ.* το μνημόσυνο, το τρισάγιο

paraşuta, paraşutez *ρ. μετ.* ρίχνω με αλεξίπτωτο

paraşutare, paraşutări *ουσ. θηλ.* η πτώση με αλεξίπτωτο

paraşutat-ă, paraşutaţi-te *επίθ.* ριγμένος-η-ο με αλεξίπτωτο

paraşută, paraşute *ουσ. θηλ.* το αλεξίπτωτο

paraşutism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* ο αλεξιπτωτισμός

paraşutist-ă, paraşutişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλεξιπτωτιστής-τίστρια (ο, η) II. *επίθ.* αλεξιπτωτιστικός-ή-ό

paratrăsnet, paratrăsnete *ουσ. ουδ.* το αλεξικέραυνο

paravan, paravane *ουσ. ουδ.* το παραβάν, το παραπέτασμα

paravertebral, paravertebrali *επίθ.* παρασπονδυλικός -ή-ό // **ganglion ~** το παρασπονδυλικό γάγγλιο

paravânt, paravânturi *ουσ. ουδ.* το αλεξήνεμο, το πανό για προφύλαξη από άνεμο

parazit-ă, paraziţi-te I. *επίθ.* παρασιτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η παράσιτος, το παράσιτο III. *ουσ. ουδ. (πληθ.)* τα παράσιτα (στους δέκτες ραδιόφωνου)

parazita, parazitez I. *ρ. μετ.* παρασιτώ (μύκητες, ψύλλους, κ.λ.π.) πάνω σε άλλο και τον αρρωσταίνω II. *ρ. αμ.* παρασιτώ, είμαι παράσιτο

parazitar-ă, parazitari-e *επίθ.* παρασιτικός-ή-ό

parazitism *ουσ. ουδ.* 1. ο παρασιτισμός, η παρασιτία 2. *μτφ.* η τεμπελιά

pară *ουσ. θηλ.* 1. η φλόγα, το κάψιμο, η κάψα 2. *μτφ.* η φλογερότητα, το έντονο συναίσθημα // **a se face foc şi ~** γίνομαι φωτιά και φλόγα (οργίζομαι, θυμώνω) // **a trece prin foc şi ~** περνώ μέσ' από τη φωτιά και φλόγα

pară, pere *ουσ. θηλ.* το αχλάδι, το απίδι, η αχλάδα // **a-i cădea cuiva para în gură** αποκτώ κάτι χωρίς κόπο

parâmă, parâme *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το παλαμάρι, το καραβόσκοινο, η πρυμάτσα

parbriz, parbrize *ουσ. ουδ.* το παρμπρίζ

parc, parcuri *ουσ. ουδ.* 1. το πάρκο, το άλσος 2. ο δημόσιος κήπος // **~ sportiv** το αθλητικό πάρκο, το αθλητικό σύμπλεγμα // **~ de maşini** το αμαξοστάσιο, το σύνολο οχημάτων μιας οργάνωσης, ο όρχος αυτοκινήτων

parca, parchez *ρ. μετ.* παρκάρω

parcaj, parcaje *ουσ. ουδ.* ο τόπος σταθμεύσεως αυτοκινήτων, το πάρκιγκ

parcan, parcane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ξύλινο φράγμα για συγκράτηση της ροής νερού

parcare, parcări *ουσ. θηλ.* το παρκάρισμα, το πάρκιγκ

parcă *επίρ.* 1. σάμπως 2. σαν, ωσάν 3. τάχα 4. όπως φαίνεται // **~ îl cunosc** σαν να τον γνωρίζω // **de ~ n-ar avea gură** λες και δεν έχει στόμα // **venea ~ o adiere** σαν να ερχόταν μια πνοή

parcela, parcelez *ρ. μετ.* χωρίζω έκταση γης σε κομμάτια, διαιρώ σε αγροτεμάχια ή σε οικόπεδα, διαμερίζω γην

parcelare, parcelări *ουσ. θηλ.* ο μερισμός της γης σε αγροτεμάχια ή σε οικόπεδα, ο αναδασμός
parcelat-ă, parcelați-te *επίθ.* τεμαχιστός-ή-ό, διαιρεμένος-η-ο σε μοιράδια (γη)
parcelator, parcelatori *ουσ. αρσ.* ο μοιραστής (των μοιραδιών της γης)
parcelă, parcele *ουσ. θηλ.* το μοιράδι, το κομμάτι γης, ο κλήρος, το οικόπεδο, το αγροτεμάχιο
parchet, parchete *ουσ. ουδ.* 1. το παρκέ, το παρκέτο 2. ο τόπος του δάσους όπου γίνεται υλοτόμηση 3. *νομ.* η εισαγγελία
parcheta, parchetez *ρ. μετ.* παρκετάρω, βάζω παρκέ σε δάπεδο
parchetar, parchetari *ουσ. αρσ.* ο ειδικευμένος εργάτης σε μοντάρισμα παρκέ
parchetare, parchetări *ουσ. θηλ.* το παρκετάρισμα
parchetat-ă, parchetați-te *επίθ.* παρκεταρισμένος-η-ο, με παρκέ (δάπεδο)
parcimonie, parcimonii *ουσ. θηλ.* η γλισχρότης, η φειδωλία, η τσιγγουνιά
parcimonios-oasă, parcimonioşi-oase I. *επίθ.* γλίσχρος-α-ο, σφιχτοχέρης-α-ικο, φειδωλός-ή-ό II. *επίρ.* φειδωλώς, γλίσχρως
parcurge, parcurg *ρ. μετ.* 1. διανύω, διατρέχω, διαπερνώ, διελαύνω 2. περιτρέχω, εξετάζω // **a ~ un text** διατρέχω ένα κείμενο
parcurgere *ουσ. θηλ.* 1. η διέλευση, η παρέλευση 2. η διάβαση, το πέρασμα
parcurs, parcursuri *ουσ. ουδ.* 1. η διαδρομή 2. το δρομολόγιο, ο δρόμος 3. το διάστημα // **pe ~** στη διαδρομή // **pe -ul a...** επί της διαδρομής...
pardesiu, pardesiuri *ουσ. ουδ.* το πανωφόρι
pardon I. *επιφ.* παρντόν, συγγνώμη, με συγχωρείτε II. *ουσ. ουδ.* το παρντόν, η συγγνώμη, η συγχώρηση
pardos, pardoşi *ουσ. αρσ. (ζωολ., αρχ.)* η πάρδαλις
pardoseală, pardoseli *ουσ. θηλ.* 1. το δάπεδο, το πάτωμα 2. το λιθόστρωτο 3. το πλακόστρωτο 4. το σανίδωμα
pardosi, pardosesc *ρ. μετ.* 1. βάζω πάτωμα, δαπεδώνω, κατασκευάζω δάπεδο 2. λιθοστρώνω 3. πλακοστρώνω 4. σανιδώνω
pardosire, pardosiri *ουσ. θηλ.* 1. το στρώσιμο πατώματος, η δαπέδωση 2. η λιθόστρωση 3. η πλακόστρωση 4. η σανίδωση
pardosit-ă, pardosiți-te *επίθ.* 1. με δάπεδο, με πάτωμα, δαπεδωμένος-η-ο 2. λιθοστρωμένος-η-ο 3. πλακοστρωμένος-η-ο 4. σανιδωμένος-η-ο
parfe, parfeuri *ουσ. ουδ.* «το παρφέ», το παγωτό από σοκολάτα και αφρόγαλα
parfum, parfumuri *ουσ. ουδ.* 1. το άρωμα 2. η ευωδιά 3. το μύρο, η μυρωδάτη ουσία
parfuma, parfumez I. *ρ. μετ.* αρωματίζω II. *ρ. μέσο.* αρωματίζομαι
parfumare, parfumări *ουσ. θηλ.* το αρωμάτισμο, το ευώδιασμα
parfumat-ă, parfumați-te *επίθ.* αρωματικός-ή-ό, μυρωδάτος-η-ο, μοσχομύριστος-η-ο, μοσχομυρισμένος-η-ο, αρωματώδης-ης-ες, ευώδης-ης-ες, ευωδιαστός-ή-ό, μοσχάτος-η-ο
parfumerie, parfumerii *ουσ. θηλ.* η αρωματοποιία, το αρωματοπωλείο, το μυροποιείο, το μυροπωλείο
parfumier, parfumieri *ουσ. αρσ.* ο αρωματοποιός, ο αρωματοπώλης, ο μυροποιός, ο μυροπώλης
paria *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο παρίας, ο είλωτας, ο δούλος
paria, pariez I. *ρ. μετ.* βάζω στοίχημα, ποντάρω (σ' ένα άλογο στις ιπποδρομίες) II. *ρ. αμ.* στοιχηματίζω, βάζω στοίχημα
paricid-ă, paricidurі, paricizi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πατροκτόνος (ο, η), μητροκτόνος (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* η πατροκτονία, η μητροκτονία
paricopitat, paricopitate *ουσ. ουσ. πληθ. (ζωολ.)* τα οπληφόρα ζυγά ζώα (θηλαστικά χορτοφάγα) // **animal ~** το οπληφόρο ζυγό ζώο
parietal-ă, parietali-e *επίθ. (ανατ.)* βρεγματικός-ή-ό // **oase -e** τα βρεγματικά οστά
parimiar, parimiare *ουσ. ουδ.* παροιμίες του Σολομώντα (βιβλίο Π. Διαθήκης)
parisilabic-ă, parisilabici-ce *επίθ. (γραμμ.)* ισοσύλλαβος-η-ο
paritate, parități *ουσ. θηλ.* η ισοτιμία, το ισότιμο // *(χρημ.)* **~ monetară** η ισοτιμία αξιών νομισμάτων
pariu, pariuri *ουσ. ουδ.* το στοίχημα
parizer *ουσ. ουδ.* η μορταντέλα, η πάριζα
parizian-ă, parizieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Παρισινός-ή, Παριζιάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* παριζιάνικος-ικη-ικο
pariziancă *ουσ. θηλ.* η Παριζιάνα
parlament, parlamente *ουσ. ουδ.* 1. το κοινοβούλιο, το παρλαμέντο 3. η βουλή, το νομοθετικό σώμα
parlamenta, parlamentez *ρ. αμ.* διαπραγματεύομαι, εξετάζω με επιμέλεια κάποιο ζήτημα (στη βουλή)
parlamentar-ă, parlamentari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βουλευτής-ίνα (ο, η), το μέλος του κοινοβουλίου II. *επίθ.* κοινοβουλευτικός-ή-ό, βουλευτικός-ή-ό // **alegeri -e** οι βουλευτικές εκλογές // **comisie -ă** η κοινοβουλευτική επιτροπή // **imunitate -ă** η βουλευτική ασυλία // **sistem ~** το κοινοβουλευτικό σύστημα
parlamentar-ă, parlamentari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* απεσταλμένος-η (, η) αντιπρόσωπος, εκπρόσωπος (ο, η)
parlamentare, parlamentări *ουσ. θηλ.* η διαπραγμάτευση
parlamentarism *ουσ. ουδ.* ο κοινοβουλευτισμός
parloar, parloare *ουσ. ουδ.* το εντευκτήριον
parmac, parmaci *ουσ. αρσ. (τεχ.) (σε εξώστες, μπαλκόνια, βεράντες κ.λ.π.)* ο στύλος
parmaclâc, parmaclâcuri *ουσ. ουδ.* 1. το κιγκλίδωμα 2. ο φράχτης
parmen, parmeni-e *επίθ. (βοτ.)* **măr ~ (auriu)** είδος μήλου
parmezan, parmezane *ουσ. ουδ.* η παρμεζάνα (το σκληρό τυρί, το ξερό κασέρι, είδος τυριού της Ιταλίας)
parnasian-ă, parnasieni-e I. *επίθ.* παρνασσικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρνασσικός-ή (ο, η)
parnasianism *ουσ. ουδ.* ο παρνασσισμός
parodia, parodiez *ρ. μετ.* 1. παρωδώ 2. γελοιοποιώ 3. κάνω λογοτεχνικό έργο κωμικό
parodie, parodii *ουσ. θηλ.* η παρωδία
parodiere, parodieri *ουσ. θηλ.* η σύνδεση παρωδίας, η γελοιοποίηση
parodist, parodişti *ουσ. αρσ.* ο συγγραφέας παρωδιών
paroh, parohi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* 1. ο εφημέριος 2. ο παπάς της ενορίας
parohial-ă, parohiali-e *επίθ. (εκκλ.)* ενοριακός-ή-ό // **casa -ă** το ενοριακό σπίτι
parohie, parohii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η ενορία

paroi, paroiuri *ουσ. ουδ.* το νέο σμήνος μελισσών, το σμάρι
parol *επιφ.* λόγω τιμής! σοβαρά! στον λόγο της τιμής μου
parola, parolez *ρ. μετ.* βάζω κωδικό κλειδάσιμο σε υπολογιστή
parolă, parole *ουσ. θηλ.* το σύνθημα, το παρασύνθημα // **a da parola** προχωρώ στο παρασύνθημα
paroli *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο διπλασιασμός του ποσού σε τυχερό παιχνίδι
parolist-ă, parolişti-ste I. *επίθ. (οικ.)* αξιόπιστος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* αξιόπιστος-η (ο, η)
paronim, paronime *ουσ. ουδ. (γλωσ.)* το παρωνύμιο, το παρώνυμο
paronimic-ă, paronimici-ce *επίθ. (γλωσ.)* παρωνυμικός-ή-ό // **atracţie -ă** η παρωνυμική έλξη (η τροποποίηση μορφής λέξεως υπό την επιρροή άλλης όμοιας λέξεως)
paronimie, paronimii *ουσ. θηλ.* η παρωνυμία
parotidă, parotide *επίθ. (ανατ.)* η παρωτίδα // **glandă ~** ο σιαλογόνος αδένας παρωτίδας
parotidită, parotidite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παρωτίτιδα, η μαγουλήθρα
paroxism, paroxisme I. *ουσ. ουδ.* 1. ο παροξυσμός 2. η έξαψη, η παρόξυνση, ο ερεθισμός II. *επιρ. έκφρ.* **până la ~** στο ψηλότερο σημείο
paroxistic-ă, paroxistici-ce *επίθ.* παροξυντικός-ή-ό, στο ψηλότερο σημείο της έντασης
paroxiton-ă, paroxitoni-e I. *επίθ. (γραμμ.)* παροξύτονος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το παροξύτονο
parsism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο ζωροαστρισμός, η θρησκεία του Ζωροάστρη
parşiv-ă, parşivi-e *επίθ. (λαϊκ.)* 1. άτιμος-η-ο, αισχρός-ή-ό 2. ξετσίπωτος-η-ο
parşivenie, parşivenii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ατιμία. η αισχρότητα 2. η ξετσιπωσιά
partaj, partaje *ουσ. ουδ.* ο διαμερισμός, η μοιρασιά, η διανομή
partaja, partajez *ρ. μετ.* διαμοιράζω, μοιράζω, διανέμω
parte, părţi I. *ουσ. θηλ.* 1. το μέρος, το τμήμα, το κομμάτι 2. το μερίδιο, η μερίδα, το μερτικό 3. η μεριά, η πλευρά 4. ο διάδικος, ο αντίδικος 5. *μτφ.* η άποψη // **~ carosabilă** το αμαξωτό μέρος // **~ componentă** το συστατικό μέρος // **~ contractantă** το συμβληθέν μέρος (σε μια σύμβαση) // **~ inseparabilă** το αναπόσπαστο κομμάτι // **-a bărbătească** το αντρικό φύλο // **-a femeiască** το γυναικείο φύλο // **-a leului** η μερίδα του λέοντα // **-a ta** το μεράδι σου // **a fi de -a cuiva** είμαι με το μέρος κάποιου // **a da la o ~** αποβάλλω, απομακρύνω, αποδιώχνω // **a face cuiva ~ din ceva** δίνω // **a face ~ din** αποτελώ μέρος από // **a fi ~ cu cineva** είμαι συνέταιρος με κάποιον // **a lua ~** λαμβάνω μέρος (συμμετέχω) // **a pune la o ~** βάζω στη μπάντα // **a se da la o ~** τραβιέμαι κατά μέρος, πηγαίνω παράμερα, απομακρύνομαι απόμερα // **cealaltă ~ a monedei** η άλλη πλευρά του νομίσματος // **ce ~ de cuvânt este?** τ'ςι μέρος του λόγου είναι; // **cincizeci tineri, ~ studenţi, ~ elevi** πενήντα νέοι, εν μέρει φοιτητές, εν μέρει μαθητές // **cine împarte ~ îşi face** λέγεται σε περίπτωση όπου υπάρχει υποψεία διαφθοράς // **din -a mea fă tot ce vrei** από δική μου άποψη κάνε ό,τι θέλεις // **este trimis din -a...** στέλνεται παρά του... // **în -a dreaptă** στη δεξιά πλευρά // **las la o ~** αφήνω κατά μέρος // **la o ~!** παραμέρισε! // **legea e de -a lui** ο νόμος είναι με το μέρος του II. *επιθ. έκφρ.* // **din -a mamei (sau a tatălui)** από το μέρος της μητέρας (ή του πατέρα) // **din -a mea** εκ μέρους μου III. *επιρ. έκφρ.* // **a fi din -a locului** είμαι από το μέρος τούτο, είμαι ντόπιος // **a venit din altă ~** απ' αλλού ήρθε // **de ambele părţi** από τα δύο μέρη, εκατέρωθεν // **din toate părţile** από κάθε μεριά // **în altă ~** σε άλλο μέρος, αλλού // **în ce ~?** σε ποιό μέρος; // **în ~** εν μέρει // **într-o ~** λοξά, προς τα πλάγια // **la o ~** κατά μέρος, απόμερα // **mai la o ~** κάπως παράμερα // **pe de o ~... pe de altă ~** αφ' ενός... αφ' ετέρου
partener-ă, parteneri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. παρτεναίρ (ο, η), εταίρος (ο, η), συνέταιρος (ο, η) 2. συνοδός (ο, η) 3. ο καβαλιέρος 4. *(αθλ.)* συμπαίκτης-τρία (ο, η)
parter, partere *ουσ. ουδ.* 1. το ισόγειο 2. η πλατεία (σε αίθουσα θεάτρου) 3. η πρασιά, το παρτέρι (τμήμα κήπου)
participa, particip *ρ. αμ.* 1. συμμετέχω 2. λαμβάνω μέρος // **a ~ la şedinţă** μετέχω σε συνεδρίαση // **fiecare ~ la toate** ο καθένας συμμετείχε πάντα
participant-ă, participanţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συμμέτοχος-η, μέτοχος-η (ο, η) 2. κοινωνός (ο, η) // **~ la ceremonie** ο συμμέτοχος στην τελετή // **~ la curse** ο συμμέτοχος στις ιπποδρομίες // **~ la discuţii** ο συμμέτοχος στις συζητήσεις II. *επίθ.* 1. συμμέτοχος-η-ο 2. μετοχικός-ή-ό, συμμετοχικός-ή-ό // **ţări -e** οι συμμετέχουσες χώρες
participare, participări *ουσ. θηλ.* 1. η συμμετοχή, η μετοχή 2. η συνεισφορά, η συνδρομή // **~ generală** η γενική συμμετοχή // **grad de ~** συμμετοχικότητα
participativ-ă, participativi-e *επίθ.* συμμετοχικός -ή-ό
participaţie, participaţii *ουσ. θηλ.* η συμμετοχή
participial-ă, participiali-e *επίθ. (γραμμ.)* μετοχικός -ή-ό // **construcţie -ă** η μετοχική εκφορά
participiu, participii *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η μετοχή
particular-ă, particulari-e I. *επίθ.* 1. ιδιωτικός-ή-ό, ιδιαίτερος-η-ο, ιδιάζων-ουσα-ον 2. ιδιόρρυθμος-η-ο, ιδιόμορφος-η-ο 3. ατομικός-ή-ό, προσωπικός-ή-ό, ξέχωρος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό // **caracter ~** ο ιδιαίτερος χαρακτήρας // **caz ~** η ιδιαίτερη περίπτωση II. *ουσ. αρσ.* ο ιδιώτης, ο απλός πολίτης, ο αμέτοχος της δημόσιας ζωής III. *επιρ. έκφρ.* 1. **în ~** ιδιαίτερα, ιδιωτικά, ιδίως 2. ξέχωρα, ξεχωριστά, ειδικώς
particularitate, particularităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιότητα, η ιδιομορφία 2. το ιδιαίτερο γνώρισμα 3. η ειδική περίπτωση 4. η ιδιορρυθμία // **particularităţile secundare** οι δευτερεύουσες ιδιομορφίες
particulariza, particularizez I. *ρ. μετ.* εξατομικεύω, δίνω ιδιωτικό χαρακτήρα II. *ρ. μέσο.* εξατομικεύομαι
particularizant-ă, particularizanţi-te *επίθ.* ιδιάζων -ουσα-ον
particulă, particule *ουσ. θηλ.* το μόριο // **particule elementare** τα στοιχειώδη μόρια

partid, partide ουσ. ουδ. το κόμμα // ~ **conservator** το συντηρητικό κόμμα // ~ **politic** το πολιτικό κόμμα // **-ul liberal** το φιλελεύθερο κόμμα // **carnet de** ~ το κομματικό βιβλιάριο // **de** ~ του κόμματος, κομματικός-ή-ό // **fără de** ~ το μη μέλος του κόμματος

partidă, partide ουσ. θηλ. 1. η παρτίδα 2. η μερίδα 3. το πολιτικό κόμμα 4. το ταίρι (σε γάμο) 5. το μέρος από ένα σύνολο 6. αθλ. το παιγνίδι, η συνάντηση // (εμπόρ.) **contabilitate în** ~ **dublă** η λογιστική σε διπλή μερίδα // **el este o** ~ **bună pentru ea** αυτός είναι ένα καλό ταίρι γι' αυτήν // **o** ~ **de fotbal** η ποδοσφαιρική συνάντηση // **o** ~ **de şah** μια παρτίδα σκακιού

partinic-ă, partinici-ce επίθ. κομματικός-ή-ό

partinitate, partinităţi ουσ. θηλ. ο κομματικότητα, ο κομματισμός

partitiv-ă, partitivi-e επίθ. (γραμμ.) μεριστικός-ή-ό // **articol** ~ το μεριστικό άρθρο

partitură, partituri ουσ. θηλ. (μουσ.) η παρτιτούρα

partizan-ă, partizani-e ουσ. αρσ. και θηλ. 1. παρτιζάνος-α (ο, η) 2. αντάρτης-ισσα (ο, η) 3. οπαδός (ο, η) // **război de -i** ο ανταρτοπόλεμος

Parţi ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.) οι Πάρθοι (λαός σκυθικής καταγωγής, στα νότια της αρχαίας Περσίας)

parţial-ă, parţiali-e επίθ. 1. μερικός-ή-ό 2. τμηματικός-ή-ό

parţial-ă, parţiali-e επίθ. μεροληπτικός-ή-ό

parţialitate ουσ. θηλ. η μερικότητα, η μεροληψία

parură, paruri ουσ. θηλ. το στολίδι της νύφης στο κεφάλι

parveni, parvin ρ. αμ. 1. φτάνω, έρχομαι 2. καταφέρνω με αθέμιτα μέσα // **scrisoarea mi-a -t cu întârziere** το γράμμα μου ήρθε με καθυστέρηση

parvenire ουσ. θηλ. 1. το φτάσιμο 2. το να επιτυγχάνεται κάτι δι' αθέμιτα μέσα

parvenit-ă, parveniţi-te I. επίθ. νεόπλουτος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. καταφερτζής-ού (ο, η)

parvenitism ουσ. ουδ. ο νεοπλουτισμός, η αρχοντοχωριατιά

pas επιφ. (όρος στα τυχερά παιχνίδια στη χαρτοπαιξία) πάσο, πάω πάσο

pas, pasuri ουσ. ουδ. 1. η δίοδος, η διάβαση, η κλεισούρα, το πέρασμα 2. το μονοπάτι 3. το δερβένι

pas, paşi I. ουσ. αρσ. το βήμα, το πάσο, η δρασκελιά, το βάδισμα // **a bate -ul pe loc** βαδίζω μένοντας στον τόπο, κάνω βήμα σημειωτόν (στο ίδιο σημείο) // **a face câţiva paşi** κάνω μερικά βήματα // **a face primul** ~ κάνω το πρώτο βήμα // **a face un** ~ **greşit** κάνω ένα λαθεμένο βήμα, πέφτω σε σφάλμα // **în** ~ **cu...** με το ίδιο βήμα με... // **nici un** ~ ούτε ένα βήμα II. επιρ. έκφρ. // ~ **cu** ~ βήμα προς βήμα // **îl urmez** ~ **cu** ~ το ακολουθώ βήμα-βήμα // **la** ~ με το πάσο (με την ησυχία) // **la tot -ul** σε κάθε βήμα

pasa, pasez ρ. μετ. πασάρω, μεταβιβάζω κάτι

pasabil-ă, pasabili-e επίθ. μεταβιβάσιμος-η-ο

pasager-ă, pasageri-e I. επίθ. 1. παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό, διαβατικός-ή-ό 2. προσωρινός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ επιβάτης-ισσα (ο, η), ταξιδιώτης-ώτισσα (ο, η) // ~ **clandestin** ο λαθραίος επιβάτης

pasaj, pasaje ουσ. ουδ. 1. η διάβαση 2. η πάροδος 3. το χωρίον, η περικοπή, το απόσπασμα // ~ **de nivel** η δίοδος επιπέδου // ~ **subteran** το υπόγειο πέρασμα, η υπόγεια διάβαση

pasant-ă, pasanţi-te επίθ. περαστικός-ή-ό // **contor** ~ ο περαστικός μετρητής ηλεκτρισμού

pasăre, pasări ουσ. θηλ. το πασάρισμα, η μεταβίβαση

pasarelă, pasarele ουσ. θηλ. η στενή γέφυρα

pasă, pase ουσ. θηλ. (αθλ.) 1. η πάσα (ποδόσφαιρο) 2. ο όρος στα τυχερά παιχνίδια // **a avea** ~ **bună** έχω τύχη // **a fi într-o** ~ **proastă** είμαι σε δυσάρεστη πάσα, είμαι κακότυχος

pasămite επίρ. (λαϊκ.) 1. τάχατες, δήθεν 2. πιθανώς

pasăre, păsări ουσ. θηλ. 1. το πτηνό, το πουλί 2. τα πουλερικά // ~ **cântătoare** το ωδικό πτηνό // ~ **de pradă** το αρπακτικό πτηνό // **păsări călătoare** τα ταξιδιάρικα πουλιά // **păsările de curte** τα κατοικίδια πτηνά // **crescătorie de păsări** το ορνιθοτροφείο // **supă de** ~ η κοτόσουπα

pascal-ă, pascali-e επίθ. πασχαλινός-ή-ό, πασχαλιάτικος-η-ο

pascalie, pascalii ουσ. θηλ. το πασχάλιο

pască, păşti ουσ. θηλ. 1. το αντίδωρο για το Πάσχα 2. (στους Εβραίους) τα άζυμα

paseism ουσ. ουδ. η παρελθοντολογία

pasibil-ă, pasibili-e επίθ. δεκτικός-ή-ό να... // μτφ. **a fi** ~ **de...** είναι δεκτικός να... μπορεί να υποστεί τι... // ~ **de pedeapsă** είναι τιμωρητέος (-α-ον)

pasienţă, pasienţe ουσ. θηλ. η πασιέντσα

pasiona, pasionez I. ρ. μετ. 1. εμπνέω πάθος 2. προκαλώ ενδιαφέρον II. ρ. μέσο. παθιάζομαι, νιώθω πάθος, έχω δυνατή κλίση σε κάτι

pasional-ă, pasionali-e επίθ. 1. περιπαθής-ής-ές 2. συναισθηματικός-ή-ό 3. με έντονο πάθος, με πάθος

pasionant-ă, pasionanţi-te επίθ. 1. παθητικός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές, με πάθος 2. παθιασμένος-η-ο

pasionat-ă, pasionaţi-te επίθ. 1. παθιασμένος-η-ο 2. φλογερός-ή-ό, περιπαθής-ής-ές

pasiune, pasiuni I. ουσ. θηλ. 1. το πάθος 2. η περιπάθεια 3. το μένος 4. ο ζήλος // **a stârni pasiunile** διεγείρω τα πάθη // **fusese cucerit de o** ~ **specială** είχε κυριευθεί από ιδιαίτερο πάθος II. επιρ. έκφρ. **cu** ~ με πάθος, με πόθο

pasiv-ă, pasivi-e I. επίθ. 1. παθητικός-ή-ό 2. αδιάφορος-η-ο, αδρανής-ής-ές // **a fi** ~ αδρανώ // **apărare -ă** η παθητική άμυνα // **diateza -ă** η παθητική διάθεση // **statul este** ~ το κράτος αδρανεί II. ουσ. ουδ. (λογιστ.) το παθητικό // **activul şi -ul** το ενεργητικό και παθητικό

pasivitate ουσ. θηλ. η παθητικότητα, η αδράνεια, η αδιαφορία

paspartu, paspartuuri ουσ. ουδ. το αντικλείδι

paspoal, paspoale ουσ. ουδ. η στενή ταινία, η στενή κορδέλα

paspoala, paspoalez ρ. μετ. εφαρμόζω στενή ταινία σε φόρεμα (στις τσέπες, κ.λ.π.)

pastă, paste ουσ. θηλ. 1. η πάστα 2. ο πολτός 3. η μάζα // ~ **de dinţi** η οδοντόπαστα // **paste făinoase** τα ζυμαρικά

pastel, pasteluri ουσ. ουδ. 1. το παστέλ, ζωγραφικό έργο 2. το λυρικό ποίημα που παριστάνει εικόνα από τη φύση

pastelat-ă, pastelaţi-te επίθ. παστελάτος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό με χρώματα παστέλ

pastelist, pastelişti ουσ. αρσ. 1. ο ζωγράφος ζωγραφικών έργων παστέλ 2. ο ποιητής ποιημάτων που παριστάνει εικόνες από τη φύση

pasteuriza, pasteurizez *ρ. μετ.* παστεριώνω, αποστειρώνω δια θερμάνσεως
pasteurizare, pasteurizări *ουσ. θηλ.* η παστερίωση, η αποστείρωση με τη μέθοδο Παστέρ
pasteurizat-ă, pasteurizaţi-te *επίθ.* παστεριωμένος -η-ο
pasteurizator, pasteurizatoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή για παστερίωση
pastilă, pastile *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η παστίλια, το χάπι, το δισκίο
pastişa, pastişez *ρ. μετ.* απομιμούμαι, κάνω μίμηση λογοτεχνικού ή άλλου πνευματικού έργου
pastişare, pastişări *ουσ. θηλ.* η απομίμηση πνευματικού έργου
pastişă, pastişe *ουσ. θηλ.* η απομίμηση, πνευματικού έργου
pastor, pastori *ουσ. αρσ.* ο πάστορας (ο παπάς Διαμαρτυρομένων)
pastoral-ă, pastorali-e I. *επίθ.* 1. ποιμενικός-ή-ό // **cârjă -ă** η ποιμαντορική ράβδος (η πατερίτσα αρχιερέων) II. *ουσ. θηλ.* το ποιμενικό (ποίημα η μουσική σύνθεση)
pastramagiu, pastramagii *ουσ. αρσ.* ο παστουρματζής
pastramă, pastrămuri *ουσ. θηλ.* ο παστουρμάς
paşalâc, paşalâcuri *ουσ. ουδ.* το πασαλίκι
paşaport, paşapoarte *ουσ. ουδ.* το διαβατήριο, το πασαπόρτι // **viză pe ~** η θεώρηση διαβατηρίου
paşă, paşi I. *ουσ. αρσ.* ο πασάς II. *επιρ. έκφρ.* **ca un ~** σαν ένας πασάς
paşnic-ă, paşnici-ce *επίθ.* 1. ειρηνικός-ή-ό 2. φιλειρηνικός-ή-ό 3. ήσυχος-η-ο // **coexistenţă -ă** η ειρηνική συνύπαρξη // **convieţuire -ă** η ειρηνική συμβίωση // **intenţii -e** οι ειρηνικές διαθέσεις (προθέσεις) // **viaţă -ă** η ειρηνική ζωή
paşol *επιφ. (οικ.)* πήγαινε! φύγε!
paşoptism *ουσ. ουδ.* η ιδεολογία των επαναστατών του 1848 (στη Ρουμανία)
paşoptist-ă, paşoptişti-ste I. *επίθ.* που έχει σχέση με την επανάσταση του 1848 II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επαναστάτης του 1848 (ο, η)
paşte, pasc I. *ρ. αμ.* 1. βόσκω 2. τρέφομαι με χορτάρι ή με καρπούς // **~ murgule iarbă verde** κάνε υπομονή II. *ρ. μετ.* 1. οδηγώ στη βοσκή 2. φυλάγω, παρακολουθώ ζώα // **a ~ oile** φυλάγω πρόβατα // **a ~ pe cineva** φυλάγω κάποιον, παρακολουθώ κάποιον // **a ~ vacile** βόσκω γελάδες
Paşti *ουσ. αρσ.* το Πάσχα, η Λαμπρή, η Πασχαλιά // **de ~** πασχαλιάτικος-η-ο // **din an în ~** αραιά, ανάρια // **din ~ în Crăciun** πολύ αραιά // **la -le cailor** ποτέ, ουδέποτε
pat, paturi *ουσ. ουδ.* το κρεβάτι, η κλίνη κρεβατιού // **~ de puşcă** το κοντάκι, ο υποκόπανος // *(γεωργ.)* **~ germinativ** το φυτρωτικό στρώμα // **a cădea bolnav la ~** πέφτω άρρωστος στο κρεβάτι // **a face -ul** στρώνω το κρεβάτι // **a fi pe -ul de moarte** είναι στην κλίνη του θανάτου // **arcurile -ului** οι σούστες του
Patagonez-ă, Patagonezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Παταγονέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* παταγονέζικος-η-ο
patalama, patalamale *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* το πτυχίο, το δίπλωμα σπουδών
pată, pete I. *ουσ. θηλ.* 1. η κηλίδα 2. η μουντζούρα 3. ο λεκές 4. *μτφ.* το ηθικό στίγμα // **~ albă** το ασπράδι // **~ de cerneală** η κηλίδα από μελάνι // **~ de grăsime** η κηλίδα από λίπος // **~ neagră** η μαυράδα, η μαυρίλα // **a scoate petele** βγάζω τους λεκέδες, καθαρίζω τις κηλίδες II. *επιθ. έκφρ.* **fără ~** ακηλίδωτος-η-ο // *μτφ.* καθαρός-ή-ό, αγνός -ή-ό
patefon, patefoane *ουσ. ουδ.* ο φωνογράφος
patent-ă, patenţi-te *επίθ. (τεχν.)* με ειδική κατασκευή // **cleşte ~** η ειδική τανάλια (ειδικής κατασκευής)
patent-ă, patenţi-te *επίθ.* (για ενέργειες ανθρώπων) πρόδηλος-η-ο, ολοφάνερος-η-ο, προφανής-ής-ές, καταφανής-ής-ές
patenta, patentez *ρ. μετ.* 1. αναγνωρίζω εφεύρεση, δίνω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 2. επιβάλλω σε κάποιον φόρο επιτηδεύματος
patentare, patentări *ουσ. θηλ.* 1. η απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας 2. η επιβολή φόρου επιτηδεύματος
patentat-ă, patentaţi-te *επίθ.* 1. με πατέντα 2. με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 3. αναμφισβήτητος-η-ο 4. *(χλευασ.)* **un plastograf ~** ένας πλαστογράφος με πατέντα
patentă, patente *ουσ. θηλ.* 1. η πατέντα 2. ο φόρος επιτηδεύματος
pateriţă, pateriţe *ουσ. θηλ.* η πατερίτσα αρχιερέων, η ράβδος αρχιερέων (η ποιμαντορική ράβδος)
patern-ă, paterni-e I. *επίθ.* πατρικός-ή-ό, πάτριος -α-ο, πατρώος-α-ο II. *επίρ.* πατρικώς
paternitate *ουσ. θηλ.* η πατρότητα
patetic-ă, patetici-ce *επίθ.* παθητικός-ή-ό, συναισθηματικός-ή-ό, συγκινητικός-ή-ό
patetism *ουσ. ουδ.* το πάθος, το παθητικό, ο συναισθηματισμός
pateu, pateuri *ουσ. ουδ.* 1. το πατέ 2. το παρασκεύασμα από φύλλα ζύμης 3. η κρεατόπιτα // **~ de carne** το κρέας κιμά // **~ de ficat** η πάστα από συκώτι
patimă, patimi I. *ουσ. θηλ.* 1. το πάθος, η εμπάθεια 2. το δεινοπάθημα 3. η περιπάθεια // **Patimile Mântuitorului** τα Πάθη του Σωτήρα // **Sfintele Patimi** τα Άγια Πάθη II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με πάθος, περιπαθώς
patina, patinez I. *ρ. μέσο* 1. παθαίνω φθορά 2. έχω πάνω μου πατίνα από μακροχρόνια διάρκεια (κρούστα από καθίζηση διαλυμάτων) II. *ρ. αμ.* 1. πατινάρω 2. παγοδρομώ, παίρνω μέρος σε παγοδρομία
patinaj, patinaje *ουσ. ουδ. (αθλ.)* 1. το πατινάζ 2. η παγοδρομία // **~ artistic** το καλλιτεχνικό πατινάζ // **~ perechi** το πατινάζ ανά ζεύγη // **de ~** παγοδρομικός-ή-ό
patinare, patinări *ουσ. θηλ.* το πατινάρισμα, το γλίστρημα
patinat *ουσ. ουδ.* το πατινάζ, η παγοδρομία
patinat-ă, patinaţi-te *επίθ.* με πατίνα, με κρούστα από καθίζηση διαλυμάτων
patinator-oare, patinatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* παγοδρόμος (ο, η)
patină *ουσ. θηλ.* η πατίνα, η κρούστα, το σύγκριμα από καθίζηση // **patina vremii** η πατίνα του χρόνου
patină, patine *ουσ. θηλ.* το παγοπέδιλο, το πατίνι // **patine cu roţi** τα τροχοπέδιλα
patinoar, patinoare *ουσ. ουδ.* το παγοδρόμιο
patiserie, patiserii *ουσ. θηλ.* 1. τα μαγειρικά παρασκευάσματα από ζυμαρικά 2. η πατισσερί 3.

το ζαχαροπλαστείο 4. τα γλυκίσματα από ζυμαρικά
patogen-ă, patogeni-e *επίθ.* παθογόνος-α-ο
patogenie *ουσ. θηλ.* η παθογένεια
patologic-ă, patologici-ce *επίθ.* παθολογκός-ή-ό // **anatomie -ă** η παθολογική ανατομία
patologie *ουσ. θηλ.* η παθολογία
patos *ουσ. ουδ.* το πάθος
patrafir, patrafire *ουσ. ουδ.* το πετραχήλι
patriarh, patriarhi *ουσ. αρσ.* 1. ο πατριάρχης 2. *μτφ.* ο γέρος άνθρωπος με πολλούς απογόνους
patriarhal-ă, patriarhali-e *επίθ.* πατριαρχικός-ή-ό // **viață -ă** η απλή, πατροπαράδοτη ζωή
patriarhalism *ουσ. ουδ.* η παραδοσιακή ζωή (η απλή ζωή στα ήθη, έθιμα και τη συμπεριφορά)
patriarhat *ουσ. ουδ.* 1. η πατριαρχία 2. το αξίωμα του πατριάρχη
patriarhie, patriarhii *ουσ. θηλ.* το πατριαρχείο
patrician-ă, patricieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* πατρίκιος-ία (ο, η) // **patricienii și plebeii** οι πατρίκιοι και οι πληβείοι II. *ουσ. αρσ. (μαγ.)* είδος λουκάνικου από βοδινό κρέας ψημένο στην εσχάρα
patricid-ă, patricizi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πατροκτόνος (ο, η), μητροκτόνος (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* η πατροκτονία, η μητροκτονία
patriciu, patricii *ουσ. αρσ.* ο πατρίκιος, ο ευγενής
patrie, patrii *ουσ. θηλ.* 1. η πατρίδα 2. η γενέτειρα, η ιδιαίτερη πατρίδα 3. το κράτο 4. *μτφ.* το μέρος, ο τόπος, η κοιτίδα όπου παρουσιάστηκε για πρώτη φορά κάτι // **patria mumă** η μητέρα πατρίδα
patrimonial-ă, patrimoniali-e *επίθ.* περιουσιακός -ή-ό, πατριμονιακός-ή-ό // **bunuri -e** τα περιουσιακά αγαθά // **raporturi -e** οι περιουσιακές σχέσεις
patrimoniu, patrimonii *ουσ. ουδ. (νομ.)* 1. η περιουσία 2. το πατριμόνιο // **~ cultural** το πολιτιστικό πατριμόνιο // *(νομ.)* **separație de patrimonii** ο αποχωρισμός των περιουσιών
patriot-ă, patrioți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πατριώτης-ισσα (ο, η) 2. συμπατριώτης-ισσα (ο, η), φιλόπατρις (ο, η)
patriotard-ă, patriotarzi-de *επίθ.* επιδεικτικός-ή-ό πατριώτης-ισσα // **un ~ demagog** ένας δημαγωγός πατριδοκάπηλος
patriotic-ă, patriotici-ce *επίθ.* πατριωτικός-ή-ό
patriotism *ουσ. ουδ.* ο πατριωτισμός, η φιλοπατρία
patristic-ă, patristici-ce I. *επίθ. (θρ.)* πατρολογικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ. (θρ.)* η πατρολογία (η ζωή, τα έργα, η διδασκαλία των εκκλησιαστικών πατέρων)
patrologie *ουσ. θηλ. (θρ.)* η πατρολογία
patron, patroane *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η κυλινδρική πορσελάνινη ασφάλεια
patron-oană, patroni-oane *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. το αφεντικό, ο πάτρωνας 2. εργοδότης-ότρια (ο, η) 3. πολιούχος (ο, η) 4. προστάτης-ισσα (ο, η), υποστηρικτής-ίκτρια (ο, η) 5. προϊστάμενος-η (ο, η)
patrona, patronez *ρ. μετ.* προστατεύω, πατρονάρω
patronaj, patronaje *ουσ. ουδ.* 1. η προστασία 2. η πατρωνία, το πατρονάρισμα // **societate de ~** ο κοινωφελής σύλλογος
patronal-ă, patronali-e *επίθ.* εργοδοτικός-ή-ό, προστατευτικός-ή-ό
patronare, patronări *ουσ. θηλ.* 1. η προστασία 2. η πατρωνία, το πατρονάρισμα
patronat *ουσ. ουδ.* οι εργοδότες, τα αφεντικά
patronimic-ă, patronimici-ce *επίθ.* πατρωνυμικός -ή-ό // **nume ~** το πατρωνυμικό όνομα
patronimie, patronimii *ουσ. θηλ.* η πατρωνυμία (το ίδιο όνομα με τον πατέρα του)
patru *αριθ. απ.* τέσσερεις, τέσσερα // **a despica firul în ~** εξετάζω με λεπτομέρεια // **a face pe dracu în ~** προσπαθώ πολύ // **a fi cu ochii în ~** έχει το μάτια του δεκατέσσερα (προσέχει πολύ) // **a vorbi între ~ ochi** μιλάμε οι δύο μας μυστικά, χωρίς μάρτυρες // **doi și cu doi fac ~** δύο και δύο κάνουν τέσσερα // **în cele ~ zări** στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα
patrula, patrulez *ρ. αμ.* 1. περιπολώ 2. περιφέρομαι από τόπο σε τόπο, κ.λ.π
patrulare, patrulări *ουσ. θηλ.* η περιπολία
patrulater, patrulatere *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το τετράπλευρο
patrulă, patrule *ουσ. θηλ.* η περίπολος, το απόσπασμα σε περιπολία // **~ de aviație** η αεροπορική περίπολος
patrulea, patra *αριθ. τακτ. (έχοντας μπροστά το „al" ή „a")* τέταρτος-η-ο // **în al ~ rând** σε τέταρτη σειρά
patrunghiular-ă, patrunghiulari-e *επίθ.* τετράγωνος -η-ο (με τέσσερεις γωνίες)
patruped-ă, patrupezi-de I. *επίθ.* τετράποδος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (ζωολ.)* τα τετράποδα
patrusprezece *αριθ. απ.* ιδ. paisprezece
patru sute *αριθ. απ.* τετρακόσιοι, τετρακόσιες, τετρακόσια
patruzeci *αριθ. απ.* σαράντα, τεσσαράκοντα // **~ de sfinți** οι Άγιοι Σαράντα // **~ de zile** σαράντα μέρες // **rândul ~** η σειρά τεσσαρακοστή
patruzecilea-zecea *αριθ. τακτ. (με το „al" ή „a" μπροστά)* τεσσαρακοστός-ή-ό
patvagon, patvagoane *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το βαγκόν-λί, το βαγόνι με κρεβάτια
pațachină, pațachine *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η ράμνος 2. *μτφ.* η παρδαλή, επίθετο για τη γυναίκα ελαφρών ηθών
pauliană *επίθ.* // *(νομ.)* **acțiune ~** η Παυλική αγωγή
pauper-ă, pauperi-e *επίθ.* πενιχρός-ή-ό, φτωχός-ή-ό, άπορος-η-ο, απόρευτος-η-ο
pauperism *ουσ. ουδ.* η φτωχολογιά, οι φτωχοί, η φτώχεια
pauperitate *ουσ. θηλ.* η πενία, η φτώχεια, η ανέχεια
pauperiza, pauperizez I. *ρ. μετ.* εξαθλιώνω, φέρνω σε κατάσταση φτώχειας, κάνω να υπάρχει έλλειψη πόρων ζωής II. *ρ. μέσο.* καταντώ άπορος, φτωχός, φτωχαίνω, φτάνω σε κατάσταση φτώχειας
pauperizare, pauperizări *ουσ. θηλ.* η πτώχευση, η κατάσταση φτώχειας, η εξαθλίωση
pauperitate *ουσ. θηλ.* 1. η φτώχεια, η πενία, η ένδεια 2. η ανέχεια // **act de ~** το έγγραφο πενίας, ανέχειας
paușal-ă, paușali-e I. *επίθ.* ενδιάμεσος-η-ο // **asigurarea -ă** η ασφάλιση με ενδιάμεσο ασφάλιστρο // **tarif ~** το ενδιάμεσο τιμολόγιον II. *ουσ. ουδ.* το σύστημα πληρωμής κατά μέσον όρον, κατά προσέγγιση (σε διάφορες υπηρεσίες κοινής ωφελείας π.χ. ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λ.π.)
pauză, pauze I. *ουσ. θηλ.* 1. η παύση, η διακοπή, η ανάπαυλα 2. το διάλειμμα 3. αθλ. το ημίχρονο II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** ακατάπαυστα

pava, pavez *ρ. μετ.* 1. λιθοστρώνω 2. πλακοστρώνω 3. ξυλοστρώνω
pavaj, pavaje *ουσ. ουδ.* 1. το λιθόστρωτο 2. το πλακόστρωτο 3. το ξυλόστρωτο
pavare, pavări *ουσ. θηλ.* 1. η λιθόστρωση 2. η πλακόστρωση 3. η ξυλόστρωση
pavat *ουσ. ουδ.* 1. το λιθόστρωμα 2. το πλακόστρωμα 3. η ξυλόστρωση
pavat-ă, pavați-te *επίθ.* 1. λιθόστρωτος-η-ο 2. πλακόστρωτος-η-ο 3. ξυλόστρωτος-η-ο
pavator-oare, pavatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτός που στρώνει λίθους, αυτός που στρώνει πλάκες, αυτός που στρώνει ξύλα
pavăză, paveze *ουσ. θηλ.* 1. η ασπίδα 2. *μτφ.* η προφύλαξη, η προστασία, η άμυνα // **a sta ~** στέκομαι φρουρά, φυλάγω από κινδύνους
pavea, pavele *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η πέτρα για λιθόστρωση // **a număra pavelele** μετρώ τις πέτρες απ' το λιθόστρωτο (περιφέρομαι άσκοπα)
pavilion, pavilioane *ουσ. ουδ.* 1. το περίπτερο 2. η σημαία στην πρύμνη του πλοίου // **~ de turism** το τουριστικό περίπτερο
paviment, pavimente *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το πλακόστρωμα, το λιθόστρωτο, το ψηφιδωτό
pavoaz, pavoaze *ουσ. ουδ.* ο σημαιοστολισμός πλοίου
pavoaza, pavoazez *ρ. μετ.* 1. διακοσμώ, στολίζω 2. σημαιοστολίζω
pavoazare, pavoazări *ουσ. θηλ.* 1. η διακόσμηση 2. ο σημαιοστολισμός
pavoazat-ă, pavoazați-te *επίθ.* 1. διακοσμημένος-η-ο 2. σημαιοστολισμένος-η-ο
pază, paze I. *ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, το φύλαγμα, η φρούρηση, η φρουρά 2. η επιτήρηση, η παραφύλαξη 3. η προφύλαξη 4. η βάρδια 5. η επαγρύπνηση II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** για φύλαγμα, για φύλαξη // **câine de ~** το σκυλί για φύλαμα // *επιρ. έκφρ.* **în paza cuiva** στη φύλαξη κάποιου
paznic, paznici *ουσ. αρσ.* 1. ο φύλακας, ο φρουρός, ο δραγάτης 2. ο βαρδιάνος // **~ de noapte** ο νυχτοφύλακας // **-ul închisorii** ο δεσμοφύλακας
păcală I. *ουσ. αρσ.* 1. ο αστείος 2. ο φαρσέρ II. *ουσ. θηλ.* 1. το αστείο, η αστειότητα 2. η φάρσα
păcat, păcate I. *ουσ. ουδ.* 1. η αμαρτία, το αμάρτημα 2. το σφάλμα, το παράπτωμα 3. η αδικία, το άδικο 4. το κρίμα 5. *(εκκλ.)* το ανόμημα 6. το λάθος // **~ capital** το κεφαλαιώδες αμάρτημα // **~ de moarte** το θανάσιμο αμάρτημα // **-ul strămoşesc** το προπατορικό αμάρτημα // **a intra în ~** μπαίνω σε αμαρτία, κάνω λάθος // **a-l împinge -ul** το να κάνει κανείς κάτι το άδικο // **a-şi face -e cu cineva** κάνω αμαρτίες σε βάρος κάποιου // **a vorbi cu ~** μιλάω με άδικο, είμαι άδικος κριτής // **ce ~!** τι κρίμα! // **lasă-mă, -ele mele!** άφησέ με ήσυχο! // **mare ~!** μεγάλη αμαρτία! II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με αδικία, με άδικο // **din -e** δυστυχώς // **fără de ~** αναμαρτήτως
păcăleală, păcăleli *ουσ. θηλ.* 1. το γέλασμα, το ξεγέλασμα, το ψέμα, η κοροϊδία 2. η αστειότητα, η πονηριά // **~ de 1 aprilie** το πρωταπριλιάτικο ψέμα
păcăli, păcălesc I. *ρ. μετ.* 1. ξεγελώ, γελώ, εξαπατώ 2. περιγελώ II. *ρ. μέσο.* γελιέμαι, ξεγελιέμαι, εξαπατώμαι
păcălici *ουσ. αρσ.* (στο χαρτοπαίγνιο) ο χαμένος, το χαρτί χωρίς ζευγάρι στο χαρτοπαικτικό παιχνίδι
păcălire, păcăliri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεγέλασμα, το γέλασμα, η εξαπάτηση 2. το περίγελο
păcălit *ουσ. ουδ.* ιδ. păcălire
păcălit-ă, păcăliți-te *επίθ.* 1. γελασμένος-η-ο, ξεγελασμένος-η-ο, εξαπατημένος-η-ο 2. ξεπλανεμένος-η-ο
păcălitor-oare, păcălitori-oare *επίθ.* 1. απατηλός-ή-ό 2. ψεύτικος-η-ο
păcăni, păcănesc *ρ. αμ. (οικ.)* 1. κροτώ 2. πλαταγώ
păcănire, păcăniri *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο κρότος, το πλατάγισμα
păcănit, păcănituri *ουσ. ουδ. (οικ.)* ο κρότος, το πλατάγισμα
păcănitură, păcănituri *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο κρότος, ο πάταγος, το πλατάγισμα
păcătos-oasă, păcătoşi-oase *επίθ.* 1. αμαρτωλός-ή-ό, ακόλαστος-η-ο 2. πρόστυχος-η-ο, άθλιος-α-ο, αισχρός-ή-ό 3. *μτφ.* παλιάνθρωπος
păcătoşenie, păcătoşenii *ουσ. θηλ.* 1. η αθλιότητα, η αχρειότητα 2. η κατάπτωση, ο ξεπεσμός
păcătoşi, păcătoşesc *ρ. μέσο. (οικ.)* γίνομαι αμαρτωλός, αμαρτάνω, ξεπέφτω σε άθλια κατάσταση
păcătui, păcătuiesc *ρ. αμ.* αμαρτάνω, κολάζομαι, σφάλλω // **am -t Doamne!** ήμαρτον Θεέ μου!
păcătuire, păcătuiri *ουσ. θηλ.* το αμάρτημα
păcură *ουσ. θηλ.* το μαζούτ, το ακάθαρτο πετρέλαιο (καύσιμη ύλη)
păcurăresc-ească, păcurăreşti *επίθ (επαρχ.)* ποιμενικός-ή-ό
păcurăreşte *επίθ.* ποιμενικά
păcurărit *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η βοσκή προβάτων
păcurăriță, păcurărițe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η βοσκοπούλα
păcuriu-ie, păcurii *επίθ.* μαυριδερός-ή-ό, κατράμι
păducel, păducei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο ροδοειδής αγκαθωτός θάμνος με άσπρα λουλούδια και εδώδιμους καρπούς, ο κράταιγος
păduche, păduchi *ουσ. αρσ.* η ψείρα // **~ de lemn** ο κοριός
păduchernită, păduchernițe *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* το ελεεινό σπίτι, το βρομιάρικο ακάθαρτο σπίτι
păduchios-oasă, păduchioşi-oase *επίθ.* ψειριάρης-α-ικο
pădurar, pădurari *ουσ. αρσ.* 1. ο δασικός, ο δασάρχης, ο δασοφύλακας 2. ο δασονόμος
pădurărit *ουσ. ουδ.* 1. η δασοκομία 2. η ζωή του δασικού
pădure, păduri *ουσ. θηλ.* το δάσος, το ρουμάνι // **~ seculară** το αιωνόβιο δάσος // **~ virgină** το παρθένο δάσος // **nu există ~ fără uscături** δεν υπάρχει ξύλο χωρίς ρόζους
pădurean-ă, pădureni-e I. *επίθ.* δασικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δασόβιος-ια (ο, η)
pădureancă, pădurence *ουσ. θηλ.* η δασόβια, η γυναίκα που ζει σε δασώδη περιοχή
pădureț-eață, pădureți-țe *επίθ. (για οπωροφόρα δέντρα)* 1. άγριος-α-ο 2. αμπόλιαστος-η-ο // **a se sătura de ceva sau de cineva ca de mere -e** σιχαίνομαι για κάποιον ή κάτι
pădurice, pădurici *ουσ. θηλ.* το δασύλλιο, το δασάκι
păduros-oasă, păduroşi-oase *επίθ.* 1. δασώδης-ης-ες, δασωτός-ή-ό 2. δασωμένος-η-ο, δασόφυτος-η-ο, δασοσκεπής-ής-ές, δασοσκέπαστος-η-ο 3. δασοφυτεμένος-η-ο

păftăluţă, păftăluţe *ουσ. θηλ.* η εγκράφα
păgân-ă, păgâni-e I. *επίθ.* 1. άθρησκος-η-ο, άπιστος -η-ο 2. άγριος-α-ο 3. ειδωλολατρικός-ή-ό, πολυθεϊστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο παγανός, ο ειδωλολάτρης-ισσα (ο, η), πολυθεϊστής-ίστρια (ο, η) 2. *μτφ.* ο άκαρδος, ο άσπλαχνος άνθρωπος, σκληρόκαρδος-η (ο, η)
păgânătate *ουσ. θηλ.* οι ειδωλολάτρες, οι παγανιστές
păgânesc-ească, păgâneşti *επίθ.* ειδωλολατρικός-ή-ό, παγανιστικός-ή-ό
păgâneşte *επίρ.* παγανιστικά ειδωλολατρικά 2. *μτφ.* σκληρά, ανελέητα
păgâni, păgânesc I. *ρ. μετ.* πείθω (προσηλυτίζω) κάποιον να γίνει ειδωλολάτρης II. *ρ. μέσο.* αλλαξοπιστώ και γίνομαι ειδωλολάτρης, γίνομαι άθεος
păgânism *ουσ. ουδ.* ο παγανισμός, η ειδωλολατρία
păgubaş-ă, păgubaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ζημιωμένος-η (ο, η) // **a se lăsa** ~ παραιτούμαι, να μου λείπει
păgubi, păgubesc I. *ρ. αμ.* 1. παθαίνω ζημιά 2. έχω απώλεια, βλάβη II. *ρ. μετ.* 1. ζημιώνω, προξενώ ζημιά 2. βλάπτω 3. αδικώ
păgubire, păgubiri *ουσ. θηλ.* 1. η ζημίωση, το ζημίωμα, το βλάψιμο 2. η φθορά, η απώλεια
păgubit-ă, păgubiţi-te *επίθ.* ζημιωμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο
păgubitor-oare, păgubitori-oare *επίθ.* επιζήμιος-ια-ιο, βλαβερός-ή-ό, βλαπτικός-ή-ό, ζημιάρικος-η-ο, ζημιάρης-α-ικο, επιβλαβής-ής-ές
păgubos-oasă, păguboşi-oase *επίθ.* ζημιάρης-α-ικο
păhărel, păhărele *ουσ. ουδ.* το ποτηράκι // **încă un** ~ ακόμα ένα ποτηράκι
păianjen, păianjeni *ουσ. αρσ.* 1. η αράχνη // **pânză de** ~ η αραχνιά, ο ιστός της αράχνης 2. *(αθλ.)* **la** ~ στο ποδόσφαιρο
păienjeni, păienjenesc I. *ρ. μέσο.* αραχνιάζομαι, πιάνω αραχνιές // **a se** ~ **ochii** θολώνουν τα μάτια μου, βλέπω σαν μέσα από τον ιστό αράχνης II. *ρ. αμ.* 1. αραχνιάζω, γεμίζω από αράχνες 2. *μτφ.* ερημώνομαι (σπίτι)
păienjenire, păienjeniri *ουσ. θηλ.* το αράχνιασμα
păienjeniş, păienjenişuri *ουσ. ουδ.* 1. η αραχνιά 2. *μτφ.* το δίχτυ, το πλέγμα, ο ιστός της αράχνης
păienjenit-ă, păienjeniţi-te *επίθ.* αραχνιασμένος-η-ο, άραχνος-η-ο 2. *μτφ.* σκοτεινός-ή-ό
păios-oasă, păioşi-oase I. *επίθ.* *(βοτ.)* τα αγρωστοειδή // **cereale păioase** τα αγρωστοειδή δημητριακά (σιτηρά) II. *ουσ. θηλ.* τα αγρωστοειδή, τα σιτηρά με βλαστό καλάμι
păiş, păişuri *ουσ. ουδ.* η μεγάλη ποσότητα από άχυρα, η θημωνιά
păişor, păişoare *ουσ. ουδ.* *(επαρχ.)* η μικρή καλαμιά
păiuş, păiuşe *ουσ. ουδ.* το μικρό άχυρο
pălălaie, pălălăi *ουσ. θηλ.* η μεγάλη φλόγα
pălălăi, pălălăiesc *ρ. αμ.* καίω με μεγάλη φλόγα, φλέγω
pălămidă, pălămide *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* το αγριόχορτο με αγκαθωτά φύλλα στις άκρες του 2. *ιχθ.* η παλαμίδα (είδος ψαριού)
pălărie, pălării *ουσ. θηλ.* 1. το καπέλλο, το καπέλο, ο πίλος // ~ **de paie** το ψάθινο καπέλο, το ψαθάκι // **a-şi scoate pălăria** βγάζω το καπέλο μου // **a lovi în** ~ λέγω σε κάποιον δυσάρεστη είδηση // **jos pălăria!** μπράβο!
pălărier, pălărieri *ουσ. αρσ.* ο καπελάς, ο πιλοποιός, ο πιλοπώλης
pălărieră, pălăriere *ουσ. θηλ.* *(αρχ.)* η καπελού
pălărioară, pălărioare *ουσ. θηλ.* το καπελάκι
pălăriuţă, pălăriuţe *ουσ. θηλ.* το καπελάκι
pălăvrăgeală, pălăvrăgeli *ουσ. θηλ.* η φλυαρία, η πολυλογία
pălăvrăgi, pălăvrăgesc *ρ. αμ.* 1. φλυαρώ, πολυλογώ 2. σαχλαμαρίζω
păli, pălesc I. *ρ. μετ.* *(λαϊκ.)* 1. χτυπώ, πλήττω 2. καψαλίζω II. *ρ. μέσο.* 1. χτυπιέμαι 2. μαραίνομαι III. *ρ. αμ.* 1. ωχριώ, ωχριάζω 2. χλωμιάζω 3. κιτρινίζω, πανιάζω
pălimar, pălimare *ουσ. ουδ.* 1. ο στύλος στο πρόστεγο 2. το κιγκλίδωμα
pălire *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα 2. το κιτρίνιασμα, το χλώμιασμα
pălit-ă, păliţi-te *επίθ.* 1. κιτρινιασμένος-η-ο, χλωμός -ή-ό 2. μαραμένος-η-ο, ξεραμένος-η-ο, μαραζωμένος-η-ο 3. χτυπημένος-η-ο
pălitură, pălituri *ουσ. θηλ.* 1. το χτύπημα, το πλήγμα, το βάρεμα 2. η πληγή
păliur, păliuri *ουσ. αρσ.* *(βοτ.)* ο αγκαθωτός θάμνο με βαρύ, σκληρό και ελαστικό ξύλο, χρήσιμο για κατασκευή στειλιαριών
pălmar, pălmare *ουσ. ουδ.* το ειδικό γάντι για προφύλαξη της παλάμης
pălmaş-ă, pălmaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγρότης-ισσα (ο, η) ακτήμονας, δουλεύει ως εργάτης ξένα κτήματα
pălmiţă, pălmiţe *ουσ. θηλ.* η μικρή παλάμη
pălmui, pălmuiesc *ρ. μετ.* μπατσίζω, χαστουκίζω, σκαμπιλίζω, ραπίζω
pălmuire, pălmuiri *ουσ. θηλ.* το ράπισμα στο πρόσωπο, το σκαμπίλι, το χαστούκι, το χαστούκισμα
pălmuit-ă, pălmuiţi-te *επίθ.* γαστουκισμένος-η-ο, ραπισμένος-η-ο
pălmuţă, pălmuţe *ουσ. θηλ.* η μικρή παλάμη
păltiniş, păltinişuri *ουσ. ουδ.* *(αρχ.)* ο πλατανότοπος, το δάσος από πλατάνια
pămătuf, pămătufuri *ουσ. ουδ.* το πινέλο, η βούρτσα
pământ, pământuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η γη, το χώμα, το έδαφος 2. η στεριά, ο τόπος 3. η υφήλιος, η οικουμένη, ο επίγειος κόσμος, η υδρόγειος // ~ **desţelenit** η εκχερσωμένη γη // **a face una cu -ul** το κάνω ίσια με τη γη / το κάνω ίσωμα / καταστρέφω κάποιον // **a fi cu picioarele pe** ~ είμαι με τα πόδια πάνω στη γη // **a ieşi ca din** ~ εμφανίζεται ξαφνικά, μονομιάς // **a-i veni cuiva să intre în** ~ του έρχεται να χωθεί στη γη (από ντροπή) // **a lăsat toate la** ~ τα άφησε όλα καταγής / τα παραιτήσε όλα κατάχαμα // **a nu-l mai încăpea -ul** είναι περήφανος // **a nu-l mai răbda -ul** δεν τον υποφέρει η γη (κακός άνθρωπος) // **buricul -ului** ο ομφαλός της γης // **ca de la cer la** ~ σαν από τον ουρανό στη γη, όσο απέχει ο ουρανός από τη γη // **de când e lumea şi -ul** απ' όταν είναι ο κόσμος και η γη (ανέκαθεν, πάντοτε, από την αρχή) // **din** ~, **din iarbă verde** πάση θυσία, με κάθε τρόπο // **la capătul -ului** στην άκρη του κόσμου, στο πέρας της γης // **obiceiul -ului** η τα έθιμα και τα ήθη του τόπου // **o bucată de** ~ ένα κομμάτι γης // **o fâşie de** ~ η

λωρίδα γης // **parcă l-a înghiţit -ul** σαν να τον κατάπιε η γη // **sărac lipit -ului** φτωχός κολλητός στη γη // **scoarta -ului** ο φλοιός της γης II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** γήινος-η-ο, γαιώδης-ης-ες, χωματένιος-ια-ιο // **oală de ~** η πήλινη χύτρα
pământean-ă, pământeni-e *επίθ.* 1. επίγειος-α-ο, γήινος-η-ο 2. από τη γη (κάτοικος) 3. γηγενής-ής -ές, αυτόχθονας-η-ο, ντόπιος-ια-ιο 4. απ' αυτόν τον κόσμο // **cel mai iubit dintre pământeni** ο πιο αγαπημένος άνθρωπος σ' αυτόν τον κόσμο
pământeancă, pământence *ουσ. θηλ.* 1. η γυναίκα απ' αυτόν τον κόσμο, η αυτόχθονη γυναίκα 2. η ντόπια, η γηγενής
pământesc-ească, pământeşti *επίθ.* 1. γήινος-η-ο, επίγειος-α-ο 2. εγκόσμιος-α-ο // **globul ~** η γήινη σφαίρα, η υδρόγειος // **cele pământeşti** τα εγκόσμια, τα επίγεια
pământiu-ie, pământii *επίθ.* γεώδης-ης-ες, χλωμός -ή-ό
pământos-oasă, pământoşi-oase *επίθ.* χωματένιος -ια-ιο, χωμάτινος-η-ο
pănură, pănuri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το άσπρο σαγιάκι 2. *μτφ.* το είδος // **a fi de o ~ cu cineva** είμαι όμοιος με κάποιον
pănuşă, pănuşi *ουσ. θηλ.* τα φύλλα από τη ρόκα του καλαμποκιού
păpa, pap *ρ. μετ. (οικ.)* 1. *(στη βρεφική γλώσσα)* τρώγω 2. *μτφ.* ξοδεύω // **banii s-au -t** τα λεφτά ξοδεύτηκαν // *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* **papă-lapte** ο κουτός, ο χάχας
păpădie, păpădii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το ραδίκι, το αγριοραδίκι
păpăludă, păpălude *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* ο αιγοθήλης
păpesc-ească, păpeşti *επίθ.* παπικός-ή-ό
păpică *ουσ. θηλ. (στη βρεφική γλώσσα)* το φαΐ, το φαγητό
păpuri, păpuresc *ρ. μετ.* βουλώνω με βούρλο τα διάκενα των βαρελοσανίδων
păpurică, păpurici *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το βούρλο
păpuriş, păpurişuri *ουσ. ουδ.* ο βουρλότοπος
păpuşar, păpuşari *ουσ. αρσ.* 1. ο κατασκευαστής κουκλών 2. ο χειριστής ανδρεικέλων σε κουκλοθέατρο 3. *μτφ.* ο καμποτίνος, ο ατάλαντος θεατρίνος
păpuşă, păpuşi *ουσ. θηλ.* 1. η κούκλα, η μαριονέττα, η πλαγγόνα 2. *μτφ.* ο άνθρωπος πού καθοδηγείται από άλλους // **teatru de păpuşi** το κουκλοθέατρο
păpuşărie, păpuşării *ουσ. θηλ.* το θέαμα σε κουκλοθέατρο
păpuşică, păpuşele *ουσ. θηλ.* το κουκλάκι, το κουκλί
păpuşoi, păpuşoi, păpuşoaie I. *ουσ. αρσ.* ο κούκλος, η κούκλα II. *ουσ. ουδ.* το καλαμπόκι, η καλαμποκιά (το φυτό)
păr, peri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η απιδιά, η αχλαδιά
păr, peri I. *ουσ. αρσ.* το μαλλί, τα μαλλιά, η τρίχα, το τρίχωμα, η κόμη // **~ de cămilă** οι τρίχες καμήλας // **~ mult minte puţină** πολλά μαλλιά, λίγα μυαλά // **a atârna de un fir de ~** παρά τρίχα // **a i se face -ul măciucă** σηκώθηκαν οι τρίχες μου, έφριξα, νιώθω έκπληξη και φρίκη μαζί // **a se lua cu mâinile de ~** τραβώ τα μαλλιά μου // **s-au luat de ~** πιάστηκαν μαλλιά με μαλλιά // **tras de ~** παρατραβηγμένος // **vorbe în doi peri** λόγια διφορούμενα II. *επιρ. έκφρ.* // **în ~** όλοι παρόντες // **din fir în ~** από τη μια άκρη ως την άλλη (λεπτομερώς)
părădui, părăduiesc I. *ρ. μέσο.* φθείρομαι, καταστρέφομαι, ερειπώνομαι II. *ρ. μετ.* 1. καταστρέφω, ερειπώνω, φθείρω, χαλάω 2. ξοδεύω
părăduit-ă, părăduiţi-te *επίθ. (επαρχ.)* κατεστραμμένος-η-ο, ρημαγμένος-η-ο, φθαρτός -ή-ό
părăgini, părăginesc *ρ. μέσο.* 1. *(για χωράφια)* γίνομαι χερσότοπος 2. *(για σπίτια, κ.λ.π.)* γίνομαι ερείπιο, φθείρομαι, ρημάζω, σαραβαλιάζω
părăginire, părăginiri *ουσ. θηλ.* 1. η ερήμωση, το ρήμαγμα, η ερείπωση 2. η αφροντισιά, η ακαλλιεργησία
părăginit-ă, părăginiţi-te *επίθ.* 1. ερειπωμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο 3. αφρόντιστος-η-ο, παραμελημένος-η-ο, εγκαταλειμμένος-η-ο, ακαλλιέργητος-η-ο
părăluţă, părăluţe *ουσ. θηλ.* το παραδάκι, τα λεφτά
părăsi, părăsesc I. *ρ. μετ.* εγκαταλείπω, παρατάω II. *ρ. μέσο.* εγκαταλείπομαι, παρατιέμαι
părăsire, părăsiri *ουσ. θηλ.* η εγκατάλειψη, η παραίτηση // **lăsat în ~** εγκαταλειμμένος-η-ο
părăsit-ă, părăsiţi-te *επίθ.* 1. εγκαταλειμμένος-η-ο, παρατημένος-η-ο 2. έκθετος-η-ο // **copil ~** το έκθετο παιδί, το εγκαταλειμμένο βρέφος
părâng *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ονομασία για το κεχρί και τη μπάρνιτσα, δύο φυτά για ζωοτροφή
părângă, parângi *ουσ. θηλ.* το μακρύ ξύλο για μεταφορά φορτίου από δύο ανθρώπους στους ώμους
părea, par I. *ρ. αμ.* 1. φαίνομαι, φαίνεται 2. μοιάζω 3. θεωρούμαι, δίνω κάποια εντύπωση // **pare mulţumit** φαίνεται ευχαριστημένος // **aşa pare** έτσι φαίνεται // **nu pare să fie profesor** δε μοιάζει να είναι καθηγητής II. *ρημ. έκφρ.* **a-i ~ cuiva bine** χαίρεται, φαίνεται καλά κάτι σε κάποιον III. *ρ. μέσο.* μου φαίνεται 2. φαντάζομαι // **îmi pare bine** χαίρομαι πολύ // **îmi pare că se va schimba vremea** μου φαίνεται πως θ' αλλάξει ο καιρός // **mi se pare că...** μου φαίνεται ότι... // **pe cât se pare** όπως φαίνεται, καθόσον φαίνεται // **se pare că...** φαίνεται ότι...
părere, păreri I. *ουσ. θηλ.* 1. η γνώμη, η κρίση, η σκέψη 2. το φρόνημα, η ιδέα, η άποψη // **a fi de aceiaşi ~** είμαι της ίδιας γνώμης // **a fi de altă ~** έχω άλλη γνώμη, αντιγνωμώ // **a fi de ~** είμαι της γνώμης // **a fi de ~ că...** φρονώ ότι..., νομίζω ότι... // **a-şi da cu ~a** έχω τη γνώμη, εκφράζω τη γνώμη, γνωμοδοτώ // **cu ~ de rău** με λύπη, λυπάμαι // **după -a sa** κατά τη γνώμη του // **nu sunt de acord cu -a dumneavoastră** δε συμφωνώ με τη γνώμη σας // **schimbul de păreri** η ανταλλαγή απόψεων II. *επιρ. έκφρ.* **într-o ~** στην τύχη, κουτουρού
Păresimi *ουσ. θηλ. πληθ.* η Σαρακοστή, η νηστεία για το Πάσχα
păretar, păretare *ουσ. ουδ.* το υφαντό για τον τοίχο, η πάντα
părinte, părinţi *ουσ. αρσ.* 1. ο πατέρας, ο γονέας, ο γονιός, οι γονείς 2. *(εκκλ.)* ο πάτερ // *(εκκλ.)* **Prea Sfântul ~** ο Υπεράγιος Πατέρας // **Prea Sfinte ~** Πανιερώτατε πατέρ
părintesc-ească, părinteşti *επίθ.* πατρικός-ή-ό, πατρογονικός-ή-ό // **dragoste părintească** η πατρική αγάπη // **sfatul ~** η πατρική συμβουλή
părinteşte *επίρ.* πατρικά

păros-oasă, păroşi-oase *επίθ.* 1. τριχωτός-ή-ό, τρίχινος-η-ο, μαλλιαρός-ή-ό 2. (για υφάσματα) χνουδωτός-ή-ό, χνουδάτος-η-ο
părtaş-ă, părtaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συμμέτοχος-η-ο, συνέταιρος (ο, η) 2. συμπράττων-ουσα-ον 3. συνεργός-ή (ο, η)
părticea-ică, părticele *ουσ. θηλ.* το μόριο, το ελάχιστο μέρος ενός όλου
părtini, părtinesc *ρ. μετ.* 1. μεροληπτώ 2. ευνοώ, δείχνω την εύνοιά μου σε κάποιον 3. κάνω χάρη σε κάποιον
părtinire, părtiniri I. *ουσ. θηλ.* 1. η μεροληψία 2. η χαριστικότητα 3. η εύνοια II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** αμερόληπτα
părtinitor-oare, părtinitori-oare *επίθ.* 1. μεροληπτικός-ή-ό 2. χαριστικός-ή-ό
părui, păruiesc I. *ρ. μετ.* μαλλιοτραβώ II. *ρ. μέσο. (οικ.)* μαλλιοτραβιέμαι, τσακώνομαι με κάποιον
părui, păruiesc *ρ. μετ.* πασσαλώνω, παλουκώνω, μπήγω στο έδαφος παλούκια
păruială, păruieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το μαλλιοτράβηγμα 2. ο τσακωμός, το ξυλοκόπημα, το δάρσιμο
părut-ă, păruţi-te *επίθ.* 1. φαινομενικός-ή-ό 2. απατηλός-ή-ό // **i s-a ~** του φάνηκε, του έχει φανεί
păs, păsuri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο πόνος, η στενοχώρια, η θλίψη 2. η δυσχέρεια // **a-şi spune -ul** λέγω τον πόνο μου II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** αδιάφορος, ανέμελος
păsa pers. 3 **pasă** *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. νοιάζει 2. προκαλεί φροντίδα 3. πολυνοιάζει, παρανοιάζει // **ce-ţi pasă?** τί σε νοιάζει; τί σε μέλλει; // **ce vă pasă dumneavoastră?** τί σας νοιάζει εσάς; // **îmi pasă şi încă mult** με νοιάζει και με παρανοιάζει // **nu-i pasă de nimic** δεν τον νοιάζει για τίποτε // **nu-mi pasă** δε με νοιάζει, δε με μέλλει, δε // **nu prea îi ~** δεν πολυνοιαζόταν σκοτίζομαι // **puţin îi pasă** λίγο τον νοιάζει
păsa, pers. 3 pasă *ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πηγαίνει, πάει // **pasă şi spune** πάει και λέει
păsare, păsări I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η έγνοια, η μέριμνα, η φροντίδα II. *επιθ. έκφρ.* **fără de ~** αμέριμνος-η-ο, ξέγνοιαστος-η-ο
păsat *ουσ. ουδ.* το κεχρί τρίμμα // **a-i curge laptele în ~** του πάνε καλά τα πράγματα // **mâncare de ~** το φαγητό από τρίμμα κεχριού βρασμένο σε γάλα
păsărar, păsărari *ουσ. αρσ.* ο πτηνοτρόφος, ο πτηνοπώλης
păsărea-ică, păsărele *ουσ. θηλ.* το πουλάκι
păsăresc-ească, păsăreşti *επίθ.* 1. του πουλιού, των πουλιών 2. πετούμενος-η-ο 3. *μτφ.* ακατανόητος-η-ο // **limba păsărească** τα κορακίστικα, η ακατανόητη γλώσσα
păsăreşte *επίρ.* 1. όπως τα πουλιά 2. ακαταλαβίστικα, ακατανόητα, η γλώσσα των πουλιών // **a vorbi ~** μιλώ κορακίστικα
păsăret *ουσ. ουδ.* τα πολλά πουλιά, το πλήθος πουλιών
păsărime *ουσ. θηλ.* το κοπάδι πουλιών, το πλήθος πουλιών
păsăroi, păsăroi *ουσ. αρσ.* το μεγάλο πουλί
păscare, păscări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η βόσκηση, το βόσκημα
păscut *ουσ. ουδ.* η βόσκηση, το βόσκημα
păscuţă, păscuţe *ουσ. θηλ.* το αντίδωρο του Πάσχα
păstaie, păstăi *ουσ. θηλ.* το λέπυρο, ο λοβός, η ποθήκη ορισμένων οσπρίων (φασόλια, κουκιά, ρεβίθια, μπιζέλια, κ.λ.π.)
păstârnac, păstârnaci *ουσ. αρσ.* το δαυκί
păstor, păstori *ουσ. αρσ.* 1. ο ποιμένας, ο τσοπάνος, ο βοσκός 2. *εκκλ.* ο ποιμενάρχης, ο πνευματικός οδηγός
păstoresc-ească, păstoreşti *επίθ.* 1. ποιμενικός-ή-ό 2. *εκκλ.* ποιμαντορικός-ή-ό
păstori, păstoresc I. *ρ. μετ.* βοσκάω, οδηγώ στη βοσκή II. *ρ. αμ. μτφ.* ποιμεναρχώ, ποιμαίνω, είμαι ποιμενάρχης, ιεραρχώ
păstorie *ουσ. θηλ.* 1. η ποιμνιοβοσκή 2. η ποιμεναρχία
păstorire, păstoriri *ουσ. θηλ.* 1. η ποιμνιοβοσκή, η ποιμαντορία 2. η ποιμαντική 3. η ποιμεναρχία
păstorit *ουσ. ουδ.* 1. η ποιμνιοβοσκή 2. η ποιμεναρχία, η ποιμαντορία
păstoriţă, păstoriţe *ουσ. θηλ.* η τσοπανοπούλα, η βοσκοπούλα
păstos-oasă, păstoşi-oase *επίθ.* 1. ζυμωτός-ή-ό 2. μαλακός-ή-ό
păstra, păstrez I. *ρ. μετ.* 1. φυλάγω, φυλάω, φυλάσσω, διαφυλάσσω 2. τηρώ, συντηρώ, διατηρώ, κρατώ, κρατάω 3. διασώζω // **-ţi curăţenia!** διατηρείτε την καθαριότητα! // **a ~ carne pentru a doua zi** φυλάγω κρέας για την επόμενη μέρα // **a ~ în stare bună** φυλάω σε καλή κατάσταση // **a ~ ordine** τηρώ την τάξη II. *ρημ. έκφρ.* // **a ~ amintirea** φυλάω την ενθύμηση // **a ~ tăcere** κρατάω σιωπή // **a ~ în memorie** κρατάω στη μνήμη, διατηρώ στη μνήμη // **a ~ secretul** κρατάω το μυστικό // **a-şi ~ calmul** τηρώ την ψυχραιμία μου, την ησυχία μου // **păstrează-mi un loc** κράτα μου μια θέση III. *ρ. μέσο.* 1. φυλάγομαι, φυλάσσομαι 2. διατηρούμαι, συντηρούμαι 3. σώζομαι 4. κρατιέμαι // **a se ~ la loc ferit de lumină** να διατηρηθεί σε μέρος προφυλαγμένο από φως
păstrare I. *ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, η διαφύλαξη 2. η τήρηση, η διατήρηση, η διάσωση 3. η απόθεση // **~ a ordinii** η διατήρηση της τάξεως // **a lăsa în ~ cuiva** αφήνω σε διαφύλαξη κάποιου // **a ţine la ~** κρατάω σε φύλαξη // **în ~** προς φύλαξη II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** σε διαφύλαξη, σε σιγουριά
păstrat *ουσ. ουδ.* η φύλαξη, η διαφύλαξη, η διατήρηση
păstrător-oare, păstrători-oare *επίθ.* 1. φυλακτικός -ή-ό, διαφυλακτικός-ή-ό, διατηρήσιμος-η-ο 2. συντηρητικός-ή-ό
păstrăv, păstrăvi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η πέστροφα
păstrăvărie, păstrăvării *ουσ. θηλ.* το πεστροφοτροφείο, το εκτροφείο πέστροφας
păstrăvior, păstrăviori *ουσ. αρσ.* η μικρή πέστροφα
păstrugă, păstrugi *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* ο ξιφίας
păstură *ουσ. θηλ.* η γύρη λουλουδιών στις κοιλότητες της κηρήθρας των μελισσών
păsui, păsuiesc *ρ. μετ.* χορηγώ προθεσμία, παρατείνω, αναβάλλω
păsuială, păsuieli *ουσ. θηλ.* η παράταση προθεσμίας, η αναβολή
păsuire, păsuire *ουσ. θηλ.* η παράταση προθεσμίας, η αναβολή, η πίστωση χρόνου

păsuit-ă, păsuiţi-te *επίθ.* αναβεβλημένος-η-ο
păşi, păşesc *ρ. αμ.* 1. βαίνω, βηματίζω, βαδίζω 2. προβαίνω 3. προχωρώ 4. περνώ 5. προσεγγίζω 6. δρασκελίζω // **a ~ în vârful picioarelor** νυχοπατώ // **a ~ peste ceva** δρασκελίζω // **a ~ peste un obstacol** υπερπηδώ εμπόδιο // **a ~ pragul unei case** περνώ το κατώφλι ενός σπιτιού
păşire, păşiri *ουσ. θηλ.* το βάδισμα, το βημάτισμα, το περπάτημα, η περπατησιά
păşuna, păşunez I. *ρ. αμ.* βόσκω // **oile păşunează** τα πρόβατα βόσκουν II. *ρ. μετ.* οδηγώ τα ζώα στη βοσκή, βοσκάω
păşunare, păşunări *ουσ. θηλ.* η βόσκηση, το βόσκημα
păşunat *ουσ. ουδ.* το βόσκημα
păşune, păşuni *ουσ. θηλ.* η βοσκή, το βοσκοτόπι, ο βοσκότοπος, το λιβάδι
păta, pătez I. *ρ. μετ.* 1. κηλιδώνω, λεκιάζω, λερώνω 2. μουντζουρώνω 3. *μτφ.* ντροπιάζω, ατιμάζω, μιαίνω, βεβηλώνω, σπιλώνω II. *ρ. μέσο.* 1. κηλιδώνομαι, λερώνομαι, λεκιάζω 2. *μτφ.* σπιλώνομαι
pătare, pătări *ουσ. θηλ.* 1. το κηλίδωμα, το λέκιασμα, το λέρωμα 2. *μτφ.* η ατίμωση, η προσβολή της τιμής, η σπίλωση
pătat-ă, pătaţi-te *επίθ.* 1. κηλιδωμένος-η-ο, λεκιασμένος-η-ο, λερωμένος-η-ο, λερός-ή-ό 2. *μτφ.* άτιμος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, σπιλωμένος-η-ο
pătimaş-ă, pătimaşi-e I. *επίθ.* 1. περιπαθής-ής-ές, εμπαθής-ής-ές, παθιασμένος-η-ο, φανατικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. περιπαθώς, εμπαθώς, με πάθος 2. φανατικά // **vorbeşte ~** μιλάει περιπαθώς
pătimi, pătimesc I. *ρ. μετ.* 1. υποφέρω 2. ανέχομαι II. *ρ. αμ.* 1. παθαίνω 2. πάσχω, υποφέρω από αρρώστια 3. ταλαιπωρούμαι 4. δεινοπαθώ, κακοπαθώ
pătimire, pătimiri *ουσ. θηλ.* 1. το δεινοπάθημα 2. το βάσανο, το βασάνισμα, ο βασανισμός 3. η ταλαιπωρία 4. η κακοπάθηση
pătimit-ă, pătimiţi-te *επίθ.* 1. ταλαίπωρος-η-ο 2. βασανισμένος-η-ο
pătimitor-oare, pătimitori-oare *επίθ.* 1. βασανιζόμενος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο 2. δεινοπαθών-ούσα-όν
pătlagină, pătlagini *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το αρνόγλωσσον, το πλαντάγινο
pătlăgea, pătlăgele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ντομάτα // **~ vânătă** η μελιτζάνα
pătlăgică *ουσ. θηλ.* η ντομάτα, η τομάτα, η τοματιά
pătrar, pătrare *ουσ. ουδ.* το τέταρτο, το τμήμα του δίσκου της σελήνης, το τέταρτον σελήνης
pătrat-ă, pătraţi-te I. *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το τετράγωνο // *(τυπ.)* **~ de tipografie** το τετραγωνίδιο // **~ perfect** το τέλειο τετράγωνο // **a ridica la ~** υψώνω στο τετράγωνο, τετραγωνίζω // **ridicare la ~** η ύψωση στο τετράγωνο II. *επίθ.* τετραγωνικός-ή-ό, τετράγωνος-η-ο // **cap ~** στενοκέφαλος // **metru ~** το τετραγωνικό μέτρο // **rădăcina -ă** η τετραγωνική ρίζα
pătratic-ă, pătratici-ce *επίθ.* τετράγωνος-η-ο, τετραγωνικός-ή-ό
pătrăţel-ea-ică, pătrăţele *ουσ. ουδ. και θηλ.* το τετραγωνάκι
pătrime, pătrimi *ουσ. θηλ.* το τέταρτο, το ένα τέταρτο του ακέραιου
pătrişor, pătrişoare *ουσ. ουδ. (τυπ.)* το τετραγωνίδιο
pătrunde, pătrund I. *ρ. μετ.* 1. διεισδύω, διαπερνώ, διατρυπώ (-άω) 2. εισέρχομαι 3. εννοώ, κατανοώ, εμβαθύνω στο νόημα II. *ρ. αμ.* 1. εισδύω, διεισδύω 2. εισχωρώ, εισέχω 3. διαδίδομαι // **apa a pătruns în pivniţă** το νερό διείσδυσε στο υπόγειο // **încerc să pătrund în misterele ştiinţei** κάνω την απόπειρα να διεισδύσω στα μυστήρια της επιστήμης III. *ρ. μέσο.* 1. κυριεύομαι, κατέχομαι 2. καταλαμβάνομαι 3. μαθαίνω, πείθομαι
pătrundere, pătrunderi *ουσ. θηλ.* 1. η διείσδυση, η εισχώρηση 2. η διαπερατότητα 3. η διορατικότητα, η οξυδέρκεια, η οξύνοια
pătrunjel, pătrunjei *ουσ. ουδ.* ο μαϊδανός
pătruns-ă, pătrunşi-se *επίθ.* 1. διεισδυμένος-η-ο, εισχωρημένος-η-ο, διαπερασμένος-η-ο 2. διατρυπημένος-η-ο 3. εμποτισμένος-η-ο, κατεχόμενος-η-ο 4. πεπεισμένος-η-ο 5. κυριευθείς-είσα-έν 6. συγκεκινημένος-η-ο, συγκινημένος-η-ο
pătruzător-oare, pătrunzători-oare *επίθ.* 1. διαπεραστικός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό // **frig ~** το διαπεραστικό κρύο 2. *μτφ.* διορατικός-ή-ό, συγκινητικός-ή-ό
pătuc, pătucuri *ουσ. ουδ.* το κρεβατάκι
pătul, pătule *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ξύλινη κατασκευή για την αποθήκευση των ροκών καλαμποκιού
pătul, pătuli-e *επίθ. (βοτ.)* // **măr ~** ποικιλία ρουμανικών μήλων
pătuli, pătulesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. πατώ, πιέζω 2. πλαταίνω II. *ρ. μέσο. (λαϊκ.)* πλαγιάζω, ξαπλώνομαι (για τα χόρτα, σιτηρά, κ.λ.π.)
pătulit-ă, pătuliţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* πατημένος-η-ο, ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό, πλαγιασμένος-η-ο (για τα χόρτα, σπαρτά, κ.λ.π.)
pătură, pături *ουσ. θηλ.* 1. η κουβέρτα, το κλινοσκέπασμα 2. *μτφ.* το στρώμα, η κοινωνική τάξη // **~ socială** το κοινωνικό στρώμα
pături, păturesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* διπλώνω
păturit-ă, păturiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* διπλωμένος-η-ο
pătuţ, pătuţuri *ουσ. ουδ.* το κρεβατάκι
păţanie, păţanii *ουσ. θηλ.* 1. το πάθημα 2. το δυστύχημα, η συμφορά 3. *(στον πληθ)* οι περιπέτειες // **păţania e lecţie** το πάθημα είναι μάθημα
păţi, păţesc I. *ρ. μετ.* με βρίσκει κάποιο κακό, το παθαίνω // **a o ~ cu cineva** το παθαίνω μαζί με κάποιον // **el a -t ceva** σ' αυτόν συνέβη κάτι II. *ρ. αμ.* παθαίνω // **a fi -t multe** έχω πάθει πολλά // **a -t-o** το έπαθε // **ce-ai -t?** τι έπαθες;
păţire, păţiri *ουσ. θηλ.* η πάθηση, το πάθημα
păţit-ă, păţiţi-te *επίθ.* δοκιμασμένος-η-ο, παθών-ουσα-όν // **este un om ~** είναι δοκιμασμένος άνθρωπος (ο παθός)
păun, păuni *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το παγώνι // **a fi mândru ca un ~** είναι περήφανος σαν παγώνι // **a se îmbrăca ca un ~** παινεύομαι με τις αρετές άλλου
păunaş, păunaşi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* το παγωνάκι
păunărie *ουσ. θηλ.* το πλήθος από παγώνια
păuniţă, păuniţe *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η παγώνα
păzi, păzesc I. *ρ. μετ.* 1. φυλάγω, φυλάω, φυλάσσω 2. φρουρώ, επιτηρώ, επιβλέπω, εποπτεύω, περιφρουρώ // **păzea!** φυλάξου, βάρδα! // **-ţi-vă!**

προσέχετε! // **ce păzeşti aici?** τί φυλάγεις εδώ; // **Doamne păzeşte!** Φύλαξε κύριε! II. *ρ. μέσο.* 1. φυλάγομαι, φυλάομαι, φυλάσσομαι 2. προφυλάγομαι // **a se ~ de răceală** φυλάγομαι από κρυολόγημα // **e mai bine să se păzească cineva** είναι καλύτερα να προφυλάγεται κανείς // **trebuie să te păzeşti de el** πρέπει να φυλάγεσαι απ' αυτόν

păzire, păziri *ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, η προφύλαξη, το φύλαγμα, η φρούρηση, η παραφύλαξη 2. η επιτήρηση, η επίβλεψη

păzit-ă, păziţi-te *επίθ.* φυλαγμένος-η-ο, προφυλαγμένος-η-ο, περιφρουρημένος-η-ο, φρουρημένος-η-ο

păzitor-oare, păzitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φύλακας (ο, η), φρουρός (ο, η) 2. σκοπός (ο, η) 3. βαρδιάνος-α (ο, η) // **îngerul ~** ο άγγελος φύλακας

pâcâi, pâcâi *ρ. αμ. (οικ.)* 1. *(αρχ.)* καπνίζω με πίπα 2. καίω με θόρυβο (φλόγα)

pâclă, pâcle *ουσ. θηλ.* 1. η ομίχλη, η αντάρα, η καταχνιά, η αχλύς 2. η θολούρα

pâclos-oasă, pâcloşi-oase *επίθ.* 1. ομιχλώδης-ης-ες 2. θολερός-ή-ό

pâine, pâini *ουσ. θηλ.* το ψωμί, ο άρτος, το καρβέλι // **~ goală** το ξερό ψωμί // **~ neagră** το μαύρο ψωμί // **~ rece** το κρύο ψωμί // **a avea -a şi cuţitul în mână** έχω το ψωμί και το μαχαίρι στο χέρι (έχω την εξουσία) // **a fi în ~** έχει δουλειά, έχει το καρβέλι του (τα απαραίτητα για τις βιοτικές ανάγκες) // **a-i lua cuiva -a de la gură** παίρνω σε κάποιον τη μπουκιά από το στόμα του (του παίρνω τα μέσα για τη συντήρησή του) // **a mânca -a degeaba** τρώγει το ψωμί άδικα (είναι ανώφελος) // **o bucată de ~** ένα κομμάτι ψωμί // **se vinde ca -a caldă** πουλιέται σαν το ζεστό ψωμί // **un codru de ~** το ξεροκόμματο

pâinică, pâinici *ουσ. θηλ.* το ψωμάκι

pâlc, pâlcuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το σμήνος, το κοπάδι 2. η ομάδα, η παρέα // **~ de păsări** το σμήνος πουλιών II. *επιρ. έκφρ.* **în -uri** καθ' ομάδας

pâlnie, pâlnii *ουσ. θηλ.* 1. το χωνί 2. η μικρή χοάνη // **pâlnia telefonului** το ακουστικό του τηλεφώνου // **în formă de ~** χωνοειδής-ής-ές

pâlnioară, pâlnioare *ουσ. θηλ.* το χωνάκι

pâlpâi pers. 3 pâlpâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* τρεμοφέγγει, τρεμολάμπει

pâlpâire, pâlpâiri *ουσ. θηλ.* το τρεμοφέγγισμα, το φεγγοβόλημα

pâlpâit *ουσ. ουδ.* η ταλάντευση της φλόγας, το τρεμοφέγγισμα

pâlpâitor-oare, pâlpâitori-oare *επίθ.* φωτοβόλος-α-ο, φεγγοβόλος-α-ο, τρεμουλιαστός-ή-ό

pâlpâitură, pâlpâituri *ουσ. θηλ.* το τρεμοφέγγισμα

până I. *σύνδ.* 1. ώσπου 2. ωσότου // **a mers ~ unde nu ajunsese nimeni** πήγε εκεί όπου δεν είχε φτάσει κανένας // **greu le-a fost ~ şi-au făcut rost de cărţi** τους ήταν δύσκολο ώσπου κατόρθωσαν να βρουν βιβλία // **să nu deschideţi uşa ~ ce nu veţi auzi glasul meu** να μην ανοίξτε την πόρτα μέχρι να ακούσετε τη φωνή μου II. *πρόθ.* 1. ως, έως, μέχρις, μέχρι 2. ίσαμε 3. ακόμα // **~ acum neîmbătrânit** μέχρι τώρα αγέραστος // **~ aici** μέχρι εδώ // **~ la capăt** μέχρις εσχάτων // **~ la ora...** ως την ώρα... // **~ la sfârşitul vieţii** εφ' όρου ζωής // **~ mâine dimineaţă să termini lucrarea** ως αύριο το πρωί να τελειώσεις το έργο // **~ şi tu mă acuzi?** ακόμα και συ με κατηγορείς; // **să ajungi ~ la capăt** να φτάσεις ως το τέρμα III. *συνδ. έκφρ.* // **~ când** έως ότου // **~ ce** ωσότου IV. *επιρ. έκφρ.* / / **~ la urmă** εν τέλει, τελικά // **~ una alta** εν τω μεταξύ // **de colo ~ colo** πέρα δώθε // **de sus ~ jos** από πάνω μέχρι κάτω

pândar, pândari *ουσ. αρσ. (αρχ.)* 1. ο φύλακας, ο φρουρός, ο βαρδιάνος, ο σκοπός 2. ο δασοφύλακας 3. ο αγροφύλακας

pândă, pânde *ουσ. θηλ.* το καρτέρι, η ενέδρα, η παραφύλαξη // **a sta de ~** κάνω καρτέρι, καρτερώ // **a sta la ~** στήνω καρτέρι, παραμονεύω, παραφυλάω

pândi, pândesc I. *ρ. μετ.* παραμονεύω, παραφυλάω, καραδοκώ // **a ~ cu urechea** βάζω αυτί, τεντώνω το αυτί για ν' ακούσω κάτι II. *ρ. αμ.* 1. παρακολουθώ κρυφά 2. περιμένω με ανησυχία

pândit *ουσ. ουδ.* 1. το παραμόνεμα, το καρτέρι, το παραφύλαγμα 2. η ενέδρα // **postul de ~** ο σταθμός παραμονέματος

pânditor-oare, pânditori-oare I. *επίθ.* ενεδρευτικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ενεδρευτής-εύτρια (ο, η)

pângări, pângăresc I. *ρ. μετ.* 1. βεβηλώνω 2. λερώνω 3. ιεροσυλώ 4. ατιμάζω 5. *μτφ.* κηλιδώνω II. *ρ. μέσο.* λερώνομαι, κηλιδώνομαι

pângărire, pângăriri *ουσ. θηλ.* 1. η βεβήλωση, το λέρωμα 2. η ιεροσυλία 3. η ατίμωση

pângărit-ă, pângăriţi-te *επίθ.* 1. βεβηλωμένος-η-ο, λερωμένος-η-ο 2. κηλιδωμένος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο 3. αισχρός-ή-ό

pângăritor-oare, pângăritori-oare *επίθ.* ιερόσυλος -η-ο, ατιμωτικός-ή-ό

pântece, pântece *ουσ. ουδ.* 1. η κοιλιά 2. το υπογάστριο // **a fi cu -le gură** είναι με την κοιλιά στο στόμα (η έγκυος) // **parcă are oase în ~** σαν να έχει κόκκαλα στην κοιλιά

pântecos-oasă, pântecoşi-oase *επίθ.* κοιλαράς-ού -άδικο 2. *μτφ.* φουσκωτός-ή-ό

pânzar, pânzari *ουσ. αρσ.* ο υφαντής

pânzat-ă, pânzaţi-te *επίθ.* πάνινος-η-ο // **hartă -ă** ο χάρτης ο στερεωμένος με ύφασμα

pânză, pânze *ουσ. θηλ.* 1. το πανί, η πάνα 2. ο ιστός, το ύφασμα 3. η οθόνη 4. το άρμενο, το ιστίο πλοίου 5. *μτφ.* ο πίνακας ζωγραφικής // **~ de casă** το λευκό σπιτίσιο ύφασμα // **~ de cort** το αντίσκηνο, το αδιάβροχο κομμάτι ύφασμα για σκηνή) // **~ de ferăstrău** η λεπίδα πριονιού // **~ de in** το λινό, το ύφασμα από λινάρι // **~ de păianjen** ο ιστός της αράχνης // **a întinde pânzele** ανοίγω τα πανιά // **a ţese pânzele** μηχανορραφώ, ραδιουργώ // **corabie cu pânze** το ιστιοφόρο πλοίο // **i se ridica pânza de pe ochi** βλέπει σωστά τα πράγματα // **până-n pânzele albe** μέχρις εσχάτων ως στο τέλος) // **vaporul şi-a întins pânzele** το πλοίο άνοιξε πανιά

pânzărie *ουσ. θηλ.* 1. το υφασματοπωλείο 2. τα υφάσματα

pânzet, pânzeturi *ουσ. ουδ.* 1. τα πάνινα υφάσματα (κυρίως στο πλήθ) 2. τα ασπρόρουχα

pâr *επιφ.* πρρ! (ο ήχος όταν σκίζεται στερεό σώμα)

pâră, pâre *ουσ. θηλ.* 1. η κατάδοση 2. η καταγγελία, η μήνυση 3. η κατηγορία

pârcălab, pârcălabi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο διοικητής κάστρου, ο φρούραρχος

pârdalnic-ă, pârdalnici-ce *επίθ. (λαϊκ.)* καταραμένος -η-ο, αφορισμένος-η-ο // **lasă-l -ului!** άφησέ τον στον καταραμένο
pârg *ουσ. ουδ.* ιδ. pârgă
pârgar, pârgari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* το μέλος διοικητικού συμβουλίου μίας πόλης
pârgă I. *ουσ. θηλ.* 1. το μέστωμα, η μεστότητα 2. η πρώτη φάση ωρίμανσης των καρπών, σιτηρών, κ.λ.π., η πρώτη συγκομιδή II. *επιθ. έκφρ.* // **a da în ~** αρχίζει να ωριμάζει // **în ~** σε μέστωμα, περίπου σε ωριμότητα
pârghie, pârghii *ουσ. θηλ.* 1. ο μοχλός 2. ο λοστός 3. ο αναφορέας 4. η μανέλα 5. *μτφ.* ο βασικός παράγοντας, το υπομόχλιο
pârgui pers. 3 pârguieşte *ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αρχίζει να ωριμάζει, αρχίζει να φτάνει στην ωριμότητα
pârguială, pârguieli *ουσ. θηλ.* το μέστωμα, η αρχή της ωρίμανσης
pârguit *ουσ. ουδ.* το μέστωμα, η πρώτη φάση ωρίμανσης σιτηρών, καρπών, κ.λ.π
pârguit-ă, pârguiţi-te *επίθ.* μεστός-ή-ό
pârî, pârăsc *ρ. μετ.* 1. καταδίδω 2. καταγγέλλω, κατηγορώ
pârâcios-oasă, pârâcioşi-oase I. *επίθ.* φιλοκατήγορος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδότης-ότρα (ο, η)
pârâciune, pârâciuni *ουσ. θηλ.* 1. η κατάδοση 2. η κατηγορία, η ενοχοποίηση
pârâi pers. 3 pârâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* τρίζω // **îi -e oasele** του τρίζουν τα κόκκαλά του
pârâiaş, pârâiaşe *ουσ. ουδ.* το ρυάκι, το μικρό ρεύμα νερού
pârâire *ουσ. θηλ.* ο τριγμός, το τρίξιμο
pârâit *ουσ. ουδ.* το τρίξιμο, ο τριγμός
pârâitoare, pârâitori *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συσκευή που παράγει κρότο και διώχνει τα πουλιά απ' τα σιτηρά, η στράκα
pârâitură, pârâituri *ουσ. θηλ.* το τρίξιμο
pârât-ă, pârâţi-te I. *επίθ.* 1. κατηγορούμενος-η-ο 2. ένοχος-η-ο II. *(νομ.) ουσ. αρσ. και θηλ.* κατηγορούμενος-η (ο, η), διάδικος-η (ο, η) που υπερασπίζεται στη δίκη
pârâtor-oare, pârâtori-oare I. *επίθ.* φιλοκατήγορος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταδότης-ότρα (ο, η)
pârâtură, pârâturi *ουσ. θηλ.* 1. η κατηγορία, η κατάδοση 2. η ενοχοποίηση
pârâu, pâraie *ουσ. ουδ.* το ρυάκι
pârjoală, pârjoale *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η μπριζόλα
pârjol, pârjoluri *ουσ. ουδ.* 1. η πυρπόληση 2. η κάψα, ο καύσωνας // **a face ~** πυρπολώ, καταστρέφω με φωτιά
pârjoli, pârjolesc I. *ρ. μετ.* 1. πυρπολώ 2. καίω II. *ρ. αμ.* καίω, καίγομαι
pârjolit-ă, pârjoliţi-te *επίθ.* πυρπολημένος-η-ο, καμένος-η-ο
pârleală, pârleli *ουσ. θηλ.* 1. το καψάλισμα 2. το κάψιμο, το καύσιμο, το έγκαυμα // **a-şi scoate pârleala** βγάζω τη ζημιά μου
pârleaz, pârleazuri *ουσ. ουδ.* η μικρή σκάλα από σανίδες
pârli, pârlesc I. *ρ. μετ.* 1. καψαλίζω, τσουρουφλίζω 2. καιω ελαφρά κάτι στη φωτιά ή τη φλόγα 3. *μτφ.* απατώ, ξεγελώ, παραπλανώ κάποιον με ψεύτικες υποσχέσεις II *ρ. μέσο.* 1. καψαλίζομαι, τσουρουφλίζομαι 2. *μτφ.* ξεγελιέμαι
pârlire, pârliri *ουσ. θηλ.* 1. το καψάλισμα, το ελαφρό κάψιμο 2. το τσουρούφλισμα
pârlit *ουσ. ουδ.* το καψάλισμα, το τσουρούφλισμα
pârlit-ă, pârliţi-te *επίθ.* 1. καψαλισμένος-η-ο, τσουρουφλισμένος-η-ο 2. ηλιοκαμένος-η-ο, μαυρισμένος-η-ο από τον ήλιο 3. *μτφ.* κακόμοιρος-η-ο, φτωχός-ή-ό
pârloagă, pârloage *ουσ. θηλ.* ο χερσότοπος, η χέρσα γη, το χέρσο χωράφι, ο ακαλλιέργητος τόπος
pârnaie, pârnăi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η μεγάλη χύτρα 2. *μτφ.* η φυλακή
pârpăleală, pârpăleli *ουσ. θηλ.* το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα, το επιπόλαιο ψήσιμο // **a-i trage o ~** δουλεύω κάτι επιπόλαια, στα γρήγορα
pârpăli, pârpălesc I. *ρ. μετ.* 1. τσιγαρίζω, καβουρδίζω 2. ζεσταίνω, ψήνω γρήγορα κάτι στη φωτιά 3. ηλιάζω II. *ρ. μέσο.* 1. τσιγαρίζομαι, καβουρδίζομαι, ζεσταίνομαι γρήγορα στη φωτιά 2. λιάζομαι
pârpălire, pârpăliri *ουσ. θηλ.* το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα, το ψήσιμο πάνω στη φωτιά
pârpălit-ă, pârpăliţi-te *επίθ.* καβουρντισμένος-η-ο, φρυγμένος-η-ο, ψημένος-η-ο, τσιγαρισμένος-η-ο
pârpăriţă, pârpăriţe *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σίδηρο που σηκώνει τη φτερωτή
pârtie, pârtii *ουσ. θηλ.* 1. το δρομάκι, το στρατί 2. *αθλ.* η πίστα για χιονοδρομία // **~ de schi** το χιονοδρόμιο, ο τόπος για χιονοδρομίες
pârtioară, pârtioare *ουσ. θηλ.* η στενή στράτα, το μονοπάτι
pârţ *επιφ. (η λέξη μιμείται την πορδή)*
pârţâi, pârţâi *ρ. αμ.* κλάνω, πέρδομαι βγάζω πορδή
pâslar, pâslari *ουσ. αρσ.* η τσόχινη μπότα
pâslă *ουσ. θηλ.* η τσόχα
pâslos-oasă, pâsloşi-oase *επίθ.* τσόχινος-η-ο
pe *πρόθ.* 1. επί 2. τον, την, το, τους, τις, τα 3. πάνω, απάνω, κατά, πλησίον, περίπου, παρά 4. σε 5. από 6. για 7. αυτόν, αυτήν, αυτό, κάποιον, κάποια, κάποιο, ποιον, ποια, ποιο 8. δια 9. μες, με 10. εξ 11. εν 12. μα // **~ acasă** στο σπίτι // **~ al doilea nu l-am văzut** τον δεύτερο δεν τον είδα // **~ apucate** στ' αρπαχτά // **~ atâta** τόσο, σ' αυτό το μέτρο // **~ brânci** μπουσουλώντας // **~ căldura asta** σε αυτή τη ζέστη // **~ cine să chem?** ποιον να φωνάζω; // **~ datorie** επί πιστώσει // **~ deasupra** από πάνω // **~ de lături** από τα πλάγια // **~ din două** στα μισά // **~ furiş** κλεφτά // **~ legea mea** μα την πίστη μου // **~ tăcute** σιωπηρά // **~ terminate** στο τέλος, στο τελείωμα // **~ viaţă** δια βίου // **a dat doi lei ~ bilet** έδωσε δύο λεϊ για το εισιτήριο // **are un semn ~ toată viaţa** έχει ένα σημάδι για όλη τη ζωή // **caută ~ după bănci** γύρευε πίσω από τα θρανία // **câte 3 spectacole ~ săptămână** ανά τρία θεάματα την εβδομάδα // **cât să-ţi dau ~ an?** πόσο να σου δώσω το χρόνο; // **ui ~ cui se scoate** ένα κακό σε κάνει να ξεχάσεις ένα προηγουμένο κακό // **emisiune ~ unde scurte** εκπομπή δια βραχέων κυμάτων // **e pornit ~ el** έχει εχθρική διάθεση για αυτόν // **i-a invitat ~ cei harnici** προσκάλεσε τους φιλόπονους // **l-a certat ~ spusa unui copil** τον μάλωσε για το ό,τι είπε ένα παιδί // **l-a întrebat ~ el** ρώτησε αυτόν // **mă**

priveşte ca ~ un străin με κοιτάζει σαν να είμαι ξένος // **motorul merge ~ benzină** ο κινητήρας λειτουργεί με βενζίνη // **o luptă ~ viaţă şi ~ moarte** ένα αγώνισμα, μία πάλη επί ζωής και θανάτου // **s-a aşternut ~ somn** στρώθηκε στον ύπνο // **s-a oprit ~ o treaptă** σταμάτησε σε ένα σκαλοπάτι // **se contrazice ~ nimic** έχουν αντίφαση για το τίποτε // **teren de 20 ~ 25 de metri** κομμάτι γης των 20 επί 25 μέτρων // *έκφρ.* **unul ~ altul** ο ένας τον άλλο // **vedea ~ câte unul zâmbind** έβλεπε μερικούς να χαμογελά // **vorbea ~ seama cuiva** μιλούσε για λογαριασμό κάποιου // **zi-mi ~ nume** πες-μου στο όνομα II. *επιρ. έκφρ.* // **~ etape** σταδιακά // **~ mâine** για αύριο, αύριο // **ca ~ el (sau ~ ea, etc.)** σαν αυτόν (ή αυτήν, κ.λ.π.) για καλά, τελείως III. *προθ. έκφρ.* // **~ aproape de ...** κάπου κοντά από... // **~ atunci** τότε // **~ după...** περίπου μετά... // **~ înserat** κατά το βράδυ // **~ lângă** παρά // **~ loc** επί τόπου // **~ primăvară** κατά την άνοιξη // **~ timpuri** άλλοτε // **~ veci** για πάντα // **~ viitor** στο μέλλον // **cantitate de cărbune planificată ~ 5 ani** ποσότητα κάρβουνου προγραμματισμένη για 5 χρόνια IV. *συνδ. έκφρ.* **~ când** ενώ

Peceneg-eagă, Pecenegi-ge I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πετσενέγος-α (ο, η) II. *επίθ.* πετσενέγικος-η-ο

pecete, peceţi *ουσ. θηλ.* η σφραγίδα, η βούλα // **închis cu şapte peceţi** βουλωμένος με εφτά σφραγίδες

pecetlui, pecetluiesc I. *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω, επισφραγίζω 2. βουλώνω 3. *μτφ.* επικυρώνω, επιβεβαιώνω II. *ρ. μέσο* αποτυπώνομαι στη μνήμη III. *ρ. αμ.* αποτυπώνω στο μυαλό

pecetluire, pecetluiri *ουσ. θηλ.* το σφράγισμα, η επισφράγιση, το βούλωμα, η σφράγιση

pecetluit-ă, pecetluiţi-te *επίθ.* σφραγιστός-ή-ό, σφραγισμένος-η-ο // **soarta noastră este -ă** η τύχη μας είναι σφραγισμένη

pechinez, pechinezi *ουσ. αρσ.* το πεκινουά (είδος μικρόσωμου σκυλιού)

pecingine, pecingini *ουσ. θηλ.* το έκζεμα, η λειχήνα // *έκφρ.* **a se întinde ca -a** απλώνεται σαν τη λειχήνα

pectină, pectine *ουσ. θηλ.* η πηκτίνη, η ζελατίνη, το ζελέ

pectoral-ă, pectorali-e *επίθ.* στηθικός-ή-ό // **ceai ~** το θεραπευτικό τσάι (για νόσους του αναπνευστικού)

pecuniar-ă, pecuniari-e *επίθ.* χρηματικός-ή-ό // **pedeapsă ~ă** η χρηματική ποινή

pedagog-ă, pedagogi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. παιδαγωγός (ο, η) 2. νηπιαγωγός (ο, η) 3. παιδονόμος (ο, η)

pedagogic-ă, pedagogici-ce *επίθ.* παιδαγωγικός-ή-ό // **consiliul ~** το παιδαγωγικό συμβούλιο // **şcoală -ă** η παιδαγωγική σχολή, το διδασκαλείο

pedagogie *ουσ. θηλ.* η παιδαγωγία, η παιδαγωγική επιστήμη

pedala, pedalez *ρ. αμ.* χειρίζομαι το πεντάλ

pedală, pedale *ουσ. θηλ.* το πεντάλ, το πετάλι, το πέδιο

pedalier, pedaliere *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ποδόπληκτρο όργανο

pedalizare, pedalizări *ουσ. θηλ.* η αυξομείωση των ήχων πιάνου με το ποδόπληκτρο (πεντάλ)

pedant-ă, pedanţi-te I. *επίθ.* 1. λεπτολόγος-α-ο, σχολαστικός-ή-ό 2. τυπικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* λεπτολόγος-α (ο, η), σχολαστικός-ή (ο, η)

pedanterie, pedanterii *ουσ. θηλ.* 1. η σχολαστικότητα, η λεπτολογία 2. η μικρολογία

pedantism *ουσ. ουδ.* ο σχολαστικισμός, ο λογιωτατισμός, η τυπικότητα, η λεπτολογία

pedeapsă, pedepse *ουσ. θηλ.* η τιμωρία, η ποινή, ο κολασμός // **~ disciplinară** η πειθαρχική ποινή // **~ maximă** η μέγιστη ποινή, η εσχάτη των ποινών // **crimă şi ~** έγκλημα και τιμωρία // **pedeapsa cu moartea** η θανάσιμη ποινή // **pasibil de ~** τιμωρητέος-α-ο

pedepsi, pedepsesc I. *ρ. μετ.* 1. τιμωρώ, επιβάλλω τιμωρία 2. κολάζω 3. καταδικάζω II. *ρ. μέσο.* τιμωρούμαι, παιδεύομαι, βασανίζομαι

pedepsire, pedepsiri *ουσ. θηλ.* 1. η καταδίκη, η τιμωρία 2. η ταλαιπωρία

pedepsit-ă, pedepsiţi-te *επίθ.* 1. τιμωρημένος-η-ο, καταδικασμένος-η-ο 2. παιδεμένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο

pederastie *ουσ. θηλ.* η παιδεραστία

pedestraş, pedestraşi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο πεζός στρατιώτης 2. ο πεζοπόρος

pedestrime, pedestrimi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το πεζικό, ο πεζός στρατός 2. η πεζούρα

pedestru-ă, pedeştri-stre I. *επίθ.* πεζός-ή-ό, πεζικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο πεζός

pediatric-ă, pediatrici-ce *επίθ. (ιατρ.)* παιδιατρικός -ή-ό

pediatrie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παιδιατρική

pediatru-ă, pediatri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* παιδίατρος (ο, η)

pedichiură, pedichiuri *ουσ. θηλ.* το πεντικιούρ

pedichiurist-ă, pedichiurişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* πεντικιουρίστας-ίστρια (ο, η)

pedicul, pedicule *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το κορδόνι πού συνδέει ένα όργανο του σώματος με τον υπόλοιπο οργανισμό

pedogenetic-ă, pedogenetici-ce *επίθ.* εδαφογενεσιακός -ή-ό

pedogeneză *ουσ. θηλ.* η εδαφογένεση

pedologic-ă, pedologici-ce *επίθ.* εδαφολογικός-ή-ό

pedologie *ουσ. θηλ.* 1. η εδαφολογία 2. η παιδολογία

peduncul, pedunculi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο μίσχος, το κοτσάνι, άνθους η καρπού

Pegas, pegaşi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Πήγασος

pegră, pegre *ουσ. θηλ. (αρχ.)* ο υπόκοσμος

pehblendă *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* το φυσικό οξείδιο του μαύρου ουράνιου χρώματος με στίλβη

pehlivan, pehlivani *ουσ. αρσ.* ο πεχλιβάνης, ο μπεχλιβάνης

peiorativ-ă, peiorativi-e *επίθ.* 1. χλευαστικός-ή-ό 2. δυσφημιστικός-ή-ό 3. μειωτικός-ή-ό

peisagist-ă, peisagişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* τοπογράφος (ο, η)

peisagistic-ă, peisagistici-ce I. *επίθ.* τοπογραφικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η τοπογραφία

peisaj, peisaje *ουσ. ουδ.* 1. το τοπίο, η τοπογραφία 2. η τοποθεσία

pejorativ-ă *επίθ.* ιδ. peiorativ

pelagic-ă, pelagici-ce *επίθ.* πελάγιος-ια-ιο, πελαγίσιος-ια-ιο // **zonă -ă** η πελαγίσια ζώνη

pelagră, pelagre *ουσ. ηλ. (ιατρ.)* η πελάγρα

pelagros-oasă, pelagroşi-oase I. *επίθ.* πελαγρικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πελαγρικός-ή (ο, η)

Pelasg-ă, Pelasgi-ge I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πελασγός -ή (ο, η) II. *επίθ.* πελασγικός-ή-ό

pelerin, pelerini *ουσ. αρσ.* προσκυνητής-ήτρια (ο, η)
pelerinaj, pelerinaje *ουσ. ουδ.* 1. το προσκύνημα, η προσκύνηση, το χατζηλίκι 2. ο τόπος προσκύνησης
pelerină, pelerine *ουσ. θηλ.* η πελερίνα, το κοντό μαντώ, η μπέρτα
pelerinuță, pelerinuțe *ουσ. θηλ.* η μικρή πελερίνα, το μπερτάκι, η μπερτίτσα
pelican, pelicani *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο πελεκάνος
pelicular-ă, peliculari-e *επίθ.* μεμβρανώδης-ης-ες
peliculă, pelicule *ουσ. θηλ.* 1. το λεπτό δέρμα 2. η ταινία 3. η φλούδα από πλαστική ύλη 4. η μεμβράνη // ~ **cinematografică** η ταινία κινηματογράφου, η κινηματογραφική ταινία // ~ **foto** η φωτογραφική ταινία
pelin, pelini, pelinuri I. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αψίνθιο, η αρτεμισία, η αψιθιά II. το αψέντι
pelinaş I. *ουσ. ουδ.* το κρασάκι με αψιθιά II. *ουσ. αρσ.* η μικρή αψιθιά, η μικρή αρτεμισία (φυτό)
peltea, peltele *ουσ. θηλ.* 1. ο πελτές, ο μπελτές 2. το ζελέ 3. *μτφ.* η πολυλογία
peltic-ă, peltici-ce *επίθ.* ψευδός-ή-ό, ψελλός-ή-ό, τραυλός-ή-ό
peltici, pelticesc *ρ. μέσο.* ψελλίζω, τραυλίζω, ψευδίζω
pelur *επίθ. αμετάβλ.* // **hârtie** ~ το λεπτό διαφανές χαρτί, το χαρτί πελούρ για τα αντίγραφα στη γραφομηχανή
peluză, peluze *ουσ. θηλ.* 1. η πελούζα 2. το γρασίδι, η πυκνή χλόη, η πρασιά 3. το τμήμα γηπέδου για τους θεατές της δεύτερης θέσης
pelvian-ă, pelvieni-e *επίθ. (ανατ.)* ισχιακός-ή-ό
pelvis, pelvisuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* τα ισχιακά οστά και το ιερό οστό που συνδέουν τα κατώτερα μέλη με τη σπονδυλική στήλη
pemfigus *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* η αρρώστια του δέρματος από πυώδεις φουσκαλίδες «το πέμφιγκους», αφήνει κρούστες και διαβρώσεις
penaj, penaje *ουσ. ουδ.* το λοφίο, τα φτερά, το πτέρωμα
penal-ă, penali-e *επίθ.* ποινικός-ή-ό // **acțiune -ă** η ποινική αγωγή (μήνυση) // **amendă -ă** το ποινικό πρόστιμο // **clauză -ă** η ποινική ρήτρα // **cod** ~ ο ποινικός κώδικας // **drept** ~ το ποινικό δίκαιο // **fapt** ~ η αξιόποινη πράξη // **procedură -ă** η ποινική διαδικασία // **proces** ~ η ποινική δίκη // **sancțiune -ă** η ποινική τιμωρία
penaliceşte *επίρ.* ποινικώς
penalist-ă, penalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποινικολόγος (ο, η)
penalitate, penalități *ουσ. θηλ.* η ποινικότητα, η ποινική τιμωρία
penaliza, penalizez *ρ. μετ.* επιβάλλω ποινή, ποινικοποιώ, τιμωρώ
penalizare, penalizări *ουσ. θηλ.* 1. η τιμωρία, η κύρωση, η επιβολή ποινής 2. αθλ. το πέναλτι // **amenzi şi penalizări** τα πρόστιμα και οι κυρώσεις
penalmente *επίρ.* ποινικώς
penalti, penaltiuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πέναλτι
penar, penare *ουσ. ουδ.* η μολυβοδήκη
penat-ă, penați-te *επίθ.* πτεροειδής-ής-ές
pendinte *επίθ. αμετάβλ.* 1. υπαγόμενος-η-ο, εξαρτώμενος-η-ο 2. *μτφ.* εκκρεμής-ής-ές
pendul, pendule *ουσ. ουδ.* 1. το εκκρεμές 2. το ρολόι του τοίχου με εκκρεμές // **oscilează ca un** ~ ταλαντεύεται σαν εκκρεμές
pendula, pendulez *ρ. αμ.* ταλαντεύομαι, κυμαίνομαι, αιωρούμαι ρυθμικώς
pendular-ă, pendulari-e *επίθ.* ταλαντευτικός-ή-ό, ταλαντευόμενος-η-ο
pendulare, pendulări *ουσ. θηλ.* η ταλάντευση, η κύμανση, η ρυθμική αιώρηση
penel, peneluri *ουσ. ουδ.* το πινέλο, ο χρωστήρας
penetra, penetrez I. *ρ. μετ.* διεισδύω, διαπερνώ II. *ρ. αμ.* εισχωρώ, μπαίνω, διέρχομαι
penetrabil-ă, penetrabili-e *επίθ.* διαπεραστός-ή-ό, διεισδύσιμος-η-ο, διαπερατός-ή-ό
penetrabilitate *ουσ. θηλ.* η διαπερατότητα, η διαχωρητικότης
penetrant-ă, penetranți-te *επίθ.* διαπεραστικός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό
penetranță, penetranțe *ουσ. θηλ.* η δύναμη διείσδυσης
penetrare, penetrări *ουσ. θηλ.* η διείσδυση, η εισχώρηση
penetrație, penetrații *ουσ. θηλ.* 1. η διείσδυση, η εισχώρηση 2. η διαπερατότητα
peni, peni *ουσ. αρσ.* η πέννα (αγγλικό νόμισμα)
penibil-ă, penibili-e I. *επίθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο 2. επίπονος-η-ο, κοπιαστικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. δυσάρεστα 2. επιπόνως, κοπιαστικώς
penicilic *επίθ.* **acid** ~ το πενικιλικό οξύ
penicilină *ουσ. θηλ.* η πενικιλίνη
peninsular-ă, peninsulari-e I. *επίθ.* χερσονησιωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κάτοικος της χερσονήσου
peninsulă, peninsule *ουσ. θηλ.* η χερσόνησος
penis, penisuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το πέος
penitenciar-ă, penitenciari-e I. *ουσ. ουδ.* η φυλακή, το δεσμωτήριο II. *επίθ.* δεσμωτικός-ή-ό
penitent-ă, penitenți-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεταμελημένος-η (ο, η) II. *επίθ.* 1. μετανοητικός -ή-ό, μεταμελούμενος-η-ο 2. εξομολογούμενος -η-ο
penitență, penitențe *ουσ. θηλ.* 1. η μεταμέλεια, το μετάνιωμα, η μετάνοια 2. η τιμωρία του πιστού μετά την εξομολόγηση, το επιτίμιο
peniță, penițe *ουσ. θηλ.* η πέννα, η γραφίδα
pensa, pensez *ρ. μετ.* 1. τσιμπώ με τη λαβίδα 2. κάνω πτυχή σε ένδυμα
pensă, pense *ουσ. θηλ.* 1. η τσιμπίδα, η λαβίδα 2. η πτυχή σε ένδυμα, η σούφρα
pensetă, pensete *ουσ. θηλ.* το τσιμπιδάκι, η λαβίδα
pensie, pensii *ουσ. θηλ.* η σύνταξη // ~ **de bătrânețe** η σύνταξη γήρατος // ~ **de invaliditate** η σύνταξη λόγω αναπηρίας // ~ **viageră** η ισόβια σύνταξη // **a ieşi la** ~ βγαίνω σε σύνταξη, παίρνω σύνταξη // **la** ~ σε σύνταξη
pensioară, pensioare *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μικρή σύνταξη
pension, pensioane *ουσ. ουδ.* η πανσιόν
pensiona, pensionez I. *ρ. μετ.* συνταξιοδοτώ II. *ρ. μέσο* συνταξιοδοτούμαι
pensionar-ă, pensionari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνταξιούχος (ο, η)
pensionare, pensionări *ουσ. θηλ.* η συνταξιοδότηση
pensionat-ă, pensionați-te *επίθ.* συνταξιοδοτημένος -η-ο
pensiune, pensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η πανσιόν 2. το οικοτροφείο // **a lua pe cineva în** ~ παίρνω κάποιον σε πανσιόν

pensulă, pensule *ουσ. θηλ.* το πινέλο, ο χρωστήρας
pentadactil-ă, pentadactili-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πενταδάκτυλος-η (ο, η) II. *επίθ.* πενταδάκτυλος -η-ο
pentaedru, pentaedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το πεντάεδρο
pentagon, pentagoane *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το πεντάγωνο
pentagonal-ă, pentagonali-e *επίθ.* πεντάγωνος-η-ο, πενταγωνικός-ή-ό
pentan, pentani *ουσ. αρσ. (χημ.)* το πεντάνιο, είδος υδρογονάνθρακα
pentaoxid, pentaoxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το πεντοξείδιο
pentasilabic-ă, pentasilabici-ce *επίθ.* πεντασύλλαβος -η-ο
Pentateuh *ουσ. ουδ. (θρ.)* η Πεντάτευχος (η Γένεσις, η Έξοδος, το Λευιτικό, οι Αριθμοί, το Δευτερονόμιο)
pentatlon, pentatloane *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πένταθλο
pentatlonist-ă, pentatloniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* αθλητής-ήτρια (ο, η) στο πένταθλο
pentatonic-ă, pentatonici-ce *επίθ. (μουσ.)* πεντάτονος -η-ο
pentavalent-ă, pentavalenți-te *επίθ. (χημ.)* πεντασθενής-ής-ές
penteleu, penteleie *ουσ. ουδ.* είδος ρουμανικού τυριού
pentelică *επίθ.* πεντελικός-ή-ό // **marmură ~** το πεντελικό μάρμαρο (άσπρο χωρίς φλέβες)
penticostal-ă, penticostali-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (θρ.)* πεντικοστάλης-ισσα (ο, η)
penticostar, penticostare *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το πεντηκοστάριο (εκκλησιαστικό βιβλίο)
pentodă, pentode *ουσ. θηλ.* το πεντόδιο, ο ηλεκτρονικός σωλήνας με πέντε ηλεκτρόδια
pentoză, pentoze *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πεντόζη (είδος γλυκιδίου)
pentru *πρόθ.* 1. για, δια, υπέρ 2. προς 3. γιατί, για να // **~ asta a plecat** γι' αυτό έφυγε // **~ ca întradevăr** γιατί στ' αλήθεια (πράγματι)// **~ ce?** γιατί; // **~ moment** προς στιγμήν // **~ nimic în lume** για τίποτε στον κόσμο // **~ noi** για μας // **~ numele lui Dumnezeu!** για όνομα του Θεού! // **~ patrie** υπέρ της πατρίδος // **~ puțin!** «παρακαλώ, τίποτε!» // **~ unii mumă, ~ alții ciumă** λέγεται για περιστατικό που ευνοεί μόνο μερικούς // **așa ~ ca să se știe** έτσι για να ξέρετε // **a vândut-o ~ o sută de lei** την πούλησε για εκατό λέϊ // **cincizeci de voturi ~ și două contra** πενήντα ψήφους υπέρ και δύο κατά // **el este prea bun ~ a ține un astfel de magazin** αυτός είναι πάρα πολύ καλός για να κρατάει ένα τέτοιο κατάστημα // **medicament ~ diabet** το φάρμακο για διαβήτη // **mulțumește ~ buna găzduire** ευχαριστεί για την καλή φιλοξενία // **plânge ~ cel plecat** κλαίει για εκείνον πού έφυγε // **pleacă ~ o clipă** φεύγει για μια στιγμή (για λίγο καιρό)
penultim-ă, penultimi-e *επίθ.* προτελευταίος-α-ο
penumbră, penumbre *ουσ. θηλ.* 1. η παρασκιά, το υποσκίασμα 2. το ημίφως, το σκιόφως
penurie *ουσ. θηλ.* 1. η ανέχεια, η ένδεια, η πενία 2. η φτώχεια, η έλλειψη, η στέρηση
peon, peoni *ουσ. αρσ.* ο αγροτικός εργάτης υποτελής του γαιοκτήμονα
pepelea *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο ευφυολόγος, ο αστείος άνθρωπος // **cuiul lui ~** ένα καταχρηστικό δικαίωμα που παίρνει κανείς
pepenaș, pepenași *ουσ. αρσ.* το καρπουζάκι, το μικρό πεπόνι
pepenărie, pepenării *ουσ. θηλ.* η φυτεία με πεπόνια ή καρπούζια, το μποστάνι
pepene, pepeni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το καρπούζι, το πεπόνι // **~ galben** το πεπόνι // **~ verde** ο καρπός, το καρπούζι // **a ieși la pepeni** βγαίνω με έλλειμμα, έχω ζημιά, κάνω κακή συναλλαγή // **a-și ieși din pepeni** οργίζομαι, εκνευρίζομαι, θυμώνω // **gras ca un ~** παχύς σαν ένα καρπούζι
pepinieră, pepiniere *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. το φυτώριο 2. *μτφ.* το περιβάλλον, οι συνθήκες ανάπτυξης
pepit *επίθ. αμετάβλ.* (για υφάσματα) με τετραγωνίδια ή με ρόμβους
pepită, pepite *ουσ. θηλ.* ο χρυσίτης λίθος (στερεό κομμάτι αυτοφυούς χρυσού)
peplu, pepluri *ουσ. ουδ.* το πέπλο
pepsi *ουσ. ουδ.* ιδ. pepsi-cola
pepsi-cola, pepsi-cola *ουσ. θηλ.* η πέψι-κόλα (αναψυκτικό ποτό)
pepsină, pepsine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πεψίνη
peptidă, peptide *ουσ. θηλ. (χημ.)* το πεπτίδο
peptonă, peptone *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η πεπτόνη
per *πρόθ.* 1. για 2. με // **bruto ~ neto** το μεικτό βάρος για νέτο
peracid, peracizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το υπεροξύ
percepe, percep *ρ. μετ.* 1. νοιώθω, νοώ 2. αισθάνομαι, αντιλαμβάνομαι 3. εισπράττω (φόροι, τέλη)
percepere, perceperi *ουσ. θηλ. (ψυχ.)* 1. η αίσθηση, η κατανόηση 2. η αντίληψη 3. *οικον.* η είσπραξη
perceptibil-ă, perceptibili-e I. *επίθ.* 1. αισθητός-ή-ό, νοητός-ή-ό, αντιληπτός-ή-ό 2. αισθητήριος-ια-ιο 3. κατανοητός-ή-ό 4. *(οικον.)* εισπράξιμος-η-ο II. *επιρ.* αντιληπτικά, νοητά
perceptibilitate *ουσ. θηλ.* η αντιληπτικότητα
perceptiv-ă, perceptivi-e *επίθ.* αντιληπτός-ή-ό
perceptor, perceptori *ουσ. αρσ.* ο φοροεισπράκτορας
perceptorial-ă, perceptoriali-e *επίθ.* εφοριακός-ή-ό
percepție, percepții *ουσ. θηλ.* 1. η αντίληψη, η αίσθηση 2. η κρατική υπηρεσία είσπραξης φόρων, η οικονομική εφορία
percheziție, percheziții *ουσ. θηλ.* η έρευνα, η εξέταση, το ψάξιμο
percheziționa, percheziționez *ρ. μετ.* 1. ερευνώ 2. ψάχνω, εξετάζω με επιμέλεια
perciunat-ă, perciunați-te *επίθ.* με φαβορίτες
perciune, perciuni *ουσ. αρσ.* η φαβορίτα (οι φαβορίτες)
percuta, percutez *ρ. μετ.* 1. επικρούω, χτυπώ, κροτώ 2. εκπυρσοκροτώ
percutant-ă, percutanți-te *επίθ.* κρουστικός-ή-ό // **perforator ~** η διατρητική μηχανή με κρούση, ο διατρητής με κρούση
percutare, percutări *ουσ. θηλ.* η επίκρουση
percutor, percutoare *ουσ. ουδ.* ο επικρουστήρας
percuție, percuții *ουσ. θηλ.* η κρούση, το χτύπημα, η επίκρουση // *(μουσ.)* **instrument de ~** το κρουστό όργανο
perdaf, perdafuri *ουσ. ουδ.* **i-a tras un ~** του 'δώσε ένα περντάχι (τον μάλωσε)
perdea, perdele I. *ουσ. θηλ.* 1. το παραπέτασμα, η κουρτίνα, ο μπερντές 2. το στόρι, η αυλαία 3. το προπέτασμα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **cu ~** με κάλυμμα, σκεπαστός-ή-ό, διακριτικός // **fără ~**

απεριφράστως, φανερά, χωρίς πλάγιους τρόπους, ακάλυπτος-η-ο
perdelui, perdeluiesc I. *ρ. μετ.* καλύπτω με παραπέτασμα, βάζω κουρτίνα II. *ρ. μέσο.* καλύπτομαι με παραπέτασμα
perdeluță, perdeluțe *ουσ. θηλ.* η μικρή κουρτίνα
perdiție, perdiții *ουσ. θηλ.* 1. ο χαμός 2. *μτφ.* η φθορά, η ηθική μείωση
pereche, perechi I. *ουσ. θηλ.* 1. το ζευγάρι, το ζεύγος 2. η δυάδα 3. το ταίρι // **o ~ de îndrăgostiți** το ζευγάρι ερωτευμένων // **o ~ de mănuși** ένα ζευγάρι γάντια // **o ~ de pantofi** ένα ζευγάρι παπούτσια // **o ~ de palme** δύο χαστούκια II. *επιθ. έκφρ.* // **fără ~** δίχως ταίρι, αζευγάρωτος-η-ο απαράμιλλος-η-ο, ασύγκριτος-η-ο // **a nu-i avea -a** δεν έχει το ταίρι του, δε μοιάζει με κανένα
peregrin, peregrini *ουσ. αρσ.* ο περηγητής, ο ταξιδιώτης, ο ταξιδευτής, ο απόδημος
peregrina, peregrinez *ρ. αμ.* 1. περιηγούμαι, περιφέρομαι, περιπλανιέμαι 2. ταξιδεύω σε μακρινούς τόπους, αποδημώ
peregrinare, peregrinări *ουσ. θηλ.* 1. περιήγηση, η περιφορά, η περιπλάνηση 2. η μετάβαση από έναν τόπο σε άλλον, το μακρινό ταξίδι, η αποδημία
peremțiune, peremțiuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η διαγραφή, η απάλειψη, το σβήσιμο λόγω λήξεως προθεσμίας
peren-ă, pereni-e *επίθ.* (για τα φυτά) διηνεκής-ής-ές, αειθαλής-ής-ές
perenitate *ουσ. θηλ.* το διηνεκές, το αειθαλές
perete, pereți *ουσ. αρσ.* 1. ο τοίχος, το ντουβάρι 2. το τοίχωμα 3. το μουράγιο // **~ despărțitor** ο μεσότοιχος // **a vorbi la pereți** μιλώ στους τοίχους // **de-a lungul -lui** κατά μήκος του τοίχου // **și pereții au urechi** κι οι τοίχοι έχουν αυτιά
pereu, peree *ουσ. ουδ.* το πέτρινο στρώμα σε κεκλιμένη επιφάνεια εδάφους για εμπόδισμα κατάρρευσης της γης, το πέτρινο ανάχωμα
perfect-ă, perfecți-te I. *επίθ.* 1. τέλειος-α-ο, εντελής -ής-ές 2. πλήρης-ης-ες 3. άριστος-η-ο, έξοχος-η -ο // **gaz ~** το τέλειο αέριο // **număr ~** ο τέλειος αριθμός II. *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* οι χρόνοι του ρήματος στο παρελθόν, δηλ.: **-ul simplu** ο αόριστος, **-ul compus** ο παρακείμενος, **mai mult ca -ul** ο υπερσυντέλικος III. *επίρ.* 1. τελείως, εντελώς, πλήρως 2. άριστα, έξοχα 3. ολοκληρωτικά, εξ ολοκλήρου
perfecta, perfectez *ρ. μετ.* 1. τελειώνω, αποπερατώνω 2. συνάπτω // **a ~ un acord** συνάπτω συμφωνία
perfectare, perfectări *ουσ. θηλ.* 1. η ολοκλήρωση, το τελείωμα 2. η αποπεράτωση
perfectibil-ă, perfectibili-e *επίθ.* τελειοποιήσιμος-η-ο
perfectibilitate *ουσ. θηλ.* το τελειοποιήσιμο, η δυνατότητα τελειοποίησης
perfecție *ουσ. θηλ.* // **la ~** στην εντέλεια
perfecționa, perfecționez I. *ρ. μετ.* τελειοποιώ II. *ρ. μέσο.* τελειοποιούμαι
perfecționare, perfecționări *ουσ. θηλ.* η τελειοποίηση
perfecționat-ă, perfecționați-te *επίθ.* τελειοποιημένος-η-ο
perfecțiune, perfecțiuni *ουσ. θηλ.* η τελειότητα, η εντέλεια
perfid-ă, perfizi-de *επίθ.* 1. ύπουλος-η-ο, δόλιος-ια-ιο, πανούργος-α-ο 2. ανειλικρινής-ής-ές, άπιστος-η-ο, αβυσσαλέος-α-ο, πονηρός-ή-ό, καταχθόνιος -α-ο
perfidie, perfidii *ουσ. θηλ.* 1. η δολιότητα, η πανουργία 2. η πονηράδα, η πονηριά, η απιστία
perfora, perforez I. *ρ. μετ.* 1. τρυπώ, διατρυπώ, κατατρυπώ 2. διαπερνώ II. *ρ. μέσο.* τρυπιέμαι, διατρυπιέμαι, κατατρυπιέμαι
perforant-ă, perforanți-te *επίθ.* διατρητικός-ή-ό
perforare, perforări *ουσ. θηλ.* 1. το τρύπημα 2. η διάτρηση, το διαπέρασμα
perforat-ă, perforați-te *επίθ.* τρυπητός-ή-ό, διάτρητος-η-ο, κατατρυπημένος-η-ο
perforator-oare, perforatori-oare I. *επίθ.* διατρητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο διατρητής, η διατρητική μηχανή
perforație, perforații *ουσ. θηλ.* η διάτρηση, το διάτρημα, η ανάτρηση, το τρύπημα
performanță, performanțe *ουσ. θηλ. (αθλ.)* 1. η επίδοση 2. η αθλητική επιτυχία // **sport de ~** ο πρωταθλητισμός // **sportiv de ~** ο αθλητής περφορμέρ, ο πρωταθλητής
performer-ă, performeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο, η περφόρμερ, ο, η αθλητής-ήτρια μεγάλης επίδοσης στα αγωνίσματα // **-ul etapei** ο περφόρμερ της αγωνιστικής
perfuzie, perfuzii *ουσ. θηλ.* η ενστάλαξη // **~ de sânge** η μετάγγιστη αίματος
perfuzor, perfuzoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή για μετάγγιση
pergament, pergamente *ουσ. ουδ.* η περγαμηνή
pergamentos-oasă, pergamentoși-oase *επίθ.* περγαμηνοειδής-ής-ές
pergaminată, pergaminate *επίθ.* // **hârtie ~** η περγαμηνή χαρτί
pergamut-ă, pergamuți-te *επίθ. (βοτ.)* // **păr ~** η αχλαδιά περγαμόντο // **pară -ă** το περγαμόντο αχλάδι
pergolă, pergole *ουσ. ουδ.* η πέργουλα, η περγολιά, η κρεβατίνα, η κληματαριά
perhidrol *ουσ. ουδ.* η υπερυδρόλη, το υπεροξείδιο του υδρογόνου για παρασκευή του οξυγονούχου νερού, οξυζενέ
peria, perii I. *ρ. μετ.* 1. βουρτσίζω, καθαρίζω με βούρτσα 2. *μτφ.* κολακεύω κάποιον II. *ρ. μέσο.* βουρτσίζομαι, καθαρίζομαι με τη βούρτσα
periat-ă, periați-te *επίθ.* βουρτσισμένος-η-ο
pericard, pericarde *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το περικάρδιο
pericardic-ă, pericardici-ce *επίθ.* περικαρδιακός-ή-ό
pericardită, pericardite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η περικαρδίτις
pericarp, pericarpe *ουσ. ουδ.* το περικάρπιο (το περίβλημα του καρπού)
periclita, periclitez *ρ. μετ.* κινδυνεύω, διακινδυνεύω
periclitare, periclitări *ουσ. θηλ.* η διακινδύνευση
pericol, pericole *ουσ. ουδ.* ο κίνδυνος // **~ de moarte** ο θανάσιμος κίνδυνος // **a fi în afară de orice ~** είμαι εκτός κινδύνου // **mă aflu în ~** βρίσκομαι σε κίνδυνο, κινδυνεύω
pericopă, pericope *ουσ. θηλ.* η περικοπή
periculos-oasă, periculoși-oase I. *επίθ.* επικίνδυνος-η-ο II. *επιρ.* επικίνδυνα
periculozitate, periculozități *ουσ. θηλ.* // **grad de ~** ο βαθμός κινδύνου
perie, perii *ουσ. θηλ.* η βούρτσα // **~ de cap** η βούρτσα κεφαλιού // **~ de dinți** η οδοντόβουρτσα

// ~ **de ghete** η βούρτσα για παπούτσια // ~ **de haine** η βούρτσα για ρούχα
periere, perieri ουσ. θηλ. το βούρτσισμα
perietură, perieturi ουσ. θηλ. το βούρτσισμα
periferic-ă, periferici-ce επίθ. 1. περιφερειακός-ή-ό 2. περιθωριακός-ή-ό 3. δευτερεύων-ουσα-ον
periferie, periferii I. ουσ. θηλ. 1. η περιφέρεια 2. η περίμετρος 3. το προάστιο II. επιθ. έκφρ. **de ~** περιφερειακός-ή-ό, περιθωριακός-ή-ό, προαστιακός-ή-ό
perifrastic-ă, perifrastici-ce επίθ. περιφραστικός-ή-ό // **formă -ă** ο περιφραστικός τύπος
perifrază, perifraze ουσ. θηλ. η περίφραση
perigeu, perigee ουσ. ουδ. (αστρ.) το περίγειο
periheliu, perihelii ουσ. ουδ. (αστρ.) το περιήλιο
perima pers. 3 perimează ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. παραγράφεται 2. παλαιώνεται 3. ακυρώνεται, σβήνεται (δικαίωμα), πέφτει σε αχρηστία
perimare, perimări ουσ. θηλ. (νομ.) 1. η παραγραφή 2. η ακύρωση 3. η αχρήστευση, το πάλιωμα
perimat-ă, perimați-te επίθ. (νομ.) 1. παραγραμμένος-η-ο 2. παλιωμένος-η-ο 3. ακυρωμένος-η-ο, καταργημένος-η-ο
perimetric-ă, perimetrici-ce επίθ. περιμετρικός-ή-ό
perimetru, perimetre ουσ. ουδ. (μαθ.) η περίμετρος
perinda, perind I. ρ. μέσο. περιφέρομαι, διαδέχομαι II. ρ. μετ. περιφέρω, γυρίζω σε όλες τις κατευθύνσεις
perindare, perindări ουσ. θηλ. η περιφορά, η διαδοχή
perineal-ă, perineali-e επίθ. (ανατ.) περινεϊκός-ή-ό
perineu, perinee ουσ. ουδ. (ανατ.) το περίνεο
periniță, perinițe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. το μαξιλαράκι 2. ο λαϊκός χορός παιδιών και κοριτσιών
perioadă, perioade ουσ. θηλ. η περίοδος // ~ **de adaptare** η περίοδος προσαρμογής // ~ **de după război** η μεταπολεμική περίοδος // ~ **de inducție** η περίοδος επαγωγής // ~ **de tranziție** η μεταβατική περίοδος // ~ **de trecere** η διαβατική περίοδος
periodic-ă, periodici-ce επίθ. περιοδικός-ή-ό // **mișcare -ă** η περιοδική κίνηση // **număr ~** ο περιοδικός αριθμός // **publicație -ă** το περιοδικό (εβδομαδιαίο, μηνιαίο, ετήσιο, κ.λ.π.) // **sistemul ~ al elementelor** το περιοδικό σύστημα των στοιχείων
periodicitate, periodicități ουσ. θηλ. η περιοδικότητα
periodism ουσ. ουδ. (βιολ.) περιοδισμός
periodiza, periodizez ρ. μετ. καθορίζω περιόδους
periost, periosturi ουσ. ουδ. το περιόστεον
periostită, periostite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η περιοστίτις
peripatetic-ă, peripatetici-ce επίθ. (φιλοσ.) περιπατητικός-ή-ό // **filozofi -i** οι περιπατητικοί φιλόσοφοι // **școala -ă** η περιπατητική σχολή
peripeție, peripeții ουσ. θηλ. η περιπέτεια
periplu, periple ουσ. ουδ. ο περίπλους
perisabil-ă, perisabili-e επίθ. φθαρτός-ή-ό // **produse -e** τα φθαρτά προϊόντα
perisabilitate ουσ. θηλ. η φθορά, η καταστροφή
periscop, periscoape ουσ. ουδ. (στρατ.) το περισκόπιο
perisferă ουσ. θηλ. η χαμηλή ατμόσφαιρα
perisodactil, perisodactile ουσ. ουδ. (ζωολ.) τα περισσοδάχτυλα (με μονό αριθμό δαχτύλων)
perispomen, perispomene ουσ. ουδ. (γραμμ.) η περισπωμένη
peristaltic-ă, peristaltici-ce επίθ. περισταλτικός-ή-ό
peristaltism ουσ. ουδ. ο περισταλτισμός
peristil, peristiluri ουσ. ουδ. το περιστύλιο
perișoară, perișoare ουσ. θηλ. (μαγ.) το κεφτεδάκι, τα γιουβαρλάκια // **ciorbă de perișoare** η κεφτεδόσουπα, η σούπα από κεφτεδάκια με κιμά
perișor, perișori ουσ. αρσ. (βοτ.) η μικρή αχλαδιά (απιδιά)
peritoneu, peritonee ουσ. ουδ. (ανατ.) το περιτόναιο
peritonită, peritonite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η περιτονίτιδα
periuță, periuțe ουσ. θηλ. η μικρή βούρτσα // ~ **de dinți** η οδοντόβουρτσα
perivascular-ă, perivasculari-e επίθ. (ανατ.) περισπλαγχνικός-ή-ό
perjă, perje ουσ. θηλ. (βοτ.) η πέρζα, είδος δαμάσκηνου
perlat-ă, perlați-te επίθ. τμηματικός-ή-ό // **grevă -ă** η κατά τμήματα απεργία (σ' ένα σύνολο)
perlă, perle ουσ. θηλ. το μαργαριτάρι
perlon ουσ. ουδ. «το περλόν», η υφαντική συνθετική ύλη (ίνα) από τα πολυμερή
permanent-ă, permanenți-te I. επίθ. 1. διαρκής-ής-ές 2. μόνιμος-η-ο. συνεχής-ής-ές // **comisie -ă** η μόνιμη επιτροπή // **domiciliu ~** η μόνιμη κατοικία // **ondulație -ă** ο διαρκής κυματισμός // **păr ~** το κατσάρωμα μαλλιών, το περμανάντ // **reprezentant ~** ο μόνιμος εκπρόσωπος II. επιρ. 1. διαρκώς, μονίμως, συνεχώς 2. αδιάκοπα
permanentiza, permanentizez I. ρ. μέσο. μονιμοποιούμαι, σταθεροποιούμαι II. ρ. μετ. μονιμοποιώ, κάνω μόνιμο κάτι ή κάποιον
permanentizare, permanentizări ουσ. θηλ. η μονιμοποίηση
permanență, permanențe I. ουσ. θηλ. η μονιμότητα II. επιρ. έκφρ. **în ~** μονίμως, διαρκώς, συνεχώς, χωρίς διακοπή
permanganat, permanganați ουσ. αρσ. (χημ.) το υπερμαγγανικό άλας // ~ **de potasiu** το υπερμαγγανικό κάλιο
permeabil-ă, permeabili-e επίθ. διαπεραστός-ή-ό // γεωλ. **strat ~** το διαπεραστό στρώμα
permeabilitate ουσ. θηλ. η διαπερατότητα
permis-ă, permiși-se ουσ. ουδ. η άδεια // ~ **de conducere** η άδεια οδηγού // ~ **de trecere** η άδεια εισόδου (για πέρασμα) // ~ **de vânătoare** η άδεια κυνηγού
permisie, permisii ουσ. θηλ. 1. η άδεια 2. η συγκατάθεση
permisiune, permisiuni ουσ. θηλ. η άδεια // **cu -a dumneavoastră** με την άδειά σας
permite, permit I. ρ. μετ. επιτρέπω, δίνω την άδεια // **a ~ să răspundă** επιτρέπω να απαντήσει // **îmi -ți?** μου επιτρέπετε; II. ρ. μέσο. επιτρέπομαι // **se ~?** επιτρέπεται~
permuta, permut I. ρ. μετ. μεταθέτω, μεταλλάσσω, μετατρέπω II. ρ. μέσο. μετατίθεμαι, μεταλλάσσομαι, μετατρέπομαι
permutabil-ă, permutabili-e επίθ. 1. μεταθετός-ή-ό, μεταθέσιμος-η-ο 2. μεταλλασσόμενος-η-ο
permutare, permutări ουσ. θηλ. η μετάθεση, η μεταλλαγή, η μετατροπή
pernă, perne ουσ. θηλ. το προσκέφαλο, το μαξιλάρι // **maldăr de perne** ο γιούκος

pernicios-oasă, pernicioşi-oase *επίθ.* 1. ολέθριος -ια-ιο, βλαβερός-ή-ό, επιζήμιος-α-ο, επιβλαβής-ής -ές 2. (για αρρώστιες) κακοήθης-ης-ες // **anemie pernicioasă** η κακοήθης αναιμία
perniţă, perniţe *ουσ. θηλ.* το μαξιλαράκι
pernuţă, pernuţe *ουσ. θηλ.* ιδ. perniţă
peron, peroane *ουσ. ουδ.* η αποβάθρα // **aştept trenul pe** ~ περιμένω το τραίνο στην αποβάθρα
peroneu, peronee *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η περόνη, το οστό της κνήμης
perora, perorez I. *ρ. αμ.* ρητορεύω, αγορεύω II. *ρ. μετ.* υποστηρίζω κάτι δημόσια
peroraţie, peroraţii *ουσ. θηλ.* ο επίλογος
peroxid, peroxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το υπεροξείδιο, το παράγωγο του οξυγονούχου ύδατος
perpeli, perpelesc I. *ρ. μετ.* 1. τσιγαρίζω, καβουρδίζω 2. καψαλίζω ή ψήνω στα γρήγορα κάτι πάνω στη φωτιά II. *ρ. μέσο.* 1. σπαρταράω, στριφογυρνάω 2. ανησυχώ
perpelire, perpeliri *ουσ. θηλ.* το τσιγάρισμα, το καβούρδισα 2. το ψήσιμο στα γρήγορα πάνω στη φωτιά 3. το σπαρτάρισμα, το στριφογύρισμα 4. *μτφ.* η ανησυχία, η αγωνία
perpelit-ă, perpeliţi-te *επίθ.* 1. τσιγαριστός-ή-ό, καβουρδιστός-ή-ό 2. σπαρταριστός-ή-ό 3. *μτφ.* ανήσυχος-η-ο
perpendicular-ă, perpendiculari-e I. *επίθ.* κάθετος -η-ο, κατακόρυφος-η-ο II. *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η κάθετος III. *επίρ.* κάθετα, κατακόρυφα
perpendicularitate *ουσ. θηλ.* το κάθετο
perpetua, perpetuez I. *ρ. μετ.* 1. διαιωνίζω 2. διατηρώ συνέχεια 3. διαρκώ 4. κάνω κάτι αιώνιο II. *ρ. μέσο.* 1. διαιωνίζομαι, γίνομαι συνεχής-ές 2. υπάρχω αδιάκοπα 3. διατηρούμαι συνεχώς
perpetuare, perpetuări *ουσ. θηλ.* η διαιώνιση // **-a speciei** η διαιώνιση του είδους
perpetuu-uă, perpetui-ue *επίθ.* 1. συνεχής-ής-ές 2. αδιάκοπος-η-ο 3. διηνεκής-ής-ές
perpetuum mobile *ουσ. ουδ.* το ατελεύτητον
perplex-ă, perplecşi-xe *επίθ.* 1. αμήχανος-η-ο 2. άναυδος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο
perplexitate *ουσ. θηλ.* η αμηχανία, η κατάπληξη, η απορία, ο αποπροσανατολισμός
Pers, Perşi *ουσ. αρσ. (πληθ.)* οι Πέρσες
persan-ă, persani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πέρσης -Περσίδα (ο, η) II. *επίθ.* περσικός-ή-ό // **covor** ~ το περσικό χαλί // **limba -ă** η περσική γλώσσα
persecuta, persecut *ρ. μετ.* 1. καταδιώκω, κατατρέχω, διώκω 2. καταπιέζω, βασανίζω, ταλαιπωρώ // **ideea mă persecută** η ιδέα με βασανίζει // **îl** ~ **sărăcia** τον κατάτρεχε η φτώχεια
persecutare, persecutări *ουσ. θηλ.* 1. η καταδίωξη, η δίωξη, ο διωγμός, ο κατατρεγμός 2. η καταδυνάστευση, η καταπίεση // **-a creştinilor** οι διωγμοί των χριστιανών
persecutat-ă, persecutaţi-te *επίθ.* 1. καταδιωγμένος -η-ο, διωγμένος-η-ο, κατατρεγμένος-η-ο 2. καταπιεσμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο
persecutor-oare, persecutori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διώκτης-τρια (ο, η), καταπιεστής-στρια (ο, η)
persecuţie, persecuţii *ουσ. θηλ.* 1. η καταδίωξη, ο διωγμός, ο κατατρεγμός 2. η καταδυνάστευση // **mania -i** η μανία καταδίωξης
persevera, perseverez *ρ. αμ.* επιμένω, εγκαρτερώ, εμμένω
perseverent-ă, perseverenţi-te I. *επίθ.* 1. επίμονος-η -ο 2. καρτερικός-ή-ό 3. έμμονος-η-ο
perseverenţă, perseverenţe *ουσ. θηλ.* 1. η επιμονή, η εμμονή 2. η εγκαρτέρηση, η καρτερία 3. η σταθερότητα
persifla, persiflez *ρ. μετ.* 1. χλευάζω 2. περιπαίζω, ειρωνεύομαι, κοροϊδεύω
persiflare, persiflări *ουσ. θηλ.* 1. ο χλευασμός 2. το περίπαιγμα, το περιγέλασμα, η ειρωνεία, η κοροϊδία
persiflator-oare, persiflatori-oare *επίθ.* 1. χλευαστικός-ή-ό 2. περιπαικτικός-ή-ό, ειρωνικός -ή-ό // **ton** ~ ο χλευαστικός τόνος
persista, persist *ρ. αμ.* 1. εμμένω, επιμένω 2. διαρκώ, μένω σταθερά σε κάτι
persistent-ă, persistenţi-te *επίθ.* 1. έμμονος-η-ο, επίμονος-η-ο 2. διαρκής-ής-ές // **frunze -e** τα διαρκή φύλλα
persistenţă, persistenţe *ουσ. θηλ.* η εμμονή, η επιμονή, η διάρκεια // **persistenţa imaginilor** η εμμονή εικόνων
persoană, persoane I. *ουσ. θηλ.* 1. το πρόσωπο, το άτομο // ~ **fizică** το φυσικό πρόσωπο // ~ **indezirabilă** το ανεπιθύμητο πρόσωπο // ~ **însemnată** το σπουδαίο πρόσωπο // ~ **juridică** το νομικό πρόσωπο // **persoana mea** το άτομό μου // **tren de persoane** η επιβατική αμαξοστοιχία II. *επιρ. και επιθ. έκφρ.* **în** ~ 1. αυτοπροσώπως, προσωπικά 2. ενσαρκωμένος-η-ο
personaj, personaje *ουσ. ουδ.* 1. το πρόσωπο, ο ήρωας σ' ένα έργο 2. ο ρόλος ηθοποιού 3. η προσωπικότητα, το σπουδαίο πρόσωπο // **un înalt** ~ μια υψηλή προσωπικότητα
personal-ă, personali-e I. *επίθ.* 1. προσωπικός-ή-ό, ατομικός-ή-ό 2. ιδιωτικός-ή-ό // **armă -ă** το ατομικό όπλο // **chestiune -ă** το προσωπικό ζήτημα // **contribuţie -ă** η ατομική συνεισφορά // **date -e** τα προσωπικά στοιχεία // **gardă -ă** η προσωπική φρουρά, η σωματοφυλακή ενός υψηλού προσώπου // **interes** ~ το ατομικό συμφέρον // **legături -e** οι προσωπικοί δεσμοί // **obiecte -e** τα προσωπικά αντικείμενα // **pronume** ~ η προσωπική αντωνυμία / / **răspundere -ă** η προσωπική ευθύνη // **opinie -ă** η προσωπική γνώμη // **tren** ~ το επιβατικό τραίνο II. *ουσ. ουδ.* το προσωπικό (σε μια επιχείρηση ή υπηρεσία) // **-ul dintr-o fabrică** το προσωπικό ενός εργοστασίου // **şeful -ului** ο προσωπάρχης III. *επίρ.* προσωπικά, ατομικά, αυτοπροσώπως
personalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* 1. ο ατομισμός, ο εγωισμός, η ιδιοτέλεια 2. ο υποκειμενισμός
personalist-ă, personalişti-ste I. *επίθ.* ατομιστικός -ή-ό, ιδιοτελής-ής-ές, εγωιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ατομιστής-ίστρια (ο, η), εγωιστής-ίστρια (ο, η) 2. υποκειμενικός-ή (ο, η)
personalitate, personalităţi *ουσ. θηλ.* η προσωπικότητα, η ατομικότητα // ~ **juridică** η νομική προσωπικότητα // **om cu** ~ ο άνθρωπος με προσωπικότητα // ~ **ştiinţifică** η επιστημονική προσωπικότητα // ~ **distinsă** η διακεκριμένη προσωπικότητα // **cultul personalităţii** η προσωπολατρεία // **lipsă de** ~ το απρόσωπον
personaliza, personalizez *ρ. μετ.* 1. εξατομικεύω, ατομικεύω 2. κατονομάζω
personalizare, personalizări *ουσ. θηλ.* 1. η εξατομίκευση, η ατομίκευση 2. η απόκτηση προσωπικότητας

personalizat-ă, personalizați-te *επίθ.* εξατομικευμένος -η-ο, ατομικευμένος-η-ο
personifica, personific *ρ. μετ.* προσωποποιώ, ενσαρκώνω
personificare, personificări *ουσ. θηλ.* η προσωποποίηση
personificat-ă, personificați-te *επίθ.* προσωποποιημένος-η-ο
personificator-oare, personificatori-oare *επίθ.* προσωποποιημένος (ο, η)
personificație, personificații *ουσ. θηλ.* η προσωποποίηση
perspectivă, perspective I. *ουσ. θηλ.* η προοπτική, η άποψη // **a deschide perspective noi** ανοίγω νέες προοπτικές // **a desena în ~** ιχνογραφώ στην προοπτική II. *επιρ. και επιθ. έκφρ.* **în ~** α) προοπτικώς β) με προοπτική, με δυνατότητα να γίνει στο μέλλον
perspectivitate, perspectivități *ουσ. θηλ.* η προοπτικότητα
perspicace I. *επίθ. αμετάβλ.* 1. διορατικός-ή-ό 2. οξυδερκής-ής-ές 3. αγχίνους-ους-ουν
perspicacitate *ουσ. θηλ.* 1. η διορατικότητα, η οξυδέρκεια 2. η αγχίνοια
persuada, persuadez *ρ. μετ. (λογ.)* πείθω, καταπείθω
persuasiune *ουσ. θηλ. (λογ.)* η πειθώ, η πειστικότητα
persuasiv-ă, persuasivi-e *επίθ. (λογ.)* πειστικός-ή-ό, πειστήριος-α-ο
pertinent-ă, pertinenți-te *επίθ.* κατάλληλος-η-ο, αρμόδιος-ια-ιο
pertinență *ουσ. θηλ.* η καταλληλότητα, η αρμοδιότητα
pertracta, pertractez *ρ. μετ.(λογ.)* κάνω μακρά συζήτηση για κάποιο θέμα
pertractare, pertractări *ουσ. θηλ. (λογ.)* η μακρά συζήτηση επί κάποιου θέματος
pertu *επιρ.* με το «σύ» αντί «σείς» // **a fi ~ cu cineva** μιλώ στον ενικό με κάποιον
perturba, perturbez *ρ. μετ.* 1. διαταράζω, διαταράσσω 2. φέρω αταξία, διασαλεύω, τραντάζω, αναστατώνω
perturbare, perturbări *ουσ. θηλ.* 1. η διατάραξη, η διαταραχή, η αταξία, η ταραχή 2. η διασάλευση, η ακαταστασία, η αναστάτωση, η σύγχυση
perturbator-oare, perturbatori-oare *επίθ.* ταραχοποιός-ός-ό
perturbație, perturbații *ουσ. θηλ.* 1. διατάραξη, η ταραχή, η αταξία 2. η ακαταστασία, η αναστάτωση, η σύγχυση // **perturbații atmosferice** οι ατμοσφαιρικές διαταράξεις (αναταράξεις)
Peruan-ă, Peruani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Περουβιανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* περουβιανός-ή-ό
perucă, peruci *ουσ. θηλ.* η περούκα, η φενάκη
Peruvian-ă, Peruvieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Περουβιανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* περουβιάνικος-η-ο
peruzea, peruzele *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* ο περουζές
pervaz, pervazuri *ουσ. ουδ.* το περβάζι, το πλαίσιο, η κορνίζα
pervers-ă, perverşi-se *επίθ.* 1. διεστραμμένος-η-ο, ακόλαστος-η-ο 2. διεφθαρμένος-η-ο 3. αχαλίνωτος-η-ο
perversitate, perversitate *ουσ. θηλ.* η διαστροφή, η διαφθορά, η ακολασία
perversiune, perversiuni *ουσ. θηλ.* η διαστροφή, η διαφθορά
perverti, pervertesc I. *ρ. μετ.* διαστρέφω, διαφθείρω II. *ρ. μέσο.* διαστρέφομαι, διαφθείρομαι
pervertire, pervertiri *ουσ. θηλ.* η διαστροφή, η διαφθορά
pervertit-ă, pervertiți-te *επίθ.* 1. διεφθαρμένος-η-ο, ακόλαστος-η-ο 2. χαλασμένος-η-ο
pescador, pescadoare *ουσ. ουδ.* το ψαράδικο, το αλιευτικό πλοίο
pescaj, pescaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* τα ύφαλα
pescar, pescari *ουσ. αρσ.* 1. ο ψαράς, ο αλιέας 2. ο ιχθυοπώλης // **~ amator** ο ερασιτέχνης ψαράς
pescăreasă, pescărese *ουσ. θηλ.* η ιχθυοπώλης
pescăresc-ească, pescăreşti *επίθ.* ψαράδικος-η-ο, αλιευτικός-ή-ό // **ață pescărească** η πετονιά // **borş ~** η ψαρόσουπα // **pantaloni pescăreşti** τα ψαράδικα παντελόνια (γυναικεία) // **vas ~** το αλιευτικό σκάφος, το ψαράδικο
pescăreşte *επίρ.* ψαράδικα, όπως οι ψαράδες
pescărie, pescării *ουσ. θηλ.* 1. το ιχθυοπωλείο, το ψαράδικο 2. η ψαραγορά, η ιχθυαγορά
pescărit *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η αλιεία, το ψάρεμα, η ψαρευτική, η ψαρική
pescăriță, pescărițe *ουσ. θηλ.* η ψαροπούλα
pescăruş, pescăruşi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο γλάρος
pescui, pescuiesc I. *ρ. μετ.* ψαρεύω, αλιεύω II. *ρ. αμ.* ψαρεύω, πιάνω ψάρια // **a ~ în apă tulbure** ψαρεύω στα θολά νερά
pescuire, pescuiri *ουσ. θηλ.* το ψάρεμα, η αλιεία
pescuit *ουσ. ουδ.* το ψάρεμα, η ψαρική, η αλιευτική, η ψαρευτική, η αλιεία
pescuitor-oare, pescuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλιέας (ο, η) // **~ de bureți** ο σπογγαλιέας, ο σφουγγαράς // **~ de perle** ο αλιέας μαργαριταριών // **~ în apă tulbure** ο αλιέας στα θολά νερά // **vas ~ de bureți** το σπογγαλιευτικό, το σφουγγαράδικο
pesemne *επίρ. (λαϊκ και οικ.)* 1. καθόσον φαίνεται, όπως φαίνεται, κατά τα φαινόμενα 2. σύμφωνα με τις ενδείξεις 3. πιθανώς
pesimism *ουσ. ουδ.* ο πεσιμισμός, η απαισιοδοξία
pesimist-ă, pesimişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πεσιμιστής-ίστρια (ο, η), απαισιόδοξος-η (ο, η) II. *επίθ.* απαισιόδοξος-η-ο, πεσιμιστικός-ή-ό // **a fi ~** απαισιοδοξώ, τα βλέπω όλα μαύρα
pesmet, pesmeți *ουσ. αρσ.* το παξιμάδι, η φρυγανιά
pestă, peste *ουσ. θηλ.* ο λοιμός, η πανούκλα, η πανώλης // *(κτηνιατρική)* **~ aftoasă** ο αφθώδης λοιμός
peste I. *πρόθ.* 1. επάνω, πάνω, άνω 2. παραπάνω, περισσότερο από, πέρα από, πάνω από 3. καταπάνω, από πάνω 4. ύστερ' από // **a sări ~ un obstacol** πηδώ πάνω από ένα εμπόδιο // **temperatura urcă ~ 30 de grade** η θερμοκρασία ανεβαίνει πάνω από τους 30 βαθμούς // **podul de ~ Dunăre** η γέφυρα επί του Δουνάβεως // **erau acolo ~ cincizeci de persoane** ήταν εκεί παραπάνω από πενήντα άτομα // **~ cinci zile sunt din nou la tine** ύστερ' από πέντε μέρες είμαι πάλι σε σένα // **încinsă ~ brâu cu un cordon** ζωσμένη πάνω απ' το ζωνάρι με μια λουρίδα // **se apleacă ~ el** έγειρε καταπάνω του // **~ mări şi țări** πέρα από στεριά και θάλασσα // **~ drum** πέρα απ' το δρόμο // **pune întrebări ~ întrebări** βάζει απανωτές ερωτήσεις // **~ o mie de oameni** άνω των χιλίων ανθρώπων // **~ limitele permise** πέρα από τα επιτρεπτά όρια // **s-a făcut stăpână ~ toate** έγινε αφέντισσα επάνω σ'

όλα // ~ **nivelul mării** πάνω από την στάθμη της θαλάσσης II. *επιρ. έκφρ.* // ~ **puterile mele** πάνω από τις δυνάμεις μου ή υπέρ των δυνάμεών μου // ~ **puțin** εντός ολίγου (σε λίγο) // ~ **tot** παντού, πανταχού

pesticid-ă, pesticizi-de I. *επίθ.* μικροβιοκτόνος-ος-ο (στα φυτά) II. *ουσ. ουδ.* το μικροβιοκτόνο (που σκοτώνει τα παθογόνα μικρόβια στα φυτά)

pestilențial-ă, pestilențiali-e *επίθ.* λοιμώδης-ης-ες, λοιμικός-ή-ό, μολυσματικός-ή-ό, μεταδοτικός-ή-ό

pestriț-ă, pestriți-țe *επίθ.* 1. ποικίλος-η-ο 2. παρδαλός -ή-ό, ποικιλόχρωμος-η-ο // **lume -ă** ο ποικίλος κόσμος

pestrița, pestrițez *ρ. μετ.* ποικίλλω

pestrițat-ă, pestrițați-te *επίθ.* πολύχρωμος-η-ο

peşchegiu, peşchegii *ουσ. αρσ.* ο δωρολήπτης

peşcheş, peşcheşuri *ουσ. ουδ.* το πεσκέσι // **a da pe cineva** ~ δίνω κάποιον πεσκέσι (τον παραδίνω στον εχθρό)

peşin *επίρ. (λαϊκ.)* τοις μετρητοίς // **bani** ~ τα μετρητά χρήματα, το ρευστό χρήμα

peşte, peşti *ουσ. αρσ.* 1. το ψάρι, ο ιχθύς 2. *μτφ.* ο νταβατζής // **-le cel mare mănâncă pe cel mic** το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό // **-le papagal** ο σκάρος // **-le spadă** ο ξιφίας // **peşti zburători** τα ιπτάμενα ψάρια // **a fi tot o mâncare de** ~ ίδια γεύση (είναι το ίδιο πράγμα) // **asta-i altă mâncare de** ~ είναι άλλο ζήτημα // **a tăcea ca -le** κρατάει σιωπή σαν το ψάρι, σωπαίνει, δε μιλάει // **a trăi ca -le pe uscat** ζω σαν το ψάρι στη στεριά // **banc de** ~ ο ψαρότοπος // **cât ai zice** ~ όσο να πεις κύμινο πολύ γρήγορα // **miros de** ~ η ψαρίλα // **untură de** ~ το ιχθυέλαιο // **vânzător de** ~ ο ιχθυοπώλης // **zodia -lui** το ζώδιο των ιχθύων, οι ιχθύς, ο αστερισμός του ζωδιακού κύκλου

peşteră, peşteri *ουσ. θηλ.* 1. το σπήλαιο, η σπηλιά, το άντρο 2. η τρώγλη

peştişor, peştişori *ουσ. αρσ.* το ψαράκι

petală, petale *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το πέταλο, το ανθόφυλλο

petaloid-ă, petaloizi-de *επίθ.* πεταλοειδής-ής-ές

petardă, petarde *ουσ. θηλ.* η κροτίδα, το βαρελότο, η τρακατρούκα

petic, petice *ουσ. ουδ.* 1. το κομμάτι από ύφασμα, το τεμάχιο 2. το ράκος, το κουρέλι, το μικρό πανί 3. το απόκομμα για ράψιμο ή μπάλωμα // ~ **de stofă** το κομμάτι από ύφασμα // **a-şi da în** ~ το ελάττωμά μου, ξεσκεπάζομαι χωρίς να το θέλω // **a pune un** ~ μπαλώνω // **s-a găsit sacul cu -ul** κύλησε ο τέντζερης και βρήκε το καπάκι // **un** ~ **de pământ** ένα κομμάτι γης, το χωραφάκι

petici, peticesc I. *ρ. μετ.* μπαλώνω με μπάμπαλο II. *ρ. μέσο.* γίνομαι κουρέλι, τεμαχίζομαι, κομματιάζομαι

peticire, peticiri *ουσ. θηλ.* 1. το κομμάτιασμα, ο τεμαχισμός 2. το μπάλωμα

peticit *ουσ. θηλ.* 1. ο τεμαχισμός 2. το μπάλωμα

peticit-ă, peticiți-te *επίθ.* 1. κομματιαστός-ή-ό, τεμαχιστός-ή-ό, κουρελιασμένος-η-ο 2. μπαλωμένος-η-ο

peticuț, peticuțe *ουσ. ουδ.* το κουρελάκι, το μπάμπαλο

petitoriu-ie, petitorii *επίθ. (νομ.)* απαιτητός-ή-ό

petiție, petiții *ουσ. θηλ.* 1. η αίτηση 2. η αναφορά

petiționa, petiționez *ρ. αμ.* υποβάλλω αίτηση, αιτώ

petiționar-ă, petiționari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αιτητος-η (ο, η)

petiționare, petiționări *ουσ. θηλ.* η αίτηση, το αίτημα

petliță, petlițe *ουσ. θηλ.* το διακριτικό σήμα από ύφασμα στο γιακά της στολής, το σειρήτι

petrecanie, petrecanii I. *ουσ. θηλ.* 1. το σκότωμα, ο σκοτωμός 2. ο φόνος, η θανάτωση II. *ρημ. έκφρ.* // **a-i face de** ~ σκοτώνω, θανατώνω, φονεύω // **a-şi face de** ~ αυτοκτονώ

petrecăreț-eață, petrecăreți-țe I. *επίθ.* διασκεδαστικός-ή-ό, ψυχαγωγικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. γλεντζές-ού (ο, η), διασκεδαστής-άστρια (ο, η), γλεντοκόπος (ο, η) 2. χαροκόπος (ο, η)

petrecător-oare, petrecători-oare I. *επίθ.* 1. διασκεδαστικός-ή-ό 2. προπεμπτικός-ή-ό, συνοδευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνοδός (ο, η), προπεμπτικός-ή-ό

petrece, petrec I. *ρ. μετ.* 1. περνώ, περνάω 2. διέρχομαι 3. παρακολουθώ, προπέμπω, συνοδεύω, ξεπροβοδίζω // **a** ~ **cu ochii pe cineva** παρακολουθώ με τα μάτια κάποιον // **a** ~ **pe cineva** ξεπροβοδίζω προπέμπω κάποιον // **a** ~ **vacanța la mare** περνώ τις διακοπές στη θάλασσα // **a-şi** ~ **noaptea** διανυκτερεύω, ξενυχτίζω // **îmi petrec vremea** περνάω τον καιρό μου // **îşi** ~ **timpul citind** περνάει τον καιρό του διαβάζοντας // **unde -a nopți întregi** όπου περνούσε νύχτες ολόκληρες II. *ρ. αμ.* 1. διασκεδάζω, γλεντώ, ξεφαντώνω 2. χαροκοπώ, γλεντοκοπώ III. *ρ. μέσο. απρόσ.* 1. γίνεται, συμβαίνει, διαδέχεται 2. φτάνει στο τέλος // **a se** ~ **din lumea noastră** ήλθε το τέλος του // **ce se** ~? τί συμβαίνει; τί γίνεται;

petrecere, petreceri *ουσ. θηλ.* 1. το γλέντι, το ξεφάντωμα, η διασκέδαση, η τέρψη, το κέφι, η ευφροσύνη 2. ο τρόπος ζωής, η ζήση // ~ **frumoasă** καλή διασκέδαση

petrecut-ă, petrecuți-te *επίθ.* περαστός-ή-ό

petrifica, petrific I. *ρ. μέσο.* πετρώνω, απολιθώνομαι // **pâinea s-a petrificat** πέτρωσε το ψωμί II. *ρ. μετ.* μεταβάλλω κάτι σε πέτρα, απολιθώνω, πετρώνω

petrificare, petrificări *ουσ. θηλ.* το πέτρωμα, η απολίθωση

petrificat-ă, petrificați-te *επίθ.* πετρωμένος-η-ο, απολιθωμένος-η-ο, μαρμαρωμένος-η-ο

petrochimic-ă, petrochimici-ce *επίθ.* πετροχημικός -ή-ό

petrochimie *ουσ. θηλ.* η πετροχημεία

petrochimist-ă, petrochimişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* πετροχημικός (ο, η)

petrografie *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η πετρογραφία, η λιθολογία, η πετρολογία

petrol *ουσ. ουδ.* το πετρέλαιο // ~ **brut** το αργό πετρέλαιο, το ακάθαρτο πετρέλαιο // ~ **sintetic** το συνθετικό πετρέλαιο // **extracție a -ului** η εξόρυξη πετρελαίου

petrolier-ă, petrolieri-e *επίθ.* πετρελαϊκός-ή-ό // **tanc** ~ το δεξαμενόπλοιο, η δεξαμενή πετρελαίου, το πετρελαιοφόρο // **tren** ~ το πετρελαιοφόρο τραίνο // **sondă -ă** η πετρελαιοπηγή

petrolifer-ă, petroliferi-e *επίθ.* πετρελαιοφόρος-α-ο // **teren** ~ το πετρελαιοφόρο έδαφος

petrolist-ă, petrolişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πετρελαϊκός-ή (ο, η) // **muncitor** ~ ο εργάτης (η εργάτρια) βιομηχανίας πετρελαίων II. *ουσ. αρσ.* ο πετρελαϊκός, ο ιδιοκτήτης πετρελαιοφόρων εδαφών

petrologie *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η πετρολογία, η λιθολογία, κλάδος της γεωλογίας
petromax, petromaxuri *ουσ. ουδ.* το λουξ (είδος λάμπας με πετρέλαιο)
petunie, petunii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η πετούνια
peţi, peţesc *ρ. μετ. (οικ.)* προξενεύω, επιδιώκω το γάμο δύο ανθρώπων, παντρολογώ, κάνω διαπραγμάτευση για γάμο
peţiol, peţioluri *ουσ. ουδ. (βοτ.)* ο μίσχος, το κοτσάνι, το λεπτό στέλεχος πού συνδέει το φύλλο με το υπόλοιπο φυτό
peţire, peţiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το προξενιό, το παντρολόγημα
peţit I. *ουσ. ουδ. (οικ.)* το προξενιό, το συνοικέσιο II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε προξενιά
peţitor-oare, peţitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προξενητής-ήτρια (ο, η) // **să ne şadă -ii** για να μην χάσουμε τους προξενητές (για τις κόρες μας) II. *ουσ. θηλ.* η προξενήτρα, η παντρολογίστρα
peţitorie, peţitorii *ουσ. θηλ. (οικ.)* το παντρολόγημα, το προξενιό, τα παντρολογήματα
pezevenchi, pezevenchi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο πεζεβέγκης, ο απατεώνας
pfenig, pfenigi *ουσ. αρσ.* το φένιχ (το ένα εκατοστό του γερμανικού μάρκου)
pfui *επιφ. (επαρχ.)* φτού (αηδία, περιφρόνηση)
pfund, pfunzi *ουσ. αρσ.* το πάουντ (μέτρο βάρους και χωρητικότητας ίσον με 0,5 χλγρ.)
pi *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα π (πί)
piamater *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η λεπτή μεμβράνη στην επιφάνεια του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού
pian, piane *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το πιάνο // **o acompaniază la ~** την ακομπανιάρει στο πιάνο // **cântă la ~** παίζει πιάνο
pianină, pianine *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το πιανίνο, το μικρό πιάνο
pianissimo *επίρ. (μουσ.)* πιανίσιμο (πολύ σιγά)
pianist-ă, pianişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιανίστας -ίστρια (ο, η)
pianistic-ă, pianistici-ce *επίθ.* του πιάνου
piano *επίρ. (μουσ.)* πιάνο (σιγανά)
pianolă, pianole *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η πιανόλα (το αυτόματο πιάνο)
piastru, piaştri *ουσ. αρσ.* το γρόσι, το πιάστρο (αργυρό νόμισμα)
piatră, pietre I. *ουσ. θηλ.* 1. η πέτρα, ο λίθος 2. το σύγκριμα σε ορισμένα όργανα του σώματος 3. *ιατρ.* η λιθίαση 4. *επαρχ.* το χαλάζι, οι χαλαζόκοκκοι // **~ acră** η στύψη, η στυπτηρία // **~ comemorativă** η αναθηματική πέτρα // **~ de hotar** το ορόσημο // **~ de încercare** η λυδία λίθος // **~ de moară** η μυλόπετρα // **~ de temelie** ο θεμέλιος λίθος // **~ de var** ο ασβεστόλιθος, το ανθρακικό ασβέστιο // **~ preţioasă** ο πολύτιμος λίθος // **~ unghiulară** ο ακρογωνιαίος λίθος // **~ vânătă** η γαλαζόπετρα, ο θειϊκός χαλκός // **a arunca o ~** ρίχνω μια πέτρα // **a fi tare ca piatra** είναι γερός σαν την πέτρα / υγιής // **a i se lua o ~ de pe inimă** φεύγει ένα βάρος από το στήθος του // **a nu mai lăsa ~ pe ~** δεν αφήνω πια πέτρα πάνω σε πέτρα (γενική, ολόκληρη καταστροφή) // **are ~ la rinichi** έχει πέτρα στα νεφρά // **a scoate ceva din ~ seacă** κάνω τα αδύνατα δυνατά // **bloc de ~** ο ογκόλιθος // **fuge de scapără pietrele** φεύγει πολύ γρήγορα II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** πέτρινος-η-ο, λίθινος-η-ο, λιθικός-ή-ό // **epoca de ~** η λίθινη εποχή // **inimă de ~** η πέτρινη καρδιά
piaţă, pieţe *ουσ. θηλ.* 1. η αγορά, το παζάρι 2. η πλατεία // **a face piaţa** κάνω τα ψώνια // **a se certa ca la ~** μαλώνουν δυνατά // **piaţa centrală** η κεντρική πλατεία // **piaţa europeană** η Ευρωπαϊκή αγορά // **piaţa mondială** η παγκόσμια αγορά // **Piaţa Victoriei** η Πλατεία της Νίκης // **piaţa vitelor** η κρεαταγορά // **piaţa zarzavaturilor** η λαχαναγορά
piaţetă, piaţete *ουσ. θηλ.* η μικρή πλατεία
piază, pieze *ουσ. θηλ.* (δεισιδαιμονία) 1. το ξωτικό, το στοιχειό 2. το δαιμόνιο αγαθοποιό ή κακοποιό // **~ rea** το κακό στοιχειό
pic, picuri I. *επιφ.* πλιτς-πλατς, ο ήχος των σταγένων υγρού επί ενός στερεού αντικειμένου II. *ουσ. ουδ.* 1. η στάλα, η σταλιά, η σταλαματιά 2. *μτφ.* το μικρό κομμάτι, η μικρή ποσότητα // **un ~ de sare** μια στάλα (λιγάκι) αλάτι // **nici ~** ούτε σταλιά (καθόλου) III. *επιρ. έκφρ.* // **câte un ~** από λιγάκι // **~ cu ~** λίγο-λίγο IV. *επιρ. και επιθ. έκφρ.* **fără nici un ~ de ...** χωρίς καθόλου από..
pic, picuri *ουσ. ουδ.* το σφυρί για κόψιμο ορυκτών ή άνθρακα στα ορυχεία
pica, pic I. *ρ. αμ.* 1. στάζω, σταλάζω, πέφτω σε σταγόνες 2. πέφτω από πάνω προς τα κάτω 3. *μτφ.* πέφτω στις εξετάσεις, πέφτω στο χέρι κάποιου, καταφθάνω, φτάνω κάπου έξαφνα // **a ~ cerul pe cineva** του έρχεται ο ουρανός σφοντύλι // **a ~ de somn** είμαι κουρασμένος // **a ~ din cer** πέφτω απ' τον ουρανό // **frumos de pică** πολύ ωραίος II. *ρ. μετ.* 1. ρίχνω κάτω κάποιον 2. χύνω κάτι σε σταγόνες // **profesorul l-a -t la examen** τον έριξε // *έκφρ.* **să-l pici cu ceară** ό,τι κι αν του κάνεις)
pica pers. 3 pichează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* για αεροπλάνα: κατεβαίνει κάθετα (με κάθετη εφόρμηση)
picador, picadori *ουσ. αρσ.* ο πικαδόρος
picaj, picaje *ουσ. ουδ.* (για τα αεροπλάνα) η κάθετη κατάβαση // **zbor în ~** η πτήση με κάθετη εφόρμηση
picant-ă, picanţi-te *επίθ.* 1. πικάντικος-η-ο, αψύς-ιά-ύ 2. πιπεράτος-η-ο
picanterie, picanterii *ουσ. θηλ.* 1. το σκώμμα, η κοροϊδία, ο εμπαιγμός, ο χλευασμός 2. *μτφ.* το πικάρισμα, το πείραγμα, η αστειότητα
picap, picapuri *ουσ. ουδ.* το πικάπ, ο φωνογράφος
picare *ουσ. θηλ.* το πέσιμο
picaresc-ă, picareşti *επίθ. (για λογοτέχνημα)* περιπετειώδης-ης-ες
picat *ουσ. ουδ.* το πέσιμο, η πτώση
picat-ă, picaţi-te *επίθ.* στακτός-ή-ό // **~ din cer** ουρανοκατέβατος, πολύ ωραίος
pică *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μίσος, το πείσμα, ο θυμός, η μνησικακία, η πίκα // **a avea ~ pe cineva** έχω μίσος εναντίον κάποιου
pică, pici *ουσ. θηλ.* η πίκα, η μια από τις τέσσερις φυλές των χαρτιών της τράπουλας, το μπαστούνι // **dama de ~** η ντάμα / η κυρία η πίκα (το τραπουλόχαρτο μπαστούνι)
picătoare, picătoare *ουσ. θηλ. (οικ.)* το σταγονόμετρο
picător, picătoare *ουσ. ουδ.* το σταγονόμετρο

picătură, picături I. *ουσ. θηλ.* η σταγόνα, η σταλαματιά, η ρανίδα // **a semăna cu cineva ca două picături de apă** μοιάζει με κάποιον σαν δύο σταγόνες νερού // **până la ultima ~ de sânge** μέχρι τελευταίας ρανίδας αίματος II. *επιρ. έκφρ.* // **~ cu ~** σταγόνα με σταγόνα // **printre picături** ανάμεσα σε σταγόνες
picățea-ică, picățele *ουσ. θηλ. πληθ.* το πουαντιγέ // *οικ.* **nostim și cu picățele** γουστόζικος
picher, picheri *ουσ. αρσ.* ο οδοφύλακας
pichet *ουσ. ουδ.* το πικέτο (το παιχνίδι με 32 φύλλα της τράπουλας)
pichet *ουσ. ουδ. (υφαντά)* ο πικές, το βαμβακερό ύφασμα με ανάγλυφα σχήματα πάνω του
pichet, pichete, picheți I. *ουσ. ουδ.* 1. το φυλάκιο 2. η σκοπιά // **~ de grevă** η εργατική φρουρά II. *ουσ. αρσ.* ο πασσαλίσκος, ο πάσσαλος προς σημείωση γραμμής
picheta, pichetez *ρ. μετ.* πασσαλώνω για χάραξη διαδρομής
pichetaj, pichetaje *ουσ. ουδ.* το πασσάλωμα
pichetare, pichetări *ουσ. θηλ.* η χάραξη οδού με πασσάλους
pici, pici *ουσ. αρσ.* ο πιτσιρίκος
picior, picioare I. *ουσ. ουδ.* 1. το πόδι, το ποδάρι 2. η γάμπα // **-ul drept** το δεξί πόδι // **a bate din ~** χτυπώ το πόδι, παραγγέλνω, διατάζω // **a cădea la picioarele cuiva** πέφτω στα πόδια κάποιου // **a călca în picioare** ποδοπατώ, πατώ κάποιον ή κάτι με τα πόδια // **a da cu -ul** δίνω με το πόδι, κλωτσάω, διώχνω με τα πόδια // **a-și lua picioarele la spinare** το βάζω στα πόδια (φεύγω γρήγορα) // **a lovi cu -ul** δίνω κλωτσιές // **a lua pe cineva peste ~** παίρνω κάποιον στο ψιλό, κοροϊδεύω κάποιον, τον ειρωνεύομαι // **a pune pe picioare** οργανώνω κάτι // **a se pune pe picioare** σηκώνομαι στα πόδια, στέκομαι όρθιος ύστερα από αρρώστια (είμαι υγιής) // **a sta în picioare** στέκομαι όρθιος, είναι κάτι σωστό, ορθό, αληθινό // **a sta ~ peste ~** στέκομαι με το ένα πόδι πάνω στ' άλλο // **a trăi pe ~ mare** ζω με πολλά έξοδα, δαπανηρά // **cu coada între picioare** με την ουρά ανάμεσα στα σκέλη // **din cap până în picioare** απ' το κεφάλι μέχρι τα πόδια // **în vârful picioarelor** στις μύτες των ποδιών, στα δάχτυλα των ποδιών, ήσυχα, σιγά-σιγά // **lovitură de ~** η κλωτσιά // **mi-am rupt un ~** έσπασα ένα πόδι μου // **negustorie pe ~** η δουλειά του ποδαριού II. *επιρ. έκφρ.* // **în picioare** όρθιος-ια-ιο (όρθια) // **pe ~ greșit** απροετοίμαστα
piciorong, picioroange *ουσ. ουδ. (στον πληθ.)* τα ξυλοπόδαρα
picioruș, piciorușe *ουσ. ουδ.* το ποδαράκι
picni, picnesc *ρ. μετ. (λαϊκ. και οικ.)* στοχεύω, πλήττω, χτυπώ
picnic, picnicuri *ουσ. ουδ.* το πίκ-νίκ
picnometru, picnometre *ουσ. ουδ.* το πυκνόμετρο
picoliță, picolițe *ουσ. θηλ.* η μικρή νεαρή γαρσόνα, η βοηθός σερβιτόρου ή σερβιτόρας
picolo, picoli *ουσ. αρσ.* το μικρό νεαρό γαρσόνι, ο βοηθός σερβιτόρος ή σερβιτόρας
picoteală, picoteli *ουσ. θηλ.* ο νυσταγμός, η νύστα, η διάθεση για ύπνο, το γλάρωμα
picoti, picotesc *ρ. αμ.* νυστάζω, έχω νύστα, μισοκοιμάμαι, γλαρώνω
picotire, picotiri *ουσ. θηλ.* η νύστα, ο νυσταγμός, το γλάρωμα
picric *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το πικρικό οξύ
picrit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο πικρίτης, μαγματικό πέτρωμα πράσινο ή μαύρο, ηφαιστειογενές
picromigdal, picromigdali *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η πικραμυγδαλιά
picromigdală, picromigdale *ουσ. θηλ.* το πικραμύγδαλο
picta, pictez I. *ρ. μετ.* ζωγραφίζω // **a ~ după natură** ζωγραφίζω κατά φύση // **a ~ în ulei** ελαιογραφώ II. *ρ. μέσο.* 1. καλλωπίζομαι, μακιγιάρομαι υπερβολικά 2. βάφομαι
pictare, pictări *ουσ. θηλ.* το ζωγράφισμα // **~ de icoane** η αγιογραφία
pictat-ă, pictați-te *επίθ.* ζωγραφιστός-ή-ό, ζωγραφισμένος-η-ο
pictografic-ă, pictografici-ce *επίθ.* πικτογραφικός-ή-ό
pictografie *ουσ. θηλ.* η πικτογραφία, η γραφή που γίνεται με εικόνες
pictor, pictori *ουσ. αρσ.* ο ζωγράφος // **~ amator** ο ερασιτέχνης ζωγράφος // **~ de fresce** ο τοιχογράφος // **~ de icoane** ο αγιογράφος, ο εικονογράφος
pictoriță, pictorițe *ουσ. θηλ.* η ζωγράφος
pictural-ă, picturali-e *επίθ.* ζωγραφικός-ή-ό, εικονογραφικός-ή-ό
pictură, picturi *ουσ. θηλ.* 1. η ζωγραφική, η ζωγραφιά 2. το έργο ζωγραφικής, ο πίνακας // **~ în culori** η χρωματογραφία // **~ în ulei** η ελαιογραφία // **~ murală** η τοιχογραφία // **~ pe sticlă** το υαλογράφημα
piculeț *ουσ. ουδ.* η ελάχιστη ποσότητα, λιγάκι, λιγουλάκι
picup, picupuri *ουσ. ουδ.* το πικάπ
picura, picur I. *ρ. μετ.* 1. στάζω, σταλάζω 2. χύνω υγρό σε σταγόνες II. *ρ. αμ.* 1. στάζω, πέφτω σε σταγόνες, σταλάζω 2. *(απροσ.)* ψιχαλίζει, πέφτει ψιλή βροχή
picurare, picurări *ουσ. θηλ.* 1. το στάλαγμα, το στάλαμα, η στάλαξη, ο σταλαγμός, το στάξιμο 2. το ψιχάλισμα
picurat-ă, picurați-te *επίθ.* 1. σταλαχτός-ή-ό 2. σκεπασμένος με σταγόνες
piedestal, piedestali *ουσ. ουδ.* 1. το βάθρο, το υπόβαθρο, το υποστήριγμα 2. ο στυλοβάτης 3. η βάση αγάλματος, κ.λ.π
piedică, piedici *ουσ. θηλ.* 1. το εμπόδιο, το εμπόδισμα 2. το κώλυμα, η κωλυσιεργία 3. το πρόσκομμα 4. η τρικλοποδιά, το πέδικλο 5. *μτφ.* ο φραγμός 6. η δυσχέρεια, η δυσκολία // **~ de netrecut** το ανυπέρβλητο εμπόδιο, το ανυπερπήδητο εμπόδιο // **a întâmpina multe piedici** συναντώ πολλά εμπόδια // **fără piedici** ανεμπόδιστος-η-ο (-α) II. *ρημ. έκφρ.* **a pune cuiva ~** βάζω σε κάποιον εμπόδιο, βάζω τρικλοποδιά
pieire, pieiri *ουσ. θηλ.* 1. ο χαμός, ο αφανισμός 2. η εξαφάνιση 3. ο θάνατος 4. η καταστροφή
pielar, pielari *ουσ. αρσ.* 1. ο δερματοπώλης, ο πετσάς, ο τομαράς 2. ο δερματουργός
pielărie, pielării *ουσ. θηλ.* 1. το βυρσοδεψείο, η βυρσοδεψία 2. η κατεργασία δερμάτων 3. η δερματεμπορία, τα δερμάτινα είδη
piele, piei I. *ουσ. θηλ.* 1. το δέρμα, το πετσί, η πέτσα, το τομάρι, η βύρσα 2. η επιδερμίδα // **~ de**

lac το λουστρίνι // ~ **de oaie** η προβιά, το δέρμα από το πρόβατο // ~ **de urs** το αρκουδοτόμαρο // ~ **subţire** το λεπτό δέρμα // ~ **tăbăcită** το κατεργασμένο (αργασμένο) δέρμα // **Pieile roşii** οι Ερυθρόδερμοι, ο, η Ερυθρόδερμος-η // **a face ceva pe -a altuia** κάνω κάτι σε βάρος του άλλου // **a fi gros la** ~ έχει χοντρό πετσί (δεν έχει ντροπή) // **a fi numai -a şi osul** είναι μόνο πετσί και κόκαλο // **a intra pe sub -a cuiva** κερδίζω τη συμπάθειά του // **a-i face -a tobă** τον πέτσωσε, τον έδειρε δίχως έλεος // **a-i lua cuiva şi -a de pe el** τον εκμεταλλεύομαι δεινώς // **a-şi vinde scump -a** πουλώ ακριβά το τομάρι μου // **a nu-şi mai încăpea în** ~ είναι υπερόπτης, αγέρωχος // **a şti cât îi poate -a** το να ξέρει κανείς πόσο καπάτσος είναι // **ud până la** ~ μουσκεμένος ως το κόκκαλο II. *επιθ. έκφρ.* // **articole din** ~ τα δερμάτινα είδη // **de** ~ πέτσινος-η-ο, δερμάτινος-η-ο // **haina de** ~ το δερμάτινο κοντογούνι

pielicică-ea, pielicele *ουσ. θηλ.* η πέτσα, το πετσί, η τσίπα, το λεπτό δέρμα

pieliţă, pieliţe *ουσ. θηλ. (ιατρ. λαϊκ.)* η πάθηση νεφρού, νεφρίτις

pieliţă, pieliţe *ουσ. θηλ.* η τσίπα, η πέτσα, ο λεπτός υμένας, η μεμβράνη

piemie, piemii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σηψαιμία

piemont, piemonturi *ουσ. ουδ.* το ριζοβούνι

piept, piepturi *ουσ. ουδ.* 1. το στήθος, ο θώρακας 2. το στέρνο 3. *μτφ.* ο μαστός, τα στήθια γυναικός // **a da** ~ γαλουχώ, θηλάζω // **a da** ~ **cu cineva** έρχομαι σε συμπλοκή, έρχομαι στήθος με στήθος με κάποιον // **a lua în** ~ παίρνω στο στήθος, παλεύω // **a se lovi cu pumnii în** ~ στηθοκοπιέμαι // **a strânge la** ~ αγκαλιάζω // **a ţine** ~ αντιστέκομαι, αντιμετωπίζω, αμύνομαι // **cu -ul deschis** με ανοιχτό το στήθος (άφοβα) // **cu capul în** ~ με το κεφάλι στο στήθος

pieptar, pieptare *ουσ. ουδ.* 1. το μικρό κοντογούνι 2. το γιλέκο

pieptăna, pieptăn I. *ρ. μετ.* 1. χτενίζω 2. ξαίνω μαλλί, λινό, κ.λ.π. II. *ρ. μέσο.* 1. χτενίζομαι 2. *μτφ.* επεξεργάζομαι καλύτερα ένα σύγγραμμα

pieptănare, pieptănări *ουσ. θηλ.* 1. το χτένισμα 2. το ξάσιμο μαλλιού, το λανάρισμα 3. η κόμμωση

pieptănat *ουσ. ουδ.* το χτένισμα, το ξάσιμο μαλλιού κ.λ.π.

pieptănat-ă, pieptănaţi-te *επίθ.* 1. χτενισμένος-η-ο 2. ξασμένος-η-ο

pieptănător-oare, pieptănători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κομμωτής-κομμώτρια (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* το υφαντικό χτένι III. *επίθ.* **cilindru** ~ κύλινδρος

pieptănătură, pieptănături *ουσ. θηλ.* το χτένισμα, η κόμμωση

pieptene, piepteni *ουσ. αρσ.* 1. το χτένι, η χτένα, η τσατσάρα 2. τα υφαντικά χτένια

pieptiş *επιρ.* 1. απευθείας (ίσα πάνω 2. κατά μέτωπο 3. *μτφ.* με θάρρος, θαρραλέα, φανερά, στα φανερά

pieptos-oasă, pieptoşi-oase *επίθ.* στηθάτος-η-ο

pierde, pierd I. *ρ. μετ.* 1. χάνω, έχω απώλειες 2. ζημιώνομαι // **pierde-vară** ο χασομέρης // **a** ~ **din greutate** χάνω βάρος/κιλά, φυραίνω, ελαττώνομαι σε βάρος // **a** ~ **din vedere** χάνω από την όψη // **a** ~ **pământul de sub picioare** χάνω τη γη κάτω από τα πόδια, τα χάνω // **a** ~ **pe cineva din ochi** αγαπώ πάρα πολύ κάποιον, νοιώθω στοργή // **a** ~ **şirul** χάνω τη σειρά, χάνω την αράδα // **a** ~ **trenul** χάνω το τραίνο // **a-i** ~ **urma** χάνω το ίχνος / το αχνάρι του // **a-şi** ~ **minţile** χάνω τα λογικά μου // **a-şi** ~ **răbdarea** χάνω την υπομονή μου // **a-şi** ~ **vremea** χαζεύω, χασομερώ // **a-şi** ~ **valabilitatea** χάνω την ισχύ μου (την εγκυρότητα) II. *ρ. μέσο.* 1. χάνομαι 2. περιπλανιέμαι

pierdere, pierderi I. *ουσ. θηλ.* 1. το χάσιμο, ο χαμός, η απώλεια 2. η ζημιά 3. η φύρα // **profit şi** ~ κέρδος και απώλεια 4. *μτφ.* ο θάνατος II. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ σε απώλεια, με ζημιά

pierdut-ă, pierduţi-te *επίθ.* 1. χαμένος-η-ο, απολωλώς-ώς-ός // **oaia -ă** το απολωλός πρόβατο 2. *μτφ.* σαστισμένος-η-ο

pieri, pier *ρ. αμ.* 1. χάνομαι, εξαφανίζομαι 2. καταστρέφομαι 3. εκλείπω, αφανίζομαι 4. *μτφ.* πεθαίνω // **a-i** ~ **graiul** έχασε τη μιλιά του // **piei din faţa mea!** χάσου από μπροστά μου!

pierire, pieriri *ουσ. θηλ.* ιδ. pieire

pierit-ă, pieriţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. αφανισμένος-η-ο, εξαφανισμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο 3. αγνοούμενος-η-ο

pieritor-oare, pieritori-oare *επίθ. (λαϊκ.)* 1. πρόσκαιρος-η-ο, εφήμερος-η-ο 2. παροδικός-ή-ό 3. θνητός-ή-ό // ~ **de foame** ο πεθαίνων της πείνας

piersic, piersici *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ροδακινιά // *(οικ.)* **a o lua pe după** ~ υπεκφεύγω, λέγω κάτι με πλάγιο τρόπο

piersică, piersici *ουσ. θηλ.* το ροδάκινο

pierzanie *ουσ. θηλ.* 1. ο χαμός, ο αφανισμός 2. ο όλεθρος, ο ξολοθρεμός, η καταστροφή 3. *μτφ.* η αποχαλίνωση, η ακολασία, η ανηθικότητα

pierzare, pierzări I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο χαμός, ο αφανισμός 2. η καταστροφή II. *ρημ. έκφρ.* **a da pierzării** δίνω για σκότωμα, αφήνω να σκοτωθεί, σκοτώνω

piesă, piese *ουσ. θηλ.* 1. το κομμάτι, το τεμάχιο 2. το εξάρτημα μηχανής // ~ **de la dosar** το έγγραφο από το φάκελο της υπόθεσης// ~ **de schimb** το ανταλλακτικό, το μέρος μηχανήματος, το τμήμα μηχανής // ~ **de teatru** το θεατρικό έργο // **acţiunea piesei** η δράση του έργου (η πλοκή, η εξέλιξη του δραματικού έργου)

pietate *ουσ. θηλ.* 1. η ευσέβεια, η ευλάβεια 2. η κατάνυξη

pietism *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο πιετισμός, ο ευσεβισμός

pieton, pietoni *ουσ. αρσ.* ο πεζοπόρος, ο διαβάτης, ο πεζός, ο οδοιπόρος

pietrar, pietrari *ουσ. αρσ.* ο λατόμος, ο λιθοξόος

pietrărie, pietrării *ουσ. θηλ.* το λατομείο, ο πετρότοπος, το νταμάρι

pietricică-cea, pietricele *ουσ. θηλ.* το λιθαράκι, το πετραδάκι

pietriş, pietrişuri *ουσ. ουδ.* 1. το χαλίκι, το βότσαλο 2. ο πετρότοπος

pietroi, pietroaie *ουσ. ουδ.* 1. το λιθάρι 2. το κοτρόνι

pietros-oasă, pietroşi-oase *επίθ.* 1. πετρώδης-ης-ες 2. λιθώδης-ης-ες // **cireşe pietroase** τα πετροκέρασα

pietrui, pietruiesc *ρ. μετ.* λιθοστρώνω, στρώνω δρόμο με πέτρες

pietruire, pietruiri *ουσ. θηλ.* η λιθόστρωση

pietruit-ă, pietruiţi-te *επίθ.* λιθόστρωτος-η-ο // **drum** ~ ο λιθόστρωτος δρόμος

pieziş-ă, piezişi-e I. *επίθ.* πλάγιος-ια-ιο, λοξός-ή-ό // **a privi** ~ λοξοβλέπω // **privire -ă** το λοξό βλέμμα

II. *epír.* πλάγια, λοξά // **s-a uitat ~ la mine** με κοίταξε λοξά
piftie, piftii *ουσ. θηλ.* η πηχτή
pigment, pigmenți *ουσ. αρσ.* η χρωστική ύλη // **~ colorant** το χρωστικό πλαστίδιο
pigmenta, pigmentez *ρ. μετ. και μέσο.* χρωματίζω (-ομαι) με χρωστική ύλη
pigmentare, pigmentări *ουσ. θηλ.* το χρωμάτισμα με χρωστική ύλη
pigmentație, pigmentații *ουσ. θηλ.* ο χρωματισμός με χρωστική ύλη
pigmeu-ee, pigmei-ee *ουσ. αρσ. και θηλ. (μυθ.)* 1. πυγμαίος-α (ο, η) 2. μικρόσωμος-η (ο, η)
piguleală, piguleli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το τσίμπημα 2. το ψιλοκάμωμα, η ψιλοδουλειά
piguli, pigulesc *ρ. μετ.* 1. ραμφίζω, τσιμπώ 2. τσιμπολογώ 3. ψιλοδουλεύω, φτιάχνω κάτι με λεπτότητα
pijama, pijamale *ουσ. θηλ.* οι πυτζάμες
pilaf, pilafuri *ουσ. ουδ.* το πιλάφι
pilangiu, pilangii *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μεθύστακας, ο μπεκρούλιακας
pilastru, pilaștri *ουσ. αρσ.* το πιλάστρι, ο παραστάτης
pilă, pile *ουσ. θηλ.* 1. το ρινί, η λίμα, η ρίνη 2. *(ηλεκτρ.)* η στήλη 3. *μτφ.* το μέσον, οι καλές σχέσεις με πρόσωπο επιρροής // **~ atomică** η ατομική στήλη, ο πυρηνικός αντιδραστήρας με την ελεγχόμενη σχάση των πυρήνων // **~ electrică** η ηλεκτρική στήλη // **a avea pile** έχω μέσον, χαίρω της προστασίας κάποιου
pildă, pilde I. *ουσ. θηλ.* 1. το παράδειγμα 2. η παραβολή, η αλληγορική αφήγηση με ηθικό δίδαγμα // **a lua ~** παίρνω παράδειγμα II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** παραδείγματος χάρη, επί παραδείγματος
pilduitor-oare, pilduitori-oare *επίθ.* 1. παραδειγματικός-ή-ό 2. εύγλωττος-η-ο 3. αποδεικτικός-ή-ό
pileală, pileli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το μεθύσι, το ποτό, το μπεκρολόγημα
pili, pilesc *ρ. μετ.* ρινίζω, λιμάρω
pili, pilesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* πίνω πάρα πολύ οινοπνευματώδη ποτά II. *ρ. μέσο.* μπεκρολογώ, μπεκρουλιάζω
pilire, piliri *ουσ. θηλ.* το ρίνισμα, το λιμάρισμα
pilit *ουσ. ουδ.* το ρίνισμα, το λιμάρισμα
pilit-ă, piliți-te *επίθ.* ρινισμένος-η-ο, λιμαρισμένος-η-ο
pilit-ă, piliți, pilite *επίθ. (οικ.)* μεθυσμένος-η-ο, μπεκρουλιασμένος-η-ο, πιωμένος-η-ο
pilitură, pilituri *ουσ. θηλ.* 1. το ρίνισμα 2. τα ψήγματα μετάλλου που πέφτουν από το μέταλλο όταν ρινίζεται // **~ de fier** το ρίνισμα σιδήρου
pilon, piloni *ουσ. αρσ.* 1. ο στύλος, η κολόνα 2. ο πυλώνας 3. το βάθρο
pilona, pilonez *ρ. μετ.* κοπανίζω, στουμπίζω
pilonare, pilonări *ουσ. θηλ.* 1. το κοπάνισμα, το στούμπισμα 2. η ισοπέδωση εδάφους με τον κόπανο
pilos-oasă, piloși-oase *επίθ.* τριχώδης-ης-ες
pilot, piloți *ουσ. αρσ.* 1. ο πιλότος 2. *ναυτ.* ο πλοηγός // **~ automat de comandă** ο αυτόματος πιλότος διευθύνσεως // **stație ~** ο μικροβιομηχανικός σταθμός παραγωγής (η κατασκευή προϊόντων προτού να γίνει η αρχή της βιομηχανικής παραγωγής αυτών)
pilot, piloți *ουσ. αρσ.* ο στύλος *(για στήριγμα ή δυνάμωμα)*
pilota, pilotez *ρ. μετ.* πιλοτάρω, οδηγώ αερόπλοιο ή αεροπλάνο
pilotaj, pilotaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η πλοήγηση, η πλοηγία 2. *αερ.* το πιλοτάρισμα (αεροπλάνου ή αερόπλοιου)
pilotare, pilotări *ουσ. θηλ.* 1. το πιλοτάρισμα 2. η πλοήγηση
pilotină, pilotine *ουσ. θηλ.* η πλοηγίδα
pilozitate, pilozități *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το τρίχωμα, η τρίχωση
pilulă, pilule *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* το χάπι, το καταπότι
pin, pini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το πεύκο, η κουκουναριά
pinacee, pinacee *ουσ. θηλ. (βοτ.) (πληθ.)* τα πευκοειδή
pinacotecă, pinacoteci *ουσ. θηλ.* η πινακοθήκη
pince-nez *ουσ. ουδ.* οι διόπτρες, τα γυαλιά στη μύτη με ελατήριο
pingea, pingele *ουσ. θηλ.* η σόλα, το κάττυμα
pingeli, pingelesc *ρ. μετ.* σολιάζω, περνώ σόλες στα παπούτσια
pingelire, pingeliri *ουσ. θηλ.* το σόλιασμα
pingelit-ă, pingeliți-te *επίθ.* σολιασμένος-η-ο
ping-pong *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πιγκ-πογκ
pinguin, pinguini *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο πιγκουίνος
pinion, pinioane *ουσ. ουδ.* ο οδοντωτός τροχός
pinten, pinteni *ουσ. αρσ.* 1. το σπιρούνι 2. η εγκεντρίς 3. το πλήκτρο (στα πτηνά) // **a da din -i** σπιρουνιάζω, κεντρίζω με τα σπιρούνια // **a bate -ii** χτυπώ τα σπιρούνια
pintenaș, pintenași *ουσ. αρσ.* το σπιρουνάκι
pintenat-ă, pintenați-te *επίθ.* 1. σπιρουνάτος-η-ο 2. πληκτροφόρος-α-ο (πτηνά)
pintenog-oagă, pintenogi-oage *επίθ.* πληκτροφόρος -α-ο (πτηνά)
piodermită, piodermite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πυοδερμία
piogen-ă, piogeni-e *επίθ. (ιατρ.)* πυογόνος-α-ο
piolet, pioleți *ουσ. αρσ. (αθλ.)* η ράβδος αλπινιστού
pion, pioni *ουσ. αρσ.* 1. το πιόνι, ο πεσσός 2. *μτφ.* ο πρωτεργάτης
pioneză, pioneze *ουσ. θηλ.* η πινέζα
pionier-ă, pionieri-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιονιέρης -ισσα (ο, η) II. *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο σκαπανέας
pionierat, pionierate *ουσ. ουδ.* η πρωτοπορία, το άνοιγμα δρόμου για τους άλλους
pionieresc-ească, pionierești *επίθ.* του πιονιέρης
pioree *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πυόρροια
pios, pioasă, pioși, pioase *επίθ.* 1. ευσεβής-ής-ές, ευλαβής-ής-ές 2. κατανυκτικός-ή-ό
pioșenie, pioșenii *ουσ. θηλ.* 1. η ευσέβεια, η ευλάβεια 2. η κατάνυξη
piotorax *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η πυώδης πλευρίτης
pipa, pipez I. *ρ. αμ.* καπνίζω με πίπα II. *ρ. μετ.* καπνίζω τον καπνό με την πίπα
pipat *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το κάπνισμα με πίπα
pipă, pipe *ουσ. θηλ.* η πίπα, το τσιμπούκι
pipăi, pipăi I. *ρ. μετ.* 1. ψηλαφώ, ψηλαφίζω, πασπατεύω, ψαχουλεύω, ψαύω 2. ψάχνω με την αφή 3. *μτφ.* δοκιμάζω, επιχειρώ, κάνω απόπειρα, κάνω δοκιμαστική ενέργεια II. *ρ. μέσο.* ψαύομαι, ψηλαφίζομαι // **se pipăie pe frunte** ψαύεται στο μέτωπο III. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** 1. ψηλαφιστά 2. ψαχτά

pipăială, pipăieli *ουσ. θηλ.* η ψηλάφηση, η ψαύση, το ψηλάφισμα, το πασπάτεμα
pipăibil-ă, pipăibili-e *επίθ.* 1. ψηλαφητός-ή-ό, ψαυστός-ή-ό 2. απτός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό, χεροπιαστός-ή-ό
pipăire, pipăiri *ουσ. θηλ.* η ψηλάφηση, το ψηλάφισμα, η ψαύση, το πασπάτεμα
pipăit I. *ουσ. ουδ.* η αφή, η ψαύση II. *επιρ. έκφρ.* **pe -e** ψηλαφιστά
pipăit-ă, pipăiţi-te *επίθ.* 1. ψηλαφητός-ή-ό, πασπατεμένος-η-ο 2. χειροπιαστός-ή-ό 3. ολοφάνερος-η-ο
pipe-line *ουσ. θηλ.* ο αγωγός πετρελαίου σε απόσταση
piper, piperi I. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. το πιπέρι 2. η πιπεριά // **~ roşu** το κόκκινο πιπέρι // **a avea ~ pe limbă** μιλάει ειρωνικά, παίρνει κάποιον στο ψιλό, ειρωνεύεται // **a face pe cineva cu sare şi cu ~** μαλώνω κάποιον II. *επιθ. έκφρ.* **cu ~** με πιπέρι (πικάντικος-η-ο)
pipera, piperez *ρ. μετ.* πιπερώνω
piperare, piperări *ουσ. θηλ.* το πιπέρωμα
piperat-ă, piperaţi-te *επίθ.* πιπεράτος-η-ο // **preţuri -e** οι ακριβές τιμές
piperazină, piperazine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η πιπεραζίνη (φάρμακο κατά της άμμου στα ούρα και κατά της ποδάγρας)
piperină, piperine *ουσ. θηλ.* η πιπερίνη (το αλκαλοειδές απ' το πιπέρι)
piperment, pipermenturi *ουσ. ουδ.* το πέπερμιντ (ποτό)
piperniceală, piperniceli *ουσ. θηλ.* ο μαρασμός, η μάρανση, το μαράζωμα, το μάραμα
pipernici, pipernicesc *ρ. μέσο.* (για ζώα, φυτά) ελαττώνομαι, ζαρώνω, μαραίνομαι, μαραζώνω, κατσιάζω
pipernicire, piperniciri *ουσ. θηλ.* το ζάρωμα, η μάρανση, το κάτσιασμα
pipernicit-ă, piperniciţi-te *επίθ.* ζαρωμένος-η-ο, κουβαριασμένος-η-ο, μαραζιασμένος-η-ο, κατσιασμένος-η-ο
pipetă, pipete *ουσ. θηλ.* το σταγονόμετρο
pipi *ουσ. ουδ.* (κύριως στη βρεφική γλώσσα) η ούρηση, το κατούρημα, το πιπί
pipotă, pipote *ουσ. θηλ.* ο πρόλοβος των πουλιών, η σγάρα
pir *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αγρόπυρον, η αγριάδα (αγριόχορτο)
piramidal-ă, piramidali-e *επίθ.* πυραμιδοειδής-ής-ές // **celulă -ă** το πυραμιδοειδές κύτταρο
piramidă, piramide *ουσ. θηλ.* η πυραμίδα // **piramidele Egiptului** οι αιγυπτιακές πυραμίδες
piramidon, piramidoane *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* αντιπυρετικό φάρμακο
pirat, piraţi *ουσ. αρσ.* 1. ο πειρατής 2. ο κουρσάρος
piratereso-ească, piretereşti *επίθ.* πειρατικός-ή-ό, κουρσάρικος-η-ο // **vapor ~** το πειρατικό (πλοίο)
piraterie, piraterii *ουσ. θηλ.* η πειρατεία, το κούρσεμα // **~ aeriană** η αεροπειρατεία
piretoterapie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πυρετοθεραπεία, η τεχνητή πρόκληση πυρετού σε άρρωστο για τη θεραπεία του
pirită, pirite *ουσ. θηλ.* 1. ο σιδηροπυρίτης 2. ο πυρίτης λίθος
pirobalistică *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η πυροβλητική (η βολή βλημάτων με πυροβόλα όπλα)
piroforic-ă, piroforici-ce *επίθ.* πυροφόρος-α-ο
pirogă, pirogi *ουσ. θηλ.* η πιρόγα // **privind pescarii cu pirogele lor** κοιτάζοντας τους ψαράδες με τις πιρόγες τους
pirograva, pirogravez *ρ. μετ.* πυρογραφώ
pirogravare, pirogravări *ουσ. θηλ.* το πυρογράφημα
pirogravat-ă, pirogravaţi-te *επίθ.* πυρογραφημένος -η-ο
pirogravor, pirogravori *ουσ. αρσ.* ο πυρογράφος
pirogravură, pirogravuri *ουσ. θηλ.* η πυρογραφία
piroliză *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πυρόλυση
pirometrie *ουσ. θηλ.* η πυρομετρία
pirometru, pirometre *ουσ. ουδ.* το πυρόμετρο (όργανο μετρήσεως υψηλών θερμοκρασιών)
piromorfit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο πυρομορφίτης, ορυκτό από οξείδωση των μολυβδούχων κοιτασμάτων
piron, piroane *ουσ. ουδ.* η περόνη, το ορθογώνιο καρφί στη μια απ' τις άκρες του, το χοντρό ατσαλένιο καρφί // **a face piroane** τουρτουρίζω // **a tăia piroane** λέω ψέματα
pironi, pironesc *ρ. μετ.* 1. περονιάζω, καρφώνω 2. ακινητοποιώ, καθηλώνω // **a-şi ~ privirea** καρφώνω το βλέμμα μου
pironire, pironiri *ουσ. θηλ.* 1. το κάρφωμα, το σφήνωμα 2. η ακινητοποίηση, η καθήλωση
pironit-ă, pironiţi-te *επίθ.* 1. καρφωμένος-η-ο 2. ακινητοποιημένος-η-ο, καθηλωμένος-η-ο
pirosferă *ουσ. θηλ.* η πυρόσφαιρα, η κεντρόσφαιρα, η βαρύσφαιρα
pirostat, pirostate *ουσ. ουδ.* ο πυροστάτης
pirostrie, pirostrii *ουσ. θηλ.* 1. η πυροστιά 2. το νυφικό στεφάνι // **a-şi pune pirostriile pe cap** βάζω τα νυφικά στέφανα στο κεφάλι
piroteală, piroteli *ουσ. θηλ.* η νύστα, ο νυσταγμός
pirotehnic-ă, pirotehnici-ce *επίθ.* πυροτεχνικός-ή-ό
pirotehnică *ουσ. θηλ.* η πυροτεχνική, η πυροτεχνουργία
pirotehnician, pirotehnicieni *ουσ. αρσ.* ο πυροτεχνουργός
pirotehnie, pirotehnii *ουσ. θηλ.* ο πυροτεχνική, η πυροτεχνουργία, το εργοστάσιο πυρομαχικών
pirotermic-ă, pirotermici-ce *επίθ.* πυροθερμικός-ή-ό
piroti, pirotesc *ρ. αμ.* 1. νυστάζω 2. αδρανώ
pirpiriu-ie, pirpirii *επίθ.* αδύνατος-η-ο, ισχνός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό
piruetă, piruete *ουσ. θηλ.* η πιρουέτα, η γυροβολιά (στο χορό)
pis *επιφ.* πις (το φώναγμα της γάτας) // **a nu zice nici ~** δεν έβγαλε τσιμουδιά
pisa, pisez *ρ. μετ.* 1. στουμπίζω, κοπανίζω 2. *μτφ.* δέρνω αλύπητα 3. *μτφ.* προξενώ ανία λέγοντας όλο τα ίδια
pisare, pisări *ουσ. θηλ.* το στούμπισμα, το κοπάνισμα
pisat-ă, pisaţi-te *επίθ.* στουμπιστός-ή-ό, κοπανιστός-ή-ό, κοπανισμένος-η-ο
pisălog-oagă, pisălogi-oage I. *ουσ. ουδ.* ο στούμπος, ο κόπανος, το γουδοχέρι II. *επίθ.* 1. ανιαρός-ή-ό, φορτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό 2. ως *ουσ.* ενοχλητικός-ή (ο, η)
pisălogeală, pisălogeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το να γίνεται ενοχλητικός κάποιος, η ίδια επανάληψη των αυτών λέξεων 2. η ανία
pisălogi, pisălogesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. προξενώ ανία λέγοντας τα ίδια 2. ενοχλώ, προξενώ ενόχληση

pisc, piscuri *ουσ. ουδ.* 1. το κορφοβούνι, η κορυφή 2. *μτφ.* ο ανώτατος βαθμός
piscicol-ă, piscicoli-e I. *επίθ.* ιχθυοτροφικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* το ιχθυοτροφείο
piscicultor, piscicultori *ουσ. αρσ.* ο ιχθυοτρόφος
piscicultură *ουσ. θηλ.* η ιχθυοτροφία
piscină, piscine *ουσ. θηλ.* η πισίνα, η τεχνητή κολυμβητική δεξαμενή
pisic, pisici *ουσ. αρσ.* ο γάτος
pisică, pisici *ουσ. θηλ.* η γάτα // ~ **sălbatică** ο αίλουρος // **a avea ochi de** ~ έχει γατίσια μάτια (πονηρός) // **a cumpăra pisica în traistă** παίρνω κάτι χωρίς να το εξετάζω // **a fi ca o** ~ **plouată** είναι σα βρεμένη γάτα // **a trăi ca câinele cu pisica** ζει σαν το σκυλί με τη γάτα // **a umbla cu pisica în traistă** βαδίζει με τη γάτα στο σακί (εξαπατά κάποιον) // *ναυτ.* **scară de** ~ η ανεμόσκαλα (η σκοινένια σκάλα)
pisicuţ, pisicuţi *ουσ. αρσ.* το γατάκι
pisicuţă, pisicuţe *ουσ. θηλ.* η γατούλα, η γατίτσα
pisoar, pisoare *ουσ. ουδ.* το ουροδοχείο, το καθίκι
pisoi, pisoi *ουσ. αρσ.* ο γάτος, το γατί
pistă, piste *ουσ. θηλ.* 1. ο στίβος, η πίστα 2. ο διάδρομος // *αερ.* ~ **de aterizare** ο διάδρομος προσγειώσεως // ~ **de dans** η πίστα χορού
pistil, pistiluri *ουσ. ουδ.* *(βοτ.)* ο ύπερος
pistol, pistoale *ουσ. ουδ.* το πιστόλι, το περίστροφο, η κουμπούρα // ~ **de vopsit** το πιστόλι για βαφή // ~ **mitralieră** το πιστόλι-πολυβόλο, το αυτόματο πιστόλι // **împuşcătură de** ~ ο πυροβολισμός πιστολιού
pistol, pistoli *ουσ. αρσ.* η πιστόλα (παλιό χρυσό ισπανικό νόμισμα)
pistolar, pistolari *ουσ. αρσ.* ο πιστολιέρης
pistolet, pistolete *ουσ. ουδ.* το περίστροφο, το ημιαυτόματο πιστόλι
piston, pistoane *ουσ. ουδ.* το πιστόνι, το έμβολο του κινητήρα
pistona, pistonez *ρ. μετ.* 1. βάζω σε κίνηση το πιστόνι 2. *μτφ.* ενεργώ, επιμένω σε μια ενέργεια
pistonare, pistonări *ουσ. θηλ.* 1. η κίνηση του πιστονιού 2. *μτφ.* η επιμονή σε μια ενέργεια
pistornic, pistornice *ουσ. ουδ.* *(εκκλ.)* το ξύλινο τυπάρι (για αποτύπωση σχημάτων πάνω στον προσφερόμενο άρτο)
pistrui-uie, pistrui-uie I. *ουσ. αρσ.* η φακίδα, η πανάδα II. *επίθ.* φακιδιάρης-άρα-άρικο
pistruia, pistruiez *ρ. μετ.* προξενώ φακίδες II. *ρ. μέσο* αποκτώ φακίδες
pistruiat-ă, pistruiaţi-te *επίθ.* φακιδιάρης-άρα-άρικο
pişa, piş I. *ρ. μετ.* κατουρώ, ουρώ, βρέχω κάτι με τα ούρα μου II. *ρ. μέσο.* κατουρώ, κατουριέμαι
pişat, pişaturi *ουσ. ουδ.* *(λαϊκ.)* 1. το κατούρημα, το κάτουρο, το ούρο, τα ούρα, το ούρημα, η ούρηση 2. το κατουρλιό, το μέρος πού βρέχτηκε από ούρα
pişca, pişc I. *ρ. μετ.* 1. τσιμπάω 2. κεντώ με οξύ όργανο, κεντρίζω II. *ρ. αμ.* 1. κεντρίζω, τσιμπάω // **apa minerală pişcă** το μεταλλικό / το αεριούχο νερό κεντρίζει / τσιμπάει 2. τσούζω
pişcare, pişcări *ουσ. θηλ.* 1. το κέντρισμα, η κεντιά 2. το τσίμπημα, η τσιμπιά
pişcat *ουσ. ουδ.* η κεντιά, το τσίμπημα, η τσιμπιά
pişcător-oare, pişcători-oare *επίθ.* 1. τσουχτερός-ή-ό 2. δριμύς-εία-ύ, αιχμηρός-ή-ό 3. δηκτικός-ή-ό, πικάντικος-η-ο
pişcătură, pişcături *ουσ. θηλ.* το τσίμπημα, η τσιμπιά, η κεντιά, το τσούξιμο
pişcot, pişcoturi *ουσ. ουδ.* το μπισκότο
pişicher, pişicheri *ουσ. αρσ.* *(οικ.)* ο πονηρός, ο πανούργος
pişoarcă, pişorci *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* 1. ο κατουρλής 2. το κατουρλιό
pitac, pitace *ουσ. ουδ.* *(ιστ.)* 1. η διαταγή, το πιττάκι 2. το διάταγμα
pitagoreic-ă, pitagoreici-ce I. *επίθ.* πυθαγόρειος-α-ο, πυθαγορικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πυθαγόρειος-α (ο, η)
pitar, pitari *ουσ. αρσ.* *(ιστ.)* ο ψωμάς, ο αρτοποιός
pită, pite *ουσ. θηλ.* *(επαρχ.)* το ψωμί, το καρβέλι
pităreasă, pitărese *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* η γυναίκα του ψωμά
pitecantrop, pitecantropi *ουσ. αρσ.* ο πιθηκάνθρωπος
piti, pitesc I. *ρ. μέσο.* *(λαϊκ.)* κρύβομαι II. *ρ. μετ.* *(λαϊκ.)* 1. κρύβω 2. βάζω κάτι σε κρυφό μέρος, καταχωνιάζω
pitic-ă, pitici-ce I. *επίθ.* 1. νανώδης-ης-ες, πυγμαίος-α-ο 2. λιλιπούτειος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. νάνος-ος (ο, η), πυγμαίος-α (ο, η) 2. μικρούλης-ούλα (ο, η)
pitire, pitiri *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* το κρύψιμο, η απόκρυψη
pitiriazis *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η πιτυρίαση
pitiş *επίρ.* *(λαϊκ.)* κρυφά, στα κρυφά
pitit-ă, pitiţi-te *επίθ.* *(λαϊκ.)* κρυμμένος-η-ο, κρυφτός-ή-ό, καταχωνιασμένος-η-ο
piton, pitoane *ουσ. ουδ.* η βίδα με κρίκο (στον αλπινισμό για αναρρίχηση)
piton, pitoni *ουσ. αρσ.* *(ζωολ.)* ο πύθων (φίδι)
pitoresc-ească, pitoreşti *επίθ.* 1. γραφικός-ή-ό // **vale pitorească** μια γραφική κοιλάδα 2. *(για το ύφος έκφρασης)* γλαφυρός-ή-ό
pitpalac, pitpalaci *ουσ. αρσ.* *(ορνιθ.)* το ορτύκι
pitpalacă, pitpalace *ουσ. θηλ.* *(ορνιθ.)* το θηλυκό ορτύκι
pitula, pitulez I. *ρ. μέσο.* *(λαϊκ.)* κρύβομαι II. *ρ. μετ.* κρύβω
pitulare, pitulări *ουσ. θηλ.* το κρύψιμο
pitulat-ă, pitulaţi-te *επίθ.* *(λαϊκ.)* κρυμμένος-η-ο
pitulice, pitulici *ουσ. θηλ.* *(ορνιθ.)* η ποταμίδα, η υπολαΐς (ωδικό πτηνό)
pitura, piturez *ρ. μετ.* *(ναυτ.)* βάφω με λαδομπογιά ένα σκάφος
piturare, piturări *ουσ. θηλ.* *(ναυτ.)* η βάση με λαδομπογιά των σκαφών
pitură, pituri *ουσ. θηλ.* η ειδική λαδομπογιά πού περιέχει ρητίνη για τα σκάφη
piţigăia, piţigăiez I. *ρ. μετ.* οξύνω την φωνή μου II. *ρ. μέσο.* μιλώ με διαπεραστική φωνή, τσιρίζω
piţigăială, piţigăieli *ουσ. θηλ.* το τσίρισμα, η τσιρίδα, η διαπεραστική φωνή
piţigăiat-ă, piţigăiaţi-te *επίθ.* 1. τσιριχτός-ή-ό 2. διαπεραστικός-ή-ό (φωνή), οξύς-εία-ύ (φωνή)
piţigoi, piţigoi *ουσ. αρσ.* *(ορνιθ.)* ο αιγίθαλος
piţulă, piţule *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* αυστροουγγαρικό νόμισμα αξίας δέκα εκατοστών του φιορινιού, η δεκάρα
piu *επιφ.* πίι (λέξη πού μιμείται το πίπισμα των πουλιών)
piuar, piuari *ουσ. αρσ.* ο ιδιοκτήτης αλωνιού
piuare *ουσ. θηλ.* η νεροτριβή
piuă, piue *ουσ. θηλ.* το μπατάνι // **a bate apa-n** ~ αεροκοπανίζω

piui pers. 3 piuie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πιπίζει *(οι νεοσσοί βγάζουν τους ήχους πί-πί)*
piuit *ουσ. ουδ.* 1. το πίπισμα 2. *μτφ.* η μιλιά // **a-i pieri -ul** έχασε τη μιλιά του
piuitor-oare, piuitori-oare *επίθ.* τιτιβίζων-ουσα-ον
piuitură, piuituri *ουσ. θηλ.* το τιτίβισμα
piuliţă, piuliţe *ουσ. θηλ.* 1. το γουδί, το κοπανιστήρι 2. η υποδοχή βίδας
piuneză, piuneze *ουσ.* ιδ. **piuneza**
piure, piureuri *ουσ. ουδ.* ο πουρές
piurie, piurii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πυουρία, η παρουσία πύου στα ούρα
pivnicer, pivniceri *ουσ. αρσ.* 1. ο κελλάρης, ο φύλακας της υπόγειας αποθήκης κρασιών, τροφίμων, κ.λ.π. 2. *ιστ.* ο βογιάρος της αυλής που έχει την επιτήρηση των υπογείων αποθηκών για διαφύλαξη των κρασιών και τροφίμων του ηγεμόνα
pivniţă, pivniţe *ουσ. θηλ.* 1. η υπόγεια αποθήκη 2. το κατώγι 3. το κελάρι // **a vorbi ca din ~** το να μιλάει κανείς με βαθιά φωνή
pivot, pivoturi, pivoţi I. *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. ο άξονας 2. ο στροφέας 3. *γεωρ.* η ρίζα του καρότου, του τεύτλου, κ.λ.π. II. *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο σέντερ-φόρ
pivota, pivotez *ρ. αμ. (τεχ.)* στρέφομαι, περιστρέφομαι
pivotant-ă, pivotanţi-te *επίθ. (τεχ.)* περιστρεφόμενος -η-ο
pivotare, pivotări *ουσ. θηλ.* 1. το στρίψιμο 2. η περιστροφή, η συστροφή
pix, pixuri *ουσ. ουδ.* το στυλό διαρκείας
pixel, pixeli *ουσ. ουδ. (τεχν.)* το πίξελ
pizmaş-ă, pizmaşi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φθονερός-ή (ο, η) II. *επίθ. (λαϊκ.)* 1. φθονερός-ή-ό 2. κακεντρεχής-ής-ές, μνησίκακος-η-ο, ζηλότυπος-η -ο, ζηλιάρης-α-ικο
pizmă, pizme I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το μίσος 2. η μνησικακία 3. ο φθόνος, η ζήλεια // **a se pune în ~ cu cineva** θυμώνω, μαλώνω, με πιάνει γινάτι ενάντια σε κάποιον II. *προθ. έκφρ.* **în pizma cuiva** σε γινάτι κάποιου
pizmăreţ-eaţă, pizmăreţi-e *επίθ.* φθονερός-ή-ό, μνησίκακος-η-ο, ζηλότυπος-η-ο, ζηλιάρης-α-ικο
pizmui, pizmuiesc *ρ. μετ.* φθονώ, ζηλεύω, μισώ
pizmuire, pizmuiri *ουσ. θηλ.* ο φθόνος, η ζηλοτυπία, η ζήλεια
pizmuit-ă, pizmuiţi-te *επίθ.* ζηλόφθονος-η-ο, ζηλεμένος-η-ο, εχθρευόμενος-η-ο
pizmuitor-oare, pizmuitori-oare *επίθ.* φθονερός-ή-ό, ζηλόφθονος-η-ο
pizzicato *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το πιτσικάτο, το τσίμπημα χορδών
plac I. *ουσ. ουδ.* 1. η αρέσκεια 2. η προτίμηση 3. *μτφ.* η θέληση // **după ~** κατά προτίμηση // **a fi la bunul ~ al cuiva** βρίσκομαι στη διάκριση κάποιου / στην απόλυτη διάθεσή του // **după bunul ~ al cuiva** κατά τη θέληση κάποιου (σύμφωνα με την ιδιοτροπία κάποιου) II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** της αρεσκείας, αρεστά, σύμφωνα με τα γούστα κάποιου
placa, plachez *ρ. μετ.* 1. επικολλώ, πλακοστρώνω 2. καπλαντίζω 3. αθλ. ακινητοποιώ παίχτη στο ράγκμπι
placaj, placaje *ουσ. ουδ.* ο καπλαμάς, το κοντραπλακέ
placardă, placarde *ουσ. θηλ.* το πλακάκι, η πινακίδα, ο μικρός πίνακας
placare, placări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η πλακόστρωση, το πλακόστρωμα 2. η επένδυση με καπλαμά 3. αθλ. η ακινητοποίηση παίχτη στο ράγκμπι
placat-ă, placaţi-te *επίθ.* 1. πλακόστρωτος-η-ο 2. επικολλημένος-η-ο 3. καπλαντισμένος-η-ο 4. *(αθλ.)* ακινητοποιημένος-η-ο (στο ράγκμπι)
placă, plăci *ουσ. θηλ.* 1. η πλάκα 2. ο δίσκος (μουσ.) // **~ aglomerată** η συσπειρωμένη πλάκα // **~ aniversară** εορταστική πλάκα // **~ comemorativă** η αναμνηστική πλάκα // **~ de blindaj** η πλάκα θωράκισης // **~ fibroasă** η ινώδης πλάκα // **~ fotografică** η φωτογραφική πλάκα // **~ funerară** η ταφόπετρα // **~ tipografică** η τυπογραφική πλάκα // **~ turnantă** η περιστροφική πλάκα // **o ~ cu cântece populare** ένας δίσκος με λαϊκά τραγούδια
placentar-ă, placentari-e *επίθ.* πλακουντικός-ή-ό
placentă, placente *ουσ. θηλ. (ανατ.)* ο πλακούντας, το ύστερο
plachetă, plachete *ουσ. θηλ.* 1. η ποιητική συλλογή 2. η πλακέτα, το πλακίδιο 3. η αναμνηστική πλακέτα
placheu, placheuri *ουσ. ουδ.* ιδ. blacheu
plachie, plachii *ουσ. θηλ. (μαγ.)* το πλακί
placid-ă, placizi-de *επίθ.* 1. πράος-εία-ο, ήπιος-α-ο 2. ανέμελος-η-ο, αδιάφορος-η-ο, απαθής-ής-ές
placiditate *ουσ. θηλ.* 1. η πραότητα, η ηπιότητα 2. η απάθεια, η αδιαφορία
plafon, plafoane *ουσ. ουδ.* 1. το ταβάνι, η οροφή 2. το ανώτατο όριο ενός μεγέθους // **~ de casă** το ανώτατο όριο ποσού τοις μετρητοίς στο ταμείο
plafona, plafonez I. *ρ. μετ.* περιορίζω, καθορίζω το ανώτατο όριο II. *ρ. μέσο. μτφ.* περιορίζομαι
plafonare, plafonări *ουσ. θηλ.* ο περιορισμός, η δέσμευση σε ορισμένα όρια
plafonat-ă, plafonaţi-te *επίθ.* περιορισμένος-η-ο
plafonieră, plafoniere *ουσ. θηλ.* η πλαφονιέρα
plagă, plăgi *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* 1. η πληγή, το τραύμα 2. *μτφ.* η άθλια κατάσταση, η θεομηνία, η καταστροφή, η συμφορά
plagia, plagiez *ρ. μετ.* λογοκλοπώ
plagiat, plagiate *ουσ. ουδ.* η λογοκλοπία
plagiat-ă, plagiaţi-te *επίθ.* που έχει γίνει με λογοκλοπία
plagiator-oare, plagiatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* λογοκλόπος (ο, η)
plagiere, plagieri *ουσ. θηλ.* η λογοκλοπία
plai, plaiuri *ουσ. ουδ.* 1. η πλαγιά, η βουνοπλαγιά 2. η κλιτύς 3. *μτφ.* ο τόπος, η περιοχή, η χώρα // **pe un picior de ~** σε μια βουνοπλαγιά
plaivaz, plaivaze *ουσ. ουδ.* το μολυβοκόντυλο, το μολύβι
plajă, plaje *ουσ. θηλ.* η πλαζ, η ακρογιαλιά, η αμμουδιά 2. η παραλία // **a face ~** κάνω ηλιοθεραπεία στην αμμουδιά
plan, plană, plani-e *επίθ.* 1. επίπεδος-η-ο, ισόπεδος -η-ο 2. ομαλός-ή-ό // **suprafaţă -ă** η επίπεδη επιφάνεια // **figură -ă** το επίπεδο σχήμα // **geometrie -ă** η επιπεδομετρία
plan, planuri *ουσ. ουδ.* 1. το σχέδιο 2. το επίπεδο 3. το σχεδιάγραμμα 4. το πρόγραμμα // **~ anual** το ετήσιο σχέδιο // **~ cincinal** το πενταετές σχέδιο // **~ de producţie** το σχέδιο παραγωγής // **~ înclinat** το κυρτό επίπεδο // **-ul oraşului** το

σχέδιο πόλης // **a face -uri** κάνω σχέδια // **pe ~ mondial** σε παγκόσμιο επίπεδο
plana, planez *ρ. αμ.* 1. επιπλέω, αιωρούμαι, αεροζυγιάζομαι, μετεωρίζομαι 2. επικρέμαμαι, επίκειμαι 3. *μτφ.* δεσπόζω
plana, planez *ρ. μετ.* πλανίζω, ροκανίζω
planare, planări *ουσ. θηλ.* 1. η αιώρηση, το αεροζύγιασμα, η πορεία στον αέρα 2. η επίπλευση
planare, planări *ουσ. θηλ.* το πλάνισμα, το ροκάνισμα
planat-ă, planaţi-te *επίθ.* 1. μετέωρος-η-ο // **zbor ~** η πτήση με ανεμόπτερο 2. αιωρούμενος-η-ο
planctologie *ουσ. θηλ.* η πλαγκτολογία
plancton, planctonuri *ουσ. ουδ.* το πλαγκτόν
planetar-ă, planetari-e *επίθ.* πλανητικός-ή-ό // **pe scară -ă** σε πλανητική κλίμακα // *αστρ.* **sistem ~** το πλανητικό σύστημα
planetariu, planetarii *ουσ. ουδ.* το πλανητάριο
planetă, planete *ουσ. θηλ. (αστρ.)* ο πλανήτης
planic-ă, planici-ce *επίθ.* σύμφωνα με το σχέδιο, με προγραμματισμό
planifica, planific *ρ. μετ.* σχεδιοποιώ, προγραμματίζω
planificare, planificări *ουσ. θηλ.* ο προγραμματισμός // **-a economiei naţionale** ο προϋπολογισμός της εθνικής οικονομίας
planificat-ă, planificaţi-te *επίθ.* προγραμματισμένος -η-ο
planificator-oare, planificatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σχεδιαστής-άστρια (ο, η), προγραμματιστής -ίστρια (ο, η)
planiglob, planigloburi *ουσ. ουδ.* ο γεωγραφικός άτλας, ο χάρτης της γήινης σφαίρας
planimetra, planimetrez *ρ. μετ.* επιπεδομετρώ
planimetrare, planimetrări *ουσ. θηλ.* η επιπεδομέτρηση
planimetric-ă, planimetrici-ce *επίθ.* επιπεδομετρικός -ή-ό
planimetrie *ουσ. θηλ.* η επιπεδομετρία
planimetru, planimetre *ουσ. ουδ.* το επιπεδόμετρο
planisferă, planisfere *ουσ. θηλ.* το επιπεδοσφαίριο
planisferic-ă, planisferici-ce *επίθ.* επιπεδοσφαιρικός -ή-ό
planor, planoare *ουσ. ουδ.* το ανεμόπτερο, το ανεμοπλάνο
planorism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* ο ανεμοπτερισμός
planorist-ă, planorişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανεμοπτεριστής-ίστρια (ο, η)
planşă, planşe *ουσ. θηλ.* 1.η εικονογραφία 2. η ξυλογραφία, η χαλκογραφία
planşetă, planşete *ουσ. θηλ.* το σχεδιαστήριο
planşeu, planşee *ουσ. ουδ.* το δάπεδο, το πάτωμα
planta, plantez I. *ρ. μετ.* 1. φυτεύω, εμφυτεύω 2. εμπήγω, μπήγω, χώνω στο έδαφος φυτό ή σπόρο II. *ρ. μέσο.* 1. χώνομαι 2. εμφυτεύομαι, φυτεύομαι // **a se ~ în faţa cuiva** χώνομαι μπροστά σε κάποιον
plantare, plantări *ουσ. θηλ.* 1. το φύτεμα, το φύτευμα, η φύτευση, η εμφύτευση 2. το μπήξιμο
plantator-oare, plantatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φυτευτής-εύτρια (ο, η) 2. ο ιδιοκτήτης φυτείας II. *ουσ. ουδ.* το φυτευτήρι
plantaţie, plantaţii *ουσ. θηλ.* η φυτεία // **~ de pomi** η δεντροφυτεία // **~ de protecţie** η προστατευόμενη
plantă, plante *ουσ. θηλ.* το φυτό // **plante agăţătoare** τα αναρριχητικά φυτά // **plante textile** τα φυτά που έχουν ίνες χρήσιμες στην υφαντουργία
planton, plantoane I. *ουσ. ουδ.* 1. ο σκοπός, ο φρουρός 2. ο θαλαμοφύλακας II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** ο σκοπός, ο φρουρός
planturos-oasă, planturoşi-oase *επίθ.* 1. άφθονος -η-ο 2. σωματώδης-ης-ες
plapumă, plăpumi *ουσ. θηλ.* 1. το πάπλωμα 2. το κλινοσκέπασμα // **întinde-te cât ţi-e plapuma** να μην ξοδεύει κανείς περισσότερα απ' όσα έχει
plasa, plasez I. *ρ. μετ.* 1. τοποθετώ 2. επενδύω (κεφάλαια) 3. βάζω, θέτω 4. διορίζω II. *ρ. μέσο.* 1. τάσσομαι 2. πλασάρομαι 3. έχω τη θέση 4. έχω την τοποθέτηση
plasament, plasamente *ουσ. ουδ.* 1. η τοποθέτηση 2. η επένδυση κεφαλαίων
plasare, plasări *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση, το πλασάρισμα 2. ο διορισμός
plasator-oare, plasatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πλασιέ (ο, η) 2. ταξιθέτης-έτρια (ο, η)
plasă, plase *ουσ. θηλ.* 1. το δίχτυ, ο φιλές 2. το διχτυωτό πλέγμα // **~ pescărească** το δίχτυ για ψάρεμα // **a lua ~** πέφτω έξω, αστοχώ, αποτυχαίνω
plasmatic-ă, plasmatici-ce *επίθ.* πλασματικός-ή-ό
plasmă *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το πλάσμα // **~ sanguină** το πλάσμα αίματος
plasmodiu, plasmodii *ουσ. ουδ.* το πλασμώδιο, το μικρόβιο ελονοσίας
plasmoliză, plasmolize *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η πλασμόλυση
plastic-ă, plastici-ce I. *επίθ.* 1. πλαστικός-ή-ό, εύπλαστος-η-ο // **arte -e** οι πλαστικές, οι εικαστικές τέχνες // **deformaţie -ă** η πλαστική παραμόρφωση 2. *μτφ.* υποβλητικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η πλαστική
plasticitate *ουσ. θηλ.* 1. η πλαστικότητα 2. *μτφ.* η ομορφιά, η παραστατικότητα
plasticiza, plasticizez *ρ. μετ.* 1. πλαστικοποιώ 2. *μτφ.* δίνω εκφραστικότητα
plasticizare, plasticizări *ουσ. θηλ.* η πλαστικοποίηση
plastie, plastii *ουσ. θηλ. (χειρ.)* η πλαστική χειρουργική επέμβαση για αισθητικούς σκοπούς
plastifia, plastifiez *ρ. μετ.* αυξάνω την πλαστικότητα υλικού με διαλύτη
plastifiant, plastifianţi *ουσ. αρσ.* ο διαλύτης για αύξηση της πλαστικότητας υλικού
plastifiere, plastifieri *ουσ. θηλ.* η αύξηση της πλαστικότητας υλικού
plastilină, plastiline *ουσ. θηλ.* η πλαστελίνη
plastograf-ă, plastografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλαστογράφος (ο, η)
plastografia, plastografiez *ρ. μετ.* 1. πλαστογραφώ 2. *μτφ.* διαστρέφω την αλήθεια σκόπιμα
plastografiat-ă, plastografiaţi-te *επίθ.* πλαστός-ή-ό, πλαστογραφημένος-η-ο
plastografie, plastografii *ουσ. θηλ.* 1. η πλαστογράφηση 2. το πλαστογράφημα, το νόθο
plastron, plastroane *ουσ. ουδ.* το πλαστρόν (στο αντρικό πουκάμισο)
plasture, plasturi *ουσ. αρσ.* το έμπλαστρο, το μπλάστρι
plat-ă, plaţi-te *επίθ.* 1. επίπεδος-η-ο 2. αβαθής-ής-ές 3. ίσιος-α-ο 4. πλατύς-ιά-ύ 5. μέτριος-α-ο, ομαλός-ή-ό // **picior ~** το πλατύ πόδι, η πλατυποδία // *(αθλ.)* **două sute metri ~** το αγώνισμα στα διακόσια μέτρα δρόμου

platan, platani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο πλάτανος
platan, platane *ουσ. ουδ.* η πλάστιγγα, ο δίσκος της ζυγαριάς
plată, plăți *ουσ. θηλ.* 1. η πληρωμή, η εξόφληση χρέους 2. η ανταπόδοση υποχρέωσης ή υπόσχεσης 3. η αμοιβή για παροχή εργασίας ή υπηρεσίας 4. η έκτιση // ~ **în rate** η πληρωμή σε δόσεις // **contra** ~ αντί πληρωμής // **fără** ~ χωρίς πληρωμή // **plata, vă rog!** ο λογαριασμός, παρακαλώ!
platcă, plătci *ουσ. θηλ.* ο ωμίτης
platcă *ουσ. θηλ. μτφ.* το χάσιμο (στη χαρτοπαιξία)
platformă, platforme *ουσ. θηλ.* 1. το ανοιχτό βαγόνι 2. η πλατφόρμα 3. η αποβάθρα 4. το πλάτωμα 5. η εξέδρα, η ταράτσα // *(πολ.)* ~ **program** το πρόγραμμα
platfus *ουσ. ουδ.* η πλατυποδία
platina, platinez *ρ. μετ.* πλατινώνω
platinare, platinări *ουσ. θηλ.* η επιπλατίνωση
platinat-ă, platinați-te *επίθ.* πλατινωμένος-η-ο, λευκοχρυσωμένος-η-ο
platină, platine *ουσ. θηλ.* η πλατίνα, ο λευκόχρυσος
platinifer-ă, platiniferi-e *επίθ.* πλατινοφόρος-α-ο
platinit *ουσ. ουδ.* ο πλατινίτης, το κράμα χάλυβα με νικέλιο
platitudine, platitudini *ουσ. θηλ.* η κενολογία, η ευτέλεια, η κοινοτοπία, ο συνηθισμένος λόγος, η μετριότητα, η πλαδαρότητα
platnic-ă, platnici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* πληρωτής-ώτρια (ο, η) // **bun** ~ ο καλοπληρωτής // **rău** ~ ο κακοπληρωτής
platonic-ă, platonici-ce *επίθ.* 1. πλατωνικός-ή-ό 2. ιδανικός-ή-ό // **amor** ~ ο πλατωνικός έρωτας
platonician-ă, platonicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλατωνιστής-ίστρια (ο, η)
platonism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο πλατωνισμός
platonizant-ă, platonizanți-te *επίθ.* πλατωνίζων-ουσα-ον
platoşă, platoşe *ουσ. θηλ.* ο θώρακας
platou, platouri *ουσ. ουδ.* 1. το οροπέδιο 2. η πιατέλα // ~ **de filmare** το πλατό // *(γεωγρ.)* ~ **maritim continental** η υφαλοκρηπίδα
plaur, plauri *ουσ. ουδ.* το πλωτό νησί με βλάστηση
plauzibil-ă, plauzibili-e *επίθ.* 1. αληθοφανής-ής-ές, πιθανός-ή-ό, αξιόπιστος-η-ο 2. πιστευτός-ή-ό, παραδεκτός-ή-ό
plauzibilitate *ουσ. θηλ.* η αληθοφάνεια, η αξιοπιστία, το αξιόπιστο
plavie, plavii *ουσ. θηλ.* το πλωτό νησί από τύρφη και χόρτο με ιλύ και ριζώματα φυτών
play-back *ουσ. ουδ.* η απόδοση, η αναπαραγωγή καταγραφής
plaz, plazuri *ουσ. ουδ.* το υνί
plăcea, plac I. *ρ. μετ.* θέλγω II. *ρ. αμ.* 1. αρέσω, αρέσκω 2. νοιώθω ευχαρίστηση // **acest individ nu-mi place** αυτό το άτομο δε μ' αρέσει // **îmi place să cred** θέλω να πιστεύω, μου αρέσει να πιστεύω // **mi-ai plăcut** μου άρεσες // **ştii că-mi placi?** σοβαρολογείς;
plăcere, plăceri I. *ουσ. θηλ.* 1. η αρεσιά, η αρέσκεια 2. η ευχαρίστηση, η ευαρέσκεια 3. η χαρά, η χάρη, η τερπνότητα 4. η ηδονή // **a găsi** ~ βρίσκω ευχαρίστηση // **fă-mi -a!** κάνε μου τη χάρη! // **fără** ~ με το ζόρι II. *επιρ. έκφρ.* // **cu** ~ ευχαρίστως, μετά χαράς // **după** ~ κατά προτίμηση
plăcintar, plăcintari *ουσ. θηλ.* ο ζαχαροπλάστης, ο φουρναρής εξειδικευμένος σε πίτες
plăcintă, plăcinte *ουσ. θηλ.* η πίτα // ~ **cu brânză** η τυρόπιτα // ~ **cu carne** η κρεατόπιτα // ~ **cu spanac** η σπανακόπιτα // ~ **cu mere** η μηλόπιτα // **a găsi plăcinta gata** τα βρίσκω όλα έτοιμα // **a-i veni ca o** ~ του ήρθε ένα κακό μια συμφορά // **a număra foile de** ~ κάνω πάρα πολλούς λογαριασμούς// **a sta ca o** ~ κάθεται αδρανής, άπρακτος, αναίσθητος
plăcintărie, plăcintării *ουσ. θηλ.* το ζαχαροπλαστείο, που πουλάει μόνο πίτες, το φούρνο
plăcut-ă, plăcuți-te *επίθ.* 1. αρεστός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο 2. ευχάριστος-η-ο 3. τερπνός-ή-ό // **surpriză -ă** η ευχάριστη έκπληξη II. *επιρ.* 1. αρεστά, ευάρεστα 2. τερπνά 3. ευχάριστα
plăcuță, plăcuțe *ουσ. θηλ.* το πλακάκι
plăieş, plăieşi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* 1. ο βουνίσιος κάτοικος 2. *ιστ.* ο βιγλάτορας
plămadă *ουσ. θηλ.* η ζύμη, η μαγιά, το προζύμι
plămădeală, plămădeli *ουσ. θηλ.* η ζύμη, το προζύμι, η μαγιά
plămădi, plămădesc I. *ρ. μετ.* δίνω μορφή, σχηματίζω, διαπλάθω II. *ρ. αμ.* ζυμώνω III. *ρ. μέσο.* 1. ζυμώνομαι 2. διαπλάθομαι, σχηματίζομαι
plămădire, plămădiri *ουσ. θηλ.* το ζύμωμα
plămădit *ουσ. ουδ.* το ζύμωμα
plămădit-ă, plămădiți-te *επίθ.* ζυμωμένος-η-ο
plămân, plămâni *ουσ. αρσ. (ανατ.)* ο πνεύμονας, το πνευμόνι, το πλεμόνι
plănui, plănuiesc *ρ. μετ.* 1. σχεδιάζω 2. λογαριάζω 3. σκοπεύω // **-eşte o călătorie** σκοπεύει να κάνει ένα ταξίδι
plănuire, plănuiri *ουσ. θηλ.* 1. προμελέτη σχεδίου, η κατάστρωση 2. η πρόθεση 3. ο σκοπός 4. το σκάρωμα
plănuit-ă, plănuiți-te *επίθ.* 1. σχεδιασμένος-η-ο 2. καταρτισμένος-η-ο 3. προετοιμασμένος-η-ο 4. λογαριασμένος-η-ο 5. σκαρωμένος-η-ο
plăpând-ă, plăpânzi-de *επίθ.* 1. αδύνατος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, λεπτοφυής-ής-ές, ισχνός-ή-ό 2. *μτφ.* ευαίσθητος-η-ο
plăpumar, plăpumari *ουσ. αρσ.* ο παπλωματάς
plăpumăreasă, plăpumărese *ουσ. θηλ.* η παπλωματού
plăpumărie, plăpumării *ουσ. θηλ.* το παπλωματάδικο
plăpumioară, plăpumioare *ουσ. θηλ.* το παπλωματάκι
plăsea, plăsele *ουσ. θηλ.* η λαβή του μαχαιριού, του ξίφους, κ.λ.π.
plăsmui, plăsmuiesc *ρ. μετ.* 1. δημιουργώ, πλάθω 2. επινοώ 3. νοθεύω 4. σοφίζομαι, τεχνάζομαι
plăsmuire, plăsmuiri *ουσ. θηλ.* 1. η δημιουργία, το πλάσιμο 2. το επινόημα, το εφεύρημα 3. η νόθευση, η νοθεία 4. το σόφισμα, το τέχνασμα
plăsmuit-ă, plăsmuiți-te *επίθ.* 1. δημιουργημένος-η-ο, πλαστός-ή-ό 2. επινοημένος-η-ο 3. κάλπικος-η-ο
plăsmuitor-oare, plăsmuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δημιουργικός-ή (ο, η), επινοητικός-ή (ο, η), εφευρετικός-ή (ο, η) 2. νοθευτής-εύτρια (ο, η)
plăti, plătesc I. *ρ. μετ.* 1. πληρώνω, εξοφλώ // **a** ~ **cu capul** πληρώνω με το κεφάλι // **a** ~ **cu dobândă** πληρώνω με τόκο II. *ρ. αμ.* 1. ανταμείβω, ανταποδίδω 2. αξίζω // **a nu** ~ **nici cât o ceapă degerată** δεν αξίζω τίποτε
plătibil-ă, plătibili-e *επίθ.* πληρωτέος-α-ο

plătică, plătici *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* η πέρκη
plătitor-oare, plătitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πληρωτής-ώτρια (ο, η) II. *επίθ.* πληρωτέος, εξοφλητήριος-α-ο
plăvai-aie, plăvăi *επίθ. (λαϊκ.) (για τα πρόβατα)* με λευκόφαιο μαλλί
plăvan-ă, plăvani-e *επίθ. (λαϊκ.) (για τα βόδια και για τις αγελάδες)* με άσπρογκρι (λευκόφαιο) τρίχωμα ή άσπρο-κιτρινωπό // **boi -i** τα άσπρα-κιτρινωπά βόδια
plăviţ-ă, plăviţi-ţe *επίθ. (λαϊκ.) (για το τρίχωμα ή το μαλλί ζώων)* με άσπρο-κιτρινωπό η λευκόφαιο
plângăreţ-eaţă, plângăreţi-ţe *επίθ.* 1. κλαψιάρης-α-ικο, κλαψιάρικος-η-ο 2. παραπονετικός-ή-ό, μεμψίμοιρος-η-ο
plângător-oare, plângători-oare *επίθ.* 1. κλαίων-ουσα -ον, κλαψιάρικος-η-ο 2. παραπονιάρης-α-ικο, παραπονιάρικος-η-ο, παραπονετικός-ή-ό // **salcie plângătoare** η κλαίουσα ιτιά
plânge, plâng I. *ρ. αμ.* 1. κλαιω, κλαίγω 2. θρηνώ 3. λυπούμαι 4. έχω παράπονο // **a ~ cuiva de milă** λυπούμαι κάποιον // **a ~ după tatăl său** κλαίει για τον πατέρα του // **a-şi ~ păcatele** κλαίω τις αμαρτίες μου // **el ~ din cauza morţii tatălui său** αυτός κλαίει εξ αιτίας του θανάτου του πατέρα του II. *ρ. μετ.* 1. οικτείρω 2. κλαίω // **mama îşi ~ copilul** να κλαίει η μάνα το παιδί III. *ρ. μέσο.* 1. κλαίγομαι 2. παραπονιέμαι, παραπονούμαι 3. διαμαρτύρομαι // **el s-a plâns de tine** αυτός παραπονέθηκε για σένα // **s-a plâns de dureri de cap** κλαύτηκε για τον πονοκέφαλο
plângere, plângeri *ουσ. θηλ.* 1. το κλάμα, το κλάψιμο, ο θρήνος 2. το παράπονο 3. η διαμαρτυρία 4. η αναφορά 5. *νομ.* η αγωγή, η μήνυση
plâns, plânsuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το κλάμα, ο θρήνος // **~ sfâşietor** το σπαρακτικό κλάμα // **a izbucni în ~** μπήγω τα κλάματα. II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** για κλάματα
plâns-ă, plânşi-se *επίθ.* κλαυτός-ή-ό, κλαμένος-η-ο
plânset, plânsete *ουσ. ουδ.* 1. το κλάμα, το κλάψιμο, ο θρήνος 2. το παράπον
pleasnă, plesne I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το ράπισμα // **a aduce în ~ de bici** γρήγορα II. *επιρ. έκφρ.* **de-a pleasna** με το μαστίγιο
pleaşcă I. *ουσ. θηλ.* 1. το πλιάτσικο 2. το λάφυρο, η διαρπαγή 3. το εύρημα II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** τζάμπα, δωρεάν
pleată, plete *ουσ. θηλ. (ιδίως στον πληθ.)* τα μακριά μαλλιά, η πλεξίδα
pleavă *ουσ. θηλ.* το σκύβαλο, τα λιχνισμένα άχυρα
plebe *ουσ. θηλ.* 1. ο όχλος, η πλέμπα, ο κοσμάκης 2. οι πληβείοι
plebeian-ă, plebeieni-e I. *επίθ.* πληβειακός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πληβείος-εία (ο, η)
plebeu-ee, plebei-ee I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πληβείος-εία (ο, η) // **patricienii şi plebeii** οι πατρίκιοι και οι πληβείοι II. *επίθ.* πληβείος-εία-είο // **suflet ~** η πληβεία ψυχή
plebiscit, plebiscite *ουσ. ουδ.* το δημοψήφισμα
plebiscitar-ă, plebiscitari-e *επίθ.* δημοψηφιστικός -ή-ό
pleca, plec I. *ρ. αμ.* 1. φεύγω, αναχωρώ, ξεκινώ 2. αποχωρώ, αποδημώ 3. πηγαίνω // **a ~ în lumea largă** φεύγω στον κόσμο τον μακρινό // **e târziu, plec** είναι αργά, φεύγω // **numai să nu pleci!** αρκεί να μη φύγεις! // **pleacă de aici!** φύγε απ' εδώ! // **pleacă de la ideea că trebuie să reuşească** ξεκινά απ' την ιδέα ότι πρέπει να επιτύχει // **pleacă înainte, noi venim în urmă** πήγαινε εμπρός (μπροστά), εμείς ερχόμαστε από πίσω // **trenul pleacă imediat** το τραίνο φεύγει αμέσως II. *ρ. μέσο.* 1. σκύβω, υποκλίνομαι 2. υποτάσσομαι 3. γέρνω, κυρτώνομαι // **a-şi ~ urechea** βάζω αυτί // **a se ~ spre apus** γέρνω προς τη δύση III. *ρ. μετ.* αποκλίνω, κατεβάζω, χαμηλώνω
plecare, plecări I. *ουσ. θηλ.* 1. η αναχώρηση, η φυγή 2. το φευγιό, το ξεκίνημα, η εκκίνηση 3. η μετάβαση 4. η κλίση, το γέρσιμο // **a conduce la ~** προπέμπω, προβοδίζω, κατευοδώνω, ξεπροβοδίζω // **punct de ~** η αφετηρία, το σημείο εκκίνησης II. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* // **gata de ~** έτοιμος να αναχωρήσει // **la ~** στο ξεκίνημα
plecat-ă, plecaţi-te *επίθ.* 1. φευγάτος-η-ο 2. απόδημος -η-ο 3. υποταγμένος-η-ο 4. σκυφτός-ή-ό, γερμένος -η-ο 5. επικλινής-ής-ές // **este ~ din localitate** έχει φύγει απ' τον τόπο
plecăciune, plecăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η υπόκλιση 2. το σκύψιμο // **~ adâncă** η βαθιά υπόκλιση // **~ până la pământ** η εδαφιαία υπόκλιση
plectru, plectre *ουσ. ουδ.* το πλήκτρο
pled, pleduri *ουσ. ουδ.* η μάλλινη κουβέρτα, το κλινοσκέπασμα
pleda, pledez I. *ρ. αμ.* 1. αγορεύω, συνηγορώ 2. υπερασπίζω II. *ρ. μετ.* 1. συνηγορώ στο δικαστήριο 2. υποστηρίζω
pledant-ă, pledanţi-te *επίθ. (νομ.)* αγορεύων-ουσα-ον // **avocat ~** ο συνήγορος
pledoarie, pledoarii *ουσ. θηλ.* 1. η αγόρευση, η συνηγορία 2. η δικηγορία
pleiadă, pleiade *ουσ. θηλ.* 1. η πλειάδα 2. *αστρ.* η πούλια (αστερισμός)
pleistocen-ă, pleistoceni-e I. *επίθ. (γεωλ.)* πλειστόκαινος -η-ο II. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* η πλειστόκαινη
plen *ουσ. ουδ.* η ολομέλεια
plenar-ă, plenari-e *επίθ.* ολομελής-ής-ές // **şedinţă -ă** η ολομελής συνεδρίαση
plenară, plenare *ουσ. θηλ.* η ολομέλεια
plenipotenţă, plenipotenţe *ουσ. θηλ.* η πληρεξουσιότητα
plenipotenţiar-ă, plenipotenţiari-e I. *επίθ.* πληρεξούσιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ.* ο πληρεξούσιος
plenitudine *ουσ. θηλ.* 1. η πληρότητα, η πλήρης ανάπτυξη 2. η ολοκλήρωση 3. η ακεραιότητα // **-a vocalică** η πληρότητα ήχου / φωνής
pleoapă, pleoape *ουσ. θηλ.* το βλέφαρο
pleonasm, pleonasme *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* ο πλεονασμός
pleonastic-ă, pleonastici-ce *επίθ.* πλεοναστικός-ή-ό
pleosc *επιφ.* πλιτς-πλάτς (ήχος σώματος όταν πέφτει σε νερό)
pleoşti, pleoştesc I. *ρ. μετ.* 1. πλαταίνω 2. παραμορφώνω II. *ρ. μέσο.* 1. παραμορφώνομαι 2. πλαταίνω
pleoştire, pleoştiri *ουσ. θηλ.* το πλάτεμα, η πλάτυνση, το πλάτυσμα, η παραμόρφωση
pleoştit-ă, pleoştiţi-te *επίθ.* 1. πλατύς-ιά-ύ // *μτφ.* κατάπτωτος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο
plescăi, plescăi *ρ. αμ.* 1. πλαταγίζω 2. παφλάζω φλοισβίζω

plescăire, plescăiri ουσ. θηλ. 1. το πλατάγισμα 2. το πάφλασμα

plescăit, plescăituri ουσ. θηλ. 1. το πλατάγισμα 2. το πάφλασμα, ο φλοίσβος

plescăitură, plescăituri ουσ. θηλ. ιδ. plescăit

plesiozaur, plesiozauri ουσ. αρσ. (γεωλ.) ο πλησιόσαυρος

plesni, plesnesc I. ρ. αμ. 1. σπάζω 2. σκάζω 3. ραγίζω 4. πλαντάζω (από στενοχώρια) 5. χτυπώ // **a-i ~ cuiva obrazul de ruşine** ντρέπομαι // **balonul a -t** η φούσκα έσκασε // **cât ai ~ din bici** αμέσως // **farfuria a -t** το πιάτο ράγισε // **plesnind de sănătate** νταβραντισμένος-η-ο // **pneul a -t** η σαμπρέλα έσκασε II. ρ. αντων. 1. παθαίνω ρήγμα, ράγισμα 2. χτυπιέμαι με κρότο III. ρ. μετ. 1. ραπίζω 2. χτυπώ, μαστιγώνω 3. χαστουκίζω 4. σπάζω

plesnire, plesniri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, το ράπισμα 2. το χαστούκι 3. το μαστίγωμα 4. το ράγισμα 5. το πλάνταγμα (από στενοχώρια)

plesnit-ă, plesniţi-te επίθ. 1. χτυπημένος-η-ο, μαστιγωμένος-η-ο 2. ραγισμένος-η-ο, σπασμένος -η-ο, ραγιστός-ή-ό 3. διασχισμένος-η-ο

plesnitoare, plesnitori ουσ. θηλ. (επαρχ.) η κορυφή του μαστιγίου

plesnitură, plesnituri ουσ. θηλ. 1. το χτύπημα, η κρούση 2. το ράγισμα 3. το ράπισμα 4. το μαστίγωμα

pleş, pleaşă, pleşi-e (αρχ.) I. επίθ. 1. φαλακρός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο 2. γυμνός-ή-ό χωρίς βλάστηση (βουνό, ύψωμα) II. ουσ. θηλ. ο γυμνός τόπος, ο αποψιλωμένος τόπος

pleşcar, pleşcari ουσ. αρσ. (οικ.) ο πλιατσικολόγος, ο άρπαγας, ο λαφυραγωγός

pleşcui, pleşcuiesc ρ. αμ. (επαρχ.) 1. πλιατσικολογώ 2. λαφυραγωγώ

pleşcuit ουσ. ουδ. 1. το πλιατσικολόγημα 2. η διαρπαγή, η λαφυραγωγία

pleşuv-ă, pleşuvi-e επίθ. 1. φαλακρός-ή-ό, αποψιλωμένος-η-ο 2. γυμνός-ή-ό 3. ξεφλουδισμένος -η-ο (για τα δέντρα)

pleşuvi, pleşuvesc I. ρ. αμ. φαλακρώνω, γίνομαι φαλακρός, κασιδιάζω II. ρ. μέσο. 1. φαλακρώνω 2. μένω χωρίς βλάστηση

pleşuvie, pleşuvii ουσ. θηλ. η φαλακρότητα, η έλλειψη βλάστησης σε βουνό

pleşuvit-ă, pleşuviţi-te επίθ. φαλακρός-ή-ό

plete ουσ. αρσ. πληθ. το μακριά μαλλιά

pleter, pletere ουσ. ουδ. η γυροβολιά, το φράγμα από καλάμια σε ιχθυοτροφείο

pletoră ουσ. θηλ. 1. η πληθώρα, η αφθονία 2. το μεγάλο πλήθος

pletoric-ă, pletorici-ce επίθ. πληθωρικός-ή-ό

pletos-oasă, pletoşi-oase επίθ. μαλλιαρός-ή-ό

pleural-ă, pleurali-e επίθ. πλευρικός-ή-ό

pleură, pleure ουσ. θηλ. ο υπεζωκότας

pleurezie, pleurezii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευρίτις // **~ purulentă** η πυώδης πλευρίτις

pleurită, pleurite ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευρίτιδα

pleuritic-ă, pleuritici-ce επίθ. πλευριτικός-ή-ό

pleuropericardită ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευροπερικαρδίτιδα

pleuropneumonie, pleuropneumonii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η πλευροπνευμονία

pleuroscop, pleuroscoape ουσ. ουδ. το πλευροσκόπιο

pleuroscopie, pleuroscopii ουσ. θηλ. η πλευροσκοπία

pleurotomie, pleurotomii ουσ. θηλ. (χειρ.) η πλευροτομή

plevuşcă, plevuşti ουσ. θηλ. (ιχθ.) η μαρίδα (τα μικρά ψάρια)

plex, plexuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το πλέγμα, το δίκτυο από αγγεία ή νεύρα

plexiglas ουσ. ουδ. το πλεξιγκλάς, το οργανικό γυαλί

plia, pliez ρ. μετ. διπλώνω, πτυχώνω

pliabil-ă, pliabili-e επίθ. διπλωτός-ή-ό, πτυχωτός -ή-ό

pliaj, pliaje ουσ. ουδ. ιδ. pliere

pliant-ă, plianţi-te I. επίθ. 1. ευλύγιστος-η-ο 2. διπλωτός-ή-ό // **pat ~** το αδίπλωτο κρεβάτι, το ράντσο II. ουσ. ουδ. το διαφημιστικό δίπτυχο

pliat-ă, pliaţi-te επίθ. διπλωμένος-η-ο, μαζωχτός-ή-ό, διπλωτός-ή-ό, πτυχωτός-ή-ό

plic, plicuri ουσ. ουδ. ο φάκελος

plici επιφ. πλιτς πλατς (λέξη που μιμείται το θόρυβο του νερού όταν σπάζει πάνω σε στερεό αντικείμενο)

plicticos-oasă, plicticoşi-oase I. επίθ. 1. ανιαρός-ή-ό, πληκτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, φορτικός-ή-ό 2. ανυπόφορος-η-ο, ενοχλητικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό II. επιρ. 1. ανιαρά, βαρετά, πληκτικά 2. ενοχλητικά, οχληρά

plictiseală, plictiseli ουσ. θηλ. 1. η ανία, η πλήξη, η βαριεστημάρα 2. μτφ. η στενοχώρια

plictisi, plictisesc I. ρ. μέσο. 1. πλήττω, βαριέμαι, κατέχομαι από ανία, πλήξη 2. στενοχωριέμαι // **ca cei care se plictisesc** όπως εκείνοι πού πλήττουν II. ρ. μετ. 1. προξενώ ανία, πλήξη 2. ενοχλώ, στενοχωρώ, βαρύνω, πλήττω, σκοτίζω

plictisit-ă, plictisiţi-te επίθ. 1. βαριεστημένος-η-ο 2. κουρασμένος-η-ο 3. στενοχωρημένος-η-ο

plictisitor-oare, plictisitori-oare επίθ. 1. ανιαρός-ή-ό, πληκτικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό 2. κουραστικός-ή-ό, οχληρός-ή-ό, ενοχλητικός-ή-ό, εκνευριστικός-ή-ό

pliculeţ, pliculeţe ουσ. ουδ. το φακελάκι

pliere, plieri ουσ. θηλ. 1. η δίπλωση, η πτύξη, η πτύχωση 2. το μάζεμα, η κύρτωση, η κάμψη, το καμπύλωμα

plimba, plimb I. ρ. αντων. 1. βολτάρω, κάνω βόλτα 2. πηγαίνω περίπατο, περπατώ για αναψυχή, σεργιανίζω 3. τριγυρίζω, περιφέρομαι, γυροφέρνω // **a se ~ ca vodă prin lobodă** περπατώ άσκοπα // **du-te de te plimbă!** πήγαινε περίπατο! II. ρ. μετ. 1. περιφέρω, γυρίζω πηγαινοφέρνω 2. πάω κάποιον περίπατο // **a ~ căţelul** πάω περίπατο το σκυλάκι // **a ~ privirea asupra publicului** περιφέρω το βλέμμα μου στο ακροατήριο

plimbare, plimbări ουσ. θηλ. 1. ο περίπατος 2. η βόλτα, το σεργιάνι, ο γύρος // **a merge la ~** πηγαίνω περίπατο // **a trimite la ~** στέλνω περίπατο, απολύω κάποιον // **locuri de ~** τόποι περιπάτου // **o ~ cu maşina** ο περίπατος με άμαξα, η αμαξάδα // **o scurtă ~** μια σύντομη βόλτα

plimbat ουσ. ουδ. ο περίπατος, η βόλτα, το σεργιάνι

plimbat-ă, plimbaţi-te επίθ. περιφερόμενος-η-ο, τριγυρισμένος-η-ο, σεργιανισμένος-η-ο, περπατημένος-η-ο

plimbăreţ-eaţă, plimbăreţi-ţe I. επίθ. 1. περιφερόμενος-η-ο, περιπατητικός-ή-ό 2. περιηγητικός-ή-ό II. ουσ. θηλ. η τριγυρίστρα

plimbărică ουσ. θηλ. (οικ.) η βόλτα

plin-ă, plini-e I. *επίθ.* 1. γεμάτος-η-ο, γεμιστός-ή-ό, πλήρης-ης-ες, πλέριος-ια-ιο, μεστός-ή-ό 2. ολόγιομος-η-ο // **~ de răcoare** ολόδροσος-η-ο // **~ ochi** ολόγιομος, γεμάτος εντελώς // **a face -ul** κάνω το πλήρες // **a-i ieşi cuiva cu -ul** βγαίνω μπροστά σε κάποιον με το πλήρες// **în -ă muncă** στο μέσο της δουλειάς // **în -ă noapte** τα μεσάνυχτα // **în -ă viteză** σε πλήρη ταχύτητα // **în -ă zi** μέρα μεσημέρι // **lună -ă** το ολόγιομο φεγγάρι, η πανσέληνος // **voce -ă** η πλέρια φωνή, η ολοκληρωμένη φωνή II. *επιρ. έκφρ.* **din ~** εξ ολοκλήρου, ολοκληρωτικά, εντελώς, τελείως, εν αφθονία III. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** πλήρως// **a da o lovitură în ~** δίνω το χτύπημα πλήρως, ολοκληρωτικά IV. *ουσ. ουδ.* το πλήρες // **-ul conductei** το πλήρες του σωλήνα
plinătate *ουσ. θηλ.* 1. η πληρότητα 2. η ολοκληρία, η ολότητα
plintă, plinte *ουσ. θηλ.* η βάση κολόνας
plinuț-ă, plinuți-țe *επίθ.* 1. γεματούτσικος-η-ο 2. *μτφ.* εύσαρκος-η-ο
pliocen-ă, plioceni-e I. *επίθ. (γεωλ.)* πλειόκαινος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* η πλειόκαινη
plisa, plisez *ρ. μετ.* πλισάρω φτιάχνω πλισέ
plisaj, plisaje *ουσ. ουδ.* ο πλισές
plisare, plisări *ουσ. θηλ.* το πλισάρισμα
plisat-ă, plisați-te *επίθ.* πλισαρισμένος-η-ο // **fustă -ă** η πλισέ
plisc, pliscuri *ουσ. ουδ.* το ράμφος
pliseu, pliseuri *ουσ. ουδ.* ο πλισές, η πτύχωση υφάσματος, η δίπλα
plită, plite *ουσ. θηλ.* το φουρνέλο
pliu, pliuri *ουσ. ουδ.* η δίπλωση, η πτύχωση, ο πλισές
plivi, plivesc *ρ. μετ.* 1. βοτανίζω 2. ξεριζώνω ζιζάνια 3. κλαδεύω
plivire, pliviri *ουσ. θηλ.* 1. το βοτάνισμα 2. το κλάδεμα
plivit, pliviturі *ουσ. ουδ.* το βοτάνισμα
plivit-ă, pliviți-te *επίθ.* βοτανισμένος-η-ο
plivitor-oare, plivitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* βοτανιστής-ίστρια (ο, η)
plivitură, plivituri *ουσ. θηλ.* τα βοτάνια, τα βοτανισμένα ζιζάνια
ploaie, ploi I. *ουσ. θηλ.* η βροχή // *(αστρ.)* **~ de stele** η βροχή από αστέρια // **~ torențială** η καταρρακτώδης βροχή // **ploaia durează mult** η βροχή που διαρκεί πολύ // **apă de ~** το βροχόνερο, το βροχονέρι, το νερό της βροχής, *μτφ.* σαχλαμάρα, τρίχα // **o ~ de aplauze** μια βροχή χειροκροτήματα // **o ~ de săgeți** μια βροχή από βέλη II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** με την βροχή, σε καιρό βροχής
plocon, plocoane *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. το χάρισμα, το δώρο 2. το ρεγάλο // **a duce ~ cuiva** πηγαίνω τα χαρίσματα σε κάποιον
ploconeală, ploconeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η δουλικότητα, η δουλοπρέπεια, η δουλοφροσύνη 2. η ταπείνωση 3. η ταπεινή κολακεία 4. η υπόκλιση
ploconi, ploconesc *ρ. μέσο. (οικ.)* 1. φέρνομαι με δουλικότητα 2. ταπεινώνομαι 3. πρόσκειμαι 4. υποκλίνομαι 5. υποτάσσομαι
ploconire, ploconiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η δουλοπρέπεια, η δουλοφροσύνη 2. η ταπείνωση 3. η υποτέλεια, η υποταγή 4. η χαμέρπεια
plod, plozi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* το μικρό παιδί, το κουτσούβελο
ploicică, ploicele *ουσ. θηλ.* η βροχούλα
ploios-oasă, ploioşi-oase *επίθ.* βροχερός-ή-ό // **timp ~** ο βροχερός καιρός
plomba, plombez *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω 2. *(ιατρ.)* βουλώνω, εμφράσσω
plombaj, plombaje *ουσ. ουδ.* 1. η μολύβδωση 2. η σφράγιση 3. το βούλωμα 4. το κλείσιμο τρύπας
plombare, plombări *ουσ. θηλ.* το βούλωμα, η σφράγιση
plombă, plombe *ουσ. θηλ.* 1. το έμφραγμα, η έμφραξη 2. το σφράγισμα δοντιού
plonja, plonjez *ρ. αμ.* καταδύομαι, κάνω κατάδυση, βουτώ, βυθίζομαι, κάνω βουτιά σε νερό
plonjare, plonjări *ουσ. θηλ.* η κατάδυση, το βούτηγμα, το βούτημα, η βουτιά, η καταβύθιση σε νερό
plonjeu, plonjee *ουσ. ουδ.* η κατάδυση, η καταβύθιση, η βουτιά, η βύθιση, το βύθισμα, το βούτηγμα, το βούλιασμα
plonjon, plonjoane *ουσ. ουδ.* η κατάδυση, το βούτημα, η βουτιά, το μακροβούτι
plonjor, plonjori *ουσ. αρσ.* 1. ο δύτης, ο βουτηχτής 2. ο δύτης με το σκάφαντρο
plop, plopi *ουσ. αρσ.* η λεύκα, η λεύκη, η αίγειρος // **~ alb** η λευκή αίγειρος // **când va face -ul pere şi răchita micşunele** ουδέποτε
ploscă, ploşti *ουσ. θηλ.* 1. το φλασκί, η τσότρα 2. το παγούρι 3. το ουροδοχείο, το καθίκι (η πάπια για αρρώστους)
ploscuță, ploscuțe *ουσ. θηλ.* το μικρό φλασκί
ploşniță, ploşnițe *ουσ. θηλ.* ο κοριός
ploua pers. 3 plouă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* βρέχει // **a ~ cu găleata** βρέχει με το τουλούμι (ραγδαία βροχή) // **a ~ mărunt** βρέχει ψιλά // **a se face că plouă** κάνει πως δεν προσέχει, κάνει τον ανήξερο // **parcă tot îi ninge şi-i plouă** είναι πάντα δυσαρεστημένος
plouat-ă, plouați-te *επίθ.* 1. βρεγμένος-η-ο 2. μουσκεμένος-η-ο // **a fi ca o curcă -ă** το να είναι κανείς λυπημένος // **ca un câine ~** σα βρεγμένο σκυλί
plug, pluguri *ουσ. ουδ.* το άροτρο, το αλέτρι // **~ de curățat zăpada** το άροτρο για καθάρισμα χιονιού // **~ pentru şanțuri** το άροτρο για όργωμα
plugar, plugari *ουσ. αρσ.* ο γεωργός
plugăresc-ească, plugăreşti *επίθ.* γεωργικός-ή-ό
plugăreşte *επίρ.* γεωργικά
plugări, plugăresc *ρ. μετ.* οργώνω
plugărie *ουσ. θηλ.* η γεωργία
plugărime *ουσ. θηλ.* η αγροτιά, οι αγρότες
plugărit *ουσ. ουδ.* η γεωργία
pluguşor, pluguşoare *ουσ. ουδ.* τα ρουμανικά κάλαντα της πρωτοχρονιάς
plumb, plumburi, plumbi I. *ουσ. ουδ. (χημ.)* 1. ο μόλυβδος, το μολύβι 2. ο μικρός δίσκος από μολύβι για σφράγισμα βαγονιών, τσουβαλιών, κ.λ.π. // **firul cu ~** το νήμα της στάθμης // **țeavă de ~** ο μολυβδοσωλήνας II. *ουσ. αρσ.* το μολύβι, το βλήμα όπλου από μολύβι III. *επιρ. έκφρ.* σαν το μολύβι (βαρύ)
plumbifer-ă, plumbiferi-e *επίθ.* μολυβδούχος-α-ο
plumbui, plumbuiesc *ρ. μετ.* 1. μολυβδώνω, μολυβώνω 2. σκεπάζω κάτι με μολύβι
plumbuire, plumbuiri *ουσ. θηλ.* η μολύβδωση, το μολύβδωμα

plumbuit *ουσ. ουδ.* η μολύβδωση
plumbuit-ă, plumbuiți-te *επίθ.* 1. μολυβδωμένος-η-ο 2. σφραγισμένος-η-ο με μολύβι
plumburiu-ie, plumburii *επίθ.* 1. μολυβένιος-ια-ιο, μολυβής-ιά-ί 2. μολυβδόχρους-ους-ουν
plural-ă, plurali-e I. *επίθ.* 1. πληθυντικός-ή-ό 2. πολλαπλός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* *(γραμμ.)* ο πληθυντικός // **-ul autorității** ο πληθυντικός της εξουσίας // **-ul autorului** ο πληθυντικός του συγγραφέα // **-ul politeții** ο πληθυντικός ευγένειας// **numărul ~** ο πληθυντικός αριθμός // **vorbește la ~** μιλάει στον πληθυντικό
plurale tantum *επίθ. (γραμμ.)* τα ουσιαστικά πού έχουν μόνο πληθυντικό αριθμό
pluralism *ουσ. ουδ.* *(φιλοσ.)* ο πλουραλισμός
pluralist-ă, pluraliști-ste I. *επίθ.* πλουραλιστικός-ή-ό // *(φιλοσ.)* **teoria -ă** η πλουραλιστική θεωρία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλουραλιστής-ίστρια (ο, η)
pluralitate, pluralități *ουσ. θηλ.* η πολλαπλότητα, η πλουραλιστικότητα
pluri- συνθετικό λέξεων που δηλώνει ότι το β΄ σθνθετικό υπάρχει σε μεγάλη ποσότητα
pluricelular-ă, pluricelulari-e *επίθ.* πολυκύτταρος -η-ο
pluriform-ă, pluriformi-e *επίθ.* πολύμορφος-η-ο, πολυειδής-ής-ές
pluriglandular-ă, pluriglandulari-e *επίθ.* πολυαδενικός-ή-ό
plurinațional-ă, plurinaționali-e *επίθ.* πολυεθνικός -ή-ό
plurivalent-ă, plurivalenți-te *επίθ.* πολυσθενής-ής -ές
plurivoc-ă, plurivoci-ce *επίθ.* πολυσήμαντος-η-ο
plus, plusuri I. *επιρ.* 1. πλέον, επί πλέον, σύν, παραπάνω, επιπλέον // **patru ~ trei** τέσσερα πλέον τρία (τέσσερα σύν τρία) // **un motiv în ~** ένας λόγος παραπάνω II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** επί πλέον III. *ουσ. ουδ.* 1. το περίσσευμα, το περισσευούμενο, το παραπανίσιο 2. το πλεόνασμα 3. το σύν // *(μαθ.)* **~ infinit** το σύν άπειρο // **~ și minus** το σύν και το πλην
plusa, plusez *ρ. αμ.* 1. αυξάνω τη μίζα σε χάρτο παίγνιο 2. βάζω επιπλέον
plusprodus, plusproduse *ουσ. ουδ.* *(οικον.)* το υπερπροϊόν
plusvaloare, plusvalori *ουσ. θηλ.* *(οικον.)* η υπεραξία // **~ absolută** η απόλυτη υπεραξία // **~ relativă** η σχετική υπεραξία
pluș, plușuri *ουσ. ουδ.* το βελούδο // **de ~** βελούδινος-η-ο, βελουδένιος // **ursuleț de ~** βελουδένιο / βελουδινό αρκουδάκι
plușa, plușez *ρ. μετ.* *(τεχ.)* φτιάχνω το βελούδο (ύφασμα)
plușare, plușări *ουσ. θηλ.* *(τεχ.)* η κάλυψη με βελούδο (έπιπλα)
plușat-ă, plușați-te *επίθ.* χνουδωτός-ή-ό, χνουδάτος-η-ο // **prosop ~** η χνουδάτη πετσέτα
plutaș, plutași *ουσ. αρσ.* 1. ο λεμβούχος 2. ο βαρκάρης 3. ο οδηγός σχεδίας στην πλεύση
plută, plute *ουσ. θηλ.* *(ναυτ.)* η σχεδία // **a face pluta** κολυμπώ ανάσκελα
plută, plute *ουσ. θηλ.* ο φελλός, το πώμα // **dop de ~** η τάπα από φελλό
plutări, plutăresc *ρ. αμ.* πλέω με σχεδία
plutărie *ουσ. θηλ.* η μεταφορά δεμένων κορμών δέντρων σε σχεδία
plutărit *ουσ. ουδ.* 1. η πλεύση με τη σχεδία 2. η ασχολία του λεμβούχου
pluti, plutesc *ρ. αμ.* 1. πλέω, επιπλέω 2. πλανιέμαι // **a ~ în aer** ανίπταμαι // **norii plutesc pe cer** σύννεφα πλανιούνται στον ουρανό
plutibil-ă, plutibili-e *επίθ.* πλωτός-ή-ό, πλεύσιμος -η-ο, πλευστός-ή-ό
plutind-ă, plutinzi-de *επίθ.* 1. κυματίζων-ουσα-ον, πλέων-ουσα-ον 2. *μτφ.* αναποφάσιστος-η-ο
plutire, plutiri *ουσ. θηλ.* 1. η πλεύση, η επίπλευση, το πλεύσιμο, ο πλους // **linie de ~** η γραμμή πλεύσεως
plutit *ουσ. ουδ.* το πλεύσιμο, η πλεύση
plutit-ă, plutiți-te *επίθ.* επίπλευστος-η-ο πού έχει πλεύσει
plutitor-oare, plutitori-oare I. *επίθ.* πλωτός-ή-ό // **insulă plutitoare** το πλωτό // **pod ~** το πλωτό γεφύρι II. *ουσ. ουδ.* 1. το επιπλέον σώμα 2. ο πλωτήρας
plutocrat-ă, plutocrați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλουτοκράτης-ισσα (ο, η)
plutocratic-ă, plutocratici-ce *επίθ.* πλουτοκρατικός -ή-ό
plutocrație, plutocrații *ουσ. θηλ.* η πλουτοκρατία
pluton, plutoane *ουσ. ουδ.* *(στρατ.)* 1. το απόσπασμα 2. η διμοιρία 3. ο ουλαμός // **~ de execuție** το εκτελεστικό απόσπασμα
plutonic-ă, plutonici-ce *επίθ.* *(γεωλ.)* πλουτώνιος-ια-ιο // **rocă -ă** το πλουτώνιο πέτρωμα
plutonier, plutonieri *ουσ. αρσ.* *(στρατ.)* 1. ο ανθυπασπιστής 2. ο διμοιρίτης
plutonism *ουσ. ουδ.* *(γεωλ.)* ο πλουτωνισμός
plutoniu *ουσ. ουδ.* *(χημ.)* το πλουτώνιο
plutui, plutuiesc *ρ. μετ.* *(αρχ.)* επεξεργάζομαι τα αργασμένα δέρματα με τη βοήθεια αλάτων χρωμίου
plutuire, plutuiri *ουσ. θηλ.* *(αρχ.)* η επεξεργασία αργασμένων δερμάτων με άλατα χρωμίου για να γίνουν μαλακά
pluvial-ă, pluviali-e *επίθ.* βρόχινος-η-ο
pluviometru, pluviometre *ουσ. ουδ.* το βροχόμετρο
pluvioscop, pluvioscoape *ουσ. ουδ.* το βρογχοσκόπιο
pneu, pneuri *ουσ.* ουδ. το ελαστικό, η σαμπρέλα, ο αεροθάλαμος τροχού αυτοκινήτου ή ποδηλάτου
pneumatic-ă, pneumatici-ce *επίθ.* πνευστός-ή-ό // **mașină -ă** η αεραντλία (πού παράγει το κενόν) // **saltea -ă** το στρώμα αέρος
pneumatoză, pneumatoze *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η πνευμάτωση
pneumoconioză, pneumoconioze *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η πνευμονοκονίαση
pneumograf, pneumografe *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* ο πνευμονογράφος
pneumonic-ă, pneumonici-ce *επίθ.* πνευμονικός-ή-ό
pneumonie, pneumonii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η πνευμονία // **dublă ~** η διπλή πνευμονία
pneumoragie, pneumoragii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η πνευμορραγία, η διείοδυση αίματος στα πνευμόνια, η αιμόπτυση
pneumotorax *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* ο πνευμοθώρακας
poală, poale *ουσ. θηλ.* 1. η ποδιά, το μπροστινό μέρος του γυναικείου φουστανιού 2. η εμπροσθέλλα 3. η πλαγιά 4. οι πρόποδες // **a-și pune poalele în cap** ξεπερνώ κάθε όριο // **a ține**

în ~ κρατώ στην ποδιά // **la poalele cuiva** στην ποδιά / διάθεση κάποιου // **o ~ de ouă** μια ποδιά αυγά // **o ~ de nuci** μια ποδιά καρύδια // **plăcintă cu poalele în brâu** η πίτα με γυριστά τα φύλλα στις γωνίες // **poalele muntelui** η ποδιά του βουνού, οι πρόποδες

poamă, poame *ουσ. θηλ.* 1. ο καρπός, το φρούτο 2. *μτφ.* ο στενόχωρος άνθρωπος, ο συνοφρυωμένος 3. *επαρχ.* το σταφύλι // **~ acră** ο ξινός καρπός, το άγουρο σταφύλι, η αγουρίδα // **o ~ bună** ένας καλός καρπός

poanson, poansoane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το σουβλερό ή αιχμηρό εργαλείο για επισήμανση

poansona, poansonez *ρ. μετ. (τεχ.)* χαράζω αντικείμενο με σουβλερό ή αιχμηρό εργαλείο, επισημαίνω

poansonare, poansonări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η χάραξη αντικειμένου, η επισήμανση με σουβλερό ή αιχμηρό εργαλείο

poantă, poante *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το αστείο, το λογοπαίγνιο 2. η κορυφή της πατούσας του ποδιού 3. το ειδικό παπούτσι της μπαλαρίνας

poantilism *ουσ. ουδ.* ο πουαντιλισμός (στη ζωγραφική)

poantou, poantouri *ουσ. ουδ.* η ρυθμιστική βελόνη του αναμείκτη

poarcă, poarce *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η γουρούνα, η σκρόφα

poartă, porți *ουσ. θηλ.* 1. η εξώπορτα, η αυλόπορτα, η πόρτα, η πύλη 2. η θύρα 3. το θυρωρείο 4. *αθλ.* το τέρμα // **a bate la toate porțile** χτυπώ σε όλες τις πόρτες // **a sta ca vițelul la ~ nouă** να κάθεται κανείς απορόντας // **din ~ în ~** από πόρτα σε πόρτα, από σπίτι σε σπίτι // **Înalta Poartă** η Υψηλή Πύλη

poc *επιφ.* φραπ(χτύπημα, βολή)

pocal, pocale *ουσ. ουδ.* το κύπελλο, η κούπα

pocăi, pocăiesc *ρ. μέσο.* μεταμελούμαι, μετανοώ // **nu se -a** δε μετανοώσε

pocăință *ουσ. θηλ.* η μεταμέλεια, το μετάνιωμα

pocăire, pocăiri *ουσ. θηλ.* το μετάνιωμα, η μετάνοια, η μεταμέλεια

pocăit-ă, pocăiți-te I. *επίθ.* μετανιωμένος-η-ο, μετανοημένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετανοητής-ήτρια (ο, η)

poceală, poceli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η ασκήμια, η δυσμορφία 2. *μτφ.* το ξυλοκοπάνισμα // **a lua la ~** ξυλοκοπανίζω, δέρνω άγρια κάποιον

pocher, pochere *ουσ. ουδ.* το πόκερ

pocheraș, pocherașe *ουσ. ουδ.* το ποκεράκι

pocherist-ă, pocheriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποκερίστας-ίστρια (ο, η)

poci, pocesc I. *ρ. μετ.* 1. ασχημίζω, ασχημαίνω, κάνω κάτι άσκημο 2. παραμορφώνω 3. *μτφ.* δέρνω II. *ρ. μέσο.* 1. ασκημαίνω, γίνομαι άσκημος 2. παραμορφώνομαι

pocinog, pocinoage *ουσ. ουδ.* 1. ο μπελάς 2. το ατύχημα 3. η σκοτούρα, η άσχημη υπόθεση 4. *επαρχ.* ο σεφτές

pocire, pociri *ουσ. θηλ.* το ασκήμισμα

pocit-ă, pociți-te *επίθ.* 1. δύσμορφος-η-ο, παραμορφωμένος-η-ο 2. ασκημομούρης-α-ίκο, κακοφτιαγμένος-η-ο

pocitanie, pocitanii *ουσ. θηλ.* η ασκήμια, το τέρας, ο ασκημάνθρωπος

pocitură, pocituri *ουσ. θηλ.* 1. η ασκήμια, η ασκημάδα 2. ο ασκημόπλαστος

pocladă, poclăzi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το σάγισμα

pocneală, pocneli *ουσ. θηλ.* 1. ο κρότος, η κρούση 2. το ράπισμα, το μπάτσισμα

pocnet, pocnete *ουσ. ουδ.* 1. ο κρότος 2. το χτύπημα με έκρηξη 3. το σκάσιμο με θόρυβο

pocni, pocnesc I. *ρ. αμ.* 1. κροτώ, παράγω κρότο 2. ραπίζω, χαστουκίζω // **a ~ din bici** ραπίζω με το μαστίγιο II. *ρ. μετ.* 1. χτυπώ, ραπίζω 2. πετυχαίνω το στόχο με χτύπημα

pocnire, pocniri *ουσ. θηλ.* 1. η κρούση, ο χτύπος, το χτύπημα 2. το ράπισμα

pocnit, pocnituri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο κρότος 2. το ράπισμα 3. η τράκα από το μαστίγιο

pocnitoare, pocnitori *ουσ. θηλ.* 1. η κροτίδα, η τρακατρούκα 2. το παιχνιδάκι που παράγει κρότο

pocnitură, pocnituri *ουσ. θηλ.* 1. ο κρότος, το χτύπημα 2. η έκρηξη 3. το σκάσιμο με θόρυβο 4. το ράπισμα 5. ο πυροβολισμός όπλου

pocrovăț, pocrovețe *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το άπλωμα, η ενδυτή, η μαντήλα, το κατασάρκιον

pod, poduri *ουσ. ουδ.* 1. η γέφυρα, το γεφύρι 2. *οικοδ.* το ανώγι // **~ aerian** η αερογέφυρα // **~ basculă** η γέφυρα-καντάρι // **~ rulant** η κυλιόμενη γέφυρα // **-ul palmei** η παλάμη του χεριού // **a cădea ca din ~** πέφτω σαν από το ανώγι, μένω κατάπληκτος // **din ~ în pivniță** από το ανώγι στο υπόγειο

podagră, podagre *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ποδάγρα, η αρθρίτιδα στις αρθρώσεις του ποδιού

podar, podari *ουσ. αρσ.* ο επόπτης γέφυρας

podea, podele *ουσ. θηλ.* το πάτωμα, το δάπεδο

podeț, podețe *ουσ. ουδ.* το γεφυράκι

podgorean-ă, podgoreni-e I. *επίθ.* αμπελίσιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αμπελουργός (ο, η)

podgoreancă, podgorence *ουσ. θηλ.* η αμπελουργός

podgorie, podgorii *ουσ. θηλ.* το αμπέλι, η αμπελοφυτεία, η έκταση γης φυτεμένη με κλήματα

podi, podesc *ρ. μετ.* πατώνω, βάζω πάτωμα σ' ένα σπίτι

podidi, podidesc *ρ. μετ.* 1. ξεσπώ 2. μπήγω 3. ξεχύνομαι // **a-l ~ plânsul** μπήγω τα κλάματα // **a-l ~ râsul** ξεσπώ σε γέλια

podină, podine *ουσ. θηλ.* 1. η πατωσιά από σανίδες, το δάπεδο από σανίδες 2. το στρώσιμο από σανίδες, το σανίδωμα, η σανίδωση

podiș, podișuri *ουσ. ουδ.* 1. το οροπέδιο, το υψίπεδο 2. το λεκανοπέδιο

podișcă, podiști *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το γεφυράκι

podit-ă, podiți-te *επίθ.* δαπεδωμένος-η-ο

podium, podiumuri *ουσ. ουδ.* 1. η εξέδρα 2. το βάθρο

podoabă, podoabe *ουσ. θηλ.* 1. το στολίδι, το κόσμημα // **~ de aur** το χρυσαφικό

podolian-ă, podolieni-e I. *επίθ.* Ποδολιακός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ποδολιανός-ή (ο, η)

podvadă, podvezi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η αναγκαστική εργασία με τα υποζύγια

podval, podvale *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το κάθε ξύλινο δοκάρι για τοποθέτηση πάνω σ' αυτό των βαρελιών στο υπόγειο

podzol, podzoluri *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* το αργιλώδες έδαφος

podzolic-ă, podzolici-ce *επίθ. (γεωλ.)* αργιλώδης-ης -ες
poem, poeme *ουσ. ουδ.* το έπος, το ποίημα
poematic-ă, poematici-ce *επίθ.* επικός-ή-ό, ποιητικός-ή-ό
poet-ă, poeţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποιητής-ήτρια (ο, η) // ~ **consacrat** ο δόκιμος ποιητής // ~ **epic** ο εποποιός
poetastru, poetaştri *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο ποιητάκος
poetaş, poetaşi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο ποιητάκος, ο ποετάστρος, ο στιχοπλόκος
poetic-ă, poetici-ce I. *επίθ.* ποιητικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ποιητική, η στιχουργική, η τέχνη της ποίησης III. *επιρ.* ποιητικά
poetiza, poetizez *ρ. μετ.* 1. στιχουργώ 2. εξιδανικεύω, κάνω κάτι ιδανικό 3. ποιώ ποίημα
poetizant-ă, poetizanţi-te *επίθ.* ποιητικός-ή-ό
poetizare, poetizări *ουσ. θηλ.* 1. η ποίηση 2. η εξιδανίκευση
poezie, poezii *ουσ. θηλ.* το ποίημα, η ποίηση // ~ **epică** η επική ποίηση // ~ **lirică** η λυρική ποίηση // ~ **şi adevăr** η ποίηση και η αλήθεια // **culegere de poezii** η ποιητική συλλογή
poezioară, poezioare *ουσ. θηλ.* το ποιηματάκι
pofidă, pofide I. *ουσ. θηλ.* το πείσμα II. *επιρ. έκφρ.* // **în pofida dificultăţilor** εις πείσμα των δυσχερειών
poftă, pofte *ουσ. θηλ.* η όρεξη // ~ **bună!** καλή όρεξη! // **pofta vine mâncând** τρώγοντας έρχεται η όρεξη // **a-şi face pofta** κάνω την όρεξή μου // **a-şi pune pofta în cui** βάζω την όρεξη στο καρφί, αφήνω κάτι που επιθυμούσα) // **mi s-a deschis pofta** μου άνοιξε η όρεξη // **mi s-a tăiat pofta** μου κόπηκε η όρεξη // **nu am** ~ δεν έχω όρεξη // **nu avea nici o** ~ δεν είχε καμιά όρεξη // **pe pofta inimii** κατά την όρεξη της καρδιάς (κάποιου)
pofteală pofteli *ουσ. θηλ.(λαϊκ.)* 1. η επιθυμία 2. η όρεξη
pofti, poftesc I. *ρ. μετ.* 1. ποθώ, επιθυμώ 2. ορέγομαι 3. καλώ 4. *μτφ.* προσκαλώ // **poftiţi!** ορίστε! // **poftiţi la telefon!** ορίστε στο τηλέφωνο // **vă poftesc să veniţi la mine acasă** σάς καλώ νάρθετε στο σπίτι μου II. *ρ. μέσο.* καλούμαι, είμαι καλεσμένος
pofticios-oasă, pofticioşi-oase *επίθ.* 1. ορεκτικός-ή-ό 2. φαγάδικος-η-ο, με όρεξη για φαγητό 3. λαίμαργος-η-ο, αδηφάγος-ος-ο
poftim *επιφ.* ορίστε // ~ **cartea!** ορίστε το βιβλίο! // ~, **luaţi loc!** ορίστε, καθίστε! // ~? ορίστε; (τί είπατε;) // ~! εμπρός!
poftire, poftiri *ουσ. θηλ.* 1. το θέλημα 2. η επιθυμία 3. η καλή διάθεση για κάτι
pogon, pogoane *ουσ. ουδ.* το ήμισυ του εκταρίου (5 στρέμματα), το ημιεκτάριο
pogonărit *ουσ. ουδ. (ιστ.)* ο φόρος κατά το Μεσαίωνα επί του καλλιεργημένου ημιεκταρίου
pogonici, pogonici *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το βοσκόπουλο
pogrom, pogromuri *ουσ. ουδ.* 1. το πογκρόμ 2. η δίωξη μειονοτήτων η αντιφρονούντων
poiană, poieni *ουσ. θηλ.* 1. το ξέφωτο 2. το άδεντρο μέρος δάσους
poiată, poieţi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η καλύβα 2. το παράπηγμα
poieniţă, poieniţe *ουσ. θηλ.* το μικρό ξέφωτο
poimâine *επιρ.* μεθαύριο
pojar, pojaruri *ουσ. ουδ.* 1. *(ιατρ.)* η ιλαρά 2. το λιοπύρι, το κάμα
pojghiţă, pojghiţe *ουσ. θηλ.* η τσίπα, η πέτσα, η κρούστα
pol, poli *ουσ. αρσ. (γεωγρ.)* 1. ο πόλος 2. το καθένα απ' τα άκρα της ηλεκτρικής στήλης 3. *μτφ.* οτιδήποτε είναι διαμετρικά αντίθετο με κάτι άλλο // **-ul ceresc** ο πόλος τ' ουρανού // **-ul nord** ο Βόρειος Πόλος // **-ul pământului** ο πόλος της γης // **-ul pozitiv şi negativ** ο θετικός και αρνητικός πόλος
pol, poli *ουσ. αρσ.* το εικοσάρικο, το εικοσόφραγκο
polar-ă, polari-e I. *επίθ.* 1. πολικός-ή-ό 2. αρκτικός-ή-ό // **cercul** ~ ο πολικός κύκλος // *μαθ.* **coordonate** -**e** οι πολικές συντεταγμένες // **lumină** -**ă** το πολικό φως // **noaptea** -**ă** η πολική νύχτα // **regiune** -**ă** η πολική περιοχή // **steaua** -**ă** ο πολικός αστέρας // **ursul** ~ η πολική άρκτος // **vulpe** -**ă** η πολική αλεπού // **zona** -**ă** η αρκτική ζώνη II. *ουσ. θηλ.* ο πολικός (ο αστέρας της Μικρής Άρκτου δείχνει το Βορρά)
polarimetrie *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η μέτρησης των πόλων
polarimetru, polarimetre *ουσ. ουδ. (φυσ.)* η συσκευή μέτρησης των πόλων
polariscop, polariscoape *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το πολωσιοσκόπιο
polaritate *ουσ. θηλ.* η πολικότητα
polariza, polarizez I. *ρ. μετ. (φυσ.)* πολώνω, προκαλώ πόλωση II. *ρ. αμ.* παριστάνω πόλωση, έχω δύο πόλους
polarizabil-ă, polarizabili-e *επίθ.* πολώσιμος-η-ο, πού μπορεί να υποστεί πόλωση
polarizant-ă, polarizanţi-te *επίθ. (φυσ.)* πολωτικός-ή -ό // **politică** -**ă** η πολωτική πολιτική // **climat** ~ το πολωτικό κλίμα
polarizare, polarizări *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η πόλωση // ~ **rotatorie** η στροφική πόλωση // ~ **electrică** η ηλεκτρική πόλωση
polarizat-ă, polarizaţi-te *επίθ. (φυσ.)* πολωμένος -η-ο, που έχει πάθει πόλωση (φωτεινή ακτίνα)
polarizator-oare, polarizatori-oare *επίθ.* πολωτικός -ή-ό
polarizaţie, polarizaţii *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η πόλωση (ηλεκτρική, φωτεινή, χρωματική)
polarizor-oare, polarizori-oare I. *επίθ.* πολωτικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο πολωτής (όργανο για πόλωση του φωτός)
polc, polcuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το σύνταγμα (στο Μεσαίωνα)
polcă, polci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η πόλκα (γυναικείο ένδυμα)
polcă, polci *ουσ. θηλ.* η πόλκα, χορός πολωνικής προέλευσης
polcovnic, polcovnici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο συνταγματάρχης
polei, poleiuri *ουσ. ουδ.* ο λεπτός πάγος
polei, poleiesc I. *ρ. μετ.* επιχρυσώνω, χρυσώνω, επαργυρώνω, αργυρώνω, ασημώνω, μαλαματώνω // **a** ~ **cu aur sau cu argint** καλύπτω με στρώμα χρυσού ή αργύρου II. *ρ. μέσο.* επιχρυσώνομαι, επαργυρώνομαι, ασημώνομαι, μαλαματώνομαι
poleială, poleieli *ουσ. θηλ.* 1. το επιχρύσωμα, το ασήμωμα 2. το αλουμινόχαρτο 3. *μτφ.* το λούστρο, το γυάλισμα, το λουστράρισμα, το στίλβωμα 4. το βαράκι

poleire, poleiri *ουσ. θηλ.* 1. η επιχρύσωση, το χρύσωμα, η χρύσωση, η επαργύρωση, η αργύρωση, το ασήμωμα 2. *μτφ.* το γυαλιστερό επίχρισμα κάποιου πράγματος
poleit *ουσ. ουδ.* ιδ. poleire
poleit-ă, poleiți-te *επίθ.* επιχρυσωμένος-η-ο, χρυσωμένος-η-ο, επίχρυσος-η-ο, ασημωμένος-η-ο, επάργυρος-η-ο
poleitor, poleitori *ουσ. αρσ.* ο επιχρυσωτής, ο χρυσωτής, ο επαργυρωτής, ο αργυρωτής
polemic-ă, polemici-ce I. *επίθ.* πολέμιος-ια-ιο II. *ουσ. θηλ.* 1. η πολεμική 2. η λογομαχία, η αμφιλογία
polemist-ă, polemiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* πολεμιστής-ίστρια (ο, η)
polemiza, polemizez *ρ. αμ.* επικρίνω, λογομαχώ, αμφιλέγω
polen, polenuri *ουσ. ουδ. (βοτ.)* η γύρη
polenic, polenici *επίθ. (βοτ.)* της γύρης // **sac ~** ο σάκος της γύρης
poleniza, polenizez *ρ. μετ. (βοτ.)* κάνω την επικονίαση, σκορπίζω τη γύρη για γονιμοποίηση
polenizare, polenizări *ουσ. θηλ.* η επικονίαση με γύρη
poli- συνθετικό λέξεων όμοιο με το ελληνικό πολυ-
poliamidă, poliamide *ουσ. θηλ.* η πολυαμίδη (πλαστική μάζα)
poliandrie *ουσ. θηλ.* η πολυανδρία
poliarhie *ουσ. θηλ.* η πολυαρχία
poliarticular-ă, poliarticulari-e *επίθ. (ιατρ.)* πολύαρθρος-η-ο, με πολλές αρθρώσεις
poliartrită, poliartrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πολυαρθρίτιδα
poliatlon, poliatloane *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πολυάθλημα, το πολύαθλο
poliatomic-ă, poliatomici-ce *επίθ.* πολυατομικός-ή-ό
polibazic, polibazici *επίθ. (χημ.) (για τα οξέα)* πολυβασικός-ή-ό
policandru, policandre *ουσ. ουδ.* το πολύφωτο, το πολυκάντηλο, ο πολυέλαιος
policar, policari *ουσ. αρσ.* ο αντίχειρας
policelular-ă, policelulari-e *επίθ. (βιολ.)* πολυκύτταρος -η-ο
policiclic-ă, policiclici-ce *επίθ. (χημ.)* πολυκυκλικός -ή-ό
policioară, policioare *ουσ. θηλ.* το μικρό ράφι
policlinică, policlinici *ουσ. θηλ.* η πολυκλινική
policlorură, policloruri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το πολυχλωριούχο άλας
policrom-ă, policromi-e *επίθ.* πολύχρωμος-η-ο
policromie, policromii *ουσ. θηλ.* η πολυχρωμία
poliedric-ă, poliedrici-ce *επίθ.* πολυεδρικός-ή-ό, πολύεδρος-η-ο
poliedru, poliedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το πολύεδρο
poliester, poliesteri *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο πολυεστέρας
polietilenă *ουσ. θηλ.* το πολυαιθυλένιο
polifag-ă, polifagi-ge *επίθ.* πολυφάγος-ος-ο
polifagie *ουσ. θηλ.* η πολυφαγία
polifazat-ă, polifazați-te *επίθ.* πολυφασικός-ή-ό // **curent ~** το πολυφασικό ρεύμα
polifonic-ă, polifonici-ce *επίθ.* πολυφωνικός-ή-ό
polifonie, polifonii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η πολυφωνία
polifonizare, polifonizări *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η επίτευξη πολυφωνίας
poligam-ă, poligami-e I. *επίθ.* πολύγαμος-η-ο, πολυγαμικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο πολύγαμος
poligamie *ουσ. θηλ.* η πολυγαμία
poligeneză *ουσ. θηλ.* η πολυγένεση
poligenism *ουσ. ουδ.* η πολυγένεση
poliglot-ă, poligloți-te *επίθ.* πολύγλωσσος-η-ο // **dicționar ~** το πολύγλωσσο λεξικό
poligon, poligoane *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το πολύγωνο
poligonal-ă, poligonali-e *επίθ.* πολυγωνικός-ή-ό, πολύγωνος-η-ο
poligraf, poligrafe *ουσ. αρσ.* ο πολύγραφος (συγγραφέας), ο πολυγράφος (συσκευή)
poligrafic-ă, poligrafici-ce *επίθ.* πολυγραφικός-ή-ό
poligrafie, poligrafii *ουσ. θηλ.* η πολυγραφία
polimer, polimeri *ουσ. αρσ. (χημ.)* η πολυμερής χημική ένωση
polimeriza, polimerizez I. *ρ. μετ.* κάνω πολυμερισμό, ενώνω όμοια μικρά μόρια με μεγαλύτερα μόρια II. *ρ. αμ.* παθαίνω πολυμερισμό (ένωση)
polimerizare, polimerizări *ουσ. θηλ.* ο πολυμερισμός
polimorf-ă, polimorfi-e *επίθ.* πολύμορφος-η-ο
polimorfism *ουσ. ουδ.* 1. η πολυμορφία, ο πολυμορφισμός 2. η αλλοτροπία, ο ετερομορφισμός
polinevrită, polinevrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πολυνευρίτιδα
polinezian-ă, polinezieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πολυνήσιος-α (ο, η) II. *επίθ.* πολυνησιακός-ή-ό
polinom, polinoame *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το πολυώνυμο
polinuclear-ă, polinucleari-e *επίθ.* πολυπυρηνικός -ή-ό (για τα κύτταρα)
poliodă, poliode *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* ο ηλεκτρικός σωλήνας με περισσότερα από δύο ηλεκτρόδια
poliomielită, poliomielite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πολιομυελίτιδα
poliomielitic-ă, poliomielitici-ce *επίθ.* πολιομυελιτικός -ή-ό // **vaccin ~** το αντιπολιομυελιτικό εμβόλιο
polip, polipi *ουσ. αρσ.* ο πολύποδας
polipnee *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πολύπνοια
polipropilenă *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πολυπροπιλίνη, η πλαστική ύλη πολυμερής ένωση
poliritmie, poliritmie *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η πολυρύθμιση, η πολυρυθμία
polis, polisuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η πόλις, η πολιτεία πόλεως
polisemantic-ă, polisemantici-ce *επίθ.* πολυσήμαντος -η-ο, με πολλές σημασίες
polisilabic-ă, polisilabici-ce *επίθ.* πολυσύλλαβος-η-ο
polisportiv-ă, polisportivi-e I. *επίθ.* πολυαθλητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πολυαθλητής-ήτρια (ο, η)
polistiren, polistireni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το πολυστυρένιο, πλαστικό υλικό στερεό, διάφανο, ανθεκτικό
polisulfură, polisulfuri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το πολυθειούχο σώμα
politehnic-ă, politehnici-ce *επίθ.* πολυτεχνικός-ή-ό
politehnică, politehnici *ουσ. θηλ.* το πολυτεχνείο
politehnician-ă, politehnicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* (οικ.) πολυτεχνίτης-ισσα (πολυτεχνίτρα) ο, η 2. πολύτεχνος-η (ο, η)
politehnizare *ουσ. θηλ.* ο πολυτεχνισμός, η πολυτεχνία
politeism *ουσ. ουδ.* ο πολυθεϊσμός
politeist-ă, politeiști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πολυθεϊστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* πολύθεος-η-ο, πολυθεϊστικός-ή-ό

politețe, politeți I. *ουσ. θηλ.* 1. η ευγένεια, η ευγενικότητα 2. η φιλοφρόνηση // **pluralul politeții** ο πληθυντικός της ευγένειας
politic-ă, politici-ce I. *επίθ.* πολιτικός-ή-ό // **chestiuni -e** τα πολιτικά // **drepturi -e** τα πολιτικά δικαιώματα // **geografie -ă** η πολιτική γεωγραφία // **om ~** ο πολιτικός άντρας // **testamentul ~** η πολιτική διαθήκη // **viața -ă** η πολιτική ζωή II. *ουσ. θηλ.* η πολιτική, η τέχνη διακυβέρνησης του κράτους // **-a de forță** η πολιτική της ισχύος // **-a de pace** η ειρηνική πολιτική // **-a externă** η εξωτερική πολιτική // **-a struțului** η πολιτική της στρουθοκαμήλου
politicește *επιρ.* πολιτικώς, από πολιτική άποψη
politician, politicieni *ουσ. αρσ.* 1. ο πολιτευτής, ο πολιτικός 2. *(χλευασ.)* ο πολιτικάντης // **~ de stânga** ο αριστερός πολιτικός
politicianism *ουσ. ουδ.* η πολιτικολογία, η ασχολία με την πολιτική
politicianist-ă, politicianiști-ste I. *ουσ. αρσ.* ο πολιτικάντης II. *επίθ.* πολιτικάντικος-η-ο
politicos-oasă, politicoși-oase I. *επίθ.* 1. ευγενικός-ή-ό, ευγενής-ής-ές 2. φιλοφρονητικός-ή-ό 3. χρηστοήθης-ης-ες // **purtare -oasă** η ευγενική συμπεριφορά, η λεπτή συμπεριφορά II. *επιρ.* 1. ευγενικά, ευγενώς 2. φιλοφρονητικά 3. χρηστοηθώς
politiza, politizez *ρ. μετ.* πολιτικοποιώ, προσδίδω πολιτικό χαρακτήρα
politizare, politizări *ουσ. θηλ.* η πολιτικοποίηση, ο πολιτικός προσανατολισμός
politruc, politruci *ουσ. αρσ.* ο πολιτικός ηγήτορας
polițai, polițai *ουσ. αρσ.* ο αστυνομικός, ο πόλισμαν
poliță, polițe *ουσ. θηλ.* 1. το ράφι 2. η εταζέρα
poliță, polițe *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η συναλλαγματική, το γραμμάτιο // **~ de asigurare** το ασφαλιστικό συμβόλαιο // **~ în alb** η συναλλαγματική εν λευκώ // **a plăti cuiva polița** πληρώνω σε κάποιον τη συναλλαγματική (εκδικούμαι)
poliție, poliții *ουσ. θηλ.* η αστυνομία // **a face ~** αστυνομεύω, τηρώ τη δημόσια τάξη
polițienesc-ească, polițienești *επίθ.* αστυνομικός-ή-ό // **autoritate polițienească** η αστυνομική αρχή // **stat ~** το αστυνομικό κράτος // **corpul ~** το αστυνομικό σώμα
polițism *ουσ. ουδ.* η αστυνόμευση
polițist-ă, polițiști-ste I. *επίθ.* αστυνομικός-ή-ό // **film ~** το αστυνομικό φιλμ // **roman ~** το αστυνομικό μυθιστόρημα II. *ουσ. αρσ.* 1. ο αστυνόμος, ο αστυφύλακας 2. ο αστυνομικός πράκτορας
poliurie, poliurii *ουσ. θηλ.* η πολυουρία
polivalent-ă, polivalenți-te *επίθ. (χημ.)* πολυσθενής -ής-ές
polivinil *ουσ. ουδ. (χημ.)* το πολυβινύλιο
polivitamină, polivitamine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* (στον πληθ.) οι πολυβιταμίνες
poliza, polizez *ρ. μετ. (τεχ.)* 1. ακονίζω, τροχίζω 2. αποξέω // **mașină de -t** το ακονιστήρι, η ακόνη
polizaharidă, polizaharide *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πολυσακχαροειδής ουσία (από τους υδατάνθρακες)
polizare, polizări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. το ακόνημα, το ακόνισμα 2. η απόξεση, η απόξυση
polizat-ă, polizați-te *επίθ.* ακονισμένος-η-ο, τροχισμένος-η-ο
polizor, polizoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ακόνι, η ακόνη
polo *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πόλο, το ουώτερ-πόλο // **~ pe apă** η υδατοσφαίριση
poloboc, poloboace *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το βαρέλι, το βυτίο 2. το αλφάδι, των χτιστών
polog, poloage *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το χερόβολο, το χερόβολο σταχυών
poloist, poloiști *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο υδατοσφαιριστής
polon-ă, poloni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Πολωνός, η Πολωνέζα II. *επίθ.* πολωνικός-ή-ό, πολωνέζικός-η-ο // **strada Polonă** η πολωνική οδός // **limba -ă** η πολωνική γλώσσα
polonez-ă, polonezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πολωνέζος-έζα (ο, η) II. *επίθ.* πολωνέζικος-η-ο III. *ουσ. θηλ.* η πολωνέζα (χορός)
polonic, polonice *ουσ. ουδ.* το μεγάλο κουτάλι, η κουτάλα
poloniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το πολώνιο
poltron-ă, poltroni-e I. *επίθ. (αρχ.)* 1. δειλός-ή-ό, άνανδρος-η-ο 2. φοβιτσιάρης-α-ικο, φοβιτσιάρικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δειλός-ή (ο, η), φοβητσιάρης-α (ο, η)
poltronerie, poltronerii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η δειλία, το δείλιασμα, ο φόβος, η ανανδρία
polua, poluez I. *ρ. μετ.* 1. ρυπαίνω, λερώνω, βρωμίζω 2. μιαίνω II. *ρ. μέσο.* ρυπαίνομαι
poluant-ă, poluanți-te *επίθ.* ρυπαντικός-ή-ό
poluare, poluări *ουσ. θηλ.* 1. η ρύπανση, ο ρύπος 2. η μίανση, η μόλυνση // **-a mediului înconjurător** η ρύπανση του περιβάλλοντος
poluat-ă, poluați-te *επίθ.* ρυπαρός-ή-ό, ρυπασμένος-η-ο
poluție, poluții *ουσ. θηλ.* η ονείρωξη
pom, pomi *ουσ. αρσ.* το δέντρο // **~ de Crăciun** το Χριστουγεννιάτικο δέντρο // **~ de iarnă** το χειμωνιάτικο δέντρο // **~ fructifer** το καρποφόρο δέντρο
pomadă, pomezi *ουσ. θηλ.* 1. η πομάδα 2. η αρωματική 3. η αλοιφή, η μυραλοιφή
pomanagioaică, pomanagioaice *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* 1. η τζαμπατζού 2. η διακονιάρα, η ζητιάνα
pomanagiu, pomanagii *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* 1. ο τσαμπατζής 2. ο διακονιάρης, ο ζήτουλας, ο ζητιάνος, ο ψωμοζήτης
pomană, pomeni I. *ουσ. θηλ.* 1. η ελεημοσύνη, η ελήση 2. η βοήθεια 3. το ψυχικό 4. το αντίψυχο, το συχώριο, το μνημόσυνο // **a cere de ~** ζητιανεύω, ζητώ ελεημοσύνη // **a umbla după ~** γυρεύω ελεημοσύνη // **ca la ~** όπως σε ελεημοσύνη (σε μεγάλο αριθμό) // **cel care face ~** ο ελεήμονας // **faceți-vă ~ oameni buni!** αώστε μια μικρή βοήθεια χριστιανοί! II. *επίθ και επιρ. έκφρ.* **de ~** για ελεημοσύνη, δωρεάν, τζάμπα
pomăda, pomădez I. *ρ. μετ.* αλείφω με πομάδα, καλύπτω με πομάδα II. *ρ. μέσο.* αλείφομαι με πομάδα
pomădat-ă, pomădați-te *επίθ.* αλειμμένος-η-ο με πομάδα
pomelnic, pomelnice *ουσ. ουδ.* το ψυχοχάρτι
pomeneală *ουσ. θηλ.* // **nici ~** ούτε μιλιά, ούτε ίχνος
pomeni, pomenesc I. *ρ. αμ.* 1. θυμίζω 2. αναφέρω 3. μιλώ για κάποιον ή για κάτι // **ea îl pomenea deseori** αυτή μιλούσε γι' αυτόν συχνά II. *ρ. μετ.* 1. μνημονεύω 2. θυμίζω, υπενθυμίζω, ενθυμίζω //

mă vei ~ θα με θύμισε (θυμήθηκε) ΙΙΙ. *ρ. μέσο.* 1. βρίσκομαι 2. αναφέρομαι // **ne-am -t cu ei** βρεθήκαμε μ' αυτούς // **nici că se pomeneşte** ούτε καν αναφέρεται // **te pomeneşti că...** είναι δυνατό να... μπορεί να... έχει γούστο να..

pomenire, pomeniri *ουσ. θηλ.* 1. η μνημόνευση, το μνημόνευμα 2. το μνημόσυνο // **veşnica** ~ η αιωνία μνήμη

pomenit-ă, pomeniţi-te *επίθ.* 1. μνημονευμένος-η-ο 2. αναφερόμενος-η-ο 3. επικαλούμενος-η-ο

pomet, pometuri *ουσ. ουδ.* 1. ο δεντρώνας 2. τα πολλά φρούτα, τα οπωρικά

pomeţi *ουσ. αρσ. πληθ.* τα μήλα των παρειών κάτω από τους κροτάφους, τα ζθγωματικά οστά

pomicol-ă, pomicoli-e *επίθ.* 1. δεντροκομικός-ή-ό 2. δεντρόφυτος-η-ο // **tehnician** ~ ο δεντροκόμος

pomicultor, pomicultori *ουσ. αρσ.* ο δεντροκαλλιεργητής, ο δενδροκόμος

pomicultură *ουσ. θηλ.* η δεντροκαλλιέργεια, η δενδροκομία

pomină Ι. *ουσ. θηλ.* 1. η φήμη, το όνομα 2. το ονομαστό, το ξακουστό // **a i se duce (sau a-i merge) pomina** φτάνω γνωστός, περίφημος, αποκτάω φήμη // **a se face (sau a ajunge) de** ~ γίνομαι περίγελος // **a rămâne de** ~ μένω ονομαστός, παροιμιώδης ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ αξέχαστος-η-ο, αξιομνημόνευτος-η-ο, περίφημος-η-ο, ξακουστός-ή-ό

pomişor, pomişori *ουσ. αρσ.* το δεντράκι, το δεντρύλλιο, το δεντρούλι

pomologie *ουσ. θηλ.* η δεντροκομία, η δεντροκαλλιέργεια

pomoste, pomoste *ουσ. θηλ.* το επίχωμα

pomosteală, pomosteli *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η επιχωμάτωση

pomosti, pomostesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* επιχωματώνω, υψώνω το έδαφος με επιχωμάτωση

pompa, pompez *ρ. μετ.* αντλώ, τρομπάρω // **a** ~ **bani de undeva** αποκτώ χρήματα από κάπου

pompagiu, pompagii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο τουλουμπατζής, ο χειριστής της αντλίας

pompaj, pompaje *ουσ. ουδ.* η άντληση, το τρομπάρισμα

pompare, pompări *ουσ. θηλ.* η άντληση, το τρομπάρισμα

pompă, pompe *ουσ. θηλ.* η αντλία, η τρόμπα, η τουλούμπα // ~ **aspiratoare** η αναρροφητική αντλία // ~ **compresoare** η συμπιεστική αντλία // ~ **de aer** η αεραντλία // ~ **de apă** η υδραντλία // ~ **de incendiu** η πυροσβεστική αντλία, η τουλούμπα

pompă, pompe *ουσ. θηλ.* 1. η πομπή, η τελετή 2. η επίδειξη, η συνοδεία, η ακολουθία // **pompe funebre** οι επικήδειες τελετές

pompier, pompieri *ουσ. αρσ.* ο πυροσβέστης

pompieristic-ă, pompieristici-ce Ι. *επίθ.* πυροσβεστικός -ή-ό ΙΙ. *επιρ.* πυροσβεστικά

pompon, pompoane *ουσ. ουδ.* το κρόσσι, η φούντα

pompos-oasă, pompoşi-oase Ι. *επίθ.* πομπώδης-ης-ες, μεγαλοπρεπής-ής-ές ΙΙ. *επιρ.* πομπωδώς, μεγαλοπρεπώς

ponce *επίθ. αμετάβλ.* // **piatră** ~ η σπογγώδης πέτρα, η ελαφρόπετρα

pondera, ponderez Ι. *ρ. μετ.* σταθμίζω, ισοσταθμίζω, μετριάζω ΙΙ. *ρ. μέσο.* ισοσταθμίζομαι, μετριάζομαι

ponderabil-ă, ponderabili-e *επίθ.* ισοστάθμητος-η-ο, σταθμητός-ή-ό

ponderabilitate *ουσ. θηλ.* η στάθμιση, το ζύγιασμα

ponderare, ponderări *ουσ. θηλ.* 1. η ισοστάθμιση, ο μετριασμός 2. η ισορρόπηση, η ισοζύγηση

ponderat-ă, ponderaţi-te *επίθ.* 1. ισόσταθμος-η-ο, ισόρροπος-η-ο, ισόζυγος-η-ο 2. μετριασμένος-η -ο 3. *μτφ.* φρόνιμος-η-ο, μέτριος-α-ο, μετριοπαθής-ής-ές, συγκρατημένος-η-ο // **media -ă** ο μέσος όρος

ponderator-oare, ponderatori-oare *επίθ.* 1. μετριαστικός-ή-ό 2. ισοσταθμίζων-ουσα-ον // **corpul** ~ το μετριαστικό σώμα

ponderaţie *ουσ. θηλ.* η ισοστάθμιση 2. η μετριότητα, η μετριοπάθεια 3. η ισορρόπηση, η φρόνηση, η φρονιμάδα, η σύνεση

pondere, ponderi *ουσ. θηλ.* το βάρος, η βαρύτητα // ~ **atomică** το ατομικό βάρος

ponegreală, ponegreli *ουσ. θηλ.* 1. η αμαύρωση, η δυσφήμηση 2. η κακολογία, η κακογλωσσιά, το κουτσομπολιό

ponegri, ponegresc Ι. *ρ. μετ.* 1. αμαυρώνω, δυσφημώ 2. κακολογώ, κακογλωσσεύω, κουτσομπολεύω 3. διασύρω ΙΙ. *ρ. μέσο* αμαυρώνομαι, δυσφημίζομαι // **se ponegresc cu orice prilej** δυσφημίζονται με κάθε ευκαιρία

ponegrire, ponegriri *ουσ. θηλ.* 1. η αμαύρωση, η δυσφήμηση 2. ο διασυρμός

ponegritor-oare, ponegritori-oare Ι. *επίθ.* 1. αμαυρωτικός-ή-ό, δυσφημηστικός-ή-ό 2. συκοφαντικός-ή-ό ΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αμαυρωτής-ώτρια (ο, η), δυσφημιστής-ίστρια (ο, η) 2. κακολόγος (ο, η) 3. συκοφάντης-άντρια (ο, η)

ponei, ponei *ουσ. αρσ.* το πόνεϊ, το αλογάκι

ponor, ponoare *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η χαράδρα

ponós, ponoase *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το δυσάρεστο εποκόλοθο, η σκοτούρα, ο μπελάς 2. η δυσαρέσκεια // **a trage ponoasele** τραβώ τους μπελάδες (πληρώνω τα σπασμένα) // **unii cu foloasele şi alţii cu ponoasele** μερικοί με τις ωφέλειες και οι άλλοι με τους μπελάδες

ponosi, ponosesc Ι. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. φθείρω, τρίβω 2. καταστρέφω ρούχο, ένδυμα με τη χρήση 3. διασύρω, δυσφημώ ΙΙ. *ρ. μέσο.* φθείρομαι, παθαίνω φθορά με την τριβή, τρίβομαι // **haina s-a -t** το ρούχο έπαθε τριβή, είναι τριμμένο, είναι τριφτό

ponosire, ponosiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η φθορά από τρίψιμο 2. η βλάβη από τριβή (ρούχο)

ponosit-ă, ponosiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. εφθαρμένος -η-ο, τριμμένος-η-ο 2. μεταχειρισμένος-η-ο (ρούχο)

pont, ponţi *ουσ. αρσ.* ο πόντος, η μονάδα μέτρησης στα τυχερά παιχνίδια

pont, ponturi *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. ο υπαινιγμός 2. το υπονοούμενο // **a vinde -ul** πουλώ το απόρρητο, φανερώνω το μυστικό σε κάποιον // **a vorbi în -uri** μιλώ με υπονοούμενα, υπαινίσσομαι

ponta, pontez Ι. *ρ. αμ.* ποντάρω, μαρκάρω *(για τη παρουσία μου στη δουλειά)* ΙΙ. *ρ. μετ.* μαρκάρω, επισημαίνω το χρόνο εργασίας

ponta, pontez Ι. *ρ. αμ.* έχω πόντο σε τυχερό παιχνίδι ΙΙ. *ρ. μετ.* καταθέτω το χρηματικό ποσό για πόντο

pontaj, pontaje *ουσ. ουδ.* το ποντάρισμα

pontare, pontări *ουσ. θηλ.* ιδ. pontaj

pontat-ă, pontați-te *επίθ.* ποντaρισμένος-η-ο
pontator-oare, pontatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποvταδόρος-όρα (ο, η), σημειωτής (ο)
pontic-ă, pontici-ce *επίθ.* Πόντιος-α-ο
pontif, pontifi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο ποντίφικας, ο πάπας
pontifical-ă, pontificali-e *επίθ:* ποντιφικός-ή-ό, παπικός-ή-ό
pontificat, pontificate *ουσ. ουδ.* η παποσύνη
ponton, pontoane *ουσ. ουδ.* 1. η πλωτή γέφυρα 2. ο πλωτήρας 3. το πλοιάριο
pontonier, pontonieri *ουσ. αρσ.* 1. ο γεφυροποιός (πλωτήρων) 2. ο χειριστής πλωτών γεφυρών
pop, popi *ουσ. αρσ. (οικοδ.)* ο στύλος (για στήριξη της στέγης)
pop *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η μουσική ποπ, το μουσικό κομμάτι της μουσικής πόπ
popas, popasuri *ουσ. ουδ.* 1. το κατάλυμα 2. η στάθμευση, ο σταθμός, η στάση, το σταμάτημα // **fără ~** χωρίς σταμάτημα // **în -uri** σε καταλύματα, με σταθμεύσεις, με διακοπές
popă, popi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο παπάς 2. ο ρήγας (της τράπουλας) 3. ο ιερέας // **popa prostu'** ο κουτός παπάς (είδος παιχνιδιού με τα παιγνιόχαρτα) // **a da ortul popii** πεθαίνω // **a plăti ca popa** πληρώνω σίγουρα // **a umbla cu uite popa nu e popa** σαν τον φούρνο του Χότζα
popândău, popândăi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* είδος μικρού τρωκτικού θηλαστικού του κάμπου (μοιάζει με ποντίκι)
popesc-ească, popeşti *επίθ. (λαϊκ.)* παπαδίστικος-η-ο
popeşte *επιρ (λαϊκ.)* παπαδίστικα
popi, popesc I. *ρ.μετ.* χειροτονώ, κάνω κάποιον παπά II. *ρ. μέσο.* γίνομαι παπάς, χειροτονούμαι παπάς
popic, popice *ουσ. ουδ. (αθλ.)* ο ξύλινος κώνος, το μπόουλιγκ (bowling)
popicărie, popicării *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η πίστα για το άθλημα με τους ξύλινους κώνους - η πίστα μπόουλιγκ
popie, popii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ιεροσύνη, η παπαδική
popime *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το παπαδαριό, το παπαδολόι, η παπαδουριά, το πλήθος από παπάδες
poplin, poplinuri *ουσ. ουδ.* η ποπλίνα
poponeț, poponețe *ουσ. ουδ. (οικ.)* ο πισινός, ο κώλος
popor, popoare I. *ουσ. ουδ.* 1. ο λαός 2. το πλήθος // **-ul suveran** ο κυρίαρχος λαός // **-ul răsculat** ο εξεγερμένος λαός // **în fața -ului** απέναντι του λαού // **reprezentant al -ului** ο αντιπρόσωπος του λαού // **vocea -ului mânia domnului** η φωνή λαού οργή Θεού II. *επιθ. έκφρ.* **din ~** απ' το λαό, λαϊκός-ή-ό
poporan-ă, poporani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο άνθρωπος του λαού, ο ποπολάρος II. *επίθ.* λαϊκός-ή-ό
poporanism *ουσ. ουδ.* ρουμανικό κοινωνικό-λογοτεχνικό κίνημα που θεωρεί την αγροτιά σαν βασική κοινωνική τάξη
poporanist-ă, poporanişti-ste I. *επίθ.* λαϊκός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οπαδός της λαϊκότητας (ο, η)
poposi, poposesc *ρ. αμ.* 1. καταλύω 2. σταθμεύω 3. μένω κάπου προσωρινά
poposire, poposiri *ουσ. θηλ.* 1. η κατάλυση, το κατάλυμα 2. η στάθμευση, η στάση, το σταμάτημα
popotar, popotari *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο καντινιέρος, ο διαχειριστής καντίνας αξιωματικών
popotă, popote *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η καντίνα αξιωματικών, το μαγειρείο για τους αξιωματικούς
popou, popouri *ουσ. ουδ. (οικ.)* ο ποπός
popreală, popreli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το εμπόδιο, ο εμποδισμός 2. η απαγόρευση 3. η φυλάκιση
popri, popresc *ρ. μετ.* 1. εμποδίζω 2. κατακρατώ 3. *νομ.* κατάσχω, συγκρατώ, κρατώ, δεσμεύω
poprire, popriri *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η κράτηση, η δέσμευση ποσού 2. η κατακράτηση ποσού από το μισθό του οφειλέτη για τα χρέη πού έχει απέναντι σ' ένα τρίτο 3. η κατάσχεση ενεχυριαστική
popritor-oare, popritori-oare *επίθ. (νομ.)* ο παρακατών
popula, populez *ρ. μετ.* κατοικίζω, εποικίζω, εγκαθιστώ πληθυσμό σε ορισμένη περιοχή
popular-ă, populari-e *επίθ.* 1. λαϊκός-ή-ό 2. δημοφιλής-ής-ές, λαοφιλής-ής-ές // **muzică -ă** η λαϊκή μουσική // **port ~** η λαϊκή ενδυμασία // **serbare -ă** το λαϊκό πανηγύρι
populare, populări *ουσ. θηλ.* η κατοίκηση, ο εποικισμός
popularitate *ουσ. θηλ.* 1. η δημοτικότητα, η λαϊκότητα 2. η απλότητα
populariza, popularizez *ρ. μετ.* 1. εκλαϊκεύω, κάνω κάτι προσιτό στο λαό 2. διαδίδω
popularizare, popularizări *ουσ. θηλ.* 1. η εκλαΐκευση, το να γίνεται κάτι προσιτό στο λαό 2. η διάδοση
popularizat-ă, popularizați-te *επίθ.* εκλαϊκευτικός -ή-ό // **ştiință -ă** η εκλαϊκευτική επιστήμη
popularizator-oare, popularizatori-oare I. *επίθ.* εκλαϊκευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκλαϊκευτής-εύτρια (ο, η)
populat-ă, populați-te *επίθ.* κατοικημένος-η-ο, πολυπληθής-ής-ές
populație, populații *ουσ. θηλ.* ο πληθυσμός // **~ urbană** ο αστικός πληθυσμός // **~ rurală** ο αγροτικός πληθυσμός // **~ civilă** ο άμαχος πληθυσμός, ο πολιτικός πληθυσμός // **recensământul -i** η απογραφή του πληθυσμού
populism *ουσ. ουδ.* λαϊκισμός
por, pori *ουσ. αρσ.* ο πόρος
porc, porci *ουσ. αρσ.* 1. το γουρούνι, ο χοίρος 2. *μτφ.* ο αναίσθητος άνθρωπος, ο αναιδής, άξεστος, βρομιάρης // **~ de mare** το γουρουνόψαρο, είδος ψαριού, ο κεντρίνος, ο αλωπεκίας // **~ mistreț** ο αγριόχοιρος, το αγριογούρουνο, ο κάπρος // **a face pe cineva albie de -i** προφέρω σε κάποιον λόγια περιφρονητικά // **a îngrăşa -ul în ajun** (για καθυστεριμένες ετοιμασίες) // **carne de ~** το χοιρινό κρέας // **crescător de -i** ο χοιροτρόφος // **crescătorie de -i** ο χοιροτροφείο // **creşterea -ilor** η χοιροτροφία // **de ~** γουρουνήσιος-ια-ιο, χοιρινός-ή-ό // **n-am păzit -ii împreună** δεν φυλάξαμε μαζί τα γουρούνια (δεν είμαστε ίσοι)
porcar, porcari *ουσ. αρσ.* ο γουρουνάς, ο χοιροβοσκός
porcărie, porcării *ουσ. θηλ.* 1. το χοιροστάσιο, το χοιροτροφείο 2. *μτφ.* η ακαθαρσία, η αισχρότητα, η αγένεια, η γουρουνιά
porcesc-ească, porceşti *επίθ.* 1. γουρουνίσιος-ια-ιο 2. *μτφ.* κατώτερης ποιότητας // **a avea noroc ~**

έχω γουρουνίσια τύχη (μεγάλη τύχη) // **cartofi porcești** οι πατάτες κατώτερης ποιότητας (οι πατάτες για τα γουρούνια)
porcin-ă, porcini-e I. *επίθ.* γουρουνίσιος-ια-ιο, χοιρινός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* (στο πληθ.) τα γουρουνίσια, τα χοιροειδή
porcos-oasă, porcoși-oase *επίθ.* γουρουνομαθημένος -η-ο, γουρουνοειδής-ής-ές, ανάγωγος-η-ο, χυδαίος -αία-αίο, αισχρός-ή-ό, αγενής-ής-ές
poreclă, porecle *ουσ. θηλ.* το παρατσούκλι, το σουσούμι, το παρανόμι, το επώνυμο, το παρωνύμιο
porecli, poreclesc *ρ. μετ.* 1. παρονομάζω, επονομάζω 2. αποκαλώ, βγάζω παρατσούκλι
poreclire, porecliri *ουσ. θηλ.* η παρονομασία, το παρωνύμιο, το βγάλσιμο παρατσουκλιού
poreclit-ă, porecliți-te *επίθ.* παρονομασμένος-η-ο
porfir *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο πορφυρίτης
porfiră, porfire *ουσ. θηλ.* η πορφύρα
porfiric-ă, porfirici-ce *επίθ.* πορφυρός-ή-ό
porfirină, porfirine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πορφυρίνη, χρωστική βαθυκόκκινη ουσία
porfiriu-ie, porfirii *επίθ.* πορφυρένιος-α-ο
porni, pornesc I. *ρ. αμ.* 1. ξεκινώ, αναχωρώ, φεύγω 2. αρχίζω να κινούμαι // **a ~ cu dreptul** ξεκινώ με το δεξί (έχω επιτυχία) // **a ~ cu stângul** ξεκινώ με το αριστερό (δεν έχω επιτυχία) // **a ~ de la premisa** ξεκινώ από την αφετηρία // **a ~ la drum** ξεκινώ // **aceasta a -t de la el** αυτό ξεκίνησε απ' αυτόν II. *ρ. μέσο.* 1. κινούμαι 2. καταπιάνομαι με κάτι 3. εξαπολύομαι, ξεσπώ // **s-a -t o furtună** ξέσπασε η φουρτούνα III. *ρ. μετ.* 1. θέτω σε κίνηση, βάζω σε κίνηση 2. εκκινώ 3. εξορμίζω 4. κινώ αγωγή η πολεμική 5. θέτω σε πορεία 6. παροτρύνω // **a ~ un motor** βάζω μπρος κινητήρα
pornire, porniri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεκίνημα, η εκκίνηση 2. η αναχώρηση 3. η τάση, η προδιάθεση 4. η εξόργιση // **~ spre rău** η προδιάθεση για κακό
pornit-ă, porniți-te *επίθ.* 1. ξεκινημένος-η-ο, εκκινημένος-η-ο 2. επιρρεπής-ής-ές 3. εξοργισμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο 4. σε κίνηση
pornografic-ă, pornografici-ce I. *επίθ.* πορνογραφικός-ή-ό // **scriere -ă** το πορνογράφημα II. *επιρ.* πορνογραφικά
pornografie, pornografii *ουσ. θηλ.* η πορνογραφία
poros-oasă, poroși-oase *επίθ.* πορώδης-ης-ες
porozitate *ουσ. θηλ.* το πορώδες
port, porturi *ουσ. ουδ.* 1. η ενδυμασία 2. το ντύσιμο, η φορεσιά 3. η συμπεριφορά, η διαγωγή, το φέρσιμο // **-ul armelor** η οπλοφορία // **-ul național** η εθνική ενδυμασία // **ori te poartă cum ți-e vorba, ori vorbește cum ți-e -ul** η να φέρεσαι όπως είναι ο λόγος σου ή να μιλάς όπως είναι η φορεσιά σου
port, porturi *ουσ. ουδ.* 1. το λιμάνι, ο όρμος 2. ο ναύσταθμος // *(ναυτ.)* **a ancora în ~** ελλιμενίζω, προσορμίζω // **a intra în ~** μπαίνω στο λιμάνι // **căpitan de ~** ο λιμενάρχης // **~ maritim** το θαλάσσιο λιμάνι
portabil-ă, portabili-e *επίθ.* φορητός-ή-ό // **armă -ă** το φορητό όπλο // **televizor ~** η φορητή τηλεόραση
portal, portaluri *ουσ. ουδ.* ο πυλώνας, η μεγάλη πόρτα οικοδομής
portaltoi, portaltoaie *ουσ. ουδ.* 1. ο εμβολιοφόρος, ο φέρων εμβόλιο 2. το εμβολιασμένο φυτό
portant-ă, portanți-te *επίθ.* φορών-ούσα-όν
portanță, portanțe *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η φοράς δύναμη
portar, portari *ουσ. αρσ.* 1. ο θυρωρός, ο πορτιέρης 2. *αθλ.* ο τερματοφύλακας
portarmă *ουσ. θηλ.* η οπλοφορία // **permis de ~** η άδειοι οπλοφορίας
portativ, portative *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το πεντάγραμμο
portativ-ă, portativi-e *επίθ.* φορητός-ή-ό, φερτός-ή-ό, μετακινητός-ή-ό // **dicționar ~** το φορητό λεξικό
portavion, portavioane *ουσ. ουδ.* το αεροπλανοφόρο
portavoce, portavoce *ουσ. ουδ.* 1. ο τηλεβόας, ο φωναγωγός 2. το χωνί
portăreasă, portărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα θυρωρός
portărel, portărei *ουσ. αρσ.* ο δικαστικός κλητήρας
portbagaj, portabagaje *ουσ. ουδ.* το πορτμπαγκάζ
portbaionetă, portbaionete *ουσ. θηλ.* η ξιφοθήκη
portchei, portchei *ουσ. ουδ.* η θήκη για κλειδιά, το πορτκλέ
portcuțit, portcuțite *ουσ. ουδ.* η μαχαιροθήκη
portdrapel, portdrapele *ουσ. ουδ.* ο σημαιοφόρος
porthartă, porthărți *ουσ. θηλ.* η χαρτοθήκη
portic, porticuri *ουσ. ουδ.* το πρόστυλο, η στοά
portieră, portiere *ουσ. θηλ.* 1. η πόρτα αυτοκινήτου, η πορτούλα 2. το παραπέτασμα για απόκρυψη πόρτας
portiță, portițe *ουσ. θηλ.* 1. η πορτούλα, η θυρίδα 2. η διέξοδος // **~ de scăpare** η διέξοδος, η θύρα σωτηρίας, ο τρόπος γλιτωμού από δυσαρέσκεια
portjartier, portjartiere *ουσ. ουδ.* η πορτζαρτιέρα
portmantou, portmantouri *ουσ. ουδ.* το πορτμαντό
portmoneu, portmonee *ουσ. ουδ.* το πορτμονέ, το πορτοφόλι, το βαλάντιο
porto *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* τα ταχυδρομικά τέλη
porto *ουσ. ουδ.* το κρασί Πόρτο (της Πορτογαλίας)
portocal, portocali *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η πορτοκαλιά
portocală, portocale *ουσ. θηλ.* το πορτοκάλι
portocaliu-ie, portocalii I. *επίθ.* πορτοκαλής-ιά-ί // **o bluză -ie** η πορτοκαλιά μπλούζα // **o stofă -ie** το πορτοκαλί ύφασμα II. *ουσ. ουδ.* το πορτοκαλί χρώμα
portochelari *ουσ. αρσ.* η θήκη γυαλιών
portofel, portofele *ουσ. ουδ.* το πορτοφόλι
portofoliu, portofolii *ουσ. ουδ.* το χαρτοφυλάκιο // *(εμπόρ.)* **~ de comenzi** το χαρτοφυλάκιο παραγγελιών // **ministru fără ~** ο υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου
porto-franc *ουσ. ουδ.* το ανοιχτό λιμάνι
portperie, portperii *ουσ. θηλ.* η βουρτσοθήκη
portret, portrete *ουσ. ουδ.* η προσωπογραφία, το πορτρέτο
portretist-ă, portretiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η προσωπογράφος, πορτρετίστας-ίστρια (ο, η)
portretistic-ă, portretistici-ce I. *επίθ.* προσωπογραφικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η προσωπογραφία
portretiza, portretizez *ρ. μετ.* προσωπογραφώ, ζωγραφίζω πρόσωπο ανθρώπου
portretizare, portretizări *ουσ. θηλ.* το πορτρετάρισμα, η αναπαράσταση με την προσωπογραφία
portțigaret, portțigarete *ουσ. ουδ.* 1. η τσιγαροθήκη, η πίπα 2. η ταμπακέρα

portuar-ă, portuari-e *επίθ.* λιμενικός-ή-ό // **personalul** ~ το λιμενικό προσωπικό
portughez-ă, portughezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πορτογάλος-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* πορτογαλικός-ή-ό // **limba -ă** η πορτογαλική γλώσσα
portvizit, portvizite *ουσ. ουδ.* 1. ο χαρτοφύλακας 2. το πορτοφόλι
porțelan, porțelanuri *ουσ. ουδ.* η πορσελάνη // **de** ~ πορσελάνινος-η-ο
porție, porții *ουσ. θηλ.* 1. το μερτικό, το μερίδιο 2. η μερίδα
porțiune, porțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μερίδα, το μερίδιο 2. το τεμάχιο, το τμήμα // **pe -a mea** στο μερίδιό μου // ~ **de drum** το τμήμα δρόμου
porumb, porumbi, porumburi I. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. το καλαμπόκι, ο αραβόσιτος 2. *ορνιθ.* το περιστέρι // **a lua -ul de pe foc** παίρνω το καλαμπόκι από τη φωτιά, ματαιώνω, εμποδίζω την εκτέλεση κάποιου πράγματος // **știulete de** ~ η ρόκα καλαμποκιού II. *ουσ. ουδ. (γεωρ.)* η καλαμποκιά // **lan de** ~ το σπαρτό με καλαμποκιές
porumbac-ă, porumbaci-ce I. *επίθ. (επαρχ.)* παρδαλός-ή-ό, ποικίλος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* η μεγάλη πεταλούδα
porumbar, porumbare *ουσ. ουδ.* 1. ο περιστερώνας 2. η ξύλινη κατασκευή πάνω σε δάπεδο για τη διαφύλαξη ροκών καλαμποκιού
porumbar, porumbari *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μπουρνελιά
porumbel-ea, porumbei-ele I. *ουσ. αρσ.* το περιστέρι // ~ **voiajor** το ταξιδιάρικο περιστέρι // **de** ~ περιστέρινος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* η περιστερά
porumbiște, porumbiști *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο αραβοσιτώνας, οι καλαμποκιές
porumbiță, porumbițe *ουσ. θηλ.* η περιστερά
poruncă, porunci *ουσ. θηλ.* 1. η εντολή, η προσταγή, το πρόσταγμα 2. η διαταγή, το κέλευσμα // **cele zece porunci** οι Δέκα Εντολές του Θεού, ο Δεκάλογος
porunceală *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η προσταγή, το πρόσταγμα, το παράγγελμα
porunci, poruncesc *ρ. μετ.* 1. διατάζω, προστάζω, παραγγέλνω 2. κελεύω, ορίζω, επιτάσσω // **mi-a -t să ies** με διέταξε να βγω
poruncitor-oare, poruncitori-oare I. *επίθ.* 1. προστακτικός-ή-ό 2. επιτακτικός-ή-ό // **ton** ~ ο προστακτικός τόνος (η προστακτική)
posac-ă, posaci-ce *επίθ.* 1. κατσουφιασμένος-η-ο 2. σκυθρωπός-ή-ό 3. κατηφής-ής-ές 4. *μτφ.* σκοτεινός-ή-ό, θλιβερός-ή-ό
posadă, posade *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η δίοδος βουνού, η στενωπός 2. το δερβένι
poseda, posed *ρ. μετ.* 1. κατέχω 2. έχω στην κυριότητά μου 3. *μτφ.* γνωρίζω κάτι πολύ καλά // **el posedă limba germană** αυτός κατέχει τη γερμανική γλώσσα
posedant-ă, posedanți-te *επίθ.* κατίχων-ουσα-ον // **clasă -ă** η κατέχουσα τάξη
posedare, posedări *ουσ. θηλ.* 1. η κατοχή 2. η κυριότητα 3. η φυσική εξουσία ενός προσώπου πάνω σ' ένα αντικείμενο
posedat-ă, posedați-te I. *επίθ.* κατεχόμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κατεχόμενος-η (ο, η)
posesie *ουσ. θηλ.* 1. η κατοχή 2. η κυριότητα 3. η κτήση, η αποικία // **a fi în** ~ στην κατοχή μου, είμαι κύριος πάνω σε κάτι // **punere în** ~ χορήγηση ιδιοκτησίας
posesiune, posesiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. posesie
posesiv-ă, posesivi-e *επίθ. (γραμμ.)* κτητικός-ή-ό // **pronume** ~ η κτητική αντωνυμία
posesor-oare, posesori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κάτοχος (ο, η), κτήτορας-όρισσα (ο, η)
posibil-ă, posibili-e *επίθ.* 1. δυνατός-ή-ό, μπορετός -ή-ό, κατορθωτός-ή-ό 2. πιθανός-ή-ό, εφικτός-ή -ό 3. ενδεχόμενος-η-ο // **a face tot -ul** κάνω ό,τι είναι δυνατό (κάνω κάθε προσπάθεια) // **a fi** ~ γίνεται, ενδέχεται // **cât mai curând** ~ όσο το δυνατό γρηγορότερα // **pe cât este** ~ όσο είναι δυνατό // **pe cât** ~ όσο το δυνατό / μπορετό // **nu-i** ~ δεν είναι δυνατό // **urmările -e** τα πιθανά επακόλουθα
posibilitate, posibilități *ουσ. θηλ.* 1. η δυνατότητα 2. η πιθανότητα, το ενδεχόμενο 3. το μέσο // **posibilități materiale** οι υλικές δυνατότητες // **în măsura posibilităților** στο μέτρο των δυνατοτήτων // **i-ar fi dat -a** θα του παρείχε τη δυνατότητα // **posibilități materiale** οι υλικές δυνατότητες // **tânăr cu posibilități** ο νεαρός με δυνατότητες
posmag, posmagi *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* το παξιμάδι
posomorâre, posomorâri *ουσ. θηλ.* 1. το συνοφρύωμα, το σκυθρώπιασμα, το κατσούφιασμα 2. η κατήφεια, η λύπη 3. η επισκότιση
posomorât-ă, posomorâți-te *επίθ.* 1. συνοφρυωμένος-η-ο, κατσουφιασμένος-η-ο, ζοφερός-ή-ό 2. κατηφής-ής-ές, σκυθρωπός-ή-ό, κατσούφης-ισσα-ικο 3. σκοτεινός-ή-ό, θλιβερός -ή-ό, άσχημος-η-ο
posomoreală, posomoreli *ουσ. θηλ.* 1. το συνοφρύωμα, το σκυθρώπιασμα 2. το κατσούφιασμα 3. η λύπη, η κατέφεια 4. το σκοτείνιασμα, ο σκοτεινός καιρός
posomorî, posomorăsc I. *ρ. μέσο.* 1. συνοφρυούμαι, συνοφρυώνομαι, σκυθρωπιάζω 2. σκοτεινιάζω II. *ρ. μετ.* 1. αμαυρώνω, κάνω σκούρο, επισκοτίζω 2. κάνω κάτι σκοτεινό
pospai *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. η πασπάλη 2. *μτφ.* η επιπολαιότητα
pospăi, pospăiesc *ρ. μετ.* 1. πασπαλίζω 2. *μτφ.* πασαλείφω, κάνω κάτι επιπόλαια
pospăială, pospăieli *ουσ. θηλ.* 1. το πασπάλισμα 2. *μτφ.* το πασάλειμμα, η επιπολαιότητα
pospăit-ă, pospăiți-te *επίθ.* 1. πασπαλισμένος-η-ο 2. *μτφ.* ημιμαθής-ής-ές
post- *συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού μετα-*
post, posturi *ουσ. ουδ.* 1. το πόστο, η θέση, η υπηρεσία, το λειτούργημα 2. ο σταθμός // ~ **contabil** το λογιστικό βιβλίο // ~ **de observație** το παρατηρητήριο // ~ **de poliție** ο αστυνομικός σταθμός // ~ **de radio** ο ραδιοφωνικός σταθμός, ο ραδιοσταθμός // ~ **sanitar de prim ajutor** ο υγειονομικός σταθμός πρώτων βοηθειών // ~ **telefonic** η τηλεφωνική συσκευή, το τηλέφωνο, η τηλεφωνική εγκατάσταση // **a ocupa un** ~ πιάνω ένα πόστο // **șef de** ~ ο σταθμάρχης
post, posturi I. *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* 1. η νηστεία 2. η Σαρακοστή // **-ul mare** η Σαρακοστή // **martie din** ~ **nu lipsește** δε λείπει ο Μάρτης απ' τη Σαρακοστή II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ νηστήσιμος-η-ο III. *ρημ. έκφρ.* **a ține** ~ νηστεύω

posta, postez I. *ρ. μετ.* τοποθετώ, βάζω, θέτω, εγκαθιστώ II. *ρ. μέσο.* τοποθετούμαι, τάσσομαι, εγκαθίσταμαι

postament, postamente *ουσ. ουδ.* 1. το βάθρο, το στήριγμα, το θεμέλιο 2. το υπόβαθρο, η βάση αγάλματος, προτομής, κ.λ.π

postată, postate *ουσ. θηλ.* 1. τμήμα δάσους απ' όπου κόβονται τα δέντρα 2. τμήμα χωραφιού δουλεμένο από τους αγρότες σε ορισμένο χρονικό διάστημα

postav, postavuri *ουσ. ουδ.* 1. το χοντρό μάλλινο ύφασμα 2. η τσόχα 3. το σαγιάκι

postăvar, postăvari *ουσ. αρσ.* ο εριουργός, ο εργάτης εριουργείου

postăvăreasă, postăvărese *ουσ. θηλ.* 1. η εργάτρια εριουργείου 2. η υφάντρα υφασμάτων από χοντρό μαλλί

postăvărie, postăvării *ουσ. θηλ.* το εριουργείο

postbelic-ă, postbelici-ce *επίθ.* μεταπολεμικός-ή-ό

postcalcul, postcalcule *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* ο οικονομικός απολογισμός

postcalculație, postcalculații *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* ο οικονομικός απολογισμός

postdata, postdatez *ρ. μετ.* υστεροχρονολογώ, θέτω χρονολογία μεταγενέστερη από την πραγματική

postdiluvian-ă, postdiluvieni-e *επίθ.* μετακατακλυσμιαίος-α-ο

postelnic, postelnici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Υπουργός των Εξωτερικών κατά το Μεσαίωνα στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες, ο ποστέλνικος

postelnicească, postelnicese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η γυναίκα του Μεσαιωνικού υπουργού των εξωτερικών

posteminescian-ă, posteminescieni-e *επίθ.* που αναφέρεται στην περίοδο μετά τον ποιητή Εμινέσκου

posterior-oară, posteriori-oare I. *επίθ.* 1. μεταγενέστερος-η-ο, κατοπινός-ή-ό, επόμενος-η-ο 2. οπίσθιος-α-ο II. *επιρ.* 1. μεταγενεστέρως 2. κατοπινά, ύστερα 3. εκ των υστέρων

posterioritate *ουσ. θηλ.* 1. οι μεταγενέστεροι 2. η μεταγενέστερη εποχή

posteritate *ουσ. θηλ.* οι απόγονοι

postfață, postfețe *ουσ. θηλ.* ο επίλογος, το τελευταίο μέρος βιβλίου

postglacial-ă, postglaciali-e *επίθ.* μεταπαγετώνιος-α-ο

posti, postesc *ρ. αμ.* 1. νηστεύω 2. *μτφ.* τρέφομαι με λιγοστή τροφή

postludiu, postludii *ουσ. ουσ. (μουσ.)* το μετανάκρουσμα, το τελικό ανάκρουσμα σε μουσική σύνθεση

postmeridian-ă, postmeridieni-e *επίθ.* 1. μεταμεσημβρινός-ή-ό 2. απογευματινός-ή-ό

postmortem *επιρ.* μετά θάνατον, ύστερ' από θάνατο

postoperatoriu-ie, postoperatorii *επίθ.* μετεγχειρητικός-ή-ό, μετά από την εγχείρηση

post-partum I. *ουσ. ουδ.* η περίοδος μετά από τη γέννα, η λεχωνιά II. *επίθ.* πού εμφανίζεται μετά από τη γέννα (αρρώστια)

postpoziție, postpoziții *ουσ. θηλ.* η μετάθεση

postpune, postpun *ρ. μετ.* μεταθέτω

postpunere, postpuneri *ουσ. θηλ.* η μετάθεση

postpus-ă, postpuşi-se *επίθ.* μετατεθειμένος-η-ο // **articolul este ~** το άρθρο είναι μετατεθημένο

post-restant *ουσ. ουδ.* η πόστ-ρεστάντ

post-scriptum *ουσ. ουδ.* το υστερόγραφο

postsincronizare, postsincronizări *ουσ. θηλ.* μετασυγχρονισμός

postula, postulez *ρ. μετ. (εκκλ.)* διατυπώνω αξίωμα πού θεωρείται σα δεδομένο

postulant-ă, postulanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)* υποψήφιος-ια (ο, η)

postulat, postulater *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* το αξίωμα, η δήλωση με χαρακτήρα βασικής αλήθειας

postulativ-ă, postulativi-e *επίθ.* αποφαντικός-ή-ό

postum-ă, postumi-e *επίθ.* 1. μεταθανάτιος-ια-ιο, μετά το θάνατο του συγγραφέως 2. *(νομ.) (για τα παιδιά)* οψιγενής-ής-ές

postuniversitar-ă, postuniversitari-e *επίθ.* μεταπτυχιακός-ή-ό // **curs ~** οι μεταπτυχιακές σπουδές

postură, posturi *ουσ. θηλ.* η κατάσταση, η στάση, η θέση

poşetă, poşete *ουσ. θηλ.* η τσάντα (γυναικείο εξάρτημα)

poşircă, poşirci *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* το οινοπνευματώδες ποτό πρόστυχης ποιότητας

poştal-ă, poştali-e *επίθ.* ταχυδρομικός-ή-ό // **carte -ă** η ταχυδρομική κάρτα // **factor ~ o** ταχυδρομικός υπάλληλος // **oficiul ~** η υπηρεσία ταχυδρομείου, το ταχυδρομείο // **mandat ~** η ταχυδρομική επιταγή

poştalion, poştalioane *ουσ. ουδ.* η ταχυδρομική άμαξα, το λεωφορείο

poştaş, poştaşi *ουσ. αρσ.* 1. ο ταχυδρόμος 2. ο ταχυδρομικός διανομέας

poştă, poşte *ουσ. θηλ.* 1. το ταχυδρομείο 2. το ταχυδρομικό υλικό 3. το μεταφορικό μέσο του ταχυδρομείου 4. η αλληλογραφία // **poşta aeriană** το εναέριο ταχυδρομείο, το αεροπορικό // **poşta redacției** το ταχυδρομείο της συντάξεως // **cal de ~** το ταχυδρομικό άλογο // **cale de o ~** ενός ταχυδρομικού σταθμού (περίπου η απόσταση χλμ.) // **cu poşta viitoare** με το επόμενο ταχυδρομείο

poştăriță, poştărițe *ουσ. θηλ.* ο ταχυδρόμος

pot, poturi *ουσ. ουδ. (στα τυχερά παιχνίδια)* το ποτ

potabil-ă, potabili-e *επίθ.* πόσιμος-η-ο // **apă -ă** το πόσιμο / καταναλώσιμο νερό

potabilitate *ουσ. θηλ.* η ποσιμότητα

potaie, potăi *ουσ. θηλ.* 1. το κοπρόσκυλο 2. *μτφ.* ο απρεπής άνθρωπος, ανήθικος, οκνηρός

potamologie *ουσ. θηλ.* η ποταμολογία, κλάδος της υδρολογίας

potasă *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ποτάσα

potasic-ă, potasici-ce *επίθ. (χημ.)* ποτασικός-ή-ό, καλιούχος-ος-ο

potasiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το κάλιο

potârniche, potârnichi *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η πέρδικα // **a se împrăştia ca potârnichile** διασκορπίζονται σαν οι πέρδικες

potcap, potcapuri *ουσ. ουδ.* το καμηλαύκι

potcoavă, potcoave *ουσ. θηλ.* το πέταλο // **a umbla după potcoave de cai morți** κάνω άσκοπη δουλειά, κοπιάζω μάταια

potcovar, potcovari *ουσ. αρσ.* 1. ο πεταλωτής, ο καλιγωτής 2. ο πεταλάς, ο πεταλουργός, ο πεταλοποιός

potcovărie, potcovării *ουσ. θηλ.* 1. το πεταλοποιείο, το μεταλλουργείο 2. το εργαστήριο του πεταλωτή
potcovi, potcovesc *ρ. μετ.* 1. πεταλώνω, καλιγώνω
potcovire, potcoviri *ουσ. θηλ.* το πετάλωμα, το καλίγωμα
potcovit *ουσ. ουδ.* το πετάλωμα, το καλίγωμα
potcovit-ă, potcoviți-te *επίθ.* πεταλωμένος-η-ο, καλιγωμένος-η-ο
potecă, poteci *ουσ. θηλ.* το μονοπάτι // **a ști toate potecile** γνωρίζω όλα τα μονοπάτια // **a umbla pe drum, nu pe ~** το να έχει κανείς χαρακτήρα // **pe toate potecile** παντού
potecuță, potecuțe *ουσ. θηλ.* το μικρό μονοπάτι // **a lua potecuța** επιστρέφομαι στο σημείο ξεκινήματος
potent-ă, potenți-te *επίθ.* ισχυρός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, ικανός-ή-ό
potentat, potentați *ουσ. αρσ.* ο ισχυρός άνθρωπος, ο δυνάστης
potența, potențez I. *ρ. μετ.* ισχυροποιώ, ενδυναμώνω, ενισχύω II. *ρ. μέσο.* ισχυροποιούμαι, ενισχύομαι, δυναμώνω
potențare, potențări *ουσ. θηλ.* 1. το δυνάμωμα, η ενίσχυση, η επίταση 2. η ενδυνάμωση
potențat-ă, potențați-te *επίθ.* ενισχυμένος-η-ο, επαυξημένος-η-ο, δυναμωμένος-η-ο
potență, potențe *ουσ. θηλ.* 1. η δύναμη, η ισχύς 2. η ένταση
potențial-ă, potențiali-e I. *επίθ.* δυνητικός-ή-ό // **energie -ă** η δυνητική ενέργεια II. *ουσ. ουδ.* το δυναμικό // **~ economic** το οικονομικό δυναμικό // **-ul electric** το ηλεκτρικό δυναμικό
potențialitate *ουσ. θηλ.* 1. η δυναμικότητα 2. η αποδοτικότητα
potențiometrie *ουσ. θηλ.* η ηλεκτροδυναμομετρία
potențiometru, potențiometre *ουσ. ουδ.* *(φυσ.)* το ηλεκτροδυναμόμετρο
poteraș, poterași *ουσ. αρσ.* *(ιστ.)* ο αστυνομικός (κατά το Μεσαίωνα)
poteră, poteri *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* το αστυνομικό απόσπασμα
poticneală, poticneli *ουσ. θηλ.* 1. το σκόνταμμα 2. *μτφ.* η συνάντηση εμποδίου
poticni, potocnesc I. *ρ. μέσο.* σκοντάφτω, εμποδίζομαι // **m-am -t de o piatră** σκόνταψα από μια πέτρα II. *ρ. μετ.* βάζω εμπόδιο III. *ρ. αμ.* προσκρούω, έρχομαι σε σύγκρουση
poticnire, poticniri *ουσ. θηλ.* 1. το σκόνταμμα 2. η πρόσκρουση
poticnit-ă, poticniți-te *επίθ.* 1. εμποδισμένος-η-ο 2. περδικλωμένος-η-ο
potir, potire *ουσ. ουδ.* *(αρχ.)* το ποτήρι // **Sfântul ~** το Άγιον Ποτήριον, το δισκοπότηρο
poting, potinguri *ουσ. ουδ.* *(τεχ.)* η αλυσίδα ή το λουρί που δένει το άροτρο από το εξάρτημα του ζυγού
potlog, potloage *ουσ. ουδ.* *(τεχ.)* το κομμάτι πετσί για μπάλωμα υποδήματος
potlogar, potlogari *ουσ. αρσ.* *(οικ.)* 1. ο μπαλωματής 2. *μτφ.* ο απατεώνας, ο δόλιος, ο πανούργος
potlogărie, potlogării *ουσ. θηλ.* *(οικ.)* 1. η εξαπάτηση, η απατεωνιά 2. η αισχροκέρδεια, η πανουργία, η δολιότητα
potnog, potnogi *ουσ. αρσ.* *(τεχ.)* *(στον αργαλειό)* η πατήθρα
potoli, potolesc I. *ρ. μέσο.* 1. ησυχάζω, καθησυχάζω 2. κοπάζω 3. μαλακώνω, ηρεμώ 4. κατασιγάζω, γαληνεύω, καταπραΰνομαι // **furtuna s-a -t** η φουρτούνα έπαψε II. *ρ. μετ.* 1. κατευνάζω, απαλύνω 2. καταπραΰνω κάποιον 3. συνετίζω 4. κατασιγάζω 5. κατασβήνω, καθησυχάζω // **a ~ foamea** κατασιγάζω την πείνα // **a ~ furia** καθησυχάζω τη μανία (την οργή) // **a ~ o durere** καταπραΰνω έναν πόνο // **a ~ setea** κατασβήνω τη δίψα
potolire, potoliri *ουσ. θηλ.* 1. ο κατευνασμός, η καταπράυνση 2. η καθησύχαση, ο καθησυχασμός
potolit-ă, potoliți-te *επίθ.* 1. κατευνασμένος-η-ο 2. ήσυχος-η-ο, ήρεμος-η-ο, καθησυχασμένος-η-ο
potop, potopuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κατακλυσμός 2. η δυνατή βροχή, η νεροποντή // **aduce -ul** φέρνει τον κατακλυσμό
potopi, potopesc *ρ. μετ.* *(λαϊκ.)* 1. κατακλύζω, πλημμυρίζω 2. αφανίζω, καταστρέφω
potopit-ă, potopiți-te *επίθ.* *(λαϊκ.)* 1. κατακλυσμένος -η-ο, πλημμυρισμένος-η-ο, πνιγμένος-η-ο 2. κατεστραμμένος-η-ο, αφανισμένος-η-ο
potopitor-oare, potopitori-oare *επίθ.* *(λαϊκ.)* 1. καταστρεπτικός-ή-ό, αφανιστικός-ή-ό 2. εξολοθρευτικός-ή-ό
potou, potouri *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* ο όρθιος πάσσαλος, το σημείο αναχωρήσεως ή αφίξεως στις ιπποδρομίες
potpuriu, potpuriuri *ουσ. ουδ.* *(μουσ.)* το ποτπουρί
potrivă I. *ουσ. θηλ.* 1. το μοιάσιμο, η ομοίωση, η ομοιότητα 2. το ταίρι 3. το ομοίωμα II. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* **pe ~** ομοιωματικός-ή-ό, καθ' ομοίωση, σύμφωνος, ομοιωματικά, ίσος και όμοιος III. *επιρ. έκφρ.* **din ~** αντίθετα, απεναντίας
potriveală, potriveli *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* 1. η ομοιότητα, το ταίριασμα 2. η προσαρμογή 3. η αναλογία 4. ο συνδυασμός, η σύμπτωση
potrivi, potrivesc I. *ρ. μέσο.* 1. ταιριάζω, συνδυάζομαι 2. εναρμονίζομαι 3. συναρμόζομαι 4. προσαρμόζομαι 5. ρυθμίζομαι, κανονίζομαι // **a se ~ ca nuca în perete** δεν ταιριάζει καθόλου // **aceste culori nu se potrivesc** αυτά τα χρώματα δεν ταιριάζουν // **haina i se potrivește** του πηγαίνει το ρούχο // **proeminențele se potriveau cu adânciturile** οι προεξοχές συναρμόζονταν με τις εσοχές / με τα βαθουλώματα // **un discurs care se potrivea împrejurărilor** ένας λόγος που ταίριαζε με την περίσταση II. *ρ. μετ.* 1. ταιριάζω, εναρμονίζω 2. συνταιριάζω, συνδυάζω 3. κάνω κάτι να συμφωνεί με κάτι άλλο // **a ~ ceasul** ρυθμίζω το ρολόγι // **a ~ culorile** ταιριάζω τα χρώματα // **a ~ o cheie** συνταιριάζω ένα κλειδί // **a ~ o mâncare de sare** κανονίζω ένα φαγητό από αλάτι
potrivire, potriviri *ουσ. θηλ.* 1. το ταίριασμα, το συνταίριασμα 2. ο συνδυασμός 3. η εναρμόνιση, το κανόνισμα 4. η προσαρμογή 5. η συμφωνία με κάτι 6. η καταλληλότητα
potrivit-ă, potriviți-te I. *επίθ.* 1. ταιριαστός-ή-ό, ταιριασμένος-η-ο 2. κατάλληλος-η-ο 3. σύμφωνος -η-ο 4. εύθετος-η-ο 5. μέτριος-α-ο, ανάλογος-η-ο // **cheie -ă** το μαστορεμένο κλειδί // **o expresie -ă** μια κατάλληλη έκφραση // **o pereche -ă** ένα ταιριαστό ζευγάρι // **omul ~ la locul ~** ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση //

un preț ~ μια μέτρια τιμή ΙΙ. *επιρ.* σύμφωνα, ταιριαστά // ~ **legii** σύμφωνα με το νόμο // ~ **modei** σύμφωνα με τη μόδα

potrivnic-ă, potrivnici-ce Ι. *επίθ.* ενάντιος-α-ο, αντίθετος-η-ο // **vânt** ~ ο ενάντιος άνεμος ΙΙ. *επιρ.* αντίθετα, ενάντια, κόντρα ΙΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντίπαλος-η (ο, η), ανταγωνιστής-ίστρια (, η)

potroacă, potroace *ουσ. θηλ. (πληθ.)* // **ciorbă de potroace** σούπα από εντόσθια πουλερικών

poțiune, poțiuni *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* το γιατρικό (το υγρό στοματικό φάρμακο)

povară, poveri Ι. *ουσ. θηλ.* 1. το φορτίο, το βάρος, το άχθος 2. *μτφ.* η ενόχληση // **a fi** ~ γίνομαι βάρος σε κάποιον, φορτώνομαι // **nu vreau să-ți fiu** ~ δε θέλω να με φορτωθείς ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* // **animal de** ~ το υποζύγιο (που σύρει κάρο ή μεταφέρει φορτίο) // **de** ~ φορτηγός-ός-ό

povarnă, poverne *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η πρωτόγονη εγκατάσταση απόσταξης ρακής ή οινοπνεύματος

povață, povețe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ορμήνεια, η συμβουλή 2. η παραίνεση, η καθοδήγηση, το μάθημα // **de** ~ για ορμήνεια

povățui, povățuiesc *ρ. μετ.* 1. ορμηνεύω, συμβουλεύω 2. παραινώ, καθοδηγώ 3. νουθετώ

povățuire, povățuiri *ουσ. θηλ.* 1. η συμβουλή, η ορμήνεια 2. η καθοδήγηση, η παραίνεση 3. η νουθέτηση, η νουθεσία

povățuitor-oare, povățuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ερμηνευτής-εύτρια (ο, η), καθοδηγητής-ήτρια (ο, η), οδηγητής-ήτρια (ο, η)

povârni, povârnesc Ι. *ρ. μέσο.* 1. γέρνω 2. κλίνω, αποκλίνω 3. γκρεμίζομαι 4. αναποδογυρίζομαι ΙΙ. *ρ. μετ.* 1. γκρεμίζω 2. αποκλίνω 3. αναποδογυρίζω 4. ανατρέπω

povârniș, povârnișuri *ουσ. ουδ.* 1. το επικλινές, η κλιτύς 2. η κατηφόρα, η κατηφοριά, ο κατήφορος, η κατωφέρεια 3. η πλαγιά

povârnit-ă, povârniți-te *επίθ.* 1. γερμένος-η-ο, πλαγιαστός-ή-ό 2. κατωφερής-ής-ές, κατηφορικός-ή-ό 3. απότομος-η-ο, απόκρημνος-η-ο

poveste, povești Ι. *ουσ. θηλ.* 1. το διήγημα, η αφήγηση, η διήγηση, το αφήγημα 2. η ιστορία 3. το παραμύθι 4. *μτφ.* η υπόθεση, το ζήτημα 5. *μτφ.* ο λόγος, η παροιμία, η κατάσταση // **-a vieții mele** η ιστορία της ζωής μου // **-a vorbei** όπως το λέει η παροιμία // **a sta de povești** συνομιλώ // **asta e -a** αυτή είναι η κατάσταση // **ca în** ~ υπέροχα // **care e -a?** ποιά είναι η υπόθεση; // **nici** ~ ούτε λόγος (ούτε καν έγινε λόγος) ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ παραμυθένιος-ια-ιο ΙΙΙ. *ρημ. έκφρ.* **a spune povești** παραμυθολογώ (λεω ψέματα)

povesti, povestesc Ι. *ρ. μετ.* 1. διηγούμαι, αφηγούμαι 2. εξιστορώ, ιστορώ, λέγω παραμύθια // *ειρ.* **ce să-ți povestesc!** τι να σου πω! // **se povestește că...** λέγεται ότι... ΙΙ. *ρ. αμ.* κουβεντιάζω, συνομιλώ, συζητώ, συνδιαλέγομαι

povestire, povestiri *ουσ. θηλ.* 1. η διήγηση, η αφήγηση 2. η εξιστόρηση, το ιστόρημα, το αφήγημα, το διήγημα // **de** ~ διηγηματικός-ή-ό, αφηγηματικός-ή-ό

povestitor-oare, povestitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αφηγητής-ήτρια (ο, η) 2. διηγηματογράφος (ο, η) 3. παραμυθάς-ού (ο, η) // **eu nu sunt decât** ~ εγώ δεν είμαι παρά αφηγητής

poza, pozez Ι. *ρ. αμ.* ποζάρω ΙΙ. *ρ. μετ.* φωτογραφίζω ΙΙΙ. *ρ. μέσο.* φωτογραφίζομαι

pozare, pozări *ουσ. θηλ.* το ποζάρισμα

poză, poze *ουσ. θηλ.* 1. η πόζα, το ποζάρισμα, η φωτογραφία 2. η εικονογράφηση, το εικονογράφημα, η εικόνα, η ζωγραφιά // **a-și lua o** ~ μια προσποιητή στάση

pozeur-ă, pozeuri-e Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποκριτής -τρια (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* υποκριτικός-ή-ό, προσποιητός-ή-ό

pozitiv-ă, pozitivi-e Ι. *επίθ.* θετικός-ή-ό // **erou** ~ **o** θετικός ήρωας // **experiență -ă** η θετική εμπειρία // *(γραμμ.)* **gradul** ~ ο θετικός βαθμός // **pol** ~ ο θετικός πόλος // **științe -e** οι θετικές επιστήμες // **număr** ~ **o** θετικός αριθμός // **temperatură -ă** η θετική θερμοκρασία ΙΙ. *επιρ.* θετικά

pozitivism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ποζιτιβισμός, ο θετικισμός

pozitivist-ă, pozitiviști-ste Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* θετικιστής-ίστρια (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* θετικιστικός-ή-ό // **filozofia -ă** η θετικιστική φιλοσοφία

pozitron, pozitroni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το στοιχειώδες σωματίδιο φορτισμένο ηλεκτροθετικά ίσον με το φορτίο του ηλεκτρονίου, το ποζιτρόνιο

poziție, poziții *ουσ. θηλ.* 1. η στάση, η θέση 2. η τοποθέτηση 3. η τοποθεσία 4. η βαθμίδα 5. ο τόπος 6. η κατάσταση // ~ **a corpului** η στάση του σώματος // **a luat** ~ **împotriva mea** πήρε θέση εναντίον μου // **a rămâne pe** ~ μένω στη θέση, μένω επί τόπου // **poziția noastră rămâne neschimbată** η θέση μας μένει αμετάβλητη

pozițional-ă, poziționali-e *επίθ.* τοποθεσιακός-ή-ό // **atac** ~ η τοποθεσιακή επίθεση

poziționare, poziționări *ουσ. θηλ.* η τοποθέτηση σε κανονική θέση

pozițiune, pozițiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. poziție

poznaș-ă, poznași-e Ι. *επίθ. (λαϊκ.)* αστείος-α-ο, ευτράπελος-η-ο, χαριτολόγος-ος-ο ΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χωρατατζής-ού (ο, η)

poznă, pozne *ουσ. θηλ.* 1. η αστειότητα, το χαριτολόγημα, το χωρατό 2. το πείραγμα, η πονηρία, η διαβολιά 3. η γκάφα

practic-ă, practici-ce Ι. *επίθ.* πρακτικός-ή-ό, έμπρακτος-η-ο ΙΙ. *επιρ.* πρακτικώς, έμπρακτα

practica, practic *ρ. μετ.* 1. πράττω 2. κάνω κάτι 3. ασκώ, εξασκώ, χειρίζομαι 4. εφαρμόζω // **a** ~ **o meserie** ασκώ επάγγελμα, επαγγέλλομαι // **el practică virtutea** αυτός εφαρμόζει στην πράξη την αρετή // **se practică un anumit procedeu** εφαρμόζεται ένας ορισμένος τρόπος ενέργειας

practicabil-ă, practicabili-e Ι. *επίθ.* 1. πραγματοποιήσιμος-η-ο, κατορθωτός-ή-ό, εφαρμόσιμος-η-ο 2. βατός-ή-ό 3. προσιτός-ή-ό ΙΙ. *ουσ. ουδ.* το ειδικό σκηνικό σε θέατρο

practicant-ă, practicanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μαθητευόμενος-η (ο, η) 2. θρήσκος, ο θρησκευόμενος // **catolic** ~ καθολικός που θρησκεύει

practicare, practicări *ουσ. θηλ.* 1. η εξάσκηση, η εφαρμογή στην πράξη 2. η πρακτική δοκιμασία 3. η πράξη, η πρακτική

practică, practici *ουσ. θηλ.* 1. η πρακτική, η πράξη, η πρακτική εφαρμογή 2. η εξάσκηση, η εμπειρία // ~ **în producție** η πρακτική στην παραγωγή // ~

pedagogică η παιδαγωγική πρακτική // **a pune în ~** θέτω σε πράξη
practician-ă, practicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρακτικός-ή (ο, η), έμπειρος-η (ο, η) // **doctor ~** ο πρακτικός γιατρός
practicism *ουσ. ουδ.* ο πρακτικισμός
practicist-ă, practicişti-ste *επίθ.* 1. πρακτικός-ή-ό 2. εμπειρικός-ή-ό
pradă, prăzi *ουσ. θηλ.* 1. η λεία, η ληστεία 2. η αρπαγή, ο αρπαγμός, η βορά 3. το λάφυρο (τα λάφυρα) // **~ a cuiva** πρόσωπο στην εξουσία κάποιου // **~ uşoară** η εύκολη λεία // **o ~ bogată** μια πλούσια λεία // **pasăre de ~** το αρπακτικό πτηνό
praf, prafuri *ουσ. ουδ.* 1. η σκόνη, ο κονιορτός, η κόνις 2. το σκονάκι // **~ de copt** μπαΐκιν πάουντερ // **~ de mătase** το ασβεστοκονίαμα (σε χρωματισμούς τοίχων, κ.λ.π.) // **~ de puşcă** το μπαρούτι, η πυρίτιδα // **-ul de pe tobă** τίποτα // **a arunca ~ în ochii cuiva** τον ξεγελώ, τον παραπλανώ) // **a face - şi pulbere** καταστρέφω // **lapte ~** η γαλακτόκονις, το γάλα σκόνη
praftoriţă, praftoriţe *ουσ. θηλ.* 1. το εργαλείο σε σχήμα μακριού πινέλου για ράντισμα των καυτών κάρβουνων 2. η πανιέρα (για φούρνο)
prag, praguri *ουσ. ουδ.* το κατώφλι // **-ul casei** το κατώφλι του σπιτιού // **în -ul uşii** στο κατώφλι της πόρτας // **a călca -ul casei cuiva** επισκέπτομαι κάποιον// **a se lovi cu capul de -ul de sus** μετά από κάποιο πάθημα // **în ~ de iarnă** πριν το χειμώνα // **în -ul bătrâneţii** αρχίζουν τα γηρατειά // **în -ul verii** πριν το καλοκαίρι
pragmatic-ă, pragmatici-ce *επίθ.* πραγματιστικός-ή-ό
pragmatism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο πραγματισμός
pragmatist-ă, pragmatişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* πραγματιστής-ίστρια (ο, η)
pralină, praline 1. *ουσ. θηλ.* η πραλίνα 2. το ζαχαρωμένο αμύγδαλο
pramatie, pramatii *ουσ. θηλ. (οικ.)* ποταπός-ή (ο, η), τιποτένιος-ια (ο, η), πρόστυχος-η (ο, η), ασήμαντος-η (ο, η), το κάθαρμα
prapur, prapuri *ουσ. αρσ.* 1. το λάβαρο 2. το φλάμπουρο 3. το περιτόναιο
praşilă, praşile *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* το σκάλισμα, το τσάπισμα, το σκάψιμο
praştie, praştii I. *ουσ. θηλ.* η σφεντόνα, η σφενδόνη // **a arunca cu praştia** σφενδονίζω // **lovitură de ~** η σφεντονιά // **ca de o ~** σαν μια σφεντονιά απόσταση II. *επιρ. έκφρ.* **ca din ~** γρήγορα, με ορμή
pravilă, pravile I. *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. ο νόμος, η νομοθεσία 2. η συλλογή από νόμους II. *επιρ. έκφρ.* **după ~** σύμφωνα με το νόμο
pravoslavie *ουσ. θηλ.* η Ορθοδοξία, η χριστιανική ορθόδοξη πίστη
pravoslavnic-ă, pravoslavnici-ce I. *επίθ. (ιστ.)* ορθόδοξος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* ορθόδοξος-η (ο, η)
praz, praji *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το πράσο // **frunză de ~** το πρασόφυλλο // **loc cu ~** ο πρασότοπος // **adio şi un ~ verde** σ'αφήνο γεια
praznic, praznice *ουσ. ουδ.* 1. η μακαριά, το μνημόσυνο 2. η γιορτή, το γιορτάσι 3. το πανηγύρι 4. το γλέντι
prăbuşi, prăbuşesc I. *ρ. μέσο.* 1. καταρρέω, γκρεμίζομαι, σωριάζομαι, κατακρημνίζομαι, κρημνίζομαι 2. βουλιάζω, καταπίπτω, πέφτω σε παρακμή, πίπτω // **clădirea s-a -t** η οικοδομή κατάρρευσε II. *ρ. μετ.* 1. γκρεμίζω, καταρρίπτω, κατακρημνίζω, σωριάζω 2. βουλιάζω
prăbuşire, prăbuşiri *ουσ. θηλ.* 1. η κατάρρευση, το γκρέμισμα 2. το βούλιασμα, η κατάπτωση, το πέσιμο, η πτώση, ο ξεπεσμός, το ξέπεσμα, η έκπτωση
prăbuşit-ă, prăbuşiţi-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, κατακρημνισμένος-η-ο, πεσμένος-η-ο, σωριασμένος-η-ο 2. βουλιαγμένος-η-ο, ξεπεσμένος-η-ο, έκπτωτος-η-ο 3. *μτφ.* αποθαρρυμένος-η-ο
prăbuşitură, prăbuşituri *ουσ. θηλ.* 1. το γκρέμισμα 2. το πέσιμο 3. το ερείπιο 4. η πτώση εδάφους 5. το κατεδάφισμα
prăda, prad *ρ. μετ.* 1. λεηλατώ, ληστεύω, λαφυραγωγώ 2. αρπάζω, διαρπάζω, κουρσεύω 3. ερημώνω, ξεγυμνώνω 4. *μτφ.* απογυμνώνω
prădalnic-ă, prădalnici-ce I. *επίθ.* ληστρικός-ή-ό, αρπακτικός-ή-ό, λεηλατικός-ή-ό
prădare, prădări *ουσ. θηλ.* 1. η λήστευση, η ληστεία, η λεηλασία, η διαρπαγή 2. *μτφ.* το ξεγύμνωμα
prădat *ουσ. ουδ.* η ληστεία, η λήστευση, η λεηλασία
prădat-ă, prădaţi-te *επίθ.* 1. λεηλατημένος-η-ο, λinitialστεμένος-η-ο, κουρσεμένος-η-ο 2. ρημαγμένος-η-ο
prădăciune, prădăciuni *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η λεηλασία, η ληστεία, η λαφυραγωγία 2. η αρπαξιά, η διαρπαγή
prăfăraie *ουσ. θηλ.* το σκόνισμα
prăfărie, prăfării *ουσ. θηλ.* ιδ. prăfăraie
prăfos-oasă, prăfoşi-oase *επίθ.* σκονισμένος-η-ο, κονιορτώδης-ης-ες
prăfui, prăfuiesc I. *ρ. μετ.* σκονίζω II. *ρ. μέσο.* σκονίζομαι, γεμίζω σκόνη
prăfuire, prăfuiri *ουσ. θηλ.* το σκόνισμα
prăfuit-ă, prăfuiţi-te *επίθ.* σκονισμένος-η-ο
prăjeală, prăjeli *ουσ. θηλ.* 1. το ψήσιμο 2. το τηγάνισμα, το τσιγάρισμα, το καβούρντισμα
prăji, prăjesc I. *ρ. μετ.* 1. τσιγαρίζω, καβουρντίζω, τηγανίζω 2. ψήνω, φρύγω // **a ~ cafeaua** καβουρντίζω καφέ // **a ~ peşte** τηγανίζω ψάρι II. *ρ. μέσο.* ηλιάζομαι, ψήνομαι στον ήλιο, παίρνω μελαψό χρώμα
prăjină, prăjini *ουσ. θηλ.* 1. το κοντάρι, ο κοντός, το ακόντιο 2. το καμάκι, το μακρύ ξύλο // *(αθλ.)* **săritură cu prăjina** το άλμα επί κοντώ // **a nu-i mai ajunge cu prăjina la nas** ψηλομύτης-α-ικο
prăjire, prăjiri *ουσ. θηλ.* 1. το τσιγάρισμα, το τηγάνισμα, το καβούρντισμα 2. το ψήσιμο, το κοκκίνισμα, το φρυγάνισμα
prăjit-ă, prăjiţi-te *επίθ.* 1. τσιγαριστός-ή-ό, τηγανιστός-ή-ό, τηγανιτός-ή-ό, καβουρντιστός-ή-ό 2. ψητός-ή-ό, ψημένος-η-ο, κοκκινιστός-ή-ό 3. φρυγμένος-η-ο 4. τηγανισμένος-η-ο // **cartofi prăjiţi** πατάτες τηγανιτές // **pâine -ă** οι φρυγανιές // **peşti prăjiţi** ψάρια τηγανιτά
prăjitor-oare, prăjitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψήστης-ήστρια (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* το καβουρδιστήρι
prăjitură, prăjituri *ουσ. θηλ.* η πάστα, το γλύκισμα
prăjiturică, prăjiturele *ουσ. θηλ.* το γλυκισματάκι
prăpastie, prăpăstii *ουσ. θηλ.* 1. το βάραθρο, η άβυσσος, το βαθύ χάσμα γης, ο κρημνός, ο

γκρεμός 2. το χάος // **arunc ceva în ~** ρίχνω κάτι σε βάραθρο // **la marginea -i** στο χείλος του κρημνού // **margine a -i** το ακρόκρημνο // **ne desparte o ~** μας χωρίζει μια άβυσσος
prăpăd, prăpăduri *ουσ. θηλ.* 1. ο χαλασμός, η καταστροφή 2. η συντέλεια 3. *μτφ.* η μεγάλη αναστάτωση, η κοσμοσυρροή // **-ul lumii** η συντέλεια του κόσμου, η κοσμοχαλασιά
prăpădenie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η καταστροφή, η κατάλυση, ο αφανισμός, ο ξολοθρεμός // **prăpădenia pământului** ο αφανισμός της γης
prăpădi, prăpădesc I. *ρ. μετ.* 1. καταστρέφω, αφανίζω 2. ερημώνω 3. εκμηδενίζω 4. σπαταλώ II. *ρ. μέσο.* 1. καταστρέφομαι, αφανίζομαι 2. πεθαίνω, ψοφάω 3. κουράζομαι πολύ, ταλαιπωρούμαι 4. *μτφ.* ξεκαρδίζομαι // **a nu se ~ cu firea** δεν πολυσκοτίζεται, δεν ταλαιπωρείται // **a se ~ cu firea** κουράζομαι για κάτι // **a se ~ de râs** ξεκαρδίζομαι απ' τα γέλια
prăpădire, prăpădiri *ουσ. θηλ.* 1. η καταστροφή, η βλάβη, η φθορά 2. η κόπωση, η εξάντληση, η ζημιά, 3. η καταπόνηση, το αποκάμωμα
prăpădit-ă, prăpădiți-te *επίθ.* 1. κατεστραμμένος -η-ο, εφθαρμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο 2. εξαντλημένος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, κατάκοπος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο 3. *μτφ.* κακόμοιρος-η-ο, δυστυχισμένος-η-ο, ταλαίπωρος -η-ο
prăpăstios-oasă, prăpăstioși-oase *επίθ. (οικ.)* 1. κρημνώδης-ης-ες, απόκρημνος-η-ο, βαραθρώδης-ης-ες, χασματώδης-ης-ες 2. απότομος-η-ο 3. *μτφ.* απαισιόδοξος-η-ο, απελπιστικός-ή-ό
prăsi, prăsesc I. *ρ. αντων. (γεωργ.)* 1. πληθύνομαι, πληθαίνω, πολλαπλασιάζομαι, αναπαράγομαι 2. αναγεννώμαι II. *ρ. μετ.* 1. εκτρέφω ζώα και τα πληθύνω 2. καλλιεργώ φυτά για αναπαραγωγή
prăsilă, prăsile *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* το πλήθεμα, η αναπαραγωγή, ο πολλαπλασιασμός // **armăsar de ~** το άτι για αναπαραγωγή, η φοράδα // **de ~** για αναπαραγωγή
prăsire, prăsiri *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* η αναπαραγωγή
prăsit-ă, prăsiți-te *επίθ. (γεωργ.)* πολλαπλασιασμένος -η-ο
prăsitor-oare, prăsitori-oare *επίθ. (γεωργ.)* αναπαραγωγικός-ή-ό
prăși, prășesc *ρ. μετ. (γεωργ.)* σκαλίζω, τσαπίζω
prășire, prășiri *ουσ. θηλ.* το τσάπισμα, το σκάψιμο, το σκάλισμα εδάφους
prășit, prășituri *ουσ. ουδ. (γεωργ.)* το τσάπισμα, το σκάψιμο // **-ul porumbului** το τσάπισμα του καλαμποκιού
prășit-ă, prășiți-te *επίθ. (γεωργ.)* τσαπισμένος-η-ο
prășitor-oare, prășitori-oare I. *επίθ. (γεωργ.)* σκαλιστικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* το σκαλιστήρι, γεωργική εργασία για σκάλισμα III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκαλιστής-ίστρια (ο, η).
prăștină, prăștine *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. το στέμφυλο 2. το τσίπουρο, η ρακή
prăvăli, prăvălesc I. *ρ. μέσο.* 1. γκρεμίζομαι, κατακρημνίζομαι 2. πέφτω, κατρακυλώ, σωριάζομαι // **copilul s-a -t din capul scării** το παιδί έπεσε από το πάνω σκαλοπάτι // **el s-a -t la pământ** αυτός σωριάστηκε καταγής // **zidul s-a -t** ο τοίχος σωριάστηκε II. *ρ. μετ.* καταρτίζω, γκρεμίζω, κατακρημνίζω // **furtuna a -t copacii** η φουρτούνα γκρέμισε τα δέντρα
prăvălie, prăvălii *ουσ. θηλ.* το μαγαζί, το πρατήριο, το κατάστημα // **băiat de ~** το παιδί που υπηρετεί σε κατάστημα, ο βοηθός πωλητή
prăvălioară, prăvălioare *ουσ. θηλ.* το μαγαζάκι
prăvălire, prăvăliri *ουσ. θηλ.* το γκρέμισμα, η πτώση, το πέσιμο, το κατρακύλημα, το κατρακύλισμα
prăvălit-ă, prăvăliți-te *επίθ.* γκρεμισμένος-η-ο, πεσμένος-η-ο, σωριασμένος-η-ο, κατακρημνισμένος-η-ο, κατρακυλισμένος-η-ο
prăznui, prăznuiesc I. *ρ. μετ.* γιορτάζω, εορτάζω II. *ρ. αμ.* γλεντώ, διασκεδάζω
prăznuire, prăznuiri *ουσ. θηλ.* το γιορτάσι, η γιορτή, ο εορτασμός
prăznuitor-oare, prăznuitori-oare *επίθ.* εορτάσιμος -η-ο, εορταστικός-ή-ό, γιορτινός-ή-ό
prânz, prânzuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το μεσημέρι, η μεσημβρία 2. το γεύμα // **-ul cel mare** το μεσημεριανό γεύμα // **-ul cel mic** το πρόγευμα // **a lua -ul** παίρνω το γεύμα // **de ~** μεσημεριανός -ή-ό, μεσημβρινός-ή-ό // **la ~** στο μεσημέρι II. *επιρ. έκφρ.* // **înainte de ~** προ μεσημβρίας, πριν από το μεσημέρι // **după ~** μετά μεσημβρίας, το απομεσήμερο, μετά από το μεσημέρι, το απόγευμα // **azi la ~** σήμερα το μεσημέρι
prânzi, prânzesc *ρ. αμ.* 1. γευματίζω, γιοματίζω 2. προγευματίζω, κολατσίζω
prâslea *ουσ. αρσ.* ο υστερότοκος, ο μικρότερος αδελφός, το στερνοπαίδι
prâsnel, prâsnele *ουσ. ουδ.* το σφοντύλι // **sprinten ca -ul** εύστροφος
pre- συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού προ-
prea *επιρ.* λίαν, πάρα πολύ, πολύ // **~ adevărat (-ă)** αληθοφανέστατος-η-ο // **~ bine** λίαν καλώς, πολύ καλά // **~ cinstit (ă)** εντιμότατος-η-ο // **~ fermecat (-ă)** καταμαγεμένος-η-ο // **~ încărcat (-ă)** παραφορτωμένος-η-ο // **~ stimat (-ă)** πολυσέβαστος-η-ο // **e ~ meticulos** είναι πολύ λεπτολόγος // **a fi ~ din cale afară** είναι πάρα πολύ έξω από το δρόμο (βγαίνει από τα όρια) // **a nu ști ~ multe** δεν αστειεύομαι // **a ~ da importanță** δίνω πολλή σημασία // **asta-i ~ de tot** αυτό παραπάει (υπερβαίνει τα όρια) // **nici ~~, nici foarte-foarte** ούτε πολύ-πολύ, ούτε πάρα πολύ // **nu e nici ~ mult, nici ~ puțin** δεν είναι ούτε πάρα πολύ, ούτε τόσο λίγο // **se ~ poate** είναι πολύ πιθανά, μπορεί
prea- συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού υπερ-
preabun-ă, preabuni-e *επίθ.* καλοκάγαθος-η-ο, υπεράγαθος-η-ο
preacurat-ă, preacurați-te *επίθ.* υπεραγνός-ή-ό
preacuvios-oasă, preacuvioși-oase *επίθ.* πανόσιος -ια-ιο
preafericit-ă, preafericiți-te *επίθ.* παμμακάριστος -η-ο
preajmă I. *ουσ. θηλ.* 1. τα πέριξ, η γύρω περιοχή, η γειτονιά 2. τα περίχωρα, το περιβάλλον, ο κοντινός τόπος II. *επιθ. έκφρ.* **din ~** γειτονικός-ή-ό, κοντινός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* // **în ~** πλησίον, κοντά, γύρω // **în preajma evenimentului** λίγο πριν το γεγονός // **a trăi în preajma cuiva** μένω κοντά σε κάποιον // **de prin preajma locului** από τη γύρω περιοχή // **în preajma iernii** λίγο πριν από το χειμώνα

prealabil-ă, prealabili-e I. *επίθ.* προηγούμενος-η-ο, προκαταρτικός-ή-ό, πρότερος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** προηγουμένως, από πριν

prealuminat-ă, prealuminați-te *επίθ.* πεφωτισμένος -η-ο

preamări, preamăresc *ρ. μετ.* δοξάζω, εγκωμιάζω, εξυμνώ, εξαίρω, επαινώ πολύ

preamărire, preamăriri *ουσ. θηλ.* η μεγάλη δόξα, το εγκώμιο, η εξύμνηση, ο υπερβολικός έπαινος

preamărit-ă, preamăriți-te *επίθ.* δοξασμένος-η-ο, δοξαστός-ή-ό, πολυδόξαστος-η-ο, πολύδοξος-η-ο

preambalat-ă, preambalați-te *επίθ.* προσυσκευασμένος -η-ο // **produse –e** τα προσυσκευασμένα προϊόντα

preambul, preambuluri *ουσ. ουδ.* 1. το προοίμιο 2. ο πρόλογος, η εισαγωγή

preaplecat-ă, preaplecați-te *επίθ.* ευπιθής-ής-ές, υποτελής-ής-ές, υπάκουος-η-ο

preaplin, preaplinuri *ουσ. ουδ.* η υπερπλήρωση, το παραγέμισμα

preaprindere, preaprinderi *ουσ. θηλ.* η προανάφλεξη

preaputernic-ă, preaputernici-ce *επίθ.* πολυδύναμος-η-ο, μεγαλοδύναμος-η-ο

preasfânt-ă, preasfinți-te I. *επίθ.* υπεράγιος-α-ο, πανιερώτατος-η-ο, πανάγιος-α-ο II. *ουσ. αρσ.* ο πανιερώτατος, ο υπεράγιος, ο αγιότατος

preasfinția, preasfințiile *ουσ. θηλ. αρθ.* η αγιωσύνη // **~ voastră** η αγιοσύνη σας

preslăvit-ă, preaslăviți-te *επίθ.* ένδοξος-η-ο, δεδοξασμένος-η-ο, ενδοξότατος-η-ο

preastimat-ă, preastimați-te *επίθ.* αξιοτίμητος-η-ο, αξιοσέβαστος-η-ο, πολυσέβαστος-η-ο

preaviz, preavize *ουσ. ουδ.* η προειδοποίηση

preaviza, preavizez *ρ. μετ.* προειδοποιώ

precapitalist-ă, precapitaliști-ste *επίθ.* προκαπιταλιστικός-ή-ό, προκεφαλαιοκρατικός-ή-ό

precar-ă, precari-e *επίθ.* πρόσκαιρος-η-ο, αβέβαιος-η-ο, ασταθής-ής-ές

precaut-ă, precauți-te *επίθ.* 1. προνοητικός-ή-ό, επιφυλακτικός-ή-ό 2. προφυλακτικός-ή-ό, προσεκτικός-ή-ό

precauție, precauții *ουσ. θηλ.* 1. η περίσκεψη, η επιφυλακτικότητα, η φρονιμάδα 2. η σύνεση, η προνοητικότητα 3. η προφύλαξη

precădere I. *ουσ. θηλ.* 1. η προτεραιότητα 2. η προτίμηση II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** κατά προτεραιότητα, κατά προτίμηση

preceda, preced I. *ρ. μετ.* προηγούμαι, προπορεύομαι II. *ρ. αμ.* 1. προηγούμαι 2. πρωτεύω, υπερέχω

precedent-ă, precedenți-te I. *επίθ.* 1. προηγούμενος -η-ο 2. πρωτύτερος-η-ο, προγενέστερος-η-ο 3. προκάτοχος-ος-ο II. *ουσ. ουδ.* 1. το προηγούμενο, το υπόδειγμα III. *επίρ.* **fără ~** άνευ προηγουμένου

precedență, precedențe *ουσ. θηλ.* το προηγούμενο

precept, precepte *ουσ. ουδ.* 1. ο κανόνας, η αρχή, το δίδαγμα 2. η εντολή, η παραγγελία 3. η νουθεσία, η συμβουλή, η υποθήκη (του πατέρα στον γιο του) // **–e de igienă** οι κανόνες της υγιεινής

preceptor, preceptori *ουσ. αρσ.* 1. ο παιδαγωγός 2. ο εκπαιδευτικός, ο διδάσκαλος

precipita, precipit I. *ρ. μετ.* 1. επισπεύδω, επιταχύνω 2. προξενώ καταστάλαγμα, κατακάθι, κατακάθισμα II. *ρ. μέσο* 1. σπεύδω, βιάζομαι 2. κατακάθομαι III. *ρ. αμ.* 1. κατασταλάζω, κατακάθομαι 2. καθιζάνω

precipitabil-ă, precipitabili-e *επίθ.* ιζηματώδης-ης-ες

precipitant, precipitanți *ουσ. αρσ.* το ιζηματογόνο

precipitare, precipitări *ουσ. θηλ.* 1. το κατακάθισμα, η κατακρήμνιση, το καταστάλαγμα 2. η βιασύνη, η σπουδή

precipitat, precipitate *ουσ. ουδ.* το κατακάθι, το κατακρήμνισμα

precipitat-ă, precipitați-te I. *επίθ.* 1. βιαστικός-ή-ό, σπευσμένος-η-ο 2. γοργός-ή-ό, ταχυκίνητος-η-ο 3. κατασταλαγμένος-η-ο (ουσίες), κατακρημνισμένος-η-ο II. *επιρ.* 1. εσπευσμένα, επειγόντως 2. βιαστικά, πολύ γρήγορα

precipitație, precipitații *ουσ. θηλ.* το κατακάθι, το κατακάθισμα, το καταστάλαγμα // **precipitații atmosferice** τα κατασταλάγματα

preciput, preciputuri *ουσ. ουδ. (νομ.)* το παρεχόμενο δικαίωμα σ' ένα πρόσωπο να πάρει ένα μέρος από την περιουσία προτού να γίνει η μοιρασιά

precis-ă, preciși-se I. *επίθ.* 1. ακριβής-ής-ές 2. σωστός-ή-ό // **ora –ă** η ακριβής ώρα II. *επιρ.* ακριβώς, με ακρίβεια

precista *ουσ. θηλ.* η Παρθένος, η Παναγία, η Αδιάφθορος

preciza, precizez *ρ. μετ.* 1. εξακριβώνω, ακριβολογώ 2. καθορίζω με ακρίβεια, προσδιορίζω 3. διευκρινίζω

precizare, precizări *ουσ. θηλ.* 1. η εξακρίβωση, η ακριβολογία, ο προσδιορισμός 2. η διευκρίνιση, ο καθορισμός

precizie, precizii I. *ουσ. θηλ.* η ακρίβεια, η ακριβολογία, η εξακρίβωση // **a spune cu ~** λέγω με ακρίβεια, ακριβολογώ II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** της ακριβείας // **aparat de ~** η συσκευή ακριβείας // **muncă de ~** η εργασία ακριβείας

preciziune *ουσ. θηλ.* ιδ. precizie

preclasic-ă, preclasici-ce *επίθ.* προκλασικός-ή-ό

preclasicism *ουσ. ουδ.* προκλασικισμός

precoce, precoci-ce *επίθ.* 1. πρώιμος-η-ο 2. πρόωρος -η-ο // **copil ~** το πρώορο παιδί

precocitate *ουσ. θηλ.* 1. η πρωιμότητα 2. το πρόωρον

preconcepție, preconcepții *ουσ. θηλ.* η προκατάληψη

preconceput-ă, preconcepuți-te *επίθ.* προκατειλημμένος-η-ο // **idee –ă** η προκατειλημμένη ιδέα

preconiza, preconizez *ρ. μετ.* 1. συνιστώ, προτείνω, συμβουλεύω 2. προνοώ, προσχεδιάζω, σχεδιάζω 3. κάνω πρόταση, προτίθεμαι, σκοπεύω

preconizare, preconizări *ουσ. θηλ.* η πρόταση, το προσχεδίασμα, η υποβολή γνώμης

preconizat-ă, preconizați-te *επίθ.* 1. προτιθέμενος -η-ο, προτεινόμενος-η-ο, προσχεδιασμένος-η-ο 2. προβλεπόμενος-η-ο, σκόπιμος-η-ο

precum I. *σύνδ.* 1. ως, καθώς 2. όπως 3. έτσι όπως, ώσπερ // **~ se vede** ως φαίνεται // **~ urmează** ως εξής // **sper că se va face ~ doresc** ελπίζω ότι θα γίνει όπως θέλω II. *επιρ. πσχ.* επί παραδείγματος

precumpăni, precumpănesc I. *ρ. αμ.* 1. υπερισχύω, επικρατώ, υπερέχω, υπερτερώ 2. πρωτεύω II. *ρ. μετ.* 1. επικρατώ 2. αντισταθμίζω, ισορροπώ, ισοσταθμίζω

precumpănire, precumpăniri *ουσ. θηλ.* 1. η υπερίσχυση, η επικράτηση 2. η υπερνίκηση, η επιβολή

precumpănitor-oare, precumpănitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. επικρατέστερος-η-ο, υπερέχων -ουσα-ον, πρωτεύων-ουσα-ον

precupeț-eață, precupeți-ețe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πλανόδιος-α έμπορος (ο, η) 2. ο (η) παραγωγός που πουλάει τα προϊόντα του (της)

precupeți, precupețesc I. *ρ. αμ.* 1. παζαρεύω 2. διαπραγματεύομαι 3. *μτφ.* φείδομαι II. *ρ. μετ.* φειδωλεύομαι // *έκφρ.* (με αρνητική έννοια) **a nu-și ~ eforturile** το να μην κανείς κάνει οικονομία στις προσπάθειές του

precupețire, precupețiri *ουσ. θηλ.* το παζάρεμα, το παζαρλίκι 2. η φειδώ, η σφιχτοχεριά 3. η διαπραγμάτευση

precursor-oare, precursori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προπορευόμενος-η-ο (ο, η), πρόδρομος (ο, η)

preda, predau I. *ρ. μετ.* 1. παραδίνω, παραδίδω 2. διδάσκω 3. εγχειρίζω, διαβιβάζω, μεταδίδω, μεταβιβάζω 4. καταδίνω, προδίδω 5. επιδίδω, δίνω κάτι στα χέρια κάποιου // **a ~ cuiva un colet** παραδίνω σε κάποιον ένα δέμα // **acest profesor predă limba franceză** ο καθηγητής αυτός διδάσκει τα γαλλικά II. *ρ. μέσο.* 1. παραδίνομαι, δίνομαι 2. προσφέρομαι, αφήνομαι στην εξουσία κάποιου

predare, predări *ουσ. θηλ.* 1. η παράδοση, το δόσιμο 2. η παροχή 3. ο εγχειρισμός, η επίδοση 4. η διδασκαλία 5. η συνθηκολόγηση // **~ de cunoștiințe noi** η διδασκαλία (η μετάδοση) νέων γνώσεων // **dovadă de ~ a actului** το επιδοτήριο (το αποδεικτικό επίδοσης εγγράφου) // **metodă de ~** η μέθοδος διδασκαλίας

predecesor-oare, predecesori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προκάτοχος-ος (ο, η), προηγούμενος-η (ο, η), προγενέστερος-η (ο, η) II. *ουσ. αρσ.* ο πρόγονος, ο προπάτορας

predestina, predestinez *ρ. μετ.* προορίζω, προκαθορίζω

predestinare, predestinări *ουσ. θηλ.* ο προκαθορισμός, ο προορισμός

predestinat-ă, predestinați-te *επίθ.* προκαθορισμένος-η-ο

predestinație, predestinații *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός 2. ο προκαθορισμός // **despre ~ și liber arbitru** περί προορισμού και ελευθέρας βουλήσεως

predetermina, predetermin *ρ. μετ.* προκαθορίζω, προαποφασίζω

predeterminism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο προντετερμινισμός

predica, predic I. *ρ. αμ.* 1. διαλαλώ 2. εκφωνώ κήρυγμα, είμαι κήρυκας 3. διδάσκω II. *ρ. μετ.* 1. κηρύσσω, κηρύττω, διακηρύσσω, διακηρύττω 2. διαδηλώνω 3. δασκαλεύω // **a ~ în pustiu** κηρύσσω στην έρημο

predicare, predicări *ουσ. θηλ.* 1. το κήρυγμα, ο θρησκευτικός λόγος 2. το δασκάλεμα

predicat, predicate *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* 1. το κατηγόρημα, το κατηγορούμενο 2. το ρήμα (συντακτικό)

predicativ-ă, predicativi-e *επίθ. (γραμμ.)* κατηγορηματικός-ή-ό, το κατηγορούμενο // **nume ~** το περιφραστικό κατηγόρημα (από ένα ουσιαστικό ή επίθετο και ένα συνδετικό ρήμα) // **propoziție -ă** η κατηγορηματική πρόταση // **verb ~** το ρηματικό κατηγόρημα

predicator, predicatori *ουσ. αρσ.* 1. ο κήρυκας 2. ο ιεροκήρυκας

predică, predici *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* 1. το κήρυγμα, ο θρησκευτικός λόγος, η διδαχή 2. το δασκάλεμα 3. η ομιλία // **a ține ~** κάνει κήρυγμα

predictibil-ă, predictibili-e *επίθ. (λογ.)* προβλεπόμενος-η-ο

predicțiune, predicțiuni *ουσ. θηλ. (λογ.)* 1. η προφητεία 2. το προμήνυμα

predilect-ă, predilecți-te *επίθ.* προτιμητέος-έα-έο

predilecție, predilecții I. *ουσ. θηλ.* 1. η προτίμηση 2. η προαίρεση II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** προτιμητέος -έα-έο III. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** κατά προτίμηση, προτιμότερο

predispoziție, predispoziții *ουσ. θηλ.* η προδιάθεση, η επιρρέπεια, η κλίση, η έξη, η ροπή

predispune, predispun *ρ. μετ.* προδιαθέτω, προπαρασκευάζω

predispunere, predispuneri *ουσ. θηλ.* η προδιάθεση, η κλίση, η επιρρέπεια

predispus-ă, predispuși-se *επίθ.* προδιατεθειμένος -η-ο, επιρρεπής-ής-ές // **a fi ~** επιρρεπώς, έχω τάση, είμαι προδιατεθειμένος-η

predomina, predomin *ρ. αμ.* επικρατώ, δεσπόζω, υπερισχύω, υπερέχω, υπερτερώ

predominant-ă, predominanți-te *επίθ.* επικρατέστερος-η-ο, ισχυρότερος-η-ο, υπερισχύων-ουσα-ον

predominare, predominări *ουσ. θηλ.* 1. η επικράτηση, η υπερίσχυση, η υπερτέρηση, η υπεροχή 2. η επιβολή

preducea, preducele *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το εργαλείο από μικρό κομμάτι σωλήνα

preelectoral-ă, preelectorali-e *επίθ.* προεκλογικός-ή-ό

preemțiune, preemțiuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η πρόκριση // **drept de ~** το δικαίωμα προκρίσεως (σε αγοραπωλησία)

preexercițiu, preexerciții *ουσ. θηλ.* η προάσκηση, η προγύμναση

preexersa, preexersez *ρ. μετ.* προασκώ, προγυμνάζω

preexista pers. 3 preexistă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* προϋπάρχω

preexistent-ă, preexistenți-te *επίθ.* προϋπάρχων -ουσα-ον, προϋπαρκτός-ή-ό

preexistență, preexistențe *ουσ. θηλ.* η προΰπαρξη

prefabrica, prefabric *ρ. μετ.* προκατασκευάζω

prefabricare, prefabricări *ουσ. θηλ.* 1. η προκατασκευή 2. η προεκτέλεση έργου

prefabricat-ă, prefabricați-te I. *επίθ.* προκατασκευασμένος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* 1. το προκατασκεύασμα 2. *(τεχ.)* το προκατασκευασμένο οικοδομικό στοιχείο

preface, prefac I. *ρ. μέσο.* 1. προσποιούμαι 2. υποκρίνομαι, καμώνομαι 3. μετατρέπομαι, μετασχηματίζομαι // **a se ~ bolnav** προσποιούμαι τον άρρωστο, κάνω πως είμαι άρρωστος // **te prefaci față de mine** προσποιείσαι απέναντί μου II. *ρ. μετ.* 1. μετατρέπω, μετασχηματίζω 2. μεταποιώ 3. μεταμορφώνω 4. μεταβάλλω, αλλάζω // **a ~ în ruine** μετατρέπω σε ερείπια // **ploile prefăcuseră drumul într-o mocirlă** οι βροχές μετέτρεψαν το δρόμο σε βόρβορο

prefacere, prefaceri *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή, ο μετασχηματισμός 2. η μεταποίηση 3. η μεταμόρφωση, η μεταβολή, η αλλαγή

prefața, prefațez *ρ. μετ.* προλογίζω
prefațator-oare, prefațatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προλογίζων-ουσα (ο, η)
prefață, prefețe *ουσ. θηλ.* ο πρόλογος, η προεισαγωγή, το προοίμιο
prefăcătorie, prefăcătorii *ουσ. θηλ.* 1. η προσποίηση, η υποκρισία 2. η επιτήδευση, ο ψεύτικος τρόπος
prefăcut-ă, prefăcuți-te *επίθ.* προσποιητός-ή-ό, υποκριτικός-ή-ό, πλαστός-ή-ό
prefect, prefecți *ουσ. αρσ.* ο νομάρχης // ~ **de poliție** ο αστυνόμος
prefectoral-ă, prefectorali-e *επίθ.* νομαρχιακός-ή-ό
prefectură, prefecturi *ουσ. θηλ.* 1. το νομαρχείο, το διοικητήριο 2. η νομαρχία
prefera, prefer I. *ρ. μετ.* προτιμώ // **aș ~ să rămân acasă** θα προτιμούσα να μένω στο σπίτι II. *επιρ. έκφρ.* **de -t** προτιμότερος-η-ο
preferabil-ă, preferabili-e *επίθ.* προτιμότερος-η-ο
preferans, preferansuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η πρέφα
preferat-ă, preferați-te *επίθ.* προτιμημένος-η-ο, ευνοούμενος-η-ο II. *επιθ. έκφρ.* προτιμότερος-η-ο
preferențial-ă, preferențiali-e I. *επίθ.* προνομιακός-ή-ό // **tratament** ~ η προνομιακή μεταχείριση II. *επιρ.* προνομιακά
preferință, preferințe I. *ουσ. θηλ.* 1. η προτίμηση 2. η προαίρεση // **a da** ~ δίνω προτίμηση II. *επιρ. έκφρ.* **de** ~ κατά προτίμηση
prefeudal-ă, prefeudali-e *επίθ.* προφεουδαρχικός-ή-ό
prefigura, prefigurez *ρ. μετ.* υποτυπώνω, σχεδιάζω κάτι σε γενικές γραμμές
prefigurare, prefigurări *ουσ. θηλ.* η υποτύπωση, η παράσταση σε πρόχειρο σχέδιο
prefigurație, prefigurații *ουσ. θηλ.* η υποτύπωση, η πρόχειρη εμφάνιση
prefiltru, prefiltre *ουσ. ουδ.* το μπροστινό φίλτρο
prefira, prefir I. *ρ. μετ. (αρχ.)* διασκορπίζω II. *ρ. μέσο* 1. διασκορπίζομαι, περιφέρομαι εδώ κι εκεί 2. διέρχομαι απ' το μυαλό
prefirare, prefirări *ουσ. θηλ.* 1. η διασκόρπιση 2. το πέρασμα μπροστά απ' τα μάτια
prefirat-ă, prefirați-te *επίθ.* διασκορπισμένος-η-ο
prefix, prefixe *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το πρόθεμα
prefixa, prefixez *ρ. μετ.* θέτω το πρόθεμα, θέτω το προσυνθετικό
prefixat-ă, prefixați-te *επίθ. (γραμμ.)* η λέξη με πρόθεμα, προθεματικός-ή-ό
preformism *ουσ. ουδ. (βιολ.)* ο προσχηματισμός
pregăti, pregătesc I. *ρ. μετ.* 1. ετοιμάζω, προετοιμάζω, προπαρασκευάζω 2. προπονώ, προγυμνάζω, παρασκευάζω 3. εκγυμνάζω, προπαιδεύω 4. καταρτίζω // **a ~ terenul** προετοιμάζω το έδαφος II. *ρ. μέσο* 1. ετοιμάζομαι, προετοιμάζομαι, προπαρασκευάζομαι, παρασκευάζομαι 2. προγυμνάζομαι, εξασκούμαι, γυμνάζομαι // **el se pregătește pentru examen** ετοιμάζεται για εξετάσεις // **el se pregătește pentru plecare** ετοιμάζεται για αναχώρηση / ξεκίνημα
pregătire, pregătiri *ουσ. θηλ.* 1. η ετοιμασία, η προετοιμασία 2. η παρασκευή, η προπαρασκευή 3. η προπαίδεια, η προπαίδευση, η εκπαίδευση 4. η εκπόνηση 5. η εξάσκηση, η προπόνηση, η προγύμναση 6. η κατάρτιση // **-a unei lecții** η προπαρασκευή ενός μαθήματος // **-a unui tehnician** η εκπαίδευση ενός τεχνίτη
pregătit-ă, pregătiți-te *επίθ.* 1. έτοιμος-η-ο, προετοιμασμένος-η-ο 2. παρασκευασμένος-η-ο 3. προπονημένος-η-ο, εξασκημένος-η-ο 4. καταρτισμένος-η-ο // **a fi ~ pentru...** είναι ετοιμασμένος για... // **masa este -ă** το τραπέζι είναι στρωμένο // **sunt totdeauna ~** είμαι πάντα έτοιμος
pregătitor-oare, pregătitori-oare *επίθ.* προπαρασκευαστικός-ή-ό, προκαταρτικός-ή-ό // **an ~** το προπαρασκευαστικό έτος // **acțiune -oare** η προπαρασκευαστική ενέργεια
preget I. *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο δισταγμός, η επιφύλαξη, η διστακτικότητα, η επιφυλακτικότητα 2. η ανάπαυλα, το σταμάτημα II. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς ανάπαυλα
pregeta, preget *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. διστάζω, επιφυλάσσομαι 2. είμαι σε αμηχανία, είμαι διστακτικός-ή // **nu pregetă față de nimic** δε διστάζει μπροστά σε τίποτα
pregetare, pregetări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο δισταγμός, η επιφύλαξη, η διστακτικότητα, η επιφυλακτικότητα 2. η χρονοτριβή
pregnant-ă, pregnanți-te *επίθ.* 1. φανερός-ή-ό, πρόδηλος-η-ο, οφθαλμοφανής-ής-ές, ορατός-ή-ό 2. σημαντικός-ή-ό, αξιόλογος-η-ο
pregnanță *ουσ. θηλ.* η σημαντικότητα
preistoric-ă, preistorici-ce *επίθ.* προϊστορικός-ή-ό // **omul ~** ο προϊστορικός άνθρωπος
preistorie *ουσ. θηλ.* η προϊστορία
preîncălzi, preîncălzesc *ρ. μετ.* προθερμαίνω, προζεσταίνω
preîncălzire, preîncălziri *ουσ. θηλ.* η προθέρμανση, η προκαταρκτική θέρμανση νερού ή μιας μηχανής
preîncălzitor, preîncălzitoare *ουσ. ουδ.* ο προθερμαντήρας
preîntâmpina, preîntâmpin *ρ. μετ.* 1. προϋπαντώ 2. προλαβαίνω, προλαμβάνω
preîntâmpinare, preîntâmpinări *ουσ. θηλ.* 1. η προϋπάντηση 2. η πρόληψη
prejos I. *επίρ.* κατώτερα // **a fi mai ~** μένω παρακάτω, είμαι κατώτερος από κάποιον II. *επιρ. έκφρ.* **mai prejos** κατώτερα, σε κατώτερη βαθμίδα
prejudecată, prejudecăți *ουσ. θηλ.* η προκατάληψη
prejudicia, prejudiciez *ρ. μετ.* 1. ζημιώνω 2. βλάπτω
prejudiciabil-ă, prejudiciabili-e *επίθ.* επιζήμιος-α-ο, βλαβερός-ή-ό
prejudiciat-ă, prejudiciați-te *επίθ.* ζημιωμένος-η-ο, βλαμμένος-η-ο
prejudiciu, prejudicii *ουσ. ουδ.* η ζημία, η βλάβη, η φθορά
prelat, prelați *ουδ. αρσ. (εκκλ.)* ο ιεράρχης, ο αρχιερέας
prelată, prelate *ουσ. θηλ.* 1. το αντίσκηνο 2. το επικάλυμμα, το σκέπασμα από αδιάβροχο ύφασμα
prelegere, prelegeri *ουσ. θηλ.* 1. η διάλεξη, το πανεπιστημιακό μάθημα 2. η δημόσια ομιλία // **~ inaugurală** η εισηγητική ομιλία, η εισήγηση ομιλία // **a ține o ~** κάνω διάλεξη, βγάζω λόγο
preleva, prelev *ρ. μετ. (ιατρ.)* προαφαιρώ
prelevare, prelevări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η προαφαίρεση
prelimina, preliminez *ρ. μετ.* προκαταρτίζω, προσχηματίζω
preliminar-ă, preliminari-e I. *επίθ.* προκριματικός-ή-ό, προκαταρκτικός-ή-ό // **convorbiri -e** οι προκαταρκτικές συνομιλίες // **întreceri -e** οι

προκριματικοί αγώνες // **procedură -ă** η προδικασία // **studiu ~** η προμελέτη II. *ουσ. ουδ.* (στον πληθ.) τα προκαταρκτικά, οι προετοιμασίες
preliminare, preliminări *ουσ. θηλ.* 1. η προκατάρτιση 2. η προετοιμασία // *λογιστ.* **preliminări pentru plăți viitoare** οι προϋπολογισμοί για μελλοντικές πληρωμές
preliminat-ă, preliminați-te *επίθ.* προκαταρτισμένος -η-ο
prelinge, preling I. *ρ. μέσο* 1. στάζω, αποστάζω 2. χύνομαι 3. διαρρέω, ρέω λίγο-λίγο 3. *μτφ.* παρεισφρύω II. *ρ. μετ.* 1. στάζω υγρό σε σταγόνες 2. κάνω να στάξει, σταλάζω ένα υγρό
prelingere, prelingeri *ουσ. θηλ.* 1. το στάξιμο 2. η ροή σε σταγόνες 3. η στάλαξη, το στάλαμα
prelins-ă, prelinși-se *επίθ.* σταλαχτός-ή-ό
prelua, preiau *ρ. μετ.* 1. αναλαμβάνω 2. λαμβάνω, λαβαίνω 3. δέχομαι κάτι, παίρνω 4. παραλαβαίνω, παραλαμβάνω, αναλαμβάνω την ευθύνη // **a ~ o însărcinare** αναλαμβάνω μια εντολή φροντίδα
preluare *ουσ. θηλ.* η παραδοχή, η ανάληψη
prelucra, prelucrare *ρ. μετ.* 1. κατεργάζομαι, επεξεργάζομαι 2. απεργάζομαι 3. διασκευάζω 4. σχολιάζω 5. δουλεύω ένα υλικό // **a ~ lemnul** κατεργάζομαι το ξύλο // **a ~ textul unei hotărâri** σχολιάζω το κείμενο μιας απόφασης
prelucrabil-ă, prelucrabili-e *επίθ.* επεξεργάσιμος-η-ο
prelucrare, prelucrări *ουσ. θηλ.* 1. η κατεργασία, η επεξεργασία, η απεργασία 2. η διασκευή 3. το δούλεμα 4. η ερμηνεία, η διερμηνεία, η διερμήνευση, το σχόλιο // **-a lemnului** η κατεργασία του ξύλου // **-a unei piese** η επεξεργασία εξαρτήματος (ανταλλακτικού)
prelucrat-ă, prelucrați-te *επίθ.* 1. κατεργασμένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο 2. διασκευασμένος-η-ο
prelucrător-oare, prelucrători-oare *επίθ.* επεξεργαστικός-ή-ό // **industria prelucrătoare** η βιομηχανία επεξεργασίας
preluda, preludez *ρ. αμ.* 1. προανακρούω, εκτελώ προανάκρουσμα 2. προετοιμάζομαι, παρασκευάζομαι
preludare, preludări *ουσ. θηλ.* η προανάκρουση, το παίξιμο μουσικού κομματιού σαν εισαγωγή
preludiu, preludii *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. το πρελούντιο 2. το προανάκρουσμα 3. το προμήνυμα, το προοίμιο 4. η εισαγωγή, η προετοιμασία
prelung-ă, prelungi I. *επίθ.* 1. επιμήκης-ης-ες, μακρουλός-ή-ό 2. εκτεταμένος-η-ο, μακροτενής -ής-ές, παρατεταμένος-η-ο II. *επιρ.* με επιμήκυνση, παρατεταμένα, επί μακρόν χρόνον
prelungi, prelungesc I. *ρ. μετ.* 1. παρατείνω, μακραίνω, επιμηκύνω 2. επεκτείνω, προεκτείνω II. *ρ. μέσο* 1. παρατείνομαι, εκτείνομαι, μακραίνω, γίνομαι μακρύς-ιά-ύ 2. επεκτείνομαι, προεκτείνομαι
prelungire, prelungiri *ουσ. θηλ.* 1. το μάκρεμα, η παράταση, η επιμήκυνση 2. η επέκταση, η προέκταση, η παρέκταση
prelungit-ă, prelungiți-te *επίθ.* εκτεταμένος-η-ο, παρατεταμένος-η-ο // **aplauze -e** παρατεταμένα χειροκροτήματα
prelungitor, prelungitoare *ουσ. ουδ.* η μπαλαδέζα
prematur-ă, prematuri-e I. *επίθ.* πρώϊμος-η-ο, πρόωρος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* το πρόωρο παιδί (που γεννήθηκε πρόωρα)
premedita, premeditez *ρ. μετ.* 1. προμελετώ 2. προσχεδιάζω
premeditare, premeditări I. *ουσ. θηλ.* 1. η προμελέτη 2. η προσχεδιασμένη ενέργεια (και ιδιαίτερα αξιόποινη) II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** προμελετημένα, με προμελέτη, με προκαταρκτική μελέτη
premeditat-ă, premeditați-te *επίθ.* προμελετημένος -η-ο // **omor ~** ο προμελετημένος φόνος
premergător-oare, premergători-oare I. *επίθ.* 1. πρότερος-η-ο, προηγούμενος-η-ο 2. πρωτύτερος -η-ο 3. προπορευόμενος-η-ο 4. προγενέστερος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρότερος-η (ο, η), ο πρόδρομος, ο πρωτοπόρος
premerge pers. 3 premerge *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* προηγούμαι, προπορεύομαι, συμβαίνει κάτι πριν από κάτι άλλο
premia, premiez *ρ. μετ.* 1. βραβεύω, δίνω βραβείο, επιβραβεύω 2. ανταμείβω // **a fi -t** βραβεύομαι, ανταμείβομαι
premiabil-ă, premiabili-e *επίθ.* βραβεύσιμος-η-ο
premial-ă, premiali-e *επίθ.* βραβευτικός-ή-ό // **sistem ~** το βραβευτικό σύστημα, η επί πλέον αμοιβή με τακτικό μισθό
premiant-ă, premianți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πρώτος-η (ο, η) 2. πρωτοπόρος (ο, η) 3. πρώτιστος-η (ο, η)
premiat-ă, premiați-te *επίθ.* βραβευμένος-η-ο
premier-ă, premieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρωθυπουργός (ο, η)
premieră, premiere *ουσ. θηλ.* η πρεμιέρα
premiere, premieri *ουσ. θηλ.* η βράβευση, η απονομή βραβείου, η επιβράβευση
premilitărie *ουσ. θηλ.* προγύμναση για το στρατό
premisă, premise *ουσ. θηλ.* 1. η απαρχή 2. η βασική ιδέα, η βασική αρχή, η βασική προϋπόθεση 3. το λήμμα 4. οι όροι συλλογισμού // **a porni de la o ~** ξεκινώ από την αρχή
premiu, premii *ουσ. ουδ.* 1. το βραβείο, η ανταμοιβή 2. το έπαθλο 3. η επιβράβευση, το αριστείο 4. η τιμητική διάκριση // **-l Nobel** το βραβείο Νομπέλ // **acordarea premiilor Nobel** η απονομή των βραβείων Νομπέλ // **a lua -l întâi** παίρνω το πρώτο βραβείο // **a obține un ~** επιτυγχάνω ένα βραβείο // **laureat al premiului Nobel** ο νομπελίστας
premolar, premolari *ουσ. αρσ.* ο προτραπεζίτης (δόντι)
premoniție, premoniții *ουσ. θηλ.* η προειδοποίηση, το προμήνυμα
premonopolist-ă, premonopoliști-ste *επίθ.* προμονοπωλιακός-ή-ό
prenatal-ă, prenatali-e *επίθ.* προγεννητικός-ή-ό // **concediu ~** άδεια ποθ παίρνουν οι γυναίκες πριν από την γέννα
prenume, prenume *ουσ. ουδ.* το βαφτιστικό όνομα // **numele și -le** το ονοματεπώνυμο
prenupțial-ă, prenupțiali-e *επίθ.* προγαμιαίος-α-ο
preocupa, preocup I. *ρ. μετ.* απασχολώ, παρέχω ασχολία II. *ρ. μέσο* 1. ασχολούμαι, απασχολούμαι 2. φροντίζω, ενδιαφέρομαι για κάτι, μεριμνώ, νοιάζομαι, καταπιάνομαι με κάτι
preocupare, preocupări *ουσ. θηλ.* 1. η ασχολία, η απασχόληση, η μέριμνα, το μέλημα, η φροντίδα 2. η έγνοια, η ανησυχία, το ενδιαφέρον για κάτι
preocupat-ă, preocupați-te *επίθ.* 1. απασχολημένος-η-ο, πολυάσχολος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο // **a fi ~ cu...** νοιάζομαι για..

preolimpic-ă, preolimpici-ce *επίθ. (αθλ.)* προολυμπιακός-ή-ό
preopina, preopinez *ρ. αμ. (αρχ.)* εκφράζω τη γνώμη μου μπροστά σε κάποιον
preopinent-ă, preopinenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αντιφωνητής-τρια (ο, η), προλαλήσας-σασα (ο, η) 2. προομιλητής-ήτρια (ο, η)
preot, preoți *ουσ. αρσ.* 1. ο ιερέας, ο παπάς 2. ο ιερωμένος, ο κληρικός, ο θρησκευτικός λειτουργός
preoteasă, preotese *ουσ. θηλ.* 1. η παπαδιά 2. η πρεσβυτέρα
preoțesc-ească, preoțești *επίθ.* ιερατικός-ή-ό, παπαδίστικος-η-ο // **hainele preoțești** τα παπαδίστικα
preoțește *επιρ.* παπαδίστικα, ιερατικά
preoți, preoțesc I. *ρ. μετ.* χειροτονώ παπά II. *ρ. μέσο* χειροτονούμαι, γίνομαι παπάς III. *ρ. αμ.* 1. ιερουργώ 2. ιεραρχώ
preoție *ουσ. θηλ.* η ιεροσύνη
preoțime *ουσ. θηλ.* το ιερατείο, ο κλήρος, το παπαδολόι
prepalatal-ă, prepalatali-e *επίθ. (γλωσ.)* ουρανισκόφωνος-η-ο
prepara, prepar I. *ρ. μετ.* 1. παρασκευάζω, προπαρασκευάζω 2. προετοιμάζω 3. παρασκευάζω φαρμακευτικό μείγμα 4. μαγειρεύω II. *ρ. μέσο* προπαρασκευάζομαι, προετοιμάζομαι, παρασκευάζομαι
preparare, preparări *ουσ. θηλ.* 1. η παρασκευή, η προπαρασκευή, η προετοιμασία
preparat, preparate *ουσ. ουδ.* το παρασκεύασμα
preparat-ă, preparați-te *επίθ.* 1. προπαρασκευασμένος-η-ο, προετοιμασμένος-η-ο 2. μελετημένος-η-ο
preparative *ουσ. θηλ. πληθ.* οι προπαρασκευές, οι προετοιμασίες
preparator-oare, preparatori-oare I. *επίθ.* προπαρασκευαστικός-ή-ό, παρασκευαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρασκευαστής-άστρια (ο, η), προπαρασκευαστής-άστρια (ο, η), απροετοίμαστος-η (ο, η)
preparație, preparații *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η παρασκευή, η προπαρασκευή, η προετοιμασία 2. η μελέτη 3. η προγύμναση
prepeleac, prepeleci *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* εντοιχισμένη κρεμάστρα για κατσαρόλες
prepelicar, prepelicari *ουσ. αρσ.* το λαγωνικό, το κυνηγετικό σκυλί
prepeliță, prepelițe *ουσ. θηλ.* το ορτύκι, η χαμοπέρδικα
prepelițoi, prepelițoi *ουσ. αρσ.* το αρσενικό ορτύκι
prepondera pers. 3 preponderează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* υπερέχω, υπερισχύω, επικρατώ
preponderent-ă, preponderenți-te *επίθ.* επικρατέστερος-η-ο, υπερέχων-ουσα-ον, κυριαρχών-ούσα-όν 2. ισχυρότερος-η-ο
preponderență, preponderențe *ουσ. θηλ.* η επικράτηση, η υπεροχή, η υπερίσχυση, η υπερνίκηση // **a avea ~** επικρατώ, υπερισχύω, είμαι ανώτερος-η
prepozitiv-ă, prepozitivi-e *επίθ.* προθετικός-ή-ό
prepoziție, prepoziții *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η πρόθεση
prepozițional-ă, prepoziționali-e *επίθ. (γραμμ.)* εμπρόθετος-η-ο
prepus-ă, prepuși-se I. *επίθ.* επιφορτισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο επιφορτισμένος, ο εντολοδόχος
preput *ουσ. ουδ.* ιδ. prepuțiu
prepuțiu, prepuțiuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η ακροβυστία
prerevoluționar-ă, prerevoluționari-e *επίθ.* προεπαναστατικός-ή-ό
prerie, prerii *ουσ. θηλ.* το βοσκοτόπι, το λιβάδι, ο βοσκότοπος, ο λειμώνας
prerogativă, prerogative *ουσ. θηλ.* το προνόμιο
preroman-ă, preromani-e *επίθ.* προρωμαϊκός-ή-ό
preromantic-ă, preromantici-ce *επίθ.* προρομαντικός-ή-ό
preromantism *ουσ. ουδ.* ο προρομαντισμός
presa, presez *ρ. μετ.* 1. πιέζω, πρεσάρω 2. ζουλώ, ζουπώ 3. συμπιέζω, πατώ, ζουπίζω, θλίβω, συνθλίβω 4. *μτφ.* επείγομαι, ζορίζω, εξαναγκάζω, εκβιάζω // **mă presează ca să-i răspund** με πιέζει για να του απαντήσω // **situația presează** η κατά όραση επείγει // **timpul presează** ο καιρός επείγει
presant-ă, presanți-te *επίθ.* 1. πιεστικός-ή-ό, κατεπείγων-ουσα-ον 2. καταναγκαστικός-ή-ό, βιαστικός-ή-ό // **tot mai ~** όλο πιο πιεστικός
presare, presări *ουσ. θηλ.* 1. η πίεση, το πρεσάρισμα, η συμπίεση 2. το ζούληγμα 3. το στύψιμο 4. η θλίψη, η σύνθλιψη
presat *ουσ. ουδ.* 1. η πίεση, η συμπίεση 2. η σύνθλιψη, το ζούληγμα
presat-ă, presați-te *επίθ.* πιεσμένος-η-ο, πιεστός-ή-ό, στιμμένος-η-ο, στιφτός-ή-ό
presator-oare, presatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιεστής-έστρια
presă, prese *ουσ. θηλ.* 1. το πιεστήριο, η πρέσα 2. ο τύπος 3. το μάγγανο 4. το συμπιεστικό μηχάνημα 5. το πίεστρο // **~ de paie** το αχυροπιεστήριο // **~ de ulei** το ελαιοπιεστήριο, το ελαιοτριβείον // **agenție de ~** το πρακτορείο τύπου (ειδήσεων) // **conferință de ~** η συνέντευξη τύπου // **corespondent de ~** ο ανταποκριτής τύπου // **libertatea presei** η ελευθερία του τύπου, η ελευθεροτυπία // **presa hidraulică** το υδραυλικό πιεστήριο // **presa tipografică** το τυπογραφικό πιεστήριο // **revista presei** η ανασκόπηση του τύπου
presăra, presar *ρ. μετ.* 1. διασπείρω 2. στρώνω 3. διασκορπίζω 4. ραίνω 5. πασπαλίζω // **a ~ zahăr pe o prăjitură** πασπαλίζω ζάχαρη πάνω στο γλύκισμα (στην πάστα) // **alei -te de flori** αλέες στρωμένες με λουλούδια // **am -t paie în toată curtea** διασκόρπισα άχυρα σ' όλη την αυλή // **un cer -t de stele** ένας ουρανός διασπαρμένος με άστρα
presărare, presărări *ουσ. θηλ.* 1. ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση 2. το στρώσιμο 3. το πασπάλισμα
presărat *ουσ. ουδ.* ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση, το πασπάλισμα
preschimba, preschimb I. *ρ. μετ.* 1. μετατρέπω, αλλάζω 2. μεταβάλλω 3. μεταποιώ 4. ανταλλάσσω II. *ρ. μέσο* μετατρέπομαι, μεταβάλλομαι, αλλάζω
preschimbare, preschimbări *ουσ. θηλ.* η μετατροπή, η αλλαγή, η ανταλλαγή, η μεταποίηση, η τροποποίηση
preschimbat-ă, preschimbați-te *επίθ.* αλλαγμένος -η-ο, τροποποιημένος-η-ο, μεταποιημένος-η-ο, μεταμορφωμένος-η-ο
prescrie, prescriu I. *ρ. μετ.* 1. ορίζω, εντέλλομαι, διατάζω, παραγγέλλω 2. δίνω συνταγή (για φάρμακο) 3. *νομ.* παραγράφω, κάνω παραγραφή II. *ρ. μέσο (νομ.)* παραγράφομαι

prescriptibil-ă, prescriptibili-e *επίθ. (νομ.)* παραγράψιμος-η-ο
prescripție, prescripții *ουσ. θηλ.* 1. η εντολή, η διάταξη 2. η συνταγή 3. *νομ.* η παραγραφή
prescris-ă, prescriși-se *επίθ. (νομ.)* παραγραμμένος -η-ο // **crimă -ă** το παραγραμμένο έγκλημα // **datorie -ă** το παραγραμμένο χρέος // **este ~** είναι, έχει παραγραφτεί (έχει περάσει το ορισμένο από το νόμο χρονικό διάστημα)
prescură, prescuri *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το αντίδωρο, ο προσφερόμενος άρτος
prescurta, prescurtez *ρ. μετ.* 1. συντομεύω, βραχύνω 2. μικραίνω 3. συμπτύσσω 4. συντέμνω, περικόπτω 5. συνοψίζω
prescurtare, prescurtări *ουσ. θηλ.* 1. η συντόμευση, η βράχυνση, η σύντμηση 2. η σύμπτυξη, η επιτομή 3. η περίληψη 4. η συγκοπή λέξεως, η συντομογραφία
prescurtat-ă, prescurtați-te *επίθ.* (για κείμενα) επίτομος-η-ο, σύντομος-η-ο, περιληπτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό, συντομευμένος-η-ο
preselecție, preselecții *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η πρόκριση, η προκαταρκτική κρίση // **a face ~** προκρίνω, εκλέγω πρίν από την οριστική επιλογή
presentiment, presentimente *ουσ. ουδ.* το προαίσθημα, η προαίσθηση
presimți, presimt *ρ. μετ.* 1. διαισθάνομαι, προαισθάνομαι 2. *μτφ.* μυρίζομαι // **a ~ nelămurit** διαισθάνομαι αόριστα
presimțire, presimțiri *ουσ. θηλ.* η διαίσθηση, η προαίσθηση, το προαίσθημα
presing, presinguri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το πρέσιγκ (στο ποδόσφαιρο)
presiune, presiuni *ουσ. θηλ.* η πίεση // **~ atmosferică** η ατμοσφαιρική πίεση // **~ arterială** η αρτηριακή πίεση // **~ hidrostatică** η υδροστατική πίεση
presocialist-ă, presocialiști-ste *επίθ.* προσοσιαλιστικός-ή-ό
presor-oare, presori-oare I. *ουσ. ουδ.* το πίεστρο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιεστής-έστρια (ο, η)
prespan, prespanuri *ουσ. ουδ.* είδος μονωτικού χαρτονιού στην ηλεκτροτεχνική
presta, prestez *ρ. μετ.* 1. παρέχω 2. προμηθεύω, εφοδιάζω, δίνω, χορηγώ // **a ~ un jurământ** δίνω όρκο, δίνω ένορκη μαρτυρία, ορκοδοτώ
prestabili, prestabilesc *ρ. μετ.* προκαθορίζω
prestabilit-ă, prestabiliți-te *επίθ.* προκαθορισμένος -η-ο
prestanță *ουσ. θηλ.* 1. η επιβλητικότητα, το παρουσιαστικό 2. η αξιοπρέπεια, το παράστημα
prestare, prestări *ουσ. θηλ.* 1. η παροχή 2. η προσφορά, το δόσιμο 3. η παροχή εξυπηρέτησης // **~ de jurământ** η ορκωμοσία, η ορκοδοσία // **prestări de servicii** η παροχή υπηρεσιών
prestatal-ă, prestatali-e προκρατικός-ή-ό
prestație, prestații *ουσ. θηλ.* 1. η παροχή 2. η επιβολή προσφοράς, η υποχρεωτική εργασία, η αγγαρεία // **~ și contraprestație** η παροχή και αντιπαροχή
prestidigitator, prestidigitatori *ουσ. αρσ.* 1. ταχυδακτυλουργός (ο, η) 2. θαυματοποιός (ο, η)
prestidigitație *ουσ. θηλ.* 1. η ταχυδακτυλουργία 2. η θαυματοποιΐα
prestigios-oasă, prestigioși-oase *επίθ.* με γόητρο, επιβλητικός-ή-ό, αξιοσημείωτος-η-ο
prestigiu *ουσ. ουδ.* 1. το γόητρο, η επιβολή 2. το κύρος 3. η προσωπική αξία, η φήμη, το βεληνεκές // **cu ~** με γόητρο // **el se bucură de un mare ~** αυτός χαίρει μεγάλου κύρους // **un conducător cu mare ~ politic** ηγέτης μεγάλου πολιτικού βεληνεκούς
presto *επιρ. (μουσ.)* πρέστο
presupune, presupun *ρ. μετ.* 1. υποθέτω, προϋποθέτω 2. εικάζω, νομίζω, κρίνω 3. **a presupus că s-ar face** υπέθεσε πως θα γινόταν
presupunere, presupuneri *ουσ. θηλ.* η υπόθεση, η προϋπόθεση, η εικασία
presupus, presupusuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η προϋπόθεση
presuriza, presurizez *ρ. μετ. (τεχ.)* διατηρώ ομαλή πίεση σε στεγανό σύστημα
presurizare, presurizări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η διατήρηση ομαλής πίεσης σε στεγανό σύστημα
presus *επιρ.* 1. υπεράνω 2. παραπάνω 3. πάνω απ' όλα // **mai ~ de...** πάνω από... // **mai ~ de orice** ύπερ πάντα άλλον // **mai ~ de toate** πάνω απ' όλα, υπεράνω όλων
preș, preșuri *ουσ. ουδ.* 1. το χαλί, ο τάπητας 2. το στρωσίδι // **a duce cu -ul** τον ξεγελώ με λόγια (φέρνω κάποιον με το στρωσίδι)
preșcolar-ă, preșcolari-e *επίθ.* προσχολικός-ή-ό // **vârstă -ă** η προσχολική ηλικία
președinte-ă, președinți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πρόεδρος (ο, η) 2. η προεδρίνα 3. επικεφαλής (ο, η) // **~ de onoare** ο επίτιμος πρόεδρος // **fost ~** ο πρώην (τέως) πρόεδρος // **a fost ales ~** εξελέγη πρόεδρος
președințial-ă, președințiali-e *επίθ.* προεδρικός-ή-ό
președinție *ουσ. θηλ.* η προεδρία
preta, pretez *ρ. μέσο* 1. συμφωνώ 2. ταιριάζω 3. δέχομαι, συναινώ 4. συνταυτίζομαι // **la așa ceva nu mă pretez** με κάτι τέτοιο δε συμφωνώ
pretendent-ă, pretendenți-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* απαιτητής-ήτρια (ο, η) II. *ουσ. αρσ.* 1. ο μνηστήρας
pretenție, pretenții *ουσ. θηλ.* η αξίωση, το αίτημα, η απαίτηση // **a ridica pretenții asupra...** προβάλλω αξιώσεις πάνω... // **contest pretențiile tale** αμφισβητώ τις αξιώσεις σου // **fără pretenții** χωρίς απαιτήσεις
pretențios-oasă, pretențioși-oase *επίθ.* απαιτητικός -ή-ό
pretext, pretexte I. *ουσ. ουδ.* 1. η αφορμή, το πρόσχημα 2. η πρόφαση II. *συνδ. έκφρ.* **sub - că...** υπό το πρόσχημα ότι..
pretexta, pretextez *ρ. μετ.* 1. προφασίζομαι, παρουσιάζω σαν πρόσχημα 2. μεταχειρίζομαι σαν πρόσχημα
pretimpuriu-ie, pretimpurii I. *επίθ.* πρώιμος-η-ο II. *επιρ.* πρώιμα
pretinde, pretind I. *ρ. μετ.* 1. απαιτώ, έχω την απαίτηση 2. αξιώνω, αξιώ, διεκδικώ 3. ζητώ, υποστηρίζω // **a ~ prea mult** ζητώ πάρα πολύ // **nu pretind nimic** δεν απαιτώ τίποτε // **pretind să fiu ascultat** ζητώ να εισακουστώ II. *ρ. αμ.* 1. ισχυρίζομαι 2. τείνω σε κάτι, αποβλέπω, επιδιώκω // **el ~ că nu ne-a văzut** ότι δεν μας είδε III. *ρ. μέσο* νομίζω τον εαυτό μου κάτι, θεωρούμαι // **a se - filozof** νομίζει τον εαυτό του φιλόσοφο
pretins-ă, pretinși-se *επίθ.* ισχυριζόμενος-η-ο, θεωρούμενος-η-ο

pretor, pretori ουσ. αρσ. 1. ο πραίτωρας 2. ο έπαρχος

pretorat, pretorate ουσ. ουδ. η στρατιωτική διοίκηση μιας χώρας σε καιρό πολέμου

pretorian-ă, pretorieni-e I. επίθ. πραιτωριανός-ή-ό, πραιτωρικός-ή-ό // **gardă -ă** η πραιτωριανή φρουρά (του Ρωμαίου αυτοκράτορα) II. ουσ. αρσ. ο πραιτωριανός

pretoriu, pretorii ουσ. ουδ. το Πραιτώριο, η έδρα του πραίτωρα

pretură, preturi ουσ. θηλ. το επαρχείο

pretutindeni επίρ. 1. παντού, πανταχού 2. σε κάθε τόπο, σε όλα τα μέρη // **de ~** από παντού, απ' όλα τα μέρη

preț, prețuri I. ουσ. ουδ. 1. η τιμή 2. η αξία εμπορεύματος 3. το τίμημα, το αντίτιμο, η ανταλλακτική αξία 4. το κόστος // **lista de -uri** ο κατάλογος των τιμών, ο τιμοκατάλογος, το τιμολόγιο, το κοστολόγιο // **~ de cost** το κόστος της παραγωγής (εμπορεύματος ή υπηρεσίας) // **a pune ~ pe ceva** αποδίδω μεγάλη αξία σε κάτι // **a se învoi din ~** συνεννοούμαι για την τιμή // **a vinde la un ~** πουλώ σε παραδεκτή τιμή // **ține la ~** πουλώ σε μεγάλη τιμή, ακριβοπουλώ // **urcarea -urilor** το ανέβασμα των τιμών, η υπερτίμηση II. επιθ. έκφρ. **de mare ~** πολύτιμος-η-ο III. επιρ. έκφρ. 1. **cu orice ~** πάση θυσία, κατά οποιονδήποτε τρόπο 2. **cu nici un ~** επ' ουδενι λόγω, για τίποτε στον κόσμο IV. προθ. έκφρ. **cu -ul vieții** με τον κίνδυνο ζωής

prețios-oasă, prețioși-oase επίθ. 1. πολύτιμος-η-ο, βαρύτιμος-η-ο 2. επιτηδωμένος-η-ο // **metal ~** το πολύτιμο μέταλλο // **piatră prețioasă** ο πολύτιμος λίθος

prețiozitate ουσ. θηλ. η επιτήδευση

prețui, prețuiesc I. ρ. μετ. 1. αποτιμώ, διατιμώ, καθορίζω την τιμή 2. εκτιμώ, κάνω εκτίμηση // **pe vremuri îl -am** άλλοτε τον εκτιμούσα II. ρ. αμ. αξίζω // **-a cât oricare alt spectacol** άξιζε τόσο όσο κάθε άλλο θέαμα

prețuire ουσ. θηλ. 1. η αποτίμηση, η διατίμηση 2. η εκτίμηση, η τίμηση 3. ο υπολογισμός

prețuit-ă, prețuiți-te επίθ. 1. αποτιμημένος-η-ο 2. εκτιμημένος-η-ο 3. τιμημένος-η-ο 4. αξιότιμος-η-ο

prețuitor, prețuitori ουσ. αρσ. 1. ο αποτιμητής, ο διατιμητής, ο εκτιμητής 2. ο τιμητής

preumbla, preumblu ρ. αντων. βολτάρω, κάνω περίπατο

prevala, prevalez I. ρ. αμ. υπερτερώ, υπερισχύω 2. υπερέχω, δεσπόζω II. ρ. μέσο 1. επωφελούμαι της ιδιότητας που έχω 2. κάνω χρήση της ιδιότητας για κάποιο σκοπό 3. υπερηφανεύομαι // **se prevalează de dreptul său** επωφελείται του δικαιώματός του

prevalare ουσ. θηλ. η υπερίσχυση, η υπερτέρηση

prevăzător-oare, prevăzători-oare επίθ. 1. προβλεπτικός-ή-ό, προνοητικός-ή-ό 2. προορατικός -ή-ό, προγνωστικός-ή-ό 3. επιφυλακτικός-ή-ό

prevăzut-ă, prevăzuți-te επίθ. προβλεπόμενος-η-ο

prevedea, prevăd I. ρ. μετ. 1. προβλέπω, διαβλέπω 2. προαισθάνομαι 3. εφοδιάζω // **legea nu prevede aceasta** ο νόμος δεν προβλέπει τούτο II. ρ. αντων. προβλέπομαι // **pe cât se poate ~** καθόσον είναι δυνατόν να προβλεφθεί // **se prevede timp frumos** προβλέπεται καλός καιρός

prevedere, prevederi ουσ. θηλ. 1. η πρόβλεψη, η πρόγνωση 2. η πρόνοια 3. η προβλεπτικότητα, η προνοητικότητα, η προαίσθηση 4. η επιφυλακτικότητα, η περίσκεψη // **prevederile legii** οι προβλέψεις του νόμου // **prevederi sociale** η κοινωνική πρόνοια // **spirit de ~** η περίσκεψη

preveni, previn ρ. μετ. 1. προλαμβάνω, προλαβαίνω 2. προφθάνω 3. προειδοποιώ 4. αποτρέπω // **a ~ răceala** προλαβαίνω το κρυολόγημα (το κρύωμα)

prevenire, preveniri ουσ. θηλ. 1. η πρόληψη 2. η προειδοποίηση 3. η παρεμπόδιση, η αποσόβηση

prevenit-ă, preveniți-te ουσ. αρσ, και θηλ, (νομ.) 1. υπόδικος-η (ο, η) 2. προειδοποιημένος-η (ο, η) 3. πού έχει προληφθεί

prevenitor-oare, prevenitori-oare επίθ. 1. φιλοφρονητικός-ή-ό 2. περιποιητικός-ή-ό 3. πρόθυμος-η-ο 4. ευγενής-ής-ές

preventiv-ă, preventivi-e επίθ. προληπτικός-ή-ό, προφυλακτικός-ή-ό // **arest ~** η προφυλάκιση (πρίν από τη δίκη) // **control ~** ο προληπτικός έλεγχος // **mijloc ~** το προληπτικό μέσο // **tratament ~** η προληπτική θεραπεία

preventoriu, preventorii ουσ. ουδ. το πρεβαντόριο, το θεραπευτήριο

prevenție, prevenții ουσ. θηλ. (νομ.) η προφυλάκιση, η υποδικία

prevesti, prevestesc I. ρ. μετ. 1. προμαντεύω, προμηνύω 2. προαγγέλλω, προαναγγέλλω II. ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) 1. προμαντεύεται, προμηνύεται 2. προβλέπεται

prevestire, prevestiri ουσ. θηλ. 1. το προμάντεμα, το προμήνυμα 2. το προάγγελμα, η προαγγελία 3. η προειδοποίηση 4. το προοίμιο 5. η προαίσθηση

previzibil-ă, previzibili-e επίθ. 1. προνοητικός-ή-ό, προορατικός-ή-ό 2. προβλεπόμενος-η-ο, προβλεπτικός-ή-ό

previziune, previziuni ουσ. θηλ. 1. η πρόνοια, η πρόβλεψη 2. η πρόγνωση, το προγνωστικό // **~ meteorologică** η μετεωρολογική πρόβλεψη

prezbit-ă, prezbiți-te επίθ. (ιατρ.) πρεσβυωπικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρεσβύωπας (ο, η)

prezbiterian-ă, prezbiterieni-e (θρ.) I. επίθ. πρεσβυτεριανικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρεσβυτεριανός-ή (ο, η)

prezbiterianism ουσ. ουδ. (θρ.) ο πρεσβυτεριανισμός

prezbiteriu, prezbiterii ουσ. ουδ. (εκκλ.) το πρεσβυτερείο

prezbitism ουσ. ουδ. (ιατρ.) η πρεσβυωπία

prezent-ă, prezenți-te I. επίθ. 1. παρών-ούσα-όν 2. τωρινός-ή-ό, ενεστώς-ώσα-όν, ενεστωτικός-ή-ό 3. σημερινός-ή-ό II. ουσ. ουδ. 1. το παρόν, το τώρα, η τωρινή στιγμή 2. ο παρών, ο παριστάμενος 3. γραμμ. ο ενεστώς // **-ul și viitorul** το παρόν και το μέλλον // **celor prezenți** των παρισταμένων // **indicativ ~** ο ενεστώτας της οριστικής φωνής III. επιρ. έκφρ. **în ~** επί του παρόντος, τώρα, νυν

prezenta, prezint I. ρ. μετ. 1. παρουσιάζω 2. παριστάνω, εμφανίζω, προσάγω, εικονίζω, απεικονίζω, προσκομίζω 3. δείχνω κάτι, συστήνω, συνιστώ, κάνω συστάσεις 4. υποβάλλω // **a ~ un proiect de lege** υποβάλλω νομοσχέδιο II. ρ. μέσο 1. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι 2. προσέρχομαι 3. προβάλλομαι // **îmi permiteți să mă prezint?**

μου επιτρέπετε να παρουσιαστώ; // **s-au -t dansuri populare** παρουσιάστηκαν λαϊκοί χοροί
prezentabil-ă, prezentabili-e *επίθ.* παρουσιάσιμος-η-ο, ευπαρουσίαστος-η-ο
prezentare, prezentări *ουσ. θηλ.* 1. η παρουσίαση 2. η εμφάνιση 3. η προσαγωγή, η προσκόμιση 4. η υποβολή 5. η απεικόνιση, η αναπαράσταση // **~ a martorilor** η εμφάνιση των μαρτύρων // **~ de propuneri** η υποβολή προτάσεων
prezentator-oare, prezentatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* παρουσιαστής-άστρια (ο, η)
prezență, prezențe I. *ουσ. θηλ.* 1. η παρουσία 2. η ετοιμότητα 3. το παρουσιαστικό // **~ de spirit** η ψυχραιμία // **condica de ~** το βιβλίο παρουσίας // **prezența lui m-a tulburat** η παρουσία του με ανατάραξε II. *προθ. έκφρ.* **în prezența cuiva** παρουσία κάποιου, ενώπιον
prezerva, prezerv *ρ. μετ.* προφυλάσσω, προφυλάγω, διατηρώ, φυλάω
prezervare, prezervări *ουσ. θηλ.* το προφύλαγμα, η προφύλαξη
prezervativ, prezervative *ουσ. ουδ.* η καπότα
prezicător-oare, prezicători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μάντης-ισσα (ο, η), χρησμοδότης-τρια (ο, η)
prezice, prezic *ρ. μετ.* 1. προλέγω, μαντεύω, προμαντεύω, προαγγέλλω, χρησμοδοτώ 2. προφητεύω
prezicere, preziceri *ουσ. θηλ.* 1. η μαντεία, το μάντεμα, το προμάντεμα, ο χρησμός, η χρησμοδοσία, το προάγγελμα 2. η μαντική, η προφητεία // **darul prezicerii** το χάρισμα της μαντικής
prezida, prezidez *ρ. μετ.* προεδρεύω, προΐσταμαι
prezidare, prezidări *ουσ. θηλ.* το να προεδρεύει κάποιος
prezidențial-ă, prezidențiali-e *επίθ.* προεδρικός-ή-ό // **decret ~** το προεδρικό διάταγμα // **mandat ~** η προεδρική θητεία
prezidenție, prezidenții *ουσ. θηλ.* η προεδρία, το προεδριλίκι
prezidiu, prezidii *ουσ. ουδ.* το προεδρείο // **membrii -lui** τα μέλη του προεδρείου
preziuă *ουσ. θηλ.* η παραμονή, η μέρα πρίν από τη σημερινή // **în preziua** στην παραμονή
prezumtiv-ă, prezumtivi-e *επίθ.* εικαστικός-ή-ό, υποθετικός-ή-ό, επίδοξος-η-ο
prezumție, prezumții *ουσ. θηλ.* 1. η εικασία, η υπόνοια, το δεδομένο σαν συμπέρασμα 2. η υπόθεση 3. η οίηση, η έπαρση, η αλαζονεία // **~ de nevinovăție** εικασία αθωότητος
prezumțios-oasă, prezumțioși-oase *επίθ.* αλαζονικός-ή-ό, φαντασμένος-η-ο, μεγαλομανής -ής-ές, επηρμένος-η-ο
pribeag-ă, pribegi-e I. *επίθ.* 1. περιπλανημένος-η-ο, ξενιτεμένος-η-ο 2. εξόριστος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* περιπλανημένος-η (ο, η), πρόσφυγας (ο, η)
pribegi, pribegesc *ρ. αμ.* περιπλανώμαι, ξενιτεύομαι, εκπατρίζομαι
pribegie, pribegii *ουσ. θηλ.* 1. ο ξενιτεμός, ο εκπατρισμός 2. η περιπλάνηση 3. η περιφορά εδώ κι εκεί
pribegire, pribegiri *ουσ. θηλ.* η περιπλάνηση, ο εκπατρισμός, ο ξενιτεμός
pricăjit-ă, pricăjiți-te *επίθ.* 1. καχεκτικός-ή-ό, αδύνατος-η-ο, ανίσχυρος-η-ο 2. μαραζιασμένος-η-ο 3. μικρός-ή-ό
pricepe, pricep I. *ρ. μετ.* 1. καταλαβαίνω 2. εννοώ, κατανοώ 3. αντιλαμβάνομαι, σκαμπάζω // **nu pricep ceva** δεν αντιλαμβάνομαι κάτι II. *ρ. μέσο* είμαι επιδέξιος-α-ο, έχω γνώσεις, καταλαβαίνω καλά, έχω την επιδεξιότητα να κάνω κάτι // **nu se ~ deloc la tehnică** δεν είναι καθόλου επιδέξιος στην τεχνική // **se ~ bine la pictură** είναι πολύ επιδέξιος στη ζωγραφική
pricepere, priceperi *ρ. μετ.* 1. η επιδεξιότητα, η ικανότητα, η μαστοριά, η επιτηδειότητα 2. η κατανόηση 3. η δεξιοτεχνία 4. η αντίληψη 5. η λεπτότητα πνεύματος
priceput-ă, pricepuți-te *επίθ.* 1. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α-ο, καπάτσος-α-ο 2. ικανός-ή-ό 3. έμπειρος-η-ο, ειδήμονας
prichici, prichiciuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το παραγώνι (στο τζάκι)
prichindel, prichindei *ουσ. αρσ.* 1. το νήπιο, ο πιτσιρίκος 2. ο μπόμπιρας
pricină, pricini I. *ουσ. θηλ.* 1. η αιτία, το αίτιο 2. η αφορμή 3. η φιλονικία, ο καυγάς // **a căuta ~** ψάχνω να βρώ αιτία για καυγά // **a găsi ~** βρίσκω αφορμή // **a se pune de ~** αντιτίθεμαι, εναντιώνομαι II. *επιθ. έκφρ.* **cu pricina** λεγάμενος-η-ο, περί του οποίου γίνεται λόγος III. *επιρ. έκφρ.* **fără nici o ~** αδικαιολόγητα, χωρίς καμιά αιτία IV. *συνδ. έκφρ.* **din ~ că** λόγω του ότι V. *προθ. έκφρ.* **din pricina** εξ αιτίας
pricinui, pricinuiesc *ρ. μετ.* 1. προκαλώ, προξενώ, δίνω αφορμή 2. επιφέρω
pricinuire *ουσ. θηλ.* 1. η πρόκληση 2. η αφορμή
pricinuitor-oare, pricinuitori-oare I. *επίθ.* υπαίτιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αίτιος-α (ο, η)
pricolici, pricolici *ουσ. αρσ. (μυθ.)* το φάντασμα, το στοιχειό, το δαιμόνιο
pricopseală, pricopseli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η προκοπή, το καζάντισμα, το καζάντι 2. η πρόοδος, η υλική ευημερία
pricopsi, pricopsesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* πλουτίζω, κάνω κάποιον πλούσιο II. *ρ. μέσο* 1. προκόβω, καζαντίζω, κάνω περιουσία, αποκτώ πλούτο 2. γίνομαι πλούσιος, προοδεύω
pricopsit-ă, pricopsiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* προκομμένος -η-ο
prididi, prididesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. περαίνω, αποπερατώνω, ξεπερνώ τα εμπόδια, κατανικώ, υπερνικώ 2. καταλαμβάνω, ενσκήπτω // **nu pot ~** δε μπορώ να περατώσω, να φθάσω στο τέλος
pridvor, pridvoare *ουσ. ουδ.* το προστέγασμα, η βεράντα, το προστώο
prielnic-ă, prielnici-ce I. *επίθ.* ευνοϊκός-ή-ό, ευμενής-ής-ές II. *επιρ.* ευνοϊκά, ευμενώς
prier *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο Απρίλης
prieten-ă, prieteni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. φίλος-η (ο, η), η φιλενάδα // **~ intim** ο στενός φίλος // **-i nedespărțiți** οι αχώριστοι φίλοι // **~ de încredere** ο έμπιστος / πιστικός φίλος // **vechi ~** ο παλαιός φίλος // **ca -i** ως φίλοι II. *επίθ.* φίλος-η-ο // **popor ~** ο φίλος λαός
prietenesc-ească, prietenești *επίθ.* φιλικός-ή-ό // **un sfat ~** μια φιλική συμβουλή
prietenește *επίρ.* φιλικά
prietenie, prietenii *ουσ. θηλ.* η φιλία // **de ~** φιλικός-ή-ό // **legătură de ~** ο φιλικός δεσμός, ο δεσμός φιλίας // **semn de ~** η ένδειξη φιλίας

// **strângere a relaţiilor de ~** η σύσφιξη των φιλικών σχέσεων
prietenos-oasă, prietenoşi-oase *επίθ.* 1. φιλικός-ή-ό 2. προσφιλής-ής-ές, ευμενής-ής-ές, προσηνής-ής-ές
prieteşug, prieteşuguri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η φιλία
prigoană, prigoane *ουσ. θηλ.* 1. ο διωγμός, ο κατατρεγμός, η καταδίωξη 2. η καταπίεση
prigoni, prigonesc *ρ. μετ.* 1. διώκω, καταδιώκω, κατατρέχω 2. καταπιέζω, καταδυναστεύω
prigonire, prigoniri *ουσ. θηλ.* 1. ο διωγμός, η καταδίωξη, ο κατατρεγμός 2. η καταδυνάστευση, η καταπίεση
prigonit-ă, prigoniţi-te *επίθ.* 1. διωγμένος-η-ο, καταδιωγμένος-η-ο, αποδιωγμένος-η-ο 2. καταπιεσμένος-η-ο
prigonitor-oare, prigonitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διώκτης-τρια (ο, η), καταπιεστής-στρια (ο, η) II. *επίθ.* καταδιωκτικός-ή-ό, καταπιεστικός-ή-ό
prigori, prigoresc *ρ. μέσο* ζεσταίνω κάτι υπερβολικά καίω κάτι επιφανειακά
prihană, prihane I. *ουσ. θηλ.* 1. η κηλίδα 2. το λέρωμα, η ακαθαρσία 3. η ατιμία II. *επιθ. έκφρ.* **fără de ~** αγνός-ή-ό, καθαρός-ή-ό, άθικτος-η-ο, αλέρωτος-η-ο
prii pers. 3 prieşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. ωφελώ, φέρνω ωφέλεια, είμαι ευνοϊκός 2. συμφέρω // **aerul de munte îi prieşte** ο αέρας του βουνού τον ωφελεί / του κάνει καλό
priincios-oasă, priincioşi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* ευνοϊκός-ή-ό, ωφέλιμος-η-ο
priinţă, priinţe I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ωφέλεια, η ευδοκίμηση 2. το συμφέρον II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ωφέλιμος-η-ο
prilej, prilejuri *ουσ. ουδ.* 1. η αφορμή 2. η ευκαιρία 3. η περίσταση // **cu -ul** με την ευκαιρία // **a profita de ~** επωφελούμαι της ευκαιρίας
prilejui, prilejuiesc I. *ρ. μετ.* 1. προξενώ, προκαλώ 2. δίνω την ευκαιρία, την αιτία II. *ρ. μέσο* γίνομαι υπαίτιος 2. παρουσιάζεται η ευκαιρία, προσφέρεται η ευκαιρία
prim-ă, primi-e *επίθ. τακτ.* 1. πρώτος-η-ο 2. αρχικός -ή-ό // **~ ajutor** η πρώτη βοήθεια // **~ consilier** ο πρώτος πάρεδρος // **~ ministru** ο πρωθυπουργός // **-ă audiţie** το πρώτο ακρόαμα // **-ul născut** ο πρωτότοκος // **articole de -ă necesitate** τα προϊόντα πρώτης ανάγκης // **de ~ rang** πρώτης τάξεως, αρίστης ποιότητας // **în -ul rând** κατά πρώτον λόγον, πρωτίστως // **la -a vedere** εκ πρώτης όψεως // **materie -ă** η πρώτη ύλη // **tribunal de -ă instanţă** το πρωτοδικείο, η πρωτοβάθμια δικαστική αρχή
prima, primez *ρ. αμ.* 1. πρωτεύω 2. υπερέχω 3. είμαι σε πρώτο επίπεδο 4. πρεσβεύω
primadonă, primadone *ουσ. θηλ.* η πριμαντόνα, η πρωταγωνίστρια
primar-ă, primari-e I. *επίθ.* 1. προκαταρκτικός-ή-ό 2. αρχικός-ή-ό 3. στοιχειώδης-ης-ες 4. πρωτογενής-ής-ές // **văr ~** ο πρώτος εξάδελφος, ο πρωτεξάδελφος // **era -ă** ο πρωτογενής αιώνας // **învăţământ ~** η δημοτική παιδεία (εκπαίδευση) // **medic ~** ο αρχίατρος II. *ουσ. αρσ.* ο δήμαρχος, ο κοινοτάρχης, ο προέδρος κοινότητας
primariat, primariate *ουσ. ουδ.* το αξίωμα του δήμαρχου η του κοινοτάρχη
primat *ουσ. ουδ.* 1. η πρωταρχική σημασία, η προτεραιότητα 2. το πρωτείο, η πρώτη θέση, το πρωτάτο
primat, primaţi *επίθ. (εκκλ.)* πριμάτος // **mitropolit ~** ο μητροπολίτης πριμάτος (ο πρώτος μητροπολίτης μιας χώρας), ο αρχιεπίσκοπος
primat, primate *ουσ. ουδ. (στο πληθ.)* τα πρωτοταγή
primă, prime *ουσ. θηλ.* 1. το πριμ 2. το επίδομα, η επιδότηση // **~ de export** το επίδομα εξαγωγής // **~ de asigurare** τα ασφάλιστρα
primărească, primărese *ουσ. θηλ.* η δημαρχίνα, η γυναίκα πρόεδρος κοινότητας
primărie, primării *ουσ. θηλ.* το δημαρχείο, το κτίριο για τις υπηρεσίες της κοινότητας
primăriţă, primăriţe *ουσ. θηλ.* η προεδρίνα κοινότητας, η δημαρχίνα
primăvară, primăveri *ουσ. θηλ.* η άνοιξη, το έαρ // **de ~** ανοιξιάτικος-η-ο // **grâul de ~** το ανοιξιάτικο σιτάρι // *έκφρ.* **primăvara vieţii** η άνοιξη της ζωής // **are 20 de primăveri** είναι 20 χρονών // **cu o floare nu se face ~** με ένα λουλούδι δε γίνεται η άνοιξη
primăvărat *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η αρχή της άνοιξης, η μετακίνηση των κοπαδιών αιγοπροβάτων την άνοιξη στα ορεινά βοσκοτόπια
primăvăratec-ă, primăvăratici-ce I. *επίθ.* ανοιξιάτικος-η-ο, εαρινός-ή-ό II. *επιρ.* ανοιξιάτικα, εαρινώς
primejdie, primejdii *ουσ. θηλ.* ο κίνδυνος // **a pune în ~** θέτω σε κίνδυνο, εκθέτω σε κίνδυνο, διακινδυνεύω
primejdios-oasă, primejdioşi-oase I. *επίθ.* επικίνδυνος-η-ο, ριψοκίνδυνος-η-ο II. *επιρ.* επικίνδυνα, ριψοκίνδυνα
primejdui, primejduiesc I. *ρ. μετ.* 1. κινδυνεύω 2. ριψοκινδυνεύω 3. βάζω σε κίνδυνο II. *ρ. μέσο* 1. διακινδυνεύω, βρίσκομαι σε κίνδυνο 2. απειλούμαι να πάθω κάτι κακό
primejduire, primejduiri *ουσ. θηλ.* ο κίνδυνος, η απειλή κινδύνου
primeneală, primeneli *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. το άλλαγμα, η αλλαγή 2. *μτφ.* το ανανέωμα, η ανανέωση, η φρεσκάδα
primeni, primenesc I. *ρ. μέσο* 1. αλλάζω τα ρούχα μου 2. *μτφ.* αναγεννώμαι II. *ρ. μετ.* 1. ανανεώνω, ανακαινίζω 2. αναγεννώ 3. αναπλάθω 4. φρεσκάρω
primenire, primeniri *ουσ. θηλ.* 1. η αλλαξιά, το άλλαγμα, η ανανέωση, η ανακαίνιση 2. η αναμόρφωση, η αναγέννηση, η ανάπλαση, η αναβλάστηση
primenit-ă, primeniţi-te *επίθ.* 1. αλλαγμένος-η-ο 2. ανακαινισμένος-η-ο, ανανεωμένος-η-ο 3. φρεσκαρισμένος-η-ο
primi, primesc *ρ. μετ.* 1. δέχομαι, υποδέχομαι, αποδέχομαι 2. λαμβάνω, παραλαβαίνω, παραλαμβάνω, παίρνω // **oare a -t scrisoarea mea?** άραγες έλαβε το γράμμα μου~ // **i-am -t la aeroport** τους υποδεχτήκαμε στο αεροδρόμιο // **a ~ un oaspete** δέχομαι ξένο φιλοξενώ // **primesc să colaborez** δέχομαι να συνεργαστώ
primire, primiri I. *ουσ. θηλ.* 1. η λήψη, η παραλαβή, η παράληψη 2. η υποδοχή, η αποδοχή, η παραδοχή 3. η ακρόαση // **~ cordială** η θερμή υποδοχή // **-a fu rece** η υποδοχή ήταν παγερή // **-a unei delegaţii** η υποδοχή μιας αντιπροσωπείας

// **-a unui colet** η παραλαβή ενός δέματος // **a lua pe cineva în ~** απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις, επιπλήττω κάποιον, τον περιλαβαίνω // **zile de ~** οι μέρες ακροάσεων II. *ρημ. έκφρ.* **a da în ~** παραδίνω, παραδίδω, δίνω για παραλαβή // **a lua în ~** κάνω παραλαβή

primit-ă, primiți-te *επίθ.* 1. δεκτός-ή-ό, αποδεκτός -ή-ό, παραδεκτός-ή-ό 2. δεχούμενος-η-ο // **a fost ~** έγινε δεκτός

primitiv-ă, primitivi-e *επίθ.* 1. πρωτόγονος-η-ο 2. πρωτογενής-ής-ές 3. ανεπιτήδευτος-η-ο 4. αρχέγονος-η-ο // **comuna -ă** η πρωτόγονη κοινωνία // **culori -e** τα αρχέγονα χρώματα

primitivism *ουσ. ουδ.* ο πριμιτιβισμός

primitivist-ă, primitiviști-ste *ουσ. αρσ.* ο πριμιτιβιστής

primitor-oare, primitori-oare I. *επίθ.* 1. καταδεκτικός -ή-ό, δεκτικός-ή-ό 2. φιλόξενος-η-ο 3. εύξεινος-ος-ον 4. λαμβάνων-ουσα-ον, παραλαμβάνων-ουσα-ον 5. επιδεκτικός-ή-ό // **ținut ~** η φιλόξενη περιοχή II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραλήπτης-ήπτρια (ο, η)

primo *επιρ.* 1. πρώτον, πρώτα, κατά πρώτον 2. πρώτα από κάθε άλλο, πρώτα απ' όλα, σε πρώτη σειρά

primogenitură *ουσ. θηλ.* το πρωτότοκο, ο πρωτότοκος, η πρωτότοκη

primordial-ă, primordiali-e *επίθ.* 1. πρωταρχικός -ή-ό, πρώτιστος-η-ο 2. αρχικός-ή-ό

primordialitate *ουσ. θηλ.* 1. η πρώτη σημασία 2. η προεραιότητα, ο πρώτος λόγος

primplan, primplanuri *ουσ. ουδ.* 1. το πρώτο επίπεδο 2. η από κοντά κινηματογράφηση σε κοντικά πλάνα

primprejur *επιρ.* περίγυρα, τριγύρω, στα γύρω μέρη II. *πρόθ.* περί, πέριξ

primulă, primule *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* η πρίμουλα (διακοσμητικό φυτό)

primus, primusuri *ουσ. ουδ.* η γκαζιέρα

prin I. *πρόθ.* 1. διά, ανά, μέσα, μέσω 2. κατά, έκ, από 3. με, σε // **~ Europa** (μέσα) από την Ευρώπη // **~ luna iulie** περίπου τον Ιούλιο μήνα // **~ mine** μέσω εμού // **~ pădure** μέσα από το δάσος // **~ poștă** διά του ταχυδρομείου // **~ vecini** μες στους γείτονες // **a trece ~ mulțime** περνώ μεσ' απ' το πλήθος // **autorul începe ~ a-și expune planul** ο συγγραφέας αρχίζει με το να εκθέτει το σχέδιο // **ca ~ minune** ως εκ θαύματος // **lumina trece ~ geam** το φώς περνάει απ' το γυαλί // **se ascund ~ văgăuni** κρύβονται σε φωλιές // **tresare ~ somn** σκιρτάει στον ύπνο II. *συνδ. έκφρ.* **~ urmare** επομένος, όθεν, ώστε λοιπόν

princeps *επίθ. αμετάβλ.* // **ediție ~** η πρώτη έκδοση *(για βιβλίο ένος συγγραφέως)*

princiar-ă, princiari-e I. *επίθ.* 1. πριγκηπικός-ή-ό, ηγεμονικός-ή-ό 2. πολυτελής-ής-ές II. *επιρ.* 1. πριγκηπικά, ηγεμονικά 2. μεγαλοπρεπώς

principal-ă, principali-e I. *επίθ.* 1. κύριος-ια-ιο, ουσιώδης-ης-ες, βασικός-ή-ό 2. σημαντικότερος -η-ο, πρωταρχικός-ή-ό, σπουδαιότερος-η-ο // **cauză -ă** η βασική αιτία // **obiectiv ~** ο κύριος στόχος // *(γραμμ.)* **propoziție -ă** η κύρια πρόταση // **scopul ~** ο βασικός σκοπός // **termenul ~** ο κύριος όρος II. *ουσ. ουδ.* το ουσιώδες

principat, principate *ουσ. ουδ.* η ηγεμονία, το πριγκιπάτο // **-ul Moldovei** η ηγεμονία της Μολδαβίας

principe, principi *ουσ. αρσ.* ο πρίγκηπας, ο ηγεμόνας

principesă, principese *ουσ. θηλ.* η πριγκήπισσα, η πριγκηπέσσα

principial-ă, principiali-e I. *επίθ.* σεβόμενος-η-ο το βασικόν κανόνα, προσηλωμένος σε κάποια αρχή II. *επιρ.* κατά βασικό κανόνα, κατ' αρχή

principialitate *ουσ. θηλ.* η προσήλωση στις αρχές, ο σεβασμός του βασικού κανόνα

principiu, principii I. *ουσ. ουδ.* 1. η αρχή, ο βασικός κανόνας 2. η θέση, το δίδαγμα // **~ activ** η ενεργός αρχή (ύλη) // **~ de bază** η βασική αρχή // **~ imuabil** η αμετάβλητη αρχή // **om de principii** άνθρωπος με αρχές // **reconsiderarea -lui** η αναθεώρηση της αρχής II. *επιρ. έκφρ.* // **din ~** σύμφωνα με την αρχή // **în ~** κατ' αρχήν, κατά κανόνα

prinde, prind I. *ρ. μετ.* 1. πιάνω, παίρνω 2. αρπάζω, συλλαμβάνω 3. αρχίζω κάτι 4. συνδέω, ξαναδένω // **această culoare o ~ bine** αυτό το χρώμα την πιάνει / της πάει καλά // **a ~ asupra faptului** τον πιάνω πάνω στο συμβάν // **a ~ autobuzul** παίρνω το λεωφορείο // **a ~ cu minciuna** τον πιάνω να ψεύδεται // **a ~ curaj** πιάνω / παίρνω θάρρος // **a ~ de mână** πιάνω απ' το χέρι // **a ~ de veste** παίρνω είδηση // **a ~ din zbor** καταλαβαίνω πολύ γρήγορα // **a ~ din urmă** τον πιάνω από πίσω // **a ~ în flagrant** συλλαμβάνω επ' αυτοφώρω // **a ~ în laț** πιάνω στη θηλειά // **a ~ minte** βάζω μυαλό, λογικεύομαι // **a ~ momentul** πιάνω τη στιγμή // **a ~ păsări** πιάνω πουλιά // **a ~ putere** πιάνω / παίρνω δύναμη // **a ~ un hoț** πιάνω κλέφτη, συλλαμβάνω κλέφτη // **l-am prins citindu-mi scrisorile** τον έπιασα να διαβάζει τα γράμματα μου II. *ρ. αμ.* 1. πιάνω 2. μου έρχεται // **a ~ bine** μου έρχεται καλά // **a ~ minte** πιάνω μυαλό, βάζω στο νου μου // **a nu ~ figura** δεν έπιασε το κόλπο // **a se ~ în horă** μπαίνω στο χορό // **asta nu se mai ~ !** αυτό δεν πιάνει πιά! // **economiile din anul trecut au prins bine acum** οι οικονομίες από πέρυσι έπιασαν καλά τώρα // **nu orice modă ~** κάθε μόδα δεν πιάνει // **vântul a prins să bată** ο άνεμος άρχισε να φυσάει III. *ρ. μέσο* 1. πιάνομαι 2. μπλέκομαι, μπερδεύομαι 3. τσακώνομαι 4. κρατιέμαι από κάτι // **laptele s-a prins** το γάλα έπηξε // **s-a prins de ceea ce am spus** κατάλαβε απ' ό, τι του είπα // **s-a prins de mine** πιάστηκε επάνω μου, πιάστηκε από μένα

prindere, prinderi *ουσ. θηλ.* 1. το πιάσιμο 2. η σύλληψη 3. το άρπαγμα

prinos, prinosuri *ουσ. ουδ.* 1. η προσφορά, το πρόσφορο 2. το τάμα, το αφιέρωμα, το ανάθημα 3. *μτφ.* ο σεβασμός, ο φόρος τιμής

prins *ουσ. ουδ.* 1. το πιάσιμο, η σύλληψη 2. *(για το γάλα)* το πήξιμο

prins-ă, prinși-se *επίθ.* 1. πιασμένος-η-ο 2. συλληφθείς-είσα-έν // **a se da ~** μένω πιασμένος (υποτάσσομαι, παραδίνομαι)

prinsoare, prinsori *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* το στοίχημα

printre *πρόθ.* 1. ανά, ανάμεσα, μεταξύ 2. ανά μέσω, εν τω μέσω, μες από // **~ altele** μεταξύ άλλων, ανάμεσα στις άλλες // **~ dinții săi** μες απ' τα δόντια του // **~ nori** ανάμεσα στα σύννεφα // **~ rânduri** ανάμεσα από τις σειρές

prinț, prinți *ουσ. αρσ.* 1. ο πρίγκιπας 2. ο ηγεμόνας 3. το βασιλόπουλο, το ρηγόπουλο // **~ consort** ο πρίγκηπας σύζυγος // **~ moștenitor** ο πρίγκηπας διάδοχος // **a trăi ca un ~** ζω / περνώ μπέικα

prințesă, prințese *ουσ. θηλ.* η πριγκήπισσα, η πριγκιπέσσα, η βασιλοπούλα
prințișor, prințișori *ουσ. αρσ.* το πριγκιπόπουλο
prinzător, prinzătoare I. *επίθ.* βαστάζων-ουσα-ον II. *ουσ. θηλ.* η παγίδα III. *ουσ. ουδ.* η μηχανή (εργαλείο) για πιάσιμο
prioritate *ουσ. θηλ.* // **de ~** 1. η προτεραιότητα, η προτίμηση 2. τα πρωτεία
pripas, pripasuri *ουσ. ουδ.* 1. το αδέσποτο 2. ο νόθος // **câine de ~** το αδέσποτο σκυλί
pripă *ουσ. θηλ.* 1. η βιασύνη, η γρηγοράδα 2. η γοργότητα II. *επιρ. έκφρ.* // **fără ~** χωρίς βιασύνη // **în ~** με βιασύνη, βιαστικά III. *προθ. έκφρ.* **în ~** στη βιασύνη, γρήγορα // **în pripa momentului** στη βιασύνη της στιγμής
pripăși, pripășesc *ρ. μέσο* 1. βρίσκω καταφύγιο, άσυλο 2. αποκουμπώ 3. φωλιάζω, εγκαθίσταμαι 4. αράζω
pripășit-ă, pripășiți-te *επίθ.* εγκατεστημένος-η-ο
pripeală, pripeli *ουσ. θηλ.* η βιασύνη, η βιάση, η βία
pripi, pripesc I. *ρ. μέσο* 1. βιάζομαι 2. σπεύδω, επείγομαι II. *ρ. αμ.* σπεύδω III. *ρ. μετ.* επισπεύδω, επιταχύνω, φροντίζω να γίνει κάτι γρηγορώτερα
pripire, pripiri *ουσ. θηλ.* 1. η επιτάχυνση, η επίσπευση 2. η ενέργεια για να γίνει κάτι συντομότερα
pripit-ă, pripiți-te *επίθ.* 1. γρήγορος-η-ο, βιαστικός -ή-ό 2. βεβιασμένος-η-ο // **mămăligă -ă** η γρήγορα φτιαγμένη μαμαλίγκα (σε μεγάλη φωτιά) // **o hotărâre -ă** μια βεβιασμένη απόφαση
pripon, pripoane *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* ο πάσσαλος, ο πασσαλίσκος
priponi, priponesc *ρ. μετ.* δένω ζώο με σκοινί σε πάσσαλο
priponire, priponiri *ουσ. θηλ.* το δέσιμο ζώου με σκοινί σε πάσσαλο στη βοσκή
pripor, pripoare *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* απόκρημνη πλαγιά
priporos-oasă, priporoși-oase *επίθ. (επαρχ.)* απόκρημνος-η-ο, απότομος-η-ο
prisacă, prisăci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* μελισσοτόπι, ο μελισσώνας, το μελισσοκομείο
prisăcar, prisăcari *ουσ. αρσ.* ο μελισσοκόμος, ο μελισσοτρόφος, ο μελισσουργός
prisăcărit *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η μελισσοκομία, η μελισσοτροφία, η μελισσουργία
prislop, prisloape *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* το διάσελο, το στενό πέρασμα (ανάμεσα σε λόφους ή βουνά)
prismatic-ă, prismatici-ce *επίθ.* πρισματικός-ή-ό, πρισματοειδής-ής-ές
prismă, prisme *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* το πρίσμα // **prin prisma** από την άποψη, από τη σκοπιά
prisos, prisosuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το περίσσευμα 2. το πλεόνασμα 3. το περίσσιο II. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* 1. **de ~** περιττός-ή-ό 2. περίσσιος-ια-ιο, περίσσια 3. παραπανήσιος-ια-ιο // **de ~ să spunem** περιττό να πούμε // **este de ~** είναι περιττό // **o întrebare de ~** μια περιττή ερώτηση // **vorbe de ~** τα περιττά λόγια III. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με το παραπάνω, επί πλέον, πρόσθετα, εκ του περισσού
prisosi, prisosesc *ρ. αμ.* 1. περισσεύω, περιττεύω 2. πλεονάζω 3. υπεραφθονώ 4. είμαι υπεραρκετός-ή-ό
prisosință, prisosințe I. *ουσ. θηλ.* 1. το περίσσευμα, η περίσσεια 2. το πλεόνασμα 3. η αφθονία II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με το παραπάνω, σε αφθονία
prisosire *ουσ. θηλ.* το περίσσευμα
prispă, prispe *ουσ. θηλ.* η βεράντα, ο εξώστης, το προστέγασμα
pristol, pristoluri *ουσ. ουδ.* η Αγία Τράπεζα
prișniță, prișnițe *ουσ. ουδ.* η κομπρέσσα, ο επίδεσμος
pritoceală *ουσ. θηλ.* η μετάγγιση, η μεταφορά υγρού από ένα δοχείο σε άλλο
pritoci, pritocesc *ρ. μετ.* μεταγγίζω
pritocire, pritociri *ουσ. θηλ.* η μετάγγιση
priva, privez I. *ρ. μετ.* 1. στερώ, αποστερώ 2. αφαιρώ // **îl privez de drepturi** του αφαιρώ τα δικαιώματα II. *ρ. μέσο* 1. στερούμαι, αποστερούμαι 2. χάνω τα δικαιώματα 3. υποφέρω από την έλλειψη αναγκαίων πραγμάτων
privare, privări *ουσ. θηλ.* 1. η στέρηση, η αποστέρηση 2. η αφαίρεση 3. το χάσιμο
privat-ă, privați-te I. *επίθ.* 1. ιδιωτικός-ή-ό, ιδιόκτητος-η-ο // **proprietate -ă** η ιδιωτική περιουσία // **persoană -ă** ο ιδιώτης, ο απλός πολίτης II. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το αφοδευτήριο, το αποχωρητήριο, ο καμπινές, η τουαλέττα
privativ-ă, privativi-e *επίθ.* στερητικός-ή-ό
privatiza, privatizez I. *ρ. μετ.* ιδιωτικοποιώ II. *ρ. αντων.* ιδιωτικοποιούμαι
privatizare, privatizări *ουσ. θηλ.* η ιδιωτικοποίηση
privatizat-ă, privatizați-te *επίθ.* ιδιωτικοποιημένος-η-ο, ιδιόκτητος-η-ο
privațiune, privațiuni *ουσ. θηλ.* 1. η στέρηση, η αποστέρηση, η έλλειψη πραγμάτων αναγκαίων για τη ζωή 2. η κακουχία // **~ de drepturi politice** η στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων
priveghea, priveghez I. *ρ. αμ.* αγρυπνώ, προσέχω II. *ρ. μετ.* επαγρυπνώ, παραμονεύω, κάνω νυκτέρι
priveghere, privegheri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το φύλαγμα, το παραφύλαγμα, η παραφύλαξη 2. το παραμόνεμα 3. *εκκλ.* η αγρυπνία
priveghi, priveghiuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η επαγρύπνηση, το παραφύλαγμα, η άγρυπνη προσοχή, το νυκτέρι
priveliște, priveliști I. *ουσ. θηλ.* 1. η θέα, το θέαμα 2. το τοπίο 3. το όραμα, η άποψη 4. η όψη // **-a este neobișnuită** το θέαμα είναι περίεργο // **o ~ frumoasă** μια ωραία θέα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στη θέα, σε κοινή θέα
privi, privesc I. *ρ. μετ.* 1. κοιτάζω, βλέπω, παρατηρώ 2. θωρώ 3. αφορώ // **a ~ cu ochi buni** βλέπω με καλά μάτια // **a ~ fix spre cer** κοιτάζω προς τον ουρανό σταθερά // **a ~ pe furiș** κοιτάζω κρυφά // **aceasta l-a -t pentru o clipă** εκείνη τον κοίταξε για μια στιγμή // **aceasta mă privește pe mine** αυτό με αφορά εμένα // **cât privește...** όσο για, ως πρός, όσον αφορά... // **în ceea ce privește...** όσον αφορά..., σχετικά με... // **pe dumneavoastră acestea ce vă privesc?** εσάς αυτά σας αφορούν; II. *ρ. αμ.* κοιτάω, βλέπω, (με τα μάτια) // **privesc uimit** κοιτάω έκπληκτος III. *ρ. μέσο* κοιτάζομαι // **mă privesc în oglindă** κοιτάζομαι σε καθρέφτη
privighetoare, privighetori *ουσ. θηλ.* το αηδόνι // **de ~** αηδονόλαλος-η-ο // **voce de ~** η αηδονόλαλη φωνή
privilegia, privilegiez *ρ. μετ.* 1. χορηγώ προνόμιο 2. ευνοώ, δίνω δικαιώματα κατ' εξαίρεση του κοινού νόμου
privilegiat-ă, privilegiați-te I. *επίθ.* 1. προνομιακός-ή-ό, προνομιούχος-α-ο 2. ευνοούμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προνομιούχος-α (ο, η)

privilegiu, privilegii *ουσ. ουδ.* 1. το προνόμιο 2. το πλεονέκτημα 3. η ατέλεια, η απαλλαγή από τους φόρους
privință, privințe I. *ουσ. θηλ.* 1. η άποψη 2. το θέμα // **în toate privințele** από όλες τις απόψεις II. *επιρ. έκφρ.* **într-o** ~ με ορισμένη άποψη III. *προθ. έκφρ.* **în privința...** ως πρός..., όσο για...
privire, priviri *ουσ. θηλ.* 1. το βλέμμα, το κοίταγμα, η ματιά 2. η βλέψη // **cu ~ la...** σχετικά με..., περί... // **lege cu ~ la...** νόμος περί... // **cu -a îndreptată** με το βλέμμα στυλωμένο // **a arunca o** ~ ρίχνω μια ματιά // ~ **retrospectivă** το παλινδρομικό κοίταγμα // ~ **de ansamblu asupra acestei probleme** η γενική βλέψη πάνω σ' αυτό το πρόβλημα // **cu ~ la preț** όσον αφορά την τιμή // **numeroase priviri ale publicului** το μύρια βλέμματα του λαού
privit *ουσ. ουδ.* το κοίταγμα, η βλέψη, η ματιά
privitor-oare, privitori-oare I. *επίθ.* 1. αναφορικός-ή-ό 2. σχετικός-ή-ό II. *προθ. έκφρ.* ~ **la...** σχετικά με... III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεατής (ο, η)
priza, prizez *ρ. μετ.* πρεζάρω, ρουφώ ταμπάκο με τη μύτη
priză, prize *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η πρίζα 2. το πήξιμο 3. *μτφ.* η πέραση // ~ **electrică** η ηλεκτρική πρίζα // *οικ.* **a avea ~ la cineva** έχω πέραση σε κάποιον
prizări pers. 3 **prizărește** *ρ. μέσο (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* μαραζώνω, ελαττώνομαι, μαραίνομαι
prizărit-ă, prizăriți-te *επίθ.* μαραζωμένος-η-ο, μαραζιασμένος-η-ο, μαραζιάρικος-η-ο
prizon, prizoane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το μεταλλικό ραβδί, ο μηχανικός μοχλός
prizonier-ă, prizonieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αιχμάλωτος (ο, η) // **a lua -i** αιχμαλωτίζω
prizonierat *ουσ. ουδ.* η αιχμαλωσία, η κατάσταση του αιχμαλώτου
pro *προθ.* υπέρ // ~ **și contra** το υπέρ και τα κατά
proaspăt-ă, proaspeți-te *επίθ.* 1. φρέσκος-ια-ο 2. πρόσφατος-η-ο 3. νωπός-ή-ό, χλωρός-ή-ό 4. τρυφερός-ή-ό 5. δροσερός-ή-ό // **aer** ~ ο δροσερός αέρας // **unt** ~ το φρέσκο βούτυρο
proba, probez *ρ. μετ.* 1. δοκιμάζω 2. αποδεικνύω, τεκμηριώνω, δίνω αποδείξεις 3. ελέγχω, εξετάζω, εξακριβώνω 4. προβάρω // **a ~ o haină** προβάρω ένα ρούχο
probabil-ă, probabili-e I. *επίθ.* 1. πιθανός-ή-ό 2. ενδεχόμενος-η-ο // ~ **a plecat deoarece nu-l văd** θα έφυγε γι' αυτό δεν τον βλέπω // **a considera** ~ θεωρείται σαν πιθανό, πιθανολογείται // **a fi** ~ ενδέχομαι // **timpul** ~ ο πιθανός καιρός, η πιθανή καιρική κατάσταση II. *επιρ.* πιθανώς, ενδεχομένως
probabilist-ă, probabiliști-ste I. *επίθ.* πιθανός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πιθανολόγος ο, η
probabilitate, probabilități *ουσ. θηλ.* η πιθανότητα, το ενδεχόμενο, η πιθανολογία // **calculul probabilităților** η θεωρία των πιθανοτήτων // **după toate probabilitățile** κατά πάσαν πιθανότητα
probant-ă, probanți-te *επίθ.* αποδεικτικός-ή-ό
probare, probări *ουσ. θηλ.* 1. η απόδειξη. το αποδεικτικό στοιχείο, το τεκμήριο, η ένδειξη 2. η δοκιμή 3. η πρόβα
probator-oare, probatori-oare *επίθ.* ενδεικτικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό
probatoriu-ie, probatorii I. *ουσ. ουδ.* 1. η απόδειξη, η ένδειξη 2. η τεκμηρίωση II. *επίθ.* ενδεικτικός-ή-ό, αποδεικτικός-ή-ό
probă, probe I. *ουσ. θηλ.* 1. η δοκιμή, η απόδειξη, η δοκιμασία 2. η πρόβα 3. το δείγμα, η ένδειξη 4. η εξέταση μαθητή 5. το πειστήριο, το αντικείμενο που δείχνει την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου 6. *αθλ.* το αγώνισμα, το άθλημα 7. το τεκμήριο // ~ **scrisă** η γραπτή εξέταση // ~ **sportivă** η αθλητική δοκιμή // **proba cu martori** η απόδειξη με μάρτυρες // **proba de aruncare a discului** το αγώνισμα δισκοβολίας // **proba nevinovăției sale** το πειστήριο της αθωότητάς του // **proba unui motor** η δοκιμασία ενός κινητήρα II. *επίθ. και επιρ. έκφρ.* // **de** ~ δοκιμαστικός-ή-ό, για δοκιμή // **în** ~ σε δοκιμασία, δόκιμος-η-ο III. *ρημ. έκφρ.* **a da ~ de...** δίνω (περνώ) δοκιμασία, κάνω δοκιμαστική εκτέλεση
probitate *ουσ. θηλ.* 1. η τιμιότητα, η χρηστότητα, η ευθύτητα 2. η ηθικότητα, η χρηστοήθεια
problematic-ă, problematici-ce I. *επίθ.* 1. προβληματικός-ή-ό 2. αμφίβολος-η-ο, αβέβαιος -η-ο II. *ουσ. θηλ.* ο προβληματισμός
problematiza, problematizez I. *ρ. μέσο* προβληματίζομαι II. *ρ. μετ.* προβληματίζω, δημιουργώ σε κάποιον ανησυχίες
problematizare, problematizări *ουσ. θηλ.* ο προβληματισμός
problematizat-ă, problematizați-te *επίθ.* προβληματισμένος-η-ο
problemă, probleme *ουσ. θηλ.* το πρόβλημα, το ζήτημα // ~ **de logică** ζήτημα κρίσεως // ~ **simplă** το απλό πρόβλημα // **problema cheie** το κύριο πρόβλημα / ζήτημα // **problema emigrării** το πρόβλημα της μετανάστευσης // **problema energiei** το πρόβλημα της ενεργείας // **problema financiară** το οικονομικό // **problema fundamentală** το θεμελιώδες πρόβλημα // **problema internă** το εσωτερικό πρόβλημα // **a ridica o** ~ σηκώνω ένα πρόβλημα // **acestea sunt datele problemei** αυτά είναι τα δεδομένα του ζητήματος // **asupra acestei probleme** πάνω σ' αυτό το πρόβλημα, επί του προβλήματος τούτου // **fondul problemei** το βάθος του προβλήματος
proboscidian, proboscidieni *ουσ. αρσ. (ζωολ.) (πληθ.)* τα προβοσκιδοφόρα
proceda, procedez *ρ. αμ.* 1. προβαίνω, ενεργώ 2. αρχίζω να εκτελώ κάτι // **a ~ la anchetă** προβαίνω σε ανάκριση // **am -t cu blândețe** ενήργησα με ηπιότητα // **el a -t corect** αυτός ενέργησε σωστά // **vom** ~ θα προβούμε
procedeu, procedee *ουσ. ουδ.* 1. το μέσο 2. η μέθοδος ενεργείας, ο τρόπος λύσεως προβλήματος
procedural-ă, procedurali-e *επίθ. (νομ.)* δικονομικός -ή-ό
procedură, proceduri *ουσ. θηλ. (νομ.)* η δικονομία, η διαδικασία // ~ **penală** η ποινική δικονομία // ~ **civilă** η αστική δικονομία // ~ **preliminară** η προδικασία
procedurist-ă, proceduriști-ste *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο ειδικός στη δικονομία, στη διαδικασία
procent, procente *ουσ. ουδ.* το ποσοστό
procentaj, procentaje *ουσ. ουδ.* το ποσοστό
procentual-ă, procentuali-e *επίθ.* ποσοστιαίος-α-ο

proces, procese ουσ. ουδ. 1. η δίκη 2. η διαδικασία 3. η πορεία, η εξέλιξη // ~ **chimic** η χημική εξέλιξη // ~ **de fabricație** η διαδικασία της κατασκευής // ~ **de producție** η διαδικασία της παραγωγής // ~ **revoluționar** η επαναστατική πορεία // ~**verbal** το πρακτικό // **-ul tehnologic** η τεχνολογική διαδικασία // **a face cuiva** ~ κάνω μήνυση σε κάποιον (ενώπιον του δικαστηρίου) // **a face cuiva ~ de intenție** αποδίδω σε κάποιον αποδοκιμαστικές προθέσεις (η κόποιες προθέσεις) // **a intenta un** ~ κινώ δίκη // **secretar de procese -verbale** πρακτικογράφος (ο, η) // **suspendarea -ului** η διακοπή της δίκης (η προσωρινή παύση της δίκης) // **un ~ biologic** μια βιολογική πορεία
procesional-ă, procesionali-e επίθ. 1. λιτανευτικός -ή-ό 2 πομπώδης-ης-ες
procesiune, procesiuni ουσ. θηλ. 1. η πομπή, η λιτανεία, η συνοδεία, η ακολουθία 2. η θρησκευτική τελετή
procesoman-ă, procesomani-e ουσ. αρσ. και θηλ. δικομανής (ο, η)
procesual-ă, procesuali-e επίθ. δικάσιμος-η-ο
proclama, proclam I. ρ. μετ. 1. διακηρύσσω, κηρύσσω 2. προκηρύσσω, ανακηρύσσω 3. αναγορεύω II. ρ. μέσο κηρύσσωμαι, ανακηρύσσωμαι, αναγορεύωμαι // **colonia s-a -t independentă** η αποικία ανακηρύχτηκε ανεξάρτητη
proclamare, proclamări ουσ. θηλ. 1. η διακήρυξη, η ανακήρυξη, η κήρυξη, η προκήρυξη, το κήρυγμα 2. η αναγόρευση // **-a independenței** η διακήρυξη της ανεξαρτησίας
proclamație, proclamații ουσ. θηλ. 1. η διακήρυξη, η ανακήρυξη, η προκήρυξη 2. η αναγόρευση
proclitic-ă, proclitici-ce επίθ. (γραμμ.) προκλητικός -ή-ό
procliză, proclize ουσ. θηλ. (γραμμ.) η προκλητικότητα
proconsul, proconsuli ουσ. αρσ. ο ανθύπατος
proconsulat, proconsulate ουσ. ουδ. η ανθυπατεία
procopseală, procopseli ουσ. θηλ. ιδ. pricopseală
procrea, procreez I. ρ. αμ. αναπαράγομαι II. ρ. μετ. 1. γεννάω, γεννώ 2. τεκνοποιώ, αναπαράγω
procreare, procreări ουσ. θηλ. η γέννηση, η τεκνοποιΐα, η αναπαραγωγή
procreator-oare, procreatori-oare I. επίθ. γεννητορικός -ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο γεννήτορας, ο γονεύς
procreație, procreații ουσ. θηλ. η γέννηση, η τεκνοποιία, η αναπαραγωγή
procura, procur ρ. μετ. 1. προμηθεύω 2. εφοδιάζω 3. εξοικονομώ κάτι 4. παρέχω σε κάποιον κάτι 5. φροντίζω να αποκτήσω τα αναγκαία
procurare, procurări ουσ. θηλ. η προμήθεια, ο εφοδιασμός, η εξοικονόμηση
procurator, procuratori ουσ. αρσ. ο πληρεξούσιος
procuratură, procuraturi ουσ. θηλ. η εισαγγελία, η εισαγγελική αρχή
procură, procuri ουσ. θηλ. 1. η πληρεξουσιότητα 2. η εντολή 3. το πληρεξούσιο (έγγραφο)
procurist, procuriști ουσ. αρσ. ο πληρεξούσιος
procuror-oare, procurori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η εισαγγελέας // **substitut de** ~ ο αντιεισαγγελέας
prodecan, prodecani ουσ. αρσ. ο υποκοσμήτορας
prodigios-oasă, prodigioși-oase επίθ. θαυμάσιος-α-ο, εξαίσιος-ια-ο
producător-oare, producători-oare I. επίθ. παραγωγικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ο, η παραγωγός // ~ **de tutun** ο καπνοπαραγωγός III. ουσ. αρσ. ο παραγωγός κινηματογραφικού έργου
produce, produc I. ρ. μετ. 1. παράγω, δημιουργώ 2. κατασκευάζω, κάνω, εκτελώ κάτι 3. αποφέρω, επιφέρω 4. προκαλώ, προξενώ // **a ~ un efect ciudat** προκαλώ παράδοξο αποτέλεσμα II. ρ. μέσο 1. παράγομαι, παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι 2. κατασκευάζομαι
productibil-ă, productibili-e επίθ. παραγωγικός-ή-ό
productibilitate ουσ. θηλ. η παραγωγικότητα
productiv-ă, productivi-e επίθ. 1. παραγωγικός-ή-ό 2. αποδοτικός-ή-ό, πρόσφορος-η-ο, γόνιμος-η-ο // **rasă -ă** η γόνιμη ράτσα
productivitate ουσ. θηλ. 1. η παραγωγικότητα 2. η απόδοση (εργάτη ή μηχανής) // **-a muncii** η παραγωγικότητα εργασίας
producție, producții ουσ. θηλ. η παραγωγή // **a fi în** ~ είμαι στην παραγωγή // **cooperativă de** ~ ο συνεταιρισμός παραγωγής // **de** ~ παραγωγικός -ή-ό // **forțe de** ~ οι παραγωγικές δυνάμεις // **mijloace de** ~ τα μέσα παραγωγής// **mod de** ~ ο τρόπος παραγωγής // **relații de** ~ οι παραγωγικές σχέσεις// **unelte de** ~ τα εργαλεία παραγωγής
producțiune ουσ. θηλ. ιδ. producție
produs, produse ουσ. ουδ. 1. το προϊόν 2. το δημιούργημα 3. το κατασκεύασμα, το πράγμα, το εμπόρευμα 4. μαθ. το γινόμενο 5. το όφελος, το κέρδος // ~ **al închipuirii** το δημιούργημα της φαντασίας // ~ **de schimb** το προϊόν για ανταλλαγή, το εμπόρευμα // ~ **intern brut** εσωτερικό ακάθαρτο προϊόν // ~ **social** το κοινωνικό προϊόν // **-e agricole** γεωργικά προϊόντα // **-e animale** κτηνοτροφικά προϊόντα // **-e finite** έτοιμα κατασκευασμένα προϊόντα
proeminent-ă, proeminenți-te επίθ. 1. προεξέχων -ουσα-ον 2. έξοχος-η-ο, διακεκριμένος-η-ο 3. προέχων-ουσα-ον, διαπρεπής-ής-ές // **a fi** ~ εξέχω, προέχω, προεξέχω // **punctul** ~ το προεξέχον σημείο
proeminență, proeminențe ουσ. θηλ. η προεξοχή, η εξοχή, ό, τι δήποτε εξέχει
profan-ă, profani-e επίθ. 1. αμύητος-η-ο, αδαής-ής-ές 2. ανίερος-η-ο
profana, profanez ρ. μετ. 1. βεβηλώνω, ιεροσυλώ, μιαίνω, μολύνω 2. τυμβωρυχώ (τάφο)
profanare, profanări ουσ. θηλ. 1. η βεβήλωση, η ιεροσυλία 2. η μίανση // ~ **de morminte** η τυμβωρυχία
profanator-oare, profanatori-oare επίθ. ιερόσυλος -η-ο, ατιμωτικός-ή-ό, βέβηλος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. τυμβωρύχος (ο, η), ο βεβηλωτής, νεκρόσυλος-η (ο, η) // ~ **de morminte** ο νεκρόσυλος, ο τυμβωρύχος
profascist-ă, profasciști-ste επίθ. υπερφασιστικός -ή-ό
profeminist-ă, profeminiști-ste επίθ. φεμινιστικός -ή-ό
profera, proferez ρ. μετ. 1. προφέρω, ξεστομίζω, εκστομίζω 2. εκτοξεύω
proferare, proferări ουσ. θηλ. 1. η προφορά 2. η εκτόξευση
profesa, profesez I. ρ. μετ. 1. εξασκώ επάγγελμα, επαγγέλλομαι 2. διδάσκω επιστημονικά II. ρ. αμ. ασκώ σαν επάγγελμα, εφαρμόζω στην πράξη τις γνώσεις μου

profesare, profesări *ουσ. θηλ.* 1. η άσκηση επαγγέλματος 2. το επάγγελμα
profesie, profesii *ουσ. θηλ.* ιδ. profesiune
profesional-ă, profesionali-e I. *επίθ.* επαγγελματικός -ή-ό // **boală -ă** η επαγγελματική ασθένεια // **învăţământ** ~ η επαγγελματική εκπαίδευση // **orientare -ă** ο επαγγελματικός προσανατολισμός // **secret** ~ το επαγγελματικό μυστικό II. *επιρ.* επαγγελματικώς
profesionalism, profesionalisme *ουσ. ουδ.* η επαγγελματικότητα
profesionism *ουσ. ουδ.* ο επαγγελματισμός
profesionist-ă, profesionişti-ste I. *επίθ.* επαγγελματικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επαγγελματίας (ο, η)
profesiune, profesiuni *ουσ. θηλ.* 1. το επάγγελμα 2. η τέχνη 3. η ομολογία // ~ **de credinţă** η ομολογία πίστης // **profesiuni libere** τα ελεύθερα επαγγέλματα // **a îmbrăţişa o** ~ ενστερνίζομαι ένα επάγγελμα // **din** ~ εξ επαγγέλματος (το 'χει σύστημα να κάνει ή να λέει κάτι) // **exercitare a profesiunii de avocat** η άσκηση δικηγορικού επαγγέλματος
profesor-oară, profesori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* καθηγητής-ήτρια (ο, η), ο δάσκαλος // ~ **eminent** ο διαπρεπής καθηγητής // ~ **titular** ο τιτλούχος καθηγητής // ~ **universitar** ο καθηγητής πανεπιστημίου
profesoral-ă, profesorali-e *επίθ.* καθηγητικός-ή-ό // **conferinţă -ă** η συνεδρίαση καθηγητών // **corp** ~ το καθηγητικό σώμα // **ton** ~ το καθηγητικό ύφος
profesoraş, profesoraşi *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* ο καθηγητάκος
profesorat *ουσ. ουδ.* η καθηγεσία
profesorime *ουσ. θηλ.* ο πλήθος καθηγητών / δασκάλων
profet, profeţi *ουσ. αρσ.* ο προφήτης
profetesă, profetese *ουσ. θηλ.* η προφήτις
profetic-ă, profetici-ce I. *επίθ.* 1. προφητικός-ή-ό 2. χρησμοδοτικός-ή-ό II. *επιρ.* προφητικά
profetiza, profetizez *ρ. μετ.* προφητεύω, προμαντεύω
profeţie, profeţii *ουσ. θηλ.* 1. η προφητεία 2. ο χρησμός, η χρησμοδοσία // **carte de profeţii** το προφητικό βιβλίο
profil, profiluri I. *ουσ. ουδ.* 1. το προφίλ 2. η πλάγια όψη του προσώπου 3. το αντικείμενο δραστηριότητας ατόμου ή οργάνωσης II. *επιρ. έκφρ.* **din** ~ από το προφίλ, εκ πλαγίου
profila, profilez I. *ρ. μετ.* 1. καθορίζω το προφίλ, δίνω ένα προφίλ 2. προβάλλω, εμφανίζω τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα προσώπου ή πράγματος, την ιδιάζουσα μορφή του II. *ρ. μέσο* 1. διαγράφομαι 2. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι, προβάλλομαι, παίρνω συγκεκριμένη μορφή
profilactic-ă, profilactici-ce *επίθ.* προφυλακτικός-ή-ό
profilare, profilări *ουσ. θηλ.* η εξωτερική εμφάνιση, η συγκεκριμένη παράσταση αντικειμένου
profilaxie, profilaxii *ουσ. θηλ.* η προφύλαξη
profir-ă, profiri-e *επίθ.* πορφυρένιος-α-ο, βαθυκόκκινος-η-ο, τριανταφυλλής-ιά-ί
porfiriu-ie, porfirii (?) *επίθ.* πορφυροειδής-ής-ές
profit, profituri *ουσ. ουδ.* το κέρδος, η ωφέλεια, το όφελος // *λογιστ.* ~ **şi pierdere** κέρδος και απώλεια // **în -ul...** προς όφελος..
profita, profit *ρ. αμ.* 1. ωφελούμαι, επωφελούμαι 2. δράττομαι // **a** ~ **de ocazie** επωφελούμαι της ευκαιρίας // **a** ~ **de pe urma...** ωφελούμαι κατόπιν...
profitabil-ă, profitabili-e *επίθ.* 1. επικερδής-ής-ές, επωφελής-ής-ές, κερδοφόρος-α-ο 2. ωφέλιμος-η-ο
profiterol, profiteroluri *ουσ. ουδ.* το προφιτερόλ, είδος γλυκίσματος με κρέμα και παγωτό
profitor-oare, profitori-oare I. *επίθ.* φιλοκερδής-ής -ές, κερδομανής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η επωφελής, φιλοκερδής-ής (ο, η)
profund-ă, profunzi-de I. *επίθ.* 1. βαθύς-ιά-ί 2. μύχιος-α-ο // **gândire -ă** η μύχια σκέψη // **linişte -ă** η βαθιά σιγή // **somn** ~ ο βαθύς ύπνος II. *επιρ.* 1. βαθιά 2. μυχίως
profunzime, profunzimi *ουσ. θηλ.* 1. η βαθύτητα, το βάθος 2. η βαθύνοια, η ικανότητα βαθιάς κρίσης, βαθιού στοχασμού // **în** ~ σε βαθύτητα
progenitură, progenituri *ουσ. θηλ.* 1. το τέκνο, ο γόνος 2. ο βλαστός, το βλαστάρι, το νεογνό
prognostica, prognostichez *ρ. μετ.* ιδ. pronostica
prognoză, prognoze *ουσ. θηλ.* η πρόγνωση, η πρόβλεψη // **de** ~ προγνωστικός-ή-ό
program, programe *ουσ. ουδ.* 1. το πρόγραμμα 2. ο προκαθοριομένος τρόπος ενέργειας
programa, programez *ρ. μετ.* προγραμματίζω
programare, programări *ουσ. θηλ.* ο προγραμματισμός
programatic-ă, programatici-ce I. *επίθ.* προγραμματικός-ή-ό II. *επιρ.* προγραμματικά
programator-oare, programatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προγραμματιστής-ίστρια (ο, η)
programă, programe *ουσ. θηλ.* το πρόγραμμα // ~ **de bacalaureat** το πρόγραμμα για τις απολυτήριες εξετάσεις του Λυκείου
progres, progrese *ουσ. ουδ.* 1. η πρόοδος 2. η προκοπή 3. η προέλαση, η ανάπτυξη // **a face -e** κάνω προόδους
progresa, progresez *ρ. αμ.* 1. προοδεύω 2. προκόβω 3. εξελίσσομαι 4. ευημερώ
progresat-ă, progresaţi-te *επιρ.* προοδευμένος-η-ο
progresie, progresii *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η πρόοδος // ~ **aritmetică** η αριθμητική πρόοδος // ~ **geometrică** η γεωμετρική πρόοδος // **răul merse înainte în** ~ **geometrică** το κακό προχώρησε με γεωμετρική πρόοδο
progresism *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η προοδευτικότητα, η προοδευτική στάση
progresist-ă, progresişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προοδευτικός-ή (ο, η) II. *επίθ.* προοδευτικός-ή-ό, φιλοπρόοδος-η-ο
progresiv-ă, progresivi-e I. *επίθ.* προοδευτικός-ή-ό // **impozit** ~ ο προοδευτικός φόρος, η προοδευτική φορολογία II. *επιρ.* προοδευτικώς
progresivitate *ουσ. θηλ.* η προοδευτικότητα
prohibi, prohibesc *ρ. μετ.* 1. απαγορεύω, εμποδίζω
prohibire, prohibiri *ουσ. θηλ.* 1. η απαγόρευση 2. η παρεμπόδιση, το εμπόδισμα
prohibit-ă, prohibiţi-te *επίθ.* αναγορευμένος-η-ο
prohibitiv-ă, prohibitivi-e *επίθ.* 1. απαγορευτικός-ή-ό 2. παρεμποδιστικός-ή-ό // **tarif** ~ ο απαγορευτικός δασμός
prohibitoriu-ie, prohibitorii-e *επίθ.* απαγορεύσιμος -η-ο
prohibiţie, prohibiţii *ουσ. θηλ.* η απαγόρευση
prohibiţionism *ουσ. ουδ. (οικον.)* το απαγορευτικό σύστημα θεσμών

prohod, prohoduri *ουσ. ουδ.* 1. ο επιτάφιος θρήνος 2. ο θρήνος, το κλάμα
prohodi, prohodesc *ρ. μετ.* ψέλνω την εξόδιο ακολουθία, κλαίω, θρηνώ, μοιρολογώ
prohodire, prohodiri *ουσ. θηλ.* η εξόδιος ακολουθία, το μοιρολόγι, το κλάμα
prohodit, prohodituri *ουσ. ουδ.* ο θρήνος, το κλάμα, το μοιρολόγι
prohodit-ă, prohodiți-te *επίθ.* 1. μοιρολογημένος -η-ο, κλαμένος-η-ο 2. θαμμένος-η-ο
proiect, proiecte *ουσ. ουδ.* 1. το σχέδιο 2. το περίγραμμα // ~ **de lege** το νομοσχέδιο // ~ **de buget** το σχέδιο του προϋπολογισμού // **-ul de lege a fost înaintat** το νομοσχέδιο παρεπέμφθη
proiecta, proiectez I. *ρ. μετ.* 1. σχεδιάζω, σχεδιαγραφώ 2. προβάλλω (ένα φιλμ) 3. εκσφενδονίζω, εκτοξεύω // **a ~ o casă** προσχεδιάζω ένα σπίτι // **a ~ o călătorie** σχεδιάζω ένα ταξίδι II. *ρ. μέσο* 1. σχεδιάζομαι 2. προβάλλομαι 3. παρουσιάζομαι, εμφανίζομαι, προβάλλω
proiectant-ă, proiectanți-te I. *επίθ.* προβολικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σχεδιαστής-άστρια (ο, η)
proiectare, proiectări *ουσ. θηλ.* 1. η σχεδίαση, το σχεδίασμα, το σχεδιαγράφημα 2. η προβολή 3. η εκτόξευση, η εκσφενδόνιση
proiectil, proiectile *ουσ. ουδ.* το βλήμα, η σφαίρα, η βόμβα, το βόλι, η βολίδα // **~-rachetă** η οβίδα
proiector, proiectoare *ουσ. ουδ.* ο προβολέας
proiecție, proiecții *ουσ. θηλ.* η προβολή // ~ **cartografică** η χαρτογραφική προβολή // ~ **cinematografică** η κινηματογραφική προβολή // **aparat de ~** ο προβολέας // **de ~** προβολικός-ή-ό // **plan de ~** το προβολικό επίπεδο
proletar-ă, proletari-e I. *επίθ.* προλεταριακός-ή-ό // **internaționalism ~** ο προλεταριακός διεθνισμός // **solidaritate -ă** η προλεταριακή αλληλεγγύη II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προλετάριος-άρα (ο, η)
proletariat *ουσ. ουδ.* το προλεταριάτο // ~ **agricol** το αγροτικό προλεταριάτο
proletariza, proletarizez I. *ρ. μετ.* προλεταριοποιώ II. *ρ. μέσο* προλεταριοποιούμαι
proletarizare, proletarizări *ουσ. θηλ.* η προλεταριοποίηση
proletcultism *ουσ. ουδ.* ο προλετκουλτισμός
proletcultist-ă, proletcultiști-ste I. *επίθ.* προλετκουλτιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προλετκουλτιστής-ίστρια (ο, η)
prolifera pers. 3 proliferează *ρ. αμ. (βιολ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αναπαράγομαι, διαδίδομαι, επεκτείνομαι
proliferare, proliferări *ουσ. ουδ.* η αναπαραγωγή, η διάδοση, η γονιμοποίηση, η επέκταση
prolific-ă, prolifici-ce *επίθ.* γόνιμος-η-ο, πολυτόκος -η-ο
prolificitate *ουσ. θηλ.* η γονιμότητα, η πολυτοκία
prolix-ă, prolicși-xe *επίθ.* 1. μακρήγορος-ος-ο, μακρόλογος-ος-ο 2. ασαφής-ής-ές
prolixitate *ουσ. θηλ. (λογ.)* 1. η μακρηγορία, η μακρολογία 2. η ασάφεια
prolog, prologi *ουσ. αρσ.* ο ηθοποιός που εκφωνεί τον πρόλογο
prolog, prologuri *ουσ. ουδ.* 1. ο πρόλογος 2. το προοίμιο, η προεισαγωγή
promenadă, promenade *ουσ. θηλ.* 1. ο περίπατος, η βόλτα 2. ο τόπος περιπάτου
prometeic-ă, prometeici-ce *επίθ.* προμηθεϊκός-ή-ό, του Προμηθέα
promiscuitate *ουσ. θηλ.* 1. η σύμμειξη 2. η ανάμειξη
promiscuu-uă, promiscui-ue *επίθ.* 1. σύμμεικτος-η-ο 2. ανάμεικτος-η-ο
promisiune, promisiuni *ουσ. θηλ.* 1. η υπόσχεση 2. η επαγγελία 3. το τάμα, το τάξιμο // **a-și ține -a** κρατώ την υπόσχεσή μου // **în ciuda promisiunilor** παρά τις υποσχέσεις
promisoriu-ie, promisorii *επίθ. (νομ.)* υποσχετικός -ή-ό, με υποσχετικό έγγραφο
promite, promit *ρ. μετ.* 1. υπόσχομαι 2. επαγγέλλομαι 3. τάζω // **a ~ solemn** υπόσχομαι επισήμως // **deși ți-am promis** ενώ σου υποσχέθηκα // **promit să vin** υπόσχομαι νάρθω
promițător-oare, promițători-oare *επίθ.* υποσχετικός -ή-ό, υποσχόμενος-η-ο
promontoriu, promontorii *ουσ. ουδ.* το ακρωτήρι, ο κάβος
promoroacă *ουσ. θηλ.* η πάχνη
promotor-oare, promotori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρωτεργάτης-ισσα (ο, η), προαγωγός (ο, η)
promoție, promoții *ουσ. θηλ.* 1. η σειρά αποφοίτων 2. *μτφ.* η φουρνιά, η ομάδα
promova, promovez I. *ρ. μετ.* 1. προβιβάζω, προάγω 2. αναβιβάζω 3. προωθώ // **a -t clasa a șasea** προβίβασε την έκτη τάξη II. *ρ. μέσο* 1. προβιβάζομαι, προάγομαι 2. αναβιβάζομαι, ανέρχομαι 3. αναδεικνύομαι // **a fost -t director** προβιβάστηκε διευθυντής
promovare, promovări *ουσ. θηλ.* 1. ο προβιβασμός, η προαγωγή 2. η αναβίβαση (στο αξίωμα) 3. η προώθηση 4. η ανάδειξη // ~ **a relațiilor de prietenie** η προώθηση των φιλικών σχέσεων
promovat-ă, promovați-te *επίθ.* 1. προβιβασμένος -η-ο, προηγμένος-η-ο 2. προωθημένος-η-ο
prompt-ă, prompți-te I. *επίθ.* 1. έτοιμος-η-ο 2. πρόθυμος-η-ο II. *επιρ.* 1. ετοίμως 2. πρόθυμα, αμέσως
promptitudine, promptitudini *ουσ. θηλ.* 1. η ετοιμότητα 2. η προθυμία 3. ο ζήλος, η επιμέλεια
promulga, promulg *ρ. μετ.* 1. θεσπίζω 2. δημοσιεύω επισήμως
promulgare, promulgări *ουσ. θηλ.* 1. το θέσπισμα 2. η επίσημη δημοσίευση
pronaos, pronaosuri *ουσ. ουδ.* ο πρόναος, ο νάρθηκας ναού
pronie *ουσ. θηλ.* η πρόνοια, η φροντίδα εκ των προτέρων // **Sfânta ~** η Θεία Πρόνοια
pronominal-ă, pronominali-e *επίθ. (γραμμ.)* αντωνυμικός-ή-ό
pronosport *ουσ. αρσ.* το «προ-πο»
pronostic, pronosticuri *ουσ. ουδ.* 1. το προγνωστικό 2. η πρόγνωση, η προεικασία
pronostica, pronostichez *ρ. μετ.* 1. κάνω πρόγνωση 2. προβλέπω, προλέγω
pronume, pronume *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η αντωνυμία
pronunța, pronunț I. *ρ. μετ.* 1. προφέρω, εκφωνώ 2. απαγγέλλω 3. εκδίδω // *(νομ.)* **-a sentinței** η απαγγελία δικαστικής απόφασης // **a ~ o sentință** απαγγέλλω απόφαση // **condamnarea se -se** η απόφαση είχε απαγγελθεί II. *ρ. μέσο* **ne pronunțăm pentru interzicerea armelor nucleare** διαδηλώνομε για την απαγόρευση των πυρηνικών όπλων

pronunțare, pronunțări *ουσ. θηλ.* 1. η προφορά, η άρθρωση λέξεων 2. 3. *(νομ.)* η έκδοση αποφάσεως (η επίσημη διατύπωση απόφασης)
pronunțat-ă, pronunțați-te *επίθ.* 1. προφερόμενος-η -ο, αρθρωμένος-η-ο 2. προφανής-ής-ές, τονισμένος-η-ο, ρητός-ή-ό 3. κατηγορηματικός-ή-ό
pronunție, pronunții *ουσ. θηλ.* η προφορά, η άρθρωση φθόγγων
prooroc, prooroci *ουσ. αρσ.* ιδ. proroc
propaga, propag I. *ρ. μετ.* 1. διαδίδω, μεταδίδω 2. κάνω προπαγάνδα II. *ρ. μέσο* 1. διαδίδομαι, μεταδίδομαι 2. εξαπλώνομαι
propagandă, propagande *ουσ. θηλ.* η προπαγάνδα, η διάδοση ιδεών, γνωμών // **a face ~** κάνω προπαγάνδα, προπαγανδίζω
propagandist-ă, propagandiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* προπαγανδιστής-ίστρια (ο, η)
propagandistic-ă, propagandistici-ce *επίθ.* προπαγανδιστικός-ή-ό
propagare, propagări *ουσ. θηλ.* 1. η διάδοση, η μετάδοση 2. η εξάπλωση
propagator-oare, propagatori-oare I. *επίθ.* διαδόσιμος-η-ο II. *ουσ. αρσ.και θηλ.* διαδίδων-ουσα (ο,η)
propan *ουσ. αρσ. (χημ.)* το προπάνιο
propăși, propășesc *ρ. αμ.* προοδεύω, ευημερώ
propășire, propășiri *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η πρόοδος, η ευημερία, η προκοπή
propășitor-oare, propășitori-oare *επίθ.* προοδεύων -ουσα-ον, προοδευτικός-ή-ό
propice I. *επίθ. αμετάβλ.* ευνοϊκός-ή-ό, αίσιος-ια-ιο, πρόσφορος-η-ο II. *επιρ.* ευνοϊκά, αίσια
propilee *ουσ. θηλ. πληθ. (αρχιτ.)* τα προπύλαια
proporție, proporții I. *ουσ. θηλ.* 1. η αναλογία 2. η διάσταση // **a lua proporții** παίρνω διαστάσεις II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ cu** κατ' αναλογίαν, προς
proporționa, proporționez *ρ. μετ.* αναλογίζω, αναλογίζομαι
proporțional-ă, proporționali-e I. *επίθ.* αναλογικός -ή-ό, ανάλογος-η-ο // **direct ~** απ' ευθείας ανάλογα // **impozit ~** η αναλογική φορολογία // **invers ~** αντιστρόφως ανάλογα // *μαθ.* **medie -ă** ο αναλογικός μέσος όρος II. *επιρ.* αναλογικώς, αναλογικά, ανάλογα
proporționalitate, proporționalități *ουσ. θηλ.* η αναλογία
proporționare, proporționări *ουσ. θηλ.* η αναλογικότητα
proporționat-ă, proporționați-te *επίθ.* 1. αναλογικός-ή-ό 2. καλοφτειαγμένος-η-ο
propovădui, propovăduiesc *ρ. μετ.* 1. κηρύσσω, κηρύττω 2. συμβουλεύω, διδάσκω
propovăduire, propovăduiri *ουσ. θηλ.* 1. το κήρυγμα 2. η διδασκαλία
propovăduitor-oare, propovăduitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* κήρυκας (ο, η)
propoziție, propoziții *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η πρόταση // **~ condițională** η υποθετική πρόταση // **~ principală** η κύρια πρόταση // **~ subordonată, dependentă, secundară** η υποταγμένη, εξαρτημένη, δευτερεύουσα πρόταση
propozițiune, propozițiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. propoziție
proprietar-ă, proprietari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδιοκτήτης-ήτρια (ο, η), κτηματίας (ο, η), το αφεντικό // **mare ~ de pământ** ο μεγαλοκτηματίας
proprietate, proprietăți *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοκτησία, η κυριότητα 2. η ιδιότητα // **~ funciară** το κτήμα // **~ literară** τα πνευματικά δικαιώματα // **~ personală** η προσωπική περιουσία // **~ privată** η ιδιωτική κυριότητα, η ιδιόκτητη περιουσία // **proprietăți fizice și chimice** οι φυσικές και χημικές ιδιότητες // **titlu de ~** ο τίτλος ιδιοκτησίας
proprietăreasă, proprietărese *ουσ. θηλ.* η ιδιοκτήτρια
proprietăresc-ească, proprietărești *επίθ.* ιδιόκτητος-η-ο
propriu-ie, proprii *επίθ.* 1. κύριος-ια-ιο, ατομικός-ή -ό, ίδιος-ια-ιο 2. χαρακτηριστικός-ή-ό, ιδιάζων -ουσα-ον, ιδιόμορφος-η-ο 3. κατάλληλος-η-ο, ενδεδειγμένος-η-ο 4. κυριολεκτικός-ή-ό // **~zis** κυρίως ειπείν // **amor ~** το φιλότιμο, η φιλαυτία // **cu propria sa mână** με το ίδιο του το χέρι // **formă proprie** η ιδιάζουσα μορφή // **nume ~** το κύριο όνομα // **palatul ~zis** το καθαυτό ανάκτορο // **pe răspundere proprie** με προσωπική του ευθύνη // **persoană proprie pentru această muncă** το κατάλληλο πρόσωπο γι' αυτήν τη δουλειά // **sensul ~ al cuvântului** η κυριολεκτική σημασία της λέξης // **trăsătură proprie** το ατομικό του χαρακτηριστικό, το διακριτικό του γνώρισμα
proptea, proptele *ουσ. θηλ.* 1. το αντίστυλο, το αντιστύλι, το αντιστύλωμα 2. το υποστήριγμα, το στήριγμα 3. *μτφ.* οι πλάτες // *(λαϊκ.)* **-ua gardului** το αντιστύλωμα του φράχτη (ο τεμπέλης) // **a avea proptele** έχω υποστηρίγματα / μέσον
propteală, propteli *ουσ. θηλ.* 1. το αντιστήριγμα 2. η υποστήριξη
propti, proptesc I. *ρ. μετ.* 1. στηρίζω, υποστηρίζω 2. στυλώνω, αντιστυλώνω, αντιστηρίζω 3. ακουμπώ II. *ρ. μέσο* στηρίζομαι
proptire, proptiri *ουσ. θηλ.* 1. η στήριξη, το στήριγμα, το στύλωμα 2. το αντιστύλωμα
proptitor-oare, proptitori-oare *επίθ.* στηρικτικός-ή-ό
propulsa, propulsez *ρ. μετ.* προωθώ, σπρώχνω προς τα εμπρός
propulsare, propulsări *ουσ. θηλ.* η προώθηση, η πρόωση
propulsator-oare, propulsatori-oare *επίθ.* προωστικός -ή-ό
propulsie, propulsii *ουσ. θηλ.* η πρόωση, η προώθηση
propulsor, propulsoare *ουσ. ουδ.* ο προώστης, ο προωστήρας // **aparat ~** η συσκευή για πρόωση
propunător-oare, propunători-oare I. *επίθ.* προτείνων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προτείνων-ουσα (ο, η)
propune, propun I. *ρ. μετ.* 1. προτείνω, κάνω πρόταση 2. προβάλλω, υποδεικνύω II. *ρ. μέσο* 1. προτίθεμαι, προτείνομαι 2. έχω σκοπό να... 3. γίνεται πρόταση // **îmi propun să lucrez mai mult** προτίθεμαι να δουλέψω περισσότερο
propunere, propuneri *ουσ. θηλ.* 1. η πρόταση 2. η υποβολή, η υπόδειξη // **accept -a ta** αποδέχομαι την πρότασή σου // **a respinge propunerile** απορρίπτω τις προτάσεις// **prezentare de propuneri** η υποβολή προτάσεων
proră, prore *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η πλώρη
prorector, prorectori *ουσ. αρσ.* ο αντιπρύτανης
proroc, proroci *ουσ. αρσ.* ο προφήτης

proroci, prorocesc *ρ. μετ.* 1. προφητεύω 2. προμαντεύω, προλέγω, προβλέπω
prorocire, prorociri *ουσ. θηλ.* η προφητεία, το προμάντεμα
prorocitor-oare, prorocitori-oare I. *επίθ.* προφητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προφήτης -ισσα (ο, η)
proroga, prorog *ρ. μετ. (νομ.)* 1. παρατείνω 2. αναβάλλω
prorogare, prorogări *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η παράταση 2. το βάθος χρόνου
prorogaţie, prorogaţii *ουσ. θηλ.* ιδ. prorogare
proscomidi, proscomidesc *ρ. μετ. (εκκλ.)* η προσκομιδή, προσκομίζω τα τίμια δώρα
proscomidie, proscomidii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η προσκομιδή
proscrie, proscriu *ρ. μετ.* προγράφω, καταδικάζω, επικηρύσσω
proscriere, proscrieri *ουσ. θηλ.* η προγραφή, η επικήρυξη
proscripţie, proscripţii *ουσ. θηλ.* η προγραφή // **listă de ~** ο κατάλογος προγραφής
proscris-ă, proscrişi-se *επίθ.* 1. προγραμμένος-η-ο, απαγορευμένος-η-ο 2. καταδικασμένος-η-ο, χωρίς διατυπώσεις
proslăvi, proslăvesc I. *ρ. μετ.* 1. δοξάζω 2. εξαίρω, επαινώ πολύ 3. εκθειάζω, εξυμνώ II. *ρ. μέσο* δοξάζομαι, εξυμνούμαι
proslăvire, proslăviri *ουσ. θηλ.* 1. η εξύμνηση, η δόξα, ο υπερβολικός έπαινος 2. ο εκθειασμός
prosop, prosoape *ουσ. ουδ.* το προσόψιο, η πετσέτα
prospătură, prospături *ουσ. ουδ.* το φρέσκο, το δροσάτο
prospect, prospecte *ουσ. ουδ.* 1. η αγγελία 2. η προκήρυξη, η προαγγελία
prospecta, prospectez *ρ. μετ.* 1. εξερευνώ, ερευνώ 2. αναζητώ, ψάχνω, γυρεύω
prospectare, prospectări *ουσ. θηλ.* 1. η εξερεύνηση 2. η αναζήτηση // **~ de zăcăminte** η αναζήτηση κοιτασμάτων, η έρευνα μεταλλειοφόρου εδάφους // **-a pieţii** η εξερεύνηση της αγοράς
prospectivă, prospective *ουσ. θηλ.* η φουτουρολογία
prospector-oare, prospectori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξερευνητής-ήτρια (ο, η)
prospecţiune, prospecţiuni *ουσ. θηλ.* η εξερεύνηση
prosper-ă, prosperi-e *επίθ.* 1. ευδαίμων-ων-ον 2. ανθηρός-ή-ό, ακμαίος-α-ο
prospera, prosper *ρ. αμ.* 1. ευδαιμονώ, ευημερώ, ευδοκιμώ 2. ανθίζω, ακμάζω
prosperare, prosperări *ουσ. θηλ.* η ευημερία, η ευδοκίμηση, η ευμάρεια
prosperitate *ουσ. θηλ.* 1. η ευδαιμονία, η ευημερία, η ευδοκίμηση, η ευμάρεια 2. η ανθηρότητα, η άνθηση
prospeţime *ουσ. θηλ.* η φρεσκάδα, η τρυφερότητα
prost-proastă, proşti, proaste I. *επίθ.* 1. ανόητος-η -ο, κουτός-ή-ό, χαζός-ή-ό, άμυαλος-η-ο 2. ζαβός -ή-ό 3. σκάρτος-η-ο, κακός-ή-ό, ελαττωματικός -ή-ό, ελεεινός-ή-ό 4. άσχημος-η-ο // **~ crescut** κακομαθημένος-η-ο, κακοαναθρεμμένος-η-ο, ανάγωγος-η-ο, απαιδαγώγητος-η-ο, απαίδευτος-η-ο // **~ dispus** κακοδιάθετος-η-ο, κακόκεφος-η-ο // **~ gust** το κακό γούστο, η κακογουστιά // **~ îmbrăcat** κακοντυμένος-η-ο // **de calitate proastă** κακής ποιότητας // **glumă de ~ gust** το αηδιαστικό αστείο // **în stare proastă** σε κακή κατάσταση // **stofă proastă** το ελεεινό (πρόστυχο) ύφασμα // **veşti proaste** οι άσχημες ειδήσεις, οι κακές ειδήσεις // **vreme proastă** ο κακός καιρός II. *επιρ.* 1. ανόητα, μωρώς, κακώς 2. ελεεινά 3. βλακωδώς // **a se simţi ~** αισθάνομαι κακώς III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χαζός-ή (ο, η), κουτός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η), ζαβός-ή (ο, η) 2. χάχας, βλάκας (ο) // **a face pe -ul** προσποιείται τον κουτό // **e ~ de dă în gropi** είναι πολύ κουτός // **un ~ şi jumătate** πολύ βλάκας
prostată, prostate *ουσ. θηλ. (ανατ.)* ο προστάτης
prostatic-ă, prostatici-ce *επίθ. (ανατ.)* προστατικός -ή-ό
prostatită, prostatite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η προστατίτις
prostănac-ă, prostănaci-ce I. *επίθ.* κουτός-ή-ό, ανόητος-η-ο, χαζός-ή-ό, μπουνταλάς-ου (ο, η) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κουτός-ή (ο, η), χαζός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η) 2. βλάκας, χάχας (ο), βλάκισσα (η)
prosterna, prostern *ρ. μέσο* πρόσκειμαι, προσκυνώ, υποτάσσομαι
prosternare, prosternări *ουσ. θηλ.* η προσκύνηση, η υπόκλιση
prosternaţie, prosternaţii *ουσ. θηλ.* το προσκύνημα, η υπόκλιση
prostesc-ească, prosteşti *επίθ.* ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, βλακώδης-ης-ες
prosteşte *επιρ.* 1. ανοήτως, απερίσκεπτα 2. βλακωδώς // **a râde ~** γελώ απερίσκεπτα
prosti, prostesc I. *ρ. μετ.* 1. αποβλακώνω, αποκτηνώνω, κάνω κάποιον ανόητο 2. μωραίνω, απομωραίνω 3. *οικ.* εξαπατώ, ξεγελώ II. *ρ. μέσο* αποβλακώνομαι, μωραίνομαι, απομωραίνω, μωρολογώ
prostie, prostii *ουσ. θηλ.* 1. η ανοησία, η κουταμάρα, η βλακεία, η μωρία 2. η σαχλαμάρα, η χαζομάρα 3. η ηλιθιότητα // **a face prostii** κάνω ανοησίες, ανοηταίνω, ανοητολογώ // **a spune prostii** λέω ανοησίες // **astea-s prostii** αυτές είναι ανοησίες/κολοκύθια
prostil, prostiluri I. *επίθ. (αρχιτ.)* πρόστυλος-η-ο (οικοδόμημα) II. *ουσ. ουδ.* ο πρόστυλος // **biserică cu -uri** ο πρόστυλος ναός (με κολόνες μπροστά στην είσοδό του)
prostime *ουσ. θηλ. (οικ.)* το πλήθος, ο όχλος, ο συρφετός
prostire, prostiri *ουσ. θηλ.* 1. η αποβλάκωση, το αποβλάκωμα, το ξεκούτιασμα, η απομώρανση 2. η αποκτήνωση
prostit-ă, prostiţi-te *επίθ.* 1. αποβλακωμένος-η-ο, ξεμωραμένος-η-ο, απόμωρος-η-ο 2. ξεκουτιάρικος -η-ο, αποκτηνωμένος-η-ο
prostitua, prostituez *ρ. μέσο* 1. πορνεύομαι 2. προσφέρομαι για πορνεία II. *ρ. μετ.* 1. εκπορνεύω, κάνω μια γυναίκα πόρνη 2. διαφθείρω
prostituată, prostituate *ουσ. θηλ.* η πόρνη, η πουτάνα, η χαμαιτύπη
prostituţie *ουσ. θηλ.* η πορνεία, η πουτανιά
prostovan-ă, prostovani-e *επίθ. (λαϊκ.)* ανόητος-η-ο, κουτός-ή-ό, χαζός-ή-ό, μωρός-ή-ό
prostovol, prostovoale *ουσ. ουδ.* το παραγάδι, όργανο για ψάρεμα
prostuţ-ă, prostuţi-ţe *επίθ.* αγαθούλης-α-ικο, αφελής-ής-ές, αγαθιάρης-α-ικο, κουτούλης-α-ικο

protactiniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το πρωτακτίνιο
protagonist-ă, protagonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. πρωταγωνιστής-ίστρια (ο, η) 2. πρωτεργάτης -ισσα (ο, η) // **a fi ~** πρωταγωνιστώ, κρατάω τον κύριο ρόλο σ' ένα έργο
protamină, protamine *ουσ. θηλ.* η πρωταμίνη (οι πρωτεΐνες στο ψάρι)
protector-oare, protectori-oare I. *επίθ.* 1. προστατευτικός-ή-ό 2. προφυλακτικός-ή-ό 3. υπέρμαχος-η-ο // **aer ~** το προστατευτικό ύφος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. προστάτης-ισσα-τρια (ο, η), υπερασπιστής-ίστρια (ο, η), υποστηρικτής-κτρια (ο, η) 2. προασπιστής (ο)
protectorat, protectorate *ουσ. ουδ.* το προτεκτοράτο
protecţie, protecţii I. *ουσ. θηλ.* 1. η προστασία 2. η υποστήριξη, η προάσπιση, η υπεράσπιση 3. η προφύλαξη, η αιγίδα // **protecţia muncii** η προστασία της εργασίας // **protecţia naturii** η προστασία της φύσης // **sub protecţia** υπό την προστασία II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** προφυλακτικός-ή-ό // **dispozitiv de ~** ο προφυλακτήρας (μηχάνημα)
protecţionism *ουσ. ουδ. (οικον.)* ο προστατευτισμός, το προστατευτικό σύστημα
protecţionist-ă, protecţionişti-ste I. *επίθ.* προστατευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο προστάτης, η προστάτρια
protegui, proteguiesc *ρ. μετ.* προασπίζω, προστατεύω
proteguire, proteguiri *ουσ. θηλ.* η προάσπιση, η προστασία, η προφύλαξη
proteguitor-oare, proteguitori-oare *επίθ.* προστατευτικός-ή-ό, προφυλακτικός-ή-ό
proteic-ă, proteici-ce *επίθ.* πρωτεϊνούχος-α-ο
proteină, proteine *ουσ. θηλ. (πληθ.)* οι πρωτεΐνες // **~ nucleică** νουκλεοπρωτεΐνη
proteinic-ă, proteinici-ce *επίθ.* πρωτεϊνικός-ή-ό
proteinoterapie *ουσ. θηλ.* η πρωτεϊνοθεραπεία
proteja, protejez I. *ρ. μετ.* 1. προστατεύω, προασπίζω 2. προφυλάγω, προφυλάσσω 3. υπερασπίζω II. *ρ. μέσο* 1. προστατεύομαι 2. προφυλάγομαι, προφυλάσσομαι 3. υπερασπίζομαι
protejare, protejări *ουσ. θηλ.* 1. η προάσπιση, η προστασία 2. η προφύλαξη, το προφύλαγμα 3. η υπόθαλψη
protejat-ă, protejaţi-te *επίθ.* προστατευμένος-η-ο, προφυλαγμένος-η-ο
protest, proteste *ουσ. ουδ.* 1. η διαμαρτυρία, η διαμαρτύρηση 2. το διαμαρτυρικό // **manifestaţie de ~** η διαδήλωση διαμαρτυρίας// **notă de ~** η διακοίνωση διαμαρτυρίας
protesta, protestez I. *ρ. μετ.* 1. κάνω διαμαρτυρία, διαδηλώνω 2. *οικον.* συντάσσω διαμαρτυρικό II. *ρ. αμ.* 1. διαμαρτύρομαι 2. ενίσταμαι, αντιτίθεμαι σε κάτι
protestant-ă, protestanţi-te I. *επίθ.* διαμαρτυρόμενος -η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προτεστάντης-ισσα (ο, η)
protestantism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο προτεσταντισμός
protestare, protestări *ουσ. θηλ.* η διαμαρτύρηση
protestatar-ă, protestatari-e *επίθ.* διαμαρτυρόμενος-η-ο
protetic-ă, protetici-ce *επίθ. (ιατρ.)* προθετικός-ή-ό
proteză, proteze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η πρόθεση, το ορθοπεδικό // **~ dentară** η τεχνητή οδοντοστοιχία, η μασέλα
protidă, protide *ουσ. θηλ. (χημ.)* η πρωτίδη, αζωτούχος οργανική ύλη
protipendadă *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η πρώτη πεντάδα, οι ιθύνοντες της κοινωνίας, η άρχουσα τάξη
protocol, protocoale *ουσ. ουδ.* 1. το πρωτόκολλο 2. η εθιμοτυπία // **nu ţine -ul** δεν κρατάει τον πρωτόκολλο, την εθιμοτυπία
protocolar-ă, protocolari-e *επίθ.* εθιμοτυπικός-ή-ό // **vizită -ă** η εθιμοτυπική επίσκεψη II. *επιρ.* εθιμοτυπικά
protoiereu, protoierei *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο πρωθιερέας, ο προϊστάμενος ιερέας του ναού
protoistorie *ουσ. θηλ.* η πρωτοιστορία (η εποχή του σιδήρου)
proton, protoni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το πρωτόνιο
protoplasmă *ουσ. θηλ. (βιολ.)* το πρωτόπλασμα, το κυτταρόπλασμα
protopop, protopopi *ουσ. αρσ.* ο πρωθιερέας, ο προϊστάμενος ιερέας του ναού
protopopeasă, protopopese *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η πρεσβητέρα
protoprezbiter, protoprezbiteri *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο πρωτοπρεσβύτερος
protoprezbiteră, protoprezbitere *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η πρωτοπρεσβυτέρα
protos *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο πρώτος
prototip, prototipuri *ουσ. ουδ.* το πρωτότυπο
protoxid, protoxizi *ουσ. αρσ.* το πρώτο οξείδιο
protozoar, protozoare *ουσ. ουδ. (ζωολ.)* το πρωτόζωο, τα πρωτόζωα
protuberant-ă, protuberanţi-te *επίθ.* με προεξοχή
protuberanţă, protuberanţe *ουσ. θηλ.* η προεξοχή // **protuberanţe solare** οι προεξοχές του ήλιου
proţap, proţapuri *ουσ. ουδ.* 1. το μακρύ διχαλωτό ξύλο 2. το παλούκι, η μακριά ράβδος 3. το κοντάρι // **a umbla cu jalba în ~** διαμαρτύρομαι
proţăpi, proţăpesc I. *ρ. μετ.* 1. στηρίζω 2. στερεώνω II. *ρ. μέσο* 1. στηρίζομαι, στερεώνομαι 2. γίνομαι ακούνητος, ακλόνητος μπροστά σε κάποιον 3. *μτφ.* κορδώνομαι
proţăpire, proţăpiri *ουσ. θηλ.* 1. η στερέωση 2. η προσκόλληση, η σταθεροποίηση
proţăpit-ă, proţăpiţi-te *επίθ. (οικ.)* 1. στερεωμένος -η-ο 2. σταθερός-ή-ό, αμετακίνητος-η-ο
proveni, provin *ρ. αμ.* 1. προέρχομαι 2. προκύπτω 3. πηγάζω, εκπορεύομαι 4. κατάγομαι
provenienţă, provenienţe *ουσ. θηλ.* η προέλευση, η καταγωγή, η εκπόρευση
provensal-ă, provensali-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Προβηγκιανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* προβηγκικός-ή-ό // **limba -ă** η προβηγκιανή γλώσσα
proverb, proverbe *ουσ. θηλ.* 1. η παροιμία 2. το ρητό
proverbial-ă, proverbiali-e I. *επίθ.* παροιμιώδης-ης-ες II. *επιρ.* παροιμιωδώς
providenţă *ουσ. θηλ.* η Θεία Πρόνοια
providenţial-ă, providenţiali-e I. *επίθ.* προνοιακός -ή-ό, της Θείας Πρόνοιας II. *επίρ.* προνοιακά, με τη θεία πρόνοια
provincial-ă, provinciali-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επαρχιώτης-ισσα (ο, η) // **un nobil ~** ένας επαρχιώτης ευγενής II. *επίθ.* επαρχιώτικος-η-ο, επαρχιακός-ή-ό
provincialism, provincialisme *ουσ. ουδ.* ο επαρχιωτισμός

provincie, provincii *ουσ. θηλ.* η επαρχία // **de ~** επαρχιακός-ή-ό // **oraş de ~** η επαρχιακή πόλη
provizie, provizii *ουσ. θηλ.* 1. το εφόδιο, ο εφοδιασμός, η προμήθεια 2. τα τρόφιμα // **a face provizii** εφοδιάζομαι
provizorat, provizorate *ουσ. ουδ.* η προσωρινότητα
provizoriu-ie, provizorii I. *επίθ.* 1. προσωρινός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο // **guvernul ~** η προσωρινή κυβέρνηση // **măsuri provizorii** τα προσωρινά μέτρα II. *επίρ.* προσωρινά, πρόσκαιρα
provoca, provoc *ρ. μετ.* 1. προκαλώ, προξενώ 2. παρακινώ 3. επιφέρω, διεγείρω // **cuvintele lui au ~t ilaritate** τα λόγια του προκάλεσαν ιλαρότητα
provocare, provocări *ουσ. θηλ.* 1. η πρόκληση, η προβοκάτσια, η προκλητικότητα 2. η διέγερση, η παρακίνηση
provocator-oare, provocatori-oare I. *επίθ.* προκλητικός-ή-ό II. *επιρ.* προκλητικά III. *ουσ. αρσ.* ο προβοκάτορας
proxenet-ă, proxeneţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαστροπός (ο, η), προαγωγός (ο, η), ρουφιάνος-α (ο, η)
proxenetism *ουσ. ουδ.* 1. η μαστροπεία 2. η ρουφιανιά
proxim-ă, proximi-e *επίθ.* 1. εγγύτατος-η-ο, κοντινός-ή-ό 2. προσεχής-ής-ές 3. γειτονικός-ή-ό
proximitate *ουσ. θηλ.* 1. η γειτονιά 2. ο κοντινός τόπος 3. το πλησίασμα
prozaic-ă, prozaici-ce I. *επίθ.* 1. πεζολογικός-ή-ό, πεζός-ή-ό, κοινοτοπικός-ή-ό 2. συνηθισμένος-η-ο, κοινός-ή-ό II. *επιρ.* πεζολογικά, πεζά // **foarte ~** πεζότατα
prozaism *ουσ. ουδ.* 1. η πεζότητα 2. η κοινοτοπία, ο συνηθισμένος λόγος
prozator-oare, prozatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συγγραφέας πεζών έργων, πεζογράφος (ο, η) 2. λογογράφος (ο, η)
proză, proze *ουσ. θηλ.* 1. ο πεζός λόγος, η πεζογραφία, το πεζογράφημα, η πρόζα 2. η λογογραφία // **de, în ~** πεζογραφικός-ή-ό // **lucrare în ~** το πεζογραφικό έργο
prozelit-ă, prozeliţi- te *ουσ. αρσ. και θηλ.* προσήλυτος-η (ο, η), νεοφώτιστος-η (ο, η)
prozelitism *ουσ. ουδ.* 1. ο προσηλυτισμός, η προσηλύτιση 2. η πεποίθηση σε κάποιο θρησκευτικό δόγμα
prozodic-ă, prozodici-ce *επίθ.* προσωδιακός-ή-ό
prozodie *ουσ. θηλ.* η προσωδία
prozopopee, prozopopei *ουσ. θηλ.* η προσωποποίηση
prudent-ă, prudenţi-te I. *επίθ.* 1. συνετός-ή-ό, περίσκεπτος-η-ον, φρόνιμος-η-ο 2. σώφρων-ων -ον 3. εφεκτικός-ή-ό, γνωστικός-ή-ό II. *επιρ.* 1. συνετά, φρόνιμα, σωφρόνως 2. εφεκτικά, γνωστικά
prudenţă *ουσ. θηλ.* 1. η σύνεση, η περίσκεψη, η φρονιμάδα, η φρόνηση, η σωφροσύνη 2. η εφεκτικότητα, η επιφυλακτικότητα, η προνοητικότητα
prun, pruni *ουσ. αρσ.* η δαμασκηνιά
prună, prune *ουσ. θηλ.* το δαμάσκηνο // **parcă are prune în gură** μιλάει αδιευκρίνιστα
prunc, prunci *ουσ. αρσ. (αρχ. λαϊκ.)* το βρέφος, το νήπιο, το μωρό, ο μπέμπης
pruncă, prunce *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μπεμπέκα
pruncie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η παιδική ηλικία
pruncucidere, pruncucideri *ουσ. θηλ.* η βρεφοκτονία
pruncucigaş-ă, pruncucigaşi-e *(αρχ.)* I. *επίθ.* βρεφοκτόνος-ος-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βρεφοκτόνος-ος (ο, η)
prund, prunduri *ουσ. ουδ.* το αμμοχάλικο, ο αμμόλιθος
prundărie, prundării *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο τόπος με αμμοχάλικο
prundiş, prundişuri *ουσ. ουδ.* το αμμοχάλικο, το χαλίκι
prundoi, prundoaie *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* το πλωτό νησί στο Δέλτα του Δουνάβεως (από βούρλα, ιλύ, ρίζες)
prundos-oasă, prundoşi-oase *επίθ.* αμμοχαλικώδης -ης-ες
prundui, prunduiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* αμμοχαλικώνω
prunduit-ă, prunduiţi-te *επίθ. (τεχ.)* αμμοχαλικωμένος -η-ο
prurit *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η φαγούρα
prusac-ă, prusaci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Πρώσσος -ίδα (ο, η) II. *επίθ.* πρωσσικός-ή-ό
prusian-ă, prusieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρώσσος -ίδα (ο, η) II. *επίθ.* πρωσικός-ή-ό
psalm, psalmi *ουσ. αρσ.* ο ψαλμός
psalmic-ă, psalmici-ce *επίθ.* ψαλμικός-ή-ό
psalmist, psalmişti *ουσ. αρσ.* ο ψαλμωδός
psalmodia, psalmodiez *ρ. μετ.* ψαλμωδώ, ψάλλω, ψέλνω
psalmodic-ă, psalmodici-ce *επίθ.* ψαλμωδικός-ή-ό
psalmodie, psalmodii *ουσ. θηλ.* η ψαλμωδία
psalmodiere, psalmodieri *ουσ. θηλ.* η ψαλμωδία, το ψάλσιμο
psalt, psalţi *ουσ. αρσ.* ο ψάλτης, ο ιεροψάλτης
psaltire, psaltiri *ουσ. θηλ.* το ψαλτήρι
pseudocreaţie, pseudocreaţii *ουσ. θηλ.* η ψευδοδημιουργία
pseudodemocraţie *ουσ. θηλ.* η ψευδοδημοκρατία
pseudonim, pseudonime *ουσ. ουδ.* το ψευδώνυμο
pseudopod, pseudopode *ουσ. ουδ. (βιολ.)* το ψευδοπόδιο
pseudoştiinţă *ουσ. θηλ.* η ψευδεπιστήμη
pseudoştiinţific-ă, pseudoştiinţifici-ce *επίθ.* ψευδεπιστημονικός-ή-ό
psihanalist-ă, psihanalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχαναλυτής-ύτρια (ο, η)
psihanalitic-ă, psihanalitici-ce *επίθ.* ψυχαναλυτικός -ή-ό
psihanaliză *ουσ. θηλ.* η ψυχανάλυση
psihastenic-ă, psihastenici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχασθενής-ής-ές
psihastenie, psihastenii *ουσ. θηλ.* η ψυχασθένεια
psihiatric-ă, psihiatrici-ce *επίθ.* ψυχιατρικός-ή-ό
psihiatrie *ουσ. θηλ.* 1. η ψυχιατρική 2. το ψυχιατρείο (η νευρολογική κλινική, το φρενοκομείο)
psihiatru-ă, psihiatri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχίατρος (ο, η)
psihic-ă, psihici-ce I. *ουσ. ουδ.* η ψυχοσύνθεση II. *επίθ.* ψυχικός-ή-ό
psihofizic-ă, psihofizici-ce I. *ουσ. θηλ.* η ψυχοφυσική II. *επίθ.* ψυχοφυσικός-ή-ό
psihofiziologic-ă, psihofiziologici-ce *επίθ.* ψυχοφυσιολογικός-ή-ό
psihofiziologie *ουσ. θηλ.* η ψυχοφυσιολογία
psihogen-ă, psihogeni-e *επίθ.* ψυχογενής-ής-ές

psihogeneză *ουσ. θηλ.* η ψυχογένεση, η ψυχογένεια
psiholog-ogă, psihologo-oge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχολόγος (ο, η)
psihologic-ă, psihologici-ce *επίθ.* ψυχολογικός-ή-ό // **din punct de vedere** ~ ψυχολογικώς // **moment** ~ η ψυχολογική στιγμή
psihologie *ουσ. θηλ.* η ψυχολογία // **psihologia aplicată** η εφαρμοσμένη ψυχολογία // **psihologia străfundului sau a subconştientului** η ψυχολογία του βάθους ή του υποσυνείδη του
psihologism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο ψυχολογισμός
psihologizant-ă, psihologizanţi-te *επίθ.* ψυχολογών-ούσα-όν
psihomotor-oare, psihomotori-oare *επίθ.* ψυχοκινητικός-ή-ό // **centru** ~ το ψυχοκινητικό κέντρο
psihonevroză, psihonevroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ψυχονεύρωση
psihopat-ă, psihopaţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψυχοπαθής (ο, η)
psihopatic-ă, psihopatici-ce *επίθ.* ψυχοπαθής-ής-ές
psihopatie, psihopatii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ψυχοπάθεια
psihopatologie *ουσ. θηλ.* η ψυχοπαθολογία
psihopedagogie *ουσ. θηλ.* η ψυχοπαιδαγωγική
psihosociologie *ουσ. θηλ.* η κοινωνική ψυχολογία
psihotehnică *ουσ. θηλ.* η ψυχοτεχνική
psihoterapie *ουσ. θηλ.* η ψυχοθεραπεία
psihoză, psihoze *ουσ. θηλ.* η ψύχωση, η ψυχοπάθεια
psoriazis *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η ψωρίαση
ptiu *επιφ. (λαϊκ.)* φτού
puber-ă, puberi-e I. *επίθ. (λογ.)* εφηβικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* έφηβος (ο, η)
pubertate *ουσ. θηλ.* η εφηβεία, η ήβη, η εφηβική ηλικία
pubian-ă, pubieni-e *επίθ. (ανατ.)* ειλεακός-ή-ό
public-ă, publici-ce I. *ουσ. ουδ. ενικ.* 1. το κοινό 2. το δημόσιο // **-ul larg** το ευρύ κοινό // **-ul spectator** το κοινό // **-ul sportiv** το φίλαθλο κοινό // **afluenţă de** ~ η εισροή κοινού II. *επίθ.* 1. κοινός-ή-ό 2. δημόσιος-ια-ιο // **acuzator** ~ δημόσιος κατήγορος // **a face** ~ δίνω στη δημοσιότητα // **datoria -ă** το δημόσιο χρέος // **drept** ~ το δημόσιο δίκαιο // **forţa -ă** η δημόσια εξουσία // **grădina -ă** ο δημόσιος κήπος // **învăţământ** ~ η δημόσια εκπαίδευση // **lucrări de utilitate -ă** τα κοινωφελή έργα // **lucrări -e** τα δημόσια έργα // **ordine -ă** η δημόσια τάξη, η έννομη τάξη // **opinia -ă** η κοινή γνώμη // **scandal** ~ το δημόσιο σκάνδαλο // **telefon** ~ το τηλέφωνο του κοινού // **utilitate -ă** η κοινή ωφέλεια // **uz** ~ η κοινή χρήση // **viaţa -ă** η δημόσια ζωή III. *επιρ.* 1. δημόσια 2. κοινώς // **în** ~ δημοσίως μπροστά στο κοινό
publica, public *ρ. μετ.* 1. δημοσιεύω, δημοσιογραφώ 2. εκδίδω 3. ανακοινώνω, κοινολογώ, κοινοποιώ
publicabil-ă, publicabili-e *επίθ.* δημοσιεύσιμος-η-ο
publicare, publicări *ουσ. θηλ.* 1. η δημοσίευση 2. η έκδοση 3. η κοινολόγηση, η γνωστοποίηση
publicaţie, publicaţii *ουσ. θηλ.* 1. το δημοσίευμα, το περιοδικό 2. το φυλλάδιο, η μπροσούρα, το έντυπο
publicist-ă, publicişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* δημοσιολόγος (ο, η), ο άνθρωπος των γραμμάτων
publicistic-ă, publicistici-ce I. *επίθ.* δημοσιογραφικός-ή-ό, δημοσιολογικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η δημοσιογραφία, η δημοσιολογία
publicitar-ă, publicitari-e *επίθ.* δημοφιλής-ής-ές
publicitate I. *ουσ. θηλ.* 1. η δημοσιότητα 2. η αγγελία // **agent de** ~ ο πράκτορας τύπου // **agenţie de** ~ το πρακτορείο τύπου // **mica** ~ ο μικρές αγγελίες // **se va da publicităţii** θα δοθεί στη δημοσιότητα
puc, pucuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το μπαλάκι του χόκεϊ
puci, puciuri *ουσ. ουδ.* το πραξικόπημα
pucioasă *ουσ. θηλ.* το θειάφι, το θείο
pudic-ă, pudici-ce I. *επίθ.* ντροπαλός-ή-ό, σεμνός-ή-ό, αιδήμων-ων-ον II. *επιρ.* σεμνώς, κοσμίως, ντροπαλά
pudicitate *ουσ. θηλ.* η αιδημοσύνη, η κοσμιότητα
puding, pudinguri *ουσ. ουδ.* η πουτίγκα
pudoare *ουσ. θηλ.* 1. η εντροπή, η ντροπαλοσύνη 2. η σεμνότητα, η τιμιότητα, η αγνότητα, η κοσμιότης 3. η συστολή
pudra, pudrez I. *ρ. μετ.* 1. πουδράρω, βάζω πούδρα 2. πασπαλίζω II. *ρ. μέσο* πουδράρομαι, πουδραρίζομαι
pudrare, pudrări *ουσ. θηλ.* το πουδράρισμα
pudrat-ă, pudraţi-te *επίθ.* πουδραρισμένος-η-ο
pudră, pudre *ουσ. θηλ.* 1. η πούδρα 2. η σκόνη, η κόνις // **zahăr** ~ η ζάχαρη άχνη
pudrieră, pudriere *ουσ. θηλ.* η πουδριέρα
puericultură *ουσ. θηλ.* η παιδοκομία
pueril-ă, puerili-e I. *επίθ.* παιδαριώδης-ης-ες, παιδιάστικος-η-ο II. *επιρ.* 1. παιδαριωδώς, παιδιάστικα, παιδικώς 2. αφελώς
puerperală *επίθ. θηλ. (ιατρ.)* επιλόχειος-α-ο // **febră** ~ ο επιλόχειος πυρετός
puf *επιφ.* πουφ, αποδίδει το θόρυβο μιας ξαφνικής πνοής / τουκαπνίσματος κ.τ.λ.
puf, pufuri *ουσ. ουδ.* το πούπουλο, το χνούδι // **a creşte în** ~ μεγαλώνω στα πούπουλα
pufăi, pufăi *ρ. αμ.* 1. ξεφυσώ, φυσώ με τη μύτη, ασθμαίνω, λαχανιάζω 2. καπνίζω
pufăit *ουσ. ουδ.* το ξεφύσημα, το φύσημα, η φυσηξιά, η φυσηματιά, η πνοή
pufni, pufnesc *ρ. αμ.* 1. φυσώ δυνατά, φυσώ με θόρυβο 2. λαχανιάζω // **a** ~ **în râs** ξεκαρδίζομαι στα γέλια, ξεσπώ στα γέλια
pufnitură, pufnituri *ουσ. θηλ.* το λαχάνιασμα
pufoaică, pufoaice *ουσ. θηλ.* ένα είδος μπουφάν
pufos-oasă, pufoşi-oase *επίθ.* 1. χνουδωτός-ή-ό, χνουδάτος-η-ο, πουπουλένιος-ια-ιο 2. μαλακός-ιά-ό
pufuleţ, pufuleţi *ουσ. αρσ.* το κορν-φλάουρ
pugilism *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η πυγμαχία, το μπόξ
pugilist, pugilişti *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο πυγμάχος, ο μποξέρ
pugilistic-ă, pugilistici-ce I. *επίθ. (αθλ.)* πυγμαχικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η πυγμαχία
puhav-ă, puhavi-e *επίθ.* 1. φουσκωμένος-η-ο, φουσκωτός-ή-ό 2. εξογκωμένος-η-ο, πλαδαρός-ή-ό 3. άτονος-η-ο
puhoi, puhoaie *ουσ. ουδ.* 1. ο χείμαρρος 2. *μτφ.* το πλήθος ανθρώπων
pui, pui *ουσ. αρσ.* 1. το πουλί, το πουλάκι 2. το νεογνό 3. ο νεοσσός // το κοτόπουλο // ~ **de bogda-proste** το κακόμοιρο παιδί, ο ταλαίπωρος // ~ **de căprioară** ο νεβρός // ~ **de cuc** το νόθο παιδί, ο μπάσταρδος // ~ **de lele** το παιδί κακής γυναίκας, το νόθο παιδί // ~ **de leu** το λιονταράκι,

το λιονταρόπουλο // ~ **de lup** το λυκόπουλο // ~ **de pernă** το μαξιλαράκι, το μικρό προσκέφαλο // ~ **la frigare** το κοτόπουλο στη σούβλα (ψημένο) // **-ul mamei** κανακάρη μου // **a trage un ~ de somn** κάνω ένα καλό ύπνο // **ciorbă de ~** η κοτόσουπα // **un ~ de mămăligă** ένα καλό κομμάτι μαμαλίγκας

puică, puici *ουσ. θηλ.* 1. η κοτούλα, η πουλάδα 2. θωπευτική προσφώνηση για την δήλωση στοργής ή ερωτικού πόθου προς μια νεαρή κοπέλα

puiculiță, puiculițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* υποκορ. του **puică**

puicuță, puicuțe *ουσ. θηλ.* υποκορ. του **puică**

puiet, puieți *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το δεντράκι, το φυντάνι, το στέλεχος για μεταφύτευση

puios-oasă, puioşi-oase *επίθ.* γόνιμος-η-ο

puişor, puişori *ουσ. αρσ.* το πουλάκι

puişor, puişoare *ουσ. ουδ.* το μαξιλαράκι, το μικρό προσκέφαλο

puitor-oare, puitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο χαρτοθέτης, η χαρτοθέτις σε πιεστήριο τυπογραφείου II. *ουσ. ουδ.* // ~ **de mine** η ναρκοθέτιδα

puiuț, puiuți *ουσ. αρσ.* 1. το πουλάκι 2. θωπευτική προσφώνηση για τη δήλωση στοργής προς ένα παιδί ή νεαρό

pul, puluri *ουσ. ουδ.* το πούλι

pulberărie, pulberării *ουσ. θηλ.* 1. το πυριτιδοποιείο 2. η πυριτιδαποθήκη

pulbere, pulberi *ουσ. θηλ.* 1. η πυρίτιδα, το μπαρούτι 2. ο κονιορτός, η σκόνη, η κόνις 3. η πούλβερη // ~ **de aur** χρυσόσκονη // ~ **de diamant** η αδαμαντόκονις // **a se face praf şi** ~ γίνομαι τρίμματα // **a se face -a praf** κάνω την πουλβερη σκόνη (δεν κάνω τίποτα)

pulmon, pulmoni *ουσ. αρσ. (ανατ.)* το πνευμόνι, ο πνεύμονας

pulmonar-ă, pulmonari-e *επίθ. (ιατρ.)* πνευμονικός -ή-ό // **arterele -e** οι πνευμονικές αρτηρίες // **congestie -ă** η πνευμονική συμφόρηση

pulover, pulovere *ουσ. ουδ.* το πουλόβερ

pulpană, pulpane *ουσ. θηλ.* 1. η ποδιά του παλτού 2. ο ποδόγυρος

pulpă, pulpe *ουσ. θηλ.* 1. ο μηρός, το μερί, το μπούτι 2. η γάμπα 3. ο πολτός, η σάρκα καρπών

pulpişoară, pulpişoare *ουσ. θηλ.* το μικρό μπούτι

pulpos-oasă, pulpoşi-oase *επίθ.* με μεγάλες γάμπες

puls, pulsuri *ουσ. ουδ.* 1. ο σφυγμός 2. ο παλμός // **a lua cuiva -ul** παίρνω το σφυγμό σε κάποιον // **a măsura -ul** σφυγμομετρώ // *μτφ.* **a pipăi -ul** εξετάζω τις διαθέσεις κάποιου // **a prinde -ul** αισθάνομαι κάτι, προβλέπω // **i-a găsit -ul şi-l face cum vrea** του έχει βρει το σφυγμό και τον κάνει όπως θέλει // **măsurare a -ului** η σφυγμομέτρηση

pulsa, pulsez *ρ. αμ.* 1. σφύζω 2. πάλλομαι 3. *μτφ.* είμαι γεμάτος ευρωστία, έχω κανονικό ρυθμό

pulsare, pulsări *ουσ. θηλ.* η σφύξη

pulsație, pulsații *ουσ. θηλ.* 1. ο σφυγμός, ο παλμός 2. *μτφ.* η δυνατή κίνηση

pulsometru, pulsometre *ουσ. ουδ.* το σφυγμόμετρο

pulveriza, pulverizez I. *ρ. μετ.* 1. κονιορτοποιώ 2. κοπανίζω 3. ψεκάζω II. *ρ. μέσο* μεταβάλλομαι σε σκόνη, σε πούλβερη

pulverizabil-ă, pulverizabili-e *επίθ.* κονιορτοποιήσιμος -η-ο

pulverizare, pulverizări *ουσ. θηλ.* 1. η κονιορτοποίηση 2. ο ψεκασμός

pulverizat-ă, pulverizați-te *επίθ.* 1. κονιορτοποιημένος -η-ο 2. ψεκασμένος-η-ο

pulverizator, pulverizatoare *ουσ. ουδ. (λογ.)* η συσκευή για κονιορτοποίηση, ο ψεκαστήρας

pulverulent-ă, pulverulenți-te *επίθ.* κονιορτώδης-ης-ες

puma *ουσ. θηλ. αμετάβλ. (ζωολ.)* το πούμα

pumn, pumni *ουσ. αρσ.* 1. η πυγμή, η γροθιά, η μπουνιά 2. η χούφτα, η παλάμη // **-ul strâns** η συσπασμένη γροθιά // **a da un ~** δίνω μια γροθιά, μια μπουνιά // **a-i pune -ul în gură** εμποδίζω κάποιον να ενεργήσει // **a lovi cu -ul** χτυπώ με τη γροθιά, γρονθοκοπώ // **a strânge -ii** σφίγγω τις γροθιές // **cât -ul** όσο η παλάμη (μικρός) // **un ~ de grâu** μια γούφτα σιτάρι

pumnal, pumnale *ουσ. ουδ.* το στιλέτο, το εγχειρίδιο, το μαχαίρι

punci, punciuri *ουσ. ουδ.* το punch

punct, puncte *ουσ. ουδ.* 1. το σημείο 2. η τελεία 3. ο βαθμός, το όριο 4. αθλ. ο πόντος // ~ **de fierbere** το σημείο βρασμού // ~ **de onoare** το ζήτημα τιμής // ~ **de plecare** το σημείο εκκίνησης, η αφετηρία // ~ **de reper** το σημάδι // ~ **de sprijin** το σημείο στήριξης // ~ **de topire** το σημείο τήξης // ~ **de vedere** η άποψη, η σκοπιά // ~ **esențial** το ουσιώδες σημείο // ~ **sanitar** ο υγειονομικός σταθμός // ~ **strategic** το στρατηγικό σημείο // ~ **şi virgulă** η άνω τελεία // **-ul de divergență** το σημείο διαφωνίας // **-e de suspensie** τα αποσιωποιητικά (η σειρά από τελείες) // **-le cardinale** τα σημεία του ορίζοντα // **a fi pe -ul de a...** βρίσκομαι στο σημείο να... // **a pune ceva la ~** βάζω κάτι στη θέση του, κανονίζω // **a pune -ul pe i** καθορίζω με ακρίβεια το ουσιώδες σ' ένα ζήτημα // **două -e** οι τελείες, η διπλή τελεία // **la ora trei ~** στις τρεις η ώρα ακριβώς

puncta, punctez *ρ. μετ.* 1. σημειώνω, σημαδεύω 2. βαθμοθετώ 3. θέτω σημεία στίξης 4. *μτφ.* τονίζω κάτι με ένταση, υπογραμμίζω

punctaj, punctaje *ουσ. ουδ.* 1. η βαθμολόγηση, η βαθμολογία, η απονομή βαθμών 2. *λογιστ.* η σημειοθέτηση

punctare, punctări *ουσ. θηλ.* 1. η βαθμολόγηση 2. η σημείωση 3. η λιγόλογη επανάληψη (γεγονότων)

punctat-ă, punctați-te *επίθ.* 1. σημειωτός-ή-ό, σημειωμένος-η-ο 2. *μτφ.* υπογραμμισμένος-η-ο, βαθμολογημένος-η-ο

punctiform-ă, punctiformi-e *επίθ.* σε σχήμα μικρής τελείας

punctişor, punctişoare *ουσ. ουδ.* το μικρό σημείο, η μικρή τελεία

punctual-ă, punctuali-e *επίθ.* 1. ακριβής-ής-ές 2. τακτικός-ή-ό, κανονικός-ή-ό, συνεπής στην ώρα 3. σωστός-ή-ό

punctualitate *ουσ. θηλ.* η ακρίβεια, η τακτικότητα

punctuație, punctuații *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η στίξη // **semnele de ~** τα σημεία στίξης

puncție, puncții *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η παρακέντηση

pune, pun I. *ρ. μετ.* 1. βάζω, θέτω, τοποθετώ 2. εγκαθίζω 3. στήνω, ετοιμάζω // **a ~ ca principiu** θέτω σαν αρχή // **a ~ capăt** βάζω τέρμα, τερματίζω, τελειώνω // **a ~ capul în pământ** νιώθω ντροπή // **a ~ condiții** θέτω όρους // **a ~ deoparte** βάζω στην μπάντα, βάζω κατά μέρος // **a ~ față**

în față αντιπαραβάλλω, αντιπαραθέτω, αντιδιαστέλλω // **a ~ în disponibilitate** θέτω σε διαθεσιμότητα // **a ~ în evidență** υπογραμμίζω // **a ~ în gardă** προειδοποιώ // **a ~ în încurcătură** βάζω σε αμηχανία, βάζω σε μπελάδες // **a ~ în scenă** σκηνοθετώ, ανεβάζω στη σκηνή // **a ~ în seama cuiva** βάζω σε λογαριασμό κάποιου, καταλογίζω // **a ~ în valoare** αξιοποιώ // **a ~ în vedere** θέτω υπ' όψιν // **a ~ la cale** σκαρώνω, σχεδιάζω, στήνω, ετοιμάζω κάτι // **a ~ la curent** ενημερώνω// **a ~ la îndoială** αμφιβάλλω // **a ~ la zid** 1) πουσεγγίζω, 2) κατηγορώ // **a ~ lemne pe foc** βάζω ξύλα στη φωτιά // **a ~ o chestiune pe tapet** θέτω ένα ζήτημα επι τάπητος (θέτω σε συζήτηση) // **a ~ ochii pe cineva sau ceva** δείχνω ενδιαφέρον // **a ~ o vorbă bună** μεσολαβώ για κάποιον // **a ~ paie pe foc** χύνω λάδι στη φωτιά (κάνω κάτι χειρότερο) // **a ~ preț** αποδίδω μεγάλη αξία σε κάτι // **a ~ rămășag** βάζω στοίχημα, ποντάρω // **a ~ stavilă** βάζω φραγμό // **a ~ temei** δίνω βάση // **a ~ umărul** δίνω βοήθεια // **a-și ~ nădejdea în cineva** στηρίζω την ελπίδα μου σε κάποιον // **a-și ~ semnătura** θέτω την υπογραφή μου // **s-a pus o iarnă grea** ήρθε βαρύς χειμώνας II. *ρ. μέσο* βάλλομαι // **a se ~ bine cu cineva** τα έχω καλά με κάποιον, έχω την εύνοια κάποιου // **a se ~ cu rugăminți pe lângă cineva** αρχίζω με τις παρακαλήσεις πλησίον κάποιου // **a se ~ la adăpost** προφυλάγομαι σιγουρεύομαι // **a se ~ pe gânduri** μπήκε σε σκέψεις // **a se ~ pe muncă** ρίχνομαι με τα μούτρα στη δουλειά

punere *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση 2. η απόθεση // **~ în ordine** η διευθέτηση // *νομ.* **~ față în față** η αντιπαραβολή, η αντιπαράθεση, η αντιδιαστολή

pungaș, pungași *ουσ. αρσ.* ο κλέφτης, ο λωποδύτης

pungă, pungi *ουσ. θηλ.* 1. το πουγγί, το βαλάντιο, η σακούλα 2. το πορτοφόλι // **~ de apă** η υδατική κύστις (η πλευρίτης) // **~ de bomboane** η σακούλα με κουφέτα // **~ de hârtie** η χαρτοσακούλα // **a face gura ~** η στυπτική τροφή προκαλεί συστολή) // **a fi gros la ~** είναι χοντρός στο πουγγί // **a-și dezlega punga** λύνω το πουγγί μου, ανοίγω το πουγγί μου

pungășesc-ească, pungășești *επίθ. (λαϊκ.)* κλέφτικος -η-ο, λωποδυτικός-ή-ό

pungăși, pungășesc I. *ρ. μετ.* κλέβω II. *ρ. μέσο* κλέβομαι

pungășie, pungășii *ουσ. θηλ.* η κλοπή, η λωποδυσία

pungășoaică, pungășoaice *ουσ. θηλ. (οικ.)* η κλέφτρα, η λωποδύτρια

pungoi, pungoaie *ουσ. ουδ.* το μεγάλο πουγγί, η μεγάλη σακούλα

pungulită, punguliţe *ουσ. θηλ.* το μικρό πουγγί

pungută, pungute *ουσ. θηλ.* το πουγγί // **punguța cu doi bani** το πουγγί με δύο λεφτά

puni *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Καρχηδόνιοι

punibil-ă, punibili-e *επίθ. (νομ.)* τιμωρητέος-α-ον

punic-ă, punici-ce *επίθ.* καρχηδονιακός-ή-ό // **al treilea război ~** ο τρίτος καρχηδονιακός πόλεμος

punitiv-ă, punitivi-e *επίθ.* ποινικός-ή-ό, τιμωρός

punte, punți *ουσ. θηλ.* 1. η γέφυρα 2. η αποβάθρα 3. *ναυτ.* το κατάστρωμα, η κουβέρτα // **~ de legătură** η γέφυρα για σύνδεση, το ζεύγμα // **~ de scăpare** η γέφυρα διάσωσης // **a se face luntre și ~** χρησιμοποιώ όλα τα μέσα για να πετύχω κάτι

pup, pupi *ουσ. αρσ. (οικ.)* το φιλί

pupa, pup I. *ρ. μετ. (οικ.)* φιλώ, δίνω φιλί // **nu mai pupi tu plimbare** δεν θα ξαναπάς περίπατο II. *ρ. μέσο* φιλούμαι, φιλιέμαι // **a se ~ în bot cu cineva** συνεννοείται καλά με κάποιον

pupat, pupaturi *ουσ. ουδ. (οικ.)* το φιλί, το φίλημα, ο ασπασμός

pupă, pupe *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η πρύμνη

pupăcios-oasă, pupăcioși-oase *επίθ. (οικ.)* που του αρέσει να φιλεί

pupătură, pupături *ουσ. θηλ. (οικ.)* το φίλημα

pupăză, pupeze *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* ο τσαλαπετεινός // **a-i cânta pupăza** του πάει άσχημα // **colac peste ~** μετά από μια συμφορά έρχεται και άλλη // **îi merge gura ca o ~** μιλάει πολύ

pupăzoi, pupăzoi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο αρσενικός τσαλαπετεινός

pupic, pupici *ουσ. αρσ. (οικ.)* το φιλί/άκι

pupilă, pupile *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η κόρη του ματιού, η ίριδα του ματιού

pupitru, pupitre I. *ουσ. ουδ.* 1. το αναλόγιο 2. το τρίποδο 3. θρανίο // *(τεχ.)* **~ de comandă** το διοικητικό αναλόγιο II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** στο αναλόγιο (στη διεύθυνση ορχήστρας)

pur-ă, puri-e *επίθ.* 1. καθαρός-ή-ό, αγνός-ή-ό, γνήσιος-α-ο 2. άμεμπτος-η-ο, αμιγής-ής-ές, *(λαϊκ.)* πούρος-α-ο // **~ și simplu** έτσι απλά, απλά και μόνο, απλούστατα // **aur ~** πούρο χρυσάφι // **e adevărul ~** είναι η καθαρή αλήθεια

puradel, puradei *ουσ. αρσ. (οικ.)* το παιδί, το αλητάκι, το τσιγγανόπουλο

purcea-ică, purcele *ουσ. θηλ.* η γουρούνα, η μικρή γουρούνα // *(οικ.)* **a lua -ua de coadă** είμαι μεθυσμένος

purcede, purced I. *ρ. αμ. (αρχ.)* εκπορεύομαι, ξεκινώ, προέρχομαι, πηγάζω // *(λαϊκ.)* **a ~ grea** μένω έγκυος, γκαστρώνομαι (γυναίκα) II. *ρ. μέσο* γίνεται η αρχή, κατάγομαι, προέρχομαι, ξεκινάω

purcedere, purcederi *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η εκπόρευση, η αρχή 2. το ξεκίνημα

purcel, purcei *ουσ. αρσ.* το γουρουνάκι // **cu cățel cu ~** με όλη την περιουσία

purceluș-ă, purceluși-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* το γουρουνάκι

purces, purcesuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το ξεκίνημα

purces-easă, purceși-se *επίθ. (αρχ.)* εκπορευμένος -η-ο, ξεκινημένος-η-ο

purcoi, purcoaie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. ο σωρός από χόρτα 2. η θημωνιά

purece *ουσ. αρσ.* ιδ. purice

purga, purghez *ρ. μέσο* καθαρίζω τα έντερά μου, παίρνω καθαρτικό

purgare, purgări *ουσ. θηλ.* η κάθαρση

purgativ-ă, purgativi I. *επίθ.* καθαρτικός-ή-ό, καθάρσιος-α-ο II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το καθαρτικό, το καθάρσιο

purgatoriu *ουσ. ουδ. (θρ.)* το πουργκατόριο, το καθαρτήριο

purgație, purgații *ουσ. θηλ.* η κάθαρση

purica, puric I. *ρ. μετ.* 1. ψυλλίζω, καθαρίζω από ψύλλους 2. *μτφ.* εξετάζω κάτι λεπτομερώς, λεπτολογώ II. *ρ. μέσο* καθαρίζομαι από ψύλλους

puricare, puricări *ουσ. θηλ.* το ψύλλισμα

puricat, puricaturi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το ψύλλισμα

purice, purici *ουσ. αρσ.* ο ψύλλος // **a i se face cuiva inima cât un ~** φοβάμαι πολύ // **a nu face**

mulți purici undeva sau cu cineva δεν μένω στον ίδιο τόπο για πολύ καιρό // pe când se potcovea -le όταν καλλιγώνονταν ο ψύλλος (στα παραμύθια)
purifica, purific I. *ρ. μετ.* 1. καθαρίζω, αποκαθαρίζω 2. αποκαθαίρω 3. εξαγνίζω, αγνίζω II. *ρ. μέσο* καθαρίζομαι, αγνίζομαι, εξαγνίζομαι
purificare, purificări *ουσ. θηλ.* 1. ο καθαρισμός, ο καθαρμός, το ξεκαθάρισμα, η κάθαρση, το καθάρισμα 2. το πάστρεμα, ο εξαγνισμός // **-a apei** ο καθαρισμός του νερού
purificat *ουσ. ουδ.* ο καθαρισμός, η αποκάθαρση, το ξεπάστρεμα
purificat-ă, purificați-te *επίθ.* 1. καθαρισμένος-η-ο, καθάριος-α-ο 2. εξαγνισμένος-η-ο
purificator-oare, purificatori-oare *επίθ.* 1. καθαριστικός-ή-ό, αποκαθαριστικός-ή-ό, καθαρτήριος-ια-ιο 2. εξαγνιστικός-ή-ό
purism *ουσ. ουδ.* η καθαρολογία
puritan-ă, puritani-e I. *επίθ.* πουριτανός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πουριτανός-ή (ο, η)
puritanism *ουσ. ουδ.* 1. ο πουριτανισμός 2. *μτφ.* η αυστηρότητα ηθών
puritate *ουσ. θηλ.* 1. η καθαρότητα, η αγνότητα, η αγνεία 2. η γνησιότητα 3. η τιμιότητα // **grad de ~** ο βαθμός καθαρότητας
purja, purjez *ρ. μετ. (τεχ.)* καθαρίζω εγκατάσταση με ρεύμα νερού υπό πίεση
purjare, purjări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το καθάρισμα εγκατάστασης
puroi, puroaie *ουσ. ουδ.* το πύο, το έμπυο
puroia, puroiez *ρ. αμ.* πυορροώ
puruios-oasă, puruioşi-oase *επίθ.* πυώδης-ης-ες
purpură, purpure *ουσ. θηλ.* 1. η πορφύρα 2. το βαμμένο ύφασμα με πορφύρα
purpură, purpure *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η δερματοπάθεια «πορφύρα»
purpuriu-ie, purpurii *επίθ.* πορφυρένιος-α-ο
pursânge *επίθ. (αμετάβλ.)* καθαρόαιμος-η-ο (άλογο)
purta, port I. *ρ. μετ.* 1. φέρω, φέρνω, φοράω 2. βαστώ, κρατώ, κομίζω 3. διεξάγω 4. κουβαλώ // **a ~ doliu** φοράω πένθος, κρατώ πένθος // **a ~ pe cineva cu vorba** ξεγελώ κάποιον με τα λόγια // **a ~ pe cineva pe palme** φέρομαι πολύ καλά με κάποιον // **a ~ răspunderea** φέρνω την ευθύνη// **a ~ tratative** διεξάγω διαπραγματεύσεις // **a ~ un copil în brațe** φέρνω ένα παιδί στην αγκαλιά // **a ~ un semn distinctiv** φέρνω ένα διακριτικό σημείο // **a ~ vorbe sau minciuni** κουβαλαώ λόγια ή ψέματα // **a-i ~ cuiva de grijă** έχω τη φροντίδα για κάποιον, φροντίζω κάποιον // **ea ~ o rochie albă** αυτή φορά ένα φόρεμα άσπρο II. *επιρ. έκφρ.* **a ~ duşmănie (sau pică) cuiva** κρατάω κακία (ή έχθρα) για κάποιον III. *ρ. μέσο* 1. φέρομαι, φέρνομαι 2. φοριέμαι 3. συμπεριφέρομαι // **a se ~ bine** φέρνομαι καλά IV. *ρ. απρόσ.* φοριέται, είναι της μόδας // **ce se mai poartă?** τι άλλο φοριέται;
purtabil-ă, purtabili-e *επίθ. (οικ.)* φορετός-ή-ό, πού μπορεί να φορεθεί, να ντυθεί
purtare, purtări *ουσ. θηλ.* 1. το φέρσιμο, η διαγωγή 2. η συμπεριφορά // **bună ~** η καλή συμπεριφορά // **a-şi lua nasul la ~** φέρνομαι με αυθάδεια // **haine de ~** τα ρούχα τα καθημερινά
purtat-ă, purtați-te *επίθ.* 1. φορεμένος-η-ο 2. μεταχειρισμένος-η-ο *(ρούχα, κ.λ.π.)* 3. *(για ανθρώπους)* κοσμογυρισμένος-η-ο
purtăreț-eață, purtăreți-te *επίθ. (αρχ.)* φορητός-ή-ό // **un dar ~** *επίθ.* ένα φορητό δώρο
purtător-oare, purtători-oare I. *επίθ.* 1. φέρων-ουσα -ον 2. μεταφέρων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κομιστής-ίστρια (ο, η) 2. ο φορέας // **~ de cuvânt** ο εκπρόσωπος τύπου, ο πληρεξούσιος για λογαριασμό κάποιου // **~ de idei noi** ο φορέας νέων ιδεών // **~ de mesaj** ο κομιστής μηνύματος // **~ de microbi** ο φορέας μικροβίων // *(εμπόρ.)* **obligație la ~** η ομολογία στον κομιστή
purulent-ă, purulenți-te *επίθ.* πυώδης-ης-ες
purulență, purulențe *επίθ.* η πύωση
pururi *επιρ. (εκκλ.)* 1. αεί 2. αιωνίως, πάντοτε, διηνεκώς // **de-a ~** για πάντα
pus *ουσ. ουδ.* 1. το βάλσιμο 2. η τοποθέτηση, το θέσιμο // **-ul mesei** το στρώσιμο του τραπεζιού // **-ul perdelelor** η τοποθέτηση των κουρτινών
pus-ă, puşi-se *επίθ.* 1. βαλτός-ή-ό, βαλμένος-η-ο 2. τοποθετημένος-η-ο, τεθειμένος-η-ο // **~ la punct** εύθετος-η-ο // **lucrurile să fie -e la punct** τα πράγματα να είναι βαλμένα στη θέση τους
pustă, puste *ουσ. θηλ.* 1. η πεδιάδα της Ουγγαρίας 2. η στέπα
pustietate, pustietăți *ουσ. θηλ.* 1. η ερημιά, ο έρημος τόπος 2. *μτφ.* η μοναξιά
pustii, pustiesc I. *ρ. μετ.* 1. ερημώνω, ρημάζω 2. καταστρέφω, ερειπώνω II. *ρ. μέσο* 1. ρημάζω, γίνομαι έρημος, μένω έρημος 2. ερειπώνομαι, καταστρέφομαι
pustiire, pustiiri *ουσ. θηλ.* 1. η ερήμωση, το ρήμασμα, το ρήμαγμα 2. *μτφ.* η καταστροφή, η ερείπωση
pustiit-ă, pustiiți-te *επίθ.* 1. έρημος-η-ο 2. εγκαταλειμμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, ερειπωμένος-η-ο 3. ρημαδιακός-ή-ό
pustiitor-oare, pustiitori-oare *επίθ.* 1. ερημωτικός -ή-ό 2. καταστρεπτικός-ή-ό 3. εξοντωτικός-ή-ό
pustiu-ie, pustii, pustiuri I. *επίθ.* 1. ερημικός-ή-ό, έρημος-η-ο 2. *μτφ.* εγκαταλειμμένος-η-ο, απομονωμένος-η-ο, απόμερος-η-ο // **cameră pustie** το έρημο δωμάτιο II. *ουσ. ουδ.* 1. η έρημος, ο ακατοίκητος τόπος, η ερημιά 2. *μτφ.* η μοναξιά, η στενοχώρια, η λύπη, η ζημιά // **a fluiera a ~** αισθάνομαι μια ζημιά // **-ul Sahara** η έρημος της Σαχάρας // **ducă-se pe ~** ας πάει στα τσακίδια III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στα χαμένα, μάταια, χωρίς τύχη
pustnic-ă, pustnici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ερημίτης -ισσα (ο, η), ασκητής, αναχωρητής (ο) 2. ησυχαστής-άστρια (ο, η)
pustnicie *ουσ. θηλ.* 1. η άσκηση, η ασκητική ζωή, το ερημητήριο 2. το ασκητήριο, το ασκηταριό
pustulă, pustule *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φλύκταινα, η φουσκάλα, η φούσκα
pustulos-oasă, pustuloşi-oase *επίθ.* φλυκταινώδης -ης-ες
puşcaş, puşcaşi *ουσ. αρσ. (στρατ.)* 1. ο τυφεκιοφόρος στρατιώτης 2. ο οπλίτης του πεζικού, ο οπλοφόρος // **~ marin** ο πεζοναύτης
puşcă, puşti *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το τουφέκι, το ντουφέκι, το τυφέκι, το όπλο // **~ automată** το αυτόματο τουφέκι // **~ cu două țevi** το δίκαννο, το όπλο με δύο κάννες // **~ mitralieră** το οπλοπολυβόλο // **a se duce ~** πάει σαν τουφέκι (γρήγορα) // **gol ~** ολόγυμνος, γυμνός σαν το τουφέκι (χωρίς περιουσία, άντυτος)

puşcăriaş-ă, puşcăriaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κατάδικος-η (ο, η), καταδικασμένος-η (ο, η), φυλακισμένος-η (ο, η), δεσμώτης-τρια (ο, η)
puşcărie, puşcării *ουσ. θηλ. (οικ.)* το μπουντρούμι
puşcătură, puşcături *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η τουφεκιά, ο πυροβολισμός
puşchea, puşchele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η φουσκάλα // *οικ.* ~ **pe limbă!** να μην εκπληρωθεί το κακό προμήνυμα
puşchineaţă, puşchineţe *ουσ. θηλ.* ιδ. puşchea
puşcoci, puşcoace *ουσ. ουδ.* το τουφέκι (παιχνιδάκι) από ακτέα (κουφοξυλιά)
puşculiţă, puşculiţe *ουσ. θηλ.* ο κουμπαράς
puşlama, puşlamale *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. ο πανούργος, ο απατεώνας 2. ο πονηρός 3. ο αλήτης, ο αλανιάρης, το αλητόπαιδο 4. το κάθαρμα
puştan, puştani *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο πιτσιρίκος
puştancă, puştance *ουσ. θηλ. (οικ.)* η πιτσιρίκα
puşti, puşti *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο πιτσιρίκος, το αγόρι
puştoaică, puştoaice *ουσ. θηλ. (οικ.)* η πιτσιρίκα, το κορίτσι, η νεαρή κοπέλα, η μικρούλα
putativă, putative *επίθ. (νομ.)* νομιζόμενος-η-ο, υποτιθέμενος-η-ο // **căsătorie** ~ ο υποτιθέμενος γάμος
putea, pot I. *ρ. μετ.* μπορώ, δύναμαι, ημπορώ, είμαι σε θέση να κάνω κάτι // **a nu mai** ~ να μην τον νοιάζεται αυξίς // **cât îi poate pielea** πόσο καπάτσος είναι // **ce poate să fie ?** τί μπορεί να είναι; // **nu mai poate rezista** δεν μπορεί ν' αντέξει άλλο // **nu pot să fac nimic** δεν μπορώ να κάνω τίποτε II. *ρ. μέσο απρόσ.* μπορεί, είναι δυνατό // **cum se poate?** πώς είναι δυνατό; // **cum se poate să nu înveţe?** πώς είναι δυνατό να μή μαθαίνει; // **nu se poate** δεν είναι δυνατό, δεν γίνεται // **se poate întâmpla** μπορεί να συμβεί // **se prea poate** πολύ πιθανόν III. *επιρ. έκφρ.* **cum** ~ στο μέτρο των δυνατοτήτων // **fără doar şi** ~ οπωσδήποτε, σίγουρα // **peste** ~ αδύνατον
putere, puteri I. *ουσ. θηλ.* 1. η δύναμη 2. η εξουσία 3. η ισχύς 4. το σθένος, η σθεναρότητα, ο σφρίγος 5. η ρώμη, η αλκή 6. η βία 7. η αρχή, η επικράτεια // ~ **de circulaţie** η κυκλοφορική δύναμη (του χρήματος) // ~ **de cumpărare** η αγοραστική δύναμη // ~ **de muncă** η δύναμη εργασίας // ~ **de stat** η κρατική εξουσία // *(φυσ.)* ~ **instalată** η εγκατεστημένη δύναμη // *(φυσ.)* ~ **nominală** η ονομαστική δύναμη // **abuz de** ~ η κατάχρηση εξουσίας // **a fi în -a cuiva** είναι στη δύναμη κάποιου // **a fi la** ~ βρίσκεται στην εξουσία // **a ridica un număr la -a a treia** υψώνω έναν αριθμό στην τρίτη δύναμη // *(τεχ.)* **cal-putere** η ιπποδύναμη // **cu de la sine** ~ με δύναμη αφ' εαυτού // **depline puteri** η πλήρης εξουσία // **în -a nopţii** στο μέσο της νύχτας, τα μεσάνυχτα // **în toată -a cuvântului** σωστός-ή-ό// **nu mai are -a să meargă** δεν έχει πια τη δύναμη να βαδίσει (να περπατήσει) // **separaţiunea puterilor** η διάκριση των εξουσιών II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în** ~ **(sau în puteri)** δυνατός-ή-ό, γερός-ή-ό, δυνατά, γερά III. *επιρ. έκφρ.* **din toate puterile** απ' όλες τις δυνάμεις IV. *προθ. έκφρ.* **în -a...** δυνάμει..
puternic-ă, puternici-ce I. *επίθ.* 1. ισχυρός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, γερός-ή-ό, σφριγηλός-ή-ό 2. σφοδρός-ή-ό 3. σθεναρός-ή-ό, εύρωστος-η-ο 4. κραταιός-ά-όν 5. άλκιμος-ος-ον, σφριγηλός-ή-ό // **argument** ~ το ισχυρό επιχείρημα // **motor** ~ ο δυνατός κινητήρας, το δυνατό μοτέρ // **umerii -i** οι γερές πλάτες // **vânt** ~ ο σφοδρός άνεμος // **voce -ă** η δυνατή φωνή II. *επιρ.* 1. ισχυρώς, δυνατά, γερά 2. σφοδρά 3. σθεναρώς, εύρωστα 4. κραταιώς, αλκίμως
putină, putini *ουσ. θηλ.* 1. το βαρέλι, το βυτίο, το βαγένι, το βουτσί 2. **a spăla putina** κόβω λάσπη (το σκάω, φεύγω κρυφά)
putinei, putineie *ουσ. ουδ.* το βούτυρο βούτσι
putinică, putinele *ουσ. θηλ.* το μικρό βαρέλι
putinţă, putinţe *ουσ. θηλ.* 1. το δυνατό, η δυνατότητα, η δύναμη 2. το μέσο (που βοηθάει στην επιτυχία ενός σκοπού) // **a face tot ce-mi stă în** ~ κάνω παν το δυνατό // **a fi în putinţa cuiva** είναι στο χέρι του, εξαρτάται απ' αυτόν // **cu** ~ δυνατό, κατορθωτό // **după** ~ κατά το δυνατό // **fără** ~ χωρίς δυνατότητα
putoare, putori *ουσ. θηλ.* 1. η βρώμα, η βρωμιά, η βρωμισιά, το βρώμισμα 2. η δυσοσμία, η δυσωδία, η άσχημη μυρουδιά
putred-ă, putrezi-de *επίθ.* 1. σαθρός-ή-ό, σάπιος-ια-ιο 2. *μτφ.* διεφθαρμένος-η-ο // **un măr** ~ ένα σάπιο μήλο // ~ **de bogat** βαθύπλουτος-η-ο, ζάπλουτος-η-ο // **e ceva** ~ **la mijloc** είναι κάτι σάπιο στη μέση
putrefacţie, putrefacţii *ουσ. θηλ.* 1. η σήψη, το σάπισμα, η σαπίλα 2. η αποσύνθεση οργανικής ουσίας // **a intra în** ~ μπαίνω σε σήψη, σήπομαι, φθάνω σε σάπισμα
putregai, putregaiuri *ουσ. ουδ.* 1. η σαπίλα, η σαπρότητα 2. *μτφ.* η κοινωνική αποσύνθεση, η διαφθορά
putrescibil-ă, putrescibili-e *επίθ.* σηπτικός-ή-ό
putrezeală, putrezeli *ουσ. θηλ.* η σήψη, το σάπισμα
putrezi, putrezesc I. *ρ. αμ.* 1. σαπίζω, γίνομαι σάπιος 2. μουχλιάζω, μουλιάζω // **fructele putrezesc** τα φρούτα σαπίζουν II. *ρ. μέσο* σήπομαι, φτάνω σε αποσύνθεση
putreziciune, putreziciuni *ουσ. θηλ.* 1. το σάπιο, το σάπισμα, η σαπίλα, η σαθρότητα 2. η διαφθορά
putrezire, putreziri *ουσ. θηλ.* 1. η σήψη, το σάπισμα, η σαπίλα 2. η αποσύνθεση
putrezit-ă, putreziţi-te *επίθ.* 1. σαπισμένος-η-ο, σάπιος-ια-ιο 2. αποσυντεθειμένος-η-ο
puturos-oasă, puturoşi-oase I. *επίθ.* 1. βρωμιάρης -α-ικο, βρωμερός-ή-ό, βρώμικος-η-ο, βρωμισμένος-η-ο 2. δύσοσμος-η-ο 3. οκνηρός-ή -ό, νωθρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οκνηρός-ή (ο, η), τεμπέλης-α (ο, η), νωθρός-ή (ο, η)
puturoşenie, puturoşenii *ουσ. θηλ.* 1. η κακοσμία, η βρωμιά, η βρωμερότητα, η βρωμισιά, η μπόχα 2. η νωθρότητα, η οκνηρία, η τεμπελιά
puţ, puţuri *ουσ. ουδ.* 1. το πηγάδι, το φρέαρ 2. το όρυγμα 3. το μαγγανοπήγαδο // ~ **absorbant** το απορροφητικό πηγάδι // ~ **colector** η δεξαμενή περισυλλογής // ~ **de mină** το φρέαρ ανθρακωρυχείου // ~ **de petrol** η πετρελαιοπηγή
puţi, put *ρ. αμ.* βρωμώ, βρωμοκοπώ, ζέχνω, μυρίζω άσχημα, δυσωδώ // **a** ~ **locul de sub cineva** είναι οκνηρός // **nici nu pute nici nu miroase** ούτε βρωμάει, ούτε μυρίζει // **pute piaţa de mere** η αγορά είναι γεμάτι μήλα (αφθονία μήλων)
puţin-ă, puţini-e I. *επίθ.* ολίγος-η-ο, λίγος-η-ο, λειψός-ή-ό // ~ **a lipsit să...** λίγο έλειψε να... // ~ **la minte**

κουτούτσικος-η-ο // ~ **la simţire** αναίσθητος-η-ο, ανάλγητος-η-ο // **cu -e cuvinte** με λίγα λόγια II. *ουσ. ουδ.* το λίγο, το ολίγο, το υστέρημα // **-i ştiu acest lucru** λίγο ξέρουν αυτό το πράγμα // **din -ul pe care-l am** από το υστέρημά μου // **pentru** ~ για το τίποτε παρακαλώ III. *επιρ.* λίγο // ~ **câte** ~ λίγο-λίγο (σιγά-σιγά) // **câtuşi de** ~ καθόλου, διόλου // **cel** ~ τουλάχιστον // **de** ~ πρόσφατα παρα λίγο (σχεδόν) // **mai** ~ λιγότερο // **mult-puţin** πολύ-λίγο (όσο είναι) // **nu mai** ~ όχι λιγότερο // **peste** ~ σε λίγο, μετ' ολίγον IV. *επιρ. έκφρ.* // **în -e zile** σε λίγες μέρες // **mai mult sau mai** ~ περισσότερο ή λιγότερο // **nici mai mult nici mai** ~ τίποτε περισσότερο τίποτε λιγότερο

puţintel-ea-ică, puţintei-ele I. *επίθ.* λιγοστός-ή-ό // ~ **la trup** ολιγόσαρκος II. *επίρ.* λιγάκι, λιγουλάκι

puzderie, puzderii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. τα πεσμένα σκύβαλα κατά το κοπάνισμα του κανναβιού ή λινού 2. η πληθώρα, το πλήθος, ο σωρός, ο μεγάλος αριθμός // **a se face** ~ γίνεται σύντριμμα, θρυμματίζεται // **o** ~ **de lucruri îngrămădite** μια πληθώρα στοιβαγμένων πραγμάτων

Q, q

Q, q *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **q** το εικοστό γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει μόνο σε δάνειες λέξεις το σύμφωνο [κ]
quaker-ă, quakeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουάκερος (ο, η)
quakerism *ουσ. ουδ.* ο κουακερισμός (η θρησκευτική αίρεση των κουάκερ)
quaternio terminorum *ουσ. ουδ. αμετάβλ. (λογ.)* ο τέταρτος όρος (στο συλλογισμό με τέσσερεις όρους)
quatrocento *ουσ. ουδ.* το κουατροτσέντο (ο αιώνας της Αναγέννησης, ο δέκατος πέμπτος αιώνας)
querbracho *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το κουερμπράχο (δέντρο της Νότιας Αμερικής, χρήσιμο στη βυρσοδεψία)
quietism *ουσ. ουδ.* ο ησυχασμός
quietist-ă, quietişti-ste I. *επίθ.* ησυχαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο ησυχαστής, ασκητής-ήτρια (ο, η)
quietudine *ουσ. θηλ.* η ησυχία, η ηρεμία, η γαλήνη
qui prodest *έκφρ.* σε ποιόν ωφελεί;
quiproquo *ουσ. ουδ.* η αντιστροφή, το μπέρδεμα
quolibet *ουσ. ουδ.* 1. το αηδές αστείο 2. η βωμολοχία

R, r

R, r *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **r** το εικοστό πρώτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [ρ].
rabat, rabaturi *ουσ. ουδ.* η έκπτωση, το σκόντο, η ελάττωση τιμής, το ξεπούλημα
rabatabil-ă, rabatabili-e *επίθ.* περιστροφικός-ή-ό // **scaun** ~ το περιστρεφόμενο κάθισμα
rabic-ă, rabici-ce *επίθ.* λυσσικός-ή-ό, λυσσώδης-ης-ες
rabie, rabii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η λύσσα
rabin, rabini *ουσ. αρσ. (θρ.)* ο ραβίνος
rabiț, rabițe *ουσ. ουδ.* το συρματόπλεγμα
rablagi, rablagesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. παλιώνω, σαραβαλιάζω, χειροτερεύω 2. ξεκουτιαίνω, αποβλακώνομαι, ξεμωραίνομαι
rablagire, rablagiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το χειροτέρεμα, το πάλιωμα, το σαραβάλιασμα 2. το ξεκούτιασμα, το αποβλάκωμα
rablagit-ă, rablagiți-te *επίθ. (οικ.)* 1. παλιωμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο, σαραβαλιασμένος-η-ο 2. αποβλακωμένος-η-ο, ξεμωραμένος-η-ο
rablă, rable *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το σαράβαλο, το παλιό και φθαρμένο πράγμα 2. το γέρικο και άχρηστο ζώο 3. ο ξεκουτιάρης, η ξεκουτιάρα απ'τα γερατειά // **o ~ de cal** το παλιάλογο // **o ~ de căruță** το παλιό αμάξι // **o ~ de ceas** το παλιό ρολόι
rabota, rabotez *ρ. μετ.* πλανίζω, ροκανίζω
rabotare, rabotări *ουσ. θηλ.* το πλάνισμα, το ροκάνισμα
rabotat *ουσ. ουδ.* το πλάνισμα, το ροκάνισμα // **mașină de ~** η πλάνη, το ροκάνι, η ροκανίστρα
rabotează *ουσ. θηλ.* η πλάνη, το ροκάνι, η ροκανίστρα
rabotor, rabotori *ουσ. αρσ.* ο πλανιστής, ο ροκανιστής
rac, raci *ουσ. αρσ.* 1. ο κάβουρας, το καβούρι 2. ο καρκίνος // **a da îndărăt ca -ul** καρκινοβατώ // **roșu ca -ul** κόκκινος σαν τον κάβουρα // **Tropicul -ului** ο τροπικός κύκλος του καρκίνου // **zodia -ului** το ζώδιο του Καρκίνου
rachetă, rachete *ουσ. θηλ. (στρατ.)* 1. ο πύραυλος, η ρουκέτα 2. η βολίδα // **~ cosmică** ο κοσμικός πύραυλος // **~ cu rază medie de acțiune** ο πύραυλος μέσου βεληνεκούς // **~ intercontinentală** ο διηπειρωτικός πύραυλος // **~ luminoasă** η φωτοβολίδα // **~ teleghidată** ο τηλεκατευθυνόμενος πύραυλος // **a lansa o ~** εκτοξεύω πύραυλο
rachetă, rachete *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η ρακέτα (στην αντισφαίριση)
rachetodrom, rachetodromuri *ουσ. ουδ.* το πυραυλοδρόμιο
rachiu, rachiuri *ουσ. ουδ.* η ρακή, το ρακί
racilă, racile *ουσ. θηλ.* 1. η ανίατη νόσος, το σακατιλίκι 2. *μτφ.* το ελάττωμα, η ατέλεια 3. *μτφ.* η έχθρα, το μίσος
racla, raclez *ρ. μετ.* αποξέω, αποξύνω, ξύνω
raclaj, raclaje *ουσ. ουδ.* η απόξεση, η απόξυση
raclare, raclări *ουσ. θηλ.* η απόξεση
raclă, racle *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το φέρετρο, το κιβούρι, η κάσα 2. *(εκκλ.)* η λάρνακα, η οστεοθήκη
racletă, raclete *ουσ. θηλ.* το ξέστρο, η ξύστρα
raclor, racloare *ουσ. ουδ.* η ξύστρα, το ξέστρο
racola, racolez *ρ. μετ.* στρατολογώ, συλλέγω, μαζεύω
racolare, racolări *ουσ. θηλ.* η συγκέντρωση, η συλλογή, το μάζεμα
racord, racorduri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. η συναρμογή, η συνάρμοση 2. ο συνδετήρας
racorda, racordez *ρ. μετ. (τεχ.)* 1. συναρμόζω, συναρμολογώ 2. συνδέω, συζευγνύω, συνενώνω
racordare, racordări *ουσ. θηλ.* 1. η συναρμογή, η σύνδεση, η συναρμολόγηση, η συνάρμοση, το συναρμολόγημα 2. η σύζευξη, η συνένωση
radar, radare *ουσ. ουδ.* το ραντάρ
radă, rade *ουσ. θηλ.* ο όρμος, ο ναύσταθμος, το αγκυροβόλι, το αραξοβόλι
rade, rad I. *ρ. μετ.* 1. ξυρίζω 2. ξυραφίζω 3. ξύνω, απαλείφω, σβήνω // **a ~ de pe fața pământului** απαλείφω απ' την όψη της γης // **a ~ pe cineva fără săpun** ξυρίζω κάποιον χωρίς σαπούνι // **să-mi razi mustața** να μου ξυρίσεις το μουστάκι μου // **vântul ~** ο αέρας ξυρίζει II. *ρ. μέσο* ξυρίζομαι
radere, raderi *ουσ. θηλ.* 1. το ξύρισμα 2. η απάλειψη, το ξύσιμο 3. *μτφ.* ο εξολοθρεμός
radia, radiez I. *ρ. αμ.* ακτινοβολώ // **a ~ de fericire** ακτινοβολώ από ευτυχία II. *ρ. μετ.* 1. εκπέμπω ακτίνες, ακτινοβολώ 2. *(νομ.)* διαγράφω, ξεγράφω, σβήνω, αποσβήνω, εξαλείφω
radial-ă, radiali-e *επίθ.* ακτινωτός-ή-ό, ακτινικός-ή-ό, ακτινοειδής-ής-ές
radian, radiani *ουσ. αρσ. (μαθ.)* η μονάδα μέτρησης γωνιών στο κέντρο κύκλου
radiant-ă, radianți-te *επίθ.* ακτινοβόλος-ος-ο
radiat-ă, radiați-te *επίθ.* ακτινωτός-ή-ό, αχτιδωτός-ή-ό
radiativ-ă, radiativi-e *επίθ.* ακτινολογικός-ή-ό
radiator, radiatoare *ουσ. ουδ.* 1. το καλοριφέρ // **~ electric** ο θερμοσίφωνας, το ηλεκτρικό ραδιατέρ 2. η συσκευή για ψύξη νερού, το ψυγείο του αυτοκινήτου (στον κινητήρα)
radiație, radiații *ουσ. θηλ.* η ακτινοβολία
radical-ă, radicali-e I. *επίθ.* 1. ριζικός-ή-ό 2. ριζοσπαστικός-ή-ό // **schimbare -ă** η ριζική αλλαγή II. *επίρ.* ριζικά, ριζικώς, ριζοσπαστικώς, ολοσχερώς III. *ουσ. ουδ. (μαθ.)* 1. το ριζικό 2. η ρίζα 3. *(χημ.)* η ρίζα, το αμετάβλητο σύμπλεγμα στοιχείων σε διάφορες ενώσεις 4. *(γλωσ.)* το θέμα IV. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ριζοσπάστης-στρια (ο, η)
radicalism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο ριζοσπαστισμός
radicaliza, radicalizez I. *ρ. μετ.* κάνω τους ανθρώπους ριζοσπάστες, να ζητούν ριζικές αλλαγές στους κοινωνικούς θεσμούς II. *ρ. μέσο* γίνομαι ριζοσπάστης, ζητώ ριζικές μεταρρυθμίσεις

radier, radiere *ουσ. ουδ. (οικοδ.)* το θεμέλιο από δάπεδο μπετόν-αρμέ κάτω από ολόκληρη την οικοδομή
radieră, radiere *ουσ. θηλ.* η σβηστήρα, το σβηστήρι, η γομολάστιχα
radiere, radieri *ουσ. θηλ.* 1. η ακτινοβολία 2. η εξάλειψη, το σβήσιμο, η διαγραφή
radifer-ă, radiferi-e *επίθ.* αυτός που περιέχει ράδιο, ραδιούχος
radină, radine *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το σύμπλεγμα από ρίζες και κλαδιά δέντρων που κρέμεται στην όχθη του ποταμού πάνω στο νερό
radio, radiouri *ουσ. ουδ.* το ραδιόφωνο // **a asculta la ~** ακροάζομαι στο ραδιόφωνο, ακούω με προσοχή στο ραδιόφωνο // **antenă de ~** η κεραία ραδιοφώνου // **aparat de ~** η ραδιοφωνική συσκευή // **post de ~** ο ραδιοφωνικός σταθμός
radioactiv-ă, radioactivi-e *επίθ. (φυσ.)* ραδιενεργός -ή-ό
radioactivitate *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η ραδιενέργεια
radioaltimetru, radioaltimetre *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ραδιοϋψόμετρο
radioamator, radioamatori *ουσ. αρσ.* ο ραδιοερασιτέχνης
radioamatoare, radioamatoare *ουσ. θηλ.* η ραδιοερασιτέχνιδα
radioamplificare, radioamplificări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* ο ραδιοενισχυτής // **stația de radioamplificare** ο ραδιοενισχυτικός σταθμός
radioastronomie *ουσ. θηλ.* η ραδιοαστρονομία
radioaterizare, radioaterizări *ουσ. θηλ.* η ραδιοπροσγείωση
radiobaliză, radiobalize *ουσ. θηλ.* ο ραδιοσημαντήρας
radiobiologie *ουσ. θηλ.* η ραδιοβιολογία
radiochimie *ουσ. θηλ.* η ραδιοχημεία
radiocomandă, radiocomenzi *ουσ. θηλ.* το ραδιοφωνικό παράγγελμα, προσταγή, η ραδιοπροσταγή
radiocomunicație, radiocomunicații *ουσ. θηλ.* η ραδιοεπικοινωνία
radioconductor, radioconductoare *ουσ. ουδ.* ο ραδιοαγωγός
radiodiagnostic, radiodiagnostice *ουσ. ουδ.* η ραδιοδιάγνωση
radiodifuza, radiodifuzez *ρ. μετ.* ραδιοεκπέμπω
radiodifuziune, radiodifuziuni *ουσ. θηλ.* η ραδιοφωνία, ο ραδιοσταθμός
radioelectric-ă, radioelectrici-ce *επίθ.* ραδιοηλεκτρικός-ή-ό
radioelectricitate *ουσ. θηλ.* ο ραδιοηλεκτρισμός
radioelectrotehnie *ουσ. θηλ.* η ραδιοηλεκτροτεχνία, η ραδιοτεχνία
radioelement, radioelemente *ουσ. ουδ.* το ραδιοστοιχείο, το χημικό στοιχείο με ραδιενέργεια
radioemisiune, radioemisiuni *ουσ. θηλ.* η ραδιοεκπομπή, η ραδιοφωνική εκπομπή
radioemițător, radioemițătoare *ουσ. ουδ.* ο ραδιοπομπός
radiofar, radiofaruri *ουσ. ουδ.* η ραδιοσημαδούρα
radiofica *ρ. μετ.* μεταδίδω ραδιοεκπομπή με τη βοήθεια των μεγαφώνων
radioficare, radioficări *ουσ. θηλ.* η ραδιοκρόαση, η μετάδοση ραδιοφωνικής εκπομπής με τα μεγάφωνα
radioficat-ă, radioficați-te *επίθ.* με μεγάφωνα για ομαδικές ακροάσεις ραδιοφώνου
radioficație, radioficații *ουσ. θηλ.* το σύστημα μετάδοσης ραδιοφωνικής εκπομπής μέσω των μεγαφώνων
radiofizică *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η ραδιοφυσική
radiofonic-ă, radiofonici-ce I. *επίθ.* ραδιοφωνικός -ή-ό II. *επίρ.* ραδιοφωνικά
radiofonie, radiofonii *ουσ. θηλ.* η ραδιοφωνία
radiofrecvență, radiofrecvențe *ουσ. θηλ.* η ραδιοφωνική συχνότητα
radioghidaj, radioghidaje *ουσ. θηλ.* η ραδιοκαθοδήγηση
radiogoniometric-ă, radiogoniometrici-ce *επίθ.* ραδιογωνιομετρικός-ή-ό
radiogoniometrie *ουσ. θηλ.* η ραδιογωνιομετρία
radiogoniometru, radiogoniometre *ουσ. ουδ.* το ραδιογωνιόμετρο
radiografia, radiografiez *ρ. μετ.* ραδιογραφώ, ακτινογραφώ
radiografic-ă, radiografici-ce *επίθ.* ραδιογραφικός-ή-ό
radiografie, radiografii *ουσ. θηλ.* η ραδιογραφία, η ακτινογραφία
radiografiere, radiografieri *ουσ. θηλ.* η ραδιογράφηση, η ακτινογράφηση
radiogramă, radiograme *ουσ. θηλ.* 1. το ραδιογράφημα, το ακτινογράφημα 2. το ραδιοτηλεγράφημα
radioizotop, radioizotopi *ουσ. αρσ.* το ραδιενεργό ισότοπο
radiojurnal, radiojurnale *ουσ. ουδ.* ειδήσεις από ραδιόφωνο
radiolocator, radiolocatoare *ουσ. ουδ.* η εγκατάσταση ραντάρ
radiolocație, radiolocații *ουσ. θηλ.* η συσκευή ραντάρ και ο καθορισμός της θέσης του μακρινού κινούμενου αντικειμένου
radiolog-ă, radiologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* ραδιολόγος (ο, η), ακτινολόγος (ο, η)
radiologic-ă, radiologici-ce *επίθ. (ιατρ.)* ραδιολογικός-ή-ό, ακτινολογικός-ή-ό
radiologie, radiologii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ραδιολογία, η ακτινολογία
radiomagazin, radiomagazine *ουσ. ουδ.* το ραδιοφωνικό περιοδικό ή εφημερίδα
radiometric-ă, radiometrici-ce *επίθ.* ραδιομετρικός -ή-ό // **efect ~** το ραδιομετρικό επακόλουθο
radiometru, radiometre *ουσ. ουδ.* το ραδιόμετρο, το ακτινόμετρο
radioreceptor, radioreceptoare *ουσ. ουδ.* ο ραδιοδέκτης
radiorecepție, radiorecepții *ουσ. θηλ.* η ραδιοφωνική λήψη
radioreleu, radiorelee *ουσ. ουδ.* ο ενδιάμεσος ραδιοφωνικός σταθμός
radioreportaj, radioreportaje *ουσ. ουδ.* το ραδιορεπορτάζ
radioreporter, radioreporteri *ουσ. αρσ.* ο ραδιορεπόρτερ
radios-oasă, radioşi-oase *επίθ.* ακτινοβόλος-ος-ο, λαμπερός-ή-ό
radioscopic-ă, radioscopici-ce *επίθ.* ακτινοσκοπικός-ή-ό, ραδιοσκοπικός-ή-ό
radioscopie, radioscopii *ουσ. θηλ.* η ακτινοσκόπηση, η ραδιοσκόπηση
radioscopiere, radioscopieri *ουσ. θηλ.* η ακτινοσκόπηση, η ραδιοσκόπηση

radiosondă, radiosonde *ουσ. θηλ.* ο ραδιοκαθετήρας
radiotehnic-ă, radiotehnici-ce I. *επίθ.* ραδιοτεχνικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ραδιοτεχνία
radiotelegrafist-ă, radiotelegrafişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ασυρματιστής-ίστρια (ο, η), ραδιοτηλεγραφητής-ήτρια (ο, η)
radioterapeutic-ă, radioterapeutici-ce *επίθ.* ραδιοθεραπευτικός-ή-ό
radioterapie *ουσ. θηλ.* η ραδιοθεραπεία, η ακτινοθεραπεία
radiotransmisiune, radiotransmisiuni *ουσ. θηλ.* 1. η ραδιομεταβίβαση 2. το ραδιοφωνικό πρόγραμμα
radiu *ουσ. ουδ.* *(χημ.)* το ράδιο
radium *ουσ. ουδ.* ιδ. radiu
radius *ουσ. ουδ.* *(ανατ.)* η κερκίδα (το μικρότερο από τα δύο μακριά οστά του αντιβράχιου)
rafală, rafale *ουσ. θηλ.* η ριπή
rafie, rafii *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* η ράφια (το φυτό και το νήμα της ράφιας)
rafina, rafinez *ρ. μετ.* 1. ραφινάρω, διυλίζω 2. *μτφ.* εκλεπτύνω κάποιον
rafinament, rafinamente *ουσ. ουδ.* 1. η λεπτότητα, η αβρότητα, η εκλέπτυνση 2. η εκζήτηση 3. η πανουργία
rafinare, rafinări *ουσ. θηλ.* 1. το ραφινάρισμα, η διύλιση // ~ **a petrolului** η διύλιση πετρελαίου
rafinat-ă, rafinaţi-te *επίθ.* 1. ραφιναρισμένος-η-ο, ραφινάτος-η-ο, ραφινέ 2. διυλισμένος-η-ο καθαρισμένος-η-ο 3. *μτφ.* αβρός-ή-ό, λεπτός-ή -ό· πονηρός-ή-ό // **ulei ~ de floarea soarelui** το ραφινέλαιο ηλιοτρόπιου
rafinator, rafinatoare, rafinatori I. *ουσ. ουδ.* το διυλιστήριο, ο διυλιστήρας II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διυλιστής-ίστρια (ο,'η)
rafinărie, rafinării *ουσ. θηλ.* το διυλιστήριο
rafinor, rafinoare, rafinori I. *ουσ. ουδ.* ο διυλιστήρας II. *ουσ. αρσ.* ο διυλιστής
raft, rafturi *ουσ. ουδ.* το ράφι
ragadă, ragade *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η ραγάδα, το σκάσιμο
rage, rag *ρ. αμ.* 1. γκαρίζω 2. μουγκρίζω, ορύομαι 3. βρυχώμαι, βρυχιέμαι 4. κραυγάζω, ουρλιάζω
ragilă, ragile *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* το περιλαίμιο στα ζώα για προστασία από δάγκωμα του λύκου
raglan, raglane *ουσ. ουδ.* μονοκόματη κοπή υφάσματος από τους ώμους ως κάτω στο μανίκι, το ραγκλάν
rahat, rahaturi *ουσ. ουδ.* 1. το λουκούμι 2. *μτφ.* το ασήμαντο πράγμα 3. *(οικ.)* τα σκατά
rahianestezic-ă, rahianestezici-ce *επίθ.* επισκληρίδιος
rahianestezie, rahianestezii *ουσ. θηλ.* η ραχιαία αναισθησία
rahidian-ă, rahidieni-e *επίθ.* *(ανατ.)* ραχιαίος-α-ο // **anestezie** -ă η ραχιαία αναισθησία, η επισκληρίδιος αναισθησία // **canal** ~ το ραχιαίο κανάλι
rahis *ουσ. θηλ.* *(ανατ.)* η ράχη
rahitic-ă, rahitici-ce *επίθ.* *(ιατρ.)* ραχιτικός-ή-ό
rahitism *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* ο ραχιτισμός, η ραχίτιδα, η έλλειψη βιταμίνης D
rai, raiuri *ουσ. ουδ.* ο Παράδεισος, η Εδέμ
rai, raiuri *ουσ. ουδ.* *(ναυτ.)* η τροχαλία για το συρματόσκοινο
raia, raiale *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* ο ραγιάς// ~ **turcească** ο τουρκικός ραγιάς
raid, raiduri *ουσ. ουδ.* 1. η ξαφνική εμφάνιση 2. η περιήγηση 3. η έρευνα 4. η αεροπορική επιδρομή // **raid-anchetă** η έρευνα-εξέταση
raion, raioane *ουσ. ουδ.* 1. το διαμέρισμα, η επαρχία 2. η διοικητική περιφέρεια 3. το τμήμα καταστήματος
raiona, raionez *ρ. μετ.* διαχωρίζω σε διαμερίσματα ή σε περιφέρειες
raional-ă, raionali-e *επίθ.* περιφερειακός-ή-ό, επαρχιακός-ή-ό
raionare, raionări *ουσ. θηλ.* η διαίρεση σε διαμερίσματα ή σε περιφέρειες
raită, raite *ουσ. θηλ.* *(οικ.)* η περιστροφή, η βόλτα, ο γύρος // **a da o** ~ κάνω ένα γύρο
rajah, rajahi *ουσ. αρσ.* ο ραγιάς, ο μαχαραγιάς, ο άρχοντας στις Ινδίες
ral, raluri *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* ο ρόγχος, η θορυβώδης αναπνοή
ralanti, ralantiuri *ουσ. ουδ.* η επιβράδυνση, η ελάττωση ταχύτητας
ralia, raliez *ρ. μέσο* 1. τάσσομαι 2. προσχωρώ, συγκατατίθεμαι, εντάσσομαι 3. συσπειρώνομαι γύρω από κάποιον
raliere, ralieri *ουσ. θηλ.* 1. η ένταξη, η προσχώρηση, η συγκατάθεση 2. η συσπείρωση
raliu, raliuri *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το ράλλυ, η διέλευση διαδρομής
ram, ramuri *ουσ. ουδ.* ο κλάδος, το κλαδί, το κλαρί
ramazan *ουσ. ουδ.* 1. το ραμαζάνι 2. *(οικ.)* το στομάχι
ramă, rame *ουσ. θηλ.* 1. η κορνίζα, το πλαίσιο 2. το κουπί // **cu două rame** δίκωπος-η-ο // **schif cu două rame** η δίκωπος λέμβος
rambleia, rambleiez *ρ. μετ.* επιχωματώνω, υψώνω το έδαφος με επιχωμάτωση
rambleiaj, rambleiaje *ουσ. ουδ.* η επιχωμάτωση, το επίχωμα
rambleiere, rambleieri *ουσ. θηλ.* η επιχωμάτωση
rambleu, ramblee *ουσ. ουδ.* το επίχωμα
ramburs, rambursuri *ουσ. ουδ.* η αποπληρωμή, η αποπλήρωση, η αντικαταβολή // **contra** ~ με αντικαταβολή
rambursa, rambursez *ρ. μετ.* αποπληρώνω // **costul călătoriei se rambursează** το κόστος του ταξιδιού αποπληρώνεται (εξοφλείται)
rambursabil-ă, rambursabili-e *επίθ.* αποπληρωτέος-α-ο, εξοφλητήριος-α-ο, εξοφλητικός-ή-ό
rambursare, rambursări *ουσ. θηλ.* η εξόφληση, η αποπλήρωση, η πληρωμή χρέους
ramifica pers. 3 ramifică *ρ. μέσο* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* διακλαδίζεται, χωρίζεται σε άλλες κατευθύνσεις
ramificare, ramificări *ουσ. θηλ.* η διακλάδωση
ramificaţie, ramificaţii *ουσ. θηλ.* η διακλάδωση, ο χωρισμός σε διάφορες κατευθύνσεις
ramoleală *ουσ. θηλ.* 1. το ραμολιμέντο 2. το ξεμώραμα, η εγκεφαλική μαλάκυνση
ramoli, ramolesc *ρ. μέσο* 1. ραμολίω 2. ξεκουτιάζω 3. *μτφ.* νερουλιάζω
ramolire, ramoliri *ουσ. θηλ.* 1. το ραμολιμέντο, το ραμολίρισμα 2. το ξεκούτιασμα
ramolisment, ramolismente *ουσ. ουδ.* 1. το ραμολιμέντο, το ξεμώραμα 2. το ξεκούτιασμα
ramolit-ă, ramoliţi-te I. *επίθ.* αποβλακωμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ραμολί (ο, η), ραμόλης, ξεκούτης 2. ξεκουτιάρης-α (ο, η)

rampă, rampe ουσ. θηλ. 1. η ράμπα 2. η αποβάθρα, η βάση // **a vedea lumina rampei** βλέπω το φως της ράμπας // **a chema la ~** καλώ στη ράμπα (καλώ τους ηθοποιούς στο προσκήνιο ή στη σκηνή) // **~ de acces** η αποβάθρα για πρόσβαση // (και μτφ.) **~ de lansare** η βάση εκτόξευσης
ramură, ramuri ουσ. θηλ. ο κλάδος, το παρακλάδι, η παραφυάδα // **~ de măslin** ο κλάδος ελαίας
rană, răni ουσ. θηλ. 1. το τραύμα, η πληγή 2. το έλκος 3. η λαβωματιά 4. μτφ. η συμφορά, το κακό, η δυστυχία, ο πόνος, ο καημός // **~ mortală** το θανατηφόρο τραύμα // **a bandaja o ~** δένω πληγή // **a pune degetul pe ~** βάζω το δάχτυλο πάνω στο τραύμα // **a râcâi o ~** ξύνω πληγή
ranchiună, ranchiune ουσ. θηλ. η μνησικακία, το μίσος, η έχθρα
ranchiunos-oasă, ranchiunoşi-oase επίθ. μνησίκακος -η-ο, εκδικητικός-ή-ό
randament, randamente ουσ. ουδ. 1. η απόδοση, η παραγωγή 2. η παραγωγικότητα, το έργο που παράγεται από εργάτη ή μηχανή // **~ maxim** η ανώτερη απόδοση
ranfluare, ranfluări ουσ. θηλ. (ναυτ.) η επαναφορά σε πλεύση ενός βυθισμένου πλοίου
ranforsa, ranforsez ρ. μετ. (οικ.) ενισχύω, ισχυροποιώ, ενδυναμώνω
ranforsare, ranforsări ουσ. θηλ. η ενίσχυση, η ενδυνάμωση, το δυνάμωμα, η επίταση
ranfort, ranforturi ουσ. ουδ. η ενίσχυση, το δυνάμωμα
rang, ranguri ουσ. ουδ. 1. η θέση 2. η τάξη, η βαθμίδα, ο βαθμός // **de -ul al doilea** της δεύτερης βαθμίδας // **nu eşti de -ul meu** δεν είσαι της θέσης μου // **o industrie de prim ~** μια βιομηχανία πρώτης τάξεως
rangă, răngi ουσ. θηλ. 1. ο λοστός 2. ο αναφορεύς 3. ο σιδερένιος μοχλός
raniţă, raniţe ουσ. θηλ. 1. ο γυλιός 2. το σακίδιο εργάτου
rantie, rantii ουσ. θηλ. (εκκλ.) ο μανδύας, ο μακρύς και φαρδύς επενδύτης
ranversa, ranversez ρ. μετ. (λογ.) ανατρέπω, αναστρέφω, αντιστρέφω, αναποδογυρίζω
ranversare, ranversări ουσ. θηλ. (λογ.) η αναστροφή, η ανατροπή, η αντιστροφή, το αναποδογύρισμα
rapace, rapaci-ce επίθ. 1. αρπαχτικός-ή-ό, αρπακτικός-ή-ό 2. αχόρταγος-η-ο, άπληστος-η-ο, αδηφάγος-ος-ο
rapacitate ουσ. θηλ. 1. η αρπακτικότητα, η αρπαγή 2. η απληστία, η αδηφαγία
rapel, rapeluri ουσ. ουδ. η επαναφορά, η αποκατάσταση στην πρώτη θέση
rapid-ă, rapizi-de I. επίθ. γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό, ταχύς-εία-ύ, ταχυκίνητος-η-ο // **tren ~** η ταχεία (αμαξοστοιχία) II. επίρ. γρήγορα, ταχέως, γοργά
rapiditate ουσ. θηλ. η ταχύτητα, η γρηγοράδα, η γοργότητα, η γοργάδα, η σπουδή
rapiţă ουσ. θηλ. (βοτ.) η κράμβη, η αγριοκράμβη (ελαιώδες φυτό)
raport, rapoarte, raporturi ουσ. ουδ. 1. η αναφορά 2. η έκθεση, η εισήγηση 3. ο απολογισμός 4. η σχέση 5. η άποψη 6. (μαθ.) η αναγωγή, το ανεκτέλεστο πηλίκον // **~ de activitate** ο απολογισμός δράσης // **~ de cauzalitate** η σχέση αιτιότητας // **~ scris** η γραπτή έκθεση // (μαθ.) **rapoarte şi proporţii** οι αναγωγές και οι αναλογίες // **-uri de prietenie** οι φιλικές σχέσεις // **-uri strânse** οι στενές σχέσεις // **a ieşi la ~** βγαίνω σε αναφορά // **a stabili un ~** καθορίζω μια σχέση με κάτι άλλο // **casă de ~** το σπίτι για σχέση (για νοίκιασμα, για ενοικίαση) // **îmi vei da ~** θα μου δώσεις αναφορά // **în ~ cu** σε σχέση με // **sub diverse -uri** υπό διάφορες απόψεις // **sub -ul** υπό την άποψη
raporta, raportez ι. ρ. μετ. 1. σχετίζω, αναφέρω, συγκρίνω 2. εισηγούμαι, προτείνω, ενημερώνω 3. (μαθ.) ανάγω 4. επιφέρω κέρδος II. ρ. μέσο 1. σχετίζομαι, αναφέρομαι 2. (μαθ.) ανάγομαι
raportare, raportări ουσ. θηλ. 1. η εισήγηση, η εισαγωγή 2. η πρόταση για κάτι (προφορική ή γραπτή) 3. η αναφορά, η συσχέτιση
raportor-oare, raportori-oare I. ουσ. αρσ. και θηλ. εισηγητής-ήτρια (ο, η), προτείνων-ουσα (ο, η) II. ουσ. ουδ. (γεωμ.) το μοιρογνωμόνιο (για μέτρηση των γωνιών)
rapsod, rapsozi ουσ. αρσ. ο ραψωδός
rapsodie, rapsodii ουσ. θηλ. 1. η ραψωδία 2. μουσ. η μουσική σύνθεση
rapt, rapturi ουσ. ουδ. η απαγωγή, το κλέψιμο με τη βία
rar-ă, rari-e I. επίθ. 1. σπάνιος-ια-ιο, αραιός-ή-ό, αριός-ή-ό 2. αγανός-ή-ό, άσφιχτος-η-ο // **barbă -ă** τα αραιά γένεια // **lucru ~** το σπάνιο πράγμα // **pânză -ă** το αραιό ύφασμα // **piatră -ă** ο σπάνιος λίθος // **pământuri -e** τα σπάνια χώματα // **vizitatori -i** οι αραιοί επισκέπτες II. επίρ. 1. σπάνια, αραιά 2. κάποτε, αργά 3. βραδέως // **a citi ~** διαβάζω αργά-αργά // **decât rar şi pe alocuri** παρά αραιά και που // **vorbiţi vă rog mai ~** μιλάτε σας παρακαλώ πιο αραιά
rarefacţie, rarefacţii ουσ. θηλ. η αραίωση
rarefia, rarefiez I. ρ. μετ. 1. αραιώνω, αριεύω, αναριεύω 2. βάζω κατά αραιά διαστήματα II. ρ. μέσο 1. σπανίζω, είμαι σπάνιος, γίνομαι λιγότερο συχνός 2. αραιώνομαι
rarefiant-ă, rarefianţi-te επίθ. αραιώνων-ουσα-ον
rarefiat-ă, rarefiaţi-te επίθ. αραιός-ή-ό
rarefiere, rarefieri ουσ. θηλ. η αραίωση, το αραίωμα, το ανάριωμα
rareori επίρ. σπανίως, κάποτε, μερικές φορές, λίγες φορές, καμιά φορά
rarificat-ă, rarificaţi-te επίθ. αραιωμένος-η-ο, αραιός-ή-ό
rarisim-ă, rarisimi-e επίθ. 1. σπανιότατος-η-ο 2. ασυνήθιστος-η-ο
rarişte, rarişti ουσ. θηλ. (λαϊκ.) το αραίωμα // **~ de brazi** το αραίωμα από έλατα, το δάσος με αραιά έλατα
raritate, rarităţi ουσ. θηλ. 1. η σπανιότητα, η αραιότητα 2. το παράξενο πράγμα
rariţă, rariţe ουσ. θηλ. το αλέτρι , το ξύλινο αλέτρι για όργωμα
ras, rasuri ουσ. ουδ. το ξύρισμα
ras-ă, raşi-e I. επίθ. 1. ξυρισμένος-η-ο 2. ξυστός-ή-ό 3. τριφτός-ή-ό, τριμμένος-η-ο // **brânză -ă** το τριμμένο τυρί // (οικ.) **c-o fi tunsă, c-o fi -ă** μήνα κουρεμένος, μήνα ξυρισμένος II. επίρ. ξυστά // **zboară ~ cu pământul** πετάει ξυστά με τη γη
rasă, rase I. ουσ. θηλ. η φυλή, η ράτσα, το σόι, το γένος // **~ războinică** η πολεμική φυλή // **rasa**

albă η λευκή φυλή // **rasa galbenă** η κίτρινη φυλή II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ράτσας
rasă, rase *ουσ. θηλ.* το ράσο // **purtător de ~** ρασοφόρος-α-ο
rasial-ă, rasiali-e *επίθ.* φυλετικός-ή-ό // **caracter ~** ο φυλετικός χαρακτήρας // **politică -ă** η φυλετική πολιτική
rasism *ουσ. ουδ.* ο ρατσισμός
rasist-ă, rasişti-ste I. *επίθ.* ρατσιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρατσιστής-ίστρια (ο, η)
rasol, rasoluri *ουσ. ουδ.* 1. το κρέας από τη γάμπα βοδιού ή γουρουνιού 2. το βρασμένο κρέας με λαχανικά // *(οικ.)* **a da ceva ~** κάνω κάτι επιπόλαια (αφρόντιστα)
rasoleală, rasoleli *ουσ. θηλ.* *(οικ.)* η επιπόλαιη δουλειά, η απεριποιησιά
rasoli, rasolesc *ρ. μετ.* *(οικ.)* κάνω κάτι επιπόλαια
rasolit-ă, rasoliţi-te *επίθ.* *(οικ.)* ατημέλητος-η-ο, απεριποίητος-η-ο, αφρόντιστος-η-ο
rastel, rastele *ουσ. ουδ.* *(στρατ.)* η οπλοδόχη, ο οπλοθέτης
raşcheta, raşchetez *ρ. μετ.* ξύνω, αποξέω, πλανίζω
raşchetare, raşchetări *ουσ. θηλ.* 1. το ξύσιμο, η απόξεση (του παρκέ) 2. το πλάνισμα
raşchetat-ă, raşchetaţi-te *επίθ.* ξυσμένος-η-ο, λείος -α-ο
raşchetă, raşchete *ουσ. θηλ.* 1. το ξύστρο, το εργαλείο για ξύσιμο παρκέ 2. κάθε άλλο εργαλείο για ξύσιμο
rata, ratez I. *ρ. μετ.* αποτυγχάνω, αποτυχαίνω, χάνω ευκαιρία II. *ρ. αμ.* *(για όπλο)* παθαίνω αφλογιστία, πέφτω έξω III. *ρ. μέσο* έχω αποτυχία, αισθάνομαι αποτυχία, δεν πετυχαίνω το σκοπό μου
ratare, ratări *ουσ. ουδ.* 1. η αποτυχία, η αστοχία, το χάσιμο ευκαιρίας 2. *(οικ.)* το αντίθετο αποτέλεσμα απ' ό,τι περιμέναμε
ratat-ă, rataţi-te *επίθ.* αποτυχημένος-η-ο, ανεπιτυχής-ής-ές
rată, rate *ουσ. θηλ.* 1. η δόση, το ποσοστό 2. το δόσιμο // **~ lunară** η μηνιαία δόση // *(οικον.)* **rata plusvalorii** το ποσοστό της υπεραξίας // *(οικον.)* **rata profitului** το ποσοστό του κέρδους // **în rate** με δόσεις // **plata în rate** η πληρωμή σε δόσεις // **vânzarea în rate** η πώληση με δόσεις
rateu, rateuri *ουσ. θηλ.* η αστοχία, η αποτυχία, *(οικ.)* η γκέλα
raticid-ă, raticizi-de I. *επίθ.* μυοκτόνος-ος-ο II. *ουσ. ουδ.* το μυοκτόνο
ratieră, ratiere *ουσ. θηλ.* το μηχάνημα στον αργαλειό που ανεβοκατεβάζει τα μιτάρια του αργαλειού
ratifica, ratific *ρ. μετ.* *(νομ.)* επικυρώνω, κυρώνω
ratificare, ratificări *ουσ. θηλ.* 1. η επικύρωση, η κύρωση 2. η επισημοποίηση // **de ~** επικυρωτικός -ή-ό, κυρωτικός-ή-ό // **instrumente de ~** τα επικυρωτικά έγγραφα
ratificat-ă, ratificaţi-te *επίθ.* επικυρωμένος-η-ο
raţă, raţe *ουσ. θηλ.* η πάπια // **~ sălbatică** η αγριόπαπια
raţie, raţii *ουσ. θηλ.* η μερίδα, το μερίδιο, το μερτικό // **a împărţi în raţii** διαιρώ σε μερίδες
raţiona, raţionez *ρ. μετ.* μερίζω, διαμοιράζω, κάνω μερίδια
raţiona, raţionez *ρ. αμ.* λογικεύομαι, σκέφτομαι, αναλογίζομαι
raţionabil-ă, raţionabili-e *επίθ.* λογικός-ή-ό, ορθολογιστικός-ή-ό
raţional-ă, raţionali-e I. *επίθ.* ορθολογικός-ή-ό, λογικός-ή-ό, νοητικός-ή-ό // *(μαθ.)* **număr ~** ο κανονικός αριθμός // *(μαθ.)* **expresie raţională** η σωστή έκφραση // **omul este o fiinţă raţională** ο άνθρωπος είναι ζώο νοητικό II. *επίρ.* λογικά, ορθώς, σωστά
raţionalism *ουσ. ουδ.* *(φιλοσ.)* ο ρασιοναλισμός, ο ορθολογισμός
raţionalist-ă, raţionalişti-ste I. *επίθ.* ορθολογιστικός -ή-ό, ρασιοναλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορθολογιστής-ίστρια (ο, η)
raţionalitate *ουσ. θηλ.* το ορθολογιστικό, το ορθολογικό
raţionaliza, raţionalizez *ρ. μετ.* κάνω ορθολογιστικό, ορθολογικό // *(μαθ.)* **a ~ expresia** κάνω ορθολογική την έκφραση // **a ~ munca** δίνω ορθολογιστική οργάνωση στην εργασία, εργάζομαι ορθολογιστικά // **a ~ produsele de primă necesitate** επιβάλλω ορθολογιστική κατανάλωση στα προϊόντα πρώτης ανάγκης, μεριδιοποιώ
raţionalizare, raţionalizări *ουσ. θηλ.* 1. η ορθολογιστική διαχείριση 2. η ορθολογιστική οργάνωση εργασίας 3. η μεριδιοποίηση προϊόντων πρώτης ανάγκης, η ορθολογιστική κατανάλωση προϊόντων
raţionalizat-ă, raţionalizaţi-te *επίθ.* ορθολογιστικός -ή-ό
raţionalizator-oare, raţionalizatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ορθολογιστής-ίστρια (ο, η)
raţionament, raţionamente *ουσ. ουδ.* η κρίση, ο λογισμός, ο συλλογισμός, ο στοχασμός, η σκέψη
raţionare, raţionări *ουσ. θηλ.* η σκέψη, ο στοχασμός, ο λογισμός, ο διαλογισμός
raţionat-ă, raţionaţi-te *επίθ.* μεριδιοποιημένος-η-ο
raţiune, raţiuni *ουσ. θηλ.* 1. το λογικό, ο νους, η νόηση, η διανόηση, η διάνοια 2. η αιτία, ο λόγος, η αιτιολόγηση, ο ορθός λόγος // **-a de a fi** ο λόγος της ύπαρξης // **~ de stat** ο κρατικός λόγος, η κρατική αιτιολόγηση 3. η κρίση, η λογική, η ευθυκρισία
ravagiu, ravagii *ουσ. ουδ.* 1. η ζημία, η βλάβη, η καταστροφή 2. η θραύση (προξενώ μεγάλη καταστροφή) // **a face ravagii** κάνω θραύση
raz, razuri *ουσ. ουδ.* *(τεχ.)* η μυτερή σιδερένια ράβδος των ξυλουργών
razachie *ουσ. θηλ.* το ραζακί (σταφύλι)
razant-ă, razanţi-te I. *επίθ.* ξυστός-ή-ό // **zbor ~** η ξυστή πτήση II. *επίρ.* ξυστά // **avionul zboară ~** το αεροπλάνο πετάει ξυστά
rază, raze *ουσ. θηλ.* η ακτίνα, η αχτίδα // **~ de acţiune** η ακτίνα δράσεως // **~ de lumină** η ακτίνα φωτός // **~ de speranţă** η αχτίδα ελπίδας // **raza cercului** η ακτίνα κύκλου // **raze X** οι ακτίνες X (Ραίντγκεν) // *(φυσ.)* **fascicul de raze** η ακτινοδέσμη
razie, razii *ουσ. θηλ.* το αστυνομικό μπλόκο η αστυνομική εξέταση // **a face ~** κάνω αστυνομικό μπλόκο, μπλοκάρω, περικυκλώνω
razna *επίρ.* 1. χωρίς στόχο 2. ανήξερα που, ανίδεα που, στα κουτουρού // **a o lua ~** βαδίζω στα κουτουρού. εκτροχιάζομαι, βγαίνω απ' τα όρια, ξεφεύγω από την ευθεία, πηγαίνω λοξά, παρεκτρέπομαι
răbda, rabd I. *ρ. μετ.* 1. υπομένω, ανέχομαι, είμαι υπομονετικός 2. υποφέρω, καρτερώ // **a ~ pe**

toate υπομένω τα πάντα // **a ~ tot** υποφέρω το παν // **a nu ~ pe cineva** δεν ανέχομαι κάποιον // **cum îi rabdă pământul** πώς τους ανέχεται η γη // **nu ~ nedreptatea** δεν ανεχόταν την αδικία // **nu-l mai rabdă puterile** δεν τον βαστούν οι δυνάμεις του ΙΙ. *ρ. αμ.* υποφέρω, κάνω υπομονή, υπομένω, υπομονεύω // **a ~ de foame** υποφέρω από πείνα // **a ~ de frig** υποφέρω από κρύο // **a ~ în tăcere** υπομένω σε σιωπή // **a –t eroic** υπόμεινε ηρωικά // **nu mai pot ~** δεν μπορώ να υπομένω άλλο
răbdare, răbdări *ουσ. θηλ.* 1. η υπομονή, η εγκαρτέρηση, η καρτερία, η καρτερικότητα 2. η ανοχή 3. η αγογγυσία // **~ şi tutun** περίμενε! // **a avea ~** έχω υπομονή // **a da dovadă de ~** εκδηλώνει αγογγυσία // **a-şi pierde –a** χάνω την υπομονή μου // **a mânca răbdări prăjite** τρώγω φρυγμένες καρτερίες, υποφέρω από πείνα // **a scoate pe cineva din răbdări** κάνω κάποιον να χάσει την υπομονή του, τον βγάζω απ' τα ρούχα
răbdător-oare, răbdători-oare Ι. *επίθ.* 1. υπομονητικός-ή-ό, καρτερικός-ή-ό 2. ανεκτικός -ή-ό 3. αγόγγυστος-η-ο 4. επίμονος-η-ο ΙΙ. *επίρ.* 1. υπομονετικά, καρτερικά 2. ανεκτικά 3. αγόγγυστα
răboj, răbojuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το μικρό κομμάτι ξύλου με εγκοπές (χαρακιές) για την τήρηση λογαριασμού // **a şterge de pe ~** σβήνω απ' το ξύλο με τις χαρακιές, λησμονώ, αποξεχάνω, σβήνω απ' το ραβασάκι
răbufneală, răbufneli *ουσ. θηλ.* 1. το ξέσπασμα 2. το φύσημα, η πνοή 3. η ξαφνική εκδήλωση
răbufni, răbufnesc Ι. *ρ. αμ.* 1. βροντοκοπώ 2. ξεσπώ απότομα, αναπηδώ, αναβλύζω ΙΙ. *ρ. μετ.* 1. πλήττω 2. διασκορπίζω βίαια
răbufnire, răbufniri *ουσ. θηλ.* 1. το βροντοκόπημα 2. το ξέσπασμα με θόρυβο, το ανάβρυσμα 3. *μτφ.* η ραγδαία εκδήλωση κακού
răcan, răcani *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο πρόσφατα κληρωτός στο στρατό
răceală, răceli *ουσ. θηλ.* 1. το κρύο, η κρυάδα, η ψυχρότητα, η ψύχρα, η ψύχρανση, η ψύξη, το κρύωμα 2. το κρυολόγημα 3. *μτφ.* η αδιαφορία // **care aduce ~** ψυχραντικός-ή-ό
răchită, răchite *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η λυγαριά (με ευλύγιστα κλωνάρια)
răchitiş, răchitişuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η φυτεία με λυγαριές
răchiţică, răchiţele *ουσ. θηλ.* η μικρή λυγαριά
răci, răcesc Ι. *ρ. μετ.* 1. κρυώνω, κρυαίνω, ψύχω, ψυχραίνω, κάνω κάτι ψυχρό 2. κατεβάζω τη θερμοκρασία ΙΙ. *ρ. αμ.* κρυώνω, κρυολογώ, αρρωσταίνω από ψύξη // **am –t ieri** κρυολόγησα χτες // **ea a –t** αυτή κρύωσε, κρυολόγησε ΙΙΙ. *ρ. μέσο* κρυώνω, ψύχομαι, ψυχραίνω, ψυχραίνομαι // **a lăsa motorul să se răcească** αφήνω τον κινητήρα να κρυώσει // **vremea s-a –t** ο καιρός ψύχρανε
răcire, răciri *ουσ. θηλ.* το κρύωμα, η ψύχρανση, η ψύξη
răcit *ουσ. ουδ.* η ψύξη, το ψύχος, το κρύο
răcit-ă, răciţi-te *επίθ.* 1. ψυχρός-ή-ό, ψυχραμένος-η-ο 2. κρυολογημένος-η-ο // **e ~** κρυολόγησε
răcitor-oare, răcitori-oare Ι. *επίθ.* ψυκτικός-ή-ό, ψυχραντικός-ή-ό ΙΙ. *ουσ. ουδ.* 1. ο ψυκτήρας, το ψυγείο 2. η παγωνιέρα
răcitură, răcituri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η πηχτή
răcnet, răcnete *ουσ. ουδ.* 1. ο βρυχηθμός, το μουγκρητό, το μούγκρισμα 2. η κραυγή 3. το ουρλιαχτό
răcni, răcnesc *ρ. αμ.* 1. βρυχώμαι, βρυχιέμαι, κραυγάζω 2. ουρλιάζω 3. *μτφ.* κράζω, φωνάζω
răcnire, răcniri *ουσ. θηλ.* 1. ο βρυχηθμός, το μουγκρητό, το μούγκρισμα 2. το ουρλιαχτό
răcoare, răcori Ι. *ουσ. θηλ.* 1. η δροσιά, η δρόσος 2. η κρυάδα // **a băga în răcori** κάνω τον άλλο να τρέμει από τον φόβο του (βάζω σε κρυάδες, σε τρεμούλα από φόβο) // *μτφ. (οικ.)* **la ~** στο φρέσκο (στη φυλακή) ΙΙ. *επιρ. έκφρ.* // **la ~** σε δροσερό τόπο // **pe ~** με τη δροσιά, σε δροσερό καιρό
răcoreală, răcoreli *ουσ. θηλ.* 1. το δρόσισμα, το δροσοστάλιασμα 2. το δροσοβόλημα, το σκόρπισμα δροσιάς
răcori, răcoresc Ι. *ρ. μετ.* 1. δροσίζω, ραντίζω με κρύο νερό 2. αναψύχω, αερίζω, φρεσκάρω ΙΙ. *ρ. μέσο* 1. δροσίζομαι, γίνομαι δροσερός 2. *μτφ.* καθησυχάζω // **vremea s-a –t** ο καιρός έγινε δροσερός
răcorit-ă, răcoriţi-te *επίθ.* 1. δροσισμένος, δροσάτος-η-ο 2. *μτφ.* καθησυχασμένος
răcoritor-oare, răcoritori-oare *επίθ.* 1. δροσιστικός-ή-ό 2. αναψυκτικός-ή-ό // **băuturi răcoritoare** τα δροσιστικά ποτά, τα αναψυκτικά ποτά // **o briză răcoritoare** μια δροσιστική αύρα
răcoros-oasă, răcoroşi-oase *επίθ.* 1. δροσερός-ή-ό, δροσάτος-η-ο, δροσιστικός-ή-ό 2. *μτφ.* φρέσκος-ια-ο, νωπός-ή-ό
rădăcină, rădăcini *ουσ. θηλ.* 1. η ρίζα 2. το θέμα λέξης 3. το ριζικό 4. *μτφ.* η καταγωγή, το γένος, η πρώτη αρχή // **rădăcina cubică** η κυβική ρίζα // **rădăcina nasului** η ρίζα της μύτης // **rădăcina pătrată** η τετραγωνική ρίζα // **rădăcina unui dinte** η ρίζα δοντιού // **a culege rădăcini** ριζολογώ, μαζεύω ρίζες από φυτά αποσπώντας τες από το έδαφος // **a curma răul din ~** κόβω το κακό απ' τη ρίζα // **a prinde rădăcini** ριζώνω, πιάνω ρίζες, ρίχνω ρίζες, ριζοβολώ // **a scoate din ~** βγάζω από τις ρίζες του, ξεριζώνω // **ideea a prins rădăcini** ριζοβόλησε η ιδέα // **prindere de rădăcini** το ριζοβόλημα
rădăcinos-oasă, rădăcinoşi-oase Ι. *επίθ.* ριζοειδής -ής-ές ΙΙ. *ουσ. θηλ. στο πληθ. (βοτ.)* **rădăcinoase** τα ριζοειδή
rădvan, rădvane *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η άμαξα πολυτελείας η συρόμενη από περισσότερα άλογα
răftuleţ, răftuleţe *ουσ. θηλ.* το μικρό ράφι
răfui, răfuiesc *ρ. μέσο* 1. διεξάγω δίκη, εκδικάζω 2. διαπληκτίζομαι, φιλονικώ, τσακώνομαι, διαμάχομαι, λογαριάζομαι 3. ξεκαθαρίζω τους λογαριασμούς μου με κάποιον
răfuială, răfuieli *ουσ. θηλ.* 1. η δεξαγωγή δίκης, η εκδίκαση 2. η φιλονικία, η διαμάχη, ο τσακωμός, το μάλωμα, το λογάριασμα 3. το ξεκαθάρισμα λογαριασμών
răgaz, răgazuri Ι. *ουσ. ουδ.* 1. η ανάπαυλα 2. η ανάπαυση 2. η μικρή αναβολή, ο διαθέσιμος ελεύθερος χρόνος 3. η προθεσμία // **o clipă de ~** μια στιγμή ανάπαυλας ΙΙ. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς ανάπαυλα
răget, rägete *ουσ. ουδ.* 1. το γκάρισμα, η ωρυγή 2. ο βρυχηθμός, το μούγκρισμα

răguşeală, răguşeli *ουσ. θηλ.* το βράχνιασμα, η βραχνάδα, η βράχνα
răguşi, răguşesc *ρ. αμ.* βραχνιάζω· παθαίνω βραχνάδα
răguşit-ă, răguşiţi-te I. *επίθ.* βραχνός-ή-ό, βραχνιασμένος-η-ο II. *επίρ.* βραχνά, βραχνιασμένα
rămas, rămasuri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόλειμμα, το υπόλοιπο, το απομεινάρι, ό,τι υπολείπεται 2. ο αποχαιρετισμός // ~ **în urmă** καθυστερημένος-η -ο // **a-şi lua ~ bun** αποχαιρετίζω, αφήνω γεια // **de ajuns şi de ~** αρκετά και απομένει
rămăşag, rămăşaguri *ουσ. ουδ. (οικ.)* το στοίχημα // **a pune ~** βάζω στοίχημα
rămăşiţă, rămăşiţe *ουσ. θηλ.* 1. το απομεινάρι, το υπόλοιπο, το κατάλοιπο, το υπόλειμμα, το λείψανο 2. *μαθ.* τα ρέστα, το υπόλοιπο, η διαφορά ανάμεσα στον αφαιρετέο και τον μειωτέο 3. το κατακάθι // **rămăşiţele pământeşti** τα λείψανα
rămâne, rămân *ρ. αμ.* 1. μένω, διαμένω, απομένω, παραμένω 2. υπολείπομαι 3. διαρκώ 4. εμμένω // ~ **de văzut** μένει να το δούμε, μένει για να δούμε / / **rămâi cu bine!** έχε γεια! // **rămân acasă** μένω στο σπίτι // **a rămas fără muncă** έμεινε χωρίς δουλειά // **a ~ baltă** βαλτώνει, μένει χωρίς λύση, σε αδιέξοδο // **a ~ cu zile** παραμένω, εξακολουθώ να υπάρχω // **a ~ de minciună** μένω ψεύτης(-τρα) // **a ~ de ruşine** μένω με τη ντροπή // **a ~ grea** μένω έγκυος // **a ~ în urmă** μένω πίσω, καθυστερώ, υστερώ // **a ~ înţeles că...** μένει σύμφωνοι ότι... // **a ~ orfan** ορφανεύω, μένω ορφανός // **a ~ pe altă dată** μένω για άλλη φορά // **a ~ pe drumuri** αμένω στους δρόμους / απροστάτευτος // **a ~ pe gânduri** μένω βυθισμένος σε σκέψεις, μένω σκεπτικός // **a ~ pe loc** μένω στη θέση, στον τόπο // **a ~ uimit** μένω κατάπληκτος // **atunci rămâi!** τότε μείνε! // **elevul a rămas fără notă** ο μαθητής έμεινε αβαθμολόγητος // **mult a fost, puţin a rămas** πολύ ήτανε, λίγο έμεινε // **n-a rămas nimic** δεν απόμεινε τίποτα // **nu ~ decât** δεν υπολείπεται παρά // **rămân la hotărârea mea** εμμένω στην απόφασή μου // **să rămână între noi** να μένει αναμεταξύ μας
rămânere, rămâneri *ουσ. θηλ.* 1. η υστέρηση 2. η διαμονή, η παραμονή 3. το να μένει κάτι // ~ **în urmă** η καθυστέρηση, η υστέρηση
rămurea-ică, rămurele *ουσ. θηλ.* 1. το κλωνάρι, ο κλώνος, το κλωνί 2. το τρυφερό κλαδί
rămuriş, rămurişuri *ουσ. ουδ.* 1. τα κλαριά 2. *μτφ.* ο λόγγος
rămuros-oasă, rămuroşi-oase *επίθ.* κλαδωτός-ή-ό, φουντωτός-ή-ό
răni, rănesc I. *ρ. μετ.* 1. τραυματίζω, πληγώνω, λαβώνω 2. πλήττω 3. *μτφ.* προσβάλλω, προκαλώ ψυχικό πόνο // **a ~ de moarte** πληγώνω θανάσιμα II. *ρ. μέσο* πληγώνομαι, λαβώνομαι, τραυματίζομαι, πληγιάζω // **i s-au -t mâinile** πλήγιασαν τα χέρια του
rănire, răniri *ουσ. θηλ.* ο τραυματισμός, το πλήγωμα, το πλήγιασμα, το λάβωμα
rănit-ă, răniţi-te *επίθ.* 1. τραυματισμένος-η-ο, πληγωμένος-η-ο, λαβωμένος-η-ο 2. *μτφ.* προσβεβλημένος-η-ο
răpăi, răpăi *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. κροτώ 2. κρούω 2. πέφτει με θόρυβο (βροχή, σφαίρες, βόλια)
răpăială, răpăieli *ουσ. θηλ.* 1. το κροτάλισμα, η κρούση 2. το χτύπημα ραγδαίας βροχής 3. η γρήγορη βολή όπλου
răpăit *ουσ. ουδ.* ιδ. răpăială
răpănos-oasă, răpănoşi-oase *επίθ.* 1. ψωραλέος-α-ο, ψωριάρης-α-ικο 2. λερός-ή-ό, ακάθαρτος-η-ο
răpciugă *ουσ. θηλ.* η κόρυζα, η αρρώστια των αλόγων· η μύξα, η μάλις
răpciugos-oasă, răpciugoşi-oase *επίθ.* 1. μαλιάρικος-η-ο 2. μυξώδης-ης-ες 3. *μτφ.* αδύνατος-η-ο
răpciune *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο Σεπτέμβριος
răpi, răpesc *ρ. μετ.* 1. αρπάζω, αναρπάζω, αφαρπάζω 2. απάγω 3. αποσπώ 4. *μτφ.* θέλγω 5. *μτφ.* προκαλώ ενθουσιασμό, θαυμασμό // **vă răpesc câteva minute** σας αποσπώ μερικά λεπτά
răpire, răpiri *ουσ. θηλ.* 1. η αρπαγή, το άρπαγμα, ο αρπαγμός, η αναρπαγή 2. η απαγωγή // *(μυθ.)* **-a Elenei** η απαγωγή της Ελένης
răpit-ă, răpiţi-te *επίθ.* 1. αρπαγμένος-η-ο, ανάρπαστος-η-ο 2. *μτφ.* γοητευμένος-η-ο
răpitor-oare, răpitori-oare I. *επίθ.* 1. αρπακτικός-ή-ό 2. *μτφ.* γοητευτικός-ή-ό // **păsări răpitoare** τα αρπακτικά πτηνά II. *ουσ. αρσ.* ο απαγωγέας, ο αρπακτικός
răposa, răposez *ρ. αμ. (οικ.)* 1. πεθαίνω, αποβιώ, θνήσκω 2. λυτρώνομαι με το θάνατο, αναπαύομαι
răposare *ουσ. θηλ.* ο θάνατος, ο πεθαμός, η αποβίωση
răposat-ă, răposaţi-te *επίθ.* 1. πεθαμένος-η-ο, νεκρός-ή-ό, μακαρίτης-ίτισσα-ίτικο, θανών-ούσα -όν 2. συγχωρεμένος-η-ο // **-ul meu tată** ο συγχωρεμένος ο πατέρας μου
răpune, răpun I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. σκοτώνω, φονεύω 2. καταστρέφω, καταβάλλω, νικώ II. *ρ. μέσο* σκοτώνομαι, αυτοκτονώ
răpunere, răpuneri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο σκοτωμός, το σκότωμα, ο φόνος 2. η καταβολή, η ήττα
răpus-ă, răpuşi-se *επίθ. (λαϊκ.)* σκοτωμένος-η-ο, σκοτωτός-ή-ό, φονευμένος-η-ο
rări, răresc I. *ρ. μετ.* 1. αραιώνω, αναριεύω 2. διαχωρίζω, απομακρύνω // **a ~ răsadurile** αραιώνω τα φυντάνια // **a ~ rândurile** αραιώνω τις σειρές // **a o mai ~ cu cineva** το αραιώνω με κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. αραιώνω, γίνομαι αραιός 2. γίνομαι λιγότερο συχνός // **i s-a -t părul** τα μαλλιά του αραίωσαν // **vizitele sale s-au -t** οι επισκέψεις του έγιναν αραιές
rărire, răriri *ουσ. θηλ.* το αραίωμα, το ανάριωμα, η αραίωση
rărişor-oară, rărişori-oare *επίθ.* ανάριος-α-ο, αραιούτσικος-η-ο
rărit *ουσ. ουδ.* το αραίωμα
rărit-ă, răriţi-te *επίθ.* αραιωμένος-η-ο, αραιός-ή-ό // **rândurile -e** οι αραιές γραμμές
răritură, rărituri *ουσ. θηλ.* η αραίωση, το άριεμα, το αραίωμα
rărunchi, rărunchi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το νεφρό // **a avea seu la ~** έχω λίπος στα νεφρά (είμαι πλούσιος) // **a ofta din ~** αναστενάζω απ' τα νεφρά
răs-, răz- συνθετικό λέξεων που εκφράζει επανάληψη
răsad, răsaduri *ουσ. ουδ.* το φυντάνι (για ματαφύτευση)
răsadniţă, răsadniţe *ουσ. θηλ.* το φυτώριο (για καλλιέργεια των στελεχών για μεταφύτευση)

răsalaltărieri *επίρ.* αντιπροχτές
răsădi, răsădesc *ρ. μετ.* μεταφυτεύω
răsădire, răsădiri *ουσ. θηλ.* η μεταφύτευση, το μεταφύτευμα
răsări, răsar *ρ. αμ.* 1. ανατέλλω 2. αναφαίνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι 3. βγαίνω στην επιφάνεια 4. φυτρώνω, ξεφυτρώνω 5. παρουσιάζομαι απρόοπτα // **a ~ ca ciupercile după ploaie** βγαίνουν σαν τα μανιτάρια μετά από τη βροχή // **pe cer răsar stelele** τα αστέρια ανατέλλουν στον ουρανό // **seamănă, dar nu răsare** σπέρνει αλλά δε φυτρώνει // **soarele răsare** ο ήλιος ανατέλλει
răsărit, răsărituri *ουσ. ουδ.* 1. η ανατολή, το ανατολικό σημείο του ορίζοντα 2. το ξεφύτρωμα // **-ul soarelui** η ανατολή του ήλιου // **-ul şi apusul** η Ανατολή και η Δύση // **de ~** ανατολικός-ή-ό
răsărit-ă, răsăriţi-te *επίθ.* 1. φυτρωμένος-η-ο 2. που έχει μεγαλώσει
răsăritean-ă, răsăriteni-e I. *επίθ.* ανατολικός-ή-ό, ανατολίτικος-η-ο // **Biserica -ă** η Ανατολική Εκκλησία // **cântec ~** το ανατολίτικο τραγούδι II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανατολίτης-ισσα (ο, η)
răsciti, răscitesc *ρ. μετ. (οικ.)* παραδιαβάζω
răscoace, răscoc I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι να ψηθεί πολύ (παραψήνω) II. *ρ. μέσο* παραγίνομαι, ωριμάζω πάρα πολύ, υπερωριμάζω
răscoală, răscoale *ουσ. θηλ.* 1. η εξέγερση, ο ξεσηκωμός, το ξεσήκωμα 2. η αποστασία, η ανταρσία, η στάση, η στασίαση 3. *μτφ.* ο αναβρασμός, η ταραχή, η αναστάτωση // **răscoalele ţărăneşti** οι αγροτικές εξεγέρσεις
răscoli, răscolesc I. *ρ. μετ.* 1. ξεσηκώνω, εξεγείρω, αναστατώνω 2. ανασκάβω, ανασκαλεύω, αναμοχλεύω 3. ψάχνω, ερευνώ 4. *μτφ.* ταράσσω, συγκινώ, ανακινώ // **a răscoli o casă** ερευνώ ένα σπίτι για να βρω κάτι II. *ρ. αμ.* εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι, αναστατώνομαι, αναταράζομαι, με πιάνει ανατάραγμα
răscolire, răscoliri *ουσ. θηλ.* 1. το ανασκάλευμα, το ξεσήκωμα, το σκάλισμα, η ανασκαφή 2. *μτφ.* η αναστάτωση, ο αναταραγμός, η ανατάραξη, η αναδίφηση, το ψάξιμο
răscolit-ă, răscoliţi-te *επίθ.* 1. ανασκαλευμένος-η-ο, αναμοχλευμένος-η-ο 2. ανάστατος-η-ο, ταραχτός-ή-ό, ταραγμένος-η-ο, ανάκατος-η-ο
răscolitor-oare, răscolitori-oare *επίθ.* αναταραχτικός-ή-ό, συνταρακτικός-ή-ό, ανασκαλευτικός-ή-ό, αναμοχλευτικός-ή-ό
răscopt-oaptă, răscopţi-oapte *επίθ.* 1. παραγινωμένος-η-ο, παραψημένος-η-ο // **ouă răscoapte** τα πολύ ψημένα αυγά // **fructe răscoapte** τα παραγινωμένα φρούτα
răscrăcăra, răscracăr I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* λοξεύω τα πόδια, λοξοδρομώ II. *ρ. μέσο* λοξοπηγαίνω, είμαι λοξοπόδαρος-η-ο, βηματίζω προς τα πλάγια
răscrăcărat-ă, răscrăcăraţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* λοξοπόδαρος-η-ο
răscroi, răscroiesc *ρ. μετ.* κόβω με κοπτοράπτη
răscroială, răscroieli *ουσ. θηλ.* το κόψιμο με κοπτοράπτη
răscroit-ă, răscroiţi-te *επίθ.* κομμένος-η-ο με κοπτοράπτη (ύφασμα για μανίκια, γιακά, κ.λ.π.)
răscroitură, răscroituri *ουσ. θηλ.* το κόψιμο με κοπτοράπτη (για μανίκια, για γιακά, κ.λ.π.)
răscruce, răscruci I. *ουσ. θηλ.* 1. η διασταύρωση, το σταυροδρόμι II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** σταυρωτά
răscula, răscol I. *ρ. μετ.* 1. ξεσηκώνω, εξεγείρω 2. διεγείρω II. *ρ. μέσο* 1. εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι, επαναστατώ 2. αποστατώ, σηκώνομαι, στασιάζω
răsculare, răsculări *ουσ. θηλ.* 1. η εξέγερση, το ξεσήκωμα 2. η στασίαση, η αποστασία
răsculat-ă, răsculaţi-te I. *επίθ.* 1. εξεγερμένος-η-ο, ξεσηκωμένος-η-ο // **poporul ~** ο εξεγερμένος λαός II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επαναστάτης-ισσα (ο, η), στασιαστής, αποστάτης-ισσα (ο, η)
răscumpăra, răscumpăr *ρ. μετ.* 1. εξαγοράζω 2. απολυτρώνω 2. αντισταθμίζω, επανορθώνω
răscumpărare, răscumpărări *ουσ. θηλ.* 1. η εξαγορά, η απολύτρωση 2. η απαλλαγή από κακό με δόσιμο αναλλάγματος κάποιου
răscunoscut-ă, răscunoscuţi-te *επίθ.* 1. πασίγνωστος-η-ο, γνωστότατος-η-ο 2. ονομαστός-ή-ό
răsfăţ, răsfăţuri *ουσ. ουδ.* 1. το χάδι, το χάιδεμα, το χάιδι, το χαϊδολόγημα 2. η θωπεία 3. το χουζούρεμα
răsfăţa, răsfăţ I. *ρ. μετ.* 1. χαϊδεύω 2. θωπεύω 3. καλοπιάνω 4. περιποιούμαι με τρυφερότητα II. *ρ. μέσο* 1. χαϊδεύομαι, χαϊδολογιέμαι 2. κάνω νάζια, καμώματα 3. χουζουρεύω
răsfăţare, răsfăţări *ουσ. θηλ.* 1. το χάιδεμα, το χαϊδολόγημα 2. το χουζούρεμα
răsfăţat-ă, răsfăţaţi-te *επίθ.* 1. χαϊδεμένος-η-ο 2. καλομαθημένος-η-ο
răsfira, răsfir I. *ρ. μετ.* 1. διασπείρω, διασκορπίζω 2. απλώνω II. *ρ. μέσο* 1. διασκορπίζομαι, παθαίνω διασπορά 2. απλώνομαι
răsfirare, răsfirări *ουσ. θηλ.* 1. το σκόρπισμα 2. ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση, η διασπορά
răsfirat-ă, răsfiraţi-te *επίθ.* διασκορπισμένος-η-ο, διασπαρμένος-η-ο
răsfoi, răsfoiesc *ρ. μετ.* ξεφυλλίζω, φυλλομετρώ
răsfoială, răsfoieli *ουσ. θηλ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση
răsfoire, răsfoiri *ουσ. θηλ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση
răsfoit *ουσ. ουδ.* το ξεφύλλισμα, η φυλλομέτρηση
răsfrânge, răsfrâng I. *ρ. μετ.* 1. αντανακλώ 2. πτυχώνω 3. προσβάλλω έμμεσα II. *ρ. μέσο* 1. αντανακλώμαι, έχω αντανάκλαση 2. έχω πτύχωση 3. έχω ανταύγεια
răsfrângere, răsfrângeri *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση, η ανταύγεια, το αντιφέγγισμα, η αντιφεγγιά 2. η πτύχωση προς τα έξω
răsfrânt-ă, răsfrânţi-te *επίθ.* 1. διπλωμένος-η-ο 2. τσακισμένος-η-ο, πτυχωτός-ή-ό 3. με αντανάκλαση
răspăr I. *ουσ. ουδ.* 1. η αναστροφή, η ανατροπή 2. η ασυμφωνία, η εναντίωση // **a lua în ~** κοροϊδεύω, περιπαίζω, περιγελώ κάποιον // **în -ul** εις πείσμα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στο ψιλό, κοροϊδευτικά
răspândi, răspândesc I. *ρ. μετ.* 1. σκορπίζω, διασκορπίζω 2. αναδίνω, διαδίδω, εξαπλώνω 3. διασπείρω // **a ~ cultura** διαδίδω τον πολιτισμό II. *ρ. μέσο* 1. σκορπίζομαι, διασκορπίζομαι 2. διαδίδομαι, εξαπλώνομαι // **focul s-a -t** η φωτιά διαδόθηκε
răspândire, răspândiri *ουσ. θηλ.* 1. το σκόρπισμα, ο διασκορπισμός, η διασπορά 2. η διάδοση, η εξάπλωση, το εξάπλωμα

răspândit-ă, răspândiți-te *επίθ.* 1. σκορπισμένος, σκορπιστός-ή-ό, σκόρπιος-ια-ιο, διασκορπισμένος -η-ο, διασπαρμένος-η-ο, διάσπαρτος-η-ο 2. διαδομένος-η-ο, εξαπλωμένος-η-ο

răspânditor-oare, răspânditori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκορπιστής-ίστρια (ο, η), διασκορπιστής-ίστρια (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* ο διασπορέας, η οδική μηχανή για διασκορπισμό του υλικού

răspântie, răspântii *ουσ. θηλ.* το σταυροδρόμι, η διασταύρωση

răspicat-ă, răspicați-te I. *επίθ.* 1. ρητός-ή-ό, κατηγορηματικός-ή-ό 2. σαφής-ής-ές, ευκρινής -ής-ές, αποφασιστικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. ρητώς, κατηγορηματικώς 2. σαφώς, με ακρίβεια, αποφασιστικά

răsplată, răsplăți *ουσ. θηλ. ουσ. θηλ.* 1. η ανταμοιβή, η αμοιβή, η επιβράβευση 2. το αντιστάθμισμα, η ανταπόδοση // **a-și primi răsplata** ανταμείβομαι // **el a primit ca ~ o vioară** αυτός πήρε σαν ανταμοιβή ένα βιολί

răsplăti, răsplătesc *ρ. μετ.* 1. ανταμείβω 2. επιβραβεύω 3. ανταποδίνω 4. *μτφ.* αποζημιώνω // **ca să le răsplătesc** για να τα ανταμείψω

răsplătire, răsplătiri *ουσ. θηλ.* 1. η ανταμοιβή 2. η ανταπόδοση 3. η αποζημίωση

răspoimâine *επίρ.* αντιμεθαύριο

răspopi, răspopesc *ρ. μετ.* καθαιρώ ιερέα, απολύω παπά, του αφαιρώ την ιεροσύνη

răspopit, răspopiți I. *επίθ.* καθαιρεμένος II. *ουσ. αρσ.* ο απόπαπας

răspunde, răspund I. *ρ. μετ.* 1. απαντώ, ανταπαντώ, δίνω απάντηση 2. αποκρίνομαι, ανταποκρίνομαι 3. αντεπεξέρχομαι // **îi răspund la scrisoare** απαντώ στο γράμμα του II. *ρ. αμ.* 1. ευθύνομαι, έχω ευθύνη, είμαι υπεύθυνος 2. δίνω λόγο για κάτι

răspundere, răspunderi *ουσ. θηλ.* 1. η ευθύνη 2. η υποχρέωση // **a avea simț de ~** έχω την αίσθηση της ευθύνης // **a trage la ~** ζητώ να δώσει λόγο για τις πράξεις του // **pe -a mea** με τη δική μου ευθύνη, εγώ ευθύνομαι, αναλαμβάνω εγώ την ευθύνη // **pe propria sa ~** με την ίδια του την ευθύνη // **trebuie ca cineva să-și ia asupra sa -a** πρέπει κάποιος να πάρει επάνω του την ευθύνη

răspuns, răspunsuri *ουσ. ουδ.* 1. η απάντηση, η ανταπάντηση 2. η απόκριση // **~ negativ** η αρνητική απάντηση // **de ~** απαντητικός-ή-ό // **scrisoare de ~** η απαντητική επιστολή

răspunzător-oare, răspunzători-oare *επίθ.* υπεύθυνος-η-ο, υπόλογος-η-ο, υπαίτιος-α-ο // **a fi ~** ευθύνομαι, είμαι υπεύθυνος // **a face ~** κάνω υπεύθυνο κάποιον

răsputere, răsputeri I. *ουσ. θηλ.* όλη η δύναμη II. *επιρ. έκφρ.* **din răsputeri** με όλες τις δυνάμεις

răstav, răstavuri *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η ακαλλιέργητη λωρίδα γης που χωρίζει τα χωράφια

răstălmăci, răstălmăcesc *ρ. μετ.* 1. παρερμηνεύω, διαστρέφω, διαστρεβλώνω 2. αλλοιώνω, παραμορφώνω, παραποιώ // **a ~ cuvintele cuiva** διαστρέφω τα λόγια κάποιου

răstălmăcire, răstălmăciri *ουσ. θηλ.* 1. η παρερμηνεία, η λαθεμένη ερμηνεία 2. η διαστρέβλωση της αλήθειας 3. η διαστροφή, η παραμόρφωση

răstălmăcit-ă, răstălmăciți-te *επίθ.* 1. παρερμηνευμένος-η-ο, διαστρευλωμένος-η-ο 2. νόθος-α-ο, παραμορφωμένος-η-ο

răsteală, răsteli *ουσ. θηλ.* 1. ο απειλητικός λόγος 2. ο κακός λόγος, ο αυστηρός λόγος

răsti, răstesc *ρ. μέσο* 1. μιλάω απότομα, αυστηρά 2. κακομιλώ 4. υψώνω τον τόνο της φωνής μου, εκτοξεύω απειλές

răstigni, răstignesc I. *ρ. μετ.* σταυρώνω, καθηλώνω στο σταυρό II. *ρ. μέσο* σταυρώνομαι

răstignire, răstigniri *ουσ. θηλ.* το σταύρωμα, η σταύρωση

răstignit-ă, răstigniți-te *επίθ.* σταυρωμένος-η-ο, σταυρωτός-ή-ό

răstimp, răstimpuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το διάστημα του χρόνου // **un ~** κάποιο χρονικό διάστημα II. *επιρ. έκφρ.* // **în ~** κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος // **în -uri** κατά διαστήματα, κάποτε -κάποτε // **într-un -** σε κάποιο χρονικό διάστημα, από κάποιο καιρό

răstit-ă, răstiți-te I. *επίθ.* 1. τραχύς-ιά-ύ, αψύθυμος-η-ο 2. απότομος-η-ο, σκληρός-ή-ό II. *επίρ.* τραχιά, απότομα, σκληρά

răstoacă, răstoace *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* τα ρηχά νερά, τα αβαθή νερά

răsturna, răstorn I. *ρ. μετ.* 1. ανατρέπω, αναστρέφω, αναποδογυρίζω 2. αντιστρέφω, μεταστρέφω 3. καταρρίπτω 4. σκάβω, κάνω βαθιές αυλακιές // **a - brazda** αναστρέφω την αυλακιά // **a ~ toată casa** αναποδογυρίζω όλο το σπίτι II. *ρ. μέσο* 1. ανατρέπομαι, αναστρέφομαι, αναποδογυρίζω 2. αντιστρέφομαι 3. κάθομαι άνετα στο κάθισμα

răsturnare, răsturnări *ουσ. θηλ.* 1. η ανατροπή, η αναστροφή, το αναποδογύρισμα 2. η αντιστροφή, η μεταστροφή, η στροφή, το γύρισμα // **~ a tiraniei** η ανατροπή της τυραννίας

răsturnat-ă, răsturnați-te *επίθ.* 1. ανατρεπόμενος -η-ο, ανάστροφος-η-ο, αναποδογυρισμένος-η-ο 2. αντίστροφος-η-ο // **~ într-un fotoliu** καθισμένος άνετα σε μια πολυθρόνα

răsturnător-oare, răsturnători-oare I. *επίθ.* ανατρεπτικός-ή-ό, μεταστρεπτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το εξάρτημα μηχανής που αναποδογυρίζει ορισμένα μηχανήματα III. *ουσ. θηλ.* το μέρος του αρότρου που αναποδογυρίζει το χώμα στο όργωμα της γης, το υνί

răsuceală, răsuceli *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το στρίψιμο, η συστροφή, η μεταστροφή 2. το γύρισμα

răsuci, răsucesc I. *ρ. μετ.* στρίβω, στρέφω, συστρέφω, στριφογυρίζω // **a ~ brațul cuiva** συστρέφω το βραχίονα κάποιου // **a ~ capul cuiva** στρίβω το κεφάλι κάποιου // **a ~ cheia în broască** στριφογυρίζω το κλειδί στην κλειδαριά // **a ~ fire de bumbac** στρέφω τα νήματα βαμπακιού // **a ~ o țigară** στρίβω ένα τσιγάρο // **a suci și a - pe cineva** στρέφω και συστρέφω κάποιον II. *ρ. αμ.* στρίβομαι, γίνομαι στριμμένος-η-ο (τα φύλλα) III. *ρ. μέσο* 1. στρέφομαι, συστρέφομαι 2. στριφογυρίζω

răsucire, răsuciri *ουσ. θηλ.* 1. το στρίψιμο, η στρέψη, η στροφή, η συστροφή, το στριφογύρισμα 2. η περιστροφή

răsucit-ă, răsuciți-te *επίθ.* στριφτός-ή-ό, στριμμένος -η-ο, στρεπτός-ή-ό

răsucitor-oare, răsucitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* στροφέας (ο, η)
răsucitură, răsucituri *ουσ. θηλ.* το στριφογύρισμα, το στρίψιμο, η συστροφή
răsufla, răsuflu I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. πνέω, φυσώ 2. ανασαίνω, αναπνέω 3. ξεκουράζω, αναπαύω II. *ρ. αμ.* 1. αναπνέω, ανασαίνω, ξανασαίνω 2. ασθμαίνω, λαχανιάζω 3. ξεκουράζομαι 4. ξεφυσώ, ξεφυσάω // **a lăsa calul să răsufle** αφήνω το άλογο να ξεκουραστεί // **a ~ greu** ανασαίνω βαριά // **rezervorul răsuflă** η δεξαμενή ξεφυσάει // **ştirea a -t** η είδηση ξεφύσησε III. *ρ. μέσο* χάνω απ' τη δύναμή μου, χάνω από τη συνοχή μου, ξεθυμαίνω
răsuflare, răsuflări I. *ουσ. θηλ.* 1. η πνοή, το φύσημα 2. η ανάσα, η ανασεμιά, η αναπνοή 3. η αποβολή αέρα 4. το λαχάνιασμα 5. το ξεφύσημα // **a-şi da -a** δίνω την πνοή μου (πεθαίνω) // **a-şi ţine -a** κρατώ την αναπνοή μου // **până la ultima sa ~** μέχρι την τελευταία του πνοή // **fără ~** χωρίς πνοή (πεθαμένος) // **îmi taie -a** μου κόβει την ανάσα II. *επιρ. έκφρ.* **dintr-o ~** με μια αναπνοή, μονομιάς, μονορούφι, μονοκοπανιά, απνευστί, άσπρο πάτο
răsuflat-ă, răsuflaţi-te *επίθ.* 1. ξεφυσημένος-η-ο 2. *μτφ.* κοινός-ή-ό· συνηθισμένος-η-ο
răsuflător-oare, răsuflători-oare *επίθ.* αναπνευστικός -ή-ό // **aparat ~** η αναπνευστική συσκευή
răsuflătoare, răsuflători *ουσ. θηλ.* ο φεγγίτης· η συσκευή αποβολής αερίων
răsuflătură, răsuflături *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η αναπνοή, η ανάσα, το ξεφύσημα
răsuna pers. 3 răsună *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. αντηχεί, απηχεί, ηχεί, αντιλαλεί 2. βουίζει
răsunare, răsunări *ουσ. θηλ.* 1. η αντήχηση, η ηχώ, ο αντίλαλος, το αντιλαλητό 2. το αντιβούισμα
răsunător-oare, răsunători-oare *επίθ.* 1. απηχητικός -ή-ό, αντηχητικός-ή-ό, καμπανιστός-ή-ό 2. *μτφ.* εντυπωσιακός-ή-ό 3. ηχηρός-ή-ό // **o demisie răsunătoare** η εντυπωσιακή παραίτηση // **voce răsunătoare** η καμπανιστή φωνή
răsunet, răsunete *ουσ. ουδ.* η ηχώ, ο αχός, η απήχηση, η αντήχηση, ο αντίλαλος, το αντιλαλητό, ο αντίκτυπος // **a avea ~** έχω απήχηση
răsură, răsuri *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αγριοτριανταφυλλιά
răşchia, răşchiez *ρ. μετ.* τυλιγαδιάζω, περιτυλίγω νήματα στο τυλιγάδι
răşchiat-ă, răşchiaţi-te *επίθ.* τυλιγαδιασμένος-η-ο
răşchiere, răşchieri *ουσ. θηλ.* το τυλιγάδιασμα
răşchira, răşchirez I. *ρ. μετ.* 1. διασκορπίζω 2. τυλιγαδιάζω II. *ρ. μέσο* 1. τυλιγαδιάζομαι 2. διασκορπίζομαι
răşchitor, răşchitoare *ουσ. ουδ.* το τυλιγάδι, το διχαλωτό ραβδί για περιτύλιγμα νημάτων
răşinar, răşinari *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο ρητινοσυλλέκτης
răşină, răşini *ουσ. θηλ.* η ρητίνη, το ρετσίνι (η παχύρρευστη ουσία από τα πεύκα)
răşinos-oasă, răşinoşi-oase I. *επίθ.* ρητινούχος-α-ο II. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα ρητινοφόρα, τα κωνοφόρα δέντρα που εκκρίνουν ρητίνη
rătăci, rătăcesc I. *ρ. μέσο* περιπλανιέμαι // **s-a -t în pădure** περιπλανήθηκε στο δάσος II. *ρ. αμ.* περιφέρομαι εδώ κι εκεί άσκοπα // **a ~ pe drumuri** περιφέρομαι στους δρόμους άσκοπα III. *ρ. μετ.* χάνω // **am -t scrisoarea** έχασα το γράμμα
rătăcire, rătăciri *ουσ. θηλ.* 1. η περιπλάνηση 2. το χάσιμο 3. *μτφ.* η συσκότιση του νου, το λάθος
rătăcit *ουσ. ουδ.* 1. η περιπλάνηση 2. η περιφορά
rătăcit-ă, rătăciţi-te *επίθ.* 1. περιπλανημένος-η-ο 2. χαμένος-η-ο 3. (ο, η) απολωλώς-(το)ός // **oaia -ă** το απολωλός πρόβατο
rătăcitor-oare, rătăcitori-oare *επίθ.* περιπλανώμενος -η-ο
răţişoară, răţişoare *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* το παπί, το παπάκι, η νεαρή πάπια
răţoi, răţoi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το αρσενικό παπί, η αρσενική πάπια
răţoi, răţoiesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. απειλώ 2. κοκορεύομαι 3. επιδεικνύομαι, μιλώ αυστηρά, φέρομαι προκλητικά
răţuşcă, răţuşte *ουσ. θηλ.* το παπάκι
rău, rea, răi, rele I. *επίθ.* 1. κακός-ή-ό, απαίσιος-α-ο 2. δυσάρεστος-η-ο 3. ολέθριος-ια-ιο, επιζήμιος-α -ο, βλαβερός-ή-ό, επιβλαβής-ής-ές 4. μοχθηρός -ή-ό 5. ακατάλληλος-η-ο, άσχημος-η-ο, ελαττωματικός-ή-ό, αδέξιος-ια-ιο // **~ crescut** κακοαναθρεμμένος-η-ο // *(φυσ.)* **~ conducător de electricitate** ο δυσηλεκτραγωγός, ο κακός αγωγός ηλεκτρισμού // **~ de gură** κακόγλωσσος-η-ο, κακόστομος-η-ο // **~ dispus(-ă)** κακοδιάθετος-η-ο // **~ platnic** ο κακοπληρωτής // **a duce casă rea cu cineva** έχω κακό σπίτι με κάποιον, κακοπερνώ με κάποιον // **a fi ~ de gură** κακολογώ // **a lua în nume de ~** μου κακοφαίνεται // **a-şi face sânge ~** με πιάνει οργή, ο θυμός, οργίζομαι // **câine ~** το κακό σκυλί // **cel mai ~** το χειρότερο // **cu atât mai ~** τόσο το χειρότερο // **de rea credinţă** κακόπιστος-η-ο, κακόβουλος-η-ο, αναξιόπιστος-η-ο // **deprinderi rele** οι κακές συνήθειες // **mai ~** χειρότερος-η-ο // **poamă rea** ο κακός καρπός // **soi ~** το κακό σόι // **ştiri rele** οι δυσάρεστες ειδήσεις // **un om ~** ένας κακός άνθρωπος // **vreme rea** ο κακός καιρός II. *επίρ.* 1. κακώς, άσχημα, επιβλαβώς 2. χειρότερα // **~ bolnav** πολύ άρρωστος // **a arăta ~** έχω κακή όψη, κακή έκφραση προσώπου // **a o duce ~** κακοπερνώ // **a se simţi ~** αισθάνομαι άσχημα // **a-i merge cuiva ~** του πάει άσχημα σε κάποιον // **a-i părea rău** μου κακοφαίνεται, λυπάμαι // **a-i şedea ~** δεν του πάει, δεν του ταιριάζει // **a privi ~** κακοκοιτάζω, κακοβλέπω, στραβοκοιτάζω // **de rea credinţă** κακόπιστα, αναξιόπιστα // **din ~ în mai ~** από το κακό στο χειρότερο III. *επιθ. έκφρ.* **cu părere de ~** μετά λύπης, με λύπη IV. *ουσ. ουδ.* 1. το κακό 2. η ζημία, η βλάβη 3. η αδιαθεσία // **~ de mare** η ναυτία // **~ de înălţime / munte** το κακό του βουνού, ο 'lilliggow στο μεγάλο υψόμετρο του βουνού // **a ~** για κακό // **a crăpat de ~** έσπασε απ' το κακό του // **a-i dori -l** θέλει το κακό του // **a-i face ~** του 'ρχεται κακό // **a-i face cuiva ~** κάνω κακό σε κάποιον // **atâta ~** τόσο κακό // **a vorbi pe cineva de ~** κακολογώ, συκοφαντώ, κακομιλώ για κάποιον // **cauza -lui** η αιτία του κακού // **cu -l** με το κακό // **de bine de ~** για καλό και για κακό // **veni-ţ-ar ~ să-ţi vină!** να σ' εύρει το κακό που να σ' εύρει! // **un ~ necesar** ένα κακό λόγω ανάγκης
răufăcător-oare, răufăcători-oare I. *επίθ.* κακοποιός-ός-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κακοποιός (ο, η), κακούργος-α (ο, η)

răutate, răutăţi I. ουσ. θηλ. 1. η κακία 2. η μνησικακία 3. η μοχθηρία, η χαιρεκακία, η κακεντρέχεια, η έχθρα 4. η κακοσύνη II. επιρ. έκφρ. **cu ~** με κακία, μοχθηρώς, κακώς, με κακεντρέχεια
răutăcios-oasă, răutăcioşi-oase I. επίθ. χαιρέκακος -η-ο, κακεντρεχής-ής-ές, μοχθηρός-ή-ό II. επίρ. 1. χαιρέκακα 2. μοχθηρώς, κακώς, με κακεντρέχεια
răuvoitor-oare, răuvoitori-oare I. επίθ. κακόβουλος -η-ο, κακοθελητής-ήτρια, δόλιος-ια-ιο, φθονερός -ή-ό II. επίρ. κακόβουλα, δόλια
răvaş, răvaşe ουσ. ουδ. (λαϊκ.) 1. το γραμματάκι 2. το μπιλιέτο
răvăşeală, răvăşeli ουσ. θηλ. το ανακάτωμα, η αταξία, η ακαταστασία, η αναστάτωση
răvăşi, răvăşesc ρ. μετ. φέρνω ακαταστασία, αναστατώνω, ανακατώνω, προκαλώ ταραχή
răvăşire, răvăşiri ουσ. θηλ. η ακαταστασία, η αταξία, η αναστάτωση, το ανακάτωμα
răvăşit-ă, răvăşiţi-te επίθ. 1. ανάστατος-η-ο 2. ακατάστατος-η-ο 3. αναταραγμένος-η-ο // **cu chipul ~** με το πρόσωπο ανάστατο // **cu părul ~** με ακατάστατα μαλλιά
răzătoare, răzători ουσ. θηλ. 1. η ξύστρα, το όργανο για ξύσιμο 2. ο τρίφτης
răzătură, răzături ουσ. θηλ. 1. το ξύσμα 2. το ρίνισμα
răzbate, răzbat I. ρ. αμ. 1. διεισδύω, εισδύω 2. διέρχομαι, διαπερνώ 3. εισχωρώ, υπεισέρχομαι II. ρ. μετ. 1. επιτυγχάνω, καταφέρνω, υπερνικώ, κατορθώνω 2. υπερισχύω, ξεπερνώ τις δυσκολίες, ξεμπερδεύω
răzbatere, răzbateri ουσ. θηλ. 1. η διείσδυση, το πέρασμα από κάτι 2. η υπερίσχυση, η υπερνίκηση, το κατόρθωμα 3. το ξεμπέρδεμα
răzbătător-oare, răzbătători-oare επίθ. 1. διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό 2. ξεμπερδεύων-ουσα-ον
răzbi, răzbesc I. ρ. αμ. (οικ.) 1. διεισδύω, διαπερνώ 2. επιτυγχάνω, κατορθώνω 3. χώνομαι 4. φθάνω, διαδίδομαι // **vestea a -t până la el** η είδηση έφθασε μέχρι σ' αυτόν II. ρ. μετ. 1. υπερνικώ, ξεπερνώ τις δυσκολίες 2. ξεμπερδεύω // **oboseala l-a -t** η κούραση τον υπερνίκησε
răzbire, răzbiri ουσ. θηλ. (οικ.) 1. η διείσδυση, η διαπεραίωση 2. το ξεμπέρδεμα, η υπερνίκηση
răzbit-ă, răzbiţi-te επίθ. (οικ.) 1. διαπεραιωμένος-η-ο 2. διεισδυμένος-η-ο 3. κατάκοπος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο 4. κατεχόμενος-η-ο από κάτι // **~ de foame** καταπεινασμένος-η-ο // **~ de frig** κατακρυωμένος-η-ο
răzbitor-oare, răzbitori-oare επίθ. (οικ.) διαπεραστικός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό
război, războaie ουσ. ουδ. 1. ο πόλεμος 2. ο αργαλειός, ο ιστός // **~ civil** ο εμφύλιος πόλεμος // **~ interminabil** ο άληκτος πόλεμος // **~ rece** ο ψυχρός πόλεμος // **a fi pe picior de ~** είμαι επί ποδός πολέμου // **a purta ~** διεξάγω πόλεμο, κάνω πόλεμο // **de ~** πολεμικός-ή-ό, πολέμιος-ια-ιο
război, războiesc ρ. μέσο 1. πολεμώ, κάνω πόλεμο, μάχομαι 2. αγωνίζομαι, καταπολεμώ, αντιμάχομαι
războinic-ă, războinici-ce I. ουσ. αρσ. και θηλ. ο πολεμιστής-ίστρια (ο, η), μαχητής-ήτρια (ο, η), πολέμιος-ια (ο, η) II. επίθ. 1. πολεμικός-ή-ό, πολέμιος-ια-ιο, μαχητικός-ή-ό 2. πολεμιστήριος -ια-ιο, φιλοπόλεμος-η-ο, πολεμοχαρής-ής-ές
războire, războiri ουσ. θηλ. ο πόλεμος, η μάχη, η ένοπλη σύγκρουση στρατών
răzbubui per. 3 **răzbubuie** ρ. αμ. (οικ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) εκρήγνυμαι, εκρήγνυται, κάνει έκρηξη
răzbubuit-ă, răzbubuiţi-te επίθ. (οικ.) που έχει εκραγεί, θορυβώδης-ης-ες
răzbuna, răzbun I. ρ. μέσο εκδικούμαι // **s-a -t pe mine** εκδικήθηκε πάνω σε μένα II. ρ. μετ. ανταποδίνω αδικία, εκδικούμαι, προσπαθώ να εκδικηθώ II. ρ. αμ. είμαι εκδικημένος-η-ο
răzbunare, răzbunări ουσ. θηλ. η εκδίκηση // **dorinţă de ~** η επιθυμία για εκδίκηση
răzbunat-ă, răzbunaţi-te επίθ. εκδικημένος-η-ο
răzbunător-oare, răzbunători-oare I. επίθ. εκδικητικός-ή-ό, φιλέκδικος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. εκδικητής-ήτρια (ο, η)
răzeş, răzeşi ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ελεύθερος αγρότης κάτοχος αγροκτήματος, ο αγροκτηματίας
răzeşesc-ească, răzeşeşti επίθ. αγροκτηματικός-ή-ό
răzeşie, răzeşii ουσ. θηλ. (ιστ.) το αγρόκτημα
răzeşime ουσ. θηλ. (επαρχ.) οι αγροκτηματίες, οι ελεύθεροι αγρότες
răzeşiţă, răzeşiţe ουσ. θηλ. (ιστ.) η ελεύθερη αγρότισσα, η αγροκτηματίας
răzgâia, răzgâi ρ. μετ. (οικ.) χαϊδεύω, καλοπιάνω, παραχαϊδεύω
răzgâială, răzgâieli ουσ. θηλ. (οικ.) το χάϊδεμα, το χαϊδολόγημα, το παραχάϊδεμα
răzgâiat-ă, răzgâiaţi-te I. επίθ. (οικ.) χαϊδεμένος-η-ο, παραχαϊδεμένος-η-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. καλομαθημένος-η (ο, η), ναζιάρης-ρα (ο, η), χαϊδεμένος-η (ο, η)
răzgâiere, răzgâieri ουσ. θηλ. (οικ.) το χαϊδολόγημα, το νάζι, το παραχάϊδεμα
răzgândi, răzgândesc ρ. μέσο 1. αλλάζω γνώμη 2. ξανασκέφτομαι 3. μετανιώνω, μετανοιώνω, μεταμελούμαι // **m-am -t, nu plec azi** άλλαξα γνώμη, δεν φεύγω σήμερα
răzgândire, răzgândiri ουσ. θηλ. 1. η αλλαγή γνώμης 2. το μετάνιωμα, η μετάνοια, η μεταμέλεια
răzjudeca, răzjudec ρ. μετ. 1. ξαναδικάζω, επαναλαμβάνω τη δίκη 2. σκέπτομαι ξανά, κρίνω εκ νέου
răzjudecat-ă, răzjudecaţi-te επίθ. ξανασυλλογισμένος -η-ο
răzleţ-eaţă, răzleţi-eţe επίθ. 1. σκορπιστός-ή-ό, σκόρπιος-α-ο, σποραδικός-ή-ό 2. μόνος-η-ο, απομονωμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο, ξεμοναχιασμένος-η-ο // **a rămas ~** έμεινε μόνος // **case -e** τα διασκορπισμένα σπίτια// **un copac ~** ένα απομονωμένο δέντρο
răzleţi, răzleţesc I. ρ. μέσο (αρχ.) 1. απομονώνομαι, διασκορπίζομαι 2. ξεμοναχιάζομαι II. ρ. μετ. 1. σκορπίζω, διασκορπίζω, απομονώνω 2. ξεμοναχιάζω
răzleţire, răzleţiri ουσ. θηλ. 1. η διασκόρπιση, ο διασκορπισμός, η διασπορά, το σκόρπισμα 2. η απομόνωση, το ξεμονάχιασμα
răzlog, răzlogi ουσ. αρσ. (επαρχ.) η σανίδα του φράχτη
răzmeriţă, răzmeriţe ουσ. θηλ. (λαϊκ.) 1. η εξέγερση 2. η αποστασία, η στάση, η ανταρσία

răzor, răzoare *ουσ. ουδ.* 1. η πρασιά, η βραγιά 2. το μονοπάτι, ο στενός δρόμος 3. το σύνορο αγρών (ανάμεσα σε δύο χωράφια)
răzui, răzuiesc *ρ. μετ.* αποξέω, ξύνω, αποξύνω, κάνω απόξεση
răzuială, răzuiri *ουσ. θηλ.* η απόξεση, το απόξυσμα
răzuire, răzuiri *ουσ. θηλ.* η απόξεση, η απόξυση
răzuitor, răzuitoare *ουσ. ουδ.* 1. η ξύστρα, το ξυστρί, το απόξεστρο
răzuitură, răzuituri *ουσ. θηλ.* το ξύσμα, το ρίνισμα
răzvrăti, răzvrătesc I. *ρ. μετ.* 1. εξεγείρω, ξεσηκώνω 2. κάνω ανταρσία II. *ρ. αμ.* αποστατώ, στασιάζω III. *ρ. μέσο* 1. εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι 2. επαναστατώ
răzvrătire, răzvrătiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξέγερση, η στάση, το ξεσήκωμα, η στασίαση 2. η αποστασία, η ανταρσία // **cu răzvrătiri şi răscoale** με στάσεις και εξεγέρσεις
răzvrătit-ă, răzvrătiţi-te I. *επίθ.* 1. στασιαστικός-ή-ό 2. αποστατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* στασιαστής-άστρια (ο, η), αποστάτης-άτρια-ισσα (ο, η)
râcă *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το μάλωμα, ο τσακωμός, η φιλονικία 2. η εχθρική διάθεση // **a căuta ~** γυρεύω μάλωμα // **a purta ~** έχω εχθρική διάθεση, εχθρεύομαι κάποιον
râcâi, râcâi *ρ. μετ.* 1. ξύνω, σκαλίζω, αποξύνω 2. ξυστρίζω, γρατσουνίζω // **a ~ fundul unei cratiţe** αποξύνω τον πάτο μιας κατσαρόλας // **a ~ la inimă** ξύνω στην καρδιά, με τρώει από μέσα
râde, râd *ρ. αμ.* 1. γελώ, ξεσπώ σε γέλια 2. καγχάζω, χαχανίζω // **a ~ zgomotos** γελώ με θόρυβο, καγχάζω // **a ~ în hohote** γελώ δυνατά, χαχανίζω // **a ~ în barbă (pe sub mustăţi)** γελώ στα γένεια (κάτω από τα μουστάκια) // **cine ~ la urmă ~ mai bine** γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος // **râd şi câinii de cineva** το να είναι κανείς το κορόιδο όλων // **a ~ cu poftă** γελώ με όρεξη // **râd şi curcile de el** όλοι τον γελούν
râgâi, râgâi *ρ. αμ.* ρεύομαι, βγάζω αέρια απ' το στόμα
râgâială, râgâieli *ουσ. θηλ.* το ρέψιμο, η αποβολή αερίων απ' το στόμα προερχόμενα απ' το στομάχι
râie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ψώρα // **a se îmbolnăvi de ~** ψωριάζω // **contaminare cu ~** το ψώριασμα // **se ţine ca râia de om** δεν μπορώ να τον απαλαχθώ
râios-oasă, râioşi-oase *επίθ.* ψωριάρης-α-ικο, ψωριάρικος-η-ο, ψωραλέος-α-ο // **a face pe -ul** το να καυχιέται κανείς
râma pers. 3 râmă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* σκαλίζω // *(λαϊκ.)* **a ~ la inimă** σκαλίζω στην καρδιά (τυραννώ, βασανίζω κάποιον)
râmă, râme *ουσ. θηλ.* το σκουλήκι
râmător, râmători *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* το γουρούνι (σκαλίζει τη γη)
râmătură, râmături *ουσ. θηλ.* το σκάλισμα
rână I. *ουσ. θηλ.* το πλευρό, το πλάγιο μέρος του σώματος ανθρώπου II. *επιρ. έκφρ.* **într-o ~** σε μια πλευρά, πλαγιαστά, σε μια μπάντα
râncă, rânci *ουσ. θηλ.* το μαστίγιο
rânced-ă, râncezi-de *επίθ.* ταγγός-ή-ό // **ulei ~** το ταγγό λάδι
râncezeală, râncezeli *ουσ. θηλ.* η ταγγίλα, η ταγγάδα
râncezi pers. 3 râncezeşte I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ταγγίζω, γίνομαι ταγγός II. *ρ. μέσο* ταγγίζω, αλλοιώνομαι, έχω ταγγίλα
râncezire, râncezin *ουσ. θηλ.* η τάγγιση, το τάγγισμα
râncezit-ă, râncezili-te *επίθ.* ταγγός-ή-ό, με δυσάρεστη γεύση και οσμή, ταγγισμένος-η-ο
rând, rânduri I. *ουσ. ουδ.* 1. η γραμμή, η σειρά, η αράδα 2. η θέση, η τάξη 3. η φορά 4. ο στίχος, ο στοίχος 5. η ουρά (πίσω από άλλους) 6. *(στρατ.)* ο ζυγός, ευθεία γραμμή από στρατιώτες που γυμνάζονται // **a citi printre -uri** διαβάζω ανάμεσα στους στίχους // **a fi în primele -uri** βρίσκομαι στις πρώτες γραμμές // **a scrie câteva -uri** γράφω μερικές σειρές // **a sta la ~** κάθομαι στην ουρά // **a strânge -urile** μαζώνω τις σειρές, συναθροίζω, συγκεντρώνω τις σειρές // **a şti -ul** γνωρίζω την τάξη // **a ţine -ul** κρατάω τη σειρά // **cine-i la ~ ?** ποιός είναι στη σειρά; // **de -ul ăsta** αυτή τη φορά // **în atâtea -uri** τόσες φορές // **în primul ~** κατά πρώτον λόγο, σε πρώτη θέση, πρώτα // **haină la două -uri** ρούχο με δύο σειρές (κουμπιά) // **la -ul meu** στη σειρά μου // **muritor de ~** ο θνητός /άνθρωπος της αράδας // **nu ţi-a venit încă -ul** δεν ήρθε ακόμα η σειρά σου // **un ~ de case** μια σειρά από σπίτια // **un ~ de coloane** μια σειρά από στήλες, μια κιονοστοιχία // **un ~ de haine** μια σειρά από ρούχα II. *επιρ.* // **~ pe ~** ή **-uri - - ~ uri** με τη σειρά, αλληλοδιαδόχως, ή σειρές-σειρές // **cu -ul** με τη σειρά // **de ~** όπως της αράδας, λαϊκά, συνήθως, της υπηρεσίας // **de-a -ul** σε σειρά, χωρίς διακοπή, συνεχώς, σε ακολουθία // **la ~** στη σειρά // **pe ~** σε σειρά, αλλεπάλληλα, ο ένας μετά τον άλλον
rândaş, rândaşi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο ιπποκόμος, ο υπηρέτης σε αγρόκτημα
rândui, rânduiesc I. *ρ. μετ. (αρχ.)* 1. αραδιάζω, σιάζω 2. τακτοποιώ 3. συγυρίζω 4. διευθετώ, διακανονίζω II. *ρ. μέσο* αραδιάζομαι, συγυρίζομαι, τακτοποιούμαι
rânduială, rânduieli *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η τάξη, ο κανονισμός, η τακτοποίηση, η διευθέτηση 2. η διαρρύθμιση, η διάταξη 3. το αράδιασμα, το συγύρισμα // **bună ~** η καλή διάταξη
rânduire, rânduiri *ουσ. θηλ.* 1. η τακτοποίηση, ο διακανονισμός, η διευθέτηση, η διαρρύθμιση, η διάταξη 2. το συγύρισμα, το αράδιασμα
rânduleţ, rânduleţe *ουσ. ουδ.* η γραμμούλα
rândunea, rândunele *ουσ. θηλ.* το χελιδόνι
rândunel, rândunei *ουσ. αρσ.* το αρσενικό χελιδόνι
rândunică, rândunici *ουσ. θηλ.* το χελιδόνι
râni, rânesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* καθαρίζω ένα στάβλο, παστρεύω
rânjeală, rânjeli *ουσ. θηλ.* 1. το περιπαικτικό γέλιο, ο χλευασμός, ο μυκτηρισμός 2. το φρικτό γέλιο
rânjet, rânjete *ουσ. ουδ.* 1. ο χλευασμός, το περιπαικτικό γέλιο, ο μορφασμός κοροϊδίας, ο μυκτηρισμός 2. η εκδήλωση θυμού στα ζώα
rânji, rânjesc I. *ρ. αμ.* μυκτηρίζω 2. δείχνω τα δόντια μου σε ένδειξη θυμού, με πιάνει θυμός 3. καγχάζω II. *ρ. μέσο* χλευάζομαι, γελώ βεβιασμένα, μορφάζω, περιπαίζω
rânjire, rânjiri *ουσ. θηλ.* 1. ο μορφασμός κοροϊδίας, ο μυκτηρισμός, το περιπαικτικό γέλιο 2. η εκδήλωση θυμού στα ζώα
rântaş, rântaşuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η σάλτσα από αλεύρι και λάδι
rânză, rânze *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο πρόλοβος των πουλιών, το στομάχι

râpă, râpe *ουσ. θηλ.* 1. ο γκρεμός, ο κρημνός 2. το βάραθρο, η χαράδρα, το φαράγγι // **a se duce de ~** πάει στο γκρεμό, καταστρέφεται
râpos-oasă, râpoşi-oase *επίθ.* κρημνώδης-ης-ες
râs, râsuri *ουσ. ουδ.* 1. το γέλιο 2. το ρεζίλι // **~ în hohote** ο καγχασμός, το θορυβώδες γέλιο // **~ zgomotos** το χάχανο, το χαχάνισμα // **a face de ~** τον κάνω ρεζίλι, κατανtροπιάζω κάποιον // **a izbucni în ~** ξεσπώ στα γέλια // **a lua în ~** ρεζιλεύω, περιπαίζω, κοροϊδεύω κάποιον // **a se face de ~** γίνομαι ρεζίλι // **de -ul lumii** ρεζίλι // **nu-i de ~** δεν είναι για γέλιο
râs, râşi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο ρήσος
râset, râsete *ουσ. ουδ.* το γέλιο
râşcov, râşcovi *ουσ. αρσ.* το εδώδιμο κοκκινωπό μανιτάρι
râşni, râşnesc *ρ. μετ.* αλέθω με το χερόμυλο
râşniţă, râşniţe *ουσ. θηλ.* ο χερόμυλος // **a-l umbla cuiva gura ca o ~** του πάει το στόμα σαν χερόμυλο
rât, râturi *ουσ. ουδ.* το ρύγχος, το μουσούδι, η μουσούδα
râtan, râtani *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο ρυγχωτός (το γουρούνι)
râu, râuri *ουσ. ουδ.* το ποτάμι, ο ποταμός // **râuri-râuri** ποτάμια-ποτάμια, σε μεγάλο αριθμό
râuleţ, râuleţe *ουσ. ουδ.* το ποταμάκι
râura pers. râurează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* τρέχει σαν ποτάμι
râvnă, râvne *ουσ. θηλ.* 1. ο ζήλος, η προθυμία 2. ο πόθος, η λαχτάρα // **cu ~** με ζήλο
râvni, râvnesc I. *ρ. αμ.* 1. έχω ζήλο, έχω προθυμία 2. λαχταρώ, έχω επιθυμία II. *ρ. μετ.* ποθώ, επιθυμώ, ορέγομαι, ζηλεύω
râvnit-ă, râvniţi-te *επίθ.* ζηλευτός-ή-ό, ζηλεμένος -η-ο, ποθητός-ή-ό, επιθυμητός-ή-ό
râvnitor-oare, râvnitori-oare I. *επίθ.* ζηλευόμενος -η-ο, ποθούμενος-η-ο με ζήλο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ζηλωτής-ώτρια (ο, η)
râzător-oare, râzători-oare *επίθ.* γελαστός-ή-ό, χαρούμενος-η-ο, ολόχαρος-η-ο
re *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.)* το ρε
re- συνθετικό λέξεων ανάλογο με τα ελληνικά ανα-, ξανα-, επαν(α)-
reabilita, reabilitez I. *ρ. μετ.* 1. αποκαθιστώ, αποκατασταίνω 2. επανορθώνω II. *ρ. μέσο* αποκαθιστώμαι, αποκαθίσταμαι, αποκατασταίνομαι
reabilitabil-ă, reabilitabili-e *επίθ.* αποκαταστάσιμος -η-ο, με δεκτικότητα για αποκατάσταση
reabilitare, reabilitări *ουσ. θηλ.* 1. η αποκατάσταση, η επανόρθωση 2. *(νομ.)* η απόδοση δικαιωμάτων αποστερημένων με καταδικαστική απόφαση
reabilitat-ă, reabilitaţi-te *επίθ.* αποκατεστημένος -η-ο, επανορθωμένος-η-ο
reabona, reabonez I. *ρ. μέσο* ξαναγίνομαι συνδρομητής, ξαναεγγράφομαι σε συνδρομή II. *ρ. μετ.* ανανεώνω συνδρομή
reacoperi, reacopăr *ρ. μετ.* ξανασκεπάζω, ξανακαλύπτω, βάζω εκ νέου κάλυμμα
rea-credinţă, rea-credinţe *ουσ. θηλ.* 1. η κακοπιστία, η αναξιοπιστία 2. η κακοήθεια
reactant, reactanţi-te *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αντιδραστικό (χημική ουσία)
reactanţă, reactanţe *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η ηλεκτρική αντίδραση (ηλεκτρικά κυκλώματα)
reactiv-ă, reactivi-e I. *επίθ. (ηλεκτρ.)* με ηλεκτρική αντίδραση II. *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αντιδραστικό, το αντιδραστήριο
reactiva, reactivez I. *ρ. μετ.* 1. επαναθέτω σε ενέργεια 2. ανανεώνω II. *ρ. μέσο* επανέρχομαι σε ενεργό υπηρεσία του στρατού III. *ρ. αμ.* υποτροπιάζω, επανεμφανίζομαι, ξανάρχομαι (αρρώστια)
reactivare, reactivări *ουσ. θηλ.* 1. η επαναλειτουργία 2. η επαναδραστηριοποίηση // *(ιατρ.)* **-a serului** η επαναδραστηριοποίηση του ορού
reactivitate, reactivităţi *ουσ. θηλ.* 1. η επανεμφάνιση της δραστηριότητας 2. η αντιδραστικότητα
reactor, reactoare *ουσ. ουδ. (φυσ.)* 1. ο αντιδραστήρας // **~ atomic** ο ατομικός αντιδραστήρας // **~ nuclear** η πυρηνικός αντιδραστήρας
reactualiza, reactualizez *ρ. μετ.* καθιστώ εκ νέου επίκαιρο κάτι, ξαναφέρνω στην επικαιρότητα, η ανανέωση
reacţie, reacţii *ουσ. θηλ.* 1. η αντίδραση 2. η αντίπραξη, η αντίθεση, η εναντιότητα, η αντενέργεια // **~ controlată** η ελεγχόμενη αντίδραση // **~ în lanţ** η αλυσιδωτή αντίδραση
reacţiona, reacţionez *ρ. αμ.* 1. αντιδρώ, αντενεργώ, αντιπράττω, εναντιώνομαι // **n-am -t la timp** δεν αντέδρασα έγκαιρα (στον καιρό του)
reacţional-ă, reacţionali-e *επίθ.* αντιδραστικός-ή-ό
reacţionar-ă, reacţionari-e I. *επίθ. (πολ.)* αντιδραστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντεπαναστάτης-τρια (ο, η), αντιδραστικός-ή (ο, η)
reacţionarism *ουσ. ουδ. (πολ.)* η αντιδραστική στάση
reacţiune *ουσ. θηλ.* η αντίδραση, η αντενέργεια
readapta, readaptez I. *ρ. μετ.* αναπροσαρμόζω II. *ρ. μέσο* αναπροσαρμόζομαι
readaptare, readaptări *ουσ. θηλ.* η αναπροσαρμογή
readmisie, readmisii *ουσ. θηλ.* η εκ νέου αποδοχή
readmite, readmit *ρ. μετ.* επαναποδέχομαι, δέχομαι ξανά, παραδέχομαι ξανά
readmitere, readmiteri *ουσ. θηλ.* η επαναποδοχή
readormi, readorm *ρ. αμ.* ξανακοιμάμαι
readuce, readuc *ρ. μετ.* 1. ξαναφέρνω, επαναφέρω 2. ανακινώ // **a ~ în discuţie o problemă** ανακινώ σε συζήτηση το πρόβλημα // **a ~ în memorie** επαναφέρω στη μνήμη (θυμάμαι) // **a ~ în stare de funcţiune** επαναφέρω σε κατάσταση λειτουργίας (εργασίας)
readucere, readuceri *ουσ. θηλ.* η επαναφορά, η αποκατάσταση στην αρχική θέση ή κατάσταση
readuna, readun I. *ρ. μετ.* ξαναμαζεύω, συναθροίζω πάλι, κάνω πρόσθεση ξανά II. *ρ. μέσο* ξαναμαζεύομαι, ξανασυνάζομαι, συναθροίζομαι πάλι
reafirma, reafirm *ρ. μετ.* διακηρύττω εκ νέου, αναδεικνύω πάλι, δηλώνω ξανά
reafirmare, reafirmări *ουσ. θηλ.* η εκ νέου διακήρυξη, η εκ νέου ανάδειξη, η βεβαίωση με νέες αποδείξεις, το ξαναφανέρωμα
reagrava pers. 3 reagravează *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* επιβαρύνεται εκ νέου, δείχνει ξανά επιδείνωση, χειροτερεύει
reajusta, reajustez *ρ. μετ.* αναπροσαρμόζω
reajustare, reajustări *ουσ. θηλ.* η αναπροσαρμογή
real, reali *ουσ. αρσ.* το ρεάλ (ισπανικό νόμισμα 25 λεπτών)

real-ă, reali-e I. *επίρ.* 1. πραγματικός-ή-ό 2. εμπράγματος-η-ο 3. έμπρακτος-η-ο, αντικειμενικός-ή-ό // **capital ~** το πραγματικό κεφάλαιο // *(νομ.)* **drept ~** το εμπράγματο (πραγματικό) δίκαιο // **imagine -ă** η πραγματική εικόνα // *(οικον.)* **valoare -ă** η πραγματική αξία II. *ουσ. ουδ.* το πραγματικό, η πραγματικότητα // **secție -ă** το τμήμα θετικών επιστήμων (λύκειο)
realege, realeg *ρ. μετ.* επανεκλέγω, εκλέγω ξανά
realegere, realegeri *ουσ. θηλ.* η επανεκλογή, η επανειλημμένη εκλογή
realimenta, realimentez *ρ. μετ.* επανατροφοδοτώ
realimentare, realimentări *ουσ. θηλ.* η επανατροφοδοσία, η ξανατροφοδότηση
realinia, realiniez I. *ρ. μετ.* επανευθυγραμμίζω II. *ρ. μέσο* επανευθυγραμμίζομαι // **ne-am -t la legislația internațională** επανευθυγραμμιστήκαμε στη διεθνή νομοθεσία
realiniere, realinieri *ουσ. θηλ.* η επανευθυγράμμιση
realipi, realipesc *ρ. μετ.* ξανακολλώ, ξαναενώνω
realipire, realipiri *ουσ. θηλ.* η κόλληση εκ νέου, η ξαναένωση, η επανασυγκόλληση
realism *ουσ. ουδ.* ο ρεαλισμός, ο πραγματισμός // **~ critic** ο κριτικός ρεαλισμός
realist-ă, realiști-ste I. *επίθ.* ρεαλιστικός-ή-ό // **analiză -ă** η ρεαλιστική ανάλυση II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρεαλιστής-ίστρια (ο, η) III. *επίρ.* ρεαλιστικά
realitate, realități I. *ουσ. θηλ.* η πραγματικότητα, ο αντικειμενικός κόσμος // **~ obiectivă** η αντικειμενική πραγματικότητα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στην πραγματικότητα, πράγματι
realiza, realizez I. *ρ. μετ.* 1. πραγματοποιώ, πραγματώνω, εκπληρώνω 2. *(οικον.)* αποκομίζω 3. δημιουργώ // **a ~ mari beneficii** αποκομίζω μεγάλα κέρδη // **a ~ un proiect înainte de termen** ολοκληρώνω ένα σχέδιο πριν από την προθεσμία II. *ρ. μέσο* 1. πραγματοποιούμαι 2. ευδοκιμώ // **care se realizează** πραγματοποιήσιμος-η-ο, εξελίξιμος-η-ο
realizabil-ă, realizabili *επίθ.* πραγματοποιήσιμος-η-ο, κατορθωτός-ή-ό, επιτευκτός-ή-ό, εφικτός-ή-ό
realizare, realizări *ουσ. θηλ.* 1. η πραγματοποίηση, η πραγμάτωση, το επίτευγμα, η επίτευξη 2. η εκτέλεση, η εκπλήρωση // **-a dorințelor** η εκπλήρωση των επιθυμιών
realizat-ă, realizați-te *επίθ.* 1. πραγματοποιημένος-η-ο, εκπληρωμένος-η-ο 2. πετυχημένος-η-ο, επιτυχής-ής-ές 3. *μτφ.* τακτοποιημένος-η-ο, ευκατάστατος-η-ο, προκομμένος-η-ο
realizator-oare, realizatori-oare I. *επίθ.* επιμελούμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιμελητής-τρια (ο, η)
realmente *επίρ.* πραγματικά, πράγματι, όντως, καθαυτό
reambala, reambalez *ρ. μετ.* ξανασυσκευάζω, αμπαλάρω εκ νέου, ξαναπακετάρω
reambalare, reambalări *ουσ. θηλ.* η ξανασυσκευασία, το ξαναπακετάρισμα
reaminti, reamintesc I. *ρ. μετ.* υπενθυμίζω, ξαναθυμίζω 2. ανακαλώ // **îți reamintesc că...** σου υπενθυμίζω ότι... II. *ρ. μέσο* 1. ξαναθυμούμαι, αναθυμάμαι 2. αναπολώ, επαναφέρω στη μνήμη
reangaja, reangajez I. *ρ. μετ.* ξαναπροσλαμβάνω II. *ρ. μέσο* 1. ξαναπροσλαμβάνομαι 2. γίνομαι δεκτός ξανά στα στελέχη του στρατού
reangajare, reangajări *ουσ. θηλ.* η επαναπρόσληψη
reangajat-ă, reangajați-te I. *επίθ.* επαναπροσληφθείς -είσα-έν II. *ουσ. αρσ.* ο υπαξιωματικός
reanima, reanim *ρ. μετ.* αναζωογονώ, αναζωπυρώ, επαναφέρω στη ζωή
reanimare, reanimări *ουσ. θηλ.* 1. η αναζωογόνηση 2. αναζωπύρωση, η επαναφορά στη ζωή
reapariție, reapariții *ουσ. θηλ.* 1. η επανέκδοση 2. η επανεμφάνιση
reapărea, reapar *ρ. αμ.* 1. επανεκδίδομαι 2. επανεμφανίζομαι 3. ξεφυτρώνω, ξαναφαίνομαι
reaprinde, reaprind *ρ. μετ.* 1. ξανανάβω 2. αναζωπυρώ, αναζωπυρώνω 3. *μτφ.* αναμοχλεύω, διεγείρω // **a ~ focul** αναζωπυρώνω τη φωτιά
reaprindere, reaprinderi *ουσ. θηλ.* 1. το ξάναμμα, το άναμμα ξανά 2. η αναζωπύρωση 3. *μτφ.* η αναμόχλευση, η έξαψη, η διέγερση // **-a patimilor** η αναζωπύρωση των παθών
reaproviziona, reaprovizionez I. *ρ. μετ.* ανεφοδιάζω II. *ρ. μέσο* ανεφοδιάζομαι
reaprovizionare, reaprovizionări *ουσ. θηλ.* ο ανεφοδιασμός
rearbitra, rearbitrez *ρ. μετ.* *(νομ.)* επαναλαμβάνω τη διαιτησία πάνω σε μια διαφορά
rearbitrare, rearbitrări *ουσ. θηλ.* *(νομ.)* η επαναδιαιτησία, η επανάληψη της διαιτησίας πάνω σε μια διαφορά
reasigura, reasigur I. *ρ. μετ.* αντασφαλίζω II. *ρ. μέσο* αντασφαλίζομαι
reasigurare, reasigurări *ουσ. θηλ.* η αντασφάλιση, η αντασφάλεια
reașeza, reașez I. *ρ. μετ.* ανατοποθετώ II. *ρ. μέσο* ανατοποθετούμαι, ξανακάθομαι
reașezare, reașezări *ουσ. θηλ.* 1. η επανατοποθέτηση 2. το βάλσιμο σε νέα τάξη
reașezat-ă, reașezați-te *επίθ.* επανατοποθετημένος -η-ο
reaudia, reaudiez *ρ. μετ.* *(νομ.)* ξανακροάζομαι
reaudiere, reaudieri *ουσ. θηλ.* *(νομ.)* η επανακρόαση
reavăn-ă, reveni-e *επίθ.* *(για τα εδάφη)* υγρός-ή-ό, νοτισμένος-η-ο
rea-voință *ουσ. θηλ.* η κακή θέληση, η κακοβουλία
reazem, reazeme *ουσ. ουδ.* 1. η στήριξη, το στήριγμα, το υποστήριγμα 2. το έρεισμα, το υπόβαθρο 3. *μτφ.* η βοήθεια, η προστασία 4. το αποκούμπι // **punct de ~** το ερειστικό σημείο
reazim *ουσ. ουδ.* ιδ. reazem
rebandaja, rebandajez *ρ. μετ.* επανεπιδένω, επιδένω ξανά
rebandajare, rebandajări *ουσ. θηλ.* η επανεπίδεση, η επίδεση ξανά
rebegeală, rebegeli *ουσ. θηλ.* 1. το μούδιασμα από κρύο 2. ο αποσταμός, το απόσταμα, η κούραση, η κόπωση
rebegi, rebegesc I. *ρ. αμ.* 1. μουδιάζω από το κρύο, ξεπαγιάζω 2. αποσταίνω, αποκάνω II. *ρ. μέσο* ξεπέφτω, αδυνατίζω, αχαμναίνω
rebegit-ă, rebegiți-te *επίθ.* 1. κατακρυωμένος-η-ο, ξεπαγιασμένος-η-ο, μουδιασμένος-η-ο από κρύο 2. αποκαμωμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο // **~ de frig** μουδιασμένος από κρύο
rebel-ă, rebeli-e I. *επίθ.* 1. ρέμπελος-η-ο, αποστατικός -ή-ό, στασιαστικός-ή-ό 2. ανυπάκουος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αποστάτης-ισσα (ο, η), ρέμπελος-η (ο, η), αντάρτης-ισσα (ο, η), στασιαστής-άστρια (ο, η)

rebeliune, rebeliuni *ουσ. θηλ.* 1. η στασίαση, η στάση, η εξέγερση, η ανταρσία 2. η αποστασία, ο ένοπλος ξεσηκωμός εναντίον του καθεστώτος, το ρεμπελιό
rebobina, rebobinez *ρ. μετ. (ηλεκτρ.)* περιτυλίγω σε πηνίο
rebobinare, rebibinări *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* το τύλιγμα του πηνίου
rebus, rebusuri *ουσ. ουδ.* ο γρίφος, το λογοπαίγνιο
rebut, rebuturi *ουσ. ουδ.* 1. το απόρριμμα, το σκάρτο προϊόν, το ελαττωματικό προϊόν // **~ remaniabil** το ανακυκλώσιμο απόρριμμα
rebuta, rebutez *ρ. μετ. (αρχ.)* αποβάλλω άχρηστο, ελαττωματικό προϊόν, ρίχνω κάτι σαν άχρηστο
rebutare, rebutări *ουσ. θηλ.* η ρίψη απορριμμάτων, η αποβολή αχρήστων
rebutat-ă, rebutaţi-te *επίθ. (αρχ.)* σκάρτος-η-ο, άχρηστος-η-ο, απόβλητος-η-ο
rec, recuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η στερεωμένη μπάρα (μοχλός) για γυμναστικές ασκήσεις
recalcitrant-ă, recalcitranţi-te *επίθ.* 1. ανυπάκουος -η-ο, απειθής-ής-ές ανυπότακτος-η-ο 2. πεισματάρικος-η-ο
recalcitranţă, recalcitranţe *ουσ. θηλ.* 1. η ανυπακοή, η ανυποταγή 2. το πείσμα, η δυστροπία
recalcula, recalculez *ρ. μετ.* ξαναλογαριάζω, υπολογίζω εκ νέου 2. εξετάζω ακριβέστερα
recalculare, recalculări *ουσ. θηλ.* ο επανυπολογισμός, ο εκ νέου υπολογισμός
recalibra, recalibrez *ρ. μετ.* ξαναδίνω το διαμέτρημα (σε δεξαμενή κ.λ.π.)
recalibrare, recalibrări *ουσ. θηλ.* το εκ νέου διαμέτρημα
recalifica, recalific I. *ρ. μετ.* επανειδικεύω II. *ρ. μέσο* επανειδικεύομαι, αποκτώ νέα ειδίκευση
recalificare, recalificări *ουσ. θηλ.* η επανειδίκευση
recapitula, recapitulez *ρ. μετ.* ανακεφαλαιώνω, συγκεφαλαιώνω, συνοψίζω
recapitulare, recapitulări *ουσ. θηλ.* 1. η ανακεφαλαίωση, η σύνοψη 2. η περίληψη, η επανάληψη
recapitulativ-ă, recapitulativi-e *επίθ.* 1. ανακεφαλαιωτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό 2. περιληπτικός-ή-ό
recarburare, recarburări *ουσ. θηλ.* η επανανθράκωση, η εκ νέου ανθράκωση
recădea, recad *ρ. αμ.* ξαναπέφτω
recădere, recăderi *ουσ. θηλ.* το ξαναπέσιμο
recăpăta, recapăt *ρ. μετ.* 1. επανακτώ, ξαναποκτώ, ανακτώ 2. *μτφ.* αναβιώ, αναθαρρεύω // **a ~ curaj** αναθαρρεύω // **a-şi ~ forţele** ανακτώ τις δυνάμεις μου
recăpătare, recăpătări *ουσ. θηλ.* η επανάκτηση, η ξαναπόκτηση, η ανάκτηση
recăsători, recăsătoresc *ρ. αντων.* ξαναπαντρεύομαι
recăsătorire, recăsătoriri *ουσ. θηλ.* η ξαναπαντρειά
recăsătorit-ă, recăsătoriţi-te *ουσ. θηλ. και αρσ.* ξαναπαντρεμένος-η-ο
recântări, recântăresc I. *ρ. μετ.* ξαναζυγιάζω II. *ρ. μέσο* ξαναζυγιάζομαι
recântărire, recântăriri *ουσ. θηλ.* το ξαναζύγιασμα, το ξαναζύγισμα, η ξαναζύγιση
recâştiga, recâştig *ρ. μετ.* 1. ξανακερδίζω 2. ξαναποκτώ, ανακτώ, επανακτώ
recâştigare, recâştigări *ουσ. θηλ.* η ανάκτηση, η επανάκτηση, το ξανακέρδισμα
rece, reci I. *επίθ.* 1. κρύος-α-ο, ψυχρός-ή-ό, παγερός -ή-ό 2. *μτφ.* αδιάφορος-η-ο, αναίσθητος-η-ο // **a-i fi inima ~** είναι κρύα η καρδιά του (φοβάται) // **apă ~** το κρύο νερό // **are sânge ~** έχει ψυχρό αίμα // **climă ~** το ψυχρό κλίμα // **cu sânge ~** ψύχραιμος -η-ο(-α) // **cu un ton ~** με παγερό τόνο // **vreme ~** ο κρύος καιρός // **hrană ~ η** ξηρά τροφή // **i-au făcut o primire ~** του έκαναν μια κρύα υποδοχή // **om ~** κρύος άνθρωπος // **pâine ~** το κρύο ψωμί // **timpul s-a făcut ~** ψύχρανε ο καιρός (έγινε ψυχρός ο καιρός) II. *επίρ.* κρύα, ψυχρά, παγερά III. *επιρ. έκφρ.* // **a bate fierul la ~** χτυπώ το σίδερο στο κρύο (αθέρμαστο) // **a judeca la ~** κρίνω στην ψύχρα // **la ~** στο κρύο, στην ψύχρα, στα σοβαρά
recensământ, recensăminte *ουσ. ουδ.* η απογραφή, η καταγραφή // **~ul populaţiei** η απογραφή του πληθυσμού // **a face ~** απογράφω, καταγράφω
recent-ă, recenţi-te I. *επίθ.* 1. πρόσφατος-η-ο 2. φρέσκος-κια-ο // **evenimentele ~e** τα πρόσφατα γεγονότα II. *επίρ.* 1. πρόσφατα, προσφάτως, πριν από λίγο 2. τελευταίως, τελευταία, εσχάτως
recenza, recenzez *ρ. μετ.* 1. βιβλιοκρίνω, γράφω βιβλιοκρισία 2. απογράφω, καταγράφω
recenzent-ă, recenzenţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* συγγραφέας μίας βιβλιοκρισίας
recenzie, recenzii *ουσ. θηλ.* η βιβλιοκρισία // **a face o ~** κάνω βιβλιοκρισία
recenzor-oare, recenzori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* απογραφέας (ο, η)
recepta, receptez *ρ. μετ.* 1. λαβαίνω, παραλαβαίνω, παραλαμβάνω, δέχομαι 2. παίρνω τα σήματα που στέλνει ο πομπός
receptare, receptări *ουσ. θηλ.* 1. η λήψη, η παραλαβή, η παράληψη 2. το δέξιμο, η υποδοχή
receptiv-ă, receptivi-e I. *επίθ.* δεκτικός-ή-ό, επιδεκτικός-ή-ό II. *επίρ.* δεκτικά, επιδεκτικά
receptivitate *ουσ. θηλ.* η δεκτικότητα, η επιδεκτικότητα
receptor-oare, receptori-oare I. *επίθ.* δεκτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο δέκτης // **~ de radio** ο ραδιοφωνικός δέκτης, το ραδιόφωνο III. *ουσ. ουδ.* **~ telefonic** το ακουστικό // **a ridicat ~ul** σήκωσε το ακουστικό
receptură, recepturi *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η παρασκευή φαρμάκων 2. το μέρος του φαρμακείου για την παρασκευή φαρμάκων
recepţie, recepţii *ουσ. θηλ.* 1. η παραλαβή, η παράληψη, η λήψη 2. η δεξίωση 3. η εγκαθίδρυση 4. το πιάσιμο 5. *(στο ξενοδοχείο)* η ρεσεψιό // **aparat de emisie~** ο ασύρματος, η συσκευή εκπομπής-παραλαβής // **discurs de ~** ο λόγος εγκαθίδρυσης // **o ~ în cinstea şefului** η δεξίωση προς τιμήν του προϊσταμένου
recepţiona, recepţionez *ρ. μετ.* 1. κάνω παραλαβή, παραλαβαίνω, παραλαμβάνω, λαμβάνω, λαβαίνω, παίρνω, δέχομαι // **am ~t** έκανα την παραλαβή 2. *(στο ραδιόφωνο)* συλλαμβάνω, πιάνω
recepţionare, recepţionări *ουσ. θηλ.* 1. η παραλαβή, η παράληψη, η λήψη 2. η αποδοχή 3. η παραδοχή
recepţioner-ă, recepţioneri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. παραλήπτης-ήπτρια (ο, η) 2. αποδέκτης (ο, η)

recesiune, recesiuni *ουσ. θηλ.* 1. *(οικον.)* η ύφεση 2. η οικονομική στασιμότητα // ~ **economică** η οικονομική ύφεση
recesiv-ă, recesivi-e *επίθ.* υφέσιμος-η-ο, στάσιμος-η-ο
rechema, rechem *ρ. μετ.* 1. ανακαλώ 2. αποσύρω // **a ~ ambasadorul** ανακαλώ τον πρεσβευτή
rechemare, rechemări *ουσ. θηλ.* 1. η ανάκληση 2. η μετάκληση // ~ **la ordine** η ανάκληση στην τάξη
rechin, rechini *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* 1. ο καρχαρίας, το σκυλόψαρο 2. *μτφ.* ο αχόρταγος άνθρωπος, ο πλεονέκτης·, ο ιδιοτελής // ~ **albastru** ο γαλάζιος καρχαρίας
rechizite *ουσ. θηλ. πληθ.* η γραφική ύλη, η σχολική γραφική ύλη
rechizitor *ουσ. ουδ.* ιδ. rechizitoriu
rechizitoriu, rechizitorii *ουσ. ουδ.* 1. το κατηγορητήριο 2. *μτφ.* η ενοχοποίηση για αξιοκατάκριτη πράξη, η κατηγορία
rechiziție, rechiziții *ουσ. θηλ.* η επίταξη
rechiziționa, rechiziționez *ρ. μετ.* επιτάσσω· κάνω επίταξη
rechiziționare, rechiziționări *επίθ.* η επίταξη
rechiziționat-ă, rechiziționați-te *επίθ.* επίτακτος-η-ο, επιταγμένος-η-ο
recicla, reciclez I. *ρ. μετ.* 1. ανακυκλώνω, ξανακυκλώνω 2. μετεκπαιδεύω II. *ρ. μέσο* 1. μετεκπαιδεύομαι 2. ανακυκλώνομαι
reciclare, reciclări *ουσ. θηλ.* 1. η ανακύκλωση 2. μετεκπαίδευση
recidiva, recidivez *ρ. αμ. (νομ. και ιατρ.)* 1. υποτροπιάζω 2. υποπίπτω στο ίδιο σφάλμα
recidivă, recidive *ουσ. θηλ. (νομ. και ιατρ.)* 1. η υποτροπή, ο υποτροπιασμός 2. το πέσιμο στο ίδιο σφάλμα
recidivist-ă, recidiviști-ste I. *επίθ.* υπότροπος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποτροπιάζων-ουσα (ο, η)
recif, recif *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο ύφαλος, ο βράχος κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας
recipient, recipiente *ουσ. ουδ.* το δοχείο, το αγγείο
recipisă, recipise *ουσ. θηλ.* η απόδειξη (πληρωμής ή παραλαβής)
reciproc-ă, reciproci-ce I. *επίθ.* αμοιβαίος-α-ο // **ajutor ~** η αμοιβαία βοήθεια // **avantaj ~** το αμοιβαίο πλεονέκτημα (όφελος) // *(μαθ.)* **ecuație -ă** η αμοιβαία εξίσωση (παραδέχεται σαν λύση και την αντίστροφη αξία της) // **figură -ă** το αμοιβαίο σχήμα // *(μαθ.)* **numere -e** οι αμοιβαίοι αριθμοί (που πολλαπλασιαζόμενοι δίνουν σαν γινόμενο τη μονάδα) // **schimbare -ă** η αμοιβαία αλλαγή // *(γεωμ.)* **teoremă -ă** το αμοιβαίο θεώρημα (το αντίστροφο θεώρημα) // **tratat de ajutor ~** η συνθήκη αμοιβαίας βοήθειας // *(γραμμ.)* **verb reflexiv ~** το μέσο αλληλοπαθές ρήμα II. *επίρ.* αμοιβαία, με αμοιβαίο τρόπο
reciprocitate, reciprocități *ουσ. θηλ.* η αμοιβαιότητα
recirculare, recirculări *ουσ. θηλ.* η επανακυκλοφόρηση
recirculație, recirculații *ουσ. θηλ.* η επανακυκλοφορία
recita, recit *ρ. μετ.* απαγγέλλω
recital, recitaluri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ρεσιτάλ
recitant-ă, recitanți-te *επίθ.* απαγγέλλων-ουσα-ον
recitare, recitări *ουσ. θηλ.* η απαγγελία
recitator-oare, recitatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο απαγγέλλως
reciti, recitesc *ρ. μετ.* ξαναδιαβάζω
recitire, recitiri *ουσ. θηλ.* το ξαναδιάβασμα
reclama, reclam I. *ρ. μετ.* 1. καταγγέλλω, μηνύω 2. καταδίδω 3. διεκδικώ, απαιτώ 4. *(νομ.)* αμφισβητώ // **am -t furtul la poliție** κατήγγειλα το κλέψιμο στην αστυνομία II. *ρ. αμ.* 1. διαμαρτύρομαι 2. *μτφ.* ενδείκνυται, είναι ανάγκη, επιβάλλεται λόγω ανάγκης
reclamagiu, reclamagii *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο καταδότης, ο καταγγέλλων
reclamant-ă, reclamanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταγγέλλων-ουσα (ο, η), παραπονιάρης-α (ο, η), μηνυτής-τρια (ο, η)
reclamare *ουσ. θηλ.* ιδ. reclamație
reclamat-ă, reclamați-te *επίθ.* 1. καταγγελλόμενος -η-ο, μηνυόμενος-η-ο, κατηγορούμενος-η-ο 2. διεκδικούμενος-η-ο, ζητούμενος-η-ο, απαιτούμενος-η-ο
reclamație, reclamații *ουσ. θηλ.* 1. η καταγγελία, η μήνυση 2. η διεκδίκηση, η απαίτηση, η αξίωση, η αμφισβήτηση 3. η κατάδοση, η κατηγορία
reclamațiune *ουσ. θηλ.* ιδ. reclamație
reclamă, reclame *ουσ. θηλ.* η διαφήμιση, η ρεκλάμα // ~ **luminoasă** η φωτεινή ρεκλάμα // ~ **unui produs** η διαφήμιση ενός προϊόντος // **a face ~** κάνω διαφήμιση, διαφημίζω, ρεκλαμάρω // **anunț de ~** η διαφημιστική αγγελία // **de ~** διαφημιστικός -ή-ό // **persoană care face ~** διαφημιστής-ίστρια (ο, η)· ρεκλαμαδόρος-α (ο, η)
reclasa, reclasez *ρ. μετ.* αναταξινομώ
reclasare, reclasări *ουσ. θηλ.* η αναταξινόμηση
reclasifica, reclasific *ρ. μετ.* αναταξινομώ, αναταξιθετώ
reclasificare, reclasificări *ουσ. θηλ.* η αναταξιθέτηση
reclădi, reclădesc *ρ. μετ.* ανοικοδομώ, ξαναχτίζω
reclădire, reclădiri *ουσ. θηλ.* η ανοικοδόμηση, το ξαναχτίσιμο
recluziune, recluziuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η κάθειρξη
recoace, recoc *ρ. μετ.* ξαναψήνω
recoacere, recoaceri *ουσ. θηλ.* το ξαναψήσιμο
recognitiv-ă, recognitivi-e *επίθ.* αναγνωριστικός-ή-ό
recognițiune, recognițiuni *ουσ. θηλ.* η αναγνώριση
recolta, recoltez *ρ. μετ.* 1. σοδιάζω, συγκομίζω 2. συνάζω, μαζεύω, συναθροίζω, συλλέγω, δρέπω // **mașină de -t** η μηχανή για συγκομιδή γεωργικών προϊόντων
recoltabil-ă, recoltabili-e *επίθ.* σοδιάσιμος-η-ο, που μπορεί να μαζευτεί
recoltare, recoltări *ουσ. θηλ.* 1. η σοδιά, η συγκομιδή, το μάζεμα 2. η συλλογή
recoltat-ă, recoltați-te *επίθ.* 1. σοδιασμένος-η-ο, μαζεμένος-η-ο 2. συλλεγμένος-η-ο
recoltă, recolte *ουσ. θηλ.* η σοδιά, η σοδειά, η συγκομιδή, η εσοδεία, το μάζευμα, η συλλογή // ~ **proastă** κακή (ελεεινή) σοδιά
recomanda, recomand I. *ρ. μετ.* 1. συστήνω, συνιστώ, ενδεικνύω 2. συμβουλεύω 3. παρουσιάζω, γνωρίζω κάποιον σε κάποιον άλλο // **a ~ un produs** συνιστώ προϊόν // **a ~ un tratament** δίνω συμβουλή για θεραπεία // **îți ~ să citești** σου συστήνω να διαβάσεις // **vă recomand pe fratele meu** σας συνιστάω τον αδελφό μου II. *ρ. μέσο* 1. συστήνομαι, συσταίνομαι 2. ενδεικνύομαι 3. παρουσιάζομαι, κάνω γνωριμία με κάποιον
recomandabil-ă, recomandabili-e *επίθ.* συστημένος -η-ο, ενδεδειγμένος-η-ο

recomandare, recomandări *ουσ. θηλ.* 1. η σύσταση 2. *μτφ.* η καλή μαρτυρία 3. η συμβουλή // **fac recomandările** κάνω τις *συστάσεις* // **nu a avut bune recomandări** δεν είχε καλές συστάσεις
recomandat-ă, recomandaţi-te *επίθ.* 1. συστημένος -η-ο 2. ενδεδειγμένος-η-ο // ~ **expres** συστημένος ρητώς // **scrisoare -ă** συστημένο γράμμα
recomandaţie, recomandaţii *ουσ. θηλ.* 1. η σύσταση 2. η συμβουλή
recombina, recombin I. *ρ. μετ.* επανασυνδυάζω II. *ρ. μέσο* επανασυνδυάζομαι
recombinare, recombinări *ουσ. θηλ.* ο επανασυνδυασμός
recompensa, recompensez *ρ. μετ.* 1. ανταμείβω, πληρώνω ανταμοιβή 2. ανταποδίνω 3. επιβραβεύω
recompensă, recompense *ουσ. θηλ.* 1. η αμοιβή, η ανταμοιβή 2. η επιβράβευση
recompoziţie, recompoziţii *ουσ. θηλ.* 1. η ανασύνταξη, η ανασύνθεση, η ανασύσταση 2. η ανασυγκρότηση, ο ανασχηματισμός, η αναμόρφωση 3. η αναπαράσταση
recomprimare, recomprimări *ουσ. θηλ.* η επανασυμπίεση (των αερίων)
recompune, recompun *ρ. μετ.* 1. ανασυνθέτω, ανασυσταίνω, επανασυνθέτω, ανασχηματίζω 2. ανασυγκροτώ, ανασυντάσσω, αναπαριστάνω
recompunere, recompuneri *ουσ. θηλ.* 1. η ανασύνθεση, η επανασύνθεση, η ανασύσταση, η επανασύσταση, ο ανασχηματισμός 2. η ανασυγκρότηση, η ανασύνταξη, η αναπαράσταση
reconcilia, reconciliez I. *ρ. μετ.* συμφιλιώνω, συνδιαλλάσσω II. *ρ. μέσο* συμφιλιώνομαι, συμβιβάζομαι
reconciliabil-ă, reconciliabili-e *επίθ.* 1. συμφιλιωτικός-ή-ό, συμβιβαστικός-ή-ό 2. συνδιαλλακτικός-ή-ό
reconciliere, reconcilieri *ουσ. θηλ.* η συμφιλίωση, ο συμβιβασμός, η συνδιαλλαγή, η διαλλαγή
recondiţiona, recondiţionez *ρ. μετ.* 1. ανασκευάζω, επανορθώνω, ξαναφτιάχνω 2. αποκατασταίνω, αποκαθιστώ
recondiţionare, recondiţionări *ουσ. θηλ.* 1. η ανασκευή, η επανόρθωση 2. η αποκατάσταση
recondiţionat-ă, recondiţionaţi-te *επίθ.* ανασκευασμένος-η-ο, επανορθωμένος-η-ο, ξαναφτιαγμένος-η-ο // **mobilă -ă** ανασκευασμένα έπιπλα
reconfirma, reconfirm *ρ. μετ.* επανεπικυρώνω, επανεπιβεβαιώνω
reconfirmare, reconfirmări *ουσ. θηλ.* η επανεπικύρωση, η επανεπιβεβαίωση
reconforta, reconfortez I. *ρ. μετ.* 1. ενδυναμώνω, τονώνω, ενισχύω 2. *μτφ.* παρηγορώ II. *ρ. μέσο* 1. ενδυναμώνω, ενισχύομαι, τονώνομαι 2. *μτφ.* παρηγοριέμαι
reconfortant-ă, reconfortanţi-te *επίθ.* δυναμωτικός -ή-ό, ενισχυτικός-ή-ό, τονωτικός-ή-ό
reconfortare, reconfortări *ουσ. θηλ.* 1. το δυνάμωμα, το ενδυνάμωμα, η ενδυνάμωση, η τόνωση 2. η ισχυροποίηση, η ενίσχυση
reconfortat-ă, reconfortaţi-te *επίθ.* δυναμωμένος-η-ο, τονωμένος-η-ο, ενισχυμένος-η-ο
reconsidera, reconsider *ρ. μετ.* 1. αναθεωρώ 2. επανεξετάζω 3. αναψηλαφώ, ερευνώ απ' την αρχή
reconsiderare, reconsiderări *ουσ. θηλ.* 1. η αναθεώρηση 2. η επανεξέταση 3. η αναψηλάφιση, η νέα διερεύνηση // **-a principiului** η αναθεώρηση της αρχής
reconsolida, reconsolidez *ρ. μετ.* ξαναστερεώνω, παγιώνω εκ νέου
reconstitui, reconstitui *ουσ. θηλ.* 1. ανασυσταίνω, ανασυστήνω, ανασχηματίζω 2. ξαναφτιάχνω 3. αναπαριστάνω // **să -e** ν' ανασυστήσουν
reconstituire, reconstituiri *ουσ. θηλ.* 1. η αναπαράσταση 2. η ανασύσταση, το ξαναφτιάξιμο, η ανασύνταξη, ο ανασχηματισμός // **-a crimei** η αναπαράσταση του εγκλήματος
reconstrucţie, reconstrucţii *ουσ. θηλ.* 1. η ανοικοδόμηση, το ξαναχτίσιμο 2. η ανασυγκρότηση, η ανακατασκευή, το ξαναφτιάξιμο // ~ **economică** η οικονομική ανασυγκρότηση
reconstrui, reconstruiesc *ρ. μετ.* 1. ανοικοδομώ, ξαναχτίζω 2. ανασυγκροτώ 3. ανασυντάσσω, ανακατασκευάζω
reconstruire, reconstruiri *ουσ. θηλ.* 1. *(στρατ.)* η ανασύνταξη, η ανασυγκρότηση 2. η ανοικοδόμηση, το ξαναχτίσιμο 3. η ανασύσταση 4. η επανίδρυση
reconvenţiune, reconvenţiuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* συμβιβασμού αίτηση
reconversiune, reconversiuni *ουσ. θηλ.* η μετατροπή, η νέα αλλαγή
recopia, recopiez *ρ. μετ.* επαναντιγράφω, αντιγράφω εκ νέου
recopiere, recopiere *ουσ. θηλ.* η επαναντιγραφή, η αντιγραφή εκ νέου
record, recorduri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ρεκόρ // **a deţine un** ~ κρατώ το ρεκόρ // **a bate -ul** καταρρίπτω το ρεκόρ // **a stabili un** ~ πετυχαίνω ρεκόρ
recordman-ă, recordmani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ρέκορντμαν (ο), ρεκορντγούμαν (η)
recrea, recreez I. *ρ. μετ.* 1. δίνω διάλειμμα, διακοπή εργασίας 2. ξεκουράζω, αναπαύω, αναψύχω II. *ρ. μέσο* 1. είμαι σε διάλειμμα, έχω ανάπαυλα 2. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι κατά τη διάρκεια της παύσης εργασίας
recrea, recreez *ρ. μετ.* αναδημιουργώ, ξαναφτιάχνω
recreare, recreări *ουσ. θηλ.* 1. η αναψυχή, το ξεκούρασμα, η ανάπαυση, ο αναπαμός 2. η ανάπαυλα
recreare, recreări *ουσ. θηλ.* η αναδημιουργία, η ανάπλαση, το ξαναφτιάξιμο
recreat-ă, recreaţi-te *επίθ.* αναπαυμένος-η-ο, ξεκούραστος-η-ο, ξεκουρασμένος-η-ο
recreativ-ă, recreativi-e *επίθ.* αναπαυτικός-ή-ό, ξεκουραστικός-ή-ό, ψυχαγωγικός-ή-ό
recreator-oare, recreatori-oare *επίθ.* αναπαυτικός-ή-ό
recreaţie, recreaţii *ουσ. θηλ.* 1. το διάλειμμα, η ενδιάμεση ανάπαυλα 2. η ανάπαυση, η ξεκούραση 3. η αναψυχή, η ανακούφιση
recrimina, recriminez *ρ. μετ. (νομ.)* αντεπικρίνω, αντεγκαλώ
recriminare, recriminări *ουσ. θηλ. (νομ.)* η αντεπίκριση, η αντέγκληση
recristalizare, recristalizări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η επανακρυστάλλωση
recrudescent-ă, recrudescenţi-te *επίθ.* υπόστροφος -η-ο, υποτροπικός-ή-ό

recrudescență, recrudescențe *ουσ. θηλ.* 1. *(ιατρ.)* η υποτροπή 2. το ξαναγύρισμα, η επανάληψη σε ζωηρότερο ρυθμό της ενέργειας
recrut, recruți *ουσ. αρσ. (στρατ.)* 1. ο κληρωτός, ο νεοσύλλεκτος 2. ο στρατεύσιμος, ο καταταγμένος στο στρατό
recruta, recrutez I. *ρ. μετ. (στρατ.)* 1. στρατολογώ, κατατάσσω νεοσύλλεκτους στο στρατό 2. απογράφω σε κατάλογο τους στρατεύσιμους άντρες 3. *μτφ.* προσηλυτίζω, προσελκύω II. *ρ. αμ.* στρατολογούμαι, στρατολογιέμαι, εγγράφομαι στα μητρώα του στρατού
recrutare, recrutări *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η στρατολογία // **birou de ~** το στρατολογικό γραφείο// **de ~** στρατολογικός-ή-ό
rect, recturi *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το απευθυσμένο έντερο, ο πρωκτός
rectal-ă, rectali-e *επίθ. (ανατ.)* πρωκτικός-ή-ό
rectangular-ă, rectangulari-e *επίθ.* ορθογώνιος-ια -ιο // **coordonate -e** οι ορθογώνιες συντεταγμένες
recte *επίρ.* 1. ακριβώς, ορθώς, ευθέως 2. δηλαδή
rectifica, rectific *ρ. μετ.* 1. διορθώνω, επανορθώνω, επιδιορθώνω 2. *(χημ.)* διϋλίζω
rectificabil-ă, rectificabili-e *επίθ.* διορθώσιμος-η-ο // *(μαθ.)* **curbă -ă** η διορθώσιμη καμπύλη
rectificare, rectificări *ουσ. θηλ.* 1. η διόρθωση, το διόρθωμα, το επιδιόρθωμα, η επιδιόρθωση 2. η επανόρθωση
rectificativ-ă, rectificativi-e *επίθ.* διορθωτικός-ή-ό, επανορθωτικός-ή-ό
rectificator-oare, rectificatori-oare I. *επίθ.* διορθωτικός-ή-ό, επανορθωτικός-ή-ό, επιδιορθωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διορθωτής-ώτρια, επιδιορθωτής-ώτρια (ο, η)
rectiliniu-e, rectilinii *επίθ.* ευθύγραμμος-η-ο
recto *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* η πρώτη σελίδα τυπωμένου φύλλου, η σελίδα προς τα δεξιά ενός βιβλίου
rector, rectori *ουσ. αρσ.* ο πρύτανης
rectoral-ă, rectorali-e *επίθ.* πρυτανικός-ή-ό
rectorat, rectorate *ουσ. ουδ.* η πρυτανεία
recțiune, recțiuni *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η ευθύτητα, η ισάδα
recuceri, recuceresc *ρ. μετ.* καταλαμβάνω εκ νέου, ανακατακτώ, ανακυριεύω, επανακτώ
recucerire, recuceriri *ουσ. θηλ.* η ανακατάκτηση, η ανακυρίευση, η επανάκτηση
recucerit-ă, recuceriți-te *επίθ.* ανακατακτημένος-η-ο, ανακυριευμένος-η-ο, επανακτημένος-η-ο
recul, reculuri *ουσ. ουδ.* 1. η οπισθοδρόμηση, η οπισθοχώρηση, η υποχώρηση 2. η κίνηση προς τα πίσω
recula, reculez *ρ. αμ.* 1. οπισθοδρομώ, οπισθοχωρώ, υποχωρώ 2. πηγαίνω προς τα πίσω
reculant-ă, reculanți-te *επίθ.* οπισθοδρομικός-ή-ό, υποχωρητικός-ή-ό
reculege, reculeg *ρ. αντων.* 1. περισυλλέγω 2. συνέρχομαι 3. διαλογίζομαι, σκέφτομαι βυθίζομαι στη συλλογή
reculegere, reculegeri *ουσ. θηλ.* η συλλογή, η περισυλλογή, ο βαθύς συλλογισμός, η σύννοια, η βαθιά σκέψη // **un moment de ~** μια στιγμή σιγής, ένα λεπτό περισυλλογής
recunoaște, recunosc I. *ρ. μετ.* 1. αναγνωρίζω 2. ομολογώ, παραδέχομαι 3. ευγνωμονώ // **recunosc bunele tale oficii** αναγνωρίζω τις καλές σου υπηρεσίες // **acuzatul și-a recunoscut vina** ο κατηγορούμενος αναγνώρισε την ενοχή του // **îmi recunosc greșeala** αναγνωρίζω το λάθος μου II. *ρ. μέσο* 1. αναγνωρίζομαι 2. ομολογούμαι // *μτφ.* **a se ~ învins** αναγνωρίζομαι νικημένος
recunoaștere, recunoașteri *ουσ. θηλ.* 1. η αναγνώριση 2. η ομολογία 3. η εξερεύνηση // **~ a dreptului** η αναγνώριση του δικαιώματος // *(στρατ.)* **~ a terenului** η αναγνώριση του εδάφους, η εξερεύνηση // **zbor de ~** η αναγνωριστική πτήση
recunoscător-oare, recunoscători-oare *επίθ.* ευγνώμων-ων-ον // **vă sunt ~** σας είμαι ευγνώμων
recunoscut-ă, recunoscuți-te *επίθ.* 1. αναγνωρισμένος -η-ο 2. ομολογημένος-η-ο, παραδεκτός-ή-ό 3. πασίγνωστος-η-ο, γνωστότατος-η-ο, εξερευνημένος -η-ο // **personalitate -ă** η αναγνωρισμένη προσωπικότητα
recunoștință, recunoștințe *ουσ. θηλ.* η ευγνωμοσύνη
recupera, recuperez *ρ. μετ.* 1. επανακτώ, ανακτώ 2. ξαναποκτώ
recuperabil-ă, recuperabili-e *επίθ.* επανακτήσιμος -η-ο
recuperare, recuperări *ουσ. θηλ.* η επανάκτηση, η ανάκτηση, το ξαναπάρσιμο // **este în ~** είναι σε επανάκτηση
recuperator, recuperatoare *ουσ. ουδ. (τεχν.)* ο θερμοστάτης (το μηχάνημα για επανάκτηση της θερμικής ενέργειας)
recurba, recurbez *ρ. μετ.* ξανακυρτώνω
recurent-ă, recurenți-te *επίθ. (ιατρ.)* υποτροπιάζων, υποτροπικός-ή-ό // **febră -ă** ο υποτροπιάζων πυρετός
recurent-ă, recurenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* εφεσιβάλλων-ουσα (ο, η), προσφεύγων-ουσα (ο, η) σε ανώτερο δικαστήριο για νέα δίκη της υπόθεσης
recurență, recurențe *ουσ. θηλ.* η υποστροφή
recurge, recurg *ρ. αμ.* προσφεύγω, προστρέχω, καταφεύγω // **a ~ la justiție** προσφεύγω στη δικαιοσύνη // **a ~ la arme** καταφεύγω στα όπλα // **a ~ la ajutorul cuiva** προστρέχω στη βοήθεια κάποιου
recurgere, recurgeri *ουσ. θηλ.* η προσφυγή, η καταφυγή
recurs, recursuri *ουσ. ουδ. (νομ.)* η προσφυγή
recuza, recuz *ρ. μετ.* εξαιρώ δικαστήν ή μάρτυρα
recuzabil-ă, recuzabili-e *επίθ. (νομ.)* εξαιρετέος-α-ο
recuzare, recuzări *ουσ. θηλ. (νομ.)* η εξαίρεση δικαστή ή μάρτυρα
recuzat-ă, recuzați-te *επίθ. (νομ.)* εξαιρεμένος-η-ο (δικαστή ή μάρτυρα)
recuzație, recuzații *ουσ. θηλ. (νομ.)* ιδ. recuzare
recuzită, recuzite *ουσ. θηλ.* τα χρειαζούμενα / βοηθητικά / χρειώδη του θεάτρου
recuzitor-oare, recuzitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο τεχνικός της σκηνής του θεάτρου
recviem, recviemuri *ουσ. ουδ.* το ρεκβιέμ
reda, redau *ρ. μετ.* 1. αποδίδω 2. επαναδίδω, δίνω πάλι 3. επιστρέφω 4. εκφράζω, εκφέρω, διατυπώνω // **a ~ conținutul textului** αποδίδω το περιεχόμενο του κειμένου
redacta, redactez I. *ρ. μετ.* συντάσσω, συνθέτω γραπτό λόγο II. *ρ. μέσο* 1. συντάσσομαι 2. εκφέρομαι, διατυπώνομαι σύμφωνα με το συντακτικό

redactare, redactări *ουσ. θηλ.* η σύνταξη, η έκθεση ιδεών
redactat-ă, redactați-te *επίθ.* συνταγμένος-η-ο
redactilografiat-ă, redactilografiați-te *επίθ.* ξαναδακτυλογραφημένος-η-ο
redactor, redactori *ουσ. αρσ.* ο συντάκτης
redacție, redacții *ουσ. θηλ.* η σύνταξη
redacțional-ă, redacționali-e *επίθ.* συντακτικός-ή-ό
redan, redane *ουσ. ουδ.* η οχυρωματική γωνία τοίχου
redare, redări *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η επιστροφή 2. η απόδοση, η μετάφραση // **-a textului în românește este excelentă** η απόδοση του κειμένου στα ρουμανικά είναι θαυμάσια
redeschide, redeschid I. *ρ. μετ.* ξανανοίγω II. *ρ. μέσο* ξανανοίγομαι
redeschidere, redeschideri *ουσ. θηλ.* το ξανάνοιγμα
redescoperi, redescopăr *ρ. μετ.* ξανακαλύπτω
redeştepta, redeştept I. *ρ. μετ.* ανεγείρω II. *ρ. μέσο* ανεγείρομαι, ξυπνώ και πάλι
redeşteptare, redeşteptări *ουσ. θηλ.* η ανέγερση, το ξύπνημα και πάλι
redeveni, redevin *ρ. αμ.* ξαναγίνομαι, επανέρχομαι στην προηγούμενη θέση
redevență, redevențe *ουσ. θηλ. (οικον.)* η οφειλή, η υποχρέωση, η περιοδική πληρωμή σε αμετάβλητο ποσό
redhibitoriu-ie, redhibitorii *επίθ. (νομ.)* ακυρωτικός -ή-ό, ανατρεπτικός-ή-ό
redhibițiune, redhibițiuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η ακύρωση αγοραπωλησίας (όταν το έγγραφο έχει κάποιο ελάττωμα)
redie, redii *ουσ. θηλ. (βιολ.)* το έμβρυο του εντόμου της κλαπάτσας
redingotă, redingote *ουσ. θηλ.* η ρεδιγκότα, η ρεντιγκότα
rediscuta, rediscut *ρ. μετ.* ξανασυζητώ, κάνω εκ νέου συζήτηση
redistila, redistilez *ρ. μετ.* αναδιυλίζω
redistilare, redistilări *ουσ. θηλ.* η αναδιύλιση
redistribui, redistribui *ρ. μετ.* αναδιανέμω, ανακατανέμω, διαμοιράζω εκ νέου
redistribuire, redistribuiri *ουσ. θηλ.* 1. η αναδιανομή, η ανακατανομή 2. ο εκ νέου διαμοιρασμός
rediu, rediuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το μικρό νεαρό δάσος
redobândi, redobândesc *ρ. μετ.* 1. ανακτώ, επανακτώ, ξαναποκτώ, ανακαταλαμβάνω 2. ανευρίσκω // **a-şi ~ forțele** ανακτώ τις δυνάμεις μου
redobândire, redobândiri *ουσ. θηλ.* η επανάκτηση, η ανάκτηση, η ξαναπόκτηση
redresa, redresez I. *ρ. μετ.* 1. επανορθώνω, ανορθώνω 1. ισιάζω 3. βελτιώνω 4. *(ηλεκτρ.)* μετατρέπω, μετασχηματίζω 5. *μτφ.* αναζωογονώ II. *ρ. μέσο* 1. επανορθώνομαι, ανορθώνομαι 2. βελτιώνομαι, διορθώνομαι, αποκαθασταίνομαι
redresare, redresări *ουσ. θηλ.* 1. η ανόρθωση, η επανόρθωση, η αποκατάσταση 2. το ίσιασμα 3. η βελτίωση, η διόρθωση 4. *(ηλεκτρ.)* ο μετασχηματισμός
redresat-ă, redresați-te *επίθ.* 1. ανορθωμένος-η-ο, επανορθωμένος-η-ο, αποκατεστημένος-η-ο 2. βελτιωμένος-η-ο, διορθωμένος-η-ο 3. *(ηλεκτρ.)* μετασχηματισμένος-η-ο
redresor-oare, redresori-oare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η ανορθωτική συσκευή
reduce, reduc I. *ρ. μετ.* 1. ελαττώνω, λιγοστεύω, σμικρύνω, μικραίνω, μειώνω 2. περιορίζω 3. περικόβω 4. περιστέλλω 5. *(μαθ. χημ.)* ανάγω, απλουστεύω, απλοποιώ 6. αποστομώνω 7. κατεβάζω, χαμηλώνω // **a ~ la tăcere** αποστομώνω // **a ~ prețurile** χαμηλώνω τις τιμές II. *ρ. μέσο* 1. ελαττώνομαι, μειώνομαι, λιγοστεύω, μικραίνω 2. περιορίζομαι 3. κατεβαίνω 4. *(μαθ. χημ.)* παθαίνω αναγωγή
reducere, reduceri *ουσ. θηλ.* 1. η ελάττωση, η σμίκρυνση, η μείωση, το λιγόστεμα, το λιγόστευμα 2. ο περιορισμός, η περικοπή, η περιστολή 3. *(μαθ. χημ.)* η αναγωγή, η απλοποίηση 4. η κατάβαση, το κατέβασμα, το χαμήλωμα 5. η έκπτωση 6. η αποστόμωση, το αποστόμωμα // **~ la absurd** η αναγωγή στο παράλογο // **~ la tăcere** το αποστόμωμα // **~ treptată** η βαθμιαία ελάττωση // **-a prețurilor** η ελάττωση των τιμών, οι εκπτώσεις
reductibil-ă, reductibili-e *επίθ.* ελαττώσιμος-η-ο, μειώσιμος-η-ο, περιορίσιμος-η-ο, περισταλτικός -ή-ό, απλοποιήσιμος-η-ο
reductibilitate, reductibilități *ουσ. θηλ. (φυσ.)* το ελαττώσιμο, το απλοποιήσιμο
reductor-oare, reductori-oare I. *επίθ. (τεχ.)* περισταλτικός-ή-ό, αναγωγικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο επιβραδυντήρας III. *ουσ. αρσ.* (ουσία) το αναγωγικό μέσον
reducție, reducții *ουσ. θηλ.* 1. η ελάττωση, η μείωση, το λιγόστεμα 2. το εξάρτημα σύνδεσης σωλήνων
reducțiune *ουσ. θηλ.* ιδ. reducție
redundant-ă, redundanți-te *επίθ.* περιττός-ή-ό, πλεονάζων-ουσα-ον, πλεοναστικός-ή-ό
redundanță, redundanțe *ουσ. θηλ.* 1. το περίσσευμα, το πλεόνασμα 2. η περιττολογία
reduplica, reduplic *ρ. μετ.* αναδιπλασιάζω, αναδιπλώνω, ξαναδιπλώνω
reduplicare, reduplicări *ουσ. θηλ.* 1. η αναδίπλωση 2. *(γραμμ.)* ο αναδιπλασιασμός
redus-ă, reduşi-se *επίθ.* 1. ελαττωμένος-η-ο, λιγοστεμένος-η-ο 2. λιγοστός-ή-ό, περιορισμένος -η-ο 3. μειωμένος-η-ο, απλοποιημένος-η-ο // **~ la minte** αμβλύς τον νουν, καθυστερημένος-η-ο
redutabil-ă, redutabili-e *επίθ.* 1. επίφοβος-η-ο, φοβερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό 2. σθεναρός-ή-ό, δυνατός-ή-ό // **echipa -ă** η ισχυρή ομάδα
redută, redute *ουσ. θηλ.* 1. το οχυρό, ο προμαχώνας 2. το κάστρο, το φρούριο
reechilibra, reechilibrez I. *ρ. μετ.* ισορροπώ ξανά II. *ρ. μέσο* ισορροπούμαι και πάλι, ξαναβρίσκομαι σε ισορροπία
reechilibrare, reechilibrări *ουσ. θηλ.* η εκ νέου ισορρόπηση
reedifica, reedific *ρ. μετ.* ανοικοδομώ
reedita, reeditez *ρ. μετ.* επανεκδίδω, ανατυπώνω
reeditare, reeditări *ουσ. θηλ.* η επανέκδοση, η ανατύπωση
reeditat-ă, reeditați-te *επίθ.* επανεκδομένος-η-ο, ξανατυπωμένος-η-ο
reeduca, reeduc *ρ. μετ.* 1. εκπαιδεύω εκ νέου, αναδιαπαιδαγωγώ 2. παρέχω συμπληρωματική εκπαίδευση
reeducare, reeducări *ουσ. θηλ.* 1. η εκ νέου εκπαίδευση, η αναδιαπαιδαγώγηση 2. η συμπληρωματική εκπαίδευση

reeducat-ă, reeducați-te *επίθ.* αναδιαπαιδαγωγημένος -η-ο
reeligibil-ă, reeligibili-e *επίθ.* επανεκλέξιμος-η-ο
reescont, reesconturi *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* η δευτέρα προεξόφληση
reesconta, reescontez *ρ. μετ. (εμπόρ.)* κάνω δευτέρα προεξόφληση
reescontare, reescontări *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η εκ νέου προεξόφληση
reevalua, reevaluez *ρ. μετ.* 1. ανατιμώ, αναδιατιμώ, επανεκτιμώ 2. ακριβαίνω, ανεβάζω τις τιμές των εμπορευμάτων
reevaluare, reevaluări *ουσ. θηλ.* 1. η ανατίμηση, η αναδιατίμηση, η επανεκτίμηση 2. η υπερτίμηση, η αύξηση της τιμής των προϊόντων
reexamina, reexaminez *ρ. μετ.* 1. επανεξετάζω ή μετεξετάζω 2. αναψηλαφώ 3. αναθεωρώ
reexaminare, reexaminări *ουσ. θηλ.* 1. η επανεξέταση, η μετεξέταση 2. η αναψηλάφηση 3. η αναθεώρηση
reexpedia, reexpediez *ρ. μετ.* επαναποστέλλω
reexport, reexporturi *ουσ. ουδ.* η επανεξαγωγή, η εξαγωγή προϊόντος που είχε εισαχθεί
reexporta, reexport *ρ. μετ.* κάνω επανεξαγωγή εμπορεύματος
reexpoziție, reexpoziții *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το τμήμα σονάτας ή φούγκας, κ.λ.π. που επαναλαμβάνεται
reface, refac I. *ρ. μετ.* 1. επανορθώνω, ανασυντάσσω, ανορθώνω, ανασυσταίνω 2. ξαναφτιάχνω, ξανακάνω, ανιδρύω, επανιδρύω, ανασυγκροτώ 3. επισκευάζω II. *ρ. μέσο* 1. επανορθώνομαι, ανασυντάσσομαι, ανορθώνομαι, ανασυσταίνομαι 2. ξαναφτιάχνομαι, ξαναγίνομαι, ανασυγκροτούμαι 3. αναγεννώμαι, αναρρωνύω, συνέρχομαι, αναλαβαίνω
refacere, refaceri *ουσ. θηλ.* 1. η επανόρθωση, η ανασύνταξη, η ανασύσταση, η ανόρθωση, η αναμόρφωση, η ανασύνθεση 2. το ξαναφτιάξιμο, η ανασυγκρότηση, η ανίδρυση, η επανίδρυση, ο ανασχηματισμός, η ανοικοδόμηση
refăcut-ă, refăcuți-te *επίθ.* 1. επανορθωμένος-η-ο, ανασυσταμένος-η-ο, ανορθωμένος-η-ο, αποκατεστημένος-η-ο 2. ξαναφτιαγμένος-η-ο, ανασυγκροτημένος-η-ο, ανιδρυμένος-η-ο, επανιδρυμένος-η-ο, ανασχηματισμένος-η-ο, ξαναχτισμένος-η-ο
refec, refecuri *ουσ. θηλ.* η συρραφή τεμαχίων υφάσματος // **a lua la ~** μαλώνω, κατσαδιάζω
referat, referate *ουσ. ουδ.* 1. η αναφορά 2. η εισήγηση, η γραπτή έκθεση
referendum *ουσ. ουδ. (πολ.)* το δημοψήφισμα
referent-ă, referenți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισηγητής -ήτρια (ο, η)
referi, refer I. *ρ. αμ.* 1. εισηγούμαι 2. αναφέρω, υποβάλλω αναφορά II. *ρ. μέσο* αναφέρομαι // **cartea se referă la...** το βιβλίο αναφέρεται σε... // **el s-a -t la dumneavoastră** αυτός αναφέρθηκε σε σας
referință, referințe *ουσ. θηλ.* 1. η αναφορά 2. η σύσταση, πληροφορία για κάποιον 3. η συσχέτιση με κάτι // **sistem de ~** το συσχετικό σύστημα
referire, referiri I. *ουσ. θηλ.* η αναφορά, η σχέση II. *προθ. έκφρ.* **cu ~ la...** σε σχέση με..., σχετικά με..., όσον αφορά...
referitor-oare, referitori-oare I. *επίθ.* αναφορικός-ή-ό, σχετικός-ή-ό II. *προθ. έκφρ.* **~ la...** σχετικά με...
refierbe, refierb *ρ. μετ.* ξαναβράζω
reflecta, reflectez I. *ρ. μετ.* 1. αντανακλώ, ανταυγώ, αντιφέγγω 2. καθρεφτίζω, κατοπτρίζω, αντικαθρεφτίζω, αντικατοπτρίζω II. *ρ. αμ.* συλλογίζομαι, σκέπτομαι ωρίμως, στοχάζομαι III. *ρ. μέσο* 1. αντανακλώμαι, καθρεφτίζομαι, κατοπτρίζομαι 2. αντικαθρεφτίζομαι, αντικατοπτρίζομαι
reflectant-ă, reflectanți-te *επίθ.* αντανακλαστικός -ή-ό, ανακλαστικός-ή-ό, ανταυγαστικός-ή-ό
reflectare, reflectări *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση, η ανάκλαση 2. ο αντικατοπτρισμός, η ανταύγεια, το αντιφέγγισμα, ο κατοπτρισμός 3. το καθρέφτισμα, ο καθρεφτισμός
reflector, reflectoare *ουσ. ουδ.* ο προβολέας
reflectorizant-ă, reflectorizanți-te *επίθ.* αντανακλαστικός-ή-ό // **placă -ă** η αντανακλαστική πλάκα
reflecție, reflecții *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση 2. *μτφ.* η σκέψη, ο συλλογισμός, η συλλογή, ο στοχασμός, η σύννοια
reflex-ă, reflecși-xe I. *επίθ.* αντανακλαστικός-ή-ό // **act ~** η αντανακλαστική πράξη (η αντίδραση, η κίνηση) II. *ουσ. ουδ.* 1. το αντανακλαστικό 2. η ανταύγεια, το αντιφέγγισμα 3. η αντενέργεια, η αντίδραση // **~ condiționat** το υπό όρους αντανακλαστικό // **~ necondiționat** το άνευ όρων αντανακλαστικό // **în -ele** μες στ' αντανακλαστικά // **un ~ verde** ένα πράσινο αντιφέγγισμα
reflexie, reflexii *ουσ. θηλ.* 1. η ανάκλαση, η αντανάκλαση, η ανταύγεια 2. *μτφ.* η σκέψη, ο στοχασμός, η συλλογή, ο συλλογισμός // **~ a luminii** η ανταύγεια του φωτός
reflexiv-ă, reflexivi-e *επίθ.* 1. αντωνυμικός-ή-ό 2. αυτοπαθής-ής-ές // *(μαθ.)* **relație -ă** η αυτοπαθής σχέση // *(γραμμ.)* **verb ~** το αυτοπαθές ρήμα // **pronume ~** η αυτοπαθής αντωνυμία
reflexivitate *ουσ. θηλ.* η αυτοπάθεια
reflux, refluxuri *ουσ. ουδ.* 1. η άμπωτις // **flux și ~** η παλίρροια και άμπωτις 2. *μτφ.* η κάμψη, η πτώση
reforma, reformez I. *ρ. μετ.* 1. μεταρρυθμίζω 2. αναμορφώνω, μετασχηματίζω, ανασχηματίζω 3. *(στρατ.)* αποτάσσω, απομακρύνω από τις τάξεις του στρατού II. *ρ. μέσο* 1. μεταρρυθμίζομαι 2. ξαναφτιάχνομαι, αναμορφώνομαι, μετασχηματίζομαι, ανασχηματίζομαι, μεταπλάσσομαι 3. *(στρατ.)* αποτάσσομαι
reformare, reformări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταρρύθμιση 2. ο μετασχηματισμός, η αναμόρφωση 3. *(στρατ.)* η απόταξη
reformat-ă, reformați-te *επίθ.* 1. μεταρρυθμισμένος -η-ο 2. μετασχηματισμένος-η-ο, ανασχηματισμένος -η-ο, αναμορφωμένος-η-ο 3. *(στρατ.)* ~~απότακτος~~ -η-ο 4. *(θρ.)* προτεσταντικός-ή-ό, διαμαρτυρόμενος -η-ο
reformator-oare, reformatori-oare I. *επίθ.* μεταρρρυθμιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεταρρυθμιστής-ίστρια (ο, η), αναμορφωτής-ώτρια (ο, η)
reformă, reforme *ουσ. θηλ.* 1. η μεταρρύθμιση 2. η αναμόρφωση 3. *(θρ.)* ο προτεσταντισμός 4. *(στρατ.)* η απόταξη // **~ agrară** η αγροτική μεταρρύθμιση // **~ financiară** η οικονομική μεταρρύθμιση // **~ monetară** η νομισματική μεταρρύθμιση // **reforme sociale** οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις

reformism ουσ. ουδ. (πολ.) ο ρεφορμισμός
reformist-ă, reformişti-ste I. επίθ. μεταρρυθμιστικός -ή-ό, ρεφορμιστικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. ρεφορμιστής-ίστρια (ο, η)
refracta, refractez I. ρ. μετ. (φυσ.) διαθλώ, προξενώ διάθλαση II. ρ. μέσο παθαίνω διάθλαση
refractabilitate ουσ. θηλ. (φυσ.) η διαθλαστικότητα
refractar-ă, refractari-e επίθ. 1. διαθλαστικός-ή-ό, πυρίμαχος-η-ο 2. μτφ. ανυπάκουος-η-ο, απειθής -ής-ές // **cărămidă –ă** το διαθλαστικό τούβλο
refractat-ă, refractaţi-te επίθ. (φυσ.) διαθλασμένος -η-ο
refractometrie ουσ. θηλ. (φυσ.) η μέτρηση διαθλαστικότητας
refractometru, refractometre ουσ. ουδ. (φυσ.) η συσκευή που μετρά την διάθλαση
refracţie, refracţii ουσ. θηλ. (φυσ.) η διάθλαση // **indice de ~** ο διαθλαστικός δείκτης
refren, refrene ουσ. ουδ. το ρεφρέν, η επωδός
refrigera, refrigerez I. ρ. μετ. ψύχω, καταψύχω, παγώνω II. ρ. αμ. παγώνω, παράγω ψύξη, γίνομαι ψυχρός III. ρ. μέσο ψύχομαι, καταψύχομαι, αναψύχομαι
refrigerare, refrigerări ουσ. θηλ. η ψύξη, η κατάψυξη
refrigerator, refrigeratoare I. επίθ. η καταψυκτική συσκευή
refrigeraţie, refrigeraţii ουσ. θηλ. η κατάψυξη
refrigerent-ă, refrigerenţi-te επίθ. καταψυκτικός-ή-ό, ψυκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο ψυκτήρας
refringent-ă, refringenţi-te επίθ. διαθλαστικός-ή-ό
refringenţă, refringenţe ουσ. θηλ. (φυσ.) η διαθλαστικότητα
refugia, refugiez ρ. αντων. 1. προσφεύγω 2. καταφεύγω
refugiat-ă, refugiaţi-te I. επίθ. προσφυγικός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. πρόσφυγας (ο, η) // **~ politic** ο πολιτικός πρόσφυγας
refugiu, refugii ουσ. ουδ. η καταφυγή, το καταφύγιο
refula, refulez ρ. μετ. 1. απωθώ, σπρώχνω 2. αποκρούω
refulare, refulări ουσ. θηλ. 1. η απώθηση, το σπρώξιμο 2. η απόκρουση, η απομάκρυνση
refulat-ă, refulaţi-te επίθ. 1. απωθημένος-η-ο, σπρωγμένος-η-ο 2. αποκρουσμένος-η-ο, απομακρυσμένος-η-ο
refuz, refuzuri ουσ. ουδ. 1. η αποβολή 2. η άρνηση 3. η απόρριψη // **plin până la ~** κατάμεστος, φουλ
refuza, refuz ρ. μετ. 1. αρνούμαι, αρνιέμαι, απαρνιέμαι 2. απορρίπτω, αποκρούω // **insistaţi să –ţi?** επιμένετε ν'αρνείσθε; // **l-am invitat dar m-a –t** τον προσκάλεσα αλλά με αρνήθηκε
refuzare ουσ. θηλ. 1. η άρνηση, η απάρνηση, η απαρνησιά 2. η απόκρουση, η απόρριψη
regal-ă, regali-e επίθ. βασιλικός-ή-ό // (χημ.) **apă –ă** το βασιλικό ύδωρ // **suită –ă** η βασιλική συνοδεία
regalism ουσ. ουδ. (πολ.) το βασιλευόμενο πολίτευμα, ο μοναρχισμός
regalist-ă, regalişti-ste ουσ. αρσ. και θηλ. βασιλόφρονας (ο), βασιλόφρονη (η), βασιλικός-ή (ο, η), μοναρχικός-ή (ο, η)
regalitate, regalităţi ουσ. θηλ. η βασιλεία, η μοναρχία, η εξουσία του βασιλιά
regat, regate ουσ. ουδ. το βασίλειο, το ρηγάτο
regată, regate ουσ. θηλ. (αθλ.) η λεμβοδρομία, ο αγώνας δρόμου ανάμεσα σε βάρκες με πανιά ή κουπιά
regăsi, regăsesc I. ρ. μετ. ξαναβρίσκω, ανευρίσκω II. ρ. μέσο ξαναβρίσκομαι, ανευρίσκομαι // **s-au regăsit după 10 ani** ξαναβρέθηκαν μετά από 10 χρόνια
regăsire, regăsiri ουσ. θηλ. η ανεύρεση
rege, regi ουσ. αρσ. ο βασιλιάς, ο ρήγας, ο άναξ // **fiică de ~** η βασιλοπούλα // **fiu de ~** το βασιλόπουλο
regenera, regenerez I. ρ. μετ. αναγεννώ, αναζωογονώ II. ρ. μέσο αναγεννώμαι, αναζωογονούμαι
regenerare, regenerări ουσ. θηλ. 1. η αναγέννηση, η αναζωογόνηση 2. η ανάπλαση, η παλιγγενεσία 3. μτφ. η αναβλάστηση 4. η ανανέωση
regenerat-ă, regeneraţi-te επίθ. 1. αναγεννημένος -η-ο, αναζωογονημένος-η-ο 2. ανανεωμένος-η-ο
regenerator-oare, regeneratori I. επίθ. 1. αναγεννητικός-ή-ό, αναζωογονητικός-ή-ό 2. αναδημιουργικός-ή-ό, αναπλαστικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. (τεχ.) ανανεωτής, ανακαινιστής
regent-ă, regenţi-te ουσ. αρσ. και θηλ. αντιβασιλεύς -αντιβασίλισσα (ο, η)
regentă, regente επίθ. (γραμμ.) η κύρια πρόταση
regenţă, regenţe ουσ. θηλ. η αντιβασιλεία
regesc-ească, regeşti επίθ. βασιλικός-ή-ό
regeşte επίρ. 1. βασιλικά 2. μεγαλόπρεπα
regicid-ă, regicizi-de I. επίθ. βασιλοκτόνος-α-ο II. ουσ. θηλ. η βασιλοκτονία
regie, regii ουσ. θηλ. 1. η σκηνοθεσία 2. (οικον.) η διοίκηση 3. η αποκοπή 4. η διαχείριση, η επιστασία // **regia generală** η γενική διοίκηση // **regia piesei** η σκηνοθεσία του έργου
regim, regimuri ουσ. ουδ. 1. το πολίτευμα 2. το καθεστώς 3. ο κανονισμός 4. η δίαιτα // **~ parlamentar** το κοινοβουλευτικό καθεστώς // **~ social** το κοινωνικό καθεστώς // **~ vegetarian** η φυτοφαγική δίαιτα // **a ţine ~** κάνω δίαιτα, διαιτώμαι
regiment, regimente ουσ. ουδ. (στρατ.) το σύνταγμα
regină, regine ουσ. θηλ. 1. η βασίλισσα, η ρήγισσα, η άνασσα 2. η γόνιμη μέλισσα κυψέλης // **trăieşte ca o ~** ζει σα βασίλισσα
regional-ă, regionali-e επίθ. περιφερειακός-ή-ό, επαρχιακός-ή-ό
regionalism, regionalisme ουσ. ουδ. ο επαρχιωτισμός, ο τοπικισμός, το επαρχιακό λεκτικό, ο τοπικός ιδιωματισμός, η τοπική διάλεκτος
regionalist-ă, regionalişti-ste I. επίθ. επαρχιακός-ή-ό II. ουσ. αρσ. και θηλ. τοπικιστής-ίστρια (ο, η)
regionare, regionări ουσ. θηλ. ο χωρισμός σε περιφέρειες, σε περιοχές
registrator-oare, registratori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. πρωτοκολλητής-ήτρια (ο, η) (για τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα) ο υπάλληλος που είναι υπεύθυνος για το πρωτόκολλο
registratură, registraturi ουσ. θηλ. το γραφείο πρωτοκόλλησης εγγράφων, η γραμματεία
registru, registre ουσ. ουδ. 1. το βιβλίο 2. το κατάστιχο, το μητρώο, το δεφτέρι 3. το μηχάνημα στον τηλεφωνικό σταθμό που καταγράφει αυτόματα τον αριθμό του καλεσμένου τηλεφώνου // **~ de bord** το ημερολόγιο του καταστρώματος // **~ de casă** το βιβλίο του ταμείου // **~ de stare civilă** το ληξιαρχικό βιβλίο // **–ul navelor** το βιβλίο εμπορικών πλοίων // (μουσ.)

-ul vocii η έκταση της μουσικής φωνής, το διάστημα μεταξύ δύο άκρων φθόγγων
regiune, regiuni *ουσ. θηλ.* 1. η περιοχή, η περιφέρεια 2. *(ανατ.)* η χώρα 3. ο τόπος // **o ~ frumoasă** μια ωραία περιοχή
regiza, regizez *ρ. μετ.* 1. σκηνοθετώ, ανεβάζω στη σκηνή θεατρικό έργο 2. *μτφ.* προπαρασκευάζω και εκτελώ μια πράξη σε βάρος κάποιου
regizor-oare, regizori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκηνοθέτης (ο, η)
regizoral-ă, regizorali-e *επίθ.* σκηνοθετικός-ή-ό
regizorat *ουσ. ουδ.* η σκηνοθεσία
regla, reglez *ρ. μετ.* ρυθμίζω, διευθετώ, τακτοποιώ 2. κανονίζω, διακανονίζω // **a ~ aparatul de fotografiat** ρυθμίζω τη φωτογραφική μηχανή // *(στρατ.)* **a ~ tirul** κανονίζω τη βολή
reglabil-ă, reglabili-e *επίθ.* διευθετήσιμος-η-ο, τακτοποιήσιμος-η-ο, ρυθμιζόμενος-η-ο
reglaj, reglaje *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η ρύθμιση, η διευθέτηση, ο διακανονισμός
reglare, reglări *ουσ. θηλ.* η ρύθμιση, η διευθέτηση, ο διακανονισμός
reglementa, reglementez *ρ. μετ.* 1. ρυθμίζω, τακτοποιώ, διευθετώ 2. διακανονίζω, κανονίζω
reglementar-ă, reglementari-e *επίθ.* κανονικός-ή-ό
reglementare, reglementări *ουσ. θηλ.* 1. το κανόνισμα, η διευθέτηση, ο διακανονισμός 2. η ρύθμιση, η τακτοποίηση
regletă, reglete *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* ο ρυθμιστής (σε ηλεκτρική εγκατάσταση)
reglor, reglori *ουσ. αρσ.* ο ρυθμιστής
regn, regnuri *ουσ. ουδ.* το βασίλειο (ζώων, φυτών, ορυκτών) // **-ul animal** το ζωικό βασίλειο // **-ul mineral** το ορυκτό βασίλειο // **-ul vegetal** το φυτικό βασίλειο
regres, regrese *ουσ. ουδ.* 1. η οπισθοδρόμηση, η κίνηση προς τα πίσω 2. η επαναστροφή 3. η κάμψη, ο ξεπεσμός, η παρακμή 4. η έκπτωση // *(νομ.)* **acțiune în ~** η οπισθοδρομική αγωγή
regresa, regresez *ρ. αμ.* 1. οπισθοδρομώ, πηγαίνω προς τα πίσω 2. οπισθοχωρώ 3. ξεπέφτω, παρακμάζω, βρίσκομαι σε παρακμή
regresiune, regresiuni *ουσ. θηλ.* 1. η οπισθοδρόμηση, η κίνηση προς τα πίσω 2. η επαναστροφή 3. η υποχώρηση, η οπισθοχώρηση, η σύμπτυξη
regresiv-ă, regresivi-e *επίθ.* 1. οπισθοδρομικός-ή-ό 2. επαναστροφικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **derivare -ă** η οπισθοδρομική παραγωγή λέξεων // **mişcare -ă** η οπισθοδρομική κίνηση
regret, regrete *ουσ. ουδ.* 1. λύπη 2. το μετάνιωμα, η μετάνοια, η μεταμέλεια // **cu ~** με λύπη, δυστυχώς // **spre marele meu ~** για τη μεγάλη μου λύπη
regreta, regret *ρ. μετ.* 1. λυπάμαι 2. μετανοώ, μετανοιώνω, μετανιώνω, μεταμελούμαι // **cei care regretă** οι μετανοούντες
regretabil-ă, regretabili-e *επίθ.* λυπηρός-ή-ό, δυσάρεστος-η-ο // **incident ~** το λυπηρό επεισόδιο
regretat-ă, regretați-te *επίθ.* 1. αείμνηστος-η-ο 2. μακαριστόςς-ή-ό, συγχωρεμένος-η-ο 3. *μτφ.* επιθυμητός-ή-ό
regrupa, regrupez I. *ρ. μετ.* ανασυγκροτώ, ξανασυγκροτώ II. *ρ. μέσο* ανασχηματίζομαι σε συγκρότημα, ανασυγκροτούμαι
regrupare, regrupări *ουσ. θηλ.* η ανασυγκρότηση, ο ανασχηματισμός
regula, regulez *ρ. μετ.* 1. κανονίζω, διευθετώ 2. *μτφ.* τακτοποιώ, βάζω τα πράγματα στην κανονική τους θέση
regulament, regulamente *ουσ. ουδ.* 1. ο κανονισμός 2. το καταστατικό // **~ de circulație rutieră** ο κωδικός οδικής κυκλοφορίας // **~ de joc** ο κανόνας του παιχνιδιού // **~ de ordine interioară** ο κανονισμός εσωτερικής τάξεως
regulamentar-ă, regulamentari-e *επίθ.* καταστατικός-ή-ό // *(ιστ.)* **domn ~** καταστατικός ηγεμόνας (στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες)
regulare, regulări *ουσ. θηλ.* το κανόνισμα, η τακτοποίηση, το ρεγουλάρισμα
regularitate, regularități I. *ουσ. θηλ.* η κανονικότητα, η ομαλότητα, η τακτικότητα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με τακτικότητα, τακτικά
regulariza, regularizez *ρ. μετ.* κανονίζω, ρυθμίζω, διευθετώ, ρεγουλάρω, τακτοποιώ
regularizare, regularizări *ουσ. θηλ.* η ρύθμιση, η τακτοποίηση, το ρεγουλάρισμα, η διευθέτηση, ο διακανονισμός
regulat-ă, regulați-te I. *επίθ.* κανονικός-ή-ό, τακτικός -ή-ό, ομαλός-ή-ό // *(γεωμ.)* **poligon ~** το κανονικό πολύγωνο // **trăsături -e** τα κανονικά χαρακτηριστικά // *(γραμμ.)* **verbe -e** τα ομαλά ρήματα II. *επίρ.* κανονικά, ομαλά, τακτικά
regulator-oare, regulatori-oare I. *επίθ.* κανονιστικός -ή-ό, ρυθμιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρυθμιστής-ίστρια (ο, η) // *(νομ.)* **~ de competență** ο ρυθμιστής αρμοδιότητας III. *ουσ. ουδ.* ο ρυθμιστήρας, το μηχάνημα για ρύθμιση
regulă, reguli I. *ουσ. θηλ.* 1. ο κανόνας, η ρέγουλα 2. η αρχή, η τάξη // **~ de conduită** ο κανόνας διαγωγής // **~ gramaticală** ο γραμματικός κανόνας // *(μαθ.)* **~ de trei compusă** η σύνθετη μέθοδος των τριών // *(μαθ.)* **~ de trei simplă** η απλή μέθοδος των τριών II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** κατ' αρχήν, κανονικά, συνήθως // **în ~** εντάξει // **în toată regula** απολύτως εντάξει
regurgita, regurgitez *ρ. αμ.* ξερνώ, ξεχειλίζω
regurgitație, regurgitații *ουσ. θηλ.* η επιστροφή των τροφών στο στόμα απ' το στομάχι, η αναγωγή
reiat-ă, reiați-te *επίθ. (για τα υφάσματα)* 1. ριγέ, ριγωτός-ή-ό, ραβδωτός-ή-ό 2. χαρακωτός-ή-ό
Reichstag *ουσ. ουδ.* το Ράιχσταγκ, η γερμανική βουλή
reieşi pers. 3 reiese *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* απορρέει, προκύπτει, συνάγεται, βγαίνει σα συμπέρασμα // **aşadar ~ că...** συνεπώς απορρέει ότι...
reificare, reificări *ουσ. θηλ.* η εμπραγμάτωση
reimprima, reimprim *ρ. μετ.* ανατυπώνω, ξανατυπώνω
reimprimare, reimprimări *ουσ. θηλ.* η ανατύπωση
reinstala, reinstalez I. *ρ. μετ.* επανεγκαθιστώ II. *ρ. μέσο* επανεγκαθίσταμαι
reinstalare, reinstalări *ουσ. θηλ.* η επανεγκατάσταση
reinstalat-ă, reinstalați-te *επίθ.* επανεγκατεστημένος -η-ο
reintegra, reintegrez I. *ρ. μετ.* αποκαθιστώ, επανορθώνω II. *ρ. μέσο* αποκαθίσταμαι
reintegrabil-ă, reintegrabili-e *επίθ.* αποκαταστάσιμος -η-ο

reintegrare, reintegrări *ουσ. θηλ.* η αποκατάσταση, η επανόρθωση, η επαναφορά στην προηγούμενη θέση
reintegrat-ă, reintegrați-te *επίθ.* αποκατεστημένος -η-ο, επανορθωμένος-η-ο
reintra, reintru *ρ. μετ.* ξαναμπαίνω, επανεισέρχομαι
reintrare, reintrări *ουσ. θηλ.* η επανείσοδος
reintroduce, reintroduc *ρ. μετ.* 1. επανεισάγω 2. ξαναβάζω κάτι μέσα
reintroducere, reintroduceri *ουσ. θηλ.* η επανεισαγωγή
reinvita, reinvit *ρ. μετ.* επαναπροσκαλώ
reitcord *ουσ. ουδ.* το ύφασμα για αδιάβροχο πανωφόρι
reiterativ-ă, reiterativi-e *επίθ.* επαναληπτικός-ή-ό
reizbucnire, reizbucniri *ουσ. θηλ.* το ξαναξέσπασμα // ~ **a focului** η αναζωπύρωση της φωτιάς
reîmbărbăta, reîmbărbătez *ρ. μετ.* 1. επανεγκαρδιώνω 2. επανενθαρρύνω
reîmpăduri, reîmpăduresc *ρ. μετ.* αναδασώνω
reîmpădurire, reîmpăduriri *ουσ. θηλ.* η αναδάσωση
reîmpărți, reîmpart *ρ. μετ.* ξαναμοιράζω, αναδιανέμω, ανακατανέμω
reîmpărțire, reîmpărțiri *ουσ. θηλ.* το ξαναμοίρασμα, η αναδιανομή, η ανακατανομή, η εκ νέου διανομή
reîmprospăta, reîmprospătez *ρ. μετ.* 1. φρεσκάρω 2. ανακαινίζω, ανανεώνω 3. *μτφ.* υπενθυμίζω
reînarma, reînarmez I. *ρ. μετ.* επανεξοπλίζω II. *ρ. μέσο* επανεξοπλίζομαι
reînarmare, reînarmări *ουσ. θηλ.* ο επανεξοπλισμός
reînălța, reînalț I. *ρ. μετ.* επανεξυψώνω II. *ρ. μέσο* επανεξυψώνομαι
reînălțare, reînălțări *ουσ. θηλ.* η επανεξύψωση
reîncadra, reîncadrez *ρ. μετ.* 1. ξαναπλαισιώνω 2. ξαναπροσλαμβάνω
reîncadrare, reîncadrări *ουσ. θηλ.* 1. το ξαναπλαισίωμα 2. η επαναπρόσληψη
reîncarna, reîncarnez I. *ρ. μετ.* μετενσαρκώνω, μετενσωματώνω II. *ρ. μέσο* μετενσαρκούμαι, μετενσωματώνομαι, μετεμψυχώνομαι
reîncarnare, reîncarnări *ουσ. θηλ.* η μετενσάρκωση, η μετενσωμάτωση
reîncălzi, reîncălzesc *ρ. μετ.* ξαναζεσταίνω, αναθερμαίνω, ξαναθερμαίνω, αναθάλπω
reîncălzire, reîncălziri *ουσ. θηλ.* το ξαναζέσταμα, η αναθέρμανση
reîncepe, reîncep I. *ρ. μετ.* ξαναρχίζω II. *ρ. αμ.* ξαναρχινώ
reîncepere, reînceperi *ουσ. θηλ.* το ξαναρχίνισμα
reînchega, reîncheg *ρ. μετ.* 1. ξαναπήζω 2. *μτφ.* ξαναφτιάχνω
reînchegare, reînchegări *ουσ. θηλ.* 1. το ξαναπήξιμο 2. *μτφ.* το ξαναφτιάξιμο
reînchide, reînchid *ρ. μετ.* ξανακλείνω, κλείνω εκ νέου
reînchidere, reînchideri *ουσ. θηλ.* το ξανακλείσιμο, το κλείδωμα εκ νέου
reînchiria, reînchiriez *ρ. μετ.* ξανανοικιάζω
reînchiriere, reînchirieri *ουσ. θηλ.* το ξανανοίκιασμα
reîncânta, reîncânt *ρ. μετ.* ξαναγοητεύω
reîncorpora, reîncorporez *ρ. μετ.* 1. επανενσωματώνω 2. *(στρατ.)* ανακατατάσσω στο στρατό
reîncorporare, reîncorporări *ουσ. θηλ.* 1. η επανενσωμάτωση 2. *(στρατ.)* η επανακατάταξη στο στρατό
reînfășura, reînfășor *ρ. μετ.* ξανατυλίγω
reînfășurare, reînfășurări *ουσ. θηλ.* το ξανατύλιγμα
reînființa, reînființez *ρ. μετ.* επανιδρύω, ανασυσταίνω, ξαναφτιάχνω
reînființare, reînființări *ουσ. θηλ.* η επανίδρυση, η ανασύσταση, το ξαναφτιάξιμο
reînflori, reînfloresc *ρ. μετ.* ξανανθίζω, αναθάλλω
reînflorire, reînfloriri *ουσ. θηλ.* το ξανάνθισμα
reînmugurire, reînmuguriri *ουσ. θηλ.* η αναβλάστηση
reînnoi, reînnoiesc I. *ρ. μετ.* ανανεώνω, ανακαινίζω II. *ρ. μέσο* ανανεώνομαι, γίνομαι κατ' επανάληψη, επαναλαμβάνομαι
reînnoire, reînnoiri *ουσ. θηλ.* 1. το ανανέωμα, η ανανέωση, η ανακαίνιση 2. η παλιγγενεσία
reînnoit-ă, reînnoiți-te *επίθ.* ανανεωμένος-η-ο, ανακαινισμένος-η-ο
reînsănătoși, reînsănătoșesc *ρ. μέσο* αναρρώνω, συνέρχομαι
reînsănătoșire, reînsănătoșiri *ουσ. θηλ.* η ανάρρωση, η επαναπόκτηση της υγείας
reînscăuna, reînscăunez I. *ρ. μετ.* επανενθρονίζω, επανεγκαθιστώ σε θρόνο II. *ρ. μέσο* επανενθρονίζομαι, επανεγκαθίσταμαι σε θρόνο
reînscăunare, reînscăunări *ουσ. θηλ.* η επανενθρόνιση
reînscriere, reînscrieri *ουσ. θηλ.* η μετεγγραφή, η νέα εγγραφή
reînsufleți, reînsuflețesc I. *ρ. μετ.* 1. αναζωογονώ, αναψύχω 2. αναζωπυρώνω II. *ρ. μέσο* 1. αναζωογονούμαι 2. αναζωπυρώνομαι
reînsuflețire, reînsuflețiri *ουσ. θηλ.* η αναζωγόνηση, η αναζωπύρωση, η επανεμψύχωση
reîntineri, reîntineresc I. *ρ. αμ.* 1. ξανανιώνω 2. *μτφ.* αναβλασταίνω II. *ρ. μετ.* ξανανιώνω κάποιον, ξαναδίνω τα νιάτα, τη νεότητα
reîntinerire, reîntineriri *ουσ. θηλ.* 1. το ξανάνιωμα 2. *μτφ.* η αναβλάστηση
reîntinerit-ă, reîntineriți-te *επίθ.* ξανανιωμένος-η-ο
reîntâlni, reîntâlnesc I. *ρ. μετ.* ξανασυναντώ, ξαναντάμώνω II. *ρ. μέσο* ξανασυναντιέμαι, ξαναντάμώνομαι
reîntâlnire, reîntâlniri *ουσ. θηλ.* η ξανασυνάντηση, η ξαναντάμωση, το ξαναντάμωμα
reîntoarce, reîntorc *ρ. μέσο* 1. επανέρχομαι, ξανάρχομαι 2. ξαναγυρίζω 3. αναφαίνομαι // **a se ~ în trecut** επιστρέφω στο παρελθόν, ανατρέχω, κάνω αναδρομή
reîntoarcere, reîntoarceri *ουσ. θηλ.* 1. η επιστροφή, το ξαναγύρισμα, ο γυρισμός 2. η επάνοδος
reîntregi, reîntregesc *ρ. μετ.* ολοκληρώνω εκ νέου
reîntregire, reîntregiri *ουσ. θηλ.* η εκ νέου ολοκλήρωση
reîntrema, reîntremez *ρ. μέσο* ανακτώ τις δυνάμεις μου, δυναμώνω, αναλαμβάνω
reîntremare, reîntremări *ουσ. θηλ.* 1. η ανάρρωση, η ανάκτηση υγείας 2. το δυνάμωμα, η βελτίωση υγείας
reîntremat-ă, reîntremați-te *επίθ.* 1. ενδυναμωμένος-η-ο 2. αποκατεστημένος-η-ο
reîntrupa, reîntrupez I. *ρ. μετ.* επανενσαρκώνω II. *ρ. μέσο* 1. επανενσαρκώνομαι 2. ξαναπαίρνω πάλι συγκεκριμένο σχήμα
reînverzi pers. 3 reînverzește *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ξαναπρασινίζω, αναθάλλω

reînverzire, reînverziri *ουσ. θηλ.* το ξαναπρασίνισμα
reînvia, reînvii I. *ρ. μετ.* αναζωογονώ, ξαναδίνω ζωή, ζωογονώ II. *ρ. αμ.* 1. ξαναζωντανεύω, αναζωογονούμαι 2. ξαναζώ, αναβιώνω
reînviat-ă, reînviaţi-te *επίθ.* ξαναζωντανεμένος-η-ο, αναζωογονημένος-η-ο, αναβιωμένος-η-ο
reînviere, reînvieri *ουσ. θηλ.* η αναζωογόνηση, η αναβίωση, το ξαναζωντάνεμα, η ζωογόνηση
rejansă, rejanse *ουσ. θηλ.* η ρεζάνσα
rejet, rejeturi *ουσ. ουδ.* 1. η απόρριψη 2. η απόκρουση
rejudeca, rejudec *ρ. μετ. (νομ.)* ξαναδικάζω, επανεκδικάζω
rejudecare, rejudecări *ουσ. θηλ. (νομ.)* η επανεκδίκαση, η εκ νέου δίκη
relansa, relansez I. *ρ. μετ.* επαναπροωθώ, ξαναλανσάρω, επανεκτοξεύω, αναρρίπτω II. *ρ. αμ.* αυξάνω τη μίζα σε τυχερό παιχνίδι
relansare, relansări *ουσ. θηλ.* η επαναπροώθηση (το ξαναλανσάρισμα), η επανεκτόξευση; η ανάρριψη
relaş, relaşuri *ουσ. ουδ.* 1. η διακοπή 2. η αργία θεάτρου 3. η ανάπαυση
relata, relatez *ρ. μετ.* αναφέρω, μνημονεύω, εκθέτω, αφηγούμαι // **a ~ din memorie** απομνημονεύω
relatare, relatări *ουσ. θηλ.* 1. η αναφορά, η μνημόνευση, η έκθεση 2. η αφήγηση, η εξιστόρηση // **-a faptelor** η αφήγηση των γεγονότων
relativ-ă, relativi-e I. *επίθ.* 1. αναφορικός-ή-ό 2. σχετικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **pronume ~** η αναφορική αντωνυμία // **propoziţie -ă** η αναφορική πρόταση // **mişcare -ă** η σχετική κίνηση II. *προθ. έκφρ.* **relativ la...** σχετικά με..., αναφορικά με...
relativism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* θεωρία της σχετικότητας
relativist-ă, relativişti-ste I. *επίθ.* σχετικοκρατικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο σχετικιστής, η σχετικίστρια
relativitate *ουσ. θηλ.* η σχετικότητα // **teoria relativităţii** η θεωρία της σχετικότητας
relativiza, relativizez I. *ρ. μετ.* σχετικοποιώ II. *ρ. μέσο* σχετικοποιούμαι
relaţie, relaţii I. *ουσ. θηλ.* 1. η σχέση 2. η αναφορά 3. η πληροφορία // **relaţii diplomatice** οι διπλωματικές σχέσεις // **relaţii culturale** οι πολιτιστικές σχέσεις // **relaţii de producţie** οι παραγωγικές σχέσεις // **în ~ cu...** σε σχέση με..., σε σύγκριση με... II. *ρημ. έκφρ.* **a da relaţii** δίνω πληροφορίες
relaxa, relaxez I. *ρ. μετ.* 1. ξεκουράζω, αναπαύω 2. χαλαρώνω, ξετεντώνω, εκτονώνω II. *ρ. μέσο* 1. ξεκουράζομαι, αναπαύομαι 2. ρηλαξάρω 3. *μτφ.* ησυχάζω
relaxant-ă, relaxanţi-te *επίθ.* 1. αναπαυτικός-ή-ό 2. χαλαρωτικός-ή-ό
relaxare, relaxări *ουσ. θηλ.* 1. η ξεκούραση, η ανάπαυση 2. το ρηλάξ, η χαλάρωση 3. η εκτόνωση, το ξετέντωμα
relaxat-ă, relaxaţi-te *επίθ.* 1. χαλαρός-ή-ό, χαλαρωμένος-η-ο 2. ρηλαξαρισμένος-η-ο 3. ξετεντωμένος-η-ο
releu, relee *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. το ρελέ τηλεπικοινωνίας στην τηλεόραση και ράδιο, ο ηλεκτρονόμος 2. ο σταθμός αναμεταδόσεως παραγγελμάτων στις αυτόματες εγκαταστάσεις ή στο σύστημα τηλεπικοινωνίας
releva, relev *ρ. μετ.* 1. εξαίρω, φανερώνω, καταδεικνύω, τονίζω 2. εξυψώνω, θέτω σε φως, υπογραμμίζω, προσδιορίζω
relevant-ă, relevanţi-te *επίθ.* 1. καταδεικτικός-ή-ό, φανερωτικός-ή-ό, αποκαλυπτικός-ή-ό, εκδηλωτικός -ή-ό 2. εξυψωτικός-ή-ό, προσδιοριστικός-ή-ό 3. εξέχων-ουσα-ον
relevare, relevări υπογράμμιση, η εξύψωση, ο έπαινος, η ανύψωση
releveu, relevee *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η καταγραφή οικοδομικού έργου
relicvă, relicve *ουσ. θηλ.* 1. το λείψανο, το απομεινάρι, το κειμήλιον 2. το ίχνος
relief, reliefuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το ανάγλυφο 2. η φυσική διαμόρφωση εδάφους // **a scoate în ~** βγάζω σε ανάγλυφο, ποιώ έκδηλον, βγάζω σε προεξοχή, υπογραμμίζω II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** σε ανάγλυφο
reliefa, reliefez I. *ρ. μετ.* εξυψώνω, αναδεικνύω, τονίζω, υπογραμμίζω II. *ρ. μέσο* αναδεικνύομαι, ανορθώνομαι, διακρίνομαι, προεξέχω
reliefare, reliefări *ουσ. θηλ.* η ανύψωση, η εξύψωση, το ανέβασμα, η ανάδειξη
reliefat-ă, reliefaţi-te *επίθ.* προεξέχων-ουσα-ον, αναδεδειγμένος-η-ο, ξεχωριστός-ή-ό, έκδηλος-η-ο
religie, religii *ουσ. θηλ.* η θρησκεία
religios-oasă, religioşi-oase *επίθ.* 1. θρησκευτικός -ή-ό 2. θρησκευόμενος-η-ο, θρήσκος-α-ο
religiozitate *ουσ. θηλ.* 1. η θρησκευτικότητα 2. η ευσέβεια
relon *ουσ. ουδ.* το ρελόν (είδος συνθετικού υφάνσιμου νήματος)
relua, reiau *ρ. μετ.* 1. επαναλαμβάνω, ξαναπαίρνω 2. ξαναρχίζω
reluare, reluări *ουσ. θηλ.* η επανάληψη, η ανάκτηση // **-a tratativelor** η επανάληψη των διαπραγματεύσεων // **în ~** κατ' επανάληψιν
remaia, remaiez *ρ. μετ.* 1. μαντάρω 2. καρικώνω // **a ~ ciorapul** μαντάρω την κάλτσα
remaiat *ουσ. ουδ.* το μαντάρισμα, το καρίκωμα // **a da ciorapii la ~** δίνω τις κάλτσες για μαντάρισμα
remaiere, remaieri *ουσ. θηλ.* το μαντάρισμα
remaieză, remaieze *ουσ. θηλ.* η μανταρίστρα
remanent-ă, remanenţi-te *επίθ.* ο παραμένων, η παραμένουσα, το παραμένον
remanenţă, remanenţe *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η μόνιμη υστέρηση
remania, remaniez *ρ. μετ.* ανασχηματίζω, τροποποιώ, επιδιορθώνω
remaniabil-ă, remaniabili-e *επίθ.* τροποποιήσιμος -η-ο, επιδιορθώσιμος-η-ο, επανορθώσιμος-η-ο
remaniere, remanieri *ουσ. θηλ.* 1. ο ανασχηματισμός 2. η επιδιόρθωση 3. η τροποποίηση // **-a guvernului** ο ανασχηματισμός της κυβέρνησης
remarca, remarc I. *ρ. μετ.* 1. παρατηρώ, σημειώνω, επισημαίνω 2. διακρίνω II. *ρ. μέσο* 1. αναδεικνύομαι, διακρίνομαι 2. εξέχω, διαπρέπω
remarcabil-ă, remarcabili-e I. *επίθ.* 1. διάσημος-η -ο, διαπρεπής-ής-ές, αξιοσημείωτος-η-ο, αξιοπρόσεκτος-η-ο 2. ξεχωριστός-ή-ό, έξοχος-η -ο, αξιόλογος-η-ο II. *επίρ.* 1. διαπρεπώς, έξοχα, αξιόλογα 2. επιφανώς, αξιοσημείωτα

remarcă, remarci *ουσ. θηλ.* η παρατήρηση, η σημείωση, η επισήμανση
remărita, remărit *ρ. μέσο (για γυναίκα)* ξαναπαντρεύομαι
remăsurare, remăsurări *ουσ. θηλ.* η ανακαταμέτρηση, η αναμέτρηση
remedia, remediez *ρ. μετ.* 1. διορθώνω, επιδιορθώνω 2. θεραπεύω
remediabil-ă, remediabili-e *επίθ.* 1. διορθώσιμος-η-ο 2. θεραπεύσιμος-η-ο
remediere, remedieri *ουσ. θηλ.* 1. η διόρθωση, το διόρθωμα 2. η απάλειψη των σφαλμάτων
remediu, remedii *ουσ. ουδ.* 1. το μέσον διορθώσεως, η λύση 2. το φάρμακο
rememora, rememorez *ρ. μετ.* αναμιμνήσκω, ενθυμίζω, αναθυμούμαι, αναπολώ, ανακαλώ στη μνήμη
rememorare, rememorări *ουσ. θηλ.* η ανάμνηση, η αναθύμηση, η αναπόληση, η ενθύμηση, η θύμηση, το αναθύμημα
rememorativ-ă, rememorativi-e *επίθ.* αναμνηστικός -ή-ό
remi *ουσ. ουδ.* το ραμί
remilitariza, remilitarizez *ρ. μετ.* αναστρατιωτικοποιώ, αναδιοργανώνω το στρατό μιας χώρας
remilitarizare, remilitarizări *ουσ. θηλ.* η στρατιωτική αναδιοργάνωση
reminiscență, reminiscențe *ουσ. θηλ.* 1. η ανάμνηση, η ενθύμηση 2. το υπόλειμμα, το απομεινάρι
remite, remit *ρ. μετ.* 1. επιδίδω, εγχειρίζω, παραδίδω, διαβιβάζω 2. *(για χρέος)* απαλλάσσω, συγχωρώ
remitent, remitenți *ουσ. αρσ.* ο επιδίδων, ο παραδίνων
remitere, remiteri *ουσ. θηλ.* η επίδοση, η παράδοση στα χέρια κάποιου
remiza, remizez *ρ. αμ.* έχω ισοπαλία στο σκάκι
remizare, remizări *ουσ. θηλ.* η ισοπαλία, το ρεμί (σκάκι)
remiză, remize *ουσ. θηλ.* 1. το ρεμί, η ισοπαλία στο σκάκι 2. η έκπτωση στο εμπόριο, η αμοιβή εργασίας στο εμπόριο ανάλογα με τις πωλήσεις 3. το αμαξοστάσιο, το υπόστεγο για μηχανές
remizier-ă, remizieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (εμπορ.)* ο, η υπάλληλος εμπορίου που πληρώνεται ανάλογα με τις πωλήσεις που έκανε
remobila, remobilez *ρ. μετ.* επανεπιπλώνω
remonta, remontez I. *ρ. μετ.* 1. ξανανεβαίνω, ανυψώνομαι 2. ξαναμοντάρω II. *ρ. μέσο* αναλαμβάνω δυνάμεις, συνέρχομαι
remontant-ă, remontanți-te *επίθ.* ενισχυτικός-ή-ό
remontare, remontări *ουσ. θηλ.* 1. το ξαναμοντάρισμα 2. η ενίσχυση
remontoar, remontoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το χορδιστήρι
remorca, remorchez *ρ. μετ.* 1. ρυμουλκώ, αναδένω και σύρω πίσω από μένα 2. προσδένω 3. ανελκύω, ανασύρω
remorcaj, remorcaje *ουσ. ουδ.* η ρυμούλκηση, η ανάδεση πλοίου, η ανέλκυση
remorcare, remorcări *ουσ. θηλ.* η ρυμούλκηση, η ανάδεση πλοίου
remorcă, remorci I. *ουσ. θηλ.* η ρεμούλκα, η ρυμούλκα II. *επιθ. έκφρ.* **la** ~ ρυμουλκημένος-η-ο // **a fi la remorca cuiva** είμαι ρυμουλκημένος από κάποιον
remorcher, remorchere *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το ρυμουλκό (πλοίο)
remunera, remunerez *ρ. μετ.* 1. ανταμείβω 2. πληρώνω, ανταποδίνω 3. μισθοδοτώ, πληρώνω αμοιβή για εργασία
remunerare, remunerări *ουσ. θηλ.* 1. η αμοιβή, η ανταμοιβή 2. η ανταπόδοση // ~ **a muncii** η ανταμοιβή της εργασίας
remunerație, remunerații *ουσ. θηλ.* 1. η ανταμοιβή, η αμοιβή, η πληρωμή της εργασίας, ο μισθός 2. η ανταπόδοση
remușcare, remușcări *ουσ. θηλ.* 1. η τύψη, η ένοχη συνείδηση 2. η λύπη, η μεταμέλεια
ren, reni *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τάρανδος, ο ρέννος
renal-ă, renali-e *επίθ.* νεφρικός-ή-ό // **insuficiență** **-ă** η νεφρική ανεπάρκεια
renan-ă, renani-e *επίθ.* ρηνανικός-ή-ό (στο Ρήνο ποταμό)
Renania *ουσ. θηλ.* η Ρηνανία
renascentist-ă, renascentiști-ste *επίθ.* αναγεννησιακός-ή-ό (σχετικά με την Αναγέννηση)
renaște, renasc *ρ. αμ.* 1. αναγεννώ, αναγεννώμαι, αναγεννιέμαι, ξαναγεννιέμαι 2. αναζωογονούμαι, αναβιώνω, ξαναζωντανεύω
renaștere, renașteri *ουσ. θηλ.* 1. η αναγέννηση 2. η αναβίωση, η ζωογόνηση, το ξαναζωντάνεμα // ~ **a naturii** η αναγέννηση της φύσης // ~ **italiană** η Ιταλική Αναγέννηση
renăscător-oare, renăscători-oare I. *επίθ.* αναγεννητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναγεννητής-ήτρια (ο, η)
renăscut-ă, renăscuți-te *επίθ.* αναγεννημένος-η-ο, ξαναγεννημένος-η-ο // **mă simt cu totul ~** αισθάνομαι ολότελα αναγεννημένος
renega, reneg *ρ. μετ.* 1. αρνούμαι, απαρνούμαι, αρνιέμαι, απαρνιέμαι 2. αποστατώ, αποκηρύσσω
renegare, renegări *ουσ. θηλ.* η απάρνηση, η απαρνησιά, η αποστασία, η αλλαξοπιστία, η αποκήρυξη
renegat-ă, renegați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. απαρνητής-ήτρια (ο, η), αποστάτης-άτρια (ο, η) 2. αρνησίθρησκος-η (ο, η) 3. αρνησίδοξος-η (ο, η)
renete *επίθ.* // **mere** ~ ένα είδος μήλων (κίτρινα -πορτοκαλιά)
renghi, renghiuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η φάρσα, το αστείο // **a juca cuiva un** ~ παίζω σε κάποιον μια φάρσα (εξαπατώ κάποιον)
renglotă, renglote *ουσ. θηλ.* η ρεγκλότα (η ποικιλία δαμασκηνιάς και ο καρπός της)
reniform-ă, reniformi-e *επίθ.* νεφροειδής-ής-ές
reniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ρένιο (χημικό στοιχείο όμοιο με την πλατίνα)
renova, renovez *ρ. μετ.* ανακαινίζω, ανανεώνω
renovare, renovări *ουσ. θηλ.* 1. η ανακαίνιση, η ανανέωση 2. η αναμόρφωση
renovat-ă, renovați-te *επίθ.* ανακαινισμένος-η-ο, ανανεωμένος-η-ο
renovator-oare, renovatori-oare I. *επίθ.* ανακαινιστικός-ή-ό, ανανεωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανακαινιστής-ίστρια (ο, η)
renta pers. 3 rentează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. φέρω εισόδημα, αποφέρω, αποδίδω κέρδος 2. φέρνω πρόσοδο 3. *(οικ.)* αξίζει τον κόπο // **nu rentează** δεν συμφέρει
rentabil-ă, rentabili-e *επίθ.* 1. αποδοτικός-ή-ό, προσοδοφόρος-α(ος)-ο, επικερδής-ής-ές 2.

επωφελής-ής-ές, πλουτοφόρος-ος-ο, παραγωγικός -ή-ό, πλουτοπαραγωγικός-ή-ό

rentabilitate, rentabilităţi *ουσ. θηλ.* η αποδοτικότητα, η απόδοση κέρδους

rentă, rente *ουσ. θηλ.* 1. η πρόσοδος 2. το εισόδημα, το έσοδο, ο πόρος // **renta feudală** η φεουδαρχική πρόσοδος// *(οικον.)* **renta funciară** η έγγειος πρόσοδος // **renta viageră** η ισόβια πρόσοδος

rentier-ă, rentieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισοδηματίας (ο, η)

renume *ουσ. ουδ.* 1. η φήμη, η δόξα 2. η διασημότητα 3. η διάδοση // **savant de ~ mondial** ο επιστήμονας παγκόσμιας φήμης

renumit-ă, renumiţi-te *επίθ.* ονομαστός-ή-ό, διάσημος-η-ο, φημισμένος-η-ο, ξακουστός-ή-ό, δοξασμένος-η-ο, περίφημος-η-ο // **a fi ~** φημίζομαι // **tutunuri -e** τα περίφημα καπνά

renunţa, renunţ *ρ. αμ.* 1. παραιτούμαι 2. εγκαταλείπω θεληματικά θέση, αξίωμα ή δικαίωμα 3. στερούμαι 4. παύω να δείχνω ενδιαφέρον για κάτι // **a ~ la călătorie** παραιτούμαι του ταξιδιού

renunţare, renunţări *ουσ. θηλ.* 1. η παραίτηση, η αποποίηση 2. η θεληματική εγκατάλειψη δικαιωμάτων ή αξιώματος

renură, renuri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η εγκοπή, η αυλακιά, η ράβδωση

reocupa, reocup *ρ. μετ.* 1. ανακαταλαμβάνω 2. ξαναπαίρνω

reocupare, reocupări *ουσ. θηλ.* 1. η ανακατάληψη 2. το ξαναπάρσιμο

reordonanţa, reordonanţez *ρ. μετ.* ξαναδίνω διαταγή πληρωμής

reordonanţare, reordonanţări *ουσ. θηλ.* η νέα διαταγή πληρωμής

reorganiza, reorganizez *ρ. μετ.* αναδιοργανώνω

reorganizare, reorganizări *ουσ. θηλ.* η αναδιοργάνωση // **-a învăţământului** η αναδιοργάνωση της παιδείας

reorganizator-oare, reorganizatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναδιοργανωτής-ώτρια (ο, η)

reostat, reostate *ουσ. ουδ. (φυσ.)* ο ρεοστάτης

repaos *ουσ. ουδ.* ιδ. repaus

repara, repar *ρ. μετ.* 1. διορθώνω, επιδιορθώνω 2. επισκευάζω , σιάζω 3. επανορθώνω // **a ~ o greşeală** διορθώνω λάθος

reparabil-ă, reparabili-e *επίθ.* 1. διορθώσιμος-η-ο, επιδιορθώσιμος-η-ο 2. επανορθώσιμος-η-ο

reparare, reparări *ουσ. θηλ.* 1. η διόρθωση, το διόρθωμα, η επιδιόρθωση 2. η επανόρθωση, το σιάξιμο, η επισκευή

reparat *ουσ. ουδ.* 1. η επιδιόρθωση, η διόρθωση 2. η επανόρθωση 3. η επισκευή

reparator-oare, reparatori-oare I. *επίθ.* 1. επιδιορθωτικός-ή-ό, διορθωτικός-ή-ό 2. επανορθωτικός-ή-ό 3. επισκευαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιδιορθωτής-ώτρια (ο, η), διορθωτής -ώτρια (ο, η), επανορθωτής-ώτρια (ο, η)

reparatoriu-ie, reparatorii *επίθ.* ιδ. reparator

reparaţie, reparaţii *ουσ. θηλ.* 1. η επισκευή, η επιδιόρθωση, η διόρθωση, το διόρθωμα 2. η επανόρθωση 3. το μερεμέτι 4. η αποζημίωση 5. *μτφ.* η ικανοποίηση // **reparaţii capitale** οι κεφαλαιώδεις επισκευές // **reparaţii de război** οι πολεμικές αποζημιώσεις

repartitor, repartitoare *ουσ. ουδ.* ο διανεμητής (στον τηλεφωνικό σταθμό για αλλαγή των συνδέσεων)

repartiţie, repartiţii *ουσ. θηλ.* 1. η διανομή, η κατανομή, η διαμοίραση, η μοιρασιά 2. ο διορισμός (η τοποθέτηση σε υπηρεσία) // **~ teritorială** ο αναδασμός

repartiza, repartizez *ρ. μετ.* 1. διανέμω, κατανέμω, μοιράζω, διαμοιράζω 2. διορίζω

repartizare, repartizări *ουσ. θηλ.* 1. η διανομή, η κατανομή, η διαμοίραση 2. ο διορισμός

repartizat-ă, repartizaţi-te *επίθ.* διανεμημένος-η-ο, κατανεμημένος-η-ο, διαμοιρασμένος-η-ο // **-e într-un mod egal** κατανεμημένα ισομερώς

repartizor, rapertizoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο διανεμητής

repasare, repasări *ουσ. θηλ.* το ξαναπέρασμα

repatria, repatriez I. *ρ. μέσο* επαναπατρίζομαι II. *ρ. μετ.* επαναπατρίζω

repatriere, repatrieri *ουσ. θηλ.* ο επαναπατρισμός, η επανεγκατάσταση στην πατρίδα

repaus, repausuri *ουσ. ουδ.* 1. η ξεκούραση, το ρεπό, η ανάπαυση, η ανάπαυλα, η διακοπή, η σχόλη 2. η ακινησία // **~ duminical** η κυριακάτικη αργία // *(βιολ.)* **~ mamar** η ανάπαυση του θηλασμού

repauza, repauzez I. *ρ. μέσο* ξεκουράζομαι, αναπαύομαι II. *ρ. αμ.* 1. λυτρώνομαι, πεθαίνω 2. κείμαι (επί νεκρών)

repede, repezi I. *επίθ.* 1. γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό 2. ταχύς-εία-ύ II. *επίρ.* 1. γρήγορα, γοργώς 2. ταχέως // **cât mai ~ posibil** όσο το δυνατό πιο γρήγορα // **mă întorc ~** επιστρέφω γρήγορα // **zboară ~** πετάει γρήγορα

repejor *επίρ. (οικ.)* κάπως γρήγορα

reper, repere *ουσ. ουδ.* 1. το σημείο, το σημάδι, το σημάδεμα 2. το διακριτικό γνώρισμα, η επισήμανση 3. *μτφ.* το είδος, το αντικείμενο // **punct de ~** το σημείο για αναγνώριση (για επισήμανση)

repera, reperez *ρ. μετ.* σημαδεύω, σημειώνω, επισημαίνω

reperare, reperări *ουσ. θηλ.* η σήμανση, το σημάδεμα, η επισήμανση, το μαρκάρισμα

reperat-ă, reperaţi-te *επίθ.* σημαδεμένος-η-ο, επισημασμένος-η-ο

repercusiune, repercusiuni *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση 2. η συνέπεια, το επακολούθημα, το επακόλουθο, η επακολούθηση, η έμμεση επίδραση

repercuta pers. 3 repercutează *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αντανακλώμαι, έχω συνέπειες, έρχομαι σαν έμμεσο αποτέλεσμα

repercutare, repercutări *ουσ. θηλ.* η αντανάκλαση, η επακολούθηση

repercutat-ă, repercutaţi-te *επίθ.* αντανακλασμένος -η-ο

repertoar, repertoare *ουσ. ουδ.* ιδ. repertoriu

repertoriu, repertorii *ουσ. ουδ.* 1. το ρεπερτόριο 2. το ευρετήριο 3. το δραματολόγιο 4. ο αλφαβητικός κατάλογος

repeta, repet I. *ρ. μετ.* 1. επαναλαμβάνω 2. ξανακάνω, ξαναλέω κάτι II. *ρ. μέσο* επαναλαμβάνομαι

repetabil-ă, repetabili-e *επίθ.* επαναληπτικός-ή-ό

repetabilitate *ουσ. θηλ.* η επαναληπτικότητα, η δυνατότητα επανάληψης

repetare, repetări *ουσ. θηλ.* 1. η επανάληψη 2. η προγύμναση
repetat-ă, repetați-te I. *επίθ.* 1. επανειλημμένος-η-ο 2. εξακολουθητικός-ή-ό II. *επίρ.* επανειλημμένα
repetent-ă, repetenți-te I. *επίθ.* στάσιμος-η-ο, απροβίβαστος-η-ο // **a lăsa** ~ αφήνω απροβίβαστο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μετεξεταστέος-α (ο, η)
repetenție, repetenții *ουσ. θηλ.* ο μή προβιβασμός, η μη προαγωγή
repetitiv-ă, repetitivi-e *επίθ.* επαναληπτικός-ή-ό
repetitor-oare, repetitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* προγυμναστής-άστρια (ο, η)
repetiție, repetiții *ουσ. θηλ.* 1. η επανάληψη 2. η δοκιμή, η πρόβα, η δοκιμαστική εκτέλεση // ~ **generală** η γενική δοκιμαστική εκτέλεση // **a face** ~ κάνω επανάληψη // **armă cu** ~ το επαναληπτικό όπλο // **de** ~ επαναληπτικός-ή-ό
repezeală, repezeli I. *ουσ. θηλ.* 1. η βιασύνη, η γρηγοράδα, η γοργότητα, η γρηγοροσύνη 2. η ταχύτητα 3. *μτφ.* η φούρια II. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ βιαστικά, στα πεταχτά, επί τροχάδην, με γρηγοράδα
repezi, reped I. *ρ. μέσο* 1. χυμώ, χιμίζω, ορμώ 2. πηγαίνω γρήγορα, πετιέμαι // **mă reped până la librărie** πετιέμαι μέχρι το βιβλιοπωλείο // **se -ră la noi** όρμησαν σε μας 3. *μτφ.* φέρνομαι παράφορα (βίαια) II. *ρ. μετ.* 1. κακομεταχειρίζομαι 2. φέρνομαι σκληρά απέναντι σε κάποιον, αποπαίρνω
repeziciune, repeziciuni I. *ουσ. θηλ.* 1. η γρηγοράδα, η βια, η σπουδή 2. η ταχύτητα 3. η παραφορά II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ γρήγορα
repeziș, repezișuri *ουσ. ουδ.* 1. η βιαιότητα, το βίαιο, η ορμητικότητα, η ορμή 2. *μτφ.* ο απότομος τρόπος
repezit-ă, repeziți-te II. *επίθ.* 1. βιαστικός-ή-ό, βίαιος -η-ο, παράφορος-η-ο 2. ορμητικός-ή-ό, επιθετικός -ή-ό, απότομος-η-ο, φουρκισμένος-η-ο II. *επίρ.* βίαια, βιαστικά, απότομα, επιθετικά, ορμητικά, παράφορα
replanta, replantez *ρ. μετ.* ξαναφυτεύω
replantare, replantări *ουσ. θηλ.* η αναφύτευση, το ξαναφύτεμα, η ξαναφύτευση
replia, repliez I. *ρ. μετ.* 1. ξαναδιπλώνω 2. *(στρατ.)* συμπτύσσω, ανασυντάσσω II. *ρ. μέσο* 1. *(στρατ.)* συμπτύσσομαι, υποχωρώ, οπισθοχωρώ
replica, replic *ρ. μετ.* αποκρίνομαι, ανταπαντώ
replică, replici I. *ουσ. θηλ.* η απόκριση, η ανταπάντηση // **a fi tare în replici** είναι ισχυρός σε αποκρίσεις // **dreptul de** ~ το δικαίωμα αποκρίσεως II. *επιρ. έκφρ.* **fără** ~ χωρίς απόκριση
repliere, replieri *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η σύμπτυξη, η ανασύνταξη, η υποχώρηση // **de** ~ υποχωρητικός -ή-ό
repopula, repopulez *ρ. μετ.* ανακατοικώ, ανεποικίζω
repopulare, repopulări *ουσ. θηλ.* η ανακατοίκηση, ο ανεποικισμός
repopulat-ă, repopulați-te *επίθ.* ανακατοικημένος-η-ο
report, reporturi *ουσ. ουδ.* η μεταφορά // **din** ~ εκ μεταφοράς
reporta, reportez *ρ. μετ.* μεταφέρω, κάνω μεταφορά ποσού
reportaj, reportaje *ουσ. ουδ.* το ρεπορτάζ
reportare, reportări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταφορά 2. η μετακίνηση από έναν τόπο σε άλλο
reporter-ă, reporteri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρεπόρτερ (ο, η), ο ανταποκριτής, ο δημοσιογράφος
reporteraș, reporterași *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο ρεπορτεράκος
reportericesc-ească, reporterícești *επίθ.* δημοσιογραφικός-ή-ό, ανταποκριτικός-ή-ό
repovesti, repovestesc *ρ. μετ.* ξαναφηγούμαι, αναδιηγούμαι
repovestire, repovestiri *ουσ. θηλ.* η επαναφήγηση, η αναδιήγηση, η επανάληψη της διήγησης
repovestit-ă, repovestiți-te *επίθ.* επαναφηγημένος -η-ο, αναδιηγημένος-η-ο
reprehensibil-ă, reprehensibili-e *επίθ.* αξιόμεμπτος -η-ο, αξιοκατάκριτος-η-ο, αξιοκατηγόρητος-η-ο
reprehensiune, reprehensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μορφή, η κατσάδα, το κατσάδιασμα 2. η επίπληξη
represalii *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα αντίποινα, οι καταπιέσεις, οι καταστολές 2. η εφαρμογή πιεστικών μέτρων
represibil-ă, represibili-e *επίθ.* κατασταλτικός-ή-ό
represiune, represiuni *ουσ. θηλ.* η καταστολή, η κατάπνιξη, η περιστολή, οι διώξεις
represiv-ă, represivi-e *επίθ.* κατασταλτικός-ή-ό, περισταλτικός-ή-ό
reprezenta, reprezint *ρ. μετ.* 1. παρασταίνω, παριστάνω, απεικονίζω, αναπαριστάνω, αναπαρασταίνω 2. επροσωπώ, αντιπροσωπεύω
reprezentant-ă, reprezentanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντιπρόσωπος (ο, η), εκπρόσωπος (ο, η) // ~ **al poporului** ο αντιπρόσωπος του λαού // ~ **diplomatic** ο διπλωματικός αντιπρόσωπος
reprezentanță, reprezentanțe *ουσ. θηλ.* η αντιπροσωπεία, η εκπροσώπηση // ~ **comercială** η εμπορική αντιπροσωπεία// ~ **națională** εθνική αντιπροσωπεία
reprezentare, reprezentări *ουσ. θηλ.* 1. η αντιπροσώπευση, η αναπαράσταση, η εκπροσώπηση, η παράσταση 2. η ανάπλαση, η απεικόνιση // ~ **topografică** η τοπογραφική αναπαράσταση // **cheltuieli de** ~ τα έξοδα παραστάσεως // ~ **proporțională** η ανάλογη εκπροσώπηση
reprezentativ-ă, reprezentativi-e I. *επίθ.* αντιπροσωπευτικός-ή-ό // **sistem** ~ το αντιπροσωπευτικό σύστημα II. *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η αντιπροσωπευτική ομάδα του σωματείου, της χώρας, κ.λ.π.
reprezentație, reprezentații *ουσ. θηλ.* 1. η παράσταση 2. η απεικόνιση 3. το θέαμα
reprima, reprim *ρ. μετ.* καταστέλλω, καταπνίγω
reprimare, reprimări *ουσ. θηλ.* η καταστολή, η κατάπνιξη
reprimi, reprimesc *ρ. μετ.* ξαναδέχομαι, ξαναποδέχομαι
reprimire, reprimiri *ουσ. θηλ.* η επαναποδοχή, η λήψη εκ νέου, η νέα παράληψη
reprivatiza, reprivatizez *ρ. μετ.* επανιδιωτικοποιώ
reprivatizare, reprivatizări *ουσ. θηλ.* η επανιδιωτικοποίηση
repriză, reprize I. *ουσ. θηλ. (αθλ.)* 1. το ημίχρονο 2. η επανάληψη 3. το διάλειμμα II. *επιρ. έκφρ.* **în reprize** κατά διαλείμματα (από καρό σε καιρό), κατ' επανάληψιν
reproba, reprob *ρ. μετ.* αποδοκιμάζω, κατακρίνω, επικρίνω

reprobabil-ă, reprobabili-e *επίθ.* αξιοκατάκριτος-η -ο, αξιοκατηγόρητος-η-ο, αξιόμεμπτος-η-ο, ψεκτός-ή-ό, καταδικαστέος-α-ο
reprobare, reprobări *ουσ. θηλ.* 1. η επίκριση, η κατάκριση, η αποδοκιμασία 2. ο ψόγος, η μομφή
reprobator-oare, reprobatori-oare I. *επίρ.* αποδοκιμαστικός-ή-ό II. *επίρ.* αποδοκιμαστικά
reprobațiune, reprobațiuni *ουσ. θηλ.* η αποδοκιμασία, η απόρριψη, η μη έγκριση
reproducător-oare, reproducători-oare *επίθ.* αναπαραγωγικός-ή-ό, αναπαραγωγός-ός-όν
reproduce, reproduc I. *ρ. μετ.* 1. αναπαράγω 2. απεικονίζω, αναπαριστάνω 3. αναδημοσιεύω 4. αποδίδω επακριβώς // **ziarele reproduc** οι εφημερίδες αναδημοσιεύουν II. *ρ. μέσο* 1. αναπαράγομαι, αναδημιουργούμαι 2. αναγεννώμαι, πολλαπλασιάζομαι, πληθύνομαι 3. αναφαίνομαι
reproducere, reproduceri *ουσ. θηλ.* 1. η αναπαραγωγή 2. η απεικόνιση 3. η αναπαράσταση 4. η απομίμηση 5. ο πολλαπλασιασμός // **~ asexuată** η αναπαραγωγή χωρίς το σεξ // **-a interzisă** η αναπαραγωγή απαγορεύεται
reproductibil-ă, reproductibili-e *επίθ.* αναπαραγωγικός-ή-ό
reproducție, reproducții *ουσ. θηλ. (οικον.)* 1. η αναπαραγωγή 2. ο πολλαπλασιασμός (ζωντανών οργανισμών) // **~ lărgită** η διευρυμένη αναπαραγωγή // **~ simplă** η απλή αναπαραγωγή
reprofila, reprofilez *ρ. μετ.* αλλάζω το προφίλ
reprofilare, reprofilări *ουσ. θηλ.* η αλλαγή του προφίλ
reprograma, reprogramez *ρ. μετ.* αναπρογραμματίζω
reproș, reproșuri *ουσ. ουδ.* 1. η μομφή, η κατηγορία, η παρατήρηση 2. η επίρριψη, η επίπληξη
reproșa, reproșez *ρ. μετ.* 1. μέμφομαι, επιπλήττω, ψέγω, κατηγορώ 2. επιρρίπτω 3. κατσαδιάζω, απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις // **ea i-a -t purtarea** αυτή του κατηγόρησε τη διαγωγή
reproșabil-ă, reproșabili-e *επίθ.* ψεκτός-ή-ό, αξιόμεμπτος-η-ο
reptilă, reptile *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* το ερπετό, τα ερπετά
republica, republic *ρ. μετ.* αναδημοσιεύω, επανεκδίδω
republican-ă, republicani-e I. *επίθ.* δημοκρατικός -ή-ό, ρεπουμπλικάνικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* δημοκράτης-ισσα (ο, η), ρεπουμπλικάνος-α (ο, η)
republicanism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο εκδημοκρατισμός, το δημοκρατικό καθεστώς (πολίτευμα)
republică, republici *ουσ. θηλ. (πολ.)* η δημοκρατία
repudia, repudiez *ρ. μετ.* 1. αποπέμπω, αποβάλλω 2. παραιτούμαι, αρνούμαι, αποποιούμαι
repudiere, repudieri *ουσ. θηλ.* 1. η αποπομπή, η αποβολή 2. η αποποίηση 3. η άρνηση, η απαρνησιά // **-a unei moșteniri** η αποποίηση μιας κληρονομιάς
repugna pers. 3 repugnă *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* απαρέσκω, εμπνέω αποστροφή, προξενώ αηδία
repugnant-ă, repugnanți-te *επίθ. (αρχ.)* απεχθής-ής -ές, αποτρόπαιος-α-ο, σιχαμερός-ή-ό, αηδιαστικός -ή-ό
repugnanță *ουσ. θηλ. (αρχ._* η αποστροφή, η απέχθεια, ο αποτροπιασμός, η αηδία, η σιχαμάρα
repulsie, repulsii *ουσ. θηλ.* η αποστροφή, η απέχθεια, το σίχαμα, η αηδία, ο αποτροπιασμός, η αντιπάθεια // **a avea ~** αποτροπιάζομαι
repulsiune *ουσ. θηλ.* ιδ. repulsie
repune, repun *ρ. μετ.* επαναθέτω, ανατοποθετώ // **a ~ în drepturi** επαναθέτω στα δικαιώματα
repunere, repuneri *ουσ. θηλ.* η επαναθέτηση, η ανατοποθέτηση
repurta, repurtez *ρ. μετ.* επιτυχαίνω, επιτυγχάνω, πετυχαίνω, σημειώνω επιτυχία
repurtat-ă, repurtați-te *επίθ.* επιτυχημένος-η-ο
reputat-ă, reputați-te *επίθ.* φημισμένος-η-ο, περίφημος-η-ο, διάσημος-η-ο, ξακουστός-ή-ό, ονομαστός-ή-ό
reputație, reputații *ουσ. θηλ.* 1. η φήμη, η υπόληψη, η καλή ή κακή φήμη, το όνομα 2. η δόξα // **cu ~** με όνομα // **de proastă ~** δύσφημος-η-ο, δυσώνυμος-η-ο
reputațiune *ουσ. θηλ.* ιδ. reputație
resciziune, resciziuni *ουσ. θηλ. (νομ.)* η ακύρωση
rescript, rescripte *ουσ. ουδ. (νομ.)* το αυτοκρατορικό διάταγμα
resemna, resemnez *ρ. μέσο* 1. παραιτούμαι υπέρ του άλλου, υποτάσσομαι στη μοίρα 2. εκδηλώνω αγογγυσία, ανέχομαι μετά καρτερίας, υπομένω
resemnare, resemnări *ουσ. θηλ.* η υποταγή στη μοίρα, η αγογγυσία, η καρτερία
resemnat-ă, resemnați-te *επίθ.* αγόγγυστος-η-ο, καρτερικός-ή-ό, υπομονετικός-ή-ό, υποταγμένος -η-ο στη μοίρα
resentiment, resentimente *ουσ. ουδ.* η μνησικακία, το μίσος, η έχθρα, η εχθρότητα, η αντιπάθεια
resimți, resimt I. *ρ. μετ.* αισθάνομαι, νιώθω // **a ~ lipsa** νιώθω την έλλειψη (την απουσία) II. *ρ. μέσο* 1. υφίσταμαι τις συνέπειες 2. υποβάλλομαι σε κάτι // **a se ~ după cutremur** υφίσταται τις συνέπειες (μετά απ' το σεισμό)
resorbi pers. 3 resoarbe *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* απορροφάται, αναρροφάται
resorbție, resorbții *ουσ. θηλ.* η αναρρόφηση, η απορρόφηση
resorcină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ρεσορκίνη (οργανική ουσία σαν φωτογραφικός εμφανιστής)
resort, resoarte *ουσ. ουδ.* 1. η αρμοδιότητα 2. η δικαιοδοσία 3. το τμήμα, ο τομέας // **asta nu e de -ul meu** αυτό δεν είναι της αρμοδιότητάς μου // **autoritate de ~** η αρμόδια αρχή // **a fi de -ul cuiva** είναι της αρμοδιότητας κάποιου
resort, resorturi *ουσ. ουδ.* 1. το ελατήριο 2. *μτφ.* το κίνητρο
resortisant, resortisanți *ουσ. αρσ. (λογ.)* ο διαμένων σε ξένο κράτος
respect, respecte *ουσ. ουδ.* ο σεβασμός, το σέβας, τα σέβη, τα σεβάσματα, το σέβασμα // **-ele mele** τα σέβη μου // **a ține pe cineva la ~** βάζω κάποιον να έχει σεβασμό // **plin de ~** γεμάτος σεβασμό
respecta, respect I. *ρ. μετ.* σέβομαι, κρατώ σεβασμό, τηρώ τον σεβασμό // **a ~ regulile de circulație** τηρώ τους κανόνες της κυκλοφορίας // **a nu ~** παραβαίνω, δεν τηρώ σεβασμό II. *ρ. μέσο* σέβομαι, έχω σεβασμό // **a se ~ unul pe altul** σέβονται ο ένας τον άλλο
respectabil-ă, respectabili-e I. *επίθ.* σεβαστός-ή-ό, σεβάσμιος-α-ο, αξιοσέβαστος-η-ο II. *επίρ.* σεβάσμια, σεβασμίως, αξιοσέβαστα
respectabilitate *ουσ. θηλ.* η σεβασμιότητα

respectare, respectări *ουσ. θηλ.* το σέβασμα, ο σεβασμός, η τήρηση σεβασμού // **~ a unui tratat** η τήρηση της συνθήκης

respectat-ă, respectați-te *επίθ.* σεβαστός-ή-ό, σεβασμένος-η-ο

respectiv-ă, respectivi-e I. *επίθ.* 1. αντίστοιχος-η-ο, σχετικός-ή-ό 2. αμοιβαίος-α-ο 3. λεγάμενος-η-ο II. *επίρ.* αντίστοιχα, αμοιβαίως

respectuos-oasă, respectuoşi-oase I. ευσεβής-ής-ές, ευλαβής-ής-ές, με σεβασμό II. *επίρ.* ευσεβάστως, ευλαβώς

respingător-oare, respingători-oare I. *επίθ.* 1. αποκρουστικός-ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο 2. απωθητικός -ή-ό, αποτρόπαιος-α-ο 2. αντιπαθητικός-ή-ό, αηδής -ής-ές, βδελυρός-ή-ό, απαίσιος-ια-ιο // **pompă aspiratoare-respingătoare** η αναρροφητική -απωθητική αντλία II. *επίρ.* 1. αποκρουστικά, αποτροπαίως 2. αηδώς, αντιπαθητικά, βδελυρά, απαίσια

respinge, resping *ρ. μετ.* 1. αποκρούω, απωθώ, απορρίπτω 2. αντικρούω, ανασκευάζω // **a ~ acuzațiile** αντικρούω τις κατηγορίες // **a ~ atacul** αποκρούω την επίθεση // **a ~ propunerile** απορρίπτω τις προτάσεις

respingere, respingeri *ουσ. θηλ.* 1. η απόκρουση, η απώθηση, η απόρριψη 2. η αντίκρουση, η απομάκρυνση, η ανασκευή, η αναίρεση

respira, respir *ρ. αμ.* 1. αναπνέω, εισπνέω και εκπνέω 2. *μτφ.* ξεκουράζομαι, ανασαίνω

respirabil-ă, respirabili-e *επίθ.* αναπνευστός-ή-ό

respirare, respirări *ουσ. θηλ.* ιδ. respirație

respirator-oare, respiratori-oare *επίθ.* αναπνευστικός-ή-ό // *(ανατ.)* **aparat ~** το αναπνευστικό σύστημα

respirație, respirații *ουσ. θηλ.* 1. η αναπνοή, η ανάσα, η ανασεμιά, η πνοή 2. ο ανασασμός // **~ artificială** η τεχνητή αναπνοή // **operă de largă ~** το μεγαλόπνοο έργον

responsabil-ă, responsabili-e I. *επίθ.* 1. υπεύθυνος -η-ο 2. υπόλογος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπεύθυνος-η (ο, η)

responsabilitate, responsabilități *ουσ. θηλ.* 1. η ευθύνη 2. η υποχρέωση

rest, resturi *ουσ. ουδ.* 1. το υπόλοιπο, τα ρέστα, το κατάλοιπο 2. το απομεινάρι, το υπόλειμμα, το λείψανο 3. το λοιπό // **şi ~ul** και τα ρέστα, και τα λοιπά // **cere şi ~ul** ζητάει και τα ρέστα // **îi rămânea un ~ de respect** του έμενε ένα κατάλοιπο σεβασμού

restabili, restabilesc I. *ρ. μετ.* 1. αποκατασταίνω, αποκαθιστώ, παλινορθώνω 2. ανορθώνω 3. αναστηλώνω // **a ~ circulația** αποκαθιστώ την κυκλοφορία II. *ρ. μέσο* 1. αποκαθίσταμαι 2. ζωογονούμαι 3. αναστηλώνομαι 4. αναρρώνω, αναλαμβάνω

restabilire, restabiliri *ουσ. θηλ.* 1. η αποκατάσταση, η παλινόρθωση, η ανόρθωση 2. η ανάρρωση 3. η αναστήλωση // **~ a relațiilor diplomatice** η αποκατάσταση των διπλωματικών σχέσεων

restant-ă, restanți-te *επίθ.* 1. εναπομένων-ουσα-ον 2. ανεξόφλητος-η-ο, αξόφλητος-η-ο // **credit ~** η ανεξόφλητη πίστωση // **post-restant** το πόστ-ρεστάν

restanță, restanțe *ουσ. θηλ.* 1. το εναπομένον 2. το υπόλοιπο // **am două examene ~** έχω δύο εξετάσεις ως υπόλοιπο // **vă plătesc restanța peste o lună** θα σας πληρώσω το υπόλοιπο μετά από ένα μήνα

restanțier-ă, restanțieri-e *επίθ.* 1. εναπομένων-ουσα -ον, υπόλοιπος-η-ο 2. καθυστερούμενος-η-ο

restaura, restaurez *ρ. μετ.* 1. αναστηλώνω, ανακαινίζω, παλινορθώνω 2. επανενθρονίζω 3. επισκευάζω, επιδιορθώνω 4. αποκαθιστώ

restaurant, restaurante *ουσ. ουδ.* 1. το ρεστοράν, το εστιατόριο 2. το μαγειρείο // **proprietar de ~** ο εστιάτορας, ο ιδιοκτήτης εστιατορίου

restaurare, restaurări *ουσ. θηλ.* 1. η αναστήλωση, η ανακαίνιση, η παλινόρθωση 2. η αποκατάσταση 3. η επανενθρόνιση 3. η επιδιόρθωση

restaurator-oare, restauratori-oare I. *επίθ.* 1. αναστηλωτικός-ή-ό, ανακαινιστικός-ή-ό 2. ανορθωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναστηλωτής-ώτρια (ο, η), ανακαινιστής-ίστρια (ο, η)

restaurație, restaurații *ουσ. θηλ.* 1. η αναστήλωση, η ανακαίνιση, η παλινόρθωση 2. η αποκατάσταση 3. η επανενθρόνιση 4. η επιδιόρθωση, η επισκευή

resteu, resteie *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. η καθεμία από τις δύο μπάρες ανάμεσα στις οποίες τοποθετείται ο λαιμός των ζώων στο ζυγό // **a lua cu -l** συμπεριφέρομαι με τραχύ τρόπο σε κάποιον

restitui, restitui *ρ. μετ.* 1. επιστρέφω, γυρίζω 2. επαναδίδω, ανταποδίνω, αποδίδω // **a ~ banii** επιστρέφω τα χρήματα

restituire, restituiri *ουσ. θηλ.* 1. η επιστροφή, το γύρισμα 2. η επαναπόδοση, η απόδοση, η ανταπόδοση

restituție, restituții *ουσ. θηλ.* **ιδ.** restituire

restrânge, restrâng I. *ρ. μετ.* 1. περιορίζω, περιστέλλω 2. συμπτύσσω, ελαττώνω, μικραίνω II. *ρ. μέσο* περιορίζομαι, συμμαζεύομαι

restrângere, restrângeri *ουσ. θηλ.* 1. ο περιορισμός, η περιστολή 2. η σύμπτυξη

restrâns-ă, restrânşi-se *επίθ.* περιορισμένος-η-ο, στενός-ή-ό, λιγοστός-ή-ό // **în cerc ~** σε στενό κύκλο

restrictiv-ă, restrictivi-e I. *επίθ.* περιοριστικός-ή-ό, κατασταλτικός-ή-ό II. *επίρ.* περιοριστικά

restricție, restricții I. *ουσ. θηλ.* 1. ο περιορισμός, η περιστολή, η καταστολή 2. το συμμάζεμα II. *επιρ. έκφρ.* **fără restricții** χωρίς περιορισμούς (χωρίς περιστολές)

restringent-ă, restringenți-te *επίθ.* συσταλτικός-ή -ό, υποσταλτικός-ή-ό

restrişte, restrişti *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συμφορά, η κακομοιριά // **în vremuri de ~** σε καιρούς συμφοράς, σε δύσκολη κατάσταση

restructura, restructurez *ρ. μετ.* ανασυγκροτώ, ανασυσταίνω, αναδιοργανώνω, αναδιαρρυθμίζω

restructurare, restructurări *ουσ. θηλ.* η ανασυγκρότηση, η ανασύσταση, η αναδιοργάνωση, η αναδιαρρύθμιση

resurecție, resurecții *ουσ. θηλ.* η ανάσταση, η αναβίωση, η αναγέννηση, το ξαναζωντάνεμα

resursă, resurse *ουσ. θηλ.* το μέσο, ο πόρος // **resurse de forțe de muncă** τα μέσα της εργατικής δύναμης // **resurse interne** τα εσωτερικά μέσα (οι εσωτερικές δυνατότητες) // **resurse naturale** οι φυσικοί πόροι

resuscita, resuscitez *ρ. μετ.* 1. ανασταίνω, ξαναζωντανεύω, ξαναφέρνω στη ζωή 2. ανανεώνω

resuscitare, resuscitări *ουσ. θηλ.* 1. η ανάσταση, το ξαναζωντάνεμα 2. η ανανέωση
reşedinţă, reşedinţe I. *ουσ. θηλ.* η διαμονή, η έδρα // **a-şi avea reşedinţa** εδρεύω II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** της έδρας, που εδρεύει // **localitate de ~** ο τόπος που εδρεύει, όπου έχει την έδρα
reşou, reşouri *ουσ. ουδ.* 1. το καμινέτο 2. το φορητό φουρνάκι
reşută, reşute *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η υποτροπή, η νέα πτώση, το ξαναπέσιμο
retăbăcire, retăbăciri *ουσ. θηλ.* το ξανάργασμα, η αναβυρσοδέψηση
retehnologiza, retehnologizez *ρ. μετ.* *(τεχ.)* επανατεχνολογώ
retenţie, retenţii *ουσ. θηλ.* η συγκράτηση, η κατακράτηση // *(νομ.)* **drept de ~** το δικαίωμα συγκράτησης
retenţiune *ουσ. θηλ.* ιδ. retenţie
retevei, reteveie *ουσ. ουδ.* *(λαϊκ.)* το κοντό κομμάτι ξύλου
reteza, retez *ρ. μετ.* 1. αποκόβω, κόβω 2. τεμαχίζω, κόβω τα άκρα // *έκφρ.* **a-i ~ unghiile** του κόβω τα νύχια (κάνω κάποιον ακίνδυνο) 3. στρογγυλαίνω, στρογγυλεύω // *έκφρ.* **a-l ~ scurt** τον κόβω κοντό (του περιορίζω τις αξιώσεις)
retezare, retezări *ουσ. θηλ.* η αποκοπή, το κόψιμο, η αποτομή, η περικοπή
retezat-ă, retezaţi-te *επίθ.* κομμένος, περικομμένος-η-ο
retezătură, retezături *ουσ. θηλ.* το κοψίδι, η κοψιά, η κόψη, το κόψιμο, το στρογγυλοκόψιμο
reticent-ă, reticenţi-te *επίθ.* αποσιωπητικός-ή-ό, συγκρατητός-ή-ό
reticenţă, reticenţe *ουσ. θηλ.* η αποσιώπηση, η παρασιώπηση, η συγκράτηση
reticul, reticule *ουσ. ουδ.* το μικρό δίκτυο
reticular-ă, reticulari-e *επίθ.* δικτυωτός-ή-ό
reticulat-ă, reticulaţi-te *επίθ.* δικτυοειδής-ής-ές
retină, retine *ουσ. θηλ.* ο αμφιβληστροειδής χιτώνας του ματιού
retinită, retinite *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η αρρώστια του αμφιβληστροειδούς χιτώνα
retipări, retipăresc *ρ. μετ.* 1. ανατυπώνω, ξανατυπώνω 2. αναδημοσιεύω
retipărit-ă, retipăriţi-te *επίθ.* ξανατυπωμένος-η-ο, ανατυπωμένος-η-ο, αναδημοσιευμένος-η-ο
retipărire, retipăriri *ουσ. θηλ.* 1. η ανατύπωση, η ξανατύπωση, η αναδημοσίευση 2. η επανέκδοση
retopi, retopesc *ρ. μετ.* ανατήκω, ξαναλειώνω, ξαναχύνω
retopire, retopiri *ουσ. θηλ.* η ανάτηξη, το ξαναλειώσιμο, το ξαναχύσιμο
retopit-ă, retopiţi-te *ουσ. θηλ.* αναλειωμένος-η-ο, ξαναλειωμένος-η-ο, ξαναχυτός-ή-ό
retor, retori *ουσ. αρσ.* ο ρήτορας
retoric-ă, retorici-ce I. *επίθ.* ρητορικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η ρητορεία, η ρητορική // **figură de ~ă** το ρητορικό σχήμα
retorism *ουσ. ουδ.* η ρητορεία
retoroman-ă, retoromani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ρετορωμαίος-α (ο, η), λατινικός πληθυσμός στην Ελβετία II. *επίθ.* ρετορωμαϊκός-ή-ό
retorsiune, retorsiuni *ουσ. θηλ.* η αντιστροφή, η αντιπληρωμή // **de ~** αντίστροφος-η-ο
retortă, retorte *ουσ. θηλ.* ο κώθωνας // **cărbune de ~** το κωθονοκάρβουνο, το κάρβουνο από καθίζημα στον πάτο του κώθονα
retracta, retractez I. *ρ. μετ.* αναιρώ, αποσύρω, αρνούμαι, αποδοκιμάζω II. *ρ. μέσο* 1. απαρνιέμαι, επανέρχομαι 2. συμμαζεύομαι, συστέλλομαι (μυς)
retractare, retractări *ουσ. θηλ.* 1. η απάρνηση, η αναίρεση, η άρνηση, η απαρνησιά 2. η απόκρουση
retracţie, retracţii *ουσ. θηλ.* 1. η συστολή 2. η αποδοκιμασία, η απόκρουση 3. η απαρνησιά
retrage, retrag I. *ρ. μετ.* 1. αποσύρω, τραβώ προς τα πίσω, αποτραβώ 2. ανακαλώ // **a-şi ~ acţiunea** αποσύρω τη μήνυση // **a-şi ~ cuvintele** ανακαλώ τα λόγια μου II. *ρ. μέσο* 1. αποσύρομαι, αποτραβιέμαι 2. υπαναχωρώ, οπισθοδρομώ 3. *στρατ.* υποχωρώ, οπισθοχωρώ, απομακρύνομαι // **duşmanul s-a retras în tabăra sa** ο εχθρός αποσύρθηκε στο στρατόπεδό του // **îmi permiteţi să mă retrag** μου επιτρέπετε ν'αποτραβηχτώ // **s-a retras în mănăstire** αποσύρθηκε στο μοναστήρι
retragere, retrageri *ουσ. θηλ.* 1. η αποτράβηξη, η αποχώρηση, η υποχώρηση, η οπισθοχώρηση, η υπαναχώρηση 2. η ανάκληση 3. *(στρατ.)* η αποστρατεία // **~ cu torţe** η λαμπαδηφορία, η λαμπαδηδρομία // **~ din asociaţie** η αποχώρηση απ' την εταιρεία // **a bate în ~** υποχωρώ, ενδίδω, οπισθοχωρώ // **de ~** υποχωρητικός-ή-ό // **în ~** εν αποστρατεία
retransmisie, retransmisii *ουσ. θηλ.* η αναμεταβίβαση, η αναμετάδοση
retransmite, retransmit *ρ. μετ.* αναμεταδίδω, αναμεταβιβάζω
retransmitere, retransmiteri *ουσ. θηλ.* η αναμεταβίβαση, η αναμετάδοση
retras-ă, retraşi-se *επίθ.* 1. αποτραβηγμένος-η-ο, αποσυρμένος-η-ο 2. απόμερος-η-ο, παράμερος -η-ο, απόκεντρος-η-ο // **~ de lume** απόκοσμος-η -ο, μόνος-η-ο, μονάχος-η-ο
retrata, retratez *ρ. μετ.* 1. επεξεργάζομαι ξανά 2. αναδιαπραγματεύομαι 3. φροντίζω εκ νέου
retratare, retratări *ουσ. θηλ.* 1. η εκ νέου επεξεργασία 2. η αναδιαπραγμάτευση 3. η νέα φροντίδα 4. η επανεξέταση
retrăi, retrăiesc *ρ. μετ.* αναβιώ, ξαναζώ
retrăire, retrăiri *ουσ. θηλ.* η αναβίωση, το ξαναζωντάνεμα
retribui, retribui *ρ. μετ.* 1. ανταμείβω, αμείβω 2. μισθοδοτώ 3. πληρώνω // **a fi -t** ανταμείβομαι, είμαι πληρωμένος
retribuire, retribuiri *ουσ. θηλ.* η ανταμοιβή, η αμοιβή, η πληρωμή // **-a muncii** η αμοιβή της εργασίας
retribuţie, retribuţii *ουσ. θηλ.* 1. η αμοιβή, η ανταμοιβή, ο μισθός, η πληρωμή 2. η ανταπόδοση
retrimite, retrimit *ρ. μετ.* ξαναστέλνω, επιστρέφω
retrimitere, retrimiteri *ουσ. θηλ.* η εκ νέου αποστολή, η επιστροφή
retroactiv-ă, retroactivi-e I. *επίθ.* 1. οπισθενεργός-ός -ό 2. αναδρομικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. οπισθενεργώς 2. αναδρομικά // **este valabil ~** ισχύει αναδρομικά
retroactivitate, retroactivităţi *ουσ. θηλ.* 1. η οπισθενέργεια 2. η αναδρομικότης
retroceda, retrocedez *ρ. μετ.* επαναχωρώ, επιστρέφω
retrocedare, retrocedări *ουσ. θηλ.* η υπαναχώρηση, η επιστροφή
retrocesiune, retrocesiuni *ουσ. θηλ.* η υπαναχώρηση, η επιστροφή, ο γυρισμός

retrograd-ă, retrograzi-de *επίθ.* 1. οπισθοδρομικός -ή-ό 2. καθυστερημένος-η-ο
retrograda, retrogradez I. *ρ. μετ.* 1. υποβιβάζω σε βαθμό, μειώνω το βαθμό 2. τοποθετώ σε κατώτερη μοίρα ή θέση II. *ρ. αμ.* οπισθοδρομώ, πηγαίνω προς τα πίσω, υποβιβάζω σε βαθμό
retrogradare, retrogradări *ουσ. θηλ.* η υποβίβαση, ο υποβιβασμός
retrogradaţie, retrogradaţii *ουσ. θηλ.* ο υποβιβασμός, η οπισθοδρόμηση, η κίνηση προς τα πίσω
retrospectiv-ă, retrospectivi-e I. *επίθ.* αναδρομικός -ή-ό // **expoziţie** –**ă** η αναδρομική έκθεση II. *επίρ.* αναδρομικά // **a privi** ~ κοιτάζω αναδρομικά
retrospectivă, retrospective *ουσ. θηλ.* η αναδρομή // **povestiri şi** ~ διηγήματα και αναδρομή
retrospecţiune, retrospecţiuni *ουσ. θηλ.* η ανασκόπηση, η ματιά στο παρελθόν, το προς τα πίσω βλέμμα
retroversiune, retroversiuni *ουσ. θηλ.* η μετάφραση από τη μητρική γλώσσα σε άλλη
retrovizor, retrovizoare *ουσ. ουδ.* το οπισθοσκόπιον, ο καθρέφτης του αυτοκινήτου
retur, retururi *ουσ. ουδ.* 1. ο γυρισμός, το γύρισμα, η επιστροφή 2. η επάνοδος // *(αθλ.)* **tur şi** ~ ο γύρος και ο δεύτερος γύρος
returna, returnez *ρ. μετ.* γυρίζω, επιστρέφω
returnare, returnări *ουσ. θηλ.* το γύρισμα, η επιστροφή
retuş, retuşuri *ουσ. θηλ.* 1. το ρετούς, το ρετουσάρισμα 2. το διόρθωμα, η επιδιόρθωση
retuşa, retuşez *ρ. μετ.* ρετουσάρω, επιδιορθώνω
retuşare, retuşări *ουσ. θηλ.* το ρετουσάρισμα
reţea, reţele *ουσ. θηλ.* 1. το δίκτυο, το δίχτυ 2. το σύμπλεγμα // ~ **de distribuţie** το δίκτυο διανομής // ~ **de sârmă** το συρματόπλεγμα
reţetă, reţete *ουσ. θηλ.* η συνταγή // **reţeta medicală** η ιατρική συνταγή
reţinător, reţinătoare *ουσ. ουδ.* ο συγκρατητήρας
reţine, reţin I. *ρ. μετ.* 1. συγκρατώ, κρατώ καλά, βαστάω 2. δεσμεύω, κατακρατώ 3. *μτφ.* ενθυμούμαι 4. καπαρώνω, αγκαζάρω // **am reţinut numărul lui de telefon** έχω συγκρατήσει τον αριθμό του δικού του τηλεφώνου // **nu vreau să vă reţin** δε θέλω να σας συγκρατήσω II. *ρ. μέσο* συγκρατιέμαι, απέχω, δεν ανακατεύομαι
reţinere, reţineri *ουσ. θηλ.* 1. η συγκράτηση, η κράτηση, η κατακράτηση 2. η συστολή, η επιφυλακτικότητα, η εγκράτεια, η εφεκτικότητα
reţinut-ă, reţinuţi-te *επίθ.* 1. συγκρατημένος-η-ο, συνεσταλμένος-η-ο, εφεκτικός-ή-ό 2. πιασμένος -η-ο, κρατημένος-η-ο, αγκαζέ
reumatic-ă, reumatici-ce *επίθ.* *(ιατρ.)* ρευματικός-ή-ό
reumatism, reumatisme *ουσ. ουδ.* ο ρευματισμός
reumatismal-ă, reumatismali-e *επίθ.* ρευματώδης -ης-ες
reumatolog-ă, reumatologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο ρευματολόγος γιατρός
reumple, reumplu I. *ρ. μετ.* ξαναγεμίζω II. *ρ. μέσο* (μόνο Μετοχή) γεμισμένος
reuni, reunesc I. *ρ. μετ.* 1. συνενώνω, ενώνω 2. συνάζω, μαζεύω, συναθροίζω II. *ρ. μέσο* 1. συνενώνομαι, ενώνομαι 2. συνάζομαι, μαζεύομαι, συναθροίζομαι 3. συγκεντρώνομαι
reunire, reuniri *ουσ. θηλ.* 1. η συνένωση, η ένωση 2. το μάζεμα, η συνάθροιση, η συγκέντρωση, η σύναξη
reuniune, reuniuni *ουσ. θηλ.* 1. η συνένωση, η σύναξη, η συνεδρίαση, η συγκέντρωση 2. η ομήγυρη, ο όμιλος 3. η συνάθροιση, η συνέλευση // ~ **ilegală** η παρασυναγωγή
reuşi, reuşesc I. *ρ. αμ.* 1. επιτυγχάνω, πετυχαίνω 2. ευδοκιμώ, προκόβω, προοδεύω 3. προκάνω, τελεσφορώ, φτάνω στο στόχο μου // **lucrarea mi-a** –**t** το έργο μου πέτυχε II. *ρ. μετ.* κατορθώνω, καταφέρνω, κάνω κάτι καλά, φέρνω κάτι σε καλό τέλος
reuşit-ă, reuşiţi-te *επίθ.* 1. επιτυχής-ής-ές, πετυχημένος-η-ο 2. ευδόκιμος-η-ο, αποδοτικός -ή-ό // **expresii** –**e** οι πετυχημένες εκφράσεις
reuşită, reuşite *ουσ. θηλ.* 1. η επιτυχία, η επίτευξη, η πραγματοποίηση 2. η ευόδωση, η επιτυχημένη διεξαγωγή, η αίσια έκβαση 3. η ευδοκίμηση 4. το κατόρθωμα
reutila, reutilez *ρ. μετ.* ανεφοδιάζω με σύνεργα, μηχανές, κ.λ.π., επανατεχνολογώ τη βιομηχανική μονάδα
revaccina, revaccinez *ρ. μετ.* αναδαμαλίζω, επανεμβολιάζω
revaccinare, revaccinări *ουσ. θηλ.* ο αναδαμαλισμός, ο επανεμβολιασμός
revalida, revalidez *ρ. μετ.* *(λογ.)* επανεπικυρώνω, δίνω νέα εγκυρότητα σε κάτι
revalorifica, revalorific *ρ. μετ.* επαναξιοποιώ, αξιοποιώ εκ νέου
revalorificare, revalorificări *ουσ. θηλ.* 1. η επαναξιοποίηση, η εκ νέου αξιοποίηση 2. η αναβάθμιση
revaloriza, revalorizez *ρ. μετ.* *(οικον.)* ανατιμώ, ανυψώνω την αξία ενός πράγματος
revalorizare, revalorizări *ουσ. θηλ.* η ανατίμηση, η ύψωση της αξίας // ~ **a monedei naţionale** η ανατίμηση του εθνικού νομίσματος
revanşa, revanşez *ρ. μέσο* 1. ρεβανσάρω, παίρνω τη ρεβάνς 2. ανταποδίνω 3. *μτφ.* αντεκδικούμαι, πληρώνω με το ίδιο νόμισμα
revanşard-ă, revanşarzi-de I. *επίθ.* ρεβανσιστικός -ή-ό, αντεκδικητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρεβανσιστής-στρια (ο, η)
revanşă, revanşe *ουσ. θηλ.* η ανταπόδοση, η ρεβάνς, η αντεκδίκηση // **în** ~ σε αντάλλαγμα // **spirit de** ~ το πνεύμα αντεκδίκησης / ρεβάνς
revanşism *ουσ. ουδ.* ο ρεβανσισμός
revărsa, revărs I. *ρ. μέσο* 1. ξεχειλίζω, χύνομαι έξω 2. πλημμυρίζω // **a se** ~ **de ziuă** χαράζει, ξημερώνει η χαραυγή, πλησιάζει η αυγή 4. *μτφ.* διασκορπίζομαι II. *ρ. μετ.* διασκορπίζω, διασκορπώ
revărsare, revărsări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεχείλισμα 2. το πλημμύρισμα 3. η απότομη εισβολή
revărsat *ουσ. ουδ.* 1. το χάραμα, το ξημέρωμα // –**ul de zori** η αυγή, η χαραυγή, τα χαράματα
revărsat-ă, revărsaţi-te *επίθ.* 1. ξεχειλισμένος-η-ο 2. διάσπαρτος-η-ο, διασπαρμένος-η-ο, σκορπιστός -ή-ό, διασκορπισμένος-η-ο
revăzut-ă, revăzuţi-te *επίθ.* 1. αναθεωρημένος-η-ο 2. επανεξετασμένος-η-ο // **ediţie** –**ă** η αναθεωρημένη έκδοση
revedea, revăd I. *ρ. μετ.* 1. ξαναβλέπω, επαναβλέπω 2. αναθεωρώ, εξετάζω ακριβέστερα και δικαιότερα 3. ξανακοιτάζω II. *ρ. μέσο* ξαναβλέπομαι, ξανασυναντιέμαι, ξανανταμώνω
revedere, revederi *ουσ. θηλ.* 1. το επανιδείν 2. ο αποχαιρετισμός // **îmi iau la** ~ αφήνω γεια,

αποχαιρετίζω αυτούς που μένουν // **la ~!** γειά σου, εις το επανιδείν
revela, revelez I. *ρ. μετ.* 1. αποκαλύπτω 2. φανερώνω, ξεσκεπάζω, εκμυστηρεύω 3. εμφανίζω II. *ρ. μέσο* αποκαλύπτομαι, φανερώνομαι, γίνομαι γνωστός-ή-ό, ξεσκεπάζομαι, εκμυστηρεύομαι
revelare, revelări *ουσ. θηλ.* η αποκάλυψη, η φανέρωση, το ξεσκέπασμα, η εκμυστήρευση
revelator-oare, revelatori-oare *επίθ.* αποκαλυπτικός -ή-ό, αποκαλυπτήριος-α-ο, ενδεικτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φωτ.)* ο εμφανιστής, (χημικό παρασκεύασμα)
revelatoriu-ie, revelatorii *επίθ.* ιδ. revelator
revelație, revelații *ουσ. θηλ.* 1. η αποκάλυψη 2. το φανέρωμα 3. η ανακάλυψη // **este o ~** είναι μια αποκάλυψη
revelațiune, revelațiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. revelație
revelion, revelioane *ουσ. ουδ.* το ρεβεγιόν, η παραμονή της πρωτοχρονιάς
revendica, revendic *ρ. μετ.* 1. αξιώνω, αξιώ, διεκδικώ 2. απαιτώ 3. αμφισβητώ
revendicare, revendicări *ουσ. θηλ.* η διεκδίκηση, η απαίτηση, το αίτημα, η αξίωση // **~ generală** το γενικό αίτημα // *(νομ.)* **acțiune în ~** η αγωγή για διεκδίκηση
revendicativ-ă, revendicativi-e *επίθ.* διεκδικητικός -ή-ό
revendicator-oare, revendicatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διεκδικητής-ήτρια (ο, η)
reveni, revin *ρ. αμ.* 1. ξανάρχομαι, ξαναγυρίζω, γυρίζω, επανέρχομαι, επιστρέφω 2. συνέρχομαι, ανανήφω 3. ανακύπτω 4. στοιχίζω 5. μένω σαν υποχρέωση 6. υποτροπιάζω // **a ~ la viață** αναζώ // **a-și ~ în fire** ανανήφω // **asta îți revine** αυτό σου μένει σαν υποχρέωση // **i-a –t simțul** του ξαναήρθε η αίσθηση // **moștenirea i-a –t fratelui său** η κληρονομιά του προέκυψε στον αδελφό του // **revine imediat** ξανάρχεται αμέσως
revenire, reveniri *ουσ. θηλ.* 1. ο γυρισμός, το γύρισμα, η επιστροφή, η επάνοδος 2. η ανάκυψη 3. η ανάνηψη 4. η υποτροπή, το ξεγύρισμα 5. η αναζωογόνηση, το ξαναγύρισμα
rever, revere *ουσ. ουδ.* 1. το ρεβέρ, το πέτο, το γύρισμα του γιακά 2. η αντίστροφη όψη
reverber, reverbere *ουσ. ουδ.* ο αντανακλαστήρας, το φανάρι
reverberație, reverberații *ουσ. θηλ.* 1. η αντανάκλαση 2. η έμμεση επίδραση, η αντήχηση, ο απόηχος // **cuptor cu ~** ο φούρνος με αντανάκλαση (με διαθλαστικά τούβλα)
reverend, reverenzi *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο αγγλικανός πάστορας
reverendă, reverende *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το ένδυμα καθολικού παπά
reverență, reverențe *ουσ. θηλ.* 1. η ρεβερέντζα, η υπόκλιση 2. η ευγένεια, ο σεβασμός 3. η προσκύνηση 4. **pronume de ~** η αντωνυμία ευγένειας
reverențios-oasă, reverențioși-oase I. *επίθ.* 1. ευγενικός-ή-ό, ευγενής-ής-ές 2. υπερευγενής-ής -ές II. *επίρ.* ευγενώς, ευγενικά., ευσεβάστως
reverie, reverii *ουσ. θηλ.* ο ρεμβασμός, το ονειροπόλημα, η ονειροπόληση
revers, reverse *ουσ. ουδ.* 1. το αντίστροφο, η αντίστροφη όψη, η ανάποδη // **-ul medaliei** η αντίστροφη όψη του μεταλλίου
reversibil-ă, reversibili-e *επίθ.* 1. αντιστρεπτός-ή-ό 2. επιστρέψιμος-η-ο // **plug ~** το αντιστρεπτό άροτρο
reversibilitate *ουσ. θηλ.* το αντιστρεπτό, το επιστρέψιμο, η αντιστροφή, η αλλαγή προς την αντίθετη κατάσταση
reversiune, reversiuni *ουσ. θηλ.* η επάνοδος στην προηγούμενη κατάσταση
revinde, revând *ρ. μετ.* ξαναπουλώ, μεταπουλώ
revindere, revinderi *ουσ. θηλ.* το ξαναπούλημα, το μεταπούλημα, η μεταπώληση
reviriment, revirimente *ουσ. ουδ.* η μεταστροφή, η αναζωογόνηση
revistă, reviste *ουσ. θηλ.* 1. το περιοδικό, η επιθεώρηση 2. η επισκόπηση // **a trece în ~** επιθεωρώ // **revista presei** η ανασκόπηση τύπου // **teatru de ~** 1. το θέατρο επιθεώρησης 2. μιούζικαλ
revizie, revizii *ουσ. θηλ.* 1. η αναθεώρηση 2. η εξέταση, ο έλεγχος
revizionism *ουσ. ουδ.* ο ρεβιζιονισμός, ο αναθεωρητισμός
revizionist-ă, revizioniști-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.)* ρεβιζιονιστής-ίστρια (ο, η), αναθεωρητής-ήτρια (ο, η) II. *επίθ.* ρεβιζιονιστικός-ή-ό // **politică –ă** η ρεβιζιονιστική πολιτική
revizor-oare, revizori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιθεωρητής-ήτρια (ο, η) // **~ școlar** ο σχολικός επιθεωρητής
revizorat *ουσ. ουδ.* 1. η επιθεώρηση, η υπηρεσία ελέγχου 2. το αξίωμα του επιθεωρητή
revizui, revizuiesc *ρ. μετ.* αναθεωρώ, επανεξετάζω, επαναβλέπω, αναψηλαφώ
revizuibil-ă, revizuibili-e *επίθ.* αναθεωρήσιμος-η-ο
revizuire, revizuiri *ουσ. θηλ.* η αναθεώρηση, η αναψηλάφηση // **–a Constituției** η αναθεώρηση του συντάγματος // **–a procesului** η αναθεώρηση της δίκης
revizuit-ă, revizuiți-te *επίθ.* αναθεωρημένος-η-ο
revoca, revoc *ρ. μετ.* 1. ανακαλώ 2. ακυρώνω, αναιρώ 3. παύω
revocabil-ă, revocabili-e *επίθ.* ανακλητός-ή-ό, ακυρώσιμος-η-ο
revocare, revocări *ουσ. θηλ.* η ανάκληση, η παύση, η ακύρωση
revocat-ă, revocați-te *επίθ.* ανακλημένος-η-ο, άκυρος-η-ο
revolta, revolt I. *ρ. μέσο* εξανίσταμαι, επαναστατώ, εξεγείρομαι, ξεσηκώνομαι, στασιάζω II. *ρ. μετ.* παρακινώ σε επανάσταση, εξεγείρω, ξεσηκώνω
revoltat-ă, revoltați-te *επίθ.* 1. επαναστατημένος -η-ο, εξεγερμένος-η-ο, ξεσηκωμένος-η-ο 2. αγανακτισμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο
revoltă, revolte *ουσ. θηλ.* 1. η εξέγερση, η στάση, η ανταρσία 2. η αγανάκτηση, η εξόργιση
revoltător-oare, revoltători-oare *επίθ.* εξεγερτικός -ή-ό, εξοργιστικός-ή-ό
revolut-ă, revoluți-te *επίθ.* εκπληρωμένος-η-ο, τελειωμένος-η-ο
revolutiv-ă, revolutivi-e *επίθ.* περίστροφος-η-ο, περιστροφικός-ή-ό
revoluție, revoluții *ουσ. θηλ.* 1. η επανάσταση 2. η περιστροφή // **perioadă de ~** η περιστροφική περίοδος // **a face ~** επαναστατώ, κάνω επανάσταση // **~ industrială** η βιομηχανική επανάσταση 6. *μτφ.* η απότομη μεταβολή

revoluționa, revoluționez *ρ. μετ.* επαναστατώ, επιφέρω ριζική μεταβολή
revoluționar-ă, revoluționari-e I. *επίθ.* επαναστατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* επαναστάτης-τρια (ο, η)
revoluționare, revoluționări *ουσ. θηλ.* η επαναστατική μεταβολή
revoluționarism *ουσ. ουδ.* η επαναστατικότητα, το επαναστατικό πνεύμα
revolver, revolvere *ουσ. ουδ.* το περίστροφο, το ρεβόλβερ // **strung~** ο τόρνος-ρεβόλβερ
revopsi, revopsesc *ρ. μετ.* αναβάπτω, αναβάφω
revopsire, revopsiri *ουσ. θηλ.* το αναβάψιμο, η αναβαφή
revuistic-ă, revuistici-ce *επίθ.* επιθεωρησιακός-ή-ό
revulsiv-ă, revulsivi-e I. *επίθ. (φαρμ.)* αντισπασμολυτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το αντισπασμολυτικό φάρμακο
rezema, reazem I. *ρ. μετ.* ακουμπώ, στηρίζω II. *ρ. μέσο* στηρίζομαι, βασίζομαι, ακουμπώ
rezemare, rezemări *ουσ. θηλ.* το ακούμπημα, το αποκούμπι, το απίθωμα, το στήριγμα, η στήριξη // **de ~** στηρικτικός-ή-ό
rezemat-ă, rezemați-te I. *επίθ.* ακουμπιστός-ή-ό, ακουμπισμένος-η-ο, απιθωμένος-η-ο, στηριγμένος-η-ο II. *επίρ.* ακουμπιστά, ακουμπισμένα, απιθωμένα, στηριγμένα
rezemătoare, rezemători *ουσ. θηλ.* 1. το στήριγμα, το ακούμπημα, το απίθωμα 2. το έρεισμα 3. το υπόβαθρο
rezerva, rezerv I. *ρ. μετ.* 1. επιφυλάσσω 2. αποθέτω, βάζω στη μπάντα, φυλάγω σαν απόθεμα, θέτω κατά μέρος 3. προορίζω, διατηρώ τη δυνατότητα II. *ρ. μέσο* 1. επιφυλάσσομαι 2. έχω επιφυλάξεις // **a-și ~ dreptul** επιφυλάσσομαι του δικαιώματος // **mă rezerv pentru banchet** επιφυλάσσομαι για το συμπόσιο (για το τσιμπούσι)
rezervare, rezervări *ουσ. θηλ.* 1. η επιφύλαξη 2. το απόθεμα, η απόθεση 3. η τοποθέτηση στη μπάντα 4. η διατήρηση, ο προορισμός για κάποιο σκοπό, η διαφύλαξη
rezervat-ă, rezervați-te *επίθ.* 1. επιφυλακτικός-ή-ό, μετρημένος-η-ο 2. κρατημένος-η-ο, συγκρατημένος-η-ο 3. διατηρημένος-η-ο 4. προορισμένος-η-ο 5. εφεκτικός-ή-ό 6. καπαρωμένος-η-ο, αγκαζέ
rezervatar-ă, rezervatari-e I. *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο, νόμιμος-η-ο 2. επιφυλακτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* **moștenitor(-oare) rezervatar(-ă)** ο, η νόμιμος-η κληρονόμος III. *ουσ. ουδ.* το κράτος που έχει επιφυλάξεις σε κάποια συνθήκη
rezervație, rezervații *ουσ. θηλ.* το βιβάρι // **~ naturală** το φυσικό βιβάρι
rezervă, rezerve *ουσ. θηλ.* 1. το απόθεμα, το αποταμίευμα 2. η ρεζέρβα 3. η εφεδρεία, η αποστρατεία 4. η επιφυλακτικότητα, η επιφύλαξη 5. η διαθεσιμότητα 6. *μτφ.* η αποσιώπηση // **~ de stat** το κρατικό απόθεμα // *(φυσιολ.)* **~ alcalină** το αλκαλικό απόθεμα // *(οικον.)* **~aur** το απόθεμα χρυσού // **~ bugetară** το προϋπολογιστικό απόθεμα // **~ de producție** το παραγωγικό απόθεμα // **~ lichidă** το ρευστό απόθεμα // **~ succesorală / legală** το κληρονομικό απόθεμα / νόμιμο // **rezerva armatei** η εφεδρεία του στρατού // **ofițer în ~** ο αξιωματικός εν αποστρατεία, εν εφεδρεία II. *επιθ. έκφρ.* // **capital de ~** το αποθεματικό κεφάλαιο // **de ~** αποθεματικό III. *επιρ. έκφρ.* // **cu multă ~** με πολλή επιφύλαξη // **fără ~** ανεπιφύλακτα, αναφανδόν // **sub toate rezervele** με όλες τις επιφυλάξεις IV. *προθ. έκφρ.* **sub rezerva** με την επιφύλαξη, υπό τον όρο, υπό την προϋπόθεση
rezervist, rezerviști *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο έφεδρος (στρατιώτης ή αξιωματικός)
rezervor, rezervoare *ουσ. ουδ.* η δεξαμενή // **toc ~** το στυλό, ο στυλογράφος
rezida pers. 3 rezidă *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστική)* 1. έγκειμαι, συνίσταμαι 2. διαμένω
rezident-ă, rezidenți-te I. *ουσ. αρσ.* ο αντιπρέσβης // **ministru ~** ο πρόσεδρος υπουργός (ανώτατος διπλωματικός υπάλληλος) II. *επίθ.* ο πάροικος *(για πολίτες ξένου κράτους)*
rezidență, rezidențe *ουσ. θηλ.* 1. η έδρα διαμονής, η διαμονή 2. ο τόπος όπου εδρεύει κάποιος
rezidențial-ă, rezidențiali-e *επίθ.* παροικών-ούσα-όν
rezidi, rezidesc *ρ. μετ.* ξανακτίζω, ανοικοδομώ
rezidire, rezidiri *ουσ. θηλ.* το ξανακτίσιμο, η ανοικοδόμηση
rezidual-ă, reziduali-e *επίθ.* καθιζηματικός-ή-ό, ιζηματικός-ή-ό // **apele ~e** τα λύματα
reziduu, reziduuri *ουσ. ουδ.* 1. το ίζημα, η καθίζηση, το κατακάθι, η ζούρα, το κατακάθισμα 2. η υποστάθμη, το υπόλοιπο // **-ri furajere** τα ζωοτροφικά υπόλοιπα
rezilia, reziliez *ρ. μετ.* καταργώ, ακυρώνω, διαλύω
reziliabil-ă, reziliabili-e *επίθ.* ακυρώσιμος-η-ο
reziliere, rezilieri *ουσ. θηλ. (νομ.)* η ακύρωση, η κατάργηση, η διάλυση
rezina, rezinez *ρ. μετ.* μαζεύω ρητίνη
rezinat, rezinați *ουσ. αρσ.* το παρασκεύασμα με ρητίνη, το ρητινωτό
rezinifica, rezinific *ρ. μετ.* ρητινοποιώ, μετατρέπω σε ρητίνη, σε παχύρρευστη και κολλητική ουσία
rezista, rezist *ρ. αμ.* 1. αντέχω, ανθίσταμαι, βαστώ, βαστάζω 2. αντιστέκομαι, αμύνομαι, υπερασπίζομαι // **nu mai poate ~** δεν μπορεί ν'αντέξει
rezistent-ă, rezistenți-te *επίθ.* 1. ανθεκτικός-ή-ό, βασταγερός-ή-ό 2. στερεός-ά-ό, στερεή // **~ la căldură** ανθεκτικός στη ζέστη
rezistență, rezistențe *ουσ. θηλ.* 1. η αντίσταση, η αντοχή, η ανθεκτικότητα 2. η εναντίωση, η αντίδραση // **rezistența materialelor** η αντοχή των υλικών // **a opune ~** αντιστέκομαι, αντίκειμαι, προβάλλω αντίσταση // **înaltă ~** η υψηλή αντοχή (αντίσταση) // **încercare a rezistenței** η δοκιμή της αντοχής
rezistivitate *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η ανθεκτικότητα, η στερεότητα
rezistor, rezistoare *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η αντίσταση
rezolut-ă, rezoluți-te *επίθ.* 1. αποφασιστικός-ή-ό 2. τολμηρός-ή-ό
rezolutiv-ă, rezolutivi-e *επίθ. (φαρμ.)* διαλυτικός-ή-ό, ακυρωτικός-ή-ό
rezolutoriu-ie, rezolutorii *επίθ. (νομ.)* ακυρωτικός-ή-ό // **condiție rezolutorie** ο ακυρωτικός όρος
rezoluție, rezoluții *ουσ. θηλ.* 1. η λύση, η απόφαση 2. η διάλυση, η ακύρωση, η κατάργηση 3. το ψήφισμα 4. το λύσιμο, η διευθέτηση

rezolva, rezolv *ρ. μετ.* 1. λύνω, επιλύω, βρίσκω τη σωστή λύση 2. ξεδένω, ρυθμίζω, κανονίζω, διευθετώ
rezolvabil-ă, rezolvabili-e *επίθ.* επιλύσιμος-η-ο, που μπορεί να λυθεί
rezolvare, rezolvări *ουσ. θηλ.* η λύση, το λύσιμο, η επίλυση, η τελική λύση
rezonabil-ă, rezonabili-e I. *επίθ.* 1. λογικός-ή-ό, σωστός-ή-ό 2. ορθός-ή-ό 3. εύλογος-η-ο // **prețuri -e** οι λογικές τιμές II. *επίρ.* 1. λογικά, σωστά, λογικώς 2. ορθά, ορθώς 3. ευλόγως
rezonant-ă, rezonanți-te *επίθ.* αντηχητικός-ή-ό, απηχητικός-ή-ό
rezonanță, rezonanțe *ουσ. θηλ.* 1. η αντήχηση, η απήχηση 2. ο αντίκτυπος, ο αντίλαλος 3. **cutie de ~** το ηχείο
rezonator, rezonatoare *ουσ. ουδ.* η αντηχητική συσκευή, το αντηχητικό
rezulta pers. rezultă *ρ. αμ.* *(γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* προκύπτω, απορρέω, βγαίνω σα συμπέρασμα, έπομαι, ακολουθώ // **de aici rezultă că...** απ' εδώ προκύπτει ότι...
rezultantă, rezultante *ουσ. θηλ.* η συνισταμένη, η συνιστώσα // **rezultanta forțelor** η συνισταμένη των δυνάμεων
rezultat, rezultate I. *ουσ. ουδ.* 1. το αποτέλεσμα 2. η συνέπεια, το επακολούθημα, η έκβαση, το επακόλουθο, η απόρροια // *(αθλ.)* **~ de egalitate** το ισόπαλο αποτέλεσμα // **a da ~** δίνω αποτέλεσμα II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς αποτέλεσμα, ατελεσφόρως
rezuma, rezum I. *ρ. μετ.* συνοψίζω, ανακεφαλαιώνω, συγκεφαλαιώνω, εκθέτω συνοπτικά II. *ρ. μέσο* περιορίζομαι
rezumat, rezumate I. *ουσ. ουδ.* 1. η περίληψη, η συνοπτική έκθεση, η σύνοψη 2. η ανακεφαλαίωση 3. η επιτομή, η συντόμευση II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** εν περιλήψει, περιληπτικά, εν συντομία, εν συνόψει
rezumativ-ă, rezumativi-e I. *επίθ.* 1. περιληπτικός -ή-ό, συνοπτικός-ή-ό 2. περιεκτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. περιληπτικά 2. περιεκτικά
ribonucleic *επίθ.* // **acid ~** ριβονουκλεϊκό / ριβοζονουκλεϊκό οξύ
ricin, ricini *ουσ. αρσ.* *(βοτ.)* το ρετσίνι, η ρητίνη // **ulei de ~** το ρητινέλαιο, το ρετσινόλαδο
ricină, ricine *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η ρικίνη (τοξική ουσία στο περίβλημα των σπερμάτων του ρίκινου)
ricoşa, ricoşez *ρ. αμ.* 1. αναπηδώ, ανασκιρτώ 2. εξοστρακίζω 3. ανατινάσσομαι, αναπετιέμαι
ricoşeu, ricoşeuri *ουσ. ουδ.* 1. η αναπήδηση, το αναπήδημα 2. το εξοστράκισμα 3. το ανατίναγμα // **tragere prin ~** η βολή με εξοστράκισμα, με ανατίναγμα, με αναπήδημα
ricşă, ricşe *ουσ. θηλ.* το δίτροχο αμάξι που σύρεται από τον άνθρωπο στην Κίνα
rictus, rictusuri *ουσ. ουδ.* το χάσμημα, το άνοιγμα του στόματος, το χασμουρητό
rid, riduri *ουσ. ουδ.* η ρυτίδα, η σούφρα, η ζάρα // **să se brăzdeze de -uri** ν' αυλακώνεται με ρυτίδες
rida, ridez *ρ. μέσο* ρυτιδώνω, ζαρώνω, σουφρώνω
ridat-ă, ridați-te *επίθ.* ρυτιδωμένος-η-ο, ζαρωμένος -η-ο, σουφρωμένος-η-ο
ridica, ridic I. *ρ. μετ.* 1. σηκώνω, ανασηκώνω, ανεβάζω, υψώνω, εξυψώνω, ανυψώνω, αναβιβάζω 2. ανεγείρω, εγείρω 3. ορθώνω, ανορθώνω, αναστηλώνω 4. ανατείνω, ανελκύω 5. στήνω 6. αναστατώνω 7. ανάγω // **a ~ ancora** σηκώνω την άγκυρα // **a ~ capul** σηκώνω το κεφάλι // **a ~ din umeri** υψώνω τους ώμους // **a ~ în funcție** προβιβάζω στο αξίωμα // *(μαθ.)* **a ~ la pătrat** τετραγωνίζω, υψώνω στο τετράγωνο // **a ~ moralul** ανεβάζω το ηθικό // **a ~ o obiecție** φέρνω αντίρρηση // **a ~ o problemă** σηκώνω το πρόβλημα // **a ~ o statuie** στήνω ανδριάντα (άγαλμα) // **a ~ pânzele** σηκώνω τα πανιά // **a ~ pe cineva în slava cerului** εξυψώνω κάποιον στα ουράνια // **a ~ poporul** ξεσηκώνω, εξεγείρω το λαό // **a ~ prețurile** ανεβάζω τις τιμές // **a ~ salariile** ανεβάζω τους μισθούς // **a ~ şedința** σηκώνω (λύω) τη συνεδρίαση // **a ~ vocea** υψώνω τη φωνή II. *ρ. μέσο* 1. σηκώνομαι, ανασηκώνομαι 2. ξεσηκώνομαι, εγείρομαι, εξεγείρομαι, επαναστατώ 3. αναβιβάζομαι 4. υψώνομαι, ανυψώνομαι 5. ορθώνομαι 6. ανεβαίνω 7. ανέρχομαι 8. ανεγείρομαι // **a se ~ în grad** προβιβάζομαι με βαθμό // **cortina se ridică** το παραπέτασμα (η κουρτίνα) σηκώνεται // **prețul se ridică la 900 lei** η τιμή ανέρχεται (ανεβαίνει) σε 900 λέι // **ursul s-a -t în două picioare** η αρκούδα σηκώθηκε σε δύο πόδια
ridicare, ridicări *ουσ. θηλ.* 1. το σήκωμα, το ανέβασμα 2. η ύψωση, η ανύψωση, η αναβίβαση 3. η ανέγερση, η έγερση, το ξεσήκωμα 4. το όρθωμα, η αναστήλωση 5. η ανάταση, η ανέλκυση 6. το στήσιμο 7. η ανόρθωση 8. η αναστάτωση 9. η άνοδος 10. η άρση 11. η έπαρση // **~ a nivelului de trai** η άνοδος του βιοτικού επιπέδου // **ridicarea temperaturii** η άνοδος της θερμοκρασίας
ridicat *ουσ. ουδ.* 1. το σήκωμα, η ύψωση 2. η ανέγερση 3. η ανόρθωση, η αναστήλωση
ridicat-ă, ridicați-te *επίθ.* 1. σηκωμένος-η-ο, σηκωτός-ή-ό 2. ανορθωμένος-η-ο 3. υψωμένος -η-ο 4. ξεσηκωμένος-η-ο, εξεγερμένος-η-ο // **cu ton ~** με υψωμένη φωνή
ridicata *ουσ. θηλ. αρθ. σε επίθ. και επιρ. έκφρ. και σε σύνταξη* **comerț cu ~** το χοντρικό εμπόριο // **cu ~** σε μεγάλη ποσότητα, χοντρικά, χοντρικώς // **preț cu ~** η χοντρική τιμή
ridicător, ridicătoare *ουσ. ουδ.* το βαρούλκο, το βίντσι
ridicătură, ridicături *ουσ. θηλ.* 1. το ύψωμα, το ψήλωμα, το υπερυψωμένο μέρος του εδάφους 2. ο γήλοφος
ridiche, ridichi *ουσ. θηλ.* το ρεπάνι // **a freca cuiva -a** τρίβω το ρεπάνι σε κάποιον (μαλώνω κάποιον)
ridicol-ă, ridicoli-e I. *επίθ.* 1. γελοίος-α-ο 2. περιγέλαστος-η-ο 3. ασήμαντος-η-ο // **a nu fi ~** να μην είναι γελοίος // **figură -ă** η γελοία μορφή II. *ουσ. ουδ.* το γελοίο, η γελοιότητα, το περίγελο
ridiculiza, ridiculizez I. *ρ. μετ.* 1. γελοιοποιώ, κάνω κάτι γελοίο, περιγελώ 2. διακωμωδώ 3. μασκαρεύω 4. ρεζιλεύω
ridiculizare, ridiculizări *ουσ. θηλ.* 1. η γελοιοποίηση, το περίγελο, το περιγέλασμα 2. η διακωμώδηση 3. το ρεζίλεμα
riflu, rifluri *ουσ. ουδ.* *(τεχ.)* η αυλάκωση επάνω στον κύλινδρο του κυλινδρόμυλου
riflui, rifluiesc *ρ. μετ.* αυλακώνω τους κυλίνδρους του κυλινδρόμυλου
rifluire, rifluiri *ουσ. θηλ.* η αυλάκωση των κυλίνδρων του κυλινδρόμυλου

riflură, rifluri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η ελικοειδής αυλάκωση πάνω σε κύλινδρο του κυλινδρόμυλου
rigă, rigi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* 1. ο ρήγας, ο βασιλιάς, ο ηγεμόνας 2. το χαρτί της τράπουλας με την εικόνα του ρήγα, ο παπάς
rigid-ă, rigizi-de *επίθ.* άκαμπτος-η-ο, δύσκαμπτος-η-ο, άτεγκτος-η-ο, ανένδοτος-η-ο, αυστηρός-ή-ό
rigiditate, rigidități *ουσ. θηλ.* 1. η ακαμψία, η δυσκαμψία, η αλυγισία, η αμετακίνητη στάση σε μια γνώμη 2. *μτφ.* η αυστηρότητα, η σκληρότητα, η έλλειψη επιείκειας, η αδιαλλαξία // **~ cadaverică** η νεκρική ακαμψία // **~ musculară** η μυϊκή ακαμψία
rigidiza, rigidizez *ρ. μετ.* 1. ακαμπτοποιώ, κάνω κάτι άκαμπτο 2. σκληραίνω
rigidizare, rigidizări *ουσ. θηλ.* η ακαμπτοποίηση, η σκλήρυνση, η σκλήρωση
riglă, rigle *ουσ. θηλ.* ο χάρακας, η ρίγα // **rigla de calcul** ο κανόνας
rigletă, riglete *ουσ. θηλ.* 1. ο μακρύς χάρακας, η μακριά ρίγα 2. η κινητή ρίγα στην υπολογιστική
rigoare, rigori I. *ουσ. θηλ.* 1. η αυστηρότητα 2. η σκληρότητα II. *επιθ. έκφρ.* // **cu scuzele de ~** με τις υποχρεωτικές απολογίες // **de ~** επιβαλλόμενος-η-ο // **o vizită de ~** η επιβαλλόμενη επίσκεψη III. *επιρ. έκφρ.* **la ~** στο έπακρο, σε εσχάτη ανάγκη
rigolă, rigole *ουσ. θηλ.* 1. το αυλάκι 2. ο αποστραγγιστήρας, ο οχετός, η αμάρα
rigorism *ουσ. ουδ. (λογ.)* η αυστηρή ηθική
riguros-oasă, riguroşi-oase I. *επίθ.* 1. αυστηρός-ή-ό, με αυστηρότητα 2. σκληρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. αυστηρά, με αυστηρότητα 2. σκληρά
rigurozitate *ουσ. θηλ.* η αυστηρότητα, η σκληρότητα, η δριμύτητα
rima, rimez *ρ. αμ.* 1. ριμάρω, ομοιοκαταληκτώ 2. στιχουργώ
rimă, rime *ουσ. θηλ.* η ρίμα, η ομοιοκαταληξία
rimel, rimeluri *ουσ. ουδ.* το ρίμμελ (για μακιγιάρισμα)
rimela, rimelez I. *ρ. μετ.* μακιγιάρω (τα βλέφαρα) II. *ρ. μέσο* μακιγιάρομαι στα βλέφαρα με ρίμμελ
rindea, rindele I. *ουσ. θηλ.* το ροκάνι, η πλάνη II. *ρημ. έκφρ.* **a da la ~** πλανίζω, ροκανίζω
rindelui, rindeluiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* πλανίζω, ροκανίζω
rindeluire, rindeluiri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το ροκάνισμα
rindeluit *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ροκάνισμα // **maşină de ~** το ροκάνι
ring, ringuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* 1. το ρινγκ *(για πυγμαχία)* 2. η πίστα χορού σε κέντρο διασκέδασης
rinichi, rinichi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* το νεφρό, ο νεφρός // **boală de ~** η νεφρική ασθένεια // **~ artificial** το τεχνητό νεφρό
rinită, rinite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ρινίτιδα
rinocer, rinoceri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο ρινόκερος
rinoscopie, rinoscopii *ουσ. θηλ.* η ρινοσκόπηση
riposta, ripostez *ρ. αμ.* ανταπαντώ, απαντώ αμέσως και αποτόμως
ripostă, riposte *ουσ. θηλ.* η ανταπάντηση, η ταχεία απάντηση, η άμεση και απότομη απάντηση
rips, ripsuri *ουσ. ουδ.* 1. η πτυχή σε ανάγλυφο ύφασμα 2. η ράβδωση
ripsat-ă, ripsaţi-te *επίθ.* (για ύφασμα) ραβδωτός-ή-ό, με ραβδώσεις (ριγέ)
risc, riscuri *ουσ. ουδ.* ο κίνδυνος // **a-şi lua un ~** αναλαμβάνω κίνδυνο, ριψοκινδυνεύω, διακινδυνεύω // **cu -ul de a...** με τον κίνδυνο να... // **cu orice ~** με κάθε κίνδυνο
risca, risc I. *ρ. μετ.* ριψοκινδυνεύω II. *ρ. αμ.* διακινδυνεύω, ριψοκινδυνεύω, μπαίνω σε κίνδυνο, διακυβεύω
riscant-ă, riscanţi-te I. *επίθ.* ριψοκίνδυνος-η-ο, επικίνδυνος-η-ο // **un joc ~** ένα ριψοκίνδυνο παιχνίδι II. *επίρ.* ριψοκίνδυνα, επικίνδυνα
riscat-ă, riscaţi-te *επίθ.* ριψοκινδυνευμένος-η-ο, παρακινδυνευμένος-η-ο
risipă, risipe I. *ουσ. θηλ.* η σπατάλη, η ασωτεία // **a face ~ de...** κάνω σπατάλη από... II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** με σπατάλη, με ασωτεία, σε αταξία
risipi, risipesc I. *ρ. μετ.* 1. σπαταλώ, ασωτεύω 2. ξοδεύω ασυλλόγιστα 3. σκορπώ, σκορπίζω, διασκορπίζω 4. διασπείρω, ανεμοσκορπίζω, διασπαθίζω // **a -t tot ce avea** διασκόρπισε όλο ό,τι είχε II. *ρ. μέσο* 1. σκορπίζω, σπαταλιέμαι 2. διασκορπίζομαι 3. διασπείρομαι 4. διαλύομαι σε διάφορες κατευθύνσεις // **a se ~ în toate părţile** διασκορπίζομαι σε όλα τα μέρη // **norii s-au -t** τα σύννεφα σκόρπισαν // **perlele s-au -t** τα μαργαριτάρια διασκορπίστηκαν
risipire, risipiri *ουσ. θηλ.* 1. το σκόρπισμα, ο διασκορπισμός, η διασκόρπιση, η διασπορά 2. η σπατάλη, η ασωτεία 3. *μτφ.* το ξόδεμα
risipit-ă, risipiţi-te *επίθ.* 1. σκορπισμένος-η-ο, σκόρπιος-ια-ιο, διάσπαρτος-η-ο, σκορπιστός-ή-ό, διασπαρμένος-η-ο, διασκορπισμένος-η-ο 2. χυτός-ή-ό 3. ερειπωμένος-η-ο 4. **flori -e** τα σκόρπια λουλούδια
risipitor-oare, risipitori-oare *επίθ.* 1. άσωτος-η-ο, σπάταλος-η-ο 2. πολυδάπανος-η-ο // *(θρ.)* **fiul ~** ο άσωτος υιός
risling *ουσ. ουδ.* το ρίσλινγκ, παραλλαγή σταφυλιού και κρασιού
risoluto *επίρ. (μουσ.)* αποφασιστικά, σταθερά, ρισολούτο
ristic *ουσ. θηλ.* το βελανίδι // **gogoaşă de ~** η κάψα του βηλανιδιού
rişcă *ουσ. θηλ.* το παιχνίδι κορώνα-γράμμα
rit, rituri *ουσ. ουδ.* το θρήσκευμα, το θρησκευτικό τυπικό
ritm, ritmuri *ουσ. ουδ.* ο ρυθμός, η κανονικότητα
ritma, ritmez *ρ. μετ.* ρυθμίζω, δίνω ρυθμό, κανονικότητα
ritmat-ă, ritmaţi-te *επίθ.* ρυθμικός-ή-ό, με ρυθμό
ritmic-ă, ritmici-ce I. *επίθ.* ρυθμικός-ή-ό, ρυθμιστικός-ή-ό // **gimnastică -ă** η ρυθμική γυμναστική II. *ουσ. θηλ.* η ρυθμική, η επιστήμη των ρυθμών στη μουσική, ποίηση, ρητορική
ritmicitate, ritmicităţi *ουσ. θηλ.* η ρύθμιση, η κανονικότητα
ritos *επίρ.* ρητώς, ρητά, σαφώς
ritual-ă, rituali-e I. *επίθ.* τυπικός-ή-ό, εθιμοτυπικός-ή-ό, ιεροτελεστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. το τυπικό, η εθιμοτυπία 2. το θρησκευτικό τυπικό, η ιεροτελεστία, η ιερουργία // **ceea ce cerea -ul, nimic mai mult** ό,τι απαιτούσε το τυπικό, τίποτε περισσότερο
riţ, riţuri *ουσ. ουδ.* το χάραγμα, η χαρακιά, η χάραξη
riţui, riţuiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* χαράζω, χαρακώνω, ριγώνω

rițuire, rițuiri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το χάραγμα, η χαρακιά, το ρίγωμα
rival-ă, rivali-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αντίζηλος-η (ο, η), αντεραστής (ο), ανταγωνιστής-ίστρια (ο, η), αντίπαλος-η (ο, η) // **este o -ă** είναι μια αντίζηλη // **fără ~** χωρίς ανταγωνιστή
rivalitate, rivalități *ουσ. θηλ.* 1. ο ανταγωνισμός, η αντιζηλία 2. η αντίθεση
rivaliza, rivalizez *ρ. αμ.* 1. ανταγωνίζομαι, είμαι σε αντιζηλία, αμιλλώμαι 2. *συναγωνίζομαι*, παραβγαίνω
riveran-ă, riverani-e *επίθ.* παρόχθιος-ια-ιο, παραποτάμιος-ια-ιο // **proprietar ~** ο παρόχθιος ιδιοκτήτης
rivieră, riviere *ουσ. θηλ.* 1. ο ποταμός, το ποτάμι 2. η ριβιέρα
riz, rizuri *ουσ. ουδ.* η ρυτίδα
rizat-ă, rizați-te *επίθ.* ρυτιδώδης-ης-ες
rizeafcă, rizeafce *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* είδος σκουμπριού της Μαύρης Θάλασσας και του Δουνάβεως
riziculturä *ουσ. θηλ.* η ορυζοκομία, η ορυζοκαλλιέργεια
rizom, rizomi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ρίζωμα. το ριζοβόλημα, η ριζοβόληση
rizosferă, rizosfere *ουσ. θηλ.* η ριζόσφαιρα
roabă, roabe *ουσ. θηλ.* 1. η χειράμαξα, το καροτσάκι 2. η δούλα
roade, rod I. *ρ. μετ.* 1. τρώγω, κατατρώγω, διαβιβρώσκω 2. ροκανίζω // **a ~ cuiva pragul** τρώγω το κατώφλι κάποιου // **acizii rod metale** τα οξέα διαβιβρώσκουν τα μέταλλα II. *ρ. αμ.* τρώγω, έχω διαβρωτική ενέργεια III. *ρ. μέσο* φαγώνομαι, φθείρομαι, παθαίνω φθορά από διαβρωτική ενέργεια ή από τριβή
roadere, roaderi *ουσ. θηλ.* 1. το φάγωμα, η διάβρωση, η φθορά 2. το ροκάνισμα
roată, roți *ουσ. θηλ.* 1. ο τροχός, η ρόδα 2. ο κύκλος // **~ de tortură** το βασανιστικό όργανο σε σχήμα τροχού // **~ dințată** ο οδοντωτός τροχός, το γρανάζι // **~ hidraulică** ο υδραυλικός τροχός // **roata morii** η φτερωτή // **roata norocului** ο τροχός της τύχης // **a cincea ~ la căruță** ο πέμπτος τροχός της αμάξης // **a da ~** περιτριγυρίζω, πηγαίνω γύρω· περιφέρομαι // **a fi cu trei roate la car** είναι με τρεις τροχούς στο αμάξι // **a merge ca pe roate** πάει ρολόγι // **a pune bețe în roate** βάζω ραβδιά στους τροχούς (εμποδίζω κάτι) // **a pune ceva pe roate** βάζω κάτι να πάει ρολόι, κάνω να διεξαχθεί σε ευνοϊκές συνθήκες // **ședeau ~ în jurul focului** καθόταν κυκλικά γύρω από τη φωτιά // **vehicul pe roți** το τροχοφόρο
rob, roabă, robi, roabe *ουσ. αρσ. και θηλ.* δούλος -α (ο, η), σκλάβος-α (ο, η), το ανδράποδο
robă, robe *ουσ. θηλ.* η ρόμπα (φόρεμα)
robi, robesc I. *ρ. μετ.* 1. δουλώνω, υποδουλώνω, σκλαβώνω 2. ανδραποδίζω II. *ρ. αμ.* είμαι δούλος, ζω στη σκλαβιά III. *ρ. μέσο* 1. σκλαβώνομαι, δεσμεύομαι 2. υποχρεώνομαι 3. υποδουλώνομαι
robie, robii *ουσ. θηλ.* 1. η δουλεία, η υποδούλωση, η σκλαβιά 2. η αιχμαλωσία
robinet, robinete *ουσ. ουδ.* η κάνουλα, ο ρουμπινές // **a închide -ul** κλείνω την κάνουλα
robinsonadă, robinsonade *ουσ. θηλ. (λογ.)* η Ρωβινσονιάδα
robire, robiri *ουσ. θηλ.* 1. η υποδούλωση, το σκλάβωμα 2. ο εξανδραποδισμός
robit-ă, robiți-te *επίθ.* 1. υποδουλωμένος-η-ο, σκλαβωμένος-η-ο 2. *μτφ.* μαγεμένος-η-ο, γοητευμένος-η-ο
robitor-oare, robitori-oare I. *επίθ.* δουλωτικός-ή-ό, υποδουλωτικός-ή-ό, σκλαβωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκλαβωτής-ώτρια (ο, η), υποδουλωτής -ώτρια (ο, η)
robot, roboți *ουσ. αρσ.* 1. το ρομπότ 2. *μτφ.* ο άνθρωπος χωρίς βούληση, που ενεργεί σα μηχανή
robotă *ουσ. θηλ. (ιστ.)* (στο Μεσαίωνα) η υποχρεωτική εργασία, η αγγαρεία, η καταναγκαστική εργασία, ο καναγκασμός, η δυσάρεστη υποχρέωση
roboteală, roboteli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η εργασία, τα τρεχάματα
roboti, robotesc *ρ. αμ.* 1. κοπιάζω, δουλεύω σκληρά 2. αγγαρεύω 3. (στο σπίτι) κάνω διάφορες δουλειές του σπιτιού
robust-ă, robuști-ste *επίθ.* 1. ρωμαλέος-α-ο, εύρωστος-η-ο, στιβαρός-ή-ό 2. βαρβάτος-η-ο
robustețe *ουσ. θηλ.* η ρωμαλεότητα, η ρώμη, η στιβαρότητα, η ευρωστία
rocadă, rocade *ουσ. θηλ.* το ροκέ (στο σκάκι)
rocambolesc-ească, rocambolești *επίθ.* φανταστικός-ή-ό, παράξενος-η-ο
rocă, roci *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* το πέτρωμα // **~ dură** το σκληρό πέτρωμα
rochie, rochii *ουσ. θηλ.* το γυναικείο φόρεμα, το φουστάνι
rochiță, rochițe *ουσ. θηλ.* το φορεματάκι, το φουστανάκι // *(βοτ.)* **rochița rândunicii** το χελιδονόχορτο, η χελιδονιά
rock *ουσ. ουδ.* το ροκ (είδος χορού)
rococo *επίθ.* ροκοκό // **stil ~** το στυλ ροκοκό
rod, roade I. *ουσ. ουδ.* 1. ο καρπός 2. η οπώρα // **a culege roadele** μαζεύω τους καρπούς, καρπολογώ, καρπούμαι // **a da roade** καρπίζω, κάνω καρπό, καρποφορώ // **roadele muncii** οι καρποί εργασίας II. *επιθ. έκφρ.* **cu ~** καρποφόρος -α-ο, οπωροφόρος-α-ο
roda, rodez *ρ. μετ.* «ροντάρω» (κάνω τη δοκιμαστική λειτουργία μηχανής)
rodaj, rodaje *ουσ. ουδ.* «το ροντάζ» η δοκιμαστική λειτουργία μηχανής, κινητήρα, μοτέρ, κ.λ.π. // **a face -ul** κάνω τη δοκιμαστική λειτουργία σε μηχανή, κ.λ.π.
rodare, rodări *ουσ. θηλ.* «το ροντάζ»
rodat-ă, rodați-te *επίθ.* 1. ρονταρισμένος-η-ο 2. *μτφ.* πεπειραμένος-η-ο, έμπειρος-η-ο, εξασκημένος-η-ο
rodi, rodesc *ρ. αμ.* 1. καρπίζω, καρποφορώ, κάνω καρπούς2. ευφορώ
rodie, rodii *ουσ. θηλ.* το ρόδι
rodire, rodiri *ουσ. θηλ.* το κάρπισμα, η καρποφορία, η παραγωγή καρπών
rodit-ă, rodiți-te *επίθ.* καρπισμένος-η-ο
roditor-oare, roditori-oare *επίθ.* 1. καρποφόρος-α -ο, οπωροφόρος-α-ο, καρπερός-ή-ό 2. γόνιμος -η-ο, εύφορος-η-ο 3. *μτφ.* προσοδοφόρος-α-ο, επικερδής-ής-ές // **pom ~** το καρποφόρο δέντρο
rodiu, rodii *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ροδιά, η ροϊδιά
rodiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ρόδιο (μέταλλο)
rodnic-ă, rodnici-ce *επίθ.* 1. καρποφόρος-α-ο, γόνιμος-η-ο 2. εύφορος-η-ο

rodnicie, rodnicii *ουσ. θηλ.* 1. η γονιμότητα, η ευφορία 2. η παραγωγικότητα
rododendron, rododendroni *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ροδόδεντρο
röentgen *ουσ. αρσ.* το ράϊντγκεν
röentgenterapie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ραδιοθεραπεία
rogatorie, rogatorii *επίθ. (νομ.)* 1. αιτητικός-ή-ό // **comisie ~** η αιτητική επιτροπή (η αίτηση μιας δικαστικής αρχής προς άλλη δικαστική αρχή ευρισκόμενη σε άλλο τόπο)
rogojinar, rogojinari *ουσ. αρσ.* ο ψαθοποιός
rogojină, rogojini *ουσ. θηλ.* η ψάθα // **atelier de rogojini** το ψαθοποιείο // **din ~** από ψάθα, ψάθινος-η-ο
rogoz *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ψάθα (φυτό)
rogoziş, rogozişuri *ουσ. ουδ.* το ψαθοτόπι
roi, roi *ουσ. αρσ.* το σχημάτισμα σμηνών (μέλισσες) // **epoca -lor** η εποχή σχηματισμού σμηνών (μέλισσα)
roi, roiuri *ουσ. ουδ.* 1. το σμήνος 2. *μτφ.* το πλήθος // **un ~ de albine** ένα σμήνος μελισσών
roi, roiesc *ρ. αμ.* 1. σχηματίζω νέο σμήνος (μέλισσες) 2. *μτφ.* μυρμηγκιώ, βρίθω, κάνω βόλτες γύρω
roib, roaibă, roibi, roaibe I. *επίθ.* 1. πυρόξανθος-η-ο, κοκκινοτρίχης-α-ικο 2. *(για άλογα)* κόκκινος-η-ο, ντορής, ντορίνα II. *ουσ. αρσ.* ο ντορής // **îmi iau -ul şi plec** παίρνω τον ντορή μου και φεύγω
roire, roiri *ουσ. θηλ.* ο σχηματισμός σμηνών
roit, roituri *ουσ. ουδ.* ο σχηματισμός σμηνών (μέλισσες)
roitor-oare, roitori-oare *επίθ.* σμηνοφόρος-α-ο
rol, roluri *ουσ. ουδ.* 1. ο ρόλος 2. ο κατάλογος // *έκφρ.* **nu joacă nici un ~** δεν παίζει κανένα ρόλο // **a avea un ~ important** έχω σημαντικό ρόλο // **joacă -ul de intermediar** παίζει το ρόλο του μεσάζοντα // **repunere pe ~** η επανατοποθέτηση στον κατάλογο // **scoatere de pe ~** η αφαίρεση, η διαγραφή απ' τον κατάλογο // **~ fiscal** ο φορολογικός κατάλογος
rolare, rolări *ουσ. θηλ.* η ισοπέδωση, το ίσιασμα με το κύλινδρο
rolă, role *ουσ. θηλ.* το ρολό // **~ de zugrăvit** το ρολό για χρωμάτισμα τοίχων
rolfilm, rolfilme *ουσ. ουδ.* το φωτογραφικό φιλμ σε ρολό
rom, romuri *ουσ. ουδ.* το ρούμι // **două pahare de ~** δύο ποτήρια ρούμι / ρούμια
roman, romane *ουσ. ουδ.* το μυθιστόρημα, το ρομάντζο // **subiectul -ului** η υπόθεση του μυθιστορήματος // **~ istoric** το ιστορικό μυθιστόρημα // **de ~** μυθιστορηματικός-ή-ό
Roman-ă, Romani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ρωμαίος -αία (ο, η) II. *επίθ.* ρωμαϊκός-ή-ό, ρωμαίος-α-ο // **cifre -e** τα ρωμαϊκά ψηφία // **Biserica -ă** η Ρωμαϊκή Εκκλησία // **imperiul ~** η ρωμαϊκή αυτοκρατορία // **dreptul ~** το ρωμαϊκό δίκαιο // **împăratul ~** ο ρωμαίος αυτοκράτορας
romancier-ă, romancieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μυθιστοριογράφος (ο, η)
romanesc-ă, romaneşti *επίθ.* μυθιστορηματικός-ή-ό
romanic-ă, romanici-ce *επίθ.* ρωμανικός-ή-ό // **limbile -e** οι ρωμανικές γλώσσες //**studii -e** οι ρωμανικές μελέτες
romanist-ă, romanişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρωμανιστής-ίστρια (ο, η)
romanistică *ουσ. θηλ.* η ρωμανιστική
romanitate *ουσ. θηλ.* η ρωμαϊκότητα // **-a balcanică** η βαλκανική ρωμαϊκότητα
romaniţă, romaniţe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το χαμομήλι, η ανθεμίς
romaniza, romanizez *ρ. μετ.* εκρωμαΐζω, κάνω ρωμαϊκό
romanizare *ουσ. θηλ.* ο εκρωμαϊσμός
romanizat-ă, romanizaţi-te *επίθ.* εκρωμαϊσμένος -η-ο
romantic-ă, romantici-ce I. *επίθ.* ρομαντικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ρομαντικός-ή (ο, η), ονειροπόλος-α (ο, η)
romantism *ουσ. ουδ.* ο ρομαντισμός
romanţa, romanţez *ρ. μετ.* ρομαντζάρω
romanţare, romanţări *ουσ. θηλ.* το ρομαντζάρισμα
romanţat-ă, romanţaţi-te *επίθ.* ρομαντζαρισμένος -η-ο
romanţă, romanţe *ουσ. θηλ.* η ρομάντζα, το ερωτικό τραγούδι
romanţios-oasă, romanţioşi-oase *επίθ.* ρομαντικός -ή-ό, ονειροπόλος-α-ο
Român-ă, Români-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ρουμάνος -α (-ίδα) (ο, η) II. *επίθ.* ρουμανικός-ή-ό // **limba -ă** η ρουμανική γλώσσα, τα ρουμανικά // **patria ~ă** η ρουμανική πατρίδα // **poporul ~** ο ρουμανικός λαός // **româna** τα ρουμανικά
Românaş, românaşi *ουσ. αρσ.* το Ρουμανόπουλο
Româncă, Românce *ουσ. θηλ.* η Ρουμάνα
românesc-ească, româneşti *επίθ.* ρουμανικός-ή-ό // **Ţara Românească** η Ρουμανική Χώρα // **cântec ~** το ρουμανικό τραγούδι
româneşte *επίρ.* ρουμανικά, ρουμανιστί // **a vorbi ~** μιλώ ρουμανικά
românime *ουσ. θηλ.* η ρουμανιά, το πλήθος Ρουμάνων
româniza, românizez *ρ. μετ.* ρουμανίζω, εκρουμανίζω
românizare, românizări *ουσ. θηλ.* ο εκρουμανισμός
românizat-ă, românizaţi-te *επίθ.* ρουμανιζόμενος -η-ο
romb, romburi *ουσ. αρσ. (γεωμ.)* ο ρόμβος
rombic-ă, rombici-ce *επίθ. (γεωμ.)* ρομβικός-ή-ό // **sistem ~** το ρομβικό σύστημα
romboedric-ă, romboedrici-ce *επίθ. (γεωμ.)* ρομβοεδρικός-ή-ό // **sistem ~** το ρομβοεδρικό σύστημα
romboedru, romboedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το ρομβόεδρο
romboid-ă, romboizi-de *επίθ. (γεωμ.)* ρομβοειδής -ής-ές // *(ανατ.)* **muşchii romboizi** οι ρομβοειδείς μύες
romboidal-ă, romboidali-e *επίθ. (γεωμ.)* ρομβωτός -ή-ό
rond, ronduri *ουσ. ουδ.* 1. ο κύκλος 2. η κυκλική πλατεία 3. η κυκλική πρασιά με λουλούδια 4. περίπολος, η νυχτερινή έφοδος φρουρών, η επιθεώρηση // **-ul de noapte** η νυχτερινή περίπολος // **a face -ul** κάνω την επιθεώρηση // **ofiţer de ~** ο αξιωματικός της περιπόλου
rondă, ronde *επίθ.* στρογγυλός-ή-ό // **peniţă ~** η στρογγυλή πέννα // **sala ~** η στρογγυλή αίθουσα // **scriere ~** η στρογγυλή γραφή
rondel, rondeluri *ουσ. ουδ.* το ροντέλι (είδος ποιήματος με 13 ή 14 στίχους)

rondelă, rondele *ουσ. θηλ.* ο μικρός δίσκος, η στρογγυλή πλάκα για βούλωμα μπουκαλιών, το πώμα
rondo, rondouri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ροντό
ronjant, ronjanți *ουσ. αρσ. (χημ.)* το αντιδραστήριο για αποτύπωση των εμπριμέ στα υφάσματα
ronț *επιφ.* κρίτσι κρίτσι (το ροκάνισμα τροφίμων στα δόντια)
ronțăi, ronțăi *ρ. μετ.* ροκανίζω, τραγανίζω
ronțăială, ronțăieli *ουσ. θηλ.* το ροκάνισμα, το τραγάνισμα
ronțăire, ronțăiri *ουσ. θηλ.* το ροκάνισμα, το τραγάνισμα
ronțăit *ουσ. ουδ.* ιδ. ronțăială
ropot, ropote *ουσ. ουδ.* 1. ο επανειλημμένος κρότος 2. ο τροχασμός, το ποδοβολητό αλόγων 3. τα ραγδαία χειροκροτήματα // **-ul de ploaie** η δυνατή με θόρυβο βροχή, η νεροποντή // **un ~ de aplauze** ένας κρότος από χειροκροτήματα
ropoti, ropotesc *ρ. αμ.* κροτώ, χτυπώ ρυθμικά, παράγω ρυθμικό κρότο
ros, roasă, roşi, roase *επίθ.* 1. τριφτός-ή-ό, τριμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο, φαγωμένος-η-ο 2. διαβεβρωμένος-η-ο
rosătură, rosături *ουσ. θηλ.* 1. η φθορά από τριβή, το τρίψιμο, το φάγωμα 2. η διάβρωση
rosbif, rosbifuri *ουσ. ουδ.* το ροσμπίφ
rost, rosturi I. *ουσ. ουδ.* 1. το νόημα 2. ο σκοπός, η αποστολή 4. η εξοικονόμηση 5. ο τρόπος οργάνωσης της ζωής, η κατάσταση 6. η θέση κάθε πράγματος ή προσώπου 7. *(στον αργαλειό)* ο αρμός, το χάσμα μεταξύ νημάτων που σχηματίζουν τα μιτάρια 8. ο αδειανός χώρος, το ενδιάμεσο κενό μεταξύ δύο αντικειμένων // **~ de etanşare** ο αρμός στεγανότητας // **a face ~ de ceva** εξοικονομώ κάτι, προμηθεύομαι κάτι // **a fi în -ul lui** είναι στη θέση του // **a lua la ~** επιπλήττω κάποιον, του βάζω πόστα // **a-şi pierde ~ul** χάνω το σκοπό μου, το νόημά μου // **a nu-şi afla ~ul** δεν βρίσκει τη θέση του // **a nu şti de -ul cuiva** δεν ξέρω τον τρόπο και τη θέση κάποιου // **viața nu are nici un ~** η ζωή δεν έχει κανένα νόημα // **îmi faci ~?** μου προμηθεύεις; II. *επιρ. έκφρ.* // **a învăța pe de ~** μαθαίνω απ' έξω // **pe de ~** απ' έξω
rosti, rostesc I. *ρ. μετ.* 1. προφέρω 2. εκφωνώ, απαγγέλλω // **a ~ o cuvântare** εκφωνώ λόγο II. *ρ. μέσο* εκφράζομαι, διατυπώνω τη γνώμη μου III. *ρ. αμ.* εκδηλώνομαι
rostire, rostiri *ουσ. θηλ.* 1. η προφορά 2. η εκφώνηση // **-a unei cuvântări** η εκφώνηση λόγου
rostogol, rostogoluri I. *ουσ. ουδ.* 1. το κατρακύλημα, το κατρακύλισμα 2. *μτφ.* η πτώση, ο ξεπεσμός II. *επιρ. έκφρ.* **de-a -ul** με το κύλισμα προς τα κάτω
rostogoli, rostogolesc I. *ρ. μέσο* 1. κυλιέμαι προς τα κάτω, κατρακυλάω 2. αποκυλώ, σωριάζομαι II. *ρ. μετ.* 1. κυλάω, κάνω να κατρακυλήσει 2. αποκυλώ κάτι, περιστρέφω κάτι πάνω σε μια επιφάνεια // *έκφρ.* **a ~ ochii** περιστρέφω τα μάτια
rostogolire, rostogoliri *ουσ. θηλ.* 1. το κατρακύλισμα, το κατρακύλημα, το κύλισμα 2. η αποκύλιση
rostogolit *ουσ. ουδ.* ιδ. rostogolire
rostogolitor, rostogolitori *ουσ. αρσ.* ο κατρακυλητής
rostui, rostuiesc I. *ρ. μετ.* 1. βολεύω, συγυρίζω 2. εξοικονομώ κάτι 3. τακτοποιώ II. *ρ. μέσο* βολεύομαι, τακτοποιούμαι
rostuire, rostuiri *ουσ. θηλ.* 1. το βόλεμα, το συγύρισμα, η τακτοποίηση 2. η εξοικονόμηση
rostuit-ă, rostuiți-te *επίθ.* βολεμένος-η-ο, τακτοποιημένος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο
rostuitor, rostuitoare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο του ξυλουργού για την οδόντωση του πριονιού
roşcat-ă, roşcați-te *επίθ.* 1. κοκκινωπός-ή-ό 2. κοκκινομάλλης-α-ικο
roşcov, roşcovi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η κερατιά, η ξυλοκερατιά, η χαρουπιά
roşcovan-ă, roşcovani-e I. *επίθ.* 1. ξανθοκόκκινος -η-ο 2. κοκκινομάλλης-α-ικο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοκκινομάλλης-α (ο, η)
roşcovă, roşcove *ουσ. θηλ.* το χαρούπι, το ξυλοκέρατο, το κεράτιον
roşeață *ουσ. θηλ.* η κοκκινάδα, η κοκκινιά, η κοκκινίλα, το κοκκίνισμα
roşi, roşesc I. *ρ. μετ.* κοκκινίζω, δίνω κόκκινο χρώμα σε κάτι II. *ρ. αμ.* κοκκινίζω, παίρνω κόκκινο χρώμα III. *ρ. μέσο* 1. κοκκινίζω, γίνομαι κόκκινος-η-ο 2. *μτφ.* ντροπιάζομαι 3. ωριμάζω (φρούτα)
roşiatic-ă, roşietici-ce *επίθ.* κοκκινωπός-ή-ό
roşior-oară, roşiori-oare I. *επίθ.* κοκκινωπός-ή-ό // **pere roşioare** τα κοκκινωπά απίδια // **prune roşioare** τα κοκκινούτσικα δαμάσκηνα II. *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* το ψάρι με κόκκινα πτερύγια III. *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο στρατιώτης του ιππικού (στο παρελθόν)
roşit-ă, roşiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* κοκκινοβαμμένος-η-ο, κοκκινισμένος-η-ο
roşu-ie, roşii I. *επίθ.* κόκκινος-η-ο, ερυθρός-ή-ό // **~ ca racul** κόκκινος σαν αστακός (σαν τον κάβουρα) // **ceară roşie** το βουλοκέρι (το κερί κόκκινο για σφράγισμα) // **ciupercă roşie** το κοκκινομανίταρο // **Crucea Roşie** ο Ερυθρός Σταυρός // **fier ~** το κόκκινο σίδερο, ο κόκκινος σίδηρος // **obraz ~** το κόκκινο πρόσωπο (μάγουλο) // **ouă roşii** τα κόκκινα αυγά // **pământ ~** το κοκκινόχωμα, η κόκκινη άργιλος // **piper ~** το κοκκινοπίπερο // **Scufița Roşie** η Κοκκινοσκουφίτσα // **Semiluna Roşie** η Ερυθρά Ημισέληνος // **vin ~** το κόκκινο κρασί II. *επιρ. έκφρ.* **până la ~** μέχρι το κόκκινο, ίσαμε κόκκινο III. *ουσ. ουδ.* το κόκκινο χρώμα, το πορφυρό χρώμα // **~ de buze** το κραγιόνι *(για τα χείλη)* // **a vedea ~ înaintea ochilor** βλέπω κόκκινο μπροστά στα μάτια μου, εξοργίζομαι // **traversarea străzii pe ~ este interzisă** απαγορεύεται η διάβαση της οδού πάνω στο κόκκινο IV. *ουσ. αρσ.* ο κόκκινος V. *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ντομάτα, η τομάτα
rotacism *ουσ. ουδ. (γλωσ.)* ο ρωτακισμός
rotaciza, rotacizez *ρ. αμ. και μέσο (γλωσ.)* ρωτακίζω
rotacizant-ă, rotacizanți-te *επίθ.* ρωτακίζων-ουσα-ον
rotacizare, rotacizări *ουσ. θηλ.* ιδ. rotacism
rotacizat-ă, rotacizați-te *επίθ.* που έχει ρωτακίσει
rotametru, rotametre *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ρολόι για μέτρηση ρευστών σε σωλήνα
rotaprint, rotaprinturi *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η μικρή εκτυπωτική μηχανή για πολλαπλασιασμό εκτυπωμάτων σε μικρό τιράζ (εγκύκλιοι, έντυπα)
rotar, rotari *ουσ. αρσ.* ο ροδάς, ο τροχοποιός, ο αμαξοποιός
rotare, rotări *ουσ. θηλ.* η στροφή, η περιστροφή

rotary *ουσ. ουδ. (τεχ.)* «το ροταρί» το σύστημα γεώτρησης με περιστροφική κίνηση
rotaş-ă, rotaţi-şe I. *επίθ. (λαϊκ.)* κοντά στον τροχό ζεμένος-η-ο *(άλογο, κ.λ.π.)*, στο αμάξι II. *ουσ. αρσ.* ο τροχηλάτης
rotat-ă, rotaţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* τροχοειδής-ής-ές, στρογγυλεμένος-η-ο
rotativ-ă, rotativi-e I. *επίθ.* 1. περιστροφικός-ή-ό 2. κυκλικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η εκτυπωτική μηχανή για την τύπωση εφημερίδων και περιοδικών, το περιστροφικό πιεστήριο
rotaţie, rotaţii *ουσ. θηλ.* 1. η περιστροφή, ο γύρος, η στροφή 2. η περιτροπή, η εναλλαγή 3. η περιφορά // **rotaţia capitalului** ο γύρος κεφαλαίου // **rotaţia mijloacelor circulante** ο γύρος των κυκλοφοριακών μέσων // **rotaţia pământului în jurul soarelui** η περιφορά της γης γύρω από τον ήλιο // **mişcare de** ~ η περιστροφική κίνηση II. *επιρ. έκφρ.* **prin** ~ εκ περιτροπής, διαδοχικά, με τη σειρά, εναλλάξ
rotăreasă, rotărese *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η σύζυγος του αμαξοποιού
rotărie, rotării *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το αμαξοποιείον 2. το επάγγελμα του αμαξοποιού, η αμαξοποιία
rotăriţă, rotăriţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η σύζυγος του αμαξοποιού
roti, rotesc I. *ρ. μέσο* 1. γυρίζω, κινούμαι κυκλικά 2. περιφέρομαι, στρέφομαι, περιστρέφομαι 3. μετακινιέμαι // **pământul se roteşte în jurul soarelui** η γη περιφέρεται γύρω απ' τον ήλιο II. *ρ. μετ.* 1. γυρίζω, κλωθογυρίζω 2. περιφέρω, στρέφω, περιστρέφω, γυρνώ 3. μετακινώ 4. στριφογυρίζω // **a ~ ochii** περιφέρω τα μάτια // **rotesc hora** στρέφω το χορό
rotilă, rotile *ουσ. θηλ.* ο τροχίσκος, ο μικρός τροχός
rotite, rotiri *ουσ. θηλ.* 1. η περιφορά, ο γύρος, η κυκλική κίνηση 2. η στροφή, η περιστροφή, το γύρισμα 3. το στριφογύρισμα
rotiserie, rotiserii *ουσ. θηλ.* η ψησταριά, το κατάστημα όπου ψήνεται και σερβίρεται κρέας
rotitor-oare, rotitori-oare *επίθ.* περιστροφικός-ή-ό
rotiţă, rotiţe *ουσ. θηλ.* ο τροχίσκος, ο μικρός τροχός
rotocol-oală, rotocoli-oale I. *επίθ. (λαϊκ.)* στρογγυλός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. ο γύρος, ο κύκλος, το στρογγύλεμα 2. η περίμετρος // **un ~ de fum** ένας κύκλος καπνού III. *επιρ. έκφρ.* **în torocol** σε κύκλο
rotofei-e, rotofei-e I. *επίθ.* ευτραφής-ής-ές, καλοθρεμμένος-η-ο, παχουλός-ή-ό, χοντρούτσικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χοντρομπαλάς-ού (ο, η)
rotondă, rotonde *ουσ. θηλ.* η ροτόντα, η κυκλική αίθουσα οικοδομής
rotor, rotoare *ουσ. ουδ.* ο περιστροφεύς
rotulă, rotule *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η επιγονατίδα
rotund-ă, (I) rotunzi-de, (II) rotunduri I. *επίθ.* 1. στρογγυλός-ή-ό 2. *(για αριθμό)* ακέραιος-α-ο // **cifră -ă** ο ακέραιος αριθμός // **fag ~** η οξιά II. *ουσ. ουδ.* η περιφέρεια, ο γύρος
rotunji, rotunjesc I. *ρ. μέσο* στρογγυλαίνω, στρογγυλεύω, γίνομαι στρογγυλός II. *ρ. μετ.* στρογγυλαίνω, στρογγυλεύω, κάνω κάτι στρογγυλό
rotunjime, rotunjimi *ουσ. θηλ.* η στρογγυλότητα, η στρογγυλάδα
rotunjire, rotunjiri *ουσ. θηλ.* η στρογγύλωση, το στρογγύλεμα
rotunjit-ă, rotunjiţi-te *επίθ.* στρογγυλεμένος-η-ο
rotunjor-oară, rotunjori-oare *επίθ.* στρογγυλούτσικος -η-ο
rouă I. *ουσ. θηλ.* η δροσιά // **a cădea ~** στάζω δροσιά, δροσοσταλάζω // **împrăştiere de ~** το δροσοστάλιασμα, το σκόρπισμα δροσιάς, το δροσοβόλημα II. *επιθ. έκφρ.* **ca roua** 1. δροσοστάλακτος-η-ο 2. τρυφερός-ή-ό
roura pers. 3 rourează I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* δροσοσταλάζω, πέφτει δροσιά) II. *ρ. μετ.* δροσίζω, ραντίζω με δροσιά III. *ρ. μέσο* βρέχομαι με δροσιά
rourat-ă, rouraţi-te *επίθ.* δροσάτος-η-ο, με δροσιά
rovină, rovine *ουσ. θηλ.* η λακκούβα, η γούβα, το βαθούλωμα, το κοίλωμα
Roxolan-ă, Roxolani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Ροξολάνος-α (ο, η) (Σαρματική φυλή του πρώτου αιώνα ανατολικά του Προύθου ποταμού, υποτάχθηκαν από τους Γότθους στα μέσα του γ' αιώνα)
roz I. *επίθ. αμετάβλ.* ρόδινος-η-ο // **a vedea în ~** τα βλέπω όλα ρόδινα (αισιόδοξος) // **situaţia nu este în ~** η κατάσταση δεν είναι ευχάριστη II. *ουσ. αρσ.* το ροζ, το τριανταφυλλί
rozacee, rozacee *ουσ. θηλ. (βοτ.)* τα ροδοειδή, οι αμυγδαλίδαι (οικογένεια δικοτυλήδονων φυτών)
rozalb-ă, rozalbi-e *επίθ.* το τριανταφυλλί, το ανοιχτό τριανταφυλλένιο
Rozalii *ουσ. θηλ. (πληθ.)* τα Ροζάλια (οι εορτές στους Ρωμαίους στο τέλος της άνοιξης προς τιμήν των νεκρών)
rozariu, rozarii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το ροζάριο α) η σειρά προσευχών στους καθολικούς προς τιμήν της Θεοτόκου β) το μεγάλο κομπολόι που χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια των προσευχών
roză, roze *ουσ. θηλ.* το ρόδο, το τριαντάφυλλο // **roza vânturilor** το ανεμολόγιον // **acoperit cu roze** ροδοσκέπαστος-η-ο // **apă de roze** το ροδόνερο // **a sta pe roze** κάθομαι πάνω στα ρόδα // **încununat cu roze** ροδοστεφανωμένος -η-ο // **loc cu multe roze** ο ροδότοπος, ο ροδώνας, ο τριανταφυλλότοπος // **ulei de roze** το ροδέλαιο
rozător, rozătoare, rozători-oare I. *επίθ. (ζωολ.)* τρωκτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.)* τα τρωκτικά
rozé *επίθ. αμετάβλ. (για κρασιά)* ρόδινος-η-ο
rozeolă, rozeole *ουσ. θηλ.* η ροδάνθη
rozetă, rozete *ουσ. θηλ.* ο ρόδακας, η ροζέτα, ο κυκλικός φωταγωγός
rozmarin, rozmarini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ροσμαρίνο, το δεντρολίβανο
rubedenie, rubedenii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το συγγενολόγι, συγγενής (ο, η)
rubicond-ă, rubiconzi-de *επίθ.* ροδοκόκκινος-η-ο, ροδομάγουλος-η-ο
rubin, rubine *ουσ. ουδ.* το ρουμπίνι
rubiniu-ie, rubinii *επίθ.* ρουμπινής -ιά-ί
rublă, ruble *ουσ. θηλ.* το ρούβλι
rubrică, rubrici *ουσ. θηλ.* η στήλη // *(σε έντυπα)* **să fie completate toate rubricile** να είναι συμπληρωμένες όλες οι στήλες
rucsac, rucsacuri *ουσ. ουδ.* 1. η σάκα, ο σάκος, ο εκδρομικός σάκος 2. ο γυλιός

rudă, rude *ουσ. θηλ.* συγγενής (ο, η), το σόι // **rude ascendente** οι ανιόντες συγγενείς // **rude descendente** οι κατιόντες συγγενείς // **a avea rude la Ierusalim** για τη ευγενική καταγωγή κάποιου // **a fi ~ cu...** είμαι συγγενής με... // **este de ~** είναι από σόι, από καλή γενιά, από καλό σπόρο, είναι για σπορικό

rudenie, rudenii *ουσ. θηλ.* η συγγένεια, το σόι, οι συγγενείς // **relații de ~** οι συγγενικές σχέσεις

rudiment, rudimente *ουσ. ουδ.* 1. το αρχέγονο, το πρώτο σημείο κάθε πράγματος, το πρωτόγονο 2. τα στοιχεία 3. οι πρώτες γνώσεις // **~ de coadă** το αρχέγονο σημείο ουράς

rudimentar-ă, rudimentari-e *επίθ.* 1. αρχέγονος-η -ο, πρωτόγονος-η-ο 2. ανεξέλικτος-η-ο 3. στοιχειώδης-ης-ες

ruf, rufuri *ουσ. ουδ.* οι καμπίνες του πληρώματος στο κατάστρωμα

rufă, rufe *ουσ. θηλ.* 1. το ρούχο, τα ρούχα, ο ρουχισμός 2. ο ιματισμός 3. τα ασπρόρουχα // **rufele murdare se spală în familie** τα εν οίκω μη εν δήμω

rufărie *ουσ. θηλ.* τα ρούχα, τα ασπρόρουχα

rug, rugi *ουσ. αρσ.* ο βάτος, η σμεουριά, η αγριοτριανταφυλλιά // **~ de zmeură** η σμεουριά

rug, ruguri *ουσ. ουδ.* η πυρά // **a arde pe ~** καίω στην πυρά // **să recurgem la ~** να προσφύγουμε στην πυρά

ruga, rog I. *ρ. μετ.* 1. παρακαλώ 2. ικετεύω, εκλιπαρώ, παρακαλώ επίμονα // **rogu-te** παρακαλώ σε // **vă rog** σας παρακαλώ II. *ρ. μέσο* 1. παρακαλούμαι 2. δέομαι, προσεύχομαι 3. παρακαλώ (έκφραση ευγένειας) // **mă rog** παρακαλώ, όπως θέλετε, αν έτσι θέλετε

rugă, rugi *ουσ. θηλ.* 1. η προσευχή, η δέηση 2. η παράκληση, η ικεσία, το παρακάλι, το παρακαλετό

rugăciune, rugăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η προσευχή, η δέηση 2. το προσκύνημα, η προσκύνηση 3. η παράκληση, η ικεσία, η εκλιπάρηση

rugăminte, rugăminți *ουσ. θηλ.* 1. η προσευχή 2. η παράκληση 3. η εκλιπάρηση, η ικεσία, το παρακαλετό // **vreau să fac o ~** θέλω να σας κάνω μια παράκληση

rugător-oare, rugători-oare I. *επίθ.* 1. παρακλητικός -ή-ό 2. δεητικός-ή-ό, ικετευτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. παρακλητικά 2. δεητικώς, ικευτικά

rugbi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το ράγκμπι

rugbist, rugbiști *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο παίκτης του ράγκμπι

rugină, rugini *ουσ. θηλ.* η σκουριά // **ros de ~** φαγωμένος από τη σκουριά

rugini, ruginesc I. *ρ. αμ.* σκουριάζω, οξειδώνομαι, σκεπάζομαι από σκουριά II. *ρ. μέσο* 1. σκουριάζω, πιάνω σκουριά 2. *μτφ.* παλιώνω

ruginire, ruginiri *ουσ. θηλ.* το σκούριασμα, η σκωρίαση

ruginit-ă, ruginiți-te *επίθ.* σκουριασμένος-η-ο

ruginitură, ruginituri *ουσ. θηλ.* το σκουριασμένο αντικείμενο

ruginiu-ie, ruginii *επίθ.* σκούρος-α-ο, με το χρώμα σκουριάς

ruina, ruinez I. *ρ. μέσο* 1. ρημάζω, ερειπώνομαι 2. καταστρέφομαι, φθείρομαι II. *ρ. μετ.* 1. ερειπώνω, μεταβάλλω σε ερείπια 2. καταστρέφω, γκρεμίζω 3. βλάφτω, βλάπτω

ruinare, ruinări *ουσ. θηλ.* 1. η ερείπωση, το ρήμαγμα, η καταστροφή, το ρήμασμα 2. *μτφ.* η εξουθένωση

ruinat-ă, ruinați-te *επίθ.* 1. ρημαδιακός-ή-ό, ερειπωμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο 2. *μτφ.* φτωχός-ή-ό

ruină, ruine I. *ουσ. θηλ.* 1. το ερείπιο, το ρημάδι, το γκρεμισμένο οικοδόμημα 2. το σαράβαλο, το κατεστραμμένο πράγμα II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** σε ρημαδιό, σε ερήμωση

ruinător-oare, ruinători-oare *επίθ.* ερημωτικός-ή-ό, καταστρεπτικός-ή-ό

ruj, rujuri *ουσ. ουδ.* το ρουζ, το κραγιόνι, το κοκκινάδι

ruja, rujez *ρ. μέσο* βάζω ρουζ στα χείλη μου, βάζω κοκκινάδι

rujeolă, rujeole *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ιλαρά

rula, rulez I. *ρ. μετ.* 1. γυρίζω 2. στρέφω, τυλίγω 3. σχηματίζω ρολό 4. κατρακυλώ, κυλώ 5. συσπειρώνω, συστρέφω 6. κινηματογραφώ II. *ρ. αμ. (για οχήματα)* 1. κυλιέμαι, περιστρέφομαι, γυρίζω, κυκλοφορώ πάνω σε τροχούς 2. *(για φιλμ)* προβάλλομαι

ruladă, rulade *ουσ. θηλ. (μαγ.)* η ρουλάδα (είδος γλυκίσματος) // **ruladă cu ~** ρουλάδα από κιμά

rulaj, rulaje *ουσ. ουδ.* 1. ο τζίρος 2. το κύλισμα 3. η δοσοληψία, το αλισβερίσι, η συναλλαγή

rulant-ă, rulanți-te *επίθ.* 1. τροχαίος-α-ο 2. κυλιόμενος-η-ο // **bandă rulantă** ο μεταφορεύς διακινούμενης ταινίας // **pod ~** η κυλιομένη γέφυρα // **material ~** το τροχαίο υλικό

rulare, rulări *ουσ. θηλ.* το κύλισμα, η διακίνηση τροχοφόρων οχημάτων

ruletă, rulete *ουσ. θηλ.* 1. η ρουλέτα 2. ο τροχίσκος

ruliu, ruliuri *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* ο σάλος, το σκαμπανέβασμα, ο κλυδωνισμός πλοίου (σε τρικυμία)

rulment, rulmenți *ουσ. αρσ.* 1. το ρουλεμάν 2. η κυκλοφορία αγαθών ή χρημάτων // **fond de ~** το ποσό κυκλοφορίας, το χρηματικό ποσό για τις τρέχουσες πληρωμές

rulotă, rulote *ουσ. θηλ.* η ρουλότα, το μεγάλο ρυμουλκούμενο πίσω από το αυτοκίνητο όχημα (μοιάζει με μικρό δωμάτιο) (το τροχόσπιτο);

rulou, rulouri *ουσ. ουδ.* 1. το ρολό 2. το εξωτερικό φύλλο πόρτας ή παράθυρου από σιδερένιο έλασμα που τυλίγεται σε κύλινδρο // **~ de hârtie** το χάρτινο ρολό

rumbă, rumbe *ουσ. θηλ.* η ρούμπα (είδος χορού της Κούβας)

rumega, rumeg I. *ρ. αμ.* μηρυκάζω, ξαναμασώ II. *ρ. μετ.* 1. μηρυκάζω, αναμασώ 2. *μτφ.* φέρνω συνέχεια κάποια ιδέα στο μυαλό μου, λεω τα ίδια

rumegare, rumegări *ουσ. θηλ.* ο μηρυκασμός, το ξαναμάσημα, το αναμάσημα

rumegător-oare, rumegători-oare I. *επίθ.* μηρυκαστικός-ή-ό, αναμασητικός-ή-ό // **animale rumegătoare** τα μηρυκαστικά ζώα II. *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* τα μηρυκαστικά

rumegătură, rumegături *ουσ. θηλ.* 1. το αναμάσημα, η αναμασημένη τροφή 2. τα αναμασήματα

rumeguș *ουσ. ουδ.* το πριονίδι, το ροκανίδι, τα πριονίδια, τα ροκανίδια

rumen-ă, rumeni-e *επίθ.* ροδοκόκκινος-η-ο, βαθυκόκκινος-η-ο, τριανταφυλλής-ιά-ί // **pâine ~ă** το ροδοκόκκινο ψωμί

rumeneală, rumeneli *ουσ. θηλ.* η κοκκινάδα, η κοκκινιά
rumeni, rumenesc I. *ρ. μέσο* 1. κοκκινίζω 2. ροδίζω, ροδοκοκκινίζω II. *ρ. μετ.* ροδίζω // **a ~ pâinea** ροδίζω το ψωμί
rumenire, rumeniri *ουσ. θηλ.* το ρόδισμα, το ροδοκοκκίνισμα
rumenit-ă, rumeniţi-te *επίθ.* ροδοκόκκινος-η-ο, ροδαλός-ή-ό
rummy *ουσ. ουδ.*
rumoare, rumori *ουσ. θηλ.* 1. η βοή, η οχλοβοή 2. ο θόρυβος, η ταραχή
runc, runcuri *ουσ. ουδ.* το βοσκοτόπι σε ξεδασωμένον τόπο
rundă, runde *ουσ. θηλ.* ο γύρος // **prima ~ de convorbiri** ο πρώτος γύρος συνομιλιών
rupe, rup I. *ρ. μετ.* 1. σκίζω, ξεσκίζω, αποσχίζω 2. αποσπώ, διακόπτω 3. κατασπαράζω, σπαράζω, καταξεσκίζω 4. θραύω, σπάζω // **a ~ inima** σκίζω την καρδιά // **a o ~ cu cineva** διακόπτω τις σχέσεις μου με κάποιον // **a o ~ la fugă** το κόβω λάσπη (φεύγω γρήγορα) // **a ~ rândurile** σκίζω τις γραμμές // **a ~ un băţ** σπάζω ένα ραβδί // **a ~ un lanţ** θραύω την αλυσίδα // **a-şi ~ gâtul** σκίζω το λαιμό μου // **a-şi ~ picioarele** σπάζω τα πόδια μου II. *ρ. μέσο* 1. σκίζομαι 2. θραύομαι 3. συντρίβομαι 4. ξεσκίζομαι 5. σπαράζομαι 6. διασκορπίζομαι // **mi se ~ inima** σκίζεται η καρδιά μου (αισθάνομαι ψυχικό πόνο) // **s-a rupt frânghia** σκίστηκε το σκοινί
rupere, ruperi I. *ουσ. θηλ.* 1. το σκίσιμο, η σχισμή, η σκισμάδα 2. το σπάσιμο, η διάσπαση, η απόσπαση 3. η ρήξη, το ρήγμα, η ρωγμή 4. η διακοπή // **~ de nori** το σκίσιμο νεφών, η νεροποντή, η ραγδαία βροχή // **~ a relaţiilor diplomatice** η διακοπή των διπλωματικών σχέσεων II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~ de inimă** με συντριμμένη καρδιά
rupestru-ă, rupestri-e *επίθ.* πάνω στους βράχους // **locuinţe rupestre** οι κατοικίες πάνω στους βράχους
rupie, rupii *ουσ. θηλ.* η ρουπία (νόμισμα της Ινδίας)
rupt *ουσ. ουδ.* 1. το σκίσιμο, η σχισμή 2. η ρωγμή, το σπάσιμο // **în ~ul capului** με το σκίσιμο της κεφαλής (ουδέποτε) // **pe ~e** με επίταση, με μεγάλη δύναμη, με δυνάμωμα
rupt-ă, rupţi-te I. *επίθ.* 1. σκιστός-ή-ό, σκισμένος-η -ο, καταξεσκισμένος-η-ο 2. διακεκομμένος-η-ο 3. σπασμένος-η-ο 4. αποσπασμένος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* (*ιστ.*) ο ολικός φόρος κατά το Μεσαίωνα
ruptură, rupturi *ουσ. θηλ.* 1. η σχισμή, το σκίσιμο, το ρήγμα 2. η ρήξη 3. η διάσπαση 4. το ξεσκίδι, το κουρέλι
rural-ă, rurali-e *επίθ.* χωρικός-ή-ό, αγροτικός-ή-ό // **mediul ~** το χωρικό περιβάλλον
Rus-ă, Ruşi-se I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ρώσος, Ρωσίδα (ο, η) II. *επίθ.* ρωσικός-ή-ό // **limba ~ă** η ρωσική γλώσσα, τα ρωσικά // **~a de astăzi** τα σημερινά ρωσικά
rusalcă, rusalce *ουσ. θηλ.* (*μυθ.*) η νεράιδα, το πνεύμα των νερών στη σλαβική μυθολογία
Rusalie, Rusalii *ουσ. θηλ.* (*εκκλ.*) η Πεντηκοστή
rusesc-ească, ruseşti *επίθ.* ρωσικός-ή-ό
ruseşte *επίρ.* ρωσικά
rusoaică, rusoaice *ουσ. θηλ.* η Ρωσίδα
rustic-ă, rustici-ce *επίθ.* 1. αγροτικός-ή-ό 2. αγροίκος-α-ο, βάναυσος-η-ο, σκαιός-ά-ό, άτεχνος -η-ο
rustican-ă, rusticani-e *επίθ.* (*αρχ.*) αγροτικός-ή-ό // **Cavaleria ~ă** η Καβαλλερία Ρουστικάνα (το μελόδραμα του Μασκάνι)
rusticitate *ουσ. θηλ.* 1. η βαναυσότης, η σκαιότητα, η χοντροκομμένη συμπεριφορά 2. η χωριατιά
ruşfet, ruşfeturi *ουσ. ουδ.* 1. το ρουσφέτι, η χαριστική εξυπηρέτηση 2. η δωροδοκία
ruşina, ruşinez I. *ρ. μέσο* 1. ντρέπομαι, καταντρέπομαι, καταντροπιάζομαι 2. επαισχύνομαι II. *ρ. μετ.* ντροπιάζω, κάνω κάποιον να αισθανθεί ντροπή, καταντροπιάζω, καταισχύνω
ruşinare, ruşinări *ουσ. θηλ.* το ντρόπιασμα, το ρεζίλεμα
ruşinat-ă, ruşinaţi-te *επίθ.* ντροπιασμένος-η-ο, καταντροπιασμένος-η-ο
ruşine I. *ουσ. θηλ.* 1. η ντροπή, το αίσχος, η καταισχύνη, το ρεζίλι 2. η ατιμία // **a fi ~a cuiva** (είναι ασήμαντος άνθρωπος) // **a-i fi ~ faţă de el** νιώθει ντροπή απέναντι αυτού // *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **a-i plesni cuiva obrazul de ~** σκάζει σε κάποιον το πρόσωπό του από ντροπή (ντροπιάζεται πολύ) // **a (se) face de ruşine** γίνομαι αίσχος, νιώθω μεγάλη ντροπή // **e mai mare ~a** είναι ντροπή (είναι ντροπιαστικό πράγμα) // **mi-e ~ de purtarea ta** ντρέπομαι για τη συμπεριφορά σου // **nu-ţi e ~ obrazului** δεν νιώθεις ντροπή στο πρόσωπο (είσαι αδιάντροπος) // **să-ţi fie ~!** να ντρέπεσαι! ντροπή σου! II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς ντροπή
ruşinos-oasă, ruşinoşi-oase I. *επίθ.* 1. ντροπαλός -ή-ό, ντροπιάρης-α-ικο 2. επαίσχυντος-η-ο 3. ντροπιαστικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. ντροπαλά, επαίσχυντα 2. ντροπιαστικά
rută, rute *ουσ. θηλ.* 1. η ρότα 2. ο δρόμος, η διαδρομή, το δρομολόγιο 3. η πορεία
Rutean-ă, Ruteni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ρουτινός -ή (ο, η) (οι Ουκρανοί απ' τη Μπουκοβίνα) II. *επίθ.* ρουτινικός-ή-ό
ruteniu *ουσ. ουδ.* (*χημ.*) το ρουτίνιο
rutier-ă, rutieri-e *επίθ.* 1. οδικός-ή-ό // **maşină ~ă** η μηχανή για οδοποιία / για κατασκευή δρόμων // **tractor ~** το οδικό τρακτέρ // **transport ~** η οδική μεταφορά
rutinat-ă, rutinaţi-te *επίθ.* 1. έμπειρος-η-ο 2. επιτήδειος-α-ο 3. εξασκημένος-η-ο 4. συνηθισμένος-η-ο, πεπειραμένος-η-ο
rutină *ουσ. θηλ.* η ρουτίνα, η πείρα, η συνήθεια, το συνήθειο, η εμπειρία

S, s

S, s *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **s**, το εικοστό δεύτερο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [σ].
Sabat, Sabaturi *ουσ. ουδ.* 1. το Σάββατο 2. ο σαββατισμός, η ανάπαυση τη μέρα του Σαββάτου
sabie, săbii *ουσ. θηλ.* 1. το σπαθί, η σπάθα, η σπάθη 2. το ξίφος // **~ cu două tăişuri** το σπαθί με δύο κόψεις // **sabia lui Damocle** η διαμόκλειος σπάθη // **a trece prin ~** κόβω με το σπαθί // **a ţine mâna pe ~** κρατώ το χέρι πάνω στο σπαθί // **lovitură de ~** το χτύπημα σπαθιού // *(ιχθ.)* **peşte ~** ο ξιφίας
Sabin-ă, Sabini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Σαβίνος -α (ο, η) // **răpirea ~elor** η αρπαγή των Σαβίνων II. *επίθ.* σαβίνος-α // **femeia ~ă** η Σαβίνα γυναίκα
sabla, sablez *ρ. μετ.* 1. αμμοστρώνω 2. καθαρίζω επιφάνεια μέταλλου με ρίψι άμμου υπό πίεση
sablaj *ουσ. ουδ.* ο καθαρισμός με άμμο υπό πίεση των μεταλλικών αντικειμένων
sablant, sablanţi *ουσ. αρσ.* η ρίψι άμμου υπό πίεση για το καθάρισμα μεταλλικών αντικειμένων
sablare, sablări *ουσ. θηλ.* ιδ. sablaj
sablat-ă, sablaţi-te *επίθ.* καθαρισμένος-η-ο (με άμμο)
sableză, sableze *ουσ. θηλ.* το μηχάνημα για το καθάρισμα μεταλλικών ειδών με ρίψι άμμου υπό πίεση
sabord, saborduri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η θυρίδα στην πλευρά πλοίου (για τη διαρροή νερού ή για το φόρτωμα-ξεφόρτωμα)
saborda, sabordez *ρ. μετ. (ναυτ.)* τρυπάω το κύτος πλοίου (το κύριο σώμα πλοίου) και το βυθίζω
sabordaj, sabordaje *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το τρύπημα του πλοίου
sabordare, sabordări *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το άνοιγμα τρυπών σε πλοίο και το βύθισμα του πλοίου
sabot, saboţi *ουσ. αρσ.* 1. το σαμπό, το τσόκαρο, το ξυλοπάπουτσο, το ξυλοπέδιλο 2. το εργαλείο το τοποθετημένο πάνω στη σιδηροτροχιά για να σταματήσει το βαγόνι
sabota, sabotez *ρ. μετ.* σαμποτάρω, κάνω σαμποτάζ, δολιοφθορά
sabotaj, sabotaje *ουσ. ουδ.* το σαμποτάζ, η παρεμπόδιση της λειτουργίας επιχείρησης, η δολιοφθορά // **act de ~** η πράξη του σαμποτάζ, το σαμποτάρισμα
sabotare, sabotări *ουσ. θηλ.* το σαμποτάρισμα
sabotor-oare, sabotori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σαμποτέρ (ο, η), δολιοφθορέας (ο, η)
sabrer, sabreri *ουσ. αρσ.* ο επιδέξιος σπαθιστής
sac, saci *ουσ. αρσ.* 1. το τσουβάλι, ο σάκος, το σακί 2. η τσουβαλιά, η σακιά // **~ de dormit** ο σάκος για ύπνο // **~ de spate** ο σάκος για την πλάτη // **~ embrionar** ο εμβρυϊκός σάκος (στα φυτά το αγγειόσπερμα) // **~ fără fund** το τσουβάλι χωρίς βυθό // **un ~ de orez** ένα σακί ρύζι // **a da de fundul ~ului** φτάνω στο βυθό του τσουβαλιού // **a-şi dezlega ~ul** ξεδένω (λύνω) το τσουβάλι μου // **a prinde pe cineva cu mâţa în ~** πιάνω κάποιον με τη γάτα στο τσουβάλι, τον πιάνω στα πράσα // **cum e ~ul şi peticul** όπως το τσουβάλι και το μπάμπαλο (το κουρέλι) // **l-au băgat în ~** τον έβαλαν στο τσουβάλι (τον εξαπάτησαν)
saca, sacale *ουσ. θηλ.* το βυτίο για τη μεταφορά νερού
sacada, sacadez *ρ. αμ.* μιλώ με σύντομες παύσεις σε κανονικά διαστήματα
sacadare, sacadări *ουσ. θηλ.* η ομιλία με σύντομες παύσεις σε κανονικά διαστήματα
sacadat-ă, sacadaţi-te *επίθ.* με σύντομες παύσεις σε τακτά διαστήματα
sacagiu, sacagii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο νερουλάς, αυτός που μεταφέρει νερό μέσα σε βυτίο ή σε δερμάτινους σάκους, ο νεροκουβαλητής // **a vinde apă la ~** το να πουλάς νερό στο νεροκουβαλητή
sacâz *ουσ. ουδ. (χημ.)* το κολοφώνιον
sacerdot, sacerdoţi *ουσ. αρσ.* ο ιερέας, ο ιερωμένος
sacerdotal-ă, sacerdotali-e *επίθ.* ιερατικός-ή-ό
sacerdoţiu *ους. ουδ.* το ιερατείο, η ιερατεία
sacoşă, sacoşe *ουσ. θηλ.* 1. η σακούλα, το σακούλι, το σακίδιο 2. η τσάντα
sacou, sacouri *ουσ. ουδ.* το σακάκι
sacrament, sacramente *ουσ. ουδ.* το μυστήριο (θρησκευτικό)
sacramental-ă, sacarmentali-e *επίθ.* 1. ιερός-ή-ό 2. απαραβίαστος-η-ο 2. *μτφ.* επίσημος-η-ο
sacrifica, sacrific I. *ρ. μετ.* 1. θυσιάζω 2. σφάζω, σφαγιάζω II. *ρ. μέσο* 1. θυσιάζομαι 2. *μτφ.* στερούμαι, αρνούμαι κάτι, παραιτούμαι
sacrificare, sacrificări *ουσ. θηλ.* 1. η θυσία 2. η σφαγή, το σφάξιμο 3. *μτφ.* η στέρηση από κάτι, η παραίτηση
sacrificat-ă, sacrificaţi-te *επίθ.* 1. θυσιασμένος-η-ο 2. σφαγμένος-η-ο, σφαχτός-ή-ό
sacrificator, sacrificatori *ουσ. αρσ.* 1. ο θύτης 2. ο σφαγέας, ο σφαγιαστής
sacrificiu, sacrificii *ουσ. ουδ.* 1. η θυσία 2. η προσφορά σφαγμένου ζώου σε θεότητα 3. *μτφ.* η παραίτηση // **~ de sine** η αυτοθυσία
sacrilegiu, sacrilegii *ουσ. ουδ.* η ιεροσυλία
sacristan, sacristani *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο σκευοφύλακας, ο κειμηλιάρχης
sacristie, sacristii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* 1. το σκευοφυλάκιο, η κεμηλιοθήκη 2. το διακονικό
sacrosanct-ă, sacrosancţi-te I. *επίθ.* 1. ιερός-ή-ό 2. σεβαστός-ή-ό 3. αγιότατος-η-ο II. *επίρ.* 1. ιερά 2. σεβαστά
sacrosant-ă *επίθ.* ιδ. sacrosanct
sacru-ă, sacri-e *επίθ.* 1. ιερός-ή-ό, άγιος-α-ο 2. σεβαστός-ή-ό // **foc ~** το Άγιο Φως, η άγια φωτιά, η θεία χάρη, το ταλέντο
sacrum *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το ιερό οστό
sadea *επίθ. αμετάβλ.* 1. γνήσιος-ια-ιο, αληθινός-ή-ό 2. αυθεντικός-ή-ό, έγκυρος-η-ο

sadic-ă, sadici-ce I. *επίθ.* σαδιστικός-ή-ό II. *επίρ.* σαδιστικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σαδιστής-ίστρια (ο, η)
sadism *ουσ. ουδ.* ο σαδισμός
safeu, safeuri *ουσ. ουδ.* ιδ. seif
safir, safire *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το ζαφείρι, ο σάπφειρος
safism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο λεσβιασμός, ο έρωτας μεταξύ γυναικών
safran, safranuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το πάνω τμήμα του τιμονιού του πλοίου
saftea *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* ο σεφτές // **a face ~** κάνω σεφτέ // **sunt bun de ~** έχω καλό σεφτέ (είμαι γούρικος, φέρνω γούρι)
saga *ουσ. θηλ.* η Σάγα, οι σκανδιναβικοί μύθοι
sagace, sagaci-ce *επίθ.* οξυδερκής-ής-ές, οξύς-εία -ύ, οξύνους
sagacitate *ουσ. θηλ.* η οξύνοια, η οξυδέρκεια, η γρήγορη αντίληψη
sagitat-ă, sagitați-te *επίθ.* λογχοειδής-ής-ές, σε σχήμα βέλους, σαΐτας (για τα φύλλα των δέντρων)
sagnă, sagne *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το τραύμα πάνω στη ράχη υποζυγίου
sagotier, sagotieri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σαγκό, είδος φοίνικα, περιέχει στον κορμό του το μεδούλι, το σαγκό
Sahel *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* το Σαχέλ (η ενδιάμεση ζώνη μεταξύ Σαχάρας και των σαβανών της Υποϊσημερινής Αφρικής)
saivan, saivane *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το ζωοστάσιο, ο στάβλος
salahor, salahori *ουσ. αρσ.* ο ανειδίκευτος εργάτης, ο δουλευτής, ο χειρώνακτας
salahori, salahoresc *ρ. αμ.* δουλεύω, κοπιάζω, εργάζομαι σκληρά, κάνω χειρωνακτική εργασία
salahorie *ουσ. θηλ.* η βιοπάλη, η δουλειά, η δούλεψη
salam, salamuri *ουσ. ουδ.* το σαλάμι, ο αλλάς // **~ de Sibiu** σαλάμι Σιμπίου
salamandră, salamandre *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η σαλαμάνδρα (είδος αμφίβιου ερπετού)
salariat-ă, salariați-te I. *επίθ.* έμμισθος-η-ο, μισθωτός-ή-ό // **muncă -ă** η έμμισθη εργασία II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μισθωτός-ή (ο, η)
salariu, salarii *ουσ. ουδ.* ο μισθός // **~ de bază** ο βασικός μισθός // **~ brut** ο ακαθάριστος μισθός // **~ în acord** ο μισθός κατ' αποκοπή
salariza, salarizez *ρ. μετ.* μισθοδοτώ, πληρώνω μισθό
salarizare, salarizări *ουσ. θηλ.* η μισθοδοσία, η πληρωμή μισθού
salată, salate *ουσ. θηλ. (μαγ.)* 1. η σαλάτα // **~ de roșii** η ντοματοσαλάτα 2. *(βοτ.)* το μαρούλι
salatieră, salatiere *ουσ. θηλ.* η σαλατιέρα
sală, săli *ουσ. θηλ.* 1. η αίθουσα 2. η σάλα 3. ο προθάλαμος, το χολ // **~ cea mare** η μεγάλη αίθουσα // **~ de așteptare** η αίθουσα αναμονής // **~ de clasă** η σχολική αίθουσα, η τάξη σχολείου // **~ de festivități** η αίθουσα τελετών // **~ de mașini** το μηχανοστάσιο, ο χώρος για τις μηχανές σε εργοστάσιο, πλοίο, κ.λ.π. // **~ de operații** η αίθουσα εγχειρήσεων (το χειρουργείο) // *(αθλ.)* **~ de sport** το γυμναστήριο, η αίθουσα για γυμναστικές ασκήσεις
salbă, salbe *ουσ. θηλ.* το περιδέραιο, το κολιέ
salcâm, salcâmi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ακακία, η γαζία
salcie, sălcii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ιτιά, η ιτέα // **~ plângătoare** η κλαίουσα ιτιά // **pădure de sălcii în lung și în lat** το δάσος ιτιών σε μήκος και πλάτος
salep, salepuri *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το σαλέπι, ποτό που πίνεται για ζέσταμα το χειμώνα
salepgiu, salepgii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο σαλεπτζής
saleu, saleuri *ουσ. ουδ. (μαγ.)* είδος αλμυρού μπισκότου που τρώγεται πριν από το φαγητό
salică *επίθ.* // **legea ~** ο σαλικός νόμος
salicilat, salicilați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το σαλικυλικό άλας
salicilic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το σαλικυλικό οξύ
salin-ă, salini-e *επίθ. (χημ.)* 1. αλατούχος-α-ο, αλατώδης-ης-ες 2. αλμυρός-ή-ό // **soluție -ă** το αλατούχο διάλυμα
salină, saline *ουσ. θηλ.* το αλατωρυχείο // **~ marină** η αλυκή // **miner la ~** ο αλατωρύχος
salinitate *ουσ. θηλ.* η αλμυρότης, η άλμη
salinizare *ουσ. θηλ.* η κατακράτηση ελάτων στο έδαφος
saliva, salivez *ρ. αμ.* σαλιάζω, σιελίζω, εκκρίνω σάλιο
salivar-ă, salivari-e *επίθ.* σιαλογόνος-α-ο // **glandă -ă** ο σιαλογόνος αδένας
salivație, salivații *ουσ. θηλ.* το σαλιάρισμα
salivă, salive *ουσ. θηλ.* το σάλιο
salon, saloane *ουσ. ουδ.* το σαλόνι, ο θάλαμος, η σάλα, η αίθουσα // **lumea saloanelor** ο κόσμος των αιθουσών // **~ de expoziție** η αίθουσα εκθέσεων
salonard-ă, salonarzi-de I. *επίθ.* του σαλονιού II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. επισκέπτης-τρια των σαλονιών (ο, η) 2. *μτφ.* το άτομο της υψηλής κοινωνίας
salonaș, salonașe *ουσ. ουδ.* το μικρό σαλόνι, η μικρή αίθουσα
salopetă, salopete *ουσ. θηλ.* η φόρμα
salpetru *ουσ. ουδ. (χημ.)* το νίτρο // **~ de Chili** το νίτρο της Χιλής // **~ de India** το νιτρικό κάλιο (της Ινδίας)
salt, salturi *ουσ. θηλ.* 1. το άλμα, το πήδημα, το σάλτο 2. *μτφ.* η απότομη αλλαγή της φύσης // **~ calitativ** το ποιοτικό άλμα // **~ înainte** το άλμα προς τα μπρος // **-ul cu prăjina** το άλμα επί κοντώ // **-ul în înălțime** το άλμα σε ύψος // **marele ~** το μεγάλο άλμα // **triplu ~** το τριπλούν άλμα
saltea, saltele *ουσ. θηλ.* το στρώμα, το στρωμάτσο // **~ de paie** το αχυρένιο στρώμα, το αχυρόστρωμα // **~ de apă** το στρώμα νερού // **~ de protecție** το στρώμα προστασίας // **~ pneumatică** το πνευματικό υπόστρωμα // **~ din plastic** το στρωμάτσο από πλαστική ύλη // **pânză de saltele** το στρωματσόπανο
salteluță, salteluțe *ουσ. θηλ.* το μικρό στρωμάτσο
saltimbanc, saltimbanci *ουσ. αρσ.* 1. ο σαλτιμπάγκος, ο σκοινοβάτης 2. ο γελωτοποιός
salubritate *ουσ. θηλ.* 1. η υγειονομία, η διατήρηση της καθαριότητας ενός τόπου 2. η γενική κατάσταση των υγιηνων και υγειονομικών συνθήκων // **întreprindere de ~** η υγειονομία
salubrizare *ουσ. θηλ.* η διαδικασία που εξασφαλίζει την υγιεινή
salubrizat-ă, salubrizați-te *επίθ.* που έγινε υγιεινός -ή-ό
salubru-ă, salubri-e *επίθ.* υγιεινός-ή-ό, υγιής-ής-ές
salut, saluturi I. *ουσ. ουδ.* 1. ο χαιρετισμός, το χαιρέτισμα, το χαιρέτημα 2. η προσαγόρευση // **mesaj de ~** το χαιρετιστήριο μήνυμα

saluta, salut I. *ρ. μετ.* 1. χαιρετώ, χαιρετίζω // **–ţi-l din partea mea** χαιρετίστε-τον εκ μέρους μου II. *ρ. μέσο* απευθύνω και δέχομαι χαιρετισμό
salutar-ă, salutari-e *επίθ.* σωτήριος-ια-ιο
salutare, salutări *ουσ. θηλ.* ο χαιρετισμός, το χαιρέτισμα // **salutări cordiale** οι εγκάρδιοι χαιρετισμοί
salva, salvez I. *ρ. μετ.* 1. γλυτώνω, σώζω, σώνω, διασώζω // **a ~ situaţia** σώζω την κατάσταση // **el a –t copilul de la înec** αυτός έσωσε το παιδί από πνιγμό (από πνίξιμο) II. *ρ. μέσο* σώζομαι, γλυτώνομαι, διασώζομαι
salvare, salvări *ουσ. θηλ.* 1. ο γλυτωμός, το γλύτωμα, το σώσιμο, η διάσωση, η σωτηρία // **staţie de ~** η υγειονομονική υπηρεσία Πρώτων Βοηθειών 2. το αυτοκίνητο Πρώτων Βοηθειών
salvator-oare, salvatori-oare I. *επίθ.* σωτήριος-ια-ιο, διασωστικός-ή-ό II. *επίρ.* σωτηρίως, κατά σωτήριο τρόπο III. *ουσ. αρσ.* ο σωτήρας
salvă, salve *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η βολή, η τουφεκιά, ο πυροβολισμός, η ομοβροντία // **~ de tun** η κανονιά, ο κανονιοβολισμός
salve *επιφ. (οικ.)* χαίρετε!
salvgarda, salvgardez *ρ. μετ.* υπερασπίζω, προστατεύω, προασπίζω, διαφυλάσσω
salvgardare *ουσ. θηλ.* η υπεράσπιση, η προάσπιση, η διάσωση // **–a păcii** η προάσπιση της ειρήνης
salvie, salvii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η φασκομηλιά (είδος φαρμακευτικού φυτού)
samar, samare *ουσ. ουδ.* το σαμάρι
Samaritean-ă, Samariteni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σαμαρείτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* σαμαρειτικός-ή-ό
samavolnic-ă, samavolnici-ce I. *επίθ.* αυθαίρετος-η -ο, καταχρηστικός-ή-ό II. *επίρ.* αυθαίρετα, καταχρηστικά
samavolnicie, samavolnicii *ουσ. θηλ.* η αυθαιρεσία, η κατάχρηση, η αδικοκρατία, ο ετσιθελισμός
sambă, sambe *ουσ. θηλ.* η σάμπα (λαϊκός χορός της Βραζιλίας)
Samniţi *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Σαμνίτες (πληθυσμός της Κεντρικής Ιταλίας, αντιστάθηκε στους Ρωμαίους)
Samoed-ă, Samoezi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σαμοαίος-αία (ο, η) (λαός μογγολικής καταγωγής στο Βορρά της Σιβηρίας)
samovar, samovare *ουσ. ουδ.* το σαμοβάρι, μετάλλινος βραστήρας για τσάι
samsar, samsari *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο μεσίτης, ο μεσολαβητής, ο μεσάζοντας
samsarlâc, samsarlâcuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η μεσιτεία, η μεσίτευση, η μεσολάβηση
samur, (1) samuri, (2) samururi 1. *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το ζώο ικτίδα, η νυφίτσα 2. *ουσ. ουδ.* το σαμούρι, το δέρμα του ζώου
samurai, samurai *ουσ. αρσ.* οι σαμουράι, η τάξη στρατιωτικών της Ιαπωνίας κατά τους φεουδαρχικούς χρόνους
sanatorial-ă, sanatoriali-e *επίθ.* νοσοκομειακός-ή-ό, σχετικά με το σανατόριο
sanatoriu, sanatorii *ουσ. ουδ.* το σανατόριο
sanchi *επίρ. (οικ.)* δήθεν, τάχατες, όπως θα λέγαμε (κοροϊδευτικά)
sanctifica, sanctific *ρ. μετ. (εκκλ.)* καθαγιάζω, αγιοποιώ
sanctificare *ουσ. θηλ.* η καθαγίαση, η αγίαση, ο εξαγιασμός
Sanctitate, Sanctităţi *ουσ. θηλ.* η Πανιερότητα, η Παναγιότητα
sanctuar, sanctuare *ουσ. ουδ.* 1. το ιερό, το Άγιο Βήμα 2. το αγιαστήριον 3. το τέμενος, ο ιερός χώρος, το άδυτο
sancţiona, sancţionez I. *ρ. μετ.* 1. κυρώνω, εφαρμόζω κυρώσεις, τιμωρώ 2. κολάζω 3. επικυρώνω II. *ρ. μέσο* τιμωρούμαι
sancţionare, sancţionări *ουσ. θηλ.* 1. η επικύρωση 2. η ποινή, η τιμωρία
sancţionat-ă, sancţionaţi-te *επίθ.* 1. επικυρωμένος -η-ο 2. τιμωρημένος-η-ο
sancţiune, sancţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η κύρωση, η επικύρωση 2. η επιδοκιμασία, η έγκριση 3. η ποινή, η τιμωρία // **a ridica sancţiunile** αίρω τις κυρώσεις // **se vor aplica sancţiuni** θα επιβληθούν κυρώσεις
sanculot, sanculoţi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ξεβράκωτος, ο επαναστάτης του 1792 στη Γαλλία
sanda *ουσ. θηλ.* ιδ. sandală
sandală, sandale *ουσ. θηλ.* το πέδιλο, το σάνταλο, το σαντάλι
sandviş, sandvişuri *ουσ. ουδ.* το σάντουιτς
sanepid *ουσ. ουδ.* η υγειονομία
sangeac, (1) sangeacuri, (2) sangeaţi 1. *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το σαντζάκι (παλιά διοικητική περιφέρεια στην Τουρκία) 2. *ουσ. αρσ.* ο διοικητής του σαντζακιού
sanguin-ă, sanguini-e *επίθ.* αιματώδης-ης-ες, αιμοφόρος-α-ο, αιματικός-ή-ό // **temperament ~** η αιματική ιδιοσυγκρασία, ο ασυγκράτητος άνθρωπος, ο επιθετικός// *(ανατ.)* **vas ~** το αιμοφόρο αγγείο
sanguinar-ă, sanguinari-e *επίθ.* 1. αιμοχαρής-ής-ές, αιμοβόρος-α-ο(ικο) 2. *μτφ.* σκληρός-ή-ό
sanie, sănii *ουσ. θηλ.* το έλκηθρο // **a se da cu sania** δίνομαι με το έλκηθρο // **la coborâş cu sania** στην κατηφοριά με το έλκηθρο
sanitar-ă, sanitari-e I. *επίθ.* υγειονομικός-ή-ό, υγιεινής-ής-ές // **agent ~** ο υγειονομικός πράκτορας // **instalaţii –e** οι υγειονομικές εγκαταστάσεις // **obiecte –e** είδη υγιεινής / μπάνιου // **punct ~** το υγειονομικό κέντρο // **serviciu ~** η υγειονομική υπηρεσία II. *ουσ. αρσ.* ο υγειονομικός
sanscrit-ă, sanscriţi-te *επίθ.* σανσκριτικός-ή-ό // **limba –ă** τα σανσκριτικά, η σανσκριτική
sanscritolog, sanscritologi *ουσ. αρσ.* ο σανσκριτολόγος
santal, santali *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σάνταλο (είδος τροπικού δέντρου) // **lemn de ~** το σανταλόξυλο // **ulei de ~** το σαντάλινο αιθέριο έλαιο
santină, santine *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η σεντίνα
santinelă, santinele *ουσ. θηλ.* ο φρουρός, ο σκοπός, ο βαρδιάνος
santonină, santonine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η σαντονίνη
sapă, sape *ουσ. θηλ.* η σκαπάνη, το τσαπί, η τσάπα // **~ rotativă** η περιστροφική σκαπάνη // **a ajunge la ~ de lemn** φτάνω σε ξύλινο τσαπί (φτωχαίνω, καταστρέφομαι, ερειπώνομαι)
sapient-ă, sapienţi-te I. *επίθ.* σοφός-ή-ό, λόγιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η επιστήμονας
sapienţă *ουσ. θηλ.* η σοφία, η πολυμάθεια
saponifica, saponific I. *ρ. μετ. (χημ.)* σαπωνοποιώ II. *ρ. μέσο* σαπωνοποιούμαι, μετατρέπομαι σε σαπούνι
saponificabil-ă, saponificabili-e *επίθ. (χημ.)* σαπωνοποιήσιμος-η-ο

saponificare, saponificări *ουσ. θηλ. (χημ.)* η σαπωνοποίηση
saprogen-ă, saprogeni-e *επίθ. (χημ.)* σηψιγόνος-α-ο, που προκαλεί σήψη, σαπίλα, σάπισμα
sapropel, sapropeluri *ουσ. ουδ.* ο σαπροπηλός
sapropelic-ă, sapropelici-ce *επίθ. (γεωλ.)* σαπροπηλικός-ή-ό
sarabandă, sarabande *ουσ. θηλ.* η σαραμπάντα (ονομασία ισπανικού χορού και η μελωδία του χορού)
sarafan, sarafane *ουσ. ουδ.* το γυναικείο φόρεμα χωρίς μανίκια και χωρίς ώμους, φοριέται πάνω από τη μπλούζα
sarailie, sarailii *ουσ. θηλ.* το σαραγλί
saramura, saramurez *ρ. μετ.* βάζω τρόφιμα σε σαλαμούρα για να διατηρηθούν, αλμυρίζω
saramurare, saramurări *ουσ. θηλ.* η τοποθέτηση σε σαλαμούρα
saramurat-ă, saramurați-te *επίθ.* αλμυρισμένος-η-ο, με σαλαμούρα
saramură, saramuri *ουσ. θηλ.* η άρμη, η άλμη, η αλμύρα, η σαλαμούρα
Sarazin-ă, Sarazini-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Σαρακηνός-ή (ο, η)
sarcasm, sarcasme *ουσ. ουδ.* ο σαρκασμός
sarcastic-ă, sarcastici-ce I. *επίθ.* σαρκαστικός-ή-ό II. *επίρ.* σαρκαστικά
sarcină, sarcini *ουσ. θηλ.* 1. το βάρος, το φορτίο 2. η αποστολή, η φροντίδα, η απασχόληση 3. η υποχρέωση, η ευθύνη, το καθήκον 4. η εγκυμοσύνη // ~ **electrică** το ηλεκτρικό φορτίο // ~ **de plan** η υποχρέωση του σχεδίου // **a avea în** ~ έχω την υποχρέωση, τη φροντίδα // **a da o** ~ επιφορτίζω, αναθέτω σε κάποιον μια φροντίδα // **a pune în sarcina cuiva** βάζω σε βάρος κάποιου
sarcofag, sarcofage *ουσ. θηλ.* η σαρκοφάγος
sarcom, sarcomuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το σάρκωμα (ο κακοήθης όγκος)
sarcoplasmă, sarcoplasme *ουσ. θηλ. (βιολ.)* το πρωτόπλασμα των μυϊκών κυττάρων
sardă *επίθ.* σαρδηνικός-ή-ό // **limba** ~ η σαρδηνική γλώσσα
sardea, sardele *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* η σαρδέλα // **ca sardelele** στριμωγμένοι, σαν σαρδέλες
sardonic-ă, sardonici-ce *(λογ.)* I. *επίθ.* σαρδόνιος-α-ο, σαρδωνικός-ή-ό II. *επίρ.* σαρδωνικώς, χλευαστικώς
sardonix *ουσ. ουδ.* σαρδόνυχας
sare, săruri *ουσ. θηλ.* το αλάτι, το άλας // ~ **amară** το πικρό άλας // ~ **de bucătărie** το μαγειρικό άλας // ~ **de lămâie** το κιτρικό οξύ, κιτρικό νάτριο // ~ **de mare** το θαλασσινό άλας // ~ **gemă** το ορυκτό άλας // **-a pământului** το άλας της γης // **a primi cu pâine și** ~ κάνω υποδοχή με ψωμί και αλάτι (με τιμή) // **ca -a în ochi** σαν το αλάτι στα μάτια (ανυπόφορο) // **comerț de** ~ το αλατεμπόριον // **depozit de** ~ η αλαταποθήκη // **marea cu -a** η θάλασσα με το αλάτι (κάτι υπερβολικό)
sari *ουσ. ουδ.* το σαρί (το ινδικό γυναικείο κοστούμι με τη μια άκρη ριγμένη πάνω από τον ώμο και την άλλη γύρω από τη μέση)
sarică, sarici *ουσ. θηλ.* η χωρική κάπα
sarma, sarmale *ουσ. θηλ.* ο ντολμάς, τα γιουβαρλάκια
Sarmați *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Σαρμάτες (αρχαίος λαός στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας)
sarong, saronguri *ουσ. ουδ.* το σάρογκ (ονομασία μαλαϊκού ενδύματος)
saros *ουσ. ουδ. (αστρ.)* ο σάρος (περίοδος 18 ετών, 11 ημερών και 8 ωρών κατά την οποία επαναλαμβάνονται σε ίδια διαστήματα και σε ίδια σειρά οι εκλείψεις του ήλιου και της σελήνης)
Sarsailă *ουσ. αρσ.* ο Σατανάς
Sas, Sași *ουσ. αρσ.* ο Σάξονας, οι Σάξονες (γερμανικός πληθυσμός στην Τρανσυλβανία εγκαταστημένος από το ΙΒ' και ΙΓ' αιώνα)
sașiu-ie, sașii *επίθ.* αλλοίθωρος-η-ο, γκαβός-ή-ό, λοξόφθαλμος-η-ο // **a fi** ~ αλλοιθωρίζω, βλέπω λοξά, στραβίζω // **a se uita** ~ στραβοκοιτάζω
sat, sate *ουσ. ουδ.* το χωριό, το χωρίον // ~ **fără câini** χωριό χωρίς σκυλιά (το αδέσποτο χωριό) // ~ **natal** η γενέτειρα // **a se supăra ca văcarul pe** ~ θυμώνω όπως ο γελαδάρης πάνω στο χωριό // **de** ~ χωριάτικος-η-ο, χωρικός-ή-ό // **de la orașe și -e** από τις πόλεις και απ' τα χωριά // **legătura dintre** ~ **și oraș** η σύνδεση μεταξύ χωριού και πόλεως
satană, satane *ουσ. θηλ.* ο Σατανάς
satanic-ă, satanici-ce I. *επίθ.* 1. σατανικός-ή-ό 2. *μτφ.* ύπουλος-η-ο II. *επίρ.* 1. σατανικά 2. *μτφ.* ύπουλα
satâr, satâre *ουσ. ουδ.* το μαχαίρι
satelit, sateliți *ουσ. αρσ. (αστρ.)* ο δορυφόρος // ~ **artificial** ο τεχνητός δορυφόρος // **stat** ~ το δορυφορικό κράτος
sateloid, sateloide *ουσ. ουδ.* ο δορυφόρος με κινητήρα-πύραυλος
satin *ουσ. ουδ.* το σατέν, το ατλάζι
satina, satinez *ρ. μετ.* σατινάρω
satinare, satinări *ουσ. θηλ.* 1. το σατινάρισμα 2. η στίλβωση, το γυάλισμα
satinat-ă, satinați-te *επίθ.* σατινέ
Satir, Satiri *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Σάτυρος
satiră, satire *ουσ. θηλ.* η σάτιρα
satiric-ă, satirici-ce I. *επίθ.* σατιρικός-ή-ό // **spirit** ~ το σατιρικό πνεύμα II. *ουσ. αρσ.* ο σατιρικός ποιητής III. *ουσ. ουδ.* το σατιρικό έργο
satiriza, satirizez *ρ. μετ.* σατιρίζω
satisface, satisfac *ρ. μετ.* 1. ικανοποιώ, δίνω ικανοποίηση 2. ευχαριστώ 3. εισακούω και παραχωρώ κάτι // **a** ~ **necesitățile** ικανοποιώ τις ανάγκες // **a** ~ **pretențiile** ικανοποιώ τις απαιτήσεις
satisfacere, satisfaceri *ουσ. θηλ.* 1. η ικανοποίηση 2. η ευχαρίστηση 3. η επανόρθωση αδικήματος 4. η πραγματοποίηση ελπίδας
satisfacție, satisfacții *ουσ. θηλ.* 1. η ικανοποίηση 2. η ευχαρίστηση 3. η αρέσκεια, η αρεσιά, η ευαρέσκεια // **a cere** ~ ζητώ ικανοποίηση // **a-și exprima satisfacția** εκφράζω την ικανοποίησή μου
satisfăcător-oare, satisfăcători-oare I. *επίθ.* 1. ικανοποιητικός-ή-ό 2. επαρκής-ής-ές 3. αρεστός-ή-ό, ευάρεστος-η-ο II. *επίρ.* 1. ικανοποιητικά 2. επαρκώς
satisfăcut-ă, satisfăcuți-te *επίθ.* ικανοποιημένος-η-ο // **dorință -ă** η ικανοποιημένη επιθυμία (εκπληρωμένη)
satrap, satrapi *ουσ. αρσ.* 1. ο σατράπης 2. *μτφ.* ο αυθαίρετος, ο δεσποτικός άνθρωπος
satrapic-ă, satrapici-ce *επίθ.* 1. σατραπικός-ή-ό 2. *μτφ.* τυραννικός-ή-ό

satrapie, satrapii *ουσ. θηλ.* 1. η σατραπεία 2. *μτφ.* η τυραννική διακυβέρνηση, η δεσποτεία
satura, saturez *(χημ.)* κορεννύω
saturabil-ă, saturabili-e *επίθ.* χορταστικός-ή-ό
saturare, saturări *ουσ. θηλ.* ο κορεσμός
saturat-ă, saturați-te *επίθ.* κεκορεσμένος-η-ο
saturație I. *ουσ. θηλ.* 1. ο κορεσμός, το χόρτασμα 2. η πλήρης ικανοποίηση II. *επιρ. έκφρ.* **până la ~** μέχρι τον κορεσμό
saturn *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο μόλυβδος
Saturnale *ουσ. θηλ.* τα Σατουρνάλια, γιορτή προς τιμήν του Σατούρνου, ρωμαϊκή θεότητα που ταυτιζόταν με τον Κρόνο
Saturnalii *ουσ. θηλ. πληθ.* ιδ. Saturnale
saturnin-ă, saturnini-e *επίθ.* μολυβδικός-ή-ό
saț I. *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* ο κόρος, το χόρτασμα, ο χορτασμός // **a ține de ~** κρατάει για χόρτασμα II. *επιθ. έκφρ.* **fără ~** αχόρταγος-η-ο, ακόρεστος-η-ο III. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** αχόρταγα, ακόρεστα // **cu ~** χορταστικά
sațietate *ουσ. θηλ. (λογ.)* ο χορτασμός, ο κόρος, ο κορεσμός
sau *σύνδ.* ή, είτε, για // **~ el ~ altul** είτε αυτός, είτε άλλος // **~ luni ~ miercuri** ή τη Δευτέρα ή την Τετάρτη // **Adunarea ~ soborul întregii țări** η συνέλευση ή η σύνοδος ολόκληρης της χώρας // **de ce nu scrii? ~ n-ai timp?** γιατί δεν γράφεις; ή δεν αδειάζεις; // **doriți cafea ~ ceai?** θέλετε καφέ ή τσάι; // **nisipul se găsește pe fundul râurilor, lacurilor ~ mărilor** η άμμος που βρίσκεται στο βυθό των ποταμών, των λιμνών ή των θαλασσών // **plânge ~ râde?** κλαίει ή γελά; // **sunt ~ nu sunt?** είναι ή δεν είναι;
savană, savane *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η σαβάνα
savant-ă, savanți-te I. *επίθ.* σοφός-ή-ό, λόγιος-α-ο, πολυμαθής-ής-ές // **lucrare -ă** το σοφό έργο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοφός-ή-ό (ο, η), λόγιος-ία (ο, η), επιστήμονας (ο, η), επιστήμων (ο, η), πολυμαθής (ο, η)
savarină, savarine *ουσ. θηλ.* το σαβαρέν
savoare *ουσ. θηλ.* η γευστικότητα, η καλή γεύση, η νοστιμάδα
Savoiard-ă, Savoiarzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σαβοϊάρος-α (ο, η) II. *επίθ.* σαβοϊκός-ή-ό
savonieră, savoniere *ουσ. θηλ.* η σαπουνιέρα
savura, savurez *ρ. μετ.* 1. γεύομαι 2. απολαύω, απολαμβάνω // **am -t minunata priveliște** απόλαυσα τη θαυμάσια θέα
savurare, savurări *ουσ. θηλ.* η γεύση, η απόλαυση
savură *ουσ. θηλ.* η σαβούρα, το πρόσθετο βάρος για τη σταθερότητα του οχήματος
savuros-oasă, savuroși-oase *επίθ.* 1. γευστικός-ή-ό, εύγευστος-η-ο 2. νόστιμος-η-ο 3. απολαυστικός -ή-ό 4. εύχυμος-η-ο
saxofon, saxofoane *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το σαξόφωνο
saxofonist, saxofoniști *ουσ. ουδ. (μουσ.)* ο σαξοφωνίστας
Saxon-ă, Saxoni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σάξονας-α (ο, η) II. *επίθ.* σαξονικός-ή-ό
să I. *σύνδ.* να, ας // **~ fii cuminte** να είσαι φρόνιμος // **a ieșit ~-i întâmpine** βγήκε να τους προϋπαντήσει // **am râs ~ leșin** γέλασα μέχρι λιποθυμίας // **ar fi fost prins ~ nu fi fugit** θα είχε συλληφθεί να μην είχε φύγει// **e bine ~ pleci** καλά είναι να φύγεις // **nu-i mândră ~mi fie dragă** δεν υπάρχει κοπέλα που να αγαπήσω // **pare ~ fie un om cumsecade** φαίνεται να είναι καλός άνθρωπος // **puteam chiar ~ nu fiu acasă** μπορούσα ακόμα να μην είμαι στο σπίτι II. *συνδ. έκφρ.* // **a plecat fără ~ verse o lacrimă** έφυγε χωρίς να χύσει ένα δάκρυ // **a plecat mulțumit pentru ca ~ se întoarcă peste o oră din nou nedumerit** έφυγε ευχαριστημένος για να γυρίσει μετά από μια ώρα ξανά αμήχανος // **fără ~...** χωρίς να... // **fără ~mi fi spus cineva, am bănuit adevărul** χωρίς να μου το είχε πει κάποιος, υποψιάστηκα την αλήθεια // **îți poate fi de folos, numai ~ vrea** μπορεί να σου είναι ωφέλιμος, αρκεί να θέλει // **măcar ~...** μακάρι να... // **nu mă duc, măcar ~ mă omori** δεν πηγαίνω, κι ας με σκοτώσεις // **numai ~...** μόνο να..., αρκεί να... // **până ~...** μέχρι να... // **până ~ ajungă el, fata ajunsese acasă** μέχρι να φτάσει αυτός, το κορίτσι είχε φτάσει στο σπίτι // **pentru ca ~...** για να...
săbiuță, săbiuțe *ουσ. θηλ.* το μικρό σπαθί
săculeț, săculețe *ουσ. ουδ.* 1. η σακούλα, το σακίδιο 2. ο μικρός σάκος, το σακούλι
sădi, sădesc *ρ. μετ. (γεωργ.)* 1. φυτεύω 2. καλλιεργώ
sădire, sădiri *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* το φύτεμα, το φύτευμα, η φύτευση
sădit *ουσ. ουδ.* ιδ. sădire
sădit-ă, sădiți-te *επίθ. (γεωργ.)* φυτεμένος-η-ο, έμφυτος-η-ο
săditor-oare, săditori-oare I. *επίθ.* φυτευτικός-ή-ό // **material ~** το φυτευτικό υλικό II. *ουσ. ουδ.* ο φυτευτής, το εργαλείο για φύτεμα
săgeată, săgeți I. *ουσ. θηλ.* 1. η σαΐτα, το βέλος // **~ de trăsnet** η σαΐτα κεραυνού // *(γεωγρ.)* **~ litorală** στην εκβολή του ποταμού II. *επίρ.* **pornește ~** ξεκινά γρήγορα
săgeta, săgetez I. *ρ. μετ.* 1. σαΐτευω, τοξεύω, ρίχνω βέλος 2. χτυπάω κάτι με σαΐτα II. *ρ. αμ.* 1. εκτοξεύω, ρίχνω σαΐτες 2. *μτφ.* διαπερνώ με το βλέμμα, κεραυνοβολώ
săgetare, săgetări *ουσ. θηλ.* το σαΐτεμα, η τόξευση, το τόξευμα
săgetător-oare, săgetători-oare I. *επίθ.* τοξευτικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο Τοξότης (ο ένατος αστερισμός του ζωδιακού κύκλου) III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τοξευτής-εύτρια (ο, η), σαΐτευτής-εύτρια (ο, η)
săgetătură, săgetături *ουσ. θηλ.* 1. η σαϊτιά, το σαΐτεμα, η εκτόξευση σαΐτας 2. το χτύπημα με σαΐτα, το τραύμα με σαΐτα
sălaș, sălașe *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το κατάλυμα, η κατοικία, το οίκημα 2. το κατοικητήριο, ο οικισμός, ο στεγασμένος τόπος
sălășlui, sălășluiesc I. *ρ. αμ. (λαϊκ.)* κατοικώ, διαμένω II. *ρ. μετ.* 1. στεγάζω, εγκαθιστώ σε σπίτι 2. φιλοξενώ, παρέχω σε κάποιον σπίτι, άσυλο III. *ρ. μέσο* στεγάζομαι, εγκαθίσταμαι σ' έναν τόπο
sălășluire, sălășluiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η κατοίκηση, η διαμονή, η οίκηση 2. η εγκατοίκηση, η φιλοξενία
sălbatic-ă, sălbatici-ce I. *επίθ.* 1. άγριος-α-ο, ανήμερος-η-ο, ατίθασος-η-ο, αδάμαστος-η-ο 2. αγροίκος-α-ο, απολίτιστος-η-ο, άξεστος-η-ο, βίαιος-η-ο, απότομος-η-ο 3. πρωτόγονος-η-ο, τραχύς-εία-(-ιά)-ύ, θηριώδης-ης-ες, βάρβαρος-η -ο // **iarbă ~ă** το αγριόχορτο // **loc ~** ο αγριότοπος // **om ~** ο αγριάνθρωπος // **păr ~** η αγριαπιδιά //

pisică -ă η αγριόγατα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άγριος-ια (ο, η) III. *επίρ.* 1. άγρια, ανήμερα, ανημέρωτα, ατίθασα, αδάμαστα 2. άξεστα, βίαια, απότομα 3. τραχιά, θηριωδώς, βάρβαρα // **biciuieşte caii ~** μαστιγώνει άγρια τα άλογα

sălbătici, sălbăticesc I. *ρ. μέσο* αγριεύω, εξαγριώνομαι, εξαγριούμαι, γίνομαι άγριος // **mă -i** αγριεύτηκα II. *ρ. μετ.* 1. εξαγριώνω, κάνω κάποιον άγριο 2. *μτφ.* εξάπτω την οργή κάποιου, αποθηριώνω

sălbăticie, sălbăticii I. *ουσ. θηλ.* 1. η αγριότητα, η θηριωδία, η αποθηρίωση 2. η βαρβαρότητα, η απανθρωπιά, η σκληρότητα 3. η ερημιά, η μοναξιά, η απομόνωση II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** αγρίως, θηριωδώς

sălbăticime, sălbăticimi *ουσ. θηλ.* 1. το άγριο 2. ο αγριότοπος

sălbăticire, sălbăticiri *ουσ. θηλ.* η εξαγρίωση, το αγρίεμα, η αποθηρίωση, η αγριεμάρα

sălbăticit-ă, sălbăticiţi-te *επίθ.* εξαγριωμένος-η-ο, αγριεμένος-η-ο

sălbăticiune, sălbăticiuni *ουσ. θηλ.* 1. το αγρίμι, το θηρίο, το αγρίωμα 2. ο αγριότοπος 3. *μτφ.* ο ακοινώνητος άνθρωπος

sălcioară, sălcioare *ουσ. θηλ.* η μικρή ιτιά // **foaie verde ~** το πράσινο φύλλο μικρής ιτιάς

sălciu-ie, sălcii *επίθ.* γλυφός-ή-ό, αλμυρούτσικος-η-ο // **gust ~** η γλυφάδα

săliţă, săliţe *ουσ. θηλ.* η μικρή αίθουσα

sălta, salt I. *ρ. αμ.* 1. αναπηδώ, κάνω άλμα, πηδώ προς τα επάνω 2. σκιρτώ, πετιέμαι, σηκώνομαι απότομα, χοροπηδώ // **a-i ~ inima de bucurie** αναπηδά η καρδιά του από χαρά // **izvoare saltă de sub piatră** πηγές αναπηδούν κάτω από την πέτρα II. *ρ. μετ.* σηκώνω, ανυψώνω, υψώνω, ανεβάζω III. *ρ. μέσο* 1. ξεπετιέμαι, ξεπετάγομαι, υψώνομαι 2. ενηλικιώνομαι, ρίχνω μπόι // **el se săltă în vârful picioarelor** αυτός υψώθηκε στην άκρη των ποδιών

săltare, săltări *ουσ. θηλ.* 1. το αναπήδημα, το πήδημα, το χοροπήδημα 2. η ύψωση, το σήκωμα, το σκίρτημα, η πηδηματιά 3. το πέταγμα χαράς, το ξεπέταγμα

săltat-ă, săltaţi-te I. *επίθ.* 1. πηδηχτός-ή-ό, σηκωμένος-η-ο, αναπηδηχτός-ή-ό, υψωμένος-η-ο, ανεβατός-ή-ό 2. γοργός-ή-ό, ευκίνητος-η-ο II. *επίρ.* πηδηχτά

săltăreţ-eaţă, săltăreţi-eţe *επίθ.* πηδηχτός-ή-ό, με γοργό ρυθμό

sămănătorism *ουσ. ουδ.* ονομασία λογοτεχνικού κινήματος στην αρχή του εικοστού αιώνα στη Ρουμανία

sămânţă, seminţe I. *ουσ. θηλ.* ο σπόρος, το κουκούτσι, το σπέρμα, ο κόκκος, το σπυρί, το σπόρι // **~ de scandal** πέτρα σκανδάλου // **~ de vorbă** ευκαιρία για συζήτηση // **seminţe de floarea soarelui** οι σπόροι από ηλίανθο II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **bun de ~** καλό για σπορικό // **nici de ~** ούτε για σπόρισμα // **de ~** για αναπαραγωγή

sămânţos-oasă, sămânţoşi-oase *επίθ.* με σπόρους, σποριάρικος-η-ο

sănătate *ουσ. θηλ.* 1. η υγεία, η υγειά, η γεια 2. *μτφ.* η ευρωστία, η σωματική ευεξία // **~!** γεια σου // **-a publică** η δημόσια υγεία // **Organizaţia Mondială a Sănătăţii** η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας // **pentru -a ta** για την υγεία σου // **Sistemul Naţional al Sănătăţii** το Εθνικό Σύστημα Υγείας

sănătos-oasă, sănătoşi-oase *επίθ.* 1. υγιής-ής-ές, γερός-ή-ό 2. *μτφ.* σωστός-ή-ό, στερεός-ά(-ή)-ό, ασφαλής-ής-ές, σοβαρός-ή-ό // **a fi ~** υγιαίνω, είμαι υγιής // **~ tun** γεμάτος υγεία, κατάγερος-η-ο // **a nu fi ~ la minte** δεν είναι γερός στο μυαλό του // **să o porţi ~** με γεια // **rămâi ~!** σ' αφήνω γερό! // **du-te ~!** να πας γερός! (στο καλό!) // **să fii ~!** να είσαι καλά! να είσαι γερός! να είσαι υγιής! // **a o lua la sănătoasa** φεύγω τρέχοντας γρήγορα // **alimentaţie sănătoasă** η υγιής διατροφή // **dezvoltarea se face pe baze sănătoase** η ανάπτυξη γίνεται πάνω σε υγιείς βάσεις

săniuş, săniuşuri *ουσ. ουδ.* η κατωφέρεια, η κατηφοριά με χιόνι για το έλκηθρο // **de-a -ul** με το έλκηθρο στην κατηφοριά

săniuţă, săniuţe *ουσ. θηλ.* το έλκηθρο // **a se da cu săniuţa** δίνομαι με το έλκηθρο

săpa, sap I. *ρ. μετ.* 1. σκάβω, σκάφτω, σκάπτω, εκσκάπτω, ανασκάβω, ανασκάπτω 2. υπονομεύω, υπομονεύω 3. σκαλίζω, χαράσσω, γλύφω 4. προξενώ διάβρωση // **a ~ în lemn** χαράσσω πάνω σε ξύλο // **a ~ un puţ** σκάβω ένα πηγάδι // **apele au ~t malul** τα νερά έχουν κάνει διάβρωση στην όχθη // **cine sapă groapa altuia, cade singur în ea** γυρεύη το κακό του άλλου παθαίνει ο ίδιος κακό II. *ρ. μέσο* εκτυπώνομαι, εντυπώνομαι

săpare, săpări *ουσ. θηλ.* το σκάψιμο, το τσάπισμα, η σκάφη, η εκσκαφή, η ανασκαφή 2. το σκάλισμα

săpat *ουσ. ουδ.* η σκαφή, το σκάψιμο, το σκάλισμα, το τσάπισμα

săpăligă, săpăligi *ουσ. θηλ.* το σκαλιστήρι, η μικρή σκαπάνη

săpător-oare, săpători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκαφέας (ο, η), σκαφεύς (ο, η), σκαφτιάς, υπονομευτής (ο) II. *ουσ. αρσ.* 1. ο σκαλιστής, ο γλύπτης 2. ο χαράκτης

săpătură, săpături *ουσ. θηλ.* 1. η σκαφή, η ανασκαφή 2. η λακκούβα, η γούβα, ο λάκκος, το βαθούλωμα στο έδαφος // **a efectua săpături** ανασκάπτω // **săpături arheologice** αρχαιολογικές ανασκαφές

săptămânal-ă, săptămânali-e I. *επίθ.* εβδομαδιαίος -α-ο, βδομαδιάτικος-η-ο // **ziar ~** η εβδομαδιαία εφημερίδα // **revistă -ă** η εβδομαδιαία επιθεώρηση II. *ουσ. ουδ.* η εβδομαδιαία, το εβδομαδιαίο, το βδομαδιάτικο III. *επίρ.* εβδομαδιαίως, καθ' εβδομάδα

săptămână, săptămâni *ουσ. θηλ.* η εβδομάδα, η βδομάδα // **săptămâna brânzei** η εβδομάδα της Τυρινής // **Săptămâna Luminată** η Διακαινήσιμος Εβδομάδα // **Săptămâna Mare** η Μεγάλη Εβδομάδα (η Εβδομάδα των Παθών) // **săptămâna viitoare** η ερχόμενη εβδομάδα // **a fi în săptămâna oarbă** ενεργεί τυφλά, χωρίς επίγνωση // **în cursul acestei săptămâni** κατά τη διάρκεια αυτής της εβδομάδος

săpun, săpunuri *ουσ. ουδ.* το σαπούνι // **a rade pe cineva fără ~** ξυρίζω κάποιον χωρίς σαπούνι / χωρίς επιφύλαξη // **băşică de ~** η σαπουνόφουσκα // **spumă de ~** ο αφρός του σαπουνιού

săpunar, săpunari *ουσ. αρσ.* ο σαπουνάς

săpunărie, săpunării *ουσ. θηλ.* 1. η σαπουνοποιία 2. το σαπουνάδικο 3. το εργαστήριο κατασκευής σαπουνιού

săpuneală, săpuneli *ουσ. θηλ.* 1. το σαπούνισμα, η σαπουνάδα 2. *μτφ.* το κατσάδιασμα, το μάλωμα // **a trage cuiva o ~** τραβώ σε κάποιον ένα κατσάδιασμα, τον μαλώνω
săpunel, săpunele *ουσ. ουδ.* 1. το σαπουνάκι 2. *(φαρμ.)* το υπόθετο
săpuni, săpunesc I. *ρ. μετ.* 1. *σαπουνίζω* 2. *μτφ.* κατσαδιάζω, επιπλήττω II. *ρ. μέσο σαπουνίζομαι*
săpunieră, săpuniere *ουσ. θηλ.* η σαπουνιέρα
săpunire, săpuniri *ουσ. θηλ.* 1. το σαπούνισμα 2. το καθάρισμα με σαπουνάδα, με σαπουνόνερο
săpunit-ă, săpuniţi-te *επίθ.* σαπουνισμένος-η-ο
săra, sărez I. *ρ. μετ.* αλατίζω, αλμυρίζω, παστώνω // **a-şi ~ inima** νιώθω χαιρεκακία II. *ρ. μέσο* αρμυρίζω, έχω αρμυρή γεύση, γίνομαι αλμυρός
sărac-ă, săraci-ce I. *επίθ.* 1. φτωχός-ή-ό, πτωχός-ή-ό, φτωχικός-ή-ό, πτωχικός-ή-ό 2. άπορος-η-ο, πενιχρός-ή-ό 3. κακόμοιρος-η-ο // **~ lipit pământului** πολύ φτωχός // **~ şi curat** για έντιμο πρόσωπο // **aceste fructe sunt -e în vitamine** αυτά τα φρούτα είναι φτωχά σε βιταμίνες // **stil ~** το φτωχό ύφος II. *επιθ. έκφρ.* **~ cu duhul** πτωχός τω πνεύματι III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φτωχός-ή (ο, η), φουκαράς-ριάρα (ο, η), κακομοίρης-οίρα (ο, η) // **~ul de el** τον φτωχό! IV. *επίρ.* φτωχά, φτωχικά, απόρως, πενιχρά
sărare *ουσ. θηλ.* το αλάτισμα, το αρμύρισμα, το πάστωμα
sărat *ουσ. ουδ.* ιδ. sărare
sărat-ă, săraţi-te *επίθ.* αρμυρός-ή-ό, αλμυρός-ή-ό, αλατισμένος-η-ο, αλατιστός-ή-ό, αλίπαστος-η-ο, παστός-ή-ό, παστωμένος-η-ο // **apă ~ă** το αλμυρό νερό // **carne ~ă** το παστό κρέας // **gust ~** η αλμυρή γεύση // **peşti săraţi** τα αλίπαστα ψάρια // **prea ~** πολύ αλατισμένος // **preţuri -e** οι αλατισμένες τιμές (υψηλές τιμές)
sărăcăcios-oasă, sărăcăcioşi-oase I. *επίθ.* φτωχικός-ή-ό, πτωχικός-ή-ό, πενιχρός-ή-ό II. *επίρ.* φτωχικά, πτωχικά, πενιχρά
sărăci, sărăcesc I. *ρ. αμ.* φτωχαίνω, πτωχαίνω, γίνομαι φτωχός II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον φτωχό, φτωχαίνω κάποιον, πτωχαίνω // **ce faci, vrei să mă sărăceşti?** τί κάνεις, θέλεις να με φτωχύνεις;
sărăcie, sărăcii *ουσ. θηλ.* 1. η φτώχεια, η φτωχικότητα, η ανέχεια, η πενία, η στέρηση, η απορία 2. η ένδεια 3. η ακτημοσύνη // **~ lucie** η λαμπερή φτώχεια // **a-şi vedea de ~** δεν ανακατεύομαι σε ξένες υποθέσεις
sărăcilă *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο φτωχός άνθρωπος
sărăcime *ουσ. θηλ.* η φτωχολογιά, οι φτωχοί άνθρωποι
sărăcire *ουσ. θηλ.* η πτώχευση, η πτωχεία
sărăcuţ-ă, sărăcuţi-te I. *επίθ.* φτωχούτσικος-η-ο, φτωχούλης-α-ικο II. *επίρ.* φτωχούτσικα // **îmbrăcat cam ~** ντυμένος κάπως φτωχούτσικα III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φτωχούλης-ούλα (ο, η)
sărăntoc-oacă, sărăntoci-oace *ουσ. αρσ. και θηλ. (χλευασ.)* 1. φτωχούτσικος-η-ο 2. *μτφ.* ενδεής-ής-ές
sărărie, sărării *ουσ. θηλ.* 1. το αλατωρυχείο, η αλυκή 2. ο τόπος όπου οι βοσκοί βάζουν αλάτι για τα ζώα, ο αλατότοπος
sărător-oare, sărători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλατιστής-ίστρια (ο, η)
sărătură, sărături *ουσ. θηλ.* 1. το αλίπαστο, το παστό, το παστωμένο 2. το έδαφος που περιέχει άλατα με χαμηλή γονιμότητα
sărbătoare, sărbători I. *ουσ. θηλ.* 1. η γιορτή, η εορτή 2. το πανηγύρι // **~ legală** η νόμιμη γιορτή // **~ naţională** η εθνική εορτή // **-a muncii** η γιορτή της εργασίας, η Πρωτομαγιά // **zi de ~** η μέρα γιορτής, η χρονιάρα μέρα II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** γιορτινός-ή-ό, εορτάσιμος-η-ο // **îmbrăcat de ~** ντυμένος σα γιορτινά III. *επιρ. έκφρ.* **în sărbători, de sărbători** στις γιορτές, για τις γιορτές, επί των εορτών
sărbătoresc-ească, sărbătoreşti *επίθ.* γιορτινός-ή-ό, εορταστικός-ή-ό, εορτάσιμος-η-ο, πανηγυρικός -ή-ό
sărbătoreşte *επίρ.* γιορταστικά, εορταστικώς, πανηγυρικά
sărbători, sărbătoresc *ρ. μετ.* 1. γιορτάζω, εορτάζω 2. πανηγυρίζω
sărbătorire, sărbătoriri *ουσ. θηλ.* 1. ο εορτασμός, η τέλεση γιορτής 2. ο πανηγυρισμός
sărbătorit-ă, sărbătoriţi-te I. *επίθ.* εορτασμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εορτάζων-ουσα (ο, η)
sărbezi, sărbezesc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. αδυνατίζω, γίνομαι αδύνατος, ωχραίνω, ωχριώ
sări, sar I. *ρ. αμ.* 1. πηδώ, ξεπηδώ, αναπηδώ, κάνω σάλτο 2. τινάζομαι προς τα επάνω, πετάγομαι από τη θέση μου 3. χοροπηδώ 4. *μτφ.* παραλείπω, δεν αναφέρω κάτι σκόπιμα // **a ~ în aer** τινάζομαι στον αέρα, καταστρέφομαι με έκρηξη // **a ~ în ajutor** σπεύδω σε βοήθεια // **a ~ în ochi** πηδάει στο μάτι, γίνεται ολοφάνερο // **a ~ peste cal** ξεπερνώ τα όρια, το παρακάνω // **a ~ peste garduri** πηδώ πάνω απ' τους φράχτες // **a-i ~ inima din loc** του πηδάει η καρδιά απ' τη θέση της, φοβάμαι πολύ // **a-i ~ ţandăra** του πηδάει η παρασχίδα, τον πιάνει η οργή, φρενιάζει, οργίζεται, φουρκίζεται // **a-şi ~ din ţâţâni** πηδάω απ' τους μεντεσέδες, εκνευρίζομαι πολύ, θυμώνω // **sare tontoroiul** κάνει άχαρα πηδήματα, χορεύει άσκημα // **sare de la o temă la alta** πηδάει από το ένα θέμα στ' άλλο II. *επιρ. έκφρ.* **pe sărite** πηδηχτά, με πηδήματα, με παραλείψεις III. *ρ. μετ.* 1. πηδώ, περνάω από πάνω με πήδημα 2. υπερπηδώ, ξεπερνώ κάποια δυσκολία // **a ~ coarda** πηδώ τη χορδή, την κόρδα // **a ~ cuiva de gât** πηδώ στο λαιμό κάποιου // **a ~ de bucurie** πηδώ από τη χαρά μου // **a ~ din doi paşi cele patru trepte** πηδώ με δύο βήματα τα τέσσερα σκαλιά // **a ~ un şanţ** πηδώ ένα χαντάκι // **a ~ zidul** πηδώ τον τοίχο IV. *επιφ.* **săriţi!** βοήθεια! (ζητώ βοήθεια)
sărit *ουσ. ουδ.* το πήδημα, η πηδηματιά, η πηδηξιά
sărit-ă, săriţi-te I. *επίθ.* 1. πηδημένος-η-ο 2. φρενοβλαβής-ής-ές, τρελός-ή-ό, παράλογος-η-ο, ανόητος-η-ο, βλαμμένος-η-ο // **cu inima -ă** με σκίρτημα της καρδιάς II. *ουσ. θηλ.* το λογικό // **a-şi pierde -a** χάνω τα λογικά μου // **a-şi ieşi din -e** βγαίνω απ' τα ρούχα μου // **a scoate pe cineva din -e** εκνευρίζω, εξοργίζω κάποιον III. *επιθ. έκφρ.* **de-a -a** πηδηχτός-ή-ό, με πηδήματα
săritor-oare, săritori-oare I. *επίθ.* 1. πηδηχτικός-ή-ό, πηδηχτός-ή-ό 2. υποχρεωτικός-ή-ό, εξυπηρετικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* 1. ο πηδηχτής, ο άλτης (ο, η) // **~ în înălţime** ο πηδηχτής, ο άλτης
săritură, sărituri *ουσ. θηλ.* 1. το πήδημα, η πηδηματιά, ο πήδος 2. *(αθλ.)* το άλμα 3. το χοροπήδημα 4. *μτφ.* η παράλειψη σε ανάγνωση

ή αντιγραφή, κ.λ.π. // ~ **cu prăjina** το άλμα επί κοντώ // ~ **de pe trambulină** η κατάδυση από τον βατήρα // *(αθλ.)* ~ **în apă** η βουτιά, το βούτημα, η κατάδυση // ~ **în lungime** το άλμα σε μήκος // **leul se năpusti dintr-o** ~ το λιοντάρι όρμησε με μια πηδηματιά

sărman-ă, sărmani-e I. *επίθ.* 1. φτωχός-ή-ό, φουκαριάρης-α-ικο 2. κακομοίρης-οίρα-ικο, κακόμοιρος-η-ο, κακομοιριασμένος-η-ο, καημένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο, δυστυχής-ής-ές // **un om** ~ ο φτωχός άνθρωπος, ο φτωχοφουκαράς II. *ουσ. αρσ.* ο φουκαράς, ο φουκαριάρης, ο ταλαίπωρος, ο καημένος

sărmăluță, sărmăluțe *ουσ. θηλ.* τα γιουβαρλάκια, οι μικροί ντολμάδες, τα γιαπράκια // *(μαγ.)* **sărmăluțe în foi de viță** τα γιαπράκια, οι ντολμάδες με κληματόφυλλα

sărut, săruturi *ουσ. ουδ.* το φιλί, ο ασπασμός

săruta, sărut I. *ρ. μετ.* φιλώ, ασπάζομαι // **sărut mâna** φιλώ το χέρι (σ' ένδειξη σεβασμού) II. *ρ. μέσο* 1. φιλούμαι, φιλιέμαι 2. ανταλλάσσω φιλί με κάποιον

sărutare, sărutări *ουσ. θηλ.* το φίλημα, το φιλί, ο ασπασμός // ~ **de mână** το χειροφίλημα

sărutat *ουσ. ουδ.* το φίλημα, το φιλί, ο ασπασμός

săsesc-ească, săsești *επίθ.* σαξονικός-ή-ό

săsoaică, săsoaice *ουσ. θηλ.* η Σαξόνα

sătean, săteni *ουσ. αρσ.* ο χωρικός, ο χωριάτης

sătean, săteni *ουσ. αρσ.* ο χωρικός, ο χωριάτης

săteancă, sătence *ουσ. θηλ.* η χωρική, η χωριάτα, η χωριάτισσα

sătesc-ească, sătești *επίθ.* χωριάτικος-η-ο, χωρικός -ή-ό

sătul-ă, sătuli-e *επίθ.* 1. χορτάτος-η-ο, χορτασμένος -η-ο, κεκορεσμένος-η-ο 2. *μτφ.* αηδής-ής-ές, κουραστικός-ή-ό 3. ικανοποιημένος-η-ο //**-ul nu crede flămândului** ο χορτάτος δεν πιστεύει τον πεινασμένο // **sunt** ~ **de atâta așteptare** κουράστηκα από τόση προσμονή

sătuleț, sătulețe *ουσ. ουδ.* το χωριουδάκι

sătura, satur I. *ρ. μετ.* 1. χορταίνω, κάνω κάποιον να χορτάσει 2. ικανοποιώ II. *ρ. μέσο* ικανοποιούμαι, χορταίνω // **m-am săturat de promisiunile tale** χόρτασα απ' τις υποσχέσεις του III. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** κατά κόρον

săturare *ουσ. θηλ.* 1. το χόρτασμα, ο χορτασμός, ο κορεσμός, η χορτασιά 2. η τέλεια ικανοποίηση 3. *μτφ.* η αηδία, η σιχασιά, το σίχαμα

săturat-ă, săturați-te *επίθ.* 1. χορτάτος-η-ο, κεκορεσμένος-η-ο 2. *μτφ.* σιχαμένος-η-ο, βαριεστημένος-η-ο

sățios-oasă, sățioși-oase *επίθ.* 1. χορταστικός-ή-ό 2. θρεπτικός-ή-ό

său, sa, săi, sale I. *αντ. κτητ. (έχουν μπροστά το κτητικό άρθρο* «**al, a, ai, ale**» *δηλαδή του, της, τους)* 1. δικός του (της), δική του (της), δικό του (της), δικός τους, δική τους, δικό τους // **au venit ai săi la mine** ήρθαν οι δικοί του σε μένα // **dintr-ale sale nu-l poate scoate nimeni** από τα δικά του δεν μπορεί να τον βγάλει κανένας II. *επίθ. κτητ.* // **durerea sa** η λύπη της/ του // **tatăl** ~ ο πατέρας του // **părinții săi** οι γονείς του // **spre binele** ~ για το καλό το δικό του

săvârși, săvârșesc I. *ρ. μετ.* 1. πράττω, διαπράττω, διαπράσσω 2. εκτελώ, διενεργώ 3. τελειώνω, αποπερατώνω, περαίνω II. *ρ. μέσο* περατώνομαι, τελειώνω

săvârșire, săvârșiri *ουσ. θηλ.* 1. η διάπραξη, η εκτέλεση, η διενέργεια, η επιτέλεση 2. η αποπεράτωση, η πραγματοποίηση, η τέλεση

sâc *επιφ.* να σου, ου! (χειρονομία για την ικανοποίηση κάποιου και ταυτόχρονα για τη δυσαρέσκεια του άλλου)

sâcâi, sâcâi I. *ρ. μετ.* ενοχλώ, πειράζω II. *ρ. μέσο* ενοχλούμαι, πειράζομαι

sâcâială, sâcâieli *ουσ. θηλ.* η ενόχληση, το ενόχλημα, το πείραγμα

sâcâit-ă, sâcâiți-te *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, πειραγμένος-η-ο 2. ταραγμένος-η-ο

sâcâitor-oare, sâcâitori-oare I. *επίθ.* ενοχλητικός -ή-ό, δυσάρεστος-η-ο, οχληρός-ή-ό, φορτικός-ή -ό, βαρετός-ή-ό, ανυπόφορος-η-ο II. *επίρ.* ενοχλητικά, δυσάρεστα, οχληρά, βαρετά

sâmbătă, sâmbete I. *ουσ. θηλ.* το Σάββατο // ~ **Mare** το Μέγα Σάββατο // ~ **seara** το σαββατόβραδο // **a (se) duce pe apa sâmbetei** πηγαίνω στο ρεύμα του νερού, του ποταμιού (χάνομαι) // **a purta sâmbetele cuiva** μισώ / εχθρεύομαι κάποιον // **de** ~ σαββατιανός-ή-ό // **sâmbătă și duminică** το Σαββατοκύριακο II. *επίρ.* το Σάββατο

sâmbră, sâmbre *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η κοινότητα, η κοινοπραξία, η κοινή ενέργεια βοσκών ή αγροτών

sâmbure, sâmburi *ουσ. αρσ.* 1. ο κόκκος, το κουκούτσι 2. ο πυρήνας 3. *μτφ.* ο σπόρος, η πηγή, η αιτία ενός πράγματος 4. η ελάχιστη ποσότητα // ~ **de adevăr** ο κόκκος αλήθειας // ~ **de strugure** ο κόκκος σταφυλιού

sâmburos-oasă, sâmburoși-oase I. *επίθ.* κοκκώδης -ης-ες, κοκκιώδης-ης-ες II. *ουσ. θηλ. πληθ.* τα οπωροφόρα δέντρα με κοκκώδη καρπό

sân, sâni *ουσ. αρσ.* 1. ο μαστός, ο κόρφος, ο κόλπος 2. η αγκαλιά, η αγκάλη, το στήθος // **sâni mari** τα μαστάρια // **a încălzi șarpele la** ~ ζεσταίνω το φίδι στον κόρφο // **a-și scuipa în** ~ φυλάγομαι από τον κίνδυνο // **a muri cu zilele în** ~ το να πεθάνει κανείς (πριν από τον καιρό του, πολύ νωρίς) // **a sta cu mâinile în** ~ κάθομαι με σταυρωμένα τα χέρια (αδρανώ) // **a trăi ca în -ul lui Avram** ζω σαν στην αγκαλιά της μάνας // **a umbla cu crucea în** ~ *(ειρων.)* είμαι υποκριτής // **în -ul familiei** στους κόλπους της οικογένειας // **în -ul naturii** στην αγκαλιά της φύσης

sâneață, sânețe *ουσ. θηλ.* το τουφέκι με πυρόλιθο

sânge I. *ουσ. ουδ.* το αίμα // ~ **nevinovat** το αθώο αίμα // **-le apă nu se face** το αίμα νερό δε γίνεται // **a avea în** ~ έχω στο αίμα μου, είναι κάτι στο συνήθειό μου // **a avea** ~ **în vine** είμαι δραστήριος ενεργητικός // *(εγκληματίας, φονιάς)* **a avea mâinile pătate de** ~ έχω τα χέρια μου αιματοβαμμένα // **a face să curgă** ~ κάνω να τρέξει αίμα // **a fi setos de** ~ είμαι αιμοχαρής (αιμοβόρος, κακούργος) // **a i se urca -le în obraji** του ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι // **a-i îngheța -le în vine** του πάγωσε το αίμα στις φλέβες // **a-și da -le** δίνω το αίμα μου / τη ζωή μου // **a-și face** ~ **rău** χαλάω την καρδιά μου, δυσαρεστούμαι, στενοχωριέμαι // **a judeca cu** ~ **rece** κρίνω με ψυχραιμία // *(ιατρ.)* **a lua** ~ αφαιμάσσω // **a nu mai avea nici o picătură de** ~ **în obraz** είμαι

χλωμός // **a scuipa** ~ φτύνω αίμα // **a suge -le cuiva** απομυζώ το αίμα κάποιου, καταπιέζω, τυραννώ // **a vărsa** ~ χύνω αίμα, σκοτώνω, φονεύω // **cu ~ albastru** γαλαζοαίματος-η-ο (από σόι) // **frate de** ~ ο αμφιθαλής αδελφός // *μτφ.* **glasul -lui** η αγάπη για τους συγγενείς // **însetat de** ~ αιμοδιψής-ής-ές // **legături de** ~ οι δεσμοί αίματος, η συγγένεια // *(ιατρ.)* **luare de** ~ η αφαίμαξη // **vărsare de** ~ η αιματοχυσία, το αιματοκύλισμα II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ αιμάτινος-η-ο // **lacrimi de** ~ τα οδυνηρά δάκρυα III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **cu ~ iute** ακράτητος-η-ο, ασυγκράτητος, ακατάσχετος-η-ο, ακράτητα, ακατάσχετα, ασυγκράτητα // **cu ~ rece** ψύχραιμος-η-ο, εν ψυχρώ, ψύχραιμα IV. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ στο αίμα (πολύ αυστηρά, σκληρά)

sânger, sângeri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο αιμανθός

sângera, sângerez I. *ρ. αμ.* 1. ματώνω, χάνω αίμα, αιμορραγώ, αιμορροώ // **a-i ~ inima** ματώνει η καρδιά του, έχει μεγάλη λύπη // **a-i ~ rana** ματώνει η πληγή του II. *ρ. μετ.* 1. αιματώνω, κάνω να τρέξει αίμα, προξενώ αιμάτωμα 2. τραυματίζω, βάφω με αίμα

sângerare, sângerări *ουσ. θηλ.* 1. το μάτωμα, το αιμάτωμα 2. η αιμορραγία

sângerat *ουσ. ουδ.* το αιμάτωμα

sângerat-ă, sângerați-te *επίθ.* 1. αιμόφυρτος-η-ο, καταματωμένος-η-ο, αιματοβαμμένος-η-ο, αιματοβρεγμένος-η-ο, ματωμένος-η-ο 2. *μτφ.* αιματόχρωμος-η-ο // **apă -ă** το ματωμένο νερό

sângerând-ă, sângerânzi-de *επίθ.* αιμορραγής-ής-ές, αιμορροών-ούσα-όν

sângeriu-ie, sângerii *επίθ.* αιματοειδής-ής-ές, αιματόχρωμος-η-ο, αιματόχρους-ους-ουν

sângeros-oasă, sângeroşi-oase *επίθ.* αιματηρός-ή-ό, αιματώδης-ης-ες, αιμοχαρής-ής-ές // **ciocnire sângeroasă** η αιματηρή σύγκρουση

sânişor, sânişori *ουσ. αρσ.* το στηθάκι, η μικρή αγκαλιά, ο μικρός κόρφος

sânziană, sânziene I. *ουσ. θηλ. (βοτ.).* 1. η σανζιένα 2. *(θρ.)* η Γέννηση του Αγίου Ιωάννη και η λαϊκή γιορτή στις 24 Ιουνίου προς τιμήν της ωρίμανσης των σταχυών· το παζάρι που γίνεται στις 24 Ιουνίου II. *(στο πληθ.)* τα κακοποιά πνεύματα, τα ξωτικά

sârb-ă, sârbi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σέρβος-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* σερβικός-ή-ό // **limbă -ă** η σερβική γλώσσα

sârbă, sârbe *ουσ. θηλ.* το όνομα ενός ρουμανικού λαϊκού χορού και η μελωδία του

sârbesc-ească, sârbeşti *επίθ.* σερβικός-ή-ό // **tocană sârbească** το σερβικό φρικασέ (από πιπεριές, διάφορα λαχανικά και ρύζι)

sârbeşte *επίρ.* σερβικά

sârboaică, sârboaice *ουσ. θηλ.* η Σερβίδα

sârbocroată *επίθ.* η σερβοκροατική // **limba** ~ η σερβοκροατική γλώσσα

sârg I. *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η εργατικότητα, ο ζήλος, η αγάπη για την εργασία II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ 1. με ζήλο, ακούραστα 2. ταχέως, γρήγορα, βιαστικά, στα πεταχτά

sârguincios-oasă, sârguicncioşi-oase I. *επίθ.* εργατικός-ή-ό, φίλεργος-η-ο, φιλόπονος-η-ο, επιμελής-ής-ές, δραστήριος-ια-ιο, άοκνος-η-ο II. *επίρ.* επιμελώς, φίλεργα, με ζήλο, άοκνα

sârguință, sârguințe *ουσ. θηλ.* η επιμέλεια, η φιλοπονία, η φιλεργία, η εργατικότητα, η αοκνία, ο ζήλος

sârguitor-oare, sârguitori-oare *επίθ.* επιμελής-ής -ές, φιλόπονος-η-ο, φίλεργος-η-ο

sârmă, sârme *ουσ. θηλ.* το σύρμα // ~ **electrică** το ηλεκτρικό σύρμα // ~ **ghimpată** το αγκιδωτό σύρμα, το αγκαθωτό // **funie de** ~ το συρματόσκοινο // **industria sârmei** η συρματοποιία // **rețea de** ~ το συρματόπλεγμα

sârmos-oasă, sârmoşi-oase *επίθ.* συρματοειδής-ής -ές // **fox** ~ το συρματοειδές φοξ (ποικιλία σκυλιού)

sârmuliță, sârmulițe *ουσ. θηλ.* το συρματάκι

sâsâi, sâsâi *ρ. αμ.* συρίζω, σφυρίζω, ψευδίζω

sâsâit-ă, sâsâiți-te I. *επίθ.* συριστικός-ή-ό II. *επίρ.* συριστικά // **vorbeşte** ~ μιλάει συριστικά

sâsâit, sâsâire *ουσ. ουδ.* το σύριγμα, ο σιγματισμός, ο συριγμός, το σιγμάτισμα

sâsâitură, sâsâituri *ουσ. θηλ.* ιδ. **sâsâit**

scabie *ουσ. θηλ.* η ψώρα

scabros-oasă, scabroşi-oase *επίθ.* 1. αχρείος-α-ο, αναιδής-ής-ές, ανήθικος-η-ο, αχρειόγλωσσος-η-ο 2. αδιάντροπος-η-ο, αηδιαστικός-ή-ό, σιχαμερός -ή-ό

scadent-ă, scadenți-te *επίθ.* ληξιπρόθεσμος-η-ο

scadențar, scadențare *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* το βιβλίο ληξιπρόθεσμων συναλλαγματικών *(για τις συναλλαγματικές)*

scadență, scadențe *ουσ. θηλ.* η προθεσμία, η λήξη προθεσμίας, η διορία

scafandru, scafandre I. *ουσ. ουδ. (το κοστούμι)* το σκάφανδρο II. **scafandru, scafandri** *ουσ. αρσ. και θηλ.* βουτηχτής-ήτρα (ο, η), δύτης-ύτρια (ο, η), βατραχάνθρωπος (ο)

scafă, scafe *ουσ. θηλ.* η σκάφη

scafoid, scafoide *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το σκαφοειδές (ένα από τα κόκκαλα του ποδός)

scai, scai *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. η κολλητσίδα 2. το αγκάθι // **a se ține** ~ κρατιέμαι σαν κολλητσίδα (ακολουθώ κάποιον από πολύ κοντά) // **a se ține ~ de mine** κρατιέται όπως η κολλητσίδα από μένα

scaiete, scaieți *ουσ. αρσ.* η κολλητσίδα, τα ακανθοειδή

scală, scale *ουσ. θηλ.* 1. η σκάλα, η κλίμακα 2. η σειρά υποδιαιρέσεων ενός οργάνου της φυσικής

scaldă, scalde *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μπανιέρα, ο λουτήρας

scalen, scaleni *επίθ.* σκαληνός-ή-ό // *(ανατ.)* **muşchi -i** οι σκαληνοί μυς (στο σβέρκο) // *(γεωμ.)* **triunghi** ~ το σκαληνό τρίγωνο

scalp, scalpuri *ουσ. ουδ.* το γδαρμένο δέρμα μαζί με τα μαλλιά από την κεφαλή του ανθρώπου, «το σκαλπ»

scalpa, scalpez *ρ. μετ.* γδέρνω το δέρμα του κρανίου

scalpare, scalpări *ουσ. θηλ.* το γδάρσιμο του δέρματος μαζί με τα μαλλιά από το ανθρώπινο κρανίο

scalpel, scalpele *ουσ. ουδ.* 1. η σμίλη, το κοφτερό χαλύβδινο εργαλείο 2. το χειρουργικό εργαλείο για επεμβάσεις σε οστά

scamator, scamatori *ουσ. αρσ.* ο, η ταχυδακτυλουργός, ο, η θαυματοποιός, επιτήδειος-α (ο, η), ο φακίρης

scamatorie, scamatorii *ουσ. θηλ.* η ταχυδακτυλουργία, η θαυματοποιία, η μεγάλη επιδεξιότητα, το απατηλό τέχνασμα

scamă, scame *ουσ. θηλ.* το ξέφτι, το ξαντό

scampolo, scampolouri *ουσ. ουδ.* η πλεκτή γυναικεία μπλούζα

scanda, scandez *ρ. μετ.* 1. απαγγέλλω με ύφος και ρυθμό 2. φωνάζω συνθήματα

scandal, scandaluri *ουσ. ουδ.* 1. το σκάνδαλο, η φιλονικία, ο καβγάς 2. ο σαματάς, η φασαρία, το μάλωμα // **~ public** το δημόσιο σκάνδαλο // **a face cuiva ~** κάνω καβγά σε κάποιον, προκαλώ σκάνδαλο, μαλώνω // **de ~** σκανδαλώδης-ης-ες // **sămânță de ~** ο σπόρος σκανδάλου (η πέτρα σκανδάλου)

scandalagioaică, scandalagioaice *ουσ. θηλ.* η σκανδαλιάρα, η καβγατζού, η ταραχοποιός

scandalagiu, scanadalagii *ουσ. αρσ.* ο σκανδαλιάρης, ο σκανδαλοποιός, ο καβγατζής, ο ταραξίας

scandaliza, scandalizez I. *ρ. μέσο* σκανδαλίζομαι, εκνευρίζομαι // **se -seră** είχαν σκανδαλιστεί II. *ρ. μετ.* σκανδαλίζω, προκαλώ σκάνδαλο

scandalizare, scandalizări *ουσ. θηλ.* η δημιουργία σκανδάλου

scandalizat-ă, scandalizați-te *επίθ.* σκανδαλισμένος-η-ο, αγανακτισμένος-η-ο

scandalos-oasă, scandaloşi-oase I. *επίθ.* σκανδαλώδης-ης-ες II. *επίρ.* σκανδαλωδώς

scandare, scandări *ουςσ. θηλ.* η επευφήμηση, η επευφημία, η κραυγή με ύφος και ρυθμό, η ζητωκραυγή

scandinav-ă, scandinavi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σκανδιναβός-ή (ο, η) II. *επίθ.* σκανδιναβικός-ή-ό // **Peninsula -ă** η Σκανδιναβική Χερσόνησος

scapet, scapeți *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο μουνούχος, ο ευνούχος

scapular-ă, scapulari-e *επίθ. (ανατ.)* ορμικός-ή-ό

scapulă, scapule *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η ωμοπλάτη, η σπάλα

scarabeu, scarabei *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο κάνθαρος, το σκαθάρι

scaraoțchi *ουσ. αρσ. (λαϊκ. και οικ.)* αρχιδαίμονας, ο Σατανάς

scară, scări I. *ουσ. θηλ.* 1. η σκάλα, η κλίμακα 2. η διάταξη αξιών σε ανιούσα σειρά 3. η αναβάθρα 4. η σειρά υποδιαιρέσεων ενός οργάνου φυσικής // **~ de pisică** η ανεμόσκαλα (η σκοινένια σκάλα στο καράβι) // **~ în spirală** η ελικοειδής σκάλα // **~ la şa** ο αναβολεύς // **~ muzicală** η κλίμακα μουσικών φθόγγων // **~ rulantă** η κυλιόμενη σκάλα // **scara durității** η κλίμακα σκληρότητας // **scara hărții** η κλίμακα του χάρτη // **pe ~ ierarhică** σε ιεραρχική κλίμακα // **pe ~ largă** σε ευρεία κλίμακα // **pe ~ mare** σε μεγάλη κλίμακα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **la ~** σε κλίμακα (σε ορισμένη αναλογία με την πραγματικότητα)

scarifica, scarific *ρ. μετ.* 1. ανασκαλεύω, ξανασκάβω 2. κάνω εγκοπές με αιχμηρό όργανο

scarificare, scarificări *ουσ. θηλ.* το σκάλισμα, η εντομή

scarificator, scarificatoare *ουσ. ουδ.* το σκαλιστήρι (αγροτική μηχανή)

scarlatină, scarlatine *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σκαρλατίνα, η οστρακιά

scarlatinos-oasă, scarlatinoşi-oase I. *επίθ. (ιατρ.)* που ανήκει στην οστρακιά II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άρρωστος-η από οστρακιά

scatiu, scatii *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο σπίνος, το τσόνι

scatoalcă, scatoalce *ουσ. θηλ. (οικ.)* το σκαμπίλι, το χαστούκι

scaun, scaune *ουσ. ουδ.* 1. το κάθισμα, η καρέκλα, το σκαμνί 2. το εδώλιο 3. η έδρα 4. το έδρανο 5. το στήριγμα για τα διάφορα εξαρτήματα μηχανών 6. ο θρόνος 7. *μτφ.* η λειτουργία, το λειτούργημα // **~ electric** η ηλεκτρική καρέκλα // **om cu ~ la cap** ο σώφρονας άνθρωπος, ο υγιής στο μυαλό // **Sfântul ~** η Αγία Έδρα

scădea, scad I. *ρ. αμ.* 1. κατεβαίνω, ελαττώνομαι, μειώνομαι 2. μικραίνω, γίνομαι μικρότερος // **apele au scăzut** τα νερά ελαττώθηκαν // **prețurile scad** οι τιμές κατεβαίνουν II. *ρ. μετ.* 1. *(μαθ.)* αφαιρώ 2. ελαττώνω, μειώνω, λιγοστεύω 3. χαμηλώνω // **a ~ prețurile** πέφτουν οι τιμές, εκπίπτω, κάνω εκπτώσεις στις τιμές III. *επιρ. έκφρ.* **pe scăzute** με αφαίρεση

scădere, scăderi *ουσ. θηλ.* 1. *(μαθ.)* η αφαίρεση, η ελάττωση, η μείωση 2. η κατάβαση, το κατέβασμα 3. η έκπτωση, η φύρα, το λιγόστεμα // **de ~** αφαιρετικός-ή-ό

scăfârlie, scăfârlii *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* το κρανίο

scălâmbăia, scălâmbăiez *ρ. μέσο (λαϊκ. και οικ.)* στραβομουτσουνιάζω, μορφάζω, κάνω γκριμάτσες

scălâmbăiat-ă, scălâmbăiați-te *επίθ. (λαϊκ. και οικ.)* στραβομούτσουνος-η-ο, στραβομούρης-α-ο

scălâmbăiere, scălâmbăieri *ουσ. θηλ.* το στραβομουτσούνιασμα, ο μορφασμός, η γκριμάτσα

scălda, scald I. *ρ. μετ.* 1. λούω, λούζω 2. βυθίζω σε νερό 3. *μτφ.* ολισθαίνω, ξεφεύγω, ξεγλιστρώ // **a-şi ~ ochii în lacrimi** λούζω τα μάτια μου σε δάκρυα // **a o ~** προσπαθώ να ξεγλιστρήσω // **mama îşi scaldă copilul** η μητέρα λούζει το παιδί της II. *ρ. μέσο* 1. λούζομαι, λούομαι 2. βυθίζομαι σε νερό

scăldat *ουσ. ουδ.* 1. το λούσιμο, η λούση 2. το βύθισμα του σώματος σε νερό, το μπάνιο // **-ul oprit** απαγορεύεται το λούσιμο!

scăldătoare, scăldători *ουσ. θηλ.* 1. ο λουτήρας, ο λουτρώνας, η μπανιέρα 2. το λουτρό, το μπάνιο

scămos-oasă, scămoşi-oase *επίθ.* χνουδωτός-ή-ό, πουπουλένιος-ια-ιο, με ξέφτια, ξεφτιάρικος-η-ο

scămoşa, scămoşez I. *ρ. μέσο* ξεφτίζω, ξεφτώ II. *ρ. μετ.* κάνω ξέφτια ένα ύφασμα

scămoşare *ουσ. θηλ.* το ξέφτισμα

scămoşat-ă, scămoşați-te *επίθ. (ύφασμα, ρούχο)* ξεφτισμένος-η-ο

scăpa, scap I. *ρ. αμ.* 1. γλιτώνω, λυτρώνομαι, σώζομαι 2. ξεφεύγω, γλιστρώ, ξεγλιστρώ 3. διαφεύγω, δραπετεύω, φεύγω, σκαπουλάρω // **aburii scapă din cazan** οι ατμοί διαφεύγουν από το καζάνι // **a -t de mari pericole** γλίτωσε από μεγάλους κινδύνους // **el a -t cu viață** αυτός γλίτωσε με τη ζωή // **mi-a -t o vorbă** μου ξέφυγε μια λέξη II. *ρ. μετ.* 1. σώζω, διασώζω, γλιτώνω 2. απαλλάσσω 3. χάνω, παραλείπω // **a ~ ocazia** χάνω την ευκαιρία // **a ~ trenul** χάνω το τραίνο // **a nu-l ~ din ochi** να μη τον χάσω από τα μάτια // **el a vrut să scape de duşmani** αυτός θέλησε να γλιτώσει από τους εχθρούς // **mi-a -t din vedere** μου διέφυγε από την όψη // **numele lui îmi scapă** το όνομά του μου ξεφεύγει III. *ρ. μέσο* αισθάνομαι οξεία ανάγκη για αποπάτηση

scăpare, scăpări *ουσ. θηλ.* 1. ο γλιτωμός, το γλίτωμα, η λύτρωση, η σωτηρία, η διάσωση, ο λυτρωμός 2.

η απαλλαγή 3. η διαφυγή, η δραπέτευση, το σκαπουλάρισμα 4. η απελευθέρωση 5. η παράλειψη, η απροσεξία 6. η διέξοδος // ~ **de gaze** η διαφυγή αερίων // ~ **din vedere** η ακούσια παράλειψη // **a avea o portiță** ~ έχω μια πορτούλα σωτηρίας (μια δυνατότητα απαλλαγής από δυσαρέσκεια) // **nu-i nici o** ~ δεν είναι ούτε ένας γλιτωμός (δεν υπάρχει ελπίδα σωτηρίας)

scăpăra, scapăr I. *ρ. αμ.* σπινθηρίζω, σπινθηροβολώ, σπιθοβολώ, σπιθίζω, σπινθηρίζω, βγάζω σπινθήρες // **a-i** ~ **buza** έχει μεγάλη ανάγκη // **a-i** ~ **călcâiele** θέλει να φύγει γρήγορα // **a-i** ~ **ochii** σπινθηροβολούν τα μάτια του // **a-i** ~ **prin minte** του περνάει απ' το μυαλό II. *ρ. μετ.* 1. κάνω να σπινθηρίζει κάτι 2. κάνω να πετάει σπινθήρες 3. ανάβω με την τριβή το σπίρτο // **a** ~ **din amnar** παράγω σπινθήρες χτυπώντας το χάλυβα πάνω σε πυρίτη λίθο

scăpărare, scăpărări *ουσ. θηλ.* 1. το σπινθήρισμα, το σπινθηροβόλημα, το σπίθισμα, το σπιθοβόλημα, ο σπινθηρισμός, η σπινθηροβολία 2. η αναλαμπή

scăpărat *ουσ. ουδ.* το σπινθηροβόλημα, το σπιθοβόλημα, το σπίθισμα, ο σπινθηρισμός, το σπινθήρισμα

scăpărător-oare, scăpărători-oare *επίθ.* 1. σπινθηροβόλος-α-ο 2. *μτφ.* νοήμων-ων-ον, έξυπνος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* 1. ο σπινθηροβόλος, η σπινθηροβόλα, το σπινθηροβόλο (αντικείμενο που βγάζει σπινθήρες) 2. *(επαρχ.)* το σπίρτο, τα σπίρτα

scăpăta, scapăt *ρημ. αμ.* 1. δύω, βασιλεύω 2. σκαπετίζω, εξαφανίζομαι 3. κατεβαίνω προς τη δύση, είμαι στην τελευταία περίοδο δράσης 4. *μτφ.* φτωχαίνω

scăpătare, scăpătări *ουσ. θηλ.* 1. η δύση, το βασίλεμα, το σκαπέτισμα 2. το κατέβασμα, η εξαφάνιση 3. *μτφ.* η παρακμή, η πτώχευση

scăpătat-ă, scăpătați-te *επίθ.* φτωχός-ή-ό

scăricică, scăricele *ουσ. θηλ.* η σκαλίτσα

scărișoară, scărișoare *ουσ. θηλ.* η σκαλίτσα

scăriță, scărițe *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή σκάλα 2. το οστό του αυτιού

scărmăna, scarmăn *ρ. μετ.* 1. λαναρίζω, ξαίνω *(μαλλί, λινό κ.λ.π.)* 2. *μτφ.* κατσαδιάζω, μαλώνω, ξυλοκοπανίζω κάποιον 3. *μτφ.* ανασκαλίζω, ανακατώνω

scărmănare, scărmănări *ουσ. θηλ.* 1. το λανάρισμα, το ξάσιμο 2. *μτφ.* το ξυλοκόπημα 3. *μτφ.* το ανακάτωμα

scărmănat *ουσ. ουδ.* 1. το λανάρισμα, το ξάσιμο 2. *μτφ.* το ξυλοκόπημα, η κατσάδα, το μάλωμα

scărmănat-ă, scărmănați-te *επίθ.* λαναρισμένος-η-ο, ξασμένος-η-ο (μαλλί, καννάβι κ.λ.π.)

scărmănător-oare, scărmănători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* λαναράς-ού (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* το λανάρι, το όργανο για το ξάσιμο του μαλλιού

scărmănătură, scărmănături *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το λανάρισμα, το ξάσιμο 2. *μτφ.* το ξυλοκόπημα, το κατσάδιασμα, το μάλωμα

scărmăneală, scărmăneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το ξυλοφόρτωμα, το κατσάδιασμα

scărpina, scarpin I. *ρ. μέσο* 1. ξύνομαι 2. τρίβομαι στο σώμα όπου έχω φαγούρα II. *ρ. μετ.* 1. ξέω, ξύνω 2. *μτφ.* δέρνω

scărpinare, scărpinări *ουσ. θηλ.* το ξύσιμο, η ξύση

scărpinat *ουσ. ουδ.* το ξύσιμο, η ξύση

scărpinătură, scărpinături *ουσ. θηλ.* η ξυσιά, το ξύσιμο

scăunaș, scăunașe *ουσ. ουδ.* το σκαμνάκι

scăunel, scăunele *ουσ. ουδ.* το σκαμνάκι

scăzământ, scăzăminte *ουσ. ουδ.* 1. η φύρα, η φυράδα 2. η έκπτωση, η μείωση, η ελάττωση // **marfa are** ~ το εμπόρευμα έχει φύρα

scăzător, scăzători *ουσ. αρσ. (μαθ.)* ο αφαιρέτης, ο μειωτής

scăzut-ă, scăzuți-te *επίθ.* 1. μειωμένος-η-ο, σμικρυμένος-η-ο, ελαττωμένος-η-ο, λιγοστευμένος -η-ο 2. χαμηλός-ή-ό, πεσμένος-η-ο, σιγανός-ή-ό // **la nivel** ~ σε χαμηλό επίπεδο

scâlcia, scâlciez I. *ρ. μετ.* 1. στρεβλώνω, διαστρεβλώνω 2. παραμορφώνω 3. στραβοπατώ τα παπούτσια II. *ρ. μέσο* 1. διαστρεβλώνομαι 2. παθαίνω στράβωμα (παπούτσια)

scâlciat-ă, scâlciați-te *επίθ.* 1. διαστρεβλωμένος-η-ο 2. για τα παπούτσια: λειωμένος-η-ο 3. τριμμένος -η-ο, φθαρμένος-η-ο

scâlcietură, scâlcieturi *ουσ. θηλ.* 1. η διαστρέβλωση 2. (για τα παπούτσια) το λειώμα 3. η φθορά, τριβή 4. η παραμόρφωση των λέξεων

scânceală, scânceli *ουσ. θηλ.* ο κλαυθμυρισμός, το κλαυθμύρισμα

scâncet, scâncete *ουσ. ουδ.* ο κλαυθμυρισμός, το κλαυθμύρισμα

scânci, scâncesc I. *ρ. αμ.* 1. κλαψουρίζω, κλαυθμυρίζω, μισοκλαίω 2. (για τα ζώα) αλυχτώ

scâncit *ουσ. ουδ.* η κλαψούρα, η κλαούρα, το κλαυθμύρισμα

scâncitură, scâncituri *ουσ. θηλ.* η κλαούρα, ο κλαυθμυρισμός, η κλάψα

scândură, scânduri *ουσ. θηλ.* η σανίδα, το σανίδι // ~ **groasă** η χοντρή σανίδα, το μαδέρι // **a fi ca o** ~ είναι σα μια σανίδα (αδύνατος, κοκαλιάρης)

scândurea-ică, scândurele *ουσ. θηλ.* το σανιδάκι, η σανιδίτσα

scânteia pers. 3 scânteiază *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. σπινθοβολώ, σπινθηροβολώ, σπινθηρίζω, σπιθίζω, σπιθηρίζω, βγάζω σπίθες 2. αστραποβολώ

scânteie, scântei *ουσ. θηλ.* 1. η σπίθα, ο σπινθήρας 2. *μτφ.* η αναλαμπή // **o** ~ **de talent** μια σπίθα ταλέντου, ο προικισμένος με ταλέντο / χάρισμα άνθρωπος // **scoate scântei** βγάζει σπίθες, πετάει σπινθήρες, σπινθηροβολεί

scânteiere, scânteieri *ουσ. θηλ.* ο σπινθηρισμός, η σπιθοβολία, η σπινθηροβολία, το σπινθηροβόλημα, το σπινθήρισμα, το σπιθοβόλημα, το σπίθισμα

scânteitor-oare, scânteitori-oare *επίθ.* 1. σπινθηροβόλος-α-ο, σπιθοβόλος-α-ο 2. *μτφ.* έξυπνος-η-ο

scânteioară, scânteioare *ουσ. θηλ.* η μικρή σπίθα

scârbă, scârbe *ουσ. θηλ.* 1. η αηδία, το αηδίασμα 2. το σίχασμα, η σιχαμάρα, η σιχασιά, ο σιχαμός 3. η αποστροφή, η απέχθεια 4. η αναγούλα // **a-i fi** ~ **de...** έχω αηδία για... // **mi-e** ~ απεχθάνομαι, νιώθω αηδία

scârbi, scârbesc I. *ρ. μέσο* 1. αποστρέφομαι, σιχαίνομαι, αηδιάζω, απεχθάνομαι, αποτροπιάζομαι 2. αναγουλιάζω, έχω τάση για εμετό II. *ρ. μετ.* αηδιάζω, προξενώ αηδία

scârbos-oasă, scârboşi-oase *επίθ.* 1. αηδής-ής-ές, αηδιαστικός-ή-ό, σιχαμερός-ή-ό, σιχασιάρης-άρα -άρικο, σιχαμένος-η-ο, βδελυρός-ή-ό 2. αποτρόπαιος-α-ο // **a fi ~ la gură** είμαι σιχαμερός στο στόμα, προκαλώ αηδία II. *επίρ.* αηδώς, βδελυρά, αηδιαστικά

scârboşenie, scârboşenii *ουσ. θηλ.* η σιχαμάρα, η αηδία, το σίχαμα, ο σιχαμός, το σιχαμερό πράγμα, η βδελυγμία

scârnăvi, scârnăvesc *ρ. μέσο (αρχ.)* λερώνομαι, γίνομαι βρώμικος-η-ο, γίνομαι ακάθαρτος-η-ο

scârnăvie, scârnăvii *ουσ. θηλ.* η ακαθαρσία, η λέρα, η βρωμιά

scârţ I. *επιφ.* τριζ (ονοματοποιία που μιμείται τον ήχο του τριγμού) II. *ουσ. ουδ.* ο τριγμός, το τρίξιμο // **scârţa-scârţa pe hârtie** τρίζει-τρίζει πάνω στο χαρτί (για τους υπαλλήλους που γράφουν) // **pantofi cu ~** τα παπούτσια με τρίξιμο (όταν περπατάμε)

scârţâi, scârţâi I. *ρ. αμ.* 1. τρίζω, γρατζουνώ 2. χωλαίνω, το να μη λειτουργεί κάτι κανονικά // **a unge osia ca să nu -e carul** αλείφω τον άξονα για να μην τρίζει το κάρο // **treburile -e** η δουλειά χωλαίνει II. *ρ. μετ.* 1. γρατσουνίζω, βγάζω ήχο με την τριβή

scârţâială, scârţâieli *ουσ. θηλ.* ο τριγμός, το τρίξιμο

scârţâit *ουσ. ουδ.* ο τριγμός, το τρίξιμο

scârţâitor-oare, scârţâitori-oare I. *επίθ.* τρίζων -ουσα-ον II. *ουσ. θηλ.* το θορυβώδες μηχάνημα για το διώξιμο των πουλιών απ' τα σπαρτά

scârţâitură, scârţâituri *ουσ. θηλ.* ο τριγμός, το τρίξιμο

scelerat-ă, scelerați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* κακούργος -α (ο, η) // **om ~** ο κακούργος άνθρωπος

scenarist-ă, scenarişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* σεναριογράφος (ο, η)

scenariu, scenarii *ουσ. ουδ.* το σενάριο // **~ radiofonic** το ραδιοφωνικό σενάριο

scenă, scene *ουσ. θηλ.* 1. η σκηνή 2. *μτφ.* η λογομαχία, το επεισόδιο // **~ de teatru** η θεατρική σκηνή // **a face cuiva o ~** κάνω σκηνή σε κάποιον (εκφράζω απειλές σε κάποιον) // **a pune în ~** σκηνοθετώ, ανεβάζω στη σκηνή θεατρικό έργο // **de ~** σκηνικός-ή-ό

scenetă, scenete *ουσ. θηλ.* το μικρό θεατρικό έργο, με μικρές διαστάσεις

scenic-ă, scenici-ce *επίθ.* σκηνικός-ή-ό // **perspectivă -ă** η σκηνική προοπτική// **spațiul ~** ο σκηνικός χώρος

scenograf-ă, scenografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η σκηνογράφος // **pictor ~** ο σκηνογράφος

scenografic-ă, scenografici-ce *επίθ.* σκηνογραφικός -ή-ό

scenografie *ουσ. θηλ.* η σκηνογραφία

sceptic-ă, sceptici-ce I. *επίθ. (φιλοσ.)* σκεπτικιστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκεπτικιστής-ίστρια (ο, η)

scepticism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο σκεπτικισμός, η αμφιβολία

sceptru, sceptre *ουσ. ουδ.* το σκήπτρο

scheci, scheciuri *ουσ. ουδ.* το σκετς

schelă, schele *ουσ. θηλ.* 1. η σκαλωσιά, το ικρίωμα 2. η αποβάθρα, η σκάλα // **~ petroliferă** η αποβάθρα εξορύξεως πετρελαίου, η πετρελαιοπηγή

schelălăi, schelălăie *ρ. αμ.* (για σκύλο) αλυχτώ

schelălăit *ουσ. ουδ.* (για σκύλο) το αλύχτημα

schelărie, schelării *ουσ. θηλ.* η σκαλωσιά, το ικρίωμα

schelet, schelete *ουσ. ουδ.* 1. ο σκελετός 2. το σκέλεθρο 3. *μτφ.* τα κύρια μέρη ενός τεχνικού έργου

scheletic-ă, scheletici-ce *επίθ.* σκελετώδης-ης-ες, σκελετωμένος-η-ο

schematic-ă, schematici-ce I. *επίθ.* 1. σχηματικός-ή -ό // **reprezentare -ă** η σχηματική παράσταση 2. σε γενικές γραμμές II. *επίρ.* σχηματικά

schematism *ουσ. ουδ.* 1. ο σχηματισμός, η τυπολατρεία 2. η τυποκρατία 3. η απλοϊκότητα

schematiza, schematizez *ρ. μετ.* σχηματοποιώ, παριστάνω σχηματικά

schematizare, schematizări *ουσ. θηλ.* η σχηματοποίηση, η τυποποίηση, η διαμόρφωση σε ορισμένους τύπους

schemă, scheme *ουσ. θηλ.* 1. το σχήμα, το σχεδιάγραμμα, η σχεδιαγράφηση 2. το διάγραμμα 3. το παράδειγμα

schepsis *ουσ. ουδ. (οικ.)* η σκέψη, η διανόηση, η σύνεση // *(για ένα πράγμα)* **cu ~** ιδιαίτερος-η-ο, έξυπνος-η-ο

scherzo *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το σκέρτσο

scheuna, scheaun *ρ. αμ. (για ζώα)* ουρλιάζω, ορύομαι, σκούζω

scheunare, scheunări *ουσ. θηλ. (για ζώα)* το ούρλιασμα, το ουρλιαχτό, το σκούξιμο

scheunat *ουσ. ουδ.* το ουρλιαχτό, το ούρλιασμα

scheunătură, scheunături *ουσ. θηλ.* το ούρλιασμα, το σκούξιμο, το ουρλιαχτό

schi, schiuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* 1. το σκι, η χιονοδρομία 2. τα χιονοπέδιλα για χιονοδρομία // **-ul marin** το κρις κραφτ, το θαλάσσιο σκι // **întreceri de ~** οι αγώνες χιονοδρομίας // **pârtie de ~** το χιονοδρόμιο

schia, schiez *ρ. αμ. (αθλ.)* κάνω σκι

schif, schifuri *ουσ. ουδ.* το σκιφφ

schifist-ă, schifişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αθλητής -ήτρια στο σκιφφ (ο, η)

schijă, schije *ουσ. θηλ.* η σκίζα, το θραύσμα, το κομμάτι οβίδας από βλήμα πυροβόλου

schilav-ă, schilavi-e *επίθ. (λαϊκ.)* κολοβωμένος-η-ο, σακάτικος-η-ο

schilod-oadă, schilozi-oade I. *επίθ.* κολοβωμένος -η-ο, σακάτικος-η-ο, κολοβός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σακάτης-ισσα (ο, η), κολοβός-ή (ο, η)

schilodeală, schilodeli *ουσ. θηλ.* το σακάτεμα, η κολόβωση, ο ακρωτηριασμός, το σακατιλίκι

schilodi, schilodesc I. *ρ. μετ.* σακατεύω, κολοβώνω, ακρωτηριάζω II. *ρ. μέσο* σακατεύομαι

schilodit-ă, schiloditi-te *επίθ.* 1. σακάτικος-η-ο, κολοβωμένος-η-ο 2. ανάπηρος-η-ο

schimb, schimburi I. *ουσ. ουδ.* 1. η ανταλλαγή, η συναλλαγή, η δοσοληψία, η αλλαγή, το άλλαγμα, η αλλαξιά 2. η εναλλαγή 3. το αντάλλαγμα // **~ de materii** η ανταλλαγή της ύλης // **~ de locuri** η αλλαγή θέσεων // **~ de păreri** η ανταλλαγή απόψεων // **~ de cuvinte** η ανταλλαγή λέξεων (το μάλωμα) // **~ de produse** η ανταλλαγή προϊόντων // **birou de ~** το γραφείο ανταλλαγών // **~ în natură** η ανταλλαγή σε είδος, η τράμπα // **-ul de noapte** η νυχτερινή βάρδια // **aici se lucrează în trei -uri** εδώ η δουλειά είναι σε τρεις βάρδιες // **obiect de ~** το αντάλλαγμα // **~ de experiență** η ανταλλαγή πείρας // **~ de locuință** η μετοίκηση II. *προθ.* **el**

dă mărci poştale în schimbul unor discuri δίνει γραμματόσημα αντί δίσκων III. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ανταλλακτικός-ή-ό // **piesă de ~** το ανταλλακτικό // **agent de ~** ο ανταλλακτικός πράκτορας, ο μεσίτης, ο ανταλλάκτης IV. *επιρ. έκφρ.* // **cu -ul** με αλλαγή, εκ περιτροπής, εναλλάξ, διαδοχικά // **în ~** επ' ανταλλαγή, σε αντάλλαγμα// **şoferii conduceau cu ~ul** οι σωφέρ οδηγούσαν εναλλακτικά, εναλλάξ

schimba, schimb I. *ρ. μετ.* 1. αλλάζω, ανταλλάσσω, αλλάσσω, ανταλλάζω 2. αντικαθιστώ 3. συναλλάσσω, ανάγω 4. εξαργυρώνω 5. μετατρέπω, μεταβάλλω, μεταστρέφω 6. αλλοιώνω 7. γυρίζω, μεταθέτω 8. μετακομίζω, μετοικώ 9. τροποποιώ 10. μεταλλάσσω // **a ~ bancnotele în aur** μετατρέπω τα χαρτονομίσματα σε χρυσό // **a ~ bani** ανταλλάσσω χρήματα // **a ~ foaia** γυρίζω φύλλο, αλλάζω γνώμη // **a ~ în alt loc** μεταθέτω, αλλάζω τη θέση // **a ~ locuinţa** μετοικώ, αλλάζω σπίτι // **a ~ o vorbă cu cineva** αλλάζω μια λέξη με κάποιον, συνομιλώ, κουβεντιάζω // **a ~ vorba** αλλάζω κουβέντα, βγαίνω από το θέμα // **a-şi ~ domiciliul** μετακομίζω, αλλάζω διεύθυνση // **a-şi ~ înfăţişarea** αλλάζω την εμφάνισή μου (το παρουσιαστικό μου) // **a-şi ~ profesia** αλλάζω το επάγγελμά μου // **a-şi ~ rufele** αλλάζω τα ρούχα II. *ρ. μέσο* 1. αλλάζω, μεταβάλλομαι, συναλλάσσομαι 2. αλλοιώνομαι // **ea s-a dus să se schimbe** αυτή πήγε ν' αλλάξει ρούχα // **lucrurile se schimbă** αλλάζουν τα πράγματα // **te-ai -t în bine** άλλαξες προς το καλό // **vremea se schimbă** ο καιρός αλλάζει

schimbare, schimbări *ουσ. θηλ.* 1. η αλλαγή 2. η μετατροπή, η μεταστροφή 3. η τροποποίηση 4. το γύρισμα 5. η αλλοίωση 6. η μεταμόρφωση 7. η μεταβολή, η εναλλαγή // **~ a regimului** η αλλαγή του καθεστώτος // **~ structurală** η διαρθρωτική αλλαγή // **~ succesivă** η διαδοχική αλλαγή

schimbat *ουσ. ουδ.* ιδ. schimbare

schimbat-ă, schimbaţi-te *επίθ.* 1. αλλαγμένος-η-ο, μεταλλαγμένος-η-ο 2. αλλοιωμένος-η-ο, αλλιώτικος-η-ο // **o voce -ă** μια αλλαγμένη φωνή

schimbător-oare, schimbători-oare I. *επίθ.* 1. μεταβλητός-ή-ό, ευμετάβλητος-η-ο, ευμετάβολος -η-ο 2. ασταθής-ής-ές, άστατος-η -ο, αλλοπρόσαλλος-η-ο // **caracter ~** ο αλλοπρόσαλλος χαρακτήρας II. *ουσ. ουδ.* ο χειριστήρας αλλαγής, η συσκευή για αλλαγή, ο μετατροπεύς // **~ de viteză** το λεβιέ ταχυτήτων III. *ουσ. αρσ.* **~ de cale** ο χειριστήρας αλλαγής δρόμου

schimnic-ă, schimnici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)* ασκητής-ήτρια (ο, η), ερημίτης-ισσα (ο, η)

schimnicie, schimnicii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η ασκητεία, η σκήτη μοναχού, το ησυχαστήριο

schimonoseală, schimonoseli *ουσ. θηλ.* 1. το στραβομουτσούνιασμα, ο μορφασμός, η γκριμάτσα 2. η σύσπαση 3. η παραμόρφωση, ο πιθηκισμός, η διαστρέβλωση, η διαστροφή

schimonosi, schimonosesc I. *ρ. μετ.* 1. στραβομουτσουνιάζω, μορφάζω, κάνω μορφασμό 2. παραμορφώνω, διαστρεβλώνω, διαστρέφω 3. συσπώ // **schimonoseşte cuvintele** παραμορφώνει τις λέξεις II. *ρ. μέσο* στραβομουτσουνιάζω, μορφάζω, κάνω γκριμάτσες

schimonosire, schimonosiri *ουσ. θηλ.* 1. το στραβομουτσούνιασμα, ο μορφασμός, η παραμόρφωση, η διαστρέβλωση 2. η δυσμορφία

schimonosit-ă, schimonosiţi-te *επίθ.* 1. στραβομούτσουνος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημομούτσουνος-η-ο, κακομούτσουνος-η-ο 2. δύσμορφος-η-ο 3. διαστρεβλωμένος-η-ο

schingiui, schingiuiesc *ρ. μετ.* κακομεταχειρίζομαι, βασανίζω, ταλαιπωρώ, κακοποιώ

schingiuire, schingiuiri *ουσ. θηλ.* η κακομεταχείριση, ο βασανισμός, η ταλαιπωρία, η κακοποίηση, το βασάνισμα

schior-oară, schiori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκιέρ (ο, η), χιονοδρόμος (ο, η)

schismatic-ă, schismatici-ce *επίθ. (εκκλ.)* σχισματικός-ή-ό

schismă *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το σχίσμα

schit, schituri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* 1. η σκήτη, το ασκηταριό, το ασκητήριο 2. το ερημητήριο

schituleţ, schituleţe *ουσ. ουδ.* η μικρή σκήτη, το μικρό ασκητήριο

schiţa, schiţez *ρ. μετ.* 1. σκιτσάρω, σκαριφίζω, σκαριφώ 2. σκιαγραφώ, σχεδιάζω, ιχνογραφώ, υποτυπώνω

schiţare, schiţări *ουσ. θηλ.* 1. το σκιτσάρισμα, το σκαρίφημα 2. η σκιαγραφία, η σχεδιαγράφηση, το σχεδιαγράφημα, το σχεδίασμα, η υποτύπωση

schiţă, schiţe *ουσ. θηλ.* 1. το σκίτσο, το σκαρίφημα 2. το σκιαγράφημα, το σχεδιάγραμμα, η ιχνογραφία 3. το σχέδιο, το σχεδίασμα // **scriitor de schiţe** σκιτσογράφος

schivnic-ă, schivnici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* ιδ. schimnic

schivnicie, schivnicii *ουσ. θηλ.* ιδ. schimnicie

schizofrenic-ă, schizofrenici-ce *(ιατρ.)* I. *επίθ.* σχιζοφρενικός-ή-ό, σχιζοφρενής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* σχιζοφρενής (ο, η)

schizofrenie, schizofrenii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σχιζοφρένεια

sciatic-ă, sciatici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* ισχιακός-ή-ό // **nerv ~** το ισχιακό νεύρο // **nevralgie -ă** η ισχιακή νευραλγία II. *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ισχιαλγία

scientism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η επιστημολογία

scientist-ă, scientişti-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* επιστημολογικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* επιστημολόγος (ο, η)

Scila *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η Σκύλα // **~ şi Caribda** η Σκύλλα και η Χάρυβδη, ο σκόπελος και η δίνη της θάλασσας // **de la ~ la Caribda** από τη Σκύλλα στη Χάρυβδη

scinda, scindez I. *ρ. μετ.* 1. διασπώ, διαιρώ 2. χωρίζω, διαχωρίζω II. *ρ. μέσο* 1. διασπώμαι, διαιρούμαι 2. χωρίζω, χωρίζομαι

scindare, scindări *ουσ. θηλ.* 1. η διάσπαση, η διαίρεση 2. ο χωρισμός, το χώρισμα, το ρήγμα, η ρωγμή

scindat-ă, scindaţi-te *επίθ.* 1. διασπασμένος-η-ο, διαιρεμένος-η-ο, κομμένος-η-ο 2. χωρισμένος-η-ο

scintilaţie, scintilaţii *ουσ. θηλ.* 1. το σπίθισμα, το σπινθηροβόλημα 2. η ακτινοβολία

scit-ă, sciţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Σκύθης-ισσα (ο, η) // **sciţi** οι Σκύθες

scitic-ă, scitici-ce *επίθ.* σκυθικός-ή-ό

sciziona, scizionez I. *ρ. μετ.* διασπώ, διχάζω, χωρίζω, διαιρώ II. *ρ. μέσο* διασπώμαι, χωρίζομαι, διαιρούμαι

scizionare, scizionări *ουσ. θηλ.* 1. η διάσπαση, η διαίρεση, ο χωρισμός 2. ο διαμελισμός

scizionist-ă, scizionişti-ste I. *επίθ.* διασπαστικός-ή -ό // **politică -ă** η διασπαστική πολιτική II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διασπαστής-στρια (ο, η)
scizipar-ă, scizipari-e *επίθ.* διχασμένος-η-ο, σε ίσια δύο μέρη
sciziparitate *ουσ. θηλ.* ο πολλαπλασιασμός με διχοτόμηση του οργανισμού σε ίσα δύο μέρη
sciziune, sciziuni *ουσ. θηλ.* η διάσπαση, η σχισμή, η ρωγμή, το ρήγμα, η σχάση
scizură, scizuri *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η βαθιά ράβδωση σε οστό, μυαλό, σπλάχνο, διαχωρίζοντας σε τμήματα τη δομή τους
sclav-ă, sclavi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. σκλάβος-α (ο, η), δούλος-α (ο, η) 2. το ανδράποδο 3. αιχμάλωτος-η (ο, η) // **comportare de ~** η δουλική συμπεριφορά // **de ~** δουλικός-ή-ό
sclavagism *ουσ. ουδ.* 1. η δουλοκτητική κοινωνία 2. η κατάσταση σκλαβιάς, δουλείας
sclavagist-ă, scavagişti-ste *επίθ.* δουλοκτητικός-ή-ό // **societatea -ă** η δουλοκτητική κοινωνία
sclavaj *ουσ. ουδ. ιδ.* sclavie
sclavie, sclavii *ουσ. θηλ.* η σκλαβιά, η δουλεία // **a elibera din ~** ξεσκλαβώνω // **eliberare din ~** το ξεσκλάβωμα
sclerometru, sclerometre *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το σκληρόμετρο (για τη σκληρότητα στα ορυκτά)
scleroscop, scleroscoape *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το σκληροσκόπιο
sclerotică, sclerotice *ουσ. θηλ. (ανατ.)* ο σκληρός χιτώνας (στο μάτι)
scleroza, sclerozez *ρ. μέσο (ιατρ.)* αρρωσταίνω από σκληρία, παθαίνω σκλήρωση
sclerozare *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σκληρία, η σκλήρωση, το σκλήρωμα
sclerozat-ă, sclerozaţi-te *επίθ. (ιατρ.)* σκληρωτικός-ή-ό
scleroză, scleroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σκλήρωση, το σκλήρωμα, η σκληρία
sclifoseală, sclifoseli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. τα νάζια, τα καμώματα 2. η φιλαρέσκεια, η κοκεταρία 3. το σκέρτσο
sclifosi, sclifosesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. κάνω νάζια, προσποιούμαι πως δε θέλω, καμώνομαι, κάνω καμώματα 2. υποκρίνομαι, κάνω πως... 3. κλαίω χωρίς λόγο
sclifosire, sclifosiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το νάζι, τα νάζια, το κάμωμα, τα καμώματα, το σκέρτσο, τα σκέρτσα 2. τα πείσματα 3. η φιλαρέσκεια
sclifosit-ă, sclifosiţi-te I. *επίθ. (οικ.)* φιλάρεσκος-η -ο, ναζιάρικος-η-ο, σκερτσόζος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ναζιάρης-α, ναζού (ο, η), καμωματάς-ού (ο, η), σκερτσόζος-α (ο, η), φιλάρεσκος-η (ο, η)
sclipi, sclipesc *ρ. αμ.* 1. λάμπω, αναλάμπω, λαμποκοπώ, λαμπυρίζω 2. φέγγω, φεγγοβολώ, σπινθηρίζω
sclipire, sclipiri *ουσ. θηλ.* 1. η αναλαμπή, η λάμψη 2. η σπινθηροβολία, το φεγγοβόλημα
sclipit *ουσ. ουδ.* ιδ. sclipire
sclipitor-oare, sclipitori-oare *επίθ.* 1. λαμπρός-ή-ό, λαμπερός-ή-ό 2. φεγγοβόλος-α-ο, φωτοβόλος-α-ο, σπινθηροβόλος-α-ο 3. *μτφ.* βαθύγνωμος-η-ο
scliviseală, scliviseli *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* το στίλβωμα, η στίλβωση, το στιλβωμένο λεπτό στρώμα κονιάματος από τσιμέντο πάνω σε τοίχο
sclivisi, sclivisesc I. *ρ. μέσο (λαϊκ. και οικ.)* 1. στιλβώνομαι, λουστράρομαι, γυαλίζομαι 2. κομψεύομαι II. *ρ. μετ.* στιλβώνω, λουστράρω, γυαλίζω, κάνω κάτι ομαλό στην επιφάνεια
sclivisire, sclivisiri *ουσ. θηλ.* 1. το στίλβωμα, η στίλβωση, το γυάλισμα, το λουστράρισμα 2. η στιλπνότητα, η λιτότητα 3. η κομψότητα
sclivisit-ă, sclivisiţi-te *επίθ.* 1. στιλβωμένος-η-ο, γυαλισμένος-η-ο, λουστραρισμένος-η-ο, λείος-α -ο 2. κομψευόμενος-η-ο
scoabă, scoabe *ουσ. θηλ.* 1. // **cuie scoabe** το διπλό καμπυλωτό καρφί για τη σύνδεση ξύλων 2. *μτφ.* ο αδύνατος, ο λεπτός άνθρωπος
scoarţă, scoarţe *ουσ. θηλ.* 1. η φλούδα, ο φλοιός 2. είδος χαλιού // **~ de pat** το κλινοσκέπασμα, η κουβέρτα // **scoarţa cerebrală** ο φλοιός του εγκεφάλου (η φαιά ουσία) // **scoarţa cărţii** το εξώφυλλο, το εξωτερικό φύλλο βιβλίου // **scoarţa de stejar** η φλούδα βελανιδιάς // **scoarţa pământului** ο γήινος φλοιός // **din ~ în ~** από την πρώτη ως την τελευταία σελίδα βιβλίου, από εξώφυλλο σε εξώφυλλο
scoate, scot I. *ρ. μετ.* 1. βγάζω, βγάλλω, βγάνω, εκβάλλω 2. αποσπώ, ανασπώ 3. αποσύρω 4. απαλείφω, εξαλείφω, αφαιρώ, σβήνω 5. εξάγω 6. εξαρθρώνω // **a ~ apă** βγάζω νερό, αντλώ, τρομπάρω // **a ~ cuiva peri albi** βγάζω άσπρα μαλλιά σε κάποιον // **a ~ din circulaţie sau din circuit** αποσύρω από την κυκλοφορία ή από το κύκλωμα // **a ~ din fire** βγαίνω απ' το φυσικό μου ή εξοργίζω κάποιον, κάνω κάποιον να οργιστεί // **a ~ din minţi** ξετρελλαίνω, κάνω κάποιον να χάσει το μυαλό του, ξεμυαλίζω // **a ~ din uz** βγάζω απ' τη χρήση, αχρηστεύω // **a ~ în evidenţă** αναδεικνύω, υπογραμμίζω ιδιαίτερα κάτι // **a ~ la iveală** φανερώνω, αποκαλύπτω κάτι // **a ~ la vânzare sau la mezat** βγάζω σε πούλημα ή σε δημοπρασία // **a ~ la vedere** παρουσιάζω, εμφανίζω // **a ~ o carte** βγάζω βιβλίο, εκδίδω, δημοσιεύω βιβλίο // **a ~ sabia din teacă** βγάζω το σπαθί απ' τη θήκη του, ξεσπαθώνω, ξιφουλκώ // **a ~ sufletul cuiva** βγάζω την ψυχή κάποιου // **a ~ un ţipăt** ξεφωνώ, ξεφωνίζω, μπήγω τις φωνές, φωνάζω δυνατά // **a-şi ~ ochii unul altuia** βγάζουν τα μάτια τους ο ένας στον άλλο // **a o ~ la capăt** τα βγάζω πέρα // **fără a ~ o vorbă** χωρίς να βγάλει λέξη // **l-a scos mincinos** τον έβγαλε ψεύτη // **m-a scos din ţâţâni** μ' έβγαλε απ' τα ρούχα // **pe unde scot cămaşa?** πώς να γλιτώσω από το αδιέξοδο; II. *ρ. μέσο* παρουσιάζομαι, έρχομαι στην επιφάνεια
scoatere, scoateri *ουσ. θηλ.* 1. το βγάλσιμο, η αφαίρεση 2. η εξαγωγή 3. η εξόρυξη 4. η απόσπαση, η ανάσπαση 5. η εκρίζωση, η απάλειψη 6. η εκβολή 7. η εξάρθρωση
scobi, scobesc I. *ρ. μετ.* 1. σκαλίζω 2. λαξεύω II. *ρ. αμ.* 1. ανασκάπτω 2. ψαχουλεύω III. *ρ. μέσο* 1. ψάχνομαι 2. σκαλίζω, γλύφω // **a se ~ în buzunare** ψάχνομαι στις τσέπες μου // **a se ~ în dinţi** γλύφω τα δόντια μου // **a se ~ în nas** σκαλίζω τη μύτη μου
scobire, scobiri *ουσ. θηλ.* 1. το σκάλισμα, το λάξευμα 2. *μτφ.* το ψάξιμο
scobit *ουσ. ουδ.* το σκάλισμα, το λάξευμα
scobit-ă, scobiţi-te *επίθ.* 1. σκαλισμένος-η-ο, σκαλιστός-ή-ό 2. λαξευτός-ή-ό 3. κοίλος-η-ο, κουφωτός-ή-ό, βαθουλός-ή-ό
scobitoare, scobitori *ουσ. θηλ.* η οδοντογλυφίδα

scobitură, scobituri *ουσ. θηλ.* το κοίλωμα, το βαθούλωμα, η κοιλότητα, το κούφωμα, η κουφάλα
scoc, scocuri *ουσ. ουδ.* 1. το μυλαύλακο 2. το τεχνητό αυλάκι, η αμπολή
scofală *ουσ. θηλ. (οικ. εφ.)* το πράγμα // **mare ~!** μεγάλο πράγμα, χαρά στο πράγμα!
scofâlci, scofâlcesc I. *ρ. μέσο (οικ.)* 1. σκεβρώνω, αδυνατίζω 2. βαθουλώνω II. *ρ. μετ.* στρεβλώνω, παραμορφώνω // **boala l-a -t** η αρρώστια τον στρέβλωσε
scofâlcire *ουσ. θηλ.* 1. το σκέβρωμα 2. το αδυνάτισμα, η εξασθένηση, το ρυτίδωμα, η ρυτίδωση 3. το βαθούλωμα
scofâlcit-ă, scofâlciți-te *επίθ.* 1. σκεβρωμένος-η-ο 2. αδύνατος-η-ο, ισχνός-ή-ό 3. βαθουλός-ή-ό, βαθουλωτός-ή-ό 4. παραμορφωμένος-η-ο
scofâlcitură, scofâlcituri *ουσ. θηλ.* το ρυτίδωμα, η ρυτίδωση, το ζάρωμα, το σούφρωμα
scoică, scoici *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* το στρείδι, το όστρακο, το όστρεο 2. η κόγχη, το κοχύλι // **~ de mărgăritar** το μαργαριτοφόρο όστρεο
scolast, scolaști *ουσ. αρσ.* 1. ο σχολαστικός 2. ο λεπτολόγος, ο μικρολόγος
scolastic-ă, scolastici-ce *επίθ.* σχολαστικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* ο σχολαστικισμός, η σχολαστική φιλοσοφία
scolioză *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σκολίωση
scolopendră, scolopendre *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η σκολόπενδρα, η ψαλίδα, η σαρανταποδαρούσα
scont, sconturi *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* το σκόντο, η προεξόφληση // **de ~** προεξοφλητικός-ή-ό // **taxă de ~** ο προεξοφλητικός τόκος
sconta, scontez *ρ. μετ.* 1. προεξοφλώ 2. *μτφ.* προσμένω, εκφράζω γνώμη για κάτι χωρίς να ξέρω την εξέλιξή του
scontabil-ă, scontabili-e *επίθ.* προεξοφλήσιμος-η-ο
scontare, scontări *ουσ. θηλ.* 1. η προεξόφληση 2. *μτφ.* η προσμονή, η αναμονή
scontat-ă, scontați-te *επίθ.* 1. προεξοφλημένος-η-ο 2. *μτφ.* υπολογισμένος-η-ο // **rezultatul ~** το υπολογισμένο αποτέλεσμα
scontator-oare, scontatori-oare *επίθ.* προεξοφλητήριος-α-ο, προεξοφλών-ούσα-όν
scop, scopuri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο σκοπός, ο στόχος 2. *μτφ.* η βλέψη // **~ în sine** ο σκοπός από μόνος του, ο ίδιος ο σκοπός // **-ul principal** ο κυριότερος σκοπός, ο βασικός σκοπός // **a avea un ~** έχω ένα σκοπό, αποσκοπώ, σκοπεύω, προτίθεμαι // **a-și atinge -ul** φτάνω στο σκοπό μου // **fără ~** άσκοπος -η-ο // **în acest ~** προς τον σκοπό αυτό II. *προθ. έκφρ.* **în -ul** ενόψει, από σκοπού, με τον σκοπό
scopi, scopesc *ρ. μετ.* μουνουχίζω, ευνουχίζω
scopit, scopiți *επίθ. (λαϊκ.)* μουνουχισμένος, μουνούχος
scor, scoruri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το σκορ, το αποτέλεσμα
scorbură, scorburi *ουσ. θηλ.* η κουφάλα, η κοιλότητα, το κοίλωμα σε κορμό
scorburos-oasă, scorburoși-iase *επίθ.* κουφαλωτός -ή-ό, κουφωτός-ή-ό, κοίλος-η-ο
scorbut, scorbuturi *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το σκορβούτο
scorbutic-ă, scorbutici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* σκορβουτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκορβουτικός-ή (ο, η)
scordolea, scordolele *ουσ. θηλ.* η σκορδαλιά
scormoni, scormonesc I. *ρ. αμ.* ανασκαλεύω, ψάχνω, ψαχουλεύω II. *ρ. μετ.* 1. ανασκαλίζω, ανασκάβω 2. ανακινώ, ξεσκαλίζω, ερευνώ πάλι // **a ~ pământul** ανασκαλίζω τη γη III. *ρ. μέσο (απρόσ.)* γίνεται ανασκάλεμα, γίνεται ξεσκάλισμα
scormonire, scormoniri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεσκάλισμα, το ανασκάλεμα 2. η αναμόχλευση
scormonit *ουσ. ουδ.* το ξεσκάλισμα, η αναμόχλευση, το ανασκάλεμα
scormonitor-oare, scormonitori-oare *επίθ.* 1. ανασκαλευτικός-ή-ό 2. ερευνητικός-η-ο
scorneală, scorneli *ουσ. θηλ.* 1. η σκευωρία, το σκάρωμα, η μηχανορραφία, η ψευδολογία 2. το τέχνασμα, η ραδιουργία, το επινόημα, το εφεύρημα
scorni, scornesc I. *ρ. μετ.* 1. μηχανορραφώ, σκευωρώ, σκαρώνω, ψευδολογώ 2. επινοώ, πλάθω, εφευρίσκω, τεχνάζομαι, σκαρφίζομαι, σοφίζομαι κάτι II. *ρ. μέσο* ξεσπώ, εκδηλώνομαι αιφνιδιαστικά
scornire, scorniri *ουσ. θηλ.* 1. το σκάρωμα, η σκευωρία, η μηχανορραφία, η ραδιουργία, η ψευδολογία 2. το επινόημα, η εφεύρεση, το τέχνασμα
scornitor-oare, scornitori-oare *επίθ.* 1. μηχανορράφος (ο, η), ψευδολόγος (ο, η), ραδιούργος-α (ο, η), ψεύτης-τρα (ο, η) 2. επινοητικός-ή-ό, εφευρετικός -ή-ό 3. ψεύτικος-η-ο, ραδιούργος-α-ο
scornitură, scornituri *ουσ. θηλ.* 1. η ψευδολογία, το ψευδολόγημα, ο ψεύτικος λόγος, η ψευτιά, το ψεύδος, το ψέμα, η ανυπόστατη φήμη, η αβάσιμη φήμη 2. **scornituri** οι ψευτιές, οι διαδόσεις, οι φήμες, τα λόγια χωρίς υπόσταση, τα ανυπόστατα λόγια
scorojeală, scorojeli *ουσ. θηλ.* η αποφλοίωση, το ξεφλούδισμα, το σκέβρωμα
scoroji, scorojesc *ρ. μέσο* 1. ξεφλουδίζομαι, αποφλοιώνομαι, σκεβρώνω 2. *μτφ.* αδυνατίζω
scorojire, scorojiri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεφλούδισμα, η αποφλοίωση, το σκέβρωμα 2. η εκλέπιση
scorojit-ă, scorojiți-te *επίθ.* ξεφλουδισμένος-η-ο, αποφλοιωμένος-η-ο, σκεβρωμένος-η-ο, παραμορφωμένος-η-ο
scorpie, scorpii *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* 1. ο σκορπιός 2. το ψάρι σκόρπαινα 3. *μτφ.* η ιδιότροπη γυναίκα, η κακή, στρίγγλα γυναίκα
scorpion, scorpioni *ουσ. αρσ.* 1. *(ζωολ.)* ο σκορπιός 2. *(αστρ.)* ο Σκορπιός, ο όγδοος αστερισμός του ζωδιακού κύκλου που βρίσκεται στο Ν. ημισφαίριο
scorțișoară *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η κανέλλα
scorțos-oasă, scorțoși-oase *επίθ.* 1. χοντρόφλουδος -η-ο, σκληρόφλουδος-η-ο 2. τραχύς-ιά-ύ, σκληρός -ή-ό, δύσκαμπτος-η-ο 3. χοντρόπετσος-η-ο, σκληρόδερμος-η-ο, σκληροτράχηλος-η-ο
scoruș, scoruși *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η σουρβιά
scorușă, scorușe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το σούρβο (ο καρπός)
scos, scoasă, scoși, scoase *επίθ.* βγαλμένος-η-ο, βγαλτός-ή-ό // **~ din fire** έξαλλος-η-ο // *(στρατ.)* **~ din luptă** απόμαχος-η-ο // **ca ~ din cutie** σένιος-α-ο
scotch *ουσ. ουδ.* «το σκοτς» η διαφανής λουρίδα χαρτιού για κόλληση
scotoceală, scotoceli *ουσ. θηλ.* η γύρεψη, το ψάξιμο, η αναζήτηση, το ξεσκάλισμα

scotoci, scotocesc I. ρ. *μετ.* 1. ψάχνω, γυρεύω, αναζητώ, ξεσκαλίζω 2. ερευνώ II. *ρ. μέσο* ψάχνομαι, γυρεύομαι, αναζητιέμαι
scotocire, scotociri *ουσ. θηλ.* η γύρεψη, το ψάξιμο, η αναζήτηση, το ξεσκάλισμα
scotocit *ουσ. ουδ.* ιδ. scotocire
scotocit-ă, scotociți-te *επίθ.* γυρεμένος-η-ο, ψαγμένος -η-ο, αναζητημένος-η-ο, ξεσκαλισμένος-η-ο
scotocitor-oare, scotocitori-oare *επίθ.* ερευνητικός -ή-ό, ξεσκαλιστικός-ή-ό, αναζητών-ούσα-όν
scotom, scotoame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το σκότισμα, η σκότιση
Scoți *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Σκώτοι
Scoțian, Scoțieni 1. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σκωτσέζος -α (ο, η) II. *επίθ.* σκωτσέζικος-η-ο // **fustă -ă** η σκωτσέζικη φουστανέλα
scovardă, scoverzi *ουσ. θηλ. (μαγ.)* η τηγανίτα
scovergă *ουσ. θηλ.* ιδ. scovardă
scrânciob, scrâncioburi *ουσ. ουδ.* η τραμπάλα
scrânteală, scrânteli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το στραμπούλισμα, το στραμπούληγμα, το εξάρθρωμα 2. *μτφ.* η παλαβωμάρα, το παλάβωμα
scrânti, scrântesc I. *ρ. μετ.* στραμπουλίζω, στραγγουλίζω, εξαρθρώνω // *μτφ.* **a o ~** κάνω μια γκάφα, ανοηταίνω, λέω ανοησίες, κάνω ανοησίες // **mi-am -t piciorul** στραμπούληξα το πόδι μου II. *ρ. μέσο* παλαβώνω, χάνω το λογικό μου, γίνομαι απερίσκεπτος, παραλογίζομαι, τρελαίνομαι
scrântire, scrântiri *ουσ. θηλ.* 1. το στραμπούλισμα, το στραμπούληγμα, το εξάρθρωμα 2. *μτφ.* το παλάβωμα
scrântit-ă, scrântiți-te *επίθ.* 1. στραμπουληγμένος -η-ο, εξαρθρωμένος-η-ο 2. *μτφ.* παλαβός-ή-ό, ανισόρροπος-η-ο, τρελός-ή-ό // **om ~** ο ανισόρροπος άνθρωπος
scrântitură, scrântituri *ουσ. θηλ.* το στραμπούληγμα, το στραμπούλισμα, η εξάρθρωση, το εξάρθρωμα
scrâşnet, scrâşnete *ουσ. ουδ.* ο τριγμός, το τρίξιμο // **-ul dinților** ο τριγμός των δοντιών
scrâşni, scrâşnesc I. *ρ. αμ.* τρίζω // **i-a -t dinții** τού 'τρίξε τα δόντια (τον απείλησε, του μίλησε αυστηρά) // **îşi scrâşnea dinții** έτριζε τα δόντια του II. *ρ. μετ.* 1. τρίζω, βγάζω ήχο με την τριβή (κάρο, κ.λ.π.) 2. εκφράζω απειλή, λέω κάτι με θυμό
scrâşnire, scrâşniri *ουσ. θηλ.* ο τριγμός, το τρίξιμο
scrâşnit, scrâşnete *ουσ. ουδ.* ο τριγμός, το τρίξιμο
scrâşnit-ă, scrâşniți-te *επίθ.* τρίζων-ουσα-ον
screme, screm *ρ. αντων.* 1. τανιέμαι, τανύζομαι, σφίγγομαι 2. καταβάλλω προσπάθεια, ζορίζομαι // **se ~ să plouă** ζορίζεται να βρέξει
scremet, scremete *ουσ. ουδ.* 1. το τάνυσμα, το τέντωμα 2. η ένταση προσπάθειας, η κόπωση
screper, screpere *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το σκρέπερ (μηχανή για οδοποιία)
scrib, scribi *ουσ. αρσ.* 1. ο γραφεύς, ο γραφιάς 2. ο αντιγραφέας, ο χαρτογιακάς
scrie, scriu I. *ρ. αμ.* 1. γράφω, συγγράφω 2. συνθέτω, συντάσσω γραπτό λόγο // **a ~ la maşină** γράφω στη γραφομηχανή II. *ρ. μετ.* 1. γράφω 2. εγγράφω, καταχωρίζω 3. συντάσσω γραπτό λόγο 4. στέλνω γράμμα 5. δημοσιεύω άρθρο, βιβλίο κ.λ.π. // **a ~ pe curat** αντιγράφω // **a ~ versuri** γράφω στίχους // **aş fi scris dacă...** θα έγραφα εάν... III. *ρ. μέσο* 1. γράφομαι 2. συντάσσομαι, συνθέτομαι 3. εγγράφομαι // **cuvântul se ~ cu omega** η λέξη γράφεται με ωμέγα // **ne scriem din când în când** αλληλογραφούμε πότε και πότε (από καιρού εις καιρόν) // **paşii s-au scris pe zăpadă** τα βήματα έχουν γραφτεί πάνω στο χιόνι
scriere, scrieri *ουσ. θηλ.* 1. η γραφή, το γράψιμο 2. το σύγγραμμα, η συγγραφή 3. το γραπτό // **~ cuneiformă** η σφηνοειδής γραφή // **-a procesului verbal** το γράψιμο του πρακτικού // **-a romanului** η συγγραφή του μυθιστορήματος
scriitor-oare, scriitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. συγγραφέας (ο, η) 2. λογοτέχνης-ιδα (ο, η) // **~ preferat** προτιμότερος συγγραφέας II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** συγγραφικός-ή-ό
scriitoraş, scriitoraşi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο μικρός συγγραφέας
scriitoricesc-ească, scriitoriceşti *επίθ.* συγγραφικός -ή-ό
scriitorime *ουσ. θηλ.* το σύνολο των συγγραφέων
scriitură, scriituri *ουσ. θηλ.* το γράψιμο, η γραφή, ο γραφικός χαρακτήρας
scrijeleală, scrijeleli *ουσ. θηλ.* 1. η γρατσουνιά, το γρατσούνισμα, το χάραγμα, η χαραγματιά 2. η εγκοπή, το σκάλισμα
scrijeli, scrijelesc *ρ. μετ.* 1. γρατσουνίζω, γρατσουνώ, χαράζω, χαράσσω 2. εγκόπτω, κάνω εγκοπές, σκαλίζω
scrijelire, scrijeliri *ουσ. θηλ.* 1. το γρατσούνισμα, η χαρακιά 2. η εγκοπή, το σκάλισμα
scrijelit-ă, scrijeliți-te *επίθ.* 1. γρατσουνισμένος-η-ο, χαρακωτός-ή-ό 2. σκαλισμένος-η-ο, με εγκοπές
scrijelitură, scrijelituri *ουσ. θηλ.* 1. η γρατσουνιά, η αμυχή, η χαρακιά, η χαραγματιά 2. η εγκοπή, το σκάλισμα
scrimă *ουσ. θηλ. (αθλ.)* 1. η ξιφασκία, η ξιφομαχία, ο διαξιφισμός // **a face ~** ξιφομαχώ, κάνω ξιφομαχία
scrimer-ă, scrimeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ξιφομάχος (ο, η)
scrin, scrinuri *ουσ. ουδ.* 1. το σκρίνι, το ερμάρι, το κομό, το ντουλάπι 2. είδος γραφείου
scripcar, scripcari *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο βιολιτζής, ο βιολιστής, ο λαϊκός μουσικός, ο λαουτάρης, ο οργανοπαίχτης
scripcă, scripci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το βιολί
scripete, scripeți *ουσ. αρσ.* η τροχαλία, ο τροχίλος
scripte *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα γραπτά, τα κατάστιχα 2. τα λογιστικά βιβλία // *(λογιστ.)* **-le contabile** τα λογιστικά γραπτά
scriptic-ă, scriptici-ce I. *επίθ.* γραπτός-ή-ό, έγγραφος -η-ο, γραμμένος-η-ο, εγγεγραμμένος-η-ο // **fond ~** το έγγραφο χρηματικό ποσό // **personal ~** το προσωπικό έγγραφο II. *επίρ.* γραπτώς
scriptolog, scriptologi *ουσ. αρσ.* ο γραφειοκράτης, ο γραφέας
scriptologie *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* η γραφειοκρατία
scriptură, scripturi *ουσ. θηλ.* 1. η γραφή // *(θρ.)* **Sfânta ~** η Αγία Γραφή 2. το γραπτό κείμενο
scris, scrise I. *ουσ. ουδ.* 1. η γραφή, το γράψιμο 2. η συγγραφή // **~ şi citit** η γραφή και η ανάγνωση // **foloseşte multe neologisme în -ul său** χρησιμοποιεί πολλούς νεολογισμούς στο γράψιμό του II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** γραφτός-ή-ό, γραπτός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* γραπτώς, γραπτά
scris-ă, scrişi-se I. *επίθ.* 1. γραμμένος-η-ο, γραφτός -ή-ό, έγγραφος-η-ο 2. γεγραμμένος-η-ο, γραπτός

-ή-ό // **cele ~e de soartă** της τύχης τα γραμμένα // **comunicare -ă** η έγγραφη ειδοποίηση // **de ~** γραφικός-ή-ό // **documente -e** έγγραφα // **material de ~** η γραφική ύλη // **maşină de ~** η γραφομηχανή // **raport ~** η γραπτή έκθεση // **scrisoarea e -ă la maşină** το γράμμα είναι γραμμένο στη γραφομηχανή II. *επίρ.* γραφτά, γραπτά, εγγράφως III. *ουσ. θηλ. αρθρ.* **-a** το γραμμένο, το γραφτό, η μοίρα

scrisoare, scrisori *ουσ. θηλ.* 1. το γράμμα, η επιστολή 2. η κάρτα // **~ de afaceri** το εμπορικό γράμμα // **~ de comunicare** το αναγγελτήριο γράμμα // **~ de credit** η πιστωτική κάρτα // **~ de dragoste** το ερωτικό γράμμα (το ραβασάκι) // **cutia de scrisori** το γραμματοκιβώτιο // **schimb de scrisori** η ανταλλαγή επιστολών, η επιστολογραφία, η αλληλογραφία // *(πολ.)* **scrisori de acreditare** τα διαπιστευτήρια

scrisorică, scrisorele *ουσ. θηλ.* 1. το γραμματάκι, το μικρό γράμμα 2. το γραμμάτιο

scroafă, scroafe *ουσ. θηλ.* η γουρούνα, η σκρόφα

scrobeală, scrobeli *ουσ. θηλ.* η αλευρόκολλα

scrobi, scrobesc *ρ. μετ.* κολλαρίζω, αμυλώνω

scrobire, scrobiri *ουσ. θηλ.* η αμύλωση, το κολλάρισμα

scrobit *ουσ. ουδ.* η αμύλωση, το κολλάρισμα

scrobit-ă, scrobiţi-te *επίθ.* 1. κολλαρισμένος-η-ο 2. *μτφ.* ακατάδεκτος-η-ο, υπεροπτικός-ή-ό

scrofulă, scrofule *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* οι χοιράδες, τα χελώνια

scrofulos-oasă, scrofuloşi-oase 1. *επίθ. (ιατρ.)* χελωνιάρης-α-ικο, χοιραδικός-ή-ό II. 1. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* χοιραδικός (ο, η)

scrofuloză, scrofuloze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η χοιράδωση, η χοιράδα, ο χοιραδισμός, τα χελώνια

scrum, scrumuri *ουσ. ουδ.* η τέφρα, η στάχτη // **a se alege -ul** όλα έγιναν στάχτη (καταστράφηκαν όλα)

scrumbie, scrumbii *ουσ. θηλ.* το σκουμπρί, ο σκόμβρος, η ρέγκα

scrumbioară, scrumbioare *ουσ. θηλ.* το μικρό σκουμπρί (ψάρι)

scrumieră, scrumiere *ουσ. θηλ.* η σταχτοθήκη

scrupul, scrupule *ουσ. ουδ.* 1. το αίσθημα τιμής, η εντιμότητα 2. η ευσυνειδησία 3. η συναίσθηση των υποχρεώσεων // **a-şi face -e** έχω τη συναίσθηση των υποχρεώσεων // **fără -e** χωρίς αίσθημα τιμής

scrupulos-oasă, scrupuloşi-oase *επίθ.* ευσυνείδητος -η-ο, ακριβολόγος-α-ο

scrupulozitate *ουσ. θηλ.* η ευσυνειδησία, η ακριβολογία

scruta, scrutez *ρ. μετ.* 1. ατενίζω, ενατενίζω, αγναντεύω 2. εξετάζω λεπτομερειακώς

scrutare, scrutări *ουσ. θηλ.* 1. η ενατένιση, το αγνάντεμα, η διερεύνηση 2. η λεπτομερειακή εξέταση

scrutător-oare, scrutător-oare *επίθ.* ατενής-ής-ές, διερευνητικός-ή-ό

scrutin, scrutine *ουσ. ουδ.* οι εκλογές, η ψηφοφορία, η αρχαιρεσία // **al doilea tur de ~** δεύτερος γύρος των εκλογών (της ψηφοφορίας)

scuamă, scuame *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το λέπι

scuar, scuaruri *ουσ. ουδ.* ο μικρός δημόσιος κήπος

scud, scuzi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* το σκούδο, το τάλιρο

scufie, scufii *ουσ. θηλ.* η σκούφια, ο σκούφος

scufiţă, scufiţe *ουσ. θηλ.* η σκουφίτσα, το σκουφί, το σκουφάκι // **Scufiţa Roşie** η Κοκκινοσκουφίτσα

scufunda, scufund I. *ρ. μετ.* 1. βουλιάζω, βυθίζω, βουτώ, καταβυθίζω, εμβυθίζω, καταποντίζω, καταδύω // **a ~ în apă** βυθίζω στο νερό // **a ~ o navă** βουλιάζω πλοίο // **i s-au -t corăbiile** του βούλιαξαν τα καράβια II. *ρ. μέσο* 1. βουλιάζω, βυθίζομαι, καταδύομαι, κάνω βουτιά, φουντάρω, καταποντίζομαι, καταβυθίζομαι // **a se ~ lectură** καταβυθίζομαι στην ανάγνωση ενός βιβλίου // **n-are să se scufunde pământul** δεν θα βουλιάξει η γη // **scafandrul care se scufundă** ο δύτης με το σκάφανδρο που βυθίζεται στο νερό

scufundare, scufundări *ουσ. θηλ.* 1. το βούλιαγμα, η βουτιά, το βούτηγμα, η βύθιση, η εμβύθιση, η κατάδυση, ο καταποντισμός 2. το ναυάγιο, η βύθιση πλοίου // **-a unui cablu** η καταβύθιση ενός καλωδίου // **-a unui teren** το βούλιαγμα του εδάφους, η καθίζηση του εδάφους, η υποχώρηση προς τα κάτω του εδάφους

scufundător-oare, scufundători-oare I. *επίθ.* καταδυόμενος-η-ο, βυθιζόμενος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βουτηχτής-ήτρα (ο, η), δύτης-τρια (ο, η)

scufundătură, scufundături *ουσ. θηλ.* 1. το βούλιαγμα 2. ο λάκκος, η λακκούβα, το βαθούλωμα στο έδαφος

scuipa, scuip I. *ρ. αμ.* φτύνω, πτύω II. *ρ. μετ.* 1. φτύνω, ρίχνω προς το μέρος κάποιου σάλιο 2. *μτφ.* περιφρονώ κάποιον // **a ~ sânge** φτύνω αίμα, έχω αιμόπτυση // **a-şi ~ plămânii** φτύνω τα πνευμόνια μου // **l-a -t pe obraz** τον έφτυσε κατά πρόσωπο

scuipare, scuipări *ουσ. θηλ.* το φτύσιμο

scuipat, scuipaţi *ουσ. αρσ.* το πτύσμα, το σάλιο, τα φλέματα

scuipătoare, scuipători *ουσ. θηλ.* το πτυελοδοχείο

scuipătură, scuipături *ουσ. θηλ.* το φτύμα, το φτύσιμο, τα πτύελα

scul, sculuri *ουσ. ουδ.* το ματσάκι, η τολύπη, η τουλούπα, η ανέμη

scula, scol I. *ρ. μετ.* 1. σηκώνω, υψώνω, ορθώνω, εγείρω, εξεγείρω 2. ξυπνάω κάποιον 3. ξεσηκώνω II. *ρ. μέσο* σηκώνομαι, ορθώνομαι, εγείρομαι // **elevii se scoală în picioare** οι μαθητές σηκώνονται όρθιοι // **eu mă scol devreme** εγώ σηκώνομαι νωρίς

sculament, sculamente *ουσ. ουδ. (ιατρ. και λαϊκ.)* η βλεννόρροια, η βλεννορραγία

sculare, sculări *ουσ. θηλ.* το σήκωμα, η έγερση, το ξεσήκωμα, η εξέγερση

sculat *ουσ. ουδ.* το σήκωμα, το να σηκώνεται κάποιος

sculat-ă, sculaţi-te *επίθ.* σηκωμένος-η-ο, σηκωτός-ή-ό, όρθιος-ια-ιο, εγερθείς-είσα-έν, ξεσηκωμένος-η-ο

sculă, scule *ουσ. θηλ.* 1. το όργανο, το εργαλείο, το σύνεργο // **pânza de oţel constituie scula ferăstrăului** η χαλύβδινη λεπίδα που σχηματίζει το εργαλείο του πριονιού

sculărie, sculării *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. το εργαλειοστάσιο 2. το σύνολο των εργαλείων σε καθορισμένο τόπο, η αίθουσα

sculer, sculeri *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο εργαλειοστάτης

sculpta, sculptez *ρ. μετ.* 1. γλύφω, αναγλύφω, λαξεύω 2. σκαλίζω

sculptare ουσ. θηλ. 1. η γλυφή, το λάξευμα 2. το σκάλισμα
sculptat ουσ. ουδ. 1. το λάξευμα, η γλυπτική εργασία 2. το σκάλισμα
sculptat-ă, sculptați-te επίθ. 1. γλυπτός-ή-ό, λαξευμένος-η-ο, λαξευτός-ή-ό 2. σκαλιστός-ή-ό // **mobilă -ă** τα σκαλιστά έπιπλα
sculptor, sculptori ουσ. αρσ. 1. ο γλύπτης, ο λαξευτής 2. ο αγαλματοποιός 3. ο πλαστουργός
sculptoriță, sculptorițe ουσ. θηλ. η γλύπτρια
sculptural-ă, sculpturali-e επίθ. γλυπτικός-ή-ό
sculpturalitate ουσ. θηλ. η γλυπτικότητα
sculptură, sculpturi ουσ. θηλ. 1. η γλυπτική, η τέχνη του γλύπτη 2. το γλυπτό // **~ de statui** η αγαλματοποιία // **~ în lemn** η ξυλογλυπτική // **atelier de ~** το αγαλματοποιείο // **exponate de ~** τα εκθέματα γλυπτικής // **galerie de ~** η γλυπτοθήκη
scump-ă, scumpi-e I. επίθ. 1. ακριβός-ή-ό, πολύτιμος-η-ο, βαρύτιμος-η-ο 2. πολυέξοδος-η-ο 3. προσφιλής-ής-ές, πολυαγαπημένος-η-ο // **a fi ~ la vedere** είμαι ακριβοθώρητος // **a fi ~ la vorbă** είμαι ακριβός στο μίλημα / στη μιλιά // **daruri -e** τα πολύτιμα δώρα // **leneşul mai mult aleargă şi ~ul mai mult păgubeşte** ο οκνηρός περισσότερο τρέξιμο έχει και ο ακριβός περισσότερη ζημιά παθαίνει II. επίρ. 1. ακριβά, πολύτιμα, βαρύτιμα 2. προσφιλώς // **a vinde ~** πουλώ ακριβά // **mi-o vei plăti ~** θα μου πληρώσεις ακριβά
scumpătate, scumpătăți ουσ. θηλ. 1. η ακρίβεια 2. ο υψηλός τιμάριθμος, η μεγάλη ακρίβεια
scumpete, scumpete ουσ. θηλ. (οικον.) η ακρίβεια, η μεγάλη αγοραστική τιμή
scumpi, scumpesc I. ρ. μετ. 1. ακριβαίνω, ανεβάζω την τιμή εμπορευμάτων 2. ανατιμώ II. ρ. μέσο 1. ακριβαίνω, ανατιμούμαι // **cât s-au -t chiriile!** πόσο ακρίβυναν τα ενοίκια! // **s-a -t viața** η ζωή ακρίβυνε // **se scumpeşte hârtia** είχε γίνει ακριβό το χαρτί
scumpire, scumpiri ουσ. θηλ. η ανατίμηση, η αύξηση της τιμής, η ακρίβεια
scumpuşor-oară, scumpuşori-oare επίθ. κάπως ακριβός-ή-ό
scund-ă, scunzi-de επίθ. κοντός-ή-ό, χαμηλός-ή-ό
scurge, scurg I. ρ. μέσο εκρέω, διαρρέω, ρέω 2. περνώ (χρόνος), παρέρχομαι, κυλάω // **timpul se ~** ο καιρός περνάει II. ρ. μετ. στραγγίζω, σουρώνω
scurgere, scurgeri ουσ. θηλ. 1. η εκροή, η απορροή, η διαρροή, η ρεύση 2. το στράγγισμα // **-a timpului** το κύλισμα του χρόνου // **canal de ~** ο αποστραγγιστήρας, ο οχετός ή το αυλάκι που τραβάει τα λιμνάζοντα νερά
scurma, scurm I. ρ. μετ. (λαϊκ.) σκάβω ελαφρά το έδαφος, ανασκάβω, σκαλίζω II. ρ. αμ. ανασκαλίζω τη γη
scurmare, scurmări ουσ. θηλ. το σκάλισμα, το ξεσκάλισμα
scurmător-oare, scurmători-oare επίθ. σκαλιστικός-ή-ό, ξεσκαλιστικός-ή-ό
scurmătură, scurmături ουσ. θηλ. 1. το σκάλισμα 2. το βαθούλωμα, ο λάκκος
scurs-ă, scurşi-se επίθ. I. σουρωτός-ή-ό, στραγγισμένος-η-ο 2. περασμένος-η-ο (χρόνος)
scursoare, scursori ουσ. θηλ. 1. η ροή, η εκροή 2. μτφ. το απόβλημα, ο χαμερπής, το απόβρασμα, το κάθαρμα, ο κακής ποιότητας άνθρωπος
scursură, scursuri ουσ. θηλ. 1. το υγρό που εκρέει 2. ο τόπος της εκροής 3. μτφ. ο χαμερπής, ο μηδαμινός άνθρωπος
scurt-ă, scurți-te I. επίθ. 1. κοντός-ή-ό, βραχύς-εία-ύ, κοντινός-ή-ό, σύντομος-η-ο 2. βραχυλογικός-ή-ό // **-ă oprire** ο σύντομος σταθμός // **a avea mână -ă** έχω κοντό το χέρι // **drum ~** ο κοντινός δρόμος // **a ține pe cineva din ~** κρατώ κάποιον από κοντά (είμαι αυστηρός με κάποιον) // **fii ~!** να είσαι σύντομος! // **în ~ timp** σε σύντομο χρόνο // **o întâlnire -ă** η σύντομη συνάντηση // **o rochie -ă** ένα κοντό φουστάνι // **pantaloni scurți** το κοντό παντελόνι // **pe termen ~** βραχυπρόθεσμος-η-ο // **silabă -ă** η βραχεία συλλαβή // **termen ~** η σύντομη προθεσμία // **unde -e** τα βραχέα κύματα // **vedere -ă** η ελαττωμένη όραση II. επίρ. κοντινά, βραχέως, με βραχυτητα, σύντομα // **a se opri ~** σταματώ για λίγο III. επιρ. έκφρ. // **în ~** με λίγα λόγια, με βραχυλογία // **pe ~** εν συντομία, σε συντομία, εν ολίγοις, κοντολογίς, εν περιλήψει, δια βραχέων
scurta, scurtez I. ρ. μετ. 1. βραχύνω, κονταίνω, συντομεύω, μικραίνω, μικρύνω // **a ~ o fustă** κονταίνω μια φούστα // **a ~ o vizită** συντομεύω μια επίσκεψη // **a ~ un text** βραχύνω ένα κείμενο II. ρ. μέσο 1. κονταίνω, εκφράζομαι με συντομία 2. γίνομαι κοντός-ή-ό // **rochia aceasta s-a -t la spălat** αυτό το φουστάνι έγινε κοντό στο πλύσιμο
scurtare, scurtări ουσ. θηλ. η βράχυνση, η συντόμευση, η σύντμηση, η σύμπτυξη, το κόντεμα, το κόντημα
scurtă, scurte ουσ. θηλ. το κοντογούνι
scurtătură, scurtături ουσ. θηλ. 1. το κοντό κομμάτι ξύλου 2. ο κοντινός δρόμος
scurtcircuit, scurtcircuite ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.) το βραχυκύκλωμα
scurtcircuita, scurtcircuitez I. ρ. μετ. (ηλεκτρ.) βραχυκυκλώνω II. ρ. μέσο βραχυκυκλώνομαι
scurtcircuitare, scurtcircuitări ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.) η βραχυκύκλωση
scurteică, scurteici ουσ. θηλ. το χωρικό πανωφόρι από ύφασμα γουνάτο μακρύ μέχρι τα γόνατα
scurtime, scurtimi ουσ. θηλ. η βραχύτητα, η βραχυλογία, η συντομία
scut, scuturi ουσ. ουδ. 1. η ασπίδα 2. μτφ. η αιγίδα, το αμυντικό σύστημα
scutec, scutece ουσ. ουδ. 1. το σπάργανο 2. η φασκιά // **a se afla în ~** βρίσκομαι στα σπάργανα
scuter, scutere ουσ. ουδ. το σκούτερ, το μικρό μηχανοκίνητο δίκυκλο
scuti, scutesc I. ρ. μετ. 1. απαλλάσσω 2. εξαιρώ // **a ~ de impozite** απαλλάσσω από φόρους // **a ~ de obligație** απαλλάσσω από κάποια υποχρέωση II. ρ. μέσο απαλλάσσομαι, εξαιρούμαι // **s-a -t la ora de sport** απαλλάχτηκε την ώρα του αθλητισμού
scutier, scutieri ουσ. αρσ. η ασπιδοφόρος
scutire, scutiri ουσ. θηλ. 1. η απαλλαγή, η εξαίρεση 2. η άφεση 3. η ατέλεια // **~ de impozite** η απαλλαγή από φόρους, η ασυδοσία // **~ de obligație sau de serviciu** από υποχρέωση ή υπηρεσία // **~ de taxe** η απαλλαγή τελών
scutit-ă, scutiți-te επίθ. 1. απαλλαγμένος-η-ο 2. ασύδοτος-η-ο // **~ de impozit** απαλλαγμένος από το φόρο // **~ de taxe** ατελής-ής-ές // **~ de vamă** απαλλαγμένος από τους τελωνειακούς δασμούς

scutura, scutur I. *ρ. μετ.* 1. τινάζω, τινάσσω, ανατινάζω, ανατινάσσω, ξετινάζω, αποτινάζω, αποτινάσσω, εκτινάσσω 2. τραντάζω, σείω, κλονίζω 3. ξεσκονίζω // **a ~ buzunarele cuiva** ξετινάζω τις τσέπες σε κάποιον // **a ~ jugul sclaviei** αποτινάζω τον ζυγό της σκλαβιάς // **a ~ mâna cuiva** τινάζω το χέρι κάποιου // **a ~ un măr** τινάζω μια μηλιά II. *ρ. μέσο* 1. τινάζομαι, ανατινάζομαι ή ξετινάζομαι 2. τραντάζομαι, συγκλονίζομαι // **se scutură frunzele** τινάζονται τα φύλλα

scuturare, scuturări *ουσ. θηλ.* το τίναγμα, η τίναξη, η αποτίναξη, η εκτίναξη, η ανατίναξη

scuturat *ουσ. ουδ.* 1. το τίναγμα, η τίναξη, η ανατίναξη 2. η ξεσκόνιση, το ξεσκόνισμα

scuturat-ă, scuturați-te *επίθ.* 1. τιναγμένος-η-ο 2. ξεσκονισμένος-η-ο 3. μτφ. έξυπνος-η-ο

scuturătoare, scuturători *ουσ. θηλ.* το ξεσκονιστήρι, το φτερό

scuturătură, scuturături *ουσ. θηλ.* 1. το ανατίναγμα, το τίναγμα, ο τιναγμός 2. το τράνταγμα 3. το ξεσκόνισμα

scuza, scuz I. *ρ. μετ.* 1. συγχωρώ 2. δικαιολογώ // **–ți!** *συγγνώμη!* // **–ți vă rog deranjul** με συγχωρείτε παρακαλώ για την ενόχληση // **mă –ți** με *συγχωρείτε* II. *ρ. μέσο* 1. *ζητώ συγγνώμη* 2. δικαιολογούμαι

scuzabil-ă, scuzabili-e *επίθ.* *συγχωρητέος-α-ο, συγγνωστός-ή-ό*

scuză, scuze *ουσ. θηλ.* 1. η *συγγνώμη*, η συγχώρηση, η *συχώρεση* 2. η δικαιολογία // **scuzele mele!** *συγγνώμη!* // **a cere scuze** ζητώ *συγγνώμη* // **a primi scuzele cuiva** δέχομαι τη *συγγνώμη* κάποιου (τη δικαιολογία κάποιου)

se *αντ. αυτ.* αυτοπαθή αντωνυμία του τρίτου προσώπου // **~ ascunde sub pod** αυτός κρύβεται κάτω από τη γέφυρα // **~ spune că...** λέγεται ότι... // **să ~ dea dispoziții** να δοθούν διατάξεις // **~ ghiontesc** σκουντιέται, σπρώχνονται // **~ luminează** φωτίζεται // **s-a luptat cu zmeul** πολέμησε (αγωνίστηκε) με τον δράκοντα // **s-a tăiat la deget** κόπηκε στο δάχτυλο // **~ face lumină** γίνεται φως // **~ face noapte** νυχτώνει // **~ face seară** βραδιάζει // **~ face ziuă** ξημερώνει // **~ înserează** βραδιάζει // **aici ~ trăiește bine** εδώ μπορεί κανείς να ζήσει καλά // **asta ~ înțelege de la sine** αυτό εννοείται από μόνο του // **despre aceasta ~ poate discuta** πάνω σ' αυτό μπορούμε να *συζητήσουμε* // **ei ~ plimbă** αυτοί κάνουν περίπατο // **nu ~ poate ști niciodată** δεν μπορείς να ξέρεις ποτέ

seamă I. *ουσ. θηλ.* 1. ένας αριθμός, η ποσότητα, η λογοδοσία, ο απολογισμός, ο λογαριασμός, ο υπολογισμός 2. το αράδιασμα, ο διακανονισμός 3. ο συλλογισμός, η κρίση, το λογικό 4. το διάστημα χρόνου 5. η διαπίστωση, η εξακρίβωση 6. η σημασία, η σπουδαιότητα, η σημαντικότητα, η σοβαρότητα 7. η φροντίδα // **a-i face seama** σκοτώνω κάποιον // **a-și da seama** αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω, εννοώ, το συναισθάνομαι // **a-și face singur seama** // **a-și lua seama** αλλάζω γνώμη // **a lăsa pe seama cuiva** αφήνω στη φροντίδα κάποιου // **a lua seama de cineva sau de ceva** προσέχω, έχω το νου μου σε κάποιον ή σε κάτι // **a ține seama de cineva sau de ceva** έχω υπόψιν κάποιον ή κάτι, λογαριάζω κάποιον ή κάτι // **de bună ~** βέβαια, σίγουρα, ασφαλώς // **mai cu ~** προπαντός, προπάντων, υπεράνω, ιδίως // **cu băgare de ~** με μεγάλη προσοχή, με τρόπο // **băgător de ~ o** επιτηρητής, ο επόπτης // **o ~ de cuvinte** μερικές λέξεις, ένας αριθμός λέξεων // **dare de ~** ο απολογισμός, η λογοδοσία // **o ~ de învățați** ένας αριθμός διανοουμένων // **oamenii de ~** οι διακεκριμένοι, οι έγκριτοι άνθρωποι // **de o ~** της ίδιας ηλικίας // **peste ~** υπερβολικός-ή-ό(-ά) // **fără număr și fără ~** ανάριθμος και αλογάριαστος II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** σημαντικός-ή-ό, επιφανής-ής-ές

seamăn, semeni I. *ουσ. αρσ.* 1. ο όμοιός μας, το ταίρι 2. ο πλησίον μας // **semenii noștri** οι πλησίον μας II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **fără~** χωρίς όμοιο του, απαράμιλλος-η-ο(-α), δίχως ταίρι

seară, seri I. *ουσ. θηλ.* 1. το βράδυ, το βράδι, η εσπέρα 2. η βραδιά // **~ de ~** βράδυ με το βράδυ // **seara târziu** αργά το βράδι // **seara trecută** ψες, εψές, το περασμένο βράδι // **a-și petrece serile citind** περνώ τις βραδιές μου διαβάζοντας // **a se face seara** βραδιάζει // **astă~** απόψε, σήμερα το βράδι // **bună seara!** καλησπέρα! // **de astă~** αποψινός-ή-ό // **de ieri ~** ψεσινός-ή-ό, από χτες το βράδι, απόψες // **ziar de ~** η βραδινή εφημερίδα II. *επίρ.* το βράδι III. *επιρ. έκφρ.* // **către ~** προς το βράδι, το βραδάκι// **de ~** βραδινός-ή-ό // **de cu ~** από το βράδυ, από εψές

searbăd-ă, serbezi-de *επίθ.* 1. ανούσιος-ια-ιο, άνοστος-η-ο, αηδής-ής-ές 2. *(για ανθρώπους)* ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό

sebaceu-ee, sebacee *επίθ. (βιολ.)* σμηγματογόνος-α-ο // **chist ~** η σμηγματογόνος κύστη // **glandă sebacee** ο σμηγματογόνος αδένας

seboree *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σμηγματόρροια

sebum *ουσ. ουδ. (βιολ.)* το σμήγμα

sec, seacă, seci I. *επίθ.* 1. ξερός-ή-ό, ξηρός-ή-ό, στεγνός-ή-ό 2. κούφιος-α-ο 3. υπόκωφος-η-ο // **a înghiți în ~** ξεροκαταπίνω // **albia seacă a unui râu** το ξεροπόταμο // **cap ~** το κούφιο κεφάλι, το ξεροκέφαλο, ο κουφιοκέφαλος // **frunză seacă** το ξερόφυλλο // **mână seacă** το ξερό χέρι, το ξεράδι // **nucă seacă** το κουφιοκάρυδο // **puț ~** το ξεροπήγαδο // **răspuns ~** η ξερή απάντηση // **sunet ~** ο υπόκωφος ήχος // **tuse seacă** ο ξερόβηχας // **vin ~** το ξερό κρασί II. *επίρ.* ξερά, ξηρά III. *επιθ. έκφρ.* **de ~** νηστήσιμος-η-ο // **Lăsatul –ului** οι Αποκριές IV. *επιρ. έκφρ.* **în ~** εις μάτην, στα χαμένα

seca, sec I. *ρ. μετ.* 1. ξεραίνω, ξηραίνω, στεγνώνω, αποξηραίνω, αποξεραίνω 2. αποστραγγίζω II. *ρ. μέσο* 1. ξεραίνομαι, αποξεραίνομαι 2. στειρεύω, στερεύω

secant-ă, secanți-te I. *επίθ.* διατέμνων-ουσα-ον II. *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η τέμνουσα

secară *ουσ. θηλ.* η βρίζα, η σίκαλη

secare, secări *ουσ. θηλ.* 1. η ξήρανση, η αποξήρανση, το στέρεμα, το στέγνωμα 2. η αποστράγγιση

secat-ă, secați-te *επίθ.* 1. ξηραμένος-η-ο, αποξηραμένος-η-ο, στεγνωμένος-η-ο 2. στείρος -α-ο

secator, secatori *ουσ. αρσ.* το κλαδευτήρι

secărică *ουσ. θηλ.* 1. το ρακί από σίκαλη (οινοπνευματώδες ποτό) 2. *(βοτ. επαρχ.)* το κύμινο

secătui, secătuiesc I. *ρ. μετ.* 1. ξηραίνω, καθιστώ άγονο 2. εξαντλώ 3. απομυζώ 4. ξεζουμίζω II. *ρ. αμ.* 1. ξεραίνομαι, γίνομαι άγονος (τόπος) 2. εξαντλούμαι
secătuire, secătuiri *ουσ. θηλ.* 1. η ξήρανση εδάφους, η εξάντληση 2. η απομύζηση 3. το ξεζούμισμα
secătuit-ă, secătuiți-te *επίθ.* 1. ξηραμένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο, άγονος-η-ο (τόπος) 2. απομυζημένος-η-ο
secătură, secături *ουσ. θηλ.* 1. το ξεράδι 2. ο παλιάνθρωπος, το απόβρασμα, το κάθαρμα, το άθλιο υποκείμενο
secera, secer *ρ. μετ. (γεωργ.)* 1. θερίζω, δρεπανίζω 2. *μτφ.* κάνω καταστροφή, κάνω θραύση
secerat *ουσ. ουδ. (γεωργ.)* το θέρισμα, ο θερισμός
seceră, seceri *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* το δρεπάνι, το δρέπανο // **secera şi ciocanul** το σφυροδρέπανο
secerătoare, secerători *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* η θεριστική μηχανή
secerătoare legătoare *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* η θεριζοαλωνιστική
secerător-oare, secerători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (γεωργ.)* δρεπανιστής-ίστρια (ο, η), θεριστής-τρια (ο, η) II. *επίθ.* θεριστικός-ή-ό
secerătură, secerături *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* η θερισμένη σοδειά
seceriş, secerişuri *ουσ. ουδ. (γεωργ.)* ο θερισμός, το θέρος
secesionist-ă, secesionişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* χωριστικός-ή (ο, η)
secesiune, secesiuni *ουσ. θηλ.* ο χωρισμός, ο αποχωρισμός, η αποσκίρτηση // **de ~** χωριστικός -ή-ό // **războiul de ~** ο εμφύλιος πόλεμος
secetă, secete *ουσ. θηλ.* η ξέρα, η ξηρασία, η αναβροχιά, η αβροχία, η ανομβρία // **pe ~ e bună şi grindina** στην αναβροχιά καλό είναι και το χαλάζι
secetos-oasă, secetoşi-oase *επίθ.* ξηρός-ή-ό, ανάβροχος-η-ο, άβροχος-η-ο, άνομβρος-ος-ο // **anotimp ~** εποχή ανομβρίας
sechelă, sechele *ουσ. θηλ.* το ίχνος, το απομεινάρι
sechestra, sechestrez *ρ. μετ.* κατάσχω, κάνω κατάσχεση, βάζω μεσεγγύηση
sechestrare, sechestrări *ουσ. θηλ.* η κατάσχεση, η κατακράτηση, η μεσεγγύηση
sechestru, sechestre *ουσ. ουδ.* η κατάσχεση, η μεσεγγύηση // **executor al unui ~** ο, η κατασχέτης-ις // **proces verbal de ~** το κατασχετήριο, το έγγραφο για την κατάσχεση
secol, secole *ουσ. ουδ.* ο αιώνας, η ιστορική περίοδος // **-ul de aur** ο χρυσός αιώνας // **-ul nostru** ο αιώνας μας // **cu -le în urmă** πριν από αιώνες, εδώ και αιώνες, προαιώνιος-ια-ιο // **un ~ ai făcut ca să vii** έναν αιώνα έκανες να' ρθείς
secret-ă, secreți-te I. *επίθ.* μυστικός-ή-ό, απόρρητος -η-ο // **agent ~** ο μυστικός πράκτορας // **asociaţie -ă** ο μυστικός σύλλογος // **întâlnire -ă** η μυστική συνάντηση // **strict ~** άκρως απόρρητο // **tratative -e** οι μυστικές διαπραγματεύσεις II. *ουσ. ουδ.* 1. το μυστικό, το απόρρητο // **~ de serviciu** το υπηρεσιακό απόρρητο // **~ profesional** το επαγγελματικό μυστικό // **-e de stat** τα κρατικά απόρρητα // **a dezvălui -ele** ανακαλύπτω τα μυστικά III. *επίρ.* 1. μυστικά, απόρρητα 2. κρυφά // **în ~** μυστικά, κατά μυστικό τρόπο // **strict ~** άκρως μυστικά
secreta pers. 3 secretează *ρ. μετ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* εκκρίνω, παράγω εκκρίσεις
secretar-ă, secretari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γραμματέας (ο, η) // **~ de redacţie** ο συντακτικός γραμματέας // **~ general** ο γενικός γραμματέας // **~ general adjunct** ο, η βοηθός του γενικού γραμματέα // **~ de stat** ο κρατικός γραμματέας // **prim~** ο πρώτος γραμματέας, ο αρχιγραμματέας
secretariat, secretariate *ουσ. ουδ.* η γραμματεία
secretor-oare, secretori *επίθ. (φυσιολ.)* εκκριτικός -ή-ό // **organ ~** το εκκριτικό όργανο
secreţie, secreţii *ουσ. θηλ. (φυσιολ.)* 1. η έκκριση, το έκκριμα // **glandă cu ~ internă** ο αδένας με εσωτερική έκκριση // **glandă cu ~ externă** ο αδένας με εξωτερική έκκριση
sectant-ă, sectanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αιρεσιάρχης (ο, η)
sectar-ă, sectari-e I. *επίθ.* αιρετικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο αιρετικός
sectarism *ουσ. ουδ.* ο σεχταρισμός
sectă, secte *ουσ. θηλ. (θρ.)* η αίρεση
sector, sectoare I. *ουσ. ουδ.* ο τομέας, ο τομεύς // **~ administrativ** ο διοικητικός τομέας // *(μαθ.)* **~ de cerc** ο κυκλικός τομέας // **şef de ~** ο αρχηγός του τομέα II. *επιρ. έκφρ.* **pe sectoare** κατά τομείς
sectorist, sectorişti *ουσ. αρσ.* ο αστυνομικός του τμήματος (επιτηρεί μια ορισμένη περιοχή της πόλης)
secţie, secţii *ουσ. θηλ.* 1. το τμήμα 2. η υποδιαίρεση ενός συνόλου, μιας υπηρεσίας, κ.λ.π. // **~ de poliţie** το αστυνομικό τμήμα // **~ de votare** το εκλογικό τμήμα (όπου γίνεται η ψηφοφορία) // **şef de ~ o** τμηματάρχης
secţiona, secţionez *ρ. μετ.* 1. τέμνω, κάνω τομή, κόβω 2. διαιρώ σε τμήματα, σε τεμάχια
secţionabil-ă, secţionabili-e *επίθ.* τεμνόμενος-η-ο, διαιρετός-ή-ό
secţionare, secţionări *ουσ. θηλ.* 1. η τομή, το κόψιμο 2. η διαίρεση σε τμήματα
secţionat-ă, secţionaţi-te *επίθ.* τετμημένος-η-ο
secţiune, secţiuni *ουσ. θηλ.* 1. η τομή, η εντομή, το κόψιμο, η κοπή, η εγκοπή 2. το τμήμα // **~ în adâncime** η τομή σε βάθος // **~ transversală** η εγκάρσια (πλάγια) τομή, η κατά πλάτος τομή // **cu secţiunile unite** με ενωμένα τα τμήματα
Secui, Secui *ουσ. αρσ.* ο Σεχούϊς (πληθυσμός ουγγρικής καταγωγής στην Τρανσυλβανία)
secuiesc-ească, secuieşti *επίθ.* σεχουϊκός-ή-ό
secuime *ουσ. θηλ.* 1. ο σεχουϊκός πληθυσμός της Τρανσυλβανίας 2. η σεχουϊκή περιοχή
secular-ă, seculari-e *επίθ.* 1. αιώνιος-ια-ιο, αιωνόβιος -ια-ιο, μακραίωνος-η-ο 2. *μτφ.* παμπάλαιος-η-ο // **lupte -e** οι αιώνιες μάχες // **pădure -ă** το αιωνόβιο δάσος
seculariza, secularizez *ρ. μετ.* δημεύω, κρατικοποιώ την ακίνητη περιουσία των εκκλησιών και μοναστηριών και την κάνω ιδιοκτησία του κράτους
secularizare, secularizări *ουσ. θηλ.* η δήμευση, η κρατικοποίηση
secund-ă, secunzi-de I. *αριθ. τακτ.* δεύτερος-η-ο // **locul ~** η δεύτερη θέση II. *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* ο υποπλοίαρχος III. *επίθ.* δεύτερος-η-ο, αμέσως κατώτερος από τον πρώτο IV. *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το σεκόντο, η δεύτερη φωνή

secunda, secundez *ρ. μετ.* 1. σεκοντάρω, σιγοντάρω 2. *μτφ.* υποστηρίζω κάποιον σε μια προσπάθεια
secundant-ă, secundanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υποστηρικτής (ο, η) 2. βοηθός (ο, η)
secundar, secundare *ουσ. ουδ.* ο δευτερολεπτοδείκτης
secundar-ă, secundari-e *επίθ.* 1 δευτερεύων-ουσα-ον 2. μέσος-η-ο 3. δευτεροβάθμιος-ια-ιο 4. δευτερογενής-ής-ές // *(γεωλ.)* **era -ă** η δευτερογενής περίοδος, ο μεσοζωικός αιώνας // **fenomen ~** το δευτερεύον φαινόμενο // **învăţământ ~** η μέση εκπαίδευση // *(στο θέατρο)* **joacă roluri -e** παίζει δευτερεύοντες ρόλους // **medic ~** ο δευτερεύων γιατρός // **profesor ~** ο δευτεροβάθμιος καθηγητής // *(γραμμ.)* **propoziţie ~ă** η δευτερεύουσα πρόταση
secundă, secunde *ουσ. θηλ.* το δευτερόλεπτο // **fracţiune de ~** το κλάσμα δευτερολέπτου
secundo *επίρ.* σε δεύτερη σειρά
secure, securi *ουσ. θηλ.* το τσεκούρι, ο πέλεκυς // **a lovi cu -a** τσεκουρώνω // **lovitură de ~** η τσεκουριά
securit *ουσ. ουδ.* «το σεκουρίτ» το τζάμι με μεγάλη αντοχή
securitate *ουσ. θηλ.* η ασφάλεια // **~ colectivă** η συλλογική ασφάλεια // **-a statului** η ασφάλεια του κράτους // **Consiliul de ~** το Συμβούλιο Ασφαλείας
secvenţă, secvenţe *ουσ. θηλ.* το στιγμιότυπο, η σειρά εικόνων από κινηματογραφικό έργο
sedativ-ă, sedativi-e I. *επίθ. (φαρμ.)* καταπραϋντικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το καταπραϋντικό (φάρμακο)
sedentar-ă, sedentari-e *επίθ.* καθιστικός-ή-ό // **partea -ă** το καθιστικό τμήμα // **viaţă -ă** η καθιστική ζωή
sedentarism *ουσ. ουδ.* η καθιστική ζωή
sedilă, sedile *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η υπόστιξη
sedilă, sedile *ουσ. θηλ.* 1. η τσαντίλα, η τυροτσαντίλα 2. κάθε ύφασμα με αραιή ύφανση
sediment, sedimente *ουσ. ουδ.* 1. το καθίζημα, η καθίζηση, το ίζημα 2. το κατακάθι, το κατακάθισμα
sedimenta pers. 3 sedimentează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* καθιζάνω, κατακάθομαι, κατασταλάζω
sedimentar-ă, sedimentari-e *επίθ.* ιζηματογενής-ής-ές // **rocă -ă** το ιζηματογενές πέτρωμα
sedimentare, sedimentări *ουσ. θηλ.* η καθίζηση // **viteză de ~** η ταχύτητα καθίζησης (των αιμοσφαιρίων στο αίμα)
sedimentologie *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η ιζηματολογία
sediţios-oasă, sediţioşi-oase *επίθ. (λογ.)* στασιαστικός-ή-ό, επαναστατικός-ή-ό // **strigăte sediţioase** οι στασιαστικές κραυγές
sediţiune, sediţiuni *ουσ. θηλ. (λογ.)* η στάση, η ανταρσία, η εξέγερση
sediu, sedii *ουσ. ουδ.* 1. η έδρα, ο τόπος εδρεύσεως κάποιας αρχής, επιχείρησης, κ.λ.π. 2. *μτφ.* το κέντρο 3. το άντρο, το καταφύγιο // **-l guvernatorului** το διοικητήριο // **-l răufăcătorilor** το άντρο κακοποιών // **-l reflexelor** η έδρα αντανακλαστικών αντιδράσεων
seducător-oare, seducători-oare *επίθ.* 1. γοητευτικός-ή-ό, θελκτικός-ή-ό, σαγηνευτικός-ή-ό 2. αποπλανητικός-ή-ό, πλανερός-ή-ό, απατηλός-ή-ό II. *επίρ.* 1. γοητευτικά, σαγηνευτικά 2. αποπλανητικά, παραπλανητικά, απατηλά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. γόης-ησσα (ο, η) 2. αποπλανητής-ήτρα (ο, η), ξελογιαστής-στρα (ο, η), ο διαφθορέας, ο απατεώνας
seduce, seduc *ρ. μετ.* 1. σαγηνεύω, θέλγω 2. αποπλανώ, διαφθείρω απατώ, ξελογιάζω, εξαπατώ, παραπλανώ
seducere, seduceri *ουσ. θηλ.* 1. το σαγήνευμα, η γοητεία 2. η αποπλάνηση, η διαφθορά, η απάτη, το ξελόγιασμα, η παραπλάνηση, η εξαπάτηση
seducţie, seducţii *ουσ. θηλ.* η αποπλάνηση, το ξεπλάνεμα, η διαφθορά
sef *ουσ. ουδ.* ιδ. seif
segment, segmente I. *ουσ. ουδ. (μαθ.)* 1. το τμήμα, το κομμάτι 2. ο τομέας // **~ de cerc** το τμήμα κύκλου // **~ de dreaptă** το ευθύγραμμο τμήμα // **~ din coloana vertebrală** το τμήμα της σπονδυλικής στήλης II. *ουσ. αρσ.* ο τομέας εμβόλου, οι τομείς αυτοκινήτου
segmenta, segmentez *ρ. μετ.* 1. διχοτομώ, διαιρώ σε τομείς 2. χωρίζω σε τμήματα
segmentare, segmentări *ουσ. θηλ.* η διχοτόμηση, το κόψιμο σε τμήματα
segmentat-ă, segmentaţi-te *επίθ.* κομματιαστός-ή-ό, τεμαχιστός-ή-ό
segrega pers. 3 segregă I. *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* διαχωρίζω, διακρίνομαι II. *ρ. αμ.* ξεχωρίζω
segregare, segregări *ουσ. θηλ.* ο διαχωρισμός, ο χωρισμός, η διάκριση, το ξεχώρισμα
segregaţie, segregaţii *ουσ. θηλ.* το ξεχώρισμα, η διάκριση, ο διαχωρισμός // **~ rasială** η φυλετική διάκριση
seif, seifuri *ουσ. ουδ.* το χρηματοκιβώτιο
seimen, seimeni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο φρουρός (μισθοφόρος της ηγεμονικής αυλής) // **răscoala -lor** η στασίαση των φρουρών
sein-ă, seini-e *επίθ. (επαρχ.) (για το μαλλί προβάτων)* κοκκινόφαιος-α-ο
seism, seisme *ουσ. ουδ.* ο σεισμός
seismic-ă, seismici-ce *επίθ.* σεισμικός-ή-ό // **aparate -e** τα σεισμικά μηχανήματα // **regiune -ă** η σεισμική περιοχή // **staţie -ă** ο σεισμικός σταθμός // **unde -e** τα σεισμικά κύματα
seismicitate *ουσ. θηλ.* η σεισμικότητα
seismograf *ουσ. ουδ.* ο σεισμογράφος
seismografic-ă, seismografici-ce *επίθ.* σεισμογραφικός-ή-ό
seismogramă, seismograme *ουσ. θηλ.* το σεισμογράφημα
seismologie *ουσ. θηλ.* η σεισμολογία
seismometrie *ουσ. θηλ.* η σεισμομετρία
seismometru, seismometre *ουσ. ουδ.* το σεισμόμετρο
seismoscop, seismoscoape *ουσ. θηλ.* το σεισμοσκόπιο
seişe *ουσ. θηλ. πληθ.* τα κουνήματα, οι κλονισμοί (η σείση του νερού λιμνών)
sejur, sejururi *ουσ. ουδ.* η διαμονή
select-ă, selecţi-te *επίθ.* εκλεκτός-ή-ό, διαλεκτός-ή-ό, επίλεκτος-η-ο // **vin ~** το εκλεκτό κρασί
selecta, selectez I. *ρ. μετ.* 1. επιλέγω, κάνω επιλογή, διαλέγω 2. εκλέγω II. *ρ. αμ.* ξεδιαλέγω, ξεχωρίζω, επιλέγομαι
selectare, selectări *ουσ. θηλ.* 1. η επιλογή, η διαλογή, το διάλεγμα 2. το ξεχώρισμα
selectiv-ă, selectivi-e I. *επίθ.* επιλεκτικός-ή-ό // **transcriere -ă** η επιλεκτική μεταγραφή II. *επίρ.* επιλεκτικά

selectivitate *ουσ. θηλ.* η επιλεκτικότητα // **-a unui aparat de radio** η επιλεκτικότητα μιας ραδιοφωνικής συσκευής / ενός ραδιοφώνου
selector, selectoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο επιλέκτης
selecție, selecții *ουσ. θηλ.* 1. η επιλογή, η εκλογή, το διάλεγμα, το ξεδιάλεγμα // **~ artificială** η τεχνητή επιλογή // **~ naturală** η φυσική επιλογή // **a face o ~** κάνω επιλογή
selecționa, selecționez I. *ρ. μετ.* επιλέγω, διαλέγω, εκλέγω κάτι, κάνω επιλογή II. *ρ. μέσο* επιλέγομαι, υπόκειμαι σε επιλογή
selecționabil-ă, selecționabili-e *επίθ.* επιλέξιμος-η-ο, εκλέξιμος-η-ο
selecționare, selecționări *ουσ. θηλ.* 1. η επιλογή, η διαλογή, το διάλεγμα 2. η πρόκριση
selecționat-ă, selecționați-te *επίθ.* επίλεκτος-η-ο, εκλεκτός-ή-ό, διαλεγμένος-η-ο, διαλεχτός-ή-ό
selecționată, selecționate *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η επίλεκτη
selecționator-oare, selecționatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιλέγων-ουσα (ο, η)
selecționer-ă, selecționeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* επιλέγων-ουσα (ο, η)
selecționism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο δαρβινισμός, η θεωρία της φυσικής επιλογής
selecționist-ă, selecționiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* δαρβινιστής-ίστρια (ο, η)
selecțiune *ουσ. θηλ.* ιδ. selecție
selenar-ă, selenari-e *επίθ.* σεληνιακός-ή-ό
seleniat, seleniați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το άλας του σεληνικού οξέος
selenic-ă, selenici-ce *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το σεληνικό οξύ
selenit, seleniți *ουσ. αρσ.* ο σεληνίτης (είδος γύψου χρυσοκίτρινου για διακοσμήσεις)
seleniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το σελήνιο
selfinducție, selfinducții *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η αυτεπαγωγή
selfservice *ουσ. ουδ.* η αυτοεξυπηρέτηση
semafor, semafoare *ουσ. ουδ.* ο σημαφόρος, ο σηματοφόρος
semaforist-ă, semaforiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* σηματονόμος (ο, η), σηματοφόρος (ο, η), σηματωρός (ο, η)
semantic-ă, semantici-ce I. *επίθ.* σημασιολογικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η σημασιολογία
semantician-ă, semanticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* σημασιολόγος (ο, η)
semasiolog-ă, semasiologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* σημασιολόγος (ο, η)
semasiologie *ουσ. θηλ.* η σημασιολογια
semăna, semăn *ρ. μετ.* 1. σπέρνω, σπείρω 2. διασκορπίζω, διασπείρω 3. *μτφ.* διαδίδω // **a ~ idei** σπείρω ιδέες // **a ~ panică** σπείρω πανικό // **a ~ vrajbă** σπείρω έχθρα / διχόνοια // **a ~ zâzanii** σπείρω ζιζάνια
semăna, semăn *ρ. μετ.* 1. μοιάζω, ομοιάζω 2. αρμόζω, ταιριάζω // **a ~ ca două picături de apă** μοιάζουν σαν δύο σταγόνες νερού // **a ~ cu cineva** μοιάζω με κάποιον // **cei ce seamănă se adună** αυτοί που μοιάζουν συνάζονται // **nu seamănă a profesor** δε μοιάζει να είναι καθηγητής // **semăn cu tata** μοιάζω στον πατέρα
semănat, semănături *ουσ. θηλ. (γεωρ.)* η σπορά, το σπάρσιμο
semănat-ă, semănați-te *επίθ.* σπαρτός-ή-ό, σπαρμένος-η-ο
semănător-oare, semănători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σπορέας (ο, η), σπορεύς (ο, η), σποριάς (ο) II. *ουσ. θηλ.* η σπαρτική μηχανή
semănătură, semănături *ουσ. θηλ.* το σπάρσιμο, το σπαρτό, τα σπαρτά
semen, semeni *ουσ. αρσ.* ο πλησίον
semestrial-ă, semestriali-e I. *επίθ.* εξάμηνος-η-ο, εξαμηνιαίος-α-ο II. *επίρ.* εξαμηνιαία, καθ' εξαμηνίαν
semestru, semestre *ουσ. ουδ.* το εξάμηνο, η εξαμηνία
semeț-eață, semeți-ețe I. *επίθ.* 1. υπεροπτικός-ή-ό, αγέρωχος-η-ο, περήφανος-η-ο, αλαζονικός-ή-ό, καυχησιάρης-άρα-ικο, καμαρωτός-ή-ό 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές, μεγαλομανής-ής-ές 3. θρασύς-εία-ύ, αυθάδης-ης-ες 4. τολμηρός-ή-ό 5. φαντασμένος-η-ο II. *επίρ.* 1. υπεροπτικά, αγέρωχα, περήφανα, αλαζονικά, καμαρωτά 2. μεγαλόπρεπα 3. θρασέως 4. τολμηρά // **privește ~** κοιτάζει αγέρωχα
semeți, semețesc *ρ. μέσο (οικ.)* υπερηφανεύομαι, καμαρώνω, καυχιέμαι, κορδώνομαι, αλαζονεύομαι, κομπορρημονώ, κομπάζω, αποτολμώ, μεγαλαυχώ
semeție *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η υπεροψία, η αγερωχία, η υπερηφάνεια, η αλαζονεία, η καυχησιά, η μεγαλαυχία, ο κομπασμός 2. η τόλμη, η αποκοτιά, η έπαρση
semiaderent-ă, semiaderenți-te *επίθ.* ημιπροσκολλημένος-η-ο
semiarticulație, semiarticulații *ουσ. θηλ.* η ημιάρθρωση
semiautomat-ă, semiautomați-te *επίθ.* ημιαυτόματος-η-ο
semiautonom-ă, semiautonomi-e *επίθ.* ημιαυτόνομος-η-ο
semiaxă, semiaxe *ουσ. θηλ.* ημιάξονας (ο) // **semiaxa sferei** η ακτίνα της σφαίρας
semicarbonizare, semicarbonizări *ουσ. θηλ.* η ημιανθρακοποίηση
semicentenar, semicentenare *ουσ. ουδ.* η πεντηκονταετηρίδα
semicerc, semicercuri I. *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το ημικύκλιο II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** ημικυκλικώς
semicircular-ă, semicirculari-e *επίθ.* ημικυκλικός-ή-ό, ημικύκλιος-ια-ιο // **canale -e** τα ημικυκλικά κανάλια
semicocsificare, semicocsificări *ουσ. θηλ.* η ημιμετατροπή του γαιάνθρακα σε κωκ (κοκ)
semicolonial-ă, semicoloniali-e *επίθ.* ημιαποικιακός -ή-ό
semicolonie, semicolonii *ουσ. θηλ.* η ημιαποικία
semiconductor-oare, semiconductori-oare I. *ουσ. ουδ.* ο ημιαγωγός II. *επίθ.* ημιαγώγιμος-η-ο
semiconsoană, semiconsoane *ουσ. θηλ.* το ημισύμφωνο
semiconsonantă, semiconsonante *ουσ. θηλ.* ιδ. semiconsoană
semideșert, semideșerturi *ουσ. ουδ.* η ημιέρημος (περιοχή)
semidoct-ă, semidocți-te I. *επίθ.* ημιμαθής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ημιμαθής (ο, η)
semidreaptă, semidrepte *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η ημιευθεία
semifabricat, semifabricate *ουσ. ουδ.* το ημικατασκευάσμα

semifeudal-ă, semifeudali-e *επίθ.* ημιφεουδαρχικός -ή-ό
semifinală, semifinale *ουσ. θηλ. (αθλ.)* ο ημιτελικός
semifinalist-ă, semifinalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ημιτελικός-ή (ο, η)
semifinisat-ă, semifinisaţi-te *επίθ.* ημιτελής-ής-ές
semifluid-ă, semifluizi-de *επίθ.* ημίρρευστος-η-ο
semifond *ουσ. ουδ. (αθλ.)* αγώνας δρόμου μεσαίας απόστασης
semifondist-ă, semifondişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ο δρομέας μεσαίας απόστατης
semiîntuneric *ουσ. ουδ.* το μισοσκόταδο
semilunar-ă, semilunari-e *επίθ.* δεκαπενθήμερος-η-ο // **revistă -ă** το δεκαπενθήμερο περιοδικό
semilună, semiluni *ουσ. θηλ.* η ημισέληνος, το μισοφέγγαρο
semimetal, semimetale *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ημιμέταλλο
seminal-ă, seminali-e *επίθ. (ανατ.)* σπερματικός-ή-ό
seminar, seminarii *ουσ. ουδ.* 1. το σεμινάριο 2. το φροντιστήριο 3. *(εκκλ.)* η ιερατική σχολή // ~ **pedagogic** το παιδαγωγικό σεμινάριο
seminarist, seminarişti *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο ιεροσπουδαστής
seminariza, seminarizez *ρ. μετ.* επεξεργάζομαι την διδαγμένη ύλη σε σεμινάριο
seminarizare, seminarizări *ουσ. θηλ.* η επεξεργασία της διδαγμένης ύλης σε σεμινάριο
semincer, seminceri *ουσ. αρσ. (γεωργ.)* το σπορικό, το φυτώριο
seminomad-ă, seminomazi-de I. *επίθ.* ημινομαδικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ημινομάς (ο, η)
seminomadism *ουσ. ουδ.* η ημινομαδική ζωή
seminţerie, seminţerii *ουσ. θηλ.* το σποροπωλείο
seminţie, seminţii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η φυλή, η φάρα, το σόι, το γένος 2. η οικογένεια
semiobscur-ă, semiobscuri-e *επίθ.* ημισκότεινος-η-ο
semiobscuritate *ουσ. θηλ.* 1. το μισοσκόταδο, το ημίφως, το σκιόφως, το σύθαμπο 2. ο ημισκοταδισμός
semioclusivă, semioclusive *επίθ.* ημίκλειστος-η-ο // **consoană -ă** το ημίκλειστο σύμφωνο
semioficial-ă, semioficiali-e I. *επίθ.* ημιεπίσημος-η -ο II. *επίρ.* ημιεπίσημα, ημιεπισήμως
semiolog-ă, semiologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* σημειολόγος (ο, η)
semiologic-ă, semiologici-ce *επίθ.* σημειολογικός-ή-ό
semiologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σημειολογία, η συμπτωματολογία
semiotică *ουσ. θηλ.* η σημειωτική, η σημειολογία
semipermeabil-ă, semipermeabili-e *επίθ.* ημιαδιάβροχος-η-ο
semiplan, semiplanuri *ουσ. ουδ.* το ημιεπίπεδο
semiporţelan, semiporţelanuri *ουσ. ουδ.* η ημιπορσελάνη
semirelief, semireliefuri *ουσ. ουδ.* το ημιανάγλυφο
semispaţiu, semispaţii *ουσ. ουδ.* το μεσοδιάστημα
semit-ă, semiţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σημίτης-ισσα (ο, η) // **Semiţii** οι Σημίτες II. *επίθ.* σημιτικός-ή-ό
semitologie *ουσ. θηλ.* η Σημιτολογία
semiton, semitonuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ημιτόνιο 2. *(φωτ.)* ο ημίτονος
semivocală, semivocale *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το ημίφωνο
semizeu, semizei *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο ημίθεος
semn, semne I. *ουσ. ουδ.* 1. το σημείο, το σημάδι, το νεύμα 2. η ένδειξη, το σήμα, το στίγμα, το νόημα, το ίχνος 3. το σύμβολο, το διακριτικό γνώρισμα, το σινιάλο, το σύνθημα 4. το τεκμήριο, το αποδεικτικό στοιχείο // ~ **bun** το καλό σημάδι // ~ **caracteristic** το χαρακτηριστικό σημείο // ~ **convenţional** το συνθηματικό σημείο // ~ **de bucurie** το σημείο χαράς // ~ **de carte** ο σελιδοδείκτης // ~ **grafic** το γραφικό σημείο (γράμματα, κ.λ.π.) // ~ **de exclamare** το θαυμαστικό, το αναφωνητικό // ~ **de hotar** το οροθέσιο, το ορόσημο // ~ **de întrebare** το ερωτηματικό // ~ **de prietenie** η ένδειξη φιλίας // ~ **lingvistic** το γλωσσικό σύμβολο // ~ **moale** το μαλακό σύμβολο // ~ **monetar** το νομισματικό σημείο // ~**e de punctuaţie** τα σημεία στίξεως // **-ele citării** τα εισαγωγικά // **-ele matematice** τα μαθηματικά σύμβολα // **-ul crucii** το σημείο σταυρού // **a da un ~ de viaţă** δίνω σημείο ζωής // **a face ~ cu capul** κάνω νεύμα με το κεφάλι, κάνω νόημα // **nu a lăsat nici un ~** δεν άφησε κανένα σημάδι (ίχνος) // **nu există ~e de viaţă** δεν υπάρχουν σημεία ζωής // **sub -ul** υπό το σημείο, υπό την αιγίδα II. *επιρ. έκφρ.* // **în ~ de...** σε ένδειξη, σαν τεκμήριο... // **pe ~e** κατά τα φαινόμενα, ίσως, πιθανόν
semna, semnez I. *ρ. μετ.* υπογράφω, βάζω την υπογραφή μου II. *ρ. αμ.* το να υπογράφει κάποιος III. *ρ. μέσο* υπογράφομαι
semnal, semnale *ουσ. ουδ.* το σινιάλο, το σύνθημα, το σήμα, το συνθηματικό σημείο // ~ **de alarmă** το σήμα συναγερμού (κινδύνου) // ~ **de cale ferată** ο σηματοφόρος της σιδηροδρομικής γραμμής // *(στρατ.)* ~ **de deşteptare** το εγερτήριο σάλπισμα // ~ **de plecare** το σήμα αναχώρησης (εκκίνησης, ξεκινήματος) // ~ **luminos** το φωτεινό σημείο (σήμα) // ~ **orar** το ωριαίο σύνθημα (στις ραδιοφωνικές εκπομπές) // ~ **rutier** το οδικό σήμα // ~ **topografic** το τοπογραφικό σήμα // **a da -ul** δίνω το σύνθημα
semnala, semnalez *ρ. μετ.* 1. σημαίνω, δίνω σήματα 2. δίνω το σύνθημα 3. επισημαίνω, σημαδεύω 4. υποδεικνύω, υποδείχνω
semnalare, semnalări *ουσ. θηλ.* η σήμανση, η επισήμανση, η υπόδειξη, το σημάδεμα
semnaliza, semnalizez *ρ. μετ.* σημαίνω, δίνω σήματα, μεταδίδω σήματα
semnalizare, semnalizări *ουσ. θηλ.* 1. η μετάδοση σημάτων, η επισήμανση, το δόσιμο σημάτων, η σήμανση, η ειδοποίηση με σήματα // **al doilea sistem de ~** το δεύτερο σύστημα σημάνσεως (το λεκτικό, η λαλιά) // **instalaţie de ~** η εγκατάσταση σήμανσης // **primul sistem de ~** το πρώτο σύστημα επισήμανσης // **sistem de ~** το σύστημα ειδοποιήσεως με σήματα
semnalizator-oare, semnalizatori-oare I. *επίθ.* σηματοδεικτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο σηματοφόρος III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σηματοδείκτης-είκτρια (ο, η)
semnalment, semnalmente *ουσ. ουδ.* τα ατομικά χαρακτηριστικά, το σωματικό γνώρισμα, το χαρακτηριστικό ενός προσώπου
semnare, semnări *ουσ. θηλ.* η υπογραφή // **actele sunt la ~** τα έγγραφα βρίσκονται για υπογραφή
semnatar-ă, semnatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπογράφων-ουσα (ο, η)
semnătură, semnături *ουσ. θηλ.* η υπογραφή // **documentul să-l înmânezi sub ~** το ντοκουμέντο να το επιδώσεις με υπογραφή

semnifica pers. 3 **semnifică** I. *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* σημαίνω, εννοώ II. *ρ. μετ.* σημαίνω, δηλώνω, εκφράζω

semnificativ-ă, semnificativi-e I. *επίθ.* 1. σημαντικός-ή-ό, εμφαντικός-ή-ό 2. ενδεικτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. σημαντικά, εμφαντικά 2. ενδεικτικά

semnificație, semnificații *ουσ. θηλ.* η σημασία, η έννοια, το νόημα, η δήλωση

senat, senate *ουσ. ουδ.* 1. η γερουσία 2. η σύγκλητος // **-ul universității** η σύγκλητος του Πανεπιστημίου

senator, senatori *ουσ. αρσ.* 1. ο γερουσιαστής 2. ο συγκλητικός // ~ **de drept** ο δικαιωματικός γερουσιαστής

senatorial-ă, senatoriali-e *επίθ.* 1. γερουσιαστικός -ή-ό 2. συγκλητικός-ή-ό

senectute, senectuți *ουσ. θηλ.* τα γερατειά, η γήρανση, τα γεράματα, η γεροντική ηλικία // **la vârsta senectuții** στην ηλικία των γερατειών

Senegalez-ă, Senegalezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σενεγαλέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* σενεγαλέζικος-η-ο, σενεγαλικός-ή-ό

senil-ă, senili-e *επίθ.* γέρικος-η-ο, γεροντικός-ή-ό, γηραιός-ά-ό

senilitate *ουσ. θηλ.* ο γεροντισμός, τα γεράματα, τα γεροντάματα

senin-ă, senini-e I. *επίθ.* 1. ξάστερος-η-ο, αίθριος-ια-ιο 2. ανέφελος-η-ο, γαλανός-ή-ό 3. *μτφ.* γαλήνιος-ια -ιο, γαληνός-ή-ό, ήρεμος-η-ο // **-ul cerului** η ξαστεριά του ουρανού // **cer senin** ο αίθριος ουρανός, ο γαλανός ουρανός // **viață -ă** η ανέφελη ζωή II. *ουσ. ουδ.* η αιθρία, η ξαστεριά, η διαύγεια // **zi -ă** η αιθρία ημέρα, η γαλανή ημέρα III. *επιρ. έκφρ.* **din** ~ αιφνιαδιστικά, αίφνης ξαφνικά, απρόοπτα, στα καλά καθούμενα

seninătate *ουσ. θηλ.* 1. η ξαστεριά, η γαλήνη, η αιθρία 2. η καλοκαιρία, ο ανέφελος καιρός, η ευδία 3. *μτφ.* η ηρεμία, η ησυχία

senior, seniori *ουσ. αρσ.* 1. ο φεουδάρχης, ο ευγενής, ο αυθέντης, ο κύριος, ο αφέντης, ο επικυρίαρχος φεουδάρχης 2. *(αθλ.)* ο ενήλικος αθλητής πάνω από 19 χρονών στην ηλικία 3. (δίπλα σε όνομα ανθρώπου) ο γέροντας, ο πατέρας (σε σχέση με τον υιό)

seniorial-ă, seniориali-e I. *επίθ.* αυθεντικός-ή-ό II. *επίρ.* αυθεντικά, αρχοντικά

seniorie, seniorii *ουσ. θηλ.* 1. η 1. η αφεντιά, η αρχοντιά 2. η αυθεντία, η εξουσία 3. το τσιφλίκι, το φέουδο

sens, sensuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η έννοια, η σημασία, η εκδοχή, το νόημα, η άποψη 2. η κατεύθυνση 3. η νόηση, το λογικό // ~ **interzis** η απαγορευμένη κατεύθυνση // ~ **unic** η μοναδική κατεύθυνση // **-ul binelui** η έννοια του καλού // **-ul vieții** το νόημα της ζωής // **cu dublu** ~ με διπλή έννοια // **cu** ~ **asemănător** με όμοια έννοια // **îmi spui cuvinte fără** ~ μου λες λόγια χωρίς έννοια // **în -ul cuiva** στη νόηση κάποιου // **într-un singur** ~ σε μια μόνο κατεύθυνση II. *επιρ. έκφρ.* // **într-un anumit** ~ από μια ορισμένη άποψη // **fără** ~ αλόγως, χωρίς νόημα

sensibil-ă, sensibili-e *επίθ.* ευαίσθητος-η-ο, αισθητός-ή-ό, επαισθητός-ή-ό, ευπαθής-ής-ές // **este vorba de o diferență -ă** γίνεται λόγος για αισθητή διαφορά // **temperatura a înregistrat o -ă scădere** η θερμοκρασία παρουσίασε αισθητή κάμψη

sensibilitate, sensibilități *ουσ. θηλ.* η ευαισθησία, η αισθητικότητα, η ευπάθεια, η αισθηματικότητα

sensibiliza, sensibilizez I. *ρ. μετ.* ευαισθητοποιώ, αισθητοποιώ, κάνω κάτι ευαίσθητο II. *ρ. μέσο* αισθητοποιούμαι, γίνομαι ευαίσθητος, ευαισθητοποιούμαι

sensibilizare, sensibilizări *ουσ. θηλ.* η ευαισθητοποίηση

sensibilizat-ă, sensibilizați-te *επίθ.* ευαισθητοποιημένος-η-ο

sensibilizator, sensibilizatori *ουσ. αρσ. (χημ.)* η ευαισθητοποιός ουσία (φωτογραφικό υλικό)

sentențios-oasă, sentențioși-oase I. *επίθ.* αποφθεγματικός-ή-ό, κατηγορηματικός-ή-ό II. *επίρ.* αποφθεγματικά, κατηγορηματικά

sentiment, sentimente *ουσ. ουδ.* το αίσθημα, το συναίσθημα // **a avea -ul că l-a mai văzut undeva** είχε την αίσθηση ότι τον είχε ιδεί κάπου

sentimental-ă, sentimentali-e I. *επίθ.* αισθηματικός -ή-ό, συναισθηματικός-ή-ό, αισθαντικός-ή-ό II. *επίρ.* αισθηματικά, συναισθηματικά III. *ουσ. αρσ.* ο αισθηματίας

sentimentalism, sentimentalisme *ουσ. ουδ.* ο αισθηματισμός, η αισθηματολογία

sentimentalitate *ουσ. θηλ.* η αισθηματικότητα, η συναισθηματικότητα

sentimentaliza, sentimentalizez *ρ. μετ.* αισθηματοποιώ, παριστάνω κάτι αισθηματικά

sentimentalizare, sentimentalizări *ουσ. θηλ.* η αισθηματοποίηση

sentimentalizat-ă, sentimentalizați-te *επίθ.* αισθηματοποιημένος-η-ο

santinelă, sentinele *ουσ. θηλ.* ο φρουρός, ο σκοπός, ο βαρδιάνος

sentință, sentințe *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η απόφαση, η δικαστική απόφαση 2. το απόφθεγμα 3. η ρήση, το ρητό, το γνωμικό // **a pronunța o** ~ απαγγέλλω απόφαση

senzație, senzații *ουσ. θηλ.* η αίσθηση, η συναίσθηση, η ζωηρή εντύπωση // ~ **auditivă** η ακουστική αίσθηση, η ακοή // ~ **vizuală** η οπτική αίσθηση // **a avea senzația că...** έχω τη συναίσθηση ότι... // **a face** ~ κάνω ζωηρή εντύπωση II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ εντυπωσιακός-ή-ό

senzațional-ă, senzaționali-e I. *επίθ.* εντυπωσιακός -ή-ό

senzitiv-ă, senzitivi-e *επίθ.* αισθητήριος-ια-ιο

senzorial-ă, senzoriali-e *επίθ.* αισθητήριος-ια-ιο

senzual-ă, senzuali-e I. *επίθ.* αισθησιακός-ή-ό, λάγνος-α-ο, φιλήδονος-η-ο, ηδονιστικός-ή-ό, ηδυπαθής-ής-ές II. *επίρ.* λάγνα, αισθησιακώς, ηδονικώς, ηδυπαθώς

senzualism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η λαγνεία, η φιληδονία, η αισθησιαρχία, η αισθησιοκρατία

senzualist-ă, senzualiști-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* αισθησιαρχικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* αισθησιοκράτης-ισσα (ο, η)

senzualitate, senzualități *ουσ. θηλ.* η λαγνεία, η φιληδονία, η ηδονισμός, η ηδονική ζωή, η ηδυπάθεια

sepală, sepale *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το σέπαλο

separa, separ I. *ρ. μετ.* 1. χωρίζω, αποχωρίζω, ξεχωρίζω, βάζω χωριστά 2. διαχωρίζω,

διαζευγνύω, διχάζω II. ρ. μέσο 1. χωρίζω, αποχωρίζομαι 2. διαζευγνύομαι, διχάζομαι, διαχωρίζομαι

separabil-ă, separabili-e επίθ. διαχωριστικός-ή-ό, διαιρετός-ή-ό, ευδιαχώριστος-η-ο, διαχωριστός -ή-ό

separare, separări ουσ. θηλ. 1. ο χωρισμός, το χώρισμα, ο αποχωρισμός, η αποχώρηση, η διαίρεση, ο διαχωρισμός 2. η διάζευξη, το διάζευγμα, το ξεχώρισμα, η διάσπαση

separat-ă, separați-te I. επίθ. 1. χωριστός-ή-ό, χωρισμένος-η-ο, κεχωρισμένος-η-ο, ξεχωριστός-ή -ό, ξέχωρος-η-ο, ξεχωρισμένος-η-ο 2. διαζευγμένος-η-ο 3. αποχωρισμένος-η-ο, απομονωμένος-η-ο // **două lucruri bine -e** δύο πράγματα καλά ξεχωρισμένα // **intrare -ă** η χωριστή είσοδος // **trei orașe cu totul -e** τρεις εντελώς ξεχωριστές πόλεις II. επίρ. 1. χωριστά, χώρια, ξέχωρα, ξεχωριστά, κεχωρισμένως 2. διαζευγμένα

separatism ουσ. ουδ. η διασπαστική τάση, ο αποχωρισμός

separatist-ă, separatiști-ste επίθ. 1. χωριστικός-ή-ό, αποχωριστικός-ή-ό 2. διαζευκτικός-ή-ό 3. διασπαστικός-ή-ό // **mișcare -ă** το διασπαστικό κίνημα

separator-oare, separatori-oare I. επίθ. αποχωριστικός-ή-ό, διαχωριστικός-ή-ό, διαζευκτικός-ή-ό II. ουσ. ουδ. ο αποχωριστήρας // **~ de lapte** αποβουτυρωτικό μηχάνημα

separație, separații ουσ. θηλ. 1. ο χωρισμός, ο διαχωρισμός, ο αποχωρισμός, το ξεχώρισμα 2. η διάκριση // **~ de domiciliu** ο χωρισμός της διαμονής (της κατοικίας) // **~ de patrimoniu** ο διαχωρισμός των περιουσιών // **separația puterilor** η διάκριση (ο διαχωρισμός) των εξουσιών // **separații de bunuri** ο χωρισμός των αγαθών

separeu, separeuri ουσ. ουδ. το σεπαρέ (το ξεχωριστό μέρος σε ρεστωράν)

sepia ουσ. θηλ. αμετάβλ. η σέπια, η καφετιά μπογιά στη ζωγραφική

sepie, sepii ουσ. θηλ. (ζωολ.) η σηπία, η σουπιά

sept, septuri ουσ. ουδ. (ανατ.) το διάφραγμα // **~ nazal** το ρινικό διαχωριστικό διάφραγμα

septembrie ουσ. αρσ. ο Σεπτέμβριος, ο Σεπτέμβρης, ο Τρυγητής

septenal-ă, septenali-e επίθ. επταετής-ής-ές

septentrional-ă, septentrionali-e επίθ. βόρειος-α-ο, βορεινός-ή-ό, βορινός-ή-ό, αρκτικός-ή-ό

septet, septete ουσ. ουδ. (μουσ.) η επταφωνία

septic-ă, septici-ce επίθ. (ιατρ.) σηπτικός-ή-ό // **maladie -ă** η σηπτική ασθένεια

septicemie, septicemii ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σηψαιμία

septicitate, septicități ουσ. θηλ. (ιατρ.) η σηπτικότητα

septimă, septime ουσ. θηλ. (μουσ.) το διάστημα της εβδόμης (μουσικό διάστημα)

septogen-ă, septogeni-e επίθ. σηψιγόνος-α-ο (που προκαλεί σήψη)

septuagenar-ă, septuagenari-e I. επίθ. εβδομηκονταετής-ής-ές, εβδομηντάρης-α-ικο II. ουσ. αρσ. και θηλ. εβδομηκοντούτης-ούτις (ο, η)

sepulcral-ă, sepulcrali-e επίθ. ενταφιαστικός-ή-ό, νεκρικός-ή-ό

sequioa ουσ. αρσ. (βοτ.) η σεκβόϊα

ser, seruri ουσ. ουδ. ο ορός // **~ artificial** ο τεχνητός ορός // **~ imun** ο άνοσος ορός // **~ fiziologic** ο φυσιολογικός ορός // **~ sanguin** ο ορός του αίματος

serafic-ă, serafici-ce επίθ. 1. αγγελικός-ή-ό, αγνός-ή-ό 2. αθώος-α-ο

serafim, serafimi ουσ. ουδ. (θρ.) τα σεραφείμ

serai, seraiuri ουσ. ουδ. το σεράι, το σαράι

seral-ă, serali-e επίθ. νυκτερινός-ή-ό, εσπερινός-ή-ό, βραδινός-ή-ό // **școală -ă** το νυχτερινό σχολείο

serat-ă, serați-te επίθ. σφιχτός-ή-ό (για τα φύλλα δέντρων)

serată, serate ουσ. θηλ. η εσπερίδα, η βραδιά // **~ dansantă** η χοροεσπερίδα

seră, sere ουσ. θηλ. το θερμοκήπιο, η σέρα

serba, serbez ρ. μετ. γιορτάζω, εορτάζω, πανηγυρίζω κάποιο γεγονός

serbare, serbări ουσ. θηλ. 1. ο γιορτασμός, ο εορτασμός 2. το πανηγύρι // **~ populară** η γιορτή λαϊκό πανηγύρι

serdar, serdari ουσ. αρσ. (ιστ.) ο ίλαρχος

serenadă, serenade ουσ. θηλ. (μουσ.) 1. η σερενάτα 2. η πατινάδα

serenisim-ă, serenisimi-e επίθ. γαληνότατος-η-ο

sergent, sergenți ουσ. αρσ. ο λοχίας // **~ major** ο επιλοχίας

serhat, serhaturi ουσ. ουδ. (ιστ.) «το σερχάτι» το τουρκικό κάστρο στα σύνορα με τις παραδουνάβιες ηγεμονίες

seria, seriez ρ. μετ. ταξινομώ, κάνω ταξινόμηση με ορισμένη σειρά

serial, serialuri ουσ. ουδ. το σήριαλ

seriat-ă, seriați-te επίθ. τοποθετημένος-η-ο σε σειρά, σε ακολουθία

sericicol-ă, sericicoli-e επίθ. σηροτροφικός-ή-ό

sericicultor-oare, sericicultori-oare ουσ. αρσ. και θηλ. σηροτρόφος (ο, η)

sericicultură, sericiculturi ουσ. θηλ. η σηροτροφία

sericină, sericine ουσ. θηλ. η σερικίνη

serie, serii I. ουσ. θηλ. 1. η σειρά, η ακολουθία 2. η ομάδα, η φουρνιά II. επίθ. έκφρ. **de ~** της σειράς, συνηθισμένος-η-ο, κοινός-ή-ό III. επιρ. έκφρ. **în ~** σε σειρά, σε μεγάλο αριθμό

seriere, serieri ουσ. θηλ. η τοποθέτηση σε σειρά

seringă, seringi ουσ. θηλ. η σύριγγα (για ενέσεις)

serios-oasă, serioși-oase I. επίθ. 1. σοβαρός-ή-ό 2. σημαντικός-ή-ό // **a fi ~/ a deveni ~** σοβαρεύομαι // **a vorbi ~** μιλώ σοβαρά, με σοβαρότητα, σοβαρολογώ // **boală serioasă** η σοβαρή αρρώστια // **este lucru ~** είναι πράγμα πολύ σοβαρό // **este serioasă chestiunea** είναι σοβαρό το ζήτημα // **sunt ~** είμαι σοβαρός II. επίρ. σοβαρά // **a lua ceva în ~** παίρνω κάτι με το σοβαρό, με σοβαρότητα // **vorbesc serios** σοβαρά μιλώ III. ουσ. ουδ. το σοβαρό, η σοβαρότητα IV. επιρ. έκφρ. **cu tot -ul** με όλη τη σοβαρότητα (με βαρύτητα)

seriozitate I. ουσ. θηλ. η σοβαρότητα, η σπουδαιότητα, η βαρύτητα // **-a momentului** η σοβαρότητα της στιγμής II. επιρ. έκφρ. **cu ~** με σοβαρότητα

serj, serjuri ουσ. ουδ. το σερζ

serologic-ă, serologici-ce επίθ. ορολογικός-ή-ό // **examen ~** η ορολογική εξέταση

serologie ουσ. θηλ. η ορολογία

seropozitiv-ă, seropozitivi-e *επίθ.* οροθετικός-ή-ό
seros-oasă, seroşi-oase *επίθ.* ορώδης-ης-ες // **membrană seroasă** η ορώδης μεμβράνη // **sânge** ~ το ορώδες αίμα
seroterapie *ουσ. θηλ.* η οροθεραπεία
serotonină *ουσ. θηλ. (χωρίς πληθ.)* η σεροτονίνη
serozitate, serozităţi *ουσ. θηλ.* ο ορός, το ορώδες
serpentină, serpentine *ουσ. θηλ.* 1. η σερπαντίνα 2. η ελικοειδής γραμμή, ο έλικας, ο φιδωτός δρόμος, η ημικυκλική στροφή δρόμου, η στροφή // **o scară în** ~ η στριφογυριστή σκάλα
sertar, sertare *ουσ. θηλ.* το συρτάρι
sertăraş, sertăraşe *ουσ. θηλ.* το συρταράκι
sertiza, sertizez *ρ. μετ.* λιθοκολλώ με πολύτιμους λίθους τα κοσμήματα
sertizare, sertizări *ουσ. θηλ.* η λιθοκόλληση, η διακόσμηση με πολύτιμους λίθους των τιμαλφών
serv-ă, servi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δούλος-α (ο, η) 2. σκλάβος-α (ο, η), δουλοπάροικος (ο, η)
servaj *ουσ. ουδ.* η δουλεία, η δουλοπαροικία
servant, servanţi *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο υπηρέτης, ο πυροβολητής στρατιώτης που υπηρετεί στο πυροβολικό
servantă, servante *ουσ. θηλ.* 1. η σερβάντα (έπιπλο της τραπεζαρίας) 2. η υπηρέτρια
servi, servesc I. *ρ. μετ.* 1. υπηρετώ, εκτελώ μια υπηρεσία, εξυπηρετώ 2. σερβίρω // **a ~ pe cineva** υπηρετώ κάποιον // **ascensorul serveşte etajele de sus** το ασανσέρ εξυπηρετεί τους επάνω ορόφους // **au -t cina** σερβίρισαν το δείπνο // **cu ce te pot ~?** σε τί μπορώ να σας εξυπηρετήσω; // **încearcă să-i servească ultimele noutăţi** επιχειρεί να του σερβίρει τα τελευταία νέα II. *ρ. αμ.* 1. υπηρετώ, είμαι υπηρέτης 2. εκπληρώνω τα καθήκοντά μου, τις υποχρεώσεις μου 3. ωφελώ, χρησιμεύω, είμαι χρήσιμος σε κάποιον ή γιά κάτι // **cui serveşte asta?** ποιόν ωφελεί αυτό; // **nu serveşte la nimic** δεν χρησιμεύει σε τίποτα III. *ρ. μέσο* 1. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιώ, κάνω χρήση, μεταχείριση 2. σερβίρομαι 3. αυτοεξυπηρετούμαι // **la această traducere ne-am -t de dicţionar** σ' αυτή την μετάφραση χρησιμοποιήσαμε το λεξικό // **serviţi-vă singur** σερβίρεστε μόνος σας // **se ~ cu câteva bomboane** σερβιρίστηκε με μερικά κουφέτα
serviabil-ă, serviabili-e *επίθ.* 1. εξυπηρετικός-ή-ό, φιλοφρονητικός-ή-ό 2. περιποιητικός-ή-ό
serviabilitate *ουσ. θηλ.* η εξυπηρέτηση, η φιλοφρόνηση, η περιποιητικότητα
service *ουσ. ουδ.* το σέρβις // **prin ~ se oferă garanţia pentru calitatea maşinii dumneavoastră** μέσω του σέρβις προσφέρεται η εγγύηση για την ποιότητα του αυτοκινήτου σας
serviciu, servicii *ουσ. ουδ.* 1. η υπηρεσία 2. η λειτουργία 3. η εξυπηρέτηση, η δούλευση, η εκδούλευση 4. το σερβίτσιο // ~ **comandat** η υπηρεσία με ιδιαίτερη αποστολή // ~ **de cafea** το σερβίτσιο καφέ // ~ **divin** η Θεία Λειτουργία, η ακολουθία // ~ **militar** η στρατιωτική υπηρεσία, η θητεία // **-l poştal** η ταχυδρομική υπηρεσία // **a adus mari servicii** πρόσφερε μεγάλες υπηρεσίες // **a fi de** ~ είμαι υπηρεσία // **a fi în** ~ βρίσκομαι σε υπηρεσία, είμαι εν ενεργεία // **a fi în -l cuiva** είμαι στην υπηρεσία κάποιου // **a face un prost ~ cuiva** κάνω κάποια κακή εξυπηρέτηση σε βάρος κάποιου // **scară de** ~ η σκάλα υπηρεσίας (υπηρεσιακή) // **a intra în** ~ αρχίζω να εκτελώ την υπηρεσία // **femeie de** ~ η γυναίκα υπηρέτρια // **personal de** ~ το υπηρετικό προσωπικό // **refuz de** ~ η άρνηση υπηρεσίας // **servicii economice** οι οικονομικές υπηρεσίες
servietă, serviete *ουσ. θηλ.* η τσάντα, ο χαρτοφύλακας, το χαρτοφυλάκιο
servil-ă, servili-e *επίθ.* δουλοπρεπής-ής-ές, δουλικός-ή-ό, υποτακτικός-ή-ό, δουλόφρων // **imitare -ă** η δουλοπρεπής μίμηση
servilism *ουσ. ουδ.* η δουλοπρέπεια, η δουλικότητα, η δουλοφροσύνη, η ταπεινή συμπεριφορά, η χαμέρπεια
servire, serviri *ουσ. θηλ.* 1. η υπηρέτηση, η εξυπηρέτηση 2. η διευκόλυνση, η βοήθεια 3. η εκδούλευση
servit, servituri *ουσ. ουδ.* 1. η εξυπηρέτηση, η υπηρέτηση, οι εργασίες για εξυπηρέτηση 2. το σερβίρισμα
servit-ă, serviţi-te *επίθ.* 1. εξυπηρετημένος-η-ο, υπηρετημένος-η-ο 2. σερβιρισμένος-η-ο 3. σερβί // **masa e -ă!** το τραπέζι είναι σερβιρισμένο!
servitor-oare, servitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υπηρέτης-έτρια (ο, η), δούλος-α (ο, η) 2. σερβιτόρος-α (ο, η)
servitute, servituţi *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η δουλεία, η εξάρτηση 2. το εμπράγματο δικαίωμα σε ξένο ακίνητο
servofrână, servofrâne *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σερβοφρένο
servomotor, servomotoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το σερβομοτέρ, ο σερβομηχανισμός, ο σερβοκινητήρας
servus *επιφ. (επαρχ.)* χαίρετε! (φόρμουλα χαιρετισμού)
sesam *ουσ. ουδ. (βοτ.)* 1. το σουσάμι 2. η σουσαμιά
sesiune, sesiuni *ουσ. θηλ.* 1. η σύνοδος, η περίοδος // **-a de examene** η εξεταστική περίοδος // **-a parlamentară** η σύνοδος της βουλής
sesiza, sesizez I. *ρ. μετ.* 1. εννοώ, καταλαβαίνω, αντιλαμβάνομαι 2. παραπέμπω σε δίκη II. *ρ. μέσο* νοιάζομαι, ενδιαφέρομαι // **de ce te sesizezi?** γιατί ενδιαφέρεσαι;
sesizabil-ă, sesizabili-e *επίθ.* 1. αντιληπτός-ή-ό, αισθητός-ή-ό, νοητός-ή-ό 2. κατανοητός-ή-ό
sesizant-ă, sesizanţi-te *επίθ.* εκπληκτικός-ή-ό, εντυπωσιακός-ή-ό
sesizare, sesizări *ουσ. θηλ.* 1. η αντίληψη, η κατανόηση 2. η ενημέρωση, η αναφορά 3. *μτφ.* η καταγγελία // **capacitate de** ~ η αντιληπτικότητα
set, seturi *ουσ. ουδ.* 1. το σέτι 2. η δέσμη, το σύνολο πραγμάτων που πουλιούνται μαζί 3. (αθλ.) καθένα από τα μέρη των αθλητικών παιχνιδιών // **un ~ din dantelă de bumbac** ένα σέτι από βαμβακερή δαντέλα
setcă, setci *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* είδος διχτυού για ψάρεμα
sete I. *ουσ. θηλ.* η δίψα // ~ **de răzbunare** η δίψα για εκδίκηση // **a-şi potoli -a** ξεδιψώ // **îmi sting -a** σβήνω τη δίψα μου // **mi-e ~ mult** διψώ πολύ // **potolire a -i** το ξεδίψασμα, ο καθησυχασμός της δίψας II. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με δίψα, με δυνατή επιθυμία

setos-oasă, setoşi-oase *επίθ.* 1. διψαλέος-α-ο, καταδιψασμένος-η-ο, διψασμένος-η-ο 2. *μτφ.* άπληστος-η-ο

seu *ουσ. ουδ.* 1. το ξίγγι, το στέαρ 2. *μτφ.* ο πλούτος, η περιουσία // **a face ~** κάνω ξίγγι, πλουτίζω, γίνομαι πλούσιος // **a trăi din ~l său** ζω από το ίδιο μου το ξίγγι

sevă, seve *ουσ. θηλ.* 1. ο χυμός 2. *μτφ.* το σφρίγος, η δύναμη

sever-ă, severi-e I. *επίθ.* 1. αυστηρός-ή-ό 2. απαιτητικός-ή-ό 3. ανεπιεικής-ής-ές 4. *μτφ.* σκληρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. αυστηρά, απαιτητικά, ανεπιεικώς 2. *μτφ.* σκληρά

severitate *ουσ. θηλ.* 1. η αυστηρότητα, η ανεπιείκεια 2. *μτφ.* η σκληρότητα

sex, sexe *ουσ. ουδ.* το φύλο, το γένος // **~ slab / frumos** το ασθενές / ωραίο φύλο // **~ tare** το ισχυρό φύλο

sexagenar-ă, sexagenari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξηντάρης-α(-ισσα) (ο, η), εξηκοντούτης-ούτις (ο, η)

sexazecimal-ă, sexazecimali-e *επίθ.* εξηνταδικός -ή-ό

sexologie *ουσ. θηλ.* η σεξολογία

sextant, sextanţi *ουσ. αρσ.* ο εξάντας, το εκτοκύκλιο

sexta, sexte *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η σέξτα

sextet, sextete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το σεστέτο, το σεξτέτο, η εξαωδία

sextuplu-ă, sextupli-e *επίθ.* εξαπλάσιος-α-ο

sexual-ă, sexuali-e *επίθ.* σεξουαλικός-ή-ό, γενετήσιος-α-ο, γεννητικός-ή-ό // **contact ~** η γενετήσια επαφή // **caracteristici -e** τα σεξουαλικά γνωρίσματα

sexualism *ουσ. ουδ.* ο σεξουαλισμός

sexualitate *ουσ. θηλ.* ο σεξουαλισμός, η γενετήσια ορμή, η φυλογονία

sexuat-ă, sexuaţi-te *επίθ.* φυλογονικός-ή-ό // **reproducere -ă** η φυλογονική αναπαραγωγή (με γεννητικά όργανα)

sezinar-ă, sezinari-e *επίθ. (νομ.)* κατέχων/ουσα-ον // **moştenitor ~** ο κατέχων κληρονόμος

sezină, sezine *ουσ. θηλ. (νομ.)* η έννομη κατοχή κληρονομικής περιουσίας

sezon, sezoane *ουσ. ουδ.* η εποχή, η σαιζόν, η περίοδος // **~ de băi** η εποχή των λουτρών // **de ~** της εποχής-ή-ό

sezonier-ă, sezonieri-e I. *επίθ.* εποχιακός-ή-ό // **ocupaţie -ă** η εποχιακή απασχόληση II. *επίρ.* εποχιακά // **cei care lucrează ~** οι εργαζόμενοι εποχιακά

sezonist-ă, sezonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραθεριστής-ίστρια (ο, η)

sfadă, sfade *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η φιλονικία, το μάλωμα

sfadnic-ă, sfadnici-ce I. *επίθ. (επαρχ.)* φιλόνικος-η -ο, δύστροπος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καβγατζής-ού (ο, η)

sfanţ, sfanţi *ουσ. αρσ.* η πεντάρα // **n-am nici un ~** δεν έχω πεντάρα τσακιστή (είμαι απένταρος)

sfat, sfaturi *ουσ. ουδ.* 1. η συμβουλή, το ορμήνεμα, η ορμήνεια, η νουθεσία, η νουθέτηση 2. το συμβούλιο, η σύσκεψη // **~ popular** το λαϊκό συμβούλιο // **-ul ţării** το συμβούλιο της χώρας // **a asculta de un ~** δείχνω υπακοή σε μια συμβουλή // **a cere un ~** ζητώ μια συμβουλή // **a urma un ~** ακολουθώ μια συμβουλή // **n-am ţinut seama de -urile tale** αμέλησα τις συμβουλές σου

sfădi, sfădesc I. *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. μαλώνω με κάποιον, φιλονικώ, τσακώνομαι 2. διαπληκτίζομαι II. *ρ. μετ.* 1. τσακώνω 2. επιπλήττω, μαλώνω

sfărâma, sfărâm I. *ρ. μετ.* 1. συντρίβω, κατακομματιάζω, κομματιάζω, σπάζω, θραύω, θρυμματίζω, τσακίζω 2. λιανίζω // **a ~ lanţul** συντρίβω την αλυσίδα II. *ρ. μέσο* 1. συντρίβομαι, κατακομματιάζομαι, θραύομαι, θρυμματίζομαι, σπάζω 2. *μτφ.* διασκορπίζομαι // **a-şi sfărâma capul** σπάζω το κεφάλι μου

sfărâmare, sfărâmări *ουσ. θηλ.* 1. η συντριβή, η σύντριψη, το κομμάτιασμα, ο κατακερματισμός, ο κατατεμαχισμός, ο θρυμματισμός 2. το λιάνισμα

sfărâmat *ουσ. ουδ.* η συντριβή, ο θρυμματισμός, το κομμάτιασμα, ο κατατεμαχισμός

sfărâmat-ă, sfărâmaţi-te *επίθ.* 1. συντριμμένος-η -ο, θρυμματισμένος-η-ο, σπασμένος-η-ο, κατακερματισμένος-η-ο, τσακισμένος-η-ο 2. εξουθενωμένος-η-ο

sfărâmător, sfărâmătoare *ουσ. ουδ.* ο θραυστήρας, η θραυστική μηχανή, ο θραύστης

sfărâmătură, sfărâmături *ουσ. θηλ.* το σύντριμμα, το συντρίμμι, το θρύμμα, το θραύσμα, το θρύψαλο // **în sfărâmăturile** μεσ' στα συντρίμμια

sfărâmicios-oasă, sfărâmicioşi-oase *επίθ.* εύθριπτος-η-ο

sfătos-oasă, sfătoşi-oase *επίθ.* ομιλητικός-ή-ό, φλύαρος-η-ο // **poveştile unchiaşului ~** οι διηγήσεις του φλύαρου μπάρμπα

sfătoşenie, sfătoşenii *ουσ. θηλ.* 1. η ομιλητικότητα, η ευπροσηγορία 2. η κοινωνικότητα

sfătui, sfătuiesc I. *ρ. μετ.* 1. συμβουλεύω, ορμηνεύω 2. δασκαλεύω, παραινώ // **a ~ pe cineva să nu facă ceva** συμβουλεύω κάποιον να μην κάνει κάτι // **el m-a -t să nu fac călătoria** αυτός με συμβούλεψε να μην κάνω το ταξίδι // **m-ai -t bine** με συμβούλεψες καλά // **te -esc să înveţi mai mult** σε συμβουλεύω να μαθαίνεις περισσότερο II. *ρ. μέσο* 1. συμβουλεύομαι 2. κοινολογούμαι // **el s-a -t cu mine** αυτός συμβουλεύτηκε εμένα III. *ρ. αμ.* κουβεντιάζω, συνομιλώ, συνδιαλέγομαι

sfătuire, sfătuiri *ουσ. θηλ.* η συμβουλή, το ορμήνεμα, η νουθέτηση

sfătuitor-oare, sfătuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σύμβουλος (ο, η), συμβουλάτορας-όρισσα (ο, η), συμβουλευτής (ο, η)

sfânt-ă, sfinţi-e I. *επίθ.* 1. άγιος-ία-ιο, ιερός-ή-ό, θείος-α-ο 2. *μτφ.* απαραβίαστος-η-ο // **-a Scriptură** η Αγία Γραφή // **-a Sfintelor** το Ιερό των Ιερών, τα Άγια των Αγίων // **-a slujbă** η Θεία Λειτουργία // **-a Treime** η Αγία Τριάς // **-ul Mormânt** ο Άγιος Τάφος // **-ul părinte** ο Άγιος πατέρας // **ce-am vorbit e ~** ό,τι μιλήσαμε είναι απαραβίαστο // **Locurile Sfinte** οι Άγιοι Τόποι II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. Άγιος-Αγία (ο, η) 2. ο Θεός // **a se ruga la toţi sfinţii** παρακαλώ σ' όλους τους Αγίους // **ferit-a -ul!** Θεός φυλάξοι! // **la Sfântu-aşteaptă** του Αγίου-ποτέ (ουδέποτε) // **până la Dumnezeu te mănâncă Sfinţii** τα εμπόδια είναι πολλά // **Prea Sfinte!** Πανιερώτατε!

sfâr *επιφ.* συρ! (ο ήχος στο στριφογύρισμα του αδραχτιού ή ο ήχος που βγάζει κάποια σάρκα που καίγεται)

sfârc, sfârcuri *ουσ. ουδ.* η θηλή, η ρώγα του μαστού

sfârâi pers. 3 sfârâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. τσιρίζω 2. σβουρίζω, γυρίζω σα σβούρα 3. βγάζω συριστικό ήχο 4. κάνω βόμβο, βουίζω (μύγες, μέλισσες, κ.λ.π.) // **a-i sfârâi cuiva călcâiele** το να πηγαίνει κανείς γρήγορα
sfârâială, sfârâieli *ουσ. θηλ.* το βούισμα, ο βόμβος, ο συριστικός ήχος // **nu e nici o ~** δεν υπάρχει κανένα κέρδος
sfârâit *ουσ. ουδ.* το βούισμα σβούρας, το βουητό
sfârâitor-oare, sfârâitori-oare *επίθ.* σβουριχτός-ή-ό (σα σβούρα), συριστικός-ή-ό (με συριστικόν ήχο)
sfârlează, sfârleze *ουσ. θηλ.* 1. η σβούρα 2. το σφοντύλι (που προσαρμόζεται στο αδράχτι)
sfârşeală, sfârşeli *ουσ. θηλ.* 1. το αποκάμωμα, η κόπωση, η εξάντληση 2. η λιποθυμία
sfârşi, sfârşesc I. *ρ. μετ.* 1. τελειώνω, αποτελειώνω, φέρνω σε τέλος 2. περατώνω, τερματίζω, περαίνω, αποπερατώνω, σώνω, εξαντλώ 3. συμπληρώνω 4. *μτφ.* σκοτώνω κάποιον // **a ~ rezervele** τελειώνω τα αποθέματα // **nu se sfârşeşte lumea** δεν έχασε ο κόσμος // **sfârşesc de citit** τελειώνω το διάβασμα II. *ρ. αμ.* 1. αποκάνω, αποσταίνω 2. πεθαίνω III. *ρ. μέσο* 1. περατώνομαι, τελειώνω, φέρομαι σε τέλος 2. συμπληρώνομαι
sfârşire, sfârşiri I. *ουσ. θηλ.* 1. η τελείωση, ο τελειωμός, το τελείωμα, η περάτωση, η αποπεράτωση 2. η λήξη II. *επίρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς τελείωμα
sfârşit *ουσ. ουδ.* 1. το τέλος, το πέρας, το τέρμα, το τελείωμα, η αποπεράτωση, ο τελειωμός 2. η συντέλεση, η συντέλεια 3. η έκβαση 4. ο επίλογος, η κατακλείδα 5. η λήξη // **~ de săptămână** το τέλος της εβδομάδας // **~ fără glorie** το άδοξο τέλος // **~ fericit** η αίσια έκβαση // **-ul anului** το τέλος του χρόνου // **a duce la bun ~** φέρω σε αίσιον πέρας // **aducere la bun ~** η αποπεράτωση // **a-şi da -ul** πεθαίνω // **a lua ~** παίρνω τέλος, τελειώνω // **la ~** στο τέλος // **până la ~** μέχρι το τέλος // **până la -ul vieţii** εφ' όρου ζωής // **nu are ~** δεν έχει τελειωμό II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** τελικός-ή-ό // **fără de ~** απέραντος-η-ο, ατέλειωτος-η-ο III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** επί τέλους, εν τέλει, τελικά, τελικώς
sfârşit-ă, sfârşiţi-te *επίθ.* τελειωμένος-η-ο, αποτελειωμένος-η-ο, περατωμένος-η-ο, τερματισμένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, κατάκοπος-η-ο, κουρασμένος-η-ο, εξαντλημένος -η-ο
sfârteca, sfârtec *ρ. μετ.* ιδ. sfârtica
sfârtecat-ă, sfârtecaţi-te *επίθ.* ιδ. sfârticat
sfârtica, sfârtic *ρ. μετ.* κατακόβω, κομματιάζω, πετσοκόβω, κερματίζω
sfârticare, sfârticări *ουσ. θηλ.* το κομμάτιασμα, το πετσόκομμα, ο κερματισμός
sfârticat-ă, sfârticaţi-te *επίθ.* 1. κομματιασμένος-η-ο, πετσοκομμένος-η-ο, κερματισμένος-η-ο 2. σκισμένος-η-ο
sfâşia, sfâşii I. *ρ. μετ.* 1. ξεσκίζω, σκίζω, καταξεσκίζω 2. σπαράζω(-άσσω), κατασπαράζω(-άσσω) II. *ρ. μέσο* 1. σκίζομαι, καταξεσκίζομαι 2. σπαράσσομαι // **a i se ~ inima** σκίζεται η καρδιά του
sfâşiat-ă, sfâşiaţi-te *επίθ.* σκισμένος-η-ο, σπαραγμένος-η-ο, κατασπαραγμένος-η-ο
sfâşiere, sfâşieri *ουσ. θηλ.* 1. το σκίσιμο, το ξέσκισμα 2. το σπάραγμα, η σπάραξη, ο σπαραγμός, η κατασπάραξη
sfâşietor-oare, sfâşietori-oare I. *επίθ.* 1. σπαρακτικός-ή-ό, σπαραξικάρδιος-ια-ιο 2. θλιβερός-ή-ό // **plâns ~** το σπαρακτικό κλάμα II. *επίρ.* 1. σπαρακτικά 2. θλιβερά
sfâşietură, sfâşieturi *ουσ. θηλ.* 1. το σκίσιμο, η σκισμάδα, η σχισμή 2. το σπάραγμα, το σπαραγμένο
sfeclă, sfecle *ουσ. θηλ.* το τεύτλο, το παντζάρι // **~ de zahăr** το ζαχαρότευτλο // **~ furajeră** το ζωοτροφικό τεύτλο // **~ roşie** το κοκκινογούλι, το παντζάρι
sfecli, sfeclesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* παθαίνω κάτι κακό // **a o ~** παθαίνω κακό, βρίσκομαι σε κακή θέση
sfenoid, sfenoide *ουσ. ουδ.* σφηνοειδής-ής-ές // *(ανατ.)* **os ~** το σφηνοειδές οστό
sferă, sfere *ουσ. θηλ. και μτφ.* η σφαίρα // **sfera cerească** η ουράνια σφαίρα // **sfera de acţiune** η σφαίρα δραστηριότητας// **sfera de cunoştinţe** η σφαίρα γνώσεων // **sfera de influenţă** η σφαίρα επιρροής // **sfera neproductivă** η μη παραγωγική σφαίρα // **sfera posibilităţilor** η σφαίρα δυνατοτήτων // **sfera producţiei materiale** η σφαίρα υλικής παραγωγής
sferic-ă, sferici-ce *επίθ.* σφαιρικός-ή-ό, σφαιρωτός -ή-ό, σφαιροειδής-ής-ές
sfericitate *ουσ. θηλ.* η σφαιρικότητα, το σφαιρικό σχήμα
sferoid, sferoide *ουσ. ουδ.* το σφαιροειδές
sferoidal-ă, sferoidali-e *επίθ.* σφαιροειδής-ής-ές
sfert, sferturi I. *ουσ. ουδ.* το τέταρτο, το τεταρτημόριο // **este ora opt fără un ~** είναι η ώρα οχτώ παρά τέταρτο // **trei -uri** τα τρία τέταρτα II. *επιρ. έκφρ.* **pe ~** περίπου ένα τέταρτο, επί ενός τέταρτου
sfeşnic, sfeşnice *ουσ. ουδ.* 1. το κηροπήγιο, ο κηροστάτης 2. το μανουάλι, το μεγάλο κηροπήγιο, το καντηλέρι
sfeştanie, sfeştanii *ουσ. θηλ.* το αγίασμα, ο αγιασμός
sfeştoc, sfeştoace *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* η αγιαστούρα
sfeterisi, sfeterisesc *ρ. μετ. (οικ.)* σφετερίζομαι, κάνω δικό μου ξένο πράγμα
sfetnic, sfetnici *ουσ. αρσ.* ο σύμβουλος, ο συμβουλάτορας
sfială, sfieli *ουσ. θηλ.* 1. η ντροπή, η δειλία, η ντροπαλοσύνη, η ατολμία 2. συστολή, η διστακτικότητα, η έλλειψη θάρρους // **fără ~** χωρίς ντροπή, ξεδιάντροπα ασύστολα
sfida, sfidez *ρ. μετ.* 1. καταφρονώ, περιφρονώ 2. αψηφώ 3. αντιμετωπίζω
sfidare, sfidări *ουσ. θηλ.* 1. η καταφρόνια, η περιφρόνηση 2. η αντιμετώπιση
sfidător-oare, sfidători-oare I. *επίθ.* καταφρονητικός -ή-ό, περιφρονητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταφρονητής-ήτρια (ο, η), περιφρονητής-ήτρια (ο, η)
sfigmograf, sfigmografe *ουσ. ουδ.* ο σφυγμογράφος
sfii, sfiiesc *ρ. μέσο* 1. ντρέπομαι, δειλιάζω 2. διστάζω // **nu se sfiieşte faţă de nimic** δε διστάζει μπροστά σε τίποτα
sfiiciune, sfiiciuni *ουσ. θηλ.* η ντροπή, το δείλιασμα, η συστολή, η ντροπαλοσύνη
sfiire, sfiiri *ουσ. θηλ.* το δείλιασμα, η ατολμία, ο δισταγμός, ο φόβος
sfinţenie I. *ουσ. θηλ.* η αγιοσύνη, η ευλάβεια II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με ευλάβεια, άγια, με σεβασμό

sfinţi, sfinţesc I. *ρ. μετ. (εκκλ.)* αγιάζω, καθαγιάζω, εξαγιάζω, κάνω κάτι ιερό // **a ~ apa** αγιάζω το νερό II. *ρ. μέσο* γίνομαι άγιος, αγιάζω
sfinţie, sfinţii *ουσ. θηλ. (θρ.)* η αγιωσύνη // **părinte, sfinţia ta** πάτερ, η αγιωσύνη σας
sfinţire, sfinţiri *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* 1. ο αγιασμός, το αγίασμα, η αγίαση, ο εξαγιασμός 2. η τελετή του αγιασμού
sfinţit-ă, sfinţiţi-te *επίθ. (εκκλ.)* αγιασμένος-η-ο, εξαγιασμένος-η-ο, καθαγιασμένος-η-ο // **apă -ă** το αγιασμένο νερό
sfinx, sfincşi *ουσ. αρσ. (μυθ.)* η Σφίγγα
sfios-oasă, sfioşi-oase I. *επίθ.* 1. ντροπαλός-ή-ό, δειλός-ή-ό, συνεσταλμένος-η-ο 2. άτολμος-η-ο II. *επίρ.* 1. ντροπαλά, δειλά, συνεσταλμένα 2. άτολμα
sfoară, sfori *ουσ. θηλ.* 1. ο σπάγκος, το λεπτό σκοινί 2. *μτφ.* το μικρό κομμάτι γης // **~ de moşie** το μικρό τσιφλίκι // **a da ~ în ţară** διαλαλώ, διατυμπανίζω, κοινοποιώ δημόσια κάτι // **a întinde sfoara prea mult** ξεπερνώ τα όρια, υπερβάλλω // **a trage pe cineva pe ~** εξαπατώ, ξεγελώ, παραπλανώ κάποιον με απατηλές υποσχέσεις // **a trage sforile** μηχανορραφώ, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα για να πετύχω κάτι
sforar, sforari *ουσ. αρσ.* 1. ο σκοινάς 2. *μτφ.* ο μηχανορράφος, ο ραδιούργος, ο δολοπλόκος
sforăi, sforăi *ρ. αμ.* ροχαλίζω, ρογχάζω, ρεγχάζω, έχω θορυβώδη αναπνοή στη διάρκεια του ύπνου
sforăială, sforăieli *ουσ. θηλ.* 1. το ροχαλητό, το ροχάλισμα 2. *μτφ.* η φλυαρία, η φαφλατία
sforăire, sforăiri *ουσ. θηλ.* το ροχάλισμα, το ροχαλητό, ο ρόγχος, ο ρεγχασμός
sforăit *ουσ. ουδ.* το ροχάλισμα, ο ρόγχος, το ροχαλητό, ο ρεγχασμός
sforăitor-oare, sforăitori-oare *επίθ.* 1. ρογχαστικός -ή-ό 2. *μτφ.* επιδεικτικός-ή-ό, εμφαντικός-ή-ό, στομφώδης-ης-ες
sforăitură, sforăituri *ουσ. θηλ.* το ροχαλητό, το ροχάλισμα
sforărie, sforării *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το εργαστήριο κατασκευής σκοινιών, σπάγκων, το σκοινοποιείο κ.λ.π. 2. *μτφ.* η δολοπλοκία
sforicică, sforicele *ουσ. θηλ.* το σπαγκάκι, το σκοινάκι
sforişoară, sforişoare *ουσ. θηλ.* ιδ. sforicică
sforţa, sforţez *ρ. μέσο* 1. καταβάλλω κάθε προσπάθεια, προσπαθώ υπερβολικά 2. πασχίζω
sforţare, sforţări *ουσ. θηλ.* 1. η προσπάθεια 2. ο ζήλος, ο αγώνας
sforzando *επίρ. (μουσ.)* σφορτσάντο (με δυνάμωμα)
sfragistică *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η σφραγιστική
sfredel, sfredele *ουσ. ουδ.* το τρυπάνι, το τρύπανο, το τριβέλι
sfredeli, sfredelesc *ρ. μετ.* τρυπανίζω, τριβελίζω, διατρυπώ
sfredelit *ουσ. ουδ.* το τρυπάνισμα, το τριβέλισμα, το άνοιγμα τρύπας με το τρυπάνι
sfredelitor-oare, sfredelitori-oare *επίθ.* διατρητικός -ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό, διεισδυτικός-ή-ό
sfriji, sfrijesc *ρ. μέσο* 1. ζαρώνω, σουφρώνω, ρυτιδώνομαι 2. μαραζώνω
sfrijit-ă, sfrijiţi-te *επίθ.* 1. λιπόσαρκος-η-ο, κοκαλιάρης-α-ικο 2. ζαρωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο, ρυτιδωμένος-η-ο 3. μαραμένος-η-ο
sfrunta, sfruntez *ρ. μετ.* 1. καταφρονώ, περιφρονώ 2. αντιμετωπίζω με αναίδεια
sfruntare, sfruntări *ουσ. θηλ.* 1. η καταφρόνια, η περιφρόνηση 2. η αντιμετώπιση με επίδειξη 3. η προπέτεια, η πρόκληση, η αυθάδεια
sfruntat-ă, sfruntaţi-te *επίθ.* 1. αυθάδης-ης-ες, αναίσχυντος-η-ο 2. θρασύδειλος-η-ο // **minciună -ă** το αναίσχυντο ψέμα (το χοντρό ψέμα)
shaping *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η πλάνη, το ροκάνι
shetland *ουσ. ουδ.* 1. μαλακό λεπτό μάλλινο 2. πουλόβερ από λεπτό μαλλί
shoking *επίθ.* κάτι που προκαλεί σόκιν, που σοκάρει, που φέρνει σοκ
si *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.)* «το σι», ο έβδομος φθόγγος της μουσικής κλίμακας
siaj, siaje *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το αυλάκι που σχηματίζει το καράβι διασχίζοντας τη θάλασσα
sialoree *ουσ. θηλ.* η σιελόρροια
siamez-ă, siamezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σιαμέζος (ο, η) (κάτοικος του Σιάμ της Ταϊλάνδης) II. *επίθ.* σιαμαίος-αία-αίο, σιαμικός-ή-ό // **fraţi -i** οι σιαμαίοι αδελφοί (δίδυμα ενωμένα στο στήθος) // **pisică -ă** η γάτα του Σιάμ
siberian-ă, siberieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σιβηριανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* σιβηρικός-ή-ό
sibilant-ă, sibilanţi-te *επίθ. (γραμμ.)* **consoană -ă** το συριστικό σύμφωνο
sibilă, sibile *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η Σίβυλλα, η μάντισσα η εμπνευσμένη απ' τον Απόλλωνα
sibilic-ă, sibilici-ce *επίθ.* 1. σιβυλλικός-ή-ό, σιβύλλειος -α-ο 2. προφητικός-ή-ό 3. αινιγματικός-ή-ό
sibir *ουσ. ουδ.* «το σιμπίρ», ονομασία χοντρού βαμπακερού υφάσματος
sic *επίρ. (λογ.)* έτσι
sic *επιφ.* νάσου, ού!
sicativ-ă, sicativi-e *επίθ. (για λάδια)* ξηραντικός-ή-ό
sicilian-ă, sicilieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σικελός -ή (ο, η), Σικελιώτης-ώτισσα (ο, η) II. *επίθ.* σικελικός-ή-ό // **apărarea -ă** η σικελική άμυνα (σκάκι) // **vecerniile siciliene** ο Σικελικός Εσπερινός III. *ουσ. θηλ.* ο σικελικός χορός (βουκολικός μελωδικός)
sicomor, sicomori *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. συκομουριά (δέντρο) 2. το συκόμουρο (καρπός)
sicriu, sicrie *ουσ. ουδ.* το φέρετρο, η κάσα, το νεκροκρέβατο, το νεκροσέντουκο, το ξυλοκρέβατο, η σορός
sictir *επιφ.* άντε φύγε!, στον αγύριστο!
sictiri, sictiresc *ρ. μετ.* διώχνω κάποιον
sidef, sidefuri *ουσ. ουδ.* το σιντέφι, ο μάργαρος
sidefat-ă, sidefaţi-te *επίθ.* σιντεφένιος-ια-ιο
sidefiu-ie, sidefii *επίθ.* σιντεφένιος-ια-ιο
sideral-ă, siderali-e *επίθ.* αστρικός-ή-ό // **an ~** ο αστρικός χρόνος // **ora -ă** η αστρική ώρα // **zi -ă** η αστρική ημέρα
siderurgic-ă, siderurgici-ce *επίθ.* σιδηρουργικός-ή -ό // **combinat ~** το σιδηρουργικό συγκρότημα // **uzină -ă** το σιδηρουργείο
siderurgie *ουσ. θηλ.* η σιδηρουργία, η κατεργασία του σιδήρου και του χάλυβα
siestă, sieste *ουσ. θηλ.* η σιέστα
sieşi *αντ. αυτ.* στον εαυτό (της, του)· του εαυτού της (του)
sifilis, sifilisuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η σύφιλη
sifilitic-ă, sifilitici-ce *επίθ.* συφιλιδικός-ή-ό

sifon, sifoane *ουσ. ουδ.* 1. το σιφόνι, ο σίφωνας 2. το αεριούχον ύδωρ, η σόδα, το αεριούχο νερό
sifonat-ă, sifonați-te *επίθ.* *(για ποτά)* αεριούχος-η
sifonar, sifonari *ουσ. αρσ.* ο πωλητής αεριούχου νερού
sifonărie, sifonării *ουσ. θηλ.* το μαγαζί όπου πουλιούνται σίφωνες
sigila, sigilez *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω, βουλώνω 2. κλείνω καλά κάτι
sigilare, sigilări *ουσ. θηλ.* 1. η σφράγιση, το σφράγισμα, το βούλωμα 2. το αποτύπωμα σφραγίδας
sigilat-ă, sigilați-te *επίθ.* σφραγισμένος-η-ο, σφραγιστός-ή-ό, βουλωμένος-η-ο
sigiliu, sigilii *ουσ. θηλ.* 1. η σφραγίδα 2. η αποτύπωση σφραγίδας // **ceară de ~** το βουλοκέρι // **păstrătorul -lui** ο σφραγιδοφύλακας
siglă, sigle *ουσ. θηλ.* το μονόγραμμα
sigma *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το σίγμα (το δέκατο όγδοο γράμμα του ελληνικού αλφαβήτου)
signal, signale *ουσ. ουδ.* 1. το σινιάλο, το σύνθημα 2. το σημείο
signorie, signorii *ουσ. θηλ.* *(ιστ.)* η αφεντιά, η εξουσία του φεουδάρχου
sigur-ă, siguri-e I. *επίθ.* 1. σίγουρος-η-ο, βέβαιος-η -ο, αναμφίβολος-η-ο // **a fi ~ de ceva** είμαι βέβαιος για κάτι // **a fi ~ de sine** είναι σίγουρος για τον εαυτό του // **a merge la ~** πηγαίνω στα σίγουρα // **a pune la loc ~** βάζω σε ασφαλή τόπο // **mână -ă** το σίγουρο χέρι // **el e ~ de succesul său** αυτός είναι σίγουρος για την επιτυχία του // **judecată -ă** η ασφαλής κρίση // **drum ~** ο ασφαλής δρόμος // **medicament ~** αναμφίβολο φάρμακο // **ştire -ă** η βάσιμη πληροφορία II. *επίρ.* βέβαια, σίγουρα, ασφαλώς, αναμφιβόλως // **~ de tot** ολότελα σίγουρα // **încet dar ~** σιγά αλλά σίγουρα // **în mod ~** ασφαλώς, στα σίγουρα // **mai mult ca ~** περισσότερο από σίγουρα, ασφαλώς
siguranță, siguranțe I. *ουσ. θηλ.* 1. η ασφάλεια, η βεβαιότητα, η σιγουριά 2. η σταθερότητα // **siguranța electrică** η ηλεκτρική ασφάλεια // **siguranța puştii** η ασφάλεια του όπλου // **ac de ~** η καρφίτσα // **a fi în ~** είμαι σε ασφάλεια // **am siguranța că va reuşi** έχω τη βεβαιότητα ότι θα πετύχει // **s-a ars siguranța** κάηκε η ασφάλεια II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με βεβαιότητα, βεβαίως, ασφαλώς, εξάπαντος, δίχως άλλο
sihastru-ă, sihaştri-stre *ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)* ο ησυχαστής-στρια (ο, η), ασκητής-τρια (ο, η), ερημίτης-ισσα (ο, η), ο αναχωρητής
sihăstri, sihăstresc I. *ρ. αμ. (εκκλ.)* 1. μονάζω, ησυχάζω (μοναχός), ζω μόνος, ζω μακριά από τους άλλους II. *ρ. μέσο* ασκητεύω, ζω σαν ασκητής, γίνομαι ησυχαστής
sihăstrie, sihăstrii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* 1. η ασκητεία, ο ησυχασμός 2. το ασκηταριό, το ασκητήριο, το ερημητήριο, το ησυχαστήριο 3. η σκήτη 4. *μτφ.* η ερημιά, η μοναξιά
sihlă, sihle *ουσ. θηλ.* ο λόγγος, το πυκνό δάσος από θάμνους
silabă, silabe *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η συλλαβή
silabic-ă, silabici-ce *επίθ. (γραμμ.)* συλλαβικός-ή-ό // **scriere -ă** η συλλαβική γραφή
silabisi, silabisesc I. *ρ. μετ.* συλλαβίζω II. *ρ. αμ.* διαβάζω συλλαβιστά
silabisire, silabisiri *ουσ. θηλ.* το συλλάβισμα, ο συλλαβισμός
silabisit-ă, silabisiți-te *επίθ.* συλλαβιστός-ή-ό, συλλαβιστικός-ή-ό, συλλαβισμένος-η-ο
silă, sile I. *ουσ. θηλ.* 1. η αηδία, η σιχασιά, το αηδίασμα, το σίχαμα, ο σιχαμός, η σιχαμάρα, η αποστροφή, η απέχθεια, η βδελυγμία, το βδέλυγμα 2. η βία, ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός, το στανιό, το ζόρι // **a avea ~** βδελύσσομαι // **a avea ~ de ceva** αισθάνομαι αηδία, σιχαίνομαι, απεχθάνομαι, αποστρέφομαι // **mi-e ~ să...** αηδιάζω να..., σιχαίνομαι να... II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **cu ~** ακούσια, αθέλητα, αναγκαστικά // **cu de-a sila** με τη βία, με το ζόρι, με το στανιό, καταναγκαστικά III. *επιρ. έκφρ.* **de ~, de milă** από καταναγκασμό, από οίκτο / θέλοντας και μη // **în ~** με σίχαμα, αηδιαστικά, χωρίς ευχαρίστηση
Silen, Sileni *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Σάτυρος, ο ειρωνικός γέρος, ο είρωνας
silențios-oasă, silențioşi-oase *επίθ.* σιωπηρός-ή-ό, αθόρυβος-η-ο // **tramvai ~** το αθόρυβο τραμ
silențiozitate *ουσ. θηλ.* η σιωπηρότητα, η σιωπή, η σιγή
silepsă, silepse *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η σύλληψη
silex, silexuri *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο πυρόλιθος, ο πυρίτης λίθος, η στουρναρόπετρα
silezian-ă, silezieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σιλεσιανός -ή (ο, η) II. *επίθ.* σιλεσιακός-ή-ό
silf-ă, silfi-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (μυθ.)* 1. η σύλφη, η συλφίδα, το αερικό 2. *μτφ.* γυναίκα με λεπτό, ψηλό και ευκίνητο κορμί
silfidă, silfide *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η συλφίδα, το θηλυκό αερικό πνεύμα 2. *μτφ.* η νέα, λεπτή ψηλή και ευκίνητη γυναίκα 3. *(ζωολ.)* η σίλφη (είδος εντόμων)
sili, silesc I. *ρ. μετ.* 1. βιάζω, εκβιάζω, ζορίζω, εξαναγκάζω, καταναγκάζω, υποχρεώνω 2. επιταχύνω // **începu să silească vitele** άρχισε να ζορίζει τα ζώα II. *ρ. αμ.* 1. προσπαθώ 2. πασχίζω, μοχθώ III. *ρ. μέσο* βιάζομαι, επείγομαι, καταβάλλω κάθε προσπάθεια, βάζω τα δυνατά μου // **a se ~ într-o părere** έχω συνεχώς στο νου μου μόνο μια σκέψη // **a se ~ să dea o mână de ajutor** βάζω τα δυνατά μου να δώσω ένα χέρι βοήθειας
silicat, silicați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το πυριτικό άλας
silică, silice *ουσ. θηλ.* ο χαλικίτης, το διοξείδιο του πυριτίου λίθου
silice *ουσ. θηλ.* ο χαλικίτης
silicic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το πυριτικό οξύ
silicios-oasă, silicioşi-oase *επίθ.* πυριτιώδης-ης-ες
siliciu *ουσ. ουδ. (χημ.)* ο αμμόλιθος, το πυρίτιο
silicon, siliconi *ουσ. αρσ. (χημ.)* η σιλικόνη
silicoză, silicoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σιλίκωση
silință, silințe *ουσ. θηλ.* 1. η επιμέλεια, ο ζήλος 2. η εργατικότητα // *επιρ. έκφρ.* **a-şi da silința** βάζω τα δυνατά μου // **trebuie să-ți dai mai multă ~** πρέπει να βάλεις περισσότερη επιμέλεια / περισσότερο ζήλο
silire, siliri *ουσ. θηλ.* 1. ο καταναγκασμός, ο εξαναγκασμός, ο εκβιασμός, η χρήση βίας 2. η υποχρέωση, η πίεση
silişte, silişti *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο σιταρότοπος, ο αραβοσιτότοπος
silit-ă, siliți-te *επίθ.* 1. αναγκασμένος-η-ο, αναγκαστικός-ή-ό, εξαναγκαστικός-ή-ό, καταναγκαστικός-ή-ό, υποχρεωτικός-ή-ό,

βεβιασμένος-η-ο 2. βιαστικός-ή-ό // ~ **să plece** αναγκασμένος να φύγει // **executare -ă** η αναγκαστική εκτέλεση // **muncă -ă** η αναγκαστική εργασία, η αγγαρεία

silitor-oare, silitori-oare *επίθ.* επιμελής-ής-ές, εργατικός-ή-ό, φιλόπονος-η-ο

silitră *ουσ. θηλ. (χημ.) (λαϊκ.)* το νιτρικό κάλιο

silnic-ă, silnici-ce I. *επίθ.* καταναγκαστικός-ή-ό, υποχρεωτικός-ή-ό, εκβιαστικός-ή-ό, αγγαρικός-ή-ό // **muncă -ă** τα καταναγκαστικά έργα II. *επίρ.* καταναγκαστικά, με το ζόρι, με αγγαρεία

silnicie, silnicii *ουσ. θηλ.* 1. ο εκβιασμός, η βία, ο καταναγκασμός 2. η καταπίεση, η καταστολή 3. η δύναμη, η εξουσία, η δεσποτεία, η αυθαιρεσία

silogism, silogisme *ουσ. ουδ.* ο συλλογισμός, το συμπέρασμα από δύο ή περισσότερες κρίσεις

silogistic-ă, silogistici-ce *επίθ.* συλλογιστικός-ή-ό, συμπερασματικός-ή-ό

silon, siloane *ουσ. ουδ. (χημ.)* το σιλόν (ονομασία συνθετικής υφαντικής ίνας)

siloz, silozuri *ουσ. ουδ. (γεωργ.)* 1. το σιλό, η αποθήκη σιτηρών με ειδικές εγκαταστάσεις 2. ο σωρός χλωρών σπόρων που διατηρούνται με κατάλληλο αερισμό

siluetă, siluete *ουσ. θηλ.* 1. η σιλουέτα 2. το σκίτσο // **a face -ă** κάνω σιλουέτα, γίνομαι λεπτός, ευκίνητος

silui, siluiesc *ρ. μετ.* 1. βιάζω, αναγκάζω με τη βία 2. παραβαίνω 3. ατιμάζω γυναίκα ή κορίτσι

siluire, siluiri *ουσ. θηλ.* 1. ο βιασμός, ο εξαναγκασμός 2. η παράβαση 3. η βιαιότητα 4. η ασέλγεια που γίνεται με τη βία

siluit-ă, siluiți-te *επίθ.* 1. βιασμένος-η-ο 2. παραβιασμένος-η-ο, εκβιασμένος-η-ο

silurian-ă, silurieni-e I. *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* το σιλούριο (η τρίτη περίοδος του παλαιοζωικού αιώνα) II. *επίθ. (γεωλ.)* σιλούριος-α-ο // **perioada -ă** η σιλούρια περίοδος

siluric-ă, silurici-ce *επίθ. (γεωλ.)* σιλούριος-α-ο

silvan, silvani *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο θεός προστάτης των δασών

silvanit *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* ο συλβανίτης (ορυκτό χρυσού και αργύρου με μεταλλικό φέγγος)

silvestru-ă, silveştri-stre *επίθ.* δασώδης-ης-ες, δασωτός-ή-ό

silvic-ă, silvici-ce *επίθ.* δασικός-ή-ό, δασονομικός-ή-ό // **lucrător** ~ ο δασικός, ο δασάρχης, ο δασονομικός, ο δασονόμος

silvicol-ă, silvicoli-e *επίθ.* δασικός-ή-ό, δασοκομικός-ή-ό, δασόβιος-ια-ιο

silvicultor-oare, silvicultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* δασοκόμος (ο, η), δασοπόνος (ο, η), δασολόγος (ο, η) // **inginer** ~ ο δασολόγος

silvicultură *ουσ. θηλ.* η δασοκομική, η δασοπονία, η δασολογία

silvină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η συλβίνη, το χλωριούχο νάτριο σε σχήμα κύβου

silvoameliorații *ουσ. θηλ. πληθ.* οι δασικές βελτιώσεις

silvomecanizare *ουσ. θηλ.* η μηχανοποίηση της εκμετάλλευσης των δασών

silvostepă, silvostepe *ουσ. θηλ.* η στέπα

simandicos-oasă, simandicoşi-oase *επίθ. (οικ.)* σημαντικός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, αξιόλογος-η-ο

simandră, simandre *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το σήμαντρο

simbioză, simbioze *ουσ. θηλ.* η συμβίωση

simbol, simboluri *ουσ. ουδ.* 1. το σύμβολο 2. το συνθηματικό σημείο // ~ **chimic** το χημικό σύμβολο // ~ **matematic** το μαθηματικό σύμβολο // **-ul credinței** το Σύμβολο της πίστεως, το Πιστεύω // **simboluri astronomice** τα αστρονομικά σύμβολα

simbolic-ă, simbolici-ce I. *επίθ.* 1. συμβολικός-ή-ό, συνθηματικός-ή-ό 2. τυπικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* 1. η συμβολική 2. *(θρ.)* το μέρος της θεολογίας που πραγματεύεται τα σύμβολα της χριστιανικής πίστης III. *επίρ.* 1. συμβολικά 2. τυπικά

simbolism *ουσ. ουδ.* 1. ο συμβολισμός 2. η λογοτεχνική κίνηση στον τομέα της ποίησης και της τέχνης

simbolist-ă, simboliști-ste I. *επίθ.* συμβολιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμβολιστής-ίστρια (ο, η)

simbolistică *ουσ. θηλ.* η συμβολική

simboliza, simbolizez *ρ. μετ.* συμβολίζω

simbolizare, simbolizări *ουσ. θηλ.* η συμβολικοποίηση, η συμβολικότητα

simbolizator-oare, simbolizatori-oare *επίθ.* συμβολίζων-ουσα-ον

simbriaş-ă, simbriaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* μισθωτός-ή (ο, η)

simbrie, simbrii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο μισθός, η μισθοδοσία

simetric-ă, simetrici-ce I. *επίθ.* συμμετρικός-ή-ό // **funcție -ă** η συμμετρική συνάρτηση II. *επίρ.* συμμετρικά

simetrie, simetrii *ουσ. θηλ.* η συμμετρία

simfiza pers. 3 simfizează *ρ. μέσο. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γίνεται σύμφυση

simfiză, simfize *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η σύμφυση, η συνένωση, η συγκόλληση (οστών, οργάνων, υμένων, κ.λ.π.)

simfonic-ă, simfonici-ce *επίθ. (μουσ.)* 1. συμφωνικός-ή-ό 2. *μτφ.* αρμονικός-ή-ό // **orchestra -ă** η συμφωνική ορχήστρα

simfonie, simfonii *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η συμφωνία // ~ **concertantă** η συναυλική συμφωνία

simfonietă, simfoniete *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μικρή συμφωνία

simfonism *ουσ. ουδ. (μουσ.)* ο συμφωνισμός

simfonist-ă, simfoniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* συμφωνίστας-ίστρια (ο, η)

simigerie, simigerii *ουσ. θηλ.* το κουλουράδικο

simigiu, simigii *ουσ. αρσ.* ο σιμιτζής, ο κουλουρτζής

similar-ă, similari-e I. *επίθ.* 1. όμοιος-α-ο, παρόμοιος-α-ο 2. ανάλογος-η-ο, αντίστοιχος-η-ο, εφάμιλλος-η-ο 3. παραπλήσιος-ια-ιο, παρεμφερής-ής-ές II. *επίρ.* 1. όμοια, παρόμοια, κατά όμοιο τρόπο 2. ανάλογα, αντίστοιχα, εφάμιλλα

similitudine, similitudini *ουσ. θηλ.* 1. η ομοιότητα, το μοιάσιμο, η παρομοίωση 2. η αναλογία, η αντιστοιχία

simonie *ουσ. θηλ.* η σιμωνία, η μετάδοση της θείας χάρης κατόπιν ανταλλάγματος, με εξαγορά

simpatectomie, simpatectomii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η συμπαθεκτομή

simpatic-ă, simpatici-ce *επίθ.* συμπαθής-ής-ές, συμπαθητικός-ή-ό // **cerneală -ă** η συμπαθητική μελάνη // **ganglioni sau nervi -i** τα γάγγλια ή τα συμπαθητικά νεύρα // *(ανατ.)* **sistem nervos** ~ το συμπαθητικό νευρικό σύστημα

simpatie, simpatii *ουσ. θηλ.* 1. η συμπάθεια 2. η συμπόνοια // **a trezi ~** προξενώ συμπάθεια // **cu ~** με συμπάθεια // **ochii sunt organe care se îmbolnăvesc prin ~** τα μάτια είναι όργανα που αρρωσταίνουν δια της συμπάθειας // **simt o ~ pentru cineva** νιώθω συμπάθεια για κάποιον

simpatiza, simpatizez I. *ρ. μετ.* 1. συμπαθώ 2. συμπονώ τη θλίψη κάποιου II. *ρ. αμ.* νιώθω συμπάθεια για κάποιον III. *ρ. μέσο* συμπαθιέμαι, συμπαθιόμαστε

simpatizant-ă, simpatizanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* συμπαθών-ούσα (ο, η)

simplicitate *ουσ. θηλ. (λογ.)* 1. η απλότητα 2. η αφέλεια 3. η φυσικότητα

simplifica, simplific *ρ. μετ.* 1. απλοποιώ, απλουστεύω, κάνω κάτι πιο απλό 2. *(μαθ.)* κάνω απλοποίηση, ανάγω, μετατρέπω

simplificare, simplificări *ουσ. θηλ.* 1. η απλοποίηση, η απλούστευση 2. *(μαθ.)* η αναγωγή, η μετατροπή

simplism *ουσ. ουδ.* 1. η απλοϊκότητα 2. *μτφ.* η ανοησία

simplist-ă, simpliști-ste I. *επίθ.* 1. απλοϊκός-ή-ό, απλός-ή-ό, απροσποίητος-η-ο 2. αφελής-ής-ές II. *επίρ.* 1. απλοϊκά, απλά 2. αφελώς

simplitate *ουσ. θηλ.* 1. η απλότητα, η απλοϊκότητα, η λιτότητα 2. η αφέλεια

simplu-ă, simpli-e I. *επίθ.* 1. απλός-ή-ό, απλοϊκός-ή-ό 2. αφελής-ής-ές 3. σκέτος-η-ο 4. εύκολος-η-ο // **~ muritor** ο απλός θνητός, ο απλός πολίτης // **contabilitate în partidă simplă** η λογιστική σε απλή μερίδα // **elemente simple** τα απλά στοιχεία // *(γραμμ.)* **perfectul ~** ο αόριστος // **problemă simplă** το απλό πρόβλημα // **regulă simplă** ο απλός κανόνας // **să se transforme în forma cea mai simplă** να μετατραπεί στη μορφή την πιο απλή // **simple cuvinte** οι σκέτες λέξεις // *(γραμμ.)* **timp ~** ο απλός χρόνος II. *επίρ.* 1. απλά, απλοϊκά 2. αφελώς 3. σκέτα // **foarte ~** πολύ απλά, απλούστατα // **pur și ~** έτσι απλά

simpozion, simpozioane *ουσ. ουδ.* το συμπόσιο

simptom, simptoame *ουσ. ουδ.* 1. το σύμπτωμα 2. το συμβάν, το περιστατικό, το γεγονός, το σημείο, το δείγμα // **-ul bolii** το σύμπτωμα ασθένειας

simptomatic-ă, simptomatici-ce I. *επίθ.* συμπτωματικός-ή-ό, από σύμπτωση, τυχαία // **tratament ~** η συμπτωματική θεραπεία II. *επίρ.* 1. συμπτωματικά 2. ενδεικτικά

simptomatologic-ă, simptomatologici-ce I. *επίθ.* συμπτωματολογικός-ή-ό II. *επίρ.* συμπτωματολογικά

simptomatologie, simptomatologii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η συμπτωματολογία

simț, simțuri *ουσ. ουδ.* 1. η αίσθηση, το αισθητήριο 2. το αίσθημα, το πνεύμα // **~ practic** το πρακτικό πνεύμα // **-ul auzului** η αίσθηση της ακοής // **bunul ~** το κοινό αίσθημα // **fără bun ~** χωρίς ευθυκρισία // **percepție prin -uri** η αντίληψη με τις αισθήσεις

simțământ, simțăminte *ουσ. ουδ.* το αίσθημα, το συναίσθημα // **n-are nici un ~** δεν έχει κανένα αίσθημα

simți, simt I. *ρ. μετ.* 1. αισθάνομαι, νιώθω 2. προαισθάνομαι 3. δοκιμάζω // **a ~ lipsa cuiva sau a ceva** αισθάνομαι την απουσία κάποιου ή την έλλειψη για κάτι // **a ~ nevoia să...** αισθάνομαι την ανάγκη να... // **câinele simte vânatul** το σκυλί προαισθάνεται το κυνήγι II. *ρ. μέσο* αισθάνομαι, νιώθω, νοιώθω, συναισθάνομαι // **a se ~ în largul său** αισθάνομαι την άνεσή μου // **a se ~ în stare de ceva** είμαι σε θέση για κάτι (μπορώ) // **cum vă simțiți?** πώς αισθάνεστε; // **se simțea mare și puternic** ένιωθε μεγάλος και δυνατός

simțire, simțiri I. *ουσ. θηλ.* η συναίσθηση, η αίσθηση, η συναίσθηση 2. η ευαισθησία // **a-și veni în ~** ανακτώ τις αισθήσεις μου II. *επιθ. έκφρ.* **fără ~** αναίσθητος-η-ο· χωρίς συναίσθηση

simțit-ă, simțiți-te *επίθ.* αισθαντικός-ή-ό, αισθητός -ή-ό, ευαίσθητος-η-ο, συναισθανόμενος-η-ο, με καλή συμπεριφορά // **un gol ~** ένα αισθητό κενό

simțitor-oare, simțitori-oare I. *επίθ.* 1. ευαίσθητος -η-ο, αισθητός-ή-ό, επαίσθητος-η-ο, αξιοσημείωτος-η-ο, σημαντικός-ή-ό // **a făcut o economie simțitoare** έκανε μια αισθητή οικονομία II. *επίρ.* αισθητά, επαισθητά, αξιόλογα

simula, simulez *ρ. μετ.* προσποιούμαι, καμώνομαι, υποκρίνομαι

simulacru, simulacre *ουσ. ουδ.* η προσποίηση, το απατηλό ομοίωμα, η φανταστική εικόνα

simulare, simulări *ουσ. θηλ.* 1. η προσποίηση, η υποκρισία 2. η εικονικότητα

simulat-ă, simulați-te I. *επίθ.* 1. προσποιητός-ή-ό 2. εικονικός-ή-ό // **zbor ~** η εικονική πτήση II. *επίρ.* προσποιητά, εικονικώς

simulator, simulatoare *ουσ. ουδ.* το προσποιητό, το τεχνικό σύστημα λύσεως εξισώσεων

simultan-ă, simultani-e I. *επίθ.* ταυτόχρονος-η-ο II. *επίρ.* ταυτόχρονα, συνάμα // *(εμπόρ.)* **debitarea și creditarea se face în mod ~** η χρέωση και η πίστωση γίνεται ταυτόχρονα

simultaneitate *ουσ. θηλ.* η σύμπτωση χρόνου // **factor de ~** ο παράγοντας της σύμπτωσης χρόνου

simun *ουσ. ουδ.* ο σιμούν (άνεμος της ερήμου Σαχάρας και Αραβίας)

sinagogă, sinagogi *ουσ. θηλ. (θρ.)* η συναγωγή, η χάβρα

sinalagmatic-ă, sinalagmatici-ce *επίθ.* συναλλαγματικός-ή-ό // **contract ~** το συναλλαγματικό συμβόλαιο, η συναλλαγματική σύμβαση

sinapsă, sinapse *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η σύναψη, η συνένωση

sinaxar, sinaxare *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το συναξάρι, το βιβλίο με τους βίους αγίων

sinaxă *ουσ. θηλ. (λογ.)* η συγκέντρωση χριστιανών, η σύναξη

sincer-ă, sinceri-e I. *επίθ.* 1. ειλικρινής-ής-ές, απονήρευτος-η-ο, ανυπόκριτος-η-ο, άδολος-η-ο 2. αληθής-ής-ές, αληθινός-ή-ό, ευθύς-εία-ύ // **fie ~, fie prefăcut** είτε ειλικρινής, είτε προσποιητός II. *επίρ.* 1. ειλικρινά, ανυπόκριτα, απονήρευτα, άδολα 2. αληθώς, αληθινά, ευθέως // **~ vorbind** ειλικρινά μιλώντας // **el declară ~** αυτός δηλώνει ειλικρινά

sinceritate, sincerități I. *ουσ. θηλ.* 1. η ειλικρίνεια, η ντομπροσύνη 2. η εντιμότητα, η ευθύτητα, η παρρησία // **lipsă de ~** η ανειλικρίνεια, η υποκρισία, η προσποίηση II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με ειλικρίνεια

sinchiseală, sinchiseli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η έγνοια, η φροντίδα, η μέριμνα 2. η σκοτούρα

sinchisi, sinchisesc *ρ. μέσο (οικ.)* 1. νοιάζομαι, έχω την έγνοια, τη φροντίδα, γνοιάζομαι, μεριμνώ 2.

σκοτίζομαι // **nu se sinchiseşte** δεν τον νοιάζει, δε σκοτίζεται, καρφί δεν του καίγεται, αδιαφορεί
sinciput, sincipute *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το βρεγματικό οστό
sincopa, sincopez I. *ρ. μετ.* προκαλώ συγκοπή II. *ρ. μέσο* παθαίνω συγκοπή
sincopare, sincopări *ουσ. θηλ.* η συγκοπή, η διακοπή
sincopat-ă, sincopaţi-te *επίθ. (μουσ.)* με συγκοπές στο ρυθμό (η μουσική της τζαζ)
sincopă, sincope *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η συγκοπή, η διακοπή της λειτουργίας της καρδιάς
sincretism, sincretisme *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο συγκρητισμός, η ανάμειξη και συγχώνευση διαφόρων θρησκειών
sincron-ă, sincroni-e *επίθ.* σύγχρονος-η-ο, συγχρονιστικός-ή-ό // **cameră -ă** ο συγχρονιστικός θάλαμος // **maşină -ă** η συγχρονιστική μηχανή
sincronic-ă, sincronici-ce *επίθ.* συγχρονιστικός-ή-ό, σύγχρονος-η-ο, ταυτόχρονος-η-ο // **tabele -e** οι σύγχρονοι πίνακες
sincronie *ουσ. θηλ.* η συγχρονία
sincronism, sincronisme *ουσ. ουδ.* ο συγχρονισμός // ~ **sonor** ο ηχηρός συγχρονισμός
sincronistic-ă, sincronistici-ce *επίθ.* συγχρονιστικός-ή-ό
sincroniza, sincronizez *ρ. μετ.* συγχρονίζω
sincronizare, sincronizări *ουσ. θηλ.* ο συγχρονισμός
sincronizat-ă, sincronizaţi-te *επίθ.* συγχρονισμένος -η-ο
sincronizator-oare, sincronizatori-oare *ουσ. ουδ.* η συγχρονιστική συσκευή
sindic, sindici *ουσ. αρσ.* ο σύνδικος, ο επίτροπος // *(οικον.)* ~ **de bursă** ο σύνδικος χρηματιστηρίου // **judecătorul** ~ ο σύνδικος πτώχευσης (είναι εκπρόσωπος των πιστωτών και αυτού που πτώχευσε
sindical-ă, sindicali-e *επίθ.* συνδικαλιστικός-ή-ό
sindicalism *ουσ. ουδ.* ο συνδικαλισμός
sindicalist-ă, sindicalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνδικαλιστής-ίστρια (ο, η)
sindicaliza, sindicalizez *ρ. μέσο* οργανώνομαι σε συνδικάτο
sindicalizare, sindicalizări *ουσ. θηλ.* η οργάνωση σε συνδικάτα
sindicat, sindicate *ουσ. ουδ.* το συνδικάτο // ~ **de ramură** το συνδικαλιστικό σωματείο
sindrofie, sindrofii *ουσ. θηλ. (οικ.)* το οικογενειακό γλέντι
sindrom, sindroame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το σύνδρομο
sine *αντ. αυτ.* 1. εαυτός, μόνος-η (του, της) 2. το άτομό μου (σου, του, κ.λ.π.) // **a făcut consiliu cu ~ însuşi** έκανε συμβούλιο με τον εαυτό του // **asta se înţelege de la** ~ αυτό εννοείται από μόνο του // **de la** ~ από μόνος του // **de la ~ înţeles** αυτονόητος-η-ο // **de ~ stătător** αυτοτελής-ής-ές (ανεξάρτητος-η-ο) // **dreptatea şi-a atribuit-o sieşi** το δίκαιο το απέδωσε στον εαυτό του (του εαυτού του) // **în -a mea** στον εαυτό μου (μες στη σκέψη μου) // **lucrul în** ~ το πράγμα μόνο του // **numai pe ~ nu se vede** μόνο τον εαυτό του δεν βλέπει // **păstrează totul pentru** ~ φυλάει όλο για τον εαυτό του
sineală *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το υποκύανο
sinecdocă, sinecdoce *ουσ. θηλ.* η συνεκδοχή (σχήμα λόγου)
sinecură, sinecure *ουσ. θηλ.* η αργομισθία, ο μισθός χωρίς εργασία
sinecurist-ă, sinecurişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* αργόμισθος-η (ο, η)
sinereză, sinereze *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η συναίρεση
sineşi *αντ. αυτ.* (απαρχαιωμένος τύπος του **sine**) ο εαυτός // **îşi spuse în** ~ είπε στον εαυτό του
singenetic-ă, sinegenetici-ce *επίθ.* συγγενετικός-ή -ό (για τα ιζηματογενή πετρώματα)
singeneză *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* η συγγένεση
singular-ă, singulari-e *επίθ.* 1. μόνος-η-ο, μοναχός -ή-ό, ατομικός-ή-ό, μοναδικός-ή-ό 2. *(γραμμ.)* ενικός-ή-ό // **judecată -ă** η ατομική κρίση // **numărul** ~ ο ενικός αριθμός
singulariza, singularizez I. *ρ. μετ.* ξεχωρίζω κάτι, βάζω χωριστά, διακρίνω II. *ρ. μέσο* ξεχωρίζομαι, διακρίνομαι
singur-ă, singuri-e I. *επίθ.* 1. μοναχός-ή-ό, μόνος-η-ο, μοναδικός-ή-ό, μοναχικός-ή-ό 2. απομονωμένος -η-ο // **-ul copil** το μοναδικό παιδί, το μοναχοπαίδι //**-ul drum spre oraş** ο μοναδικός δρόμος προς την πόλη // **am eu ~ de grijă** προσέχω μόνος μου // **nu merge** ~ δεν πηγαίνει μόνος του // **nu putea articula un ~ cuvânt** δε μπορούσε ν' αρθρώσει ούτε μια λέξη II. *επίρ.* μόνο // ~ **tu nu ai venit** μόνο εσύ δεν ήρθες // ~ **tu nu mi-ai plăcut** μόνο εσύ δεν ήσουν της αρεσιάς μου, μόνο εσύ δεν μου άρεσες // **de unul** ~ μοναχικά
singuratic-ă, singuratici-ce *επίθ.* 1. μόνος-η-ο, μοναχικός-ή-ό, μεμονωμένος-η-ο 2. έρημος-η-ο, απομονωμένος-η-ο // **o căsuţă -ă** ένα μεμονωμένο σπίτι
singurătate, singurătăţi *ουσ. θηλ.* η μοναξιά
singurel-ea-ică, singurei-ele I. *επίθ.* μοναχούτσικος -η-ο // **singur~** μοναχός-μοναχούτσικος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* μοναχούλης-ούλα (ο, η)
sinie, sinii *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* χωρικό στρογγυλό χαμηλό τραπέζι
sinilit-ă, siniliţi-te *επίθ. (επαρχ.)* μπογιατισμένος-η-ο με υποκύανο
siniliu-ie, sinilii *επίθ. (λαϊκ.)* υποκύανος-η-ο
sinistrat-ă, sinistraţi-te I. *επίθ.* συμφοριασμένος // ~ **de cutremur** σεισμοπαθής-ής-ές, σεισμόπληκτος -η-ο // ~ **de inundaţii** πλημμυροπαθής-ής-ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* παθών-ούσα συμφορά (ο, η)
sinistru-ă, siniştri-stre I. *ουσ. ουδ.* 1. η συμφορά, το δυστύχημα, η θεομηνία 2. η καταστροφή II. *επίθ.* 1. απαίσιος-α-ο 2. φρικαλέος-α-ο, ειδεχθής -ής-ές 3. δυσοίωνος-η-ο
sinod, sinoade *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η σύνοδος // **sfântul ~ al Bisericii** η Ιερή Σύνοδος της Εκκλησίας
sinodal-ă, sinodali-e *επίθ.* συνοδικός-ή-ό
sinodic-ă, sinodici-ce *επίθ.* συνοδικός-ή-ό // *(αστρ.)* **perioadă -ă** η συνοδική περίοδος
sinologie *ουσ. θηλ.* η σινολογία
sinonim-ă, sinonimi-e I. *επίθ.* συνώνυμος-η-ο // **cuvinte -e** οι συνώνυμες λέξεις II. *ουσ. ουδ.* το συνώνυμο // **-ele** τα συνώνυμα
sinonimic-ă, sinonimici-ce I. *επίθ.* συνωνυμικός-ή-ό // **derivaţie -ă** η συνωνυμική παραγωγή λέξεων II. *ουσ. θηλ.* η συνωνυμική (κλάδος της γλωσσολογίας)
sinonimie *ουσ. θηλ.* η συνωνυμία
sinoptic-ă, sinoptici-ce *επίθ.* συνοπτικός-ή-ό, περιληπτικός-ή-ό, περιεκτικός-ή-ό // **hartă -ă** ο συνοπτικός χάρτης

sintactic-ă, sintactici-ce *επίθ. (γραμμ.)* συντακτικός -ή-ό // **reguli -e** οι συντακτικοί κανόνες
sintagmă, sintagme *ουσ. θηλ.* η σημασιολογική μονάδα λέξεων, η έκφραση
sintaxă, sintaxe *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το συντακτικό
sintetic-ă, sintetici-ce I. *επίθ.* συνθετικός-ή-ό // **fabricat pe cale -ă** κατασκευασμένος δια συνθετικής οδού // **fibre -e** οι συνθετικές ίνες (νήματα) // **limbi -e** οι συνθετικές γλώσσες (με σύνθετους μονολεκτικούς τύπους) // **spirit ~** το συνθετικό πνεύμα
sintetism *ουσ. ουδ.* ο συνθετισμός
sintetiza, sintetizez *ρ. μετ.* 1. συνθέτω, συνδέω, ενώνω 2. συνοψίζω 3. συναπαρτίζω, συναποτελώ
sintetizare, sintetizări *ουσ. θηλ.* η σύνθεση, το να συντεθεί κάτι
sintetizat-ă, sintetizați-te *επίθ.* συντεθειμένος-η-ο, συγκεφαλαιωμένος-η-ο
sintetizator-oare, sintetizatori-oare *επίθ.* συνθετήριος -ια-ιο, συγκεφαλαιωτικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό
sinteză, sinteze *ουσ. θηλ.* 1. η σύνθεση 2. η παρασκευή χημικής ένωσης 3. το μείγμα ουσιών (φαρμάκων, χρωμάτων, κ.λ.π.)
sintonie, sintonii *ουσ. θηλ.* η συντονία, η σύντονη ενέργεια
sintoniza, sintonizez *ρ. μετ.* συντονίζω
sintonizare, sintonizări *ουσ. θηλ.* ο συντονισμός, η ρύθμιση φαινομένων στην ίδια συχνότητα
sinucide, sinucid *ρ. μέσο* αυτοκτονώ, σκοτώνομαι, αυτοχειριάζομαι
sinucidere, sinucideri *ουσ. θηλ.* η αυτοκτονία, η αυτοχειρία, η αυτοχειρίαση
sinucigaş-ă, sinucigaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο αυτόχειρας, η αυτόχειρ
sinuos-oasă, sinuoşi-oase *επίθ.* 1. ελικοειδής-ής-ές, ελικώδης-ης-ες, στριφτός-ή-ό 2. *μτφ.* ευμετάβλητος-η-ο, ασταθής-ής-ές
sinuozitate, sinuozități *ουσ. θηλ.* 1. ο ελιγμός, η ελικοειδής καμπή 2. η στροφή
sinus, sinusuri *ουσ. ουδ.* 1. η κοιλότητα, το κοίλωμα, το βαθούλωμα 2. *(μαθ.)* το ημίτονο
sinusoidal-ă, sinusoidali-e *επίθ. (μαθ.)* ημιτονοειδής-ής-ές
sinusoidă, sinusoide *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το ημιτονοειδές, η καμπύλη του ημίτονου
sinuzită, sinuzite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φλεγμονή του μετωπιαίου κόλπου
sionism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο σιωνισμός
sionist-ă, sionişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σιωνιστής -ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* σιωνιστικός-ή-ό
sipet, sipete *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το σεπέτι, το μπαούλο, το σεντούκι, το κιβώτιο
sipică *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η κεφαλωτή
sir *ουσ. αρσ. ενικ. (στην Αγγλία)* ο σερ
sire *ουσ. αρσ.* μεγαλειότατε, λέξη με την οποία προσφωνούμε το βασιλιά
sireap-ă, sirepi-e *επίθ. (για τα άλογα)* γρήγορος-η-ο, γοργός-ή-ό, γοργοκίνητος-η-ο
sirenă, sirene *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η σειρήνα, η νεράιδα 2. η σειρήνα, η συσκευή που βγάζει ήχο με πεπιεσμένο αέρα ή ατμό
sirian-ă, sirieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σύρος-ία (ο, η) II. *επίθ.* σύριος-ια-ιο, συριακός-ή-ό
siringă *ουσ. θηλ.* ιδ. seringă
Sirius *ουσ. ουδ. (αστρ.)* ο Σείριος
siroco *ουσ. ουδ.* ο σιρόκος, ο νοτιοανατολικός άνεμος
sirop, siropuri *ουσ. ουδ.* το σιρόπι
siropos-oasă, siropoşi-oase *επίθ.* 1. σιροπώδης-ης-ες 2. *μτφ.* γλυκαντικός-ή-ό
sista, sistez I. *ρ. μετ.* 1. αναστέλλω, ανακόβω, διακόπτω 2. σταματώ II. *ρ. μέσο* 1. αναστέλλομαι, ανακόπτομαι, διακόπτομαι 2. παύω
sistare, sistări *ουσ. θηλ.* 1. η αναστολή, η διακοπή 2. το σταμάτημα, η παύση
sistem, sisteme *ουσ. ουδ.* το σύστημα, το σύνολο αρχών σε στενή αλληλεξάρτηση // *(ανατ.)* ~ **circulator** το κυκλοφοριακό σύστημα // ~ **constituit** το συγκροτημένο σύστημα // ~ **de ecuații** το σύστημα εξισώσεων // ~ **de exploatare** το σύστημα εκμεταλλεύσεως // ~ **de salarizare** το σύστημα μισθοδοσίας // ~ **economic** το οικονομικό σύστημα // ~ **izolator** το απομονωτικό σύστημα // ~ **metric** το μετρικό σύστημα // ~ **monetar** το νομισματικό σύστημα // *(ανατ.)* ~ **muscular** το μυϊκό σύστημα // ~ **nervos** το νευρικό σύστημα // ~ **parlamentar** το κοινοβουλευτικό σύστημα // ~ **planetar** το πλανητικό σύστημα // ~ **reprezentativ** το αντιπροσωπευτικό σύστημα // ~ **solar** το ηλιακό σύστημα // **-ul puterilor** το σύστημα δυνάμεων // *(ανατ.)* **-ul respirator** το αναπνευστικό σύστημα // **-ul unităților** το σύστημα μονάδων
sistematic-ă, sistematici-ce I. *επίθ.* συστηματικός -ή-ό // **muncă -ă** η συστηματική εργασία II. *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η συστηματική III. *επίρ.* συστηματικά
sistematiza, sistematizez *ρ. μετ.* συστηματοποιώ, ανάγω σε σύστημα, κάνω συστηματοποίηση
sistematizare, sistematizări *ουσ. θηλ.* 1. η συστηματοποίηση 2. η ταξινόμηση σύμφωνα με κάποιο σύστημα 3. ο κλάδος της πολεοδομίας που επιδιώκει την αρμονική ανάπτυξη των οικισμών αστικών και χωρικών // **plan de ~** το σχέδιο συστηματοποίησης
sistematizat-ă, sistematizați-te *επίθ.* συστηματοποιημένος-η-ο // **noțiuni -e** οι συστηματοποιημένες έννοιες
sistolă, sistole *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η συστολή
sistolic-ă, sistolici-ce *επίθ. (ιατρ.)* συστολικός-ή-ό
sitar, sitari *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* η μπεκάτσα, η ξυλόκοτα, η ορνιθοσκαλίδα
sitar, sitari *ουσ. αρσ.* ο κοσκινάς, αυτός που φτιάχνει και πουλάει κόσκινα, σήτες, κ.λ.π.
sită, site *ουσ. θηλ.* η σήτα, η κρισάρα, το λεπτό κόσκινο // ~ **fotografică** το διάφραγμα (το εξάρτημα της φωτογραφικής μηχανής το οποίο εμποδίζει ή επιτρέπει την είσοδο των φωτεινών ακτίνων) // **a ploua ca prin ~** ψιλοβρέχει // **a trece prin ~** ψιλοκοσκινίζω, εξετάζω κάτι λεπτομερώς // **a vedea ca prin ~** βλέπω σαν μέσα από τη σήτα (ασαφώς, αμυδρώς, ομιχλωδώς, όχι ευκρινώς)
sitologie *ουσ. θηλ.* η τροφολογία
sitronadă, sitronade *ουσ. θηλ.* η λεμονάδα
situa, situez I. *ρ. μετ.* 1. τοποθετώ 2. τακτοποιώ, κανονίζω, κατατάσσω 3. βάζω στη θέση κάτι II. *ρ. μέσο* 1. τοποθετούμαι, τάσσομαι, πηγαίνω με το μέρος κάποιου 2. κατατάσσομαι
situare, situări *ουσ. θηλ.* 1. η τοποθέτηση, η τακτοποίηση 2. η ταξινόμηση, η κατάταξη
situat-ă, situați-te *επίθ.* τοποθετημένος-η-ο, ευρισκόμενος-η-ο // **bine ~(-ă)** ευκατάστατος-η-ο, εύπορος-η-ο, καλοστεκούμενος-η-ο, πλούσιος-ια-ιο

situaţie, situaţii *ουσ. θηλ.* 1. η θέση 2. η κατάσταση 3. η περίπτωση, η περίσταση 4. η κατάσταση πραγμάτων, η λογοδοσία, η έκθεση 5. η τοποθεσία 6. η τοποθέτηση // ~ **dificilă** η δύσκολη κατάσταση // **situaţia este presantă** η κατάσταση επείγει // **situaţia este neplăcută** η κατάσταση είναι δυσάρεστη, η δυσάρεστη θέση // **situaţia se prezintă astfel** η κατάσταση έχει ως εξής // **a face cuiva o** ~ κάνω σε κάποιον μια καλή υλική κατάσταση // **a fi în** ~ είμαι σε κατάσταση / θέση // **a fi la înălţimea -i** είμαι στο ύψος τη καταστάσεως // **a fi stăpân pe** ~ είμαι κύριος της καταστάσεως // **a-şi îmbunătăţi situaţia** βελτιώνω την κατάστασή μου // **a se pune în situaţia cuiva** μπαίνω στη θέση κάποιου

situaţiune *ουσ. θηλ.* ιδ. situaţie

sizigie, sizigii *ουσ. θηλ. (αστρ.)* η συζυγία, η σύζευξη, η συνάντηση δύο ή περισσότερων πλανητών στο ίδιο τμήμα του ουρανού // **maree de** ~ η παλίρροια (συμπίπτει με τη φάση νέας σελήνης ή της πανσελήνου)

slab-ă, slabi-e I. *επίθ.* 1. αδύνατος-η-ο, ισχνός-ή-ό, λιγνός-ή-ό, λεπτός-ή-ό, αδύναμος-η-ο, καχεκτικός-ή-ό, άσαρκος-η-ο, άπαχος-η-ο, αχαμνός-ή-ό, αμυδρός-ή-ό, ασθενής-ής-ές 2. άτονος-η-ο 3. αμβλύς-εία-ύ 4. (για το κρέας) ψαχνός-ή-ό 5. *μτφ.* άφορος-η-ο // ~ **de fire** αδύνατος από φύση // **-e speranţe** οι αμυδρές ελπίδες // **acid** ~ το αδύνατο οξύ // **carne -ă** το ψαχνό κρέας // **lumina -ă** το αμυδρό φως // **memorie -ă** η αδύνατη μνήμη // **o lucrare -ă** ένα αδύνατο έργο // **sexul** ~ το αδύνατο φύλο, το ασθενές ή ωραίο φύλο // **un copil** ~ ένα αδύναμο παιδί // **vedere -ă** η αμβλεία όραση II. *επίρ.* αδύνατα, ισχνώς, ασθενώς, αμυδρά, αμβλέως, άτονα // **merge** ~ πάει αδύνατα // **se aude** ~ ακούγεται αμυδρά

slalom, slalomuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το σλάλομ

slană, slane *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το λαρδί (παστό ή καπνιστό)

slav-ă, slavi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σλάβος-α (ο, η) II. *επίθ.* σλαβικός-ή-ό // **limba -ă** η σλαβική γλώσσα // **limba -ă veche** η αρχαία σλαβική γλώσσα // **populaţie -ă** ο σλαβικός πληθυσμός // **rasa -ă** η σλαβική φυλή

slavă, slăvi *ουσ. θηλ.* 1. η δόξα 2. τα ουράνια 3. το ύψος // ~ **apărătorilor** δόξα στους υπερασπιστές // ~ **Ţie Doamne** Δόξα σοι ο Θεός // **a ridica pe cineva în** ~ ανεβάζω κάποιον στους ουρανούς // **a aduce** ~ **cuiva** φέρνω δόξα σε κάποιον, επαινώ κάποιον // **în slava cerului** στο ύψος του ουρανού

slavist-ă, slavişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* σλαβολόγος (ο, η)

slavistică *ουσ. θηλ.* η σλαβολογία

slavofil-ă, slavofili-e *επίθ.* σλαβόφιλος-η-ο

slavon-ă, slavoni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σλάβος-α (ο, η) II. *επίθ.* σλαβονικός-ή-ό // **limba -ă** η σλαβονική γλώσσα (με την κυρίλλεια γραφή)

slăbănog-oagă, slăbănogi-oage I. *επίθ.* αχαμνός-ή -ό, λιπόσαρκος-η-ο, ισχνός-ή-ό, αδύνατος-η-ο, κοκκαλιάρης-α-ικο, καχεκτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αχαμνός-ή (ο, η)

slăbănogi, slăbănogesc *ρ. αμ.* ισχναίνω, αδυνατίζω

slăbănogit-ă, slăbănogiţi-te *επίθ.* 1. λιγνεμένος-η-ο, αδυνατισμένος-η-ο 2. αποσταμένος-η-ο

slăbi, slăbesc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον αδύνατο, αδυνατίζω, λεπταίνω, λεπτύνω, αμβλύνω 2. χαλαρώνω, λασκάρω 3. μικραίνω, μειώνω, ελαττώνω // **a** ~ **hăţurile** χαλαρώνω τα ηνία // **această măsură slăbeşte tensiunea** αυτό το μέτρο αμβλύνει την ένταση // **a nu** ~ **pe cineva** να τον έχεις από κοντά // **febra m-a -t mult** ο πυρετός με αδυνάτισε πολύ // **ia slăbeşte-mă!** παράτα με!, άφησέ με ήσυχο! II. *ρ. αμ.* 1. αδυνατίζω, ισχναίνω 2. λεπτύνω, αδυνατώ, ατονώ, εξασθενώ, χαλαρώνομαι // **i-a -t memoria** του αδυνάτισε η μνήμη

slăbiciune, slăbiciuni *ουσ. θηλ.* 1. η αδυναμία, η ισχνότητα 2. η λεπτότητα, η ασαρκία, η ατονία 3. *μτφ.* το πάθος 4. *μτφ.* η υποταγή, η έλλειψη σταθερότητας // **a avea** ~ **pentru avere** έχω αδυναμία για την περιουσία

slăbire, slăbiri *ουσ. θηλ.* 1. το αδυνάτισμα 2. η εξασθένηση, η ατονία, η εξάντληση, ο αποσταμός, η κούραση 3. η μείωση βάρους (ανθρώπου, ζώων)

slăbit-ă, slăbiţi-te *επίθ.* 1. αδυνατισμένος-η-ο 2. εξασθενημένος-η-ο, εξαντλημένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο 3. ανήμπορος-η-ο, αδύναμος-η-ο

slăbuţ-ă, slăbuţi-e *επίθ.* αδυνατούτσικος-η-ο

slănină, slănini *ουσ. θηλ.* το λαρδί (παστό ή καπνιστό)

slăninuţă, slăninuţe *ουσ. θηλ.* το λαρδάκι

slăvi, slăvesc *ρ. μετ.* δοξάζω, επαινώ, υμνολογώ, δοξολογώ, εξυμνώ, εγκωμιάζω

slăvire, slăviri *ουσ. θηλ.* η δοξολογία, ο έπαινος, η εξύμνηση, η υμνολογία, το εγκώμιο

slăvit-ă, slăviţi-te *επίθ.* 1. δοξαστός-ή-ό, δοξασμένος-η-ο, ένδοξος-η-ο 2. *μτφ.* φημισμένος -η-ο, ξακουστός-ή-ό, διάσημος-η-ο // **-e stăpâne!** ενδοξότατε κύριε!

slei, sleiesc I. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι παχύρρευστος, πήζω (λιπαρές ουσίες) 2. εξαντλούμαι II. *ρ. μετ.* 1. αποξηραίνω, ξηραίνω, ξεραίνω, στεγνώνω 2. *μτφ.* εξαντλώ, εξασθενίζω

sleire, sleiri *ουσ. θηλ.* η αποξήρανση, το πήξιμο, η εξάντληση, η κούραση

sleit *ουσ. ουδ.* η ξήρανση πηγαδιού για καθαρισμό

sleit-ă, sleiţi-te *επίθ.* 1. πηγμένος-η-ο, αποξηραμένος-η-ο 2. *μτφ.* εξαντλημένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο

slin, slinuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η λέρα, η ακαθαρσία, οι ξένες ουσίες, ο ρύπος, η βρώμα

slinos-oasă, slinoşi-oase *επίθ. (οικ.)* λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, βρώμικος-η-ο, βρωμιάρικος-η-ο

slip, slipuri *ουσ. ουδ.* 1. το σλιπ 2. το μαγιό

slobod-ă, slobozi-de *επίθ. (λαϊκ.)* ελεύθερος-η-ο, ανεξάρτητος-η-ο, αδέσμευτος-η-ο, επιτρεπτός -ή-ό // **a avea mână -ă** ανοιχτοχέρης-α-ικο, γενναιόδωρος-η-ο // **a fi** ~ **la gură** το να είναι αθυρόστομος-η-ο // **cu inima -ă** με ελεύθερη καρδιά (γαλήνιος-ια-ιο)

slobozenie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ελευθερία, η ανεξαρτησία, η άδεια // ~ **absolută** ασυδοσία, απόλυτη ελευθερία

slobozi, slobod I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. ελευθερώνω, απαλλάσσω, απολύω, επιτρέπω 2. εκπυρσοκροτώ όπλο, εκκενώνω όπλο II. *ρ. μέσο* χαλαρώνω, αποσυνδέομαι

slobozitor, slobozitoare *ουσ. ουδ.* ο ελευθερωτής, το ξύλινο ραβδί στον αργαλειό για το ξετύλιγμα του στημονιού
slogan, sloganuri *ουσ. ουδ.* το σλόγκαν
sloi, sloiuri *ουσ. ουδ.* 1. ο όγκος πάγου, το κομμάτι πάγου 2. *μτφ.* παγερός-ή-ό (ο, η) // **a fi ~** είναι παγωμένος, ψυχρός όπως ο πάγος
slovac-ă, slovaci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σλοβάκος-α (ο, η) II. *επίθ.* σλοβάκικος-η-ο // **limba -ă** η σλοβακική γλώσσα
slovă, slove *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το γράμμα, η γραφή 2. *μτφ.* η γνώση γραμμάτων
sloven-ă, sloveni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σλοβένος-α (ο, η) II. *επίθ.* σλοβενικός-ή-ό // **limba -ă** η σλοβενική
slow *ουσ. ουδ.* το σλάου (όνομα μοντέρνου χορού)
slugarnic-ă, slugarnici-ce *επίθ.* δουλοπρεπής-ής-ές, δουλόφρων-ων-ον, δουλικός-ή-ό II. *επίρ.* δουλοπρεπώς, δουλοφρόνως, δουλικώς
slugă, slugi *ουσ. θηλ.* 1. ο δούλος, η δούλα, υπηρέτης-τρια (ο, η) 2. υπόδουλος-η, υποταγμένος (ο, η) // **sluga dumitale** ο δούλος σας (τρόπος χαιρετισμού, φιλοφρόνηση)
slugări, slugăresc I. *ρ. αμ.* 1. υπηρετώ (σα δούλος-α), είμαι στη δούλεψη κάποιου 2. *μτφ.* συμπεριφέρομαι με δουλοπρέπεια, με δουλικότητα // **i-am -t doi ani** του δούλεψα δύο χρόνια II. *ρ. μετ.* εξυπηρετώ κάποιον, προσφέρω εξυπηρέτηση σε κάποιον, υπηρετώ, κάνω εκδούλευση
slugărnici, slugărnicesc *ρ. αμ. (επαρχ.)* 1. υπηρετώ, δουλεύω σαν υπηρέτης 2. συμπεριφέρομαι με δουλοπρέπεια
slugărnicie, slugărnicii *ουσ. θηλ.* η δουλοπρέπεια, η δουλικότητα, η δουλοφροσύνη, η ταπεινή συμπεριφορά
sluger, slugeri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο υπεύθυνος αξιωματούχος για τον ανεφοδιασμό του στρατού 2. ο αρχηγός της επιμελητείας
slugoi, slugoi *ουσ. αρσ.* ο δούλος, ο δουλόφρων, ο δουλικός
sluj *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* 1. η σούζα, η στάση σκυλιού που στηρίζεται στα πίσω μόνο πόδια // **a sta ~ în fața lui** υπακούω τυφλά
slujbaș-ă, slujbași-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπάλληλος (ο, η), μισθωτός-ή (ο, η)
slujbă, slujbe *ουσ. θηλ.* 1. η υπηρεσία, η υπαλληλική απασχόληση, η θέση εργαζομένου 2. η αποστολή 3. η λειτουργία, η ακολουθία, η τελετουργία, η ιεροτελεστία, η ιερουργία 4. το λειτούργημα // **a fi în slujba cuiva** βρίσκομαι στην υπηρεσία κάποιου // **a oficia slujba religioasă** τελώ τη Θεία Λειτουργία (κληρικός)
slujbușoară, slujbușoare *ουσ. θηλ.* η δουλίτσα, η θεσούλα εργασίας
sluji, slujesc I. *ρ. αμ.* 1. υπηρετώ 2. λειτουργώ 3. εκτελώ μια υπηρεσία II. *ρ. μετ.* εργάζομαι, δουλεύω με ημερομίσθιο III. *ρ. μέσο* χρησιμεύω, ωφελώ, χρησιμοποιώ, κάνω χρήση, μεταχειρίζομαι
slujire, slujiri *ουσ. θηλ.* 1. η υπηρέτηση, η δούλεψη 2. η τελετή, η τέλεση 3. η μεταχείριση, η χρησιμοποίηση, η χρήση
slujitor-oare, slujitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υπηρέτης-έτρια (ο, η) 2. λειτουργός (ο, η) // **~ al condeiului** ο λειτουργός του κονδυλοφόρου (ο συγγραφέας) // **~ al cultului** ο κληρικός
slujnică, slujnice *ουσ. θηλ.* η υπηρέτρια, η δούλα
slut-ă, sluți-te I. *επίθ. (οικ.)* 1. άσκημος-η-ο, δύσμορφος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημομούτσουνος-η-ο, κακομούτρης-α-ικο 2. κολοβός-ή-ό, ακρωτηριασμένος-η-ο // **femeie -ă** η ασκημογυναίκα // **om ~** ο ασκημάνθρωπος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. άσχημος-η (ο, η) 2. σακάτης -ισσα (ο, η) 3. κολοβωμένος-η (ο, η) 4. δύσμορφος-η (ο, η)
sluțenie, sluțenii *ουσ. θηλ.* 1. η ασκήμια, η δυσμορφία, η ασκημάδα 2. η αναπηρία, το σακατιλίκι
sluți, sluțesc I. *ρ. μετ.* 1. ασκημίζω, ασχημαίνω, παραμορφώνω 2. ακρωτηριάζω, κολοβώνω, σακατεύω II. *ρ. μέσο* 1. ασχημαίνω, στραβομουτσουνιάζω 2. κάνω μορφασμό δυσαρέσκειας
sluțire, sluțiri *ουσ. θηλ.* 1. το ασκήμισμα 2. το στραβομουτσούνιασμα 3. ο ακρωτηριασμός, το σακάτεμα
sluțit-ă, sluțiți-te *επίθ.* 1. άσκημος-η-ο, κακοφτιαγμένος-η-ο 2. στραβομούτσουνος-η-ο, στραβομούρης-α-ο, παραμορφωμένος-η-ο 3. ακρωτηριασμένος-η-ο, κολοβός-ή-ό
smalț, smalțuri *ουσ. ουδ.* το σμάλτο // **~ dentar** το σμάλτο των δοντιών, η αδαμαντίνη
smarald, smaralde *ουσ. ουδ.* το σμαράγδι // **de ~** σμαράγδινος-η-ο // **de culoarea -ului** σμαραγδόχρωμος-η-ο // **marea de ~** η σμαράγδινη θάλασσα
smălțui, smălțuiesc *ρ. μετ.* σμαλτώνω
smălțuire, smălțuiri *ουσ. θηλ.* το σμάλτωμα, η σμάλτωση
smălțuit-ă, smălțuiți-te *επίθ.* σμαλτωμένος-η-ο, εμαγιέ // **vas ~** το εμαγιέ σκεύος
smălțuitor-oare, smălțuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εμαγιέρ (ο, η)
smântână *ουσ. θηλ.* το αφρόγαλα, το καϊμάκι, η κρέμα
smântâni, smântânesc *ρ. μετ.* βγάζω το αφρόγαλα
smântânire, smântâniri *ουσ. θηλ.* αφαίρεση της κρέμας
smântânit-ă, smântâniți-te *επίθ.* από το οποίο αφαιρέθηκε η κρέμα
smântânos-oasă, smântânoși-oase *επίθ.* με πολύ καϊμάκι, αφρογάλατος-η-ο
smârc, smârcuri *ουσ. ουδ.* ο βόρβορος, ο βουρκότοπος, το τέλμα
smârcos-oasă, smârcoși-oase *επίθ.* τελματώδης-ης -ες, ελώδης-ης-ες, βορβορώδης-ης-ες
smead-ă, smezi-de *επίθ.* μελαψός-ή-ό, μαυριδερός -ή-ό
smerenie *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η ευλάβεια, η ευσέβεια, η ταπεινοφροσύνη
smeri, smeresc I. *ρ. μέσο (εκκλ.)* συμπεριφέρομαι θεοσεβώς, έχω ευλάβεια και σεβασμό για τα θεία, είμαι ευσεβής, ευλαβής, ταπεινώνομαι II. *ρ. μετ.* κατανικώ την περηφάνεια κάποιου, ταπεινώνω
smerit-ă, smeriți-te I. *επίθ. (εκκλ.)* ευλαβής-ής-ές, ευσεβής-ής-ές, ταπεινόφρονας-η-ο, θεοσεβής-ής -ές II. *επίρ.* ευσεβώς, ευλαβώς, θεοσεβώς
sminteală, sminteli I. *ουσ. θηλ.* 1. η ανοησία, η παλαβομάρα, η παράνοια, η τρέλα 3. ο παραλογισμός, ο λαθεμένος συλλογισμός II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς παλαβομάρα

sminti, smintesc I. *ρ. μέσο* 1. παλαβώνω, γίνομαι παλαβός 2. τρελαίνομαι, βγαίνω από τον εαυτό μου II. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον παλαβό, τρελαίνω, κάνω τρελό 2. δέρνω άγρια κάποιον 3. αποπλανώ κάποιον // **a ~ în bătaie** δέρνω αλύπητα κάποιον
smintire, smintiri *ουσ. θηλ.* το παλάβωμα, η τρελαμάρα, η τρελή πράξη, η παραφροσύνη
smintit-ă, smintiți-te *επίθ.* παλαβός-ή-ό, τρελός-ή-ό, άφρων-ων-ον, παράτολμος-η-ο
smiorcăi, smiorcăi I. *ρ. αμ. (οικ.)* 1. ρουθουνίζω 2. κλαψουρίζω, ψευτοκλαίω, γκρινιάζω II. *ρ. μέσο* παραπονιέμαι χωρίς λόγο, γκρινιάζω
smiorcăială, smiorcăieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το ρουθούνισμα, η κλαψούρα 2. η μουρμούρα, το γκρίνιασμα
smiorcăire, smiorcăiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το ρουθούνισμα 2. η κλαούρα
smiorcăit *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. το κλάψιμο, το μουρμουρητό, η γκρίνια 2. το ρουθούνισμα
smiorcăit-ă, smiorcăiți-te *επίθ. (οικ.)* κλαψιάρης-α-ικο, παραπονιάρης-α-ικο, γκρινιάρης-α-ικο
smirna *επίρ.* ασάλευτα, ακούνητα // **să stai ~!** να κάθεσαι ακούνητα!
smirnă, smirne *ουσ. θηλ.* η σμύρνα
smoală *ουσ. θηλ.* 1. η πίσσα, το κατράμι 2. η άσφαλτος, η πισσάσφαλτος // **negru ca smoala** μαύρος πίσσα
smoc, smocuri *ουσ. ουδ.* 1. η τούφα, το τσουλούφι 2. η δεσμίδα (νήματα, χορτάρι κ.λ.π.) // **~ de păr** το τσουλούφι
smochin, smochini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η συκιά // **~ de India** η αραποσυκιά
smochină, smochine *ουσ. θηλ.* το σύκο // **şirag de smochine** η συκοπιταρίδα
smoching, smochinguri *ουσ. ουδ.* το σμόκιν
smochini, smochinesc *ρ. μέσο* ρυτιδώνω, ζαρώνω
smochinit-ă, smochiniți-te *επίθ.* ρυτιδωμένος-η-ο, καταζαρωμένος-η-ο
smoli, smolesc *ρ. μετ.* πισσώνω, κατραμώνω, αλείφω με πίσσα
smolire, smoliri *ουσ. θηλ.* το πίσσωμα, το άλειμμα με κατράμι // **-a drumurilor** η πισσόστρωση
smolit-ă, smoliți-te *επίθ.* 1. πισσωμένος-η-ο, πισσοειδής-ής-ές 2. πισσοστρωμένος-η-ο
smuceală, smuceli *ουσ. θηλ.* 1. το τίναγμα, το απότομο τράβηγμα, η βιαστική κίνηση 2. η παραφορά
smuci, smucesc I. *ρ. μετ.* τραβώ απότομα, τινάζω II. *ρ. αμ.* κινιέμαι δυνατά προς τα πίσω, οπισθοδρομώ (το όπλο σε εκπυρσοκρότηση) III. *ρ. μέσο* τινάζομαι με ορμή, σφαδάζω, τραβιέμαι απότομα για να ξεφύγω
smucit-ă, smuciți-te *επίθ.* 1. βίαιος-η-ο, βιαστικός-ή-ό, απότομος-η-ο, παράφορος-η-ο // **a fi ~ la vorbă** είναι βίαιος στη συζήτηση // **vorbă -ă** ο απότομος λόγος
smucitură, smucituri *ουσ. θηλ.* 1. ο τιναγμός, η απότομη βιαστική κίνηση 2. η έλξη με δύναμη, το τράβηγμα
smulge, smulg I. *ρ. μετ.* 1. αποσπώ, ανασπώ 2. τραβώ, αποτραβώ 3. ξεριζώνω, εκριζώνω // **a ~ din ghearele morții** αποσπώ από τα νύχια του θανάτου // **a ~ din rădăcini** τραβώ από τις ρίζες του, ξεριζώνω // **a-şi ~ părul din cap** τραβώ τα μαλλιά μου // **mi-a smuls vioara din mână** μου τράβηξε το βιολί απ' το χέρι // **să-l smulgă din gândurile sale** να τον βγάλει απ' τις σκέψεις του II. *ρ. μέσο* 1. αποσπώμαι, αποχωρίζομαι, ξεκολλιέμαι, αποσκιρτώ, χωρίζομαι 2. ξεφεύγω
smulgere, smulgeri *ουσ. θηλ.* 1. απόσπαση, η ανάσπαση, η αποκόλληση 2. η ξερίζωση, το ξερίωμα
smuls-ă, smulşi-se *επίθ.* ξεριζωμένος-η-ο, αποσπασμένος-η-ο, ανασπασμένος-η-ο, ανάρπαστος-η-ο
snoavă, snoave *ουσ. θηλ.* το ανέκδοτο
snob, snoabă, snobi, snoabe *ουσ. αρσ. και θηλ.* σνομπ (ο, η) // **totalitatea -ilor** η σνομπαρία
snobism *ουσ. ουδ.* ο σνομπισμός
snop, snopi *ουσ. αρσ.* 1. το δεμάτι, η δέσμη σπαρτών 2. το χερόβολο // **un ~ de păioase** ένα δεμάτι στάχυα
snopeală, snopeli *ουσ. θηλ.* 1. το δεμάτιασμα, το δέσιμο σε δεμάτια 2. *μτφ.* το άργασμα, το δάρσιμο, το ξυλοκόπημα
snopi, snopesc I. *ρ. μετ.* δεματιάζω, χεροβολιάζω // *(οικ.)* **a ~ în bătaie** ξυλοκοπώ, δέρνω άγρια κάποιον II. *ρ. μέσο* αποκάνω, αποσταίνω, κουράζομαι, εξαντλούμαι
snopire, snopiri *ουσ. θηλ.* το ξυλοκόπημα
soacră, soacre *ουσ. θηλ.* η πεθερά // **~ mare** η μεγάλη πεθερά (η μητέρα του γαμπρού) // **~ mică** η μικρή πεθερά (η μητέρα της νύφης)
soare, sori I. *ουσ. αρσ.* ο ήλιος // **~răsare** η Ανατολή // **-le se înalță** ψηλώνει ο ήλιος // **a fi rupt din ~** ηλιογέννητος, ηλιογεννημένος // **a fi ~ cu dinți** είναι ήλιος με δόντια // **a se uita la cineva ca la ~** κοιτάζω σε κάποιον όπως στον ήλιο (πολυαγαπημένος) // **a sta la ~** λιάζομαι, χαίρομαι τον ήλιο // **apus de ~** το ηλιοβασίλεμα, η δύση του ήλιου // **ars de ~** ηλιοκαμένος-η-ο, ηλιόκαυτος-η-ο // **baie de ~** το ηλιόλουτρο // *(βοτ.)* **floarea -lui** ο ηλίανθος , το ηλιοτρόπιο // **s-a ivit -le** βγήκε ο ήλιος // **strălucirea orbitoare a -lui** η εκτυφλωτική λαμπρότητα του ήλιου // **sub ~** κάτω από τον ήλιο II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με τον ήλιο (όσο είναι ο ήλιος, όσο είναι η μέρα, όσο δεν έχει βραδιάσει)
soartă, sorți *ουσ. θηλ.* 1. το πεπρωμένο, η ειμαρμένη, η μοίρα, η τύχη, το ριζικό 2. το γραφτό, το γραμμένο // **nu cunoaşte cele două rele ale sorții sale** δε γνωρίζει τα δύο κακά της μοίρας του // **predestinat de ~** προκαθορισμένος από τη μοίρα
soață, soațe *ουσ. θηλ.* η σύζυγος
sobă, sobe *ουσ. θηλ.* η σόμπα, η θερμάστρα
sobiță, sobițe *ουσ. θηλ.* η σομπίτσα
sobol, soboli *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το σαμούρι
sobor, soboare *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* η σύνοδος
sobornicesc-ească, soborniceşti *επίθ. (εκκλ.)* συνοδικός-ή-ό (που σχετίζεται με την Ιερή Σύνοδο)
sobrietate *ουσ. θηλ.* 1. η εγκράτεια, η σωφροσύνη 2. η ολιγάρκεια, η λιτότητα
sobru-ă, sobri-e I. *επίθ.* 1. εγκρατής-ής-ές, σώφρονας-η-ο 2. ολιγαρκής-ής-ές, λιτός-ή-ό II. *επίρ.* 1. εγκρατώς, σωφρόνως 2. λιτώς, σοβαρώς
soc, soci *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η κουφοξυλιά, ο ζαμπούκος, ο σαμπούκος
sociabil-ă, sociabili-e *επίθ.* 1. κοινωνικός-ή-ό 2. ομιλητικός-ή-ό

sociabilitate *ουσ. θηλ.* η κοινωνικότητα, η ομιλητικότητα
social-ă, sociali-e *επίθ.* κοινωνικός-ή-ό // **asigurări ~e** οι κοινωνικές ασφαλίσεις // **clasele -e** οι κοινωνικές τάξεις // **produsul ~** το κοινωνικό προϊόν // **reforme ~e** οι κοινωνικές μεταρρυθμίσεις // **regim ~** το κοινωνικό καθεστώς // **orânduire -ă** το κοινωνικό πολιτειακό καθεστώς
social-democrat-ă, sociali-democraţi-te I. *επίθ. (πολ.)* σοσιαλδημοκρατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοσιαλδημοκράτης-ισσα (ο, η)
social-democratism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο σοσιαλδημοκρατισμός
social-democraţie *ουσ. θηλ. (πολ.)* η σοσιαλδημοκρατία
socialism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο σοσιαλισμός // **~ utopic** ο ουτοπικός σοσιαλισμός
socialist-ă, socialişti-ste I. *επίθ. (πολ.)* σοσιαλιστικός-ή-ό // **regim ~** το σοσιαλιστικό καθεστώς II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοσιαλιστής-ίστρια (ο, η)
socializa, socializez I. *ρ. μετ. (πολ.)* κοινωνικοποιώ, περνώ τα μέσα παραγωγής στην ιδιοκτησία του κράτους II. *ρ. μέσο* κοινωνικοποιούμαι, κρατικοποιούμαι
socializare, socializări *ουσ. θηλ. (πολ.)* η κοινωνικοποίηση
socialmente *επίρ.* κοινωνικώς, υπό κοινωνικής άποψης, από κοινωνική σκοπιά // **munca ~ necesară pentru producerea unui bun** η κοινωνικώς αναγκαία εργασία για την παραγωγή ενός αγαθού
societar-ă, societari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (λόγ.)* 1. κοινωνός (ο, η), εταίρος (ο, η), συνέταιρος (ο, η) 2. μέτοχος (ο, η) // **~ de onoare** ο τιμητικός μέτοχος
societate, societăţi *ουσ. θηλ.* 1. η κοινωνία 2. η εταιρεία 3. *μτφ.* η παρέα, η συναναστροφή // **~ anonimă** η ανώνυμος εταιρεία // **~ literară** η λογοτεχνική εταιρεία // **~ sclavagistă** η δουλοκτητική κοινωνία // **în ~** στην κοινωνία, στον κόσμο, μεσ' στον κόσμο // **înalta ~** η υψηλή κοινωνία
sociolog-oagă, sociologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* κοινωνιολόγος (ο, η)
sociologic-ă, sociologici-ce *επίθ.* κοινωνιολογικός -ή-ό
sociologie *ουσ. θηλ.* η κοινωνιολογία
sociologism *ουσ. ουδ.* ο κοινωνιολογισμός
sociometrie *ουσ. θηλ.* η κοινωνιομετρία
soclu, socluri *ουσ. ουδ.* το βάθρο, το υπόβαθρο, το υποστήριγμα, η βάση αγάλματος // *(γεωγρ.)* **~ continental** η υφαλοκρηπίδα
socoteală, socoteli I. *ουσ. θηλ.* 1. ο λογαριασμός 2. ο υπολογισμός 3. *μτφ.* το συμφέρον, η σκέψη, η κρίση // **a cere ~** ζητώ λογαριασμό // **a da ~** δίνω λογαριασμό, λογοδοτώ, δίνω λόγο για όσα έπραξα // **a face o ~** κάνω ένα λογαριασμό, λογαριάζω // **a greşi socoteala** πέφτω έξω στο λογαριασμό (κάνω λάθος) // **a-i veni la ~** είναι προς το συμφέρον του // **a nu-i veni la ~** δεν τον συμφέρει // **a pune la ~** λαβαίνω υπ' όψη // **a ţine ~ de** παίρνω υπ' όψη· λογαριάζω κάτι τι // **care trebuie să dea ~** υπόλογος-η-ο // **pe socoteala cuiva** για λογαριασμό κάποιου II. *επιρ. και επιθ. έκφρ.* **cu ~** με λογισμό, με ορθή σκέψη
socoti, socotesc I. *ρ. μετ.* λογαριάζω, υπολογίζω, κρίνω, νομίζω, φρονώ, θεωρώ // **socot că...** νομίζω ότι... // **a ~ greşit** λογαριάζω λαθεμένα, κάνω λάθος // **îl socotesc un mare artist** τον θεωρώ έναν μεγάλο ηθοποιό II. *ρ. μέσο* 1. λογαριάζομαι, υπολογίζομαι, λογίζομαι, θεωρώ τον εαυτό μου 2. ξεκαθαρίζω το λογαριασμό μου με κάποιον // **mă socotesc fericit** λογαριάζομαι ευτυχισμένος, ευτυχής
socotinţă, socotinţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η γνώμη, η κρίση, η σκέψη, η αντίληψη, ο νους, η φρόνηση 2. ο λογισμός, ο υπολογισμός, η θέληση, η απόφαση
socotire, socotiri *ουσ. θηλ.* 1. ο λογαριασμός 2. η εκτέλεση αριθμητικών πράξεων 3. το μέτρημα, η αρίθμηση 4. *μτφ.* η σκέψη, η πρόθεση
socotit *ουσ. ουδ.* ο λογισμός, το λογάριασμα, η αρίθμηση, το μέτρημα
socotit-ă, socotiţi-te *επίθ.* λογικός-ή-ό, μετρημένος -η-ο, μυαλωμένος-η-ο
socotitor-oare, socotitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. υπολογιστής-ίστρια (ο, η) 2. ο μετρητής
socru, socri *ουσ. ουδ.* ο πεθερός // **~ mare** ο μεγάλος πεθερός (ο πατέρας του γαμπρού) // **~ mic** ο μικρός πεθερός (ο πατέρας της νύφης)
sodă *ουσ. θηλ. (χημ.)* η σόδα, το ανθρακικό νάτριο // **~ calcinată** το ανθρακικό νάτριο // **~ caustică** η καυστική σόδα, το καυστικό νάτριο // **~ cristalizată** η κρυσταλλική σόδα
sodiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το σόδιο, το νάτριο
sofa, sofale *ουσ. θηλ.* 1. ο σοφάς, ο χαμηλός καναπές 2. το μιντέρι, το ντιβάνι
sofism, sofisme *ουσ. ουδ.* το σόφισμα, η σοφιστεία
sofist-ă, sofişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* σοφιστής-ίστρια (ο, η) // **sofiştii** οι σοφιστές
sofistic-ă, sofistici-ce I. *επίθ.* σοφιστικός-ή-ό, που διαστρέφει την αλήθεια II. *ουσ. θηλ.* η σοφιστική, η τέχνη των σοφιστών
sofistica, sofistic *ρ. μετ.* σοφίζομαι
sofisticare, sofisticări *ουσ. θηλ.* το σόφισμα, το τέχνασμα, το επινόημα
sofisticat-ă, sofisticaţi-te *επίθ.* 1. σοφιστικός-ή-ό 2. περίπλοκος-η-ο, πολυσύνθετος-η-ο // **arme -e** τα σοφιστικά όπλα
sofisticărie, sofisticării *ουσ. θηλ. (οικ.)* η σοφιστεία
sofită, sofite *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* η ηλεκτρική λάμπα σε σχήμα σωλήνα
soi, soiuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το σόι, το γένος 2. η καταγωγή 3. το είδος, η ράτσα, η ποικιλία 4. το ποιόν // **ce ~ de om este?** τι σόι άνθρωπος είναι; II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** από επιφανή καταγωγή // **om de ~** άνθρωπος επιφανούς καταγωγής
soia *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η σόγια // **ulei de ~** το σογιέλαιο
soios-oasă, soioşi-oase *επίθ.* λερωμένος-η-ο, λερός-ή-ό, ακάθαρτος-η-ο, ρυπαρός-ή-ό, λιπαρός-ή-ό
sol *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (μουσ.)* το σολ, ο πέμπτος φθόγγος της μουσικής κλίμακας
sol, soluri *ουσ. αρσ.* 1. ο απεσταλμένος, ο μηνυτής 2. ο αντιπρόσωπος
sol, soluri *ουσ. ουδ.* η γη, το έδαφος, η επιφάνεια της γης
solar-ă, solari-e *επίθ.* ηλιακός-ή-ό // **sistemul ~** το ηλιακό σύστημα // **an ~** το ηλιακό έτος
solarimetru, solarimetre *ουσ. ουδ. (φυσ.)* το ηλιόμετρο

solariu, solarii *ουσ. ουδ.* το ηλιαστήριο, ο τόπος για λιάσιμο
solă, sole *ουσ. θηλ. (γεωρ.)* γεωργικό σύστημα καλλιεργείας τριών αγρών με διαφορετικά είδη φυτών
sold, solduri *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* 1. το υπόλοιπο λογαριασμού 2. το ρετάλι (ύφασμα υπόλοιπο από τόπι) // **-uri de mărfuri** τα υπόλοιπα εμπορευμάτων
solda, soldez I. *ρ. μετ. (εμπόρ.)* 1. καθορίζω το υπόλοιπο λογαριασμού 2. εξοφλώ το χρέος 3. πουλώ τα υπόλοιπα εμπορευμάτων με έκπτωση τιμής, με σκόντο II. *ρ. μέσο* 1. λήγω, καταλήγω 2. τερματίζομαι // *(αθλ.)* **întrecerea s-a ~t cu victoria echipei oaspete** ο αγώνας έληξε με τη νίκη της φιλοξενούμενης ομάδας // *(πολ.)* **tratativele s-au ~t cu un acord asupra problemelor discutate** οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν σε συμφωνία πάνω στα συζητημένα προβλήματα
soldare, soldări *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* 1. η ισοστάθμιση, η ισοζύγιση, η ισορρόπηση 2. η εξόφληση χρέους 3. η πώληση των υπολοίπων εμπορευμάτων με έκπτωση
soldat-ă, soldaţi-te *επίθ. (εμπόρ.)* ισοζυγισμένος-η-ο χωρίς υπόλοιπο (λογαριασμός)
soldat, soldaţi *ουσ. αρσ.* ο στρατιώτης, ο οπλίτης, ο φαντάρος
soldă, solde *ουσ. θηλ.* ο μισθός, η μισθοδοσία // **a fi în solda cuiva** πληρόνωμαι από κάποιον
soldăţel, soldăţei *ουσ. αρσ.* το φανταράκι // **~ de plumb** (παιχνίδι) στρατιωτάκι
soldăţesc-ească, soldăţeşti *επίθ.* στρατιωτικός-ή-ό
soldăţeşte *επίρ.* στρατιωτικά, φανταρίστικα
soldăţoi, soldăţoi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο αμόρφωτος στρατιωτικός
solecism, solecisme *επίθ. (γραμμ.)* ο σολοικισμός
solemn-ă, solemni-e I. *επίθ.* επίσημος-η-ο, γιορταστικός-ή-ό, πανηγυρικός-ή-ό // **şedinţă -ă** η επίσημη συνεδρίαση II. *επίρ.* επίσημα, πανηγυρικά, με επισημότητα
solemnitate, solemnităţi *ουσ. θηλ.* 1. η τελετή, ο εορτασμός 2. ο πανηγυρισμός 3. η επισημότητα // **-a sfinţirii apelor** η τελετή του αγιασμού των υδάτων
solenoid, solenoizi *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* το σωληνοειδές (ο ηλεκτρικός αγωγός σε σχήμα σπείρας)
solfegia, solfegiez *ρ. αμ. (μουσ.)* τραγουδώ (διαβάζω) το σολφέζ
solfegiere, solfegieri *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το τραγούδισμα (το διάβασμα ή ανάγνωση) του σολφέζ
solfegiu, solfegii *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το σολφέζ
solicita, solicit I. *ρ. μετ.* 1. αιτώ, ζητώ, απαιτώ 2. εκλιπαρώ // **el solicită acest post** εκείνος ζητεί ή τη θέση II. *ρ. μέσο* 1. ζητούμαι, αιτούμαι 2. υπόκειμαι σε κάποια φυσική ενέργεια
solicitant-ă, solicitanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* αιτών -ουσα (ο, η), απαιτητής-ήτρια (ο, η)
solicitare, solicitări *ουσ. θηλ.* 1. η ζήτηση, η αίτηση 2. η υποταγή σε φυσική δύναμη και η αντίσταση ενός σώματος σ'αυτή
solicitator-oare, solicitatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* απαιτητής-τρια (ο, η), απαιτών-ούσα (ο, η), αιτών -ούσα (ο, η)
solicitudine, solicitudini *ουσ. θηλ.* 1. η εξυπηρέτηση με προθυμία, η φιλοφρόνηση 2. η περιποίηση
solid-ă, solizi-de I. *επίθ.* 1. στερεός-ά-ό, στέρεος-η -ο 2. σταθερός-ή-ό 3. βέβαιος-η-ο, βάσιμος-η-ο 4. οχυρός-ή-ό 5. ρωμαλέος-έα-έο, εύρωστος-η-ο // **alimente -e** τα στερεά τρόφιμα // **corp ~** το στερεό σώμα // **pe teren ~** σε στερεό έδαφος // **stare ~ă** η στερεή κατάσταση II. *επίρ.* 1. στερεά, σταθερά, βέβαια, βάσιμα 2. οχυρώς 3. ρωμαλέα, με ευρωστία III. *ουσ. ουδ.* το στερεό
solidar-ă, solidari-e *επίθ.* αλληλέγγυος-α-ο // **obligaţiune -ă** η αλληλέγγυα υποχρέωση
solidaritate *ουσ. θηλ.* η αλληλεγγύη // **~ internaţională** η διεθνής αλληλεγγύη // **~ proletară** η προλεταριακή αλληλεγγύη
solidariza, solidarizez *ρ. μέσο* τάσσομαι αλληλέγγυος
solidarizare, solidarizări *ουσ. θηλ.* η αλληλεγγυοποίηση, η εκδήλωση αλληλεγγύης
solidarizat-ă, solidarizaţi-te *επίθ.* αλληλέγγυος-η-ο
solidifica, solidific I. *ρ. μετ.* στερεοποιώ II. *ρ. μέσο* στερεοποιούμαι
solidificare, solidificări *ουσ. θηλ.* η στερεοποίηση
solidificat-ă, solidificaţi-te *επίθ.* στερεοποιημένος -η-ο
soliditate *ουσ. θηλ.* 1. η στερεότητα, το βάσταγμα 2. η παγιότητα 3. το βάσιμο, η σταθερότητα
solie, solii *ουσ. θηλ.* 1. αποστολή, η πρεσβεία, η αντιπροσωπεία 2. το μήνυμα
soliped-ă, solipezi-de I. *επίθ. (ζωολ.)* μονώνυχος-η-ο II. *ουσ. ουδ. (ζωολ.)* το μονώνυχο
solipsism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο σολιψισμός
solipsist-ă, solipsişti-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* σολιψιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* σολιψιστής-ήτρια (ο, η)
solist-ă, solişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* σολίστας-α (ο, η), μονωδός (ο, η)
solistic-ă, solistici-ce *επίθ. (μουσ.)* μονωδικός-ή-ό, που εκτελείται από το σολίστα
solitar-ă, solitari-e *επίθ.* μόνος-η-ο, μοναχικός-ή-ό, απομονωμένος-η-ο, μεμονωμένος-η-ο, μονήρης -ης-ες, μοναχός-ή-ό
solitudine, solitudini *ουσ. θηλ.* η μοναξιά, η μόνωση, η απομόνωση
solniţă, solniţe *ουσ. θηλ.* η αλατιέρα, το αλατοδοχείο
solo I. *ουσ. ουδ. αμετάβλ. (μουσ.)* το σόλο II. *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ο σολίστας
solomonar, solomonari *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο μάντης, ο μάγος
solstiţial-ă, solstiţiali-e *επίθ.* ηλιοστασιακός-ή-ό
solstiţiu, solstiţii *ουσ. ουδ. (αστρ.)* το ηλιοστάσιο
solubil-ă, solubili-e *επίθ. (χημ.)* ευδιάλυτος-η-ο, διαλύσιμος-η-ο
solubilitate, solubilităţi *ουσ. θηλ. (χημ.)* η ευδιαλυτότητα, η διαλυτικότητα
solubiliza, solubilizez I. *ρ. μετ.* διαλύω, καθιστώ κάτι διαλύσιμο II. *ρ. μέσο* διαλύομαι, γίνομαι ευδιάλυτος-η-ο
solubilizare, solubilizări *ουσ. θηλ.* η διάλυση, το να γίνει μια ουσία ευδιάλυτη
soluţie, soluţii *ουσ. θηλ.* 1. η λύση, η επίλυση, η έξοδος 2. η εκκαθάριση, ο τερματισμός 3. η διάλυση, το διάλυμα // *(χημ.)* **~ de amoniac** το αμμωνιακό διάλυμα // *(χημ.)* **~ diluată** η αραιά διάλυση // **nu există altă ~** δεν υπάρχει άλλη έξοδος, άλλη διευθέτηση
soluţiona, soluţionez *ρ. μετ.* 1. λύνω, λύω, επιλύω 2. βρίσκω το άγνωστο σε κάτι

soluționare, soluționări *ουσ. θηλ.* η λύση, η επίλυση
soluțiune, soluțiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. soluție
solvabil-ă, solvabili-e *επίθ.* 1. αξιόχρεως-ως-ον, φερέγγυος-α-ο 2. αξιόπιστος-η-ο, ασφαλής-ής-ές
solvabilitate *ουσ. θηλ.* το αξιόχρεον, η φερεγγυότητα, η αξιοπιστία
solvent-ă, solvenți-te *επίθ. (μαθητής, σπουδαστής)* που πληρώνει τα τέλη για σπουδές (που δεν είναι υπότροφος)
solvent, solvenți *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο διαλύτης
solvi, solv I. *ρ. μετ.* διαλύω II. *ρ. μέσο* διαλύομαι
solz, solzi *ουσ. αρσ.* το λέπι, η φολίδα
solzișor, solzișori *ουσ. αρσ.* το μικρό λέπι
solzos-oasă, solzoși-oase *επίθ.* λεπιδωτός-ή-ό, φολιδωτός-ή-ό, λεπιδοειδής-ής-ές
soma, somez *ρ. μετ.* 1. εγκαλώ, καλώ, προσκαλώ, προειδοποιώ 2. εφιστώ την προσοχή κάποιου, θέτω υπ' όψη // **a ~ să se oprească** καλώ να σταματήσει
somalez-ă, somalezi-e I. Σομαλέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* σομαλέζικος-η-ο
somare, somări *ουσ. θηλ.* το εγκάλεσμα, η προειδοποίηση
somat-ă, somați-te *επίθ.* προειδοποιημένος-η-ο, ειδοποιημένος-η-ο
somatic-ă, somatici-ce *επίθ. (βιολ.)* σωματικός-ή-ό // **celule -e** τα σωματικά κύτταρα
somație, somații *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η κλήση, η πρόσκληση, το εγκάλεσμα 2. η προειδοποίηση // **~ de plată** η κλήση για πληρωμή
somațiune, somațiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. somație
sombrero, sombrere *ουσ. ουδ.* το σομπρέρο (το πλατύγυρο καπέλο)
somieră, somiere *ουσ. θηλ.* ο σουμιές, το σομιέ
somitate, somități *ουσ. θηλ.* η γνωστή προσωπικότητα
somn, somni *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο σίλουρος, ο γουλιανός
somn, somnuri *ουσ. ουδ.* ο ύπνος // **~ profund** ο βαθύς ύπνος // **-ul cel veșnic** ο αιώνιος ύπνος // **a pica de ~** πέφτω από ύπνο, νυστάζω πολύ // **a trage un pui de ~** κοιμάμαι λίγο // **boala -ului** η νόσος του ύπνου // **cufundat în ~** βυθισμένος στον ύπνο // **mi-e ~** νυστάζω, έχω διάθεση για ύπνο
somnambul-ă, somnambuli-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπνοβάτης-ισσα (ο, η)
somnambulic-ă, somnambulici-ce *επίθ.* υπνοβατικός-ή-ό
somnambulism *ουσ. ουδ.* η υπνοβασία
somnifer-ă, somniferi-e I. *επίθ.* υπνοφόρος-α-ο, υπνωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το υπνωτικό
somnolent-ă, somnolenți-te υπναλέος-έα-έο, υπναράς-ού-άδικο
somnolență, somnolențe *ουσ. θηλ.* η νύστα, η υπνηλία
somnoros-oasă, somnoroși-oase *επίθ.* υπναράς-ού-άδικο, υπναλέος-έα-έο // **somnoroase păsărele** τα υπνιάρικα πουλιά
somnoterapie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υπνοθεραπεία
somon, somoni *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο σολομός
somptuos-oasă, somptuoși-oase *επίθ.* 1. πολυτελής-ής-ές, λουσάτος-η-ο, λουσαρισμένος-η-ο 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές
somptuozitate *ουσ. θηλ.* 1. η πολυτέλεια 2. η μεγαλοπρέπεια
son, soni *ουσ. αρσ. (φυσ.)* η μονάδα μέτρησης έντασης ήχου
sonantă, sonante *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το ηχητικό // **consoană ~** το ηχητικό σύμφωνο
sonată, sonate *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η σονάτα
sonatină, sonatine *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η σονατίνα
sonda, sondez *ρ. μετ.* βολιδοσκοπώ, βυθομετρώ, καθετηριάζω // **a ~ opinia publică** βολιδοσκοπώ την κοινή γνώμη
sondaj, sondaje *ουσ. ουδ.* 1. η καθετηρίαση, η βολιδοσκόπηση, ο καθετηριασμός 2. η βυθομέτρηση 3. *μτφ.* η σφυγμομέτρηση // **~ al opiniei publice** η βολιδοσκόπηση της κοινής γνώμης // **prin ~** με βολιδοσκόπηση, με καθετηριασμό
sondare, sondări *ουσ. θηλ.* 1. η καθετηρίαση, η βολιδοσκόπηση, η βυθομέτρηση 2. η γεώτρηση 3. *μτφ.* η σφιγμομέτρηση
sondă, sonde *ουσ. θηλ.* 1. η βολίδα, η σόντα, ο καθετήρας 2. το γεωτρύπανο 3. ο δειγματολήπτης 4. η πετρελαιοπηγή, η εγκατάσταση γεώτρησης // **~ spațială** η διαστημική βολίδα
sondeză, sondeze *ουσ. θηλ.* η μικρή εγκατάσταση γεώτρησης
sondor, sondori *ουσ. αρσ.* ο εργάτης σε πετρελαιοπηγή, ο εργάτης σε γεώτρηση
sonerie, sonerii *ουσ. θηλ.* το κουδούνι // **~ electrică** το ηλεκτρικό κουδούνι // **a apăsa pe ~** πατάω (πιέζω) το κουδούνι
sonet, sonete *ουσ. ουδ.* το σονέτο
sonetist-ă, sonetiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* σονετίστας-ίστρια (ο, η)
sonic-ă, sonici-ce *επίθ.* ηχητικός-ή-ό // **unde -e** τα ηχητικά κύματα
sonicitate *ουσ. θηλ.* η ηχητικότητα
sonor-ă, sonori-e I. *επίθ.* 1. ηχηρός-ή-ό 2. βροντερός-ή-ό // **coloana -ă** η ηχηρή στήλη // **cu glas ~** με βροντερή φωνή // **film ~** το ηχηρό φιλμ (η ομιλούσα ταινία) II. *ουσ. ουδ.* 1. ο ήχος 2. το ηχηρό μέρος της συσκευής (ράδιο, τηλεόραση)
sonoritate, sonorități *ουσ. θηλ.* η ηχηρότητα
sonoriza, sonorizez *ρ. μέσο* ηχηροποιούμαι
sonorizare, sonorizări *ουσ. θηλ.* η ηχηροποίηση
soporifer-ă, soporiferi-e I. *επίθ. (λογ.)* υπνωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το υπνωτικό
soprană, soprane *ουσ. θηλ. (μουσ.)* ο υψίφωνος, η σοπράνο
soră, surori I. *ουσ. θηλ.* 1. η αδελφή 2. *μτφ.* η νοσοκόμα // **~ bună** η ομομήτρια (και ομοπάτρια) αδελφή // **~ de caritate** η αδελφή, η νοσοκόμα // **~ de lapte** η ομογάλακτη αδελφή // **~ șefă** η προϊσταμένη νοσοκόμα // **~ vitregă** η ετεροθαλής αδελφή II. *επιθ. έκφρ.* **o bătaie ~ cu moartea** ένα άγριο ξύλο (όμοιο με το θάνατο)
sorb, sorbi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η σουρβιά
sorb, sorburi *ουσ. ουδ.* 1. ο απορροφητικός σωλήνας 2. η δίνη νερού, ο ρούφουλας, η ρουφήχτρα
sorbi, sorb *ρ. μετ.* 1. ρουφώ, απορροφώ, ροφώ 2. καταπίνω, εισπνέω αέρα // **~ cuvintele cuiva** ρουφώ τα λόγια κάποιου // **a ~ dintr-o înghițitură** ρουφώ μονορούφι (με μια ρουφηξιά)
sorbire, sorbiri *ουσ. θηλ.* το ρούφηγμα, η ρουφηξιά, η ρόφηση
sorbitor-oare, sorbitori-oare *επίθ.* απορροφητικός-ή-ό

sorbitură, sorbituri *ουσ. θηλ.* η ρουφηξιά, η γουλιά, το ρούφηγμα
sorcovă, sorcove *ουσ. θηλ.* η βεργίτσα ή το στολισμένο κλωνάρι με τεχνητά λουλούδια για τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς
sorcovi, sorcovesc *ρ. μετ.* εύχομαι στα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς
sordid-ă, sordizi-de *επίθ.* ακάθαρτος-η-ο
sorg *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σόργο
sorginte, sorginți *ουσ. θηλ.* η πηγή, η αρχή, η αιτία ενός πράγματος
sorit, sorite *ουσ. ουδ. (λογικ.)* ο σωρείτης, ο συλλογισμός με το τελικό συμπέρασμα
soroc, soroace I. *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η προθεσμία 2. η ημερομηνία για μνημόνευση των νεκρών 3. το νόημα, η έννοια 4. το πλήρωμα του χρόνου // **a i se împlini -ul** έφτασε στην προθεσμία II. *επιρ. έκφρ.* **la soroace** στις μεγάλες μέρες (σε μεγάλες γιορτές)
sort, sorturi *ουσ. ουδ.* 1. το είδος, η ποικιλία, η ποικιλότητα 2. η κατηγορία
sorta, sortez *ρ. μετ.* ταξινομώ, διαλέγω, επιλέγω, εκλέγω
sortare, sortări *ουσ. θηλ.* η ταξινόμηση, η διαλογή, το ξεχώρισμα, το διάλεγμα, η εκλογή, η επιλογή
sortator-oare, sortatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ταξινόμος (ο, η), επιλέγων-ουσα (ο, η), εκλέγων -ουσα (ο, η)
sorti, sortesc *ρ. μετ.* 1. προορίζω 2. προσδιορίζω
sortilegiu, sortilegii *ουσ. ουδ.* τα μάγια, τα πολλά μάγια
sortiment, sortimente *ουσ. ουδ.* 1. η ποικιλία εμπορευμάτων 2. η ονομασία εμπορευμάτων // **~ minimal** η ελάχιστη ποικιλία εμπορευμάτων
sortire, sortiri *ουσ. θηλ.* ο προορισμός, η ειμαρμένη
sortit-ă, sortiți-te *επίθ.* 1. προοριζόμενος-η-ο 2. ειμαρμένος-η-ο 3. *μτφ.* καταδικασμένος-η-ο // **încercarea este -ă eşecului** η απόπειρα είναι καταδικασμένη σε αποτυχία
sorț, sorți *ουσ. αρσ.* 1. ο κλήρος, ο λαχνός 2. η κλήρωση 3. *μτφ.* η δυνατότητα // **a avea -i de izbândă** έχω δυνατότητες επιτυχίας// **a cădea la -i** πέφτω με κλήρο, εκλέγομαι με κλήρο // **a se alege -ii** βγαίνει ο λαχνός (φτάνει σ' ένα αποτέλεσμα) // **a trage la -i** κληρώνω // **se face tragerea la -i** γίνεται η κλήρωση // **tragere la -i** η κλήρωση
sos, sosuri *ουσ. ουδ. (μαγ.)* η σάλτσα, το ζουμί
S.O.S. *ουσ. ουδ.* Σ.Ο.Σ., διεθνές σήμα κινδύνου
sosi, sosesc I. *ρ. αμ.* φτάνω, προσέρχομαι, έρχομαι, αφικνούμαι // **când a -t în Bucureşti?** πότε έφτασε στο Βουκουρέστι; // **la ce oră soseşte trenul?** τι ώρα φθάνει το τραίνο; II. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** κατά την άφιξη, στο σημείο ελεύσεως, στο φτάσιμο
sosieră, sosiere *ουσ. θηλ.* η σαλτσιέρα
sosire, sosiri *ουσ. θηλ.* 1. η άφιξη, το φτάσιμο, η έλευση, ο ερχομός 2. το τέρμα // *(ναυτ.)* **~ a unui vas în port** ο κατάπλους, η άφιξη του πλοίου στο λιμάνι // **~ neaşteptată** η αιφνιδιαστική άφιξη // **- a delegației** η άφιξη της αντιπροσωπείας
sosit *ουσ. ουδ.* 1. ο ερχομός 2. το «καλώς όρισες» // **bun ~ vă urez** σας καλωσορίζω, σας εύχομαι το «καλώς όρισες»
sostenuto *επίρ. (μουσ.)* «σοστενούτο» (με αυστηρότητα στις κινήσεις και ρυθμό)
sote, soteuri *ουσ. ουδ. (μαγ.)* το σωτέ
sotnie, sotnii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η σοτνιά (μονάδα ιππικού Τατάρων από εκατό άντρες)
soț, soți I. *ουσ. αρσ.* ο σύζυγος, ο άντρας // **~ şi soție** το αντρόγυνο, οι σύζυγοι // *(μαθ.)* **număr cu ~** ο ζυγός αριθμός // *(μαθ.)* **număr fără ~** ο περιττός αριθμός, ο μονός αριθμός II. *επιθ.* και *επιρ. έκφρ.* **cu ~ (sau) fără ~** μονά ή ζυγά, μονός ή ζυγός
soție, soții *ουσ. θηλ.* η σύζυγος, η γυναίκα // **soții** οι σύζυγοι
soțioară, soțioare *ουσ. θηλ.* η γυναικούλα μου
soțior, soțiori *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο αντροπούλη μου
sovârf, sovârfi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ρίγανη
soviet, soviete *ουσ. ουδ.* το σοβιέτ
sovietic-ă, sovietici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σοβιετικός-ή (ο, η) II. *επίθ.* σοβιετικός-ή-ό // **Uniunea -ă** η Σοβιετική Ένωση
spadasin, spadasini *ουσ. αρσ.* ο σπαθιστής, ο ξιφομάχος
spadă, spade I. *ουσ. θηλ.* η σπάθα, το μεγάλο σπαθί, η σπάθη, το ξίφος // **au încrucişat spadele** διασταύρωσαν τα ξίφη II. *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* **peştele ~** ο ξιφίας
spaghete *ουσ. θηλ. πληθ.* τα σπαγέτια
spahiu, spahii *ουσ. αρσ.* ο σπαχής, ο καβαλάρης
spaimă, spaime I. *ουσ. θηλ.* ο τρόμος, ο φόβος, η τρομάρα, το τρόμαγμα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de ~** τρομερός-ή-ό III. *ρημ. έκφρ.* **a băga spaima în cineva** τρομοκρατώ κάποιον, φοβίζω, φοβερίζω κάποιον // **a trage o ~** με πιάνει φόβος, τραβώ μια μεγάλη τρομάρα, περνώ μεγάλο τρόμο
spalier, spaliere *ουσ. ουδ.* 1. ο στύλος *(για το στήριγμα των αναρριχητικών φυτών)* 2. η δεντροστοιχία κατά μήκος δρόμου
spanac, spanace *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το σπανάκι // **mâncare de ~ cu orez** το σπανακόρυζο // **plăcintă de ~** η σπανακόπιτα
spancă, spance *επίθ.* ένα είδος πρόβατο με άσπρο μαλλί // **lână ~** το μαλλί σπάνκα
spaniol-ă, spanioli-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ισπανός-ίδα (ο, η) II. *επίθ.* ισπανικός-ή-ό // **spaniola / limba -ă** η ισπανική γλώσσα, τα ισπανικά
spanioleşte *επίρ. (οικ.)* ισπανικά
sparanghel, sparangheli *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το σπαράγγι, η σπαραγγιά
sparge, sparg I. *ρ. μετ.* 1. σπάζω, σπάω, θραύω, αποθραύω, θρυμματίζω 2. συντρίβω, τσακίζω 3. κομματιάζω 4. διαρρηγνύω // **a ~ frontul** σπάζω το μέτωπο // **a ~ gheața** θραύω τον πάγο // **a ~ lemne** σπάζω ξύλα // **a ~ norma** σπάζω τη νόρμα (ξεπερνώ το ρυθμό εργασίας) // **a ~ o farfurie** σπάζω ένα πιάτο // **a ~ o uşă** σπάζω μια πόρτα // **a ~ recordul cuiva** σπάζω το ρεκόρ κάποιου // **a ~ un geam** σπάζω ένα τζάμι // **a ~ urechile** σπάζω τ' αυτιά // **a-şi ~ capul** βασανίζω τη σκέψη μου II. *ρ. αμ.* σπάζω // **abcesul s-a spart** το απόστημα έσπασε III. *ρ. μέσο* σπάζω, τσακίζομαι, θραύομαι, θρυμματίζομαι, αποθραύομαι, κομματιάζομαι, συντρίβομαι // **a se ~ în capul cuiva** σπάζει πάνω στο κεφάλι κάποιου // **farfuria s-a spart** το πιάτο έσπασε // **ouăle s-au spart** τα αυγά έσπασαν // **s-a spart gheața** έσπασε ο πάγος
spargere, spargeri *ουσ. θηλ.* 1. το σπάσιμο, το σκάσιμο, η θραύση 2. η θλάση, το κάταγμα 3. η διάρρηξη, η παραβίαση, το ρήγμα, η σχισμή // **-a**

gheții το σπάσιμο του πάγου // **-a lemnelor** το σπάσιμο ξύλων // **-a unui cauciuc** το σκάσιμο ενός καουτσούκ // **-a unui magazin** η διάρρηξη ενός καταστήματος

spargheț, sparghețuri *ουσ. ουδ. (οικοδ.)* ο παγοθραύστης (στις βάσεις των ποδιών γέφυρας)

spart *ουσ. ουδ.* 1. το σπάσιμο, η θραύση 2. το τέλος // **a ajunge la -ul târgului** φτάνω στο τέλος του παζαριού / αργά / παράκαιρα / κατόπιν εορτής

spart-ă, sparți-te *επίθ.* 1. σπασμένος-η-ο, σκισμένος-η-ο, θρυμμένος-η-ο 2. διαρρηγμένος-η-ο 3. *μτφ.* σπάταλος-η-ο // **a fi mână -ă** το να είναι σπάταλος // **a mânca parc-ar fi ~** τρώγει σαν νάναι σκισμένος // **gură -ă** ο πολυλογάς, ο φλύαρος // **voce ~ă** η βραχνή φωνή

spartachiadă, spartachiade *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η σπαρτακιάδα (η διεξαγωγή αθλητικών αγώνων)

spartan-ă, spartani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σπαρτιάτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* σπαρτιάτικος-η-ο, σπαρτιατικός-ή-ό // **educație -ă** η σπαρτιατική ανατροφή (εκπαίδευση) III. *επίρ.* σπαρτιάτικα

spasm, spasme *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο σπασμός

spasmodic-ă, spasmodici-ce I. *επίθ.* σπασμώδης-ης-ες, σπασμωδικός-ή-ό II. *επίρ.* σπασμωδικώς, σπασμωδικά

spasmofilie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σπασμοφιλία

spasmogen-ă, spasmogeni-e *επίθ.* σπαστικός-ή-ό

spasmolitic-ă, spasmolitici-ce I. *επίθ.* σπασμολυτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το σπασμολυτικό

spat *ουσ. ουδ. (ορυκτ.)* το σπάθιον // **~ de Islanda** το σπάθιον της Ισλανδίας

spată, spate, spete I. *ουσ. θηλ.* 1. το χτένι του αργαλειού (για τις κλωστές του στήμονα) 2. η ωμοπλάτη, η σπάλα, το κόκκαλο της ωμοπλάτης II. *επιρ. έκφρ.* **lat în ~** με φαρδιές πλάτες

spate, spate I. *ουσ. ουδ.* η ράχη, η πλάτη, τα νώτα, τα οπίσθια, τα μετόπισθεν, το όπισθεν, το οπίσθιο μέρος ενός πράγματος // **-le casei** το πίσω μέρος του σπιτιού // **a avea ~ tare** έχω προστασία // **a arunca ceva pe -le cuiva** ρίχνω κάτι στην πλάτη κάποιου (του φορτώνω κάποια κατηγορία χωρίς να είναι ένοχος) // **a duce pe cineva în ~** τον έχω στη ράχη μου (τον συντηρώ, μου είναι βάρος) // **a-i întoarce -le** του γύρισε τις πλάτες // **dat pe ~** ανεστραμμένος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* // **a dormi pe ~** κοιμάμαι ανάσκελα / **a lovi pe la ~** χτυπώ πισώπλατα // **din ~** από πίσω // **e în -le lui** είναι πίσω του // **în ~** πίσω, όπισθεν // **pe ~** ανάσκελα // **pe la ~** πισώπλατα

spatie, spatii *ουσ. θηλ.* το τριφύλλι στα χαρτιά της τράπουλας

spatulat-ă, spatulați-te *επίθ.* σπατουλαριστός-ή-ό

spatulă, spatule *ουσ. θηλ.* η σπάτουλα

spaț, spațuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο χώρος μεταξύ του μπροστινού κυλίνδρου του αργαλειού και του χτενιού του αργαλειού

spația, spațiez *ρ. μετ.* διαχωρίζω, αραιώνω, μεγαλώνω τις αποστάσεις μεταξύ αντικειμένων ή προσώπων

spațial-ă, spațiali-e *επίθ.* διαστημικός-ή-ό // **cabină -ă** η διαστημικός θαλαμίσκος // **lansare de nave -e** η εκτόξευση διαστημοπλοίων // **navă -ă** το διαστημόπλοιο, το κοσμικό σκάφος

spațiat-ă, spațiați-te *επίθ.* διαχωρισμένος-η-ο, αραιός-ή-ό, ανάριος-α-ο, αριεμένος-η-ο, με μεγάλα διαστήματα μεταξύ προσώπων ή πραγμάτων

spațiere, spațieri *ουσ. θηλ.* το διαχώρισμα, το αραίωμα, το ανάριωμα, το άριεμα

spațios-oasă, spațioși-oase *επίθ.* ευρύχωρος-η-ο, απλόχωρος-η-ο, πλατύχωρος, ευρύς-εία-ύ, χωρητικός-ή-ό

spațiu, spații *ουσ. ουδ.* 1. *(αστρ.)* ο χώρος, το διάστημα 2. το κενό // **~ aerian** ο εναέριος χώρος // **~ larg** η ευρυχωρία, ο χώρος // **~ verde** ο πράσινος χώρος // **a lansa o rachetă în ~** εκτοξεύω πύραυλο στο διάστημα // **geometrie în ~** η στερεομετρία // **lipsă de ~** η έλλειψη χώρου

spăimos-oasă, spăimoși-oase *επίθ. (λαϊκ.)* φοβητσιάρης-α-ικο, φοβητσιάρικος-η-ο, δειλός-ή-ό

spăla, spăl I. *ρ. μετ.* 1. πλύνω, πλένω, νίβω, νίπτω, ξεπλένω 2. λούω, λούζω // **a ~ pe cineva pe cap** πλένω κάποιον στο κεφάλι // **a ~ rufele** πλένω τα ρούχα // **a-și ~ mâinile** νίπτω τα χέρια μου II. *ρ. μέσο* 1. πλύνομαι, πλένομαι, νίβομαι, νίπτομαι 2. λούομαι, λούζομαι // **rufele se spală în familie** τα ρούχα πλένονται στο σπίτι // **să se spele pe cap** να ξεμπερδευτεί όπως ξέρει // **spală-te!** πλύσου!

spălare, spălări *ουσ. θηλ.* 1. το πλύσιμο, η πλύση, το νίψιμο 2. το λούσιμο

spălat *ουσ. ουδ.* η πλύση, το πλύσιμο // **-ul rufelor** το πλύσιμο των ρούχων, η μπουγάδα // **a ieși la ~** βγαίνει στο πλύσιμο

spălat-ă, spălați-te *επίθ.* 1. πλυμένος-η-ο 2. καθαρισμένος-η-ο 3. *μτφ.* περιποιημένος-η-ο

spălăci, spălăcesc *ρ. μέσο* ξεθωριάζω, ξεβάφω, χάνω το χρώμα μου, ξεπλύνομαι

spălăcire, spălăciri *ουσ. θηλ.* 1. το ξεθώριασμα, το ξέβαμμα 2. το ξάσπρισμα

spălăcit-ă, spălăciți-te *επίθ.* 1. ξεθωριασμένος-η-ο, ξέθωρος-η-ο, ξεβαμμένος-η-ο 2. ξασπρουλιάρης-α-ικο

spălător, spălătoare, spălători I. *ουσ. ουδ.* 1. ο νεροχύτης, ο νιπτήρας, ο πλυντήρας, το πλυντήριο 2. η πατσαβούρα, το πανί για καθάρισμα των πιατικών // **~ electric** το ηλεκτρικό πλυντήριο II. *ουσ. αρσ.* ο πλύντης

spălătoreasă, spălătorese *ουσ. θηλ.* η πλύντρια, η πλύστρα

spălătorie, spălătorii *ουσ. θηλ.* το πλυσταριό, το πλυντήριο

spălătură, spălături 1. η πλύση, το πλύσιμο, το πλύμα, το απόπλυμα 2. η διάβρωση (σε έδαφος, πέτρα)

spălățel-ică, spălăței-ele *επίθ. (οικ.)* καθαρούτσικος-η-ο

spărgător-oare, spărgători-oare I. *επίθ.* θλαστικός-ή-ό, θραυστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. θραύστης-αύστρια (ο, η) 2. διαρρήκτης-ήκτρια (ο, η) // **~ de grevă** απεργοσπάστης-άστρια (ο, η) // **~ de migdale** ο αμυγδαλοθραύστης // **~ de nuci** ο καρυοθραύστης III. *ουσ. ουδ.* **~ de gheață** το παγοθραυστικό

spărtură, spărturi *ουσ. θηλ.* 1. το σπάσιμο, το θραύσμα, το σύντριμμα 2. η σχισμή, η σχισμάδα, η ρωγμή, το ρήγμα, η χαραμάδα 3, η οπή, η τρύπα 4. το σκάσιμο 5. *μτφ.* η διχόνοια, διάσταση, η ρήξη

spăsenie *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μεταμέλεια, η ταπεινοφροσύνη

spăsit-ă, spăsiți-te *επίθ. (οικ.)* μετανιωμένος-η-ο, ταπεινόφρονας-η-ο

spătar, spătare *ουσ. ουδ.* το ερεισίνωτο // **scaun cu** ~ το κάθισμα με ερεισίνωτο
spătar, spătari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο σπαθάριος, ο σωματοφύλακας του ηγεμόνα // **marele** ~ ο πρώτος σπαθάριος
spătăreasă, spătărese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η γυναίκα του σπαθάριου
spătărel, spătărei *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο μικρός σπαθάριος
spătos-oasă, spătoşi-oase *επίθ.* με φαρδιές πλάτες, ευρύνωτος-η-ο, πλατύς-ιά-ύ στη ράχη
spâni-ă, spâni-e *επίθ.* σπανός-ή-ό, αγένειος-ος-ο
spânatic-ă, spânatici-ce *επίθ.* σπανός-ή-ό
spânzura, spânzur I. *ρ. μετ.* 1. κρεμώ, φουρκίζω, αναρτώ 2. απαγχονίζω // **a** ~ **în cui** κρεμώ στο καρφί // **a** ~ **lingurile de gât** το να έρχεται κανείς αργά στο φαΐ // *(οικ.)* **a tăia şi a** ~ έκαμε τα τέρατα, έκαμε τα θάματα II. *ρ. μέσο* 1. κρέμομαι, κρεμούμαι 2. αυτοκτονώ με απαγχονισμό // **de tine m-am -t** από *σένα* κρεμάστηκα III. *ρ. αμ.* κρεμιέμαι, αιωρούμαι, κρέμαμαι
spânzurare, spânzurări *ουσ. θηλ.* το κρέμασμα, ο απαγχονισμός, η απαγχόνιση, το φούρκισμα
spânzurat-ă, spânzuraţi-te *επίθ.* 1. κρεμασμένος -η-ο, κρεμαστός-ή-ό 2. απαγχονισμένος-η-ο // **să nu vorbeşti de funie în casa -ului** να μη μιλάς για το *σκοινί* στο σπίτι του κρεμασμένου (μην πεις αταίριαστα πράγματα)
spânzurătoare, spânzurători *ουσ. θηλ.* η κρεμάλα, η αγχόνη // **om de dus la** ~ άνθρωπος άξιος για κρεμάλα // **să recurgem la** ~ να προσφύγουμε στην αγχόνη
special-ă, speciali-e I. *επίθ.* 1. ειδικός-ή-ό, ιδιαίτερος -η-ο, ίδιος-ια-ιο 2. έκτακτος-η-ο 3. μερικός-ή-ό // **aveţi vreo dorinţă -ă?** έχετε κάποια ιδιαίτερη επιθυμία; // **consilier** ~ ο ειδικός σύμβουλος // **ediţie** ~**ă** η έκτακτη έκδοση II. *επίρ.* 1. ειδικά, ιδιαίτερα 2. ιδίως, έκτακτα III. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ ιδίως, μάλιστα // **în** ~ **în ceea ce priveşte** ιδίως όσον αφορά
specialist-ă, specialişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδικός-ή (ο, η) / **medic** ~ ο ειδικός γιατρός
specialitate, specialităţi I. *ουσ. θηλ.* 1. η ειδικότητα 2. το σπεσιαλιτέ, το προϊόν με ιδιαίτερο γνώρισμα // **-a casei** το σπεσιαλιτέ του σπιτιού // **-a principală** η κύρια ειδικότητα II. *επιρ. έκφρ.* **de** ~ της ειδικότητας, ειδικός-ή-ό // **referent de** ~ ο ειδικός εισηγητής
specializa, specializez I. *ρ. μετ.* 1. ειδικεύω, εξειδικεύω 2. μετεκπαιδεύω II. *ρ. μέσο* 1. ειδικεύομαι, εξειδικεύομαι 2. καταγίνομαι αποκλειστικά με έναν κλάδο επιστήμης ή τέχνης // **s-a -t în chimie** εξειδικεύτηκε στη χημεία
specializare, specializări *ουσ. θηλ.* 1. η ειδίκευση, η εξειδίκευση 2. η μετεκπαίδευση
specializat-ă, specializaţi-te *επίθ.* ειδικευμένος-η-ο, εξειδικευμένος-η-ο // **muncitor** ~ ο ειδικευμένος εργάτης
speciaţie *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η εξέλιξη σε είδος
specie, specii *ουσ. θηλ. (βιολ.)* 1. το είδος, το σόι, η ποικιλία 2. η κατηγορία, η τάξη 3. η ιδιομορφία, η ιδιοτυπία // **a deosebi specia de gen** διακρίνω το είδος από το γένος
specific-ă, specifici-ce I. *επίθ.* ειδικός-ή-ό, ιδιόμορφος-η-ο, ιδιότυπος-η-ο, ειδοποιός-ός-ό // **căldură -ă** η ειδική ζέστη // **diferenţa -ă** η ειδοποιός διαφορά // **greutate -ă** το ειδικό βάρος // **un spectacol** ~ ένα ιδιόμορφο θέαμα II. *επίρ.* ειδικώς, ιδιόμορφα, ιδιότυπα III. *ουσ. ουδ.* 1. η ιδιοτυπία, η ιδιομορφία 2. το χαρακτηριστικό γνώρισμα, ο χαρακτηριστικός προσδιορισμός // **-ul naţional** η εθνική ιδιοτυπία
specifica, specific *ρ. μετ.* 1. προσδιορίζω, καθορίζω 2. διευκρινίζω
specificare, specificări *ουσ. θηλ.* 1. ο προσδιορισμός, ο καθορισμός 2. η διευκρίνιση
specificativ-ă, specificativi-e *επίθ.* προσδιοριστικός -ή-ό
specificaţie, specificaţii *ουσ. θηλ.* ο προσδιορισμός, ο καθορισμός
specificitate *ουσ. θηλ.* 1. η ιδιοτυπία, η ιδιομορφία 2. ο χαρακτηρισμός
specimen, specimene *ουσ. ουδ.* 1. το δείγμα 2. το αντίτυπο // ~ **de semnătură** το δείγμα υπογραφής
spectacol, spectacole *ουσ. ουδ.* το θέαμα, η παράσταση // ~ **de revistă** η επιθεωρησιακή παράσταση // ~ **de teatru** η θεατρική παράσταση // ~ **impresionant** το εντυπωσιακό θέαμα // ~ **îngrozitor** το φριχτό θέαμα // **a se da în** ~ γίνομαι θέατρο, γίνομαι ρεζίλι, γελοιοποιούμαι // **sală de** ~ η αίθουσα θεαμάτων
spectacular-ă, spectaculari-e *επίθ.* θεαματικός-ή-ό
spectaculos-oasă, spectaculoşi-oase *επίθ.* θεαματικός -ή-ό // *(αθλ.)* **un gol** ~ ένα θεαματικό γκολ
spectaculozitate *ουσ. θηλ.* η θεαματικότητα
spectator-oare, spectatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεατής (ο, η) // **publicul** ~ το κοινό σε θέαμα (φίλαθλο ή θεατρόφιλο κ.λ.π. κατά περίπτωση)
spectral-ă, spectrali-e *επίθ.* φασματικός-ή-ό // **analiză -ă** η φασματική ανάλυση // **instrument** ~ το φασματικό εργαλείο
spectrometrie *ουσ. θηλ.* η φασματομετρία
spectrograf, spectrografe *ουσ. ουδ.* ο φασματογράφος
spectrogramă, spectrograme *ουσ. θηλ.* το φασματογράφημα
spectrometric-ă, spectrometrici-ce *επίθ.* φασματομετρικός-ή-ό
spectrometru, spectrometre *ουσ. ουδ.* το φασματόμετρο
spectroscop, spectroscoape *ουσ. ουδ.* το φασματοσκόπιο
spectroscopie *ουσ. θηλ.* η φασματοσκοπία, η μελέτη των φωτεινών φασμάτων
spectru, spectre *ουσ. ουδ.* 1. το φάσμα 2. το όραμα, η οπτασία 3. το φάντασμα 4. *μτφ.* η προσωποποίηση κάποιου κακού // ~ **solar** το ηλιακό φάσμα // **-l războiului** το φάσμα του πολέμου
specul, specule *ουσ. ουδ. (χειρ.)* ο διαστολέας
specula, speculez I. *ρ. μετ.* σπεκουλάρω, κάνω κερδοσκοπία // **a** ~ **naivitatea cuiva** σπεκουλάρω την αφέλεια κάποιου II. *ρ. αμ.* κερδοσκοπώ, εκμεταλλεύομαι τις περιστάσεις για ν' αποκτήσω ωφέλεια υλική ή ηθική
speculant-ă, speculanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* κερδοσκόπος (ο, η), σπεκουλαδόρος (ο, η) // **negustor** ~ ο κερδοσκόπος έμπορας
speculativ-ă, speculativi-e I. *επίθ.* κερδοσκοπικός-ή-ό II. *επίρ.* κερδοσκοπικά, με επιδίωξη υπερβολικού κέρδους

speculaţie, speculaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κερδοσκοπία 2. η θεωρητική μελέτη, η πνευματική έρευνα
speculă, specule *ουσ. θηλ.* η κερδοσκοπία, η σπέκουλα // **a face ~** κάνω κερδοσκοπία, κερδίζω με αισχροκέρδεια, με παράνομα μέσα
speluncă, spelunci *ουσ. θηλ.* 1. το κακόφημο κέντρο 2. το άντρο, η τρύπα, η τρώγλη, η στενόχωρη κατοικία
spenţer, spenţere *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το αντρικό σακάκι, το σουρτούκο
speolog-ă, speologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* σπηλαιολόγος (ο, η)
speologic-ă, speologici-ce *επίθ.* σπηλαιολογικός-ή-ό
speologie *ουσ. θηλ.* η σπηλαιολογία
spera, sper I. *ρ. μετ.* 1. ελπίζω, προσδοκώ, περιμένω με ελπίδα 2. αναμένω, προσμένω // **~ într-o schimbare** ελπίζω σε μια αλλαγή // **~ să-l văd** ελπίζω να τον δω II. *ρ. αμ.* ελπίζω // **taci şi speră!** σώπαινε κ'έλπιζε!
speranţă, speranţe *ουσ. θηλ.* 1. η ελπίδα 2. η προσδοκία, η αναμονή, η απαντοχή, η προσμονή // **era ultima sa rază de ~** ήταν η τελευταία του ελπίδα // **fără ~** χωρίς ελπίδα, ανέλπιστος-η-ο, απροσδόκητος-η-ο // **în ~ că...** με την ελπίδα ότι... // **o tânără ~** μια νέα ελπίδα (για νεαρό με εξαιρετικά προσόντα)
speria, sperii I. *ρ. μετ.* 1. φοβίζω, φοβερίζω, εκφοβίζω, προξενώ φόβο 2. τρομάζω, σκιάζω, πτοώ, ξαφνιάζω, κατατρομάζω // **a-i ~ cuiva somnul** φοβερίζω τον ύπνο σε κάποιον II. *ρ. μέσο* φοβάμαι, φοβούμαι, κατέχομαι από φόβο, σκιάζομαι, εκφοβούμαι, τρομάζω, ξαφνιάζομαι, πτοούμαι // **se sperie şi de umbra lui** είναι υπερβολικά δειλός
speriat *ουσ. ουδ.* 1. το φοβέρισμα, ο εκφοβισμός, η φοβέρα 2. η απειλή II. *επιρ. έκφρ.* **a băga pe cineva în toţi sperieţii** τρομάζω κάποιον με όλες τις απειλές III. *επιθ. έκφρ.* 1. **de ~** τρομερός-ή-ό, φρικτός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. *μτφ.* καταπληκτικός -ή-ό, έκτακτος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο
speriat-ă, speriaţi-te I. *επίθ.* 1. φοβισμένος-η-ο, εκφοβισμένος-η-ο, έντρομος-η-ο, τρομαγμένος -η-ο II. *επίρ.* έντρομα, τρομαγμένα
speriere, sperieri *ουσ. θηλ.* η φοβέρα, το φοβέρισμα, ο εκφοβισμός, η πτόηση
sperietoare, sperietori *ουσ. θηλ.* το σκιάχτρο, το φόβητρο, ο μπαμπούλας
sperietură, sperieturi *ουσ. θηλ.* ο τρόμος, το τρόμαγμα, το σκιάξιμο, ο εκφοβισμός, το φοβέρισμα, ο φόβος, το ξάφνιασμα, η τρομάρα // **am tras o ~** τράβηξα μια τρομάρα
sperios-oasă, sperioşi-oase *επίθ.* φοβητσιάρης-α-ικο, φοβητσιάρικος-η-ο, δειλός-ή-ό
sperjur-ă, 1. **sperjuri-e,** *ουσ. αρσ. και θηλ.* επίορκος-η (ο, η), ψεύδορκος (ο, η) // **a fi ~** ψευδορκώ 2. **sperjururi** *ουσ. ουδ.* η ψευδορκία, η επιορκία
spermanţet *ουσ. ουδ.* το σπερματσέτο
spermatic-ă, spermatici-ce *επίθ.* σπερματικός-ή-ό
spermatozoid, spermatozoizi *ουσ. αρσ.* το σπερματοζωάριο
spermă, sperme *ουσ. θηλ.* το σπέρμα, η γονή
speteală, speteli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η υπερκόπωση
spetează, speteze *ουσ. θηλ.* το ερεισίνωτο, η ράχη καθίσματος
speti, spetesc I. *ρ. μετ. (οικ.)* 1. κοψομεσιάζω, οσφυαλγώ, προξενώ πόνο στη μέση κάποιου, στην οσφυϊκή χώρα II. *ρ. μέσο* κοψομεσιάζομαι, κατακουράζομαι, αποσταίνω, καταπονούμαι
spetit-ă, spetiţi-te *επίθ. (οικ.)* αποσταμένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο, κουρασμένος-η-ο
speţă, speţe I. *ουσ. θηλ.* 1. το είδος 2. *(νομ.)* η δικαστική υπόθεση II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** στην δεδομένη περίπτωση
speze *ουσ. θηλ. πληθ. (αρχ.)* τα έξοδα // **~ de deplasare** τα οδοιπορικά έξοδα // **a trăi pe -le cuiva** ζω εις βάρος κάποιου, πάνω στα έξοδα κάποιου // **pe -le mele** πάνω στα έξοδά μου
spic, spice *ουσ. ουδ. (βοτ.)* το στάχυ // **a da în ~** βγάζω στάχυ (σιτηρά)
spiccato *επίρ. (μουσ.)* σπικάτο
spicher, spicheri *ουσ. αρσ.* ο σπήκερ, ο εκφωνητής
spicheriţă, spicheriţe *ουσ. θηλ.* η εκφωνήτρια
spicui, spicuiesc *ρ. μετ.* 1. σταχυολογώ 2. *μτφ.* διαλέγω, απανθίζω
spicuire, spicuiri *ουσ. θηλ.* 1. το σταχυολόγημα 2. *μτφ.* το απάνθισμα
spicuitor-oare, spicuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σταχυλόγος (ο, η)
spiculeţ, spiculeţe *ουσ. ουδ.* το μικρό στάχυ
spilcui, spilcuiesc *ρ. μέσο (οικ.)* καλλωπίζομαι, στολίζομαι, συγυρίζομαι
spilcuit-ă, spilcuiţi-te *επίθ. (οικ.)* καλλωπισμένος-η-ο, στολισμένος-η-ο, συγυρισμένος-η-ο
spin, spini *ουσ. αρσ.* το αγκάθι, η άκανθα // **a fi ca un ~ în ochii cuiva** είμαι σαν αγκάθι στα μάτια κάποιου // **a sta ca pe -i** κάθομαι σαν πάνω στ' αγκάθια // **coroană de -i** το ακάνθινο στεφάνι // **din -i** αγκαθένιος-ια-ιο, αγκαθωτός-ή-ό, ακάνθινος-η-ο // **îmi stă ca un ~ în ochi** μου στέκεται σαν αγκάθι στα μάτια
spinal-ă, spinali-e *επίθ.* νωτιαίος-α-ο στην σπονδυλική στήλη
spinare, spinări *ουσ. θηλ.* η ράχη, η πλάτη, η ραχοκοκαλιά, τα νώτα // **a arunca în -a cuiva** ρίχνω στην πλάτη κάποιου, αποδίδω αβάσιμα κάποιο κακό // **a trăi pe -a cuiva** ζω εις βάρος κάποιου // **şira spinării** η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκαλιά
spinărie, spinării *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο αγκαθότοπος
spinel, spineli *ουσ. αρσ.* είδος ρουμπινιού (πολύτιμος λίθος)
spinetă, spinete *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το μικρό πιάνο
spinişor, spinişori *ουσ. αρσ.* το αγκαθάκι
spinos-oasă, spinoşi-oase *επίθ.* 1. αγκαθερός-ή-ό, αγκαθωτός-ή-ό, ακανθωτός-ή-ό 2. *μτφ.* δύσκολος -η-ο // **drum ~** δρόμος ακανθώδης-ης-ες
spinteca, spintec I. *ρ. μετ.* 1. ξεκοιλιάζω, σκίζω κατά μήκος κάτι, ξεσκίζω 2. *μτφ.* διασχίζω, διατρέχω, διέρχομαι II. *ρ. μέσο* 1. ξεκοιλιάζομαι 2. ξεσκίζομαι, καταξεσκίζομαι 3. σπαράζομαι
spintecare, spintecări *ουσ. θηλ.* 1. το ξεκοίλιασμα, το ξέσκισμα 2. το σφάξιμο, η σφαγή, ο σφαγιασμός
spintecat-ă, spintecaţi-te *επίθ.* 1. ξεκοιλιασμένος-η -ο, σπαραγμένος-η-ο, καταξεσκισμένος-η-ο 2. σφαγμένος-η-ο
spintecător-oare, spintecători-oare *επίθ.* ξεκοιλιαστικός-ή-ό, σπαρακτικός-ή-ό
spintecătură, spintecături *ουσ. θηλ.* το ξεκοίλιασμα, το ξέσκισμα, ο σπαραγμός
spinterometru, spinterometre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το σπινθηρόμετρο

spion-oană, spioni-oane *ουσ. αρσ. και θηλ.* κατάσκοπος (ο, η), σπιούνος-α (ο, η)
spiona, spionez I. *ρ. μετ.* κατασκοπεύω, κάνω κατασκοπεία II. *ρ. αμ.* κάνω κρυφή συλλογή πληροφοριών, κάνω κατασκοπεία III. *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο)* αλληλοπαραμονεύονται
spionaj *ουσ. ουδ.* 1. η κατασκοπεία, η σπιουνιά // **a face** ~ κάνω κατασκοπεία // **de** ~ κατασκοπευτικός -ή-ό // **reţea de** ~ το κατασκοπευτικό δίκτυο
spionare, spionări *ουσ. θηλ.* η κατασκόπευση, η σπιουνιά, η κρυφή εξέταση
spiral-ă, spirali-e I. *επίθ.* 1. σπειροειδής-ής-ές, ελικοειδής-ής-ές 2. κουλουριαστός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* 1. η σπείρα, το σπείραμα, η σπειροειδής γραμμή 2. ο έλικας, η συστροφή // **a se mişca în -ă** ελίσσομαι, κινούμαι ελικοειδώς // **conductor electric în -ă** ο ηλεκτρικός αγωγός με σπειροειδή περιέλιξη, το πηνίο
spiralat-ă, spiralaţi-te *επίθ.* σπειροειδής-ής-ές
spirant-ă, spiranţi-te *επίθ.* φυσητικός-ή-ό // **consoană -ă** το φυσητικό σύμφωνο
spiră, spire *ουσ. θηλ.* 1. η σπείρα, η συστροφή, η ελικοειδής γραμμή 2. η σπείρα ελατηρίου
spiriduş, spiriduşi *ουσ. αρσ.* 1. το δαιμόνιο, το στοιχειό 2. *μτφ.* το ζωηρό παιδί, ο άτακτος, ο ζωηρός, η ζωηράδα
spirit, spirite I. *ουσ. ουδ.* 1. το πνεύμα, η ψυχή 2. η πνοή 3. η εξυπνάδα, το νόημα, η εσωτερική έννοια 4. ο νους, η ευφυΐα 5. η χαριτολογία // ~ **şiret** το πονηρό πνεύμα // ~ **universal** το γενικό πνεύμα // **-ul epocii** το πνεύμα της εποχής // **a face -e** χαριτολογώ // **aprinderea -lor** η έξαψη πνευμάτων // **marile -e** τα μεγάλα πνεύματα // **om de** ~ ο άνθρωπος του πνεύματος II. *προθ. έκφρ.* **în -ul...** στο πνεύμα..., σύμφωνα με...
spiritism *ουσ. ουδ.* ο πνευματισμός
spiritist-ă, spiritişti-ste I. *επίθ.* πνευματιστικός-ή-ό // **fenomene -e** τα πνευματιστικά φαινόμενα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πνευματιστής-ίστρια (ο, η)
spiritual-ă, spirituali-e I. *επίθ.* 1. πνευματικός-ή-ό, πνευματώδης-ης-ες, ευφυής-ής-ές 2. άϋλος-η-ο 3. σπιρτόζος-α-ο // **bunuri -e** τα πνευματικά αγαθά // **om** ~ ο πνευματώδης άνθρωπος // **viaţa -ă** η πνευματική ζωή
spiritualiceşte *επίρ.* πνευματικώς, νοερώς
spiritualism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η πνευματοκρατία
spiritualist-ă, spiritualişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* πνευματοκράτης-ισσα (ο, η)
spiritualitate *ουσ. θηλ.* η πνευματικότητα
spiritualiza, spiritualizez I. *ρ. μετ.* εξαϋλώνω, κάνω κάτι πνευματικό II. *ρ. μέσο* εξαϋλώνομαι, γίνομαι άϋλος
spiritualizare, spiritualizări *ουσ. θηλ.* η εξαΰλωση
spiritualizat-ă, spiritualizaţi-te *επίθ.* εξαϋλωμένος -η-ο
spirochet, spirocheţi *ουσ. αρσ.* η σπειροχαίτη
spirochetoză, spirochetoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ωχρά σπειροχαίτη (η σύφιλη)
spiroidal-ă, spiroidali-e *επίθ.* σπειροειδής-ής-ές
spirt *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το οινόπνευμα, το αλκοόλ, η αλκοόλη // ~ **de lemn (metilic)** η μεθυλική αλκοόλη // ~ **medicinal** το φαρμακευτικό οινόπνευμα // **e** ~ είναι σπίρτο αναμμένο // *μτφ.* **numai** ~ άνθρωπος δραστήριος
spirtieră, spirtiere *ουσ. θηλ.* η μαγειρική συσκευή που λειτουργεί με οινόπνευμα
spirtos-oasă, spirtoşi-oase *επίθ.* οινοπνευματούχος -ος-ο, οινοπνευματώδης-ης-ες // **băuturile spirtoase** τα οινοπνευματούχα ποτά
spital, spitale *ουσ. ουδ.* 1. το νοσοκομείο 2. το θεραπευτήριο
spitalicesc-ească, spitaliceşti *επίθ.* νοσοκομειακός -ή-ό
spitaliza, spitalizez *ρ. μετ.* 1. νοσηλεύω σε νοσοκομείο 2. εισάγω ασθενή σε νοσοκομείο
spitalizare, spitalizări *ουσ. θηλ.* η νοσηλεία σε νοσοκομείο ενός ασθενή
spitalizat-ă, spitalizaţi-te *επίθ.* νοσηλευόμενος-η-ο σε νοσοκομείο
spiţă, spiţe *ουσ. θηλ.* 1. η ακτίνα τροχού 2. το στενό μαδέρι 3. *μτφ.* η γενεά, η συγγένεια // **spiţa neamului** η γενεαλογία, το γενεαλογικό δέντρο, η σειρά των γενεών προγόνων και απογόνων μιας οικογένειας // **spiţele roţii** οι ακτίνες του τροχού
spiţer, spiţeri *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο φαρμακοποιός
spiţerie, spiţerii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το φαρμακείο
splai, splaiuri *ουσ. ουδ.* 1. η λιθόχτιστη άκρη όχθης ποταμού 2. το κρηπίδωμα, η προκυμαία
splendid-ă, splendizi-de I. *επίθ.* 1. λαμπρός-ή-ό, λαμπερός-ή-ό 2. μεγαλοπρεπής-ής-ές, εξαίσιος -ια-ιο II. *επίρ.* 1. λαμπρά 2. μεγαλοπρεπώς, εξαίσια, άριστα
splendoare, splendori *ουσ. θηλ.* 1. η λαμπρότητα, το μεγαλείο 2. η δόξα, η αίγλη, η μεγαλοπρέπεια 3. η πολυτέλεια // **splendorile naturii** τα μεγαλεία της φύσης
splenic-ă, splenici-ce *επίθ.* σπληνικός-ή-ό
splin *ουσ. ουδ.* η ανία, η πλήξη, η βαριεστημάρα
splină, spline *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η σπλήνα
splint, splinturi *ουσ. ουδ.* (τεχ.) είδος καρφιού
spoi, spoiesc I. *ρ. μετ.* 1. ασβεστώνω, πασαλείφω 2. γανώνω, καλαΐζω, κασσιτερώνω 3. *μτφ.* ψιμυθιώ, φκιασιδώνω με καλλυντικά II. *ρ. μέσο* 1. ασβεστώνομαι, πασαλείφομαι 2. καλλωπίζομαι, ψιμυθιούμαι, φκιασιδώνομαι 3. *μτφ.* αποκτώ επιπόλαιες γνώσεις, είμαι ημιμαθής
spoială, spoieli *ουσ. θηλ.* 1. το ασβέστωτα, το πασάλειμμα 2. το γάνωμα, το καλάισμα 3. *μτφ.* η ημιμάθεια, η επιφανειακή μόρφωση 4. *μτφ.* το ψιμύθιο, το φτιασίδι 5. *μτφ.* το φκιασίδι // ~ **de cultură** το πασάλειμμα (η επιπόλαια) μόρφωση
spoire, spoiri *ουσ. θηλ.* 1. το ασβέστωμα, το πασάλειμμα 2. το γάνωμα, το καλάισμα 3. *μτφ.* η ημιμάθεια 4. *μτφ.* η ψιμυθίωση, το φκιασίδωμα
spoit-ă, spoiţi-te *επίθ.* 1. ασβεστωμένος-η-ο, πασαλειμμένος-η-ο 2. γανωμένος-η-ο 3. φκιασιδωμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο
spoitor-oare, spoitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ασβεστάς-ού (ο, η) 2. γανωτής-ώτρια (ο, η), καλαϊτζής (ο), γανωματής-ού (ο, η)
spoitoreasă, spoitorese *ουσ. θηλ.* η ασβεστού
spolia, spoliez *ρ. μετ.* 1. ληστεύω, καταληστεύω, λεηλατώ 2. αφαιρώ την περιουσία κάποιου, απογυμνώνω 3. συλώ
spoliator-oare, spoliatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ληστής (ο, η), κλέφτης-τρα (ο, η) 2. συλητής -ήτρια (ο, η)
spoliaţie, spoliaţii *ουσ. θηλ.* 1. η λήστευση, η λεηλασία, η καταλήστευση 2. η απογύμνωση 3. η σύληση

spoliere, spolieri *ουσ. θηλ.* ιδ. spoliaţie
sponcă, sponci I. *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η πόρπη, η κόπιτσα, η αγκράφα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **pe sponci** σε μικρή ποσότητα
spondaic-ă, spondaici-ce *επίθ.* σπονδειακός-ή-ό // **vers ~** ο σπονδειακός στίχος
spondeu, spondee *ουσ. ουδ.* ο σπονδείος (πόδας στίχου από δύο μακρούς χρόνους)
spondilită, spondilite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σπονδυλίτιδα
spondiloză, spondiloze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η σπονδύλωση, η σπονδυλοαρθρίτιδα
spongie, spongii *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* ο σπόγγος, το σφουγγάρι
spongier, spongieri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* *στον πληθ.* τα σπογγοειδή
spongios-oasă, spongioşi-oase *επίθ.* σπογγώδης-ης-ες // **substanţă spongioasă** η σπογγώδης ουσία
spongiozitate *ουσ. θηλ.* το σπογγώδες, η ιδιότητα του σπογγώδους
sponsor, sponsori *ουσ. αρσ.* ο προστάτης, ο υποστηρικτής, ο αρωγός, ο σπόνσορας, ο παραστεκάμενος
sponsoriza, sponsorizez *ρ. μετ.* προστατεύω, υποστηρίζω, παρέχω αρωγή, βοηθώ, δίνω βοήθεια, συντρέχω κάποιον, συμπαρίσταμαι, επιχοριγώ, σπονσάρω
sponsorizare, sponsorizări *ουσ. θηλ.* η αρωγή, η βοήθεια, η προστασία, η υποστήριξη, η επιχορήγηση
sponsorizat-ă, sponsorizaţi-te *επίθ.* προστατευμένος-η-ο, στηριγμένος-η-ο, χρηματοδοτημένος-η-ο
spontan-ă, spontani-e I. *επίθ.* αυθόρμητος-η-ο II. *επίρ.* αυθόρμητα
spontaneitate *ουσ. θηλ.* η αυθορμησία, το αυθόρμητο, ο αυθορμητισμός
spontaneu-ee *επίθ.* ιδ. spontan
spor, spori *ουσ. αρσ.* ο σπόρος, το σπέρμα (καρπού ή ζώων)
spor, sporuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η προσαύξηση το συμπλήρωμα 2. η πρόοδος, η απόδοση, η αφθονία, η αύξηση 3. το μεγάλωμα, η ωφέλεια, το όφελος 4. η παραγωγή // **~ de salariu** η αύξηση στο μισθό // **~ la lucru** πρόοδος στην εργασία / στη δουλειά // **a avea ~** έχω παραγωγή, προοδεύω // **a munci cu ~** δουλεύω αποδοτικά II. *επιθ.* και *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με απόδοση // **fără ~** χωρίς πρόοδο
sporadic-ă, sporadici-ce I. *επίθ.* σποραδικός-ή-ό, σε αραιά διαστήματα, όχι συχνός II. *επίρ.* σποραδικά, σκορπιστά, εδώ κι εκεί
sporadicitate *ουσ. θηλ.* η σποραδικότητα
spori, sporesc I. *ρ. αμ.* 1. μεγαλώνω, αυξάνω, πληθαίνω, προοδεύω 2. προχωρώ II. *ρ. μετ.* αυξάνω, προσαυξάνω, επαυξάνω, μεγαλώνω, αβγατίζω III. *ρ. μέσο* αυξάνομαι, πληθαίνω, πληθύνομαι, γίνομαι περισσότερος-η-ο, πολλαπλασιάζομαι, επαυξάνομαι
sporire, sporiri *ουσ. θηλ.* η αύξηση, η προσαύξηση, το μεγάλωμα, το πλήθεμα, η πρόοδος, το αβγάτισμα, ο πολλαπλασιασμός
spornic-ă, spornici-ce *επίθ.* 1. άφθονος-η-ο, χορταστικός-ή-ό, αρκετός-ή-ό, πλούσιος-α-ο 2. παραγωγικός-ή-ό, αποδοτικός-ή-ό, εύφορος-η-ο, γόνιμος-η-ο, αποτελεσματικός-ή-ό // **~ la vorbă** ο μιλητικός-ή-ό πολυλογάς-ού // *(για τρόφιμα)* **nu e ~** δε φτουράει
sporovăi, sporovăiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* φλυαρώ, πολυλογώ, γλωσσοκοπώ, γλωσσοκοπανώ, λέω πολλά και περιττά
sporovăială, sporovăieli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η φλυαρία, η πολυλογία, η περιττολογία 2. η κουβέντα
sport, sporturi I. *ουσ. ουδ.* // το σπορ, ο αθλητισμός // **~ de iarnă** ο χειμερινός αθλητισμός // **~ nautic** ο ναυτικός αθλητισμός // **a face ~** κάνω αθλητισμό, έχω κάποια αθλητική επίδοση II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** αθλητικός-ή-ό
sportiv-ă, sportivi-e I. *επίθ.* αθλητικός-ή-ό // **club ~** το αθλητικό σωματείο // **întâlnire -ă** η αθλητική συνάντηση // **medicină -ă** η αθλητική ιατρική // **ţinută -ă** η αθλητική εμφάνιση, η αθλητική διαγωγή, το αθλητικό ύφος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αθλητής-τρια (ο, η), αθλούμενος-η (ο, η)
sportivitate *ουσ. θηλ.* ο αθλητισμός, το αθλητικό πνεύμα, η αθλητική πειθαρχία
spot, spoturi *ουσ. ουδ. (φυσ.)* 1. «το σποτ» 2. ο προβολέας για την προβολή δεσμών ακτίνων // **~ publicitar** το διαφημιστικό σποτ
spovedanie, spovedanii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η εξομολόγηση, η ομολογία
spovedi, spovedesc I. *ρ. μετ. (εκκλ.)* εξομολογώ, εξομολογώ πιστούς (παπάς) II. *ρ. μέσο (εκκλ.)* εξομολογούμαι, εξομολογιέμαι, ομολογώ τις αμαρτίες μου
spovedire, spovediri *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η εξομολόγηση, το ξομολόγημα
sprânceană, sprâncene *ουσ. θηλ.* το φρύδι // **a alege pe ~** ότι είναι καλό, ένα κι ένα // **a fi cu ochi şi cu sprâncene** είναι εμφανές // **a încrunta sprâncenele** συνοφρυούμαι, συνοφρυώνομαι, ζαρώνω τα φρύδια, σκυθρωπιάζω, κατσουφιάζω (από θυμό, λύπη κ.λ.π.) // **a se uita pe sub sprâncene** κρυφοκοιτάζω, κρυφοβλέπω
sprâncenat-ă, sprâncenaţi-te *επίθ.* φρυδάτος-η-ο // *(ειρ.)* **călătorie -ă** άντε στην οργή (δε λυπάμαι για τη φυγή κάποιου)
spre *πρόθ.* 1. προς, για 2. επί 3. κατά // **~ binele tău** για το καλό σου // **~ iarnă** κατά το χειμώνα // **~ regretul nostru** για τη στενοχώρια μας // **~ vest** προς δυσμάς, τη Δύση // **~ păstrare** για φύλαξη // **~ zece** επί δέκα // **~ ziuă** προς τα ξημερώματα
sprijin, sprijine *ουσ. ουδ.* 1. η στήριξη, το στήριγμα, η υποστήριξη, το υποστήριγμα 2. το έρεισμα 3. η βοήθεια, η αρωγή, η προστασία, το αποκούμπι, το ακούμπημα, η ενίσχυση // **~ moral** η ηθική στήριξη // **a veni în -ul cuiva** έρχομαι σε υποστήριξη κάποιου // **punct de ~** το σημείο στήριξης
sprijini, sprijin I. *ρ. μετ.* 1. στηρίζω, υποστηρίζω, βοηθώ 2. υποβαστάζω, στυλώνω, ακουμπώ, αποκουμπώ 3. προστατεύω, ενισχύω II. *ρ. μέσο* 1. στηρίζομαι, βοηθιέμαι, βοηθούμαι 2. ακουμπώ, αποκουμπώ // **a se ~ de un perete** ακουμπάει σ' ένα τοίχο // **a se ~ în coate** στηρίζομαι στους αγκώνες
sprijinire, sprijiniri *ουσ. θηλ.* 1. η στήριξη, η υποστήριξη, η βοήθεια 2. το ακούμπημα, το στύλωμα

sprijinitor-oare, sprijinitori-oare *επίθ.* 1. στηρικτικός-ή-ό, υποστηρικτικός-ή-ό 2. υποβασταχτικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* ο στυλοβάτης, η βάση στύλου III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποστηρικτής-ίκτρια (ο, η)

sprint, sprinturi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το σπριντ, η πεταξιά, το γρήγορο τρέξιμο

sprinta, sprintez *ρ. αμ. (αθλ.)* σπριντάρω, τρέχω γρήγορα, κινούμαι με ταχύτητα

sprinten-ă, sprinteni-e I. *επίθ.* 1. ευκίνητος-η-ο, ταχυκίνητος-η-ο, εύστροφος-η-ο, ταχύς-εία-ύ, γοργός-ή-ό, γοργοκίνητος-η-ο 2. σβέλτος-η-ο, ανάλαφρος-η-ο 3. ευφυής-ής-ές 4. *μτφ.* οξύνους -ους-ουν (στην αντίληψη) // ~ **la minte** ευφυής το νου // **minte** -ă η οξύνους αντίληψη II. *επίρ.* ευκίνητα, γοργά, ταχέως, εύστροφα, σβέλτα

sprinteneală, sprinteneli *ουσ. θηλ.* 1. η ευκινησία, η ευστροφία, η ταχύτητα, η γοργότητα, η γρηγοράδα 2. η ευλυγισία, η σβελτοσύνη

sprintenel-ea-ică, sprintenei-ele *επίθ.* ευκίνητος-η-ο, πεταχτός-ή-ό

sprinter-ă, sprinteri-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* σπρίντερ (ο, η), δρομέας (ο, η) με ταχύτητα στο τρέξιμο, ιδίως στο τέλος του αγώνα

sprințar-ă, sprințari-e *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ζωηρός-ή-ό, αστείος-α-ο, παιχνιδιάρης-άρα-ικο, παιχνιδιάρικος -ικη-ικο 2. τρελούτσικος-η-ο, επιπόλαιος-η-ο

spulber, spulbere *ουσ. ουδ.* 1. η θύελλα, ο δυνατός αέρας, η διασκόρπιση 2. *μτφ.* η εξολόθρευση, η καταστροφή

spulbera, spulber I. *ρ. μετ.* 1. εξανεμίζω, διασκορπίζω, διασκορπώ 2. *μτφ.* εξολοθρεύω, εξαφανίζω II. *ρ. μέσο* διασκορπίζομαι, καταστρέφομαι, εξαφανίζομαι

spulberare, spulberări *ουσ. θηλ.* 1. η διασκόρπιση, ο διασκορπισμός, το σκόρπισμα 2. *μτφ.* ο αφανισμός, η εξολόθρευση

spulberat-ă, spulberați-te *επίθ.* 1. διασκορπισμένος -η-ο, σκορπισμένος-η-ο, ανεμοσκορπισμένος-η-ο 2. *μτφ.* εξαφανισμένος-η-ο

spuma, spumez I. *ρ. αμ.* αφρίζω, κάνω αφρό II. *ρ. μέσο* αφρίζω, γεμίζω από αφρό, βγάζω αφρό

spumant, spumanți-te *ουσ. αρσ.* η αφρώδης ουσία // ~ **de baie** το αφρόλουτρο

spumare, spumări *ουσ. θηλ.* το άφρισμα

spumat-ă, spumați-te *επίθ.* αφρώδης-ης-ες, αφρισμένος-η-ο

spumă, spume *ουσ. θηλ.* 1. ο αφρός 2. *μτφ.* η αφρόκρεμα, το καϊμάκι, το εκλεκτό μέρος των πραγμάτων // ~ **de săpun** η σαπουνάδα, η σαπουνόφουσκα // **a face spume la gură** αφρίζω (από το κακό μου)

spumega, spumeg *ρ. αμ.* αφρίζω, βγάζω αφρό // **a ~ de furie sau de mânie** βγάζω αφρό από θυμό ή οργή

spumegare, spumegări *ουσ. θηλ.* το άφρισμα

spumegat-ă, spumegați-te *επίθ.* αφριστός-ή-ό, αφρισμένος-η-ο // **valuri** -e τα αφρισμένα κύματα

spumegos-oasă, spumegoși-oase *επίθ.* αφρώδης -ης-ες

spumieră, spumiere *ουσ. θηλ.* το ξαφριστήρι, είδος κουταλιού

spumogen, spumogene *ουσ. ουδ.* η αφρώδης ουσία στις πυροσβεστικές μηχανές

spumos-oasă, spumoși-oase *επίθ.* αφράτος-η-ο, αφρώδης-ης-ες // **vin ~** ο αφρώδης οίνος

spune, spun I. *ρ. μετ.* 1. λέγω, λέω 2. αφηγούμαι 3. πληροφορώ κάποιον για κάτι 4. εξομολογούμαι // **a ~ adevărul** λέγω την αλήθεια // **a ~ în față** λέγω σταράτα, στα φανερά, απροκάλυπτα, χωρίς προφυλάξεις // **a-i ~ cuiva inima** το νοιώθει κάποιος με την καρδιά του (το αντιλαμβάνεται με τις αισθήσεις) // **ca și cum am ~** σα να λέμε // **ce-ți spuneam eu?** τι σούλεγα εγώ; // **nu-ți ~ nimic lucrul acesta?** δε σου λέει τίποτε αυτό το πράγμα; // **nu mai ~** μη του το λες (δεν το πιστεύω) II. *ρ. μέσο* λέγεται // **așa ceva nu se ~** κάτι τέτοιο δε λέγεται // **se ~ că este bolnav** λέγεται πως είναι άρρωστος

spunere, spuneri *ουσ. θηλ.* 1. η προφορά λέξεων, η εκφορά λέξης 2. το ρητό

spurca, spurc I. *ρ. μετ.* 1. μαγαρίζω, μιαίνω, λερώνω, κάνω ακαθαρσίες 2. βεβηλώνω II. *ρ. μέσο* μαγαρίζομαι, λερώνομαι, κηλιδώνομαι από ακαθαρσίες

spurcare, spurcări *ουσ. θηλ.* 1. η μαγαρισιά, η μίανση, το λέρωμα, η μόλυνση, η ακαθαρσία 2. η βεβήλωση

spurcat-ă, spurcați-te *επίθ.* 1. μαγαρισμένος-η-ο, μιαρός-ή-ό, λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο, μολυσμένος-η-ο 2. βρωμερός-ή-ό 2. *(για λέξεις)* αχρείος-εία-είο // **spurcat la gură** αχρειόστομος -η-ο

spurcăciune, spurcăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η μαγάρα, η μαγαρισιά, η βρωμιά, η λέρα, η ακαθαρσία, η μόλυνση, η μίανση 2. το κάθαρμα, το απόβρασμα 3. η αχρειότητα

spusă, spuse *ουσ. θηλ.* 1. η κουβέντα, η λέξη 2. τα λόγια // **cele spuse** τα λεγόμενα // **după cele spuse ale unui martor ocular** κατά τα λεγόμενα ενός αυτόπτη μάρτυρα

spută, spute *ουσ. θηλ.* το πτύσμα, τα φτύματα, τα φλέματα, το φτύμα

spuză, spuze *ουσ. θηλ.* 1. η χόβολη, η ζεστή στάχτη 2. *μτφ.* το πλήθος, οι μυριάδες, οι αναρίθμητοι, οι πάρα πολλοί // **a trage spuza pe turta sa** χρησιμοποιώ σε όφελός μου κάτι

spuzeală, spuzeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το σπύριασμα, τα πολλά σπυριά 2. *μτφ.* ο μεγάλος αριθμός όντων ή πραγμάτων

spuzi, spuzesc I. *ρ. μέσο* σπυριάζω, γεμίζω σπυριά II. *ρ. μετ.* γεμίζω κάποιον με σπυριά III. *ρ. αμ. μτφ.* εμφανίζομαι σε μεγάλο αριθμό

st *επιφ.* σουτ (σιωπή, σιγά)

sta, stau I. *ρ. αμ.* 1. στέκω, στέκομαι 2. σταματώ, σταθμεύω 3. κάθομαι, μένω, κατοικώ 4. *μτφ.* βρίσκομαι σε ενδοιασμό, παύω να κινούμαι // **a ~ ca o găină plouată** είμαι στενοχωρημένος // **a ~ ca pe ace** κάθομαι σαν πάνω σε βελόνες (είμαι ανήσυχος) // **a ~ ca pe ghimpi** κάθομαι πάνω στ' αγκάθια // **a ~ cu mâinile în sân** κάθομαι με σταυρωμένα χέρια // **a ~ cu ochii pe cineva** στέκομαι με τα μάτια πάνω σε κάποιον // **a ~ de cineva să...** κάθομαι και επιτηρώ κάποιον για να... // **a ~ de față** παρίσταμαι, είμαι παρών και βλέπω // **a ~ deoparte** κάθομαι κατά μέρος στην μπάντα σε απόμερη θέση // **a ~ față în față** στέκομαι αντικριστά, αντιμέτωπα, κατά πρόσωπο // **a ~ înaintea cuiva** στέκομαι μπροστά σε κάποιον // **a ~ în fața cuiva** στέκομαι ενώπιον κάποιου // **a ~ în firea cuiva** βρίσκεται στη φύση κάποιου, είναι στο

φυσικό του // **a ~ în pat** κάθομαι στο κρεβάτι (είμαι άρρωστος) // **a ~ în picioare** στέκομαι όρθιος // **a ~ în umbră** μένω στη σκιά // **a ~ la baza unui lucru** βρίσκομαι στη βάση κάποιου πράγματος // **a ~ la locul său** κάθεται στη θέση του, δεν ξεπερνάει το μέτρο // **a ~ la masă** τρώγω // **a ~ liniştit** κάθομαι ήσυχος // **a ~ pe capul cuiva** κάθομαι πάνω στο κεφάλι κάποιου // **a ~ pe loc** μένω στον τόπο μου // **a ~ ţintuit pe loc** μένω ακίνητος // **a-i ~ ca un ghimpe în coastă** του στέκεται σαν αγκάθι στα πλευρά του // **a-i ~ capul unde-i stau picioarele** το να σκοτώνεται κανείς// **a-i ~ în cale cuiva** εμποδίζω κάποιον // **a-i ~ în cap** το έχει στο νου του // **a-i ~ în minte** στέκεται στο μυαλό του // **a-i ~ în putinţă** είναι στη δυνατότητά του (στο χέρι του είναι) // **a-i ~ pe inimă** του κάθεται στις σκέψεις / ασχολίες // **a-i ~ pe limbă** έτοιμος να πει κάτι // **a-i ~ sub nas** βρίσκεται πρόχειρος σε κάποιον // **acest costum îi stă bine** αυτό το κοστούμι του πάει καλά // **a nu-i mai ~ gura** μιλάει αδιάκοπα // **a nu putea ~ locului** κατέχεται από ανυπομονησία // **cum -i cu sănătatea?** πώς τα πας με την υγεία; // **mi-a -t ceasul** σταμάτησε το ρολόγι μου // **ploaia a -t** η βροχή σταμάτησε // **-i că trag** στάσου γιατί πυροβολώ // **-i jos!** κάθισε κάτω! // **-i puţin** στάσου λίγο // **stă să plouă** ακόμα λίγο και θα βρέξει II. *ρημ. έκφρ.* // **a ~ grămadă** στέκομαι μπουλούκι, σωριαστά // **a ~ în cumpănă** βρίσκομαι σε αμφιταλάντευση // **a ~ la îndoială** έχω αμφιβολία, διστάζω // *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **a ~ la sfat** συσκέπτομαι, είμαι σε συμβούλιο με άλλους // **a ~ la pândă** παραφυλάω, στήνω καρτέρι // **a ~ la taifas (de vorbă)** κουβεντιάζω, συνομιλώ // **a ~ pavăză** στέκομαι σαν ασπίδα (προστατεύω κάποιον) // *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **a ~ pe gânduri** συλλογίζομαι, σκέφτομαι // **a-i ~ cuiva împotrivă** είμαι εναντίον κάποιου

stabil-ă, stabili-e *επίθ.* 1. σταθερός-ή-ό, ευσταθής -ής-ές, αμετάβλητος-η-ο 2. μόνιμος-η-ο, πάγιος -ια-ιο // **domiciliu ~** η μόνιμη κατοικίας // **venit ~** το σταθερό εισόδημα

stabili, stabilesc I. *ρ. μετ.* 1. εγκαθιστώ, τοποθετώ 2. καθορίζω, ορίζω, προσδιορίζω 3. συνιστώ 4. συνάπτω // **a ~ legături cu cineva** συνάπτω σχέσεις με κάποιον // **a ~ preţul** καθορίζω την τιμή // **a ~ relaţii diplomatice** συνάπτω διπλωματικές σχέσεις II. *ρ. μέσο* 1. εγκαθίσταμαι, γίνομαι μόνιμος 2. στερεώνομαι, αποκτώ σταθερότητα // **s-a -t la Bucureşti** εγκαταστάθηκε στο Βουκουρέστι

stabiliment, stabilimente *ουσ. ουδ.* 1. το ίδρυμα 2. το κατάστημα

stabilire, stabiliri *ουσ. θηλ.* 1. η εγκατάσταση, η τοποθέτηση, η εγκατοίκηση 2. η εγκαθίδρυση 3. ο καθορισμός 4. η ίδρυση 5. η σύναψη, η σύσταση

stabilitate *ουσ. θηλ.* η σταθερότητα, η ευστάθεια, η μονιμότητα, η παγιότητα

stabiliza, stabilizez I. *ρ. μετ.* σταθεροποιώ II. *ρ. μέσο* 1. σταθεροποιούμαι, γίνομαι σταθερός 2. *(οικον.)* έχω σταθερή τιμή (νόμισμα) απέναντι στο χρυσό

stabilizant, stabilizanţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο στερεωτής

stabilizare, stabilizări *ουσ. θηλ. (οικον.)* η σταθεροποίηση

stabilizat-ă, stabilizaţi-te *επίθ. (οικον.)* σταθεροποιημένος-η-ο

stabilizator-oare, stabilizatori-oare I. *επίθ.* σταθεροποιητικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* ο σταθερωτήρας III. *ουσ. αρσ. (χημ.)* ο στερεωτής

stabulaţie *ουσ. θηλ.* 1. ο σταβλισμός 2. το μάντρωμα 3. η κτηνοτροφία σε περιφραγμένο τόπο, σε στάβλους

stacană, stacane *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το χωματένιο φλιτζάνι

staccato *επίρ. (μουσ.)* στακάτο (με χωρισμό στους φθόγγους)

stacojiu-ie, stacojii *επίθ.* άλικος-η-ο, κοκκινόχρωμος-η-ο, πορφυρόχρωμος-η-ο

stadial-ă, stadiali-e *επίθ.* σταδιακός-ή-ό

stadie, stadii *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η σταδία, τοπογραφικό όργανο

stadion, stadioane *ουσ. ουδ.* το στάδιο // **-ul olimpic** το ολυμπιακό στάδιο

stadiu, stadii *ουσ. ουδ.* το στάδιο, η περίοδος, το χρονικό διάστημα // **se află în -l de studiu** βρίσκεται στο στάδιο έρευνας

stafidă, stafide *ουσ. θηλ.* η σταφίδα

stafidi, stafidesc *ρ. αμ.* 1. σταφιδιάζω 2. *μτφ.* ζαρώνω

stafidit-ă, stafidiţi-te *επίθ.* 1. σταφιδιασμένος-η-ο 2. *μτφ.* ζαρωμένος-η-ο

stafie, stafii *ουσ. θηλ.* 1. το φάντασμα, το στοιχειό, το εξωτικό, η εξωτικιά, το δαιμονικό 2. ο βρυκόλακας, ο βρικόλακας

stafilococ, stafilococi *ουσ. αρσ. (βιολ.)* ο σταφυλόκοκκος

stagiar-ă, stagiari-e *επίθ.* δόκιμος-η (ο, η)

stagiu, stagii *ουσ. ουδ.* 1. η θητεία 2. το χρονικό διάστημα προϋπηρεσίας // **~ de serviciu** ο χρόνος υπηρεσίας // **~ militar** η στρατιωτική θητεία

stagiune, stagiuni *ουσ. θηλ.* η θεατρική σαιζόν

stagna pers. 3 stagnează *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. λιμνάζω, αδρανώ 2. αποτελματώνομαι 3. είμαι στάσιμος-η-ο

stagnant-ă, stagnanţi-te *επίθ.* 1. στάσιμος-η-ο, λιμνάζων-ουσα-ον 2. αδρανής-ής-ές, ακίνητος-η-ο

stagnare, stagnări *ουσ. θηλ.* 1. η στασιμότητα, το λίμνασμα, η αποτελμάτωση, το σταμάτημα 2. η αδράνεια, η ακινησία, η απραξία // **~ economică** η οικονομική αποτελμάτωση

stal, staluri *ουσ. ουδ.* η πλατεία θεάτρου

stalactită, stalactite *ουσ. θηλ.* ο σταλακτίτης

stalagmită, stalagmite *ουσ. θηλ.* ο σταλαγμίτης

stalagmometru, stalagmometre *ουσ. ουδ.* το σταλαγμόμετρο

stambă, stămbi *ουσ. θηλ.* 1. το εμπριμέ, το βαμπακερό ύφασμα με αποτυπώσεις 2. η τυπογραφική στάμπα για εκτύπωση

staminal-ă, staminali-e *επίθ. (βοτ.)* στημονικός-ή-ό

stamină, stamine *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο στήμονας φυτού

stamnifer-ă, stamniferi-e *επίθ. (βοτ.)* στημονοφόρος -ος-ο

stampa, stampez *ρ. μετ.* σταμπάρω, αποτυπώνω, εκτυπώνω

stampare, stampări *ουσ. θηλ.* το σταμπάρισμα, η εκτύπωση

stampă, stampe *ουσ. θηλ.* 1. η στάμπα, το αποτύπωμα 2. το εκτύπωμα

stanat, stanaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το κασσιτερικό άλας

stană, stane *ουσ. θηλ.* ο ογκόλιθος, η μεγάλη πέτρα, η κοτρόνα // **a rămâne ~ de piatră** μένω ακίνητος σαν πέτρα, απολιθωμένος μαρμαρωμένος

stand, standuri *ουσ. ουδ.* 1. το περίπτερο 2. το εκθετήριο, ο τόπος εκθέσεως
standard, standarde *ουσ. ουδ.* 1. το στάνταρτ 2. ο κανόνας, το πρότυπο, ο τύπος // ~ **de viață** το βιοτικό επίπεδο
standardizare, standardizări *ουσ. θηλ.* η τυποποίηση, ο σταντaρτισμός
staniol, stanioluri *ουσ. ουδ.* το αλουμινόχαρτο
staniu *ουσ. ουδ.* ο κασσίτερος, το καλάι
Stan-pățitul *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο παθός-γιατρός, ο παθός
stanță, stanțe *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η στροφή ποιήματος
star, staruri *ουσ. ουδ.* 1. ο,η σταρ 2. το σταρλίκι
stare, stări I. *ουσ. θηλ.* 1. η κατάσταση 2. η ψυχική διάθεση 3. η θέση 4. η τάξη 5. οι συνθήκες ζωής 6. η κοινωνική κατηγορία ανθρώπων 7. *μτφ.* η ευκατάσταση // **-a sănătății sale** η κατάσταση της υγείας του // **a fi în ~ să...** είμαι σε θέση να... // **în ~ de embrion** σε εμβρυακή κατάσταση // **în ~ proastă** σε κακή κατάσταση II. *επιθ. έκφρ.* **cu ~** ο ευκατάστατος άνθρωπος, με καλή οικονομική κατάσταση
stareț-ă, stareți-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (εκκλ.)* ηγούμενος -η-ισσα (ο, η)
staroste, staroşti *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αρχηγός συντεχνίας
start, starturi *ουσ. ουδ.* η εκκίνηση, το ξεκίνημα, το σταρτ // **a lua -ul** παίρνω το σταρτ (την εκκίνηση) // *(αθλ.)* **a se prezenta la ~** παρουσιάζομαι στο σημείο εκκίνησης // **din ~** από το ξεκίνημα
starter, startere, starteri I. *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* 1. *(στους λαμπτήρες με φθορισμό)* ο αναφλεκτήρας 2. το βοηθητικό καρμπυρατέρ για την εκκίνηση του μοτέρ II. *ουσ. αρσ. (αθλ.)* το άτομο που δίνει το σύνθημα αναχωρήσεως στους αγώνες δρόμου
stas, stasuri *ουσ. ουδ. (οικον.)* το στάνταρτ, ο τύπος, το πρότυπο
stat, state I. *ουσ. ουδ.* 1. το κράτος, η πολιτεία 2. το δημόσιο, *(ιστ.)* το ντοβλέτι // ~ **polițienesc** το αστυνομικό κράτος // *(στρατ.)* ~ **major** το επιτελείο // **-e beligerante** τα εμπόλεμα κράτη // **-ele Unite ale Americii** οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής // **aparatul de ~** ο κρατικός μηχανισμός // **conducere de ~** η κρατική ηγεσία // **om de ~** ο κρατικός παράγων // **proprietate de ~** η κρατική ιδιοκτησία // **puterea de ~** η κρατική εξουσία // *(στρατ.)* **şef de ~ major** ο επιτελάρχης, ο αρχηγός επιτελείου II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** κρατικός-ή-ό
stat, state *ουσ. ουδ.* 1. η κατάσταση 2. ο πίνακας, ο κατάλογος // ~ **de plata salariilor** η κατάσταση πληρωμής μισθών // ~ **de funcțiuni** ο κατάλογος λειτουργημάτων // ~ **personal** η προσωπική κατάσταση (ο προσωπικός φάκελος)
stat, staturi *ουσ. ουδ.* 1. το ανάστημα, το μπόι 2. το καθισιό, η τεμπελιά // **este mic de ~** είναι μέγεθος που ξεκινά από τους ύψους ενός ανθρώπου // **un ~ de om** μικροκαμωμένος
statal-ă, statali-e *επίθ.* κρατικός-ή-ό // **formațiune -ă** ο κρατικός σχηματισμός // **organizare -ă** η κρατική οργάνωση
static-ă, statici-ce I. *επίθ. (φυσ.)* 1. στατικός-ή-ό, που αναφέρεται στην ισορροπία των δυνάμεων 2. σε ακινησία, ακίνητος-η-ο // **-a lichidelor** η στατική των υγρών, η υδροστατική // **electricitate -ă** ο στατικός ηλεκτρισμός // **presiune -ă** η στατική πίεση II. *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η στατική
statistic-ă, statistici-ce I. *επίθ.* στατιστικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η στατιστική // **-a matematică** η μαθηματική στατιστική
statistician-ă, statisticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* στατιστικολόγος (ο, η), στατιστικός-ή (ο, η)
stativ, stative *ουσ. ουδ.* το τρίποδο
statornic-ă, statornici-ce *επίθ.* σταθερός-ή-ό, έμμονος-η-ο, ευσταθής-ής-ές, μόνιμος-η-ο
statornici, statornicesc I. *ρ. μέσο* 1. εγκαθίσταμαι, κατοικώ μόνιμα 2. στερεώνομαι II. *ρ. μετ.* 1. ορίζω, καθορίζω, θεμελιώνω, στερεώνω 2. εδραιώνω 3. αποφασίζω 4. εγκαθιστώ, εγκαθιδρύω
statornicie *ουσ. θηλ.* η σταθερότητα, η εμμονή, η μονιμότητα, η ακαμψία
statornicire, statorniciri *ουσ. θηλ.* 1. η σταθερότητα, η στερέωση, η θεμελίωση 2. η εγκατάσταση, η εγκατοίκηση, η εγκαθίδρυση
statua, statuez *ρ. μετ.* κανονίζω, ορίζω, καθορίζω
statuar-ă, statuari-e I. *επίθ.* γλυπτικός-ή-ό, αγαλματένιος-ια-ιο, αγαλματώδης-ης-ες II. *ουσ. θηλ.* η γλυπτική, η τέχνη του αγαλματοποιού
statuetă, statuete *ουσ. θηλ.* το αγαλματάκι
statuie, statui *ουσ. θηλ.* 1. το άγαλμα, ο ανδριάντας 2. το μνημείο // **a ridica o ~** στήνω άγαλμα // **o să-i ridice o ~** *(ειρον.)* θα του στήσουν άγαλμα (για κάποιον που έκανε κάτι σπουδαίο)
statu-quo *ουσ. ουδ. αμετάβλ. (πολ.)* «το στάτους-κβό», η τωρινή κατάσταση, το καθεστώς που βρίσκεται σε ισχύ
statură, staturi *ουσ. θηλ.* 1. το ανάστημα, το μπόι 2. το ύψος // **înalt de ~** ψηλός στο ανάστημα
statut, statute *ουσ. ουδ.* το καταστατικό // ~ **personal** το προσωπικό καταστατικό // ~ **real** το εμπράγματο καταστατικό
statutar-ă, statutari-e I. *επίθ.* καταστατικός-ή-ό // **adunarea este -ă** η καταστατική συνέλευση II. *επίρ.* καταστατικώς
stație, stații *ουσ. θηλ.* 1. η στάση, ο σταθμός, η στάθμευση, το σταμάτημα // ~ **de benzină** το πρατήριο βενζίνης // ~ **de tramvai** η στάση του τραμ // ~ **experimentală** ο πειραματικός σταθμός // ~ **pilot** ο μικροβιομηχανικός σταθμός παραγωγής // ~ **spațială** ο διαστημικός σταθμός
staționa, staționez *ρ. αμ.* σταθμεύω, κάνω σταθμό
staționar-ă, staționari-e I. *επίθ.* στάσιμος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* ο υγειονομικός σταθμός, το αναρρωτήριο
staționare, staționări *ουσ. θηλ.* η στάση, η στάθμευση, το σταμάτημα
stațiune, stațiuni *ουσ. θηλ.* 1. ο σταθμός 2. το θέρετρο 3. τα λουτρά 4. (σε καθολική εκκλησία) εικόνισμα με τα πάθη του Χριστού
staul, staule *ουσ. ουδ.* 1. ο στάβλος, το ζωοστάσιο 2. το αχούρι
stavilă, stavile *ουσ. θηλ.* 1. ο υδροφράκτης 2. ο φραγμός, το φράγμα, το εμπόδιο, το κώλυμα // **a pune ~** βάζω φραγμό II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς φράγμα, συνέχεια
stavrid, stavrizi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το σταυρίδι, το σταφρίδι, το σαυρίδι
stavrofor, stavrofori *ουσ. αρσ. (εκκλ.)* ο σταυροφόρος
stăncuță, stăncuțe *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η καλιακούδα, η κουρούνα
stănoagă, stănoage *ουσ. θηλ. (τυπ.)* το τυπογραφικό αναλόγιο, είδος τυπογραφικού ραφιού

stănog, stănoage *ουσ. ουδ.* 1. το μακρύ ξύλο για χωρισμό των αλόγων στο στάβλο 2. ο πασσαλίσκος

stăpân-ă, stăpâni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κύριος-α (ο, η), αφέντης-ισσα (ο, η) 2. ιδιοκτήτης-τρια (ο, η), εργοδότης-τρια (ο, η), αφεντικό (το) 3. εξουσιαστής-στρια((ο, η) 4. κυρίαρχος-η (ο, η) // **-ul(-a) casei** σπιτονοικοκύρης-κυρά (ο, η), οικοδεσπότης-δέσποινα (ο, η), άρχοντας-ισσα (ο, η) // **-ul feudal** ο φεουδάρχης // **a fi fără ~** είμαι αδέσποτος-η-ο // **a fi propriul său ~** είμαι κυρίαρχος του εαυτού μου (του ίδιου του εαυτού μου) // **a fi ~ pe situaţie** είμαι κύριος της καταστάσεως // **a fi ~ pe soarta sa** είμαι αφέντης των τυχών μου // **a intra la ~** μπαίνω υπηρέτης

stăpâni, stăpânesc I. *ρ. μετ.* 1. κυριαρχώ 2. διοικώ, ασκώ εξουσία, ελέγχω, ηγεμονεύω, εξουσιάζω, αυθεντεύω 3. επικρατώ, κυβερνώ, κατέχω πράγμα σε ιδιοκτησία // **a ~ o limbă străină** κατέχω μια ξένη γλώσσα // **a ~ o ţară** κατέχω, κυβερνώ μια χώρα II. *ρ. μέσο* 1. κυβερνούμαι, γίνομαι κύριος του εαυτού μου 2. ελέγχω την συμπεριφορά μου, συγκρατιέμαι // **el nu se stăpâneşte** αυτός δεν συγκρατιέται III. *ρ. αμ.* 1. δεσπόζω, βασιλεύω 2. επικρατώ

stăpânire, stăpâniri *ουσ. θηλ.* 1. η εξουσία 2. η κυριότητα, η κυριαρχία, η κατοχή, η δεσποτεία, η αυθεντία 3. η αρχοντιά, η ιδιοκτησία // **-a de sine** η αυτοκυριαρχία, η αυτοσυγκράτηση // **a pune ~ pe...** παίρνω κάτι στην κατοχή μου, καταλαμβάνω κάτι...

stăpânit-ă, stăpâniţi-te *επίθ.* 1. κατεχόμενος-η-ο, κυριαρχούμενος-η-ο, κυβερνούμενος-η-ο 2. διοικούμενος-η-ο 3. συγκρατημένος-η-ο 4. διαφεντευμένος-η-ο

stăpânitor-oare, stăpânitori-oare I. *επίθ.* κυρίαρχος -η-ο, κυριαρχικός-ή-ό, εξουσιάζων-ουσα-ον, εξουσιαστικός-ή-ό, δυναστευτικός-ή-ό, άρχων-ουσα -ον // **clasa stăpânitoare** η κυρίαρχη άρχουσα τάξη II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διαφεντευτής-εύτρα (ο, η), κυρίαρχος-η (ο, η), εξουσιαστής-στρια (ο, η) 2. ιδιοκτήτης-ήτρια (ο, η)

stăreţi, stăreţesc *ρ. αμ.* ηγουμενεύω (σε μοναστήρι)

stăreţie, stăreţii *ουσ. θηλ.* το ηγουμενείο

stărosti, stărostesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* προξενεύω, κάνω προξενιό II. *ρ. αμ.* απαγγέλλω τις ευχές στην τέλεση του γάμου

stărui, stărui *ρ. αμ.* 1. επιμένω, εμμένω 2. εγκαρτερώ 3. διαρκώ, εξακολουθώ να υπάρχω

stăruinţă, stăruinţe I. *ουσ. θηλ.* 1. η επιμονή, η εμμονή 2. η εγκαρτέρηση, η καρτερία 3. η σταθερότητα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** επιμόνως

stăruire, stăruiri *ουσ. θηλ.* ιδ. stăruinţă

stăruitori-oare, stăruitori-oare *επίθ.* επίμονος-η-ο, εμμονος-η-ο, σταθερός-ή-ό

stătător-oare, stătători-oare I. *επίθ.* 1. στάσιμος-η-ο 2. λιμνάζων-ουσα-ον 3. ακίνητος-η-ο // **apă stătătoare** το στάσιμο νερό II. *επιθ. έκφρ.* **de sine ~** αυτοτελής-ής-ές

stătuleţ, stătuleţe *ουσ. ουδ.* το κρατίδιο

stătut-ă, stătuţi-te *επίθ.* 1. μπαγιάτικος-η-ο, παλιωμένος-η-ο 2. στεκούμενος-η-ο, κατακαθισμένος-η-ο 3. ταγγός-ή-ό, τσαγγός-ή-ό 4. χαλασμένος-η-ο 5. κλούβιος-α-ο (αυγά) // **aer ~** ο αέρας που δεν έχει ανανεωθεί // **apă -ă** το κατακαθισμένο νερό

stăvilar, stăvilare *ουσ. ουδ.* 1. ο υδατοφράκτης, ο υδροφράκτης, το φράγμα νερού 2. το ανάχωμα, ο μόλος, ο μώλος

stăvili, stăvilesc *ρ. μετ.* 1. φράζω, αποφράζω, αναχαιτίζω, σταματώ, ανακόπτω 2. εμποδίζω 3. συγκρατώ με ανάχωμα

stăvilire, stăviliri *ουσ. θηλ.* 1. η απόφραξη, η ανακοπή, η αναχαίτιση, το σταμάτημα 2. η παρεμπόδιση

stâlci, stâlcesc I. *ρ. μετ.* 1. τσακίζω, συντρίβω 2. κοπανίζω, δέρνω αλύπητα κάποιον 3. *μτφ.* διαστρεβλώνω τη γλώσσα, παραμορφώνω τις λέξεις II. *ρ. μέσο* 1. τσακίζομαι 2. χτυπιέμαι, μωλωπίζομαι 3. συγκρούομαι πάνω σε κάτι

stâlcire, stâlciri *ουσ. θηλ.* 1. το τσάκισμα, η συντριβή, η τσάκιση 2. το ξυλοκόπημα 3. η διαστρέβλωση, η παραμόρφωση, η στρέβλωση, το στρέβλωμα

stâlcit-ă, stâlciţi-te *επίθ.* 1. τσακισμένος-η-ο, τσακιστός-ή-ό, συντριμμένος-η-ο 2. ξυλοκοπανισμένος-η-ο 3. στρεβλός-ή-ό, διαστρεβλωμένος-η-ο

stâlcitură, stâlcituri *ουσ. θηλ.* 1. η τσάκιση, το τσάκισμα 2. η στρέβλωση, η διαστρέβλωση, η στρεβλότητα, η παραμόρφωση

stâlp, stâlpi *ουσ. αρσ.* 1. ο στύλος, η κολόνα 2. ο όρθιος πάσσαλος // **~ de cafenea** ο στύλος του καφενείου (ο θαμώνας του καφενείου) // **~ de telegraf** το τηλεγραφόξυλο // **~ indicator** ο δεικτικός στύλος // *μτφ.* **-ul casei** ο προστάτης του σπιτιού // **-ul infamiei** ο στύλος της ατιμίας

stâlpişor, stâlpişori *ουσ. αρσ.* ο στυλίσκος, ο μικρός στύλος

stână, stâne *ουσ. θηλ.* η στάνη, η μάντρα, το μαντρί // **a închide lupul în ~** φέρνω τον εχθρό στο σπίτι // **a veni la spartul stânii** φτάνω πολύ αργά, παράκαιρα

stâncă, stânci *ουσ. θηλ.* 1. ο βράχος, ο ύφαλος 2. ο σκόπελος

stâncărie, stâncării *ουσ. θηλ.* το πλήθος βράχων, ο τόπος γεμάτος βράχους, ο βραχώδης τόπος

stâncos-oasă, stâncoşi-oase *επίθ.* βραχώδης-ης-ες // **Munţii Stâncoşi** τα Βραχώδη Όρη

stâng-ă, stângi I. *επίθ.* αριστερός-ή-ό, ζερβός-ή-ό // **a călca cu -ul** πατάω με το ζερβό // **aripa -ă** η αριστερή πτέρυγα // **mâna -ă** το αριστερό χέρι // **pe partea -ă** στο αριστερό μέρος II. *ουσ. θηλ. (αρθρ.) (πολ.)* η αριστερά // **politician de -a** ο πολιτικός της αριστεράς III. *επιθ. έκφρ.* **de -a** *(πολ.)* αριστερός-ή-ό, με το μέρος του εργατικού κινήματος

stângaci-ce, stângaci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ζερβός -ή (ο, η), αριστερόχειρας-η (ο, η), ζερβοχέρης-α (ο, η) II. *επίθ.* αδέξιος-α-ο, ανάξιος-α-ο, ανεπιτήδειος-α-ο III. *επίρ.* αδέξια, ανάξια, ανεπιτήδεια

stângăcie, stângăcii I. *ουσ. θηλ.* η αδεξιότητα, η αδεξιοσύνη, η ανεπιτηδειότητα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με ανεπιτηδειότητα

stângism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο αριστερισμός

stângist-ă, stângişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.)* αριστεριστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* αριστεριστικός -ή-ό

stânjen, stânjeni *ουσ. αρσ.* 1. η οργιά, το μήκος ίσο με το τέντωμα των δύο χεριών οριζόντια προς τις δυο πλευρές 2. η αγγλική οργιά (1, 83 μ.)

stânjeneală, stânjeneli *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η παρενόχληση, το εμπόδισμα 2. η αμηχανία, ο ενδοιασμός

stânjenel, stânjenei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η ίρις

stânjeni, stânjenesc I. *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, εμποδίζω, παρενοχλώ 2. *πειράζω* II. *ρ. μέσο* 1. ενοχλούμαι, νιώθω ενόχληση 2. πειράζομαι, θίγομαι 3. ντρέπομαι, διστάζω

stânjenire, stânjeniri *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, η ενοχλητικότητα, η παρενόχληση 2. η ατολμία, η αμηχανία 3. το εμπόδισμα

stânjenit-ă, stânjeniți-te *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο 2. εκφοβισμένος-η-ο

stânjenitor-oare, stânjenitori-oare *επίθ.* 1. ενοχλητικός-ή-ό, εμποδιστικός-ή-ό 2. δυσάρεστος-η-ο

stârc, stârci *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο ερωδιός (πουλί του βάλτου με μακρύ ράμφος)

stârni, stârnesc I. *ρ. μετ.* 1. διεγείρω, εξεγείρω 2. ξεσηκώνω, παρακινώ, υποκινώ 3. ερεθίζω, προκαλώ, εξάπτω // **a ~ nemulțumiri** προκαλώ δυσαρέσκεια // **a ~ praful** ξεσηκώνω τη σκόνη // **a ~ spiritele** εξάπτω τα πνεύματα // **a ~ vânatul** ξεσηκώνω το κυνήγι // **stârnește simțurile noastre** ερεθίζει τις αισθήσεις μας II. *ρ. μέσο* 1. ξεσπώ, εξάπτομαι 2. ξαμολιέμαι // **s-a -t furtuna** ξέσπασε η θύελλα

stârnire, stârniri *ουσ. θηλ.* η διέγερση, η παρακίνηση, το ξεσήκωμα, το κέντρισμα, η υποκίνηση, η πρόκληση

stârpi, stârpesc I. *ρ. μετ.* 1. εξολοθρεύω, εξοντώνω, ξεριζώνω 2. καταστρέφω, ξεπαστρεύω, αφανίζω // **a ~ buruienile** ξεριζώνω τα αγριόχορτα // **a ~ din rădăcină** εξοντώνω από τη ρίζα // **a ~ omizile** εξολοθρεύω τις κάμπιες II. *ρ. αμ.* στειρεύω, στερεύω III. *ρ. μέσο* 1. αφανίζομαι, εξολοθρεύομαι

stârpire, stârpiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξολόθρευση, η εξόντωση, ο ξολοθρεμός, ο αφανισμός 2. το ξερίζωμα

stârpit *ουσ. ουδ.* 1. η εξολόθρευση, ο αφανισμός 2. το ξερίζωμα

stârpitură, stârpituri *ουσ. θηλ.* 1. το έκτρωμα 2. *μτφ.* η ασκήμια

stârv, stârvuri *ουσ. ουδ.* 1. το πτώμα 2. το ψοφίμι

stea, stele *ουσ. θηλ.* ο αστέρας, το αστέρι, το άστρο // **~ călăuzitoare** το καθοδηγητικό άστρο (ιδέα) // **~ căzătoare** ο διάττων, το πεφτάστρι // **~ cu coadă** το αστέρι με ουρά // **~ de cinema** ο αστέρας κινηματογράφου, ο σταρ // **-ua dimineții** ο αυγερινός // **-ua polară** ο πολικός αστέρας // **a crede în -ua sa** πιστεύει στο άστρο του // **a fi cu ~ în frunte** το να είναι κανείς σπουδαίος // **a vedea stele verzi** βλέπω τον Χριστό φαντάρο // **fără stele** άναστρος-η-ο, χωρίς αστέρια // **plin de stele** έναστρος-η-ο

steag, steaguri *ουσ. ουδ.* η σημαία, το φλάμπουρο, η παντιέρα, το μπαϊράκι // **~ în bernă** η μεσίστια σημαία (υψωμένη μέχρι τη μέση του ιστού) // **a arbora -uri** σημαιοστολίζω, στολίζω με σημαίες // **a coborî -ul** κατεβάζω τη σημαία, υποστέλλω, μαζεύω τη σημαία // **a înălța -ul** υψώνω τη σημαία, ανεβάζω, αναστέλλω τη σημαία

stearat, stearați *ουσ. αρσ. (χημ.)* το στεατικό άλας

stearic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το στεατικό οξύ

stearină *ουσ. θηλ.* η στεαρίνη, η στεατίνη (λιπαρή ουσία)

steatoză, steatoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στεάτωση

stegar, stegari *ουσ. αρσ.* 1. ο σημαιοφόρος 2. *μτφ.* ο πρωτεργάτης· ο πρωτοπόρος

steguleț, stegulețe *ουσ. ουδ.* η σημαιούλα

stei, steiuri *ουσ. ουδ.* το λιθάρι

stejar, stejari *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η βαλανιδιά, η βελανιδιά, η δρυς // **de ~** δρύινος-η-ο // **lemn de ~** το ξύλο της βελανιδιάς // **pădure de -i** ο δρυμός, το δάσος από βελανιδιές

stejăriș, stejărișuri *ουσ. ουδ.* ο δρυμός, ο δρυμώνας

stelaj, stelaje *ουσ. ουδ.* η εταζέρα, έπιπλο με ράφια

stelar-ă, stelari-e *επίθ. (αστρ.)* αστερικός-ή-ό, αστρικός-ή-ό // **hartă -ă** ο αστερικός χάρτης

stelat-ă, stelați-te *επίθ.* αστεροειδής-ής-ές, σαν το αστέρι

stelă, stele *ουσ. θηλ.* η στήλη (μνημείο)

steluță, steluțe *ουσ. θηλ.* το αστεράκι, ο αστερίσκος

stemă, steme *ουσ. θηλ.* 1. το στέμμα 2. η κορόνα, το οικόσημο 3. το έμβλημα

stenahorie, stenahorii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η στενοχώρια 2. *μτφ.* η δυσχέρεια

stenic-ă, stenici-ce *επίθ.* σθενικός-ή-ό, ενισχυτικός -ή-ό

stenodactilograf-ă, stenodactilografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* στενοδακτυλογράφος (ο, η)

stenodactilografia, stenodactilografiez *ρ. μετ.* στενοδακτυλογραφώ

stenodactilografie *ουσ. θηλ.* η στενοδακτυλογραφία

stenograf-ă, stenografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* στενογράφος (ο, η)

stenografia, stenografiez *ρ. μετ.* στενογραφώ

stenografic-ă, stenografici-ce *επίθ.* στενογραφικός -ή-ό

stenografie *ουσ. θηλ.* η στενογραφία

stenografiere, stenografieri *ουσ. θηλ.* η στενογράφηση

stenogramă, stenograme *ουσ. θηλ.* το στενογράφημα

stenoză, stenoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στένωση, το στένωμα

stentor, stentori *ουσ. αρσ.* ο Στέντωρ (με δυνατή φωνή) // **de ~** στεντόρειος-εια-ειο // **voce de ~** η στεντόρεια φωνή

step, stepuri *ουσ. ουδ.* το στεπ (είδος χορού) // **a bate -ul** χτυπώ το στεπ

stepă, stepe *ουσ. θηλ.* (γεωγρ.) η στέπα, η στέπη, η αχανής απέραντη έκταση με αραιή βλάστηση λόγω της ξηρασίας

ster, steri *ουσ. αρσ.* το κυβικό μέτρο για καυσόξυλα

stereo *ουσ. ουδ.* η στερεοφωνία

stereobat, stereobate *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* ο στερεοβάτης

stereofonic-ă, stereofonici-ce *επίθ.* στερεοφωνικός -ή-ό

stereofonie *ουσ. θηλ.* η στερεοφωνία

stereotip-ă, stereotipi-e, stereotipuri I. *επίθ.* στερεότυπος-η-ο, στερεοτυπικός-ή-ό // **lucrare -ă** το στερεοτυπικό έργο II. *επίρ.* στερεότυπα III. *ουσ. ουδ.* η στερεοτυπική πλάκα, η έκτυπη μεταλλική πλάκα (η μήτρα)

stereotipa, stereotipez *ρ. μετ.* στερεοτυπώνω

stereotipie *ουσ. θηλ.* η στερεοτυπία

stereotipist-ă, stereotipiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο στερεοτύπης, η τεχνίτρια σε στερεοτυπείο

stereotomie *ουσ. θηλ.* η στερεοτομία

steril-ă, sterili-e *επίθ.* 1. στείρος-α-ο, άκαρπος-η-ο, αποστειρωμένος-η-ο 2. στέρφος-α-ο, άγονος-η-ο // **pământ ~** το άχρηστο μέρος από το κοίτασμα ορυκτού // **sol ~** το στείρο έδαφος
sterilitate *ουσ. θηλ.* η στειρότητα, η ακαρπία, η αγονία
steriliza, sterilizez *ρ. μετ.* αποστειρώνω, στειρώνω, στειροποιώ
sterilizant-ă, sterilizanți-te *επίθ.* αποστειρωτικός-ή-ό
sterilizare, sterilizări *ουσ. θηλ.* η αποστείρωση, η στείρωση, η στειροποίηση
sterilizat-ă, sterilizați-te *επίθ.* 1. αποστειρωμένος-η-ο, στείρος-α-ο 2. στέρφος-α-ο
sterilizator-oare, sterilizatori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αποστειρωτής-ώτρια (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* ο αποστειρωτήρας
sterlină, sterline *επίθ.* η στερλίνα // **lira ~** η λίρα στερλίνα, η αγγλική λίρα
stern, sternuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το στέρνο
sternal-ă, sternali-e *επίθ.* στερνικός-ή-ό
sterp, stearpă, sterpi-e *επίθ.* 1. στέρφος-α-ο, άκαρπος-η-ο, άγονος-η-ο, στείρος-α-ο 2. χέρσος-α-ο // **oaie stearpă** η στερφοπροβατίνα // **pământuri -e** τα άγονα εδάφη
stetoscop, stetoscoape *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το στηθοσκόπιο
stetoscopie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στηθοσκόπηση
stewardeză, stewardeze *ουσ. θηλ.* η αεροσυνοδός
stibiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το αντιμόνιο
sticlar, sticlari *ουσ. αρσ.* ο υαλουργός, ο υαλοποιός
sticlă, sticle *ουσ. θηλ.* 1. το γυαλί, η ύαλος 2. η φιάλη, το μπουκάλι // **~ de cuarț** το γυαλί από χαλαζία // **~ de lampă** το γυαλί λάμπας // **~ de ochelari** τα γυαλιά, τα ματογυάλια // **~ incasabilă** το άθραυστο γυαλί // **~ optică** το οπτικό γυαλί // **~ vulcanică** το ηφαιστειογενές γυαλί // **fabrica de ~** το υαλουργείο // **fabricarea sticlei** η υαλουργία // **mărgele de ~** οι γυάλινες χάντρες // **o ~ de vin** ένα μπουκάλι κρασί // **vată de ~** ο υαλοβάμβακας
sticlărie, sticlării *ουσ. θηλ.* 1. τα γυαλικά, το υαλοπωλείο, το γυαλοπωλείο, το υάλωμα 2. η υαλουργία, η υαλουργική, η βιομηχανία κατασκευής γυαλιού και της κατεργασίας του
sticlete, sticleți *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* 1. η καρδερίνα, το γαρδέλι, η ακανθυλλίς, η ακανθίς 2. *μτφ.* ο χωροφύλακας // **a avea sticleți în cap** είναι δύστροπος, αναποδιάρης // **a-i scoate sticleții din cap** τον γιατρεύω από τις ιδιοτροπίες του
sticli, sticlesc I. *ρ. αμ.* γυαλίζω, λάμπω, στίλβω II. *ρ. μετ.* καρφώνω με τη ματιά, κοιτάζω με προσηλωμένο σε κάποιον το βλέμμα
sticlire, sticliri *ουσ. θηλ.* 1. το γυάλισμα, η γυαλάδα, η στιλπνότητα, η στίλβωση 2. η λάμψη
sticlit-ă, sticliți-te *επίθ.* γυαλισμένος-η-ο, γυαλιστός-ή-ό, στιλπνός-ή-ό
sticlos-oasă, sticloși-oase *επίθ.* 1. γυάλινος-η-ο, υαλοειδής-ής-ές, υάλινος-η-ο 2. γυαλιστερός-ή-ό, στιλπνός-ή-ό // **ochi sticloși** τα γυαλιστερά μάτια // **unsoare sticloasă** το γυάλινο γράσσο
sticlozitate, sticlozități *ουσ. θηλ.* η γυαλιστερότητα, η γυαλάδα, η στιλπνότητα
sticluță, sticluțe *ουσ. θηλ.* το μπουκαλάκι, το φιαλίδιο
stigmat, stigmate *ουσ. ουδ.* 1. το στίγμα, η κηλίδα 2. ο λεκές, το σημάδι 3. *μτφ.* η ηθική βρωμιά, η ατιμία, η λέρα, το ανεξίτηλο σημάδι
stigmatic-ă, stigmatici-ce *επίθ.* στιγματικός-ή-ό
stigmatism *ουσ. ουδ.* ο στιγματισμός
stigmatiza, stigmatizez *ρ. μετ.* 1. στιγματίζω 2. στηλιτεύω 3. *μτφ.* κατακρίνω κάποιον με δριμύτητα
stigmatizare, stigmatizări *ουσ. θηλ.* 1. η στιγμάτιση, ο στιγματισμός 2. η στηλίτευση
stigmatizat-ă, stigmatizați-te I. *επίθ.* 1. στιγματισμένος-η-ο 2. καυτηριασμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ.* ο στηλιτευτής
stih, stihuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο στίχος 2. η σειρά ποιήματος
stihar, stihare *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το στιχάρι, το εσωτερικό άμφιο των κληρικών
stihie, stihii *ουσ. θηλ.* 1. το στοιχείο, η κάθε φυσική δύναμη που ενεργεί αυτόματα (κεραυνός, βροχή, τρικυμία, φωτιά, νερό, αέρας, κ.λ.π.) 2. *μτφ.* η ερημιά, η μοναξιά // **stihiile naturii** τα στοιχεία της φύσης
stihuitor, stihuitori *ουσ. αρσ.* ο στιχουργός, ο ποιητής
stil, stiluri I. *ουσ. ουδ.* 1. το στυλ, το ύφος 2. ο ρυθμός 3. η τεχνοτροπία 4. ο τρόπος της έκφρασης στο γραπτό ή προφορικό λόγο 5. το παρουσιαστικό κάποιου, η εξωτερική εμφάνιση // **~ gotic** ο γοτθικός ρυθμός // **~ nou** το νέο ημερολόγιο (το Γρηγοριανό) // **~ vechi** το παλιό ημερολόγιο (το Ιουλιανό) // **adept(-ă) al (a) calendarului de ~ vechi** παλαιοημερολογίτης-ίτισσα (ο, η) // **greșeală de ~** λάθος ύφους / έκφρασης II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ύφους, στυλιστικός-ή-ό III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~ mare** σε μεγάλη έκταση, με μεγάλα μέσα
stila, stilez I. *ρ. μέσο* 1. εξασκούμαι, εκπαιδεύομαι 2. μορφώνομαι 3. επιτηδεύομαι II. *ρ. μετ.* 1. εξασκώ, εκπαιδεύω 2. μορφώνω, ανατρέφω
stilat-ă, stilați-te *επίθ.* εξασκημένος-η-ο, εκπαιδευμένος-η-ο 2. πολιτισμένος-η-ο 3. καλότροπος-η-ο
stilet, stilete *ουσ. ουδ.* το στιλέτο
stilist-ă, stiliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* στυλίστας-ίστρια (ο, η) με καλό στυλ
stilistic-ă, stilistici-ce I. *επίθ.* 1. του ύφους 2. υφολογικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (γλωσ.)* η υφολογία
stiliza, stilizez *ρ. μετ.* στυλιζάρω
stilizare, stilizări *ουσ. θηλ.* το στυλιζάρισμα
stilizat-ă, stilizați-te *επίθ.* στυλιζαρισμένος-η-ο, επεξεργασμένος-η-ο
stilizator-oare, stilizatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* στυλίστας-ίστρια (ο, η)
stilobat, stilobați *ουσ. αρσ. (οικοδ.)* ο στυλοβάτης, το υποστήριγμα, η βάση στύλου
stilografie *ουσ. θηλ.* η στυλογραφία, η βαθύτυπη μέθοδος κατασκευής κλισέ
stilou, stilouri *ουσ. ουδ.* το στυλό, ο στυλογράφος
stima, stimez I. *ρ. μετ.* εκτιμώ, στιμάρω, υπολήπτομαι, σέβομαι II. *ρ. μέσο* σεβόμαστε αμοιβαίως
stimabil-ă, stimabili-e I. *επίθ. (οικ.)* σεβάσμιος-ια-ιο II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (οικ.)* σεβαστός-ή (ο, η)
stimat-ă, stimați-te *επίθ.* 1. αξιότιμος-η-ο 2. σεβαστός-ή-ό, ευυπόληπτος-η-ο // **-e domnule președinte** αξιότιμε κύριε πρόεδρε

stimă, stime *ουσ. θηλ.* 1. η εκτίμηση, το στιμάρισμα 2. η υπόληψη, ο σεβασμός // **cu toată stima** με όλη την εκτίμηση, με υπόληψη
stimul, stimuli *ουσ. αρσ.* 1. το κίνητρο, το ελατήριο 2. η προτροπή, η ώθηση
stimula, stimulez *ρ. μετ.* 1. προτρέπω, παρακινώ, παρωθώ 2. παροτρύνω, διεγείρω
stimulare, stimulări *ουσ. θηλ.* 1. η προτροπή, η παρακίνηση, η παρότρυνση 2. η παρόρμηση, η ενθάρρυνση 3. η διέγερση
stimulator-oare, stimulatori-oare I. *επίθ.* 1. προτρεπτικός-ή-ό, παρακινητικός-ή-ό, παροτρυντικός-ή-ό 2. παρορμητικός-ή-ό, ενθαρρυντικός-ή-ό 3. διεγερτικός-ή-ό 4. εγκαρδιωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* προτρέπων (ο), παρακινητής (ο), διεγείρων (ο)
stimulent, stimulente *ουσ. ουδ.* 1. το κίνητρο, το ελατήριο 2. το διεγερτικό, το ερεθιστικό // *(φαρμ.)* **un ~ de circulație** ένα διεγερτικό της κυκλοφορίας
stindard, stindarde *ουσ. ουδ.* το λάβαρο, η σημαία, το μπαϊράκι // **a ridica -ul revoltei** σηκώνω παντιέρα ανταρσίας (επαναστατώ, δεν υπακούω)
stingător, stingătoare *ουσ. ουδ.* ο κατασβεστήρας
stinge, sting I. *ρ. μετ.* 1. σβήνω, αποσβήνω, κατασβήνω 2. εξαλείφω, διαγράφω // **~ lumina!** σβήσε το φως! // **a ~ împrumutul** αποσβήνω το χρέος // **a ~ varul** σβήνω τον ασβέστη // **bea de ~** πίνω υπερβολικά (μεθοκοπώ, μπεκρουλιάζω) II. *ρ. μέσο* 1. σβήνομαι, εξαφανίζομαι 2. χάνομαι 3. πεθαίνω
stingere, stingeri *ουσ. θηλ.* 1. το σβήσιμο 2. η κατάσβεση, η απόσβεση 3. *μτφ.* ο θάνατος 4. *(στρατ.)* το σιωπητήριο // **a suna -a** σημαίνει το σιωπητήριο
stingher-ă, stingheri-e *επίθ.* 1. μόνος-η-ο 2. απομονωμένος-η-ο, παράταιρος-η-ο, αταίριαστος -η-ο, αζευγάρωτος-η-ο
stinghereală, stingherelі *ουσ. θηλ.* 1. η ενόχληση, το ενόχλημα, η παρενόχληση 2. η παρεμπόδιση, η παράθεση εμποδίων, η παρακώλυση
stingheri, stingheresc *ρ. μετ.* 1. ενοχλώ, παρενοχλώ 2. παρεμποδίζω, εμποδίζω, παρακωλύω
stingherit-ă, stingheriți-te *επίθ.* 1. ενοχλημένος-η-ο, εμποδισμένος-η-ο, παρακωλυμένος-η-ο 2. συνεσταλμένος-η-ο, άτολμος-η-ο
stinghie, stinghii *ουσ. θηλ.* το πέταυρο, το στενόμακρο ξύλο προσαρμοσμένο σε ξύλινο αντικείμενο για ενίσχυση
stins-ă, stinși-se *επίθ.* 1. σβησμένος-η-ο, σβηστός-ή -ό 2. *μτφ.* εξαφανισμένος-η-ο, χαμένος-η-ο 3. *μτφ.* αχρωμάτιστος-η-ο, θαμπός-ή-ό // **toate focurile sunt ~e** είναι σβησμένες όλες οι φωτιές // **varul ~** ο σβησμένος ασβέστης
stipendia, stipendiez *ρ. μετ.* μισθοδοτώ, χρηματοδοτώ
stiplex *ουσ. ουδ. (χημ.)* το πλεξιγκλάς (το άθραυστο οργανικό γυαλί)
stipula, stipulez *ρ. μετ. (νομ.)* 1. θέτω ρήτρα σε συμβόλαιο 2. ορίζω, καθορίζω, προσδιορίζω
stipulat-ă, stipulați-te *επίθ.* προβλεπόμενος-η-ο, ορισμένος-η-ο, καθορισμένος-η-ο, προσδιορισμένος -η-ο, καταχωρημένος-η-ο
stipulație, stipulații *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η ρήτρα 2. η διάταξη, ο όρος σε σύμβαση, νόμο, κ.λ.π.
stirpe, stirpe *ουσ. θηλ.* το έθνος, η εθνικότητα, οι άνθρωποι με κοινή καταγωγή
stivaj, stivaje *ουσ. ουδ.* το στοίβαγμα, το στοίβασμα, η στοίβα
stivă, stive *ουσ. θηλ.* η στοίβα
stivui, stivuiesc *ρ. μετ.* στοιβάζω, συσσωρεύω
stivuire, stivuiri *ουσ. θηλ.* 1. το στοίβασμα, το στοίβαγμα 2. η συσσώρευση
stivuit-ă, stivuiți-te *επίθ.* 1. στοιβαγμένος-η-ο, στοιβαχτός-ή-ό 2. συσσωρευμένος-η-ο
stivuitor-oare, stivuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* στοιβαχτής-χτρα (ο, η)
stoarce, storc *ρ. μετ.* 1. στραγγίζω, αποστραγγίζω, στίβω 2. συμπιέζω, πιέζω, εκθλίβω, αποθλίβω, ξεζουμίζω 3. αποσπώ // **a ~ de bani** ξεπαραδιάζω // **a ~ o lămâie** στίβω το λεμόνι // **a ~ pe cineva de puteri** προξενώ καταπόνηση, εξαντλώ κάποιον εξ αιτίας κόπου, τον καταπονώ // **a ~ rufele** στραγγίζω τα ρούχα // **a-și ~ creierii** στίβω το μυαλό μου (σπάζω το κεφάλι μου, βασανίζω τη σκέψη μου)
stoarcere, stoarceri *ουσ. θηλ.* 1. η αποστράγγιση, το στράγγισμα, το στίψιμο, το ξεζούμισμα 2. η συμπίεση, η απόθλιψη, η έκθλιψη
stoc, stocuri *ουσ. ουδ.* το στοκ, το απόθεμα εμπορευμάτων, η παρακαταθήκη
stoca, stochez *ρ. μετ.* στοκάρω, εναποθηκεύω εμπορεύματα, αποθηκεύω
stocaj, stocaje *ουσ. ουδ.* το στοκάρισμα, η αποθήκευση εμπορευμάτων, το απόθεμα εμπορευμάτων
stocare, stocări *ουσ. θηλ.* η εναποθήκευση εμπορευμάτων, το στοκάρισμα
stofă, stofe *ουσ. θηλ.* το ύφασμα, η στόφα // **~ de bună calitate** το ύφασμα καλής ποιότητας // **~ de lână** το μάλλινο ύφασμα // **a avea ~** έχω ικανότητες, έχω προσωπική αξία
stog, stoguri *ουσ. ουδ.* η θημωνιά (σωρός από θερισμένα χόρτα)
stoic-ă, stoici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* στωικός-ή (ο, η), οπαδός του στωικισμού II. *επίθ. (φιλοσ.)* 1. στωικός-ή-ό 2. αδιάφορος-η-ο III. *επίρ.* στωικά, με απάθεια
stoicism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο στωικισμός, η στωικότητα
stol, stoluri *ουσ. ουδ.* 1. το σμήνος (πουλιών) 2. η ομάδα, το πλήθος
stolnic, stolnici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο αρχιμάγειρας του ηγεμόνα
stolnicească, stolnicese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η σύζυγος του αρχιμάγειρα του ηγεμόνα
stomac, stomacuri *ουσ. ουδ.* το στομάχι, ο στόμαχος // **a-și pune -ul la cale** φροντίζω το στομάχι μου, δίνω τροφή στο στομάχι μου // **a nu avea pe cineva la ~** νιώθω αποστροφή για κάποιον // **are ~ bun** έχει καλό στομάχι (είναι υπομονετικός) // **durere de ~** ο στομαχόπονος
stomacal-ă, stomacali-e *επίθ.* στομαχικός-ή-ό
stomatită, stomatite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στοματίτιδα
stomatolog-ă, stomatologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* στοματολόγος (ο, η), οδοντογιατρός (ο, η), οδοντίατρος (ο, η)
stomatologic-ă, stomatologici-ce *επίθ. (ιατρ.)* στοματολογικός-ή-ό
stomatologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στοματολογία, η οδοντιατρική
stop I. *επιφ.* στοπ!, σταμάτα! II. *ουσ. ουδ.* ο σηματοφόρος (στη διασταύρωση δρόμων)
stopa, stopez I. *ρ. μετ.* στοπάρω, σταματώ II. *ρ. αμ.* παύω, στέκομαι

stopa, stopez *ρ. μετ.* καρικώνω, μαντάρω, επιδιορθώνω σχίσιμο υφάσματος
stopaj, stopaje *ουσ. ουδ.* 1. το καρίκωμα, το μαντάρισμα 2. το σταμάτημα, η κράτηση, η συγκράτηση
stopare, stopări *ουσ. θηλ.* η ανάσχεση, το σταμάτημα, η κράτηση
stoper, stoperi *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο στόπερ (ο κεντρικός αμυντικός παίκτης στο ποδόσφαιρο)
stor, storuri *ουσ. ουδ.* το στόρι, το παραπέτασμα σε παράθυρο ή πόρτα
storcătoare, storcători *ουσ. θηλ.* το στραγγιστήρι, το σουρωτήρι
storci, storcesc *ρ. μετ.* 1. στύβω 2. πιέζω, συμπιέζω, ζουλώ 3. στραγγίζω
storcit-ă, storciți-te *επίθ.* 1. στιμμένος-η-ο, αποθλιμμένος-η-ο, συμπιεσμένος-η-ο, ζουληγμένος-η-ο 2. στραγγιστός-ή-ό
stors *ουσ. ουδ.* 1. η αποστράγγιση, η στράγγιση 2. το στίψιμο, η συμπίεση
stors-stoarsă, storşi-stoarse *επίθ.* 1. στραγγισμένος-η-ο, σουρωμένος-η-ο, σουρωτός -ή-ό, στιμμένος-η-ο 2. *μτφ.* εξαντλημένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο, στερεμένος-η-ο
strabic-ă, strabici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* στραβικός-ή-ό, αλλοίθωρος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλλοίθωρος -η (ο, η), γκαβός-ή (ο, η)
strabism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο στραβισμός, το αλλοιθώρισμα
strabometru, strabometre *ουσ. ουδ.* το όργανο μέτρηση του στραβισμού
strachină, străchini *ουσ. θηλ.* η γαβάθα, το τσανάκι, η σκουτέλα, το πινάκιο, το πιάτο // **a călca în străchini** τα κάνω θάλασσα (κάνω ανακάτεμα, αταξία)
stradal-ă, stradali-e *επίθ.* οδικός-ή-ό // **comerț ~** το οδικό εμπόριο
stradă, străzi *ουσ. θηλ.* η οδός, ο δρόμος, η στράτα // **~ laterală** η πλευρική οδός // **a arunca în ~** ρίχνω στο δρόμο (αφήνω στους δρόμους κάποιους απροστάτευτους) // **ferestrele dau spre ~** τα παράθυρα βλέπουν στο δρόμο // **omul de pe ~** ο κοσμάκης
stradelă, stradele *ουσ. θηλ.* η μικρή οδός, το δρομάκι, ο δρομίσκος
strai, straie *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* τα ρούχα, ο ρουχισμός, η ενδυμασία, τα ενδύματα // **în ~ de sărbătoare** με τα γιορτινά, κυριακάτικα ρούχα
strajă, străji I. *ουσ. θηλ.* 1. η φρουρά, η φρούρηση 2. ο φύλακας, ο σκοπός 3. το φυλάκιο, το φυλακείο II. *ρημ.* **a face de ~** φυλάγω, φυλάσσω, φρουρώ, είμαι φρουρός // **a-şi pune ~ gurii** συγκρατιέμαι
strană, strane *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το στασίδι
strangula, strangulez I. *ρ. μετ.* 1. στραγγαλίζω, απαγχονίζω 2. πνίγω, αποπνίγω, καταπνίγω II. *ρ. μέσο* στραγγαλίζομαι, πνίγομαι, καταπνίγομαι, απαγχονίζομαι
strangulare, strangulări *ουσ. θηλ.* 1. το στραγγάλισμα, ο στραγγαλισμός, ο απαγχονισμός 2. το πνίξιμο, ο πνιγμός 3. *μτφ.* το στένεμα, ο στενός τόπος
strangulat-ă, strangulați-te *επίθ.* 1. στραγγαλισμένος -η-ο, απαγχονισμένος-η-ο 2. πνιγμένος-η-ο // *(ιατρ.)* **hernie -ă** η περισφιγμένη κήλη
strangulație, strangulații *ουσ. θηλ.* ο στραγγαλισμός, το πνίξιμο
straniu-ie, stranii I. *επίθ.* 1. παράξενος-η-ο, ασυνήθιστος-η-ο, παράδοξος-η-ο 2. περίεργος -η-ο, αλλόκοτος-η-ο II. *επίρ.* παράδοξα, αλλόκοτα, παράξενα
strapontină, strapontine *ουσ. θηλ.* το κάθισμα που ανεβοκατεβαίνει σε αίθουσα θεάτρου, κ.λ.π.
stras, strasuri *ουσ. ουδ.* το στρας (είδος χρωματισμένου γυαλιού)
straşnic-ă, straşnici-ce I. *επίθ.* 1. τρομερός-ή-ό, εξαιρετικός-ή-ό, έξοχος-η-ο, έκτακτος-η-ο 2. θαυμάσιος-α-ο, αξιοθαύμαστος-η-ο, καταπληκτικός-ή-ό, μέγιστος-ιστη-ιστο 3. αυστηρός-ή-ό, σκληρός-ή-ό II. *επίρ.* εκτάκτως, εξαιρετικά, υπέροχα, τρομερά, φοβερά 2. θαυμάσια, καταπληκτικά 3. σκληρά, αυστηρά
strat, straturi *ουσ. ουδ.* 1. το στρώμα 2. το στρώσιμο, η στρώση 3. η πρασιά, η βραγιά // **~ de nisip** το στρώμα άμμου // **~ social** το κοινωνικό στρώμα// **~ şi substrat** το στρώμα και υπόστρωμα
stratagemă, stratageme *ουσ. θηλ.* 1. το στρατήγημα, το τέχνασμα 2. ο ελιγμός 3. ο πονηρός τρόπος ενέργειας, η πανουργία
strateg, strategi *ουσ. αρσ. (στρατ.)* 1. ο στρατηγός 2. *μτφ.* ο κυβερνήτης, ο αρχηγός
strategic-ă, strategici-ce I. *επίθ.* στρατηγικός-ή-ό // **de importanță -ă** στρατηγικής σημασίας II. *επίρ.* στρατηγικώς
strategie *ουσ. θηλ.* 1. η στρατηγική 2. η τέχνη να κατευθύνει κανείς ένα σύνολο τάσεων
stratifica, stratific I. *ρ. μετ.* στρωματοποιώ II. *ρ. μέσο* στρωματοποιούμαι
stratificare, stratificări *ουσ. θηλ.* η στρωματοποίηση
stratificat-ă, stratificați-te *επίθ.* στρωματοποιημένος -η-ο
stratocumulus *ουσ. ουδ.* οι στρωματοσωρείτες (στρώμα νεφών)
stratosferă *ουσ. θηλ.* η στρατόσφαιρα
stratosferic-ă, stratosferici-ce *επίθ.* στρατοσφαιρικός -ή-ό
stratus *ουσ. ουδ.* το γκρίζο σύννεφο, σε σχήμα ταινίας γκρίζου χρώματος
strață, strațe *ουσ. θηλ. (λογιστ.)* το πρόχειρο εμπορικό βιβλίο με τα πρώτα σημειώματα των εμπορικών και οικονομικών πράξεων
străbate, străbat I. *ρ. μετ.* 1. διασχίζω, διέρχομαι, διαπερνώ, διανύω, διατρέχω 2. διαβαίνω, περνάω, διελαύνω // **a ~ un drum** διανύω ένα δρόμο // **bulevardul ~ oraşul** η λεωφόρος διασχίζει την πόλη II. *ρ. αμ.* 1. εισδύω, εισέρχομαι, διεισδύω, εισχωρώ 2. διαπερνώ 3. *μτφ.* τα καταφέρνω // **lumina soarelui străbătea printre nori** το φως του ήλιου διαπερνούσε τα σύννεφα
străbatere, străbateri *ουσ. θηλ.* 1. η διάβαση, η διέλευση, το πέρασμα, η διείσδυση 2. η διάσχιση, το διαπέρασμα
străbătător-oare, străbătători-oare *επίθ.* 1. διερχόμενος-η-ο, διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό, διανύων-ουσα-ον 2. διατρέχων-ουσα-ον 3. ικανός-ή-ό
străbun-ă, străbuni-e I. *επίθ.* 1. προγονικός-ή-ό, προπατορικός-ή-ό 2. πανάρχαιος-αια-αιο, αρχαιότατος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρόγονος-η (ο, η), προπάτορας, προπάππος (ο)

străbunic-ă, străbunici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο προπάππος, ο πρόπαππος, η προγιαγιά
strădanie, strădanii *ουσ. θηλ.* 1. ο κόπος, η προσπάθεια 2. η ενέργεια
strădui, străduiesc *ρ. αντων.* 1. κοπιάζω, προσπαθώ 2. μοχθώ, πασχίζω
străduință, străduințe *ουσ. θηλ.* 1. ο κόπος, η προσπάθεια, η φιλοπονία 2. η ενέργεια
străduire, străduiri *ουσ. θηλ.* 1. η εργατικότητα, η ενεργητικότητα, η δραστηριότητα 2. η προσπάθεια, η φιλοπονία
străduitor-oare, străduitori-oare *επίθ.* 1. φιλόπονος-η-ο, εργατικός-ή-ό 2. επιμελής-ής-ές, φίλεργος-η-ο
străduță, străduțe *ουσ. θηλ.* το στρατί, το δρομάκι, η μικρή οδός
străfulgera pers. 3 străfulgeră I. *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αναλάμπω, αστραποβολώ, αστράφτω, λαμποκοπώ II. *ρ. μετ.* κεραυνώνω, κεραυνοβολώ, χτυπώ με τον κεραυνό
străfulgerare, străfulgerări *ουσ. θηλ.* η αναλαμπή, η αστραπή, το αστραποβόλι, το αστραποβόλημα, η κεραυνοβολία
străfund, străfunduri *ουσ. ουδ.* 1. το βάθος, τα κατάβαθα, τα έγκατα 2. το πιο βαθύ μέρος ενός πράγματος // **în -urile pământului** στα έγκατα της γης
străin-ă, străini-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ξένος-η (ο, η), αλλοδαπός-ή (ο, η) 2. φιλοξενούμενος-η (ο, η) 3. αλλόφυλος-η (ο, η), αλλότριος-ια (ο, η) II. *επίθ.* ξένος-η-ο, αλλοδαπός-ή-ό, αλλότριος-ια -ιο, ξενικός-ή-ό, αλλόφυλος-η-ο // **a folosi muncă -ă** χρησιμοποιώ ξένη εργασία // **cele -e** τα αλλότρια (τα ξένα) // **țări -e** οι ξένες χώρες // **vizitatori -i** οι αλλοδαποί επισκέπτες III. *επιρ. έκφρ.* **printre -i** στα ξένα, στην ξενιτιά
străinătate, străinătăți *ουσ. θηλ.* η ξενιτιά, το εξωτερικό, τα ξένα, η αλλοδαπή, η υπερορία // **a pleca în ~** πηγαίνω στη ξενιτιά, πηγαίνω σε ξένη χώρα, ξενιτεύομαι // **scrisoare pentru ~** το γράμμα για το εξωτερικό
străjer-ă, străjeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* φρουρός (ο, η), φύλακας (ο, η), φυλακάτορας (ο, η)
străjerie *ουσ. θηλ.* η φρουρά, η άμυνα
străjui, străjuiesc I. *ρ. μετ.* 1. φυλάγω, φυλάω, φυλάσσω 2. επιτηρώ II. *ρ. αμ.* αγρυπνώ, είμαι φρουρός, επαγρυπνώ, προσέχω, έχω την υπηρεσία του φρουρού
străluci, strălucesc I. *ρ. αμ.* 1. λάμπω, αστράφτω, λαμποκοπώ 2. γυαλίζω, φεγγοβολώ II. *ρ. μετ.* δίνω λάμψη, λαμπρύνω, γυαλίζω, κάνω να γυαλίσει
strălucire, străluciri *ουσ. θηλ.* 1. η λάμψη, η λαμπρότητα 2. η ακτινοβολία, η γυαλάδα 3. η στιλπνότητα, η φαεινότητα, το φεγγοβόλημα 4. *μτφ.* η μεγαλοπρέπεια, η δόξα, η άιγλη 5. *μτφ.* η ωραιότητα // **o ~ de speranță** μια λάμψη ελπίδας
strălucit-ă, străluciți-te I. *επίθ.* 1. λαμπρός-ή-ό, φωτεινός-ή-ό 2. *μτφ.* ένδοξος-η-ο // **victorie -ă** η λαμπρή νίκη II. *επίρ.* λαμπρά, εξαίσια
strălucitor-oare, strălucitori-oare *επίθ.* 1. λαμπερός-ή-ό, ολόλαμπρος-η-ο, αστραφτερός-ή-ό 2. γυαλιστερός-ή-ό, στιλπνός-ή-ό 3. ακτινοβόλος-α-ο, φεγγοβόλος-α-ο, φαεινός-ή-ό
strălumina, străluminez I. *ρ. μετ.* φωτίζω, φωταγωγώ II. *ρ. αμ.* φωτίζω δυνατά
străluminare, străluminări *ουσ. θηλ.* η φωταγωγία, ο δυνατός φωτισμός
strămoș-oașă, strămoși-oașe *ουσ. αρσ. και θηλ.* πρόγονος-η (ο, η), προγενέστερος-η (ο, η), προπάτορας (ο), οι πρόγονοι, οι προπάτορες, οι προγενέστεροι
strămoșesc-ească, strămoșești *επίθ.* πάτριος-α-ο, πατρώος-α-ο, προγονικός-ή-ό, προπατορικός-ή-ό, προγενέστερος-η-ο // **pământul ~** η πάτρια γη, η γη των προγόνων
strămoșește *επίρ.* πατρογονικά, προγονικά, προπατορικά
strămuta, strămut I. *ρ. μετ.* μετατοπίζω, εκτοπίζω, μετοικίζω, μετακινώ, μετακομίζω, μεταφέρω // **a ~ un deținut** μεταφέρω ένα φυλακισμένο II. *ρ. μέσο* μετατοπίζομαι, μετοικώ, μετακομίζω, μεταφέρνομαι, αλλάζω τόπο διαμονής, μετακινιέμαι
strămutare, strămutări *ουσ. θηλ.* η μετακόμιση, η μετατόπιση, το μετατόπισμα, η εκτόπιση, η μετακίνηση, η μετοίκηση, ο μετοικισμός // **efecte de ~** ο ιματισμός και τα έπιπλα για μετακόμιση
strămutat-ă, strămutați-te *επίθ.* μετακομισθείς-είσα -έν // **persoană -ă** το μετοικισμένο άτομο, ο μέτοικος
strănepot-oată, strănepoți-oate *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. δισέγγονος-η, (-όνα), (-όνι) (ο, η, το) 2. τρισέγγονος-ονη (-όνι) (ο, η, το)
strănut, strănuturi *ουσ. ουδ.* το φτέρνισμα, το φτάρνισμα, ο πταρμός
strănuta, strănut *ρ. αμ.* φτερνίζομαι, πταρνίζομαι
strănutare, strănutări *ουσ. θηλ.* το φτέρνισμα, το φτάρνισμα, ο πταρμός
strănutat *ουσ. ουδ.* το φτάρνισμα, το φτέρνισμα, ο πταρμός // **praf de ~** η σκόνη για φτάρνισμα
străpungător-oare, străpungători-oare *επίθ.* διαπεραστικός-ή-ό, διεσδυτικός-ή-ό
străpunge, străpung *ρ. μετ.* 1. διατρυπώ, διαπερνώ, διεισδύω 2. τέμνω, διασχίζω // **a ~ frontul** διαπερνώ το μέτωπο
străpungere, străpungeri *ουσ. θηλ.* 1. η διείσδυση, η διατρύπηση 2. η διάσχιση
străpuns-ă, străpunși-se *επίθ.* 1. διατρυπημένος-η -ο, διαπερασμένος-η-ο 2. κατατρυπημένος-η-ο
străşnicie *ουσ. θηλ.* 1. η αυστηρότητα, η σκληρότητα, η μη επιείκεια 2. η τερατουργία 3. η δύναμη // **cu ~** με σκληρότητα, με αυστηρότητα
străvechi-e, străvechi-e *επίθ.* παμπάλαιος-α-ο, πανάρχαιος-α-ο
străvedea, străvăd I. *ρ. μετ.* διαβλέπω, βλέπω κάτι αόριστα II. *ρ. μέσο* διαφαίνομαι, διακρίνομαι αόριστα, φαίνομαι λίγο // **luna se străvede printre nori** το φεγγάρι φαίνεται ανάμεσα στα σύννεφα
străveziu-ie, străvezii I. *επίθ.* 1. διαφανής-ής-ές, διάφανος-η-ο, ευδιάκριτος-η-ο 2. διαυγής-ής-ές, ξάστερος-η-ο II. *επίρ.* διαφανώς, διαυγώς, ξάστερα
strâmb-ă, strâmbi-e I. *επίθ.* 1. στραβός-ή-ό, στρεβλός-ή-ό, κυρτός-ή-ό, γαμψός-ή-ό 2. λοξός-ή -ό 3. σκεβρωμένος-η-ο // **a avea nasul ~** έχω στραβή μύτη // **linie -ă** η στραβή γραμμή // **picioare -e** τα στραβά πόδια II. *επίρ.* 1. στραβά, στρεβλώς 2. λοξά 3. *μτφ.* άδικα, ανέντιμα, ανακριβώς, λανθασμένα // **a călca ~** πατώ στραβά, στραβοπατώ, παραπατώ // **a se uita ~** κοιτάζω στραβά, στραβοκοιτάζω // **a sta ~ și a judeca drept** κρίνω σωστά

strâmba, strâmb I. *ρ. μετ.* 1. στραβώνω, στρεβλώνω, κυρτώνω, γαμψώνω, καμπυλώνω 2. διαστρεβλώνω, παραμορφώνω // **a-şi ~ gâtul** στραβώνω το λαιμό μου II. *ρ. αμ.* 1. μορφάζω, στραβομουτσουνιάζω, κάνω μορφασμό 2. σκεβρώνω // **a ~ din gât** στραβολαιμιάζω // **a ~ din nas** κάνω μορφασμό με τη μύτη II. *ρ. μέσο* στραβώνομαι, στραβομουτσουνιάζω, κάνω γκριμάτσες // **a se ~ de durere** κάνω γκριμάτσες απ'τον πόνο // **a se ~ de râs** ξεκαρδίζομαι απ' τα γέλια // **a se ~ la cineva** κάνω μορφασμό σε κάποιον

strâmbat-ă, strâmbaţi-te *επίθ.* 1. στραβωμένος-η-ο, στρεβλός-ή-ό, σκεβρωμένος-η-ο, κυρτός-ή-ό 2. δύσμορφος-η-ο, στραβομουτσουνιασμένος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο

strâmbătate, strâmbătăţi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η αδικία, το αδίκημα, το άδικο 2. η αναλήθεια, το ψεύδος

strâmbătură, strâmbături *ουσ. θηλ.* 1. το στράβωμα, το στρέβλωμα 2. ο μορφασμός, το στραβομουτσούνιασμα 3. το σκέρτσο 4. *μτφ.* το σκώμμα, ο εμπαιγμός, η κοροϊδία

strâmt-ă, strâmţi-te I. *επίθ.* 1. στενός-ή-ό, σφιχτός-ή-ό 2. *μτφ.* στενόχωρος-η-ο 3. *μτφ.* περιορισμένος-η-ο 4. *μτφ.* δύσκολος-η-ο // **cap ~** η στενοκεφαλιά // **stradă -ă** η στενή οδός, ο στενός δρόμος // **un palton ~** ένα στενό παλτό II. *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. ο στενός χώρος 2. η δύσκολη θέση // **a fi la largul tău şi la -ul altuia** το να είναι στην άνεσή σου και στη δύσκολη θέση του αλλουνού (το να αισθάνεσαι καλά αλλά προξενώντας ενόχληση σε άλλον)

strâmta, strâmtez I. *ρ. μετ.* 1. στενεύω 2. συμμαζεύω, μικραίνω το πλάτος σε κάτι // **trebuie să-ţi strâmtezi rochia** πρέπει να στενέψεις το φόρεμα II. *ρ. μέσο* στενεύω, γίνομαι στενός

strâmtare, strâmtări *ουσ. θηλ.* το στένεμα, το στένωμα, η ελάττωση του πλάτους

strâmtoare, strâmtori *ουσ. θηλ.* 1. η στενότητα, η οικονομική δυσχέρεια 2. η έλλειψη χώρου 3. *μτφ. (γεωγρ.)* τα στενά, ο πορθμός // **-a Gibraltar** το στενό Γιβραλτάρ // **a fi la ~** βρίσκομαι σε αμηχανία δυσχέρεια

strâmtora, strâmtorez I. *ρ. μετ.* 1. περιορίζω, στριμώχνω, συμμαζεύω 2. φέρνω κάποιον σε αμηχανία, ζορίζω, εξαναγκάζω II. *ρ. μέσο* περιορίζομαι, γίνομαι στενός, είμαι σε δύσκολη οικονομική κατάσταση, φτάνω σε αμηχανία, συμμαζεύομαι στις δαπάνες

strâmtorare, strâmtorări *ουσ. θηλ.* 1. το στένωμα, η στένωση, ο περιορισμός 2. η ανεπάρκεια χρημάτων, η δύσκολη κατάσταση, η ελάττωση δραστηριότητας

strâmtorat-ă, strâmtoraţi-te *επίθ.* 1. στενωμένος-η-ο, στριμωγμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο 2. σε δύσκολη οικονομική κατάσταση

strângător-oare, strângători-oare I. *επίθ.* οικονόμος-α-ο, φειδωλός-ή-ό, σφιχτοχέρης-α-ικο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οικονόμος-α (ο, η), φειδωλός-ή (ο, η), σφιχτοχέρης-α (ο, η)

strânge, strâng I. *ρ. μετ.* 1. μαζεύω, μαζώνω, συμμαζεύω, συναθροίζω, αθροίζω, συλλέγω 2. συγκεντρώνω, συσσωρεύω, συνάγω, συνάζω 3. σηκώνω από κάτω 4. περιμαζεύω, περιμαζώνω 5. εξοικονομώ 6. σφίγγω, συσφίγγω 7. συστέλλω, συσπώ // **a ~ bani** μαζεύω χρήματα // **a ~ cuiva mâna** σφίγγω σε κάποιον το χέρι // **a ~ cureaua** σφίγγω τα λουριά // **a ~ de gât** στραγγαλίζω, σφίγγω το λαιμό του // **a ~ de pe drumuri pe cineva** περιμαζώνω κάποιον από τους δρόμους // **a ~ de pe jos** μαζεύω από κάτω // **a ~ în braţe** σφίγγω στην αγκαλιά // **a ~ legăturile de prietenie** συσφίγγω τις σχέσεις φιλίας // **a ~ masa** σηκώνω το τραπέζι // **a ~ oamenii** μαζεύω τους ανθρώπους // **a ~ pe cineva cu uşa** αναγκάζω κάποιον σε κάτι // **a ~ provizii** συνάζω εφόδια // **a ~ pumnii** σφίγγω τις γροθιές // **a ~ rândurile** σφίγγω τις σειρές // **a ~ recolta** συγκομίζω, σοδιάζω // **a ~ şurubul** σφίγγω τη βίδα // **a ~ un nod** σφίγγω έναν κόμπο // **a-şi ~ gura** περιμαζεύω τη γλώσσα / το στόμα μου II. *ρ. αμ.* σφίγγομαι, προσπαθώ // **a ~ din buze** σφίγγω τα χείλη, αδιαφορώ // **a ~ din ochi** σφίγγω τα μάτια, στενοχωριέμαι // **a ~ din sprâncene** ζαρώνω τα φρύδια, συνοφρυώνομαι III. *ρ. μέσο* 1. μαζεύομαι, συστέλλομαι, συμμαζεύομαι, μαζώνομαι 2. συναθροίζομαι, συγκεντρώνομαι, συσπειρώνομαι, συνάζομαι 3. περιορίζομαι, στενεύω 4. σφίγγομαι // **a i se ~ inima** σφίγγεται η καρδιά του // **a se ~ acasă de pe drumuri** μαζεύομαι στο σπίτι από τους δρόμους // **a se ~ în sine** συγκεντρώνομαι στον εαυτό μου (μέσα μου) // **a se ~ la apă** στενεύω στο νερό, μπαίνω στο νερό // **a se ~ la un loc** μαζευόμαστε σ'έναν τόπο

strângere, strângeri *ουσ. θηλ.* 1. το μάζεμα, το μάζευμα, το μάζωμα, η μάζωξη 2. η συλλογή, η περισυλλογή, η συγκέντρωση, η συνάθροιση, η σύναξη, το συμμάζεμα, η συρροή 3. η σφίξη, το σφίξιμο, η σύσφιξη 4. η συσσώρευση, η συναγωγή // **~ de mână** το σφίξιμο των χεριών, η χειραψία // **-a recoltei** η συγκομιδή της σοδιάς, το μάζεμα γεωργικών προϊόντων // **-a relaţiilor de prietenie** η σύσφιξη των φιλικών σχέσεων // **cu ~ de inimă** με σφίξιμο της καρδιάς, με λύπη

strâns *ουσ. ουδ.* 1. το μάζεμα 2. η συλλογή, η περισυλλογή, η συγκέντρωση, η συνάθροιση, η σύναξη 3. το σφίξιμο, η σφίξη 4. η συγκομιδή

strâns-ă, strânşi-se I. *επίθ.* 1.σφιχτός-ή-ό, σφιγμένος-η-ο, μαζωχτός-ή-ό, μαζεμένος-η-ο, συνενωμένος-η-ο, συναγμένος-η-ο, συναθροισμένος-η-ο 2. συγκεντρωμένος-η-ο, συσσωρευμένος-η-ο, εξοικονομημένος-η-ο 3. στενός-ή-ό, συμπιεσμένος-η-ο, στριμωγμένος-η-ο, στριμωχτός-ή-ό 4. διπλωμένος-η-ο 5. συσπασμένος-η-ο 6. φιλάργυρος-η-ο, σφιχτοχέρης-α-ικο 7. πυκνός-ή-ό // **~ cu uşa** ζορισμένος-η-ο, αναγκασμένος με το ζόρι) // **a fi ~ la pungă** είμαι τσιγγούνης // **un nod ~** ένας σφιχτός κόμπος // **o legătură -ă** ο στενός δεσμός // **pumnul ~** η συσπασμένη γροθιά // **rânduri -e** οι πυκνές σειρές // **recolta -ă** η μαζεμένη σοδιά // **relaţii de -ă prietenie** οι σχέσεις στενής φιλίας II. *επίρ.* 1. σφιχτά, στενώς 2. δυνατά, γερά 3. με αυστηρότητα // **~ uniţi în jurul...** σφιχτά ενωμένοι γύρω... // **probleme ~ legate** σφιχτά δεμένα προβλήματα III. *ουσ. θηλ.* η περιουσία, η σοδιά, τα εφόδια

strânsoare, strânsori *ουσ. θηλ.* 1. το σφίξιμο 2. η κλεισούρα, η στενή διάβαση 3. η στενοχώρια 4. ο περιορισμός

strânsură, strânsuri I. *ουσ. θηλ.* 1. ο περιορισμός, η περιστολή, η καταστολή, η πίεση 2. η μάζωξη,

το μάζεμα, η συγκέντρωση, η συρροή 3. το περιμάζωμα, η περισυλλογή, η περισυναγωγή 4. *(λαϊκ.)* η σοδιά, η περιουσία, ο πλούτος II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** από το μάζεμα // **oaste de ~** ο στρατός από επιστράτευση

streaşină, streşini *ουσ. θηλ.* το γείσο, το γείσωμα, η προεξοχή της στέγης // **a pune mâna ~ la ochi** βάζω αντήλιο το χέρι μου

streche, streche *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο οίστρος, η βοϊδόμυγα, η αλογόμυγα // **a da -a în cineva** τον τσίμπησε η αλογόμυγα (κατέχεται από μανία)

strechea, strechez *ρ. αμ. (αρχ.)* οργίζομαι υπερβολικά, μανιώνω, μανίζω, μανιάζω

strecheat-ă, strecheaţi-te *επίθ.* 1. μυγιάγγιχτος-η-ο, τσιμπημένος-η-ο από στρέκλα (ζώο) 2. μανιωμένος-η-ο (άνθρωπος)

strecura, strecor I. *ρ. μετ.* 1. στραγγίζω, σουρώνω 2. παρεισάγω 3. *μτφ.* υπονοώ // **a ~ ceaiul** στραγγίζω το τσάι // **a ~ o vorbă** παρεισάγω μια λέξη, βάζω μια καλή ή κακή λέξη II. *ρ. μέσο* 1. γλιστράω, ξεγλιστρώ 2. κυλάω προς τα κάτω 3. παρεισάγομαι, παρεισδύω, υπεισέρχομαι, εισέρχομαι, παρεισφρέω 4. ξεφεύγω, γλυτώνω, διαφεύγω 5. φιλτράρομαι // **mi s-a -t o greşeală în lucrare** μου διέφυγε ένα λάθος στο έργο

strecurare, strecurări *ουσ. θηλ.* 1. το στράγγισμα, το σούρωμα 2. η παρείσδυση, το ξεγλίστρημα, ο γλυτωμός, η διαφυγή, η παρεισαγωγή, η παρείσφρηση, το τρύπωμα

strecurat-ă, strecuraţi-te *επίθ.* 1. σουρωμένος-η-ο, στραγγισμένος-η-ο, σουρωτός-ή-ό 2. παρείσακτος -η-ο

strecurătoare, strecurători *ουσ. θηλ.* 1. το στραγγιστήρι, το σουρωτήρι 2. το τρυπητό

strepezeală, strepezeli *ουσ. θηλ.* το μούδιασμα δοντιών (ύστερα απ' το φαΐ ξινών φρούτων)

strepezi, strepezesc I. *ρ. μέσο* παθαίνω μούδιασμα στα δόντια II. *ρ. μετ.* προκαλώ το μούδιασμα δοντιών (μετά από φαΐ άγουρων φρούτων)

strepezit-ă, strepeziţi-te *επίθ.* μουδιασμένος-η-ο (στα δόντια)

streptococ, streptococi *ουσ. αρσ. (βιολ.)* ο στρεπτόκοκκος

streptococic-ă, streptococici-ce *επίθ. (βιολ.)* στρεπτοκοκκικός-ή-ό

streptococie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στρεπτοκοκκίαση

streptomicină, streptomicine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η στρεπτομυκίνη

stres, stresuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το στρες, η στενοχώρια, το ντέρτι

Stretenie *ουσ. θηλ. (θρ.) (λαϊκ.)* η Υπαπαντή του Χριστού

stria, striez *ρ. μετ.* ραβδώνω, κάνω ραβδώσεις, αυλακώνω

striat-ă, striaţi-te *επίθ.* ραβδωτός-ή-ό // **muşchi striaţi** οι ραβδωτοί μύες // **tablă -ă** η ραβδωτή λαμαρίνα, το ραβδωτό έλασμα

striaţie, striaţii *ουσ. θηλ.* η ράβδωση

striaţiune, striaţiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. striaţie

strica, stric I. *ρ. μετ.* 1. χαλνώ, χαλώ, χαλάω 2. καταστρέφω 3. φθείρω, ζημιώνω, βλάφτω, διαφθείρω 4. χειροτερεύω, εξαχρειώνω // **a ~ plăcerea cuiva** χαλνώ την ευχαρίστηση κάποιου // **a ~ prietenia** τα χαλώ // **a-şi ~ gura degeaba** χαλάω το στόμα μου μάταια / ανώφελα II. *ρ. αμ.* 1. χαλάω 2. κλουβιάζω (αυγά), μπαγιατεύω (τρόφιμα) III. *ρ. μέσο* 1. χαλάω 2. καταστρέφομαι 3. ασχημαίνω, αλλοιώνομαι, βλάπτομαι, παθαίνω φθορά // **a se ~ căruţa în mijlocul drumului** χάλασε το αμάξι στη μέση του δρόμου // **ce strică?** τί πειράζει; // **laptele s-a -t** το γάλα χάλασε // **s-a -t brânza** χάλασε το τυρί // **se strică vremea** χαλάει ο καιρός

stricare, stricări *ουσ. θηλ.* 1. η χαλασιά, το χάλασμα 2. η φθορά, η εξαχρείωση

stricat *ουσ. ουδ.* 1. ο χαλασμός, η χαλασιά, το χάλασμα, η φθορά 2. η καταστροφή 3. η αλλοίωση

stricat-ă, stricaţi-te *επίθ.* 1. χαλασμένος-η-ο, κατεστραμμένος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο, διεστραμμένος, φθαρμένος-η-ο 2. βλαμμένος-η -ο, αλλοιωμένος-η-ο, κλούβιος-α-ο, μπαγιάτικος-η -ο 3. σάπιος-α-ο 4. γκρεμισμένος-η-ο // **~ de vărsat** βλογιοκομμένος-η-ο

stricăcios-oasă, stricăcioşi-oase *επίθ.* βλαβερός-ή -ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-α-ο

stricăciune, stricăciuni *ουσ. θηλ.* 1. η βλάβη, η καταστροφή, η ζημία, το χάλασμα 2. η φθορά, ο όλεθρος, η διαφθορά // **printre stricăciunile** μεσ'απ'τα χαλάσματα

stricător-oare, stricători-oare *επίθ.* βλαβερός-ή-ό, ζημιάρης-α-ικο, βλαπτικός-ή-ό, επιζήμιος-α-ο

stricnină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η στρυχνίνη

strict-ă, stricţi-te I. *επίθ.* 1. αυστηρός-ή-ό, άτεγκτος -η-ο 2. απόλυτος-η-ο II. *επίρ.* 1. αυστηρά, αυστηρώς 2. απόλυτα // **~ interzis** αυστηρώς απαγορευμένο // **a fi ~ necesar** είναι αυστηρώς απαραίτητο (αναγκαίο)

stricteţe I. *ουσ. θηλ.* 1. η αυστηρότητα 2. η ακρίβεια II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με αυστηρότητα // **selectaţi ~** αυστηρά επιλεγμένοι

stricturare, stricturări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το στένωμα (αγγείου)

strictură, stricturi *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η στένωση (αγγείου)

stricţiune, stricţiuni *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η συστολή

strident-ă, stridenţi-te *επίθ.* 1. οξύηχος-ος-ο, διαπεραστικός-ή-ό 2. χτυπητός-ή-ό (για χρώματα) 3. φανταχτερός-ή-ό // **culori -e** τα χτυπητά / φανταχτερά χρώματα

stridenţă, stridenţe *ουσ. θηλ.* 1. η οξύτητα, η διαπεραστικότητα 2. *μτφ.* η ιδιοτροπία, η ανωμαλία

stridie, stridii *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* το στρείδι

striga, strig I. *ρ. μετ.* κράζω, φωνάζω, καλώ // **a ~ catalogul** φωνάζω τον κατάλογο (κάνω το προσκλητήριο) // **a ~ pe nume** φωνάζω με τ' όνομά του / ονομαστικά // **copilul strigă după mama lui** το παιδί κράζει τη μάννα του // **el strigă după ajutor** φωνάζει για βοήθεια // **i-am -t să mă aştepte** του φώναξα να με περιμένει II. *ρ. αμ.* 1. φωνάζω, κράζω, βοώ, αναβοώ, ανακράζω 2. κραυγάζω, ανακραυγάζω // **a ~ cât îl ţine gura** φωνάζω όσο με βαστάει το στόμα μου // **a ~ după cineva** φωνάζω κάποιον // **a ~ la cineva** μπήγω τις φωνές, μαλώνω κάποιον

strigare, strigări I. *ουσ. θηλ.* 1. το φώναγμα, το κράξιμο, το κάλεσμα 2. η μεγαλόφωνη πρόσκληση // **la a doua ~** στο δεύτερο φώναγμα II. *επιρ. έκφρ.* **cu strigări înalte** με δυνατά καλέσματα, με δυνατά φωνάγματα

strigăt, strigăte *ουσ. ουδ.* το φώναγμα, το κράξιμο, η κραυγή, η βοή, η δυνατή φωνή, το βούισμα // ~ **de alarmă** η σειρήνα συναγερμού // **-ul catalogului** η ανάγνωση του καταλόγου
strigător-oare, strigători-oare I. *επίθ.* 1. κραυγαλέος -α-ο 2. *μτφ.* σοβαρός-ή-ό // ~ **la cer** πολύ σοβαρό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φωνακλάς-ού (ο, η), διαλαλητής-ήτρια (ο, η), ντελάλης-ισσα (ο, η)
strigătură, strigături *ουσ. θηλ.* το ξεφωνητό // **strigăturile la horă** τα ξεφωνητά στο χορό
strigoaică, strigoaice *ουσ. θηλ.* 1. η στρίγκλα, η εξωτικιά, η μάγισσα 2. *μτφ.* η κακή γυναίκα
strigoi-oaie, strigoi-oaie *ουσ. αρσ. και θηλ.* το στοιχείο, ο καλικάντζαρος, ο βρικόλακας, το κακοποιό δαιμόνιο, η στρίγκλα, η ξωτικιά, το φάντασμα
stringent-ă, stringenți-te *επίθ.* 1. επιτακτικός-ή-ό, ζόρικος-η-ο 2. αναπόφευκτος-η-ο // **este -ă nevoie** είναι επιτακτική (ζόρικη) ανάγκη
stringență, stringențe *ουσ. θηλ.* το ζόρι, η επιτακτική ανάγκη, το πρόσταγμα, η σφίξη
striu, striuri *ουσ. θηλ.* η ράβδωση, η αυλακιά, το αυλάκωμα
strivi, strivesc I. *ρ. μετ.* συντρίβω, συνθλίβω, συμπιέζω II. *ρ. μέσο* στριμώχνομαι, συνωστίζομαι
strivire, striviri *ουσ. θηλ.* 1. η σύντριψη, η σύνθλιψη 2. το στρίμωγμα
strivit-ă, striviți-te *επίθ.* 1. συντριμμένος-η-ο, συνθλιμμένος-η-ο, συμπιεσμένος-η-ο 2. στριμωγμένος-η-ο
strivitor-oare, strivitori-oare *επίθ.* 1. συντριπτικός -ή-ό, καταθλιπτικός-ή-ό, θλαστικός-ή-ό 2. εξολοθρευτικός-ή-ό, επιβαρυντικός-ή-ό
strofă, strofe *ουσ. θηλ.* η στροφή
stronțiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το στρόντιο
strop, stropi I. *ουσ. αρσ.* 1. η στάλα, η σταλαματιά, η σταγόνα 2. η ρανίδα, η σταλιά 3. *μτφ.* η ελάχιστη ποσότητα // **până la un** ~ μέχρι μια σταλιά (να μη μείνει τίποτα) II. *επιρ. έκφρ.* ~ **cu** ~ σταλιά με σταλιά // **nici un** ~ τίποτα
stropeală, stropeli *ουσ. θηλ.* 1. το ψέκασμα, το ράντισμα, το πιτσίλισμα, το κατάβρεγμα 2. *μτφ. (οικ.)* το ποτό
stropi, stropesc I. *ρ. μετ.* 1. ψεκάζω, ραντίζω, πιτσιλίζω, καταβρέχω 2. βρέχω, ποτίζω // **a** ~ **ceva cu sudoare** κάνω μια δύσκολη δουλειά // **a** ~ **grădina** ραντίζω / ποτίζω το κήπο// **o mașină a -t călătorii** ένα αυτοκίνητο πιτσίλισε τους διαβάτες II. *ρ. αμ.* πιτσιλίζω, πέφτω σε σταγόνες III. *ρ. μέσο* 1. πιτσιλίζομαι, ψεκάζομαι 2. βρέχομαι, ποτίζομαι, καταβρέχομαι
stropire, stropiri *ουσ. θηλ.* 1. το ψέκασμα, το ράντισμα, ο ψεκασμός, το πιτσίλισμα 2. το πότισμα, το κατάβρεγμα
stropit *ουσ. ουδ.* ο ψεκασμός, το ράντισμα, το πιτσίλισμα, το πότισμα, το κατάβρεγμα
stropit-ă, stropiți-te *επίθ.* 1. ραντισμένος-η-ο, ποτισμένος-η-ο, καταβρεγμένος-η-ο 2. *μτφ.* παρδαλός-ή-ό, διάστικτος-η-ο
stropitoare, stropitori *ουσ. θηλ.* το ραντιστήρι, ο ψεκαστήρας, το ποτιστήρι, ο καταβρεχτήρας, το καταβρεχτήρι
stropitură, stropituri *ουσ. θηλ.* το ράντισμα, το πιτσίλισμα, η σταγόνα, η σταλιά, η στάλα
stropșeală, stropșeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το τσάκισμα, η συντριβή 2. *μτφ.* η οργή, ο θυμός
stropși, stropșesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. τσακίζω, συντρίβω, ξυλοκοπανίζω 2. παραμορφώνω τις λέξεις II. *ρ. μέσο* 1. θυμώνω, εξοργίζομαι 2. συνοφρυώνομαι από θυμό
stropșit-ă, stropșiți-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. τσακισμένος-η-ο, συντριμμένος-η-ο 2. θυμωμένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο
structura, structurez *ρ. μετ.* 1. διαρθρώνω 2. συγκροτώ 3. συντάσσω, διοργανώνω
structural-ă, structurali-e *επίθ.* διαρθρωτικός-ή-ό, δομικός-ή-ό // **analiză -ă** η δομική ανάλυση // **schimbarea -ă** η διαρθρωτική αλλαγή
structuralism *ουσ. ουδ.* ο δομισμός
structuralist-ă, structuraliști-ste I. *επίθ.* δομιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαρθρωτής-διαρθρώτρια (ο, η)
structură, structuri I. *ουσ. θηλ.* 1. η δομή, η διάρθρωση, η σύσταση των μερών ενός συνόλου 2. η υφή, η κατασκευή, η σύνθεση // **structura economiei** η διάρθρωση της οικονομίας // **structuri de suprafață** οι επιφανειακές δομές // **structurile politice** οι πολιτικές δομές II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **fără** ~ αδιάρθρωτος-η-ο(ωτα), χωρίς δομή
struguraș, strugurași *ουσ. αρσ.* το σταφυλάκι
strugure, struguri *ουσ. αρσ.* το σταφύλι // **culegerea strugurilor** ο τρύγος, το μάζεμα σταφυλιών // **un bob de** ~ η σταφυλόρωγα
strugurel, strugurei *ουσ. αρσ.* το σταφυλάκι
strujan, strujeni *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο βλαστός, το στέλεχος καλαμποκιού αφού έχει μαζευτεί η ρόκα του καλαμποκιού
struji, strujesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* ξεφυλλίζω ένα φυτό, ξύνω ένα λεπτό στρώμα από την επιφάνεια ενός πράγματος
strună, strune *ουσ. θηλ.* η χορδή, η κόρδα // **a cânta cuiva în** ~ κάνω σεκόντο, τον υποστηρίζω // **a merge** ~ πάει κορδόνι (πάει καλά) // **a ține în** ~ κρατώ στην κόρδα (παρακολουθώ κάποιον)
strung, strunguri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο τόρνος
strungar, strungari *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο τορνευτής, ο τορναδόρος
strungă, strungi *ουσ. θηλ.* 1. η στρούγκα, η στάνη 2. η στενή δίοδος, η στενωπός βουνού
strungăreață, strungărețe *ουσ. θηλ.* η δίοδος των κοπτήρων στην άνω γάθο
strungărie, strungării *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το τορνευτήριο // **de** ~ τορνευτικός-ή-ό
struni, strunesc *ρ. μετ.* 1. κάνω ζάφτι, επιβάλλομαι, διευθύνω κάποιον 2. *(μουσ.)* τεντώνω τις χορδές για κούρδισμα 3. σφιχτοδένω
strunire, struniri *ουσ. θηλ.* 1. *(μουσ.)* το κούρδισμα χορδών 2. *μτφ.* η διεύθυνση, η καθοδήγηση 3. το σφιχτοδέσιμο
strunji, strunjesc *ρ. μετ.* τορνεύω, ξύνω, τορνάρω, επεξεργάζομαι ξύλα ή μέταλλα με τον τόρνο
strunjire, strunjiri *ουσ. θηλ.* το τόρνευμα, το τορνάρισμα, η τόρνευση
strup, strupuri *ουσ. ουδ.* το λουρί ιπποσκευής που περνάει κάτω από την ουρά του αλόγου
struț, struți *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* (ο, η) στρουθοκάμηλος // **a avea stomac de** ~ έχω στομάχι στρουθοκαμήλου (μεγάλο, ανθεκτικό)

stuc *ουσ. ουδ.* το επίχρισμα από μαρμαρόσκονη
stucatură, stucaturi *ουσ. θηλ. (αρχιτ.)* το κόσμημα σε ανάγλυφο από μαρμαρόσκονη, το αρχιτεκτονικό κόσμημα
student-ă, studenţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* φοιτητής -ήτρια (ο, η), σπουδαστής-άστρια (ο, η)
studenţesc-ească, studenţeşti *επίθ.* φοιτητικός-ή-ό // **bursă -ească** η φοιτητική υποτροφία // **caiet ~** το φοιτητικό τετράδιο // **cămin ~** η φοιτητική εστία
studenţeşte *επίρ.* φοιτητικά, σπουδαστικά
studenţie *ουσ. θηλ.* η φοιτητική ζωή, η φοιτητική περίοδος
studenţime *ουσ. θηλ.* οι φοιτητές, οι σπουδαστές, ο φοιτητόκοσμος, το φοιτηταρειό
studia, studiez I. *ρ. μετ.* 1. σπουδάζω, μελετώ 2. ερευνώ, εξετάζω, πραγματεύομαι II. *ρ. μέσο* μελετώμαι, εξετάζομαι, ερευνώμαι
studiat-ă, studiaţi-te *επίθ.* 1. μελετημένος-η-ο, μελετηθείς-είσα-θέν, ερευνημένος-η-ο 2. *μτφ.* προσποιητός-ή-ό
studiere *ουσ. θηλ.* 1. η μελέτη, το μελέτημα, η σπουδή, το σπούδασμα 2. η έρευνα, η εξέταση
studio, studiouri *ουσ. ουδ.* 1. το στούντιο 2. το ατελιέ του καλλιτέχνη 3. το ντιβανομπάουλο η στρωματοθήκη για το φύλαγμα στρωμάτων // **~ cinematografic** το κινηματογραφικό στούντιο // **~ de televiziune** το στούντιο τηλεόρασης
studios-oasă, studioşi-oase *επίθ.* μελετηρός-ή-ό, φιλομαθής-ής-ές // **tineretul ~** η μελετηρή νεολαία
studiu, studii *ουσ. ουδ.* 1. η σπουδή, το σπούδασμα, η μελέτη, το μελέτημα 2. η έρευνα, η μάθηση 3. η πραγματεία 4. το επιστημονικό έργο 5. το προκαταρκτικό σχέδιο, η προμελέτη // **~ individual** η ατομική μελέτη // **~ preliminar** η προμελέτη // **a-şi face studiile** κάνω τις σπουδές μου // **a lua în ~** παίρνω σε μελέτη // **a pune o piesă în ~** βάζω ένα θεατρικό έργο σε μελέτη // **perioadă de studii** η περίοδος μελέτης, η μαθητεία // **sală de studii** η αίθουσα μελέτης, το μελετητήριο, το σπουδαστήριο
stuf, stufuri *ουσ. ουδ.* το καλάμι, η ψάθα, η τύφη
stufat, stufaturi *ουσ. ουδ. (μαγ.)* το στιφάδο
stufărie, stufării *ουσ. θηλ.* ο καλαμιώνας
stufăriş, stufărişuri *ουσ. θηλ.* ο καλαμιώνας
stufiş, stufişuri *ουσ. ουδ.* η λόχμη, το πυκνό δάσος από θάμνους
stufit *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το πανό από συμπιεσμένη τύφη, θερμομονωτικό υλικό
stufos-oasă, stufoşi-oase *επίθ.* 1. πυκνόφυλλος-η-ο, πυκνός-ή-ό, φουντωμένος-η-ο, φουντωτός-ή-ό 2. σφιχτός-ή-ό 3. *μτφ.* απλωμένος-η-ο, εκτενής-ής-ές // **a deveni ~ (pom)** φουντώνω (δέντρο)
stup, stupi *ουσ. αρσ.* η κυψέλη, το μελίσσι
stupar, stupari *ουσ. αρσ.* ο μελισσοκόμος, ο μελισσοτρόφος, ο μελισσουργός
stupă *ουσ. θηλ.* 1. το στουπί, το απόξεσμα από κάνναβι ή λίνο 2. το βούλωμα από γνάφαλα ή στουπί (στα βαρέλια)
stupărit *ουσ. ουδ.* η μελισσοκομία, η μελισσοτροφία, η μελισσουργία // **~ pastoral** η ποιμενική μελισσοκομία (σε διάφορα μελισσοτόπια)
stupefacţie, stupefacţii *ουσ. θηλ.* η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, η σαστιμάρα, το σάστισμα
stupefia, stupefiez *ρ. μετ.* καταπλήσσω, ξαφνιάζω, σαστίζω, εκπλήσσω
stupefiant-ă, stupefianţi-te I. *επίθ.* ναρκωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το ναρκωτικό
stupefiat-ă, stupefiaţi-te *επίθ.* 1. κατάπληκτος-η-ο, έκπληκτος-η-ο, σαστισμένος-η-ο 2. εμβρόντητος -η-ο
stupefiere, stupefieri *ουσ. θηλ.* η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, η σαστιμάρα, το σάστισμα, το παραζάλισμα
stupid-ă, stupizi-de I. *επίθ.* ανόητος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, αστόχαστος-η-ο, αλόγιστος-η-ο, ηλίθιος-α-ο, βλακώδης-ης-ες II. *επίρ.* αλόγιστα, ανοήτως, απερίσκεπτα, αστόχαστα, ηλίθια, βλακωδώς
stupiditate, stupidităţi *ουσ. θηλ.* η ανοησία, η αλογία, η βλακεία, η κουταμάρα, η ηλιθιότητα
stupină, stupine *ουσ. θηλ.* το μελισσοκομείο, το μελισσουργείο, το μελισσοτόπι, ο μελισσόκηπος
stupoare *ουσ. θηλ.* 1. η κατάπληξη, η έκπληξη, το σάστισμα, η σαστιμάρα 2. η αμηχανία 3. *(ιατρ.)* η καταπληξία // **spre -a mea** για την κατάπληξή μου
sturion, sturioni *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* θαλασσινό αρπακτικό ψάρι
sturz, sturzi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* η κίχλη, η τσίχλα
sturzoaică, sturzoaice *ουσ. θηλ.* η τσίχλα
suav-ă, suavi-e *επίθ.* 1. ευάρεστος-η-ο, τερπνός-ή-ό, ευχάριστος-η-ο 2. γλυκός-ιά-ό // **rumenă -ă ca o garofiţă** ροδοκόκκινη, ευάρεστη σα γαρυφαλάκι
suavitate *ουσ. θηλ.* η ευαρέσκεια, η λεπτότητα, η τερπνότητα
sub *πρόθ.* 1.υπό, κάτω από, υπό κάτω, από κάτω 2. επί, κατά τη διάρκεια // **~ lozinca** υπό το σύνθημα // **~ nici un cuvânt** με κανένα λόγο (με κανένα τίμημα) // **~ ochii cuiva** υπό τα όμματα τινός // **~ o mie de lei** κάτω από χίλια λέι // **~ raportul...** υπό την άποψη... // **~ semnătură** κάτω από υπογραφή // **~ titlu de...** υπό τον τίτλο... // **~ turci** επί τουρκοκρατίας // **~ zero** υπό το μηδέν // **~ zidurile cetăţii** κάτω από τα τείχη της πόλης // **a căzut ~ masă** έπεσε κάτω από το τραπέζι // **a fi ~ foc** είμαι κάτω από τα πυρά // **a se afla ~ soare** βρίσκομαι κάτω από τον ήλιο // **a trece ~ tăcere** υποσιωπώ, αποσιωπώ, παρασιωπώ, αποφεύγω να αναφέρω κάτι // **a ţine ~ cheie** κλειδώνω κάτι // **avea ~ mână o armată de subalterni** είχε κάτω από το χέρι του μια στρατιά υφισταμένων // **de ~ pământ se aud zgomote** από κάτω από τη γη ακούγεται θόρυβος // **iarba ofilită ~ arşiţa soarelui** το μαραμένο χορτάρι κάτω από την κάψα του ήλιου // **se plimbă pe ~ ferestre** σεργιανίζει κάτω από τα παράθυρα // **un spectacol ~ aşteptări** ένα θέαμα κάτω από τις προσδοκίες
subacvatic-ă, subacvatici-e *επίθ.* υποϋδρόβιος-α-ο
subalimenta, subalimentez I. *ρ. μετ.* υποσιτίζω II. *ρ. μέσο* υποσιτίζομαι, δεν τρέφομαι αρκετά
subalimentare *ουσ. θηλ.* ο υποσιτισμός
subalimentat-ă, subalimentaţi-te *επίθ.* υποσιτισμένος-η-ο, υποθρεμμένος-η-ο
subalimentaţie *ουσ. θηλ.* ο υποσιτισμός
subalpin-ă, subalpini-e *επίθ.* υποαλπικός-ή-ό
subaltern-ă, subalterni-e I. *επίθ.* 1. υφιστάμενος-η-ο, υποδεέστερος-η-ο 2. κατώτερος-η-ο (σε μια ιεραρχία) II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υφιστάμενος-η (ο, η)

subalternare, subalternări *ουσ. θηλ.* η υποεναλλαγή
subansamblu, subansambluri *ουσ. ουδ.* το υποσύνολο, η λειτουργική ενότητα ενός μηχανήματος
subantrepriză, subantreprize *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* η υποεργολαβία
subaprecia, subapreciez I. *ρ. μετ.* υποτιμώ II. *ρ. μέσο* υποτιμούμαι
subapreciat-ă, subapreciați-te *επίθ.* υποτιμημένος-η-ο
subapreciere, subaprecieri *ουσ. θηλ.* η υποτίμηση
subarenda, subarendez *ρ. μετ.* υπεκμισθώνω, υπενοικιάζω
subarendare, subarendări *ουσ. θηλ.* η υπεκμίσθωση, η υπενοικίαση
subarendaş, subarendaşi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο υπεκμισθωτής, ο υπενοικιαστής
subcapitol, subcapitole *ουσ. ουδ.* το υποκεφάλαιο (σε βιβλίο)
subcarpatic-ă, subcarpatici-ce *επίθ. (γεωγρ.)* υποκαρπάθιος-ια-ιο
subchiriaş-ă, subchiriaşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπενοικιαστής-ιάστρια (ο, η)
subclasă, subclase *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η ομοταξία (βαθμίδα κατατάξεως μεταξύ τάξης και υπεροικογενείας)
subcomisar, subcomisari *ουσ. αρσ.* ο υποεπίτροπος
subcomisie, subcomisii *ουσ. θηλ.* η υποεπιτροπή
subcomitet, subcomitete *ουσ. ουδ.* η υποεπιτροπή, το κλιμάκιο, το τμήμα επιτροπής
subconsumaţie *ουσ. θηλ.* η υποκατανάλωση
subconştient *ουσ. ουδ. (ψυχ.)* το υποσυνείδητο
subcortical-ă, subcorticali-e *επίθ.* υποφλοιώδης (εγκέφαλος)
subcutanat-ă, subcutanați-te *επίθ.* υποδόριος-ια-ιο, υποδερμικός-ή-ό // **injecţie -ă** η υποδόρια ένεση
subdezvoltare *ουσ. θηλ.* η υπανάπτυξη
subdezvoltat-ă, subdezvoltați-te *επίθ.* υπανάπτυκτος-η-ο // **economie -ă** η υπανάπτυκτη οικονομία
subdialect, subdialecte *ουσ. ουδ.* η υποδιάλεκτος
subdirector-oare, subdirectori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποδιευθυντής-ύντρια (ο, η)
subdivizionar-ă, subdivizionari-e *επίθ.* υποδιαιρεμένος-η-ο
subdiviziune, subdiviziuni *ουσ. θηλ.* η υποδιαίρεση
subestima, subestimez I. *ρ. μετ.* υποτιμώ, μειώνω την τιμή II. *ρ. μέσο* υποτιμούμαι
subestimare, subestimări *ουσ. θηλ.* η υποτίμηση, ο υποβιβασμός της τιμής
subetaj, subetaje *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* το υπόστρωμα (η υποδιαίρεση ενός γεωλογικού ορόφου)
subevalua, subevaluez I. *ρ. μετ.* υποτιμώ, κατεβάζω την τιμή II. *ρ. μέσο* υποτιμούμαι
subevaluare, subevaluări *ουσ. θηλ.* η υποτίμηση, το κατέβασμα της τιμής
subfilială, subfiliale *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η υποθυγατρική
subgrupă, subgrupe *ουσ. θηλ.* η υποδιαίρεση ομάδας, το τμήμα ομάδας
subiect, subiecte *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* 1. το υποκείμενο 2. το θέμα, το ζήτημα, η υπόθεση 3. το περιεχόμενο της κρίσης 4. το άτομο // **~ de drepturi** το αντικείμενο δικαιωμάτων // **~ impozabil** το φορολογήσιμο αντικείμενο // **-ul romanului** η υπόθεση του μυθιστορήματος // **te-ai abătut de la ~** βγήκες (εκτράπηκες) απ'το θέμα
subiectiv-ă, subiectivi-e I. *επίθ.* υποκειμενικός-ή-ό II. *επίρ.* υποκειμενικά
subiectiva, subiectivez *ρ. μετ.* υποκειμενικοποιώ
subiectivism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο υποκειμενισμός
subiectivist-ă, subiectivişti-ste I. *επίθ. (φιλοσ.)* υποκειμενιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (φιλοσ.)* υποκειμενιστής-ίστρια (ο, η)
subiectivitate *ουσ. θηλ.* η υποκειμενικότητα
subinginer-ă, subingineri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπομηχανικός (ο, η)
subintitula, subintitulez *ρ. μετ.* υποτιτλοφορώ, βάζω υπότιτλο, κάτω από άλλο γενικώτερο
subit-ă, subiți-te I. *επίθ.* 1. αιφνίδιος-α-ο, ακαριαίος-αία-αίο 2. απρόοπτος-η-ο, ξαφνικός-ή-ό, απροσδόκητος-η-ο, αναπάντεχος-η-ο, απρόσμενος-η-ο // **moarte -ă** ο αιφνίδιος θάνατος II. *επίρ.* 1. αίφνης, αιφνιδίως, ακαριαίως 2. απρόοπτα, ξαφνικά, εξ απροόπτου, απροσδόκητα, αναπάντεχα, απρόσμενα 3. μονομιάς
subîmpărți, subîmpart I. *ρ. μετ.* υποδιαιρώ II. *ρ. μέσο* υποδιαιρούμαι
subîmpărțire, subîmpărțiri *ουσ. θηλ.* η υποδιαίρεση
subînchiria, subînchiriez *ρ. μετ.* υπενοικιάζω, υπεκμισθώνω
subînchiriere, subînchirieri *ουσ. θηλ.* η υπενοικίαση, η υπεκμίσθωση
subîntinde pers. 3 subîntinde *ρ. μετ. (γεωμ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* υποτείνω (ένα τόξο κύκλου)
subîntindere, subîntinderi *ουσ. θηλ. (γεωμ.)* η υποτείνουσα
subîntins-ă, subîntinşi-se *επίθ. (γεωμ.)* της υποτεινούσης
subînțelege, subînțeleg I. *ρ. μετ.* υπονοώ II. *ρ. μέσο* υπονοούμαι // **se ~** υπονοείται
subînțeles, subînțelesuri *ουσ. ουδ.* το υπονοούμενο // **a vorbi cu -uri** μιλάω με υπονοούμενα
subînțeles-easă, subînțeleşi-se *επίθ.* υπονοούμενος-η-ο
subjonctiv, subjonctive *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η υποτακτική
subjuga, subjug I. *ρ. μετ.* υποδουλώνω, δουλώνω, υποτάσσω II. *ρ. μέσο* υποδουλώνομαι, υποτάσσομαι
subjugare, subjugări *ουσ. θηλ.* 1. η υποδούλωση, η καθυπόταξη, η υποταγή, η υποτέλεια 2. το σκλάβωμα
subjugat-ă, subjugați-te *επίθ.* υπόδουλος-η-ο, υποτελής-ής-ές, υποταγμένος-η-ο, υπό ξένη κυριαρχία
sublim-ă, sublimi-e I. *επίθ.* 1. υπέροχος-η-ο, έξοχος-η-ο, εξαιρετικός-ή-ό 2. ύψιστος-η-ο, υψηλός-ή-ό // **-a Poartă** η Υψηλή Πύλη II. *επίρ.* 1. υπέροχα, έξοχα, εξαιρετικά, θαυμάσια 2. υψίστως, υψηλά III. *ουσ. ουδ.* 1. το υψηλό, το υπέροχο, θαυμάσιο 2. η τελειότητα, η εντέλεια
sublima, sublimez I. *ρ. αμ. (χημ.)* εξατμίζομαι II. *ρ. μετ. (χημ.)* εξατμίζω
sublimare, sublimări *ουσ. θηλ. (χημ.)* 1. η εξάχνωση 2. η εξάτμιση στερεού σώματος σε ατμούς και η συμπύκνωση αυτών
sublimat, sublimați *ουσ. αρσ.* το σουμπλιμέ, η άχνη υδραργύρου // **~ corosiv** το διαβρωτικό σουμπλιμέ, ο διχλωριούχος υδράργυρος

sublingual-ă, sublinguali-e *επίθ. (ανατ.)* υπογλωσσικός -ή-ό
sublinia, subliniez *ρ. μετ.* 1. υπογραμμίζω 2. *μτφ.* τονίζω ιδιαίτερα κάτι // **a ~ o împrejurare** υπογραμμίζω μια περίσταση
subliniat *ουσ. ουδ.* η υπογράμμιση
subliniat-ă, subliniați-te *επίθ.* υπογραμμισμένος-η-ο, με υπογράμμιση
subliniere, sublinieri *ουσ. θηλ.* η υπογράμμιση
sublocatar-ă, sublocatari-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπενοικιαστής-ιάστρια (ο, η), υπεκμισθωτής-ώτρια (ο, η)
sublocotenent, sublocotenenți *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο ανθυπολοχαγός
sublunar-ă, sublunari-e *επίθ.* υποσεληνιακός-ή-ό
submarin-ă, submarini-e I. *επίθ.* υποβρύχιος-ια-ιο II. *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το υποβρύχιο // **~ atomic** το ατομικό υποβρύχιο
submersibil-ă, submersibili-e I. *επίθ.* καταβυθίσιμος -η-ο, καταποντίσιμος-η-ο // **pompă -ă** η καταβυθίσιμη αντλία II. *ουσ. ουδ.* το υποβρύχιο
submersiune, submersiuni *ουσ. θηλ.* 1. η καταβύθιση, η καταπόντιση, η κατάδυση 2. η βύθιση στο νερό, ο καταποντισμός
submina, subminez *ρ. μετ.* 1. υποσκάπτω, υπονομεύω 2. *μτφ.* ενεργώ κρυφά και δόλια για να βλάψω κάποιον
subminare, subminări *ουσ. θηλ.* 1. η υποσκαφή, η υπονόμευση, η δολιοφθορά 2. *μτφ.* η δόλια ενέργεια // **acțiune de ~** η υποσκαπτική ενέργεια
submultiplu, submultipli *ουσ. αρσ. (μαθ.)* το υποπολλαπλάσιο
submulțime, submulțimi *ουσ. θηλ. (μαθ.)* το υποσύνολο
subnutrit-ă, subnutriți-te *επίθ.* υποσιτισμένος-η-ο, υποθρεμμένος-η-ο
subnutriție *ουσ. θηλ.* ο υποσιτισμός, η ελλιπής θρέψη
subofițer, subofițeri *ουσ. αρσ.* ο υπαξιωματικός
suborbital-ă, suborbitali-e *επίθ.* υποτροχιακός-ή-ό
subordin, subordine *ουσ. ουδ.* 1. η υπόταξη 2. η καθυπόταξη, η υποταγή, η υπαγωγή, η υποτέλεια // **în -ele cuiva** στην υποτέλεια (στην υπόταξη) κάποιου, ο υφιστάμενος, ο υποταγμένος σε κάποιον
subordona, subordonez I. *ρ. μετ.* 1. υποτάσσω, υπάγω, θέτω κάποιον κάτω από την εξουσία ή δικαιοδοσία κάποιου 2. εξαρτώ, συσχετίζω κάτι με κάτι άλλο II. *ρ. μέσο* 1. υποτάσσομαι, υπάγομαι 2. εξαρτώμαι // **a se ~** υποτάσσομαι κάτω από την εξουσία κάποιου, εξαρτώμαι
subordonare, subordonări *ουσ. θηλ.* 1. η υπόταξη, η καθυπόταξη, η υποταγή, η υπαγωγή, η υπακοή, η υποτέλεια 2. η εξάρτηση // *(γραμμ.)* **raport de ~** η συσχέτιση (η σύνδεση) καθ' υπόταξη
subordonat-ă, subordonați-te I. *επίθ.* 1. υποτακτικός -ή-ό 2. υποταγμένος-η-ο, υποτελής-ής-ές 3. εξαρτημένος-η-ο // *(γραμμ.)* **propoziție -ă** η υποτελής (η εξαρτημένη) πρόταση II. *ουσ. αρσ.* ο υφιστάμενος
subordonator-oare, subordonatori-oare *επίθ.* υποτακτικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **conjuncție subordonatoare** ο υποτακτικός σύνδεσμος
subpământean-ă, subpământeni-e *επίθ.* υπόγειος -εια-ειο
subpolar-ă, subpolari-e *επίθ. (γεωγρ.)* υποπολικός -ή-ό
subpopulat-ă, subpopulați-te *επίθ.* υποπληθής-ής -ές, με λίγο πληθυσμό
subprefect, subprefecți *ουσ. αρσ.* 1. ο υπονομάρχης 2. ο έπαρχος
subprefectură, subprefecturi *ουσ. θηλ.* 1. η υπονομαρχία, το υπονομαρχείο 2. το επαρχείο, η επαρχία
subpresiune, subpresiuni *ουσ. θηλ.* η υποπίεση
subprodus, subprodus *ουσ. ουδ.* το υποπροϊόν, το δευτερεύον προϊόν
subraț, subrațe *ουσ. ουδ.* η μασχάλη
subregn, subregnuri *ουσ. ουδ. (βιολ.)* το υποβασίλειο (ζώα, φυτά)
subretă, subrete *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η σουμπρέτα, σε θέατρο η νεαρή και πεταχτή γυναίκα 2. η καμαριέρα, η θαλαμηπόλος, η υπηρέτρια
subscrie, subscriu I. *ρ. μετ.* 1. υπογράφω 2. συνομολογώ II. *ρ. αμ.* 1. εγγράφομαι συνδρομητής 2. είμαι της ίδιας γνώμης με κάποιον
subscriere, subscrieri *ουσ. θηλ.* 1. η υπογραφή 2. η συνδρομή, η συνεισφορά
subscripție, subscripții *ουσ. θηλ.* 1. η εγγραφή σε κατάλογο εράνου 2. η χρηματική συμβολή // **listă de ~** ο κατάλογος χρηματικής βοήθειας (συμβολής)
subscris-ă, subscriși-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπογεγραμμένος-η (ο, η), υποφαινόμενος-η (ο, η)
subsecretar, subsecretari *ουσ. αρσ.* υπογραμματέας (ο) // **~ de stat** ο υφυπουργός, ο αναπληρωτής υπουργός
subsecretariat, subsecretariate *ουσ. ουδ.* το υφυπουργείο, το αξίωμα του υφυπουργού
subsecție, subsecții *ουσ. θηλ.* η υποδιαίρεση
subsemna, subsemnez *ρ. μετ.* υπογράφω
subsemnat-ă, subsemnați-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπογεγραμμένος-η (ο, η)
subsidență, subsidențe *ουσ. θηλ. (γεωλ.)* το ιζηματογενές λεκανοπέδιο
subsidiar-ă, subsidiari-e I. *επίθ.* 1. δευτερεύων-ουσα -ον, βοηθητικός-ή-ό 2. επιβοηθητικός-ή-ό II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε δεύτερη θέση, επιβοηθητικά
subsidiaritate *ουσ. θηλ.* το να είναι κανείς σε κατάσταση του δευτερεύοντας
subsidiu, subsidii *ουσ. ουδ.* 1. το βοήθημα, η βοήθεια 2. το χρηματικό βοήθημα, η αρωγή
subsol, subsoluri *ουσ. ουδ.* 1. το υπόγειο, το υπέδαφος 2. το κατώγι (σπιτιού) 3. το υποσέλιδο // **notă de ~** το υποσέλιδο σημείωμα // **o locuință la ~** μια κατοικία στο κατώγι
subsonic-ă, subsonici-ce *επίθ.* υποηχητικός-ή-ό // **vehicul ~** το υποηχητικό όχημα
subspecie, subspecii *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η υποδιαίρεση του είδους (στις φυσιογνωστικές επιστήμες)
substantiv, substantive, substantivi *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το ουσιαστικό // **~ articulat** το έναρθρο ουσιαστικό // **~ nearticulat** το άναρθρο ουσιαστικό // **~ propriu** το κύριο όνομα // **-e abstracte** τα αφηρημένα ουσιαστικά // **-e concrete** τα συγκεκριμένα ουσιαστικά II. *επίθ.* ουσιαστικός-ή -ό, βασικός-ή-ό // **colorant ~** η ουσιαστική χρωστική ουσία, η ουσιαστική χρωστική ύλη

substantiva, substantivez *ρ. μετ. (γραμμ.)* ουσιαστικοποιώ, χρησιμοποιώ τη λέξη σαν ουσιαστικό

substantival-ă, substantivali-e *επίθ.* ουσιαστικός-ή-ό

substantivare, substantivări *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* η ουσιαστικοποίηση

substantivat-ă, substantivați-te *επίθ.* ουσιαστικοποιημένος-η-ο

substantiviza, substantivizez *ρ. μετ. (γραμμ.)* ουσιαστικοποιώ

substantivizare, substantivizări *ουσ. θηλ.* η ουσιαστικοποίηση

substantivizat-ă, substantivizați-te *επίθ.* ουσιαστικοποιημένος-η-ο

substanță, substanțe I. *ουσ. θηλ.* 1. η ουσία, η ύλη 2. *μτφ.* το κύριο μέρος ενός πράγματος 3. *μτφ.* το περιεχόμενο ενός πνευματικού έργου, ενός συγγράμματος // ~ **albă** η λευκή ουσία // ~ **cenușie** η φαιά ουσία (τα νευρικά κύτταρα του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού) // ~ **de contrast** η αντίθετη ουσία, η ενάντια ουσία II. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ κατά βάθος, στην πραγματικότητα

substanțial-ă, substanțiali-e I. *επίθ.* 1. ουσιαστικός -ή-ό, ουσιώδης-ης-ες, σημαντικός-ή-ό 2. βασικός -ή-ό II. *επίρ.* 1. ουσιαστικά, ουσιωδώς 2. θρεπτικώς

substație, substații *ουσ. θηλ.* ο υποσταθμός

substituent, substituenți *ουσ. αρσ.* το υποκατάστατο, ο αντικαταστάτης

substitui, substitui I. *ρ. μετ.* υποκαθιστώ, αντικαθιστώ II. *ρ. μέσο* υποκαθίσταμαι, αντικαθίσταμαι, αντικατασταίνομαι

substituibil-ă, substituibili-e *επίθ.* αντικαταστατικός -ή-ό

substituire, substituiri *ουσ. θηλ.* 1. η υποκατάσταση, η αντικατάσταση 2. η υποβολή // *(νομ.)* ~ **de persoană** η πλαστοπροσωπία

substitut, substituți *ουσ. αρσ.* 1. ο αναπληρωτής, ο αντικαταστάτης 2. ο υποκατάστατος // ~ **de comisar** ο αντεπίτροπος // ~ **de procuror** ο αντεισαγγελέας

substituție, substituții *ουσ. θηλ.* 1. η αντικατάσταση, η υποκατάσταση // *(μαθ.)* **metoda -i** η μέθοδος της αντικαταστάσεως (στη λύση ενός συστήματος εξισώσεων)

substituțiune *ουσ. θηλ.* ιδ. substituție

substrat, substraturi I. *ουσ. ουδ.* 1. το υπόστρωμα, το υπέδαφος 2. το υπόβαθρο 3. *μτφ.* το αληθινό αίτιο, η πραγματική αιτία I. *επιρ. έκφρ.* **cu** ~ με υπόστρωμα, με υπονοούμενο

subsuma, subsumez *ρ. μετ.* συναθροίζω, μαζεύω, συμπεριλαμβάνω, περιλαμβάνω

subsumare, subsumări *ουσ. θηλ.* η συνάθροιση, η μάζωξη, το άθροισμα, το σύνολο, η σούμα

subsumat-ă, subsumați-te *επίθ.* αθροισμένος-η-ο, συμπεριλαμβανόμενος-η-ο, μαζεμένος-η-ο

subsuoară, subsuori *ουσ. θηλ.* η μασχάλη, η μάλη // **a sta cu mâinile la** ~ είμαι αδρανής, αδρανώ // **din tălpi până-n subsuori** από την κορ(υ)φή ως τα νύχια II. *επιρ. έκφρ.* **la subsuori** παραμάσχαλα, κάτω από τη μασχάλη

subșef, subșefi *ουσ. αρσ.* ο υπαρχηγός, ο δεύτερος μετά τον προϊστάμενο

subt *πρόθ.* ιδ. sub

subtensiune, subtensiuni *ουσ. θηλ.* η υπόταση

subtensiv-ă, subtensivi-e *επίθ. (ιατρ.)* υποτασικός-ή-ό

subteran-ă, subterani-e I. *επίθ.* υπόγειος-εια-ειο II. *ουσ. ουδ.* το υπόγειο, ο υπόγειος χώρος // **muncitor în** ~ ο εργάτης στο υπόγειο III. *ουσ. θηλ.* το άντρο, η κατακόμβη

subterfugiu, subterfugii *ουσ. ουδ.* η υπεκφυγή, η αποφυγή

subtil-ă, subtili-e I. *επίθ.* 1. λεπτός-ή-ό, εύστροφος -η-ο, ευφυής-ής-ές 2. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α -ο, έξυπνος-η-ο // **o aluzie** -ă ένας λεπτός υπαινιγμός II. *επίρ.* 1. λεπτώς, εύστροφα, ευφυώς 2. επιτηδείως, επιδέξια, έξυπνα

subtilitate, subtilități *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτότητα, η ευστροφία, η ευφυΐα 2. η επιτηδειότητα, η επιδεξιότητα, η εξυπνάδα, η δεξιότητα 3. η διαπεραστικότητα, η λεπτολογία

subtiliza, subtilizez *ρ. μετ.* 1. λεπταίνω, λεπτύνω, εκλεπτύνω 2. κάνω κάτι αβρότερο, πιο τρυφερό 3. *μτφ.* υποκλέπτω, υποκλέβω, κάνω υπεξαίρεση

subtilizare, subtilizări *ουσ. θηλ.* 1. η λέπτυνση, η εκλέπτυνση 2. *μτφ.* η αφαίρεση ξένου πράγματος, η κλοπή, το κλέψιμο, η υπεξαίρεση

subtitlu, subtitluri *ουσ. ουδ.* ο υπότιτλος, ο δεύτερος τίτλος βιβλίου, άρθρου, κ.λ.π.

subtitra, subtitrez *ρ. μετ.* υποτιτλοφορώ, γράφω τους υπότιτλους

subtitrare, subtitrări *ουσ. θηλ.* το γράψιμο υποτίτλων

subton, subtonuri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* ο υπότονος, ο χαμηλός τόνος

subtropical-ă, subtropicali-e *επίθ. (γεωγρ.)* υποτροπικός-ή-ό (κοντά στις τροπικές ζώνες)

subția, subțiez I. *ρ. μετ.* 1. λεπτύνω, λεπταίνω, εκλεπτύνω 2. ρευστοποιώ, οξύνω, ψιλαίνω 3. αραιώνω // **a** ~ **buzele** λεπτύνω τα χείλη (σφίγγω τα χείλη) // **a** ~ **o grindă** κάνω πιο λεπτό ένα πάτερο // **a** ~ **vocea** οξύνω τη φωνή II. *ρ. μέσο* 1. λεπτύνω, λεπταίνω, αδυνατίζω 2. αραιώνω, γίνομαι αραιός-ή-ό 3. *μτφ.* γίνομαι αβρός, ραφινάτος, με λεπτούς τρόπους συμπεριφοράς

subțiat-ă, subțiați-te *επίθ.* 1. εκλεπτυσμένος-η-ο, αραιωμένος-η-ο 2. *μτφ.* ραφιναρισμένος-η-ο

subțiere, subțieri *ουσ. θηλ.* 1. η λέπτυνση, η εκλέπτυνση 2. η αραίωση με νερό ενός παχύρρευστου υγρού (γάλα, κ.λ.π.) 3. *μτφ.* το ραφινάρισμα

subțioară, subțiori *ουσ. θηλ.* η μασχάλη, η μάλη

subțiratic-ă, subțiratici-ce *επίθ.* 1. λεπτούτσικος-η-ο, ψιλούτσικος-η-ο 2. λυγερός-ή-ό, λυγερόκορμος-η-ο

subțire, subțiri I. *επίθ.* 1. λεπτός-ή-ό, ψιλός-ή-ό, φίνος-α-ο, ισχνός-ή-ό, λιγνός-ή-ό 2. αδύνατος-η-ο, λεπτοκαμωμένος-η-ο, λυγερόκορμος-η-ο 3. *(για φωνή)* οξύς-εία-ύ 4. ραφινάτος-η-ο 5. ντελικάτος-η-ο 6. *μτφ.* διακριτικός-ή-ό // **stofă** ~ το λεπτό ύφασμα // **cu un plan** ~ με λεπτό σχέδιο (με πονηριά) // **piele** ~ το λεπτό δέρμα // **ploaie** ~ η ψιλή βροχή II. *επίρ.* 1. λεπτώς 2. αδύνατα 3. ψιλούτσικα

subțirel-ea-ică, subțirei-ele *επίθ.* λεπτοκαμωμένος -η-ο, λεπτόσωμος-η-ο, λυγερόκορμος-η-ο, ψιλούτσικος-η-ο // **subțirica din vecini** η γειτονική η λυγερόκορμη

subțirime, subțirimi *ουσ. θηλ.* 1. η λεπτότητα 2. *μτφ.* η ευφυΐα, η εξυπνάδα

subunitar-ă, subunitari-e *επίθ. (μαθ.)* κάτω της μονάδας (αριθμός)

subunitate, subunități *ουσ. θηλ.* η υπομονάδα, η υποδιαίρεση της μονάδας (στρατιωτικής, οικονομικής, κ.λ.π.)
suburban-ă, suburbani-e *επίθ.* 1. προαστειακός-ή-ό, υβριστικός-ή-ό 2. *μτφ.* απολίτιστος-η-ο // **casele -e** τα προαστειακά σπίτια // **comuna -ă** η προαστειακή κοινότητα // **limbaj ~** η υβριστική φρασεολογία
suburbie, suburbii *ουσ. θηλ.* 1. το προάστιο 2. ο συνοικισμός, η συνοικία
subvenție, subvenții *ουσ. θηλ.* η επιχορήγηση, το επίδομα, το βοήθημα, το επιχορήγημα, η επιδότηση
subvenționa, subvenționez *ρ. μετ.* επιχορηγώ, δίνω επίδομα χρηματικό σε πρόσωπο ή ίδρυμα, παρέχω υλική ενίσχυση, βοηθώ οικονομικώς, σπονσάρω
subvenționare, subvenționări *ουσ. θηλ.* η επιχορήγηση, η χρηματική βοήθεια, το επίδομα, η επιδότηση
subvențiune *ουσ. θηλ.* ιδ. subvenție
subversiune, subversiuni *ουσ. θηλ.* η υπονόμευση, η δόλια ενέργεια, η δολιοφθορά
subversiv-ă, subversivi-e *επίθ.* ανατρεπτικός-ή-ό, υπονομευτικός-ή-ό // **activitate -ă** η ανατρεπτική δράση
subzidi, subzidesc *ρ. μετ.* χτίζω κάτω από ένα οικοδόμημα
subzidire, subzidiri *ουσ. θηλ.* η υποστήριξη ενός κτηρίου
subzista, subzist *ρ. αμ.* 1. υφίσταμαι ακόμη, ισχύω, διαρκώ 2. διατρέφομαι, συντηρούμαι, διατηρούμαι
subzistare, subzistări *ουσ. θηλ.* 1. η ύπαρξη, η διάρκεια 2. η συντήρηση, η διατήρηση
subzistent-ă, subzistenți-te *επίθ.* 1. υπαρκτός-ή-ό 2. διαρκών-ούσα-ούν, απομένων-ουσα-ον
subzistență *ουσ. θηλ.* 1. η ύπαρξη, η διάρκεια της ζωής 2. ο βίος 3. η διατροφή, η συντήρηση 4. *(στρατ.)* η επιμελητεία // **a ieşit din ~** βγήκε από τη διατροφή // **mijloace de ~** τα μέσα διατροφής // *(στρατ.)* **serviciu de ~** η επιμελητεία (ο εφοδιασμός του στρατού)
suc, sucuri *ουσ. ουδ.* 1. ο χυμός, ο οπός, το ζουμί 2. το υγρό (μεσ' το σώμα) // **~ de mere** ο χυμός μήλων // **~ gastric** το γαστρικό υγρό // **-uri digestive** οι πεπτικοί χυμοί
sucală, sucale I. *ουσ. θηλ.* το όργανο του ροδανιού για τύλιγμα του νήματος σε καλάμια II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σπειροειδώς (με συστροφές)
sucăli, sucălesc *ρ. μετ.* *(επαρχ.)* ενοχλώ, κάνω κάποιον να θυμώσει, πειράζω κάποιον
succeda, succed I. *ρ. αμ.* έρχομαι διαδοχικά, κατά διαδοχή II. *ρ. μέσο* γίνομαι διαδοχικά, ο ένας μετά από τον άλλο, διαδέχομαι III. *ρ. μετ.* κληρονομώ
succedaneu, succedanee *ουσ. ουδ.* *(λογ.)* η αντικατάσταση
succedare, succedări *ουσ. θηλ.* η διαδοχή, η διαδοχικότητα
succede, succed *ρ.* ιδ. succeda
succedere, succederi *ουσ. θηλ.* ιδ. succedare
succes, succese I. *ουσ. ουδ.* 1. η επιτυχία, η επίτευξη, το επίτευγμα 2. η ευδοκίμηση, η ευόδωση, η αίσια έκβαση // **a dori cuiva ~** επιθυμώ σε κάποιον επιτυχία II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με επιτυχία, επιτυχώς // **fără ~** χωρίς επιτυχία, ανεπιτυχώς
succesibil-ă, succesibili-e *επίθ.* διαδοχικός-ή-ό // **grad ~** ο διαδοχικός βαθμός συγγένειας (που δίνει το δικαίωμα κληρονομιάς)
succesibilitate *ουσ. θηλ.* η διαδοχικότητα, η διαδοχική σειρά ή τάξη (προσώπων, γεγονότων, πραγμάτων)
succesiune, succesiuni *ουσ. θηλ.* 1. η διαδοχή, η διαδοχικότητα, η ακολουθία 2. η κληρονομιά 3. αλλεπαλληλία // **a deschide o ~** ανοίγω μια κληρονομιά (αρχίζω τη διαδικασία για την κληρονομιά) // **de ~** κληρονομικός-ή-ό // **drept de ~** το κληρονομικό δίκαιο
succesiv-ă, succesivi-e I. *επίθ.* 1. διαδοχικός-ή-ό 2. βαθμιαίος-αία-αίο, αλλεπάλληλος-η-ο II. *επίρ.* 1. διαδοχικά, κατά διαδοχή 2. βαθμηδόν, βαθμιαία
succesor-oare, succesori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διάδοχος (ο, η) 2. κληρονόμος (ο, η) 3. απόγονος-η (ο, η)
succesoral-ă, succesorali-e *επίθ.* διαδοχικός-ή-ό
succint-ă, succinți-te I. *επίθ.* επίτομος-η-ο, σύντομος-η-ο, βραχυλογικός-ή-ό, περιληπτικός-ή-ό II. *επίρ.* επίτομα, σύντομα, περιληπτικά, με βραχυλογία
suceală, suceli *ουσ. θηλ.* 1. η συστροφή, η στρέψη, το στρίψιμο, το στριφογύρισμα 2. η ανοησία, η τρέλα
suci, sucesc I. *ρ. μετ.* 1. στρέφω, συστρέφω, γυρίζω, στριφογυρίζω 2. στρίβω, κάνω στροφή 3. στραγγουλίζω // **a ~ capul cuiva** στρέφω το κεφάλι σε κάποιον (ξεμυαλίζω, ξελογιάζω κάποιον) // **a ~ cuiva mâna** συστρέφω το χέρι σε κάποιον // **a ~ firul** στριφογυρίζω το νήμα // **a ~ gâtul** γυρίζω το λαιμό // **a ~ vorba** στρίβω το λόγο, αναιρώ όσα είπα πριν // **i-a -t mințile** τον ξεμυάλισε // **suceşte butonul aparatului!** γύρισε το κουμπί της συσκευής! II. *ρ. μέσο* 1. στρέφομαι, συστρέφομαι, περιστρέφομαι 2. αλλάζω γνώμη, μεταβάλλομαι 3. γυρίζω
sucilă *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο στριμμένος, ο στριφτός, ο ανάστροφος, ο δύστροπος
sucire, suciri *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, η συστροφή, η στρέψη, το στρίψιμο, το γύρισμα, η περιστροφή 2. η αλλαγή, η μεταβολή
sucit *ουσ. ουδ.* ιδ. sucire
sucit-ă, suciți-te *επίθ.* 1. στριμμένος-η-ο, στριφτός-ή-ό, στριφογυρισμένος-η-ο 2. στραβός-ή-ό 3. *μτφ.* δύστροπος-η-ο, αναποδιάρης-α-ικο // *έκφρ.* **că-i -ă, că-i învârtită** για όταν προσπαθεί κανείς να ξεφύγει)
sucitor, sucitoare *ουσ. ουδ.* 1. το πλαστήρι 2. το κυλινδρικό ραβδί (στον αργαλειό)
sucitură, sucituri *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, η συστροφή, το στρίψιμο 2. το γύρισμα δρόμου, η καμπή 3. η περιστροφή
sucomba, sucomb *ρ. αμ.* υποκύπτω, αποθνήσκω, πεθαίνω
sucombare, sucombări *ουσ. θηλ.* ο θάνατος, ο πεθαμός
suculent-ă, suculenți-te *επίθ.* χυμώδης-ης-ες, ζουμάτος-η-ο, ζουμερός-ή-ό, εύχυμος-η-ο // **furaje -e** οι χυμώδεις ζωοτροφές
suculență, suculențe *ουσ. θηλ.* το χυμώδες
sucursală, sucursale *ουσ. θηλ.* 1. το υποκατάστημα 2. το παράρτημα
sud I. *ουσ. ουδ.* ο νότος, η νοτιά, ο νοτιάς, η μεσημβρία // **emisfera de ~** το νότιο ημισφαίριο // **înspre ~** προς το νότο, κατά τα νότια // **Polul ~** ο Νότιος Πόλος II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** νότιος-α-ο

suda, sudez I. *ρ. μετ.* *(τεχ.)* κολλώ, συγκολλώ, συνδέω με κολλητική ουσία ή με λειωμένο μέταλλο II. *ρ. μέσο* συγκολλιέμαι, συνδέομαι
sudabil-ă, sudabili-e *επίθ.* συγκολλητικός-ή-ό
sudabilitate *ουσ. θηλ.* η συγκολλητικότητα
sud-african-ă, sud-africani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νοτιοαφρικανός-ή-ό (ο, η) II. *επίθ.* νοτιοαφρικανικός -ή-ό // **Republica Sudafricană** η Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία
sudalmă, sudălmi *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* η βρισιά, το βρίσιμο, η ύβρις, η ύβρη
sud-american-ă, sud-americani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νοτιοαμερικάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* νοτιοαμερικανικός-ή-ό (ο, η)
sudanez-ă, sudanezi I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σουδανός -ή (ο, η) II. *επίθ.* σουδανέζικος-η-ο
sudare, sudări *ουσ. θηλ.* *(τεχ.)* η συγκόλληση, η κόλληση μετάλλων
sudat *ουσ. ουδ.* η συγκόλληση
sudat-ă, sudați-te *επίθ.* συγκολλημένος-η-ο
sudație, sudații *ουσ. θηλ.* η εφίδρωση, το ίδρωμα
sud-coreean-ă, sud-coreeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Νοτιοκορεάτης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* νοτιοκορεατικός-ή-ό
sud-dunărean-ă, sud-dunăreni-e *επίθ.* νοτιοδουνάβιος-ια-ιο
sud-est *ουσ. ουδ.* Νοτιοανατολικά // **de ~** νοτιοανατολικός-ή-ό
sud-estic-ă, sud-estici-ce *επίθ.* νοτιοανατολικός-ή-ό
sudic-ă, sudici-ce *επίθ.* νότιος-α-ο, μεσημβρινός-ή-ό
sudist-ă, sudiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(ιστ.)* Νότιος-α (ο, η)
sudit-ă, sudiți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(ιστ.)* Σουδίτης-ισσα (ο, η), (με ξένη υπηκοότητα, από περιοχή της Τσεχίας
sudoare, sudori *ουσ. θηλ.* 1. ο ιδρώτας 2. *μτφ.* ο κόπος, η στενοχώρια // **sudorile morții** ο ιδρώτας του θανάτου // **l-au tăiat sudorile reci** τον έκοψε κρύος ιδρώτας
sudor-oare, sudori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(τεχ.)* συγκολλητής-ήτρια (ο, η), οξυγονοκολλητής-ήτρια (ο, η) // **~ electric** ο ηλεκτροκολλητής
sudorific-ă, sudorifici-ce *επίθ.* εφιδρωτικός-ή-ό // **ceai ~** το εφιδρωτικό τσάι
sudoripară, sudoripare *επίθ.* **glandă -ă** ο ιδρωτοποιός αδένας
sudoriță, sudorițe *ουσ. θηλ.* *(τεχ.)* η συγκολλήτρια
sudui, sudui I. *ρ. μετ.* *(λαϊκ.)* βρίζω, μαλώνω II. *ρ. αμ.* υβρίζω
suduitură, suduituri *ουσ. θηλ.* *(λαϊκ.)* η βρισιά, η ύβρη
sudură, suduri *ουσ. θηλ.* η συγκόλληση, η οξυγονοκόλληση // **~ autogenă** η αυτογενής συγκόλληση // **~ electrică** η ηλεκτροκόλληση // **aparat de ~** ο συγκολλητήρας (το εργαλείο)
sud-vest *ουσ. ουδ.* Νοτιοδυτικά // **de ~** νοτιοδυτικός -ή-ό
sud-vestic-ă, sud-vestici-ce *επίθ.* νοτιοδυτικός-ή-ό, δυτικομεσημβρινός-ή-ό
suedez-ă, suedezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σουηδός-έζα (ο, η) II. *επίθ.* σουηδικός-ή-ό // **modelul ~** το σουηδικό μοντέλο
suferi, sufăr I. *ρ. αμ.* 1. υποφέρω, πάσχω, δεινοπαθώ 2. παθαίνω, ασθενώ 3. υποβάλλομαι σε κάτι, μαρτυρώ // **a ~ de frig** υποφέρω από κρύο // **a ~ de reumatism** πάσχω από ρευματισμό II. *ρ. μετ.* 1. ανέχομαι, υπομένω 2. παθαίνω, τραβώ, υφίσταμαι, υποβάλλομαι // **a ~ consecințele** υφίσταμαι τις συνέπειες (τα κατοπινά, τις συνέπειες) // **a -t o înfrângere** έπαθε ήττα // **a -t un accident** υπέστη δυστύχημα / ατύχημα / συμφορά) // **nu poate ~ pe cineva** δεν ανέχεται, δε χωνεύει κάποιον
suferind-ă, suferinzi-de I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* άρρωστος-η (ο, η), πάσχων-ουσα (ο, η), παθών / ούσα (ο, η) II. *επίθ.* άρρωστος-η-ο, πάσχων-ουσα-ον, αρρωστιάρης-α-ικο
suferință, suferințe *ουσ. θηλ.* 1. η οδύνη, ο πόνος, η πάθηση, η δεινοπάθεια, το δεινοπάθημα 2. η θλίψη, το άλγος 3. η κακουχία, η ταλαιπωρία // **a fi în ~** βρίσκομαι σε πάθηση (έχω ελλείψεις αναγκαίων πραγμάτων)
sufertaș, sufertașe *ουσ. ουδ.* η καστανιά, το σεφερτάσι
suficient-ă, suficienți-te I. *επίθ.* αρκετός-ή-ό, επαρκής-ής-ές // **a fi ~** επαρκώ, αρκώ // **e ~ ca...** αρκεί να... II. *επίρ.* αρκετά, επαρκώς, αρκούντως III. *ουσ. ουδ.* το επαρκές
suficiență, suficiențe *ουσ. θηλ.* 1. η επάρκεια 2. *μτφ.* η αλαζονεία
sufită, sufite *ουσ. θηλ.* *(αρχ.)* η σοφίτα, μικρό δωμάτιο στη στέγη του σπιτιού
sufix, sufixe *ουσ. ουδ.* *(γραμμ.)* το επίθημα // **~ lexical** το λεξικό επίθημα
sufixa, sufixez *ρ. μετ.* *(γραμμ.)* βάζω το επίθημα
sufixare, sufixări *ουσ. θηλ.* *(γραμμ.)* η τοποθέτηση του επιθήματος
sufla, suflu I. *ρ. αμ.* 1. φυσώ, φυσάω, πνέω 2. ανασαίνω βαριά, αγκομαχώ, αναπνέω // **a ~ în foc** φυσάω τη φωτιά // **a ~ în lumânare** φυσάω το κερί // **a nu mai ~** δε βγάζει άχνα (το να μείνει κανείς άφωνος) // **cine s-a fript cu ciorba suflă și în iaurt** όποιος κάηκε στο χυλό φυσάει και το γιαούρτι // **vântul suflă** ο άνεμος πνέει / φυσά II. *ρ. μετ.* 1. φυσάω, εκτοξεύω αέρα με κάποια συσκευή 2. εμφυσώ (βάζω μέσα αέρα) 3. *μτφ.* ψιθυρίζω, είμαι υποβολέας σε θέατρο, διαβάζω χαμηλόφωνα το έργο στους ηθοποιούς 4. *μτφ.* ασημώνω, χρυσώνω (με φύσημα) // **a-și ~ nasul** φυσάω τη μύτη μου // **a nu ~ o vorbă** δε βγάζω μιλιά
suflai, suflaiuri *ουσ. ουδ.* *(λαϊκ.)* το φυσερό, ο φυσητήρας, η συσκευή που φυσά αέρα
suflantă, suflante *ουσ. ουδ.* ο συμπιεστής αερίων
suflare, suflări I. *ουσ. ουδ.* 1. το φύσημα, το φυσομάνημα 2. η πνοή, η αναπνοή 3. η εφόρμηση, η εμψύχωση, η ψυχή, η άχνη // **a-și da -a de pe urmă** δίνω την τελευταία μου πνοή (αποθνήσκω) // **a stinge câteva lumânări dintr-o ~** σβήνω μερικά κεριά με ένα φύσημα // **fără de ~** χωρίς αναπνοή, με διακοπή της αναπνοής, άπνους // **până la ultima ~** μέχρι τελευταίας πνοής // **toată -a satelor** όλοι οι άνθρωποι των χωριών II. *επιρ. έκφρ.* **într-o suflare** σε μια πνοή (σε μια στιγμή)
suflător, suflători, suflătoare *ουσ. αρσ.* *(μουσ.)* 1. μουσικό πνευστό όργανο // **instrument ~** το πνευστό μουσικό όργανο 2. *ουσ. ουδ.* ο φυσητήρας, το φυσερό
sufleca, suflec I. *ρ. μετ.* σκουμπώνω, ανασκουμπώνω // **a-și ~ mânecile** ανασκουμπώνω τα μανίκια μου

II. *ρ. μέσο* 1. ανασκουμπώνομαι 2. *μτφ.* προπαρασκευάζομαι, ετοιμάζομαι έντονα
suflecare, suflecări *ουσ. θηλ.* το ανασκούμπωμα
suflecat-ă, suflecați-te *επίθ.* ανασκουμπωμένος-η-ο
sufleor, sufleori *ουσ. αρσ.* ο υποβολέας (σε θέατρο)
suflet, suflete I. *ουσ. ουδ.* 1. η ψυχή, το πνεύμα 2. *μτφ.* η ζωή, η ενεργητικότητα, η ζωντάνια 3. *μτφ.* το θάρρος // **a avea ceva pe ~** έχω κάτι στη συνείδησή μου // **a avea şapte suflete** έχω εφτά ψυχές // **a fi bun la ~** έχω καλή ψυχή, είμαι καλόψυχος, καλόκαρδος // **a fi trup şi ~ cu cineva** είμαι σώμα και ψυχή με κάποιον // **a i se rupe -ul de mila cuiva** σκίζεται η ψυχή μου για τον πόνο κάποιου // **a-i merge la ~** του πηγαίνει στην ψυχή // **a-i scoate cuiva -ul** του βγάζω την ψυχή // **a-i veni -ul la loc** ήρθε η καρδιά του στον τόπο της // **a-şi încărca -ul cu...** φορτώνω την ψυχή μου με... // **a-şi vinde -ul** πουλάω την ψυχή μου (αμαρτάνω, σφάλλω) // **a lua cuiva -ul** παίρνω την ψυχή σε κάποιον (τον σκοτώνω) // **a lua de ~** υιοθετώ ψυχοπαίδι // **a nu avea pe cineva la ~** το να μην έχω κάποιον στην ψυχή μου (δε συμπαθώ κάποιον) // **a prinde ~** κάνω καρδιά, παίρνω θάρρος // **cu -ul la gură** με την ψυχή στο στόμα // **era un ~ mare care înțelegea lumea** ήταν μια μεγάλη ψυχή που εννοούσε σωστά τον κόσμο // **om fără ~** σκληρός / άσπλαχνος άνθρωπος II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με ψυχή, με εμψύχωση // **din adâncul -ului** εκ βάθους ψυχής // **din ~** από την ψυχή, εγκάρδια, ολόψυχα // **într-un ~** με ταχύτητα, με βιασύνη
sufletesc-ească, sufleteşti *επίθ.* ψυχικός-ή-ό // **sprijin ~** η ψυχική στήριξη // **tărie sufletească** η ψυχική δύναμη, το ηθικό
sufleteşte *επίρ.* ψυχικά, ηθικά
sufletel, sufletele *ουσ. ουδ.* η ψυχούλα, η ψυχίτσα
sufleu, sufleuri *ουσ. ουδ. (μαγ.)* το σουφλέ, είδος φαγητού που μοιάζει με την πουτίγκα
suflu, sufluri *ουσ. ουδ.* 1. η πνοή, η αναπνοή, η ψυχή 2. το φύσημα 3. η ζωντάνια, η εμψύχωση // **fără ~** ξέπνοος-οη-οο
sufoca, sufoc I. *ρ. μετ.* 1. αποπνίγω 2. πνίγω, προξενώ ασφυξία σε κάποιον II. *ρ. μέσο* πνίγομαι, αποπνίγομαι, ασφυκτιώ, δυσκολεύομαι στην αναπνοή, έχω ασφυξία
sufocant-ă, sufocanți-te *επίθ.* 1. αποπνικτικός-ή-ό, πνιγηρός-ή-ό 2. ασφυκτικός-ή-ό // **gaz ~** το αποπνικτικό αέριο
sufocare, sufocări *ουσ. θηλ.* 1. ο πνιγμός, ο αποπνιγμός 2. η ασφυξία
sufocație, sufocații *ουσ. θηλ.* ιδ. sufocare
sufragerie, sufragerii *ουσ. θηλ.* η τραπεζαρία, η αίθουσα για σερβίρισμα του φαγητού
sufragetă, sufragete *ουσ. θηλ.* η σουφραζέτα, η γυναίκα που ζητά ψήφο
sufragiu, sufragii *ουσ. ουδ.* 1. *(ιστ.)* ο, η ψήφος 2. η συναίνεση, η έγκριση 3. η ψηφοφορία, το δικαίωμα ψήφου // **~ universal** η γενική ψήφος
sugaci-ce, sugaci-ce *επίθ.* βυζανιάρικος-η-ο
sugar-ă, sugari-e *επίθ.* ιδ. sugaci
sugativă, sugative *επίθ.* το στυπόχαρτο, το απορροφητικό χαρτί
suge, sug I. *ρ. μετ.* 1. βυζαίνω, μυζώ, απομυζώ 2. ρουφώ, απορροφώ 3. πιπιλίζω // **a ~ pe cineva până la măduvă** απομυζώ κάποιον μέχρι το μεδούλι του // **a ~ o bomboană** πιπιλίζω ένα κουφέτο // **a ~ odată cu laptele mamei** ρουφώ ταυτόχρονα με το γάλα της μάνας μου // **a ~ sângele cuiva** απομυζώ το αίμα κάποιου // **a-şi ~ de sub unghii** το να είναι κανείς τσιγκούνης // **albina ~ nectarul florilor** η μέλισσα απομυζά το νέκταρ των λουλουδιών II. *ρ. αμ.* 1. θηλάζω 2. πίνω // **a ~ din țigară** πίνω τσιγάρο
sugera, sugerez *ρ. μετ.* 1. υποβάλλω, προϊδεάζω 2. υποδείχνω 3. *μτφ.* υπαγορεύω, παρακινώ κάποιον
sugerare, sugerări *ουσ. θηλ.* 1. η υποβολή, η υπόδειξη 2. η υπαγόρευση, η παρακίνηση
sugere, sugeri *ουσ. θηλ.* 1. η απομύζηση, η μύζηση, η εκμύζηση, το βύζαγμα 2. το πιπίλισμα
sugestibil-ă, sugestibili-e *επίθ.* υποβολιμαίος-α-ο
sugestibilitate *ουσ. θηλ.* η υποβολιμαιότητα
sugestie, sugestii *ουσ. θηλ.* 1. η υποβολή, η υπόδειξη 2. *μτφ.* η υπαγόρευση, η παρακίνηση
sugestiona, sugestionez I. *ρ. μετ.* υποβάλλω, προϊδεάζω, κάνω σε κάποιον υποβολή, υποδείχνω II. *ρ. μέσο* υποβάλλομαι, παθαίνω υποβολή, προϊδεάζομαι
sugestiv-ă, sugestivi-e I. *επίθ.* υποβλητικός-ή-ό II. *επίρ.* υποβλητικά
sugestivitate *ουσ. θηλ.* η υποβλητικότητα
sughiț, sughițuri *ουσ. ουδ.* ο λόξιγκας, ο λόξυγγας
sughița, sughiț *ρ. αμ.* έχω λόξυγγα
sughițare, sughițări *ουσ. θηλ.* ο λόξυγγας, η εισπνοή με λόξυγγα
sughițat *ουσ. ουδ.* ο λόξυγγας
sugiuc *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το σουτζούκι
sugruma, sugrum *ρ. μετ.* στραγγαλίζω, καταπνίγω // **a ~ adevărul** στραγγαλίζω την αλήθεια
sugrumare, sugrumări *ουσ. θηλ.* 1. το στραγγάλισμα, ο στραγγαλισμός 2. *μτφ.* η στρέβλωση, η παραμόρφωση, η διαστροφή
sugrumat-ă, sugrumați-te *επίθ.* στραγγαλισμένος -η-ο
sugrumător-oare, sugrumători-oare I. *επίθ.* στραγγαλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* στραγγαλιστής-ίστρια (ο, η)
sugrumătură, sugrumături *ουσ. θηλ.* 1. το στραγγάλισμα 2. ο στενότοπος, το στενό μέρος ενός πράγματος
suhat, suhaturi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το βοσκοτόπι κοντά στο νερό, ο βαλτότοπος
sui, sui I. *ρ. αμ.* 1. ανεβαίνω, επιβαίνω, επιβιβάζομαι 2. ανηφορίζω, πηγαίνω προς τα πάνω 3. σκαρφαλώνω, αναρριχώμαι, αναρριχιέμαι // **a i se ~ în cap** του ανεβαίνει πάνω στο κεφάλι // **a i se ~ la cap** του ανέβηκε στο κεφάλι // **a i se ~ părul în vârful capului** του ανεβαίνουν τα μαλλιά στην κορυφή του κεφαλιού, του σηκώνεται η τρίχα // **a i se ~ sângele în obraz** του ανεβαίνει το αίμα στο πρόσωπο // **a se ~ în văzduh** ανεβαίνω στον αέρα II. *ρ. μέσο* επιβιβάζομαι // **a se ~ în maşină** επιβιβάζομαι στη μηχανή III. *ρ. μετ.* 1. ανεβαίνω 2. υψώνω // **a ~ glasul** υψώνω τη φωνή // **a ~ treptele** ανεβαίνω το σκαλοπάτι // **suim coasta muntelui** ανεβαίνουμε την κλιτύδα του βουνού
suicid *ουσ. ουδ.* η αυτοκτονία
sui-generis *επιθ. αμετάβλ.* 1. ιδιόρρυθμος-η-ο 2. αλλόκοτος-η-ο
suire, suiri *ουσ. θηλ.* 1. η άνοδος, η ανάβαση, το ανέβασμα, το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση 2. η επιβίβαση // **~ în tren** η επιβίβαση στο τραίνο

suiş, suişuri *ουσ. ουδ.* ο ανήφορος, η ανηφοριά, η ανεβασιά
suit *ουσ. ουδ.* το ανέβασμα, η ανάβαση, η άνοδος, η ανεβασιά
suită, suite *ουσ. θηλ.* 1. η σουίτα, η ακολουθία, η συνοδεία, η σειρά 2. *(μουσ.)* η σουίτα 3. *μτφ.* η συνεχής διαδοχή // **suita regală** η βασιλική συνοδεία
suitor-oare, suitori-oare *επίθ.* ανοδικός, ανηφορικός -ή-ό
sul, suluri *ουσ. ουδ.* 1. ο κύλινδρος, το ρολό 2. το αντί, το στημόνι // **~ de hârtie** το χάρτινο ρολό // **a face ~** κάνω ρολό
sulă, sule *ουσ. θηλ.* το σουβλί
sulemeneală, sulemeneli *ουσ. θηλ.* η ψιμυθίωση, το φτιασίδωμα
sulf *ουσ. ουδ.* *(χημ.)* το θειάφι, το θείο // **floare de ~** το άνθος από θείο
sulfamidă, sulfamide *ουσ. θηλ.* *(φαρμ.)* η σουλφαμίδη
sulfat, sulfaţi *ουσ. αρσ.* *(χημ.)* το θειικό άλας (ονομασία των αλάτων και των εστέρων του θειικού οξέος) // **~ de aluminiu şi de potasiu** το θειικό άλας του αλουμινίου και του καλίου (η στύψη, η στυπτηρία) // **~ de cupru** ο θειικός χαλκός // **~ feros** το σιδηρούχο θειικό άλας
sulfata, sulfatez *ρ. μετ.* θειαφίζω
sulfatare, sulfatări *ουσ. θηλ.* το θειάφισμα· η θείωση
sulfatat-ă, sulfataţi-te *επίθ.* *(χημ.)* θειούχος-ος-ο
sulfatiazol *ουσ. ουδ.* *(φαρμ.)* η υγρή σουλφαμίδη
sulfhidric *επίθ.* *(χημ.)* υδροθειικός-ή-ό // **acid ~** το υδροθειικό οξύ (το υδρόθειο)
sulfină, sulfine *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* «η σουλφίνη», ονομασία δύο φυτών από τα ποώδη μελιτοφόρα με κίτρινα και άσπρα άνθη
sulfit, sulfiţi *ουσ. αρσ.* *(χημ.)* το άλας του θειώδους οξέος
sulfura, sulfurez *ρ. μετ.* κάνω θείωση
sulfurare, sulfurări *ουσ. θηλ.* η θείωση
sulfurat-ă, sulfuraţi-te *επίθ.* *(χημ.)* θειούχος ένωση // **hidrogen ~** το υδρό θειο (ένωση θείου με υδρογόνο)
sulfură, sulfuri *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* το θειούχο σώμα // **~ de fier** ο θειούχος σίδηρος
sulfuric-ă, sulfurici-ce *επίθ.* *(χημ.)* θειικός-ή-ό // **acid ~** το θειικό οξύ
sulfurizare, sulfurizări *ουσ. θηλ.* το κάπνισμα με θειάφι για απολύμανση, το θειάφισμα
sulfuros-oasă, sulfuroşi-oase *επίθ.* *(χημ.)* θειώδης-ης-ες // **acid ~** το θειώδες οξύ
suliman, sulimanuri *ουσ. ουδ.* *(ιστ.)* το καλλυντικό παρασκεύασμα, το φτιασίδι
sulimeneală, sulimeneli *ουσ. θηλ.* το φτιασίδωμα, η ψιμυθίωση
sulimeni, sulimenesc I. *ρ. μετ.* φτιασιδώνω, καλλωπίζω II. *ρ. μέσο* φτιασιδώνομαι, καλλωπίζομαι
sulimenire, sulimeniri *ουσ. θηλ.* το φτιασίδωμα, η ψιμυθίωση, ο καλλωπισμός
sulimenit-ă, sulimeniţi-te *επίθ.* φτιασιδωμένος-η-ο, καλλωπισμένος-η-ο
suliţaş, suliţaşi *ουσ. αρσ.* ο ακοντιστής, ο δορυφόρος
suliţă, suliţe *ουσ. θηλ.* το ακόντιο, το κοντάρι, το δόρυ // *(αθλ.)* **aruncare a suliţei** ο ακοντισμός
sultan, sultani *ουσ. αρσ.* ο σουλτάνος
sultanat, sultanate *ουσ. ουδ.* το σουλτανάτο, το κράτος του σουλτάνου
sultană, sultane *ουσ. θηλ.* η σουλτάνα
sultanin-ă, sultanini-e *ουσ. θηλ.* η σουλτανίνα, ποικιλία σταφυλιού και η σταφίδα που παράγεται απ' αυτό
sultanin, sultanini *ουσ. αρσ.* «το σουλτανίνιο», παλιό τουρκικό νόμισμα
sultă, sulte *ουσ. θηλ.* το χρηματικό ποσό ίσο με τη διαφορά της αξίας μεταξύ δύο πραγμάτων που συναλλάσσονται
sultănică *ουσ. θηλ.* *(επαρχ.)* το όνομα ενός λαϊκού χορού και η μελωδία αυτού του χορού
suman, sumane *ουσ. ουδ.* *(λαϊκ.)* το αντρικό πανωφόρι από χοντρό ύφασμα, το σεγκούνι
sumar-ă, sumari-e I. *επίθ.* περιληπτικός-ή-ό, σύντομος-η-ο II. *επίρ.* περιληπτικά, σύντομα III. *ουσ. ουδ.* το περιεχόμενο, οι τίτλοι ενός δημοσιεύματος
sumă, sume *ουσ. θηλ.* *(μαθ.)* 1. το άθροισμα, η σούμα, το ποσό, το σύνολο 2. *μτφ.* ο μεγάλος αριθμός, το πλήθος // **~ aritmetică** το αριθμητικό άθροισμα // **~ algebrică** το αλγεβρικό άθροισμα // **~ globală** το ολικό ποσό // **a calcula suma finală** κάνω (τη) σούμα // **a-şi face suma** κάνω το ποσό μου (όσο μου χρειάζεται) // **suma se ridică la ...** το ποσό ανέρχεται σε ... // **o ~ de...** ένας μεγάλος αριθμός από ...
sumbru-ă, sumbri-e *επίθ.* 1. σκοτεινός-ή-ό 2. ζοφερός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό 3. *μτφ.* σκούρος-α-ο, απαισιόδοξος-η-ο, λυπημένος-η-ο
sumedenie, sumedenii *ουσ. θηλ.* η πληθώρα, το πλήθος, ο μεγάλος αριθμός
sumerian-ă, sumerieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σουμέριος-α (ο, η) II. *επίθ.* σουμεριακός-ή-ό // **limba -ă** η σουμεριακή γλώσσα
sumes-easă, sumeşi-se *επίθ.* *(λαϊκ.)* ανασκουμπωμένος-η-ο
sumete, sumet I. *ρ. μετ.* ανασκουμπώνω II. *ρ. μέσο* ανασκουμπώνομαι
summum *ουσ. ουδ.* το μάξιμουμ, ο ανώτατος βαθμός, το μέγιστο σημείο ενός πράγματος
sumuşoară, sumuşoare *ουσ. θηλ.* το μικρό ποσό
suna, sun I. *ρ. αμ.* 1. σημαίνω, κροτώ, χτυπώ 2. ηχώ, κρούω, κουδουνίζω // **a ~ în gol** χτυπάει σαν άδειο (είναι κενός) // **a-i ~ ceasul morţii** του σημαίνει η ώρα του θανάτου // **a nu-i ~ bine la ureche** δεν του ηχεί καλά στο αυτί // **cum sună răspunsul?** πως ηχεί η απάντηση; // **îmi sună ceva în ureche** κουδουνίζει κάτι στο αυτί μου // **sună clopotul** σημαίνει το κουδούνι // **sună la uşă** χτυπάει στην πόρτα // **sună telefonul** χτυπάει το τηλέφωνο II. *ρ. μετ.* 1. κουδουνίζω, χτυπώ το κουδούνι 2. κάνω να βγεί ήχο // **pot să te sun ceva mai târziu?** μπορώ να σου τηλεφωνήσω λίγο ποιο αργά;
sunare, sunări *ουσ. θηλ.* το κουδούνισμα, το χτύπημα κουδουνιού, η ήχηση
sunat *ουσ. ουδ.* το κουδούνισμα, το χτύπημα του ήχου
sunătoare *ουσ. θηλ.* *(βοτ.)* «η ηχηρή» ονομασία ενός φαρμακευτικού φυτού, με τριχωτά φύλλα και κίτρινα λουλούδια, ποώδες φυτό
sunător-oare, sunători-oare *επίθ.* ηχηρός-ή-ό // **bani -i** τα ηχηρά λεφτά

sunet, sunete *ουσ. ουδ.* ο ήχος, ο φθόγγος // ~ **articulat** ο έναρθρος ήχος // ~ **de clopot** η κωδωνοκρουσία // ~ **muzical** ο μουσικός φθόγγος // ~ **şi lumină** ο ήχος και το φως // **-e stridente** οι οξείς ήχοι, οι οξύηχοι // **intensitate a -ului** η ένταση ήχου
supa, supez *ρ. αμ.* δειπνώ
supapă, supape *ουσ. θηλ.* η βαλβίδα, η δεικλίδα // ~ **de siguranţă** η βαλβίδα ασφάλειας, η ασφαλιστική δεικλίδα
supă, supe *ουσ. θηλ.* η σούπα // ~ **de cartofi** η πατατόσουπα // ~ **de legume** η χορτόσουπα // ~ **de pasăre** η κοτόσουπα
supăra, supăr I. *ρ. μέσο* 1. θυμώνω, δυσαρεστούμαι, εξοργίζομαι, ερεθίζομαι, φουρκίζομαι 2. στενοχωριέμαι, πειράζομαι, χολιάζω, κακιώνω 3. θλίβομαι, παρεξηγούμαι // **m-am -t pe el** θύμωσα με αυτόν // **nu vă -ţi** να μην παρεξηγείστε // **s-a -t pe mine** θύμωσε μαζί μου II. *ρ. μετ.* 1. θυμώνω, δυσαρεστώ, εκνευρίζω, εξερεθίζω, εξοργίζω, φουρκίζω 2. στενοχωρώ, πειράζω, χολιάζω, ερεθίζω, πικραίνω 3. θλίβω, ενοχλώ // **mi-e teamă să-l supăr** φοβάμαι να τον θυμώσω // **nu vreau să vă supăr** δεν θέλω να σας στενοχωρήσω // **să nu supere** να μη δυσαρεστήσει // **vă supără fumatul?** σας πειράζει το κάπνισμα;
supărare, supărări *ουσ. θηλ.* 1. το θύμωμα, ο θυμός, η παρεξήγηση, η σκοτούρα, η στενοχώρια 2. η αγανάκτηση, η οργή, η δυσαρέσκεια, η θλίψη 3. η σκασίλα, το χόλιασμα, το κάκιωμα // **-a lor durează de mult** ο θυμός τους διαρκεί από πολύ χρόνο // **fără** ~ χωρίς παρεξήγηση // **să nu vă fie cu** ~ μη σας κακοφαίνεται
supărat-ă, supăraţi-te *επίθ.* 1. θυμωμένος-η-ο, στενοχωρημένος-η-ο, παρεξηγημένος-η-ο, δυσαρεστημένος-η-ο, λυπημένος-η-ο, οργισμένος-η-ο, εκνευρισμένος-η-ο 2. μανιωμένος-η-ο, θλιμμένος-η-ο // **a fi** ~ **cu cineva** είναι θυμωμένος με κάποιον // **este** ~ **foc** είναι φωτιά και λαύρα // **sunt** ~ **pe tine** είμαι θυμωμένος μαζί σου
supărăcios-oasă, supărăcioşi-oase *επίθ.* 1. οξύθυμος-η-ο 2. ευερέθιστος-η-ο, ευέξαπτος-η-ο, εύθικτος-η-ο 3. δυσάρεστος-η-ο, ενοχλητικός-ή-ό
supărător-oare, supărători-oare I. *επίθ.* 1. δυσάρεστος-η-ο, ενοχλητικός-ή-ό, βαρετός-ή-ό, εκνευριστικός-ή-ό 2. στενόχωρος-η-ο, στενάχωρος -η-ο, οχληρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. δυσάρεστα, ενοχλητικά, βαρετά, εκνευριστικά, ανιαρώς 2. οχληρά, στενάχωρα
superarbitru, superarbitri *ουσ. αρσ.* ο υπερδιαιτητής
superb-ă, superbi-e I. *επίθ.* 1. υπέροχος-η-ο, υπερήφανος-η-ο, θαυμάσιος-α-ο 2. μεγαλοπρεπής -ής-ές, λαμπρός-ή-ό II. *επίρ.* υπέροχα, υπερήφανα, μεγαλόπρεπα, λαμπρά, πολυτελώς
superficial-ă, superficiali-e I. *επίθ.* επιπόλαιος-α-ο, επιφανειακός-ή-ό II. *επίρ.* επιπόλαια, επιφανειακά
superficialitate *ουσ. θηλ.* η επιπολαιότητα, η ελαφρομυαλιά, η ελαφράδα
superficie *ουσ. θηλ. (νομ.)* // **drept de** ~ το δικαίωμα ιδιοκτησίας επί της οικοδομής χτισμένης πάνω σε ξένο οικόπεδο και το δικαίωμα χρήσεως του οικόπεδου τούτου
superfin-ă, superfini-e *επίθ.* 1. λεπτεπίλεπτος-η-ο 2. έξοχος-η-ο // **ulei** ~ το παρθένο έλαιο
superfluu-ă, superflui-ue *επίθ.* 1. περιττός-ή-ό 2. ανώφελος-η-ο
superfosfat, superfosfaţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το υπερφωσφορικό λίπασμα
supergalaxie *ουσ. θηλ. (αστρ.)* ο υπεργαλαξίας
superior-oară, superiori-oare I. *επίθ.* 1. ανώτερος -η-ο 2. ψηλότερος-η-ο, ανώτατος-η-ο // **a fi** ~ είμαι ανώτερος, υπερέχω, υπερτερώ, πλεονεκτώ // **camera superioară** η άνω βουλή // **cursul** ~ **al unui râu** ο άνω ρους ποταμού // **învăţământ** ~ η ανώτατη εκπαίδευση, η ανώτερη παιδεία // **limita superioară** το ανώτατο όριο // **matematici superioare** τα ανώτερα μαθηματικά // **ofiţer** ~ ο ανώτερος αξιωματικός // *(μουσ.)* **registru** ~ οι υψηλοί ήχοι της φωνής II. *ουσ. αρσ.* ο ανώτερος
superioritate *ουσ. θηλ.* 1. η ανωτερότητα, η υπεροχή, η υπερτέρηση 2. η εξοχότητα
superlativ-ă, superlativi-e I. *επίθ.* υπερθετικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **gradul** ~ ο υπερθετικός βαθμός II. *ουσ. ουδ.* το υπερθετικό
superproducţie, superproducţii *ουσ. θηλ.* η υπερπαραγωγή
superpune, superpun *ρ. μετ.* επιθέτω, βάζω επάνω
superpus-ă, superpuşi-se *επίθ.* επιτεθειμένος-η-ο // *(πολ.)* **pătura -ă** το επιτεθειμένο στρώμα
supersonic-ă, supersonici-ce *επίθ.* υπερηχητικός-ή-ό // **avion** ~ το υπερηχητικό αεροπλάνο
superstiţie, superstiţii *ουσ. θηλ.* 1. η δεισιδαιμονία 2. η πρόληψη
superstiţios-oasă, superstiţioşi-oase *επίθ.* 1. δεισιδαίμων-ων-ον 2. προληπτικός-ή-ό // **a fi** ~ δεισιδαιμονώ // **sunt** ~ είμαι δεισιδαίμονας
supertrust, supertrusturi *ουσ. ουδ. (οικον.)* το υπερτράστ, το σουπερτράστ
superviza, supervizez *ρ. μετ.* 1. υπερθεωρώ 2. υπερεγκρίνω
supeu, supeuri *ουσ. ουδ.* το σουπέ
supieră, supiere *ουσ. θηλ.* η σουπιέρα
supin, supine *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το σουπίνο, ρηματικός τύπος της λατινικής γλώσσας
suplea, supleez *ρ. μετ. (αρχ.)* αναπληρώνω, αντικαθιστώ
supleant-ă, supleanţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναπληρωματικός-ή-ό // **membru** ~ το αναπληρωματικό μέλος
supletiv-ă, supletivi-e *επίθ.* αναπληρωτικός-ή-ό
supleţe *ουσ. θηλ.* 1. η ευλυγισία, η ευκαμψία, η ευστροφία, η σβελτάδα 2. *μτφ.* η ελαστικότητα // **lipsă de** ~ η δυσκινησία
supliciu, suplicii *ουσ. ουδ.* 1. η οδύνη, ο βασανισμός, το μαρτύριο 2. η σωματική ποινή 3. η αγωνία, η θλίψη
supliment, suplimente *ουσ. ουδ.* 1. το αναπλήρωμα, το παράρτημα, η προσθήκη, το πρόσθετο 2. το συμπλήρωμα
suplimenta, suplimentez *ρ. μετ.* αναπληρώνω, επιπροσθέτω, προσθέτω επί πλέον
suplimentar-ă, suplimentari-e I. *επίθ.* 1. αναπληρωματικός-ή-ό, επιπρόσθετος-η-ο 2. συμπληρωματικός-ή-ό // **muncă -ă** η υπερωριακή εργασία // **taxă -ă** το επιπρόσθετο τέλος // *(γεωμ.)* **unghiuri -e** οι αναπληρωματικές γωνίες II. *επίρ.* 1. αναπληρωματικά, επιπρόσθετα 2. συμπληρωματικά

suplimentare, suplimentări *ουσ. θηλ.* 1. η αναπλήρωση 2. η συμπλήρωση
suplini, suplinesc *ρ. μετ.* 1. αναπληρώνω 2. συμπληρώνω κάτι που λείπει // **îl suplinesc pe colegul meu** αναπληρώνω τη θέση του συναδέλφου μου
suplinire, supliniri *ουσ. θηλ.* 1. η αναπλήρωση, η αντικατάσταση 2. η συμπλήρωση αυτού που λείπει
suplinitor-oare, suplinitori-oare I. *επίθ.* 1. αναπληρωματικός-ή-ό 2. πάρεδρος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αναπληρωτής-ώτρια (ο, η), αντικαταστάτης-άτρια (ο, η) // **profesor ~** ο αναπληρωτής καθηγητής
suplu-ă, supli-e *επίθ.* ευλύγιστος-η-ο, λυγερός-ή-ό, εύκαμπτος-η-ο, σβέλτος-η-ο, εύστροφος-η-ο
suport, suporturi *ουσ. ουδ.* 1. το στήριγμα, το υποστήριγμα, ο υποστάτης 2. το έρεισμα, το υπέρεισμα
suporta, suport *ρ. μετ.* 1. υποβαστάζω, στηρίζω από κάτω 2. επιδέχομαι, ανέχομαι, αντέχω, *(λαϊκ.)* νταγιαντίζω, νταγιαντώ 3. υποφέρω, υπομένω, αναλαμβάνω την υποχρέωση // **a ~ consecințele** υποφέρω τις συνέπειες // **cheltuielile le-a -t el** τα έξοδα τα ανέλαβε αυτός // **nu am mai putut ~ sărăcia** δεν νταγιαντούσαμε άλλο την φτωχεία // **nu suportă contrazicere** δεν επιδέχεται αντίρρηση
suportabil-ă, suportabili-e *επίθ.* υποφερτός-ή-ό, ανεκτός-ή-ό, φορητός-ή-ό
suporter, suporteri *ουσ. αρσ.* 1. ο υποστηρικτής 2. ο φίλαθλος, ο οπαδός αθλητικής ομάδας
supozitor, supozitoare *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το υπόθετο
supoziție, supoziții *ουσ. θηλ.* 1. η εικασία 2. η υπόθεση
supra- *συνθετικό λέξεων ανάλογο του ελληνικού* υπερ-
supraabundent-ă, supraabundenți-te *επίθ.* υπεράφθονος-η-ο, περίσσιος-ια-ιο
supraabundență, supraabundențe *ουσ. θηλ.* η υπεραφθονία, η περίσσεια
supraaglomera, supraaglomerez I. *ρ. μετ.* υπερσυσπειρώνω, υπερσυγκεντρώνω, υπερσυνωστίζω II. *ρ. μέσο* υπερσυσπειρώνομαι, υπερσυνωστίζομαι
supraaglomerare, supraaglomerări *ουσ. θηλ.* η υπερσυσπείρωση, η υπερσυγκέντρωση, ο υπερσυνωστισμός
supraaglomerat-ă, supraaglomerați-te *επίθ.* υπερσυσπειρωμένος-η-ο, υπερσυνωστισμένος-η-ο
supraaglomerație, supraaglomerații *ουσ.* θηλ. η υπερσυσπείρωση, η υπερσυγκέντρωση, ο υπερσυνωστισμός
supraalimenta, supraalimentez I. *ρ. μέσο* υπερτρέφομαι II. *ρ. μετ.* υπερσιτίζω
supraalimentare, supraalimentări *ουσ. θηλ.* ο υπερσιτισμός, η υπερσίτιση
supraalimentat-ă, supraalimentați-te *επίθ.* υπερσιτισμένος-η-ο
supraalimentație, supraalimentații *ουσ. θηλ.* η υπερσίτιση
supraaprecia, supraapreciez I. *ρ. μετ.* 1. υπερεκτιμώ // **a-și ~ forțele** υπερεκτιμώ τις δυνάμεις μου II. *ρ. μέσο* 1. υπερεκτιμώμαι // **te supraapreciezi** εσύ υπερεκτιμάσαι
supraapreciere, supraaprecieri *ουσ. θηλ.* η υπερεκτίμηση
supracapitalizare, supracapitalizări *ουσ. θηλ.* η υπερκεφαλαίωση
supraconductibilitate *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η υπεραγωγιμότητα
supraconductor-oare, supraconductori-oare I. *επίθ. (φυσ.)* υπεραγώγιμος-η-ο II. *ουσ. αρσ. (φυσ.)* ο υπεραγωγός
supracopertă, supracoperte *ουσ. θηλ.* το επιπρόσθετο εξώφυλλο
supracotă, supracote *ουσ. θηλ.* η επιπρόσθετη συνεισφορά, η επί πλέον συνδρομή
supracurent, supracurente *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το ηλεκτρικό ρεύμα με μεγαλύτερη τάση του κανονικού
supradominantă, supradominante *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η υπερκυριαρχούσα
supraestima, supraestimez I. *ρ. μετ.* υπερεκτιμώ II. *ρ. μέσο* υπερεκτιμώμαι
supraestimare, supraestimări *ουσ. θηλ.* η υπερεκτίμηση
supraetaja, supraetajez *ρ. μετ.* χτίζω επιπρόσθετο όροφο σε παλιό κτήριο
supraetajare, supraetajări *ουσ. θηλ.* το χτίσιμο επιπρόσθετου ορόφου σε παλιό κτήριο
supraevalua, supraevaluez *ρ. μετ.* υπερτιμώ
supraevaluare, supraevaluări *ουσ. θηλ.* η υπερτίμηση, το υπερτίμημα
supraexcitație *ουσ. θηλ. (φυσιολ.)* ο υπερερεθισμός
suprafață, suprafețe I. *ουσ. θηλ.* η επιφάνεια, το εμβαδόν // **~ arabilă** η καλλιεργήσιμη (αρόσιμη) επιφάνεια // **~ laterală** η πλευρική επιφάνεια // **suprafața plană** η επίπεδη επιφάνεια // **a ieși la ~** βγαίνω στην επιφάνεια II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** επιφανειακός-ή-ό, επιπόλαιος-η-ο, ρηχός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* **la ~** επιφανειακά, επιπόλαια
suprafortăreață, suprafortărețe *ουσ. θηλ.* το υπερφρούριο // **~ zburătoare** το ιπτάμενο υπερφρούριο (πολεμικό τεθωρακισμένο αεροπλάνο)
suprainfecție, suprainfecții *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η υπερμόλυνση
supraitendent, supraitendenți *ουσ. αρσ.* ο αρχιεπιμελητής
supraînălțare, supraînălțări *ουσ. θηλ.* η υπερανύψωση
supraîncălzi, supraîncălzesc *ρ. μετ.* υπερθερμαίνω
supraîncălzire, supraîncălziri *ουσ. θηλ.* η υπερθέρμανση
supraîncălzit-ă, supraîncălziți-te *επίθ.* υπέρθερμος -η-ο // **abur ~** ο υπέρθερμος ατμός
supraîncălzitor, supraîncălzitoare *ουσ. ουδ.* ο υπερθερμαντήρας
supraîncărca, supraîncarc *ρ. μετ.* υπερφορτώνω, υπερφορτίζω, παραφορτώνω
supraîncărcare, supraîncărcări *ουσ. θηλ.* η υπερφόρτωση, το παραφόρτωμα
supraîncărcat-ă, supraîncărcați-te *επίθ.* υπέρφορτος-η-ο, παραφορτωμένος-η-ο, κατάφορτος-η-ο
supralicita, supralicitez *ρ. αμ.* πλειοδοτώ, υπερθεματίζω
supralicitare, supralicitări *ουσ. θηλ.* η πλειοδοσία, ο υπερθεματισμός

supralicitator-oare, supralicitatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πλειοδότης-ότρια (ο, η)
supralicitaţie, supralicitaţii *ουσ. θηλ.* η υπερπλειοδοσία
supramuncă *ουσ. θηλ. (οικον.)* η υπερεργασία
supranatural-ă, supranaturali-e I. *επίθ.* υπερφυσικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* υπερφυσικό
supranormativ-ă, supranormativi-e *επίθ.* 1. υπεράριθμος-η-ο 2. υπεράριθμος-η-ο (παραπάνω από τον κανονικό αριθμό) // **stocuri -e** τα υπεράριθμα αποθέματα
supranume, supranume *ουσ. ουδ.* το επώνυμο, η επωνυμία, η επονομασία
supranumerar-ă, supranumerari-e *επίθ.* υπεράριθμος -η-ο
supranumi, supranumesc *ρ. μετ.* επονομάζω
supranumit-ă, supranumiţi-te *επίθ.* επονομαζόμενος -η-ο
supranutrit-ă, supranutriţi-te *επίθ.* υπερσιτισμένος -η-ο
supraofertă, supraoferte *ουσ. θηλ.* η υπερπροσφορά
supraom, supraoameni *ουσ. αρσ.* ο υπεράνθρωπος
supraomenesc-ească, supraomeneşti *επίθ.* υπεράνθρωπος-η-ο, υπερανθρώπινος-η-ο
suprapopula, suprapopulez *ρ. μέσο* υπερπληθαίνω
suprapopulare, suprapopulări *ουσ. θηλ.* η υπερπληθώρα
suprapopulat-ă, suprapopulaţi-te *επίθ.* υπερπληθής -ής-ές
suprapopulaţie, suprapopulaţii *ουσ. θηλ.* ο υπερπληθυσμός
suprapresiune, suprapresiuni *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η συμπίεση 2. η σύνθλιψη
suprapreţ, suprapreţuri *ουσ. ουδ.* η υπερτιμή, η υπερτίμηση
supraproducţie, supraproducţii *ουσ. θηλ.* η υπερπαραγωγή
supraprofit, supraprofituri *ουσ. ουδ.* το υπερκέρδος
suprapune, suprapun *ρ. μετ.* επιθέτω, βάζω επάνω, προσεπιθέτω II. *ρ. μέσο* προσεπιτίθεμαι, τοποθετούμαι επάνω σε άλλο, συμπίπτω
suprapunere, suprapuneri *ουσ. θηλ.* 1. η προσεπίθεση 2. η σύμπτωση
suprapus-ă, suprapuşi-se *επίθ.* προσεπιτεθειμένος -η-ο // **clasă -ă** η προσεπιτεθειμένη τάξη, η άρχουσα κοινωνική τάξη
suprareal *ουσ. ουδ.* το υπερπραγματικό
suprarealism *ουσ. ουδ.* ο υπερρεαλισμός, ο σουρρεαλισμός
suprarealist-ă, suprarealişti-ste I. *επίθ.* υπερρεαλιστικός-ή-ό, σουρεαλιστικός-ή-ό // **pictură suprarealistă** η υπερρεαλιστική ζωγραφική II. *επίρ.* υπερρεαλιστικά, σουρεαλιστικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπερρεαλιστής-ίστρια (ο, η), σουρεαλιστής-ίστρια (ο, η)
suprarenal-ă, suprarenali-e *επίθ.* επινεφρικός-ή-ό // **glandă -ă** ο επινεφρικός αδένας (τα επινεφρίδια, ανά ένα πάνω σε κάθε νεφρό)
suprarenină *ουσ. θηλ. (βιολ.)* η αδρεναλίνη
suprasarcină, suprasarcini *ουσ. θηλ.* η υπερφόρτωση, η υπέρβαση βάρους
suprasaturat-ă, suprasaturaţi-te *επίθ.* υπέρκορος -ος-ον
suprasaturaţie *ουσ. θηλ.* ο υπερκορεσμός
suprasecreţie, suprasecreţii *ουσ. θηλ.* η υπερέκκριση
suprasensibil-ă, suprasensibili-e *επίθ.* υπερευαίσθητος-η-ο
suprasensibilitate *ουσ. θηλ.* η υπερευαισθησία
suprasolicita, suprasolicit *ρ. μετ.* 1. απαιτώ, ζητώ υπέρ το δέον, πέρα του δέοντος 2. παραφορτώνω υπέρμετρα (ένα τεχνικό σύστημα)
suprasolicitare, suprasolicitări *ουσ. θηλ.* η υπερβολική ζήτηση
suprasolicitat-ă, suprasolicitaţi-te *επίθ.* πολυζήτητος-η-ο, περιζήτητος-η-ο
suprastatal-ă, suprastatali-e *επίθ.* υπερκρατικός -ή-ό, πάνω από το κράτος
suprastrat, suprastraturi *ουσ. ουδ.* το επίστρωμα, το άνω στρώμα
suprastructural-ă, suprastructurali-e *επίθ.* υπερδιαρθρωτικός-ή-ό, υπερδομικός-ή-ό, εποικοδομητικός-ή-ό
suprastructură, suprastructuri *ουσ. θηλ.* η υπερδομή, το εποικοδόμημα, το σύνολο των θεσμών, των ιδεών και του πολιτισμού μιας κοινωνίας, η υπερδιάρθρωση
suprataxă, suprataxe *ουσ. θηλ.* ο υπερδασμός, το πρόσθετο τέλος
supratensiune, supratensiuni *ουσ. θηλ.* η υπέρταση // **~ electrică** η ηλεκτρική υπέρταση
supratonică *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η υπερτονική
supraveghea, supraveghez *ρ. μετ.* επιβλέπω, επιτηρώ, εποπτεύω, φυλάω, προσέχω, παρακολουθώ με προσοχή και ελέγχω
supraveghere, supravegheri I. *ουσ. θηλ.* 1. η επίβλεψη, η επιτήρηση, η εποπτεία, η επιστασία 2. η παρακολούθηση // *(νομ.)* **recurs în ~** η προσφυγή σε επίβλεψη // **sub ~ medicală** υπό ιατρική επίβλεψη II. *ρημ. έκφρ.* **a avea în ~** επίβλεπω
supraveghetor-oare, supraveghetori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιτηρητής-ήτρια, επόπτης-όπτρια, επιστάτης-ισσα (ο, η)
supravieţui, supravieţuiesc *ρ. αμ.* επιζώ, επιβιώνω, εξακολουθώ να ζω // **care supravieţuieşte încă** ο επιζών
supravieţuire, supravieţuiri *ουσ. θηλ.* η επιβίωση
supravieţuitor-oare, supravieţuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επιζών-ώσα (ο, η)
supravoltaj, supravoltaje *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το υπερβολτάζ
suprem-ă, supremi-e *επίθ.* 1. υπέρτατος-η-ο, ανώτατος-η-ο, ύπατος-η-ο 2. άκρος-α-ο // **binele ~** το άκρο αγαθόν // **comandant ~** ο ανώτατος διοικητής, ο αρχιστράτηγος // **comisarul ~** ο ύπατος αρμοστής (ο διοικητής μιας ημιαυτόνομης χώρας) // **moment ~** η ανώτατη στιγμή // **Tribunalul ~** ο Άρειος Πάγος
supremaţie, supremaţii *ουσ. θηλ.* η υπεροχή, η υπερίσχυση, η υπερτέρηση, η ανωτερότητα // **a câştiga supremaţia** κερδίζω την υπεροχή
supresor-oare, supresori-oare *επίθ.* καταργητικός-ή-ό, που εμποδίζει να εμφανιστεί το φαινόμενο με επιζήμιο αποτέλεσμα
suprima, suprim *ρ. μετ.* καταργώ, ακυρώνω, παύω, αφαιρώ το κύρος
suprimare, suprimări *ουσ. θηλ.* η κατάργηση, η παύση, η ακύρωση
suprimat-ă, suprimaţi-te *επίθ.* καταργημένος-η-ο, άκυρος-η-ο, παυμένος-η-ο, σβησμένος-η-ο

supt, supturi *ουσ. ουδ.* η απομύζηση, το βύζαγμα, το ρούφηγμα, η εκμύζηση // *(χλευασ.)* **darul -ului** το να είναι κανείς γκεθύστακας
supt-ă, supţi-te *επίθ.* λιγνός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, άσαρκος-η-ο, λεπτός-ή-ό, ξερακιανός-ή-ό // **are burta -ă** έχει την κοιλιά λιγνή
supune, supun I. *ρ. μετ.* 1. υποτάσσω, καθυποτάσσω, υπάγω, υποβάλλω 2. υποδουλώνω, καταβάλλω κάποιον, τον νικώ 3. αγγαρεύω, αναγκάζω κάποιον να υποστεί κάτι 4. *μτφ.* γονατίζω, δαμάζω II. *ρ. μέσο* 1. υποτάσσομαι, υπακούω, υπόκειμαι, υποκύπτω, υποβάλλομαι 2. πειθαρχώ, δείχνω πειθαρχία 3. καταβάλλομαι 4. ενδίδω 5. *μτφ.* γονατίζω // **a nu se ~** δεν υποτάσσομαι, δεν υπακούω στους ανώτερούς μου // **supune-te mai întâi!** υποτάξου πρώτα!
supunere, supuneri I. *ουσ. θηλ.* 1. η υποταγή, η υπόταξη, η καθυπόταξη, η υπακοή 2. η υποδούλωση, η υποτέλεια 3. η ευπείθεια 4. *μτφ.* το δάμασμα // **~ în faţa legii** η υπακοή στους νόμους, η νομιμοφροσύνη II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με υποτέλεια
supura pers. 3 supurează *ρ. αμ. (ιατρ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* πυορροώ, εμπυούμαι
supurant-ă, supuranţi-te *επίθ. (ιατρ.)* εμπυημένος -η-ο
supuraţie, supuraţii *ουσ. θηλ.* το εμπύημα, η εμπύηση, η πυόρροια
supus-ă, supuşi-se I. *επίθ.* 1. υποταγμένος-η-ο, υποτελής-ής-ές, υπάκουος-η-ο, υποτακτικός-ή-ό 2. υπόδουλος-η-ο 3. ευπειθής-ής-ές, πειθήνιος-α-ο, φρόνιμος-η-ο // **a fi ~** υπόκειμαι // **mărfuri -e vămii** τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε τελωνείο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπήκοος (ο, η)
supuşenie *ουσ. θηλ. (αρχ.)* η υπηκοότητα
sur-ă, suri-e *επίθ.* 1. ψαρός-ή-ό, γκριζομάλλης-άλλα-ικο 2. σταχτής-ιά-ύ // **-ă de stepă** η ψαρή της στέπας (η εγχώρια ράτσα ταυροειδών)
surată, surate *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η σταυραδερφή (μεταξύ γυναικών) 2. η στενή φίλη
surăţie, surăţii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αδελφοποίηση, η στενή φιλία ανάμεσα σε γυναίκες
surâde, surâd *ρ. αμ.* 1. χαμογελώ, μειδιώ 2. *μτφ.* συμφέρει κάτι, ανταποκρίνεται στις επιθυμίες μου // **asta nu-mi ~** αυτό δε με συμφέρει // **norocul îmi ~** μου φέρνει ωφέλεια η τύχη μου
surâs, surâsuri *ουσ. ουδ.* το χαμόγελο, το χαμογέλιο, το μειδίαμα
surâzător-oare, surâzători-oare *επίθ.* 1. χαμογελαστός-ή-ό, γελαστός-ή-ό, μειδιαστικός-ή-ό 2. χαρούμενος-η-ο, φαιδρός-ή-ό
surâzând-ă, surâzânzi-de *επίθ.* χαμογελαστός-ή-ό
surcea-ică, surcele *ουσ. θηλ.* το φρύγανο, η παρασχίδα, το προσάναμμα, η σχίζα
surcel, surcele *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το φρύγανο, η παρασχίδα, η σχίζα
surceluţă, surceluţe *ουσ. θηλ.* το πελεκούδι, η σκίζα, το λεπτό απόσχισμα ξύλου
surd-ă, surzi-de I. *επίθ.* κουφός-ή-ό, κωφός-ή-ό // **a rămâne ~ la ceva** μένω κουφός σε κάτι // **o durere -ă** ένας κουφός πόνος II. *επιρ. έκφρ.* **de-a -a** στα κουφά, ματαίως, του κάκου
surdină, surdine I. *ουσ. θηλ.* η σουρντίνα II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε σουρντίνα (σιγαλά, σιγανά)
surditate, surdităţi *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κώφωση, η κωφότης, η βαρηκοΐα, η κουφαμάρα
surdomut-ă, surdomuţi-te I. *επίθ.* κωφάλαλος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κωφάλαλος-η (ο, η)
surdomutism *ουσ. ουδ.* η κωφαλαλία
surdopedagogie *ουσ. θηλ.* η εκπαίδευση κωφών
surescita, surescit *ρ. μετ.* ερεθίζω
surescitabil-ă, surescitabili-e *επίθ.* υπερερέθιστος -η-ο
surescitabilitate *ουσ. θηλ.* η υπερερεθιστικότητα
surescitant-ă, surescitanţi-te *επίθ.* υπερερεθιστικός -ή-ό
surescitare, surescitări *ουσ. θηλ.* ο υπερερεθισμός
surescitat-ă, surescitaţi-te *επίθ.* υπερερεθισμένος -η-ο
surescitaţie, surescitaţii *ουσ. θηλ.* ο υπερερεθισμός
surfila, surfilez *ρ. μετ.* καρικώνω
surfilare, surfilări *ουσ. θηλ.* το καρίκωμα
surghiun, surghiunuri *ουσ. ουδ.* η εξορία, ο εκτοπισμός σε απομακρυσμένο τόπο, η υπερορία
surghiuni, surghiunesc *ρ. μετ.* εξορίζω, εκτοπίζω, διώχνω σε απομακρυσμένο τόπο
surghiunire, surghiuniri *ουσ. θηλ.* η εξορία, ο εκτοπισμός, η υπερορία
surghiunit-ă, surghiuniţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξόριστος-η (ο, η)
surguci, surguciuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το λοφίο από φτερά στρουθοκαμήλου στολισμένο με πολύτιμους λίθους στο τουρμπάνι των Τούρκων
surioară, surioare *ουσ. θηλ.* η αδερφούλα
surlaş, surlaşi *ουσ. αρσ.* ο σουραυλιστής, ο παίχτης με σουραύλι (μουσικό όργανο)
surlă, surle I. *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το σουραύλι II. *επιρ. έκφρ.* **cu surle** με σουραύλια (με θόρυβο)
surmena, surmenez I. *ρ. μέσο* υπερκοπιάζω, καταπονούμαι II. *ρ. μετ.* κατακουράζω // **munca prelungită îl surmenează** η παρατεταμένη εργασία τον κατακουράζει
surmenaj, surmenajuri *ουσ. θηλ.* η υπερκόπωση, η καταπόνηση
surmenat-ă, surmenaţi-te *επίθ.* κατακουρασμένος -η-ο, αποσταμένος-η-ο, αποκαμωμένος-η-ο
surmonta, surmontez *ρ. μετ. (λογ.)* υπερπηδώ, υπερβαίνω, ξεπερνώ
surogat, surogate *ουσ. ουδ.* το υποκατάστατο
surpa, surp I. *ρ. μέσο* 1. καταρρέω, γκρεμίζομαι, κατακρημνίζομαι 2. πέφτω 3. βουλιάζω II. *ρ. μετ.* 1. γκρεμίζω, κατακρημνίζω, καταρρίπτω, ρίχνω κάτι 2. βουλιάζω 3. *μτφ.* αφανίζω, υποσκάπτω
surpare, surpări *ουσ. θηλ.* 1. η κατάρρευση, το γκρέμισμα 2. το βούλιαγμα, η καθίζηση
surpat-ă, surpaţi-te *επίθ.* 1. γκρεμισμένος-η-ο, κρημνισμένος-η-ο 2. βουλιαγμένος-η-ο // **malul ~** η γκρεμισμένη όχθη
surpăcios-oasă, surpăcioşi-oase *επίθ. (οικ.)* υπό κατάρρευσιν, για γκρέμισμα
surpător-oare, surpători-oare *επίθ.* κατεδαφιστικός -ή-ό, ανατρεπτικός-ή-ό
surpătură, surpături *ουσ. θηλ.* ο γκρεμός, το γκρέμισμα, το βούλιαγμα, η καθίζηση
surplombă, surplombe *ουσ. θηλ. (οικοδ.)* η προεξοχή (μέρος της οικοδομής)
surplus, surplusuri *ουσ. ουδ.* το περίσσευμα, το πλεόνασμα, το επί πλέον
surprinde, surprind I. *ρ. μετ.* εκπλήσσω, καταπλήσσω, αιφνιδιάζω, ξαφνιάζω, συλλαμβάνω απροσδόκητα II. *ρ. μέσο* εκπλήσσομαι,

παραξενεύομαι // **cum să nu fim surprinşi?** πώς να μην εκπλαγούμε;
surprindere, surprinderi I. *ουσ. θηλ.* 1. η κατάπληξη, η έκπληξη, το ξάφνιασμα, ο αιφνιδιασμός 2. το σάστισμα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **prin** ~ αιφνιδιαστικά, αναπάντεχα, επ' αυτοφώρω
surprins-ă, surprinşi-se *επίθ.* κατάπληκτος-η-ο, έκπληκτος-η-ο, ξαφνιασμένος-η-ο // **a fi** ~ απορώ, νιώθω έκπληξη, παραξενεύομαι
surprinzător-oare, surprinzători-oare I. *επίθ.* εκπληκτικός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό II. *επίρ.* καταπληκτικά, εκπληκτικά // ~ **de repede** εκπληκτικά γρήγορα
surpriză, surprize *ουσ. θηλ.* η έκπληξη, η κατάπληξη // **ce** ~! τί έκπληξη // ~ **plăcută** η ευχάριστη έκπληξη
sursă, surse *ουσ. θηλ.* 1. η πηγή 2. *(οικον.)* ο πόρος, το εισόδημα // ~ **de energie electrică** η πηγή ηλεκτρικής ενέργειας // ~ **de inspiraţie** η πηγή έμπνευσης // ~ **de lumină** η πηγή φωτός // ~ **demnă de încredere** η έγκυρη πηγή
surtuc, surtuce *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το σουρτούκο, το σακάκι από χοντρό ύφασμα
surtucar, surtucari *ουσ. αρσ. (χλευασ. αρχ.)* ο σουρτουκοφορεμένος (ο αστός διανοούμενος κάτοικος της πόλης)
surugiu, surugii *ουσ. αρσ.* ο αμαξάς, ο αμαξοδηγός
surveni pers. 3 survine *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* επέρχομαι, συμβαίνω απρόοπτα, έρχομαι ξαφνικά
survenire, surveniri *ουσ. θηλ.* το απρόσμενο περιστατικό, το απρόοπτο
survol, survoluri *ουσ. ουδ.* η υπερπτήση // **liberul** ~ η ελεύθερη υπερπτήση
survola, survolez *ρ. μετ.* υπερίπταμαι (στον εναέριο χώρο)
surzenie, surzenii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η κώφευση, η κωφότης, η κουφαμάρα
surzi, surzesc I. *ρ. αμ.* κωφεύω, χάνω την ακοή μου, κουφαίνομαι // **am -t** έχω κουφαθεί II. *ρ. μετ.* κουφαίνω, κάνω κάποιον κουφό
surzilă *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο βαρήκοος (που ακούει δύσκολα)
surzire *ουσ. θηλ.* η κώφευση
sus I. *επίρ.* 1. άνω, επάνω, απάνω, πάνω, άνωθεν 2. ψηλά, υψηλά 3. *μτφ.* βορινά // ~**citat** πάνω παρατεθειμένο // ~**mâinile!** ψηλά τα χέρια! // ~**numit** άνω ονομασμένος(-η-ο) // ~ **pe munte** απάνω στο βουνό // ~ **şi tare** κατηγορηματικά (με σταθερότητα) // **a lua pe cineva pe** ~ τον παίρνω σηκωτό (με τη βία) // **a răsturna cu -ul în jos** γυρίζω (αναποδογυρίζω) κάτι με το πάνω μέρος προς τα κάτω // **a privi pe cineva de** ~ κοιτάζω κάποιον από ψηλά (με περιφρόνηση) // **a privi pe cineva de** ~ **în jos şi de jos în** ~ κοιτάζω κάποιον με μεγάλη προσοχή από πάνω προς τα κάτω και από κάτω προς τα πάνω // **a sări în** ~ **de bucurie** πηδώ προς τα επάνω από τη χαρά μου // **a se ţine cu nasul pe** ~ κρατώ ψηλά τη μύτη μου (είμαι υπερόπτης) // **a vorbi de** ~ μιλώ αφ' υψηλού (με υπεροψία) // **cu faţa în** ~ με την όψη προς τα πάνω (ανάσκελα) // **cu gura în** ~ με το άνοιγμα προς τα πάνω // **de din** ~ **de...** από πάνω από... // **de** ~ **în jos** από πάνω προς τα κάτω // **de** ~ **şi până jos** από πάνω μέχρι κάτω, πατόκορφα, καθ' ολοκληρίαν // **în** ~ **şi în jos** προς τα πάνω και προς τα κάτω // **în -ul apei** προς το πάνω μέρος του ποταμού // **mai** ~ **de...** πιο πάνω από... // **mai** ~ **menţionat** άνω μνημονευμένος(-η-ο) // **pe din** ~ **de...** πάνω από..., από το πάνω μέρος από... // **persoană sus-pusă** το υψηλά ιστάμενο πρόσωπο II. *επιθ. έκφρ.* // ~**pus** ψηλοστεκούμενος-η-ο // **de** ~ από πάνω III. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în** ~ όρθιος -ια-ιο, σηκωτός-ή-ό, ίσιος-ια-ιο IV. *επιρ. έκφρ.* **de** ~ από το ύψος, από τον Θεό // **în** ~ στο ύψος, στον ουρανό // **pe** ~ σηκωτά V. *προθ. έκφρ.* // **din -ul** από το πάνω μέρος // **în -ul** στο πάνω μέρος, προς τα πάνω
susai *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο ζοχός
susan *ουσ. αρσ.* η σουσαμιά (το φυτό), το σουσάμι (ο σπόρος) // **ulei de** ~ το σουσαμόλαδο
susceptibil-ă, susceptibili-e *επίθ.* 1. επιδεκτικός-ή -ό, δεκτικός-ή-ό 2. ευαίσθητος-η-ο, εύθικτος-η-ο, ευερέθιστος-η-ο
susceptibilitate, susceptibilităţi *ουσ. θηλ.* 1. η δεκτικότητα, η επιδεκτικότητα, η αντιληπτικότητα 2. η ευαισθησία, η ευθιξία, η οξυθυμία
suscita, suscit *ρ. μετ.* αναδεικνύω, προκαλώ, διεγείρω, προξενώ
suscitare, suscitări *ουσ. θηλ.* η πρόκληση, η διέγερση, το κέντρισμα
susmenţionat-ă, susmenţionaţi-te *επίθ.* προαναφερθείς-είσα-έ
suspans, suspansuri *ουσ. ουδ.* η εκκρεμότητα, το σασπένς // **în** ~ εν εκκρεμότητι // **film de** ~ ταινία με σασπένς
suspect-ă, suspecţi-te I. *επίθ.* ύποπτος-η-ο II. *επίρ.* ύποπτα III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ύποπτος-η (ο, η)
suspecta, suspectez *ρ. μετ.* υποπτεύομαι, υποψιάζομαι, δυσπιστώ, αμφιβάλλω // **a fost -t de furt** υποπτεύθηκε για κλεψιά
suspectare, suspectări *ουσ. θηλ.* 1. η υποψία, η υπόνοια 2. η δυσπιστία, η έλλειψη εμπιστοσύνης, η αμφιβολία
suspenda, suspend I. *ρ. μετ.* 1. αναστέλλω, σταματώ, διακόπτω 2. καταργώ 3. αναρτώ, αναβάλλω, κρεμώ 4. *μτφ.* απαγορεύω // **a** ~ **plăţile** αναστέλλω τις πληρωμές // **a** ~ **temporar din funcţie** διακόπτω για ορισμένο χρόνο / προσωρινά από την υπηρεσία II. *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* αναστέλλομαι // **s-a -t** έχει ανασταλεί
suspendare, suspendări *ουσ. θηλ.* 1. η αναστολή, η διακοπή, το σταμάτημα, η παύση 2. η ανάρτηση, το κρέμασμα 3. η αναβολή 4. η ανάκληση // ~ **a pedepsei** η αναστολή της ποινής // ~ **a procesului** η διακοπή της δίκης
suspendat-ă, suspendaţi-te *επίθ.* 1. ανεσταλμένος -η-ο, διακεκομμένος-η-ο, σταματημένος-η-ο 2. αναρτημένος-η-ο, κρεμαστός-ή-ό, κρεμασμένος -η-ο, εκκρεμής-ής-ές 3. *μτφ.* απαγορευμένος-η-ο // **grădinile -e ale Babilonului, ale Semiramidei** οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας της Σεμίραμης // **pedeapsă -ă** η ποινή με αναστολή // **pod** ~ το κρεμαστό γεφύρι, η κρεμαστή γέφυρα // **şedinţă -ă** η διακεκομμένη συνεδρίαση
suspensie, suspensii I. *ουσ. θηλ.* 1. η εκκρεμότητα, η προσωρινή παύση 2. η ανάρτηση, το κρέμασμα 3. η χημική διάλυση (με στερεά μόρια σε υγρό) 4. *(τεχ.)* η σουσπανσιόν αυτοκινήτου // *(γραμμ.)* **puncte de** ~ τα αποσιωπητικά // **lucrările sunt în** ~ εκκρεμούν τα έργα II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în** ~ σε εκκρεμότητα

suspensiv-ă, suspensivi-e *επίθ. (νομ.)* ανασταλτικός-ή-ό
suspensor, suspensoare *ουσ. ουδ.* ο κηλεπίδεσμος
suspensor-oare, suspensori-oare *επίθ.* υποστηρικτικός-ή-ό
suspicios-oasă, suspicioşi-oase *επίθ.* δύσπιστος-η-ο, καχύποπτος-η-ο
suspiciune, suspiciuni *ουσ. θηλ.* η υποψία, η δυσπιστία, η έλλειψη εμπιστοσύνης, η υπόνοια
suspin, suspine *ουσ. ουδ.* 1. ο αναστεναγμός, το αναφιλητό, το αναστέναγμα, ο στεναγμός, η στεναξιά 2. το γόγγυσμα, ο γογγυσμός // **a-şi da ultimul ~** δίνω τον τελευταίο μου στεναγμό (πεθαίνω) // **Puntea Suspinelor** η Γέφυρα των Στεναγμών
suspina, suspin *ρ. αμ.* 1. στενάζω, αναστενάζω 2. γογγύζω, βογγώ 3. *μτφ.* θρηνώ
suspinare, suspinări *ουσ. θηλ.* 1. ο στεναγμός, το αναστέναγμα, η στεναξιά, το αναφυλητό 2. ο γογγυσμός, ο βόγγος, το βογγητό
suspinat *ουσ. ουδ.* ιδ. suspinare
sustrage, sustrag I. ρ. με. 1. αφαιρώ, υπεξαιρώ 2. υποκλέπω, ιδιοποιούμαι ξένο πράγμα II. *ρ. μέσο* υπεκφεύγω, διαφεύγω
sustragere, sustrageri *ουσ. θηλ.* 1. η υπεξαίρεση, η αφαίρεση, η ιδιοποίηση ξένου πράγματος 2. η υπεκφυγή, η αποφυγή
susţinător-oare, susţinători-oare I. *επίθ.* στηρικτικός-ή-ό, υποστηρικτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποστηρικτής-ίκτρια (ο, η)
susţine, susţin I. *ρ. μετ.* 1. υποστηρίζω, υπερασπίζω 2. προστατεύω, προάγω 3. ισχυρίζομαι, συνηγορώ 4. διατηρώ, διατρέφω, συντηρώ // **a ~ familia** συντηρώ την οικογένεια // **dacă susţii contrariul** αν ισχυρίζεσαι το αντίθετο II. *ρ. μέσο* 1. βαστιέμαι, κρατιέμαι 2. συντηρούμαι, διατηρούμαι, διατρέφομαι
susţinere, susţineri *ουσ. θηλ.* 1. η υποστήριξη, το υποστήριγμα, η στήριξη 2. η υπεράσπιση, η προστασία, η συνηγορία στο δικαστήριο 3. η προαγωγή 4. ο ισχυρισμός 5. η διατήρηση, η συντήρηση
susţinut-ă, susţinuţi-te I. *ουσ. θηλ.* 1. στηριγμένος-η-ο, υποστηριγμένος-η-ο 2. σταθερός-ή-ό 3. επίμονος-η-ο // **eforturi susţinute** οι σταθερές προσπάθειες II. *επίρ.* 1. σταθερά 2. επίμονα
susur, susure *ουσ. ουδ.* 1. το κελάρυσμα, ο φλοίσβος, το φλοίσβισμα 2. το μουρμουρητό, η μουρμούρα 3. *μτφ.* ο ψίθυρος
susura pers. 3 susură *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. κελαρύζω, φλοισβίζω 2. μουρμουρίζω 3. *μτφ.* ψιθυρίζω
susurare, susurări *ουσ. θηλ.* το κελάρυσμα, ο φλοίσβος, το φλοίσβισμα
sutană, sutane *ουσ. θηλ.* το ράσο
sutar, sutare *ουσ. ουδ. (οικ.)* το εκατοστάρικο, το κατοστάρικο
sutaş, sutaşi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο εκατόνταρχος (στο ρωμαϊκό στρατό)
sută, sute I. *αριθ. απόλ.* 1. εκατό // **am spus-o de o ~ de ori** το είπα εκατό φορές // **bancnotă de o ~** το εκατοστάρικο // **două sute** διακόσιοι-ες-α // **o ~ unu(-a)** εκατόν ένας, εκατό μία, εκατόν ένα // **o ~ doi** εκατό δύο // **persoană de o ~ de ani** εκαντονταετής (ο, η), εκατοστάρης-άρα (ο, η) // **unde s-a dus mia ducă-se şi suta** όπου πήγε το χιλιάρικο ας πάει και το κατοστάρικο II. *επιθ. έκφρ.* **la ~** τοις εκατό III. *επιρ. έκφρ.* **~ la ~** εκατό τοις εκατό IV. *ουσ. θηλ.* 1. η εκατοντάδα 2. το κατοστάρικο // **cu sutele** με τις εκατοντάδες // **sute şi mii** εκατοντάδες και χιλιάδες // **vreo ~** καμιά εκατοσταριά
sutălea, suta *αριθ. τακτ.* εκατοστός-ή-ό
sutien, sutiene *ουσ. θηλ.* το σουτιέν, ο στηθόδεσμος
sutime, sutimi *ουσ. θηλ.* το εκατοστό
suveică, suveici *ουσ. θηλ.* 1. η σαΐτα (στον αργαλειό και στη ραπτομηχανή) 2. η κερκίδα (στο αργαλειό και στη ραπτομηχανή) // **iute ca o ~** γοργός σαν μια σαΐτα
suveicuţă, suveicuţe *ουσ. θηλ.* η μικρή σαΐτα, η σαϊτοπούλα
suvenir, suvenire *ουσ. ουδ.* 1. το σουβενίρ, το ενθύμημα, το ενθύμιο
suveran-ă, suverani-e I. *επίθ.* κυρίαρχος-η-ο // **a fi ~** είμαι κυρίαρχος, κυριαρχώ // **de ~** κυριαρχικός-ή-ό // **poporul ~** ο κυρίαρχος λαός // **putere de ~** η κυριαρχική εξουσία // **stat ~** το κυρίαρχο κράτος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο άνακτας, η άνασσα, άναξ (ο, η) 2. ο ανώτατος άρχοντας, η ανωτάτη αρχόντισσα 3. ο, η δυνάστης(-ις)
suveranitate *ουσ. θηλ.* η κυριαρχία // **~ de stat** η κρατική κυριαρχία // **~ naţională** η εθνική κυριαρχία
suzeran-ă, suzerani-e I. *επίθ.* επικυρίαρχος-η-ο // **statul ~** η επικυρίαρχη πολιτεία II. *ουσ. αρσ.* ο επικυρίαρχος φεουδάρχης (έχει στην εξουσία του εκτός από το δικό του τιμάριο και άλλους τιμαριούχους)
suzeranitate, suzeranităţi *ουσ. θηλ.* η επικυριαρχία // **de ~** επικυριαρχικός-ή-ό // **drept de ~** το επικυριαρχικό δικαίωμα

Ş, ş

Ş, ş *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα ş, το εικοστό τρίτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει σύμφωνω ανύπαρκτο στα ελληνικά, το [š] όπως στη γαλλική λέξη **cheval**
şa, şei *ουσ. θηλ.* η σέλλα // ~ **de cal** η αλογίσια σέλλα // **a pune -ua pe cal** σελλώνω το άλογο (το υποζύγιο) // **a pune -ua pe cineva** βάζω τη σέλλα πάνω σε κάποιον (τον υποτάσσω)
şablon, şabloane *ουσ. ουδ.* 1. το καλούπι, το μοντέλ, το κλισέ, το πρότυπο 2. *μτφ.* η έλλειψη πρωτοτυπίας, η στερεοτυπική έκφραση
şablona, şablonez *ρ. μετ.* καλουπώνω, τυποποιώ
şablonard-ă, şablonarzi-de *επίθ.* στερεότυπος-η-ο
şablonare, şablonări *ουσ. θηλ.* το καλούπωμα, η τυποποίηση
şacal, şacali *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* το τσακάλι
şagă, şăgi I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η αστειότητα, το αστείο, το χωρατό // **a-şi ajunge de** ~ το φτάνει να αστειεύεται // **nu-i vreme de** ~ δεν είναι καιρός για αστεία II. *επιρ. έκφρ.* **fără** ~ χωρίς αστεία III. *ρημ. έκφρ.* **a face** ~ αστειεύομαι, χωρατεύω
şah, şahi, şahuri I. *ουσ. αρσ.* ο σάχης (τίτλος των ηγεμόνων του Ιράν) II. *ουσ. ουδ.* το σκάκι // **a juca** ~ παίζω σκάκι // **a ține în** ~ κρατώ στο σκάκι (κρατώ κάποιον υπό πίεση) // **o partidă de** ~ παίζω παρτίδα σκακιού
şahinşah, şahinşahi *ουσ. αρσ.* ο σάχης (στο Ιράν)
şahist-ă, şahişti-ste I. *επίθ.* σκακιστικός-ή-ό // **problemă -ă** το σκακιστικό πρόβλημα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκακιστής-ίστρια (ο, η), ζατρικιστής -ίστρια (ο, η)
şaibă, şaibe *ουσ. θηλ.* η ροδέλα (χρησιμεύει στο σφίξιμο βίδας)
şaisprezece *αριθ. απ.* δεκαέξι // **are** ~ **ani** είναι δεκαέξι χρόνων // **scrie de** ~ **ori** γράψε δεκαέξι φορές
şaisprezecelea-zecea *αριθ. τακτ.* δέκατος έκτος, δεκάτη έκτη, δέκατο έκτο
şaizeci *αριθ. απ.* εξήντα, εξήκοντα // **câte** ~ **de fiecare** από εξήντα ο καθένας
şaizecilea-zecea *αριθ. τακτ.* εξηκοστός-ή-ό
şal, şaluri *ουσ. ουδ.* το σάλι, το κασκόλ
şalău, şalăi *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το σελάχι, το σαλάχι
şale *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. η μέση, η οσφύς 2. η ράχη (στα ζώα) // **durere de** ~ η οσφυαλγία
şaltăr, şaltăre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* ο ηλεκτρικός διακόπτης
şalupar, şalupari *ουσ. αρσ.* ο λεμβούχος, ο βαρκάρης (με μοτέρ)
şalupă, şalupe *ουσ. θηλ.* η λέμβος, η βάρκα με μοτέρ, το ακάτιο
şalvari *ουσ. αρσ. πληθ.* το σαλβάρι
şambelan, şambelani *ουσ. αρσ.* ο θαλαμηπόλος (φροντίζει το δωμάτιο του ηγεμόνα)
şamota, şamotez *ρ. μετ.* χτίζω με διαθλαστική άργιλο (κάμινο)
şamotar, şamotari *ουσ. αρσ.* ο χτίστης κεραμεικών καμίνων
şamotare, şamotări *ουσ. θηλ.* το χτίσιμο κεραμεικής καμίνου
şamotă, şamote *ουσ. θηλ.* το τούβλο (οικοδομικό υλικό)
şamotier, şamotieri *ουσ. αρσ.* ιδ. şamotar
şampanie *ουσ. θηλ.* η σαμπάνια
şampanizare, şampanizări *ουσ. θηλ.* η παρασκευή της σαμπάνιας
şampon, şampoane *ουσ. ουδ.* το σαμπουάν (υγρό / σκόνη / κρέμα)
şan, şanuri *ουσ. ουδ.* το καλαπόδι
şancru, şancre *ουσ. ουδ.* το έλκος, η πληγή
şandrama, şandramale *ουσ. θηλ.* η καλύβα, το παλιόσπιτο, το άθλιο σπίτι
şansă, şanse *ουσ. θηλ.* η πιθανότητα, η δυνατότητα, η τύχη
şansoneta, şansonete *ουσ. θηλ.* η καντσονέτα
şansonetist-ă, şansonetişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* καντσονετίστας-ίστρια (ο, η)
şantagist-ă, şantagişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκβιαστής-άστρια (ο, η)
şantaj, şantaje *ουσ. ουδ.* ο εκβιασμός, η εκβίαση // **act de** ~ η πράξη εκβιασμού // **de** ~ εκβιαστικός-ή-ό
şantaja, şantajez *ρ. μετ.* εκβιάζω, παίρνω λεφτά με εκβιαστικά μέσα
şantajare, şantajări *ουσ. θηλ.* ο εκβιασμός
şantier, şantiere *ουσ. ουδ.* το γιαπί, το εργοτάξιο // ~ **naval** το ναυπηγείο
şantierist-ă, şantierişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* εργάτης-άτρια σε εργοτάξιο
şantung *ουσ. ουδ.* είδος υφάσματος από λινό ή μετάξι με νήματα σε ανάγλυφο (μοιάζει με το κουκουλάρικο)
şanț, şanțuri *ουσ. ουδ.* 1. το χαντάκι, το αυλάκι, η τάφρος 2. το χαράκωμα, η ράβδωση
şapă, şape *ουσ. θηλ.* το στρώμα πίσσας πάνω σε οικοδομικό στοιχείο για αδιαβροχοποίηση
şapcă, şepci *ουσ. θηλ.* το κασκέτο, η τραγιάσκα, το χαμηλό καπέλο
şapirograf, şapirografe *ουσ. ουδ.* ο πολύγραφος (συσκευή)
şapirografia, şapirografiez *ρ. μετ.* πολυγραφώ
şapirografic-ă, şapirografici-ce *επίθ.* πολυγραφικός -ή-ό
şapirografiere, şapirografieri *ουσ. θηλ.* η πολυγράφηση
şapte *αριθ. απ.* εφτά, επτά // **a avea cei** ~ **ani de acasă** έχω τα επτά χρόνια απ' το σπίτι, είναι παιδαγωγημένος // **a lua** ~ **piei de pe om** παίρνω εφτά δέρματα απ' τον άνθρωπο // **a umbla pe** ~ **cărări** βαδίζω σε εφτά δρομάκια (μεθυσμένος) // **de** ~ **ori pe atâta** επτά φορές από τόσο, επταπλάσιος
şaptelea, şaptea *αριθ. τακτ.* έβδομος-η-ο
şaptesprezece *αριθ. απ.* δεκαεφτά, δεκαεπτά
şaptesprezecelea-zecea *αριθ. τακτ.* δέκατος έβδομος, δεκάτη εβδόμη, δέκατο έβδομο

şaptezeci αριθ. απ. εβδομήντα
şaradă, şarade *ουσ. θηλ. (λογ.)* ο γρίφος, το αίνιγμα // **a vorbi în ~** μιλώ με γρίφους (αινιγματωδώς)
şaretă, şarete *ουσ. θηλ.* η σούστα, το δίτροχο όχημα που σύρεται από ένα άλογο, το μόνιππο
şarg-ă, şargi-ge *επίθ.* το κιτρινόχρωμο άλογο στο σώμα και μαύρο στη χαίτη, την ουρά και τις άκρες των ποδιών
şarja, şarjez I. *ρ. αμ.* παριστάνω γελοιογραφικά, υπερβάλλω κάτι II. *ρ. μετ.* κάνω εφόρμηση ιππικού, επελαύνω
şarjabil-ă, şarjabili-e *επίθ. (για μέταλλα)* που μπορούν να φορτωθούν σε υψικάμινο για λιώσιμο
şarjare, şarjări *ουσ. θηλ.* 1. η φόρτωση, το γέμισμα της υψικαμίνου 2. η εφόρμηση ιππικού, η επέλαση
şarjă, şarje *ουσ. θηλ.* 1. το φορτίο της υψικαμίνου, η φουρνιά 2. η επέλαση ιππικού 3. η γελοιογραφική παράσταση προσώπων (κωμωδία)
şarlatan-ă, şarlatani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τσαρλατάνος-ισσα (ο, η), αγύρτης-ισσα (ο, η), απατεώνας, δόλιος-ια (ο, η), δολερός-ή (ο, η), ανειλικρινής-ής (ο, η)
şarlatanesc-ească, şarlataneşti I. *επίθ.* τσαρλατάνικος-η-ο, δόλιος-ια-ιο, δολερός-ή-ό, ανειλικρινής-ής-ές II. *επίρ.* τσαρλατάνικα, δόλια, δολερά, ανειλικρινώς
şarlatanie, şarlatanii *ουσ. θηλ.* η τσαρλατανιά, η αγυρτεία, η απατεωνιά, η δολιότητα, η ανειλικρίνεια, η υποκρισία
şarlotă, şarlote *ουσ. θηλ.* «η σαρλότα» είδος γλυκίσματος
şarm *ουσ. ουδ.* 1. η χάρη 2. η γοητεία, το μάγεμα
şarnieră, şarniere *ουσ. θηλ.* ο ρεζές, ο στρόφιγγας πόρτας, παραθυριού, κ.λ.π.
şarpantă, şarpante *ουσ. θηλ. (τεχ.)* ο σκελετός της στέγης, της σκεπής, η ξυλωσιά της σκεπής οικοδομής
şarpe, şerpi *ουσ. αρσ.* το φίδι, ο όφις // **~ cu clopoţei** ο κροταλίας // **~ cu ochelari** η κόμπρα // **a călca -le pe coadă** θυμώνω κακό άνθρωπο // **a încălzi -le la sân** ζεσταίνω το φίδι στον κόρφο (δείχνω αγάπη σε αχάριστο άνθρωπο) // **a sări ca muşcat de ~** αναπηδώ σα δαγκωμένος από φίδι // **a striga ca din gură de ~** φωνάζω δυνατά // **în gaură de ~** κρυμμένο μέρος
şart *επιφ. ραπ* (θόρυβος από χαστούκι)
şase *αριθ. απ.* έξη, έξι // **etajul ~** ο όροφος έξη (ο εκτός όροφος)
şaselea, şasea *αριθ. τακτ.* έκτος-η-ο
şasesprezece αριθ. απ. δεκαέξι, δεκάξι
şasesprezecelea-zecea *αριθ. τακτ.* δέκατος έκτος - δεκάτη έκτη - δέκατο έκτο
şasiu, şasie *ουσ. ουδ.* το σασί
şaten-ă, şateni-e *επίθ.* καστανόξανθος-η-ο, καστανόχρωμος-η-ο
şatră, şatre I. *ουσ. θηλ.* η κοινότητα νομάδων γύφτων, οι γύφτοι σκηνίτες, η ομάδα γύφτικων σκηνών, η πατριά (φάρα) τσιγγάνων II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** γύφτικος-η-ο
şăgalnic-ă, şăgalnici-ce *επίθ. (αρχ.)* αστείος-α-ο, χαριτολόγος-ος-ο, ευτράπελος-η-ο, σκωπτικός-ή-ό
şănţui, şănţuiesc I. *ρ. μετ.* 1. αυλακώνω, αυλακιάζω, σκάβω χαντάκι 2. ραβδώνω, ρυτιδώνω II. *ρ. μέσο* αυλακώνομαι, ζαρώνω
şănţuit-ă, şănţuiţi-te *επίθ.* 1. αυλακωμένος-η-ο, αυλακωτός-ή-ό, ραβδωτός-ή-ό 2. ρυτιδωμένος-η -ο, ζαρωμένος-η-ο
şănţuleţ, şănţuleţe *ουσ. ουδ.* 1. η αυλακιά, η αυλακωσιά, το μικρό χαντάκι 2. η ρυτίδα
şătrar, şătrari *ουσ. αρσ.* ο νομάδας γύφτος
şătrărească, şătrărese *ουσ. θηλ.* η νομαδική γύφτισσα
şâşâi, şâşâi *ρ. μετ.* λέγω συνέχεια «ş» για να αποκοιμίσω μικρό παιδί
şâşâit, şâşâituri *ουσ. ουδ.* το σουτ, η σιωπή
şchiop-oapă, şchiopi-oape I. *επίθ.* κουτσός-ή-ό, χωλός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* **şchioapă** η μικρή απόσταση, η σπιθαμή, η παλάμη, το υποδεκάμετρο // **de-o şchioapă** *ίσον* με μια παλάμη, μια σπιθαμή
şchiopăta, şchiopătez *ρ. αμ.* κουτσαίνω, χωλαίνω, είμαι κουτσός
şchiopătat-ă, şchiopătaţi-te *επίθ.* κουτσός-ή-ό, ο χωλαίνων-ουσα-ον
şcoală, şcoli *ουσ. θηλ.* 1. το σχολείο, η σχολή 2. το διδακτήριο, το εκπαιδευτήριο 3. *μτφ.* το φιλοσοφικό, επιστημονικό ή πολιτικό σύστημα, η καλλιτεχνική ή λογοτεχνική τεχνοτροπία και το σύνολο των οπαδών τους // **şcoala elementară** το δημοτικό σχολείο // **şcoala pedagogică** το παιδαγωγείο // **coleg(-ă) de ~** συμμαθητής-ήτρια (ο, η) // **de ~** σχολικός-ή-ό
şcolar-ă, şcolari-e I. *επίθ.* σχολικός-ή-ό, εκπαιδευτικός-ή-ό // **deschiderea noului an ~** τα εγκαίνια του νέου σχολικού έτους // **taxe -e** τα δίδακτρα II. *ουσ. αρσ.* ο μαθητής
şcolaritate *ουσ. θηλ.* η μαθητεία
şcolarizare, şcolarizări *ουσ. θηλ.* 1. η διδασκαλία, η εκπαίδευση 2. η μετεκπαίδευση
şcolăresc-ească, şcolăreşti *επίθ.* μαθητικός-ή-ό, εκπαιδευτικός-ή-ό, σχολικός-ή-ό
şcolăreşte *επίρ.* 1. μαθητικά, όπως ο μαθητής 2. *μτφ.* αφελώς, απλοϊκά
şcolări, şcolăresc *ρ. αμ.* μαθητεύω, σπουδάζω, είμαι μαθητής
şcolărime *ουσ. θηλ.* το πλήθος μαθητών, οι μαθητές, ο μαθητόκοσμος
şcolăriţă, şcolăriţe *ουσ. θηλ.* η μαθήτρια (σχολείου)
şedea, şed *ρ. αμ.* 1. κάθομαι 2. κατοικώ, μένω, διαμένω 3. αδρανώ, στέκομαι 4. *μτφ.* ταιριάζω // **a ~ cu mâinile în sân** κάθομαι με σταυρωμένα χέρια (αδρανώ) // **a ~ la masă** κάθομαι στο τραπέζι // **a ~ pe ghimpi** κάθομαι στ' αγκάθια (αδημονώ) // **a ~ pe comoară** κάθομαι πάνω σε θησαυρό (φιλάργυρος) // **a ~ strâmb şi a judeca drept** κρίνω σωστά // **cât timp şade la noi?** πόσο καιρό μένει σε μας; // **rochia asta nu-ţi şade bine** αυτό το φόρεμα πάει καλά // **şezi locului!** κάθισε στον τόπο σου! // **vă rog, şedeţi** σας παρακαλώ, καθίστε
şedere, şederi *ουσ. θηλ.* 1. η καθησιά 2. η διαμονή, η παραμονή, η κατοίκηση 3. *μτφ.* το καθισιό
şedinţă, şedinţe *ουσ. θηλ.* 1. η συνεδρίαση 2. η σύσκεψη, η συνάθροιση, η συνέλευση // **~ plenară** η ολομελής συνεδρίαση // **şedinţa comitetului** η συνεδρίαση της επιτροπής
şedinţomanie *ουσ. θηλ. (αργκ.)* η μανία συνεδρίασης
şef-ă, şefi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. η αρχηγός-ίνα (ο, η), προϊστάμενος-η (ο, η), επικεφαλής (ο, η) 2.

πρωτεργάτης-ισσα (ο, η), προεστός (ο, η) 3. άρχοντας-ισσα (ο, η) // **redactor** ~ ο αρχισυντάκτης-κτρια (ο, η) // ~ **de echipă** αρχιεργάτης-τρια (ο, η) // ~ **de gară** ο σταθμάρχης // ~ **de orchestră** ο αρχιμουσικός // ~ **de secţie** ο τμηματάρχης // ~ **de stat-major** ο επιτελάρχης // ~ **de trib** ο φύλαρχος // **-ul banditilor** ο λήσταρχος // **-ul pazei** ο αρχιφύλακας // **-ul personalului** ο προσωπάρχης // **bucătar** ~ αρχιμάγειρας-ισσα (ο, η) // **contabil** ~ ο αρχιλογιστής // **inginer** ~ ο αρχιμηχανικός

şefie, şefii *ουσ. θηλ.* η αρχηγία, η διοίκηση, η εξουσία

şeic, şeici *ουσ. αρσ.* ο σεΐχης

şelar, şelari *ουσ. αρσ.* ο σελλοποιός

şelărie, şelării *ουσ. θηλ.* το σελλοποιείο

şemineu, şemineuri *ουσ. ουδ.* η τσιμινιά, το τζάκι

şenilă, şenile *ουσ. θηλ.* η ερπύστρια

şepcar, şepcari *ουσ. αρσ.* ο καπελάς, ο πιλοποιός

şepcuţă, şepcuţe *ουσ. θηλ.* το μικρό κασκέτο

şeptar, şeptari *ουσ. αρσ.* το χαρτί της τράπουλας με εφτά πόντους

şeptel, şepteluri *ουσ. ουδ.* το σύνολο των κατοικίδιων ζώων

şeptime, şeptimi *ουσ. θηλ.* το έβδομο, το ένα έβδομο

şerb, şerbi *ουσ. αρσ.* ο δουλοπάροικος, ο κολλήγας, ο σέμπρος

şerbet, şerbeturi *ουσ. ουδ.* το σερμπέτι

şerbetieră, şerbetiere *ουσ. θηλ.* τα σερμπέτια

şerbie *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η δουλοπαροικία, η κολιγιά

şerif, şerifi *ουσ. αρσ.* ο σερίφης

şerpar, şerpare *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η φαρδιά δερμάτινη ζώνη με τσέπες, το κεμέρι

şerpaş, şerpaşi *ουσ. αρσ.* ο ντόπιος συνοδός στις εκστρατείες στα Ιμαλάια Όρη, ο σέρπας

şerpărie, şerpării *ουσ. θηλ.* το πλήθος φίδια, ο τόπος με φίδια

şerpesc-ească, şerpeşti *επίθ.* 1. φιδίσιος-α-ο 2. *μτφ.* ύπουλος-η-ο

şerpeşte *επίρ.* 1. φιδίσια 2. *μτφ.* ύπουλα

şerpoaică, şerpoaice *ουσ. θηλ.* 1. το θήλυ φίδι 2. *μτφ.* η παμπόνηρη γυναίκα

şerpoi, şerpoi *ουσ. αρσ.* το μεγάλο φίδι

şerpui, şerpuiesc *ρ. αμ.* ελίσσομαι, κινούμαι ελικοειδώς, κάνω στροφές σε κίνηση

şerpuială, şerpuieli *ουσ. θηλ.* η οφιοειδής κίνηση, ο δρόμος με στροφές

şerpuind-ă, şerpuinzi-de *επίθ.* ελισσόμενος-η-ο με στροφές

şerpuire, şerpuiri *ουσ. θηλ.* η ελικοειδής γραμμή, η καμπή, ο ελιγμός

şerpuit-ă, şerpuiţi-te *επίθ.* με πολλές στροφές, στριφτός-ή-ό

şerpuitor-oare, şerpuitori-oare *επίθ.* οφιοειδής-ής -ές, φιδωτός-ή-ό

şerpuitură, şerpuituri *ουσ. θηλ.* η στροφή δρόμου, ο δρόμος με στροφές

şeruire, şeruiri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το ξύσιμο των υπολειμμάτων κρέατος στα δέρματα προτού το άργασμα

şervet, şervete *ουσ. ουδ.* η πετσέτα

şerveţel, şerveţele *ουσ. ουδ.* η χαρτοπετσέτα, το πετσετάκι

şes, şeasă, şese, şesuri I. *επίθ.* 1. πεδινός-ή-ό, 2. επίπεδος-η-ο II. *ουσ. ουδ.* ο κάμπος, η πεδιάδα, η πεδινή έκταση

şesime, şesimi *ουσ. θηλ.* το έκτο, το ένα έκτο // **pe o** ~ **a globului** επί ενός έκτου της σφαίρας (της υδρογείου)

şest I. *επιφ.* σου! II. *επιρ. έκφρ.* **pe** ~ χωρίς θόρυβο, κρυφά, μυστικά

şevalet, şevalete *ουσ. ουδ.* το καβαλέτο

şevro, şevrouri *ουσ. ουδ.* το σεβρό (δέρμα για παπούτσια, κ.λ.π.)

şezător-oare, şezători-oare I. *επίθ.* κατοικών-ούσα -όν II. *ουσ. θηλ.* η φιλική νυχτερινή συγκέντρωση, το νυχτέρι, η εσπερίδα σε σπίτι χωρικού για εκτέλεση κάποιας εργασίας και ταυτόχρονα και για διασκέδαση // **şezătoare literară** η λογοτεχνική συγκέντρωση

şezlong, şezlonguri *ουσ. ουδ.* η σεζλόγκ

şezut, şezuturi *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η έδρα, οι γλουτοί, ο πισινός

şfichi, şfichiuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* 1. η άκρη μαστιγίου 2. το μαστίγωμα

şfichiui, şfichiuiesc *ρ. μετ.* 1. χτυπώ με την άκρη μαστιγιού 2. *μτφ.* κεντρίζω κάποιον με πειρακτικά λόγια, ειρωνεύομαι

şfichiuire, şfichiuiri *ουσ. θηλ.* 1. η μαστίγωση, το χτύπημα με το μαστίγιο 2. το ράπισμα

şfoară *ουσ. θηλ.* ιδ. sfoară

şi I. *επίρ.* 1. επίσης, ακόμα, κιόλας, ήδη 2. και, κι // **a** ~ **plecat** έφυγε κιόλας // **cum îl zări îi** ~ **spuse** μόλις τον είδε και του είπε // **după ce că e urâtă o mai cheamă** ~ **Frosa** αφού είναι και άσχημη ονομάζεται και Φρόσα // **însă** ~ **de voi nu mă îndur ca să vă părăsesc** αλλά και για σας δεν μου κάνει καρδιά να σας εγκαταλείψω // **masa se** ~ **puse în grădină** το τραπέζι στρώθηκε κιόλας στο μπαξέ // **o cameră** ~ **mai mare** ένα δωμάτιο πιο μεγάλο ακόμα // **precum a zis aşa a** ~ **făcut** καθώς είπε έτσι κι' έκανε // **vezi să nu păţeşti** ~ **tu ca mine** κοίταξε να μην το πάθεις επίσης και 'σύ σαν και μένα II. *επιθ. έκφρ.* ~ **mai** ~ ακόμα περισσότερο III. *σύνδ.* 1. και, κι αλλά 2. σαν, σάμπως // ~ **a plecat feciorul de împărat** και έφυγε ο γιος του βασιλιά // ~ **ce vrei să fac acum?** και τί θέλεις να κάνω τώρα; // **a adus** ~ **vin** ~ **mâncare** ~ **cărţi** έφερε και κρασί και φαΐ και βιβλία // **are în mână** ~ **pâinea** ~ **cuţitul** έχει στο χέρι του και το ψωμί και το μαχαίρι // **aude vorbindu-se** ~ **nu pricepe nimic** ακούει πως μιλάνε και δεν καταλαβαίνει τίποτε // **binele** ~ **răul** το καλό και το κακό // **ca** ~ **când** σάμπως // **deschide uşa** ~ **intră** ανοίγει την πόρτα και μπαίνει // **doi** ~ **cu trei fac cinci** δύο και τρία κάνουν πέντε // **ei** ~? ε, και; // **era o glumă** ~ **nu o lua în serios** ήταν ένα αστείο και δεν το έπαιρνε στα σοβαρά // **este voinic** ~ **tânăr** είναι λεβέντης και νέος // **ia cuvântul** ~ **vorbeşte** ~ **vorbeşte** παίρνει το λόγο και μιλάει και μιλάει // **se pricepe la pescuit ca** ~ **la multe altele** έχει δεξιοτεχνία στο ψάρεμα όπως και σε πολλά άλλα // **şaizeci şi opt** εξήντα και οχτώ // **treaba este ca** ~ **sfârşită** η δουλειά είναι σαν τελειωμένη // **trei** ~ **paisprezece** τρία και δεκατέσσερα // **unu** ~ **jumătate** ένα και μισό // **unul** ~ **unul** ένας κι ένας

şiac, şiace *ουσ. ουδ.* το σαγιάκι

şic *ουσ. ουδ.* το σικ // **se îmbracă** ~ ντύνεται σικ

şicana, şicanez *ρ. μετ.* 1. στρεψοδικώ, σκευωρώ 2. ραδιουργώ 3. φιλονικώ κακόπιστα

şicanare, şicanări *ουσ. θηλ.* 1. η στρεψοδικία, η σκευωρία 3. η ραδιουργία 3. η φορτική ενόχληση

şicanat-ă, şicanaţi-te το θύμα σκευωρίας, ραδιουργίας, στρεψοδικίας
şicanator-oare, şicanatori-oare *επίθ.* ραδιούργος -α-ο, στρεψόδικος-η-ο, βαρετός-ή-ό
şicană, şicane *ουσ. θηλ.* η σκευωρία, η φορτική ενόχληση
şie *αντ. αυτ.* του εαυτού (της) // **fiindu-şi ~ dragă cum nu-i este nimeni în lume** αγαπώντας τον εαυτό της όπως κανένα στον κόσμο
şifon, şifoane *ουσ. ουδ.* ο χασές (για σεντόνια, ασπρόρουχα, κ.λ.π.)
şifona, şifonez I. *ρ. μετ.* 1. τσαλακώνω, σουφρώνω 2. *μτφ.* θυμώνω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. τσαλακώνομαι, ζαρώνω, σουφρώνω 2. *μτφ.* εξοργίζομαι, θυμώνω, μουτρώνω // **stofa aceasta se şifonează** το ύφασμα αυτό τσαλακώνεται
şifonabil-ă, şifonabili-e *επίθ.* αυτός που τσαλακώνεται εύκολα
şifonat *ουσ. ουδ.* το τσαλάκωμα, το σούφρωμα, το ζάρωμα
şifonat-ă, şifonaţi-te *επίθ.* 1. τσαλακωμένος-η-ο, πτυχωτός-ή-ό 2. *μτφ.* θυμωμένος-η-ο, μουτρωμένος-η-ο
şifonier, şifoniere *ουσ. ουδ.* η ντουλάπα, το ντουλάπι, η ιματιοθήκη, η σιφονιέρα
şild, şilduri *ουσ. ουδ.* η μικρή μεταλλική πλάκα πάνω στην κλειδαριά της πόρτας για προστασία της τρύπας του κλειδιού
şiling, şilingi *ουσ. αρσ.* το σελίνι (νομισματική μονάδα)
şină, şine *ουσ. θηλ.* 1. η σιδηροτροχιά, η σιδηροδρομική ράβδος 2. ο χαλύβδινος κύκλος πάνω στον τροχό της αμάξης για να τον προστατεύσει από φθορά 3. η μεταλλική ταινία στερεωμένη πάνω σε διάφορα αντικείμενα // **un dosar cu ~** το ντοσιέ με μεταλλική ταινία
şindrilar, şindrilari *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο τεχνίτης κατασκευαστής των ξύλινων πλακών για τη ξυλοσκεπή
şindrilă, şindrile *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το πέταυρο, η ξύλινη πλάκα (από ξύλο έλατου) για τη σκεπή σπιτιών
şindrili, şindrilesc *ρ. μετ. (τεχ.)* πεταυρώνω, σκεπάζω τη σκέπη σπιτιού με πέταυρα
şindrilit-ă, şindriliţi-te *επίθ. (τεχ.)* με τη σκεπή από ελάτινα σανιδάκια, πεταυρωμένος-η-ο
şintoism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο Σιντοϊσμός (η θρησκεία των Ιαπώνων)
şinui, şinuiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* βάζω σιδερένιο κύκλο πάνω σε ξύλινο τροχό οχήματος
şinuire, şinuiri *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η στερέωση σιδερένιου κύκλου σε ξύλινο τροχό αμάξης
şinuit-ă, şinuiţi-te *επίθ. (τεχ.)* σιδερωτός-ή-ό
şipcă, şipci *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σκουρέτο, το ταβανοσάνιδο
şipculiţă, şipculici *ουσ. θηλ.* το μικρό σκουρέτο, το ταβανοσανιδάκι
şipot, şipote I. *ουσ. ουδ.* 1. η βρύση, το κεφαλόβρυσο 2. η πηγή, η κρήνη
şipoţel, şipoţele *ουσ. ουδ.* η βρυσούλα
şir, şiruri *ουσ. ουδ.* 1. η σειρά 2. η γραμμή, ο στοίχος, η αράδα 3. *μτφ.* ο ειρμός 4. η ακολουθία, η ομάδα // **~ de munţi** η οροσειρά, η βουνοσειρά // **un ~ de case** μια σειρά σπιτιών // **un ~ de nenorociri** μια σειρά συμφορών II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **fără ~** χωρίς σειρά, χωρίς ειρμό // **în ~** στη σειρά, κατά σειρά, ο ένας κοντά στον άλλο, διαδοχικά // **trei luni în ~** τρεις μήνες στη σειρά // **vorbe fără ~** λόγια χωρίς ειρμό (ασυνάρτητα)
şirag, şiraguri *ουσ. ουδ.* 1. η σειρά 2. το περιδέραιο, το κολιέ
şiră, şire *ουσ. θηλ.* η θημωνιά // **şira spinării** η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκκαλιά
şiret, şireturi *ουσ. ουδ.* 1. το σειρήτι, το σιρίτι 2. η ταινία, το κορδόνι 3. το γαϊτάνι
şiret-eată, şireţi-te I. *επίθ.* 1. πονηρός-ή-ό 2. δόλιος-ια -ιο, πανούργος-α-ο // **a face pe -ul** κάνω τον πονηρό // **privire şireată** η πονηρή ματιά, το πονηρό βλέμμα // **uneltire şireată** το πονηρό τέχνασμα II. *επίρ.* 1. πονηρά 2. δολίως, πανούργα
şiretenie, şiretenii *ουσ. θηλ.* 1. η δολιότητα, η πονηριά, η πανουργία, ο δόλος, η πονηράδα, το πονήρεμα, η αλεπουδιά 2. το τέχνασμα, το τερτίπι
şiretlic, şiretlicuri *ουσ. ουδ.* η πονηριά, ο δόλος, το απατηλό μέσο, το τέχνασμα, το τερτίπι, η πανουργία, η κατεργαριά
şireţel, şireţele *ουσ. ουδ.* το μικρό σειρίτι
şiroi, şiroaie *ουσ. ουδ.* το ρεύμα νερού ή υγρού, ο χείμαρρος, το ποτάμι // **curge şiroaie** τρέχει σε ρεύματα / ποτάμι
şiroi pers. 3 şiroieşte *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ρέει αφθόνως (νερό)
şiroire, şiroiri *ουσ. θηλ.* η άφθονη ροή νερού
şist, şisturi *ουσ. ουδ. (γεωλ.)* ο σχιστόλιθος // **~ cristalin** ο κρυστάλλινος σχιστόλιθος
şistos-oasă, şistoşi-oase *επίθ. (γεωλ.)* σχιστολιθικός -ή-ό
şiş, şişuri *ουσ. ουδ.* το στενόμακρο στιλέτο κρυμμένο μέσα σε μπαστούνι σα θήκη
şiştar, şiştare *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η καρδάρα, το καρδάρι (το ξύλινο δοχείο στο οποίο αρμέγουν το γάλα)
şiţar, şiţari *ουσ. αρσ. (τεχ.)* ο δουλευτής που φτιάχνει από ξύλο μικρές πλάκες για τη σκεπή σπιτιού
şiţă, şiţe *ουσ. θηλ.* η ξύλινη πλάκα, κ.λ.π. // **cuie de ~** τα καρφιά για ξύλινες πλάκες της σκεπής 3. το σανιδάκι για ξυλοσκεπή
şlagăr, şlagăre *ουσ. ουδ.* το τραγούδι της μόδας // **-e în devenire** τα νέα τραγούδια σε εξέλιξη να γίνουν της μόδας
şlampăt-ă, şlampeţi-te *επίθ. (οικ.)* ατημέλητος-η-ο (σε ενδυμασία)
şleahtă, şlehte *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* 1. η συμμορία, η κλίκα 2. *(ιστ.)* ο στρατός από Πολωνούς ευγενείς
şleau, şleauri I. *ουσ. ουδ.* ο ατακτοποίητος δρόμος, ο αραμπόδρομος II. *έκφρ.* **a vorbi pe ~** μιλώ σταράτα (χωρίς περιστροφές)
şlefui, şlefuiesc I. *ρ. μετ.* 1. λειαίνω, γυαλίζω, λουστράρω, στιλβώνω 2. σμιλεύω II. *ρ. μέσο* 1. εκλεπτύνομαι, γίνομαι ευγενικός στους τρόπους 2. εκπολιτίζομαι
şlefuire, şlefuiri *ουσ. θηλ.* 1. η λείανση, το λουστράρισμα, η στιλπνότητα 2. η σμίλευση, το σμίλευμα
şlefuit *ουσ. ουδ.* ιδ. şlefuire
şlefuit-ă, şlefuiţi-te *επίθ.* 1. λείος-α-ο, λουστραρισμένος-η-ο, λουστράτος-η-ο, στιλπνός -ή-ό 2. σμιλευτός-ή-ό 3. *μτφ.* φιλόφρονας-η-ο
şlefuitor-oare, şlefuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. λειαντής-άντρια (ο, η) 2. σμιλευτής-εύτρια (ο, η)

şlep, şlepuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το σλέπι (το φορτηγό ποταμόπλοιο)
şlepar, şlepari *ουσ. αρσ. (ναυτ.)* ο οδηγός σλεπιού
şlibovită, şlibovite *ουσ. θηλ.* ποικιλία ρακής, οινοπνευματώδες ποτό
şliţ, şliţuri *ουσ. ουδ.* 1. το κοίλωμα σε σχήμα αυλακιού σ' εξάρτημα μηχανής ή σε ένα στοιχείο οικοδομής 2. το άνοιγμα στην εσωτερική άκρη ή στα μανίκια σε αντικείμενο ενδυμασίας
şmecher-ă, şmecheri-e I. *επίθ.* κατεργάρης-α-ικο, πονηρός-ή-ό, πανούργος-α-ο, μάγκικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καταφερτζής-ού (ο, η), μάγκας (ο)
şmecheraş, şmecheraşi *ουσ. αρσ.* ο απατεώνας, ο κατεργάρης, το αλητόπαιδο
şmecheresc-ească, şmechereşti *επίθ.* κατεργάρικος -η-ο, πανούργος-α-ο, απατηλός-ή-ό, δολερός-ή-ό
şmechereşte *επίρ.* κατεργάρικα, πανούργα, απατηλά, δολερά, μάγκικα, πονηρώς
şmecheri, şmecheresc I. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον πονηρό, πονηρεύω 2. ξεγελώ, εξαπατώ, καταφέρνω, αποπλανώ // **a ~ pe cineva** καταφέρνω κάποιον II. *ρ. μέσο* πονηρεύομαι, χρησιμοποιώ πονηριές, μαγκεύω
şmecherie, şmecherii *ουσ. θηλ.* η κατεργαριά, η πονηριά, η πανουργία, το πονήρεμα, η πονηράδα, ο δόλος, η μαγκιά, η απάτη, το τέχνασμα, το τερτίπι
şmirghel *ουσ. ουδ.* το γυαλόχαρτο, το υαλόχαρτο
şmotru, şmotruri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η αγγαρεία, η υποχρεωτική εργασία, η αυστηρή στρατιωτική άσκηση
şnapan, şnapani *ουσ. αρσ. (οικ.)* δόλιος, κατεργάρης, τσαρλατάνος, αισχροκερδής (ο)
şnaps *ουσ. ουδ. (οικ.)* η ρακή, το ούζο
şniţel, şniţele *ουσ. ουδ.* το σνίτσελ // **~ pané (vienez)** το σνίτσελ πανέ (βιεννέζικο)
şnur, şnururi *ουσ. ουδ.* το σιρίτι, το σειρήτι, το κορδόνι // **treaba merge ~** η δουλειά πάει κορδόνι
şnurui, şnuruiesc *ρ. μετ.* περνώ το σιρίτι, σιριτώνω // *(εμπόρ.)* **a ~ registrele** σιριτώνω τα εμπορικά βιβλία (περνώ το σιρίτι, το κορδόνι, μες στα φύλλα του εμπορικού βιβλίου και σφραγίζω τις άκρες του σιριτιού με βουλοκέρι)
şnuruire, şnuruiri *ουσ. θηλ.* το σιρίτωμα, το πέρασμα κορδονιού σε εμπορικό βιβλίο και το σφράγισμα με βουλοκέρι
şnuruit *ουσ. ουδ.* ιδ. şnuruire
şnuruit-ă, şnuruiţi-te *επίθ. (για βιβλία, ντοσιέ, κ.λ.π.)* σιριτωμένος-η-ο (και με σφράγισμα με βουλοκέρι)
şnuruleţ, şnuruleţe *ουσ. ουδ.* το κορδονάκι
şo *επιφ.* σω! (το ξεφωνητό για παρακίνηση των σκυλιών)
şoaldă, şoalde *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το ψέμα, η απάτη 2. η πονηριά, η πονηράδα, το τερτίπι // **a umbla cu şoalda** βαδίζω με πονηριές
şoaptă, şoapte I. *ουσ. θηλ.* 1. ο ψίθυρος, το ψιθύρισμα 2. το μουρμούρισμα 3. *μτφ.* το κουτσομπολιό, η συκοφαντία, η κακογλωσσιά II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** ψιθυριστά // **a vorbi în ~** μιλώ ψιθυριστά (σιγά)
şoarece, şoareci *ουσ. αρσ.* το ποντίκι, ο ποντικός, ο μυς (τρωκτικό ζώο) // **în ~** ψιθυριστά **~ de bibliotecă** ο ποντικός της βιβλιοθήκης (που αναζητά βιβλία στις βιβλιοθήκες) // **în ~** ψιθυριστά **a se juca ca pisica cu -le** παίζω σαν η γάτα με το ποντίκι (περιπαίζω κάποιον) // **în ~** ψιθυριστά **când pisica nu-i acasă şoarecii joacă pe masă** όταν λείπει η γάτα χορεύουν τα ποντίκια // **în ~** ψιθυριστά **cursă de şoareci** η ποντικοπαγίδα
şobolan, şobolani *ουσ. αρσ.* ο αρουραίος
şoc, şocuri *ουσ. ουδ.* 1. το σοκ, ο απότομος νευρικός κλονισμός 2. η σύγκρουση, η κρούση 3. *μτφ.* το πλήγμα // **în ~** ψιθυριστά **~ termic** το θερμικό σοκ (η απότομη ψύχρανση αντικειμένου μηχανής) // **în ~** ψιθυριστά **bară de ~** η ράβδος για το σοκ (στο αυτοκίνητο) // **trupe de ~** τα στρατεύματα κρούσεως
şoca, şochez *ρ. μετ.* σοκάρω
şocant-ă, şocanţi-te *επίθ.* αυτό που σοκάρει, που προκαλεί κακή εντύπωση
şocat-ă, şocaţi-te *επίθ.* σοκαρισμένος-η-ο
şodou, şodouri *ουσ. ουδ.* το σωντό (ποτό από τριμμένο κιτρινάδι αυγού με ζάχαρη και ζεματιστό γάλα)
şofa, şofez *ρ. αμ.* οδηγώ αυτοκίνητο, σοφάρω
şofer, şoferi *ουσ. αρσ.* ο σοφέρ, ο οδηγός αυτοκινήτου
şoferiţă, şoferiţe *ουσ. θηλ.* η οδηγός αυτοκινήτου, η σοφέρ
şofran, şofrani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο κρόκος
şoim, şoimi *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* 1. το γεράκι, ο ιέραξ, το σαΐνι 2. *μτφ.* ο γενναίος άνθρωπος, ο θαρραλέος, ο αντρείος 3. *μτφ.* το άσπονδο άλογο, γοργό
şoiman-ă, şoimani-e I. *ουσ. αρσ.* 1. το γεράκι 2. *μτφ.* ο θαρραλέος, αντρείος άνθρωπος 3. *μτφ.* το γοργό άλογο II. *ουσ. θηλ. (μυθ.)* οι φανταστικές όμορφες γυναίκες III. *επίθ.* έξοχος-η-ο, τρομερός -ή-ό, θαυμάσιος-α-ο, υπέροχος-η-ο
şoimar, şoimari *ουσ. αρσ.* ο ιερακοτρόφος
şoimeşte *επίρ.* σαν το γεράκι, ευκίνητα γοργά, θαρραλέα, τολμηρά
şold, şolduri *ουσ. ουδ.* ο γοφός // **a sta cu mâinile în -uri** κάθομαι με τα χέρια στους γοφούς (αδρανώ)
şoldan, şoldani *ουσ. αρσ.* 1. το λαγουδάκι (μέχρι ενός χρόνου) 2. *μτφ.* ο νεαρός
şoldar, şoldari *ουσ. αρσ.* το λουρί της ιπποσκευής που περνάει πάνω από τους γοφούς του αλόγου
şolduros-oasă, şolduroşi-oase *επίθ.* με μεγάλους γοφούς
şoltic-ă, şoltici-ce I. *επίθ.* 1. κατεργάρης-α-ικο, πονηρός-ή-ό 2. αστείος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χωρατατζής-τζού (ο, η)
şolticărie, şolticării *ουσ. θηλ.* 1. η πονηριά, η κατεργαριά, το τέχνασμα, το τερτίπι 2. το χωρατό
şoltuz, şoltuzi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο διοικητής της πόλης (μεσαιωνικός τίτλος στη Μολδαβία)
şoma, şomez *ρ. αμ.* είμαι άνεργος
şomaj *ουσ. ουδ.* η ανεργία
şomer-ă, şomeri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* άνεργος (ο, η)
şomoiog, şomoioage *ουσ. ουδ.* η δέσμη από ξερό χορτάρι ή άχυρα ή νήματα, χρήσιμη για σκούπισμα αντικειμένων ή για άναμμα φωτιάς
şontâc *επιφ.* κούτσα, κούτσα-κούτσα // **în ~** ψιθυριστά **a merge ~** πηγαίνω κούτσα-κούτσα, κουτσαίνοντας
şontâcăi, şontâcăiesc *ρ. αμ. (οικ.)* κουτσαίνω, είμαι κουτσός-ή-ό
şontâcăire, şontâcăiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κούτσαμα, η κουτσαμάρα

şontorog-oagă, şontorogi-oage I. *επίθ. (οικ.)* κουτσουμπός-ή-ό, κουτσός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σακάτης-ισσα (ο, η)
şontorogeală, şontorogeli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κολόβωμα, η παράλυση ποδιών, το σακάτεμα
şontorogi, şontorogesc I. *ρ. αμ. (οικ.)* είμαι κολοβός, έχω παράλυση ποδιών II. *ρ. μέσο* γίνομαι κολοβός, μένω παράλυτος, σακατεύομαι
şontorogire, şontorogiri *ουσ. θηλ. (οικ.)* η παράλυση ποδιών, το σακάτεμα
şontorogit-ă, şontorogiţi-te *επίθ. (οικ.)* παράλυτος -η-ο (στα πόδια), σακατεμένος-η-ο
şopa *επιφ.* σιώπα! (ψιθυριστά, χωρίς θόρυβο)
şopăi, şopăiesc *ρ. αμ. (οικ.)* ψιθυρίζω, μιλάω με χαμηλή φωνή
şopăială, şopăieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο ψίθυρος, το ψιθύρισμα
şopârlă, şopârle *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η σαύρα
şopârliţă, şopârliţe *ουσ. θηλ.* η μικρή σαύρα
şopot, şopote I. *ουσ. ουδ.* 1. το πάφλασμα, ο φλοίσβος 2. το θρόισμα, ο ψίθυρος II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** ψιθυριστά, με ψίθυρο
şopoti, şopotesc I. *ρ. αμ.* 1. φλοισβίζω, κελαρύζω, μουρμουρίζω 2. θροΐζω, ψιθυρίζω II. *ρ. μετ.* μιλάω χαμηλόφωνα με κάποιον
şopotire, şopotiri *ουσ. θηλ.* 1. το φλοίσβισμα, το κελάρυσμα, το μουρμουρητό 2. το θρόισμα, το ψιθύρισμα
şopotitor-oare, şopotitori-oare *επίθ.* 1. κελαρυστός -ή-ό, μουρμουριστός-ή-ό 2. θροϊστικός-ή-ό, ψιθυριστός-ή-ό
şopron, şoproane *ουσ. ουδ.* το χαγιάτι, το υπόστεγο, το υποστέγασμα
şopteală, şopteli *ουσ. θηλ.* το ψιθύρισμα, ο ψίθυρος
şopti, şoptesc I. *ρ. αμ.* ψιθυρίζω, μουρμουρίζω II. *ρ. μετ.* μιλάω χαμηλόφωνα με κάποιον III. *επιρ. έκφρ.* **pe -te** ψιθυριστά, με χαμηλή φωνή
şoptire, şoptiri *ουσ. θηλ.* το ψιθύρισμα, ο ψίθυρος
şoptit *ουσ. ουδ.* ο ψίθυρος
şoptit-ă, şoptiţi-te I. *επίθ.* ψιθυρισμένος-η-ο II. *επίρ.* ψιθυριστά
şoricar, şoricari *ουσ. αρσ.* ο ποντικοφάγος (σκυλιά ή πτηνά)
şoricel, şoricei *ουσ. αρσ.* το ποντικάκι
şorici *ουσ. ουδ. (μαγ.)* φαγώσιμο καθαρισμένο από τρίχες και καψαλισμένο γουρουνίσιο δέρμα
şoricioaică, şoricioaice *ουσ. θηλ.* 1. το θηλυκό ποντίκι 2. *(λαϊκ.)* το ποντικοφάρμακο (δηλητήριο, ένωση του αρσενικού)
şort, şorturi *ουσ. ουδ.* το σόρτς (το κοντό πανταλόνι)
şorţ, şorţuri *ουσ. ουδ.* 1. η ποδιά 2. είδος φορέματος για τις μαθήτριες
şorţuleţ, şorţuleţe *ουσ. ουδ.* η μικρή ποδιά
şosea, şosele *ουσ. θηλ.* 1. η δημοσιά, η οδός 2. ο δρόμος // **~ asfaltată** η ασφαλτόστρωτη οδός // **~ naţională** η εθνική οδός // **~ principală** η κύρια οδός
şosetă, şosete *ουσ. θηλ.* το σοσόνι
şoşele *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* η ψεύτικη υπόσχεση, το δελέασμα, η εξαπάτηση // **a umbla cu ~ şi cu momele** τάζω λαγούς με πετραχήλια (κάνω απραγματοποίητες υποσχέσεις)
şoşoi, şoşoi I. *ρ. αμ. (οικ.)* ψιθυρίζω, μιλώ ψιθυριστά II. *ρ. μετ.* λέγω κάτι σε κάποιον σιγαλά
şoşoire, şoşoiri *ουσ. θηλ. ουσ. θηλ. (οικ.)* το ψιθύρισμα
şoşoit *ουσ. ουδ.* ο ψίθυρος
şoşon, şoşoni *ουσ. αρσ.* η ψηλή γαλότσα
şoşoteală, şoşoteli *ουσ. θηλ.* 1. το ψιθύρισμα, το μουρμουρητό 2. *μτφ.* η δυσφήμηση σε βάρος κάποιου
şot, şoturi *ουσ. ουδ.* η αρμυρή λίμνη (στερεύει, αποξεραίνεται το καλοκαίρι αφήνοντας αποθέσεις αλατιού)
şotie, şotii *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η φάρσα 2. ο αστεϊσμός // **a se ţine de şotii** κάνω αστεία, δε μιλάω σοβαρά 4. η πανουργία, το τέχνασμα
şotron, şotroane *ουσ. ουδ.* το παιδικό παιγνίδι, το κουτσό // **a juca ~** παίζω το κουτσό
şovăi, şovăi *ρ. αμ.* 1. τρικλίζω 2. διστάζω, ταλαντεύομαι, αμφιταλαντεύομαι 3. αμφιβάλλω // **nu -e faţă de nimic** δε διστάζει μπροστά σε τίποτα (έχει έλλειψη ηθικών φραγμών)
şovăială, şovăieli I. *ουσ. θηλ.* 1. το τρίκλισμα 2. ο δισταγμός, η ταλάντευση, η αμφιταλάντευση 3. η αμφιβολία, ο ενδοιασμός, η αμφιρρέπεια II. *επιρ. έκφρ.* **fără nici o ~** χωρίς κανένα δισταγμό
şovăielnic-ă, şovăielnici-ce I. *επίθ.* 1. διστακτικός-ή-ό, αναποφάσιστος-η-ο, αμφιταλαντευόμενος-η-ο 2. αβέβαιος-η-ο, κλονιζόμενος-η-ο, αμφιρρεπής-ής-ές, επιφυλακτικός-ή-ό II. *επίρ.* διστακτικά, αβέβαια, επιφυλακτικά, αμφιρρεπώς
şovăind-ă, şovăinzi-de *επίθ.* ιδ. şovăielnic
şovăire, şovăiri I. *ουσ. θηλ.* 1. το τρίκλισμα 2. ο δισταγμός, η διστακτικότητα, η αμφιταλάντευση, η κύμανση 2. η αναποφασιστικότης, η επιφυλακτικότητα II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς διστακτικότητα
şovăitor-oare, şovăitori-oare I. *επίθ.* 1. διστακτικός -ή-ό, αμφιταλαντευόμενος-η-ο, αναποφάσιστος-η -ο 2. αβέβαιος-η-ο, ενδοιαστικός-ή-ό, αμφιρρεπής -ής-ές II. *επίρ.* 1. διστακτικά, αναποφάσιστα 2. αβέβαια, ενδοιαστικά, αμφιρρεπώς
şovin-ă, şovini-e I. *επίθ.* σοβινιστικός-ή-ό II. *επίρ.* σοβινιστικά III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοβινιστής-ίστρια (ο, η)
şovinism *ουσ. ουδ.* ο σοβινισμός
şovinist-ă, şovinişti-ste I. *επίθ.* σοβινιστικός-ή-ό II. *επίρ.* σοβινιστικά III. σοβινιστής-ίστρια (ο, η)
şpaclu, şpacluri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το ξέστρο, η ξύστρα, το ξυστήρι
şpăclui, şpăcluiesc *ρ. μετ. (τεχ.)* ξυστρίζω
şpagă *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η δωροδοκία, το ρουσφέτι 2. *μτφ.* το λάδωμα
şpalt, şpalturi *ουσ. ουδ. (τυπ.)* το τυπογραφικό δοκίμιο
şpalt, şpalturi *ουσ. ουδ.* το λεπτό δέρμα για φοδράρισμα υποδημάτων
şpan, şpanuri *ουσ. ουδ.* το μεταλλικό απόσχισμα από την επεξεργασία μετάλλων με τον τόρνο
şparli, şparlesc *ρ. μετ. (αργκ.)* 1. κλέβω 2. σφετερίζομαι
şparlire, şparliri *ουσ. θηλ. (αργκ.)* 1. η κλοπή, η κλεψιά, το κλέψιμο 2. ο σφετερισμός
şparlit-ă, şparliţi-te *επίθ. (αργκ.)* 1. κλοπιμαίος-α-ο, κλεψιμαίος-α-ο 2. σφετερισμένος-η-ο
şperaclu, şperacle *ουσ. ουδ.* το αντικλείδι
şperţ, şperţuri *ουσ. ουδ. (αργκ.)* 1. η δωροδοκία, το ρουσφέτι 2. *μτφ.* το λάδωμα

şperţar-ă, şperţari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αργκ.)* ρουσφετολόγος-α (ο, η)
şperţui, şperţuiesc *ρ. μετ. (αργκ.)* δωροδοκώ, ρουσφετολογώ
şperţuială, şperţuieli *ουσ. θηλ. (αργκ.)* η ρουσφετολογία, η δωροδοκία, το δωροδόκημα, η δωροληψία
şpil, şpiluri *ουσ. ουδ. (αργκ.)* το τέχνασμα, το τερτίπι // **a prinde -ul** το να καταλάβει κανείς κάτι
şpilhozen, şpilhozeni *ουσ. αρσ.* το πανταλονάκι με τιράντες για τα μικρά παιδιά
şpiţ, şpiţuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η χαλύβδινη ράβδος με μυτερή κορυφή χρήσιμο για το άνοιγμα τρυπών στις πέτρες
şpriţ, şpriţuri *ουσ. ουδ.* το ποτό από κρασί και σόδα / μεταλλικό νερό
şpriţ, şpriţuri *ουσ. ουδ.* η συσκευή για διακόσμηση γλυκισμάτων
şpriţui, şpriţuiesc *ρ. μέσο (οικ.)* πίνω κρασί με σόδα ή οινοπνευματώδη ποτά, μπεκρουλιάζω
şrapnel, şrapnele *ουσ. ουδ.* η εγκαιροφλεγής οβίδα, το σράπνελ
şrot, şroturi *ουσ. ουδ.* τα υπολείμματα ελαιόσπορων μετά από την εξόρυξη του λαδιού, είναι ζωοτροφικό υλικό
şrotuire, şrotuiri *ουσ. θηλ.* η σύνθλιψη και το κοσκίνισμα των σιτηρών μέσα σε σήτες όλο και πιο πυκνές
ştab, ştabi *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο προϊστάμενος, ο αρχηγός, ο επικεφαλής
ştachetă, ştachete *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η λεπτή μπάρα για το άλμα σε ύψος
ştafetă, ştafete *ουσ. θηλ.* 1. η σκυτάλη, το ρόπαλο 2. *μτφ.* ο ειδικός ταχυδρόμος // **cursă de ~** η σκυταλοδρομία // *(αθλ.)* **probele de ~** οι σκυταλοδρομίες
ştaif, ştaifuri *ουσ. ουδ. (σε ένα υπόδημα)* το φόρτι
ştampila, ştampilez *ρ. μετ.* 1. σφραγίζω, βουλώνω 2. σημαδεύω, επισημαίνω
ştampilare, ştampilări *ουσ. θηλ.* 1. το σφράγισμα, η σφράγιση, το βούλωμα 2. η σήμανση, η επισήμανση
ştampilat-ă, ştampilaţi-te *επίθ.* σφραγιστός-ή-ό, σφραγισμένος-η-ο, βουλωμένος-η-ο
ştampilă, ştampile *ουσ. θηλ.* 1. η σφραγίδα 2. η βούλα 3. το σημάδι, το σήμα
ştand, ştanduri *ουσ. ουδ.* το περίπτερο, ο τόπος εκθέσεως εμπορευμάτων
ştangă, ştăngi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η σιδερένια ράβδος
ştanţa, ştanţez *ρ. μετ.* σημαδεύω αντικείμενο με οξύ ή μυτερό όργανο, κάνω επισήμανση
ştanţare, ştanţări *ουσ. θηλ.* η επισήμανση αντικειμένων με οξύ ή μυτερό όργανο
ştanţat-ă, ştanţaţi-te *επίθ.* χαρακτός-ή-ό, χαραγμένος-η-ο (με ειδικό μηχάνημα)
ştanţă, ştanţe *ουσ. θηλ.* η εκγλυπτική μηχανή, το ειδικό μηχάνημα για χάραγμα σήματος ή διακριτικού σημείου πάνω σ' ένα αντικείμενο
ştecăr, ştecăre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* η φίσα
ştecher, ştechere *ουσ. ουδ.* ιδ. ştecăr
ştergar, ştergare *ουσ. ουδ.* 1. το προσόψι, η πετσέτα 2. το πέπλο
ştergător-oare, ştergători-oare I. *ουσ. θηλ.* το πατάκι, το χαλάκι, το ποδόμακτρον II. *ουσ. ουδ.* 1. το κουρέλι για σκούπισμα, το σφουγγαρόπανο, η πατσαβούρα 2. η συσκευή στο παρμπρίζ για σκούπισμα του τζαμιού, το υαλόμακτρο 3. το μάκτρο για το σωλήνα των πυροβόλων
şterge, şterg I. *ρ. μετ.* 1. σκουπίζω, σφουγγίζω, σφουγγαρίζω 2. σβήνω, εξαλείφω, αποσβήνω 3. διαγράφω, ξεγράφω 4. απαλείφω // **a ~ ceva scris** ξεγράφω κάτι γραμμένο // **a ~ cu buretele** σβήνω με το σφουγγάρι // **a ~ de pe faţa pământului** εξαλείφω απ' την επιφάνεια της γης // **a ~ praful** σκουπίζω τη σκόνη // **a ~ putina** φεύγω κρυφά, το σκάω // **a ~ tabla** σβήνω το μαυροπίνακα // **a ~ vesela** σφουγγίζω τα πιατικά // **a-şi ~ lacrimile** σκουπίζω τα δάκρυά μου // **a-şi ~ nasul** σκουπίζω τη μύτη μου // **a o ~** το στρίβω, το σκάω (φεύγω κρυφά) // **ce e scris nu se ~** ό,τι γράφει δεν ξεγράφει II. *ρ. μέσο* 1. σκουπίζομαι, σφουγγίζομαι 2. σβήνομαι, ξεθωριάζω, ξεβάφω 3. χάνομαι // **a se ~ pe mâini** σκουπίζομαι στα χέρια μου // **mă şterg pe faţă** σκουπίζομαι στο πρόσωπο
ştergere, ştergeri *ουσ. θηλ.* 1. το σβήσιμο, το σφουγγάρισμα, το σφούγγισμα, η απάλειψη, η εξάλειψη 2. το σκούπισμα 3. η απόσβεση (χρέους) // **care poate să producă ~** απαλειπτικός-ή-ό
şterpeleală *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κλέψιμο, η κλεψιά, η κλοπή
şterpeli, şterpelesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. κλέβω, αφαιρώ ξένω πράγμα 2. σφετερίζομαι 3. *μτφ.* σουφρώνω, κλέβω επιτήδεια
şterpelire, şterpeliri *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. το κλέψιμο, η κλοπή 2. *μτφ.* το σούφρωμα, το επιτήδειο κλέψιμο
şters *ουσ. ουδ.* 1. το σβήσιμο, η εξάλειψη 2. η διαγραφή 3. το σκούπισμα // **-ul prafului** το σκούπισμα της σκόνης // **gumă de ~** το σβηστήρι
şters-earsă, şterşi-se *επίθ.* 1. σβηστός-ή-ό, σβησμένος-η-ο, ξεγραμμένος-η-ο, διαγραμμένος -η-ο 2. ξέθωρος-η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο, ξεβαμμένος-η-ο 3. άσημος-η-ο, ασήμαντος-η-ο 4. *μτφ.* ασαφής-ής-ές 5. *μτφ.* αδύνατος-η-ο
ştersătură, ştersături *ουσ. θηλ.* το σβήσιμο, το σβησμένο κείμενο
ştevie, ştevii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το λάπατο (φυτό φαγώσιμο)
şti, ştiu I. *ρ. μετ.* 1. ξέρω 2. γνωρίζω // **a ~ carte** ξέρω γράμματα, είμαι εγγράμματος(-η-ο) // **a ~ pe de rost** το ξέρω απέξω // **a fi nu ştiu cum** είναι δεν ξέρω πως // **a nu ~ ce vrea** δεν ξέρει τί θέλει // **a nu ~ de unde s-o apuce** δεν ξέρω από πού να το πάρω // **a nu ~ multe** δεν ξέρει πολλά (ενεργεί χωρίς περιστροφή) // **el nu mă ştie** αυτός δε με γνωρίζει // **el ştie ce face** αυτός ξέρει τί κάνει // **las' că ştiu eu** άφησε γιατί ξέρω εγώ // **numai Dumnezeu ştie** μόνο ο Θεός ξέρει // **nu ştiu, n-am văzut nimic** δεν ξέρω, δεν είδα τίποτα // **să ştiu bine că...** ακόμα κι αν... // **ştii una?** ξέρεις κάτι; ακούς τί σου λεω; II. *ρ. αμ.* 1. ξέρω, έχω ιδέα 2. λαβαίνω υπ' όψη, έχω φροντίδα για κάτι // **a nu ~ de glumă** δεν ξέρει για αστεία, δεν αστειεύεται // **nu-i cine ştie ce** δεν είναι κάτι τι το ποιος ξέρει τι // **pe cât ştiu** απ' όσο ξέρω III. *ρ. μέσο* 1. γνωρίζομαι 2. είναι αυτονόητο, είναι γνωστό ότι // **după cum se ştie** καθώς είναι γνωστό // **ei se ştiu de mult** αυτοί γνωρίζονται από πολύ καιρό // **se ştie că...** γνωρίζεται, είναι γνωστό ότι... // **totul se ştie** όλα γνωρίζονται

ştift, ştifturi *ουσ. ουδ.* 1. η ξυλόπροκα, η σφήνα 2. το μεταλλικό κυλινδρικό ραβδί για συνάρμοση δύο τεμαχίων μεταλλικών

ştiftui, ştiftuiesc *ρ. μετ.* σφηνώνω, στερεώνω με σφήνα

ştiinţă, ştiinţe I. *ουσ. θηλ.* 1. η επιστήμη 2. η γνώση 3. η πολυμάθεια, η γνωριμία πραγμάτων // ~ **de carte** η γνώση γραμμάτων // ~ **heraldică** η οικοσημολογία // ~ **şi învăţământ** η επιστήμη και η εκπαίδευση // **cu ştiinţa cuiva** με τη γνώση κάποιου // **om de** ~ *ο*, η επιστήμονας // **spre** ~ προς γνώση, για να λάβει γνώση // **ştiinţele naturii** η φυσιογνωσία, οι φυσιογνωστικές επιστήμες, τα φυσικά II. *επιρ. έκφρ.* // **cu bună** ~ εσκεμμένως // **fără ştiinţa cuiva** χωρίς τη γνώση κάποιου

ştiinţific-ă, ştiinţifici-ce I. *επίθ.* επιστημονικός-ή-ό // **cercetător** ~ *ο* επιστημονικός ερευνητής // **cadre -e** τα επιστημονικά στελέχη // **carieră -ă** η επιστημονική σταδιοδρομία II. *επίρ.* επιστημονικά

ştiinţificeşte *επίρ.* επιστημονικά, με γνώση της επιστήμης, κατά επιστημονικό τρόπο

ştir *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το άγριο αμάραντο (αγριόχορτο)

ştirb-ă, ştirbi-e I. *επίθ.* 1. ξεδοντιάρης-α-ικο, ξεδοντιασμένος-η-ο 2. τσουγκρισμένος-η-ο *(για μπουκάλια, πιάτα, κ.λ.π.)* II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φαφούτης-τα (ο, η)

ştirbi, ştirbesc I. *ρ. αμ.* ξεδοντιάζομαι, χάνω τα δόντια μου, φαφουτιάζω II. *ρ. μέσο* 1. γίνομαι φαφούτης -α 2. παθαίνω ρωγμή, ραγίζω, τσουγκρίζομαι 3. στομώνω, χάνω την οξύτητά μου, φθείρομαι III. *ρ. μετ.* 1. δημιουργώ ρωγμή, ράγισμα, ραγισματιά, ραγίζω κάτι 2. κάνω κάτι λιγότερο οξύ, αμβλύνω 3. *μτφ.* μειώνω, ελαττώνω, σμικρύνω, υποτιμώ ηθικά κάποιον // **a** ~ **faima** μειώνω τη φήμη // **am -t o farfurie** ράγισα ένα πιάτο

ştirbire, ştirbiri *ουσ. θηλ.* 1. το ράγισμα 2. η σμίκρυνση, η μείωση της αξίας κάποιου 3. *μτφ.* η ηθική ζημιά, το χάσιμο της υπόληψης // **-a prestigiului** το χάσιμο του κύρους (του γόητρου)

ştirbit-ă, ştirbiţi-te *επίθ.* 1. ραγισμένος-η-ο, τσιμπημένος-η-ο 2. ακρωτηριασμένος-η-ο 3. *μτφ.* μειωμένος-η-ο (στην αξία)

ştirbitură, ştirbituri *ουσ. θηλ.* 1. το ράγισμα, η ρωγμή 2. η μείωση τη αξίας, της υπολήψεως ή του δικαιώματος

ştire, ştiri I. *ουσ. θηλ.* 1. η είδηση, η αγγελία, το άγγελμα, το μαντάτο, η αναγγελία 2. η πληροφορία, το νέο 3. η γνώση // **a da de** ~ ειδοποιώ, κάνω γνωστό κάτι // **a şti cuiva de** ~ έχω ειδήσεις από κάποιον // **buletin de ştiri** το δελτίο ειδήσεων // **în -a cuiva** στην έννοια / φροντίδα κάποιου II. *επιρ. έκφρ.* **cu -a cuiva** με τη γνώση κάποιου // **fără -a cuiva** εν αγνοία κάποιου

ştiubei, ştiubeie *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το κοίλωμα σε κορμό δέντρου 2. η κυψέλη

ştiucă, ştiuci *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* ο λούτσος

ştiulete, ştiuleţi *ουσ. αρσ.* η ρόκα καλαμποκιού

ştiut-ă, ştiuţi-te *επίθ.* 1. γνωστός-ή-ό, γνώριμος-η-ο 2. φανερός-ή-ό 3. φημισμένος-η-ο, ξακουστός-ή-ό

ştiutor-oare, ştiutori-oare *επίθ.* 1. γνωρίζων-ουσα-ον, γνώστης 2. έμπειρος-η-ο 3. ενήμερος-η-ο // ~**(-oare) de carte** εγγράμματος-η-ο

ştraif, ştraifuri *ουσ. ουδ.* η ταινία (από χαρτί, χαρτόνι, ύφασμα)

ştrand, ştranduri *ουσ. ουδ.* 1. η πλαζ με αμμουδιά κοντά σε ποτάμι 2. η δημόσια

ştreang, ştreanguri *ουσ. ουδ.* 1. το σχοινί, η αγχόνη, η κρεμάλα 2. η θηλειά, ο βρόχος // **a-şi pune -ul de gât** βάζω τη θηλειά στο λαιμό μου

ştrengar, ştrengari *ουσ. αρσ. (οικ.)* 1. ο άτακτος, ο διαβολάκος, το αλητόπαιδο, ο αλήτης 2. ο πονηρός, ο μάγκας, το χαμίνι 3. ο μπερμπάντης

ştrengăresc-ească, ştrengăreşti *επίθ.* 1. άτακτος-η-ο, κατεργάρικος-η-ο, μάγκικος-η-ο 2. πονηρός-ή-ό

ştrengăreşte *επίρ. (οικ.)* 1. άτακτα, κατεργάρικα, μάγκικα 2. πονηρά

ştrengări, ştrengăresc *ρ. αμ. (οικ.)* 1. αταχτώ, κάνω αταξίες, αλητεύω, διαβολίζω 2. χωρατεύω, κάνω πονηρά τεχνάσματα

ştrengărie, ştrengării *ουσ. θηλ. (οικ.)* η αταξία, το πονηρό τέχνασμα, το πονήρεμα, η μαγκιά, η κατεργαριά, η διαβολιά, η μπερμπαντιά

ştrengăriţă, ştrengăriţe *ουσ. θηλ. (οικ.)* το διαβολοκόριτσο, η διαβολογυναίκα, η παμπόνηρη γυναίκα, η πανέξυπνη, η ζωηρή νεαρή, η μπερμπάντισσα

ştrudel, ştrudele *ουσ. ουδ. (μαγ.)* η μηλόπιτα με τυρί, καρύδια κ.λ.π., τυλιγμένη σε ρολό, το στρούντελ

ştuţ, ştuţuri *ουσ. ουδ.* ο κοντός σωλήνας, συνδέει το δοχείο με τον αγωγό

şubă, şube *ουσ. θηλ.* το χοντρό μακρύ και φαρδύ πανωφόρι που έχει επένδυση από μαλλωτό δέρμα, ο χοντρός μανδύας, το γούνινο παλτό

şuber, şubere *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το μηχάνημα για ανοιγοκλείσιμο της οπής στα υγρά ή αέρια

şubler, şublere *ουσ. ουδ. (τεχ.)* «το σούμπλερ», το όργανο μετρήσεως μικρών διαστάσεων του μήκους ή του πάχους πραγμάτων

şubred-ă, şubrezi-de *επίθ.* 1. αδύνατος-η-ο, αχαμνός-ή-ό, ισχνός-ή-ό, καχεκτικός-ή-ό, αστήρικτος-η-ο, αστερέωτος-η-ο, επισφαλής-ής -ές 2. ετοιμόρροπος-η-ο, σαθρός-ή-ό 3. *μτφ.* αβάσιμος-η-ο, αβέβαιος-η-ο

şubrezenie, şubrezenii *ουσ. θηλ.* 1. η αδυναμία, η ισχνότητα, η καχεκτικότητα, η καχεξία, η έλλειψη στερεότητας, το αστήριχτο 2. η σαθρότητα, το αβάσιμο 3. το αδυνάτισμα, η λεπτότητα

şubrezi, şubrezesc I. *ρ. μετ.* 1. αδυνατίζω, αχαμνίζω, ισχναίνω, εξασθενίζω 2. σαθρώνω, ξεχαρβαλώνω II. *ρ. μέσο* αδυνατίζω, εξασθενώ, χάνω τη στερεότητα, γίνομαι σάπιος, χάνω την ανθεκτικότητα, σαραβαλιάζω

şubrezire, şubreziri *ουσ. θηλ.* το αδυνάτισμα, το λίγνεμα, η έλλειψη στερεότητας, η σαθρότητα, η μη ανθεκτικότητα, το ξεχαρβάλωμα

şubrezit-ă, şubreziţi-te *επίθ.* 1. αδύναμος-η-ο, αδυνατισμένος-η-ο, εξασθενημένος-η-ο, σαθρός -ή-ό, αστερέωτος-η-ο 2. ετοιμόρροπος-η-ο, ξεχαρβαλωμένος-η-ο

şucheat-ă, şucheaţi-te *επίθ. (επαρχ.)* μισότρελος-η-ο

şuetă, şuete *ουσ. θηλ.* η κουβεντούλα, το κουβεντολόγι, η ψιλή κουβέντα

şugar-ă, şugari-e *επίθ. (επαρχ.)* 1. σβέλτος-η-ο, λυγερός-ή-ό 2. λεπτός-ή-ό

şugubăţ-eaţă, şugubeţi-e *επίθ. (επαρχ.)* 1. αστείος -α-ο, χαριτολόγος-α-ο 2. απατηλός-ή-ό, πλανερός-ή-ό

şugubeţ-şeaţă, şugubeţi-e *επίθ.* ιδ. şugubăţ
şugui, şuguiesc I. *ρ. αμ.* *(επαρχ.)* 1. αστειεύομαι, χωρατεύω, δε μιλάω σοβαρά II. *ρ. μετ.* γελώ, εξαπατώ, ξεγελώ, λέγω ψέματα
şui-ie, şui-ie *επίθ.* *(επαρχ.)* λεπτός-ή-ό, ευλύγιστος -η-ο, σβέλτος-η-ο, εύστροφος-η-ο
şui-ie, şui-ie *επίθ.* *(οικ.)* άμυαλος-η-ο, τρελούτσικος -η-ο, απερίσκεπτος-η-ο
şuier, şuiere *ουσ. ουδ.* το σφύριγμα, το σύριγμα
şuiera, şuier I. *ρ. αμ.* σφυρίζω (άνεμος, ατμομηχανή), συρίζω II. *ρ. μετ.* σφυρίζω κάποιον, αποδοκιμάζω με σφυρίγματα
şuierat, şuierături *ουσ. ουδ.* το σφύριγμα, ο συριγμός
şuierat-ă, şuieraţi-te *επίθ.* σφυριχτός-ή-ό, σφυριγμένος-η-ο
şuierător-oare, şuierători-oare *επίθ.* συριστικός-ή-ό // **consoană şuierătoare** το συριστικό σύμφωνο
şuierătură, şuierături *ουσ. θηλ.* το σφύριγμα, ο συριγμός
şuiet, şuiete *ουσ. ουδ.* *(επαρχ.)* 1. το βουητό 2. το θρόισμα 3. το κελάρυσμα
şuncă, şunci *ουσ. θηλ.* το παστό χοιρομέρι, το ζαμπόν
şură, şure *ουσ. θηλ.* 1. ο αχυρώνας 2. το υποστέγασμα, το αμαξοστάσιο, το χαγιάτι
şurub, şuruburi I. *ουσ. ουδ.* *(τεχ.)* η βίδα, ο κοχλίας // **a strânge -ul** σφίγγω τη βίδα (αναγκάζω, χρησιμοποιώντας βία) II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε σχήμα βίδας, ελικοειδώς
şurubar, şurubari *ουσ. αρσ.* *(επαρχ.)* 1. ο βιδωτής 2. *μτφ.* ο πονηρός, ο τερτιπιτζής
şurubărie, şurubării *ουσ. θηλ.* 1. το σύνολο βιδών ενός μηχανισμού 2. *(οικ.)* η πονηριά, το απατηλό μέσο, το τερτίπι, η πανουργία, η κατεργαριά
şurubel, şurubele *ουσ. θηλ.* η βιδίτσα
şurubelniţă, şurubelniţe *ουσ. θηλ.* *(τεχ.)* ο βιδολόγος, το κατσαβίδι
şustă, şuste *ουσ. θηλ.* *(αργκ.)* ο διακανονισμός, η συνδιαλλαγή, η συνεννόηση // **am o ~** έχω ένα διακανονισμό, ένα συμβιβασμό
şuşanea, şuşanele *ουσ. θηλ.* το θέαμα βαριετέ
şuşoteală, şuşoteli *ουσ. θηλ.* 1. το σούσουρο, ο ψίθυρος, το ψιθύρισμα 2. ο υπόκωφος θόρυβος, το μουρμουρητό 3. *μτφ.* η δυσφήμηση
şuşoti, şuşotesc *ρ. αμ.* 1. ψιθυρίζω, μουρμουρίζω 2. θροΐζω
şuşotire, şuşotiri *ουσ. θηλ.* το ψιθύρισμα, το μουρμούρισμα
şuşotit *ουσ. ουδ.* ιδ. şuşoteală
şuşuială, şuşuieli *ουσ. θηλ.* ο ψίθυρος, το μουρμούρισμα, το θρόισμα
şuşuit *ουσ. ουδ.* το θρόισμα, ο ψίθυρος, ο σιγανός και μονότονος θόρυβος
şut, şuturi *ουσ. ουδ.* η βάρδια, η διάρκεια της εργασίας μιας ομάδας εργατών σε ορυχείο, η δουλειά μες στο ορυχείο // **să intrăm în ~** να αρχίσουμε τη δουλειά
şut, şuturi *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το σουτ
şuta, şutez *ρ. μετ.* *(αθλ.)* σουτάρω, δίνω σουτ
şutare, şutări *ουσ. θηλ.* *(αθλ.)* το σουτάρισμα
şutat *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* το σουτάρισμα
şutor, şutori *ουσ. αρσ.* *(αθλ.)* ο σουτέρ
şuviţă, şuviţe *ουσ. θηλ.* 1. ο βόστρυχος, η μπούκλα, η τούφα, η δέσμη από μαλλιά 2. η αχτίδα φωτός // **~ de apă** το νήμα νερού // *μτφ.* **~ de pământ** η λωρίδα γης
şuvoi, şuvoaie *ουσ. ουδ.* 1. ο χείμαρρος, το γοργό ποτάμι 2. η νεροσυρμή 3. *μτφ.* η μάζα ανθρώπων σε κίνηση, το πλήθος
Şvab-ă, Şvabi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Σβάμπος-α (ο, η), πληθυσμός Ελβετικής καταγωγής που ζει από το 18° αιώνα στην περιοχή του Μπανάτου II. *επίθ.* σβάμπικος-η-ο
şvaiţer *ουσ. ουδ.* είδος τυριού όμοιο με το κασέρι με τρύπες στη μάζα του, ελβετικό τυρί
şvarţ, şvarţuri *ουσ. ουδ.* *(αρχ.)* ο καφές αφέψημα, φιλτραρισμένος
şvăbesc-ească, şvăbeşti *επίθ.* σβάμπικος-η-ο
Şvăboaică, Şvăboaice *ουσ. θηλ.* η Σβάμπα

T, t

T, t *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα t, το εικοστό τέταρτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [τ].
ta *επιφ.* τα-τα-τα // **trompetele răsună** ~-~-~ οι σάλπιγγες αντιλαλούν: τα-τα-τα
tabac *ουσ. ουδ.* ο καπνός (για πρεζάρισμα)
tabacheră, tabachere *ουσ. θηλ.* η ταμπακέρα, η ταμπακοδήκη, η καπνοθήκη
tabagic-ă, tabagici-ce *επίθ.* καπνιστικός-ή-ό
tabagism *ουσ. ουδ.* ο καπνισμός
tabără, tabere *ουσ. θηλ.* 1. το στρατόπεδο 2. ο καταυλισμός, η κατασκήνωση 3. *πολ.* η πολιτική παράταξη // ~ **de elevi** η μαθητική κατασκήνωση
tabel, tabele *ουσ. ουδ.* 1. ο πίνακας 2. ο κατάλογος, η κατάσταση
tabelă, tabele *ουσ. θηλ.* ο πίνακας, το ταμπλό // ~ **de logaritmi** ο πίνακας λογαρίθμων
tabernacol, tabernacole *ουσ. ουδ. (θρ.)* 1. ο φορητός ναός 2. *(εκκλ.)* το αρτοφόριον
tabiet, tabieturi I. *ουσ. ουδ.* 1. το συνήθειο, το χούνι 2. η ιδιοτροπία 3. το γούστο // **a-şi face -ul** κάνω το συνήθειο II. *επιθ. έκφρ.* **cu -uri** με συνήθειες
tabinet, tabinete *ουσ. ουδ.* το απλό παιχνίδι με τραπουλόχαρτα
tablagiu, tablagii *ουσ. αρσ.* ο ταβλιστής, ο παίκτης του τάβλι
tablă, table *ουσ. θηλ.* 1. η λαμαρίνα, το έλασμα μετάλλου 2. η πινακίδα 3. ο πίνακας // ~ **de materii** ο πίνακας περιεχομένων // ~ **de şah** η πλάκα του σκακιού, η σκακιέρα // ~ **şcolară** ο μαυροπίνακας // **foaie de** ~ το φύλλο λαμαρίνας
tablă, table *ουσ. θηλ.* το τάβλι // *(οικ.)* **a face cu cineva o** ~ παίζω με κάποιον τάβλι
tabletă, tablete *ουσ. θηλ.* 1. η παστίλια, το χάπι 2. η πλακέτα 3. *μτφ.* το λογοτεχνικό σημείωμα
tabloid *ουσ. ουδ.* το ταμπλόιντ
tablou, tablouri *ουσ. ουδ.* 1. ο πίνακας 2. η εικόνα 3. το ταμπλό 4. η θέα πραγμάτων, η επιγραφή πραγμάτων και γεγονότων 5. τα δεδομένα σε ορισμένη τάξη // **-ul de bord** το ταμπλό οχήματος (αυτοκινήτου, κ.λ.π.) // **-ul de comandă** το ταμπλό διοικήσεως // **-ul de curent electric** ο πίνακας ηλεκτρικού ρεύματος // *οικ.* **a rămâne** ~ μένω άναυδος
tabu, tabuuri *ουσ. ουδ.* το ταμπού
tabular-ă, tabulari-e *επίθ.* πινακοειδής-ής-ές' που ανήκει σε έναν πίνακα // *(μαθ.)* **diferenţă -ă** η διαφορά του πίνακα (στους λογάριθμους αριθμών τεσσάρων ψηφίων)
tabulator, tabulatoare *ουσ. ουδ.* ο στερεωτής του μήκους της σειράς σε γραφομηχανή (μηχανισμός)
taburet, taburete *ουσ. ουδ.* το σκαμνάκι, το ταμπουρέ
tac, tacuri *ουσ. ουδ.* η στέκα, το ραβδί στο παιχνίδι του μπιλιάρδου
tacâm, tacâmuri *ουσ. ουδ.* 1. το μαχαιροπίρουνο 2. το σερβίτσιο 3. το σύνολο ομοειδών πραγμάτων // **cu tot -ul** με ό,τι χρειάζεται
tachet, tacheţi *ουσ. αρσ.* το μεταλλικό μικρό υποστήριγμα, ο μεταλλικός συνδετήρας
tachina, tachinez I. *ρ. μετ.* πειράζω, ενοχλώ, τσατίζω II. *ρ. αντων.* πειράζομαι, νιώθω ενόχληση, θίγομαι, τσαντίζομαι
tachinare, tachinări *ουσ. θηλ.* το πείραγμα, το τσάντισμα, η ενόχληση
tacit-ă, taciţi-te I. *επίθ.* σιωπηρός-ή-ό // **acord** ~ η σιωπηρή συμφωνία II. *επίρ.* σιωπηρά
taciturn-ă, taciturni-e *επίθ.* σιωπηλός-ή-ό, λιγομίλητος-η-ο
taclale *ουσ. θηλ. πληθ. (οικ.)* η κουβέντα, το κουβεντολόγι, η ψιλή κουβέντα // **a sta la** ~ το στρώνω στην κουβέντα
tact, tacturi *ουσ. ουδ.* 1. το τακτ, η λεπτότητα 2. ο ρυθμός, το μέτρο // **a proceda cu** ~ ενεργώ με τακτ (με τρόπο)
tactic-ă, tactici-ce I. *επίθ.* 1. τακτικός-ή-ό, κανονικός-ή-ό 2. επιτελικός-ή-ό // **scopul** ~ ο επιτελικός σκοπός II. *ουσ. θηλ. (στρατ.)* η τακτική (κλάδος της πολεμικής επιστήμης)
tactician-ă, tacticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο τακτικός 2. *(στρατ.)* ο έμπειρος στη υπολεμική επιστήμη
tacticos-oasă, tacticoşi-oase I. *επίθ.* 1. τακτικός-ή-ό, ταχτικός-ή-ό 2. μετρημένος-η-ο II. *επίρ.* τακτικά, ταχτικά, με τάξη
tactil-ă, tactili-e *επίθ.* απτός-ή-ό, ψηλαφητός-ή-ό, ψαυστός-ή-ό, χειροπιαστός-ή-ό
tafta, taftale *ουσ. θηλ.* ο ταφτάς
tagmă, tagme *ουσ. θηλ. (χλευασ.)* η κλίκα, η φατρία
tahicardie, tahicardii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ταχυκαρδία
tahigraf, tahigrafi *ουσ. αρσ.* ο ταχυγράφος
tahimetric-ă, tahimetrici-ce *επίθ.* ταχυμετρικός-ή-ό
tahimetrie, tahimetrii *ουσ. θηλ.* η ταχυμετρία
tahimetru, tahimetre *ουσ. ουδ.* το ταχύμετρο
tahipnee, tahipnee *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ταχύπνοια
tahân, tahânuri *ουσ. ουδ.* το ταχίνι
tahometru, tahometre *ουσ. ουδ.* το ταχόμετρο
taht, tahturi *ουσ. ουδ. (ιστ.)* 1. η έδρα τοπικής αρχής 2. ο ηγεμονικός θρόνος 3. ο ταχυδρομικός σταθμός
taică *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο πατέρας // ~ **„părinte"!** πάτερ «παπά»!
taifas, taifasuri *ουσ. ουδ. (οικ.)* η ψιλή κουβέντα, το κουβεντολόγι, η κουβεντούλα // **a sta la** ~ το στρώνω στην κουβέντα
taifun, taifunuri *ουσ. ουδ.* ο τυφώνας, η λαίλαπα
taiga, taigale *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η τάιγκα
tain, tainuri *ουσ. ουδ.* 1. το ταγήτι, η ταγή, η μερίδα τροφής ζώων 2. το μερτικό, η τροφομισθοδοσία
taină, taine I. *ουσ. θηλ.* 1. το μυστήριο 2. το μυστικό 3. *μτφ.* η κρυψώνα, ο κρυψώνας // *(εκκλ.)* **Cina cea de** ~ ο Μυστικός Δείπνος II. *επιθ. έκφρ.* // **de** ~ μυστικός-ή-ό, ενδόμυχος-η-ο // **a sta de** ~ συνομιλώ εγκάρδια, κρυφοκουβεντιάζω III. *επιθ. έκφρ.* **în** ~ μυστικά, κρυφά

tainic-ă, tainici-ce I. *επίθ.* 1. μυστικός-ή-ό, μυστηριώδης-ης-ες, μυστηριακός-ή-ό 2. εχέμυθος-η-ο, κρυφός-ή-ό II. *επίρ.* 1. μυστικά, μυστηριωδώς 2. εχέμυθα, κρυφά
tainiță, tainițe *ουσ. θηλ.* η κρυψώνα, το κρυφό υπόγειο
taior, taioare *ουσ. ουδ.* το ταγιέρ
talabă, talabe *ουσ. θηλ. (γεωργ.)* ο βολοκόπος, η σβάρνα
talaj *ουσ. ουδ.* ιδ. talaş
talangă, tălăngi *ουσ. θηλ.* η κουδούνα, το μεγάλο κουδούνι (που συνήθως φοράνε τα ζώα)
talant, talanți *ουσ. αρσ.* το τάλαντο
talasografie *ουσ. θηλ.* η θαλασσογραφία
talasoterapie *ουσ. θηλ.* η θαλασσοθεραπεία
talaş *ουσ. ουδ.* 1. το ροκανίδι, το πριονίδι, το απόσχισμα ξύλου 2. *μτφ.* τα σύνεργα
talaz *ουσ. ουδ.* το μεγάλο κύμα
talc *ουσ. ουδ.* το ταλκ
talcioc, talciocuri *ουσ. ουδ.* η αγορά για τα παλιά αντικείμενα
tale I. *επίθ. κτητ.* δικές (σου, σας), δικά (σου, σας) II. *αντ. κτητ.* οι δικές (σου, σας), τα δικά (σου, σας)
talent, talente I. *ουσ. ουδ.* το ταλέντο, το τάλαντο, το φυσικό χάρισμα II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** ταλαντούχος-α-ο
talentat-ă, talentați-te *επίθ.* ταλαντούχος-α-ο, με φυσικά προσόντα
taler, talere *ουσ. ουδ.* 1. ο ταβλάς, ο νταβάς, ο δίσκος της ζυγαριάς, της παλάντζας 2. τα τάσια, τα ορειχάλκινα πιάτα της ορχήστρας
taler, taleri *ουσ. αρσ.* το τάλιρο (το αργυρό νόμισμα) // **~ cu două fețe** ο διπλοπρόσωπος, ο υποκριτής
talger, talgere *ουσ. ουδ.* τα πιάτα, τα τάσια (στην ορχήστρα)
talian, taliane *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το νταλιάνι, ο μεγάλος γρίπος, αλιευτική συσκευή
talie, talii I. *ουσ. θηλ.* 1. η μέση, η οσφύς 2. το ανάστημα, το μπόι, η περιωπή, η ολκή // **a fi de talia cuiva** το να είναι κάποιος της περιωπής // **om de ~ importantă** άνθρωπος υψηλής περιωπής // **om de ~ internațională** άνθρωπος διεθνούς περιωπής II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **în ~** μόνο με σακάκι (άντρες) ή μόνο με το φόρεμα (γυναίκες), χωρίς πανωφόρι ή παλτό
talion *ουσ. ουδ.* το αντίποινο, η αντεκδίκηση, η ανταπόδοση αδικίας
talionic-ă, talionici-ce *επίθ.* αντεκδικητικός-ή-ό
talisman, talismane *ουσ. ουδ.* το φυλαχτό, το φυλαχτάρι, το χαϊμαλί, το περίαπτο
taliu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το θάλλιον
talmeş-balmeş *ουσ. ουδ. (οικ.)* το άνω-κάτω, το ανακάτεμα, η ανακατωσούρα, ο κυκεώνας
talmud, talmuduri *ουσ. ουδ. (θρ.)* το ταλμούδ (η ερμηνεία του Μωσαϊκού Νόμου)
talmudic-ă, talmudici-ce *επίθ. (θρ.)* ταλμουδικός-ή-ό
talmudism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο ταλμουδισμός
talmudist-ă, talmudişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ταλμουδιστής-ίστρια (ο, η)
talon, taloane *ουσ. ουδ.* 1. το στέλεχος διπλοτύπου 2. το απόκομμα 3. *μτφ.* η βάση σε ένα πράγμα
talona, talonez *ρ. μετ.* 1. πτερνίζω, πιέζω με την πτέρνα 2. *μτφ.* καταδιώκω, παρακολουθώ
talonetă, talonete *ουσ. θηλ.* το ενισχυτικό (χαρτόνι ή ύφασμα) στο παπούτσι ή στην άκρη πανταλονιού
talpă, tălpi *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. το πέλμα, η πατούσα 2. η σόλα, το κάττυμα, το πελματόδερμα για σόλες 3. *μτφ.* η βάση, το θεμέλιο οποιουδήποτε οργάνου ή μηχανήματος // **~ artificială** το τεχνητό πελματόδερμα // *οικοδ.* **talpa eşafodului** το μαδέρι, το πατόξυλο (για υποστήριγμα της κατασκευής) // *(βοτ.)* **talpa-gâştei** το χηνοπόδι, η κλουβίδα, το στριγγλόχορτο // **talpa-lupului** το λυκοπόδι // **talpa plugului** το κάτω μέρος του αλετριού, του άροτρου // **talpa săniei** το πέλμα του έλκηθρου // **talpa țării** η αγροτιά // **a-şi lua tălpile la spinare** το βάζω στα πόδια // **din creştet până-n tălpi** απ'την κορυφή ως τα νύχια
taluz, taluzuri *ουσ. ουδ.* η κατωφέρεια, η κλίση του εδάφους
taluza, taluzez *ρ. μετ.* κατασκευάζω κατηφορική επιφάνεια εδάφους
taman *επίρ. (λαϊκ.)* 1. ταμάμ, ακριβώς 2. στην κατάλληλη στιγμή 3. μόλις τώρα ή τότε
tamar, tamare *ουσ. ουδ.* το εργαλείο των χτιστών στη ράχη τους για κουβάλημα τούβλων
tamarin, tamarini *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το ταμαρίνι (καρπός και δέντρο τροπικό)
tambuchi, tambuchiuri *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* η μπουκαπόρτα πλοίου, η καταπαχτή
tambur, tambure *ουσ. ουδ.* 1. το τύμπανο, ο κύλινδρος γύρω σ'έναν άξονα 2. ο χώρος στην είσοδο οικοδομής με περιστροφική πόρτα
tambur, tamburi *ουσ. αρσ.* ο τυμπανιστής // **~major** ο αρχιτυμπανιστής
tambură, tambure *ουσ. θηλ. (μουσ.)* ο ταμπουράς, το μαντολίνο με μακρύτερο λαιμό
tamburină, tamburine *ουσ. θηλ. (μουσ.)* το ντέφι, το ταμπούρλο, το μικρό τύμπανο
tam-nesam *επίρ.* ιδ. tam-nisam
tam-nisam *επίρ. (οικ.)* μονομιάς, απροετοίμαστα, απροσδοκήτως, στα καλά καθούμενα
tampon, tampoane *ουσ. ουδ.* 1. το ταμπόν, η τάπα 2. ο αποκρουστήρας, ο συγκρουστήρας 3. το στουπωτήρι 4. το ταμπόν για το μελάνωμα των σφραγίδων 5. *μτφ.* ο ενδιάμεσος // **un stat ~** ένα ενδιάμεσο κράτος
tampona, tamponez I. *ρ. μέσο* ταμπονάρομαι, συγκρούομαι, τρακάρω, συμπλέκομαι II. *ρ. μετ.* 1. ταμπονάρω, τρακάρω 2. *(ιατρ.)* πωματίζω, βουλώνω κάτι, ταπώνω 3. *(ιατρ.)* αλείφω με βαμβάκι
tamponament, tamponamente *ουσ. ουδ.* 1. το ταμπονάρισμα 2. το βούλωμα, το τάπωμα
tamponare, tamponări *ουσ. θηλ.* 1. η σύγκρουση, το τρακάρισμα, η συμπλοκή 2. *ιατρ.* ο πωματισμός
tamponat-ă, tamponați-te *επίθ.* 1. συγκρουσμένος -η-ο, ταμποναρισμένος-η-ο, τρακαρισμένος-η-ο 2. *ιατρ.* πωματισμένος-η-ο 2. *ιατρ.* πωματισμένος-η-ο
tam-tam, tam-tamuri *ουσ. ουδ.* 1. «το ταμ-ταμ», το γκόνγκ, μουσικό όργανο, είδος τύμπανου 2. *μτφ.* ο μεγάλος θόρυβος
tanant, tananți *ουσ. αρσ. (χημ.)* το βυρσοδεψικό υλικό
tanc, tancuri *ουσ. ουδ. (στρατ.)* 1. το άρμα μάχης, το τανκς 2. η δεξαμενή, η στέρνα // **~ petrolier** το πετρελαιοφόρο
tanchetă, tanchete *ουσ. θηλ. (στρατ.)* το μικρό τανκ
tanchist-ă, tanchişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (στρατ.)* τανκίστας-ίστρια (ο, η)

tandaluță, tandaluțe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το σανιδάκι με κορυφή καρφιού στις δυο του άκρες για τέντωμα του υφάσματος στον αργαλειό

tandem, tandemuri *ουσ. ουδ.* 1. το ποδήλατο με δύο θέσεις 2. ο κύλινδρος του συμπιεστή με δύο ομάλιστρα 3. *μτφ.* η ομάδα από δύο αχώριστα πρόσωπα

tandrețe *ουσ. θηλ.* 1. η τρυφερότητα, η στοργή, η φιλοστοργία 2. η γλυκύτητα // **lipsă de ~** η αφιλοστοργία

tandru-ă, tandri-e I. *επίθ.* 1. στοργικός-ή-ό, τρυφερός-ή-ό 2. γλυκός-ιά-ό 3. θωπευτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. τρυφερά, στοργικά 2. θωπευτικά

tangaj, tangaje *ουσ. ουδ.* η ταλάντευση, το σκαμπανέβασμα, ο κλυδωνισμός πλοίου σε τρικυμία, ο σάλος, το σάλεμα, η πρόνευση

tangent-ă, tangenți-te I. *επίθ.* εφαπτόμενος-η-ο II. *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η εφαπτομένη

tangență, tangențe I. *ουσ. θηλ.* 1. η επαφή, η συνάφεια, το άγγιγμα 2. η σχέση // **a nu avea nici o ~** δεν έχω καμιά επαφή II. *επιρ. έκφρ.* **prin ~** εφαπτόμενος

tangențial-ă, tangențiali-e I. *επίθ.* εφαπτόμενος-η-ο II. *επίρ.* εφαπτομένως

tangibil-ă, tangibili-e I. *επίθ.* 1. απτός-ή-ό, ψηλαφητός-ή-ό 2. χειροπιαστός-ή-ό, χεροπιαστός-ή-ό 3. *μτφ.* ολοφάνερος-η-ο, καταφανής-ής-ές, κατάδηλος-η-ο II. *επίρ.* 1. ψηλαφητά, αγγιχτά 2. χεροπιαστά 3. καταφανώς

tangou, tangouri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ταγκό

tanic *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το τανικό οξύ

tanin, taninuri *ουσ. ουδ. (χημ.)* η δεψίνη, η τανίνη

taninos-oasă, taninoși-oase *επίθ.* ταννιώδης-ης-ες

tantal *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ταντάλιο (μέταλλο)

tantalit, tantalituri *ουσ. ουδ.* ο ταντάλίτης, ταντάλικό αλάτι προερχόμενο από το σίδηρο

tanti *ουσ. θηλ. αμετάβλ.* η θεία

tantiemă, tantieme *ουσ. θηλ. (εμπορ.)* το χρηματικό ποσό (ο μισθός) για τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τη συμμετοχή αυτών στη διοίκηση εταιρείας

tapa, tapez I. *ρ. μετ. (οικ.)* παίρνω δανεικά κι αγύριστα II. *ρ. αντων.* χτενίζω φουντωτά τα μαλλιά μου

tapaj *ουσ. ουδ.* ο θόρυβος, ο πάταγος, ο σαματάς, η φασαρία, το νταβαντούρι

tapare, tapări *ουσ. θηλ.* τα δανεικά κι αγύριστα

tapă, tape *ουσ. θηλ.* η εγκοπή στην άκρη ξύλων για οικοδόμηση εν όψει σύνδεσής τους

tapet, tapete *ουσ. ουδ.* 1. το ταπέτο, ο τάπητας 2. η ταπετσαρία τοίχου // **a pune o chestiune pe ~** θέτω το ζήτημα επί τάπητος

tapeta, tapetez *ρ. μετ.* ταπετσάρω (τοίχο)

tapetare, tapetări *ουσ. θηλ.* το ταπετσάρισμα

tapioca *ουσ. θηλ.* η ταπιόκα

tapir, tapiri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τάπιρος

tapisa, tapisez *ρ. μετ.* 1. ταπετσάρω 2. στρώνω με χαλιά το δάπεδο

tapisare, tapisări *ουσ. θηλ.* το ταπετσάρισμα

tapisat-ă, tapisați-te *επίθ.* ταπετσαρισμένος-η-ο

tapiserie, tapiserii *ουσ. θηλ.* η ταπετσαρία

tapițer, tapițerii *ουσ. αρσ.* ο ταπετσιέρης (κυρίως επίπλων)

tapițerie, tapițerii *ουσ. θηλ.* η ταπετσαρία

tarabagiu, tarabagii *ουσ. αρσ.* ο πλανόδιος πωλητής στον πάγκο

tarabă, tarabe I. *ουσ. θηλ.* 1. ο πάγκος (στα μανάβικα, χασάπικα, κ.λ.π.) 2. το τεζιάκι, το τεζάχι, (στα καφενεία) II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** χυδαίος-α-ο, πρόστυχος-η-ο

tarabostes *ουσ. αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Δάκες ευγενείς

taraf, tarafuri *ουσ. ουδ.* τα βιολιά, η μικρή ορχήστρα από οργανοπαίχτες, τα όργανα

taragot, taragoturi *ουσ. ουδ. (μουσ.)* μουσικό όργανο από το είδος κλαρίνου

tarama *ουσ. θηλ.* ο ταραμάς

tarantela, tarantele *ουσ. θηλ.* η ταραντέλα (ιταλικός χορός)

tarantulă, tarantule *ουσ. θηλ.* η ταραντούλα (δηλητηριώδης αράχνη των τροπικών χωρών)

tarat-ă, tarați-te *επίθ. (μτφ.)* χτικιάρης-α-ικο, βλαμένος-η-ο

tară[1]**. tare** *ουσ. θηλ.* η τάρα, το απόβαρο // *εμπόρ.* **bruto—neto** μεικτό βάρος-τάρα-καθαρό βαρός

tară[2]**, tare** *ουσ. θηλ.* το ελάττωμα, το κουσούρι, η έλλειψη, το μειονέκτημα

tardiv-ă, tardivi-e I. *επίθ.* 1. παράκαιρος-η-ο, βραδύς -εία-ύ, καθυστερημένος-η-ο 2. όψιμος-η-ο // **semănat ~** η όψιμη σπορά // **struguri -i** τα όψιμα σταφύλια II. *επίρ.* παράκαιρος, αργά

tare, tari I. *επίθ.* 1. στερεός-ά-ό, στέρεος-η-ο, ανθεκτικός-ή-ό 2. γερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό 3. σκληρός-ή-ό 4. σφοδρός-ή-ό, ρωμαλέος-έα-έο, έντονος-η-ο 5. βαρύς-ιά-ύ, σφιχτός-ή-ό, σταθερός-ή-ό 8. χτυπητός, ζωηρός-ή-ό // **~ ca piatra** πολύ δυνατός // **~ la matematică** γερός στα μαθηματικά // **a fi ~ de cap** είναι ξεροκέφαλος (με ξερό κεφάλι) // **a fi ~ de fire** είμαι δυνατός από φύση // **a fi ~ de-o ureche** είναι περήφανος στ'αυτιά / βαρήκοος // **cei tari** οι ισχυροί // **guler ~** το σκληρό κολλάρο // **pânză ~** το σκληρό ύφασμα // **om ~** δυνατός άνθρωπος // **ou ~** το σκληρό αυγό // **un vânt ~** ένας σφοδρός άνεμος // **vorbe tari** βαρειές κουβέντες II. *επίρ.* 1. γερά, δυνατά, ισχυρά, έντονα 2. σκληρά, σφοδρά, ρωμαλέα 3. άκρως, πάρα πολύ, σε πολύ μεγάλο βαθμό // **a citi ~** διαβάζω με δυνατή φωνή // **a vorbi ~** μιλώ δυνατά (μεγαλόφωνα) // **e ~ periculos** είναι πολύ επικίνδυνος // **îți voi rămâne ~ recunoscător** θα σου μείνω πάρα πολύ ευγνώμων // **sunt ~ mulțumită** είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένη

targă, tărgi *ουσ. θηλ.* το φορείο // **a trage targa pe uscat** δεν έχω λεφτά

tarhon *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το φιδοβότανο (μπαχαρικό), το φιδόχορτο

tarif, tarife *ουσ. ουδ.* το τιμολόγιο, το δασμολόγιο, η ταρίφα // **~ normal** το δασμολόγιο, οι τελωνειακοί δασμοί

tarifa, tarifez *ρ. μετ.* τιμολογώ, δασμολογώ, διατιμώ

tarifar-ă, tarifari-e *επίθ.* τιμολογικός-ή-ό, δασμολογικός-ή-ό

tarifare, tarifări *ουσ. θηλ.* η τιμολόγηση, η δασμολόγηση, ο προσδιορισμός των τιμών, δασμών, τελών

tarla, tarlale *ουσ. θηλ. (γεωρ.)* το μεγάλο χωράφι στα πλαίσια του αγροτικού νοικοκυριού

tarlalizare, tarlalizări *ουσ. θηλ.* ο χωρισμός σε μεγάλα χωράφια του αγροτικού νοικοκυριού

tarod, taroduri *ουσ. ουδ.* το κοχλιστρύπανο

taroda, tarodez *ρ. μετ.* κοχλιστρυπώ(-άω)

tarodare, tarodări *ουσ. θηλ.* το κοχλιοτρύπημα
tars, tarsuri *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο ταρσός
tarsian-ă, tarsieni-e *επίθ. (ανατ.)* ταρσιαίος-α-ο, ταρσικός-ή-ό
tartan, tartane *ουσ. ουδ.* το ύφασμα με ποικιλόχρωμα καρρώ
tartană, tartane *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η νταρντάνα, το ιστιοφόρο φορτηγό
tartar *επίθ.* // sos ~ πικάντικη σάλτσα (μαγιονέζα)
tartar, tartaruri *ουσ. ουδ. (μυθ.)* ο Τάρταρος, τα Τάρταρα, η σκοτεινή άβυσσος
tartă, tarte *ουσ. θηλ.* το γλύκισμα με φρούτα, η τάρτα
tartină, tartine *ουσ. θηλ.* το σάντουιτς, η βουτυρωμένη φέτα ψωμιού
tartor, tartori *ουσ. αρσ.* 1. ο αρχηγός διαβόλων, ο διάβολος 2. *μτφ.* ο τύραννος, ο δυνάστης, ο σατράπης
tartoriță, tartorițe *ουσ. θηλ.* η κακή γυναίκα, η στρίγγλα, η μέγαιρα, η διαβολογυναίκα
tartraj *ουσ. ουδ.* η τρυγιά, η πρόσθεση τρυγικού οξέος στο μούστο σταφυλιών
tartrat, tartrați *ουσ. αρσ. (χημ.)* // **acid** ~ το τρυγικό οξύ
tartru, tartruri *ουσ. ουδ.* η τρυξ, η τρυγιά, το κατακάθι του κρασιού // ~ **dentar** το πουρί των δοντιών
tas, tasuri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* 1. το τάσι, το τασάκι 2. *μουσ.* τα πιάτα, οι δίσκοι // **a umbla cu -ul** πάει με το τάσι, κάνει έρανο, ζητιανεύει
tasa, tasez I. *ρ. μετ.* συμπιέζω, συμμαζεύω, στριμώχνω II. *ρ. μέσο* συμπιέζομαι, στριμώχνομαι
tasare, tasări *ουσ. θηλ.* η συμπίεση, το συμμάζεμα, το στρίμωγμα
taseu, taseuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* το μικρό αμόνι, το σιδερένιο υποστήριγμα του τενεκετζή
tastieră, tastiere *ουσ. θηλ.* το πλήκτρο (σε πιάνο, κ.λ.π.)
taşcă, tăşti *ουσ. θηλ.* 1. ο κυνηγετικός σάκος, η σακούλα, το ταγάρι, το σακίδιο, το σακούλι 2. το κεμέρι 3. η καπνοσακούλα 4. *μτφ.* η τζάντα
tataie *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο παππούς, ο πάππος
tată, tați *ουσ. αρσ.* 1. ο πατέρας, ο μπαμπάς 2. *μτφ.* ο δημιουργός // ~ **adoptiv** ο θετός πατέρας, ο ψυχοπατέρας // ~ **bun** ο αληθινός πατέρας // ~ **de familie** ο πατέρας της οικογένειας, ο οικογενειάρχης, ο αρχηγός της οικογένειας // ~ **socru** ο πεθερός // ~ **vitreg** ο πατριός // **Tatăl nostru** το Πάτερ ημών (η προσευχή) // **a şti ca pe Tatăl nostru** το ξέρω σαν το Πάτερ ημών // **calcă pe urmele lui ~ său** ακολουθεί τον πατέρα του // **se leapădă şi de ~ său** απαρνιέται ακόμα και τον πατέρα του II. *επιθ. έκφρ.* **din ~ în fiu** από τον πατέρα στον υιό (από γενιά σε γενιά)
tatona, tatonez *ρ. μετ.* διερευνώ, εξετάζω τις διαθέσεις κάποιου, σφυγμομετρώ // **a ~ terenul** ψάχνω να βρω τις δυνατότητες επιτυχίας προτού ν'αρχίσω να ενεργώ
tatonare, tatonări *ουσ. θηλ.* η διερεύνηση, η εξέταση δια θέσεων κάποιου, η σφυγμομέτρηση
tatua, tatuez I. *ρ. μετ.* κάνω τατουάζ, διαστίκτω το σώμα ανθρώπου II. *ρ. αντων.* διαστίκτομαι, υποβάλλομαι σε δερματοστιξία, σε τατουάζ
tatuaj, tatuaje *ουσ. ουδ.* 1. η δερματοστιξία, το τατουάζ 2. το μαρκάρισμα των ζώων με σημάδι στο δέρμα τους για αναγνώριση
tatuare, tatuări *ουσ. θηλ.* ο τατουϊσμός, η δερματοστιξία, η κατάστιξη, η διάστιξη
tatuat-ă, tatuați-te *επίθ.* γραμμένος με τατουάζ, διάστικτος-η-ο, κατάστικτος-η-ο
taumaturg, taumaturgi *ουσ. αρσ.* ο θαυματουργός
taur, tauri *ουσ. αρσ.* ο ταύρος, το ταυρί // **a lua -ul de coarne** παίρνω τον ταύρο από τα κέρατα // **zodia ~ului** ο αστερισμός του Ταύρου
taurin-ă, taurini-e I. *επίθ.* βοϊδινός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. πληθ.* το ταυροειδή
tauromahie *ουσ. θηλ.* η ταυρομαχία
tautologic-ă, tautologici-ce *επίθ.* ταυτολογικός-ή-ό
tautologie, tautologii *ουσ. θηλ.* η ταυτολογία
tavan, tavane *ουσ. ουδ.* το ταβάνι, το νταβάνι // **a sta cu ochii în ~** κάθομαι με τα μάτια στο νταβάνι (τεμπελιάζω)
tavă, tăvi *ουσ. θηλ.* 1. ο ταβάς, ο νταβάς, η πιατέλα 2. το οικιακό σκεύος για σερβίρισμα ή για ψήσιμο με φούρνο φαγητών
tavernă, taverne *ουσ. θηλ.* η ταβέρνα, το καπηλειό
taxa, taxez *ρ. μετ.* 1. δασμολογώ, διατιμώ, φορολογώ 2. *μτφ.* κατατάσσω, χαρακτηρίζω, θεωρώ, συγκαταλέγω
taxare, taxări *ουσ. θηλ.* 1. η δασμολόγηση, η διατίμηση, η φορολόγηση 2. *μτφ.* ο χαρακτηρισμός
taxator-oare, taxatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εισπράκτορας (ο, η)
taxă, taxe *ουσ. θηλ.* 1. ο δασμός, το τέλος, τα τέλη 2. η δόση, το δόσιμο, ο φόρος // ~ **de export** ο εξαγωγικός δασμός // ~ **de parcare** η δόση για παρκάρισμα // ~ **de scont** ο προεξοφλητικός τόκος // ~ **vamală** ο τελωνειακός δασμός // **taxe de import** τα εισαγωγικά τέλη // **taxe de transport** τα ναύλα // **taxele de trecere** τα διόδια // **taxe şcolare** τα δίδακτρα // **scutire de taxe** η απαλλαγή τελών
taxi, taxiuri *ουσ. ουδ.* το ταξί, το αγοραίο αυτοκίνητο
taximetru, taximetre *ουσ. ουδ.* το ταξίμετρο, το ταξί
taxonomie *ουσ. θηλ.* η ταξινόμηση, η ταξιθέτηση
tăbăcar, tăbăcari *ουσ. αρσ.* ο βυρσοδέψης, ο ταμπάκης
tăbăcăresc-ească, tăbăcăreşti *επίθ.* βυρσοδεψικός -ή-ό // **lână tăbăcărească** το βυρσοδεψικό μαλλί
tăbăcărie, tăbăcării *ουσ. θηλ.* η βυρσοδεψία, η βυρσοδεψική, το βυρσοδεψείο, το ταμπάκικο
tăbăceală, tăbăceli *ουσ. θηλ.* η βυρσοδέψηση, το άργασμα
tăbăci, tăbăcesc *ρ. μετ.* 1. βυρσοδεψώ, αργάζω 2. *μτφ.* δέρνω αλύπητα
tăbăcire, tăbăciri *ουσ. θηλ.* η βυρσοδέψηση, το άργασμα, η κατεργασία δερμάτων, η βυρσοδεψία
tăbăcit-ă, tăbăciți-te *επίθ.* 1. αργασμένος-η-ο2. *μτφ.* ξυλοκοπημένος 3. παχύδερμος-η-ο
tăbăcitor-oare, tăbăcitori-oare *επίθ.* βυρσοδεψικός -ή-ό
tăbărî, tabăr *ρ. αμ. (οικ.)* 1. εφορμώ, χυμάω, ρίχνομαι πάνω, πλακώνω, εισβάλλω 2. ενσκήπτω 3. *μτφ.* λογομαχώ με κάποιον
tăblie, tăblii *ουσ. θηλ.* το πανό, ο πίνακας (σε έπιπλα, πόρτες, κ.λ.π.)
tăbliță, tăblițe *ουσ. θηλ.* 1. η πινακίδα 2. η πλάκα (για τους μαθητές) 3. η μικρή πλάκα για το όνομα οδού, πλατείας, κ.λ.π.

tăcăi, tăcăiesc *ρ. αμ.* κροτώ, χτυπώ ρυθμικά
tăcea, tac I. *ρ. αμ.* σιωπώ, σωπαίνω, σιγώ, αποσιωπώ, παρασιωπώ // **a ~ ca mortul în păpuşoi** το να σωπαίνει κανείς // **a ~ chitic (mâlc)** δε βγάζω μιλιά (δεν βγάζω άχνα) // **a tace şi face** σωπαίνει και ενεργεί // **tace şi coace** προετοιμάζει κάτι // **taci!** σιώπα! // **taci din gură!** βούλωσε το στόμα σου! (βούλωστο!) II. *επιρ. έκφρ.* **pe tăcute** σιωπηλά, με σιωπή
tăcere, tăceri I. *ουσ. θηλ.* 1. η σιωπή, η σιγή, η αποσιώπηση, η παρασιώπηση 2. η ησυχία // **~ absolută** απόλυτη σιωπή // **~ mormântală** η νέκρα // **a reduce la ~** αποστομώνω // **a trece sub ~** αποσιωπώ, παρασιωπώ // **reducere la ~** η αποστόμωση II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** εν σιωπή, με σιωπή
tăciunat-ă, tăciunați-te *επίθ.* μελαψός-ή-ό, σαν το δαυλί
tăciune, tăciuni *ουσ. αρσ.* 1. το δαυλί, ο δαυλός 2. η καπνιά, ο δαυλίτης (αρρώστια των σιτηρών) // **a nu avea nici un ~ în vatră** το να είναι κανείς πολύ φτωχός // **nu-i ard tăciunii în vatră** δεν περνάει καλά
tăcut-ă, tăcuți-te I. *επίθ.* 1. σιωπηλός-ή-ό, σιωπηρός -ή-ό, αμίλητος-η-ο 2. ολιγόλογος-η-ο, σιγαλός-ή -ό, σιγανός-ή-ό // **la fel de ~** εξίσου σιωπηλός II. *επίρ.* 1. σιωπηλά 2. διακριτικά
tăgadă, tăgade I. *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η αμφισβήτηση, η άρνηση II. *επιρ. έκφρ.* **fără putință de ~** αναμφίβολα
tăgădui, tăgăduiesc *ρ. μετ.* 1. αρνούμαι, απαρνούμαι 2. αμφισβητώ, διαψεύδω
tăgăduială, tăgăduieli *ουσ. θηλ.* η άρνηση, η αμφισβήτηση
tăgăduire, tăgăduiri *ουσ. θηλ.* η άρνηση, η απάρνηση, η αμφισβήτηση
tăgârța, tăgârțez *ρ. μέσο (επαρχ.)* πιάνομαι από κάποιον, κρέμομαι από κάποιον
tăgârță, tăgârțe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το ταγάρι, ο ντορβάς, η πήρα // *(χλευασ.)* **moş~** ο γεροξούρας
tăi I. *επίθ. κτητ.* σου // **frații ~** τα αδέρφια σου II. *αντ. κτητ.* οι δικοί σου, οι γονείς, η οικογένεια // **sunt acasă ai ~?** οι γονείς σου είναι στο σπίτι;
tăia, tai I. *ρ. μετ.* 1. κόβω, κόπτω, τέμνω, αποκόβω, σφάζω 2. εγκόπτω, χαρακώνω 3. *(οικ.)* ξεπερνώ κάποιον // **a ~ din drum** κόβω το δρόμο κάποιου // **a ~ drumul cuiva** κόβω το δρόμο κάποιου // **a ~ fermentarea mustului** κόβω τη ζύμωση του μούστου // **a ~ la piroane** κόβω καρφιά (κρυώνω πολύ) // **a ~ nodul gordian** κόβω το γόρδιο δεσμό // **a ~ o brazdă** κόβω μια αυλακιά (με το αλέτρι) // **a ~ pe adversar** κόβω (ξεπερνώ) τον αντίπαλο // **a ~ răul de la rădăcină** κόβω το κακό από τη ρίζα του // **a ~ şi spânzura** κόβω και κρεμώ // **a-i ~ cuiva pofta** του κόβω την όρεξη // **a-şi ~ singur craca de sub picioare** κόβει μόνος του το κλαδί κάτω απ'τα πόδια του // **a o ~ de-a dreptul prin pădure** το κόβω απ' ευθείας μέσα απ'το δάσος // **nu-l taie capul** δεν κόβει το κεφάλι του II. *ρ. μέσο* κόβομαι, κόπτομαι, τέμνομαι // **mi se taie genunchii** μου κόβονται τα γόνατα // **mi se taie picioarele** μου κόβονται τα πόδια // **mi se taie respirația** μου κόβεται η αναπνοή // **s-a tăiat la deget** κόπηκε στο δάχτυλο
tăiat-ă, tăiați-te *επίθ.* κοφτός-ή-ό, κομμένος-η-ο II. *επίρ.* κοφτά
tăicuță *ουσ. αρσ.* ο πατερούλης
tăiere, tăieri *ουσ. θηλ.* η τομή, το κόψιμο, η κοψιά, η κόψη, η κοπή, η αποκοπή, η απότομη, η σφαγή, το σφάξιμο, ο σφαγιασμός //**-a unei păduri** το κόψιμο του δάσους // **-a vitelor** το σφάξιμο των ζώων
tăietor-oare, tăietori-oare I. *επίθ.* κοφτερός-ή-ό, κοπτερός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* 1. ο κόπτης 2. ο σφαγέας, ο χασάπης // **~ de piatră** ο λατόμος
tăietură, tăieturi *ουσ. θηλ.* 1. η τομή, η κοπή, το κόψιμο, η κοψιά 2. η αποκοπή, το απόκομμα 3. η εντομή, η εγκοπή, η εκτομή
tăifăsui, tăifăsuiesc *ρ. αμ.* φλυαρώ, πολυλογώ, κουβεντιάζω, γλωσσοκοπώ
tăinui, tăinuiesc I. *ρ. μετ.* 1. κρύβω, κρατάω μυστικό 2. συγκαλύπτω, αποκρύβω 3. σκεπάζω, αποσιωπώ II. *ρ. αμ.* κρυφομιλώ, κρυφοκουβεντιάζω, συνομιλώ εγκάρδια
tăinuire, tăinuiri *ουσ. θηλ.* 1. το κρύψιμο, η απόκρυψη, η συγκάλυψη 2. η κλεπταποδοχή
tăinuit-ă, tăinuiți-te *επίθ.* κρυμμένος-η-ο, μυστικός -ή-ό, κρυφός-ή-ό, καλυμμένος-η-ο, απόκρυφος -η-ο, μυστηριακός-ή-ό
tăinuitor-oare, tăinuitori-oare I. *επίθ.* μυστικοπαθής -ής-ές, αποσιωπών-ούσα-όν, συγκαλύπτων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλεπταποδόχος (ο, η)
tăios-oasă, tăioşi-oase *επίθ.* 1. κοπτερός-ή-ό, κοφτερός-ή-ό 2. αιχμηρός-ή-ό, μυτερός-ή-ό, οξύς -εία-ύ 3. *μτφ.* διεισδυτικός-ή-ό, διαπεραστικός-ή-ό 4. *μτφ.* τσουχτερός-ή-ό, καυστικός-ή-ό
tăiş, tăişuri *ουσ. ουδ.* η κόψη, η κοπή, ο αθέρας // **a trece sub -ul săbiei** περνώ κάτω από τη κόψη του σπαθιού // **cuțit cu două -uri** το δίκοπο μαχαίρι // **obiect tăios cu două -uri** το κοφτερό αμφίκοπο αντικείμενο
tăiței *ουσ. αρσ. πληθ. (μαγ.)* ο φιδές // **supă cu ~** η σούπα με φιδέ
tălălăi, tălălăiesc *ρ. αμ. (οικ.)* 1. φλυαρώ, πολυλογώ, λεω πολλά και ανώφελα λόγια 2. πηγαινοέρχομαι χωρίς κανένα σκοπό
tălăncuță, tălăncuțe *ουσ. θηλ.* η κουδουνούλα (στο λαιμό των ζώων)
tălăzui pers. 3 tălăzuieşte I. *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* φουρτουνιάζω, σηκώνομαι σε μεγάλα κύματα II. *ρ. αμ.* κυματίζω, τρικυμίζω, υψώνομαι σε κύματα
tălăzuire, tălăzuiri *ουσ. θηλ.* το κυμάτισμα, ο κυματισμός
tălăzuit-ă, tălăzuiți-te *επίθ.* κυματιστός-ή-ό, κυματώδης-ης-ες, φουρτουνιασμένος-η-ο
tălmaci-ce, tălmaci-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* δραγουμάνος, διερμηνέας (ο, η), μεταφραστής-άστρια (ο, η)
tălmăci, tălmăcesc I. *ρ. μετ.* μεταφράζω, ερμηνεύω, εξηγώ
tălmăcire, tălmăciri *ουσ. θηλ.* 1. η μετάφραση 2. η ερμηνεία 3. η εξήγηση, η εξωτερίκευση
tălmăcitor-oare, tălmăcitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. διερμηνέας (ο, η), μεταφραστής-άστρια (ο, η) 2. σχολιαστής-άστρια (ο, η)
tălpăşița *ουσ. θηλ. και αρσ.* η πατούσα // **a-şi lua ~** κόβω λάσπη, το σκάω, φεύγω γρήγορα
tălpig, tălpige *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. η πατήθρα (στον αργαλειό, την πατάει η υφάντρα για να ανεβοκατεβαίνουν τα μιτάρια) 2. το πέλμα του έλκηθρου

tălpiță, tălpițe *ουσ. θηλ.* το μικρό πέλμα
tălpoi, tălpoaie *ουσ. ουδ.* 1. το μεγάλο πέλμα 2. τα πέλματα του έλκηθρου
tălpos-oasă, tălpoși-oase *επίθ.* (για το χώμα) αργιλώδης-ης-ες, λασπώδης-ης-ες
tălpuire, tălpuiri *ουσ. θηλ.* το σόλιασμα
tălpuitor, tălpuitori *ουσ. αρσ.* ο σολιαστής
tămădui, tămăduiesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* θεραπεύω, γιατρεύω II. *ρ. αντων.* θεραπεύομαι,, γιατρεύομαι
tămăduială, tămăduieli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η θεραπεία, η γιατρειά 2. η αποθεραπεία
tămăduire, tămăduiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η θεραπεία, η γιατρειά // *(εκκλ.)* **Izvorul Tămăduirii** η Ζωοδόχος Πηγή (γιορτή)
tămăduitori-oare, tămăduitori-oare I. *επίθ.* θεραπευτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεραπευτής-τρια (ο, η), γιατρός ίνα (ο, η)
tămbălău *ουσ. ουδ.* το νταβατούρι, ο θόρυβος, το πατιρντί, ο σαματάς
tămâia, tămâiez I. *ρ. μετ.* 1. θυμιατίζω, λιβανίζω 2. *μτφ.* επαινώ, εγκωμιάζω κάποιον, κολακεύω II. *ρ. αμ.* θυμιάω, θυμιάζω, καίω θυμίαμα σε τελετουργία III. *ρ. αντων. μτφ.* μεθάω, μεθοκοπώ, μπεκρουλιάζω
tămâiat-ă, tămâiați-te *επίθ.* 1. θυμιατισμένος-η-ο, λιβανισμένος-η-ο 2. μυρωδάτος-η-ο 3. *μτφ.* σουρωμένος-η-ο, μεθυσμένος-η-ο
tămâie *ουσ. θηλ.* το θυμιάμι, το θυμίαμα, το λιβάνι // **a fugi ca dracul de ~** φοβάμαι όπωςδιάβολος το λεβάνι
tămâiere, tămâieri *ουσ. θηλ.* 1. *(εκκλ.)* η θυμίαση, το λιβάνισμα, το θυμιάτισμα 2. *μτφ.* κολακεία
tămâierniță, tămâiernițe *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* το θυμιατήρι, το θυμιατό, το θυμιατάρι, το λιβανιστήρι
tămâios-oasă, tămâioși-oase I. *επίθ. (για τα σταφύλια, κρασί)* μοσχάτος-η-ο, μοσχομυρωδάτος-η-ο // **struguri tămâioși** το μοσχοστάφυλο // **vin ~** το μοσχάτο κρασί
tămâiță, tămâițe *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το χηνοπόδι, η κλουβίδα, το στριγγλόχορτο
tăpălagă, tăpălăgi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. το μεγάλο χοντροδουλεμένο παπούτσι 2. το μεγάλο παραμορφωμένο πόδι 3. ο περιτυλιγμένος δεσμός στα πόδια των κλεμμένων ζώων για να μην αφήσουν ίχνη τα βήματα
tăpșan, tăpșane *ουσ. θηλ.* 1. το ύψωμα, το ψήλωμα, το υψωμένο μέρος εδάφους
tărăboi *ουσ. ουδ.* 1. ο θόρυβος, ο σάλος, ο σαματάς 2. η φασαρία, ο πάταγος, η αναταραχή
tărăgăna, tărăgănez I. *ρ. μετ.* 1. επιβραδύνω, τραινάρω, αναβάλλω, καθυστερώ, παρατείνω 2. παρελκύω // **a ~ de pe o zi pe alta** αναβάλλω απ'τη μια μέρα στην άλλη II. *ρ. αντων.* παρατείνομαι, κινούμαι αργά III. *ρ. αμ.* τραγουδώ με συρτή φωνή, παρατεταμένα, με αργό ρυθμό
tărăgănare, tărăgănări *ουσ. θηλ.* η επιβράδυνση, το τραινάρισμα, η καθυστέρηση, η παρέλκυση
tărăgănat-ă, tărăgănați-te *επίθ.* 1. αργοκίνητος-η-ο, παρατεταμένος-η-ο 2. συρτός-ή-ό, μακρόσυρτος -η-ο // **voce -ă** η συρτή φωνή
tărăgăneală, tărăgăneli *ουσ. θηλ.* η επιβράδυνση, η καθυστέρηση, η αργοπορία, η αναβολή
tărășenie, tărășenii *ουσ. θηλ.* (*οικ. και λαϊκ.*) η σκοτούρα, ο μπελάς, το βάσανο
tărbacă *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. κοροϊδία, το σκώμμα, ο χλευασμός 2. το δάρσιμο, το ξυλοκόπημα, ο δαρμός // **a da în ~** κοροϊδεύω υβριστικά, χλευάζω // **a intra în ~** γίνομαι κορόιδο, γίνομαι αντικείμενο χλευασμού
tărbăci, tărbăcesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. κοροϊδεύω υβριστικά, χλευάζω 2. δέρνω κάποιον, ξυλοκοπανίζω
tărbăcit-ă, tărbăciți-te *επίθ. (οικ.)* 1. χλευασμένος -η-ο 2. δαρμένος-η-ο, δαρτός-ή-ό
tărca, tărchez *ρ. μετ. (επαρχ.)* κάνω κάτι παρδαλό, πολύχρωμο, ραβδώνω, σχηματίζω ραβδώσεις
tărcat-ă, tărcați-te *επίθ. (επαρχ.)* 1. παρδαλός-ή-ό, πολύχρωμος-η-ο, ποικιλόχρωμος-η-ο, κηλιδωτός -ή-ό 2. ραβδωτός-ή-ό
tăricel-ea-ică, tăricei-ele *επίθ.* 1. γερός-ή-ό, δυνατός -ή-ό 2. στερεός-ά-ό, ανθεκτικός-ή-ό
tărie, tării *ουσ. θηλ.* 1. η δύναμη, η ισχύς, το βάσταγμα, η ανθεκτικότητα, το σθένος, η ρώμη, η ευρωστία, το σφρίγος 2. η στερεότητα, η συνοχή 3. η ικανότητα 4. η σταθερότητα, η συνοχή 5. η συμπύκνωση 6. *μτφ.* το δυνατό ποτό 7. *μτφ.* ο ουράνιος θόλος, ο ουρανός πάνω από τον ορίζοντα // **~ morală** το ηθικό σθένος // **~ spirituală** η πνευματική ικανότητα // **grad de ~ alcoolică** ο οινοπνευματικός βαθμός ποτού
tărișor-oară, tărișori-oare *επίθ.* γερός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, στερεός-ά-ό, ανθεκτικός-ή-ό
tărâm, tărâmuri *ουσ. ουδ.* (*λαϊκ. και οικ.*) 1. ο τομέας, το πεδίο, ο τόπος 2. η περιοχή // **~ de activitate** ο τομέας δράσεως // **celălalt ~** ο κάτω κόσμος
tărâță, tărâțe *ουσ. θηλ.* 1. το πίτουρο 2. η πιτυρίδα (του δέρματος του κεφαλιού) // **cine se amestecă cu tărâțele îl mănâncă găinile** όποιος ανακατεύεται με τα πίτουρα τον τρώνε οι κότες // **scump la tărâțe și ieftin la făină** ακριβός στα πίτουρα και φτηνός στ'αλεύρι
tărâțos-oasă, tărâțoși-oase *επίθ.* πικραγγουριά 2. το πικράγγουρο (καρπός) 3. *μτφ.* η μικρούλα
tășcuță, tășcuțe *ουσ. θηλ.* το μικρό σακούλι, το μικρό ταγάρι, ο μικρός σάκος
tătar-ă, tătari-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. Τάταρος-α (ο, η), οι Τάταροι (τουρκικός λαός της Χρυσής Ορδής, τελικά βρίσκονται στη Ρωσία) // **doar nu vin -ii** και δεν έρχονται οι Τάταροι II. *επίθ.* ταταρικός-ή-ό // **limba -ă** η ταταρική γλώσσα
tătarcă, tătarce *ουσ. θηλ.* η Τατάρα
tătăresc-ească, tătărești *επίθ.* ταταρικός-ή-ό // **părțile tătărești** τα ταταρικά μέρη, οι ταταρικοί τόποι
tătărește *επίρ.* ταταρικά
tătăroaică, tătăroaice *ουσ. θηλ.* η Τατάρα
tătic, tătici *ουσ. αρσ.* ο πατερούλης
tătân, tătâni *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο πατέρας
tătucă *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο πατέρας
tătuță *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο πατερούλης
tău, tăuri *ουσ. ουδ.* ο βάλτος (λίγο βαθύς)
tău, ta, tăi, tale I. *αντ. κτητ. (προηγείται από το κτητικό άρθρο* **«al»**, **«a»**, **«ai»***)* ο δικός μου, η δική σου, το δικό σου // **a ta e cartea** δικό σου είναι το βιβλίο // **e stiloul meu, nu e al ~** είναι το δικό μου στυλό, όχι το δικό σου // **nu-ți dau voie ai tăi să vii** δεν του επιτρέπουν οι δικοί σου να έλθεις II. *επιθ. κτητ.* σου // **casa ta** το σπίτι σου // **citesc în ochii tăi că ești neînduplecat** διαβάζω στα μάτια σου ότι είσαι άκαμπτος
tăui, tăuiesc *ρ. αντων. (επαρχ.)* λιμνάζω, μεταβάλλομαι σε στάσιμο νερό

tăun, tăuni *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η αλογόμυγα, ο οίστρος, η βοϊδόμυγα // **a fugi ca -ul cu paiul** φεύγει σαν ο οίστρος με το άχυρο (φεύγει γρήγορα)
tăuraş, tăuraşi *ουσ. αρσ.* ο νεαρός ταύρος
tăvăleală, tăvăleli *ουσ. θηλ.* 1. το σβάρνισμα, το κύλισμα, το κατρακύλισμα, το κατρακύλημα 2. *μτφ.* η φθορά, η τριβή // **a ţine la ~** βαστάει / αντέχει) στη φθορά / στο τρίψιμο / σε φυσικούς κόπους
tăvăli, tăvălesc I. *ρ. μετ.* 1. κυλάω(-ώ), σέρνω καταγής κάτι 2. λερώνω 3. ξυλοκοπώ, ξυλοκοπανίζω II. *ρ. αντων.* κυλιέμαι, λερώνομαι, σβαρνίζομαι // **a se ~ de râs** ξεκαρδίζομαι στα γέλια
tăvălire, tăvăliri *ουσ. θηλ.* 1. το κύλισμα, το σύρσιμο καταγής 2. το λέρωμα 3. το σβάρνισμα
tăvălitură, tăvălituri *ουσ. θηλ.* τα πλαγιασμένα κατάχαμα σπαρτά, χορτάρια, λουλούδια, κ.λ.π.
tăvălug, tăvălugi *ουσ. αρσ.* ο οδοστρωτήρας, ο βολοκόπος, η σβάρνα, το ομάλιστρο // **a da de-a -ul** κυλώ προς τα κάτω κάτι, κατρακυλώ με το βολοκόπο
tăvălugi, tăvălugesc *ρ. μετ.* 1. βολοκοπώ, σβαρνίζω 2. κατρακυλώ, περνώ τον οδοστρωτήρα πάνω σε χαλίκια οδοστρωμένα
tăvălugire, tăvălugiri *ουσ. θηλ.* 1. το σβάρνισμα, το βολοκόπημα 2. το κύλισμα, το κατρακύλισμα
tăviţă, tăviţe *ουσ. θηλ.* ο μικρός νταβάς, το νταβάκι, η μικρή πιατέλα
tâlc, tâlcuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η έννοια, η σημασία 2. το νόημα, η ερμηνεία 3. η αλληγορία, το υπονοούμενο // **a vorbi cu ~** μιλώ με υπονοούμενα
tâlcuitor-oare, tâlcuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* μεταφραστής-άστρια (ο, η)
tâlhar, tâlhari *ουσ. αρσ.* ο ληστής, ο κλέφτης
tâlhăresc-ească, tâlhăreşti I. *επίθ.* ληστρικός-ή-ό II. *επίρ.* ληστρικά
tâlhăreşte *επίρ.* ληστρικά
tâlhări, tâlhăresc *ρ. αμ.* 1. ληστεύω 2. λεηλατώ, αρπάζω
tâlhărie, tâlhării *ουσ. θηλ.* η ληστεία, η λήστευση
tâlhăroaică, tâlhăroaice *ουσ. θηλ.* η λωποδύτρια, η γυναίκα ληστής
tâmp-ă, tâmpi-e *επίθ. (λαϊκ.)* χαζός-ή-ό, χάχας (ο)
tâmpeală, tâmpeli *ουσ. θηλ.* 1. η κουταμάρα, η ανοησία, η βλακεία 2. η ηλιθιότητα, η ζαβάδα, η μωρία, η μωρολογία
tâmpi, tâmpesc I. *ρ. αντων.* αποβλακώνομαι, αποκτηνώνομαι, ξεκουτιαίνομαι 2. μωροποιούμαι, ηλιθιούμαι II. *ρ. μετ.* αποβλακαίνω, ξεκουτιαίνω, ξεμωραίνω, απομωραίνω, αποκτηνώνω
tâmpit-ă, tâmpiţi-te *επίθ.* χαζός-ή-ό, ανόητος-η-ο, αποβλακωμένος-η-ο, κουτός-ή-ό, μωρός-ή-ό, ξεμωραμένος-η-ο, χαμένος-η-ο, ζαβός-ή-ό 2. ηλίθιος-α-ο, βλάκας, χάχας
tâmplar, tâmplari *ουσ. αρσ.* ο μαραγκός, ο ξυλουργός
tâmplă, tâmple *ουσ. θηλ.* ο κρόταφος // **tâmple cărunte** οι ασπρισμένοι κρόταφοι
tâmplăreasă, tâmplărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του μαραγκού
tâmplărie, tâmplării *ουσ. θηλ.* 1. το μαραγκούδικο, το ξυλουργείο 2. η μαραγκοσύνη, η ξυλουργική 3. *μτφ.* τα έπιπλα, η ξυλεία
tânăr-ă, tineri-e I. *επίθ.* 1. νέος-α-ο, νεαρός-ή-ό, νιός-ιά-ιό, νεανικός-ή-ό 2. *μτφ.* δροσερός-ή-ό // **-a generaţie** η νέα γενεά // **-ul ipocrit** ο υποκριτής νεαρός // **cu doi ani mai ~ decât mine** δύο χρόνια πιο νέος από εμένα // **fată -ă** η κοπέλα // **faţă -ă** το δροσερό πρόσωπο II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** από μικρός, από τη νεανική ηλικία, από τα νιάτα III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* νέος-α (ο, η), νεαρός-ή (ο, η), νιος-ια (ο, η)
tândală *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο χασομέρης, ο αργόσχολος
tândăli, tândălesc *ρ. αμ. (οικ.)* 1. χασομερώ, αδρανώ, κοπροσκυλιάζω, χάνω τον καιρό μου 2. καθυστερώ
tândăliţură, tândăliţuri *ουσ. θηλ. (οικ.)* το χασομέρι, η καθυστέρηση
tângui, tânguiesc I. *ρ. αντων.* 1. κλαίγομαι, κλαίομαι, παραπονιέμαι, παραπονούμαι 2. μεμψιμοιρώ II. *ρ. μετ.* συμπονώ, συναισθάνομαι τον πόνο του άλλου
tânguială, tânguieli *ουσ. θηλ.* η κλαούρα, ο οδυρμός, το παράπονο
tânguire, tânguiri *ουσ. θηλ.* 1. το κλάμα, ο θρήνος 2. το παράπονο
tânguit *ουσ. ουδ.* ιδ. tânguire
tânguitor-oare, tânguitori-oare I. *επίθ.* λυπητερός -ή-ό, θρηνητικός-ή-ό, παραπονετικός-ή-ό II. *επίρ.* λυπητερά, θρηνητικά, θλιβερά, παραπονετικά
tânjală, tânjeli *ουσ. θηλ.* η μακριά σούβλα, το μακρύ παλούκι // **a se lăsa pe ~** δουλεύω σιγά και λίγο
tânji, tânjesc *ρ. αμ.* 1. λαχταρώ, ποθώ, ανυπομονώ 2. ανησυχώ 3. μαραίνομαι // **a ~ după ceva** ανυπομονώ για κάτι, λαχταρώ, έχω δυνατή επιθυμία για κάτι
tânjire, tânjiri *ουσ. θηλ.* 1. η λαχτάρα, ο πόθος, η ανυπομονησία 2. η αγωνία, ο μαρασμός
tânjitor-oare, tânjitori-oare *επίθ.* 1. λαχταριστός-ή-ό, ποθητός-ή-ό, ανυπόμονος-η-ο 2. μαραζιασμένος -η-ο
târcol, târcoale *ουσ. ουδ.* το στριφογύρισμα, το τριγύρισμα, το περιτριγύρισμα // **a da târcoale** στριφογυρίζω, περιτριγυρίζω, τριγυρίζω· κλωθογυρίζω
târfă, târfe *ουσ. θηλ.* η τσούλα, το τσουλί, η πόρνη
târg, târguri *ουσ. θηλ.* 1. το παζάρι, η αγορά, η εμποροπανήγυρις 2. η κωμόπολη, η κώμη, η πολίχνη, η μικρή πόλη 3. *μτφ.* η συμφωνία, το παζάρεμα, το παζαρλίκι // **~ internaţional** η διεθνής έκθεση // **a face -ul** κάνω τα παζάρια, παζαρεύω, καθορίζω συμφωνία, διαπραγματεύομαι
târgoveţ-eaţă, târgoveţi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* παζαριώτης-ισσα (ο, η), κάτοικος της πόλης, άνθρωπος της αγοράς
târgui, târguiesc I. *ρ. μετ.* αγοράζω, ψωνίζω II. *ρ. μέσο* παζαρεύω, κάνω παζάρια // **ce, ne vom ~?** τι, παζάρια θα κάνουμε;
târguială, târguieli *ουσ. θηλ.* το ψώνιο, το ψώνισμα, το παζάρεμα, το αγόρασμα
târguire, târguiri *ουσ. θηλ.* το ψώνισμα, το παζάρεμα, τα παζάρια, η διαπραγμάτευση για αγορά
târguşor, târguşoare *ουσ. ουδ.* η πολίχνη, η μικρή πόλη
târî, târăsc I. *ρ. μετ.* 1. σύρω, σέρνω, τραβώ, έλκω, ελκύω, προσελκύω 2. *μτφ.* παρασύρω // **a ~ barca pe uscat** τραβώ τη βάρκα πάνω στη στεριά (περνώ

τη ζωή με φτώχεια) // **a ~ piciorul** σέρνω το πόδι II. *ρ. αντων.* 1. σύρομαι, σέρνομαι, τραβιέμαι, τραβιούμαι, τραβιώμαι, έρπω 2. *μτφ.* ζω ταπεινώς
târâi, târâi I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* σύρω, τραβώ II. *ρ. αντων.* σύρομαι, τραβιέμαι
târâie-brâu *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο σβαρνιάρης, ο χασομέρης, ο φυγόπονος
târâre, târâri *ουσ. θηλ.* το σβάρνισμα, το σύρσιμο, το κύλισμα
târâş I. *επίρ.* 1. συρτά, συρόμενα, σερνόμενα, σέρνοντας 2. έρποντας // **~grăpiş** κουτσά-στραβά (σέρνοντας, με μεγάλη δυσκολία) II. *ουσ. αρσ.* το σβάρνισμα, το σύρσιμο
târât *ουσ. ουδ.* το σύρσιμο, το κύλισμα, το σβάρνισμα
târâtor-oare, târâtori-oare I. *επίθ.* συρτός-ή-ό, ερπητικός-ή-ό, ερπυστικός-ή-ό // **plantă târâtoare** το έρπον φυτό, που σύρεται κάτω στο χώμα II. *ουσ. θηλ. πληθ. (ζωολ.)* τα ερπετά
târâtură, târâturi *ουσ. θηλ.* χαμερπής, ποταπός-ή, τιποτένιος-ια (ο, η)
târlaş, târlaşi *ουσ. αρσ.* ο ιδιοκτήτης του μαντριού, ο επόπτης του μαντριού
târlă, târle *ουσ. θηλ.* το μαντρί, η μάντρα, ο περιφραγμένος τόπος για στάβλισμα ζώων
târlici *ουσ. αρσ. πληθ.* τα τερλίκια, παντούφλες από ύφασμα
târlie, târlii *ουσ. θηλ.* το μικρό έλκηθρο
târligi *ουσ. αρσ. πληθ.* ιδ. târlici
târn, târnuri *ουσ. ουδ.* η βεργόσκουπα
târnă, târne *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το πανέρι, το κοφίνι
târnăcop, târnăcoape *ουσ. ουδ.* 1. η αξίνα, το βαρύ σιδερένιο εργαλείο για σκάψιμο σε σκληρό έδαφος 2. ο κασμάς
târnoseală, târnoseli *ουσ. θηλ.* 1. ο εξαγιασμός καινούργιας εκκλησίας 2. το θυμιάτισμα στη θρησκευτική τελετή
târnosi, târnosesc *ρ. μετ. (εκκλ.)* καθαγιάζω εκκλησία (στα εγκαίνια)
târnosire, târnosiri *ουσ. θηλ.* η τελετή εξαγιασμού καινούργιος εκκλησίας
târnosit-ă, târnosiţi-te *επίθ.* εξαγιασμένος-η-ο
târşâi, târşâi I. *ρ. μετ.* 1. σβαρνίζω 2. σέρνω τα πόδια μου στο βάδισμα II. *ρ. αντων.* σβαρνίζομαι
târşâială, târşâieli *ουσ. θηλ.* 1. το σβάρνισμα 2. το σύρσιμο, το τρίψιμο των ποδιών στο έδαφος
târşâit *ουσ. ουδ.* ιδ. târşâială
târşâitură, târşâituri *ουσ. θηλ.* ιδ. târşâială
târşină, târşine *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το ύφασμα από μαύρες τρίχες αλόγου ή κατσίκας
târtan, târtani *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο Εβραίος
târtiţă, târtiţe *ουσ. θηλ.* το ορροπύγιον, το πίσω μέρος της σπονδυλικής στήλης των πτηνών
târzior-oară, târziori-oare I. *επίθ.* αργούτσικος-η-ο II. *επίρ.* αργούτσικα
târziu-ie, târzii I. *επίθ.* αργός-ή-ό, βραδύς-εία-ύ, όψιμος-η-ο // **fructe târzii** τα όψιμα φρούτα (οι βραδιοί καρποί) II. *επίρ.* αργά, βραδέως // **a se scula ~** σηκώνομαι αργά // **cel mai ~** το αργότερο // **ceva mai ~** λίγο πιο ύστερα // **într-un ~** κάποια φορά, ύστερα από καιρό // **mai bine mai ~ decât niciodată** κάλλιο αργά παρά ποτέ // **mai devreme sau mai ~** νωρίτερα ή αργότερα, αργά ή γρήγορα // **mai ~** αργότερα
teacă, teci *ουσ. θηλ.* 1. η θήκη, το θηκάρι 2. *βοτ.* ο λοβός των οσπρίων
teafăr-ă, teferi-e *επίθ.* 1. σώος-α-ο, ακέραιος-η-ο 2. αβλαβής-ής-ές, άβλαφτος-η-ο // **~ şi nevătămat** σώος και αβλαβής
team *ουσ. ουδ. (αθλ.)* η αθλητική ομάδα, η ομάδα
teamă *ουσ. θηλ.* ο φόβος, η τρομάρα, ο τρόμος // **~ mare** ο μεγάλος φόβος // **se reţinea de ~** συγκρατιόνταν από φόβο
teanc, teancuri *ουσ. ουδ.* 1. το μάτσο 2. ο σωρός, η σωρεία 3. **un ~ de sute** ένα μάτσο εκατοστάρικα
teapă *ουσ. θηλ.* 1. το ποιόν, ο χαρακτήρας, η φύση, η ιδιοσυστασία κάποιου 2. η ιδιότητα 3. η κοινωνική κατάσταση // **este de aceeaşi ~** είναι του ίδιου ποιού (χαρακτήρα)
teasc *ουσ. ουδ.* 1. το πατητήρι (για τα σταφύλια) 2. *(τυπ.)* το πιεστήριο
teatral-ă, teatrali-e I. *επίθ.* 1. θεατρικός-ή-ό 2. θεατρινίστικος-η-ο // **caracter ~** θεατρικότητα // **cronica ~ă** το θεατρικό χρονικό // **cronicar ~** θεατρικογράφος // **producător ~** ο θεατρώνης II. *επίρ.* θεατρικά, επιδειχτικά
teatrolog-ă, teatrologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεατρολόγος (ο, η)
teatrologie *ουσ. θηλ.* η θεατρολογία
teatru, teatre *ουσ. ουδ.* το θέατρο // **~ de marionete** το θέατρο με μαριονέτες έργο // *μτφ.* **~ de operaţii** το πεδίο μαχών // **~ de păpuşi** το κουκλοθέατρο // **~ municipal** το δημοτικό θέατρο // **a juca ~** παίζω θέατρο (προσποιούμαι) // **a merge la ~** θεατρίζομαι // **iubitor de ~** θεατρόφιλος-η-ο, θεατρομανής-ής-ές // **piesă de ~** το θεατρικό // **spectacol de ~** η θεατρική παράσταση
tec, teci *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το τηκ (δέντρο με σκληρό ξύλο)
tectonic-ă, tectonici-ce I. *επίθ. (γεωλ.)* τεκτονικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η τεκτονική
tedeum *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* η δοξολογία, η επίσημη θρησκευτική τελετή
tegument, tegumente *ουσ. ουδ.* 1. το περικάλυμμα, το περίβλημα 2. η επιδερμίδα
tegumentar-ă, tegumentari-e *επίθ.* καλυπτήριος-ια-ιο
tehnic-ă, tehnici-ce I. *επίθ.* τεχνικός-ή-ό, έντεχνος-η-ο // **desen ~** η τεχνική ιχνογραφία // **din motive ~ce** για τεχνικούς λόγους // **metode ~ce** οι τεχνικές μέθοδοι // **termen ~** ο τεχνικός όρος II. *ουσ. θηλ.* η τεχνική // *(στρατ.)* **~ă de luptă** η μαχητική τέχνη
tehniceşte *επίρ.* τεχνικά, έντεχνα
tehnician-ă, tehnicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνίτης -τρα (ο, η), τεχνικός (ο, η) // **~ dentar** ο οδοντοτεχνίτης
tehnicism *ουσ. ουδ.* ο τεχνικισμός
tehnicitate *ουσ. θηλ.* η τεχνικότητα // **spor de ~** το προσαύξημα για τεχνικότητα
tehnicolor-ă, tehnicolori-e *επίθ.* εγχρωμοτεχνικός -ή-ό
tehnocrat-ă, tehnocraţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνοκράτης-ισσα (ο, η)
tehnocratic-ă, tehnocratici-ce *επίθ.* τεχνοκρατικός-ή-ό
tehnocraţie *ουσ. θηλ.* η τεχνοκρατία
tehnolog-ă, tehnologi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τεχνολόγος (ο, η)
tehnologic-ă, tehnologici-ce *επίθ.* τεχνολογικός-ή-ό
tehnologie, tehnologii *ουσ. θηλ.* η τεχνολογία
tehnoredacta, tehnoredactez *ρ. μετ.* συντάσσω τεχνικά κείμενο για εκτύπωση
tehnoredactare, tehnoredactări *ουσ. θηλ.* η τεχνική σύνταξη

tehnoredactor, tehnoredactori *ουσ. αρσ.* ο τεχνικός συντάκτης
tei, tei I. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η μελία, η μελιά, η φλαμουριά, το φλαμούρι, ο μέλεγος, ο μελιός, η τιλιά, η φιλύρα // **ceai de ~** το τσάι από τίλιο // **de ~** μέλινος-η-ο, τίλινος-η-ο // **floare de ~** το τίλιο, το λουλούδι της φλαμουριάς II. *ουσ. ουδ.* οι ίνες, τα νήματα από τη φλούδα της φλαμουριάς // *έκφρ.* **a găsi ~ de curmei** βρίσκω προσχήματα
teică, teici *ουσ. θηλ.* 1. το κοίλο ξύλινο σκεύος όπου πέφτουν οι σπόροι από το κοφίνι του μύλου προτού περάσουν ανάμεσα στις μυλόπετρες 2. η ποτίστρα
teină *ουσ. θηλ.* η τείνη
teism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο θεϊσμός
tejghea, tejghele *ουσ. θηλ.* 1. το τεζιάκι, το τεζάκι 2. ο πάγκος
tejgheluță, tejgheluțe *ουσ. θηλ.* το τεζιάκι
tejghetar, tejghetari *ουσ. αρσ. (εμπόρ.)* ο έμπορας στο τεζιάκι
tel, teluri *ουσ. ουδ.* το χτυπητήρι, το σύρμα
telal, telali *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο ντελάλης, ο έμπορας παλιών ρούχων, ο παλιατζής
teleagă, telegi *ουσ. θηλ.* η μικρή άμαξα
telecomanda, telecomand *ρ. μετ.* τηλεκατευθύνω, τηλεκαθοδηγώ
telecomandat-ă, telecomandați-te *επίθ.* τηλεκατευθυνόμενος-η-ο, τηλεκαθοδηγούμενος -η-ο
telecomandă, telecomenzi *ουσ. θηλ.* η τηλεκατεύθυνση, η τηλεκαθοδήγηση, ο τηλεχειρισμός
telecomunicație, telecomunicații *ουσ. θηλ.* η τηλεπικοινωνία // **sistem de telecomunicații** το τηλεπικοινωνιακό σύστημα
teledinamică *ουσ. θηλ.* η τηλεδυναμική
teleferic, teleferice *ουσ. ουδ.* το τελεφερίκ, ο σχοινόδρομος, το μεταφορικό μέσο πάνω σε καλώδια
telefilm, telefilme *ουσ. ουδ.* το φιλμ για την τηλεόραση
telefon, telefoane *ουσ. ουδ.* το τηλέφωνο // **~ fără fir** το ασύρματο τηλέφωνο // **~ public** το δημόσιο τηλέφωνο // **a da un ~** δίνω ένα τηλέφωνο, κάνω τηλεφωνική συνομιλία // **carte de ~** ο τηλεφωνικός κατάλογος // **fisă de ~** το κέρμα για τηλέφωνο
telefona, telefonez I. *ρ. αμ.* τηλεφωνώ, επικοινωνώ με το τηλέφωνο II. *ρ. μετ.* τηλεφωνώ, κάνω τηλέφωνο, μιλώ μέσω τηλεφώνου
telefonic-ă, telefonici-ce I. *επίθ.* τηλεφωνικός-ή-ό // **aviz ~** το τηλεφωνικό ειδοποιητήριο // **cabină -ă** ο τηλεφωνικός θάλαμος, η τηλεφωνική καμπίνα // **centru ~** το τηλεφωνείο // **convorbire -ă** η τηλεφωνική συνομιλία, η συνδιάλεξη // **instalație -ă** η τηλεφωνική εγκατάσταση // **linie -ă** η τηλεφωνική γραμμή II. *επίρ.* τηλεφωνικώς
telefonie *ουσ. θηλ.* η τηλεφωνία
telefonist-ă, telefoniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* τηλεφωνητής-ήτρια (ο, η)
telefoto *ουσ. ουδ.* το τηλέφωτο
telefotografia, telefotografiez *ρ. μετ.* τηλεφωτογραφώ, τηλεφωτογραφίζω
telefotografie, telefotografii *ουσ. θηλ.* η τηλεφωτογραφία
telefotografiere, telefotografieri *ουσ. θηλ.* η τηλεφωτογράφηση, το τηλεφωτογράφημα
telegar, telegari *ουσ. αρσ.* το άλογο για την άμαξα
telegenic-ă, telegenici-ce *επίθ.* τηλεγονικός-ή-ό
telegenie *ουσ. θηλ.* η τηλεγονία
teleghida, teleghidez *ρ. μετ.* τηλεκατευθύνω
teleghidaj, teleghidaje *ουσ. ουδ.* η τηλεκατεύθυνση
teleghidat-ă, teleghidați-te *επίθ.* τηλεκατευθυνόμενος-η-ο // **rachetă -ă** ο τηλεκατευθυνόμενος πύραυλος
telegraf, telegrafe *ουσ. ουδ.* ο τηλέγραφος, το τηλεγραφείο // **stâlp de ~** το τηλεγραφόξυλο
telegrafia, telegrafiez I. *ρ. αμ.* τηλεγραφώ, χειρίζομαι τον τηλέγραφο II. *ρ. μετ.* τηλεγραφώ, στέλνω τηλεγράφημα
telegrafic-ă, telegrafici-ce I. *επίθ.* 1. τηλεγραφικός -ή-ό 2. *μτφ.* σύντομος-η-ο, βραχυλογικός-ή-ό, συνοπτικός-ή-ό // **codul ~** ο τηλεγραφικός κώδικας
telegrafie, telegrafii *ουσ. θηλ.* η τηλεγραφία // **~ fără fir** η ασύρματη τηλεγραφία, η ραδιοτηλεγραφία
telegrafiere, telegrafieri *ουσ. θηλ.* η τηλεγράφηση
telegrafist-ă, telegrafiști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* τηλεγραφητής-ήτρια (ο, η)
telegramă, telegrame *ουσ. θηλ.* το τηλεγράφημα
teleguță, teleguțe *ουσ. θηλ.* το αμαξάκι
telejurnal, telejurnale *ουσ. ουδ.* η τηλεφημερίδα
teleleică, teleleici *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η τριγυρίστρα, η βαγαπόντισσα, η αλήτισσα
teleleu-ea, telelei-ele *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* 1. γυροφέρνων-ουσα (ο, η), τριγυρίζων-ουσα (ο, η) 2. *μτφ.* ζαλισμένος-η-ο, σαστισμένος-η-ο // **a fi ~** είμαι σαστισμένος // **a umbla ~** περιφέρομαι εδώ κι εκεί χωρίς σκοπό
telemea *ουσ. θηλ.* η ρουμανική φέτα, μαλακό τυρί φέτα
teleobiectiv, teleobiective *ουσ. ουδ.* ο αντικειμενικός φακός, ο τηλεφωτογραφικός φακός
teleologic-ă, teleologici-ce *επίθ. (φιλοσ.)* τελολογικός-ή-ό
teleologie *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η τελολογία
telepatic-ă, telepatici-ce I. *επίθ.* τηλεπαθητικός-ή-ό II. *επίρ.* τηλεπαθητικά
telereglaj, telereglaje *ουσ. ουδ.* η τηλερύθμιση, ο τηλεδιακανονισμός
telescop, telescoape *ουσ. ουδ.* το τηλεσκόπιο
telescopic-ă, telescopici-ce I. *επίθ.* τηλεσκοπικός -ή-ό II. *επίρ.* τηλεσκοπικά
telescriptor, telescriptoare *ουσ. ουδ.* το τυλέτυπο
telesemnalizare, telesemnalizări *ουσ. θηλ.* η τηλεσήμανση
telespectator-oare, telespectatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* τηλεθεατής-άτρια (ο, η)
teletermometru, teletermometre *ουσ. ουδ.* το τηλεθερμόμετρο
teletip, teletipuri *ουσ. ουδ.* το τηλέτυπο
televiza, televizez *ρ. αμ.* μεταδίδω τηλεοπτικά
televizare, televizări *ουσ. θηλ.* η τηλεοπτική μετάδοση
televizat-ă, televizați-te *επίθ.* τηλεοπτικός-ή-ό // **discuție -ă** η τηλεοπτική συζήτηση // **emisiune -ă** η τηλεοπτική εκπομπή // **~ prin cablu** καλωδιακή τηλεόραση
televiziune *ουσ. θηλ.* η τηλεόραση
televizor, televizoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή τηλεόρασης, ο δέκτης τηλεοράσεως // **a privi la ~** κοιτάζω στην τηλεόραση

telex, telexuri *ουσ. ουδ.* το τέλεξ
telur *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τελλούριο
teluric-ă, telurici-ce *επίθ.* τελλουρικός-ή-ό // **curent** ~ το τελλουρικό ρεύμα
tematic-ă, tematici-ce *επίθ.* θεματικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **vocală -ă** το θεματικό φωνήεν ΙΙ. *ουσ. θηλ.* η θεματολογία, τα θέματα για συζήτηση ή εξέταση
temă, teme Ι. *ουσ. θηλ.* 1. το θέμα, η βασική ιδέα έργου 2. η έκθεση ιδεών 3. *γραμμ.* η ρίζα της λέξης κλιτού μέρους λόγου 4. η άσκηση, το γύμνασμα που δίνεται σε μαθητές για λύση 5. η μουσική ιδέα, το μουσικό θέμα, το μοτίβο σε σύνθεση // ~ **cu variaţiuni** το θέμα με μεταβολές (με ποικιλίες) // **tema unui roman** το θέμα ενός μυθιστορήματος ΙΙ. *προθ. έκφρ.* **pe tema...** επί του θέματος...
temător-oare, temători-oare *επίθ.* 1. φοβερός-ή-ό, επίφοβος-η-ο 2. δειλός-ή-ό, φοβητσιάρης-α-ικο, επιφυλακτικός-ή-ό
tembel-ă, tembeli-e *επίθ.* 1. τεμπέλης-α-ικο, νωθρός-ή-ό, νωχελικός-ή-ό, οκνηρός-ή-ό, ράθυμος-η-ο 2. ανόητος-η-ο
tembelism, tembelisme *ουσ. ουδ.* 1. η τεμπελιά, η νωθρότητα, η νωχέλεια, η οκνηρία, η ακαματιά, η ραθυμία 2. η βλακεία
teme, tem Ι. *ρ. αντων.* φοβάμαι, φοβούμαι, τρομάζω, κατέχομαι από φόβο // **cine e muşcat de şarpe se ~ şi de şopârlă** όποιος είναι δαγκωμένος από φίδι φοβάται και τη σαύρα // **mi-e teamă că e bolnav** φοβάμαι πως είναι άρρωστος ΙΙ. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* υποψιάζομαι κάποιον για κάτι
temei, temeiuri Ι. *ουσ. ουδ.* 1. η βάση, το θεμέλιο, η θεμελιακή αρχή 2. η αιτία, ο λόγος 3. *μτφ.* το στήριγμα // **a pune ~ pe...** δίνω βάση σε... // **fără ~** αβάσιμος-η-ο, χωρίς βάση ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* **de ~** θεμελιακός-ή-ό, βασικός-ή-ό ΙΙΙ. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** θεμελιακά, με βάση, βάσιμα
temeinic-ă, temeinici-ce Ι. *επίθ.* 1. βάσιμος-η-ο, στερεός-ή-ό 2. σίγουρος-η-ο, ασφαλής-ής-ές, σταθερός-ή-ό, σοβαρός-ή-ό // **argument ~** το στερεό επιχείρημα // **motive -ce** οι σταθεροί λόγοι ΙΙ. *επίρ.* 1. βάσιμα, στερεά 2. σίγουρα, ασφαλώς, σταθερά, σοβαρά // **lucrează ~** δουλεύει σοβαρά
temeinicie Ι. *ουσ. θηλ.* 1. το βάσιμο, η βασιμότητα, η στερεότητα 2. η βεβαιότητα, η σιγουριά, η σοβαρότητα 3. η σταθερότητα ΙΙ. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με βασιμότητα, με σοβαρότητα, με σταθερότητα
temelie, temelii Ι. *ουσ. θηλ.* 1. το θεμέλιο, η βάση 2. το υπόβαθρο, το στήριγμα // **de temelie** θεμέλιος-α-ο // **piatră de temelie** ο θεμέλιος λίθος, το ριζιμιό λιθάρι // **punerea temeliilor** η τοποθέτηση των θεμελίων, το ρίξιμο των θεμελίων ΙΙ. *επιρ. έκφρ.* **din ~** εκ θεμελίων από τα θεμέλια // **distrugerea din temelii** το ξεθεμελίωμα
temenea, temenele *ουσ. θηλ.* 1. ο τεμενάς 2. *μτφ.* η δουλική συμπεριφορά // **a face temenele** κάνω τεμενάδες (έχω ταπεινή συμπεριφορά)
temerar-ă, temerari-e Ι. *επίθ.* 1. τολμηρός-ή-ό, θαρραλέος-α-ο, θαρρετός-ή-ό 2. παράτολμος-η-ο, απόκοτος-η-ο ΙΙ. *επίρ.* 1. τολμηρά, θαρραλέα, θαρρετά 2. απόκοτα, άφοβα, παράτολμα
temere, temeri *ουσ. θηλ.* 1. ο φόβος, ο τρόμος 2. το δέος // **a exprima temeri** εκφράζω φόβους
temeritate, temerităţi *ουσ. θηλ.* η τολμηρότητα, η μεγάλη τόλμη, η αποκοτιά, η αφοβησία, η αφοβία, το παράτολμο
temnicer, temniceri *ουσ. αρσ.* ο δεσμοφύλακας
temniţă *ουσ. θηλ.* 1. η φυλακή, το δεσμωτήριο 2. η ειρκτή // ~ **grea** η βαριά φυλακή, τα κάτεργα
tempera *ουσ. θηλ.* η τέμπερα (χρώματα)
tempera, temperez Ι. *ρ. μετ.* 1. μετριάζω, καταπραΰνω, γαληνεύω 2. καθησυχάζω ΙΙ. *ρ. αντων.* 1. καταπραΰνομαι, μετριάζομαι 2. γίνομαι ήσυχος, μαλακώνω // **vântul s-a mai -t** ο άνεμος κάπως κόπασε
temperament, temperamente *ουσ. ουδ.* η ιδιοσυγκρασία, η κράση, το φυσικό, το ταμπεραμέντο
temperamental-ă, temperamentali-e *επίθ.* δραστήριος-ια-ιο, ενεργητικός-ή-ό
temperamentos-oasă, temperamentoşi-oase *επίθ.* 1. ενεργητικός, δραστήριος-ια-ιο 2. σφοδρός-ή-ό 3. θερμόαιμος-η-ο
temperanţă *ουσ. θηλ.* 1. η εγκράτεια, η μετριοπάθεια, η μετριοφροσύνη 2. η λιτότητα
temperare, temperări *ουσ. θηλ.* ο μετριασμός, το μετρίασμα, η μετρίαση
temperat-ă, temperaţi-te *επίθ.* 1. μετριοπαθής-ής-ές, μετριόφρονας-η-ο, μετρημένος-η-ο, εγκρατής-ής-ές, συγκρατημένος 2. *(γεωγρ.)* εύκρατος-η-ο // **clima -ă** το εύκρατο κλίμα, η ευκρασία, το ήπιο κλίμα // **zona -ă** η εύκρατη ζώνη
temperatură, temperaturi *ουσ. θηλ.* 1. η θερμοκρασία 2. *(ιατρ.)* ο πυρετός 3. *(ιατρ.)* η θέρμη, η ελονοσία // ~ **înaltă sau joasă** η υψηλή ή χαμηλή θερμοκρασία // **a avea ~** έχω πυρετό // **măsurarea temperaturii** η μέτρηση της θερμοκρασίας, η θερμομέτρηση // **temperatura de fierbere** η θερμοκρασία βρασμού // **temperatura moderată** η μέτρια θερμοκρασία, η ευκρασία
tempestuos-oasă, tempestuoşi-oase Ι. *επίθ.* θυελλώδης-ης-ες, ορμητικός-ή-ό ΙΙ. *επίρ.* θυελλωδώς
templier, templieri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ναΐτης (τάγμα στρατιωτικών καλόγερων στο Μεσαίωνα)
templu, temple *ουσ. ουδ.* ο ναός, το τέμενος // *μτφ.* **-ul muzelor** ο τέμενος των Μουσών
tempo *ουσ. ουδ.* το τέμπο, ο χρόνος, ο ρυθμός // **în ~ lent** με αργό ρυθμό
temporal, temporale *ουσ. ουδ. (ανατ.)* **os ~** το βρεγματικό οστό
temporal-ă, temporali-e *επίθ.* χρονικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **conjuncţie -ă** ο χρονικός σύνδεσμος // *(γραμμ.)* **propoziţie circumstanţială -ă** η περιστατική χρονική πρόταση
temporar-ă, temporari-e Ι. *επίθ.* 1. προσωρινός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο, ολιγόχρονος-η-ο 2. παροδικός-ή-ό, περαστικός-ή-ό ΙΙ. *επίρ.* προσωρινά, πρόσκαιρα, παροδικά
temporiza, temporizez *ρ. μετ.* 1. χρονοτριβώ, επιβραδύνω, βραδυπορώ 2. αναβάλλω // *(αθλ.)* **a ~ jocul la fotbal** χρονοτριβώ το παιχνίδι στο ποδόσφαιρο, το επιβραδύνω
temporizare, temporizări *ουσ. θηλ.* η χρονοτριβή, η επιβράδυνση, η αναβολή
temporizator-oare, temporizatori-oare *επίθ.* επιβραδυντικός-ή-ό

temut-ă, temuţi-te *επίθ.* 1. φοβερός-ή-ό, τρομερός -ή-ό, φρικτός-ή-ό, επικίνδυνος-η-ο, απειλητικός -ή-ό, εκφοβιστικός-ή-ό, τρομακτικός-ή-ό // **armă de ~** το επίφοβο όπλο // **de ~** επίφοβος-η-ο
ten, tenuri *ουσ. ουδ.* 1. η όψη (προσώπου), η φάτσα 2. η χροιά προσώπου // **fond de ~** το μαγιά
tenace, tenaci-ce I. *επίθ.* 1. επίμονος-η-ο, σταθερός -ή-ό 2. πεισματικός-ή-ό 3. συνεκτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. επίμονα, σταθερά 2. πεισματάρικα 3. ανθεκτικώς
tenacitate *ουσ. θηλ.* 1. η επιμονή, η σταθερότητα 2. το πείσμα 3. η ανθεκτικότητα 4. η συνεκτικότητα
tencui, tencuiesc *ρ. μετ.* σοβατίζω, σοβαντίζω, σουβαντίζω, κονιώ, καλύπτω τοίχο με ασβεστοκονίαμα
tencuială, tencuieli *ουσ. θηλ.* ο σοβάς, το σοβάντισμα, το σοβάτισμα, ο σουβάς, το κονίαμα, το ασβεστοκονίαμα
tencuire, tencuiri *ουσ. θηλ.* το σοβάτισμα, το σοβάντισμα, η ασβεστοκονίαση, η κονίαση
tencuit *ουσ. ουδ.* το σοβάντισμα, το σοβάτισμα, η ασβεστοκονίαση, η αμμοκονίαση
tencuit-ă, tencuiţi-te *επίθ.* σοβαντισμένος-η-ο, σοβατισμένος-η-ο, σουβαντισμένος-η-ο, ασβεστοκονιαμένος-η-ο
tencuitor-oare, tencuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σοβατζής-ού (ο, η), σουβατζής-ού (ο, η), κονιαστής-άστρια (ο, η), αμμοκονιαστής-άστρια (ο, η)
tendenţionism *ουσ. ουδ.* η σκοπιμότητα
tendenţios-oasă, tendenţioşi-oase I. *επίθ.* σκόπιμος-η-ο, μεροληπτικός-ή-ό, με ορισμένο σκοπό, υστερόβουλος-η-ο II. *επίρ.* σκόπιμα, από σκοπού, μεροληπτικά
tendenţiozitate *ουσ. θηλ.* η σκοπιμότητα, η υστεροβουλία
tender, tendere *ουσ. ουδ.* *(αρχ.)* το βαγόνι με κάρβουνα για την ατμομηχανή
tendinos-oasă, tendinoşi-oase *επίθ.* τενοντώδης -ης-ες, με τένοντες
tendinţă, tendinţe *ουσ. θηλ.* 1. η τάση, η κλίση, η ροπή, το γέρσιμο 2. η προδιάθεση, η έλξη, η φορά προς...
tendon, tendoane *ουσ. ουδ.* *(ανατ.)* ο τένοντας
tendor, tendoare *ουσ. ουδ.* ο απλωτής (καλωδίων)
tenebră, tenebre *ουσ. θηλ.* 1. το σκοτάδι, το σκότος, η σκοτεινάδα 2. *μτφ.* ο σκοταδισμός, η αμάθεια, η άγνοια
tenebros-oasă, tenebroşi-oase I. *επίθ.* 1. σκοτεινός -ή-ό, ζοφερός-ή-ό, 2. *μτφ.* δυσνόητος-η-ο 3. *μτφ.* κατσούφης-α, σκυθρωπός-ή-ό II. *επίρ.* σκοτεινά
teniază, teniaze *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η ταινία
tenie, tenii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η ταινία
tenis *ουσ. ουδ.* *(αθλ.)* 1. το τένις, η αντισφαίριση // **~ de câmp** το πεδινό τένις // **~ de masă** η επιτραπέζια αντισφαίριση, το πινγκ πονγκ // **jucător-oare de ~** ο τενίστας-ίστρια (ο, η, αντισφαιριστής-ίστρια (ο, η) // **rachetă de ~** η ρακέτα για τένις
tenor, tenori *ουσ. αρσ.* *(μουσ.)* ο τενόρος, ο οξύφωνος, ο υψίφωνος τραγουδιστής
tenotomie, tenotomii *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η τενοντοτομία
tensiometru, tensiometre *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* η συσκευή μετρήσεως της αρτηριακής πίεσης, το πιεσόμετρο
tensiune, tensiuni *ουσ. θηλ.* 1. η τάση, το τέντωμα 2. *ιατρ.* η πίεση // η ένταση // *(φυσιολ.)* **~ arterială** η αρτηριακή πίεση // *(ηλεκτρ.)* **curent de înaltă ~** το ρεύμα υψηλής τάσεως
tenta, tentez *ρ. μετ.* 1. δελεάζω, ελκύω 2. βάζω σε πειρασμό, προσελκύω // **această ofertă îl tentează** η προσφορά αυτή τον έλκει
tentacul, tentacule *ουσ. ουδ.* ο πλόκαμος, το πλοκάμι
tentacular-ă, tentaculari-e *επίθ.* πλοκάμιος-ια-ιο
tentaculat, tentaculate *ουσ. ουδ.* *(ζωολ.)* τα πλοκαμωτά
tentant-ă, tentanţi-te *επίθ.* 1. δελεαστικός-ή-ό, πλανερός-ή-ό
tentativă, tentative *ουσ. θηλ.* 1. η απόπειρα, η δοκιμή 2. η προσπάθεια που δεν πέτυχε 3. *(νομ.)* η αρχή εκτέλεσης αξιόποινης πράξης που δεν πραγματοποιήθηκε, η απόπειρα
tentaţie, tentaţii *ουσ. θηλ.* 1. ο δελεασμός, το δελέασμα 2. ο πειρασμός, το πλάνεμα 3. η έλξη, η ελκυστικότητα, το τράβηγμα // **a rezista -i** αντιστέκομαι στην έλξη, στην ελκυστικότητα
tentă, tente *ουσ. θηλ.* 1. το χρώμα, η απόχρωση, η χροιά 2. η νερομπογιά
teocrat, teocraţi *ουσ. αρσ.* ο θεοκράτης
teocratic-ă, teocratici-ce I. *επίθ.* θεοκρατικός-ή-ό II. *επίρ.* θεοκρατικά
teocraţie, teocraţii *ουσ. θηλ.* η θεοκρατία
teodicee *ουσ. θηλ.* η θεοδικία
teofilină *ουσ. θηλ.* *(φαρμ.)* η τεϊοφυλλίνη
teogonic-ă, teogonici-ce *επίθ.* θεογονικός-ή-ό
teogonie, teogonii *ουσ. θηλ.* η θεογονία, η γέννηση των θεών
teolog, teologi *ουσ. αρσ.* ο θεολόγος
teologic-ă, teologici-ce *επίθ.* θεολογικός-ή-ό II. *επίρ.* θεολογικά
teologie *ουσ. θηλ.* η θεολογία
teoremă, teoreme *ουσ. θηλ.* *(μαθ.)* το θεώρημα
teoretic-ă, teoretici-ce I. *επίθ.* θεωρητικός-ή-ό // **discuţie -ă** η θεωρητική συζήτηση II. *επίρ.* θεωρητικά
teoreticeşte *επίρ.* θεωρητικώς, από θεωρητική άποψη
teoretician-ă, teoreticieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* θεωρητικός (ο, η)
teoretiza, teoretizez *ρ. μετ.* θεωρητικολογώ, διατυπώνω θεωρία
teoretizare, teoretizări *ουσ. θηλ.* η θεωρητικολογία, η ανάπτυξη θεωρίας
teorie, teorii I. *ουσ. θηλ.* 1. η θεωρία 2. το θεωρητικό μέρος της στρατιωτικής εκπαίδευσης // **teoria cuantelor** η θεωρία των κβάντα // **teoria cunoaşterii** η θεωρία της γνώσεως, γνωσεολο\ // **teoria lui Malthus** η θεωρία του Μάλθου // **teoria relativităţii** η θεωρία της σχετικότητας (του Αϊνστάιν) II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** θεωρητικώς' κατά αφηρημένο τρόπο
teozof, teozofi *ουσ. αρσ.* ο θεόσοφος
teozofic-ă, teozofici-ce *επίθ.* *(φιλοσ.)* θεοσοφικός -ή-ό
teozofie *ουσ. θηλ.* *(φιλοσ.)* η θεοσοφία
teracotă, teracote *ουσ. θηλ.* η τερακότα

terapeutic-ă, terapeutici-ce I. *επίθ.* θεραπευτικός -ή-ό II. *επίρ.* θεραπευτικά III. *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η θεραπευτική
terapie, terapii *ουσ. θηλ.* η θεραπεία
terasament, terasamente *ουσ. ουδ.* η επιχωμάτωση, το επίχωμα // **lucrări de ~** οι επιχωματώσεις
terasă, terase *ουσ. θηλ.* 1. η ταράτσα 2. το λιακωτό 3. το επίχωμα
teratologie *ουσ. θηλ.* η τερατολογία, η μελέτη των τεράτων
terbiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τέρβιο (σπάνιο μέταλλο)
terchea-berchea *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* ο τιποτένιος, ο μηδαμινός άνθρωπος
terci, terciuri *ουσ. ουδ.* 1. ο χυλός, ο πολτός, το κουρκούτι 2. η αλευριά // *(οικ.)* **a face pe cineva ~** καταστρέφω κάποιον // **cine s-a fript cu -ul suflă şi în iaurt** όποιος κάηκε στο χυλό φυσάει και το γιαούρτι
terciui, terciuiesc *ρ. μετ.* χυλοποιώ, χυλίζω, χυλώ
terciuială, terciuieli *ουσ. θηλ.* η χυλοποίηση
terciuire, terciuiri *ουσ. θηλ.* το χύλωμα
terebentină, terebentine *ουσ. θηλ.* η τερεβινθίνη // **ulei de ~** το τερεβινθέλαιο
terebint, terebinți *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο τερέβινθος, το δέντρο που εκκρίνει τερεβινθίνη
teren, terenuri *ουσ. ουδ.* 1. το έδαφος, το πεδίον 2. ο τόπος, η έκταση γης // **~ arabil** το καλλιεργήσιμο έδαφος // **~ de construcție** το οικόπεδο // **~ de instrucție** το πεδίον ασκήσεων // **~ de fotbal** το γήπεδο ποδοσφαίρου // **a fi pe ~ neutru** είμαι επί ουδετέρου εδάφους // **a pierde ~** χάνω έδαφος // **a sonda -ul** διερευνώ, ανιχνεύω το έδαφος
terestru-ă, tereştri-stre *επίθ.* γήινος-η-ο, επίγειος-α-ο // **globul ~** η γήινη σφαίρα // **magnetismul ~** ο γήινος μαγνητισμός // **paradisul ~** ο επίγειος παράδεισος
terfeli, terfelesc *ρ. μετ.* 1. λερώνω, λεκιάζω 2. *μτφ.* ρεζιλεύω, εξευτελίζω, ταπεινώνω κάποιον
terfelire, terfeliri *ουσ. θηλ.* 1. το λέρωμα 2. *μτφ.* ο εξευτελισμός, το ρεζίλεμα, το κουρέλιασμα
terfelit-ă, terfeliți-te *επίθ.* 1. λερωμένος-η-ο, ακάθαρτος-η-ο 2. *μτφ.* εξευτελισμένος-η-ο, ρεζιλεμένος-η-ο
terfelog, terfeloage *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* το πρωτόγραφο εμπορικό κατάστιχο· το εμπορικό βιβλίο για αρχική καταγραφή των εμπορικών πράξεων
terfelogit-ă, terfelogiți-te *επίθ. (για κατάστιχα)* λερωμένος-η-ο, κουρελιασμένος-η-ο, ρακώδης -ης-ες, καταξεσκισμένος-η-ο
tergal, tergale *ουσ. ουδ.* το τέργκαλ (υφαντική συνθετική πολυεστερική ίνα) και το ύφασμα τέργκαλ
tergiversa, tergiversez *ρ. μετ.* 1. χρονοτριβώ, τραινάρω, καθυστερώ, επιβραδύνω, παρελκύω 2. αναβάλλω, χρονοτριβώ
tergiversare, tergiversări *ουσ. θηλ.* 1. η χρονοτριβή, το τραινάρισμα, η καθυστέρηση, η επιβράδυνση, η παρέλκυση 2. η αναβολή, ο χρονισμός
teribil-ă, teribili-e I. *επίθ.* 1. τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό 2. *μτφ.* ικανός-ή-ό 3. *μτφ.* έξοχος-η-ο // **om ~** ο τρομερός (πολύ ικανός) άνθρωπος II. *επίρ.* 1. τρομερά, φοβερά 2. *μτφ.* έξοχα, θαυμάσια, εξαιρετικά, υπέροχα, σε μεγάλο βαθμό
teribilism, teribilisme *ουσ. ουδ.* η ιδιοτροπία, η παραξενιά, η εκκεντρικότητα, η τρομερή πράξη
teribilist-ă, teribilişti-ste *επίθ.* τρομακτικός-ή-ό, εκπληκτικός-ή-ό
terier, terieri *ουσ. αρσ.* το τερριέ
terifiant-ă, terifianți-te *επίθ.* τρομακτικός-ή-ό, τρομερός-ή-ό, φοβερός-ή-ό
terilenă *ουσ. θηλ. (χημ.)* το τερυλένιο (συνθετική ύλη από πολυεστέρα)
teritorial-ă, teritoriali-e *επίθ.* εδαφικός-ή-ό, χωρικός -ή-ό // **ape -e** τα χωρικά ύδατα // **suveranitate -ă** η εδαφική κυριαρχία
teritorialitate *ουσ. θηλ.* η εδαφικότητα // **-a legilor** η εδαφικότητα των νόμων
teritoriu, teritorii *ουσ. ουδ.* 1. το έδαφος 2. το κρατικό έδαφος, η επικράτεια // **-l patriei** το πάτριο έδαφος
termal-ă, termali-e *επίθ.* θερμός-ή-ό *(για τις θερμοπηγές)* // **apă -ă** το θερμό νερό // **izvor ~** η θερμοπηγή
terme *ουσ. θηλ.* 1. οι θέρμες, οι ιαματικές πηγές, τα θερμά λουτρά 2. *(ιστ.)* τα δημόσια θερμά λουτρά των Ρωμαίων
termen, termene, termeni I. *ουσ. ουδ. και αρσ.* 1. η προθεσμία, η διορία 2. το τελικό σημείο, το πέρας, το τέρμα 3. ο όρος, η ονομασία εννοιών 4. ο όρος συλλογισμού ή μαθηματικής εκφράσεως 5. *(πληθ.)* οι σχέσεις 6. το κείμενο // **~ de comparație** ο όρος αναλογίας // **~ de predare** η προθεσμία παραδόσεως // **~ de specialitate** ο ειδικός όρος // **~ tehnic** ο τεχνικός όρος // **~ul din lege** το κείμενο του νόμου // **a fi în -i buni cu cineva** έχω καλές σχέσεις με κάποιον // **a respecta un ~** σέβομαι την προθεσμία (τιμώ, συμμορφώνομαι) // **pe ~ lung** μακροπρόθεσμος-η-ο // **pe ~ scurt** βραχυπρόθεσμος -η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **în (la) ~** στην προθεσμία
termic-ă, termici-ce *επίθ.* θερμικός-ή-ό // **centrala -ă** ο θερμικός σταθμός (παροχής θερμότητας)
termidor *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το Θερμιδόρ (ο 11ος μήνας του γαλλικού επαναστατικού ημερολογίου, τεθειμένος μεταξύ 20 Ιουλίου και 18 Αυγούστου)
termifica, termific *ρ. μετ.* θερμοποιώ, παρέχω θερμότητα από κεντρικό σταθμό
termificare, termificări *ουσ. θηλ.* η παροχή θερμότητας από τον κεντρικό σταθμό, η ατμοθέρμανση
termina, termin I. *ρ. μετ.* 1. τελειώνω, αποτελειώνω, περαίνω, περατώνω, αποπερατώνω 2. τερματίζω, τελεύω, σκολάζω // **a ~ o lucrare** τελειώνω ένα έργο // **a o ~ cu cineva** το τελειώνω με κάποιον (δεν έχω πια σχέσεις) II. *ρ. μέσο* 1. τελειώνω, παίρνω τέλος, φέρομαι σε τέλος, περατώνομαι 2. καταλήγω // **cuvântul se termină cu o vocală** η λέξη καταλήγει σε φωνήεν // **s-au -t minciunile** τέλειωσαν τα ψέματα
terminal-ă, terminali-e *επίθ.* 1. καταληκτικός-ή-ό, τελειωτικός-ή-ό 2. ακραίος-αία-ο
terminare, terminări *ουσ. θηλ.* 1. η τελείωση, το τελείωμα, η περάτωση, η αποπεράτωση 2. το σχόλασμα 3. η λήξη
terminat *ουσ. ουδ.* 1. ο τελειωμός, το τελείωμα, η αποτελείωση, η τελείωση 2. η αποπεράτωση, η περάτωση
terminat-ă, terminați-te *επίθ.* τελειωμένος-η-ο, αποτελειωμένος-η-ο // **pe -e** στο τελείωμα
terminație, terminații *ουσ. θηλ.* 1. το τέλος, το τελευταίο σημείο 2. *(γραμμ.)* η κατάληξη

terminologic-ă, terminologici-ce *επίθ.* ορολογικός -ή-ό
terminologie, terminologii *ουσ. θηλ.* η ορολογία, το σύνολο όρων επιστήμης, τέχνης ή τεχνικής
terminus *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* το τέρμα, το πέρας, το άκρο // **stație** ~ η στάση του τέρματος
termită, termite *ουσ. θηλ. (εντομ.)* ο τερμίτης (είδος μυρμηγκιού)
termocentrală, termocentrale *ουσ. θηλ.* ο θερμοηλεκτρικός σταθμός
termochimic-ă, termochimici-ce *επίθ.* θερμοχημικός -ή-ό
termochimie *ουσ. θηλ.* η θερμοχημεία
termocoagulare, termocoagulări *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η θερμοπηξία
termocompresor, termocompresoare *ουσ. ουδ.* ο θερμοσυμπιεστής
termoconductibilitate *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η θερμαγωγιμότητα
termoconductor, termoconductori *ουσ. αρσ.* ο θερμαγωγός
termodinamic-ă, termodinamici-ce I. *επίθ.* θερμοδυναμικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η θερμοδυναμική
termoelectric-ă, termoelectrici-ce *επίθ.* θερμοηλεκτρικός-ή-ό // **centrala -ă** ο θερμοηλεκτρικός σταθμός
termoelectricitate *ουσ. θηλ.* ο θερμοηλεκτρισμός
termofica, termofic *ρ. μετ.* ιδ. termifica
termoficare, termoficări *ουσ. θηλ.* ιδ. termificare
termofil-ă, termofili-e *επίθ.* θερμόφιλος-η-ο
termofor, termofoare *ουσ. ουδ.* η θερμοφόρα
termogen-ă, termogeni-e *επίθ.* θερμογόνος-α-ο, θερμαντικός-ή-ό // **vată -ă** το θερμογόνο βαμπάκι
termogeneză *ουσ. θηλ.* η θερμογένεση
termoizolant-ă, termoizolanți-te *επίθ.* θερμομονωτικός-ή-ό
termoizolare, termoizolări *ουσ. θηλ.* η θερμομόνωση
termoizolator-oare, termoizolatori-oare *επίθ.* θερμομονωτικός-ή-ό
termometru, termometre *ουσ. ουδ.* το θερμόμετρο
termonuclear-ă, termonucleari-e *επίθ.* θερμοπυρηνικός-ή-ό // **armă -ă** το θερμοπυρηνικό όπλο // **reacția -ă** η θερμοπυρηνική αντίδραση
termoplastic-ă, termoplastici-ce *επίθ.* θερμοπλαστικός-ή-ό (για πλαστικές ύλες)
termoreglare, termoreglări *ουσ. θηλ.* η θερμορρύθμιση
termoregulator, teroregulatoare *ουσ. ουδ.* ο θερμορρυθμιστής
termos, termosuri *ουσ. ουδ.* ο θερμός
termosifon, termosifoane *ουσ. ουδ.* ο θερμοσίφωνας
termostat, termostate *ουσ. ουδ.* ο θερμοστάτης
termosterilizare, termosterilizări *ουσ. θηλ.* η θερμαποστείρωση
termotehnică *ουσ. θηλ.* η θερμοτεχνική
termoterapie *ουσ. θηλ.* η θερμοθεραπεία
termotropism *ουσ. ουδ.* ο θερμοτροπισμός
tern-ă, terni-e *επίθ.* θαμπός-ή-ό, αχρωμάτιστος-η-ο, σβησμένος-η-ο, ξεθωριασμένος-η-ο, αμαυρός-ή-ό, ανιαρός-ή-ό, μονότονος-η-ο
ternar-ă, ternari-e *επίθ.* 1. τρίμετρος-η-ο, τριαδικός -ή-ό, τριτογενής-ής-ές 2. τριμερής-ής-ές
ternion, ternioane *ουσ. ουδ.* το ντουλάπι για τοποθέτηση των εισιτηρίων τραίνου
teroare, terori *ουσ. θηλ.* η τρομοκρατία
terorism *ουσ. ουδ.* η τρομοκρατία
terorist-ă, teroriști-ste I. *επίθ.* τρομοκρατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τρομοκράτης-άτισσα (ο, η)
teroriza, terorizez I. *ρ. μετ.* τρομοκρατώ, επιβάλλω τρομοκρατικές μεθόδους II. *ρ. αντων.* τρομοκρατούμαι, κατέχομαι από φόβο
terorizare, terorizări *ουσ. θηλ.* η τρομοκράτηση
terpenă, terpene *ουσ. θηλ. (πληθ.) (χημ.)* το τερπένιο (ακόρεστοι υδρογονάνθρακες από τα αιθέρια έλαια)
terepentină, terepentine *ουσ. θηλ.* ιδ. terebentină
tertip, tertipuri *ουσ. ουδ.* το τερτίπι, το τέχνασμα, το κόλπο
terț-ă, terți-țe I. *επίθ.* τρίτος-η-ο II. *ουσ. αρσ. (νομ.)* ο τρίτος, το τρίτο πρόσωπο άσχετο με την υπόθεση // *(λογικ.)* **-ul exclus** ο τρίτος που αποκλείεται (η διατύπωση νοήματος είναι αληθινή ή νόθα, η τρίτη δυνατότητα αποκλείεται)
terță, terțe *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η τέρτσα, η τρίτη, το διάστημα τριών βαθμίδων
terțet, terțete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το τερτσέτο, η τριωδία
terțiar-ă, terțiari *επίθ.* τριτογενής-ής-ές, τριτεύων -ουσα-ον // *(γεωλ.)* **era -ă** η τριτογενής περίοδος
terțină, terține *ουσ. θηλ.* το τρίστιχο
tescovină, tescovine *ουσ. θηλ.* το τσίπουρο, η ρακή, το στέμφυλο
tescui, tescuiesc *ρ. μετ.* συμπιέζω με το στεμφυλοπιεστήριο, συνθλίβω, πατώ σταφύλια
tescuire, tescuiri *ουσ. θηλ.* η συμπίεση με το στεμφυλοπιεστήριο, η σύνθλιψη
tescuit-ă, tescuiți-te *επίθ.* πιεσμένος-η-ο στο στεμφυλοπιεστήριο, συνθλιμμένος-η-ο, καταθλιμμένος-η-ο
tesla *ουσ. θηλ. (φυσ.)* η τέσλα (μονάδα μετρήσεως ηλεκτρικής επαγωγής)
teslar, teslari *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο ξυλουργός
teslă, tesle *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το σκεπάρνι
test, teste *ουσ. ουδ.* το τεστ, η δοκιμασία, η εξέταση γνώσεων και ικανοτήτων ενός ατόμου
testa, testez *ρ. μετ.* 1. τεστάρω, κάνω ένα τεστ 2. κληροδοτώ, κάνω διαθήκη και αφήνω κληροδότημα
testaceu, testacee I. *ουσ. ουδ. (ζωολ.) (πληθ.)* τα οστρακόδερμα II. *επίθ. (ζωολ.)* οστρακόδερμος -η-ο
testament, testamente *ουσ. ουδ.* 1. η διαθήκη 2. *μτφ.* η συμβουλή, η παραγγελία, η παραίνεση για τους μεταγενέστερους // ~ **autentic** η αυθεντική διαθήκη (επίσημη) // ~ **olograf** η ολόγραφη διαθήκη // **Noul** ~ η Καινή Διαθήκη // **Vechiul** ~ η Παλαιά Διαθήκη
testamentar-ă, testamentari-e *επίθ.* διαθηκικός-ή-ό // **executor** ~ ο εκτελεστής της διαθήκης
testare, testări *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η κληροδοσία με διαθήκη 2. το τεστάρισμα, η δοκιμασία με τεστ
testator-oare, testatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* διαθέτης-έτρια (ο, η) κληροδότης-ότρια (ο, η)
testea, testele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η βελονοθήκη, με ορισμένο αριθμό βελονιών
testicul, testicule *ουσ. ουδ. (ανατ.)* το αρχίδι
testimonial-ă, testimoniali-e *επίθ.* μαρτυρικός-ή-ό, με μάρτυρες // **probă -ă** η απόδειξη με μάρτυρες

testimoniu, testimonii *ουσ. ουδ.* 1. η μαρτυρία, η κατάθεση, το έγγραφο, η απόδειξη
teşcherea, teşcherele *ουσ. θηλ. (οικ.)* το πουγκί, το πορτοφόλι
teşi, teşesc *ρ. μετ.* 1. κόβω λοξά, πλατύνω, πλαταίνω, ευρύνω 2. ισοπεδώνω
teşire, teşiri *ουσ. θηλ.* η πλάτυνση, το πλάτεμα, η εύρυνση
teşit-ă, teşiţi-te *επίθ.* 1. πλατυσμένος-η-ο, πλατσουκωτός-ή-ό 2. στρογγυλεμένος-η-ο
teşitură, teşituri *ουσ. θηλ.* 1. το λοξό κόψιμο σε κορμό δέντρου 2. το κούτσουρο, ο κομμένος κορμός δέντρου
teta *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το θήτα (το γράμμα θ)
tetanic-ă, tetanici-ce *επίθ.* τετανικός-ή-ό // **toxină -ă** η τετανική τοξίνη
tetanie, tetanii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τετανία
tetanos *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο τέτανος // **bolnav(-ă) de ~** τετανοπαθής-ής-ές
tetină, tetine *ουσ. θηλ.* το μπιμπερό, το θήλαστρο
tetraciclină *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η τετρακυκλίνη
tetraclorură, tetracloruri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το τετραχλωριούχο άλας // **~ de carbon** ο τετραχλωριούχος άνθρακας
tetraedric-ă, tetraedrici-ce *επίθ.* τετράεδρος-η-ο, με τέσσερεις έδρες
tetraedru, tetraedre *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το τετράεδρο
tetralogie, tetralogii *ουσ. θηλ.* η τετραλογία
tetrametru, tetrametri *ουσ. αρσ.* το τετράμετρο (στίχος)
tetrarhie, tetrarhii *ουσ. θηλ.* η τετραρχία
tetratlon, tetratloane *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το τέτραθλο
tetravalent-ă, tetravalenţi-te *επίθ. (χημ.)* τετρασθενής-ής-ές, τετρατομικός-ή-ό (με σθένος τέσσερα)
tetravanghel, tetravanghele *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το τετραευαγγέλιο, το τετραβάγγελο
tetrodă, tetrode *ουσ. θηλ.* ο ηλεκτρονικός σωλήνας με τέσσερα ηλεκτρόνια
teu, teuri *ουσ. ουδ.* ο χάρακας σε σχήμα Τ
teuton-ă, teutoni-e I. *επίθ.* τευτονικός-ή-ό // **Cavalerii -i** οι τευτονικοί Ιππότες II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τεύτονας-ισσα (ο, η)
teutonic-ă, teutonici-ce *επίθ.* τευτονικός-ή-ό // **Ordinul ~** το Τευτονικό Τάγμα
tevatură *ουσ. θηλ.* 1. το νταβαντούρι, ο σαματάς 2. ο μπελάς, το μπλέξιμο 3. η ταραχή
tex, texuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* «το τεξ» (σύστημα μετρήσεως της λεπτότητας των υφάνσιμων νημάτων)
text, texte *ουσ. ουδ.* το κείμενο // **~ de zece rânduri** το κείμενο με δέκα αράδες // **~ necorectat** το αδιόρθωτο κείμενο // **aspre -ele de lege** σκληρά τα κείμενα των νόμων
textier, textieri *ουσ. αρσ.* ο συγγραφέας κειμένου ελαφριάς μουσικής
textil-ă, textili-e *επίθ.* υφάνσιμος-η-ο, υφαντουργικός-ή-ό // **fabrică de -e** το υφαντουργείο, το εργοστάσιο κατασκευής υφασμάτων // **fibre -e** οι υφαντουργικές ίνες // **industria -ă** η υφαντουργική βιομηχανία, η υφαντουργία
textual-ă, textuali-e I. *επίθ.* κυριολεκτικός-ή-ό, κατά γράμμα, κατά λέξη, σύμφωνα με το κείμενο // **traducere textuală** η κατά λέξη μετάφραση II. *επίρ.* αυτολεξεί, κατά λέξη, επί λέξει, κατά γράμμα
textură, texturi *ουσ. θηλ.* η ύφανση, η πλοκή, η υφή
tezaur, tezaure *ουσ. ουδ.* 1. ο θησαυρός 2. το θησαυροφυλάκιο 3. το δημόσιο ταμείο 4. *μτφ.* ο μεγάλος πλούτος κάθε τι πολύτιμο
tezauriza, tezaurizez *ρ. μετ.* θησαυρίζω, αποθησαυρίζω, αποταμιεύω
tezaurizare, tezaurizări *ουσ. θηλ.* η θησαύριση, το θησαύρισμα, η αποθησαύριση, ο αποθησαυρισμός, η αποταμίευση
teză, teze I. *ουσ. θηλ.* 1. η θέση, η γνώμη πάνω σ'ένα θέμα 2. η έκθεση ιδεών, η γραπτή ανάπτυξη θέματος από το μαθητή // **~ de doctorat** η διδακτορική διατριβή II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ generală** γενικά, σε γενικές γραμμές
tezism *ουσ. ουδ.* το κήρυγμα ιδεών, η διάδοση θέσεων
ti *επιφ.* τίου! εε! (οργή, δυσαρέσκεια)
tiară, tiare *ουσ. θηλ.* η τιάρα
tibia, tibii *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το αντικνήμιο, το κόκαλο της κνήμης
tibial-ă, tibiali-e *επίθ.* αντικνημιαίος-α-ο
tibişir, tibişire *ουσ. ουδ.* το τεμπεσίρι, η κιμωλία
tic *επιφ.* τικ // **~-tac** τικ-τακ (ο χτύπος ρολογιού, καρδιάς)
tic, ticuri *ουσ. ουδ.* το τικ, η σπασμωδία
ticăi, pers. 3 ticăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* χτυπώ τικ-τακ // **inima mea îmi ticăie** η καρδιά μου χτυπάει τικ-τακ (δυνατά)
ticăi, ticăiesc I. *ρ. μέσο (οικ.)* χάνω τον καιρό μου, αδρανώ II. *ρ. αμ.* δουλεύω σιγά, χασομερώ
ticăială *ουσ. θηλ.* το αργοσάλεμα στην εργασία, οι αργές κινήσεις στην εργασία, το χασομέρι, η χρονοτριβή
ticăit, ticăituri *ουσ. ουδ.* το τικ-τακ, το σπαρτάρισμα
ticăit-ă, ticăiţi-te *επίθ.* 1. αργοκίνητος-η-ο, αργούτσικος-η-ο, βραδυκίνητος-η-ο 2. κακόμοιρος-η-ο
ticălos-oasă, ticăloşi-oase I. *επίθ.* 1. αχρείος-α-ο, αισχρός-ή-ό, ανόσιος-α-ο, ελεεινός-ή-ό, πρόστυχος-η-ο 2. αμαρτωλός-ή-ό, άτιμος-η-ο, άθλιος-α-ο, αναιδής-ής-ές II. *επίρ.* 1. αχρεία, αισχρά, ανόσια, ελεεινά, αναιδώς 2. αμαρτωλά, ατίμως, άθλια // **a proceda ~** ανοσιουργώ III. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. αχρείος-α (ο, η), αισχρός-ή (ο, η), ανόσιος-α (ο, η), ελεεινός-ή (ο, η), πρόστυχος-η (ο, η) 2. άτιμος-η (ο, η), αμαρτωλός-ή (ο, η), άθλιος -α (ο, η), παλιάνθρωπος (ο), το κάθαρμα
ticăloşi, ticăloşesc I. *ρ. αντων.* εξαχρειούμαι, γίνομαι αισχρός-ή, προστυχαίνω, γίνομαι ελεεινός-ή, παλιάνθρωπος II. *ρ. μετ.* 1. εξαχρειώνω, προστυχαίνω 2. εξουθενώνω, κάνω κάποιον να ξεπέσει, μειώνω την υπόληψή του
ticăloşie, ticăloşii *ουσ. θηλ.* 1. η ανοσιότητα, το ανοσιούργημα, η αχρειότητα, η αισχρότητα, η ελεεινότητα, η προστυχιά 2. η αναίδεια, η παλιανθρωπιά, η ατιμία, ο ξεπεσμός
tichet, tichete *ουσ. ουδ.* 1. το έντυπο δελτίο για κάποιο δικαίωμα 2. η κάρτα 3. το γραπτό σημείωμα // **~ de călătorie** το εισιτήριο ταξιδιού // **~ de masă** η κάρτα σίτισης
tichie, tichii *ουσ. θηλ.* ο σκούφος, το σκουφί // **a se naşte cu ~ în cap** γεννιέμαι με σκούφο στο κεφάλι,

έχω καλή τύχη // **ce-i lipseşte chelului? ~ de mărgăritar** κάτι περιττό // **cu ~** σκουφάτος-η-ο
tichiuţă, tichiuţe *ουσ. θηλ.* το σκουφάκι // **tichiuţa dracului** που αν το φοράει κανείς γίνεται
ticlui, ticluiesc *ρ. μετ.* (*λαϊκ. και οικ.*) 1. κανονίζω, τακτοποιώ, ταιριάζω 2. σκαρώνω, μηχανορραφώ // **a o ~ bine** το σκάρωσε καλά
ticluire, ticluiri *ουσ. θηλ.* 1. η τακτοποίηση, το κανόνισμα, το ταίριασμα 2. το σκάρωμα, η μηχανορραφία
ticsi, ticsesc I. *ρ. μετ.* 1. στριμώχνω, πατικώνω, στοιβάζω 2. γεμίζω υπερβολικά II. *ρ. αντων.* στριμώχνομαι, συνωστίζομαι, γεμίζω
ticsire, ticsiri *ουσ. θηλ.* 1. το στρίμωγμα, το στοίβαγμα, το πατίκωμα 2. το γέμισμα
ticsit-ă, ticsiţi-te *επίθ.* στριμωγμένος-η-ο, στριμωχτός-ή-ό, στοιβαγμένος-η-ο 2. ολόγεμος -η-ο, ολόγιομος-η-ο, πλήρης-ης-ες, φίσκα // **un autobuz ~** ένα στοιβαχτό λεωφορείο
tic-tac I. *επιφ.* τικ-τακ II. *ουσ. ουδ.* το τικ-τακ // **tic-tacul ceasornicului** το τικ-τακ του ρολογιού
tific-ă, tifici-ce I. *επίθ. (ιατρ.)* τυφικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυφικός-ή (ο, η)
tiflă, tifle *ουσ. θηλ.* η τύφλα, η μούτζα, το φάσκελο // *έκφρ.* **a da cu tifla** δίνω μούτζα, μουτζώνω // **a dat cu tifla şi a plecat** τα μούτζωσε κι έφυγε
tifoidă *επίθ. (ιατρ.)* **febră ~** ο τυφοειδής πυρετός
tifon, tifoane *ουσ. ουδ.* η γάζα
tifos, tifosuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο τύφος // **~ abdominal** ο κοιλιακός τύφος // **~ exantematic** ο εξανθηματικός τύφος
tigaie, tigăi *ουσ. θηλ.* το τηγάνι // **a prăji la ~** τηγανίζω // **două ouă la ~** δυο αυγά τηγανιτά
tigăiţă, tigăiţe *ουσ. θηλ.* το τηγανάκι
tighel, tigheluri *ουσ. ουδ.* 1. το γαζί, η ραφή με ραπτομηχανή 2. η ψιλοβελονιά // **a face un ~** κάνω ένα γαζί, ένα γάζωμα
tigheli, tighelesc *ρ. μετ.* γαζώνω
tighelire, tigheliri *ουσ. θηλ.* το γάζωμα
tighelit *ουσ. ουδ.* το γάζωμα
tighelit-ă, tigheliţi-te *επίθ.* γαζωμένος-η-ο, γαζωτός -ή-ό, ραμμένος-η-ο με γαζί
tignafes, tignafesuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το πνευμονικό εμφύσημα στα ζώα
tigroaică, tigroaice *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η τίγρη
tigru, tigri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τίγρης
tigvă, tigve *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το κρανίο, το καύκαλο, το καβούκι, η νεκροκεφαλή 2. *(βοτ.)* το νεροκολόκυθο (ο καρπός) // **cap de ~** ο ανόητος άνθρωπος, ο κολοκύθας
tihăraie, tihărăi *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κλιτύδα, η κατωφέρεια, η απόκρημνη πλαγιά
tihnă, tihne *ουσ. θηλ.* 1. η ησυχία, η γαλήνη, η ηρεμία 2. η ειρήνη 3. η ανάπαυση, το ξεκούρασμα // **în ~** με την ησυχία του (χωρίς βιασύνη)
tihneală, tihneli *ουσ. θηλ.* η ησυχία, ο ησυχασμός, η ηρεμία, η ψυχική γαλήνη
tihni pers. 3 tihneşte *ρ. αμ. (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. ευχαριστιέμαι με την ησυχία μου, έχω ευχάριστη και ήσυχη ζωή 2. απολαμβάνω γαλήνια κάποιο αγαθό, μου έρχεται καλά κάτι // **nu-mi tihneşte mâncarea** μου κάθεται στο στομάχι το φαΐ (μου είναι βαρετό) // **nu-i tihneşte să se plimbe** δεν το ποθεί η καρδιά του να σεργιανίζει (να πάει βόλτα)
tihnire, tihniri *ουσ. θηλ.* 1. το γαλήνεμα, η ησυχία, η ηρεμία 2. η ξεκούραση 3. το ξέγνοιασμα από φροντίδες
tihnit-ă, tihniţi-te *επίθ.* 1. γαλήνιος-ια-ιο, γαληνός -ή-ό, ήσυχος-η-ο, ήρεμος-η-ο 2. άνετος-η-ο 3. αναπαυτικός-ή-ό, ξεκουραστικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. γαλήνια, γαληνά, ήσυχα, ήρεμα 2. άνετα 3. αναπαυτικά, ξεκουραστικά
tijă, tije *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. ο μίσχος, το στέλεχος 2. ο μεταλλικός μοχλός, η αμπάρα, το ραβδί
tildă, tilde *ουσ. θηλ.* η παύλα
timar, timaruri *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το τιμάριο, το τσιφλίκι
timbra, timbrez *ρ. μετ.* 1. χαρτοσημαίνω (επικολλώ χαρτόσημο σε έγγραφο) 2. γραμματοσημαίνω (επικολλώ γραμματόσημο σε γράμμα)
timbrare, timbrări *ουσ. θηλ.* η χαρτοσήμανση, η γραμματοσήμανση, η σήμανση
timbrat-ă, timbraţi-te *επίθ.* χαρτοσημασμένος-η-ο, γραμματοσημασμένος-η-ο
timbru, timbre *ουσ. ουδ.* 1. το χαρτόσημο, το γραμματόσημο 2. *μουσ.* η χροιά του ήχου, το χρώμα του ήχου // **~ comemorativ** το αναμνηστικό γραμματόσημο // **~ fiscal** το κινητό ένσημο (για τα έγγραφα) // **~ sec** το χαρτόσημο σε ανάγλυφο πάνω στο χαρτί // **colecţie de timbre** η συλλογή γραμματοσήμων // **colecţionar(-ă) de timbre** γραμματοσυλλέκτης-κτρια (ο, η)
timid-ă, timizi-de I. *επίθ.* 1. ντροπαλός-ή-ό, συνεσταλμένος-η-ο 2. δειλός-ή-ό, άτολμος-η-ο, διστακτικός-ή-ό // **foarte ~ ai devenit în ultimul timp** πολύ συνεσταλμένος έγινες τελευταία II. *επίρ.* 1. ντροπαλά, συνεσταλμένα 2. δειλά, άτολμα, με αιδημοσύνη
timiditate, timidităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ντροπή, η συστολή, η ντροπαλοσύνη, η εντροπή, η αιδημοσύνη 2. η ατολμία, το δείλιασμα, η δειλία, ο φόβος, η έλλειψη θάρρους
timol, timoluri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η θυμόλη
timonă, timone *ουσ. θηλ.* το τιμόνι, το πηδάλιο
timonier, timonieri *ουσ. αρσ.* ο τιμονιέρης, ο πηδαλιούχος
timorat-ă, timoraţi-te *επίθ.* τρομαγμένος-η-ο, φοβισμένος-η-ο, εκφοβισμένος-η-ο, τρομοκρατημένος-η-ο
timp, timpi, timpuri *ουσ. αρσ.* και *ουσ. ουδ.* 1. ο χρόνος, ο καιρός 2. η χρονική περίοδος, η εποχή 3. η διάρκεια 4. *(μουσ.)* ο μουσικός χρόνος, ο ρυθμός 5. η καιρική κατάσταση 6. *(γραμμ.)* οι χρόνοι ρήματος // **~ ploios** ο βροχερός καιρός // **-uri noi** οι νέοι καιροί // **a nu avea ~** δεν ευκαιρώ, δεν αδειάζω // **atâta ~** όσος καιρός // **de câtva ~** εδώ και λίγο // **de la un ~** από καιρό, συν τω χρόνω // **din ~ în ~** από καιρό σε καιρό, ενίοτε, κατά διαστήματα, κάποτε-κάποτε, αλάργα-αλάργα // **interval de ~** το χρονικό διάστημα // **în acelaşi ~** στον ίδιο χρόνο, ταυτόχρονα // **în doi -i şi trei mişcări** στο άψε-σβήσε // **în tot -ul** ολοένα, συνέχεια, πάντοτε // **în ~ ce eu...** ενώ εγώ... // **în -ul nopţii** τη νύχτα // **în -ul zilei** τη μέρα // **între ~** εν τω μεταξύ, στο μεταξύ // **la ~** εγκαίρως, στην ώρα // **motor în patru -i** το τετράχρονο μοτέρ // **pe -ul Fanarioţilor** επί Φαναριωτών // **pe -uri** ένα καιρό (κάποτε), επί // **puţin ~ după aceea** λίγο καιρό μετά από τότε II. *συνδ. έκφρ.* **cât ~** εφ' όσον

timpan, timpane *ουσ. ουδ. (ανατ.)* 1. το τύμπανο (αυτιού) 2. *μουσ.* το τύμπανο (κρουστό μουσικό όργανο) 3. *αρχιτ.* το αέτωμα // **a sparge -ul** σπάζω το τύμπανο
timpanist-ă, timpanişti-ste *ουσ.* πρώιμος-η-ο, πρόωρος-η-ο // **pom** ~ το πρώιμο δέντρο II. *επίρ.* 1. πρώιμα, πρόωρα, ενωρίς 2. έγκαιρα
timus *ουσ. ουδ.* ο θύμος αδήν
tină *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η λάσπη
tinctorial-ă, tinctoriali-e *επίθ.* βαφικός-ή-ό
tinctură, tincturi *ουσ. θηλ.* το βάμμα // ~ **de iod** το βάμμα ιωδίου
tindă, tinde *ουσ. θηλ.* η βεράντα // **a face treabă până în** ~ κάνω μια δουλειά μισοτελειωμένη
tinde, tind *ρ. αμ.* 1. τείνω, έχω την τάση, κλίνω, ρέπω σε κάτι 2. αποβλέπω 3. κατευθύνομαι
tindeche, tindechi *ουσ. θηλ.* το οδοντωτό κρατάει τεντωμένο το ύφασμα στον αρμό του αργαλειού
tine *αντ. προσ.* σένα, εσένα // **ca şi** ~ σαν και σένα
tinerel-ea-ică, tinerei-ele I. *επίθ.* νεαρός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο νεαρός, η νεαρά
tineresc-ească, tinereşti *επίθ.* νεανικός-ή-ό // **vârsta tinerească** η νεανική ηλικία
tinereşte *επίρ.* νεανικά
tineret *ουσ. ουδ.* η νεολαία // **-ul deţine primul loc** η νεολαία κατέχει την πρώτη θέση // **-ul întregii lumi** η νεολαία όλου του κόσμου
tinereţe, tinereţi *ουσ. θηλ.* η νεότητα, η νιότη, η νεανικότητα // **tinereţile mele** τα νειάτα μου
tinerime *ουσ. θηλ.* η νεολαία, οι νέοι
tingire, tingiri *ουσ. θηλ.* ο τέντζερης // **s-a răsturnat -a şi şi-a găsit capacul** κύλησε ο τέντζερης και βρήκε το καπάκι του (οι άνθρωποι ίδιου ποιού)
tinichea, tinichele *ουσ. θηλ.* ο τενεκές, ο λευκοσίδηρος // **a avea tinichele la coadă** έχω τενεκέδες στην ουρά μου, έχουν καταγραφτεί δυσάρεστα πράγματα στο προσωπικό φάκελλό μου // **a rămâne** ~ καταντώ σε άθλια οικονομική κατάσταση // **de** ~ τενεκεδένιος-ια-ιο
tinichigerie, tinichigerii *ουσ. θηλ.* το τενεκετζίδικο
tinichigiu, tinichigii *ουσ. αρσ.* ο τενεκετζής
tip, tipuri, tipi *ουσ. ουδ. και αρσ.* 1. ο τύπος, το καλούπι, το πρότυπο, το μοντέλο, το υπόδειγμα 2. η ιδιοτυπία, το σόι, το γένος, το είδος, η μορφή 3. ο παράξενος άνθρωπος, ο τύπος 4. το άτομο του υποκόσμου // **este un** ~ **bine** είναι ωραίος άνδρας // **un** ~ **curios** ο μυστήριος τύπος (παράξενος)
tipa *επιφ.* τιπ // ~~ τιπ-τιπ (βαδίζει ξυπόλυτα για να μην κάνει θόρυβο)
tipar, tipare *ουσ. ουδ.* 1. ο τύπος, το πιεστήριο, η τύπωση, το τύπωμα, το τυπογραφείο 2. το καλούπι, η φόρμα 3. η εντύπωση 4. το ίχνος // **a da la** ~ δίνω για τύπωμα // **a fi sub** ~ βρίσκεται υπό τα πιεστήρια
tipări, tipăresc *ρ. μετ.* 1. τυπώνω, εκτυπώνω, τυπογραφώ, εντυπώνω, ανατυπώνω 2. εκδίδω (βιβλίο, περιοδικό), δημοσιεύω με τον τύπο
tipărire, tipăriri *ουσ. θηλ.* 1. η τύπωση, η εκτύπωση, το τύπωμα, η αποτύπωση 2. η έκδοση, η δημοσίευση (βιβλίο, περιοδικό) // **cheltuielile de** ~ τα τυπωτικά (τα έξοδα του τυπώματος)// **modul de** ~ ο τρόπος της εκτύπωσης
tipărit *ουσ. ουδ.* 1. η τύπωση, η εκτύπωση, το τύπωμα 2. η έκδοση δημοσιεύματος
tipărit-ă, tipăriţi-te *επίθ.* τυπωμένος-η-ο, εκτυπωμένος-η-ο, έντυπος-η-ο
tipăritură, tipărituri *ουσ. θηλ.* 1. το εκτύπωμα, το έντυπο 2. το δημοσίευμα
tipesă, tipese *ουσ. θηλ. (οικ. και χλευασ.)* το θηλυκό του υποκόσμου
tipic, tipicuri *ουσ. ουδ.* 1. το τυπικό 2. *(εκκλ.)* το τυπικάριο, το λειτουργικό βιβλίο με την τυπική διάταξη των εκκλησιαστικών ακολουθιών // **după** ~ κατά το τυπικό
tipic-ă, tipici-ce I. *επίθ.* τυπικός-ή-ό, χαρακτηριστικός -ή-ό, συμβατικός-ή-ό II. *επίρ.* τυπικά
tipicar-ă, tipicari-e I. *επίθ.* τυπικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυπικάρης-ισσα (ο, η), τυπολάτρης-ισσα (ο, η)
tipiza, tipizez *ρ. μετ.* τυποποιώ
tipizare, tipizări *ουσ. θηλ.* η τυποποίηση
tipograf-ă, tipografi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυπογράφος (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* η τυπογραφική μηχανή
tipografic-ă, tipografici-ce I. *επίθ.* τυπογραφικός -ή-ό II. *επίρ.* τυπογραφικά
tipografie, tipografii *ουσ. θηλ.* 1. το τυπογραφείο 2. η τυπογραφία
tipolitografie, tipolitografii *ουσ. θηλ.* η τυπολιθογραφία, το λιθογραφικό πιεστήριο
tipologic-ă, tipologici-ce *επίθ.* τυπολογικός-ή-ό
tipologie, tipologii *ουσ. θηλ.* η τυπολογία
tipsie, tipsii *ουσ. θηλ.* το ταψί
tiptil *επίρ.* 1. αλαφρά, ελαφρά, αθόρυβα, ανεπαίσθητα 2. κρυφά, λαθραία 3. ησύχως // **a merge** ~ βαδίζω ελαφρά, ανεπαίσθητα
tir, tiruri *ουσ. ουδ.* 1. η βολή, η σκοποβολή 2. η σκόπευση // **a regla -ul** διευθετώ τη βολή // **armă cu** ~ **lung** το μακροβόλο όπλο (που ρίχνει μακριά)
T.I.R. *ουσ. ουδ.* η νταλίκα
tiradă, tirade *ουσ. θηλ.* 1. το κατεβατό 2. η περικοπή
tiraj, tiraje *ουσ. ουδ.* 1. το τιράζ, το τράβηγμα, η τραβηξιά 2. η έλξη, ο ελκυσμός (στα αέρια) // **prelungire de** ~ η επανεκτύπωση // **ziar de mare** ~ η εφημερίδα μεγάλου τιράζ (σε πολλά αντίτυπα)
tiralior, tiraliori *ουσ. αρσ.* ο πυροβολητής
tiran-ă, tirani-e I. *ουσ. αρσ.* ο τύραννος, ο δυνάστης, ο απόλυτος άρχοντας, εξουσιαστής II. *επίθ.* τυραννικός-ή-ό, απολυταρχικός-ή-ό, καταπιεστικός-ή-ό
tiranic-ă, tiranici-ce I. *επίθ.* τυραννικός-ή-ό II. *επίρ.* τυραννικά, δεσποτικά, απολυταρχικά
tiranie, tiranii *ουσ. θηλ.* η τυραννία, η καταπιεστική εξουσία, η τυραννίδα // **abolirea -i** η κατάλυση της τυραννίας // **răsturnarea -i** η ανατροπή της τυραννίας
tiraniza, tiranizez *ρ. μετ.* τυραννώ, καταπιέζω, καταδυναστεύω
tiranizat-ă, tiranizaţi-te *επίθ.* τυραννισμένος-η-ο
tirbuşon, tirbuşoane *ουσ. ουδ.* το τιρμπουσόν, το εκπώμαστρο
tirfon, tirfoane *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η μεγάλη βίδα
tiroid-ă, tiroizi-de *επίθ. (ανατ.)* θυρεοειδής-ής-ές // **glanda -ă** ο θυρεοειδής αδένας
tiroidian-ă, tiroidieni-e *επίθ. (ιατρ.)* θυρεοειδικός -ή-ό // **insuficienţă -ă** η θυρεοειδική ανεπάρκεια
tirolez-ă, tirolezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τυρολέζος -α (ο, η) II. *επίθ.* τυρολέζικος-η-ο

tirs, tirsuri *ουσ. ουδ. (μυθ.)* ο θύρσος
tisular-ă, tisulari-e *επίθ. (ανατ.)* ιστολογικός-ή-ό
titan *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τιτάνιο (μέταλλο)
titan, titani *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο τιτάνας // **lupta între -i** η Τιτανομαχία
titanic-ă, titanici-ce *επίθ.* τιτανικός-ή-ό, τιτάνιος-α-ο, γιγάντιος-α-ο
titanit, titanituri *ουσ. ουδ.* ο τιτανίτης
titirez, titirezi *ουσ. αρσ.* 1. το σφοντύλι 2. η σβούρα
titiri, titiresc I. *ρ. μετ. (οικ.)* συγυρίζω, ευπρεπίζω II. *ρ. αντων.* συγυρίζομαι, ευπρεπίζω την εμφάνισή μου
titirit-ă, titiriți-te *επίθ. (οικ.)* καλλωπισμένος-η-ο, ευπρεπής-ή-ές, ευπαρουσίαστος-η-ο
titlu, titluri *ουσ. ουδ.* 1. ο τίτλος 2. η ιδιότητα 3. η περιεκτικότητα μεταλλοκράματος ή διαλύματος 4. το έγγραφο, το αποδειχτικό δικαιώματος 5. η επιγραφή συγγράμματος, νόμου, κ.λ.π. // *(μετοχές, ομολογίες)* ~ **de credit** το χρεόγραφο // ~ **de glorie** ο τίτλος δόξας, το αξίωμα // ~ **de onoare** ο τίτλος τιμής // ~ **de proprietate** ο τίτλος ιδιοκτησίας // ~ **de tată** η ιδιότητα πατρός // **-l lucrării** η επιγραφή συγγράμματος // **a acorda un** ~ απονέμω σε κάποιον έναν τίτλο // **ca** ~ **de informare** με ενημερωτικό χαρακτήρα // **care are un** ~ τιτλούχος-α-ο // **care poartă un** ~ τιτλοφόρος-α-ο // **cu** ~ **de...** υπό την ιδιότητα του...
titra, titrez *ρ. μετ.* τιτλοφορώ, προσδιορίζω τον τίτλο
titrare, titrări *ουσ. θηλ.* η τιτλοδότηση
titrat-ă, titrați-te *επίθ.* τιτλούχος-α-ο, τιτλοφόρος-α-ο
titrator-oare, titratori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* τιτλοδότης-ότρια (ο, η)
titru, titre *ουσ. ουδ.* ο τίτλος
titular-ă, titulari-e I. *επίθ.* 1. τιτλούχος-α-ο, κύριος -α-ο 2. τακτικός-ή-ό, μόνιμος-η-ο // **profesor** ~ ο τακτικός καθηγητής // **rolul** ~ ο κύριος ρόλος (σε θεατρική παράσταση)
titulariza, titularizez *ρ. μετ.* 1. τιτλοφορώ 2. μονιμοποιώ
titulatură, titulaturi *ουσ. θηλ.* 1. ο τίτλος 2. η επωνυμία
tiu *επιφ.* τίου!, αχ! (λύπη, απορία, ονοματοποιία)
tiugă, tiuge *ουσ. θηλ.* η νεροκολοκύθα, το νεροκολόκυθι
tiv, tivuri *ουσ. ουδ.* 1. το κράσπεδο, το ρέλι, το ρέλιασμα, το στρίφωμα, ο γύρος υφάσματος ή ρούχων 2. η περιρραφή
tiveală, tiveli *ουσ. θηλ.* το ρέλι, το στρίφωμα, το μπιμπίλωμα
tivgă *ουσ. θηλ.* ιδ. tigvă
tivi, tivesc *ρ. μετ.* 1. κρασπεδώνω 2. περιρράπτω, ρελιάζω, στριφώνω
tivire, tiviri *ουσ. θηλ.* το ρέλιασμα, η περιρραφή, το ρέλι, το στρίφωμα
tivit *ουσ. ουδ.* ιδ. tivire
tivitură, tivituri *ουσ. θηλ.* ιδ. tivire
tiz-ă, tizi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνονόματος-η (ο, η)
toacă, toace *ουσ. θηλ.* το σήμαντρο // *(εκκλ.)* **a bate toaca** χτυπάει το σήμαντρο (είναι ο εσπερινός) // **a ști și toaca din cer** ξέρω πολλά // *(λαϊκ.)* **ucigă-l toaca** ο διάβολος, ο εξαποδός
toaletă, toalete *ουσ. θηλ.* 1. η τουαλέτα, ο καλλωπισμός 2. το αποχωρητήριο, ο καμπινές 3. η ατομική καθαριότητα, η περιποίηση του σώματος // **a-și face toaleta** κάνω την τουαλέτα μου, καλλωπίζομαι // **articole de** ~ τα είδη τουαλέτας, τα καλλυντικά // **oglinda toaletei** ο καθρέφτης της τουαλέτας
toamnă, toamne *ουσ. θηλ.* το φθινόπωρο // **astă** ~ φέτος το φθινόπωρο // **de** ~ φθινοπωρινός-ή-ό // **de cu** ~ από το φθινόπωρο // **la** ~ το φθινόπωρο // **până la** ~ μέχρι το φθινόπωρο // **toamna vieții** το φθινόπωρο της ζωής (η εποχή των γηρατειών)
toană, toane *ουσ. θηλ.* 1. το καπρίτσιο, η ιδιοτροπία 2. η παραξενιά 3. η διάθεση // **a fi în toane bune (sau rele)** είμαι σε καλή (ή σε κακή) διάθεση // **a-i veni cuiva o** ~ του ήρθε σε κάποιον η λόξα / η τρέλα // **ce toane** ιδιότροπος-η-ο
toarce, torc I. *ρ. μετ.* κλώθω, γνέθω, μεταβάλλω το μαλλί ή το βαμπάκι σε νήμα II. *ρ. αμ.* ροχαλίζω, ρουθουνίζω (γάτα)
toarcere, toarceri *ουσ. θηλ.* το γνέσιμο, η κλώση, το κλώσιμο
toartă, toarte *ουσ. θηλ.* 1. η λαβή, το χερούλι 2. ο γάντζος 3. ο κρίκος, ο χαλκάς // **toarta unei cești** το χερούλι ενός φλιτζανιού // **prietenie la** ~ η στενότατη φιλία
toast, toasturi *ουσ. ουδ.* η πρόποση // **a ține un** ~ **în cinstea...** εγείρω πρόποση σε τιμή...
toasta, toastez *ρ. αμ.* 1. εγείρω πρόποση, πίνω στην υγεία κάποιου 2. προπίνω, πίνω προς τιμήν κάποιου
tobă, tobe *ουσ. θηλ.* 1. το τύμπανο, το νταούλι, το ταμπούρλο 2. το τουλούμι 3. (στα τραπουλόχαρτα) το καρό, ο κόκκινος ρόμβος 4. *(μαγ.)* το αλλαντικό σε στομάχι γουρουνιού // ~ **de eșapament** το σιλανσιέ // **a bate toba** τυμπανίζω / χτυπάω το τύμπανο, διατυμπανίζω // **a bate toba la urechea surdului** στον κουφού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα // **a face pe cineva** ~ **de bătaie** κάνω κάποιον τουλούμι στο ξύλο // **a fi** ~ **de carte** είναι πολύ μορφωμένος(-η) // **a vinde averea cu toba** πουλάω την περιουσία στον πλειστηριασμό
tobiță, tobițe *ουσ. θηλ.* το μικρό τύμπανο
tobogan, tobogane *ουσ. ουδ.* η κυλίστρα, η τσουλήθρα
toboșar, toboșari *ουσ. αρσ.* ο τυμπανοκρούστης, ο τυμπανιστής
toc, tocuri *ουσ. ουδ.* 1. η θήκη 2. ο κονδυλοφόρος 3. η παραστάδα (πόρτας ή παραθυριού) // ~ **de ochelari** η θήκη για τα γυαλιά // ~ **rezervor** ο στυλογράφος
toc, tocuri *ουσ. ουδ.* (στα παπούτσια) το τακούνι
toca, toc I. *ρ. μετ.* 1. λιανίζω 2. κατακόβω, κάνω κιμά 3. *μτφ.* καταξοδεύω, κατασπαταλώ II. *ρ. αμ.* φλυαρώ, λέω φλυαρίες // **a** ~ **la verzi și uscate** σαχλαμαρίζω, λέγω χλωρά και ξερά // **a** ~ **pe cineva la cap** ενοχλώ κάποιον στο κεφάλι, τον σμπαραλιάζω // **unde popa nu toacă** όπου ο παπάς δε χτυπάει το σήμαντρο
tocană, tocane *ουσ. θηλ. (μαγ.)* το φρικασέ, το γιαχνί
tocare *ουσ. θηλ.* το λεπτό κόψιμο, το πετσόκομμα, το κομμάτιασμα, το κατακομμάτιασμα, ο τεμαχισμός, το κόψιμο κιμά (κρέας)
tocat-ă, tocați-te *επίθ.* κατακομματιασμένος-η-ο, λεπτοκομμένος-η-ο // **carne -ă** ο κιμάς (κρέας) // **mașină de** ~ **carne** η μηχανή για κιμά

tocată, tocate ουσ. θηλ. *(μουσ.)* η τοκάτα *(για πληκτροφόρα όργανα μουσικής)*
tocă, toci ουσ. θηλ. η τόκα (είδος σκούφου), ο πίλος, το καπέλο
tocător-oare, tocători-oare I. *επίθ.* αυτός που κομματιάζει, που τεμαχίζει II. *ουσ. ουδ.* 1. η κρεατομηχανή (που κόβει κιμά) 2. το κρεατοσάνιδο *(για κόψιμο του κρέατος)*, το επικόπανο 3. το κούτσουρο *(για κόψιμο ξύλων)*
tocătură, tocături ουσ. θηλ. 1. ο κιμάς, το λεπτοκομμένο κρέας 2. τα λεπτοκομμένα άχυρα
toceală, toceli ουσ. θηλ. 1. το τρόχισμα 2. *μτφ.* η συνεχής εξάσκηση σε κάτι 3. *μτφ.* η συνεχής ανάγνωση, η απομνημόνευση κατά λέξη ενός κειμένου, η αποστήθιση
toci, tocesc I. *ρ. μετ.* 1. τροχίζω, ακονίζω 2. στομώνω, αμβλύνω, εξασθενίζω 3. *μτφ.* φθείρω, καταστρέφω σιγά/σιγά II. *ρ. αμ.* (*μτφ.*) αποστηθίζω μηχανικώς τα μαθήματα, παπαγαλίζω II. *ρ. αντων.* 1. αμβλύνομαι, στομώνω, χάνω την οξύτητά μου (κοφτερά όργανα) 2. φθείρομαι 3. τρίβομαι, παθαίνω φθορά με την τριβή // **a ~ tăişul unei lame** στομώνω την κόψη της λεπίδας (του ξυραφιού) // **haina s-a -t la mâneci** το ρούχο τρίφτηκε στα μανίκια // **vârful creionului s-a -t** η μύτη του μολυβιού μίκρυνε, έγινε αμβλεία
tocilar-ă, tocilari-e ουσ. αρσ. *και* θηλ. 1. τροχιστής -ίστρια (ο, η), ακονητής-ήτρια (ο, η) 2. *μτφ.* αποστηθίζων-ουσα μηχανικά τα μαθήματα (ο, η)
tocilă, tocile ουσ. θηλ. το ακόνι, η ακονόπετρα
tocilărie, tocilării ουσ. θηλ. το ακονιστήρι, το τροχιστήριο
tocire, tociri ουσ. θηλ. το στόμωμα, η απώλεια της οξύτητας των κοφτερών οργάνων
tocit-ă, tociţi-te *επίθ.* 1. στομωμένος-η-ο 2. τριμμένος-η-ο // **haine -e** τα τριμμένα ρούχα
tocitor-oare, tocitori-oare I. ουσ. αρσ. ο λατόμος II. ουσ. θηλ. το ξύλινο μεγάλο δοχείο για ζύμωση φρούτων, σταφυλιών, κ.λ.π.
tocmai *επίρ.* 1. ακριβώς 2. εντελώς 3. μόλις, τη στιγμή που // **~ acum?** τώρα δα; // **~ bine** ακριβώς σωστά // **~ când** τη στιγμή που // **~ ce trebuie** ακριβώς ό,τι χρειάζεται // **~ pe ~** έτσι ακριβώς // **~ peste un an** ακριβώς ύστερα από ένα χρόνο // **e ~ ceea ce nu trebuia să faci** είναι ακριβώς αυτό που δεν έπρεπε να κάνεις // **maşina nu era ~ nouă** το αυτοκίνητο δεν ήταν εντελώς καινούργιο
tocmeală, tocmeli ουσ. θηλ. 1. το παζάρεμα, η διαπραγμάτευση 2. η συμφωνία, η σύμβαση
tocmi, tocmesc I. *ρ. μετ.* 1. παζαρεύω, κάνω παζάρια, διαπραγματεύομαι 2. προσλαμβάνω εργάτες, υπαλλήλους, κ.λ.π. 3. βάζω σε τάξη, διευθετώ 4. εκμισθώνω, ενοικιάζω κάτι (ακίνητο, αντικείμενο) II. *ρ. αντων.* 1. μπαίνω στην υπηρεσία κάποιου, υπηρετώ κάποιον, εργάζομαι σαν υπηρέτης 2. παζαρεύομαι
tocmire, tocmiri ουσ. θηλ. το παζάρεμα, η διαπραγμάτευση
togă, togi ουσ. θηλ. η τήβεννος
toi, toiuri ουσ. ουδ. 1. το μέσο, τα μέσα, το κύριο μέρος 2. το κορύφωμα, το ψηλότερο σημείο, η ακμή, η πλήρη εξέλιξη, η ένταση, το φόρτε // **a fi în ~** βρίσκεται σε πλήρης εξέλιξη // **în -ul luptei** στην ένταση της μάχης // **în -ul nopţii** στα μέσα της νύχτας // **în -ul petrecerii** στο κορύφωμα του γλεντιού // **în -ul verii** στη βράση του καλοκαιριού
toiag, toiege ουσ. ουδ. το ραβδί, η ράβδος, η βέργα // **şi de crunta-mi vijelie tu te aperi cu un ~?** και απ' την τρομερή μου καταιγίδα εσύ υπερασπίζεσαι μ' ένα ραβδί;
tolăni, tolănesc I. *ρ. αντων.* κάθομαι άνετα, ξάπλα, στρογγυλοκάθομαι, ξαπλώνομαι II. *ρ. αμ.* ξαπλώνω, πλαγιάζω στο κρεβάτι για ανάπαυση
tolănire ουσ. θηλ. το ξάπλωμα, η ξαπλωσιά
tolănit-ă, tolăniţi-te I. *επίθ.* ξαπλωμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό II. *επίρ.* ξαπλωτά
tolbă, tolbe ουσ. θηλ. 1. η φαρέτρα, η δερμάτινη θήκη για τα βέλη 2. ο ντορβάς, ο τορβάς, το ταγάρι, το σακίδιο
tolera, tolerez *ρ. μετ.* 1. ανέχομαι, υπομένω, υποφέρω κάτι 2. επιτρέπω
tolerabil-ă, tolerabili-e I. *επίθ.* ανεκτός-ή-ό, υποφερτός-ή-ό, επιτρεπτός-ή-ό II. *επίρ.* ανεκτώς, υποφερτώς
tolerant-ă, toleranţi-te I. *επίθ.* ανεκτικός-ή-ό, επιεικής-ής-ές, ανεξίκακος-η-ο, συγκαταβατικός -ή-ό II. *επίρ.* ανεκτικά, υπομονετικά, με επιείκεια
tolerantism ουσ. ουδ. η ανοχή, η ανεκτικότητα
toleranţă, toleranţe ουσ. θηλ. 1. η ανεκτικότητα, η ανοχή, η επιείκεια, η ανεξικακία 2. η παραδεχτή διαφορά στις διατάξεις της ποιότητας ενός προϊόντος // **~ religioasă** η ανεξιθρησκεία // **a arăta ~** δείχνω ανοχή // **casă de ~** ο οίκος ανοχής
tolerare ουσ. θηλ. η ανοχή, η επιείκεια
tolomac-ă, tolomaci-ce I. *επίθ. (οικ.)* χαζός-ή-ό II. ουσ. αρσ. *και* θηλ. χαζός-ή, ανόητος-η (ο, η)
toluen ουσ. ουδ. *(χημ.)* το τολουένιο
toluidină, toluidine ουσ. θηλ. *(χημ.)* η τολουϊδίνη, η ανιλίνη από τολουόνιο
tom, tomuri ουσ. ουδ. ο τόμος // **-ul doi** ο τόμος δεύτερος
tomată, tomate ουσ. θηλ. η ντομάτα
tombac ουσ. ουδ. *(λαϊκ.)* κράμα χαλκού και τσίγκου
tomberon, tomberoane ουσ. ουδ. ο σκουπιδοτενεκές
tombolă, tombole ουσ. θηλ. η τόμπολα
tomna, tomnez I. *ρ. μετ.* χινοπωρώ, κρατώ τα ζώα το φθινόπωρο σε βοσκοτόπι II. *ρ. αμ.* (για τα ζώα) περνάω το φθινόπωρο σε βοσκοτόπι
tomnatec-ă *επίθ.* ιδ. tomnatic
tomnatic-ă, tomnatici-ce *επίθ.* φθινοπωρινός-ή-ό // **ploaie -ă** η φθινοπωρινή βροχή // **flăcău ~** το γεροντοπαλλήκαρο
ton, toni ουσ. αρσ. *(ιχθ.)* ο τόνος, ο θύννος
ton, tonuri ουσ. ουδ. *(μουσ.)* 1. ο τόνος 2. το ύφος 3. *μτφ.* ο βαθμός έντασης του χρώματος στη ζωγραφική 4. η τονικότητα μουσικού κομματιού // **-ul brutal** το σκαιό ύφος // **-ul face muzica** ο τόνος κάνει τη μουσική (ο τρόπος με τον οποίο λέγεται κάτι) // **a da -ul** δίνω τον τόνο // **a schimba -ul** αλλάζω ύφος // **cu un ~ rece** με παγερό τόνο
tonaj, tonaje ουσ. ουδ. η χωρητικότητα σε τόνους (για τα μεταφορικά μέσα)
tonalitate, tonalităţi ουσ. θηλ. 1. η τονικότητα 2. ο τονισμός
tonă, tone ουσ. θηλ. ο τόνος (μέτρο βάρους) // **~ kilometru** ο χιλιομετρικός τόνος // **~registru** ο τόνος χωρητικότητας πλοίου
tonic-ă, tonici-ce I. *επίθ.* 1. τονωτικός-ή-ό, δυναμωτικός-ή-ό 2. τονιζόμενος-η-ο // **accent ~**

ο δυναμωτικός τόνος // **medicament** ~ το τονωτικό φάρμακο // τονικός-ή-ό // **silaba -ă** η τονιζόμενη συλλαβή II. *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η τονική (τονιζόμενη νότα)

tonicitate *ουσ. θηλ.* η τονικότητα

tonifiant-ă, tonifianți-te I. *επίθ. (φαρμ.)* τονωτικός -ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το τονωτικό, το δυναμωτικό

tonifica, tonific *ρ. μετ.* τονώνω, ενδυναμώνω, δίνω δύναμη

tonificare *ουσ. θηλ.* η τόνωση, η ενδυνάμωση, το δυνάμωμα

tonomat, tonomate *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ημιαυτόματο πικάπ, τίθεται σε κίνηση με τη βοήθεια κέρματος

tonsură, tonsuri *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* η παπαλήθρα

tont, toantă, tonți, toante I. *επίθ.* χαζός-ή-ό, ανόητος-η-ο, κουτός-ή-ό, ηλίθιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουτός-ή (ο, η), ανόητος-η (ο, η), χαζός -ή (ο, η)

tontălău, tontălăi *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο χάχας, ο ανόητος, ο βλάκας, ο κουτός

tontoroi *ουσ. ουδ. (οικ.)* // το χοροπήδημα, το αναπήδημα // **a juca -ul** χοροπηδώ χωρίς ρυθμό

tonus, tonusuri *ουσ. ουδ.* 1. ο τόνος 2. *μτφ.* η ζωτικότητα, η ενεργητικότητα

top, topuri *ουσ. ουδ.* το τόπι, το δέμα, η δεσμίδα

topaz, topaze *ουσ. ουδ.* το τοπάζι

topi, topesc I. *ρ. μετ.* 1. λειώνω, τήκω, ρευστοποιώ 2. χύνω, χωνεύω (μέταλλα) 3. διαλύω 4. μουσκεύω, μουλιάζω (λινάρι, κάνναβι) 5. *μτφ.* καταστρέφω κάτι από την πολλή χρήση // **a ~ lumânarea** λειώνω το κερί II. *ρ. αντων.* 1. λειώνομαι, γίνομαι λειώμα, ρευστοποιούμαι, διαλύομαι 2. μαραίνομαι, μαραζώνω 3. μαλακώνω 4. εξαφανίζομαι, εξαντλούμαι 5. χωνεύομαι, αποσυντίθεμαι // **a se ~ de râs** λύνομαι στα γέλια // **a se ~ după cineva** λειώνω απ' το μεράκι μου για κάποιον // **zăpada începe să se topească** το χιόνι αρχίζει να λειώνει

topic-ă, topici-ce I. *επίθ.* τοπικός-ή-ό // **argument ~** το τοπικό επιχείρημα II. *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το συντακτικό, ο τρόπος τοποθέτησης των λέξεων για να σχηματιστεί ο λόγος

topire *ουσ. θηλ.* 1. το λειώσιμο, η τήξη 2. το χύσιμο, η χύση, η χωνεία 3. το μούσκευμα (λινάρι, κάνναβι) // **-a ghețurilor** το λειώσιμο των πάγων // **-a zăpezilor** το λιώσιμο χιονιού // **punct de ~** το σημείο τήξεως

topit *ουσ. ουδ.* 1. το λειώσιμο, η τήξη 2. το μούσκεμα

topit-ă, topiți-te *επίθ.* 1. λειωμένος-η-ο, αναλυτός -ή-ό 2. μουσκεμένος-η-ο 3. *μτφ.* αδυνατισμένος -η-ο, εξασθενημένος-η-ο // **plumbul ~** το αναλυτό μολύβι

topitor-oare, topitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χωνευτής-εύτρια (ο, η) II. *ουσ.* θηλ. το χωνευτήριο, η χοάνη για λιώσιμο μετάλλων, το χυτήριο

topitorie, topitorii *ουσ. θηλ.* 1. το χυτήριο, το μεταλλουργείο 2. η βιομηχανική μονάδα, ο τόπος για το μούσκεμα λιναριού ή καννάβιού

topitură, topituri *ουσ. θηλ.* 1. το χυτό μέταλλο, το λειωμένο μέταλλο 2. το λειωμένο χοιρινό λίπος 3. το μουσκεμένο υλικό (λινάρι, καννάβι)

topliță, topliţe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η πηγή με θερμό νερό, το μάτι του θερμού νερού 2. η χωριστή διακλάδωση ποταμού 3. ο βάλτος, το στάσιμο νερό

topograf-ă, topografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τοπογράφος (ο, η)

topografic-ă, topografici-ce *επίθ.* τοπογραφικός-ή-ό // **anatomie -ă** η τοπογραφική ανατομική

topografie *ουσ. θηλ.* η τοπογραφία

topologie, topologii *ουσ. θηλ. (μαθ.)* η τοπολογία (κλάδος των μαθηματικών)

topometrie, topometrii *ουσ. θηλ.* η τοπομετρία

topometru-ă, topometri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδικός-ή σε τοπομετρία (ο, η)

toponim, toponime *ουσ. ουδ.* το τοπωνύμιο, το όνομα ενός τόπου

toponimic-ă, toponimici-ce I. *επίθ.* τοπωνυμικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το τοπωνυμικό (το σύνολο των τοπωνυμίων μιας χώρας)

toponimie, toponimii *ουσ. θηλ.* η τοπωνυμία, το τοπωνύμιο, η ονομασία ενός τόπου

toponomastică *ουσ. θηλ.* η τοπωνυμία

topor, topoare *ουσ. ουδ.* ο πέλεκυς, το τσεκούρι // **a lovi cu -ul** τσεκουρώνω, χτυπώ με το τσεκούρι // **ca din ~** άξεστος-η-ο, απελέκητος-η-ο // **coadă de ~** το στειλιάρι τσεκουριού // **lovitură cu -ul** η τσεκουριά

toporaş, toporaşe, toporaşi I. *ουσ. ουδ.* το τσεκουράκι II. *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η βιολέτα, ο μενεξές, το γιούλι

toporişcă, toporişti *ουσ. θηλ.* το τσεκουράκι (με κοντό στειλιάρι)

toporâşte, toporâşti *ουσ. θηλ.* το στειλιάρι κόσσας ή τσεκουριού

toptan *ουσ. ουδ.* η μεγάλη ποσότητα // **cu -ul** χοντρικώς

toptangiu, toptangii *ουσ. αρσ. (αρχ.)* ο έμπορας χοντρικής πωλήσεως

topuz, topuzuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* τα σημεία της εξουσίας του ηγεμόνα που ήταν διορισμένος απ' τον σουλτάνο // *(λαϊκ.)* **cu -ul** με τη βία, με το ζόρι, με το στανιό

tor, toruri *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* η σπείρα, ο διακοσμητικός κύκλος, το κόσμημα στη βάση των κιόνων του ιωνικού και κορινθιακού ρυθμού

torace *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο θώρακας, το στήθος

toracic-ă, toracici-ce *επίθ.* θωρακικός-ή-ό, στηθικός -ή-ό

torcător-oare, torcători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κλώστης-ώστρια (ο, η), νηματουργός (ο, η) II. *ουσ. θηλ.* ο κλωστήρας, ο κλώστης, η μηχανή για κλώσιμο

torcătorie, torcătorii *ουσ. θηλ.* το κλωστήριο, το νηματουργείο

toreador, toreadori *ουσ. αρσ.* ο τορεαντόρ, ο ταυρομάχος

torefiere, torefieri *ουσ. θηλ.* 1. το καβούρδισμα (καφές, κριθάρι, ρεβίθι, κ.λ.π.) 2. το ζέσταμα (καπνά, κ.λ.π.)

torent, torente *ουσ. ουδ.* 1. ο χείμαρρος, το ορμητικό ρεύμα νερού // **ca un ~** σαν ποτάμι, ποταμηδόν, χειμαρρωδώς

torențial-ă, torențiali-e I. *επίθ.* 1. χειμαρρώδης-ης-ες, ραγδαίος-α-ο, ορμητικός-ή-ό 2. καταρρακτώδης -ης-ες // **ploaie -ă** η ραγδαία βροχή, η

καταρρακτώδης βροχή II. *επίρ.* χειμαρρωδώς, ραγδαία, ορμητικά

torid-ă, torizi-de *επίθ.* 1. καυστικός-ή-ό, καυτερός-ή-ό 2. διακεκαυμένος-η-ο, διάπυρος-η-ο, πυρώδης-ης-ες, φλογερός-ή-ό // *(γεωγρ.)* **zona -ă** η διακεκαυμένη ζώνη

toriu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το θόριον

tornadă, tornade *ουσ. θηλ.* ο ανεμοστρόβιλος, η λαίλαπα

toroipan, toroipane *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η μαγκούρα // **cu -ul** με τη βία, με το ζόρι

toropeală, toropeli *ουσ. θηλ.* 1. το νάρκωμα, ο λήθαργος, η αποχαύνωση, το αποκάρωμα, η υπνηλία 2. η μεγάλη ζέστη, το κάμα, ο καύσωνας

toropi, toropesc *ρ. μετ.* 1. αποναρκώνω, αποχαυνώνω, ναρκώνω, αποκαρώνω 2. ζαλίζω

toropire, toropiri *ουσ. θηλ.* η αποχαύνωση, το αποκάρωμα, η νάρκωση, η χαύνωση

toropit-ă, toropiți-te *επίθ.* 1. αποχαυνωμένος-η-ο, αποκαρωμένος-η-ο, ναρκωμένος, χαύνος-η-ο 2. ζαλισμένος-η-ο

toropitor-oare, toropitori-oare *επίθ.* ναρκωτικός-ή-ό, αποχαυνωτικός-ή-ό, χαυνωτικός-ή-ό, ληθαργικός -ή-ό

torpedo, torpedouri *ουσ. ουδ.* η ανοιχτή άμαξα (αυτοκίνητο)

torpedo *ουσ. ουδ.* «το τορπέντο», είδος χοντρού σαλαμιού (εμπορική ονομασία)

torpila, torpilez *ρ. μετ.* 1. τορπιλίζω, ανατινάζω με τορπίλα 2. *μτφ.* ματαιώνω κάτι

torpilare, torpilări *ουσ. θηλ.* 1. ο τορπιλισμός 2. *μτφ.* η ματαίωση μιας ενέργειας

torpilă, torpile *ουσ. θηλ.* 1. η τορπίλα, η τορπίλη 2. *ιχθ.* η νάρκη (ψάρι), η μουδιάστρα

torpilor, torpiloare *ουσ. ουδ. (ναυτ.)* το τορπιλικό, το τορπιλοβόλο, η τορπιλάκατος

tors *ουσ. ουδ.* 1. το γνέσιμο, η κλώση, το κλώσιμο, το κλώσμα 2. η κλωστή // **fir ~** το κλωσμένο νήμα // **furca de ~** η ρόκα

tors, toarsă, torşi, toarse *επίθ.* κλωσμένος-η-ο, κλωστός-ή-ό, γνεσμένος-η-ο, γνεστός-ή-ό

tors, torsuri *ουσ. ουδ.* ο κορμός αγάλματος

torsadă, torsade *ουσ. θηλ. (αρχιτ.)* ο κροσσός, το στριφτό σκοινί (διακοσμητικό μοτίβο)

torsiune, torsiuni *ουσ. θηλ.* 1. η συστροφή, το στρίψιμο 2. το στραμπούλισμα

tort, torturi *ουσ. ουδ. (μαγ.)* η τούρτα (γλύκισμα)

tort, torturi *ουσ. ουδ.* 1. το σκουλλί τυλιγμένου νήματος 2. το κουβάρι 3. το ύφασμα από λινάρι ή κάνναβι // **fire de ~** τα νήματα σε σκουλλί

tortura, torturez *ρ. μετ.* 1. βασανίζω, τυραννώ 2. ταλαιπωρώ

torturare, torturări *ουσ. θηλ.* 1. το βασάνισμα, ο βασανισμός, η τυραννία 2. η ταλαιπωρία

tortură, torturi *ουσ. θηλ.* 1. το βάσανο, το βασάνισμα, ο βασανισμός, τα βασανιστήρια, η κακοποίηση, το μαρτύριο 2. η ταλαιπωρία

torţă, torţe *ουσ. θηλ.* 1. ο πυρσός, το αναμμένο δαδί 2. η λαμπάδα // **retragere cu torţe** η λαμπαδηφορία, η λαμπαδηδρομία

torţel *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το κουσκούτι, το νεραϊδόνημα (παρασιτικό φυτό)

torţionar-ă, torţionari-e I. *επίθ.* βασανιστικός-ή-ό, τυραννικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βασανιστής -ίστρια, κακοποιός (ο, η)

tory *ουσ. αρσ. (πολ.)* το μέλος βρετανικού του συντηρητικού κόμματος

tos *επίθ.* σε λεπτούς κόκκους, σε κρυσταλλική σκόνη // **zahăr ~** η ζάχαρη σκόνη, σε κόκκους

toscan-ă, toscani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τοσκάνος-α (ο, η) II. *επίθ.* τοσκανικός-ή-ό (απ'την Τοσκάνη της Ιταλίας)

tot, toată, toţi, toate I. *επίθ. αόρ.* 1. όλος-η-ο, ολόκληρος-η-ο, ολάκερος-η-ο, ολικός-ή-ό 2. πλήρης-ης-ες 3. ακέραιος-α-ο // **~ oraşul** όλη η πόλη // **~ timpul** όλο τον καιρό // **toată lumea** όλος ο κόσμος // **toată noaptea** όλη τη νύχτα // *(στον πληθ.)* **toţi oamenii** όλοι οι άνθρωποι II. *επιρ. έκφρ.* // **a băga pe cineva în toţi sperieţii** κατατρομάζω κάποιον // **în toate direcţiile** σε όλες τις κατευθύνσεις // **peste ~** σε όλα τα μέρη, πανταχού, παντού // *(μαζί με ένα απόλυτο αριθμητικό)* **toţi cinci** όλοι πέντε III. *προθ. έκφρ.* **cu ~...** με όλο..., σε πείσμα // **cu toate acestea** με όλα ταύτα, παρά ταύτα, παρ' όλα αυτά IV. *επιθ. έκφρ.* // **alb de ~** κάτασπρος-η-ο // **de toată ziua** για κάθε μέρα, καθημερινός-ή-ό // **de toate zilele** για όλες τις ημέρες // **înarmat(-ă) de ~** πάνοπλος-η-ο // *(εκφράζει την ιδέα του υπερθετικού)* **întunecat(-ă) de ~** ολοσκότεινος-η-ο // **zăpăcit(-ă) de ~** καταζαλισμένος-η-ο V. *αντων. αόρ.* 1. όλος-η-ο 2. κάθε τι 3. πας, πάσα, παν // **~ ceea ce trebuie** κάθε τι που χρειάζεται 4. *(στο πληθ.)* όλα, όλα αυτά, ολάκερα // **cu toţii** οι πάντες VI. *επιρ. έκφρ.* // **~ în ~** εξ ολοκλήρου, τελείως // **cu -ul şi cu -ul** εξ ολοκλήρου, ολοσχερώς, ολάκερα // **de ~** τελείως, για πάντα // **înainte de toate** πρώτα απ' όλα, πριν απ' όλα, προ πάντων // **în -ul, în -al** ενόλω, συνολικά // **toate ca toate dar...** όλα αυτά καλά, αλλά // **toate ca toate, s-a terminat!** όλα κι όλα ετελείωσε! // **şi toate celelalte** και όλα τα άλλα VII. *προθ. έκφρ.* // **asta-i ~** αυτό είναι όλο // *(μπαίνει στη σύνθεση μερικών επιθέτων)* **Atotputernic** Παντοδύναμος, **atotştiutor** παντογνώστης // **cu ~ cu...** μαζί, σε ολότητα, συνάμα VIII. *επίρ.* 1. όλο, όλως, ολότελα 2. επίσης, ομοίως, πάλι, ακόμα 3. ίσια 4. ωστόσο 5. πάντοτε, πάντα // **~ atât de bun** εξ ίσου καλός // **~ atât şi eu** άλλο τόσο κι εγώ // **~ mai rău** όλο και χειρότερο // **~ mai mari cantităţi** όλο και μεγαλύτερες ποσότητες // **~-~** επίσης, ομοίως // **~ tu?** πάλι εσύ; // **~ unul şi unul** ένας κι ένας // **acesta e ~ un dicţionar?** είναι κι αυτό επίσης λεξικό; // **a ~ plâns** όλο έκλαιγε // **cu -ul pe neaşteptate** άξαφνα // **eu ~ sper** εγώ ωστόσο ελπίζω // **face ~ mai mult** κάνει όλο και περισσότερο // **i-am ~ spus** του είπα συχνά // **mi-e ~ atâta** μου είναι όλο το ίδιο // **să ~ aibă treizeci de ani** ας είναι το πολύ τριάντα χρόνων // **să ~ fie aşa** να είναι όλο έτσι // **sunteţi ~ aici?** είστε ακόμα εδώ; IX. *ουσ. ουδ.* 1. το όλο, το παν 2. το σύνολο // **-ul e să reuşeşti** το παν είναι να πετύχεις // **-ul fără excepţii** το παν ανεξαιρέτως // **aceasta este -ul** αυτό είναι όλο // **să facem -ul ca să reuşim** να κάνουμε το παν για να πετύχουμε // **un ~ unitar** ένα ενιαίο σύνολο

total-ă, totali-e, totaluri I. *επίθ.* 1. συνολικός-ή-ό, ολικός-ή-ό 2. ολόκληρος-η-ο, πλήρης-ης-ες // **consum ~** η ολική κατανάλωση // **eclipsă -ă** η ολική έκλειψη // **nepăsare -ă** η πλήρης αδιαφορία // **sprijin ~** η ολική βοήθεια II. *επίρ.* ολικά, συνολικά,

αμέριστα // **în** ~ συνολικά III. *ουσ. ουδ.* το σύνολο, το ολικό ποσό, η ολότητα, το άθροισμα // **a face ~ul** αθροίζω, κάνω το σύνολο

totalitar-ă, totalitari-e *επίθ.* ολοκληρωτικός-ή-ό // **regim** ~ το ολοκληρωτικό καθεστώς

totalitarism *ουσ. ουδ. (πολ.)* ο ολοκληρωτισμός

totalitate, totalități *ουσ. θηλ.* το σύνολο, η ολότητα, η ολοκληρία // **în** ~ στο σύνολο, καθ' ολοκληρία

totaliza, totalizez *ρ. μετ.* σουμάρω, αθροίζω, μαζεύω, βγάζω άθροισμα

totalizare, totalizări *ουσ. θηλ.* 1. το άθροισμα, η πρόσθεση, η άθροιση, το σουμάρισμα 2. το ολικό ποσό μιας πρόσθεσης

totalizator, totalizatoare *ουσ. ουδ.* ο αθροιστής

totalmente *επίρ.* ολικώς, όλως διόλου, εντελώς

totdeauna *επίρ.* 1. πάντα, πάντοτε 2. ολοένα // **din** ~ από πάντοτε // **o dată pentru** ~ άπαξ δια παντός, μια φορά για πάντα // **pentru** ~ για πάντα, δια παντός // **sunt ~ pregătit** είμαι πάντα έτοιμος

totem, totemuri *ουσ. ουδ. (στους ερυθρόδερμους)* το τοτέμ

totemic-ă, totemici-ce *επίθ.* τοτεμικός-ή-ό

totemism *ουσ. ουδ.* ο τοτεμισμός, η πίστη στα τοτέμ

totodată *επίρ.* ταυτόχρονα, συνάμα, στον ίδιο χρόνο

totuna *επίρ.* το ίδιο, εξ ίσου // **mi-e** ~ το ίδιο μου κάνει

totuşi *σύνδ.* 1. εν τούτοις, ωστόσο, όμως, παρ' όλα αυτά 2. μολαταύτα, παρά ταύτα // **el încercă ~ să facă ce i se cerea** αυτός προσπάθησε ωστόσο να κάνει αυτό που του ζητούσαν // **şi** ~ και όμως

toval, tovaluri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* 1. η βύρσα, το χοντρό κατεργασμένο δέρμα 2. *μτφ.* χοντρόπετσος-η-ο (ο χωρίς ντροπή άνθρωπος)

tovarăş-ă, tovarăşi-şe *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. σύντροφος (ο, η), συντρόφισσα (η) 2. συνέταιρος (ο, η) // ~ **de drum** συνοδοιπόρος (ο, η) // ~ **(-ă) de luptă** συμμαχητής-ήτρια (ο, η), συμπολεμιστής-ίστρια (ο, η), συναγωνιστής-ίστρια (ο, η)// ~ **de viață** ο σύντροφος της ζωής, ο, η σύζυγος

tovălaş, tovălaşuri *ουσ. ουδ.* το λεπτό κατεργασμένο πετσί (για φοδράρισμα δερμάτινων ειδών)

tovărăşesc-ească, tovărăşeşti I. *επίθ.* συντροφικός -ή-ό II. *επίρ.* συντροφικά

tovărăşie, tovărăşii *ουσ. θηλ.* 1. η συντροφιά 2. η παρέα, η ομάδα φίλων, η συντροφικότητα 3. ο συνεταιρισμός, η ένωση προσώπων που επιδιώκουν ένα σκοπό

tovărăşiță, tovărăşițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η συντρόφισσα

toxemia, toxemii *ουσ. θηλ.* η τοξιναιμία

toxic-ă, toxici-ce I. *επίθ.* τοξικός-ή-ό, δηλητηριώδης -ης-ες // **gaze toxice** τα δηλητηριώδη αέρια // **substanțe toxice** οι τοξικές ουσίες II. *ουσ. ουδ.* το τοξικό, το δηλητήριο

toxicitate *ουσ. θηλ.* η τοξικότητα

toxicologie *ουσ. θηλ.* η τοξικολογία

toxicoman-ă, toxicomani-e I. *επίθ.* τοξικομανής-ής -ές II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τοξικομανής (ο, η)

toxicomanie, toxicomanii *ουσ. θηλ.* η τοξικομανία

toxină, toxine *ουσ. θηλ.* η τοξίνη

trabuc, trabucuri *ουσ. ουδ.* το πούρο

trac *ουσ. ουδ.* το τρακ, η ταραχή μπροστά σε πολύ κόσμο

trac-ă, traci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Θράκας-ιώτισσα (ο, η) II. *επίθ.* θρακικός-ή-ό

tracasa, tracasez *ρ. μετ.* ταράσσω, ενοχλώ, ζαλίζω

tracasare, tracasări *ουσ. θηλ.* η ταραχή, η ανησυχία, ο κόπος, η ενόχληση

tracic-ă, tracici-ce *επίθ.* θρακικός-ή-ό

tractor, tractoare *ουσ. ουδ.* το τρακτέρ

tractorist-ă, tractorişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* οδηγός τρακτέρ (ο, η)

tracțiune, tracțiuni *ουσ. θηλ.* 1. η έλξη, το τράβηγμα, ο συρμός 2. η δύναμη που βάζει σε κίνηση ένα όχημα ή ένα τεχνικό σύστημα // **cal de** ~ ο ίππος ελάσεως

tradiție, tradiții *ουσ. θηλ.* 1. η παράδοση // ~ **orală** η προφορική παράδοση // ~ **populară** η λαϊκή παράδοση

tradițional-ă, tradiționali-e *επίθ.* 1. παραδοσιακός -ή-ό, πατρογονικός-ή-ό, πατροπαράδοτος-η-ο 2. προγονικός-ή-ό // **politica -ă** η πατροπαράδοτη πολιτική

tradiționalism *ουσ. ουδ.* η παραδοσιαρχία, η προσήλωση στην παράδοση

tradiționalist-ă, tradiționalişti-ste *επίθ.* παραδοσιακός-ή-ό

traducător-oare, traducători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεταφραστής-άστρια (ο, η), διερμηνέας (ο, η)

traduce, traduc I. *ρ. μετ.* 1. μεταφράζω, διερμηνεύω, μεταγλωττίζω 2. ενάγω // **a ~ în viață** πραγματοποιώ II. *ρ. μέσο* μεταφράζομαι

traducere, traduceri *ουσ. θηλ.* 1. η μετάφραση 2. η μεταγλώττιση // ~ **în viață** η εκτέλεση, η πραγματοποίηση // **de** ~ μεταφραστικός-ή-ό

traductibil-ă, traductibili-e *επίθ.* μεταφράσιμος-η-ο

traductor, traductoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο μεταφραστής (συσκευή)

trafic, traficuri *ουσ. ουδ.* 1. η εμπορική κίνηση 2. οι μεταφορές // ~ **aerian** οι αεροπορικές μεταφορές // ~ **de antichități** η αρχαιοκαπηλία // ~ **de influență** η ρουσφετολογία // ~ **de mărfuri** η συναλλαγή εμπορευμάτων // ~ **ilicit** μαυραγορά

trafica, trafichez *ρ. αμ.* εμπορεύομαι

traficant-ă, traficanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μαυραγορίτης-ισσα (ο, η) // ~ **de antichități** ο αρχαιοκάπηλος // **~(-ă) de influență** ρουσφετολόγος-α (ο, η)

trafora, traforez *ρ. μετ.* πριονίζω, κάνω πριόνισμα σε καπλαμά με ειδικό μικρό πριόνι

traforaj, traforaje *ουσ. ουδ.* το πριόνισμα (με ειδικό μικρό πριόνι)

traforare, traforări *ουσ. θηλ.* το πριόνισμα καπλαμά

trage, trag I. *ρ. μετ.* 1. τραβώ, έλκω, προσελκύω 2. σέρνω, ανασύρω, ανελκύω 3. βγάζω, εξάγω, κληρώνω 4. πυροβολώ 5. υποφέρω 6. αφαιρώ // **a ~ concluzii** εξάγω συμπεράσματα // **a ~ cu cartuşe oarbe** πυροβολώ με τυφλά φυσίγγια // **a ~ foloase** έχω όφελος, ωφελούμαι // **a ~ hora** σέρνω το χορό // **a ~ în sus** ανασύρω, ανελκύω // **a ~ învățăminte** βγάζω διδάγματα // **a ~ la lopată** φτυαρίζω, τραβώ με το φτυάρι // **a ~ la măsea** τα κοπανάω, μπεκρουλιάζω // **a ~ la răspundere** καθιστώ υπεύθυνο // **a ~ la rindea** πλανίζω, ροκανίζω // **a ~ la tipar** τυπώνω στο πιεστήριο //

a ~ la sorți κληρώνω // **a ~ o dușcă** τραβώ μια ρουφηξιά, μια γουλιά // **a ~ o trată** εκδίδω συναλλαγματική // **a ~ o linie** τραβώ γραμμή // **a ~ pe calapod** βάζω σε καλούπι, καλουπώνω // **a ~ pe cineva de mânecă** τραβώ κάποιον απ' τα μανίκια // **a ~ pe cineva la judecată** ενάγω // **a ~ perdelele** τραβώ το παραπέτασμα // **a ~ pe roată** βασανίζω / σκοτώνω με τον τροχό // **a ~ pe sfoară** εξαπατώ, ξεγελώ κάποιον με απατηλές υποσχέσεις, τσουβαλιάζω // **a ~ sforile** τραβώ τα νήματα, μηχανορραφώ, μεταχειρίζομαι τεχνάσματα // **bătrânul ~ piciorul** ο γέρος σέρνει το πόδι // **câte n-am tras** πόσα δεν έχω υποφέρει // **tractorul ~ o remorcă** το τρακτέρ σέρνει τη ρυμούλκα II. *ρ. αμ.* 1. καταλύω, διαμένω προσωρινώς 2. τραβώ, έλκω, σύρω 3. ρίχνω άγκυρα, προσορμίζομαι, αράζω // **a ~ a rău** δεν πάει καλά // **a ~ cu o armă** ρίχνω βολές, πυροβολώ, βάλλω // **a ~ cu ochiul** κρυφοκοιτάζω, κρυφοβλέπω // **a ~ cu urechea** ακούω κάτι κρυφά, κρυφακούσω, βάζω το αυτί μου να κρυφακούω, βάζω το αυτί μου να ακούσω τι λένε οι άλλοι // **a ~ greu** τραβάει με δυσκολία, δεν έχει καλή τραβηξιά (θερμάστρα) // **a ~ la cântar** τραβάει στο καντάρι (έχει βάρος) // **a ~ la un han** καταλύω σε ξενοδοχείο // **a ~ să moară** πνέει τα λοίσθια, ψυχομαχεί // **a ~ sfori** μηχανορραφώ, ραδιουργώ // **șoferul trase lângă trotuar** ο σοφέρ τράβηξε πλάι στο πεζοδρόμιο III. *ρ. μέσο* 1. κατάγομαι, προέρχομαι, εκπορεύομαι 2. τραβιέμαι, σέρνομαι 3. αποτραβιέμαι, απομακρύνομαι, αποσύρομαι // **a-și trage sufletul** α) ξεκουράζομαι, παίρνω την ανάσα μου β) λαχανιάζω, αναπνέω με δυσκολία, ασθμαίνω, κοντανασαίνω // **a se ~ dintr-o familie de muncitori** κατάγομαι από μια οικογένεια εργατών // **a se ~ înapoi** αποτραβιέμαι, αποσύρομαι // **a se ~ la față** γίνομαι αδύνατος στο πρόσωπο // **a se ~ la o parte** τραβιέμαι παράμερα, κάνω τόπο, τραβιέμαι κατά μέρος // **știu bine de unde se trag toate acestea** ξέρω καλά από πού προέρχονται όλ' αυτά

tragedian-ă, tragedieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* τραγωδός (ο, η), ηθοποιός τραγωδίας

tragedie, tragedii *ουσ. θηλ.* η τραγωδία

tragere, trageri *ουσ. θηλ.* 1. το τράβηγμα, η τραβηξιά 2. η έλξη 3. η βολή, η πυροβόληση 4. η έκδοση συναλλαγματικής // **~ cu tunul** η κανονιά, η βολή κανονιού // **~ de inimă** ο ζήλος // **~ de sârmă** το να τραβώ σύρμα, συρματοποιία // **~ în sus** η ανέλκυση, το τράβηγμα προς τα πάνω // **~ la țintă** ο πυροβολισμός στο στόχο, η σκοποβολή // **~ la sorți** η κλήρωση

tragic-ă, tragici-ce I. *επίθ.* 1. τραγικός-ή-ό 2. θλιβερός-ή-ό // **a o lua în ~** το παίρνω τραγικά II. *ουσ. αρσ.* ο τραγικός ποιητής, ο συγγραφέας τραγωδιών III. *επίρ.* τραγικά

tragicomedie, tragicomedii *ουσ. θηλ.* η ιλαροτραγωδία

tragicocomic-ă, tracicocomici-ce I. *επίθ.* κωμικοτραγικός-ή-ό II. *επίρ.* κωμικοτραγικά

tragism *ουσ. ουδ.* η τραγικότητα

traheal-ă, traheali-e *επίθ. (ανατ.)* τραχειακός-ή-ό

trahean-ă, traheeni-e *επίθ. (ανατ.)* τραχειακός-ή-ό

trahee, trahei *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η τραχεία

traheită, traheite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τραχειίτιδα

trahom, trahoame *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το τράχωμα

trai *ουσ. ουδ.* 1. το ζην, η ζήση, η ζωή, ο βίος 2. η ύπαρξη // **~ bun** η καλοζωία, η καλοπέραση, η ευημερία, η άνετη κι ευχάριστη ζωή // **a nu mai avea ~** δεν έχω πια άσπρη ζωή, μου γίνεται μαρτύριο η ζωή // **a se pune pe ~** το ρίχνω σε άνετη ζωή // **cele necesare -ului** τα προς το ζην αναγκαία // **un nivel de ~** το βιοτικό επίπεδο

traiect, traiecte *ουσ. θηλ.* η διαδρομή, η τροχιά βλήματος

traiectorie, traiectorii *ουσ. θηλ.* 1. η τροχιά 2. *(στρατ.)* το βεληνεκές, η τροχιά βλήματος

trailă, traile *ουσ. θηλ.* η πλωτή γέφυρα για τη διάπλευση ποταμού από τη μια στην άλλη όχθη

trainic-ă, trainici-ce I. *επίθ.* 1. διαρκής-ής-ές, στερεός-ά-ό 2. ανθεκτικός-ή-ό 3. σταθερός-ή-ό, ακατάλυτος-η-ο I. *επίρ.* 1. διαρκώς, ανθεκτικώς, στερεά 2. σταθερά, ακατάλυτα

traistă, traiste *ουσ. θηλ.* 1. ο τορβάς, ο ντορβάς 2. το ταγάρι, ο μικρός σάκος // **a prinde pe cineva cu rața în ~** πιάνω κάποιον με το φταίξιμο // **cu traista în băț** φτωχός

tralala *επιφ. (μουσ.)* τραλαλά // **a fi cam ~** είναι κάπως ανόητος / τρελός

tramă, trame *ουσ. θηλ.* η κρόκη, το υφάδι, το φάδι

trambala, trambalez I. *ρ. μέσο (οικ.)* πηγαινοέρχομαι II. *ρ. μετ.* πηγαινοφέρνω

trambalare, trambalări *ουσ. θηλ.* το πηγαινέλα

trambulină, trambuline *ουσ. θηλ.* το αναπηδητήριο, ο βατήρ // **săritură de pe ~** η βουτιά από βατήρα

trampă, trampe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η τράμπα, η ανταλλαγή σε είδος // **a face trampa** κάνω τράμπα, είμαι μεσάζων σε κάποια δοσοληψία

tramvai, tramvaie *ουσ. ουδ.* το τραμ, ο τροχιόδρομος

tramvaist, tramvaiști *ουσ. αρσ.* ο τραβαγέρης, ο οδηγός ή ο εισπράκτορας τράμ

tranc *επιφ.* τρανκ (ο ήχος του πεσμού)

tranchilizant-ă, tranchilizanți-te I. *επίθ.* καταπραϋντικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το καταπραϋντικό

trandafir, trandafiri *ουσ. αρσ.* 1. η τριανταφυλλιά (το φυτό) 2. το τριαντάφυλλο, το ρόδο (άνθος) // **~ sălbatic** η αγριοτριανταφυλλιά // **apă de -i** το ροδόνερο // **culoarea -ului** ροδόχρωμος-η-ο, τριανταφυλλένιος-ια-ιο // **petală de -i** το ροδοπέταλο

trandafiraș, trandafirași *ουσ. θηλ.* το τριανταφυλλάκι

trandafiriu-ie, trandafirii *επίθ.* τριανταφυλλένιος -ια-ιο, τριανταφυλλής-ιά-ί, ροδόχρωμος-η-ο

transalpin-ă, transalpini-e *επίθ.* υπεράλπειος-εια-ειο

transaminază *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τρανσαμινάση

transatlantic-ă, transatlantici-ce I. *επίθ.* υπερατλαντικός-ή-ό, υπερωκεάνιος-εια-ειο II. *ουσ. ουδ.* το υπερατλαντικό, το υπερωκεάνιο

transă, transe *ουσ. θηλ.* ο λήθαργος, η νάρκη

transborda, transbordez I. *ρ. μετ.* μετεπιβιβάζω, μεταφορτώνω, φορτώνω κάτι από ένα μεταφορικό μέσο σε άλλο II. *ρ. μέσο* μετεπιβιβάζομαι

transbordare, transbordări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταφόρτωση (υλικά, από το ένα μεταφορικό μέσο σε άλλο) 2. η μετεπιβίβαση (πρόσωπα)

transbordor, transbordoare *ουσ. ουδ.* 1. το μεταγωγό (πλοίο) 2. το εναέριο βαγόνι

transcarpatic-ă, transcarpatici-ce *επίθ.* υπερκαρπάθιος-ια-ιο
transcaucazian-ă, transcaucazieni-e *επίθ.* υπερκαυκάσιος-ια-ιο
transcendent-ă, transcendenți-te *επίθ. (φιλοσ.)* υπερβατικός-ή-ό
transcendental-ă, transcendentali-e *επίθ.* υπερβατικός-ή-ό
transcendentalism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* ο υπερβατισμός
transcendență *ουσ. θηλ. (φιλοσ.)* η υπερβατικότητα
transcrie, transcriu *ρ. μετ.* 1. *(νομ.)* μεταγράφω, καταχωρίζω σε βιβλίο υποθηκοφυλακείου την αλλαγή κυριότητας ενός ακινήτου 2. αντιγράφω, γράφω κάτι όμοιο με άλλο, μεταγλωττίζω
transcriere, transcrieri *ουσ. θηλ.* 1. *(νομ.)* η μεταγραφή (αφορά εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο) 2. η αντιγραφή (η όμοια γραφή σε έγγραφο ή βιβλίο) // **~ fonetică** η φωνητική γραφή
transcripție, transcripții *ουσ. θηλ. (νομ.)* 1. η μεταγραφή 2. το αντίγραφο
transcripțiune *ουσ. θηλ.* ιδ. transcripție
transdanubian-ă, transdanubieni-e *επίθ.* υπερδουνάβιος-ια-ιο
transfer, transferuri *ουσ. ουδ.* 1. η μετάθεση 2. η μεταβίβαση, η μεταφορά, η μετακόμιση
transfera, transfer I. *ρ. μετ.* 1. μεταθέτω 2. μεταβιβάζω, μεταφέρω, μετατάσσω, μετακομίζω II. *ρ. μέσο* μετατίθεμαι
transferabil-ă, transferabili-e *επίθ.* 1. μεταθέσιμος -η-ο, μεταθετός-ή-ό 2. μεταβιβάσιμος-η-ο
transferabilitate *ουσ. θηλ.* το μεταθετό
transferare, transferări *ουσ. θηλ.* 1. μετάθεση 2. η μεταβίβαση, η μετακίνηση
transfigura, transfigurez I. *ρ. μετ.* μεταμορφώνω, αλλάζω τη μορφή II. *ρ. μέσο* μεταμορφώνομαι, αλλάζω την εμφάνισή μου
transfigurare, transfigurări *ουσ. θηλ.* 1. η μεταμόρφωση 2. ο μετασχηματισμός, η αλλαγή της φύσης ή του χαρακτήρα κάποιου
transfigurat-ă, transfigurați-te *επίθ.* μεταμορφωμένος-η-ο, αλλαγμένος-η-ο στη μορφή
transfocator, transfocatoare *ουσ. ουδ.* ο εξωτερικός φακός σε κινηματογραφικές μηχανές ή σε μηχανές τηλεόρασης
transforma, transform I. *ρ. μετ.* 1. μετατρέπω 2. μεταβάλλω 3. μετασχηματίζω, μεταποιώ 4. μεταμορφώνω, αναμορφώνω, μεταλλάσσω 5. αναπλάθω 6. ανάγω // **a ~ curentul continuu în curent alternativ** μετατρέπω το συνεχές ρεύμα σε εναλλασσόμενο ρεύμα // **a ~ lirele în drahme** ανάγω τις λίρες σε δραχμές II. *ρ. μέσο* 1. μετατρέπομαι 2. μεταβάλλομαι 3. μετασχηματίζομαι, μεταποιούμαι 4. μεταμορφώνομαι // **apa se transformă în vapori** το νερό μετατρέπεται σε ατμό III. *ρ. αμ.* μεταλλάσσω, αλλάζω
transformabil-ă, transformabili-e *επίθ.* 1. μετατρέψιμος-η-ο 2. μεταβλητός-ή-ό 3. μεταποιήσιμος-η-ο 4. μεταμορφώσιμος-η-ο, μεταλλάξιμος-η-ο
transformare, transformări *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή 2. η μεταβολή 3. ο μετασχηματισμός, η μεταποίηση 4. η μεταμόρφωση, η μεταλλαγή, η μετάλλαξη 5. η ανάπλαση, η αναμόρφωση 6. η αναγωγή 7. η τροπή // **a suferi o ~** παθαίνω μετατροπή
transformator-oare, transformatori-oare I. *επίθ.* 1. μεταβλητικός-ή-ό, μεταμορφωτικός-ή-ό 2. ανακαινιστικός-ή-ό, ανανεωτικός-ή-ό, αναμορφωτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* 1. ο μετασχηματιστής, ο μετατροπεύς 2. ο αναμορφωτής
transformațional-ă, transformaționali-e *επίθ.* μετασχηματιστικός-ή-ό
transformism *ουσ. ουδ.* ο μετασχηματισμός
transfug-ă, transfugi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυγάδας (ο), λιποτάκτης (ο), αυτόμολος-η (ο, η)
transfuzie, transfuzii *ουσ. θηλ.* η μετάγγιση // **~ de sânge** η μετάγγιση αίματος // **a face o ~** μεταγγίζω (υγρό, αίμα, κ.λ.π.)
transhumant-ă, transhumanți-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* μέτοικος (ο, η), απόδημος-η (ο, η)
transhumanță, transhumanțe *ουσ. θηλ.* η μετοίκηση, η αποδημία, η μετάβαση από ψυχρότερα σε θερμότερα κλίματα και τανάπαλι (ζώα), ξεκαλοκαίριασμα κοπαδιού
transilvan-ă, transilvani-e *επίθ.* τρανσυλβανικός-ή-ό
Transilvănean-ă, Transilvăneni-ne I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τρανσυλβανός-ή (ο, η) II. *επίθ.* τρανσυλβανικός-ή-ό
Transilvăneancă, Transilvănence *ουσ. θηλ.* η Τρανσυλβανή
transistor, transistori *ουσ. ουδ.* ιδ. tranzistor
translator-oare, translatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* διερμηνέας (ο, η), *(ιστ.)* δραγουμάνος (ο), μεταφραστής-άστρια (ο, η)
translație, translații *ουσ. θηλ.* 1. η μετακίνηση, η μετατόπιση // **mişcare de ~** η κίνηση για μετατόπιση (πάνω στην ίδια τροχιά με ίσια ταχύτητα σε κάθε στιγμή)
translucid-ă, translucizi-de *επίθ.* ημιδιαφανής-ής-ές
transluciditate *ουσ. θηλ.* η ημιδιαφάνεια
transmarin-ă, transmarini-e *επίθ.* υπερπόντιος-ια-ιο, πέρα από τη θάλασσα
transmisibil-ă, transmisibili-e *επίθ.* 1. μεταβιβάσιμος-η-ο, διαβιβάσιμος-η-ο 2. μεταδόσιμος-η-ο, μεταδοτικός-ή-ό
transmisibilitate *ουσ. θηλ.* το μεταδοτικό, η μεταδοτικότητα
transmisie, transmisii *ουσ. θηλ.* ιδ. transmisiune
transmisiune, transmisiuni *ουσ. θηλ.* 1. η μεταβίβαση, η διαβίβαση 2. η μετάδοση 3. η διοχέτευση (υγρών, αερίων) 4. η εκπομπή // **~ în direct** η ζωντανή εκπομπή // **am ascultat la radio -a de dimineață** άκουσα στο ραδιόφωνο την πρωινή εκπομπή // **curele de transmisiuni** τα μεταβιβαστικά λουριά // *(στρατ.)* **trupe de transmisiuni** οι Διαβιβάσεις, υπηρεσία επικοινωνιών του στρατού
transmite, transmit I. *ρ. μετ.* 1. μεταβιβάζω, διαβιβάζω 2. μεταδίδω 3. διοχετεύω 4. εκπέμπω // **a ~ felicitări** διαβιβάζω συγχαρητήρια II. *ρ. μέσο* 1. μεταβιβάζομαι, διαβιβάζομαι 2. διαδίδομαι 3. μεταδίδομαι // **știrea a fost transmisă la radio** η είδηση μεταδόθηκε στο ραδιόφωνο
transmitere, transmiteri *ουσ. θηλ.* 1. η μεταβίβαση, η διαβίβαση 2. η μετάδοση, η μετάβαση // **~ a puterii** η μετάβαση της εξουσίας // **-a ideilor** η μεταβίβαση ιδεών

transmițător-oare, transmițători-oare I. *επίθ.* διαβιβαστικός-ή-ό, διαβιβαστήριος-α-ο, μεταδοτικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. ο διαβιβαστής, ο μεταδότης 2. ο πομπός
transmutație, transmutații *ουσ. θηλ.* 1. η μετατροπή, η αλλαγή 2. η μεταποίηση
transoceanic-ă, transoceanici-ce *επίθ.* υπερωκεάνιος-α-ο II. *ουσ. ουδ.* το υπερωκεάνιο
transparent-ă, transparenți-te I. *επίθ.* διαφανής-ής -ές, διάφανος-η-ο II. *επίρ.* διαφανώς III. *ουσ. ουδ.* ευθύγραμμο
transparență, transparențe *ουσ. θηλ.* η διαφάνεια
transperant, transperante *ουσ. ουδ.* το στόρι, το παραπέτασμα
transpira, transpir I. *ρ. αμ.* 1 ιδρώνω, εφιδρώνω, βγάζω ιδρώτα 2. εξιδρώ (φυτά) 3. *μτφ.* βγαίνω στη φόρα, γίνομαι φανερό (μυστικό, κ.λ.π.) II. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να βγάλει ιδρώτα
transpirație, transpirații *ουσ. θηλ.* 1. η ίδρωση, το ίδρωμα, ο ιδρώτας 2. η εφίδρωση, η εξίδρωση 3. *μτφ.* ο κόπος, η στενοχώρια // *(φαρμ.)* **care produce ~** ιδρωτικός-ή-ό, εφιδρωτικός-ή-ό
transplant, transplanturi *ουσ. ουδ.* *(ιατρ.)* η μεταμόσχευση // **~ de inimă** η μεταμόσχευση καρδίας
transplanta, transplantez *ρ. μετ.* 1. *(ιατρ.)* μεταμοσχεύω 2. *(γεωργ.)* μεταφυτεύω
transplantare, transplantări *ουσ. θηλ.* 1. *(ιατρ.)* η μεταμόσχευση 2. *(γεωργ.)* η μεταφύτευση
transport, transporturi *ουσ. ουδ.* 1. η μεταφορά, οι μεταφορές, το κουβάλημα 2. η μετακόμιση // **-uri și comunicații** μεταφορές και συγκοινωνίες // **cheltuieli de ~** τα μεταφορικά, τα ναύλα, το αντίτιμο για τη μεταφορά ανθρώπων, ζώων ή εμπορευμάτων // **de ~** μεταφορικός-ή-ό // **mijloace de ~** τα μεταφορικά μέσα
transporta, transport I. *ρ. μετ.* 1. μεταφέρω, κουβαλώ 2. μετακομίζω, αποκομίζω 3. μετακινώ, μετατοπίζω, μεταθέτω II. *ρ. μέσο* μεταβαίνω, μετατοπίζομαι, κουβαλιέμαι
transportabil-ă, transportabili-e *επίθ.* μεταφερτός -ή-ό
transportare *ουσ. θηλ.* 1. η μεταφορά, το κουβάλημα, η μετακόμιση 2. η αποκόμιση, η αποκομιδή
transportat-ă, transportați-te *επίθ.* 1. εκστατικός -ή-ό, απορροφημένος-η-ο 2. μεταφερμένος-η-ο
transportor-oare, transportori-oare I. *επίθ.* μεταγωγικός-ή-ό, μεταφορικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο μεταφορέας, ο μεταγωγός
transpozitiv-ă, transpozitivi-e *επίθ.* μεταθετός-ή-ό, μετακινητός-ή-ό
transpoziție, transpoziții *ουσ. θηλ.* η μετάθεση, η μετατόπιση, η μετακίνηση, το μετατόπισμα
transpune, transpun I. *ρ. μετ.* 1. μεταθέτω, μετατοπίζω 2. διασκευάζω, μεταγλωττίζω 3. *(μουσ.)* μετατονίζω // **a ~ în viață** εφαρμόζω στη ζωή II. *ρ. μέσο* 1. μετατίθεμαι 2. μεταφέρομαι νοερώς σε άλλη κατάσταση τοπική ή χρονική // **mă transpun în situația lui** μεταθέτομαι στην κατάστασή του
transpunere, transpuneri *ουσ. θηλ.* 1. η μετατόπιση, η μετάθεση 2. το μετατόπισμα 3. η διασκευή, η μεταγλώττιση
transsaharian-ă, transsaharieni-e I. *επίθ.* υπερσαχάριος-ια-ιο II. *ουσ. ουδ.* το υπερσαχάριο (η σιδηροδρομική γραμμή Νιγηρία-Μεσόγειος Θάλασσα)
transsiberian *ουσ. ουδ.* το υπερσιβηρικό (τραίνο)
transsubstanțiere *ουσ. θηλ.* 1. η μετουσίωση 2. η αλλαγή της ουσίας ενός πράγματος
transvaza, transvazez *ρ. μετ.* μεταγγίζω, τραβατζάρω
transvazare, transvazări *ουσ. θηλ.* η μετάγγιση, η μεταφορά υγρού από ένα δοχείο σε άλλο
transversal-ă, transversali-e I. *επίθ.* εγκάρσιος-α-ο, κατά ορθή γωνία // **bară -ă** ο πλάγιος δοκός // **secțiune -ă** η εγκάρσια τομή II. *επίρ.* 1. εγκαρσίως // **a pune ceva ~** τοποθετώ εγκαρσίως, κατά πλάτος III. *ουσ. θηλ.* *(μαθ.)* η διατέμνουσα
tranșa, tranșez *ρ. μετ.* 1. τεμαχίζω, κόβω κρέας σφαγμένου ζώου 2. *(μτφ.)* επιλύω, λύνω κάτι τελικά
tranșant-ă, tranșanți-te *επίθ.* αποφασιστικός-ή-ό
tranșare, tranșări *ουσ. θηλ.* 1. το κόψιμο 2. η επίλυση, η οριστική λύση
tranșă, tranșe *ουσ. θηλ.* 1. η δόση, η μερίδα, η ομάδα 2. η σειρά 3. η ράχη βιβλίου
tranșee, tranșee *ουσ. θηλ.* 1. το χαράκωμα, το χαντάκι 2. το πρόχωμα, ο προμαχώνας
tranzacție, tranzacții *ουσ. θηλ.* 1. ο συμβιβασμός, η σύμβαση, η συνθήκη 2. η συναλλαγή, η δοσοληψία
tranzacțional-ă, tranzacționali-e I. *επίθ.* συμβιβαστικός-ή-ό, με παραχωρήσεις κι' από τις δύο πλευρές II. *επίρ.* συμβιβαστικώς
tranzacțiune, tranzacțiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. tranzacție
tranzistor, tranzistoare *ουσ. ουδ.* το τρανζίστορ, είδος μικρού ραδιοφώνου
tranzit, tranzituri *ουσ. ουδ.* το τράνζιτ, η διαμετακόμιση // **centru de comerț de ~** το κέντρο διαμετακομιστικού εμπορίου // **de ~** διαμετακομιστικός-ή-ό // **depozit de ~** η διαμετακομιστική αποθήκη // **în ~** σε τράνζιτ, υπό διαμετακόμιση // **sală de ~** η αίθουσα διερχομένων, το τράνζιτ
tranzita, tranzitez *ρ. μετ.* διαμετακομίζω // **agent comercial care tranzitează** ο εμπορικός διαμετακομιστικός πράκτωρ
tranzitare, tranzitări *ουσ. θηλ.* η διαμετακόμιση
tranzitiv-ă, tranzitivi-e *επίθ.* *(γραμμ.)* μεταβατικός -ή-ό // **verbe -e** τα μεταβατικά ρήματα
tranzitivitate *ουσ. θηλ.* η μεταβατικότητα
tranzitoriu-ie, tranzitorii *επίθ.* μεταβατικός-ή-ό, προσωρινός-ή-ό, πρόσκαιρος-η-ο
tranziție, tranziții *ουσ. θηλ.* η μετάβαση, η προσωρινότητα // **perioadă de ~** η μεταβατική περίοδος
trap *ουσ. ουδ.* ο τροχασμός, ο γρήγορος βηματισμός αλόγου
trapă, trape *ουσ. θηλ.* 1. η καταπακτή, η γκλαβανή, η μπουκαπόρτα 2. η παγίδα
trapez, trapeze *ουσ. θηλ.* *(γεωμ.)* 1. το τραπέζιο 2. όργανο γυμναστικής
trapeză, trapeze *ουσ. θηλ.* η τράπεζα (σε μοναστήρι)
trapezist-ă, trapeziști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* *(αθλ.)* αθλητής-ήτρια στο τραπέζιο (ο, η)
trapezoid, trapezoide *ουσ. ουδ.* το τραπεζοειδές
trapezoidal-ă, trapezoidali-e *επίθ.* τραπεζοειδής -ής-ές // **curele -e** τα τραπεζοειδή λουριά

trapist, trapiste *ουσ. ουδ.* είδος τυριού
tras-ă, traşi-se Ι. *επίθ.* 1. τραβηγμένος-η-ο, τραβηχτός-ή-ό 2. ωχρός-ή-ό, χλωμός-ή-ό // **~ ca prin inel** με δακτυλιδένια μέση (κομψός, λιγνός) / / **~ (-ă) în țeapă** σουβλισμένος-η-ο // **a fi ~ (-ă) la față** είναι ωχρός-ή-ό, αδύνατος-η-ο ΙΙ. *ουσ. αρσ. (εμπόρ.)* ο τραβηγμένος, ο οφειλέτης, ο χρεώστης (που είναι υποχρεωμένος να πληρώσει τη συναλλαγματική)
trasa, trasez *ρ. μετ.* 1. χαράσσω, χαρακώνω 2. σημειώνω τις γραμμές μιας μελλοντικής κατασκευής // **a ~ o sarcină** αναθέτω καθήκον, βάζω καθήκον // **a ~ un drum** διανοίγω δρόμο 5. *μτφ.* δίνω οδηγίες
trasare, trasări *ουσ. θηλ.* 1. η χάραξη, το χάραγμα, η χαραγματιά // **-a unei sarcini** η ανάθεση καθήκοντος // **-a unui drum** η διάνοιξη δρόμου
trasator-oare, trasatori-oare Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χαράκτης-κτρια (ο, η) ΙΙ. *ουσ. ουδ.* το χαρακτήριο, το αιχμηρό εργαλείο για χάραγμα
traseu, trasee *ουσ. ουδ.* 1. η διαδρομή 2. η απόσταση
trasor, trasoare *ουσ. ουδ.* 1. το χάρακτρο 2. *(στρατ.)* το τροχιοδεικτικό βλήμα
trata, tratez Ι. *ρ. μετ.* 1. φέρνομαι, φέρομαι, συμπεριφέρομαι 2. πραγματεύομαι, αναπτύσσω, διαπραγματεύομαι 3. εξετάζω κάτι με επιμέλεια, επεξεργάζομαι 4. θεραπεύω, νοσηλεύω 5. φιλεύω, τρατάρω // **a ~ pe cineva ca pe un prieten** φέρνομαι απέναντι σε κάποιον σαν σε φίλο // **astăzi tratăm verbele neregulate** σήμερα εξετάζουμε τα ανώμαλα ρήματα ΙΙ. *ρ. αμ.* διαπραγματεύομαι, ερευνώ ΙΙΙ. *ρ. μέσο* νοσηλεύομαι, ακολουθώ θεραπεία
tratabil-ă, tratabili-e *επίθ.* 1. πραγματεύσιμος-η-ο 2. επεξεργάσιμος-η-ο 3. θεραπεύσιμος-η-ο
tratament, tratamente *ουσ. ουδ.* 1. το φέρσιμο, η συμπεριφορά 2. η επεξεργασία 3. η θεραπεία, η γιατρειά, η νοσηλεία
tratare *ουσ. θηλ.* 1. το φέρσιμο, η συμπεριφορά, η μεταχείριση 2. η πραγμάτευση 3. η νοσηλεία, η θεραπεία 4. η επεξεργασία 5. το τραταμέντο, το κέρασμα
tratat, tratate *ουσ. ουδ.* 1. η συνθήκη, η σύμβαση, η συμφωνία, το σύμφωνο 2. η πραγματεία, το σύγγραμμα 3. το εγχειρίδιο // **~ comercial** η εμπορική συμφωνία // **~ de medicină** το σύγγραμμα ιατρικής // **~ de pace** η συνθήκη ειρήνης // **~ neratificat** η ακύρωτη συνθήκη // **~ ratificat** η επικυρωμένη συνθήκη // **anularea -ului** η ακύρωση της συνθήκης // **respectare a unui ~** η τήρηση της συνθήκης
tratative *ουσ. θηλ. πληθ.* η διαπραγμάτευση, οι διαπραγματεύσεις // **-le au ajuns în impas** οι διαπραγματεύσεις περιήλθαν σε αδιέξοδο // **a duce ~** διεξάγω διαπραγματεύσεις
tratație, tratații *ουσ. θηλ.* το τραταμέντο, το τρατάρισμα, το κέρασμα, το φίλεμα
trată, trate *ουσ. θηλ. (εμπόρ.)* η τραβηκτική, η συναλλαγματική
traul, traule *ουσ. ουδ.* η τράτα, το αλιευτικό πλοίο
trauler, traulere *ουσ. ουδ.* το μεγάλο αλιευτικό πλοίο για θαλάσσιο ψάρεμα
traumatic-ă, traumatici-ce *επίθ.* τραυματικός-ή-ό
traumatism, traumatisme *ουσ. ουδ.* ο τραυματισμός, το πλήγωμα, το τραύμα, η πληγή, η λαβωματιά
traumatiza, traumatizez *ρ. μετ.* τραυματίζω, πληγώνω, λαβώνω
traumatologic-ă, traumatologici-ce Ι. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τραυματιολόγος (ο, η) ΙΙ. *επίθ.* τραυματιολογικός-ή-ό
traumatologie *ουσ. θηλ.* η τραυματιολογία
traumă, traume *ουσ. θηλ.* το τραύμα, η πληγή, ο τραυματισμός, η λαβωματιά
travaliu, travalii *ουσ. ουδ.* οι πόνοι του τοκετού, οι ωδίνες τοκετού
travee, travee *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η μεσοδομή, ο χώρος ανάμεσα σε δύο σημεία στήριξης
traversa, traversez *ρ. μετ.* 1. διέρχομαι, διαπερνώ, περνώ 2. διαβαίνω, διασχίζω // **a ~ o criză morală** διέρχομαι ηθική κρίση
traversare, traversări *ουσ. θηλ.* 1. η διάβαση, το διαβατό 2. το πέρασμα, το πέραμα // **-a liniei ferate interzisă** απαγορεύεται η διάβαση της σιδηροδρομικής γραμμής
traversă, traverse *ουσ. θηλ. (τεχ.)* 1. η τραβέρσα 2. ο στρωτήρας, το δοκάρι για τις σιδηροτροχιές, το διάξυλο
travertin *ουσ. ουδ.* ο τραβερτίνης, η πορώδης / ασβεστώδης πέτρα
travesti, travestiuri Ι. *ουσ. ουδ.* 1. η μεταμφίεση 2. ο μεταμφιεσμένος ΙΙ. *επιθ. έκφρ.* **în ~** μεταμφιεσμένος-η-ο
travesti, travestesc Ι. *ρ. μετ.* μεταμφιέζω ΙΙ. *ρ. μέσο* μεταμφιέζομαι
travestire, travestiri *ουσ. θηλ.* η μεταμφίεση
travestiu *ουσ. ουδ.* ιδ. travesti
traveling, travelinguri *ουσ. ουδ.* ειδικό μηχάνημα λήψης τηλεοπτικών εικόνων
trăda, trădez Ι. *ρ. μετ.* 1. προδίδω, προδίνω, καταδίδω 2. απεμπολώ, προδίδω μυστικό με σκοπό την ωφέλεια // **felul său de a fi îi trădează gândirea** το φέρσιμό του προδίδει τη σκέψη του // **memoria îl trădează** η μνήμη τον προδίδει ΙΙ. *ρ. μέσο* προδίδομαι
trădare, trădări *ουσ. θηλ.* 1. η προδοσία 2. η απεμπολή, η απεμπόληση // **act de ~** η προδοτική πράξη // **înaltă ~** η εσχάτη προδοσία
trădat-ă, trădați-te *επίθ.* προδομένος-η-ο
trădător-oare, trădători-oare Ι. *επίθ.* προδοτικός -ή-ό ΙΙ. *επίρ.* προδοτικά ΙΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προδότης-ότρια (ο, η), καταδότης-ότρια (ο, η)
trăgaci-ce, trăgaci-ce Ι. *ουσ. ουδ. (στρατ.)* η σκανδάλη // **a apăsa pe ~** πατώ τη σκανδάλη // **cu mâna pe ~** με το χέρι στη σκανδάλη ΙΙ. *ουσ. αρσ.* 1. το υποζύγιο (ζώο) 2. ο σκοπευτής
trăgător-oare, trăgători-oare Ι. *επίθ.* υποζύγιος-ια -ιο ΙΙ. *ουσ. ουδ.* γραμμοσύρτης, γραμμογράφος (ο) για τη χάραξη γραμμών ΙΙΙ. *ουσ. αρσ. και θηλ.* σκοπευτής-εύτρια (ο, η) // **~ de elită** ο επίλεκτος σκοπευτής // **~ de sfori** 1. ο σύρων τα σκοινιά (στο Κουκλοθέατρο) 2. ο δολοπλόκος μηχανορραφός / σκευορός άνθρωπος // **~ liber** ο ελεύθερος σκοπευτής IV. *επιρ. έκφρ.* **în -i** σε ακροβολισμό (σε σειρά ο ένας μετά τον άλλο)
trăi, trăiesc Ι. *ρ. αμ.* 1. ζω 2. βιώ, βιώνω, περνώ τη ζωή, βρίσκομαι στη ζωή // **a ~ de azi pe mâine** ζω με το σήμερα με το αύριο // **a ~ în pace** ζω σε ειρήνη // **a ~ pe spinarea cuiva** ζω σε βάρος κάποιου άλλου // **aici -ești bine** εδώ ζεις καλά // **să -ești!** να ζήσεις! // **să -iți!** να ζήσετε! ΙΙ. *ρ.*

μετ. **a ~ un trai bun** ζω άνετη ζωή // **a ~ muzica** τη ζει κανείς τη μουσική // **a-şi ~ rolul** τον ζω τον ρόλο μου // **a-şi ~ traiul** ζει τη ζωή του, υπάρχει και ευτυχεί // **şi-a -t traiul şi-a mâncat mălaiul** έζησε τη ζωή του, έφαγε τα ψωμιά του

trăinicie, trăinicii *ουσ. θηλ.* 1. η ανθεκτικότητα, το βάσταγμα 2. η σταθερότητα, το βιώσιμο

trăire, trăiri *ουσ. θηλ.* η ζήση, το ζην, η βίωση, το βίωμα

trăistuţă, trăistuţe *ουσ. θηλ.* ο μικρός ντορβάς, το σακίδιο, το σακούλι, η σακούλα

trăit *ουσ. ουδ.* η ζήση, το ζην, η βίωση

trăitor-oare, trăitori-oare *επίθ.* ζωντανός-ή-ό, ζων-ώσα -ών

trăncăneală, trăncăneli *ουσ. θηλ.* η φλυαρία, η περιττολογία, η αργολογία, η φαφλατία

trăncăni, trăncănesc I. *ρ. αμ.* φλυαρώ, περιττολογώ, αργολογώ, σαχλαμαρίζω, αεροκοπανώ, βροντοκοπώ II. *ρ. μετ.* φλυαρώ, λεω φλυαρίες, λεω πολλά και περιττά

trăncănire, trăncăniri *ουσ. θηλ.* η φλυαρία, η φαφλατία, το φαφλατιό, η πολυλογία

trăpaş, trăpaşi *ουσ. αρσ.* το άλογο με τροχασμό

trăsătură, trăsături *ουσ. θηλ.* τα χαρακτηριστικά, το γνώρισμα, τα ιδιαίτερα γνωρίσματα // **~ caracteristică** το χαρακτηριστικό γνώρισμα // **~ de caracter** τα γνωρίσματα του χαρακτήρος // **~ de unire** η ριγωματιά, η ενωτική γραμμή // **trăsătura feţei** τα χαρακτηριστικά του προσώπου // **trăsături regulate** τα κανονικά χαρακτηριστικά // **dintr-o ~ de condei** με μια μονοκονδυλιά, με μια κίνηση (μονομιάς) // **nu putea să-i distingă trăsăturile** δεν μπορούσε να διακρίνει τα χαρακτηριστικά του

trăscău *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η ρακή, το ρακί

trăsnaie, trăsnăi *ουσ. θηλ.* η παραξενιά, η κουτουράδα, η αλλοκοτιά. η παλαβομάρα

trăsnet, trăsnete *ουσ. θηλ.* ο κεραυνός, το αστροπελέκι // **amor ~** ο κεραυνοβόλος έρωτας // **lovit de ~** κεραυνόπληκτος-η-ο // **lovitură de ~** η κεραυνοβολία, το χτύπημα από κεραυνό, το κεραυνοβόλο πλήγμα

trăsni, trăsnesc I. *ρ. αμ. (απρόσ.)* πέφτει κεραυνός // *μτφ.* **a-i ~ cuiva ceva prin cap** κατεβάζει σε κάποιον ιδέες το κεφάλι του II. *ρ. μετ.* 1. κεραυνώνω, χτυπώ με κεραυνό, κεραυνοπλήσσω, κεραυνοβολώ 2. *μτφ.* καταπλήσσω, κοπανίζω, χτυπώ δυνατά // **a -t un copac** κεραυνοπλήχτηκε ένα δέντρο III. *ρ. μέσο* τρελαίνομαι, χάνω το λογικά μου, παραφρονώ

trăsnit-ă, trăsniţi-te *επίθ.* 1. κεραυνόπληκτος-η-ο 2. τρελός-ή-ό, παράφρων-ων-ον, αλλοπαρμένος -η-ο 3. αλλόκοτος-η-ο, παράξενος-η-ο, άναυδος -η-ο // **a rămâne ~** μένω άναυδος

trăsnitură, trăsnituri *ουσ. θηλ.* η βροντή, το βρόντημα, ο βρόντος, το μπουμπουνητό

trăsură, trăsuri *ουσ. θηλ.* 1. η άμαξα, το αμάξι // **plimbare cu trăsura** ο περίπατος με άμαξα, η αμαξάδα

trăsurică, trăsurici *ουσ. θηλ.* το αμαξάκι

trâmbiţa, trâmbiţez I. *ρ. αμ.* σαλπίζω, ηχώ τη σάλπιγγα, παίζω τη σάλπιγγα II. *ρ. μετ.* 1. διατυμπανίζω, διασαλπίζω 2. σημαίνω με τη σάλπιγγα κάποιο παράγγελμα 3. διαλαλώ, αναγγέλλω

trâmbiţare, trâmbiţări *ουσ. θηλ.* 1. το σάλπισμα 2. το παράγγελμα με τη σάλπιγγα

trâmbiţaş, trâmbiţaşi *ουσ. αρσ.* ο σαλπιστής, ο σαλπιγκτής

trâmbiţă, trâmbiţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η σάλπιγγα, η τρουμπέττα, η τρομπέτα

trândav-ă, trândavi-e I. *επίθ.* 1. τεμπέλης-α-ικο, τεμπέλικος-η-ο, νωθρός-ή-ό, οκνός-ή-ό, φυγόπονος-η-ο, οκνηρός-ή-ό 2. βραδυκίνητος -η-ο, αργοκίνητος-η-ο 3. ακαμάτης-τρα(-ισσα)-ικο II. *επίρ.* τεμπέλικα, νωθρά, οκνηρά

trândăveală, trândăveli *ουσ. θηλ.* η τεμπελιά, η οκνηρία, η νωθρότητα, η φυγοπονία, η ακαματιά

trândăvi, trândăvesc *ρ. αμ.* τεμπελιάζω, τεμπελχανεύω, οκνώ, φυγοπονώ, αποφεύγω κάθε εργασία, κοπροσκυλιάζω

trândăvie, trândăvii *ουσ. θηλ.* η τεμπελιά, η οκνηρία, η νωθρότητα, η φυγοπονία, η ακαματιά

trândăvit *ουσ. ουδ.* ιδ. trândăvie

trântă, trânte *ουσ. θηλ.* 1. η πάλη, το πάλεμα 2. η συμπλοκή // **a se lua la ~** παλεύω

trânteală, trânteli *ουσ. θηλ.* 1. το δάρσιμο, το τσάκισμα, ο τσακωμός, το ξυλοκόπημα, το χτύπημα 2. τα μάλωμα // **stai cuminte că mănânci ~!** κάθισε φρόνιμος γιατί θα σε τσακίσω!

trânti, trântesc I. *ρ. μετ.* 1. καταβάλλω, ρίχνω κάτω, απορρίπτω 2. κροτώ, βροντώ 3. γκρεμίζω, καταρρίπτω, σωριάζω 4. ξαπλώνω 5. κλείνω με κρότο // **a ~ la pământ** ρίχνω κάτω στη γη // **a ~ o uşă** κλείνω με κρότο την πόρτα // (σε εξετάσεις) **a ~ un candidat** απορρίπτω έναν υποψήφιο II. *ρ. μέσο* σωριάζομαι, πέφτω κάτω, ξαπλώνομαι πάνω σε κάτι

trântire, trântiri *ουσ. θηλ.* 1. το ρίξιμο κάτω, το σώριασμα 2. το ξάπλωμα, η ξαπλωσιά 3. η απόρριψη 4. το γκρέμισμα 5. ο κρότος, ο βρόντος // **~a uşii** το κλείσιμο με κρότο της πόρτας

trântit-ă, trântiţi-te *επίθ.* 1. σωριασμένος-η-ο, ξαπλωτός-ή-ό, ξαπλωμένος-η-ο, πλαγιασμένος-η -ο, πλαγιαστός-ή-ό 2. καταβλημένος-η-ο, γκρεμισμένος-η-ο 3. απορριμένος-η-ο

trântor, trântori *ουσ. αρσ.* 1. ο κηφήνας 2. *μτφ.* ο τεμπέλης, ο οκνηρός // **toţi -ii societăţii** όλοι οι κηφήνες της κοινωνίας

trântoriţă, trântoriţe *ουσ. θηλ.* η τεμπέλα, η τεμπελχανού, η οκνηρή γυναίκα

treabă, treburi *ουσ. θηλ.* 1. η δουλειά, η εργασία 2. η υπόθεση 3. η ασχολία, το βιοποριστικό επάγγελμα 4. η εμπορική συναλλαγή 5. η φασαρία, ο μπελάς, η δύσκολη κατάσταση 6. *μτφ.* το κατόρθωμα // **a avea ~** έχω δουλειά, είμαι απασχολημένος, δεν αδειάζω // **a avea ~ cu cineva** έχω δουλειά με κάποιον // **a-şi vedea de ~** κοιτάζω τη δουλειά μου // **a nu fi de nici o ~** δεν είναι ούτε για καμιά δουλειά (δεν ωφελεί σε τίποτε) // **a se afla în ~** κάνω πως έχω δουλειά / κάνω το σπουδαίο // **a se apuca de ~** στρώνομαι στη δουλειά // **asta e altă ~** αυτό είναι άλλη υπόθεση) // **se vede treaba că ...** φαίνεται η δουλειά ότι... // **mare ~!** μεγάλο κατόρθωμα! // **sunt nişte treburi** είναι κάποιες δουλειές // **treburi interne** οι εσωτερικές υποθέσεις // **un om de ~** ένας καλός άνθρωπος

treacăt *ουσ. ουδ.* το πέρασμα, το διάβα, η διάβαση // **din ~** στα πεταχτά, στα γρήγορα // **în ~** εν παρόδω, στο πέρασμα // **în ~ fie spus** εδώ που τα λέμε

treanca-fleanca *ουσ. θηλ. (οικ.)* η φλυαρία, η πολυλογία, η πολυλαλιά
treapăd *ουσ. ουδ. (αρχ.)* το τρέξιμο, το ποδοβολητό, τα τρεχάματα
treaptă, trepte *ουσ. θηλ.* 1. το σκαλοπάτι, το σκαλί, η βαθμίδα 2. ο βαθμός, το επίπεδο 3. η θέση, η τάξη 4. η κλίμακα // **a urcat treptele** ανέβηκε τις βαθμίδες
treaz-ă, treji-ze *επίθ.* 1. ξυπνητός-ή-ό, ξύπνιος-ια-ιο, άγρυπνος-η-ο, επαγρυπνών-ούσα-όν, ακοίμητος -η-ο 2. νηφάλιος-ια-ιο, αμέθυστος-η-ο
trebălui, trebăluiesc *ρ. μετ. (οικ.)* 1. κάνω τις δουλειές του σπιτιού, κάνω τις μικρές δουλειές του σπιτιού 2. φροντίζω για την καθαριότητα του σπιτιού
trebui, trebuiesc I. *ρ. αμ.* 1. χρειάζομαι, είναι ανάγκη 2. μέλλω // **aşa-ţi trebuie!** έτσι σου χρειάζεται! // **eu ştiu că-mi trebuie bani** εγώ ξέρω πως χρειάζομαι λεφτά // **îmi trebuie un cui** μου χρειάζεται ένα καρφί // **nu-mi trebuie** δεν μου χρειάζεται // **şi nu trebuia să mai iasă** και δεν έμελλε πια να βγει II. *ρ. μετ. απρόσ.* 1. πρέπει 2. οφείλω // **abia i-a -t ca să...** μόλις το περίμενε για να... // **atâta i-a -t!** αυτό και περίμενε! // **cum trebuie** καθώς πρέπει, όπως πρέπει // **n-ar fi -t să faceţi asta** δεν θα 'πρεπε να κάνετε αυτό // **trebuie să fac ceva** οφείλω να κάνω κάτι // **trebuie să mergem** πρέπει να πηγαίνουμε // **va ~ să...** θα χρειαστεί να...
trebuincios-oasă, trebuincioşi-oase *επίθ.* χρειαζούμενος-η-ο, απαιτούμενος-η-ο, χρήσιμος -η-ο, αναγκαίος-α-ο, χρειώδης-ης-ες, απαραίτητος-η-ο
trebuinţă, trebuinţe *ουσ. θηλ.* 1. η ανάγκη, η αναγκαιότητα, η χρεία 2. η ωφέλεια // **de ~** χρήσιμος-η-ο, αναγκαίος-α-ο // **este ceva de ~** είναι κάτι χρήσιμο, ωφέλιμο // **îmi face ~** μου φέρνει ωφέλεια, έχω ανάγκη απ' αυτό
trebuitor-oare, trebuitori-oare *επίθ.* χρειαζούμενος -η-ο, χρήσιμος-η-ο, αναγκαίος-α-ο, απαιτούμενος -η-ο
trebuşoară, trebuşoare *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η δουλίτσα, η μικρή δουλειά
trecător-oare, trecători-oare I. *επίθ.* 1. περαστικός -ή-ό, διαβατικός-ή-ό 2. πρόσκαιρος-η-ο, παροδικός-ή-ό, προσωρινός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαβάτης-ισσα (ο, η), διαβατάρης-ισσα (ο, η) III. *ουσ. θηλ.* το διάβα, το διάσελο, η διάβαση, το πέρασμα, η δίοδος, ο αυχένας, το μέρος για πέρασμα
trece, trec I. *ρ. αμ.* 1. περνώ 2. παρέρχομαι 3. διέρχομαι 4. διαβαίνω 5. υπερβαίνω, ξεπερνώ // **a ~ din nou** ξαναπερνώ // **a ~ drept...** περνάω για... // **a ~ peste motivele care...** παρέρχομαι τους λόγους που... // **a trecut pragul** διάβηκε το κατώφλι // **a trecut vara** πέρασε το καλοκαίρι // **au trecut luni de zile** περάσανε μήνες // **autobuzul întârzie să treacă** το λεωφορείο αργεί να περάσει // **el ~ drept un bun specialist** αυτός περνάει σαν καλός ειδικός // **timpul ~** ο καιρός περνά II. *ρ. μετ.* 1. περνώ 2. ξεπερνώ 3. διαβαίνω, υπερπηδώ 4. επισκοπώ // **a ~ baba cu colacii** είναι πολύ αργά // **a ~ cu vederea** παραβλέπω // **a ~ de la un subiect la altul** περνώ από το ένα θέμα στ' άλλο // **a ~ de la vorbe la fapte** περνώ από τα λόγια στα έργα // **a ~ de obstacol** υπερπηδώ το εμπόδιο // **a ~ hopul** ξεπερνώ τη δυσκολία, πηδώ το παλούκι // **a ~ în revistă** επισκοπώ // **a ~ în revistă garda de onoare** επιθεωρώ την τιμητική φρουρά // **a ~ măsura** ξεπερνώ το μέτρο // **a ~ munţii** διαβαίνω τα βουνά // **a ~ pe cineva pe sub ascuţişul săbiei** περνώ κάποιον επί ξυρού ακμής // **a ~ peste** περνώ πάνω από // **a ~ prin foc şi sabie** περνώ δια πυρός και σπαθιού // **a ~ un examen** περνώ τις εξετάσεις // **îi trec mulţi bani prin mâini** του περνάνε πολλά λεφτά απ' τα χέρια // **să -m peste asta!** ας περάσουμε πάνω απ' αυτό! III. *ρ. μέσο* 1. γεράζω, γερνώ 2. μαραίνομαι, μαραζώνω 3. *μτφ.* καταναλώνομαι // **a se ~ cu firea** συμπεριφέρομαι με σοβαρότητα, σοβαρεύομαι, το παίρνω κατάκαρδα
trecere, treceri *ουσ. θηλ.* 1. το πέρασμα, η διάβαση, η δίοδος, ο διάπλους 2. η πάροδος, η πέραση, η διέλευση 3. η περασιά, το πέραμα 4. η παρέλευση // **~ de nivel** η δίοδος επιπέδου // **~ în revistă** η επισκόπηση // **~ pentru pietoni** το πέρασμα για τους πεζούς // **-a aţei prin ac** το πέρασμα της κλωστής στη βελόνα // **-a munţilor** η διάβαση των βουνών // **-a oprită!** απαγορεύεται το πέρασμα! // **a fi în ~** είμαι περαστικός // **cuvântul său nu are trecere** ο λόγος του δεν έχει πέραση // **în ~** στο πέρασμα, στα πεταχτά // **taxele de ~** τα διόδια
trecut *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* το παρελθόν, το περασμένο, ο παρωχημένος χρόνος, το προηγούμενο // **aceasta aparţine -ului** αυτό ανήκει στο παρελθόν // **anul ~** πέρσι // **din anul ~** περσινός-ή-ό // **din ~** του παλιού καιρού // **în ~** στο παρελθόν, σε προηγούμενο χρόνο, άλλοτε
trecut-ă, trecuţi-te *επίθ.* 1. περασμένος-η-ο, προηγούμενος-η-ο, παρωχημένος-η-ο 2. *μτφ.* γερασμένος-η-ο, μαραμένος-η-ο // **nu e timpul ~** δεν έχει περάσει ο καιρός // **zilele -e** τις περασμένες μέρες, τις προάλλες
treflă, trefle *ουσ. θηλ.* 1. το τριφύλλι 2. το σπαθί, το παιγνιόχαρτο με τριφύλλι μαύρο σήμα
trei I. *αριθ. απ.* τρεις-εις-ία // **~ cărţi** τρία βιβλία // **~ oameni** οι τρεις άνθρωποι // **de trei ori pe atâta** τριπλάσιος-ια-ιο // **în decurs de ~ ore** μέσα σε τρεις ώρες II. *ουσ. ουδ.* το τρία, ο αριθμός τρία // **a lua pe cineva la ~ păzeşte** φέρομαι άσχημα σε κάποιον, τον αποπαίρνω // **câte trei părţi** ανά τρία μέρη, από τρία μέρη // **scrie un ~ pe tablă** γράψε ένα τρία στον πίνακα
treier, treiere *ουσ. ουδ.* το αλώνισμα
treiera, treier *ρ. μετ.* 1. αλωνίζω 2. *μτφ.* γυρίζω άσκοπα, περιφέρομαι
treierare, treierări *ουσ. θηλ.* το αλώνισμα
treierat *ουσ. ουδ.* το αλώνισμα, ο αλωνισμός // **are de ~** έχει για αλώνισμα, έχει για αλώνι // **arie de ~** το αλώνι
treierător-oare, treierători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλωνιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* αλωνιστικός-ή-ό III. *ουσ. θηλ.* η αλωνιστική μηχανή
treieriş, treierişuri *ουσ. ουδ.* το αλώνισμα
treilea, treia *αριθ. τακτ. (προηγείται από το άρθρο της γενικής πτώσης «al», «a»)* τρίτος-η-ο // **a treia stradă pe dreapta** η τρίτη οδός δεξιά // **al ~ ţăruş** ο τρίτος πάσσαλος // **al ~ copil** το τρίτο παιδί
treime, treimi *ουσ. θηλ.* το τρίτο, το τριτομόριο, το τρίτο μέρος του ακέραιου // *(εκκλ.)* **Sfânta ~** η Άγια Τριάδα

treisprezece *αριθ. απ.* δεκατρείς-είς-ία // ~ **ani** δεκατρία χρόνια // ~ **bărbaţi** δεκατρείς άντρες // **câte** ~ **părţi** ανά (από) δεκατρία μέρη // **de** ~ **ori pe atâta** από δεκατρείς φορές περισσότερο από τόσο // **rândul** ~ η δεκάτη τρίτη σειρά

treisprezecelea, treisprezecea *αριθ. τακτ.* (προηγείται από το άρθρο της γενικής πτώσης «**al**», «**a**») δέκατος τρίτος, δεκάτη τρίτη, δέκατο τρίτο // **al** ~ **soldat** ο δέκατος τρίτος στρατιώτης // **a treisprezecea zi** η δεκάτη τρίτη μέρα // **al** ~ **vers** ο δέκατος τρίτος στίχος

treizeci *αριθ. απ.* τριάντα, τριάκοντα // **câte** ~ **de părţi** από τριάντα μέρη (ο καθένας) // **de** ~ **de ori pe atâta** από τριάντα φορές περισσότερο από τόσο, τριακονταπλάσιος-ια-ιο // **interval de** ~ **de ani** το διάστημα τριάντα ετών, η τριακονταετία // **Războiul de** ~ **de ani** ο Τριακονταετής Πόλεμος

treizecilea, treizecea *αριθ. τακτ.* (προηγείται από το άρθρο της γενικής πτώσης «**al**», «**a**») τριακοστός -ή-ό // **al** ~ **regiment de infanterie** το τριακοστό σύνταγμα πεζικού // **a treizecea zi de grevă** η τριακοστή μέρα απεργίας

tremă, treme *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* τα διαλυτικά

tremol *ουσ. αρσ. (μουσ.)* ιδ. tremolo

tremolo, tremoluri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το τρέμολο

tremur, tremure *ουσ. ουδ.* 1. η τρεμούλα, το ρίγος, το τρεμούλιασμα 2. η τρεμουλιαστή κίνηση, ο κλονισμός

tremura, tremur *ρ. αμ.* 1. τρέμω, τρεμουλιάζω, έχω τρεμούλα, ρίγη, ριγώ, με πιάνει ρίγος 2. ανατριχιάζω // **a** ~ **după bani** είμαι φιλάργυρος // **ea tremură de frig** αυτή τρέμει από κρύο // **ea tremură de furie** αυτή τρέμει από οργή

tremurare, tremurări *ουσ. θηλ.* 1. η τρεμούλα, το ρίγος, το τρεμούλιασμα 2. ο κλονισμός

tremurat *ουσ. ουδ.* το τρεμούλιασμα, η τρεμούλα // **un** ~ **de suflet** μια τρεμούλα της ψυχής

tremurat-ă, tremuraţi-te I. *επίθ.* τρεμουλιαστός-ή-ό II. *επίρ.* τρεμουλιαστά

tremurător-oare, tremurători-oare I. *επίθ.* τρεμουλιαστός-ή-ό, τρεμάμενος-η-ο, τρεμουλιάρης-α-ικο // **cu voce tremurătoare** με τρεμουλιαστή φωνή II. *επίρ.* τρεμουλιαστά

tremurătură, tremurături *ουσ. θηλ.* 1. το τρεμούλιασμα, το ρίγος, η τρεμούλα 2. ο κλονισμός

tremurici, tremuriciuri *ουσ. ουδ.* το τρεμούλιασμα, το ρίγος

tremurând-ă, tremurânzi-de *επίθ.* τρεμουλιαστός-ή -ό, τρεμουλιάρικος-η-ο // **flacără** –**ă** η τρεμουλιαστή φλόγα

tren, trenuri *ουσ. ουδ.* 1. το τραίνο, η αμαξοστοιχία, ο συρμός 2. ο σιδηρόδρομος // ~ **accelerat** η ταχεία // ~ **aerian** ο εναέριος σιδηρόδρομος // ~ **de aterizare** το τραίνο για προσγείωση // ~ **de luptă** η πολεμική αμαξοστοιχία // ~ **de marfă** η εμπορική αμαξοστοιχία // ~ **de persoane** η επιβατική αμαξοστοιχία // ~ **expres** το εξπρές // ~ **subteran** ο υπόγειος σιδηρόδρομος // –**ul a deraiat** το τραίνο έχει εκτροχιάστει // –**ul pleacă peste zece minute** η αμαξοστοιχία αναχωρεί σε δέκα λεπτά // **a scăpa** –**ul** χάνω το τραίνο

trena pers. trenează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* τραινάρω, επιβραδύνω, παρατείνω, καθυστερώ με αναβολές

trenant-ă, trenanţi-te I. *επίθ.* επιβραδυντικός-ή-ό, αναβλητικός-ή-ό II. *επίρ.* επιβραδυντικώς, αναβλητικώς

trenare, trenări *ουσ. θηλ.* η επιβράδυνση, η αναβλητικότητα

trenă, trene *ουσ. θηλ.* η ουρά του φουστανιού // **a duce trena** είμαι οπαδός κάποιου

trenci, trenciuri *ουσ. ουδ.* το αδιάβροχο, η καμπαρντίνα

trening, treninguri *ουσ. ουδ.* το τρικό κοστούμι, το κοστούμι από μπλούζα και παντελόνι από πλεχτό

trepan, trepane *ουσ. ουδ.* 1. *(χειρ.)* το τρυπάνι 2. *(γεωλ.)* το γεωτρύπανο (για γεωτρήσεις)

trepana, trepanez *ρ. μετ.* τρυπανίζω, τρυπώ με το τρυπάνι

trepanare, trepanări *ουσ. θηλ.* το τρυπάνισμα

trepanaţie, trepanaţii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η οστεόθλαση, η οστεοκλασία

trepăda, trepăd *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. στριφογυρίζω 2. τραντάζομαι, δονούμαι, κραδαίνομαι 3. καλπάζω (άλογο)

trepădare, trepădări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το στριφογύρισμα, το τράνταγμα, ο κραδασμός

trepădat, trepădaturi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το στριφογύρισμα 2. ο κραδασμός, το τράνταγμα, η παλμική κίνηση

trepădător-oare, trepădători-oare *επίθ. (λαϊκ.)* 1. καλπαστικός-ή-ό, παλμικός-ή-ό, κραδαστικός-ή-ό, κλονιστικός-ή-ό

trepăduş, trepăduşi *ουσ. αρσ.* 1. ο δουλοπρεπής, ο δουλικός 2. ο τρεχάτος, ο δρομαίος

trepida, trepidez *ρ. αμ.* 1. τραντάζομαι, κραδαίνομαι 2. τρέμω, πάλλομαι, ανατινάζομαι 3. ταράζομαι, κινιέμαι

trepidant-ă, trepidanţi-te *επίθ.* 1. κραδαστικός-ή-ό, τρανταχτός-ή-ό, κλονιστικός-ή-ό, συγκλονιστικός -ή-ό 2. παλμικός-ή-ό

trepidaţie, trepidaţii *ουσ. θηλ.* ο κραδασμός, το σείσιμο, το τράνταγμα, η παλμική κίνηση

trepied, trepiede *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το τρεπόνημα

treptat-ă, treptaţi-te I. *επίθ.* βαθμιαίος-αία-αίο, διαδοχικός-ή-ό, κλιμακωτός-ή-ό // **trecere** –**ă** το βαθμιαίο πέρασμα II. *επίρ.* 1. βαθμηδόν, διαδοχικά, κλιμακωτά, σκαλί-σκαλί, σιγά-σιγά, λίγο-λίγο 2. συν τω χρόνω, με το χρόνο, με το πάσο

tresă, trese *ουσ. θηλ.* 1. η τρέσα, το σιρίτι, το γαλόνι 2. το πλεχτό

tresălta, tresalt *ρ. αμ.* 1. σκιρτώ, ανασκιρτώ, ανατινάσσομαι 2. αναπηδώ // **a** ~ **de bucurie** ανασκιρτώ από χαρά

tresăltare, tresăltări *ουσ. θηλ.* 1. η ανασκίρτηση, το ανασκίρτημα, το σκίρτημα 2. το πήδημα προς τα πάνω, η σκίρτηση

tresări, tresar *ρ. αμ.* 1. ανασκιρτώ, σκιρτώ 2. τινάσσομαι, αναπηδώ 3. πάλλω δυνατά, σπαρταρώ, αναρριγώ

tresărire, tresăriri *ουσ. θηλ.* 1. η ανασκίρτηση, το ανασκίρτημα, το σκίρτημα, η σκίρτηση 2. το τίναγμα προς τα πάνω, το αναπήδημα // ~ **de bucurie** το σκίρτημα χαράς

trestie, trestii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το καλάμι, ο κάλαμος // ~ **de zahăr** το ζαχαροκάλαμο, το σακχαροκάλαμο, το καλαμοζάχαρο, το γλυκοκάλαμο

trestiiş, trestiişuri *ουσ. ουδ.* ο καλαμιώνας, η καλαμιά

trestioară, trestioare *ουσ. θηλ.* το καλαμάκι, το μικρό καλάμι
trezi, trezesc I. *ρ. μετ.* 1. ξυπνώ, εγείρω 2. αφυπνίζω 3. *συνεφέρνω* στις αισθήσεις του κάποιον 4. *μτφ.* παρακινώ, κινώ το ενδιαφέρον κάποιου 5. *μτφ.* κάνω κάποιον να δει την αλήθεια // **a ~ bănuieli** κινώ υποψίες // **a ~ curiozitatea** κινώ την παραξενιά // **a ~ interesul cuiva** κινώ το ενδιαφέρον κάποιου II. *ρ. μέσο* 1. ξυπνώ, σηκώνομαι από τον ύπνο, εγείρομαι, αφυπνίζομαι 2. *μτφ.* συνέρχομαι πάλι στις αισθήσεις μου 3. *μτφ.* βρίσκομαι 4. *μτφ.* ξεμεθώ, ξεμεθάω 5. *μτφ.* (για το ποτό) ξεθυμαίνω // **copilul s-a -t** το παιδί ξύπνησε // **primăvara natura se trezeşte** την άνοιξη η φύση ξυπνά // **s-a -t indispus** ξύπνησε κακόκεφος / κακοδιάθετος // **unde te trezeşti?** πού βρίσκεσαι; // **vinul s-a -t** το κρασί ξεθύμανε
trezie, trezii *ουσ. θηλ.* 1. η αγρυπνία, η αγρύπνια, το ξαγρύπνημα, η ξαγρύπνια 2. η εγρήγορση
trezire, treziri *ουσ. θηλ.* 1. το ξύπνημα, η αφύπνιση, η έγερση 2. το σήκωμα // *(στρατ.)* **semnal de ~** το εγερτήριο σάλπισμα
trezit-ă, treziţi-te *επίθ.* ξεθυμασμένος-η-ο
trezorerie, trezorerii *ουσ. θηλ.* το θησαυροφυλάκιο
trezorier, trezorieri *ουσ. αρσ.* ο θησαυροφύλακας
tria, triez *ρ. μετ.* 1. εκλέγω, διαλέγω, ξεδιαλέγω 2. κάνω επιλογή, κάνω διαλογή, κάνω διάλεγμα
triadă, triade *ουσ. θηλ.* η τριάδα, η τριάρα, το σύνολο από τρεις μονάδες
triaj, triaje *ουσ. ουδ.* 1. η διαλογή, το διάλεγμα, το ξεδιάλεγμα 2. η επιλογή 3. το ξεχώρισμα // **staţie de ~** σταθμός σχηματισμού αμαξοστοιχιών
trianglu, triangluri *ουσ. ουδ.* 1. το τρίγωνο 2. *(μουσ.)* το τρίγωνο
triangula, triangulez *ρ. μετ.* τριγωνίζω, διαιρώ σε τρίγωνα
triangulare *ουσ. θηλ.* ο τριγωνισμός
triangulaţie, triangulaţii *ουσ. θηλ.* ο τριγωνισμός
triatlon, triatlonuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το τρίαθλον
triatlonist-ă, triatlonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* τριαθλητής-ήτρια (ο, η)
triatomic-ă, triatomici-ce *επίθ. (χημ.)* τριατομικός -ή-ό, τρισθενής-ής-ές
trib, triburi *ουσ. ουδ.* 1. η φυλή, η φάρα, το γένος 2. η ράτσα // **şef de ~** ο φύλαρχος, ο αρχηγός φυλής
tribadism *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο τριβαδισμός
tribal-ă, tribali-e *επίθ.* φυλετικός-ή-ό
tribazic-ă, tribazici-ce *επίθ. (χημ.)* **acid ~** το τριβασικό οξύ
tribord, triborduri *ουσ. ουδ.* η δεξιά πλευρά πλοίου
tribulaţie, tribulaţii *ουσ. θηλ.* η στενοχώρια, η θλίψη
tribun, tribuni *ουσ. αρσ.* 1. ο δικαστής // **~ militar** ο στρατιωτικός δικαστής
tribunal, tribunale *ουσ. ουδ.* 1. το δικαστήριο 2. το δικαστικό μέγαρο // **~ corecţional** το πλημμελειοδικείο // **~ militar** το στρατοδικείο // **~ suprem** ο Άρειος Πάγος
tribună, tribune *ουσ. θηλ.* 1. το βήμα, η εξέδρα, η αναβάθρα 2. *αθλ.* η κερκίδα (τμήμα σταδίου) // **tribuna oficială** η επίσημη εξέδρα // **oratorul se urcă la ~** ο ρήτορας ανεβαίνει στο βήμα
tribut, tributuri *ουσ. ουδ.* 1. ο φόρος υποτελείας 2. η οφειλή // **a-şi da -ul** δίνω την οφειλή μου 3. *(ιστ.)* το χαράτσι
tributar-ă, tributari-e *επίθ.* υποτελής-ής-ές, φόρου υποτελής-ής-ές, εξαρτημένος-η-ο
tricefal-ă, tricefali-e *επίθ.* τρικέφαλος-η-ο
triceps, tricepşi *ουσ. αρσ. (ανατ.)* ο τρικέφαλος μυς
tricher, trichere *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το τρικέρι, το τρίκηρον
trichiază, trichiaze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τριχίαση
trichină, trichine *ουσ. θηλ.* η τριχίνη
trichinoză, trichinoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τριχινίαση, η τριχίνωση
tricicletă, triciclete *ουσ. θηλ.* το τρίκυκλο ποδήλατο, η μοτοσυκλέτα με τρεις τροχούς
triciclu, tricicluri *ουσ. ουδ.* το τρίκυκλο
tricliniu, triclinii *ουσ. ουδ.* το τρίκλινον (στη Ρώμη, το δωμάτιο με τρία κρεβάτια)
triclorură, tricloruri *ουσ. θηλ. (χημ.)* το τριχλωριούχο άλας (έχει το σθένος 3)
tricocefal, tricocefali *ουσ. αρσ. (ιατρ.)* ο τριχοκέφαλος
tricofiţie, tricofiţii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η τριχοφυτία (δερματοπάθεια)
tricolor-ă, tricolori-e I. *επίθ.* τρίχρωμος-η-ο // **-ul românesc** η τρίχρωμη ρουμανική σημαία // **steagul ~** η ρουμανική σημαία II. *ουσ. ουδ.* η τρίχρωμη σημαία
tricorn, tricornuri *ουσ. ουδ.* το τρίκοχο καπέλο
tricot, tricoturi *ουσ. ουδ.* το πλεχτό (ύφασμα ή ρούχο)
tricota, tricotez *ρ. μετ.* πλέκω, μετατρέπω τα νήματα σε διάφορα πλεχτά είδη
tricotaj, tricotaje *ουσ. ουδ.* το πλεχτό // **fabrica de -e** το πλεκτήριο, το εργοστάσιο για τα πλεχτά // **industria -lor** η πλεχτική
tricotare, tricotări *ουσ. θηλ.* η πλέξη, το πλέξιμο, το φτιάξιμο πλεχτών, η κατασκευή πλεχτών
tricotat *ουσ. ουδ.* η πλέξη, το πλέξιμο // **maşină de ~** η πλεκτομηχανή, η πλεκτική μηχανή
tricotat-ă, tricotaţi-te *επίθ.* πλεχτός-ή-ό, πλεκτός -ή-ό
tricou, tricouri *ουσ. ουδ.* η φανέλα, το είδος πλεχτικής, το πλεχτό
tricromatic-ă, tricromatici-ce *επίθ.* τριχρωματικός -ή-ό // **sistemul ~** το τριχρωματικό σύστημα
trictrac, trictracuri *ουσ. ουδ.* το τάβλι
trident, tridente *ουσ. ουδ. (μυθ.)* η τρίαινα
tridimensional-ă, tridimensionali-e *επίθ.* τρισδιάστατος-η-ο
triedru, triedre I. *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το τρίεδρο II. *επίθ.* τρίεδρος-η-ο
trieră, triere *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η τριήρης (πολεμικό πλοίο με κουπιά)
triere, trieri *ουσ. θηλ.* το διάλεγμα, το ξεδιάλεγμα, η διαλογή
trifazat-ă, trifazaţi-te *επίθ. (ηλεκτρ.)* τριφασικός-ή -ό // **curent ~** το τριφασικό ρεύμα // **electromotor ~** τριφασικός ηλεκτροκινητήρας
trifazic-ă, trifazici-ce *επίθ. (ηλεκτρ.)* τριφασικός-ή-ό
trifoi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το τριφύλλι // **~ cu patru foi** το τετράφυλλο τριφύλλι
trifoiaş, trifoiaşi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το τριφυλλάκι
trifoişte, trifoişti *ουσ. θηλ.* ο τριφυλλότοπος
trifoliat-ă, trifoliaţi-te *επίθ.* τρίφυλλος-η-ο
triftong, triftongi *ουσ. αρσ. (γραμμ.)* ο τρίφθογγος
trifurcat-ă, trifurcaţi-te *επίθ.* τρίκλαδος-η-ο, με τρεις διακλαδώσεις

trigam-ă, trigami-e *επίθ.* τρίγαμος-η-ο
trigamie *ουσ. θηλ.* η τριγαμία
trigemen-ă, trigemeni-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (αρχ.)* τρίδυμος-η (ο, η), οι τρίδυμοι, τα τρίδυμα
triglif, triglifi *ουσ. ουδ. (αρχιτ.)* ο τρίγλυφος, το τρίγλυφο
trigon, trigoane *ουσ. ουδ.* το τρίγωνο // ~ **cerebral** το εγκεφαλικό τρίγωνο (νεύρο)
trigonometric-ă, trigonometrici-ce I. *επίθ.* τριγωνομετρικός-ή-ό // **cerc** ~ ο τριγωνομετρικός κύκλος II. *επίρ.* τριγωνομετρικώς
trigonometrie *ουσ. θηλ.* η τριγωνομετρία
tril, triluri *ουσ. ουδ. (μουσ.)* η τρίλια
trilateral-ă, trilaterali-e *επίθ.* τρίπλευρος-η-ο
trilingv-ă, trilingvi-e *επίθ.* τρίγλωσσος-η-ο
trilion, trilioane *ουσ. ουδ.* το τρισεκατομμύριο
trilobat-ă, trilobați-te *επίθ. (για τα φυτά)* τρίλοβος-η-ο
trilobit *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τριλοβίτης
trilogie, trilogii *ουσ. θηλ.* η τριλογία
trilui, triluiesc *ρ. αμ.* τραγουδώ με τρίλια
trimestrial-ă, trimestriali-e *επίθ.* τρίμηνος-η-ο, κάθε τρεις μήνες
trimestru, trimestre *ουσ. ουδ.* το τρίμηνο, η τριμηνία // **corespunde unui** ~ αντιστοιχεί σε μια τριμηνία
trimis *ουσ. ουδ.* 1. το στάλσιμο 2. η παραπομπή 3. η αποστολή
trimis-ă, trimiși-se I. *επίθ.* απεσταλμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. απεσταλμένος-η (ο, η), επιτετραμμένος-η (ο, η) 2. εκπρόσωπος (ο, η), ανταποκριτής-ίτρια (ο, η) // ~ **extraordinar** ο έκτακτος απεσταλμένος
trimite, trimit I. *ρ. μετ.* 1. στέλνω, στέλλω, αποστέλλω, ξαποστέλνω 2. πέμπω, παραπέμπω 3. εκπέμπω // **a** ~ **bani** εμβάζω, στέλνω χρηματικό ποσό με το ταχυδρομείο // **a** ~ **în judecată** μηνύω, ενάγω, εγκαλώ σε δικαστήριο // **a** ~ **pe cineva la plimbare** ξαποστέλνω κάποιον, τον διώχνω με σκαιότητα // **a** ~ **prin poştă** ταχυδρομώ, στέλνω κάτι με το ταχυδρομείο II. *ρ. μέσο* στέλνομαι // **se** ~ **din partea...** στέλνεται παρά του...
trimitere, trimiteri *ουσ. θηλ.* 1. το στάλσιμο, η παραπομπή 2. η αποστολή // ~ **de bani** το έμβασμα, το στάλσιμο χρημάτων // ~ **în judecată** η αγωγή, η μήνυση // ~ **de la doctor** το παραπεμπτικό
trimițător-oare, trimițători-oare *επίθ.* αποστολέας (ο, η)
trimorf-ă, trimorfi-e *επίθ.* τρίμορφος-η-ο
trimorfism *ουσ. ουδ.* ο τριμορφισμός
trimotor-oare, trimotori-oare *επίθ.* τρικινητήριος-α-ο // **avion** ~ το τρικινητήριο αεροπλάνο
trinitar-ă, trinitari-e *επίθ.* τριαδικός-ή-ό
trinitate *ουσ. θηλ.* η τριάδα
trinitrat *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τρινιτρικόν άλας // ~ **de glicerină** η τρινιτρική γλυκερίνη, η νιτρογλυκερίνη
trinitroceluloză *ουσ. θηλ. (χημ.)* η τρινιτροκυτταρίνη
trinitroglicerină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η νιτρογλυκερίνη
trinitrotoluen *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τρινιτροτολουένιο
trinom, trinoame *ουσ. ουδ. (μαθ.)* το τριώνυμο
trio *ουσ. ουδ.* 1. το τρίο 2. το τερτσέτο, η τριωδία
triod, trioduri *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το τριώδιο
triodă, triode *ουσ. θηλ.* ο ηλεκτρονικός σωλήνας με 3 ηλεκτρόδια
trioleină *ουσ. θηλ. (χημ.)* η τριελαιίνη, η ένωση του ελαικού οξέος με γλυκερίνη
triolet, triolete *ουσ. ουδ. (μουσ.)* 1. το τριολέτο, το τρίηχο 2. το οχτάστιχο ποίημα
trionix, trionicşi *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο τριόνυξ
trior, trioare *ουσ. ουδ.* η αγροτική (αλωνιστική) μηχανή που κοσκινίζει τους καρπούς
trioxid, trioxizi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το τριοξείδιο
tripartit-ă, tripartiți-te *επίθ.* τριμερής-ής-ές // **pact** ~ το τριμερές σύμφωνο, η τριμερής συνθήκη
tripla, triplez I. *ρ. μετ.* τριπλασιάζω II. *ρ. μέσο* τριπλασιάζομαι
triplare, triplări *ουσ. θηλ.* ο τριπλασιασμός
triplet, triplete *ουσ. ουδ.* το τριπλότυπο
tripleți *ουσ. αρσ.* το τρίδυμα
triplex *ουσ. ουδ.* το τριπλό τζάμι (με τρία στρώματα) // **carton** ~ το χαρτόνι με τρία στρώματα
triplicat, triplicate *ουσ. ουδ.* το τριπλότυπο
triplu-ă, tripli-e *επίθ.* τριπλάσιος-ια-ιο, τριπλός-ή-ό // ~**ştecăr** η τριπλή φίσα// **triplă legătură** η τριπλή σύνδεση // **în** ~ **exemplar** εις τριπλούν
tripol, tripoli *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* ο τρίπολος
tripolar-ă, tripolari-e *επίθ. (ηλεκτρ.)* 1. τριπολικός-ή-ό 2. με τρεις ακροδέκτες στο εξωτερικό
tripotaj, tripotaje *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η ραδιουργία, η αγυρτεία, η απατεωνιά
tripou, tripouri *ουσ. ουδ.* το χαρτοπαικτείο
tripsină, tripsine *ουσ. θηλ. (χημ.)* η θρυψίνη
triptic, triptice *ουσ. ουδ.* το τρίπτυχο
triremă, trireme *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* η τριήρης (πολεμικό πλοίο με τρεις σειρές κουπιά)
Trisfetite *ουσ. θηλ. πληθ. (λαϊκ.) (εκκλ.)* οι Τρεις Ιεράρχες
trisilab, trisilabe *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η τρισύλλαβη
trisilabic-ă, trisilabici-ce *επίθ. (γραμμ.)* τρισύλλαβος-η-ο
trismus, trismusuri *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* ο τρισμός (η σύσπαση των μυών των γνάθων)
trist-ă, trişti-ste I. *επίθ.* 1. λυπημένος-η-ο, λυπηρός-ή-ό, θλιμμένος-η-ο, θλιβερός-ή-ό, *(οικ.)* ντερτιλής 2. δυσάρεστος-η-ο, δύσθυμος-η-ο 3. περίλυπος-η-ο, καταλυπημένος-η-ο 4. μελαγχολικός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό, στενοχωρημένος-η-ο // **zile** ~**e** οι λυπηρές ημέρες II. *επίρ.* λυπημένα, λυπηρά, θλιβερά, δυσάρεστα, άθυμα, περίλυπα, μελαγχολικά, το ντέρτι
tristețe, tristeți *ουσ. θηλ.* η λύπη, η θλίψη, η δυσθυμία, η αθυμία, η στενοχώρια, η μελαγχολία
trişa, trişez I. *ρ. αμ.* απατώ στο χαρτοπαίγνιο· κάνω ζαβολιές στο παιχνίδι II. *ρ. μετ.* απατώ με ψέματα, εξαπατώ
trişare, trişări *ουσ. θηλ.* 1. η απάτη 2. η ζαβολιά
trişor, trişori *ουσ. αρσ.* ο απατεώνας, ο ζαβολιάρης
Triton, Tritoni *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο Τρίτωνας, θαλάσσια θεότητα γιος του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης, με σώμα ανθρώπου και ουρά ψαριού 2. είδος βατράχου
tritura, triturez *ρ. μετ.* τρίβω, θρυμματίζω
triturare, triturări *ουσ. θηλ.* το τρίψιμο, ο θρυμματισμός
triumf, triumfuri *ουσ. ουδ.* 1. ο θρίαμβος 2. η επιτυχία // **a purta în** ~ φέρνω εν θριάμβω // **arcul de** ~ η θριαμβευτική αψίδα
triumfa, triumf *ρ. αμ.* θριαμβεύω, υπερνικώ, πανηγυρίζω // **pacea va** ~ η ειρήνη θα θριαμβεύσει

triumfal-ă, triumfali-e I. *επίθ.* θριαμβευτικός-ή-ό // **marş** ~ η θριαμβευτική πορεία // **poarta** -**ă** η πύλη θριάμβου II. *επίρ.* θριαμβευτικά

triumfare *ουσ. θηλ.* 1. η θριάμβευση 2. η νίκη

triumfător-oare, triumfători-oare I. *επίθ.* θριαμβευτικός-ή-ό, τροπαιοφόρος-α-ο, τροπαιούχος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* θριαμβευτής-τρια (ο, η), τροπαιοφόρος-α (ο, η)

triumvir, triumviri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο τρίαρχος

triumvirat, triumvirate *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η τριαρχία, η τριανδρία

triunghi, triunghiuri *ουσ. ουδ. (γεωμ.)* το τρίγωνο // ~ **dreptunghic** το ορθογώνιο τρίγωνο

triunghiular-ă, triunghiulari-e *επίθ.* τριγωνικός-ή-ό, τρίγωνος-η-ο

trivial-ă, triviali-e I. *επίθ.* 1. χυδαίος-α-ο, ποταπός-ή -ό 2. αισχρολόγος-α-ο, αχρειόγλωσσος-η-ο 3. πρόστυχος-η-ο // **faptă** -**ă** η χυδαία πράξη II. *επίρ.* χυδαία, ποταπώς, αχρεία, αισχρολόγως // **a vorbi** ~ χυδαιολογώ, μιλάω με τρόπο χυδαίο

trivialitate, trivialităţi *ουσ. θηλ. ουσ. θηλ.* η χυδαιολογία, ο χυδαίος λόγος, η χυδαιότητα, η ποταπότητα, η προστυχιά, η αισχρολογία, η αισχρότητα

trivializare, trivializări *ουσ. θηλ.* ο χυδαϊσμός, η αχρειολογία

trivium *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το τριβίουμ, το βυζαντινό σύστημα διασκαλίας που περιέχει γνώσεις γραμματικής, ρητορικής και διαλεκτικής

troacă, troace *ουσ. θηλ.* 1. ο κάδος, το ξύλινο δοχείο για ποτίστρα νερού για τα ζώα 2. το κιβώτιο μέσα στο οποίο πέφτει το αλεύρι στο μύλο 3. *μτφ. (πληθ.)* τα μικροπράγματα

troc, trocuri *ουσ. ουδ.* το αντάλλαγμα, η ανταλλαγή, η τράμπα

trocanter, trocantere *ουσ. ουδ. (ανατ.)* ο τροχαντήρας (η μυϊκή απόφυση του μηριαίου οστού)

trocar, trocare *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το χειρουργικό εργαλείο για παρακεντήσεις

trofeu, trofee *ουσ. ουδ.* 1. το τρόπαιο, το λάφυρο 2. το τροπαιοφόρο μνημείο

trofic-ă, trofici-ce *επίθ.* θρεπτικός-ή-ό // **sistemul** ~ το θρεπτικό σύστημα

troglidit-ă, troglodiţi-te I. *επίθ.* τρωγλοδυτικός-ή-ό 2. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τρωγλοδύτης-ύτισσα (ο, η)

trohaic-ă, trohaici-ce *επίθ.* τροχαϊκός-ή-ό // **metru** ~ ο μετρικός πόδας τροχαίος

troxeu, troxei *ουσ. αρσ.* ο τροχαίος (μετρικός πόδας)

troian, troiene *ουσ. ουδ.* η χιονοστιβάδα, η χιονόμαζα, το χιονοβόλημα

troian-ă, troieni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Τρώας – η Τρωαδίτισσα, **troienele** οι Τρώες II. *επίθ.* τρωικός -ή-ό // **calul** ~ ο δούρειος ίππος // **războiul** ~ ο τρωικός πόλεμος

troică, troici *ουσ. θηλ. (και μτφ.)* η τρόικα (το ρωσικό έλκηθρο με τρία άλογα)

troieni, troienesc I. *ρ. μετ.* σκεπάζω με χιόνια, σκεπάζω με στρώμα χιονιού, χιονίζω με πολλά χιόνια II. *ρ. μέσο* μένω αποκλεισμένος από τα χιόνια

troienire, troieniri *ουσ. θηλ.* το σκέπασμα με πολύ χιόνι (δρόμοι, κ.λ.π.), το κλείσιμο από τα χιόνια

troienit-ă, troieniţi-te *επίθ.* αποκλεισμένος-η-ο από τα χιόνια

troiţă, troiţe *ουσ. θηλ.* μεγάλος ξύλινος ή πέτρινος σταυρός τοποθετημένος σε σταυροδρόμια

troleibuz, troleibuze *ουσ. ουδ.* το τρόλλεϋ

troleu, trolee *ουσ. ουδ.* ο τρολές, η κεραία του τρόλεϋ

troliu, troliuri *ουσ. ουδ.* η τροχαλία, το βίντσι, το βαρούλκο, το μάγγανο (για ανέλκυση βαρών)

trombă, trombe *ουσ. θηλ.* 1. η τρόμπα 2. ο στρόβιλος νερού, ο υδατοστρόβιλος 3. ο τυφώνας, ο ανεμοστρόβιλος

tromboflebită, tromboflebite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η θρομβοφλεβίτιδα

trombon, tromboane *ουσ. ουδ.* 1. *(μουσ.)* το τρομπόνι, η ολκωτή σάλπιγγα με φαρδύ άνοιγμα 2. *μτφ.* το ψέμα, το ψεύδος, η ψευτιά

trombonist, trombonişti *ουσ. αρσ.* 1. *(μουσ.)* ο τρομπονίστας 2. *μτφ.* ο ψεύτης, ο ψευδολόγος

tromboză, tromboze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η θρόμβωση

trombus *ουσ. ουδ.* ο θρόμβος

trompă, trompe *ουσ. θηλ.* 1. η προβοσκίδα 2. η σάλπιγγα 3. οι φαλόπειοι σάλπιγγες η 4. ο σίφωνας (σωλήνας για εκκένωση αερίων) // **tropa lui Eustache** η ευσταχιανή σάλπιγγα

trompetă, trompete *ουσ. θηλ.* η σάλπιγγα, η τρουμπέτα, η τρομπέτα // **a cânta la** ~ σαλπίζω, παίζω τη σάλπιγγα // **cântatul din** ~ το σάλπισμα, το παίξιμο της σάλπιγγας

trompetist-ă, trompetişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* σαλπιγκτής, σαλπιστής, τρομπετίστας (ο), σαλπίγκτρια, σαλπίστρια, τρομπετίστρια (η)

tron, tronuri *ουσ. ουδ.* 1. ο θρόνος 2. *μτφ.* ο ίδιος ο ηγεμόνας, ο βασιλιάς 3. *(επαρχ.)* το φερέτρο // **a se urca pe** ~ ανεβαίνω στο θρόνο (είμαι βασιλιάς, μονάρχης, ηγεμόνας)

trona, tronez *ρ. αμ.* 1. βασιλεύω, επικρατώ, κυριαρχώ, ηγεμονεύω, δεσπόζω, θρονιάζω, ενθρονίζομαι, θρονιάζομαι 2. υπερέχω

tronare, tronări *ουσ. θηλ.* 1. το θρόνιασμα 2. η υπερίσχυση

tronc *επιφ.* τρονκ (μιμείται το θόρυβο του πεσίματος) // ~, **Marghioalo!** *(για κάποιο ατόπημα, για κάποια ανάρμοστη λέξη με την κατάσταση)* // *μτφ.* **a-i cădea cuiva cu** ~ του ήρθε ξαφνικά δυνατός έρωτας / δυνατή αγάπη

tronca-tronca *επιφ.* τρόνκα-τρόνκα (ονοματοποιία, για δύο αντικείμενα που αλληλοχτυπιούνται ταχτικά, μονότονα)

troncăni, troncănesc *ρ. αμ.* 1. γδουπώ, κάνω γδούπο 2. *μτφ.* σαχλαμαρίζω, φλυαρώ

troncănire, troncăniri *ουσ. θηλ.* ο γδούπος, ο βαρύς χτύπος

tronson, tronsoane *ουσ. ουδ.* το τεμάχιο, το κομμάτι, το απόκομμα

trop *επιφ.* τροπ (μιμείται τον ήχο του ποδοβολητού, ονοματοποιία)

trop, tropi *ουσ. αρσ. (αρχ.)* το σχήμα λόγου

tropar, tropare *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* το τροπάρι // *έκφρ.* **cântă acelaşi** ~ (επαναλαμβάνει τα ίδια)

tropăi, tropăi *ρ. αμ.* ποδοβολώ, ποδοκροτώ, χοροπηδώ

tropăială, tropăieli *ουσ. θηλ.* το ποδοβολητό, το ποδοκρότημα, η ποδοβολή, η ποδοκρουσία

tropăit, tropăituri *ουσ. ουδ.* το ποδοβολητό, η ποδοκρουσία, το χοροπήδημα

tropic, tropice I. *ουσ. ουδ. (γεωγρ.)* ο τροπικός κύκλος // -**ul cancerului** ο τροπικός κύκλος του

καρκίνου // **-ul capricornului** ο τροπικός του Αιγόκερω // **la tropice** στους τροπικούς κύκλους II. *επιθ. έκφρ.* **de tropice** της τροπικής ζώνης, από την τροπική περιοχή
tropical-ă, tropicali-e *επίθ.* τροπικός-ή-ό // **căldură -ă** η τροπική ζέστη
tropism, tropisme *ουσ. ουδ.* 1. ο τροπισμός 2. η έλξη, η άπωση, ο τακτισμός
tropologie *ουσ. θηλ.* η τροπολογία
troposferă *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η τροπόσφαιρα, το στρώμα της ατμόσφαιρας που είναι πιο κοντά στη γη
tropot, tropote *ουσ. ουδ.* το ποδοβολητό, το ποδοβόλημα, η ποδοβολή // **-ul cailor** το ποδοβολητό αλόγων
tropoti, tropotesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. ποδοβολώ, ποδοκροτώ 2. χοροπηδώ
tropotire, tropotiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ποδοβολή, η ποδοκρουσία 2. το χοροπήδημα
tropotit, tropotituri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το ποδοβολητό, το ποδοβόλημα, η ποδοβολή
trosc *επιφ.* μπλουμ (μιμείται το θόρυβο από πέσιμο, πλατάγιασμα, χτύπημα, σκίσιμο)
troscot *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το αγριόχορτο, το διακλαδισμένο πάνω στο χώμα
trosnet, trosnete *ουσ. ουδ.* 1. το τρίξιμο, ο τριγμός 2. το ράπισμα 3. το σκάσιμο, ο κρότος
trosni, trosnesc I. *ρ. αμ.* 1. τρίζω, σκάζω 2. κροταλίζω, πλαταγίζω 3. χτυπώ, κροτώ // **a-i ~ fălcile** τρίζουν τα σαγόνια του II. *ρ. μετ.* 1. τρίζω 2. κροτώ // **a-şi ~ încheieturile oaselor** τρίζω τις κλειδώσεις των οστών μου
trosnire, trosniri *ουσ. θηλ.* το τρίξιμο, ο τριγμός
trosnitor-oare, trosnitori-oare *επίθ.* τρίζων-ουσα-ον
trosnitură, trosnituri *ουσ. θηλ.* το τρίξιμο, ο τριγμός, ο κρότος, το σκάσιμο, το πλατάγιασμα
trota pers. 3 trotează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) (για άλογα)* καλπάζει, έχει καλό βηματισμό σε τρεις χρόνους
troteur, troteuri *ουσ. αρσ. (για άλογα)* που βηματίζει με καλπασμό
trotil, trotiluri *ουσ. ουδ. (χημ.)* το τρινιτροτολουένιο
trotinetă, trotinete *ουσ. θηλ.* η τροτινέτα
trotuar, trotuare *ουσ. ουδ.* το πεζοδρόμιο
trubadur, trubaduri *ουσ. αρσ.* ο τροβαδούρος, ο τρουβαδούρος
truc, trucuri *ουσ. ουδ.* 1. το τρικ, το τερτίπι, το τέχνασμα, το κόλπο 2. η πανουργία
truca, truchez *ρ. μετ.* παραποιώ, νοθεύω, χρησιμοποιώ τεχνάσματα
trucaj, trucaje *ουσ. ουδ.* το τρικ στην σκηνοθεσία, ο μηχανισμός θεάτρου που κάνει κάτι θεαματικό
truculenţă, truculenţe *ουσ. θηλ.* η σκληρότητα, η σκληροσύνη, η απανθρωπιά, η κτηνωδία
trudă, trude I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. ο κόπος, η κόπωση, η εργασία, η προσπάθεια 2. η κούραση, ο μόχθος 3. το βάσανο, η ταλαιπωρία II. *επιρ. έκφρ.* **cu multă ~** με μεγάλη κόπωση, κοπιαστικά, κουραστικά
trudi, trudesc I. *ρ. αμ. (λαϊκ.)* κουράζομαι, κοπιάζω, μοχθώ, δουλεύω σκληρά II. *ρ. μέσο* καταβάλλω μόχθο, βασανίζομαι, προσπαθώ, καταπιάνομαι, κατακουράζομαι
trudit-ă, trudiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* βασανισμένος-η-ο, ταλαιπωρημένος-η-ο, κατακουρασμένος-η-ο, δουλεμένος-η-ο
truditor-oare, truditori-oare I. *επίθ. (λαϊκ.)* 1. ταλαίπωρος-η-ο 2. κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο άνθρωπος του μόχθου, που δουλεύει σκληρά
trudnic-ă, trudnici-ce *επίθ. (λαϊκ.)* κοπιαστικός-ή-ό, κουραστικός-ή-ό, εξαντλητικός-ή-ό
trufanda, trufandale *ουσ. θηλ.* το πρωιμάδι, το πρωτολούβι, η πρωιμιά
trufaş-ă, trufaşi-şe I. *επίθ.* αλαζονικός-ή-ό, υπεροπτικός-ή-ό, ακατάδεκτος-η-ο // **privire -ă** το αλαζονικό βλέμμα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλαζόνας (ο, η), καυχησιάρης-άρα (ο, η)
trufă, trufe *ουσ. θηλ.* 1. *(βοτ.)* η τρούφα, το ύδνο (γένος μυκήτων) 2. ένα είδος σοκολατάκι
trufie, trufii I. *ουσ. θηλ.* 1. η αλαζονεία, η υπεροψία, η ακαταδεξία 2. η υπερηφάνεια II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** αλαζονικώς, υπεροπτικώς
truism, truisme *ουσ. ουδ.* το κοινό πράγμα, η τετριμμένη αλήθεια
truncat-ă, truncaţi-te *επίθ.* (για τα φυτά) που καταλήγει σε επίπεδη, οριζόντια επιφάνεια
trunchi, trunchiuri *ουσ. ουδ.* 1. ο κορμός 2. το κούτσουρο 3. το σώμα δέντρου // *(μαθ.)* **~ de piramidă** ο κορμός πυραμίδας
trunchia, trunchiez *ρ. μετ.* 1. ακρωτηριάζω, κόβω τα άκρα 2. κομματιάζω, κουτσουρεύω
trunchiat-ă, trunchiaţi-te *επίθ.* 1. ακρωτηριασμένος 2. κομμένος-η-ο
trunchiere, trunchieri *ουσ. θηλ.* ο ακρωτηριασμός, η ακρωτηρίαση, το κόψιμο των άκρων ή μελών
trup, trupuri *ουσ. ουδ.* 1. το σώμα, το κορμί, ο κορμός, το κύριο μέρος κάθε πράγματος 2. το πτώμα, το νεκρό σώμα ανθρώπου ή ζώου // **a fi ~ din -ul cuiva** είμαι σώμα από το σώμα κάποιου // **a tremura din tot -ul** τρέμω σύγκορμος // **cu ~ şi suflet** ψυχή τε και σώματι
trupă, trupe *ουσ. θηλ.* 1. ο στρατός, το στράτευμα 2. ο θίασος 3. ο όμιλος
trupesc-ească, trupeşti *επίθ.* 1. σωματικός-ή-ό 2. σαρκικός-ή-ό
trupeş-ă, trupeşi-e *επίθ.* 1. σωματώδης-ης-ες, εύσαρκος-η-ο 2. καλοφτιαγμένος-η-ο
trupeşte *επίρ.* σωματικώς
trupiţă, trupiţe *ουσ. θηλ.* το υνί και το αλετροπόδι του αρότρου
trupuşor, trupuşoare *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το σωματάκι
trusă, truse *ουσ. θηλ.* 1. η εργαλειοθήκη 2. η σκευοθήκη // **~ de prim-ajutor** η θήκη για τις πρώτες βοήθειες
trusou, trusouri *ουσ. ουδ.* τα προικιά, ο ρουχισμός
trust, trusturi *ουσ. ουδ.* το τραστ, η συγκεντρωτική επιχείρηση, η ένωση από ομοειδείς επιχειρήσεις κάτω από μια ενιαία διοίκηση
trustier-ă, trustieri-e *επίθ.* του τραστ, σχετικά με το τραστ
trustman, trustmeni *ουσ. αρσ.* ο τράστμαν, ο μέτοχος σε τραστ
tu *αντ. Προς. β' ενικ.* συ, εσύ, σου, σε, εσένανε, εσένα // **~ citeşti** εσύ διαβάζεις // **~ râzi** εσύ γελάς // *(λαϊκ.)* **nu ~ şcoală, nu ~ studii** δεν έχει περάσει από σχολείο / δεν έχει κάνει σπουδές // **ai să-ţi vezi mama** θα δεις τη μαμά σου // **am de gând să te mărit** έχω κατά νου να σε παντρέψω // **îţi spun** σου λεω // **nu ţi-l dau** δεν στο δίνω // **plec cu tine** φεύγω με // **tacă-ţi gura!** κλείσε το στόμα

σου! // **ţi-ai găsit!** το βρήκες! // **ţi le spunea toate pe de rost** *σου* τα έλεγε όλα απέξω // **ţi se pare** *σου* φαίνεται

Tuaregi *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Τουαρέγοι, πληθυσμός της Σαχάρας και της Βόρειας Νιγηρίας

tub, tuburi *ουσ. ουδ.* 1. ο σωλήνας 2. ο σίφωνας 3. ο κάλυκας φυσιγγίου // **~ de canalizare** ο οχετός για διοχέτευση // **~ digestiv** ο πεπτικός σωλήνας // **~ electronic** ο ηλεκτρονικός σωλήνας // **~ donator** ο φωναγωγός // **un ~ de pastă de dinţi** ένα σωληνάριο οδοντόπαστας

tubaj, tubaje *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η σωλήνωση

tubercul, tuberculi *ουσ. αρσ.* 1. ο βολβός 2. *ιατρ.* το φυμάτιο

tuberculat-ă, tuberculaţi-te *επίθ.* 1. βολβώδης-ης-ες, βολβοειδής-ής-ές 2. φυματιώδης-ης-ες

tuberculă, tubercule *ουσ. θηλ.* ιδ. tubercul

tuberculos-oasă, tuberculoşi-oase I. *επίθ. (ιατρ.)* φυματικός-ή-ό, φθισικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φθισικός-ή (ο, η)

tuberculoză, tuberculoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η φυματίωση, η φθίση

tubiform-ă, tubiformi-e *επίθ.* σωληνοειδής-ής-ές

tubular-ă, tubulari-e *επίθ.* σωληνοειδής-ής-ές, σωληνωτός-ή-ό

tubulatură, tubulaturi *ουσ. θηλ.* οι σωλήνες, το σύνολο σωλήνων

tubuleţ, tubuleţe *ουσ. ουδ.* το σωληνάκι

tubuşor, tubuşoare *ουσ. ουδ.* το σωληνάρι

tuci, tuciuri *ουσ. ουδ.* ο χυτοσίδηρος

tuciuriu-ie, tuciurii *επίθ.* μαυριδερός-ή-ό, μελαψός-ή-ό, μελανός-ή-ό

tuf, tufuri *ουσ. ουδ.* η πορώδης πέτρα // **~ calcaros** η ασβεστολιθική πορώδης πέτρα

tufan, tufani *ουσ. αρσ. (βοτ.)* το πουρνάρι

tufă, tufe *ουσ. θηλ.* 1. ο βάτος, ο θάμνος, η τούφα 2. τα χαμόκλαδα, η λόχμη 3. *μτφ.* ανόητος, κουτός

tufănică, tufănele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το πύρεθρον, είδος χρυσάνθεμου με μικρά άνθη

tufărie, tufării *ουσ. θηλ.* η λόχμη

tufiş, tufişuri *ουσ. ουδ.* η λόχμη, η συστάδα, το πυκνό μέρος δάσους

tufit *ουσ. ουδ.* το πέτρωμα από χαλίκια και ηφαιστειώδη στάχτη

tufos-oasă, tufoşi-oase *επίθ.* φουντωτός-ή-ό, πυκνός-ή-ό

tui, tuiuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η τουρκική σημαία από δόρυ έχοντας στην κορυφή πιασμένες δύο ή τρεις ουρές αλόγου

tuior, tuioare *ουσ. ουδ.* το ρυμουλκό πλοίο που μετατοπίζεται κατά μήκος καλωδίου στο βυθό του νερού

tul, tuluri *ουσ. ουδ.* το τούλι

tulai *επιφ. (επαρχ.)* αλίμονο! οιμέ! βοήθεια!

tulbura, tulbur I. *ρ. μετ.* 1. θολώνω 2. ταράζω, ταράσσω, προκαλώ ταραχή, αναταράζω, διαταράζω, διαταράσσω 3. σκοτίζω 4. συγχύζω, αναστατώνω 5. διασαλεύω // **a ~ apele** θολώνω τα νερά // **prezenţa lui m-a –t** η παρουσία του με τάραξε II. *ρ. μέσο* 1. θολώνω, γίνομαι θολός-ή-ό 2. ταράσσομαι 3. συγχύζομαι, συσκοτίζομαι // **vinul s-a –t** το κρασί θόλωσε

tulburare, tulburări *ουσ. θηλ.* 1. η θόλωση, το θόλωμα 2. το τάραμα, ο ταραγμός, η τάραξη, η ανατάραξη, η διατάραξη, η διαταραχή, το ανατάραγμα, η αναταραχή, η ταραχή 3. η συσκότιση, η σύγχυση 4. η διασάλευση 5. ο αναβρασμός // **~ a ordinii publice** η διασάλευση της δημοσίας τάξεως

tulburat-ă, tulburaţi-te *επίθ.* 1. θολωμένος-η-ο 2. ταραγμένος-η-ο, αναταραγμένος-η-ο, διαταραγμένος-η-ο, ταραχώδης-ης-ες, ανήσυχος-η-ο 3. συσκοτισμένος-η-ο, συγκεχυμένος-η-ο 4. σκοτεινός-ή-ό, σκοτεινιασμένος-η-ο

tulburător-oare, tulburători-oare *επίθ.* 1. ταραχτικός-ή-ό, διαταραχτικός-ή-ό, συνταρακτικός-ή-ό, ταραχοποιός-ός-ό 2. συγκλονιστικός-ή-ό

tulbure, tulburi *επίθ.* 1. θολός-ή-ό, θολωμένος-η-ο, θολερός-ή-ό 2. αναστατωμένος-η-ο, αναταραγμένος-η-ο, ανήσυχος-η-ο // **apă ~** το θολό νερό // **a pescui în apă ~** ψαρεύω σε θολά νερά // **lumină ~** το θολερό φως

tulbureală, tulbureli *ουσ. θηλ.* η θολούρα, η θολερότητα, η έλλειψη διαύγειας

tulburel-ea, tulburei-ele I. *επίθ.* θολερός-ή-ό, θαμπός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το καινούργιο κρασί που είναι θολό

tulburiu-ie, tulburii *επίθ.* θολερός-ή-ό

tulburos-oasă, tulburoşi-oase *επίθ.* 1. θολός-ή-ό, θολωμένος-η-ο 2. σκοτεινός-ή-ό, σκυθρωπός-ή-ό

tulei, tuleie *ουσ. ουδ.* τα πρώτα γένια, το πούπουλο, το χνούδι

tuleu, tulei *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η καλαμιά, το κοτσάνι

tuli, tulesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* φεύγω γρήγορα, το σκάω, φεύγω τρέχοντας // **tule-o!** φύγε!

tulnic, tulnice *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το βούκινο (πνευστό μουσικό όργανο)

tulnicaş-ă, tulnicaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (επαρχ.)* ο, η βουκινοπαίχτης-χτρια

tulpan, tulpane *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. το τουλπάνι, η μουσελίνα, το τσεμπέρι 2. το σάλι

tulpină, tulpini *ουσ. θηλ.* 1. ο κορμός, το στέλεχος, ο βλαστός 2. *μτφ.* η αρχή, η πηγή, η γενεαλογία

tulumbă, tulumbe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η τουλούμπα, η αντλία

tumbă, tumbe I. *ουσ. θηλ.* 1. η τούμπα 2. το αναποδογύρισμα 3. το κατρακύλισμα II. *επιρ. έκφρ.* **de-a ~** κάνοντας τούμπες, κατρακυλώντας

tumbărău, tumbăraie *ουσ. ουδ.* ιδ. tomberon

tumefacţie, tumefacţii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το οίδημα, η εξοίδηση, το πρήξιμο, το φούσκωμα

tumefia pers. 3 tumefiază *ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. πρήσκω, πρήζω, φουσκώνω 2. εξοιδαίνω

tumefiat-ă, tumefiaţi-te *επίθ.* (για τους ιστούς) πρησμένος-η-ο, οιδηματώδης-ης-ες

tumefiere, tumefieri *ουσ. θηλ.* το οίδημα, το φούσκωμα, η εξόγκωση, το εξόγκωμα

tumoare, tumori *ουσ. θηλ.* 1. το οίδημα, το εξόγκωμα, ο όγκος 2. το πρήξιμο 3. το νεόπλασμα // **~ malignă** ο κακοήθης όγκος

tumul, tumuli *ουσ. αρσ.* ο τύμβος, ο σωρός χώματος πάνω στον τάφο

tumult, tumulturi *ουσ. ουδ.* ο θόρυβος, η ταραχή, η οχλοβοή, η οχλαγωγία, ο σάλαγος, η αναστάτωση

tumultuos-oasă, tumultuoşi-oase I. *επίθ.* θορυβώδης-ης-ες, ταραχώδης-ης-ες II. *επίρ.* θορυβωδώς, ταραχωδώς

tun, tunuri *ουσ. ουδ.* 1. το πυροβόλο, το κανόνι, το τηλεβόλο // **afet de ~** ο κίλλιβας, ο κιλλίβαντας πυροβόλου // **a scăpa ca din ~** γλιτώνω σαν απ' το κανόνι (αποφεύγω κάποιον κίνδυνο) // **a trage cu -ul** ρίχνω κανονιές, κανονιοβολώ // **baterie de -uri** η κανονιοστοιχία // **înghețat ~** πολύ παγωμένος // **poți să dai cu -ul** μπορείς να ρίξεις κανονιές (για κάποιον που κοιμάται βαθιά ή για κάποιον έρημο τόπο) // **salvă de ~** η κανονιά // **sănătos ~** γεμάτος υγεία, πολύ γερός

tuna, tun I. *ρ. αμ.* βροντώ(-άω), βροντοκοπώ, μπουμπουνίζω II. *ρ. αμ. απρόσ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* // **a ~ și a fulgera** είμαι πυρ και μανία // **a -t și i-a adunat** ταιριάζουν και συμπεθεριάζουν // **tună** μπουμπουνίζει, βροντάει

tunar, tunari *ουσ. αρσ.* ο πυροβολητής

tunător-oare, tunători-oare βροντερός-ή-ό, βροντώδης-ης-ες // **a vorbi cu voce tunătoare** βροντοφωνάζω, λέγω με βροντερή φωνή, διακηρύσσω κάτι μεγαλόφωνα // **cu voce tunătoare** βροντόφωνος, βροντόλαλος

tunde, tund I. *ρ. μετ.* κουρεύω, κόβω τα μαλλιά, κ.λ.π. II. *ρ. μέσο* κουρεύομαι

tundere, tunderi *ουσ. θηλ.* το κούρεμα, η κουρά // **-a oilor** η κουρά των προβάτων

tundră, tundre *ουσ. θηλ. (γεωγρ.)* η τούνδρα

tunel, tuneluri *ουσ. ουδ.* η σήραγγα, το τούνελ, η γαλαρία

tunet, tunete *ουσ. ουδ.* 1. η βροντή, το μπουμπουνητό, ο βρόντος, το βρόντημα 2. *μτφ.* ο δυνατός κρότος

tungsten *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βολφράμιο

tunică, tunici *ουσ. θηλ.* 1. το χιτώνιο, ο χιτώνας 2. *μτφ.* το περίβλημα

Tunisian-ă, Tunisieni-e *επίθ.* Τυνησιακός-ή-ό // **limbă -ă** η τυνησιακή γλώσσα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τυνήσιος-α (ο, η)

tuns *ουσ. ουδ.* το κούρεμα

tuns-ă, tunși-se *επίθ.* κουρεμένος-η-ο

tunsoare, tunsori *ουσ. θηλ.* το κούρεμα

tupeu, tupeuri *ουσ. ουδ.* το τουπέ, η αναίδεια, το θράσος

tupila, tupilez *ρ. μέσο* ιδ. pitula

tur, tururi *ουσ. ουδ.* 1. ο γύρος, το γυροβόλι 2. η περιφορά, η βόλτα, ο περίπατος, το σεργιάνι 3. η επισκόπηση // **~ de orizont** η γενική επισκόπηση ενός θέματος // *(αθλ.)* **~ și retur** ο πρώτος και ο δεύτερος γύρος // **-uri de forță** οι επιδείξεις δύναμης // **a trage primul ~ de manivelă** κάνω τον πρώτο γύρο της μανιβέλας (το αρχίνισμα κινηματογράφησης έργου)

tur, tururi *ουσ. ουδ. (οικ.)* ο καβάλος του πανταλονιού

tura, turale *ουσ. θηλ. (ιστ.)* ο τουράς, το σουλτανικό μονόγραμμα σε σχήμα σφραγίδας ή εμβλήματος

turanic-ă, turanici-ce *επίθ.* τουρκοταταρικός-ή-ό

turație, turații *ουσ. θηλ.* η στροφή, το γύρισμα

tura-vura *επιρ.* περιττά-ανώφελα // *(οικ.)* **ce mai ~?** τί να τα πολυλογούμε; τί να τα ξαναλέμε;

tură, ture *ουσ. θηλ.* 1. η βάρδια, οι βάρδιες 2. (στο σκάκι) ο πύργος // **lucrăm în ture** δουλεύουμε σε βάρδιες (σε εναλλαγή ανά οχτάωρο)

turba, turbez *ρ. αμ.* 1. λυσσάζω, λυσσάω 2. *μτφ.* μανίζω, οργίζομαι

turban, turbane *ουσ. ουδ.* 1. το τουρμπάνι 2. το σαρίκι, το λεπτό ύφασμα σαν κάλυμμα του κεφαλιού

turbare, turbări *ουσ. θηλ.* 1. η λύσσα 2. *μτφ.* η μανία, το μένος // **vântul bate cu ~** ο άνεμος χτυπά με λύσσα

turbat-ă, turbați-te *επίθ.* 1. λυσσασμένος-η-ο, λυσσαλέος-α-ο, λυσσιάρης-α-ικο, λυσσιάρικος-η-ο 2. μανιωμένος-η-ο, μανιώδης-ης-ες // **câine ~** το λυσσασμένο σκυλί

turbă, turbe *ουσ. θηλ.* η τύρφη, ο τυρφάνθρακας, ο ποάνθρακας

turbărie, turbării *ουσ. θηλ.* ο τυρφώνας, ο τόπος με τύρφη

turbină, turbine *ουσ. θηλ.* η τουρμπίνα, ο στρόβιλος // **~ cu aburi** ο ατμοστρόβιλος (στρέφεται με την επενέργεια του ατμού) // **~ cu gaz** ο αεριοστρόβιλος // **~ de aer** ο αεροστρόβιλος // **~ hidraulică** ο υδροστρόβιλος, ο υδραυλικός τροχός

turbincă, turbinci *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το στρατιωτικό σακίδιο // **Ivan ~** ήρωας ρουμανικού παραμυθιού

turbion, turbioane *ουσ. ουδ.* ο ανεμοστρόβιλος

turbocompresor, turbocompresoare *ουσ. ουδ.* ο στροβιλοσυμπιεστής

turbofor, turbofoare *ουσ. ουδ.* το στροβιλογεωτρύπανο (μηχάνημα για γεωτρήσεις)

turbogenerator, turbogeneratoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* η στροβιλογεννήτρια, η τουρμπίνα

turbopropulsor, truboropulsoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο στροβιλοπροωστήρας

turboreactor, turboreactoare *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο στροβιλαντιδραστήρας

turbulent-ă, turbulenți-te *επίθ.* ταραχοποιός-ός-ό

turbulență *ουσ. θηλ.* 1. η διατάραξη, η ταραχή, η αταξία 2. το ανακάτωμα, η αναστάτωση, ο θόρυβος 3. η θολούρα

turbura, turbur ιδ. tulbura

turburare, turburări *ουσ. θηλ.* ιδ. tulburare

turc-ă, turci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Τούρκος, η Τουρκάλα II. *επίθ.* τουρκικός-ή-ό // **limba -ă** η τουρκική γλώσσα, τα τούρκικα, τα τουρκικά

turcesc-ească, turcești *επίθ.* τουρκικός-ή-ό // **cafea turcească** ο τουρκικός καφές

turcește *επίρ.* τουρκικά, τουρκιστί, αλλά τούρκα // **a ședea ~** κάθομαι αλλά τούρκα

turci, turcesc I. *ρ. μετ.* τουρκεύω, εκτουρκίζω II. *ρ. μέσο* γίνομαι Τούρκος, εκτουρκίζομαι, τουρκεύω

turcic-ă, turcici-ce *επίθ.* τουρκομάνικος-η-ο // **limba -ă** η τουρκομάνικη γλώσσα

turcime *ουσ. θηλ.* η Τουρκιά, η τουρκολογιά, το τουρκομάνι, οι πολλοί Τούρκοι μαζί

turcire, turciri *ουσ. θηλ.* το τούρκεμα, ο εκτουρκισμός

turcism, turcisme *ουσ. ουδ.* ο τουρκικός ιδιωματισμός, ο τουρκισμός

turcit-ă, turciți-te *επίθ.* τουρκεμένος-η-ο

turcoaică, turcoaice *ουσ. θηλ.* η Τουρκάλα

turcoaz *επίθ. αμετάβλ.* το χρώμα τουρκουάζ (κυανό χρώμα)

turcoază, turcoaze *ουσ. θηλ. (ορυκτ.)* 1. το τυρκουάζ, ο περουζές, η γαλαζοπράσινη πολύτιμη πέτρα 2. ο κάλαϊς

turculeț, turculeți *ουσ. αρσ.* το Τουρκόπουλο

tureatcă, turetci *ουσ. θηλ.* το φόντι

turelă, turele *ουσ. θηλ. (στρατ.)* ο πυργίσκος

turf, turfuri *ουσ. ουδ.* το ιπποδρόμιο, οι ιπποδρομικοί αγώνες, οι ιπποδρομίες
turfist, turfişti *ουσ. αρσ.* αυτός που συχνάζει στις ιπποδρομίες
turism, turisme *ουσ. ουδ.* 1. ο τουρισμός, η περιήγηση 2. το μικρό αυτοκίνητο
turist-ă, turişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* τουρίστας -ίστρια (ο, η), περιηγητής-ήτρια (ο, η)
turistic-ă, turistici-ce *επίθ.* 1. τουριστικός-ή-ό 2. περιηγητικός-ή-ό // **ghid ~** η τουριστικός οδηγός // **obiectiv ~** το τουριστικό αντικείμενο
turkmen-ă, turkmeni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Τουρκμένης-ισσα (ο, η) II. *επίθ.* τουρκμενικός-ή -ό // **limba -ă** η τουρκμενική γλώσσα
turlă, turle *ουσ. θηλ.* η τούρλα, ο τρούλλος, ο πύργος, η θολωτή στέγη, ο θόλος
turmă, turme *ουσ. θηλ.* 1. το κοπάδι, το ποίμνιο 2. η αγέλη 3. *(χλευασ.)* το μπουλούκι
turmenta, turmentez I. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον να μεθύσει, προξενώ ζάλη, ζαλίζω κάποιον II. *ρ. μέσο* 1. μεθώ, μεθοκοπώ, μπεκρουλιάζω 2. ζαλίζομαι
turmentat-ă, turmentaţi-te *επίθ.* 1. μέθυσος-η-ο, μεθυσμένος-η-ο 2. ζαλισμένος-η-ο // **cetăţeanul ~** ο ζαλισμένος πολίτης (πρόσωπο από γνωστό θεατρικό έργο)
turn, turnuri *ουσ. ουδ.* 1. ο πύργος 2. η τούρλα // **~ de apă** ο πύργος νερού, η δεξαμενή // **~ de control** ο πύργος ελέγχου // **~ de răcire** ο ψυκτικός πύργος // **~ de sondă** ο πύργος της πετρελαιοπηγής (η τούρλα)// **Turnul Babel** ο Πύργος της Βαβέλ // **-ul de fildeş** ο ελεφάντινος πύργος
turna, torn *ρ. μετ.* 1. χύνω 2. χύνω μέταλλο, χωνεύω, αποχύνω 3. *μτφ.* καταδίνω, προδίδω // **a ~ apă** χύνω νερό // **a ~ în forme** χύνω σε καλούπια // **a ~ metale** χύνω μέταλλο από χοάνη ή κάμινο καλούπια // **toarnă cu găleata** βρέχει με το τουλούμισε
turna, turnez *ρ. μετ.* γυρίζω, κινηματογραφώ // **a ~ un film** γυρίζω ταινία
turnant-ă, turnanţi-te *επίθ.* 1. περιστροφικός-ή-ό, περίστροφος-η-ο // **placă -ă** η περιστροφική πλάκα // **uşă -ă** η περιστροφική πόρτα
turnare, turnări *ουσ. θηλ.* 1. το χύσιμο, η χύση, η απόχυση 2. *μτφ.* η κατάδοση 3. η κατασκευή αντικειμένων με λειωμένο υλικό σε τύπους // **-a unei statui** η χύση ενός αγάλματος
turnare, turnări *ουσ. θηλ.* το γύρισμα // **-a unui film** το γύρισμα κινηματογραφικού έργου
turnat *ουσ. ουδ.* 1. το χύσιμο, η χύση 2. *μτφ.* η κατάδοση
turnat *ουσ. ουδ.* το γύρισμα, η κινηματογράφηση
turnat-ă, turnaţi-te *επίθ.* 1. χυτός-ή-ό, χυμένος-η-ο 2. χωνευτός-ή-ό 3. *(για είδη ρουχισμού)* με τέλεια εφαρμογή 4. προδομένος-η-ο
turnător-oare, turnători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ο χύτης, ο χωνευτής (εργάτης σε χωνευτήριο μετάλλων) 2. *μτφ.* καταδότης-ότρια (ο, η), το καρφί
turnătorie, turnătorii *ουσ. θηλ.* 1. το χυτήριο, το χωνευτήριο 2. *μτφ.* η καταγγελία, η κατάδοση
turnesol *ουσ. ουδ.* το ηλιστρόπιο (γίνεται κόκκινο σε οξέα και γαλάζιο σε αλκάλια)
turneu, turnee *ουσ. ουδ.* 1. το τουρνέ, η περιοδεία 2. το ταξίδι αναψυχής
turnir, turnire *ουσ. ουδ.* το τουρνουά (κατά το Μεσαίωνα)
turnuleţ, turnuleţe *ουσ. ουδ.* ο πυργίσκος, ο μικρός πύργος
turnură, turnuri *ουσ. θηλ.* η τροπή, η αλλαγή
turpitudine, turpitudini *ουσ. θηλ.* η αισχρότητα, η ανήθικη πράξη
turtă, turte *ουσ. θηλ.* 1. η μπουγάτσα, η μπομπότα 2. το στρογγυλό ψωμί, η γαλέτα // **~ de floarea soarelui** η μπογάτσα από υπολείμματα ηλίανθου (μετά την εξόρυξη του λαδιού) // **~ dulce** το γλυκόψωμο // **a bate ~** δέρνω άγρια κάποιον // **a fi beat ~** είμαι στουπί στο μεθύσι // **a-şi trage spuza pe turta** sa τραβώ τη χόβολη πάνω στη μπομπότα μου
turti, turtesc I. *ρ. μετ.* πλαταίνω, πλατσουκώνω 2. *συνθλίβω, συντρίβω* II. *ρ. μέσο μτφ.* 1. αποθαρρύνομαι, καταβάλλομαι, κατακουράζομαι 2. γίνομαι στουπί στο μεθύσι
turtire, turtiri *ουσ. θηλ.* 1. το πλατσούκωμα, το πλάτεμα
turtit-ă, turtiţi-te *επίθ.* 1. πλακουτσωτός-ή-ό, πλατεμένος-η-ο 2. *μτφ.* κατακουρασμένος-η-ο, αποσταμένος-η-ο
turturea, turturele *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η τρυγόνα // **amărâtă ~** η λυπημένη τρυγόνα
turturel, turturei *ουσ. αρσ.* το τρυγόνι, το τρυγονάκι // **trăiesc ca doi turturei** ζουν σα δύο περιστέρια
turturică, turturele *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* η τρυγόνα
turui, turui *ρ. αμ. (οικ.)* 1. φλυαρώ, πολυλογώ 2. (για περιστέρια) γουργουρίζω, γουργουλίζω 3. *μτφ.* λιμάρω
turuială, turuieli *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η φλυαρία, η φαφλατιά, η πολυλογία 2. *μτφ.* η λίμα, το λιμάρισμα 3. *(για τα περιστέρια)* το γουργούλισμα
tuse *ουσ. θηλ.* ο βήχας, το βήξιμο // **~ convulsivă** ο λόξυγγας, ο γαϊδουρόβηχας // **~ seacă** ο ξερόβηχας
tuslama, tuslamale *ουσ. θηλ. (μαγ.)* ο πατσάς
tuspatru *αριθ. συλλογ.* όλοι οι τέσσερεις // **mergeau ~** πήγαιναν όλοι οι τέσσερεις
tustrei *αριθ. συλλογ.* όλοι οι τρεις, και οι τρεις // **cântau ~** τραγουδούσαν και οι τρεις
tuş, tuşuri *ουσ. ουδ.* 1. η σινική μελάνη 2. το μαύρο (συνήθως) σινικό μελάνι (για σχέδια)
tuşă, tuşe *ουσ. θηλ. (αθλ.)* η γραμμή γηπέδου // **arbitru de ~** ο επόπτης γραμμών // **a sta pe ~** κάθομαι στον πάγκο (απόμερα, παράμερα, στην μπάντα)
tuşă, tuşi *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* η θεία
tuşeu, tuşeuri *ουσ. ουδ.* 1. η ψαύση, η αφή, το άγγιγμα 2. *μουσ.* ο τρόπος αγγίγματος πλήκτρων του πιάνου από τον πιανίστα
tuşi, tuşesc *ρ. αμ.* βήχω, έχω βήχα
tuşică, tuşici *ουσ. θηλ. (λαϊκ. και οικ.)* η θειούλα
tuşier, tuşieri *ουσ. αρσ. (αθλ.)* ο επόπτης γραμμών
tuşieră, tuşiere *ουσ. θηλ.* το κουτί ταμπόν για το μελάνωμα των σφραγίδων
tuşit *ουσ. ουδ.* το βήξιμο
tută, tute *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η ανόητη, η κουτή, η χαζή
tutela, tutelez *ρ. μετ.* προστατεύω, κηδεμονεύω, επιτροπεύω
tutelaj, tutelaje *ουσ. ουδ.* η κηδεμονία, η επιτρόπευση, η επιτροπεία
tutelar-ă, tutelari-e *επίθ.* 1. κηδεμονικός-ή-ό 2. προστατευτικός-ή-ό, επιτροπικός-ή-ό // **forul ~** η κηδεμονική αρχή

tutelat-ă, tutelați-te *επίθ.* 1. κηδεμονευόμενος-η-ο, κηδεμονευμένος-η-ο 2. προστατευμένος-η-ο
tutelă, tutele *ουσ. θηλ.* η κηδεμονία, η προστασία ανηλίκου
tutore-oare, tutori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κηδεμόνας (ο, η) 2. προστάσης-ισσα (ο, η)
tutu, tutuuri *ουσ. ουδ.* «το τουτού», το κοντό κυματιστό φόρεμα χορευτριών
tutui, tutuiesc I. *ρ. μετ.* ομιλώ εις τον ενικόν αριθμόν, με το «συ» αντί «σεις» II. *ρ. μέσο* μιλούμε στον ενικόν αριθμόν
tutuială, tutuieli *ουσ. θηλ.* η ομιλία με το «συ»
tutuire, tutuiri *ουσ. θηλ.* το μίλημα με το «συ»
tutuit, tutuituri *ουσ. ουδ.* ιδ. tutuire
tutun, tutunuri I. *ουσ. ουδ.* ο καπνός (το φυτό), τα καπνά // **plantație de ~** η καπνοφυτεία II. *ουσ. ουδ.* 1. ο καπνός, τα ξεραμένα και συσκευασμένα φύλλα καπνού// **fabrică de ~** το καπνεργοστάσιο // **industria -ului** η καπνοβιομηχανία
tutunărie, tutunării *ουσ. θηλ.* 1. η καπνοφυτεία, η καπνοκαλλιέργεια 2. το καπνοπωλείο
tutungereasă, tutungerese *ουσ. θηλ. (οικ.)* η καπνοπώλις
tutungerie, tutungerii *ουσ. θηλ.* το καπνοπωλείο
tutungioaică, tutungioaice *ουσ. θηλ.* η καπνοπώλις
tutungiu, tutungii *ουσ. αρσ.* ο καπνοπώλης
tutuniu-ie, tutunii *επίθ.* καφετής-πρασινωπός, καφετιά-πρασινωπή, καφετί-πρασινωπό (με το χρώμα του καπνού)
tweed *ουσ. ουδ.* μάλλινο ύφασμα το κατασκευασμένο από λεπτό μαλλί με μακρές τρίχες
twist, twisturi *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το τουΐστ (ο χορός και η μελωδία αυτού του χορού)

Ț, ț

Ț, ț *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα ț, το εικοστό πέμπτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [τσ].
ța *επιφ.* λέξη για το φώναγμα της κατσίκας // ~~~, **căpriță ~!** έλα κατσικάκι!
țac I. *επιφ.* τσακ (λέξη που μιμείται τον ήχο της κρούσης) II. *επιρ. έκφρ.* **~pac** αμέσως, γρήγορα, ταχέως (ονοματοποιία)
țambal, țambale *ους. ουδ. (μουσ.)* 1. το κύμβαλο, το τσέμπαλο 2. το σαντούρι // **a pune batista pe ~** αποσιωπώ
țambalagiu, țambalagii *ουσ. αρσ.* ο κυμβαλιστής, ο παίχτης κύμβαλου
țanc *ουσ. ουδ. (οικ.)* η κατάλληλη στιγμή // **ai venit la ~** ήρθες πάνω στην ώρα
țandără, țăndări *ουσ. θηλ.* 1. το θρύμμα, το τρίμμα 2. το θρύψαλο // **geamul s-a făcut țăndări** το τζάμι έγινε θρύψαλα // **a-i sări cuiva țandăra** με πιάνει οργή, ερεθίζομαι, οργίζομαι, βγαίνω απ' τα ρούχα μου
țanțoș-ă, țanțoși-se *επίθ.* 1. επηρμένος-η-ο, φαντασμένος-η-ο, κορδωτός-ή-ό, κορδωμένος-η-ο 2. αλαζονικός-ή-ό, περήφανος-η-ο
țap, țapi *ουσ. αρσ.* 1. ο τράγος // **~ mic** ο μικρός τράγος, το τραγί 2. *μτφ.* το ποτήρι για μπίρα // **~ ispășitor** ο αποδιοπομπαίος τράγος
țapinar, țapinari *ουσ. αρσ.* ο χειριστής του γάντζου σε κομμένους κορμούς δέντρων
țapină, țapine *ουσ. θηλ.* το γαντζωτό εργαλείο από χάλυβα για χειρισμό κορμών κομμένων δέντρων
țar, țari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο τσάρος
țarat, țarate *ουσ. ουδ.* το κράτος του τσάρου
țară, țări *ουσ. θηλ.* 1. η χώρα 2. η περιοχή, ο τόπος, η επαρχία 3. το κράτος, η πολιτεία 4. το χωριό 5. η ύπαιθρος, τα χωριά 6. η πατρίδα // **~ europeană** η ευρωπαϊκή χώρα // **~ străină** η ξένη χώρα, η ξενιτιά, τα ξένα // **țara este largă** είσαι ελεύθερος να πας όπου θέλεις // **țara nimănui** η ουδέτερη ζώνη // **Țările de la Polul Nord** οι Χώρες απ' το Βόρειο Πόλο // **Țările de Jos** οι Κάτω Χώρες // **țările Europei** οι χώρες της Ευρώπης // **a afla târgul și țara** το ξέρει όλος ο κόσμος // **a pune țara la cale** πολιτικολογώ, μιλώ διαρκώς για πολιτικά θέματα // **de la ~** από την ύπαιθρο, απ' το χωριό // **iubire de ~** η φιλοπατρία, η αγάπη για την πατρίδα // **peste nouă țări și peste nouă mări** πολύ μακριά // **te joci cu țara în bumbi?** υποτιμάς την πραγματική αξία κάποιου; // **te pui cu țara?** θέλεις να 'ρθείς σε σύγκρουση με όλον τον κόσμο;) // **viața la ~** η ζωή στο χωριό
țarc, țarcuri *ουσ. ουδ.* 1. το μαντρί, ο περίβολος 2. ο περίφραχτος χώρος
țarcă, țărci *ουσ. θηλ. (ορνιθ.)* 1. η κίσσα, η καρακάξα 2. *μτφ.* η γλωσσού γυναίκα
țarevici, țarevici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο τσάρεβιτς, ο γιος του τσάρου, ο διάδοχος του θρόνου
țarigrădean-ă, țarigrădeni-e I. *επίθ.* Κωνσταντινοπολίτικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Κωνσταντινοπολίτης-ισσα (ο, η)
țarigrădeancă, țarigrădence *ουσ. θηλ.* η Κωνσταντινοπολίτισσα
țarină, țarini *ουσ. θηλ.* το χωράφι, ο αγρός, το όργωμα 2. ο χώρος ενός χωριού
țarină, țarini *ουσ. θηλ.* 1. η τσαρίνα (η σύζυγος του τσάρου), η αυτοκράτειρα της Ρωσίας
țarism *ουσ. ουδ.* ο τσαρισμός
țarist-ă, țariști-ste *επίθ.* τσαρικός-ή-ό // **Rusia -ă** η τσαρική Ρωσία
țață, țațe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η θεία 2. *μτφ.* η κουτσομπόλα, η κακόγλωσση
țăcălie, țăcălii *ουσ. θηλ.* το γενάκι
țăcăneală, țăcăneli *ουσ. θηλ.* 1. η τρελαμάρα, η παλαβομάρα 2. το κροτάλισμα, το χτύπημα στη γραφομηχανή
țăcăni, țăcănesc I. *ρ. μετ.* κροταλίζω, χτυπώ στη γραφομηχανή II. *ρ. αμ.* χτυπώ με επανειλημμένο κρότο III. *ρ. μέσο* 1. τρελαίνομαι, γίνομαι τρελός 2. παλαβώνω, βγαίνω απ' τον εαυτό μου, είμαι εκτός εαυτού
țăcănit, țăcănituri *ουσ. ουδ. (οικ.)* το κροτάλισμα, το επανειλημμένο χτύπημα
țăcănit-ă, țăcăniți-te *επίθ.* 1. με ρυθμικά βήματα 2. *μτφ.* παλαβός-ή-ό, φρενοβλαβής-ής-ές
țăcănitură, țăcănituri *ουσ. θηλ.* το κροτάλισμα, το επανειλημμένο χτύπημα
țăndări, țăndăresc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* θρυμματίζω, θραύω, συντρίβω
țăndărică, țăndărele I. *ουσ. θηλ.* το πελεκούδι, η σχίζα, η σκίζα, το απόσχισμα ξύλου II. *ουσ. αρσ. μτφ.* ο μικρόσωμος, ο βραχύσωμος, ο κοντόκορμος
țăpoi, țăpoaie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. το δίκρανο, το διχάλι, το δικράνι 2. το μεσοδόκι σε χωριάτικο σπίτι
țăran, țărani *ουσ. αρσ.* ο χωρικός, ο χωριάτης, ο αγρότης, ο γεωργός // **~ lipsit de pământ** ο άκληρος αγρότης // **~ șmecher** ο μπερτοδούλος, ο μπερτόλδος
țărancă, țărance *ουσ. θηλ.* η χωρική, η χωριάτα, η χωριάτισσα, η αγρότισσα
țărăncuță, țărăncuțe *ουσ. θηλ.* η χωριατοπούλα
țărănesc-ească, țărănești *επίθ.* αγροτικός-ή-ό, χωριάτικος-η-ο, χωρικός-ή-ό // **casă țărănească** το χωριάτικο σπίτι
țărănește *επίρ.* χωριάτικα // **a se purta ~** χωριατοφέρνω
țărănime *ουσ. θηλ.* η αγροτιά // **-a cooperatistă** η συνεταιρισμένη αγροτιά
țărănism *ουσ. ουδ. (αρχ.)* η χωριατιά, η χωριατοσύνη
țărănist-ă, țărăniști-ste I. *επίθ.* αγροτικός-ή-ό // **partidul ~** το αγροτικό κόμμα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αγροτικός-ή (ο, η)
țărănoi, țărănoi *ουσ. αρσ. (χλευασ.)* ο χωριάτης, ο αγροίκος, ο άξεστος, ο βάναυσος, ο χωριατομαθημένος

țărână, țărâne *ουσ. θηλ.* 1. το χώμα 2. *μτφ.* τα λείψανα, το νεκρό ανθρώπινο σώμα, τα ανθρώπινα κόκαλα // **praf și ~** τίποτε

țărânos-oasă, țărânoși-oase *επίθ.* 1. χωματένιος -ια-ιο 2. εύθριπτος-η-ο, κονιορτοποιήσιμος-η-ο

țărcui, țărcuiesc *ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. μαντρίζω, μαντρώνω 2. βάζω τα ζώα σε μαντρί

țărcușor, țărcușoare *ουσ. ουδ.* το μικρό μαντρί

țărișoară, țărișoare *ουσ. θηλ.* η μικρή χώρα, το κρατίδιο

țărm, țărmuri *ουσ. ουδ.* ο γιαλός, η ακτή, η παραλία, το ακρογιάλι, η ακρογιαλιά, η ακροθαλασσιά, το περιγιάλι // **de ~** επάκτιος-α-ο, παράκτιος-ια-ιο, παραλιακός-ή-ό

țărmurean-ă, țărmureni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* παράκτιος-ια, παραλιακός-ή, παρόχθιος-ια (ο, η)

țărmuri, țărmuresc I. *ρ. μετ.* ορίζω, θέτω όριο, περιορίζω II. *ρ. μέσο* γειτονεύω, γειτνιάζω, συνορεύω

țărnă *ουσ. θηλ.* ιδ. țărână

țăruș, țăruși *ουσ. αρσ.* ο πάσσαλος, το παλούκι

țățică, țățici *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η θειούλα

țâfnă, țâfne *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η παραφορά, η οργή 2. η έπαρση, η αλαζονεία // **a-i sări țâfna** παραφέρομαι, εξοργίζομαι, με πιάνει οργή // **a umbla cu țâfna în nas** είμαι έτοιμος για καβγά, για μάλωμα

țâfni, țâfnesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* οργίζομαι, με πιάνει οργή, εξάπτομαι, θυμώνω, μανιώνω

țâfnos-oasă, țâfnoși-oase *επίθ. (λαϊκ.)* 1. αψίθυμος -η-ο, στριφνός-ή-ό, δύστροπος-η-ο 2. φαντασμένος-η-ο, αλαζονικός-ή-ό

țânc, țânci *ουσ. αρσ. (οικ.)* το βρέφος, το νήπιο, το παιδάκι, το πιτσιρίκι

țâncă, țânce *ουσ. θηλ. (οικ.)* το κοριτσάκι, η παιδούλα

țânțar, țânțari *ουσ. αρσ.* το κουνούπι // **a face din ~ armăsar** κάνω την τρίχα τριχιά (μεγαλοποιώ, υπερβάλλω)

țâr *επιφ.* τζιρ (ο ήχος του τζίτζικα)

țâr, țâri *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* ο τσίρος (το σκουμπρί που έχει ξεραθεί) 2. *μτφ.* ο λιπόσαρκος, ο ισχνός, ο κοκαλιάρης

țâră I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μικρό κομμάτι, τα θραύσματα ενός πράγματος II. *επιρ. έκφρ.* **o ~** λιγάκι, λίγο, σε μικρή ποσότητα

țârcovnic, țârcovnici *ουσ. αρσ.* ο ψάλτης, ο ιεροψάλτης

țârâi, țârâi I. *ρ. αμ.* 1. συρίζω (με συριστικό ήχο 2. κουδουνίζω 3. στάζω, πέφτω σε σταγόνες II. *ρ. μετ.* 1. χύνω υγρό σε σταγόνες, σταλάζω 2. *μτφ.* κάνω κάτι σιγά-σιγά

țârâială, țârâieli *ουσ. θηλ.* 1. ο συριστικός ήχος 2. η ψιλή βροχή

țârâit *επίρ. (μουσ.) (στα έγχορδα όργανα, με την άκρη του δοξαριού)* τρεμουλιαστά

țârâit, țârâituri *ουσ. ουδ.* 1. το σύριγμα 2. το κουδούνισμα

țârâita I. *ουσ. θηλ.* λίγο-λίγο, η ελάχιστη ποσότητα II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** σε μικρή ποσότητα, λιγοστά, με το σταγονόμετρο

țârâitură, țârâituri *ουσ. θηλ.* το σύριγμα, το κουδούνισμα

țâșni, țâșnesc *ρ. αμ.* 1. αναβλύζω, αναβρύζω, ξεπηδώ, ξεπετάγομαι, ξεπετιέμαι 2. αναπηδώ, αναπετιέμαι, πετιέμαι προς τα πάνω // **din izvor țâșnește apă limpede** από τη βρύση αναβλύζει γάργαρο νερό // **flacăra care țâșnea** η φλόγα που ξεπηδούσε

țâșnire, țâșniri *ουσ. θηλ.* 1. η ανάβλυση, το ανάβλυσμα, η ανάβρυση 2. το ξεπέταγμα, το ξεπήδημα

țâșnitor-oare, țâșnitori-oare *επίθ.* αναβρυτός-ή-ό // **fântână țâșnitoare** το συντριβάνι, ο πίδακας

țâșnitură, țâșnituri *ουσ. θηλ.* η ανάβλυση, το ανάβρυσμα

țâță, țâțe I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το βυζί, ο μαστός // **a da ~** βυζαίνω, γαλουχώ, δίνω γάλα στο βρέφος II. *επιθ. έκφρ.* **copil de ~** το παιδί που θηλάζει, το βυζασταρούδι, το βυζανιάρικο III. *επιρ. έκφρ.* **la ~** στο στήθος

țâțișoară, țâțișoare *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μικρό βυζί

țâțâi, țâțâi *ρ. αμ. (οικ.)* τρέμω, φοβάμαι // **a-i ~ fundul de frică** τρέμει ο πισινός του από φόβο

țâțâit *ουσ. ουδ.* ο διαπεραστικός οξύς ήχος

țâțână, țâțâni *ουσ. θηλ.* 1. ο ρεζές, η στρόφιγγα πόρτας, παραθυριού, κ.λ.π. 2. το μάσκουλο, ο στροφέας // **a scoate din țâțâni** βγάζω απ' τους ρεζέδες (κάνω κάποιον να θυμώσει πολύ)

țâțoasă, țâțoase *επίθ.* η γυναίκα με μεγάλα βυζιά

țeapă, țepi *ουσ. θηλ.* 1. ο σκόλοπας, η σούβλα, το παλούκι 2. το αγκάθι, η αγκίδα // **a trage în ~** σκολοπίζω, σουβλίζω, παλουκώνω, ανασκολοπίζω // **tragere în ~** η ανασκολόπιση, το παλούκωμα, το μπήξιμο σε παλούκωμα, το μπήξιμο σε παλούκι, ο ανασκολοπισμός // *βοτ.* **țeapa spicului** το άγανο

țeapăn-ă, țepeni-e *επίθ.* 1. άκαμπτος-η-ο, δύσκαμπτος-η-ο, στητός-ή-ό 2. αλύγιστος-η-ο, ακλόνητος-η-ο, ασάλευτος-η-ο 3. στερεός-ά-ό, σταθερός-ή-ό 4. γερός-ή-ό, εύρωστος-η-ο, ρωμαλέος-έα-έο

țeastă, țeste *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το κρανίο, το καύκαλο

țeavă, țevi *ουσ. θηλ.* 1. ο σωλήνας 2. η κάννη 3. το καλάμι // **~ de extracție** ο σωλήνας εξόρυξης // **~ de oțel** το ατσαλένιος σωλήνας // **pușcă cu două țevi** το δίκαννο, το κυνηγετικό όπλο με δύο κάννες

țechin, țechini *ουσ. αρσ.* το τσεκίνι

țel, țeluri *ουσ. ουδ.* 1. ο στόχος 2. (σε όπλο) το στόχαστρο 3. ο σκοπός // **în -ul puștii** στο στόχαστρο του όπλου

țelină, țeline *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το σέλινο

țelină, țelini *ουσ. θηλ.* ο χερσότοπος, το χερσοτόπι, η χέρσα γη, το χέρσο έδαφος

țelinos-oasă, țelinoși-oase *επίθ.* χέρσος-α-ο, ακαλλιέργητος-η-ο

Țepeș *επίθ. αμετάβλ. (ιστ.)* **Țepeș-Vodă** ο (αιμοσταγής)φονικός ηγεμόνας // **Vlad Țepeș** ο Βλαντ ο δολοφόνος

țepos-oasă, țepoși-oase *επίθ.* ακανθώδης-ης-ες, αγκαθωτός-ή-ό, αγκαθερός-ή-ό, αγκαθιαστός-ή-ό

țepușă, țepușe *ουσ. θηλ.* η αγκίδα, το κεντρί, το αγκάθι

țesală, țesale *ουσ. θηλ.* το ξυστρί

țesăla, țesal *ρ. μετ.* ξυστρίζω

țesălare, țesălări *ουσ. θηλ.* το ξύσιμο, η ξυσιά, η ξυσιματιά

țesălat *ουσ. ουδ.* η ξυσιά, το ξύσιμο

țesălat-ă, țesălați-te *επίθ.* ξυσμένος-η-ο, ξυστός-ή-ό

țesător-oare, țesători-oare *επίθ.* υφαντής-άντρα (ο, η), υφάντης-άντρια (ο, η), υφαντουργός (ο, η)

țesătorie, țesătorii *ουσ. θηλ.* το υφαντουργείο, το υφαντήριο, η υφαντουργία

țesătură, țesături *ουσ. θηλ.* 1. το ύφασμα 2. η ύφανση 3. το υφαντό 4. *μτφ.* η πλοκή, η υφή (σε αφηγηματικό έργο) 5. *μτφ.* η μηχανορραφία, η σκευωρία, η ραδιουργία // ~ **de bumbac** το βαμπακερό ύφασμα // ~ **de lână** το μάλλινο ύφασμα // ~ **de mătase** το μεταξωτό ύφασμα

țese, țes I. *ρ. μετ.* 1. υφαίνω 2. μαντάρω, καρικώνω, επιδιορθώνω φθαρμένο ρούχο πλέκοντας τις τρύπες 3. *μτφ.* μηχανορραφώ, σκευωρώ, συνυφαίνω // **a** ~ **pânză** υφαίνω ύφασμα // **păianjenul își țese pânza** η αράχνη υφαίνει τον ιστό της II. *ρ. μέσο* πλέκομαι, υφαίνομαι // **se** ~ **pânză multă** υφαίνεται πολύ ύφασμα

țest, țesturi *ουσ. ουδ.* το κωδωνοειδές σιδερένιο σκέπασμα ταψιού για το ψήσιμο ψωμιού

țestos-oasă, țestoși-oase *επίθ.* οστράκινος-η-ο, οστρακώδης-ης-ες // **broască țestoasă** η χελώνα, η χελώνη

țesut-ă, țesuți-te *επίθ.* υφασμένος-η-ο // ~ **de păianjen** υφασμένο απ' αράχνη // ~ **în aur** χρυσοΰφαντος-η-ο

țesut, țesuturi *ουσ. ουδ.* 1. η ύφανση 2. η υφαντουργική 3. *(ανατ.)* ο ιστός // **război de** ~ ο υφαντικός ιστός, ο αργαλειός

țe-țe *ουσ. θηλ.* η τσε-τσε (η μύγα των τροπικών χωρών)

țevărie, țevării *ουσ. θηλ.* 1. το σύνολο σωλήνων 2. το εργαστήριο σωλήνων

țevișoară, țevișoare *ουσ. θηλ.* το σωληνάρι, το σωληνάκι

țevui, țevuiesc *ρ. μετ.* σωληνώνω

țevuire, țevuiri *ουσ. θηλ.* η σωλήνωση

țicneală, țicneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* το παλάβωμα, η παραφροσύνη, το σάλεμα του νου, η τρέλα

țicni, țicnesc *ρ. μέσο (οικ.)* παραφρονώ, τρελαίνομαι, γίνομαι τρελός, σαλεύει το μυαλό μου

țicnit-ă, țicniți-te *επίθ. (οικ.)* παλαβός-ή-ό, φρενοβλαβής-ής-ές, φρενοπαθής-ής-ές, τρελός -ή-ό

țidulă, țidule *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η απόδειξη, το γραφτό αποδειχτικό, το γραφτό σημείωμα, το μπιλιέτο

ție *αντ. προσ.* (στη δοτική πτώση) εσένα (σου)

țigaie, țigăi *επίθ.* 1. η ράτσα προβάτων, με κοντό, κατσαρωτό, μαλακό και μεταξωτό μαλλί 2. το μαλλί απ' αυτά τα πρόβατα

țigan-ă, țigani-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. γύφτος-ισσα (ο, η), τσιγγάνος-α (ο, η), αθίγγανος-η (ο, η) // **a arunca moartea în -i** ρίχνω το φταίξιμο σε άλλους // **a se îneca ca -ul la mal** ακριβώς στο συχνά τέλος // **a se muta ca -ul cu cortul** αλλάζω τόπο διαμονής // **de** ~ τσιγγάνικος-η-ο // **sat de -i** το γυφτοχώρι, το γύφτικο χωριό // **tot -ul își laudă ciocanul** καθένας επαινεί τον εαυτό του II. *επίθ.* γύφτικος-η-ο, τσιγγάνικος-η-ο

țigancă, țigănci *ουσ. θηλ.* 1. η γύφτισσα, η τσιγγάνα, η αθιγγάνη

țigară, țigări *ουσ. θηλ.* 1. το τσιγάρο, το σιγαρέτο // ~ **de foi** το πούρο // **foiță de** ~ το σιγαρόχαρτο, το τσιγαρόχαρτο

țigaret, țigarete *ουσ. ουδ.* η πίπα

țigaretă, țigarete *ουσ. θηλ.* 1. το σιγαρέτο // **fabrica de țigarete** το σιγαροποιείο, το εργοστάσιο κατασκευής τσιγάρων

țigăncușă, țigăncușe *ουσ. θηλ.* η γυφτοπούλα, η μικρή γύφτισσα

țigăncuță, țigăncuțe *ουσ. θηλ.* η γυφτοπούλα

țigăneală, țigăneli *ουσ. θηλ. (οικ.)* η ζητιανιά, το διακόνεμα

țigănesc-ească, țigănești *επίθ.* γύφτικος-η-ο, τσιγγάνικος-η-ο, αθιγγανικός-ή-ό

țigănește *επίρ.* γύφτικα, τσιγγάνικα

țigăni, țigănesc *ρ. μέσο* γυφτίζω, γυφτιάζω, ζητιανεύω, διακονεύω

țigănie, țigănii *ουσ. θηλ.* η γυφτουριά, το γυφταριό, η γυφτιά

țigănime *ουσ. θηλ.* η γυφτουριά

țigănos-oasă, țigănoși-oase *επίθ.* 1. μελαψός-ή-ό, μαυριδερός-ή-ό, μελαχρινός-ή-ό, μελαχροινός-ή -ό 2. *μτφ.* γύφτικος-η-ο, ευτελής-ής-ές, μικροπρεπής-ής-ές

țigănuș, țigănuși *ουσ. αρσ.* ο γυφτάκος, το γυφτάκι, ο μικρός γύφτος, το γυφτόπουλο

țiglar, țiglari *ουσ. αρσ.* ο κεραμιδάς, ο κεραμοποιός

țiglă, țigle *ουσ. θηλ.* το κεραμίδι, η κεραμίδα

țiglărie, țiglării *ουσ. θηλ.* το κεραμιδοποιείο, το κεραμοποιείο, το κεραμιδαριό, το κεραμιδάδικο

țignal, țignale *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το σινιάλο, το σύνθημα

țiitor-oare, țiitori-oare *ουσ. θηλ. και αρσ.* 1. η παλλακίδα, η γυναίκα που συζεί με άντρα χωρίς νόμιμο γάμο 2. ο εραστής, ο αγαπητικός II. *ουσ. θηλ. (πληθ.)* το μέρος απ' όπου περνάει το θήραμα III. *επίθ.* διαρκής-ής-ές

țincvais *ουσ. ουδ. (χημ.)* το οξείδιο ψευδαργύρου, ο τσίγκος

ține, țin I. *ρ. μετ.* 1. κρατώ, βαστώ, βαστάζω 2. φυλάττω, φυλάσσω, φυλάγω 3. διατηρώ, τηρώ 4. περιλαμβάνω, περιέχω 5. πιάνω, καταλαμβάνω 6. συγκρατώ 7. συντηρώ // **a** ~ **capul sus** κρατάω ψηλά το κεφάλι // **a** ~ **casă mare** βαστώ μεγάλο σπίτι, έχω πολλά έξοδα // **a** ~ **cuiva de cald** ζεσταίνω κάποιον // **a** ~ **cuiva drumul** πιάνω το δρόμο κάποιου // **a** ~ **de scurt** τον (την) προσέχω από κοντά // **a** ~ **frânele țării** κρατώ τα ηνία της χώρας // **a** ~ **în evidență** κρατάω στο δεφτέρι, λαβαίνω υπόψη μου // **a** ~ **în șah** διστάζω να πω την τελική μου απόφαση // **a** ~ **în suspans** κρατώ σε εκκρεμότητα // **a** ~ **legătura cu cineva** κρατώ επαφή με κάποιον // **a** ~ **loc de...** κρατώ τη θέση του (της)..., αντικαθιστώ, αντικατασταίνω, αναπληρώνω // **a** ~ **minte** θυμάμαι, ενθυμούμαι // **a** ~ **o conferință** κάνω μια διάλεξη (ομιλία) // **a** ~ **pasul vremii** συμβαδίζω με την εποχή μου // **a** ~ **pe cineva de vorbă** κουβεντιάζω με κάποιον για να χάσει τον καιρό του // **a** ~ **pe cineva la studii** συντηρώ κάποιον στις σπουδές του // **a** ~ **pe cineva sub papuc** κρατώ κάποιον στην εξουσία μου // **a** ~ **regim** κρατώ δίαιτα // **a** ~ **seama de...** προσέχω κάτι..., έχω υπ' όψιν κάτι... // **a** ~ **soarta cuiva în mână** κρατώ τη μοίρα κάποιου στο χέρι μου // **a** ~ **socotelile** κρατώ τους λογαριασμούς, βαστώ τα βιβλία // **a** ~ **ședința** συνεδριάζω // **a** ~ **taina** κρατώ το μυστικό // **a** ~ **un discurs** βγάζω λόγο // **a** ~ **un sfat** έχω συμβούλιο, κάνω συμβούλιο // **a** ~ **zile de post pentru cineva** κρατώ μέρες νηστείας για κάποιον // **abia își** ~ **lacrimile** μόλις συγκρατεί τα δάκρυά του // **a-și** ~ **firea** συγκρατιέμαι, είμαι κύριος του εαυτού μου // **a-și** ~ **rangul** κρατώ τη θέση μου (το βαθμό μου, τη σειρά μου) // **a-și** ~ **sufletul cu...** διατηρώ την ψυχή μου με το... // **a o** ~ **numai într-o fugă** τρέχει συνέχεια // **a o** ~ **tot una cu...** το

κρατώ ολοένα με... (όλο διαρκώς με...) // **a o ~ una şi bună** αυτός το δικό του // **a nu-l mai ~ pielea** δεν τον χωράει το πετσί του // **de bucurie, masa ţinu trei zile** από χαρά, το τραπέζι κράτησε τρεις μέρες II. *ρ. αμ.* 1. βαστώ, αντέχω, κρατώ, διαρκώ 2. ανήκω 3. *μτφ.* αγαπώ // **a ~ cu cineva** βαστάει με κάποιον (είναι με το μέρος του) // **a ~ la vorba sa** κρατάει το λόγο του // **a ~ morţiş la cineva** αγαπάει πάση θυσία κάποιον // **calul ~ la galop** το άλογο βαστά στο γκαλόπ (στον καλπασμό) // **cât ~** όσο βαστάει // **noi -m de al 30-lea regiment** εμείς ανήκουμε στο τριακοστό σύνταγμα // **pantofii nu ţin** τα παπούτσια δεν αντέχουν // **ploaia asta nu ~ mult** η βροχή αυτή δεν διαρκεί πολύ III. *ρ. μέσο* 1. κρατιέμαι, κρατιούμαι, βαστιέμαι, βαστιούμαι 2. πιάνομαι 3. διατηρούμαι // **' -te bine!** έχε κουράγιο! // **--te de drumul acesta până acasă** βάσταξε το δρόμο αυτό μέχρι το σπίτι // **a se ~ cu nasul pe sus** συμπεριφέρεται περήφανα, ακατάδεχτα // **a se ~ cu zile** βαστιέται με τις μέρες του, βρίσκεται στη ζωή, έχει ακόμα μέρες // **a se ~ de carte** είναι γραμματιζούμενος // **a se ~ de mână** κρατιούνται απ' τα χέρια // **a se ~ deoparte** κάθομαι απόμερα / παράμερα // **a se ~ gata** είμαι έτοιμος για κάτι // **a se ~ de treabă** είναι δουλευτής, εργατικός δραστήριος // **a se ~ după cineva** κρατιέμαι πίσω από κάποιον // **a se ~ în rezervă** επιφυλάσσομαι, έχω επιφυλάξεις, δεν παίρνω μέρος σε κάτι // **a se ~ scai (de cineva)** γίνομαι κολλητσίδα // **se ~ tare în şa** κρατιέται γερά στη σέλα // **a se ~ treaz** μένω άγρυπνος, ξυπνητός // **a se mai putea ~ pe picioare** μπορώ ακόμα να βαστιέμαι στα πόδια μου // **astăzi nu se ţin cursurile** σήμερα δεν κρατιούνται τα μαθήματα // **automobilele se -au lanţ** τα αυτοκίνητα σχημάτιζαν σειρά // **de-abia se ~ să nu râdă** μόλις βαστιέται να μη γελάσει // **el se ~ de scaun** αυτός κρατιέται από τη θέση του // **să se ţină bine!** να κρατηθεί καλά! (απειλή) // **se -a de ale sale** φρόντιζε για τα δικά του // **se -a numai într-un cui** βαστιόνταν μόνο σ'ένα καρφί

ţinere, ţineri *ουσ. θηλ.* 1. η αντοχή 2. *μτφ.* η υπομονή, η καρτερία // **~ de minte** το μνημονικό, η μνήμη, το θυμητικό, η θύμηση // **are bună ~ de minte** έχει καλό μνημονικό

ţinghilinghi *επιφ.* ντιγκ νταγκ, ο θόρυβος κουδουνιών, το χτύπημα κουδουνιού

ţintar, ţintare *ουσ. ουδ.* η τρίλια, η τρίλιζα (παχνίδι πάνω σε τριπλό ορθογώνιο τετράπλευρο)

ţintaş, ţintaşi *ουσ. αρσ.* ο σκοπευτής

ţintat-ă, ţintaţi-te *επίθ.* 1. καρφωτός-ή-ό (με καρφιά) 2. *(για ζώα)* με λευκό αστεροειδές σημείο στο μέτωπο

ţintă, ţinte I. *ουσ. θηλ.* 1. η πρόκα, το καρφί 2. ο σκοπός, ο στόχος 3.το σημάδι, ο τελικός σκοπός // **a nimeri ţinta** πετυχαίνω το στόχο, σκοπεύω // **a trage la ~** ρίχνω στο σημάδι // **cu ochii ~** με το βλέμμα προσηλωμένο // **e ţinta tuturor privirilor** είναι ο στόχος όλων των βλεμμάτων // *(αθλ.)* **teren de ~** το έδαφος του στόχου (ράγκμπι) II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς σκοπό, άσκοπα, ασκόπως

ţinti, ţintesc I. *ρ. μετ.* 1. σκοπεύω, σημαδεύω 2. επιδιώκω // **a-şi ~ privirea** προσηλώνω το βλέμμα μου // **ţinteşte să mă întreacă** σκοπεύει να με προσπεράσει II. *ρ. αμ.* επιθυμώ, αποβλέπω

ţintire, ţintiri *ουσ. θηλ.* 1. η σκόπευση, η επιδίωξη 2. *μτφ.* η προσήλωση

ţintirim, ţintirime *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το κοιμητήρι, το νεκροταφείο

ţintişoară, ţintişoare *ουσ. θηλ.* το μικρό καρφί, η μικρή πρόκα

ţintit-ă, ţintiţi-te *επίθ.* 1. επιδιωγμένος-η-ο 2. προσηλωμένος-η-ο, προσκολλημένος-η-ο

ţintitor-oare, ţintitori-oare *επίθ.* σκοπευτικός-ή-ό, επιζητών-ούσα-όν

ţintui, ţintuiesc *ρ. μετ.* 1. καρφώνω, καθηλώνω 2. στολίζω με καρφιά // **a ~ la stâlpul infamiei** στηλιτεύω, κατακρίνω κάποιον με σφοδρότητα / / **a ~ locului** καθηλώνω στη θέση του // **a ~ privirea** καρφώνω τη ματιά

ţintuire, ţintuiri *ουσ. θηλ.* 1. το κάρφωμα, η καθήλωση 2. η προσήλωση // **-a la stâlpul infamiei** το γράψιμο πάνω σε στήλη

ţintuit-ă, ţintuiţi-te *επίθ.* 1. καρφωμένος-η-ο, ακινητοποιημένος-η-ο 2. ασάλευτος-η-ο 3. καρφωτός-ή-ό 4. *μτφ.* ακούνητος-η-ο

ţinut, ţinuturi *ουσ. ουδ.* 1. η περιοχή, ο τόπος, η επαρχία 2. η χώρα // **~ mlăştinos** ο ελώδης τόπος, ο τελματώδης τόπος // **~ sălbatic** ο αγριότοπος

ţinută, ţinute *ουσ. θηλ.* 1. η περιβολή, η στολή, η ενδυμασία, το ντύσιμο 2. το ανάστημα, το παρουσιαστικό, η στάση, η συμπεριφορά, το φέρσιμο // **~ de campanie** η στολή εκστρατείας // **~ de seară** η βραδυνή ενδυμασία // **mare ~ de ceremonie** η μεγάλη στολή τελετής // **ţinuta de gală** η επίσημη περιβολή

ţinut-ă, ţinuţi-te *επίθ.* πιασμένος-η-ο, βασταγμένος -η-ο, κρατημένος-η-ο

ţipa, ţip *ρ. αμ.* 1. φωνάζω, κραυγάζω, ξεφωνίζω, κατακραυγάζω 2. ουρλιάζω, σκούζω, στριγγλίζω, στριγγίζω, τσιρίζω 3. *μτφ.* χτυπώ (χρώματα) // **a ~ la cineva** φωνάζω σε κάποιον, μαλώνω κάποιον // **a ~ cât îl ţine gura** φωνάζει δυνατά // **de ce ţipi la copii?** γιατί σκούζεις στα παιδιά; // **el ţipă de durere** αυτός ουρλιάζει από πόνο

ţipa, ţip *ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. πετώ, πετάω, ρίχνω κάτι // **l-a -t afară** τον πέταξε έξω 2. διώχνω

ţipar, ţipari *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* το χέλι, ο έγχελυς

ţipat-ă, ţipaţi-te *επίθ.* φωναχτός-ή-ό, στριγγός-ιά-ό

ţipăt, ţipete *ουσ. ουδ.* 1. το φώναγμα, η κραυγή, η κατακραυγή, η ιαχή 2. η τσιρίδα, το τσίριγμα, το ούρλιασμα, η στριγγλιά // **~ ascuţit** η στριγγλιά, η δυνατή και διαπεραστική φωνή // **-ul măgarului** το γκάρισμα // **el scoase un ~ îngrozitor** αυτός έβγαλε μια τρομαχτική κραυγή

ţipător-oare, ţipători-oare I. *επίθ.* 1. κραυγαλέος -α-ο, τσιριχτός-ή-ό 2. χτυπητός-ή-ό 3. στριγγός -ιά-ό (και στριγγή) 4. φανταχτερός-ή-ό // **contradicţia este ţipătoare** η αντιφατικότητα είναι κραυγαλέα // **culoarea este ţipătoare** το χρώμα είναι χτυπητό // **o voce ţipătoare** η στριγγή φωνή II. *επίρ.* 1. κραυγαλέα, τσιριχτά 2. χτυπητά 3. φανταχτερά III. *ουσ. αρσ.* ο κράχτης

ţipenie *ουσ. θηλ.* ούτε ένας, κανένας, ούτε ζωντανή ψυχή // **nici o ~** ούτε ρουθούνι δεν είναι· ούτε ψυχή δε φαίνεται

ţipirig *ουσ. ουδ.* το νισαντίρι, το χλωριούχο αμμώνιο

ţiplă, ţiple *ουσ. θηλ.* 1. η τσίπα 2. είδος σελοφάν

ţist *επιφ.* σου! (σιωπή)

ţiteră, ţitere *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η μαντόλα (είδος έγχορδου μουσικού οργάνου)
ţit *επιφ.* τσιτ (ο ήχος του ποντικιού)
ţiţei ţiţeiuri *ουσ. ουδ.* το ακάθαρτο πετρέλαιο, η νάφθα
ţiui, ţiui *ρ. αμ.* 1. τσιρίζω, τσιτσιρίζω 2. κουδουνίζω 3. σφυρίζει ο άνεμος) // **a-i ~ cuiva urechile** τσιρίζουν σε κάποιον τ' αυτιά του
ţiuit, ţiuituri *ουσ. ουδ.* 1. το τσίριγμα, το τσιτσίριγμα 2. το κουδούνισμα
ţiuitor-oare, ţiuitori-oare *επίθ.* τσιτσιριστός-ή-ό, συριστικός-ή-ό
ţiuitură, ţiuituri *ουσ. θηλ.* 1. το τσίριγμα, το τσιτσίριγμα 2. το κουδούνισμα 3. το βούισμα // **~ a urechilor** το βούισμα των αυτιών
ţoală, ţoale *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το ρούχο 2. *(χλευασ.)* το τσούλι, το τσόλι (το φθαρμένο ρούχο ή χαλί)
ţoapă, ţoape *ουσ. θηλ. (οικ.)* η βάναυση, η αγροίκα, η άξεστη, η απολίτιστη, η χοντροκομμένη
ţocăi, ţocăi I. *ρ. μετ. (οικ.)* φιλώ, δίνω φιλί με θόρυβο II. *ρ. μέσο* φιλιέμαι με θόρυβο
ţocăit, ţocăituri *ουσ. ουδ. (οικ.)* το θορυβώδες φιλί
ţoi, ţoiuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το ρακοπότηρο, το ποτηράκι με μακρόστενο λαιμό (για ούζο)
ţol, ţoli *ουσ. αρσ.* η ίντσα, ίσον με 2,54 εκατ. του μέτρου
ţol, ţoluri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το τσόλι, το φτηνό ρούχο, το χοντρό μάλλινο, βαμπακερό ή κανναβένιο ύφασμα
ţop *επιφ.* όπα
ţopăi, ţopăi *ρ. αμ.* χοροπηδώ, πηδώ με μικρά πηδήματα
ţopăială, ţopăieli *ουσ. θηλ.* το χοροπήδημα, το ακανόνιστο, αρρύθμιστο πήδημα προς το επάνω
ţopăit *ουσ. ουδ.* το άχαρο χοροπήδημα
ţopăitură, ţopăituri *ουσ. θηλ.* το αρρύθμιστο χοροπήδημα
ţopârlan, ţopârlani *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο άξεστος, ο απολίτιστος, ο χοντροκομμένος
ţopârlancă, ţopârlance *ουσ. θηλ. (οικ.)* η άξεστη, η απολίτιστη, η χοντροκομμένη
ţuca, ţuc I. *ρ. μετ. (επαρχ.)* φιλώ II. *ρ. μέσο* φιλιέμαι, φιλιούμαι
ţucal, ţucale *ουσ. ουδ.* 1. το τσουκάλι 2. *(αργκ.)* η πάπια, το καθίκι, το ουροδοχείο
ţucără *επίθ. (βοτ.)* **fasole ~** τα φασόλια με το λεπτό και κίτρινο λέπυρο
ţugui, ţuguie *ουσ. ουδ.* η μυτερή κορυφή
ţuguia, ţuguiez I. *ρ. μετ.* κάνω κάτι μυτερό, οξύνω // **a-şi ~ buzele** κάνω μυτερά τα χείλη μου II. *ρ. μέσο* γίνομαι μυτερός-ή-ό, καταλήγω σε μυτερό άκρο, οξύνομαι
ţuguiat-ă, ţuguiaţi-te *επίθ.* μυτερός-ή-ό, αιχμηρός-ή-ό, σουβλερός-ή-ό, οξύς-εία-ύ
ţuguiere *ουσ. θηλ.* το τελείωμα σε μυτερή άκρη
ţuhaus *ουσ. ουδ. (αργκ.)* η φυλακή
ţuicar, ţuicari *ουσ. αρσ.* 1. ο ρακιτζής, ο ρακοπώλης 2. *οικ.* ο ρακοπότης
ţuică, ţuici *ουσ. θηλ.* το ρακί, η ρακή // **cazan de ~** το ρακοκάζανο // *(λαϊκ.)* **cu ţuica-n nas** μεθυσμένος // **distilarea ţuicii** η απόσταξη ρακής // **fabrică de ~** το ρακιτζήδικο // **pahar de ~** το ρακοπότηρο
ţuicăreală, ţuicăreli *ουσ. θηλ.* το πιόσιμο ρακής
ţuicări, ţuicăresc *ρ. μέσο* πίνω ρακί, πίνω ούζο
ţuiculiţă, ţuiculiţe *ουσ. θηλ.* το ουζάκι
ţumburuş, ţumburuşe *ουσ. ουδ.* η στρογγυλή μικρή προεξοχή σ' ένα αντικείμενο
ţundră, ţundre *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η κάπα, η καπότα, το αντρικό χωρικό παλτό από χοντρό ύφασμα περιρραμμένο με γαϊτάνια
ţurcan-ă, ţurcani-e I. *επίθ.* αυτό που ανήκει στη ράτσα προβάτων λεγόμενη «τσουρκάνα», με μακρύ, τραχύ και χοντρό μαλλί II. *ουσ. θηλ.* το μαλλί απ' αυτά τα πρόβατα (μακρύ, χοντρό και τραχύ)
ţurcă, ţurci *ουσ. θηλ.* (παιχνίδι) το τσελίκι
ţurcă, ţurci *ουσ. θηλ.* ο σκούφος από μαλλωτό δέρμα προβάτου ράτσας «τσουρκάνα»
ţurloi, ţurloaie *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το αντικνήμιο, το μπροστινό κόκαλο της κνήμης 2. το καλάμι 3. η φλογέρα της γκάιντας 4. η υδρορροή, ο κρυσταλλόπαγος 5. η ποτίστρα
ţurţur, ţurţuri *ουσ. αρσ.* 1. ο κρυσταλλόπαγος, η υδρορροή 2. ο κροσσός, το κρόσσι, η φράντζα
ţurţurat-ă, ţurţuraţi-te *επίθ.* κρυσταλλώδης-ης-ες
ţuşcă, ţuşte *ουσ. θηλ.* η μικρή καυστική πιπεριά
ţuşti *επιφ.* χοπ! (ξαφνική εμφάνιση κάποιου)
ţuţ, ţuţuri I. *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η σαρκώδης προεξοχή ή έκφυση II. *επιρ. έκφρ.* **a rămâne ~** μένω έκπληκτος, κατάπληκτος
ţuţuian, ţuţuieni *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο τσοπάνος
ţuţuroi, ţuţuroaie *ουσ. ουδ.* 1. το ρεύμα νερού 2. ο ρουμπινές, η κάνουλα

U, u

U, u *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **u,** το εικοστό έκτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το φωνήεν [ου].
u! *επιφ.* ου! (έκπληξη, αγανάκτηση)
ucaz, ucazuri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το διάταγμα
ucenic-ă, ucenici-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μαθητευόμενος-η (ο, η), μαθητής-ήτρια (ο, η) 2. αρχάριος-α (ο, η), *πρωτόπειρος-η* (ο, η) // ~ **tâmplar** ο μαθητευόμενος μαραγκός
ucenici, ucenicesc *ρ. αμ.* μαθητεύω, μαθαίνω τέχνη ή επάγγελμα, διδάσκομαι
ucenicie, ucenicii *ουσ. θηλ.* η μαθητεία, η μαθήτευση
ucide, ucid I. *ρ. μετ.* φονεύω, σκοτώνω, δολοφονώ, θανατώνω II. *ρ. μέσο* 1. αυτοκτονώ 2. *(επαρχ.)* χτυπιέμαι άσκημα
ucidere, ucideri *ουσ. θηλ.* ο φόνος, η δολοφονία, το σκότωμα, η θανάτωση
ucigaş-ă, ucigaşi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φονιάς -φόνισσα (ο, η), δολοφόνος (ο, η) II. *επίθ.* φονικός -ή-ό, θανατηφόρος-α-ο // **armă -ă** το θανατηφόρο όπλο
ucigător-oare, ucigători-oare *επίθ.* 1. θανατηφόρος-α-ο 2. φονικός-ή-ό
ucis-ă, ucişi-se *επίθ.* σκοτωμένος-η-ο, φονευθείς -είσα-έν
Ucrainean-ă, Ucraineni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ουκρανός-ή και Ουκρανέζα (ο, η) II. *επίθ.* ουκρανικός-ή-ό // **limba -ă** η ουκρανική γλώσσα
Ucraineancă, Ucrainence *ουσ. θηλ.* η Ουκρανέζα
ud-ă, uzi-de I. *επίθ.* 1. βρεγμένος-η-ο, διάβροχος-η-ο, καταβρεγμένος-η-ο, μουσκεμένος-η-ο, καταμουσκεμένος-η-ο 2. υγρός-ή-ό, νοτισμένος-η -ο // ~ **leoarcă** βρεγμένος μούσκεμα // **sunt ~ până la piele** είμαι βρεγμένος μέχρι το κόκαλο II. *ουσ. ουδ.* τα ούρα // **băşica -ului** η ουροδόχος κύστη
uda, ud I. *ρ. μετ.* 1. βρέχω, διαβρέχω, καταβρέχω, ποτίζω, μουσκεύω 2. ραντίζω, υγραίνω, νοτίζω // **a-şi uda gura** βρέχω το στόμα μου // **ploaia îi udase fusta** η βροχή της έβρεξε τη φούστα II. *ρ. μέσο (για τα βυζανιάρικα)* ουρώ, βρέχομαι
udare, udări *ουσ. θηλ.* 1. το βρέξιμο, το κατάβρεγμα, το μούσκεμα, το πότισμα, το εμπότισμα 2. το ράντισμα
udat *ουσ. ουδ.* ιδ. udare
udat-ă, udaţi-te *επίθ.* 1. βρεγμένος-η-ο, βρεμένος -η-ο, μουσκεμένος-η-ο, καταμουσκεμένος-η-ο, διάβροχος-η-ο 2. ποτισμένος-η-ο, νοτισμένος-η-ο
udătură, udături *ουσ. θηλ.* 1. το κατάβρεγμα, η διαβροχή, το μούσκεμα 2. το ράντισμα 3. το πότισμα 4. *μτφ.* το οινοπνευματώδες ποτό
udometru, udometre *ουσ. ουδ.* το βροχόμετρο
uf *επιφ.* ουφ
uger, ugere *ουσ. ουδ.* το μαστάρι
uguire, uguiri *ουσ. θηλ. (για περιστέρια, τρυγόνια)* ο γουργουρισμός
uguit *ουσ. ουδ.* ιδ. uguire
ui *επιφ.* οϊμέ! αλίμονο!
uiemaş, uiemaşi *ουσ. αρσ.* ο εισπράκτορας για τα αλεστικά ή για τα αλωνιστικά
uimă, uime *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το οίδημα, το πρήξιμο
uimi, uimesc I. *ρ. μετ.* 1. εκπλήσσω, εκπλήττω, ξαφνίζω, κάνω κάποιον να απορήσει 2. καταπλήσσω 3. εκθαμβώνω II. *ρ. μέσο* 1. εκπλήσσομαι, εκπλήτομαι, ξαφνιάζομαι, καταπλήσσομαι, απορώ, νιώθω έκπληξη 2. εξίσταμαι, εκθαμβώνομαι
uimire, uimiri *ουσ. θηλ.* η έκπληξη, η κατάπληξη, το ξάφνιασμα, η απορία
uimit-ă, uimiţi-te *επίθ.* 1. έκπληκτος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο 2. έκθαμβος-η-ο // **a rămas -ă** απόμεινε κατάπληκτη
uimitor-oare, uimitori-oare I. *επίθ.* 1. εκπληκτικός -ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό 2. εκθαμβωτικός-ή-ό, αξιοθαύμαστος-η-ο II. *επίρ.* 1. εκπληκτικά, καταπληκτικά 2. εκθαμβωτικά, αξιοθαύμαστα
uita, uit I. *ρ. μετ.* 1. λησμονώ, ξεχνώ 2. αμελώ, παραμελώ, παραλείπω, παραβλέπω 3. ξεμαθαίνω 4. προσέχω, παρατηρώ, βλέπω, κοιτάζω 5. αποξεχνάω // **-m să-ţi spun că...** ξεχνούσα να σου πω ότι... // **uită-te bine!** βλέπε καλά! // (στην προστακτική) **uite!** κοίταξε! // **uite-l!** νάτος! // *(οικ.)* **a şti cât au -t alţii** να ξέρει κανείς λίγα // **ia te uită!** για δες! // **îmi place să mă uit la el** μου αρέσει να τον κοιτάζω II. *ρ. αμ.* αμνημονώ, πέφτω σε λησμονιά, ξεχνιέμαι στον εαυτό μου III. *ρ. μέσο* 1. κοιτάζω, κοιτάζομαι 2. ξεχνιέμαι, αφαιρούμαι // **a se ~ cu coada ochiului** λοξοκοιτάζω, λοξοβλέπω// **a se ~ în gura cuiva** προσέχω πάρα πολύ τα λόγια κάποιον // **a se ~ în oglindă** κοιτάζομαι σε καθρέφτη // **aceştia nu se uită la nimeni** αυτοί δεν νοιάζονται για κανέναν // **se ~ la zestrea ei** απέβλεπε στην προίκα της
uitare, uitări *ουσ. θηλ.* 1. η λήθη, η λησμονιά, η λησμοσύνη, το ξέχασμα 2. η αφηρημάδα, η ξεχασιά // ~ **de sine** το ξέχασμα του εαυτού του, η αφηρημάδα // **a da uitării pe cineva sau ceva** αποξεχάνω, λησμονώ εντελώς κάποιον ή κάτι // **a fi dat uitării** είναι λησμονημένος
uitat-ă, uitaţi-te *επίθ.* λησμονημένος-η-ο, ξεχασμένος-η-ο // **cele trecute sunt uitate** περασμένα-ξεχασμένα
uitătură, uitături *ουσ. θηλ.* το βλέμμα, το κοίταγμα, η ματιά
uituc-ă, uituci-ce *επίθ.* ξεχασιάρης-α-ικο, λησμονιάρης-α-ικο, αμνήμων-ων-ον
uiuiu *επιφ.* κραυγή χαράς, σε λαϊκούς χορούς
uium, uiumuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* τα αλεστικά, τα αλωνιστικά
ujbă, ujbe *ουσ. θηλ.* το ξύλινο καρφί απ'το οποίο δένεται το κουπί στις βάρκες
ulan, ulani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο ουλάνας, ο στρατιώτης του ιππικού (σε ιστορικούς χρόνους)

ulcea-ică, ulcele *ουσ. θηλ.* 1. η μικρή πήλινη χύτρα, το σταμνάκι, η πήλινη βίκα για κρασί 2. το πήλινο τσουκάλι
ulcer, ulcere *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το έλκος // **~ la stomac** το έλκος του στομάχου
ulcera, ulcerez I. *ρ. μετ.* προξενώ έλκος II. *ρ. μέσο* αποκτώ έλκος
ulcerat-ă, ulcerați-te *επίθ.* ελκωμένος-η-ο
ulcerație, ulcerații *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η έλκωση, η εξέλκωση
ulceros-oasă, ulceroşi-oase I. *επίθ. (ιατρ.)* ελκώδης -ης-ες II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* πάσχων-ουσα από έλκος
ulcior, ulcioare *ουσ. ουδ.* το κανάτι, η στάμνα, το σταμνί, το σταμνάκι // **-ul nu merge de multe ori la apă** το σταμνί δεν πάει πολλές φορές στη βρύση
ulei, uleiuri *ουσ. ουδ.* το λάδι, το έλαιο // **~ de anason** το ανισέλαιο // **~ de arahide** το αραχιδέλαιο // **~ de floarea soarelui** το ηλιέλαιο, το σπορέλαιο // **~ de măsline** το ελαιόλαδο // **~ mineral** το ορυκτό έλαιο // **~ de migdale** το αμυγδαλέλαιο // **~ de ricin** το κικινέλαιο, το ρετσινόλαδο // **~ vegetal** το φυτικό έλαιο // **fabrică de ~** το ελαιουργείο // **pictură în ~** η ελαιογραφία // **presă de ~** το ελαιοπιεστήριο // **producție de ~** η ελαιοπαραγωγή // **vopsea în ~** η λαδομπογιά
uleia, uleiez *ρ. μετ.* λαδώνω, αλείφω με λάδι // **a ~ maşinile** λαδώνω τις μηχανές
uleiat-ă, uleiați-te *επίθ.* λαδωμένος-η-ο, αλειμμένος -η-ο με λάδι
uleios-oasă, uleioşi-oase *επίθ.* ελαιώδης-ης-ες, λαδερός-ή-ό
ulicioară, ulicioare *ουσ. θηλ.* το σοκάκι, το δρομάκι // **pe aceeaşi ~** στο ίδιο δρομάκι
uliță, ulițe *ουσ. θηλ.* ο δρομίσκος, ο δρομάκος, το δρομάκι, το σοκάκι // **a bate ulițele** γυρίζω στα σοκάκια, περπατάω στα δρομάκια
uliu, ulii *ουσ. αρσ.* το γεράκι, ο ιέραξ
ulm, ulmi *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η φτελιά, η πτελέα
ulterior-oară, ulteriori-oare I. *επίθ.* κατοπινός-ή-ό, μεταγενέστερος-η-ο, υστερόχρονος-η-ο II. *επίρ.* κατοπινά, υστερότερα, ύστερα, μεταγενεστέρως
ultim-ă, ultimi-e *επίθ.* 1. τελευταίος-α-ο, έσχατος -η-ο, στερνός-ή-ό, ύστατος-η-ο 2. ακραίος-αία-ο, ακρινός-ή-ό // **-a oră** η τελευταία ώρα // **-ele limite** τα έσχατα όρια
ultimativ-ă, ultimativi-e I. *επίθ.* τελεσιγραφικός-ή-ό II. *επίρ.* τελεσιγραφικά
ultimatum, ultimatumuri *ουσ. ουδ.* το τελεσίγραφο, το ουλτιμάτο
ultra *πρόθ.* υπέρ, πέραν
ultrademagog-ă, ultrademagogi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* υπερδημαγωγός (ο, η)
ultrafiltru, ultrafiltre *ουσ. ουδ.* το υπερφίλτρο
ultragia, ultragiez *ρ. μετ.* περιυβρίζω, εξυβρίζω, υβρίζω, προσβάλλω
ultragiat-ă, ultragiați-te *επίθ.* 1. περιυβρισμένος -η-ο, υβρισμένος-η-ο, προσβλημένος-η-ο 2. εξυβρισμένος-η-ο
ultragiere, ultragieri *ουσ. θηλ.* 1. η περιύβρις, η βρισιά, η ύβρη, το βρίσιμο 2. η προσβολή
ultragiu, ultragii *ουσ. ουδ.* ιδ. ultraj
ultraj, ultraje *ουσ. ουδ.* 1. η περιύβριση αρχής, η ύβρις 2. η προσβολή // **de ~** υβριστικός-ή-ό, προσβλητικός-ή-ό
ultramarin *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ουλτραμαρέν (χρωστική ουσία)
ultramodern-ă, ultramoderni-e *επίθ.* υπερμοντέρνος-α-ο, υπερσύγχρονος-η-ο // **confort ~** οι υπερμοντέρνες ανέσεις
ultraprogresist-ă, ultraprogresişti-ste *επίθ. (ειρ.)* υπερπροοδευτικός-ή-ό
ultrarapid-ă, ultrarapizi-de *επίθ.* υπερταχύς-εία-ύ
ultrareacționar-ă, ultrareacționari-e I. *επίθ.* υπεραντιδραστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (πολ.)* υπεραντιδραστικός-ή-ό (ο, η)
ultrascurt-ă, ultrascurți-te *επίθ.* υπερβραχύς-εία-ύ // **raze -e** οι υπερβραχείς ακτίνες // **unde -e** τα υπερβραχέα κύματα
ultrasensibil-ă, ultrasensibili-e *επίθ.* υπερευαίσθητος-η-ο
ultrasonic-ă, ultrasonici-ce *επίθ.* υπερηχητικός-ή-ό
ultrasonor-ă, ultrasonori-e *επίθ.* ιδ. ultrasonic
ultrasonoterapie *ουσ. θηλ.* η υπερηχοθεραπεία
ultrasunet, ultrasunete *ουσ. ουδ.* ο υπέρηχος
ultraviolet-ă, ultravioleți-te *επίθ.* υπεριώδης-ης-ες // **raze -e** οι υπεριώδεις ακτίνες
uluc, uluce *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. η σκάφη, η υδρορροή 2. ο σωλήνας 3. το αυλάκι
ulucă, uluci *ουσ. θηλ.* η σανίδα, το σανίδι // **gard de uluci** ο σανιδοφράχτης
ului, uluiesc I. *ρ. μετ.* 1. εκπλήσσω, καταπλήσσω, ξαφνίζω, σαστίζω 2. θαμπώνω, εκθαμβώνω II. *ρ. μέσο* εκπλήσσομαι, καταπλήσσομαι, ξαφνίζομαι, σαστίζω, τα χάνω, πέφτω σε αμηχανία
uluială, uluieli *ουσ. θηλ.* 1. η έκπληξη, η κατάπληξη, το ξάφνιασμα 2. η ζάλη, το σάστισμα
uluire, uluiri *ουσ. θηλ.* 1. η έκπληξη, η κατάπληξη, η απορία, η αμηχανία 2. το ζάλισμα, το θάμπωμα 3. *μτφ.* η απολίθωση 4. *μτφ.* η εμβροντησία
uluit-ă, uluiți-te *επίθ.* 1 έκπληκτος-η-ο, κατάπληκτος-η-ο, άναυδος-η-ο, αμήχανος-η-ο 2. *μτφ.* εμβρόντητος-η-ο, έκθαμβος-η-ο // **a fi ~** απορώ, εκπλήσσομαι // **a rămas ~** έμεινε άναυδος
uluitor-oare, uluitori-oare I. *επίθ.* 1. εκπληκτικός-ή-ό, καταπληκτικός-ή-ό 2. αξιοθαύμαστος-η-ο, θαυμαστός-ή-ό 3. εκθαμβωτικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. εκπληκτικά, καταπληκτικά 2. αξιοθαύμαστα, θαυμαστά, εκθαμβωτικά
uman-ă, umani-e *επίθ.* ανθρώπινος-η-ο, ανθρωπιστικός-ή-ό, ανθρωπινός-ή-ό // **geografie -ă** η ανθρωπογεωγραφία // **sentiment ~** το ανθρώπινο αίσθημα
umanism *ουσ. ουδ.* ο ανθρωπισμός, ο ουμανισμός, η συμπεριφορά για καθετί ανθρώπινο
umanist-ă, umanişti-ste I. *επίθ.* ουμανιστικός-ή-ό, ανθρώπινος-η-ο // **învățământ ~** η ουμανιστική εκπαίδευση // **ştiințe umaniste** οι ουμανιστικές επιστήμες II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανθρωπιστής -ίστρια (ο, η), ουμανιστής-ίστρια (ο, η)
umanistic-ă, umanistici-ce *επίθ.* ουμανιστικός-ή
umanitar-ă, umanitari-e *επίθ.* 1. ανθρωπιστικός-ή-ό 2. φιλάνθρωπος-η-ο // **probleme -e** τα ανθρωπιστικά προβλήματα
umanitarism *ουσ. ουδ.* ο ανθρωπισμός, η ανθρωπιά, η πολιτισμένη συμπεριφορά του ανθρώπου
umanitarist-ă, umanitarişti-ste I. *επίθ.* ανθρωπιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ανθρωπιστικός-ή (ο, η)
umanitate *ουσ. θηλ.* η ανθρωπότητα

umaniza, umanizez I. *ρ. μετ.* 1. ανθρωπίζω, εξανθρωπίζω 2. εκπολιτίζω II. *ρ. μέσο* 1. εξανθρωπίζομαι 2. εκπολιτίζομαι
umanizare *ουσ. θηλ.* ο εξανθρωπισμός
umăr, umeri *ουσ. αρσ.* 1. ο ώμος 2. *μτφ.* το πλευρό, η συνεργασία // ~ **la** ~ σε συνεργασία // **-ul obrazului** τα μάγουλα (η παρειά του προσώπου) // **a avea umeri largi** έχω μέσα // **a da din umeri** δείχνω απορία ή αδιαφορία // **a pune -ul** βοηθώ, συνεργώ // **a se uita la cineva peste** ~ κοιτάζω κάποιον πέρα απ' τους ώμους (με περιφρόνηση)
umbelă, umbele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ανθήλη
umbeliferă, umbelifere *ουσ. θηλ. (βοτ.) (πληθ.)* τα σκιαδανθή // **plantă** ~ το σκιαδανθές φυτό
umbla, umblu *ρ. αμ.* 1. περπατάω, βαδίζω 2. πηγαίνω, πορεύομαι 3. ψάχνω 4. γυρίζω, γυροφέρνω, βηματίζω // **a ~ agale** βαδίζω σιγά // **a ~ cu minciuni** λεω ψέματα, ψευδολογώ, ψεύδομαι // **a ~ de colo până colo** περιφέρομαι εδώ και κει // **a ~ după cai verzi pe pereţi** πάω να βρω πράσινα άλογα πάνω στους τοίχους // **a ~ după cineva** βηματίζω πίσω από κάποιον // **a ~ după doi iepuri deodată** τρέχω πίσω από δυο λαγούς ταυτόχρονα // **a ~ în vârful picioarelor** βαδίζω στην κορυφή των ποδιών // **a ~ la şcoală** πηγαίνω στο σχολείο // **a ~ pe jos** βαδίζω πεζή / με τα πόδια // **a ~ pe străzi** γυρίζω στους δρόμους // **a-i ~ cuiva ceva prin cap** περνάει σε κάποιον κάτι απ' το μυαλό του // **cine a -t la acest aparat?** ποιος πείραξε αυτή τη συσκευή; // **nu -ţi cu minciuni** μη καταφύγετε σε ψέματα // **s-a -t în acest dulap** ψάχθηκε μέσα σ' αυτό το ντουλάπι // **umblă cu şiretlicuri** βαδίζει με πονηριές // **umblă întunecat şi încruntat** περπατά σκυθρωπός και συνοφρυωμένος // **umblă vorba** διαδίδεται ο λόγος // *(λαϊκ.)* **umblă sănătos!** ώρα σου καλή!, στο καλό! // **unde umbli?** πού γυρίζεις;
umblare, umblări *ουσ. θηλ.* 1. το περπάτημα, η περπατησιά 2. το βάδισμα
umblat *ουσ. ουδ.* 1. ο βηματισμός, η περπατησιά 2. το ψάξιμο
umblat-ă, umblaţi-te *επίθ.* 1. πολυσύχναστος-η-ο (δρόμος, κ.λ.π.) 2. κοσμογυρισμένος-η-ο (άνθρωπος) 3. μεταχειρισμένος-η-ο (πράγμα)
umblăreţ-eaţă, umblăreţi-eţe *επίθ. (ειρ.)* 1. περπατητικός-ή-ό 2. διαβατικός-ή-ό 3. τριγυρίζων -ουσα-ον
umblător-oare, umblători-oare *επίθ.* πλωτός-ή-ό // **pod** ~ η πλωτή γέφυρα
umblătură, umblături *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το τρέξιμο, τα τρεχάματα, το τρεχιό 2. το περπάτημα 3. το πείραγμα
umblet, umblete *ουσ. ουδ.* 1. το βάδισμα, το τρεχιό, το περπάτημα, τα τρεχάματα 2. ο βηματισμός
umbrar, umbrare *ουσ. ουδ.* η αναδεντράδα, η ισκιάδα, η σκιάδα
umbră, umbre *ουσ. θηλ.* 1. η σκιά, ο ίσκιος, το ίσκιωμα 2. *μτφ.* το αερικό, το φάντασμα // **a face ~ pământului degeaba** το να είναι κανείς, άχρηστος // **a lăsa în** ~ επισκιάζω, ρίχνω τη σκιά μου πάνω σε κάποιον // **a sta în** ~ κάθομαι παράμερα, κατά μέρος // **fără ~ de invidie** χωρίς σκιά της ζήλειας // **se teme şi de umbra lui** το να είναι κανείς δειλός, φοβιτσιάρης II. *επιθ. έκφρ.* **fără** ~ χωρίς σκιά, ολοκάθαρος-η-ο, αγνός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* **din** ~ από τη σκιά (κρυφά, χωρίς να με καταλάβουν)
umbrelă, umbrele *ουσ. θηλ.* η ομπρέλα, η ομπρέλλα // ~ **pliantă** η πτυχωτή ομπρέλα // **magazin de umbrele** το ομπρελάδικο // **meseriaş de umbrele** ο ομπρελάς
umbreluţă, umbreluţe *ουσ. θηλ.* η ομπρελίτσα
umbri, umbresc I. *ρ. μετ.* 1. σκιάζω, επισκιάζω, ισκιάζω 2. υποσκιάζω, σκοτεινιάζω, συσκοτίζω II. *ρ. μέσο* 1. σκιάζομαι, ισκιάζομαι, ισκιώνω 2. σκοτεινιάζω, γίνομαι σκοτεινός
umbrire, umbriri *ουσ. θηλ.* 1. το ίσκιωμα, η σκίαση, το σκίασμα, η επισκίαση 2. η υποσκίαση, η επισκότιση, το σκοτείνιασμα, ο συσκοτισμός, η συσκότιση
umbrit-ă, umbriţi-te *επίθ.* 1. κατάσκιος-α-ο, σύσκιος-ια-ιο, σκιερός-ή-ό 2. σκοτεινός-ή-ό
umbros-oasă, umbroşi-oase *επίθ.* 1. σκιερός-ή-ό, απόσκιος-α-ο, υπόσκιος-α-ο 2. σκοτεινός-ή-ό
umecta, umectez *ρ. μετ.* διαβρέχω, υγραίνω, καταβρέχω
umectare, umectări *ουσ. θηλ.* η διάβρεξη, η ύγρανση
umectat-ă, umectaţi-te *επίθ.* διαβρεγμένος-η-ο, βρεγμένος-η-ο, νοτισμένος-η-ο
umed-ă, umezi-de *επίθ.* 1. υγρός-ή-ό, βρεμένος 2. διάβροχος-η-ο, νοτισμένος-η-ο 3. *μτφ.* διακρυσμένος-η-ο // **ochi umezi** τα δακρυσμένα μάτια 4. νοτερός-ή-ό
umeral-ă, umerali-e *επίθ.* 1. ωμιακός-ή-ό, ωμικός-ή -ό 2. που ανήκει στον ώμο
umerar, umerare *ουσ. ουδ.* 1. το κρεμαστήρι 2. το προστατευτικό ρούχο πάνω στους ώμους
umeraş, umeraşe *ουσ. ουδ.* η κρεμάστρα, το κρεμαστήρι, το κρεμαστάρι
umezeală, umezeli *ουσ. θηλ.* 1. η υγρότητα, η υγρασία 2. ο νοτερός τόπος
umezi, umezesc I. *ρ. μέσο* 1. υγραίνομαι, διαβρέχομαι 2. γεμίζω δάκρυα (μάτια) II. *ρ. μετ.* υγραίνω, διαβρέχω, νοτίζω
umezire, umeziri *ουσ. θηλ.* η ύγρανση, το κατάβρεγμα, το μούσκεμα, το μούλιασμα
umezit-ă, umeziţi-te *επίθ.* 1. βρεγμένος-η-ο, υγρός -ή-ό, μουσκεμένος-η-ο 2. δακρυσμένος-η-ο (μάτια)
umezitor, umezitoare *ουσ. ουδ.* η συσκευή για μούσκεμα, ο καταβρεχτήρας, το υγραντικό μηχάνημα // ~ **de aer** το υγραντικό μηχάνημα αέρα
umfla, umflu I. *ρ. μετ.* 1. φουσκώνω, πρήζω, πρήσκω 2. εξογκώνω, ογκώνω 3. *μτφ. (οικ.)* σηκώνω, συλλαμβάνω, πιάνω κάποιον // **a ~ un balon** φουσκώνω ένα μπαλόνι // **a-i ~ plânsul** βάζω τα κλάματα // **apa a -t doagele** το νερό φούσκωσε τις βαρελοσανίδες // **mi se umflă mâna** πρήζεται το χέρι μου // **vântul umflă pânzele** ο άνεμος φουσκώνει τα πανιά II. *ρ. μέσο* 1. φουσκώνω, διογκώνομαι, πρήζομαι 2. υπερηφανεύομαι // **a se ~ de somn** πρήζομαι από τον ύπνο // **a se ~ în pene** κορδώνομαι, περηφανεύομαι, καυχιέμαι, κοκορεύομαι, επιδεικνύομαι // **apele s-au -t** τα νερά φούσκωσαν // **i se -seră picioarele** πρήστηκαν τα πόδια του
umflare, umflări *ουσ. θηλ.* 1. το φούσκωμα, η φούσκωση, το πρήξιμο 2. η εξόγκωση, η διόγκωση

umflat-ă, umflați-te *επίθ.* 1. φουσκωμένος-η-ο, φουσκωτός-ή-ό, πρησμένος-η-ο 2. εξογκωμένος -η-ο
umflătură, umflături *ουσ. θηλ.* 1. το πρήξιμο, το φούσκωμα, η φούσκωση 2. το εξόγκωμα, η εξόγκωση 3. η φλόγωση
umidifug-ă, umidifugi-ge *επίθ.* υδατοστεγής-ής-ές (για υλικά)
umiditate *ουσ. θηλ.* η υγρότητα, η υγρασία, η νοτιά
umidometru, umidometre *ουσ. ουδ.* το υγρόμετρο (για μέτρηση της υγρασίας ενός τόπου)
umil-ă, umili-e I. *επίθ.* ταπεινός-ή-ό II. *επίρ.* ταπεινά
umili, umilesc I. *ρ. μετ.* ταπεινώνω, εξευτελίζω, εξουθενώνω, περιφρονώ II. *ρ. μέσο* ταπεινώνομαι
umilință, umilințe *ουσ. θηλ.* η ταπεινοσύνη, η ταπεινότητα, η ταπεινοφροσύνη, η ταπείνωση
umilire, umiliri *ουσ. θηλ.* η ταπείνωση, ο εξευτελισμός, το εξουθένωμα, η εξουθένωση, η περιφρόνηση
umilit-ă, umiliți-te *επίθ.* ταπεινωμένος-η-ο, εξευτελισμένος-η-ο, εξουθενωμένος-η-ο, περιφρονημένος-η-ο
umilitor-oare, umilitori-oare I. *επίθ.* ταπεινωτικός -ή-ό, εξευτελιστικός-ή-ό, περιφρονητικός-ή-ό II. *επίρ.* ταπεινωτικά, εξευτελιστικά, περιφρονητικά
umlaut *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* τα διαλυτικά
umoare, umori *ουσ. θηλ.* ο χυμός, το υγρό στα κύτταρα του οργανισμού // ~ **apoasă** το υδατοειδές σώμα, το διαφανές υγρό // ~ **vitroasă** το υαλοειδές σώμα, η διαφανής ουσία στο βολβό του ματιού
umor *ουσ. ουδ.* το χιούμορ, η αστειότητα
umorist-ă, umoriști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* χιουμορίστας-ίστρια (ο, η), χιουμοριστής-ίστρια (ο, η), ευθυμογράφος (ο, η), ευθυμολόγος (ο, η)
umoristic-ă, umoristici-ce I. *επίθ.* χιουμοριστικός -ή-ό // **lucrare -ă** το ευθυμογράφημα // **publicație -ă** το ευτράπελο δημοσίευμα II. *επίρ.* χιουμοριστικά, με χιούμορ
umple, umplu I. *ρ. μετ.* 1. γεμίζω, παραγεμίζω 2. πληρώ, υπερπληρώνω 3. ξεχειλίζω, χύνομαι έξω // **a ~ roșiile cu orez** παραγεμίζω τις ντομάτες με ρύζι // **a-și ~ burta** γεμίζω την κοιλιά μου // **a-și ~ buzunarele** γεμίζω τις τσέπες μου II. *ρ. μέσο* πληρούμαι, γεμίζω // **s-a umplut grădina de flori** γέμισε ο κήπος από λουλούδια // **s-a umplut paharul** γέμισε το ποτήρι
umplere *ουσ. θηλ.* 1. το γέμισμα, η γέμιση, η γόμωση (βλήμα) 2. η πλήρωση 3. *μαγ.* το παραγέμισμα (φαγητά)
umplut *ουσ. ουδ.* 1. το γέμισμα, η γέμιση 2. το παραγέμισμα
umplut-ă, umpluți-te *επίθ.* 1. γεμάτος-η-ο, γιομάτος-η-ο, πλήρης-ης-ες, γεμιστός-ή-ό 2. παραγεμιστός-ή-ό // **ardei umpluți cu orez** πιπεριές παραγεμιστές με ρύζι // **curcan ~** η παραγεμιστή γαλοπούλα
umplutură, umpluturi *ουσ. θηλ.* 1. το γέμισμα 2. τα γεμίσματα 3. *(μτφ.)* η τζόντα // ~ **de pământ** το γέμισμα από χώμα, το επίχωμα // *(μτφ.)* **de ~** τζόντα // **substanțe de ~** ουσίες για γεμίσματα
un, o, unii, unele *αρθ. αόρ.* ένας, μία, μια, ένα, μερικοί, μερικές, μερικά, κάποιοι, κάποιες, κάποια // ~ **copil** ένα παιδί // ~ **prieten** ένας φίλος // ~ **soldat** ένας στρατιώτης // **-ii oameni** μερικοί άνθρωποι // **o fotografie** μια φωτογραφία // **o bucurie se vestea în ochii ei** μια χαρά φαινόταν στα μάτια της // **o carte** ένα βιβλίο // ~ **muritor de rând** ένα κοινός θνητός
unanim-ă, unanimi-e I. *επίθ.* 1. ομόφωνος-η-ο 2. ομόθυμος-η-ο // **hotărâre -ă** η ομόφωνη απόφαση II. *επίρ.* ομοφώνως, ομοθύμως // ~ **recunoscut** ομοφώνως, αναγνωρισμένως
unanimitate I. *ουσ. θηλ.* 1. η ομοφωνία, η ομοθυμία 2. η παμψηφία II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** παμψηφεί, ομοφώνως // **propunerea a fost acceptată în ~** η πρόταση έγινε δεκτή ομοφώνως
unchi, unchi *ουσ. αρσ.* ο θείος, ο μπάρμπας
unchiaș, unchiași *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο γέρος, ο γέροντας, ο άνθρωπος μεγάλης ηλικίας
uncie, uncii *ουσ. θηλ.* η ουγκιά, μονάδα μέτρησης βάρους
unda, undez I. *ρ. μετ.* κυμαίνω, κινώ σαν κύμα II. *ρ. αμ. (λαϊκ.)* κυματίζω, βράζω, κοχλάζω
undametru, undametre *ουσ. ουδ.* ο κυματογράφος
undă, unde *ουσ. θηλ.* το κύμα, το κυμάτισμα, ο κυματισμός // ~ **electromagnetică** το ηλεκτρομαγνητικό κύμα // ~ **seismică** το σεισμικό κύμα, το κύμα μιας σεισμικής δόνησης // **unde hertziene** τα ερτζιανά κύματα // **unde lungi** τα μακρά κύματα // **unde medii** τα μεσαία κύματα // **unde scurte** τα βραχέα κύματα // **lungime de ~** το μήκος κυμάτων
unde I. *επίρ.* πού, όπου, σε κάποιο μέρος, κάπου // ~ **este?** πού είναι; // ~ **se gândeau ele la copilărie?** πού να σκέπτονταν αυτές την παιδική ηλικία; // ~ **te duci?** πού πας; // **acolo ~ se află** εκεί που βρίσκεται // **a nu avea de ~** δεν έχω από πού // **camera ~ lucrez** το δωμάτιο όπου δουλεύω // **da de ~!** καθόλου!, διόλου!, αδύνατο! // **de ~** όθεν, συνεπώς, επομένως // **de ~ și până ~?** από πού κι' ως πού; // **ia, dacă ai de ~** πάρε, αν έχεις από που // **ia-l de ~ nu-i** παρ' τον από όπου δεν είναι (τρέχα γύρευε) II. *συνδ.* που, όπου // **de ~ nu** αν όχι // **este un punct însă ~ drumul nostru se bifurcă** είναι όμως ένα σημείο που ο δρόμος μας διακλαδίζεται (χωρίζεται σε δύο) // **sala ~ ne aflăm** η αίθουσα όπου βρισκόμαστε // **să-ți dau două mere, ~ te oprești să le mănânci** να σου δώσω δύο μήλα, όπου θα σταματήσεις να τα φας // **să se ducă ~ știe** να πάει όπου θέλει // **știe ~ este parcul** ξέρει που είναι το πάρκο
undeva *επίρ.* κάπου, σε κάποιο μέρος, σε κάποιο τύπο // **de ~** από κάποιο μέρος // **l-am văzut ~** τον είδα κάπου // **pe ~** σε ορισμένο μέρος
undiță, undițe *ουσ. θηλ.* το αγκίστρι, το καλαμίδι (αλιευτικό εργαλείο) // **pescuitul cu undița** το ψάρεμα με αγκίστρι
undrea *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* ο Δεκέμβριος
undui, unduiesc *ρ. αμ.* κυματίζω, κυμαίνομαι, κινούμαι με κυματοειδή κίνηση
unduios-oasă, unduioși-oase *επίθ.* κυματοειδής-ής -ές, κυματώδης-ης-ες
unduire, unduiri *ουσ. θηλ.* ο κυματισμός, το κυμάτισμα, η κύμανση
unealtă, unelte *ουσ. θηλ.* 1. το εργαλείο, το σύνεργο, το όργανο 2. *μτφ.* το μέσο // ~ **gramaticală** το γραμματικό μέσο // *(οικ.)* **a fi unealta cuiva** έγινε ουρά (κάποιου) // **unelte de producție** τα εργαλεία παραγωγής

unelti, uneltesc *ρ. μετ.* μηχανορραφώ, σκευωρώ, ραδιουργώ, δολοπλοκώ
uneltire, uneltiri *ουσ. θηλ.* 1. η μηχανορραφία, η σκευωρία, η δολοπλοκία, η ραδιουργία 2. το τέχνασμα, το διαβούλιο, η διαβούλευση, το μηχάνευμα, η πλεκτάνη // **uneltirile din umbră** οι υποχθόνιες δολοπλοκίες
uneltitor-oare, uneltitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μηχανορράφος-ος, ραδιούργος-α, δολοπλόκος (ο, η)
uneori *επίρ.* κάποτε, καμιά φορά, κάποτε-κάποτε, πότε-πότε, ενίοτε
ungar-ă, ungari-e I. *επίθ.* ουγγρικός-ή-ό II. *επίρ.* ουγγρικά
ungător-oare, ungători-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλείβων-ουσα (ο, η) II. *ουσ. ουδ.* ο αλειπτήρ
unge, ung I. *ρ. μετ.* 1. αλείφω, αλείβω, επαλείφω 2. χρίω, χρίζω 3. λαδώνω, γρασσάρω 4. επιχρίω 5. *μτφ.* λαδώνω, φιλοδωρώ, δωροδοκώ // *(οικ.)* **a ~ cu toate alifiile** αλείβω με όλες τις αλοιφές // **a ~ cu ulei sfinţit** χρίω με αγιασμένο λάδι // **a ~ osia** λαδώνω τον άξονα (δωροδοκώ) // *(οικ.)* **a ~ pe cineva la inimă** αλείβω κάποιον στην καρδιά II. *ρ. μέσο* αλείβομαι, αλείφομαι, επαλείφομαι // **a se ~ pe gât** τα τσούζω
ungere, ungeri *ουσ. θηλ.* 1. η άλειψη, το άλειμμα, η επάλειψη 2. η χρίση, το χρίσμα, η επίχριση 3. το λάδωμα, η λίπανση μηχανών, το γρασσάρισμα
ungher, unghere *ουσ. ουδ.* 1. η αγκωνή, η γωνία, η κώχη 2. ο απόμερος τόπος, η απόμερη θέση
unghi, unghiuri *ουσ. ουδ. (μαθ.)* 1. η γωνία, το γώνιασμα 2. *μτφ.* η άποψη, η γνώμη // **~ drept** η ορθή γωνία
unghie, unghii *ουσ. θηλ.* το νύχι // **unghii lungi** τα μακριά νύχια // **a-şi arăta unghiile** έχω επιθετική διάθεση // **a-şi pune unghia în gât** το να κάνει κανείς το παν για έναν σκοπό// **umblă pe unghii** περπατάει στις άκρες των ποδιών // **a pune cuiva unghia în gât** τον κάνω να κάνει κάτι με τη βία // **a reteza cuiva din unghii** κόβω κάποιον μετριάζω
unghinal-ă, unghinali-e *επίθ.* νυχάτος-η-ο
unghiular-ă, unghiulari-e *επίθ.* γωνιαίος-α-ο, γωνιώδης-ης-ες // **piatra -ă** ο γωνιαίος λίθος (ακρογωνιαίος)
unghiuţă, unghiuţe *ουσ. θηλ.* το νυχάκι
unguent, unguente *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* 1. η αλοιφή, το επίχρισμα 2. η πομάδα (η αρωματική αλοιφή)
Ungur, Unguri *ουσ. αρσ.* ο Ούγγρος, ο Ουγγαρέζος
unguraş, unguraşi *ουσ. αρσ.* ο νεαρός Ούγγρος
ungurean, ungureni *ουσ. αρσ.* ο Τρανσυλβανός-ή-ό
ungureancă, ungurence *ουσ. θηλ.* η Τρανσυλβάνα
unguresc-ească, ungureşti I. *επίθ.* ουγγρικός-ή-ό II. *επίρ.* ουγγρικά
ungureşte *επίρ.* ουγγρικά
ungurime *ουσ. θηλ.* η Ουγγριά, η Ουγγρολογιά, οι πολλοί Ούγγροι μαζί
Unguroaică, Unguroaice *ουσ. θηλ.* η Ουγγαρέζα
uni *επίθ. αμετάβλ. (για υφάσματα)* μονόχρωμος-η-ο
uni, unesc I. *ρ. μετ.* 1. ενώνω, ενοποιώ 2. συνενώνω, συνδέω II. *ρ. μέσο.* 1. ενώνομαι, ενοποιούμαι 2. συνδέομαι
uniarticulat-ă, uniarticulaţi-te *επίθ.* μοναρθρωτός -ή-ό, μοναρθρωμένος-η-ο
unic-ă, unici-ce *επίθ.* μοναδικός-ή-ό, ενιαίος-α-ο // **conducere -ă** η ενιαία διοίκηση // **o ocazie -ă** μια μοναδική ευκαιρία
unicameral-ă, unicamerali-e *επίθ. (πολ.)* με ένα νομοθετικό σωματείο, το κοινοβουλευτικό σύστημα με μια βουλή
unicapsular-ă, unicapsulari-e *επίθ. (για φυτά)* με ένα μόνο κάλυκα
unicat, unicate *ουσ. ουδ.* το πρωτόγραφο, το πρωτότυπο, το μοναδικό
unicelular-ă, unicelulari-e *επίθ. (βιολ.)* μονοκύτταρος-η-ο
unicitate *ουσ. θηλ.* η μονοδικότητα
unicolor-ă, unicolori-e *επίθ.* μονόχρωμος-η-ο
unicord-ă, unicorzi-de *επίθ. (μουσ.)* μονόχορδος-η -ο // **instrument muzical ~** το μονόχορδο μουσικό όργανο
unicorn-ă, unicorni-e *επίθ. (ζωολ.)* μονοκέρατος-η-ο
unidirecţional-ă, unidirecţionali-e *επίθ.* μονοκατευθυντήριος-α-ο
uniembrionar-ă, uniembrionari-e *επίθ. (βιολ.)* μονεμβρυακός-ή-ό
unifica, unific I. *ρ. μετ.* ενοποιώ, ενώνω μαζί, συνενώνω II. *ρ. μέσο* ενοποιούμαι, συνενώνομαι, συνενούμαι
unificare, unificări *ουσ. θηλ.* η ενοποίηση, η ένωση σε ένα, η συνένωση
unificator-oare, unificatori-oare I. *επίθ.* ενοποιητικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο ενοποιός
uniform-ă, uniformi-e I. *επίθ.* 1. ομοιόμορφος-η-ο 2. ίσιος-ια-ιο, ίσος-η-ο II. *ουσ. θηλ.* η στολή // **~ strălucitoare** η λαμπρή στολή
uniformitate *ουσ. θηλ.* η ομοιομορφία
uniformiza, uniformizez *ρ. μετ.* ομοιομορφοποιώ, καθιστώ ομοιόμορφο
uniformizare, uniformizări *ουσ. θηλ.* η ομοιομορφοποίηση
uniformizat-ă, uniformizaţi-te *επίθ.* ομοιομορφοποιημένος-η-ο
unilateral-ă, unilaterali-e I. *επίθ.* μονόπλευρος-η-ο, μονομερής-ής-ές II. *επίρ.* μονόπλευρα, μονομερώς
unilateralitate *ουσ. θηλ.* η μονομέρεια
unilingv-ă, unilingvi-e *επίθ.* μονόγλωσσος-η-ο
unime, unimi *ουσ. θηλ.* 1. η μονάδα, οι αριθμοί 1-9 2. *μουσ.* η ακέραια νότα
uninaţional-ă, uninaţionali-e *επίθ.* μονοεθνής-ής-ές
uninominal-ă, uninominali-e *επίθ.* μονώνυμος-η-ο, με ένα μόνο όνομα
unional-ă, unionali-e *επίθ.* ενωσιακός-ή-ό
unionist-ă, unionişti-ste I. *επίθ.* ενωτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ.* ο ενωτικός, ο οπαδός της ένωσης
unipar-ă, unipari-e *επίθ. (για ζώα)* μονοτόκος-ος-ον (γεννά ένα μόνο νεογνό κάθε φορά)
unipersonal-ă, unipersonali-e *επίθ. (γραμμ.)* μονομελής-ής-ές, τριμελής-ής-ές // **conducere -ă** η μονομελής διοίκηση
unipetal-ă, unipetali-e *επίθ. (βοτ.)* μονοπέταλος-η-ο
unipolar-ă, unipolari-e *επίθ.* μονοπολικός-ή-ό
unire, uniri *ουσ. θηλ.* 1. η ένωση, η ενότητα, η ενοποίηση 2. η συνένωση, η σύζευξη // **-a face puterea** η ενότητα φέρνει τη δύναμη // **-a Principatelor** η Ένωση των ρουμανικών πριγκιπάτων // **cuvânt de ~** η συνδετική λέξη // **de ~** συνδετικός-ή-ό // *(γραμμ.)* **liniuţă de ~** η παύλα
unisexuat-ă, unisexuaţi-te *επίθ. (βοτ.)* μονογενής -ής-ές

unison ουσ. ουδ. 1. η ομοφωνία ήχων 2. μτφ. η αρμονία, η συμφωνία // **la ~** ομόφωνα
unisonanță, unisonanțe ουσ. θηλ. η ομοφωνία, η ομοφροσύνη, η ομοιότητα φωνής
unit-ă, uniți-te Ι. επίθ. 1. ενωμένος-η-ο, ηνωμένος-η-ο 2. μτφ. προσαρτημένος-η-ο 3. (εκκλ.) ουνιτικός-ή-ό // **cu puteri -e** με ηνωμένες δυνάμεις // **Organizația Națiunilor -e** Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ΙΙ. ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο ουνίτης // **strâns uniți** σφιχτά ενωμένοι // **Statele -e ale Americii** Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
unitar-ă, unitari-e Ι. επίθ. 1. ενιαίος-α-ο 2. ομοιογενής-ής-ές 3. ενωτικός-ή-ό // **stat -** το ενιαίο κράτος // **un tot ~** ένα ενιαίο σύνολο ΙΙ. επίρ. ενιαία
unitate, unități ουσ. θηλ. 1. η ενότητα, η μονάδα 2. η μοίρα (τμήμα στόλου ή στρατού) // **~ comercială** η εμπορική μονάδα // **~ de măsură** η μετρική μονάδα, η μονάδα μέτρησης // **~ națională** η εθνική ενότητα // **regula celor trei unități** ο κανόνας των τριών ενοτήτων (του χώρου, χρόνου και δράσης στο κλασικό θέατρο)
uniune, uniuni ουσ. θηλ. η ένωση // **-a Scriitorilor** η Ένωση των Συγγραφέων
univers, universuri ουσ. ουδ. 1. το σύμπαν, η οικουμένη 2. η υφήλιος, ο ολόκληρος ο κόσμος 3. η πλάση, η φύση 4. μτφ. το πεδίο δσρατηριότητας
universal-ă, universali-e Ι. επίθ. 1. παγκόσμιος-ια-ιο 2. γενικός-ή-ό 3. καθολικός-ή-ό, ολικός-ή-ό // **atracție -ă** η παγκόσμια έλξη // **există o unitate dialectică între ~ și particular** υπαρχει διαλεκτική ενότητα ανάμεσα στο ολικό και ιδιωτικό // **istorie -ă** η παγκόσμια ιστορία // (λογικ.) **judecată -ă** ο γενικός διαλογισμός // (νομ.) **legatar -** ο γενικός κληροδόχος ΙΙ. επίρ. παγκοσμίως, ολικώς, καθολικά, γενικά, γενικώς ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. **~ valabil** γενικώς ισχύων, με γενική εγκυρότητα
universalii ουσ. θηλ. πληθ. (φιλοσ.) τα ουνιβερσάλια (στη σχολαστική φιλοσοφία), οι γενικές έννοιες // **disputa -lor** η διαμάχη πάνω στις γενικές έννοιες της φιλοσοφίας (της σχολαστικής)
universalism ουσ. ουδ. 1. η καθολικότητα, η ολικότητα 2. η γενικότητα
universalitate ουσ. θηλ. η καθολικότητα, η οικουμενικότητα, η γενικότητα
universaliza, universalizez ρ. μετ. καθολικεύω, γενικεύω, ανάγω κάτι σε γενική αρχή
universiadă, universiade ουσ. θηλ. (αθλ.) οι πανεπιστημιακοί αγώνες
universitar-ă, universitari-e επίθ. πανεπιστημιακός-ή-ό // **centru ~** το πανεπιστημιακό κέντρο // **asistent ~** ο βοηθός // **clădire -ă** το πανεπιστημιακό κτίριο // **oraș ~** η πανεπιστημιούπολη // **profesor ~** ο καθηγητής πανεπιστημίου
universitate, universități ουσ. θηλ. το πανεπιστήμιο // **~ populară** το λαϊκό πανεπιστήμιο
univoc-ă, univoci-ce επίθ. (μαθ.) μονοσήμαντος-η-ο
uns-ă, unși-se Ι. επίθ. 1. αλειμμένος-η-ο, πασαλειμμένος-η-ο, επαλειμμένος-η-ο 2. επίχριστος-η-ο 3. γρασσαρισμένος-η-ο, λαδωμένος-η-ο 4. εκκλ. χριστός-ή-ό, χρισθείς-είσα-έν ΙΙ. ουσ. αρσ. χριστός (ο), χρισθείς (ο), καθιερωμένος (ο) // **-ul lui Dumnezeu** ο χριστός του Θεού (ο βασιλιάς)
unsoare, unsori ουσ. θηλ. 1. το γράσσο 2. το χρίσμα 3. το λίπος 4. η άλειψη 5. η αλοιφή
unsprezece αριθ. απ. έντεκα, ένδεκα // **azi suntem în ~** σήμερα έχουμε έντεκα (του μηνός) // **numărul ~** ο αριθμός έντεκα // **scrie un ~** γράψε ένα έντεκα
unsprezecelea-zecea αριθ. τακτ. ενδέκατος-η-ο // **în ceasul al ~** στην ενδέκατη ώρα (αργά)
unsuros-oasă, unsuroși-oase επίθ. 1. λιπαρός-ή-ό 2. λερός-ή-ό (με λίπος)
unt Ι. ουσ. ουδ. το βούτυρο // **a-l bate de-i iese -ul** τον δέρνω αλύπητα // **a scos -ul din el** τού 'βγαλε το λάδι (τον βασάνισε πολύ) ΙΙ. επιρ. έκφρ. **ca -ul** σαν το βούτυρο (ελαφρός)
untar, untare, untari ουσ. ουδ. το ξύλινο δοχείο μέσα στο οποίο φτιάχνεται το βούτυρο 2. ουσ. αρσ. ο βουτυράς
untdelemn ουσ. ουδ. το λάδι, το έλαιο, το ελαιόλαδο // **~ nerafinat** το αγουρέλαιο, το αγουρόλαδο, το λάδι από την πρώτη πίεση ελιών // **a ieși deasupra ca -ul** βγαίνω επάνω σαν το λάδι
untdelemniu-ie, untdelemnii επίθ. 1. λαδής-ιά-ί 2. ελαιώδης-ης-ες
untieră, untiere ουσ. θηλ. η βουτυριέρα, το βουτυροδοχείο
untișor, untișori ουσ. αρσ. (βοτ.) η νεραγκούλα, το αγριοσέλινο, το βατράχι
untos-oasă, untoși-oase επίθ. βουτυρένιος-ια-ιο, βουτυράτος-η-ο, βουτυρώδης-ης-ες, βουτυροειδής-ής-ές
untură, unturi ουσ. θηλ. το λίπος, η λίγδα, το ξίγκι // **~ de pește** το ψαρόλαδο, το ιχθυέλαιο // **a scoate ~ și din muște** το να είναι κανείς
unturos-oasă, unturoși-oase επίθ. λιπώδης-ης-ες, λιπαρός-ή-ό
unu (un), una (o) Ι. αριθ. απ. ένας, μία (μια), ένα // **~ și cu ~ fac doi** ένα κι ένα κάνουν δύο // **una-i una și două-s mai multe** υπάρχει διαφορά // **acum e -** τώρα είναι η ώρα μία // **scrie un ~** γράψε ένα ένα // **a face una cu cineva ori cu ceva** κάνω να είναι ένα με κάποιον ή με κάτι (εξισώνω, κάνω κάποιον ή κάτι ίσο με άλλο) // **a merge una** αχώριστοι, αδιάζευχτοι // **a o ține una și bună** αυτός το δικό του // **eu -l mă duc să deschid ușa** εγώ ο ένας πάω να ανοίξω την πόρτα // **mai trăsese câte o dușcă-două de rachiu** και είχε τραβήξει από μια ή δύο γουλιές ρακής // **până la -l** μέχρι ενός (όλοι, ομοφώνως) // **venea numai câte -l să mă vadă** ερχόταν μόνο ένας ένας να με δουν ΙΙ. επιθ. έκφρ. **tot -l și -l** όλο ένας κι ένας ΙΙΙ. επιρ. έκφρ. // **câte -l** ένας ένας // **de -ul singur** ο ίδιος μόνος, μεμονωμένα
unul, una, unii, unele αντ. αόρ. ένας, μια (μία), ένα, μερικοί-ές-ά // **~ are ureche muzicală, ~ are glas frumos** ένας έχει μουσικό αυτί, ένας έχει ωραία φωνή // **~ câte ~, ~ după altul** ένας-ένας, ο ένας μετά τον άλλο // **~ despre celălalt** ο ένας για τον άλλο // **~ din frații lui** ο ένας από τους αδερφούς του // **~ împotriva celuilalt** ο ένας εναντίον του άλλου // **~ pe altul** ο ένας τον άλλο // **~ peste altul** ο ένας πάνω στον άλλο// **unii pe alții** οι μεν τους δε // **unii și alții** μερικοί και άλλοι, οι μεν και οι δε // **a-și pune una în gând** βάζω μια ιδέα στο νου μου // **asta-i încă una!** ακού εκεί! // **cu una cu alta** με το ένα, με τ' άλλο // **își luară ziua bună**

-l de la altul αποχαιρέτισαν ο ένας τον άλλο // **nici unul, nici una** ούτε ένας, ούτε μιά // **să cântăm una de jale** να τραγουδήσουμε τραγούδι, για βαριά καρδιά // **ştii una mai bună?** ξέρεις μια πιο καλή;

unulea, una *αριθ. τακτ.* (προηγείται από το **"al"** η **"a"**) **al douăzeci şi ~ la rând** *ο* εικοστός πρώτος στη σειρά // **a treizeci şi una pagină** η τραικοστή πρώτη σελίδα

upercut, upercuturi *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το άπερκατ (στο μποξ το χτύπημα κάτω από το πηγούνι)

ura I. *επιφ.* αέρα!, ουρρά! (σαν πολεμική κραυγή, επιτυχίας) II. *ουσ. ουδ.* **urale** η κραυγή, η ιαχή, η ζητωκραυγή, η επευφημία

ura, urez I. *ρ. μετ.* 1. εύχομαι 2. επιθυμώ // **a ~ bineţe** εύχομαι «στο καλό» // **a ~ bună seara** καλησπερίζω, χαιρετώ κάποιον λέγοντας «καλησπέρα» // **a ~ bună ziua** καλημερίζω, λέγω «καλημέρα» // **îţi urez succes** σου εύχομαι επιτυχία II. *ρ. αμ.* λέγω ευχετήρια τραγούδια ή ποιήματα (σε διάφορες ευκαιρίες: κάλαντα, γάμος, κ.λ.π.)

uragan, uragane *ουσ. ουδ.* 1. η θύελλα, η καταιγίδα 2. *ο* κυκλώνας, *ο* τυφώνας (στις τροπικές περιοχές)

uraloaltaic-ă, uraloaltaici-ce *επίθ.* ουραλοαλταϊκός -ή-ό

urangutan, urangutani *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* ο ουρακουτάγκος

uranian-ă, uranieni-e *επίθ.* ουράνιος-ια-ιο

uraniu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ουράνιο

urare, urări *ουσ. θηλ.* η ευχή

urat, uraturi *ουσ. ουδ.* η ευχή, η επιθυμία

urat, uraţi *ουσ. αρσ. (χημ.)* το ουρικόν άλας

ură, uri I. *ουσ. θηλ.* το μίσος, η απέχθεια II. *επιθ. έκφρ.* **care stârneşte ~** απεχθής-ής-ές

urător-oare, urători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ευχέτης-τρια (ο, η), τραγουδιστής-ίστρια (ο, η) στα κάλαντα

urătură, urături *ουσ. θηλ.* η ευχή, η έκφραση ευχής, η διατύπωση ευχής

urâ, urăsc I. *ρ. μετ.* 1. μισώ, εχθρεύομαι, φέρομαι εχθρικά 2. σιχαίνομαι, απεχθάνομαι // **a ~ de moarte** μισώ αμείλιχτα / θανάσιμα II. *ρ. μέσο* 1. πλήττω, νιώθω πλήξη, κατέχομαι από ανία 2. βαριέμαι, αισθάνομαι αηδία // **a i se ~ cu binele** έπληξε με την άνετη ζωή, έπληξε με το καλό // **a i se ~ de ceva** νιώθω πλήξη για κάτι, βαριέμαι // **a i se ~ cu viaţa** βαρέθηκε τη ζωή του

urâcios-oasă, urâcioşi-oase *επίθ.* 1. αηδιαστικός -ή-ό, αντιπαθητικός-ή-ό, ανυπόφορος-η-ο, αχώνευτος-η-ο 2. ενοχλητικός-ή-ό, κουραστικός -ή-ό, δυσάρεστος-η-ο, πληκτικός-ή-ό

urâciune, urâciuni *ουσ. θηλ.* 1. η ασχήμια, η ασκήμια, η ασκημάδα 2. η δυσμορφία, η τερατομορφία

urât-ă, urâţi-te I. *επίθ.* 1. άσχημος-η-ο, άσκημος-η -ο, ασκημόπλαστος-η-ο, ασκημομούρης-α-ικο, ασκημοπλασμένος-η-ο, ασκημοκαμωμένος-η-ο 2. κακοφτιαγμένος-η-ο, κακόφτιαχτος-η-ο, δύσμορφος-η-ο, παραμορφωμένος-η-ο 3. μισητός-ή-ό, αξιομίσητος-η-ο, απεχθής-ής-ές, δυσάρεστος-η-ο // **faptă -ă** η άσκημη πράξη // **femeie -ă** η ασχημογυναίκα, η άσχημη γυναίκα // **fizicul ~** η άσχημη φυσιογνωμία // **om ~** ο ασχημάνθρωπος, ο ασχημομούρης, ο άσχημος άνθρωπος // **vreme -ă** ο κακός καιρός, η κακοκαιρία, η άσκημη καιρική κατάσταση II. *επίρ.* 1. άσκημα, άσχημα 2. δυσάρεστα 3. απεχθώς 4. χυδαίως, ελεεινώς // **a se uita - la cineva** κοιτάζω κάποιον άσκημα (με εχθρική διάθεση) // **foarte ~** πολύ άσχημα // **mi-a vorbit ~** μου μίλησε άσκημα III. *ουσ. ουδ.* 1. η ανία, η πλήξη, βαριεστημάρα 2. η στενοχώρια, η δυσθυμία, η μελαγχολία, η ακεφιά // **a-i fi cuiva ~** κατέχεται από ανία, έχει βαριεστημάρα // **a muri de ~** στενοχωριέμαι πολύ, νιώθω πλήξη, είμαι δύσθυμος // **a ţine cuiva de ~** κάνω παρέα σε κάποιον για να μην πλήξει // **mi-e ~** έχω πλήξη, κατέχομαι από ανία

urâţel-ică, urâţei-ele *επίθ.* ασκημούλης-α-ικο, ασκημούτσικος-α-ικο

urâţenie, urâţenii *ουσ. θηλ.* 1. η ασκήμια, η ασχημία, η ασκημοσύνη, η ασχημοσύνη, η ασκημάδα 2. η κακομουτσουνιά, η δυσμορφία

urâţi, urâţesc I. *ρ. μετ.* ασκημίζω, ασχημίζω, ασκημαίνω II. *ρ. μέσο* ασχημαίνω, γίνομαι άσκημος // **a se ~ cineva** το να γίνεται κανείς άσκημος

urâţire, urâţiri *ουσ. θηλ.* το ασκήμισμα, το ασχήμισμα

urban-ă, urbani-e *επίθ.* 1. αστικός-ή-ό 2. *μτφ.* πολιτισμένος-η-ο, που έχει καλούς τρόπους // **mediul ~** το αστικό περιβάλλον, το περιβάλλον των πόλεων

urbanism *ουσ. ουδ.* 1. ο ουρμπανισμός 2. η πολεοδομία, η πολεοδομική, η επιστήμη γενικής διευθετήσεως πόλεως 3. *μτφ.* η ευγένεια τρόπων

urbanist, urbanişti *ουσ. αρσ.* ο πολεοδόμος

urbanistic-ă, urbanistici-ce I. *επίθ.* πολεοδομικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η πολεοδομία

urbanitate *ουσ. θηλ.* η ευγένεια τρόπων, η λεπτή συμπεριφορά

urbaniza, urbanizez I. *ρ. μετ.* αστικοποιώ, δίνω ανάπτυξη στα αστικά κέντρα II. *ρ. μέσο* αστικοποιούμαι

urbanizare, urbanizări *ουσ. θηλ.* η αστικοποίηση

urbanizat-ă, urbanizaţi-te *επίθ.* αστικοποιημένος -η-ο // **regiune -ă** η αστικοποιημένη περιοχή

urbariu, urbarii *ουσ. ουδ.* το κτηματολόγιο, το βιβλίο με την απογραφή των ακινήτων κτημάτων

urbe *ουσ. θηλ. (οικ.)* η πόλη // **urbea X** η τάδε πόλη

urca, urc I. *ρ. μετ.* 1. σηκώνω, ανεβάζω, ανεβαίνω 2. υψώνω, ανυψώνω, προσθέτω στο ύψος 3. ανατιμώ, υψώνω την τιμή, αναβιβάζω // **a ~ cu scara** ανεβάζω με τη σκάλα // **a ~ preţurile** ανεβάζω τις τιμές // **a ~ scările** ανεβαίνω τα σκαλιά // **a ~ tonul** υψώνω τον τόνο / τη φωνή // **a ~ un deal** ανεβαίνω ένα λόφο // **a ~ şi a coborî ceva** ανεβάζω και κατεβάζω κάτι (ανεβοκατεβάζω) II. *ρ. αμ.* 1. ανεβαίνω 2. ανηφορίζω 3. αναρριχιέμαι, αναρριχώμαι, σκαρφαλώνω, σκαλώνω // **a ~ în grad** ανεβαίνω σε βαθμό III. *ρ. μέσο* 1. ανεβαίνω 2. επιβαίνω, επιβιβάζομαι 3. αναβιβάζομαι 4. σκαρφαλώνω, αναρριχιέμαι // **a ~ în funcţie** αναβιβάζομαι στο αξίωμα // **a i se ~ cuiva la cap** πήραν τα μυαλά του αέρα (το να είναι φαντασμένος, αλαζόνας, κομπαστής) // **a se ~ în tren** ανεβαίνω στο τραίνο // **a se ~ la mare înălţime** ανεβαίνω σε μεγάλο ύψος // **a se ~ pe tron** ανεβαίνω σε θρόνο // **dolarul se urcă** το δολάριο ανεβαίνει // **pisica s-a -t pe acoperiş** η γάτα

σκαρφάλωσε στη σκεπή // **s-au -t în autobuz** ανέβηκαν στο λεωφορείο

urcare, urcări ουσ. *θηλ.* 1. η άνοδος, το ανέβασμα, η ανάβαση, η ανεβασιά 2. το σήκωμα, η ανύψωση 3. *μτφ.* η αύξηση, το μεγάλωμα // **-a prin faţă** το ανέβασμα από μπροστά // **-a temperaturii** το ανέβασμα του πυρετού (της θερμοκρασίας) // **la -a sa pe tron** στην άνοδό του στο θρόνο

urcat *ουσ. ουδ.* 1. η ανάβαση, το ανέβασμα, η άνοδος, η ανεβασιά 2. η ανύψωση, ο αναβιβασμός, η αναβίβαση, η υπερτίμηση 3. ο ανήφορος, η ανηφοριά, η ανωφέρεια

urcat-ă, urcaţi-te *επίθ.* 1. ανεβασμένος-η-ο, ανεβατός-ή-ό, αναβιβασμένος-η-ο 2. αυξημένος -η-ο 3. σκαρφαλωμένος-η-ο, επιβαίνων-ουσα-ον 4. υψωμένος-η-ο, ανυψωμένος-η-ο // **preţ ~** η ανεβασμένη τιμή

urcător-oare, urcători-oare *επίθ.* 1. ανοδικός-ή-ό 2. ανηφορικός-ή-ό 3. σκαρφαλωτός-ή-ό, αναρριχητικός-ή-ό // **fasole urcătoare** το αναρριχητικό φασόλι

urcior, urcioare *ουσ. ουδ.* 1. η στάμνα, το σταμνί 2. το σταμνάκι // **-ul nu merge de multe ori la apă** το σταμνί δεν πάει πολλές φορές στη βρύση

urcior, urcioare *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* το κριθαράκι, μικρό εξάνθημα στα βλέφαρα

urcuş, urcuşuri I. *ουσ. ουδ.* ο ανήφορος, η ανηφοριά, η ανωφέρεια, η ανηφόρα, το ανηφόρι // **~ şi coborâş împreună** ανήφορος και κατήφορος μαζί, ο ανηφοροκατήφορος II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε ανηφοριά, ανηφορικά, προς τα πάνω, σε ανέβασμα

urdar, urdari *ουσ. αρσ.* 1. ο μυζηθράς, ο τσοπάνος που φτιάχνει τη μυζήθρα 2. το δοχείο μέσα στο οποίο φτιάχνεται η μυζήθρα

urdă, urde ουσ. *θηλ.* η μυζήθρα

urdiniş, urdinişuri ουσ. *ουδ.* το στενό σε κυψέλη απ' όπου μπαινοβγαίνουν οι μέλισσες

urdoare, urdori ουσ. *θηλ. (λαϊκ.)* η τσίμπλα (στα μάτια)

urduros-oasă, urduroşi-oase I. *επίθ. (λαϊκ.)* τσιμπλιάρης-α-ικο // **ochi urduroşi** τα τσιμπλιάρικα μάτια II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* τσιμπλιάρης-ρα (ο, η)

ureche, urechi I. *ουσ. θηλ. (ανατ.)* 1. το αυτί, το ους 2. η λαβή, το χερούλι, ο βρόχος, η θηλειά, το λάσσο // **-a acului** η βελονότρυπα // **a avea ~ muzicală** έχω μουσικό αυτί // **a fi numai urechi** είμαι όλο αυτιά // **a i se lungi cuiva urechile de foame** του μάκραιναν τ' αυτιά του από την πείνα // **a-i ajunge cuiva la ~** έφτασε σε κάποιου το αυτί (άκουσε κάτι από άλλους) // **a-i intra cuiva pe-o ~ şi a-i ieşi pe alta** απ' το ένα αυτί μπαίνει κι' από τ' άλλο βγαίνει // **a scăpa ca prin urechile acului** γλυτώνω σαν μέσα από τη βελονότρυπα (με μεγάλη δυσκολία) // **a sparge urechile** παίρνω τ' αυτιά // **a trage cu -a** βάζω αυτί (προσέχω ν' ακούσω) // **a trage de urechi** τραβώ απ' τ' αυτιά, τιμωρώ μικρό παιδί // **ciulind urechile** στήνοντας αυτί // **fudul de ~** βαρήκοος, που ακούει βαριά και δύσκολα, κουφός // **tare de urechi** βαρήκοος, κουφός II. *επιρ. έκφρ.* **până peste urechi** ως πέρα απ' τα αυτιά (πάρα πολύ, σε μεγάλο βαθμό, άκρως)

urechea, urechez *ρ. μετ.* πιάνω κάποιον απ' τ' αυτί (τον συνετίζω)

urecheală, urecheli ουσ. *θηλ.* το πιάσιμο απ' τ' αυτιά (το ξυλοκόπημα παιδιού)

urecheat-ă, urecheaţi-te *επίθ.* με μεγάλα αυτιά (ο λαγός, ο γάιδαρος)

urechiuşă, urechiuşe ουσ. *θηλ.* 1. το αυτάκι 2. το χερούλι, η θηλειά

uree *ουσ. θηλ.* 1. η ουρία 2. το καρβαμίδιο

uremic-ă, uremici-ce I. *επίθ.* ουραιμικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* πάσχων-ουσα από ουραιμία (ο, η)

uremie, uremii ουσ. *θηλ. (ιατρ.)* η ουραιμία

ureter, uretere *ουσ. ουδ.* ο ουρητήρ

ureteral-ă, ureterali-e *επίθ. (ιατρ.)* ουρητηρικός-ή-ό (του ουρητήρα)

uretral-ă, uretrali-e *επίθ. (ιατρ.)* ουρηθρικός-ή-ό (της ουρήθρας)

uretră, uretre *ουσ. θηλ.* η ουρήθρα

uretrită, uretrite *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ουρηθρίτιδα

uretroscop, uretroscoape *ουσ. ουδ.* το ουρηθροσκόπιο

uretru, uretre *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η ουρήθρα

urgent-ă, urgenţi-te I. *επίθ.* επείγων-ουσα-ον, κατεπείγων-ουσα-ον // **chestiunea este foarte -ă** η υπόθεση είναι κατεπείγουσα II. *επίρ.* επειγόντως, κατεπειγόντως

urgenta, urgentez *ρ. μετ.* 1. επισπεύδω, επιταχύνω κάτι 2. φροντίζω να γίνει κάτι γρηγορότερα

urgentare, urgentări *ουσ. θηλ.* 1. η επίσπευση, η επιτάχυνση 2. η ενέργεια για να γίνει κάτι συντομότερα

urgenţă, urgenţe I. *ουσ. θηλ.* 1. το επείγον, το κατεπείγον 2. η επείγουσα ανάγκη // **spitalul de ~** το νοσοκομείο για επείγουσα ανάγκη II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** κατεπειγόντως, επειγόντως

urgie, urgii I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η οργή, η θεία οργή, η θεομηνία, η γιούργια 2. η συμφορά 3. ο θυμός, η αγανάκτηση, η έχθρα, η ορμή για τιμωρία II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** εξοργιστικός-ή-ό

urgisi, urgisesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* καταπιέζω κάποιον, καταδυναστεύω, καταδιώκω κάποιον, κατατρέχω, βασανίζω, τυραννώ κάποιον, ταλαιπωρώ II. *ρ. μέσο* οργίζομαι, εξοργίζομαι, θυμώνω, με πιάνει οργή, θυμός

urgisire, urgisiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η καταπίεση, η καταδυνάστευση, το βασάνισμα, η ταλαιπωρία, η τυραννία, ο βασανισμός, η κακοποίηση 2. ο θυμός, το θύμωμα, η εξόργιση

urgisit-ă, urgisiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. καταπιεσμένος -η-ο, καταδιωγμένος-η-ο, βασανισμένος-η-ο, ταλαίπωρος-η-ο, τιμωρημένος-η-ο 2. κακότυχος -η-ο, δυστυχισμένος-η-ο

uriaş-ă, uriaşi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γίγαντας (ο), πελώριος-ία (ο, η), τεράστιος-ια (ο, η) II. *επίθ.* γιγάντιος-α-ο, γιγαντιαίος-α-ο, πελώριος-ια-ο, τεράστιος-ια-ιο, κολοσσιαίος-α-ο // **construcţie -ă** η γιγάντια οικοδομή // **operă -ă** το γιγαντιαίο έργο

uric *επίθ. (χημ.)* **acidul ~** το ουρικόν οξύ

uric, urice *ουσ. ουδ. (ιστ.)* 1. το τσιφλίκι με απαλλαγή από τους φόρους 2. το έγγραφο ιδιοκτησίας κτήματος

uricar, uricari *ουσ. αρσ. (ιστ.)* «ο ουρικάρης», ο συντάκτης γραμματέας των εγγράφων ιδιοκτησίας κτημάτων

urina, urinez *ρ. αμ.* ουρώ, κατουράω, κατουρώ // **simt nevoia să urinez** νιώθω την ανάγκη να ουρήσω

urinal, urinale *ουσ. ουδ.* το ουροδοχείο
urinar-ă, urinare *επίθ.* ουρητικός-ή-ό // **căi -e** οι ουρητήρες
urinare, urinări *ουσ. θηλ.* η ούρηση, το κατούρημα
urină, urine *ουσ. θηλ.* το ούρο, τα ούρα, το κάτουρο
urla, urlu I. *ρ. αμ.* 1. ουρλιάζω, ωρύομαι 2. σκούζω, φωνάζω σαν θηρίο 3. βουίζω II. *ρ. μετ.* μαλώνω με δυνατή φωνή, μιλάω δυνατά με ύψωση της φωνής
urlat *ουσ. ουδ.* ο ωρυγμός, το ούρλιασμα, η ορυγή
urlător-oare, urlători-oare I. *επίθ.* ορυόμενος-η-ο, ωρυόμενος-η-ο, αυτός που ουρλιάζει II. *ουσ. θηλ.* 1. το ωρυόμενο ποτάμι 2. ο καταρράκτης
urlet, urlete *ουσ. ουδ.* 1. το ουρλιαχτό, το ούρλιασμα 2. η στριγγλιά
urlui, urluiesc *ρ. μετ. (λαϊκ.)* χοντροαλέθω, αλέθω κόκκους σε μεγάλα κομμάτια για ζωοτροφή
urluială, urluieli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η χοντροαλεσμένη ζωοτροφή
urluit-ă, urluiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* χοντραλεσμένος-η-ο, χοντροκομμένος-η-ο (ζωοτροφή)
urluitoare, urluitori *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η μηχανή για άλεσμα των κόκκων για ζωοτροφή
urma, urmez I. *ρ. μετ.* 1. ακολουθώ, παρακολουθώ 2. συνοδεύω 3. επακολουθώ 2. συνοδεύω 3. επακολουθώ 4. εξακολουθώ // **a ~ ţărmul** ακολουθώ το ακρογιάλι // **a ~ un curs** παρακολουθώ μάθημα // **câinele îl urmează pretutindeni** το σκυλί τον ακολουθεί παντού // **după cum urmează** ώς εξής // **urmează deci că...** ακολουθεί λοιπόν ότι... II. *ρ. αμ.* 1. ακολουθώ, έπομαι, διαδέχομαι 2. συνεχίζω, εξακολουθώ 3. πρόκειται να... // **după primăvară urmează vara** μετά την άνοιξη ακολουθεί το καλοκαίρι // **urmează să plece la ora 7** πρόκειται να φύγει στις επτά // **va ~** ακολουθεί // **ziua care urmă** επόμενη
urmare, urmări I. *ουσ. θηλ.* 1. η συνέχεια 2. η συνέπεια, το επακολούθημα 3. η εξακολούθηση // **a lichida urmările** απαλείφω / εξαλείφω τις συνέπειες // **ca ~** στη συνέχεια 2. ακολούθως // **ca ~ dorinţei sale** σύμφωνα με την επιθυμία του (της) // **drept ~** σαν επακολούθημα II. *επίρ.* 1. επομένως, κατά συνέπεια III. *συνδ. έκφρ.* **prin ~** συνεπώς, λοιπόν, όθεν, ώστε λοιπόν, άρα, επομένως
urmaş-ă, urmaşi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* απόγονος (ο, η), κληρονόμος (ο, η), διάδοχος (ο, η), γόνος (ο, η), επίγονος (ο, η) // **urmaşii** οι μεταγενέστεροι, οι απόγονοι
urmă, urme I. *ουσ. θηλ.* 1. το ίχνος, το αχνάρι, το χνάρι 2. το τέλος 3. το πίσω μέρος, όπισθεν 4. το υπόλοιπο // **urmele roţilor vehiculului** τα ίχνη τροχών οχήματος, η τροχιά // **urme de paşi** το αχνάρι ποδιού ανθρώπου ή ζώου, η πατημασιά, το πάτημα, η πατησιά // **a călca pe urmele cuiva** πατώ επί τα ίχνη κάποιου // **a da de urma cuiva** εξιχνιάζω, εξακριβώνω τα ίχνη κάποιου // **a pierde urma cuiva** χάνω τα ίχνη κάποιου // **cel de pe ~** ο τελευταίος, ο υστερνός, ο στερνός // **în cele din ~** επί τέλους // **la urma urmei** στο κάτω-κάτω (για να τελειώνουμε) // **nici ~, fără urmă de...** ούτε ίχνος, χωρίς ίχνος από... // **până la ~** τελικά, εν τέλει // **rămânere în ~** η καθυστέρηση II. *επίρ. έκφρ.* **pe ~** έπειτα // **în ~** προτού, πριν, άλλοτε // **în ~ cu o lună** πριν από ένα μήνα // **în urma** κατόπιν // **în urma cutremurului** μετά τον σεισμό // **la ~** στο τέλος, ύστερα
urmări, urmăresc *ρ. μετ.* 1. παρακολουθώ 2. ακολουθώ 3. παραφυλάω, παραμονεύω, παρατηρώ κάτι 4. επιδιώκω, αποσκοπώ 5. καταδιώκω 6. συνοδεύω 7. ενάγω, εγκαλώ σε δικαστήριο // **a ~ pe cineva** παρακολουθώ, καταδιώκω κάποιον // **a ~ şirul unor idei** ακολουθώ τη σειρά των ιδεών // **poţi să mă urmăreşti?** μπορείς να με ακολουθήσεις;
urmărire, urmăriri *ουσ. θηλ.* 1. η παρακολούθηση, η καταδίωξη, η δίωξη, η αγωγή, η προσφυγή σε δικαστήριο 3. η επιτήρηση, η επίβλεψη // **sub ~** κάτω από παρακολούθηση
urmărit-ă, urmăriţi-te 1. καταδιωκόμενος-η-ο, αναζητούμενος-η-ο 2. επιδιωκόμενος-η-ο
urmăritor-oare, urmăritori-oare I. επίθ, καταδιωκτικός-ή-ό, διωκτικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* διώκτης-τρια (ο, η), καταδιώκτης-τρια (ο, η)
următor-oare, următori-oare I. *επίθ.* 1. ακόλουθος -η-ο, επόμενος-η-ο 2. ερχόμενος-η-ο, κατοπινός -ή-ό // **mi-a spus următoarele** μου είπε τα εξής II. *επιρ. έκφρ.* **în felul ~** ως εξής
urnă, urne *ουσ. θηλ.* 1. η κάλπη, η ψηφοδόχος 2. η κληρωτίδα (για λαχνούς) 3. η υδρία πήλινο δοχείο, η τεφροδόχος)
urni, urnesc I. *ρ. μετ.* 1. κινώ, σαλεύω 2. μετακινώ, μετατοπίζω II. *ρ. μέσο* 1. κινούμαι 2. μετακινιέμαι, μετατοπίζομαι
urnire, urniri *ουσ. θηλ.* 1. το σάλεμα 2. η μετακίνηση, η μετατόπιση, το μετατόπισμα
urogenital-ă, urogenitali-e *επίθ. (ιατρ.)* ουρογεννητικός-ή-ό
urografie, urografii *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ουρογραφία, η ακτινογραφία των ουρητικών οργάνων
urolog-ă, urologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* ουρολόγος (ο, η)
urologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ουρολογία
urotropină, urotropine *ουσ. θηλ. (φαρμ.)* η ουροτροπίνη
urs, urşi *ουσ. αρσ.* 1. η αρκούδα, η άρκτος 2. *μτφ.* ο ακοινώνητος άνθρωπος, ο μισάνθρωπος, ο σιωπηλός 3. *μτφ.* ο αρκουδάνθρωπος // **-ul polar** η πολική άρκτος, η λευκή άρκτος // **a se aduna ca la ~** μαζεύονται σε μεγάλο αριθμό // **a vinde pielea -ului din pădure** παίρνω για σίγουρο κάτι αβέβαιο // **piele de ~** το αρκουδοτόμαρο, το αρκουδήσιο δέρμα // *(οικ.)* **plimbă -ul!** φύγε από 'δώ!
ursar, ursari *ουσ. αρσ.* ο αρκουδιάρης
ursă, urse *ουσ. θηλ. (αστρ.)* **Ursa Mare** η Μεγάλη Άρκτος // **Ursa Mică** η Μικρή Άρκτος
ursi, ursesc *ρ. μετ.* 1. προορίζω, προκαθορίζω, μοιραίνω 2. προαποφασίζω
ursire, ursiri *ουσ. θηλ.* 1. ο προορισμός, ο προκαθορισμός 2. η ειμαρμένη, το γραφτό, το ριζικό, ο χρησμός
ursit-ă, ursiţi-te I. *επίθ.* 1. προορισμένος-η-ο, προκαθορισμένος-η-ο 2. ειμαρμένος-η-ο, γραμμένος-η-ο // **cele -e de soartă** της τύχης τα γραμμένα II. *ουσ. θηλ.* 1. η μοίρα, οι Μοίρες 2. το πεπρωμένο 3. η ειμαρμένη, η τύχη 4. το ριζικό, το γραφτό, το γραμμένο, ο χρησμός // **omul care-şi**

plânge ursita ο άνθρωπος που κλαιει τη μοίρα του
ursitor-oare, ursitori-oare I. *επίθ.* μοιραίνων-ουσα -ον II. ουσ. *θηλ.* η μοίρα, οι Μοίρες // **cele trei ursitoare** οι τρεις Μοίρες
ursoaică, ursoaice *ουσ. θηλ.* η αρκούδα
urson, ursoane *ουσ.* ουδ. 1. το ύφασμα που μιμείται τη γούνα της αρκούδας 2. το επανωφόρι από τέτοιο ύφασμα
ursuleţ, ursuleţi *ουσ. αρσ.* το αρκουδάκι, το αρκούδι
ursulină, ursuline *ουσ. θηλ.* «η ουρσουλίνα» // **ordinul ursulinelor** το τάγμα των ουρσουλίνων (καλόγριες στα καθολικά μοναστήρια, ασχολούνται με την ανατροφή των κοριτσιών και τη φροντίδα των αρρώστων)
ursuz-ă, ursuzi-e *επίθ.* 1. γρουσούζης-α-ικο, γρουσούζικος-η-ο 2. δύστροπος-η-ο, στριφνός-ή-ό, ιδιότροπος-η-ο, αναποδιάρης-α-ικο 5. *μτφ.* ανιαρός-ή-ό
ursuzenie ουσ. *θηλ.* η γρουσουζιά, η αναποδιά, η δυστροπία, η κακομοιριά, η αστοχία
ursuzlâc *ουσ. ουδ. (οικ.)* 1. η γρουσουζιά, η αναποδιά, η κακοτυχία, η γκίνια, η αποτυχία 2. η στενοχώρια
urticacee, urticacee *ουσ. θηλ. (βοτ.) (πληθ.)* τα κνιδοειδή (όπως π.χ. τσουκνίδα, κ.λ.π.)
urticarie, urticarii ουσ. *θηλ. (ιατρ.)* η κνίδωση, ο ερεθισμός του δέρματος
urui, urui *ρ. αμ.* 1. αλέθω κόκκους σε μεγάλα κομμάτια για ζωοτροφή 2. βουίζω
uruială, uruieli ουσ. *θηλ.* η χοντραλεσμένη από κόκκους ζωοτροφή
uruioc, uruioace *ουσ.* ουδ. *(λαϊκ.)* το απομεινάδι του στημονιού στο τελείωμα της ύφανσης στον αργαλειό, δεν μπορεί να υφανθεί και κόβεται όταν βγάζουμε το ύφασμα απ' τον αργαλειό
uruit-ă *επίθ.* ιδ. urluit
uruitoare ουσ. *θηλ.* ιδ. urluitoare
urzeală, urzeli *ουσ. θηλ.* 1. το στημόνι, ο στήμονας 2. *μτφ.* η μηχανορραφία, η ραδιουργία, η σκευωρία
urzi, urzesc *ρ. μετ.* 1. στημονιάζω, στημονίζω, βάζω το στημόνι στον αργαλειό 2. εξυφαίνω 3. *μτφ.* συνυφαίνω, συκοφαντώ, μηχανορραφώ, σκευωρώ, συνωμοτώ 4. *μτφ.* χαλκεύω, πλάθω ψεύδη 5. *μτφ.* διαβουλεύομαι
urzica, urzic I. *ρ. μετ.* 1. κνίζω 2. *μτφ.* ειρωνεύομαι κάποιον, χλευάζω, περιπαίζω II. *ρ. μέσο* παθαίνω ερεθισμό από κνησμό
urzicare, urzicări ουσ. *θηλ.* ο κνησμός, η φαγούρα του δέρματος
urzicat-ă, urzicaţi-te *επίθ.* τσουκνισμένος-η-ο, με φαγούρα από τσουκνίδα
urzică, urzici *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η κνίδη, η τσουκνίδα
urzicător-oare, urzicători-oare *επίθ.* 1. κνιδωτικός -ή-ό 2. *μτφ.* τσουχτερός-ή-ό, καυστικός-ή-ό
urzicătură, urzicături *ουσ. θηλ.* η κνίδωση
urzire, urziri ουσ. *θηλ.* 1. το στημόνιασμα 2. *μτφ.* η μηχανορραφία, η σκευωρία, η ραδιουργία, η πλεκτάνη
urzit ουσ. ουδ. το στημόνιασμα
urzitor-oare, urzitori-oare I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. στημονιάζων-ουσα (ο, η) 2. *μτφ.* ραδιούργος-α (ο, η) II. ουσ. *θηλ.* η μηχανή για στημόνιασμα
usca, usuc I. *ρ. μετ.* 1. ξηραίνω, ξεραίνω, στεγνώνω, αποξηραίνω, κάνω κάτι ξηρό // **vântul a -t pământul** ο άνεμος αποξήρανε τη γη II. *ρ. μέσο* 1. ξηραίνομαι 2. στερεύω, γίνομαι στεγνός 3. *μτφ.* μαραίνομαι, μαραζώνω, μαραζιάζω // **a i se ~ gura** του στέγνωσε το στόμα // **a i se ~ lacrimile** του στερεύουν τα δάκρυα // **a se ~ la soare** ξηραίνομαι στον ήλιο // **rufe se -u pe la ferestre** ασπρόρουχα στεγνώνανε στα παράθυρα
uscare, uscări *ουσ.* *θηλ.* η ξήρανση, η αποξήρανση, η αναξήρανση, η στέγνωση, το στέγνωμα, η στέρεψη, το στέρεμα
uscat ουσ. ουδ. η ξήρανση, η στέγνωση, το στέγνωμα
uscat-ă, uscaţi-te I. *επίθ.* 1. ξηρός-ή-ό, ξερός-ή-ό, στεγνός-ή-ό, στερεμένος-η-ο 2. άνυδρος-η-ο 3. *μτφ.* ξερακιανός-ή-ό, αδύνατος-η-ο // **frunze -e** τα ξερόφυλλα // **tuse -ă** ο ξερόβηχας II. *επίρ.* 1. ξερά, ξηρά, ξηρώς 2. *μτφ.* απερίφραστα 3. αυχμηρώς III. *ουσ. ουδ.* 1. η ξηρά, η στεριά 2. η γη 3. η ήπειρος // **a fi dracul pe ~** ο διαβολάνθρωπος, ο πανούργος, ο κακός άνθρωπος // **armata de ~** ο στρατός της ξηράς // **a se zbate ca peştele pe ~** σπαρταρώ σαν το ψάρι στη στεριά // **de ~** χερσαίος-α-ο, στεριανός-ή-ό // **pe apă şi pe ~** επί υδάτων και ξηράς
uscăcios-oasă, uscăcioşi-oase *επίθ.* ξερός-ή-ό, ξερακιανός-ή-ό, ξερικός-ή-ό, αυχμηρός-ή-ό
uscăciune ουσ. *θηλ.* η ξηρασία, η ξέρα, η ξεραΐλα, η ανομβρία
uscător-oare, uscători-oare I. *επίθ.* ξηραντικός-ή-ό, αποξηραντικός-ή-ό, στεγνωτικός-ή-ό // **substanţă uscătoare** η ξηραντική ουσία II. ουσ. ουδ. ο στεγνωτήρας III. ουσ. *θηλ.* το στεγνωτήριο, το ξηραντήρι, ο θάλαμος για στέγνωμα
uscătorie, uscătorii ουσ. *θηλ.* το ξηραντήρι, ο στεγνωτήρας, το στεγνωτήριο, ο θάλαμος για στέγνωμα
uscătură, uscături ουσ. *θηλ.* 1. το ξεράδι, το ξερό κλαδί, το ξερόκλαδο 2. το φρύγανο // **pădure fără uscături nu există** δάσος χωρίς ξεράδια δεν υπάρχει
uscăţiv-ă, uscăţivi-e *επίθ.* ξερακιανός-ή-ό, άσαρκος -η-ο, κοκκαλιάρης-α-ικο, αδύνατος-η-ο
ustensilă, ustensile *ουσ. θηλ.* το εργαλείο, το σύνεργο
ustura, ustur *ρ. μετ.* τσούζω
usturare, usturări ουσ. *θηλ.* το τσούξιμο, ο δριμύς πόνος
usturător-oare, usturători-oare I. *επίθ.* 1. τσουχτερός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ 2. *μτφ.* κοφτερός -ή-ό II. *επίρ.* τσουχτερά, δριμέως
usturătură, usturături ουσ. *θηλ.* το τσούξιμο, ο κνησμός
usturime, usturimi *ουσ. θηλ.* το τσούξιμο, ο κνησμός, η φαγούρα
usturoi, usturoi ουσ. *αρσ. (βοτ.)* το σκόρδο
usturoia, usturoiez *ρ. μετ.* βάζω σκόρδο σε φαγητό
usturoiat-ă, usturoiaţi-te *επίθ.* με γεύση σκόρδου
usturoiţă, usturoiţe ουσ. *θηλ. (βοτ.)* η αγριόβρουβα
usuc, usucuri ουσ. ουδ. η λιπαρή ουσία στο μαλλί των προβάτων
uşă, uşi *ουσ. θηλ.* η πόρτα, η θύρα, η πύλη // *εκκλ.* **~ împărătească** η βασιλική θύρα // **a bate la ~** λήγει η προθεσμία // **a-şi deschide larg uşile** ανοίγω πλατιά τις πόρτες μου // **a lăsa după ~** αγνοώ κάποιον, δεν τον υπολογίζω // **a sta după uşă** είμαι αλογάριαστος, αμελητέος // **a umbla din ~**

în ~ ζητιανεύω, διακονεύω // **cu uşile închise** κεκλεισμένων των θυρών II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** επί θύραις, πολύ κοντά III. *προθ. έκφρ.* **la uşa** κοντινά, σε μικρή απόσταση, γειτονικά
uşier, uşieri ουσ. *αρσ.* ο θυρωρός
uşiță, uşițe *ουσ. θηλ.* η πορτούλα, το πορτέλο, η μικρή πόρτα (θύρα)
uşor, uşori ουσ. *αρσ. (οικοδ.)* η παραστάδα, ο παραστάτης, ο ξυλοστάτης (σε πόρτες ή σε παράθυρα)
uşor-oară, uşori-oare I. *επίθ.* 1. ελαφρός-ιά-ό, εύκολος-η-ο 2. ευχερής-ής-ές 3. απαλός-ή-ό 4. άνετος-η-ο 5. *μτφ.* επιπόλαιος-η-ο, ελαφρόμυαλος -η-ο, αλαφρόμυαλος-η-ο // **~ ca pana** ελαφρός σαν το φτερό (το πούπουλο) // **a fi cu inima uşoară** χαρούμενος // **fie-i țărâna uşoară** να του είναι το χώμα ελαφρό // **moravuri uşoare** τα ελαφρά ήθη // **muzică uşoară** η ελαφριά μουσική // **o problemă uşoară** ένα εύκολο πρόβλημα // **o viață uşoară** μια άνετη ζωή // **somn ~** ο ελαφρός ύπνος // **pradă uşoară** η εύκολη λεία II. *επίρ.* 1. ελαφρά, εύκολα, ευχερώς 2. απαλά, άνετα 3. επιπόλαια, ελαφρόμυαλα // **a trece ~ peste un lucru** περνώ εύκολα πάνω απ' ένα πράγμα // **a umbla ~** αλαφροπατώ // **foarte ~** πολύ εύκολα III. *επιρ. έκφρ.* **cu -ul** σιγά, ησύχως, με ηπιότητα
uşura, uşurez I. *ρ. μετ.* 1. αλαφρώνω, ελαφρώνω, ελαφρύνω, αλαφρύνω, ελαφραίνω, ξαλαφρώνω 2. ευκολύνω, διευκολύνω 3. ανακουφίζω, αγαλλιάζω 4. ευχεραίνω, κάνω κάτι ευκολότερο ή ελαφρότερο // **a ~ o povară** αλαφρώνω ένα βάρος // **a ~ sarcina cuiva** διευκολύνω το καθήκον κάποιου II. *ρ. μέσο* 1. αλαφρώνω, ξαλαφρώνω 2. ευκολύνομαι 3. ανακουφίζομαι, αγαλιάζω
uşurare, uşurări *ουσ. θηλ.* 1. το ξαλάφρωμα η ελάφρυνση, η ελάφρωση 2. η διευκόλυνση 3. η ανακούφιση, η αγαλλίαση
uşurat-ă, uşurați-te *επίθ.* 1. αλαφρωμένος-η-ο, ξαλαφρωμένος-η-ο, διευκολυμένος-η-ο 2. ανακουφισμένος-η-ο, καταπραϋμένος-η-ο, ησυχασμένος-η-ο, καλμαρισμένος-η-ο, γαλήνιος -ια-ιο, πράος-εία-ο
uşuratic-ă, uşuratici-ce *επίθ.* αλαφρούτσικος-η-ο, ελαφρόμυαλος-η-ο, αλαφρόμυαλος-η-ο, επιπόλαιος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο, κουτούτσικος -η-ο
uşurătate *ουσ. θηλ.* η ελαφρότητα, η ελαφράδα, η έλλειψη σοβαρότητας, η επιπολαιότητα
uşurător-oare, uşurători-oare *επίθ.* ελαφρυντικός -ή-ό, ανακουφιστικός-ή-ό, καταπραϋντικός-ή-ό
uşurel-ea-ică, uşurei-ele I. *επίθ.* αλαφρούτσικος-η-ο, ελαφρούτσικος-η-ο II. *επίρ.* 1. ελαφρούτσικα 2. σιγά, μαλακούτσικα 3. εύκολα
uşurință, uşurințe I. *ουσ. θηλ.* 1. η ελαφρότητα, η ελαφράδα 2. η ευκολία, η ευχέρεια 3. *μτφ.* η επιπολαιότητα, η έλλειψη σοβαρότητας 4. *μτφ.* η απερισκεψία II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** 1. εύκολα, με ευκολία 2. με ευχέρεια 3. με απερισκεψία, με ελαφράδα, με επιπολαιότητα
uter, utere ουσ. *ουδ. (ανατ.)* η μήτρα
uterin-ă, uterini-e *επίθ. (ανατ.)* μητρικός-ή-ό, ομομήτριος-ια-ιο, ομογάστριος-ια-ιο // **frați -i** τα ομομήτρια αδέρφια
util-ă, utili-e I. *επίθ.* 1. ωφέλιμος-η-ο, επωφελής-ής-ές 2. χρήσιμος-η-ο 3. χρειαζούμενος-η-ο // **sfatul său mi-a fost ~** η συμβουλή σου μου ήταν χρήσιμη II. *ουσ. ουδ.* το ωφέλιμο // **a îmbina -ul cu plăcutul** συνδυάζω το ωφέλιμο με το ευχάριστο III. *επίρ.* ωφέλιμα, επωφελώς 2. χρήσιμα IV. *επιρ. έκφρ.* **în timp ~** σε κατάλληλο χρόνο, επικαίρως
utila, utilez I. *ρ. μετ.* εξοπλίζω, εφοδιάζω II. *ρ. μέσο* 1. εξοπλίζομαι 2. εφοδιάζομαι με εργαλεία, μηχανήματα, κ.λ.π.
utilaj, utilaje *ουσ. ουδ.* 1. ο τεχνικός εξοπλισμός, τα μηχανήματα, τα εργαλεία, τα σύνεργα 2. ο εφοδιασμός σε μηχανές ενός εργαστηρίου
utilare, utilări *ουσ. θηλ.* 1. ο εξοπλισμός 2. ο εφοδιασμός με μηχανήματα
utilat-ă, utilați-te *επίθ.* 1. εξοπλισμένος-η-ο 2. εφοδιασμένος-η-ο
utilitar-ă, utilitari-e *επίθ.* επωφελής-ής-ές // **aviația -ă** η επωφελής αεροπορία
utilitarism ουσ. *ουδ. (φιλοσ.)* ο ωφελιμισμός, η χρησιμοθηρία, η χρησιμοκρατία, η ωφελιμοκρατία
utilitarist-ă, utilitarişti-ste I. *επίθ.* ωφελιμιστικός -ή-ό, χρησιμοθηρικός-ή-ό, χρησιμοκρατικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ωφελιμιστής-ίστρια (ο, η), χρησιμοθήρας (ο, η)
utilitate, utilități *ουσ. θηλ.* 1. η ωφέλεια, το ωφέλημα, η ωφελιμότητα 2. η ωφέληση, η χρησιμότητα, το ωφέλιμο // **~ publică** η κοινωφέλεια // **de ~ publică** κοινωφελής-ής-ές // **lucrări de ~ publică** τα κοινωφελή έργα
utiliza, utilizez *ρ. μετ.* χρησιμοποιώ, κάνω χρήση, μεταχειρίζομαι
utilizabil-ă, utilizabili-e *επίθ.* χρησιμοποιήσιμος-η-ο, μεταχειρίσιμος-η-ο
utilizare, utilizări *ουσ. θηλ.* η χρήση, η χρησιμοποίηση, η μεταχείριση // **~ intensivă** η εντατική χρήση
utopic-ă, utopici-ce *επίθ.* ουτοπικός-ή-ό, χιμαιρικός -ή-ό, απραγματοποίητος-η-ο // **socialism ~** ο ουτοπικός σοσιαλισμός
utopie, utopii *ουσ. θηλ.* 1. η ουτοπία, το χιμαιρικό σχέδιο 2. η φαντασιοκοπία, το φαντασιοκόπημα, το φαντασιοκόπημα, η φαντασιολογία
utopism *ουσ. ουδ.* ο ουτοπισμός, η ουτοπική αντίληψη, τα ουτοπικά ιδεώδη
utopist-ă, utopişti-ste I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ουτοπιστής-ίστρια (ο, η) II. *επίθ.* ουτοπιστικός-ή-ό, ουτοπικός-ή-ό
utrenie, utrenii I. *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* ο όρθρος II. *επιρ. έκφρ.* **pe la ~** τα χαράματα, πριν από την αυγή
uța *επιφ. (για το λίκνισμα στην κούνια)* ούτσα!
uvertură, uverturi *ουσ. θηλ. (μουσ.)* 1. η ουβερτούρα, το προανάκρουσμα, το προοίμιο, το προάγγελμα 2. το πρελούντιο, ο πρόλογος
uvrier-ă, uvrieri-e I. *επίθ. (αρχ.)* εργατικός-ή-ό, δουλευτάρης-α-ικο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εργάτης -άτρια-άτισσα (ο, η), δουλευτής-εύτρα (ο, η)
uvulă, uvule ουσ. *θηλ. (ανατ.)* η επιγλωττίδα
uz, uzuri *ουσ. ουδ.* 1. η χρήση, το συνήθειο, η συνήθεια 2. το έθιμο, τα ήθη 3. *(νομ.)* το χρησιδάνειο, η παραχώρηση δωρεάν τη χρήση πράγματος, με τον όρο να δοθεί πίσω αβλαβές στη λήξη της σύμβασης // **a face ~ de...** κάνω χρήση του (της)... // **de ~ intern** εσωτερικής χρήσεως // **pentru ~ propriu** για την ίδια του τη χρήση, για την προσωπική χρήση

// **obiecte de ~ casnic** τα οικιακά σκεύη // **scos din ~** εκτός χρήσεως

uza, uzez I. *ρ. μετ.* 1. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιώ, κάνω χρήση 2. φθείρω, ξοδεύω, καταναλώνω, δαπανώ II. *ρ. μέσο* φθείρομαι, παθαίνω φθορά με την τριβή ή με τη χρήση II. *ρ. αμ.* κάνω χρήση του (της)..., ωφελούμαι από κάτι

uzaj, uzajuri *ουσ. ουδ.* 1. η χρήση, η χρησιμοποίηση 2. το συνήθιο, το έθιμο 3. η φθορά, η τριβή

uzare, uzări ουσ. *θηλ.* η χρήση, η μεταχείριση, η φθορά, η τριβή

uzat-ă, uzaţi-te *επίθ.* 1. μεταχειρισμένος-η-ο, τετριμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο 2. παλιός-ιά-ιό, παλαιός-ά-ό 3. *μτφ.* καταναλωμένος-η-ο 4. *μτφ.* εξαντλημένος-η-ο

Uzbec-ă, Uzbeci-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ουζμπέκος -α (ο, η) II. *επίθ.* ουζμπέκικος-η-ο // **limba -ă** η ουζμπέκικη γλώσσα (τουρκομανική γλώσσα)

uzinaj *ουσ.* ουδ. η επεξεργασία σε εργοστάσιο

uzinare ουσ. *θηλ.* ιδ. uzinaj

uzină, uzine *ουσ. θηλ.* το εργοστάσιο, οι μηχανικές εγκαταστάσεις ορισμένης βιομηχανίας // **~ electrică** το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρισμού // **~ mecanică** το μηχανουργείο, οι μηχανοκατασκευές // **~ metalurgică** το μεταλλουργείο, η εξαγωγή μετάλλων από τα μεταλλεύματα // **~ siderurgică** το σιδηρουργείο (εργοστάσιο κατεργασίας σιδήρου)

uzita, uzitez I. *ρ. μετ.* χρησιμοποιώ, κάνω χρήση συνήθως, κάνω κάτι από συνήθεια II. *ρ. μέσο* χρησιμοποιούμαι συνήθως

uzitat-ă, uzitaţi-te *επίθ.* χρησιμοποιήσιμος-η-ο, που χρησιμοποιείται συνήθως

uzo *ουσ.* ουδ. το ούζο (ποτό)

uzual-ă, uzuali-e I. *επίθ.* συνήθης-ης-ες, συνηθισμένος -η-ο, συνηθέστερος-η-ο II. *επίρ.* συνήθως, κοινώς, που συμβαίνει συχνά, τακτικά

uzucapiune *ουσ. θηλ. (νομ.)* η απόκτηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας ακινήτου με το πέρασμα μακροχρόνιας κατοχής - χρησικτησία

uzufruct *ουσ.* ουδ. *(νομ.)* η επικαρπία

uzufructuar-ă, uzufructuari-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (νομ.)* επικαρπωτής-ώτρια (ο, η)

uzură *ουσ. θηλ.* 1. η χρήση, η φθορά 2. *μτφ.* η εξάντληση, η κούραση

uzură, uzuri *ουσ. θηλ.* η τοκογλυφία, ο μεγάλος τόκος σε δάνειο

uzurpa, uzurp *ρ. μετ.* 1. σφετερίζομαι, αρπάζω, κάνω δικό μου ξένο πράγμα 2. οικειοποιούμαι, ιδιοποιούμαι

uzurpare, uzurpări ουσ. *θηλ.* ο σφετερισμός, η παράνομη οικειοποίηση, η αρπαγή

uzurpator-oare, uzurpatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* σφετεριστής-ίστρια (ο, η), άρπαγας (ο)

uzurpaţiune, uzurpaţiuni *ουσ. θηλ.* ο σφετερισμός, η αρπαγή, η παράνομη οικειοποίηση

V, v

V, v *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα v, το εικοστό έβδομο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το *σύμφωνο* [β].
-va *συνθετικό* επιρρημάτων ή αντωνυμιών // **careva** κάποιος-ια-ιο // **cândva** κάποτε // **cineva** κάποιος -ια-ιο // **undeva** κάπου
va *ρ. αμ. (λαϊκ.)* **mai ~** χρειάζεται ακόμα πολύς καιρός
vacant-ă, vacanţi-te *επίθ.* χηρεύων, χηρεύων-ουσα -ον (θέση, αξίωμα, κ.λ.π.), κενός-ή-ό // **succesiune -ă** η χηρεύουσα κληρονομία
vacanţă, vacanţe *ουσ. θηλ.* 1. οι διακοπές, οι παύσεις (των σχολείων) 2. η χηρεία (θέση, αξίωμα, κ.λ.π.) 3. η άδεια ανάπαυσης
vacarm, vacarmuri ουσ. ουδ. 1. η βοή, η βουή, ο αλαλαγμός 2. η οχλοβοή, η οχλαγωγία 3. η ταραχή, ο θόρυβος, ο πανζουρλισμός, το πανδαιμόνιο
vacă, vaci ουσ. *θηλ.* η αγελάδα, η γελάδα // **~ bună de muls** εκμεταλλεύομαι κάτι ή κάποιον // **~ de lapte** η γαλακτοφόρος αγελάδα // *(εντομ.)* **vaca domnului** η παπαδίτσα // **vacile mănâncă iarba** οι αγελάδες τρων το χορτάρι // **de ~** αγελαδινός-ή-ό // **lapte de ~** το γάλα αγελάδας// **piele de ~** η βακέτα // **s-a dus bou şi s-a întors ~** πήγε κουτός και γύρισε χαζός
vaccin, vaccinuri *ουσ.* ουδ. το μπόλι, το εμβόλιο, η βατσίνα, ο εμβολιασμός, η δαμαλίτιδα // **~ antitific** το αντιτυφικό εμβόλιο
vaccina, vaccinez *ρ. μετ.* εμβολιάζω, δαμαλίζω, μπολιάζω, βατσινάρω
vaccinabil-ă, vaccinabili-e *επίθ.* εμβολιάσιμος-η-ο
vaccinare, vaccinări *ουσ. θηλ.* ο εμβολιασμός, το μπόλιασμα, ο δαμαλισμός
vaccinoterapie *ουσ. θηλ.* η θεραπεία με εισαγωγή εμβολίων
vacs, vacsuri *ουσ. ουδ.* 1. το βερνίκι 2. *μτφ.* το ασήμαντο πράγμα, ο ανάξιος λόγου
vacuitate *ουσ. θηλ.* το κενόν, η κενότης
vacuum, vacuumuri ουσ. ουδ. *(φυσ.)* το κενόν
vacuummetru, vacuummetre *ουσ. ουδ.* το μανόμετρο
vad, vaduri *ουσ.* ουδ. 1. το πέραμα 2. η κοίτη, το ρέμα, η όχθη, η ακτή 3. *μτφ.* ο τζίρος, η συναλλαγή, η εμπορική δοσοληψία, ο αέρας // **~ comercial** ο εμπορικός τζίρος, το εμπορικό νταραβέρι // **magazin cu ~** το μαγαζί με τζίρο
vademecum ουσ. *ουδ.* 1. βιβλίο της τσέπης, το εγκόλπιο 2. το εγχειρίδιο (επίτομο βιβλίο μιας επιστήμης ή τέχνης)
vadră, vedre ουσ. *θηλ.* μονάδα μέτρησης υγρών ίση με 10 λίτρα
vag-ă, vagi I. *επίθ.* αόριστος-η-ο, ασαφής-ής-ές, αμυδρός-ά-ό, δυσδιάκριτος-η-ο II. *επίρ.* αόριστα, δυσδιάκριτα, ασαφώς, αμυδρά
vagabond-ă, vagabonzi-de I. *επίθ.* 1. αλήτικος-η-ο 2. αδέσποτος-η-ο // **câine ~** το αδέσποτο σκυλί II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* αλήτης-ισσα (ο, η), βαγαπόντης-ισσα (ο, η), μόρτης-ισσα (ο, η)
vagabonda, vagabondez *ρ. αμ.* αλητεύω, ζω σαν αλήτης
vagabondaj *ουσ.* ουδ. η αλητεία, η βαγαποντιά, η μπαγαποντιά
vagabondare, vagabondări *ουσ. θηλ.* η βαγαποντιά, η αλητεία
vagin, vagine ουσ. *ουδ.* ο κολεός
vagmistru, vagmistri *ουσ. αρσ. (στρατ.)* ο υπαξιωματικός διανομεύς επιστολών
vagon, vagoane ουσ. ουδ. το βαγόνι, το όχημα // **~ de călători** το επιβατικό βαγόνι // **~ de dormit** η κλινάμαξα // **~ de marfă** το φορτηγό βαγόνι // **~-lit** το βαγκόν-λί // **~ restaurant** το βαγκόν-ρεστοράν
vagonet, vagonete ουσ. ουδ. το βαγονάκι, το μικρό βαγόνι
vagonetar, vagonetari *ουσ. αρσ.* ο εργάτης που φορτώνει βαγόνια στα ορυχεία ή στα εργοτάξια
vai I. *επιφ.* 1. αλλοίμονο, αλίμονο 2. βάι, ουαί // **~ de tine!** αλίμονό σου! // **~, da, domnule!** αλλοίμονο, ναι, κύριε! // **~ mie!** αλίμονο στη μοίρα μου! // **a fi ~ şi amar** είναι αλίμονο και πικρία // **cu chiu cu ~** κουτσά-στραβά II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **ca ~ de lume** σε ελεεινή κατάσταση
vaier, vaiere *ουσ.* ουδ. *ο* στεναγμός, ο αναστεναγμός, το βογγητό, ο βόγγος
vaiet, vaiete *ουσ. ουδ.* ο οδυρμός, το κλάμα, το μοιρολόγι, ο θρήνος
vajnic-ă, vajnici-ce *επίθ.* 1. γενναίος-α-ο, αντρείος-α -ο, ρωμαλέος-έα-έο, γερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό, πεισματώδης-ης-ες 2. δραστήριος-ια-ιο, δυνατός -ή-ό, σοβαρός-ή-ό, σπουδαίος-α-ο, σημαντικός-ή-ό
val, valuri *ουσ.* ουδ. 1. το κύμα 2. *στρατ.* το πρόχωμα, ο προμαχώνας // **-ul ştreangului** ο βρόχος της αγχόνης // **-urile vieţii** τα κύματα της ζωής // **-urile vremii** οι περιστάσεις, τα γεγονότα // **ale tinereţii ~** τα όσα συμβαίνουν στα νιάτα // **în ~uri--uri** σε αλλεπάλληλα κύματα, κυματοειδώς
valabil-ă, valabili-e I. *επίθ.* έγκυρος-η-ο, ισχύων-ουσα-ον II. *επίρ.* έγκυρα, με εγκυρότητα, με νομική ισχύ
valabilitate ουσ. *θηλ.* η εγκυρότητα, η ισχύς
Valah-ă, Valahi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιστ.)* Βλάχος -α (ο, η) II. *επίθ.* Βλαχικός-ή-ό
vale, văi I. *ουσ. θηλ.* η κοιλάδα, η ποταμιά, το ποτάμι // *(θρ.)* **-a plângerii** η κοιλάδα του θρήνου / των δακρύων // **a-şi lua -a** παίρνω δρόμο, φεύγω // **a porni la ~** πηγαίνω προς τα κάτω, κατεβαίνω II. *επιρ. έκφρ.* **la ~** κάτω // **de ~** στον κατήφορο // **mai la ~** πιο κάτω, παρακάτω III. *επιφ.* **-a!** φύγε!
valenţă, valenţe *ουσ. θηλ. (χημ.)* 1. το χημικό σθένος 2. *μτφ.* η ιδιότητα, το προτέρημα // **liniuţă de ~** η γραμμούλα του σθένους
valeriană, valeriane *ουσ. θηλ.* (*βοτ. και φαρμ.*) η βαλεριάνα
valerianic *επίθ. (φαρμ.)* **acid ~** το βαλεριανικό οξύ (καταπραϋντικό)

valet, valeți *ουσ. αρσ.* 1. ο υπηρέτης, ο δούλος 2. ο ακόλουθος 3. ο φάντης, ο βαλές (στο παιγνιόχαρτο)
valeu *επιφ.* αλίμονο!, βάι!
valid-ă, valizi-de *επίθ.* 1. ικανός-ή-ό 2. έγκυρος-η-ο, σε ισχύ
valida, validez *ρ. μετ. (νομ.)* επικυρώνω, εγκρίνω, κυρώνω, κάνω κάτι έγκυρο
validare, validări *ουσ. θηλ.* η επικύρωση, η κύρωση // *πολ.* **comisia de ~** η εφορευτική επιτροπή (που εφορεύει στις εκλογές)
validitate *ουσ. θηλ.* η εγκυρότητα, η ικανότητα, η ισχύς, η νομική ισχύς, το κύρος
valiză, valize *ουσ. θηλ.* 1. η βαλίτσα 2. ο ταξιδιωτικός σάκκος // **~ diplomatică** ο διπλωματικός σάκκος
valmă, vălmi I. *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το μπουλούκι, η εισβολή // **a da ~** εισβάλλω, σπρώχνω απότομα, εισέρχομαι ορμητικά II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **de-a valma** φύρδην-μίγδην, ανάκατα, ανακατωτά, κατακέφαλα
valoare, valori I. *ουσ. θηλ.* 1. η αξία 2. το τίμημα, η σημασία 3. η αξιότητα, η αξιωσύνη, το προτέρημα 4. *μουσ.* ο χρόνος // **~ comercială** η εμπορική αξία // **~ de circulație** η κυκλοφοριακή αξία // **~ de schimb** η ανταλλακτική αξία // **~ imobiliară** η αξία των ακινήτων // **~ intrinsecă** η εσωτερική (αληθής) αξία // **~ mobiliară** οι κινητές αξίες (γραμμάτια, μετοχές, επιταγές, κ.λ.π.) // **~ nutritivă** η θρεπτική αξία // **-a de întrebuințare** η αξία χρησιμοποίησης // **-a forței de muncă** η αξία της εργατικής δύναμης // **-a mărfii** η αξία του εμπορεύματος // **a pune în ~** τονίζω ιδιαίτερα κάτι, υπογραμμίζω 5. *πληθ.* οι αξίες, τα χρεώγραφα // **bursa de valori** το χρηματιστήριο αξιών II. *επιρ. έκφρ.* **de ~** αξίας, με αξία // **lucruri de ~** τα πράγματα αξίας // **om de ~** άνθρωπος με αξία αξιόλογος σημαντικός
Valon-ă, Valoni-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βαλλόνος-η (ο, η) II. *επίθ.* βαλλωνικός-ή-ό
valora, valorez *ρ. αμ.* 1. αξίζω, έχω αξία, έχω αγοραστική αξία, τιμώμαι 2. στοιχίζω, κοστίζω
valoric-ă, valorici-ce *επίθ.* 1. χρηματικός-ή-ό, με την αξία σε χρήματα 2. με αντίτιμο
valorifica, valorific *ρ. μετ.* αξιοποιώ // **a ~ materialul** αξιοποιώ το υλικό
valorificare, valorificări *ουσ. θηλ.* η αξιοποίηση // **-a produselor agricole** η αξιοποίηση των γεωργικών προϊόντων
valoros-oasă, valoroși-oase *επίθ.* 1. πολύτιμος-η-ο, σημαντικός-ή-ό 2. σπουδαίος-α-ο // **om ~** ο άνθρωπος με αξία
vals, valsuri *ουσ. ουδ.* το βαλς (ο χορός)
valsa, valsez *ρ. αμ.* χορεύω βαλς
valsator-oare, valsatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* χορευτής-εύτρια του βαλς (ο, η)
valtrap, valtrapuri *ουσ. ουδ.* 1. το σάγμα, η κουβέρτα πάνω στη ράχη του αλόγου 2. η γκέτα
valț, valțuri *ουσ. ουδ.* ο κύλινδρος // **moară cu -uri** ο κυλινδρόμυλος (με μηχανικούς κύλινδρους)
valutar-ă, valutari-e *επίθ.* συναλλαγματικός-ή-ό
valută, valute *ουσ. θηλ.* το συνάλλαγμα // **~ forte** το ισχυρό συνάλλαγμα // **a plăti în ~ străină** πληρώνω σε ξένο συνάλλαγμα
valvar-ă, valvari-e *επίθ.* βαλβιδικός-ή-ό
valvă, valve *ουσ. θηλ.* 1. η βαλβίδα 2. το κέλυφος οστρακόδερμων, το ήμισυ κοχυλίου
valvârtej, valvârtejuri I. *ουσ. ουδ.* 1. η δίνη, ο ρούφουλας, ο στρόβιλος 2. ο ανεμοστρόβιλος, ο σίφουνας 3. *μτφ.* η ανακατωσούρα II. *επίρ.* σαν σίφουνας, θυελλωδώς III. *επιρ. έκφρ.* **în ~** σε στριφογύρισμα, ελικοειδώς, σπειροειδώς
valvolină, valvoline *ουσ. θηλ.* η βαλβολίνη (είδος γράσου)
valvular-ă, valvulari-e *επίθ.* με βαλβίδες
valvulă, valvule *ουσ. θηλ.* 1. η βαλβίδα 2. *ανατ.* η πτυχή στα αγγεία για τη δίοδο των υγρών σε μια μόνο κατεύθυνση, η βαλβίδα
vamal-ă, vamali-e *επίθ.* 1. τελωνειακός-ή-ό 2. δασμολογικός-ή-ό // **tarif ~** το δασμολόγιο // **taxă -ă** ο τελωνειακός δασμός // **uniune -ă** η τελωνειακή ένωση
vamă, vămi I. *ουσ. θηλ.* 1. το τελωνείο, ο δασμός 2. *λαϊκ.* οι εφτά ή εννιά σταθμοί της ψυχής του πεθαμένου και ο δασμός που πληρώνει ο πεθαμένος για να φτάσει στον άλλο κόσμο, τα τελώνια II. *ρημ. έκφρ.* **a pune ~** δασμολογώ, ορίζω το δασμό για ένα εμπόρευμα
vameș, vameși *ουσ. αρσ.* ο τελώνης
vampă, vampe *ουσ. θηλ.* η μοιραία γυναίκα, η ακαταμάχητη γυναίκα
vampir, vampiri *ουσ. αρσ.* 1. το βαμπίρ, ο βρικόλακας 2. *μτφ.* ο εκμεταλλευτής, ο κακούργος, ο αιμοδιψής
vampiric-ă, vampirici-ce *επίθ.* βαμπιρικός-ή-ό
van-ă, vani-e I. *επίθ.* μάταιος-η-ο, ανώφελος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** εις μάτην, ματαίως, του κάκου
vanadiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βανάδιο (μέταλλο)
vană, vane *ουσ. θηλ.* η βάνα, ο διακόπτης νερού
vandabil-ă, vandabili-e *επίθ.* πωλητέος-α-ο, δυνάμενος να πωληθεί // **marfă -ă** το πωλητέο εμπόρευμα
Vandal-ă, Vandali-e *ουσ. αρσ.* Βάνδαλος (ο, η) 2. *μτφ.* ο απολίτιστος άνθρωπος, ο βάρβαρος
vandalic-ă, vandalici-ce *επίθ.* βανδαλικός-ή-ό
vandalism *ουσ. ουδ.* ο βανδαλισμός, η βαρβαρότητα, η σκληρότητα
vanilat-ă, vanilați-te *επίθ.* αρωματισμένος με βανίλια // **zahăr ~** η αρωματισμένη με βανίλια ζάχαρη
vanilie, vanilii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* 1. η βανίλλη 2. (ο καρπός) η βανίλια
vanilină *ουσ. θηλ.* η βανιλίνη
vanitate, vanități *ουσ. θηλ.* η κενοδοξία, η ματαιοδοξία, η δοξομανία, η αδικαιολόγητη φιλοδοξία
vanitos-oasă, vanitoși-oase *επίθ.* κενόδοξος-η-ο, φιλόδοξος-η-ο, δοξομανής-ής-ές, ματαιόδοξος-η-ο
vapor, vapoare *ουσ. ουδ.* το ατμόπλοιο, το βαπόρι, το πλοίο, το καράβι
vaporaș, vaporașe *ουσ. ουδ.* το βαποράκι, το μικρό πλοίο, το πλοιάριο
vapori *ουσ. αρσ. πληθ.* ο ατμός, ο υδρατμός
vaporiza pers. 3 vaporizează *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ατμοποιώ, ατμοποιούμαι, εξατμίζομαι, γίνομαι ατμός
vaporizare, vaporizări *ουσ. θηλ.* η ατμοποίηση, η εξάτμιση, η μετατροπή υγρού σε ατμό ή αέριο
vaporizator, vaporizatoare *ουσ. ουδ.* 1. το εξατμιστήριο, ο εξατμιστήρας, η συσκευή που μετατρέπει το υγρό σε ατμό 2. ο υγραντήρας, ο εξατμιστής

vaporos-oasă, vaporoşi-oase *επίθ.* 1. αφράτος-η-ο, αφρώδης-ης-ες 2. διαφανής-ής-ές 3. *μτφ.* αέρινος-η-ο

var *ουσ.* ουδ. ο ασβέστης, η άσβεστος // ~ **nestins** η καυστική άσβεστος // ~ **stins** η σβησμένη άσβεστος // **apă de** ~ το ασβεστόνερο // **cuptor de** ~ η ασβεστοκάμινος // **lapte de** ~ το ασβεστόγαλα // **piatră de** ~ ο ασβεστόλιθος

vară, veri I. ουσ. *θηλ.* το καλοκαίρι, το θέρος, η θερινή εποχή // ~ **fierbinte** καυτό καλοκαίρι // **a se face** ~ καλοκαιριάζει, αρχίζει το καλοκαίρι II. *επιθ. έκφρ.* **de** ~ θερινός-ή-ό, καλοκαιρινός-ή-ό, καλοκαιριάτικος-η-ο III. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ το καλοκαίρι (το προσεχές καλοκαίρι) // **astă**~ το περασμένο καλοκαίρι // **în vara asta** σ' αυτό το καλοκαίρι // **de cu** ~ μες στο καλοκαίρι // **peste** ~ κατά το καλοκαίρι // **pierde**~ ο χασομέρης

varec *ουσ. αρσ. (βοτ.)* ο φύκος, το φύκι (υδρόβιο φυτό)

Varegi ουσ. *αρσ. πληθ. (ιστ.)* οι Βαράγγοι (άλλη ονομασία των Νορμανδών)

vargă, vergi *ουσ. θηλ.* 1. η βέργα, η βίτσα, το ευλύγιστο ραβδί 2. η τουφεκόβεργα 3. η ράβδος από μέταλλο 4. η ρίγα // **a lovi cu varga** χτυπώ με τη βέργα, βεργίζω, δίνω βεργιές, η ραβδιά, το χτύπημα με βέργα // **a tremura ca varga** τρέμω σα βέργα

varia *ουσ. θηλ.* η ποικιλία, η στήλη εφημερίδας με λογής-λογής ειδήσεις

varia, variez I. *ρ. αμ.* ποικίλλω, είμαι λογής-λογής, παραλλάζω II. *ρ. μετ.* αλλάζω, μεταβάλλω, κάνω κάτι ποικίλο // **a ~ vorbirea** ποικίλλω το λόγο, τον κάνω ωραίο με διάφορα μέσα

variabil-ă, variabili-e I. *επίθ.* μεταβλητός-ή-ό, ευμετάβλητος-η-ο, ευμετάβολος-η-ο // **mărimi -e** τα μεταβλητά μεγέθη II. ουσ. *θηλ. (μαθ.)* η μεταβλητή

variabilitate, variabilități ουσ. *θηλ.* η μεταβλητότητα, το ευμετάβολον, η κατάσταση μεταβολής

variantă, variante *ουσ. θηλ.* 1. η παραλλαγή 2. η εκδοχή

variat-ă, variați-te *επίθ.* 1. ποικίλος-η-ο, ποικιλόμορφος-η-ο, ποικιλότροπος-η-ο 2. πολύμορφος-η-ο

variație, variații ουσ. *θηλ.* 1. η ποικιλία, η ποικιλότητα 2. η μετατροπή 3. η παραλλαγή 4. η μεταβολή, η αλλαγή 5. *μουσ.* το βαριετέ // *μαθ.* **calculul variațiilor** ο υπολογισμός των μετατροπών // **de dragul -i** χάρη ποικιλίας // *μαθ.* **variația unei funcții** η μετατροπή μιας συνάρτησης

variațiune, variațiuni *ουσ. θηλ.* ιδ. variație

varice *ουσ. θηλ. πληθ.* οι κιρσοί, η παθολογική διεύρυνση των φλεβών

varicelă, varicele ουσ. *θηλ. (ιατρ.)* η ανεμοβλογιά

varietate, varietăți *ουσ. θηλ.* 1. η ποικιλία 2. η παραλλαγή 3. η ποικιλότητα, η ποικιλομορφία 4. το είδος (σε διαίρεση ζώων ή φυτών) // ~ **a verzei** η ποικιλία του λάχανου

varieteu, varieteuri *ουσ. ουδ.* το βαριετέ

varii *επίθ. (πληθ.)* **din** ~ **motive** από διάφορους λόγους

variolă, variole ουσ. *θηλ. (ιατρ.)* η ευλογιά, η βλογιά (αφήνει οριστικές ουλές)

variolic-ă, variolici-ce *επίθ. (ιατρ.)* της ευλογιάς

varniță, varnițe ουσ. *θηλ.* 1. το ασβεστάδικο 2. η ασβεστοκάμινος 3. το κασόνι για το σβήσιμο του ασβέστη στο εργοτάξιο

varză, verze ουσ. *θηλ.* το λάχανο, η κράμβη, το κραμπολάχανο // ~ **acră** το ξινολάχανο // ~ **roşie** το κόκκινο λάχανο // *(οικ.)* **a face o** ~ τα κάνω σαλάτα (μπερδεύω τα πράγματα) // **a împăca şi capra şi varza** συμβιβάζω τα αντίθετα συμφέροντα // **a se face** ~ (για βιβλία) γίνεται λάχανο, κουρελιάζεται, φθείρεται // **grădină cu** ~ ο λαχανόκηπος // **zeamă de** ~ το λαχανόζουμο

vas, vase ουσ. *ουδ.* 1. το αγγείο 2. το δοχείο 3. το βάζο 4. το σκεύος 5. το σκάφος, το πλοίο 6. *(στον πληθ.)* τα πιατικά // ~ **de bucătărie** το μαγειρικό σκεύος // ~ **de flori** το ανθοδοχείο // ~ **fluvial** το ποταμόπλοιο // ~ **sanguin** το αιμοφόρο αγγείο // **-e capilare** τα τριχοειδή αγγεία // **-e comunicante** τα συγκοινωνούντα δοχεία // **-e de lut** τα πήλινα αγγεία // **-ul a ancorat în port** το σκάφος αγκυροβόλησε στο λιμάνι

vasal-ă, vasali-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* υποτελής (ο, η) II. *επίθ.* 1. υποτελής-ής-ές // **persoană -ă** το υποτελές πρόσωπο

vasalitate ουσ. *θηλ.* η υποτέλεια, η κατάσταση έλλειψης ανεξαρτησίας

vascular-ă, vasculari-e *επίθ.* αυτός που αναφέρεται στα αιμοφόρα και λεμφικά αγγεία των οργανισμών // **sistem** ~ το κυκλοφορικό και λεμφικό σύστημα // **țesut** ~ ο ιστός των αιμοφόρων αγγείων

vascularizat-ă, vascularizați-te *επίθ.* με πολλά αιμοφόρα αγγεία

vaselină, vaseline ουσ. *θηλ. (φαρμ.)* η βαζελίνη

vasilcă, vasilci *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το γουρουνίσιο κεφάλι στολισμένο με λουλούδια και ταινίες τοποθετημένο πάνω σε δίσκο για τα κάλαντα από τα αγόρια την παραμονή της Πρωτοχρονιάς

vasilisc *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο βασιλίσκος (ζώο απ' τα παραμύθια όμοιο με φίδι, που σκότωνε μόνο με τη ματιά, με το κοίταγμα)

vasoconstricție, vasoconstricții ουσ. *θηλ.* η αγγειοσυστολή

vasodilatație, vasodilatații ουσ. *θηλ.* η αγγειοδιαστολή

vasomotor-oare, vasomotori-oare *επίθ.* αγγειοκινητήριος-α-ο

vast-ă, vaşti-ste *επίθ.* 1. ευρύς-εία-ύ, εκτενής-ής-ές, εκτεταμένος-η-ο 2. ευρύχωρος-η-ο, αχανής-ής-ές, απέραντος-η-ο

vastitate ουσ. *θηλ.* 1. η ευρύτητα, η απεραντοσύνη, η ευρυχωρία 2. το αχανές, η άπλα, η απλοχωριά

vatală, vatale ουσ. *θηλ. (τεχν.)* το κινητό μέρος του αργαλειού όπου τοποθετείται το χτένι και διαχωρίζονται οι κλωστές του στήμονα

vată ουσ. *θηλ.* 1. το βαμπάκι 2. η βάτα, το στρώμα αραιού βαμβακιού // - **de sticlă** ο υαλοβάμβακας // ~ **de zahăr** το ζαχαρένιο βαμπάκι

vatelină, vateline ουσ. *θηλ.* η βάτα, το υπόθεμα στους ώμους αντρικών ή γυναικείων ρούχων

vatman, vatmani ουσ. *αρσ.* ο οδηγός του τραμ, ο τραβαγέρης

vatos ουσ. *αρσ. (ιχθ.)* η ραία

vatră, vetre I. *ουσ. θηλ.* 1. η εστία, το τζάκι, η γωνιά 2. η οικία, το σπίτι, η κατοικία 3. η έδρα, το κέντρο 4. *μτφ.* το πατρικό σπίτι, το παραγώνι, η παραστιά // **a cădea cuiva în** ~ του ήρθε ακάλεστος

μουσαφίρης // **a cloci pe** - τεμπελιάζω // **a îmbătrâni în** ~ για ανύπαντρη κοπέλα // *(στρατ.)* **a lăsa la** - απολύω από τις τάξεις του στρατού, αποστέλλω στην εστία // **a rămâne cu sluta în** - το να μην παντρεύει κανείς την άσχημη του κόρη // **vatra satului** η εστία του χωριού II. *επιθ. έκφρ.* **de** - γηγενής-ής-ές, ντόπιος-ια-ιο, εγχώριος-ια-ιο, ιθαγενής-ής-ές

vază, vaze I. *ουσ. θηλ.* 1. η υπόληψη, το κύρος 2. η φήμη 3. η διασημότητα 4. η έξοχη προσωπικότητα II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de** ~ διάσημος -η-ο 2. ονομαστός-ή -ό, διακεκριμένος-η-ο, διαπρεπής-ής-ές, επιφανής -ής-ές, φημισμένος-η-ο, τρανός-ή-ό, σημαίνων-ουσα -ον 3. **cu** ~ με κύρος, με πέραση, με διασημότητα

vază, vaze *ουσ. θηλ.* το ανθοδοχείο, το βάζο, το ανθογυάλι

văcar, văcari *ουσ. αρσ.* ο γελαδάρης, ο αγελαδάρης, ο γελαδοβοσκός, ο βουκόλος

văcăreasă, văcărese *ουσ. θηλ.* η γελαδάρισσα

văcărie, văcării *ουσ. θηλ.* το κοπάδι αγελάδων, το γελαδομάντρι

văcăriță, văcărițe *ουσ. θηλ.* η γελαδάρισσα

văcsui, văcsuiesc *ρ. μετ. (αρχ.)* λουστράρω, στιλβώνω, γυαλίζω, βερνικώνω

văcsuire *ουσ. θηλ. (αρχ.)* το λουστράρισμα, το στίλβωμα, το γυάλισμα, το βερνίκωμα

văcsuit-ă, văcsuiți-te *επίθ. (αρχ.)* λουστραρισμένος -η-ο, στιλβωμένος-η-ο, στιλπνός-ή-ό, γυαλιστερός -ή-ό

văcsuitor-oare, văcsuitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ. (αρχ.)* 1. ο λούστρος, η στιλβώτρια // ~ **de ghete** ο λούστρος παπουτσιών

văcuță, văcuțe *ουσ. θηλ.* η γελαδίτσα, η μικρή αγελάδα // **ciorbă de** - σούπα από βοδινό κρέας

vădan-ă, vădani-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (λαϊκ.)* χήρος-α (ο, η)

vădi, vădesc *ρ. μετ.* 1. δείχνω, αποδείχνω, αποδεικνύω 2. φανερώνω, εμφανίζω 3. σημαίνω, μαρτυρώ

vădit-ă, vădiți-te I. *επίθ.* 1. φανερός-ή-ό 2. εμφανής -ής-ές, προφανής-ής-ές, καταφανής-ής-ές, περιφανής-ής-ές, ολοφάνερος-η-ο 3. θεατός-ή-ό, έκδηλος-η-ο, πρόδηλος-η-ο II. *επίρ.* 1. φανερά, εμφανώς, προφανώς, περιφανώς, ολοφάνερα 2. έκδηλα, πρόδηλα

văduv-ă, văduvi-e I. *επίθ.* 1. χήρος-α-ο 2. *μτφ.* κενός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χήρος-α (ο, η) // **a rămâne** -(**-ă**) μένω χήρος(-α), χηρεύω

văduvi, văduvesc I. *ρ. αμ.* χηρεύω II. *ρ. μετ.* 1. κάνω κάποιον να γίνει χήρος(-α) 2. *μτφ.* αφαιρώ κάτι από κάποιον, αποστερώ

văduvie *ουσ. θηλ.* η χηρεία

văduvioară, văduvioare *ουσ. θηλ.* η χηρούλα, η μικρή χήρα

văduvire *ουσ. θηλ.* η χηρεία

văduvit-ă, văduviți-te *επίθ.* χηρεμένος-η-ο

văduvoi-oaie, văduvoi-oaie *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η μεγάλος(-η) χήρος(-α)

văgăună, văgăuni *ουσ. θηλ.* 1. το φαράγγι, η χαράδρα 2. η τρώγλη 3. η κουφάλα σε κορμό δέντρου

văicăreală, văicăreli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το κλάμα, ο κλαυθμός, ο οδυρμός, ο θρήνος 2. οι κλάψες

văicări, văicăresc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* 1. κλαίω, κλαίγομαι, θρηνώ, οδύρομαι 2. παραπονιέμαι 3. *(για ζώα)* βρυχιέμαι

văita, vait I. *ρ. μέσο* 1. κλαιω, κλαίγομαι, οδύρομαι 2. *(για ζώα)* βρυχιέμαι, μουγκρίζω II. *ρ. μετ.* κλαιω κάποιον, θρηνολογώ

văitare, văitări *ουσ. θηλ.* 1. το κλάμα, ο κλαυθμός, ο οδυρμός, ο θρήνος 2. *(για ζώα)* ο βρυχηθμός, το μούγκρισμα

văităreț-eață, văităreți-ețe *επίθ.* κλαψιάρης-α-ικο, κλαψιάρικος-η-ο, παραπονιάρης-α-ικο, παραπονιάρικος-η-ο

văiugă, văiugi *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η μικρή κοιλάδα

văl, văluri *ουσ. ουδ.* 1. το πέπλο, ο πέπλος, το βέλο 2. η καλύπτρα // *(ανατ.)* **-ul palatului** η υπερώα // **a i se pune un** ~ **pe ochi** του βάζετε ένα πέπλο πάνω στα μάτια

vălătuc, vălătuci I. *ουσ. αρσ. (οικοδ.)* 1. η πλίνθος, το άψητο τούβλο, το πλιθί 2. το ρολό, ο κύλινδρος II. *επιρ. έκφρ.* **de-a -ul** κατρακυλώντας

vălătuci, vălătucesc *ρ. μετ.* χτίζω με πλίνθους

vălean-ă, văleni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ποταμίσιος-σια (ο, η), ποτάμιος-ια (ο, η), κάτοικος κοντά στο ποτάμι

vălicică, vălicele *ουσ. θηλ.* το μικρό ποτάμι

vălmășag *ουσ. ουδ.* 1. η ακαταστασία, η αταξία, η αναμπουμπούλα 2. ο συνωστισμός

vălmășeală, vălmășeli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ακαταστασία, το ανακάτωμα, η αταξία, η αναστάτωση

vălmăși, vălmășesc I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* προκαλώ αναστάτωση, αναστατώνω, ανταράζω, τα κάνω άνω-κάτω II. *ρ. μέσο* 1. στριμώχνομαι, ανακατώνομαι, γίνομαι άνω-κάτω, συνωστίζομαι 2. μπερδεύομαι

vălmășire *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η αναστάτωση, η ακαταστασία, η ανακατωσούρα 2. η αναμπουμπούλα, η βαβούρα

vălțui, vălțuiesc *ρ. μετ.* κυλινδρώνω, επεξεργάζομαι κάτι με τους κυλίνδρους (μύλος)

vălțuire, vălțuiri *ουσ. θηλ.* το κυλίνδρισμα

vălurat-ă, vălurați-te *επίθ.* κυματοειδής-ής-ές

văluros-oasă, văluroși-oase *επίθ.* κυματιστός-ή-ό

vălvătaie *ουσ. θηλ.* ιδ. vâlvătaie

vămeșesc-ească, vămeșești *επίθ.* τελωνειακός-ή-ό, δασμολογικός-ή-ό

vămeșie, vămeșii *ουσ. θηλ.* ο τελωνειακός δασμός, η δασμολογία

vămui, vămuiesc *ρ. μετ.* 1. τελωνίζω, δασμολογώ εμπορεύματα 2. *μτφ.* υποκλέπτω, υπεξαιρώ, οικειοποιούμαι ξένο πράγμα

vămuială, vămuieli *ουσ. θηλ.* η δασμολόγηση

vămuire, vămuiri *ουσ. θηλ.* η δασμολόγηση, η επιβολή τελωνειακού δασμού

văpaie, văpăi *ουσ. θηλ.* η φλόγα, η αναλαμπή, η λάμψη, η καούρα, η καψίλα, η καϊλα, η κάψα, η μεγάλη ζέστη, ο καύσωνας

văpăiță, văpăițe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. το λυχνάρι, ο λύχνος 2. ο πυρσός, το αναμμένο δαδί

văpăi pers. 3 văpăiește *ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. περιφλέγω, φλογίζω, αναδίδω φλόγα 2. ζεσταίνω από παντού

văr, vară, veri, vere *ουσ. αρσ. και θηλ.* εξάδελφος-έλφη (ο, η), εξάδερφος-η (ο, η) // - **primar** ο πρώτος εξάδελφος

văra, vărez I. *ρ. αμ.* περνώ το καλοκαίρι, ξεκαλοκαιριάζω, καλοκαιρεύω, παραθερίζω II. *ρ. μετ.* βόσκω τα πρόβατα σε καλοκαιριάτικο βοσκοτόπι

vărar, vărari *ουσ. αρσ.* ο ασβεστάς
vărat *ουσ. ουδ.* 1. ο παραθερισμός 2. η πληρωμή για το δασμό του καλοκαιριάτικου βοσκοτοπιού
văratic-ă, văratici-ce I. *επίθ.* καλοκαιρινός-ή-ό, καλοκαιριάτικος-η-ο, θερινός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* το καλοκαιριάτικο βοσκοτόπι και η πληρωμή για αυτό
vărărie, vărării *ουσ. θηλ.* 1. η ασβεστοκάμινος, το ασβεστάδικο, το ασβεσταριό, το ασβεστοποιείο 2. το ασβεστοπωλείο
vărga, vărghez *ρ. μετ.* ριγώνω, ραβδώνω, σχηματίζω ραβδώσεις, ρίγες
văргat-ă, vărgați-te *επίθ.* ριγωτός-ή-ό, ραβδωτός -ή-ό, γραμμωτός-ή-ό
văros-oasă, vărоși-oase *επίθ.* ασβεστούχος-ος-ο
vărsa, vărs I. *ρ. μετ.* 1. χύνω 2. ξερνώ, κάνω εμετό // **a ~ lacrimi** χύνω δάκρυα, κλαίω, δακρύζω // **a ~ sânge** χύνω αίμα // **a-și ~ mațele** χύνω τα έντερά μου II. *ρ. μέσο* 1. χύνομαι, εκβάλλω 2. εισρέω, διαρρέω 3. ξεμπουκάρω // **a-și ~ focul (sau amarul)** λέγω τον καημό μου // **Dunărea se varsă în Marea Neagră** ο Δούναβης εκβάλλει στην Μαύρη Θάλασσα
vărsare, vărsări *ουσ. θηλ.* 1. το χύσιμο, η χύση 2. η ροή, η εισροή 3. η εκβολή, η απόρευση 4. η συμβολή ποταμών // **~ de sânge** η αιματοχυσία, το αιματοκύλισμα // **-a zorilor** τα χαράματα, η αυγή, η χαραυγή
vărsat *ουσ. ουδ. (ιατρ.)* η βλογιά // **~ de vânt** η ανεμοβλογιά // **ciupit de ~** βλογιοκομμένος-η-ο, ευλογιοκομμένος-η-ο
vărsat-ă, vărsați-te *επίθ.* 1. χυτός-ή-ό, χυμένος-η-ο 2. *εμπόρ.* χύμα
vărsământ, vărsăminte *ουσ. ουδ.* 1. η κατάθεση χρημάτων 2. η πληρωμή χρημάτων // **foaie de ~** το φύλλο κατάθεσης χρημάτων
vărsător-oare, vărsători-oare I. *επίθ.* χύνων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. (αστρ.)* **constelația -ului** ο αστερισμός του Υδροχόου (ο Υδροχόος 20 Ιαν. - 20 Φεβρ.)
vărsătură, vărsături *ουσ. θηλ.* 1. το χύσιμο 2. το ξέρασμα, το ξερατό, ο εμετός
vărui, văruiesc *ρ. μετ.* ασβεστώνω, ασπρίζω με ασβέστη
văruială, văruieli *ουσ. θηλ.* το ασβέστωμα, το άσπρισμα
văruire, văruiri *ουσ. θηλ.* το ασβέστωμα, το άσπρισμα
văruit *ουσ. ουδ.* το ασβέστωμα, το άσπρισμα
văruit-ă, văruiți-te *επίθ.* ασβεστωμένος-η-ο, ασπρισμένος-η-ο
vărzar, vărzari *ουσ. αρσ.* 1. λαχανοκαλλιεργητής (ο), λαχανοπώλης (ο) 2. λαχανοφάγος (ο)
vărzărie, vărzării *ουσ. θηλ.* ο λαχανόκηπος, ο τόπος με λάχανα
văsărie *ουσ. θηλ. (οικ.)* τα πιατικά
vătaf, vătafi *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο επιμελητής κτήματος, ο επιστάτης, ο επόπτης, ο επιτηρητής 2. ο προϊστάμενος, ο επικεφαλής 3. ο φύλακας
vătăma, vatăm I. *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. βλάπτω 2. πληγώνω, λαβώνω, τραυματίζω 3. ζημιώνω II. *ρ. μέσο* παθαίνω κήλη, έχω κήλη
vătăman, vătămani *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο επικεφαλής χωριού στο Μεσαίωνα στη Μολδαβία
vătămare, vătămări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η βλάβη 2. η φθορά, η ζημιά 3. η πληγή, το τραύμα, η λαβωματιά 4. η κήλη
vătămat-ă, vătămați-te *επίθ. (λαϊκ.)* 1. τραυματισμένος -η-ο, πληγωμένος-η-ο, λαβωμένος-η-ο 2. βλαμμένος-η-ο, εφθαρμένος-η-ο, χαλασμένος-η-ο 3. ζημιωμένος
vătămător-oare, vătămători-oare I. *επίθ.* βλαβερός -ή-ό, επιβλαβής-ής-ές, επιζήμιος-α-ο, βλαπτικός -ή-ό II. *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η ανθυλλίς η τραυματική
vătămătură, vătămături *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η βλάβη, η λαβωματιά 2. η κήλη
vătășel, vătășei *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο κλητήρας 2. ο καλεστής (σε γάμο)
vătășesc-ească, vătășești *επίθ. (ιστ.)* εποπτικός-ή-ό, επιτηρητικός-ή-ό, επιστατικός-ή-ό
vătăși, vătășesc *ρ. μετ. (ιστ.)* 1. επιβλέπω, επιτηρώ, εποπτεύω, διαχειρίζομαι σαν επιστάτης 2. καλώ (σε γάμο)
vătășie, vătășii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η επιστασία, η επίβλεψη, η εποπτεία, η επιτήρηση 2. η έκταση μιας επαρχίας, η υπονομαρχία 3. η πρόσκληση (σε γάμο) // **~ de plai** η υπονομαρχία (η διοικητική περιφέρεια του έπαρχου, του υπονομάρχη)
vătășiță, vătășițe *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η επιστάτισσα, η επόπτρια, η επιμελήτρια 2. η γυναίκα που καλεί σε γάμο
vătrai, vătraie *ουσ. ουδ.* 1. η μασιά, η πυρολαβίδα, το εργαλείο για σκάλισμα της φωτιάς // **trai cu ~** η παλιοζωή // **trai pe ~** η άνετη ζωή
vătui, vătuiesc *ρ. μετ.* φοδραρίζω με βαμβάκι
vătui-ie, vătui-ie *ουσ. αρσ. και θηλ.* βετούλι-ούλα (ο, η)
vătuire, vătuiri *ουσ. θηλ.* το φοδράρισμα με βαμβάκι
vătuit-ă, vătuiți-te *επίθ.* φοδραρισμένος-η-ο με βαμβάκι ή με βάτα
văz I. *ουσ. ουδ.* 1. η όραση 2. το βλέμμα, η βλέψη, το κοίταγμα, η ματιά II. *προθ. έκφρ.* **în -ul tuturor** υπό τα όμματα όλων
văzător-oare, văzători-oare *επίθ.* βλέπων-ουσα-ον
văzduh, văzduhuri *ουσ. ουδ.* 1. ο αέρας, ο αιθέρας 2. η ατμόσφαιρα, ο ουρανός // **călătorind ca un înger prin ~** ταξιδεύοντας σαν ένας άγγελος στον αιθέρα
văzut *ουσ. ουδ.* η όραση
văzut-ă, văzuți-te *επίθ.* ορατός-ή-ό, ορώμενος-η-ο, θεαθείς-είσα-έν, εχοντας δεί, ιδωμένος-η-ο, βλεπόμενος-η-ο // **este bine ~** χαίρει εκτίμησης και σεβασμού // **n-a fost ~** δεν έχει ιδωθεί
vâj *επιφ.* βούι (θόρυβος του ανέμου ή ενός σώματος που διανύει το διάστημα)
vâjâi pers. 3 vâjâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* 1. βουίζω, βοΐζω 2. βομβώ // **a-i ~ cuiva capul** βουίζει το κεφάλι του // **a-i ~ cuiva urechile** βουίζουν τ' αυτιά του
vâjâială, vâjâieli *ουσ. θηλ.* 1. το βούισμα, η βουή, η βοή, το βοητό, το βουητό 2. ο βόμβος
vâjâire, vâjâiri *ουσ. θηλ.* 1. το βούισμα, το βουητό 2. ο βόμβος
vâjâit, vjâituri *ουσ. ουδ.* το βουητό, το βοητό, η βοή, η βουή
vâjâitor-oare, vâjâitori-oare *επίθ.* βουίζων-ουσα-ον
vâjâitură, vâjâituri *ουσ. θηλ.* το βουητό, η βουή
vâlcea, vâlcele *ουσ. θηλ.* 1. το λαγκάδι 2. το ρυάκι
vâltoare, vâltori *ουσ. θηλ.* 1. ο στρόβιλος, ο ρούφουλας, η δίνη 2. *μτφ.* η περιπέτεια, η ταλαιπωρία
vâlvă, vâlve *ουσ. θηλ.* 1. ο πάταγος, ο θόρυβος, ο ντόρος 2. ο σαματάς, η φήμη // **a face ~** κάνω ντόρο (προκαλώ τη γενική εντύπωση)

vâlvătaie, vâlvătăi *ουσ. θηλ.* η μεγάλη φλόγα
vâlvoare, vâlvori *ουσ. θηλ.* η πυρακτωμένη φλόγα
vâlvoi *επίθ. αμετάβλ. (για τα μαλλιά)* αναμαλλιασμένος -η-ο, ανασηκωμένος-η-ο, ανάτριχος-η-ο
vâlvora pers. vâlvorează *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα) (για τη φωτιά)* καίω με μεγάλες φλόγες
vâna, vânez *ρ. μετ.* 1. κυνηγώ, θηρεύω 2. *μτφ.* καταδιώκω
vânare, vânări *ουσ. θηλ.* 1. το κυνήγι, το κυνήγημα, η θήρευση 2. η καταδίωξη
vânat, vânaturi *ουσ. ουδ.* το κυνήγι, η θήρα, το θήραμα
vână, vine *ουσ. θηλ.* 1. η φλέβα 2. το στρώμα, το κοίτασμα ορυκτού 3. ο τένοντας 4. *μτφ.* το νεύρο, η δύναμη // ~ **de bou** το βούνευρο // ~ **metalică** η μεταλλική φλέβα // **a fi numai** ~ είμαι όλο νεύρα // **a-i îngheța cuiva sângele în vine** τρομάζω // **pe vine** οκλαδόν, με λυγισμένα τα σκέλη // **slab de** ~ αδύναμος-η-ο, ανήμπορος-η-ο // **tare de** ~ εύρωστος-η-ο, δυνατός-ή-ό
vânăt-ă, vineți-te I. *επίθ.* 1. μελανός-ή-ό, μελανωπός-ή-ό, μελανιασμένος-η-ο 2. πελιδνός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* 1. το μελανό χρώμα 2. το μελάγχρωμα III. *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η μελιτζάνα
vânt, vânturi I. *ουσ. ουδ.* ο άνεμος, ο αέρας, το αγέρι, ο αγέρας // ~ **de sud-est** ο εύρος, ο σιρόκος // ~ **de sud-vest** ο λίβας // ~ **nordic** ο βόρειος άνεμος (ο βοριάς) // ~ **potrivnic** ο εναντίος άνεμος // ~ **rău** η κακή ώρα, το δυστύχημα // - **sudic** ο νότιος άνεμος (ο νοτιάς, η νοτιά) // **a arunca banii în** ~ ρίχνω τα χρήματα άσκοπα // **a face** ~ πετώ, διώχνω, εξαποστέλλω // **a-i sufla -ul în buzunare** το να είναι κανείς πολύ φτωχός // **a-şi face** ~ αερίζω, παίρνω φόρα // **a se aşterne -ului** τρέχω γρήγορα // **a se duce pe aripi de** ~ το να γίνεται κανείς, πολύ γρήγορα // **a se duce pe -uri** πηγαίνω ανεμοσκορπισμένος, ανεμοσκορπίζομαι (κάνω άσκοπη σπατάλη) // **a vorbi în** ~ μιλάω στο βρόντο (στον αέρα) // **bate -ul** φυσάει / πνέει ο άνεμος // **bătut de** - ανεμόδαρτος-η-ο, ανεμόπληκτος-η-ο // **ca -ul** γρήγορα // **ce** ~ **te aduce?** τί άνεμος σε φέρνει; (πώς από δω;) // **din cele patru -uri** από τους τέσσερεις ανέμους (απ' όλα τα μέρη) // **moară de** ~ ο ανεμόμυλος // **vorbe în** ~ λόγια του αέρα / στο βρόντο / άσκοπα / ανώφελα II. *επιρ. έκφρ.* **în** ~ στον άνεμο, στον αέρα (στο κενό, στην έρημο)
vânticel, vânticele *ουσ. ουδ.* το αεράκι
vântrea, vântrele *ουσ. θηλ.* το άρμενο, το ιστίο πλοίου, το πανί πλοίου
vântuleț, vântulețe *ουσ. ουδ.* το αεράκι
vântura, vântur I. *ρ. μετ.* 1. λιχνίζω (τα σιτηρά) 2. ανεμίζω (αερίζω) 3. μεταγγίζω, κενώνω (υγρά) 4. σκορπίζω 5. *μτφ.* αποκαλύπτω, διαδίδω (λόγια, κ.λ.π.) II. *ρ. μέσο* 1. περιέρχομαι, περιφέρομαι (γύρω από κάτι) 2. τριγυρίζω // **vântură-lume** ο περιπλανημένος στον κόσμο, ο τυχοδιώκτης
vânturare, vânturări *ουσ. θηλ.* 1. το λίχνισμα, το ανέμισμα 2. *μτφ.* η ανησυχία, η ταραχή
vânturat *ουσ. ουδ.* το ανέμισμα, το λίχνισμα // **-ul grâului** το ανέμισμα του σιταριού
vânturător, vânturători *ουσ. αρσ.* ο λιχνιστής
vânturătură, vânturături *ουσ. θηλ.* 1. το λίχνισμα, το ανέμισμα 2. το σκύβαλο
vânzare, vânzări *ουσ. θηλ.* 1. η πώληση, το πούλημα 2. *μτφ.* η απεμπολή, η προδοσία, η απεμπόληση // - **bună!** καλό πούλημα! // ~ **cu amănuntul** η λιανική πώληση // ~**cumpărare** η αγοραπωλησία // ~ **cu ridicata** η χοντρική πώληση // ~ **silită** η αναγκαστική πώληση // - **totală a mărfii** το ξεπούλημα // **act de** ~**cumpărare** το πωλητήριο (το συμβόλαιο μεταξύ πωλητή και αγοραστή) // **cum merge -a?** πώς πάνε οι πωλήσεις;
vânzător-oare, vânzători-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* πωλητής-ήτρια (ο, η), // ~**oare de flori** ανθοπώλης -ισσα (ο, η) // ~**oare de pâine** αρτοπώλης-ισσα (ο, η) // ~**oare de parfumuri** αρωματοπώλης-ισσα (ο, η) // ~**oare de peşte** ιχθυοπώλης (ο, η) // ~**oare de fructe** οπωροπώλης (ο, η) // ~**oare de păsări** ορνιθοπώλης (ο, η) // ~**oare de legume** λαχανοπώλης (ο, η) // *ειρ.* - **de piei de cloşcă** που δεν έχει ούτε εμπόρευμα ούτε κεφάλαιο
vânzoleală, vânzoleli *ουσ. θηλ.* 1. η ανησυχία, η κίνηση, το τρέξιμο 2. η ταλαιπωρία
vânzoli, vânzolesc I. *ρ. μετ.* 1. ανησυχώ, τρέχω για επείγουσα υπόθεση 2. ανακινώ II. *ρ. μέσο* 1. σπαρταρώ 2. αγωνίζομαι 3. καταβάλλω προσπάθειες για κάτι
vânzolire, vânzoliri *ουσ. θηλ.* 1. η κίνηση, η ανησυχία 2. η καταβολή προσπάθειας σε κάποια υπόθεση
vârcolac, vârcolaci *ουσ. αρσ.* ο βρικόλακας // **a deveni** - γίνομαι βρικόλακας, βρικολακιάζω
vârf, vârfuri *ουσ. ουδ.* 1. η κορυφή, η κορφάδα, η ακμή, η αιχμή 2. η άκρη, το άκρο // ~ **de munte** η κορυφή βουνού, το κορφοβούνι, η βουνοκορφή // - **de unghi** η κορυφή γωνίας // **-ul creionului** η μύτη του μολυβιού (του μολυβδοκόντυλου) // **-ul cuțitului** η μύτη του μαχαιριού // **a i se sui sângele în -ul capului** μου ανεβαίνει το αίμα στο κεφάλι // **cu - şi îndesat** και με το παραπάνω // **în -ul picioarelor** στις άκρες των ποδιών // **încărcat** ~ ολόγεμος, φίσκα // **oră de** - η ώρα αιχμής II. *επιρ. έκφρ.* **din -ul buzelor** επιπόλαια, κοροϊδευτικά
vârfuit-ă, vârfuiți-te *επίθ.* μυτερός-ή-ό, αιχμηρός-ή-ό
vârfuleț, vârfulețe *ουσ. ουδ.* η μικρή κορυφή
vârî, vâr I. *ρ. μετ.* 1. χώνω, βάζω μέσα κάτι, μπάζω, εισάγω 2. σπέρνω, ενσπείρω, φυτεύω // **a** ~ **la puşcărie** στέλνω στη φυλακή // **a** ~ **vrajba** σπέρνω τη διχόνοια // **a** ~ **zâzanie** ενσπείρω ζιζάνια // **a-i** ~ **cuiva pe gât** αναγκάζω κάποιον να δεχτεί κάτι // **a-şi** - **mințile în cap** συγκεντρώνομαι // **am vârât totul într-un sac** το έχωσα όλο σ' ένα τσουβάλι II. *ρ. μέσο* 1. χώνομαι 2. υπεισέρχομαι 3. αναμειγνύομαι, ανακατεύομαι // **a se** ~ **în datorii până în gât** χώνομαι στα χρέη μέχρι το λαιμό // **a se** ~ **în sufletul cuiva** χώνομαι στη ψυχή κάποιου, γίνομαι φορτικός, βαρετός, ενοχλητικός // **a-şi** ~ **nasul unde nu-i fierbe oala** χώνεται στις δουλειές των άλλων (ανακατεύεται εκεί που δεν τον αφορά) // **se vâră pretutindeni** χώνεται παντού
vârâre, vârâri *ουσ. θηλ.* το χώσιμο
vârât-ă, vârâți-te *επίθ.* χωμένος-η-ο, χωστός-ή-ό, μπασμένος-η-ο
vârstă, vârste *ουσ. θηλ.* 1. η ηλικία // ~ **înaintată** η προχωρημένη ηλικία // **vârsta maturității** η ώριμη ηλικία // **a înainta în vârstă** ηλικιώνομαι, προχωρώ σε ηλικία // **de-o** ~ συνομήλικος-η-ο // **în** ~

ηλικιωμένος-η-ο // **între două vârste** ο μεσήλικας, μεσόκοπος-η (ο, η) // **preşedinte de ~** ο πιο ηλικιωμένος // *(ιστ.)* **vârsta de mijloc** ο Μεσαίωνας
vârstnic-ă, vârstnici-ce I. *επίθ.* 1. ηλικιωμένος-η-ο 2. πρεσβύτερος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* συνομήλικος-η (ο, η)
vârşă, vârşe *ουσ. θηλ.* ο πεζόβολος (δίχτυ για ψάρεμα σε σχήμα κώνου)
vârtej, vârtejuri *ουσ. ουδ.* ο στρόβιλος, το στροβίλισμα, η δίνη, ο ρούφουλας // **- de vânt** ο ανεμοστρόβιλος, η ανεμοδούρα
vârteji, vârtejesc I. *ρ. μετ.* 1. στροβιλίζω 2. στριφογυρίζω II. *ρ. μέσο* στροβιλίζομαι
vârtelniţă, vârtelniţe *ουσ. θηλ.* 1. η ανέμη 2. το ροδάνι
vârticuş, vârticuşuri *ουσ. ουδ.* ο στρόβιλος, το στριφογύρισμα
vârtos-oasă, vârtoşi-oase I. *επίθ.* 1. σφριγηλός-ή-ό, δυνατός-ή-ό, γερός-ή-ό 2. ρωμαλέος-έα-έο, ισχυρός-ή-ό // **cu atât mai ~** τόσο περισσότερο II. *επίρ.* δυνατά, γερά, ισχυρά
vârtoşie, vârtoşii *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η δύναμη, η ισχύς, η ρώμη 2. το σφρίγος, η ακμαιότητα
vârtute, vârtuţi *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. η δύναμη, η σωματική ικανότητα 2. η αντρειοσύνη, το θάρρος // **a fi tare de ~, dar slab de minte** είναι γεμάτος δύναμη, αλλά αδύνατος στο νου // **om în -** δυνατός, σφριγηλός, ρωμαλέος άνθρωπος
vâsc *ουσ. αρσ. (βοτ.)* 1. ο ιξός (παρασιτικό φυτό της βελανιδιάς) 2. κολλητική ουσία για το άλειμμα ξόβεργας
vâscos-oasă, vâscoşi-oase *επίθ.* ιξώδης-ης-ες, κολλώδης-ης-ες, γλοιώδης-ης-ες
vâscozitate *ουσ. θηλ.* το γλοιώδες
vâslaş, vâslaşi *ουσ. αρσ.* ο κωπηλάτης, ο λαμνοκόπος
vâslă, vâsle *ουσ. θηλ.* το κουπί
vâsli, vâslesc *ρ. αμ.* 1. κωπηλατώ, τραβάω κουπί 2. λάμνω
vâslire, vâsliri *ουσ. θηλ.* η κωπηλασία, η κουπιά
vâslit, vâslituri *ουσ. ουδ.* το κωπηλάτημα, η κουπιά
veac, veacuri, veci I. *ουσ. ουδ.* ο αιώνας // **-ul de aur** ο χρυσός αιώνας // *ιστ.* **-ul de mijloc** ο Μεσαίωνας // **în -ul -ului** εις τον αιώνα του αιώνος // **ai făcut un ~ ca să vii** έναν αιώνα έκανες να 'ρθείς // **în vecii vecilor** εις τους αιώνας των αιώνων II. *επιθ. έκφρ.* 1. **de veci** αιώνιος-α-ο // **loc de veci** θέση σε νεκροταφείο // **odihnă de veci** η αιωνία ανάπαυση 2. παντοτινός-ή-ό III. *επιρ. έκφρ.* 1. **în veci** αιωνίως 2. **pe veci** για πάντα, για πάντοτε 3. παντοτινά
vecernie, vecernii *ουσ. θηλ. (εκκλ.)* ο εσπερινός
vechi, veche, vechi I. *επίθ.* 1. παλιός-ιά-ιό, παλαιός -ά-ό, αρχαίος-αία-αίο 2. *μτφ.* φθαρμένος-η-ο, μεταχειρισμένος-η-ο // **~ prieten** ο παλαιός φίλος // **calendarul ~** το παλαιό ημερολόγιο // **lumea veche** ο αρχαίος κόσμος // **o carte veche** ένα παλαιό βιβλίο // **pâine veche** μπαγιάτικο ψωμί // **vechea mahala** η παλιά γειτονιά // **vorbă veche** η παροιμία // **un ~ luptător** ένας παλαιός μαχητής (παλαίμαχος) II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* **din vechi** απ' τα παλιά, από παλιά, από πολύ χρόνο
vechil, vechili *ουσ. αρσ.* ο επιστάτης, ο επιβλέπων σ' ένα κτήμα
vechime *ουσ. θηλ.* η παλαιότητα, η αρχαιότητα, η παλιά εποχή // **din ~** από την αρχαιότητα // **~ în muncă** η αρχαιότητα στην εργασία // **în ~** στην αρχαία εποχή
vechitură, vechituri *ουσ. θηλ.* 1. το παλιό πράγμα, η παλιατσαρία 2. τα παλιά αντικείμενα ή φορέματα, τα σκάρτα
vecie *ουσ. θηλ.* η αιωνιότητα, η αφθαρσία // **pe ~** για την αιωνιότητα
vecin-ă, vecini-e I. *επίθ.* 1. γειτονικός-ή-ό, γειτνιάζων -ουσα-ον 2. διπλανός-ή-ό, κοντινός-ή-ό // **stat ~** το γειτονικό κράτος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* γείτονας-ισσα (ο, η) III. *επιρ. έκφρ.* **prin -i** γειτονικά, κοντινά, εδώ κοντά IV. *ρημ. έκφρ.* **a fi ~ cu...** είμαι γείτονας με..., γειτονεύω, γειτνιάζω με... V. *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο δούλος, ο δουλοπάροικος (στη Μολδαβία το Μεσαίωνα)
vecinătate, vecinătăţi *ουσ. θηλ.* 1. η γειτονιά, η γειτνίαση // **- geografică** η γεωγραφική γειτνίαση 2. οι γείτονες
vector, vectori I. *ουσ. αρσ. (μαθ.)* το άνυσμα II. *επίθ.* **rază vectoare** η ακτίνα ανύσματος
vectorial-ă, vectoriali-e *επίθ. (μαθ.)* ανυσματικός-ή -ό // **calcul ~** ο ανυσματικός υπολογισμός
vede *ουσ. θηλ. πληθ.* οι βέδες (αρχαία ιερά κείμενα του ινδουϊσμού)
vedea, văd I. *ρ. μετ.* 1. βλέπω, κοιτάζω 2. ορώ 3. εξετάζω, ερευνώ, θεωρώ, επιθεωρώ // **a ~ cu ochi buni** βλέπω με καλά μάτια // **a ~ lumina zilei** βλέπω το φως της ημέρας // **a-şi - de treabă** κοιτάζω τη δουλειά μου // **ce să vezi?** τί να δεις; // **cum te văd şi cum mă vezi** καθώς σε βλέπω και με βλέπεις // **precum văd** καθώς βλέπω // **să văd cu proprii mei ochi** να δω με τα ίδια μου τα μάτια // **văzând şi făcând** βλέποντας και κάνοντας // **veniţi şi vedeţi!** ελάτε να δείτε! II. *ρ. αμ.* 1. προσέχω, έχω το νου μου 2. ασχολούμαι για κάτι ή για κάποιον 3. κοιτάζω // **ne-am văzut de curând** ιδωθήκαμε πριν από λίγο (πρόσφατα) // **vezi să nu întârzii!** πρόσεξε μην αργήσεις! // **vezi să nu te'nşele!** πρόσεξε μη σε γελάσει! III. *ρ. μέσο* βλέπομαι // **să ne vedem sănătoşi** να ιδωθούμε υγιείς (ή καλά) IV. *ρ. μέσο απρόσ.* φαίνεται // **după cum se vede** καθώς φαίνεται // **precum se vede** ως φαίνεται// **se vede treaba că...** φαίνεται η ότι...
vedenie, vedenii *ουσ. θηλ.* 1. το όραμα, η οπτασία 2. το φάντασμα 3. η παραίσθηση 4. το φάσμα
vedere, vederi I. *ουσ. θηλ.* 1. η όραση 2. το βλέμμα, η βλέψη, η όψη, η θέα 3. η άποψη 4. το κοίταγμα, η ματιά 5. η εμφάνιση θ. το τοπίο 7. η κάρτα, το δελτάριο 7. η σκοπιά, η έποψη 8. η γνώμη, η αντίληψη, η πεποίθηση, η σκέψη, η ιδέα, η κρίση 9. η παρουσίαση, η γνωριμία // **a avea în ~** έχω υπ' όψιν // **a lua în ~** λαμβάνω υπ' όψιν, υπολογίζω // **a pierde -a** χάνω την όρασή μου // **a pierde din ~** παραλείπω // **a pune în ~** θέτω υπ' όψιν // **a trece cu -a** παραβλέπω σκόπιμα, κάνω ότι δε βλέπω // **din ~** εξ όψεως // **la bună ~!** σε καλή αντάμωση! // **la prima ~** εκ πρώτης όψεως // **nu intru în vederile lui** δεν είμαι στις βλέψεις του // **om cu vederi largi** ο άνθρωπος με ευρείες βλέψεις // **plătibil la ~** πληρωτέος επί τη εμφανίσει // **punct de ~** η άποψη, η έποψη II. *προθ. έκφρ.* // **în -a...** εν όψει... // **în -a sărbătorilor** έν όψει των γιορτών
vedetă, vedete *ουσ. θηλ.* 1. ο μεγάλος καλλιτέχνης 2. ο πρωταγωνιστής, η πρωταγωνίστρια, η βεντέτα

3. *ναυτ.* το περιπολικό, η περίπολος, το μικρό πολεμικό πλοίο που περιπολεί
vedetism *ουσ. ουδ.* ο βεντετισμός
vegeta, vegetez *ρ. αμ.* 1. βλαστάνω, βλασταίνω, φυτρώνω, βγάζω βλαστάρια 2. φυτοζωώ, ζω σα φυτό, περνώ ζωή γεμάτη από στερήσεις
vegetal-ă, vegetali-e *επίθ.* φυτικός-ή-ό // **cărbune** – ο φυτικός άνθρακας, το φυτικό κάρβουνο // **regnul** – το φυτικό βασίλειο, όλα τα φυτά // **ulei** – το φυτικό έλαιο
vegetare, vegetări *ουσ. θηλ.* η φυτοζωΐα, το να φυτοζωεί κάποιος, το να ζει σα φυτό μια ζωή γεμάτη στερήσεις
vegetarian-ă, vegetarieni-e I. *επίθ.* 1. φυτοφάγος-ος -ο 2. χορτοφάγος-ος-ο // **persoană –ă** το χορτοφάγο πρόσωπο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φυτοφάγος (ο, η)
vegetarianism *ουσ. ουδ.* η φυτοφαγία
vegetativ-ă, vegetativi-e *επίθ.* 1. φυτικός-ή-ό 2. βλαστικός-ή-ό // **înmulțire –ă** η βλαστική πλήθυνση, η εκβλάστηση από τις ρίζες // **sistem nervos** – το φυτικό νευρικό σύστημα
vegetație, vegetații *ουσ. θηλ.* 1. η βλάστηση 2. *ιατρ.* ο βλαστομύκητας // – **luxuriantă** η άφθονη βλάστηση // – **sălbatică** η άγρια βλάστηση
vegetațiune *ουσ. θηλ.* ιδ. vegetație
veghe, veghi *ουσ. θηλ.* 1. η φύλαξη, το φύλαγμα, η φρούρηση 2. η αγρυπνία, η αγρύπνια, η ξαγρύπνια, το ξενύχτι 3. η φρούρηση, η επιφυλακή // **a sta de** ~ ξαγρυπνώ, επαγρυπνώ, φυλάγω, βιγλίζω // **în stare de** ~ σε επιφυλακή
veghea, veghez I. *ρ. αμ.* 1. αγρυπνώ, επαγρυπνώ, ξαγρυπνώ 2. ξενυχτώ II. *ρ. μετ.* 1. φρουρώ, φυλάγω 2. επαγρυπνώ, βιγλίζω
vegheat-ă, vegheați-te *επίθ.* 1. φυλαγμένος-η-ο, φρουρημένος-η-ο 2. άγρυπνος-η-ο, ξυπνητός-ή-ό
veghere, vegheri *ουσ. θηλ.* 1. η φρούρηση, το φύλαγμα 2. η επαγρύπνηση, η αγρυπνία 3. το νυχτέρι, το ξενύχτι, η βεγγέρα
veghetor-oare, veghetori-oare *επίθ.* 1. φυλακτικός -ή-ό 2. άγρυπνος-η-ο 3. φύλακας, φυλακάτορας, βιγλάτορας
vehement-ă, vehemenți-te I. *επίθ.* 1. σφοδρός-ή-ό 2. βίαιος-η-ο II. *επίρ.* 1. σφοδρά 2. βίαια
vehemență *ουσ. θηλ.* 1. η σφοδρότητα, η βιαιότητα 2. η ορμητικότητα, η δριμύτητα
vehicul, vehicule *ουσ. ουδ.* 1. το όχημα 2. το βαγόνι 3. η άμαξα 4. το αυτοκίνητο // – **pe roți** το τροχοφόρο
vehicula, vehiculez *ρ. μετ.* 1. μεταφέρω με όχημα 2. *μτφ.* διαλαλώ, διασκορπίζω, μεταδίδω, εκπέμπω
vel *επίθ. αμετάβλ.(ιστ.)* μεγάλος // – **logofăt** ο μεγάλος λογοθέτης
velatură, velaturi *ουσ. θηλ.* το σύνολο ιστίων του καραβιού
velă, vele *ουσ. θηλ. (ναυτ.)* το ιστίο, το άρμενο // **corabie cu vele** το ιστιοφόρο, το καράβι με άρμενα // **portul cu vele** η ιστιοπλοΐα
veleat, veleaturi *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η εποχή, ο πολύς καιρός, η διάρκεια της ζωής // **a-i trece –ul** πέρασε η εποχή του // **așa-și trecu –ul** έτσι πέρασε τη ζωή του (πέθανε)
veleitar-ă, veleitari-e *επίθ.* 1. απαιτητικός-ή-ό (χωρίς βάση) 2. φιλόδοξος-η-ο
veleitate, veleități *ουσ. θηλ.* 1. η αβάσιμη απαίτηση, η αβάσιμη θέληση 2. η αξίωση 3. η φιλοδοξία
velicorus-ă, velicoruși-se *ουσ. αρσ. και θηλ.* βελικορώσος-ίδα (ο, η), κάτοικος της βορειοδυτικής Ρωσίας
velier, veliere *ουσ. θηλ.* το ιστιοφόρο
velin-ă, velini-e *επίθ.* // **hârtie –ă** το λευκό γυαλιστερό χαρτί, το χαρτί πολυτελείας // **carton** – το χαρτόνι πολυτελείας
velință, velințe *ουσ. θηλ.* η βελέντζα, η φλοκάτη, το μάλλινο κλινοσκέπασμα με κρόσσια
velist-ă, veliști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* ιστιοπλόος (ο, η), ο, η αθλητής-ήτρια σε αγώνες ιστιοπλοΐας
velnicer, velniceri *ουσ. αρσ. (επαρχ.)* ο ιδιοκτήτης εγκατάστασης απόσταξης ρακής ή οινοπνεύματος
velniță, velnițe *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η πρωτόγονη εγκατάσταση απόσταξης ρακής ή οινοπνεύματος
velociped, velocipede *ουσ. ουδ.* το ποδήλατο
velodrom, velodromuri *ουσ. ουδ.* το ποδηλατοδρόμιο
velur *ουσ. ουδ.* το βελούδο, ο κατιφές
velurat-ă, velurați-te *επίθ.* βελουδένιος-ια-ιο
velură *ουσ. θηλ.* ιδ. velur
venal-ă, venali-e *επίθ.* 1. αργυρώνητος-η-ο 2. αισχροκερδής-ής-ές
venalitate, venalități *ουσ. θηλ.* 1. το αργυρώνητο 2. η αισχροκέρδεια
venă, vene *ουσ. θηλ. (ανατ.)* η φλέβα
vendetă, vendete *ουσ. θηλ.* η βεντέτα, η αντεκδίκηση
venera, venerez *ρ. μετ.* 1. σέβομαι, προσκυνάω, λατρεύω 2. ευλαβούμαι
venerabil-ă, venerabili-e *επίθ.* 1. σεβάσμιος-α-ο, πολυσέβαστος-η-ο, αξιοσέβαστος-η-ο 2. αξιότιμος-η-ο 3. *μτφ.* γεροντικός-ή-ό // **vârstă –ă** η γεροντική ηλικία
venerare, venerări *ουσ. θηλ.* 1. ο σεβασμός, τα σεβάσματα 2. η λατρεία, η ευλάβεια
venerat-ă, venerați-te *επίθ.* σεβαστός-ή-ό
venerație, venerații *ουσ. θηλ.* 1. το σέβας, ο σεβασμός 2. η ευλάβεια, η λατρεία
venerațiune *ουσ. θηλ.* ιδ. venerație
venerian-ă, venerieni-e *επίθ. (ιατρ.)* αφροδισιακός -ή-ό, αφροδίσιος-ια-ιο
veneric-ă, venerici-ce *επίθ.* αφροδίσιος-ια-ιο // **boli venerice** τα αφροδίσια νοσήματα
venerolog-ă, venerologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ. (ιατρ.)* αφροδισιολόγος (ο, η)
venerologie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η αφροδισιολογία
venesecție, venesecții *ουσ. θηλ.* η φλεβοτομία, η φλεβική αφαίμαξη
Venet, Veneți *ουσ. αρσ. (πληθ.) (ιστ.)* οι Βένετοι, οι Ενετοί
venetic-ă, venetici-ce I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο Βενετός, ο Βενετσιάνος II. *επίθ.* βενέτικος-η-ο // **galben** – το ενετικό φλουρί (από καθαρό χρυσάφι)
venezuelian-ă, venezuelieni-e I. *επίθ.* βενεζουελικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βενεζουελανός-ή (ο, η)
veni, vin *ρ. αμ.* 1. έρχομαι, επέρχομαι 2. φθάνω, φτάνω // **a** ~ **după cineva** έρχομαι για κάποιον // **a** – **în nas** πέφτω και σπάω τη μύτη (πάνω στη μύτη) // **a** – **într-un suflet** έρχομαι γρήγορα// **a** ~ **la putere** ανέρχομαι στην εξουσία // **a** – **pe lume**

έρχομαι στον κόσμο, γεννιέμαι // **a-i - cuiva ceasul** ήρθε η ώρα του // **a-i - mintea la cap** του ήρθε ο νους στο κεφάλι του // **a-i - nu ştiu cum** του κακοφαίνεται // **a-mi ~ în minte** θυμάμαι, ενθυμούμαι, θυμούμαι, μου έρχεται στη μνήμη, στη θύμηση // **a se duce şi** a - πηγαινοέρχομαι // **aşa, acum mai vii de acasă** τώρα σκέπτεσαι σωστά, τώρα αρχίζεις να καταλαβαίνεις // **bine aţi -t!** καλώς ορίσατε! // **ce-i vine cuiva pe limbă** το να μιλάει κανείς (με ασέβεια) // **ce ţi-a -t?** τί σούρθε; // **cum îi vine cuiva la gură** το να μιλάει κανείς, προσβλητικά // **cum îţi vine bine** όπως προτιμάς // **cum vine asta?** τί σημαίνει αυτό; // **du-te vino** σύρ' τα φέρ' τα, το σύρ'τα-φέρ'τα, τα σύρ'τα-φέρ'τα // **mi-a -t rău** λιποθύμησα, λιγοθύμησα, έχασα για λίγο τις αισθήσεις μου // **mi-am -t în fire** συνήλθα, έγινα ήμερος // **nu-mi vine la socoteală** δεν με συμφέρει // **pălăria asta nu-ţi vine** αυτό το καπέλο δε σου πάει // **să vină!** ας έλθει! // **un du-te vino** ένα πηγαινέλα // **veniţi când doriţi** ελάτε όποτε θελήσετε // **vino cu noi!** έλα με μας! // **vino-ncoace** το θέλγητρο, η γοητεία, η χάρη, η έλξη // **vorba vine** ο λόγος το λέει

venin, veninuri *ουσ. ουδ.* 1. το φαρμάκι, το δηλητήριο 2. ο ιός 3. *μτφ.* η κακία, η έχθρα, η εχθρότητα // **a-şi vărsa -ul** χύνω το φαρμάκι, προξενώ πικρία σε κάποιον

veninos-oasă, veninoşi-oase *επίθ.* 1. ιοβόλος-ος-ον 2. φαρμακερός-ή-ό, δηλητηριώδης-ης-ες // **şarpe ~** το φαρμακερό φίδι, ο ιοβόλος όφις

venire, veniri *ουσ. θηλ.* 1. ο ερχομός, η έλευση, η προσέλευση, η άφιξη 2. το φτάσιμο

venit-ă, veniţi-te I. *επίθ.* αφιχθείς-είσα-έν, φτασμένος-η-ο, έχοντας έλθει // **nou -** νεοαφιχθείς II. *ουσ. ουδ. (πληθ.* **venituri***) οικον.* το έσοδο, το εισόδημα // **~ naţional** εισόδημα της χώρας // **~ net** το καθαρό εισόδημα

venos-oasă, venoşi-oase *επίθ. (ανατ.)* φλεβικός-ή-ό

ventil, ventile *ουσ. αρσ.* η βαλβίδα

ventila, ventilez I. ρ.μετ. αερίζω, ανεμίζω, εξαερίζω II. *ρ. μέσο* διαδίδομαι // **se ventilează anumite idei** διαδίδονται ορισμένες ιδέες

ventilare, ventilări *ουσ. θηλ.* το αέρισμα, ο εξαερισμός, το ανέμισμα

ventilator, ventilatoare *ουσ. ουδ.* ο ανεμιστήρας, ο εξαεριστήρας

ventilaţie, ventilaţii *ουσ. θηλ.* ο αερισμός, ο εξαερισμός, το αέρισμα // **- pulmonară** η πνευμονική οξυγόνωση

ventral-ă, ventrali-e *επίθ.* κοιλιακός-ή-ό

ventricul, ventricule *ουσ. ουδ. (ανατ.)* η σωματική κοιλότητα, το κοίλωμα μικρών διαστάσεων

ventriloc-ă, ventriloci-ce *ουσ. αρσ. και θηλ.* εγγαστρίμυθος-η (ο, η)

ventuză, ventuze *ουσ. θηλ.* η βεντούζα

veracitate *ουσ. θηλ.* η αληθοσύνη, η φιλαλήθεια

verandă, verande *ουσ. θηλ.* η βεράντα, ο εξώστης

verb, verbe *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* 1. το ρήμα 2. ο λόγος // **~ auxiliar** το βοηθητικό ρήμα // **-e defective** τα ελλιπή ρήματα // **-e neregulate** τα ανώμαλα ρήματα

verbal-ă, verbali-e I. *επίθ.* 1. προφορικός-ή-ό 2. ρηματικός-ή-ό // **notă -ă** η ρηματική διακοίνωση II. *επίρ.* 1. προφορικά 2. ρηματικά

verbalism *ουσ. ουδ. (λογ.)* 1. η πολυλογία 2. η κενή μεγαλοστομία 3. ο βερμπαλισμός, οι πομπώδεις εκφράσεις

verbină, verbine *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το αγιοβότανο

verde, verzi I. *επίθ.* 1. πράσινος-η-ο, χλωρός-ή-ό 2. χλοερός-ή-ό 3. άγουρος-η-ο 4. (για δέρματα) ακατέργαστος-η-ο 5. *μτφ.* ειλικρινής-ής-ές // **verzi şi uscate** να μιλάει κανείς για διάφορα // **a vedea stele verzi** βλέπω πράσινα αστέρια // **a visa cai verzi pe pereţi** (για απραγματοποίητα πράγματα) // **spaţiu -** ο πράσινος χώρος, η πρασιά II. *επίρ.* 1. ειλικρινά 2. αληθινά // a **spune -** λέγω αληθινά (την αλήθεια) III. *επιθ. έκφρ.* **de -** το χαρτί της τράπουλας το μπαστούνι IV. *ουσ. ουδ.* το πράσινο // **- închis** το βαθύ πράσινο // **- de Paris** εντομοκτόνο // **a i se face cuiva - înaintea ochilor** ζαλίζομαι, λιποθυμώ, βλέπω πράσινο μπροστά στα μάτια

verdeaţă, verdeţuri *ουσ. θηλ.* 1. η πρασινάδα, η χλόη 2. *(πληθ.)* τα χορταρικά

verdict, verdicte *ουσ. ουδ.* η ετυμηγορία ορκωτού δικαστηρίου, η απόφαση // **tribunalul a luat următorul -** το δικαστήριο έλαβε την εξής απόφαση / ετυμηγορία

veresie I. *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. ο βερεσές 2. η πίστωση II. *επιρ. έκφρ.* **pe -** βερεσέ, χωρίς πληρωμή, επί πιστώσει

vergă, vergi *ουσ. θηλ.* 1. η βέργα 2. η κεραία 3. το δοκάρι στο πλοίο όπου κρεμούν τα πανιά

vergea, vergele *ουσ. θηλ.* 1. η βέργα, η ράβδος 2. η γρίλια, το κάγκελο

vergel, vergeluri *ουσ. ουδ.* η βεργίτσα (στο στήμονα του αργαλειού)

veric, verici *ουσ. αρσ.* (*λαϊκ. και οικ.*) το ξαδελφάκι

veridic-ă, veridici-ce I. *επίθ.* 1. αληθινός-ή-ό 2. πραγματικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. αληθινά 2. πιστά 3. ειλικρινά

veridicitate *ουσ. θηλ.* 1. η αληθοσύνη 2. η φιλαλήθεια

verifica, verific *ρ. μετ.* 1. ελέγχω, εξελέγχω 2. εξετάζω κάτι, δοκιμάζω

verificare, verificări *ουσ. θηλ.* 1. ο έλεγχος 2. η δοκιμασία, η δοκιμή // *(λογισ.)* **balanţa de ~** το ισοζύγιο ελέγχου

verificat-ă, verificaţi-te *επίθ.* 1. ελεγμένος-η-ο 2. δοκιμασμένος-η-ο

verificator-oare, verificatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ελεγκτής-τρια (ο, η)

verigă, verigi *ουσ. θηλ.* ο κρίκος, η κρικέλα, το κρικέλι, ο χαλκάς, ο μεταλλικός δακτύλιος // **- de lanţ** ο κρίκος αλυσίδας // **- de legătură** ο συνδετικός κρίκος // **- de rod** ο καρποφόρος κρίκος (στο αμπέλι, από έναν κόμπο και μια κληματσίδα) // **~ intermediară** ο ενδιάμεσος κρίκος

verighetă, verighete *ουσ. θηλ.* η βέρα

verism *ουσ. ουδ. (μουσ.)* ο βερισμός (η μουσική κίνηση όπερας στην Ιταλία στο τέλος του 19[ου] αιώνα)

verist-ă, verişti-ste I. *επίθ. (μουσ.)* βεριστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ. (μουσ.)* βερίστας-ίστρια (ο, η)

verişor-oară, verişori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εξάδελφος, η εξαδέλφη

veritabil-ă, veritabili-e *επίθ.* 1. αληθινός-ή-ό, πραγματικός-ή-ό 2. γνήσιος-α-ο, αυθεντικός-ή-ό, βέρος-α-ο // **din piele -ă** από γνήσιο δέρμα

vermicid-ă, vermicide I. *επίθ.* παρασιτοκτόνος-ος-ο II. *ουσ. ουδ.* το παρασιτοκτόνο
vermiform-ă, vermiformi-e *επίθ.* σκωληκοειδής-ής-ές
vermifug-ă, vermifugi-ge I. *επίθ.* ανθελμινθικός-ή-ό, αντιλεβιθικός-ή-ό // **plante vermifuge** τα ανθελμινθικά βότανα II. *ουσ. ουδ.* το αντιλεβιθικό φάρμακο
verminaţie *ουσ. θηλ.* η σκουληκίαση
verminoză, verminoze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ελμίνθωση (τα σκουλήκια στα έντερα στα παιδιά)
vermorel, vermorele *ουσ. ουδ.* ο ψεκαστήρας
vermut, vermuturi *ουσ. ουδ.* το βερμούτ, ο αψινθίτης
vernal-ă, vernali-e *επίθ.* // *(αστρ.)* **punct** – το εαρινό σημείο (η ισημερία της άνοιξης)
vernil *επίθ. αμετάβλ.* το ανοιχτό πράσινο χρώμα, φιστικής-ια-ί
vernis *ουσ. ουδ.* το βερνίκι
vernisa, vernisez *ρ. μετ.* βερνικώνω
vernisa, vernisez *ρ. μετ.* κάνω τα εγκαίνια έκθεσης γλυπτικής, ζωγραφικής, κ.λ.π.
vernisaj, vernisaje *ουσ. αρσ.* το βερνισάζ, τα εγκαίνια έκθεσης
veros-oasă, veroşi-oase *επίθ.* 1. πανούργος-α-ο, ύποπτος-η-ο, κακός-ή-ό 2. άτιμος-η-ο, δόλιος-ια -ιο, δολερός-ή-ό, ύπουλος-η-ο 3. κατεργάρικος -η-ο 4. βρώμικος-η-ο // **afacere veroasă** η ύποπτη υπόθεση, η βρωμοδουλειά, η βρώμικη πράξη
verosimil-ă, verosimili-e *επίθ.* αληθοφανής-ής-ές
verosimilitate *ουσ. θηλ.* η αληθοφάνεια
vers, versuri *ουσ. ουδ.* ο στίχος // **a scrie –uri** γράφω στίχους, στιχουργώ // **scriere în –uri** η έμμετρη συγγραφή (σε στίχους)
versant, versante *ουσ. ουδ.* 1. η πλαγιά του βουνού, η βουνοπλαγιά 2. η απόκλιση, η κλιτύς
versat-ă, versaţi-te *επίθ.* 1. έμπειρος-η-ο 2. επιτήδειος-α-ο, επιδέξιος-α-ο, πεπειραμένος-η-ο
versatil-ă, versatili-e *επίθ. (ëd'ă.)* 1. ευμετάβολος -η-ο, ευμετάβλητος-η-ο, μεταβλητός-ή-ό 2. ασταθής-ής-ές
verset, verseţi(-te) *ουσ. ουδ. (εκκλ.)* ο στίχος, το εδάφιο
versifica, versific I. *ρ. αμ.* γράφω στίχους, στιχουργώ II. *ρ. μετ.* στιχοποιώ, κάνω στίχους
versificare, versificări *ουσ. θηλ.* η στιχοποιία, η στιχουργία, η στιχουργική
versificat-ă, versificaţi-te *επίθ.* στιχουργημένος-η-ο, στιχοποιημένος-η-ο, έμμετρος-η-ο
versificator-oare, versificatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. στιχουργός (ο, η), στιχογράφος (ο, η) 2. στιχοπλόκος (ο, η) // – **prost** ο στιχοπλόκος
versificaţie, versificaţii *ουσ. θηλ.* η στιχουργία, η στιχουργική, η στιχογραφία
versiune, versiuni I. *ουσ. θηλ.* 1. η εκδοχή, η παραλλαγή, η απόδοση 2. η μετάφραση II. *επιρ. έκφρ.* **în ~ originală** σε πρωτότυπη εκδοχή
verso *ουσ. ουδ. αμετάβλ.* το οπισθόφυλλο
verstă, verste *ουσ. θηλ.* το βέρστι (μονάδα μήκους στη Ρωσία ίση με 1,067 μ)
vertebral-ă, vertebrali-e *επίθ.* σπονδυλικός-ή-ό // **coloana –ă** η σπονδυλική στήλη
vertebrat-ă, vertebraţi-te I. *επίθ.* σπονδυλωτός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. πληθ. (ζωολ.)* τα σπονδυλωτά
vertebră, vertebre *ουσ. θηλ. (ανατ.)* ο σπόνδυλος
vertical-ă, verticali-e I. *επίθ.* κάθετος-η-ο, κατακόρυφος-η-ο // **dreaptă –ă** η κάθετη ευθεία // **plan** – το κάθετο επίπεδο II. *επίρ.* κάθετα, κατακόρυφα III. *ουσ. θηλ.* 1. η κάθετη 2. το νήμα της στάθμης, η κατακόρυφη // **verticala locului** η συντεταγμένη του τόπου
verticalitate *ουσ. θηλ.* η κάθετη στάση
vertiginos-oasă, vertiginoşi-oase I. *επίθ.* 1. ραγδαίος-αία-αίο 2. ιλιγγιώδης-ης-ες // **urcare vertiginoasă** η ραγδαία άνοδος II. *επίρ.* ραγδαία, ιλιγγιωδώς
vervă *ουσ. θηλ.* 1. ο οίστρος, η ακατάσχετη δραστηριότητα 2. ο ενθουσιασμός, η εγκαρδίωση 3. *μτφ.* η έμπνευση // **a fi în** ~ είμαι οιστρήλατος, κατέχομαι από οίστρο
verzal-ă, verzali-e *επίθ. (τυπ.)* κεφαλαίος-α-ο, με τα κεφαλαία γράμματα του αλφαβήτου
verzişoară, verzişoare *ουσ. θηλ.* το μικρό λάχανο
verzitură, verzituri *ουσ. θηλ. (οικ.)* ο άγουρος καρπός, ο ανώριμος
verzui-ie, verzui *επίθ.* πρασινωπός-ή-ό, πρασινούτσικος-η-ο
vesel-ă, veseli-e I. *επίθ.* 1. εύθυμος-η-ο, χαρούμενος -η-ο, χαρωπός-ή-ό, πασιχαρής-ής-ές, πρόσχαρος -η-ο, ολόχαρος-η-ο 2. φαιδρός-ή-ό, γελαστός-ή -ό, χαρμόσυνος-η-ο 3. κεφάτος-η-ο II. *επίρ.* εύθυμα, χαρούμενα, χαρωπά, πρόσχαρα, φαιδρά, χαρμόσυνα
veselă *ουσ. θηλ.* τα πιατικά, τα επιτραπέζια σκεύη
veseli, veselesc I. *ρ. μέσο* 1. χαροκοπώ, ευφραίνομαι, γλεντώ, γλεντοκοπώ, φαιδρύνω, ξεφαντώνω 2. διασκεδάζω II. *ρ. μετ.* προξενώ χαρά, χαροποιώ, φαιδρύνω
veselie, veselii *ουσ. θηλ.* 1. η χαρά, η χαρούμενη διάθεση 2. η ευθυμία, η φαιδρότητα, η ευφροσύνη 3. το κέφι, το ξεφάντωμα, η διασκέδαση, το γλεντοκόπι
veselit-ă, veseliţi-te *επίθ.* χαρωπός-ή-ό, πασίχαρος -η-ο, χαρούμενος-η-ο, ολόχαρος-η-ο, καταχαρούμενος-η-ο, φαιδρυντικός-ή-ό
vespasiană, vespasiane *ουσ. θηλ.* το δημόσιο ουρητήριο
vesperal-ă, vesperali-e *επίθ.* εσπερινός-ή-ό, βραδινός-ή-ό
vest I. *ουσ. ουδ.* η δύση // **spre** – προς δυσμάς // **începând de la** ~ αρχίζοντας απ' τα δυτικά II. *επιρ. έκφρ.* **la** ~ δυτικά, προς τη δύση
vestală, vestale *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η εστιάς, η ιέρεια (της φωτιάς) 2. *μτφ.* η ενάρετη γυναίκα
vestă, veste *ουσ. θηλ.* η βέστα, το γιλέκι, το γιλέκο
veste, veşti I. *ουσ. θηλ.* 1. η είδηση, η αγγελία, η αναγγελία 2. η πληροφορία, το μαντάτο, το νέο 3. το μήνυμα 4. η φήμη // ~ **neaşteptată** η αδόκητη είδηση // ~ **nerăspândită** το ακυκλοφόρητο νέο // **a da de** ~ μεταδίδω την είδηση, κοινοποιώ, κάνω κάτι γνωστό, γνωστοποιώ, ειδοποιώ // **a i se duce cuiva –a** έχει αποκτήσει φήμη, είναι φημισμένος, ξακουστός, διάσημος // **a prinde de** ~ παίρνω είδηση, μαθαίνω // **ce mai –?** τι το νέο έχουμε; // **n-am luat de** – δεν πήρα είδηση, δεν αντιλήφθηκα // **o ~ bună** μια καλή είδηση II. *επιρ. έκφρ.* **fără** ~ αιφνιδίως, αίφνης
vesti, vestesc I. *ρ. μετ.* 1. ειδοποιώ, αναγγέλλω, αγγέλλω, γνωστοποιώ 2. προειδοποιώ, πληροφορώ, προμηνύω, προαγγέλλω II. *ρ. μέσο* φημίζομαι, είμαι διάσημος, έχω φήμη, είμαι ξακουστός-ή-ό

vestiar, vestiare *ουσ. ουδ.* 1. το βεστιάριο, το αποδυτήριο, το ιματιοφυλάκιο 2. η γκαρνταρόμπα
vestibul, vestibuluri *ουσ. ουδ.* ο προθάλαμος
vestic-ă, vestici-ce *επίθ.* δυτικός-ή-ό
vestigiu, vestigii *ουσ. ουδ.* 1. το ίχνος του παρελθόντος 2. τα ερείπια 3. τα κατάλοιπα, τα υπολείμματα
vestimentar-ă, vestimentari-e *επίθ.* ενδυματολογικός-ή-ό
vestimentație *ουσ. θηλ.* η ενδυμασία, τα ενδύματα, η φορεσιά
vestire, vestiri *ουσ. θηλ.* το άγγελμα, η ειδοποίηση, η γνωστοποίηση, το προμήνυμα, το προάγγελμα
vestit-ă, vestiți-te *επίθ.* 1. περίφημος-η-ο, ξακουστός-ή-ό, ξακουσμένος-η-ο, περιβόητος-η-ο, διαβόητος-η-ο, φημισμένος-η-ο 2. πασίγνωστος-η-ο, ονομαστός-ή-ό
vestitor-oare, vestitori-oare I. *επίθ.* προαγγέλλων -ουσα-ον, προμηνύων-ουσα-ον II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* προάγγελος (ο, η), αγγελιαφόρος (ο, η)
veston, vestoane *ουσ. ουδ.* 1. το σακκάκι 2. ο χιτώνας
veşcă, veşti *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η φλούδα δέντρου απ' την οποία φτιάχνεται ο κοσκινόγυρος
veşmânt, veşminte *ουσ. ουδ.* 1. το φόρεμα, το ένδυμα, η φορεσιά 2. *(πληθ.)* τα άμφια
veşnic-ă, veşnici-ce I. *επίθ.* αιώνιος-ια-ιο, παντοτινός -ή-ό, άφθαρτος-η-ο // ~ **pomenit(-ă)** αείμνηστος -η-ο // **-a pomenire** η αιωνία μνήμη // **focul cel ~** το αιώνιο πυρ // **somnul cel ~** ο αιώνιος ύπνος II. *επίρ.* 1. αιωνίως, παντοτινά, διαπαντός 2. άφθαρτα 3. *εκκλ.* αεί
veşnicie, veşnicii I. *ουσ. θηλ.* η αιωνιότητα, η αφθαρσία, η παντοτινότητα II. *επιρ. έκφρ.* **pe veşnicie** για πάντα, παντοτινά
veşted-ă, veştezi-de *επίθ.* 1. μαραζωμένος-η-ο, μαραμένος-η-ο 2. ξηραμένος-η-ο 3. μαραζιάρης -α-ικο 4. *(για χρώματα)* ξεθωριασμένος-η-ο
veşteji, veştejesc I. *ρ. μετ.* 1. μαραίνω 2. ξηραίνω 3. *μτφ.* στιγματίζω 4. *μτφ.* καυτηριάζω 5. *μτφ.* κηλιδώνω, ατιμάζω II. *ρ. μέσο* 1. μαραίνομαι, ξηραίνομαι, μαραζώνω, μαραζιάζω, μαραγκιάζω 2. κιτρινίζω, ωχριώ III. *ρ. αμ.* 1. μαραζώνω 2. χάνω τη ζωτικότητά μου, τη ζωντάνια μου 3. κιτρινίζω, απανθώ
veştejire, veştejiri *ουσ. θηλ.* 1. το μαράζωμα, το μάραμα, η μάρανση, ο μαρασμός 2. το κιτρίνισμα, η ωχρίαση
veştejit-ă, veştejiți-te *επίθ.* 1. μαραμένος-η-ο, ξηραμένος-η-ο 2. κιτρινιασμένος-η-ο, αειθαλής -ής-ές
veteran-ă, veterani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. παλαίμαχος (ο, η), παλιός(-ιά) πολεμιστής(ίστρια) (ο, η) 2. ο βετεράνος // ~ **de război** ο βετεράνος πολέμου
veterinar-ă, veterinari-e *επίθ.* κτηνιατρικός-ή-ό // **medicina -ă** η κτηνιατρική // **medic** ~ ο κτηνίατρος // **dispensar** ~ το κτηνιατρείο
veto, vetouri *ουσ. ουδ. (πολ.)* το βέτο, η αρνησικυρία // **dreptul de** ~ το δικαίωμα αρνησικυρίας
vetust-ă, vetuşti-ste *επίθ.* παλαιός-ά-ό, αρχαίος-α-ο, παλιωμένος-η-ο
vetustate *ουσ. θηλ. (λογ.)* 1. το πάλιωμα 2. τα γερατειά, το γέρασμα
veveriță, veverițe *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* η βερβερίτσα, η βερβέρα, ο σκίουρος
vexa, vexez *ρ. μετ.* 1. θίγω, προβάλλω 2. καταπιέζω, βασανίζω, τυραννώ
vexat-ă, vexați-te *επίθ.* 1. προσβλημένος-η-ο, πληγωμένος-η-ο στο φιλότιμο 2. ενοχλημένος-η-ο
vexatoriu-ie, vexatorii *επίθ.* 1. προσβλητικός-ή-ό 2. ενοχλητικός-ή-ό 3. καταπιεστικός-ή-ό, βασανιστικός-ή-ό
vexațiune, vexațiuni *ουσ. θηλ. (λογ.)* 1. η προσβολή 2. η ενόχληση 3. ο βασανισμός, η καταπίεση, η ταλαιπωρία
vezical-ă, vezicali-e *επίθ.* κυστικός-ή-ό
vezicant-ă, vezicanți-te *επίθ. (λογ.)* φλυκταινικός-ή-ό
vezicat-ă, vezicați-te *επίθ.* φλυκταινώδης-ης-ες
vezicator-oare, vezicatori-oare *επίθ.* φλυκταινικός -ή-ό (που προκαλεί φουσκάλες στο δέρμα)
vezicație, vezicații *ουσ. θηλ.* η φλυκταίνωση
vezică, vezici *ουσ. θηλ.* η κύστη, η φούσκα // ~ **înotătoare** η νηκτική κύστη (στα ψάρια)
vezicular-ă, veziculari-e *επίθ.* φλυκταινώδης-ης-ες
veziculă, vezicule *ουσ. θηλ.* κύστη, η φλύκταινα, η φούσκα, η φουσκάλα // ~ **urinară** η ουροδόχος κύστη
via *προθ.* διά, μέσω, διά μέσου // ~ **Bulgaria** μέσω Βουλγαρίας
via, viez *ρ. αμ.* 1. ζω, βρίσκομαι, στη ζωή, βιώνω 2. υπάρχω, διαρκώ
viabil-ă, viabili-e *επίθ.* βιώσιμος-η-ο
viabilitate *ουσ. θηλ.* το βιώσιμο, η βίωση
viaduct, viaducte *ουσ. ουδ.* η οδογέφυρα, η κοιλαδογέφυρα, η μεγάλη γέφυρα, η γέφυρα που βρίσκεται στην κοιλάδα
viager-ă, viageri-e I. *επίθ.* ισόβιος-α-ο // **pensie -ă** η ισόβια σύνταξη // **preşedinție -ă** η ισόβια προεδρία II. *επίρ.* ισόβια, δια βίου, εφ' όρου ζωής // **rentă -ă** το ισόβιο εισόδημα
viață, vieți I. *ουσ. θηλ.* η ζωή, ο βίος // ~ **bună** η καλοζωία, η καλοπέραση, η ευχάριστη ζωή // ~ **sedentară** η καθιστική ζωή // ~ **socială** η κοινωνική ζωή // ~ **spirituală** η πνευματική ζωή // **a duce o ~ grea** περνώ δύσκολη ζωή // **a fi în ~** διατελώ εν ζωή, ζω // **când ți-e viața mai dragă** όταν δεν το περιμένεις, απρόσμενα, απροσδόκητα, αναπάντεχα // **condiții de ~** οι συνθήκες ζωής // **cu prețul vieții** με τον κίνδυνο ζωής // **închisoare pe ~** τα ισόβια δεσμά // **mod de ~** ο τρόπος ζωής // **niciodată în viața mea** ποτέ στη ζωή μου // **nu există semne de ~** δεν υπάρχουν σημεία ζωής // **o ~ de om** μια ζωή ανθρώπου, μια ζωή ολάκερη // **om de ~** ο γλεντζές// **preşedinte pe ~** ο ισόβιος πρόεδρος II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **luptă pe ~ şi pe moarte** πάλη ζωής και θανάτου // **pe ~** δια βίου, εφ' όρου ζωής, ισοβίως, ισόβιος-α-ο III. *επιθ. έκφρ.* **plin de ~** γεμάτος ζωή
vibra, vibrez *ρ. αμ.* 1. πάλλω, πάλλομαι, δονούμαι 2. κλονίζομαι 3. *μτφ.* συγκινούμαι
vibrant-ă, vibranți-te *επίθ.* παλμικός-ή-ό, παλμώδης -ης-ες
vibrare, vibrări *ουσ. θηλ.* ο παλμός, η δόνηση, η παλμική κίνηση
vibrator-oare, vibratori-oare I. *επίθ.* παλμικός-ή-ό, παλμώδης-ης-ες, δονητικός-ή-ό, κραδαστικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ.* ο ταλαντωτής
vibrație, vibrații *ουσ. θηλ.* 1. ο παλμός, η δόνηση, η παλμική κίνηση 2. η ταλάντευση // ~ **sonoră** το βουερό θρόισμα

vibrațiune ουσ. θηλ. ιδ. vibrație
vicar, vicari ουσ. αρσ. (εκκλ.) ο βικάριος, ο τοποτηρητής, ο αναπληρωτής επισκόπου
vicariat, vicariate ουσ. ουδ. 1. το αξίωμα τοποτηρητού επισκόπου 2. η έδρα του τοποτηρητού επισκόπου
vice συνθετικό ανάλογο με: υπό- (υπ-, υφ-), αντί-
viceamiral, viceamirali ουσ. αρσ. ο αντιναύαρχος
vicecancelar, vicecancelari ουσ. αρσ. ο αντικαγκελάριος
vicecomite, vicecomiți ουσ. αρσ. ο υποκόμης
viceconsul, viceconsuli ουσ. αρσ. ο υποπρόξενος
viceconsulat, viceconsulate ουσ. ουδ. το υποπροξενείο
viceguvernator, viceguvernatori ουσ. αρσ. ο υποκυβερνήτης, ο υποδιοικητής
vicepreşedinte-ă, vicepreşedinți-te ουσ. αρσ. και θηλ. αντιπρόεδρος (ο, η)
vicerege, viceregi ουσ. αρσ. ο αντιβασιλεύς
viceversa επίρ. 1. αντίστροφα, αντιστρόφως 2. τανάπαλιν 3. αμοιβαίως
vicia, viciez I. ρ. μετ. 1. φθείρω, μολύνω 2. μτφ. διαφθείρω κάποιον πνευματικά ή ηθικά 3. (νομ.) κάνω κάτι άκυρο (έγγραφο, ρήτρα, κ.λ.π.), ακυρώνω II. ρ. μέσο 1. φθείρομαι, μολύνομαι, διαφθείρομαι 2. γίνομαι άκυρος-η-ο (έγγραφο, κ.λ.π.)
viciabil-ă, viciabili-e επίθ. φθαρτός-ή-ό, μολυσμένος-η-ο
viciat-ă, viciați-te επίθ. 1. μολυσμένος-η-ο, διεφθαρμένος-η-ο 2. εξαχρειωμένος-η-ο 3. νομ. άκυρος-η-ο
viciere, vicieri ουσ. θηλ. 1. η διαφθορά, η μόλυνση, η φθορά 2. μτφ. η εξαχρείωση
vicinal-ă, vicinali-e επίθ. επαρχιακός-ή-ό // **drum** – ο επαρχιακός δρόμος
vicios-oasă, vicioşi-oase επίθ. 1. ελαττωματικός-ή-ό 2. φαύλος-η-ο 3. διεστραμμένος-η-ο, ευτελής -ής-ές, διεφθαρμένος-η-ο 4. κολασμένος-η-ο, πλημμελής-ής-ές, ελλιπής-ής-ές, πρόστυχος-η-ο 5. (νομ.) ακυρωτέος-α-ο // **cercul** – ο φαύλος κύκλος
vicisitudine, vicisitudini ουσ. θηλ. 1. η αντιξοότητα, η αναποδιά, η εναντιότητα, η αντίθεση 2. το εμπόδιο, η δυσχέρεια
viciu, vicii ουσ. ουδ. 1. το ελάττωμα, το κουσούρι 2. η κακή συνήθεια, η διαφθορά, το βίτσιο 3. η κακία, η ακολασία, η μοχθηρία 4. νομ. η ακύρωση // – **de conformație** η φυσική δυσμορφία, η ασκήμια, η ασκημάδα
viclean-ă, vicleni-e I. επίθ. 1. πονηρός-ή-ό, πανούργος-α-ο, δόλιος-ια-ιο, ύπουλος-η-ο 2. ανειλικρινής-ής-ές, κακόπιστος-η-ο 3. κατεργάρης -α-ικο 4. μτφ. καταχθόνιος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. μπαμπέσης-α (ο, η), κακόπιστος-η (ο, η), ύπουλος-η (ο, η)
vicleim, vicleimuri ουσ. ουδ. θρησκευτικό λαϊκό θεατρικό έργο, η θεατρική παράσταση η αναφερόμενη στη Γέννηση του Ιησού Χριστού, «το βικλεΐμ»
vicleni, viclenesc I. ρ. αμ. πονηρεύω, γίνομαι πονηρός, δολιεύομαι II. ρ. μέσο πονηρεύομαι III. ρ. μετ. εξαπατώ, απατώ με ψέματα
viclenie, viclenii ουσ. θηλ. 1. η πονηριά, η πονηράδα, η πανουργία, η δολιότητα, η υπουλότητα, το πονήρεμα 2. η ανειλικρίνεια, η κακοπιστία, η μπαμπεσιά, η απάτη 3. η υποκρισία, η κατεργαριά, ο δόλος
vicleşug, vicleşuguri ουσ. ουδ. το πονηρό τέχνασμα, το στρατήγημα, ο πονηρός τρόπος ενέργειας
viconte, viconți ουσ. αρσ. ο υποκόμης
vicontesă, vicontese ουσ. θηλ. η υποκόμισσα
victimă, victime ουσ. θηλ. 1. το θύμα 2. το σφάγιο // **victima datoriei** το θύμα καθήκοντος
victorie, victorii ουσ. θηλ. 1. η νίκη 2. η επιτυχία, η υπερίσχυση 3. ο θρίαμβος // – **a la Pirus** η Πύρρειος νίκη // ~ **finală** η τελική νίκη // ~ **istorică** η ιστορική νίκη
victorios-oasă, victorioşi-oase I. επίθ. 1. νικητήριος -α-ο, νικηφόρος-α-ο 2. θριαμβευτικός-ή-ό, τροπαιούχος-α-ο II. ουσ. αρσ. και θηλ. νικητής -ήτρια (ο, η), θριαμβευτής-τρια (ο, η), νικηφόρος -α (ο, η), τροπαιοφόρος (ο, η)
vid-ă, vizi, vide I. επίθ. κενός-ή-ό, άδειος-α-ο // (πολ.) – **de putere** το κενό εξουσίας // (μαθ.) **mulțime** – ă το κενό σύνολο II. ουσ. ουδ. το κενό // **în** ~ στο κενό III. επιρ. έκφρ. **în** – σε κενό, χωρίς σοβαρό σκοπό, μάταια, χωρίς αποτέλεσμα
vida, videz ρ. μετ. εκκενώ, εκκενώνω, κενώνω, αδειάζω
vidare, vidări ουσ. θηλ. η κένωση, το άδειασμα
vidanja, vidanjez ρ. μετ. 1. εκκενώνω, αδειάζω 2. αφαιρώ το περιεχόμενο
vidanjare, vidanjări ουσ. θηλ. η εκκένωση, το άδειασμα
vidanjor, vidanjori ουσ. αρσ. ο βοθροκαθαριστής, που αδειάζει και καθαρίζει βόθρους
vidră, vidre ουσ. θηλ. (ζωολ.) η βίδρα, η ενυδρίδα
viduitate, viduități ουσ. θηλ. (λογ.) η χηρεία // **termen de** ~ η προθεσμία χηρείας, ο χρόνος μέσα στον οποίο η χήρα γυναίκα δεν μπορεί να ξαναπαντρευτεί
vie, vii ουσ. θηλ. 1. το αμπέλι, η άμπελος, ο αμπελώνας, η αμπελοφυτεία 2. το κλήμα, η κληματαριά // **a culege via** τρυγώ, μαζεύω τα σταφύλια // **culesul viilor** ο τρύγος, το τρύγημα, η τρύγηση, ο τρυγητός, το μάζεμα, η συγκομιδή σταφυλιών
vielă, viele ουσ. θηλ. (μουσ.) το έγχορδο μουσικό όργανο του τροβαδούρου, «η βιέλα»
vier, vieri ουσ. αρσ. το βαρβάτο γουρούνι
viermănar, viermănari ουσ. αρσ. η κρεατόμυγα
viermănos-oasă, viermănoşi-oase I. επίθ. σκουληκιάρικος-η-ο // **mere viermănoase** τα σκουληκιασμένα μήλα II. ουσ. αρσ. και θηλ. σκουληκιάρης-άρα (ο, η)
viermănoşa pers. 3 viermănoşează ρ. μέσο (γ'πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής) σκουληκιάζω, πιάνω σκουλήκια
vierme, viermi ουσ. αρσ. το σκουλήκι, ο σκώληκας // – **de mătase** ο μεταξοσκώληκας // **a face viermi** σκουληκιάζω // **a-l mânca viermii de viu** τον τρώνε τα σκουλήκια ζωντανό (είναι τεμπέλης και ακάθαρτος) // **a trăi ca** –**le în hrean** ζω σαν το σκουλήκι στη ραφανίδα (ταλαίπωρος άνθρωπος) // **creşterea viermilor de mătase** η καλλιέργεια μεταξοσκωλήκων, η σηροτροφία
viermişor, viermişori ουσ. αρσ. το σκουληκάκι
viermui, viermuiesc ρ. αμ. 1. βρίθω, μυρμηγκιάζω 2. κουνιέμαι αδιάκοπα σύρ-τα φέρ-τα, σύρε κι έλα

viermuire, viermuiri *ουσ. θηλ.* 1. η μυρμηγκίαση, το μυρμήγκιασμα 2. το σύρε κι έλα 3. *μτφ.* η πυκνή συγκέντρωση ανθρώπων
viers, viersuri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* 1. το τραγούδι, η μελωδία 2. η φωνή, η χροιά της φωνής
viespar, viespare, viespari 1. *ουσ. ουδ.* η σφηκοφωλιά 2. *ουσ. αρσ.* ο βόμβος, η άγρια μέλισσα
viespărie, viespării *ουσ. θηλ.* η σφηκοφωλιά, το πλήθος σφηκών
viespe, viespi *ουσ. θηλ.* 1. η σφήγκα, η σφήκα 2. μτφ, η στρίγγλα, η κακή γυναίκα
viespoi, viespoi *ουσ. αρσ.* η μεγάλη σφήκα
vietate, vietăţi *ουσ. θηλ.* 1. το ον, το ζωύφιο 2. το πλάσμα, το ζώο 3. η ύπαρξη
Vietnamez-ă, Vietnamezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βιετναμέζος-α (ο, η) II. *επίθ.* βιετναμικός-ή-ό III. *ουσ. θηλ.* **limba -ă** η βιετναμική γλώσσα
vieţui, vieţuiesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. βιώνω, ζω, διαβιώ, περνώ τη ζωή μου, βρίσκομαι στη ζωή 2. υπάρχω
vieţuire, vieţuiri *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η ζήση, η βίωση, το βίωμα, η διαβίωση 2. ο τρόπος ζωής
vieţuitor-oare, vieţuitori-oare I. *επίθ. (λαϊκ.)* ζωντανός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* το πλάσμα, το ον, το ζωντανό
viezure, viezuri *ουσ. αρσ.* ο ασβός
vifor, vifore *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* η χιονοθύελλα
viforatic-ă, viforatici-ce *επίθ. (λαϊκ.)* θυελλώδης-ης-ες (με χιόνι)
vifori pers. 3 viforeşte *ουσ. θηλ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* χιονίζει και φυσά δυνατός αέρας
viforniţă, viforniţe *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η χιονοθύελλα, η ανεμοθύελλα
viforos-oasă, viforoşi-oase *επίθ. (λαϊκ.) μτφ.* ασυγκράτητος-η-ο, ορμητικός-ή-ό
vigilent-ă, vigilenţi-te I. *επίθ.* 1. άγρυπνος-η-ο, επαγρυπνών-ούσα-όν 2. ξυπνητός-ή-ό, προσεκτικός-ή-ό // **a fi ~** επαγρυπνώ, προσέχω κάτι άγρυπνα, αγρυπνώ, έχω άγρυπνη προσοχή II. *επίρ.* 1. αγρύπνως, με επαγρύπνηση 2. προσεκτικά
vigilenţă, vigilenţe *ουσ. θηλ.* η επαγρύπνηση, το παραφύλαγμα
vignetă *ουσ. θηλ.* ιδ. vinietă
vigoare I. *ουσ. θηλ.* 1. η ευρωστία, η ρώμη, η ρωμαλεότητα 2. η ζωτικότητα, η σφριγηλότητα, η σθεναρότητα 3. *νομ.* η ισχύς II. *επιθ. έκφρ.* // **erau în - încă şi pentru animale** ίσχυαν ακόμα και για τα ζώα // **în -** εν ισχύ, σε ισχύ, σε ενέργεια
vigonie, vigonii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η βιγόνια, η μπιγκόνια
viguros-oasă, viguroşi-oase I. *επίθ.* 1. εύρωστος-η-ο, ρωμαλέος-α-ο, κραταιός-ά-όν 2. δυνατός-ή-ό, στιβαρός-ή-ό, σθεναρός-ή-ό, σφριγηλός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό II. *επίρ.* 1. εύρωστα, ρωμαλέα, κραταιώς 2. δυνατά, στιβαρά, σθεναρά, ισχυρά
viişoară, viişoare *ουσ. θηλ.* το αμπελάκι
viitor-oare, viitori-oare I. *επίθ.* 1. προσεχής-ής-ές, μελλοντικός-ή-ό 2. *μτφ.* αυριανός-ή-ό // **anul -** το προσεχές έτος // **generaţiile viitoare** οι μελλοντικές γενεές // **săptămâna viitoare** η προσεχής εβδομάδα // **viaţa viitoare** η μελλοντική ζωή II. *ουσ. ουδ.* 1. το μέλλον 2. *(γραμμ.)* ο μέλλοντας, ο μέλλων // **aceasta se referă la ~** αυτό αναφέρεται στο μέλλον // **a avea -** έχω μέλλον // **oricare ar fi -ul** όποιο κι αν θάναι το μέλλον III. *επιθ. έκφρ.* **om de (cu) viitor** άνθρωπος με μέλλον IV. *επιρ. έκφρ.* **pe -** στο εξής // **şi în ~** και στο εξής
viitorime *ουσ. θηλ.* 1. το μέλλον 2. οι μέλλουσες γενεές
viitorolog-ă, viitorologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* φουτουριστής-ίστρια (ο, η)
viitorologie *ουσ. θηλ.* ο μελλοντισμός, ο φουτουρισμός
viitură, viituri *ουσ. θηλ.* η πλημμυρίδα, η πλήμη, η φουσκονεριά, το μεγαλύτερο ύψος της στάθμης του νερού
vijelie, vijelii *ουσ. θηλ.* 1. η θύελλα, η καταιγίδα, η φουρτούνα, η τρικυμία 2. ο ανεμοστρόβιλος, η ανεμοθύελλα 3. η μπόρα, ο σίφουνας
vijelios-oasă, vijelioşi-oase I. *επίθ.* θυελλώδης-ης-ες, καταιγιστικός-ή-ό, ραγδαίος-α-ο II. *επίρ.* θυελλωδώς, καταιγιστικά, ραγδαία
Viking, Vikingi *ουσ. αρσ.* ο Βίκιγκ, οι Βίκιγκς
vilaiet, vilaiete *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το βιλαέτι
vilă, vile *ουσ. θηλ.* 1. η βίλλα, η έπαυλη 2. η αγροικία (στο αγρόκτημα)
vilbrochen, vilbrochenuri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο καμπυλωτός ιστός στο μοτέρ που μεταδίδει την κυκλική κίνηση στο έμβολο, ο κεντρικός άξονας
vileag *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* // **a da în -** βγάζω στη φόρα, φανερώνω, αποκαλύπτω
vilegiatură, vilegiaturi *ουσ. θηλ.* ο παραθερισμός
vilegiaturist-ă, vilegiaturişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* παραθεριστής-ίστρια (ο, η)
viligiatură *ουσ. θηλ.* ιδ. vilegiatură
vilozitate, vilozităţi *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* το τριχωτό μέρος του σώματος
vin, vinuri *ουσ. ουδ.* το κρασί, ο οίνος // **- negru** το μαύρο κρασί // **- roşu/alb** το κόκκινο/άσπρο κρασί // **- sec** το ξηρό κρασί // **~ spumos** το αφρώδες κρασί // **o sticlă de -** ένα μπουκάλι κρασί // **butoi de -** το κρασοβάρελο // **negustor de vinuri** ο έμπορος κρασιών, ο οινέμπορος // **vânzător (-oare) de vinuri** οινοπώλης-ισσα (ο, η), κρασοπώλης-ισσα (ο, η)
vinars, vinarsuri *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* η ρακή
vină, vini I. *ουσ. θηλ.* 1. το παίσμα, το φταίξιμο, η ενοχή 2. το σφάλμα, το παράπτωμα // **a cădea în -** πέφτω σε σφάλμα, γίνομαι ένοχος για κάτι // **a cui este vina?** τίνος είναι το σφάλμα; ποιος φταιει; // **a da vina pe cineva** κατηγορώ κάποιον άλλο // **a face cuiva - din ceva** ρίχνω σε κάποιον το φταίξιμο // **a fi de -** φταίω, κάνω σφάλμα // **din vina mea** από δικό μου φταίξιμο, εγώ φταίω // **din vina...** εξ αιτίας... II. *επιθ. έκφρ.* **de -** ένοχος -η-ο, υπαίτιος-α-ο, φταίχτης-τρα // **fără -** αθώος -α-ο, αναίτιος-α-ο
vinărie, vinării *ουσ. θηλ.* 1. το οινοποιείο, το οινοπωλείο, το κρασοπουλειό 2. η οιναποθήκη
vinărit, vinărituri *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το δόσιμο του δέκατου μέρους της οινοπαραγωγής σαν φόρο στο κράτος· η δεκάτη απ' το κρασί σαν φορολογία
vinclu, vincluri *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο διαβήτης για μέτρηση γωνιών, ο διαβήτης
vinde, vând I. *ρ. μετ.* 1. πουλώ, πωλώ, πουλάω 2. εκποιώ, ξεπουλώ // **a - pielea ursului din pădure**

πουλώ το τομάρι της αρκούδας απ' το δάσος (τάζω λαγούς με πετραχήλια) // **a-şi ~ scump pielea** το να ξέρει κανείς την αξία του // **cui le vinzi acestea?** σε ποιόν τα λες αυτά; // **cum am cumpărat-o aşa vând** όπως το άκουσα έτσι το αποδίδω // **şi-a vândut sufletul** πούλησε την ψυχή του // **te ~ şi te cumpără** άνθρωπος παμπόνηρος II. *ρ. μέσο* πουλιέμαι // **cum sau cu cât se ~?** πώς ή με πόσο πουλιέται;

vindeca, vindec I. *ρ. μετ.* θεραπεύω, γιατρεύω, επουλώνω II. *ρ. μέσο* θεραπεύομαι, γιατρεύομαι

vindecabil-ă, vindecabili-e *επίθ.* ιάσιμος-η-ο, θεραπεύσιμος-η-ο, επουλώσιμος-η-ο

vindecare, vindecări I. *ουσ. θηλ.* 1. η θεραπεία, η γιατρειά, το γιάτρεμα 2. η επούλωση, η ίασις II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** αθεράπευτος-η-ο, αγιάτρευτος-η-ο

vindecat-ă, vindecaţi-te *επίθ.* θεραπευμένος-η-ο, γιατρεμένος-η-ο

vindecător-oare, vindecători-oare *επίθ.* θεραπευτικός-ή-ό, επουλωτικός-ή-ό

vindere, vinderi *ουσ. θηλ.* η πώληση, η πούληση, το πούλημα

vindiac, vindiacuri *ουσ. ουδ.* το κοντό σακάκι από πυκνό ύφασμα εναντίον του αέρα, είδος μπουφάν

vindicativ-ă, vindicativi-e *επίθ. (λογ.)* εκδικητικός -ή-ό

vineri, vineri I. *ουσ. θηλ.* η Παρασκευή // **Vinerea Mare** η Μεγάλη Παρασκευή II. *επίρ.* **vinerea** την Παρασκευή

vineţea-ică, vineţele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο κύανος, το βαθύ γαλάζιο λουλούδι

vineţeală, vineţeli *ουσ. θηλ.* 1. η μελανάδα 2. το μελάνιασμα του δέρματος 3. *(λαϊκ.)* το λουλάκι

vineţiu-ie, vineţii *επίθ.* μελανωπός-ή-ό, μελανός-ή-ό, μελανιασμένος-η-ο

vinicol-ă, vinicoli-e *επίθ.* αμπελουργικός-ή-ό, οινοφόρος-α-ο (τόπος), οινικός-ή-ό

vinietă, viniete *ουσ. θηλ.* η βινιέτα

vinifer-ă, viniferi-e *επίθ.* οινοφόρος-α-ο, οινοπαραγωγός-ός-ό (τόπος)

vinifica, vinific *ρ. μετ.* οινοποιώ, κάνω κρασί, παράγω κρασί

vinificare, vinificări *ουσ. θηλ.* η οινοποίηση, η οινοποιία, η παραγωγή κρασιού

vinificator-oare, vinificatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* οινοποιός (ο, η), ο κρασάς, ο παραγωγός κρασιού

vinificaţie, vinificaţii *ουσ. θηλ.* η οινοποίηση, η οινοποιία

vinil *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βινύλιο

vinilic-ă, vinilici-ce *επίθ. (χημ.)* βινυλικός-ή-ό

vinilin *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βινύλιο

vinişoară, vinişoare *ουσ. θηλ.* η φλεβίτσα, η φλεβούλα

vinişor *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το κρασάκι

vinotecă, vinoteci *ουσ. θηλ.* η οινοθήκη, η συλλογή κρασιών από διάφορες σοδειές

vinovat-ă, vinovaţi-te I. *επίθ.* 1. ένοχος-η-ο, υπαίτιος -ία-ο 2. αίτιος-ια-ιο // **sunt ~** είμαι ένοχος, φταίω, ενοχοποιούμαι, ενέχομαι II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φταίχτης-τρα (ο, η)

vinovăţie, vinovăţii *ουσ. θηλ.* η ενοχή, η υπαιτιότητα, το φταίξιμο

vintir, vintire *ουσ. ουδ. (τεχ.)* ο πεζόβολος, είδος διχτυού για ψάρεμα σε σχήμα κώνου

vintre, vintre *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η κοιλιά 2. τα σωθικά, τα σπλάχνα

vioară, viori *ουσ. θηλ.* το βιολί // **a cânta la ~** παίζω βιολί // **vioara întâi** το πρώτο βιολί

vioi, vioaie I. *επίθ.* 1. ζωηρός-ή-ό 2. *μτφ.* ζωντανός -ή-ό II. *επίρ.* ζωηρά, ζωντανά

vioiciune, vioiciuni *ουσ. θηλ.* 1. η ζωηρότητα, η ζωηράδα, η ζωντάνια 2. η ζέση, το σφρίγος

viol, violuri *ουσ. ουδ.* 1. ο βιασμός 2. η ασέλγεια που γίνεται με τη βία 3. η πράξη του βιασμού, η χρησιμοποίηση βίας 4. η ατίμωση γυναίκας

viola, violez *ρ. μετ.* 1. βιάζω, εκβιάζω, παραβιάζω 2. καταπατώ, παραβαίνω // **ai -t-o** την βίασες

violabil-ă, violabili-e *επίθ.* βιάσιμος-η-ο, παραβιάσιμος-η-ο

violaceu-cee, violacei-cee I. *επίθ.* μενεξεδής-ιά-ί, μενεξεδένιος-ια-ιο II. *ουσ. ουδ.* το μενεξεδί, το χρώμα μενεξέ III. *ουσ. θηλ. (βοτ.)* τα ιοειδή

violare, violări *ουσ. θηλ.* 1. ο βιασμός, η παραβίαση 2. η παράβαση, η αθέτηση // **~ de domiciliu** η παραβίαση της κατοικίας (του οικογενειακού ασύλου)

violator-oare, violatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιαστής-στρια (ο, η), παραβάτης-τρια (ο, η)

violă, viole *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η βιόλα, το βαρύτονο βιολί

violă, viole *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η βιόλα (η βιολέττα)

violent-ă, violenţi-te I. *επίθ.* 1. βίαιος-η-ο, απότομος-η-ο, παράφορος-η-ο 2. ασυγκράτητος-η-ο, σφοδρός-ή-ό, δριμύς-εία-ύ // **moarte ~ă** ο βίαιος θάνατος II. *επίρ.* 1. βίαια, απότομα, παράφορα, ασυγκράτητα 2. ορμητικά, σφοδρά, δριμέως

violenta, violentez *ρ. μετ.* 1. βιάζω, εκβιάζω, μεταχειρίζομαι τη φυσική βία 2. εξαναγκάζω

violentare, violentări *ουσ. θηλ.* 1. ο εκβιασμός, η χρησιμοποίηση βίας 2. ο εξαναγκασμός

violenţă, violenţe *ουσ. θηλ.* 1. η βιαιότητα, η βία, η βιαιοπραγία 2. η σφοδρότητα, η δριμύτητα

violet-ă, violeţi-te I. *επίθ.* μενεξεδένιος-ια-ιο, μενεξεδής-ιά-ί, ιόχρους II. *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η βιολέττα, το ίον, το γιούλι III. *ουσ. ουδ.* το μενεξεδί, το χρώμα του μενεξέ

violină, violine *ουσ. θηλ.* το βιολί

violoncel, violoncele *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το βιολοντσέλλο

violoncelist-ă, violoncelişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιολοντσελίστας-ίστρια (ο, η)

violonist-ă, violonişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιολιστής-ίστρια (ο, η), βιολιτζής-ού (ο, η)

violonistic-ă, violonistici-ce *επίθ.* βιολιστικός-ή-ό

viorea-ică, viorele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η βιολέττα, το ίον, ο μενεξές, το γιούλι

viorist-ă, viorişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιολιτζής-τζού (ο, η), βιολιστής-ίστρια (ο, η)

vioriu-ie, viorii *επίθ.* μενεξεδένιος-ια-ιο, μενεξεδής -ιά-ί

viperă, vipere *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* 1. η οχιά, η έχιδνα, η όχεντρα // **pui de ~** κακός άνθρωπος, κακή γυναίκα, ύπουλος άνθρωπος

viperin-ă, viperini-e *επίθ.* της οχιάς

viplă, viple *ουσ. θηλ.* η βίπλα (το κράμα από ατσάλι, χρώμιο και νίκελ)

vipuşcă, vipuşti *ουσ. θηλ.* το σιρίτι, η στενή ταινία για διακόσμηση στις στολές

vira, virez I. *ρ. αμ.* 1. στρέφω, γυρίζω 2. περιστρέφομαι II. *ρ. μετ.* *(εμπόρ.)* 1. μεταβιβάζω λογαριασμό, μεταφέρω αξία 2. *(φωτ.)* εμβαπτίζω φωτογραφία
viraj, viraje *ουσ. ουδ.* 1. η στροφή, το γύρισμα 2. *(φωτ.)* ο χρωματισμός, το βάψιμο φωτογραφίας
virament, viramente *ουσ. ουδ.* *(εμπόρ.)* η μεταβίβαση αξίας λογαριασμού // **plată prin ~** η πληρωμή με μεταβίβαση αξίας λογαριασμού
viran-ă, virani-e *επίθ.* 1. άχτιστος-η-ο (τόπος, τοποθεσία, μέρος) 2. το ανοιχτό μέρος, το μεϊντάνι // **teren ~** το οικόπεδο
virare, virări *ουσ. θηλ.* 1. η στροφή, το γύρισμα 2. η περιστροφή 3. η μεταβίβαση, η μεταφορά αξίας λογαριασμού // **s-a făcut -a banilor** έγινε η μεταβίβαση αξίας των χρημάτων
virgin-ă, virgini-e I. *επίθ.* 1. παρθένος-α-ο 2. αγνός -ή-ό // **Insulele Virgine** οι Παρθένοι Νήσοι // **pădure -ă** το παρθένο δάσος II. *ουσ. θηλ.* η παρθένα, η παρθένος
virginal-ă, virginali-e *επίθ.* 1. παρθένος-α-ο, παρθενικός-ή-ό 2. αγνός-ή-ό
virginitate, virginităţi *ουσ. θηλ.* 1. η παρθενία, η παρθενιά, η παρθενικότητα 2. η αγνότητα
virgulă, virgule *ουσ. θηλ.* 1. το κόμμα (σημείον στίξεως) 2. *μαθ.* το σημείο που χωρίζει τα τμήματα ενός αριθμού, η υποδιαστολή 3. *(μουσ.)* η υποστιγμή // *(γραμμ.)* **punct şi ~** η άνω τελεία
viril-ă, virili-e *επίθ.* 1. αρρενωπός-ή-ό, αντρίκιος-α-ο 2. αντρικός-ή-ό, γενναίος-αία-αίο
virilism *ουσ. ουδ.* η αρρενωπότητα, ο αντρισμός, ο αντρικός χαρακτήρας
virilitate *ουσ. θηλ.* 1. η αρρενωπότητα, το αρρενωπό 2. η ανδρικότητα, η αντρειοσύνη
viriliza, virilizez I. *ρ. μετ.* κάνω κάποιον γενναίο, αντρειωμένο II. *ρ. μέσο* αντρειεύω, αντρειεύομαι, αντρώνομαι, αντρειώνομαι
viroagă, viroage *ουσ. θηλ.* 1. το φαράγγι, η φάραγξ 2. ο βορβορώδης λάκκος
virolă, virole *ουσ. θηλ.* ο μεταλλικός κρίκος
virotic-ă, virotici-ce *επίθ.* λοιμώδης-ης-ες
viroză, viroze *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η λοιμώδης νόσος, το μίασμα
virtual-ă, virtuali-e I. *επίθ.* 1. αυτοδύναμος-η-ο 2. δυνάμενος-η-ο, δυνητικός-ή-ό // **imagine -ă** η αυτοδύναμη εικόνα II. *επίρ.* 1. αυτοδυνάμως, δυνητικά 2. δυνάμει
virtualitate, virtualităţi *ουσ. θηλ.* 1. η δυνατότητα 2. η πιθανότητα
virtuos-oasă, virtuoşi-oase *επίθ.* 1. ενάρετος-η-ο 2. αριστοτεχνικός-ή-ό 3. με δεξιοσύνη, με δεξιότητα
virtuoz, virtuozi *ουσ. αρσ.* 1. ο δεξιοτέχνης, ο αριστοτέχνης 2. ο βιρτουόζος (μουσική)
virtuozitate, virtuozităţi *ουσ. θηλ.* η δεξιοτεχνία, η αριστοτεχνία
virtute, virtuţi I. *ουσ. θηλ.* η αρετή, το χάρισμα 2. η εντιμότητα II. *προθ. έκφρ.* **în virtutea...** δυνάμει του...
virulent-ă, virulenţi-te *επίθ.* 1. μιασματικός-ή-ό 2. ιώδης-ης-ες, φαρμακερός-ή-ό, δηλητηριώδης-ης -ες 3. *μτφ.* δηκτικός-ή-ό
virulenţă, virulenţe *ουσ. θηλ.* 1. η μιασματικότητα 2. η δεινότης λόγου, η δηκτικότητα
virus, virusuri *ουσ. ουδ.* 1. το μίασμα, το νοσογόνο αίτιο 2. ο ιός, το δηλητήριο 3. το μόλυσμα
virusolog-ogă, virusologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ειδικός γιατρός λοιμωξιολόγος (ο, η)
virusologie *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η λοιμωξιολογία
vis, visuri, vise I. *ουσ. ουδ.* 1. το όνειρο 2. ο έντονος πόθος 3. ο ρεμβασμός, το ονειροπόλημα // **carte de -e** ο ονειροκρίτης, το βιβλίο για όνειρα II. *επιθ. έκφρ.* **de vis** ονειρώδης-ης-ες, μη πραγματικός III. *επιρ. έκφρ.* **ca prin ~** σαν σε όνειρο
visa, visez I. *ρ. μετ.* 1. ονειρεύομαι 2. ποθώ δυνατά // **a -t întotdeauna să facă lungi călătorii** ονειρεύτηκε πάντα να κάνει μακρινά ταξίδια // **te-am -t în noaptea asta** σε είδα σ'όνειρο αυτή τη νύχτα II. *ρ. αμ.* 1. ονειροπολώ, ονειρεύομαι 2. βλέπω με τη φαντασία, φαντασιοκοπώ // **când nici nu visezi cu gândul** όταν δεν το φαντάζεσαι III. *ρ. μέσο* 1. με βλέπουν σε όνειρο, είμαι σε όνειρο 2. φαντάζομαι // **unde te visezi?** πού νομίζεις πως βρίσκεται;
visare, visări *ουσ. θηλ.* 1. η ονειροπόληση, το ονειροπόλημα 2. ο ρεμβασμός
visător-oare, visători-oare I. *επίθ.* 1. ονειροπόλος -α-ο 2. φαντασιόπληκτος-η-ο, φαντασιοκοπικός -ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ονειροπόλος-α (ο, η), φαντασιοκόπος (ο, η), φαντασιόπληκτος-η (ο, η)
visceral-ă, visceral-e *επίθ.* σπλαγχνικός-ή-ό, που σχετίζεται με τα σπλάχνα, με τα σωθικά
viscere *ουσ. θηλ. πληθ.* τα σπλάχνα, τα εντόσθια, τα σωθικά, τα τζιέρια
visceroptoză, visceroptoze *ουσ. θηλ.* *(ιατρ.)* η σπλαγχνόπτωση
viscol, viscole *ουσ. ουδ.* η χιονοθύελλα, ο χιονοστρόβιλος
viscoleală, viscoleli *ουσ. θηλ.* η θύελλα με χιόνι, ο χιονόκαιρος με δυνατόν αέρα
viscoli pers. 3 viscoleşte *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. είναι θύελλα, πέφτει χιόνι με θύελλα 2. χιονοστροβιλίζει
viscolire, viscoliri *ουσ. θηλ.* το χιονοστροβίλισμα
viscolit-ă, viscoliţi-te *επίθ.* χιονοστροβιλισμένος-η-ο
viscolitor-oare, viscolitori-oare *επίθ.* χιονοστροβιλιστικός-ή-ό
viscoză, viscoze *ουσ. θηλ.* *(χημ.)* η βισκόζη, ο γλοιός
viscozimetru, viscozimetre *ουσ. ουδ.* το γλοιόμετρο
viscozitate, viscozităţi *ουσ. θηλ.* το γλοιώδες
vist *ουσ. ουδ.* το ουΐστ (χαρτοπαίγνιο)
vistier, vistieri *ουσ. αρσ.* ιδ. vistiernic
vistierie, vistierii *ουσ. θηλ.* το θησαυροφυλάκιο
vistiernic, vistiernici *ουσ. αρσ.* ο θησαυροφύλακας
vişin, vişini *ουσ. αρσ.* η βυσσινιά // **~ sălbatic** η αγριοβυσσινιά
vişinată, vişinate *ουσ. θηλ.* η βυσσινάδα
vişină, vişine *ουσ. θηλ.* το βύσσινο // **~ coaptă** το ώριμο βύσσινο // **~ putredă** 1. σάπιο βύσσινο 2. το βυσσινί χρώμα
vişiniu-ie, vişinii *επίθ.* βυσσινής-ιά-ί // **culoarea vişinie** το βυσσινί χρώμα
vitacee, vitacee *ουσ. θηλ. πληθ.* τα αμπελοειδή
vital-ă, vitali-e *επίθ.* 1. ζωτικός-ή-ό 2. βασικός-ή-ό
vitalism *ουσ. ουδ.* ο βιταλισμός, η ζωτική δύναμη
vitalist-ă, vitalişti-ste I. βιταλιστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* βιταλιστής-ίστρια (ο, η)
vitalitate, vitalităţi *ουσ. θηλ.* 1. η ζωτικότητα, η ζωντάνια 2. η ζωηρότητα 3. η ευρωστία, η σφριγηλότητα
vitaliza, vitalizez *ρ. μετ.* 1. δίνω ζωτικότητα, δίνω ζωντάνια 2. ζωογονώ, ζωηρεύω

vitamină, vitamine *ουσ. θηλ.* η βιταμίνη, οι βιταμίνες
vitaminiza, vitaminizez I. *ρ. μετ.* προσθέτω βιταμίνες σε τρόφιμα II. *ρ. μέσο* ακολουθώ θεραπεία με βιταμίνες
vitaminos-oasă, vitaminoşi-oase *επίθ.* με πολλές βιταμίνες
vitaminoterapie *ουσ. θηλ.* η βιταμινοθεραπεία
vită, vite *ουσ. θηλ.* 1. το ζώο, το ζωντόβολο, το κτήνος 2. *μτφ.* ο αμόρφωτος άνθρωπος, ο βλάκας, ο άξεστος, ο αγροίκος, ο απολίτιστος // **carne de ~** το βοδινό (το βοϊδινό) κρέας // **crescător de vite** κτηνοτρόφος (ο, η) // **creşterea vitelor** η κτηνοτροφία // **negustor de vite** ο ζωέμπορος // **târg de vite** η ζωοπανήγυρη, το ζωοπάζαρο
viteaz-ă, viteji-ze I. *επίθ.* 1. γενναίος-α-ο, αντρείος -α-ο 2. παλικαρίσιος-ια-ιο // **a fi ~** ανδραγαθώ, είμαι αντρείος, γενναίος III. *ουσ. αρσ.* 1. ο γενναίος άντρας, ο μπράβος 2. το παλικάρι, ο παλικαράς, ο αντρειωμένος, ο λεβεντάνθρωπος
vitejesc-ească, vitejeşti *επίθ.* αντρειωμένος-η-ο, γενναίος-α-ο, γενναιόκαρδος-η-ο, λεβέντικος-η-ο
vitejeşte *επίρ.* 1. γενναία, γενναιόκαρδα, αντρεία 2. θαρραλέα 3. παλικαρίσια 4. ηρωικά
vitejie, vitejii I. *ουσ. θηλ.* 1. η γενναιότητα, η αντρεία, η αντρειοσύνη 2. ο ηρωισμός, η παλικαριά, η λεβεντιά 3. η ανδραγαθία, το ανδραγάθημα // **cântece de ~** τραγούδια της λεβεντιάς II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** γενναία, θαρραλέα, με αντρειοσύνη
vitelin-ă, vitelini-e I. *επίθ.* του κυτταροπλάσματος του κρόκου του αυγού II. *ουσ. θηλ.* η πρωτεΐνη που βρίσκεται στο κιτρινάδι του αυγού
vitelus *ουσ. ουδ.* το ωάριο
viteză, viteze I. *ουσ. θηλ.* η ταχύτητα // **a băga pe cineva în ~** κάνω κάποιον να ενεργήσει με ταχύτητα // **a prinde ~** αναπτύσσω ταχύτητα // **cu toată viteza** ολοταχώς, με όλη την ταχύτητα // **cutia de ~** το βασμάν // **indicator de ~** ο δείκτης της ταχύτητας // **mare ~** η μεγάλη ταχύτητα II. *επιρ. έκφρ.* **în plină ~** σε πλήρη ταχύτητα
vitezometru, vitezometre *ουσ. ουδ.* το ταχύμετρο
viticol-ă, viticoli-e *επίθ.* αμπελουργικός-ή-ό // **regiune ~ă** η αμπελουργική περιοχή
viticultor-oare, viticultori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* αμπελουργός, αμπελοκόμος (ο, η)
viticultură, viticulturi *ουσ. θηλ.* η αμπελουργία, η αμπελοκομία
vitraliu, vitralii *ουσ. ουδ.* 1. το παράθυρο με βιτρώ 2. το υαλογράφημα, η υαλογραφία
vitreg-ă, vitregi-e *επίθ.* 1. ετεροθαλής-ής-ές 2. *μτφ.* ενάντιος-α-ο, αντίθετος-η-ο, εχθρικός-ή-ό // **frate ~** ο ετεροθαλής αδελφός // **mamă ~ă** η μητριά
vitregi, vitregesc *ρ. μετ.* 1. στερώ κάποιον από κάτι 2. απορφανίζω 3. εχθρεύομαι, φέρνομαι με εχθρότητα, καταδιώκω
vitregie, vitregii *ουσ. θηλ.* 1. η αντιξοότητα, η εναντιότητα, η εχθρότητα 2. η αναποδιά, η αντίθεση
vitregit-ă, vitregiți-te *επίθ.* 1. απορφανισμένος-η-ο 2. στερημένος-η-ο
vitrifica, vitrific *ρ. μετ.* υαλοποιώ, μετατρέπω σε γυαλί
vitrificare, vitrificări *ουσ. θηλ.* η υαλοποίηση
vitrină, vitrine *ουσ. θηλ.* η βιτρίνα, η προθήκη καταστήματος
vitrinier-ă, vitrinieri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* αυτός που κατασκευάζει ή στολίζει τις βιτρίνες
vitriol, vitrioluri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το βιτριόλι, το θειικό οξύ
vitriola, vitriolez *ρ. μετ.* 1. ρίχνω κατά τινος βιτριόλι 2. καίω με βιτριόλι
vitriolaj, vitriolaje *ουσ. ουδ.* η ρίψη βιτριόλης
vitriolant-ă, vitriolanți-te *επίθ.* καυστικός-ή-ό
vitros-oasă, vitroşi-oase *επίθ.* υαλώδης-ης-ες, γυάλινος-η-ο, υαλοειδής-ής-ές // *(ανατ.)* **corp ~** το υαλοειδές σώμα
vitrozitate, vitrozități *ουσ. θηλ.* η γυαλάδα
vitupera, vituperez *ρ. μετ.* αποδοκιμάζω, επικρίνω, κατηγορώ, κατακρίνω
vituperație, vituperații *ουσ. θηλ.* η αποδοκιμασία, η επίκριση, η κατάκριση, η κατηγορία
viță, vițe *ουσ. θηλ.* 1. η άμπελος, το αμπέλι, το κλήμα, η κληματαριά 2. *μτφ.* το σόι, το γένος, η καταγωγή, ο απόγονος, το βλαστάρι // **~ nobilă** η ευγενική άμπελος // **~ sălbatică** η αγράμπελη // **boltă (umbrar) de ~** η κληματαριά, η περγολιά // **cultura viței de vie** η αμπελοκαλλιέργεια // *μτφ.* **de ~ veche** είναι από σόι, από ευγενική καταγωγή // **frunză de ~** το αμπελόφυλλο, το κληματόφυλλο // **plantație de ~ de vie** η αμπελοφυτεία, ο αμπελώνας
vițea, vițele *ουσ. θηλ.* η δαμαλίδα, η μικρή αγελάδα που δεν έχει ακόμα γεννήσει
vițel, viței *ουσ. αρσ.* το μοσχάρι // **-ul de aur** το χρυσό μοσχάρι // **carne de ~** το μοσχαρίσιο κρέας // **de ~** μοσχαρίσιος-ια-ιο // **piei de ~** το μοσχαρίσιο δέρμα
vițelar, vițelari *ουσ. αρσ.* ο φύλακας μοσχαριών
vițeluş, vițeluşi *ουσ. αρσ.* το μοσχαράκι
vițeluşă, vițeluşe *ουσ. θηλ.* η μικρή δαμαλίδα
vițică, vițele *ουσ. θηλ.* η δαμαλίδα
viu, vie, vii I. *επίθ.* 1. ζωντανός-ή-ό, έμψυχος-η-ο 2. ζωηρός-ή-ό 3. *μτφ.* έντονος-η-ο // **~ sau mort** ζωντανός ή νεκρός // **a fi mort între vii** το να είναι κανείς διαφορετικός // **descriere vie** η γραφική περιγραφή // **durere vie** ο δυνατός πόνος// **discuție vie** η ζωηρή συζήτηση // **limbă vie** η ζωντανή γλώσσα // **morții cu morții şi viii cu viii** οι πεθαμένοι με τους πεθαμένους και οι ζωντανοί με τους ζωντανούς // **nici cu viii nici cu morții** ούτε ζωντανός ούτε νεκρός // **prin ~ grai** δια του προφορικού λόγου // **rană vie** η αιμορραγούσα πληγή // **tradiție vie** η ζωντανή παράδοση II. *επιθ. και επιρ. έκφρ.* // **a jupui pe cineva de ~** γδέρνω κάποιον ζωντανό // **de ~** ζωντανός-ή-ό III. *ουσ. αρσ.* ο ζωντανός
vivace *επίθ.* (*αμετάβλ.*) 1. ζωηρός-ή-ό 2. μακρόβιος -ια-ιο 3. *(μουσ.)* βιβάτσε
vivacitate *ουσ. θηλ.* 1. η ζωηρότητα 2. η γοργότητα, η γρηγοράδα, η ταχύτητα
vivandieră, vivandiere *ουσ. θηλ.* η τροφοδότρια στρατού
vivant-ă, vivanți.te *επίθ.* 1. ζωντανός-ή-ό, ζων-ώσα -ζων 2. ζωηρός-ή-ό
vivat *επιφ.* ζήτω, να ζήσει, ας ζήσουν
vivipar-ă, vivipari-e *επίθ.* ζωοτόκος-ος-ο
viviparitate *ουσ. θηλ.* η ζωοτοκία
vivisecție, vivisecții *ουσ. θηλ.* η ζωοτομία
vivisecționa, vivisecționez *ρ. μετ.* ζωοτέμνω, κάνω τομή σε ζώο

vivisecţionare, vivisecţionări *ουσ. θηλ.* η ζωοτομή
vivisecţionat-ă, vivisecţionaţi-te *επίθ.* ζωοτετμημένος-η-ο
vivisecţiune *ουσ. θηλ.* ιδ. vivisecţie
viza, vizez *ρ. μετ.* 1. αφορώ 2. σκοπεύω, αποβλέπω, επιδιώκω 3. σημαδεύω 4. θεωρώ, επικυρώνω έγγραφο
vizare, vizări *ουσ. θηλ.* 1. η σκόπευση, η επιδίωξη 2. το σημάδεμα 3. η θεώρηση (διαβατηρίου, κ.λ.π.) 4. η επικύρωση εγγράφου, η βίζα
vizavi *επίρ.* 1. απέναντι, έναντι 2. αντίκρυ, αντικριστά 3. αντικρινά
viză, vize *ουσ. θηλ.* 1. η θεώρηση διαβατηρίου ή άλλου πιστοποιητικού 2. η βίζα
vizetă, vizete *ουσ. θηλ.* η τρύπα σε τοίχο για κρυφοκοίταγμα
vizibil-ă, vizibili-e *επίθ.* 1. ορατός-ή-ό, θεατός-ή-ό 2. περίοπτος-η-ο 3. περιφανής-ής-ές, φανερός-ή-ό 4. *μτφ.* εμφανής-ής-ές
vizibilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ορατότητα // **lipsă de ~** η έλλειψη ορατότητας, η αφάνεια // **măsurarea vizibilităţii atmosferei** η μέτρηση της ορατότητας της ατμόσφαιρας
vizieră, viziere *ουσ. θηλ.* το γείσο
Vizigot-ă, Vizigoţi-te I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βησιγότθος (ο, η) II. *επίθ.* βησιγοτθικός-ή-ό // **statul ~** το βησιγοτθικό κράτος
viziona, vizionez *ρ. μετ.* παρακολουθώ θέαμα
vizionar-ă, vizionari-e I. *επίθ.* 1. οραματιστικός-ή-ό 2. φανταστικός-ή-ό // **fire -ă** η οραματιστική φύση II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* οραματιστής-ίστρια (ο, η)
vizionare, vizionări *ουσ. θηλ.* η παρακολούθηση θεάματος // **~ plăcută** η ευχάριστη παρακολούθηση θεάματος
vizir, viziri *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο βεζύρης // **Marele ~** ο Μέγας Βεζύρης (ο πρωθυπουργός)
vizirat, vizirate *ουσ. ουδ.* 1. το βεζιράτο, αξίωμα του βεζίρη 2. το χρονικό διάστημα στο οποίο κάποιος είναι βεζύρης
vizita, vizitez *ρ. μετ.* 1. επισκέπτομαι 2. επιθεωρώ 3. εξετάζω
vizitare, vizitări *ουσ. θηλ.* 1. η επίσκεψη, η βίζιτα 2. η μετάβαση κάπου (για να δω κάτι ή κάποιον)
vizitator-oare, vizitatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* επισκέπτης-τρια (ο, η)
vizită, vizite *ουσ. θηλ.* 1. η επίσκεψη 2. η μετάβαση κάπου για έλεγχο 3. *(ιατρ.)* η βίζιτα, η επίσκεψη γιατρού // **~ de lucru** η επίσκεψη εργασίας // **~ de prietenie** η φιλική επίσκεψη // **~ medicală** η ιατρική εξέταση // **~ neoficială** η ανεπίσημη επίσκεψη // **~ oficială** η επίσημη επίσκεψη // **carte de ~** το επισκεπτήριο // **vizite reciproce** οι αμοιβαίες επισκέψεις
vizitiu, vizitii *ουσ. ουδ.* 1. ο οδηγός σε άμαξα, ο αμαξάς, ο αμαξηλάτης 2. ο ηνίοχος
viziune, viziuni *ουσ. θηλ.* 1. η όραση, η οπτασία, το όραμα, ο οραματισμός 2. η αντίληψη
vizon, vizoni *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* η ικτίς (είδος νυφίτσας), το βιζόν
vizor, vizoare *ουσ. ουδ.* 1. το διοπτήριο 2. ο κατοπτρικός ερευνητής, το εξάρτημα φωτογραφικής μηχανής, ο φακός
vizual-ă, vizuali-e *επίθ.* 1. οπτικός-ή-ό // **câmp ~** το οπτικό πεδίο // **memorie -ă** η οπτική μνήμη, η οπτική αποστήθιση // **rază -ă** η οπτική ακτίνα
vizuină, vizuini *ουσ. θηλ.* 1. η φωλιά αγρίων ζώων, το καταφύγιο, η μονιά 2. το άντρο 3. η τρώγλη // **~ de vulpe** η αλεποφωλιά
vlagă *ουσ. θηλ.* η δύναμη, το σθένος, η σθεναρότητα, η ρώμη, η ευρωστία
Vlah-ă, Vlahi-e I. *επίθ.* βλάχικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Βλάχος-α (ο, η)
vlădică, vlădici *ουσ. αρσ.* ο δεσπότης, ο επίσκοπος // **de la ~ până la opincă** όλος ο κόσμος
vlăgui, vlăguiesc I. *ρ. μετ.* 1. εξαντλώ, ξεραίνω 2. στίβω, ξεζουμίζω 3. εξασθενίζω, αδυνατίζω II. *ρ. μέσο* 1. κουράζομαι, εξασθενώ, γίνομαι αδύνατος, εξαντλούμαι 2. αποσταίνω
vlăguire, vlăguiri *ουσ. θηλ.* 1. η εξασθένιση, η εξάντληση 2. το στίψιμο, το ξεζούμισμα 3. η ατονία, το αδυνάτισμα, η έλλειψη δύναμης, το απόσταμα
vlăguit-ă, vlăguiţi-te *επίθ.* 1. εξαντλημένος-η-ο, στιμμένος-η-ο, ξεζουμισμένος-η-ο 2. *μτφ.* αδύνατος-η-ο, αποσταμένος-η-ο
vlăguitor-oare, vlăguitori-oare I. *επίθ.* κουραστικός -ή-ό, εξαντλητικός-ή-ό, κοπιαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ταμπάκης-ισσα (ο, η), που κατεργάζεται τα δέρματα σε ταμπάκικο
vlăjgan-ă, vlăjgani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* κρεμανταλάς-ού (ο, η), χεροδύναμος-η (ο, η)
vlăstar, vlăstare *ουσ. ουδ.* 1. το βλαστάρι, ο μικρός βλαστός 2. *μτφ.* το παιδί, ο απόγονος
voal, voaluri *ουσ. ουδ.* 1. το πέπλο, ο πέπλος, το βέλο 2. η γάζα
voala, voalez I. *ρ. μετ.* 1. σκεπάζω με πέπλο 2, καλύπτω κάτι, σκεπάζω με κάλυμμα 3. κρύβω κάτι II. *ρ. μέσο* 1. καλύπτομαι με βέλο, με πέπλο 2. γίνομαι σκοτεινός, απροσδιόριστος, ασαφής 3. συσκοτίζομαι // **se voalează înainte de a pleca** σκεπάζομαι με πέπλο προτού να φύγω
voalare, voalări *ουσ. θηλ.* 1. το σκέπασμα με πέπλο 2. το θόλωμα, η συσκότιση, η αμαύρωση *(για φωτογραφικά υλικά)*
voalat-ă, voalaţi-te *επίθ.* 1. σκεπασμένος-η-ο με πέπλο 2. κρυμμένος-η-ο 3. σκιασμένος-η-ο 4. σβησμένος-η-ο 5. θολός-ή-ό, αμαυρωμένος-η-ο (για φωτογραφικά υλικά)
voaletă, voalete *ουσ. θηλ.* το λεπτό ύφασμα σα γαρνιτούρα στα γυναικεία καπέλα, το βέλο
voalură, voalure *ουσ. θηλ.* 1. τα ιστία πλοίου 2. η καμπυλότητα της επιφάνειας ανοιχτού αλεξίπτωτου, το ύφασμα του αλεξίπτωτου
vocabular, vocabulare *ουσ. ουδ.* το λεξιλόγιο // **~ activ** το ενεργό λεξιλόγιο // **~ pasiv** το παθητικό λεξιλόγιο
vocal-ă, vocali-e *επίθ.* φωνητικός-ή-ό // **coardă -ă** η φωνητική χορδή // **muzică -ă** η φωνητική μουσική
vocală, vocale *ουσ. θηλ. (γραμμ.)* το φωνήεν
vocalic-ă, vocalici-ce *επίθ. (γραμμ.)* φωνηεντικός-ή-ό
vocalism *ουσ. ουδ.* η φωνηεντολογία, η θεωρία των φωνηέντων
vocaliza, vocalizez I. *ρ. μετ. (μουσ.)* φωνωδώ, γυμνάζω τη φωνή II. *ρ. μέσο (γραμμ.)* μεταβάλλομαι σε φωνήεν
vocalizare, vocalizări *ουσ. θηλ.* 1. *(μουσ.)* η εκγύμναση της φωνής, η φωνητική; 2. *(γραμμ.)* η μετατροπή σε φωνήεν
vocaliză, vocalize *ουσ. θηλ. (μουσ.)* η φωνητική

vocativ, vocative *ουσ. ουδ. (γραμμ.)* η κλητική (πτώση)

vocaţie, vocaţii *ουσ. θηλ.* 1. η κλίση, η προδιάθεση, η έφεση, η ροπή 2. η έξη, η τάση, η διάθεση // *(νομ.)* ~ **succesorală** η κληρονομική δικαίωση, η διαδοχική διάθεση

voce, voci *ουσ. θηλ.* η φωνή, η λαλιά // ~ **aspră** η τραχεία φωνή // **-a undelor** η φωνή των κυμάτων // **a ridica -a** υψώνω τη φωνή (μιλάω δυνατότερα) // **cu ~ joasă** χαμηλόφωνα // **înregistrarea vocii** η φωνοληψία // **vorbesc cu ~ tare** μιλάω μεγαλόφωνα

vocifera, vociferez *ρ. αμ.* 1. φωνάζω, μιλάω δυνατά, αναφωνώ 2. φωνασκώ, κραυγάζω

vociferare, vociferări *ουσ. θηλ.* 1. το φώναγμα, η αναφώνηση, το αναφωνητό, η αναβόησις 2. η φωνασκία, η κραυγή

vodă *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο βοεβόδας, ο βοϊβόδας 2. ο ηγεμόνας 3. ο τίτλος των ηγεμόνων της Μολδοβλαχίας // **a nu-i păsa nici de ~** δε φοβάμαι κανέναν

vodcă, vodci *ουσ. θηλ.* η βότκα

vodevil, vodeviluri *ουσ. ουδ.* το κωμειδύλλιο

vogă *ουσ. θηλ.* 1. η μόδα 2. η πέραση 3. η φήμη, η δόξα

voi (vouă, vă vi) *αντ. προσ. β' πρόσωπο πληθ.* εσείς, σεις (εσάς, σας) // ~ **mergeţi, nu ei** εσείς πηγαίνετε, όχι αυτοί // **vouă vă place să călătoriţi** εσάς σας αρέσει να ταξιδεύετε // **eu v-am invitat** εγώ σας προσκάλεσα // **vi se va comunica în scris** θα σας ανακοινωθεί γραπτώς

voi, voiesc, vreau I. *ρ. μετ.* θέλω, επιθυμώ // **-esc (vreau) să spun** θέλω να πω // **cum vrei (-eşti)** όπως θέλεις // **dacă o -eşte (vrea) să o ia** αν τη θέλει ας την πάρει II. *ρ. αμ.* 1. επιθυμώ, βούλομαι // **-esc neclintit** θέλω αδιάσειστα, έχω ασάλευτη επιθυμία // **vreau să înţeleg** επιθυμώ να καταλάβω 2. θέλω, προσπαθώ

voiaj, voiajuri I. *ουσ. ουδ.* 1. το ταξίδι 2. η εκδρομή, η περιήγηση 3. η περιοδεία // ~ **de nuntă** το γαμήλιο ταξίδι // **agenţie de ~** το γραφείο ταξιδίων II. *επιθ. έκφρ.* // **articole de ~** τα ταξιδιωτικά είδη // **de ~** ταξιδιωτικός-ή-ό

voiaja, voiajez *ρ.αμ.* 1. ταξιδεύω 2. περιηγούμαι 3. περιοδεύω, κάνω περιοδεία 4. γυρίζω τον κόσμο

voiajat-ă, voiajaţi-te *επίθ.* κοσμογυρισμένος-η-ο, ταξιδεμένος-η-ο

voiajor, voiajori *ουσ. αρσ.* 1. ο ταξιδευτής, ο ταξιδιώτης 2. ο περιηγητής 3. ο πλανόδιος // ~ **comercial** ο πλανόδιος έμπορος (ο μικροπωλητής) // *εμπόρ.* **comis-~** ο πλανόδιος εμποράκος, ο δειγματοφόρος

voie, voi I. *ουσ. θηλ.* 1. η θέληση, το θέλημα, η επιθυμία 2. η άδεια, η συγκατάθεση 3. η όρεξη, το κέφι // ~ **bună** ευδιαθεσία, η καλοκεφιά // **a da ~** δίνω την άδεια, επιτρέπω // **a fi pe voia cuiva** είναι στη θέλησή του, σύμφωνα με τη θέλησή του // **a-i strica cuiva voia** χαλώ σε κάποιον την όρεξή του (το κέφι του) // **a se lăsa în voia cuiva** αφήνομαι στη διάθεση κάποιου // **bilet de ~** το σημείωμα για άδεια (το χαρτί για άδεια) // **dacă îmi daţi ~** αν μου επιτρέπετε // **după voia ta** όπως επιθυμείς // **e voie?** επιτρέπεται; II. *επιρ. έκφρ.* // **cu voia (cuiva)** με την έγκριση (κάποιου) // **de ~ de nevoie** εκών, άκων, θέλοντας και μη // **fără (de) ~** άθελα, ακουσίως, ακούσια, χωρίς άδεια // **fără voia (cuiva)** χωρίς τη συγκατάθεση (κάποιου) // **în ~** θεληματικά, εκουσίως με άδεια // **în ~, în toată voia** κατά το θέλημα, με όλη την άδεια, ελεύθερα // **în voia cea bună** μεε καλή θέληση, χωρίς φροντίδες, ξέγνοιαστα // **peste voia mea** πέρα απ' τη θέλησή μου, κατά του θελήματός μου

voievod, voievozi *ουσ. αρσ.* ο Βοεβόδας, ο ηγεμόνας, ο οπλαρχηγός

voievodal-ă, voievodali-e *επίθ.* ηγεμονικός-ή-ό

voievodat, voievodate *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η περιοχή που διοικείται από τον βοεβόδα (επί τουρκοκρατίας)

voievodeasă, voievodese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του ηγεμόνα

voinic-ă, voinici-ce I. *επίθ.* 1. λεβέντικος-η-ο, παλικαριάτικος-η-ο 2. γεροδεμένος-η-ο 3. γενναίος-αία-ο, αντρίκιος-α-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. λεβέντης-ισσα (ο, η) 2. το παλικάρι, ο παλικαράς, ο γενναίος άντρας // ~ **de codru** ο κλέφτης

voinicel, voinicei *ουσ. αρσ.* το παλικαράκι

voinicesc-ească, voiniceşti I. *επίθ.* 1. παλικαρίσιος-ια -ο, παλικαριάτικος-η-ο 2. γενναίος-αία-ο, λεβέντικος-η-ο // **luptă voinicească** ο γενναίος αγώνας II. *ουσ. θηλ. (αθλ.)* το παλληκαρίσιο κολύμπι (είδος κολύμβησης με εναλλακτικό άπλωμα στα πλάγια των χεριών χωρίς να κουνιούνται τα πόδια)

voiniceşte *επίρ.* 1. παλικαρίσια, λεβέντικα 2. αντρίκια, γενναία

voinici, voinicesc *ρ. αμ. (λαϊκ.)* 1. γίνομαι παλικάρι, γίνομαι ανδρείος, γενναίος 2. κάνω γενναία πράξη 3. *(ειρ.)* είμαι ψευτοπαλικαράς, κάνω το νταή, κάνω τον παλικαρά

voinicie, voinicii *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* 1. η παλικαριά, η παλικαροσύνη, η λεβεντιά 2. η γενναιότητα, η αντρεία, η αντρειοσύνη

voinicos-oasă, voinicoşi-oase *επίθ.* 1. αντρείος-α-ο, αντρειωμένος-η-ο 2. γεροδεμένος-η-ο, δυνατός -ή-ό, εύρωστος-η-ο

voinţă, voinţe *ουσ. θηλ.* 1. η θέληση, η επιθυμία 2. η βούληση 3. η πρόθεση, ο σκοπός 4. η απόφαση // ~ **de fier** η σιδερένια βούληση // ~ **neclintită** ακράδαντη θέληση // **după ~** κατά βούληση, θεληματικά // **faptă de ~** βουλητική πράξη // ~ **politică** η πολιτική βούληση

voios-oasă, voioşi-oase *επίθ.* 1. χαρούμενος-η-ο, χαρωπός-ή-ό, εύθυμος-η-ο, φαιδρός-ή-ό, ολόχαρος-η-ο 2. χαρμόσυνος-η-ο, πρόσχαρος -η-ο 3. ευδιάθετος-η-ο

voioşie, voioşii *ουσ. θηλ.* 1. η ευθυμία, η φαιδρότητα, η ευδιαθεσία 2. η ιλαρότητα

voit-ă, voiţi-te I. *επίθ.* 1. θεληματικός-ή-ό, εκούσιος -α-ο 2. σκόπιμος-η-ο II. *επίρ.* θεληματικά, εκούσια, κατά βούληση

voitor-oare, voitori-oare *επίθ.* θεληματικός-ή-ό // **~(-oare) de bine** καλοθελητής(-ήτρια) (ο, η)

voivod *ουσ. αρσ.* ιδ. voievod

voivodal-ă *επίθ.* ιδ. voievodal

voivodat *ουσ. ουδ.* ιδ. voievodat

voivodeasă *ουσ. θηλ.* ιδ. voievodeasă

volan, volane *ουσ. ουδ.* 1. το τιμόνι, το πηδάλιο 2. το βολάν, ο φραμπαλάς

volant, volanţi *ουσ. αρσ.* το εξάρτημα μηχανής σε σχήμα τροχού, ο τροχός

volant-ă, volanți-te *επίθ.* κινητός-ή-ό // **bibliotecă -ă** η κινητή βιβλιοθήκη // **foaie volantă** το φέιγ-βολάν, το φυλλάδιο
volatil-ă, volatili-e *επίθ.* πτητικός-ή-ό, εξατμιστός -ή-ό // **uleiuri -e** τα πτητικά έλαια
volatilitate, volatilități *ουσ. θηλ.* η πτητικότητα, η γρήγορη εξάτμιση
volatiliza, volatilizez *ρ. μέσο* 1. εξατμίζομαι, γίνομαι ατμός ή αέριο 2. *μτφ.* εξαφανίζομαι
volatilizabil-ă, volatilizabili-e *επίθ.* πτητικός-ή-ό, εξατμίσιμος-η-ο
volatilizare, volatilizări *ουσ. θηλ.* η εξάτμιση
volatilizat-ă, volatilizați-te *επίθ.* εξατμισμένος-η-ο
volănaş, volănaşe *ουσ. ουδ.* το μικρό βολάν, ο μικρός φραμπαλάς (σε γυναικείο φόρεμα)
volbură, volburi *ουσ. θηλ.* 1. ο στρόβιλος, ο ανεμοστρόβιλος 2. η δίνη νερού, ο ρούφουλας, η ρουφήχτρα 3. η νεροποντή 4. *βοτ.* το χελιδονόχορτο 5. *μτφ.* η ταραχή, η αναμπουμπούλα, ο θόρυβος, η ακαταστασία
volburos-oasă, volburoşi-oase *επίθ.* στροβιλισμένος-η-ο, στριφογυρισμένος-η-ο, συστρεφόμενος-η-ο
volei *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το βόλλεϋ-μπωλ, η αντισφαίριση με το χέρι // **a juca ~** παίζω βόλλεϋ
volei bal *ουσ. ουδ.* ιδ. volei
voleibalist-ă, voleibalişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ. (αθλ.)* παίκτης-τρια βόλλεϋ-μπωλ (ο, η)
voleu, voleuri *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το βολέ // **din ~** με βολέ (χτύπημα της μπάλας χωρίς διακοπή στο ποδόσφαιρο)
voleu, voleuri *ουσ. ουδ.* η γρίλια
volieră, voliere *ουσ. θηλ.* 1. η κλούβα, ο κλωβός 2. το μεγάλο κλουβί (για τα πτηνά)
volitiv-ă, volitivi-e *επίθ.* βουλητικός-ή-ό
voliţional-ă, voliţionali-e *επίθ.* βουλητικός-ή-ό
voliţiune, voliţiuni *ουσ. θηλ. (ψυχ.)* 1. η βούληση 2. η βουλητική πράξη 3. η ψυχική λειτουργία της βούλησης
volnic-ă, volnici-ce *επίθ.* 1. ανεξάρτητος-η-ο 2. με το ζόρι, με το στανιό, δια της βίας
volnicie, volnicii *ουσ. θηλ.* 1. η ελευθερία, η ανεξαρτησία 2. η άδεια, η συγκατάθεση
volt, volţi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το βολτ (το ρεύμα ενός αμπέρ με τη δύναμη ενός βατ)
voltaic-ă, voltaici-ce *επίθ. (ηλεκτρ.)* βολταϊκός-ή-ό // **arc ~** το βολταϊκό τόξο
voltaj, voltaje *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το βολτάζ
voltametru, voltametre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το βολτάμετρο
voltamper, voltamperi *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* το βολταμπέρ
voltampermetru, voltampermetre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το βολταμπερόμετρο
voltă, volte *ουσ. θηλ.* 1. η ανακύκληση, η ανακύκλωση, η περικύκλωση, ο γύρος, η στροφή 2. το γύρισμα 3. *μτφ.* η απότομη αλλαγή πεποιθήσεων 4. *ναυτ.* η βόλτα, η ανάπρωρη αλλαγή της πορείας ιστιοφόρου // **volta în vânt** γυρνώ στον άνεμο // **volta sub vânt** γυρνώ σε απάνεμη θέση // **a face volta** βολτάρω, πλαγιοδρομώ (καράβι)
voltijă, voltije *ουσ. θηλ.* η άσκηση ιππασίας
voltijor, voltijori *ουσ. αρσ.* ο εκτελών ασκήσεις ιππασίας
voltmetru, voltmetre *ουσ. ουδ. (ηλεκτρ.)* το βολτόμετρο
volubil-ă, volubili-e *επίθ.* 1. ευφραδής-ής-ές, εύγλωττος-η-ο 2. ετοιμόλογος-η-ο, εύστροφος-η -ο 3. πηγαίος-α-ο, αυθόρμητος-η-ο 4. *βοτ.* αναρριχώμενος-η-ο
volubilitate *ουσ. θηλ.* 1. η ευφράδεια, η ευγλωττία 2. η ευστροφία, η πνευματική ετοιμότητα, ο αυθορμητισμός
volum, volume *ουσ. ουδ.* 1. ο όγκος 2. ο τόμος (βιβλίο)
volumaş, volumaşe *ουσ. ουδ.* το τομίδιο (ο μικρός τόμος)
volumetric-ă, volumetrici-ce *επίθ.* ογκομετρικός-ή -ό // **analiză -ă** η ογκομετρική ανάλυση
volumetrie *ουσ. θηλ.* η ογκομετρία
voluminos-oasă, voluminoşi-oase *επίθ.* ογκώδης-ης -ες
voluntar-ă, voluntari-e I. *επίθ.* εκούσιος-α-ο, θεληματικός-ή-ό, εθελοντικός-ή-ό // **act ~** η εκούσια πράξη // **om ~** ο αυταρχικός άνθρωπος II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* εθελοντής-όντρια (ο, η)
voluntariat *ουσ. ουδ.* 1. η εθελοντική υπηρεσία 2. η θεληματική κατάταξη στο στρατό
voluntarism *ουσ. ουδ. (φιλοσ.)* η βουλησιαρχία, η βουλησιοκρατία
voluntarist-ă, voluntarişti-ste *επίθ.* βουλησιοκρατικός -ή-ό
voluptate, voluptăţi *ουσ. θηλ.* 1. η απόλαυση, η ηδονή, η ηδυπάθεια 2. η τέρψη
voluptos-oasă, voluptoşi-oase *επίθ.* 1. ηδυπαθής-ής -ές, ηδονικός-ή-ό 2. τρυφηλός-ή-ό
volută, volute *ουσ. θηλ. (αρχιτ.)* το σπειροειδές κόσμημα σε κιονόκρανο
voma, vomez *ρ. μετ.* κάνω εμετό, ξερνώ(-άω)
vomare, vomări *ουσ. θηλ.* ο εμετός, το ξέρασμα, το ξερατό
vomat-ă, vomaţi-te *επίθ.* εμεσμένος-η-ο
vomă, vome *ουσ. θηλ.* ο εμετός
vomita, vomit *ρ. μετ.* κάνω εμετό, ξερνώ(άω)
vomitare, vomitări *ουσ. θηλ.* ο εμετός, το ξέρασμα
vomitat *ουσ. ουδ.* ιδ. vomitare
vomitiv-ă, vomitivi-e I. *επίθ.* εμετικός-ή-ό II. *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το εμετικό (το φάρμακο που προκαλεί εμετό)
vopsea, vopsele *ουσ. θηλ.* 1. η μπογιά, η βαφή 2. το χρώμα // **~ în ulei** η λαδομπογιά, το ελαιόχρωμα // **lacuri şi vopsele** βερνίκια και μπογιές
vopsi, vopsesc I. *ρ. μετ.* βάφω, μπογιατίζω, χρωματίζω II. *ρ. μέσο* 1. βάφομαι, μπογιατίζομαι, χρωματίζομαι 2. *μτφ.* μακιγιάρομαι, φτιασιδώνομαι
vopsire, vopsiri *ουσ. θηλ.* η βαφή, το βάψιμο, το χρωμάτισμα, το μπογιάτισμα
vopsit *ουσ. ουδ.* 1. το βάψιμο, το χρωμάτισμα, το μπογιάτισμα 2. ο χρωματισμός, η βαφή
vopsit-ă, vopsiţi-te *επίθ.* βαμμένος-η-ο, χρωματιστός-ή-ό, μπογιατισμένος-η-ο
vopsitor-oare, vopsitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* μπογιατζής-ού (ο, η), ελαιοχρωματιστής-ίστρια (ο, η), βαφέας (ο, η), ο βαφιάς
vopsitorie, vopsitorii *ουσ. θηλ.* το βαφείο, το μπογιατζίδικο
vorace επιθ. *αμετάβλ.* 1. αχόρταγος-η-ο, άπληστος -η-ο, αδηφάγος-ος-ο 2. λαίμαργος-η-ο
voracitate *ουσ. θηλ.* η αχορταγιά, η αχορτασιά, η λαιμαργία, η απληστία, η αδηφαγία

vorbă, vorbe I. *ουσ. θηλ.* 1. η λέξη, ο λόγος, η κουβέντα 2. η ομιλία, το μίλημα, η συζήτηση 3. η λαλιά, η ρήση, το ρητό, το γνωμικό, το απόφθεγμα 4. ο τρόπος έκφρασης, η συνεννόηση, η πληροφορία 5. η φήμη, το κουτσομπολιό 6. το μήνυμα, η παραγγελία // ~ **grea** ο πικρός λόγος // ~ **goală** η κενολογία, κενοί λόγοι // ~**-lungă** λογάς-ού // ~ **multă sărăcia omului** τα πολλά λόγια είναι φτώχεια // ~ **să fie!** τί μου λες! (δεν το πιστεύω) // **vorba!** σιωπή!, σκασμός! // **vorba ceea** όπως ο λόγος το λέει // **vorba dulce mult aduce** τα γλυκά τα λόγια πολλά αποφέρουν // **vorba-i vorbă** ο λόγος είναι λόγος (κρατώ το λόγο μου) // **vorbe de clacă** το φαφλατιό, η φλυαρία, η περιττολογία // **vorbe de prisos** τα περιττά λόγια // **a avea de ~ cu cineva** έχω κάτι να συζητήσω με κάποιον // **a avea o ~ cu cineva** έχω κάτι να πω σε κάποιον // **a face ~** κάνω προξενιά, στέλνω προξενιά // **a fi în ~** μιλώ με κάποιον, έχω κουβέντα (για κάποια υπόθεση) // **a-i face ~ cu cineva** παρεμβαίνω ανάμεσα σ' έναν άντρα και μια γυναίκα για σύναψη σχέσεων // **a-şi face de ~ cu cineva** θέλω να πιάσω κουβέντα με κάποιον // **a lăsa ~** αφήνω παραγγελία // **a nu da cuiva pas la ~** δε δίνω σε κάποιον τη δυνατότητα να μιλήσει // **a schimba vorba** αλλάζω συζήτηση // **a sta de ~** μιλώ με κάποιον, κουβεντιάζω, συνομιλώ, συζητώ // **a se face ~** γίνεται λόγος (συζήτηση) // **a spune cuiva două vorbe** λέγω σε κάποιον δύο λόγια // **aşa umblă vorba** έτσι διαδίδεται ο λόγος, έτσι φημολογείται, έτσι λέγεται // **a trimite ~** μεταδίδω μήνυμα, στέλνω είδηση, ειδοποιώ // **a zice ~ mare** λέγω μεγάλη κουβέντα (δίνω υπόσχεση) // **auzi ~!** άκου λέξη! (τί λες!, είναι δυνατό;) // **ce ~!** τη λέξη! (πράγματι, χωρίς αμφιβολία) // **ce mai atâta ~?** τί να τα πολυλογούμε; // **cu vorba că...** λέγοντας ότι..., υπό το πρόσχημα ότι... // **dacă aşa ţi-i vorba (sau dacă ţi-i vorba de-aşa)** αν έτσι έχουν τα πράγματα // **despre ce este vorba?** περί τίνος πρόκειται; για τί γίνεται λόγος; // **fără a scoate o ~** χωρίς να βγάλω λέξη // **fie vorba între noi** ας μένει μεταξύ μας, εδώ που τα λέμε // **lasă vorba!** άφησε τη μιλιά!, μή μιλάς! // **nici ~!** α') ούτε λέξη! (αναμφισβήτητα, σίγουρα), β') ούτε να λέγεται! (με κανένα λόγο, δε γίνεται) // **n-a scos nici o ~** δεν έβγαλε ούτε λέξη // **nu-i ~ (sau mai e vorbă)** δεν υπάρχει λόγος (μα πρέπει ακόμα να το συζητήσουμε; δηλαδή: φυσικά είναι αυτονόητο) // **nu mă ţine de ~** μή με χασομεράς // **numai vorbe sunt** όλο λόγια είναι // **zgârcit la** λιγομίλητος-η-ο, ολιγόλογος-η-ο II. *επιρ. έκφρ.* // **din două vorbe** με δύο λόγια // **fără multă ~** χωρίς πολλά λόγια, για να μην πολυλογούμε // **din ~ în ~** από κουβέντα σε κουβέντα // **dintr-o ~** με μια κουβέντα (γρήγορα)

vorbăreţ-eaţă, vorbăreţi-ţe *επίθ.* 1. ομιλητικός-ή-ό, ευπροσήγορος-η-ο 2. πολυλογάς-ού-άδικο, πολύλαλος-η-ο 3. φλύαρος-η-ο, αθυρόστομος-η-ο

vorbărie *ουσ. θηλ.* 1. η φλυαρία, η πολυλογία 2. η κενολογία, η αθυροστομία

vorbi, vorbesc I. *ρ. αμ.* 1. μιλώ, ομιλώ, κουβεντιάζω 2. λαλώ, λέω 3. αφηγούμαι, εξιστορώ, εκθέτω, αναπτύσσω με λεπτομέρεια 4. συνομιλώ, σχολιάζω 5. βγάζω λόγο, αγορεύω, απευθύνω λόγο σε κάποιους // **a ~ aiurea** παραμιλώ // **a ~ fără rost** περιττολογώ // **a ~ cu gura altcuiva** μιλώ με του άλλου το στόμα (χωρίς πεποίθηση) // **a ~ încet** μιλώ σιγά II. *ρ. αμ.* 1. λέγω, εκφράζω λόγια, εκφέρω 2. μιλώ σε κάποιον // **a ~ vrute şi nevrute / verzi şi uscate sau câte-n lună şi-n stele** λέω ό,τι θέλω (ή ξερά και χλωρά ή όσα στο φεγγάρι και στ' άστρα) // **eu vorbesc şi eu aud** εγώ τα λέω, εγώ τ' ακούω // **îi vorbesc şi nu-mi răspunde** του μιλώ και δε μου απαντά III. *ρ. μέσο* 1. μιλιέμαι, λέγομαι 2. συνεννοούμαι // **le avem -te** συζητήσαμε και μείναμε σύμφωνοι πάνω σ' ένα θέμα // **se vorbeşte** λέγεται

vorbire, vorbiri *ουσ. θηλ.* 1. η μιλιά, το μίλημα, η ομιλία, η λαλιά, ο λόγος 2. η γλώσσα, η διάλεκτος 3. το ύφος, το στυλ

vorbit *ουσ. ουδ.* ιδ. vorbire

vorbit-ă, vorbiţi-te ομιλούμενος-η-ο, λαλούμενος-η-ο // **limba -ă** η ομιλούμενη γλώσσα, η λαλουμένη γλώσσα

vorbitor-oare, vorbitori-oare I. *επίθ.* 1. ομιλητικός-ή-ό 2. εύγλωττος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. ομιλητής-ήτρια (ο, η), ομιλών-ούσα (ο, η) III. *ουσ. ουδ.* το επισκεπτήριο, ο ειδικός χώρος της φυλακής όπου γίνεται η επίσκεψη στους κρατουμένους

vorbuliţă, vorbuliţe *ουσ. θηλ.* το λογάκι, η λεξούλα

vornic, vornici *ουσ. αρσ. (ιστ.)* 1. ο βογιάρος ιθύνων στις εσωτερικές υποθέσεις της χώρας και με δικαστικές αρμοδιότητες, μεγάλος αξιωματούχος στην αυλή του ηγεμόνα // **mare ~** ο μεγάλος κυβερνήτης, ο πρώτος βογιάρος του ανακτοβουλίου

vorniceasă, vornicese *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η γυναίκα του κυβερνήτη (κατά το Μεσαίωνα) 2. η καλύτερη φίλη της νύφης με καθήκοντα στην εθιμοτυπία του γάμου

vornicel, vornicei *ουσ. αρσ.* ο καλεστής (που καλεί σε γιορτή ή σε γάμο)

vornici, vornicesc I. *ρ. αμ.* τελώ τα χρέη του μεγάλου αξιωματούχου στην αυλή του ηγεμόνα II. *ρ. μετ.* αγγέλλω (είδηση, πληροφορία)

vorovire, vororviri *ουσ. θηλ.* ιδ. vorbire

vostru, voastră, voştri, voastre I. *αντ. κτητ. (προηγείται από το άρθρο* **al, a, ai, ale***)* δικός-ή-ό σας, δικοί-ές-ά σας // **are o maşină ca a voastră** έχει αυτοκίνητο σαν το δικό σας // **când vin ai voştri acasă?** πότε έρχονται οι σας στο σπίτι; II. *επίθ. κτητ.* δικός-ή-ό σας, υμέτερος-α-ον, σας // **casa voastră** το σπίτι σας

vot, voturi *ουσ. ουδ.* η ψήφος, ο ψήφος // ~ **consultativ** η συμβουλευτική ψήφος // ~ **de blam** η ψήφος μομφής // ~ **de încredere** η ψήφος εμπιστοσύνης // **buletin de ~** το ψηφοδέλτιο // **a cere -ul votanţilor** ζητώ την ψήφο των ψηφοφόρων // **drept de ~** το δικαίωμα ψήφου // **numărătoarea -urilor** η καταμέτρηση των ψήφων

vota, votez I. *ρ. μετ.* ψηφίζω, δίνω την ψήφο μου σε κάποιον // **a ~ împotrivă** καταψηφίζω II. *ρ. αμ.* 1. ψηφίζω, εκφράζω τη γνώμη μου με ψήφο 2. ψηφοφορώ

votant-ă, votanţi-te *ουσ. αρσ. και θηλ.* ψηφοφόρος (ο, η)

votare, votări *ουσ. θηλ.* η ψηφοφορία, η ψήφιση, το ψήφισμα // **secţia de ~** το εκλογικό τμήμα

votcă, votci *ουσ. θηλ.* η βότκα
votiv-ă, votivi-e *επίθ.* αναθηματικός-ή-ό, σχετικά με το αφιέρωμα, την προσφορά
vrabie, vrăbii *ουσ. θηλ.* ο σπουργίτης // **a avea minte de ~** έχει μυαλό του σπουργίτη (είναι ανόητος) // **nu da vrabia din mână pe cea de pe gard** μη δίνεις το σπουργίτι από το χέρι για εκείνον απ'το φράχτη (κάλλιο γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε) // **vrabia mălai visează** ο σπουργίτης καλαμποκάλευρο ονειρεύεται
vrac, vracuri *ουσ. ουδ.* το χύμα, το μη συσκευασμένο εμπόρευμα σε κουτιά ή δοχεία
vraci, vraci *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. ο μάντης, ο μάγος 2. ο γιατρός
vraf, vrafuri *ουσ. ουδ.* ο σωρός, η σωρεία // **un ~ de hârtii** ένας σωρός από χαρτιά
vraişte I. *ουσ. θηλ. (οικ.)* 1. η ακαταστασία, η ανακατωσούρα 2. η μεγάλη αταξία II. *επίθ.* για πόρτες, παράθυρα) ορθάνοιχτος-η-ο // **uşile deschise ~** οι πόρτες ορθάνοιχτες III. *επίρ.* 1. άνω-κάτω 2. εν μεγάλη αταξία // **lucruri aruncate ~** πράγματα ριγμένα άνω-κάτω
vrajă, vrăji I. *ουσ. θηλ.* 1. η γοητεία, η γητειά, το θέλγητρο 2. η μαγεία, τα μάγια, η μαγγανεία II. *επιθ. έκφρ.* **în ~** μαγεμένος-η-ο, γοητευτικός-ή-ό
vrajbă, vrajbe *ουσ. θηλ.* 1. η έχθρα, η εχθρότητα, η εχθρικότητα 2. η διχόνοια
vrană, vrane *ουσ. θηλ.* 1. η τρύπα η ανοιγμένη σε βαρέλια για να βάζουν ή να βγάζουν το περιεχόμενό τους 2. το μέρος του μύλου απ' όπου τρέχει το αλεύρι
vrăbete, vrăbeţi *ουσ. αρσ.* ο σπουργίτης
vrăbioară, vrăbioare *ουσ. θηλ.* 1. το σπουργιτάκι 2. το ψαρονέφρι (το κρέας από τη μια και την άλλη πλευρά της σπονδυλικής στήλης, κοντά στα νεφρά)
vrăbioi, vrăbioi *ουσ. αρσ.* ο σπουργίτης
vrăbiuţă, vrăbiuţe *ουσ. θηλ.* το σπουργιτάκι
vrăfui, vrăfuiesc *ρ. μετ.* σωρεύω, σχηματίζω σωρό, τοποθετώ πράγματα το ένα πάνω στο άλλο
vrăji, vrăjesc I. *ρ. μετ.* 1. μαγεύω, γοητεύω, γητεύω 2. θέλγω, συναρπάζω II. *ρ. αμ.* ρίχνω μάγια, κάνω μάγια
vrăjire, vrăjiri *ουσ. θηλ.* 1. το μάγεμα, η μαγεία, τα μάγια, τα μαγικά 2. η γοητεία
vrăjit-ă, vrăjiţi-te *επίθ.* 1. μαγεμένος-η-ο, γοητευμένος-η-ο 2. *μτφ.* μαγευτικός-ή-ό, γοητευτικός-ή-ό, μαγικός-ή-ό, συναρπαστικός-ή-ό
vrăjitor-oare, vrăjitori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. μάγος-ισσα (ο, η) 2. η στρίγγλα 3. γόης-ησσα (ο, η)
vrăjitoresc-ească, vrăjitoreşti *επίθ.* 1. μαγικός-ή-ό, μαγευτικός-ή-ό 2. γοητευτικός-ή-ό 3. *μτφ.* θελκτικός-ή-ό
vrăjitorie, vrăjitorii *ουσ. θηλ.* 1. η μαγεία, το μάγεμα 2. η μαγευτική, η μαγική τέχνη 3. τα μάγια 4. η γοητεία
vrăjmaş-ă, vrăjmaşi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο εχθρός, αντίπαλος-η (ο, η) II. *επίθ.* εχθρικός-ή-ό
vrăjmăşesc-ească, vrăjmăşeşti *επίθ.* εχθρικός-ή-ό
vrăjmăşeşte *επίρ.* εχθρικά
vrăjmăşie, vrăjmăşii *ουσ. θηλ.* 1. η έχθρα, η εχθρότητα 2. η εχθροπάθεια, το εχθρικό πάθος 3. η αμάχη, το μίσος
vrea, vreau I. *ρ. μετ.* θέλω, επιθυμώ // **-u să citesc această carte** θέλω να διαβάσω αυτό το βιβλίο // **a ~ răul** θέλω το κακό // **ce ~ să zică asta?** τι πάει να πει αυτό; // **vrând nevrând** θέλοντας και μη // **vrei nu vrei** θέλεις δεν θέλεις II. *ρ. αμ.* θέλω να είμαι // **fiecare s-a vrut mai bun** ο καθένας ήθελε να είναι καλύτερος // **aşa cum ~ cineva** κατά πως θέλει κανείς III. *ρ. βοηθ.* **mâine vei merge la teatru** αύριο θα πας στο θέατρο // **vestitor al unor vremi ce va să vie** προάγγελος κάποιων καιρών που θά 'ρθουν IV. *επιρ. έκφρ.* **pe vrute pe nevrute** εκούσια ή ακούσια, με τη θέληση ή χωρίς τη θέληση
vreasc, vreascuri *ουσ. ουδ.* το ξερόκλαδο, το προσάναμμα, το φρύγανο
vrednic-ă, vrednici-ce *επίθ.* 1. άξιος-ια-ιο, προκομμένος-η-ο, ικανός-ή-ό 2. επάξιος-ια-ιο, αντάξιος-ια-ιο, ισάξιος-ια-ιο // **~ de laudă** άξιος για παίνεμα // **-ă gospodină** άξια νοικοκυρά // **şi era femeie muncitoare, -ă femeie** και ήταν γυναίκα της δουλειάς, άξια γυναίκα
vrednici, vrednicesc *ρ. μέσο (λαϊκ.)* αξιώνω, αξιώνομαι, είμαι άξιος
vrednicie, vrednicii *ουσ. θηλ.* 1. η αξιοσύνη, η προκοπή, η αξιότητα 2. η ικανότητα
vrej, vrejuri *ουσ. ουδ.* ο κορμός αναρριχητικών ή φυτών (κολοκύθια, καρπούζια, κ.λ.π.)
vreme, vremuri *ουσ. θηλ.* 1. ο καιρός 2. ο χρόνος, η ώρα 3. η εποχή // **~ bună** ο καλός καιρός, η καλοκαιρία // **a stat multă ~ în ploaie** κάθισε πολύ καιρό στη βροχή // **acum mi-i -a** ήρθε ο καιρός μου // **câtă ~** εφ' όσον // **cu -a** με το πέρασμα του χρόνου // **cu -a** με τον καιρό // **de la o ~** από δω και κάμποσο καιρό // **este -a mesei** είναι η ώρα φαγητού // **de atâta ~** από τόσον καιρό // **de ~ ce** αφού // **din ~** από καιρό, εγκαίρως, στον καιρό του // **din vremuri** από παλιά, από πολύ χρόνο // **din ~ în ~** από καιρό σε καιρό // **din negura vremii** από το βάθος των αιώνων // **dintr-o ~** από έναν καιρό // **după vremuri** στο πέρασμα του χρόνου // **e -a să plecăm** καιρός να φύγουμε // **înainte de ~** πρώιμος, πρόωρος // **în ~ ce** ενώ// **la ~** στην ώρα // **pe -a aceea** τον καιρό εκείνο, τότε // **pe vremuri** άλλοτε, κάποτε // **toată -a** όλο τον καιρό, πάντοτε, ολοένα, διαρκώς, ακατάπαυστα, σε κάθε στιγμή του χρόνου // **vremuri imemoriale** οι αμνημόνευτοι καιροί // **vremuri noi** οι νέοι καιροί // **vremuri străvechi** οι πανάρχαιοι καιροί
vremelnic-ă, vremelnici-ce *επίθ.* 1. πρόσκαιρος-η-ο, προσωρινός-ή-ό 2. παροδικός-ή-ό 3. εφήμερος-η-ο
vremelnicie *ουσ. θηλ.* η προσωρινότητα, η παροδικότητα
vremui pers. 3 vremuieşte I. *ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* χειροτερεύει ο καιρός, αρχίζει να είναι κακός καιρός II. *ρ. μέσο (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* περνάει (ο καιρός)
vremuială, vremuieli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η κακοκαιρία, η άσκημη καιρική κατάσταση
vreodată *επίρ.* 1. κάποτε, κάποια φορά, μια φορά, άλλοτε 2. σε άλλο χρόνο
vrere, vreri I. *ουσ. θηλ.* 1. το θέλημα, η θέληση 2. η επιθυμία II. *επιρ. έκφρ.* **fără ~** χωρίς τη θέλησή μας, ακουσίως, ακούσια
vreun, vreo I. *επίθ. αόρ.* 1. κάποιος-α-ο 2. κάμποσος -η-ο 3. λίγος-η-ο // **~ cititor** κάποιος αναγνώστης // **~ prieten** κάποιος φίλος // **vreo câţiva** μερικοί

// **vreo doi** δύο περίπου // **vreo săptămână** κάποια βδομάδα (μια βδομάδα) II. *αντων. αόρ.* 1. κανένας (ή κανείς), καμιά (ή καμία), κανένα 2. κάποιος-α-ο III. *επίρ.* περίπου, πάνω-κάτω, με προσέγγιση // **vreo mie** περίπου χίλια
vrie, vrii *ουσ. θηλ.* η περιστροφή του αεροπλάνου στην κάθοδο από τον αέρα // **a intra în vria cuiva** ακολουθώ το παραδείγμα κάποιου / μιμούμαι κάποιον / κάτι
vrută, vrute *ουσ. θηλ.* η θέληση, το θέλημα // **vrute şi nevrute** η φλυαρία, η πολυλογία, η φλαφλατιά
vui pers. 3 vuieşte *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. βουίζω, βοΐζω 2. γεμίζω από βουητό, από βόμβο, βομβώ 3. γίνεται πάταγος θόρυβος 4. αντηχώ, αντιλαλώ // **buciumul -eşte** το βούκινο βουίζει, κάνει βοή
vuiet, vuiete *ουσ. ουδ.* 1. το βουητό, η βοή, η βουή, το βούισμα 2. ο πάταγος, ο θόρυβος, ο βόμβος 3. η οχλοβοή
vuire, vuiri *ουσ. θηλ.* το βούισμα, το βουητό, το βοητό
vuit *ουσ. ουδ.* η βοή, η βουή, το βουητό, ο βόμβος
vuitor-oare, vuitori-oare *επίθ.* βουίζων-ουσα-ον
vulcan, vulcani *ουσ. αρσ.* το ηφαίστειο // **~ activ** το ενεργό ηφαίστειο // **~ noroios** το λασπώδες ηφαίστειο // **~ stins** το σβησμένο ηφαίστειο // **a sta ca pe un ~** κάθομαι σαν πάνω σε ηφαίστειο
vulcanic-ă, vulcanici-ce *επίθ.* ηφαιστειακός-ή-ό, ηφαιστειογενής-ής-ές, ηφαιστειώδης-ης-ες // **roci -e** τα ηφαιστειογενή πετρώματα // **regiune -ă** η ηφαιστειογενής περιοχή
vulcanism *ουσ. ουδ.* ο ηφαιστειογενής
vulcaniza, vulcanizez *ρ. μετ.* βουλκανίζω
vulcanizare, vulcanizări *ουσ. θηλ. (χημ.)* ο βουλκανισμός
vulcanizat-ă, vulcanizaţi-te *επίθ.* βουλκανισμένος -η-ο
vulcanizator-oare, vulcanizatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* βουλκανιστής-ίστρια (ο, η)
vulcanolog-ă, vulcanologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ηφαιστειολόγος (ο, η)
vulcanologie *ουσ. θηλ.* η ηφαιστειολογία
vulg *ουσ. ουδ.* 1. ο λαός 2. ο όχλος 3. το κοινόν 4. ο χυδαίος κόσμος, οι πληβείοι, η κατώτερη κοινωνική τάξη
vulgar-ă, vulgari-e *επίθ.* 1. κοινός-ή-ό, πρόστυχος -η-ο 2. χυδαίος-α-ο, ευτελής-ής-ές, αγενής-ής-ές 3. δημώδης-ης-ες // **a fi ~** χυδαΐζω, προστυχαίνω // **a vorbi ~** χυδαιολογώ, μιλάω με τρόπο χυδαίο // **limba latină -ă** η δημώδης λατινική γλώσσα
vulgarism, vulgarisme *ουσ. ουδ.* ο χυδαϊσμός
vulgaritate, vulgarităţi *ουσ. θηλ.* η χυδαιότητα, η προστυχιά
vulgariza, vulgarizez I. *ρ. μετ.* εκχυδαΐζω, εκλαϊκεύω II. *ρ. μέσο* 1. εκχυδαΐζομαι, γίνομαι χυδαίος 2. προστυχαίνω 3. εκλαϊκεύομαι
vulgarizare, vulgarizări *ουσ. θηλ.* 1. ο εκχυδαϊσμός 2. η εκλαΐκευση
vulgarizator-oare, vulgarizatori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* εκλαϊκευτής-εύτρια (ο, η)
vulgata *ουσ. θηλ.* «η βουλγάτα», η λατινική μετάφραση της Βίβλου
vulnera, vulnerez *ρ. μετ.* 1. τραυματίζω, πληγώνω 2. βλάπτω
vulnerabil-ă, vulnerabili-e *επίθ.* 1. τρωτός-ή-ό 2. ευπρόσβλητος-η-ο // **punct ~** το τρωτό σημείο (το μειονέκτημα, το ψεγάδι, το ελάττωμα)
vulnerabilitate *ουσ. θηλ.* η τρώση
vulpe, vulpi *ουσ. θηλ.* 1. η αλεπού 2. *μτφ.* ο πονηρός άνθρωπος // **el este o ~** είν' αυτός μια αλεπού // **a avea ochi de ~** έχει μάτια αλεπούς (έχει πονηρό βλέμμα) // **argintie** η αργυρή αλεπού, η λευκή αλεπόγουνα // **blană de ~** η αλεπόγουνα, το αλεπογούνι, το ρενάρ // **pui de ~** το αλεπουδάκι
vulpenie, vulpenii *ουσ. θηλ.* 1. η αλεπουδιά 2. η πονηριά 3. η πανουργία, ο δόλος, η μηχανορραφία
vulpesc-ească, vulpeşti *επίθ.* 1. αλεπουδίσιος-ια-ιο, αλωπεκώδης-ης-ες 2. πονηρός-ή-ό
vulpeşte *επίρ.* 1. αλεπουδίστικα, αλωπεκοειδώς 2. δολίως 3. κατεργάρικα
vulpişoară, vulpişoare *ουσ. θηλ.* το αλεπουδάκι
vulpoaică, vulpoaice *ουσ. θηλ.* 1. η αλεπού 2. *μτφ.* η πονηρή γυναίκα
vulpoi, vulpoi *ουσ. αρσ.* 1. η αρσενική αλεπού 2. *μτφ.* το αλεπόμουτρο, η αλεπομουσούδα
vultan, vultani *ουσ. αρσ.* 1. ο αϊτός, ο αετός 2. *μτφ.* ο γενναίος άνθρωπος
vultur, vulturi *ουσ. αρσ.* 1. ο αϊτός, ο αετός, ο σταυραετός 2. το όρνεο, το όρνιο 3. *μτφ.* ο θαρραλέος άνθρωπος, ο γενναίος, ο αντρείος, ο αντρειωμένος // **~ pleşuv** ο αετός με γυμνό λαιμό // **-ul cu două capete** ο δικέφαλος αϊτός // **cuib de ~** η αετοφωλιά // **ochi de ~** τα αετίσια μάτια· που έχει μάτια αετού, έξυπνος, ατσίδας
vulturaş, vulturaşi *ουσ. αρσ.* το αετόπουλο, ο αετιδεύς
vulturesc-ească, vultureşti *επίθ.* αετίσιος-ια-ιο
vultureşte *επίρ.* αετίσια, με γρηγοράδα, με ταχύτητα
vulturoaică, vulturoaice *ουσ. θηλ.* το θηλυκό του αετού
vulvă, vulve *ουσ. θηλ.* το αιδοίο
vuvă, vuve *ουσ. θηλ.* το ταμπούρλο, το ντέφι
vuvui, vuvui *ρ. αμ.* 1. βουίζω, βομβώ, βουβουνίζω 2. παίζω το ταμπούρλο
vuvuit, vuvuituri *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* το βουητό, ο βόμβος, το βούισμα
vuvuitură, vuvuituri *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η βουή, το βουητό, ο βόμβος

W, w

W, w *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **w**, το εικοστό όγδοο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει μονάχα σε δάνειες λέξεις το σύμφωνο [β].

wagnerian-ă, wagnerieni-e *επίθ. (μουσ.)* βαγκνερικός-ή-ό // **muzica ~ă** η μουσική του Βάγκνερ

Walkirie, Walkirii *ουσ. θηλ. (μυθ.)* η βαλκυρία (η θεά που καθόριζε την τύχη των πολέμων και εκείνων που έπρεπε να πεθάνουν σ' αυτούς)

warant, warante *ουσ. ουδ. (εμπόρ.)* η απόδειξη παρακαταθήκης εμπορευμάτων (μπορεί να διαπραγματευτεί όπως η συναλλαγματική)

waterpolo *ουσ. ουδ. (αθλ.)* το γουώτερ πόλο, η υδατοσφαίριση

watt, waţi *ουσ. αρσ. (φυσ.)* το βατт (είναι ισοδύναμο με ένα τζάουλ σ' ένα δευτερόλεπτο)

wattmetru, wattmetri *ουσ. αρσ. (ηλεκτρ.)* το βαττόμετρο (για τη μέτρηση της ηλεκτρικής ισχύος)

wattoră, wattore *ουσ. θηλ. (ηλεκτρ.)* το ωριαίο βατт είναι ίσον με 3600 τζάουλ

weber, weberi *ουσ. αρσ.* το βέμπερ (μονάδα μέτρησης της μαγνητικής επαγωγής)

week-end *ουσ. ουδ.* οι διακοπές στο τέλος της εβδομάδας, το Σαββατοκύριακο

wermacht *ουσ. θηλ.* η Βέρμαχτ, ο γερμανικός στρατός

western, westernuri *ουσ. ουδ.* το γουέστερν, το αμερικάνικο φιλμ περιπετειών

whig *ουσ. αρσ.* το ουίνκ, το μέλος του φιλελευθέρου κόμματος της Αγγλίας

whisky *ουσ. ουδ.* το ουίσκι

white-spirit *ουσ. ουδ.* το ουάϊτ-σπάϊρτ, ο διαλύτης, προέρχεται από την απόσταξη του πετρελαίου (χρησιμοποιείται στη βαφή και στη βιομηχανία βερνικιών)

widia *ουσ. θηλ. (τεχ.)* το εργαλείο «βίδια», ονομασία σκληρού μέταλλου, ένωση από άνθρακα, βολφράμιο και τιτάνιο, χρήσιμο για την κοπή των εργαλείων που αποσχίζουν τα μέταλλα

wolfram *ουσ. ουδ. (χημ.)* το βολφράμιο

wolframic-ă, wolframici-ce *επίθ.* βολφραμικός-ή-ό

X, x

X, x *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **x**, το εικοστό ένατο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Το όνομα του γράμματος αυτού είναι *ίξ* // **razele x** οι ακτίνες **x** (ακτίνες Ραίντγκεν). Αποδίδει τα σύμφωνα [κ] + [σ].
xenofob-ă, xenofobi-e I. *επίθ.* ξενόφοβικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ξενόφοβος-η (ο, η)
xenofobie *ουσ. θηλ.* η ξενοφοβία
xenoman-ă, xenomani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ξενομανής (ο, η)
xenomanie, xenomanii *ουσ. θηλ.* η ξενομανία
xenon *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ξένον (αέριον)
xerofag-ă, xerofagi-ge *επίθ.* ξηροφάγος-ος-ο (τρέφεται με ξηρά τρόφιμα)
xerofagie, xerofagii *ουσ. θηλ.* η ξηροφαγία (χωρίς μαγειρεμένο φαγητό)
xeroform *ουσ. ουδ. (φαρμ.)* το ξηροφόρμιο (εντερικό αντιβιοτικό)
xerografie, xerografii *ουσ. θηλ.* η ξηρογραφία
xerox, xeroxuri *ουσ. ουδ.* 1. η φωτοτυπική μηχανή 2. η φωτοτυπία
xeroxa, xeroxez *ρ. μετ.* φωτοτυπώ
xeroxat-ă, xeroxaţi-te *επίθ.* φωτοτυπημένος-η-ο
xeroză, xeroze *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ξηροφθαλμία
xilen, xileni *ουσ. αρσ. (χημ.)* το ξυλένιο (υδρογονάνθρακας υγρός, διαλύτης)
xilofag-ă, xilofagi-ge *επίθ. (εντομ.)* ξυλοφάγος-ος-ο // **insecte xilofage** τα ξυλοφάγα έντομα
xilofon, xilofoane *ουσ. ουδ. (μουσ.)* το ξυλόφωνο, κρουστό μουσικό όργανο
xilograf-ă, xilografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ξυλογράφος (ο, η)
xilografic-ă, xilografici-ce *επίθ.* ξυλογραφικός-ή-ό
xilografie, xilografii *ουσ. θηλ.* 1. η ξυλογραφία 2. το ξυλογράφημα
xilogravură, xilogravuri *ουσ. θηλ.* 1. η ξυλογλυπτική, η ξυλοκοπτική 2. η ξυλογλυφία, το ξυλόγλυπτο

Y, y

Y, y *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **y,** το τριακοστό γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει μόνο σε δάνειες λέξεις το φωνήεν [ι].

Yankeu, Yankei *ουσ. αρσ.* ο Γιάνκης, οι Γιάνκηδες, ο Αμερικανός

yard, yarzi *ουσ. αρσ.* η υάρδα, η γυάρδα, ίση με 0,914398 μ

yen, yeni *ουσ. αρσ.* το γιεν (νομισματική μονάδα της Ιαπωνίας)

yoga *ουσ. θηλ.* η γιόγκα (σύνολο ασκήσεων φυσικής αγωγής)

yoghist-ă, yoghişti-ste I. *επίθ.* ο σχετικός με τη γιόγκα II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο γιόγκι

york *ουσ. αρσ.* γυόρκ (ονομασία είδους γουρουνιών με άσπρο χρώμα)

yterbiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το υττέρβιο (σπάνιο χημικό στοιχείο, ανήκει στα μέταλλα)

yuan, yuani *ουσ. αρσ.* το γιουάν (νομισματική μονάδα της Κίνας)

Z, z

Z, z *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* το γράμμα **z,** το τριακοστό πρώτο γράμμα του ρουμανικού αλφαβήτου. Αποδίδει το σύμφωνο [ζ].

za, zale *ουσ. θηλ.* 1. ο κρίκος αλυσίδας, ο δακτύλιος σε σχήμα κρίκου 2. το αλυσιδωτό πλέγμα 3. το υποκάμισο από μετάλλινους κρίκους για τους στρατιώτες του Μεσαίωνα // **tunica din -le** ο μεταλλικός χιτώνας

zacuscă *ουσ. θηλ. (μαγ.)* «η ζακούσκα», το παρασκεύασμα από ντομάτες, μελιτζάνες, πιπεριές, κρεμμύδια, κ.λ.π. ψημένα σε λάδι

zadar I. *ουσ. ουδ.* η ματαιοπονία, ο χαμένος κόπος II. *επιρ. έκφρ.* // **în ~** εις μάτην, του κάκου, στα χαμένα // **a munci în ~** ματαιοπονώ, κοπιάζω μάταια ανώφελα

zadarnic-ă, zadarnici-ce I. *επίθ.* 1. μάταιος-η-ο 2. άσκοπος-η-ο, ατελεσφόρητος-η-ο 3. κενός-ή-ό, άδικος-η-ο II. *επίρ.* 1. μάταια, ματαίως, κενώς 2. άσκοπα, ατελεσφόρητα, άδικα // **e ~** είναι μάταια

zadă, zade *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το δαδί, η δάδα, το πεύκο, η πεύκη

zahana *ουσ. θηλ.* ιδ. zalhana

zaharat-ă, zaharați-te *επίθ.*. ζαχαρούχος-ος-ο, σακχαρούχος-ος-ο // *(ιατρ.)* **diabet ~** ο σακχαροδιαβήτης, ο ζαχαροδιαβήτης

zaharic *επίθ.* **acid ~** το σακχαρικό οξύ

zaharicale *ουσ. θηλ. πληθ.* 1. τα ζαχαρωτά 2. το ζαχαρόπηκτο, το σακχαρόπηκτο

zaharifica, zaharific *ρ. μετ.* ζαχαροποιώ, σακχαροποιώ

zaharicabil-ă, zaharicabili-e *επίθ.* ζαχαρωτός -ζαχαρούχος

zaharificare, zaharificări *ουσ. θηλ.* το ζαχάρωμα

zaharificator, zaharificatoare *ουσ. ουδ.* η εγκατάσταση ζαχαροπλαστική

zaharină, zaharine *ουσ. θηλ.* η ζαχαρίνη, η σακχαρίνη

zaharisi, zaharisesc *ρ. μέσο* 1. ζαχαρώνω, ζαχαριάζω 2. *μτφ.* ραμολίρω, ξεκουτιαίνω

zaharisire, zaharisiri *ουσ. θηλ.* 1. το ζαχάρωμα 2. *μτφ.* το ξεκούτιασμα, το ραμολιμέντο

zaharisit-ă, zaharisiți-te *επίθ.* 1. ζαχαρωμένος-η-ο 2. *μτφ.* ραμολί, ξεκουτιασμένος-η-ο // **fructe -e** τα ζαχαρωμένα φρούτα

zaharniță, zaharnițe *ουσ. θηλ.* το ζαχαροδοχείο, το σακχαροδοχείο, η ζαχαριέρα, η θήκη για τη ζάχαρη

zaharoid-ă, zaharoizi-de *επίθ.* ζαχαροειδής-ής-ές, σακχαροειδής-ής-ές

zaharometru, zaharometre *ουσ. ουδ.* το ζαχαρόμετρο, το σακχαρόμετρο

zaharos-oasă, zaharoşi-oase *επίθ.* 1. ζαχαρένιος -ια-ιο, ζαχαρώδης-ης-ες, σακχαρώδης-ης-ες, ζαχαρούχος-ος-ο, ζαχαρωτός-ή-ό // **produs ~** ζαχαρένιο προϊόν

zaharoză, zaharoze *ουσ. θηλ.* η ζαχαρόζη, η σακχαρόζη

zaharuri *ουσ. ουδ. πληθ.* τα σάκχαρα (οι υδατάνθρακες που συναντώνται σε ζωικούς ή φυτικούς οργανισμούς)

zahăr *ουσ. ουδ.* η ζάχαρη, το σάκχαρο, το ζάχαρο // **~ bucăți** η ζάχαρη σε κομμάτια // **~ de lapte** η ζάχαρη από γάλα, η λακτόζη // **~ de malț** η ζάχαρη από βύνη κριθαριού // **~ de struguri** η ζάχαρη από σταφύλια, η γλυκόζη // **~ din trestie de zahăr** το καλαμοζάχαρο // **~ tos** η ζάχαρη σε κόκκους // **trestie de ~** το ζαχαροκάλαμο // **fabrică de ~** το εργοστάσιο ζάχαρης // **sfeclă de ~** το ζαχαρότευτλο

zaherea, zaherele *ουσ. θηλ.* 1. τα τρόφιμα 2. η ζωοτροφή

zaiafet, zaiafeturi *ουσ. ουδ. (οικ.)* το γλέντι

zaifet *ουσ. ουδ.* ιδ. zaiafet

Zairez-ă, Zairezi-e I. *ουσ. αρσ. και θηλ.* Ζαϊρινός (ο, η) II. *επίθ.* ζαϊρινός-ή-ό

zală, zale *ουσ. θηλ.* ιδ. za

zalhana, zalhanale *ουσ. θηλ.* το εστιατόριο με σφαγείο αιγοπροβάτων Σερβίρεται ψητό κρέας πρόβειο ή από κατσίκα

zambilă, zambile *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο υάκινθος, το ζουμπούλι

zambilică, zambilici *ουσ. θηλ.* το ζουμπουλάκι

zapcială, zapcieli *ουσ. θηλ. (ιστ.)* η βίαιη είσπραξη οφειλομένων ποσών (φόροι, κ.λ.π.)

zapciu, zapcii *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο εισπράκτορας φόρων και χρεωστούμενων ποσών δια της βίας

zapis, zapise *ουσ. ουδ. (ιστ.)* το έγγραφο, το αποδεικτικό

zapiscă, zapişte *ουσ. θηλ.* 1. η απόδειξη 2. το πιστοποιητικό 3. η γραπτή άδεια

zaporojean, zaporojeni *ουσ. αρσ. (ιστ.)* ο Ζαποροζένιος, οι Ζαποροζένιοι (πολεμικός λαός της Ουκρανίας στην περίοδο 16ου-18ου αιώνος) // **Cazacii zaporojeni** οι Ζαποροζένιοι κοζάκοι

zapt, zapturi *ουσ. ουδ. (ιστ.)* η κατάσχεση, η κατακράτηση, το ζάφτι // **a face ~** κάνω κατακράτηση, κάνω ζάφτι

zar, zaruri *ουσ. ουδ.* 1. το ζάρι 2. ο κύβος // **-urile au fost aruncate** ο κύβος ερρίφθη, τα ζάρια ρίχηκαν // **aruncare de ~** το ρίξιμο των ζαριών, η ζαριά

zaraf, zarafi *ουσ. αρσ.* ο σαράφης, ο αργυραμοιβός

zară *ουσ. θηλ.* το ξινόγαλο

zare, zări *ουσ. θηλ.* ο ορίζοντας // **a se uita în ~** κοιτάζω κάτι στον ορίζοντα / στο φως // **din zări** από μακρινούς τόπους // **în ~** στον ορίζοντα, στην άκρη του ορίζοντα

zarişte, zarişti *ουσ. θηλ.* 1. ο ορίζοντας 2. το ξέφωτο (σε δάσος)

zarvă *ουσ. θηλ.* 1. ο θόρυβος, ο σάλος, ο σαματάς, ο πάταγος, η φασαρία 2. η αναταραχή, η ταραχή, ο ντόρος, η αναστάτωση 3. η οχλαγωγία, η οχλοβοή

zarzavagioaică, zarzavagioaice *ουσ. θηλ.* η μανάβισσα, η λαχανοπώλισσα

zarzavagiu, zarzavagii *ουσ. αρσ.* 1. ο μανάβης, ο λαχανοπώλης 2. ο περιβολάρης

zarzavat, zarzavaturi *ουσ. ουδ.* το λαχανικό, τα λαχανικά, τα κηπευτικά χορταρικά, το ζαρζαβάτι

// **grădină de ~** ο λαχανόκηπος // **piața de ~** η λαχαναγορά
zarzăr, zarzări *ουσ. αρσ.* η βερικοκιά
zarzără, zarzăre *ουσ. θηλ.* το βερίκοκο
zaț, zațuri *ουσ. ουδ.* 1. το κατακάθι, η ζούρα, το κατακάθισμα, η υποστάθμη 2. *τυπ.* το στοιχειοθετημένο κείμενο
zaveră, zavere *ουσ. θηλ.* 1. η Επανάσταση του 1821 στην Βλαχία 2. η Φιλική Εταιρεία
zavergiu, zavergii *ουσ. αρσ.* 1. ο επαναστάτης του 1821 στην Βλαχία 2. το μέλος της Φιλικής Εταιρείας
zavistie, zavistii *ουσ. θηλ. (ιστ.)* 1. η ζήλεια, το πείσμα, το γινάτι 2. ο φθόνος, το μίσος, η εχθρότητα
zavistios-oasă, zavistioşi-oase *επίθ. (ιστ.)* 1. ζηλιάρης-α-ικο, ζηλότυπος-η-ο, πεισματάρικος-η-ο 2. φθονερός-ή-ό
zăbală, zăbale *ουσ. θηλ.* το χαλινάρι
zăbavă, zăbave *ουσ. θηλ.* 1. η αργοπορία, η καθυστέρηση 2. η χρονοτριβή, η επιβράδυνση, το χασομέρι // **fără de ~** χωρίς χρονοτριβή // **un bob ~** λίγη υπομονή, αμέσως
zăbălos-oasă, zăbăloşi-oase *επίθ. (λαϊκ.)* 1. σπυριάρης-α-ικο 2. βρωμιάρης-α-ικο, ακάθαρτος -η-ο
zăbăuc-ă, zăbăuci-ce *επίθ.* 1. σαστισμένος-η-ο 2. ανόητος-η-ο, χαμένος-η-ο
zăblău, zăblaie *ουσ. ουδ. (επαρχ.)* 1. η κουβέρτα, η βελέντζα από κατσικίσιο μαλλί 2. το χαλί από κατσικίσιο μαλλί
zăbovi, zăbovesc I. *ρ. αμ.* 1. αργώ, αργοπορώ, καθυστερώ, βραδυπορώ 2. παρακάθομαι (σ' ένα μέρος), χασομερώ, σταματώ II. *ρ. μετ.* 1. βραδύνω, καθυστερώ κάτι, επιβραδύνω 2. σταματώ κάτι
zăbovire, zăboviri *ουσ. θηλ.* η αργοπορία, η καθυστέρηση, η βραδύτητα, η επιβράδυνση
zăbovit-ă, zăboviți-te *επίθ.* 1. καθυστερημένος-η-ο, βραδύς-εία-ύ, αργός-ή-ό, βραδυκίνητος-η-ο 2. αναβληθείς-είσα-έν
zăbranic, zăbranice *ουσ. ουδ.* το κρέπι, το μαύρο λεπτό ύφασμα, το πένθιμο πέπλο γυναικών, οι μαύρες ταινίες για το μπράτσο κ.λ.π. σε περίπτωση πένθους
zăbrea, zăbrele *ουσ. θηλ.* η κιγκλίδα, το κάγκελο, το κιγκλίδωμα // **fereastră cu zăbrele** το παράθυρο με κιγκλίδωμα
zăbreli, zăbrelesc *ρ. μετ.* κιγκλιδώνω, καγκελώνω
zăbrelit-ă, zăbreliți-te *επίθ.* κιγκλιδωτός-ή-ό, καγκελωτός-ή-ό
zăbun, zăbune *ουσ. ουδ.* το ζιπούνι, το ζιμπούνι, το γιλέκο με κοντά μανίκια
zăcare, zăcări *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η παραμονή στο κρεβάτι του αρρώστου, το κρεβάτωμα αρρώστου // **a cădea în ~** πέφτω άρρωστος στο κρεβάτι
zăcământ, zăcăminte *ουσ. ουδ.* το κοίτασμα (στρώμα ορυκτού)
zăcător-oare, zăcători-oare I. *επίθ.* κατάκοιτος-η-ο, κλινήρης-ης-ες, κρεβατωμένος-η-ο εξαιτίας αρρώστιας II. *ουσ. θηλ.* 1. το πιθάρι, το βαγένι, το βουτσί, το μεγάλο βαρέλι 2. η σταλίστρα (ο τόπος όπου σταλιάζει το κοπάδι το μεσημέρι)
zăcea, zac *ρ. αμ.* κοίτομαι, κείτομαι, κατάκειμαι, κείμαι // **a ~ în pat** είμαι κατάκοιτος, κρεβατωμένος, μένω στο κρεβάτι εξ αιτίας αρρώστιας // **a ~ la închisoare** κείτομαι στη φυλακή // **aici zace** ενθάδε κείται (στα επιτύμβια μνημεία) // **cărțile -u pe jos** τα βιβλία κείτονταν κάτω
zăcere, zăceri *ουσ. θηλ.* το να κείται κάποιος
zăcut *ουσ. ουδ.* ιδ. zăcere
zăcut-ă, zăcuți-te *επίθ.* κατάκοιτος-η-ο, ξαπλωτός -ή-ό, κρεβατωμένος-η-ο // **~ de vărsat** βλογιοκομμένος-η-ο
zădări, zădăresc *ρ. μετ.* 1. παροτρύνω, ανακινώ 2. αναμοχλεύω, διεγείρω
zădărire, zădăriri *ουσ. θηλ.* η παρότρυνση, η διέγερση, η ανακίνηση
zădărit-ă, zădăriți-te *επίθ.* παρακινημένος-η-ο, εξοργισμένος-η-ο, μανιασμένος-η-ο
zădărnici, zădărnicesc *ρ. μετ.* 1. ματαιώνω 2. προκαλώ αποτυχία 3. εμποδίζω την εκτέλεση κάποιου πράγματος
zădărnicie, zădărnicii *ουσ. θηλ.* 1. η ματαιότητα, η ματαιοπονία 2. το ανωφελές
zădărnicire, zădărniciri *ουσ. θηλ.* η ματαίωση, η εμπόδιση πραγματοποίησης ενέργειας
zăduf, zădufuri *ουσ. ουδ.* 1. το κάμα, η λάβρα, η κάψα, η υπερβολική ζέστη 2. *μτφ.* η στενοχώρια, η δυσαρέσκεια
zăgan, zăgane *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* ο γυπαετός, ο γύπας
zăgaz, zăgazuri *ουσ. ουδ.* 1. ο υδατοφράχτης, ο υδροφράχτης, το φράγμα νερού 2. ο φραγμός, το ανάχωμα, το πρόχωμα // **a se rupe -urile cerului** σπάζουνε τα φράγματα του ουρανού (η χειμαρρώδης βροχή)
zăgăzui, zăgăzuiesc *ρ. μετ.* 1. φράζω, αποφράζω, κατασκευάζω φραγμό 2. εμποδίζω, σταματώ, αναχαιτίζω
zăgăzuire, zăgăzuiri *ουσ. θηλ.* 1. η απόφραξη, το φράξιμο 2. ο αναχωματισμός 3. η αναχαίτιση
zăgăzuit-ă, zăgăzuiți-te *επίθ.* 1. αποφραγμένος-η-ο 2. αναχωματισμένος-η-ο 3. κλειστός-ή-ό, κλεισμένος-η-ο (φράγμα νερού, κ.λ.π.)
zăhărel, zăhărele *ουσ. ουδ.* το ζαχαρωτό // **a duce pe cineva cu -ul** δίνω (κάνω) απατηλές υποσχέσεις, φέρνω κάποιον με το καλό
zăloagă, zăloage *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* ο σελιδοδείκτης
zălog, zăloguri *ουσ. ουδ. (λαϊκ.)* το ενέχυρο, το αμανάτι ή παίρνω κάτι σαν ενέχυρο // **a lăsa ~** αφήνω αμανάτι, ενεχυριάζω
zălogi, zălogesc *ρ. μετ.* 1. ενεχυριάζω δίνω κάτι σαν ενέχυρο 2. δίνω πρόσωπο σαν όμηρο
zălogire, zălogiri *ουσ. θηλ.* 1. ο ενεχυροδανεισμός 2. η κατακράτηση ομήρου
zălogit-ă, zălogiți-te *επίθ.* 1. ενεχυροδανεισμένος-η-ο 2. αυτός που είναι κρατημένος-η-ο σαν όμηρος
zălud-ă, zăluzi-de *επίθ.* 1. παλαβός-ή-ό, ζουρλός-ή-ό, τρελός-ή-ό, φρενοβλαβής-ής-ές 2. σαστισμένος -η-ο, αφελής-ής-ές, αδέξιος-ια-ιο, αμάθητος-η-ο, ανόητος-η-ο, ανεπιτήδειος-α-ο
zăluță, zăluțe *ουσ. θηλ.* 1. ο μικρός κρίκος αλυσίδας 2. το μικρό αλυσιδωτό πλέγμα
zăluzeală, zăluzeli *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η παλαβομάρα, η ζουρλαμάρα, η ζούρλια, η τρέλα, η τρελαμάρα
zăluzi, zăluzesc I. *ρ. αμ.* είμαι παλαβός, είμαι ανόητος, είμαι ζουρλός II. *ρ. μέσο* γίνομαι παλαβός, τρελαίνομαι, βγαίνω απ' τον εαυτό μου

zămisli, zămislesc I. *ρ. μετ.* 1. συλλαμβάνω, μένω έγκυος, κυοφορώ, εγκυμονώ 2. πλάθω, δημιουργώ, πλαστουργώ II. *ρ. μέσο* 1. γεννιέμαι, γεννώμαι, φύομαι 2. γίνομαι, αποκτώ ύπαρξη, πραγματοποιούμαι
zămislire, zămisliri *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* 1. η κύηση, η σύλληψη, η κυοφορία, η εγκυμοσύνη 2. η γέννηση, το πλάσιμο
zămorî, zămoresc *ρ. μέσο (επαρχ.)* τρέφομαι με λίγη τροφή, τόση όση για να συντηρηθώ
zănatic-ă, zănatici-ce *επίθ.* 1. βλαμμένος-η-ο, άμυαλος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο 2. σαστισμένος -η-ο
zăngăneală, zăngăneli *ουσ. θηλ.* η κλαγγή, ο μεταλλικός κρότος
zăngăni, zăngănesc I. *ρ. αμ.* 1. κλαγγάζω 2. ηχώ II. *ρ. μετ.* κάνω κρότο, κροτώ // **zăngănesc armele** κροτούν τα όπλα
zăngănire, zăngăniri *ουσ. θηλ.* 1. η κλαγγή, ο κρότος 2. ο ήχος
zăngănit, zăngănituri *ουσ. ουδ.* η κλαγγή // ~ **de arme** η κλαγγή των όπλων
zănoagă, zănoage *ουσ. θηλ.* το οροπέδιο πάνω σε βουνό με απότομες πλαγιές
zăpadă, zăpezi *ουσ. θηλ.* το χιόνι // **a cădea** ~ πέφτει χιόνι // **acoperit cu** ~ χιονοσκεπής-ής-ές, χιονισμένος-η-ο // **alb ca** ~ χιονάτος-η-ο, χιονόλευκος-η-ο // **Albă ca zăpada** η Χιονάτη // **avalanşă de** ~ η χιονοστιβάδα // **bătaie cu zăpada** ο χιονοπόλεμος // **fulg de** ~ η χιονονιφάδα // **om de** ~ ο χιονάνθρωπος
zăpăceală, zăpăceli *ουσ. θηλ.* 1. η ζάλη, το σάστισμα, η σύγχυση, η ζουρλαμάρα, η αναμπουμπούλα, η ακαταστασία 2. η ανοησία, η τρέλα, η ζούρλια, η μούρλια 3. η αμηχανία, η ταραχή // **ce** ~! τί ακαταστασία! // **din** ~ από σάστισμα
zăpăci, zăpăcesc I. *ρ. μετ.* 1. ζαλίζω, φέρνω ίλιγγο, ζουρλαίνω, σαστίζω, προκαλώ σύγχυση, κάνω κάποιον να τα χάσει, μπερδεύω 2. ταράζω, μουρλαίνω, διαταράσσω, προκαλώ ακαταστασία, φέρνω αμηχανία II. *ρ. αμ.* βουρλίζω, τρελαίνω, παραζαλίζω, έχω ζάλη, είμαι σε αμηχανία III. *ρ. μέσο* 1. ζαλίζομαι, πελαγώνω, τα χάνω, παραζαλίζομαι 2. βουρλίζομαι, αμηχανώ, σαστίζω // **m-am -t puţin** σάστισα λίγο
zăpăcire, zăpăciri *ουσ. θηλ.* 1. το σάστισμα, η σαστιμάρα, η βούρλα, η σύγχυση, η παραζάλη 2. η αμηχανία
zăpăcit-ă, zăpăciţi-te *επίθ.* 1. σαστισμένος-η-ο, βουρλισμένος-η-ο, παραζαλισμένος-η-ο, ζουρλός -ή-ό 2. ταραγμένος-η-ο
zăpăcitor-oare, zăpăcitori-oare *επίθ.* 1. αυτός που προκαλεί σάστισμα 2. αυτός που φέρνει ζάλη 3. ιλιγγιώδης-ης-ες
zăplan-ă, zăplani-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. κρεμανταλάς-ού (ο, η) 2. χεροδύναμος-η (ο, η)
zăplaz, zăplazuri *ουσ. ουδ.* ο σανιδοφράχτης
zăpuşeală, zăpuşeli *ουσ. θηλ.* 1. η κουφόβραση, η αποπνικτική ζέστη 2. το συννεφόκαμα 3. η πνιγηρή ατμόσφαιρα (δεν φυσάει αέρας)
zăpuşi pers. 3 zăpuşeşte *ρ. μετ. (λαϊκ.) (για τον ήλιο)* κάνει αποπνικτική ζέστη
zăpuşit-ă, zăpuşiţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* αχνιστός-ή-ό
zăpuşitor-oare, zăpuşitori-oare *επίθ. (λαϊκ.)* 1. αποπνικτικός-ή-ό 2. ασφυκτικός-ή-ό
zărăfie, zărăfii *ουσ. θηλ.* το σαράφικο
zărgan, zărgani *ουσ. αρσ. (ιχθ.)* η ζαργάνα (ψάρι)
zări, zăresc I. *ρ. μετ.* 1. διακρίνω 2. ξεχωρίζω 3. βλέπω αμυδρά 4. μπανίζω, παρατηρώ II. *ρ. αμ. και μέσο* διακρίνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι, προβάλλομαι // **a se** ~ **de lună** φαίνεται από το φεγγάρι
zărvăi, zărvăiesc *ρ. αμ. (επαρχ.)* θορυβώ, προκαλώ ταραχή, αναστάτωση, φασαρία
zărzărică, zărzărele *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* το μικρό βερίκοκο
zău *επιφ. (λαϊκ.)* 1. μα το Θεό 2. αλήθεια, σίγουρα, ασφαλώς // **a zice** ~ ορκίζομαι, λέγω μα το Θεό // **ba nu** ~ απεναντίας, αντίθετα, κάτι άλλο // **nu mă mărit, zic** ~ δεν παντρεύομαι, το ορκίζομαι // **nu ştiu,** ~! δεν ξέρω, μα το Θεό! (διερωτώμαι, έχω αμφιβολία)
zăvod, zăvoduri *ουσ. ουδ.* ο προσωρινός οικισμός ψαράδων σε ψαρότοπο
zăvoi, zăvoaie *ουσ. ουδ.* το άλσος, το μικρό δάσος
zăvor-zăvoare *ουσ. ουδ.* ο σύρτης, το μάνταλο, ο περάτης
zăvoraş, zăvoraşe *ουσ. ουδ.* ο μικρός σύρτης, ο μικρός περάτης
zăvorî, zăvorăsc I. *ρ. μετ.* 1. μανταλώνω 2. κλείνω την πόρτα από μέσα με τον περάτη II. *ρ. μέσο* 1. μανταλώνομαι 2. κλειδώνομαι (στο σπίτι, κ.λ.π) εσωτερικά
zăvorâre *ουσ. θηλ.* 1. το μαντάλωμα 2. το κλείδωμα από μέσα
zăvorât-ă, zăvorâţi-te *επίθ.* 1. μανταλωμένος-η-ο, κλειδομανταλωμένος-η-ο 2. κλειδωμένος-η-ο, διπλοκλειδωμένος-η-ο
zâmbăreţ-eaţă, zâmbăreţi-ţe *επίθ. (οικ.)* γελαστός -ή-ό, χαμογελαστός-ή-ό, χαρούμενος-η-ο
zâmbet, zâmbete *ουσ. ουδ.* το μειδίαμα, το χαμόγελο
zâmbi, zâmbesc *ρ. αμ.* 1. μειδιώ, χαμογελώ 2. έχω χαρούμενη όψη // **a** ~ **pe sub mustăţi** χαμογελώ κρυφά 3. *μτφ.* δείχνω την εύνοιά μου σε κάποιον
zâmbire, zâmbiri *ουσ. θηλ.* το χαμόγελο, το μειδίαμα
zâmbitor-oare, zâmbitori-oare *επίθ.* γελαστός-ή-ό, χαμογελαστός-ή-ό, χαρούμενος-η-ο
zâmbre *ουσ. θηλ. πληθ.* η αρρώστια των αλόγων με φλεγμονή των ούλων και του ουρανίσκου του στόματος // **a face** ~ επιθυμώ κάτι πάρα πολύ, λαχταρώ, ποθώ δυνατά
zână, zâne *ουσ. θηλ.* 1. η νεράιδα 2. η πολύ ωραία γυναίκα 3. η καλή μοίρα, η καλοκυρά 4. η ξωτικιά
zângănit *ουσ. ουδ.* ιδ. zăngănit
zârnă, zârne *ουσ. θηλ. (βοτ.)* ο στρύχνος (φυτό από το οποίο παράγεται η στρυχνίνη)
zâzanie, zâzanii *ουσ. θηλ.* 1. το ζιζάνιο, η αφορμή φιλονικίας 2. η διχόνοια, η διαφωνία // **a băga** ~ ενσπείρω ζιζάνια, βάζω μπηχτές
zâzâi pers. 3 zâzâie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα)* 1. ζουζουνίζω 2. βομβώ (έντομο)
zâzâit, zâzâituri *ουσ. ουδ.* το ζουζούνισμα, ο βόμβος
zbanghiu-ie, zbanghii *επίθ.* 1. αλλοίθωρος-η-ο, τσακίρικος-η-ο 2. άτακτος-η-ο, ανήσυχος-η-ο, ζωηρός-ή-ό 3. ελαφρόμυαλος-η-ο, τρελούτσικος -η-ο
zbate, zbat *ρ. μέσο* 1. σπαρταρώ, σπαράζω, σφαδάζω 2. ταράζομαι, είμαι ανάστατος-η-ο 3.

χτυπιέμαι, δέρνομαι 4.*σκοτώνομαι*, ταλαιπωρούμαι, κουράζομαι υπερβολικά, παλεύω // **a se ~ ca peştele pe uscat** σπαρταρώ σαν το ψάρι στη στεριά // **a se ~ ca să scape din strânsoare** σπαρταράει για να γλιτώσει από το σφίξιμο // **a se ~ de moarte** ψυχομαχώ, ψυχορραγώ // **eu pentru cine mă zbat?** εγώ για ποιόν σκοτώνομαι

zbatere, zbateri *ουσ. θηλ.* 1. το σπαρτάρισμα, ο σφαδασμός 2. η αναστάτωση 3. η ταλαιπωρία, το πάλεμα

zbânțui, zbânțui *ρ. μέσο* 1. παιχνιδίζω, χοροπηδώ 2. κάνω αταξίες, τρέλες

zbâr *επιφ.* σβιρ (ονοματοποιία, ο ήχος στο πέταμα των πουλιών ή εντόμων)

zbârceală, zbârceli *ουσ. θηλ. (λαϊκ.)* η ρυτίδα, η ζάρα, το ζάρωμα

zbârci, zbârcesc I. *ρ. μέσο* ρυτιδώνω, ζαρώνω, σουφρώνω II. *ρ. αμ.* // **a ~ din nas** στραβομουτσουνιάζω

zbârcire, zbârciri *ουσ. θηλ.* η ρυτίδωση, το ρυτίδωμα, το ζάρωμα, το σούφρωμα

zbârcit-ă, zbârciți-te *επίθ.* ρυτιδωμένος-η-ο, ζαρωμένος-η-ο, σουφρωμένος-η-ο

zbârcitură, zbârcituri *ουσ. θηλ.* η ρυτίδα, η ζάρα, η ζαρωματιά, το ζάρωμα, η σούφρα, το σούφρωμα // **fără zbârcituri** αζάρωτος-η-ο

zbârâi, zbârâi *ρ. μετ.* βουΐζω, βομβώ

zbârâitură, zbârâituri *ουσ. θηλ.* το βούισμα, ο βόμβος

zbârli, zbârlesc I. *ρ. μετ.* 1. αναμαλλιάζω, ανακατώνω τα μαλλιά του κεφαλιού 2. αναταράζω, ανακινώ // **vântul îi zbârleşte părul** ο άνεμος τον αναμαλλιάζει II. *ρ. μέσο* 1. ανατριχιάζω, σηκώνονται τα μαλλιά του κεφαλιού μου 2. θυμώνω, οργίζομαι, χολιάζω, κακιώνω // **a se ~ la cineva** φέρομαι άσχημα σε κάποιον, αποπαίρνω κάποιον

zbârlire, zbârliri *ουσ. θηλ.* 1. το αναμάλλιασμα, το ανατρίχιασμα 2. η ανατριχίλα 3. *μτφ.* το χόλιασμα, το θύμωμα, το κάκιωμα, η δυσαρέσκεια

zbârlit-ă, zbârliți-te *επίθ.* 1. αναμαλλιασμένος-η-ο, ανάτριχος-η-ο 2. *μτφ.* χολωμένος-η-ο, οργισμένος -η-ο, θυμωμένος-η-ο

zbârn *επιφ.* μιμείται τον ήχο των εντόμων στο πέταγμά τους ή του παλμού της χορδής, κ.λ.π.

zbârnâi, zbârnâi *ρ. αμ.* 1. βομβώ, βουΐζω 2. κουδουνίζω

zbârnâială, zbârnâieli *ουσ. θηλ.* ο βόμβος, η βουή, το βούισμα

zbârnâire, zbârnâiri *ουσ. θηλ.* ο βόμβος, η βουή, το βούισμα

zbârnâit, zbârnâituri *ουσ. ουδ.* 1. το βούισμα, το βουητό, ο βόμβος 2. το κουδούνισμα

zbârnâitor-oare, zbârnâitori-oare I. *επίθ.* βουΐζων -ουσα-ον II. *ουσ. θηλ.* η ροκάνα, το κρόταλο

zbârnâitură, zbârnâituri *ουσ. θηλ.* ο βόμβος, το βούισμα, το κουδούνισμα

zbeng, zbenguri *ουσ. ουδ.* 1. το παιγνίδισμα, το χοροπήδημα 2. η αταξία

zbengui, zbengui *ρ. μέσο* 1. παιχνιδίζω, παιγνιδίζω 2. χοροπηδώ 3. ατακτώ, κάνω αταξίες, είμαι ζωηρός

zbenguială, zbenguieli *ουσ. θηλ.* 1. το χοροπήδημα, το παιγνίδισμα 2. η ζωηράδα

zbenguire, zbenguiri *ουσ. θηλ.* ιδ. zbenguială

zbenguit *ουσ. ουδ.* ιδ. zbenguială

zbenguit-ă, zbenguiți-te *επίθ.* παιγνιδιάρικος-η-ο, άταχτος-η-ο, ανήσυχος-η-ο

zbenguitor-oare, zbenguitori-oare *επίθ.* παιχνιδιάρης-άρα-ικο, παιχνιδιάρικος-η-ο

zbicer, zbiceri *ουσ. αρσ.* ο μαστιγοφόρος

zbici, zbicesc I. *ρ. μετ.* στεγνώνω II. *ρ. μέσο* γίνομαι στεγνός, ξηραίνομαι

zbicit-ă, zbiciți-te *επίθ.* ξερός-ή-ό, στεγνός-ή-ό

zbiera, zbier *ρ. αμ.* 1. φωνασκώ, μπήγω τις φωνές, σκούζω 2. ουρλιάζω, ορύομαι, βρυχιέμαι 3. γκαρίζω (γάιδαρος)

zbierat *ουσ. ουδ.* 1. το σκούξιμο, το ουρλιαχτό, ο βρυχηθμός 2. το γκάρισμα (γάιδαρος)

zbierătură, zbierături *ουσ. θηλ.* το σκούξιμο, το ούρλιασμα, η δυνατή κραυγή

zbieret, zbierete *ουσ. ουδ.* 1. το ουρλιαχτό, το ούρλιασμα, το σκούξιμο, ο βρυχηθμός, η δυνατή κραυγή 2. το γκάρισμα (γάιδαρος)

zbilț, zbilțuri *ουσ. ουδ.* ο συρμάτινος βρόχος για το πιάσιμο των αδέσποτων σκυλιών, ο μπόγιας

zbir, zbiri *ουσ. αρσ.* ο βάναυσος, ο σκληρός άνθρωπος, ο σκληρόκαρδος

zbor, zboruri I. *ουσ. ουδ.* το πέταγμα, η πτήση, το πέταμα // **~ de agrement** η πτήση αναψυχής // **~ cosmic** η διαστημική πτήση // **~ simulat** η εικονική πτήση // **-ul avionului** η πτήση του αεροπλάνου // **-ul vulturului** το πέταγμα του αετού // **a-şi lua -ul** ανίπταμαι, υψώνομαι στον αιθέρα // **platforma de ~** η πλατφόρμα πτήσεως II. *επιρ. έκφρ.* **în ~** εν πτήσει // **din ~** απ' την πτήση, στο φτερό, στον αέρα

zborşi, zborşesc I. *ρ. μέσο* 1. αγριεύω, εξαγριώνομαι, θυμώνω 2. παραφέρομαι, βγαίνω απ' τα όρια, εξοργίζομαι 3. *(για τρόφιμα)* ξινίζω, αποκτώ ξινή γεύση II. *ρ. μετ.* αναμαλλιάζω, ξεμαλλιάζω, κάνω τα μαλλιά ακατάστατα

zborşire, zborşiri *ουσ. θηλ.* 1. το αγρίεμα, η εξαγρίωση 2. η παραφορά, ο θυμός 3. *(για τρόφιμα)* το ξίνισμα 4. το αναμάλλιασμα, το ξεμάλλιασμα, τα ακατάστατα μαλλιά

zborşit-ă, zborşiți-te *επίθ.* 1. αγριεμένος-η-ο, εξαγριωμένος-η-ο, θυμωμένος-η-ο, μανιασμένος -η-ο, μανιωμένος-η-ο 2. αναμαλλιασμένος-η-ο ξεμαλλιασμένος-η-ο, με τα μαλλιά ακατάστατα 3. *(για τρόφιμα)* ξινισμένος-η-ο

zbucium, zbuciumuri *ουσ. ουδ.* 1. η ανησυχία, η ταραχή, η αναστάτωση 2. η αγωνία, ο συγκλονισμός, το βάσανο 3. η αταξία

zbuciuma, zbucium I. *ρ. μετ.* 1. ταράσσω, ταράζω, συνταράσσω 2. αναστατώνω, προκαλώ αταξία, ανησυχία II. *ρ. μέσο* 1. ταράσσομαι, συνταράσσομαι 2. αναστατώνομαι, ανησυχώ 3. ταλαιπωρούμαι

zbuciumare, zbuciumări *ουσ. θηλ.* 1. το τάραγμα, το βασάνισμα, η ταραχή 2. η ανησυχία, η αγωνία, η αναστάτωση, η ταλαιπωρία, η ανακίνηση 3. το σπαρτάρισμα, ο σφαδασμός

zbuciumat-ă, zbuciumați-te *επίθ.* 1. ταραγμένος-η-ο, ταραχώδης-ης-ες, βασανισμένος-η-ο 2. ανήσυχος-η-ο, αγωνιώδης-ης-ες, αναστατωμένος -η-ο, ταλαιπωρημένος-η-ο

zbughi *επιφ.* φεύγα! (για γρήγορη φυγή)

zbughi, zbughesc *ρ. μετ.* φεύγω γρήγορα // **a o ~** το σκάω, το στρίβω

zbughire, zbughiri *ουσ. θηλ.* η φευγάλα, το φευγιό

zbura, zbor I. *ρ. αμ.* πετώ, πετάω, ίπταμαι, ανίπταμαι, φτερουγίζω // **a ~ timpul** περνάει ο καιρός // **nu tot ce zboară se mănâncă** όποιος δεν είδε κάστρο; βλέπει φούρνο και ξυπάζεται // **zboară săgeata** πετάει το βέλος // **zburând ca un înger în văzduh** πετώντας σαν άγγελος στον αιθέρα II. *ρ. μετ. μτφ.* τινάζω // **a ~ pe cineva de undeva** πετάω κάποιον από κάπου // **a-i ~ capul cuiva** παίρνω το κεφάλι κάποιου // **a-şi ~ creierii** τινάζω τα μυαλά μου στον αέρα // **l-a ~t din sală** τον πέταξε από την αίθουσα

zburare, zburări *ουσ. θηλ.* το πέταγμα, το πέταμα, η πτήση

zburat-ă, zburaţi-te *επίθ.* 1. ιπτάμενος-η-ο 2. διασκορπισμένος-η-ο 3. *μτφ.* εξαφανισμένος-η-ο

zburător-oare, zburători-oare I. *επίθ.* 1. πετούμενος-η-ο, ιπτάμενος-η-ο // **aripi zburătoare** τα ιπταμένα φτερά // **obiect ~ neidentificat** το ιπτάμενο αντικείμενο αγνώστου ταυτότητας II. *ουσ. αρσ.* 1. ο αεροπόρος 2. *μυθ.* ο πτερωτός, ο φτερωτός (το φανταστικό ον, προσωποποιεί τον αγαπημένο άντρα) III. *ουσ. θηλ.* το πετούμενο, το πτηνό, το πουλί (στον *πληθ.* τα πτερωτά)

zburătură, zburături *ουσ. θηλ.* 1. η ριξιά, η ρίψη, η απόσταση μέχρι που φτάνει το πράγμα που έχει ριχτεί 2. το κομμάτι ξύλου που πετιέται με ρίξιμο // **departe ca la o ~ de praştie** μακριά σαν σε μια ριξιά σφεντόνας

zburda, zburd *ρ. αμ.* 1. χοροπηδώ 2. παιχνιδίζω, παιγνιδίζω 3. κινούμαι γρήγορα απ' το ένα σημείο στο άλλο 4. έχω χαρούμενη διάθεση // **a-i ~ inima** είμαι χαρούμενος, πηδάει η καρδιά μου

zburdalnic-ă, zburdalnici-ce *επίθ.* 1. παιγνιδιάρης -άρα-ικο, παιχνιδιάρικος-ικη-ικο 2. πηδηχτούλης -α-ικο, άτακτος-η-ο, ζωηρός-ή-ό

zburdare, zburdări *ουσ. θηλ.* η ζωηρότητα, η αταξία, το χοροπήδημα

zburdălnicie, zburdălnicii *ουσ. θηλ.* 1. η ζωηρότητα, το παιγνίδισμα, το χοροπήδημα 2. η αταξία, η τρελαμάρα

zdragon, zdragoni *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο μεγαλόσωμος άνθρωπος

zdrahon, zdrahoni *ουσ. αρσ.* ιδ. zdragon

zdrang *επιφ.* ο ήχος από τη σύγκρουση των μεταλλικών σωμάτων

zdravăn-ă, zdraveni-e I. *επίθ.* 1. εύρωστος-η-ο, ρωμαλέος-έα-έο 2. γερός-ή-ό, ισχυρός-ή-ό // **a nu fi ~ la cap** δεν είναι γερός στο κεφάλι του (δεν είναι με τα σωστά του) II. *επίρ.* 1. γερά, δυνατά 2. στερεά // **a bate ~** δέρνω γερά // **a mânca ~** τρώγω γερά

zdrăngăni, zdrăngănesc I. *ρ. αμ.* 1. βροντώ, κροτώ 2. κουδουνίζω II. *ρ. μετ.* 1. παράγω ήχους με τις χορδές μουσικού οργάνου 2. παίζω μουσικό όργανο χωρίς επιδεξιότητα, γρατσουνίζω ένα μουσικό όργανο

zdrăngănit *ουσ. ουδ.* η κλαγγή // **~ de arme** η κλαγγή όπλων

zdrăngănitură, zdrăngănituri *ουσ. θηλ.* 1. η κλαγγή, ο κρότος, ο βρόντος, το βρόντημα 2. το κουδούνισμα

zdreanţă, zdrenţe *ουσ. θηλ.* 1. το ράκος, το κουρέλι 2. η πατσαβούρα // *μτφ.* **~ umană** ο άνθρωπος σε κατάπτωση // **m-a făcut ~** με εξευτέλισε

zdreli, zdrelesc I. *ρ. μετ.* 1. γρατσουνίζω 2. τραυματίζω ελαφρά την επιδερμίδα II. *ρ. μέσο* γρατσουνίζομαι, γρατσουνιέμαι

zdrelire, zdreliri *ουσ. θηλ.* 1. το γρατσούνισμα, η αμυχή 2. το επιπόλαιο σχίσιμο του δέρματος

zdrelit-ă, zdreliţi-te *επίθ.* γρατσουνισμένος-η-ο

zdrelitură, zdrelituri *ουσ. θηλ.* η γρατσουνιά, η αμυχή

zdrenţăros-oasă, zdrenţăroşi-oase I. *επίθ.* 1. κουρελιάρης-α-ικο, κουρελιάρικος-ικη-ικο, κουρελιασμένος-η-ο, ρακώδης-ης-ες, ρακένδυτος-η-ο 2. καταξεσκισμένος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* κουρελής-ού (ο, η)

zdrenţui, zdrenţuiesc I. *ρ. μέσο* κουρελιάζομαι, γίνομαι κουρέλια // **m-am ~t de tot** κουρελιάστηκα τελείως, κατακουρελιάστηκα II. *ρ. μετ.* 1. κουρελιάζω 2. καταξεσκίζω // **i-a ~t haina** του κουρέλιασε το ρούχο

zdrenţuit-ă, zdrenţuiţi-te *επίθ.* 1. κουρελιασμένος -η-ο, κουρελιάρικος-ικη-ικο, ρακένδυτος-η-ο 2. καταξεσκισμένος-η-ο

zdrobeală, zdrobeli *ουσ. θηλ.* η συντριβή, η σύντριψη, η σύνθλιψη

zdrobi, zdrobesc I. *ρ. μετ.* 1. συντρίβω, συνθλίβω 2. θραύω, κοπανίζω 3. πατάσσω II. *ρ. μέσο* 1. συντρίβομαι, θρυμματίζομαι 4. συνθλίβομαι

zdrobire, zdrobiri *ουσ. θηλ.* 1. η σύντριψη, η συντριβή, η σύνθλιψη 2. *μτφ.* η βαθιά θλίψη, η βαθιά λύπη

zdrobit-ă, zdrobiţi-te *επίθ.* 1. συντριμμένος-η-ο, θρυμματισμένος-η-ο, συνθλιμμένος-η-ο 2. στενοχωρημένος-η-ο, καταθλιμμένος-η-ο 3. κατεστραμμένος-η-ο

zdrobitor-oare, zdrobitori-oare I. *επίθ.* 1. συντριπτικός-ή-ό 2. καταθλιπτικός-ή-ό // **argument ~** το συντριπτικό επιχείρημα // **majoritatea zdrobitoare** η συντριπτική πλειοψηφία II. *ουσ. θηλ. (τεχ.)* η συνθλιπτική μηχανή // **zdrobitoare de struguri** η σταφυλοσυνθλιπτική μηχανή

zdrobitură, zdrobituri *ουσ. θηλ.* 1. το συντρίμμι, το σύντριμμα 2. το θρύμμα, το τρίμμα

zdronc *επιφ.* ο ήχος από σύγκρουση μεταλλικών αντικειμένων

zdroncăni, zdroncănesc *ρ. αμ.* (για τα οχήματα) τραντάζομαι, δονούμαι

zdrumica, zdrumic *ρ. μετ. (λαϊκ.)* 1. κατακομματιάζω, κατακερματίζω 2. *μτφ.* καταστρέφω

zdruncina, zdruncin I. *ρ. μετ.* 1. τινάζω, ανατινάζω, τραντάζω 2. σείω, διασείω, κλονίζω, κραδαίνω 3. δονώ // **a ~ credinţa cuiva** κλονίζω την πίστη κάποιου // **această maşină zdruncină rău** τούτη η άμαξα τραντάζει άσχημα II. *ρ. μέσο* 1. σείομαι, τραντάζομαι, διασείομαι 2. κλονίζομαι, τραντάζομαι 3. ανατινάζομαι 4. δονούμαι // **casa se zdruncină din temelii** το σπίτι σείεται από τα θεμέλια

zdruncinare, zdruncinări *ουσ. θηλ.* 1. το τράνταγμα, ο τρανταγμός, η διάσειση 2. ο κλονισμός, ο κραδασμός 3. το τίναγμα 4. η δόνηση

zdruncinat-ă, zdruncinaţi-te *επίθ.* 1. τρανταγμένος -η-ο, διασεισμένος-η-ο 2. κλονισμένος-η-ο, ταραγμένος-η-ο

zdruncinător-oare, zdruncinători-oare *επίθ.* 1. τρανταχτός-ή-ό, κλονιστικός-ή-ό, συγκλονιστικός -ή-ό 2. κραδαστικός-ή-ό

zdruncinătură, zdruncinături *ουσ. θηλ.* 1. το τράνταγμα, η διάσειση, η δόνηση 2. το τίναγμα, ο τιναγμός, το ανατίναγμα, ο κραδασμός 3. *μτφ.* το τάραγμα, ο ταραγμός, η ταραχή

zdup I. *επιφ.* ζτουπ (ο ήχος από το πέσιμο αντικειμένου ή κάποιου βάρους ή βαριών βημάτων) II. *ουσ. ουδ.* *(οικ.)* η φυλακή

zeamă, zemuri *ουσ. θηλ.* 1. ο ζωμός, το ζουμί 2. ο χυμός // ~ **de lămâie** ο χυμός λεμονιού // ~ **lungă** ο μακροζωμός // ~ **de varză** η άρμη από λάχανο // **a mânca singur bucățile și a lăsa altora zeama** τρώγω ο ίδιος τα κομμάτια και αφήνω στους άλλους το ζουμί // **fierbe cu zeama lui** βράζει με το ζουμί του

zebrat-ă, zebrați-te *επίθ.* ραβδωτός-ή-ό (όπως η ζέβρα)

zebră, zebre *ουσ. θηλ.* *(ζωολ.)* ο όναγρος, η ζέβρα

zebu *ουσ. αρσ.* *(ζωολ.)* ο ζεμπού, ο ινδικός βους

zece, zeci *αριθ. απ.* 1. δέκα // **are ~ ani** έχει δέκα χρόνια // **are ~ elevi** είναι δέκα χρονών // **a avea ~ vieți** έχει δέκα ζωές // **cu ~ la sută** προς δέκα τοις εκατόν // **plecau câte ~** έφευγαν ανά δέκα // **unități, zeci, sute** μονάδες, δεκάδες, εκατοντάδες // **vreo ~** καμιά δεκαριά

zecelea, zecea *αριθ. τακτ.* *(έχει μπροστά το* **„al"**, **„a"**) δέκατος-η-ο // **al ~ an de muncă** ο δέκατος χρόνος εργασίας // **a zecea aniversare** η δεκαετηρίδα // **clasa a zecea** η δεκάτη τάξη

zecimal-ă, zecimali-e I. *επίθ.* δεκαδικός-ή-ό // **balanță -ă** η δεκαδική ζυγαριά // **cântar ~** το δεκαδικό καντάρι // **clasificare -ă** η δεκαδική ταξινόμηση (το σύνολο διαιρείται σε δέκα τάξεις, κάθε τάξη υποδιαιρείται σε δέκα και ούτω καθεξής) // *(μαθ.)* **fracție -ă** το δεκαδικό κλάσμα // *(μαθ.)* **logaritm ~** ο δεκαδικός λογάριθμος // *(μαθ.)* **număr ~** ο δεκαδικός αριθμός // **sistem ~** το δεκαδικό σύστημα II. *ουσ. θηλ.* *(μαθ.)* το δεκαδικό ψηφίο // **cu două -e** με δύο δεκαδικά ψηφία

zecime, zecimi *ουσ. θηλ.* το δέκατο // **patru zecimi** τέσσερα δέκατα

zeciui, zeciuiesc *ρ. μετ.* δεκατίζω

zeciuială, zeciuieli *ουσ. θηλ.* η δεκάτη, το δέκατο μέρος εισοδήματος (είδος πρωτόγονης μορφής φορολογίας)

zeciuire, zeciuiri *ουσ. θηλ.* το δεκάτισμα, το δεκάτεμα

zeciuitor, zeciuitori *ουσ. ουδ.* ο δεκατιστής

zefir, zefiri, zefiruri I. *ουσ. αρσ.* ο ζέφυρος, ο πουνέντες (άνεμος) II. *ουσ. ουδ.* το ζεφύρι (λεπτό βαμπακερό και χρωματιστό ύφασμα)

zeflemea, zeflemele *ουσ. θηλ.* ο χλευασμός, ο εμπαιγμός, η κοροϊδία, το περιγέλασμα, το αναγέλασμα // **a lua în ~** χλευάζω κάποιον, τον περιπαίζω

zeflemisi, zeflemisesc *ρ. μετ.* 1. χλευάζω, εμπαίζω, αναγελώ, περιπαίζω, κοροϊδεύω 2. ειρωνεύομαι, σκώπτω, παίρνω στο μεζέ, παίρνω κάποιον στο ψιλό

zeflemisire, zeflemisiri *ουσ. θηλ.* ο εμπαιγμός, η κοροϊδία, το σκώμμα, το περίπαιγμα, το κορόιδεμα, το περιγέλασμα, ο χλευασμός

zeflemist-ă, zeflemiști-ste I. *επίθ.* σκωπτικός-ή-ό, ειρωνικός-ή-ό, περιπαικτικός-ή-ό, εμπαικτικός-ή-ό, κοροϊδευτικός-ή-ό, χλευαστικός-ή-ό II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* χλευαστής-άστρια (ο, η), περιπαίκτης-κτρα (ο, η), χλευάζων-ουσα (ο, η)

zeflemitor-oare, zeflemitori-oare *επίθ.* ειρωνικός -ή-ό, σκωπτικός-ή-ό, εμπαικτικός-ή-ό, χλευαστικός -ή-ό, περιπαικτικός-ή-ό

zeghe, zeghi *ουσ. θηλ.* ο αντρικός μακρύς επενδύτης από σαγιάκι ή γούνα, ειδικό ένδυμα των χωρικών

zegras *ουσ. ουδ.* το θαλασσόχορτο

zeie, zeie *ουσ. θηλ.* *(αρχ.)* η θεά

zeifica, zeific *ρ. μετ.* αποθεώνω, εκθειάζω, θεοποιώ

zeificare, zeificări *ουσ. θηλ.* η αποθέωση, η θεοποίηση, ο εκθειασμός

zeitate, zeități *ουσ. θηλ.* η θεότητα

zeiță, zeițe *ουσ. θηλ.* η θεά, η θέαινα

zel, zeluri *ουσ. θηλ.* 1. ο ζήλος 2. η προθυμία 3. η ζέση // **a-și îndeplini cu ~ obligațiile** εκπληρώνω με ζήλο τις υποχρεώσεις μου // **exces de ~** ο υπερβολικός ζήλος

zelos-oasă, zeloși-oase *επίθ.* ζηλωτής-ώτρια (ο, η), πρόθυμος-η-ο, με ζήλο

zemos-oasă, zemoși-oase *επίθ.* ζουμερός-ή-ό, χυμώδης-ης-ες // **mâncare zemoasă** το ζουμερό φαΐ (φαγητό)

zemui pers. 3 zemuiește I. *ρ. αμ.* *(γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ξεζουμίζω, βγάζω ζουμί II. *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* γίνομαι ζουμερός-ή-ό

Zenda *ουσ. θηλ.* η Ζενδ-Αβέστα (η κοινή ονομασία των ιερών βιβλίων των αρχαίων Περσών που αποδίδονται στο Ζωροάστρη)

zenit *ουσ. ουδ.* *(αστρ.)* 1. το ζενίθ, το μεσουράνημα, το κατακόρυφο 2. *μτφ.* το ανώτατο σημείο, ο ανώτατος βαθμός

zenital-ă, zenital-e *επίθ.* *(αστρ.)* ζενιθιακός-ή-ό // **distanță -ă** η απόσταση ζενίθ

zepelin, zepeline *ουσ. ουδ.* το ζέππελιν, το αερόστατο μεγάλου μεγέθους

zer, zeruri *ουσ. ουδ.* το τυρόγαλο // **a scoate ~ din piatră** κάνω κάτι το απίστευτο // **a se alege brânza de ~** χωρίζω το τυρί από το τυρόγαλο (ξεχωρίζω το καλό από το κακό)

zero, zerouri *ουσ. ουδ.* *(μαθ.)* το μηδέν, το μηδενικό, το ζερό // **~ absolut** το απόλυτο μηδέν // **a reduce ceva la ~** ανάγω κάτι στο μηδέν (κάνω κάτι ίσο με το μηδέν) // *(γραμμ.)* **desinența ~** το πρόθεμα ή η κατάληξη μηδέν (σε κλιτό μέρος του λόγου) // **sub ~** κάτω από το μηδέν

zeros-oasă, zeroși-oase *επίθ.* *(για γάλα, βούτυρο, τυρί)* νερουλός-ή-ό (με πολύ νερό)

zestraș, zestrași *ουσ. αρσ.* *(επαρχ.)* ο εσώγαμπρος, ο άντρας που μετά από το γάμο κατοικεί στο νοικοκυριό της συζύγου του

zestre I. *ουσ. θηλ.* η προίκα, το προικιό // **a da ~** δίνω προίκα, προικοδοτώ, προικίζω // **contract de ~** το προικοσύμφωνο // **dare de ~** η προικοδότηση // **dătător de ~** ο προικοδότης // **primitor de ~** ο προικολήπτης II. *επιθ. έκφρ.* **de ~** προικώος-ώα -ώο, προικιάτικος-η-ο

zețar, zețari *ουσ. αρσ.* *(τυπ.)* ο στοιχειοθέτης

zețărie, zețării *ουσ. θηλ.* η στοιχειοθεσία, το στοιχειοθετείο

zeu, zei *ουσ. αρσ.* ο Θεός

zeugmă, zeugme *ουσ. θηλ.* *(γραμμ.)* το ζεύγμα

zevzec-eacă, zevzeci-ce *επίθ.* 1. ανόητος-η-ο 2. παράλογος-η-ο, απερίσκεπτος-η-ο

zexe *επιφ.* *(αργκ.)* 1. σάχλα, σαχλαμάρα! 2. κουταμάρα, βλακεία, ανοησία!

zgaibă, zgaibe *ουσ. θηλ.* 1. η γρατσουνιά 2. *(λαϊκ.)* η οφθαλμοπάθεια, η ψωροφθαλμία
zgardă, zgărzi *ουσ. θηλ.* το περιλαίμιο σκύλου
zgăibat-ă, zgăibați-te *επίθ. (επαρχ.)* γρατσουνισμένος-η-ο
zgâi, zgâiesc I. *ρ. αμ.* γουρλώνω τα μάτια, κοιτάζω με προσοχή II. *ρ. μέσο* 1. κοιτάζω αφηρημένα 2. μορφάζω, στραβομουτσουνιάζω // **îmi zgâiesc ochii** κοιτάζω με γουρλωτά μάτια
zgâire, zgâiri *ουσ. θηλ.* το γούρλωμα, το στραβομουτσούνιασμα
zgâit-ă, zgâiți-te *επίθ.* γουρλωμένος-η-ο, γουρλωτός-ή-ό, γουρλομάτης-α-ικο
zgâlțâi, zgâlțâi I. *ρ. μετ.* 1. ταρακουνώ, τραντάζω 2. σείω, τινάζω, ταράσσω II. *ρ. μέσο* 1. κουνιέμαι, ταρακουνιέμαι, τραντάζομαι 2. σείομαι, σειέμαι, τινάζομαι, ταράσσομαι
zgâlțâială, zgâlțâieli *ουσ. θηλ.* ιδ. **zgâlțâitură**
zgâlțâitură, zgâlțâituri *ουσ. θηλ.* 1. το ταρακούνημα, το κούνημα, το τράνταγμα, ο κλονισμός 2. το σείσιμο, η σείση, το τίναγμα, το τάραγμα
zgâmboi, zgâmboi *ουσ. αρσ. (οικ.)* ο πιτσιρίκος, το μικρό παιδί
zgândări, zgândăresc I. *ρ. μετ.* 1. ανασκαλεύω, ανακινώ, υποδαυλίζω, υποκινώ 2. σκαλίζω, ανασκαλίζω, αναξέω, αναξύνω 3. ερεθίζω II. *ρ. μέσο* ερεθίζομαι (σε πληγή), οργίζομαι, ανασκαλεύομαι
zgândărire, zgândăriri *ουσ. θηλ.* 1. η ανασκάλευση, το ανασκάλευμα 2. η αναμόχλευση 3. η ανακίνηση 4. η υποδαύλιση, η υποκίνηση
zgârcenie, zgârcenii *ουσ. θηλ.* η φιλαργυρία, η τσιγγουνιά, η φειδωλία // **a da dovadă de ~** τσιγκουνεύομαι, φιλαργυρεύομαι, φειδωλεύομαι
zgârci, zgârciuri *ουσ. αρσ.* ο χόνδρος, το τραγανό (μύτης, αυτιού, κ.λ.π.)
zgârci, zgârcesc I. *ρ. μετ.* συστέλλω, μαζεύω, συμμαζεύω, περιορίζω II. *ρ. μέσο* 1. τσιγκουνεύομαι, φειδωλεύομαι, συμμαζεύομαι, μαζεύομαι 2. περιορίζομαι
zgârcire, zgârciri *ουσ. θηλ.* η τσιγκουνιά, η φιλαργυρία, η ψειδώ, η σφιχτοχεριά
zgârcit-ă, zgârciți-te . *επίθ.* 1. φιλάργυρος-η-ο, τσιγκούνης-α-ικο, τσιγκούνικος-η-ο, φειδωλός-ή-ό, σφιχτοχέρης-α-ικο 2. συνεσταλμένος-η-ο, μαζεμένος-η-ο, κουβαριασμένος-η-ο // **~ la vorbă** λιγομίλητος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* φιλάργυρος-η (ο, η), τσιγκούνης-α (ο, η), σφιχτοχέρης-α (ο, η), ο εξηνταβελόνης
zgâria, zgârii I. *ρ. μετ.* 1. γρατσουνίζω 2. αμύσσω 3. ξύνω, ξέω // **a ~ hârtia** γράφω σύγγραμμα κακής ποιότητας // **a ~ pământul** γρατσουνίζω τη γη, οργώνω επιπόλαια // **m-a -t pisica** με γρατσούνισε η γάτα // **penița zgârie hârtia** η πέννα ξύνει το χαρτί II. *ρ. μέσο* γρατσουνίζομαι, ξύνομαι
zgâriat-ă, zgâriați-te *επίθ.* γρατσουνισμένος-η-ο, ξυσμένος-η-ο
zgârie-brânză *ουσ. αρσ. αμετάβλ. (λαϊκ.)* ο φιλάργυρος, ο τσιγκούνης, ο σπαγκοραμμένος, ο εξηνταβελόνης
zgârie-nori *ουσ. αρσ. αμετάβλ.* ο ουρανοξύστης
zgâriere, zgârieri *ουσ. θηλ.* το γρατσούνισμα, η ξύση, η ξέση, το ξύσιμο
zgârietură, zgârieturi *ουσ. θηλ.* η γρατσουνιά, το ξύσιμο, η αμυχή, το γρατσούνισμα, η ξυσιά
zgâtie, zgâtii *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* η νεαρή ζωηρή γυναίκα ή κοπέλα
zglobior-oară, zglobiori-oare *επίθ. (λαϊκ.)* σβελτούτσικος-η-ο
zglobiu-ie, zglobii *επίθ.* ζωηρός-ή-ό, σβέλτος-η-ο, ευκίνητος-η-ο
zgomot, zgomote *ουσ. ουδ.* 1. ο θόρυβος, ο κρότος, ο πάταγος, ο σαματάς, ο σάλαγος 2. η βοή, η οχλοβοή, ο ντόρος // **a face ~** κάνω θόρυβο, προκαλώ θόρυβο, κάνω ντόρο // **fără ~** αθόρυβος -η-ο // **mult ~ pentru nimic** πολύς θόρυβος για το τίποτε
zgomotos-oasă, zgomotoși-oase I. *επίθ.* 1. θορυβώδης-ης-ες, παταγώδης-ης-ες 2. θορυβοποιός-ός-ο, βοντερός-ή-ό II. *επίρ.* θορυβωδώς, παταγωδώς
zgribuli, zgribulesc *ρ. αντων.* τουρτουρίζω, τρέμω από κρύο, μαζεύομαι από το κρύο
zgribulit-ă, zgribuliți-te *επίθ.* τουρτουρισμένος-η-ο
zgribulit *ουσ. ουδ.* το τουρτούρισμα
zgripțor, zgripțori *ουσ. αρσ. (ορνιθ.)* 1. το μεγάλο αρπακτικό πουλί 2. ο δικέφαλος αετός σαν έμβλημα ενός κράτους 3. ο κακός άνθρωπος, ο φιλάργυρος, ο στρίγγλος, ο μοχθηρός, ο άρπαγας
zgripțuroaică, zgripțuroaice *ουσ. θηλ.* 1. η μέγαιρα, η στρίγγλα 2. το κακοποιό δαιμόνιο με μορφή γριάς 3. η ιδιότροπη, φιλάργυρη, μοχθηρή γυναίκα
zgripțuroi, zgripțuroi *ουσ. αρσ.* ο στρίγγλος, ο φιλάργυρος, ο μοχθηρός
zgrunțur, zgrunțuri *ουσ. αρσ.* ο θρόμβος
zgrunțuros-oasă, zgrunțuroși-oase *επίθ.* θρομβώδης-ης-ες, τραχύς-ιά-ύ, ρικνός-ή-ό
zgudui, zgudui I. *ρ. μετ.* 1. τραντάζω, συγκλονίζω, ταράσσω, συνταράσσω 2. σείω, διασείω 3. ανατινάζω, κλονίζω, δονώ, αναστατώνω, διασαλεύω // **explozia a -t casa** η έκρηξη έσεισε / συγκλόνισε το σπίτι // **pământul a fost -t** η γη τραντάχτηκε II. *ρ. μέσο* 1. συγκλονίζομαι, τραντάζομαι, διασείομαι, σείομαι 2. ανατινάζομαι, τινάζομαι, δονούμαι, κλονίζομαι
zguduială, zguduieli *ουσ. θηλ.* 1. το τράνταγμα, ο κλονισμός, ο κραδασμός, η διάσειση 2. το τίναγμα, το ανατίναγμα, η δόνηση, η διασάλευση
zguduire, zguduiri *ουσ. θηλ.* 1. το τράνταγμα, ο κλονισμός, ο κραδασμός, η διατάραξη, η διάσειση 2. η διασάλευση, ο τιναγμός, η δόνηση
zguduit-ă, zguduiți-te *επίθ.* 1. τρανταγμένος-η-ο, κλονισμένος-η-ο, διαταραγμένος-η-ο, 2. ανατιναγμένος-η-ο, διασαλεμένος-η-ο, αναστατωμένος-η-ο, συγκλονισμένος-η-ο
zguduitor-oare, zguduitori-oare I. *επίθ.* συγκλονιστικός-ή-ό, συνταρακτικός-ή-ό, τρανταχτός-ή-ό, συγκινητικός-ή-ό II. *επίρ.* 1. συγκλονιστικά, συνταρακτικά, τρανταχτά 2. *μτφ.* συγκινητικά
zguduitură, zguduituri *ουσ. θηλ.* 1. το τράνταγμα, η διάσειση, ο κραδασμός, ο κλονισμός 2. το τίναγμα, το ανατίναγμα, η βίαιη δόνηση
zgură *ουσ. θηλ.* 1. η σκωρία, η εκβολάς 2. η σκουριά
zgurifica pers. 3 zgurifică *ρ. μέσο (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* σκουριάζω, σκεπάζομαι από σκωρία, σχηματίζω υπόλειμμα
zgurificare, zgurificări *ουσ. θηλ.* το σκούριασμα

zguros-oasă, zguroşi-oase *επίθ.* σκουριασμένος-η-ο, όπως η εκβολάς
zi, ziuă, zile I. *ουσ. θηλ.* 1. η ημέρα, η μέρα 2. η ζωή, η ύπαρξη, ο βίος 3. *(στον πληθ.)* οι καιροί, η εποχή // **~ aniversară** η ημέρα της επετείου // **~ de lucru** η εργάσιμη μέρα // **~ întâi** η πρωτομηνιά, η αρχιμηνιά // **~ muncă** η μέρα-εργασία // **~ de muncă** η ημέρα εργασίας // **ziua de 1 Mai** η Πρωτομαγιά // **ziua de apoi** η στερνή ημέρα // **ziua de astăzi** η σημερινή ημέρα // **ziua de mâine** η αυριανή ημέρα // **ziua de naştere** τα γενέθλια // **ziua femeii** η ημέρα της γυναίκας // **ziua numelui** η ημέρα της ονομαστικής γιορτής // **zilele tinereţii** οι μέρες της νεότητας // **a avea ~ bună cu cineva** έχω καλές μέρες με κάποιον (είμαι σύμφωνος-η με κάποιον) // **a avea zile** έχω μέρες (ακόμα) // **abia îşi ţine zilele** μόλις κρατιέται με τις μέρες του // **a da ~ după ~** αναβάλλω από μέρα σε μέρα // **a face noaptea ~ şi ziua noapte sau a face din noapte ~** κάνω τη νύχτα μέρα και τη μέρα νύχτα (ή τη νύχτα δουλεύω και την ημέρα κοιμάμαι) // **a fi învechit în -le rele** είναι κακόβουλος// **a i se isprăvi cuiva zilele** σώθηκαν οι μέρες του // **a i se urî cuiva cu zilele** βαρέθηκε με τη ζωή του // **a-şi lua ziua bună** αποχαιρετίζω // **a se face ziua albă** ξημερώνει, γίνεται μέρα ολόφωτη // **a ridica cuiva zilele** παίρνω σε κάποιον τις μέρες του (τον σκοτώνω) // **bună ziua** καλημέρα // **ca lumina zilei** σαν το φως της ημέρας (είναι φως-φανάρι) // **cale de o ~** μιας ημέρας δρόμος (η απόσταση που διανύεται με πεζοπορία σε μια μέρα)// **câte zile voi avea** όσες μέρες θα έχω ακόμα // **cât toate zilele de mare** πολύ μεγάλος // **cu -ua** με το μεροκάματο, με τη μέρα // **cu zilele în mână** με τις ημέρες στο χέρι (βρίσκεται σε κίνδυνο, είναι τρομαγμένος) // **în zilele mele** στη διάρκεια της ζωής μου // **într-o bună ~** μια μέρα, μια φορά, κάποια μέρα, κάποτε // **la zile mari** σε εξαιρετικές περιπτώσεις // **mic de zile** νέος // **o ~ şi o noapte** το ημερονύκτιο, το μερόνυχτο // **până în zilele noastre** ως τις ημέρες μας // **trei luni de zile** ημέρες τριών μηνών // **vai de zilele mele!** αλιμόνό μου! // **veşnic de zile** αθάνατος II. *επιθ. έκφρ.* // **de ~** ημερήσιος-α-ο // **de ~ / cu ~** καθημερινός-ή-ό, ημερήσιος-α-ο // **de fiecare ~** της κάθε ημέρας // **de toate zilele** για κάθε μέρα // **ordin de ~** η ημερήσια διαταγή III. *επίρ.* την ημέρα, κατά τη διάρκεια της ημέρας // **ziua umbla, noaptea se odihnea** την ημέρα βάδιζε, τη νύχτα αναπαυόταν IV. *επιρ. έκφρ.* // **~ de ~** μέρα με την ημέρα // **~ şi noapte** μέρα και νύχτα // **de la o ~ la alta** από την μια μέρα στην άλλη // **de (către) ziuă** κατά τα ξημερώματα // **în toate zilele** κάθε μέρα, πάντοτε // **la ~** στην προθεσμία // **la ziuă** τα ξημερώματα // **peste ~** στη διάρκεια της ημέρας, εντός της ημέρας // **toată ziua** ολημερίς
ziar, ziare *ουσ. ουδ.* η εφημερίδα // **a se abona la un ~** εγγράφομαι συνδρομητής σε μια εφημερίδα // **~ de după masă** η απογευματινή εφημερίδα // **~ săptămânal** η εβδομαδιαία εφημερίδα // **a da un anunţ la ~** δίνω μια αγγελία στην εφημερίδα // **vânzător-oare de -e** (ο, η) εφημεριδοπώλης-ις
ziarist-ă, ziarişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* δημοσιογράφος (ο, η), αρθρογράφος (ο, η) σε εφημερίδα
ziaristic-ă, ziaristici-ce *επίθ.* δημοσιογραφικός-ή-ό II. *ουσ. θηλ.* η δημοσιογραφία // **a se ocupa cu -a** ασχολούμαι με τη δημοσιογραφία, αρθρογραφώ, έχω το επάγγελμα του αρθρογράφου
zibelină, zibeline *ουσ. θηλ. (ζωολ.)* 1. η ζιβελίνη, το σαμούρι, η ικτίδα, η νυφίτσα 2. το δέρμα του ζώου
zicală, zicale *ουσ. θηλ.* η παροιμία, το ρητό, το απόφθεγμα, το γνωμικό
zicătoare, zicători *ουσ. θηλ.* το ρητό, το απόφθεγμα, το γνωμικό, η παροιμία
zice, zic *ρ. μετ.* 1. λέγω, λέω, εκφράζομαι προφορικά, εκφέρω γνώμη 2. δηλώνω, υποστηρίζω, εξιστορώ, αφηγούμαι 3. επιβεβαιώνω, ισχυρίζομαι, δηλώνω κατάφαση, λέγω «ναι» 4. *μτφ.* διατυπώνω γραπτά 5. *(λαϊκ.)* τραγουδώ (με τη φωνή μου), παίζω (με μουσικό όργανο) 6. ονομάζω // **a ~ din vioară** παίζω βιολί // **zis şi făcut** ειπωμένο και καμωμένο αμέσως // **aşa numai ca să zică şi el că face o treabă** έτσι μόνο για να πει και αυτός ότι κάνει κάποια δουλειά // **cât ai ~ peşte** όσα να πεις κύμινο // **că bine zici!** καλά το λες! (καλή ιδέα, έτσι είναι) // **ce ~ţi de asta?** τί λέτε γι' αυτό; // **cine ar fi zis** ποιός να τό 'λεγε (για κάτι απρόσμενο) // **cum s-ar mai ~** όπως θα λέγεται αλλιώς (με άλλα λόγια) // **frumos, n-am ce ~** ωραία, δεν έχω τί να πω (μαλώνω, κατηγορώ, ενοχοποιώ) // **mai bine zis** μάλλον // **mai zi dacă ai ce** και πες άλλο τι αν έχεις // **se ~** λέγεται, λένε, φημολογείται // **toţi vor ~ cum vrei tu** όλοι θα πουν όπως το θέλεις εσύ // **va să zică** πάει να πει
zicere, ziceri *ουσ. θηλ.* ο λόγος, η ρήση, το ρητό
zid, ziduri I. *ουσ. ουδ.* 1. ο τοίχος, το ντουβάρι 2. (του κάστρου) το τείχος // *(για οχύρωμα)* **-urile oraşului** τα τείχη της πόλης // **a construi un ~** τοιχοδομώ, χτίζω τοίχο // **a face ~ împrejurul cuiva** ταssόμαι αλληλέγγυος, συμπαρίσταμαι // **de-a lungul -ului** τοίχο-τοίχο // **şi ~urile au urechi** κι οι τοίχοι έχουν αυτιά II. *επιρ. έκφρ.* **între cele patru -uri** ανάμεσα στους τέσσερεις τοίχους III. *προθ. έκφρ.* // **înspre ~** κατά τον τοίχο
zidar, zidari *ουσ. αρσ.* 1. ο χτίστης, ο κτίστης 2. ο οικοδόμος
zidăreasă, zidărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του χτίστη
zidărie, zidării *ουσ. θηλ.* 1. η κτίση, το τοίχωμα, η τοιχοδομή 2. η οικοδόμηση // **lucrări de ~** τα έργα τοιχοδομής
zidărit *ουσ. ουδ.* το χτίσιμο, το επάγγελμα του χτίστη
zidi, zidesc I. *ρ. μετ.* 1. χτίζω, κτίζω, τοιχοδομώ, φράζω ή περικλείω με τοίχο 2. *(θρ.)* δίνω ύπαρξη, δημιουργώ τον κόσμο (Θεός) II. *ρ. μέσο* 1. χτίζομαι // **de când s-a -t lumea** απ' όταν χτίστηκε ο κόσμος
zidire, zidiri *ουσ. θηλ.* 1. η κτίση, το κτίσμα, το κτίσιμο, το χτίσιμο, η τοιχοδόμηση 2. η οικοδόμηση, το οικοδόμημα
zidit-ă, zidiţi-te *επίθ.* χτιστός-ή-ό, χτισμένος-η-ο, κτιστός-ή-ό, κτισμένος-η-ο // **bine -t** καλά χτισμένος
ziditor-oare, ziditori-oare *ουσ. αρσ. και θηλ.* 1. χτίστης-τρια (ο, η) 2. *θρ.* ο Κτίστης του κόσμου, ο Θεός, ο Δημιουργός του κόσμου, ο Πλάστης
zigomnatic-ă, zigomnatici-ce *επίθ. (ανατ.)* ζυγωματικός-ή-ό // **apofiză -ă** η ζυγωματική απόφυση (του μετωπιαίου οστού)
zigomă, zigome *ουσ. θηλ. (ανατ.)* το ζύγωμα, το ζυγωματικό οστό

zigomorf-ă, zigomorfi-e *επίθ.* (για λουλούδια) ζυγόμορφος-η-ο
zig-zag I. *ουσ. ουδ.* το ζιγκ-ζαγκ, το ζικ-ζακ II. *επιρ. έκφρ.* **în zig-zag** σε ζικ-ζακ
ziler-ă, zileri-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* μεροκαματιάρης -ισσα (ο, η), ημερομίσθιος-α (ο, η), μεροκαταματιάρης-α (ο, η)
zilier-ă, zilieri-e *ουσ. αρσ.* ιδ. ziler
zilnic-ă, zilnci-ce I. *επίθ.* 1. καθημερινός-ή-ό, ημερήσιος-α-ο 2. επιούσιος-α-ο // **pâine -ă** ο επιούσιος άρτος II. *επίρ.* καθημερινά, ημερήσια
zimază, zimaze *ουσ. θηλ.* η ζυμάση (το ζυμωτικό ένζυμο)
zimbru, zimbri *ουσ. αρσ. (ζωολ.)* 1. ο βίσωνας, ο βόνασος 2. το άγριο βόδι
zimț, zimți *ουσ. αρσ.* η χαρακιά, το οδόντωμα
zimța, zimțez *ρ. μετ.* χαράσσω, κάνω χαρακιές, οδοντώνω, κάνω εντομές
zimțare, zimțări *ουσ. θηλ.* η χάραξη, το χάραγμα εντομών, το οδόντωμα
zimțat-ă, zimțați-te *επίθ.* χαρακωτός-ή-ό, με χαρακιές, οδοντωτός-ή-ό
zimțos-oasă, zimțoşi-oase *επίθ.* οδοντωτός-ή-ό, χαρακωτός-ή-ό, με εντομές, με εγκοπές
zimțui, zimțuiesc *ρ. μετ.* χαράσσω, κάνω χαρακιές, οδοντώνω κάτι
zimțuire, zimțuiri *ουσ. θηλ.* το οδόντωμα, η οδόντωση (νόμισμα)
zimțuit-ă, zimțuiți-te *επίθ.* χαρακωτός-ή-ό, με εγκοπές στην άκρη (νόμισμα μεταλλικό), οδοντωτός-ή-ό
zinc *ουσ. ουδ.* ο τσίγκος, ο ψευδάργυρος
zinca, zinchez *ρ. μετ.* ψευδαργυρώνω, εφαρμόζω σε μια επιφάνεια ένα στρώμα τσίγκου
zincare, zincări *ουσ. θηλ.* η ψευδαργύρωση, η κάλυψη μιας επιφάνειας με τσίγκο
zincat-ă, zincați-te *επίθ.* αυτός που έχει σκεπαστεί με τσίγκο // **tablă -ă** η λαμαρίνα
zincograf-ă, zincografi-e *ουσ. αρσ. και θηλ. (τυπ.)* τσιγκογράφος (ο, η)
zincografia, zincografiez *ρ. μετ. (τυπ.)* τσιγκογραφώ, κατασκευάζω κλισέ για αποτύπωση εικόνων
zincografic-ă, zincografici-ce *επίθ. (τυπ.)* τσιγκογραφικός-ή-ό
zincografie, zincografii *ουσ. θηλ. (τυπ.)* 1. η τσιγκογραφία 2. το εργαστήριο για τσιγκογραφία, το τσιγκογραφείο
zincogravură, zincogravuri *ουσ. θηλ.* η τσιγκογραφία
zincui, zincuiesc *ρ. μετ.* ψευδαργυρώνω
zincuire, zincuiri *ουσ. θηλ.* η ψευδαργύρωση
zirconiu *ουσ. ουδ. (χημ.)* το ζιρκόνιο
zis, zisă, zişi, zise I. *επίθ.* 1. ειπωμένος-η-ο 2. επικαλούμενος-η-ο, επονομαζόμενος-η-ο II. *επιθ. έκφρ.* **aşa zis-ă, aşa zişi-se** έτσι ονομαζόμενος -η-ο, αυτοκαλούμενος-η-ο, λεγόμενος-η-ο // **propriu ~** καθαυτό // **sus zis-a, sus zişi-se** ως προειρημένος-η-ο
ziuă, zile *ουσ. θηλ.* ιδ. zi
ziulică, ziulici *ουσ. θηλ. (οικ.)* η μέρα // **cât e ziulica de mare** όσο μεγάλη είναι η μέρα, όσο διαρκεί η μέρα // **până în ziulica de astăzi** μέχρι τη σημερινή ημέρα, έως τώρα, μέχρι αυτή τη στιγμή // **toată ziulica** ολημερίς, όλη τη διάρκεια της ημέρας
zizanie, zizanii *ουσ. θηλ. (βοτ.)* το ζιζάνιο, το αγριόχορτο
zlătar, zlătari *ουσ. αρσ.* 1. ο χρυσοχόος, ο χρυσικός 2. ο γύφτος που δουλεύει το χρυσάφι
zlătărească, zlătărese *ουσ. θηλ.* η γυναίκα του γύφτου που δουλεύει το χρυσάφι
zlot, zloți *ουσ. αρσ.* το ζλότι, η νομισματική μονάδα της Πολωνίας
zloată, zloate *ουσ. θηλ.* το χιονόβροχο
zmeoaică, zmeoaice *ουσ. θηλ. (μυθ.)* 1. η δράκαινα, η δρακόντισσα, η λάμια 2. *μτφ.* η σκληρή γυναίκα
zmeoaie, zmeoaie *ουσ. θηλ.* ιδ. zmeoaică
zmeu, zmei, zmeuri I. *ουσ. αρσ. (μυθ.)* 1. ο δράκος, ο δράκοντας 2. *μτφ.* ο πολύ σκληρός άνθρωπος, ο αιμοβόρος 3. *μτφ.* ο λέοντας, ο ανδρείος άνθρωπος, ο γενναίος, ο ήρωας // **a lupta ca un ~** παλεύω σαν λέοντα // **şi eu sunt ~** κι εγώ είμαι λέοντας II. *ουσ. ουδ.* ο χαρταετός (παιχνίδι για τα παιδιά)
zmeur, zmeuri *ουσ. αρσ. (βοτ.)* η σμεουριά
zmeură *ουσ. θηλ.* το σμέουρο, ο καρπός της σμεουριάς
zmeuriş, zmeurişuri *ουσ. ουδ.* ο τόπος με σμεουριές
zmeuriu-ie, zmeurii *επίθ.* κοκκινωπός-ή-ό
zoaie, zoi *ουσ. θηλ.* το απόπλυμα
zoană, zoane *ουσ. θηλ. (επαρχ.)* το σκύμβαλο, τα λιχνισμένα άχυρα
zoantropie *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* η ζωανθρωπία
zob *ουσ. ουδ.* το θρύψαλο // **a se face ~** γίνομαι θρύψαλο
zobi, zobesc I. *ρ. μετ. (επαρχ.)* 1. θρύβω, συντρίβω, θρυμματίζω 2. μεταβάλλω σε θρύμματα, σε θρύψαλα II. *ρ. μέσο* γίνομαι θρύψαλο, θρυμματίζομαι, συντρίβομαι
zobit-ă, zobiți-te *επίθ. (επαρχ.)* συντριμμένος-η-ο, τριμμένος-η-ο
zodiac, zodiace *ουσ. ουδ.* 1. ο ζωδιακός κύκλος, τα ζώδια 2. *μτφ.* η μοίρα, το γραφτό // **cele douăsprezece zodiace** τα δώδεκα ζώδια
zodiacal-ă, zodiacali-e *επίθ.* ζωδιακός-ή-ό // **lumină -ă** το ζωδιακό φως (το φως προτού την χαραυγή ή μετά το σούρουπο)
zodiar, zodiare *ουσ. ουδ.* το βιβλίο με τα δώδεκα ζώδια, με τους δώδεκα αστερισμούς
zodie, zodii *ουσ. θηλ.* το ζώδιο, ο αστερισμός
zodier, zodieri *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* ο αστρομάντης, ο αστρολόγος μάντης
zona *ουσ. θηλ. (ιατρ.)* **~ zoster** ο έρπης ζωστήρας
zonal-ă, zonali-e *επίθ.* ζωνικός-ή-ό, που ανήκει σε ορισμένη ζώνη
zonare, zonări *ουσ. θηλ.* η διαίρεση σε ζώνες
zonă, zone *ουσ. θηλ.* η ζώνη // **~ depresionară** η χαμηλή ζώνη οροπεδίου // **~ denuclearizată** η αποπυρηνικοποιημένη ζώνη // **~ ecuatorială** η ισημερινή ζώνη // **~ geografică** η γεωγραφική ζώνη // **~ industrială** η βιομηχανική ζώνη // **~ liberă** η ελεύθερη ζώνη // **~ militară** η στρατιωτική ζώνη // **~ temperată** η εύκρατη ζώνη // **~ tropicală** η τροπική ζώνη
zonificare, zonificări *ουσ. θηλ.* ιδ. zonare
zoobiologie *ουσ. θηλ.* η ζωολογία
zoochimie *ουσ. θηλ.* η ζωοχημεία, η χημική σύνθεση του σώματος των ζώων
zoofag-ă, zoofagi-ge *επίθ.* ζωοφάγος-α-ο
zoofitic-ă, zoofitici-ce *επίθ.* ζωοφυτικός-ή-ό
zoofobie, zoofobii *ουσ. θηλ.* η ζωοφοβία
zoogenie *ουσ. θηλ.* η ζωογένεια

zoogeografie *ουσ. θηλ.* η ζωογεωγραφία
zoolatrie, zoolatrii *ουσ. θηλ.* η ζωολατρεία
zoolit, zooliţi *ουσ. αρσ. (γεωλ.)* ο ζωόλιθος, το απολίθωμα από λείψανο ζώου
zoolog-ă, zoologi-ge *ουσ. αρσ. και θηλ.* ο, η ζωολόγος
zoologic-ă, zoologici-ce ζωολογικός-ή-ό // **grădină -ă** ο ζωολογικός κήπος
zoologie *ουσ. θηλ.* η ζωολογία
zoomorf-ă, zoomorfi-e *επίθ.* ζωόμορφος-η-ο
zoomorfism *ουσ. ουδ.* ο ζωομορφισμός
zoonomie *ουσ. θηλ.* η ζωονομία, η ζωική φυσιολογία
zoopaleontologie *ουσ. θηλ.* η ζωοπαλαιοντολογία
zooparc, zooparcuri *ουσ. ουδ.* ο ζωολογικός κήπος
zootehnic-ă, zootehnici-ce *επίθ.* ζωοτεχνικός-ή-ό
zootehnician-ă, zootehnicieni-e *ουσ. αρσ. και θηλ.* ζωοτέχνης (ο, η)
zootehnie *ουσ. θηλ.* η ζωοτεχνία
zootehnist-ă, zootehnişti-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* ζωοτεχνίτης-τρια (ο, η)
zooterapeutic-ă, zooterapeutici-ce *επίθ.* ζωοθεραπευτικός-ή-ό
zootoxină, zootoxine *ουσ. θηλ.* η ζωοτοξίνη (δηλητηριώδης ουσία από ορισμένα ζώα)
zor I. *ουσ. ουδ.* 1. το ζόρι, η βία, η βιασύνη 2. η σπουδή, η επίσπευση, η επιτάχυνση, η ταχύτητα 3. *μτφ.* η ανάγκη, η χρεία 4. το ζόρισμα, το στανιό // **—** με μεγάλη βιασύνη, με μεγάλη βία // **~ nevoie** ζόρι και ανάγκη // **a lua cu -ul** ζορίζω, εξαναγκάζω, αναγκάζω, βιάζω, καταναγκάζω, πιέζω // **a lua pe cineva la ~** μαλώνω, κατσαδιάζω κάποιον, απευθύνω σκληρές παρατηρήσεις // **a lucra de ~** δουλεύω βιαστικά, με όλες τις δυνάμεις μου // **ce ~ ai?** τί ανάγκη έχεις; τί σε μέλλει; // **nu este ~** δεν υπάρχει ζόρι, χρεία, ανάγκη II. *επιρ. έκφρ.* **cu ~** με το ζόρι, με τη βία, με το στανιό // **în mare ~** σε μεγάλο ζόρι III. *ρημ. έκφρ.* **a avea ~** βιάζομαι // **a da ~** επισπεύδω, επιταχύνω
zorea, zorele *ουσ. θηλ. (βοτ.)* η αγράμπελη // **la căsuţa cu zorele** στο σπιτάκι με αγράμπελες
zori *ουσ. αρσ. πληθ.* 1. η χαραυγή, τα χαράματα, το ξημέρωμα, η αυγή, το χάραμα 2. το λυκαυγές 3. *μτφ.* η αρχή, το ξεκίνημα // **a se crăpa -le** χαράζει, πλησιάζει το ξημέρωμα, η αυγή // **din ~ în ~** από χαραυγή σε χαραυγή, όλο το ημερονύχτιο, όλο το μερόνυχτο // **din ~ şi până-n seară** από τα χαράματα έως το βράδι // **la revărsatul -lor** τη χαραυγή, τα ξημερώματα
zori, zoresc I. *ρ. αμ.* δουλεύω με βιασύνη, βιάζομαι, ενεργώ γρήγορα II. *ρ. μετ.* 1. ζορίζω, επισπεύδω, επιταχύνω 2. καταναγκάζω, αναγκάζω III. *ρ. μέσο* βιάζομαι, σπεύδω
zorilă *ουσ. αρσ. (μυθ.)* ο Αυγερινός, η προσωποποίηση της αυγής
zorire, zoriri *ουσ. θηλ.* 1. το ζόρισμα, το ζόρι, η βία, η βιασύνη 2. ο εξαναγκασμός
zorit-ă, zoriţi-te *επίθ.* ζορισμένος-η-ο, βιαστικός-ή-ό
zornăi, zornăi I. *ρ. αμ.* 1. βροντώ, κάνω βρόντο, ηχώ, κλαγγάζω 2. κουδουνίζω, βουίζω II. *ρ. μετ.* κουδουνίζω // **îşi zornăie pintenii** κουδουνίζει τα σπιρούνια του
zornăială, zornăieli *ουσ. θηλ.* 1. το κουδούνισμα 2. το βρόντημα η κλαγγή // **~ de arme** η κλαγγή όπλων
zornăit, zornăituri ουσ. *ουδ.* ιδ. zornăială
zornăitor-oare, zornăitori-oare επίθ. κουδουνιστός-ή-ό
zornăitură, zornăituri *ουσ. θηλ.* ιδ. zornăială
zoroastrism *ουσ. ουδ. (θρ.)* ο ζωροαστρισμός, ο δυαδισμός του καλού και του κακού
zorzoane *ουσ. θηλ. πληθ.* τα κοσμήματα μικράς αξίας, τα μπιχλιμπίδια, τα μικρά και ασήμαντα πράγματα
zorzonat-ă, zorzonaţi-te *επίθ. (λαϊκ.)* παραστολισμένος-η-ο
zugrav, zugravi *ουσ. αρσ.* 1. ο μπογιατζής, ο ζωγράφος 2. ο ελαιοχρωματιστής
zugrăveală, zugrăveli *ουσ. θηλ.* 1. το μπογιάτισμα, η ζωγραφιά, το ζωγράφισμα 2. το χρωμάτισμα, η βαφή, το βάψιμο, ο χρωματισμός 3. *μτφ.* η περιγραφή
zugrăvi, zugrăvesc I. *ρ. μετ.* 1. μπογιατίζω, ζωγραφίζω, χρωματίζω 2. *μτφ.* περιγράφω, εικονίζω, απεικονίζω 3. προσδίνω χρώμα σε λόγο, μουσική, κ.λ.π. II. *ρ. μέσο* χρωματίζομαι (με βαφή)
zugrăvire, zugrăviri *ουσ. θηλ.* 1. το μπογιάτισμα, το ζωγράφισμα 2. η ζωγραφική παράσταση 3. *μτφ.* η απεικόνιση, η περιγραφή (με λόγια)
zugrăvit *ουσ. ουδ.* 1. το μπογιάτισμα, το ζωγράφισμα, το ζωγράφισμα 2. ο ελαιοχρωματισμός
zugrăvit-ă, zugrăviţi-te *επίθ.* 1. ζωγραφισμένος-η-ο, ζωγραφιστός-ή-ό, μπογιατισμένος-η-ο 2. χρωματισμένος-η-ο
zuluf, zulufi *ουσ. αρσ.* το τσουλούφι
zulufat-ă, zulufaţi-te *επίθ.* με τσουλούφια, τσουλουφωτός-ή-ό
Zuluşi *ουσ. αρσ. πληθ.* οι Ζουλού (μαύρος λαός της Νότιας Αφρικής)
zum *επιφ.* ζουμ (επανειλημμένα η λέξη μιμείται τον ήχο εντόμων)
zumzăi pers. 3 zumzăie *ρ. αμ. (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ζουζουνίζω, βομβώ
zumzet, zumzete *ουσ. ουδ.* το ζουζούνισμα (ονοματοποιία), ο βόμβος, ο θόρυβος, το σούσουρο
zupăi, zupăiesc *ρ. αμ.* 1. ποδοβολώ 2. χτυπώ, βαρώ
zupăit *ουσ. ουδ.* το ποδοβολητό
zupăitură, zupăituri *ουσ. θηλ.* ιδ. zupăit
zurba, zurbale *ουσ. θηλ. (αρχ.)* 1. ο θόρυβος, ο σάλος 2. η ανταρσία, η εξέγερση, η αναστάτωση
zurbagiu-ie, zurbagii I. *επίθ.* ταραχοποιός-ός-ό, σκανταλιάρικος-η-ο II. *ουσ. αρσ. και θηλ.* καβγατζής-ού (ο, η)
zurgălău, zurgălăi *ουσ. αρσ. (λαϊκ.)* 1. το κουδουνάκι 2. *(στο πληθ.)* τα μικρά σφαιροειδή κουδούνια που φορούν οι χορευτές σε λαϊκούς χορούς
zurliu-ie, zurlii *επίθ. (οικ.)* ζουρλός-ή-ό, παλαβός-ή-ό
zuzui pers. 3 zuzuie *ρ. αμ. (λαϊκ.) (γ' πρόσωπο ενικού ενεστώτα οριστικής)* ζουζουνίζω, βομβώ
zvastică, zvastici *ουσ. θηλ.* η σβάστικα, ο αγκυλωτός σταυρός
zvăpăia, zvăpăi *ρ. μέσο* κάνω αταξίες, είμαι άτακτος-η-ο, ατακτώ
zvăpăiat-ă, zvăpăiaţi-te *επίθ.* 1. άτακτος-η-ο, ζωηρός-ή-ό, ανήσυχος-η-ο, σκανταλιάρικος-η-ο 2. τρελούτσικος-η-ο 3. επιπόλαιος-α-ο
zvâc *επιφ.* ονοματοποιία, μιμείται μια απότομη κίνηση, ένα πήδημα, κ.λ.π.
zvâcneală, zvâcneli *ουσ. θηλ.* 1. ο δυνατός παλμός της καρδιάς 2. το ανασκίρτημα, το αναπήδημα 3. ο σφυγμός, το σκίρτημα

zvâcnet, zvâcnete *ουσ. ουδ.* το ανασκίρτημα, το σκίρτημα, το αναπήδημα, το ανατίναγμα
zvâcni, zvâcnesc *ρ. αμ.* ανασκιρτώ, σκιρτώ, αναπηδώ, ανατινάζομαι, πάλλω δυνατά
zvâcnire, zvâcniri *ουσ. θηλ.* το σκίρτημα, το ανασκίρτημα, το αναπήδημα, ο σφυγμός // **avu o ~** είχε ένα σκίρτημα
zvâcnit *ουσ. ουδ.* το ανασκίρτημα, το σκίρτημα, το ξαφνικό τίναγμα, το αναπήδημα
zvâcnit-ă, zvâcniți-te *επίθ.* που έχει αναπηδήσει, που έχει ανασκιρτήσει
zvâcnitor-oare, zvâcnitori-oare *επίθ.* παλλόμενος-η-ο
zvâcnitură, zvâcnituri *ουσ. θηλ.* το ανασκίρτημα, το ξεπήδημα, το αναπήδημα, ο παλμός, ο σφυγμός
zvânta, zvânt I. *ρ. μετ.* στεγνώνω, ξηραίνω // **a ~ pe cineva în bătaie** δέρνω άγρια κάποιον // **bea de zvântă!** τα κοπανάει αγρίως! (πίνει πολύ) // **mănâncă de zvântă** τρώγει πολύ και λαίμαργα II. *ρ. μέσο* ξεραίνομαι λίγο, στεγνώνω
zvântare, zvântări *ουσ. θηλ.* το στέγνωμα, η στέγνωση, η ξήρανση
zvântat *ουσ. ουδ.* 1. το στέγνωμα, η ξήρανση 2. η απαλλαγή από την υγρασία
zvântat-ă, zvântați-te *επίθ.* στεγνός-ή-ό, ξηρός-ή-ό, ξερός-ή-ό, ξεραμένος-η-ο
zvâr *επιφ.* ο ήχος ενός πράγματος που πετάει στον αέρα
zvârcoleală, zvârcoleli *ουσ. θηλ.* 1. το σπαρτάρισμα, η ταραχή από σπασμούς 2. ο σφαδασμός 3. *μτφ.* η ανησυχία, η ταραχή
zvârcoli, zvârcolesc *ρ. μέσο* 1. σπαρταρώ 2. στριφογυρνώ 3. σφαδάζω 4. *μτφ.* είμαι ανήσυχος -η-ο
zvârcolire, zvârcoliri *ουσ. θηλ.* 1. το σπαρτάρισμα, το στριφογύρισμα (στο στρώμα) 2. ο σφαδασμός 3. *μτφ.* η ανησυχία // **o ~ de speranță** ένος σφαδασμός ελπίδας
zvârcolitură, zvârcolituri *ουσ. θηλ.* ιδ. zvârcoleală
zvârli, zvârl I. *ρ. μετ.* 1. ρίχνω, πετάω 2. εκσφενδονίζω 3. σκορπίζω κάτι // **l-a ~t afară** τον πέταξε έξω // **vulcanul zvârle lavă** το ηφαίστειο ρίχνει λάβα II. *ρ. μέσο* 1. πετιέμαι, σηκώνομαι απότομα 2. ρίχνομαι, ορμώ πάνω σε κάποιον // **se zvârle pe cal** ρίχνεται πάνω στ' άλογο
zvârlire, zvârliri *ουσ. θηλ.* το ρίξιμο, η ρίψη, η ριξιά, το πέταμα
zvârlitură, zvârlituri *ουσ. θηλ.* 1. η ριξιά 2. *μτφ.* η μικρή απόσταση // **o ~ de băț** μια ριξιά ραβδιού
zvârlugă, zvârlugi *ουσ. θηλ. (ιχθ.)* 1. είδος μικρού κίτρινου ψαριού 2. *μτφ.* ο πολύ ζωηρός άνθρωπος
zvecui, zvecuiesc *ρ. μετ.* τεντώνω το δέρμα υποδήματος πάνω στο καλαπόδι
zvecuire, zvecuiri *ουσ. θηλ.* το τέντωμα του δέρματος του υποδήματος πάνω στο καλαπόδι
zvelt-ă, zvelți-te *επίθ.* σβέλτος-η-ο, λυγερός-ή-ό, εύστροφος-η-ο, ευκίνητος-η-ο, λεπτός-ή-ό
zveltețe *ουσ. θηλ.* η σβελτάδα, η σβελτοσύνη, η λυγεράδα, η ευστροφία, η ευκινησία
zvon, zvonuri *ουσ. ουδ.* 1. η φήμη, η διάδοση 2. η ανεξακρίβωτη πληροφορία, η ανακριβής είδηση 3. ο αχός // **~ neîntemeiat** η αβάσιμη φήμη // **a răspândi ~ul** διασπείρω τη φήμη // **η οχλοβοή** // **circulă ~ul că...** φημολογείται ότι..., λέγεται ότι
zvoni, zvonesc I. *ρ. μετ.* 1. φημίζω, διαδίδω φήμη για κάτι 2. κάνω να κυκλοφορήσει κάτι από στόμα σε στόμα, από άνθρωπο σε άνθρωπο II. *ρ. μέσο απρόσ.* διαδίδεται, φημολογείται, λέγεται // **se zvonește că...** φημολογείται ότι..., διαδίδεται η φήμη ότι...
zvonire, zvoniri *ουσ. θηλ.* η φημολόγηση, η διάδοση, η κοινολόγηση
zvonist-ă, zvoniști-ste *ουσ. αρσ. και θηλ.* διαλαλητής-ήτρια (ο, η)

Compendiu de gramatică
Επιτομή ρουμανικής γραμματικής

DECLINAREA / Η ΚΛΙΣΗ

SUBSTANTIVUL / ΤΟ ΟΝΟΜΑ

Masculin / Αρσενικό

Declinarea nearticulată / Η άναρθρη κλίση

Terminaţie / Κατάληξη	Alternanţă / Εναλλαγή	Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
M1[1] sg. - pl. -i	-	pom	pomi
$M1_a$	ea / e	cetăţean	cetăţeni
$M1_b$	(i)a / (i)e	tehnician	tehnicieni
$M1_c$	ă / e	păr	peri
$M1_d$	î / i	sfânt	sfinţi
$M1_e$	z / j	obraz	obraji
M2 sg.-e pl.-i	-	câine	câini
$M2_a$	a / e	şarpe	şerpi
$M2_b$	oa / o	soare	sori
M3 sg.-u pl.-i	-	bou, metru	boi, metri
M4 sg.-l pl.-i	-	copil	copii
M5 sg. –ă pl-i	-	popă	popi
M6 subst. invariabile		ardei	ardei
M7 sg. (nume de luni)		iunie	iunie
M8 subst. neregulate		om	oameni
		tată	taţi

Declinarea articulată / Η έναρθρη κλίση

		Terminaţii / Καταλήξεις		Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
M1	neart.	sg. –	pl. -i	pom	pomi
	art.	N.A. -ul	-ii	pomul	pomii
		G.D.-ului	-ilor	pomului	pomilor
M2	neart.	sg. -e	pl. -i	câine	câini
	art.	N.A. -ele	-ii	câinele	câinii
		G.D. -elui	-ilor	câinelui	câinilor
M3	neart.	sg. -u	pl. -i	metru	metri
	art.	N.A. -ul	-ii	metrul	metrii
		G.D. -ului	-ilor	metrului	metrilor
M4	neart.	sg. -l	pl. -i	copil	copii
	art.	N.A. -lul	-ii	copilul	copiii

[1] Radicalul substantivelor Ml se termină în consoană. / Το θεμάτων ουσιαστικών M1 καταλήγει σε σύμφωνο.

		G.D. -lului	-ilor	copilului	copiilor
M5	neart.	sg. -	pl. -i	popă	popi
	art.	N.A. -a	-ii	popa	popii
		G.D.-ii	-ilor	popii	popilor
M6	neart.	sg. -	pl. -	ardei	ardei
	art.	N.A. -ul	-i	ardeiul	ardeii
		G.D. -ului	-ilor	ardeiului	ardeilor
M7[2]	neart.	sg, -		iunie	-
	art.	N.A. -		iunie	-
		G.D. lui		lui iunie	-
M8		subst. neregulate		om	oameni
				omul	oamenii
				omului	oamenilor
				tată	tați
				tata / tatăl	tatii
				tatii / tatălui	taților

Neutru / Ουδέτερο

Declinarea nearticulată / Η άναρθρη κλίση

Terminație / Κατάληξη			Alternanță / Εναλλαγή	Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
N1[3]	sg. -	pl. -uri	-	tren	trenuri
$N1_{1a}$	sg. -o	pl. -uri	o / ó	rádio	radióuri
$N1_2$	sg. -i	pl. -uri	-	taxi	taxuri
N2	sg. -u	pl. -ri	-	lucru	lucruri
N3	sg. -	pl. -e	-	scaun	scaune
$N3_a$			o / oa	ajutor	ajutoare
$N3_b$			â / i	cuvânt	cuvinte
$N3_c$			ă / e	băț	bețe
N4	sg. -u	pl. -e	-	muzeu	muzee
N5	sg. -u	pl. -i	-	salariu	salarii
N6	subst. invariabile			nume	nume
N7	subst. neregulate			ou	ouă
				cap	capete
				râs	râsete
				capăt	capete
				seminar	seminarii

[2] Numai substantivele / Μόνο τα ουσιαστικά *popă* și / και *papă*.

[3] Radicalul substantivelor de la N1, N3 și $N3_c$ se termină în consoană. / Το θέμα των ουσιαστικών από N1, N3 και $N3_c$ καταλήγει σε σύμφωνο.

Declinarea articulată / Η έναρθρη κλίση

		Terminații / Καταλήξεις		Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
N1	neart.	sg. -	pl. -uri	tren	trenuri
	art.	N.A. -ul	-urile	trenul	trenurile
		G.D -ului	-urilor	trenului	trenurilor
N2	neart.	sg. -u	pl. -ri	lucru	lucruri
	art.	N.A. -l	pl. -rile	lucrul	lucrurile
		G.D. -lui	pl. -rilor	lucrului	lucrurilor
N3	neart.	sg. -	pl. -e	scaun	scaune
	art.	N.A. -ul	-ele	scaunul	scaunele
		G.D. -ului	-elor	scaunului	scaunelor
N4	neart.	sg. -u	pl. -e	muzeu	muzee
	art.	N.A. -l	-ele	muzeul	muzeele
		G.D. -ului	-elor	muzeului	muzeelor
N5	neart.	sg. -u	pl. -l	salariu	salarii
	art.	N.A. -ul -ile		salariul	salariile
		G.D. -ului	-ilor	salariului	salariilor
N6	neart.	sg. -	pl. -	nume	nume
	art.	N.A. -le	-le	numele	numele
		G.D. -lui	-lor	numelui	numelor
N7	subst. neregulate			ou	ouă
				oul	ouăle
				oului	ouălor
				cap	capete
				capul	capetele
				capului	capetelor
				râs	râsete
				râsul	râsetele
				râsului	râsetelor
				seminar	seminarii
				seminarul	seminariile
				seminarului	seminariilor

Feminin / Θηλυκό

Declinarea nearticulată / Η άναρθρη κλίση

	Terminație / Κατάληξη	Alternanță / Εναλλαγή	Caz / Η πτώση	Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
F1	sg. -ă	-	N.A.	casă	case
	pl. -e		G.D.	case	case
Fl_a		ea / e	N.A.	ceafă	cefe
			G.D.	cefe	cefe
$F1_b$		a / e	N.A.	fată	fete
			G.D.	fete	fete
$F1_c$		ă / e	N.A.	sâmbătă	sâmbete

			G.D.	sâmbete	sâmbete
$F1_d$		ă / e - î / i	N.A.	sămânță	semințe
			G.D.	semințe	semințe
F2	sg. -ă	-	N.A.	inimă	inimi
			G.D.	inimi	inimi
	pl. -i	ea / e	N.A.	amețeală	amețeli
$F2_a$			G.D.	amețeli	amețeli
		a /e	N.A.	bandă	benzi
$F2_b$			G.D.	benzi	benzi
		a / ă	N.A.	barbă	bărbi
$F2_c$			G.D.	bărbi	bărbi
		oa / o	N.A.	boală	boli
$F2_d$			G.D.	boli	boli
		â / âi	N.A.	mână	mâini
$F2_e$			G.D.	mâini	mâini
		-	N.A.	vulpe, vulpi	vulpi, vulpi
$F3_1$	sg. -e		G.D.	familie, familii	familii, familii
şi $F3_2$	pl. -i	a / â	N.A.	aniversare	aniversări
$F3_{1a}$			O.D.	aniversări	aniversări
		oa / o	N.A.	culoare	culori
$F3_{1b}$		i	G.D.	culori	culori
		-	N.A.	femeie	femei
F4	sg. -e		G.D.	femei	femei
	pl. -	a / ă	N.A.	baie	băi
$F4_a$			G.D.	băi	băi
		oa / o	N.A.	foaie	foi
$F4_b$			G.D.	foi	foi
		-	N.A.	piele	piei
F5	sg. -le		G.D.	piei	piei
	pl. -i	a / ă	N.A.	cale	căi
$F5_a$			G.D.	căi	căi
		-	N.A.	vreme	vremuri
F6	sg.-e G.-i		G.D.	vremi	vremuri
	pl.-uri	a / ă	N.A.	mătase	mătăsuri
$F6_a$			G.D.	mătăsi	mătăsuri
		oa / o	N.A.	favoare	favoruri
$F6_b$			G.D.	favori	favoruri
		-	N.A.	făină	făinuri
F7	sg.-ă G.-i		G-D.	făini	făinuri
	pl.-uri	a / ă	N.A.	blană	blănuri
$F7_a$			G.D.	blăni	blănuri
		(i)a / (i)e	N.A.	iarbă	ierburi
$F7_b$			C.D.	ierbi	ierbi
		ea / e	N.A.	treabă	treburi
$F7_c$			G.D.	trebi	treburi
		-	N.A.	lipsă	lipsuri
F8	sg.-ă G.-e		G.D.	lipse	lipsuri
	pl. -uri	ea / e	N.A.	ceartă	certuri

F8$_a$			G.D.	certe	certuri
		-	N.A.	manta	mantale
F9[4]	sg. –		G.D.	mantale	mantale
	pl. -le	ea / e	N.A.	stea	stele
F9$_a$			G.D.	stele	stele
		-	N.A.	învățătoare	învățătoare
F10$_1$[5]	sg. -		G.D.	învățătoare	învățătoare
	pl.-		N.A.	vineri	vineri
F10$_2$[6]	sg. -i		G.D.	vineri	vineri
	pl. -i		N.A.	brânză	brânzeturi
F11 substantive neregulate			G.D.	brânze	brânzeturi
			N.A.	soră	surori
			G.D.	surori	surori
			N.A.	noră	nurori
			G.D.	nurori	nurori
			N.A.	piele (de om)	piei
			G.D.	pieli	pieli

Declinarea articulată / Η έναρθρη κλίση

Terminații / Καταλήξεις						Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
F1	neart.	sg.	-ă	pl.	-e	casă	case
	art.	N.A.	-a		-ele	casa	casele
		C.D.	-ei		-elor	casei	caselor
F2	neart.	sg.	-ă	pl.	-i	inimă	inimi
	art.	N.A.	-a		-ile	inima	inimile
		G.D.	-ii		-ilor	inimii	inimilor
F3[1]	neart.	sg.	-e	pl.	-i	vulpe	vulpi
	art.	N.A.	-ea		-ile	vulpea	vulpile
		G.D.	-ii		-ilor	vulpii	vulpilor
F3[2]	neart.	sg.	-e	pl.	-i	familie	familii
	art.	N.A.	-a		-ile	familia	familiile
		G.D.	-ei		-ilor	familiei	familiilor
F4	neart.	sg.	-e	pl.	–	femeie	femei
	art.	N.A.	-a		-le	femeia	femeile
		G.D.	-i		-lor	femeii	femeilor
F5	neart.	sg.	-le	pl.	-i	piele	piei
	art.	N.A.	-lea		-ile	pielea	pieile
		G.D.	-ii		-ilor	pielii	pieilor
F6	neart.	sg.	-e	pl.	-uri	vreme	vremuri
	art.	N.A.	-ea		-urile	vremea	vremurile
		G.D.	-ii		-urilor	vremii	vremurilor

[4] Substantivele F9 se termină în *a* sau *ea*. Singura excepție este substantivul *zi*. / Τα ουσιαστικά F9 καταλήγουν σε *a* ή *ea*. Η μόνη εξαίρεση είναι το ουσιαστικό *zi*.
[5] Substantivele F10$_1$ se termină în *-oare*. / Τα ουσιαστικά F10$_1$ καταλήγουν σε *-oare*.
[6] Substantivele F10$_2$ se termină în -i [-^{h}]. / Τα ουσιαστικά F10$_2$ καταλήγουν σε -i [-^{h}].

F7	neart.	sg. -ă	pl.	-uri	făină	făinuri
	art.	N.A. -a		-urile	făina	făinurile
		G.D. -ii		-urilor	făinii	făinurilor
F8	neart.	sg. -ă	pl.	-uri	lipsă	lipsuri
	art.	N.A. -a		-urile	lipsa	lipsurile
		G.D. -ei		-urilor	lipsei	lipsurilor
F9	neart.	sg. -a	pl.	-le	manta	mantale
	art.	N.A. -ua		-lele	mantaua	mantalele
		G.D. -lei		-lelor	mantalei	mantalelor
$F10_1$	neart.	sg. -	pl.	-	învățătoare	învățătoare
	art.	N.A. -a		-le	învățătoarea	învățătoarele
		G.D. -		-lor	învățătoarei	învățătoarelor
$F10_2$	neart.	sg. -i	pl.	-i	vineri	vineri
	art.	N.A. -ea		-ile	vinerea	vinerile
		G.D. -ii		-ilor	vinerii	vinerilor

F11 substantive neregulate / Ανώμαλα ουσιαστικά

		Sg. / Εν.	Pl. / Πλ.
neart.		brânză	brânzeturi
art.	N.A.	brânza	brânzeturile
	G.D.	brânzei	brânzeturilor
neart.		noră	nurori
art.	N.A.	nora	nurorile
	G.D.	nurorii	nurorilor
		piele	pieli
neart.	N.A.	pielea	pielile
art.	G.D.	pielii	pielilor
near!.		soră	surori
art.	N.A.	sora	surorile
	G.D.	surorii	surorilor

ADJECTIVUL / ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΟ

	Alternanță / Εναλλαγή masc./fem. / αρσ./θηλ. sg./pl. / εν./πλ.	Nr. / Αρ.	Masculin / Αρσενικό	Feminin / Θηλυκό	
			N. G. D. A.	N.A.	G.D.
A1[7]	-	sg.	bun	bun | ă	bun | e
		pl.	bun | i	bun | e	bun | e
$A1_a$	e / ea	sg	încet	înceată	încete
		pl.	înceți	încete	încete
$A1_b$	ie / ia	sg.	biet	biată	biete
		pl.	bieți	biete	biete

7. Adjectivele A1 şi A2 se termină în consoană. / Τα επίθετα A1 και A2 καταλήγουν σε σύμφωνο.

$A1_c$	o / oa	sg.	bucuros	bucuroasă	bucuroase
		pl.	bucuroşi	bucuroase	bucuroase
$A1_d$	ea / e	sg.	european	europeană	europene
		pl.	europeni	europene	europene
$A1_e$	ia / ie	sg.	indian	indiană	indiene
		pl.	indieni	indiene	indiene
$A1_f$	ă / e	sg.	proaspăt	proaspeţi	proaspete
		pl.	proaspeţi	proaspete	proaspete
$A1_g$	ea / e; ă / e	sg.	geamăn	geamănă	gemene
		pl.	gemeni	gemene	gemene
$A1_h$	ea / e; z / j	sg.	treaz	trează	treze
		pl.	treji	treze	treze
$A1_i$	â / i; ă / e	sg.	tânăr	tânără	tinere
		pl.	tineri	tinere	tinere
A2	-	sg.	destu | l	destu | lă	destu | le
		pl.	destu | i	destu | le	destu | le
$A2_a$	o / oa	sg.	gol	goală	goale
		pl.	goi	goale	goale
A3	-	sg.	acr | u	acr | ă	acr | e
		pl.	acr | i	acr | e	acr | e
$A3_a$	e / ea	sg.	negru	neagră	negre
		pl.	negri	negre	negre
A4	-	sg.	drag	drag | ă	drag | i
		pl.	drag | i	drag | i	drag | i
$A4_a$	e / ea	sg.	orăşenesc	orăşenească	orăşeneşti
		pl.	orăşeneşti	orăşeneşti	orăşeneşti
A5	-	sg.	vi | u	vi | e	vi | i
		pl.	vi | i	vi | i	vi | i
$A6_a$	o / oa	sg.	muncitor	muncitoare	muncitoare
		pl.	muncitori	muncitoare	muncitoare
A7	-	sg.	dulc | e	dulc | e	dulc | i
		pl.	dulc | i	dulc | i	dulc | i
A8	-	sg.	vech | i	vech | e	vech | e
		pl.	vech | i	vech | i	vech | i
A9	-	sg.	cumsecade	cumsecade	cumsecade
		pl.	cumsecade	cumsecade	cumsecade
AIO	adjective neregulate	sg.	greu	grea	grele
		pl.	grei	grele	grele
		sg.	moale	moale	moi
		pl.	moi	moi	moi
		sg.	nou	nouă	noi
		pl.	noi	noi	noi
		sg.	rău	rea	rele
		pl.	rai	rele	rele
		sg.	roşu	roşie	roşii
		pl.	roşii	roţii	roşii

VERBELE NEREGULATE / ΤΑ ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

Infinitiv / Απαρέμφατο	*Imperativ / Προστακτική*
adormi	adormi!
	adoarme(-l/-o)!
alege	alege(-l/-o)!
atinge	atinge(-l/-o)!
culege	culege(-l/-o)!
curge	curgi!
duce	du!
face	*fă!*
geme	gemi!
împinge	împinge!
înghiţi	înghite!
întrece	întrece!
	întrece(-l-o)!
înţelege	înţelege!
învinge	învinge(-l/-o)!
linge	linge(-l/-o)!
minţi	minte!
mirosi	miroase!
petrece	petrece!
pieri	pie(r)i!
preface	prefă!
preveni	previn (-l/-o)!
răsări	răsa(r)i!
râde	râde(-l/-o)!
scădea	scade!
smulge	smulge!
sprijini	sprijină(-l/-o)!
strânge	strânge(-l/-o)!
suge	suge!
şterge	şterge!
trece	treci!
	trece(-l/-o)!
unge	unge!

VERBE NEREGULATE / ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

a avea

Indicativ / *Οριστική*

Prezent / *Ενεστώτας*	*Imperfect* / *Παρατατικός*	*Perfect compus* / *Αόριστος*	*Perfect simplu* / *Αόριστος/ Παρακείμενος**
am	aveam	am avut	avusei
ai	aveai	ai avut	avuseşi
are	avea	a avut	avuse
avem	aveam	am avut	avuserăm
aveţi	aveaţi	aţi avut	avuserăţi
au	aveau	au avut	avuseră

Mai-mult-ca-perfect / *Υπερσυντέλικος*	*Viitor I* / *Μέλον I*	*Viitor II* / *Μέλον II*
avusesem	voi avea	voi fi avut
avuseseşi	vei avea	vei fi avut
avusese	va avea	va fi avut
avuseserăm	vom avea	vom fi avut
avuseserăţi	veţi avea	veţi fi avut
avuseseră	vor avea	vor fi avut

Conjunctiv / Υποτακτική		Condiţional optativ / Υποθετική	
Prezent / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*	*Prezent* / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*
să am	să fi avut	aş avea	aş fi avut
să ai	să fi avut	ai avea	ai fi avut
să aibă	să fi avut	ar avea	ar fi avut
să avem	să fi avut	am avea	am fi avut
să aveţi	să fi avut	aţi avea	aţi fi avut
să aibă	să fi avut	ar avea	ar fi avut

Imperativ / *Προστατική*

	să am!	să avem!
ai! aveţi!	să ai!	să aveţi!
	să aibă!	să aibă!

Infinitiv / *Απαρέμφατο*	*Gerunziu* / *Μετοχή*	*Supin* / *Σουπίνο*	*Participiu* / *Μετοχή*
a avea	având	de avut	avut

* Χρησιμοποιείται κυρίως σε διάλεκτο (Ολτενία).

a bea

Indicativ / Οριστική

Prezent / Ενεστώτας	*Imperfect* / Παρατατικός	*Perfect compus* / Αόριστος	*Perfect simplu* / Αόριστος/Παρακείμενος
beau	beam	am băut	băui
bei	beai	ai băut	băuşi
bea	bea	a băut	băuse
bem	beam	am băut	băuserăm
beți	beați	ați băut	băuserăți
beau	beau	au băut	băuseră

Mai-mult-ca-perfect / Υπερσυντέλικος	*Viitor I* / Μέλον I	*Viitor II* / Μέλον II
băusem	voi bea	voi fi băut
băuseşi	vei bea	vei fi băut
băuse	va bea	va fi băut
băuserăm	vom bea	vom fi băut
băuserăți	veți bea	veți fi băut
băuseră	vor bea	vor fi băut

Conjunctiv / Υποτακτική		Condițional optativ / Υποθετική	
Prezent / Ενεστώτας	*Perfect* / Αόριστος	*Prezent* / Ενεστώτας	*Perfect* / Αόριστος
să bau	să fi băut	aş bea	aş fi băut
să bei	să fi băut	ai bea	ai fi băut
să bea	să fi băut	ar bea	ar fi băut
să bem	să fi băut	am bea	am fi băut
să beți	să fi băut	ați bea	ați fi băut
să bea	să fi băut	ar bea	ar fi băut

Imperativ / Προστατική

		să beau!	să bem!
bea! beți!		să bei!	să beți!
		să bea!	să bea!

Infinitiv / Απαρέμφατο	*Gerunziu* / Μετοχή	*Supin* / Σουπίνο	*Participiu* / Μετοχή
a bea	bând	de băut	băut

a da

Indicativ / Οριστική

Prezent / Ενεστώτας	*Imperfect / Παρατατικός*	*Perfect compus / Αόριστος*	*Perfect simplu / Αόριστος/Παρακείμενος*
dau	dădeam	am dat	dădui
dai	dădeai	ai dat	dăduşi
dă	dădea	a dat	dăduse
dăm	dădeam	am dat	dăduserăm
daţi	dădeaţi	aţi dat	dăduserăţi
dau	dădeau	au dat	dăduseră

Mai-mult-ca-perfect / Υπερσυντέλικος	*Viitor I / Μέλον I*	*Viitor II / Μέλον II*
dădusem	voi da	voi fi dat
dăduseşi	vei da	vei fi dat
dăduse	va da	va fi dat
dăduserăm	vom da	vom fi dat
dăduserăţi	veţi da	veţi fi dat
dăduseră	vor da	vor fi dat

Conjunctiv / Υποτακτική		Condiţional optativ / Υποθετική	
Prezent / Ενεστώτας	*Perfect / Αόριστος*	*Prezent / Ενεστώτας*	*Perfect / Αόριστος*
să dau	să fi dat	aş da	aş fi dat
să dai	să fi dat	ai da	ai fi dat
să dea	să fi dat	ar da	ar fi dat
să dăm	să fi dat	am da	am fi dat
să daţi	să fi dat	aţi da	aţi fi dat
să dea	să fi dat	ar da	ar fi dat

Imperativ / Προστατική

	să dau!	să dăm!
dă! daţi!	să dai!	să daţi!
	să dea!	să dea!

Infinitiv / Απαρέμφατο	*Gerunziu / Μετοχή*	*Supin / Σουπίνο*	*Participiu / Μετοχή*
a da	dând	de dat	dat

a fi

Indicativ / Οριστική

Prezent / Ενεστώτας	*Imperfect / Παρατατικός*	*Perfect compus / Αόριστος*	*Perfect simplu / Αόριστος/Παρακείμενος*
sunt	eram	am fost	fusei
eşti	erai	ai fost	fuseşi
este	era	a fost	fusese
suntem	eram	am fost	fuseserăm
sunteţi	eraţi	aţi fost	fuseserăţi
sunt	erau	au fost	fuseseră

Mai-mult-ca-perfect / Υπερσυντέλικος	*Viitor I / Μέλον I*	*Viitor II / Μέλον II*
fusesem	voi fi	voi fi fost
fuseseşi	vei fi	vei fi fost
fusese	va fi	va fi fost
fuseserăm	vom fi	vom fi fost
fuseserăţi	veţi fi	veţi fi fost
fuseseră	vor fi	vor fi fost

Conjunctiv / Υποτακτική		Condiţional optativ / Υποθετική	
Prezent / Ενεστώτας	*Perfect / Αόριστος*	*Prezent / Ενεστώτας*	*Perfect / Αόριστος*
să fiu	să fi fost	aş fi	aş fi fost
să fii	să fi fost	ai fi	ai fi fost
să fie	să fi fost	ar fi	ar fi fost
să fim	să fi fost	am fi	am fi fost
să fiţi	să fi fost	aţi fi	aţi fi fost
să fie	să fi fost	ar fi	ar fi fost

Imperativ / Προστατική

		să fiu!	să fim!
fii! fiţi!		să fii!	să fiţi!
		să fie!	să fie!

Infinitiv / Απαρέμφατο	*Gerunziu / Μετοχή*	*Supin / Σουπίνο*	*Participiu / Μετοχή*
a fi	fiind	de fost	fost

a lua

Indicativ / Οριστική

Prezent / Ενεστώτας	*Imperfect* / Παρατατικός	*Perfect compus* / Αόριστος	*Perfect simplu* / Αόριστος/Παρακείμενος
iau	luam	am luat	luai
iei	luai	ai luat	luaşi
ia	lua	a luat	luase
luăm	luam	am luat	luaserăm
luaţi	luaţi	aţi luat	luaserăţi
iau	luau	au luat	luaseră

Mai-mult-ca-perfect / Υπερσυντέλικος	*Viitor I* / Μέλον I	*Viitor II* / Μέλον II
luasem	voi lua	voi fi luat
luaseşi	vei lua	vei fi luat
luase	va lua	va fi luat
luaserăm	vom lua	vom fi luat
luaserăţi	veţi lua	veţi fi luat
luaseră	vor lua	vor fi luat

Conjunctiv / Υποτακτική — Condiţional optativ / Υποθετική

Conjunctiv: *Prezent* / Ενεστώτας	Conjunctiv: *Perfect* / Αόριστος	Condiţional optativ: *Prezent* / Ενεστώτας	Condiţional optativ: *Perfect* / Αόριστος
să iau	să fi luat	aş lua	aş fi luat
să iei	să fi luat	ai lua	ai fi luat
să ia	să fi luat	ar lua	ar fi luat
să luăm	să fi luat	am lua	am fi luat
să luaţi	să fi luat	aţi lua	aţi fi luat
să ia	să fi luat	ar lua	ar fi luat

Imperativ / Προστατική

	să iau!	să luăm!
ia! luaţi!	să iei!	să luaţi!
	să ia!	să ia!

Infinitiv / Απαρέμφατο	*Gerunziu* / Μετοχή	*Supin* / Σουπίνο	*Participiu* / Μετοχή
a lua	luând	de luat	luat

a mânca

Indicativ / *Οριστική*

Prezent / *Ενεστώτας*	*Imperfect* / *Παρατατικός*	*Perfect compus* / *Αόριστος*	*Perfect simplu* / *Αόριστος/Παρακείμενος*
mănânc	mâncam	am mâncat	mâncai
mănânci	mâncai	ai mâncat	mâncaşi
mănâncă	mânca	a mâncat	mâncase
mâncăm	mâncam	am mâncat	mâncaserăm
mâncaţi	mâncaţi	aţi mâncat	mâncaserăţi
mănâncă	mâncau	au mâncat	mâncaseră

Mai-mult-ca-perfect / *Υπερσυντέλικος*	*Viitor I* / *Μέλον I*	*Viitor II* / *Μέλον II*
mâncasem	voi mânca	voi fi mâncat
mâncaseşi	vei mânca	vei fi mâncat
mâncase	va mânca	va fi mâncat
mâncaserăm	vom mânca	vom fi mâncat
mâncaserăţi	veţi mânca	veţi fi mâncat
mâncaseră	vor mânca	vor fi mâncat

Conjunctiv / Υποτακτική		Condiţional optativ / Υποθετική	
Prezent / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*	*Prezent* / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*
să mănânc	să fi mâncat	aş mânca	aş fi mâncat
să mănânci	să fi mâncat	ai mânca	ai fi mâncat
să mănânce	să fi mâncat	ar mânca	ar fi mâncat
să mâncăm	să fi mâncat	am mânca	am fi mâncat
să mâncaţi	să fi mâncat	aţi mânca	aţi fi mâncat
să mănânce	să fi mâncat	ar mânca	ar fi mâncat

Imperativ / *Προστακτική*

	să mănânc!	să mâncăm!
mănâncă! mâncaţi!	să mănânci!	să mâncaţi!
	să mănânce!	să mănânce!

Infinitiv / *Απαρέμφατο*	*Gerunziu* / *Μετοχή*	*Supin* / *Σουπίνο*	*Participiu* / *Μετοχή*
a mânca	mâncând	de mâncat	mâncat

a sta

Indicativ / *Οριστική*

Prezent / *Ενεστώτας*	*Imperfect* / *Παρατατικός*	*Perfect compus* / *Αόριστος*	*Perfect simplu* / *Αόριστος/Παρακείμενος*
stau	stăteam	am stat	stătui
stai	stăteai	ai stat	stătuşi
stă	stătea	a stat	stătu
stăm	stăteam	am stat	stătuserăm
stați	stăteați	ați stat	stătuserăți
stau	stăteau	au stat	stătuseră

Mai-mult-ca-perfect / *Υπερσυντέλικος*	*Viitor I* / *Μέλον I*	*Viitor II* / *Μέλον II*
stătusem	voi sta	voi fi stat
stătuseşi	vei sta	vei fi stat
stătuse	va sta	va fi stat
stătuserăm	vom sta	vom fi stat
stătuserăți	veți sta	veți fi stat
stătuseră	vor sta	vor fi stat

Conjunctiv / Υποτακτική		Condițional optativ / Υποθετική	
Prezent / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*	*Prezent* / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*
să stau	să fi stat	aş sta	aş fi stat
să stai	să fi stat	ai sta	ai fi stat
să stea	să fi stat	ar sta	ar fi stat
să stăm	să fi stat	am sta	am fi stat
să stați	să fi stat	ați sta	ați fi stat
să stea	să fi stat	ar sta	ar fi stat

Imperativ / *Προστατική*

	să stau!	să stăm!
stai! stați!	să stai!	să stați!
	să stea!	să stea!

Infinitiv / *Απαρέμφατο*	*Gerunziu* / *Μετοχή*	*Supin* / *Σουπίνο*	*Participiu* / *Μετοχή*
a sta	stând	de stat	stat

a şti

Indicativ / *Οριστική*

Prezent / *Ενεστώτας*	*Imperfect* / *Παρατατικός*	*Perfect compus* / *Αόριστος*	*Perfect simplu* / *Αόριστος/Παρακείμενος*
ştiu	ştiam	am ştiut	mâncai
ştii	ştiai	ai ştiut	mâncaşi
ştie	ştia	a ştiut	mâncase
ştim	ştiam	am ştiut	mâncaserăm
ştiţi	ştiaţi	aţi ştiut	mâncaserăţi
ştiu	ştiau	au ştiut	mâncaseră

Mai-mult-ca-perfect / *Υπερσυντέλικος*	*Viitor I* / *Μέλον I*	*Viitor II* / *Μέλον II*
ştiusem	voi şti	voi fi ştiut
ştiuseşi	vei şti	vei fi ştiut
ştiuse	va şti	va fi ştiut
ştiuserăm	vom şti	vom fi ştiut
ştiuserăţi	veţi şti	veţi fi ştiut
ştiuseră	vor şti	vor fi ştiut

Conjunctiv / Υποτακτική		Condiţional optativ / Υποθετική	
Prezent / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*	*Prezent* / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*
să ştiu	să fi ştiut	aş şti	aş fi ştiut
să ştii	să fi ştiut	ai şti	ai fi ştiut
să ştie	să fi ştiut	ar şti	ar fi ştiut
să ştim	să fi ştiut	am şti	am fi ştiut
să ştiţi	să fi ştiut	aţi şti	aţi fi ştiut
să ştie	să fi ştiut	ar şti	ar fi ştiut

Imperativ / *Προστατική*

		să ştiu!	să ştim!
ştii! ştiţi!		să ştii!	să ştiţi!
		să ştie!	să ştie!

Infinitiv / *Απαρέμφατο*	*Gerunziu* / *Μετοχή*	*Supin* / *Σουπίνο*	*Participiu* / *Μετοχή*
a şti	ştiind	de ştiut	ştiut

a usca

Indicativ / *Οριστική*

Prezent / *Ενεστώτας*	*Imperfect* / *Παρατατικός*	*Perfect compus* / *Αόριστος*	*Perfect simplu* / *Αόριστος/Παρακείμενος*
usuc	uscam	am uscat	uscai
usuci	uscai	ai uscat	uscaşi
usucă	usca	a uscat	uscă
uscăm	uscam	am uscat	uscaserăm
uscați	uscați	ați uscat	uscaserăți
uscau	uscau	au uscat	uscaseră

Mai-mult-ca-perfect / *Υπερσυντέλικος*	*Viitor I* / *Μέλον I*	*Viitor II* / *Μέλον II*
uscasem	voi usca	voi fi uscat
uscaseşi	vei usca	vei fi uscat
uscase	va usca	va fi uscat
uscaserăm	vom usca	vom fi uscat
uscaserăți	veți usca	veți fi uscat
uscaseră	vor usca	vor fi uscat

Conjunctiv / Υποτακτική		Condițional optativ / Υποθετική	
Prezent / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*	*Prezent* / *Ενεστώτας*	*Perfect* / *Αόριστος*
să usuc	să fi uscat	aş usca	aş fi uscat
să usuci	să fi uscat	ai usca	ai fi uscat
să usuce	să fi uscat	ar usca	ar fi uscat
să uscăm	să fi uscat	am usca	am fi uscat
să uscați	să fi uscat	ați usca	ați fi uscat
să usuce	să fi uscat	ar usca	ar fi uscat

Imperativ / *Προστακτική*

		să usuc!	să uscăm!
usucă! uscați!		să usuci!	să uscați!
		să usuce!	să usuce!

Infinitiv / *Απαρέμφατο*	*Gerunziu* / *Μετοχή*	*Supin* / *Σουπίνο*	*Participiu* / *Μετοχή*
a usca	uscând	de uscat	uscat

a vrea

Indicativ / *Οριστική*

Prezent / Ενεστώτας	*Imperfect* / Παρατατικός	*Perfect compus* / Αόριστος	*Perfect simplu* / Αόριστος/Παρακείμενος
vreau	vream	am vrut	vrusei
vrei	vreai	ai vrut	vruseşi
vrea	vrea	a vrut	vruse
vrem	vream	am vrut	vruserăm
vreţi	vreaţi	aţi vrut	vruserăţi
vor	vreau	au vrut	vruseră

Mai-mult-ca-perfect / Υπερσυντέλικος	*Viitor I* / Μέλον Ι	*Viitor II* / Μέλον ΙΙ
vrusesem	voi vrea	voi fi vrut
vruseseşi	vei vrea	vei fi vrut
vrusese	va vrea	va fi vrut
vruseserăm	vom vrea	vom fi vrut
vruseserăţi	veţi vrea	veţi fi vrut
vruseseră	vor vrea	vor fi vrut

Conjunctiv / Υποτακτική		Condiţional optativ / Υποθετική	
Prezent / Ενεστώτας	*Perfect* / Αόριστος	*Prezent* / Ενεστώτας	*Perfect* / Αόριστος
să vreau	să fi vrut	aş vrea	aş fi vrut
să vrei	să fi vrut	ai vrea	ai fi vrut
să vrea	să fi vrut	ar vrea	ar fi vrut
să vrem	să fi vrut	am vrea	am fi vrut
să vreţi	să fi vrut	aţi vrea	aţi fi vrut
să vrea	să fi vrut	ar vrea	ar fi vrut

Imperativ / *Προστακτική*

		să vreau!	să vrem!
vrei! vreţi!		să vrei!	să vreţi!
		să vrea!	să vrea!

Infinitiv / Απαρέμφατο	*Gerunziu* / Μετοχή	*Supin* / Σουπίνο	*Participiu* / Μετοχή
a vrea	vrând	de vrut	vrut